

Prof. Dr. Mehmet AYAN

Dr. Öğr. Üyesi Nurşen AYAN

KİŞİLER HUKUKU

- * Genel Bilgiler
- * Gerçek Kişiler
- * Tüzel Kişiler

Gözden Geçirilmiş

10. Baskı

ADALET YAYINEVİ

Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Kişiler Hukuku

Mehmet Ayan - Nurşen Ayan

Hukuk Yayınları Dizisi – 2683

Onuncu Baskı : Kasım, 2022

ISBN : 978 – 605 – 264 – 000 – 5

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara

Tel : (0312) 231 17 00

Fax: (0312) 231 17 10

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : adalety@adaletyayinevi.com

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C

(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul

Tel : (0216) 305 72 81

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Ankamat Matbaacılık Sanayi Limited Şirketi

1344. Cadde No: 60 İvedik OSB Yenimahalle/Ankara

Sertifika No: 46700

Tel: (0312) 394 54 94-95

KAYNAKLAR

- AĞACIKOĞLU, Nejat** : Manevî Zararların Tazmini, ABD., C.31, S.5, 1974, s.928-935.
- AKINTÜRK, Turgut** : Aile Hukuku, 4.Bası, Ankara 1996.
- AKİPEK, Jale G. / AKINTÜRK, Turgut / Derya**
- ATEŞ Karaman** : Türk Medenî Hukuku, C.1, Başlangıç Hükümleri – Kişiler Hukuku, 9. Baskı, İstanbul 2012.
- AKKANAT, Halil** : Ölümün Özel Hukuk İlişkilerine Etkisi, İstanbul 2004.
- AKÜNAL, Teoman** : Türk Medenî Hukukunda Tüzel Kişiler, İstanbul 1995.
- ALPASLAN, T.Reha** : Manevî Tazminat Konusuna Genel Bakış, AD., S.7-10, 1967, s.607-620.
- ARAL, Fahrettin** : Temyiz Kudretinden Mahrum Şahısların Hukukî Sorumluluğu, Batider, C.10, S.3, s.737 vd..
- ARPACI, Abdülkadir** : Kişiler Hukuku, Gerçek Kişiler, İstanbul 1993.
- ASLAN, Yasin** : Türk Hukukunda Tüzel Kişilerin Ceza Sorumluluğu, ABD., C.68, S.2, 2010, s.233-246.
- ATAAY, Aytekin** : Şahıslar Hukuku (Giriş, Hakiki Şahıslar), 3.Bası, İstanbul 1978 (Ataay, Hakiki Şahıslar).
- ATAAY, Aytekin** : Medenî Hukukun Genel Teorisi, 3.Bası, İstanbul 1980 (Ataay, Medenî).
- ATALAY, Özcan** : Özel Yaşamın (Şeref ve Haysiyetin) Zedelenmesi Halinde Manevî Zararın Tazmini (I), YD., S.4, 1979, s.877-894.
- ATAR, Yavuz** : Karşılaştırmalı - Notlu - Gereççeli Türkiye Cumhuriyeti Anayasası, Konya 1996.
- ATAR/AYAN/KARAHAN/SÜMER/ ARSLAN / ULUKAPI** : Hukuk Bilimine Giriş, 3.Baskı, Konya 1997.
- AVCI, Mustafa** : Türk Hukuk Tarihi Dersleri, Konya 2012.
- AYAN, Mehmet** : Kanunî Müşavir Atanan Kişinin Fiil Ehliyeti (Hukuk Genel Kurulunun Bir Kararı Işığında), DÜHFD., C.2, S.3, 1985, s.421-433.
- AYAN, Mehmet** : Kişilik Hakkı Açısından Kompüter Gizliliği, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Diyarbakır 1986.
- AYAN, Mehmet** : Tıbbî Müdahalelerden Doğan Hukukî Sorumluluk, Ankara 1991.

- AYAN, Mehmet** : Eşya Hukuku, C.I, Zilyetlik ve Tapu Sicili, 13. Baskı, Ankara 2016 (I).
- AYAN, Mehmet** : Eşya Hukuku, C.II, Mülkiyet, 9. Baskı, Ankara 2016 (II).
- AYAN, Mehmet** : Eşya Hukuku, C.III, Sınırlı Aynî Haklar, 8. Baskı, Ankara 2016 (III).
- AYAN, Mehmet** : Borçlar Hukuku, 11. Baskı, Ankara 2016 (Borçlar).
- AYAN, Mehmet** : Miras Hukuku, 9. Baskı, Ankara 2016 (Miras).
- AYAN, Mehmet /**
- AYAN, Nurşen** : Medenî Hukuka Giriş, 12. Baskı, Ankara 2016 (Giriş).
- AYAN, Nurşen** : Evlât Edinme, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Konya 1993 (Evlât).
- AYAN, Nurşen** : Radyo ve Televizyon Yayınlarıyla Yapılan Saldırıları Karşısında Kişilik Hakkının Korunması, Konya 2006 (Radyo).
- AYDIN, M. Âkif** : Türk Hukuk Tarihi, 8. Baskı, İstanbul 2010.
- AYDIN, Sevil** : Radyo ve Televizyon Yoluyla Kişilik Haklarının İhlali ve Hukuksal Korunma, Ankara 1997.
- AYİTER, Nüşin** : Şahsiyet Hakları Açısından Organ Nakli, AÜHF., C.15, S.1-2, 1968, s.137-144.
- AYİTER, Nüşin** : Organtransplantationalsprivatrechtliches Problem, AÜHF. C.32, 1975, s.173-184.
- AYİTER, Nüşin** : Hukukta Fikir ve Sanat Ürünleri, Ankara 1981.
- BAYDAR, Zeki** : Manevî Tazminat Davası, Şartları, İntikali, AD., 1979, s.443-468.
- BAYRAKTAR, Köksal** : Hekimin Tedavi Nedeniyle Cezaî Sorumluluğu, İstanbul 1972.
- BÜYÜKSAĞIŞ, Erdem** : Tatilden Beklenen Yararın Elde Edilememiş Olmasının Hukuki Niteliği – Manevi Zarar Kavramına Değişik Bir Yaklaşım, Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Prof. Dr. Erden Kuntalp'e Armağan, C.1, Özel Hukuk, İstanbul 2004, s.203-240.
- CAEMMERER/ÖZSUNAY:** Alman Hukukuna Göre Kişiliğin Özel Hukuk Yönünden Korunması, MHAD., C.7, S.10, 1973, s.69-83.
- ÇELEBİ, Özgün** : İş İlişkinde Manevi Taciz, Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Prof. Dr. Erden Kuntalp'e Armağan, C.1, 2004, s.691-719
- DEMİRCİOĞLU,**
- Huriye Reyhan** : Kişilik Hakkı İhlâlinin ve Borca Aykırılığın Bir Türü Olarak İşyerinde Psikolojik Taciz (Mobbing), Yrd. Doç. Dr. İbrahim Ongün'e Armağan, GÜHF., C.11, S.1-2, 2007, s.113-146.

- DONAY, Süheyl** : Meslek Sırrının Açıklanması Suçu, İstanbul 1978.
- DURAL, Mustafa /** : Türk Özel Hukuku, C.2, Kişiler Hukuku, 8. Baskı, İstanbul 2006.
- EGGER / ÇERNİS** : Türk Medenî Kanunu Şerhi, Giriş ve Kişinin Hukuku, Ankara 1947.
- EKİNCİ, Ekrem Buğra** : Osmanlı Hukuku, 2. Baskı, İstanbul 2012.
- EREL, Şafak** : Türk Fikir ve Sanat Hukuku, Ankara 1988.
- EREN, Fikret** : Destekten Yoksun Kalma ve Vücut Bütünlüğünün İhlâli Hallerinde Ödenecek Tazminatın Şekli, Oğuzoğlu Armağanı, Ankara 1982, s.171 vd..
- EREN, Fikret** : Borçlar Hukuku, Genel Hükümler, C.1, 4.Bası, Ankara 1991.
- EREN, Fikret** : Borçlar Hukuku, Genel Hükümler, C.2, 4.Bası, Ankara 1991.
- EREN, Fikret** : Borçlar Hukuku, Genel Hükümler, C.3, 3.Bası, Ankara 1991.
- GUHL / MERZ / KUMMER / KOLLER/DRUEY** : Das Schweizerische Obligationenrecht, 8.Auflage, Zürich 1991.
- GÜRKAN, Ülker** : Kişilik Kavramının Evrimi, Hâmid Topçuoğlu'na Armağan, Ankara 1995, s.39
- FRANK, R.** : Persönlichkeitsschutz heute, Zürich 1983.
- FRANKO, Nisim** : Şeref ve Haysiyete Tecavülden Doğan Manevî Zararın Tazmini, Ankara 1973.
- FRANKO, Nisim** : Manevî Zararın Mahiyeti ve Ceza Kanununda Tazmini Sistemi Hakkında Bir Tetkik, DÜHFD., S.2, 1984, s.133-154.
- GIESEN, D.** : Die zivilrechtliche Haftung des Arztes bei neuen Behandlungsmethoden und Experimenten, Bielefeld 1976.
- GÖĞER, Erdoğan** : Hukukî Yönden Din Özgürlüğü ve Lâiklik, Prof. Dr. Muallâ Öncel'e Armağan, C.2, Ankara 2009, s.1499-1562.
- GÖKMENOĞLU, Hüseyin T.** : İslâm'da Şahsiyet Hakları, Ankara 1996.
- GÜRSOY, Kemal T.** : Manevî Zarar ve Tazmini, AHFD., C.30, S.1-4, 1973, s.7-56.
- GÜVEN, Kudret** : Kişilik Hakları ve Ötanazi, Ankara 2000.
- HATEMİ, Hüseyin** : Kişiler Hukuku Dersleri, İstanbul 1992 (Hatemi, Kişiler).
- HATEMİ, Hüseyin** : Medenî Hukuk'a Giriş, İstanbul 1997 (Hatemi, Giriş).
- HELVACI, Serap** : Kişilik Hakkına Hukuka Aykırı Saldırı Halinde Açılacak Davalarda Yetkili Mahkeme, Doç. Dr. Mehmet Somer'in Anısına Armağan, İstanbul 2006, s.653-659.

- HINDERLING, H.** : Nochmals zur Frage der Zulaessigkeit von Organübertragungen, SJZ 1969, s.234-238.
- HIRSCH, Ernst E.** : Bürgerliche Vermögensrecht, Berlin 1956.
- HOMBERGER, A.** : Aynî Haklar, Zilyedlik ve Tapu Sicili (Çev. Suat Bertan), Ankara 1950 (Homberger/Bertan).
- İKİZLER, Metin** : Vakıf Senesinde Değişikliğe Gidilmesi (TMK. m.107, 112 ve 113'ün Kapsamı ve Birbirleriyle İlişkisi, Yrd.Doç..Dr. İbrahim Ongün'e Armağan, GÜHFD., C.11, S.1-2, 2007, s.165-208.
- İMRE, Zahit** : Kişilik Hakkının Korunmasına İlişkin Genel Esaslar, Özellikle İsim Hakkı ve İsim Hakkının Korunması, Seçkin Armağanı, Ankara 1974, s.797-845.
- İMRE, Zahit** : Kişilik Haklarından Şahsın Özel Hayatının ve Gizliliklerinin Korunmasına İlişkin Meseleler, İHFM., C.39, S.1-4, 1974, s.147-167.
- KANETİ, Selim** : Çatışan Değerlerin Tartılmasına Dayanan Hukuka Uygunluk, Sorumluluk Hukukunda Yeni Gelişmeler Sempozyumu (II), İstanbul 1981, s.143-162.
- KAPLAN, İbrahim** : Kişilik Haklarının Kitle Haberleşme Araçları (Basın, Radyo ve Televizyon) Karşısında Korunması, AD., S.3-4, 1979, s.200-230.
- KARAYALÇIN, Yaşar** : Türk Hukukunda Şeref ve Haysiyetin Korunması, AHFD., C.19, 1962, s.251-275.
- KILIÇOĞLU, Ahmet** : Manevî Tazminatın Hukuksal Niteliği, ABD., S.1, 1984, s.15-21.
- KILIÇOĞLU, Ahmet** : Tüzel Kişi Manevî Tazminat İsteyebilir mi?, DÜHFD., S.1, 1983, s.287-294.
- KILIÇOĞLU, Ahmet** : Şeref Haysiyet ve Özel Yaşama Basın Yoluyla Saldırlardan Hukuksal Sorumluluk, 2.Bası, Ankara 1993.
- KIYAK, Fahrettin** : Ceza Mahkemesinde Manevî Tazminat Sorunu, O. Fazıl Berki'ye Armağan, Ankara 1977, s.485-518.
- KOCAYUSUFPAŞAOĞLU Necip** : Kişilik Haklarını Koruyan Manevî Tazminat Davasında İlişkin Yeni Gelişmeler (MK.24, BK.49), Sorumluluk Hukukunda Yeni Gelişmeler Sempozyumu, (I), İstanbul 1980, s.141-180.
- KÖPRÜLÜ, Bülent** : Medenî Hukuk, Genel Prensipler - Kişinin Hukuku, 2. Bası, İstanbul 1984.
- KUNZLER, F.** : Der Schutz der Persönlichkeit nach Art.27 ZGB, Zürich 1951.
- LARENZ, Karl** : Lehrbuch des Schuldrechts, Allgemeiner Teil, 15.Auflage, München 1987.

- LAUFS, A.** : Arztrecht, 3.Auflage, München 1984.
- OĞUZMAN / SELİÇİ** : Eşya Hukuku, 6. Baskı, İstanbul 1992.
- OĞUZMAN, M.Kemal / SELİÇİ, Özer** : Kişiler Hukuku Dersleri, Gerçek ve Tüzel Kişiler, 5.Bası, İstanbul 1993.
- OĞUZMAN, M.Kemal / ÖZ, Turgut** : Borçlar Hukuku, Genel Hükümler, İstanbul 1995.
- ÖMEROĞLU, Ömer** : Yeni Bir İnsan Hakkı: Benzersiz Olma Hakkı, DEÜHFD., C.10, S.2, 2008, s.99-132.
- ÖNGÖREN, Gürsel** : Televizyon ve Radyoda Kişilik Haklarına Saldırlara Karşı Hukuki Başvuru Yolları, İstanbul 1996.
- ÖZBUDUN, Ergun** : Anayasa Hukuku Bakımından Özel Haberleşmenin Gizliliği, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Ellinci Yıl Armağanı (1925-1975), Ankara 1977, s.265-295.
- ÖZDEŞ, Orhan** : Tabii Hukuk Açısından Özel Hayatın Gizliliği, DD., S.14-15, 1974, s.87-95.
- ÖZEL, Sibel** : Basın Yoluyla Kişilik Hakkı İhlallerinde Hukuka Uygunluk Unsurunun Yargıtay Kararları Işığında Değerlendirilmesi, GSÜHFD., Prof. Dr. Erden Kuntalp'e Armağan, C.1, Özel Hukuk, İstanbul 2004, s.163-202.
- ÖZEK, Çetin** : Türk Basın Hukuku, İstanbul 1978.
- ÖZSUNAY, Ergun** : Medenî Hukukumuzda Tüzel Kişiler, 4.Bası, İstanbul 1978 (Özsunay, Tüzel Kişiler).
- ÖZSUNAY, Ergun** : Gerçek Kişilerin Hukuki Durumu, 5.Bası, İstanbul 1982 (Özsunay, Gerçek Kişiler).
- ÖZTAN, Bilge** : Şahsın Hukuku, Hakikî Şahıslar, 6.Baskı, Ankara 1994.
- ÖZTAN, Bilge** : Tüzel Kişiler (Ders Notları), Ankara 1994.
- SCHWARZ, Andreas B.** : Borçlar Hukuku Dersleri, C.1 (Çev. Bülent Davran), İstanbul 1948.
- SCHÖNENBERGER / GAUCH** : Schweizerisches Obligationenrecht, 38.Auflage, Zürich 1990.
- SEIDEL, Ulrich** : Datenbanken und Persönlichkeitsrecht, Köln 1972.
- SEROZAN, Rona** : Kişilik Hakkının Korunmasıyla İlgili Bazı Düşünceler, MHAD., C.11, S.14, 1977, s.93-112.
- SEROZAN, Rona** : Tüzel Kişiler, Özellikle: Dernekler ve Vakıflar, 2.Bası, İstanbul 1994.
- SIEBERT / ÖZTAN** : Kişilik Hakları İle İlgili Meseleler, AHFD., C.26, S.1-2, 1969, s.217-230.
- SIMONIUS / ARIK** : Kişilik Hakları, SBFD., S.1, 1955, s.186-198.

- ŞENOCAK, Kemal** : Tanınmış Gerçek Kişilerin İsim, Portre Resim, İmza Gibi Kişisel Varlıklarının Marka Olarak Tescili (Human Brandsa), Prof. Dr. Muallâ Öncel'e Armağan, C.2, Ankara 2009, s.1363-1397.
- TANDOĞAN, Halûk** : Kişiliğin Akit Dışı İhlâllere Karşı Korunmasının İşleyiş Tarzı ve Basın Yoluyla Olan İhlâllere Karşı Özel Hayatın Korunması, AHFD., C.20, S.1-4, 1963, s.1-36.
- TEKİNAY, Selâhattin S.** : Medenî Hukuka Giriş Dersleri, 5. Bası, İstanbul 1987.
- TÖRE, Hayrullah F.** : Manevî Tazminat Davaları, ABD., C.27, S.2, 1970, s.237-248.
- TUNÇOMAĞ, Kenan** : Türk Borçlar Hukuku, C.1 (Genel Hükümler), 2.Bası, İstanbul 1976.
- ULUSAN, İlhan** : Bir Derneğin Kişilik Haklarının Zedelenmesi İle İlgili 3 Haziran 1971 Tarihli İsviçre Federal Mahkemesi Kararı (Çeviri), MHAD., C.7, S.10, 1973, s.209-219.
- ÜNAL, Mehmet** : Manevî Tazminat ve Bu Tazminat Çeşidinde Kusurun Rolü, AHFD., C.35, S.1-4, 1978, s.397-437.
- ÜNAL, Akın** : Kelepçeleme Sözleşmeleri, 2. Baskı, Ankara 2017.
- WAHRENBERGER, A.** : Vorvertragliche Aufklärungspflichten im Schuldrecht, Zürich 1992.
- ZEN-RUFFINEN, P.** : İsviçre Sorumluluk Hukukunda Destekten Yoksun Kalma Tazminatı ve Manevî Tazminat Konusunda Yeni Gelişmeler (Çev. Halûk Burcuoğlu), İBD., C.59, S.4-5-6, 1985, s.357-380.
- ZEVKLİLER, Aydın** : Kişiler Hukuku, Gerçek Kişiler, Ankara 1981.
- ZEVKLİLER, Aydın** : Tedavi Amaçlı Müdahalelerle Kişilik Hakkına Saldırının Sonuçları, DÜHFD., S.1, 1983, s.1-37.
- ZEVKLİLER, Aydın/
ACABEY, M. Beşir/
GÖKYAYLA, Emre** : Zevkliler Medenî Hukuk, 6. Baskı, Ankara 1999.

Dr. Uğur BULUT

MEDENÎ USÛL HUKUKUNDA

TEMYİZ İNCELEMESİNİN
KAPSAMI VE SINIRLARI

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Medenî Usûl Hukukunda Temyiz İncelemesinin Kapsamı ve Sınırları
Uğur Bulut

Hukuk Yayınları Dizisi – 3245

Birinci Baskı : Ekim, 2022

ISBN : 978 – 605 – 264 – 001 – 2

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com
 : adalety@adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi
 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Vadi Grafik Tasarım Ltd. Şti.
İvedik Org. San. Bölgesi 1420. Cadde
No: 58/1 Yenimahalle/Ankara
Tel: 0 312 395 85 71
Sertifika No: 47479

KAYNAKÇA*

- Adolphsen, Jens;** Zivilprozessrecht, 6. Auflage, Baden-Baden 2020.
- Akcan, Recep;** Usul Kurallarına Aykırılığa Dayanan Temyiz Nedenleri, Ankara 1999.
- Akil, Abdülkadir;** "Hukukun Genel İlkeleri ve Hukukun Gelişimine Etkisi", EBYÜ-HFD 2003, S. 3-4, s. 385-423.
- Akil, Cenk;** "Bir İstinaf Sebebi Olarak HMK m. 353/1-a-6 Üzerine Değerlendirme", TAAD 2019, S. 38, s. 1-17 (Değerlendirme).
- Akil, Cenk;** "Hâkimin Hukuku Kendiliğinden Uygulaması İlkesi", AÜHFD 2008, S. 3, s. 1-32 (İlke).
- Akil, Cenk;** İstinaf Kavramı, Ankara 2010 (İstinaf).
- Akil, Cenk;** "Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nda Sulh ve Sulh Yoluyla Şarta Bağlı Hüküm Verilip Verilemeyeceği Meselesi", GÜHFD 2012, C. XVI, S. 4, s. 1-18, (Sulh).
- Akil, Cenk/Gül, Mehmet Akif;** "Medenî Yargıda Hâkimin Kanunî Süreyi Kararında Yanlış Göstermesi Problemine İlişkin Düşünceler", TBBD 2018, S. 136, s. 167-184.
- Akkan, Mine;** "Medenî Usûl Hukukunda Etkin Hukukî Koruma", MİHDER 2007, S. 1, s. 29-68 (Hukukî Koruma).
- Akkan, Mine;** "Medenî Usûl Hukukunda Tarafların Farklı Olması Durumunda Kesin Hükümün Delil Niteliği", DEÜHFD 2009, C. 11, Özel Sayı, Prof. Dr. Bilge Umar'a Armağan, C. I, İzmir 2010, s. 3-61 (Kesin Hüküm).
- Akkan, Mine;** Pekcanitez Usûl Medenî Usûl Hukuku, 15. Baskı, İstanbul 2017 (Pekcanitez Usûl).
- Akkaya, Tolga;** "Boşanmaya İlişkin Türk Medenî Kanunu ve Hukuk Muhakemeleri Kanunu Hükümleri Arasındaki İlişki", Yargı Kararları Işığında Aile Hukukunun Güncel Sorunları (Ed. Serkan Ayan/Pınar Çiftçi), Ankara 2022, s. 149-185 (İlişki).

---

* Çalışma metninde yararlanılan kaynakların açık atfına yer verilmemiş olup yazarlar sadece soyadlarıyla gösterilmiştir. Aynı yazarın birden fazla eserinden faydalanılan durumlarda kaynakçada parantez içerisinde gösterilen kısaltmalar kullanılmış; aynı soyadına sahip farklı yazarlar ise, dipnotlarda ön adlarının ilk harfi de kullanılmak suretiyle ayırt edilmiştir.

- Akkaya, Tolga;** "İstinaf İncelemesi Sonunda İlk Derece Kararının Kaldırılması ve Dosyanın İlk Derece Mahkemesine Gönderilmesi", MİHBİR 15. Toplantı, 6-7 Ekim 2017/Antalya, Ankara 2018, s. 115-181 (Gönderme).
- Akkaya, Tolga;** Medenî Usûl Hukuku Bakımından Boşanma Davası, Ankara 2017 (Boşanma).
- Akkaya, Tolga;** "Medenî Usûl Hukukunda Hükümün (Nihai Kararların) Tamamlanması", Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 2021, S. 1, s. 19-60 (Hükümün Tamamlanması).
- Akkaya, Tolga;** Medenî Usûl Hukukunda İstinaf, Ankara 2009 (İstinaf).
- Akkaya, Tolga;** "Temyize Başvuru Hakkının Sınırlandırılması ve İzne Bağlı Temyiz Sistemi", Halûk Konuralp Anısına Armağan, C. I, Ankara 2009, s. 65-101 (İzne Bağlı Temyiz).
- Akyol Aslan, Leyla;** "Dava Konusu Dışında Kalan Hususların Sulhun Kapsamına Dâhil Edilmesi (HMK m. 313/3)", Ejder Yılmaz'a Armağan, C. I, Ankara 2014, s. 167-210 (Sulh).
- Akyol Aslan, Leyla;** Medenî Usul Hukukunda Davadan Feragat, Ankara 2011 (Feragat).
- Aktepe Artık, Sezin;** Medeni Usul Hukukunda Adil Yargılanma Hakkı, Ankara 2014.
- Alangoya, Yavuz;** "İsviçre'de Yeni Federal Medeni Usul Kanununa Doğru", Yavuz Alangoya Makaleler, İstanbul 2012, s. 333-356 (İsviçre).
- Alangoya, Yavuz;** "Kanun Yolunun Anayasal Temeli ve HUMK m.427 Hükümü İle Kanun Yolu Kapatılmış Olan Kararlara Karşı Kanun Yoluna Müracaat İmkân", 75. Yaş Günü İçin Prof. Dr. Baki Kuru Armağanı, Ankara 2004, s. 17-48 (Kanun Yolu).
- Alangoya, Yavuz;** Medenî Usul Hukukumuzda Tahkimin Niteliği ve Denetlenmesi, İstanbul 1973 (Tahkim).
- Alangoya, Yavuz;** Medenî Usul Hukukunda Vakıaların ve Delillerin Toplanması İlişkin İlkeler, İstanbul 1979 (İlkeler).
- Alangoya, Yavuz/Yıldırım, M. Kâmil/Deren-Yıldırım, Nevhis;** Medenî Usul Hukuku Esasları, 8. Baskı, İstanbul 2011.
- Algan, Bülent;** "Bireysel Başvurularda 'Açıkça Dayanaktan Yoksunluk' Kriterinin Anayasa Mahkemesi Tarafından Yorumu ve Uygulanması", AÜHFD 2014, S. 2, s. 247-284.

- Althammer, Christoph/Löhnig, Martin;** "ZPO-Reform und Meistbegünstigungsgrundsatz", NJW 2004, s. 1567-1569.
- Ansay, Sabri Şakir;** Hukuk Yargılama Usulleri, 7. Baskı, Ankara 1960.
- Anders, Monika/Gehle, Burkhard;** Zivilprozessordnung mit GVG und anderen Nebengesetzen, 80. Auflage, München 2022 (Anders/Gehle/Yazar).
- Arens, Peter/Lüke, Wolfgang;** Zivilprozessrecht I, 11. Auflage, München 2020 (Yazar-ZivilProzR).
- Arık, K. Fikret;** "Yeni Anayasa Mahkememiz Hakkında (Mukayeseli bir inceleme)", AD 1961, S. 9-10, s. 831-849, 1019-1029.
- Armağan, Servet;** "Dâva Mahkemelerinde Anayasaya Aykırılık Defi ve Re'sen Sevk", İÜHF 1966, S. 2-4, s. 715-748.
- Arslan, Ramazan;** Medeni Usul Hukukunda Yargılamanın Yenilenmesi (İade-i Muhakeme), Ankara 1977 (Yargılamanın Yenilenmesi).
- Arslan, Ramazan/Yılmaz, Ejder/Taşpınar Ayvaz, Sema/Hanağası, Emel;** Medenî Usul Hukuku, 7. Baskı, Ankara 2021.
- Aslan, Adem;** "HMK Uygulamasında Temyiz Kanun Yoluna Başvuru Usulü ve Ön İnceleme", Temyiz İncelemesinde Hukuki Denetimin Sınırları – Türk Hukuku İstinaf Reformu Sonrası Mukayeseli Hukuk Sempozyumu, 20-21 Nisan 2017/Ankara, Ankara 2018, s. 205-216.
- Aşık, İbrahim;** Medenî Usul Hukukunda Bekletici Sorun, Ankara 2012.
- Atakan, Arda;** "Kamu Düzeni Kavramı", MÜHF-HAD 2007, S. 1-2, s. 59-136.
- Atalay, Esra;** "Yargısal Temel Haklar", Prof. Şükrü Postacıoğlu'na Armağan, İzmir 1997, s. 437-454.
- Atalay, Oğuz;** Pekcanitez Usûl Medenî Usûl Hukuku, 15. Baskı, İstanbul 2017 (Pekcanitez Usûl).
- Atalay, Oğuz;** "Emare İspatı", Manisa Barosu Dergisi 1999, S. 70, s. 7-22 (Emare).
- Atalı, Murat;** "Hizmet Tespit Davasının Sosyal Güvenlik Kurumuna İhbarı", DEÜHFD 2014, Özel Sayı, Hakan Pekcanitez'e Armağan, C. I, İzmir 2015, s. 631-652 (Hizmet Tespit).
- Atalı, Murat;** "Hukuk Yargılamamızda Genel Mahkemeler, Görev Kavramı ve Görevsizlik Kararı", SÜHFD 1995, Prof. Dr. Halit Cin'e Selçuk Üniversitesinde 10. Hizmet Yılı Armağanı, Konya 1995, s. 525-551 (Görev).

- Atalı, Murat;** “İsviçre Federal Hukuk Muhakemeleri Kanunu Ön Tasarısı Hakkında Değerlendirmeler”, MİHDER 2006, S. 3, s. 607-631 (Değerlendirmeler).
- Atalı, Murat;** “İsviçre Federal Hukuk Muhakemeleri Kanunu Taslağı”, MİHDER 2005, S. 1, s. 123-188 (Çeviri).
- Atalı, Murat;** Medenî Usul Hukukunda Aleyhe Bozma Yasağı, Ankara 2014 (Aleyhe Bozma).
- Atalı, Murat;** Pekcanitez Usûl Medenî Usûl Hukuku, 15. Baskı, İstanbul 2017 (Pekcanitez Usûl).
- Atalı, Murat;** “Usûlî Müktesep Hak Kavramı ve Bozma Kararının Bağlayıcılığı”, YD 2018, S. 3, s. 457-502 (Usûlî Müktesep Hak).
- Atalı, Murat/Ermenek, İbrahim/Erdoğan, Ersin;** Medenî Usûl Hukuku, 4. Baskı, Ankara 2021.
- Atar, Yavuz;** “Anayasanın Bağlayıcılığı ve Üstünlüğü İlkesi ve Bu İlkenin Anayasa’da Yer Almasının Hukukî Sonuçları (Anayasa m. 11)”, SÜHFD 1989, S. 2, s. 181-209 (Anayasanın Bağlayıcılığı).
- Atar, Yavuz;** Türk Anayasa Hukuku, 14. Baskı, Ankara 2021 (Anayasa Hukuku).
- Atay, Ender Ethem;** Hukuk Başlangıcı, 9. Baskı, Ankara 2021.
- Aybay, Rona;** “Anayasa’nın 151. Maddesine Göre Taraflarca İleri Sürülen Anayasaya Aykırılık İddialarının ‘Ciddi’liği Sorunu”, İÜHF 1967, S. 3-4, s. 155-176.
- Aydın, Mesut;** “Mahkemelerde Taraflarca İleri Sürülen Anayasa’ya Aykırılık İddialarının Ciddiliği”, AÜSBFD 2007, S. 3, s. 23-56.
- Azrak, A. Ülkü;** “İdari Yargıda Anayasaya Uygunluk Sorunu”, Anayasa Yargısı Dergisi 1992, s. 323-340 (İdarî Yargı).
- Azrak, A. Ülkü;** “Türk Anayasa Mahkemesi Anayasa Düzenindeki Yeri – Teşkilâtı – Fonksiyonları”, İÜHF 1962, S. 3-4, s. 649-700 (Anayasa Mahkemesi).
- Baeckert, Andreas/Wallmüller, Robert;** “Rechtsmittel bei Beendigung des Verfahrens durch Entscheidsurrogat (Art. 241 ZPO)”, ZZZ 2014-2015/33-34, s. 15-28.
- Ballon, Oskar J./Nunner-Krautgasser, Bettina/Schneider, Birgit/Neumayr, Matthias;** Einführung in das Zivilprozessrecht-Streitiges Verfahren, 13. Auflage, Wien 2018.

- Bamberger, Heinz Georg;** “Die Reform der Zivilprozessordnung - Eine Wirkungskontrolle”, ZRP 2004/5, s. 137-141.
- Baur, Fritz;** “Zur ‘Beschwer’ im Rechtsmittelverfahren Des Zivilprozesses”, Festschrift für Friedrich Lent zum 75. Geburtstag, München und Berlin 1957, s. 1-16.
- Le Bars, Thierry (Çev. Mustafa Ekrem Togay);** “Fransız Hukukunda Hukuk Davalarında İstinaf ve Temyiz Başvuruları Fransız Yargıtayının Denetiminin Sınırları”, Temyiz İncelemesinde Hukuki Denetimin Sınırları – Türk Hukuku İstinaf Reformu Sonrası Mukayeseli Hukuk Sempozyumu, 20-21 Nisan 2017/Ankara, Ankara 2018, s. 309-319.
- Baumgartner, Samuel/Dolge, Annette/Markus, Alexander R./Spühler, Karl;** Schweizerisches Zivilprozessrecht, 10. Auflage, Bern 2018.
- Behrens, Detlev;** Die Nachprüfbarkeit zivilrichterlicher Ermessensentscheidungen, Berlin 1979.
- Belgesay, Mustafa Reşit;** Dava Teorisi, İstanbul 1943 (Dava Teorisi).
- Belgesay, Mustafa Reşit;** “Davalar Nasıl Yürüyor? – Daha Çabuk, Daha Garanti ile Yürümesinin Çareleri – Muhakeme Usulü Kanun Projesi”, İÜHFM 1949, S. 1, s. 198-229 (Proje).
- Belgesay, Mustafa Reşit;** “Davaların Uzamasının Sebepleri Üzerinde Bir İnceleme”, İÜHFM 1949, S. 2-3, s. 634-669 (Davaların Uzaması).
- Belgesay, Mustafa Reşit;** Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu Şerhi Cilt I Kısım 2, İstanbul 1939 (Şerh Cilt 1).
- Belgesay, Mustafa Reşit;** Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu Şerhi, C. II, İstanbul 1935 (Şerh Cilt 2).
- Belgesay, Mustafa Reşit;** “Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununda Yapılması Gereken Tadilat”, İÜHFM 1947, S. 1, s. 157-174 (Tadilat).
- Belgesay, Mustafa Reşit;** “Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun Tadiline Dair Kanun Tasarısı”, İÜHFM 1947, S. 4, s. 1417-1432 (Tasarı)
- Belgin Güneş, Derya;** “Medenî Usûl Hukukunda Hükümün Tamamlanması (HMK m. 305/A)”, İnÜHFD 2021, S. 1, s. 313-328.
- Berkin, Necmeddin M.;** “Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun Vazife Hükümleri ve Tatbikatı”, İÜHFM 1952, S. 1-2, s. 188-214 (Vazife).
- Berkin, Necmeddin M.;** Medenî Usul Hukuku Esasları, İstanbul 1969 (Esaslar).

- Berkin, Necmeddin M.;** "Usule İlişkin Hükümlerin Zaman ve Yer Yönünden Uygulama Alanı", Hıfzı Timur'un Anısına Armağan, İstanbul 1979, s. 163-180 (Uygulama Alanı).
- Berti, Stephen V.;** Einführung in Die Schweizerische Zivilprozessordnung, Basel 2011.
- Bettermann, Karl August;** "Anfechtung und Kassation", ZZP 1975, 88. Band, Heft 4, s. 365-438 (Anfechtung).
- Bettermann, Karl August;** "Die Revision wegen wesentlicher Verfahrensmängel insbesondere nach dem BVerGG", NJW 1954, s. 1305-1310 (Verfahrensmängel).
- Bettermann, Karl August;** "Grundgesetz und Revisibilität", JZ 1958, s. 235-237 (Revisibilität).
- Bilge, Necip;** "Yargıtay Kurullarında Gelişme ve Reform Zorunluluğu", AÜHFD 1966, S. 1, s. 305-325.
- Bilge, Necip/Önen, Ergun;** Medenî Yargılama Hukuku Dersleri, 3. Baskı, Ankara 1978.
- Bilgin, Çağlar;** "Türk Anayasa Yargısında Somut Norm Denetimi Yolu", TBBD 1988, S. 3, s. 350-376.
- Birsel, Mahmut T.;** "Ticarî Örf ve Âdet", ABD 1968, S. 2, s. 205-210.
- Bloomeyer, Arwed (Çev. Turgut Akıntürk);** "Medenî Usul Hukukunda Delillerin Takdiri", AÜHFD 1968, S. 3, s. 167-178.
- Bolayır, Nur;** "Bir Hukuk Genel Kurulu Kararı Işığında Temyiz İncelemesi Sırasında Yeni Delil Gösterilip Gösterilemeyeceği Sorunu", GSÜHFD 2012, S. 2, s. 131-149 (Sorun).
- Bolayır, Nur;** "Fransız Hukuku'ndaki Reform Çalışmaları Işığında Temyiz İncelemesinin Kapsamı", GSÜHFD 2017, S. 2, s. 219-258 (Temyiz).
- Bolayır, Nur;** Hukuk Yargılamasında Delillerin Toplanmasında Tarafların ve Hâkimin Rolü, İstanbul 2014 (Delillerin Toplanması).
- Bolayır, Nur;** Medenî Usûl Hukuku'nda Hâkimin Hukuku Re'sen Uygulaması İlkesi, İstanbul 2019 (Re'sen Uygulama).
- Bolze, A.;** "Zur Reform des Rechtsmittels der Revision", AcP 1895, 84. Band, s. 358-373.
- Boran Güneysu, Nilüfer;** "Medenî Yargılama Hukukunda Düzelterek Onama Kararı", TAAD 2013, S. 14, s. 329-352 (Düzelterek Onama).

- Boran Güneysu, Nilüfer;** Medenî Usul Hukukunda Karar, Ankara 2014 (Karar).
- Boyacıoğlu, Ahmet;** “Kanunların Anayasaya Uygunluğunun Def’i Yolu ile Denetlenmesi”, AD 1962, S. 7-8, s. 716-730.
- Budak, Ali Cem;** “1879 Tarihli Medeni Usul Kanunu’nda İstinaf”, MİHBİR 15. Toplantı, 6-7 Ekim 2017/Antalya, Ankara 2018, s. 327-364 (İstinaf).
- Budak, Ali Cem;** “Hakem Kararları Maddi Hukuka Aykırılık Sebebiyle İptal Edilebilir mi? Hakem Kararlarının İptali Müessesesinin Tarihi Kökeni”, PPIL 2020, S. 1, Prof. Dr. Cemal Şanlı’ya Armağan, s. 557-572 (Hakem Kararları).
- Budak, Ali Cem;** “Hukuk Muhakemeleri Kanunu’nun Görev, Yetki ve Yetki Sözleşmesi (HMK m. 5-19) Konularında Getirdiği Yenilikler”, Bankacılar Dergisi 2013, Özel Sayı, s. 42-61 (Yenilikler).
- Budak, Ali Cem;** “Sigortacılık Kanununda Tahkim: Sigortacılık Kanunu’nun 30. Maddesi, HMK’nun Yürürlüğe Girmesi ve 6327 Sayılı Kanun Değişikliğinden Sonra Nasıl Yorumlanmalıdır?”, UTTDER 2013, S. 2, s. 53-69 (Sigortacılık).
- Budak, Ali Cem/Karaaslan, Varol;** Medenî Usul Hukuku, 4. Baskı, Ankara 2020.
- Bulut, Uğur;** “Hâkimler ve Savcılar Kurulu Kararları Neticesinde Ortaya Çıkan Görev-Yetki Sorunları”, USBIK 2020 3. Uluslararası Sosyal Bilimler Kongresi, Kayseri 29-31 Ocak 2020, s. 34-45 (HSK).
- Bulut, Uğur;** Medenî Usûl Hukukunda Davaların Yığılması, Ankara 2017 (Davaların Yığılması).
- Bulut, Uğur;** “Yargıtay Uygulamasında ‘Borcu Söndüren Belge’ ve İleri Sürülmesi Bakımından Usûlî Sorunlar”, İzBD 2022, S. 2, s. 103-147 (Borcu Söndüren Belge).
- Büttner, Hermann;** Berufung und Revision, München 2010 (Revision).
- Büttner, Hermann;** “Zehn Jahre ZPO-Reform – Ein kritischer Rückblick”, Festschrift für Karl Eichele, Baden-Baden 2013, s. 61-75 (Reform).
- Ceylan, Mücahit;** “Mecelle-i Ahkâm-ı Adliyye’nin Hazırlanışı, Uygulanması ve Kapsamı” AD 2021, S. 1, s. 701-726.
- Çağlayan, Ramazan;** İdarî Yargılama Hukuku, 13. Baskı, Ankara 2021.

- Çavuş, Burcu;** Medenî Usûl Hukukunda Hükümün Tamamlanması, Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Eskişehir 2022.
- Çınarlı, Serkan;** İdari Yargılamada İstinaf ve Bölge İdare Mahkemeleri, 3. Baskı, Ankara 2020.
- Çiftçi, Murat Özgür;** Medeni Yargılama Hukukunda İstinaf, 2. Baskı, Ankara 2016.
- Çiftçi, Pınar;** Medenî Yargılama Hukukunda İspat Hakkı ve Sınırlamaları, Ankara 2018.
- Dayınlarlı, Kemal;** "Milletlerarası Özel Hukukta Kamu Düzeni", Yaşar Karayalçın'a 65inci Yaş Armağanı, Ankara 1988, s. 653-692.
- Demir, Abdullah;** Medeni Yargılama Hukuku Osmanlı Mahkemesi, İzmir 2010.
- Demirdöven, Oğuzhan;** "Özel Hukukta Hâkimin Takdir Yetkisi ve Yargıtay Tarafından Denetimi", Prof. Dr. Fırat Öztan'a Armağan, C. I, Ankara 2010, s. 719-740.
- Deren Yıldırım, Nevhis;** "İstinafa Başvuru Şartları", MİHBİR 15. Toplantı, 6-7 Ekim 2017/Antalya, Ankara 2018, s. 17-37 (İstinaf).
- Deren Yıldırım, Nevhis;** "Kanunyonlarına Dair Bazı Düşünceler", Medenî Usûl ve İcra-İflâs Hukukçuları Toplantısı VI, İzmir/Çeşme 19-20 Ekim 2007, s. 3-17 (Düşünceler).
- Dethloff, Nina;** "Zugang zur Revisionsinstanz", ZRP 2000/10, s. 428-432.
- Direnisa, Efe;** Medenî Yargılamada Ön İnceleme Aşaması, İstanbul 2021.
- Dinç, Hakkı;** "Hukuk Davalarında İstinaf ve Yargıtay", Medenî Usûl ve İcra-İflâs Hukukçuları Toplantısı VI, İzmir/Çeşme 19-20 Ekim 2007, s. 53-65.
- Dinçkol, Abdullah;** "Hâkimin Takdir Yetkisine Dayanarak Verdiği Kararların Denetlenmesi", MÜHF-HAD 1995, S. 1-3, s. 143-155.
- Dişbudak, Aylin/Bülbül, F. Mine;** "Hakimin Takdir Hakkının Yargıtayca Denetlenmesi", ABD 2006, S. 1, s. 11-32.
- Domaniç, Hayri;** Hukukta Kazıyyei Muhkeme ve Nisbî Kuvveti, İstanbul 1964.
- Duran, Lütfi;** "İtiraz Yolu ile Anayasa'ya Aykırılık İddiası ve Temel Hak ve Ödevlerin Kanunla Düzenlenmesi", İÜHF 1965, S. 1-4, s. 284-353.

- Edis, Seyfullah;** "Hukukun Uygulanmasında Yargıca Tanınmış Takdir Yetkisi", AÜHFD 1973, S. 1, s. 169-196.
- Ekinci, Ekrem Buğra;** Tanzimat ve Sonrası Osmanlı Mahkemeleri, İstanbul 2004.
- Ercan, İbrahim/Özbay, İbrahim;** "Medeni Usul Hukukunda Kanun Yollarından Feragat", EBYÜ-HFD 2006, S. 3-4, s. 433-458.
- Erdoğan, Ersin;** Medenî Usûl Hukuku Kurallarının Yer Bakımından Uygulanması, Ankara 2016 (Yer Bakımından).
- Erdoğan, Ersin;** "Temyiz İncelemesinde Yabancı Hukukun Denetimi", YD 2018, S. 3, 813-846 (Yabancı Hukuk).
- Erdoğan, Ersin/Bulut, Uğur;** "İşlev İtibariyle Yetki (Mahkemenin İşlevi)", MİHDER 2018, C. XIV, S. 39, s. 91-130.
- Erem, Faruk;** "İstinaf Mahkemeleri", AÜHFD 1950, S. 3, s. 9-17 (İstinaf).
- Erem, Faruk;** "Sahte Hâkim Olayları", ABD 1967, S. 1, s. 5-6 (Sahte Hâkim).
- Erdönmez, Güray;** Pekcanitez Usûl Medenî Usûl Hukuku, 15. Baskı, İstanbul 2017 (Pekcanitez Usûl).
- Ermenek, İbrahim;** "Hukuk Muhakemeleri Kanununa Göre Ön İnceleme", İnÜHFD 2011, S. 1, s. 139-175 (Ön İnceleme).
- Ermenek, İbrahim;** Medenî Usul Hukukunda Davaların Birleştirilmesi ve Ayrılması, Ankara 2014 (Davaların Birleştirilmesi).
- Ermenek, İbrahim;** Medenî Usul Hukukunda Davayı Kabul, Ankara 2009 (Kabul).
- Ermumcu, Osman;** Hakimlerin Hukuki Sorumluluğu, Ankara 2012.
- Erythropel;** "Zur Lehre von der Revision", ZZP 1881, s. 104-142.
- Fasching, Hans W./Konecny, Andreas;** Kommentar zu den Zivilprozessgesetzen, 3. Auflage, 4. Band/1. Teilband, Wien 2019 (Fasching/Konecny/Yazar).
- Fischer, Christian;** "Der Wert des Beschwerdegegenstands in § 511 II Nr. 1 ZPO", NJW 2002, s. 1551-1553.
- Fölsch, Peter;** "Keine Zulassung der Berufung bei einem Wert der Beschwer von über 600 Euro?", NJW 2002, s. 3758-3760.
- Fuchs, Christian Otmar;** "Einschränkungen der Dispositionsmaxime in der Revisionsinstanz: Werden alle Ziele erreicht?", JZ 2013, s. 990-994.

- Gasser, Dominik/Rickli, Brigitte;** Schweizerische Zivilprozessordnung, 2. Auflage, Zürich/St. Gallen 2014.
- Gelbrich, Katharina;** "10 Fragen zum deutschen Berufungsrecht", Annales de la Faculté de Droit d'Istanbul 2019, S. 68, s. 15-36.
- Gençcan, Ömer Uğur;** "Boşanma Davalarında Delillerin Değerlendirilmesi Sorunu", Prof. Dr. Fırat Öztan'a Armağan, C. I, Ankara 2010, s. 1017-1039.
- Gilles, Peter;** "Almanya'da Kararlara Karşı Kanun Yolları: Çeşitlilik, Karmaşıklık, Klişeler ve Sorgulanabilir Meşruiyet", (Çev. Abdulkadir Haşhaş), DEÜHFD 2014, Özel Sayı, Hakan Pekcanitez'e Armağan, C. I, İzmir 2015, s. 123-132 (Kanun Yolları).
- Gilles, Peter;** "2002 Medeni Usûl Hukuku Reformu Sonrası Hipertrofik Bir Medeni Yargının Problem Sahası Olarak Alman Kanun Yolu Sistemi", (Çev. Evrim Erişir), Medenî Usûl ve İcra-İflâs Hukukçuları Toplantısı VI, İzmir/Çeşme 19-20 Ekim 2007, s. 19-51 (2002 Reformu).
- Gilles, Peter;** "AnschlieÙung, Beschwer, Verbot der reformatio in peius und Parteidispositionen über die Sache in höherer Instanz", ZZP 1978, 91. Band, Heft 2, s. 128-176 (ZZP).
- Gilles, Peter;** Rechtsmittel im ZivilprozeÙ, Frankfurt am Main 1972 (Rechtsmittel).
- Gilles, Peter;** "Rechtsmitteleinlegung, Rechtsmittelbegründung und nachträgliche Parteidispositionen über das Rechtsmittel", AcP 1977, 177. Band, s. 189-244 (Rechtsmitteleinlegung).
- Gottwald, Peter;** Die Revisioninstanz als Tatsacheninstanz, Berlin 1975.
- Göksu, Mustafa;** "(Hukuk Yargılamasında) Vakıa ve Hukuk", Halûk Konuralp Anısına Armağan, C. I, Ankara 2009, s. 323-350.
- Göksu, Tarkan;** "Die Entscheidüberprüfung im Rechtsmittelverfahren Nach Der Schweizerischen Zivilprozessordnung", Temyiz İnceleminde Hukuki Denetimin Sınırları – Türk Hukuku İstinaf Reformu Sonrası Mukayeseli Hukuk Sempozyumu, 20-21 Nisan 2017/Ankara, Ankara 2018, s. 253-267.
- Gözler, Kemal;** "Anayasa Mahkemesinin '...Yönünden İptal Kararları' Hakkında Bir Eleştiri", Türk Anayasa Hukuku Sitesi, <https://anayasa.gen.tr/yonunden-iptal.htm>, Erişim: 15.06.2022 (Eleştiri).

- Gözler, Kemal;** “Anayasa Mahkemesinin ‘...Yönünden İptal Kararları’ Hakkında Bir Eleştiri Başlıklı Makaleme Bir Ek”, Türk Anayasa Hukuku Sitesi, <https://anayasa.gen.tr/yonunden-iptal.htm>, Erişim: 15.06.2022 (Ek).
- Gözler, Kemal;** “Yorum İlkeleri”, Kamu Hukukçuları Platformu, Türk Anayasa Hukuku Sitesi, <https://www.anayasa.gen.tr/yorum-ilkeleri-kitaptan.pdf>, s. 15-119, Erişim: 15.06.2022 (Yorum).
- Gözübüyük, Şeref/Tan, Turgut;** İdare Hukuku Cilt: II İdari Yargılama Hukuku, 7. Baskı, Ankara 2014.
- Gözütok, Zeki;** Hukuk Davalarında İstinaf ve Temyiz Uygulama Rehberi, 2. Baskı, Ankara 2017.
- Grams, Holger;** “Anmerkung - BGH, 14.08.2019 – IV ZR 279/17”, NJW 2019, s. 3582-3587.
- Grave, Helmut/Mühle, Hans-Jochen;** “Denkgesetze und Erfahrungssätze als Prüfungsmaßstab im Revisionsverfahren”, MDR 1975, s. 274-279.
- Greger, Reinhard;** “Zweifelsfragen und erste Entscheidungen zur neuen ZPO”, NJW 2002, s. 3049-3053.
- Grunsky, Wolfgang;** “Zum Umfang der Dispositionsbefugnis des Rechtsmittelklägers bei der bestimmung des Verfahrensgegenstandes”, ZZP 1975/1, s. 49-64.
- Gül, Mehmet Akif;** Medenî Usûl Hukukunda Dava Değeri, İstanbul 2022.
- Gülener, Serdar;** “Mukayeseli İnsan Hakları Hukukunda Temyiz Merci Şikâyetlerinin İstisnai Bir Alanı Olarak 'Keyfilik' Kriteri”, Bireysel Başvuru İncelemeleri 1 (Ed. Musa Sağlam/Serdar Gülener/Recep Kaplan), Ankara 2013, s. 53-86.
- Gündüz, Adil;** “Görevsizlik ve Gönderme Kararları (H.U.M.K.193 ncü Md.) Üzerine Bir İnceleme”, ABD 1973, S. 2, s. 234-239.
- Gürdoğan, Burhan;** Medenî Usul Hukukunda Kesin Hüküm İtirazı, Ankara 1960 (Kesin Hüküm).
- Gürdoğan, Burhan;** Özel Hukuk Alanında Maddî Hukuk ve Yargılama Usulü Yönünden Yargıcın Takdir Hakkının Yargıtayca Denetlenmesi, Ankara 1967 (Takdir Hakkı).
- Gürdoğan, Burhan;** “Temyiz Mahkemesinin Kontrolü Bakımından Vakıa ve Hukuk”, AÜSBFD 1956, S. 3, s. 258-285 (Vakıa).
- Güriz, Adnan;** Hukuk Başlangıcı, 19. Baskı, Ankara 2019.

- Habscheid, Walther J.;** Schweizerisches Zivilprozess- und Gerichtsorganisationsrecht, Basel 1986.
- Hanağası, Emel;** Davada Menfaat, Ankara 2009.
- Hartmann, Peter;** "Zivilprozess 2001/2002: Hunderte wichtiger Änderungen - Ein Überblick für Praktiker", NJW 2001, s. 2577-2597.
- Haueisen;** "Der Verfahrensmangel als Revisionsgrund im Sozialgerichtlichen Verfahren", NJW 1955/50, s. 1857-1861.
- Hendem, Burcu;** "Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nda Yeni Bir Düzenleme: Hükmün Tamamlanması", MİHDER 2021, S. 2, s. 611-656.
- Henke, Horst-Eberhard;** Die Tatfrage – Der Unbestimmte Begriff im Zivilrecht und seine Revisibilität, Berlin 1966 (Tatfrage).
- Henke, Horst-Eberhard;** "Rechtsfrage oder Tatfrage – eine Frage ohne Antwort?", ZZP 1968, 81. Band, Heft 3, s. 196-251 (Rechtsfrage).
- Henke, Horst-Eberhard;** "Rechtsfrage oder Tatfrage – eine Frage ohne Antwort?", ZZP 1968, 81. Band, Heft 5, s. 321-379 (Fortsetzung).
- Hess, Burkhard/Hübner, Rudolf;** "Die Revisibilität ausländischen Rechts nach der Neufassung des § 545 ZPO", NJW 2009, s. 3132-3135.
- Hirsch, Günter;** "Revision im Interesse der Partei oder des Rechts?", VersR 2012, s. 929-933.
- Işıқтаç, Yasemin;** Hukuk Normunun Mantıksal Analiz ve Uygulaması, 2. Baskı, İstanbul 2004.
- İyimaya, Ahmet;** "Hükümden Sonra Meydana Gelen Olguların Temyiz İncelemesine Etkisi (Özellikle Sigorta Gelirindeki Artışlar Sorunu), ABD 1991, S. 6, s. 948-965.
- Jacobs, Matthias/Frieling, Tino;** "Revisibilität ausländischen Rechts in den deutschen Verfahrensgesetzen – zugleich Besprechung des Beschlusses des Bundesgerichtshofs vom 4. Juli 2013", ZZP 2014, s. 137-168.
- Jauernig, Orthmar;** Das Fehlerhafte Zivilurteil, Frankfurt am Main 1958 (Zivilurteil).
- Jauernig, Orthmar;** "Der BGH und die Beschwer im neuen Rechtsmittelrecht", NJW 2003, s. 465-469 (BGH).
- Jauernig, Orthmar;** "Die „Beschwer“ mit der neuen Berufung: § 511 II Nr. 1 ZPO", NJW 2001, s. 3027-3028 (Beschwer).

- Jesch, Dietrich;** “Unbestimmter Rechtsbegriff und Ermessen in rechtstheoretischer und verfassungsrechtlicher Sicht”, AÖP 1957, s. 163-249.
- Kaboğlu, İbrahim Ö.;** “Hukukun Genel İlkeleri ve Anayasa Yargısı”, Anayasa Yargısı Dergisi 1991, s. 291-322.
- Kalabalık, Halil;** İdari Yargılama Usulü Hukuku, 16. Baskı, Ankara 2022.
- Kale, Serdar;** Medeni Yargılamada Taraf Ehliyeti, İstanbul 2010.
- Kale, Serdar/Tunç Yücel, Müjgan;** “Sigortacılık Kanununda Tahkim”, Halûk Konuralp Anısına Armağan, C. I, Ankara 2009, s. 461-477.
- Kalpsüz, Turgut;** “Türk Hukukunda Hakem Kararlarının Temyizi Sebepleri”, BATİDER 1997, C. XIX, S. 1, s. 5-41.
- Kaneti, Selim;** “Anayasa Mahkemesi Kararlarına Göre Anayasa’nın Özel Hukuk Alanındaki Etkikeri”, İÜHFM 1990, S. 1-4, s. 199-211.
- Karaaslan, Varol;** “HMK m. 353/1-a Üzerine Bir İnceleme”, DÜHFD 2017, S. 22, s. 219-239 (İnceleme).
- Karaaslan, Varol;** “Kanun Yolları Sistemine Eleştirel Bir Bakış”, MİHDER 2019, S. 2, s. 441-466 (Kanun Yolları).
- Karaaslan, Erol/Karaaslan, Varol;** “Hükmün Tamamlanması”, İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 2021, S. 2, s. 557-578.
- Karafakih, İsmail Hakkı;** Hukuk Muhakemeleri Usulü Esasları, Ankara 1952.
- Karayalçın, Yaşar;** “Hukukun Üstünlüğü (Kavram – Bazı Problemler)”, AÜSBFD 1992, S. 3, s. 193-214 (Problemler).
- Karayalçın, Yaşar;** İsviçre Federal Mahkemesi (ve Federal Kaza Mercileri), Ankara 1950 (İsviçre).
- Karşlı, Abdurrahim;** Medeni Muhakeme Hukuku, 5. Baskı, İstanbul 2020 (Medeni Muhakeme).
- Karşlı, Abdurrahim;** Medeni Usul Hukukunda Usulî İşlemler, İstanbul 2001 (İşlem).
- Kaşak, Fahri Erdem;** “Hâkimin Karar Verirken Bilimsel Görüşlerden Yararlanması (TMK m. 1/III)”, İÜHFM 2021, S. 4, s. 1127-1167.
- Kaya, Bora;** “Anayasa Mahkemesi Kararları Işığında Temyiz Hakkının Anayasal Boyutu”, Hukuk Gündemi Dergisi 2006, S. 6, s. 38-40.

- Keser, Leyla;** "İlk Görünüş İspatı", Mahmut Tevfik Birsal'e Armağan, İzmir 2001, s. 231-251.
- Keskin Kızıroğlu, Serap;** "Türk Ceza Muhakemesi Kanununda Temyiz Yasayoluna İlişkin Değişikliklere Bakış", Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 2017, S. 159-160, s. 179-185.
- Kılıçoğlu, Ahmet M.;** "Hâkimlerin Hukukî Sorumluluğu", AÜHFD 1973, S. 1, s. 231-269.
- Kirschvink, Dominik;** Die Revision als Rechtsmittel im Alten Reich, Berlin 2019.
- Koç, Evren;** Medeni Usul Hukuku Kapsamında Usuli İşlemlerde İrade Bozuklukları, İstanbul 2021.
- Konuralp, Halûk;** "Bölge Adliye Mahkemelerinde Uygulanacak Usul (Hukuk Davaları Açısından)," Türkiye Barolar Birliği İstinaf Mahkemeleri Uluslararası Toplantı, 7-8 Mart 2003, Ankara 2003, s. 247-265 (Uygulanacak Usul).
- Konuralp, Halûk;** "Fransız Hukukunda Kanun Yolları Arasında İstinafın Yeri (Hukuk Davaları Açısından)", AÜHFD 2001, S. 1, s. 25-39 (İstinaf).
- Konuralp, Halûk;** "İstinafta Kamu Düzeni Kavramı", Medenî Usûl ve İcra-İflâs Hukukçuları Toplantısı VI, İzmir/Çeşme 19-20 Ekim 2007, s. 133-148 (Kamu Düzeni).
- Konuralp, Halûk;** Medenî Usul Hukukunda İspat Hukukunun Zorlanan Sınırları, Ankara 2009 (Sınırlar).
- Kornblum, Udo;** "Revisionsbegründung vor Revisionszulassung", ZJP 2009/3, s. 327-338.
- Köksal, Mehmedcan;** "Hukukla Bağlı Devlet Kuramı Açısından Kanunların Anayasaya Uygunlukları Denetinde Defi", İÜHFM 1962, S. 3-4, s. 633-648.
- Kraemer, Wilhelm;** "Ziele und Wege einer Reform des Revisionsverfahrens im Zivilprozesse", ZJP 1936/37, s. 49-73.
- Krumme, Elisabeth;** "Die Grenzen der Revisionsprüfung im Zivilprozeßrecht", NJW 1950/9, s. 321-324.
- Kudlich, Hans;** "Nichtige Urteile im Zivil - und Strafprozessrecht", DEÜHFD 2014, Özel Sayı, Hakan Pekcanitez'e Armağan, C. I, İzmir 2015, s. 201-216.

- Kuntman, Osman;** "Yargıtay Kararlarının Biçim ve Özü Nasıl Olmalıdır", İBD 1970, S. 3-4, s. 188-197.
- Kurt Konca, Nesibe;** Medenî Usûl Hukukunda Alenîyet İlkesi, Ankara 2009 (Alenîyet).
- Kurt Konca, Nesibe;** "Medenî Usûl Hukukunda Alenîyet İlkesinin Sınırlandırılması", SDÜHFD 2014, S. 2, Medenî Usûl ve İcra-İflâs Hukukçuları Toplantısı XII, Isparta- 18-19 Ekim 2014, s. 65-96 (Sınırlandırma).
- Kurt Konca, Nesibe;** "Sigorta Uyuşmazlıklarının Tahkim Yoluyla Çözümü", Prof. Dr. Fırat Öztan'a Armağan, C. I, Ankara 2010, s. 1343-1365 (Sigorta).
- Kuru, Baki;** "Dâva Şartları", Prof. Dr. Baki Kuru-Makaleler, İstanbul 2006, s. 147-188 (Dava Şartları).
- Kuru, Baki;** Hukuk Muhakemeleri Usulü, 6. Baskı, Cilt 1, İstanbul 2001 (Usul Cilt 1).
- Kuru, Baki;** Hukuk Muhakemeleri Usulü, 6. Baskı, Cilt 2, İstanbul 2001 (Usul Cilt 2).
- Kuru, Baki;** Hukuk Muhakemeleri Usulü, 6. Baskı, Cilt 3, İstanbul 2001 (Usul Cilt 3).
- Kuru, Baki;** Hukuk Muhakemeleri Usulü, 6. Baskı, Cilt 4, İstanbul 2001 (Usul Cilt 4).
- Kuru, Baki;** Hukuk Muhakemeleri Usulü, 6. Baskı, Cilt 5, İstanbul 2001 (Usul Cilt 5).
- Kuru, Baki;** Hukuk Muhakemeleri Usulü, 6. Baskı, Cilt 6, İstanbul 2001 (Usul Cilt 6).
- Kuru, Baki;** "Hukuk Usulünde Aleyhe Bozma Yasağı", AÜHFD 1973, S. 1, s. 135-144 (Aleyhe Bozma).
- Kuru, Baki;** "Hukuk Usulünde Dava Sebebi", AD 1967, S. 4, s. 239-268 (Dava Sebebi).
- Kuru, Baki;** İcra ve İflâs Hukuku, 3. Baskı, Cilt 1, İstanbul 1988 (İcra Cilt 1).
- Kuru, Baki;** İcra ve İflas Hukuku El Kitabı, 2. Baskı, Ankara 2013 (İcra El Kitabı).
- Kuru, Baki;** İçtihatların Birleştirilmesi Yolu İle İlgili Bazı Sorunlar, Ankara 1977 (İçtihatları Birleştirme).
- Kuru, Baki;** İstinaf Sistemine Göre Yazılmış Medenî Usul Hukuku, İstanbul 2016 (Usûl).

- Kuru, Baki;** Medenî Usul Hukuku El Kitabı, Cilt 1, Ankara 2020 (Usul El Kitabı 1).
- Kuru, Baki;** Medenî Usul Hukuku El Kitabı, Cilt 2, Ankara 2020 (Usul El Kitabı 2).
- Kuru, Baki;** “Usulî Müktesep Hak (Usule İlişkin Kazanılmış Hak)”, A. Recai Seçkin’e Armağan, Ankara 1974, s. 395-409 (Usûlî Kazanılmış Hak).
- Kuru, Baki/Aydın, Burak;** İstinaf Sistemine Göre Yazılmış Medenî Usul Hukuku Ders Kitabı, 6. Baskı, Ankara 2021.
- Levante, Marco;** “Die Beschwerde in Zivilsachen – Prozessuale Hürden, praktische Fragen”, ZZZ 2022/58, s. 198-203.
- Mavioğlu, Oral;** “Bilirkişiye Başvurma Zorunluluğu ve Bilirkişi Raporları Karşısında Yargıcın Durumu”, İÜHFM 1970, S.1-4, s. 371-387.
- Meier, Isaak;** Schweizerisches Zivilprozessrecht, Zürich/Basel/Genf 2010.
- Meriç, Nedim;** Medenî Yargılama Hukukunda Tasarruf İlkesi, Ankara 2011 (Tasarruf).
- Meriç, Nedim;** “Medeni Yargılama Hukukunda Tasarruf ve Taleple Bağlılık İlkesinin Kapsamı ve Bazı Güncel Kararların Değerlendirilmesi”, SDÜHFD 2014, MİHBİR Özel Sayı, s. 23-63 (Değerlendirme).
- Meriç, Nedim;** “Türk ve Alman Hukukunda Tanık İfadesinin Değerlendirilmesi”, MİHDER 2005, S. 1, s. 89-121 (Tanık).
- Meyer-Seitz, Christian;** “Zehn Jahre ZPO-Reform – Was bleibt?“, Festschrift für Karl Eichele, Baden-Baden 2013, s. 284-295.
- Musielak, Hans-Joachim;** “Der Zugang zur Revisionsinstanz im Zivilprozess“, Festschrift für Walter Gerhardt, Köln 2004, s. 653-682 (Zugang).
- Musielak, Hans-Joachim;** “Die Bindung des Gerichts an die Aträge der Parteien im Zivilprozeß“, Festschrift für Karl Heinz Schwab, München 1990, s. 349-365 (Bindung).
- Musielak, Hans-Joachim/Voit, Wolfgang;** Grundkurs ZPO, 15. Auflage, München 2020.
- Muşul, Timuçin;** Medenî Usul Hukukunda Terdit İlişkileri, 2. Baskı, Ankara 2009.
- Namlı, Mert;** Türk ve Fransız Medenî Usûl Hukuku’nda Yargılamanın Yenilenmesi, İstanbul 2014.

- Nesli, Aslıhan;** “Tensikât-ı Adliyye: Mahkeme-i Temyiz’ Adlı Makale Bağlamında Mehmed Ârif’in Temyiz Mahkemesi Hakkındaki Görüşlerinin Değerlendirilmesi”, YBHD 2019, S. 1, s. 159-186.
- Nierwetberg, Rüdiger;** “Die Unterscheidung von Tatfrage und Rechtsfrage”, JZ 1983, s. 237-241.
- Nomer, Ergin;** “Anayasa ve Yabancı Kanun”, Osman F. Berki’ye Armağan, Ankara 1977, s. 549-565 (Anayasa).
- Nomer, Ergin;** Davada Yabancı Kanun, İstanbul 1972 (Yabancı Kanun).
- Oberhammer, Paul/Domej, Tanja/Haas, Ulrich;** Kurzkomentar ZPO Schweizerische Zivilprozessordnung, 2. Auflage, Basel 2014 (KUKO-ZPO/Yazar).
- Oğuzman, Kemal/Barlas, Nami;** Medenî Hukuk, Giriş Kaynaklar Temel Kavramlar, 27. Baskı, İstanbul 2021.
- Olgaç, Senai/Çenberci, Mustafa;** Hukuk Davalarında İkrar, İstanbul 1964.
- Onar, Sıddık Sami/Belgesay, Mustafa Reşit;** Adliye Hukukunun Umumî Esasları, İstanbul 1944.
- Ortan, Ali Necip;** “Medeni Yargılama Hukukunda ‘Görev Bağlamında Kamu Düzenin Mevzuatçılığı’nın Uygulanmasındaki Kayıtsızlık”, Anadolu Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 2016, S. 3, s. 47-62.
- Önen, Ergun;** Medenî Yargılama Hukukunda Sulh, Ankara 1972.
- Öz, Turgut;** “Ticari İşlemlerde Taşınır Rehni Kanununa Göre Rehinli Malın Birleşmesi ve Karışması (Kanundaki Önemli Değişikliklerle Birlikte), Ticari İşletmeler Dışındaki Taşınır Varlıklar”, Ticarî İşlemlerde Taşınır Rehni Sempozyumu, 16 Şubat 2018 (Ed. Prof. Dr. A. Lâle Sirmen/Doç. Dr. A. Barış Özbilen), Ankara 2018, s. 125-139.
- Özbay, İbrahim;** “6100 Sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununa Göre İstinaftan Sonraki Temyiz Sistemimizde Temyiz Edilebilen ve Edilemeyen Kararlar”, İÜHFM 2011, S. 1-2, s. 411-438 (Temyiz).
- Özbay, İbrahim;** Hakem Kararlarının Temyizi, Ankara 2004 (Hakem).
- Özbay, İbrahim/Fak, Alican;** “Hukuk Muhakemeleri Kanunu ile Getirilen Yeni Bir Yargılamanın İadesi Sebebi: ‘Mahkemenin Kanuna Uygun Olarak Teşekkül Etmemiş Olması’”, YD 2018, S. 3, s. 503-548.

- Özbek, Veli Özer/Doğan, Koray/Bacaksız, Pınar;** Ceza Muhakemesi Hukuku, 14. Baskı, Ankara 2021.
- Özcan, Erkan;** Sigorta Tahkim Komisyonu Nezdinde Tahkim Uygulaması, 2. Baskı, Ankara 2014.
- Özçelik, A. Selçuk;** "1961 Anayasasına Göre Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu, Görev ve Yetkileri", İÜHFM 1962, S. 3-4, s. 598-619.
- Özdamar, Mehmet;** "Sigorta Hukukunda Uyuşmazlıkların Çözümünde Tahkim Sistemi", GÜHFD 2013, S. 1-2, Prof. Dr. Oğuz Kürşat Ünal'a Armağan, Ankara 2013, s. 831-855.
- Özkes, Muhammet;** "Anayasa Mahkemesinin İstinaf Sınırına İlişkin (HMK m. 341/2, c. 1) İptal Kararının Değerlendirilmesi", İzBD 2022, S. 2, s. 239-271 (Anayasa Mahkemesi).
- Özkes, Muhammet;** "Dava Dilekçesinde Hukukî Sebep Bildirmek Zorunludur", Halûk Konuralp Anısına Armağan, C. I, Ankara 2009, s. 745-781 (Hukukî Sebep).
- Özkes, Muhammet;** "Hukuk Usûlü Muhakemeleri Kanunu'nda Yapılan Değişiklikler Çerçevesinde Kanun Yolu İncelemesi -Özellikle İstinaf-", LHD 2004, S. 23, s. 3103-3116 (Değişiklikler).
- Özkes, Muhammet;** "Hukuk Yargılamasında Süre Tutum Müessesesi Yoktur", Prof. Dr. Saim Üstündağ'a Armağan, Ankara 2009, s. 381-396 (Süre Tutum).
- Özkes, Muhammet;** İcra Hukukunda Temel Haklar ve İlkeler, Ankara 2009 (Temel Haklar).
- Özkes, Muhammet;** "İstinaf İncelemesi Sonunda Verilecek Kararlar", MİHBİR 15. Toplantı, 6-7 Ekim 2017/Antalya, Ankara 2018, s. 85-110 (İstinaf).
- Özkes, Muhammet;** "İstinaf Sistemi ile Birlikte Hukuk Yargılamasında İçtihat Aykırılıklarının Giderilmesi", Türkiye'de İstinaf Mahkemelerinin Kurulmasından Sonra Yargıtay'ın Rolü Konferansı, Temmuz 2007 – Ankara, s. 143-151 (İçtihat Aykırılıkları).
- Özkes, Muhammet;** "İstinafın Temyizden Farkları-İstinaf Küçük Temyiz Değildir", İstanbul Anadolu Adliyesi Dergisi 2016, S. 9, s. 26-29 (Farklar).
- Özkes, Muhammet;** Medeni Usul Hukukunda Asli Müdahale, İstanbul 1995 (Aslî Müdahale).

- Özekes, Muhammet;** Medeni Usul Hukukunda Hukuki Dinlenilme Hakkı, Ankara 2003 (Hukukî Dinlenilme).
- Özekes, Muhammet;** “Medeni Usul Hukukunda Yok Hüküm ve Etkisiz Hüküm”, YD 2000, S. 4, s. 661-699 (Yok Hüküm).
- Özekes, Muhammet;** “Özel Hukuk – Kamu Hukuku ve Yargılama Hukuku Bakımından Kanunların Zaman İtibariyle Uygulanması”, Fırat Öztan’a Armağan, C. II, Ankara 2010, s. 2859-2875 (Zaman İtibariyle Uygulanma).
- Özekes, Muhammet;** Pekcanitez Usûl Medenî Usûl Hukuku, 15. Baskı, İstanbul 2017 (Pekcanitez Usûl).
- Özekes, Muhammet;** Sorularla Hukuk Muhakemeleri Kanunu’na Göre Medenî Usûl Hukukunda Yeni Kanun Yolu Sistemi (İstinaf ve Temyiz), 2. Baskı, Ankara 2011 (İstinaf ve Temyiz).
- Özekes, Muhammet;** Temel Hukuk Bilgisi, 11. Baskı, İstanbul 2021 (Hukuk Bilgisi).
- Özekes, Muhammet;** “Üst Derece Mahkemeleri Kararlarında Gerekçe”, Türkiye’de İstinaf Mahkemelerinin Kurulmasından Sonra Yargıtay’ın Rolü Konferansı, Temmuz 2007 – Ankara, s. 72-99 (Gerekçe).
- Özekes, Muhammet/Boran Güneysu, Nilüfer;** Deliller ve Hüküm Eksiliği Yönünden İstinaf İncelemesi ve Kararı (HMK m. 353/1-a-6), İstanbul 2021.
- Özkaya-Ferendeci, Hamide Özden;** Kesin Hükümün Objektif Sınırları, İstanbul 2009.
- Özoğuz, Nejat;** Temyiz Mahkemesi, Ankara 1944.
- Öztek, Selçuk;** “Adalet Bakanlığı Üst Mahkemeler Hukuk Komisyonu Tarafından Hazırlanmış Olan Üst Mahkemeler Tasarısı”, Yargı Reformu Sempozyumu 2000, İzmir 2000, s. 104-114 (Tasarı).
- Öztek, Selçuk;** “Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu Yönünden Sigortacılıkta Tahkime Bakış”, MİHDER 2009, S. 13, s. 221-249 (Tahkim).
- Öztek, Selçuk;** “HUMK m. 427’deki Kesinlik Sınırının Temyiz Kanun Yolunun Amacı Bakımından Değerlendirilmesi ve Anayasa Mahkemesinin 20.1.1986 Tarihli Kararı”, MÜHF-HAD 1987, S. 2, s. 62-74 (Amaç).
- Öztek, Selçuk;** “Temyiz Kanun Yolunun Tarihçesine İlişkin Bazı Tespitler”, MÜHF-HAD 2015, S. 2, s. 119-127 (Tarihçe).

- Öztek, Selçuk;** "Türk Medeni Yargılama Hukukunda İstinaf Kanun Yolu, Amacı ve Felsefesi", Temyiz İncelemesinde Hukuki Denetimin Sınırları – Türk Hukuku İstinaf Reformu Sonrası Mukayeseli Hukuk Sempozyumu, 20-21 Nisan 2017/Ankara, Ankara 2018, s. 171-189 (İstinaf).
- Öztek, Selçuk;** Türk Medeni Yargılama Hukukunda İstinaf ve Temyiz, Ankara 2021 (İstinaf ve Temyiz).
- Öztek, Selçuk/Taşpınar Ayvaz, Sema/Kale, Serdar;** "Hukuk Muhakemeleri Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında 20 Mart 2020 Tarihli Kanun Teklifi'ne İlişkin Bazı Açıklamalar ve Kanun Teklifinin Değerlendirilmesi", TBBD 2020, S. 149, s. 77-152.
- Pekcanıtez, Hakan;** "Hukuk Muhakemeleri Kanununa Göre Temyiz Kanun Yolunda Yargısal Denetimin Sınırı Maddi ve Hukukî Denetim", Temyiz İncelemesinde Hukuki Denetimin Sınırları – Türk Hukuku İstinaf Reformu Sonrası Mukayeseli Hukuk Sempozyumu, 20-21 Nisan 2017/Ankara, Ankara 2018, s. 217-251 (Denetim).
- Pekcanıtez, Hakan;** "İstinaf Mahkemeleri", GSÜHFD 2006, S. 1, s. 17-29 (İstinaf).
- Pekcanıtez, Hakan;** "Medenî Usûl Hukukunda Hukukî Dinlenilme Hakkı", Prof. Dr. Hakan Pekcanıtez-Makaleler, Cilt 1, s. 509-559 (Hukukî Dinlenilme).
- Pekcanıtez, Hakan;** "Medenî Usûl Hukukunda Aleniyet İlkesi", Prof. Dr. Hakan Pekcanıtez-Makaleler, Cilt 1, s. 561-590 (Aleniyet).
- Pekcanıtez, Hakan;** "Medenî Usûl Hukukunda Görev Kurallarının Zaman İtibariyle Uygulanması", GSÜHFD 2005, S. 2, s. 163-192 (Görev Kuralları).
- Pekcanıtez, Hakan;** "Medeni Usul Hukukunda Yeni Bir Yargılamanın Yenilenmesi Sebebi (HUMK m. 445/11)", 75. Yaş Günü İçin Prof. Dr. Baki Kuru Armağanı, Ankara 2004, s. 515-551 (Yargılamanın Yenilenmesi).
- Pekcanıtez, Hakan;** "Medenî Yargıda Adil Yargılanma", Prof. Dr. Hakan Pekcanıtez-Makaleler, Cilt 1, s. 385-412 (Adil Yargılanma).
- Pekcanıtez, Hakan;** Pekcanıtez Usûl Medenî Usûl Hukuku, 15. Baskı, İstanbul 2017 (Pekcanıtez Usûl).
- Pekcanıtez, Hakan;** "Yargı Reformu Yapılmasını Gerektiren Nedenler", İzBD 1995, S. 2, s. 103-113 (Yargı Reformu).

- Pekcanitez, Hakan;** "Yargıtay Yönünden Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun Değerlendirilmesi", TBBD 2019, S. 144, s. 383-419 (Değerlendirme).
- Pekcanitez, Hakan/Atalay, Oğuz/Özekes, Muhammet;** "Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nda Değişiklik Yapılmasına Dair 7251 Sayılı Kanun Hakkında Değerlendirme", TBBD 2020, S. 150, s. 247-299.
- Pekcanitez, Hakan/Erişir, Evrim;** "Medenî Yargıda İstinaf ile İlgili Hükümlerin Zaman İtibariyle Uygulanması", AÜHFD 2016, S. 4, s. 3617-3654.
- Pekcanitez, Hakan/Meriç, Nedim;** Medenî Usûl Hukukunda Fer'î Müdahale, 2. Baskı, İstanbul 2020.
- Pekcanitez, Hakan/Simil, Cemil;** İcra-İflâs Hukukunda Şikâyet, 2. Baskı, İstanbul 2017.
- Pekcanitez, Hakan/Taş Korkmaz, Hülya;** Pekcanitez Usûl Medenî Usûl Hukuku, 15. Baskı, İstanbul 2017 (Pekcanitez Usûl).
- Pfeiffer, Thomas;** "Die revisionsgerichtliche Kontrolle der Anwendung ausländischen Rechts", NJW 2002, s. 3306-3308.
- Pils, Michael Johannes;** "Das System der Rechtsbehelfe im Zivilprozess", JA 2011/6, s. 451-457.
- Pohlmann, Petra;** Zivilprozessrecht, 5. Auflage, München 2022.
- Postacıoğlu, İlhan E.;** "Davanın ve Kaziyei Muhkemenin Unsuru Olarak Hukukî Sebep", A. Recai Seçkin'e Armağan, Ankara 1974, s. 497-527 (Hukukî Sebep).
- Postacıoğlu, İlhan E.;** Medenî Usûl Hukuku Dersleri, 6. Baskı, İstanbul 1975 (Dersler).
- Postacıoğlu, İlhan E.;** "Posta Ücretinin Vaktinde Ödenmemesi Dolayısıyla Temyizden Sarfı Nazar Edildiği Hususunun Mahalli Mahkemece Karar Altına Alınacağı", Prof. Dr. İlhan E. Postacıoğlu – Makaleler ve Karar İncelemeleri, İstanbul 2011, s. 230-238 (Posta Ücreti).
- Postacıoğlu, İlhan E.;** "Türk Hukukunda Hükümlerin Tavzihi", Muammer Raşit Seviğ'e Armağan, İstanbul 1956, s. 295-302 (Tavzih).
- Postacıoğlu, İlhan E./Altay, Sümer;** Medenî Usûl Hukuku Dersleri, 8. Baskı, İstanbul 2020 (Usûl Hukuku).
- Postacıoğlu, İlhan E./Altay, Sümer;** İcra Hukuku Esasları, 5. Baskı, İstanbul 2010 (İcra Hukuku).

- Prütting, Hanns;** Die Zulassung der Revision, Berlin 1977.
- Prütting, Hanns/Gehrlein, Markus;** Zivilprozessordnung Kommentar, 12. Auflage, Köln 2020 (Prütting/Gehrlein/Yazar).
- Rauscher, Thomas/Krüger, Wolfgang;** Münchener Kommentar zur Zivilprozessordnung mit Gerichtsverfassungsgesetz und Nebengesetzen, Band II, 6. Auflage, München 2020 (MüKo-ZPO/Yazar).
- Rechberger, Walter H.; Civil Procedure in Austria, Alphen aan den Rijn 2011.
- Rechberger, Walter H./Klicka, Thomas;** ZPO Zivilprozessordnung, 5. Auflage, Österreich 2019 (Rechberger/Klicka/Yazar).
- Reetz, Peter;** "Das neue Bundesgerichtsgesetz unter besonderer Berücksichtigung der Beschwerde in Zivilsachen Auswirkungen auf die Anfechtung von Entscheiden des Zürcher Obergerichts und Handelsgerichts", SJZ 2007/103, s. 1-6 (Bundesgerichtsgesetz).
- Reetz, Peter;** "Das neue Bundesgerichtsgesetz unter besonderer Berücksichtigung der Beschwerde in Zivilsachen Auswirkungen auf die Anfechtung von Entscheiden des Zürcher Obergerichts und Handelsgerichts (Fortsetzung)", SJZ 2007/103, s. 29-41 (Fortsetzung).
- Rimmelspracher, Bruno;** "Zur Systematik der Revisionsgründe in der Zivilprozeß", ZZP 1971, s. 41-73.
- Rinkler, Axel;** "Revisionsrücknahme ohne gegnerische Zustimmung - Fragwürdige Neuregelung", NJW 2002, s. 2449-2450.
- Ritter, Christian;** "Zur Teleologie der zivilprozessualen Rechtsmittel - Eine Stellungnahme zu Peter Gilles, Rechtsmittel im Zivilprozeß", JZ 1975, s. 360-363.
- Rosenberg, Leo/Schwab, Karl Heinz/Gottwald, Peter;** Zivilprozessrecht, 18. Auflage, München 2019.
- Roth, Herbert;** "Zivilprozessuales Rechtsmittelrecht und funktionale Zweigliedrigkeit", JZ 2006, s. 9-18.
- Ruacan, Asım;** "Temyizi Kuvvetlendirmek mi, İstinaf Teşkilâtı mı?", ABD 1944, S. 1, s. 3-9.
- Rüzgaresen, Cumhur;** "Medeni Usul Hukukunda Terditli Taleplerin İncelenmesi", LHD 2020, S. 212, s. 3527-3550.
- Saenger, Ingo;** Zivilprozessordnung Handkommentar, 8. Auflage, Baden-Baden 2019 (Hk-ZPO/Yazar).

- Sancak, Yusuf/Kıyak, Emre;** "Günümüz Türkçesiyle Mecelle'nin On Altıncı Kitabı Kitâbü'l Kazâ Günümüz Düzenlemeleriyle Karşılaştırmalı Bir İnceleme", SÜHFD 2014, S. 2, s. 45-105.
- Sangmeister, Bernd;** "Anmerkung - BGH, 16.10.2008 - IX ZR 183/06", NJW 2009, s. 1351-1353.
- Scheuerle, Wilhelm A.;** "Beiträge zum Problem der Trennung von Tat- und Rechtsfrage", AcP 1958/1959, 157. Band, s. 1-85.
- Schmidt, Eberhard;** "Revisionsgericht und Verfahrenshindernisse", JZ 1962, s. 155-158.
- Schoetensack, August;** "Über Rechtsmittel und Wiederaufnahmeklagen nach der deutschen Zivilprozessordnung", Festschrift für Hugo v. Burckhard zum Doktor-Jubiläum, Stuttgart 1910, s. 249-288.
- Schreiber, Klaus;** "Die Rechtsmittel im Zivilprozess", JURA 2007/10, s. 750-754.
- Schuler;** "Tatfragen und Rechtsfragen im Zivilen Revisionsverfahren", NJW 1961/1, s. 4-7.
- Schultzenstein;** "Revision und festgetellte Tatsachen", ZZZ 1908, s. 244-278 (Tatsachen).
- Schultzenstein, Max;** "Die Bindung an das Revisionsurteil", ZZZ 1920, s. 63-99 (Revisionsurteil).
- Schultzky, Hendrik;** "Die „kleine“ ZPO-Reform 2020", MDR 2020, s. 1-6.
- Schwinge, Erich;** Grundlagen des Revisionsrechts, 2. Auflage, Bonn 1960.
- Seçkin, A. Recai;** Yargıtay Tarihçesi Kuruluş ve İşleyişi, Ankara 1967.
- Selçuk, Sami;** "Konumu Açısından Yargıtay ve Üst (İstinaf) Mahkemeler Sorunu", YD 1976, S. 4, s. 33-51 (Yargıtay).
- Selçuk, Sami;** "Temyiz Denetiminin Sınırları ve Bu Sınırlara Uymamanın Kaçınılmaz Sancılı Sonuçları/Açmazları/Tehlikeleri", MÜHF-HAD 2013, S. 2, Prof. Dr. Nur Centel'e Armağan, s. 319-361 (Tehlikeler).
- Selçuk, Sami;** "Yargıtayın (Bozma Mahkemesinin) ve Temyiz Yolunun İyi Algılanması ve Kurumsallaşması Sorunları", YD 1992, S. 1-2, s. 19-44 (Sorunlar).
- Serim, Ekrem;** "Anayasa Mahkemesi'nin 3.3.1992 Tarihli Kararı Üzerinde Bir İnceleme", YD 1992, S. 4, s. 540-541.

- Simil, Cemil;** Belirsiz Alacak Davası, İstanbul 2013 (Belirsiz Alacak).
- Simil, Cemil;** "Bölge Adliye Mahkemelerinin İhtiyatî Tedbir Kararı Verilmesi ve Kararın Denetimi", SDÜHFD 2020, C. X, S. 2, s. 171-194 (İhtiyatî Tedbir).
- Sivrihisarlı, Ömer;** Hukuk Yargılamasında Maddî Hukuka İlişkin Temyiz Nedenleri ve Yargıtay Denetiminin Kapsamı, İstanbul 1978.
- Spühler, Karl/Tenchio, Luca/Infanger, Dominik;** Basler Kommentar Schweizerische Zivilprozessordnung, 3. Auflage, Basel 2017 (BSK-ZPO-Yazar).
- Stackmann, Nikolaus;** "Fünf Jahre reformiertes Rechtsmittelverfahren im Zivilprozess", NJW 2007, s. 9-14.
- Stahl;** "Zur Lehre von der Revision", AcP 1884, 67. Band, s. 94-153.
- Staudinger, Ansgar;** "Hinweise aus Karlsruhe zu § 439 BGB im Dieselskandal", NJW 2019, s. 1179-1182.
- Stein, Friedrich/Jonas, Martin;** Kommentar zur Zivilprozessordnung, 23. Auflage, Band 6, Tübingen 2018 (Stein/Jonas/Yazar).
- Sturm, Fritz;** "Wegen Verletzung fremden Rechts sind weder Revision noch Rechtsbeschwerde zulässig", JZ 2011, s. 74-78.
- Sutter-Somm, Thomas/Seiler, Benedikt;** "Die Schweizerische ZPO und ihre Auslegung - Kritische Anmerkungen Zur Rechtsprechung Des Bundesgerichts", DEÜHFD 2014, Özel Sayı, Hakan Pekcantez'e Armağan, C. I, İzmir 2015, s. 411-429.
- Sungurtekin Özkan, Meral;** "Hukukumuzda Hakemlerin Direnme Kararı Verip Veremeyecekleri Meselesi ve Hukuk Muhakemeleri Kanunu Tasarısında Hakem Kararına Karşı Başvurulabilecek Yollar", Prof. Dr. Saim Üstündağ'a Armağan, Ankara 2009, s. 425-431.
- Şahin, Cumhur/Göktürk, Neslihan;** Ceza Muhakemesi Hukuku – II, 12. Baskı, Ankara 2022.
- Şanlı, Cemal/Esen, Emre/Ataman-Figanmeşe, İnci;** Milletlerarası Özel Hukuk, 2. Baskı, İstanbul 2014.
- Şener, Esat;** "Yargıtay", ABD 1973, S. 3, s. 458-462.
- Taner, Fahri Gökçen;** "5271 Sayılı CMK'nın Temyiz Kanun Yoluna İlişkin Hükümlerinin Yürürlüğe Girmesiyle Ortaya Çıkan Farklılıklar", ABD 2017, S. 4, s. 47-78.

- Tanner, Martin;** "Das Revisionsverfahren nach Art. 328-333 ZPO", ZZZ 2019/47, s. 191-222.
- Tanör, Bülent/Yüzbaşıoğlu, Necmi;** 1982 Anayasasına Göre Türk Anayasa Hukuku, 19. Baskı, İstanbul 2019.
- Tanrıver, Süha;** "6100 Sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun Revizyonu Üzerine Bazı Düşünceler", TBBD 2012, S. 99, s. 15-34 (Revizyon).
- Tanrıver, Süha;** "Hukuk Yargısı (Medenî Yargı) Bağlamında Adil Yargılanma Hakkı", TBBD 2004, S. 53, s. 191-215 (Adil Yargılanma).
- Tanrıver, Süha;** Medenî Usûl Hukuku, Cilt I, 4. Baskı, Ankara 2021 (Usûl Cilt 1).
- Tanrıver, Süha;** Medenî Usûl Hukuku, Cilt II, 2. Baskı, Ankara 2022 (Usûl Cilt 2).
- Taş Korkmaz, Hülya;** "6100 Sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun Görev, Yetki ve Yargı Yeri Belirlenmesine İlişkin Hükümlerinin Değerlendirilmesi", Yaşar Üniversitesi E-Dergisi 2013, Özel Sayı, s. 1753-1818 (Değerlendirme).
- Taş Korkmaz, Hülya;** "Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu'na Göre Hâkimin Belirlediği Süreler ve Bu Sürelerin Hukukî Dinlenilme Hakkı İle İlişkisi", MİHDER 2008, S. 10, s. 409-450 (Süreler).
- Taşpınar, Sema;** "Fiili Karinelerin İspat Yükünün Dağılımındaki Rolü", AÜHFD 1996, S. 1, s. 533-572 (Fiili Karine).
- Taşpınar, Sema;** "Kadastro Mahkemesi Kararlarına Karşı Karar Düzeltme Yoluna Başvurulmasında Miktar veya Değer Sınırı Üzerine Bir HGK Kararı", AÜHFD 1998, S. 1, s. 319-328 (Kadastro).
- Taşpınar Ayvaz, Sema;** Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun (HMK) Zaman Bakımından Uygulanması, Ankara 2013 (Zaman Bakımından Uygulama).
- Taşpınar Ayvaz, Sema;** "İstinaftan Sonraki Temyiz İncelemesi ve Sonuçları", Medenî Usûl ve İcra-İflâs Hukukçuları Toplantısı VI, İzmir/Çeşme 19-20 Ekim 2007, s. 151-207 (Temyiz).
- Teomete Yalabık, Fulya;** Fransız Hukukunda Temyizin Tarihi Gelişimi ve Temyiz Sebepleri, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2010.
- Teziç, Erdoğan;** Türkiye'de 1961 Anayasasına Göre Kanun Kavramı, İstanbul 1972.

- Thomas, Heinz/Putzo, Hans;** Zivilprozessordnung, 41. Auflage, München 2020 (Thomas/Putzo/Yazar).
- Turgut, Ali Can;** İdari Yargıda Temyiz, Ankara 2021.
- Tutumlu, Mehmet Akif;** “Bir Kararın Usule Aykırılıktan Bozulmasının Koşulları”, TeraziHD 2010, S. 49, s. 181-187 (Usule Aykırılık).
- Tutumlu, Mehmet Akif;** “Hukuk Davalarında Hükümün Tamamlanması Kurum ve Uygulanma Koşulları”, ABD 2020, S. 3, s. 404-414 (Hükümün Tamamlanması).
- Tutumlu, Mehmet Akif;** Hukuk Yargılamasında Hüküm ve Gerekçe, 2. Baskı, Ankara 2014 (Hüküm).
- Tutumlu, Mehmet Akif;** Hükümün Açıklanması ve Düzeltilmesi (Tavzih ve Tashih), 2. Baskı, Ankara 2013 (Tavzih ve Tashih).
- Tutumlu, Mehmet Akif;** “Medeni Usul Hukukunda Hâkimin Gerekçeli Karar Verme Yükümlülüğü”, Türk Hukuk Kurumu Yetmişbirinci Kuruluş Yılı Armağanı, Ankara 2005, s. 205-219 (Gerekçe).
- Türkoğlu Üstün, Kamile;** İdari Yargılama Usulüne Hâkim Olan İlkeler, Ankara 2019.
- Tüzün, Necat;** “Bilgi Notu: 4. HD, 10.05.1958, 1235/3121”, ABD 1958, S. 4, s. 218-219.
- Ulukapı, Ömer/Yardımcı, Taner Emre;** “6100 Sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu Çerçevesinde Sonradan Delil Gösterilmesi”, DEÜHFD 2014, Özel Sayı, Hakan Pekcanitez’e Armağan, C. I, İzmir 2015, s. 483-507.
- Umar, Bilge;** Hukuk Muhakemeleri Kanunu Şerhi, 2. Baskı, Ankara 2014 (Şerh).
- Umar, Bilge;** “Türk Medeni Usul Hukukunda İadei Muhakeme”, İÜHF 1963, S. 1-2, s. 261-298 (İadei Muhakeme).
- Umar, Bilge/Yılmaz, Ejder;** İsbat Yükü, 2. Baskı, İstanbul 1980.
- Unberath, Hannes;** “Der Zweck der Rechtsmittel nach der ZPO-Reform – Theorie und Praxis”, ZZP 2007, 120. Band, Heft 3, s. 323-345.
- Uyumaz, Alper/Türk, Mehmet Cemil;** “Ticari İşlemlerde Taşınır Rehni Kanunu Üzerine Düşünceler”, MÜHF-HAD 2019, S. 2, Prof. Dr. Ferit Hakan Baykal Armağanı, s. 1416-1456.

- Üçer, Mehmet/Meriç, Nedim;** "Roma Hukukunda ve Medenî Yargılama Hukukumuzda Ön İnceleme (Litis Contestatio'dan Ön İnceleme Duruşması Tutanağına Dava Konusu)" MİHDER 2012, S. 2, s. 3-66.
- Üstündağ, Saim;** "1711 Sayılı Kanunun Kanun Yolları Bakımından Getirdiği Değişiklikler ve Bunların Değerlendirilmesi", HUMK'nu Değiştiren 1711 Sayılı Kanun ve Noterlik Kanunu Hakkında Sempozyum, İstanbul 1976, s. 129-160 (Değişiklikler)
- Üstündağ, Saim;** "Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun Tadili Tasarısı Hakkında Düşünceler", İÜHFM 1967, S. 1-2, s. 141-182 (Düşünceler).
- Üstündağ, Saim;** " 'Hukuk Yargılamasında Maddi Hukuka İlişkin Temyiz Nedenleri ve Yargıtay Denetiminin Kapsamı, İstanbul 1978' İsimli Doktora Tezi Hakkında Bir Kontrandü", Makaleler İçtihat Tahlilleri Çeviriler, Ankara 2010, s. 207-216 (Kontrandü).
- Üstündağ, Saim;** İddia ve Müdafanın Değiştirilmesi Yasası, İstanbul 1967 (Yasak).
- Üstündağ, Saim;** Medenî Usul Hukukunda Kanun Yolları ve Tahkim, İstanbul 1968 (Kanun Yolları).
- Üstündağ, Saim;** Medeni Yargılama Hukuku, 7. Baskı, İstanbul 2000 (Medeni Yargılama).
- Üstündağ, Saim;** "Mukayeseli Hukukta Yargıtay Örnekleri ve Türk Yargıtayı", Makaleler İçtihat Tahlilleri Çeviriler, Ankara 2010, s. 263-282 (Yargıtay).
- Üstündağ, Saim;** "Temyizin Nakzından Sonraki Hukukî Durum", İÜHFM 1962, S. 1, s. 133-192 (Nakız).
- Üstündağ, Saim;** "Uyulan Bozma İlâmının Bağlayıcı Gücü", Makaleler İçtihat Tahlilleri Çeviriler, Ankara 2010, s. 453-461 (Bozma).
- Vogel, Hans-Jochen;** "Die Revision in Zivilsachen", NJW 1975, s. 1297-1303.
- Vorwerk, Volkert/Wolf, Christian;** Beck'scher Online Kommentar-ZPO, 42. Edition, München 2021 (BeckOK-ZPO/Yazar).
- Wieczorek, Bernhard/Schütze, Rolf A.;** Zivilprozessordnung und Nebengesetze, 7. Band, 4. Auflage, Berlin/Boston 2014 (Wieczorek/Schütze/Yazar).
- Winter, Thomas;** "Die Zulassungsgründe des § 543 Abs. 2 ZPO – rechtliche Bindung oder freies Annahmeverfahren?", Rechtsmittel im Zivilprozess – Hommage an Bruno Rimmelpacher (Hrsg. Gsell, Beate/Hau, Wolfgang), s. 37-46 (Zulassungsgründe).

- Winter, Thomas;** "Revisionsrückname und Anerkenntnisurteil in dritter Instanz", NJW 2014, s. 267-269 (Revisionsrückname).
- Yasin, Melikşah;** "İdari Yargılama Usulünde Davadan Feragat ve Davayı Kabul", EBYÜ-HFD 2004, S. 3-4, s. 149-184 (Feragat).
- Yasin, Melikşah;** "İdari Yargılama Usulünde Düzenleyici İdari İşlemlerin İhmalı Meselesi", İdare Hukuku ve İlimleri Dergisi 2013, S. 1, s. 9-27 (İhmal).
- Yavaş, Murat;** "Bölge Adliye Mahkemelerinin Göreve Başlamasından Sonra Medeni Usul Hukukunda Temyiz", MİHBİR 15. Toplantı, 6-7 Ekim 2017/Antalya, Ankara 2018, s. 237-307 (Tebliğ).
- Yavaş, Murat;** Medeni Usul Hukukunda Temyiz, Ankara 2015 (Temyiz).
- Yaşar, Tuğçe Nimet;** "Sigorta Hukukunda Tahkim", TAAD 2018, S. 36, s. 211-240.
- Yenisey, Feridun/Nuhoğlu, Ayşe;** Ceza Muhakemesi Hukuku, 9. Baskı, Ankara 2021.
- Yeşilova Aras, Ecehan/Yeşilova, Bilgehan;** "Sigortacılık Tahkimi-Sigorta Tahkim Usulü ve Ayırdıcı Özellikleri (Sigortacılık Kanunu m. 30)", Yaşar Üniversitesi E-Dergisi 2013, Özel Sayı, s. 275-379.
- Yıldırım, M. Kamil;** Hukuk Devletinın Gereği: İstinaf, İstanbul 2000 (İstinaf).
- Yıldırım, M. Kamil;** "İstinaf Sebepleri ve İlk Derece Mahkemesinde Hatalı Vakıa Tespitleri", Medenî Usûl ve İcra-İflâs Hukukçuları Toplantısı VI, İzmir/Çeşme 19-20 Ekim 2007, s. 89-131 (Vakıa Tespitleri).
- Yıldırım, M. Kamil;** "Kanun yolu Olarak İstinaf", Türkiye Barolar Birliği İstinaf Mahkemeleri Uluslararası Toplantı, 7-8 Mart 2003, Ankara 2003, s. 285-317 (Kanun Yolu).
- Yıldırım, M. Kamil;** Medeni Usul Hukukunda Delillerin Değerlendirilmesi, İstanbul 1990 (Deliller).
- Yılmaz, Ejder;** "Hukuk Davalarında Yasayollarına Başvuru Hakkı ve Bu Hakkın Sınırlandırılmasının Yerindeliği Sorunu", TBBD 1988, S. 1, s. 131-155 (Yasayolları).
- Yılmaz, Ejder;** "Hukuk Davasında Hâkimin Verdiği Kesin Mehilin Hakkı Kısıtlaması", SÜHFD 1988, S. 1, s. 219-227 (Kesin Mehil).
- Yılmaz, Ejder;** Hukuk Muhakemeleri Kanunu Şerhi, 2. Cilt, 4. Baskı, Ankara 2021 (Cilt 2).

- Yılmaz, Ejder;** Hukuk Muhakemeleri Kanunu Şerhi, 3. Cilt, 4. Baskı, Ankara 2021 (Cilt 3).
- Yılmaz, Ejder;** Hukuk Muhakemeleri Kanunu Şerhi, 4. Cilt, 4. Baskı, Ankara 2021 (Cilt 4).
- Yılmaz, Ejder;** “Hukuk Muhakemeleri Kanununda Süreler”, Prof. Dr. Aydın Zevkliler’e Armağan, C. III, İzmir 2013, s. 3167-3190 (Süreler).
- Yılmaz, Ejder;** ““İçtihadı Birleştirme” veya “Adalettteki Çelişkiye Son Verme” İhtiyacı”, Ticaret Hukuku ve Yargıtay Kararları Sempozyumu, Ankara 2000, s. 3-21 (İçtihadı Birleştirme).
- Yılmaz, Ejder;** İstinaf, 2. Baskı, Ankara 2005 (İstinaf).
- Yılmaz, Ejder;** “İşe İade Davalarında Yargılama Usulü İle İlgili Özellikler”, SİHD 2006, S. 4, s. 20-31 (İşe İade).
- Yılmaz, Ejder;** Olağanüstü Temyiz, Ankara 2003 (Olağanüstü).
- Yılmaz, Ejder;** “Yargılama Giderlerinin İşlevi ve Sosyal Hukuk Devleti”, ABD 1984, S. 2, s. 200-224 (Yargılama Giderleri).
- Yılmaz, Ejder M. A.;** “Savcıların Hukuk Davalarındaki Görevleri”, AÜHFD 1972, S. 1, s. 255-287 (Savcı).
- Yılmaz, Halil;** “Kanunların Zaman Bakımından Uygulanması (6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu Açısından)”, TeraziHD 2011, S. 58, s. 64-67.
- Yılmaz, Süleyman/Yıldırım, Abdulkerim;** Medeni Hukuk – I (Başlangıç Hükümleri – Kişiler Hukuku – Aile Hukuku), 2. Baskı, Ankara 2021.
- Yılmaz, Zekeriya;** “Hukuk Muhakemeleri Kanunuyla Görev ve Yetki Konusunda Getirilen Önemli Değişiklik ve Yenilikler”, TeraziHD 2011, S. 63, s. 33-35.
- Yiğit, Ali;** “Temyiz Teşkilâtının Takviyesi”, ABD 1944, S. 2, s. 14-23.
- Yurtcan, Erdener;** Ceza Muhakemesi Kanunu Şerhi, 9. Baskı, Ankara 2019.
- Yücel, Mustafa T.;** “Hukuk Davalarında Temyiz Sistemini Geliştirme Tedbirleri ve Üst Mahkemeler Sorunu”, TBBD 1998, S. 2, s. 561-580.
- Zöllner, Richard;** Zivilprozessordnung, 32. Auflage, Köln 2018 (Zöllner/Yazar).

Dr. Öğr. Üyesi
Abdullah ÖMERCİOĞLU

VERGİ İTAATSİZLİĞİ

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Vergi İtaatsizliği

Abdullah Ömercioğlu

Hukuk Yayınları Dizisi – 3246

Birinci Baskı : Ekim, 2022

ISBN : 978 – 605 – 264 – 002 – 9

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Meteksan Matbaacılık ve Teknik Sanayi Ticaret A.Ş
Beytepe Köyü Yolu No:3
06800 Çankaya/Ankara
Sertifika No: 46519

KAYNAKÇA

- AKDOĞAN, Abdurrahman. **Kamu Maliyesi**, Gazi Kitabevi, Ankara 2021.
- AKGÜÇ, Öztin. "Türk Vergi Sisteminde Vergi Adaleti ve Güvenliği", **Türkiye'de Vergi Adaleti, Vergi Güvenliği ve Verimliliğin Arttırılması**, Ekonomik ve Sosyal Etüdler Konferans Heyeti, İstanbul 5 Mayıs 1984, s. 1-15.
- AKGÜL YILMAZ, Gülay. **Kamu Maliyesi**, Türkmen Kitabevi, İstanbul 2019.
- AKKAYA, Mustafa. "Vergi Aslı ve Feri'leri Bakımından Geriye Yürümezlik Esası: "Haklılık" Ölçütü Üzerine Değerlendirmeler", **Vergi Hukukunda Geriye Yürümezlik Esası**, (Ed. Billur YALTI), Beta, İstanbul 2011, s. 113-124.
- AKKAYA, Mustafa. **Vergi Hukukunda Ekonomik Yaklaşım**, Turhan Kitabevi, Ankara 2002.
- AKSOY, Şerafettin. **Vergi Yargısı ve Türk Vergi Yargısı Sistemi**, Filiz Kitabevi, İstanbul 1999.
- AKTAN, Coşkun Can ve ÇOBAN, Hilmi. "Kamu Maliyesine Güven ve Ekonomik Anayasa", **Çimento İşveren Dergisi**, Kasım 2007, s. 4-11.
- AKTAN, Coşkun Can. "Anayasal İktisadın Felsefi ve Teorik Temelleri", **Ekonomik Anayasa Sempozyumu**, Takav Matbaacılık, Ankara 1992.
- AKTAN, Coşkun Can. "Vergi Psikolojisinin Temelleri ve Vergi Ahlakı", **Çimento İşveren Dergisi**, Ocak 2012, s. 14-22.
- AKTAN, Coşkun Can; DİLEYİCİ, Dilek ve SARAÇ, Özgür. **Vergi, Zulüm ve İsyân**, Phoenix Yayınevi, Ankara 2002.
- AKYILDIZ, Ali. **Hukuk Devleti Yargı Bağımsızlığı ve Danıştay**, Anıttepe Yayıncılık, Ankara 2009.
- AKYILMAZ, Bahtiyar. "Takdir Yetkisinin Yargısal Denetimi", **Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu Dergisi**, 1(1), 1998, s. 23-57.
- ALİEFENDİOĞLU, Yılmaz. "Direnme Hakkı", **Yoksulluk, Şiddet ve İnsan Hakları**, (Ed. Yasemin ÖZDEK), TODAİE Yayınları, Ankara 2002, s. 395-405.

- ALİEFENDİOĞLU, Yılmaz. "Türk Vergi Hukukunda Uzlaşma Müessesesi", **Danıştay Dergisi**, 1(1), 1971, s. 46-64.
- ANBARLI, Şeniz. "Baskıya Karşı Direnme Biçimi Olarak Sivil İtaatsizlik ve Meşruluğu Sorunu", **Yönetim Bilimleri Dergisi**, 5(2), 2007, s. 71-99.
- ANBARLI, Şeniz. "Baskıya Karşı Direnme Hakkı ve Sivil İtaatsizlik (Türkiye Örneği)", **Yayımlanmamış Doktora Tezi**, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kamu Yönetimi Anabilim Dalı, 2006.
- ANDERS, Gerhard. "Fiscal Disobedience: An Anthropology of Economic Regulation in Central Africa", (Book Review) **Political and Legal Anthropology Review**, 31(1), 2008, s. 150-185.
- ANIL, Haluk. **Kamu Maliyesi ve Kaynak Kullanımında Etkinlik**, AİTİA Maliye Fakültesi Yayınları No: 205/5, Ankara 1982.
- ANIL, Haluk. **Türkiye'de Vergi Yükü (1950-1970)**, AİTİA Maliye ve Vergi Hukuku Enstitüsü Yayınları No: 56/4, Ankara 1973.
- AREN, Sadun ve GORVINE, Albert. "İktisadi Kalkınma ve Totaliter Libeller", **AÜSBFD**, 11(3), 1956, s. 387-401.
- ARENDR, Hannah. "Civil Disobedience", **Crises of the Republic**, Harcourt Brace & Company, San Diego New York London 1969, s. 51-102.
- ARENDR, Hannah. "Sivil İtaatsizlik", (Çev. Yakup COŞAR), **Kamu Vicdanına Çağrı: Sivil İtaatsizlik**, Ayrıntı Yayınları, İstanbul 2018, s. 79-121.
- ARIKAN, Zeynep. "Vergilendirme Yetkisi ve Kullanımı", **İÜ İktisat Fakültesi Maliye Araştırmaları Konferansları**, 37. Seri, 1996/1997, s. 269-281.
- ARSLAN, Nagehan Talat. "İdari ve Mali Paylaşım Açısından Merkezi Yönetim Yerel Yönetim İlişkileri", **İ.Ü. Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi**, 33, 2005, s. 189-208.
- AYDEMİR, Şinasi. **Türkiye'de Kayıtdışı Ekonomi**, Maliye Hesap Uzmanları Derneği, İstanbul 1995.
- AYDIN, Selçuk ve NİŞANCI, Şükrü. "Henry David Thoreau'nun Demokrasiye İlişkin Düşünceleri Üzerine Bir Değerlendirme", **KAÜİİBFD**, 9(18), 2018, s. 675-703.
- AYHAN, Ahmet ve ÇAKMAK, Fatma. "Demokratik Bir Çıkış Yolu Olarak Sivil İtaatsizlik İçin Şiddet Olgusu ve Hukuksuzluk Paradoksu", **E-Journal of Intermedia**, 2(2), 2015, s. 305-319.
- AYYILDIZ, Yaşar. **Türk Vergi Yargısı**, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2015.

- BARILARI, André ve BRAND, Thomas. "Le Paradoxe de Montesquieu. De la Corrélation Entre L'importance des Prélèvements Obligatoires, le Développement Économique et Social et le Niveau de Démocratie", **RFFP**, 108, 2009, s. 133-164.
- BAŞARAN YAVAŞLAR, Funda. "İdari Nitelikteki Vergi Suç ve Cezaları", **Vergi Dünyası**, 299, 2006, s. 131-178.
- BATIREL, Ömer Faruk. **Kamu Maliyesi ve Yönetimi**, İstanbul Ticaret Üniversitesi Yayınları, İstanbul 2007.
- BATUN, Mehmet. **Vergi Hukukunda Yorum ve İspat**, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2012.
- BAYKARA, Bekir. "Vergi Kanunları ile İlgili Genel Tebliğler ve İç Genelgelerin Hukuki Anlamı ve Değeri", **Vergi Dünyası**, 242, 2001, s. 1-15.
- BAYRAM, Murat ve MACİT, M. Hanifi. "Şiddetli Direnişlere Karşı Şiddetsiz Bir Yöntem Olarak Sivil İtaatsizlik", **FLSFD**, (31), 2021, s. 153-170.
- BAYRAM, Murat. "Sivil İtaatsizlik Davalarında Zorunluluk Halinin Olanaklılığı: Amerika Birleşik Devletleri Örneği", **AÜHFD**, 70(4), 2021, s. 1199-1221.
- BEDAU, Hugo Adam. "Civil Disobedience and Personal Responsibility for Injustice", **Civil Disobedience in Focus**, (Ed. Hugo Adam BEDAU), Routledge, London and New York 2002, s. 49-67.
- BENTLEY, Duncan. **Taxpayers' Rights: Theory, Origin and Implementation**, Kluwer Law International, Bedfordshire 2007.
- BERKSOY, İrem. "Vergi Güvenliğinin İki Boyutu: Yasallık İlkesi Karşısında Meşru Güven İlkesi", **Journal of Life Economics**, 3(7), 2016, s. 71-92.
- BİLGE, Necip. **Hukuk Başlangıcı**, Turhan Kitabevi, Ankara 2008.
- BİRSENOĞUL, Hakan. **Vergi Hukukunda Yorum**, Yetkin Yayınları, Ankara 2019.
- BRAUTIGAM, Deborah. "Building Leviathan: Revenue, State Capacity and Governance", **IDS Bulletin**, 33(3), 2002, s. 10-20.
- BOUVIER, Michel. "Nouveau Civisme Fiscal Et Légimité Du Recouvrement De L'impôt", **Revue Française Des Finances Publiques**, 112, 2010, s. 25-44.
- BUDAK, Tamer. **Türk Vergi Hukukunda Anayasal Ölçüt: Mali Güç**, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2010.

- BULUTOĞLU, Kenan. "Vergiye Karşı Tipik Bir Reaksiyon Poujade Hareketi", **Maliye Araştırma Merkezi Konferansları**, 0(4), 1958, s. 173-197.
- CAMUS, Albert. **Başkaldıran İnsan**, (Çev. Tahsin YÜCEL), Can Sanat Yayınları, İstanbul 2013.
- CANDAN, Kadir ve BİLGİN, Murat. "Sivil İtaatsizlik", **Yasama Dergisi**, (19), Aralık 2011, s. 57-93.
- CANYAŞ, Oytun. "Tam ve Dar Yükümlülük Esasına Göre Vergilendirmenin Meşrulaştırılması Sorunu", **Hacettepe Hukuk Fakültesi Dergisi**, 7(1), 2017, s. 109-138.
- CANYAŞ, Oytun. "Türkiye'de Uzlaşma Yolu: Vergi İdaresinin Takdir Yetkisi Üzerine Tartışmalar", **Vergi Uyuşmazlıklarının Çözümü: Barışçıl Mekanizmalar**, (Ed. Billur YALTI), Beta, İstanbul 2015, s. 159-205.
- COŞAR, Yakup. "Önsöz: Sivil İtaatsizlik", **Kamu Vicdanına Çağrı: Sivil İtaatsizlik**, Ayrıntı Yayınları, İstanbul 2018, s. 9-28.
- CÖMERTLER, Necmiye ve KAR, Muhsin. "Türkiye'de Suç Oranının Sosyo-Ekonomik Belirleyicileri: Yatay Kesit Analizi", **AÜSBFD**, 62(2), 2007, s. 37-57.
- ÇAĞAN, Nami. "Demokratik Sosyal Hukuk Devletinde Vergilendirme", **AÜHFD**, 37(1), 1980, s. 129-151.
- ÇAĞAN, Nami. **Avrupa Topluluğu Vergi Politikasının Hukuki Çerçevesi**, Ankara Üniversitesi Basımevi, Ankara 1991.
- ÇAĞAN, Nami. **Vergilendirme Yetkisi**, Kazancı Hukuk Yayınları, İstanbul 1982.
- ÇAĞLAYAN, Ramazan. "Türk Hukukunda İdarenin Takdir Yetkisinin Yargısal Denetimi", **AÜHFD**, VII(3-4), 2003, s. 171-208.
- ÇAĞLAYAN, Ramazan. **İdare Hukuku Dersleri**, Adalet Yayınevi, Ankara 2021a.
- ÇAĞLAYAN, Ramazan. **İdari Yargılama Hukuku**, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2021b.
- ÇAKAN, Seher ve AVCI, Orçun. "Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararlarında Mükellef Hakları: Mülkiyet Hakkı ve Adil Yargılanma Hakkı", **DEÜHFD**, 23(1), 2021, s. 639-678.

- ÇAKAR, Elif Sibel ve OKÇU, Muhammed Hakan. "Verginin Uyum Kavramı ve Bu Bağlamda Vergi Yurttaşlığı Kavramının Yeniden Yorumlanması", **Psikolojik ve Sosyolojik Yönleriyle Vergilendirme**, (Ed. Rana DAYIOĞLU ERUL), Gazi Kitabevi, Ankara 2022.
- ÇALIŞKAN, Şadan. "Türkiye'de Gelir Eşitsizliği ve Yoksulluk", **Sosyal Siyaset Konferansları**, 59(2), 2010, s. 89-132.
- ÇAMOĞLU, Ersin. "Akliyeciler Tabii Hukuk Açısından Büyük Fransız İhtilali", **İÜHFİM**, 29(1-2), s. 299-316.
- ÇAPAR, Selim ve YILDIRIM, Şükrü. "Hobbes ve Lock'un Devlet Düşüncesine Katkıları", **Türk İdare Dergisi**, 84(474), Haziran 2012, s. 77-102.
- ÇAPTUĞ, Mehpare. "Hukuki Güvenlik İlkesinin Kavramsal Gelişimi", **Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi**, 9(17), 2021, s. 133-160.
- ÇAŞKURLU, Eren ve ARSLAN, Cem Barlas. **Kamu Maliyesine Giriş**, Gazi Kitabevi, Ankara 2021.
- ÇELİK, Binnur. "Vergi Usul Kanununda Mükellef Hakları ve Sorunlar", **Maliye Seçme Yazıları**, (Ed. S. Binnur ÇELİK ve Fatih SARAÇOĞLU), Gazi Üniversitesi İİBF, Ankara, 2003, s. 33-63.
- ÇETİN GERGER, Güneş. **Mükellef Hakları ve Vergiye Gönüllü Uyum**, Legal Kitabevi, İstanbul 2011.
- ÇETİN, Güneş ve GÖKBUNAR, Ramazan. "Mükellef Haklarına Vergi İdaresi Çalışanlarının Bakışı", **Yönetim ve Ekonomi**, 17(1), 2010, s. 23-45.
- ÇİÇEK, Atıl Cem ve AYDIN, Selçuk. **Sivil İtaatsizlik ve Anarşizm**, Doruk Yayınları, Ankara 2018.
- DAHL, Robert A. **Demokrasi Üzerine**, (Çev. Betül KADIOĞLU), Phoenix Yayınevi, Ankara 2015.
- DEMİR, Merve. **Sivil İtaatsizlik ve ABD Örneğinde "Öteki" Olmak**, (Ed. Can CEYLAN), Nobel, Ankara 2018.
- DEMİREL, Sevgi ve ERDOĞDU, Teyfur. "Sivil İtaatsizlik Eylemleri Nereye Evriliyor: Hologram Eylemi", **Yıldız Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, 1(2), 2017, s. 141-149.
- DIXIT, Raghavendra Dev. **Civil Disobedience A Philosophical Study**, Indian Institute of Tecnology, Kanpur 1974.
- DURDU, Muhammet. "Sivil İtaatsizlik Kavramı ve Vergi İtaatsizliği", **SÜHFD**, 26(2), 2018, s. 255-290.

- DWORKIN, Ronald. "Sivil İtaatsizliğin Etiği ve Pragmatizi", (Çev. Yakup COŞAR), **Kamu Vicdanına Çağrı: Sivil İtaatsizlik**, Ayrıntı Yayınları, İstanbul 2018, s. 144-164.
- EBRU, Emine. **Henry David Thoreau Sivil ve İtaatsiz**, Kafe Kültür Yayıncılık, İstanbul 2014.
- EDİZDOĞAN, Nihat, ÇETİNKAYA, Özhan ve GÜMÜŞ, Erhan. **Kamu Maliyesi**, Ekin Basım Yayın Dağıtım, Bursa 2017.
- EDİZDOĞAN, Nihat, TAŞ Metin ve ÇELİKKAYA, Ali. **Vergi Ceza ve Yargılama Hukuku**, Ekin Basım Yayın Dağıtım, Bursa 2007.
- EKMEKÇİ, Esra. **Küreselleşme ve Vergilendirmede Yeni Eğilimler**, Kazancı Matbaacılık, İstanbul 2003.
- ENGLISCH, Joachim. "Vergi Uyuşmazlıklarının Karşılıklı Anlaşma Yolu ile Barışçıl Çözümünde Almanya Deneyimi", (Çev. Altan RENÇBER), **Vergi Uyuşmazlıklarının Çözümü: Barışçıl Mekanizmalar**, (Ed. Bil-lur YALTI), Beta, İstanbul 2015, s. 113-134.
- ERDEM, Metin, ŞENYÜZ, Doğan ve TATLIOĞLU, İsmail. **Kamu Maliyesi**, Ekin Basım Yayın Dağıtım, Bursa 2012.
- ERKİN, Gözde. **Türk Hukukunda Vergilendirme Yetkisi**, Adalet Yayınevi, Ankara 2015.
- EROĞLU, Müzeyyen. "John Locke'un Devlet Teorisi", **Akademik Bakış Dergisi**, (21), Temmuz-Ağustos-Eylül 2010, s. 1-15.
- FARRIS, Frank A. "The Gini Index and Measures of Inequality", **The American Mathematical Monthly**, 117(10), 2010, s. 851-864.
- FLEISCH, Nicolaus H. **Ziviler Ungehorsam Oder gibt es ein Recht auf Widerstand im schweizerischen Rechtsstaat?**, Rüegger, Bern 1989.
- FROMM, Erich. **İtaatsizlik Üzerine – Özgürlük Neden Otoriteye "Hayır" Demektir?**, (Çev. Nurdan SOYSAL), Say Yayınları, İstanbul 2018.
- GALTUNG, Johan. "Gandhi ve Alternatif Hareket Teoride Satyagraha: Normlar", (Çev. Yakup COŞAR), **Kamu Vicdanına Çağrı: Sivil İtaatsizlik**, Ayrıntı Yayınları, İstanbul 2018, s. 216-231.
- GERÇEK, Adnan, BAKAR, Feride, MERCİMEK, Fulya, ÇAKIR, Erdem Utku ve ASA, Semih. "Vergilemenin Anayasal Temellerinin Çeşitli Ülkeler Açısından Karşılaştırılması ve Türkiye İçin Çıkarımlar" **AÜHFD**, 63(1) 2014, s. 81-130.

- GERÇEK, Adnan, ÇETİN GERGER, Güneş, TAŞKIN, Çağatan, BAKAR, Feride ve GÜZEL, Simla. **Mükellef Hakları**, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2015.
- GERÇEK, Adnan. "Çağdaş Eğilimler Çerçevesinde Türkiye'de Vergi İdaresi ve Vergi Denetiminin Yeniden Yapılandırılması", **Çağdaş Bir Vergi Ortamı Oluşturmak İçin, Türkiye'de Vergi İdaresi ve Vergi Denetimi Nasıl Yapılandırılmalıdır?**, Maliye Hesap Uzmanları Vakfı Yayınları, Yayın No: 13, Ankara 2002.
- GERÇEK, Adnan. "Vergi Hukuku Alanındaki Takdir Yetkisinin Kullanılmasında İdarenin ve Memurun Sorumluluğu", **Uludağ Üniversitesi İİBF Dergisi**, XXIX(2), 2010, s. 23-50.
- GINSBERG, Daniel L. ve STEIN, Steven M. "Due Process and the Tax Court", **Kentucky Law Journal**, 53(2), 1964, s. 336-359.
- GÖK, A. Kerim. "Vergi Direncinin Gelişimi", **Marmara Üniversitesi İİBF Dergisi**, XXII(1), 2007, s. 143-163.
- GÖZE, Ayferi. **Siyasal Düşünceler ve Yönetimler**, Beta, İstanbul 2017.
- GÖZLER, Kemal. "Tabii Hukuk ve Hukuki Pozitivizme Göre Adalet Kavramı", **Muhafazakâr Düşünce**, 4(15), 2008, s. 77-90.
- GUTMANN, Daniel. "Vergiden Kaçınmanın Tanımlanması", (Çev. Selçuk ÖZGENÇ), **Vergiden Kaçınmanın Önlenmesi**, (Ed. Billur YALTI), Beta, İstanbul 2014, s. 1-12.
- GÜÇLÜ, Faruk **Vergi ve Sosyal Devlet**, Sabev Yayınları, Ankara 2007.
- GÜLÇUR, Tuncay. **Vergi Harmonizasyonu ve İngiltere'de Vergi Sisteminin Durumu**, Maliye Bakanlığı Tetkik Kurulu Yayını, Ankara 1980.
- GÜLER, Hünkar ve TOPARLAK, Ekrem. "Türkiye'de Kayıtdışı Ekonominin Vergi Politikalarının Sürdürülebilirliği Üzerindeki Etkisi", **İstanbul İktisat Dergisi**, 68(1), 2018, s. 161-179.
- GÜNDAY, Metin. **İdare Hukuku**, İmaj Yayınevi, Ankara 2011.
- GÜNER, Kerem Can ve KARGI, Veli. "Vergilendirme Yetkisinin Temel Hak ve Özgürlükleri İhlâli ve Yargı Yolu", **Maliye Çalışmaları Dergisi**, 66, 2021, s. 77-106.
- GÜNEŞ, Çetin ve GÖKBUNAR, Ramazan. "Mükellefin Haklarına Vergi İdaresi Çalışanlarının Bakışı", **Yönetim ve Ekonomi**, 17(1), 2010, s. 23-46.

- GÜNEŞ, Gülsen. **Verginin Yasallığı İlkesi**, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2011.
- GÜRİZ, Adnan. **Hukuk Felsefesi**, Siyasal Kitabevi, Ankara 2009.
- GÜRKAN, Ülker. **Hukuk Sosyolojisine Giriş**, Siyasal Kitabevi, Ankara 2005.
- HABERMAS, Jürgen. "Sivil İtaatsizlik: Demokratik Hukuk Devletinin Denektaşı. Almanya'da Otoriter Legalizm Karşıtlığı", (Çev. Yakup COŞAR), **Kamu Vicdanına Çağrı: Sivil İtaatsizlik**, Ayrıntı Yayınları, İstanbul 2018, s. 122-143.
- HAFIZOĞULLARI, Zeki ve ÖZEN, Muharrem. **Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler**, US-A Yayıncılık, Ankara 2021.
- HARDING, Walter. "Sivil İtaatsizlik'e Giriş", (Çev. C. Hakan ARSLAN), **Sivil İtaatsizlik ve Pasif Direniş**, Vadi Yayınları, İstanbul 2021, s. 27-48.
- HEPER, Altan. "Postmodernizm ve Hukuk –Kısa Bir Bakış–", **Hukuk Kuramı**, 2(2), 2015, s. 1-6.
- HEPEKSAZ, Engin ve AVCI, Orçun. "Seçilmiş Ülkeler Kapsamında Mükellef Haklarının Değerlendirilmesi", **Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İİBF Dergisi**, 15(3), 2020, s. 1061-1080.
- HEREKMAN, Aykut. **Kamu Maliyesi Cilt I**, Sevinç Matbaası, Ankara 1996.
- İNAC, Hüsametdin ve ALTUNTAŞ, Uğur. "Demokratik Bir Direnme Biçimi Olarak Sivil İtaatsizlik: John Rawls ve Jürgen Habermas Tartışması Ekseninde Meşruluk Analizi", **Akademik Bakış Dergisi**, (52), Kasım-Aralık 2015, s. 402-421.
- İNCEOĞLU, Sibel. **Adil Yargılanma Hakkı ve Yargı Etiği**, Şen Matbaa, Ankara 2007.
- İNCEOĞLU, Sibel. **İnsan Hakları Avrupa Mahkemesi Kararlarında Adil Yargılanma Hakkı**, Beta, İstanbul 2008.
- İZGİ, Kadriye ve SARUÇ, Naci Tolga. "Sosyo-Kültürel Faktörlerin Vergi Ahlakı Üzerindeki Etkisi: Üniversite Öğrencileri ile Yapılan Anket Çalışması", **Ekonomi Bilimleri Dergisi**, 3(2), 2011, s. 133-142.
- JAMES, Simon ve ALLEY, Clinton. "Tax Compliance, Self-Assessment and Tax Administration", **Journal of Finance and Management in Public Services**, 2(2), 2002, s. 27-42.
- KAPLAN, İbrahim. "Demokrasi – Hukuk – Otorite", **AÜSBFD**, 49(1), 1994, s. 267-271.

- KARAKOÇ, Yusuf. "Anayasanın Vergi Ödevine İlişkin Hükümünün Değerlendirilmesi", **Anayasadan Mali ve Vergisel Beklentiler**, (Ed. Feridun YENİSEY, Gülsen GÜNEŞ ve Z. Ertunç ŞİRİN), On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2012, s. 83-98.
- KARAKOÇ, Yusuf. **Genel Vergi Hukuku**, Yetkin Yayınları, Ankara 2012.
- KARAKOÇ, Yusuf. **Sosyal Maliye**, Yetkin Yayınları, Ankara 2021.
- KAŞIKARA, Mustafa Serhat ve KAŞIKARA, Seher. "Post-Modernizm ve Hukuk", **Hacettepe Hukuk Fakültesi Dergisi**, 7(1), 2017, s. 497-520.
- KAYRA, Cahit. **Savaş Türkiye Varlık Vergisi**, Tarihçi Kitabevi, İstanbul 2011.
- KEH, Hean Tat, CHU, Singfat ve XU, Jiye. "Efficiency, Effectiveness and Productivity of Marketing in Services", **European Journal of Operational Research**, 170, 2006, s. 265-276.
- KELLEMS, Vivien. **Toil, Taxes and Trouble**, Dutton, New York 1952.
- KELLNER, Menachem Marc. "Democracy and Civil Disobedience", **The Journal of Politics**, 37(4), 1975, s. 899-911.
- KEYMAN, Selahattin. "Tabii Hukuk Doktrininin Epistemolojik Tahlili", **AÜHFD**, 47(1), 1998, s. 17-36.
- KILDİŞ, Yusuf. "Türk Vergi Sisteminde Vergiden Kaçınma", **Vergi Dünyası**, 26(309), 2007, s. 123-130.
- KILIÇ, Abbas. "Siyasi Sorumluluk Kurumunun Hükümet Sistemleri Açısından Değerlendirilmesi", **Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi**, 0(8), 2016, s. 269-299.
- KILIÇ, Serdar ve KAYA, Mustafa Göktuğ. "ABD, Almanya, İngiltere ve Türkiye Vergi Yargı Sistemleri", **Sayıştay Dergisi**, 107, Ekim-Aralık 2017, s. 37-64.
- KING, Martin Luther. "Birmingham Cezaevi'nden Mektup", (Çev. Yakup COŞAR), **Kamu Vicdanına Çağrı: Sivil İtaatsizlik**, Ayrıntı Yayınları, İstanbul 2018, s. 195-215.
- KING, Martin Luther. "Letter From Birmingham City Jail", **Civil Disobedience in Focus**, (Ed. Hugo Adam BEDAU), Routledge, London and New York 2002.
- KIRBAŞ, Sadık. **Vergi Hukuku**, Siyasal Kitabevi, Ankara 2018.
- KIRLI, Özlem. "Sivil İtaatsizlik ve Henry David Thoreau", **Akademik Bakış Dergisi**, (48), Mart-Nisan 2015, s. 445-459.

- KISA, Ökkeş ve KARTALCI, Kadir. "Mükellef Haklarının Türkiye'de ve Seçilmiş Bazı Ülkelerde Karşılaştırmalı Bir Değerlendirmesi", **Ekonomi Maliye İşletme Dergisi**, 5(1), 2022, s. 15-32.
- KIŞLALI, Ahmet Taner. **Siyasal Sistemler**, İmge Kitabevi, Ankara 2010.
- KİTAPCI, İsmail. **Vergi Etiği Vergi Psikolojisi**, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2015.
- KOMUT BAKINÇ, Sultan. "Digging Walden's Soil with Marxist Tools: A Study on Thoreau's Walden" **Dil ve Edebiyat Araştırmaları**, (25), Bahar 2022, s. 219-242.
- KONE, Joseph. "Tax Disobedience in Cote D'Ivoire", **Afrobarometer Policy Paper**, No 73, 2021.
- KORLU, R. Kutlu, GERÇEK, Adnan ve ÇETİNKAYA, Özhan. "Mükelleflerin Yerel Vergi Algıları Üzerine Bir Analiz: Bursa Örneği", **Yönetim ve Ekonomi**, 23(3), 2016, s. 711-732.
- KURTKAN BİLGİSEVEN, Amiran. **Maliye Sosyolojisi**, Filiz Kitabevi, İstanbul 1984.
- KÜÇÜKTAŞDEMİR, Özgür. "Ceza Hukuku Bağlamında Sivil İtaatsizlik Üzerine Bazı Değerlendirmeler", **AÜHFD**, 65(4), 2016, s. 2195-2239.
- KÜKRER, Ceyda. **Türk Vergi Sisteminde Mükellef Hakları**, Nobel Bilimsel Eserler, İstanbul 2016.
- LEROY, Marc. **Taxation, The State and Democracy**, Public Action, Brussels 2011.
- LEVINE, George Danzig. "Should Civil Disobedience Be Legalized? Reflections on Coercive Protest and the Democratic Regime of Law" **Southwestern Law Journal**, 31(3), 1977, s. 617-648.
- LIJPHART, Arend. **Demokrasi Modelleri**, (Çev. Güneş AYAS ve Utku Umut BULSUN), İthaki, İstanbul 2014.
- LOCKE, John. **The Second Treatise of Government and A Letter Concerning Toleration**, Dover Publications, Mineola New York 2002.
- MACİT, M. Hanifi. "Şiddet İçermeyen Bir Eylem John Rawls'da Sivil İtaatsizlik", **KKEFD**, (16), 2007, s. 134-146.
- MONTESQUIEU, **Kanunların Ruhu Üzerine**, (Çev. Şevki ÖZBİLEN), Seçkin Yayıncılık, Ankara 2014.

- MORANO, Donald V. "Civil Disobediance and Legal Responsibility", **The Journal of Value Inquiry**, 5(3), 1971, s. 185-193.
- MUSGRAVE, Richard A. "The Tax Revolt", **Social Science Quarterly**, 59(4), 1979, s. 697-703.
- MUTASCU, Mihai. "Taxation and Democracy", **Journal of Economic Policy Reform**, 14(4), 2011, s. 343-348.
- MUTLUER, M. Kamil. **Türkiye'de Vergi Yargı Sistemi**, Eskişehir İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi, Eskişehir 1974.
- MUTLUER, M. Kamil. **Vergi Hukuku**, Turhan Kitabevi, Ankara 2011.
- MÜDERRİSOĞLU, Ümit. "Sivil İtaatsizlik ve Hukuk", **Liberal Düşünce Dergisi**, 26(102), 2021, s. 7-27.
- NADAROĞLU, Halil. **Kamu Maliyesi Teorisi**, Okan Dağıtımcılık Yayıncılık, İstanbul 1983.
- NİŞANCI, Şükrü. **Sivil İtaatsizlik**, Lejand Kitap, İstanbul 2020.
- OĞURLU, Yücel. **Kazanılmış Haklara Saygı ve Haklı Beklentiler Sorunu**, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2003.
- OKTAR, S. Ateş. **Vergi Hukuku**, Türkmen Kitabevi, İstanbul 2018.
- ORKUNOĞLU ŞAHİN, Işıl Fulya ve YERELİ, Ahmet Burçin. "Mükelleflerin Vergiye Direnme Yöntemleri ve Türkiye'de Günah Vergilerindeki Artışların Değerlendirilmesi", **Sosyoekonomi Dergisi**, 26(35), 2018, s. 169-193.
- ÖKÇESİZ, Hayrettin. **Sivil İtaatsizlik**, Legal Kitabevi, İstanbul 2011.
- ÖKTE, Faik. **Varlık Vergisi Faciası**, Nebioğlu Yayınevi, İstanbul 1951.
- ÖMERCİOĞLU, Abdullah. "Self Determinasyon Hakkı Çerçevesinde Katalan Bağımsızlık Hareketinde Vergilerin Etkisi", **İlkesiz Vergilere Tepkiler Vergi İsyanları**, (Ed. Özgür SARAÇ ve Gamze Yıldız ŞEREN), Efe Akademi Yayınları, İstanbul 2022b, s. 561-579.
- ÖMERCİOĞLU, Abdullah. **Vergi Demokrasisi**, Gazi Kitabevi 2018.
- ÖNCEL, Mualla, KUMRULU, Ahmet, ÇAĞAN, Nami ve GÖKER, Cenker. **Vergi Hukuku**, Turhan Kitabevi, Ankara 2021.
- ÖZ, Ersan. **Vergilendirmede Kanunilik ve Türk Vergi Sistemi**, Gazi Kitabevi, Ankara 2004.
- ÖZ, Semih. **Uluslararası Vergi Rekabeti ve Vergi Cennetleri**, Maliye ve Hukuk Yayınları, Ankara 2005.

- ÖZBUDUN, Ergun. **Anayasalcılık ve Demokrasi**, Yetkin Yayınları, Ankara 2019.
- ÖZBUDUN, Ergun. **Türk Anayasa Hukuku**, Yetkin Yayınları, Ankara 2020.
- ÖZGÜVEN, A. Volkan. **Türk Vergi Hukukunda Geriye Yürümezlik İlkesi**, Maliye ve Hukuk Yayınları, Ankara 2007.
- ÖZKANCA ANDIÇ, Nagihan ve ERASA AKÇA, İrem. "Vergi İsyanları: Türkiye ve Dünyadan Örnekler", **Sosyal Araştırmalar ve Davranış Bilimleri Dergisi**, 5(9), 2019, s. 297-311.
- ÖZMEN, İbrahim. "Bitmeyen Kavga Vergi, Vergide Bir Pasif Direnç Örneği Henry Thoreau", **Sosyoekonomi Dergisi**, 26(36), 2018, s. 161-177.
- ÖZTÜRK, Burak. **Fransız ve Türk Hukukunda İdarenin Düzenleme Yetkisinin Kapsamı**, Yetkin Yayınları, Ankara 2009.
- PAGE, Henri De. "Tabii Hukuk ve Hukuki Pozitivizm", (Çev. Hamide UZBARK), **AÜHFD**, 2(1), 1944, s. 96-126.
- PEHLİVAN, Osman. **Kamu Maliyesi**, Celepler Matbaacılık, Trabzon 2016.
- PINAR, Abuzer. **Maliye Politikası**, Naturel Yayınları, Ankara 2006.
- PLATON. **Kriton**, (Çev. Furkan AKDERİN), Say Yayınları, İstanbul 2017.
- PLATON. **Sokrates'in Savunması**, (Çev. Ari ÇOKONA), Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul 2021.
- POLAT, Oğuz. "Şiddet", **MÜHF-HAD**, 22(1), 2014, s. 15-34.
- PÜRSÜNLERLİ ÇAKAR, Elif ve SARAÇOĞLU, Fatih. "Vergi Yurttaşlığı: Kavram, Unsurları ve Geliştirme Yöntemleri", **Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi**, 5(1), 2015, s. 39-50.
- PÜRSÜNLERLİ ÇAKAR, Elif. "Vergiye Karşı Direnme Şekilleri ve Vergi İnzivası", **GÜHFD**, XVII(1-2), 2013, 1293-1313.
- RAWLS, John. "Sivil İtaatsizliğin Tanımı ve Haklılığı", (Çev. Yakup COŞAR), **Kamu Vicdanına Çağrı: Sivil İtaatsizlik**, Ayrıntı Yayınları, İstanbul 2018, s. 55-78.
- RAWLS, John. **A Theory of Justice**, Belknap Press, Massachusetts 1971.
- ROITMAN, Janet. **Fiscal Disobedience**, Princeton University Press, New Jersey 2005.

- ROTH, Jeffrey A., SCHOLZ, John T. ve WITTE, Ann D. **Taxpayer Compliance**, Vol. 1. University of Pennsylvania Press, Philadelphia 1989.
- RUSSELL, Bertrand. **İktidar**, (Çev. Mete ERGİN), Altın Kitaplar Basımevi, İstanbul 1976.
- SABAN, Nihal. "Vergi Usul Kanunu Madde 10: Olgu ve Dil", **MÜHFHAD**, 19(2), 2013, s. 271-281.
- SABAN, Nihal. **Vergi Hukuku**, Beta, İstanbul 2021.
- SANER, Hans. "Demokrasilerde Direnme Sorumluluğu Üzerine", (Çev. Yakup COŞAR), **Kamu Vicdanına Çağrı: Sivil İtaatsizlik**, Ayrıntı Yayınları, İstanbul 2018, s. 165-181.
- SARAÇ, Özgür ve ŞEREN, Gamze Yıldız. "Vergileme İlişkisinde Tarafların Davranışları: Tavşan Kaç - Tazı Tut Oyununun Mali Analizi", **İlkesiz Vergilere Tepkiler Vergi İsyancıları**, (Ed. Özgür SARAÇ ve Gamze Yıldız ŞEREN), Efe Akademi Yayınları, İstanbul 2022, s. 3-22.
- SARAÇOĞLU, Fatih ve ÇAŞKURLU, Eren. "Tax Amnesty with Effects and Effecting Aspects: Tax Compliance, Tax Audits and Enforcements Around The Turkish Case", **International Journal of Business and Social Science**, 2(7), 2011, s. 95-103.
- SARAÇOĞLU, Fatih. **Anayasa Mahkemesinin Vergiye İlişkin Kararlarında Kamu Yararı**, Seçkin, Ankara 2014.
- SARAÇOĞLU, Fatih. **Vergi Teorisi Politikası ve Türkiye Uygulamaları**, Gazi Kitabevi, Ankara 2022.
- SARITAŞ, İbrahim. **Sosyal Demokrasi**, Orion Yayınevi, Ankara 2006.
- SARUÇ, Naci Tolga. **Vergi Uyumu**, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2015.
- SCHMITT, Sylvie. "L'objection de Conscience Fiscale", **La Lettre D'Italie**, 8, 2016, s. 22-24. (www.en.calameo.com/read/0050533305bd9c73d9297).
- SEKMENLİ, Begüm. "Peter Singer'ın, Jürgen Habermas'ın ve John Rawls'un Kuramlarında Sivil İtaatsizlik Tartışması", **Kastamonu İletişim Araştırmaları Dergisi**, (3), 2019, s. 34-45.
- SHIELDS, James G. "The Poujadist Movement: A Faux Fascism", **Modern and Contemporary France**, 8(1), 2000, s. 19-34.
- SINGER, Peter. "Disobedience as a Plea for Reconsideration", **Civil Disobedience in Focus**, (Ed. Hugo Adam BEDAU), Routledge, London and New York 2002, s. 122-129.

- SMITH, William. "Civil Disobedience and the Public Sphere", **The Journal of Political Philosophy**, 19(2), 2011, s. 145-166.
- SOYSAL, Mümtaz. "Değişen Egemenlik ve Meşruluk", **Anayasa Yargısı Dergisi**, 20(1), 2003, s. 171-181.
- ŞAHİN, Yasin. "Sosyal Medya Araçlarının Sivil İtaatsizlik Bağlamında Değerlendirilmesi", **Sosyal ve Kültürel Araştırmalar Dergisi**, III(5), 2017, s. 171-187.
- ŞEN, Mahmut. "Adil Yargılanma Hakkı ve Yargının Kurumsal Bağımsızlığı", **Hukukçular Arası Makale Yarışması**, TBB Yayınları, Ankara 2014, s. 13-24.
- ŞENYÜZ, Doğan, YÜCE, Mehmet ve GERÇEK, Adnan. **Vergi Hukuku**, Ekin Basım Yayın Dağıtım, Bursa 2020.
- ŞENYÜZ, Doğan. "Hukuk Devleti Perspektifinden Adil Vergileme ve Vergi Afları", **Tesam Akademi Dergisi**, 1(2), 2014, s. 81-96.
- ŞENYÜZ, Doğan. **Vergilendirmede Yükümlü Psikolojisi**, Bursa 1995.
- TAŞ, Metin. **Vergi Yargısı**, Ekin Kitabevi, Ankara 2005.
- TAŞKAN, Yusuf Ziya. **Vergi Yönetiminin Düzenleyici İşlemleri**, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2010.
- TAŞKIN, Yasemin. "Vergi Psikolojisi ve Vergiye Karşı Mükellef Tepkileri", **İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Maliye Araştırma Merkezi Konferansları**, 54. Seri, 2010, s. 67-90.
- TAUBER, Alfred I. **Henry David Thoreau and the Moral Agency of Knowing**, University of California Press, Berkeley 2001.
- TEMEL, Recep. "Poujade ve Sarı Yelekliler Hareketlerinin Vergi Grevi/Verginin Reddi Olguları Etrafında Analizi", **Türkiye Siyaset Bilişi Dergisi**, 2(1), 2019, s. 77-104.
- TEZİÇ, Erdoğan. **Anayasa Hukuku**, Beta, Ankara 2021.
- THOREAU, Henry David. "Resistance to Civil Government", **Aesthetic Papers**, Boston 1849, s.189-211.
- THOREAU, Henry David. **Ekonomik İtaatsizlik**, (Çev. Eylül Desen KAYTANCI), Kafe Kültür Yayıncılık, İstanbul 2014b.
- THOREAU, Henry David. **Sivil İtaatsizlik**, (Çev. Melis OLÇUM), Kafe Kültür Yayıncılık, İstanbul 2013.

- THOREAU, Henry David. **Walden Ormanda Yaşam**, (Çev. Aykut ÖRKÜP), Zeplin Kitap, İstanbul 2014a.
- THORNTON, Mark ve WEISE, Chetley. "The Great Depression Tax Revolts Revisited", **Journal of Libertarian Studies**, 15(3), 2001, s. 95-105.
- TUNCER, Selahattin. **Çifte Vergileme ve Milletlerarası Vergi Anlaşmaları**, Sevinç Matbaası, Ankara 1974.
- TURHAN, Mehmet. **Anayasal Devlet**, Naturel Yayınları, Ankara 2005.
- TURHAN, Salih. "Kamu Harcamaları ve Gelir Dağılımı", **Maliye Araştırma Merkezi Konferansları**, 0(23), 1974, s. 265-279.
- TURHAN, Salih. **Vergi Teorisi ve Politikası**, Der Yayınları, İstanbul 1987.
- TÜRKBAY, Özge. **Vergi Uyuşmazlıklarının Çözümünde Kanun Yolları**, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2012.
- UÇAR, Şahin. "Henry D. Thoreau'nun Sivil İtaatsizlik Görüşü ve Otoriteye Karşı Çıkış Biçimi", **Sivil İtaatsizlik ve Pasif Direniş**, Vadi Yayınları, İstanbul 2021.
- UYANIK, Yücel, PÜRSÜNLERLİ ÇAKAR, Elif, ATAN, Murat ve SARAÇOĞLU, Fatih. **Gelir Dağılımında Gelişmeler ve Vergi Politikası**, Gazi Kitabevi, Ankara 2015.
- ÜSTÜN, Ümit Süleyman. "Türk Vergi Hukukunda İdarenin Takdir Yetkisi", **SÜHFD**, 14(1), 2006, s. 217-285.
- ÜSTÜN, Ümit Süleyman. **Nasıl Bir Vergi Denetimi ve Vergi Yargısı?**, Beta, İstanbul 2013.
- ÜSTÜN, Ümit Süleyman. **Türk Vergi Hukukunda İdarenin Takdir Yetkisi**, Turhan Kitabevi, Ankara 2007.
- ÜZELTÜRK, Hakan. "Mükellef Hakları ve Anayasal Beklentiler: Gelecek İçin Birkaç Not", **Anayasadan Mali ve Vergisel Beklentiler**, (Ed. Feridun YENİSEY, Gülsen GÜNEŞ ve Z. Ertunç ŞİRİN), On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2012, s. 237-266.
- VITKAUSKAS, Dovydas ve DIKOV, Grigoriy. **Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Kapsamında Adil Yargılanma Hakkının Korunması**, (Çev. Serkan CENGİZ), Anayasa Mahkemesi Yayını, Ankara 2018.
- WEBER, Paul J. "Toward a Theory of Civil Disobedience", **The Catholic Lawyer**, 13(3), 1967, s. 198-210.

- YALTI SOYDAN, Billur. **Avrupa Birliğinde Dolaysız Vergiler**, Beta, İstanbul 2002.
- YALTI SOYDAN, Billur. **Uluslararası Vergi Anlaşmaları**, Beta, İstanbul 1995.
- YALTI, Billur. "Vergi Anlaşmalarında Vergiden Kaçınmanın Önlenmesi: Anlaşma Alışverişi Örneğinde Türkiye Uygulaması", **Vergiden Kaçınmanın Önlenmesi**, (Ed. Billur YALTI), Beta, İstanbul 2014, s. 455-480.
- YALTI, Billur. **Vergi Yükümlüsünün Hakları**, Beta, İstanbul, 2006.
- YAVUZ, Bülent. "Çoğulcu Demokrasi Anlayışı ve İnsan Hakları", **GÜHFD**, XIII(1-2), 2009, s. 283-302.
- YENİÇERİ, Özcan. "Konformizm, Yozlaşma ve İtaatsizlik", **Sosyoloji Konferansları**, 0(44), 2011, s. 69-90.
- YERELİ, Ahmet Burçin ve MERİÇ, Metin. "Vergilendirme Yetkisi ve Kamu Kaynaklarının Etkin Kullanımı", **Maliye Yazıları**, Nisan-Haziran (35), 1992, s. 63-74.
- YILDIZ, Nedim. "A Short History of Conscience, Authority and Obedience", **Felsefe Arkivi**, (49), 2018, s. 1-12.
- YILMAZ, Binhan Elif ve ŞEKER, Murat. **Vergiye Karşı Tepkiler Mükellef Davranışları: İstanbul Örneği**, İSMMMO Yayın No 86, İstanbul 2007.
- YILMAZ, Halit. **Türkiye'nin Yargı Bağımsızlığına İlişkin Sorunları**, TBB Yayınları, Ankara 2009.
- YÜKSELBABA, Ülker. "Postmodernizm ve Hukuk", **İÜHFM**, 74(1), 2016, s. 139-156.
- ZABUNOĞLU, H. Gökçe. "Toplum Sözleşmesi Bağlamında John Locke'un Devlet Anlayışı", **İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, 7(2), 2016, s. 431-456.
- ZENGİN, Mehmet Ali. "Türk Hukukunda Bazı İdari Denetim Mekanizmalarının Hukuk Devleti İlkesi Bakımından Rolü ve Önemi", **Adalet Dergisi**, 68, 2022, s. 33-51.
- ZRVANDYAN, Arman. **İdari Yargıda Avrupa Adil Yargılanma Standartlarına İlişkin Emsal Kararlar**, Avrupa Konseyi/Folke Bernadotte Akademisi, Mart 2021.

Raporlar ve Diğer Kaynaklar

- BOUVIER, Michel. "Le Consentement de l'Impôt: Les Mutations du Citoyen-Contribuable", Vie Publique, 04.09.2018, (<https://www.vie-publique.fr/parole-dexpert/288486-leconsentement-de-limpot-les-mutations-du-ciyoyen-contribuable>).
- CGTN, "UK Climate Protesters Call for Higher Tax on Fossil Fuel Companies", 24.07.2022, (www.newseu.cgtn.com/news/2022-07-24/UK-climate-protesters-call-for-higher-tax-on-fossil-fuel-companies-1bUymDnmYZG/index.html).
- CNBC, "Thousands in Germany Protest for Wealth Tax", 29.09.2012, (www.cnbc.com/id/49223665).
- DW, "Thousands Around Germany Demand Wealth Tax", 29.09.2012, (www.dw.com/en/thousands-around-germany-demand-wealth-tax/a-16273950).
- Eğitim ve Bilim İşgörenleri Sendikası, "Çalışanların Üzerindeki Vergi Yükünü Protesto Ettik", 16.12.2014, (www.egitimis.org.tr/guncel/sendika-haberleri/calisanlarin-uzerindeki-vergi-yukunu-protesto-ettik-1479/).
- GİB, "Mükellefin Hakları ve Ödevleri Rehberi", 2014, (www.gib.gov.tr).
- IMF, "Code of Good Practices on Fiscal Transparency", 2001, (www.imf.org).
- IMF, "Code of Good Practices on Fiscal Transparency", 2007, (www.imf.org).
- OECD, "Principles of Good Tax Administration - Practice Note", 2001, (www.oecd.org).
- TAE, "About Us", (<https://www.taxpayers-europe.org/about-us.html>).
- The Guardian, "Starbucks Hit by UK Uncut Protests as Tax Row Boils Over", 08.12.2012, (www.theguardian.com/business/2012/dec/08/starbucks-uk-stores-protests-tax).
- The New York Times, "Hundreds of Thousands in France Protest Taxes by Blocking Roads", 17.11.2018, (www.nytimes.com/2018/11/17/world/europe/french-drivers-protest-fuel-taxes.html).
- WTA, "About Us", (<http://worldtaxpayers.org/about-us/>).

Prof. Dr. Saim OCAK

Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi
İş ve Sosyal Güvenlik Hukuku ABD
Öğretim Üyesi

Doç. Dr. Hatice Duygu ÖZER

Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi
Hukuk Fakültesi İş ve Sosyal Güvenlik
Hukuku ABD Öğretim Üyesi

Doç. Dr. Barış DUMAN

İzmir Cumhuriyet Başsavcı Vekili

Dursun YILMAZ

İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi
51. Hukuk Dairesi Başkanı

Yargı Kararları Işığında

GEÇERLİ SEBEPLERLE FESHE İLİŞKİN İŞÇİ DAVRANIŞLARI

ADALET YAYINEVİ

Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Geçerli Sebep ile Feshe İlişkin İşçi Davranışları

Saim Ocak - Barış Duman - Hatice Duygu Özer - Dursun Yılmaz

Hukuk Yayınları Dizisi – 3247

Birinci Baskı : Ekim, 2022

ISBN : 978 – 605 – 264 – 003 – 6

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara

Tel : (0312) 231 17 00

Fax : (0312) 231 17 10

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : adalety@adaletyayinevi.com

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C

(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul

Tel : (0216) 305 72 81

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Ankamat Matbaacılık Sanayi Limited Şirketi

1344. Cadde No: 60 İvedik OSB Yenimahalle/Ankara

Sertifika No: 46700

Tel: (0312) 394 54 94-95

KAYNAKÇA

- Akbıyık**, Taliye/**Gönülaçan**, Ayşenur, “Yargıtay Kararları Işığında Sanal Kaytarma Nedeniyle İş Sözleşmesinin Feshi”, Karatahta İş Yazıları Dergisi, S. 16, Mayıs 2020.
- Akın**, Levent: “Covid 19’un İş İlişkilerine Olası Etkileri”, Çimento İşveren Dergisi, Mayıs 2020, C.34, S.3, (Kısaltma: Covid-19).
- Akkaşoğlu**, Şeyma: “İşçi ve İşverenin İş Sağlığı ve Güvenliği Yükümlülüklerinin İş Sözleşmesine Etkisi”, Hukuki ve Sosyal Boyutlarıyla İş Sağlığı ve Güvenliği Yazıları, Ankara 2016.
- Aktay**, Nizamettin: “4773 Sayılı Yeni İş Güvencesi Kanunu ve Getirdiği Yeni Düzenlemeler”, Kamu-İş Dergisi, C. 7, S. 2, Y.2003.
- Aktay**, A. Nizamettin/ **Arıcı**, Kadir/ **Senyen-Kaplan**, E. Tuncay: İş Hukuku, Yenilenmiş 6. Baskı, Ankara 2013.
- Akyiğit**, Ercan: İş Hukuku, İstanbul 2022.
- Akyiğit**, Ercan: “İş Sözleşmesinin Tutukluluk veya Gözaltına Alınma Nedeniyle İşverence Feshi (İş Kanunu m. 25/IV Üzerine Bir Deneme”, Sicil İş Hukuku Dergisi, Aralık 2009, Y. 4, S. 16, (Kısaltma: Tutukluluk).
- Akyiğit**, Ercan: “İşveren Vekilinin İş Güvencesi”, Kamu-İş Dergisi, Y.2004, S.4, C.7, (Kısaltma: İşveren Vekili).
- Alp**, Mustafa: “Avrupa Birliği’nin 2019/1937 Sayılı Birlik Hukukuna Aykırılıkları Bildirenlerin Korunması (Whistleblowing) Yönergesi Işığında İşçinin Hukuka Aykırılıkları İfşa Etmesi”, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.23, S.1, 2021.(Kısaltma: Whistleblowing).
- Alp**, Mustafa: İşçinin Feshe Karşı Korunması (İş Güvencesi Yasası), Dokuz Eylül Üniversitesi Dergisi, Y. 2003, C. 5, S.1.
- Alp**, Mustafa: “Tıbbi Tanıtım Sorumlusunun İş Sözleşmesinin Feshi”, Legal İş ve Sosyal Güvenlik Hukukuna İlişkin Yargı Kararları ve İncelemeleri Dergisi, 2007, Sayı 3. (Tıbbi Tanıtım Sorumlusu).
- Alp**, Mustafa/**Doğan**, Sevil, “Giyilebilir Teknolojiler ve İş İlişisine Etkileri”, Çalışma ve Toplum Dergisi, Y.2021, 71(4).
- Alp**, Mustafa/ **Yangın Dulay**, Dilek: “Haklı Yahut Geçerli Fesih Nedeni Olarak İşyerinde Yaşanan Duygusal İlişkiler- Anayasa Mahkemesi ve Yargıtay Kararları Çerçevesinde Değerlendirmesi”, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, C. 27, S. 2, Aralık 2021.

- Alpagut**, Gülsevil: “7244 Sayılı Kanun’la Getirilen Düzenlemeler ve İnşaat Sektöründe Uygulama Sorunları”, İNTES İnşaat Sektöründe Salgın Dönemi Çalışma Hayatı Uygulamaları, Hukuk-İdari Uygulamalar, Ankara 2020, (Kısaltma: Salgın Dönemi).
- Alpagut**, Gülsevil: “Toplu Eylem Hakkı ve Sınırları- Yargıtay’ın Konuya İlişkin Bir Kararının Düşündürdükleri”, Prof. Dr. Fevzi Şahlanan’a Armağan, C.II, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası, C.LXXIV, Özel Sayı 2016, (Kısaltma: Toplu Eylem).
- Alpagut**, Gülsevil: “İş Sözleşmesinin Feshi ve İş Güvencesi”, 3. Yılında İş Yasası-Toprak İşveren Sendikası Yayını, İstanbul 2005.
- Alpagut**, Gülsevil: İş Sözleşmesinin Feshinde Haklı-Geçerli Neden Ayrımı ve Yargıtay’ın Konuya İlişkin Kararlarının Değerlendirilmesi, Sicil Dergisi, Mart 2006, Y. 1, S.1, (Kısaltma: Haklı-Geçerli Neden)
- Anıl**, Yaşar Şahin: Boşanma Sebebi Olarak Evlilik Birliğinin Temelinden Sarılması, İstanbul 2008.
- Aras**, Talip: “İş Güvencesinden Yararlanmanın Koşulları ve Emredicilik”, TBB Dergisi, 2015 (119).
- Arbak**, Merve: İşverenin Fesih Hakkının Toplu İş Sözleşmesiyle Sınırlandırılması, İstanbul 2022.
- Arbak**, Merve: “İşverenin Fesih Hakkının Toplu İş Sözleşmesiyle Sınırlandırılmasının Sınırı”, İş Sağlığı ve Güvenliği Akademi Dergisi, Y. 2020, C. 3, S. 3.
- Arıcı**, Kadir: Türk İş Hukuku-I Ferdi İş İlişkileri Hukuku, Ankara 2022.
- Arslan**, Seda: “Yargıtay Kararları Işığında ‘İşçinin İş Güvenliğini Tehlikeye Düşürmesi veya İşyerindeki Malları Zarara Uğratması Nedeniyle’ İş Sözleşmesinin Derhal Feshi”, İÜHFMC. LXXII, S. 2, Y. 2014.
- Aslan Durmuş**, Seda: “İşçinin Özel Yaşamının İş İlişisine Etkisi”, Dicle Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Y. 2020, C.25, S. 42.
- Arslan Ertürk**, Arzu: İş Hukuku Boyutuyla Türkiye’de Psikolojik Taciz (Mobbing) ve Dünya’dan Örnekler, Prof. Dr. Ali Rıza Okur’a Armağan (Özel Sayı), Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, Y.2014, C.20, S.1.
- Arslan Ertürk**, Arzu: Feshin Geçersizliği ve İşe İade Talebinin Süresi- Geçerli/Haklı Neden Ayrımı ve Feshin Hakkaniyete Uygunluğu, Karar İncelemesi, Çalışma ve Toplum, 2007/4, (Kısaltma: Geçerli Neden).
- Astarlı**, Muhittin: “7036 Sayılı İş Mahkemeleri Kanunu’nun 4857 Sayılı İş Kanunu’nun İş Güvencesi Hükümlerinde Öngördüğü Hükümlerin Değerlendirilmesi”, Sicil İş Hukuku Dergisi, Y.2017, S. 38.

- Astarlı**, Muhittin: “İş İlişkisinin Sona Ermesi ve Kıdem Tazminatı”, Yargıtay’ın 2015 Yılı İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukuku Kararlarının Değerlendirilmesi, İstanbul 2017,s.300 vd. (Kısaltma: İş İlişkisinin Sona Ermesi).
- Astarlı**, Muhittin: “İş Sözleşmesinin İşçi Davranışları Nedeniyle Geçerli Feshinde İhtar”, Legal İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukuku Dergisi”,Y. 2009, C. 6, S. 23, (Kısaltma: İşçi Davranışları).
- Aydemir**, Murteza: “Yeni Koronavirüs (Covid-19) Salgınının İş Sözleşmelerine Etkisi”, Terazi Hukuk Dergisi, 2020, 15 (164).
- Aydın**, Ufuk: “Covid-19 Pandemisi: İş ve Sosyal Güvenlik Hukuku Alanında Yarattığı Sorunlar ve Çözüm Önerileri”, İstanbul Aydın Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Y. 6, S. 2, (Kısaltma: Pandemi).
- Aydın**, Ufuk: “İşçinin Sürücü Belgesine El Konulması ve İş Hukuku Bakımından Sonuçları”, Sicil İş Hukuku Dergisi, S. 18, Haziran 2010. (Kısaltma: Sürücü Belgesi).
- Aydın**, Ufuk: İş Hukuku Açısından İşçinin Bilgi Uçurması (Whistleblowing), Sosyal Bilimler Dergisi 2002-2003.
- Aygar**, Murat: “İşçinin Meydana Getirdiği Zarar Nedeniyle İş Sözleşmesinin Feshi ve Zararın Tazmini”, E Yaklaşım, Ocak 2016, S.277.
- Avcı**, Mustafa: “Geçerli Nedenlere Dayalı Fesih Hakkının Kullanılmasında Makul Süre”, Sicil Dergisi, Mart 2007, Y. 2, S.5.
- Balcı**, Şükrü/**Gülner**, Birol: “Üniversite Öğrencileri Arasında İnternet Bağımlılığı ve İnternet Bağımlılarının Profili”, . Selçuk Üniversitesi İletişim Fakültesi, İletişim Dergisi, Y. 2009, C.6, S.1.
- Baloğlu**, Cem: “Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Yükümlülükleri ve Ayrılığın İş İlişkisine Etkisi”, Kamu-İş, C. 14, S.1/2015, 26.
- Baskan**, Ş. Esra: “İş Sağlığı ve Güvenliği Kapsamında Koronavirüs”, Selçuk Hukuk Kongresi 2020, Özel Hukuk Tebliğleri Tam Metin Kitabı, Ankara 2020.
- Başbuğ**, Aydın/**Yücel Bodur**, Mehtap: İş Hukuku, İstanbul 2021.
- Başterzi**, Süleyman: “4857 Sayılı İş Kanunu’na Göre İş Güvencesi Kurallarının Uygulama Alanı ve İstihdama Etkisi”, A. Can Tuncay’a Armağan, İstanbul 2005.
- Baycık**, Gaye, Türk-İsviçre Hukukunda İşçinin Hukuki Sorumluluğu, Ankara 2015.
- Baycık**, Gaye: “İş Akdinin Fesih Sebebinin Değerlendirilmesi”, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 55, S. 1,Y. 2006.

- Baycık, Gaye/Erdoğan, Çağla:** “Covid-19 Hastalığının Sosyal Sigortalar Hukuku ve Bireysel İş Hukuku Açısından İş Kazası ve/veya Meslek Hastalığı Niteliği”, İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 12 (1)-2021.
- Bayram, Fuat,** “İşverenin Fesih Hakkı Açısından İşçinin İşyerinde Özel Amaçlarla İnternet Kullanımı (Sanal Kaytarma-Cyberloafing)”, Prof. Dr. Ali Rıza Okur’a Armağan, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, Y.2014, 20 (1).
- Baysal, Ulaş:** “Şüphe Feshi Kavramı ve Şüphe Feshine İlişkin Yargıtay Kararlarının Değerlendirilmesi”, Sicil İş Hukuku Dergisi, Y. 2016, S.35.
- Baysal, Ulaş:** İşçinin Yetersizliğinden Kaynaklanan Geçerli Sebep İle İş Sözleşmesinin Feshi, Ankara 2011.(Kısaltma: Yetersizlik).
- Baysal, Ulaş:** “İş Güvencesinde Altı Aylık Kıdem Koşuluna İlişkin Sorunların Yargıtay Kararları Işığında Değerlendirilmesi”, Legal İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukuku Dergisi, Y.2011, S.32.(Kısaltma: Kıdem Koşulu).
- Bilgin, Coşkun:** “İşe Devamsızlık Hali Hangi Durumlarda Haklı Fesih Sebebi Olur?”, E-Yaklaşım Dergisi, Eylül 2020, S. 333.
- Birben, Erhan,** “İşçinin Özel Yaşamı Nedeniyle İş Sözleşmesinin Feshi”, İş Hukukunda Genç yaklaşımlar II, Ed. Prof. Dr. Tankut Centel, İstanbul, 2016.(Kısaltma: Özel Yaşam).
- Birben, Erhan:** “İşverenin İş Sözleşmesini Fesih Hakkının Etkisizleşmesi”, DEÜHFD, C. 15, Özel S. 2013, Basım yılı 2014.
- Bozkurt Gümrükçüoğlu, Yeliz,** “İşçinin Sosyal Medya Kullanımının İş Hukukundaki Etkileri”, PressAcedemia Procedia, Y. 2018, V. 7, 4th Global Business Research Congress, May 24-25 İstanbul.
- Bozkurt, Hasan/Şahin, Serkan/Zoroğlu, Salih,** “İnternet Bağımlılığı: Güncel Bir Gözden Geçirme”, Çağdaş Tıp Dergisi, Y. 2016, C. 6, S.3.
- Canbolat, Talat:** “Toplu İş Sözleşmesi Aracılığı İle İş Güvencesi”, Prof. Dr. Turhan Esener II. Uluslararası İş Hukuku Kongresi, 28-30 Nisan 2016, Ankara 2017.
- Caniklioğlu, Nurşen:** “Yeni Koronavirüs (Covid 19) Sürecine Özgü Bir Düzenleme: İş Sözleşmelerini Fesih Yasağı ve Kapsamı”, Lebib Yalkın Mevzuat Dergisi, Ekim 2020, S.202, (Kısaltma: Koronavirüs).
- Caniklioğlu, Nurşen,** “İş İlişkisinin Sona Ermesi ve Kıdem Tazminatı”, Yargıtay’ın İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukuku Kararlarının Değerlendirilmesi Sempozyumu 2017, İstanbul, 2019.
- Caniklioğlu, Nurşen:** “İş Sözleşmesinin İşçiden Kaynaklanan Geçerli Sebeplerle Feshi”, Prof. Dr. Turhan Esener II. İş Hukuku Uluslararası Kongresi, Ankara 2017, (Geçerli Fesih).

- Centel**, Tankut: "Covid-19 Salgını ve Türk Çalışma Yaşamı", Sicil İş Hukuku Dergisi, Y. 2020, S. 43, (Kısaltma: Covid).
- Centel**, Tankut: İş Güvencesi, İstanbul 2020.(Kısaltma: İş Güvencesi).
- Civan**, Orhan Ersun, İşçinin Yan Yükümlülükleri, İstanbul, 2021.
- Çalışkan**, Mustafa/**Mencik**, Yunus, "Değişen Dünyanın Yeni Yüzü: Sosyal Medya", Akademik Bakış Dergisi Sayı: 50, Temmuz – Ağustos 2015, Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi.
- Çankaya**, Osman Güven/**Günay**, Cevdet İlhan /**Göktaş**, Seracettin: Türk İş Hukukunda İşe İade Davaları, Ankara 2005. **Çelik**, Kübra Deniz: Sosyal Medya Kullanımının İş Sözleşmesinin Feshine Etkisi, İstanbul 2019.
- Çelik**, Nuri/**Caniklioğlu**, Nurşen/**Canbolat**, Talat/**Özkaraca**, Ercüment: İş Hukuku Dersleri, İstanbul 2021.
- Çetin**, Evra: İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesinin 8-11. Maddeleri Bağlamında Çalışanların Hakları, İstanbul, 2015.
- Çil**, Şahin: "7244 Sayılı Kanun'la Getirilen Düzenlemeler ve İnşaat Sektöründe Uygulama Sorunları", İNTES İnşaat Sektöründe Salgın Dönemi Çalışma Hayatı Uygulamaları, Hukuk-İdari Uygulamalar, Ankara 2020, (Kısaltma: Salgın).
- Çil**, Şahin: Koronavirüs Salgınının İş Hukukuna Etkileri, Ankara, 2020.(Kısaltma: Koronavirüs).
- Çil**, Şahin: İş Hukuku Yargıtay İlke Kararları, Ankara 2011
- Çoban Demir**, Dilek: "Fesih Son Çare Olmalıdır İlkesi", Karar İncelemesi, İstanbul Barosu Dergisi, C. 85, S. 3, Y. 2011.
- Çolak**, Mahmut: "4857 Sayılı İş Kanunu'nda Çıplak Ücret Üzerinden Hesaplanacak İşçilik Hakları", E-Yaklaşım Dergisi, Haziran 2019, S.318.
- Demir**, Fevzi: İş Hukuku ve Uygulaması, İzmir 2018.
- Demir**, Fevzi: "Geçerli Sebep Fesih Kavramı ve Uygulama", Legal İş hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukuku Dergisi, Y.2006, S.10, C.3.(Kısaltma: Geçerli Sebep).
- Demir**, Deniz: Haklı Neden-Geçerli Neden Ayrımı, Karar İncelemesi, Çalışma ve Toplum, 2007/3.
- Demir**, Cuma Arif: Fesih Nedenleri, Geçerli-Haklı Neden Ayrımı, İstanbul Barosu Dergisi, C. 91, S. 4, Y. 2017.
- Demir**, Kübra: "Çalışanların 6331 Sayılı Kanundan Doğan Yükümlülükleri ve Yükümlülükleri İhlalin Sonuçları, Sosyal Güvenlik Dergisi, Aralık 2020, C. 10, S.2, (Kısaltma: 6331 sayılı Kanun).

- Doğan**, Sevil: İş Sözleşmesinde Bağımlılık Unsuru, Ankara 2016, s.98 vd.(Kısaltma: Bağımlılık).
- Doğan**, Sevil: “Toplu Eylem Hakkı ve Siyasi Grev Bazında Bir Yargıtay Kararı İncelemesi”, Çalışma ve Toplum, 2014/1. (Toplu Eylem).
- Doğan Yenisey**, Kübra: “İş İlişkisinin Sona Ermesi ve Kıdem Tazminatı”, Yargıtay’ın İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukuku Kararlarının Değerlendirilmesi 2016, Seminer Ankara 01-02 Aralık 2017, İstanbul 2018, (Kısaltma: İş İlişkisinin Sona Ermesi).
- Doğan Yenisey**, Kübra: “Şüphe Feshi”, Sicil İş Hukuku Dergisi, Eylül 2008, Y. 3, S. 11, (Şüphe Feshi).
- Dönmez**, Utku/**Okutan**, Bilge, Yargıtay Kararları Işığında Sosyal Medya ve İş İlişkisi, İstanbul 2019.
- Dulay Yangın**, Dilek: İş Mücadelesine Hâkim Olan Temel İlkeler, İstanbul 2021, (Kısaltma: İş Mücadelesi).
- Dulay Yangın**, Dilek, “İşyerinde Dini Sembollerin Kullanımı (Karar İncelemesi)”, Çalışma ve Toplum Dergisi, Y.2019, S.62(3).
- Duman**, Barış: 4857 Sayılı İş Kanunu Kapsamındaki İşçilerin Yıllık Ücretli İzin Hakkı, Ankara 2021, (Kısaltma: Yıllık İzin).
- Duman**, Barış: “4857 Sayılı İş Kanunu Çerçevesinde İş Sözleşmesinin Feshinde İşçinin Savunmasının Alınması”, İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Y.2020, S.11 (1), Kısaltma: Savunma).
- Dursun Ateş**, Sevgi, İşverenin Yönetim Hakkı, İstanbul 2019.
- Dülger**, Murat Volkan, Kişisel Verilerin Korunması Hukuku, Ankara, 2019.
- Ekmekçi**, Ömer: Toplu İş Hukuku Dersleri, İstanbul 2022.(Toplu İş Hukuku).
- Ekmekçi**, Ömer/**Yiğit**, Esra: Bireysel İş Hukuku, İstanbul 2021.
- Ekmekçi**, Ömer/**Yılmaz**, Hilal: “Gönüllü Aşı uygulaması ve Çalışma Hayatına Etkileri”, Çimento İşveren Dergisi, Y.2021, 35(5).
- Engin**, Murat: “İş İlişkisinin Sona Ermesi ve Kıdem Tazminatı”, Yargıtay’ın İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukuku Kararlarının Değerlendirilmesi 2014, Seminer, Ankara, 20-21 Kasım 2015, 2. Baskı, İstanbul 2017.
- Erdoğan**, Canan: Şüphe Feshi, Ankara 2019.
- Ergin**, Hediye: “Periyodik Sağlık Kontrolünden Kaçınan İşçinin İş Sözleşmesinin Derhal Feshi”, Sicil İş Hukuku Dergisi, Y.2019, S.42.(Kısaltma: Sağlık Kontrolü).
- Ergin**, Hediye: “İşyerinde Gönül İlişkisinin İş Sözleşmesinin Feshine Etkisi”, Y. 2016, S. 35, (Kısaltma: Gönül İlişkisi).

- Ergin**, Hediye: "İşçinin İşyerinde Çalışan Diğer Bir İşçiye Sataşması Nedeniyle İş Sözleşmesinin İşveren Tarafından Feshi", Sicil İş Hukuku Dergisi, Y. 2015, S. 34, (Kısaltma: Sataşma).
- Ergin**, Hediye: "İşyerinde Sigara İçme Yasağını İhlal Eden İşçinin İş Sözleşmesinin Feshi, Yar. 9. HD' nin 11.10.2010 tarihli Kararının İncelenmesi", Sicil Dergisi, Mart 2012, Yar. 7, S. 25.(Sigara Yasağı).
- Ergin**, Hediye: Türk ve Alman Hukukunda İş Sözleşmesinin Hastalık Nedeniyle Sona Ermesi, İstanbul 2009.
- Erkan**, Vehbi Umut/**Yücer**, İpek: Ayırt Etme Gücü, AÜHFD, C. 60, S. 3, Y. 2011.
- Ertan**, Emre: "İşçinin İşe Geç Gelmesinin Hukuki Sonuçları", Sicil İş Hukuku Dergisi, Y. 2016, S. 35.
- Erogluer**, Kemal/**Sarıbay Öztürk**, Gizem: "İş Hukuku ve Örgütsel Boyutuyla Haber Uçurma (Whistleblowing)", Örgütsel Davranış ve İş Hukukuna Yansımaları, Editörler: Sevinç Köse ve Mustafa Alp, Ankara, 2020.
- Ertürk**, Şükran: " İş Arkadaşlarının Baskısı Sonucu İş Sözleşmesi Feshedilen İşçinin Talep Hakları Ve Hukuki Dayanakları", Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Prof. Dr. Turhan Tufan Yüce'ye Armağan, Y.2001, S.1
- Etter**, Stefan: "Die Entlassung des "Schwierigen" Arbeitnehmers", ArbR 2016, S.27.
- Evren**, Öcal Kemal: "Şüpheli Feshi", Terazi Hukuk Dergisi, C.4, S. 39, Kasım 2009.
- Evren**, Öcal Kemal: "İş Hukukunda Ahlak ve İyiniyete Aykırı Devamsızlık Kavramı", Terazi Hukuk Dergisi, C.2, S. 2, Ağustos 2007.
- Eyrenci**, Öner/**Taşkent**, Savaş/**Ulucan**, Devrim/**Baskan**, Esra: İş Hukuku İstanbul 2020.
- Göktaş**, Seracettin: "Türk İş Hukukunda İşverenin İşçinin Özel Yaşamına Saygı Borcu", Anayasa Yargısı, C. 38, S. 2, (Aralık 2021), (Kısaltma: Özel Yaşam).
- Göktaş**, Seracettin: "Covid-19 Salgınının İş Sözleşmesinin Feshine ve Diğer Sona Erme Nedenlerine Etkisi", Sicil İş Hukuku Dergisi, Y. 2020, S. 43, (Kısaltma: Covid).
- Göktaş**, Seracettin: "İş Sözleşmesinin İşverence Feshi ve İş Güvencesi", Ankara Barosu Dergisi, Y. 66, S. 1, Kış 2008.
- Göktaş**, Seracettin: "İşveren Vekilinin İş Güvencesi", Çalışma ve Toplum Dergisi, Y.2009, S.20.
- Günay**, Cevdet İlhan: "İşçinin Davranışlarından Kaynaklanan Geçerli Fesih", Sicil Dergisi, Haziran 2009, Y. 4, S. 14, (Davranış).

- Günay**, Cevdet İlhan: “İş Güvencesi Uygulamasında Hukuki Sorunlar ve Çözüm Önerileri”, Osman Güven Çankaya’ya Armağan, Kamu-İş Yayınları, (Kısaltma: İş Güvencesi).
- Güner**, Recep: “İş Sağlığı ve Güvenliği Kurallarına Uymayan Çalışanın Haklı Nedenle İş Sözleşmesinin Feshedilmesi”, Terazi Hukuk Dergisi, C. 12, S. 126, Şubat 2017.
- Güngör**, Dilge: “Koronavirüs Salgınının İş İlişkilerine Etkisi”, Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 15, S. 189-190, Mayıs-Haziran 2020.
- Güzel**, Ali: “İş Güvencesine Yönelik Temel İlke ve Eğilimler Işığında Yasa Tasarısının Değerlendirilmesi”, Türk İş Hukukunun Güncel Sorunları 2001 Toplantısı, İş Güvencesi Yasa Tasarısının Değerlendirilmesi, İstanbul 2001, (Kısaltma: İş Güvencesi).
- Güzel**, Ali: “İş Sözleşmesinin Sona Ermesi ve Sonuçları (Eleştirel Bir Yaklaşım)”, İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukuku Akademik Forumu IV. Oturum, 16.10.2013.
- Güzel**, Ali: “İş Güvencesine İlişkin yasal Esasların Değerlendirilmesi”, İş Güvencesi Sendikalar Yasası Toplu İş Sözleşmesi Grev ve Lokavt Yasası Semineri, İstanbul Barosu ve Galatasaray Üniversitesi, İstanbul 2004, (Kısaltma: İş Güvencesi Semineri).
- Güzel**, Ali: “İşletmesel Kararların Keyfilik Denetimine Tabi Olması ve Geçerli Nedenle Fesihte Son Çare (ultimate ratio) İlkesinin Gözetilmesi”, Karar İncelemesi, Çalışma ve Toplum Dergisi, 2005/1, (Kısaltma: Son Çare).
- Hafızoğlu**, Ece Sıla, “İş ilişkisinde şüphe ve şüphe feshi (Alman hukuku ile karşılaştırmalı)”, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir 2022.
- Heper**, Hande: “Düşünceyi Açıklama Hakkının Çalışma Yaşamındaki Görünümü: İşçinin İfade Özgürlüğü”, Çalışma ve Toplum Dergisi, Y.2022, C.3, S.74.
- Hozar**, Nağme: “Alman Hukukunda Şüphe Feshi”, Sicil İş Hukuku Dergisi, Y.3, S.12, Aralık 2008, (Şüphe Feshi).
- Hozar**, Nağme; “Özel Amaçla İnternet ve E-Posta Kullanımının İş İlişisine Etkisi”, Sicil İş hukuku Dergisi, Y.2007, S.7, Eylül.
- Humbert**, Denis: Die Missbräuchliche Kündigung im Spannungsfeld zwischen Kündigungsfreiheit, General Klausel von Ert. 336 OR und Fürsorgepflicht des Arbeitsgebers, AJP 2011.
- İncirlioğlu**, Lütfi: “İşçinin, İşyerinde Maske Takmaması, Sosyal Mesafe Kurallına Uymaması Haklı Fesih Nedeni Sayılır mı?”, (<https://legal.com.tr/blog/genel/iscinin-isyerinde-maske-takmamasi-sosyal-mesafe-kuralina-uyumamasi-hakli-fesih-nedeni-sayilir-mi/>, 12.04.2022).

- İren**, Ertan: “İşçilerin İş Sağlığı ve Güvenliği Kurallarına Uyma Yükümlülüğü ve İhlali Halinde Karşılaşacakları Müeyyideler”, Sicil Dergisi, Eylül 2006, Y. 1, S. 3.
- Kabakcı**, Mahmut, Geçerli Bir Fesih Nedeni Olarak Yetersiz (Kötü ve Eksik) İş Görme, İstanbul 2012, (Kısaltma: Yetersiz İş Görme).
- Kabakcı**, Mahmut/**Baysal**, Ulaş: “İşçilerin İş Sözleşmeleri Haklarında Çok Sayıda İcra Takibi Bulunması Nedeniyle Feshedilebilir mi?” Fevzi Şahlanan’a Armağan, C.1, Y.2016.
- Kandemir**, İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukuku Açısından Tele Çalışma, İstanbul 2011.
- Kar**, Bektaş: İş Güvencesi ve Uygulaması, Ankara 2017. (Kısaltma: İş Güvencesi 2017)
- Kar**, Bektaş: İş Güvencesi ve Uygulaması, Ankara 2020. (Kısaltma: İş Güvencesi 2017).
- Kar**, Bektaş: İş Yargılaması Usulü, Ankara 2018.
- Kar**, Bektaş: “Fesih Nedeni Olarak İşçinin Ödevli Olduğu Görevleri (İş Görme Edimi) Hatırlatıldığı Halde Israrla Yapmaması, Sicil İş Hukuku Dergisi, Mart 2010, Y. 5, S. 17, (Kısaltma: İş Görme).
- Kar**, Bektaş: “Performans Düşüklüğü veya Yetersizliği Nedeni ile Fesihte Yargısal Denetim”, Sicil Dergisi, Eylül 2008, Y. 3, S. 11. (Kısaltma: Performans).
- Karacöp**, Eda: “İşçiden Fazla Mesai İçin Önceden Onay Alınmamış Olsa da Daha Önce Fazla Çalışma Yapan ve Ücreti Tam ve Düzenli Olarak Ödenen İşçinin Fazla Mesaiye Kalmak İstememesinin Fesih İçin Haklı Neden Kabul Edilemeyeceği”, Karar İncelemesi, Legal İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukuku Dergisi, 24/2009, (Kısaltma: Fazla Çalışma).
- Karakurt**, Barış: İş Sözleşmesinin Fesih Hakkının Sınırlandırılması, Ankara 2020.
- Karademir**, Artür/**Turgut**, Cemile: “İş Güvencesi Kapsamındaki İşçinin Özel Yaşamından Kaynaklanan Nedenlerle İş Sözleşmesinin Feshi”, Beykent Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.3, S.6, Aralık 2017.
- Kaya**, Mine, “Sosyal Medya ve Sosyal Medyada Üçüncü Kişilerin Kişilik Hakkının İhlali”, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, Y.2015, S.119.
- Kayık Aydınalp**, Aslıhan, “Baskı Feshine İlişkin Alman Federal İş Mahkemesi Kararının İncelenmesi”, İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Y.2018, C.9, S.2.
- Keser**, Hakan, “İşçi Davranışları Kapsamında İşçinin Talimatlara Aykırı Bilgisayar, İnternet ve Cep Telefonu Kullanımı Sebebi ile İş Sözleşmesinin İşverence Feshedilmesi”, Legal İHSGHD., Y.2019, 62(16),(Kısaltma: İnternet Kullanımı).

- Keser, Hakan:** “İşçi Davranışları Kapsamında İş Sözleşmesinin Özel Hayat, Aile Hayatı ve Cinsel Yönelimler Sebebi İle İşverence Feshedilmesi”, Sicil İş Hukuku Dergisi, Y. 2017, S. 37, (Özel Hayat).
- Keser, Hakan:** İş Sözleşmesinin Bildirimli Feshinde Geçerli Sebep, Ankara 2016. (Kısaltma: Geçerli Sebep).
- Keser, Hakan:** “İşverenin Fazla Çalışma Yapılması Yönündeki Talimatına Uymayan ya da Fazla Çalışma Onayını Geri Alan İşçinin İş Sözleşmesinin İşverence Feshine İlişkin Bir Değerlendirme”, Sicil İş Hukuku Dergisi, Y. 2018, S. 39, 19-44, (Kısaltma: Fazla Çalışma).
- Kılıçoğlu, Mustafa:** “Çalışma Hakkı Kapsamında İş Güvencesi”, www.anayasa.gov.tr, 16.04.2022.
- Kılıçoğlu, Mustafa:** “Toplu Eylem ve Grev Hakkının Uluslararası Hukuk Penceresinden Değerlendirilmesi”, Çalışma ve Toplum Dergisi, 2020/4, S. 73, (Kısaltma: Toplu Eylem).
- Kılıçoğlu, Mustafa/Şenocak, Kemal:** “İşyerinde Sigara İçme Yasağı”, Sicil Dergisi, Mart 2009, Y. 4, S. 13, (Kısaltma: Sigara İçme).
- Kılıçoğlu, Mustafa/Şenocak, Kemal:** “İş Güvencesinde Tahmin İlkesi”, Yargıtay Dergisi, C. 34, S. 1-2, Ocak-Nisan 2008.
- Kılıçoğlu, Mustafa/ Şenocak, Kemal:** İş Güvencesi Hukuku, İstanbul 2007.(Kısaltma: İş Güvencesi).
- Kılıks, İlknur:** İş Sağlığı ve Güvenliği, Güncellenmiş 3. Bası, Bursa 2018.
- Korkmaz, Fahrettin/ Alp, Nihal Seyhun:** Bireysel İş Hukuku, Güncellenmiş 3. Baskı, İstanbul 2016.
- Köme Akpulat, Ayşe:** İş Mahkemelerinde Yargılamanın Özellikleri, İstanbul 2018.
- Köme Ayşe,** İş Sözleşmesinin Feshinde Geçerli Neden Kavramı, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Özel Hukuk Anabilim Dalı, İstanbul 2009.
- Köseoğlu, Ali Cengiz:** İşyerinin Kapanmasının İş Sözleşmeleri Etkisi, İstanbul 2004.(İşyerinin Kapanması).
- Köseoğlu, Ali Cengiz:** İş Sözleşmesinin İşçiden Kaynaklanan Nedenlerle Bildirimli Feshi, İstanbul 2011.(Kısaltma: Bildirimli Feshi).
- Köseoğlu, A. Cengiz/Kabul, Sibel:** “4857 Sayılı İş Kanunu Bağlamında Çalışma Süresinin Aşılması: Fazla Çalışma”, İÜHFİM, C. LXXII, S.2, Y.2014, (Kısaltma: Fazla Çalışma).
- Köşeli, Fatih,** Geçerli Fesih Nedeni Olarak İşçinin Yetersizliği, Ankara 2022.

- Kutlu Mutluer**, Merve: Karşılaştırmalı Hukuk ve Türk İş Hukukunda İşyeri İç Yönetmelikleri, Ankara 2022.
- Limoncuoğlu**, Siyami Alp: “İşçi Maaşına Konan Haczin İş Akdinin Feshinde Geçerli Sebep Teşkilî, Karar İncelemesi, Kamu İş, C. 11, S. 1/2009.
- Makas**, Recep: “Yargıtay Kararları Işığında İşçinin Alkol veya Uyuşturucu Madde Kullanma Yasağına Aykırı Davranması ve İş Sözleşmesinin Feshi”, Sicil İş Hukuku Dergisi, Y.2022, S.47.
- Manav**, Eda: İş Hukukunda Geçersiz Fesih ve Geçersiz Feshin Hüküm ve Sonuçları, Ankara 2009.
- Mollamahmutoğlu**, Hamdi/**Astarlı**, Muhittin/**Baysal**, Ulaş: İş Hukuku Ankara 2022.
- Mutlay**, Barış: “İşe İade Davalarında Arabuluculuk”, Çalışma ve Toplum Dergisi, Y.2018, S.59, C.4.(Kısaltma: Arabuluculuk).
- Mutlay**, Faruk Barış: “ İş Sözleşmesinin Feshinde Süre”, İstanbul Hukuk Mecmuası, 78 (4), (Kısaltma: Süre).
- Narmanlıoğlu**, Ünal: İş Hukuku II, Toplu İş İlişkileri, İstanbul 2016.
- Narmanlıoğlu**, Ünal, İş Hukuku, Ferdi İş İlişkileri, Genişletilmiş ve Gözden Geçirilmiş 5. Baskı, İstanbul 2014.
- Narmanlıoğlu**, Ünal: “Kanuna Aykırı Olarak Yapılmış Bildirimsiz Feshin İş Güvencesi Prosedürü İçinde Uygun Fesih Bildirimine Dönüşmesi”, Prof. Dr. Fevzi Şahlanan’a Armağan, C.1, İstanbul 2016, (Kısaltma: Dönüşme).
- Narmanlıoğlu**, Ünal: “Bireysel İş İlişkinin Sona Ermesi ve Kıdem Tazminatı Açısından Yargıtay’ın 2007 Yılı Kararlarının Değerlendirilmesi” Yargıtay’ın İş Hukukuna İlişkin Kararlarının Değerlendirilmesi, İstanbul 2009, (Kısaltma: Sona Erme).
- Narter**, Sami: İş Kazası ve Meslek Hastalığında Hukuki ve Cezai Sorumluluk, 4. Baskı, Ankara 2021.
- Nazlı**, Seçkin: “Covid-19 Salgınının Ekonomik ve Sosyal Etkilerinin Azaltılması Hakkında Kanunun İş Hukukuna İlişkin Hükümlerinin Değerlendirilmesi”, İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi (7) 1, Bahar 2020, (Kısaltma: Covid).
- Nazlı**, Seçkin: “İş Sözleşmesinin İşverence Feshinde Fesih Sebebinin Terditli Olarak İleri Sürülmesi”, İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 5, S. 2, 2018, (Fesih Sebebi).
- Nazlı**, Seçkin: “İş Sözleşmesinin İşçinin Davranışlarından Kaynaklanan Geçerli Nedenle Feshi”, Karar İncelemesi, Türk İş Hukuku ve İktisat Dergisi, C. 20, S.4-5, Kasım 2006-Şubat 2007.

- Ocak**, Saim: "İşçinin Ardı Ardına İki İşgünü Devamsızlığı (Devamsızlık)", Prof. Dr. Ali Rıza Okur'a Armağan, C.1, Y.2014.
- Ocak**, Saim/**Duman**, Barış/**Yılmaz**, Dursun: Yargı Kararları Işığında Sendikal Nedenle Feshin İspatı ve Sendikal Fesih Karineleri, Ankara 2021.
- Odaman**, Serkan: İşverenin Hizmet Sözleşmesini Ahlak ve İyiniyet Kuralları ve Benzerlerine Aykırılık Nedeniyle Fesih Hakkı, Ankara 2003.
- Oğuzman**, Kemal: Hukuki Yönden Grev ve Lokavt, İstanbul 1964.
- Okur**, Zeki: "İşyerinde İşçinin Bilgisayar ve İnterneti Özel Amaçlı Kullanımının İş İlişisine Etkisi", Kamu-İş İş Hukuku ve İktisat Dergisi, Y.2005, C.8, S.2.
- Okur**, Zeki: "İş Hukukunda İşçinin Sigara İçme Özgürlüğü ve Sınırları", Kamu-İş Dergisi, C. 10, S. 3/2009.(Kısaltma: Sigara İçme).
- Öktem Songu**, Sezgi: "Bir Haklı Fesih Sebebi Olarak Sataşma", Sicil İş Hukuku Dergisi, Y.2018, S.39, (Kısaltma: Sataşma).
- Öktem Songu**, Sezgi, "İşyerinde İşçilerin Özel Amaçlı İnternet ve E-Posta Kullanımına İşverenin Müdahalesi Üzerine Bir Değerlendirme", Prof. Dr. Sarper Süzek'e Armağan, C.1, İstanbul 2011.
- Özdemir**, Erdem: "İnternet ve İş Sözleşmesi: Yeni Teknolojilerin İş İlişisine Etkisi Üzerine", Sicil İş Hukuku Dergisi, Haziran 2008.(Kısaltma: İnternet).
- Özdemir**, Erdem, İş Sağlığı ve Güvenliği Hukuku Dersleri, İstanbul, 2020.(Kısaltma: İş Güvenliği).
- Özdemir**, Erdem: İş Sözleşmesinden Doğan Uyuşmazlıklarda İspat Yükü ve Araçları, İstanbul 2006.(Kısaltma: İspat Yükü).
- Özdemir**, Cumhur Sinan: "Performans Düşüklüğü Nedeniyle İş Sözleşmesinin Feshi", Terazi Hukuk Dergisi, C. 5, S. 48, Ağustos 2010.
- Özdemir**, Cumhur Sinan: "İşçinin İşverene Verdiği Zararın Miktarına Göre İş Sözleşmesinin Feshi", E-Yaklaşım Dergisi, Kasım 2020, Sayı: 335.Kısaltma: Zarar).
- Özer**, Hatice Duygu, "Çalışanların Mazeret İzinlerine Toplu Bakış", Legal İHSGH Dergisi, Y.2022, C.19, S.7.(Kısaltma: Mazeret).
- Özer**, Hatice Duygu: "6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'na Göre Çalışanların Yükümlülükleri", EÜHFD, Y.2013, C. XVII, S. 3-4, (Kısaltma: İş Güvenliği).
- Özkaraca** Ercüment: "İş Güvencesinin Kapsamı", Prof. Dr. Turhan Esener II. Uluslararası İş Hukuku Kongresi, 27-28 Nisan 2016, Ankara 2017. (Kısaltma: Kapsam).
- Özkaraca**, Ercüment: "İş Güvencesi Sistemine Eleştirel Bakış", İş ve Sosyal Güvenlik Hukukuna İlişkin Sorunlar ve Çözüm Önerileri, 15. Yıl Toplantıları, İstanbul, 3-4 Haziran 2011.(Kısaltma: Eleştirel Bakış).

- Özkalp**, Enver/**Aydın**, Ufuk/**Tekeli**, Seda “Sapkın Örgütsel Davranışlar ve Çalışma Yaşamında Yeni Bir Olgu: Sanal Kaytarma(Cyberloafing) Ve İş İlişkilerine Etkileri” Çimento İşveren Dergisi, Y.2012, 26(2).
- Özkan Koç**, Sema Deniz: “İşçinin İş Görme Borcunu İfa Etmemesi Sebebiyle İşverenin Haklı Nedenle Fesih Hakkı”, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, C. 25, S. 2, Prof. Dr. Ferit Hakan Baykal Armağanı, Aralık 2019.
- Özkan Koç**, Sema Deniz, İşçinin Sır Saklama Yükümlülüğü, Yayımlanmamış Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul 2022.
- Öztekin**, Büşra: “İşe İade Davalarında Performans Düşüklüğü Nedeniyle Fesih ve Yargıtay Uygulamaları”, İstanbul Barosu Dergisi, C. 91, S. 3, Y. 2017.
- Öztürk**, Berna: İşçinin Talimatlara Uyma Borcu, İstanbul 2021.
- Özyurt**, Vuslat: “Sendikanın Boykot Çağrısına İlişkin Sosyal Medya İçeriğinin İşçi Tarafından Beğenilmesinin/Paylaşılmasının İş Sözleşmesine Etkisi: Yargıtay’ın Farklı Yaklaşımları Üzerinden İşçinin Sadakat Borcu ve İfade Özgürlüğü Bağlamında Bir Değerlendirme”, Çankaya Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Y.2021, C.6, S.1.
- Plum**, BeckOK BGB, Hau/Poseck, 62. Edition, BGB § 626 Fristlose Kündigung aus Wichtigem Gründen,18-42, Rn.20.
- Sarı**, Ayşegül: İş Sözleşmesinin İşçinin Davranışlarından Kaynaklanan Nedenlerle Feshi, İstanbul 2018.
- Sarıkaya**, Ecenur: “Covid-19 Pandemisinin Bireysel İş Hukuku Bakımından Sonuçları”, Terazi Hukuk Dergisi, 2020, 15 (170).
- Savaş Kutsal**, Fatma Burcu/**Kolan**, Şelen, “Paylaşmadan Önce Dikkat! İşçilerin İşyeri Dışında Sosyal Medya Kullanımları Üzerine Hukuki Bir Değerlendirme”, Legal İHSGHD. Y.2019, 62(16).
- Savaş Kutsal**, F. Burcu: “Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Açısından Yükümlülükleri İle Bu Yükümlülüklerle Aykırı Davranışlarına Bağlı Yaptırımlar”, Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 11. Temmuz-Ağustos 2016, (Kısaltma: İş Güvenliği).
- Savaş**, Fatma Burcu: İşyerinde Manevi Taciz, İstanbul 2007.
- Savaş**, F. Burcu, “İş Hukukunda “Siber Gözetim”, Çalışma ve Toplum, 2009/3.
- Sayımer**, İdil: Sanal Ortamda Halkla İlişkiler, 1. Baskı, İstanbul 2008.
- Sekmen**, Serkan: Geçerli Fesih Sebeplerinden İşçi Davranışları, Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir 2014.
- Senyen-Kaplan**, E. Tuncay: Bireysel İş Hukuku, Yenilenmiş 9. Baskı, Ankara 2018.

- Senyen-Kaplan, E. Tuncay:** "İş Sözleşmesini Fesih Hakkının Sınırlandırması" İstanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 15, S. 1, Ocak 2016, (Fesih Hakkı).
- Senyen-Kaplan, E. Tuncay,** "6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nda Çalışanların Yükümlülükleri ve Aykırı Davranışın Hukuki Sonuçları", Sicil İş Hukuku Dergisi, S. 31, Y. 2014.
- Serdan M. Ertuğrul:** 4857 Sayılı İş Kanunu'nda İş Güvencesi, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İnsan Kaynakları Yönetimi, İstanbul 2011.
- Sevimli, Ahmet,** İşçinin Özel Yaşamına Müdahalenin Sınırları, İstanbul 2006.
- Soyer, Polat:** "158 Sayılı ILO Sözleşmesi Çerçevesinde Yapılması Gerekenler", İktisadi, Sosyal ve Uluslararası Hukuki Boyutuyla İşçinin Feshe Karşı Korunması, İstanbul 2002.
- Sözer, Ali Nazım:** "İşçi İşyerinde Ev Hayvanı Bakabilir Mi?", Yaşar Hukuk Dergisi, C.1 S.1 Ocak 2019.
- Subaşı, İbrahim:** "Küresel Covid-19 Salgını'nın Türk Bireysel İş Hukukuna Etkisi", İstanbul Medeniyet Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Y. 2020, C.5, S. 9.
- Sur, Melda:** İş Hukuku Toplu İlişkiler, Ankara 2022.
- Sur, Melda:** "Şüphe Feshinde İşçinin Adil Yargılanma Hakkı-Anayasa Mahkemesinin Üç Kararı", Karar İncelemesi, Çalışma ve Toplum Dergisi, 2020/4.(Kısaltma: Adil Yargılanma).
- Sümer, Haluk Hadi,** İş Hukuku, Ankara 2022.
- Sümer, Haluk Hadi:** İş Sağlığı ve Güvenliği Hukuku, Güncellenmiş 2. Baskı, Ankara 2018.
- Süzek, Sarper:** İş Hukuku, İstanbul 2021.
- Süzek, Sarper:** "İşçinin Yetersizliği veya Davranışları Nedeniyle Geçerli Fesih", A. Can Tuncay'a Armağan, İstanbul 2005, (Kısaltma: Geçerli Fesih).
- Süzek, Sarper:** İş Akdini Fesih Hakkının Kötüye Kullanılması, Ankara 1976, 111, (Kısaltma: Kötüye Kullanma).
- Şahlanan, Fevzi:** Toplu İş Hukuku, İstanbul 2020.
- Şen, Murat:** "Geçerli Fesih Nedeni Olarak Ücrete Sık Sık Haciz Konulması (Yargıtay 9. Hukuk Dairesi'nin Bir Kararı Çerçevesinde)", Sicil İş Hukuku Dergisi, Mart 2009, Y. 4, S. 13.
- Şen, Murat:** "İşverenin Fesih Hakkının Toplu İş Sözleşmesiyle Sınırlandırılması", Karar İncelemesi, AÜEHFD, C. VII, S. 1-2, (Haziran 2003)
- Tunçomağ, Kenan/Centel, Tankut:** İş Hukukunun Esasları, İstanbul 2018.

- Tulukçu**, Nezihe Binnur: İş Güvencesi-İşe İade, Ankara 2017.
- Tulukçu**, N. Binnur: “İş Güvencesine İlişkin İşçinin Yetersizliğinden Kaynaklanan Geçerli Fesih Nedenleri”, Terazi Hukuk Dergisi, C. 12, S. 131, Temmuz 2017,(Kısaltma: İşçinin Yetersizliği).
- Tuncay**, Aziz Can: “ İşe İadede Otuz İşçi Ölçütünün Yorumu”-Karar İncelemesi, Sicil İş Hukuku Dergisi, Haziran 2007, S.6.
- Türe**, Gökhan: İş Sözleşmesinin Kurulması (İşçinin İşe Alınması), Ankara 2021.
- Türesin Tetik**, Hilmiye/Özer, Hatice Duygu: “İş Hukuku Boyutuyla İşyeri Hırsızlığı”, Örgütsel Davranış ve İş Hukukuna Yansımaları, Ankara 2020.
- Ugan Çatalkaya**, Deniz, İş Hukukunda Ölçülülük İlkesi, İstanbul 2019.
- Ulucan**, Devrim: İş Güvencesi, İstanbul 2003.
- Uyaroğlu**, Osman, “İşyerinde Özel Amaçla İnternet Kullanımının İş Sözleşmesine Etkisi”, Türkiye Adalet Akademisi Dergisi, Y. 12, S.46, Nisan 2021.
- Ünal Adınır**, Canan: “Covid-19 Aşısının İş İlişkilerine Etkileri”, MÜHF-HAD, C.27, S.1, Haziran 2021.
- Ünlü**, Vahap: “Çalışanların Mesai Saatleri İçinde Özel Cep Telefonu Kullanması Yasaklanabilir mi?”, Sicil İş Hukuku Dergisi, Y.2011, S.22.
- Ünsal**, Engin: “İş Güvencesi”, Maltepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Y.2003, S. 1.
- Yamakoğlu**, Efe, Bilişim Teknolojilerinin Kullanımının İş Sözleşmesinin Taraflarının Fesih Hakkına Etkisi, İstanbul, 2020.
- Yaşar**, Büşra: “İş Sözleşmesinin İşçinin Özel Yaşamından Kaynaklanan Nedenlerle Feshi”, Erzincan Binali Yıldırım Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 25, S. 2, Aralık 2021.
- Yavuz**, Aslı: Türk İş Hukuku’nda Genel İş Güvencesinin Kapsam ve Koşulları, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Özel Hukuk Anabilim Dalı, İstanbul 2010.
- Yıldız**, Gaye Burcu: “İşyerinde Yaşanan Gönül İlişkisinin İş Sözleşmesinin İşverence Feshi Açısından Değerlendirilmesi”, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. XXV, Y. 2021, S. 3, (Gönül İlişkisi).
- Yıldız**, Gaye Burcu, “İşçinin Sosyal Medya Paylaşımları Nedeniyle İş Sözleşmesinin Feshi Konusunda İki Farklı Yargıtay Kararının Değerlendirilmesi”, Sicil İş Hukuku Dergisi, Y.2018, C.39,(Kısaltma: Sosyal Medya).
- Yıldız**, Gaye Burcu: “Türk İş Hukukunda Orantılılık İlkesi”, DEÜHFD, C. 15, Özel S. 2013, (Kısaltma: Orantılılık).

- Yıldız**, Gaye Burcu, “İşçinin İş Saatleri İçinde Özel Amaçlı İnternet Kullanımının İş Sözleşmesinin Feshi Açısından Değerlendirilmesi”, Sicil İş Hukuku Dergisi, Y. 2009, S.16.(İnternet Kullanımı).
- Yılmaz**, Halil: “İş Sözleşmesinin İşverenin Malvarlığına Zarar Verilmesi Nedeniyle Feshi”, Legal İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukuku Dergisi, 23/2009.
- Yiğit**, Esra, İşyerinde İnternet ve E-Posta Kullanımının İzlenmesi Ve Gözetlenmesi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2013.
- Yiğit**, Yusuf: “Yargıtay Kararları Işığında İşyerinde Yaşanan Duygusal (Romantik) İlişkilerin İşverenin İş Sözleşmesini Fesih Hakkına Etkisi, Çankaya Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 5, S. 1-3, Nisan-Mayıs 2020, (Kısaltma: Duygusal İlişki).
- Yiğit**, Yusuf: ““4857 Sayılı İş Kanunu Kapsamında İş Sözleşmesini Fesih Hakkını Kullanma Süresi”, Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 27, S. 3, 2019, (Kısaltma: Makul Süre).
- Yiğit**, Yusuf: “İşyerinde İnternetin Özel Amaçlı Kullanımı Nedeniyle İş Sözleşmesinin Feshi”, Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt 18, Sayı 2, Yıl 2010.(Kısaltma: İnternet).
- Yuvalı**, Ertuğrul: “Türk Hukukunda Olağan Nedenlerle Fazla Çalışma ve AB Ülkelerindeki Fazla Çalışma Hükümlerine Genel Bakış”, Kamu-İş, C.10, S. 4/2009.
- Yücel**, Yeliz, “İşyeri Stresi”, Çalışma ve Toplum Dergisi, S. 74, Y. 2022.
- Zamantılı Nayır**, Dilek: Kurumsal Etik ve Whistleblowing, İstanbul 2012.

Dr. Selman ÖZDAN

Ondokuz Mayıs Üniversitesi Ali Fuad Başgil Hukuk Fakültesi
Milletlerarası Kamu Hukuku Anabilim Dalı Öğretim Üyesi

ULUSLARARASI
İNSAN HAKLARI HUKUKU AÇISINDAN
YALAN HABER

- ABD
- Almanya
- Birleşik Krallık
- Fransa
- Singapur
- Türkiye (13.10.2022 tarih ve
7418 sayılı Kanun Hükümleri)

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Uluslararası İnsan Hakları Hukuku Açısından Yalan Haber
Selman Özdan

Hukuk Yayınları Dizisi – 3251

Birinci Baskı : Ekim, 2022

ISBN : 978 – 605 – 264 – 006 – 7

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Vadi Grafik Tasarım Ltd. Şti.
İvedik Org. San. Bölgesi 1420. Cadde
No: 58/1 Yenimahalle/Ankara
Tel: 0 312 395 85 71
Sertifika No: 47479

KAYNAKÇA

- Abernathy PM, *News Deserts and Ghost Newspapers: Will Local News Survive?* (Center for Innovation and Sustainability in Local Media 2020)
- AFP The Hague, 'Dutch "gay-Only Village" Hoax Fools Press' (The Guardian, 19 Haziran 2014) <<https://www.theguardian.com/world/2014/jun/19/gay-only-village-hoax-fools-media-netherlands>> E.T. 9 Eylül 2022
- Against Information Manipulation (2018) <<https://www.gouvernement.fr/en/against-information-manipulation>> E.T. 13 Temmuz 2020
- Aisch G, Huang J and Kang C, 'Dissecting the #PizzaGate Conspiracy Theories' *The New York Times* (10 Aralık 2016)
- Alegre S, 'Rethinking Freedom of Thought for the 21st Century' (2017) 3 *European Human Rights Law Review* 221
- Allcott H / Gentzkow M, 'Social Media and Fake News in the 2016 Election' (2017) 31 *Journal of Economic Perspectives* 211
- Amnesty International, 'Tunisia: End Prosecution of Bloggers for Criticizing Government's Response to COVID-19' (21 Nisan 2020) <<https://www.amnesty.org/en/latest/news/2020/04/tunisia-end-prosecution-of-bloggers-for-criticizing-governments-response-to-covid19/>> E.T. 5 Ocak 2021
- Anniina L (ed), *Finnish Media Education Policies: Approaches in Culture and Education* (Finnish Society on Media Education 2009)
- Araújo R / Gaudiot A, 'Brazil's "Fake News" Bill Threatens to Harm Internet Freedom and Individual Rights' (*Oxford Human Rights Hub*, 8 Temmuz 2020) <<https://ohrh.law.ox.ac.uk/brazils-fake-news-bill-threatens-to-harm-internet-freedom-and-individual-rights/>> E.T. 27 Mart 2021
- Arisoy M, 'Hakaret' (2007) 72 *TBB Dergisi*
- Article 19, 'Germany: Responding to "Hate Speech"' (Free Word Centre 2018) <<https://www.article19.org/wp-content/uploads/2018/07/Germany-Responding-to-hate-speech-v3-WEB.pdf>> E.T. 13 Temmuz 2020
- —, 'Singapore: New Law on "Online Falsehoods" a Grave Threat to Freedom of Expression' (9 Mayıs 2019) <<https://www.article19.org/resources/singapore-new-law-on-online-falsehoods-a-grave-threat-to-freedom-of-expression/>> E.T. 17 Temmuz 2020

- —, ‘Response to the Consultations on the White Paper on Online Harms’ (2019) <<https://www.article19.org/wp-content/uploads/2019/07/White-Paper-Online-Harms-A19-response-1-July-19-FINAL.pdf>> E.T. 15 Temmuz 2020
- —, ‘Viral Lies: Misinformation and the Coronavirus’ (Free Word Centre 2020)
- Association for Progressive Communications, ‘Content Regulation in the Digital Age: Submission to the United Nations Special Rapporteur on the Right to Freedom of Opinion and Expression by the Association for Progressive Communications (APC)’ (2018)
- Avaaz, ‘How Facebook Can Flatten the Curve of the Coronavirus Infodemic.’ (15 Nisan 2020) <https://avaazimages.avaaz.org/facebook_coronavirus_misinformation.pdf> E.T. 24 Ekim 2020
- Avrupa Komisyonu Kıbrıs Temsilciliği, ‘Yasadışı Online Nefret Söylemine Karşı Koymak’ (19 Ocak 2018) <https://ec.europa.eu/cyprus/news/20180119_tr> E.T. 11 Temmuz 2020
- Avrupa Konseyi, ‘European Council Conclusions on the MFF, Climate Change, Disinformation and Hybrid Threats, External Relations, Enlargement and the European Semester’ 488/19 *Press Release* (20 Haziran 2019)
- Avşar BZ / Kaya EE, *Medyanın İffeti: Dünyada Meslek Örgütleri ve Yayın Kuruluşlarının Medya Etik Kodları* (Altınpost Yayıncılık 2013)
- Awful Calamity, *New York Herald* (9 Kasım 1874) <<https://chroniclingamerica.loc.gov/lccn/sn83030313/1874-11-09/ed-1/seq-3/>> E.T. 3 Eylül 2022
- Balkin JM, ‘Digital Speech and Democratic Culture: A Theory of Freedom of Expression for the Information Society’ (2004) 79 *New York University Law Review* 1
- Ball J, *Post-Truth: How Bullshit Conquered the World* (Biteback Publishing 2017)
- Barendt E, *Freedom of Speech* (2nd ed., Oxford University Press 2007)
- Basın Kanunu İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi: Genel Gerekçe. Esas No: 2/4471 (2022)
- Benedek W / Kettemann MC, *İfade Özgürlüğü ve İnternet* (Council of Europe Publishing 2013)
- Bernstein C, ‘The Idiot Culture: Reflections of Post-Watergate Journalism’ *The New Republic* (8 Haziran 1992) 22

- Birtek F, *Ceza Hukuku (Genel Hükümler) Temel Bilgiler* (6. Baskı, Adalet Yayınevi 2018)
- Boring N, 'France', *Initiatives to Counter Fake News in Selected Countries* (The Law Library of Congress 2019) <<https://www.loc.gov/law/help/fake-news/counter-fake-news.pdf>> E.T. 13 Temmuz 2020
- Bowcott O, 'Twitter Joke Trial: Paul Chambers Wins High Court Appeal against Conviction' *The Guardian* (27 Temmuz 2012)
- Boyd D, 'You Think You Want Media Literacy... Do You?' (*Data & Society: Points*, 9 Mart 2018) <<https://points.datasociety.net/you-think-you-want-media-literacy-do-you-7cad6af18ec2>> E.T. 15 Ağustos 2020
- Bracho-Polanco E, 'How Jair Bolsonaro Used "Fake News" to Win Power' *The Conversation* (8 Ocak 2019)
- Bradshaw S / Howard PN, *Challenging Truth and Trust: A Global Inventory of Organized Social Media Manipulation* (Oxford Internet Institute & University of Oxford 2018)
- Brinkhurst-Cuff C, 'MPs to Investigate Threat to Democracy from "Fake News"' *The Guardian* (29 Ocak 2017)
- Bulger M / Davison P, 'The Promises, Challenges and Futures of Media Literacy' (2018) 10 *Journal of Media Literacy Education* 1
- Butakın K, 'Dezenformasyon Yasası Tartışılıyor' (*Haber Türk*, 14 Ekim 2022) <<https://www.haberturk.com/dezenformasyon-teklifi-tartisiliyor-3528998>> E.T. 17 Ekim 2022
- Cairncross DF, *The Cairncross Review. A Sustainable Future for Journalism* (Department for Digital, Culture, Media & Sport 2019) <<https://www.gov.uk/government/publications/the-cairncross-review-a-sustainable-future-for-journalism>> E.T. 16 Temmuz 2020
- Cairncross Report Recommends Levelling of the Playing Field for UK Journalism (*Press Release*, 12 Şubat 2019) <<https://www.gov.uk/government/news/cairncross-report-recommends-levelling-of-the-playing-field-for-uk-journalism>> E.T. 16 Temmuz 2020
- Çakı G, 'İkinci Dünya Savaşı'nda Radyo Yayınlarında Uygulanan Sansürün Propaganda Posterlerine Yansıması' (2020) 5 *TRT Akademi* 250
- Carey JW, *Communication as Culture: Essays on Media and Society* (Routledge 2009)
- Cellan-Jones R, 'Fake News Worries "are Growing" Suggests BBC Poll' (*BBC News*, 22 Eylül 2017) <<https://www.bbc.com/news/technology-41319683>> E.T. 15 Ağustos 2020

- Cesarini P, 'Disinformation during the Digital Era: A European Code of Self-Discipline' (2019) 6 Digital Issues
- Chief of General Staff - Introductory Remarks 2019 (The Royal United Services Institute, RUSI 2019) <<https://rusi.org/annual-conference/rusi-land-warfare-conference/chief-general-staff-introductory-remarks-2019>> E.T. 23 Temmuz 2020
- Claussen V, 'Fighting Hate Speech and Fake News. The Network Enforcement Act (NetzDG) in Germany in the Context of European Legislation' (2018) 3 Rivista Di Diritto Dei Media 110
- Commercial Throws a Scare Into Chinese Town: Advertising: TV Spot Warned of a Mythical Beast Creeping into Town, but It Turned out to Be the Name of a New Brand of Liquor, *Los Angeles Times* (2 Şubat 1995) <<https://www.latimes.com/archives/la-xpm-1995-02-02-fi-27386-story.html>> E.T. 5 Eylül 2022
- Committee of Ministers of the Council of Europe, 'Appendix to Recommendation No. R (2000) 7' (2000)
- , 'Recommendation CM/Rec(2011)7' (2011)
- , 'Appendix to Recommendation CM/Rec(2018)1: Guidelines on Media Pluralism and Transparency of Media Ownership' (2018)
- , 'Recommendation CM/Rec(2018)2 of the Committee of Ministers to Member States on the Roles and Responsibilities of Internet Intermediaries' (2018)
- Committee to Protect Journalists, 'Singapore Passes "Fake News" Legislation That Threatens Press' (9 Mayıs 2019) <<https://cpj.org/2019/05/singapore-passes-fake-news-legislation-that-threat/>> E.T. 17 Temmuz 2020
- Conclusions of the Nordic Conference of Jurists on the Right to Privacy (International Commission of Jurists 1967)
- Court of Justice of the European Union, 'Judgment in Case C-18/18 Eva Glawischnig-Piesczek v Facebook Ireland Limited' (2019) Press Release: No 128/19 <<https://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2019-10/cp190128en.pdf>> E.T. 11 Temmuz 2020
- Cunningham G, 'Avoid the Misnomer "Fake News"' *Village* (20 Şubat 2017) <<https://villagemagazine.ie/avoid-the-misnomer-fake-news/>> E.T. 11 Ağustos 2020
- Dahir AL, 'African Countries Disrupt Internet Connectivity More than Anywhere Else' *Quartz Africa* (19 Kasım 2018)

- Davis NZ, *The Return of Martin Guerre* (Harvard University Press 1983)
- Day N, *Censorship or Freedom of Expression?* (Lerner Publications Company 2001)
- Directive 2000/31/EC of the European Parliament and of the Council of 8 Haziran 2000 on Certain Legal Aspects of Information Society Services, in Particular Electronic Commerce, in the Internal Market (Directive on Electronic Commerce), (2000) L 178 Official Journal of the European Union
- DiResta R vd., *The Tactics & Tropes of the Internet Research Agency* (New Knowledge 2019)
- Donnelly J, *Universal Human Rights in Theory and Practice* (3. Baskı, Cornell University Press 2013)
- Dülger MV / Oğlakcioğlu MT, 'Alman Sosyal Ağlarda Hukuk Uygulamasının İyileştirilmesi Hakkında Kanuna İlişkin Değerlendirme' (2018) 13 Ceza Hukuku Dergisi 87
- EAVI, 'Beyond Fake News – 10 Types of Misleading News' <<https://eavi.eu/beyond-fake-news-10-types-misleading-info/>> E.T. 7 Temmuz 2020
- Ehrlich P, 'Communications Decency Act § 230' (2002) 17 Berkeley Technology Law Journal 401
- Empire City Massacre <http://hoaxes.org/archive/permalink/empire_city_massacre> E.T. 2 Eylül 2022
- England and Wales. Sovereign (1685-1688: James II), 'By the King, A PROCLAMATION. To Restrain the Spreading of FALSE NEWS.' (26 Ekim 1688) <<http://tei.it.ox.ac.uk/tcp/Texts-HTML/free/A87/A87488.html>> E.T. 13 Temmuz 2020
- EU Code of Practice on Disinformation (2018) <https://ec.europa.eu/newsroom/dae/document.cfm?doc_id=54454> E.T. 12 Temmuz 2020
- European Audiovisual Observatory, 'Mapping of Media Literacy Practices and Actions in EU-28' (2016)
- European Commission, 'Code of Conduct on Countering Illegal Hate Speech Online' (2016) <https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/code_of_conduct_on_countering_illegal_hate_speech_online_en.pdf> E.T. 11 Temmuz 2020
- , *A Multi-Dimensional Approach to Disinformation: Report of the Independent High Level Group on Fake News and Online Disinformation* (Publications Office of the European Union 2018)
- , 'Commission Recommendation (EU) 2018/334 of 1 Mart 2018 on Measures to Effectively Tackle Illegal Content Online' (2018) L 63 Official Journal of the European Union 50

- —, ‘Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions: Tackling Online Disinformation: A European Approach’ (2018) COM(2018) 236 final <<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52018DC0236&from=EN>> E.T. 31 Ocak 2021
- —, ‘Synopsis Report of the Public Consultation on Fake News and Online Disinformation’ (26 Nisan 2018) <<https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/synopsis-report-public-consultation-fake-news-and-online-disinformation>> E.T. 12 Temmuz 2020
- —, ‘Meeting of the Media Literacy Expert Group’ (15 Haziran 2018) <<https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/meeting-media-literacy-expert-group-0>> E.T. 19 Haziran 2021
- —, ‘Code of Practice on Disinformation’ (26 Eylül 2018) <<https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/code-practice-disinformation>> E.T. 12 Temmuz 2020
- —, ‘Joint Communication to the European Parliament, the European Council, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions — Action Plan against Disinformation’, vol JOIN(2018) (2018)
- —, ‘Report from the Commission to the European Parliament, the European Council, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions on the Implementation of the Communication “Tackling Online Disinformation: A European Approach”’ (2018) COM(2018) 794 final <<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:52018DC0794&from=EN>> E.T. 31 Ocak 2021
- —, ‘Key Competences for Lifelong Learning’ (European Union 2019)
- —, ‘Joint Communication to the European Parliament, the European Council, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions — Report on the Implementation of the Action Plan Against Disinformation’, vol JOIN(2019) (2019)
- —, ‘Tackling Online Disinformation In the European Union’ (2019) <<https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/tackling-online-disinformation-brochure>> E.T. 12 Temmuz 2020
- —, ‘Tackling Online Disinformation In the European Union’ (2019)
- —, ‘Study for the Assessment of the Implementation of the Code of Practice on Disinformation SMART - 2019/0041’ (2020)

- European Federation of Journalists, 'COVID-19: Restrictions on Access to Information in Romania' (29 Mart 2020) <<https://europeanjournalists.org/blog/2020/03/29/covid-19-restrictions-on-access-to-information-in-romania/>> E.T. 2 Ocak 2021
- European Parliament, *Disinformation and Propaganda – Impact on the Functioning of the Rule of Law in the EU and Its Member States* (Policy Department for Citizens' Rights and Constitutional Affairs 2019)
- Facebook, 'Facebook Reklam Kütüphanesi Raporu' (Facebook) <<https://www.facebook.com/ads/library/report/?source=archive-landing-page&country=GB>> E.T. 20 Ağustos 2020
- Facebook Investor Relations, 'Facebook Reports First Quarter 2020 Results' <<https://investor.fb.com/investor-news/press-release-details/2020/Facebook-Reports-First-Quarter-2020-Results/default.aspx>> E.T. 9 Temmuz 2020
- FDA, 'FDA Cautions against Use of Hydroxychloroquine or Chloroquine for COVID-19 Outside of the Hospital Setting or a Clinical Trial Due to Risk of Heart Rhythm Problems' (1 Temmuz 2020) <<https://www.fda.gov/drugs/drug-safety-and-availability/fda-cautions-against-use-hydroxychloroquine-or-chloroquine-covid-19-outside-hospital-setting-or>> E.T. 1 Ocak 2021
- Finnish Media Education, *Finnish Media Education: Promoting Media and Information Literacy in Finland* (National Audiovisual Institute Finland 2013) <https://kavi.fi/sites/default/files/documents/mil_in_finland.pdf> E.T. 24 Ekim 2020
- Freedom House, 'Freedom in the World 2020: Singapore' (2020) <<https://freedomhouse.org/country/singapore/freedom-world/2020>> E.T. 20 Ağustos 2020
- Freedom Online Coalition, 'Program of Action 2019-2020' (2019)
— —, 'Program of Action 2020' (2020)
- Fremer I, 'Post-Soviet States', *Freedom of Expression during COVID-19* (The Law Library of Congress 2020) <<https://www.loc.gov/law/help/covid-19-freedom-of-expression/freedom-of-expression-during-covid-19.pdf>> E.T. 2 Ocak 2021
- Funke D and Flamini D, 'A Guide to Anti-Misinformation Actions Around the World' (2020) <<https://www.poynter.org/ifcn/anti-misinformation-actions/>> E.T. 9 Temmuz 2020
- Garde A, 'Freedom of Commercial Expression and Public Health Protection in Europe' içinde: Catherine Barnard / Odudu Okeoghene (ed.), *The Cambridge Yearbook of European Legal Studies: Volume 12, 2009–2010* (Hart 2010)

- Geneva Academy International Humanitarian Law and Human Rights, 'The Right to Privacy in the Digital Age: Meeting Report' (2014)
- German Law Archive, 'Network Enforcement Act (Netzdurchsetzungsgesetz, NetzDG)' <<https://germanlawarchive.iuscomp.org/?p=1245>> E.T. 12 Temmuz 2020
- Gillespie T, *Custodians of Internet: Platforms, Content Moderation, and the Hidden Decisions That Shape Social Media* (Yale University Press 2018)
- Global Network Initiative, 'GNI Principles on Freedom of Expression and Privacy' (2017)
- Gollats K, Riedl MJ and Pohlmann J, 'Removals of Online Hate Speech in Numbers' [2018] Digital Society Blog
- Gönenç Ö (çev.), 'Fransa'da Basın Hukuku' (2006) 26 İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi 51
- Google CEO Eric Schmidt on Privacy (theyTOLDyou, Youtube 2009) <<https://www.youtube.com/watch?v=A6e7wfDHzew>> E.T. 25 Temmuz 2020
- Government Communication Service, *Introduction - 5 Trends in Leading-Edge Communications* (WPP Government and Public Sector Practice 2018) <<https://webarchive.nationalarchives.gov.uk/20200203104036/https://gcs.civilservice.gov.uk/news/5-trends-in-leading-edge-communications/>> E.T. 16 Temmuz 2020
- Grady D vd., 'What to Know About the Malaria Drug Trump Says He Is Using' *The New York Times* (25 Haziran 2020)
- Han K, 'A Letter of Complaint to the Select Committee on Deliberate Online Falsehoods' [2018] Medium
- Henley J, 'How Finland Starts Its Fight against Fake News in Primary Schools' *The Guardian* (29 Ocak 2020)
- HM Government, *National Security Capability Review: Including the Second Annual Report on Implementation of the National Security Strategy and Strategic Defence and Security Review 2015* (Cabinet Office 2018) <https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/705347/6.4391_CO_National-Security-Review_web.pdf> E.T. 14 Temmuz 2020
- , *Online Harms White Paper* (2019) <https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/793360/Online_Harms_White_Paper.pdf> E.T. 14 Temmuz 2020
- Honest Ads Act, S. 1356, 116th Congress (2019-2020)

- Honest Ads Act, S. 1989, 115th Congress (2017-2018)
- Hoorens S / Lupiáñez-Villanueva F, 'Study on Media Literacy and Online Empowerment Issues Raised by Algorithm-Driven Media Services' (European Commission 2019) SMART 2017/0081 Final Report
- House of Commons Digital, Culture, Media and Sport Committee, 'Disinformation and "Fake News": Interim Report' (2018) HC 363 <<https://publications.parliament.uk/pa/cm201719/cmselect/cmcmds/363/363.pdf>> E.T. 17 Nisan 2021
- —, 'Disinformation and "Fake News": Final Report' (2019) HC 1791 <<https://publications.parliament.uk/pa/cm201719/cmselect/cmcmds/1791/1791.pdf>> E.T. 14 Temmuz 2020
- Human Rights Watch, 'Singapore: Reject Sweeping "Fake News" Bill: Proposed Law Would Excessively Restrict Online Freedom of Speech' (2019)
- —, 'Singapore: Free Expression Restrictions Tighten: New "Online Falsehoods" Law Further Curbs Rights' (2020)
- —, 'Singapore: Events of 2019' (*Word Report 2020*) <<https://www.hrw.org/world-report/2020/country-chapters/singapore>> E.T. 17 Temmuz 2020
- Hunt J, 'Britain Champions Free Speech, so We're Leading the War on Fake News' (1 Kasım 2018) <<https://www.gov.uk/government/speeches/britain-champions-free-speech-so-were-leading-the-war-on-fake-news-article-by-jeremy-hunt>> E.T. 14 Temmuz 2020
- IMPRESS, 'Written Evidence Submitted by IMPRESS: The Independent Monitor for the Press' (2017) FNW0112
- Index on Censorship, 'The UK Government's Online Harms White Paper: Implications for Freedom of Expression' (2019) <<https://www.indexoncensorship.org/2019/06/the-uk-governments-online-harms-white-paper-implications-for-freedom-of-expression/>> E.T. 15 Temmuz 2020
- Information and Democracy Commission, 'International Declaration on Information and Democracy' (Reporters Without Borders 2018)
- Information Commissioner's Office, 'Update Report into Adtech and Real Time Bidding' (2019)
- International Commission of Jurists, 'Dictating the Internet: Curtailing Free Expression, Opinion and Information Online in Southeast Asia' (2019)
- İçel K, *Kitle İletişim Hukuku* (13. Baskı, Beta 2018)

- Jefferson T, 'Thomas Jefferson to John Norvell, 11 Haziran 1807' içinde: Paul Leicester Ford (ed), *The Works of Thomas Jefferson in Twelve Volumes* (Federal Edition, GP Putnam's Sons 1904) <<https://oll.libertyfund.org/titles/806>> E.T. 15 Ağustos 2020
- Joh EE, 'Privacy Protests: Surveillance Evasion and Fourth Amendment Suspicion' (2013) 55 *Arizona Law Review* 997
- Joint Committee on Human Rights, 'The Right to Privacy (Article 8) and the Digital Revolution: Third Report of Session 2019' (2019) HC 122 & HL Paper 14
- Jones K, *Online Disinformation and Political Discourse: Applying a Human Rights Framework* (Chatham House: The Royal Institute of International Affairs 2019)
- Jourová V, 'How the Code of Conduct Helped Countering Illegal Hate Speech Online' (Şubat 2019) <https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/hatespeech_infographic3_web.pdf> E.T. 11 Temmuz 2020
- Joy Hyvarinen: *The Internet Shouldn't Become a Place Just for Pre-Approved Opinions* (Joy Hyvarinen, Youtube 2019) <<https://www.indexonensorship.org/2019/06/joy-hyvarinen-the-internet-shouldnt-become-a-place-just-for-pre-approved-opinions/>> E.T. 15 Temmuz 2020
- Kang C and Goldman A, 'In Washington Pizzeria Attack, Fake News Brought Real Guns' *The New York Times* (5 Aralık 2016)
- Karvinen M, 'Media Workshop for Educators' (2009) Capstone Project The Distinguished Fulbright Awards in Teaching <<https://www.fulbright.fi/serve/karvinenmerjacapstoneproject>> E.T. 25 Ekim 2020
- Katsirea I, "'Fake News': Reconsidering the Value of Untruthful Expression in the Face of Regulatory Uncertainty' (2018) 10 *Journal of Media Law* 159
- Kaye D, *Speech Police: The Global Struggle to Govern the Internet* (Columbia Global Reports 2019)
- , 'Mandate of the Special Rapporteur on the Promotion and Protection of the Right to Freedom of Opinion and Expression' (2019) OL SGP 3/2019
- Keegan W, 'Brexit Lies Do Not Bring Freedom: The Truth Alone Is Sovereign' *The Guardian* (13 Aralık 2020)
- Kelly S vd., 'Manipulating Social Media to Undermine Democracy' (*Freedom House*, 2017) <<https://freedomhouse.org/report/freedom-net/2017/manipulating-social-media-undermine-democracy>> E.T. 2 Şubat 2021
- Kent B, 'Alman Hukukunda Sosyal Ağların Düzenlenmesi ve Alman Sosyal Ağ Kanunu' (2020) 2 *Bilişim Hukuku Dergisi* 1

- Keyes R, *The Post-Truth Era: Dishonesty and Deception in Contemporary Life* (St Martin's Press 2004)
- Konnikova M, 'Trump's Lies vs. Your Brain' *Politico Magazine* (Şubat 2017)
- Kupiainen R, 'Media Literacy in Finland' içinde: Renee Hobbs / Paul Mihailidis (ed.), *The International Encyclopedia of Media Literacy* (Wiley-Blackwell 2020)
- Lawmakers Pass Senator Dodd's Bill Combating Fake News with Media Literacy (2018) <<https://sd03.senate.ca.gov/news/20180827-lawmakers-pass-senator-dodds-bill-combating-fake-news-media-literacy>> E.T. 11 Temmuz 2020
- Legal Information Institute, '47 U.S. Code § 230 - Protection for Private Blocking and Screening of Offensive Material' (1996) <<https://www.law.cornell.edu/uscode/text/47/230>> E.T. 9 Temmuz 2020
- Library of Congress (*New-York Daily Tribune*) <<https://chroniclingamerica.loc.gov/lccn/sn83030213/issues/1864/>> E.T. 2 Eylül 2022
- Løkke E, *Mahremiyet: Dijital Toplumda Özel Hayat* (çev: Dilek Başak, 2. Baskı, Koç Üniversitesi Yayınları 2020)
- MacKinnon R, *Consent of the Networked: The Worldwide Struggle For Internet Freedom* (Basic Books 2012)
- Macovei M, *İfade Özgürlüğü: Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 10. Maddesi'nin Uygulanmasına İlişkin Kılavuz* (TBB Yayınları 2005)
- Macron E, 'For European Renewal' (4 Mart 2019) <<https://www.elysee.fr/emmanuel-macron/2019/03/04/for-european-renewal.en>> E.T. 13 Temmuz 2020
- Magenta M, Gagnani J ve Souza F, 'How WhatsApp Is Being Abused in Brazil's Elections' (*BBC News*, 24 Ekim 2018) <<https://www.bbc.com/news/technology-45956557>> E.T. 23 Nisan 2021
- McGonagle T, 'The Development of Freedom of Expression and Information within the UN: Leaps and Bounds or Fits and Starts?' içinde: Tarlach McGonagle / Yuvanne Donders (ed.), *The United Nations and Freedom of Expression and Information* (Cambridge University Press 2015)
- —, "'Fake News'": False Fears or Real Concerns?' (2017) 35 *Netherlands Quarterly of Human Rights* 203
- Mditshwa ZK, 'Our Melanin Is Our Defense' (11 Şubat 2020) <<https://perma.cc/8TVH-KE3S>> E.T. 20 Ekim 2020
- Meeker M, 'Internet Trends 2017: Code Conference' (Kleiner Perkins 2017)
- Meiklejohn A, *Free Speech and Its Relation to Self-Government* (Harper Brothers 1948)

- Mijatović D, *Propaganda and Freedom of the Media* (The Representative on Freedom of the Media Organization for Security and Co-operation in Europe 2015)
- Mill JS, *Özgürlük Üzerine* (çev: Seyit Berkay Tartıcı, Karbon Kitaplar 2020)
- Milton J, *Areopagitica and Other Prose Works* (Dover Publications 2016)
- Ministerstvo Vnitřní České Republiky (Çekya Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı), 'Centre Against Terrorism and Hybrid Threats' (*Dezinformační Kampaně*, 2020) <<https://www.mvcr.cz/cthh/clanek/centre-against-terrorism-and-hybrid-threats.aspx>> E.T. 15 Ağustos 2020
- Ministry of Finance Singapore, 'Use of POFMA on an Online Posting by Mr Brad Bowyer' (*Press Releases*, 25 Kasım 2019) <<https://www.mof.gov.sg/newsroom/press-releases/use-of-pofma-on-an-online-posting-by-mr-brad-bowyer>> E.T. 17 Temmuz 2020
- Nalon T, 'Did WhatsApp Help Bolsonaro Win the Brazilian Presidency?' *The Washington Post* (1 Kasım 2018)
- NAMLE, 'Core Principles of Media Literacy Education in the United States' (2007) <<https://medialiteracyweek.us/resources/media-literacy-basics/>> E.T. 24 Nisan 2021
- Nemer D, 'The Three Types of WhatsApp Users Getting Brazil's Jair Bolsonaro Elected' *The Guardian* (25 Ekim 2018)
- Neo R, 'The Securitisation of Fake News in Singapore' (2020) 57 *International Politics* 724
- Ng K, 'Government Proposes Committee to Study How to Deal with Deliberate Online Falsehoods' *Today* (5 Ocak 2018) <<https://www.todayonline.com/singapore/government-proposes-committee-study-how-deal-deliberate-online-falsehoods>> E.T. 19 Ağustos 2020
- Nowak M, *U.N. Covenant on Civil and Political Rights: CCPR Commentary* (2. Baskı, N P Engel Publisher 2005)
- Online Companies Must Start Taking Responsibility for Their Platforms, and Help Restore Public Trust in This Technology. We Are Putting a Legal Duty of Care on Internet Companies to Keep People Safe.* (Theresa May, @theresa_may Twitter 2019) <https://twitter.com/theresa_may/status/1115167134496251905> E.T. 15 Temmuz 2020

- Oyeyemi T, 'Speech by HMIC Alj Lai Mohammed, at the Launch of the National Campaign Against Fake News' (*Federal Ministry of Information and Culture*, 11 Temmuz 2018) <<https://fmic.gov.ng/speech-by-hmic-alj-lai-mohammed-at-the-launch-of-the-national-campaign-against-fake-news/>> E.T. 18 Ağustos 2020
- Özdan S, 'A Human Rights Approach to the Political Participation in the Contemporary World Order' içinde: Tolga Sakman (ed), *Contemporary Approaches to Political Participation* (Tasam Publications 2019)
- Öztekin A, 'Halkı Yanıltıcı Bilgiyi Alenen Yayma Suçu Nedir (Basın Kanunu Değişiklik Teklifi Değerlendirmesi)' *Hukuki Haber* (6 Haziran 2022) <<https://www.hukukihaber.net/halki-yaniltici-bilgiyi-alenen-yayma-sucu-nedir-basin-kanunu-degisiklik-teklifi-degerlendirmesi-makale,10014.html>> E.T. 16 Ekim 2022
- Parlak T, 'Ulusal ve Uluslararası Yasal Düzenlemeler İle Basın Etik İlkeleri Işığında "Yalan Haber Neşri" ve Yalan Haber Neşrinin Önlenebilmesi Sorunu' (2015) 118 TBB Dergisi 163
- Parliament of Singapore, 'Select Committee on Deliberate Online Falsehoods: Summary of Evidence (27 Mart 2018 Day 6)' (2018) <[https://www.parliament.gov.sg/docs/default-source/sconlinefalsehoods/summary-of-evidence---27-march-2018-\(public-hearing\).pdf](https://www.parliament.gov.sg/docs/default-source/sconlinefalsehoods/summary-of-evidence---27-march-2018-(public-hearing).pdf)> E.T. 20 Ağustos 2020
- Post RC, 'Participatory Democracy and Free Speech' (2011) 97 Virginia Law Review 477
- Putting Media Literacy On The Public Policy Agenda <<https://medialiteracynow.org/your-state-legislation/>> E.T. 11 Temmuz 2020
- Return of Martin Guerre <http://hoaxes.org/archive/permalink/martin_guerre> E.T. 1 Eylül 2022
- Rose J, 'The Mortal Coil of Covid-19, Fake News, and Negative Epistemic Postdigital Inculcation' (2020) 2 Postdigital Science and Education 812
- Rowbottom JH, 'To Rant, Vent and Converse: Protecting Low Level Digital Speech' (2012) 71 Cambridge Law Journal 355
- Schetzer A, 'Governments Are Making Fake News a Crime – but It Could Stifle Free Speech' [2019] *The Conversation*

- Schiff AB, Murphy S ve Curbelo C, 'Schiff, Murphy and Curbelo Request DNI Assess National Security Threats of Deep Fakes' (*Congress of the United States*, 13 Eylül 2018) <<https://schiff.house.gov/news/press-releases/schiff-murphy-and-curbelo-request-dni-assess-national-security-threats-of-deep-fakes>> E.T. 11 Temmuz 2020
- Schneier B, 'The Eternal Value of Privacy' (*Schneier on Security*, 18 Mayıs 2006) <https://www.schneier.com/essays/archives/2006/05/the_eternal_value_of.html> E.T. 25 Temmuz 2020
- Select Committee on Democracy and Digital Technologies, 'Digital Technology and the Resurrection of Trust' (2020) HL Paper 77 <<https://publications.parliament.uk/pa/ld5801/ldselect/lddemdigi/77/7702.htm>> E.T. 16 Temmuz 2020
- Seul S, "'Plain, Unvarnished News"? The BBC German Service and Chamberlain's Propaganda Campaign Directed at Nazi Germany, 1938-1940' içinde: Nelson Ribeiro / Stephanie Seul (ed.), *Revisiting Transnational Broadcasting: The BBC's foreign-language services during the Second World War* (Routledge 2017)
- Solon O, 'Barack Obama on Fake News: "We Have Problems" If We Can't Tell the Difference' *The Guardian* (18 Kasım 2016)
- Stephens-Davidowitz S, *Bana Yalan Söylediler: İnternet ve Gerçek Yüzümüz* (çev: Ferit Burak Aydar, Koç Üniversitesi Yayınları 2017)
- Suzuki MF / Takahashi K, 'Media Literacy Initiatives in Citizens' Rights to Communication – the Case of Japan' in Cecilia von Feilitzen / Ulla Carlsson (ed.), *Promote or Protect? Perspectives on Media Literacy and Media Regulations* (The International Clearinghouse on Children, Youth and Media 2003)
- Taibbi M / Sims-Phillips A, *Unholy Alliances: Working the Tawana Brawley Story* (Harcourt Brace Jovanovich 1989)
- Teng S / Pwee T, 'Chewing Gum Ban' (2014) <https://eresources.nlb.gov.sg/infopedia/articles/SIP_2014-04-07_091840.html> E.T. 19 Haziran 2021
- The BBC Radio Panic <http://hoaxes.org/archive/permalink/the_bbc_radio_panic> E.T. 4 Eylül 2022
- The Central Park Zoo Escape <http://hoaxes.org/archive/permalink/the_central_park_zoo_escape> E.T. 3 Eylül 2022

- The Civil War Gold Hoax <http://hoaxes.org/archive/permalink/the_civil_war_gold_hoax> E.T. 2 Eylül 2022
- The Electoral Commission, 'Digital Campaigning: Increasing Transparency for Voters' (2018) <<https://www.electoralcommission.org.uk/media/1831>> E.T. 10 Ağustos 2020
- The Great Balloon Hoax <http://hoaxes.org/archive/permalink/the_great_balloon_hoax> E.T. 2 Eylül 2022
- The Honest Ads Act (2019) <<https://www.warner.senate.gov/public/index.cfm/the-honest-ads-act>> E.T. 10 Temmuz 2020
- The LSE Commission on Truth Trust and Technology, 'Tackling the Information Crisis: A Policy Framework for Media System Resilience' (2018)
- The Toledo Letter <http://hoaxes.org/archive/permalink/the_toledo_letter> E.T. 31 Ağustos 2022
- Thomas R, 'Fake News and the Nolan Principles' (*Blog: Committee on Standards in Public Life*, 6 Mart 2017) <<https://cspl.blog.gov.uk/2017/03/06/fake-news-and-the-nolan-principles/>> E.T. 14 Temmuz 2020
- Tiwari U / Ben-Avie J, 'Mozilla's Analysis: Brazil's Fake News Law Harms Privacy, Security, and Free Expression' (*Open Policy & Advocacy*, 29 Haziran 2020) <<https://blog.mozilla.org/netpolicy/2020/06/29/brazils-fake-news-law-harms-privacy-security-and-free-expression/>> E.T. 25 Mart 2021
- Trump DJ, 'Executive Order 13925 of May 28, 2020: Preventing Online Censorship' (2020) 85 Federal Register 34079
- Twain M, *Sketches, New and Old* (Oxford University Press 1996)
- Twitter, 'Ads Transparency Center' (*Twitter*) <<https://ads.twitter.com/transparency>> E.T. 20 Ağustos 2020
- Tzu S, *Savaş Sanatı* (çev: Pulat Otkan / Giray Fidan, 17. Baskı, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları 2020)
- Uluk M, *Hakikat Sonrası Çağda Yeni Medya & Yalan Haber* (Dorlion 2018)
- UN Economic and Social Council 7th sess., 'United Nations Conference on Freedom of Information' (1948) E/RES/152(VII) <<https://digitallibrary.un.org/record/212470>> E.T. 13 Eylül 2022

- UN Economic and Social Council, Committee on Economic, Social and Cultural Rights, 'Substantive Issues Arising in the Implementation of the International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights General Comment No. 14' (2000) E/C12/2000/4
- UN Experts, 'COVID-19: States Should Not Abuse Emergency Measures to Suppress Human Rights' *UN OHCHR* (16 Mart 2020)
- UN General Assembly, 'Promotion and Protection of the Right to Freedom of Opinion and Expression' (2018) A/73/348
- UN Human Rights Committee, 'General Comments under Article 40, Paragraph 4 of the International Covenant on Civil and Political Rights General Comment No. 25 (57)' (1996) CCPR/C/21/Rev1/Add7
- —, 'General Comment No. 34: Article 19: Freedoms of Opinion and Expression' (2011) CCPR/C/GC/34
- UN Human Rights Council, 'Report of the Special Rapporteur on the Promotion and Protection of the Right to Freedom of Opinion and Expression, Frank La Rue' (2014) A/HRC/26/30
- —, 'Promotion, Protection and Implementation of the Right to Participate in Public Affairs in the Context of the Existing Human Rights Law: Best Practices, Experiences, Challenges and Ways to Overcome Them' (2015) A/HRC/30/26
- —, 'Report of the Special Rapporteur on the Promotion and Protection of the Right to Freedom of Opinion and Expression' (2018) A/HRC/38/35
- —, 'Resolution Adopted by the Human Rights Council on 5 July 2018: The Promotion, Protection and Enjoyment of Human Rights on the Internet' (2018) A/HRC/RES/38/7
- —, 'The Right to Privacy in the Digital Age: Report of the United Nations High Commissioner for Human Rights' (2018) A/HRC/39/29
- —, 'Resolution Adopted by the Human Rights Council on 27 September 2018: The Safety of Journalists' (2018) A/HRC/RES/39/6
- —, 'Resolution Adopted by the Human Rights Council on 11 July 2019: New and Emerging Digital Technologies and Human Rights' (2019) A/HRC/RES/41/11
- —, 'Disease Pandemics and the Freedom of Opinion and Expression: Report of the Special Rapporteur on the Promotion and Protection of the Right to Freedom of Opinion and Expression (Advance Edited Version)' (2020) A/HRC/44/49

- UN OHCHR, 'Guiding Principles on Business and Human Rights: Implementing the United Nations "Protect, Respect and Remedy" Framework' (United Nations Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights 2011) HR/PUB/11/04
- UN Secretary-General's High-level Panel on Digital Cooperation, 'The Age of Digital Interdependence' (2019)
- UN Special Rapporteur on Freedom of Opinion and Expression; the OSCE Representative on Freedom of the Media; the OAS Special Rapporteur on Freedom of Expression and the ACHPR Special Rapporteur on Freedom of Expression and Access to Information, 'Joint Declaration on Freedom of Expression and "'Fake News"', Disinformation and Propaganda' (2017) FOMGAL/3/17
- UNTS vol. 435, 'Convention on the International Right of Correction' (1953)
- Uyar L, *Birleşmiş Milletler'de İnsan Hakları Yorumları: İnsan Hakları Komitesi ve Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklar Komitesi 1981-2006* (İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları 2006)
- Ünal MB, 'Seçili Ülke Örneklerinde Sosyal Medya Şirketlerinin Yasal Yükümlülükleri' (TBMM Araştırma Hizmetleri Başkanlığı 2020) <https://www.tbmm.gov.tr/yayinlar/Secili_ulke_orneklerinde_sosyal_medya_sirketlerini_n_yasal_yukumlulukleri_03.07.2020.pdf> E.T. 9 Temmuz 2020
- Vered E, 'Egyptian Journalist Dies after Contracting Covid-19 in Prison' (*International Press Institute*, 14 Temmuz 2020) <<https://ipi.media/egyptian-journalist-dies-after-contracting-covid-19-in-prison/>> E.T. 24 Nisan 2021
- Vosoughi S, Roy D ve Aral S, 'The Spread of True and False News Online' (2018) 359 *Science* 1146
- Wardle C, 'Fake News. It's Complicated' (*Medium*, 17 Şubat 2017) <<https://medium.com/1st-draft/fake-news-its-complicated-d0f773766c79>> E.T. 15 Ağustos 2020
- Wardle C / Derakhshan H, 'Information Disorder: Toward an Interdisciplinary Framework for Research and Policymaking' (Council of Europe 2017) DGI(2017)09
- Williams J, *Stand Out of Our Light: Freedom and Resistance in the Attention Economy* (Cambridge University Press 2018)
- Wiseman J, 'Crisis Point: Covid-19 Intensifies Challenge for Independent Media in Hungary' (*International Press Institute*, 18 Mayıs 2020) <<https://ipi.media/crisis-point-covid-19-intensifies-challenge-for-independent-media-in-hungary/>> E.T. 2 Ocak 2021

- —, ‘Rush to Pass “Fake News” Laws during Covid-19 Intensifying Global Media Freedom Challenges’ (*International Press Institute*, 22 Ekim 2020) <<https://ipi.media/rush-to-pass-fake-news-laws-during-covid-19-intensifying-global-media-freedom-challenges/>> E.T. 2 Ocak 2021
- Wong T, ‘Singapore Fake News Law Polices Chats and Online Platforms’ (*BBC News*, 9 Mayıs 2019) <<https://www.bbc.com/news/world-asia-48196985>> E.T. 17 Temmuz 2020
- World Health Organisation, ‘Managing the COVID-19 Infodemic: Promoting Healthy Behaviours and Mitigating the Harm from Misinformation and Disinformation’ (23 Eylül 2020) <<https://www.who.int/news/item/23-09-2020-managing-the-covid-19-infodemic-promoting-healthy-behaviours-and-mitigating-the-harm-from-misinformation-and-disinformation>> E.T. 24 Ekim 2020
- —, ‘Coronavirus Disease (COVID-19) Advice for the Public: Mythbusters’ <<https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019/advice-for-public/myth-busters>> E.T. 1 Ocak 2021
- Yeğinsu C, ‘Boris Johnson Is Summoned to Court Over Brexit Claims’ *The New York Times* (29 Mayıs 2019)
- Zacchetti M, ‘Media Literacy and Image Education. A European Approach’ içinde: Cecilia von Feilitzen / Ulla Carlsson (ed.), *Promote or Protect? Perspectives on Media Literacy and Media Regulations* (The International Clearinghouse on Children, Youth and Media 2003)

DAVALAR VE DİĞER RESMÎ BELGELER

- *Amann / Switzerland Başvuru No 27798/95* (ECtHR)
- *Batzel / Smith, 333 F3d 1018* (9th Cir 2003)
- *Bladet Tromsø and Stensaas / Norway Başvuru no 21980/93* (ECtHR)
- *Blumenthal / Drudge, 992 F Supp 44* (DDC 1998)
- *Braun / Poland Başvuru no 30162/10* (ECtHR)
- *Brown / Hartlage, 456 US 45* (US Supreme Court)
- *Chambers / DPP [2012] EWHC 2157* (Admin)
- *Dalban / Romania Başvuru no 28114/95* (ECtHR)
- *Delfi AS / Estonia Başvuru no 64569/09* (ECtHR)
- *Dink / Türkiye Başvuru no 2668/07, 6102/08, 30079/08, 7072/09 ve 7124/09*
- *Eva Glawischnig-Piesczek / Facebook Ireland Limited C-18/18*
- *FCC / Pacifica Foundation, 438 US 726* (US Supreme Court)

- *Gertz / Robert Welch, Inc*, 418 US 323 (US Supreme Court)
- *GRA Stiftung gegen Rassismus und Antisemitismus / Switzerland Başvuru no 18597/13* (ECtHR)
- *Green / America Online*, 318 F3d 465 (3d Cir 2003)
- *Haldimann ve Diğerleri / İsviçre Başvuru no 21830/09* (ECtHR)
- *Handyside / Birleşik Krallık Başvuru no 5493/72* (ECtHR)
- *Huseynova / Azerbajjan Başvuru no 10653/10*
- *Hustler Magazine, Inc / Falwell*, 485 US 46 (US Supreme Court)
- *Lautsi ve Diğerleri / İtalya Başvuru no 30814/06* (ECtHR)
- *Leander / Sweden Başvuru No 9248/81* (ECtHR)
- *Lingens / Austria Başvuru no 9815/82* (ECtHR)
- *McVicar / Birleşik Krallık Başvuru no 46311/99* (ECtHR)
- *New York Times Co / Sullivan*, 376 US 254 (US Supreme Court)
- *News Verlags GmbH & CoKG / Austria Başvuru no 31457/96* (ECtHR)
- *Observer and Guardian / Birleşik Krallık Başvuru no 13585/88* (ECtHR)
- *Özgür Gündem / Turkey Başvuru no 23144/93* (ECtHR)
- *R (on the application of Woolas) / The Speaker of the House of Commons [2010] EWHC 3169 (Admin)*
- *S ve Marper / The United Kingdom Başvuru No 30562/04 ve 30566/04* (ECtHR)
- *Steel and Morris / Birleşik Krallık Başvuru no 68416/01* (ECtHR)
- *Stoll / Switzerland Başvuru no 69698/01* (ECtHR)
- *The Sunday Times / Birleşik Krallık Başvuru no 6538/74* (ECtHR)
- *United States / Alvarez*, 132 S Ct 2537 (US Supreme Court)
- *Uzeyir Jafarov / Azerbajjan Başvuru no 54204/08*
- *Whitney / California*, 274 US 357 (US Supreme Court)
- *Zeran / America Online, Inc*, 129 F3d 327 (4th Cir 1997)
- American Convention on Human Rights, 'Pact of San Jose' 1969
- Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi 1950 (ETS 5)
- Basın Kanunu 2004
- Charter of Fundamental Rights of the European Union 2000 (2000/C 364/01)
- Defamation Act 2013 (Chapter 26)
- Disaster Management Act, 2002: Regulations Issued in Terms of Section 27(2) of the Act 2020 (43107)

- Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme 1966 (2200A (XXI))
- Federal Almanya Cumhuriyeti Anayasası
- Human Rights Act 1998 (Chapter 42)
- Medeni ve Siyasi Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme 1966 (2200A (XXI))
- Protection from Online Falsehoods and Manipulation Act 2019 (10/2019)
- Representation of the People Act 1983 (Chapter 2)
- Telecommunications Act 1999
- The BBC's Editorial Standards 2019
- The Consumer Protection from Unfair Trading Regulations 2008 (Regulation 5)
- The Ofcom Broadcasting Code 2019
- The UK Code of Non-broadcast Advertising and Direct & Promotional Marketing (The CAP Code) 2010
- Universal Declaration of Human Rights 1948 (217 A (III))
- Vienna Convention on the Law of Treaties 1969 (1155 UNTS 331)
- Yargıtay 8. CD., 20.06.2012 tarih, E. 2010/6293, K. 2012/21247 (www.kazancihukuk.com)
- Yargıtay CGK., 29.04.2008 tarih, E. 2007/8-244, K. 2008/92 (www.kazancihukuk.com)

Dr. Gökhan TANERİ

Bursa Hakimi

ANAYASA MAHKEMESİ ve YARGITAY KARARLARI
UYGULAMALARINDA

ARAMA KARAR VE İŞLEMLERİ ARAMAYA KONU SUÇLAR VE

- Hukuka Aykırı Aramanın Olası Sonuçları
- 6136 sayılı Ateşli Silahlar Kanunu Suçları
- 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu Suçları
- TCK m. 188 Uyuşturucu Madde Ticareti Suçu
- Konut Dokunulmazlığını İhlal
- Özel Hayatın Gizliliğini İhlal
- Koruma Tedbirleri Nedeniyle Tazminat
- Haksız Arama Suçu

ADALET YAYINEVİ

Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

**Anayasa Mahkemesi ve Yargıtay Kararları Uygulamalarında
Arama Karar ve İşlemleri Aramaya Konu Suçlar**
Gökhan Taneri

Hukuk Yayınları Dizisi – 3253

Birinci Baskı : Ekim, 2022

ISBN : 978 – 605 – 264 – 008 – 1

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Vadi Grafik Tasarım Ltd. Şti.
İvedik Org. San. Bölgesi 1420. Cadde
No: 58/1 Yenimahalle/Ankara
Tel: 0 312 395 85 71
Sertifika No: 47479

KAYNAKÇA

- AİHM m. 8 Uygulamalarına İlişkin Türkçe Rehber (Rehber),
Albayrak, Mustafa (2014) Notlu-Atıflı-Uygulamalı Türk Ceza Kanunu “Öz Kitap” Ankara: Adalet Yayınevi,
Aldemir, Hüsnu(2012) Adli-Önleme Arama ve Elkoyma, Ankara: Bilge Yayınevi,
Alpsoy, Zeliha(2019) Önleme Araması, Karatay Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kamu Hukuku ABD, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi,
Arslan, Mustafa(2019) Terörün Finansmanı ile Mücadelede Piyasa Kolluğu: Tütün ve Alkol Dairesi, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, SBE Dergisi, Sa. 9, S. 331-339.
Artuç, Mustafa/Gökcan, Hasan Tahsin(2021) Türk Ceza Kanunu Şerhi, Ankara: Adalet Yayınevi,
Artuk, M.Emin / Gökçen, Ahmet / Yenidünya, A. Caner (2012) Ceza Hukuku Özel Hükümler 12. Tıpkı baskı, Ankara: Adalet Yayınevi,
Bayraktar, Bülent(2011) Muhakemelerde Delillerin Önemi, Bandırma Üniversitesi, Sosyal Bilimler Dergisi; Sa. 25, S. 33-44.
Bıçak, Vahit(2018) Ceza Muhakemesi Hukuku,4.Baskı, Ankara: Seçkin Yayınevi,
Bozlak, Ayhan (2013) Türk Ceza Hukukunda Özel Hayatın Korunması, Ankara: Adalet Yayınevi,
Ceza Muhakemesi Hukuku, Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi Yayınları, JAMYO Müdürlüğü,
Çalışkan, Suat (2014) Ceza Yargılamasında Beraat Kararı, Ankara: Adalet Yayınevi,
Çalışkan, Suat (2012) Türk Ceza Hukukunda Uyuşturucu veya Uyarıcı Madde Suçları, Ankara: Adalet Yayınevi,
Çalışkan, Ümit(2009) Konut Dokunulmazlığını İhlâl Suçu, Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kamu Hukuku ABD. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi,
Çetin, Pınar (2007) Manevi Tazminat Davasının Hukuki Niteliği ve Özellikle Tazminat Miktarının Belirlenmesi, Gazi Üniversitesi, Özel Hukuk Ana Bilim Dalı, Medeni Hukuk Bilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi,
Çöpoğlu, Hakan Serdar(2019) Ceza Muhakemesi Hukukunda Arama Koruma Tedbirinde Belirlilik İlkesi, Ankara Barosu Dergisi, Sa. 1, S. 157-229.
Demirel, Muhammed(2021) Bir Koruma Tedbiri Olarak Adli Arama, CHD, Sa. 45, S. 33-100.
Demirkıran, Sümeyra(2013) “Hatay İlinde 2011-2012 Yıllarında Ele Geçirilen Captagon Tabletleri” Adli Tıp Dergisi, Cilt 28, Sa. 1, S. 17-23.

- Erdem, Mustafa Ruhan(2009) Suçu Bildirmeme Suçu (TCK m. 278), TBB Dergisi, Sa. 80, S. 105-120,
- Eroğlu, Tayyip, Özel Hayatın Gizliliğini İhlal Suçu (TCK md.134), Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Hukuk Anabilim Dalı Kamu Hukuku Bilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi: İstanbul, 2011
- Gödekli, Mehmet(2016) Türk Ceza Muhakemesinde Maddi Gerçeğe Ulaşmanın Ön Koşulu Olarak Hukuka Aykırı Delillerin Değerlendirilmesi Yasağı, Ankara Üni. Hukuk Fak. Dergisi, Sa. 4, S. 1815-1924.
- Gökçen, Ahmet/Çakır, Kerim (2019)Ceza Muhakemesinde Delil, Delillerin Muhafazası, Toplanması, Değerlendirilmesi ve Delil Yasakları, D.E.Ü. Hukuk Fakültesi Dergisi, Prof. Dr. Durmuş Tezcan'a Armağan, Özel Sayı, S. 2911-2951.
- Gülşen, Recep, Haksız Arama Suçu, Dicle Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Sa. 16, 17, 18, S, 139-158.
- İlkiz, Fikret/Günaydın, Barış "Kişilik Hakları-Medyada Etik ve Yargı Kararları", Küresel İletişim Dergisi, Sa. 2, S. 1-15, 2006,
- Karabulut, Andaç(2013) Terör Örgütlerinin Yasadışı Finansman Kaynakları ve PKK Terör Örgütü Üyeliği, Beykent Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uluslararası İlişkiler ABD, Uluslararası İlişkiler Bilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi,
- Kazancı, Behiye E. (2007) " Kişilerin İzinsiz Görüntülerinin Alınmasının TCK m. 134 Çerçevesinde Korunması", Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi Cilt: 9, Sayı: 1, s. 131-164.
- Kızılkaya, Ezgi(2010) Türk Hukuku ve Karşılaştırmalı Hukukta Arama, Elkoyma ve Gözaltı, TBB Dergisi, Sa. 89, S. 507-542.
- Malkoç, İsmail (2008) Yeni Türk Ceza Kanunu Madde 1-178 1. Cilt, Geliştirilmiş 3. Baskı, Ankara: Malkoç Kitabevi
- Microsoft Word - SSRN Understanding the French criminal justice system as a tool for reforming international legal cooperation and cross border data requests SV.docx (vergnolle.org) erişim: 19/06/2022
- Oğuz, Habip, İnternet Ortamında Kişilik Haklarının İhlâli ve Korunması, 2. Baskı, Ankara: Adalet Yayınevi, 2013,
- Okuyucu, Güneş, (2003) Türk Hukukunda Konut Dokunulmazlığını İhlal Suçları, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kamu Hukuku (Ceza Hukuku) ABD.,Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi,
- Öner, Mehmet Zülfü (2010) "Türk Ceza Kanunu'nda Uyuşturucu Madde İmal İthal ve İhraç Suçları", TBB Dergisi, Sa. 88, S.106-150.
- Öner, Ş. Nebioğlu(2011) Aile Konutu'nun Özellikleri, Unsurları, Koruma Süresi ve Korunma Nedenleri, TBB Dergisi Sa. 97,S. 117-154.
- Özen, Muharrem/Özen Mustafa (2012) Ceza Muhakemesi Hukukunda Delil Yasakları, Duygu Yarsuvat'a Armağan, S. 301-329.

- Özkul, Fatih(2017)Ceza Yargılamasında Hukuka Aykırı Şekilde Elde Edilen Delillerin Değerlendirilmesi Sorunu, Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi, Sa. 5, S. 397-425.
- Özmen, Özkan (2009)Uyuşturucu veya Uyarıcı Madde Suçları, Bahçeşehir Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kamu Hukuku ABD., Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi,
- Öztürk, Bahri/Tezcan, Durmuş/Erdem, Mustafa Ruhan/Gezer, Özge Sırma/Kırıt, Yasemin Saygılar/Akcan, Esra Alan/Tütüncü, Erden/Özaydın, Özdem/Villemin, Derya Altınok/Tok, Mehmet Can (2018) Ceza Muhakemesi Hukuku, 5.Baskı, Ankara: Seçkin Yayınevi,
- Parlar, Ali/Hatipoğlu, Muzaffer, 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu Yorumu, Ankara: Yayın Matbaacılık ve Ticaret İşletmesi, 2007,
- Polat, Levent (2007) Haksız Arama Suçu, Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Hukuk ABD., Kamu Hukuku Bilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi
- Search and Seizure Warrant (uscourts.gov) erişim: 18/06/2022
- Senior Inspector Sehloho, NC(2018) Lecture Notes on Law of Evidence, LLM Unisa Scholar, LLB, PMMS and Advocate of the Courts of Lesotha,
- Seyhan, Ercan(2019) Delil, Ankara: Seçkin Yayınevi,
- Soyaslan, Doğan (2006), Ceza Muhakemesi Hukuku, 2. Baskı, Ankara: Yetkin Yayınevi,
- Soyaslan, Doğan (2014) Ceza Hukuku Özel Hükümler, 10. Baskı, Ankara: Yetkin Yayınevi,
- Şahin, Cumhur/Göktürk, Neslihan(2022) Ceza Muhakemesi Hukuku II, 12. Baskı, Ankara: Seçkin Yayınevi,
- Şahin, Meral Ekici(2010) Ceza Hukukunda Rıza, Ankara Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku ABD,
- Tuncer, Arzu(2011) Uyuşturucu veya Uyarıcı Madde Ticareti ve Kullanılmasına İlişkin Suçlar, İstanbul Kültür Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Hukuk ABD., Kamu Hukuku Programı, Yayınlanmamış Doktora Tezi,
- Varol, Esra (2008) Türkiye Cumhuriyeti Anayasası ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ne Göre Konut Dokunulmazlığı Hakkı, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kamu Hukuku ABD., Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi,
- Vergnolle, Suzanne(2017) Understanding the French Criminal Justice System as a Tool for Reforming International Legal cooperation and Cross Border Data Requests, Georgia Tech Scheller College of Business Research Paper, No:55, S. 1-17.
- Yavuz, Yusuf Şevki, Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi, C. 9, s. 136, <https://islamansiklopedisi.org.tr/delil#1> erişim: 2/02/2022
- Yenisey, Feridun/Nuhoğlu, Ayşe(2018) Ceza Muhakemesi Hukuku, 6. Baskı, Ankara: Seçkin Yayınevi,

Yılmaz, Yeşim(2016) Bir Ceza Muhakemesi Hukuku İşlemi Olarak Adli Arama, TBB Dergisi, Sa. 124, S. 247-304.

Yılmaz, Zekeriya(2008) Ateşli Silâhlar Hukuku, Ankara, Seçkin Yayınevi, Zafer, Hamide Uyuşturucu veya Uyarıcı Madde İmal ve Ticareti Suçu (TCK 188), S. 1-29.

<http://hamidezafer.com/wp-content/uploads/2012/05/27-Uyu%C5%9FturucuTicareti-Tebli%C4%9F-YEN%C4%B0-SON-MET%C4%B0N-PDF.pdf> erişim: 6/10/2015

İnternet siteleri:

<http://www.agaclar.net/forum/ege-bolgesi/5111.htm> erişim: 6/10/2015

<http://dakika.org/afyonu-patlamamak> erişim: 6/10/2015

Gök, Ali,

“Uyuşturucu Madde Türleri”

http://www.tavsiyeeyorum.com/uzmanyazisi_119.htm erişim: 7/10/2015

Drug Enforcement Administration, http://www.dea.gov/druginfo/drug_data_sheets/LSD.pdf erişim: 6/10/2015

http://www.megep.meb.gov.tr/mte_program_modul/moduller_pdf/Uyu%C5%9Fturucu%20Ve%20Uyar%C4%B1c%C4%B1%20Maddelerden%20Korunma.pdf erişim: 6/10/2015

Akgür, Serap Anette “Kannabinoidlerin Toksikolojisi, Sentetik Kannabinoidler ve Analitik Yaklaşımlar”

http://www.tfd.org.tr/kongre/2013/23_SA.pdf erişim: 7.10.2015

AA, Kaçak Sigara Satarak PKK'ya gelir sağlamışlar, Kaçak sigara satarak PKK'ya gelir sağlamışlar (aa.com.tr) erişim: 11/06/2022

Gökçen Ahmet, Hürriyete Karşı Suçlar (5237 sayılı m. TCK. 106-122.)S. 1-37: s. 24.

<http://www.google.com.tr/url?sa=t&rct=j&q=&source=web&cd=10&cad=rja&ved=0CHQQFjAJ&url=http%3A%2F%2Fwww.ceza-bb.adalet.gov.tr%2Fmakale%2F117.doc&ei=oZoiUfrN0s61hAf-xYD4BQ&usg=AFQjCNEQcHY-VJAHmXsANbzeXw8jIDCtVA&bvm=bv.41642243,d.ZG4> erişim: 30.01.2013

Dr. Öğr. Üyesi Hakan KOLÇAK

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Anayasa Hukuku Ana Bilim Dalı Öğretim Üyesi

ANAYASAL TANIMA BİÇİMLERİ

Anadilini Resmî Statüde Kullanma Hakkı Özelinde Normatif Bir Çalışma

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Anayasal Tanıma Biçimleri

Hakan Kolçak

Hukuk Yayınları Dizisi – 3252

Birinci Baskı : Ekim, 2022

ISBN : 978 – 605 – 264 – 009 – 8

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nilüfer Aydın

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Vadi Grafik Tasarım Ltd. Şti.
İvedik Org. San. Bölgesi 1420. Cadde
No: 58/1 Yenimahalle/Ankara
Tel: 0 312 395 85 71
Sertifika No: 47479

Kaynakça

- Abdullah Y, 'The Holy See at United Nations Conferences: State or Church?' (1996) 96(7) *Columbia Law Review* 1835-1875
- Adeney K, 'The Limitations of Non-consociational Federalism: The Example of Pakistan' (2009) 8(1) *Ethnopolitics* 87-106
- Adkins M, 'Will the Real Breton Please Stand up? Language Revitalization and the Problem of Authentic Language' (2013) 223 *International Journal of the Sociology of Language* 55-70
- Ahmed E, 'The Comprehensive Peace Agreement and the Dynamics of Post-conflict Political Partnership in Sudan' (2009) 44(3) *Africa Spectrum* 133-147
- Ahsan SB, 'Bangladesh since 1971: How far Has it Come?' (2005) 36(2) *Asian Affairs* 149-157
- AK, *Fifth Periodical Report of the Republic of Armenia – MIN-LANG* (2019) PR 5 (Council of Europe Publication Office 2019)
- Akarsu M, 'Medine Sözleşmesi'nin Anayasallığı' (2018) 1(2) *Uluslararası İnsan Çalışmaları Dergisi* 420-428
- Akbulut O, 'Resmi Dil ve Anayasalarda Düzenlenişi' (2012) 3 *Ankara Barosu Dergisi* 155-182
- Akbulut O, *Anayasal Dinsel Çoğulculuk* (On İki Levha Yayıncılık 2016)
- Akhavan P, 'The International Criminal Tribunal for Rwanda: The Politics and Pragmatics of Punishment' (1996) 90(3) *American Journal of International Law* 501-510
- Akmam W, 'Atrocities against Humanity during the Liberation War in Bangladesh: A Case of Genocide' (2002) 4(4) *Journal of Genocide Research* 543-559
- Albury NJ, "'If We Lose Their Language We Lose Our History": Knowledge and Disposition in Māori Language Acquisition Policy' (2018) 17(2) *Journal of Language, Identity & Education* 69-84

- Alexander A, 'New Histories and New Laws: Crimes against Humanity at the International Criminal Tribunal for Rwanda' (2019) 32(4) *Leiden Journal of International Law* 801-818
- Alfredsson G and de Zayas A, 'Minority Protection by the United Nations' (1993) 14(1) *Human Rights Law Journal* 1-9
- Ali MS, *Understanding Bangladesh* (Columbia University Press 2010)
- Al-Medani KA, 'From Assimilation to Confrontation: Macro- and Micro-level Processes of Acculturation and Cultural Pluralism in the Blue Nile Region, the Sudan' (2010) 5(1) *International Journal of African Renaissance Studies* 111-122
- Alimi MM, 'Micro Language Planning and Cultural Renaissance in Botswana' (2016) 15(1) *Language Policy* 49-69
- Al-Rahim MA, 'Arabism, Africanism, and Self-identification in the Sudan' (1970) 8(2) *The Journal of Modern African Studies* 233-249
- Amado AD, 'The Illegible State in Cape Verde: Language Policy and the Quality of Democracy' (DPhil thesis, Boston University 2015)
- Anayurt Ö, *Anayasa Hukuku Genel Kısım: Temel İlkeler, Kavram ve Kurumlar* (2nd edn, Seçkin Yayıncılık 2019)
- Anayurt Ö, *Anayasa Hukuku Genel Kısım: Temel İlkeler, Kavram ve Kurumlar* (3rd edn, Seçkin Yayıncılık 2020)
- Anderson LM, 'The Institutional Basis of Secessionist Politics: Federalism and Secession in the United States' (2004) 34(2) *Publius: The Journal of Federalism* 1-18
- Anderson M, 'When Afro Becomes (Like) Indigenous: Garifuna and Afro-indigenous Politics in Honduras' (2007) 12(2) *The Journal of Latin American and Caribbean Anthropology* 384-413
- An-Na'im AA, 'Constitutionalism and Islamization in the Sudan' (1989) 36(3) *Africa Today* 11-28
- Anthias P, 'The Pluri-extractivist State: Regional Autonomy and the Limits of Indigenous Representation in Bolivia's Gran Chaco Province' (2022) 54(1) *Journal of Latin American Studies* 125-154
- Antwi-Boateng O and O'Mahony GM, 'A Framework for the Analysis of Peace Agreements and Lessons Learned: The Case of the Sudanese Comprehensive Peace Agreement' (2008) 36(1) *Politics & Policy* 132-178

- Aral B, 'The Idea of Human Rights as Perceived in the Ottoman Empire' (2004) 26(2) *Human Rights Quarterly* 454-482
- Arif K, *Khaki Shadows: Pakistan, 1947-1997* (Oxford University Press 2001)
- Arocena F, 'How Immigrants Have Shapped Uruguay' (2009) 5(9) *Culturales* 105-140
- Arocena F and Aguiar S, 'El Uruguay Multicultural' in Felipe Arocena and Sebastián Aguiar (eds), *Multiculturalismo en Uruguay: Ensayo y Entrevistas a Once Comunidades Culturales* (Ediciones Trilce 2007)
- Arsava AF, *Azınlık Kavramı ve Azınlık Haklarının Uluslararası Belgeler ve Özellikle Medeni ve Siyasi Haklar Sözleşmesininin 27. Maddesi Işığında İncelenmesi* (Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Basımevi 1993)
- Atar Y, *Türk Anayasa Hukuku* (12th edn, Seçkin Yayıncılık 2018)
- Atar Y, *Türk Anayasa Hukuku* (14th edn, Seçkin Yayıncılık 2021)
- Atlas PM and Licklides R, 'Conflict among Former Allies after Civil War Settlement: Sudan, Zimbabwe, Chad, and Lebanon' (1999) 36(1) *Journal of Peace Research* 35-54
- Azarkan E, 'Devletlerin Tanınması ve 1933 Montevideo Sözleşmesi' (2016) 15(4) *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* 1055-1068
- Badarin E, 'Recognition of States and Colonialism in the Twenty-first Century: Western Sahara and Palestine in Sweden's Recognition Practice' (2021) 42(6) *Third World Quarterly* 1276-1294
- Barkey K and Gavrilis G, 'The Ottoman Millet System: Non-Territorial Autonomy and its Contemporary Legacy' (2016) 15(1) *Ethnopolitics* 24-42
- Barrett R, 'Mayan Language Revitalization, Hip Hop, and Ethnic Identity in Guatemala' (2016) 41(1) *Language & Communication* 144-153
- Barry B, *Culture and Equality: An Egalitarian Critique of Multiculturalism* (Harvard University Press 2001)
- Barsh RL, 'Indigenous Peoples: An Emerging Object of International Law' (1986) 80(2) *American Journal of International Law* 369-385
- Barter SJ, 'Between a Rock and a Hard Place: Second-order Minorities in the Aceh Conflict' (2015) 16(2) *Asian Ethnicity* 152-165
- Barter SJ, '"Second-order" Ethnic Minorities in Asian Secessionist Conflicts: Problems and Prospects' (2015) 16(2) *Asian Ethnicity* 123-135

- Bass GJ, *The Blood Telegram: Nixon, Kissinger, and a Forgotten Genocide* (Knopf 2013)
- Bastos S, 'Multicultural Projects in Guatemala: Identity Tensions and Everyday Ideologies' (2012) 7(2) *Latin American and Caribbean Ethnic Studies* 155-172
- Baxter C, 'Pakistan Votes – 1970' (1971) 11(3) *Asian Survey* 197-218
- Beachler D, 'The Politics of Genocide Scholarship: The Case of Bangladesh' (2007) 41(5) *Patterns of Prejudice* 467-492
- Benedikter T, *The World's Modern Autonomy Systems: Concepts and Experiences of Regional Territorial Autonomy* (Eurac Institute of Minority Rights 2009)
- Benhabib S, *The Rights of Others: Aliens, Residents, and Citizens* (Cambridge University Press 2004)
- Benhabib S, 'Borders, Boundaries, and Citizenship' (2005) 38(4) *PS: Political Science and Politics* 673-677
- Benhabib S and Işıksel T, 'Ancient Battles, New Prejudices, and Future Perspectives: Turkey and the EU' (2006) 13(2) *Constellations* 218-233
- Beramendi JG, 'Identity, Ethnicity and State in Spain: 19th and 20th Centuries' (1999) 5(3-4) *Nationalism and Ethnic Politics* 79-100
- Berber E, 'Kabile Sistemi Ekseninde Medine Vesikası ve Yeni İslam Toplumunun Sosyo-siyasal Niteliği' (2016) 7(26) *Türkiye Adalet Akademisi Dergisi* 461-492
- Berman BJ, 'Knowledge and the Politics of Ethnic Identity and Belonging in Colonial and Postcolonial States' in Avigail Eisenberg and Will Kymlicka (eds), *Identity Politics in the Public Realm: Bringing Institutions Back In* (University of British Columbia Press 2011)
- Berry SE, 'The Siren's Call? Exploring the Implications of an Additional Protocol to the European Convention on Human Rights on National Minorities' (2016) 23(1) *International Journal on Minority and Group Rights* 1-38
- Bert M and Costa J, 'What Counts as a Linguistic Border, for Whom, and with What Implications? Exploring Occitan and Francoprovençal in Rhône-Alpes, France' in Dominic Watt and Carmen Llamas (eds), *Language, Borders and Identity* (Edinburgh University Press 2014)

- Bertram G, 'Sovereignty and Material Welfare in Small Island Jurisdictions' in Andreas Holtz, Matthias Kowasch and Oliver Hasenkamp (eds), *A Region in Transition: Politics and Power in the Pacific Island Countries* (Saarland University Press 2016)
- Beswick S, 'The Addis Ababa Agreement: 1972-1983 Harbinger of the Second Civil War in the Sudan' (1991) 13(2) *Northeast African Studies* 191-215
- Beswick S, *Sudan's Blood Memory: The Legacy of War, Ethnicity and Slavery in South Sudan* (University of Rochester Press 2004)
- Bevacqua ML and Cruz ML, 'The Banality of American Empire: The Curious Case of Guam, USA' (2020) 11(1) *Journal of Transnational American Studies* 127-149
- Bob A, 'Islam, the State and Politics in the Sudan' (1990) 12(2) *Northeast African Studies* 201-220
- Boikhutso K and Jotia L, 'Language Identity and Multicultural Diversity in Botswana' (2013) 32(6) *International Journal of Lifelong Education* 797-815
- Borges R, 'The People and Languages of Suriname: Language Contact in Multilingual Ecologies' in Kofi Yakpo and Pieter C Muysken (eds), *Boundaries and Bridges: Language Contact in Multilingual Ecologies* (De Gruyter Mouton 2017)
- Bose S, 'The Question of Genocide and the Quest for Justice in the 1971 War' (2011) 13(4) *Journal of Genocide Research* 393-419
- Bosque MM, 'The Sovereignty of the Crown Dependencies and the British Overseas Territories in the Brexit Era' (2020) 15(1) *Island Studies Journal* 151-168
- Bowring B, 'European Minority Protection: The Past and Future of a "Major Historical Achievement"' (2008) 15(2-3) *International Journal on Minority and Group Rights* 413-425
- Brenzinger M, 'Eleven Official Languages and More: Legislation and Language Policies in South Africa' (2017) 67 *Revista de Llengua i Dret* 38-54
- Breuilly J, 'Nationalism and National Unification in Nineteenth-century Europe' in John Breuilly (ed), *The Oxford Handbook of the History of Nationalism* (Oxford University Press 2013)
- Brilmayer L, 'Secession and Self-determination: A Territorial Interpretation' (1991) 16(1) *Yale Journal of International Law* 177-202

- Broekhuijse I, Ballin EH and Ranchordás S, 'The Constitutions of the Dutch Caribbean: A Study of the Countries of Aruba, Curaçao and Sint Maarten and the Public Entities of Bonaire, Sint Eustatius and Saba' in Richard Albert, Derek O'Brien and Se-shauna Wheatle (eds), *The Oxford Handbook of Caribbean Constitutions* (Oxford University Press 2020)
- Bromby M, 'The Cayman Islands: Paradoxes of Insularity in the Caribbean and Other British Overseas Territories' (2021) 42(1) *Liverpool Law Review* 35-49
- Brosché J, *Sharing Power – Enabling Peace?: Evaluating Sudan's Comprehensive Peace Agreement 2005* (Uppsala University Press 2009)
- Buhi J, *Global Constitutional Narratives of Autonomous Regions: The Constitutional History of Macau* (Routledge 2021)
- Bulkan A, 'From Instrument of Empire to Vehicle for Change: The Potential of Emerging International Standards for Indigenous Peoples of the Commonwealth Caribbean' (2011) 37(3) *Commonwealth Law Bulletin* 463-489
- Bundervoet T, 'Livestock, Land and Political Power: The 1993 Killings in Burundi' (2009) 46(3) *Journal of Peace Research* 357-376
- Burgess M, 'Multinational Federalism in Multinational Federation' in Michel Seymour and Alain-G Gagnon (eds), *Multinational Federalism: Problems and Prospects* (Palgrave Macmillan 2012)
- Butt AI, *Secession and Security: Explaining State Strategy against Separatists* (Cornell University Press 2017)
- Buzayev V, *Legal and Social Situation of the Russian-speaking Minority in Latvia* (Latvian Human Rights Committee Publication Office 2013)
- Cabella W and Porzecanski R, 'The Growth of Ethnic Minorities in Uruguay: Ethnic Renewal or Measurement Problems?' in Patrick Simon, Victor Piché, Amélie A Gagnon (eds), *Social Statistics and Ethnic Diversity: Cross-national Perspectives in Classifications and Identity Politics* (Springer 2015)
- Caldwell J, 'Provision for Minority Languages in France' (1994) 15(4) *Journal of Multilingual and Multicultural Development* 293-310
- Campbell MS and Anaya JS, 'The Case of the Maya Villages of Belize: Reversing the Trend of Government Neglect to Secure Indigenous Land Rights Get Access Arrow' (2008) 8(2) *Human Rights Law Review* 377-399

- Capotorti F, *Study on the Rights of Persons Belonging to Ethnic, Religious and Linguistic Minorities* (Official Publications of the United Nations 1979)
- Capotorti F, 'Minorities' in Rudlof Bernhardt (ed), *Encyclopedia of Public International Law: Volume 8* (North Holland Publishing 1985)
- Carens J, *Culture, Citizenship, and Community* (Oxford University Press 2000)
- Carew JG, 'Language and Survival: Will Sranan Tongo, Suriname's Lingua Franca, Become the Official Language?' (1982) 28(4) *Caribbean Quarterly* 1-16
- Carranza AV, 'Linguistic Rights in Mexico' (2009) 8 *Revista Electrónica de Lingüística Aplicada* 199-210
- Carrington G, 'Non-sovereign States in the Era of Decolonisation: Politics, Nationalism and Assimilation in French and British Caribbean Territories, 1945-1980' (DPhil thesis, The London School of Economics and Political Science 2019)
- Castellanos-Jankiewicz L, 'Negotiating Equality: Minority Protection in the Versailles Settlement' in Michel Erpelding, Burkhard Hess and Hélène R Fabri (eds), *Peace through Law: The Versailles Peace Treaty and Dispute Settlement after World War I* (Nomos 2019)
- Cavallaro F and Chin NB, 'Language in Singapore: From Multilingualism to English Plus' in John Hajek and Yvette Slaughter (eds), *Challenging the Monolingual Mindset* (Multilingual Matters 2015)
- Chiang FY, 'State, Sovereignty, and Taiwan' (1999) 23(4) *Fordham International Law Journal* 959-1004
- Chiuye G and Moyo T, 'Mother-tongue Education in Primary Schools in Malawi: From Policy to Implementation' (2008) 28(2) *South African Journal of African Languages* 133-144
- Chlevickaitė G, Holá B and Bijleveld C, 'Judicial Witness Assessments at the ICTY, ICTR and ICC: Is There "Standard Practice" in International Criminal Justice?' (2020) 18(1) *Journal of International Criminal Justice* 185-210
- Choudhry S, 'Does the World Need More Canada? The Politics of the Canadian Model in Constitutional Politics and Political Theory' in Sujit Choudhry (ed), *Constitutional Design for Divided Societies: Integration or Accommodation?* (Oxford University Press 2008)

- Choudhry S and Houlihan EC, *Official Language Designation* (International Institute for Democracy and Electoral Assistance Publication Office, 2021)
- Choudhury GW, *The Last Days of United Pakistan* (Oxford University Press 1993)
- Chowdhury R and Kabir AH, 'Language Wars: English Education Policy and Practice in Bangladesh' (2014) 4(21) *Multilingual Education* 1-16
- Chrétien J-P, 'Burundi: The Obsession with Genocide' (1996) 95(601) *Current History* 206-210
- Cin T, 'Yunanistan'daki Azınlıklar ve Bunların Hukuki Durumları' (2014) 16 *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 4045-4116
- Clark JN, 'Plea Bargaining at the ICTY: Guilty Pleas and Reconciliation' (2009) 20(2) *European Journal of International Law* 415-436
- Clark NL and Worger WH, *South Africa: The Rise and Fall of Apartheid* (2nd edn, Routledge 2013)
- Clavero B, 'Nota Sobre el Sistema de Autonomías en la Constitución de Bolivia' (2009) 29(85) *Revista Española de Derecho Constitucional* 187-199
- Clinton RN, 'The Rights of Indigenous Peoples as Collective Group Rights' (1990) 32(4) *Arizona Law Review* 739-747
- Cohen SP, *The Idea of Pakistan* (Brookings Institution Press 2004)
- Cohn AC and Ravindranath M, 'Local Languages in Indonesia: Language Maintenance or Language Shift?' (2014) 32(2) *Linguistik Indonesia* 131-148
- Cole A and Harguindéguy JP, 'The Jacobin Republic and Language Rights: Ethnolinguistic Mobilizations in France' (2013) 23(1) *Regional & Federal Studies* 27-46
- Collins R, 'Civil Wars in the Sudan' (2007) 5(6) *History Compass* 1778-1805
- Colón-Ríos JL, 'The Constitution of Puerto Rico' in Richard Albert, Derek O'Brien and Se-shauna Wheatle (eds), *The Oxford Handbook of Caribbean Constitutions* (Oxford University Press 2020)
- Coluzzi P, 'Language Planning for Malay in Malaysia: A Case of Failure or Success?' (2017) 244 *International Journal of the Sociology of Language* 17-38

- Coluzzi P, 'The Vitality of Minority Languages in Malaysia' (2017) 56(1) *Oceanic Linguistics* 210-225
- Conversi D, 'Sovereignty in a Changing World: From Westphalia to Food Sovereignty' (2016) 13(4) *Globalizations* 484-498
- Cowan JK, 'Justice and the League of Nations Minority Regime' in Kamari M Clarke and Mark Goodale (eds), *Mirrors of Justice: Law and Power in the Post-Cold War Era* (Cambridge University Press 2009)
- Craig E, 'The Framework Convention for the Protection of National Minorities and the Development of a "Generic" Approach to the Protection of Minority Rights in Europe?' (2010) 17(2) *International Journal on Minority and Group Rights* 307-325
- Crawford J, 'The Criteria for Statehood in International Law' (1976) 48(1) *British Yearbook of International Law* 93-182
- Crawford J, 'Endangered Native American Languages: What is to be Done, and Why?' (1995) 19(1) *The Bilingual Research Journal* 17-38
- Crawford J, *The Creation of States in International Law* (2nd edn, Clarendon Press 2006)
- Crnić-Grotić V, 'The Right to Display Place Names in Regional or Minority Languages within the Council of Europe Legal Framework' in Iryna Ulasiuk, Laurențiu Hadârcă and William Romans (eds), *Language Policy and Conflict Prevention* (Martinus Nijhoff Publishers 2018)
- Cronin D, 'Trapped by History: Democracy, Human Rights and Justice for Indigenous People in Australia' (2017) 23(2) *Australian Journal of Human Rights* 220-241
- Cunin E, 'Blackness and Mestizaje: Afro-Caribbean Music in Chetumal, Mexico' (2014) 9(1) *Latin American and Caribbean Ethnic Studies* 1-22
- Curtis D, 'The International Peacebuilding Paradox: Power-sharing and Post-conflict Governance in Burundi' (2013) 112(446) *African Affairs* 72-91
- Curtis D, 'Development Assistance and the Lasting Legacies of Rebellion in Burundi and Rwanda' (2015) 36(7) *Third World Quarterly* 1365-1381
- Çağdaş T, 'Federal ve Üniter Devletlerin Yerinden Yönetim Birimlerinin Benzerlik ve Farklılıkları Açısından İncelenmesi' (2019) 6(1) *İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 161-179

- Çavuşoğlu N, 'Yeni Bir Anayasa İçin Somut Öneriler: "Yurttaşlık/Vatandaşlık"' (2012) 1(1) *Anayasa Hukuku Dergisi* 405-428
- ÇSÜDK, *Fourth Report Submitted by Armenia – ACFC/SR/IV(2014)013* (Council of Europe Publication Office 2014)
- ÇSÜDK, *Fourth Opinion on Armenia – ACFC/OP/IV(2016)006* (Council of Europe Publication Office 2016)
- ÇSÜDK, *Fourth Report Submitted by Lithuania – ACFC/SR/IV(2017)004* (Council of Europe Publication Office 2017)
- ÇSÜDK, *Third Report Submitted by Georgia – ACFC/SR/III(2017)002rev* (Council of Europe Publication Office 2017)
- ÇSÜDK, *Fifth Report Submitted by Croatia – ACFC/SR/V(2019)008* (Council of Europe Publication Office 2019)
- ÇSÜDK, *Fifth Report Submitted by Cyprus – ACFC/SR/V(2019)003* (Council of Europe Publication Office 2019)
- ÇSÜDK, *Fifth Report Submitted by Estonia – ACFC/SR/V(2019)014* (Council of Europe Publication Office 2019)
- ÇSÜDK, *Fifth Report Submitted by Hungary – ACFC/SR/V(2019)005* (Council of Europe Publication Office 2019)
- ÇSÜDK, *Fifth Report Submitted by Romania – ACFC/SR/V(2019)013* (Council of Europe Publication Office 2019)
- ÇSÜDK, *Fifth Report Submitted by the Czech Republic – ACFC/SR/V(2019)012* (Council of Europe Publication Office 2019)
- ÇSÜDK, *Fifth Report Submitted by the Slovak Republic – ACFC/SR/V(2019)002* (Council of Europe Publication Office 2019)
- ÇSÜDK, *Fourth Report Submitted by Poland – ACFC/SR/IV(2019)001* (Council of Europe Publication Office 2019)
- ÇSÜDK, *Third Opinion on Georgia – ACFC/OP/III(2019)002* (Council of Europe Publication Office 2019)
- ÇSÜDK, *Fifth Report Submitted by North Macedonia – ACFC/SR/V(2020)003* (Council of Europe Publication Office 2020)
- ÇSÜDK, *Fifth Report Submitted by Albania – ACFC/SR/V(2021)002* (Council of Europe Publication Office 2021)

- ÇSÜDK, *Fifth Report Submitted by Austria – ACFC/SR/V(2021)006* (Council of Europe Publication Office 2021)
- ÇSÜDK, *Fifth Report Submitted by Lithuania – ACFC/SR/V(2021)004* (Council of Europe Publication Office 2021)
- Dahl RA, *Polyarchy: Participation and Opposition* (Yale University Press 1971)
- Day A, *Preventive Diplomacy and the Southern Sudan Independence Referendum (2010-11)* (United Nations University 2018)
- de Korne H, López-Gopar ME and Rios-Rios K, 'Changing Ideological and Implementational Spaces for Minoritised Languages in Higher Education: Zapotequización of Language Education in Mexico' (2019) 40(6) *Journal of Multilingual and Multicultural Development* 504-517
- de León L, 'Indigenous Language Policy and Education in Mexico' in Teresa L McCarty and Stephen May (eds), *Language Policy and Political Issues in Education* (3rd edn, Springer 2017)
- de Varennes F, *Language, Minorities and Human Rights* (Martinus Nijhoff Publishers 1996)
- de Varennes F and Kuzborska E, 'Minority Language Rights and Standards: Definitions and Applications at the Supranational Level' in Gabrielle Hogan-Brun and Bernadette O'Rourke (eds), *The Palgrave Handbook of Minority Languages and Communities* (Palgrave Macmillan 2019)
- de Witte B, 'Language Rights and the Work of the European Union' in Iryna Ulasiuk, Laurențiu Hadîrcă, and William Romans (eds), *Language Policy and Conflict Prevention* (Martinus Nijhoff Publishers 2018)
- Debnath A, 'British Perceptions of the East Pakistan Crisis 1971: "Hideous Atrocities on Both Sides"?' (2011) 13(4) *Journal of Genocide Research* 421-450
- Demir E, 'Examining the Role of Outreach Work in the International Criminal Justice System: The Case of ICTY' (2021) 12(1) *İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 100-114
- Demir KA, 'Osmanlı Devleti'nde Uygulanan Adem-i Merkeziyetçi Bir Yönetim Modeli: Millet Sistemi' (2019) 9(17) *Bingöl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* 411-426
- Devji F, *Muslim Zion: Pakistan as a Political Idea* (Harvard University Press 2013)

- Dickson S, 'The British Overseas Territories of Anguilla, British Virgin Islands, Cayman Islands, Montserrat, and Turks and Caicos Islands: A Modern Approach to a Traditional Relationship' in Richard Albert, Derek O'Brien and Se-shauna Wheatle (eds), *The Oxford Handbook of Caribbean Constitutions* (Oxford University Press 2020)
- Dicosola M, 'The Rights of National Minorities in Croatia: Beyond European Conditionality?' in Balázs Vizi, Norbert Tóth and Edgár Dobos (eds), *Beyond International Conditionality: Local Variations of Minority Representation in Central and South-eastern Europe* (Nomos 2017)
- Dillman J, *Colonizing Paradise: Landscape and Empire in the British West Indies* (University of Alabama Press 2015)
- Dion S, 'Why is Secession Difficult in Well-established Democracies? Lessons from Quebec' (1996) 26(2) *British Journal of Political Science* 269-283
- Doğan B and Turan M, 'Anayasa Hukuku Bağlamında Medine Vesikası' (2021) 11(1) *Süleyman Demirel Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 69-95
- Dorjee K, 'Linguistic Landscape of Bhutan: An Overview of Number of Languages, Language Policy, Language Education, and Language Use in Bhutan' (2014) 3(1) *Bhutan Journal of Research & Development* 87-102
- dos Santos AN, *Military Intervention and Secession in South Asia: The Cases of Bangladesh, Sri Lanka, Kashmir, and Punjab* (Praeger Security International 2007)
- Dowling A, 'When National Symbols Divide: The Case of Pan-Catalanism and the *Països Catalans*' (2019) 25(1) *Journal of Iberian and Latin American Studies* 143-157
- Doyle DH and Young EV, 'Independence and Nationalism in the Americas' in John Breuilly (ed), *The Oxford Handbook of the History of Nationalism* (Oxford University Press 2013)
- Döner A, *Türk Anayasa Hukuku* (2nd edn, Yetkin Yayınları 2022)
- Dunbar R, 'Minority Language Rights in International Law' (2001) 50(1) *The International and Comparative Law Quarterly* 90-120
- Dwivedi AV, 'Linguistic Realities in Kenya: A Preliminary Survey' (2014) 3(2) *Ghana Journal of Linguistics* 27-34

- EBKÖ, *Education in a Multilingual World* (UNESCO Publication Office 2003)
- Eckert A, 'Constructing States: The Role of the International Community in the Creation of New States' (2002) 13(1) *Journal of Public and International Affairs* 19-39
- Ediger M, 'International Law and the Use of Force against Contested States: The Case of Taiwan' (2018) 93(6) *New York University Law Review* 1668-1706
- Eggers AK, 'When is a State a State? The Case for Recognition of Somaliland' (2007) 30(1) *Boston College International and Comparative Law Review* 211-222
- Eisenberg A and Kymlicka W, 'Bringing Institutions Back In: How Public Institutions Assess Identity' in Avigail Eisenberg and Will Kymlicka (eds), *Identity Politics in the Public Realm: Bringing Institutions Back In* (University of British Columbia Press 2011)
- Elazar D, 'Contrasting Unitary and Federal Systems' (1997) 18(3) *International Political Science Review* 237-251
- Elias A and Mees L, 'Between Accommodation and Secession: Explaining the Shifting Territorial Goals of Nationalist Parties in the Basque Country and Catalonia' (2017) 25 *Revista d'Estudis Autònoms i Federals* 129-165
- Emlen NQ, 'Multilingualism in the Andes and Amazonia: A View from In-between' (2017) 22(3) *The Journal of Latin American and Caribbean Anthropology* 556-577
- Ercan O and Kolçak H, 'Human Rights in East Turkestan: Current Violations and Future Prospects' (2021) 26(44) *Dicle Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 75-136
- Ercan O and Kolçak H, 'Konfederalizm Alternatifi: Gürcü-Oset Çatışmasının Çözümü İçin Yeni Anayasal Düzen' (2022) 4(1) *Uluslararası Hukuk ve Sosyal Bilim Araştırmaları Dergisi* 66-88
- Erdem FH, 'Kürt Meselesinin Çözümünde Anadilin Eğitimde Kullanılmasını Konuşmak' (2011) 16(63) *Liberal Düşünce Dergisi* 141-152
- Erdem FH, 'Anayasal Vatandaşlık ve Yeni Anayasa' (2012) 17(66) *Liberal Düşünce Dergisi* 49-56

- Erdem FH and Öngüç B, 'Süryanice Anadilinde Eğitim Hakkı: Sorunlar ve Çözüm Önerileri' (2021) 26(44) *Dicle Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 3-35
- Erdoğan M, 'Yeni Anayasa: Yol Haritası' (2012) 17(66) *Liberal Düşünce Dergisi* 23-29
- Erdoğan M and Yazıcı S, *TESEV Anayasa Komisyonu Raporu: Türkiye'nin Yeni Anayasasına Doğru* (TESEV Yayınları 2011)
- Eren A, *Anayasa Hukuku Dersleri: Genel Esaslar ve Türk Anayasa Hukuku* (3rd edn, Seçkin Yayıncılık 2021)
- Ergin AD, 'Azınlık Dillerinin Kullanımı Konusunda Türkiye Nerede Duruyor?' (2010) 59(1) *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 1-34
- Erk J, *Explaining Federalism: State, Society and Congruence in Austria, Belgium, Canada, Germany and Switzerland* (Routledge 2008)
- Etzioni A, 'The Evils of Self-determination' (1992) 89 *Foreign Policy* 21-35
- Everitt JC, 'Mennonites in Belize' (1983) 3(2) *Journal of Cultural Geography* 82-93
- Fabel R, *Colonial Challenges: Britons, Native Americans, and Caribs, 1759-1775* (University Press of Florida 2000)
- Faingold ED, 'Language Rights and Language Justice in the Constitutions of the World' (2004) 28(1) *Language Problems and Language Planning* 11-24
- Faingold ED, 'Language Rights in the European Union and the Treaty of Lisbon' (2015) 39(1) *Language Problems and Language Planning* 33-49
- Faingold ED, *Language Rights and the Law in the United States and its Territories* (Lexington Books 2018)
- Fair CC, *Fighting to the End: The Pakistan Army's Way of War* (Oxford University Press 2014)
- Fazi A, 'How Language Becomes a Political Issue: Social Change, Collective Movements and Political Competition in Corsica' (2020) 261 *International Journal of the Sociology of Language* 119-144
- Ferguson J, *Migration in the Caribbean: Haiti, the Dominican Republic and Beyond* (Minority Rights Group International 2003)
- Fernández-Molina I and Ojeda-García R, 'Western Sahara as a Hybrid of a Parastate and a State-in-Exile: (Extra)territoriality and the Small Print of Sovereignty in a Context of Frozen Conflict' (2020) 48(1) *Nationalities Papers* 83-99

- Fessha Y, 'A Tale of Two Federations: Comparing Language Rights in South Africa and Ethiopia' (2009) 9(2) *African Human Rights Law Journal* 501-523
- Fidahić B, *Linguistic Justice at the International Criminal Tribunal for the Former Yugoslavia* (Cambridge Scholars Publishing 2020)
- Fink C, 'The League of Nations and the Minorities Question' (1995) 157(4) *World Affairs* 197-205
- Fink C, *Defending the Rights of Others: The Great Powers, the Jews, and International Minority Protection, 1878-1938* (Cambridge University Press 2004)
- Fisher D, *France in the South Pacific: Power and Politics* (Australian National University Press 2013)
- Fisher RM, 'Defending Taiwan: Collective Self-defense of a Contested State' (2020) 32(1) *Florida Journal of International Law* 101-146
- Fluehr-Lobban C, 'Islamization in Sudan: A Critical Assessment' (1990) 44(4) *Middle East Journal* 610-623
- Gahman L, Filiberto Penados and Adaeze Greenidge, 'Indigenous Resurgence, Decolonial Praxis, Alternative Futures: The Maya Leaders Alliance of Southern Belize' (2020) 19(2) *Social Movement Studies* 241-248
- Galeana F, 'Legitimizing the State and the Social Movement: Clientelism, Brokerage, and Collective Land Rights in Honduras' (2020) 19(4) *Journal of Latin American Geography* 11-42
- Ganguly R, 'The Consequences of Partisan Intervention in Secessionist Wars: Lessons from South Asia' (1997) 6(1) *Contemporary South Asia* 5-26
- Gautam BL, 'Language Politics in Nepal: A Socio-historical Overview' (2021) 7(2) *Journal of World Languages* 355-374
- Gautam BL and Poudel PP, 'Diversity, Multilingualism and Democratic Practices in Nepal' (2022) 9(1-2) *Bandung: Journal of the Global South* 80-102
- Gellman M, 'The Right to Learn Our (M)other Tongues: Indigenous Languages and Neoliberal Citizenship in El Salvador and Mexico' (2019) 40(4) *British Journal of Sociology of Education* 523-537

- Ghai Y, *Autonomy and Ethnicity: Negotiating Competing Claims in Multi-ethnic States* (Cambridge University Press 2000)
- Giakoumis K, 'The Policy of Non-discrimination and the Protection of Minority Cultural Heritage in Albania' (2020) 26(4) *International Journal of Cultural Policy* 490-509
- Gilbert G, 'The Legal Protection Accorded to Minority Groups in Europe' (1992) 23 *Netherlands Yearbook of International Law* 67-104
- Gillespie R, 'Between Accommodation and Contestation: The Political Evolution of Basque and Catalan Nationalism' (2015) 21(1) *Nationalism and Ethnic Politics* 3-23
- Giordano C, 'The Recognition of Ethnic and Language Diversity in Nation-states and Consociations' in Gabrielle Hogan-Brun and Bernadette O'Rourke (eds), *The Palgrave Handbook of Minority Languages and Communities* (Palgrave Macmillan 2019)
- Glasgow A, 'Measures to Preserve Indigenous Language and Culture in te Reo Kuki Airani (Cook Islands Māori Language): Early-childhood Education Models' (2010) 6(2) *AlterNative: An International Journal of Indigenous Peoples* 122-133
- Gokcek G, 'Irredentism versus Secessionism: The Potential for International Conflict' (2011) 17(3) *Nationalism and Ethnic Politics* 276-296
- Goldman OQ, 'The Need for an Independent International Mechanism to Protect Group Rights: A Case Study of the Kurds' (1994) 2(1) *Tulsa Journal of Comparative and International Law* 45-89
- Goossens J and Cannoot P, 'Belgian Federalism after the Sixth State Reform' (2015) 7(2) *Perspectives on Federalism* 30-55
- Gordon CN, 'The Islamic Legal Revolution: The Case of Sudan' (1985) 19(3) *The International Lawyer* 793-815
- Gosnell HF, 'The 1958 Elections in the Sudan' (1958) 12(4) *Middle East Journal* 409-417
- Gözler K, 'Hukuk Açısından Monarşi ve Cumhuriyet Kavramlarının Tanımı Sorunu' (1999) 54(1) *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi* 51-62
- Gözler K, *Anayasa Hukukunun Genel Teorisi: Cilt I* (1st edn, Ekin Yayınevi 2011)
- Gözler K, *Anayasa Hukukunun Genel Esasları* (10th edn, Ekin Yayınevi 2018)

- Gözler K, *Devletin Genel Teorisi: Bir Genel Kamu Hukuku Ders Kitabı* (9th edn, Ekin Yayınevi 2018)
- Gözler K, *Türk Anayasa Hukuku* (3rd edn, Ekin Yayınevi 2019)
- Gözler K, *Türk Anayasa Hukuku Dersleri* (24th edn, Ekin Yayınevi 2019)
- Graham BE, 'Mother Tongue Education: Necessary? Possible? Sustainable?' (2010) 24(4) *Language and Education* 309-321
- Grant TD, 'Annexation of Crimea' (2015) 109(1) *American Journal of International Law* 68-95
- Gravelle KB, 'Islamic Law in Sudan: A Comparative Analysis' (1998) 5(1) *ILSA Journal of International & Comparative Law* 1-22
- Green W, 'Schools, Signs, and Separation: Quebec Anglophones, Canadian Constitutional Politics, and International Language Rights' (1999) 27(3) *Denver Journal of International Law & Policy* 449-481
- Guibernau M, 'Nationalism and Intellectuals in Nations without States: The Catalan Case' (2000) 48(5) *Political Studies* 989-1005
- Guibernau M, *Catalan Nationalism: Francoism, Transition and Democracy* (Routledge 2004)
- Guitar L, Ferbel-Azcarate P and Estevez J, 'Taíno Survival on Hispaniola, Focusing on the Dominican Republic' in Maximilian C Forte (ed), *Indigenous Resurgence in the Contemporary Caribbean: Amerindian Survival and Revival* (Peter Lang 2006)
- Guliyeva G, 'Joining Forces or Reinventing the Wheel? The EU and the Protection of National Minorities' (2010) 17(2) *International Journal on Minority and Group Rights* 287-305
- Güllü RE, 'Osmanlı Devleti'nin Son Döneminde Süryani Kilisesi ve Süryanilerin İdaresi' (2019) 53 *Osmanlı Araştırmaları* 287-319
- Güllü RE, 'Osmanlı Devleti'nde Azınlık Var mıydı? Osmanlı Devleti'nin Gayrimüslim Vatandaşlarının 19. Yüzyılda Değişen Hukuki Statüleri Hakkında Bir Değerlendirme' (2020) 95 *Bilig: Türk Dünyası Sosyal Bilimler Dergisi* 149-176
- Hadîrcă L, 'The HCNM Approach to the Promotion of the State/Official Language in Various OSCE Participating States' in Iryna Ułasiuk, Laurențiu Hadîrcă and William Romans (eds), *Language Policy and Conflict Prevention* (Martinus Nijhoff Publishers 2018).

- Hale CR, 'Does Multiculturalism Menace? Governance, Cultural Rights and the Politics of Identity in Guatemala' (2002) 34(3) *Journal of Latin American Studies* 485-524
- Hamid OM, Iffat Jahan and Monjurul M Islam, 'Medium of Instruction Policies and Language Practices, Ideologies and Institutional Divides: Voices of Teachers and Students in a Private University in Bangladesh' (2013) 14(1) *Current Issues in Language Planning* 144-163
- Hannum H, 'Contemporary Developments in the International Protection of the Rights of Minorities' (1991) 66(5) *Notre Dame Law Review* 1431-1448
- Hannum H, 'New Developments in Indigenous Rights' (1991) 28(4) *Virginia Journal of International Law* 649-678
- Hannum H, *Autonomy, Sovereignty and Self-determination: The Accommodation of Conflicting Rights* (University of Pennsylvania Press 1996)
- Hannum H, 'The Status of the Universal Declaration of Human Rights in National and International Law' (1996) 25(1) *Georgia Journal of International and Comparative Law* 287-397
- Hannum H, 'New Minority Rights for the Twenty-first Century' in Yael Danieli, Elsa Stamatopoulou and Clarence Dias (eds), *The Universal Declaration of Human Rights: Fifty Years and Beyond* (Routledge 2018)
- Haqqani H, *Pakistan: Between Mosque and Military* (Carnegie Endowment for International Peace 2005)
- Harrison MA and Joubert A, 'Introduction: Shifting Dynamics in French Language Policies' in Michelle A Harrison and Aurélie Joubert (eds), *French Language Policies and the Revitalisation of Regional Languages in the 21st Century* (Palgrave Macmillan 2019)
- Hawkey J, *Language Attitudes and Minority Rights: The Case of Catalan in France* (Palgrave Macmillan 2018)
- Heintze H, 'On the Legal Understanding of Autonomy' in Markku Suksi (ed), *Autonomy: Applications and Implications* (Kluwer Law International 1998)
- Heper M, *The State and Kurds in Turkey: The Question of Assimilation* (Palgrave Macmillan 2007)
- Herath S, 'Language Policy, Ethnic Tensions and Linguistic Rights in Post War Sri Lanka' (2015) 14(3) *Language Policy* 245-261

- Herlihy PH and Tappan TA, 'Recognizing Indigenous Miskitu Territory in Honduras' (2019) 109(1) *Geographical Review* 67-86
- Herzfeld A, 'Language and Identity: Limonese Creole and the Black Minority of Costa Rica' (1995) 18(1) *Explorations in Ethnic Studies* 77-95
- Hien A and Napon A, 'Language Policies and Access to Information and Services: Comparative Study of Ontario (Canada) and Burkina Faso (West Africa)' in Ludmilla A'Beckett and Theodorus du Plessis (eds), *In Pursuit of Societal Harmony: Reviewing the Experiences and Approaches in Officially Multilingual Countries* (Africansun Media 2017)
- Hilpold P, 'The League of Nations and the Protection of Minorities – Rediscovering a Great Experiment' (2013) 17 *Max Planck Yearbook of United Nations Law Online* 87-124
- Hobbs H, 'Treaty Making and the UN Declaration on the Rights of Indigenous Peoples: Lessons from Emerging Negotiations in Australia' (2019) 23(1-2) *The International Journal of Human Rights* 174-192
- Hofmann R, 'Commentary of Article 10 of the Framework Convention for the Protection of National Minorities' in Rainer Hofmann, Tove H Malloy and Detlev Rein (eds), *The Framework Convention for the Protection of National Minorities: A Commentary* (Martinus Nijhoff Publishers 2018)
- Hofmann R, 'Commentary of Article 11 of the Framework Convention for the Protection of National Minorities' in Rainer Hofmann, Tove H Malloy and Detlev Rein (eds), *The Framework Convention for the Protection of National Minorities: A Commentary* (Martinus Nijhoff Publishers 2018)
- Holá B and Simić O, 'ICTY Celebrities: War Criminals Coming Home' (2018) 28(4) *International Criminal Justice Review* 285-290
- Holá B, van Wijk J, Constantini F and Korhonen A, 'Does Remorse Count? ICTY Convicts' Reflections on Their Crimes in Early Release Decisions' (2018) 28(4) *International Criminal Justice Review* 349-371
- Holcombe S and Nampitjinpa AA, *Language Rights and Indigenous Human Rights in Central Australia* (Australian National University Press 2020)
- Hopson RK, 'Language Rights and the San in Namibia: A Fragile and Ambiguous but Necessary Proposition' (2011) 15(1) *The International Journal of Human Rights* 111-126

- Horowitz D, *Ethnic Groups in Conflict* (University of California Press 1985)
- Horton L, 'Contesting State Multiculturalisms: Indigenous Land Struggles in Eastern Panama' (2006) 38(4) *Journal of Latin American Studies* 829-858
- Hoş HS, 'Hukuki Çoğulluk Kavramının Osmanlı Millet Sistemi Bağlamında Değerlendirilmesi ve İsrail Uygulaması' (2020) 11(42) *Türkiye Adalet Akademisi Dergisi* 203-230
- Hovgaard G and Ackrén M, 'Autonomy in Denmark: Greenland and the Faroe Islands' in Jordi Bacaria (ed), *Secession and Counter-secession* (Barcelona Centre for International Affairs 2017)
- Humphrey M, 'International Intervention, Justice and National Reconciliation: The Role of the ICTY and ICTR in Bosnia and Rwanda' (2003) 2(4) *Journal of Human Rights* 495-505
- Iacovino R and Erk J, 'The Constitutional Foundations of Multination Federalism: Canada and Belgium' in Michel Seymour and Alain-G Gagnon (eds), *Multinational Federalism: Problems and Prospects* (Palgrave Macmillan 2012)
- Igboanusi H, 'The English-only Language Education policy in The Gambia and Low Literacy Rates' (2014) 17(5) *International Journal of Bilingual Education and Bilingualism* 558-569
- Illés Z, 'Towards an Independent Southern Sudan' in István Tarrósy, Loránd Szabó and Goran Hyden (eds), *The African State in a Changing Global Context: Breakdowns and Transformations* (LIT Verlag 2011)
- Ip EC, 'Comparative Constitutional Politics in the Chinese Special Administrative Regions of Hong Kong and Macau' in Ernst H Ballin, Gerhard van der Schyff, Maarten Stremmer and Maartje de Visser (eds), *European Yearbook of Constitutional Law 2020: The City in Constitutional Law* (Springer 2020)
- Izsák-Ndiaye R, 'Protection of Linguistic Rights of Linguistic Minorities in the UN Context' in Iryna Ulasiuk, Laurențiu Hadîrcă and William Romans (eds), *Language Policy and Conflict Prevention* (Martinus Nijhoff Publishers 2018)
- İnceoğlu S, 'Yazılı Anayasa – Yaşayan Anayasa, Anayasal Süreçte Kimlikler' (2012) 1(2) *Anayasa Hukuku Dergisi* 309-314

- İnceoğlu S, 'Eğitimde Anadilin Yeri: Uluslararası Belgeler ve Yeni Anayasa' (2013) 19(2) *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi* 151-164
- Jabareen YT, 'Redefining Minority Rights: Successes and Shortcomings of the U.N. Declaration on the Rights of Indigenous Peoples' (2011) 18(1) *UC Davis Journal of International Law & Policy* 119-161
- Jackson-Preece J, 'Minority Rights in Europe: From Westphalia to Helsinki' (1997) 23(1) *Review of International Studies* 75-92
- Jackson-Preece J, 'National Minority Rights vs. State Sovereignty in Europe: Changing Norms in International Relations?' (1997) 3(3) *Nations and Nationalism* 345-364
- Jackson-Preece J, *Minority Rights: Between Diversity and Community* (Polity Press 2005)
- Jackson-Preece J, "'Taking Oslo Online": Minority Language Policy & the Internet' in Iryna Ulasiuk, Laurențiu Hadîrcă and William Romans (eds), *Language Policy and Conflict Prevention* (Martinus Nijhoff Publishers 2018)
- Jalal A, *The Sole Spokesman: Jinnah, the Muslim League, and the Demand for Pakistan* (Cambridge University Press 1993)
- James W, 'Sudan: Majorities, Minorities, and Language Interactions' in Andrew Simpson (ed), *Language and National Identity in Africa* (Oxford University Press 2008)
- Jankiewicz S, Knyaginina N and Prina F, 'Linguistic Rights and Education in the Republics of the Russian Federation: Towards Unity through Uniformity' (2020) 45(1) *Review of Central and East European Law* 59-91
- Janzen DW, 'Subject to a New Law: Historicizing Rights and Resistance in Maya Anti-mining Activism' (2018) 25(6) *Identities* 724-743
- Jelavich C and Jelavich B, *The Establishment of the Balkan National States, 1804-1920* (University of Washington Press 1977)
- Jensen JA, 'The Position of Greenland and the Faroe Islands within the Danish Realm' (2003) 9(2) *European Public Law* 170-178
- Johnson DH, 'New Sudan or South Sudan? The Multiple Meanings of Self-determination in Sudan's Comprehensive Peace Agreement' (2013) 15(2) *Civil Wars* 141-156

- Jone CP, 'The Islands that Ate the Constitution' (2021) 42(1) *Liverpool Law Review* 51-69
- Jones OB, *Pakistan: Eye of the Storm* (Yale University Press 2002)
- Juan L, 'About Language Policy in Latvia' (2020) 8 *Sotsiologicheskie Issledovaniya* 62-66
- Judge A, *Linguistic Policies and the Survival of Regional Languages in France and Britain* (Palgrave Macmillan 2007)
- Juffermans K, 'Multimodality and Audiences: Local Linguaging in the Gambian Linguistic Landscape' (2012) 6(2) *Sociolinguistic Studies* 259-284
- Juffermans K, *Local Linguaging, Literacy and Multilingualism in a West African Society* (Multilingual Matters 2015)
- Juffermans K and van Camp K, 'Engaging with Voices: Ethnographic Encounters with the Gambian Language-in-education Policy' (2013) 44(2) *Anthropology & Education Quarterly* 142-160
- Kaboğlu İÖ, 'Yeni Anayasa: Süreç, İçerik ve Düzen' (2013) 2(3) *Anayasa Hukuku Dergisi* 7-30
- Kalantry S, Getgen J and Koh S, 'Enhancing Enforcement of Economic, Social, and Cultural Rights Using Indicators: A Focus on the Right to Education in the ICESCR' (2010) 32(2) *Human Rights Quarterly* 253-260
- Kamwendo GH, 'The Bumpy Road to Mother Tongue Instruction in Malawi' (2008) 29(5) *Journal of Multilingual and Multicultural Development* 353-363
- Kamwendo GH, 'The New Language of Instruction Policy in Malawi: A House Standing on a Shaky Foundation' (2016) 62(2) *International Review of Education* 221-228
- Kanadoğlu OK and Duygun AM, *Anayasa Hukukunun Genel Esasları* (On İki Levha Yayıncılık 2020)
- Karpat KH, 'The Balkan National States and Nationalism: Image And Reality' (1997) 36(2) *Islamic Studies* 329-359
- Kasfir N, 'Southern Sudanese Politics since the Addis Ababa Agreement' (1977) 76(303) *African Affairs* 143-166
- Keating M, *Plurinational Democracy: Stateless Nations in a Post-sovereignty Era* (Oxford University Press 2001)

- Keating M and Bray Z, 'Renegotiating Sovereignty: Basque Nationalism and the Rise and Fall of the Ibarretxe Plan' (2006) 5(4) *Ethnopolitics* 347-364
- Keskin E, 'Anayasacılık Bağlamında İslami Anayasacılık Kavramı ve Medine Vesikası' (2021) 70(3) *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 957-990
- Keyman EF, 'The CHP and the "Democratic Opening": Reactions to AK Party's Electoral Hegemony' (2010) 12(2) *Insight Turkey* 91-108
- Khālid M, *War and Peace in Sudan: A Tale of Two Countries* (Routledge 2003)
- Khan BU and Rahman MM, *Protection of Minorities: Regimes, Norms and Issues in South Asia* (Cambridge Scholars Publishing 2012)
- Khan M, 'Indigenous Languages and Africa's Development Dilemma' (2014) 24(5-6) *Development in Practice* 764-776
- Khoo KU, 'Malaysian Mandarin Variation with Regard to Mandarin Globalization Trend: Issues on Language Standardization' (2017) 244 *International Journal of the Sociology of Language* 65-86
- Kısa K, 'Lozan'dan Günümüze Batı Trakya Türklerinin Hukuki Statüleri' (2018) 4(2) *Anadolu Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 307-329
- Kibbee DA, 'Minority Language Rights: Historical and Comparative Perspectives' (2008) 3 *Intercultural Human Rights Law Review* 79-136
- King KL and Meernik JD, *The Witness Experience: Testimony at the ICTY and its Impact* (Cambridge University Press 2017)
- Kobia JM, 'Mother Tongue Education in Kenya: Significance, Challenges and Prospects in a Multilingual Situation' (2017) 14(3) *Lwati* 141-165
- Koç-Başar C, 'Osmanlı Millet Sisteminden Ulusa Geçiş' (2017) 23(1) *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi* 195-231
- Koçak M, *Çok-kültürlülük Açısından Dil Hakları* (Liberte Yayınları 2013)
- Kolçak H, 'A More but Not Fully Constructed Arena: A Critical Analysis of the AKP's Policy toward Kurdish Ethno-cultural Rights (2002-2014)' (2015) 5 *The Age of Human Rights Journal* 63-97
- Kolçak H, 'A New Constitution for a Stable Nation: A Constitutional Study on the Long-running Kurdish Question in Turkey' (2015) 2(1) *Journal of Ethnic and Cultural Studies* 29-48

- Kolçak H, 'Unfinished Building: Kurdish Language Rights during the First AKP Ruling Period from November 2002 to June 2015' (2016) 15(3) *Journal on Ethnopolitics and Minority Issues in Europe* 26-56
- Kolçak H, 'The Kurdish Issue: Limits of Security Methods' (2019) 29(4) *Conflict Studies Quarterly* 28-42
- Kolçak H, 'Confederal Agreements: A Proposal to Resolve Secession-Related Minority Issues' (2020) 3(2) *Necmettin Erbakan Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 208-232
- Kolçak H, 'Consociationalism under Examination: Is Consociationalism the Optimal Multiculturalist Approach for Turkey?' (2020) 29(1) *Digest of Middle East Studies* 26-52
- Kolçak H, 'Multiculturalism for True Equality: A Normative Argument for Multicultural Turkey' (2020) 7(2) *International Journal of Human Rights and Constitutional Studies* 107-125
- Kolçak H, 'Secession: A Constitutional Process of Analysing Costs and Benefits' in Mehmet Dalkılıç (ed) *International Academic Studies on Social and Education Science* (Gece Publishing 2020)
- Kolçak H, 'Secession as Undesirable Scenario: Reasons for Unity' (2020) 2(2) *Uluslararası Hukuk ve Sosyal Bilim Araştırmaları Dergisi* 147-163
- Kolçak H, 'The Kurdish Question in Turkey: Shortcomings of Socio-economic Methods' (2020) 11(1) *Agathos: An International Review of the Humanities and Social Sciences* 411-424
- Kolçak H, 'A Confederalist Demand to Transform the Liberal Discourse: A Comprehensive Analysis of International Minority Protection Regimes' (2021) 7(1) *Anadolu Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 3-41
- Kolçak H, 'Azınlık Kimlikleri İçin Soyut, Somut ve Melez Anayasal Tanıma: Avrupa Anayasaları Üzerine Normatif Bir Çalışma' (2021) 2(2) *Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 365-409
- Kolçak H, 'Anadilinde Eğitim Hakkı İçin Doğrudan, Dolaylı ve Pasif Anayasal Tanıma: Avrupa Anayasaları Üzerine Normatif Bir Çalışma' (2022) 11(21) *Anayasa Hukuku Dergisi* 191-270
- Kolçak H and Ercan O, 'Baskı Altındaki Uygurlar ve Diğer Türk Toplulukları: Doğu Türkistan'da Sürdürülen Sistemik İnsan Hakları İhlalleri' (2020) 126(248) *Türk Dünyası Araştırmaları* 77-114

- Kolçak H and Ercan O, 'Konfederal Birlik: Gürcü-Abhaz İhtilafının Çözümü İçin Yeni Anayasal Düzen' (2021) 7(13) *Karadeniz Araştırmaları Enstitüsü Dergisi* 377-408
- Kolobe M and Matsoso L, 'Effects of Language Status on Assessment and Educational Development of Basotho Learners from Minority Languages' Backgrounds' (2020) 4(3) *International Journal of Language Education* 378-388
- Konan B, 'Gayrimüslim Osmanlı Vatandaşlarının Hukuki Durumuna İlişkin Bir Değerlendirme' (2015) 64(1) *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 171-193
- KONDA, *Vatandaşlık Araştırması: 5-6 Mart 2016* (KONDA Yayınları 2016)
- Köker L, *Yeni Anayasa Sürecini İzleme Raporu: Yeni Anayasada Temel İlkeler ve Hükümet Sistemi Tercihi* (TESEV Yayınları 2013)
- Kraus P, 'Democracy's Challenge: Nordic Minority Politics in the European Context' in Peter Kraus and Peter Kivisto (eds), *The Challenge of Minority Integration: Politics and Policies in the Nordic Nations* (De Gruyter 2015)
- Kretze MM and Kumwenda JI, 'Language Policy in Malawi: A Study of its Contexts, Factors for its Development and Consequences' (2016) 27(1) *Marang* 20-38
- Kristinsson AP and Hilmarsson-Dunn A, 'Unequal Language Rights in the Nordic Language Community' (2012) 36(3) *Language Problems and Language Planning* 222-236
- Kurban D, 'Confronting Equality: The Need for Constitutional Protection of Minorities on Turkey's Path to the European Union' (2003) 35(1) *Columbia Human Rights Law Review* 151-214
- Kurubaş E, *Asimilasyondan Tanınmaya: Uluslararası Alanda Azınlık Sorunları ve Avrupa Yaklaşımı* (3rd edn, Küre Yayınları 2017)
- Kymlicka W, *Multicultural Citizenship: A Liberal Theory of Minority Rights* (Oxford University Press 1995)
- Kymlicka W, 'Nation-building and Minority Rights: Comparing West and East' (2000) 26(2) *Journal of Ethnic and Migration Studies* 183-212

- Kymlicka W, *Multicultural Odysseys: Navigating the New International Politics of Diversity* (Oxford University Press 2007)
- Kymlicka W, 'National Cultural Autonomy and International Minority Rights Norms' (2007) 6(3) *Ethnopolitics* 379-396
- Kymlicka W, 'The Internationalization of Minority Rights' (2008) 6(1) *International Journal of Constitutional Law* 1-32
- Kymlicka W, 'Categorizing Groups, Categorizing States: Theorizing Minority Rights in a World of Deep Diversity' (2009) 23(4) *Ethics & International Affairs* 371-388
- Kymlicka W, 'Liberal Multiculturalism and Human Rights' in Ferran Requejo and Miquel Caminal (eds), *Political Liberalism and Multinational Democracies* (Routledge 2010)
- Kymlicka W, 'Minority Rights' in Robyn Eckersley and Chris Brown (eds), *Oxford Handbook of International Political Theory* (Oxford University Press 2018)
- Kymlicka W and Norman W, 'Citizenship in Culturally Diverse Societies: Issues, Contexts and Concepts' in Will Kymlicka and Wayne Norman (eds), *Citizenship in Diverse Societies* (Oxford University Press 2000)
- Kymlicka W and Pföstel E, 'Introduction' in Will Kymlicka and Eva Pföstel (eds), *Multiculturalism and Minority Rights in the Arab World* (Oxford University Press 2014)
- La Belle TJ and White PS, 'Education and Colonial Language Policies in Latin America and the Caribbean' (1978) 24(3) *International Review of Education* 243-261
- Labuda PI, 'The International Criminal Tribunal for Rwanda and Post-genocide Justice 25 Years On' (2020) 31(3) *European Journal of International Law* 1113-1131
- Landau DA and Vanhala L, 'Circumventing the State? The Demands of Stateless Nations, National Minorities, and the European Constitution' in Joseph Drew (ed), *Redefining Europe: At the Interface / Probing the Boundaries* (Brill 2005)
- Lapidoth R, *Flexible Solutions to Ethnic Conflicts* (United States Institute for Peace Press 1997)

- Laporte R, 'Pakistan in 1971: The Disintegration of a Nation' (1972) 12(2) *Asian Survey* 97-108
- Lauterpacht H, 'Recognition of States in International Law' (1944) 53(3) *The Yale Law Journal* 385, 385-458
- Lawson S, 'Regionalism and Colonialism in Contemporary Oceania' (2017) 106(2) *The Round Table* 143-153
- Lecours A, *Political Issues of Paradiplomacy: Lessons from the Developed World* (Clingendael 2008)
- Lee J, 'The Human Right to Education: Definition, Research and Annotated Bibliography' (2020) 34(1) *Emory International Law Review* 757-762
- Lee RS, 'The Rwanda Tribunal' (1996) 9(1) *Leiden Journal of International Law* 37-61
- Léglise I and Migge B, 'Language Practices and Linguistic Ideologies in Suriname: Results from a School Survey' in Eithne B Carlin, Isabelle Léglise, Bettina Migge and Paul B Fat (eds), *In and Out of Suriname: Language, Mobility and Identity* (Brill 2015)
- Lemarchand R, *Rwanda and Burundi* (Pall Mall Press 1970)
- Lemarchand R, *Burundi: Ethnic Conflict and Genocide* (Cambridge University Press 1996)
- Lemarchand R, 'The Burundi Genocide' in Samuel Totten, William Parsons and William Parsons (eds), *Century of Genocide: Critical Essays and Eyewitness Accounts* (2nd edn, Routledge 2004)
- Lemarchand R, 'The Rwanda Genocide' in Samuel Totten, William Parsons and William Parsons (eds), *Century of Genocide: Critical Essays and Eyewitness Accounts* (2nd edn, Routledge 2004)
- Lemarchand R, 'Burundi 1972: Genocide Denied, Revised, and Remembered' in René Lemarchand (ed), *Forgotten Genocides: Oblivion, Denial, and Memory* (University of Pennsylvania Press 2011)
- Lemarchand R and Martin D, *Selective Genocide in Burundi* (Minority Rights Group 1974)

- Lemuz JE, 'Revitalizing Pipil: The Cuna Nahuat Experience' in Leanne Hinton, Leena Huss and Gerald Roche (eds), *The Routledge Handbook of Language Revitalization* (Routledge 2018)
- Lesińska M and Héjj D, 'Pragmatic Trans-border Nationalism: A Comparative Analysis of Poland's and Hungary's Policies Towards Kin-minorities in the Twenty-first Century' (2021) 20(1) *Ethnopolitics* 53-66
- Losada A, 'National Identity and Self-government in Spain: The Galician Case' (1999) 5(3-4) *Nationalism and Ethnic Politics* 142-163
- MacCormick N, *Questioning Sovereignty: Law, State and Practical Reason* (Oxford University Press 1999)
- Mackey WF, 'Mother-tongue Education: Problems and Prospects' (1984) 14(1) *Prospects: Comparative Journal of Curriculum, Learning, and Assessment* 35-49
- Magliveras KD, 'The Interplay Between the Transfer of Slobodan Milosevic to the ICTY and Yugoslav Constitutional Law' (2002) 13(3) *European Journal of International Law* 661-677
- Mahçupyan E, Kentel F and Genç Ö, *Anayasaya Dair Tanım ve Beklentiler: Saha Araştırması - Eylül 2012* (TESEV Yayınları 2012)
- Mahçupyan E, Uçum M and Genç Ö, *Yeni Anayasa Sürecini İzleme Raporu: Nasıl Bir Anayasaya Doğru Gidiyoruz?* (TESEV Yayınları 2013)
- Maitra N, 'A Perpetual Possibility? The International Criminal Tribunal for Rwanda's Recognition of the Genocide of 1994' (2005) 5(4) *International Criminal Law Review* 573-599
- Máiz R and Losada A, 'Institutions, Policies and Nation Building: The Galician Case' (2000) 10(1) *Regional & Federal Studies* 62-91
- Makinda SM, 'Islamisation and Politics in Sudan' (1993) 28(1) *Australian Journal of Political Science* 118-134
- Malbašić Z and Trbojević M, 'Defining Irredentism as a Security Phenomenon' (2020) 25(2) *Journal of Criminalistics and Law* 39-51
- Maldonado FL, 'Estado y Movimiento Indígena en el Ecuador: Del Multiculturalismo Neoliberal al Estado Plurinacional Degradado' (2016) 16 *Antropología Cuadernos de Investigación* 114-127
- Manger L, 'Reflections on War and State and the Sudan' (2004) 48(1) *Social Analysis: The International Journal of Anthropology* 108-115

- Mareng CD, 'The Sudan's Dimensions: A Country Divided by Ethnicity and Religion' (2009) 3(12) *African Journal of Political Science and International Relations* 532-539
- Marko J, 'What is Wrong with the Concept of Multinational Federalism? Some Thoughts about the Interrelationship between the Concepts of (Multi-)Nationalism, Federalism, Power Sharing and Conflict Resolution' (2020) 19(4) *Ethnopolitics* 416-432
- Marrani D and Sydoryk S, 'The Constitutional Framework of the French Caribbean: Guadeloupe, Martinique, Saint Martin and Saint Barthelemy' in Richard Albert, Derek O'Brien and Se-shauna Wheatle (eds), *The Oxford Handbook of Caribbean Constitutions* (Oxford University Press 2020)
- Marten L and Kula NC, 'Zambia: One Zambia, One Nation, Many Languages' in Andrew Simpson (ed), *Language and National Identity in Africa* (Oxford University Press 2008)
- Martínez-Herrera E and Miley TJ, 'The Constitution and the Politics of National Identity in Spain' (2010) 16(1) *Nations and Nationalism* 6-30
- Marzatico F, 'Southern Sudan Referendum on Self-determination: Legal Challenges and Procedural Solutions' (2011) 10(1) *Journal of African Elections* 1-32
- Marzluf P and Saruul-Erdene M, 'Mongolia: Language Education Policy' in Andy Kirkpatrick and Anthony J Liddicoat (eds), *The Routledge International Handbook of Language Education Policy in Asia* (Routledge 2019)
- Mawson A, 'Southern Sudan: A Growing Conflict' (1984) 40(12) *The World Today* 520-527
- May S, 'Rearticulating the Case for Minority Language Rights' (2003) 4(2) *Current Issues in Language Planning* 95-125
- Mazower M, 'Minorities and the League of Nations in Interwar Europe' in Joshua Castellino (ed), *Global Minority Rights* (Ashgate 2012)
- McClintock DW, 'The Southern Sudan Problem' (1971) 13(5) *Survival: Global Politics and Strategy* 160-167
- McCowan T, 'Reframing the Universal Right to Education' (2010) 46(4) *Comparative Education* 509-525

- McDermott P and Craith MN, 'Linguistic Recognition in Deeply Divided Societies: Antagonism or Reconciliation?' in Gabrielle Hogan-Brun and Bernadette O'Rourke (eds), *The Palgrave Handbook of Minority Languages and Communities* (Palgrave Macmillan 2019)
- McGarry J, 'Asymmetry in Federations, Federacies and Unitary States' (2007) 6(1) *Ethnopolitics* 105-116
- McGarry J and O'Leary B, 'The Political Regulation of National and Ethnic Minorities' (1994) 47(1) *Parliamentary Affairs* 95-97
- McGarry J and O'Leary B, 'Federation as a Method of Ethnic Conflict-regulation' in Sid Noel (ed), *From Power-sharing to Democracy: Post-conflict Institutions in Ethnically Divided Societies* (McGill-Queens University Press 2005)
- McGarry J and O'Leary B, 'Federation and Managing Nations' in Michael Burgess and John Pinder (eds), *Multinational Federations* (Routledge 2007)
- McGarry J, O'Leary B and Simeon R, 'The Enduring Debate in Conflict Regulation' in Sujit Choudhry (ed), *Constitutional Design for Divided Societies: Integration or Accommodation?* (Oxford University Press 2008)
- McKean WA, *Equality and Discrimination under International Law* (Clarendon Press 1983)
- McNeish J-A, 'Beyond the Permitted Indian? Bolivia and Guatemala in an Era of Neoliberal Developmentalism' (2008) 3(1) *Latin American and Caribbean Ethnic Studies* 33-59
- Medani KM, 'Strife and Secession in Sudan' (2011) 22(3) *Journal of Democracy* 135-146
- Mees L, 'Nationalist Politics at the Crossroads: The Basque Nationalist Party and the Challenge of Sovereignty (1998-2014)' (2015) 21(1) *Nationalism and Ethnic Politics* 44-62
- Metin Y and Erece B, 'Bölgeli Devlet ve Federal Devlet Mukayesesi: İspanya ve Federal Almanya Örneği' (2016) 7 *Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi* 687-720
- Mızrak D, 'Azınlık Hakları ile Yerli Halkların Haklarının Kolektif Hak Kullanımı Çerçevesinde Karşılaştırılması' (2018) 9(2) *İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 631-664

- Mollett S, 'Race and Natural Resource Conflicts in Honduras: The Miskito and Garifuna Struggle for Lasa Pulan' (2006) 41(1) *Latin American Research Review* 76-101
- Mollett S, 'Mapping Deception: The Politics of Mapping Miskito and Garifuna Space in Honduras' (2013) 103(5) *Annals of the Association of American Geographers* 1227-1241
- Montalvo PT, 'Multiculturalismo y la Subordinación de Justicia Indígena en Ecuador: El Discurso Seductor del Otro' (2021) 47 *Revista Sarance* 40-63
- Morales-Gálvez S and Cetrà D, 'Regulating Language: Territoriality and Personality in Plurinational Spain' (2022) 22(2) *Ethnicities* 253-273
- Moreno L, 'Federalization in Multinational Spain' in Michael Burgess and John Pinder (eds), *Multinational Federations* (Routledge 2007)
- Moro FR, 'Multilingualism in Eastern Indonesia: Linguistic Evidence of a Shift from Symmetric to Asymmetric Multilingualism' (2021) 25(4) *International Journal of Bilingualism* 1102-1119
- Morwe CS, 'Minority Language Rights in Namibia: An International Human Rights Perspective' (LLM thesis, University of the Western Cape 2019)
- Moulaye-Ahmed EH, *Language Policy and Identity in Mauritania: Multilingual and Multicultural Tensions* (Lexington Books 2020)
- Moyo T, 'Language Politics and National Identity in Malawi' (2002) 22(4) *South African Journal of African Languages* 262-272
- Mufwene SS, 'Colonisation, Globalisation, and the Future of Languages in the Twenty-first Century' (2002) 4(2) *International Journal on Multicultural Societies* 162-193
- Murigande C, 'Lessons Learned from the 1994 Rwanda Genocide' (2008) 19(2) *Mediterranean Quarterly* 5-10
- Murphy JR, 'Expanding the Law's Vocabulary: Indigenous-language Legislation and Multilingual Treaty Interpretation' (2021) 30(1) *Griffith Law Review* 166-186
- Musgrave S, 'Language Shift and Language Maintenance in Indonesia' in Peter Sercombe and Ruanni Tupas (eds), *Language, Education and Nation-building: Assimilation and Shift in Southeast Asia* (Palgrave Macmillan 2014)

- Nagel K-J, 'Dilemmas of Stateless Nations in the European Union' in Ramón Máiz and Ferran Requejo (eds), *Democracy, Nationalism and Multiculturalism* (Frank Cass 2004)
- Nagel K-J, 'Transcending the National/Asserting the National: How Stateless Nations Like Scotland, Wales and Catalonia React to European Integration' (2004) 50(1) *Australian Journal of Politics & History* 57-74
- Nagle J, 'Does Having a Kin State Lessen the Likelihood of Minorities Engaging in Secessionist Mobilization?: An Analysis of the Moderating Influence of Kin States' (2013) 19(3) *Nationalism and Ethnic Politics* 287-309
- Nakai R, 'The Influence of Party Competition on Minority Politics: A Comparison of Latvia and Estonia' (2014) 13(1) *Journal on Ethnopolitics and Minority Issues in Europe* 57-85
- Nawaz S, *Crossed Swords: Pakistan, its Army, and the Wars Within* (Oxford University Press 2008)
- Ndikumana L, 'Institutional Failure and Ethnic Conflicts in Burundi' (1998) 41(1) *African Studies Review* 29-47
- Niazi AA, *The Betrayal of East Pakistan* (Oxford University Press 1998)
- Nigel E, *Genocide Never Sleeps: Living Law at the International Criminal Tribunal for Rwanda* (Cambridge University Press 2019)
- Nimni E, 'Stateless Nations in a World of Nation-states' in Karl Cordell and Stefan Wolff (eds), *Routledge Handbook of Ethnic Conflict* (Routledge 2011)
- Nordquist K, 'Autonomy as a Conflict-solving Mechanism: An Overview' in Markku Suksi (ed), *Autonomy: Applications and Implications* (Kluwer Law International 1998)
- Novak-Lukanovič S and Limon D, 'Language Policy in Slovenia' (2012) 25(1) *Language, Culture and Curriculum* 27-39
- Novo CM, 'Managing Diversity in Postneoliberal Ecuador' (2014) 19(1) *The Journal of Latin American and Caribbean Anthropology* 103-125
- Nyati-Ramahobo L, *Minority Tribes in Botswana: the Politics of Recognition* (Minority Rights Group International 2008)

- Oakes L, 'Promoting Language Rights as Fundamental Individual Rights: France as a Model?' (2011) 9(1) *French Politics* 50-68
- Oakes L, 'Normative Language Policy and Minority Language Rights: Rethinking the Case of Regional Languages in France' (2017) 16(4) *Language Policy* 365-384
- O'Ballance E, *Sudan, Civil War and Terrorism, 1956-99* (Palgrave Macmillan 2000)
- O'Brien D, 'The Commonwealth Caribbean and the Westminster Model' in Richard Albert, Derek O'Brien and Se-shauna Wheatle (eds), *The Oxford Handbook of Caribbean Constitutions* (Oxford University Press 2020)
- Oestreich J, 'Liberal Theory and Minority Rights Group' (1999) 21(1) *Human Rights Quarterly* 108-132
- Okaphor EF and Akachukwu OD, 'Appraising Language Rights under Nigeria Legislation' (2014) 5 *Nnamdi Azikiwe University Journal of International Law and Jurisprudence* 163-171
- Okutan MÇ, 'Teori ve Uluslararası Metinlerde Azınlık Tanımı' (2004) 59(2) *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi* 59-75
- O'Leary B, 'An Iron Law of Nationalism and Federation? A (Neo-Diceyan) Theory of the Necessity of a Federal Staatsvolk and Consociational Rescue' (2001) 7(3) *Nations and Nationalism* 273-296
- O'Leary B, 'Nationalism and Ethnicity: Research Agendas on Theories of Their Sources and of Their Regulation' in Daniel Chirot and Martin Selgman (eds), *Ethnopolitical Warfare: Causes, Consequences and Possible Solutions* (American Psychological Association Press 2001)
- O'Leary B, 'Analysing Partition: Definition, Classification and Explanation' (2007) 26(8) *Political Geography* 886-908
- O'Leary B, 'The Logics of Power-sharing, Consociation and Pluralist Federation' in Marc Weller, Barbara Metzger and Niall Johnson (eds), *Settling Self-determination Disputes: Complex Power-sharing in Theory and Practice* (Martinus Nijhoff Publishers 2008)
- O'Leary B, 'Power Sharing in Deeply Divided Places: An Advocate's Introduction' in Joanne McEvoy and Brendan O'Leary (eds), *National and Ethnic Conflict in the 21st Century: Power Sharing in Deeply Divided Places* (University of Pennsylvania Press 2013)

- O'Leary B and McGarry J, 'Regulating Nations and Ethnic Communities' in Albert Breton, Gianluigi Galeotti, Pierre Salmon and Ronald Wintrobe (eds), *Nationalism and Rationality* (Cambridge University Press 1995)
- O'Leary B and McGarry J, 'The Politics of Accommodation: Surveying National and Ethnic Conflict Regulation in Democratic States' in Adrian Guelke and Jean Tournon (eds), *The Study of Politics and Ethnicity: Recent Analytical Developments* (Barbara Budrich 2012)
- Oran B, *Türkiye'de Azınlıklar: Kavramlar, Teori, Lozan, İç Mevzuat, İctihat, Uygulama* (8th edn, İletişim Yayınları 2018)
- Orentlicher D, *Some Kind of Justice: The ICTY's Impact in Bosnia and Serbia* (Oxford University Press, 2018)
- Orhan S, 'Dil Politikaları ve Dil Hakları Üzerine Teorik Çerçeve' (2017) 8(2) *İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 331-362
- Ortaylı İ, *Son İmparatorluk Osmanlı* (Timaş Yayınları 2006)
- Ortaylı İ, *Türkiye Teşkilât ve İdare Tarihi* (3rd edn, Cedit Neşriyat 2008)
- Ortaylı İ, *İmparatorluğun En Uzun Yüzyılı* (30th edn, Timaş Yayınları 2010)
- Ostwald K, Ong E and Gueorguiev D, 'Language Politics, Education, and Ethnic Integration: The Pluralist Dilemma in Singapore' (2019) 7(1) *Politics, Groups, and Identities* 89-108
- Owojecho FA, 'Implementation Challenges of National Language Policy in Nigeria: The Roles of the Indigenous Languages' (2020) 2(1) *International Journal of Language and Literary Studies* 270-279
- Özbudun E, *Türk Anayasa Hukuku* (15th edn, Yetkin Yayınları 2014)
- Özkan Z, 'Anayasa Hukukunda Bir Uzlaşma Metni Olarak Medine Vesikası' (2016) 3(5) *Çukurova Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 37-48
- Palley C, *Constitutional Law and Minorities* (Minority Rights Group 1978)
- Palmer N, *Courts in Conflict: Interpreting the Layers of Justice in Post-genocide Rwanda* (Oxford University Press 2015)
- Parker J, 'On the Content of Minority Rights' in Juha Raikka (ed), *Do We Need Minority Rights* (Martinus Nijhoff Publishers 1996)

- Patten A, 'Liberal Neutrality and Language Policy' (2003) 31(4) *Philosophy & Public Affairs* 356-386
- Patten A, 'Beyond the Dichotomy of Universalism and Difference: Four Response to Cultural Diversity' in Sujit Choudhry (ed), *Constitutional Design for Divided Societies: Integration or Accommodation?* (Oxford University Press 2008)
- Patten A, 'Survey Article: The Justification of Minority Language Rights' (2009) 17(1) *The Journal of Political Philosophy* 102-128
- Pavković A, 'Recursive Secession of Trapped Minorities: A Comparative Study of the Serb Krajina and Abkhazia' (2011) 17(3) *Nationalism and Ethnic Politics* 297-318
- Pavković A and Radan P, *Creating New States: Theory and Practice of Secession* (Ashgate 2007)
- Pejic J, 'Minority Rights in International Law' (1997) 19(3) *Human Rights Quarterly* 666-685
- Pentassuglia G, *Minorities in International Law: An Introductory Study* (Council of Europe Publication Office 2002)
- Petsinis V, 'Geopolitics, Ethnopolitics and the EU: The Cases of Serbia and Latvia' (2020) 19(2) *Ethnopolitics* 107-124
- Phele KE, 'The Long Struggle of Botswana's Wayeyi for Recognition' in Peter Grant (ed), *State of the World's Minorities and Indigenous Peoples 2016: Events of 2015* (Minority Rights Group International 2016)
- Poggo SS, *The First Sudanese Civil War: Africans, Arabs, and Israelis in the Southern Sudan, 1955-1972* (Palgrave Macmillan 2009)
- Pons-Parera E, 'Language Rights and Linguistic Groups: From International Law to Domestic Legal Protection (The Case of Spain)' in Alberto del Real Alcalà (ed), *The Rights of Minorities: Cultural Groups, Migrants, Displaced Persons and Sexual Identity* (Bentham Science Publishers 2017)
- Popelier P, 'How Dynamic Federalism Sheds New Light on the Belgian Federalism: Confederalism Debate' (2020) 20(1) *Fédéralisme Régionalisme* 1-24

- Popelier P and Sahadžić M, 'Linking Constitutional Asymmetry with Multinationalism: An Attempt to Crack the Code in Five Hypotheses' in Patricia Popelier and Maja Sahadžić (eds), *Constitutional Asymmetry in Multinational Federalism: Managing Multinationalism in Multi-tiered Systems* (Palgrave Macmillan 2019)
- Prah KK, 'Ethnicity, Politics and Human Rights in the Southern Sudan' in David P Forsythe (ed), *Human Rights and Development: International Views* (Palgrave Macmillan 1989)
- Prinsloo D, 'The Right to Mother Tongue Education: A Multidisciplinary, Normative Perspective' (2007) 25(1) *Southern African Linguistics and Applied Language Studies* 27-43
- Quenot S, 'Public Policy for the Corsican Language: From Revitalisation to Normalisation?' (2020) 261 *International Journal of the Sociology of Language* 145-162
- Radcliffe SA, 'Re-mapping the Nation: Cartography, Geographical Knowledge and Ecuadorean Multiculturalism' (2010) 42(2) *Journal of Latin American Studies* 293-323
- Raghavan S, *1971: A Global History of the Creation of Bangladesh* (Harvard University Press 2013)
- Rahman MM and Singh MK, 'Language Ideology of English-medium Instruction in Higher Education' (2020) 36(4) *English Today* 40-46
- Rahman T, 'A Multilingual Language-in-education Policy for Indigenous Minorities in Bangladesh: Challenges and Possibilities' (2010) 11(4) *Current Issues in Language Planning* 341-359
- Ramaga PV, 'Relativity of the Minority Concept' (1992) 14(1) *Human Rights Quarterly* 104-119
- Ramaga PV, 'The Bases of Minority Identity' (1992) 14(3) *Human Rights Quarterly* 409-428
- Raselimo M and Mahao M, 'The Lesotho Curriculum and Assessment Policy: Opportunities and Threats' (2015) 35(1) *South African Journal of Education* 1-12
- Rawls J, *Political Liberalism* (Columbia University Press 1993)

- Réaume DG, 'Official-language Rights: Intrinsic Value and the Protection of Difference' in Will Kymlicka and Wayne Norman (eds), *Citizenship in Diverse Societies* (Oxford University Press 2000)
- Regmi DR, 'Determining Official Languages in the Federal States in Nepal' (2018) 33(1) *Nepalese Linguistics* 42-51
- Rehman J, *The Weaknesses in the International Protection of Minority Rights* (Kluwer Law International 2000)
- Resnick P, 'What Theorists of Nationalism Have to Learn from Multinational States' in Michel Seymour and Alain-G Gagnon (eds), *Multinational Federalism: Problems and Prospects* (Palgrave Macmillan 2012)
- Reyntjens F, 'The Proof of the Pudding is in the Eating: The June 1993 Elections in Burundi', (1993) 31(54) *Journal of Modern African Studies* 563-583
- Reyntjens F, 'Rwanda: Genocide and Beyond' (1996) 9(3) *Journal of Refugee Studies* 240-251
- Reznik S, 'Defining National Minority under Czech Law' (2018) 17(2) *Journal on Ethnopolitics and Minority Issues in Europe* 1-16
- Rius-Ulldemolins J and Zamorano MM 'Federalism, Cultural Policies, and Identity Pluralism: Cooperation and Conflict in the Spanish Quasi-federal System' (2015) 45(2) *Publius: The Journal of Federalism* 167-188
- Robinson J, 'International Protection of Minorities: A Global View' (1971) 1 *Israeli Yearbook on Human Rights* 61-91
- Robinson PL, 'Ensuring Fair and Expedious Trials at the International Criminal Tribunal for the Former Yugoslavia' (2000) 11(3) *European Journal of International Law* 569-589
- Roden D, 'Regional Inequality and Rebellion in the Sudan' (1974) 64(4) *Geographical Review* 498-516
- Romaine S, *Pidgin & Creole Languages* (Routledge 1988)
- Romainville C, 'Dynamics of Belgian Plurinational Federalism: A Small State under Pressure' (2015) 38(2) *Boston College International and Comparative Law Review* 225-250
- Rosting H, 'Protection of Minorities by the League of Nations' (1923) 17(4) *American Journal of International Law* 641-660

- Roter P and Busch B, 'Language Rights in the Work of the Advisory Committee' in Iryna Ulasiuk, Laurențiu Hadîrcă and William Romans (eds), *Language Policy and Conflict Prevention* (Martinus Nijhoff Publishers 2018)
- Rousseau S and Dargent E, 'The Construction of Indigenous Language Rights in Peru: A Language Regime Approach' (2019) 11(2) *Journal of Politics in Latin America* 161-180
- Rowe M, 'The French Revolution, Napoleon, and Nationalism in Europe' in John Breuilly (ed), *The Oxford Handbook of the History of Nationalism* (Oxford University Press 2013)
- Ruckstuhl K, 'Public Policy and Indigenous Language Rights: Aotearoa New Zealand's Māori Language Act 2016' (2018) 19(3) *Current Issues in Language Planning* 316-329
- Rudincová KŽ, 'Viability of a Secessionist State in Africa: Case Study of South Sudan' (2017) 9(3) *Acta Politologica* 66-82
- Runk JV, 'Indigenous Land and Environmental Conflicts in Panama: Neoliberal Multiculturalism, Changing Legislation, and Human Rights' (2012) 11(2) *Journal of Latin American Geography* 21-47
- Russell A, 'Rebel and Rule in Burundi, 1972' (2015) 48(1) *International Journal of African Historical Studies* 73-97
- Sabanadze N, 'Minorities and Kin-states' (2006) 17(3) *Helsinki Monitor* 244-256
- Sagás E and Román E, 'Who Belongs: Citizenship and Statelessness in the Dominican Republic' (2017) 9(1) *Georgetown Journal of Law & Modern Critical Race Perspectives* 35-56
- Saikia Y, 'Insāniyat for Peace: Survivors' Narrative of the 1971 War of Bangladesh' (2011) 13(4) *Journal of Genocide Research* 475-501
- Salihpaşaoğlu Y, 'Türkiye'nin Dil Politikaları ve TRT 6' (2007) 11(1-2) *Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 1033-1048
- Salik S, *Witness to Surrender* (Oxford University Press 1977)
- Salo O-P, 'Finland's Official Bilingualism – A Bed of Roses or of Procrustes?' in Jan Blommaert, Sirpa Leppänen, Päivi Pahta and Tiina Räisänen (eds), *Dangerous Multilingualism: Northern Perspectives on Order, Purity and Normality* (Palgrave MacMillan 2012)

- Sambur B, 'Medine Vesikasının Özgürlük ve Çoğulculuk Açısından Tahli-
li' (2014) 19(76) *Liberal Düşünce Dergisi* 179-186
- Sandell L, *English Language in Sudan: A History of its Teaching and Politics*
(Ithaca Press 1982)
- Saputra E and Saputra A, 'A New Language Policy for Indonesia' (2020)
6(1) *Journal of Linguistics and Language Teaching* 18-35
- Sarkin J, 'The Tension between Justice and Reconciliation in Rwanda:
Politics, Human Rights, Due Process and the Role of the Gacaca
Courts in Dealing with the Genocide' (2001) 45(2) *Journal of African
Law* 143-172
- Sazzad R, 'Language Movements in Sri Lanka and Pakistan: Exploring
Global Conflicts of Language and Cultural Rights with Other Human
Rights' (2021) 25(5) *The International Journal of Human Rights* 815-831
- Schimmel N, 'An Invisible Genocide: How the Western Media Failed to
Report the 1994 Rwandan Genocide of the Tutsi and Why' (2011)
15(7) *The International Journal of Human Rights* 1125-1135
- Schulte F, *Conflict Regulation through Self-rule: Success Factors of Territorial
Autonomy Systems* (Åland Islands Peace Institute 2015)
- Schwartz M and Shaul Y, 'Narrative Development among Language-
minority Children: The Role of Bilingual versus Monolingual Preschool
Education' (2013) 26(1) *Language, Culture and Curriculum* 36-51
- Schwartz M, Moin V and Leikin M, 'Lexical Knowledge Development in
the First and Second Languages among Language-minority Children:
The Role of Bilingual versus Monolingual Preschool Education' (2012)
15(5) *International Journal of Bilingual Education and Bilingualism* 549-571
- Schwelb E, 'The Austrian State Treaty and Human Rights' (1956) 5(2) *The
International and Comparative Law Quarterly* 265-276
- Sedgwick R and Goodson W, 'The Establishment of Maroon Society' in
Diana Paton and Matthew J Smith (eds), *The Jamaica Reader: History,
Culture, Politics* (Duke University Press 2021)
- Sedletzki V, 'Fulfilling the Right to Education for Minority and Indigenous
Children: Where are We in International Legal Standards?' in Preti
Taneja (ed), *State of the World's Minorities and Indigenous Peoples 2009:
Events of 2008* (Minority Rights Group International 2009)

- Sellström T, *Africa in the Indian Ocean: Islands in Ebb and Flow* (Brill 2015)
- Sharkey HJ, 'Missionary Legacies: Muslim-Christian Encounters in Egypt and Sudan during the Colonial and Postcolonial Periods' in Benjamin F Soares (ed), *Muslim-Christian Encounters in Africa* (Brill 2006)
- Sharkey HJ, 'Arab Identity and Ideology in Sudan: The Politics of Language, Ethnicity, and Race' (2008) 107(426) *African Affairs* 21-43
- Sharlach L, 'Rape as Genocide: Bangladesh, the Former Yugoslavia, and Rwanda' (2000) 22(1) *New Political Science* 89-102
- Shaw MN, 'The Definition of Minorities in International Law' in Yoram Dinstein and Mala Tabory (eds), *The Protection of Minorities and Human Rights* (Martinus Nijhoff Publishers 1992)
- Shaw MN, 'The Definition of Minorities in International Law' in Yoram Dinstein and Fania Domb (eds), *The Progression of International Law: Four Decades of the Israel Yearbook on Human Rights – An Anniversary Volume* (Martinus Nijhoff 2011)
- Shraga D and Zacklin R, 'The International Criminal Tribunal For Rwanda' (1996) 7(4) *European Journal of International Law* 501-518
- Sidahmed AS, *Politics and Islam in Contemporary Sudan* (Routledge 1997)
- Sieder R, 'Building Mayan Authority and Autonomy: The "Recovery" of Indigenous Law in Post-peace Guatemala' in Austin Sarat (ed), *Studies in Law, Politics, and Society, Vol. 55* (Emerald 2011)
- Siegel J, *The Emergence of Pidgin and Creole Languages* (Oxford University Press 2008)
- Simeonov S, 'The Consular Caribbean: Consuls as Agents of Colonialism and Decolonisation in the Revolutionary Caribbean (1795-1848)' in Jack Webb, Roderick Westmaas, Maria del Pilar Kaladeen and William Tantom (eds), *Memory, Migration and (De)Colonisation in the Caribbean and Beyond* (University of London Press 2020)
- Sinner C, 'The Construction of Identity and Group Boundaries in Catalan Spanish' in Anna Duszak (ed), *Us and Others: Social Identities Across Languages, Discourses and Cultures* (John Benjamins 2002)
- Siroky DS and Hale CW, 'Inside Irredentism: A Global Empirical Analysis' (2017) 61(1) *American Journal of Political Science* 117-128

- Sisson R and Rose LE, *War and Secession: Pakistan, India, and the Creation of Bangladesh* (University of California Press 1990)
- Smith JA and Smith KJ, 'Indigenous Language Development in East Malaysia' (2017) 244 *International Journal of the Sociology of Language* 119-135
- Smith MG, Augier R and Nettleford R, 'Rastafari and the New Nation' in Diana Paton and Matthew J Smith (eds), *The Jamaica Reader: History, Culture, Politics* (Duke University Press 2021)
- Sonneborn L, *The End of Apartheid in South Africa* (Infobase Publishing 2010)
- Stamatopoulou E, 'Indigenous Peoples and the United Nations: Human Rights as a Developing Dynamic' (1994) 16(1) *Human Rights Quarterly* 58-81
- Stanton G, 'Could the Rwandan Genocide Have Been Prevented?' (2004) 6(2) *Journal of Genocide Research* 211-228
- Starks D, 'The Changing Roles of Language and Identity in the New Zealand Niuean Community: Findings from the Pasifika Languages of Manukau Project' (2006) 9(3) *International Journal of Bilingual Education and Bilingualism* 374-391
- Starks D, 'Being a Niuean or Being Niue? An Investigation into the Use of Identity Labels' (2010) 9(2) *Journal of Language, Identity & Education* 124-138
- Stephen L, 'The Zapatista Opening: The Movement for Indigenous Autonomy and State Discourses on Indigenous Rights in Mexico, 1970-1996' (1997) 2(2) *Journal of Latin American Anthropology* 2-41
- Strecker A, 'Indigenous Land Rights and Caribbean Reparations Discourse' (2017) 30(3) *Leiden Journal of International Law* 629-646
- Strycharz D, 'Dominant Narratives, External Shocks, and the Russian Annexation of Crimea' (2022) 69(2) *Problems of Post-Communism* 133-144
- Suksi M, 'Functional Autonomy: The Case of Finland with Some Notes on the Basis of International Human Rights Law and Comparisons with Other Cases' (2008) 15(2-3) *International Journal on Minority and Group Rights* 195-225

- Suksi M, *Sub-state Governance through Territorial Autonomy: A Comparative Study in Constitutional Law of Powers, Procedures and Institutions* (Springer-Verlag 2011)
- Suksi M, 'Explaining the Robustness and Longevity of the Åland Example in Comparison with Other Autonomy Solutions' (2013) 20(1) *International Journal on Minority and Group Rights* 51-66
- Suppan A, *The Imperialist Peace Order in Central Europe: Saint-Germain and Trianon, 1919-1920* (Austrian Academy of Sciences Press 2019)
- Swenden W, 'The Territorial and Non-territorial Management of Ethnic Diversity in South Asia' (2012) 22(5) *Regional & Federal Studies* 613-631
- Swing ES, 'Bilingual/Multilingual Education: Reaction and Reform in Belgium, Wales, and England' (1991) 23(4) *European Education* 32-44
- Şen M, 'Anayasal Belge Olarak Medine Sözleşmesi' (1998) 6(1-2) *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 555-609
- Tallroth P, 'Multilingualism in Finland: A Legal Perspective' (2012) 1 *International Journal of Language & Law* 33-49
- Talmon S, 'The Constitutive versus the Declaratory Theory of Recognition: Tertium Non Datur?' (2005) 75(1) *The British Yearbook of International Law* 101-181
- Taylor C, 'The Politics of Recognition' in Amy Gutmann (ed), *Multiculturalism and the 'Politics of Recognition': An Essay by Charles Taylor* (Princeton University Press 1992)
- Temin J and Woocher L, *Learning from Sudan's 2011 Referendum* (United States Institute of Peace 2012)
- Terborg R, Landa LG and Moore P, 'The Language Situation in Mexico' in Richard B Baldauf and Robert B Kaplan (eds), *Language Planning and Policy in Latin America, Vol. 1* (Multilingual Matters 2007)
- Thornberry P, *International Law and the Rights of Minorities* (Oxford University Press 1991)
- Thornberry P, 'Historical Background: International Law Moves from Protection of Particular Groups to Norms of a Universal Character' in Joshua Castellino (ed), *Global Minority Rights* (Ashgate 2012)

- Thorne E, 'Land Rights and Garifuna Identity' (2004) 38(2) *NACLA Report on the Americas* 21-25
- Tockman J, 'The Hegemony of Representation: Democracy and Indigenous Self-government in Bolivia' (2017) 9(2) *Journal of Politics in Latin America* 121-138
- Tockman J and Cameron J, 'Indigenous Autonomy and the Contradictions of Plurinationalism in Bolivia' (2014) 56(3) *Latin American Politics and Society* 46-69
- Tockman J, Cameron J and Plata W, 'New Institutions of Indigenous Self-governance in Bolivia: Between Autonomy and Self-discipline' (2015) 10(1) *Latin American and Caribbean Ethnic Studies* 37-59
- Toft MD, 'Getting Religion? The Puzzling Case of Islam and Civil War' (2007) 31(4) *International Security* 97-131
- Torres R, 'Rights of Indigenous Populations: The Emerging International Norm' (1991) 16(1) *Yale Journal of International Law* 127-175
- Tóth J, 'Connections of Kin-minorities to the Kin-state in the Extended Schengen Zone' (2003) 5(2) *European Journal of Migration and Law* 201-227
- Tryon D, 'The Languages of Bougainville' in Anthony J Regan and Helga M Griffin (eds), *Bougainville: Before the Conflict* (Griffin Press 2015)
- Tsitselikis K and Mavrommatis G, *Turkish: The Turkish Language in Education in Greece* (2nd edn, Mercator Publication Office, 2019)
- Tunç H, 'Uluslararası Sözleşmelerde Azınlık Hakları Sorunu ve Türkiye' (2004) 8(2) *Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 1-58
- Ułasiuk I and Hadîrcă L, 'To Speak or Not to Speak: Minority Languages, the Public Administration and the Enforcement of Linguistic Requirements' in Iryna Ułasiuk, Laurențiu Hadîrcă and William Romans (eds), *Language Policy and Conflict Prevention* (Martinus Nijhoff Publishers 2018).
- Uluşahin N, 'Liberal Demokrasinin Çıkmazı: Çatışma Karşısında Barış İçin Azınlık-çoğunluk İlişkisini Yeniden Düzenleme Gereği' (2007) 24 *Anayasa Yargısı Dergisi* 609-640

- Uvin P, 'Ethnicity and Power in Burundi and Rwanda: Different Paths to Mass Violence' (1999) 31(3) *Comparative Politics* 253-271
- Uygun O, 'İki Toplumlu Siyasal Sistemler' (1994) 54 *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası* 147-169
- Uygun O, *Federal Devlet: Temel İlkeleri, Başlıca Kurumları ve Türkiye'de Uygulanabilirliği* (3rd edn, On İki Levha Yayıncılık 2007)
- Uygun O, *Yeni Anayasada Yerel ve Bölgesel Yönetim İçin Öneriler* (TESEV Yayınları 2012)
- Uygun O, *Kamu Hukuku İncelemeleri: İnsan Hakları, Demokrasi, Hukuk Devleti, Egemenlik* (2nd edn, On İki Levha Yayıncılık 2013)
- Uygun O, *Devlet Teorisi* (6th edn, On İki Levha Yayıncılık 2019)
- Vaczi M and Watson CJ, 'Corporeal Performance in Contemporary Ethnonationalist Movements: The Changing Body Politic of Basque and Catalan Secessionism' (2021) 29(3) *Social Anthropology* 602-618
- Valentine JR, 'Toward a Definition of National Minority' (2004) 32(3) *Denver Journal of International Law & Policy* 445-473
- van Wijk J and Holá B, 'When Justice is Done the ICTY and the Post-trial Phase' in Carsten Stahn, Carmel Agius, Serge Brammertz and Colleen Rohan (eds), *Legacies of the International Criminal Tribunal for the Former Yugoslavia A Multidisciplinary Approach* (Oxford University Press 2020)
- Vandeginste S, 'Governing Ethnicity after Genocide: Ethnic Amnesia in Rwanda versus Ethnic Power-sharing in Burundi' (2014) 8(2) *Journal of Eastern African Studies* 263-277
- Vella A, 'Languages and Language Varieties in Malta' (2013) 16(5) *International Journal of Bilingual Education and Bilingualism* 532-552
- Verón MÁ, 'Paraguay: Una Nación Pluricultural con Dos Lenguas Oficiales' (2017) 67 *Revista de Lengua i Dret* 106-128
- Vhumbunu CH, 'Reflecting on the Root Causes of South Sudan Secession: What Can Other African Leaders Learn?' (2018) 43(2) *Journal for Contemporary History* 134-159
- Viangalli F, 'From Linguistics to Litigation: Reflections on the Legal Aspects of Reversing Language Shift' (2020) 261 *International Journal of the Sociology of Language* 163-178

- Vidmar J, 'Explaining the Legal Effects of Recognition' (2012) 61(2) *International & Comparative Law Quarterly* 361-387
- Vidmar J, 'South Sudan and the International Legal Framework Governing the Emergence and Delimitation of New States' (2012) 47(3) *Texas International Law Journal* 541-559
- Vidmar J, 'Palestine and the Conceptual Problem of Implicit Statehood' (2013) 12(1) *Chinese Journal of International Law* 19-41
- Vidmar J, 'The Annexation of Crimea and the Boundaries of the Will of the People' (2015) 16(3) *German Law Journal* 365-383
- Voll JO, 'Imperialism, Nationalism, and Missionaries: Lessons from Sudan for the Twenty-first Century' (1997) 8(1) *Islam and Christian-Muslim Relations* 39-52
- Wai DM, *The African-Arab Conflict in the Sudan* (Africana Publishing 1981)
- Wakoson EN, 'Sudan's Addis Ababa Peace Treaty: Why it Failed' (1990) 12(2) *Northeast African Studies* 19-53
- Warburg GR, 'The Sharia in Sudan: Implementation and Repercussions, 1983-1989' (1990) 44(4) *Middle East Journal* 624-637
- Ward R, "'National" and "Official" Languages Across the Independent Asia-Pacific' (2019) 16(1-2) *Portal: Journal of Multidisciplinary International Studies* 82-100
- Warhol L, 'Creating Official Language Policy from Local Practice: The Example of the Native American Languages Act 1990/1992' (2012) 11(3) *Language Policy* 235-252
- Wassara SS, 'South Sudan: State Sovereignty Challenged at Infancy' (2015) 9(4) *Journal of Eastern African Studies* 634-649
- Waterbury MA, 'National Minorities in an Era of Externalization: Kin-state Citizenship, European Integration, and Ethnic Hungarian Minority Politics' (2017) 64(5) *Problems of Post-Communism* 228-241
- Waterbury MA, 'Kin-state Politics: Causes and Consequences' (2020) 48(5) *Nationalities Papers* 799-808
- Watts R, 'Federalism, Federal Political Systems, and Federations' (1998) 1(1) *Annual Review of Political Science* 117-137

- Weitz ED, 'From the Vienna to the Paris System: International Politics and the Entangled Histories of Human Rights, Forced Deportations, and Civilizing Missions' (2008) 113(5) *The American Historical Review* 1313-1343
- Werbner R, 'Challenging Minorities, Difference and Tribal Citizenship in Botswana' (2002) 28(4) *Journal of Southern African Studies* 671-684
- Wiessner S, 'Rights and Status of Indigenous Peoples: A Global Comparative and International Legal Analysis' (1999) 12(1) *Harvard Human Rights Journal* 57-128
- Wiessner S, 'The Cultural Rights of Indigenous Peoples: Achievements and Continuing Challenges' (2011) 22(1) *European Journal of International Law* 121-140
- Williams CH and Walsh J, 'Minority Language Governance and Regulation' in Gabrielle Hogan-Brun and Bernadette O'Rourke (eds), *The Palgrave Handbook of Minority Languages and Communities* (Palgrave Macmillan 2019)
- Wittig K, 'Politics in the Shadow of the Gun: Revisiting the Literature on "Rebel-to-Party Transformations" through the Case of Burundi' (2016) 18(2) *Civil Wars* 137-159
- Wolpert S, *Zulfi Bhutto of Pakistan: His Life and Times* (Oxford University Press 1993)
- Wood JR, 'Secession: A Comparative Analytical Framework' (1981) 14(1) *Canadian Journal of Political Science* 107-134
- Xiaomei W, 'Family Language Policy by Hakkas in Balik Pulau, Penang' (2017) 244 *International Journal of the Sociology of Language* 87-118
- Yang C, Yang S and O'Grady W, *Jejueo: The Language of Korea's Jeju Island* (University of Hawaii Press 2020)
- Yergin H, 'Post Normal Zaman: Vahiy Kültüründe İnsan ve İnsan Hakları' (2018) 1 *Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Akademik Dergi* 181-200
- Yoshioka H, 'Indigenous Language Usage and Maintenance Patterns among Indigenous People in the Era of Neoliberal Multiculturalism in Mexico and Guatemala' (2010) 45(3) *Latin American Research Review* 5-34

- Yuen S and Cheng EW, 'Between High Autonomy and Sovereign Control in a Subnational Island Jurisdiction: The Paradox of Hong Kong under "One Country, Two Systems"' (2020) 15(1) *Island Studies Journal* 131-150
- Yunxin T, 'The Question of 2047: Constitutional Fate of "One Country, Two Systems" in Hong Kong' (2020) 21(8) *German Law Journal* 1481-1525
- Zambakari C, 'In Search of Durable Peace: The Comprehensive Peace Agreement and Power Sharing in Sudan' (2013) 18(1) *The Journal of North African Studies* 16-31
- Zein S, *Language Policy in Superdiverse Indonesia* (Routledge 2020)
- Zhou M and Xiaomei W, 'Introduction: Understanding Language Management and Multilingualism in Malaysia' (2017) 244 *International Journal of the Sociology of Language* 1-16
- Zuckermann G, Shakuto-Neoh S and Quer GM, 'Native Tongue Title: Compensation for the Loss of Aboriginal Languages' (2014) 13(1) *Australian Aboriginal Studies* 55-71

İsmail KILIÇLAR

CEZA MUHALEMESİ HUKUKUNDA
SANIĞIN DURUŞMADA
HAZIR BULUNMASI HAKKI

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Ceza Muhakemesi Hukukunda Sanığın Duruşmada Hazır Bulunması Hakkı
İsmail Kılıçlar

Hukuk Yayınları Dizisi – 3254

Birinci Baskı : Ekim, 2022

ISBN : 978 – 605 – 264 – 010 – 4

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com
 : adalety@adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi
 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nilüfer Aydın

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Vadi Grafik Tasarım Ltd. Şti.
İvedik Org. San. Bölgesi 1420. Cadde
No: 58/1 Yenimahalle/Ankara
Tel: 0 312 395 85 71
Sertifika No: 47479

KAYNAKÇA

- Acar, Sami - Gürsoy, Hülya. "Türkiye Mahkemelerinde Sesli ve Görüntülü Kayıt ve Video Konferans Sistemi Uygulamasında Geçiş: Ceza Mahkemeleri Örneği". *Ankara Barosu Dergisi* 4 (Temmuz 2012), 109-137.
- Akıllıoğlu, Tekin. *İnsan Hakları I: Kavram, Kaynaklar ve Koruma Sistemleri*. Ankara: Yetkin Yayınları, 1995.
- Akın, İlhan. *Kamu Hukuku*. İstanbul: Beta Basım Yayım Dağıtım, 5. Bası, 1987.
- Aksan, Murat. "Ceza Muhakemesi İşlemlerinde Hazır Bulunma". *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 11/1 (Haziran 2003), 165-197.
- Aksoy İpekçioğlu, Pervin. "Gözetiminde Alınan İfadenin Önemi ve Delil Değeri". *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 57/3 (Eylül 2008), 51-82.
- Aksoy İpekçioğlu, Pervin. *Bir Sorgulama Yöntemi Olarak Çapraz Sorgu*, Prof. Dr. Nevzat Toroslu'ya Armağan Cilt-I. Ankara: Ankara Üniversitesi Yayınları, 2015.
- Akyürek, Güçlü. "Ceza Yargılamasında Hukuka Aykırı Delillerin Değerlendirilmesi Sorunu". *TBB Dergisi* 101 (Temmuz 2012), 61-82.
- Ambos, Kai. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Yargılama Hakları- Silahların Eşitliği, Çelişmeli Önsoruşturma ve AİHS m.6. Çev. Yener Ünver, in: Adil Yargılanma Hakkı ve Ceza Hukuku. Ankara: Seçkin Yayınevi, 2004.
- Ansay, Sahri Şakir. *Hukuk Yargılama Usulleri*. Ankara: Güzel Sanatlar Matbaası, 7. Baskı, 1960.
- Antakyalıoğlu, Yasemin. "Ceza Muhakemesi Hukuku'nda Gaipilerin ve Kaçakların Yargılanması". *Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 9/2 (Ocak 2010), 1249-1265.
- Arıcan, Mehmet. "Ceza Muhakemesi Hukukunda İfade Alma ve Sorgu". *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi* 17/1 (Haziran 2009), 43-66.
- Arslan, Çetin. "Hukuk Devletinde Müdafî Görevlendirmesi". *Ankara Barosu Uluslararası Hukuk Kurultayı* 3 (Aralık 2012), 48-53.
- Artuç, Mustafa - Elmas, Mehmet Tevfik. *Ceza Yargılamasında Duruşma Yönetimi ve Yasa Yolları*. Ankara: Adalet Yayınevi, 3. Baskı, 2019.
- Artuk, Mehmet Emin. "Güvenlik Tedbirleri". *Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 12/1 (Haziran 2008), 461-492.

- Aydın Gayretli, Seda. "Medeni Yargılama Hukukunda Ses ve Görüntü Nakli Yoluyla Duruşmaya Katılma". *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 19 (2017), 2101-2126.
- Aydın, Devrim. "Ceza Muhakemesi Kanunu'nda İtiraz". *TBB Dergisi* 65 (2006), 61-72.
- Aydın, Devrim. *Ceza Muhakemesinde Deliller*. Ankara: Yetkin Yayınları, 1.Baskı, 2014.
- Badıllı, Abdullah Yeğin - Hekimoğlu, İsmail. *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Büyük Lugat (Eski ve Yeni Harflerle)*. Ankara: Türdav Yayınları, 1978.
- Balcı, Murat. "Ceza Muhakemesi Hukukunda Gaip veya Kaçak Sanığa Güvence Belgesi Verilmesi". *Türkiye Barolar Birliği Dergisi* 92 (2011), 101-117.
- Balcı, Murat. *Ceza Muhakemesinde Hüküm ve Çeşitleri*. Ankara: Adalet Yayınevi, 1. Baskı, 2012.
- Balo, Yusuf Solmaz. "Ceza Muhakemesi Kanununda Öngörülen İstinafin Değerleri ve Bunların Sağlanabilirlik Koşulları". *Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi* 7 (Haziran 2016), 209-245.
- Başaran, Başar. "Aleni Yargılanma Hakkı". *Mevzuat Dergisi* 15 (1999), 1-11.
- Başbüyük, İsa. "Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi (m.6/3 c.) Kapsamında Müdafî Yardımından Yararlanma Hakkı". Prof. Dr. Nur Centel' e Armağan, *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi* 19/2 (Aralık 2013), 1339-1371.
- Bayrakçı, Esra Tuğba. *Adil Yargılanma Hakkının Bir Unsuru Olarak Savunma Hakkı*. Kırıkkale: Kırıkkale Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2011.
- Bekar, Elif. "Ceza Muhakemesinde Hüküm Çeşitleri (CMK m. 223)". *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası* 75/1 (Haziran 2017), 15-60. Beulke, Werner. *Strafprozessrecht*, C.F. Müller, Heidelberg: 2005.
- Bıçak, Vahit. *Ceza Muhakemesi Hukuku*. Ankara: Seçkin Yayınevi, 4. Basım, 2018.
- Birtek, Fatih. *Ceza Muhakemesinde Delil ve İspat*. Ankara: Adalet Yayınevi, 1. Baskı, 2016.
- Birtek, Fatih. "Cumhuriyet Savcısının Delilleri ve Fiili Takdir Yetkisi". *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi* 19/2 (Aralık 2013), 953-990.
- Birtek, Fatih. *Ceza Muhakemesinde İstinaf*. Ankara: Adalet Yayınevi, 1.Baskı, 2019.

- Boga, Bekir. *Ceza Muhakemesinde Delillerin Tartışılması*. Konya: Necmettin Erbakan Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2019.
- Bozdağ, Ahmet. *Ceza Muhakemesi Hukukunda Müdafii*. İstanbul: Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi, 2013.
- Bozdağ, Ahmet - Sariusta, Kader. "Ceza Yargılamasında Mağdurun Beyanı ve Delil Değeri". *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 8/2 (Aralık 2017), 573-601.
- Canpolat, Can. "Ceza Muhakemesi Hukukunun Amacı". *Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 15/2 (Ekim 2020), 451-499.
- Centel, Nur. "Ceza Muhakemesi Hukukunda Eski Hale Getirme". *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası* 51/1 (Temmuz 1985), 197-220.
- Centel, Nur. "İnsan Hakları Avrupa Mahkemesi Kararları Işığında Tutuklama Hukukuna Eleştirel Yaklaşım". *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi* 17/1 (Şubat 2011), 49-93.
- Centel, Nur. *Ceza Muhakemesi Hukukunda Müdafii*. İstanbul: Vedat Kitapçılık, 1984.
- Centel, Nur. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesine Göre Mahkemelerin Bağımsızlığı ile Tarafsızlığı ve Türk Hukuku. Prof. Dr. Nurullah Kunter'e Armağan, İstanbul: İÜHF Yayınları, 1998.
- Centel, Nur - Zafer, Hamide. *Ceza Muhakemesi Hukuku Pratik Çalışma Kitabı*. İstanbul: Beta Yayınevi, 2003.
- Centel, Nur - Zafer, Hamide. *Ceza Muhakemesi Hukuku*. İstanbul: Beta Yayınları, 3. Baskı, 2005.
- Centel, Nur - Zafer, Hamide. *Ceza Muhakemesi Hukuku*. İstanbul: Beta Yayınevi, 13. Bası, 2016.
- Centel, Nur - Zafer, Hamide. *Ceza Muhakemesi Hukuku*. İstanbul: Beta Yayınevi, 15. Basım, 2018.
- Cihan, Erol. "Ceza Muhakemesi Hukukunun Gayesi". *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası* 28/3 (1962), 701-712.
- Cihan, Erol - Yenisey, Feridun. *Ceza Muhakemesi Hukuku*. İstanbul: Beta Basım Yayım, 1997.
- Çayan, Gökhan. *Adil Yargılanma Hakkı*. İstanbul: Legal Kitabevi, 1. Baskı, 2016.
- Çeçen, Anıl. "Savunmanın Çağdaş Anlamı". *TBBD* 1 (Ocak 1988), 43-53. Çelik, Adem. *Adil Yargılanma Hakkı*. Ankara: Adalet Yayınları, 2007.

- Çelikkaya, Serhat Deniz. *Ceza Muhakemesinde SEGBİS*. İstanbul: Yeditepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2019.
- Çetin, Beytullah. *Savunma Hakkının Kısıtlanması*. Konya: Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2017.
- Çınar, Ali Rıza. "Hukuka Aykırı Kanıtlar". *TBBĐ* 55 (2004), 31-64.
- Çınar, Ali Rıza. *Türk ve Alman Ceza Yargılama Hukukunda İstinaf*. Ankara: Adalet Yayınları, 1.Baskı, 2010.
- Çubuklu, Nazlı. *Ceza Yargılaması Hukukunda Tutuklama*. Ankara: Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi. 2015.
- Çulha, Rifat vd. *Ceza Muhakemesi Hukuku Başvuru Kitabı*. Ankara: Türkiye Barolar Birliği Yayınları, 3. Baskı, 2018.
- Değirmenci, Olgun. "Ceza Muhakemesi Hukukunda Basit Yargılama Usulü (CMK m 251-252)". *Terazi Hukuk Dergisi* 15/161 (Ocak 2020), 36-51.
- Demir, Fahri. *İslam Hukukunda Mülkiyet Hakkı ve Servet Dağılımı*. Ankara: Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, 2003.
- Demirbaş, Timur. *Soruşturma Evresinde Şüphelinin İfadesinin Alınması*. Ankara: Seçkin Yayınevi, 5. Basım, 2018.
- Dereli, Alparlan. *Mutlak Bozma Nedeni Olarak Savunma Hakkının Kısıtlanması*. İstanbul: Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2019.
- Devellioğlu, Ferit. *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lügat (Eski ve Yeni Harflerle)*. Ankara: Aydın Kitabevi, 15. Baskı, 1998.
- Dilberoğlu, A. Vedat. "Cezalar ve Güvenlik Tedbirlerinin Amacı ve Niteliği". *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 65/4 (Aralık 2016), 1517- 1544.
- Doğan, Koray. "Ceza Muhakemesinde Hüküm". *Ceza Hukuku Dergisi* 7 (Ağustos 2008), 171-201.
- Doğru, Osman. *İnsan Hakları Avrupa Mahkemesi Kararlar Rehberi (1960- 1994)*. İstanbul: İstanbul Barosu Yayınları, 1999.
- Donay, Süheyl. *Güncelleştirilmiş Ceza Yargılaması Hukuku*. İstanbul: Beta Yayınevi, 2015.
- Donay, Süheyl. *İnsan Hakları Açısından Sanığın Hakları ve Türk Hukuku*. İstanbul: İÜHF Yayınları, 1982.
- Dönmezer, Sulhi - Erman, Sahir. *Ceza Hukuku Dersleri, Umumi Kısım*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yayınları, 1958.

- Dursun, Gizem. "Sanığın Duruşmada Hazır Bulunma Hakkı ve Bu Kapsamda Sesli ve Görüntülü Bilişim Sisteminin (SEGBİS) Değerlendirilmesi". *Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 11/143 (Temmuz 2016), 127-157.
- Dülger, Murat Volkan. "Ceza Muhakemesinde Müdafinin Konumu ve Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar". *Ankara Barosu Dergisi* 4 (2012), 39-76.
- Dülger, Murat Volkan. *Ceza Muhakemesi Hukukunda Dışlama Kuralı ve Hukuka Aykırı Delillerin Uzak Etkisi (Zehirli Ağacın Meyvesi Öğretisi)*. Ankara: Seçkin Yayınevi, 2014.
- Engin, Ekrem. "Kişinin Yokluğunda (gıyabi) Tutuklama Mümkün Mü?". Erişim 6 Temmuz 2021. <https://ekremengin.av.tr/kisinin-yoklugunda-giyabi-tutuklama-mumkun-mu/>
- Ercan, Mehmet Sercan. "Kovuşturma Evresinde Sanığın Hakları". *İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 6/1 (Nisan 2019), 181-197.
- Erdem, Mustafa Ruhan - Şentürk, Candide. "Ceza Muhakemesi Hukukunda Yeni Bir Kurum Olarak Seri Muhakeme Yöntemi (CMK m. 250)". *Ceza Hukuku Dergisi* 14/41 (Aralık 2019), 573-601.
- Erdoğan, Aydın. "Savunma Hakkı". *Ankara Barosu Dergisi* 3 (1984), 406-420.
- Erdoğan, Mehmet. *Fıkıh ve Hukuk Terimleri Sözlüğü*. İstanbul: Rağbet Yayınları, 1998.
- Erdoğan, Mustafa. *Anayasa Hukukuna Giriş*. Ankara: Liberte Yayınları, 2004.
- Erem, Faruk. "Türk Ceza Kanunu'nda Emniyet Tedbirleri". *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 1/3 (Eylül 1944), 351-378.
- Erem, Faruk. "Anayasa ve Savunma Hakkı". *Ankara Barosu Dergisi* 2 (1963), 183-184.
- Erem, Faruk. *Ceza Usulü Hukuku*. Ankara: Sevinç Matbaası, 5. Baskı, 1978.
- Erem, Faruk. *Diyalektik Açısından Ceza Yargılaması Hukuku*. Ankara: Işın Yayınları, 6. Basım, 1986.
- Ersoy, Uğur. "Ceza Muhakemesinde In Absentia Duruşma Yapılması ve Mahkumiyet Kararı Verilmesi Üzerine Bazı Düşünceler". *Süleyman Demirel Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 10/1 (Haziran 2020), 52-86.
- Ertürk, Eray. *Türk Hukukunda Lekelenmeme Hakkı*. Ankara: Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2020.
- Esmein, Adhemar. "Ceza Muhakemesi Sistemleri". Çev. Devrim Aydın, *Ceza Hukuku Dergisi* 11/31 (Ağustos 2016), 205-213.

- Esser, Robert. *Auf dem Weg zu einem europäischen Strafverfahrenrecht*, De Gruyter Rechtswissenschaften Verlags. Berlin: 2002.
- Exner, Franz. *Les M.S et leur classification*. Prague: 1930.
- Feyzioğlu, Metin. "5271 Sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu Hakkında Bazı Tespit ve Değerlendirmeler". *TBBD* 62 (2006), 27-61.
- Feyzioğlu, Metin. "Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Madde 6/3-a Uyarınca İsnadın Bildirilmesi ve Türk Hukuku". *Türkiye Barolar Birliği Dergisi* 55 (2004), 102-125.
- Feyzioğlu, Metin. *Vicdani Kanaat*. Ankara: Yetkin Yayınları, 2002.
- Fırat, Yağmur. *Ceza Muhakemesi Hukukunda Zorunlu Müdafilik*. İstanbul: Maltepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2018.
- Gedik, Doğan. "Ceza Muhakemesinde Hakim Delilleri Değerlendirme Serbestliği". *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 21/2 (2019), 913- 963.
- Gedik, Doğan. *Ceza Muhakemesinde İspat ve Şüphenin Sanık Lehine Yorumlanması*. Ankara: Adalet Yayınevi, 3. Baskı, 2018.
- Gemalmaz, Burak. *Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararlarında Çapraz Sorgu*. Ankara: Seçkin Yayınevi, 2004.
- Gödekli, Mehmet. "Türk Ceza Muhakemesinde Maddi Gerçeğe Ulaşmanın Ön Koşulu Olarak Hukuka Aykırı Delillerin Değerlendirilmesi Yasağı". *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 65/4 (Aralık 2016), 1815-1924.
- Gökçen, Ahmet vd. *Ceza Muhakemesi Hukuku*. Ankara: Adalet Yayınevi, 3. Baskı, 2018.
- Gökçen, Ahmet - Çakır, Kerim. "Ceza Muhakemesinde Delil, Delillerin Toplanması, Değerlendirilmesi ve Delil Yasakları". *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 21 (2019), 2911-2951.
- Gökdemir, Muratcan, *Uluslararası Ceza Mahkemesi'nde Soruşturma Usulü*. İstanbul: Oniki Levha Yayıncılık, 1. Baskı, 2018.
- Gökpınar, Mahmut. "Bir Kavram Olarak İnsan Hakları ve Çeşitli Açılardan Sınıflandırılması". *TBBD* 120 (2015), 11-72.
- Gölcüklü, Feyyaz. "Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nde Adil Yargılanma". *Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi* 49/1 (Ocak1994), 199-234.
- Gölcüklü, Feyyaz - Gözübüyük, A. Şeref. *Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Uygulanması Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi İnceleme ve Yargılama Yöntemi*. Ankara: Turhan Kitabevi, 7. Baskı, 2007.

- Gölcüklü, Feyyaz - Gözübüyük, A. Şeref . *Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Uygulanması*. Ankara: Turhan Kitabevi, 2. Baskı, 1996.
- Gören, Zafer. "Türk-Alman Hukukunda Kişiliğin Korunması". *Anayasa Yargısı Dergisi* 9(1992),165-184.
- Görkemli, Burcu. *Ceza Muhakemesi Hukukunda İstinaf Kanun Yolunda Kovuşturma*. Kayseri: Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi, 2020.
- Gözler, Kemal. *Anayasa Hukukunun Genel Esasları*. Bursa: Ekin Basım Yayın Dağıtım, 4. Bası, 2013.
- Gözler, Kemal. *Hukuka Giriş*. Bursa: Ekin Basım Yayın Dağıtım, 10. Bası, 2013.
- Gözübüyük, Şeref - Gölcüklü, Feyyaz. *Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Uygulanması*. Ankara: Turhan Yayınları, 5. Baskı, 2004.
- Grabenwarter, Christoph. *Yargılama Güvenceleri-Adil Yargılama Hakkı (İHAS Md.6)*, in: *Adil Yargılanma Hakkı ve Ceza Hukuku*. Çev. Osman Can, Ankara: Seçkin Yayınevi, 2004.
- Graf, Jürgen Peter. *Strafprozessordnung Mit Gerichtsverfassungsgesetz Und Nebengesetzen*. München: 2. Auflage, 2012.
- Gülsün, Ramazan. "İnsan Onuru ve Lekelenme Hakkı". *International Journal Of Legal Progress* 1/2 (Ekim 2015), 17-42.
- Güner, Halil. "SEGBİS Sisteminin Cezaevi Uygulamasının Adil Yargılanma Hakkı Yönünden Değerlendirilmesi". *Terazi Dergisi* 9/99 (Kasım 2014), 84-86.
- Hafizoğulları, Zeki. "Genel Çizgileriyle Savunma Hakkı". *Ankara Barosu Dergisi* 1 (1994), 20-40.
- Hafizoğulları, Zeki. "Türk Hukuk Düzeninde İnsan Haklarını Kayıtlayan Hükümler". *İnsan Hakları Merkezi Dergisi* 3/1 (1995), 1-18.
- Hafizoğulları, Zeki. *Ceza Normu, Normatif Bir Yapı Olarak Ceza Hukuku Düzeni*. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 1987.
- Harris, D.J vd. *Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Hukuku*. Avrupa Konseyi, Oxford University Press, 2013.
- Hedayati, Mohammad Ali. *Les mesures de sûreté et la réforme moderne du droit pénal*. Geneve: Doktora Tezi, 1939.
- Heinrich, Bernd. *Rechtstaatliche Mindestgarantien im Strafverfahren*. Almanya: JURA, 2003
- Hünkar, Gizem. *Ceza Muhakemesinde Silahların Eşitliği İlkesi*. İzmir: Yaşar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2017.

- Ilıcak, Mahir Can. "Hak Arama Özgürlüğü ve Savunma Hakkı". *Ankara Barosu Dergisi* 45/4 (1988), 3-5.
- İnce Tunçer, Asuman - Karakehya, Hakan. "Ceza Muhakemesinde Basit Yargılama ve Adil Yargılanma Hakkı". *Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi* 17 (Haziran 2021), 303-354.
- İnceoğlu, Sibel. *Adil Yargılanma Hakkı: Anayasa Mahkemesine Bireysel Başvuru El Kitapları Serisi 4*. Ankara: Anayasa Mahkemesi Yayınları, 2018.
- İnceoğlu, Sibel. *İnsan Hakları Avrupa Mahkemesi Kararlarında Adil Yargılanma Hakkı*. İstanbul: Beta Yayınları, 2. Baskı, 2005.
- İnceoğlu, Sibel. *İnsan Hakları Avrupa Mahkemesi Kararlarında Adil Yargılanma Hakkı*. İstanbul: Beta Yayınevi, 2002.
- İnceoğlu, Sibel. *İnsan Hakları Avrupa Mahkemesi Kararlarında Adil Yargılanma Hakkı: Kamu ve Özel Hukuk Alanlarında Ortak Yargısal Hak ve İlkeler*. İstanbul: Beta Yayınevi, 4. Baskı, 2013.
- İnceoğlu, Sibel. *Adil Yargılanma Hakkı ve Yargı Etiği*. Ankara: Şen Matbaa, 2007.
- Kafes, Veli. "Ceza Muhakemesinde Meram Anlatma İlkesinin Sağlanması". *Ceza Hukuku ve Kriminoloji Dergisi* 3/2 (Ağustos 2015), 181-197.
- Kantar, Baha. *Ceza Muhakemeleri Usulü İkinci Kitap Muhakeme Usulü*. İstanbul: Cumhuriyet Matbaası, 1946.
- Kapani, Münci. *Kamu Özgürlükleri*. Ankara: Yetkin Yayınları, 6. Bası, 1981.
- Kaplan, Yakup. *Ceza Muhakemesinde Savunma Hakkı ve Savunma Hakkının Sınırlandırılmasına Bağlı Hukuki Sonuçlar*. İstanbul: Bahçeşehir Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2020.
- Kara, Eyüp. "Lekelenmeme Hakkı", *Adalet Dergisi* 43 (2012), 188-197.
- Karabulut, Ferhat vd. "Ceza Muhakemesinde Delil Kavramı ve Kovuşturma Sürecinde Hakimlerin Delil Algısı". *TBBD* 120 (2015), 385-422.
- Karagülmez, Ali. "Tutuklama Nedenleri ve Tutuklama İsteminin Reddi Kararına İtiraz Konusunda 5271 Sayılı CMK'nın İncelenmesi". *Türkiye Barolar Birliği Dergisi* 58 (2005), 120-136.
- Karakehya, Hakan. "Ceza Muhakemesinin Amacı". *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası* 65/2 (Temmuz 2017), 121-141.
- Karakehya, Hakan. "Sanığın İddia Tanıklarının Beyanlarının Doğruluğunu Test Etme Hakkı". *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi* 19/2 (Aralık 2013), 715-733.

- Karakehya, Hakan. "Ceza Muhakemesinde Maddi Gerçek", *Eskişehir Barosu Dergisi* 10 (2006), 96.
- Karakehya, Hakan. "Hak Kavramı". *Eskişehir Barosu Dergisi* 9 (2006), 148.
- Karakehya, Hakan. *Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 6. Maddesi (Adil Yargılanma Hakkı) Bağlamında Ceza Muhakemesinde Duruşma*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi, 2007.
- Karakehya, Hakan. *Ceza Muhakemesi Hukuku*. Ankara: Savaş Yayınevi, 1.Baskı, 2015.
- Karaman, Hayreddin. *Anahatlarıyla İslam Hukuku*. İstanbul: Ensar Neşriyat Yayınevi, 1987.
- Kaşıkar, M. Serhat. *Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Çerçevesinde Adil Yargılanma Hakkı ve Türkiye*. Ankara: Adalet Yayınevi, 2009.
- Kaşka, Hakan. "(Olan ve Olması Gereken Açısından) Türk Ceza Muhakemesi Hukukunda Basit Muhakeme". *Türkiye Barolar Birliği Dergisi* 33/153 (Mart 2021), 107-167.
- Kaşka, Hakan - Şenyiğit, Zeynep Büşra. "Türk Ceza Muhakemesi Mevzuatındaki Bazı Hükümlerin Çelişme İlkesi Açısından Değerlendirilmesi". *Süleyman Demirel Üniversitesi Hukuk Fakültesi* 3/2 (Ağustos 2013), 130-167.
- Kavlu, Bengünur. "Sonucu Nedeniyle Ağırlaşmış Suçlar". *21. Yüzyılda Eğitim ve Toplum Eğitim Bilimleri ve Sosyal Araştırmalar Dergisi* 9/26 (Ağustos 2020), 575-606.
- Keskin, Serap. *Ceza Muhakemesi Hukukunda Temyiz Nedeni Olarak Hukuka Aykırılık*. İstanbul: Alfa Yayınları, 1.Basım, 1997.
- Keskin, Serap. *Yargıç Bağımsızlığı*. Prof. Dr. Nurullah Kunter'e Armağan, İstanbul: Beta Yayınevi, 1998.
- Keyman, Selahattin. *Ceza Muhakemesinde Savcılık*. Ankara: Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, 1970.
- Kezer, Ahmet. *30 Soru ve Yanıtta Seri Muhakeme Usulü ve Basit Yargılama Usulü*. Ankara: Adalet Yayınevi, 1. Baskı, 2019.
- Koca, Mahmut. "Ceza Muhakemesinde Basit Yargılama Usulü", *İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 7/2 (Ocak 2020), 173-196.
- Koca, Mahmut. *Hazırlık Soruşturmasında Sanığın Savunma Hakkı*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi, 1998.
- Koca, Mahmut - Üzülmöz, İlhan. *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 9. Baskı, 2016.

- Kocaoğlu, Serhat Sinan. "Tarihsel Perspektifi ile Batı Hukukunda Savunma Hakkı ve Müdafii". *Ankara Barosu Dergisi* 3 (2010), 117-133.
- Kocaoğlu, Serhat Sinan. *Müdafii*. Ankara: Seçkin Yayınları, 3. Baskı 2017.
- Koparan, Mehmet Reşat. "Bir Koruma Tedbiri Olarak Tutuklama". *TBDD* 65 (2006), 154-172.
- Köksal, Ayhan. "Anglo-Sakson Hukuku Muhakemesinde İtham Fonksiyonu". *İÜHF* 29/1 (Ağustos 1963), 185-200.
- Kunter, Nurullah. "Hukuk", "Muhakeme Hukuku" ve "Ceza Muhakemesi Hukuku". *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası* 45/1 (Temmuz 1981), 797-807.
- Kunter, Nurullah. *Ceza Muhakemesi Hukuku*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yayınevi, 5. Baskı, 1974.
- Kunter, Nurullah. *Muhakeme Hukuku Dalı Olarak Ceza Muhakemesi Hukuku*. İstanbul: 9. Bası, 1989.
- Kunter, Nurullah - Yenisey, Feridun. *Muhakeme Hukuku Dalı Olarak Ceza Muhakemesi Hukuku*. İstanbul: 11. Bası, 2000.
- Kunter, Nurullah vd. *Muhakeme Dalı Olarak Ceza Muhakemesi Hukuku*. İstanbul: Beta Yayınları, 18. Baskı, 2010.
- Kurşun, Günal. *Ceza Muhakemesinde Hüküm*. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 1. Basım, 2016.
- Kuru, Baki. *Medeni Usul Hukuku Ders Kitabı*. İstanbul: Legal Yayınevi, 1. Baskı, 2016.
- Külçür, Erdem İzzet. *Ceza Hukukunda Yer Bakımından Uygulama*. İstanbul: Oniki Levha Yayıncılık, 1. Baskı, 2017.
- Ladewig, Hans-Meyer. *Adil Yargılanma Hakkı-II*. Çev. Hakan Hakeri, *Adil Yargılanma Hakkı ve Ceza Hukuku*. Ankara: Seçkin Yayınevi, 2004.
- Löwe, Rosenberg. *Die Strafprozeßordnung und das Gerichtsverfassungsgesetz, Großkommentar*. Berlin-Boston: De Gruyter, 27. Auflage, 2019.
- Mahmutoğlu, Fatih Selami - Dursun, Selman. *Türk Hukuku'nda Müdafinin Yasaklılık Halleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2004.
- Malek, Klaus. *Verteidigung in der Hauptverhandlung* (Heidelberg: C.F. Müller Verlag). Almanya: 1997.
- Meraklı, Serkan. *Ceza Hukukunda Kusur*. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 1. Baskı, 2017.
- Meyer Gobner, Lutz - Cierniak, Jürgen. *Strafprozessordnung*. München: 53. Auflage, 2010.

- Minez, Yusuf. *Ceza Muhakemesinde Duruşmanın ve Kararların Aleniyeti*. Ankara: Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2019.
- Mole, Nuala - Harby, Catharina. *Adil Yargılanma Hakkı Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 6. Maddesinin Uygulanmasına İlişkin Klavuz*. Almanya: Avrupa Konseyi İnsan Hakları El Kitapları Serisi Strasbourg Codex, No. 3, 2001.
- Mutlu, Yarcan. *Ceza Yargılamasında Temyiz*. Ankara: Çankaya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2019.
- Oğuzman, M. Kemal - Barlas, Nami. *Medenî Hukuk*. İstanbul: Vedat Kitapçılık, 19. Baskı, 2013.
- Ömeroğlu, Ömer. "Ceza Muhakemesinde Gaip ve Kaçak Sanığa Güvence Belgesi Verilmesi". *Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 17/3 (Temmuz 2013), 195-225.
- Önder, Ayhan. *Ceza Hukuku Genel Hükümler C.III*. İstanbul: Beta Yayınevi, 1989.
- Öz, Buket. *Şüphelinin ve Sanığın Savunma Hakkının Sınırları*. İstanbul: Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2019.
- Özbek, V. Özer vd. *Ceza Muhakemesi Hukuku*. Ankara: Seçkin Yayınevi, 13. Baskı, 2020.
- Özbek, Veli Özer. *CMK İzmir Şerhi*. Ankara: Seçkin Yayınevi, 2005. Özbey, Özcan. *İnsan Hakları Evrensel İlkelerinin Avrupa Mahkemesinde Uygulanması*. Ankara: Adalet Yayınevi, 2004.
- Özbudun, Ergun. *Türk Anayasa Hukuku*. Ankara: Yetkin Yayınları, 2005. Özdemir, Orhan. *Ceza Muhakemesinde Yakalama Tedbiri ve SEGBİS Uygulanması*. Samsun: Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2018.
- Özdemir, Süleyman Emre. "Ek Savunma Hakkı". *İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 10/1 (Haziran 2019), 87-102.
- Özek, Çetin. "Terör ve Terörle Mücadele Kanunu". *İstanbul Barosu Dergisi* 4 (1991), 352-385.
- Özen, Mustafa. *Öğreti ve Uygulama Işığında Ceza Muhakemesi Hukuku*. Ankara: Adalet Yayınevi, 2. Baskı, 2018.
- Özen, Mustafa. *Ceza Muhakemesi Hukuku Dersleri*. Ankara: Adalet Yayınevi, 4. Baskı, 2019.
- Özgenç, İzzet. *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 12. Baskı, 2016.
- Özkorkut, Nevin Ünal. "Yargı Bağımsızlığı Açısından Osmanlı'da ve Günümüz Türkiye'sinde Yargıya Genel Bir Bakış". *AÜHFĐ* 57/1 (2008), 225-242.

- Özön, Mustafa Nihat. *Büyük Osmanlıca-Türkçe Sözlük*. İstanbul: İnkılap ve Aka Kitabevleri, 4. Baskı, 1965.
- Öztürk, Bahri. *Suç Muhakemesi Hukukunda Gaiplik ve Gaiplerin Muhakemesi*. İstanbul: Üçdal Neşriyat Yayınevi, 1984
- Öztürk, Bahri. *Yeni Yargıtay Kararları Işığında Delil Yasakları*. Ankara: AÜSBF Yayınları, 1995.
- Öztürk, Bahri (ed.) vd. *Nazari ve Uygulamalı Ceza Muhakemesi Hukuku*. Ankara: Seçkin Yayınevi 13. Basım, 2019.
- Öztürk, Bahri vd. *Uygulamalı Ceza Muhakemesi Hukuku*. Ankara: Seçkin Yayınevi, 2004.
- Öztürk, Bahri - Erdem, Mustafa Ruhan. *Uygulamalı Ceza Muhakemesi Hukuku*. Ankara: Seçkin Yayınları, 12. Baskı, 2008.
- Pamuk, İsmail. "İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi'nde Sırf Sanığa Tanınan Haklar ve Askeri Ceza Yargılaması". *Askeri Yargıtay Dergisi* 15 (2003), 142.
- Parlar, Ali - Hatipoğlu, Muzaffer. *Ceza Muhakemesi Kanunu Yorumu II. Cilt*. Ankara: 2. Baskı, 2008.
- Parlar, Ali vd. *Ceza Muhakemesi Hukukunda Deliller, Çapraz Sorgu ve İspat*. Ankara: Yayın Matbaası, 2008.
- Parlar, Ali - Öztürk, Mustafa, *Ceza Yargılamasında Mutlak Bozma Nedenleri*. İstanbul: Aristo Yayınevi, 1. Basım, 2018.
- Pradel, Jean. *Çağdaş Sistemlerde Karşılaştırmalı Ceza Usulü*. Çev. Sulhi Dönmezer, İstanbul: Beta Basım, 2000.
- Rado, Şevket. *Hayat Büyük Türk Sözlüğü*. İstanbul: Hayat Yayınları, 1970.
- Reid, Karen. *Adil Bir Yargılamanın Güvenceleri*. Çev. Bahar Öcal Düzgören, İstanbul: Scala Yayıncılık, 2000.
- Roxin, Claus. *Strafverfahrensrecht*. München: 25. Auflage, 1998.
- Sarıgül, Ali Tanju. *Ceza Muhakemesi Hukukunda İstinaf*. Ankara: Seçkin Yayınları, 2. Baskı, 2012.
- Sarıtaş, Erkan. "Ceza Muhakemesinde Sanığın Yokluğunda Duruşma". *İstanbul Hukuk Mecmuası* 78/3 (Aralık 2020), 1525-1591.
- Satzger, Helmut vd. *Strafprozessordnung*. Köln: 2014.
- Schroeder, Friedrich-Christian. *Ceza Muhakemesinde Fair Trial İlkesi, Ceza Muhakemesi Hukukunda Fair Trial*. İstanbul: İstanbul Barosu Yayını, 1999.
- Schroeder, F. Christian - Verrel, Torsten. *Ceza Muhakemesi Hukuku*. Çev. Salih Oktar, Ankara: Yetkin Yayınları, 1. Baskı, 2019.

- Silver, Jay Sterling, "Equality of Arms and the Adversarial Process: A New Constitutional Right". *Wisconsin Law Review*, 1990.
- Soyaslan, Doğan. *Ceza Muhakemesi Hukuku*. Ankara: Yetkin Yayınları, 2007.
- Soyaslan, Doğan. *Ceza Muhakemesi Hukuku*. Ankara: Yetkin Yayınları, 7. Basım, 2018.
- Sözüer, Adem - Tekdağ, Kenan. "Ceza Muhakemesi Kanunu Neler Getiriyor?". *Hukuki Perspektifler Dergisi* 3 (2005), 48-62.
- Spaniol, Margret. *Das Recht auf Verteidigerbeistand im Grundgesetz und in der Europaischen Menschenrechtskonvention*. Berlin: 1990.
- Şahbaz, İbrahim. "AİHM Kararlarında Yargı Bağımsızlığı ve Tarafsızlığı". *Anayasa Yargısı Dergisi* 25 (2008), 229-289.
- Şahin, Cumhur. "Sanığın Savunmasını Hazırlamak İçin Gerekli Zamana ve Kolaylıklara Sahip Olma Hakkı (İHAS 6/3-b)". *Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 8/2 (Haziran 2004), 1-47.
- Şahin, Cumhur. *Ceza Muhakemesi Kanunu Gazi Şerhi*. Ankara: Seçkin Yayınevi, 2005.
- Şahin, Cumhur. *Ceza Muhakemesinde İspat (Delillerin Doğrudan doğruya uyalığı İlkesi)*. Ankara: Yetkin Yayınları, 2001.
- Şahin, Cumhur. *Sanığın Kolluk Tarafından Sorgulanması*. Ankara: Yetkin Yayınevi, 1994.
- Şahin, Cumhur - Göktürk, Neslihan. *Ceza Muhakemesi Hukuku -I*. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 11. Bası, 2020.
- Şahin, Cumhur - Göktürk, Neslihan. *Ceza Muhakemesi Hukuku -II-*. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 10. Bası, 2020.
- Şeker, Hilmi. "Duruşmaya Katılma Hakkı". *Ankara Barosu Dergisi* 1 (2017), 221-248.
- Şen, Ersan. "Sanığın Giyabında Tasarruflar". Erişim 25 Mayıs 2021 <https://www.haber7.com/yazarlar/prof-dr-ersan-sen/1587251-sanigin-giyabinda-tasarruflar>
- Şen, Ersan. "Sanığın Yokluğunda Duruşma ve Hüküm". Erişim 13 Haziran 2021. <https://www.hukukihaber.net/sanigin-yoklugunda-durusma-ve-hukum-makale,5688.html>
- Şen, Ersan. "Ceza Muhakemesinde Seri ve Basit Yargılama Usulleri". Erişim 1 Temmuz 2021. <https://www.hukukihaber.net/ceza-muhakemesinde-seri-ve-basit-yargilama-usulleri-makale,7039.html>
- Şen, Ersan. "Gaip ve Kaçak". Erişim 3 Temmuz 2021. <https://www.hukukihaber.net/gaip-ve-kacak-makale,3811.html>

- Şenol, Cem. Teori ve Uygulamada Ceza Muhakemesinde Hukuka Aykırı Delillerin Kullanılması ve Değerlendirilmesi Yasağı. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2015.
- Şensoy, Naci. "Eser Tahlili (Prof. Dr. Nurullah Kunter, Ceza Muhakemesi Hukuku, İstanbul 1961, s.704)". *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası* 27/1 (1961), 481-489.
- Şimşek, Esra. İslam Aile Hukukunda Kadının Hak Arama Hürriyeti. Ankara: Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi, 2009.
- Taner, Fahri Gökçen. "5271 Sayılı CMK'nın Temyiz Kanun Yoluna İlişkin Hükmülerinin Yürürlüğe Girmesiyle Ortaya Çıkan Farklılıklar". *Ankara Barosu Dergisi* 75/4 (Ocak 2017), 47-78.
- Taner, Fahri Gökçen. *Ceza Muhakemesi Hukukunda Adil Yargılanma Hakkı Bağlamında Çelişme ve Silahların Eşitliği*. Ankara: Seçkin Yayınları, 1. Baskı, 2019.
- Tanör, Bülent. *Türkiye'nin İnsan Hakları Sorunu*. İstanbul: BDS Yayınları, 1990.
- Taşdemir, Kubilay - Özkepir, Ramazan. *Ceza Muhakemesi Kanunu Şerhi Cilt I*. Ankara: Turhan Kitabevi, 4. Baskı, 2010.
- Taşkın, Şaban Cankat. "7188 Sayılı Kanun ile Ceza Muhakemesi Kanunu'na Getirilen Basit Yargılama Usulü Hakkında Tespit ve Değerlendirmeler". *Çankaya Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 5/1 (Nisan 2020), 3105-3126.
- Tezcan, Durmuş vd., *İnsan Hakları El Kitabı*. Ankara: Seçkin Yayınevi, 7. Basım, 2018.
- Tezcan, Durmuş vd. *Avrupa İnsan hakları Sözleşmesi Işığında Türkiye'nin İnsan Hakları Sorunu*. Ankara: Seçkin Yayınevi, 2002.
- Toksarı, Kübra, *Türk Hukukunda Şüpheli ve Sanık Hakları*. Kayseri: Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2010.
- Tonini, Paolo. *Manuale di Procedura Penale*. İtaly: Giuffre, 11. Edz, 2010.
- Toroslu, Nevzat. *Hukuka Aykırı Deliller Sorunu*, Prof. Dr. Hamide Topçuoğlu'na Armağan, Ankara: 1995.
- Toroslu, Nevzat - Feyzioğlu, Metin. *Ceza Muhakemesi Hukuku*. Ankara: Savaş Yayınevi, 18. Baskı, 2018.
- Torun, Yıldırım. "İnsan Hakları". *Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi* 16 (Aralık 2007), 415-424.
- Tosun, Öztekin. *Suç Muhakemesi Hukuku*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, 1976.
- Tosun, Öztekin. *Türk Suç Muhakemesi Hukuku Dersleri*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yayınları, 3. Bası, 1981.

- Tosun, Yemliha Uğur, "Ses ve Görüntü Bilişim Sisteminin İnsan Hakları Açısından Önemi". *HUKAB Dergisi* 6 (Temmuz 2013), 1-27.
- Tulay, Muhammed Emre. "Seri Muhakeme Usulü (CMK m. 250)". *İzmir Barosu Dergisi* 2 (Mayıs 2020), 117-157.
- Turhan, Faruk. *Ceza Muhakemesi Hukuku*. Ankara: Asil Yayıncılık, 2006. Türk Dil Kurumu. Türkçe Sözlük. Ankara: 9. Baskı, C.1, 1998.
- Türk Hukuk Kurumu. *Türk Hukuk Lûgatı*. Ankara: Başbakanlık Basımevi, 3. Baskı, 1991.
- Tüsiad. *AİHS ve Adil Yargılanma İlkesi Işığında Hukuk Devleti ve Yargı Reformu: Anayasa Hukuku, İdare Hukuku ve Ceza Hukuku Açısından*. İstanbul: Lebib Yalkın Yayınları, 2003.
- Uluslararası Af Örgütü. *Adil Yargılanma Hakkı*. Çev. Fadıl Ahmet Tamer, Erol Kaplan. İstanbul: İletişim Yayınları, 2000.
- Uslu, T. Azmi, *Yeni Hukuk Lugatı ve Hukuk Terimleri Sözlüğü*. İstanbul: Site Kitabevi, 1964.
- Ünver, Yener - Hakeri, Hakan. *Ceza Muhakemesi Hukuku*. Ankara: Adalet Yayınevi, 15. Baskı, 2019.
- Vitkauskas, Dovydas - Dikov, Grigoriy, *Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Kapsamında Adil Yargılama Hakkının Korunması (Avrupa Konseyi İnsan Hakları El Kitapları)*. Çev. Serkan Cengiz, (Avrupa Konseyi Strazburg: 2012.)
- Volk, Klaus. *Grundkurs StPO*. CH. Beck Verlag, München: 2005.
- Yarsuvat, Duygun. "Ceza Muhakemesi Hukukunda Kanuna Aykırı Elde Edilen Delillerin Geçerliliği". Erişim 5 Mart 2021. <https://silo.tips/download/ceza-muhakemesi-hukukunda-kanuna-aykiri-elde-edilen-dellern-geerll>
- Yaşar, Osman. *Uygulamalı ve Yorumlu Ceza Muhakemesi Kanunu*. Ankara: Seçkin Yayınevi, 8. Baskı, C.2, 2018.
- Yenisey, Feridun. "Ceza Muhakemesi Süjelerinin İradelerinin Ceza Muhakemesinin Yürüyüşüne Etkisi Sorunu". *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi*, 19/2 (Aralık 2013), 453-470.
- Yenisey, Feridun. *Arama Elkoyma Yakalama ve İfade Alma*. Ankara: A.Ü. İnsan Hakları Merkezi Yayınları, 1995.
- Yenisey, Feridun. *Duruşma ve Kanun Yolları*. İstanbul: Beta Yayınları, 1988.
- 'Yenisey, Feridun' (ed.) vd. *İstinafta Maddi ve Hukuki Mesele Denetimi, Dr. h.c. Silovia Tellenbach'a Armağan*. (Ankara: Seçkin Yayınları, 2018.)
- Yenisey, Feridun. *Uygulanan ve Olması Gereken Ceza Muhakemesi Hukuku Hazırlık Soruşturması ve Polis*. İstanbul: Beta Basım Yayın, 3. Baskı, 1993.

- Yenisey, Feridun – Nuhoglu Ayşe. *Ceza Muhakemesi Hukuku*. Ankara: Seçkin Yayınevi, 6. Basım, 2018.
- Yıldız, Ali Kemal. “Ceza Muhakemesi Hukukunda Yakalama ve Gözaltına Alma”. *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 14/1 (Haziran 2006), 131-214.
- Yıldız, Ali Kemal. *Ceza Muhakemesinde İspat ve Delillerin Değerlendirilmesi*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi, 2002.
- Yılmaz, Ejder. *Hukuk Sözlüğü*. Ankara: Yetkin Yayınevi, 10. Baskı, 2011.
- Yılmaz, Ejder. *İstinaf*. Ankara: Yetkin Yayınları, 2. Baskı, 2005.
- Yılmaz, Zahit - Apiş, Özge, “Seri Muhakeme ve Basit Yargılama Düzenlemelerinin Değerlendirilmesi”. *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi* 26/1 (Haziran 2020), 62-106.
- Yurtcan, Erdener. *CMUK Şerhi ve İlgili Mevzuat 2. Cilt Madde 147-288*. İstanbul: Alfa Basım Yayım Dağıtım, 1995.
- Yurtcan, Erdener. *CMUK Şerhi*. İstanbul: Seçkin Yayıncılık, 2006.
- Yurtcan, Erdener. *Cumhuriyet Savcısının ve Ceza Yargıcının Başvuru Kitabı*. Ankara: Beta Yayıncılık, 6. Baskı, 2008.
- Yurtcan, Erdener. *Ceza Muhakemesi Kanunu (CMK) Şerhi*. Ankara: Adalet Yayınevi, 8. Baskı, 2017.
- Yurtcan, Erdener. *Ceza Yargılaması Hukuku*. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 16. Bası, 2019.
- Yüce, Turhan Tufan. “Alman-Türk Ceza Muhakemelerinde Savunma Hakkı I”, *AD* 51/11 (1960), 1017-1029.
- Yüksel, Göksel. “5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu Çerçevesinde Müdafî”. *Hukuk Gündemi Dergisi* 13 (2010), 51-59.
- Zafer, Hamide. “Medya Özgürlüğü ve Adli Haberlerin Verilişi”. Prof. Dr. Selahattin Sulhi Tekinay’ın Hatırasına Armağan, *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi* 1 (1999), 751-774.
- Zafer, Hamide. *Faille Yardım Suçu ve Müdafînin Bu Suçtan Sorumluluğu*, İstanbul: Beta Yayınları, 1. Baskı, 2004.
- Zeitune, José. *International Commission of Jurists, “International Principles on the Independence and Accountability of Judges, Lawyers and Prosecutors, A Practitioners Guid*, Geneva Switzerland: Practitioners Guide Series No. 1, 2004.
- Zerka, Mustafa Ahmed. *Çağdaş Yaklaşımla İslam Hukuku*. Çev. Servet Armağan, İstanbul: Timaş Yayınları, 1963.

Dr. Öğr. Üyesi Süleyman Emre ÖZDEMİR

Trabzon Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukuku Anabilim Dalı

MARKA SUÇLARI

(SMK m. 30)

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Marka Suçları (SMK m. 30)

Süleyman Emre Özdemir

Hukuk Yayınları Dizisi – 3260

Birinci Baskı : Ekim, 2022

ISBN : 978 – 605 – 264 – 011 – 1

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com
 : adalety@adaletyayinevi.com

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : facebook.com/adaletyayinevi
 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nilüfer Aydın

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Vadi Grafik Tasarım Ltd. Şti.
İvedik Org. San. Bölgesi 1420. Cadde
No: 58/1 Yenimahalle/Ankara
Tel: 0 312 395 85 71
Sertifika No: 47479

KAYNAKÇA

- Abalos, Robert J.**, Commercial Trademark Counterfeiting in the United States, the Third World and Beyond: American and International Attempts to Stem the Tide, Boston College Third World Law Journal, Volume 5, Issue 2, 1985.
- Acar, Hüseyin**, Türk Ceza Hukukunda Müsadere Kurumu, 1. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2019.
- Achenbach, Hans / Ransiek, Andreas / Rönnau, Thomas**, Handbuch Wirtschaftsstrafrecht, 5., neu bearbeitete Auflage, C. F. Müller, 2019.
- AIPPI (International Association for the Protection of Intellectual Property)**, Standing Committee on Piracy and Counterfeiting, Law Review, Criminal Protection on IP.
- Akay, Tolga**, Osmanlı Devleti'nde Arma-i Osmânî ve Tuğrâ-yi Hümâyûn'un Alâmet-i Farika Olarak Kullanımı, Kafkas Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Sayı 9, 2012.
- Akay, Tolga**, Osmanlı Devleti'nde Marka Hukukunun Gelişimi, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, Sayı 126, Yıl 2016.
- Akbulut, Berrin / Aksan, Murat**, Ceza Muhakemesi Hukukunda Uzlaştırma, 2. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2019.
- Akbulut, Berrin**, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 6. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2019.
- Akipek Öcal, Şebnem**, Taşınır Rehni Sözleşmeleri ve Sözleşmelerde Şekil, Kadir Has Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt 5, Sayı 1, 2017.
- Aksoy, Mehmet Ali**, Haksız Rekabet Halleri ve Haksız Rekabetin Tespiti, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Özel Hukuk Anabilim Dalı, Yayımlanmamış Doktora Tezi, Ankara, 2011.
- Albayrak, Mustafa**, Fikri ve Sınai Haklar Aleyhine İşlenen Suçların Kovuşturulması ve Yargılanmasında Sorunlar ve Çözüm Yolları, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, Sayı 57, 2005.
- Albayrak, Mustafa**, Markaların Korunması Hakkında KHK'ye Göre Müsadere, Ankara Barosu Fikri Mülkiyet ve Rekabet Hukuku Dergisi, Yıl 2003, Sayı 2.
- Amendolara, Lauren D.**, Knocking Out Knock-Offs: Effectuating the Criminalization of Trafficking in Counterfeit Goods, Fordham Intellectual Property, Media and Entertainment Law Journal, Volume 15, Number 3, 2005.
- Ammar, Jamil**, Think Consumer: The Enforcement of the Trade Mark Quality Guarantee Revisited, A Legal and Economic Analysis, First Published, Cambridge Scholars Publishing, 2011.

- Antalya, Gökhan / Topuz, Murat**, Medeni Hukuk, Giriş, Temel Kavramlar, Başlangıç Hükümleri, Cilt: I, 3. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2019.
- Arıkan, Ayşe Saadet**, Fikri ve Sınai Haklar Kapsamındaki Taklit ve Korsan Malların Gümrüklerde Geçici Olarak Durdurulması, Marmara Üniversitesi, Avrupa Topululuğu Enstitüsü Avrupa Araştırmaları Dergisi, Cilt 4, Sayı 1-2, 1995/1996.
- Arıkan, Özgür**, Trade Mark Rights and Parallel Importation in the European Union, 1. Baskı, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2016.
- Arkan, Sabih**, İşaret ile Marka Arasında Bağlantı İhtimali ve İltibas (Karıştırma) Tehlikesi, Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, Cilt 20, Sayı 2, 1999.
- Arkan, Sabih**, Marka Hakkına Tecavüz – İşaretin Markasal Olarak Kullanılması Zorunluluğu?, Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, Cilt 20, Sayı 3, Haziran 2000.
- Arkan, Sabih**, Marka Hakkına Tecavüz Halleri – Anayasa Mahkemesi'nin 02.03.2004 Tarihli Kararı, Prof. Dr. Erden Kuntalp'e Armağan, Cilt I, Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Yıl 2004.
- Arkan, Sabih**, Marka Hukuku, Cilt: I, 1. Baskı, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, Ankara 1997.
- Arkan, Sabih**, Marka Hukuku, Cilt: II, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, Ankara 1998.
- Arkan, Sabih**, Ticari İşletme Hukuku, 25. Bası, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, Ankara 2019.
- Arkan, Sabih**, Yabancı Markaların Türkiye'de Korunması, Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, Cilt 20, Sayı 1, 1999.
- Arseven, Haydar**, Nazari ve Tatbiki Alameti Farika Hukuku, 1. Baskı, İsmail Akgün Matbaası, İstanbul 1951.
- Arslan, Çetin / Özdemir, Didar**, Türk Hukukunda Marka Suçları -Sorunlu Noktalar Üzerine Bir İnceleme-, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt 65, Sayı 4, Yıl 2016.
- Arslan, İbrahim**, Tescilsiz Markaların Korunması, Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt 16, Sayı 1.
- Arslan, Özge**, Marka Hakkının Sona Ermesi, 1. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2019.
- Artuç, Mustafa**, Malvarlığına Karşı Suçlar, 4. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2020.
- Artuk, Mehmet Emin / Alşahin, Mehmet Emin**, Objektif Cezalandırılabilme Şartı ve Zamanaşımı, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, Prof. Dr. Nur Centel'e Armağan, Cilt 19, Sayı 2, 2013.
- Artuk, Mehmet Emin / Gökçen, Ahmet / Alşahin, Mehmet Emin / Çakır, Kerim**, Ceza Hukuku Özel Hükümler, 18. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2019.
- Artuk, Mehmet Emin / Gökçen, Ahmet / Alşahin, Mehmet Emin / Çakır, Kerim**, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 14. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2020.

- Aslan Düzgün, Ülgen**, İltibas Suretiyle Markaya Tecavüz, Türkiye Adalet Akademisi Dergisi, Yıl 9, Sayı 36, Ekim 2018.
- Aslanoğlu, Suphi**, Türkiye’de Kayıtdışı Ekonomi ve Kayıtdışı Ekonomiyi Azaltmaya Yönelik Çözüm Önerileri, Muhasebe ve Finansman Dergisi, Sayı 39, Temmuz 2008.
- Attaran, Amir / Bate, Roger / Kendall, Megan**, Why and How to Make an International Crime of Medicine Counterfeiting, Journal of International Criminal Justice, Volume 9, Issue 2, 2011.
- Aydın, Hüseyin**, Sınai Mülkiyet Aleyhine İşlenen Suçlar, Yetkin Yayınları, Ankara 2003.
- Aydın, Hüseyin**, Türk Ticaret Kanunu’nda Haksız Rekabet Suçları, 1. Baskı, Yetkin Yayıncılık, Ankara 2008.
- Aygörmez, Gülsün Ayhan**, Alman Ekonomi Ceza Hukukuna Giriş I, Ceza Hukuku Dergisi, Sayı 14, Aralık 2010.
- Aygörmez, Gülsün Ayhan**, Alman Ekonomi Ceza Hukukuna Giriş III, Ceza Hukuku Dergisi, Sayı 22, Ağustos 2013.
- Ayhan, Rıza / Çağlar, Hayrettin / Yıldız, Burçak / İmirlioğlu, Dilek**, Sınai Mülkiyet Hukuku, 1. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2021.
- Ayoğlu, Tolga**, Anayasa Mahkemesi’nin 556 sayılı Markaların Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname’nin 9 ve 61. Maddelerinin Bazı Bentlerinin İptaline İlişkin 3.1.2008 Tarihli Kararı Üzerine Düşünceler, Ankara Barosu Fikri Mülkiyet ve Rekabet Hukuku Dergisi, Yıl 2008, Cilt 8, Sayı 4.
- Aytekin İnceoğlu, Asuman**, Ekonomik Suçlar, Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Yıl 2020, Sayı 1.
- Bacaksız, Pınar**, TCK’da Yer Alan İflas Suçları, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Anabilim Dalı, Yayımlanmamış Doktora Tezi, 2011.
- Bahadır, Zeynep**, Markanın Hükümsüzlüğü ve İptali, 1. Baskı, Turhan Kitapevi, Ankara 2018.
- Bahtiyar, Mehmet / Biçer, Levent**, Adi İş / Ticari İş / Tüketici İşlemi Ayrımı ve Bu Ayrımın Önemi, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, Özel Sayı, Prof. Dr. Cevdet Yavuz’a Armağan, Cilt 22, Sayı 3, Yıl 2016.
- Bainbridge, David I.**, Intellectual Property, Tenth Edition, Pearson, 2018.
- Balci, Murat**, Türk Ceza Kanununda Uyuşturucu Madde Ticareti Suçları (TCK. m. 188), 1. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2009.
- Balık, İfakat / Bektaş, İbrahim**, Markanın Koruma Kapsamının Belirlenmesinde Ayırt Edicilik Gücünün Etkisi ve Tanınmış Markanın Zayıf Unsurunun Durumu - Mcdonald’s Kararları Yönünden Bir İnceleme-, Ticaret ve Fikri Mülkiyet Hukuku Dergisi, Cilt 5, Sayı 1, 2019.

- Barrett, Margreth**, Intellectual Property, Second Edition, Wolters Kluwer, 2008.
- Bartow, Ann**, Likelihood of Confusion, San Diego Law Review, Volume 41, Issue 2, 2004.
- Başbüyük, İsa**, Marka Hakkının İhlalinden Doğan Cezai Sorumluluk, 2. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2018.
- Battal, Ahmet**, Marka Üzerinde “Yargı Kararı” İle Ortaklık Tesisi Mümkün müdür? Ticaret Hukuku ve Yargıtay Kararları Sempozyumu, XXIV, 10- 11 Aralık 2010, Ankara 2012.
- Bayındır, Sinan**, Sınai Mülkiyet Aleyhine Cürümler, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2005.
- Bayındır, Sinan**, Türk Sermaye Piyasası Hukukunda Manipülasyon Suçu, 1. Baskı, Beta Yayıncılık, İstanbul 2011.
- Bayrak, Önder**, Uygulamada Fikri-Sınai Mülkiyet ve Haksız Rekabet Suçları, 1. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2019.
- Baytaz, Abdullah Batuhan**, Kanunilik İlkesi Bağlamında Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukukunda Yorum, 1. Baskı, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2018.
- Bekar, Elif**, Objektif Cezalandırılabilme Koşulları ve Bu Koşullar Bağlamında Türk Ceza Kanunu’nda Yer Alan Suçlar, 1. Baskı, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2017.
- Bently, Lionel / Sherman, Brad**, Intellectual Property Law, Second Edition, Oxford University Press, 2004.
- Birtek, Fatih**, Haberleşmenin Gizliliğini İhlal Suçları (TCK m. 132), 1. Baskı, Seçkin Yayıncılık, İstanbul 2012.
- Birtek, Fatih**, Marka ve Üretim Korsanlığı Suçu (Markanın İzinsiz Kullanılması), İpek Yolu Canlanıyor: Türk-Çin Hukuk Zirvesi, Adalet Yayınevi, Ankara 2013.
- Bitton, Mariam**, Rethinking The Anti-Counterfeiting Trade Agreement's Criminal Copyright Enforcement Measures, The Journal of Criminal Law and Criminology, Volume 102, Issue 1, 2012.
- Blackett, Tom**, Trademarks, 1st Edition, Macmillan Press, 1998.
- Blakeney, Michael**, Intellectual Property Enforcement, A Commentary on Anti-Counterfeiting Trade Agreement (ACTA), Edward Elgar, 2012.
- Blakeney, Michael**, Proposals for International Criminal Enforcement of Intellectual Property Rights, The Enforcement of Intellectual Property Rights, Comparative Perspectives from the Asia-Pacific Region, Edited by Christoph Antons, Wolters Kluwer, 2011.
- Bock, Dennis**, Strafrecht Allgemeiner Teil, Springer, 2018.

- Bozbayındır, Ali Emrah**, Türk ve Mukayeseli Ceza Hukukunda Olası Kast Kavramı ve Sınırları, 1. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2018.
- Bozgeyik, Hayri**, Marka Hakkının Korunması, 2. Baskı, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2019.
- Böxler, Bernhard**, Markenstrafrecht, Geschichte – Akzessorietät – Legitimation – Perspektiven, Mohr Siebeck, 2013.
- Busche, Jan / Stoll, Peter-Tobias / Wiebe, Andreas**, TRIPs Internationales und europäisches Recht des geistigen Eigentums Kommentar, 2. Auflage, Carl Heymanns Verlag, Köln 2013.
- Caddick, Nicholas / Longstaff, Ben / Duly, Charlotte**, A User's Guide to Trade Marks and Passing Off, Fourth Edition, Bloomsbury Professional, 2015.
- Cardwell, Ryan / Ghazalian, Pascal L.**, The Effects of the TRIPS Agreement on International Protection of Intellectual Property Rights, The International Trade Journal, Volume 26, Issue 1, 2012.
- Carrington, Ann**, Trademark Protection and Prosecution, First Edition, Aauvi House Publishing, 2012.
- Cengiz, Dilek**, Türk Hukukunda İktibas veya İltibas Suretiyle Marka Hakkına Tecavüz, 1. Baskı, Beta Yayıncılık, İstanbul 1995.
- Centel, Nur / Zafer, Hamide / Çakmut, Özlem**, Türk Ceza Hukukuna Giriş, 9. Baskı, Beta Yayıncılık, İstanbul 2016.
- Centel, Nur / Zafer, Hamide**, Ceza Muhakemesi Hukuku, 19. Baskı, Beta Yayıncılık, İstanbul 2020.
- Centel, Nur**, Cezanın Amacı ve Belirlenmesi, Prof. Dr. Turhan Tufan Yüce'ye Armağan, İzmir 2001.
- Ceylan, Çiğdem**, Marka Lisans Sözleşmesi, Fikri Mülkiyet ve Rekabet Hukuku Dergisi, Yıl 18, Cilt 19.
- Chaudhry, Peggy / Zimmerman, Alan**, The Economics of Counterfeit Trade, Governments, Consumers, Pirates and Intellectual Property Rights, Springer-Verlag Berlin Heidelberg 2009.
- Coblentz, Michael**, Intellectual Property Crimes, Albany Law Journal of Science and Technology, Volume 9, 1999.
- Cohan, Jon**, Zildjian: A History of the Legendary Cymbal Makers, Hal-Leonard Publishing, 1999.
- Colston, Catherine / Galloway, Jonathan**, Modern Intellectual Property Law, Third Edition, Routledge, 2010.
- Cornish, William / Llewelyn, David / Aplin, Tanya**, Intellectual Property Patents, Copyright, Trade Marks and Allied Rights, Seventh Edition, Sweet & Maxwell, 2010.

- Correa, Carlos M.**, Anti-counterfeiting: A Trojan Horse for Expanding Intellectual Property Protection in Developing Countries?, A Handbook of Contemporary Research, Edited by Christophe Geiger, Edward Elgar, 2012.
- Covarrubia, Patrica**, Geographical Indications of Traditional Handicrafts: A Cultural Element in a Predominantly Economic Activity, ICC, Volume 50, Issue 4, 2019.
- Çağlar, Hayrettin**, 556 Sayılı Markaların Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'de 28.01.2009 Tarihinde Yapılan Değişiklikler Üzerine Bir Değerlendirme, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt XI, Sayı 1-2, 2007.
- Çağlar, Hayrettin**, Marka Hukuku Temel Esaslar, 2. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2015.
- Çağlar, Hayrettin**, Sınai Mülkiyet Kanununun Marka Hukuku Alanına Getirdiği Önemli Yenilikler, Başkent Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt 3, Sayı 1, 2017.
- Çakıcı, Latif**, İşletmelerde Ambalaj Sorunları ve Ambalajlama Alanındaki Gelişmeler, 2. Baskı, Ankara Üniversitesi Basımevi, Ankara 1987.
- Çakır, Kerim**, Uzlaştırmanın Kapsamı ve Şartları, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, Cilt 24, Sayı 1, 2018.
- Çamlıbel Taylan, Esin**, Marka Hakkının Kullanımıyla Paralel İthalatın Önlenmesi, 1. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2001.
- Çetintürk, Ekrem**, Marka Taklitçiliği Suçu, 2. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2019.
- Çınar, Ali Rıza**, Ceza Yargılamasında Kamu Davasına Katılma, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Prof. Dr. Durmuş Tezcan'a Armağan, Cilt 21, Özel Sayı, 2019.
- Çolak, Uğur**, Türk Marka Hukuku, 4. Baskı, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2018.
- Davis, Jennifer / Padfield, Nicola**, Intellectual Property Law, Third Edition, Oxford University Press, 2008.
- Davis, Richard / Quintin, Thomas ST / Tritton, Guy**, Tritton on Intellectual Property in Europe, Fifth Edition, Sweet & Maxwell, 2014.
- Değirmenci, Olgun**, Ceza Hukukunda Yanılma Kavramı ve Hukuka Uygunluk Nedenlerinde Yanılma, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, Sayı 110, 2014.
- Demiral Bakırman, Büşra**, İntihal Suçları, Ceza Hukuku ve Kriminoloji Dergisi, Cilt 3, Sayı 2, Ocak 2015.
- Demirbaş, Timur**, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 15. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2020.
- Demirbaş, Timur**, Kriminoloji, 7. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2020.

- Demirel, Muhammed**, Ceza Hukukunda Rızanın İki Boyutu: Tipikliğe Engel Olan Rıza ve Hukuka Uygunluk Nedeni Olan Rıza, İstanbul Hukuk Mecmuası, 78 (3), 2020.
- Demirel, Muhammed**, Kişiyi Hürriyetinden Yoksun Kılma Suçu, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt XXIV, Sayı 4, 2020.
- Demirtaş, Soner**, Alman İctima Öğretisinde Doğal Hareket Tekliği, Türkiye Adalet Akademisi Dergisi, Yıl 7, Sayı 28, 2016.
- Dericioğlu, Hayri**, Marka Tescilinde Aranılan Hususlar (Müşahabetin Tespiti), Türkiye İktisat Gazetesi, Sayı 235, Ankara 1957.
- Devellioğlu, Ferit**, Osmanlıca – Türkçe Ansiklopedik Lûgat, 34. Baskı, Aydın Kitapevi, Ankara 2020.
- Diamond, Sidney A.**, The Historical Development of Trademarks, TMR, Volume 65, 1975.
- Dılmaç, Şule**, Uluslararası Metinlerde Tanınmış Marka ve Markanın Sulandırılması, 1. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2014.
- Dirikkan, Hanife**, Tanınmış Markanın Korunması, 1. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2003.
- Dobrin, Samuel / Chochia, Archil**, The Concepts of Trademark Exhaustion and Parallel Imports: A Comparative Analysis between the EU and the USA, TalTech Journal of European Studies, Volume 6, Issue 2, 2016.
- Donay, Süheyl / Erman, Hasan**, Sınai Mülkiyet Aleyhine İşlenen Suçlar ve İlgili Mevzuat, 1. Baskı, Sulhi Garan Matbaası, İstanbul 1973.
- Dornis, Tim W.**, Trademark and Unfair Competition Conflicts, Historical-Comparative, Doctrinal, and Economic Perspectives, First Published, Cambridge University Press, 2017.
- Dönmez, Burcu**, Yeni CMK’da Bilirkişi Kavramı, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Sergisi, Yıl 2007, Cilt 9, Özel Sayı.
- Dönmezer, Sulhi / Erman, Sahir**, Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku, Beta Yayıncılık, Cilt I, 14. Baskı, İstanbul 1997.
- Dönmezer, Sulhi**, Ekonomik Suçlar, Erciyes Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, Sayı 7, Ocak 1985.
- Dönmezer, Sulhi**, Öntasarı Hakkında Genel Bilgi, Ekonomik Suçlar ve Ceza Kanunu Öntasarısı Sempozyumu, 17-18 Nisan 1987, İstanbul Ticaret Odası Yayınları, İstanbul 1987.
- DuBose, Michael M.**, Criminal Enforcement of Intellectual Property Laws in the Twenty-First Century, Columbia Journal Of Law & The Arts, Volume 29, Number 4, 2006.

- Dursun, Gizem**, “Ekonomik Suça Ekonomik Ceza İlkesi” ve Bu Kapsamda 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu’nda Bilgi Suiistimali ve Piyasa Dolandırıcılığı Suçları İçin Öngörülen Cezaların Değerlendirilmesi, Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt 14, Sayı 175-176, Yıl 2019.
- Dursun, Selman**, Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi’nin Üye Ülkelere Ekonomik Suç Hakkındaki Tavsiyesi, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Prof. Dr. Durmuş TEZCAN’a Armağan, Cilt 21, Özel Sayı, 2019.
- Dursun, Selman**, Ekonomik Suçlar ve Bankacılık Suçları Bağlamında Bankacılık Düzenine Karşı Suçlar, 1. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2006.
- Dursun, Selman**, Marka Haklarında Ceza Hukuku Alanındaki Gelişmeler, Fikri ve Sınai Haklarda Problemler ve Çözüm Yolları, İstanbul Barosu Yayınları, 2016.
- Economides, Nicholas S.**, The Economics of Trademarks, TMR, Volume 78, 1988.
- Eğilmez, Mahfi**, Mikroekonomi, 6. Basım, Remzi Kitapevi, İstanbul 2018.
- Ekey, Friedrich L. / Bender, Achim / Fuchs-Wissemann, Georg**, Markenrecht, Band 1, Markengesetz und Markenrecht ausgewählter ausländischer Staaten, 3. Auflage, C. F. Müller, 2014.
- Ekici Şahin, Meral / Yemenici, Kürşat**, 6763 Sayılı Kanunla Yapılan Değişiklikler Işığında Ceza Muhakemesi Hukukunda Uzlaştırma, Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt. XIII, Sayı 1, 2018.
- Eminoğlu, Cafer**, Marka Sahibinin Tekliği İlkesi ve Bu İlkenin Markanın Devri Bağlamında İncelenmesi (Anayasa Mahkemesi’nin 556 Sayılı KHK’nın M. 16/5 Hükmünü İptal Eden Kararı Bağlamında Bir Değerlendirme), Yıldırım Beyazıt Hukuk Dergisi, 2016/1.
- Ensari, Dilan**, Türk Hukukunda Marka Hakkı ve Marka Hakkına Karşı İşlenen Suçlar, 1. Baskı, Aristo Yayınevi, İstanbul 2020.
- Epçeli, Sevgi**, Marka Hukukunda Karıştırılma Tehlikesi, 1. Baskı, Legal Yayıncılık, İstanbul 2006.
- Epözdemir, Rezzan**, Hükmün Açıklanmasının Geri Bırakılması, 3. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2019.
- Ercan, Tayfun / Teke Akbulut, Nebile**, Tanınmış Marka Kavramı, Hukuken Korunması ve Uluslararası Ticaretteki İşlevi, 1. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2020.
- Erem, Faruk / Danışman, Ahmet / Artuk, Mehmet Emin**, Ümanist Doktrin Açısından Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 14. Baskı, Ankara 1997.
- Erem, Faruk**, Suçun Konusu ve Hümanist Doktrin, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt 25, Sayı 1, Ankara 1968.
- Ergin, Yusuf**, 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu Kapsamında Kaçakçılık Suçları, 2. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2021.

- Ergün, Mevci**, Fikri Mülkiyet Hukuku, 1. Cilt, 1. Baskı, Legem Yayıncılık, Ankara 2020.
- Erkan, Vehbi Umut / Özden Merhacı, Selin**, 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu'na Göre Markada Paydaşların Önalım Hakkı (SMK md. 148/3), Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, Cilt 35, Sayı 1, Mart 2019.
- Erman, Sahir**, Kaçakçılık Suçları, Ticari Ceza Hukuku – IV, İsmail Akgün Vakfı Matbaası, İstanbul 1981.
- Erman, Sahir**, Sahtekârlık Suçları, Ticari Ceza Hukuku – III, 5. Bası, İstanbul 1987.
- Erman, Sahir**, Ticari Ceza Hukuku, I – Genel Kısım, 3. Baskı, İ.Ü. Basımevi ve Film Merkezi, İstanbul 1992.
- Esen, Egemen**, Sınai Mülkiyet Kanunu'na Göre Marka Hakkının Yetkisiz Tasarrufu Suçu, İstanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt 16, Sayı 2, 2017.
- Feiler, Harald**, Subjektive Zurechnung im Markenstrafrecht, Universitätsverlag Göttingen, 2011.
- Fezer, Karl-Heinz**, Markenrecht, Vierte neubearbeitete Auflage, C.H. Beck, München 2009.
- Fıncıoğulları, Feray**, 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu Çerçevesinde Karıştırılma İhtimali, Terazi Hukuk Dergisi, Cilt 13, Sayı 145, Eylül 2018.
- Firth, Alison / Lea, Gary / Cornford, Peter**, Trade Marks: Law and Practise, Fourth Edition, Jordan Publishing, 2016.
- Fisher, William**, Theories of Intellectual Property, New Essays in the Legal and Political Theory of Property, Edited by Stephen R. Munzer, Cambridge University Press, 2001.
- Foster, Louise / Paronavitane, Varuni**, Anti-Counterfeiting 2020, A Global Guide, United Kingdom, World Trademark Review.
- Garner, Bryan A.**, Black's Law Dictionary, 10. Edition, Thomson Reuters, USA 2014.
- Geiger, Christophe**, The Anti-Counterfeiting Trade Agreement and Criminal Enforcement of Intellectual Property: What Consequences for the European Union?, Max Planck Institute for Intellectual Property and Competition Law Research Paper No. 12-04.
- Gervais, Daniel**, Criminal Enforcement in the US and Canada, Criminal Enforcement of Intellectual Property, A Handbook of Contemporary Research, Edited by Christophe Geiger, Edward Elgar, 2012.
- Ghidini, Gustavo / Cavani, Giovanni**, On the Scope of Protection of Renowned Trade Marks, Queen Mary Journal of Intellectual Property, Volume 8, No. 4, 2018.
- Gibson, Johanna**, The Directive Proposal on Criminal Sanctions, A Handbook of Contemporary Research, Edited by Christophe Geiger, Edward Elgar, 2012.

- Giray, R. Eda**, Markanın Miras Yoluyla İntikali, İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Yıl 10, Sayı 20, Güz 2011.
- Glandien, Julian**, Fehlvorstellungen im Markenstrafrecht, 1. Auflage, Nomos Verlagsgesellschaft, 2018.
- Godart, Benoit**, IP Crime: The New Face of Organized Crime From IP Theft to IP Crime, Journal of Intellectual Property Law & Practice, Volume 5, No. 5, 2010.
- Goldstone, David J. / Toren, Peter J.**, The Criminalization of Trademark Counterfeiting, Connecticut Law Review, Volume 31, Number 1, Fall 1998.
- Gottschalk, Peter / Gunnesdal, Lars**, White-Collar Crime in the Shadow Economy, Palgrave Macmillian, 2018.
- Gökçen Ahmet**, Belgede Sahtecilik Suçları (m. 204-212), 5. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2018.
- Gökçen, Ahmet / Balcı, Murat / Alşahin, Mehmet Emin / Çakır, Kerim**, Ceza Muhakemesi Hukuku, 4. Baskı, Ankara 2020.
- Gökçen, Ahmet**, Ceza Muhakemesi Hukuku'nda Basit Elkoyma ve Postada Elkoyma (Özellikle Telefonların Gizlice Denetlenmesi), 1. Basım, Ankara 1994.
- Gökçen, Ahmet**, Sınai Haklarda Karşılaşılan Güncel Sorunlar, İstanbul Barosu Dergisi, Fikri ve Sınai Haklar Özel Sayısı, Temmuz 2007.
- Gökçen, Ahmet**, Tanzimat Dönemi Osmanlı Ceza Kanunları ve Bu Kanunlardaki Cezai Müeyyideleri, İstanbul 1989.
- Göktürk, Neslihan**, Fikri İçtima (Suçların İçtimaı), 1. Basım, Adalet Yayınevi, Ankara 2013.
- Göktürk, Neslihan**, Haksızlık Yanılgısının Ceza Sorumluluğuna Etkisi, 1. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2016.
- Göktürk, Neslihan**, Hukuka Uygunluk Nedenlerinin Maddi Koşullarında Yanılgının Hukuki Niteliği, Ceza Hukuku Dergisi, Cilt 9, Sayı 26, 2014.
- Göktürk, Neslihan**, Suçun Yasal Tanımında Yer Alan "Hukuka Aykırılık" İfadesinin İcra Ettiği Fonksiyon, İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt 7, Sayı 1, 2016.
- Grgić, Aida / Mataga, Zvonimir / Longar, Matija / Vilfan, Ana**, The Right to Property under the European Convention on Human Rights, Council of Europe, Human Rights Handbooks, No: 10.
- Gropp, Walter**, Strafrecht Allgemeiner Teil, 4., ergänzte und terminologisch überarbeitete Auflage, Springer, 2015.
- Guidelines For Examination of European Union Trade Marks**, European Union Intellectual Property Office (EUIPO), Edition 2020.

- Gulliksson, Jonas**, Trademark Counterfeiting, World Trademark Symposium, The Trademark Reporter, Vol. 82, Issue 5A, September-October 1992.
- Güneş, İlhami**, Fikri Mülkiyet Hukukunda Cezai Korumanın Gerekçesi, Terazi Hukuk Dergisi, Cilt 1 Sayı 4, Aralık 2006.
- Güneş, İlhami**, Sınai Mülkiyet Kanunu Işığında Uygulamalı Marka Hukuku, 2. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2020.
- Güneş, İlhami**, Uygulamada Marka, Haksız Rekabet ve Telif Suçları 3. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2017.
- Hafızoğulları, Zeki / Özen, Muharrem**, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 8. Baskı, US-A Yayıncılık, Ankara 2015.
- Hakeri, Hakan**, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 22. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2019.
- Halpern, Sheldon W. / Port, Kennerth L. / Seymore, Sean B.**, Fundamentals of United States Intellectual Property Law, Fifth Edition, Wolters Kluwer, 2015.
- Halsbury's Laws of England**, Trade Marks and Trade Names, Consultant Editor: Richard Arnold, Fifth Edition, LexisNexis, 2014.
- Harms, L.T.C.**, A Casebook on the Enforcement of Intellectual Property Rights, 4th Edition, WIPO (World Intellectual Property Organization), Switzerland 2018.
- Harms, L.T.C.**, The Enforcement of Intellectual Property Rights: A Case Book, 3rd Edition, WIPO (World Intellectual Property Organization), 2012.
- Hart, Tina / Fazzani, Linda**, Intellectual Property Law, Macmillan Press, 1997.
- Heath, Christopher**, Parallel Imports and International Trade, International Association for the Advancement of Teaching and Research in Intellectual Property (ATRIP) Annual Meeting, 07-09.07.1999, ATRIP/GVA/99/6.
- Hellmann, Uwe**, Wirtschaftsstrafrecht, 5., neu bearbeitete Auflage, W. Kohlhammer, 2018.
- Herring, Jonathan**, Criminal Law, Text, Cases, and Materials, Seventh Edition, Oxford University Press, 2016.
- Hetzer, Wolfgang**, Godfathers and Pirates: Counterfeiting and Organized Crime, European Journal of Crime Criminal Law and Criminal Justice, Volume 10/4, 2002.
- Heymann, Laura A.**, Naming, Identity, and Trademark Law, Indiana Law Journal, Volume 86, Issue 2, 2011.
- Hilty, Reto M.**, Economic, Legal and Social Impacts of Counterfeiting, A Handbook of Contemporary Research, Edited by Christophe Geiger, Edward Elgar, 2012.
- Hirsch, Ernst E.**, Fikri ve Sınai Haklar, Ar Basımevi, Ankara 1948.

- Hirsch, Ernst E.**, Ticaret Hukuku Dersleri, 3. Basım, İstanbul 1948.
- Ingerl, Reinhard / Rohne, Christian**, Markengesetz, Gesetz über den Schutz von Marken und sonstigen Kennzeichen, 3. neubearbeitete Auflage, C.H. Beck, München 2010.
- International Classification of Goods and Services, Fort he Purposes of the Registration of Marks**, WIPO, Sixth Edition, 1992.
- İçel, Kayıhan**, Ceza Hukuku Genel Hükümler, Yenilenmiş Bası, Beta Yayıncılık, İstanbul 2016.
- İçel, Kayıhan**, Görünüşte Birleşme (İçtima) İlkeleri ve Yeni Türk Ceza Kanunu, İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Yıl 7, Sayı 14, 2008.
- İçer, Zafer**, Suça Teşebbüste Hazırlık Hareketleri ile İcra Hareketlerinin Birbirinden Ayrılması, 1. Baskı, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2021.
- İçer, Zafer**, Türk Ceza Hukukunda Tüzel Kişiler, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2011.
- İmirlioğlu, Dilek**, 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu'na göre Marka Hukukunda Ayırt Edicilik ve Markanın Ayırt Ediciliğinin Zedelenmesi, 2. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2018.
- Jacobs, Georg**, Internet-Specific Collisions of Trademarks in the Domain-Name System – An Economic Analysis Based on U.S. Law, ICC, Volume 37, Issue 2, 2006.
- Jarrett, H. Marshall / Chandler, Cameron G.**, Prosecuting Intellectual Property Crimes, Fourth Edition, Published by Office of Legal Education Executive Office for United States Attorneys, 2015.
- Jennings, Jonathan S.**, Trademark Counterfeiting: An Unpunished Crime, Journal of Criminal Law and Criminology, Volume 80, Issue 3, Fall 1989.
- Johnson, David / Leo, Richard**, The Yale White Collar Crime Project: A Review and Critique, Law & Social Inquiry, Volume 18, Issue 1.
- Kahveci, Vehbi**, Markanın Korunması ve Kullanımı, Fikri ve Sınai Haklar Sempozyumu, Editör: Ayşe Kübra Altıparmak, Yetkin Yayınları, Ankara 2020.
- Kale, Serdar**, Marka Davalarında Yargılama Usulü, 1. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2020.
- Kaminski, Margot E.**, An Overview and the Evolution of the Anti-Counterfeiting Trade Agreement, Albany Law Journal of Science and Technology, Volume 21, Issue 3, 2011.
- Kaplan Dönmez, Nergis Feride**, Transfer Fiyatlandırması Kavramı ve Transfer Fiyatlandırması Yoluyla Örtülü Kazanç Dağıtımında İlişkili Kişi, Finansal Araştırmalar ve Çalışmalar Dergisi, Cilt 12, Sayı 23, Temmuz 2020.

- Karadaş, Muhammet İkbāl**, Marka ve Ticaret Unvanı Arasında Karıştırılma Tehlikesi, 1. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2020.
- Karan, Hakan / Kılıç, Mehmet**, Markaların Korunması 556 Sayılı KHK Şerhi ve İlgili Mevzuat, 1. Baskı, Turhan Kitapevi, Ankara 2004.
- Karayalçın, Yaşar**, Ticaret Hukuku, I. Giriş-Ticari İşletme, 3. Baskı, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, Ankara 1968.
- Kart, Aslıhan**, Marka Hakkına Tecavüz Suçları, 1. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2019.
- Kaya, Arslan**, Marka Hukuku, 1. Baskı, Arkan Yayıncılık, İstanbul 2006.
- Kaya, Mustafa İsmail / Küçükaydın, Halil Doğan**, Türk Ticaret Kanunu, Gerekçeli – Karşılaştırmalı, 1. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2019.
- Kayihan, Şaban**, Ticari İşletme Hukuku, 6. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2019.
- Kaynak, Ali Osman**, İçtihatlı Uygulamalı Örnekleriyle Fikri Mülkiyet Suçları ve Soruşturma Usulü, 1. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara 2020.
- Kaynak, Ali Osman**, İçtihatlı Uygulamalı Örnekleriyle Haksız Rekabet Suçu ve Soruşturma Usulü, 1. Baskı, Yetkin Yayıncılık, Ankara 2020.
- Kervankıran, Emrullah**, Markaların Miras Yoluyla İntikali ve Miras Kalan Markalardan Türetilen Yeni Markalar Üzerindeki Mülkiyet Hakkının Hukuki Niteliği, İstanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt 16, Sayı 2, 2017.
- Kervankıran, Emrullah**, Markanın Müşterek (Paylı) Mülkiyete Konu Olması Ve Bu Bağlamda Ortaya Çıkabilecek Sorunlar, Prof. Dr. Hamdi Yasaman'a Armağan, 1. Baskı, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2017.
- Keskin Kiziroğlu, Serap**, Türk Ceza Hukukunda Çocuk Düşürtme, Düşürme ve Kısırlaştırma Suçları, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, Prof. Dr. Nur Centel'e Armağan, Cilt 19, Sayı 2, 2013.
- Keskin, Serap**, Fikri (Düşünsel) Mülkiyet Haklarında Patent ve Markanın Ceza Normları ile Korunması, 1. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2003.
- Kindhäuser, Urs / Schumann, Kay H.**, Strafprozessrecht, 5. Grundlegend überarbeitete Auflage, Nomos, 2019.
- Kindhäuser, Urs / Zimmermann, Till**, Strafrecht Allgemeiner Teil, 9. Auflage, Nomos, 2019.
- Kirkpatrick, Richard L.**, Likelihood of Confusion in Trademark Law, Second Edition, Practising Law Institute, 2016.
- Klett, Alexander R. / Sonntag, Matthias / Wilske, Stephan**, Intellectual Property Law in Germany, Protection, Enforcement and Dispute Resolution, C. H. Beck, München 2008.

- Knaak, Roland**, Geographical Indications and Their Relationship with Trade Marks in EU Law, ICC, Volume 46, Issue 7, 2015.
- Koca, Mahmut / Üzülmez, İlhan**, Kişisel Verilerin Kaydedilmesi Suçu (TCK m. 135), Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Prof. Dr. Durmuş Tezcan'a Armağan, Cilt 21, Özel Sayı, 2019.
- Koca, Mahmut / Üzülmez, İlhan**, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 12. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2019.
- Koca, Mahmut / Üzülmez, İlhan**, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 6. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2019.
- Koca, Mahmut**, Temyiz Yolunda Davaya Katılma, Türkiye Adalet Akademisi Dergisi, Yıl 5, Sayı 18, 2014.
- Kohler, Josef**, Das Recht des Markenschutzes mit Berücksichtigung Ausländischer Gesetzgebungen und mit Besonderer Rücksicht auf die Englische, Angloamerikanische, Französische, Belgische und Italienische Jurisprudenz, Stahel'sche Univs. Buchhanflung, Würzburg 1884.
- Köhler, Michael**, Strafrecht Allgemeiner Teil, Springer, 1997.
- Kur, Anette / Senftleben, Martin**, European Trade Mark Law, First Published, Oxford University Press, 2017.
- Küçükali, Canan**, Marka Hukukunda Karıştırma Tehlikesi, 1. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2009.
- Lackert, Clark W.**, International Efforts Against Trademark Counterfeiting, 1988 Columbia Business Law Review, 161, 1988.
- LaFrance, Mary**, Understanding Trademark Law, Third Edition, Carolina Academic Press, 2016.
- Lange, Paul**, International Trade Mark and Signs Protection, C.H. Back oGH, München 2010.
- Lefranc, David**, Historical Perspective on Criminal Enforcement, Criminal Enforcement of Intellectual Property, A Handbook of Contemporary Research, Edited by Christophe Geiger, Edward Elgar, 2012.
- Levin, Marianne**, What is the Meaning of Counterfeiting?, International Review of Intellectual Property and Competition Law , Volume 18, Issue 4.
- Llewelyn, David / Aplin, Tanya**, Intellectual Property Patents, Copyright, Trade Marks and Allied Rights, Ninth Edition, Sweet & Maxwell, 2019.
- Lott, Leslie J.**, Trademark Infringement Remedies, Editor in Chief Steve Meleen, Third Edition, Bloomberg BNA, 2017.
- Mahmutoğlu, Fatih Selami**, Ekonomik Suçlar Bağlamında Kredi Hukukundan Kaynaklanan Suç ve İdari Suçlar, 1. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2003.

- Making a Mark**, An Introduction to Trademarks for Small and Medium-sized Enterprises, WIPO, Intellectual Property for Business Series, Number 1, 2017.
- Manta, Irina D.**, Explaining Criminal Sanctions in Intellectual Property Law, Hofstra University Maurice A. Deane School of Law, Legal Studies Research Paper Series Research Paper No. 2019-10.
- Manta, Irina D.**, The Puzzle of Criminal Sanctions for Intellectual Property Infringement, Harvard Journal of Law & Technology, Volume 24, Number 2, Spring 2011.
- Marka İnceleme Kılavuzu**, Türk Patent ve Marka Kurumu, 2015.
- Marka İnceleme Kılavuzu**, Türk Patent ve Marka Kurumu, 2019.
- Matthews, Duncan / Zikovska, Petra**, The Rise and Fall of the Anti-Counterfeiting Trade Agreement (ACTA): Lessons for the European Union, International Review of Intellectual Property and Competition Law, Volume 44, Issue 6, 2013.
- Matthews, Duncan**, Counterfeiting and Public Health, Criminal Enforcement of Intellectual Property, A Handbook of Contemporary Research, Edited by Christophe Geiger, Edward Elgar, 2012.
- McJohn, Stephen M.**, Intellectual Property, Sixth Edition, Wolters Kluwer, 2019.
- McKenna, Mark P.**, Criminal Trademark Enforcement and the Problem of Inevitable Creep, Akron Law Journals, Volume 51, Issue 4, 2017.
- McKenna, Mark P.**, The Normative Foundations of Trademark Law, Notre Dame Law Review, Volume 82, Issue 5, 2007.
- Mellor, James / Llewelyn, David / Moody-Stuart, Thomas / Keeling, David / Berkeley, Iona / Chantrielle, Ashton / Duncan, William**, Kerly's Law of Trade Marks and Trade Names, Sixteenth Edition, Sweet and Maxwell, London 2018.
- Memiş, Tekin**, Fikri Mülkiyet İhlallerinde Basiretli Tacir Kavramı – Yargıtay Kararları İncelemeleri, Fikri Mülkiyet Hukuku Yıllığı 2010, Editör: Tekin Memiş, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2011.
- Memişoğlu, Sami Özgür**, Marka Hukukunda Mutlak Ret Sebepleri, 1. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2019.
- Meraklı, Serkan**, Ceza Hukukunda Kusur, 2. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2020.
- Michaels, Amanda / Norris, Andres**, A Practical Guide to Trade Mark Law, Fifth Edition, Oxford University Press 2014.
- Miller, Arthur R. / Davis, Michael H.**, Intellectual Property Patents, Trademarks and Copyright in a Nutshell, Sixth Edition, West Academic Publishing, 2018.
- Mintaş, Hazal**, Marka Hukukunda Karıştırılma Tehlikesi, 1. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2019.

- Moohr, Geraldine Szott / Lipton, Jacqueline D. / Manta, Irina D.**, The Criminal Law of Intellectual Property and Information, Cases and Materials, Second Edition, West Academic Publishing, 2015.
- Moore, Karl / Reid, Susan**, The Birth of Brand: 4000 Years of Branding, Business History, Volume 50, No. 4, July 2008.
- Nomer, Füsün**, İnternet Alan Adının (Domain Name) Hukuki Niteliği ve Marka ve Ticaret Unvanı Gibi Ayırt Edici Ad ve İşaretler ile Arasında Benzerlik Bulunması Sebebiyle Doğacak Hukuki Sorunlar, Hayri Domaniç'e 80. Yaş Günü Armağanı, 1. Baskı, Beta Yayıncılık, İstanbul 2001.
- Nomer, Haluk Nami / Engin, Baki İlkay**, Türk Borçlar Kanunu Şerhi, Özel Borç İlişkileri, Cilt I, Satış Sözleşmesi, 4. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2018.
- Norman, Helen E.**, Intellectual Property Law, First Edition, Oxford University Press, 2011.
- Nuhoğlu, Ayşe**, Marka Hakkına Tecavüz Suçu, Dr. Dr. h.c. Silvia Tellenbach'a Armağan, 1. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2018.
- O'Connor, Paul W.**, Counterfeit Trademarks or Service Marks - Civil Actions - Other Penalties, Seton Hall Legislative Journal, Volume 13.
- Ocak, Nazmi**, Markalarda Tescilin Sağladığı Korumanın Kapsamı, Prof. Dr. Ali Bozer'e Armağan, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü Yayınları, 1998.
- Oğuz, Sefer**, İnternet Alan Adı (Domain Name) Haklarının Korunması, 3. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2018.
- Ohly, Ansgar**, Counterfeiting and Consumer Protection, A Handbook of Contemporary Research, Edited by Christophe Geiger, Edward Elgar, 2012.
- Oktay Özdemir, Saibe**, Sınai Haklara İlişkin Lisans Sözleşmeleri ve Rekabet Hukuku Düzenlemelerinin Lisans Sözleşmelerine Uygulanması, Beta Yayıncılık, İstanbul 2002.
- Onaran, İsmail**, Sınai Haklarda Arama – Elkoyma Uygulamasına İlişkin Örnekler, İstanbul Barosu Dergisi, Fikri ve Sınai Haklar Özel Sayısı, Temmuz 2007.
- Oytaş, Kutlu**, Karşılaştırmalı Markalar Hukuku Endüstriyel Tasarımlar İçerikli, 2. Baskı, Nobel Kitapevi, İstanbul 2002.
- Öcal, Gök Türk**, Marka Hakkının Yetkisiz Tasarrufu Suçu, Ceza Hukuku Dergisi, Cilt 11, Sayı 32, 2016.
- Öçal, Akar**, Markaları Himaye Etme Amacı, Eskişehir İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi Dergisi, Cilt 2, Sayı 1, 1966.
- Öçal, Akar**, Türk Hukukunda Markaların Himayesi (İsviçre ve Fransız Hukuklariyle Mukayeseli Olarak), 1. Baskı, Sevinç Matbaası, Ankara 1967.
- Önder, Ayhan**, Ceza Hukuku Dersleri, Filiz Kitapevi, İstanbul 1992.

- Özbek, Veli Özer / Doğan, Koray / Bacaksız, Pınar**, Ceza Muhakemesi Hukuku, 13. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2020.
- Özbek, Veli Özer / Doğan, Koray / Bacaksız, Pınar**, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 11. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2020.
- Özbek, Veli Özer / Doğan, Koray / Bacaksız, Pınar**, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 14. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2019.
- Özbek, Veli Özer**, Ekonomi Ceza Hukuku, Birinci Kitap – Genel hükümler, 1. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2020.
- Özbek, Veli Özer**, Müstehcenlik Suçu (TCK m. 226), 1. Baskı, Seçkin Yayıncılık Ankara 2009.
- Özcan, Hüseyin**, Ansiklopedik Hukuk Sözlüğü, 1. Baskı, Olgaç Matbaası, Ankara 1980.
- Özdemir, Süleyman Emre**, Ek Savunma Hakkı (CMK m. 226), İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt 10, Sayı 1, 2019.
- Özek, Çetin**, Organize Suç, Prof. Dr. Nurullah Kunter'e Armağan, Beta Basım Yayım, İstanbul 1998.
- Özen, Mustafa**, Kamu Sağlığına Karşı İşlenen Suçlar (TCK m. 185, 186, 187), İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası, Cilt LXVI, Sayı 2, 2008.
- Özen, Mustafa**, Marka Hakkına Karşı İşlenen Suçlar ve Yaptırımları, Ankara Barosu Fikri Mülkiyet ve Rekabet Hukuku Dergisi, Yıl 2009, Sayı 2.
- Özen, Mustafa**, Öğreti ve Uygulama Işığında Ceza Hukuku Genel Hükümler, 1. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2017.
- Özer, Fatma**, 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu'nun Genel Bir Değerlendirmesi, Terazi Hukuk Dergisi, Cilt 12, Sayı 128, Nisan 2017.
- Özeroğlu, Ömer Faruk, Marka Korsanlığı** (Markaya Tecavüzün Hukuki Sonuçları ve Marka Korsanlığı ile Mücadele Tedbirleri), Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Özel Hukuk Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Doktora Tezi, 2007.
- Özgenç, İzzet**, Marka Hakkına Tecavüz ve Cezai Sorumluluk, Ünal Tekinalp'e Armağan, Cilt III, Beta Yayıncılık, İstanbul 2003.
- Özgenç, İzzet**, Suç Örgütleri, 13. Bası, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2020.
- Özgenç, İzzet**, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 15. Bası, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2019.
- Özmen, Özkan Burak**, İktibas veya İltibas Suretiyle Marka Hakkına Tecavüz Suçu, 1. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2020.
- Öztek, Selçuk**, 556 sayılı KHK Çerçevesinde Benzer Mal ve Hizmet Kavramı, İstanbul Barosu Dergisi, Fikri ve Sınai Haklar Özel Sayısı, Özel Sayı 4, Temmuz 2007.
- Öztürk, Bahri / Erdem, Mustafa Ruhan**, Uygulamalı Ceza Hukuku ve Güvenlik Tedbirleri Hukuku, 20. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2019.

- Öztürk, Bahri / Tezcan, Durmuş / Erdem, Mustafa Ruhan / Sırma Gezer, Özge / Saygılar Kırıt, Yasemin F. / Alan Akcan, Esra / Özaydın, Özdem / Erden Tütüncü, Efser, Altınok Villemin, Derya / Tok, Mehmet Can,** Nazari ve Uygulamalı Ceza Muhakemesi Hukuku, 14. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2020.
- Paradise, Paul R.,** Trademark Counterfeiting, Product Piracy, and the Billion Dollar Threat to the U.S. Economy, First Published, Quorum Books, London 1999.
- Paslı, Ali,** Marka Hukukunda Tescil – Kullanma İlişkisi, Fikri ve Sınai Haklar Sempozyumu, Yetkin Yayınları, Ankara 2020.
- Paslı, Ali,** Marka Hukukunda Ürün Benzerliği, 1. Baskı, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2018.
- Paslı, Ali,** Uluslararası Antlaşmaların Türk Marka Hukukunun Esasına İlişkin Etkileri, 1. Baskı, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2014.
- Pekdiñer, Remzi Tamer,** Marka Hakkı ve Korunması, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Özel Hukuk Anabilim Dalı, Yayımlanmamış Doktora Tezi, 2001.
- Pekdiñer, Tamer / Giray, R. Eda / Baş, Kadir,** Gerekçeli – Notlu –İçtihatlı 6769 Sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu ve İlgili Mevzuat (Ulusal – Uluslararası), Seçkin Yayıncılık, Ankara 2019.
- Pekdiñer, Tamer / Tüzün, Işıl,** Taklit Marka ve Gümrüklerde El Koyma, Fikri Mülkiyet Hukuku Yıllığı 2010, Editör: Tekin Memiş, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2011.
- Pekdiñer, Tamer,** Fikri Mülkiyet Hukuku’nda Gümrüklerde El Koymadan Kaynaklanan Tazminat Talepleri, İpek Yolu Canlanıyor: Türk-Çin Hukuk Zirvesi, Adalet Yayınevi, Ankara 2013.
- Peterson, Debra D.** Criminal Counterfeiting and Component Parts: Closing the Perceived “Label Loophole”, *Aipla Quarterly Journal*, Volume 30, Number 4, Fall 2002.
- Pila, Justine / Torremans, Paul L. C.,** European Intellectual Property Law, 2nd Edition, Oxford University Press, 2019.
- Poroy, Reha / Yasaman, Hamdi,** Ticari İşletme Hukuku, 11. Bası, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2006.
- Poroy, Reha / Yasaman, Hamdi,** Ticari İşletme Hukuku, 18. Bası, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2019.
- Quinn, David M.,** A Critical Look at the Anti-Counterfeiting Trade Agreement, *Richmond Journal of Law and Technology*, Volume XVII, Issue 4, 2011.
- Rahmatian, Andreas,** Trade Mark Infringement as a Criminal Offence, *The Modern Law Review*, Volume 76, Number 4, Jul. 2004.
- Rogers, Edward S.,** Some Historical Matter Concerning Trade-Marks, *TMR*, Volume 62, 1972.

- Roncaglia, Pier Luigi / Sironi, Giulio Enrico**, Trademark Functions and Protected Interests in the Decisions of the European Court of Justice, TMR, Volume 101, 2011.
- Roudaut, M.R.**, From Sweatshops to Organized Crime: The New Face of Counterfeiting, *Criminal Enforcement of Intellectual Property, A Handbook of Contemporary Research*, Edited by Christophe Geiger, Edward Elgar, 2012.
- Roughton, Ashley**, R v C in the UK Supreme Court – should parallel importation be criminalized?, *Queen Mary Journal of Intellectual Property*, Volume 8, Number 2, 2018.
- Roxin, Claus**, *Strafrecht Allgemeiner Teil Band I: Grundlagen: Der Aufbau der Verbrechenslehre*, 4. Auflage 2006.
- Roxin, Claus**, Yasağa İlişkin Yanılma, (Çev. Osman İsfen), Suç Politikası, Karşılaştırmalı Güncel Ceza Hukuku Serisi 3, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2006.
- Rösler, Hannes**, Anti-Counterfeiting in Online Auctions from the Perspective of Consumers' Interests, *International Review of Intellectual Property and Competition Law*, Volume 37, Issue 7, 2006.
- Ruse-Khan, Henning Grosse**, *Criminal Enforcement and International IP Law, A Handbook of Contemporary Research*, Edited by Christophe Geiger, Edward Elgar, 2012.
- Ruse-Khan, Henning Grosse**, From Trips to ACTA: Towards a new 'Gold Standard' in Criminal IP Enforcement?, *Max Planck Institute for Intellectual Property and Competition Law Research Paper No. 10-06*.
- Saraç, Tahir**, Transit Geçen Mallar Marka Hakkına Tecavüz Oluşturur Mu?, *Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi*, Cilt 24, Sayı 2, Aralık 2007.
- Sayar, Gökhan**, Türk Hukukunda Marka Suçları, Bahçeşehir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Yüksek Lisans Programı, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2011.
- Schechter, Frank I.**, *The Historical Foundations of The Law Relating to Trade-Marks*, Columbia University Press, New York 1925.
- Schmidt, Rolf**, *Strafrecht Allgemeiner Teil, Grundlagen der Strafbarkeit Aufbau des strafrechtlichen Gutachtens*, 21. Auflage, 2019.
- Schneider, Marius**, Counterfeiting and Terrorism, *Journal of Intellectual Property Law & Practice*, Volume 11, Number 4, 2016.
- Sirmen, A. Lale**, *Eşya Hukuku*, 1. Baskı, Yetkin Yayıncılık, Ankara 2013.
- Soyak, Alkan**, Fikri ve Sınai Mülkiyet Hakları: Tanımı, Tarihsel Gelişimi ve GOÜ'ler Açısından Önemi, *Legal Fikri ve Sınai Haklar Dergisi*, Yıl 1, Sayı 1, 2005.
- Soyaslan, Doğan**, *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, 9. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara 2020.

- Soygüt Arslan, Mualla Buket**, Türk Ceza Hukukunda Müsadere, Galatasaray Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul 2014.
- Sözüer, Adem**, Organize Suçluluk Kavramı ve Batı Ülkelerinde Bu Suçlulukla Mücadele ile İlgili Gelişmeler, Hukuk Araştırmaları, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayını, Cilt 9, Sayı 1-3, 1995.
- Spink, John**, Product Fraud and Product Counterfeiting as a Source of Terrorist Financing, Security Journal, Volume 30, Issue 2, May 2017.
- Sprack, John / Sprack, Michael**, A Practical Approach to Criminal Procedure, Fifteenth Edition, Oxford University Press, 2015.
- Stim, Richard**, Patent, Copyright and Trademark, 15th Edition, Nolo Law, 2018.
- Stolte, Keith M.**, How Early Did Anglo-American Trademark Law Begin? An Answer to Schechter's Conundrum, Fordham Intellectual Property, Media and Entertainment Law Journal, Volume 8, Number 2, 1997.
- Suluk, Cahit / Karasu, Rauf / Nal, Temel**, Fikri Mülkiyet Hukuku, 3. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2019.
- Sumpter, Paul**, Intellectual Property Law, Principles in Practice, Edition 3, Wolters Kluwer, 2017.
- Sutherland, Edwin H.**, White-Collar Criminality, American Sociological Review, Volume 5, Number 1, February 1940.
- Şahin, Cumhur / Göktürk, Neslihan**, Ceza Muhakemesi Hukuku – I, 10. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2019.
- Şahin, Zeynep**, Türkiye’de Dahilde İşleme Rejimi, Etkileri: Ambalaj Sektörü Örneği, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Doktora Tezi, 2019.
- Şahinler Baykara, Yasemin / Yabuz, Levent / Alica, Türkay**, 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu (Gerekçeli – Karşılaştırmalı – İçtihatlı), 2. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2019.
- Şehirli Çelik, Feyzan Hayal**, Sınai Mülkiyet Hakkı Tescilinin Anlamı Üzerine -SMK m. 155 Vesilesiyle Bir İnceleme- Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, Cilt 34, Sayı 2, Haziran 2018.
- Şen, Ersan / Eryıldız, H. Sefa**, Elkoyma, 1. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2017.
- Şenocak, Kemal**, Tescilli Markanın Aynısının veya Benzerinin Alan Adı (Domain Name) Olarak Kullanılması Suretiyle Marka Hakkının İhlali, Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, Cilt 25, Sayı 3, Eylül 2009.
- Şensoy Cin, Şehnaz**, Ekonomik Suç Kavramı ve Ekonomik Suçların Kriminolojik Özellikleri, Prof. Dr. Çetin Özek Armağanı, Galatasaray Üniversitesi, İstanbul 2004.

- Taşkın, Ozan Ercan**, Son Çare (Ultima Ratio) Olarak Ceza Hukuku, Maltepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt 15, Sayı 1, Haziran 2016.
- Tekin, Abdulkadir / Tekin, Ümit Engin**, 4458 sayılı Gümrük Kanunu'na Göre Gümrük İşlemleri, Mevzuat – Teori, Uygulama – Vergilendirme, 2. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2018.
- Tekinalp, Ünal**, Fikri Mülkiyet Hukuku, 5. Bası, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2012.
- Tekinalp, Ünal**, Sınai Mülkiyet Kanunu'nun Öne Çıkan Yenilikleri, 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu Sempozyumu, 1. Baskı, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, Editör: Feyzan Hayal Şehirali Çelik, Ankara 2017.
- Tesal, Reşat D.**, İktisadi, Ticari, Mali Suçlar, 4. Bası, Dilek Matbaası, İstanbul 1977.
- Tezcan, Durmuş / Erdem, Mustafa Ruhan / Önok, R. Murat**, Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku, 18. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2020.
- The Criminology of White-Collar Crime, Editor: **Simpson, Sally S. / Weisburd, David**, Springer, 2009.
- The Enforcement of Intellectual Property Rights by Means of Criminal Sanctions: An Assessment**, WIPO Advisory Committee on Enforcement, Fourth Session Geneva, November 1 and 2, 2007, WIPO/ACE/4/3.
- Tiedemann, Klaus**, Wirtschaftsstrafrecht, Einführung und Allgemeiner Teil mit wichtigen Rechtstexten, 4. aktualisierte und erweiterte Auflage, Franz Vahlen, München 2014.
- Topçu, Deniz**, Sınai Mülkiyet Hakları Aleyhine İşlenen Suçlar, 1. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2007.
- Toroslu, Nevzat / Toroslu, Haluk**, Ceza hukuku Genel Kısım, 25. Baskı, Savaş Yayınevi, Ankara 2019.
- Toroslu, Nevzat**, Cürümlerin Tasnifi Bakımından Suçun Hukuki Konusu, Tıpkı Bası, Savaş Yayınevi, Ankara 2019.
- Tosun, Öztekin**, Ceza Hukukunda Tefsir ve Yanlış Tefsir, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası, Cilt 42, Sayı 1, Ocak 1962.
- Trade in Counterfeit and Pirated Goods, Mapping the Economic Impact, OECD/EUIPO, OECD Publishing, Paris 2016.
- Tunç, Kübra**, Ceza Hukukunda Kastı Engelleyen Hata, 1. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2020.
- Tüzün, Işıl**, 556 Sayılı Markaların Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname Çerçevesinde Marka, Taklit Marka ve Taklit Mal Kavramları, Hukuk ve İktisat Araştırmaları Dergisi Cilt 3, No 1, 2011.
- UK Intellectual Property Office**, IP Crime and Enforcement Report 19/20.

- Uruşak, Uğur**, Ceza Hukukunda Hukuka Uygunluk Sebebi Olarak Bir Hakkın Kullanılması, 1. Baskı, İstanbul 2010.
- Uzunallı, Sevilay**, Marka Hukuku, 1. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2019.
- Uzunallı, Sevilay**, Marka Hukukunda Malların ve/veya Hizmetlerin Tespiti Sorunu, Prof. Dr. Hamdi Yasaman'a Armağan, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2017.
- Uzunallı, Sevilay**, Markanın Korunmasının Kapsamı ve Tazminat Talebi, 1. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2012.
- Ülgen, Hüseyin / Helvacı, Mehmet / Kendigelen, Abuzer / Kaya, Arslan / Nomer Ertan, N. Füsün**, Ticari İşletme Hukuku, 5. Baskı, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2015.
- Ünsal, Önder Erol**, IPR Gezini Seçme Yazılar-1, 1. Baskı, Lykeion Yayınları, Ankara 2018.
- Ünsal, Önder Erol**, Markaların Tescili Konusunda Uluslararası Nis ve Viyana Sınıflandırmaları: Amaç, İşleyiş ve Uygulamaya İlişkin Değerlendirmeler, Türk Patent Enstitüsü (Türk Patent ve Marka Kurumu), Uzmanlık Tezi, 2001.
- Ünver, Yener / Hakeri, Hakan**, Ceza Muhakemesi Hukuku, 14. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2018.
- Ünver, Yener**, Ceza Hukukuyla Korunması Amaçlanan Hukuksal Değer, Seçkin Yayıncılık, 1. Baskı, Ankara 2003.
- Üstün, Süleyman / Çalış, Hande Sena**, 4734 Sayılı Kamu İhale Kanununda Doğrudan Temin Usulü, Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt 27, Sayı 1, 2019.
- Vermandele, Xavier**, Topic 5 – Trademark Counterfeiting, Copyright Piracy, Commercial Scale, WIPO, National Workshop – Enforcement of IPRs for Law Enforcement Agencies, 2016.
- Vermeulen, Gert / De Bondt, Wendy / Ryckman, Charlotte**, Liability of legal persons for offences in the EU, IRCP-series Volume 44, Maklu Publishers, 2012.
- Wechsler, Andrea**, Criminal Enforcement of Intellectual Property Law: An Economic Approach, A Handbook of Contemporary Research, Edited by Christophe Geiger, Edward Elgar, 2012.
- Wehrle-Briffa, Ralph**, Anti_counterfeiting: Practice and Procedure, First Edition, The Chartered Institute of Trade Mark Attorneys (CITMA), 2017.
- Weitekamp, Elmar**, Reparative justice; Towards a victim oriented system, European Journal on Criminal Policy and Research, Volume 1, Number 1, 1993.
- Wendt, Rudolf**, The Principle of "Ultima Ratio" And/OR the Principle of Proportionality, Onati Socio-Legal Series, Volume 3, Number 1, 2013.
- What is Intellectual Property**, WIPO, <https://www.wipo.int.rma>

- Wilson, Jeremy W. / Sullivan, Brandon A. / Johnson, Travis / Fenoff, Roy / Kammel, Kari**, Product Counterfeiting Legislation In The United States: A Review And Assessment Of Characteristics, Remedies, And Penalties, The Journal Of Criminal Law & Criminology, Volume 106, No. 3, 2016.
- Wilson, Lee**, The Trademark Guide, Third Edition, Allworth Press, New York, 2018.
- WTO**, China – Measures Affecting the Protection and Enforcement of Intellectual Property Rights, Report of the Panel, WT/DS362/R 26, January 2009.
- Yarar, İbrahim**, Marka Hukuku, 1. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2020.
- Yasaman, Hamdi / Altay, Sıtkı Anlam / Ayoğlu, Tolga / Yusufoglu, Fülürya / Yüksek, Sinan**, Marka Hukuku 556 Sayılı KHK Şerhi, Cilt I, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2004.
- Yasaman, Hamdi / Altay, Sıtkı Anlam / Ayoğlu, Tolga / Yusufoglu, Fülürya / Yüksek, Sinan**, Marka Hukuku 556 Sayılı KHK Şerhi, Cilt II, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2004.
- Yasaman, Hamdi**, Tanınmış Markalar, Halil Arslanlı'nın Anısına Armağan, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi, 1978.
- Yasaman, Zeynep**, Türk ve Avrupa Birliği Hukukunda İnternette Marka Hakkının İhlali, 1. Baskı, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2020.
- Yaşar, Yusuf**, Uyuşturucu veya Uyarıcı Madde İmal ve Ticareti Suçları (TCK m. 188, m. 192), 3. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2019.
- Yazıcıoğlu, R. Yılmaz**, Fikri Mülkiyet Hukukundan Kaynaklanan Suçlar, 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'ndaki Suçlar, 1. Baskı, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2009.
- Yenidünya, Caner / İçer, Zafer**, Marka Hakkına Tecavüz Suçları (556 Sayılı KHK m. 61/A), 2. Baskı, DigeSta Yayınevi, İstanbul 2014.
- Yenisey, Feridun / Nuhoğlu, Ayşe**, Ceza Muhakemesi Hukuku, 8. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2020.
- Yenisey, Feridun**, Ceza Muhakemesi Süjelerinin İradelerinin Ceza Muhakemesinin Yürüyüşüne Etkisi Sorunu, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, Prof. Dr. Nur Centel'e Armağan, Cilt 19, Sayı 2, 2013.
- Yıldırım, Akif**, Hükmün Açıklanmasının Geri Bırakılması, 1. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2018.
- Yılmaz, Ejder**, Hukuk Sözlüğü, 4. Baskı, Yetkin Yayıncılık, Ankara 2010.
- Yılmaz, Lerzan**, Marka Olabilecek İşaretler ve Mutlak Tescil Engelleri, 2. Baskı, Aristo Yayınevi, İstanbul 2017.
- Yılmaz, Zahit**, Marka Hakkına İktibas veya İltibas Suretiyle Tecavüz Suçu, Terazi Hukuk Dergisi, Cilt 16, Sayı 178, Haziran 2021.

Yokuş Sevük, Handan, Ceza Muhakemesi Hukukunda Bilirkişilik, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası, Cilt LXIV, Sayı 1, 2006.

Yu, Peter K, TRIPS Enforcement and Developing Countries, American University International Law Review, Volume 26, Issue 3, 2011.

Yurdakul, Funda, Türkiye’de Kayıtdışı Ekonomi: Bir Model Denemesi, Ankara Üniversitesi SBF Dergisi, Cilt 63, Sayı 4.

Zafer, Hamide, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 4. Bası, Beta Yayıncılık, İstanbul 2015.

<http://hudoc.echr.coe.int>.

<https://sozluk.gov.tr>.

<https://zildjian.com/about-page>.

www.oxfordlearnersdictionaries.com.

Dr. Alkım AKTAŞ

İdari Yargılama Hukukunda
**YARGILAMANIN
YENİLENMESİ**

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

İdari Yargılama Hukukunda Yargılamanın Yenilenmesi
Alkım Aktaş

Hukuk Yayınları Dizisi – 3255

Birinci Baskı : Ekim, 2022

ISBN : 978 – 605 – 264 – 012 – 8

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nilüfer Aydın

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Vadi Grafik Tasarım Ltd. Şti.
İvedik Org. San. Bölgesi 1420. Cadde
No: 58/1 Yenimahalle/Ankara
Tel: 0 312 395 85 71
Sertifika No: 47479

KAYNAKÇA

- Akar, Kemal** (2015), Soybağı Tespiti, Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- Akcan, Recep/ Kaya, Cemil** (2010), “Medeni ve İdari Yargıda Hakimin Davaya Bakmaktan Yasaklılığı ve Reddi”, İÜHFİM, C:68, S: 1-2, s. 171-196, <<https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/97587>>, s.e.t. 17.10.2019.
- Akgüner, Kemal** (1973), “Vekil ve Mümessil Olmayan Kişiler Huzuruyla Davanın Görülüp Hükme Bağlanması Haline Dayanan Muhakemenin (Yargılamanın) İadesi ve Bir Yargıtay Kararı”, Ankara Barosu Dergisi, S. 4, 718-724, <<http://www.ankarabarusu.org.tr/siteler/ankarabarusu/tekmakale/1973-4/10.pdf>>, s.e.t. 11.10.2019.
- Akkan, Mine** (2009), “Medeni Usul Hukukunda Tarafların Farklı Olması Durumunda Kesin Hükümün Delil Niteliği”, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C: 11, Özel Sayı, 3-61, <<https://acikerisim.deu.edu.tr/xmlui/bitstream/handle/20.500.12397/13465/mineakkan-11-2019.pdf?sequence=1&isAllowed=y>>, s.e.t. 18.04.2021.
- Akkaş Ahmet Hulusi** (2016), Ceza Muhakemesi Bağlamında Yargı Mercileri Kararlarının Birbirleri Üzerindeki Etkisi, Adalet Yayınevi, Ankara.
- Aksoy, Mehmet/ Geçgel, Bülent/ Öz, Yusuf** (2018), Sayıştay Hesap Yargısı, Sayıştay Başkanlığı Yayınları, Ankara.
- Aktan, Coşkun Can** (2017), “Anayasal İktisat ve Vergilendirmede Hukuki Güvenlik İlkesi”, Hukuk ve İktisat Araştırmaları Dergisi, C: 9, S. 2, 101-116, <<https://www.jurix.com.tr/article/18156>>, s.e.t. 26.12.2020.
- Akyılmaz, Bahtiyar/ Sezginer, Murat/ Kaya, Cemil** (2022), Türk İdari Yargılama Hukuku, 6. Baskı, Savaş Yayınevi, Ankara.
- Akyılmaz, Bahtiyar/ Sezginer, Murat/ Kaya, Cemil** (2020), Türk İdare Hukuku, 12. Baskı, Savaş Yayınevi, Ankara.
- Akyürek, Güçlü** (2018), Yargılamanın Yenilenmesi, 3. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- Alangoya, Yavuz** (2001), Medeni Usul Hukuku Esasları II, Beta Yayıncılık, İstanbul.
- Alangoya, Yavuz** (2011), “Yargılama Sırasında Taraf (Yanda) İradisi Olarak Meydana Gelen Değişme Hakkında Düşünceler”, İstanbul Üniversitesi Mukayeseli Hukuk Araştırmaları Dergisi, 125-194, <<https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/14033>>, s.e.t. 29.11.2019.

- Altıparmak, Kerem/ Karahanoğulları, Onur** (1998), "Bölge İdare Mahkemesi Kararıyla Anayasa'nın Zımnen İptali", İnsan Hakları Yıllığı, C: 19-20, 215-233, <<http://80.251.40.59/politics.ankara.edu.tr/karahan/makale/bimkarari.htm>>, s.e.t. 29.11.2019.
- Altunç, Mehmet Sinan** (2017), "Yargılamanın Yenilenmesi Muhakemesinin Bireysel Başvuru Bakımından Ortaya Çıkardığı Hukuki Meseleler", TAAD, C: 7, S: 30, 199-220, <<https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/981693>>, s.e.t. 21.03.2020.
- Altundiş, Mehmet** (2008), "Hukuki Güvenlik İlkesi", Yasama Dergisi, C: 3, S: 10, 60-94, <<https://www.jurix.com.tr/article/8378>>, s.e.t. 26.12.2020.
- André, Joly** (1969), Cours Elémentaires De Procédure Civile et Voies d'Exécution, t. I, Sirey, Paris.
- Ansay, Sabri Şakir** (1938), "Muhakemenin İadesi", Adalet Ceridesi, S. 4, 471-503, <<http://adaletdergisi.adalet.gov.tr/arsiv/adliyeceridesi/1938/sayi-4-nisan1938-220sayfamk.pdf>>, s.e.t. 12.03.2019.
- Ansay, Sabri Şakir** (1960), Hukuk İcra ve İflas Hükümleri, İstiklal Matbaası, Ankara.
- Apaydın, Cengiz** (2020), Ceza Muhakemesinde Egemen İlkeler Işığında Olağan ve Olağanüstü Kanun Yolları, Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- Arslan, Ramazan** (1977), Medeni Usul Hukukunda Yargılamanın Yenilenmesi (İade-i Muhakeme), Turhan Kitabevi, Ankara.
- Arslan, Ramazan** (1988), "Kesin Hüküm İhtiyacı ve Yanılma Gerçeği", Ankara Barosu Dergisi, S. 5-6, s. 722-737.
- Arslan, Ramazan**(1989), Bilirkişilik Uygulaması ve Bu Uygulamaya Yargıtayın Etkisi, Yargıtay Kararları Dergisi, S. 1-4, s. 156-183.
- Arslan, Ramazan/Yılmaz, Ejder/ Ayvaz Taşpınar, Sema/Hanağası, Emel** (2018), Medeni Usul Hukuku, Yetkin Yayıncılık, 4. Bası, Ankara.
- Aslan, Zehreddin** (1991), "Sayıştay'ın Sorumluların Hesap ve İşlemlerini Kesin Hükme Bağlama Görevi", İdare Hukuku ve İlimleri Dergisi, C: 12, S: 1-3, 93-99, <<https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/13661>>, s.e.t. 03.04.2020.
- Aslan, Zehreddin** (2020), İdari Yargılama usulü Kanunu, 2. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- Aşkın, Uğur** (2018), Ceza Muhakemesinde İstinaf Kanun Yolu, Adalet Yayınevi, Ankara.

- Atalı, Murat/ Ermenek, İbrahim** (2019), Medeni Usul Hukuku, Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- Atay, Ender Ethem** (2018), İdare Hukuku, Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- Atay, Ender Ethem** (2018), İdari Yargılama Hukuku, 1. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- Avcı, Mustafa** (2011), "İdari Yargıda İstinaf", TBB Dergisi, S. 96, s. 179-204, <<http://tbbdergisi.barobirlik.org.tr/m/2011-96-1139>>, s.e.t. 14.07.2020.
- Avcı, Mustafa** (2017), İdari Yargılama Usulündeki Son Yenilikler ve İdari Yargıda İstinaf Kanun Yolu, Yetkin Yayınları, Ankara.
- Aydın, Öykü Didem** (2011), "Türk Anayasa Yargısında Yeni Bir Mekanizma: Anayasa Mahkemesi'ne Bireysel Başvuru", Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C: 15, S. 4, 121-170, <http://webftp.gazi.edu.tr/hukuk/dergi/15_4_5.pdf>, s.e.t. 25.03.2020.
- Azrak, Ülkü** (1968), "Yargı ve İdare", İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası, S. 1-4, s. 129-155, <<https://dergipark.org.tr/tr/pub/iuhfm/issue/9088/113498>>, s.e.t. 23.12.2020.
- Bader, Johann/ Kaiser Funke, Michael/ Stuhlfauth, Thomas/ Albedyll, Jörg** (2018), Verwaltungsgerichtsordnung, C.F. MÜLLER, 7. Baskı, Heidelberg.
- Bakım, Sevi** (2013), "Ceza Muhakemesi Hukukunda Yargılamanın Yenilenmesi", Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, C: 19, S. 2, s. 919-952, <<https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/813309>>, s.e.t. 14.07.2020.
- Bereket Baş, Zuhâl** (1996), "İdari Yargılama Hukuku Açısından İstinaf ve Kabulü Sorunu", Danıştay Dergisi, C. 27, S. 94, s. 11-25, <https://www.danistay.gov.tr/upload/yayinlar/05_12_2018_114448.pdf>, s.e.t. 01.11.2020.
- Bilgin, Ahmet Burak** (2016), "Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin İç Hukuktaki Yeri", Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, S. 22, C.1, s. 81-130, <<https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/274329>>, s.e.t. 05.02.2020.
- Boz, Selman Sacit/ Ceylan, Can/ Nacak, Mehmet/ Bayer, Çağrı** (2020), Türk İdari Yargılama Hukukunda Yargılamanın Yenilenmesi, Adalet Yayınevi, Ankara.
- Brandt, Jürgen/ Domgörgen, Ulf** (2018), Handbuch Verwaltungsverfahren und Verwaltungsprozess, C.F. Müller, 4. Baskı, Heidelberg.

- Braun, Johann** (2014), Lehrbuch des Zivilprozessrechts, Mohr Siebeck, Tübingen.
- Caille, Pascal** (2017), "Contentieux Administratif", 3. Bölüm, Les voies de recours spéciales, <www.revuegeneraledudroit.eu/?p=29256>, s.e.t. 16.12.2021.
- Can, Neslihan** (2018), "Adil Yargılanma Hakkı Işığında Denetim Muhakemesine Başvuru Hakkı", Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, C: 24, S: 2, s. 766-783, <<https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/608032>>, s.e.t. 18.08.2021.
- Candan, Turgut** (2011), Açıklamalı İdari Yargı Usulü Kanunu, 4. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara.
- Cengiz, Serkan** (2003), "Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararlarının İcrası ve Sürecin Denetlenmesi", Toplum ve Hukuk Dergisi, Bahar Sayısı.
- Centel, Nur/ Zafer, Hamide** (2016), Ceza Muhakemesi Hukuku, 13. Bası, Beta Yayıncılık, İstanbul.
- Cleesattel, Thomas/ Gansloser, Joachim/ Garcia, Ulrike/ Grillemeier, Sandra /König-Herick, Annette/ Kurrle, Birgit/ Pott, Elvira** (2017), Rechtsanwalts- und Notarfachangestellte, 3. Ausbildungsjahr, Europa Lehrmittel, Haan-Gruiten.
- Coşkun, Mahmut** (2020), Hukuk Yargılamasında İstinaf ve Temyiz, Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- Çağlayan, Ramazan** (1999), "İdari Yargıda Kesin Hüküm", Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C: 3, S. 1., 123-141, <<https://hukukdergi.ebyu.edu.tr/?p=749>>, s.e.t. 16.01.2020.
- Çağlayan, Ramazan** (2002), "İdari Yargıda Yargılamanın Yenilenmesi Sebepleri ve Sınırlılığı", AÜEHFD, C: 6, S: 1-4, s. 61-76, <https://hukukdergi.ebyu.edu.tr/wp-content/uploads/2015/10/2002_1_4.pdf>, s.e.t. 31.01.2019, s.
- Çağlayan, Ramazan** (2004), İdari Yargı Kararlarının Sonuçları ve Uygulanması, 3. Baskı, Asil Yayın Dağıtım, Ankara.
- Çağlayan, Ramazan** (2017), İdari Yargı Kararlarına Karşı Başvuru Yolları, Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- Çağlayan, Ramazan** (2018), İdari Yargılama Hukuku, Seçkin Yayıncılık, 10. Baskı, Ankara.

- Çağlayan, Ramazan** (2021), İdari Yargılama Hukuku, Seçkin Yayıncılık, 13. Baskı, Ankara.
- Çakmak, Münci** (2004), "İdarî Yargıda Davadan Feragat", Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C: 53, S. 1, 185-194, <<https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/628666>>, s.e.t. 22.03.2021.
- De Boor**, (1941), Zur Lehre vom Parteiwechsel und vom Parteibegriff, Leipzig.
- De Pansey, Pierre Paul Nicolas Henrion** (1827), De l'autorité Judiciaire en France, 2. Baskı, Paris.
- Değerli, Yavuz Selim** (2015), Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin Dava Sonuçlandırma Yöntemleri, Adalet Yayınevi, Ankara.
- Demir, Abdullah** (2008), "İlk Usul Kanunu: Usul-ü Muhakeme-i Ticaret Nizamnamesinin Transkripsiyonu", Terazi Hukuk Dergisi, C: 3, S: 21, s. 157-184.
- Demirkan, Ufuk** (2019), Hukuk Davaları, C. 1, Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- Dere Sancar, Şeyma/ Dere, Ahmet** (2010), "Genel Olarak Feragat ve İdari Yargıda Feragatin Hüküm ve Sonuçları", TAAD, C: 1, S: 3, s. 195-234, <<https://www.acarindex.com/dosyalar/makale/acarindex-1423935007.pdf>>, s.e.t. 29.03.2021.
- Deryal, Yahya** (2017), Türk Hukukunda Birlikçilik, 6. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara.
- Diñç, Mutlu/ Bahadır, Çilem/ Üner, Ezel** (2017), Hukuk Muhakemeleri Kanunu, Seçkin Yayıncılık, 13. Baskı, Ankara.
- Doğanyigit, Saadettin** (2012), "Sayıştay Yargısında Kanun Yolları", Sayıştay Dergisi, S: 44-45, <<https://www.sayistay.gov.tr/tr/Upload/95906369/files/dergi/pdf/der44-45m1.pdf>>, s.e.t. 04.04.2020.
- Duman, Özgür** (2018); "Bireysel Başvuru Kapsamında İhlalin Sonuçlarının Giderilmesi ile İlgili Rapor", Anayasa Mahkemesi.
- Duran, Lütfi** (1945), "İdari kazada Dava Açma Müddeti", İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası, Cilt 11, Sayı 1-2, s. 238-263, <<https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/97021>>, s.e.t. 24.09.2021.
- Duran, Lütfi** (1982), "İdari Yargı Adileşti", İdare Hukuku ve İlimler Dergisi, Sarıca'ya Armağan, C: 3, S.: 1-3, s. 53-83, <<https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/13776>>, s.e.t. 19.08.2021.

- Ekinci, Ekrem Buğra** (2001), *Ateş İstidâsı, İslâm-Osmanlı Hukukunda Mahkeme Kararlarının Kontrolü*, Filiz Kitabevi, İstanbul.
- Erdem, Mustafa Ruhan/ Korkmaz, Ömer** (2003), “Yargılamanın Yenilenmesi Nedeni Olarak Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nin İhlali”, *Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, C. 5, S. 2, <<http://www.sbe.deu.edu.tr/dergi/cilt5.say%C4%B12/5.2%20erdem%20korkmaz.pdf>>, s.e.t. 06.06.2020.
- Erdem, Mustafa Ruhan/ Şentürk, Candide** (2018), *Ceza Muhakemesinde Kanun Yolları*, Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- Erem, Faruk** (1986), *Ceza Yargılaması Hukuku*, Işın Yayıncılık, 6. Baskı, Ankara.
- Erem, Faruk** (1962), “Muhakemenin Yenilenmesi Hakkında Genel Bilgiler”, *AÜHFD*, C: 19, S: 1, 3-48, <<http://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/638112>>, s.e.t. 19.04.2020.
- Ermenek, İbrahim** (2016), “İstinaf Kanun Yolu ve Bölge Adliye Mahkemesinin İnceleme Sınırlarının Kapsamı”, *İstinaf Temel Eğitimi*, <https://www.taa.gov.tr/>, s.e.t. 19.08.2021.
- Eroğlu, Orhan** (2018), *Medeni Usul Hukukunda Davaya Cevap*, Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- Evren, Çınar Can/ Uçar, İsmail** (2022), “İdari Yargılama Hukukunda Kanun Yollarında Hükümün İnfazının Durdurulması”, *Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 26, S. 2, <<https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/2443330>>, s.e.t. 15.06.2022.
- Fabienke, Petra Christina** (1997), *Grundprinzipien des Anwaltszwangs und ihre Verwirklichung im Zivilprozeß*, Baden-Baden.
- Ferendeci Özkaya, Hamide Özden** (2009), *Kesin Hükümün Objektif Sınırları*, Onİki Levha Yayıncılık, Ankara.
- Feyzioğlu, Metin** (2004), “Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu’nun 327/6. Bendi Uyarınca Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararlarının Muhakemenin İadesi Sebebi Olması”, *Ankara Barosu Hukuk Kurultayı*, <<http://www.ankarabarosu.org.tr/Siteler/1940-2010/Kitaplar/pdf/untill2007/hukukkurultay04-1.pdf>>, s.e.t. 12.01.2020.
- Gerçekler, Hasan** (2018), *Yorumlu ve Uygulamalı Türk Ceza Kanunu*, Seçkin Yayıncılık, 4. Bası, Ankara.
- Gilles, Peter/ Röhl, F. Klaus/ Schuster, Paul/ Strepel, Dieter** (1985) *Bundesanzeiger*, Köln.

- Gohin, Oliver** (2005), *Contentieux Administratif*, 4. Baskı, LexisNexis Yayınları, Paris.
- Görgün, Şanal/Kodakoğlu, Mehmet** (2012), *Medeni Usul Hukuku*, 2. Bası, Yetkin Yayınevi, Ankara.
- Gözler, Kemal** (2007), "Res Iudicata'nın Türkçesi Üzerine", *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C: 56, S. 2, s. 45-61, <<https://www.jurix.com.tr/article/13268>>, s.e.t. 26.12.2020.
- Gözler, Kemal** (2017), *İnsan Hakları Hukuku*, 1. Baskı, Ekin Yayınevi, Bursa.
- Gözler, Kemal** (2017), *İnsan Hakları Hukukuna Giriş*, 1. Baskı, Ekin Kitabevi, Bursa.
- Gözler, Kemal** (2021), *Türk Anayasa Hukuku Dersleri*, 26. Baskı, Ekin Yayıncılık, Bursa.
- Gözler, Kemal/ Kaplan, Gürsel** (2021), *İdare Hukukuna Giriş*, 27. Baskı, Ekin Yayınları, Bursa.
- Gözübüyük, A. Şeref/ Tan, Turgut** (2016), *İdare Hukuku*, C: 2, 8. Baskı, Turhan Kitabevi, Ankara.
- Gözübüyük, Şeref** (2007), *Yönetmelik Yargı*, 26. Baskı, Turhan Kitabevi, Ankara.
- Gözübüyük, Şeref** (2020), *Yönetmelik Yargı*, 37. baskı, Turhan Kitabevi, Ankara.
- Gözütok, Zeki** (2018), *Hüküm Kurma Esasları ve Gerekeç*, Adalet Yayınevi, S. 2, Ankara.
- Grunsky, Wolfgang/ Jacoby, Florian** (2018), *Zivilprozessrecht*, Franz Vahlen, München.
- Güçlü, Yaşar** (2021), *Danıştay ve Yargıtay İçtihatları Işığında İdari Yargı Kararlarının Uygulanması*, 2. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- Güçlü, Yaşar** (2021), *Mecelle-i Ahkâm-i Adliye*, Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- Gümüşay, Ramazan** (2018), "Bireysel Başvuruda İhlalin Ortadan Kaldırılmasının Bir Aracı Olarak "Yeniden Yargılama" Kararı ve İcrası", *EBYÜHFD*, C. 22, S. 1-2, 93-143, <<https://hukukdergi.ebyu.edu.tr/wp-content/uploads/2019/03/2018-XXII-1-3.pdf>>, s.e.t. 21.03.2020.
- Günay, Erhan** (2015), *Hakimin Yasaklılığı Reddi ve Hukuki Sorumluluğu*, Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- Günay, Erhan** (2016), *Ceza Muhakemesi Hukukunda Olağanüstü Kanun Yolları*, Seçkin Yayıncılık, 2. Baskı, Ankara.
- Günay, Erhan** (2018), *Hakimin Yasaklılığı-Reddi ve Hukuki Sorumluluğu*, Seçkin Yayıncılık, Ankara.

- Günday, Metin** (2015), İdare Hukuku, 10. Baskı, İmaj Yayınevi, Ankara.
- Gündüz, F. Ebru** (2016), İdari Davalarda Ehliyet ve Husumet, Yetkin Yayıncılık, Ankara.
- Gündüz, Hakan** (2019), Ceza Muhakemesi Hukukunda Yargılamanın Yenilenmesi, Yetkin Yayıncılık, Ankara.
- Gürkan, Mehmet Fatih/ Deniz, Yusuf/ Boz, Selman Sacit** (2013), “İdari Yargıda Kanun Yararına Bozma”, Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C: 21, S: 1, <<https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/262811>>, s.e.t. 20.10.2020.
- Güveyi, Nazmiye** (2015), Anayasa Mahkemesi’ne Bireysel Başvuruda Kabul Edilebilirlik Aşaması, Oniki Levha Yayınları, İstanbul.
- Hamdemir, Berkan** (2018), Anayasa Mahkemesi’ne Bireysel Başvuru, 2. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- Hanack, Ernst Walter/ Gerlach, Jürgen/ Wahle, Eberhard** (1971), Denkschrift zur Reform des Rechtsmittelrechts und der Wiederaufnahme des Verfahrens im Strafprozess, Tübingen: J. C. B. Mohr.
- Hasoğlu, Aynur** (2017). “İdarenin Sorumluluğu Bağlamında Yargı Dışı Çözüm Yolu Olarak Sulh”, Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.25, S.2, s. 65-87, <<https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/387045>>, s.e.t. 07.04.2021.
- Henckel, W.** (1961), Parteilhre und Streitgegenstand im Zivilprozess, Heidelberg.
- Işıklar, Celal** (2012), “İdari Yargıda Derdestlik”, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C: 16, S: 1, s. 63-106, <http://webftp.gazi.edu.tr/hukuk/dergi/16_1_3.pdf>, s.e.t. 28.11.2019.
- İyilikli, Ahmet Cahit** (2016), Hukuk Yargılamasında Kesin Hüküm, Yetkin Yayıncılık, Ankara.
- Kalabalık, Halil** (2015), İnsan Hakları Hukuku, 4. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- Kanadoğlu Korkut**, (2015), Anayasa Mahkemesi’ne Bireysel Başvuru, 1. Baskı, Oniki Levha Yayınları, İstanbul.
- Kaplan, Gürsel** (2013), “İptal Kararlarının Etki ve Sonuçlarının Zaman Yönünden Yargıç Tarafından Sınırlandırılması”, Hacettepe Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 3, S. 2, s. 31-38, <<https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/701407>>, s.e.t. 11.12.2021.

- Kaplan, Gürsel** (2019), "İddia ve Savunmanın Genişletilmesi veya Değiştirilmesi Yasağı İlkesinin İdari Yargılama Hukukunda Uygulanabilirliği", DÜHFD, C: 24, S: 41, s. 183-227, <<https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/897249>>, s.e.t. 02.12.2021.
- Kaplan, Gürsel** (2020), İdari Yargılama Hukuku, Ekin Yayıncılık, Bursa.
- Kara, Burkay Can** (2020), "İdari Yargılama Usulünde Kanun Yararına Temyiz", İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C: 1, S: 11, 353-371, <<https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/1172161>>, s.e.t. 01.10.2020.
- Karaarslan, Mehmet** (2016), "İdare'nin Yargısal Mercilerde Temsili ve Temsilcilerin Sorumluluğu", Ankara Barosu dergisi, C. 3, S. 6, <<http://www.ankarabarusu.org.tr/siteler/ankarabarusu/tekmakale/2016-3/6.pdf>>, s.e.t. 01.10.2020.
- Karadeniz Çelebican, Özcan** (2020), Roma Hukuku, 10. Baskı, Yetkin Yayıncılık, Ankara.
- Karagözoğlu, H. Fevzi** (1975), Danıştay Yargılama Usulünde Davadan Ferağat ve Kabul, Fon Matbaası, Ankara.
- Karaman, Ebru** (2014), "Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin Kararlarının Yerine Getirilmemesinden Doğan Sorumluluk", İÜHFİM, LXXII, S. 1, s. 411-434, <<https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/97882>>, s.e.t. 01.10.2020.
- Karataş Durmuş, Neslihan** (2018), Vergi Uyuşmazlıklarında Uzlaşma ve Alternatif Çözüm Yolları, Adalet Yayınevi, Ankara.
- Karslı, Abdurrahim** (2014), Medeni Muhakeme Hukuku, 4. Baskı, Alternatif Yayıncılık, İstanbul.
- Kaşıkçı, Mahmut** (2017), Vergi Yargılaması Hukukunda Yargılamanın Yenilenmesi, Filiz Kitabevi, İstanbul.
- Kaya, Cemil** (2007), Türkiye'de Mahalli İdarelerin Seçilmiş Organlarının Organlık Sıfatlarını Kaybetmeleri, Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- Kaya, Seyithan** (2018), Anayasa Yargısı ve Bireysel Başvuru, Adalet Yayınevi, Ankara.
- Keskin, Bayram/ Yağcı, Zühal** (2018), "Türk İdare Hukukunda Hukuki Güvenlik İlkesinin Uygulanması", Terazi Hukuk Dergisi, C: 13, S. 148, s. 56-74, <<https://www.jurix.com.tr/article/18222>>, s.e.t. 26.12.2020.
- Keskin, Züleyha** (2016), "İdari Yargıda İstinaf Kanun Yolu", TBB Dergisi, C: 126, s. 235-262, <<http://tbbdergisi.barobirlik.org.tr/m2016-126-1603>>, s.e.t. 23.10.2020.

- Kılıçoğlu, Ahmet M.** (2013), Borçlar Hukuku Genel Hükümler, 17. Baskı, Turhan Kitabevi, Ankara.
- Kılınç, Bahadır** (2008), “Karşılaştırmalı Anayasa Yargısında Bireysel Başvuru (Anayasa Şikayeti) Kurumu ve Türkiye Açısından Uygulanabilirliği”, Anayasa Yargısı Dergisi, C: 25, s. 19-59, <<https://www.anayasa.gov.tr/files/pdf/anayasayargisi/bahadirkilinc.pdf>>, s.e.t. 26.03.2020.
- Kıratlı, Metin** (1966), “Yürütmenin Durdurulması”, Ankara Üniversitesi SBF Dergisi, C: 21, S. 4, 173-196, <<https://dergipark.org.tr/tr/pub/ausbf/issue/3157/43894>>, s.e.t. 16.03.2021.
- Koçak, Nazım Taha** (2020), Tam Yargı Davaları, Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- Korkmaz, Fırat** (2016), “İstinaf’ın Diğer Kanun Yollarıyla Karşılaştırılması”, Karatay Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C: 1, S: 1, s. 199-211, <<https://www.jurix.com.tr/article/4433>>, s.e.t. 17.07.2020.
- Köküsarı, İsmail** (2011), “Hak Arama Özgürlüğü ve 2010 Anayasa Değişiklikleri”, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C: 15, S: 1, s. 163-208, <<https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/789469>>, s.e.t. 11.11.2020.
- Kuhla, Wolfgang/ Hüttenbrink, Jost/ Endler, Jan** (2002), Der Verwaltungsprozess, S. 3, Verlag, München.
- Kuru, Baki** (2001), Hukuk Muhakemeleri Usulü, C. 5, Demir- Demir Yayıncılık, İstanbul.
- Kuru, Baki** (2016), İstinaf Sistemine Göre Yazılmış Medeni Usul Hukuku, Legal Yayınevi, İstanbul.
- Locke, John**, On Politics and Education, New York, Published for the Classics Club by Walter J. Black. HeinOnline, <<https://heinonline.org/HOL/P?h=hein.beal/opsade n0001&i=5>>, s.e.t. 26.12.2020.
- Malkoç, İsmail** (1988), “İçtihat Değişikliği Nedeniyle Karar Düzeltme ve Yargılamanın Yenilenmesi”, TBB Dergisi, C: 1, S: 3, s. 440-454, <<http://tbbdergisi.barobirlik.org.tr/m1988-19883-1068>>, s.e.t. 29.07.2021.
- Meller Hannich, Caroline** (2011), Zivilprozessrecht Erkenntnisverfahren, Kohlhammer, Stuttgart.
- Mole, Nuala/ Harby, Catharina** (2006), The Right to a Fair Trial: A guide to the implementation of Article 6 of the European Convention on Human Rights, Council of Europe, Human Rights Handbooks, Belgium.
- Mumcu, Uğur** (1970), “Türk Hukukunda İptal Kararlarının Yerine Getirilmesi ve Sorumluluk”, AÜHFD, C. 27, S. 3-4, s. 97-128, <<https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/638004>>, s.e.t. 23.06.2021.

- Muşul, Timuçin** (1988), "Medeni Usul Hukukunda Ara Kararları", Dicle Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 4, S. 4, s. 217-262, <<https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/213681>>, s.e.t. 24.07.2020.
- Namlı, Mert** (2014), Türk ve Fransız Medeni Usul Hukuku'nda Yargılamanın Yenilenmesi, Beta Yayıncılık, İstanbul.
- Nedimoğlu, Ruhi** (1976), "Danıştay'da Görülen Davalarda Katılma", C: 1, S. 7, s. 63-69, <<http://www.ankarabarusu.org.tr/siteler/ankarabarusu/tekmakale/1976-1/7.pdf>>, s.e.t. 29.04.2019.
- Nişancı, Dilaver** (2018), Ceza Muhakemesinde Yargılamanın Yenilenmesi, Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- Oğurlu, Yücel** (2003), İdare Hukukunda Kazanılmış Haklara Saygı ve Haklı Beklentiler Sorunu, Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- Onar, Sıddık Sami** (1966), İdare Hukukunun Umumi Esasları, C. III, 3. Baskı, İsmail Akgün Matbaası, İstanbul.
- Önder, Ayhan** (1966), "Ceza Muhakemeleri Usulü Hukukunda Muhakemenin İadesi Bakımından Müşterek Sebepler", İÜHFİM, C: 32, S: 1, s. 29-61, <<http://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/96277>>, s.e.t. 17.04.2020.
- Özbay, İbrahim/ Fak, Alican** (2018), "Hukuk Muhakemeleri Kanunu ile Getirilen Yeni Bir Yargılamanın İadesi Sebebi: "Mahkemenin Kanuna Uygun Olarak Teşekkül Etmemiş Olması", Yargıtay Dergisi, C: 44, S: 3, s. 503-548, <<https://hdl.handle.net/20.500.12432/1140>>, s.e.t. 11.04.2020.
- Özbaykal Tandoğan, Nagihan** (2019), Medeni Yargı ile İdari Yargı Arasındaki Yargı Yolu ve Hüküm Uyuşmazlıkları, Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- Özbek, Veli Özer/ Doğan, Koray/ Bacaksız, Pınar** (2019), Ceza Muhakemesi Hukuku, 12. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- Özbek, Veli Özer/ Doğan, Koray/ Bacaksız, Pınar/ Tepe, İlker** (2018), Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 12. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- Özbudun, Ergun** (2021), Türk Anayasa Hukuku, 21. Baskı, Yetkin Yayıncılık, Ankara.
- Özdek, Yasemin** (2004), Avrupa İnsan Hakları Hukuku ve Türkiye, TODAİE Yayınları, Ankara.
- Özdemir, Rezan** (2017), Taraf Ehliyeti, Adalet Yayınevi, Ankara.
- Özdemir, Selman** (2019), "İdarî İstikrar Kavramının Kullanımı Üzerine Bir Değerlendirme", Türk İdare Dergisi, C: 1, S: 488, s. 395-433, <<https://app.trdizin.gov.tr/>>, s.e.t. 28.12.2020.

- Özdemir, Süleyman Emre** (2018), *Ceza Muhakemesinde İtiraz Yolu, Adalet Yayınevi, Ankara.*
- Özder, Azime Deniz** (2020), *İdari Uyuşmazlıkların Sulh Yoluyla Çözülmesi, Seçkin Yayıncılık, Ankara.*
- Özkes, Muhammet** (2008), *Sorularla Medeni Usul Hukukunda Yeni Kanun Sistemi (İstinaf ve Temyiz), TBB Yayınları, Ankara.*
- Özer, Attila** (2003), “Ülkemizde Egemenlik ve Yargı Erkinin Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararları Karşısındaki Durumu”, *Anayasa Yargısı Dergisi*, C: 20, s. 187-194, <<https://ayam.anayasa.gov.tr/media/4627/aozer.pdf>>, s.e.t. 06.03.2020.
- Özkaya, Eraslan** (2016), *Özel Hukukumuzda Zamanaşımı ve Hak Düşürücü Süreler, 2. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara.*
- Özkaya, Ferendeci, Hamide Özden** (2009), *Kesin Hükümün Objektif Sınırları, Oniki Levha Yayınları, Ankara.*
- Özmen, Münci** (2013), *AİHM’e Bireysel Başvurunun Önemi, Ankara Barosu Yayınları, <<http://www.ankarabarusu.org.tr/Siteler/2012yayin/2011sonrasi-kitap/aihm-ye-bireysel-basvurunun-onemi.pdf>>, s.e.t. 06.02.2020.*
- Öztek, Selçuk** (2015), *Temyiz Kanun Yolunun Tarihçesine İlişkin Bazı Tespitler, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, C: 21, S: 2, s. 119-127, <<https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/272843>>, s.e.t. 19.08.2021.*
- Pehlivan, Ali** (2019), “İstinaf Kanun Yolu ve Uygulamasının Değerlendirilmesi”, *D.E.Ü. Hukuk Fakültesi Dergisi, Prof. Dr. Durmuş TEZCAN’a Armağan, C.21, Özel Sayı, s. 965-995, <<https://hukuk.deu.edu.tr/wp-content/uploads/2019/09/ALI-PEHLIVAN.pdf>>, s.e.t. 07.07.2021.*
- Pekcanitez, Hakan** (1995), “Mukayeseli Hukukta Medeni Yargıda Verilen Kararlara Karşı Anayasa Şikayeti”, *Anayasa Yargısı Dergisi, C:12, s. 257-287, <<https://ayam.anayasa.gov.tr/media/4748/pekcanitez.pdf>>, s.e.t. 26.03.2020.*
- Pekcanitez, Hakan** (2004), “Medeni Usul Hukukunda Yeni Bir Yargılamanın Yenilenmesi Sebebi HUMK m. 445/11”, *75. Yaş Günü İçin Prof. Dr. Baki Kuru Armağanı, TBB Yayınları, s. 515-552.*
- Pekcanitez, Hakan** (2018), “Bireysel Başvuru Sonunda Verilen Kararların Medenî Yargıya Etkisi”, *Anayasa Yargısı Dergisi, S. 35, s. 73-104, <https://www.anayasa.gov.tr/media/6087/hakan_pekcanitez.pdf>, s. 75, s.e.t. 19.03.2020.*

- Pekcanitez, Hakan/ Özeker, Muhammet/ Akkan, Mine/ Taş Korkmaz, Hülya** (2017), *Medeni Usul Hukuku, C. III, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul.*
- Pekcanitez, Hakan/Atalay, Oğuz/ Özeker Muhammet** (2015), *Medeni Usul Hukuku, 3. Bası, Yetkin Yayınları, Ankara.*
- Planck, Julius Wilhelm** (1896), *Deutschen Civilprozessrechts, Beck, Münschen.*
- Quass, Michael/ Zuck, Rüdiger** (2008), *Prozesse in Verwaltungssachen, Nomos, Baden-Baden.*
- Saban, Nihal** (2006), "Bir Analiz: Türk Hukukunda Hile Kavramının Unsurları", *Muhasebe ve Finansman Dergisi, S. 31, s. 59-62*, <<https://dergipark.org.tr/download/article-file/426033>>, s.e.t. 25.04.2019.
- Sancak, Yusuf/ Kıyak, Emre** (2014), "Günümüz Türkçesiyle Mecelle'nin On Altıncı Kitabı Kitâbü'l Kazâ", *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C: 22, S: 2, s. 45-105*, <<https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/262853>>, s.e.t. 02.08.2021.
- Sancakdar, Oğuz** (2008), "Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin Türk Yargı Sistemindeki Konumu ve Kararlarının İdari Yargı Hakiminin Vereceği Kararlara Etkisi", *Danıştay ve İdari Yargı Sempozyumu, 139. Yıl, Danıştay Tasnif ve Yayın Bürosu Yayınları no: 74.*
- Sancakdar, Oğuz** (2012), "İdari Yargıda İstinaf Sistemi Üzerine Düşünceler", *Danıştay ve İdari Yargı Günü 144. Yıl Sempozyumu, Ankara.*
- Sarıgül, Ali Tanju** (2012), *Ceza Muhakemesi Hukukunda İstinaf, Seçkin Yayıncılık, Ankara.*
- Saueressig, Christian** (2008), *Das System der Rechtsmittel Nach dem Zivilprozess, Carl Heymanns, Köln.*
- Savaète, Eugen** (1962), "Die Rechtsmittelzulassung im arbeitsgerichtlichen Verfahren", *Arbeit Und Recht, C. 10, S. 9, 264-272*, <<http://www.jstor.org/stable/24014943>>, s.e.t. 16.08.2021.
- Sayın Korkmaz, S. Bengi** (2017), "Roma Hukukunda Hile (Dolus) Kavramı", *Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, C. 7, S. 2, s. 425-438*, <<https://dergipark.org.tr/download/article-file/338039>>, s.e.t. 25.04.2019.
- Selçuk, Sami** (1973), "Medeni Usul Hukukunda Kesin Hüküm, Şartları, Kesin Hüküm İtirazı, Adalet Dergisi, S. 11, s. 937-956", <<https://adaletdergisi.adalet.gov.tr/arsiv/adaletdergisi/1973/sayi11-kasim1973-sene-64144%20sayfa-cilt1.pdf>>, s.e.t. 28.02.2021.
- Şahbaz, İbrahim** (2011), *Anayasa Mahkemesine Bireysel Başvuru Paneli, TBB Yayınları.*
- Şahin, Cumhur/ Göktürk, Neslihan** (2020), *Ceza Muhakemesi Hukuku, Seçkin Yayıncılık, 3. Baskı, Ankara.*

- Şahin, Çağatay Serdar** (2019), “Hukuk Muhakemeleri Kanunu Uyarınca İstinaf Yargılamasında Ön İnceleme Aşaması”, D.E.Ü. Hukuk Fakültesi Dergisi, Prof. Dr. Durmuş TEZCAN’a Armağan, C: 21, s. 2659-2701, <<https://hukuk.deu.edu.tr/wp-content/uploads/2019/09/CAGATAY-SERDAR-SAHIN.pdf>>, s.e.t. 19.08.2021.
- Şimşek, Mehmet** (2016), “İdari Yargıda İtiraz ve İstinaf Kanun Yollarının Karşılaştırılması”, Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi, S. 7, s. 961-985, <<https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/229929>>, s.e.t. 09.11.2020.
- Tanrıver, Süha** (1993), “Türk Medeni Yargılama Hukukunda İkrarın Bölünüp Bölünemeyeceği Sorunu”, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, s. 213, S. 2, <<http://tbbdergisi.barobirlik.org.tr/m1993-19932-971>>, s. 212-243, s.e.t. 07.03.2019.
- Tanrıver, Süha** (2016), Medeni Usul Hukuku, C:1, Yetkin Yayıncılık, Ankara.
- Tansuğ, Çağla** (2016), İdari Yargılama Hukukunda Yargılamanın Yenilenmesi, Beta Yayıncılık, İstanbul.
- Taytak, Mustafa/ Sakınc, Süreyya** (2018), “Sayıştay’ın Yargılama Fonksiyonu ve Sayıştay Yargısında Kanun Yolları”, Optimum Ekonomi ve Yönetim Bilimleri Dergisi, C: 5, S: 1, s. 81-105, <<https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/400241>>, s.e.t. 04.04.2020.
- Telli, Semih Tekin** (1980), “İdari Yargıda Kesin Hüküm”, İdare Hukuku ve İdari Yargı ile İlgili İncelemeler III, Ankara.
- Tenekeci, Cüneyt** (2018), “Külli ve Cüz’i Halefiyette Kesin Hükümün Sirayeti”, Terazi Hukuk Dergisi, C: 13, S. 138, s. 108-117, <<https://jurix.com.tr/>>, s.e.t. 16.01.2021.
- Tezcan, Erdal** (2013), “Farklı Yargı Kollarına Mensup Mahkemeler Arasındaki Hüküm Uyuşmazlığı”, Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi, S. 2, <<https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/155539>>, s.e.t. 26.11.2019.
- Torun, Fatih** (2021), İdari Yargıda Yürütmenin Durdurulması, Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- Tschira, Oskar/ Schmitt Glaeser, Walter** (1988), Verwaltungs Prozessrecht, 9. Baskı, BOORberg, Stuttgart.
- Turabi, Selami** (2017), Anayasa Mahkemesine Bireysel Başvuru Rehberi, 3. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- Turgut, Ali Can** (2021), İdari Yargıda Temyiz, Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- Tutumlu, Mehmet Akif** (2014), Hukuk Yargılamasında Hüküm ve Gerekçe, Seçkin Yayıncılık, Ankara.

- Tutumlu, Mehmet Akif** (2017), Karşılaştırmalı Hukuk Muhakemeleri Kanunu ve İlgili Mevzuat, Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- Türk Hukuk Kurumu** (1991), Türk Hukuk Lugatı, Başbakanlık Basımevi, 3. Baskı, Ankara.
- Türk, Hikmet Sami** (2004), Türkiye İçin Anayasa Şikâyeti Modeli, Anayasa Yargısı Dergisi, C: 21, s. 248-295.
- Uler, Yıldırım** (1970), İdari yargıda İptal Kararlarının Sonuçları, Sevinç Matbaası, Ankara.
- Ulukapı, Ömer** (1991), Medeni Usul Hukukunda Dava Arkadaşlığı, Mimoza Yayınevi, Konya.
- Umar, Bilge** (1963), "Türk Medeni Usul Hukukunda İadei Muhakeme", İÜHFİM, C: 29, S: 1-2, <<http://dergipark.gov.tr/download/article-file/96558>>, s.e.t. 12.03.2019.
- Umar, Bilge** (2014), Hukuk Muhakemeleri Kanunu Şerhi, 2. Baskı, Yetkin Yayıncılık, Ankara.
- Umur, Ziya** (2010), Roma Hukuku Ders Notları, Beta Yayınevi, İstanbul.
- Ülker, Gözde** (2016), "İdari Yargılama Usulünde Feragat", Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, C: 22, S: 3, <<https://dergipark.org.tr/pub/maruhad/issue/36500/359886>>, s.e.t. 24.03.2021.
- Ülkü Gören, Nazlı** (2010), "Medeni Yargılama Hukukunda Avukatla Temsil Zorunluluğu", Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C: 16, S. 3-4, s. 309-325, s. 310, <http://dosya.marmara.edu.tr/huk/fak%C3%BClterdersisi/2010C.16S.34/Nazl_G_ren_lk_309-325.pdf>, s.e.t. 09.07.2019;
- Ünal, Şeref** (2000), "Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararlarının Türk İç Hukukuna Etkisi", Anayasa Yargısı Dergisi, C. 17, 63-85, <https://www.anayasa.gov.tr/files/pdf/anayasa_yargisi/anayargi/unal.pdf>, s.e.t. 04.02.2020.
- Ünsal, Cengiz** (2016), Ceza Muhakemesinde İstinaf, 2. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- Ünver, Naci M.** (1998), Ceza Yargılamasında Yasa Yolları ve Bireysel Başvuru Hakkı, Tüze Yayıncılık, Ankara.
- Ünver, Yener** (2012), Adliyeye Karşı Suçlar, Seçkin Yayıncılık, Ankara.

- Üstün, Gül** (2016), “İdari Yargıda İstinaf Kanun Yolu Üzerine Bir Değerlendirme”, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, C. 22, S. 2, s. 13-38, <<https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/275221>>, s.e.t. 04.02.2020.
- Üstün, Gül** (2019), “2577 Sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununda Öngörülen Yeni Bir Yargılamanın Yenilenmesi Sebebi: Geçici 9. Madde”, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, C: 25, S: 1, s. 15-26, <<http://static.dergipark.org.tr/article-download/cd1d/5f5b/381a/5d24be8124140.pdf?>>, s.e.t. 07.05.2020.
- Üstündağ, Saim** (2000), Medeni Yargılama Hukuku, 7. Baskı, İstanbul.
- Wolff, Heinrich Amadeus/ Decker, Andreas** (2005), VwGO VwVfG Studien Kommentar, C.H. Beck, München.
- Würtenberger, Thomas** (2011), Verwaltungsprozessrecht, Beck, München.
- Yasin, Melikşah** (2013), İdari Yargılama Usulünde İspat, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul.
- Yaşar, Osman** (2017), Yeni İçtihatlarla Uygulamalı ve Yorumlu Ceza Muhakemesi Kanunu, C: 1, Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- Yenice, Kazım/Esin, Yüksel** (1983), Açıklamalı-İçtihatlı-Notlu İdari Yargılama Usulü, Arısan Matbaacılık, Ankara.
- Yenisey, Feridun** (1987), “Temyizin Genişletilmesi Sorunu”, İÜHFİM, C: 52, S. 1-4, 117-143, <<https://dergipark.org.tr/tr/pub/iuhfm/issue/9065/113061>>, s.e.t. 09.07.2021.
- Yenisey, Feridun/Nuhoğlu, Ayşe**, “Yargılamanın Yenilenmesi Muhakemesi”, Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C: 9, S:123-124, s. 7-37.
- Yıldırım, Ramazan** (2001), “Türk İdari Yargısı’nda Yargılamanın Yenilenmesi”, Prof. Dr. Nuri Çelik’e Armağan, C. 1, Beta Yayınevi, İstanbul.
- Yıldırım, Ramazan/Çınarlı, Serkan** (2018), Türk İdari Yargılama Hukuku Dersleri, Astana Yayınları, Ankara.
- Yılmaz, Ejder** (2017), Hukuk Muhakemeleri Kanunu Şerhi, 3. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara.
- Yılmaz, Zekeriya** (2013), Medeni Usul Hukukunda Yargılamanın Yenilenmesi, Adalet Yayınevi, Ankara.
- Yılmazoğlu, Yunus Emre** (2019), Bireysel Başvuru Rehberi, Adalet Yayınevi, Ankara.
- Zysk, Lothar** (1971), Rechtlexica, München.

Dr. Öznur NALÇINKAYA

**ALGI YÖNETİMİNDE
YUMUŞAK GÜÇ**

ADALET YAYINEVİ

Ankara 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Algı Yönetiminde Yumuşak Güç

Öznur Nalçinkaya

Hukuk Yayınları Dizisi – 3256

Birinci Baskı : Ekim, 2022

ISBN : 978 – 605 – 264 – 013 – 5

Bu eser “Algı Yönetiminde Yumuşak Güç Uygulamaları: Türkiye Örneği” isminde Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsünde Gazetecilik Anabilim Dalında doktora tezi olarak hazırlanmış ve jüri üyeleri Doç. Dr. Erol İLHAN (Danışman), Prof. Dr. M. Sezai TÜRK (Üye), Prof. Dr. H. Demet SOMUNCUOĞLU ÖZERBAŞ (Üye), Prof. Dr. Ünsal BAN (Üye) ve Doç. Dr. Haluk ÖLÇEKÇİ (Üye) önünde 20/06/2022 tarihinde savunularak kabul edilmiştir. Tezde ileri sürülen görüşler yazarına ait olup, Enstitü bu görüşlerden dolayı hiçbir sorumluluk kabul etmez

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com
 : adalety@adaletyayinevi.com

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : facebook.com/adaletyayinevi
 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nilüfer Aydın

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Vadi Grafik Tasarım Ltd. Şti.
İvedik Org. San. Bölgesi 1420. Cadde
No: 58/1 Yenimahalle/Ankara
Tel: 0 312 395 85 71
Sertifika No: 47479

KAYNAKLAR

- Acar, Ü. (2020). Küresel politikaların belirlenmesinde çok uluslu şirketlerin rolü ve önemi. *TESAM Akademi Dergisi*, 7(2), 465-489.
- Adorno, T. W. (2013). Kültür endüstrisini yeniden düşünürken. *Cogito Dergisi*, 36, 65-84.
- AFAD. (2019). *2019-2023 Stratejik Planı (Güncellenmiş Versiyon-2021)*. Ankara: T.C. İçişleri Bakanlığı AFAD Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı.
- Ağır, H. (2010). Türkiye ile Güney Kore’de bilim ve teknoloji politikalarının karşılaştırması. *Bilgi Ekonomisi ve Yönetimi Dergisi*, 5(2), 5.
- Ahmad, F. (2010). *Demokrasi Sürecinde Türkiye (1945-1980)*. İstanbul: Hil Yayınları.
- Akdemir, E. (2018). Avrupa Birliği’nin dış ilişkileri ve politikası: Avrupa Birliği’nin bütünleş(eme)mesi üzerine bir inceleme. *Ankara Avrupa Çalışmaları Dergisi*, 17(2), 181-218.
- AKMY. (1990). *Atatürk’ün Kültür ve Medeniyet Konusundaki Sözleri*. Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Yayını.
- Akoğuz, N. O. (2018). *Uluslararası İlişkilerde Hegemonya, Yumuşak Güç, Algı Yönetimi: Amerika Birleşik Devletleri Örneği*. Yüksek Lisans Tezi, Süleyman Demirel Üniversitesi, Isparta.
- Akpınar, P. (2013). Turkey’s peacebuilding in Somalia: The limits of humanitarian diplomacy. *Turkish Studies*, 14(4), 735-757.
- Altbach, P. G. and Peterson, P. M. (2015). Higher education as a projection of America’s “Soft Power”. In Y. Watanabe and D. L. McConnell (Eds.), *Soft Power Superpowers* (pp. 69-85). Routledge: London.
- Althusser, L. (2010). *İdeoloji ve Devletin İdeolojik Aygıtları* (4. Baskı). A. Tümertekin (Çev.). İstanbul: İthaki Yayınları.
- Altunışık, M. B. (2008). The possibilities and limits of Turkey’s soft power in the Middle East. *Insight Turkey*, 10(2), 41-54.
- Andrews, K. R. (1971). *The Concept of Corporate Strategy*. Homewood, IL: R.D. Irwin.
- Arı, T. (2010). *Uluslararası İlişkiler Teorileri: Çatışma, Hegemonya, İşbirliği*. Bursa: Marmara Kitap Merkezi.
- Avcı, Ö. (2018). Propaganda çeşitleri. M. Karaca ve C. Çakı (Ed.), *İletişim ve Propaganda içinde* (s. 75-114). Konya: Eğitim Yayınevi.
- Ayabe-Kanamura, S., Saito, S., Distel, H., Martínez-Gómez, M., and Hudson, R. (1998). Differences and similarities in the perception of everyday odors: A Japanese-German cross-cultural study. *Annals of the New York Academy of Sciences*, 855(1), 694-700.

- Aydın, A. (2018). *20. Yüzyıl Batı Sinemasında Türkiye ve Türk Karşıtı Propagandalar*. Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep.
- Aydın, M. (2004). Uluslararası ilişkilerin “gerçekçi” teorisi: Kökeni, kapsamı, kritiği, uluslararası ilişkiler. *Uluslararası İlişkiler Akademik Dergi*, 1(1), 33-60.
- Baharççek, A. ve İnan, C. E. (2013). Dış politikanın belirlenmesinde ulusal güvenlik algısının rolü. *Akademik Yaklaşımlar Dergisi*, 4(1), 101-120.
- Bakan, İ. ve Kefe, İ. (2012). Kurumsal açıdan algı ve algı yönetimi. *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 2(1), 19-34.
- Balcı, A. (2003). Kamu yönetiminde ‘hesap verebilirlik’ anlayışı. A. Balcı, A. Nohutçu, N. K. Öztürk ve B. Coşkun (Eds.), *Kamu Yönetiminde Çağdaş Yaklaşımlar-Sorunlar, Tartışmalar, Çözüm Önerileri, Modeller, Dünya ve Türkiye Yansımaları* içinde (s. 155-180). Ankara: Seçkin Yayınları.
- Baldwin, J. (2012). *Notes of a native son*. Beacon Press.
- Barney, J. (2010). *Gaining and Sustaining Competitive Advantage* (4th Edition). Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall.
- Benhaim, Y., and Öktem, K. (2015). The rise and fall of Turkey’s soft power discourse. *European Journal of Turkish Studies*, 21, 1-24.
- Bermaki, I. (2017). *Soap Opera Diplomacy: The Case of Turkish Dramas in the Arab World*. Bachelor of Arts, Al Akhawayn University School of Humanities and Social Sciences, Ifrane.
- Bernays, E. L. (1928). *Propaganda*. New York: Horace Liveright.
- Bilgin, P., and Eliş, B. (2008). Hard power, soft power: toward a more realistic power analysis. *Insight Turkey*, 10(2), 5-20.
- Boas, F. (1911). *The Mind of Primitive Man*. New York: The Macmillan Company.
- Bolewski, W. (2008). Diplomatic processes and cultural variations: The relevance of culture in diplomacy. *The Whitehead Journal of Diplomacy and International Relations*, 9, 145.
- Bound, K., Briggs, R., Holden, J., and Jones, S. (2007). *Culture is a Central Component of International Relations. It’s time to Unlock its Full Potential*. London: Demos.
- Bozkurt, C. (2019). Türkiye Cumhuriyeti’nin bir propaganda ve tanıtım hamlesi: 1926 seyyar sergi ve Avrupa seyahati. *Belleten*, 83, 1097-1130.
- Bozkurt, Ö. (2021). Afet ve Acil Durum Yönetimi (AFAD) Başkanlığınca Suriye krizinde yürütülen çalışmaların Türkiye’nin dış politikada önelediği insani diplomasi faaliyetleri bağlamında değerlendirilmesi. *Journal of Human Sciences*, 18(2), 266-281.
- Boztepe-Taşkıran, H. (2021). Markalar açısından algı yönetimi nedir, ne değildir?. O. Göksu (Ed.), *Algı Yönetimi: Siyasal ve Dijital İletişim, Sosyal Medya ve Kitle İletişimi* içinde (s. 269-282). Konya: Litaratürk Academia.

- Bradford R. W., Duncan, P. J., and Tarcy, B. (2000). *Simplified Strategies for Strategic Planning: A No-nonsense Guide for Busy People who Want Results Fast!*. Worcester, MA: Chandler House Press.
- Brown J. A. C. (1992). Siyasal propaganda. Y. Yazar (Çev.). İstanbul: Ağaç Yayıncılık.
- Canetti, E. (1998). *Kitle ve İktidar*. G. Aygen (Çev.). İstanbul: Ayrıntı Yayınları.
- Capital. (2022). Capital 500-Türkiye'nin En Büyük 500 Şirketi. URL: <https://www.capital.com.tr/listeler/capital-500> adresinden 16 Şubat 2022'de alınmıştır.
- Carr, E. H. (1981). *The Twenty Years' Crisis 1919-1939: An Introduction to the Study of International Relations*. Hong Kong: The MacMillan Press.
- Carr, H. E. (1946). *The Twenty Years' Crisis, 1919-1939: An introduction to the Study of International Relations*. New York: Harper and Row.
- Cebeci, S. (2008). Milli kimlik bağlamında din-kültür ilişkisi. *Akademik İncelemeler Dergisi*, 3(2), 1-11.
- Ceng, E. (2018). Algı yönetimi aracı olarak twitter kullanımına ilişkin siyasal bir analiz. *Erciyes İletişim Dergisi*, 5(4), 663-689.
- Chabris, C., and Simons, D. (2012). *Görülmez Goril –Gündelik Yansımalar Hayatımızı Nasıl Yönlendiriyor?*. B. Doğan (Çev.). İstanbul: NTV Yayınları.
- Chermack, T. (2011). *Scenario Planning in Organizations*. San Francisco: Berret-Kohler Publishers.
- Chomsky, N., and Herman, E. (1988). *Manufacturing Consent. The Political Economy of the Mass Media*. New York: Pantheon Books.
- Cilluffo, F. J., Marks, R. A., and Salmoiraghi, G. C. (2002). The use and limits of U.S. intelligence. *The Washington Quarterly*, 25(1), 61-74.
- Cohen, R. (1998). Reflections on the New Global Diplomacy: Statecraft 2500 BC to 2000 AD. In J. Melissen (Ed.), *Innovation in Diplomatic Practice* (pp. 1-21). UK: Palgrave Macmillan.
- Collection of American National Security Strategy Reports. (2001). Current Affairs, White House, USA.
- Cooper, R., 2004. *Hard Power, Soft Power and the Goals of Diplomacy*. In: D. Held & M. Koenig-Archibugi, eds. *American Power in the 21st Century*. Cambridge: Polity Press, pp. 167-180.
- Crocker, A. (2007). *Leashing the Dogs of War: Conflict Management in a Divided World*. USA: US Institute of Peace Press.
- Csaba, R. (2016) *From Introversion to Regional Soft Power Ambitions an Analysis of the Transformation in Turkish Foreign Policy*. Doctoral Dissertation, Corvinus University of Budapest, Budapest.
- Cull, N. J. (2009). Public diplomacy: Lessons from the past. *CPD Perspectives on Public Diplomacy*, 2(19), 19-25.

- Cull, N. J. (2010). Public diplomacy: Seven lessons for its future from its past. *Place Branding and Public Diplomacy*, 6(1), 11-17.
- Cural, A. (2011). *Bush Doktrini ve Askeri Gücün Önalcı ve Önleyici Savaş Kapsamında Kullanılması*. Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Cüceloğlu, D. (1993). *İnsan ve Davranışı*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Çakmak, Z. (2008). Venizelos'un Atatürk'ü Nobel Barış Ödülü'ne aday göstermesi. *Erdem Dergisi*, 52, 91-110.
- Çalış, Ş ve Özlük, E. (2007). Uluslararası İlişkiler tarihinin yapısökümü: İdealizm-realizm tartışması. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 17(8), 225-243.
- Çarkioğlu, A. ve Aytaç S. E. (2016). *Türkiye'de Bireysel Bağışçılık ve Hayırseverlik*. İstanbul: TÜSEV Yayınları, No. 71.
- Çavuş, T. (2012). Dış politikada yumuşak güç kavramı ve Türkiye'nin yumuşak güç kullanımını. *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 2(2), 23-37.
- Çevik, B. S. (2014). Turkish soap opera diplomacy: A Western projection by a Muslim source. *Exchange: The Journal of Public Diplomacy*, 5(1), 78-103.
- Çevik, B. S. (2015). Kültürel diplomaside devlet dışı aktörler: Türk sineması ve dizileri. M. Şahin ve B. S. Çevik (Eds.), *Türk Dış Politikası ve Kamu Diplomasisi* içinde (s. 391-438). Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Çevik, B. S. and Seib, P. (2015). *Turkey's Public Diplomacy*, New York: Palgrave Macmillan, ISBN 978-1-137-46697-6, 264 pp, US 109.00 hb.
- Çevik, S. ve Kurtuluş, B. (2015). Türkiye'nin kamu diplomasisinde sivil toplum kuruluşlarının rolü: İnsani yardım kuruluşları ve insani diplomasi perspektifi. M. Şahin ve B. S. Çevik (Eds.), *Türk Dış Politikası ve Kamu Diplomasisi* içinde (s. 185-214). Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Davutoğlu, A. (2001). *Stratejik Derinlik: Türkiye'nin Uluslararası Konumu*. İstanbul: Küre Yayınları.
- Deloitte. (2014). Dünyanın En Renkli Ekranı Türkiye'de Dizi Sektörü. URL: <https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/tr/Documents/technology-media-telecommunications/tr-media-tv-report.pdf> adresinden 22 Haziran 2021'de alınmıştır.
- Demiryol, T. (2014). Poverty of soft power: Evidence from Turkish foreign policy in the Middle East. *European Journal of Research on Education*, 6-11.
- Diñer, Ö. (1988), *Stratejik Yönetim ve İşletme Politikası*. İstanbul: Beta Yayınları.
- DİSK-AR (2019), OECD, Sendikalaşma Araştırmaları, 2013-2019, Sendikalaşma ve Toplu İş Sözleşmesi İstatistikleri, Şubat 2018, İstanbul.
- Doğan, V. (2015). *Türk Vatandaşlık Hukuku*. Ankara: Savaş Yayınevi.
- Doğan, V. (2016). Anayasal vatandaşlık kavramı üzerine. *Türk Yurdu Dergisi*, 105(346).

- Doğanay, M. ve Aktaş, M. K. (2021). Türkiye’de televizyon dizisi sektörü. *Marmara Üniversitesi Öneri Dergisi*, 16(56), 852-878.
- Dok, B. (2009). Türkiye’nin gururu “büyük öğrenci projesi”. *Türk Yurdu Dergisi*, 98(260).
- Donnelly, J. (2008). The ethics of realism. In C. Reus-Smit and D. Snidal (Eds.), *The Oxford Handbook of International Relations* (p. 150). Oxford, UK: Oxford University Press.
- Doster, B. (2008). Atatürk ve Kamu Diplomasisi, A. N. Yılmaz ve G. Kılıçoğlu (Eds.), *Yumuşak Güç ve Kamu Diplomasisi Üzerine Akademik Analizler* (s. 1-10). Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Duman, M. (2019). Türkiye’nin ABD’de gerçekleştirdiği kamu diplomasisi üzerine erken bir değerlendirme: Memleketimizi tanıtmak meselesi (1948). *Akdeniz Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*, 32, 379-397.
- Duran, B. ve Yılmaz, N. (2011). Ortadoğu’da modellerin rekabeti: Arap Baharı’ndan sonra yeni güç dengeleri. B. Duran, K. İnat ve A. R. Usul (Eds.), *Türk Dış Politikası Yıllığı* (s. 15-86). Ankara: SETA Yayınları.
- Dündar, H. U. (2018). Yeni hegemonya anlayışı çerçevesinde Bush Doktrini üzerine bir inceleme. *Elektronik Siyaset Bilimi Araştırmaları Dergisi*, 9(2), 52-71.
- Ekonomik Özgürlükler Raporu (2021), Liberal Perspektif Rapor: Yönetici Özeti, Editor: İbrahim Enes Özkan, Sayı: 23. Aralık 2021.
- Ekşi M. (2015a). Kültürel diplomasi ve Yunus Emre Enstitüsü. M. Şahin ve B. S. Çevik (Eds.), *Türk Dış Politikası ve Kamu Diplomasisi* (s. 345-363). Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Ekşi, M. (2015b). Turkey’s policy for enhancing the societal-cultural effectiveness in Balkans through public-cultural diplomacy during AK Party era. *1st International Research Congress on Social Sciences*, December 28, Bosnia and Herzegovina.
- Elswah, M., and Howard, P. N. (2021). Where news could not inspire change: TRT World as a party broadcaster. *Journalism*, 14648849211033444.
- Erdem, E. (2019). Medya diplomasisi aktörü olarak TRT ve Balkanlardaki örnek faaliyetleri. *TRT Akademi*, 4(7), 28-41.
- Erdoğan, İ. (2008). *İletişimi Anlamak*. Ankara: Erk Yayıncılık.
- Erol, M. S. ve Ozan, E. (2011). Türk dış politikasında süreklilik unsuru olarak siyasal rejim. *Gazi Akademik Bakış*, 4(8), 13-38.
- Fan, Y. (2008). Soft power: Power of attraction or confusion?. *Place Branding and Public Diplomacy*, 4(2), 147-158.
- Ferguson, N. (2003). Power. *Foreign Policy*, 134, 18-22.
- Ferguson, N. (2004). A world without power. *Foreign Policy*, 143, 32-39.
- Foucault, M. (1991). *Discipline and Punish: The Birth Of A Prison*. London: Penguin.
- Freeman, S., and Herron, J. C. (2007). *Evolutionary Analysis*. London: Pearson Education Inc.

- Friedman, T. (2000). *Küreselleşmenin Geleceği: Lexus ve Zeytin Ağacı*. E. Özsayar (Çev.). İstanbul: Boyner Holding Yayınları.
- Fukuyama, F. (1989). The end of history. *The National Interest*, 16, 3-18.
- Gallarotti, G. M. (2010). *Cosmopolitan Power in International Politics: A Synthesis of Realism, Neoliberalism and Constructivism*. New York: Cambridge University Press.
- Gallarotti, G. M. (2011). Soft power: What it is, why it's important, and the conditions for its effective use. *Journal of Political Power*, 4(1), 25-47.
- Geun, L. (2009). A theory of soft power and Korea's soft power strategy. *Korean Journal of Defence Analysis*, 21(2), 205-218.
- Giddens, A. (1970). Marx, Weber, and the development of capitalism. *Sociology*, 4(3), 289-310.
- Giddens, A. (1990). *The Consequences of Modernity*. Cambridge: Polity Press.
- Goldthau, A., and Sitter, N. (2015). Soft power with a hard edge: EU policy tools and energy security. *Review of International Political Economy*, 22(5), 941-965.
- Gottschaldt, K. (1997). Gestalt factors and repetition. In W. D. Ellis (Ed.), *A Source Book Of Gestalt Psychology* (p. 1-11). Gouldsboro: The Gestalt Journal Press.
- Göksu, O. (Ed.). (2021). *Algı Yönetimi: Siyasal ve Dijital İletişim, Sosyal Medya ve Kitle İletişimi*. Konya: Litaratürk Academia.
- Gullo, M. (2012). Turkey's Somalia adventure: The quest for soft power and regional recognition. Centre for Policy Analysis and Research on Turkey. Hale, W. (2013). *Turkish Foreign Policy since 1774*. London: Routledge.
- Güden, O. (2019). Küresel kuruluşların kriz yönetimi ve iletişimi süreçlerine yönelik bir değerlendirme: Facebook & Cambridge Analytica veri skandalının retoriksel arena kuramı bağlamında incelenmesi. *Galatasaray Üniversitesi İletişim Dergisi*, 31, 209-231.
- Güler, T. (2018). *Stratejik İletişim: Güven Odaklı Algı Yönetimi Paradigmaları*. Ankara: Karakum Yayınevi.
- Gülerer, S. ve Asar, A. (2020). Propaganda teknikleri üzerine bir inceleme. *International Journal of Language Academy*, 34, 201-222.
- Güneş, A. (2021). Makine merkezli kamu diplomasisinde etik ve etki sorunsalı. *TRT Akademi*, 6(13), 768-787.
- Güngör, E. (2005). *İslam'ın Bugünkü Meseleleri*. İstanbul: Ötüken Yayınları.
- Güvenç, S. (2001). 11 Eylül sonrasında dünya: Ulus devlet, küreselleşme ve terörizm. *TUSİAD Görüş Dergisi*, 49, 8-15.
- Güz, N. (1996). Türk basınında gündem oluşturma. *Yeni Türkiye Dergisi*, 12, 987-997.
- Hackbarth, D. (2008). Managerial traits and capital structure decisions. *Journal of Financial and Quantitative Analysis*, 43, 843-882.
- Halidov, İ. (2014). Rusya'nın yumuşak güç araçları. *Avrasya İncelemeleri Dergisi*, 3(1), 37-75.

- Hart, J. (1976). Three approaches to the measurement of power in international relations. *International Organization*, 30(2), 289-305.
- Hausmann, J., and Lundsgaarde, E. (2015). *Turkey's Role in Development Cooperation*. UNU-CPR Research Papers, United Nations University Centre for Policy Research.
- Haydaroglu, C. ve Tatlısu, S. (2016). Turgut Öcal Dönemi yeni sağ devlet ve ekonomik liberalizm: Devlet ve piyasa ilişkisinin politik ekonomisi. *Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 1(1), 27-41.
- Hayden, C. (2012). *The Rhetoric of Soft Power: Public Diplomacy in Global Contexts*. Lanham, MD: Lexington Books.
- Haykır, Y. ve Aslan, M. (2021). Denge esaslı Türk dış politikasına bir bakış (1939-1945). *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 31(2), 1069-1089.
- Herman, C. F. (1971). Policy classification: A key to the comparative study of foreign policy. In J. N. Rosenau, V. Davis, and M. East (Eds.), *The Analysis of International Politics* (p. 58-79). New York: Free Press.
- Herman, E. S., and Chomsky, N. (2012). *Rızanın İmalatı-Kitle Medyasının Ekonomi Politikği* (2. Baskı). E. Abadoğlu (Çev.). İstanbul: BGST Yayınları.
- Heywood, A. (2016). *Siyasi İdeolojiler*. L. Köker (Çev.). Ankara: Felix Kitap.
- Hill, C. (2003). *The Changing Politics of Foreign Policy*. New York: Palgrave Macmillan.
- Hirano, T. (2006). Design and culture: Developing a nation brand with design management. *Design Management Review*, 17(1), 1-22.
- Holsti, K. J. (1982). Restructuring foreign policy: A neglected phenomenon in foreign policy theory. In K. J. Holsti (Ed.), *Why Nations Realign: Foreign Policy Restructuring in the Postwar World* (p. 1-20). London: George Allen & Unwin Publisher Ltd.
- Huntington, S. P. (1996). The West unique, not universal. *Foreign Affairs*, 75(6), 28-46.
- İnalçık, H. (1954). *Fatih Devri Üzerinde Tetkikler ve Vesikalar: I*. Ankara: TTK Basımevi.
- İnalçık, H. (1988). Fatih Sultan Mehmed tarafından İstanbul'un yeniden inşası. *19 Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3, 215-226.
- İnce, Y. ve Aslan, E. (2020). Düşük maliyetli hava yolu işletmelerinin işletmecilik anlayışlarının web siteleri üzerinden değerlendirilmesine yönelik bir araştırma. *Türizm Ekonomi ve İşletme Araştırmaları Dergisi*, 2(2), 114-127.
- İnsani Gelişme Raporu (2020), Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı Çeviri: Adnan Bıçaksız, 1 UN Plaza, New York, NY 10017 USA.
- İnternet: Türkiye Raporu Haber Bülteni. (2019). Türkiye'nin Göç Karnesi URL: <https://turkiyeraporu.com/arastirma/trkiyeningockarnesi-1768/>, <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Uluslararası-Goc-Istatistikleri-2019-33709> adresinden 21 Şubat 2021'de alınmıştır.
- İnternet: 14 sayılı İletişim Başkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi. (2018). 24 Temmuz 2018 tarihli ve 30488 sayılı Resmi Gazete. URL:

- <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/19.5.14.pdf> adresinden 14 Haziran 2021'de alınmıştır.
- İnternet: 66 sayılı İletişim Başkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi. (2020). 18 Eylül 2020 tarihli ve 31248 sayılı Resmi Gazete. URL: <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2020/09/20200918.pdf> adresinden 20 Eylül 2020'de alınmıştır.
- İnternet: AK Parti. (2011). 12 Haziran 2011 Genel Seçimleri Seçim Beyannamesi. URL: <https://www.akparti.org.tr/media/318778/12-haziran-2011-genel-secimleri-secim-beyannamesi-1.pdf> adresinden 04 Ekim 2021'de alınmıştır.
- İnternet: AK Parti. (2015). 2015 Genel Seçimleri Seçim Beyannamesi. URL: <https://www.akparti.org.tr/media/318795/7-haziran-2015-edited.pdf> adresinden 04 Ekim 2021'de alınmıştır.
- İnternet: AK Parti. (2018). Cumhurbaşkanlığı Seçimleri ve Genel Seçimler Seçim Beyannemesi. URL: <https://www.akparti.org.tr/media/318779/24-haziran-2018-cumhurbaşkanlığı-secimleri-ve-genel-secimler-secim-beyannamesi-sayfalar.pdf> adresinden 04 Ekim 2021'de alınmıştır.
- İnternet: AK Parti. (2022). İl ilçe başkanlıkları bina giydirme. URL: <https://www.akparti.org.tr/parti/kurumsal-kimlik/> adresinden 26 Şubat 2022'de alınmıştır.
- İnternet: Akalın, Ş. H. (2010). Türk dili: Dünya dili. *Çukurova Üniversitesi Türkoloji Araştırmaları Dergisi*. URL: https://turkoloji.cu.edu.tr/YENI%20TURK%20DILI/sukru_haluk_akalin_turk_dili_dunya_dili.pdf adresinden 24 Haziran 2020'de alınmıştır.
- İnternet: Akbolat, M. (2020). Davranış bilimleri algılama ve algılama hataları, SAU İşletme Fakültesi Davranış Bilimleri ders notları. URL: <https://Docplayer.Biz.Tr/11623649-Davranis-Bilimleri-Algilama-Ve-Algilama-Hatalar.Html> adresinden 18 Ağustos 2021'de alınmıştır.
- İnternet: Akdeniz, A. (2013, 31 Ekim). EU-Turkey relations: Towards a constructive re-engagement?. *TESEV*. URL: <https://www.tesev.org.tr/en/research/eu-turkey-relations-towards-a-constructive-re-engagement-2/> adresinden 05 Ekim 2020'de alınmıştır.
- İnternet: Aksoy, T. (2011). Propaganda teknikleri nelerdir?. URL: <https://www.temelaksoy.com/propaganda-teknikleri-nelerdir/> adresinden 15 Kasım 2021'de alınmıştır.
- İnternet: Aksoy-Ercümen, M. (2017). Yeni bir disiplin: insani diplomasi ve ilkeleri. İnsani ve Sosyal Araştırmalar Merkezi (İNSAMER). URL: https://insamer.com/tr/yeni-bir-disiplin-insani-diplomasi-ve-prensipleri_641.html adresinden 28 Kasım 2020'de alınmıştır.
- İnternet: Aktaş, Y. (2016, 4 Aralık). Türk dizilerinin yeni hedefi Uzakdoğu pazarı. *Anadolu Ajansı*. <http://aa.com.tr/tr/kultur-sanat/turk-dizilerinin-yeni-hedefi-uzakdogu-pazarı/698829> adresinden 13 Ağustos 2020'de alınmıştır.
- İnternet: Anadolu Ajansı (2015, 28 Ekim)TÜRK SAT 4B yörüngesine yerleşti. URL: <https://www.aa.com.tr/tr/bilim-teknoloji/turksat-4b-yorungesine-yerlesti/456926> adresinden 02 Ekim 2021 tarihinde alınmıştır.

- İnternet: Anadolu Ajansı (2019, 11 Kasım), Uluslararası köprü kuran Türk dizileri, URL: <https://www.aa.com.tr/tr/info/infografik/16165> adresinden 13 Mart 2021'de alınmıştır.
- İnternet: Anadolu Ajansı (2021, 8 Ocak Türkiye'nin 7'nci uydusu uzayda URL: <https://www.aa.com.tr/tr/info/infografik/21559> adresinden 04 Şubat 2021 tarihinde alınmıştır.
- İnternet: Anadolu Ajansı, (2019, 25 Şubat) Antarktika'da Türk Bilimsel Araştırma Kampı kuruldu. URL: <https://www.aa.com.tr/tr/antarktika-bilim-seferi/antarktikada-turk-bilimsel-arastirma-kampi-kuruldu/1402147> adresinden 17 Mayıs 2021 tarihinde alınmıştır.
- İnternet: Askıya Alma Sistemine İlişkin Tebliğ (2021), (İthalat: 2022/18), Resmi Gazete (2021, 31 Aralık), URL: <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2021/12/20211231M3-20.htm> adresinden 05 Ocak 2022 tarihinde alınmıştır.
- İnternet: Ateş, H. (2021). Toplumun analizinde psikolojik istihbarat ve pratik. *Global Savunma*. URL: <https://www.globalsavunma.com.tr/toplumun-analizinde-psikolojik-istihbarat-ve-pratik.html> adresinden 17 Ocak 2022'de alınmıştır.
- İnternet: Avincan, M. (2014). Akıllı telefonlarda marka sadakati. *Elma Dergisi*. URL: <https://www.elmadergisi.com/akilli-telefonlarda-marka-sadakati/> adresinden 17 Mayıs 2021'de alınmıştır.
- İnternet: Bass, B. (2022). What is the centerpiece of the marketing environment analysis framework?. *CHRON*. URL: <https://smallbusiness.chron.com/centerpiece-marketing-environment-analysis-framework-20223.html> adresinden 18 Şubat 2022'de alınmıştır.
- İnternet: Bayer, R., and Keyman, F. (2012). Turkey: An emerging hub of globalization and internationalist humanitarian actor?. *Globalizations*, 9(1), 73-90. URL: <https://doi.org/10.1080/14747731.2012.627721> adresinden 02 Mart 2021'de alınmıştır.
- İnternet: Bhutto, F. (2019, 13 Eylül). How Turkish TV is taking over the world. *The Guardian*. URL: <https://www.theguardian.com/tv-and-radio/2019/sep/13/turkish-tv-magnificent-century-dizi-taking-over-world> adresinden 18 Ekim 2020'de alınmıştır.
- İnternet: Bingöl, O. (2021, 06 Temmuz). Vergiye Dair URL: <https://vergiye-dair.com/2021/07/06/oecd-ulkelerinde-kurumlar-vergisi-oranlari-turkiye-kacinci-sirada/> adresinden 01 Ağustos 2021 tarihinde alınmıştır.
- İnternet: Birleşmiş Milletler. (2022). *Sustainable Development Report 2021*. URL: <https://dashboards.sdindex.org> adresinden 30 Mart 2022'de alınmıştır.
- İnternet: Büyükbayrak, B. (2020, 4 Mayıs). "Hukukun üstünlüğü" ilkesine bağlılık azalıyor. *Doğruluk Payı*. URL: <https://www.dogrulukpayi.com/bulten/dunya-gene-linde-hukukun-ustunlugu-ilkesine-baglilik-azaliyor> adresinden 08 Kasım 2021'de alınmıştır.

- İnternet: Cambridge Dictionary. (2022). PESTLE analysis. URL: <https://dictionary.cambridge.org/tr/s/%C3%B6z%C3%BCk/ingilizce/pestle-analysis> adresinden 17 Mart 2022'de alınmıştır.
- İnternet: Conceptboard. (2021). How a PESTEL Analysis can help your business strategy. URL: <https://conceptboard.com/blog/pestel-analysis-guide-template/> adresinden 05 Şubat 2022'de alınmıştır.
- İnternet: CRIF. (2021). CRIF Türkiye ve Fortune Türkiye işbirliği ile hazırlanan Fortune 500 Türkiye listesi açıklandı. URL: <https://www.crif.com.tr/haberler/bas%C4%B1nda/crif-tuerkiye-ve-fortune-tuerkiye-i%C5%9Fbirli%C4%9Fi-ile-haz%C4%B1rlanan-fortune-500-tuerkiye-listesi-a%C3%A7%C4%B1kland%C4%B1-1/> adresinden 01 Ocak 2022'de alınmıştır.
- İnternet: Çakır, M. Ö. (2019, 9 Kasım). Türk dizilerinin yurt dışı reytingi hizmet ve mal ihracatını artırdı. *Anadolu Ajansı*. URL: <https://www.aa.com.tr/tr/kultur-sanat/turk-dizilerinin-yurt-disi-reytingi-hizmet-ve-mal-ihracatini-artirdi/1640070> adresinden 14 Temmuz 2021'de alınmıştır.
- İnternet: Çakır, M. Ö. (2021, 9 Haziran). Türkiye'nin en değerli markası THY bu yıl da tahtını korudu. *Anadolu Ajansı*. URL: <https://www.aa.com.tr/tr/ekonomi/turkiyenin-en-degerli-markasi-thy-bu-yil-da-tahtini-korudu/2268055> adresinden 14 Temmuz 2021'de alınmıştır.
- İnternet: Dinesh. (2022). Foreign policy: 16 elements of foreign policy. URL: <https://www.yourarticlelibrary.com/international-politics/foreign-policy-16-elements-of-foreign-policy/48492> adresinde 30 Ağustos 2021'de alınmıştır.
- İnternet: DİSK Araştırma Merkezi. (2021). Sosyal güvenlik verileri. URL: http://arastirma.disk.org.tr/?page_id=3878 adresinden 13 Aralık 2021'de alınmıştır.
- İnternet: Dünya Bankası. (2013). Türkiye işbirliği: Ülke programının görünümü. <https://www.worldbank.org/content/dam/Worldbank/document/tr-snapshot-apr-2013-tr.pdf> adresinden 25 Haziran 2020'de alınmıştır.
- İnternet: Easton, Y. (2016). Tokyo 2020 and Japan's soft power. *The Diplomat*. URL: <https://thediplomat.com/2016/08/Tokyo-2020-And-Japans-Soft-Power/> adresinden 08 Ağustos 2020'de alınmıştır.
- İnternet: Ekşi, M. (2016, 21 Aralık). Türkiye'nin kamu diplomasisi yaklaşımı. Ankara Kriz ve Siyaset Araştırma Merkezi (ANKASAM). URL: <https://www.ankasam.org/turkiyenin-kamu-diplomasisi-yaklasimi/> adresinden 27 Ağustos 2020'de alınmıştır.
- İnternet: Emlak Kulisi. (2021). Yurt dışında öne çıkan Türk inşaat şirketleri belli oldu. URL: <https://emlakkulisi.com/yurt-disinda-one-cikan-turk-insaat-sirketleri-belli-oldu/684136> adresinden 19 Ocak 2022'de alınmıştır.
- İnternet: Erdem, A. K. (2021, 6 Eylül). Türkiye'de yabancı öğrenci sayısı 8 yılda 48 binden 181 bine ulaştı. *The Independent Turkish*. URL: <https://www.indytrk.com/node/407681/ya%C5%9Fam/t%C3%BCrkiye%E2%80%99de-yabanc%C4%B1-%C3%B6%C4%9Frenci-say%C4%B1s%C4%B1-8-y%C4%B1lda-48-binden-181-bine-ula>

- %C5%9Ft%C4%B1%E2%80%A6-uzmanlara adresinden 14 Şubat 2022'de alınmıştır.
- İnternet: Eren, B. (2018, 6 Nisan). Bir kişilik testi ile milyonlarca Facebook kullanıcısının profilini çalıp kullandılar. URL: <https://www.trthaber.com/haber/bilim-teknoloji/basit-bir-kisilik-testi-ile-milyonlarca-facebook-kullanicisinin-profilini-calip-kullandilar-359134.html> adresinden 06 Mart 2021'de alınmıştır.
- İnternet: Erentürk, S. (2015). Algı ve gerçek. *Medimagazin Gazetesi*. URL: <https://medimagazin.com.tr/Authors/Selim-Erenturk/Tr-Algi-Ve-Gercek-72-102-3759.html> adresinden 18 Temmuz 2020'de alınmıştır.
- İnternet: Eyüpoğlu, A. (2021). En iyi 100 dizi listesine Türkiye niye giremedi?. *Milliyet*. URL: <https://www.milliyet.com.tr/yazarlar/ali-eyuboglu/en-iyi-100-dizi-listesine-turkiye-niye-giremedi-6626041> adresinden 14 Ocak 2022'de alınmıştır.
- İnternet: Gallup. (2008, 28 Ekim). World citizens prefer Obama to McCain by more than 3-to-1. URL: <http://www.gallup.com/poll/111253/World-Citizens-Prefer-Obama-McCain-MoreThan-3to1.aspx> adresinden 28 Ağustos 2020'de alınmıştır.
- İnternet: Gallup'un dünyanın en cömert ülkeleri anketinde 146 ülke içinde Türkiye 132'inci sırada (2018, 12 Aralık). *BBC News*. URL: <https://www.bbc.com/turkce/haberler-dunya-46540727> adresinden 30 Kasım 2020'de alınmıştır.
- İnternet: Göç İdaresi Başkanlığı Verileri (2022), URL: <https://www.goc.gov.tr/guncel-veriler> adresinden 26 Mart 2022'de alınmıştır.
- İnternet: Haliloğlu, Y. (2020, 21 Mayıs). Akıllı güç örneği bağlamında: Türkiye. *AAE-Dış Politika Araştırmaları*. URL: <https://akademikarastirma.org/akilli-guc-ornegi-baglaminda-turkiye/> adresinden 08 Mart 2021'de alınmıştır.
- İnternet: Harvard Business School. (2008). *SWOT Analysis I: Looking Outside for Threats and Opportunities*. Cambridge, MA: Harvard Business School Press. URL: https://go.gale.com/ps/i.do?p=GVRL&u=cityu_main&id=GALE|CX4016600292&v=2.1&it=r&sid=GVRL&asid=a21975f34 adresinden 08 Mayıs 2021'de alınmıştır.
- İnternet: Hürriyet Kelebek. (2019). Türk dizilerinin yurt dışı reytingi hizmet ve mal ihracatını artırdı. URL: <https://www.hurriyet.com.tr/kelebek/keyif/turk-dizilerinin-yurt-disi-reytingi-hizmet-ve-mal-ihracatini-artirdi-41370314> adresinden 24 Kasım 2020'de alınmıştır.
- İnternet: Hürriyet. (2018). Atatürk'ün Türkiye'yi dünyaya tanıtmak için çektiği 20 fotoğraf. URL: <https://www.hurriyet.com.tr/galeri-ataturkun-turkiyeyi-dunyaya-tanitmak-icin-cektirdigi-20-fotograf-41012479> adresinden 12 Eylül 2021'de alınmıştır.
- İnternet: International Education Specialists. (2022). Dünya üniversiteleri sıralaması: Times Higher Education (THE). URL: <https://www.idp.com/turkey/the-university-rankings/> adresinden 14 Nisan 2022'de alınmıştır.

- İnternet: Irmak, Z., Bayram, İ. G. ve Şimşek, C. (2019). Verilerle Türkiye’de sendikalaşma ve işçi hareketi. *Evrensel*. URL: <https://www.evrensel.net/haber/375432/verilerle-turkiyede-sendikalaşma-ve-isci-hareketi> adresinden 18 Kasım 2020’de alınmıştır
- İnternet: İŞKUR (2022) İstatistikler, URL: <https://www.iskur.gov.tr/kurumsal-bilgi/istatistikler/> adresinden 18 Temmuz 2021 tarihinde alınmıştır.
- İnternet: İŞKUR İşe Yerleştirmeler (2021) URL: <https://media.iskur.gov.tr/13592/9-genel-kurul-raporu.pdf> 17 Mayıs 2021 tarihinde alınmıştır.
- İnternet: İthalatta Kota ve Tarife Kontenjanı İdaresine İlişkin Tebliğ Resmi Gazete: Ticaret Bakanlığından: 31.12.2021-31706 (5.Mükerrer) (No: 2022/3).URL: <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2021/12/20211231M5-8.htm> adresinden 05 Ocak 2022 tarihinde alınmıştır.
- İnternet: Jinping, X. (2014). Xi: China to promote cultural soft power. URL: http://news.xinhuanet.com/English/China/2014-01/01/C_125941955.htm adresinden 01 Mart 2020’de alınmıştır.
- İnternet: Johnson, B. (2016, 2 October). Speech to the conservative party conference. *The Spectator*. URL: <http://blogs.spectator.co.uk/2016/10/Full-Text-Boris-Johnsons-Conference-Speech/> adresinden 19 Nisan 2020’de alınmıştır.
- İnternet: Kalıcı Organik Kirleticilere İlişkin Avrupa Parlamentosu ve Konsey Tüzüğü (2004) 79/117/EEC Direktifini değiştiren 29 Nisan 2004 tarihli (EC) No 850/2004 sayılı (OJ L 158, 30.4.2004 URL: <https://onceliklikimyasallar.csb.gov.tr/kalici-organik-kirleticiler-tuzugu-i-5181> adresinden 26 Ağustos 2021’de tarihinde alınmıştır.
- İnternet: Kamil, E. G. (2021). Turkish Red Crescent Society. *Sphere*. URL: spherestandards.org/focal-points/turkish-red-crescent adresinden 18 Eylül 2021’de alınmıştır.
- İnternet: Kamu Diplomasisi Koordinatörlüğü, Resmi Gazete 30 Ocak 2010, Sayı: 27478 (2021, 31 Aralık), URL: <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2010/01/20100130-19.htm> adresinden 05 Ocak 2022 tarihinde alınmıştır.
- İnternet: Karadeniz, Y. (2021). Türk markalarından yurtdışına bin mağaza. *Dünya*. URL: <https://www.dunya.com/sectorler/turk-markalarindan-yurtdisina-bin-magaza-haberi-617386> adresinden 13 Haziran 2021’de alınmıştır.
- İnternet: Karakaş, S. (2017). Prof. Dr. Sirel Karakaş Psikoloji Sözlüğü. URL: <https://www.psikolojisozlugu.com/> adresinden 25 Ağustos 2021’de alınmıştır.
- İnternet: Kibaroglu M. (2017, 27 Temmuz). NATO’nun S-400 itirazında çifte standart. *Anadolu Ajansı*. URL: <https://www.aa.com.tr/tr/analiz-haber/natonun-s-400-itirazinda-cifte-standart/870476> adresinden 19 Mayıs 2021’de alınmıştır.
- İnternet: Kotler, P. (2013). *Marketing Management* (13th Edition). India: Pearson Education. URL: <http://www.quickmba.com/strategy/swot/> adresinden 08 Temmuz 2021’de alınmıştır.

- İnternet: Lumen Learning. (2022). What is Perception?. URL: <https://courses.lumenlearning.com/msstate-waymaker-psychology/chapter/reading-what-is-perception/> adresinden 04 Şubat 2021'de alınmıştır.
- İnternet: Mehmandarov, D. (2021). Bir yumuşak güç olarak uluslararası öğrencilik. UDEF Akademik Çalışmalar Koordinatörlüğü. URL: <https://udf.org.tr/media/publication/pdf/364c7235ce.pdf> adresinden 14 Şubat 2022'de alınmıştır.
- İnternet: Milletlerarası Sivil Havacılık Anlaşması. (1945). Şikago'da 7 Aralık 1944 Tarihinde Akit ve İmza Edilmiş Olan Milletlerarası Sivil Havacılık Geçici Sözleşmesi ve Bunların Eklerinin Onanması Hakkında Kanun No:4749. URL:http://mevzuat.shgm.gov.tr/umevzuat/kanun/4749_Sayili_Kanun_sikago.pdf adresinden 14 Aralık 2020'de alınmıştır.
- İnternet: Mitchell, M., and Britt, W. (2019) Introduction to PESTLE analysis: Why a systemic approach is Best. *Baton Global*. URL: <https://www.batonglobal.com/post/introduction-to-pestle-analysis-and-why-a-systemic-approach-is-best> adresinden 19 Kasım 2021'de alınmıştır.
- İnternet: Nossel, S. (2004 March/April). Smart power. *Foreign affairs*, 83(2), 131- 142. Doi: 10.2307/20033907. https://www.researchgate.net/publication/271815601_Smart_Power adresinden 03 Eylül 2021 tarihinde alınmıştır.
- İnternet: Nye, Jr, J. S. (2004a). Europe's soft power, how can Europe's soft power supplement U.S. efforts in its fight against terrorism?. *The Globalist*. URL: <https://www.theglobalist.com/Europes-Soft-Power/> adresinden 18 Ağustos 2020'de alınmıştır.
- İnternet: Nye, Jr, J. S. (2006, 8 Eylül). Daha çok yumuşak güce başvurmalıyız. *Radikal Gazetesi* (Çev.). *The Daily Star*. URL: <http://www.radikal.com.tr/yorum/yumusak-guce-daha-fazla-basvurmaliyiz-791867/> 12 Aralık 2021'de alınmıştır.
- İnternet: OECD. (2021). 2019 Gelir İstatistikleri. URL: <https://www.oecd-ilibrary.org/sites/e432890e-tr/index.html?itemId=/content/component/e432890e-tr> adresinden 10 Ocak 2022'de alınmıştır.
- İnternet: OECD. (2022a). Selected indicators for Turkey. URL: <https://data.oecd.org/turkey.htm> adresinden 15 Nisan 2022'de alınmıştır.
- İnternet: OECD. (2022b). OECD Employment Outlook 2021: Navigating the COVID-19 Crisis and Recovery. URL: <https://www.oecd-ilibrary.org/sites/5a700c4b-en/index.html?itemId=/content/publication/5a700c4b-en> adresinden 15 Nisan 2022'de alınmıştır.
- İnternet: Öncel, Ü. (2011). Müşteri sadakatinde iPhone açık ara önde [araştırma]. *Webrazzi*. URL: <https://webrazzi.com/2011/11/25/cep-telefonu-marka-arastirma-gfk/> adresinden 21 Aralık 2020'de alınmıştır.
- İnternet: Quick MBA. (2022). Swot Analysis. URL: <http://www.quickmba.com/strategy/swot/> adresinden 02 Ocak 2022'de alınmıştır.

- İnternet: Sağlam, E. (2013). UAE investment casualty of Turkey's Egypt policy. *Al-Monitor*. URL: <http://www.al-monitor.com/pulse/originals/2013/08/foreign-policy-affects-turkeys-exports-foreign-investments.html> adresinden 28 Eylül 2021'de alınmıştır.
- İnternet: Sağlam, M. F. (2019, 7 Mart). Türkiye dizi – film ihracatında 2. Sırada. *Branding Türkiye*. URL: <https://www.brandingturkiye.com/turkiye-dizi-film-ihracatinda-2-sirada/> adresinden 18 Ağustos 2021'de alınmıştır.
- İnternet: Sağlam, Z. (2014). *Güç kavramı ve Ortadoğu'da değişen dengeler üzerinden güç okuması*. İHH İnsani ve Sosyal Araştırmalar Merkezi. URL: <https://d1wqtxts1xzle7.cloudfront.net/34485607/Guc-kavrami-ve-Ortadoguda-degisen-dengeler-uzerinden-guc-okuması-with-cover-page> adresinden 01 Eylül 2021'de alınmıştır.
- İnternet: Sanberk, Ö. ve Altınay, H. (2008). Kamu diplomasisi ve yumuşak güç. URL: <http://kamudiplomasisi.org/pdf/kdyumusakguc.pdf> adresinden 27 Eylül 2021'de alınmıştır.
- İnternet: Sanyal, B. (1998). The myth of development from below. Massachusetts Institute of Technology. URL: <http://web.mit.edu/sanyal/www/articles/Myth%20of%20Dev.pdf> adresinden 14 Haziran 2021'de alınmıştır.
- İnternet: Sarıkaya, M. (2019). Yumuşak güç (soft power) nedir? (Tanımı ve unsurları). URL: <https://mstfsarky.medium.com/yumu%C5%9Fak-g%C3%BC%C3%A7-soft-power-nedir-tan%C4%B1m%C4%B1-ve-unsurlar%C4%B1-460fa0b25812> adresinden 05 Eylül 2020'de alınmıştır.
- İnternet: Sayın, E. (2021). Türk dizileri dünyanın dört bir yanına köprü oldu. *TRT Haber*. URL: <https://www.trthaber.com/haber/kultur-sanat/turk-dizileri-dunyanin-dort-bir-yanina-kopru-oldu-560791.html> adresinden 08 Şubat 2022'de alınmıştır.
- İnternet: Simons, D. (2010, 10 Mart). *Selective attention test* [Video]. YouTube. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=vJG698U2Mvo> adresinden 19 Temmuz 2020'de alınmıştır.
- İnternet: Sipahi, D. (2009). Beden dili mi söz mü önemli? *Milliyet*. URL: <https://www.milliyet.com.tr/yazarlar/deniz-sipahi/beden-dili-mi-soz-mu-onemli-1090134> adresinden 17 Temmuz 2021'de alınmıştır.
- İnternet: Sputnik Türkiye. (2020). Dünyanın en büyük silah ihracatçıları belli oldu. *Sputnik*. URL: <https://tr.sputniknews.com/20200309/dunyanin-en-buyuk-silah-ihracat-cilari-belli-oldu-1041560399.html> adresinden 23 Ocak 2021'de alınmıştır.
- İnternet: Sülün, İ. (2019, 31 Ocak). 124 yıllık şefkat kapısı: Darülaceze. *Anadolu Ajansı*. URL: <https://www.aa.com.tr/tr/yasam/124-yillik-sefkat-kapisi-darulaceze/1379863> adresinden 03 Ocak 2021'de alınmıştır.
- İnternet: Şahin, A. (2017, 14 Mart). Global Türk şirketleri. *Fortune Türkiye*. URL: <https://www.fortuneturkey.com/global-turk-sirketleri-43776> adresinden 16 Şubat 2022'de alınmıştır.
- İnternet: T.C. Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı (2021) URL: <https://www.sbb.gov.tr/butce/> 17 Mayıs 2021 tarihinde alınmıştır.

- İnternet: T.C. Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı (2021) URL: <https://www.sbb.gov.tr/kamu-yatirimlari/> 17 Mayıs 2021 tarihinde alınmıştır.
- İnternet: T.C. Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı (2021) URL: <https://www.sbb.gov.tr/buyume/> 17 Mayıs 2021 tarihinde alınmıştır.
- İnternet: T.C. Dışişleri Bakanlığı. (2021). Atatürk Döneminde Türk Dış Politikası. URL: <https://www.mfa.gov.tr/ataturk-doneminde-turk-dis-politikasi.tr.mfa> adresinden 12 Şubat 2022'de alınmıştır.
- İnternet: T.C. Dışişleri Bakanlığı. (2022). Türkiye'nin Girişimci ve İnsani Dış Politikası. URL: <https://www.mfa.gov.tr/dis-politika-genel.tr.mfa> adresinden 12 Mart 2022'de alınmıştır.
- İnternet: T.C. İçişleri Bakanlığı Sivil Toplumla İlişkiler Genel Müdürlüğü. (2021). Yıllara Göre Faal Dernek Sayıları. URL: <https://www.siviltoplum.gov.tr/yillara-gore-faal-dernek-sayilari> adresinden 17 Mart 2022'de alınmıştır.
- İnternet: T.C. İçişleri Bakanlığı. (2019). AFAD Aracılığıyla 58 Ülkeye 4,5 Milyar Liralık İnsani Yardım. URL: <https://icisleri.gov.tr/afad-araciligıyla-58-ulkeye-45-milyar-liralik-insani-yardim> adresinden 08 Kasım 2021'de alınmıştır.
- İnternet: T.C. İletişim Başkanlığı (2019). Vizyon ve Hakkımızda URL: <https://www.iletisim.gov.tr/turkce/vizyon-misyon> adresinde 09 Şubat 2020'de alınmıştır.
- İnternet: T.C. İletişim Başkanlığı. (2019). 2020-2024 Stratejik Planı. URL: <http://www.sp.gov.tr/upload/xSPStratejikPlan/files/dwwIS+SP.pdf> adresinden 31 Aralık 2021'de alınmıştır.
- İnternet: T.C. Merkez Bankası (2021) URL: <https://www.tcmb.gov.tr/wps/wcm/connect/tr/tcmb+tr/main+menu/istatistikler/odemeler+dengesi+ve+ilgili+istatistikler/kisa+vadeli+dis+borc+istatistikleri/> 17 Mayıs 2021 tarihinde alınmıştır.
- İnternet: T.C. Strateji ve Bütçe Başkanlığı, Dokuzuncu Kalkınma Planı. (2006). URL: https://www.sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2021/12/Dokuzuncu_Kalkinma_Planı-2007-2013.pdf adresinden 17 Ekim 2021'de alınmıştır.
- İnternet: T.C. Strateji ve Bütçe Başkanlığı, On Birinci Kalkınma Planı. (2019). URL: <https://www.sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2019/07/OnbirinciKalkinmaPlanı.pdf> adresinden 17 Ekim 2021'de alınmıştır.
- İnternet: T.C. Strateji ve Bütçe Başkanlığı, Onuncu Kalkınma Planı. (2013). URL: https://www.sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2021/12/Onuncu_Kalkinma_Planı-2014-2018.pdf adresinden 17 Ekim 2021'de alınmıştır.
- İnternet: T24 (2018, 19 Haziran) Türkiye, 3,9 milyon kişiyle en fazla sığınmacıya ev sahipliği yapan ülke URL: <https://t24.com.tr/haber/turkiye--milyon-kisiyle-en-fazla-siginmaciya-ev-sahipligi-yapan-ulke,654717> adresinden 15 Nisan 2021'de alınmıştır.
- İnternet: Tasnim Haber Ajansı (2022), Türkiye'de Bilinmeyenlere Savrulan Dış Politika URL: <https://www.tasnimnews.com/tr/news/2022/02/21/2668433/t%C3%BCrkiye-de-bilinmeyenlere-savru-lan-d%C4%B1%C5%9F-politika> adresinden 23 Şubat 2022'de alınmıştır.

- İnternet: TBMM. (2003). 4857 sayılı İş Kanunu. URL: <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuatmetin/1.5.4857.pdf> adresinden 29 Eylül 2021'de alınmıştır.
- İnternet: TDPB. (2022). Hakkımızda. URL: <https://www.tdpb.org.tr/hakkimizda> adresinden 04 Şubat 2022'de alınmıştır.
- İnternet: Temiz Hava Hakkı (2020) Rapor URL: <https://www.temizhavahakki.com/kararapor2020/> adresinden 13 Temmuz 2021 tarihinde alınmıştır.
- İnternet: Tharoor, I. (2013). Remembering Atatürk: Turkey's founding father appeared on Time's 4th issue. URL: <https://time100.time.com/2013/10/29/remembering-ata-turk-turkeys-founding-father-appeared-on-times-4th-issue/> adresinden 15 Mart 2020'de alınmıştır.
- İnternet: Tharoor, S. (2008). L'Inde et Bollywood: Le Point de Vue Le Figaro. URL: <http://www.lefigaro.fr/debats/2008/01/26/01005-20080126ARTFIG00050-linde-et-bollywood-le-point-de-vue-de-shashi-tharoor-.php> adresinden 17 Ekim 2020'de alınmıştır.
- İnternet: The George C. Marshall Foundation. (2022). Main page. URL: <https://www.marshallfoundation.org> adresinden 27 Şubat 2022'de alınmıştır.
- İnternet: The Soft Power 30. (2019) A global ranking of soft power. URL: <https://softpower30.com/wp-content/uploads/2019/10/The-Soft-Power-30-Report-2019-1.pdf> adresinden 15 Mart 2020'de alınmıştır.
- İnternet: The World University Rankings. (2022). World University Rankings 2022. URL: https://www.timeshighereducation.com/world-university-rankings/2022/world-ranking#!/page/0/length/25/sort_by/rank/sort_order/asc/cols/stats adresinden 15 Şubat 2022'de alınmıştır.
- İnternet: TİKA. (2019). Stratejik Plan 2019-2023. Ankara: Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı. URL: <https://www.tika.gov.tr/upload/2019/Faaliyet%20Raporu%202018/Stratejik%20Plan%202019-2023/TIKAStratejikPlan2019Web.pdf> adresinden 15 Mart 2020'de alınmıştır.
- İnternet: TİKA. (2020). 2021 Yılı Performans Programı. Ankara: Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı. URL: https://www.tika.gov.tr/upload/2021/06/2021%20performans%20program%C4%B1/TIKA_PP2021Web.pdf adresinden 11 Mart 2021'de alınmıştır.
- İnternet: Tokyay, M. (2015). Turkish Airlines – the rising star of Turkey's soft power. URL: <https://www.intellinews.com/turkish-airlines-the-rising-star-of-turkey-s-soft-power-85426/> adresinden 15 Şubat 2021'de alınmıştır.
- İnternet: Trans Anatolie Tours. (2022). Osmanlı minyatürleri. URL: https://www.transanatolie.com/turkce/turkiye/osmanlilar/osmanli_minyaturleri.htm adresinden 09 Mayıs 2022'de alınmıştır.
- İnternet: TUIK Dış Ticaret İstatistikleri (2021) URL: <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Dis-Ticaret-Istatistikleri-Aralik-2021-45535> adresinden 17 Mayıs 2021 tarihinde alınmıştır.

- İnternet: Turkish Airlines. (2022). Corporate club. URL: <https://www.turkishairlines.com/tr-tr/corporate-club/> adresinden 21 Şubat 2022'de alınmıştır.
- İnternet: TÜİK. (2018). Uluslararası Göç İstatistikleri, 2017. URL: <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Uluslararası-Göç-İstatistikleri-2017-30607> adresinden 12 Şubat 2021'de alınmıştır.
- İnternet: TÜİK. (2022) Yaşam Memnuniyeti Araştırması, 2021. URL: <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Yaşam-Memnuniyeti-Arastirmasi-2021-45832> adresinden 09 Mayıs 2022'de alınmıştır.
- İnternet: Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun (2013). URL: <https://mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.6502.pdf> adresinden 10 Ağustos 2021 tarihinde alınmıştır.
- İnternet: Türk Kızılay. (2020). 2021-2030 Stratejik Plan. URL: <https://www.kizilay.org.tr/Upload/Editor/files/T%C3%BCrk%20K%C4%B1z%C4%B1lay%202021-2030%20Stratejik%20Plan%C4%B1-T%C3%BCrk%C3%A7e.pdf> adresinden 22 Şubat 2021'de alınmıştır.
- İnternet: TÜRKSAT (2022), Raporlar, URL: <https://www.turksat.com.tr/tr/hakkimizda/faaliyet-raporlari> adresinden 15 Şubat 2022'de alınmıştır.
- İnternet: U.S. Government Printing Office. (2005). Comprehensive Revised Report with Addendums on Iraq's Weapons of Mass Destruction (Duelfer Report). URL: <https://web.archive.org/web/20060107122008/http://www.gpoaccess.gov/duelfer/> adresinden 03 Kasım 2020'de alınmıştır.
- İnternet: Uçar, S. (2022, 9 Ocak). Kayyumlu kelepçeli üniversiteler çöktü. *Sözcü*. URL: <https://www.sozcu.com.tr/2022/egitim/kayyumlu-kelepceli-universiteler-coktu-6876588/> adresinden 29 Mart 2022'de alınmıştır.
- İnternet: Ukessays. (2018). Evaluation of Joseph Nye's thoughts on soft power. URL: <https://www.ukessays.com/essays/international-relations/evaluation-of-joseph-nyes-thoughts-on-soft-power.php?vref=1> adresinden 06 Kasım 2020'de alınmıştır.
- İnternet: Uluslararası Politika Akademisi. (2015): Uluslararası ilişkilerde güç kavramı. URL: <http://politikaakademisi.org/2020/05/31/Uluslararası-İliskilerde-Guc-Kavrami/> adresinden 26 Ekim 2020'de alınmıştır.
- İnternet: Uluslararası Sivil Havacılık Sözleşmesi. (1944). Chicago Convention on International Civil Aviation, 7 Aralık 1944. URL: https://www.icao.int/publications/Documents/7300_cons.pdf adresinden 28 Aralık 2021'de alınmıştır.
- İnternet: UNHCR. (2020). 2020 yılı mülteci raporu-UNHCR Türkiye istatistikleri. URL: <https://www.unhcr.org/tr/unhcr-turkiye-istatistikleri> adresinden 27 Temmuz 2021'de alınmıştır.
- İnternet: USC Central on Public Diplomacy. (2019). Turkey-2019 overview. URL: <https://softpower30.com/country/turkey/> adresinden 22 Şubat 2021'de alınmıştır.
- İnternet: Uştuk, H. (2019). ABD'den sonra en fazla dizi ihraç eden ülke Türkiye. URL: <https://www.aa.com.tr/tr/kultur-sanat/abdden-sonra-en-fazla-dizi-ihrac-eden-ulke-turkiye/1641524> adresinden 05 Temmuz 2020'de alınmıştır.

- İnternet: Vuving, A. L. (2009), How soft power Works. URL: <Http://Apcss.Org/Publications/Vuving%20how%20soft%20power%20works%20apsa%202009.Pdf>, adresinden 28 Eylül 2021'de alınmıştır.
- İnternet: World Justice Project. (2015). Rule of Law Index. URL: https://worldjusticeproject.org/sites/default/files/roli_2015_0.pdf, adresinden 14 Kasım 2021'de alınmıştır.
- İnternet: Yeşilyurt, E. F. (2019). Yurt dışındaki Türk markalarının mağaza sayısı 5 bine koşuyor. *Anadolu Ajansı*. URL: <https://www.aa.com.tr/tr/ekonomi/yurt-disindaki-turk-markalarinin-magaza-sayisi-5-bine-kosuyor/1552390> adresinden 12 Ocak 2021'de alınmıştır.
- İnternet: YTB. (2020). Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı Faaliyet Raporu 2020. URL: <https://ytbweb1.blob.core.windows.net/files/2021/BELGELER/2020%20FAALI%CC%87YET%20RAPORU-6046114fcd034.pdf> adresinden 03 Ekim 2021'de alınmıştır.
- İnternet: YTB. (2021a). Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı 2019-2023 Stratejik Plan (Güncellenmiş Versiyon 2021) URL: [https://ytbweb1.blob.core.windows.net/files/2021/BELGELER/YTB%202019-2023%20Stratejik%20Plan%C4%B1%20\(G%C3%BCncellenmi%C5%9F%20Versiyon-2021\)%E2%80%9D%20-5ff6e3e27f475.pdf](https://ytbweb1.blob.core.windows.net/files/2021/BELGELER/YTB%202019-2023%20Stratejik%20Plan%C4%B1%20(G%C3%BCncellenmi%C5%9F%20Versiyon-2021)%E2%80%9D%20-5ff6e3e27f475.pdf) adresinden 19 Kasım 2021'de alınmıştır.
- İnternet: YTB. (2021b). Faaliyet raporu 2021. URL: <https://ytbweb1.blob.core.windows.net/files/2022/BELGELER/2022/2021%20FAAL%C4%B0YET%20RAPORU.pdf> adresinden 05 Ekim 2021'de alınmıştır.
- İnternet: YTB. (2021c). Performans raporları. URL: <https://www.ytb.gov.tr/kurumsal/performans-raporlari> adresinden 19 Kasım 2021'de alınmıştır.
- İnternet: YTB. (2022). Çalışmalar & projeler. URL: <https://www.ytb.gov.tr/kardes-topluluklar/calismalar-projeler> adresinden 02 Ocak 2022'de alınmıştır.
- İnternet: Yunus Emre Enstitüsü. (2017). *2017-2018 Stratejik Planı*, Ankara: Strateji Geliştirme Müdürlüğü URL: https://www.yee.org.tr/sites/default/files/yayin/20172018_staratejik_plan_21.12.2017.pdf adresinden 25 Temmuz 2021'de alınmıştır.
- İnternet: Yüksek Öğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi (2022). URL: www.tez.yok.gov.tr adresinden 01 Ocak 2022'de alınmıştır.
- İnternet: Yüksek Öğretim Kurulu. (2022). Hedef odaklı uluslararasılaşma. URL: <https://www.yok.gov.tr/Sayfalar/Haberler/2020/hedef-odakli-uluslararasılaşma.aspx> adresinden 08 Mayıs 2022'de alınmıştır.
- İnternet: Yüksek Seçim Kurulu Cumhurbaşkanlığı Seçim Arşivi (2021) URL: <https://www.ysk.gov.tr/tr/cumhurbaskani-secim-arsivi/2647> adresinden 17 Mayıs 2021 tarihinde alınmıştır.
- İnternet: Yüksek Seçim Kurulu Milletvekili Genel Seçim Arşivi (2021) URL: <https://www.ysk.gov.tr/tr/milletvekili-genel-secim-arsivi/2644> adresinden 17 Mayıs 2021 tarihinde alınmıştır.

- İnternet: Zeigarnik, B. (1997). On finished and unfinished tasks. In W. D. Ellis (Ed), *A Source Book Of Gestalt Psychology* (p. 300-314). Goultsboro: The Gestalt Journal Press Inc. URL: <https://smallbusiness.chron.com/centerpiece-marketing-environment-analysis-framework-20223.html> adresinden 08 Ocak 2020'de alınmıştır.
- Jackson, S. E., Randall, S. S., and Steve, W. (2008). *Managing Human Resources: A Partnership Perspective* (10th Edition). Cincinnati, OH: South-Western College Publishing.
- Ji, L.-J., Zhang, Z., and Nisbett, R. E. (2004). Is it culture or is it language? Examination of language effects in cross-cultural research on categorization. *Journal of Personality and Social Psychology*, 87(1), 57-65.
- Jian, H. (2001). *The Competition for Soft Power: Trends of Cultural Competition in the Context of Globalization*, Shanghai: Academy of Social Sciences Press and China Higher Education Press.
- Kalın, I. (2011). Soft power and public diplomacy in Turkey. *Perception*, 16(3), 5-24.
- Kaplan, H. I., Freedman, A. M., and Sadock, B. J. (1980). *Comprehensive Textbook of Psychiatry*. Baştimore: Williams & Wilkins.
- Karaağaç, Y. (2018) Sınır savaşının aktörleri: Psikolojik harp, psikolojik harekât ve propaganda. *Nişantaşı Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(2), 80-97.
- Karabulut, B. (2017). *Algı Yönetimi*. İstanbul: Alfa Yayınları.
- Karagül, S. (2013). Türkiye'nin Balkanlardaki "yumuşak güç" perspektifi: Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı. *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*, 8(1), 79-102.
- Keegan, J. (2007). *Savaş Sanatı Tarihi*. İstanbul: Doruk Yayınları.
- Keohane, R. O., and Nye, Jr. J. S. (1987). Review: Power and interdependence. *International Organization* 41(4), 725-753.
- Keohane, R., and Nye, J. (1998) Power and interdependence in the information age. *Foreign Affairs*, 77, 81-94.
- Ker, M. (1998). Profesyonel imajın imaj yönetimi kapsamında yeri ve önemi. *Pazarlama Dünyası Dergisi*, 12(71), 25-28.
- Keyik, M. ve Erol, M. S. (2019). Realizme göre güç ve güç dengesi kavramları. *Uluslararası Kriz ve Siyaset Araştırmaları Dergisi*, 3(1), 12-49.
- Keyman, E. F. (2000). Globalleşme söylemleri ve kimlik talepleri: 'Türban sorununu' anlamak. E. F. Keyman ve A. Y. Sarıbay (Eds.), *Global Yerel Eksende Türkiye içinde* (s. 200). İstanbul: Alfa Yayınları.
- Keyman, E. F. (2006). Küreselleşme, uluslararası ilişkiler ve hegemonya. *Uluslararası İlişkiler*, 3(9), 1-20.
- Kılıçaslan, E. (2020). Marka inşası bağlamında Türk kamu diplomasisi: Başbakanlık Kamu Diplomasisi Koordinatörlüğü ve Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı örnekleri. *ARTS: Artuklu Sanat ve Beşeri Bilimler Dergisi*, 3, 64-83.

- Kiraz, S. (2018). Dış politika analizi modeli olarak neoklasik realizm: İkinci Dünya Savaşı sırasındaki Türk dış politikasının analizi, *Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 20(2), 417-440.
- Kissinger, H. (2012). Foreword. In G. Allison and R. Blackwill (Eds.), *Lee Kuan Yew: The Grand Master's Insights On China, The United States, And The World* (p. 1-2). Cambridge, MA: MIT Press.
- Kluckhohn, C. (1952). Values and value orientation in the theory of action. In T. Parsons and E. A. Shils (Eds.), *Toward a General Theory of Action* (p. 395). Cambridge, MA: Harvard University Press.
- Koca. F. (2020). Turkey's management of COVID-19. *Insight Turkey*, 22(3), 55-66.
- Kosinski, M., Stillwell, D., and Graepel, T. (2013). Private traits and attributes are predictable from digital records of human behavior. *Proceedings of the National Academy of Sciences*, 110(15), 5802-5805.
- Köhler, W. (1997). Some gestalt problems. In W. D. Ellis (Ed.), *A Source Book of Gestalt Psychology* (p. 55-70). Goulsboro: The Gestalt Journal Press.
- Köksoy, E. (2015). Kamu diplomasisi ve mülteci ilişkileri Türkiye'nin mülteci ilişkilerinin uluslararası medya yansımaları. *Marmara İletişim Dergisi*, 24, 77-99.
- Köksoy, F. (2017). Uluslararası Kızılhaç Komitesi'nin faaliyetleri ekseninde insani diplomasi. *Batman Üniversitesi Yaşam Bilimleri Dergisi*, 7(1), 110.
- Kroeber, A. L., and Kluckhohn, C. (1952). *Culture: A Critical Review of Concepts and Definitions*. Cambridge, MA: Peabody Museum.
- Krzyzaniak, J. S. (2018). The soft power strategy of soccer sponsorships. *Soccer and Society*, 19(4), 498-515.
- Kuçuradi, İ. (2010). *İnsan ve Değerleri*. Ankara: Türkiye Felsefe Kurumu.
- Lasswell, H. D., and Kaplan, A. (1950). *Power and Society: A Framework for Political Inquiry*. New Haven: Yale University Press.
- Lawrence, A. (2006). No personal motive? Volunteers, biodiversity, and the false dichotomies of participation. *Ethics, Place and Environment*, 9, 279-298.
- Leonard, M., Small, A., and Rose, M. (2005). *British Public Diplomacy in the Age of Schisms*. London: Foreign Policy Centre.
- Lewis, B. (2001). *Modern Türkiye'nin Doğuşu*. B. B.Turna (Çev.). Ankara: Arkadaş Kitabevi.
- Li, J., and Karakowsky, L. (2001). Do we see eye-to-eye? Implications of cultural differences for cross-cultural management research and practice. *The Journal of Psychology*, 135(5), 501-517.
- Longley, E. (2007). War pastorals. In T. Kendall (Ed.), *The Oxford Handbook of British and Irish War Poetry* (p. 461-483). Oxford: Oxford University Press.
- Lukes, S. (1974). *Power: A Radical View*. Houndmills: Macmillan Education.
- Macionis, J. J and Gerber, L. M. (2011). *Sociology*. Toronto: Pearson Prentice Hall.

- Malhan, M, and Dewani, P. P. (2020). *Popaganda as communication strategy: historic and contemporary perspective Academy of Marketing Studies Journal*, 24(4), 1-15.
- Marcou, J. (2021). Turkish Airlines ou le reflet des mutations de la Turquie contemporaine. *Diplomatie*, 112, 88-89.
- Marshall, G. (1999). *Sosyoloji Sözlüğü*. Ankara: Bilim-Sanat Yayınları.
- Martens, K. (2002). Mission impossible? Defining nongovernmental organizations. *International Journal of Voluntary and Nonprofit Organisations*, 13(3), 271-285.
- McClory, J. (2011). *The New Persuaders III*. London: Institute for Government.
- Mearsheimer, J. (1995). The false promise of international institutions. *International Security* 19(3), 5-49.
- Mearsheimer, J. (2001). *The Tragedy of Great Power Politics*. New York: W.W. Norton.
- Mearsheimer, J. (2006). Structural realism. T. Dunne, M. Kurki, and S. Smith (Eds.), *International Relations Theories: Discipline and Diversity* (p. 77-93). Oxford: Oxford University Press.
- MEB. (2010). *Büyük Öğrenci Projesinin Değerlendirilmesi-Çalıştay Kitabı*. Antalya: Milli Eğitim Bakanlığı Yayını.
- Melissen, J. (2005). The new public diplomacy: Between theory and practise. In J. Melissen, (Ed.), *The New Public Diplomacy: Soft Power in International Relations* (p. 3-27). New York: Palgrave Macmillan.
- Minear, L., and Smith, H. (2007). *Humanitarian Diplomacy: Practitioner and Their Craft*. Japan: United Nations University Press.
- Modelski, G. (1962). *A Theory of Foreign Policy (Princeton Studies in World Politics, No. 2)*. New York: Frederick A. Praeger.
- Morgenthau, H. J. (1954). *Politics Among Nations: The Struggle for Power and Peace* (3rd Edition). Chicago: University of Chicago Press.
- Morgenthau, H. J. (1967). *Politics Among Nations: The Struggle For Power and Peace*. New York: Knopf.
- Morgenthau, H. J. (1970). *Uluslararası Politika*. B. Oran ve Ü. Özkay (Çev.). Ankara: Sevinç Matbaası.
- Mullen, B., Atkins, J. L., Champion, D. S., Edwards, C., Hardy, D., Story, J. E., and Vanderklok, M. (1985). The false consensus effect: A meta-analysis of 115 hypothesis tests. *Journal of Experimental Social Psychology*, 21(3), 262-283.
- Niemiec, J. (2020). Regaining the influence: Turkish cooperation initiatives in the Balkans. *Annales Universitatis Mariae Curie-Sklodowska. Sectio M, Balcaniensis et Carpathiensis*, 5.
- Nye, Jr, J. S. (1990a). *Bound to Lead: The Changing Nature of American Power*. New York: Basic Books.
- Nye, Jr, J. S. (1990b). Soft power. *Foreign Policy*. 80, 153-171.

- Nye, Jr, J. S. (1990c). The changing nature of world power. *Political Science Quarterly*, 105(2), 177-192.
- Nye, Jr, J. S. (2003). *Amerikan Gücünün Paradoksu*. G. Koca (Çev.). İstanbul: Literatür Yayıncılık.
- Nye, Jr, J. S. (2004b). Soft power and American foreign policy. *Political Science Quarterly*, 119(2), 255-270.
- Nye, Jr, J. S. (2004c). *Soft Power, The Means to Success in World Politics*. New York: Public Affairs.
- Nye, Jr, J. S. (2004d). The decline of America's soft power-Why Washington should worry. *Foreign Affairs*, 83, 16.
- Nye, Jr, J. S. (2005a). *Dünya Siyasetinde Başarının Yolu: Yumuşak Güç*. İstanbul: Elips Yayınları.
- Nye, Jr, J. S. (2005b). *Yumuşak Güç*. R. İ. Aydın (Çev.). İstanbul: Elips Yayınları.
- Nye, Jr, J. S. (2005c). Soft power and higher education. In *Forum for the Future of Higher Education* (p. 33-60). Cambridge: Harvard University.
- Nye, Jr, J. S. (2008). Public diplomacy and soft power. *The Annals of the American Academy of Political and Social Science*, 616(1), 94-109.
- Nye, Jr, J. S. (2011a). *The Future of Power*. New York: Public Affairs.
- Nye, Jr, J. S. (2011b). Power and foreign policy. *Journal of Political Power*, 4(1), 105-128.
- Nye, Jr, J. S. (2013). Hard, soft, and smart power. A. F. Cooper, J. Heine, and R. Thakur (Eds.), *The Oxford Handbook of Modern Diplomacy*. Oxford: Oxford University Press.
- Nye, Jr, J. S., and Armitage, R. L. (2007). *CSIS Commission on Smart Power: A Smarter, More Secure America*. Center for Strategic and International Studies, Washington.
- Odabaşı, Y. ve Gülfıdan, B. (2005). *Tüketici Davranışı* (5. Baskı). İstanbul: Mediacat Kitapları.
- Oğuzlu, T. (2007). Soft power in Turkish foreign policy. *Australian Journal of International Affairs*, 61(1), 81-97.
- Ortaylı, İ. (1999). Osmanlı kimliği. *Cogito*, 19, 77-85.
- Oxford Latin Dictionary. (1968). Oxford Latin Dictionary. UK: Clarendon Press.
- Önal, B. (2008). Türkiye'nin Orta Asya'da uyguladığı kamu ve kültür diplomasisi politikaları. A. N. Yılmaz ve G. Kılıçoğlu (Eds.), *Yumuşak Güç ve Kamu Diplomasisi Üzerine Akademik Analizler* (s. 41-95). Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Övür, A. (2016). Kitle ikna tekniklerinin kullanılması bakımından günümüz televizyon yayıncılığı. *İletişim Çalışmaları Dergisi*, 3(2), 55-79.
- Öymen, O. (2005). *Silahlı Savaş Bir Mücadele Savaşı Olarak Diplomasi*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Özarpınar, Y. (1998). *İnsanlığın Bugünkü Meseleleri ve İnsan Zihninin Niteliği*. Konya: Selçuk Üniversitesi Tarih Araştırmaları Enstitüsü Yayınları No. 1.

- Özakupınar, Y. (2014). *Psikolojinin Kavramsal Yapısı*. Ankara: Ötüken Neşriyat.
- Özdağ, Ü. (2015). *Algı Yönetimi*. Ankara: Kripto Yayınları.
- Özdağ, Ü. (2020). *Algı Yönetimi Propaganda, Psikolojik Savaş Örtülü Operasyon ve Enformasyon Savaşı*. Ankara: Kripto Yayınları.
- Özdemir, Y. (2002). 11 Eylül: Post-modern savaşın miladı ya da dış politika mücadelelerinin görünmeyen boyutu. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 7(1), 153-173.
- Özel, C. (2018). Yumuşak güce bütünsel bakış. *Güvenlik Bilimleri Dergisi*, 7(1), 1-27.
- Özer, M. A. (2012). Bir modern yönetim tekniği olarak algılama yönetimi ve iç güvenlik hizmetleri. *Karadeniz Araştırmaları*, 33, 147-180.
- Özer, N. P. (2019). Gazete haberlerinde manipülasyon 28 Şubat örneği. *Medeniyet ve Toplum Dergisi*, 3(2), 213-236.
- Özkan A. (2015). 21. Yüzyılın Stratejik Vizyonu Kamu Diplomasisi ve Türkiye'nin Kamu Diplomasisi İmkânları. Kamu Diplomasisi Enstitüsü Stratejik Rapor No.70, Türk Asya Stratejik Araştırmalar Merkezi (TASAM).
- Özkan, A. ve Ersoy-Öztürk, T. (2012). *Kamu Diplomasisi. "ABD ve AB'de Kamu Diplomasisi ve güç projeksiyonu"* İstanbul: TASAM Yayınları.
- Özsalmanlı, A. Y. ve Pank, Ç. (2013). Kamu yönetiminde etik açısından algılama yönetimi ve önemi. *Hukuk ve İktisat Araştırmaları Dergisi*, 5(2), 47-61.
- Öztürk, A. E. (2020). The ambivalence of Turkish soft power in Southeast Europe. *Border Crossing*, 10(2), 111-128.
- Öztürk, M. ve Atik A. (2016). Ulusal pazardan küresel pazarlara uzanan süreçte Türk dizilerinin gelişimi. *Maltepe Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*, 3(2), 66-82.
- Öztürk, S. (2014). *Büyük Öğrenci Projesinden Türkiye Bursları Projesine Geçiş Süreci ve Türkiye'nin Öğrenci Politikasındaki Değişim*. Uzmanlık Tezi, T.C. Başbakanlık Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı, Ankara.
- Padelford, N. J., Lincoln, G. A., and Olvey, L. D. (1976). *The Dynamics of International Politics*. New York: Macmillan.
- Pallaver, M. (2011). *Power and its Forms: Hard, Soft, Smart*. MPhil Thesis, London School of Economics, United Kingdom.
- Palmer, C. L., and Peterson, R. D. (2016). Halo effects and the attractiveness premium in perceptions of political expertise. *American Politics Research*, 44(2), 353-382.
- Parsons, T. (1967). On the concept of political power. In T. Parsons (Ed.), *Sociological Theory and Modern Society* (p. 37). New York: The Free Press.
- Peterson, E. (1994). Looming collision of capitalism?. *The Washington Quarterly*, 17(2), 65-75.
- Pfallzgraff, R. L. (1997). Future Use of Military Power, Security Studies for the 21st Century, (Ed. Richard H. Shultz, Roy Godson, George H. Quester). H-Teachpol, H-Net Reviews.

- Pictet, J. (1979). The fundamental principles of the Red Cross. *International Review of the Red Cross Archive*, 19(210), 130-149.
- Raimzhanova, A. (2015). *Hard, Soft, And Smart Power Education As A Power Resource*. Master's Thesis, Institute for Cultural Diplomacy and the University of Bucharest, Romania.
- Ritzer, G. (2000). *The McDonaldization of Society*. Thousand Oaks, California: Pine Forge.
- Robertson, R. (1995). Glocalization: Time-space and homogeneity-heterogeneity. *Global Modernities*, 2(1), 25-44.
- Robins, P. (2013). Turkey's double gravity predicament: The foreign policy of a newly activist power. *International Affairs*, 89(2), 381-397.
- Rugh, W. A. (Ed.). (2004). *Engaging the Arab & Islamic Worlds Through Public Diplomacy: a Report and Action Recommendations*. Washington, DC: Public Diplomacy Council.
- Sancak, K. (2016a). *Uluslararası İlişkilerde Güç Kavramı ve Yumuşak Güç*. İstanbul: Nobel Yayınları.
- Sancak, K. (2016b). Yumuşak güç kaynağı olarak kültür ve Türkiye'nin yumuşak gücünde kültür faktörü. *Balkan ve Yakın Doğu Sosyal Bilimler Dergisi*, 2(4), 16-26.
- Sancar, G. A. (2014). *Kamu Diplomasisi ve Uluslararası Halkla İlişkiler*. Ankara: Beta Basım Yayım.
- Sarıgül, S. (2013). Türkiye'nin Balkanlardaki "yumuşak güç" perspektifi: Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı. *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*, 8(1).
- Saydam, A. (2005). Patlayan çömlek, avara kasnak ve 11. kural. *NPQ Türkiye Dergisi*, 7(1), 70.
- Saydam, A. (2012). *Algılama Yönetimi*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Schauer, F. (2000). The politics and incentives of legal transplantation. In J. Nye and J. Donahue (Eds.), *Governance in a Globalizing World* (p. 257). Washington, D.C.: Brookings Institution Press.
- Schermeron, J. R. Hun, J. G., and Osborn, R. N. (1997). *Organizational Behavior*. New York: John Wiley and Sons.
- Segall, M. H., Campbell, D. T., and Herskovits, M. J. (1969). The influence of culture on visual perception. Marshall H. Segall, Donald T. Campbell, And Melville J. Herskovits Rhoda Metraux. *American Anthropologist*, 71(2), 369-371.
- Selçuk, O. (2012). *Turkish Airlines as a Soft Power Tool in the Context of Turkish Foreign Policy*. Yüksek Lisans Tezi, Boğaziçi Üniversitesi Atatürk Modern Türk Tarihi Enstitüsü, İstanbul.
- Selçuk, O. (2015). Bir yumuşak güç ve kamu diplomasisi aracı olarak Türk Hava Yolları. B. S. Çevik ve M. Şahin (Eds.), *Türk Dış Politikası ve Kamu Diplomasisi* (s. 321-344). Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Sherif, M. C. (1956). *Sosyal Psikolojiye Giriş*. İstanbul: Sosyal Yayınları.

- Siegel S. (2005). Which properties are represented in perception? In S. T. Gendler and J. Hawthorne (Eds.), *Perceptual Experience* (p. 481-503). Oxford: Oxford University Press.
- Simmel, G. (1997). On the essence of culture. In D. F. M. Featherstone (Ed.), *Simmel on Culture: Selected Writings* (p. 102-240). Berlin: SAGE Publications.
- Smith, A. D. (1991). *National Identity*. London: Penguin Books.
- Smith-Windsor, B. A. (2000). Hard power, soft power reconsidered. *Canadian Military Journal*, 1(3), 51-56.
- Sprout, H. H., and Sprout, M. (1956). *Man-Milieu Relationship Hypotheses in The Context Of International Politics*. Centre For International Studies, Princeton.
- Steinberg, J. B. (2008). Real leaders do soft power: Learning lessons of Iraq. *The Washington Quaterly*, 31(2),155-164.
- Stuenkel, O. (2016). Do the BRICS possess soft power?. *Journal of Political Power*, 9(3), 353-367.
- Szyszlak, E. (2021, December). Selected instruments of Turkish soft power in Europe. *Colloquium*, 13(4), 177-190.
- Şaşmaz, M. Ü. ve Yayla, Y. E. (2018). Ekonomik kalkınmanın belirleyicilerinin değerlendirilmesi: Ekonomik faktörler. *International Journal of Public Finance*, 3(2), 249-268.
- T.C. İletişim Başkanlığı (2019). 2020-2024 Stratejik Planı, Strateji Geliştirme Dair Başkanlığı.
- T.C. Kalkınma Bakanlığı. (2018). *On Birinci Kalkınma Planı (2019-2023)*. Kalkınma Sürecinde Sivil Toplum Kuruluşları Özel İhtisas Komisyonu Raporu, Ankara.
- Tarhan, N. (2004). *Psikolojik Savaş-Gri Propaganda*. İstanbul: Timaş Yayınları.
- Tarhan, N. (2019). *Psikolojik Savaş* (23. Baskı). İstanbul: Timaş Yayınları.
- TDK. (1998). *Türkçe Sözlük* (9. Baskı). Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- TDV İslâm Ansiklopedisi (2001) "İstimâlet", 23. Cilt-362-363, İstanbul.
- Tella, O. (2018). Is Nigeria a soft power state?. *Social Dynamics*, 44(2), 376-394.
- Temel, Z. F., Kurtulmuş, Z. ve Kaynak, K. B. (2016). Bilişsel gelişim eğitim programının 5-6 yaş çocuklarının dikkat algı ve bellek gelişimlerine etkisi. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 36(1), 25-49.
- Toynbee, A. J. (2006). *Osmanlı İmparatorluğunun Dünya Tarihindeki Yeri: Osmanlı ve Dünya*. K. H. Karpat (Ed.). İstanbul: Ufuk Kitap.
- Treverton, G. F., and Jones, S. G. (2005). *Measuring National Power*. Rand Corporation, National Security Research Division, Arlington.
- Tuch, H. N. (1990). *Communicating with the World: US Public Diplomacy Overseas*. New York: St. Martin's Press.

- Tunç, A. ve Atılgan, A. (2017). Algı üzerine kurulu yönetsel bir anlayış: Algı'nın yönetimi. *International Journal of Disciplines Economics and Administrative Sciences Studies*, 3(3), 228-238.
- Tür, Ö. ve Salık, N. (2017). Uluslararası ilişkilerde "küçük devletler" gelişimi, tanımı, dış politika ve ittifak davranışları. *Uluslararası İlişkiler/International Relations*, 14(53), 3-22.
- Türk, M. S. (2012). *İletişimde Algı Yönetiminin Önemi*. Açılış Konuşması, Gazi Üniversitesi İletişim Fakültesi, Ankara.
- Türk, M. S. (2014). Medyanın gerçeklik inşası ve gerçeklik algısı. *Düşünce Dünyasında Türkiz Siyaset ve Kültür Dergisi*, Yıl:5 / Sayı: 28 / Temmuz - Ağustos 2014.
- Türk, M. S. (2017). Algı yönetimi ve iletişim: Algının ötesinde bir gerçeklik var mı?. B. Karabulut (Ed.), *Algı Yönetimi* içinde (s. 13-37). İstanbul: Alfa Yayınları.
- Türk, M. S. ve Sırmalı, E. (2016). Kamu diplomasisinde yeni medya kullanım becerileri. *Düşünce Dünyasında Türkiz Siyaset ve Kültür Dergisi*, 7(40), 135-185.
- Uğurlu, Ö. (2003). *Algı Yönetimi Olarak Halkla İlişkiler*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Uğurlu, Ö. (2008). Halkla ilişkilere "algı" çerçevesinden bakış. *İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*, 32, 145-165.
- Ullah, R. A. (2018). Turkey's Soft Power in South Asian Countries. G. Kılıçoğlu ve A. N. Yılmaz, *Yumuşak Güç ve Kamu Diplomasisi Üzerine Akademik Analizler* içinde (p. 248). Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Uygun, S. V. (2018). Türk kamu yönetiminde halkla ilişkiler kavramının konumu: Anlayış, uygulama ve karşılaştırma. *Maarif Mektepleri Uluslararası Sosyal ve Beşeri Bilimler Dergisi*, 1(3), 20-36.
- Ülgen, H. ve Mirze, S. K. (2004). *İşletmelerde Stratejik Yönetim* (1. Baskı). İstanbul: Literatür Yayınları.
- Wallenius, C., and Nilsson, S. (2019). A lack of effect studies and of effects: The use of strategic communication in the military domain. *International Journal of Strategic Communication*, 13(5), 404-417.
- Wan Hassan, W. A. S., Ariffin, A., Ahmad, F., Hamzah, N., Rubani, S. N. K., Zakaria, N., and Hassan, W. (2020). Students perceptions of using Zoom meet webinar during Covid-19 pandemic in technical and vocational education. *Journal of Critical Reviews*, 7, 19.
- Weber, M. (1947). *The Theory of Social and Economic Organization*. Glencoe: The Free Press.
- Wertheimer, M. (1997). Gestalt theory. In W. D. Ellis (Ed.), *A Source Book of Gestalt Psychology* (p. 1-11). Gouldsboro: The Gestalt Journal Press Inc.
- Wilson, E. J. (2008). Hard power, soft power, smart power. *The Annals of the American Academy of Political and Social Science*, 616(1), 110-124.
- Wolf, M. (2000, November 1). The lure of the American way. *Financial Times*.

- Xu, L. (2017). *The Effectiveness of Cultural Diplomacy in State Trust Building Between China and the UK*. Doctoral Dissertation, University Of Lancaster Faculty of Arts and Social Science, UK.
- Yapıcı, U. (2015). Yumuşak güç ölçülebilir mi? *Uluslararası İlişkiler Dergisi*, 12(47), 5-25.
- Yatağan, A. G. (2018). Sert güç unsurlarının yumuşak güç aracı olarak etkileri. *Kara Harp Okulu Bilim Dergisi*, 28(2), 69-94.
- Yazar, F. (2021). Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı ve Kamu Diplomasisi. *Kriter*, 6(58), 88-91.
- Yıldırım, K.E. ve Yıldırım, A. (2017). Türkiye'nin yumuşak güç sembollerinden Türk İşbirliği Koordinasyon Ajansı ve Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığına genel bakış. *Karadeniz Uluslararası Bilimsel Dergi*, 33(33), 203-219.
- Yılmaz, A. N. (2018). Kültür ve sanatın ulusal tanınırlığının pozitifleştirilmesinde bir araç olarak kullanılması: Türkiye'nin yumuşak güç potansiyeli. G. Kılıçoğlu ve A. N. Yılmaz (Eds.), *Yumuşak Güç ve Kamu Diplomasisi Üzerine Akademik Analizler* içinde (pp. 14-17). Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Yılmaz, S. (2011). Yumuşak güç ve evrimi. *Turan Stratejik Araştırmalar*, 3(12), 31-36.
- Yılmaz, S. (2012). *Akıllı Güç*. İstanbul: Kum Saati Yayınları.
- Yurtnaç, K. (2012). *Turkey's new horizon: Turks abroad and related communities*. SAM Center for Strategic Research Papers No.2, Atatürk Stratejik Araştırmalar Enstitüsü.
- Yuvalı, A. (1996). Mozaik kültür kavramının Türk kültür tarihi bakımından değerlendirilmesi. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7(2), 11- 217.
- Yüksel, E. (2007). "Kamuoyu oluşturma" ve "gündem belirleme" kavramları nerede keşismekte, nerede ayrılmaktadır?. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(1), 571-586.
- Zenelaj, R., Beriker, N., and Hatipoglu, M. (2012). EU/US and Turkey as mediators Bosnia: A comparative study. *International Association for Conflict Management (IACM) 25th Annual Conference*, 12-14 July, South Africa.
- Ziberovski, B. (2018). *Türkiye-Makedonya İlişkilerinde Yumuşak Faktörlerinin Analizi*. Yüksek Lisans Tezi, Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bursa.

Dr. M. Emre TULAY

**CEZA HUKUKUNDA
ŞAHISTA VEYA KONUDA HATA**

(error in persona vel obiecto)

**ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022**

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Ceza Hukukunda Şahısta veya Konuda Hata (*error in persona vel obiecto*)
M. Emre Tulay

Hukuk Yayınları Dizisi – 3261

Birinci Baskı : Ekim, 2022

ISBN : 978 – 605 – 264 – 014 – 2

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Vadi Grafik Tasarım Ltd. Şti.
İvedik Org. San. Bölgesi 1420. Cadde
No: 58/1 Yenimahalle/Ankara
Tel: 0 312 395 85 71
Sertifika No: 47479

KAYNAKÇA

- Akbulut, Berrin, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 8. Baskı, Adalet Yayınevi 2021.
- Akbulut, Berrin, "Kasten Öldürme Suçunun Nitelikli Halleri (TCK m. 82)", Adalet Dergisi, Cilt: 147, Sayı: 65, 2020, s. 99-165.
- Akyürek, Güçlü, "İhmalî Suçlar", Prof. Dr. Feridun Yenisey'e Armağan, Cilt: 1, Beta Yayınevi 2014, s. 139-158.
- Alacakaptan, Uğur, İşlenemez Suç, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, 1967.
- Alan, Ayşen, "İşlenemez Suç", ABÜHFD, Cilt: 8, Sayı: 16, 2020, s. 437-479.
- Alşahin, M.Emin, Yargıtay Kararları Işığında Mala Zarar Verme Suçları, Turhan Kitabevi 2010.
- Ambos, Kai, "Tatherrschaft durch Willensherrschaft kraft organisatorischer Machtapparate", GA 1998, s. 226-245.
- Ambos, Kai, "Der Anfang vom Ende der actio libera in causa?", NJW 1997, s. 2296-2298.
- Artuk, M.Emin/Gökçen, Ahmet/Alşahin, M.Emin/Çakır, Kerim, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 15. Baskı, Adalet Yayınevi 2021.
- Artuk, M.Emin/Gökçen, Ahmet/Alşahin, M.Emin/Çakır, Kerim, Ceza Hukuku Özel Hükümler, 19. Baskı, Adalet Yayınevi 2021.
- Atalay, Ayşe Özge, Ceza Hukukunda Actiones Liberae in Causa Kuramı, On İki Levha Yayınevi 2019.
- Atladı, Barış, "Tedaviyi Ret Hakkının Sınırları Açısından Ölme Hakkı", Güncel Hukuk Dergisi, Şubat 2008, s. 38-40.
- Avcı, Mustafa/Yerdelen, Erdal, "Karar İncelemesi – Garantöresel İhmalî Suçta İhmalî ve İcrai Davranış Ayrımı", GÜHFD, Cilt: XIX, Sayı: 1, 2015, s. 163-190.
- Aydın, Devrim, Türk Ceza Hukukunda Suça İştirak, Yetkin Yayınevi 2009.
- Aydın, Devrim, "Suça Teşebbüs", AÜHFD, Cilt: 55, Sayı: 1, 2006, s. 85-113.
- Aydın, Murat, "İşlenemez Suç (Elverişsiz Teşebbüs)", SÜHFD, Cilt: 21, Sayı: 1, 2013, s. 77-104.

- Aygörmez, Gülsün Ayhan, *Çevre Ceza Hukuku*, Cilt: I, On İki Levha Yayınevi 2021.
- Baba, Yasemin, *Haksızlık İçeriğindeki Azlığın Cezalandırma Üzerindeki Etkisi*, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Bölümü (Doktora Tezi), 2017.
- Bacaksız, Pınar, "Türk Ceza Hukuku'nda Teşebbüs ve İştirak", CHD, Cilt: 9, Sayı: 26, 2014, s. 249-252.
- Backmann, Leonhard, "Die Rechtsfolgen der aberratio ictus", JuS 1971, s. 114-120.
- Bakım, Sevi, "İşlenemez Suç", İKÜHFD, Cilt: 20, Sayı: 1, 2021, s. 289-322.
- Balak, Ahmet Can, "Türk Ceza Kanununda Hukuka Uygunluk Nedenlerinde Hata ve Failin Cezai Sorumluluğuna Etkisi", ÇÜHFD, Cilt: 6, Sayı: 2, 2021, s. 653-676.
- Balcı, Meral, *Ceza Hukukunda Bağlılık Kuralı Kapsamında Azmettirme*, Adalet Yayınevi 2022.
- Balcı, Meral, "Suça İştirakte Organizasyonel Hakimiyetin Ticari İşletmelerde Uygulanabilirliği Sorunu", CHD, Cilt: 16, Sayı: 47, 2021, s. 581-623.
- Baş, Eylem, *Ceza Hukukunda Fail ve Mağdur*, SeçkinYayınevi 2021.
- Baş, Eylem, "Hayvanın Kötü Muamelelere Karşı Ceza Hukuku Vasıtasıyla Korunması Halinde Mağdurun Tespiti", İnÜHFD, 12 (1), 2021, s. 1-16.
- Baumann, Jürgen, "Täterschaft und Teilnahme", JuS 1963, s. 125-138.
- Bayındır, Sinan, *Türk Ceza Hukukunda Akıl Hastalığı*, 2. Baskı, On İki Levha Yayınevi 2018.
- Bayraktar, Köksal, *Kasten Öldürme, Özel Ceza Hukuku*, Cilt: II, Kişilere Karşı Suçlar, On İki Levha Yayınevi 2017.
- Bechtel, Alexander, "Von der Jauchegrube bis zum Scheunenmord – zum Umgang mit Abweichungen vom (vorgestellten) Kausalverlauf bei mehraktigem Tatgeschehen", JA 2016, s. 906-909.
- Bemann, Günter, "Die Objektverwechslung des Täters in ihrer Bedeutung für den Anstifter", Festschrift für Walter Stree und Johannes Wessels zum 70. Geburtstag, Müller Yayınevi 1993, s. 397-403.
- Bemann, Günter, "Zum Fall Rose-Rosahl", MDR 1958, s. 817-823.

- Beyoğlu, Cem Ümit/Kantarıcı, Nurullah, "Anayasayı İhlal Suçu", Prof. Dr. İbrahim Dülger'in Anısına Armağan, ABÜHFD, Cilt: 8, Sayı: 16, 2020, s. 681-720.
- Binding, Karl, Die Normen und ihre Übertretung, Der Irrtum, Band 3, Felix Meiner Yayınevi 1918.
- Birtek, Fatih, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 3. Baskı, Adalet Yayınevi 2014.
- Bloy, Réne, "Die Bedeutung des Irrtums über die Täterrolle", ZStW 2005, s. 3-36.
- Bloy, Réne, "Grund und Grenzen der Strafbarkeit der misslungenen Anstiftung", JR 1992, s. 493-497.
- Bock, Dennis, Strafrecht Allgemeiner Teil, Springer Yayınevi 2018.
- Bock, Dennis, "Grundwissen zur Anstiftung (§ 26 StGB)", JA 2007, s. 599-604.
- Bostancı Bozbayındır, Gülşah, "Müşterek Faillikte Sınırın Aşılması ve Şahusta Hata", LHD, Cilt: 17, Sayı: 202, 2019, s. 4203-4262.
- Bottke, Wilfried, Täterschaft und Gestaltungsherrschaft, Müller Yayınevi 1992.
- Bulla, Werner, Der Irrtum über sogenannte persönliche Strafausschlussgründe, 1972.
- Bulut, İlhan, Suçta Netice, Adalet Yayınevi 2022.
- Centel, Nur/Zafer, Hamide, Ceza Muhakemesi Hukuku, 19. Bası, Beta Yayınevi 2020.
- Centel, Nur/Zafer, Hamide, "Cinsel Saldırı Suçu (TCK m. 102)", Prof. Dr. Mehmet Emin Artuk'a Armağan, Seçkin Yayınevi 2020, s. 225-264.
- Centel, Nur/Zafer, Hamide/Çakmut, Özlem, Türk Ceza Hukukuna Giriş, 11. Bası, Beta Yayınevi 2020.
- Centel, Nur/Zafer, Hamide/Çakmut, Özlem, Kişilere Karşı İşlenen Suçlar, 4. Bası, Beta Yayınevi 2017.
- Conde, Muñoz, "Willensherrschaft kraft organisatorischer Machtapparate im Rahmen ‚nichtrechtsgelöster‘ Organisationen?", Festschrift für Claus Roxin zum 70.Geburtstag, Berlin 2001, s. 609-624.
- Çakır, Kerim, "İftira Suçu", Prof. Dr. Mehmet Emin Artuk'a Armağan, Seçkin Yayınevi 2020, s. 1163-1206.
- Çataklı, Hasan, Der Versuch im deutschen und türkischen Strafrecht, Dr. Kovač Yayınevi 2020.

- Çataklı, Hasan, "Kişisel Haksızlık Öğretisini İkna Edici Kılan Suç Dogmatığı ve Norm Teorisine İlişkin Argümanlar", EBYÜHFD, Cilt: XXIII, Sayı: 3-4, 2019, s. 279-309.
- Çelen, Ömer, Bir İştirak Şekli Olarak Yardım Etme, Adalet yayınevi 2020.
- Değirmenci, Olgun, "Ceza Hukukunda Yanılma Kavramı ve Hukuka Uygunluk Nedenlerinde Yanılma", TBBD, 2014 (110), s. 129-188.
- Değirmenci, Olgun, Askeri Ceza ve Disiplin Hukuku, Seçkin Yayınevi 2013.
- Dehne-Niemann, Jan, "Zum fünfzigjährigen Jubiläum des „Verfolgerfalls“ (BGHSt 11, 268)- Beteiligung des Tatopfers an einem gegen das Tatopfer gerichteten Mordversuch?", ZJS 4/2008, s. 351-367.
- Dehne-Niemann, Jan, "Über den Einfluß des Irrtums im Objekte beim Morde und bei der Anstiftung zu diesem Verbrechen", GA 1958, s. 372-379.
- Demir, Oğuzhan, Suç Örgütüne Yardım Etme Suçu, 2. Baskı, On İki Levha Yayınevi 2022.
- Demiral Bakırman, Büşra, Şahsi Cezasızlık Sebepleri ve Cezada İndirim Yapılmasını Gerektiren Şahsi Sebepler, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Bölümü (Doktora Tezi), 2022.
- Demirbaş, Timur, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 16. Baskı, Seçkin Yayınevi 2021.
- Demirbaş, Timur, Haksız Tahrik, Seçkin Yayınevi 2016.
- Demirbaş, Timur, Türk Ceza Kanununda Özel Haksız Tahrik Halleri, Üçdal Yayınevi 1985.
- Demirel, Hakkı, "Ceza Hukukunda Bilmeme ve Hata", AÜHFD, Cilt: 12, Sayı: 3-4, 1955, s. 100-110.
- Demirel, Muhammed, Suça İştirakte Bağlılık Kuralı, On İki Levha Yayınevi 2017.
- Demirtaş, Soner, "Suçun Nitelikli Hallerine Teşebbüs ", AHBVÜ-HFD, Cilt: 25, Sayı: 3, 2021, s. 379-427.
- Dereli, Alparlan, "Cinsel Saldırı Suçunda Teşebbüs", Prof. Dr. İbrahim Dülger'in Anısına Armağan, ABÜHFD, Cilt: 8, Sayı: 16, 2020, s. 543-568.
- Doğan, Koray, "Elverişsiz Teşebbüs ve Ters Tipiklik Hatası", Prof. Dr. Feridun Yenisey'e Armağan, Cilt: 1, Beta Yayınevi 2014, s. 183-228.
- Dohmen, Anja, "Karnevalsparty mit Folgen", Jura 2006, s. 143-148.

- Donay, Süheyl, Türk Ceza Kanunu Şerhi, Beta Yayınevi 2007.
- Dönmez, Burcu, "Hayvanlara Yönelik İşlenen Suçlar", Yaşar Üniversitesi E-Dergisi, Cilt: 8, 2013, s. 903-925.
- Dönmezer, Sulhi/Erman, Sahir, Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku, Cilt: I, 6. Bası, Sulhi Garan Yayınevi, 1976.
- Dönmezer, Sulhi/Erman, Sahir, Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku, Cilt: II, 11. Bası, Beta Yayınevi, 1997.
- Dülger, Murat Volkan, Ceza Hukuku Genel Hükümler, Hukuk Akademisi Yayınevi 2021.
- Dülger, Murat Volkan/Özkan, Onur/Bakdur, Merve, "Ceza Hukukunda Hata ve Hataya Bağlanan Sonuçlar", TAAD, Cilt: 12, Sayı: 45, 2021, s. 227-263.
- Dürre, Nina/Wegerich, Britta, "Übungsklausur – Strafrecht: Aberratio ictus und Erlaubnistatbestandsirrtum", JuS 2006, s. 712-717.
- Eisele, Jörg/Heinrich, Bernd, Strafrecht Allgemeiner Teil, 2. Baskı, W. Kohlhammer Yayınevi 2020.
- Ekici Şahin, Meral, Ceza Hukukunda Rıza, On İki Levha Yayınevi 2012.
- Ekici Şahin, Meral, "Yardım veya Bildirim Yükümlülüğünün Yerine Getirilmemesi Suçu (TCK m. 98)", Prof. Dr. Feridun Yenisey'e Armağan, Cilt: 1, Beta Yayınevi 2014, s. 565-602.
- Ekici Şahin, Meral, "Dolaylı Faillğe İlişkin Bazı Sorunlar", BUHFD, Cilt: 8, Sayı: 109-110, 2013, s. 7-25.
- El-Ghazi, Mohamad, "Die Abgrenzung von error in persona (vel obiecto) und aberratio ictus", JuS 2016, s. 303-308.
- Erbaş, Rahime, Türk Ceza Kanunu'nda Görünüşte İhmal Suçlarda Garantörlük, On İki Levha Yayınevi 2019.
- Erdem, Mustafa Ruhan, "Suçun Konusunda Yanılma ve Sapma", Prof. Dr. Durmuş Tezcan'a Armağan, DEÜHFD, Cilt: 21, 2019, s. 43-68.
- Erdem, Mustafa Ruhan, "Organize Yapı İçerisinde Otoriter İlişkilerden Kaynaklanan Egemenliğe Dayalı Dolaylı Faillik Kurumu ve TCK m. 220/5", CHKD, Sayı: 2, 2014, s. 11-30.
- Erdin, Selim, Hukuka Uygunluk Sebeplerinde Subjektif Unsur Sorunu, Adalet Yayınevi 2021.

- Erem, Faruk, *Ümanist Doktrin Açısından Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*, Cilt: I, 12. Baskı, Seçkin Yayınevi 1984.
- Erem, Faruk, "Teammüd", *AÜHFD*, Cilt: 37, Sayı: 1, 1980, s. 15-31.
- Erem, Faruk, "Türk Ceza Kanunu Hükümlerine Göre Hukuki ve Fiili Hata", *Adalet Dergisi*, Cilt: 38, Sayı: 1, 1947, s. 9-20.
- Erman, Barış, *Yanılmanın Ceza Sorumluluğuna Etkisi*, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Bölümü (Doktora Tezi), 2006.
- Ersoy, Uğur, *Ceza Hukukunda Objektif Cezalandırılabilme Şartları*, Adalet Yayınevi 2015.
- Ersoy, Yüksel, "Ceza Hukukunda Bilmeme ve Hatanın Hukuki-Psikolojik Anlamı", *AÜSBFD*, Cilt: 22, Sayı: 4, 1967, s. 249-259.
- Eryıldız, H.Sefa, *Täterschaft und Teilnahme im deutschen und türkischen Strafrecht*, Dr. Kovač Yayınevi 2016.
- Evik, Vesile Sonay, *Görevi Kötüye Kullanma Suçları (TCK m. 257)*, On İki Levha Yayınevi 2019.
- Evik, Vesile Sonay, *Suçta İştirakte Yardım Edenin Ceza Sorumluluğu*, 2. Baskı, On İki Levha Yayınevi 2011.
- Evik, Vesile Sonay, "Suçluyu Kayırma Suçu", Prof. Dr. Köksal Bayraktar'a Armağan, Cilt: I, *GSÜHFD* 1/2010, s. 717-748.
- Feyzioğlu, Metin, "Açlık Grevi", *AÜHFD*, Cilt: 43, Sayı: 1, 1993, s. 157-168.
- Fischer, Thomas, *Strafgesetzbuch*, 66. Baskı, C.H.Beck Yayınevi 2019.
- Freund, Georg/Rostalski, Frauke, *Strafrecht Allgemeiner Teil*, 3. Baskı, Springer Yayınevi 2019.
- Frister, Helmut, *Strafrecht Allgemeiner Teil*, 9. Baskı, C.H.Beck Yayınevi 2020.
- Giyik, Abdullah, "İşlenemez Suç", *CHD*, Cilt: 8, Sayı: 21, 2013, s. 181-195.
- Gökcan, Hasan Tahsin/Artuç, Mustafa, *Türk Ceza Kanunu Şerhi*, 1. Cilt, Adalet Yayınevi 2021.
- Gökcan, Hasan Tahsin/Artuç, Mustafa, *Türk Ceza Kanunu Şerhi*, 2. Cilt, Adalet Yayınevi 2021.
- Gökcen, Ahmet/Balcı, Murat, *Kasten Öldürme Suçları*, Adalet Yayınevi 2013.
- Gökcen, Ahmet/Balcı, Murat/Alşahin, M.Emin/Çakır, Kerim, *Ceza Muhakemesi Hukuku*, 4. Baskı, Adalet Yayınevi 2020.

- Göktürk, Neslihan, Haksızlık Yanılgısının Ceza Sorumluluğuna Etkisi, Seçkin Yayınevi 2016.
- Göktürk, Neslihan, Fikri İctima, Seçkin Yayınevi 2013.
- Göktürk, Neslihan, "Hukuka Uygunluk Nedenleri Objektif Nitelikte Midir?", CHD, Cilt: 10, Sayı: 27, 2015, s. 7-28.
- Göktürk, Neslihan, "Hukuka Uygunluk Nedenlerinin Maddi Koşullarında Yanılgının Hukuki Niteliği", CHD, Cilt: 9, Sayı: 26, 2014, s. 7-30.
- Göktürk, Neslihan, "Türk Hukuku'nda Suçların İctimai", CHKD, Cilt: 2, Sayı: 1-2, 2014, s. 31-59.
- Greco, Luís, "Organisationsherrschaft und Selbstverantwortungsprinzip", ZIS 1/2011, s. 9-13.
- Gropengießer, Helmut/Kohler, Marius, "Glück und Unglück eines römischen Feldherrn", Jura 2003, s. 277-282.
- Gropp, Walter/Sinn, Arndt, Strafrecht Allgemeiner Teil, 5. Baskı, Springer Yayınevi 2020.
- Gropp, Walter, "Der Zufall als Merkmal der aberratio ictus", Festschrift für Theodor Lenckner zum siebzigsten Geburtstag, C.H. Beck Yayınevi 1998, s. 549-561.
- Gülşen, Recep, Ceza Hukukunda Sorumluluğu Kaldıran Nedenlerden Kaza, Mücbir Sebep, Cebir ve Tehdit, Seçkin Yayınevi 2007.
- Gülşen, Recep, "Malvarlığına Karşı Suçlar Açısından Akrabalık Bağının Etkisi (TCK m. 167)", Prof. Dr. Mehmet Emin Artuk'a Armağan, Seçkin Yayınevi 2020, s. 469-486.
- Güner, Uğur, "İşlenemez Suç", Prof. Dr. Feridun Yenisey'e Armağan, Cilt: 1, Beta Yayınevi 2014, s. 327-345.
- Güngör, Devrim, Ceza Hukukunda Fiil Üzerinde Hata, Yetkin Yayınevi 2007.
- Güngör, Devrim, "Ceza Hukukunda Kural Üzerinde Hata", TBBD, Cilt: 19, Sayı: 68, 2007, s. 135-160.
- Hakeri, Hakan, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 25. Baskı, Adalet Yayınevi 2021.
- Hakeri, Hakan, Tıp Ceza Hukuku, Seçkin Yayınevi 2021.
- Hakeri, Hakan, Kasten Öldürme Suçları, 2. Baskı, Seçkin Yayınevi 2007.

- Hakeri, Hakan, Ceza Hukukunda İhmal Kavramı ve İhmali Suçların Çeşitleri, Seçkin Yayınevi 2003.
- Hakeri, Hakan, "İhmali Suçlar", CHD, Cilt: 2, Sayı: 4, 2007, s. 137-169.
- Hakeri, Hakan, "Yeni Türk Kanunu'nda İştirak", CHD, Cilt: 1, Sayı: 1, 2006, s. 75-109.
- Hafizoğulları, Zeki/Özen, Muharrem, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 12. Baskı, US-A Yayınevi 2019.
- Hafizoğulları, Zeki/Özen, Muharrem, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler Kişilere Karşı Suçlar, 6. Baskı, US-A Yayınevi 2017.
- Hafizoğulları, Zeki/Küçüktaşdemir, Özgür, "Cumhurbaşkanına Suikast ve Fiili Saldırı Suçu", Prof. Dr. Nevzat Toroslu'ya Armağan, Cilt: I, 2015, s. 569-574.
- Hardtung, Bernhard, "Die ‚Rechtsfigur‘ der actio libera in causa beim strafbaren Führen eines Fahrzeugs und anderen Delikten: Möglichkeiten und Grenzen der Bestrafung", NZV 1997, s. 97-105.
- Hecker, Bernd, "Ein folgenschwerer ‚Denkzettel‘ ", JuS 1991, s. 85-88.
- Heinrich, Bernd, Strafrecht Allgemeiner Teil, 6. Baskı, W. Kohlhammer Yayınevi 2019.
- Herzberg, R. Dietrich, Täterschaft und Teilnahme, C.H.Beck Yayınevi 1977.
- Herzberg, R. Dietrich, "Das Fujimori-Urteil: Zur Beteiligung des Befehlsgebers an den Verbrechen seines Machtapparats", ZIS 11/2009, s. 576-580.
- Herzberg, R. Dietrich, "Mordauftrag und Mordversuch durch Schaffung einer Sprengfalle am falschen Auto - BGH, NStZ 1998, 249", JuS 1999, s. 224-227.
- Herzberg, R. Dietrich, "Aberratio ictus und abweichender Tatverlauf", ZStW 1985, s. 867-892.
- Herzberg, R. Dietrich, "Aberratio ictus und error in obiecto", JA 1981, s. 470-475.
- Hettinger, Michael, "Die Bewertung der 'aberratio ictus' beim Alleintäter", GA 1990, s. 531-554.
- Heuchemer, Michael, "Zur funktionalen Revision der Lehre vom konkreten Vorsatz: Methodische und dogmatische Überlegungen zur aberratio ictus", JA 2005, s. 275-280.

- Heuser, Martin, "Die uneingeschränkte Schuldtheorie beim Erlaubnistatbestandsirrtum – Zur gesetzmäßigen Handhabung der Vermeidbarkeitsklausel des § 17 S. 1 StGB", ZStW 2020, 132(2), s. 330-366.
- Hillenkamp, Thomas, Die Bedeutung von Vorsatzkonkretisierungen bei abweichendem Tatverlauf, Otto Schwarz Yayinevi 1971.
- Hünerfeld, Peter, "Mittelbare Täterschaft und Anstiftung im Kriminalstrafrecht der Bundesrepublik Deutschland", ZStW 1987, s. 228-250.
- Hoffmann-Holland, Klaus, Strafrecht Allgemeiner Teil, 3. Baskı, Mohr Siebeck Yayinevi 2015.
- Hohmann, Olaf/Günther, M. Sander, Strafrecht Besonderer Teil, 4. Baskı, C.F.Müller Yayinevi 2021.
- Hoyer, Andreas, "Die aberratio ictus als Sonder-und Extremfall der Kausalabweichung", Festschrift für Jürgen Wolter zum siebzigsten Geburtstag am 7. September 2013, Duncker & Humblot Yayinevi 2013, s. 419-429.
- Hotz, Dominik, "Untauglicher Versuch und Wahndelikt bei Fehlvorstellungen über rechtsinstitutionelle Umstände", JuS 2016, s. 221-225.
- Hruschka, Joachim, Systematisch entwickelte Fälle mit Lösungen zum Allgemeinen Teil, 2. Baskı, De Gruyter Yayinevi 1988.
- İçel, Kayıhan, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 6. Bası, Beta Yayinevi 2021.
- İçel, Kayıhan, Suçların İçtimai, Sermet Yayinevi 1972.
- İçer, Zafer, Suça Teşebbüste Hazırlık Hareketleri İle İcra Hareketlerinin Birbirinden Ayrılması, On İki Levha Yayinevi 2021.
- İçer, Zafer, "İntihara Yönlendirme Suçu (TCK m. 84)", SÜHFD, Cilt: 28, Sayı: 1, 2020, s. 295-347.
- İnce Tuncer, Asuman, "Tüzel Kişilerin Cezai Sorumluluğu", Dr. Dr. h.c. Silvia Tellenbach'a Armağan, Beta Yayinevi 2018, s. 687-707.
- İnci, Z. Özen, Tefecilik, Seçkin Yayinevi 2014.
- İsfen, Osman, "Yeni TCK'da Organize Hâkimiyet Mekanizmalarına Dayalı Dolaylı Faillik Kuramı (TCK Md. 220/5)", HPD, Sayı: 7, 2006, s. 53-61.
- İsfen, Osman, "Mehr Schein als Sein – die VW-Abgasaffäre aus strafrechtlicher Sicht", JA 1/2016, s. 1-6.

- Isfen, Osman, "Das Ausnahmmodell in Art. 34 II des türkischen Strafgesetzbuches- Eine kritische Würdigung im Hinblick auf dessen Vereinbarkeit mit dem Schuldprinzip", SDÜHFD, C: 1, Sayı: 1, 2011, s. 1-46.
- Jakobs, Günther, Strafrecht Allgemeiner Teil, 2. Baskı, Walter de Gruyter Yayınevi 1991.
- Jescheck, Hans-Heinrich/Sieber, Ulrich (Çev: Feridun Yenisey), Alman Ceza Hukukuna Giriş, Beta Yayınevi 2007.
- Jescheck, Hans-Heinrich/Weigend, Thomas, Lehrbuch des Strafrechts, Allgemeiner Teil, 5. Baskı, Dunckner & Humblot Yayınevi 1996.
- Joerden, Jan C., "Anmerkung zum Beschluß des BGH vom 24.07.1989 – 4 StR 356/89". JZ 1990, 298.
- Jünemann, Alexander, "Das System der Rechtfertigungsgründe im deutschen Strafrecht", CHD, Cilt: 9, Sayı: 26, 2014, s. 275.
- Kahraman, Recep, Rüşvet Suçu, Seçkin Yayınevi 2019.
- Kangal, Zeynel T., Askeri Ceza Hukuku, Seçkin Yayınevi 2010.
- Kangal, Zeynel T., Ceza Hukukunda Zorunluluk Durumu, Seçkin Yayınevi 2010.
- Kangal, Zeynel T., "Kişisel Cezasızlık Nedenleri ve Cezayı Kaldıran veya Azaltan Kişisel Nedenler", BUHFD, Cilt: 7, 2011, s. 38-60.
- Kaplan, Mahmut, "Zehirli Madde İmal ve Ticareti Suçu (TCK m. 193)", Prof. Dr. İbrahim Dülger'in Anısına Armağan, ABÜHFD, Cilt: 8, Sayı: 16, 2020, s. 597-618.
- Karaaslan, Reşit, Şirket Yöneticilerinin Suç Genel Teorisi Çerçevesinde Ceza Sorumlulukları, Seçkin Yayınevi 2022.
- Karaaslan, Reşit, "Ceza Hukukunda Şahısta Hata ve Hedefte Sapma", GSÜHFD 2019/2, s. 215-315.
- Karakehya, Hakan, Ceza Hukuku Genel Hükümler -I-, Nisan Yayınevi 2018.
- Karakehya, Hakan, Ceza Muhakemesi Hukuku, 2. Bası, Savaş Yayınevi 2016.
- Karakurt, Ahu, "Türk Ceza Kanunu'nda Hata", CHD, Cilt: 4, Sayı: 10, 2009, s. 109-155.
- Kartal, Melik, Meşru Savunmanın Hukuki Esası Bağlamında Gerekliklik ve Orantılılık, On İki Levha Yayınevi 2019.
- Kaspar, Johannes, Strafrecht- Allgemeiner Teil, 3. Baskı, Nomos Yayınevi 2020.

- Kaşıkkara, M. Serhat, "Türk Ceza Hukukunda Şahısta Hata ve Hedefte Sapma", TAAD, Sayı: 2, 2010, s. 347-384.
- Katoğlu, Tuğrul, Ceza Hukukunda Hukuka Aykırılık, Seçkin Yayınevi 2003.
- Katoğlu, Tuğrul, "Ceza Hukukunda Suçun Mağduru Kavramının Sınırları", AÜHFD, Cilt: 61, Sayı: 2, 2012, s. 657-694.
- Kaufmann, Arthur, Der Handlungsbegriff in seiner Bedeutung für das Strafrechtssystem, Wissenschaftliche Buchgesellschaft Yayınevi 1967.
- Kaufmann, Arthur, Schuld und Strafe, Carl Heymanns Yayınevi 1966.
- Kazaker, Gözde, "Elverişsiz Teşebbüs ve Mefruz Suç Ayrımı", SSRJ, Cilt: 9, Sayı: 1, 2020, s. 129-141.
- Kazaker, Gözde, "Alman Federal Yüksek Mahkemesi'nin 24.11.2014 tarihli ve 5 StR 239/04 Sayılı Kararının Değerlendirilmesi", CHD, Cilt: 14, Sayı: 39, 2019, s. 203-215.
- Keçelioğlu, Elvan, Taksirli Suçun Dogmatığı, Turhan Kitabevi 2015.
- Keçelioğlu, Elvan, "Ceza Hukukunda Haksızlık, Hareket ve Neticenin Haksızlığı (Alman Ceza Hukuku Üzerine Bir İnceleme)", CHD, Cilt: 8, Sayı: 21, 2013, s. 21-32.
- Keçelioğlu, Elvan, "Kusurluluğu Ortadan Kaldıran Sebeplerle Hukuku Uygunluk Sebepleri Arasındaki Ayrımın TCK'nın Uygulanması Bakımından Pratik Sonuçları", TBBD, Cilt: 22, Sayı: 87, 2010, s. 299-321.
- Keskin Kızıroğlu, Serap, "Kişiyi Özgürlüğünden Yoksun Kılma Suçu", Prof. Dr. Feridun Yenisey'e Armağan, Cilt: 1, Beta Yayınevi 2014, s. 421-448.
- Keyman, Selahattin, "Tıpkılık ve Ceza Hukuku", AÜHFD, Cilt: 37, Sayı: 1, 1980, s. 59-105.
- Kılıç, Ali Şahin, Ceza Hukukunda Hukuka Aykırılık, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü (Doktora Tezi), 2020.
- Kindhäuser, Urs/Zimmermann, Till, Strafrecht Allgemeiner Teil, 9. Baskı, Nomos Yayınevi 2020.
- Kindhäuser, Urs/Ulfrid, Neumann/Paeffgen, Hans-Ullrich (Edit.), Strafgesetzbuch, 5. Baskı, Nomos Yayınevi 2017 (NK-StGB/Yazar).
- Kitapçioğlu Yüksel, Tülay, Özgü Suç, On İki Levha Yayınevi 2021.
- Koca, Mahmut, "İntihara Yönlendirme Suçu (TCK m. 84)", CHD, Cilt: 5, Sayı: 12, 2010, s. 19-40.

- Koca, Mahmut, "Türk Ceza Hukukunda Hata", in: 3. Yılında Yeni Ceza Adaleti Sistemi, İstanbul Kültür Üniversitesi, 2009, s. 63-90.
- Koca, Mahmut/Üzülmez, İlhan, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 14. Baskı, Seçkin Yayınevi 2021.
- Koca, Mahmut/Üzülmez, İlhan, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 8. Baskı, Adalet Yayınevi 2022.
- Kocaoğlu, S. Sinan, Yargı Kararları Işığında Cinsel Dokunulmazlığa Karşı Suçlar (TCK m. 102-105), Yetkin Yayınevi 2016.
- Koch, Arnd, "Grundfälle zur mittelbaren Täterschaft", § 25 I Alt. 2 StGB", JuS 2008, s. 399-402.
- Koch, Arnd/Wirth, Katrin, "Grundfälle zur Anstiftung", JuS 3/2010, s. 203-209.
- Koç, Coşkun, "Suçun Konusunun Yokluğu Durumunda Teşebbüse Elverişlilik Sorunu", TBBD, Cilt: 32, Sayı 147, 2020, s. 49-73.
- Koç, Ziya, Bir Hukuki İlişkiye Dayanan Alacağın Tahsili Amacıyla Yağma (TCK m. 150/1), On İki Levha Yayınevi 2022.
- Köhler, Michael, Strafrecht Allgemeiner Teil, Springer Yayınevi 1997.
- Koriath, Heinz, "Einige Gedanken zur aberratio ictus", JuS 1997, s. 901-907.
- Kretschmer, Joachim, "Mittelbare Täterschaft – Irrtümer über die tatherrschaftsbegründende Situation", JA 2005, s. 535-540.
- Krey, Volker/Esser Robert, Deutsches Strafrecht Allgemeiner Teil, 6. Baskı, W. Kohlhammer Yayınevi 2016.
- Kubiciel, Michael, "Strafbarkeit des Anstifters bei Personenverwechslung des Täters", JA 2005, s. 694-700.
- Kudlich, Hans, Strafrecht Allgemeiner Teil, 6. Baskı, C.H.Beck Yayınevi 2021.
- Kudlich, Hans, "Objektive und subjektive Zurechnung von Erfolgen im Strafrecht – eine Einführung", JA 2010, s. 681-687.
- Kudlich, Hans, "Ein Arzt in Not", JA 2009, s. 185-189.
- Kudlich, Hans/Koch, Jennifer, "Tatbestandsirrtum – error in persona – aberratio ictus", JA 2017, s. 827-832.
- Kunter, Nurullah, Suçun Kanuni Unsurları Nazariyesi, 1949.
- Kühl, Kristian, Strafrecht Allgemeiner Teil, 8. Baskı, Vahlen Yayınevi 2017.
- Küper, Wilfried, Versuchsbeginn und Mittäterschaft, R. v. Decker's Yayınevi 1978.

- Küpper, Georg (Çev. Bayraktarlı, İhsan Yılmaz/Akkaş, Ahmet Hulusi), "Amaç ve Hata", ERÜHFD, Cilt: 13, Sayı: 2, 2018, s. 263-287.
- Leipziger Kommentar zum Strafgesetzbuch, Band I, De Gruyter Yayınevi 2020 (LK¹-Yazar).
- Leipziger Kommentar zum Strafgesetzbuch, Band II, De Gruyter Yayınevi 2020 (LK²-Yazar).
- Letzgas, Klaus, Vorstufen der Beteiligung, Duncker & Humblot Yayınevi 1972.
- Loewenheim, Ulrich, "Error in obiecto und aberratio ictus – OLG Neustadt, NJW 1964, 311", JuS 1966, s. 310-315.
- Lueth, Karl-Heinrich, Beurteilung der aberratio ictus in Literatur und Judikatur, 1933.
- Mahmutoğlu, Fatih Selami, "Kusurluluk Prensibi Açısından Azmettirenin Ceza Sorumluluğu", İÜHFM, Cilt: 63, Sayı: 1-2, 2011, s. 57-112.
- Mahmutoğlu, Fatih Selami/Karadeniz, Serra, Türk Ceza Kanunu Genel Hükmüler Şerhi, Beta Yayınevi 2017.
- Maurach, Reinhart/Gössel, Karl Heinz/Zipf, Heinz, Strafrecht Allgemeiner Teil, 2. Cilt, 8. Baskı, C.F.Müller Yayınevi 2014.
- Mayer, Hellmuth, Strafrecht Allgemeiner Teil, W. Kohlhammer Yayınevi 1967.
- Mayr, Johann, Error in persona vel obiecto und aberratio ictus bei der Notwehr, Peter Lang Yayınevi 1992.
- Memiş Kartal, Pınar, Türk Ceza Hukuku'nda Çocukların Cinsel İstismarı, Der Yayınevi 2014.
- Memiş Kartal, Pınar, "Türk Ceza Hukukunda Suç Üstlenme", MÜHF-HAD, Cilt: 27, Sayı: 1, 2021, s. 16-25.
- Memiş Kartal, Pınar, "Görevi Kötüye Kullanma Suçu (TCK m. 257)", Prof. Dr. Nur Centel'e Armağan, MÜHF-HAD, 2013, Cilt: 19, Sayı: 2, s. 1373-1395.
- Meraklı, Serkan, Ceza Hukukunda Kusur, Seçkin Yayınevi 2017.
- Merki, Duygu, "Türk Ceza Hukukunda Sapma", ERÜHFD, Cilt: 8, Sayı: 2, 2013, s. 515-530.
- Mezger, Edmund, Strafrecht, 3. Baskı, Duncker & Humblot Yayınevi 1949.
- Mitsch, Wolfgang, "Fahrlässigkeit und Straftatsystem", JuS 2001, s. 105-112.

- Müller, Jürgen, "Das Urteil des BGH zu Anstiftung und „error in persona“ ", MDR 1991, s. 830-831.
- Münchener Anwaltshandbuch Straßenverkehrsrecht (Buschbell/Höke), 5. Baskı, C.H.Beck Yayınevi 2020 (Yazar/Buschbell/Höke).
- Murmann, Uwe, Grundkurs Strafrecht, 5. Baskı, C.H.Beck Yayınevi 2019.
- Murmann, Uwe, "Grundwissen zur mittelbaren Täterschaft (§ 25 I 2. Alt. StGB)", JA 2008, s. 321-326.
- Nestler, Nina/Prochota, Philipp, "Error in persona und aberratio ictus in sog. Distanzfällen (Teil 1)", Jura 2020 (2), s. 132-140.
- Nestler, Nina/Prochota, Philipp, "Error in persona und aberratio ictus in sog. Distanzfällen (Teil 2)", Jura 2020 (6), s. 560-568.
- Nuhoğlu, Ayşe, Aile Düzenine Karşı Suçlar, Beta Yayınevi 2009.
- Oğlakçoğlu, Mustafa Temmuz, "Gübre Çukuru Olayının (BGHSt 14, 193) 50 Yılı 'Daha da Eski Testideki Eski Şarap' ", Prof. Dr. Durmuş Tezcan'a Armağan, DEÜHFD, Cilt: 21, 2019, s. 3299-3309.
- Okuyucu Ergün, Güneş, Türk Ceza Hukukunda Zimmet Suçu, Çakmak Yayınevi 2008.
- Otto, Harro, Grundkurs Strafrecht, Allgemeine Strafrechtslehre, 7. Baskı, De Gruyter Yayınevi 2004.
- Ozansü, Mehmet Cemil, "Yeni Türk Ceza Kanunu Çerçevesinde Hata Kavramı", Suç Politikası, Karşılaştırmalı Güncel Ceza Hukuku Serisi 5, Prof. Dr. Dr. h.c. mult. Claus Roxin'e Armağan, Seçkin Yayınevi 2006, s. 385-402.
- Önder, Ayhan, Ceza Hukuku Dersleri, Filiz Kitabevi 1992.
- Öntan, Yaprak, "İntihara Yönlendirme Suçları", Prof. Dr. Nevzat Toroslu'ya Armağan, Cilt: II, 2015, s. 845-898.
- Önok, R.Murat, Müşterek Suç Girişimi ve Örgütsel Hakimiyete Dayalı Dolaylı Faillik Doktrinleri, Seçkin Yayınevi 2019.
- Özar, Süleyman, "Türk Ceza Hukukunda 'Sapma'", TBBD, Sayı: 66, 2006, s. 225-256.
- Özbek, Veli Özer, Ekonomi Ceza Hukuku (Birinci Kitap-Genel Hükümler), 2. Baskı, Seçkin Yayınevi 2021.
- Özbek, Veli Özer, İzmir Şerhi- Yeni Türk Ceza Kanununun Anlamı, 2. Cilt, Seçkin Yayınevi 2008.

- Özbek, Veli Özer, “Suç Genel Teorisi Bakımından Ortaya Çıkan Bazı Sorunlar”, CHD, Cilt: 6, Sayı: 15, 2011, s. 19-28.
- Özbek, Veli Özer, “Türk Ceza Kanununda Hata (m. 30)”, CHD, Cilt: 3, Sayı: 2, 2008, s. 83-99.
- Özbek, Veli Özer/Doğan, Koray/Bacaksız, Pınar, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 12. Baskı, Seçkin Yayınevi 2021.
- Özbek, Veli Özer/Doğan, Koray/Bacaksız, Pınar, Ceza Muhakemesi Hukuku, 14. Baskı, Seçkin Yayınevi 2021.
- Özbek, Veli Özer/Doğan, Koray/Bacaksız, Pınar, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 17. Baskı, Seçkin Yayınevi 2022.
- Özek, Çetin, “Ceza Normunun Varlığında Hata”, Bilgi Toplumunda Hukuk Ünal Tekinalp’e Armağan, C. III, İstanbul 2003, s. 817-830.
- Özen, Muharrem, Türk Ceza Hukukunda Meşru Müdafaa, Seçkin Yayınevi 1995.
- Özen, Mustafa, Ceza Hukuku Özel Hükümler Dersleri, 6. Baskı, Adalet Yayınevi 2021.
- Özen, Mustafa, Ceza Muhakemesi Hukuku Dersleri, 3. Baskı, Adalet Yayınevi 2018.
- Özen, Mustafa, Ceza Hukuku Genel Hükümler Dersleri, Adalet Yayınevi 2017.
- Özen, Mustafa, İrtikap ve Rüşvet Suçları, Adalet Yayınevi 2010.
- Özen, Mustafa: “İntihara Yönlendirme Suçu”, CHD, Cilt: 6, Sayı: 16, 2011, s. 32-67.
- Özenbaş, Nazmiye, Neticesi Sebebiyle Ağırlaşmış Suçlarda Ceza Sorumluluğunun Esası, Adalet Yayınevi 2012.
- Özgenç, İzzet, Suç Örgütleri, 14. Bası, Seçkin Yayınevi 2022.
- Özgenç, İzzet, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 17. Bası, Seçkin Yayınevi 2021.
- Özgenç, İzzet, Türk Ceza Kanunu Gazi Şerhi (Genel Hükümler), 3. Bası, Adalet Bakanlığı 2006.
- Özgenç, İzzet, Suça İştirakin Hukuki Esası ve Faillik, 1996.
- Özgenç, İzzet, “İhmali Suç Teorisi”, AHBVÜ-HFD, Cilt: 25, Sayı: 4, s. 303-378.

- Özgenç, İzzet, "İcrai Suça İhmalî Davranışla İştirak: Anayasa Mahkemesi'nin Bir Kararı Üzerine Değerlendirmeler", CHKD, Cilt: 2, Sayı: 1-2, 2014, s. 1-10.
- Özgenç, İzzet, "Failliğin Üçüncü Bir Görünüş Şekli Olarak Müşterek Faillik", SÜHFD, Cilt: 4, Sayı: 1-2, 1994, s. 159-190.
- Özkan, Halid, Ceza Hukukunda Azmettirme, Adalet Yayınevi 2013.
- Özocak, Gürkan, Türk Ceza Hukukunda Suça Teşebbüs, Seçkin Yayınevi 2018.
- Öztürk Bahri (Edit.), Nazari ve Uygulamalı Ceza Muhakemesi Hukuku, 15. Baskı, Seçkin Yayınevi 2021.
- Öztürk, Bahri/Erdem, Mustafa Ruhan, Uygulamalı Ceza Hukuku ve Güvenlik Tedbirleri Hukuku, 20. Baskı, Seçkin Yayınevi 2020.
- Öztürk, Mustafa Kağan, Ceza Hukukunda Zincirleme Suç, Seçkin Yayınevi 2022.
- Özyüksel, Özgün, Türk Ceza Hukukunda Dolaylı Faillik, Seçkin Yayınevi 2021.
- Prittowitz, Cornelius, "Zur Diskrepanz zwischen Tatgeschehen und Tätervorstellung", GA 1983, s. 110-135.
- Puppe, Ingeborg, "Der gemeinsame Tatplan der Mittäter", ZIS 6/2007, s. 234-246.
- Puppe, Ingeborg, "Verwechslung des Opfers durch Angestifteten", NStZ 1991, s. 123-126.
- Puppe, Ingeborg, "Zur Revision der Lehre vom 'konkreten' Vorsatz und der Beachtlichkeit der aberratio ictus", GA 1981, s. 1-15.
- Putzke, Holm, "Jagdpech", Jura 2015, s. 95-107.
- Putzke, Holm, "Streit ums Kaminholz", Jura 2/2009, s. 147-150.
- Radtke, Henning, "Mittelbare Täterschaft kraft Organisationsherrschaft im nationalen und internationalen Strafrecht", GA 2006, s. 350-356.
- Ramos, Enrique Peñaranda, "Die Wirkung des error in persona des Täters auf die Haftung des Anstifters: zur Möglichkeit einer ausreichend differenzierten Lösung", Festschrift für Bernd Schünemann zum 70. Geburtstag am 1. November 2014, s. 483-494.
- Rath, Jürgen, "Abirrende Tat – abirrende Argumentation", JA 2005, s. 709-712.
- Rath, Jürgen, "Zur actio libera in causa bei Schuldunfähigkeit des Täters", JuS 1995, s. 405-413.

- Rengier, Rudolf, *Strafrecht Allgemeiner Teil*, 12. Baskı, C.H.Beck Yayınevi 2020.
- Rengier, Rudolf, *Strafrecht Besonderer Teil, Teil I*, 13. Baskı, C.H.Beck Yayınevi 2011.
- Rengier, Rudolf, *Strafrecht Besonderer Teil, Teil II*, 12. Baskı, C.H.Beck Yayınevi 2011.
- Rengier, Rudolf, "Täterschaft und Teilnahme-Unverändert aktuelle Streitpunkte", *JuS* 2010, s. 281-287.
- Rotsch, Thomas, "Neues zur Organisationsherrschaft", *NStZ* 2005, s. 13-18.
- Roxin, Claus, *Täterschaft und Tatherrschaft*, 10. Baskı, De Gruyter Yayınevi 2019.
- Roxin, Claus, *Strafrecht Allgemeiner Teil, Band I*, C.H.Beck Yayınevi 2006.
- Roxin, Claus, *Strafrecht Allgemeiner Teil, Band II*, C.H.Beck Yayınevi 2003.
- Roxin, Claus, "Der Fall Zschhäpe: Täterschaft oder Teilnahme?", *JR* 2021 (12), s. 644-652.
- Roxin, Claus, "Probleme von Täterschaft und Teilnahme bei der organisierten Kriminalität", *Festschrift für Gerald Grünwald zum siebzigsten Geburtstag*, Baden-Baden 1999, s. 549-561.
- Roxin, Claus, "Anmerkung zum Urteil des BGH vom 12.8.1997 – 1 StR 234/97 (BGHSt 43, 177)", *JZ* 1998, s. 211-212.
- Roxin, Claus, "Rose-Rosahl redivivus", *Festschrift für Günter Spindel zum siebzigsten Geburtstag*, De Gruyter Yayınevi 1992, s. 289-301.
- Roxin, Claus, "Anmerkung zu BGH Entscheidung v. 25.10.1990 – 4 StR 371/90 (LG Bielefeld)", *JZ* 1991, s. 678-681.
- Roxin, Claus, "Straftaten im Rahmen organisatorischer Machtapparate", *GA* 1963, s. 193-207.
- Roxin, Claus/Greco, Luís, *Strafrecht Allgemeiner Teil, Band I*, 5. Baskı, C.H.Beck Yayınevi 2020.
- Roxin, Claus/Isfen, Osman, "Das Allgemeine Teil des neuen türkischen Strafgesetzbuches", *GA* 2005, s. 228-243.
- Röbert, Otto Adolf, *Die aberratio ictus*, 1931.
- Rönnau, Thomas, "Actio libera in causa", *JuS* 2010, s. 300-302.
- Rönnau, Thomas, "Grundwissen – Strafrecht: Subjektive Rechtfertigungselemente", *JuS* 2009, s. 594-597.

- Rudolphi, Hans-Joachim, "Zur Tatbestandsbezogenheit des Tatherrschaftsbegriffs bei der Mittäterschaft", Festschrift für Bockelmann, Beck Yayınevi 1979, s. 369-387.
- Rudolphi, Hans-Joachim, "Willensmängel bei der Einwilligung", ZStW 1974, s. 68-97.
- Safferling, Christoph, "Hörig, aber mutlos", JA 2007, s. 183-190.
- Samson, Erich, Hypothetische Kausalverläufe im Strafrecht, Alfred Metzner Yayınevi 1972.
- Sarıgül, Ali Tanju, "Hukuka Uygunluk Nedenlerinde Hata (TCK m. 30/3)", AHBVÜ-HFD, Cilt: 24, Sayı: 3, 2020, s. 325-359.
- Sarıgül, Ali Tanju, "Ceza Hukukunda Hata Kavramı ve Suçun Maddi Unsurlarında Hatanın Ceza Sorumluluğuna Etkisi", ERÜHFD, Cilt: 14, Sayı: 2, 2019, s. 663-692.
- Sarıtaş, Erkan, "Cezalandırılmayan Önceki Hareketler", İÜHFM, Cilt: 80, Sayı: 2, 2022, s. 615-654.
- Sax, Walter, "Zur Problematik des ‚Teinehmerdelikts‘ ", ZStW 1978, s. 927-964.
- Scheffler, Uwe, "Der Verfolger-Fall (BGHSt 11, 268) und ‚die Strafbarkeit der versuchten fahrlässigen Selbsttötung‘ ", JuS 1992, s. 920-923.
- Schöpe, Christopher, "Die Wanderspinnne in der Hundepension", JuS 2017, s. 44-50.
- Schlehofer, Horst, "Der error in persona des Haupttätters – eine aberratio ictus für den Teilnehmer?", GA 1992, s. 307-318.
- Schmidhäuser, Eberhard, Strafrecht Allgemeiner Teil, 2. Baskı, Paul Siebeck Yayınevi 1970.
- Schreiber, Hans-Ludwig, "Grundfälle zu ‚error in obiecto‘ und ‚aberratio ictus‘ im Strafrecht", JuS 1985, s. 873-877.
- Schröder, Horst, "Anmerkung zu BGHSt 11, s. 268-272", JR 1958, s. 427-428.
- Schweinberger, Dirk, "Actio libera in causa: Folgeprobleme des herrschenden Tatbestandsmodells", JuS 2006, s. 507-511.
- Seelmann, Kurt, "Mittäterschaft im Strafrecht", JuS 1980, s. 572-574.
- Sezgin, Servet, "Ceza Hukukunda Bilmeme ve Hata", Adalet Dergisi, Sayı: 5, 1951, s. 725-738.

- Sınar, Hasan, İntihara Yönlendirme, Özel Ceza Hukuku, Cilt: II, Kişilere Karşı Suçlar (1), Beta Yayınevi 2017.
- Sınar, Hasan, "Türk Ceza Hukukunda Dolaylı Faillik", CHD, Cilt: 6, Sayı: 15, 2011, s. 59-86.
- Sievert, Janika/Kalkofen, Roland, "Die Beerdigung des Dorfpfarrers", JA 2012, s. 107-114.
- Silva-Sanchez, Jesus Maria, "Aberratio ictus und objektice Zurechnung", ZStW (101) 1989, s. 352-380.
- Soyaslan, Doğan, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 8. Baskı, Yetkin Yayınevi 2018.
- Soyaslan, Doğan, Ceza Hukuku Özel Hükümler, 12. Baskı, Yetkin Yayınevi 2018.
- Soyaslan, Doğan, Ceza Muhakemesi Hukuku, 7. Baskı, Yetkin Yayınevi 2018.
- Sözüer, Adem, Suça Teşebbüs, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Bölümü (Doktora Tezi), 1993.
- Sözüer, Adem, "Hukuki Hata", Yargıtay Dergisi, Cilt: 21, Sayı: 4, 1995, s.466-490.
- Spendel, Günter, "Der „Täter hinter dem Täter“ – eine notwendige Rechtsfigur? Zur Lehre von der mittelbaren Täterschaft", Festschrift für Richard Lange zum 70.Geburtstag, De Gruyter Yayınevi 1976, s. 143-171.
- Spendel, Günter, "Zur Kritik der subjektiven Versuchs- und Teilnahmetheorie – BGHSt 11, 268", JuS 1969, s. 314-318.
- Strafgesetzbuch Kommentar (Satzger/Schluckebier/Wildmaier), 5. Baskı, Carl Heymanns Yayınevi 2020 (S/S/W-Yazar).
- Strafgesetzbuch Kommentar (Schönke/Schröder), 30. Baskı, C.H.Beck Yayınevi 2019 (S/S/Yazar).
- Strafgesetzbuch Kommentar (Lackner/Kühl), 29. Baskı, C.H.Beck Yayınevi 2018 (Lackner/Kühl/Yazar).
- Systematischer Kommentar zum Strafgesetzbuch (Edit.: Wolter, Jürgen), 9. Baskı, Carl Heymanns Yayınevi 2017 (SK-StGB/Yazar).
- Stratenwerth, Günter/Kuhlen, Lothar, Strafrecht Allgemeiner Teil I, 5. Baskı, Carl Heymanns Yayınevi 2004.
- Streng, Franz, "Der Irrtum beim Versuch – ein Irrtum?", ZStW 1997, s. 862-899.

- Streng, Franz, "Die Strafbarkeit des Anstifters bei error in persona des Täters (und verwandte Fälle) – BGHSt 37, 214", JuS 1991, s. 910-917.
- Sümer, Arif Emre, "Türk Ceza Hukukunda Haksızlık Yanılgısı (TCK m. 30/4)", ERÜHFD, Cilt: 17, Sayı: 1, 2020, s. 224-262.
- Şahin, Cumhur/Göktürk, Neslihan, Ceza Muhakemesi Hukuku, 13. Bası, Seçkin Yayınevi 2022.
- Şare, Ersin, "Türk Ceza Hukukunda Suça Teşebbüs", TBBD, Cilt: 30, Sayı: 130, 2017, s. 119-156.
- Şen, Ersan/Akpınar, Selvacan, "Ceza Hukukunda Hata", THD, Cilt: 16, Sayı: 180, 2021, s. 1560-1569.
- Şen, Ersan/Aksüt, Ertekin, "İftira Suçu", Prof. Dr. Feridun Yenisey'e Armağan, Cilt: 1, Beta Yayınevi 2014, s. 467-490.
- Şen, Ersan/Eryıldız, H.Sefa, Suç Örgütü, Seçkin Yayınevi 2018.
- Şenol, Cem, "Türk Ceza Hukukunda Hedefte Sapma", Prof. Dr. Mehmet Emin Artuk'a Armağan, Seçkin Yayınevi 2020, s. 1223-1240.
- Şenol, Cem, "5237 Sayılı TCK'ya Göre Hukuka Uygunluk Sebeplerinin Maddi Koşullarında Hata", THD, Cilt: 14, Sayı: 149, 2019, s. 60-69.
- Şenol, Cem, "5237 Sayılı Türk Ceza Kanununa Göre Suçun Maddi ve Nitelikli Unsurlarında Hata (TCK m. 30/1-2)", CHD, Cilt: 13, Sayı: 38, 2018, s. 113-145.
- Talas, Serdar, Ceza Hukukunda Kusur İlkesi Bağlamında Nedeninde Serbest Hareket Kavramı (*actio libera in causa*) ve Geçici Nedenlerin Ceza Sorumluluğuna Etkisi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Anabilim Dalı (Doktora tezi), 2011.
- Taner, Fahri Gökçen, Türk Ceza Hukukunda Cinsel Özgürlüğe Karşı Suçlar, 2. Baskı, Seçkin Yayınevi 2017.
- Taner, M.Tahir, Ceza Hukuku Umumi Kısım, 3. Bası, 1953.
- Taşatan, Caner, "Türk Medeni Kanunu'na Göre Mirasçı Atama", İnÜHFD, 10 (1), 2019, s. 40-49.
- Taşkın Kapusuzoğlu, Beril, Suça İştirakte Bağlılık Kuralı, On İki Levha Yayınevi 2017.
- Tezcan, Durmuş/Erdem, Mustafa Ruhan/Önok, R.Murat, Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku, 20. Baskı, Seçkin Yayınevi 2022.
- Tischler, Werner Georg, Verbotsirrtum und Irrtum über normative Tatbestandsmerkmale, Duncker & Humblot Yayınevi 1984.

- Toepel, Friedrich, "Grundlagen zu error in persona vel objecto und aberratio ictus", JA 1997, s. 556-561.
- Toepel, Friedrich, "Aspekte der ‚Rose-Rosahl‘ Problematik: Vorüberlegungen, Beachtlichkeit der aberratio ictus beim Einzeltäter", JA 1996, s. 886-893.
- Tokdemir, Sercan, Ceza Hukukunda Akim Kalmış Azmettirme, Seçkin Yayınları 2022.
- Toprak, Ufuk, "Alman Ceza Hukuku'nda Düzenlenen Kasıt ve Yanılma Türlerine Dair Kısa Bir İnceleme", THD, Cilt: 7, Sayı: 67, 2012, s. 29-45.
- Toroslu, Nevzat, Ceza Hukuku Özel Kısım, 9. Baskı, Savaş Yayınevi 2018.
- Toroslu, Nevzat/Feyzioğlu, Metin, Ceza Muhakemesi Hukuku, 20. Baskı, Savaş Yayınevi 2020.
- Toroslu, Nevzat/Toroslu, Haluk, Ceza Hukuku Genel Kısım, 25. Baskı, Savaş Yayınevi 2019.
- Tozman, Önder, Suç İşlemek Amacıyla Örgüt Kurma Suçu, 2. Baskı, Adalet Yayınevi 2017.
- Tozman, Önder, Suça Teşebbüs, Adalet Yayınevi 2015.
- Töngür, Ali Rıza/Çetintürk, Ekrem, Ceza Hukuku Genel Hükümler, Adalet Yayınevi 2020.
- Töngür, Ali Rıza, "Yargıtay Kararları Doğrultusunda İştirak Türü Olarak Dolaylı Faillik ve Azmettirme", CHD, Cilt: 10, Sayı: 28, 2015, s. 223-259.
- Tulay, M. Emre, Kriminelle Vereinigungen im deutschen Strafrecht im Vergleich zum türkischen Strafrecht unter besonderer Berücksichtigung der Beteiligungsdogmatik, Felix Yayınevi 2018.
- Tulay, M. Emre, "Suç Ortaklarının Cezai Sorumluluğu Üzerinde Kamu Görevlisi Sınıfının Hukuki Etkisi", AÜHFD, Cilt: 70, Sayı: 4, 2021, s. 1223-1259.
- Tulay, M. Emre, "Türk Ceza Hukukunda İntihara Yönlendirme Suçu", MÜHF-HAD, Cilt: 26, Sayı: 2, 2020, s. 814-837.
- Tulay, M. Emre, "Cinsel Dokunulmazlığa Karşı Suçun Eşe Karşı İşlenmesi", Prof. Dr. İbrahim Dülger'in Anısına Armağan, ABÜHFD, Cilt: 8, Sayı: 16, 2020, s. 507-524.
- Tulay, M. Emre, "Zorunluluk Halinde Sınırın Aşılması Meselesi", Arş. Gör. Ceren Damar Şenel Armağanı, ÇÜHFD, Cilt: 5, Sayı: 1-3, 2020, s. 3171-3191.

- Tulay, M. Emre, "Çocuğun Sünnetinde Hekim ve Ebeveynin Cezai Sorumluluğu", CHD, Cilt: 15, Sayı: 45, 2020, s. 583-605.
- Tulay, M. Emre, "Suç Örgütü Liderinin Cezai Sorumluluğuna İlişkin Hukuki Analiz ve Öneriler (TCK m. 220/5)", TAAD, Sayı: 38, 2019, s. 89-106.
- Tulay, M.Emre, "Suç Örgütüne Yardım Etme Suçunun Özel Görünümlü İştirak Olarak Kabul Edilmesi", Dr. Dr. h.c. Silvia Tellenbach'a Armağan, Beta Yayınevi 2018, s. 673-686.
- Tunç, Kübra, Ceza Hukukunda Kastı Engelleyen Hata, Adalet Yayınevi 2020.
- Tunç, Kübra, "Karar Analizi – Telefonda İşlenen Suçlarda Şahısta Hata", MÜHF-HAD, Cilt: 25, Sayı: 1, 2019, s. 471-480.
- Turabi, Selami, "Kusurluluk ve Kusurluluğu Etkileyen Haller", TBBD, Cilt: 25, Sayı: 101, 2012, s. 267-292.
- Turhan, Esmâ Nur, Vorsatz und Fahrlässigkeit im deutschen und türkischen Strafrecht, Dr. Kovaç Yayınevi 2020.
- Turhan, Faruk, Ceza Muhakemesi Hukuku, Asil Yayınevi 2006.
- Turhan, Faruk/Aksan, Murat, "Fenni Keşif, Buluş veya Sınai Yeniliklere İlişkin Sırrı İzinsiz Olarak Elde Etme, Kullanma veya İfşa: TCK Md. 239 ve Md. 331, F.1 Açısından Değerlendirme", 5. Türk-Kore Ceza Hukuku Günleri, Karşılaştırmalı Hukukta Ekonomik Suçlar Uluslararası Sempozyumu, Cilt: II, Seçkin Yayınevi 2020, s. 1343-1372.
- Ulutürk, Hande, Türk Ceza Hukukunda Akıl Hastalığı ve Akıl Hastalığının Kusur Yeteneğine Etkisi, Seçkin Yayınevi 2014.
- Urban, Carolin, Mittelbare Täterschaft kraft Organisationsherrschaft Eine Studie zu Konzeption und Anwendbarkeit, insbesondere im Hinblick auf Wirtschaftsunternehmen, V&R Unipress Yayınevi 2004.
- Ünver, Yener, TCK'da Düzenlenen Adliye Karşı Suçlar, 5. Baskı, Seçkin Yayınevi 2019.
- Ünver, Yener, Ceza Hukukuyla Korunması Amaçlanan Hukuksal Değer, Seçkin Yayınevi 2003.
- Ünver, Yener, "Sebebinde Serbest Hareketler Kuramı", Prof. Dr. Sahir Erman'a Armağan, Alfa Yayınevi 1999, s. 801-888.
- Ünver, Yener, "YTCK'da Kusurluluk", CHD, Cilt: 1, Sayı: 1, 1999, s. 37-73.
- Ünver, Yener/Hakeri, Hakan, Ceza Muhakemesi Hukuku, 18. Baskı, Adalet Yayınevi 2021.

- Üzülmez, İlhan, "İftira Suçu", Prof. Dr. Mehmet Emin Artuk'a Armağan, Seçkin Yayınevi 2020, s. 815-844.
- Üzülmez, İlhan, "Dolaylı Faillik (TCK m. 37/2)", ERÜHFD, Cilt: I, Sayı: II, 2006, s. 79-95.
- von Liszt, Franz/Schmidt, Eberhard, Lehrbuch des Deutschen Strafrechts, 26. Baskı, Walter de Gruyter Yayınevi 1932.
- Waider, Heribert, Die Bedeutung der Lehre von den subjektiven Rechtfertigungselementen für Methodologie und Systematik des Strafrechts, De Gruyter Yayınevi 1970.
- Welzel, Hans, Das Deutsche Strafrecht, 11. Baskı, De Gruyter Yayınevi 1969.
- Welzel, Hans, "Nochmals der Verbotsirrtum", NJW 1951, s. 577-579.
- Welzel, Hans, "Zur Abgrenzung des Tatbestandsirrtums vom Verbotsirrtum", MDR 1952, s. 584-592.
- Werner, Raik, Rechtswörterbuch, 5. Baskı, C.H.Beck Yayınevi 2020.
- Wessels, Johannes/Beulke, Werner/Satzger, Helmut, Strafrecht Allgemeiner Teil, 45. Baskı, C.F.Müller Yayınevi 2015.
- Wessels, Johannes/Hettinger, Michael, Strafrecht Besonderer Teil 1, 39. Baskı, C.F.Müller Yayınevi 2015.
- Winkelmann, Dieter, Die Entwicklung der Lehre von error in persona und aberratio ictus in der Rechtswissenschaft seit der Zeit der postglossatoren bis zum Ende des 18. Jahrhunderts, 1967.
- Wolff, Matthias, "Das Ende der actio libera in causa", NJW 1997, s. 2032-2033.
- Wolter, Jürgen, "Objektive und personale Zurechnung zum Unrecht- Zugleich ein Beitrag zur aberratio ictus", in: Grundfragen des modernen Strafrechtssystems (Edit.: Bernd Schünemann), De Gruyter Yayınevi 1984, s. 103-134.
- Wolters, Gereon, "Versuchsbeginn bei Einsatz eines sich selbstschädigenden Tatmittlers", NJW 1998, s. 578-580.
- Yalçın Sancar, Türkan, Çok Failli Suçlar, Seçkin Yayınevi 1998.
- Yalçın Sancar, Türkan, Mütessesil Suç, Seçkin Yayınevi 1995.
- Yalçın Sancar, Türkan/Köprülü, Timuçin, Ceza Hukuku Genel Hükümler Uygulamalı Çalışmaları, Savaş Yayınevi 2014.
- Yarsuvat, Duygun, "Tüzel Kişilerin Ceza Sorumluluğu", Prof. Dr. Sahir Erman'a Armağan, Alfa Yayınevi 1999, s. 889-918.

- Yaşar, Ercan/İba, Hasan, “Teşebbüs Derecesine Ulaşmamış İcrai Davranışlarda Gönüllü Vazgeçme”, CHD, Cilt: 16, Sayı: 45, 2021, s. 101-123.
- Yavuz, Hakan A., “Türk Ceza Hukukunda Haksızlık Yanılgısı (TCK m. 30/4)”, TAAD, Cilt: 12, Sayı: 46, 2021, s. 201-254.
- Yavuz, Özge Ceren, Hedefte Sapma ve Ceza Sorumluluğu, Seçkin Yayınevi 2020.
- Yazıcıoğlu, R. Yılmaz, “Hırsızlık Suçunda ‘Malın Değerinin Az Olması veya Suçun İşleniş Şekli ve Özelliklerinin’ Ceza Tayininde Göz Önüne Alınması”, CHD, Cilt: 6, Sayı: 15, 2011, s. 29-45.
- Yenisey, Feridun/Nuhoğlu, Ayşe, Ceza Muhakemesi Hukuku, 6. Baskı, Seçkin Yayınevi 2018.
- Yenisey, Feridun/Plageman, Gottfried, Alman Ceza Kanunu Strafgesetzbuch (StGB), 2. Baskı, Beta Yayınevi 2015.
- Yerdelen, Erdal, “Ceza Hukukunda Yorum Hatası (Der Subsumtionsirrtum)”, CHD, Cilt: 9, Sayı: 25, 2014, s. 69-101.
- Yerdelen, Erdal/Seçkin, Mehmet Beyhan, “Tasarlayarak Öldürme Suçunda Özel Durumlar ve Yargıtay Yorumu”, CHD, Cilt: 11, Sayı: 32, 2016, s. 29-61.
- Yıldız, Ali Kemal, “Taksirle Öldürme”, ERÜHFD, Cilt: 8, Sayı: 2, 2013, s. 257-283.
- Yıldız, Ali Kemal, “Dolayısıyla Faillik”, Ceza Hukuku Günleri, 70. Yılında Türk Ceza Kanunu Genel Hükümler (26-27 Mart 1997 İstanbul), 1998, s. 234-244.
- Yılmaz, Sacit, Çevre Hukuku Bağlamında Türk Ceza Kanunundaki Çevre Suçları, Adalet Yayınevi 2013.
- Yılmaz, Zahit, Türk Ceza Hukukunda İştirakin Bir Türü Olarak Dolaylı Faillik, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Bilim Dalı (Doktora Tezi), 2018.
- Yokuş Sevük, Handan, Uyuşturucu veya Uyarıcı Madde Kullanılmasına İlişkin Suçlar, Seçkin Yayınevi 2007.
- Yokuş Sevük, Handan, “Haberleşmenin Gizliliğini İhlal Suçu”, DÜHFD, Cilt: 12-13, Sayı: 16-19, 2009, s. 159-195.
- Yokuş Sevük, Handan, “5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu’nda Cinsel Saldırı ve Cinsel Taciz Suçları”, TBBD, Sayı: 57, 2005, s. 243-282.
- Yurtlu, Fatih, İhmali Suçlar, Seçkin Yayınevi 2022.

- Yurtlu, Fatih, "Suçu Bildirmeme Suçu", Dr. Dr. h.c. Silvia Tellenbach'a Armağan, Beta Yayınevi 2018, s. 757-783.
- Yüce, Turhan Tufan, Ceza Hukuku Dersleri, Cilt: 1, Şafak Yayınevi 1982.
- Zafer, Hamide, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 7. Bası, Beta Yayınevi 2019.
- Zieschang, Frank, Strafrecht Allgemeiner Teil, 6. Baskı, Boorberg Yayınevi 2020.
- Zieschang, Frank, "Gibt es den Täter hinter dem Täter?", Festschrift für Harro Otto zum 70. Geburtstag, Berlin 2007, s. 505-524.
- Zieschang, Frank, "Mittäterschaft bei bloßer Mitwirkug im Vorbereitungsstadium?", ZStW (107) 1995, Heft 2, s. 361-381.
- Zimmerl, Leopold, "Grundsätzliches zur Teilnahmelehre", ZStW 1929, s. 39-54.

Eserde yer verilen mahkeme içtihatlarına

Kazancı Hukuk (kazanci.com.tr) ile Legalbank (legalbank.net)

veri tabanı ve internet adresleri üzerinden erişilmiştir.

Arş. Gör. Muhammed Hakan ÖZATA

TÜRK HUKUKUNDA
CUMHURBAŞKANI
KARARLARI

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Türk Hukukunda Cumhurbaşkanı Kararları
Muhammed Hakan Özata

Hukuk Yayınları Dizisi – 3257

Birinci Baskı : Ekim, 2022

ISBN : 978 – 605 – 264 – 015 – 9

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com
 : adalety@adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi
 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Vadi Grafik Tasarım Ltd. Şti.
İvedik Org. San. Bölgesi 1420. Cadde
No: 58/1 Yenimahalle/Ankara
Tel: 0 312 395 85 71
Sertifika No: 47479

KAYNAKÇA

- Abacıoğlu, Muhittin-Abacıoğlu, Ali. Açıklamalı- İçtihatlı Kamu İhale Kanunu. Ankara: Yetkin Yayıncılık, 2021.
- Acer, Yücel-Kaya, İbrahim. Uluslararası Hukuk Temel Ders Kitabı İngilizce Özetli. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2021.
- Açdoğuran, Burak. "İdari İşlemin Yetki Unsuru ve Yetki Unsurundaki Sakatlıklar", SÜHFD 7/1-2 (Haziran 1999), 1-19.
- Açdoğuran, Burak. "İdare Hukukunda Yetki Devri ve İmza Devri", SÜHFD 8/1-2 (Haziran 2000), 391-402.
- Açımız, Bilge. "İdarenin Esnek Hukuk İşlemlerinin Yargısal Denetime Konu Edilmesi; Fransa Hukuku Odaklı İnceleme", MÜHFAD 2/24 (Aralık 2018), 530-568. <https://doi.org/10.33433/maruhad.502912>
- Ajzen, İcek. "The Social Psychology of Decision-Making" (Social Psychology: Handbook of Basic Principles, Ed. E. Tory Higgins- W. Arie Kruglanski. New York: Guilford Press, 1996.
- Akbulut, Emre. Türk İdare Hukukunda Kanuni İdare İlkesi. İstanbul: Beta Yayınları, İstanbul, 2013.
- Akıllıoğlu, Tekin. "Yönetmelik İşlemlerinde Yürürlüğe Giriş Sorunu", Amme İdaresi Dergisi 12/2 (1979), 33-44.
- Akıllıoğlu, Tekin. "Kamu Yararı Kavramı Üzerine Düşünceler", İdare Hukuku ve İlimleri Dergisi 9/1-3 (1989), 11-22.
- Akın, Şeyma. "Darbeler ve Batı Medyası: 28 Şubat Darbesi Üzerinden Bir Analiz", Liberal Düşünce Dergisi 21/84 (Aralık 2016), 35-56.
- Akıncı, Müslüm. "Normatif Düzen Kalitesi", İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 3/1 (Haziran 2012),187-213.
- Akıpek, Şebnem. "Tamamlayıcı Olgunun Hukuki İşleme Etkisi", AÜHFD 44/1 (1995), 269-291.
- Akıılmaz, Bahtiyar. İdari Usul İlkeleri Işığında İdari İşlemin Yapılış Usulü. Ankara: Yetkin Yayınları, 2000.
- Akıılmaz, Bahtiyar- Sezginer, Murat- Kaya, Cemil. Türk İdari Yargılama Hukuku. Ankara: Savaş Yayınevi, 6. Baskı, 2021.
- Akıılmaz, Bahtiyar- Sezginer, Murat- Kaya, Cemil. Türk İdare Hukuku. Ankara: Savaş Yayınevi,12. Baskı, 2021.
- Altay, Evren. "Danıştay'ın İdari Görevleri Kararları", TBB Dergisi 56 (2005),189-238.

- Anayurt, Ömer. 1958 Fransız Anayasasında Kanun Anlayışı. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2019.
- Anayurt, Ömer. Anayasa Hukuku Genel Kısım (Temel İlkeler, Kavram ve Kurumlar). Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2018.
- Ardıçoğlu, Artuk. "Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi", Ankara Barosu Dergisi 3 (2017), 19-51.
- Armağan, Servet. 1961 Anayasası ve Bakanlar Kurulu, İstanbul: İÜHF Yayınları, 1978.
- Aslan, Ramazan-Yılmaz, Ejder-Ayvaz Taşpınar, Sema-Hanağası Emel. Medeni Usul Hukuku. Ankara: Yetkin Yayıncılık, 5. Baskı, 2019.
- Aslan, Volkan. "İstanbul Sözleşmesi'nin Türkiye Cumhuriyeti Bakımından Feshedilmesi Hakkında Kararın 1982 Anayasası Bakımından Değerlendirilmesi", Lexpera Blog (Erişim 22 Mart 2022) <https://blog.lexpera.com.tr>.
- Atar, Yavuz. "Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerinin Hukuki Rejimi ve Anayasallık Denetimi", Anayasa Yargısı Dergisi 39/1 (2019), 241-259.
- Atar, Yavuz. Türk Anayasa Hukuku. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 14. Baskı, 2021.
- Atay, Ender Ethem. Hukuk Başlangıcı. Ankara: Gazi Kitabevi, 2020.
- Atay, Ender Ethem. İdare Hukuku. Ankara: Turhan Kitabevi, Güncelleştirilmiş 2.Baskı, 2009.
- Atay, Ender Ethem. "Hukuk Devleti İlkesi Işığında İdarenin Denetimi ve Kamu Denetçiliği Kurumu", Ombudsman Akademik 1/3 (Aralık 2014), 1-30. <https://doi.org/10.32002/ombudsmanakademik.438220>
- Aydoğdu, Yasin. "Kolejyal Yürütme Uygulamaları: 1960 Kıbrıs Cumhuriyeti ve Uruguay Örneği", Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi 4/4 (Nisan 2014), 93-113.
- Aydoğdu, Yasin. "Yeni Hükümet Sisteminde Cumhurbaşkanlığı İşlemleri", Düzce Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi 9/1 (Temmuz 2019), 85-92.
- Azrak, Ülkü. "Yargı ve İdare: İki Fonksiyonun Karşılaştırılması Üzerine Bir Teorik Deneme", İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası 34/ 1-4 (1969), 129-155.
- Bağrıaçık, Ahmet. Tam Yargı Davasında Dava Açma Süresi. Ankara: Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi.
- Barın, Taylan. "Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerinin Normlar Hiyerarşisindeki Yeri Sorunu", Cumhurbaşkanının İşlemleri Hukuki Niteliği, Normlar Hiyerarşisindeki Yeri ve Denetimi-Kamu Hukukçuları Platformu VII. Toplantısı Tam Metin Bildirimi Kitabı, Ed. Oktay Uygun-Egemen Esen, (İstanbul, 2019), 153-177.

- Barın, Taylan. Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerinin Hukuki Rejimi ve Anayasallık Denetimi. Ankara: Onikilevha Yayıncılık, 2020.
- Bolat, Muhammet Esat-Hatipoğlu, Mehmet. "Vesayetçi Parlamentarizmden Yarı Başkanlık Sistemine: Yetki ve Sorumlulukta Paralellik İlkesi Açısından Bir Değerlendirme", SDÜHFD 11/2 (2021), 319-359.
- Boulanger, Özge Didem. İdari İşlemin Sebep unsuru. İstanbul: Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi.
- Boz, Selman Sacit. "Belediye, Köy ve Kamu İktisadi Teşebbüslerinin Kurulmasını Düzenleyen Hükümler Anayasanın 123/3 Maddesine Aykırı mıdır?". İdaregen. Erişim 2 Şubat 2022.
- Can, Osman. "Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerinin Hukuki Rejimi Anayasa Mahkemesi Yaklaşımı", Anayasa Yargısı Dergisi 37/1 (Eylül 2020), 133-192.
- Can, Emre. İdari İşlemin Şekil unsuru. Ankara: Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi, 2015.
- Can, Sibel. "Türk Hukukunda Af Kurumu", AÜHFD 65/4 (Aralık 2016), 1291-1312.
- Ceylan, Mahmut. İdari Yargıya Hakim Olan İlkelere. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2017.
- Coşkun, Yusuf-Yorgancıoğlu, Cemal. "Westminster Modeline ve Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemine Dayalı Bakan Yardımcılığı İçin Karşılaştırmalı Analizi", TAAD 46/1 (Nisan 2021), 75-122.
- Çağlayan, Ramazan. "Türk Hukukunda İdarenin Takdir Yetkisi", EBYÜHFD 7/3-4 (2003), 171-208.
- Çağlayan, Ramazan. "Hukukumuzda Kamu Tüzel Kişiliği Kavramı ve Kısıtları", Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi 7 (Haziran 2016), 373-398.
- Çağlayan, Ramazan. İdare Hukuku Dersleri. Ankara: Adalet Yayınevi, 2021.
- Çıtak, Halim Alperen – Erdoğan, Murat, "Yasama Tekniğinde Yeni Bir Eğilim: Kanun Formunda Bireysel İdari İşlemler (Anayasa Mahkemesi'nin Bir Kararı Işığında Değerlendirmeler)", Ankara Barosu Dergisi 4 (2012), 257-275.
- Çıtak, H. A., (2019), Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri Karşısında İdari Yargıcın Konumu, Bilkent Üniversitesi Genç Hukukçu Araştırmacılar Sempozyumu, (11-12 Ekim 2019), Ankara, Türkiye, 34-50.
- Darendeli, Abdulvahap. "Cumhurbaşkanlığı Sisteminde Yürütmenin Yargısal Alana İlişkin Asli Düzenleme Yetkisi ve Sınırları", ÇÜHFD 6/1 (Nisan 2021), 115-147.
- Değerirmenci, Rıdvan. Tanzimat Sürecinde Osmanlı Devletinin Hukuk Değişi mi ve Namık Kemal'in Hukuk Anlayışı. Ankara: Astana Yayınları, 2021.

- Demir, Oğuzhan. "Araştırma Görevlileri, Anayasa'nın 128 ve 129. Maddelerine Göre "Diğer Kamu Görevlileri" Kapsamında Mıdır?". İdaregen. Erişim 20 Mayıs 2022.
- Demirkol, Selami. "Hükümet Tasarrufları Olgusu, Hukuka Bağlı Devlet İlkesi ile Yargısal Denetimin Sınırlanması Çelişkisi", İBD 70/10-11-12 (1996), 679-701.
- Descartes, René. Mediations on The First Philosophy. Epub, 2013. <https://www.perlego.com/book/602759/>
- Dinçkol, Hulusi Alphan. "İdari Yargı'da Hâkimin Takdir Yetkisinin Denetlenmesi", MÜHFHAD 19/2 (Aralık 2013), 1567-1594.
- Dinler, Veysel. "Cumhurbaşkan(lığ)ı İşlemlerinin Uygulamada Denetimi ve Kanunsuz Emir", Cumhurbaşkanının İşlemleri Hukuki Niteliği, Normlar Hiyerarşisindeki Yeri ve Denetimi-Kamu Hukukçuları Platformu VII. Toplantısı Tam Metin Bildirimi Kitabı, Ed. Oktay Uygun-Egemen Esen, (İstanbul, 2019), 485-517.
- Doğan, Bayram-Erdoğan, Zahire. "Cumhurbaşkanlığı Sisteminde Cumhurbaşkan Yardımcıları ve Bakanlar", NEÜHFD 4/1 (Haziran 2021),1-27.
- Doğan, Bayram- Erdoğan, Didem. "Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sisteminde Cumhurbaşkan Yardımcıları ile Bakanların Sorumlulukları Meselesi", DEÜHFD 23/1 (Mayıs 2021), 163-191.
- Duman, Berat. "Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri; Hukuki Niteliği, Rejimleri, Denetimi ve Mukayeseli Hukukta Yeri", Anadolu Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 5/2 (Aralık 2019). 537-592.
- Duran, Lütfi. "Türkiye'de Planlamanın Hukuki Rejimi", Amme İdaresi Dergisi 3/9 (1975), 3-24.
- Duran, Lütfi. "İdare Alanının Düzenlenmesinde Teşrii ve Tanzimi Tasarrufların Sınırları", İÜHFM 30/3-4 (1964), 466-492.
- Duran, Lütfi. "Düzenleme Yetkisi Özerk Sayılabilir mi?", İdare Hukuku ve İlimleri Dergisi 1-3 (1983), 33-42.
- Duran, Lütfi. "Kanun Hükmünde Kararnameler", Amme İdaresi Dergisi 2 (1975), 3-19.
- Duran, Lütfi. İdare Hukuku Ders Notları. İstanbul: Fakülteler Matbaası, 1982.
- Durmuş, Mustafa Taha. "Cumhurbaşkanının Uluslararası Sözleşmeler Üzerindeki Tasarruf Yetkisi ve Türkiye'nin İstanbul Sözleşmesinden Ayrılmasının Hukuki Analizi", SÜHFD 29/3 (Eylül 2021), 1969-2007.
- Düğmeci, Fatih. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun Yapısı ve İdare Üzerindeki Ayrımcılık Denetimi. Ankara, Adalet Yayınevi, 2019.
- Ekinci, Murat. İdari İstikrar İlkesi. Ankara: Adalet Yayınevi, 2021.

- Erdem, Jülide Gül. "İptal Davasında Menfaat İhlali Koşulu", Memleket Siyaset Yönetim Dergisi 12/27 (2017), 97-134.
- Erdoğan, İhsan. Hukuka Giriş. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 3. Baskı, 2021.
- Erdoğan, İhsan-Keskin, Dilşat. Türk Medeni Hukuku. Ankara: Gazi Kitabevi, 2018.
- Eren, Abdurrahman. "Anayasa Mahkemesinin Kanun Hükmünde Kararnamelere İlişkin İçtihadı Doğrultusunda Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerinin Değerlendirilmesi", Anayasa Yargısı 36/1 (Ağustos 2019), 1-72.
- Eren, Abdurrahman. Anayasa Hukuku Dersleri. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2020.
- Eren, Fikret. Borçlar Hukuku Genel Hükümler. Ankara: Yetkin Yayıncılık, 25. Baskı, 2020.
- Ergül, Ozan. "Yeni Rejimin Kodları Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri", Güncel Hukuk 6 (2018), 30-32.
- Erkut, Celal. İptal Davasının Konusunu Oluşturma Bakımından İdari İşlemin Kimliği. Ankara: Danıştay Yayınları, 1990.
- Ertaş, Türker. Kuvvetler Ayrılığı İlkesi Bağlamında Yasama, Yürütme ve Yargı Organları Arasındaki Modern İlişkiler. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2019.
- Evren, Çınar Can. "İdari Yargıda Uygulama İşlemi", GÜHFD 17/2 (Ocak 2013), 1405-1422.
- Evren, Çınar Can. "Başbakanlığın Kamu Personeline İlişkin Son Genelgelerinin Tahlili", GÜHF Dergisi, 20/2 (Nisan 2016), 518-566.
- Fendoğlu, Hasan Tahsin. "Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri Mahfuz Düzenleme Alanı Mıdır?", Ankara Barosu Dergisi 3 (2019), 277-310.
- Feyzioğlu, Turhan. "İdari Karar" ve "İdari Makam" Mefhumlarını Aydınlatan Bir Danıştay İçtihadı", AÜSBFD 2/3 (1947). 431-434.
- Giritli, İsmet. Hükümet Tasarrufları (Türkiye'de ve Yabancı Memleketlerde). İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yayınları, 1958.
- Göçgün, Muhammed. İdari İşlemin Konu Unsuru. İstanbul: Onikilevha Yayıncılık, 2017.
- Gözler, Kemal. Hukuka Giriş. Bursa: Ekin Yayınevi, Genişletilmiş 15. Baskı, 2018.
- Gözler, K., (2021) Cumhurbaşkanının Uluslararası Sözleşmeleri Feshetme Yetkisi Var Mı? İstanbul Sözleşmesinin Feshi Hakkında 3718 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı Üzerine Eleştiriler), www.anayasa.gen.tr/ua-sozlesme-fesih.htm, (Erişim Tarihi: 03. 02. 2022)
- Gözler, Kemal. Cumhurbaşkanlığı- Hükümet Çatışması (Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri İmzalamayı Reddedebilir mi? . Bursa: Ekin Yayınevi, 2000.
- Gözler, Kemal. "Cumhurbaşkanının Uluslararası Sözleşmeleri Feshetme Yetkisi Var Mı? İstanbul Sözleşmesinin Feshi Hakkında 3718 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı Üzerine Eleştiriler)". Anayasagen. Erişim 3 Mart 2022.

- Gözler, Kemal. “ “Cumhurbaşkanlığı Kabinesi” Var Mı Böyle Bir şey?”. Anayasagen Erişim 1 Nisan 2022.
- Gözler, Kemal. “Cumhurbaşkanının Uluslararası Sözleşmeleri Feshetme Yetkisi Var mı? İstanbul Sözleşmesinin Feshi Hakkında 3718 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı Üzerine Eleştiriler”. Anayasagen. Erişim 3 Mart 2022.
- Gözler, Kemal. “Genelge Devleti: Hukukta Şeklin Önemi Üzerine”. Anayasagen. Erişim 20 Mayıs 2022.
- Gözler, Kemal. Kanun Hükmünde Kararnamelerin Hukuki Rejimi, Bursa: Ekin Yayıncılık, 2000.
- Gözler, Kemal. “İstanbul Sözleşmesine Feshine İlişkin Danıştay Kararı Hakkında Eleştiriler”. Anayasagen. Erişim 20 Nisan 2022.
- Gözler, Kemal. “Uluslararası Andlaşmaları Akdetme ve Onaylama Yetkisi: Bir Karşılaştırmalı Anayasa Hukuku İncelemesi”, AÜSBFD 56/2 (Ocak 2001). 71-101.
- Gözler, Kemal. Türk Anayasa Hukuku. Bursa: Ekin Yayıncılık, 3. Baskı, 2019.
- Gözler, Kemal. Anayasa Hukukunun Genel Teorisi Cilt I. Bursa: Ekin Yayıncılık, 2. Baskı, 2020.
- Gözler, K., (2021), “Cumhurbaşkanlığı Kabinesi” Var Mı Böyle Bir şey ?, <https://www.anayasa.gen.tr/cb-kabinesi.htm>, (Erişim Tarihi: 20.03.2022).
- Gözler, K., (2021), Genelge Devleti: Hukukta Şeklin Önemi Üzerine, www.anayasa.gen.tr/genelge-devleti.htm, (Erişim Tarihi: 03. 04. 2022)
- Gözler, K., (2021), İstanbul Sözleşmesine Feshine İlişkin Danıştay Kararı Hakkında Eleştiriler, <https://www.anayasa.gen.tr/danistay-istanbul-sozlesmesi.htm>, (Erişim Tarihi: 03. 02. 2022).
- Gözler, Kemal-Kaplan, Gürsel. İdare Hukuku Dersleri. Bursa: Ekin Yayınları, 21. Baskı, 2019.
- Gözübüyük, Şeref. Yönetim Hukuku. Ankara: Turhan Kitabevi, 34. Bası, 2016.
- Guardamagna, Caterine. “Secundum + NP: A cognitive account of the spatio-temporal domains including logical extensions of space”, PALLAS Études de linguistique latine 103 (2017), JSTOR (Erişim 3 Kasım 2021), 139-149. <https://www.jstor.org/stable/26576283>
- Gül, Cengiz. “Türkiye’de Cumhurbaşkanlığı Sisteminin Dinamikleri ve Yürütmenin Yeni Konumu”, EÜHFD 13/2 (Kasım 2018), 235-262.
- Gülgeç, Yahya Berkol. Normlar Hiyerarşisi. İstanbul: Onikilevha Yayıncılık, 2018.
- Gülgeç, Yahya Berkol. “Özgürsüzlük, Kanun ve Bireysel Başvuru: Türk Bireysel Başvuru Sistemine Bir Eleştiri”, İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 12/ 2 (Aralık 2021), 585-601.

- Günday, Metin. İdari Yargılama Hukuku. Ankara: Turhan Kitabevi, 2022.
- Günday, Metin. İdare Hukuku. Ankara: İmaj Yayınevi, 11. Baskı, 2017.
- Gündüz, Fatma Ebru. "Anayasa Mahkemesi Kararlarına Göre İdari Vesayet", DEHFD 20/33 (Şubat 2015), 63-89.
- Güneş, Mehmet. "Cumhurbaşkanlığı Kararnemelerinin Normlar Hiyerarşisindeki Yeri ve Denetiminde Maddi İçerik Kriteri", İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 11/1 (Haziran 2020), 166-179.
- Güneş, Turan. Türk Pozitif Hukukunda Yürütme Organının Pozitif İşlemleri. Türk Pozitif Hukukunda Yürütme Organının Pozitif İşlemleri, Ankara: Sevinç Yayınevi, 1965.
- Güriz, Adnan. Hukuk Başlangıcı. Ankara: Siyasal Kitabevi, 19. Baskı, 2019.
- Gürsel, Esin. "Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sisteminde Yürütmenin Düzenleme Yetkisi ve Cumhurbaşkanlığı Kararnemelerinin Anayasal Sınırları", ASBÜ Hukuk Fakültesi Dergisi 1/2 (Ekim 2019), 391-424.
- Gürsel, Esin. Kentsel Dönüşüm-6306 Sayılı Kanun Kapsamında Afet Riski Altındaki Alanlarda Riskli Yapı ve Hukuki Rejimi. Ankara: Adalet Yayınevi, 2018.
- Güzel, Oğuzhan. "Danıştay Kararları Işığında Türk Hukukunda Hükümet Tasarrufları", SÜHFD 25/2 (2017 Aralık). 217-247.
- Haldun, İbni. Mukaddime Birinci Cilt. Çev. Halil Kendir. Ankara: İmaj Yayınevi, 2004.
- Hasoğlu, Aynur. "Danıştay Kararları Işığında Yetki ve Usulde Paralellik İlkesi", TAAD 33 (Ocak 2018), 123-141.
- Hatemi, Hüseyin. Kişiler Hukuku. İstanbul: Filiz Yayıncılık, 2020.
- Hatipoğlu, Mehmet-Sarıcalar, Ahmet Cahit. "Memur Disiplin İşlemlerinde Amaç Unsuru", SÜHFD 28/2 (Temmuz 2020), 675-711.
- İba, Şeref. "Cumhurbaşkanınca Yayımlanması Kısmen veya Tamamen Uygun Bulunmayan Kanunların Meclise Geri Gönderilmesi", AÜHFD 52/3 (Ağustos 2003), 299-316.
- İba, Şeref. "Kanun Metninin Hazırlanması ve Cumhurbaşkanlığına Gönderme Süreci", TBMM Kanun Yapım Süreci Sempozyumu, Ed. İrfan Neziroğlu-Fahri Bakırcı (Ankara, 2011),179-184.
- İba, Şeref-Söyler, Yasin. "Yeni Hükümet Sisteminde Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Cumhurbaşkanı Kararının Nitelik Farkı ve Hukuki Sonuçları", Anayasa Yargısı 36/1 (2019), 195-223.
- İriş, Halil İbrahim. Üst Kademe Yöneticilerinin Atanmaları, Nitelikleri ve Görevlerinin Sona Ermesi, Ankara: Yetkin Yayınları, 2021.

- İzgi, Ömer-Gören, Zafer. Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının Yorumu (C.II). Ankara: TBMM Basımevi, 2002.
- Kabaoğlu, Özden İbrahim. Anayasa Hukuku Dersleri Esaslar. İstanbul: İstanbul: Legal Yayınevi, Güncelleştirilmiş ve Sadeleştirilmiş 15. Baskı, 2020.
- Kağıtçıoğlu, Mutlu. Normlar Hiyerarşisindeki Yeri ve Denetimi Kamu Hukukçuları Platformu VII. Toplantısı Tam Metin Bildirimi Kitabı, Ed. Oktay Uygun-Egemen Esen, (İstanbul, 2019), 113-151.
- Kağıtçıoğlu, Mutlu. "İdari İşlemin İcrailiği", TBBD 103 (Kasım 2012), 267-284.
- Kalabalık, Halil. "İdare Hukukunda Takdir Yetkisi Kavramı ve Benzer Kurumlarla Karşılaştırılması", GÜHFD 1-2 (1997), 205-232.
- Kalabalık, Halil. İdare Hukuku Dersleri Cilt I. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2021.
- Kalabalık, Halil. İdare Hukuku Dersleri Cilt II. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2021.
- Karahanogulları, Onur. "Özelleştirme İşlemlerinin Yargısal Denetimi", AÜHFD 45/1 (Ocak 1996), 279-322.
- Karahanogulları, Onur. İdarenin Hukukla Kavranması. Ankara: Turhan Kitabevi, 3. Baskı, 2015.
- Karahanogulları, Onur. "Genel İdare Hukuku Kamu Hizmetlerinin Örgütlenmesi İdari Teşkilat", Siyasal Bilgiler Fakültesi (Erişim 20 Mayıs 2022). <http://80.251.40.59/politics.ankara.edu.tr/karahan/makaleler/teskilat-kamu-hizmetinin-orgutlenmesi.pdf>
- Karaoğlu, Ali Osman. "Türk Hukukunda Milletlerarası Andlaşmalardan Tek Tarafı Olarak Çekilme", BÜHFD 16/203 (Temmuz 2021), 1083-1106.
- Kaya, Cemil. "Türk İdare Hukukunda İcrai Olmayan İdari İşlemler", GÜHFD 9/1-2 (Haziran- Aralık 2004), 253-284.
- Kaya, Cemil. "İdari Vesayet Makamının "Onay" İşleminin Hukuki Niteliği ve Sonuçları", EÜHFD 6/1-2 (Haziran 2011),143-158.
- Kent, Bülent. "Türk ve Alman Hukukunda Genel Düzenleyici İşlemler", İÜHFM 69/1-2 (Aralık 2011), 485-503.
- Kent, Bülent. "İdari Yargıda Mahkeme Kararlarının Uygulanmasını Güçlendirici Alternatif Mekanizma Olarak Zorlayıcı Para Cezası", Ankara Barosu Dergisi S:4 (Temmuz 2011), 45-66.
- Keskin, Adem. "Kanun Tasarısı Taslaklarının Hazırlanması", TBMM Kanun Yapım Süreci Sempozyumu, Ed. İrfan Neziroğlu-Fahri Bakırcı (Ankara, 2011), 37-42.
- Keskinsoy, Ömer. "Türkiye'de Seçim Kararının Mahiyeti", AHBVÜ İİBF Dergisi 22/ 1 (Mayıs 2020), 54-73.
- Keskinsoy, Ömer- Kaya, Semih Batur. "Türk Anayasacılığının Dünü ve Bugünü", İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 12/1 (Haziran 2021), 48-65.

- Kılıç, Abbas. Türkiye’de Parlamento Kararlarının Hukuki Rejimi. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2020.
- Kılınç, Durmuş. “Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması”, Ankara Barosu Dergisi 77/2-1 (Temmuz 2019), 1-40.
- Kurnaz, A. Haluk. “Üye Seçimi ve Bireysel Başvuru ile Bazı Yetki ve Görevleri Açısından Anayasa Mahkemesi”, Yasama Dergisi 2 (Mayıs 2006), 92-122.
- Kutlu Gürsel, Meltem. Kamulaştırma Hukuku, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 3. Baskı, 2019.
- Kuzu, Burhan. Türk Anayasa Hukukunda Kanun Hükmünde Kararnameler. İstanbul: Üçdal Neşriyat, Akademik Kitaplar Serisi: 39, 1985.
- Kuzu, Burhan. Anayasa Hukukumuzda Yürütme Organının Düzenleyici İşlem Yapma Yetkisi ve Güçlendirilmesi Eğilimi. İstanbul: Filiz Kitabevi, 1987.
- Kuzu, Burhan. Parlamenter Sistemde Devlet Başkanının Konumu ve 1961-1982 Anayasalarında Durum, İÜHFD 53/1-4 (1990), 37-90.
- Küçük, Adnan. “İstanbul Sözleşmesi: “Bal”ın İçine Zehir Katılarak Servis Edilmesi”, Timeturk, (Erişim 22 Ocak 2022). <https://www.turktime.com/azar/istanbul-sozlesmesi-balin-icine-zehir-katilarak-servis-edilmesi/15042>.
- Küçük, Adnan. “İstanbul Sözleşmesi’nin Feshedilmesi Kararı İptal Edilebilir mi”, Timeturk (Erişim 22 Mart 2022). <https://www.turktime.com/yazar/STANBUL-SOZLESMESI-NIN-FESHEDILMESI-KARARI-IPTAL-EDILEBILIR-MI/15263>.
- Küçük, Adnan. Türkiye’de Başkanlık (Cumhurbaşkanlığı) Sistemi. Ankara: Adalet Yayınevi, 2. Baskı, 2021.
- Küçük, Adnan-Doğan, Bayram. “Türkiye’de 2017 Anayasa Değişikliği Kapsamında Yürütmenin Asli Düzenleme Yetkisi ve Mahfuz Düzenleme Alanı”, SDÜHFD 9/1 (Temmuz 2019), 1-59.
- Küçükay, Alper. “Karar Vermenin Psikolojisi”, TAAD, 9/35 (Temmuz 2018), 607-640.
- Metin, Yüksel. “Cumhurbaşkanının Geri Gönderme Yetkisi”, Süleyman Demirel Üniversitesi İİBF Dergisi1/1 (Mart 1996), 171-197.
- Nacak, Osman. “Parlamenter ve Cumhurbaşkanlığı Sistemlerinden Hareketle Bakan ve Bakanlıkların Karşılaştırmalı Analizi”, Journal of Management and Economics Research 18/1 (Mart 2020), 138-157.
- Neisser, Ulric. Cognitive Psychology. Epub: Taylor and Francis, 2014. https://www.perlego.com/book/1562161/cognitive-psychology-classic-edition-pdf?queryID=49db68b6fcf3e39bcc40e6f69f8a46bc&index=prod_BOOKS&gridPosition=6

- Ocak, Kasım. "Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile İdari Vesayet Yetkisi Düzenlenmesinin Bir Örneği Olarak Cumhurbaşkanlığı Ofisleri", Anayasa Yargısı 36/1 (Ağustos 2019), 163-193.
- Oder, Burak. "Cumhurbaşkanının Yükseköğretim Kurumlarında Akademik Yapı Değişikliği Yapma Yetkisine İlişkin Bazı Değerlendirmeler". İdaregen. Erişim 4 Nisan 2022.
- Oksar, Mustafa. Hükümet Sistemleri Önceki Anayasalar ve Özellikle 1982 Anayasası Çerçevesinde Bakanlar Kurulu. Ankara: Yetkin Yayınları, 2013.
- Oksar, Mustafa. 2017 Anayasa Değişiklikleri Kapsamında Yürütme Erkinin Üstünlüğü. Ankara: Yetkin Yayınları, 2019.
- Onar, Sıddık Sami. İdare Hukukunun Umumi Esasları I. Cilt. İstanbul: İsmail Akgün Matbaası, 3. Baskı,1966.
- Onar, Sıddık Sami. İdare Hukukunun Umumi Esasları II. Cilt. İstanbul: İsmail Akgün Matbaası, 3. Baskı,1966.
- Özay, Osman Levent- Demirbaş, Feride. "6306 Sayılı Kanun Bakımından Kentsel Dönüşüm Süreci ve Tapu Sicil İşlemleri Bakımından Değerlendirilmesi", İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 8/2 (Aralık 2017), 217-248.
- Özbudun, Ergun. "İngiliz Hukukunda Hükümet Tasarrufları", AÜHFD 18/1 (1961), 333-372.
- Özbudun, Ergun. Türk Anayasa Hukuku. Ankara: Yetkin Yayınları, 1998.
- Özbudun, Ergun. Türk Anayasa Hukuku. Ankara: Yetkin Yayınları, 12. Baskı, 2011.
- Özbudun, Ergun. Türk Anayasa Hukuku. Ankara: Yetkin Yayınları, 19. Baskı, 2019.
- Özdemir, Yücel. Cumhurbaşkanlığı Kararlarının Yargısal Denetimi, SÜHFD 29/4, (Aralık 2021), 3211-3256.
- Öztoprak, Sezin. "Türk İdare Hukukunda "Saklı Yetki" Kavramına Kısa Bir Bakış", AHBVÜHFD 24/3 (Temmuz 2020), 385- 420.
- Öztürk, K. Burak. İdarenin Düzenleme Yetkisi: Fransa ve Türk Hukukunda Düzenleme Yetkisinin Kapsamı Yönünden Karşılaştırmalı Bir İnceleme. Ankara: Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi, 2006.
- Öztürk, Namık. "Cumhurbaşkanlığı Sisteminde Üst Düzey Memurların Atanması", Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi 33/4 (2019), 1279-1297.
- Özyar, Mustafa. "Mevzuatımızda Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri", Ombudsman Akademik 7/ 13 (Ocak 2020), 157-191.
- Özyörük, Mukbil. İdare Hukuku Dersleri. Ankara: Teksir-Daktilo-Fotokopi, 1973.
- Sarıca, Ragıp. Türkiye'de İcra Uzununun Salahiyeti. İstanbul: Türk Hukuk Kurumu Yayınları, 1946.

- Seçkin, Sinan-Üstün, Gül. "İdari İşlemlerde Takdir Yetkisi ve Gerekçe İlkesi", MÜHFHAD, 21/2 (Ocak 2016), 509-534.
- Serttaş, Seher. Türk İdare Hukukunda İstifa. Ankara: Seçkin Yayınları, 2018.
- Sevgili Gencay, Fatma Didem. "Adsız Düzenleyici İşlemlerin Normlar Hiyerarşisindeki Yeri", Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 63/2 (2014), 397-417.
- Sevgili Gencay, Fatma Didem. "Kanun ve Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerinin Karşılıklı Mahfuz Alanları Meselesi", Cumhurbaşkanının İşlemleri Hukuki Niteliği, Normlar Hiyerarşisindeki Yeri ve Denetimi-Kamu Hukukçuları Platformu VII. Toplantısı Tam Metin Bildirimi Kitabı, Ed. Oktay Uygun-Egemen Esen, (İstanbul, 2019), 237-274.
- Sezer, Abdullah. "Normlar Hiyerarşisi ve Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri [Çok Boyutlu Normlar Piramidi Yaklaşımı]", Anayasa Yargısı Dergisi 36/1 (Haziran 2020), 353-412.
- Sezginer, Murat. "İdari İşlem - İcraîlik - Ayrılabilir İşlem - Yargısal Denetim", İÜHFM 69/1-2 (Aralık 2011), 241-250.
- Söyler, Yasin. "3 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesine Göre Üst Kademe Kamu Yöneticisi Kimdir?", ASBÜHFD 2/1 (Haziran 2020), 59-110.
- Söyler, Yasin. "Karşılaştırmalı Hukukta Resmî Gazeteler ve Hukuki Güvenlik İlkesi", HHFD 6/2 (Aralık 2016), 107-134.
- Söyler, Yasin. Yeni Başkanlık Sisteminde Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2018.
- Sunay, Zühal Aysun-Uzunkaya, M. Celal, "Cumhurbaşkanının Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi Dışındaki Düzenleyici İşlemleri ve Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerinin Yargısal Denetimi", T.C. Danıştay Başkanlığı İdari Yargı Komisyon Başkanlığı 3. Dönem (2019) "Cumhurbaşkanlığı Sisteminde İdarenin Yargısal Denetimi", Ankara, 251-324.
- Şahan, Özgür. "Cumhurbaşkanının Vergi ile Düzenleme Yapma Yetkisi", Yetkinin Sınırları ve Yargısal Denetim, EÜHFD 14/2 (Kasım 2019), 693-711.
- Şahin, Cenk. Amerikan Federal Hukukunda "Regülasyon" (ve Türk Hukukundaki Yansımaları). Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2010.
- Şanlı Atay, Yeliz. Türk İdare Hukukunda Adsız Düzenleyici İşlemler. Ankara: Türkiye ve Ortadoğu Amme Enstitüsü, 2011.
- Şanlı Atay, Yeliz. "İdari İşlemlerde Başvuru Yollarının Gösterilmesi Yükümlülüğü", TBB 96 (Eylül-Ekim 2011), 293-318,
- Şanlı Atay, Yeliz Şanlı. "Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin Normlar Hiyerarşisindeki Yeri", İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 10/2 579-593.

- Tan, Turgut. "Ekonomik İdari Kararların Yargısal Denetimi", *Amme İdaresi Dergisi* 2/8 (1975), 363-393.
- Tan, Turgut. *Planlamanın Hukuki Rejimi*. Ankara: TODAİ Enstitüsü Yayınları, No:154, 1975.
- Tan, Turgut. *İdare Hukuku*. Ankara: Turhan Kitabevi Yayınları, 2011.
- Tanilli, Server. *Devlet ve Demokrasi: Anayasa Hukukuna Giriş*. İstanbul: Adam Yayıncılık, 2001.
- Tanör, Bülent-Yüzbaşıoğlu, Necmi. *1982 Anayasasına Göre Türk Anayasa Hukuku*. İstanbul: Beta Yayıncılık, 2019.
- Taş, Burak. "Mecelle'nin Maslahata İlişkin Hükmünün (md. 58) Günümüz Hukuku ile Karşılaştırmalı Olarak İncelenmesi", *ERÜHFD*, 16/2 (Ekim 2021), 611-652.
- Taşdöğen, Salih. "Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri", *AÜHFD* 65 (2016), 937-966.
- Tataroğlu, Muhittin. "Hükümet Yapısında Genişleme: Başbakanlık Yardımcılığı", *Celal Bayar Üniversitesi İ.İ.B.F Yönetim ve Ekonomi* 23/2 (Ağustos 2016), 519-544.
- Tekbaş, Abdullah. "Türk Hukukunda Bakanlar Kurulu Kararları", *Türk İdare Dergisi*, 437/74 (Aralık 2002), 39-79.
- Temiz, Özgür- Güneş, Felemez. "Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerinin Hukuki Niteliği", *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* 24/2 (Haziran 2020), 959-979.
- Teziç, Erdoğan. *Türkiye'de 1961 Anayasasına Göre Kanun Kavramı*. İstanbul: Fakülteler Matbaası, 1972.
- Teziç, Erdoğan. "Cumhurbaşkanının Geri Gönderme Yetkisi", *İÜHFMD*, 21/1-4 (Nisan 1987), 101-116.
- Teziç, Erdoğan. *Anayasa Hukuku*. İstanbul: Beta Yayıncılık, 24. Baskı, 2016.
- Toprak, Eren. *Kamu İhale Hukuku Türkiye'de Kamu İhalelerinin Genel Yapısı ve Hukuki Rejimi*. Ankara: Yetkin Yayıncılık, 2021.
- Tekinsoy, Ayhan. "Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin Yürütmenin Mahfuz Düzenleme Yetkisi Açısından Değerlendirilmesi", *Cumhurbaşkanının İşlemleri Hukuki Niteliği, Normlar Hiyerarşisindeki Yeri ve Denetimi-Kamu Hukukçuları Platformu VII. Toplantısı Tam Metin Bildirimi Kitabı*, Ed. Oktay Uygun-Egemen Esen, (İstanbul, 2019), 389-413.
- Türk Hukuk Lügati*. Ankara: Maarif Matbaası, 1944.
- Tunç, Hasan. *Anayasa Hukuku Genel Esaslar*, Ankara: Gazi Kitabevi, 2019.
- Turan, Menaf. "Türkiye'nin Yeni Yönetim Düzeni: Cumhurbaşkanlığı Sistemi", *Sosyal Bilimler Araştırma Dergisi* 7/3 (Eylül 2018), 42-91.

- Türkiye Büyük Millet Meclisi Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı. Yeni Sisteme Göre Yasama El Kitabı. Ankara: TBMM Basın, Yayın ve Halkla İlişkiler Başkanlığı Basımevi, 2018.
- Ulu, Güher. İdari İşlemin Yetki Unsuru. Ankara: Yetkin Yayınları, 2012.
- Ulu, Güher. "İdari İşlemin Unsurlarının İşlevi", İTÜSBD 19/ 38 (Eylül 2020), 74-102.
- Ulu, Güher. İdari İşlemin Sebep Unsuru. Bursa: Uludağ Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi, 2021.
- Ulusoy, Ali Dursun. "Cumhurbaşkanının Tek Başına Yaptığı İşlemler ve Yargısal Denetim Sorunu", Ankara Barosu Dergisi 66/3 (2008), 13-25.
- Ulusoy, Ali Dursun. "Jack Welch öldü ya demokrasi?". T24. Erişim 10 Şubat 2022.
- Ulusoy, Ali Dursun. "İstanbul Sözleşmesi'nden Çekilmede Hukuksal Gerçekler". T24 Erişim 23 Mart 2022.
- Ulusoy, Ali Dursun. Yeni Türk İdare Hukuku. Ankara: Yetkin Yayınları, 2019.
- Ulusoy, Ali Dursun. "Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri: Varoluşsal, Yapısal ve Hukuksal Bir Değerlendirme", Anayasa Yargısı 37/2 (Aralık 2020), 31-66.
- Uyanık, Halit. "Bakan Yardımcılığı Statüsünün İdare Hukuku Açısından Değerlendirilmesi", İdare Hukuku ve İlimleri Dergisi 15/2 (Ocak 2014), 101-114.
- Ülgen, Özen. "Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerinin Niteliği ve Türleri", GSÜHFD 1 (2018), 3-41.
- Ünal Açıkgöz, Merve. 2017 Anayasa Değişiklikleri Bağlamında Yürütmenin Denetlenmesi. Ankara: Adalet Yayınevi, 2021.s
- Yasin, Melikşah. "İdari Yargılama Usulünde Düzenleyici İdari İşlemlerin İhmali Meselesi", İdare Hukuku ve İlimleri Dergisi 16/1 (Temmuz 2013),9-27.
- Yayla, Atilla. (2015), Liberalizm, 7.Baskı, Ankara: Liberte Yayınları.
- Yayla, Ahmet. "Anayasa Değişikliği Sonrasında Cumhurbaşkanlığı Makamının Olağan Döneme İlişkin Düzenleme Alanı ve İdari İşlemlere Etkisi", DÜHFD 21 (2019), 1609-1643.
- Yazıcıoğlu, İsmail. Türkiye'de Cumhurbaşkanının Konumu. Ankara, Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi.
- Yazıcıoğlu, İsmail. "Yarı Parlamenter Sistem Ayır Bir Hükümet Sistemi Modeli Olabilir mi?", AHBVÜHFD 25/2 (Mayıs 2021), 839-868.
- Yeniay, Lokman- Yeniay, Gülден. "Türk Hukukunda Yürütme Organının Düzenleme Yetkisi ve Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi", Anayasa Yargısı 36/1 (Ağustos 2019), 105-138.

- Yeşilirmak, Bahadır. "Cumhurbaşkanının TBMM'ye Mesaj Verme Yetkisi", *Yasama Dergisi* 41 (Ocak-Haziran 2020), 11-38.
- Yelken, Hamit. Cumhurbaşkanlığı Kararnemelerinin Anayasal Denetimi. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2022.
- Yıldırım, Turan-Göçgün, Muhammed. "İdarenin Düzenleyici İşlemlerinde Eşitlik İlkesi", *İMÜHFD* 3/2 (Eylül 2016), 39-60.
- Yıldırım, Turan. "Cumhurbaşkanlığı Kararnemeleri", *MÜHFHAD* 23/2 (Aralık 2017), 13-28.
- Yıldırım, T., (2019), Danıştay Kararlarında Mücbir Sebep Kavramı, *MÜHFHAD*, C:25, S:2, 1520-1538.
- Yıldırım, Turan-Yasin, Melikşah-Kaman, Nur- Özdemir, Eyüp- Üstün, Gül-Çakır, Hüseyin Melih-Tekinsoy, Özge Okay. *İdare Hukuku*. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 8. Baskı, 2021.
- Yıldız, Abdülkadir. "Amerika Birleşik Devletleri'nde Başkan Yardımcısı ile Türkiye'de Cumhurbaşkanı Yardımcısının Karşılaştırılması", *EÜHFD* 13/1 (Mayıs 2018), 509-534.
- Yıldızhan, Yayla. *Anayasa Hukuku Ders Notları*. İstanbul: Filiz Kitapevi, 2. Baskı, 1986.
- Yılmaz, Dilşat. "Yetki Genişliği İlkesi Üzerine Bir İnceleme", *GÜHFD* 11/1 (Haziran 2007), 1245 – 1254.
- Yılmaz, Dilşat. *İdari İşlemin İcrailik Özelliği*. Ankara: Astana Yayınları, 2014.
- Yılmaz, Harun. "Türk Hukukunda Düzenleme Yetkisinin Tarihsel Gelişimi ve Niteliği", *TBBD* 110 (2014), 219-240.
- Yılmaz, Betül Merve. *Kanuni İdare İlkesi Bağlamında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi*. Ankara: Adalet Yayınevi, 2021.
- Yılmazoğlu, Yunus Emre- Duman, Özgür. "Acele Kamulaştırmanın Mülkiyet Hakkı Bakımından Yol Açtığı Meseleler: Anayasa Mahkemesi'nin "Ali Ekber Akyol ve Diğerleri ile Ali Hıdır Akyol ve Diğerleri" Kararlarının Analizi", *Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi* 6/11 (Haziran 2018), 513-583.
- Yüzbaşıoğlu, Necmi. *1982 Anayasasına ve Anayasa Mahkemesi Kararlarına Göre Türkiye'de Kanun Hükmünde Kararnameler Rejimi*, İstanbul: Beta Yayınları, 1996.

ÇALIŞMADA YARARLANILAN MAHKEME KARARLARI

- nayasa Mahkemesi, E. 1987/23, K. 1987/27, T. 09.10.1987.
- Anayasa Mahkemesi, E. 2007/45, K. 2007/54, T. 1.5.2007.
- Anayasa Mahkemesi, E. 2007/72 K. 2007/68, T. 5.7.2007.
- Anayasa Mahkemesi, E. 2011/150, K. 2013/30, T. 14.02.2013.
- Anayasa Mahkemesi, E. 2018/126, K.2020/32, T. 25.06.2020.
- Anayasa Mahkemesi, E. 2018/127, K. 2021/18, T. 18.03.2021.
- Anayasa Mahkemesi, E. 2018/162, K. 2020/66, T. 12.11.2020.
- Anayasa Mahkemesi, E. 2018/99, K. 2021/14, T. 03.03.2021.
- Anayasa Mahkemesi, E. 2019/13, K. 2021/31, T. 29.04.2021.
- Anayasa Mahkemesi, E. 2019/31, K. 2020/5, T. 23.1.2020.
- Anayasa Mahkemesi, E. 2020/9, K. 2021/37, T. 03.06.2021.
- Anayasa Mahkemesi, E. 2021/91, K. 2021/106, T. 30.12.2021.
- Anayasa Mahkemesi, E.1963/4, K.1963/71, T. 28.01.1963.
- Anayasa Mahkemesi, E.1967/41, K.1969/57, T.25. 10. 1969.
- Anayasa Mahkemesi, E.1990/19, K. 1991/1, T. 05. 03. 1991.
- Anayasa Mahkemesi, E.2015/73, K.2016/161, T. 12/10/2016.
- Anayasa Mahkemesi, E.2016/7, K.2017/171, T. 13. 12. 2017.
- Anayasa Mahkemesi, E.2018/100, K.2018/79, 05/07/2018.
- Anayasa Mahkemesi, E.2020/71, K.2021/33, 29.04.2021
- Ankara BİM 8. İdare Dava Dairesi, E. 2016/38, K. 2016/257, T. 02.11.2016.
- Danıştay 1. Daire, E. 2013/ 176., K. 203/205, T. 20.02.2013.
- Danıştay 2. Daire, E. 2017/1362., K. 2020/3057, T. 20.10.2020
- Danıştay 2. Daire, E. 2019/1460, K. 2020/3978, T. 30.12.2020.
- Danıştay 2. Daire, E. 2019/3684, K. 2020/2022, T. 1.7.2020.
- Danıştay 2. Daire, E. 2019/3719, K. 2020/3372, T. 12.11.2020.
- Danıştay 2. Daire, E. 2020/1030, K. 2020/1817, T. 23.06.2020.
- Danıştay 2. Daire, E. 2020/1875, K. 2020/2278, T. 09.09.2020.
- Danıştay 2. Daire, E. 2020/1875, K. 2020/2278, T. 9.9.2020.
- Danıştay 2. Daire, E. 2020/2331, K. 2021/3420, T. 14.10.2021.
- Danıştay 2. Daire, E. 2020/623, K. 2021/2144, T. 08.07.2020.
- Danıştay 2. Daire, E. 2020/806, K. 2020/2006, T. 01.07.2020.
- Danıştay 2. Daire, E. 2020/843., K. 2021/2932., T. 28.09.2021
- Danıştay 2. Daire, E. 2019/1618, K. 2020/2064, T. 02.07.2020.
- Danıştay 2. Daire, E. 2020/2463, K. 2021/249, T. 23.02.2021.
- Danıştay 5. Daire, E. 2018/5250, K. 2020/3950, T. 28.9.2020.

- Danıştay 6. Daire, E. 2015/905, K. 2015/976, T. 23.02.2015.
- Danıştay 6. Daire, E. 2019/15424, K. 2021/5539, T. 14.4.2021.
- Danıştay 6. Daire, E. 2019/20564 K. 2020/10708, T. 11.11.2020.
- Danıştay 6. Daire, E. 2019/20564, K. 2020/10708, T. 11.11.2020
- Danıştay 6. Daire, E. 2019/20923, K. 2021/5538, T. 14.4.2021.
- Danıştay 6. Daire, E. 2019/21461, K. 2020/12703, T. 14.12.2020.
- Danıştay 6. Daire, E. 2020/10846, K. 2021/14301, T. 22.12.2021.
- Danıştay 6. Daire, E. 2020/11357, K. 2021/10336, T. 29.09.2021.
- Danıştay 6. Daire, E. 2020/2188, K. 2021/1151, T. 03.02.2021.
- Danıştay 6. Daire, E. 2020/4384, K. 2021/11442, T. 14.10.2021.
- Danıştay 6. Daire, E. 2020/4898, K. 2020/8237, T. 24.09.2020.
- Danıştay 6. Daire, E. 2020/5051, K. 2021/10345, T. 29.9.2021.
- Danıştay 6. Daire, E. 2020/5352, K. 2021/4149, T. 18.3.2021.
- Danıştay 6. Daire, E. 2020/5946 K. 2020/10747, T. 11.11.2020.
- Danıştay 6. Daire, E. 2020/5946, K. 2020/ 10747, T. 11.11.2020.
- Danıştay 6. Daire, E. 2020/9735, K. 2021/11246, T. 12.10.2021.
- Danıştay 6. Daire, E. 2020/9738, K. 2021/8840, T. 24.06.2021.
- Danıştay 6. Daire, E. 2021/4172, K. 2021/6373, T. 17. 05. 2021.
- Danıştay 6. Daire, E. 2021/4172, K. 2021/6373, T. 17.5.2021.
- Danıştay 7. Daire, E. 2012/6006, K. 2014/6158, T. 24.11.2014.
- Danıştay 8. Daire, E. 2018/954, K. 2021/3489, T. 30.6.2021.
- Danıştay 8. Daire, E. 2019/8621, K. 2021/3130, T. 15.06.2021.
- Danıştay 8. Daire, E. 2020/3908, K. 2021/4276., T. 30.09.2021
- Danıştay 8. Daire, E. 2021/336, K. 2021/147, T. 20.1.2021.
- Danıştay 8.Daire., E. 1998/892, K. 1999/3961, T. 16.6.1999.
- Danıştay 9. Daire, E. 1977/4474 K. 1978/3022, T. 9.11.1978.
- Danıştay 10. Daire, 2006/5858, 2008/1450, T. 25.03.2008.
- Danıştay 10. Daire, E. 2016/894, K.2019/4724, T. 12. 06. 2019.
- Danıştay 10. Daire, E. 2020/3094 E., K. 2020/5487., T. 01. 12 .2020.
- Danıştay 10. Daire, E. 2021/1543, K. 2021/1971, T. 27.4.2021
- Danıştay 10. Daire, E. 2021/1747, K. YD., T. 28.6.2021
- Danıştay 10. Daire, E. 2021/2140, K. 2021/3882, T. 7.7.2021.
- Danıştay 10. Daire, E. 2021/2233, K. 2021/3292, T. 10.06.2021.
- Danıştay 10. Daire, E.1986/1413, K. 1989/897, T. 26.04.1989.
- Danıştay 10. Daire, E.2020/6055, K.2020/5421, T. 25. 11. 2020.
- Danıştay 10. Daire, E:2020/6055, K.2020/5421, T. 25. 11. 2020.

- Danıştay 10.Daire, E. 2020/5425, K. 2020/6025 T. 9.12.2020.
- Danıştay 10.Daire, E. 2021/876, K. 2021/3023, T. 7.6.2021.
- Danıştay 12. Daire, E. 2019/2126, K. 2019/6639, T. 25.09.2019.
- Danıştay 12. Daire, E. 2021/5211, K. 2021/4217, T. 24.6.2021.
- Danıştay 13. Daire, E. 2020/1672, K. 2020//2156, T. 17.09.2020.
- Danıştay 13. Daire, E. 2020/3403, K. 2020/4036, T. 30.12.2020.
- Danıştay İDDK, E. 2019/2032, K. 2020/1839, T. 14.10.2020.
- Danıştay İDDK, E. 2020/1049, K. 2021/19537, T. 21.10.2021.
- Danıştay İDDK, E. 2020/569, K. 2020/1892, T. 19.10.2020.
- Danıştay İDDK, E. 2021/244, K. 2021/518, T. 17.3.2021.
- Danıştay İDDK, E. 2021/329, K. 2020/3177, T. 22.02.2021.
- Danıştay İDDK, E. 2021/3532, K.2022/208, T. 27.01.2022.
- Danıştay İDDK, E. 2021/369, K. 2021/1491, T. 20.9.2021.
- Danıştay İDDK, E. 2021/3808, K. 2022/130, T. 24.1.2022.
- Danıştay İDDK, E. 2021/524, K. 2021/780, T. 15.4.2021.
- Danıştay İDDK, E. 2021/654, K. 2021/1420, T. 7.7.2021.
- Danıştay İDDK, E.2015/483, K.2015/1447, T.16.04.2015.
- Danıştay İDDK., E. 2019/ 895, K. 2021/91, T. 21.01.2021.
- Danıştay 5. Daire, E. 2018/4472, K. YD, T. 17.6.2020.
- Danıştay 5. Daire, E. 2018/4488, K. YD, T. 22.6.2020.
- Danıştay 6. Daire, E. 2020/10747, K. 2021/11443, T. 14.10.2021.
- Danıştay İDDK, E. 2021/654, K. 2021/1420, T. 07.07.2021.
- İstanbul BİM 10. İdari Dava Dairesi, E. 2019/3197, K. 2020/753, T. 11.6.2020.

İNTERNET KAYNAKLARI

- <https://www.anayasa.gov.tr/tr/kararlar-bilgi-bankasi/>
- <https://karararama.danistay.gov.tr/>
- <https://www.mevzuat.gov.tr/>
- <https://www.icisleri.gov.tr/duyurular>
- <https://sozluk.gov.tr/>
- <https://t24.com.tr/>
- <https://www.tccb.gov.tr/>
- <https://www.timeturk.com/>

Arş. Gör. Ö. Oğuzhan MERAL

FINANSAL KİRALAMA YOLUYLA YAPILAN
KONUT FİNANSMANI
SÖZLEŞMELERİNDE
TÜKETİCİNİN TEMERRÜDÜNE
BAĞLANAN SONUÇLAR

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

**Finansal Kiralama Yoluyla Yapılan Konut Finansmanı Sözleşmelerinde
Tüketicinin Temerrüdüne Bağlanan Sonuçlar**
Ö. Oğuzhan Meral

Hukuk Yayınları Dizisi – 3258

Birinci Baskı : Ekim, 2022

ISBN : 978 – 605 – 264 – 016 – 6

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com
 : adalety@adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi
 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Vadi Grafik Tasarım Ltd. Şti.
İvedik Org. San. Bölgesi 1420. Cadde
No: 58/1 Yenimahalle/Ankara
Tel: 0 312 395 85 71
Sertifika No: 47479

KAYNAKÇA

- Acar, Faruk. **Milli Şerh, TKHK Şerhi**, Aristo Yayınevi, 2016
- Acar, Faruk. **Kira Hukuku Şerhi**, Beta Yayınları, 2015.
- Akipek Öcal, Şebnem. **TKHK m.3 Akipek Şerhi, Milli Şerh, TKHK Şerhi**, Aristo Yayınevi, İstanbul 2016.
- Akipek, Şebnem. **Türk Hukuku ve Mukayeseli Hukuk Açısından Tüketici Kredisi**, Seçkin Yayınevi 1994.
- Altop, Atilla. **Özellikle Taşınır Yatırım Mallarına İlişkin Finansal Kiralama Sözleşmeleri**, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü 1990.
- Antalya, Gökhan. **Borçlar Hukuku Genel Hükümler, C:3**, Legal Yayınevi 2017.
- Arat, Ayşe. **Konut Satışında Üç Köşeli İlişkilerden Doğan Sorumluluk**, On İki Levha Yayınları 2018.
- Arkan, Sabih. **“Tüketici Kredileri”**, BATİDER, C:XVIII, Ankara 1995.
- Arkan, Sabih. **“Tüketici Kredisi ve Uygulaması”**, BATİDER, C:XV, Ankara 1990.
- Aslan, Yılmaz. **6502 Sayılı Kanuna Göre Tüketici Hukuku**, 4. Bası, Ekin Yayınevi, 2014.
- Atamer, Yeşim. **Kredi ve Diğer Finansman Sözleşmelerinde Tüketicinin Korunması**, On İki Levha Yayınevi 2016.
- Atlı, Banu. **Ölüme Bağlı Tasarrufların Hükümsüzlüğü ve Hükümden Düşmesi**, Seçkin Yayınları 2017.
- Ayan, Serkan. **Zamanaşımının Durması ve Kesilmesi**, Ankara 2020.
- Ayan, Serkan; **“Ön Ödemeli Konut Satış Sözleşmesinde Alıcının Sözleşmeden Cayma Hakkı”**, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi C. XXIII, Sa.3.Y. 2019.
- Ayan, Serkan. **Kefalet Sözleşmesi**, Adalet Yayınevi, Ankara 2018
- Ayan, Serkan. **İnşaat Sözleşmesinde Yüklenicinin Temerrüdü**, Seçkin Yayınları, Ankara 2008.
- Aydoğdu, Murat ve Nalan Kahveci. **Borçlar Hukuku Özel Hükümler**, Adalet Yayınevi 2017.
- Aydoğdu, Murat. **Tüketici Hukuku Dersleri**, Adalet Yayınevi 2015.
- Aydoğdu, Murat. **Türk Borçlar Hukuku’nda Genel İşlem Koşullarının ve Tüketici Hukuku’nda Haksız Şartların Denetimi**, Seçkin Yayınları 2014.

- Aydoğdu, Murat. **Tüketici Kılavuzu – Hukuk Rehberi**, On İki Levha Yayınları 2014.
- Aydoğdu, Murat/ Ayan, Serkan. **Türk Borçlar ve Türk Ticaret Hukuku'nda Yer Alan Faiz İle İlgili Düzenlemelerin Değerlendirilmesi**, Adalet Yayınevi, 2. Bası, Ankara 2014.
- Aydoğdu, Murat. “6098 Sayılı Kanunda Faiz İle İlgili Düzenlemeler” DEÜ-HFD, C:12 S:1, 2010, s.85-136.
- Aydoğdu, Murat. **Konut Finansman Sistemi (Mortgage) Sistemin Tüketici Hukukuna Etkileri ve Sistemde Yer Alan Menkul Kıymetler**, Adalet Yayınevi 2010.
- Aydoğdu, Murat. “Konut Finansmanı Sistemi ve Sözleşmelerinin Tüketici Hukukuna Etkileri”, DEUHFD, C:9, Özel Sayı 2007, s.553-632.
- Aydoğdu, Murat. “Konut Finansmanı Sistemi (Mortgage) ve Sözleşmeleri”, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi C: 9, S: 1, 2007, s.1-52.
- Bahtiyar, Mehmet ve Levent Biçer. “Adi İş / Ticari İş / Tüketici İşlemi Ayrımı Ve Bu Ayrımın Önemi”, Prof. Dr. Cevdet Yavuz'a Armağan, C:1, s.395-436.
- Baldwin, Robert K. **Vanderbilt Law Review**, Vol.40:409, s.412 (https://heinonline.org/HOL/Page?collection=journals&handle=hein.journals/vanlr40&id=425&men_tab=srchresults) (e.t. 11.09.2018) .
- Barlas, Nami. **Finansal Kiralama Sempozyumu**, İstanbul 2004.
- Başoğlu, Başak. **Aynen İfa Talebi**, On İki Levha Yayınları 2012.
- Baysal, Başak. **Sözleşmenin Uyarlanması**, On İki Levha Yayınları 2009.
- Becker, H. **İsviçre Medeni Kanunu Şerhi**, C:6, f:4, (çev. Saim ÖZKÖK), 1972.
- Bingöl, Berna. **Finansal Kiralama Sözleşmesinde Kiralayanın (Finansal Kiralama Şirketinin) Borçları (Yüksek Lisans Tezi)**, İstanbul 2007
- Boone, Charles T. **The Law Of Mortgages Of Real And Personal Property, Bancroft – Whitney Co.**, 1886, s.29. (<https://heinonline.org/HOL/Page?handle=hein.beal/zaow0001&id=45&collection=beal&index=>) (e.t.11.09.2018)
- Buz, Vedat. **Borçlunun Temerrüdünde Sözleşmeden Dönme**, Ankara 1998.
- Canner, Glenn B., Charles A. Lockett ve Thomas A. Durkin. “Mortgage Refinancing”, Federal Reserve Bulletin, Vol.76, Issue 8, 1990, s.604 vd. (https://heinonline.org/HOL/Page?collection=journals&handle=hein.journals/fedred76&id=1257&men_tab=srchresults) (e.t. 17.09.2018).
- Coşkun, Gürkan. **Mortgage** (yayınlanmış yüksek lisans tezi), Ankara Barosu Yayınları 2008.

- Çabri, Sezer. **“Taşınmaz Satışında Satıcının Zapttan Sorumluluğu”**, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, cilt.22, sa.3, ss.581-610, 2016.
- Çabri, Sezer. **Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun Şerhi**, Adalet Yayınevi, 2016. (Şerh).
- Çabri, Sezer. **“Konut Finansmanı Sözleşmelerinde Erken Ödeme Hakkı, Refinansman (Yeniden Finansman), Faiz Değişikliği, Vadenin Kısaltılmasına Veya Uzatılmasına İlişkin Anlaşmalar İle Erken Ödeme Tazminatı”**, 5. Tüketici Hukuku Kongresi Makale, Bildiri ve Ses Çözümleri: Sektörel Bazda Tüketici Hukuku Uygulamaları, 2015-2016, Ankara 2016.
- Çabri, Sezer. **Konut Finansmanı Sözleşmeleri**, On İki Levha Yayınevi, 2010.
- Çeker, Mustafa. **“Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun ve Tüketici Kredileri Açısından Bankalara Getirdiği Yükümlülükler”**, Bankacılar Dergisi, S:15, 1995, s.12-21.
- Çetiner, Bilgehan. **“Konut Kredisi Sözleşmelerinin Kuruluşu ve Koşulları”**, Legal Hukuk Dergisi, S:55, Temmuz 2007.
- Çirasunlar, Arzu. **Konut Finansmanı Amacıyla Yapılan Finansal Kiralama Sözleşmelerinin Kuruluşu Ve Hukuki Niteliği**, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2011.
- Demir, Remzi. **TBK Açısından Taksitle Satım Sözleşmeleri**, Adalet Yayınevi 2013.
- Deryal, Yahya ve Yakup Korkmaz. **Yeni Tüketici Hukuku Ders Kitabı**, 3. Baskı, Adalet Yayınevi 2015.
- Dursun Karaahmetoğlu, Şeyda. **Nakdi Kredi Sözleşmesinin Banka Tarafından Haklı Sebep Feshi ve Sonuçları**, İstanbul 2018.
- Erdem, Mehmet. **“6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanunu Kapsamında Finansal Kiralamada Ayıplı Teslimler”**, GÜHFD, C:2017/I, s.175-189.
- Eren, Fikret. **Borçlar Hukuku Genel Hükümler**, 20. Bası, Yetkin Yayınları 2016.
- Eren, Fikret. **Borçlar Hukuku Özel Hükümler**, Yetkin Yayınları 2014.
- Ergüne, Mehmet Serkan. **“6361 Sayılı Kanun İle Finansal Kiralama Sözleşmesinin Kapsamında Ve Sona Ermesinde Yapılan Değişikliklerin Değerlendirilmesi”**, MÜHF – HAD, C:19, S:3, s.227-258.
- Fasel Urs, **“Dritter Abschnitt: Der Grundstückskauf”**, Basler Kommentar Obligationenrecht I, Art. 1-529 OR 5. Auflage, 2011, s.1246 - 1264.
- Gül, Aydın Burak. **“Türk Bankacılık Sisteminde Konut Kredileri: İpotek Teminatlı Menkul Kıymet ve İpotek Dayalı Menkul Kıymet Uygulamaları”**, Finansal Araştırmalar ve Çalışmalar Dergisi, Cilt: 9, Sayı: 16, Ocak 2017, s.39-58.

- Gümüş, Mustafa Alper. **Borçlar Hukukunun Genel Hükümleri**, Ankara 2021.
- Gümüş, Mustafa Alper. “**6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu m.18/II’de Yer Alan “Basiretli İş Adamı(Tacir) Davranışı Ölçütünün İyiniyetin Varlığının Belirlenmesindeki İşlevi”**”, Marmara Üniversitesi Hukuk Araştırmaları Dergisi Prof. Dr. Cevdet Yavuz’a Armağan, 2. cilt, C.22, S.3, s. 1221-1240, Y:2016
- Gümüş, Mustafa Alper. **6502 Sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun Şerhi**, C:1, Vedat Yayıncılık 2014.
- Gümüş, Mustafa Alper. **Borçlar Hukuku Özel Hükümler**, C:1, Vedat Kitapçılık 2012.
- Gümüş, Mustafa Alper. **Yeni 6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu’na Göre Kira Sözleşmesi**, 2011.
- Gümüş, Mustafa Alper. “**6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu'na Göre Kira Sözleşmesinde Yan Giderler”**”, Kazancı Hukuk, İstanbul 2013.
- H.W., Chaplin. **Story Of Mortgage**, Harvard Law Review, 1890, s.2. (https://heinonline.org/HOL/Page?collection=journals&handle=hein.journals/hlr4&id=14&men_tab=srchresults) (e.t. 11.09.2018) .
- Hepşen, Ali. **Bir Finanslama Yöntemi Olarak Menkul Kıymetleştirme: İpotekte Dayalı Menkul Kıymetleştirme ve Türkiye Uygulaması**, İstanbul Ticaret Odası 2005-13, İstanbul 2005.
- Honsell, Heinrich. **Schweizerisches Obligationenrecht Besonderer Teil, 9. Auflage**, 2010.
- İnal, Tamer. **Tüketici Hukuku**, Seçkin Yayıncılık 2014.
- İnan, Ali Naim ve Özge Yücel. **Borçlar Hukuku Genel Hükümler**, Seçkin Yayıncılık 2014.
- İnceoğlu, Murat. **Kira Hukuku**, C:2, On İki Levha Yayınları 2014.
- İnceoğlu, Murat. **Taksitle Satımlarda Tüketicinin Korunması**, İstanbul 1998.
- Kahveci, Nalan. **Taşınır Satımında Ayıplı Mal Nedeniyle Tüketicinin Sözleşmeden Dönmesi**, Adalet Yayınevi 2014.
- Kahveci, Nalan. **Alt Kira ve Kiranın Devri**, Güncel Yayınevi 2005.
- Kalender, Ahmet. “**6502 Sayılı TKHK Hükümlerine Göre Konut Finansmanı Sözleşmelerinin Karşılaştırılması”**”, Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C:23, S:2, 2015, s.203-239.
- Kara, İlhan. **Yeni Kanuna Göre Tüketici Hukuku**, İstanbul 2015.
- Karakocalı, Ahmet ve Ali Suphi Kurşun. **Tüketici Hukuku**, Aristo Yayınevi 2015
- Kocaağa, Köksal. **Türk Özel Hukukunda Finansal Kiralama Sözleşmeleri**, Yetkin Yayınları 1999.
- Kılıçoğlu, Ahmet. **Borçlar Hukuku Genel Hükümler**, 19. Bası, Turhan Kitabevi 2015.

- Kırkbeşoğlu, Nagehan. **Türk Özel Hukukunda Kısmi Hükümsüzlük**, Vedat Kitapçılık 2011.
- Kocayusufpaşaoğlu, Necip, Hüseyin Hatemi, Rona Serozan ve Abdülkadir Arpacı. **Borçlar Hukuku Genel Bölüm**, C:1, İstanbul 2008 (Kocayusufpaşaoğlu, Sözleşme)
- Kocayusufpaşaoğlu, Necip, Hüseyin Hatemi, Rona Serozan ve Abdülkadir Arpacı. **Borçlar Hukuku Genel Bölüm**, C:3, İstanbul 2006 (Serozan, İfa Engelleri).
- Koç, Mehmet. **Finansal Kiralama (Leasing)**, Beta Yayınları 2004.
- Köteli, Argun. **Karşılaştırmalı Hukuk ve Türk Hukukunda Finansal Kiralama**, Kazancı Hukuk Yayınları 1991.
- Kuntalp, Erden. **Finansal Kiralama Kanunu'na Göre Finansal Kiralama (Leasing) Tanımı ve Hükümleri**, Türkiye Bankalar Birliği Yayınları 1988.
- Meraklı, Serkan. "Güveni Kötüye Kullanma Suçu (TCK m. 155)", Prof. Dr. Bilge Umar'a Armağan, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi Özel Sayısı, C. XI, İzmir 2010, s. 1657-1713.
- Nazlıoğlu, Gültekin. **Açıklamalı ve İçtihatlı Finansal Kiralama Kanunu**, Ankara 1998.
- Nomer, Haluk N. **Borçlar Hukuku Genel Hükümler**, Beta Yayınevi 2015.
- Oser H. ve W. Schönenberger, **İkinci Kısım Borçlar Hukuku m.41-108**, çev. Recai Seçkin, Ankara 1950.
- Oğuzman, Kemal ve Turgut Öz. **Borçlar Hukuku Genel Hükümler**, C:1, Vedat Kitapçılık 2014.
- Ozanoğlu, Hasan. **Tüketicinin Korunması Açısından Taksitle Satım Sözleşmesi**, Ankara 1999.
- Öz, Turgut. "Konusu Taşınmaz Olan Tüketici Sözleşmelerinde Geçerlilik ve Borca Aykırılık", Sektörel Bazda Tüketici Hukuku ve Uygulamaları Ankara 2015.
- Özdemir, Gençer. **Konut Kredileri ve Konut Kredilerinde Teminat İşlemleri**, Seçkin Yayınları 2017.
- Özel, Çağlar. **Tüketicinin Korunması Hukuku**, Seçkin Yayınları, 2014.
- Özel, Çağlar ve Erol Cansel. **Borçlar Hukuku Genel Hükümler**, C:1, Seçkin Yayıncılık 2014.
- Özen, Burak. **Kredi Açma Sözleşmeleri**, Vedat Kitapçılık 2017.
- Özen, Burak. **Türk Medeni Hukukunda Eşya Üzerinde İntifa Hakkı**, Vedat Kitapçılık 2008.
- Özen, Burak. **Haksız Zilyetlikte İade**, Beta Yayınları 2003.
- Özmen, Ethem Saba ve Gülşah Vardar Hamamcıoğlu. **Ön Ödemeli Konut Sözleşmesi**, On İki Levha Yayınları 2016

- Reinicke, Dietrich ve Klaus, Tiedtke. **Kaufrecht**, 3. Auflage, 1987.
- Reisoğlu, Sefa. **Borçlar Hukuku Genel Hükümler**, Beta Yayınevi 2016.
- Reisoğlu, Seza. “**Tüketici Kredileri Hukuki Sorunlar: 4077 Sayılı Yasada Değişiklik Öngören Taslak**” (Taslak), Bankacılar Dergisi S:69, 2008
- Reisoğlu, Seza. “**Konut Edinme Amaçlı Konut Finansmanı Sözleşmeleri ve Uygulama Sorunları**” (Konut), Türkiye Bankalar Birliği Bankacılar Dergisi, S:61, Haziran 2007.
- Reisoğlu, Seza. “**Finansal Kiralama Sözleşmeleri ve Uygulama Sorunları**” (Finansal Kiralama), Bankacılar Dergisi, S:48, 2004, s.47-65.
- Schärer, Hans ve Benedickt, Maurenbrecher. “**Neunter Titel: Die Leihe**”, Basler Kommentar Obligationenrecht I, Art. 1-529 OR 5. Auflage, 2011, s.1701-1764.
- Serozan, Rona. **Sözleşmeden Dönme**, İstanbul 1975.
- Serozan, Rona/ Baysal Başak/ Sanlı, Kerem Cem. **Borçlar Hukuku Genel Bölüm, İfa, İfa Engelleri, Haksız Zenginleşme**, İstanbul 2022.
- Sert Sütçü, Selin. “**Finansal Kiralama Sözleşmelerinde Hasar (Borçlar Kanunu ve CISG ile Karşılaştırmalı Olarak)**” Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, C:33, S:2, s.123-139.
- Sözer, Bülent. “**Leasing Sözleşmelerinde Mülkiyet Unsuru**”, Bankacılar Dergisi, S:48, 2004.
- Spencer, George H. Jr., **Case Notes, Payments – Prepayment Penalties – Imposition Of Penalties Must Be Caused By Prepayments**, s.903. (https://heinonline.org/HOL/Page?collection=journals&handle=hein.journals/stmlj7&id=911&men_tab=srchresults) (e.t. 11.9.2018).
- Tandoğan, Haluk. **Türk Mes’uliyet Hukuku**, 1961 Yılı Birinci Basıdan Tıpkıbası, İstanbul 2010.
- Tandoğan, Haluk. **Borçlar Hukuku Özel Borç İlişkileri Cilt I-2, Üçüncü Tıpkıbasıdan Dördüncü Tıpkıbasım**, İstanbul 2008.
- Tokbaş, Hakan **Tüketici Hukuku İle İlgili Avrupa Birliği Direktifleri, Türkçe Metinler**, Eylül 2015.
- Topaloğlu, Mustafa. “**Mortgage Kredilerinde Erken Ödeme Ücreti (Cezası)**”, Prof. Dr. Attila ÖZER’e Armağan, GÜHFD, S.1-2, 2008.
- Topaloğlu, Mustafa; “**Konut Kredilerinde Erken Ödeme Ve Yeniden Yapılandırma Ücreti**”, İkinci Tüketici Hukuku Sempozyumu Ses Çözümleri ve Makaleleri, Tüketici Hukuku Enstitüsü, İstanbul 2013, s.341-353. (Yeniden Yapılandırma).
- Topuz, Murat. **6361 Sayılı Finansal Kiralama, Faktöring ve Finansman Şirketleri Kanunu Çerçevesinde Finansal Kiralama Sözleşmesi**, 2. Bası, Adalet Yayınevi 2017.

- Topuz, Murat. **6361 Sayılı Finansal Kiralama, Faktöring ve Finansman Şirketleri Kanunu Çerçevesinde Finansal Kiralama Sözleşmesi**, 1. Bası, Adalet Yayınevi 2013.
- Türkmenoğlu, Demet. **“Finansal Kiralama (Leasing)”** Ankara Barosu Dergisi, S.3, 1990.
- Ünlütepe, Mustafa. **Türk Borçlar Kanunu Hükümleri Çerçevesinde Taksitle Satım Sözleşmesi**, Legal Kitapevi 2011.
- Üzeler, Rabia Sanem. **Tüketici Hukukunda Bağlı Kredi Sözleşmesi**, Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Ankara 2011.
- Von Tuhr, Andreas. **Borçlar Hukuku Genel Hükümler (Çeviren: Cevat EDEGE)**, C:1-2, Olgaç Matbaası 1983.
- Yavuz, Cevdet, Faruk Acar ve Burak Özen. **Türk Borçlar Hukuku Özel Hükümler**, 10. Bası, İstanbul 2014.
- Yener, Mehmet Deniz. **“6502 Sayılı Yeni Tüketicinin Korunması Hakkındaki Kanun’un Tüketici Kredileri Bakımından Getirdiği Yenilikler”**, Finansal Araştırmalar ve Çalışmalar Dergisi, C: 7, S:13, Temmuz 2015, s.409-436.
- Yener, Mehmet Deniz. **Kredi Açma Sözleşmesi**, İstanbul 2008.
- Yener, Mehmet Deniz. **“6502 Sayılı Yeni Tüketicinin Korunması Hakkındaki Kanunun Tüketici Kredileri Bakımından Getirdiği Yenilikler”**, Finansal Araştırmalar ve Çalışmalar Dergisi, C:7, S:13, Temmuz 2015
- Yıldırım, Abdülkerim. **Borçlar Hukuku Genel Hükümler**, Adalet Yayınevi 2015.
- Yıldırım, Ali Haydar. **Sigorta Tazminatı ve Bedelin Muacceliyeti**. Ankara 2020.
- Yasemin Yücesoy Yılmaz, **Hukuki Açıldan Faktöring İşlemi**, Yetkin Yayınları 2018.
- Zevkliler, Aydın ve Çağlar Özel. **Tüketicinin Korunması Hukuku**, Seçkin Yayınları, 2016.

İnternet Kaynakları

- www.kazanci.com
- www.heinonline.org
- www.swisslex.ch
- www.admin.ch
- www.bddk.org.tr
- <http://www.garantileasing.com.tr/dokumanlar>
- <http://yatirimleasing.com/leasing-nedir-sozlesme-ve-dokumanlar.html>

YAREN YİTKİN

**TÜRK VERGİ HUKUKUNDA
GAYRİMADDİ HAKLAR**

**ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022**

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Türk Vergi Hukukunda Gayrimaddi Haklar
Yaren Yitkin

Hukuk Yayınları Dizisi – 3259

Birinci Baskı : Ekim, 2022

ISBN : 978 – 605 – 264 – 017 – 3

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com
 : adalety@adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi
 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nilüfer Aydın

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Vadi Grafik Tasarım Ltd. Şti.
İvedik Org. San. Bölgesi 1420. Cadde
No: 58/1 Yenimahalle/Ankara
Tel: 0 312 395 85 71
Sertifika No: 47479

V. KAYNAKÇA

- Akarca, Akif / Şafak, Mehmet** (2018) ; “Gayrimaddi Haklar ve Amortismanı”, Dünya Gazetesi, T. 02.08.2018, <<https://www.dunya.com/kose-yazisi/gayri-maddi-haklar-ve-amortismani/424082>>, s.e.t. 01.06.2022.
- Akçaoğlu, Ertuğrul** (2011) ; “Türk Vergi Hukukunda Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmalarında Gayrimaddi Hak Bedellerinin Tespiti”, Yaklaşım, S. 223.
- Aksoyoğlu, Volkan** (2009) ; “Royalty Ödemelerinin Vergilendirilmesi”, Mali Pusula Dergisi, S. 50, s. 62-68.
- Aksüner, Ertuğ** (2015) ; “Franchising İşlemlerinin Gelir Vergisi Yönünden İncelenmesi”, Mali Çözüm, C. 2008, S. 4, s. 207-214.
- Aktaş, Alp** (2017) ; “Ar-Ge Reformuyla Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanununda Yapılan Değişiklikler Neler Getiriyor?”, Mali Çözüm, C. 2018, S. 1, s. 137-157.
- Akyılmaz, Bahtiyar/ Sezginer, Murat/ Kaya, Cemil** (2021) ; Türk İdare Hukuku, 14. Baskı, Ankara, Savaş.
- Akyol, M. Emin** (2009) ; “Vergi Kanunları Yönünden Sınai, Ticari ve Fikri Haklar”, Yaklaşım, S. 194, s. 67-70.
- Alpaslan, Mustafa/ Kaya, Eda** (2010) ; “Ticaret Unvanı, İşletme Adı ve Marka Konuları Hakkında Bilinmesi Gereken Hususlar”, Legal Fikri ve Sınai Haklar Dergisi, C. 6, S. 23.
- Altuncu, Hasan/ Kütük, Zafer** (2009) ; Vergisel İşlemlerin Muhasebeleştirilmesi, Ankara SMMMO, Yayın No:69.
- Altuntaş, Muhiddin** (1996) ; Telif Kazançlarının Vergilendirilmesinin Mevzuat ve Uygulama Açısından Analizi, Ankara, Maliye ve Hukuk Yayınları.
- Anayurt, Ömer** (2021) ; Hukuka Giriş ve Hukukun Temel Kavramları, 21. Baskı, Ankara, Seçkin.
- Antalya, O. Gökhan** (2020) ; Hukuk Teorisi, 2. Baskı, Ankara, Seçkin.
- Aras, Coşkun** (2009) ; “İthalatta Ortaya Çıkan Kur Farklarının KDV Karşısındaki Durumu”, Yaklaşım, S. 199.
- Arbek, Ömer** (2008) ; Fikir ve Sanat Eserlerine İlişkin Lisans Sözleşmesi, Ankara, Yetkin.

- Arıkan, A. Naci** (2001) ; “Teknik Bilgi (Know- How) Sözleşmelerinin Hukuksal ve Vergisel Boyutu”, Vergi Dünyası, S. 234.
- Arkan, Bedir** (2016) ; “Gayrimaddi Haklara İlişkin Düzenlemeler ve Değerleme Yöntemleri ile Emsal Bedeli Tespiti”,
<https://www.vergidegundem.com/documents/10156/4232718/EYLUL2016_makale2.pdf>, s.e.t. 01.06.2022.
- Aslan, C. Murat** (2015) ; “KVK’nin Sınai mülkiyet Haklarında İstisna Başlıklı 5/B Maddesine İlişkin Düzenlemelerin Yer Aldığı 8 Numaralı Tebliğin Getirdikleri”, Vergi Dünyası, S. 406.
- Aslan, Mehmet** (2016) ; Fikri Mülkiyet Haklarının Anonim Şirketlere Aynı Sermaye Olarak Getirilmesi, Ankara, Seçkin.
- Ateş, Leyla** (2011) ; Transfer Fiyatlandırması ve Vergilendirme, Ankara, Turhan.
- Aydın, Erkan** (2002) ; Türk Vergi Sisteminde İktisadi İşletmelere Dahil Kıymetleri Değerleme, Ankara, Seçkin.
- Aydın, Erkan** (2009) ; Katma Değer Vergisinde Sorumluluk, İstanbul, On İki Levha.
- Aygün, Fethi** (2011) ; “Amortisman Uygulaması ve Özellikli Durumlar”, Vergi Sorunları, S. 279.
- Ayhan, Rıza/ Çağlar, Hayrettin/ Yıldız, Burçak/ İmirlioğlu, Dilek** (2021) ; Sınai Mülkiyet Hukuku, Ankara, Adalet.
- Ayiter, Nuşin** (1968) ; İhtira Hukuku, Ankara, Sevinç Matbaası.
- Ayiter, Nuşin** (1972) ; Fikir Hukuku, Ankara, Sevinç Matbaası.
- Ayiter, Nuşin** (1972) ; Hukukta Fikir ve San ’at Ürünleri, Ankara, Sevinç Matbaası.
- Aykar, Özkan** (2018) ; KDV El Kitabı, 3. Baskı, Ankara, Adalet.
- Aytaşkın, Bülent** (2016) ; TMS 38 Maddi Olmayan Duran Varlıklar Standartının İncelenmesi ve Bir Uygulama, İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Yüksek Lisans).
- Bağrıaçık, Recep** (2013) ; Gayrimaddi Hakların Vergilendirilmesi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Yüksek Lisans).
- Barçın, B. Hilmi** (2009) ; “Kitap Yazarlığı Faaliyetinden Elde Edilen Kazanç Hangi Durumlarda Gelir Vergisi ve KDV’den İstisnadır?”, E-Yaklaşım, S. 196.

- Barınır, İsmail** (2012) ; “Tam Mükellef Kurumların elde Ettikleri Ticari Kazançların Vergilendirilmesi”, Yaklaşım, S. 235.
- Bakmaz, Zübeyir** (2019) ; Türk Vergi Hukukunda Emsal Bedel Uygulaması, İstanbul, On İki Levha.
- Baş, Erdal** (2013) ; Buluşun Faydalı Model Belgesi ile Korunması, Ankara, Yetkin.
- Başak, Levent** (2005) ; “193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu’na Göre Vergilendirilmesi Mümkün Olmayan Gayrimaddi Haklar ve Bir Değişiklik Önerisi”, Yaklaşım, S. 29.
- Başak, Levent** (2005) ; “ Patent Müessesesinin Hukuki Niteliği ve Dar Mükellefiyete Tabi Kurumlara Patent Haklarının Kullanılması Karşılığında Yapılan Ödemelerin Vergilendirilmesi Esasları”, Vergi Sorunları, S. 205.
- Başak, Levent** (2006) ; “Yabancı Kurumlara Yapılan Royalty Ödemelerinin Kurum Stopajı Karşısındaki Durumu ve Özellikli Bazı Hususların Analizi- II”, Lebib Yalkın Mevzuat Dergisi, S. 6.
- Başak, Levent** (2008) ; “Vergi Usul Kanunu Hükümlerine Göre Sanat Eserlerinde Amortisman Uygulaması”, Vergi Sorunları, S. 232.
- Başak, Levent** (2010) ; “2009 Takvim Yılında Dar Mükellefiyete Tabi Gerçek Kişilerce Telif ve Patent Haklarından Elde Edilen Kazançların Vergilendirilmesi”, Lebib Yalkın Dergisi, S. 75.
- Başak, Levent** (2012) ; “Patent Haklarından Elde Edilen Gelirlerde Vergilendirme ve Beyan Esasları”, Vergi Sorunları, S. 287, s. 161-167.
- Başaran, Funda** (1999) ; Türk ve Alman Bilançosu Hukuklarında Gayrimaddi İktisadi Kıymetleri Aktifleştirme Şartları, İstanbul, Beta.
- Bekler, Muhittin** (2007) ; “GVK ’da Düzenlenen Telif Kazancı İstisnası ve Serbest Meslek Kazancı Müesseselerinin Uygulamada Ortaya Çıkarttığı Sorunlar”, Vergi Dünyası, S. 315.
- Belge, Gökhan** (2009) ; “Dar Mükellef Kurumlardan Satın Alınan Bilgisayar Yazılım Lisanslarında Kurumlar Vergisi Kesintisi”, Vergi Dünyası, S. 338, s. 102-108.
- Bezirci, Muhammet** (2012) ; Ar-Ge Teşvikleri, 4. Baskı, İstanbul, Beta.
- Bıyık, Recep/ Kıratlı, Aydın** (2007) ; Giderler ve İndirimler, 5. Baskı, Ankara, Yaklaşım.
- Bilge, Necip** (2019) ; Hukuk Başlangıcı, 35. Baskı, Ankara, Turhan.

- Bingöl, Emre** (2016) ; “Tms 38 Maddi Olmayan Duran Varlıkların Muhasebeleştirilmesi ve Halka Açık Şirkette Uygulaması”, Anadolu Bil Meslek Yüksekokulu Dergisi , S. 43.
- Bora, Özgür** (2009) ; “Sürekli veya Arızı Olarak Yapılan Serbest Meslek Faaliyeti Ayrımı ve Vergisel Sonuçları”, Lebib Yalkın Mevzuat Dergisi, S. 72, s. 164-169.
- Bozdemir, Enver** (2018) ; “Ar-Ge ve Yenilik Faaliyetlerinde Teşviklerin Muhasebe Standartları Açısından Değerlendirilmesi ve Muhasebeleştirilmesi”, Mali Çözüm, C. 2018, S. 1, s. 13-29.
- Boztaş, Hakan** (2009) ; “Sanat Eserleri İçin Amortisman Ayrılabilir Mi?”, Vergi Dünyası, S.329.
- Boztaş, Hakan** (2010) ; “Know-How Kavramı ve Vergisel Durumu-II”, Yaklaşım, S. 206.
- Camcı, Ömer** (2000) ; Endüstriyel Tasarım Davaları, İstanbul, Ufuk Matbaacılık.
- Cenk, Ramazan** (2011) ; “Serbest Meslek Kazançlarında Telif Kazançlarının İstisna Edilmesinde Son Durum”, Yaklaşım, S. 211.
- Çakmak, Diren** (2007) ; “Osmanlı Telif Hukuku ile İlgili Mevzuat”, Türkiyat Araştırmaları Dergisi, S. 21, s. 191-234.
- Çakmakçı, Ali** (2008) ; “ Kanuni Mirasçılar Telif Kazançları İstisnasından Yararlanabilirler Mi?” Yaklaşım, S. 191, s. 1121-125.
- Çalgın, Ç. Sabahat** (2020) ; Know -How Sözleşmesi, Başkent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Yüksek Lisans).
- Çelik, Ercan** (2012) ; Türkiye Finansal Raporlama Standartları (TFRS)'nın Varlıkların Değerlemesi Hususunda Getirdiği Yenilikler: Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlerin Bilgi Düzeylerinin Tespitine Yönelik Bir Araştırma, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Doktora).
- Çelik, Onur** (2019) ; “Şirketler Sahip Oldukları Gayrimenkulleri Bilançolarında Nasıl Değerlemeli?”, Vergi Sorunları, <<http://www.vergisorunlari.com.tr/yazi/onur-celik/sirketler-sahip-olduklari-gayrimenkulleri-bilancolarinda-nasil-degerlemeli/215>> s.e.t. 01.06.2022.
- Çetin, İbrahim** (2016) ; “ Ar-Ge’ye Yönelik Vergisel Bir Teşvik: Sınai Mülkiyet Hakları İstisnası”, Vergi Dünyası, S. 420.
- Çolak, Mustafa** (2021) ; Mali Hukuk Terimler Sözlüğü, Ankara, Adalet.

- Demiroğlu, Mehmet** (2010) ; “Konser Veren Sanatçuların Vergilendirilmesi”, Vergi Dünyası, S. 346.
- Demiroğlu, Mehmet** (2011) ; “Patent, Markalar ve Vergilendirilmesi”, Vergi Dünyası, S. 363.
- Demiroğlu, Mehmet** (2016) ; “Fikri Haklarda Vergi Teşvikleri ve Son Değişiklikler”, Vergi Dünyası, S. 423.
- Demiroğlu, Mehmet** (2019) ; Fikri Mülkiyet ve Vergileme, Maliye ve Hesap Uzmanları Derneği. (Demiroğlu)
- Dikmen, Birgöl** (2010) ; “Gayrimaddi Hakların Kiralanması Suretiyle Dar Mükellef Kurumlar Tarafından Türkiye’de Elde Edilen Gayrimenkul Sermaye İratlarının Vergilendirilmesi”, Vergi Dünyası, S. 351.
- Dilemre, Begüm** (2012) ; Gayrimaddi Hakların Vergilendirilmesi, Çankaya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Yüksek Lisans).
- Dinç, Engin / Atabay, Esra** (2018) ; “Türkiye’deki Yasal Düzenlemelere Göre Amortisman Uygulamaları ve Vergi Etkisine Yönelik Değerlendirme”, Journal of Accounting, Finance and Auditing Studies, C. 4, S. 2, s. 67-91.
- Doğrusöz, A. Bumin** (1992) ; “Türk Vergi Sisteminde Kaynakta Vergileme”, İstanbul, İstanbul SMMO Yayınları, No: 3.
- Dokgöz, Murat** (1996) ; Gayrimaddi Haklar, Günümüzdeki Uygulamaları ve Bu Uygulamaların Vergi Hukuku Yönünden İrdelenmesi, Maliye Bakanlığı Hesap Uzmanları Kurulu Bilim Raporu.
- Duman, Ömer/ Karyağdı, Nazmi** (2000) ; Telif Kazançlarının Hukuki Mahiyeti ve Vergilendirilmesi, Ankara, Kültür Bakanlığı Yayınları.
- E. Çelik, Arzum** (2006) ; “Marka Değerleme”, Muhasebe ve Finansman Dergisi, S. 31, s.195-208.
- Erbay, İsmail** (2001) ; Know -How Sözleşmesi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Doktora).
- Erdem, Bahadır** (2002) ; Patent Hakkının Korunmasına ve Patent Hakkına İlişkin Sözleşmelere Uygulanacak Hukuk, 2. Baskı, İstanbul, Beta.
- Erdoğan, A. Ozan** (2007) ; “Yazılım İthalatında Stopaj Uygulaması”, E-Yaklaşım, S. 52.
- Ergene, Arda** (2012) ; “Know-How Sözleşmesi ve Vergisel Boyutu”, E- Yaklaşım, S. 229.
- Erel, N. Şafak** (1988) ; Türk Fikir ve Sanat Hukuku, Ankara, Dayınlarlı.

- Eren, Fikret** (2017) ; Borçlar Hukuku Özel Hükümler, 5. Baskı, Ankara, Yetkin.
- Erol, Ahmet** (2014) ; "Yurt İçi ve Yurt Dışı Yazarlara Ödenen Telif Kazançlarının Vergilendirilmesi", Lebib Yalkın, S. 127.
- Eryiğit, Harun** (2022) ; "Markaların Anonim Şirketlerde Sermaye Olarak Tahhüdünde Aktifleştirme Yasağı Ve Marka Değerinin Bilançodaki Yerinin Tespiti", HÜHFD, C. 12, S. 1, s. 299-328.
- Fırat, Furkan** (2014) ; "Know-How Ödemelerinin Mahiyeti ve Katma Değer Vergisi Açısından Değerlendirilmesi", Vergi Sorunları, S. 310, s. 75-79.
- Gemalmaz, H. Burak** (2015); Anayasa Mahkemesi Bireysel Başvuru Usulünde Mülkiyet Hakkının Uygulanabilirliği Meselesi I: "AYM Kararlarının Mülkiyet Hakkının Mevcudiyetinin Dayanağı Olarak Uluslararası Hukuka Açıklık Açısından Eleştirel Değerlendirilmesi", Anayasa Yargısı Dergisi, C. 32, s. 379-401.
- Gider, Zeynullah** (2008) ; "Marka Değerlemesi", Vergi Dünyası, S. 321.
- Gözler, Kemal** (2021) ; Hukuka Giriş, 18. Baskı, Bursa, Ekin.
- Gözler, Kemal** (2019) ; İdare Hukuku, C. 2, 3. Baskı, Bursa, Ekin.
- Gözübüyük, A. Şeref** (2020) ; Hukuka Giriş ve Hukukun Temel Kavramları, 40. Baskı, Ankara, Turhan.
- Günay, Burhan** (2017) ; "Marka Değeri Üzerine Bir Araştırma, BIST 100 Örneği", Akademik Bakış Dergisi, S. 61, s. 364-378.
- Günay, Fehmi** (2009) ; "Vergi Usul Kanununa Göre İktisadi İşletmelere Dahil Gayrimaddi Hakların Değerlemesi", Vergi Sorunları, S.247.
- Günay, Serdar** (2015) ; "Çalışanlara Telif Ücreti Adı Altında Yapılan Ödemeler", Yaklaşım, S. 273.
- Güneş, Gülsen** (1997) ; Türk Hukukunda Entelektüel Sınai Haklar ve Vergilendirilmesi, İstanbul, Alfa.
- Güneş, İlhami** (2022) ; Uygulamada Fikri ve Sanat Eserleri Hukuku, 4. Baskı, Ankara, Seçkin.
- Hegel, George Wilhelm Friedrich** (2021) ; The Philosophy of Rights, Ankara, Gece Publishing.
- Hirsch, Ernest E.** (1942) ; Hukuki Bakımdan Fikri Say, C. 1, İÜHF Yayınları, Doktora İhtisas Kurları Serisi No: 4, İstanbul.

- Hirsch, Ernest E.** (1948) ; Fikrî ve Sinaî Haklar, Ankara, Ar Basımevi.
- İlgaz, Deniz/ Üstün, Gürsel** (1994) ; (Çev.) Fikri Hakların ABC'si, Pen Yazarlar Derneği.
- İnan, Alpan** (2005) ; "Avrupa Birliği Ekonomik Yaklaşımı: Lizbon Stratejisi ve Maastricht Kriterleri", Bankacılar Dergisi, S. 55, s. 67-86.
- İpek, Ayşegül/ Dokur, Şükrü** (2020) ; "Çalışan Buluşlarında Buluştan Elde Edilen Kazancın, Çalışana Ödenecek Bedelin Belirlenmesi ve Muhasebeleştirilmesi", Muhasebe ve Vergi Uygulamaları Dergisi, C. 13, S. 2, s. 477-494.
- K. Öztemel, Gülçin** (2014) ; Gayrimaddi Hakların Vergilendirilmesi, İstanbul, Legal.
- K. Yalkın, Yüksel** (2012) ; Genel Muhasebe, 19. Baskı, Ankara, Nobel.
- Kagan, K.** (1945) ; "Res Corporalis and Res Incorporalis – A Comparison of Roman and English Law of Interests for Life", Tulane Law Review, C. 20, S.1, s. 98-111.
- Kaneti, Selim/ Ekmekci, Esra/ Güneş, Gülsen/ Kaşıkçı, Mahmut** (2021) ; Vergi Hukuku, 2. Baskı, İstanbul, Filiz Kitabevi.
- Kaplan, Ersin** (2018) ; Fikri Mülkiyet Haklarının Vergilendirilmesi, Maliye ve Hesap Uzmanları Derneği.
- Karacık, İbrahim/ Bozkurt, Sevil** (2004) ; "Fikir ve Sanat Eserlerinin Vergilendirilmesiyle İlgili Bir Değerlendirme", Yaklaşım, S. 135.
- Karlı, Dilara** (2020) ; Kurumlar Vergisi Kanunu Kapsamında Şirketlerde Birleşme ve Devir, Ankara, Adalet.
- Kartal, Zihni** (2009) ; "Roaming Hizmetlerinde Vergilendirme", Lebib Yalkın Mevzuat Dergisi, S. 66.
- Kartal, Zihni** (2012) ; "Royalty Bedellerine İlişkin Katma Değer Vergisi", Yaklaşım, S. 231.
- Karyağdı, Nazmi** (2010) ; "Telif Haklarına Dayalı İşlemlerin Katma Değer Vergisi Karşısındaki Durumu", Yaklaşım, S. 213.
- Kaşif, Mustafa** (1998) ; " Gayrimaddi Hakların Değerlemesi", Vergi Dünyası, S. 208.
- Kayış, Fatih** (2019) ; Ticari İşletmede Şube Kavramı ve Şube Olmaya Bağlı Hüküm ve Sonuçlar, İstanbul, On İki Levha.
- Kılıçoğlu, Ahmet M.** (2021) ; Fikri Haklar, 7. Baskı, Ankara, Turhan.

- Kınacıoğlu, Naci** (1990) ; “ Türkiye’de Fikri Hakların Gelişimi ve Nazari Esasları”, Prof. Dr. Haluk Tandoğan’a Armağan, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, Ankara, s. 547- 555.
- Kırca, Çiğdem** (1998) ; Know-How Sözleşmesi, Prof. Dr. Ali Bozer’e Armağan, 1. Baskı, s. 243- 268.
- Koçakoğlu, Hamza** (2015) ; Uygulamalı Vergi Hukuku, 3. Baskı, Ankara, Gazi Kitabevi.
- Küçükali, Canan** (2020) ; “Bilgisayar Programlarının Fikri Mülkiyet Kapsamında Korunması”, İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi- Covid-19 Ek Sayısı, C. 19, S. 37, s. 104- 127.
- Maç, Mehmet** (2004) ; “Telif Hasılatlarının KDV’den de İstisna Edilmesi Gerektiği”, Yaklaşım, S. 138, s. 75-78.
- Maç, Mehmet**, KDV 6 (E- Kitap) <<https://www.denet.com.tr/vergi/dosyalar/kdv6/KDV6-1.pdf>>, s.e.t. 01.06.2022.
- Mengüloğul, H. Yalçın** (2016) ; “Gayrimaddi Haklarda Amortisman Yöntemi”; Vergi Sorunları, S. 335.
- Mutluer, Kâmil/ D. Kuzeyli, Nilay** (2019) ; Vergi Hukuku- Genel ve Özel Hükümler, Ankara, Yetkin.
- Narin, Hakan** (1998) ; Vergi Usul Kanununda Gayrimenkullerin Değerlemesi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Yüksek Lisans).
- Oktar, Kemal** (2020) ; KDV İstisnalar ve İadeler, 12. Baskı, Ankara, Gözlem Yayıncılık.
- Oktar, S. Ateş** (2018) ; Türk Vergi Sistemi, 2. Baskı, İstanbul, Türkmen Kitabevi.
- Oktar, S. Ateş** (2020) ; Vergi Hukuku, 15. Baskı, İstanbul, Türkmen Kitabevi.
- Ongan, Burak** (2007) ; Sınai Haklara İlişkin Lisans Sözleşmelerinde Tarafların Hukuki Durumu, Ankara, Seçkin.
- Öcal, M. Erdoğan** (2010) ; “Dar Mükelleflere Ödenen Bilgisayar Yazılım Bedellerinin Tevkifat Sorunu”, Yaklaşım, S. 197, s. 27-35.
- Öcal, Erdoğan** (2017); “Teşebbüs Hizmetlerinin Vergilendirilmesi” (Editör: Billur Yaltı). Uluslararası Vergi Hukuku Konularına Türkiye Yaklaşımı, İstanbul, On İki Levha Yayıncılık. s. 329-361.
- Öğredik, Güray** (2005) ; “Maddi Olmayan Duran Varlıklarda Amortisman”, Lebib Yalkın Mevzuat Dergisi, S. 11.

- Öğredik, Güray** (2005) ; “Yurt Dışındaki Kurumlarla Olan İlişkilerde Kur Farklarının ve Avans Ödemelerinin KVK Tevkifatı ve KDV Sorumluluğu Açısından İncelenmesi”, E- Yaklaşım, S. 28.
- Öncel, Mualla/ Kumrulu, Ahmet/ Çağan, Nami/ Göker, Cenker** (2019) ; Vergi Hukuku, 28. Baskı, Ankara, Turhan.
- Örten, Remzi/ Kaval, Hasan/ Karapınar, Aydın** (2020) ; Türkiye Muhasebe – Finansal Raporlama Standartları Uygulama ve Yorumları, 13. Baskı, Ankara, Gazi Kitabevi.
- Öz, Ersan/ Çavdar, Fatih** (2012) ; “ Çifte Vergilendirmenin Önlenmesine Yönelik OECD ve Türkiye Uygulamaları”, Vergi Dünyası, S. 371.
- Özbalcı, Yılmaz** (2007) ; Gelir Vergisi Kanunu Yorum ve Açıklamaları, Ankara, Oluş Yayınları.
- Özbalcı, Yılmaz** (2012) ; Kurumlar Vergisi Kanunu Yorum ve Açıklamaları, Ankara, Oluş Yayınları.
- Özbalcı, Yılmaz** (2012) ; Katma Değer Vergisi Kanunu Yorum ve Açıklamaları, Ankara, Oluş Yayınları.
- Özcan, Zekai** (2009) ; “Türkiye’den Yurtdışına Gönderilen ve Yurtdışından Türkiye’ye Getirilen Bilgisayar Yazılımlarının Kurumlar Vergisi Kesintisi ve Katma Değer Vergisi Karşısındaki Durumu”, Vergi Sorunları, S. 252, s. 230-235.
- Özdemir, Muharrem** (2013) ; Telif Hakları ve Sanatçıların Vergilendirilmesi, İstanbul, Akis Kitap.
- Özkök, Cihangir** (2018) ; Emsal Danıştay Kararları Çerçevesinde Vergi Usul Kanununa Göre Değerleme, Adana, Karahan Kitabevi.
- Özsoy, S. Hande** (2011) ; Türk Hukukunda Patent Lisansı Sözleşmesi, Ankara, Turhan.
- Öztan, Fırat** (2008) ; Fikir ve Sanat Eserleri Hukuku, Ankara, Turhan.
- Öztrak, İlhan** (1971) ; Fikir ve Sanat Eserleri Üzerindeki Haklar, AÜSBF Yayınları, Ankara.
- Öztürk, Bünyamin/ Öğredik, Güray** (2007) ; Dönem Sonu Envanter ve Değerleme İşlemleri, Ankara, Ankara SMMO, Yayın No: 55.
- Özyer, M. Ali** (2014) ; Vergi Usul Kanunu Uygulaması, 6. Baskı, Maliye ve Hesap Uzmanları Derneği, İstanbul.

- Rençber, Altan** (2021) ; Uluslararası Gelişmeler Işığında Vergi Hukukunda İşyeri, İstanbul, Filiz Kitabevi.
- Saban, Nihal** (1997) ; Franchising ve Vergilendirme, İstanbul, Beta.
- Sağlam, Erdoğan** (2001) “Web Sitesi ile İlgili Bazı Harcamaların Vergisel Açıdan Değerlendirilmesi”, Yaklaşım, S. 97,
<<https://www.denet.com.tr/tr/erdogansaglammakaleleri.php?yil=2001>> s.e.t. 01.06.2022.
- Saraçoğlu, Fatih/ P. Çakar, Elif** (2019) ; Vergi Hukuku, 10. Baskı, Ankara, Gazi Kitabevi.
- Sarıcan, Beytullah** (2010) ; “Yurt Dışından Sağlanan Hizmetlerde Kur Farklarının Tevkifatı”, Vergi Dünyası, S. 346.
- Sever, Doğu** (2009) ; “Gelir Vergisi Açısından Patent Hakkının Elden Çıkarılması ve Kiralanması” Yaklaşım, S. 193.
- Sever, Doğu** (2009) ; “KDV Açısından Patent Hakkının Elden Çıkarılması ve Kiralanması” Yaklaşım, S. 195, s. 96-103.
- Sirmen, Lale** (2021) ; Eşya Hukuku, 9. Baskı, Ankara, Yetkin.
- Soran, Erol** (2013) ; Maden İşletmelerinde Duran Varlıklar İçin Ayrılan Amortismanların Uluslararası Muhasebe Standartları ve Vergi Usul Kanunu Açısından Değerlendirmesi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Yüksek Lisans).
- Suluk, Cahit/ Karasu, Rauf/ Nal, Temel** (2021) ; Fikri Mülkiyet Hukuku, 5. Baskı, Ankara, Seçkin.
- Şahin, Harun** (2013) ; “Osmanlı Vergi Sisteminde Reform ve Temettü Vergisi”, Cumhuriyet Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi, C. 37, S.1, s. 45-57.
- Şenyüz, Doğan/ Yüce, Mehmet/ Gerçek, Adnan** (2022) ; Türk Vergi Sistemi, 19. Baskı, Bursa, Ekin.
- Şenyüz, Doğan/ Yüce, Mehmet/ Gerçek, Adnan** (2022) ; Vergi Hukuku, 13. Baskı, Bursa, Ekin.
- Şimşek, Alper/ Özkök, Servet/ Gündüz, N. Kemal** (2015) ; Vergi Muhasebesi, 5. Baskı, İstanbul, Oluş Yayıncılık.
- Taşkan, Y. Ziya** (2022) ; Vergi Hukuku, 5. Baskı, Ankara, Adalet.

- Taşkan, Y. Ziya** (2010) ; Vergi Yönetiminin Düzenleyici İşlemleri, İstanbul, On İki Levha.
- Taşkesen, Naciye** (2013) ; “Gayrimaddi Hakların Değerlemesi ve Aktifleştirilmesi”, Vergi Sorunları, S. 302, s.130-136.
- Tatar, D. Buket** (2014) ; Mülkiyet ve Fikri Mülkiyetin Felsefi Temelleri, Ankara, Astana.
- Tekinalp, Ünal** (2012) ; Fikri Mülkiyet Hukuku, 5. Baskı, İstanbul, Vedat Kitapçılık.
- Tokat, Yakup** (2012) ; “Gayrimaddi İktisadi Kıymetlerde Vergilendirme, Değerleme ve Amortisman Uygulaması”, Yaklaşım, S. 231.
- Tuncer, Selahattin** (1996) ; “Franchise ve Vergi Sorunları”, Mükellefin Dergisi, S. 37, s. 88-103.
- Turut, Şenol** (2009) ; Bilgisayar Programlarının Hukuki Niteliği ve Vergilendirilmesi, Ankara, Yaklaşım.
- Türkay, İmdat** (2004) ; “Telif Kazancı ve İhtira Beratı Kazanç İstisnasında Özellik Arz Eden Hususlar”, E- Yaklaşım, S. 17.
- Türkay, İmdat** (2010) ; “Gelir Vergisi Kanunu’nda Yer Alan Telif Hakkı ve İhtira Beratı Kazancı İstisna Uygulaması-I”, Vergi Sorunları, C.33, S. 265.
- Türkay, İmdat** (2010) ; “Gelir Vergisi Kanunu’nda Yer Alan Telif Hakkı ve İhtira Beratı Kazancı İstisna Uygulaması-II”, Vergi Sorunları, C. 34, S. 266.
- Türkay, İmdat** (2012) ; “Telif Kazançlarında Katma Değer Vergisi Tevkifatı”, E- Yaklaşım, S. 235.
- Ülgen, Hüseyin/ Helvacı, Mehmet/ Kendigelen, Abuzer/ Kaya, Arslan/ N. Ertan, N. Füsün** (2015) ; Ticari İşletme Hukuku, 5. Baskı, İstanbul, On İki Levha.
- Von Gierke, Otto** (1936) ; Deutches Privatrecht, 2. Baskı, Berlin, Duncker & Humblot.
- Von Jhering, Rudolf** (1877) ; Law as A Means to End, (Çev. **Husik, Isaac**, 1913, The Boston Book Company, Modern Legal Philosophy Series, C. 5), <<https://archive.org/details/lawasameanstoan00jheruoft/page/n7/mode/2up>>, s.e.t. 01.06.2022.
- Yakışıklı, Ramazan** (1994) ; “Telif Haklarının Vergilendirilmesi”, Vergi Dünyası, S. 160, s. 86-92.

- Yardımcıoğlu, Mahmut/ Demirel, Nuray/ Özer, Veli** (2008) ; “Araştırma-Geliştirme Harcamalarının ve Maddi Olmayan Duran Varlıkların TMS 38, Tekdüzen Muhasebe Sistemi ve SPK Tebliği’ne Göre Muhasebeleştirilmesi İşlemlerinin Karşılaştırılması”, Mali Çözüm, C.1, S.85, s.43-58.
- Yavaş, Soner** (2006) ; Türkiye’de Gayrimaddi Hakların İncelenmesi ve Vergi Mevzuatı Karşısındaki Durumu, Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Yüksek Lisans).
- Yazıcı, E. Sena** (2019) ; Bilgisayar Programlarının Fikri Mülkiyet Hukuku Çerçevesinde Korunması, İstanbul, On İki Levha.
- Yıldırım, A. Haydar** (2014) ; Amortisman Uygulamaları, Ankara, Yaklaşım.
- Yıldırım, Musa** (2011) ; Gayrimaddi Haklar ve Vergilendirilmesi, Ankara, Seçkin. (Yıldırım)
- Yıldız, A. Murat** (2014) ; Dönem Sonu İşlemlerinin Vergisel Boyutu, Ankara, Ankara SMMO, Yayın No: 86.
- Yıldızhan, Lokman Y. / Alpay, Songül** (2007) ; “ Gayrimaddi Hak Olarak Know-How ve Patentlerin Tüm Yönleriyle Vergilendirilmesi”, Yaklaşım, S. 170, s. 167-172.
- Yılmaz, Aydın** (2020) ; Teknoloji ve Yazılım Şirketlerinde Vergi Uygulamaları, Ankara, Seçkin.
- Yılmaz, B. Burcu** (2012) ; “Marka Değerinin Bilançodaki Yeri ve Türkiye Muhasebe Standardı 38’e Göre Marka Muhasebesi”, Maliye Finans Yazıları, C. 26, S. 97, s. 9-37.
- Yüce, Mehmet** (2000) ; “Fikri Haklar ve Bunların Telif Kazancı İstisnası Karşısındaki Durumu”, Mali Çözüm Dergisi, S. 53, s. 43-55. <https://archive.ismmmo.org.tr/YAYINLAR/MALI_COZUM/MALICOZUM53.pdf> s.e.t. 01.06.2022.
- Yüce, Mehmet** (2022) ; Giderler ve İndirimler, 2. Baskı, Ankara Muhasebe TR Yayınları.

DİĞER KAYNAKLAR

- Bakanlar Kurulu 2007/13033 sayılı Kararı, R.G. 30.12.2007, T. 24.12.2007, <<https://www.gib.gov.tr/yarlim-ve-kaynaklar/yararli-bilgiler/kdv-oranlari-listesi>>, s.e.t. 01.06.2022.
- Güncel Amortisman Listesi, <https://www.gib.gov.tr/fileadmin/user_upload/Yararli_Bilgiler/amortisman_oranlari.pdf>, s.e.t. 01.06.2022.
- Maddi Olmayan Duran Varlıklara İlişkin Türkiye Muhasebe Standardı (TMS 38) Hakkında Tebliğ, R.G. 26111, T. 17.03.2006. <<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2006/03/20060317-10.htm>> s.e.t. 01.06.2022.
- UMS 38, Intangible Assets, Uluslararası Finansal Raporlama Standartları Kuruluşu, <<https://www.ifrs.org/content/dam/ifrs/publications/pdf-standards/english/2021/issued/part-a/ias-38-intangible-assets.pdf>>, s.e.t. 01.06.2022.
- AYM, E. 2004/81, K. 2008/48, T. 31.01.2008, AYM Kararlar Dergisi, C. 2, S. 45, s. 747-753, <https://anayasa.gov.tr/media/4875/aymkd45_2.pdf> s.e.t. 01.06.2022.
- Danıştay VDDK, E. 2019/506, K. 2020/980, T. 23.09.2020 <VDDK., E. 2019/506 K. 2020/980 T. 23.9.2020 - Danıştay Kararı | LEXPERA>, s.e.t. 01.06.2022.
- Danıştay 3. Dairesi, E. 2016/11713, K. 2020/1739, T. 10.06.2020. <3. D., E. 2016/11713 K. 2020/1739 T. 10.6.2020 - Danıştay Kararı | LEXPERA> s.e.t. 01.06.2022.
- Danıştay 3. Dairesi, E. 2010/2303, K. 2012/3985, T. 28.11.2012. <3. D., E. 2010/2303 K. 2012/3985 T. 28.11.2012 - Danıştay Kararı | LEXPERA>, s.e.t. 01.06.2022.
- Danıştay 3. Dairesi, E. 1994/4525, K. 1995/2397, T. 13.09.1995, <3. D., E. 1994/4525 K. 1995/2397 T. 13.9.1995 - Danıştay Kararı | LEXPERA>, s.e.t. 01.06.2022.
- Danıştay 4. Dairesi, E. 1991/2524, K. 1992/632, T. 26.02.1992, <4. D., E. 1991/2524 K. 1992/632 T. 26.2.1992 - Danıştay Kararı | LEXPERA>, s.e.t. 01.06.2022.
- Danıştay 4. Dairesi, E. 1999/1346, K. 1999/5194, T. 28.12.1999, <4. D., E. 1999/1346 K. 1999/5194 T. 28.12.1999 - Danıştay Kararı | LEXPERA>, s.e.t. 01.06.2022.

- Danıştay 4. Dairesi, E. 2005/1121, K. 2006/118, T. 09.02.2006. <4. D., E. 2005/1121 K. 2006/118 T. 9.2.2006 - Danıştay Kararı | LEXPERA> s.e.t. 01.06.2022.
- Danıştay 4. D. E. 2008/4215, K. 2009/3347, T. 17.06.2009, <4. D., E. 2008/4215 K. 2009/3347 T. 17.6.2009 - Danıştay Kararı | LEXPERA> s.e.t. 01.06.2022.
- Danıştay 4. Dairesi, E. 2010/7900, K. 2013/1036, T. 06.03.2013 <4. D., E. 2010/7900 K. 2013/1036 T. 6.3.2013 - Danıştay Kararı | LEXPERA>, s.e.t. 01.06.2022.
- Danıştay 4. Dairesi, E. 2010/2214, K. 2014/1229, T. 27.02.2014, <4. D., E. 2010/2214 K. 2014/1229 T. 27.2.2014 - Danıştay Kararı | LEXPERA> s.e.t. 01.06.2022.
- Danıştay 4. Dairesi E. 2011/6788, K. 2014/1246, T. 27.02.2014. <4. D., E. 2011/6788 K. 2014/1246 T. 27.2.2014 - Danıştay Kararı | LEXPERA> s.e.t. 01.06.2022.
- Danıştay 4. Dairesi, E. 2019/2281, K.2021/4578, T. 27.09.2021, <4. D., E. 2019/2281 K. 2021/4578 T. 27.9.2021 - Danıştay Kararı | LEXPERA>, s.e.t. 01.06.2022.
- Danıştay 9. Dairesi, E. 2001/20, K. 2001/2073, T. 16.05.2001.<9. D., E. 2001/20 K. 2001/2073 T. 16.5.2001 - Danıştay Kararı | LEXPERA> s.e.t. 01.06.2022.
- Ankara BAM 20. Hukuk Dairesi, E. 2021/520, K. 2021/1515, T. 02.12.2021, <Ankara BAM, 20. HD., E. 2021/520 K. 2021/1515 T. 2.12.2021 - Bölge Adliye Mahkemesi Kararı | LEXPERA>, s.e.t. 01.06.2022.
- Bakırköy 7. Asliye Ticaret Mahkemesi, E. 2014/915, K. 2019/43, T. 17.01.2019, <Bakırköy 7. Asliye Ticaret Mahkemesi, E. 2014/915, K. 2019/43,... - Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri Kararı | LEXPERA>, s.e.t. 01.06.2022.
- Ankara Vergi Dairesi Başkanlığı, B.07.1.GİB.4.06.17.02-DMG-1386-459, T. 05.04.2012, <B.07.1.GİB.4.06.17.02-DMG-1386-459 Sayılı Özelge - Konsolide metin | LEXPERA>, s.e.t. 01.06.2022.
- Ankara Vergi Dairesi Başkanlığı, 27575268-105[2012- -313-5176]-108, T. 12.02.2013, <27575268-105[2012- -313-5176]-108 Sayılı Özelge - Konsolide metin | LEXPERA>, s.e.t. 01.06.2022.
- Ankara Vergi Dairesi Başkanlığı, 27575268-105[313-2012-9332]-1076, T. 27.09.2013, <27575268-105[313-2012-9332]-1076 Sayılı Özelge - Konsolide metin | LEXPERA>, s.e.t. 01.06.2022.

- Ankara Vergi Dairesi Başkanlığı, 38418978-120[18-14/5]-531, T. 29.05.2014, <38418978-120[18-14/5]-531 Sayılı Özelge - Konsolide metin | LEXPERA>, s.e.t. 01.06.2022.
- Ankara Vergi Dairesi Başkanlığı, 38418978-120[18-14/16]-729, T. 17.07.2014, <38418978-120[18-14/16]-729 Sayılı Özelge - Konsolide metin | LEXPERA>, s.e.t. 01.06.2022.
- Ankara Vergi Dairesi Başkanlığı, 38418978-120[18-14/14]-771, T. 04.08.2014, <38418978-120[18-14/14]-771 Sayılı Özelge - Konsolide metin | LEXPERA>, s.e.t. 01.06.2022.
- Ankara Vergi Dairesi Başkanlığı, 38418978-120[18-14/17]-92, T. 30.01.2015, <38418978-120[18-14/17]-92 Sayılı Özelge - Konsolide metin | LEXPERA>, s.e.t. 01.06.2022.
- Ankara Vergi Dairesi Başkanlığı, 38418978-120[18-15/28]-6485, T. 16.02.2016, <B.07.1.GİB.4.06.16.01-120[18-15/28]-6485 Sayılı Özelge - Konsolide metin | LEXPERA>, s.e.t. 01.06.2022.
- Ankara Vergi Dairesi Başkanlığı, 84974990-130[KDV2/İ/GEÇ20/2016/06]-35748, T. 25.01.2019, <B.07.1.GİB.4.06.17.01-130[KDV2/H/GEÇ20/2016/06]-35748 Sayılı... - Konsolide metin | LEXPERA>, s.e.t. 01.06.2022.
- Ankara Vergi Dairesi Başkanlığı, 38418978-120[18-17/31]-244519, T. 22.07.2019, <B.07.1.GİB.4.06.16.01-120[18-17/31]-244519 Sayılı Özelge - Konsolide metin | LEXPERA>, s.e.t. 01.06.2022.
- Antalya Vergi Dairesi Başkanlığı, B.07.1.GİB.4.07.16.01-GVK.ÖZ.2011.7-267, T. 26/08/2011, <B.07.1.GİB.4.07.16.01-GVK.ÖZ.2011.7-267 Sayılı Özelge - Konsolide metin | LEXPERA>, s.e.t. 01.06.2022.
- Bursa Vergi Dairesi Başkanlığı, 17192610-120[ÖZG-12/243]-100, T. 07.04.2014, <17192610-120[ÖZG-12/243]-100 Sayılı Özelge - Konsolide metin | LEXPERA>, s.e.t. 01.06.2022.
- Bursa Vergi Dairesi Başkanlığı, B.07.1.GİB.4.16.16.01-120[ÖZG-15-34]-165, T. 12.08.2015, <B.07.1.GİB.4.16.16.01-120[ÖZG-15-34]-165 Sayılı Özelge - Konsolide metin | LEXPERA>, s.e.t. 01.06.2022.
- Bursa Vergi Dairesi Başkanlığı, 17192610-120[ÖZG-15-64]-38, T. 23.02.2016, <B.07.1.GİB.4.16.16.01-120[ÖZG-15-64]-38 Sayılı Özelge - Konsolide metin | LEXPERA>, s.e.t. 01.06.2022.
- Bursa Vergi Dairesi Başkanlığı, 17192610-120[GV-18-1]-E.102553, T. 10.05.2018, <17192610-120[GV-18-1]-102553 Sayılı Özelge - Konsolide metin | LEXPERA>, s.e.t. 01.06.2022.

- Bursa Vergi Dairesi Başkanlığı, 17192610-120[GV-18-80]-E.188679, T. 10.12.2020, <17192610-120[GV-18-80]-E.188679 Sayılı Özelge - Konsolide metin | LEXPERA>, s.e.t. 01.06.2022.
- Büyük Mükellefler Vergi Dairesi Başkanlığı, B.07.1.GİB.4.99.16.0-VUK-315-94, T. 18.01.2011, <B.07.1.GİB.4.99.16.01.0-VUK-315-94 Sayılı Özelge - Konsolide metin | LEXPERA>, s.e.t. 01.06.2022.
- Büyük Mükellefler Vergi Dairesi Başkanlığı, 64597866-105[313-2013]-136, T. 20.08.2013, <64597866-105[313-2013]-136 Sayılı Özelge - Konsolide metin | LEXPERA>, s.e.t. 01.06.2022.
- Çanakkale Valiliği Defterdarlık Gelir Müdürlüğü, 47423198-120.01[37-2018/11]-E.4760, T. 27.01.2020, <47423198-120.01[37-2018/11]-E.4760 Sayılı Özelge - Konsolide metin | LEXPERA>, s.e.t. 01.06.2022.
- Eskişehir Vergi Dairesi Başkanlığı, B.07.1.GİB.4.26.15.01-KDV-53-2/67-146, T. 07.08.2012, <B.07.1.GİB.4.26.15.01-KDV-53-2/67-146 Sayılı Özelge - Konsolide metin | LEXPERA>, s.e.t. 01.06.2022.
- Eskişehir Vergi Dairesi Başkanlığı, 73903997-125[30-2013-2]-150, T. 01.08.2013, <73903997-125[30-2013-2]-150 Sayılı Özelge - Konsolide metin | LEXPERA>, s.e.t. 01.06.2022.
- İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı, B.07.1.GİB.4.34.17.01-KDV.11-2483, T. 09.08.2012, <B.07.1.GİB.4.34.17.01-KDV.11-2483 Sayılı Özelge - Konsolide metin | LEXPERA>, s.e.t. 01.06.2022.
- İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı, 11395140-105[229-2012/VUK-1- . . .]-827, T. 06.06.2013, <11395140-105[229-2012/VUK-1- . . .]-827 Sayılı Özelge - Konsolide metin | LEXPERA>, s.e.t. 01.06.2022.
- İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı, 39044742-KDV.13-973, T. 04.07.2013, <39044742-KDV.13-973 Sayılı Özelge - Konsolide metin | LEXPERA>, s.e.t. 01.06.2022.
- İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı, 62030549-KVK 6-1062, T. 19.07.2013, <62030549-KVK 6-1062 Sayılı Özelge - Konsolide metin | LEXPERA>, s.e.t. 01.06.2022.
- İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı, 11395140-105[313-2012/VUK-1- . . .]-1325, T. 23.08.2013, <11395140-105[313-2012/VUK-1- . . .]-1325 Sayılı Özelge - Konsolide metin | LEXPERA>, s.e.t. 01.06.2022.
- İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı, 11395140-105[236-2012/VUK-1- . . .]-968, T. 16.04.2014, <11395140-105[236-2012/VUK-1- . . .]-968 Sayılı Özelge - Konsolide metin | LEXPERA>, s.e.t. 01.06.2022.

- İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı, 62030549-125[30-2012/397]-1416, T. 23.04.2014, <<https://www.gib.gov.tr/node/93378>>, s.e.t. 01.06.2022.
- İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı, 62030549-120[18-2013/333]-1174, T. 24.04.2014, <62030549-120[18-2013/333]-1174 Sayılı Özelge - Konsolide metin | LEXPERA> s.e.t. 01.06.2022.
- İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı, B.07.1.GİB.4.34.16.01-120[18-2015/356]-73724, T. 10.08.2015, <B.07.1.GİB.4.34.16.01-120[18-2015/356]-73724 Sayılı Özelge - Konsolide metin | LEXPERA>, s.e.t. 01.06.2022.
- İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı, 62030549-120[18-2015/282]-73765, T. 11.08.2015, <B.07.1.GİB.4.34.16.01-120[18-2015/282]-73765 Sayılı Özelge - Konsolide metin | LEXPERA>, s.e.t. 01.05.2022.
- İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı, 62030549-120[18-2015/237]-91233, T. 03.11.2015, <B.07.1.GİB.4.34.16.01-120[18-2015/237]-91233 Sayılı Özelge - Konsolide metin | LEXPERA>, s.e.t. 01.06.2022.
- İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı, 39044742-KDV.1-13147, T. 17.02.2016, <B.07.1.GİB.4.34.17.01-KDV.1-13147 Sayılı Özelge - Konsolide metin | LEXPERA>, s.e.t. 01.06.2022.
- İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı, 39044742-130-203054, T. 10.11.2016, <B.07.1.GİB.4.34.17.01-130-203054 Sayılı Özelge - Konsolide metin | LEXPERA>, s.e.t. 01.06.2022.
- İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı, B.07.1.GİB.4.34.17.01-010-206115, T. 14.11.2016, <B.07.1.GİB.4.34.17.01-010-206115 Sayılı Özelge - Konsolide metin | LEXPERA>, s.e.t. 01.06.2022.
- İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı, 11395140-105[VUK1-20097]-87110, T. 29.03.2017, <11395140-105[VUK1-20097]-87110 Sayılı Özelge - Konsolide metin | LEXPERA>, s.e.t. 01.06.2022.
- İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı, 62030549-125[30-2016/166]-852406, T. 25.09.2018; <62030549-125[30-2016/166]-852406 Sayılı Özelge - Konsolide metin | LEXPERA>, s.e.t. 01.06.2022.
- İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı, 62030549-120[18-2018/582]-91519, T. 24.01.2020, <62030549-120[18-2018/582]-91519 Sayılı Özelge - Konsolide metin | LEXPERA>, s.e.t. 01.06.2022.
- İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı, 62030549-120-336858, T. 20.04.2020, <62030549-120-336858 Sayılı Özelge - Konsolide metin | LEXPERA>, s.e.t. 01.05.2020.

- İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı, 62030549-120[18-2019/1223]-E.351896, T. 05.05.2020, <62030549-120[18-2019/1223]-E.351896 Sayılı Özelge - Konsolide metin | LEXPERA>, s.e.t. 01.06.2022.
- İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı, 62030549-120[18-2019/461]-821988, T. 06.11.2020, <62030549-120[18-2019/461]-821988 Sayılı Özelge - Konsolide metin | LEXPERA>, s.e.t. 01.06.2022.
- İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı, 39044742-130[Özelge]-903684, T. 03.12.2020, <39044742-130[Özelge]-903684 Sayılı Özelge - Konsolide metin | LEXPERA>, s.e.t. 01.06.2022.
- İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı, 62030549-120[18-2021/523]-1175232, T. 28.12.2021, <62030549-120[18-2021/523]-1175232 Sayılı Özelge - Konsolide metin | LEXPERA>, s.e.t. 01.06.2022.
- İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı, 11395140-105[VUK-1-21884]-298475, T.05.04.2021, <11395140-105[VUK-1-21884]-298475 Sayılı Özelge - Konsolide metin | LEXPERA>, s.e.t. 01.06.2022.
- İzmir Vergi Dairesi Başkanlığı, 84098128-125[10-2012/924]-736, T. 30.12.2014, <84098128-125[10-2012/924]-736 Sayılı Özelge - Konsolide metin | LEXPERA>, s.e.t. 01.06.2022.
- İzmir Vergi Dairesi Başkanlığı, B.07.1.GİB.4.35.17.01-010.01-5462, T. 20.02.2017, <B.07.1.GİB.4.35.17.01-010.01-5462 Sayılı Özelge - Konsolide metin | LEXPERA> s.e.t. 01.06.2022.
- İzmir Vergi Dairesi Başkanlığı, 84098128-120.04.02[18-2017/15]-126070, T. 14.11.2017, <B.07.1.GİB.4.35.16.01-120.04.02[18-2017/15]-126070 Sayılı Özelge - Konsolide metin | LEXPERA>, s.e.t. 01.06.2022.
- İzmir Vergi Dairesi Başkanlığı, 84098128-120.04.02[18-2017/18]-142801, T. 27.11.2017, <B.07.1.GİB.4.35.16.01-120.04.02[18-2017/18]-142801 Sayılı Özelge - Konsolide metin | LEXPERA>, s.e.t. 01.06.2022.
- İzmir Vergi Dairesi Başkanlığı, B.07.1.GİB.4.35.16.01-120.04.02[18-2017-19]-227158, T. 12.08.2020, <B.07.1.GİB.4.35.16.01-120.04.02[18-2017-19]-227158 Sayılı Özelge - Konsolide metin | LEXPERA> s.e.t. 01.06.2022.
- Kocaeli Vergi Dairesi Başkanlığı, 93767041-125.05.04[4830000943]-12206, T. 29.01.2020 <93767041-125.05.04[4830000943]-12206 Sayılı Özelge - Konsolide metin | LEXPERA>, s.e.t. 01.06.2022.
- Kocaeli Vergi Dairesi Başkanlığı, 70280967-105-34633, T. 18.03.2022, <93767041-125.05.04[4830000943]-12206 Sayılı Özelge - Konsolide metin | LEXPERA>, s.e.t. 01.06.2022.

- Konya Vergi Dairesi Başkanlığı, B.07.1.GİB.4.42.16.01-KVK-2/2631-54, T. 14.07.2011, <B.07.1.GİB.4.42.16.01-KVK-2/2631-54 Sayılı Özelge - Konsolide metin | LEXPERA>, s.e.t. 01.06.2022.
- Konya Vergi Dairesi Başkanlığı, 31435689-120[18-2014/1196]-101, T. 03.09.2014, <31435689-120[18-2014/1196]-101 Sayılı Özelge - Konsolide metin | LEXPERA>, s.e.t. 01.06.2022.
- Konya Vergi Dairesi Başkanlığı, 31435689-120[E.214332]-E.8010, T. 20.01.2020, <31435689-120[E.214332]-8010 Sayılı Özelge - Konsolide metin | LEXPERA>, s.e.t. 01.06.2022.
- Muğla Vergi Dairesi Başkanlığı, 96620903-120[9-2015/2]-112, T. 06.11.2015, <B.07.1.GİB.4.48.15.01-120[9-2015/2]-112 Sayılı Özelge - Konsolide metin | LEXPERA>, s.e.t. 01.06.2022.

Gökcan YAMAN

**OSMANLI
CEZA HUKUKUNDA
MEŞRU MÜDAFAA**

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Osmanlı Ceza Hukukunda Meşru Müdafaa
Gökcan Yaman

Hukuk Yayınları Dizisi – 3262

Birinci Baskı : Ekim, 2022

ISBN : 978 – 605 – 264 – 018 – 0

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com
 : adalety@adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi
 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Vadi Grafik Tasarım Ltd. Şti.
İvedik Org. San. Bölgesi 1420. Cadde
No: 58/1 Yenimahalle/Ankara
Tel: 0 312 395 85 71
Sertifika No: 47479

KAYNAKLAR

- Abdurrahîm Efendi** (1243) Fetâvâ-yı Abdürrahîm, C:1, İstanbul.
- Afyoncu, Erhan** (2013) 'Zeâmet', DİA, C:44, s. 162-164.
- Ahmed Lütfi** (1304) Mir'at-ı Adalet yahud Tarihçe-i Adliye-i Devlet-i Aliyye, İstanbul, Kitapçı Ohannes.
- Ahmed Ziya** (1338-1341) Mufassal Amelî ve Nazarî Kanun-ı Ceza ve Teferruatı Şerhi, 2. Baskı, İstanbul, Cihan Biraderler Matbaası.
- Akgündüz, Ahmet** (1987) '1274/1858 Tarihli Osmanlı Ceza Kanunnamesinin Hukuki Kaynakları, Tatbik Şekli ve Men'-i İrtikâb Kanunnamesi', Belleten, C:LI, S:199, s. 153-191.
- Akgündüz, Ahmed** (1990) Osmanlı Kanunnameleri ve Hukukî Tahlilleri II. Kitap, II. Bayezid Devri Kanunnâmeleri, İstanbul, Fey Vakfı.
- Akgündüz, Ahmed** (1991) Osmanlı Kanunnameleri ve Hukukî Tahlilleri III. Kitap, Yavuz Sultan Selim Devri Kanunnâmeleri, İstanbul, Fey Vakfı.
- Akgündüz, Ahmet** (1992) Osmanlı Kanunnameleri ve Hukukî Tahlilleri, IV. Kitap, Kanunî Sultan Süleyman Devri Kanunnameleri, I. Kısım, Merkezî ve Umumî Kanunnameler, İstanbul, Fey Vakfı.
- Akgündüz, Ahmet** (1993) Osmanlı Kanunnameleri ve Hukukî Tahlilleri, VI. Kitap, Kanunî Devri Kanunnameleri, II. Kısım, Eyalet Kanunnameleri (II), İstanbul, Fey Vakfı.
- Akgündüz, Ahmet** (1994) 'Dürerü'l Hükkâm', DİA, C:10, s. 27-28.
- Akgündüz, Ahmed** (1994) Osmanlı Kanunnameleri ve Hukukî Tahlilleri 7/I. Kitap, Kanunî Devri Kanunnâmeleri, 7/II. Kitap, III. Selim Devri Kanunnâmeleri, İstanbul, Osmanlı Araştırmaları Vakfı.
- Akgündüz, Ahmed** (1994) Osmanlı Kanunnameleri ve Hukukî Tahlilleri 8/I. Kitap, III. Murad Devri Kanunnâmeleri, 8/II. Kitap, III. Mehmed Devri Kanunnâmeleri, İstanbul, Osmanlı Araştırmaları Vakfı.
- Akgündüz, Ahmed** (2006) Osmanlı Kanunnâmeleri ve Hukukî Tahlilleri, 1. Kitap, Osmanlı Hukukuna Giriş ve Fatih Devri Kanunnâmeleri, 2. Baskı, İstanbul, Osmanlı Araştırmaları Vakfı.
- Akgündüz, Ahmed** (2018) Şeyhü'l-İslâm Ebüssu'ud Efendi Fetvaları (Fetâvây-ı Ebüssu'ud Efendi), İstanbul, Osmanlı Araştırmaları Vakfı.
- Akgündüz, S. Nuri** (2017) Tanzimat Dönemi Osmanlı Ceza Hukuku Uygulaması, İstanbul, Rağbet.
- Akkan, A. Kutbettin** (1965) 'Avrupa Hukukunda Meşru Müdafaa', Adalet Dergisi, S:7-8, s. 828-862.

- Akman, Mehmet** (2004) Osmanlı Devletinde Ceza Yargılaması, 1. Baskı, İstanbul, Eren.
- Akşit, Cevat** (2015) İslâm Ceza Hukuku ve İnsani Esasları, 2. Baskı, İstanbul, Gümüşev.
- Apaydın, Cengiz** (2016) Meşru Savunma, 1. Baskı, İstanbul, Acar.
- Artin** (1327) Kanun-ı Cezanın Mevadd-ı Kâime ve Muaddelesi Hakkında Teşrih ve Tenkid, İstanbul, Matbaa-i Amire.
- Askeri Ceza Kanunname-i Hümayunu (1300) Mekteb-i Fünun-ı Harbiye-i Hazret-i Şahane Matbaası.
- Atar, Fahrettin** (1995) 'Fetva', DİA, C:12, s. 486-496.
- Avcı, Mustafa** (2016) 'Mi'yâr-ı Adâletin Ceza Hukuku Değeri', Türk Hukuk Tarihi Araştırmaları, S:21 (Bahar), s. 5-43.
- Avcı, Mustafa** (2018) Osmanlı Ceza Hukuku I Genel Hükümler, 3. Bası, Ankara, Adalet.
- Avcı, Mustafa** (2018) Osmanlı Ceza Hukuku II Özel Hükümler, 3. Bası, Ankara, Adalet.
- Aydın, M. Âkif** (1993) 'Ceza', DİA, C:7, s. 478-482.
- Aydın, M. Âkif** (2015) Türk Hukuk Tarihi, 13. Baskı, İstanbul, Beta.
- Aydın, M. Âkif** (2020) Osmanlı Aile Hukuku, 3. Basım, İstanbul, Klasik.
- Aydın, M. Âkif** (2020) Osmanlı Devleti'nde Hukuk ve Adalet, 3. Basım, İstanbul, Klasik.
- Ayık, İ. Hakkı** (1952) 'Tahrik', Adalet Dergisi, C:43, S:1, s. 83-107.
- Bahaeddin Bey** (1336) Hukuk-ı Ceza Dersleri, İstanbul.
- Bâhir Orhan** (1927) 'Müdafaa-i Meşrûa ve Bunun Yeni Kanunlarımızca Tarz-ı Telakkisi', Hukukî Bilgiler Mecmuası, Sene:1, S:5, s. 261-272.
- Baktır, Mustafa** (t.y.) İslâm Hukukunda Zarûret Hali, Ankara, Akçağ.
- Bardakoğlu, Ali** (2001) 'Kasâme', DİA, C:24, s. 528-530.
- Berki, A. Himmet** (2018) Hukuk Mantiği ve Tefsir Kanun ve Mukavelelerin Tanzım ve Tefsirine Ait Kaide ve Asıllar, 1. Baskı, Ankara, Türkiye Adalet Akademisi.
- Bilmen, Ö. Nasuhi** (1988) Hukukî İslâmiye ve İstılahatı Fıkhiyye Kamusu, C:1 ve 3, İstanbul, Bilmen.
- Bozkurt, Gülnihal** (2010) Batı Hukukunun Türkiye'de Benimsenmesi Osmanlı Devleti'nden Türkiye Cumhuriyeti'ne Resepsiyon Süreci (1839-1939), 2. Baskı, Ankara, Türk Tarih Kurumu.
- Burhanüddîn Ebu'l-Hasan Ali b. Ebû Bekir Merginanî** (2018) Hanefiler İçin İslam Fıkhu El-Hidâye Tercemesi (Tercüme: Ahmed Meylânî), C:4, İstanbul, Kahraman.

- Canan, İbrahim** (t.y.) Hadis Ansiklopedisi Kütüb-i Sitte, C:13 ve 17, Ankara, Akçağ.
- Ceza Kanunu Layihası (1325) İstanbul, Matbaa-i Amire.
- Ceride-i Mehâkim, S:297, 1 Şaban 1302 (M. 16 Mayıs 1885), s. 2681-2682.
- Cin, Halil / Akgündüz, Ahmed** (2011) Türk Hukuk Tarihi, İstanbul, Osmanlı Araştırmaları Vakfı.
- Cin, Halil / Akyılmaz, Gül** (2016) Türk Hukuk Tarihi, 8. Baskı, Konya, Sayram.
- Çağrı, Mustafa** (1995) 'Emir Bi'l-Ma'ruf Nehiy Ani'l-Münker', DİA, C:11, s. 138-141.
- Çakır, Baki** (2011) İstanbul Kadı Sicilleri, Eyüp Mahkemesi (Havâssı-ı Refia), 61 Numaralı Sicil (H. 1065-1066 / M. 1655), İstanbul, İSAM.
- Çakır, Baki / Trabzonlu, Zeynep / Kazan, Hilal / Adıgüzel, A. Seyyide** (2011) İstanbul Kadı Sicilleri Hasköy Mahkemesi 5 Numaralı Sicil (H. 1020-1053 / M. 1612-1643), İstanbul, İSAM.
- Çatalcalı Ali Efendi** (1272) Fetâvâ-yı Ali Efendi, C:2 (Cem ve tertib: Salih b. Ahmed el-Kefevî), İstanbul.
- Çiftci, Adem** (2016) 'Bozok Sancağı Kanunnameleri'ndeki Cezaların Şer'î Cezalarla Mukayesesi', I. Uluslararası Bozok Sempozyumu 05-07 Mayıs 2016 Bildiri Kitabı, Bozok Üniversite Yayınları, C:1, s. 150-162.
- Çolak, Abdullah** (2004) 'İslâm Ceza Hukukunda Meşrû Müdâfaa', EKEV Akademi Dergisi, Y:8, S:19, s.135-156.
- Demirbaş, Timur** (2021) Ceza Hukuku Genel Hükümler, 16. Baskı, Ankara, Seçkin.
- Dıran Yerganyan** (1326) Kanun-ı Ceza Dersleri, 2. Baskı, Dersaadet, Becidyân Matbaası.
- Dönmez, Coşkun** (2018) '9 Numaralı Varna Kadı Sicilinin Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi' (Yüksek Lisans), Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Dönmez, İ. Kâfi** (2004) 'Meşru Müdâfaa', DİA, C:29, s. 383-387.
- Dönmezer, Sulhi / Erman, Sahir** (2019) Nazarî ve Tatbikî Ceza Hukuku, C:2, 14. Bası, İstanbul, Der Yayınları.
- Durhan, İbrahim** (2008) 'Tanzimat Döneminde Osmanlı Yargı Teşkilâtındaki Gelişmeler', Erzincan Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C:12, S:3-4, s. 55-111.
- 'Düello' (1327) Beyan'ül-Hak, C:1, S:26, s. 595-595.
- Düstur, I. Tertip, I. Cilt.
- Düstur, II. Tertip, III. Cilt.
- Düzdağ, M. Ertuğrul** (1998) Şeyhülislâm Ebussu'ûd Efendi'nin Fetvalarına Göre Kanunî Devrinde Osmanlı Hayatı, İstanbul, Şule Yayınları.
- Ebu Zehra, Muhammed** (2009) İslam Hukuku Metodolojisi Fıkıh Usûlü (Tercüme: Abdulkadir Şener), 10. Baskı, Ankara, Fecr.

- Ekinci, E. Buğra** (2001) Ateş İstidâsı İslâm-Osmanlı Hukukunda Mahkeme Kararlarının Kontrolü, İstanbul, Filiz.
- Ekinci, E. Buğra** (2008) Osmanlı Hukuku Adalet ve Mülk, 1. Baskı, İstanbul, Arı Sanat.
- Ekinci, E. Buğra** (2015) İslâm Hukuku Tarihi, 2. Baskı, İstanbul, Arı Sanat.
- Ekinci, E. Buğra** (2017) Osmanlı Mahkemeleri Tanzimat ve Sonrası, 2. Baskı, İstanbul, Arı Sanat.
- Ekinci, E. Buğra** (2018) Dinî Lugat, İzahlı, Misalli Metinlerle, 1. Baskı, İstanbul, Arı Sanat.
- Ekinci, E. Buğra** (2018) İslâm Hukuku Umûmî ve Husûsî Hükümler, 3. Baskı, İstanbul, Arı Sanat.
- Erem, Faruk** (1943) 'Türk Hukukunda Mal İçin Meşru Müdafaa', Adliye Ceridesi, S:8 s. 605-624.
- Erem, Faruk** (1946) 'Haksız Tahrik', Adalet Dergisi, C:37, S:7, s. 637-654.
- Erem, Faruk / Danışman, Ahmet / Artuk, M. Emin** (1997) Ümanist Doktrin Açısından Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 14. Baskı, Ankara, Seçkin.
- Ermeydan, İdris** (2014) 'Yargıtay Kararları Işığında Meşru Savunmada Sınırın Aşılması', FSM İlmî Araştırmalar İnsan ve Toplum Bilimleri Dergisi, S:3, Bahar, s. 131-170.
- Erturhan, Sabri** (2020) İslâm Ceza Hukuku, 1. Baskı, İstanbul, Hikmetevi.
- Esen, Hüseyin** (2006) İslâm'da Suç ve Ceza-İslâm Hukukunda Cezaî Sorumluluk, İzmir, Yeni Akademi Yayınları.
- Es-Sâbûnî, Muhammed Ali** (2014) Safvetü't-Tefâsîr, Tefsirlerin Özü, C:1 (Tercüme ve Tahric: Sadreddin Gümüş ve Nedim Yılmaz), 5. Basım, İstanbul, Ensar.
- Fendoğlu, H. Tahsin** (2000) Türk Hukuk Tarihi, İstanbul, Filiz.
- Gayretli, Mehmet** (t.y.) '1858 Osmanlı Ceza Kanununun Kaynağı Üzerindeki Tartışmalar ve Bu Kanuna Ait Bir Taslak Metnin Bir Kısmıyla İlgili Değerlendirmeler', <<http://www.e-akademi.org/makaleler/mgayretli-2.pdf>>, s.e.t. 23.10.2021.
- Günalan, Rıfat** (2010) İstanbul Kadı Sicilleri, Üsküdar Mahkemesi, 26 Numaralı Sicil (H. 970-971 / M. 1562-1563), İstanbul, İSAM.
- Günalan, Rıfat** (2011) İstanbul Kadı Sicilleri Bâb Mahkemesi 3 Numaralı Sicil (H. 1077 / M. 1666-1667), İstanbul, İSAM.
- Günel, Oğuzhan** (2018) '624 Numaralı Ayniyat Defterine (H.1266-1271 / M.1850-1855) Göre Osmanlı Devleti'nde Suçlar ve Cezalar' (Yüksek Lisans), Ordu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü,
- Halil Rifat** (1303) Külliyyat-ı Şerh-i Ceza, İstanbul, Mihran Matbaası.
- Has, Ş. Selim** (2020) 'Mülteka'l-Ebhur', DİA, C:31, s. 548-551.

- Heyd, Uriel** (1973) *Studies in Old Ottoman Criminal Law*, Oxford At The Clarendon Press.
- Heyd, Uriel** (1983) 'Eski Osmanlı Ceza Hukukunda Kanun ve Şeriat', (Tercüme: Selâhaddin Eroğlu), AÜİFD, C:26, s. 633-652.
- Hıra, Ayhan** (2011) 'Yeni Türk Ceza Kanunu ve İslam Hukuku Mukayesesi Bakımından Meşru Müdafanın Uygulama Alanları ve Ölçütleri', İslam Hukuku Araştırmaları Dergisi, S:17, s. 323-346.
- Hıra, Ayhan** (2018) *İslam Hukukunda Meşru Müdafaa (Türk Ceza Kanunu İle Mukayeseli)*, 1. Baskı, Ankara, Sonçağ.
- Hocaeminefendizâde Ali Haydar Efendi** (2020) *Dürerü'l-Hükkâm Şerhu Mecelleti'l-Ahkâm, C:1*, 1. Baskı, İstanbul, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları.
- Hökelekli, Hayati** (1999) 'İrz', DİA, C:19, s. 133-134.
- Hüseyin Galib** (1305) *Kamus-ı Hukuk*, İstanbul, Cemal Efendi Matbaası.
- Imber, Colin** (2004) *Şeriattan Kanuna Ebussuud ve Osmanlı'da İslami Hukuk* (çev. Murteza Bedir), İstanbul, Tarih Vakfı Yurt Yayınları.
- İbn-i Abidin** (1987) *Redd'ül-Muhtar Ale'd-Dürri'l-Muhtar, C:16* (Tercüme: Mazhar Taşkesenlioğlu ve Hüseyin Kayapınar), İstanbul, Şamil.
- İbrahim Halebi** (2015) *İzahlı Mülteka El Ebhur Tercümesi, C:4* (Tercüme: Mustafa Uysal), İstanbul, Çelik.
- Kahrıman, Salih / Atay, Sabri / Recep, Fuat** (2011) *İstanbul Kadı Sicilleri Eyüp Mahkemesi (Havâss-ı Refia)*, 37 Numaralı Sicil (H. 1047 / M. 1637-1638), İstanbul, İSAM.
- Kallek, Cengiz** (1988) 'Hisbe', DİA, C:18, s. 133-143.
- Keleş, Adem** (2011) '75 Numaralı Mühimme Defteri'nin Transkripyonu ve Değerlendirilmesi (s.172-331)' (Yüksek Lisans), Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Kenanoğlu, M. Macit** (2007) 'Nizamiye Mahkemeleri', DİA, C:33, s. 185-188.
- Kılınç, Ahmet** (2015) 'Bir Meclis-i Vâlâ Hükümü ve Tahlili', Adam Akademi, C:5, S:1, s. 15-36.
- Kılınç, Ahmet** (2016) 'Osmanlı Devleti'nde Alternatif Uyuşmazlık Çözüm Yöntemi Olarak Muslihûn: Osmanlı Arabuluculuğu', II. Türk Hukuk Tarihi Kongresi Bildirileri, C:2 (Ed. Fethi Gedikli), 1. Baskı, İstanbul, On İki Levha, s. 15-81.
- Kılınç, Ahmet / Yıldırım, Davut** (2021) 'Tanzimat Dönemi Dualist Hukuk Yapısının Şahsa Karşı İşlenen Suçlara Yansıması', Necmettin Erbakan Hukuk Araştırmaları Kamu Hukuku (Ed. Nuran Koyuncu ve Abdulkadir Yıldız), Konya, NEÜ Yayınları, s. 171-228.
- Kırış, Mustafa / Kahrıman, Salih** (2019) *İstanbul Kadı Sicilleri Hasköy Mahkemesi 3 Numaralı Sicil (H. 1023-1081 / M. 1615-1670)*, İstanbul, İSAM.

- Kirkor Zöhrap** (1325) Hukuk-ı Ceza, İstanbul, Ahmed Saki Bey Matbaası.
- Koca, Mahmut / Üzülmez, İlhan** (2021) Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 14. Baskı, Ankara, Seçkin.
- Köksal, A. Cüneyd** (2020) Fıkıh ve Siyaset Osmanlılarda Siyâset-i Şer'iyeye, 3. Basım, İstanbul, Klasik.
- Kur'an Yolu Tefsiri, <<https://kuran.diyaret.gov.tr/tefsir/M%C3%A2idesuresi/697/28-ayet-tefsiri>> s.e.t. 22.04.2022.
- Kur'an Yolu Tefsiri, <<https://kuran.diyaret.gov.tr/tefsir/Bakara-suresi/201/194-ayet-tefsiri>> s.e.t. 28.05.2022.
- Kuyucaklızâde Mehmet Atıf Bey** (2020) Mecelle-i Ahkâm-ı Adliye Küllî Kaideler Şerhi, 1. Baskı, İstanbul, Hikmetevi.
- Kütükoğlu, Mübahat S.** (2018) Osmanlı Belgelerinin Dili (Diplomatik), 4. Baskı, Ankara, Türk Tarih Kurumu.
- Manastırlı İsmail Hakkı** (2021) İslam Hukukunda Kişilere Karşı Suçlar (Mi'yâr-ı Adalet Şerhi), (haz. Mustafa Avcı ve M. Mansur Karadağ), 1. Baskı, Ankara, Adalet.
- Mangan, S. Murat** (2019) '1756/2 Numaralı Samsun Şer'iyeye Sicili (Transkripsiyon ve Değerlendirme)' (Yüksek Lisans), Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Meclis-i Mebusan Zabıt Ceridesi, D:1, C:3, İçt. Sen.:3, İn.:55, R. 24.02.1326, s. 553-574. <<https://www5.tbmm.gov.tr/tutanaklar/TUTANAK/MECMEB/mmbd01ic03c003/mmbd01ic03c003ink055.pdf>> s.e.t. 09.05.2022.
- Mehmed Aziz** (1328) Mufassal Nazariyat-ı Ceza, 2. Baskı, Kostantiniye, Artin Asadoryan ve Mahdumları Matbaası.
- Milaslı İsmail Hakkı** (1337) 'Düello Şer-i Şerîfe Muvâfık Olabilir Mi?' Sebülürreşâd, C:16, S:393, s. 39-40.
- Muallim Naci** (1322) Lügat-ı Naci, İstanbul, Asır Matbaası.
- Mumcu, Ahmet** (1986) Hukuksal ve Siyasal Karar Organı Olarak Divan-ı Hümayun, 2. Baskı, Ankara, Birey ve Toplum Yayınları.
- Muzaffarova, Saadet** (2012) 'Üsküdar Kadılığı 420 Numaralı Şer'iyeye Sicili Defteri' (Yüksek Lisans), Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Nazaret Haçeryan** (1306) Mebâdi-i Hukuk-ı Ceza, İstanbul, A. Asadoryan Şirket-i Mürettibiye Matbaası.
- Onat, İ. Enes** (2019) '18. Asır İstanbul'unda Şeriye Sicillerine Göre Öldürme (Katli Suçu)' (Yüksek Lisans), İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Osman** (1327) 'Mukabele ve Müdafaaya Dair', Ceride-i Adliye, S:54, s. 2701-2706.
- Osman** (1328) 'Mukabele ve Müdafaaya Dair II', Ceride-i Adliye, S:55, s. 2735-2740.
- Osmanağaoğlu Karahasanoğlu, Cihan** (2016) Klasik Dönem Osmanlı Hukukunda Hırsızlık Suçu ve Cezası, 1. Baskı, İstanbul, Onikilevha.

- Ömer Hilmi** (1301) *Mi'yâr-ı Adalet*, İstanbul, Hacı Muharrem Efendi Matbaası.
- Öner, Senem** (2013) 'Çeviri Yoluyla Kanun Yapmak: 1858 Tarihli Osmanlı Ceza Kanunu'nun 1810 Tarihli Fransız Ceza Kanunu'ndan Çevrilmesi' (Doktora), Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Örsten Esirgen, Seda** (2016) 'Osmanlı Hukukunda Konut Dokunulmazlığını İhlal Suçu', Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C:65, S:4, s. 2305-2329.
- Örsten, Seda** (2007) 'Osmanlı Hukuk Tarihi Kaynağı Olarak Fetvâ Mecmuaları', Türk Hukuk Tarihi Araştırmaları Dergisi, S:4 (Güz), s. 29-40.
- Özbek, V. Özer / Doğan, Koray / Bacaksız, Pınar** (2021) *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*, 12. Baskı, Ankara, Seçkin.
- Recep, Fuat / Kahrıman, Salih** (2012) *İstanbul Kadı Sicilleri Galata Mahkemesi 90 Numaralı Sicil (H. 1073-1074/M. 1663)*, İstanbul, İSAM.
- Sağlam, Hadi / Çolak, Mehmet / Gökbayır, Sema** (2012) 'İslâm Ceza Hukukunda Haksız Tahrikin Ceza İndirimine Etkisinin Değerlendirilmesi', Erzincan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, C:5, S:1, s. 159-194.
- Serahsî** (2008) *Mebisüt* (Ed. Mustafa Cevat Akşit), C:10, 23, İstanbul, Gümüşev.
- Serkiz Karakoç** (1335-1337) *Ceza Kanunu*, İstanbul, Cihan Matbaası.
- Serkiz Karakoç** (1329) *Ceza Kanunu Tahşiyeli, Şant Matbaası*.
- Servet** (1326) *Hukuk-ı Ceza Malumat-ı Umumiye ve Kısım-ı Cürm*, 1. Baskı, Dersaadet, İkdâm Matbaası.
- Schacht, Joseph** (1986) *İslâm Hukukuna Giriş* (çev. Mehmet Dağ ve Abdulkadir Şener), 2. Baskı, Ankara, Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Yayınları.
- Simon Tıngır** (1300) *Şerh-i Kanun-ı Ceza*, Dersaadet, Mahmud Bey Matbaası.
- Sivridağ, Abdullah / Erol, Rasim / Kahrıman, Salih / Coşkun, Ali / Yıldıztaş, Mümin** (2019) *İstanbul Kadı Sicilleri İstanbul Mahkemesi 20 Numaralı Sicil (H. 1099-1100 / M. 1688-1689)*, İstanbul, İSAM.
- Şaban, Zekiyüddin** (2017) *İslâm Hukuk İlminin Esasları (Usûlü'l-Fıkıh)* (Tercüme: İbrahim Kâfi Dönmez), 28. Baskı, İstanbul, Türkiye Diyanet Vakfı.
- Şemseddin Sami** (1317) *Kâmus-ı Türki*, Dersaadet, İkdâm Matbaası.
- Şentop, Mustafa** (2004) *Tanzimat Dönemi Osmanlı Ceza Hukuku*, 1. Baskı, İstanbul, Yaylacık Matbaası.
- Şentop, Mustafa** (2005) 'Tanzimat Dönemi Kanunlaştırma Faaliyetleri Literatürü', *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi*, C:3, S:5, s. 647-672.
- Şentop, Mustafa** (2021) *Osmanlı Yargı Sistemi ve Kazaskerlik*, 2. Baskı, Ankara, Kadim.
- Şeyhülislam Yenişehirli Abdullah Efendi** (2011) *Behcetü'l-Fetâvâ* (haz. Süleyman Kaya, Betül Algın, Zeynep Trabzonlu ve Asuman Erkan), 1. Baskı, İstanbul, Klasik.
- Şimşirgil, Ahmet / Ekinci, E. Buğra** (2015) *Ahmed Cevdet Paşa ve Mecelle*, İstanbul, Beylik.

- Taner, Tahir** (1940) 'Tanzimat Devrinde Ceza Hukuku', Tanzimat I, İstanbul, Maarif Matbaası, s. 221-232.
- 'Tanzimat Dönemi Ceza Kanunlarına Medhal: Kanun-ı Cezamızın Edvâr-ı Tekâmülü' (2018) (haz. Yasin Yılmaz) Türk Hukuk Tarihi Araştırmaları, S:25-26, s. 103-160.
- Telli, Koray** (2019) '56 Numaralı Şer'iyye Sicilinin Değerlendirmesi ve Transkripsiyonu' (Yüksek Lisans), Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Temel, Recep** (2019) '111 Numaralı Mühimme Defterinin 168-337. Sayfalarının Transkripsiyonu ve Değerlendirmesi' (Yüksek Lisans), Artvin Çoruh Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Tevfik Tarık** (1327-1330) Yeni Kanun-ı Ceza, Dersaadet, Şems Matbaası.
- Tutcu, Zeynep** (2019) 'Üsküdar 489 Numaralı Şer'iyye Sicili (H.1187-1188 / M.1773-1774) (İnceleme-Metin)' (Yüksek Lisans), Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Türk Ceza Kanunu Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/593) TBMM, Dönem:22, Yasama Yılı:2, Sıra Sayısı:664, <<https://www5.tbmm.gov.tr/sirasayi/donem22/yil01/ss664m.htm>> s.e.t. 28.06.2022.
- Türzkzâde H. M. Ziyaeddin** (1313) Mükemmel İstlâhât-ı Kavânin yahud Malûmât-ı Kânûniye Hülâsası, Dersaadet.
- Türk Hukuk Lûgati (1991) 3. Baskı, Ankara, Başbakanlık Basımevi.
- Uzunçarşılı, İ. Hakkı** (2014) Osmanlı Devletinin İlmiye Teşkilatı, 4. Baskı, Ankara, Türk Tarih Kurumu.
- Uzunçarşılı, İ. Hakkı** (2014) Osmanlı Devletinin Saray Teşkilâtı, 4. Baskı, Ankara, Türk Tarih Kurumu.
- Ûdeh, Abdulkâdir** (2012) Seküler Ceza Hukuku Kurumlarıyla Mukâyeseli İslâm Ceza Hukuku, Genel Hükümler, C:1, (Çeviren ve Notlar Ekleyen: Ali Şafak), 2. Baskı, İstanbul, Kayihan.
- Üçok, Coşkun** (1947) 'Osmanlı Kanunnamelerinde İslam Ceza Hukukuna Aykırı Hükümler II', Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C:3, S:2-4, s. 365-383.
- Üçok, Coşkun** (1947) 'Osmanlı Kanunnamelerinde İslâm Ceza Hukukuna Aykırı Hükümler III', Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C:4, S:1-4, s. 48-73.
- Üçok, Coşkun / Mumcu, Ahmet / Bozkurt, Gülnihal** (2011) Türk Hukuk Tarihi, 15. Bası, Ankara, Turhan.
- Vatansever Öztürk, Müge** (2018) 'Osmanlı Ceza Hukukunda Hukuka Uygunluk Sebepleri', Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C:13, S:2, s. 371-411.
- Velidedeoğlu, H. Veldet** (1940) 'Kanunlaştırma Hareketleri ve Tanzimat', Tanzimat I, İstanbul, Maarif Matbaası, s. 139-209.
- Yako Sami** (1327) 'Düello', İlm-i Hukuk ve Mukayese-yi Kavânin Mecmuası, Y:2, S:20, s. 584-596.

- Yaman, Gökcan** (2022) 'Osmanlı Hukukunda Zina Hâlinde Öldürme', Kırıkkale Hukuk Mecmuası, C:2, S:1, s. 115-148.
- Yazıcı, Ömür** (2015) '812 Numaralı Aydın Ayniyat Defteri'nin Transkripsiyon ve Değerlendirilmesi' (Yüksek Lisans), Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Yeni ve Muaddel Kanun-ı Ceza Tekmili (1329) İstanbul, Necm-i İstikbal Matbaası.
- Yıldırım, Fatih** (2011) '31 No'lu Antakya Şer'iyeye Sicili (H. 1278-1279 / M. 1861-1863)' (Yüksek Lisans), Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Yılmaz, Ejder** (2005) Hukuk Sözlüğü, 9. Baskı, Ankara, Yetkin.
- Yiğit, Yaşar** (2003) 'İslâm Ceza Hukukuna Göre Meşrû Müdafaa ve Hukûkî Sonuçları', Diyanet İlmî Dergi, C:39, S:1, s. 37-54.
- Yurtseven, Yılmaz** (2016) 'İslam-Osmanlı Ceza Hukukunda Hukuka Uygunluk Sebebi Olarak Meşrû Müdafaa', II. Türk Hukuk Tarihi Kongresi Bildirileri, C:1 (Ed. Fethi Gedikli), 1. Baskı, İstanbul, On İki Levha, s. 745-764.
- Yusuf Ziya** (1325) 'Kanun-ı Ceza Layihasının Hutut-ı Aslıyesi I', Ceride-i Adliye, Y:1, S:4, s. 136-142.
- Zuhayli, Vehbe** (2014) Fıkıh Usulü (Tercüme: Ahmet Efe), 3. Baskı, İstanbul, Risale.
- 3 Numaralı Mühimme Defteri 966-968 / 1558-1560 (Özet ve Transkripsiyon) (1993) Ankara, Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü.
- 6 Numaralı Mühimme Defteri (972 / 1564-1565) <Özet-Transkripsiyon-İndeks> (1995) Ankara, Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü.
- 7 Numaralı Mühimme Defteri (975-976 / 1567-1569 <Özet-Transkripsiyon-İndeks>, C:I, (1998) Ankara, Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü.
- 7 Numaralı Mühimme Defteri (975-976 / 1567-1569 <Özet-Transkripsiyon-İndeks>, C:II, (1999) Ankara, Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü.

Arşiv Belgeleri

- BOA., A.}MKT.MVL., 122/74, H. 18 Cemaziyelevvel 1277 / M. 2 Aralık 1860.
- BOA., A.}MKT.MVL., 61/19, H. 17 Cemaziyelevvel 1269 / M. 26 Şubat 1853.
- BOA., A.}MKT.MVL., 116/89, H. 14 Zilkade 1276 / M. 3 Haziran 1860.
- BOA., A.}MKT. MVL., 1/83, H. 20 Muharrem 1262 / M. 18 Ocak 1846.
- BOA., A.}MKT.MVL., 66/79, H. 28 Safer 1270 / M. 30 Kasım 1853.
- BOA., A.}MKT.MVL., 142/69, H. 10 Ramazan 1278 / M. 11 Mart 1862.
- BOA., A.}MKT.MVL., 47/22, H. 16 Muharrem 1268 / M. 11 Kasım 1851.
- BOA., A.}MKT.MVL., 55/48, H. 9 Zilkade 1268 / M. 25 Ağustos 1852.
- BOA., A.}MKT.MVL., 135/26, H. 08 Cemaziyelevvel 1278 / M. 11 Kasım 1861.
- BOA. A.}MKT.MVL., 57/45, H. 22 Zilhicce 1268 / M. 7 Ekim 1852.
- BOA. A.}MKT.MVL., 57/1, H. 4 Zilhicce 1268 / M. 19 Eylül 1852.

- BOA. A.)MKT.MVL., 67/30, H. 24 Rebiülahir 1270 / M. 24 Ocak 1854.
- BOA., A.)MKT.MVL., 112/2, H. 29 Rebiülahir 1276 / M. 25 Kasım 1859.
- BOA., A.)MKT.MVL., 123/100, H. 25 Cemaziyelahir 1277 / M. 8 Ocak 1861.
- BOA., A.)MKT.MVL., 140/36, H. 28 Recep 1278 / M. 29 Ocak 1862.
- BOA., A.)MKT.MVL., 45/31, H. 15 Zilkade 1267 / M. 11 Eylül 1851.
- BOA., A.)MKT.MVL., 87/95, H. 13 Şevval 1273 / M. 6 Haziran 1857.
- BOA., A.)MKT.MVL., 55/76, H. 15 Zilkade 1268 / M. 31 Ağustos 1852.
- BOA., A.)MKT.MVL., 109/36, H. 8 Muharrem 1276 / M. 7 Ağustos 1859.
- BOA., A.)MKT.MVL., 110/36, H. 27 Safer 1276 / M. 25 Eylül 1859.
- BOA., A.)MKT.MVL., 116/45, H. 24 Şevval 1276 / M. 15 Mayıs 1860.
- BOA., A.)MKT.MVL., 88/39, H. 5 Zilkade 1273 / M. 27 Haziran 1857.
- BOA., A.)MKT.UM., 462/57, H. 9 Ramazan 1277 / M. 21 Mart 1861.
- BOA., A.)MKT.UM., 461/29, H. 29 Şaban 1277 / M. 12 Mart 1861.
- BOA., A.)MKT.UM., 495/80, H. 24 Safer 1278 / M. 31 Ağustos 1861.
- BOA., A.)MKT.UM., 496/64, H. 27 Safer 1278 / M. 3 Eylül 1861.
- BOA., A.)MKT.UM., 467/20, H. 12 Şevval 1277 / M. 23 Nisan 1861.
- BOA. A.)MKT.UM., 495/87, H. 24 Safer 1278 / M. 31 Ağustos 1861.
- BOA., A.)MKT.UM., 461/75, H. 3 Ramazan 1277 / M. 15 Mart 1861.
- BOA., A.)MKT.UM., 464/92, H. 27 Ramazan 1277 / M. 8 Nisan 1861.
- BOA., MVL., 927/18, H. 16 Şaban 1277 / M. 27 Şubat 1861.
- BOA. C.ADL., 29/1701, H. 18 Rebiülahir 1265 / M. 13 Mart 1849.

Av. HALİL POLAT

Uygulamadan Örnek

Karar ve Uygulayıcı İşlemleriyle

CEZA HÂKİMİNİN BAŞVURU KİTABI

SULH CEZA | ASLİYE CEZA | AĞIR CEZA | İSTİNAF

Genişletilmiş ve Güncellenmiş

4. Baskı

- Genel Hatlarıyla Bir Ceza Davasının Yürüyüşü
- Hüküm Kurmada Temel İlke ve Esaslar
- Ceza Hakiminin Verebileceği Hüküm Türleri
- TCK'da Düzenlenmiş Olup Uygulamada En Sık Karşılaşılan Suçlara İlişkin;
  - Teorik açıklamalar
  - Yargıtay kararları
  - Karar (hüküm) örnekleri
  - Hüküm varyasyonları
  - Uygulama ve yazışma örnekleri
- Sulh Ceza Hâkimliği Kararları ile Koruma Tedbirlerine Dair Kararlar
- Ceza Hâkiminin Bilmesi Gereken Temel Usul İşlemleri
- Çocuklar ile Akıl Hastalarının İşlediği Suçlarda Yapılacak Yargılamada Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar
- Kamu Davasının Açılması ve İddianamenin İadesi
- Ceza Muhakemesinde Kamu Davasının Yürütülmesi ve Duruşma
- Basit Yargılama Usulü
- Duruşmanın Sona Ermesi ve Hüküm
- Suçun Mağduru, Şikayetçinin Hakları ve Kamu Davasına Katılma
- Yargılama Giderleri
- Kanun Yolları

ADALET YAYINEVİ

Ankara - 2023

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Ceza Hâkiminin Başvuru Kitabı

Halil Polat

Hukuk Yayınları Dizisi – 1783

Dördüncü Baskı : Ocak, 2023

ISBN : 978 – 605 – 264 – 020 – 9

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com
 : adalety@adaletyayinevi.com

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : facebook.com/adaletyayinevi
 : twitter.com/adaletyayinevi

Dizgi ve Sayfa Tasarımı:

Halil Polat

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Salamat Basım Yayım Ambalaj San. Tic. Ltd. Şti.
Sertifika No: 47771
Tel: (0312) 341 10 24 - Ankara

KAYNAKÇA

- **AKBULUT**, Berrin, Cinsel Dokunulmazlığa Karşı Suçlarda Rızanın Niteliği, CHD, C.14 S.40, Ağustos 2019, s. 265-288
- **AKBULUT**, Berrin, Soruşturma Yapılmasına Yer Olmadığı Kararı (TCK m. 158/6), Ceza Hukuku ve Kriminoloji Dergisi, 2022, 10(1), s. 153-209
- **AKÇİN**, İhsan, Kamu İdaresinin Güvenilirliğine ve İşleyişine Karşı Suçlar, 2. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2019
- **AKKAYA**, Çetin, Cinsel Dokunulmazlığa Karşı Suçlar, Adalet Yayınevi, Ankara 2018 (Cinsel Suçlar)
- **AKKAYA**, Çetin, Uyuşturucu ve Uyarıcı Madde Suçları, 2. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2013 (Uyuşturucu)
- **AKTAŞ**, Batuhan, İnsan Öldürme Suçu Açısından Olası Kast-Bilinçli Taksir Ayırımının Yargıtay Kararları Işığında Değerlendirilmesi, THD, C.10, S.112, Aralık 2015
- **ARTUÇ** Mustafa, Hükümün Açıklanmasının Geri Bırakılması, Adalet Yayınevi, Ankara 2008 (HAGB)
- **ARTUÇ**, Mustafa, Cinsel Taciz Suçu, THD, C.2, S. 11, Temmuz 2007, s. 103-113 (Cinsel Taciz)
- **ARTUÇ**, Mustafa, Malvarlığına Karşı Suçlar, 4. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2020. (Malvarlığına)
- **ARTUÇ**, Mustafa/**AKKAYA**, Çetin/**GEDİKLİ**, Cemil, 2006-2007-2008 İçtihatları ile Türk Ceza Kanunu, 2.Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2008.
- **ARTUÇ**, Mustafa/**HIRSLI**, Tahir, Hüküm Kurma Esasları, Adalet Yayınevi, Ekim 2008.
- **ARTUK**, Mehmet Emin, Cinsel Taciz Suçu (TCK m. 105), CHD, C.3, S.6, s. 5-19 (Cinsel Taciz)
- **ARTUK**, Mehmet Emin/ **GÖKCEN**, Ahmet/**YENİDÜNYA**, A. Caner, Ceza Hukuku Özel Hükümler, 4. Baskı, Turhan Kitabevi, Ankara 2003 (Özel-4.bsk)
- **ARTUK**, Mehmet Emin/ **YENİDÜNYA**, Ahmet Caner, "Mukayeseli Hukukta ve Türk Hukukunda Erteleme Müessesesi", Prof. Dr. Sahir Erman'a Armağan, İstanbul 1999.
- **ARTUK**, Mehmet Emin/**GÖKCEN**, Ahmet/**YENİDÜNYA**, A. Caner, Ceza Hukuku Özel Hükümler, 15. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2015 (Özel-15. bsk)
- **ARTUK**, Mehmet Emin/**GÖKCEN**, Ahmet/**YENİDÜNYA**, A. Caner, Ceza Hukuku Genel Hükümler I, Ankara 2002 (Genel)
- **AVSALLI**, Hüseyin, Zimmet Suçu, Marmara Ün. SBE, Doktora Tezi, İstanbul 2006
- **AYDIN**, Devrim, Türk Ceza Hukukunda Dolandırıcılık Suçu, Yetkin Yayıncılık, Ankara 2022 (Dolandırıcılık)
- **AYDIN**, Murat, Ceza Hukukunda Cinsel İstismara Bağlı Olarak Beden ve Ruh Sağlığının Bozulması Kavramı, THD, C.4, S.40, Aralık 2009, s. 71-83
- **AYTAÇ**, İkbal, Uyuşturucu veya Uyarıcı Madde Suçlarında Failin Kastının Belirlenmesi, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2021
- **BAKICI**, Sedat, 5237 Sayılı Yasa Kapsamında Ceza Hukuku Genel Hükümleri, Adalet Yayınevi, Ankara 2007 (Genel Hükümler).
- **BALCI**, Murat, Türk Ceza Kanununda Uyuşturucu Madde Ticareti Suçları (TCK m. 188), Marmara Ün. SBE, Doktora Tezi, İstanbul 2009
- **BEKRİ**, M. Nedim, Gereğçeli Karar Hakkı, Ankara Barosu Dergisi, 2014/3, s. 203 vd.
- **BİRTEK**, Fatih, Kasten Öldürmeye Teşebbüs ve Kasten Yaralama Suçlarının Manevi Unsur Bakımından Ayırt Edilmesi, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 2009 C. 58, S. 2, s. 231-279.
- **CENTEL**, Nur/ **ZAFER**, Hamide/ **ÇAKMUT**, Özlem, Türk Ceza Hukukuna Giriş, 4.Bası, Beta Basım Yayım Dağıtım A.Ş., İstanbul Ekim 2006

- **CENTEL**, Nur/**ZAFER**, Hamide, Ceza Muhakemesi Hukuku, El Kitabı, Beta yay., İstanbul 2006.
- **ÇETİN**, Erol, Açıklamalı İçtihatlı Ceza Hukukunda ve Özel Yasalarda Memur ve Memur Suçları, 2. Baskı, Ankara 2003
- **ÇOLAK**, Haluk/**TAŞKIN**, Mustafa, Açıklamalı-Karşılaştırmalı-Uygulamalı Ceza Muhakemesi Kanunu, Seçkin Yayınevi, Ankara 2005.
- **DEMİRBAŞ**, Timur, Ceza Hukuku Genel Hükümler, Yeni Türk Ceza Kanunu'na Göre Gözden Geçirilmiş 4. Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara 2006.
- **DEMİRBAŞ**, Timur, Türk Ceza Hukukunda Memuriyet Görevini İhmal ve Kötüye Kullanma Cürümleri, Prof. Dr. Kudret Ayiter Armağanı, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.III, S.1-4, Ankara 1987.
- **DÖNMEZER** Sulhi, Kişilere ve Mala Karşı Cürümler, 16. Bası, İstanbul 2001.
- **EKİNCİ**, Mehmet Vehip, Türk Ceza Kanunu ve Yargıtay Uygulamalarına Göre Zimmet Suçu, Ekonomik Suçlar, Seçkin Yayınevi, Ankara 2015
- **EKİNCİ-ŞAHİN**, Meral, Dolandırıcılık Suçu, Adalet Yayınevi, Ankara 2019; Gökçen, Ahmet/Balçı, Murat vdğ, Malvarlığına Karşı Suçlar, Adalet Yayınevi, Ankara 2018.
- **EKİNCİ**, Mustafa/**ESEN**, Sinan, Anlatımlı ve Gerekçeli Yeni Türk Ceza Kanununda Yer Alan Hırsızlık, Yağma, Güveni Kötüye Kullanma, Dolandırıcılık, Hileli ve Taksirli İflas, Karşılıksız Yararlanma, Belgelerde Sahtecilik ve Bilişim Alanında Suçlar, Adalet Yayınevi, Ankara Eylül 2005.
- **ELMAS**, Birsen, Uyuşturucu ve Uyarıcı Madde Suçları, 3. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2018 (Uyuşturucu)
- **ELMAS**, Fevzi, Cinsel Suç Mağdurlarının Adli Tıp Kurumuna Sevkinin Gerektiren Haller ve Cinsel Suçlarda Beden ve Ruh Sağlığının Bozulması Kavramı, THD, C.5, S.44, s. 141-150
- **EREM**, Faruk/**TORSLU**, Nevzat, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 5. Baskı, Ankara 1983.
- **ERMAN** Sahir, Askeri Ceza Hukuku, Umumi Kısım ve Usul, 7.Bası, İstanbul 1983.
- **ERMAN**, Sahir/**ÖZEK**, Çetin, Kişilere Karşı İşlenen Suçlar, İstanbul 1994.
- **ERMAN**, Sahir/**ÖZEK**, Çetin, Ceza Hukuku Özel Bölüm Kişilere Karşı Suçlar, İstanbul 1994.
- **ERMAN**, Sahir/**ÖZEK**, Çetin, Kamu Güvenine Karşı İşlenen Suçlar, İstanbul 1996.
- **EROL**, Haydar, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu, Ankara 2007.
- **ERTAŞ**, Şeref, Eşya Hukuku, 4. baskı, Ankara 2002.
- **ESENER**, Turhan/**GÜVEN**, Kudret, Eşya Hukuku, Ankara 1993.
- **GEDİK**, Doğan, 5237 Sayılı Türk Ceza Kanununa ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'na göre Müsadere, Adalet Yayınevi, Ankara 2007.
- **GÖKÇEN**, Ahmet/**BALCI**, Murat, Kasten Öldürme, Kasten Yaralama, Organ ve Doku Ticareti Suçları, 2. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2015 (Kasten Öldürme)
- **GÜNGÖR**, Şener/**KINACI**, Ali, Öğreti ve Uygulama Boyutu ile Uyuşturucu ve Psiko-trop Maddelerle İlgili Suçlar, Yetkin Yayınları, Ankara 2001
- **HAKERİ** Hakan, Kasten Öldürme Suçları, Seçkin Yayınevi, Ankara 2006 (Kasten Öldürme)
- <https://karararama.yargitay.gov.tr>
- **İÇEL**, Kayıhan/**SOKULLU-AKINCI**, Füsun/**ÖZGENÇ**, İzzet/**SÖZÜER**, Adem/**MAHMUTOĞLU**, Fatih S./**ÜNVER**, Yener, İçel Yaptırım Teorisi, 3. Kitap, Beta Yayınevi, Nisan 2000 İstanbul.(İçel ve Diğerleri, Yaptırım Teorisi)
- **İNCE**, Hüseyin, Türk Ceza Hukukunda Kısa Süreli Hürriyeti Bağlayıcı Cezalara Seçenek Yaptırımlar, Seçkin Yayınevi, Eylül 2007.
- **KAMER**, Vehbi Kadri, Denetimli Serbestlik Kararlarının İnfazı, Adalet Yayınevi, Ankara 2007.
- **KAYMAZ** Seydi, Ceza Muhakemesinde Telekomünikasyon Yoluyla Yapılan İletişimin Denetlenmesi, Seçkin Yayınevi, Ankara 2009

Kaynakça

- **KAYMAZ**, Seydi/ **GÖKCAN**, Hasan Tahsin, 5237 Sayılı Türk Ceza Kanununda Taksirle Adam Öldürme ve Yaralama Suçları, Ankara 2006.
- **KEKLİK**, Ramazan, Ceza Yargılamasında İletişimin Denetlenmesi, Adalet Dergisi, S.25
- **KIDIL**, Fahrettin, Türk Ceza Hukukunda Uyusturucu veya Uyarıcı Madde İmal ve Ticareti Suçları, Adalet Yayınevi, Ankara 2020
- **KOCA**, Mahmut, Yağma Cürümleri, Ankara 2003.
- **KOCA**, Mahmut/**ÜZÜLMEZ**, İlhan, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 14. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2021 (Genel)
- **KOCA**, Mahmut/**ÜZÜLMEZ**, İlhan, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 4. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2017 (Özel)
- **KOCAOĞLU**, Sinan, Cinsel Dokunulmazlığa Karşı Suçlar, Yetkin Yayıncılık, Ankara 2016.
- **MALKOÇ**, İsmail, Yeni Türk Ceza Kanununda Cinsel Saldırı Suçları, Malkoç Kitabevi, Ankara 2005.
- **MALKOÇ**, İsmail/**GÜLER**, Mahmut, Uygulamada Türk Ceza Kanunu Özel Hükümler-4, Ankara, Adil Yay.
- **MERAN**, Necati, Yeni Türk Ceza Kanununda Sahtecilik-Malvarlığı Bilişim Suçları ile Ekonomi ve Ticaret Alanında Suçlar, Seçkin Yayınevi, Ankara 2005.
- **MEYDAN**, Uygur, Uyusturucu Madde Ticareti Suçunda Madde Miktarının Önemi, TAAD, Y.10, S.37, Ocak 2019, s. 321-352
- **NOYAN**, Erdal, Hırsızlık Suçları, Adalet Yayınevi, Ankara 2007.
- **OKUYUCU-ERGÜN**, Güneş, Dolandırıcılık Suçunun Susmak Suretiyle İşlenmesi, İnönü Üniv. HFD, 12(1), 2021, s. 304-312 (Dolandırıcılık)
- **OKUYUCU-ERGÜN**, Güneş, Türk Ceza Hukukunda Zimmet Suçu, Ankara Üniv. SBE, Doktora Tezi, Ankara 2007 (Zimmet)
- **ÖNDER**, Ayhan, "Ceza Hukukunda Tecil ve Benzeri Müesseseler "Tecil", İstanbul, 1963.
- **ÖNDER**, Ayhan, Ceza Hukuku Dersleri, İstanbul 1992.
- **ÖNER**, Mehmet Zülfü, Uyusturucu veya Uyarıcı Madde İmal ve Ticareti Suçları, Adalet Yayınevi, Ankara 2011
- **ÖZBEK**, Veli Özer, TCK izmir Şerhi, Yeni Türk Ceza Kanunu'nun Anlamı (TCK'nın Anlamı), 2.Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara 2005
- **ÖZBEK**, Veli Özer/**DOĞAN**, Koray/**BACAKSIZ**, Pınar, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 10. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2019 (Genel)
- **ÖZBEK**, Veli Özer/**DOĞAN**, Koray/**BACAKSIZ**, Pınar, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 14. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2019 (Özel)
- **ÖZBEK**, Veli Özer/**MERAKLI**, Serkan, Ceza Hukukunda Avukatın Kamu Görevlisi Olarak Kabul Edilebilirliği Sorunu, Dr. Dr. h.c. Silvia Tellenbach'a Armağan, Ankara 2018
- **ÖZGENÇ**, İzzet, Türk Ceza Kanunu Gazi Şerhi Genel Hükümler, Adalet Bakanlığı Eğitim Dairesi Başkanlığı Yayını, Üçüncü Bası, Ocak 2006.
- **ÖZTÜRK**, Bahri/ **ERDEM**, Mustafa Ruhan, Uygulamalı Ceza Hukuku ve Güvenlik Tedbirleri Hukuku, Yeni TCK'ya Göre Yenilenmiş 9.Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara 2006.(TCK)
- **ÖZTÜRK**, Bahri/**ERDEM**, Mustafa Ruhan, Uygulamalı Ceza Muhakemesi Hukuku, Yeni CMK'ya Göre Yenilenmiş 10. Baskı, Ankara 2006.(CMK)
- **ÖZTÜRK**, Sami, Güveni Kötüye Kullanma, Bedelsiz Senedi Kullanma, Dolandırıcılık Suçları ve TCK Genel Hükümler, Adalet Yayınevi, Ankara 2022
- **PALUT**, Adem, Kasten Adam Öldürme Suçu, Adalet Yayınevi, Ankara 2019
- **PARILTI**, Yılmaz, Adalet Bakanlığı Adalet Dergisi, 29.sayı, Eylül 2007.
- **PARLAR**, Ali/**DEMİREL**, Güleç, Açıklamalı-İçtihatlı Kişilerin Hayatına ve Vücut Bütünlüğüne Karşı Suçlar, Adalet Yayınevi, Ankara 2002.
- **PARLAR**, Ali/**HATİPOĞLU**, Muzaffer, 5237 sayılı TCK'da Özel ve Genel Hükümler Açısından Sulh Ceza Davaları, Adalet Yayınevi, Ankara 2007, (Sulh Ceza Davaları)

- **PARLAR**, Ali/**HATİPOĞLU**, Muzaffer, 5237 Sayılı TCK'da Özel ve Genel Hükümler Açısından Ağır Ceza Davaları, Ankara 2007, (Ağır Ceza Davaları)
- **PARLAR**, Ali/**HATİPOĞLU**, Muzaffer, 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu Yorumu, Ankara Şubat 2007, (TCK Yorumu)
- **SAVAŞ**, Vural/**MOLLAMAHMUTOĞLU**, Sadık, Türk Ceza Kanunu Yorumu, 4. Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara 1999, C. III.
- **SELVİ-AKPINAR**, Aslı. Uyuşturucu veya Uyarıcı Madde Ticareti Suçu, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2021
- **SEVDİM**, Ali Erdem, Uyuşturucu Madde Ticareti Suçu, Selçuk Üniv. SBE, Doktora Tezi, Konya 2013
- **SINAR**, Hasan, Türk Ceza Kanununda Uyuşturucu ve Uyarıcı Madde Ticareti Suçları, Disiplinler Arası ve Ceza Hukuku Boyutlarıyla Uyuşturucu Madde Bağımlılığı ve Ticaretle Mücadele, Lale Yayıncılık, Ankara 2015, s. 71-108
- **SOYASLAN**, Doğan, Ceza Hukuku Özel Hükümler, Gözden Geçirilmiş 6. Baskı, Yetkin Yayınevi, Ankara 2006.
- **ŞEN**, Ersan/**AKSÜT**, Ertekin, Öldürmeye Teşebbüs İle Kasten Yaralama Mukayesesi ve Uygulama Sorunları, TBB, C.26, S.109, Kasım 2013, s. 335-352
- **ŞIK**, Hüseyin, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nda Görevi Kötüye Kullanma Suçu, Adalet Yayınevi, Ankara 2008.
- **ŞIK**, Hüseyin, Neticesi Sebebiyle Ağırlaşmış Yaralama, Adalet Dergisi, 26. Sayı, Eylül 2006.
- **TEZCAN**, Durmuş/**ERDEM** Mustafa Ruhan/**ÖNOK**, R. Murat, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'na Göre Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku, 4. Baskı, Ankara 2006 (Özel-4.Bsk)
- **TEZCAN**, Durmuş/**ERDEM**, Mustafa Ruhan/**ÖNOK**, R. Murat, Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku, 17. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2019 (Özel-17. Bsk)
- **TEZCAN**, Durmuş/**ERDEM**, Mustafa Ruhan/**ÖNOK**, R. Murat, Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku, 20. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2022 (Özel-20. Bsk)
- **TOROSLU**, Nevzat, Ceza Hukuku Özel Kısım, Ankara 2005.
- **TÖNGÜR** Ali Rıza, Ceza Hukukunda Yeni Boyutlarıyla Erteleme, Adalet Yayınevi, Ankara 2009.
- **TURHAN**, Faruk, Ceza Muhakemesi Hukuku, 1.Bası, Asil Yay., 2006.
- **ÜNVER**, Yener/**HAKERİ**, Hakan, Ceza Muhakemesi Hukuku, Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2015
- **YALVAÇ**, Gürsel, Karşılaştırmalı Gerekçeli İçtihatlı Türk Ceza Kanunu, Adalet Yayınevi, Ankara 2008.
- **YAŞAR**, Osman, Uygulamalı ve Yorumlu Ceza Muhakemesi Kanunu, 3. Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara 2007.
- **YAŞAR**, Osman, Ceza Muhakemesi Kanunu, 9. Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara 2020 (9.Bsk).
- **YENİDÜNYA**, A. Caner, 5237 Sayılı Yeni Türk Ceza Kanunu'nda Cinsel Dokunulmazlığa Karşı Suçlar, LHD, Y.3, S.33, Eylül 2015, s. 3284 vd. (Cinsel Suçlar)
- **YENİSEY**, Feridun/**NUHOĞLU**, Ayşe, Ceza Muhakemesi Hukuku, 8. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2020
- **YERDELEN**, Erdal, Türk Ceza Hukuku ve Yaptırımları, Adalet Yayınevi, Ankara 2021
- **YILMAZ**, Ejder, Hukuk Sözlüğü (Öğrenciler İçin), Yetkin Yayınları, Birinci Baskı, Ankara 2003.
- **YILMAZ**, Zekeriya, Ceza Muhakemesinde Mağdur Hakları, Davaya Katılma, Yargılama Giderleri ile Mağdurun veya Suçtan Zarar Görenin Hukuk Mahkemelerinde Açabileceği Maddi ve Manevi Tazminat Davaları, Seçkin Yayınevi, Ankara 2007.
- **YOKUŞ SEVÜK**, Handan, "5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nda Cinsel saldırı ve Cinsel Taciz Suçları", Türkiye Barolar Birliği Dergisi, Mart-Nisan 2005.
- **YOKUŞ SEVÜK**, Handan, Uyuşturucu veya Uyarıcı Madde Kullanılmasına İlişkin Suçlar, Seçkin Yayınları, Ankara 2007 (Uyuşturucu)

Kaynakça

- **YOKUŞ-SEVÜK**, Handan, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 2. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2019 (Özel)
- **YURTCAN**, Erdener, Cumhuriyet Savcısının ve Cumhuriyet Yargıcının Başvuru Kitabı, Adalet Bakanlığı Yayın İşleri Başkanlığı, 5. Bası, Ankara 2007,
- **YURTCAN**, Erdener, Yeni Türk Ceza Kanunu ve Yorumu, İstanbul 2004.
- **ZAFER**, Hamide, Ceza Hukuku Genel Hükümler, Ders Kitabı, 7. Baskı, Beta Yayıncılık, İstanbul 2019

Av. Ozan Barış YILMAZ

LL.M., CIPP/E, CIPM

TÜRKİYE VE AVRUPA BİRLİĞİ'NDE
KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI
VE UYGULANACAK HUKUK

ADALET YAYINEVİ

Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Türkiye ve Avrupa Birliği'nde Kişisel Verilerin Korunması ve Uygulanacak Hukuk
Ozan Barış Yılmaz

Hukuk Yayınları Dizisi – 3266

Birinci Baskı : Kasım, 2022

ISBN : 978 – 605 – 264 – 021 – 0

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nilüfer Aydın

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Vadi Grafik Tasarım Ltd. Şti.
İvedik Org. San. Bölgesi 1420. Cadde
No: 58/1 Yenimahalle/Ankara
Tel: 0 312 395 85 71
Sertifika No: 47479

KAYNAKÇA

KİTAPLAR

- Ağaoğlu, Cahit**, Arbitration in Merger and Acquisition Transactions, Ankara, 2016.
- Akad, Mehmet / Dinçkol, Bihterin Vural**, Genel Kamu Hukuku, 8. Baskı, İstanbul, 2013.
- Akar, Erkan**, E-Ticaret, Sosyal Ticaret, Mobil Ticaret - Pazarlama Temelli Yaklaşım, 4. Baskı, Ankara, 2020.
- Akgül, Aydın**, Kişisel Verilerin Korunması Açısından İdarenin Hukuki Sorumluluğu ve Yargısal Denetimi, Yayınlanmamış Doktora Tezi, T.C. Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kocaeli, 2013.
- Akıntürk, Turgut / Karaman, Derya Ateş**, Türk Medeni Hukuku Aile Hukuku İkinci Cilt, 15. Baskı, İstanbul, 2013.
- Arnall, Anthony / Chalmers, Damian**, The Oxford Handbook of European Union Law, First Edition, Oxford, 2015.
- Aslan, İsmail Yılmaz**, Bankacılar İçin Tüketici Hukuku, İstanbul, 2016.
- Avrupa Konseyi / Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi**, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Madde 8 Rehberi, 2019.
- Ayözger, Ayşe Çiğdem**, Elektronik Haberleşme Sektöründe Kişisel Verilerin Korunması, Yayınlanmamış Doktora Tezi, T.C. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Özel Hukuk Anabilim Dalı, İstanbul, 2016.
- Aysun, Melike Köse**, Kişisel Verilerin Kaydedilmesi Suçu TCK m. 135, Ankara, 2018.
- Bajaj, Kamlesh K. / Nag, Debjani**, E-Commerce, Second Edition, New Delhi, 2005.
- Boardman, Ruth / Mullock, James / Mole, Ariane**, Bird & Bird Guide to the General Data Protection Regulation, 2017.
- Bozkurt, Habip**, Kişisel Verilerin İşlenmesinin Hukuki Boyutu, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kadir Has Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Hukuk Anabilim Dalı, 2019.
- Budak, Ali Cem / Karaaslan, Varol**, Medeni Usul Hukuku, 2. Baskı, Ankara, 2018.
- Budak, Ali Cem**, Karşılaştırmalı Hukuk Muhakemeleri Kanunu, 11. Baskı, Ankara, 2017.
- Carey, Peter**, Data Protection - A Practical Guide to UK and EU Law, Fifth Edition, 2018.
- Chehtman, Alejandro**, The Philosophical Foundations of Extraterritorial Punishment, Oxford, 2010.

- Cini, Michelle / Borragán, Nieves Pérez-Solórzano**, *European Union Politics*, Fifth Edition, Oxford, 2016.
- Claes, Erik / Duff, Antony / Gutwirth, Serge**, *Privacy and the Criminal Law*, First Edition, Oxford, 2006.
- Çekin, Mesut Serdar**, *Avrupa Birliği Hukukuyla Mukayeseli Olarak 6698 Sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu*, İstanbul, 2018.
- Çelikel, Aysel / Erdem, B. Bahadır**, *Milletlerarası Özel Hukuk*, 17. Bası, İstanbul, 2021.
- Çokmutlu, Metin**, *Türk Ceza Hukukunda Kişisel Verilerin Korunması*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, T.C. Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Anabilim Dalı, 2014.
- Değirmencioğlu, Müge**, *Milletlerarası Ticari Tahkimde Patolojik Tahkim Anlaşmaları ve Hibrit Tahkim Anlaşmaları*, İstanbul, 2021.
- Dinç, Engin**, *Kişisel Verilerin Korunmasında Uluslararası Düzenlemeler ve Türkiye'nin Durumu*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Ana Bilim Dalı, 2006.
- Ekşi, Nuray**, *Milletlerarası Ticaret Hukuku*, 2. Baskı, İstanbul, 2015.
- Ekşi, Nuray**, *Yabancı Mahkeme Kararlarının Tanınması ve Tenfizi*, 2. Baskı, İstanbul, 2020.
- Erdem, H. Ercüment**, *Hukuk Postası 2017*, 1. Baskı, İstanbul, 2017.
- González Fuster, Gloria**, *The Emergence of Personal Data Protection as a Fundamental Right of the EU*, Belgium, Cham, 2014.
- Goold, Benjamin Jarvis** *CCTV and Policing: Public Area Surveillance and Police Practices in Britain*, Oxford, 2004.
- Greengard, Samuel**, *The Internet of Things*, Revised and Updated Edition, London, 2021.
- Güneş, Ahmet M.**, *Avrupa Birliği Hukukuna Giriş*, 1. Baskı, İstanbul, 2013.
- Henkoğlu, Türkay**, *Bilgi Güvenliği ve Kişisel Verilerin Korunması*, Ankara 2015.
- Henkoğlu, Türkay**, *Hassas Bilgi Varlıklarının ve Kişisel Verilerin Hukuksal Düzenlemeler ile Korunması ve Bu Kapsamda Üniversiteler İçin Bilgi Güvenliği Politikasının Geliştirilmesi*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Bilgi ve Belge Yönetimi Anabilim Dalı, Ankara, 2015.
- Hodson, Dermot / Peterson, John**, *The Institutions of the European Union*, Fourth Edition, Oxford, 2017.
- Holler, Jan / Tsiatsis, Vlasios / Mulligan, Catherine / Karnouskos, Stamatis / Avesand, Stefan / Boyle, David**, *Internet of Things*, First Edition, Oxford, 2014.
- IT Governance Privacy Team**, *EU General Data Protection Regulation (GDPR) – An Implementation and Compliance Guide*, Fourth Edition, 2020.

- İstemi, Zeynep**, Türk Milletlerarası Usul Hukukunda Milletlerarası Yetki, Çankaya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Özel Hukuk Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2020.
- Karaçay, Vildan**, Türk Vergi Yargısında Kanun Yolları, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, T.C. Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1991.
- Kassim, Hussein / Peterson, John / Bauer, Michael W. / Connolly, Sara / Dehousse, Renaud / Hooghe, Liesbet / Thompson, Andrew**, The European Commission of the Twenty-First Century, First Edition, Oxford, 2013.
- Kaya, Ferman**, E-Ticaret Hukuku ve Tüketici Hukukundaki Uygulamaları, 1. Baskı, Ankara, 2016.
- Kişisel Verileri Koruma Kurumu**, 100 Soruda Kişisel Verilerin Korunması Kanunu, Ankara, 2019.
- Kişisel Verileri Koruma Kurumu**, Aydınlatma Yükümlülüğünün Yerine Getirilmesi Rehberi, Ankara, 2019.
- Kişisel Verileri Koruma Kurumu**, Kişisel Veri Güvenliği Rehberi (Teknik ve İdari Tedbirler), Ankara, 2018.
- Kişisel Verileri Koruma Kurumu**, Kişisel Verilerin Korunması Kanunu Hakkında Sıkça Sorulan Sorular, Ankara, 2019.
- Kişisel Verileri Koruma Kurumu**, Kişisel Verilerin Korunması Kanununa İlişkin Uygulama Rehberi, Ankara, 2019.
- Kişisel Verileri Koruma Kurumu**, Kişisel Verilerin Silinmesi, Yok Edilmesi veya Anonim Hale Getirilmesi Rehberi, Ankara, 2018.
- Kişisel Verileri Koruma Kurumu**, Madde ve Gerekçesi ile Kişisel Verilerin Korunması Kanunu (Bilgi Notu) ve Kişisel Verilerin Korunmasına İlişkin Terimler Sözlüğü, Ankara, 2019.
- Kruegle, Herman**, CCTV Surveillance: Video Practices and Technology, Second Edition, Oxford, 2007.
- Kuru, Baki / Arslan, Ramazan / Yılmaz, Ejder**, Medeni Usul Hukuku, 25. Baskı, Ankara, 2014.
- Küzeci, Elif**, Kişisel Verilerin Korunması, 3. Baskı, Ankara, 2019.
- Lee, Sang Woo**, A Study on the Extraterritorial Application of the General Data Protection Regulation with a Focus on Computing, Dissertation Submitted to China University of Political Science and Law in partial fulfillment of the requirement for the degree of Ph.D, China, 2018.
- McStay, Andrew**, The Mood of Information: A Critique of Online Behavioural Advertising, London, 2011.

- Mutlu, Muhammet Sefa**, Kişisel Verilerin Soruşturma Evresinde İşlenmesi ve İnsan Hakları Kapsamında Korunması, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kadir Has Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Hukuk Anabilim Dalı, 2019.
- Nippel, Wilfried**, Public Order in Ancient Rome, Cambridge, 1995.
- Nomer, Ergin**, Devletler Hususi Hukuku, 22. Bası, İstanbul, 2017.
- Nomer, Ergin**, Milletlerarası Usul Hukuku, 2. Bası, İstanbul, 2018.
- Nugent, Neill / Rhinard, Mark**, The European Commision, Second Edition, London, 2015.
- Nugent, Neill**, At The Heart of The Union: Studies of the European Commission, First Edition, London, 1997.
- Oğuzman M. Kemal / Barlas Nami**, Medeni Hukuk, 19. Baskı, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2013.
- Oğuzman, M. Kemal / Öz, M. Turgut**, Borçlar Hukuku Genel Hükümler Cilt – 1, 12. Baskı, İstanbul, 2014.
- Öngün, Çiğdem Ayözger**, Kişisel Verilerin Korunması Hukuku, Elektronik Haberleşme Sektörüne İlişkin Özel Düzenlemeler Dahil, 2. Baskı, İstanbul, 2019.
- Özdemir, Hatice**, Doğrudan Uygulanan Kuralların Yabancılık Unsuru Taşıyan Sözleşmeler Üzerinde Etkileri, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmış Doktora Tezi, İstanbul, 1998.
- Özkan, Oğulcan**, Kişisel Verilerin Korunması, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, T.C. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Özel Hukuk Anabilim Dalı, Ankara, 2020.
- Öztürk, Bahri / Çalışkan, Elif Altınok / Seyhan, Serkan**, Kişisel Verilerin Korunması Hukuku Teorik ve Pratik Çalışma Kitabı, Ankara, 2021.
- Öztürk, Bahri**, Nazari ve Uygulamalı Ceza Muhakemesi Hukuku, 10. Baskı, Ankara, 2016.
- Reiners, Wulf / Turhan, Ebru**, EU-Turkey Relations, Switzerland, 2021.
- Robinson, Neil / Graux, Hans / Botterman, Maarten / Valeri, Lorenzo**, Review of the European Data Protection Directive, First Edition, California, 2019.
- Ruparelia, Nayan B.**, Cloud Computing, First Edition, London, 2016.
- Saurugger, Sabine / Terpan, Fabien**, The Court of Justice of the European Union and The Politics of Law, First Edition, London, 2017.
- Sur, Melda**, Uluslararası Hukukun Esasları, 8. Baskı, İstanbul, 2014.
- Svantesson, Dan Jerker B.**, Private International Law and the Internet, 3rd Edition, The Netherlands, 2016.
- Şanlı, Cemal / Esen, Emre / Ataman-Figanmeşe, İnci**, Milletlerarası Özel Hukuk, 9. Bası, İstanbul, 2021

- Şimşek, Oğuz**, Anayasa Hukukunda Kişisel Verilerin Korunması, İstanbul, 2008.
- Şişkin, Dilan Şerife**, Üniversite Kütüphanelerinde Bilgi Güvenliği Ve Kişisel Verilerin Korunması: Ankara'daki Üniversite Kütüphanelerinin Değerlendirilmesi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Bilgi ve Belge Yönetimi Anabilim Dalı, Ankara, 2020.
- Tanör, Bülent / Yüzbaşıoğlu, Necmi**, 1982 Anayasasına Göre Türk Anayasa Hukuku, 13. Baskı, İstanbul, 2013.
- Tekin, Esra**, Milletlerarası Özel Hukukta Kişilik Haklarının İnternet Yoluyla İhlâlinde Sorumluluk, Türkiye Cumhuriyeti Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Özel Hukuk Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara, 2020.
- Tekinalp, Gülören**, Milletlerarası Özel Hukuk Bağlama ve Usul Hukuku Kuralları, 13. Baskı İstanbul, 2020.
- Turan, Metin**, Karşılaştırmalı Hukukta Kişisel Verilerin Korunması, 2. Baskı, Ankara, 2019.
- Turhan, Ayşe Melek**, Kişiliğin Korunması ve Veri Koruma Hukuku Kapsamında Unutulma Hakkı, İstanbul Medipol Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2018.
- Ustaran, Eduardo**, European Data Protection Law and Practice, Portsmouth, 2018.
- Uyarer, Sinem Göçmen**, Kişisel Verilerin Korunması Kanunu ve Türk Ceza Kanunu Kapsamında Kişisel Verilerin Korunması, Ankara, 2019.
- Wallace, Helen / Pollack, Mark A. / Roederer-Rynning, Christilla / Young, Alasdair R.**, Policy-Making in the European Union, Eighth Edition, Oxford, 2020.
- Wessels, Wolfgang**, The European Council, First Edition, London, 2016.
- Yaşar, Hasan Nuri**, İdare Hukuku, 2. Baskı, İstanbul, 2014.
- Yılmaz, Berrak**, Türk Anayasa Mahkemesi ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararları Işığında Kişisel Verilerin Korunması, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Anabilim Dalı, 2019.
- Yüksel, Armağan Ebru Bozkurt**, Bulut Bilişimde Kişisel Verilerin Korunması, Ankara, 2016.
- Zafer, Hamide**, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 3. Baskı, İstanbul, 2013.
- Zwol, Eline van**, Online Behavioural Advertising: The Congruency Effect Between Advertisements And Information Disclosures, Master Thesis, University of Twente, 2019.

MAKALELER

- Akıncı, Ayşe Nur**, Avrupa Birliği Genel Veri Koruma Tüzüğü'nün Getirdiği Yenilikler ve Türk Hukuku Bakımından Değerlendirilmesi, Çalışma Raporu 6, İktisadi Sektörler ve Koordinasyon Genel Müdürlüğü Bilgi Toplumu Dairesi Başkanlığı, 2017.
- Akkurt, Sinan Sami**, Kişisel Sağlık Verilerinin İşlenmesine ve COVID-19 Pandemisi Sürecinde Mobil Uygulamalarla Paylaşılmasına Hukukî Bir Bakış, İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi Covid-19 Hukuk Özel Sayısı Yıl:19 Sayı:38, 2020.
- Akkurt, Sinan Sami**, Kişisel Veri Kavramının Hukuki Niteliğine İlişkin Yaklaşımlara Mukayeseli Bir Bakış, Kişisel Verilerin Korunması Dergisi, Cilt: 2, Sayı: 1, 2020.
- Akkutay, Ali İbrahim**, Uluslararası Antlaşmaların Türk İç Hukukundaki Konumu ve Etkileri, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. XI, S.1-2, 2007.
- Aksoy, Hüseyin Can / Halıcıoğlu, Mesut**, AB ve Türk Hukuklarında Çerezler: Kişisel Verilerin Korunması Açısından Karşılaştırmalı Bir Değerlendirme, Kişisel Verileri Koruma Dergisi, C. 3, S. 1, 2021.
- Akyiğit, Ercan**, İş Hukuku, 11. Baskı, Ankara, 2016.
- Arnold, Christine / Sapir, Eliyahu V. / Zapryanova, Galina**, Trust In The Institutions of The European Union: A Cross-Country Examination, European Integration Online Papers, Special Mini-Issue 2, Vol. 16, 2012.
- Arslan, İlyas**, Kişisel Verilerin Yabancı Unsurlu Sözleşmelere Aykırı Olarak İşlenmesinden veya Korunmamasından Kaynaklanan Uyuşmazlıklara Uygulanacak Hukukun Tespiti, İstanbul Hukuk Mecmuası, 79 (1), 2020.
- Artık, Sezin Aktepe**, İstinaf Kanun Yolunda Kamu Düzeni Kavramı, TBB Dergisi, S. 13, 2018.
- Aşıkoğlu, Şehriban İpek**, Veri Sorumlularının Aydınlatma Yükümlülüğü -Avrupa Birliği ve Türk Hukukunda-, Kişisel Verileri Koruma Dergisi, C. 1, S. 2, 2019.
- Aşit, Recep**, Kişilik Hakkı İhlallerinde Yetkili Mahkemeler, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, C. 23, S.2, 2017.
- Atasoy, Kemal**, Kişilik Hakkı Kapsamında Sosyal Medyada Kişisel Verilerin Korunması ve Veri Sahibinin Rızası, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, C. 22, S. 3, 2016.
- Atlı, Turan**, Kişisel Verilerin Önleyici, Koruyucu ve İstihbari Faaliyetler Amacıyla İşlenmesi, Necmettin Erbakan Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 2, S. 1, 2019.
- Aydoğdu, Yasin**, Kamu İdaresinde Kişisel Verilerin Korunması, Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 29, S. 1, 2021.
- Aygül, Musa**, Yabancı Mahkeme Kararlarının Tanınması ve Tenfizi Davalarında Bazı Usul Hukuku Problemleri, Public and Private International Law Bulletin, V. 31, I. 2, 2011.

- Başalp, Nilgün**, Avrupa Birliği Veri Koruması Genel Regülasyonu'nun Temel Yenilikleri, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, C. 21, S.1, 2015.
- Başara, Gamze Turan**, Kişisel Veri İşleme Sözleşmesi, Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi, C. 8, S. 16, 2020.
- Beder, Bülent**, Mehmet Altundış, Yasama ve Yürütme Fonksiyonlarının Yargı Bağımsızlığına Müdahalesi, Yasama Dergisi, S. 13, 2009.
- Behrens, Peter**, The Extraterritorial Reach of EU Competition Law Revisited – The “Effects Doctrine” Before The ECJ, Discussion Paper, No. 3/16, Europa-Kolleg Hamburg, Institute for European Integration, Hamburg, 2016.
- Bilir, Faruk**, Kişisel Verilerin Korunması Kişinin Kendisinin Korunmasıdır, Röportaj, TRT Akademi, C. 6, S. 11, 2021.
- Birnhack, Michael D.**, The EU Data Protection Directive: An Engine Of a Global Regime, Computer Law & Security Review, 24, 2008.
- Birkan, Maja**, Data Protection and European Private International Law, European University Institute Working Paper RSCAS 2015/40, 2015.
- Büke, Kamil Kenan**, İnsan Hakları Bağlamında Kişisel Verilerin Korunması Önerisi, Journal of Health and Sport Sciences (JHSS), C. 3, S. 1, 2020.
- Büken, Nüket Örnek / Ünsal, Çağrı Zeybek**, Kişisel Verilerin Korunması Kanununun Biyomedikal Alana Yansımaları Açısından Değerlendirilmesi, Hacettepe Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 7, S. 2, 2017.
- Büyük, Celal**, Yasama Yürütme Yargı: Platon'dan Montesquieu'ya Devletin Fonksiyonlarına Genel Bir Bakış, Dinbilimleri Akademik Araştırma Dergisi, C. 10, S. 1, 2010.
- Bygrave, Lee A.**, Privacy and Data Protection in an International Perspective (The article is an updated and extended version of the author's earlier work on point: see Bygrave, L.A., Privacy Protection in a Global Context – A Comparative Overview, Scandinavian Studies in Law 2004, Vol. 47, p. 319–348.), 2010.
- Çankaya, Hürol / Ekiz, Cengiz**, Biyopolitik Açından Kişisel Verilerin Korunması, Memeletet Siyaset Yönetim (MSY), C. 13, S. 29, Haziran 2018.
- Çelik, Yeşim**, Özel Hayatın Gizliliğinin Yansıması Olarak Kişisel Verilerin Korunması ve Bu Bağlamda Unutulma Hakkı, Türkiye Adalet Akademisi Dergisi, Y. 8, S. 32, 2017.
- Çetin, Hakan**, Kişisel Veri Güvenliği ve Kullanıcıların Farkındalık Düzeylerinin İncelenmesi, Akdeniz İ.İ.B.F. Dergisi, C. 14, S. 29, 2014.
- Çetli, Elif / Özkoçak, Vahdet**, Kayıt Altına Alınmış Kişisel Verilerin Adli Bilimlerde Kullanımı, Eurasian Academy of Sciences Eurasian Art & Humanities Journal, C. 10, 2018.

- Dal, Ufuk**, Avrupa Birliği Genel Veri Koruma Tüzüğü'nün Ülke Dışı Uygulama Yetkisi ve Bu Yetkinin Uluslararası Hukukta Meşruiyeti, *Kişisel Verileri Koruma Dergisi*, C.1, S.1, 2019.
- Danezis, George / Lewis, Stephen / Anderson, Ross**, How Much is Location Privacy Worth?, University of Cambridge, Computer Laboratory, 2005.
- Degeling, Martin / Utz, Christine / Lentzsch, Christopher / Hosseini, Henry / Schaub, Florian / Holz, Thorsten**, We Value Your Privacy ... Now Take Some Cookies: Measuring the GDPR's Impact on Web Privacy, The Network and Distributed System Security Symposium, 2019.
- Deliversky, Jordan / Deliverska, Mariela**, Ethical and Legal Considerations in Biometric Data Usage—Bulgarian Perspective, *Health Economics, A Section of The Journal Frontiers in Public Health*, Vol.6, 2018.
- Deniz, Miray Özer**, Kişisel Verilerin Korunması Kanunu ile Arabuluculuğa Hâkim Gizlilik İlkesinin Birlikte Değerlendirilmesi, *Kişisel Verileri Koruma Dergisi*, C. 2, S. 1, 2020.
- Dinstein, Yoram**, The Universality Principle and War Crimes, *International Law Studies*, V. 71, 1998.
- Dolunay, Ayhan**, Yabancı Mahkeme Kararlarının Tanınması ve Tenfizinde Kamu Düzeni, Yıldırım Uler'e Armağan Yakın Doğu Üniversitesi Hukuk Fakültesi, 2014.
- Dülger, Murat Volkan**, Avrupa Birliği Genel Veri Koruma Tüzüğü Bağlamında Kişisel Verilerin Korunması, *Yaşar Hukuk Dergisi*, C.1, S.2, 2019.
- Dülger, Murat Volkan**, İnsan Hakları ve Temel Hak ve Özgürlükler Bağlamında Kişisel Verilerin Korunması, *İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 5, S. 1, 2018.
- Dülger, Murat Volkan**, Kişisel Verilerin Korunması Kanunu ve Türk Ceza Kanunu Bağlamında Kişisel Verilerin Ceza Normlarıyla Korunması, *İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 3, S. 2, 2016.
- Dülger, Murat Volkan**, Sağlık Hukukunda Kişisel Verilerin Korunması ve Hasta Mahremiyeti, *İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C.1, S. 2, 2015.
- Efeçınar, Ceyda Süral**, Avrupa Birliği Devletler Özel Hukuku Işığında Çifte Vatandaşlık Halinde "Müşterek Milli Hukuk" Bağlama Noktası Nasıl Anlaşılmalıdır?, *Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 14, S. 177-178, 2019.
- Ekşi, Nuray**, Yargıtay Kararları Işığında Yabancı Hakem Kararlarının Tenfizinde Kamu Düzeni, *Public and Private International Law Bulletin - Prof. Dr. Cemal Şanlı'ya Armağan*, C. 40, S. 1, 2020.
- Erarslan, Sevgi**, Türk Hukukunda Kişisel Verilerin Yurt Dışına Aktarılması Sorunu: Açık Rıza Kapsamında Bir Değerlendirme, *Kırıkkale Hukuk Mecmuası*, C.1, S.1, 2021.

- Erbaş, C. Gökhan**, 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu Kapsamında İşçinin Elektronik Ortamda Gözetlenmesi, Hacettepe Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 7, S. 2, 2017.
- Erdinç, Gökso Hazar**, Ölçülülük İlkesi ve Açık Rıza Kapsamında Biyometrik Verilerin İşlenmesi, Kişisel Verileri Koruma Dergisi, C. 2, S. 1, 2020.
- Erkal, Atila**, Avrupa Genel Veri Koruma Düzenlemesi Bağlamında Memurların Kişisel Verilerinin Korunması Hakkı, Anayasa Yargısı, C. 37, S. 2, 2020.
- Erkan, Mustafa**, MÖHUK Madde 31 Bağlamında Türk Hukukunda Doğrudan Uygulanan Kurallara Bakış, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. XV, S. 2, 2011.
- Eroğlu, Şahika**, Dijital Yaşamda Mahremiyet (Gizlilik) Kavramı ve Kişisel Veriler: Hacettepe Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü Öğrencilerinin Mahremiyet ve Kişisel Veri Algılarının Analizi, Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi, C. 35, S. 2, 2018.
- Ersaydı, Alper**, Bozkurt-Lotus Davası ve Genç Türkiye'nin Hukuksal Yetkinliği, Tarih Okulu Dergisi, C. 2010, S. VI, 2010.
- Gelgel, Günseli Öztekin**, 25 Ekim 1980 Tarihli Uluslararası Çocuk Kaçırma ve Hukuki Yönlerine İlişkin Lahey Sözleşmesi Çerçevesinde Arabuluculuk Uygulaması, Public and Private International Law Bulletin, V. 37, I. 2, 2017.
- Gellert, Raphael / Gutwirth, Serge**, The Legal Construction of Privacy and Data Protection, Computer Law & Security Review, 29, 2013.
- Goddard, Michelle**, The EU General Data Protection Regulation (GDPR): European Regulation That Has a Global Impact, International Journal of Market Research, Vol. 59, Issue 6, 2017.
- Göger, Erdoğan**, Devletler Hususi Hukuku Yönünden İkametgah, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 26, S. 3, 1969.
- Gözmener, Selma Bezirgan / Şenol, Selmin / İntepeler, Şeyda Seren**, Hemşirelik Öğrencileri İçin Kişisel Sağlık Verilerinin Kayıt ve Korunması Tutum Ölçeği Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması, Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Elektronik Dergisi, C. 12, S. 1, 2019.
- Güçlütürk, Osman Gazi**, Blokzincir Üzerinde Depolanan Verilerin Kişisel Veri Niteliği ve Silinemezlik, Yok Edilemezlik Sorunu, Kişisel Verileri Koruma Dergisi, C. 1, S. 2, 2019.
- Gülmez, Didem Buhari / Colella, Diğdem Soyaltın**, Avrupa Bütünleşmesi Çalışmalarında Derogasyonlar Meselesi, Ankara Avrupa Çalışmaları Dergisi, C. 18, S. 2, 2019.
- Gürsel, Esin / Düşmeci, Fatih**, Yapısal Anlamda Türkiye Kişisel Verileri Koruma Kurumu'na İlişkin Bir Değerlendirme, R&S - Research Studies Anatolia Journal, C. 1, S. 2, 2018.

- Gürsel, İlke**, Protection of Personal Data In International Law and The General Aspects of The Turkish Data Protection Law, D.E.Ü. Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 18, S. 1, 2016.
- Hamamcıoğlu, Esra**, Elektronik Ticaretin Hukuksal Boyutu, Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, S. 35, 2018.
- Henkoğlu, Türkey**, Kişisel Verileriniz Ne Kadar Güvende? Bilgi Güvenliği Kapsamında Bir Değerlendirme, Arşiv Dünyası Dergisi, S. 17-18, 2017.
- Hert, Paul De / Papakonstantinou, Vagelis / Malgieri, Gianclaudio / Beslay, Laurent / Sanchez, Ignacio**, The Right To Data Portability in the GDPR: Towards User-Centric Interoperability of Digital Services, Computer Law & Security Review, 2018.
- Hert, Paul De / Papakonstantinou, Vagelis**, The New General Data Protection Regulation: Still A Sound System For The Protection of Individuals?, Computer Law & Security Review, Vol. 32, 2016.
- Hert, Paul De / Papakonstantinou, Vagelis**, The Proposed Data Protection Regulation Replacing Directive 95/46/Ec: A Sound System For The Protection Of Individuals, Computer Law & Security Review, Vol. 28, 2012.
- Hertogen, An**, Letting Lotus Bloom, The European Journal of International Law, Vol. 26, No. 4, 2016.
- Homer, Zuzana**, The Employer's Control Mechanism and Its Implementation in The Workplace, Central European Journal of Labour Law and Personnel Management, Vol., No, 2, 2020.
- Hunton, Lucas Bergkamp / Brussels, Williams**, Eu Data Protection Policy The Privacy Fallacy: Adverse Effects Of Europe's Data Protection Policy In An Information-Driven Economy, Computer Law & Security Report, Vol. 18, No. 1, 2002.
- İzgi, M. Cumhur**, Mahremiyet Kavramı Bağlamında Kişisel Sağlık Verileri, Türkiye Biyoetik Dergisi, C. 1, S. 1, 2014.
- Jaroszek, Agata**, Online Behavioural Advertising And The Protection Of Children's Personal Data On The Internet, Wroclaw Review of Law, Administration & Economics, Vol. 4:2, 2015.
- Jay Hoofnagle, Chris Jay / Sloot, Bart van der / Borgesius, Frederik Zuiderveen**, The European Union General Data Protection Regulation: What it is And What it Means, Information & Communications Technology Law, Vol. 28, No. 1, 2019.
- Kantarıcı, Öget / Özalp, Murat / Sezginsoy, Cenk / Öztaşkın, Ozan / Cavlak, Cihan**, Dijitalleşen Dünyada Ekonominin İtici Gücü: E-Ticaret, TÜSİAD, 2017.
- Kara, İlker**, Dijital Verilerin İmha Süreçlerinin Tanımlanması ve Uygulama Yönünden Değerlendirilmesi, Uluslararası Yönetim Bilişim Sistemleri ve Bilgisayar Bilimleri Dergisi, C. 3, S. 2, 2019.

- Karakul, Selman**, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararlarında Sağlık Hakkı – I, İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 3, S. 2, 2016.
- Kartal, Mustafa Tevfik**, Kişisel Verilerin Korunması: Türk Bankacılık Sektörü Üzerine Kavramsal Bir Değerlendirme, Uluslararası Ekonomi ve Yenilik Dergisi, C. 4, S. 1, 2018.
- Kaya, Cemil**, Avrupa Birliği Veri Koruma Direktifi Ekseninde Hassas (Kişisel) Veriler ve İşlenmesi, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası, C. 69, S. 1-2, 2011.
- Ketizmen, Muammer / Kart, Aslıhan**, Kişisel Veri ve Rekabet Hukuku Kapsamında “Big data”, Kişisel Verileri Koruma Dergisi, C. 1, S. 1, 2019.
- Kılıç, Hilal / Atalay, Emine / Yurtsever, Ahmet Esad**, Büyük Veri (Big data) ve Müşteri İlişkileri Yönetimi (CRM) İşbirliğinin Pazarlama İletişimi Stratejilerindeki Rolü: Büyük Ölçekli Özel Bir Banka Örneği, Stratejik ve Sosyal Araştırmalar Dergisi, C. 3, S. 2, 2019.
- Kılınç, Doğan**, Anayasal Bir Hak Olarak Kişisel Verilerin Korunması, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 61, S. 3, 2012.
- Kim, Won**, Cloud Computing: Today and Tomorrow, Journal of Object Technology, Vol. 8, No. 1, 2009.
- Kindt, E. J.**, Why Research May No Longer Be The Same: About the Territorial Scope of the New Data Protection Regulation, Computer Law & Security Review, Vol. 32, I. 5, Pages 729-748, 2016.
- Koca, Mahmut**, İlhan Üzülmöz, Kişisel Verilerin Kaydedilmesi Suçu (TCK m. 135), Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Prof. Dr. Durmuş TEZCAN’a Armağan, C. 21, Özel S., 2019.
- Kocasakal, Hatice Özdemir**, Sözleşmelere Uygulanacak Hukukun MÖHUK m. 24 Çerçevesinde Tespiti ve Üçüncü Devletin Doğrudan Uygulanan Kuralları, Milletlerarası Hukuk ve Milletlerarası Özel Hukuk Bülteni, C. 30, S. 1-2, 2010.
- Konecki, Mario / Kedmenec, Irena / Kuruvilla, Abey**, Economic and Social Development, 47 th International Scientific Conference on Economic and Social Development, Book of Proceedings, 2019.
- Korkmaz, Ali**, İnsan Hakları Bağlamında Özel Hayatın Gizliliği ve Korunması, KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi 16, S. 1, 2014.
- Köle, Mehmet**, Yabancı Mahkeme Kararlarının Tanıma ve Tenfizinde Usul, Dicle Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 21, S. 34, 2016.
- Kösoğlu, Mehmet**, Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanunun 31. Maddesi: Sözleşme ile Sıkı İlişkili Üçüncü Bir Devletin Doğrudan Uygulanan Kurallarına Etki Tanınması, Milletlerarası Hukuk ve Milletlerarası Özel Hukuk Bülteni, C. 28, S. 1-2, 2008.
- Kuner, Christopher / Cate, Fred H. / Millard, Christopher / Svantesson, Dan Jerker B.**, The Extraterritoriality of Data Privacy Laws—An Explosive Issue Yet to Detonate, International Data Privacy Law, Vol. 3, No. 3, 2013.

- Kuner, Christopher**, The European Commission's Proposed Data Protection Regulation: A Copernican Revolution in European Data Protection Law, Bloomberg BNA Privacy and Security Law Report, 2012.
- Kupec, Václav / Písař, Pavel**, The Employer's Control Mechanism and Its Implementation in The Workplace, Central European Journal of Labour Law and Personnel Management, Vol. 3, No, 2, 2020.
- Kurtz, Christian / Semmann, Martin / Böhmman, Tilo**, Privacy by Design to Comply with GDPR: A Review on Third-Party Data Processors, Twenty-fourth Americas Conference on Information Systems, New Orleans, 2018.
- Kutlu, Önder / Kahraman, Selçuk**, Türkiye'de Kişisel Verilerin Korunması Politikasının Analizi, Siyaset, Ekonomi ve Yönetim Araştırmaları Dergisi, C. 5, S. 4, 2017.
- Küzeci, Elif**, Anayasal Bir Hak: Kişisel Verilerin Korunması, Bilişim Dergisi, S. 128, 2011.
- Lambrecht, Anja**, E-Privacy Provisions and Venture Capital Investments in the EU, Centre for European Policy Studies, 2017.
- Lei, Wang**, Mandatory Rules of the Rome I Regulation: Not "Old Wine in New Bottles", Canadian Social Science, Vol. 7, No. 2, 2011.
- Li, He / Yu, Lu / He, Wu**, The Impact of GDPR on Global Technology Development, Journal of Global Information Technology Management, Vol. 22, No. 1, 2019.
- Malkoç, Ebru Şensöz / Değirmencioğlu, Müge**, Milletlerarası Ticari Tahkimde Hibrit Tahkim Klotzlarının Geçerliliği, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi 27, 2021.
- Manav, A. Eda**, İş İlişkisinde İşçinin Kişisel Verilerinin Korunması, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi C. XIX, S. 2, 2015.
- Mantelero, Alessandro**, The EU Proposal for a General Data Protection Regulation and the Roots Of The 'Right To Be Forgotten', Computer Law & Security Review, Vol. 29, 2013.
- Martensen, Malte / Börgmann, Kathrin / Bick, Markus**, The Impact of Social Networking Sites on the Employer-Employee Relationship, 24th Bled eConference eFuture: Creating Solutions for the Individual, Organisations and Society June 12 - 15, Bled, Slovenia, 2011.
- McDermott, Yvonne**, Conceptualising The Right to Data Protection in an Era Of Big Data, Big Data & Society 1-7, 2017.
- Memiş, Tekin**, Veri Sorumlusu ve Veri İşleyen Arasındaki İlişkiler ve Sorumluluk Düzeni, Beykent Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 3, S. 6, 2017.
- Mészáros, Peter**, The Employer's Control Mechanism and Its Implementation in The Workplace, Central European Journal of Labour Law and Personnel Management, Vol. 3, No, 2, 2020.

- Metzger, Stanley D.**, The “Effects” Doctrine of Jurisdiction, *American Journal of International Law*, Vol. 61, I. 4, 1967.
- Moussa, Mahmoud**, Monitoring Employee Behavior Through the Use of Technology and Issues of Employee Privacy in America, *SAGE Open*, Vol. 5, No. 2, 2015.
- Oğuşgil, Vahap Atilla**, AB’ye Üye Devletlerde Veri Koruma ve Denetleme Kurumlarının Bağımsızlığı ve Olası Türkiye Örneği, *AİBÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, C. 14, S. 2, 2014.
- Oğuz, Habip**, Elektronik Ortamda Kişisel Verilerin Korunması, Bazı Ülke Uygulamaları ve Ülkemizdeki Durum, *Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi*, C. 0, S. 3, 2013.
- Oğuz, Sefer**, Kişisel Verilerin Korunması Hukukunun Genel İlkeleri, *Bilgi Ekonomisi ve Yönetimi Dergisi*, C. 13, S. 2, 2018.
- Olca, Emre / Can, Özgü**, Ulusal ve Uluslararası Yönetmeliklerde Kişisel Sağlık Verisi Mahremiyetinin Korunması, Konferans Notları, Uluslararası Bilgi Güvenliği ve Kriptoloji Konferansı, Amerika, 2014.
- Orak, Beşir**, Kişisel Sağlık Verilerinin Korunması, Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Özel Hukuk Anabilim Dalı, Ankara, 2019.
- Ömeroğlu, Abdullah**, Kişilik Haklarının Alkaya-Türkiye Davası Bağlamında Kişisel Verilerin Korunması Hukukuna Göre İncelenmesi, *Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi*, Yıl 8, S. 15, 2020.
- Özçelik, Gülüm Bayraktaroğlu**, Kanunlar İhtilâfı Hukukunda Olumlu Vatandaşlık İhtilâflarının Çözümü ve MÖHUK m. 4(1)(b) ve (c) Hükümlerinin Değerlendirilmesi, *Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. XIX, S. 1, 2015.
- Özçelik, Gülüm Bayraktaroğlu**, Yabancı Unsurlu Tüketici Sözleşmelerinden Doğan Uyuşmazlıklarda Türk Mahkemelerinin Milletlerarası Yetkisinin Tayini, *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 63 (4), 2014.
- Özdemir, Erdem**, İş Hukukunda Mutlak Emredici Hükümlerin Yeri, *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 54, S. 3, 2005.
- Özel, Sibel**, Haksız Fiillere Uygulanacak Hukukun “Daha Sıkı İlişkili Hukuk” Temelinde Belirlenmesi, *Public and Private International Law Bulletin*, 41(2), 2021.
- Özkan, Ahmet Fatih**, Ekonomik Kamu Düzeni ve Ekonomik Kolluk Faaliyeti, *Ankara Barosu Dergisi*, C. 67, S. 4, 2009.
- Palmirani, M.**, Legal Knowledge and Information Systems: JURIX 2018: The Thirty-first Annual Conference, Amsterdam, 2018.
- Pandit, Harshvardhan J. / O’Sullivan, Declan / Lewis, Dave**, Queryable Provenance Metadata For GDPR Compliance, *Procedia Computer Science*, 137, 2018.
- Polater, Salih**, Kişisel Verilerin Reklam Amaçlı İşlenmesinde Hukuka Uygunluk Sebepleri, *Kişisel Verileri Koruma Dergisi*, C. 1, S. 1, 2019.

- Politou, Eugenia / Michota, Alexandra / Alepis, Efthimios / Pocs, Matthias / Patsakiss, Constantinos**, Backups And The Right To Be Forgotten in The GDPR: An Uneasy Relationship, *Computer Law & Security Review* 34, 2018.
- Purtova, Nadezhda**, The Law of Everything. Broad Concept Of Personal Data And Future of Eu Data Protection Law, *Law, Innovation And Technology*, 2018 Vol. 10, No. 1, 2018.
- Qiang, Christine Zhenwei / Yamamichi, Masatake / Hausman, Vicky / Miller, Robin / Altman, Daniel**, Mobile Applications for the Health Sector, ICT Sector Unit World Bank, 2012.
- Ryngaert, Cedric / Taylor, Mistale**, THE GDPR as Global Data Protection Regulation?, *Symposium on The GDPR and International Law*, Vol. 114, 2020.
- Saatcıoğlu, Onur Can**, Japon Milletlerarası Özel Hukuk Teori ve Uygulamasında "Kamu Düzeni Müdahalesi", *Public and Private International Law Bulletin*, C. 38, S. 1, 2018.
- Samie, Najeeb**, The Doctrine of "Effects" and the Extraterritorial Application of Antitrust Laws, *Lawyer of the Americas*, Vol. 14, No. 1, 1982.
- Sargin, Fügen**, Karakteristik Edim Teorisine Eleştirel Bir Yaklaşım, *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 50, S. 2, 2001.
- Schoutheete, Philippe de / Wallace, Helen**, The European Council, *Groupement D'etudes Et De Recherches Notre Europe*, 2002.
- Schultz, Thomas**, Carving up the Internet: Jurisdiction, Legal Orders, and the Private/Public International Law Interface, *The European Journal of International Law*, Vol. 19, No. 4, 2008.
- Sevilay, Uzunalli**, Genel İşlem Şartlarının Haksız Rekabet Hükümleriyle Denetlenmesi, *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası*, C. LXXI, S. 2, 2013.
- Shabani, Mahsa / Borry, Pascal**, Rules For Processing Genetic Data For Research Purposes In View Of The New EU General Data Protection Regulation, *European Journal of Human Genetics*, 26, 2018.
- Sınar, Hasan**, Kişisel Verileri Hukuka Aykırı Olarak Verme, Yayma veya Ele Geçirme Suçu (TCK Md. 136), *Kişisel Verileri Koruma Dergisi*, C. 2, S. 1, 2020.
- Staal, Robert**, International Conflict of Laws - The Protective Principle in Extraterritorial Criminal Jurisdiction, *University of Miami Law Review*, V. 15, N. 4, 1961.
- Sukarmi, Sukarmi / Qaqaya, Hassan / Susanto, Fransiska A. / Kurniaty, Rika**, The Qualified Effects Doctrine in the Extraterritorial of Competition Law Application: An Indonesia Perspective, *Sriwijaya Law Review*, Vol. 5, I. 2, 2021.
- Sullivan, Clare**, EU GDPR or APEC CBPR? A Comparative Analysis of The Approach of The Eu and Apec To Cross Border Data Transfers And Protection of Personal Data in The Iot Era, *Computer Law & Security Review*, Vol. 35, 2019.

- Sultanlı, İntizar**, Anayasal Bir Hak Olan Kişisel Verilerin Korunması Hakkı ve Mahremiyet ile İlişkisi, Selçuk Üniversitesi Adalet Meslek Yüksekokulu Dergisi, C. 4, S. 1, 2021.
- Süral, Ceyda**, Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun Türk Mahkemelerinin Milletlerarası Yetkisine Etkisi, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, S. 100, 2012.
- Şahan, Ayşe Güvercin**, 5718 Sayılı Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanun Çerçevesinde Franchise Sözleşmelerine Uygulanacak Hukukun Taini, Public and Private International Law Bulletin, 38(2), 2018.
- Şen, Ersan**, Ceza Yargılaması Süreci, TBB Dergisi, S. 97, 2011.
- Şit, Banu**, Yabancı Mahkeme Kararlarının Tanınması ve Tenfizinde Kesinleşme Şartı, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. XV, S. 1, 2011.
- Tamburri, Damian A.**, Design Principles for The General Data Protection Regulation (GDPR): A Formal Concept Analysis And Its Evaluation, Information Systems, 91, 2020.
- Tarman, Zeynep Derya**, Milletlerarası Özel Hukukta Tüketicinin Korunması, Public and Private International Law Bulletin, 39(1), 2019.
- Tarman, Zeynep Derya**, Yabancılaşma Unsuru Taşıyan İş Sözleşmelerine Uygulanacak Hukuk, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 59 (3), 2010.
- Taştan, Furkan Güven / Saruhan, Utku**, Açık Bankacılık: Kişisel Verilerin Korunmasına Bir Tehdit Mi?, <https://academia.edu>, 2020.
- Taylor, Mistale**, The EU's Human Rights Obligations In Relation To Its Data Protection Laws with Extraterritorial Effect, International Data Privacy Law, Vol. 5, No. 4, 2015.
- Tekgöl, Cansu Akgün**, Brüksel 1bis Tüzüğü ile Avrupa Birliği Genel Veri Koruma Tüzüğü Çerçevesinde Kişisel Verilerin İhlaline İlişkin Özel Hukuk Uyuşmazlıklarında Milletlerarası Yetki Kuralları, Hacettepe Hukuk Fakültesi Dergisi, 9(1), 2019.
- Terziev, Venelin / Petkov, Marin / Krastev, Dragomir**, Sources Of European Union Law, International E-Journal of Advances in Social Sciences, Vol. VII, Issue 19, 2021.
- Tezcan, Durmuş**, Bozkurt-Lotus Davasının Önemi ve Yeri, Çağdaş Türkiye Tarihi Araştırmaları, C. II, S. 4-5, 1994-1995.
- Tiryaki, Betül**, E-Tüketici ve Mesafeli Sözleşmelerde Tüketicinin Korunması, Türkiye'de İnternet Konferansı Bildirileri 22-23 Aralık 2008 Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Ankara, 2008.
- Tombaloğlu, Nermin**, Anayasa Mahkemesi Kararlarında Kamu Yararı Kavramı, İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 5, S.1, 2014.
- Tüysüz, Cemre**, Milletlerarası Ticari Tahkimde Üçüncü Devletin Doğrudan Uygulan Kurallarının Tatbiki, Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi, Y. 7, S. 14, 2019.

- Uçak, Murat**, Kişisel Verilerin Hukuka Uygun İşlenmesinde Çocuğun Rızası, Kişisel Verileri Koruma Dergisi, C. 3, S. 1, 2021.
- Vemou, Konstantina / Karyda, Maria**, An Evaluation Framework for Privacy Impact Assessment Methods, The 12th Mediterranean Conference on Information Systems (MCIS), Corfu, Greece, 2018.
- Voss, W. Gregory**, European Union Data Privacy Law Reform: General Data Protection Regulation, Privacy Shield, and the Right to Delisting, The Business Lawyer, Vol. 72, No. 1, 2017.
- Vöhringer, Marco**, State Jurisdiction and the Permissiveness of International Law: Is the Lotus Still Blooming?, LSE Law Review, Vol. VII, 2021.
- Xia, Feng / Yang, Laurence T. / Wang, Lizhe / Vinel, Alexey**, Internet of Things, International Journal of Communication Systems, Vol. 25, 2012.
- Yaşar, Tuğçe Nimet**, Türk Mahkemelerinde Yabancı Hukukun Uygulanması, Public and Private International Law Bulletin, Volume: 33, Issue: 2, 2016.
- Yayla, Ahmet**, Fiili veya Hukuki İmkansızlığın İdari İşleme Etkisi Üzerine Bir Dene-me, D.E.Ü. Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 17, S. 2, 2015.
- Yıldız, Ayselin**, Göç ve Entegrasyon Politikalarında Vatandaşlık, Göç Araştırmaları Dergisi, C. 3, S. 1, 2017.
- Yücedağ, Nafiye**, Kişisel Verilerin Korunması Kanunu Kapsamında Genel İlkeler, Kişisel Verileri Koruma Dergisi, C. 1, S. 1, 2019.
- Yücedağ, Nafiye**, Medeni Hukuk Açısından Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nun Uygulama Alanı ve Genel Hukuka Uygunluk Sebepleri, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası, C. LXXV, S. 2, 2017.
- Zerk, J.A.**, Extraterritorial Jurisdiction: Lessons for the Business and Human Rights Sphere from Six Regulatory Areas, Corporate, Harvard University, Social Responsibility Initiative Working Paper No. 59, 2010.

İNTERNET KAYNAKLARI

<http://hudoc.echr.coe.int>, (E.T.: 24.10.2021).

http://www.worldcourts.com/pcij/eng/decisions/1927.09.07_lotus.htm, (E.T.: 20.11.2021).

<https://ec.europa.eu/>, (E.T.: 31.08.2021).

https://ec.europa.eu/info/law/law-topic/data-protection/international-dimension-data-protection/standard-contractual-clauses-scc_en, (E.T.: 10.08.2021).

<https://ec.europa.eu/newsroom/article29/items/610169>, (E.T.: 10.10.2021).

<https://edps.europa.eu>, (E.T.: 04.09.2021).

<https://eur-lex.europa.eu/homepage.html?locale=en>, (E.T.: 03.06.2021).

https://europa.eu/european-union/about-eu/institutions-bodies/council-eu_en, (E.T.: 25.06.2021).

<https://gdpr-info.eu>, (E.T.: 11.07.2021).

<https://iapp.org/resources/article/eu-member-state-dpia-whitelists-and-blacklists/>, (E.T.: 21.06.2021).

<https://ico.org.uk/for-organisations/guide-to-data-protection/guide-to-the-general-data-protection-regulation-gdpr/consent/what-is-valid-consent/>, (E.T.: 03.07.2021).

<https://ico.org.uk/for-organisations/guide-to-data-protection/guide-to-the-general-data-protection-regulation-gdpr/key-definitions/what-is-personal-data/>, (E.T.: 04.05.2021).

<https://mevzuat.gov.tr>, (E.T.: 20.07.2021).

<https://sozluk.gov.tr>, (E.T.: 11.06.2021).

<https://tr.langenscheidt.com/>, (E.T.: 12.06.2021).

[https://uk.practicallaw.thomsonreuters.com/0-107-5725?transitionType=Default&contextData=\(sc.Default\)&firstPage=true](https://uk.practicallaw.thomsonreuters.com/0-107-5725?transitionType=Default&contextData=(sc.Default)&firstPage=true), (E.T.: 05.09.2021).

<https://www.ab.gov.tr/files/pub/antlasmalar.pdf>, (E.T.: 09.09.2021).

<https://www.bundeskartellamt.de>, (E.T.: 08.12.2021).

https://www.echr.coe.int/documents/convention_tur.pdf, (E.T.: 25.06.2021).

<https://www.icj-cij.org/>, (E.T.: 20.11.2021).

<https://www.kisiselverilerinkorunmasi.org/mevzuat/avrupa-birligi-genel-veri-koruma-tuzugu-gdpr-turkce-ceviri>, (E.T.: 05.06.2021).

<https://www.kvkk.gov.tr>, (E.T.: 25.07.2021).

<https://www.lexpera.com.tr>, (E.T.: 24.10.2021).

<https://www.un.org/en/about-us/universal-declaration-of-human-rights>, (E.T.: 18.08.2021).

<https://www.unicef.org/turkey/media/7941/file/%C3%87HDS%20ve%20%C4%B0htiya%20Protokoller,%20Usul%20Kurallar%C4%B1%20ile%20%C3%87ocuk%20Haklar%C4%B1%20Komitesi%20Genel%20Yorumlar%C4%B1.pdf>, (E.T.: 15.06.2021).

<https://www.uniset.ca>, (E.T.: 06.11.2021).

https://www.who.int/health-topics/coronavirus#tab=tab_1, (E.T.:11.06.2021).

Av. Dilay UNAN

PROFESYONEL SPORCU SÖZLEŞMELERİ

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Profesyonel Sporcu Sözleşmeleri

Dilay Unan

Hukuk Yayınları Dizisi – 3267

Birinci Baskı : Kasım, 2022

ISBN : 978 – 605 – 264 – 027 – 2

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara

Tel : (0312) 231 17 00

Fax : (0312) 231 17 10

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : adalety@adaletyayinevi.com

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C

(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul

Tel : (0216) 305 72 81

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Ay-bay Kirtasiye İnş. Gıda Paz. ve Tic. Ltd. Şti.

Sertifika No: 46661

Tel: (0 312) 472 58 55 - Ankara

KAYNAKÇA

- Aksoy O, Profesyonel Futbolcu İş Sözleşmesi Yüksek Lisans Tezi (Bahçeşehir Üniversitesi 2010) 3-101.
- Aydoğdu M ve Kahveci N, Türk Borçlar Hukuku Özel Borç İlişkileri (3.Baskı, Adalet Yayınevi 2017) 974.
- Aydos O, Sporcu Sözleşmesinin Feshi (3.Baskı, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 2013) 643-690.
- Bağlan A. M., Sporda Uluslararası Tahkim Yargılaması ve Türkiye'deki Hukuki Durum (4. Baskı, Seçkin Yayıncılık 2021) 82-84.
- Başaran M ve Atalay T, Spor ve Sporunun Vergilendirilmesi ve Vergi Avantajları (1. Baskı, Yaklaşım Yayınları 2003) 223-224.
- Baştürk F, İş Hukukunda Profesyonel Futbolcu (1. Bası, Beta Yayınevi 2007) 12.
- Baştürk F, Uluslararası Spor Federasyonlarında İş Sözleşmesinden Doğan Uyuşmazlıkların Çözümü: FIFA ve FIBA Örneği (1. Bası, Turhan Kitabevi 2017) 226.
- Bilgili F ve Demirkapı E, Şirketler Hukuku Dersleri (6. Baskı, Dora Yayıncılık 2017) 499.
- Candan T, Avrupa Birliği'nin Spor Alanında Düzenleme Yapma Yetkisinin Kapsamı ve Sınırları (2. Baskı, İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 2018) 237-258.
- Cem Ç, Profesyonel Futbolcu Transfer Sözleşmesi (1.Baskı, On İki Levha Yayıncılık 2012) 49-176.
- Çağlayan R, Spor Hukuku Temel Metinler (1.Baskı, Asil Yayın Dağıtım 2007) 79-179.
- Coşar V. A., Sporcuların İş Hukuku Ve Sosyal Sigortalar Hukuku Yönünden Statüleri (1. Baskı, Yargıtay Dergisi 1975) 143-154.

- Dalcı N, Sözleşmenin Yorumunda Gerçek İradenin Tespiti (1.Baskı, İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 2017) 33-52.
- Ekşi N, Spor Tahkim Hukuku (1.Baskı, Beta Yayıncılık 2015) 529.
- Eren F, Borçlar Hukuku Genel Hükümler (26.Baskı, Yetkin Yayınları 2021) 211-1120.
- Ertaş Ş ve Petek H, Spor Hukuku (2.Baskı, Yetkin Yayınları 2011) 31-37.
- Ertaş Ş ve Petek H, Spor Hukuku (Genişletilmiş 3.Baskı, Yetkin Yayınları 2017) 119-554.
- Erten R, Spor Uyuşmazlıklarının Çözümünde Tahkim ve Türk Futbol Tahkiminde Güncel Gelişmeler (2. Baskı, İstanbul Spor Hukuku Dergisi 2019) 123-135.
- Erten R, Milletlerarası Özel Hukukta Spor (1.Baskı, Adalet Yayınları 2017) 117-240.
- Esendal N, Spor Hukuku Uyuşmazlıklarının Tahkim Yoluyla Çözümü (4.Baskı, Terazi Hukuk Dergisi 2009) 129-144.
- Esendal, N, Spor Hukuku Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Uygulamasının Türk Hukuku ve Cas Kuralları Açısından Karşılaştırılması (1.Baskı, Hacettepe Hukuk Fakültesi Dergisi 2014) 149-174.
- Genç D. A., Spor Hukuku (1.Baskı, Alfa Basım Yayım Dağıtım 1998) 95-175.
- Gümüş M. A., Borçlar Hukuku Özel Hükümler Cilt 1 (3.Baskı, Vedat Kitapçılık 2013) 165-178.
- Gürten K ve Erenel E, LexSportiva: Spor Hukukunun Küreselliği (1.Baskı, İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 2012) 295-316.
- Kılıçoğlu A, Borçlar Hukuku Genel Hükümler (17.Baskı, Turhan Kitapevi 2017) 748-785.

- Kızılkaya Y, Profesyonel Futbolcunun İş İlişkinin Sona Ermesi ve Sonuçları (1. Bası, Beta Yayıncılık 2019) 55-78, 123-152.
- Kocasakal H. Ö., Sportif Uyuşmazlıkların Tahkim Yoluyla Çözümü ve Spor Tahkim Mahkemesi (CAS) (1.Baskı, Vedat kitapçılık 2013) 36-346.
- Koçak T. E., Türkiye Futbol Federasyonu Tahkim Kurulu (1.Baskı, Seçkin Yayıncılık 2007) 26.
- Küçükgüngör E, Türk Hukukunda Sporcuların Hukuki Durumu (1 Baskı, Ankara Barosu Dergisi 1999) 39-46.
- Louise C, 'Haemmerle, Choice of Law in the Court of Arbitration for Sport: Overview, Critical Analysis and Potential Improvements' (1.Bası, The International Sports Law Journal 2013) 299-328.
- Mollamahmutoğlu H, Hizmet Sözleşmesi (Kuruluş-İçerik-Sona Erme) (1.Baskı, Seçkin Yayıncılık 1995) 185-186.
- O'Leary L, Regulating the Employment Relationship in Professional Team Sports (2- Baskı, Industrial Law Journal 2012) 11.
- Özdemir S. M., 'Sporcu Alacağı Davaları' Ankara Barosu Spor Hukuku Kurulu "Av. Akın Atasoy" Armağanı (1. Bası, Ankara 2015) 603.
- Oğuzman M. K. ve Öz M. T., Borçlar Hukuku Genel Hükümler Cilt 1 (19. Baskı, Vedat Kitapçılık 2021) 67-439.
- Serozan R, Medeni Hukuk genel bölüm/Kişiler Hukuku (3.Baskı, Vedat kitapçılık 2017) 146.
- Sevimli K, Kızılkaya Y, Profesyonel Futbolcuların İş İlişkisinden Doğan Uyuşmazlıkların Çözümünde Uygulanacak Kurallar ve Yetkili Merciler (1.Baskı, Legal İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukuku Dergisi 2019) 1044-1052.
- Simov T ve Kolev B, Player's Contracts in Bulgarian Football (2.Baskı, International Sports Law Journal 2006).

- Süzek S, İş Hukuku (21. Baskı, Beta Yayınları 2009) 214.
- Şahin O, Profesyonel Futbolcu Sözleşmesinin Sona Ermesi ve Bundan Kaynaklanan Uyuşmazlıkların Sportif Yargı Yoluyla Çözümü Yüksek Lisans Tezi (1.Baskı, On İki Levha Yayıncılık 2015) 70.
- Şanlı C, Esen E, Ataman Fıganmeşe İ, Miletlerarası Özel Hukuk (1. Baskı, Vedat Kitapçılık 2018) 1052.
- Tanrıverdi H, Spor Ahlakı Ve Şiddet (8. Baskı, The Journal Of Academic Social Science Studies 2012) 1071-1093.
- Taşkent S, Eyrenci Ö ve Ulucan D, İş Hukuku (10.Baskı, Beta Yayınevi 2020) 178.
- Türe H, Profesyonel Futbolcu Sözleşmesi Yüksek Lisans Tezi (İzmir Ekonomi Üniversitesi 2018) 1-29.
- Türkiye Futbol Federasyonu, Türkiye Futbol Federasyonu Tahkim Kurulu Örnek Kararları (1998-2003).
- Yetim A. A., Sosyoloji Ve Spor (1.Baskı, Morpa Kültür Yayınları 2005) 112.
- Yılmaz A. Ç., FIFA ve CAS Kuralları Çerçevesinde Uluslararası Nitelikli Profesyonel Futbolcu Sözleşmesinin Feshi (1. Baskı, On İki Levha Yayıncılık 2017) 78-371.
- Yürekli S., Türk Borçlar Kanununa Göre Hizmet Sözleşmesinin Sona Ermesi (3. Bası, Seçkin Yayıncılık 2016) 302-310.

İNTERNET KAYNAKLARI

Spor Arena Plus Dergisi

- Dilay Unan, 'Yargıtaydan Tahkim Devrimi' (2020) (35) Spor Arena Plus Dergisi 8-9.
- Dilay Unan, 'Sporda Özgürlük Devrimi' (2021) (37) Spor Arena Plus Dergisi 6-8.

Profesyonel Futbolcuların Statüsü ve Transferleri Talimatı

- Profesyonel Futbolcuların Statüsü ve Transferleri Talimatı <https://www.tff.org/Resources/TFF/Documents/TALIMATLAR/Profesyonel-Futbolcularin-Statusu-ve-Transferleri-Talimati.pdf>, Erişim Tarihi: 22.12.2021.

Türkiye Futbol Federasyonu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun

- <https://www.tff.org/Resources/TFF/Documents/TFF-KANUN-STATU/TFF-Statusu.pdf>, Erişim Tarihi: 10.01.2022.

Türkiye Futbol Federasyonu Tahkim Kurulu Talimatı

- Türkiye Futbol Federasyonu Tahkim Kurulu Talimatı, < <https://www.tff.org/Resources/TFF/Documents/TALIMATLAR/Tahkim-Kurulu-Talimati.pdf> > Erişim Tarihi:20.07.2022

Türkiye Futbol Federasyonu Uyuşmazlık Çözüm Kurulu Talimatı

- Türkiye Futbol Federasyonu Uyuşmazlık Çözüm Kurulu Talimatı, < <https://www.tff.org/Resources/TFF/Documents/TALIMATLAR/UCUK-Talimati.pdf> > Erişim Tarihi:20.07.2022

7405 sayılı Spor Kulüpleri ve Spor Federasyonları Kanunu

- 7405 sayılı Spor Kulüpleri ve Spor Federasyonları Kanunu < <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2022/04/20220426-8.htm.> >, Erişim Tarihi: 10.06.2022.

Gençlik ve Spor Hizmetleri Kanunu

- WEB_6. (2021) Gençlik ve Spor Hizmetleri Kanunu Kanun No:3289 <http://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/L5.3289.pdf> (22.12.2021).

Avrupa Birliği Antlaşması Ve Avrupa Birliği'nin İşleyişi Hakkında Antlaşma

- T.C. Başbakanlık Avrupa Birliği Genel Sekreterliği. (2011). Avrupa Birliği Antlaşması Ve Avrupa Birliği'nin İşleyişi Hakkında Antlaşma.<https://ab.gov.tr/files/pub/antlasmalar.pdf>, Erişim Tarihi: 22.12.2021.

UEFA Tarihi

- Uefa Tarihi, (Erişim). <https://Www.Uefa.Com/Insideuefa/About-Uefa/History/>, Erişim Tarihi: 22.12.2021.

FIFA Tarihi

- Fifa Tarihi. <[Http://Www.Futbolekonomi.Com/Index.Php/Haberler-Makaleler/Genel/126-Mete-İkiz/247-Futbolun-Tairhsel-Gelisimi.Html](http://Www.Futbolekonomi.Com/Index.Php/Haberler-Makaleler/Genel/126-Mete-İkiz/247-Futbolun-Tairhsel-Gelisimi.Html)>, Erişim Tarihi: 22.12.2021.

Futbolun Tarihsel Gelişimi

- İkiz M, Futbolun Tarihsel Gelişimi (Futbolekonomi, 12 Mayıs 2010) <<https://futbolekonomi.com/haberler-makaleler/genel/126-mete-ikiz/247-futbolun-tairhsel-gelisimi.html>> Erişim Tarihi 22 Aralık 2021.

CAS/TAS

- <https://www.tas-cas.org/en/general-information/index/>
- David Meca-Medina and Isor Majcen v Commission of the European Communities <https://archive.vn/20131025061408/http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:62004J0519:EN:HTML>, Erişim Tarihi: 22.12.2021.

Türk Borçlar Kanunu

- Türk Borçlar Kanunu, Kanunun Numarası: 6098, Kabul Tarihi: 11.01.2011, RG Tarihi: 04.02.2011/27836

Türk Ticaret Kanunu

- Türk Ticaret Kanunu, Kanun Numarası: 6102, Kabul Tarihi: 13.01.2011, RG Tarihi: 14.02.2011/27846.

Abidin Kadir İNCE

ÇOĞULCU VE VESAYETÇİ
UNSURLAR AÇISINDAN
1961 ANAYASASI

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Çoğulcu ve Vesayetçi Unsurlar Açısından 1961 Anayasası
Abidin Kadir İnce

Hukuk Yayınları Dizisi – 3269

Birinci Baskı : Kasım, 2022

ISBN : 978 – 605 – 264 – 028 – 9

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Vadi Grafik Tasarım Ltd. Şti.
İvedik Org. San. Bölgesi 1420. Cadde
No: 58/1 Yenimahalle/Ankara
Tel: 0 312 395 85 71
Sertifika No: 47479

KAYNAKÇA

- AHMAD** Feroz, *Demokrasi Sürecinde Türkiye, Çeviren: Ahmet Fethi, Hil Yayınevi, 6. Baskı, İstanbul 2020.*
- AHMAD** Feroz, *Modern Türkiye'nin Oluşumu, Çeviren: Yavuz Alogan, Kaynak Yayınları, 17. Baskı, İstanbul 2019.*
- AKANDERE** Osman, *"Anayasa Hareketleri", içinde Türkiye Cumhuriyeti Tarihi, Hazırlayan: Osman Akandere / Yaşar Semiz, Eğitim Yayınevi, 5. Baskı, Konya 2015, s. 179-181.*
- AKANDERE** Osman, *"Milli Mücadele Sonrası Siyasal Partiler ve Çok Partili Hayata Geçiş Denemeleri", içinde Türkiye Cumhuriyeti Tarihi, Hazırlayan: Osman Akandere / Yaşar Semiz, Eğitim Yayınevi, 5. Baskı, Konya 2015, s. 187-192.*
- AKANDERE** Osman, *"Rejime ve İnkılabı Karşı Tepkiler", içinde Türkiye Cumhuriyeti Tarihi, Hazırlayan: Osman Akandere / Yaşar Semiz, Eğitim Yayınevi, 5. Baskı, Konya 2015, s. 192-196.*
- AKBULUT** Berrin, *Ceza Hukuku Genel Hükümler, Adalet Yayınevi, 3. Baskı, Ankara 2016.*
- AKGÜNER** Tayfun, *"Milli Güvenlik Kavramı Üzerine Bazı Düşünceler", İdare Hukuku ve İlimleri Dergisi, Cilt 6, Sayı 1-3, 1985, s. 13-16.*
- AKIN** Rıdvan, *Türk Siyasal Tarihi: 1908-2000, On İki Levha Yayınevi, 3. Baskı, İstanbul 2019.*
- AKMAN** Şefik Taylan, *"Hukukun Politik Niteliği Üzerine: Bir Anayasa Mahkemesi Kararı Çerçevesinde 1961 Anayasası Açısından Düşünce Özgürlüğünün Yargısal Yorumu", Ankara Barosu Dergisi, Cilt 67, Sayı 2, 2009, s. 58-76.*
- AKŞİN** Sina, *Kısa Türkiye Tarihi, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınevi, 25. Baskı, İstanbul 2018.*
- AKYAZ** Doğan, *Askeri Müdahalelerin Orduya Etkisi, İletişim Yayınevi, 2. Baskı, İstanbul 2006.*
- AKYILMAZ** Bahtiyar / **SEZGİNER** Murat / **KAYA** Cemil, *Türk İdare Hukuku, Seçkin Yayınevi, 8. Baskı, Ankara 2017.*

- ALDIKAÇTI** Orhan, "27 Ekim 1957 Milletvekilleri Seçimi", İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası, Cilt 24, Sayı 1-4, 1959, s. 13-25.
- ANAYURT** Ömer, "1924 Anayasası'nda Meclis-Yürütme İlişkileri", Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi, Cilt 8, Sayı 39, 1996, s. 673-694.
- ANAYURT** Ömer, "1924 Anayasası'nda Temel Hak ve Hürriyetler", Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt 7, Sayı 2, 2002, (Sayfa Sayıları Belirtilmemiş).
- ANAYURT** Ömer, Anayasa Hukuku Genel Kısım, Seçkin Yayınevi, 1. Baskı, Ankara 2018.
- ANAYURT** Ömer, Anayasa Hukuku, Seçkin Yayınevi, 2. Baskı, Ankara 2019.
- ARMAĞAN** Servet, "1961 Anayasasının Son Değişikliğinden Sonra Anayasa Mahkemesi", İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası, Cilt 37, Sayı 1-4, 1971, s. 121-134.
- ARSEL** İlhan, "Çift Meclis Sisteminin Memleketimizde Tatbiki Hususunda Bazı Düşünceler", Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt 11, Sayı 3, 1954, s. 60-104.
- ARSEL** İlhan, "Çift Meclis Sisteminin Memleketimizde Tatbiki Hususunda Bazı Düşünceler", Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt 12, Sayı 3, 1955, s. 59-99.
- ARSEL** İlhan, "Değişmesi Gereken Anayasa Hükmü", Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt 31, Sayı 1, 1974, s. 19-21.
- ARSLAN** Rıza, Demokratik Yönetim Sistemleri, Dora Yayınevi, 2. Baskı, Bursa 2015.
- ARTUÇ** İbrahim, İkinci Dünya Savaşı, Cilt 2, Kastaş Yayınevi, 2. Baskı, İstanbul 2003.
- ATAR** Yavuz, Türk Anayasa Hukuku, Seçkin Yayınevi, 12. Baskı, Ankara 2018.
- ATAY** Ender Ethem, İdare Hukuku, Seçkin Yayınevi, 1. Baskı, Ankara 2018.
- ATILGAN** Gökhan, "Tarımsal Kapitalizmin Sancağı Altında", içinde Osmanlı'dan Günümüze Türkiye'de Siyasal Hayat, Hazırlayan: Gökhan Atılğan / Cenk Saraçoğlu / Ateş Uslu, Yordam Yayınevi, 3. Baskı, İstanbul 2019, s. 393-520.
- AYBAY** Rona, "Milli Güvenlik Kavramı ve Milli Güvenlik Kurulu", Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi, Cilt 33, Sayı 1, 1978, s. 59-82.

- AYDEMİR** Şevket Süreyya, İhtilalin Mantığı ve 27 Mayıs İhtilali, Remzi Yayınevi, 7. Baskı, (Basım Yeri Belirtilmemiş) 2000.
- AYDEMİR** Şevket Süreyya, Menderes'in Dramı, Remzi Yayınevi, 20. Baskı, İstanbul 2020.
- AYDEMİR** Şevket Süreyya, Tek Adam, Cilt 3, Remzi Yayınevi, 39. Baskı, İstanbul 2021.
- AYDIN** Suavi / **TAŞKIN** Yüksel, 1960'tan Günümüze Türkiye Tarihi, İletişim Yayınevi, 6. Baskı, İstanbul 2018.
- BALCI** Muharrem, MGK ve Demokrasi, Yöneliş Yayınevi, 2. Baskı, İstanbul 1998.
- BALKAR** Kemal Galip, "Teşkilatı Esasiye Kanununa Aykırı Kanun Karşısında Mahkemenin Durumu", Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt 10, Sayı 1, 1953, s. 212-226.
- BARIN** Taylan, "Farklı Coğrafya ve Sistemlerde Anayasa Yargısının Doğuşu", Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi, Cilt 5, Sayı 10, 2017, s. 157-187.
- BARIN** Taylan, Anayasa Yargısının Demokratik Meşruiyeti, On İki Levha Yayınevi, 1. Baskı, İstanbul 2016.
- BAŞGİL** Ali Fuad, 27 Mayıs İhtilali ve Sebepleri, Çeviren: Cemal Aydın, Yağmur Yayınevi, 8. Baskı, İstanbul 2019.
- BAŞGİL** Ali Fuad, Demokrasi Yolunda, Yağmur Yayınevi, 6. Baskı, İstanbul 2019.
- BAŞGİL** Ali Fuad, İlmin Işığında Günün Meseleleri, Yağmur Yayınevi, 5. Baskı, İstanbul 2019.
- BERKTAY** Fatmagül, "Liberalizm: Tek Bir Pozisyona İndirgenmesi Olmaksızın Bir İdeoloji", içinde Modern Siyasal İdeolojiler, Derleyen: H. Birsan Örs, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınevi, 9. Baskı, İstanbul 2016, s. 47-114.
- BİÇER** Savaş, "27 Mayıs 1960 Askeri Darbesi ve Sonrasındaki Askeri Müdahaleler ile 15 Temmuz 2016 Darbe Girişiminin Sebep, Sonuç, Planlama ve İcralarının Mukayeseli Analizi", Bilge Strateji Dergisi, Cilt 9, Sayı 17, 2017, s. 13-31.
- BİRAND** Mehmet Ali / **DÜNDAR** Can / **ÇAPLI** Bülent, Demirkırat, Can Yayınevi, 1. Baskı, İstanbul 2016.
- BİROL** Sinem, "1961 Anayasasında İfade Özgürlüğü", İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi, Sayı 43, 2012, s. 39-54.

- BOZ** Selman Sacit / **İNCE** Abidin Kadir / **BÜYÜKYILDIRIM** Gizem Elif / **ACAR** Enis, Kamu Personel Hukuku, Adalet Yayınevi, 1. Baskı, Ankara 2021.
- BULUT** Sedef, "27 Mayıs 1960'tan Günümüze Paylaşılmayan Demokrat Parti Mirası", Süleyman Demirel Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi, Sayı 19, 2009, s. 73-90.
- CANDAN** Kadir / **SOLAK** Mehmet / **BİLGİN** Murat, Dünyada Seçim Sistemleri, TBMM Yayınevi, 1. Baskı, Ankara 2020.
- CANDAN** Kadir, "1989 Sonrası Doğu Bloku Ülkelerinde Demokratikleşme Süreci: Polonya Cumhuriyetinde Yarı-Başkanlık Sisteminin Dönüşümü", içinde Yarı-Başkanlık Sistemi, Hazırlayan: Semra Gökçimen, TBMM Yayınevi, 2. Baskı, Ankara 2017, s. 103-181.
- CANDAN** Kadir, "Koalisyon Kültürüne Dayalı Bir Parlamenter Sistem Örneği: Almanya Federal Cumhuriyeti", içinde Parlamenter Sistem, Hazırlayan: Semra Gökçimen, TBMM Yayınevi, 2. Baskı, Ankara 2017, s. 33-98.
- CANDAN** Rabia Beyza, Demokrasi Yolunda Bir Adım Olarak Radikal Demokrasi Kuramları, On İki Levha Yayınevi, 1. Baskı, İstanbul 2015.
- ÇINARLI** Gülden, Anayasal Bir Kurum Olarak Milli Güvenlik Kurulu, On İki Levha Yayınevi, 1. Baskı, İstanbul 2016.
- DAHL** Robert, Demokrasi Üzerine, Çeviren: Betül Kadioğlu, Phoenix Yayınevi, 4. Baskı, Ankara 2017.
- DEMİRCİ** H. Aliyar, "1921 Polonya Anayasası'nın 1924 Türkiye Anayasası Üzerinde Etkileri", Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Sayı 26, 2017, s. 1-11.
- DİNÇKOL** Bihterin, "1924 Anayasası Döneminde Siyasal Muhalefet", Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, Cilt 21, Sayı 2, 2014, s. 339-354.
- DOĞRU** Osman, 27 Mayıs Rejimi, İmge Yayınevi, 1. Baskı, Ankara 1998.
- DURSUN** Davut / **YURTTAŞ** Fatma, "Türkiye'de Demokrasiye Geçişlerde Askerin Elde Ettiği Çıkış Garantisi Olarak Milli Güvenlik Kurulu" Muhafazakar Düşünce Dergisi, Cilt 3, Sayı 9-10, 2006, s. 223-246.
- DUVERGER** Maurice, "Partiler ve Siyasi Rejimler", Çeviren: Ergun Özbudun, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt 19, Sayı 1, 1962, s. 95-171.

- DUVERGER** Maurice, *Siyasal Rejimler*, Çeviren: Teoman Tunçdoğan, İletişim Yayınevi, 1. Baskı, İstanbul 1994.
- DÜNDAR** Can / **ÇAPLI** Bülent, İsmet Paşa, Can Yayınevi, 2. Baskı, İstanbul 2015.
- ERDEM** Kasım, "Anayasal Organlar ve Kuvvetler Ayrılığı", *içinde* ABD Kongresinde Yasama, Denetim ve Bütçe Süreçleri, Editör: Semra Gökçimen, TBMM Basımevi, 1. Baskı, Ankara 2019, s. 1-13.
- ERDOĞAN** Mustafa, *Anayasal Demokrasi*, Siyasal Yayınevi, 8. Baskı, Ankara 2010.
- ERDOĞAN** Mustafa, *Türkiye'de Anayasalar ve Siyaset*, Liberte Yayınevi, 6. Baskı, Ankara 2009.
- EROĞLU** İzzet, "1924 Anayasası Döneminde İnsan Haklarının Normatif Çerçevesi ve Uygulaması", *Yasama Dergisi*, Sayı 14, 2009, s. 79-157.
- EROĞUL** Cem, "Siyasal Katılma", *içinde* Siyaset Bilimi, Hazırlayan: Gökhan Atılğan / E. Attila Aytekin, Yordam Yayınevi, 7. Baskı, İstanbul 2018, s. 227-237.
- EROĞUL** Cem, *Anayasayı Değiştirme Sorunu*, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Yayınları, (Baskı Sayısı Belirtilmemiş) Ankara 1974.
- EROĞUL** Cem, *Demokrat Parti*, Yordam Yayınevi, 3. Baskı, İstanbul 2019.
- EVRAK TOPUZKANAMIŞ** Şafak, "Anayasalar Yoluyla Toplum Tasarımı ve İnşası: Anayasaların Gerçek Sahipleri ve Anayasacılık Süreçlerinde Birey", *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt 16, 2014, s. 4989-5010.
- FRANKO** Gad, "Kanunların Teşkilat-ı Esasiyeye Muvafakati", Çeviriyazı: Kerim Akar, *Yasama Dergisi*, Sayı 42, 2020, s. 229-232.
- GAMBETTİ** Zeynep, "Siyaset Bilimi ve Felsefe", *içinde* Siyaset Bilimi, Hazırlayan: Gökhan Atılğan / E. Attila Aytekin, Yordam Yayınevi, 7. Baskı, İstanbul 2018, s. 525-537.
- GİRİTLİ** İsmet, "1961 Anayasamız ve Getirdiği Bazı Yenilikler", *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası*, Cilt 28, Sayı 1, 1962, s. 3-19.
- GİRİTLİ** İsmet, "1961 Anayasası ve "Kemalist" Niteliği", *İdare Hukuku ve İlimleri Dergisi*, Cilt 1, Sayı 2, 1980, s. 21-36.
- GÖKÇEN** Salim, "İki Darbe Arası Türk Demokrasisi (1961-1980)", *Ankara Üniversitesi Türk İnkılap Tarihi Enstitüsü Atatürk Yolu Dergisi*, Sayı 67, 2020, s. 241-264.

- GÖNENÇ** Levent, “Anayasal Değişim”, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt 62, Sayı 4, 2013, s. 1063-1086.
- GÖZE** Ayferi, Liberal Marxiste Faşist Nasyonal Sosyalist ve Sosyal Devlet, Beta Yayınevi, 8. Baskı, İstanbul 2016.
- GÖZLER** Kemal / **KAPLAN** Gürsel, İdare Hukuku Dersleri, Ekin Yayınevi, 21. Baskı, Bursa 2019.
- GÖZLER** Kemal, “Anayasa Yargısının Meşruluğu Sorunu”, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi, Cilt 61, Sayı 3, 2006, s. 131-166.
- GÖZLER** Kemal, “İngiltere’de Parlamento Nasıl ve Neden Ortaya Çıktı: Mali Hukukun Anayasa Hukukundan Eskiliği Üzerine Bir Deneme”, içinde Prof. Dr. Mualla Öncel’e Armağan, Cilt 1, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, Ankara, 2009, s. 365-374, (www.anayasa.gen.tr/mali-hukuk.htm) (Erişim Tarihi: 15.02.2021).
- GÖZLER** Kemal, Anayasa Hukukunun Genel Teorisi, Cilt 1, Ekin Yayınevi, 2. Baskı, Bursa 2020.
- GÖZLER** Kemal, Anayasa Hukukunun Genel Teorisi, Cilt 2, Ekin Yayınevi, 2. Baskı, Bursa 2020.
- GÖZLER** Kemal, Devletin Genel Teorisi, Ekin Yayınevi, 9. Baskı, Bursa 2018.
- GÖZLER** Kemal, İnsan Hakları Hukuku, Ekin Yayınevi, 2. Baskı, Bursa 2018.
- GÖZLER** Kemal, Kurucu İktidar, Ekin Yayınevi, 2. Baskı, Bursa 2016.
- GÖZLER** Kemal, Türk Anayasa Hukuku, Ekin Yayınevi, 3. Baskı, Bursa 2019.
- GÜNDAY** Metin, İdare Hukuku, İmaj Yayınevi, 10. Baskı, Ankara 2013.
- GÜRBÜZ** Yaşar, Siyasal Sistemler, May Yayınevi, 1. Baskı, İstanbul 1980.
- HAKERİ** Hakan, Ceza Hukuku Genel Hükümler, Adalet Yayınevi, 20. Baskı, Ankara 2017.
- HEPER** Metin, Türkiye Sözlüğü, Çeviren: Zeynep Mertoğlu, Doğu Batı Yayınevi, 1. Baskı, (Basım Yeri Belirtilmemiş) 2006.
- HEYWOOD** Andrew, Siyaset Teorisine Giriş, Çeviren: Hızır Murat Köse, Küre Yayınevi, 10. Baskı, İstanbul 2019.
- HEYWOOD** Andrew, Siyaset, Çeviren: Fahri Bakırcı, Felix Yayınevi, 20. Baskı, Ankara 2019.
- HEYWOOD** Andrew, Siyasi İdeolojiler, Çeviren: Levent Köker, BB101 Yayınevi, 12. Baskı, Ankara 2019.

- HUKUK-I ESASİ MUALLİMİ MİDHAT**, “Teşkilat-ı Esasiye Kanunu’na Münafi Ahkamı İhtiva Eden Kavanin Hakkında Kazai Murakabe Meselesi”, Çeviriyazı: Kerim Akar, Yasama Dergisi, Sayı 43, 2021, s. 115-132.
- İŞİK Hüseyin Murat**, “1921 ve 1924 Anayasal Düzenlemeleri Bağlamında Askeri Bürokrasinin Devlet Teşkilatı İçindeki Yeri”, Dicle Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt 7, Sayı 7, 2003, s. 78-91.
- İBA Şeref**, “Altıncı ve Yedinci Anayasa Değişiklikleri Çerçevesinde TBMM İçtüzüğü’nün Durumu”, *içinde* Anayasa ve Parlamento Üzerine İncelemeler, Hazırlayan: Şeref İBA, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınevi, 1. Baskı, İstanbul 2010, s. 3-19.
- İBA Şeref**, “Türk Parlamento Hukukunda ‘Yasama İşlemi’ ve ‘Karar’ Kavramları”, *içinde* Anayasa ve Parlamento Üzerine İncelemeler, Hazırlayan: Şeref İBA, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınevi, 1. Baskı, İstanbul 2010, s. 457-482.
- İBA Şeref**, “Türk Parlamento Hukukunda Milletvekillerinin Kural Dışı Tutum ve Davranışları ve Disiplin Cezası Uygulamaları”, *içinde* Anayasa ve Parlamento Üzerine İncelemeler, Hazırlayan: Şeref İBA, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınevi, 1. Baskı, İstanbul 2010, s. 273-297.
- İBA Şeref**, “Türkiye’de Başkanlık ya da Yarı-Başkanlık Rejimi Uygulanmalı mıdır?”, *içinde* Anayasa ve Parlamento Üzerine İncelemeler, Hazırlayan: Şeref İBA, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınevi, 1. Baskı, İstanbul 2010, s.165-185.
- İBA Şeref**, Parlamento Hukuku, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınevi, 4. Baskı, İstanbul (Tarihsiz).
- İBA Şeref**, Siyasi Partiler ve Seçim Hukuku, Seçkin Yayınevi, 3. Baskı, Ankara 2019.
- İPEK Aydın**, “1982 Anayasasına Göre Kuvvet Kullanımında Yetkili Organlar”, Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Sayı 22, 2008 (Sayfa Sayıları Belirtilmemiş).
- KABOĞLU İbrahim**, Anayasa Hukuku Dersleri, Legal Yayınevi, 12. Baskı, İstanbul 2017.
- KAPANİ Münci**, İcra Organı Karşısında Hakimlerin İstiklali, Güzel Sanatlar Matbaası, (Baskı Sayısı Belirtilmemiş), Ankara 1956.
- KAPANİ Münci**, Kamu Hürriyetleri, Yetkin Yayınevi, 7. Baskı, Ankara 2013.

- KAPANİ** Münci, *Politika Bilimine Giriş*, BB101 Yayınevi, 57. Baskı, Ankara 2018.
- KAPLAN** Onur, “1924 Anayasası’nda Yargı Yetkisi ve Şura-yı Devlet’in Fonksiyonu”, *Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt 22, Sayı 1, 2018, s. 171-198.
- KARAKARTAL** Bener, “1961 Türk Anayasa Referandumu”, *Sosyal Siyaset Konferansları Dergisi*, Sayı 33, 1984, s. 307-328.
- KARAL AKGÜN** Seçil, “Ellinci Yılına Yaklaşırken 27 Mayıs ve Getirdiği Anayasaya Kısa Bir Bakış”, *Ankara Üniversitesi Türk İnkılap Tarihi Enstitüsü Atatürk Yolu Dergisi*, Sayı 43, 2009, s. 407-454.
- KARAL AKGÜN** Seçil, “Ellinci Yılında 27 Mayıs Hareketi ve 1961 Anayasasının Türkiye’de Anayasal Kültürün Oluşumundaki Rolü”, *Mülkiye Dergisi*, Cilt 34, Sayı 267, 2010, s. 145-166.
- KARAL AKGÜN** Seçil, *27 Mayıs: Bir İhtilal Bir Devrim Bir Anayasa*, OD-TÜ Yayınevi, 1. Baskı, Ankara 2009.
- KARAMAN** Suay, “27 Mayıs 1960 Devrimi ElliYaşında”, *Mülkiye Dergisi*, Cilt 34, Sayı 267, 2010, s. 235-240.
- KARAMUSTAFAOĞLU** Tuncer, “Anayasa Yargısının Önemli Sorunları”, *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt 25, Sayı 3, 1968, s. 91-100.
- KAYA** Raşit / **ÇAKMUR** Barış, “Siyaset Bilimi ve Medya Çalışmaları”, *içinde Siyaset Bilimi*, Hazırlayan: Gökhan Atılğan / E. Attila Aytekin, Yordam Yayınevi, 7. Baskı, İstanbul 2018, s. 567-577.
- KAYAM** H. Cevahir, “27 Mayıs İnkılabının Hikayesi”, *İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*, Sayı 18, 2003, s. 73-101.
- KAYIRAN** Mehmet / **METİNTAŞ** Mustafa Yahya, “Türkiye’de Anayasal Gelişme (1876-1924)”, *Türk Dünyası Uygulama ve Araştırma Merkezi Yakın Tarih Dergisi*, Cilt 1, Sayı 1, s. 14-41.
- KELSEN** Hans, “Anayasanın Yargısal Teminatı (Anayasa Yargısı)”, Çeviren: Yasin Sönmez, *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt 64, Sayı 3, 2015, s. 857-914.
- KOÇAK** Konur Alp, “ABD Başkanlık Sistemi: ‘Ayrı’ ama ‘Birlikte’ Çalışan Organlar”, *içinde Başkanlık Sistemi*, Hazırlayan: Semra Gökçimen, TBMM Yayınevi, 2. Baskı, Ankara 2017, s. 21-81.

- KURAN** Alp, "Anayasanın Üstünlüğü ve Siyasi Rejimler", İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası, Cilt 24, Sayı 1-2, 1959, s. 26-62.
- KÜÇÜK** Adnan, "1924 Anayasasında Temel Hak ve Hürriyetler", Liberal Düşünce Dergisi, Sayı 82, 2016, s. 5-54.
- LEWIS** Bernard, Demokrasinin Türkiye Serüveni, Çeviren: Hamdi Aydoğan / Esra Ermert, Yapı Kredi Yayınevi, 8. Baskı, İstanbul 2021.
- LIJPHART** Arend, Çağdaş Demokrasiler, Çeviren: Ergun Özbudun ve Ersin Onulduran, Yetkin Yayınevi, (Baskı Sayısı Belirtilmemiş), Ankara (Tarihsiz).
- LIJPHART** Arend, Demokrasi Modelleri, Çeviren: Güneş Ayas ve Utku Umur Bulsun, İthaki Yayınevi, 2. Baskı, İstanbul 2016.
- LINCOLN** Abraham, Gettysburg Konuşması, Çeviri: Elif Okan Gezmiş, Kafka Yayınevi, 1. Baskı, İstanbul 2017.
- LINZ Juan**, Totaliter ve Otoriter Rejimler, Çeviren: Ergun Özbudun, Liberte Yayınevi, 4. Baskı, Ankara 2017.
- LORD KINROSS**, Atatürk: Bir Milletten Yeniden Doğuşu, Çeviren: Necdet Sander, Altın Kitaplar Yayınevi, 1. Baskı, İstanbul 2018.
- MUMCU** Ahmet, "1924 Anayasası", Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi, Cilt 2, Sayı 5, 1986, s. 383-400.
- NEZİROĞLU İrfan / YILMAZ** Tuncer, Hükümetler, Programları ve Genel Kurul Görüşmeleri, Cilt 2, TBMM Basımevi, (Baskı Sayısı Belirtilmemiş), Ankara 2013.
- OKANDAN** Recai G, "Hükümlerlik Kudreti ve Buna Dahil Yetkiler Bakımından 20 Nisan 1340 Esas Teşkilat Kanununun Hususiyetleri", İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası, Cilt 28, Sayı 2, 1962, s. 323-334.
- OKANDAN** Recai G, "Kanunların Anayasa'ya Uygunluğunun Siyasi ve Kazai Teminatı Yönünden 20 Nisan 1340 Anayasamız" İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası, Cilt 33, Sayı 1-2, 1967, s. 3-21.
- OKYAR** Osman / **SEYİTDANLIOĞLU** Mehmet, Atatürk, Okyar ve Çok Partili Türkiye: Fethi Okyar'ın Anıları, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, 9. Baskı, İstanbul 2021.
- ÖZAL** İlkin Başar, Kısa II. Dünya Savaşı Tarihi, Timaş Yayınevi, 1. Baskı, İstanbul 2019.

- ÖZBUDUN** Ergun, "Atatürk ve Demokrasi", Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi, Cilt 5, Sayı 14, 1989, s. 285-295.
- ÖZBUDUN** Ergun, "Atatürk ve Laiklik", Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi, Cilt 8, Sayı 24, 1992, s. 429-438.
- ÖZBUDUN** Ergun, "Atatürk ve Sosyal Bilimler", Erdem Dergisi, Cilt 5, Sayı 12, 1988, s. 925-931.
- ÖZBUDUN** Ergun, "Demokrasiye Geçiş ve Demokrasinin Pekişmesi Sürecinde Anayasa Mahkemelerinin Rolü", Anayasa Yargısı Dergisi, Cilt 23, Sayı 1, 2007, s. 359-364.
- ÖZBUDUN** Ergun, "Parlamento Kararları ve Yasama Meclislerinin İhtizükleri", Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt 36, Sayı 1, 1979, s. 3-26.
- ÖZBUDUN** Ergun, "Seçim Sistemleri ve Türkiye", Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt 44, Sayı 1, 1995, s. 521-539.
- ÖZBUDUN** Ergun, "Siyasi Lider Olarak Atatürk", Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi, Cilt 2, Sayı 6, 1986, s. 645-667.
- ÖZBUDUN** Ergun, "Türkiye'de Anayasa Yargısının Doğuşu: 1961 Anayasası Üzerindeki Kurucu Meclis Görüşmeleri", Liberal Düşünce Dergisi, Cilt 17, Sayı 68, 2012, s. 5-18.
- ÖZBUDUN** Ergun, Anayasalcılık ve Demokrasi, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınevi, 2. Baskı, İstanbul 2017.
- ÖZBUDUN** Ergun, Otoriter Rejimler Seçimsel Demokrasiler ve Türkiye, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınevi, 2. Baskı, İstanbul 2016.
- ÖZBUDUN** Ergun, Türk Anayasa Hukuku, Yetkin Yayınevi, 13. Baskı, Ankara 2012.
- ÖZBUDUN** Ergun, Türkiye'de Parti ve Seçim Sistemi, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınevi, 2. Baskı, İstanbul 2016.
- ÖZÇELİK** Selçuk, "1961 Anayasasına Göre Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu, Görev ve Yetkileri", İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası, Cilt 28, Sayı 3-4, 1962, s. 598-619.
- ÖZÇELİK** Selçuk, "Anayasamızın Dayandığı Temel İlkeler", İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası, Cilt 42, Sayı 1-4, 1976, s. 13-30.
- ÖZÇELİK** Selçuk, "Anayasanın Yorumlanması Konusunda", İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası, Cilt 41, Sayı 3-4, 1975, s. 41-60.

- ÖZDEMİR** Eylem / **ATILGAN** Gökhan, "Siyasi Partiler", *içinde* Siyaset Bilimi, Hazırlayan: Gökhan Atılğan / E. Attila Aytekin, Yordam Yayınevi, 7. Baskı, İstanbul 2018, s. 239-251.
- ÖZDEMİR** Hikmet, Rejim ve Asker, İz Yayınevi, (Baskı Sayısı Belirtilmemiş), İstanbul (Baskı Yılı Belirtilmemiş).
- ÖZGENÇ** İzzet, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, Seçkin Yayınevi, 11. Baskı, Ankara 2015.
- ÖZGİŞİ** Tunca, "Türk Parlamento Tarihinde Cumhuriyet Senatosunun Yeri", *Türkiyat Mecmuası*, Cilt 21, Sayı 2, 2011, s. 291-323.
- ÖZGİŞİ** Tunca, Türk Parlamento Tarihinde Cumhuriyet Senatosu, TBMM Basımevi, (Baskı Sayısı Belirtilmemiş), Ankara 2012.
- ÖZKOL** Adil, "Çağdaş Parlemler Demokrasilerde Kuvvetli İcra Eğilimi", Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt 26, Sayı 1, 1969, s. 43-76.
- ÖZKUL** Fatih, "Liberal Demokratik Anayasacılık Anlayışı Bağlamında Türkiye Cumhuriyeti 1924 Anayasası'nın Değerlendirilmesi", *Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi*, Cilt 6, Sayı 12, 2018, s. 585-612.
- ÖZTÜRK** Kazım, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası, Cilt 1, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, (Baskı Sayısı Belirtilmemiş), Ankara 1966.
- ÖZTÜRK** Mehmet Utku, 1961 Kurucu Meclisi, On İki Levha Yayınevi, 1. Baskı, İstanbul 2016.
- PARLA** Taha, Türkiye'de Anayasalar, İletişim Yayınevi, 2. Baskı, İstanbul 1993.
- POLAT** Hasan Ali, "Cumhuriyetin İlanı", *içinde* Türkiye Cumhuriyeti Tarihi, Hazırlayan: Osman Akandere / Yaşar Semiz, Eğitim Yayınevi, 5. Baskı, Konya 2015, s. 174-176.
- SABUNCU** Yavuz, Anayasaya Giriş, İmaj Yayınevi, 12. Baskı, Ankara 2006.
- SARIAY** Ercüment, "Tahrir-i Sükun Kanununa Dair Bazı Düşünceler", *Mütefekkir*, Cilt 2, Sayı 4, 2015, s. 377-403.
- SAVCI** Bahri, "1961 Anayasasının Müdür Prensiplerine ve Müesseselerine Mukayeseli Kısa Bir Bakış", Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi, Cilt 19, Sayı 3, 1964, s. 11-36.
- SAVCI** Bahri, "27 Mayıs Dinamiğinden Yönelimler", Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi, Cilt 25, Sayı 2, 1970, s. 285-293.

- SEVİNÇ** Murat, “Anayasanın Başlangıç İlkeleri” içinde Demokratik Anayasa, Hazırlayanlar: Ece Göztepe ve Aykut Çelebi, Metis Yayınevi, 1. Baskı, 2012, s. 62-90.
- SOLAK** Mehmet, “Anahatlarıyla Kanun Yapım Süreci”, içinde ABD Kongresinde Yasama, Denetim ve Bütçe Süreçleri, Editör: Semra Gökçimen, TBMM Basımevi, 1. Baskı, Ankara 2019, s. 85-89.
- SOLAK** Mehmet, “İstikrarsız Hükümetler ve Sürekli Reform Arayışı: İtalya’da Parlamenter Sistem”, içinde Parlamenter Sistem, Hazırlayan: Semra Gökçimen, TBMM Yayınevi, 2. Baskı, Ankara 2017, s. 233-277.
- SOYSAL** Mümtaz, “Suçsuz Anayasa”, Mülkiye Dergisi, Cilt 43, Sayı 4, 2019, s. 829-833.
- SOYSAL** Mümtaz, 100 Soruda Anayasanın Anlamı, Gerçek Yayınevi, 2. Baskı, İstanbul 1974.
- ŞAHİNKAYA** Serdar, “29 Nisan 1960’da Siyasal Bilgiler Fakültesi ve Adım Adım 27 Mayıs”, Mülkiye Dergisi, Cilt 34, Sayı 267, 2010, s. 97-121.
- ŞENCAN** Hüdayi, “Japonya Hükümet Sistemi: Yarışan Pariler Değişmeyen İktidar”, içinde Parlamenter Sistem, Hazırlayan: Semra Gökçimen, TBMM Yayınevi, 2. Baskı, Ankara 2017, s. 281-326.
- ŞENER** Mustafa, “Burjuva Uygarlığının Peşinde”, içinde Osmanlı’dan Günümüze Türkiye’de Siyasal Hayat, Hazırlayan: Gökhan Atılğan / Cenk Saraçoğlu / Ateş Uslu, Yordam Yayınevi, 3. Baskı, İstanbul 2019, s. 201-345.
- ŞİMŞEK** Mürşide, “Çoğulculuk ve Vesayet İnkileminde 1961 Anayasası”, Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Cilt 22, TBMM’nin 100. Yılı ve Milli İrade Özel Sayısı, 2020, s. 221-240.
- TAN** Mehmet, TCK Genel Hükümler, Cilt 1, Seçkin Yayınevi, (Baskı Sayısı Belirtilmemiş), Ankara 2011.
- TANİLLİ** Server, Devlet ve Demokrasi, İstanbul Üniversitesi Yayınevi, (Baskı Sayısı Belirtilmemiş), İstanbul 1981.
- TANÖR** Bülent / **YÜZBAŞIOĞLU** Necip, Türk Anayasa Hukuku, Yapı Kredi Yayınevi, 2. Baskı, İstanbul 2001.
- TANÖR** Bülent, Anayasal Gelişme Tezleri, Yapı Kredi Yayınevi, 4. Baskı, İstanbul 2018.
- TANÖR** Bülent, İki Anayasa: 1961-1982, On İki Levha Yayınevi, 5. Baskı, İstanbul 2019.

- TANÖR** Bülent, Kurtuluş Kuruluş, Cumhuriyet Yayınevi, 11. Baskı, İstanbul 2017.
- TANÖR** Bülent, Osmanlı-Türk Anayasal Gelişmeleri, Yapı Kredi Yayınevi, 32. Baskı, İstanbul 2019.
- TATLISU** Kübra, "Milli Birlik Komitesi İçinde Çıkan İnkılap ve General Cemal Madanoğlu - Albay Alparslan Türkeş İlişkisi", Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Cilt 14, Sayı 1, 2021, s. 102-121.
- TEZCAN** Durmuş / **ERDEM** Mustafa Ruhan / **SANCAKDAR** Oğuz / **ÖNOK** Rifat Murat, İnsan Hakları El Kitabı, Seçkin Yayınevi, 7. Baskı, Ankara 2018.
- TİKVEŞ** Özkan, "Anayasa Mahkemesinin Teşkilat ve Fonksiyonları (Mukayeseli Bir İnceleme)," İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası, Cilt 33, Sayı 1-2, 1967, s. 83-128.
- TİKVEŞ** Özkan, "Anayasa'da Onbeş Yıllık Dönemde (1961-1976) Yapılan Değişiklikler ve Ekler", Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt 34, Sayı 1, 1977, s. 19-60.
- TİMUR** Taner, "Laiklik", içinde Siyaset Bilimi, Hazırlayan: Gökhan Atılgan / E. Attila Aytekin, Yordam Yayınevi, 7. Baskı, İstanbul 2018, s. 171-186.
- TİMUR** Taner, İslam, Laiklik ve Aydınlanma Savaşı, Yordam Yayınevi, 2. Baskı, İstanbul 2019.
- TORUN** Abdullah, "Türkiye'de Ulusal Güvenliğin Yasal ve Kurumsal Mekanizması: Milli Güvenlik Kurulu", İnönü Üniversitesi Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi", Cilt 6, Sayı 2, 2017, s. 42-60.
- TUĞLUOĞLU** Fatih, "1961 Anayasa Referandumunu ve DP Tabanı", Gazi Akademik Bakış Dergisi, Cilt 12, Sayı 24, 2019, s. 135-162.
- TUNAYA** Tarık Zafer, Siyasi Müesseseler ve Anayasa Hukuku, Filiz Yayınevi, 2. Baskı, İstanbul 1969.
- TUNÇ** Hasan / **BİLİR** Faruk / **YAVUZ** Bülent, Türk Anayasa Hukuku, Adalet Yayınevi, 6. Baskı, Ankara 2015.
- TUNÇ** Hasan / **DÖNER** Ayhan, "MGK ve Milli Güvenlik Kavramı", Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksek Okulu Dergisi, Cilt 1, Sayı 1, 1998, s. 3-23.
- TURHAN** Mehmet, "Anayasacılık Açısından Çoğunluk İlkesi", Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi, Cilt 50, Sayı 1, 1995, s. 401-413.

- TURHAN** Mehmet, "Anayasanın Hak Temelli Yorumu ve Anayasa Yargısı", Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi, Cilt 62, Sayı 3, 2007, s. 379-404.
- TÜRK** Hikmet Sami, "Seçim, Seçim Sistemleri ve Anayasal Tercih", *içinde* Siyasal Partiler ve Seçim Hukukunun Temel Sorunları ve Çözüm Önerileri, Hazırlayan: Hikmet Sami Türk, Yetkin Yayınevi, (Baskı Sayısı Belirtilmemiş), Ankara 2019, s. 443-483.
- TÜRKER** Hasan, "1924 Teşkilat-ı Esasiye Kanunu Tasarısı ile Cumhurbaşkanına Verilmek İstenen 'Tecdid-i İntihabat Hakkı' Üzerinde Yapılan Tartışmalar ve Sonuçları", Çağdaş Türkiye Tarihi Araştırmaları Dergisi, Cilt 3, Sayı 10, 2000, s. 169-185.
- TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU**, Milletvekili Genel Seçimleri 1923-2011, Türkiye İstatistik Kurumu Matbaası, (Baskı Sayısı Belirtilmemiş), Ankara 2012.
- URAN** Peri, Çift Meclis Sistemi ve Türk Siyasal Tarihindeki Yeri, Yetkin Yayınevi, (Baskı Sayısı Belirtilmemiş), Ankara 2008.
- USLU** Ateş / **AYTEKİN** Attila, "Burjuva Devriminin ve Savaşın Belirsiz Sınırlarında", *içinde* Osmanlı'dan Günümüze Türkiye'de Siyasal Hayat, Hazırlayan: Gökhan Atılğan / Cenk Saraçoğlu / Ateş Uslu, Yordam Yayınevi, 3. Baskı, İstanbul 2019, s. 95-200.
- USLU** Ateş, "Demokrasi", *içinde* Siyaset Bilimi, Hazırlayan: Gökhan Atılğan / E. Attila Aytekin, Yordam Yayınevi, 7. Baskı, İstanbul 2018, s. 137-151.
- USLU** Ateş, "Hür Dünyanın Saflarında", *içinde* Osmanlı'dan Günümüze Türkiye'de Siyasal Hayat, Hazırlayan: Gökhan Atılğan / Cenk Saraçoğlu / Ateş Uslu, Yordam Yayınevi, 3. Baskı, İstanbul 2019, s. 347-392.
- UYGUN** Oktay, "1982 Anayasası'nda Temel Hak ve Özgürlüklerin Anayasal Sınırları", *içinde* Kamu Hukuku İncelemeleri, Hazırlayan: Oktay Uygun, On İki Levha Yayınevi, 2. Baskı, İstanbul 2013, s. 277-314.
- UYGUN** Oktay, "Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Türk Hukukunda İfade Özgürlüğünün Sınırlanması", *içinde* Kamu Hukuku İncelemeleri, Hazırlayan: Oktay Uygun, On İki Levha Yayınevi, 2. Baskı, İstanbul 2013, s. 127-197.
- UYGUN** Oktay, "Çağımızın İnsan Onuruna Yönelttiği Tehditler Karşısında İnsan Haklarının Önemi", *içinde* Kamu Hukuku İncelemeleri, Hazırlayan: Oktay Uygun, On İki Levha Yayınevi, 2. Baskı, İstanbul 2013, s. 45-83.

- UYGUN** Oktay, “Demokrasinin Çoğunlukçu ve Çoğulcu Modelleri: İki Bin Beş Yüz Yıllık Bir Tartışmanın Analizi”, *içinde* Kamu Hukuku İncelemeleri, Hazırlayan: Oktay Uygun, On İki Levha Yayınevi, 2. Baskı, İstanbul 2013, s. 335-384.
- UYGUN** Oktay, “Evrensel İnsan Hakları Öğretisi ve İslam Hukuku Bağdaşabilir Mi”, *içinde* Kamu Hukuku İncelemeleri, Çeviren: Ayşegül Gürsoy, Hazırlayan: Oktay Uygun, On İki Levha Yayınevi, 2. Baskı, İstanbul 2013, s. 105-124.
- UYGUN** Oktay, “İnsan Hakları Açısından Yeni Anayasa Çalışmaları”, *içinde* Kamu Hukuku İncelemeleri, Hazırlayan: Oktay Uygun, On İki Levha Yayınevi, 2. Baskı, İstanbul 2013, s. 199-235.
- UYGUN** Oktay, “İnsan Hakları Kuramı”, *içinde* Kamu Hukuku İncelemeleri, Hazırlayan: Oktay Uygun, On İki Levha Yayınevi, 2. Baskı, İstanbul 2013, s. 3-44.
- UYGUN** Oktay, “Küreselleşme ve Değişen Egemenlik Anlayışının Sosyal Haklara Etkisi”, *içinde* Kamu Hukuku İncelemeleri, Hazırlayan: Oktay Uygun, On İki Levha Yayınevi, 2. Baskı, İstanbul 2013, s. 237-275.
- UYGUN** Oktay, “Türk Anayasa Hukuku Geleneğinde ve Özbudun Anayasa Taslağında Hukuk Devleti Anlayışı”, *içinde* Kamu Hukuku İncelemeleri, Hazırlayan: Oktay Uygun, On İki Levha Yayınevi, 2. Baskı, İstanbul 2013, s. 385-408.
- UYGUN** Oktay, “Ulusal Kimlik ve Siyasal Sistem Tartışmaları”, *içinde* Kamu Hukuku İncelemeleri, Hazırlayan: Oktay Uygun, On İki Levha Yayınevi, 2. Baskı, İstanbul 2013, s. 425-499.
- UYGUN** Oktay, Demokrasi, On İki Levha Yayınevi, 3. Baskı, İstanbul 2017.
- ÜSKÜL** Zafer, “1961 Anayasasında Yürütme İktidarı”, Eskişehir İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi Dergisi”, Cilt 8, Sayı 2, 1972, s. 355-384.
- VURAL DİNÇKOL** Bihterin / **İŞİK** Alper, “1924 Anayasası Döneminde Yurttaşlık Anlayışı”, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, Cilt 21, Sayı 1, 2014, s. 13-43.
- YAVUZ** Bülent / **BÜLBÜL** Mahmut, “Çift Meclis Sistemi ve Türkiye”, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt 16, Sayı 1, 2012, s. 217-260.
- YAZICI** Serap, “Avrupa Birliği Süreci: Ulus Devletten Ulusüstü Devlete Geçişte Hukuk Devletinin Değişen İçeriği”, *içinde* Demokratikleşme Sürecinde Türkiye, Derleyen: Serap Yazıcı, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınevi, 2. Baskı, İstanbul 2012, s. 291-342.

- YAZICI** Serap, "Devlet Başkanı ile Başbakan'ın Anayasal, Siyasal Konumları ve Başkanlık ile Parlamenter Hükümet", *içinde* Demokratikleşme Sürecinde Türkiye, Derleyen: Serap Yazıcı, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınevi, 2. Baskı, İstanbul 2012, s. 231-254.
- YAZICI** Serap, "Eşitlik İlkesinin Değişen Dinamiği Çerçevesinde Kadın Hakları", *içinde* Demokratikleşme Sürecinde Türkiye, Derleyen: Serap Yazıcı, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınevi, 2. Baskı, İstanbul 2012, s. 343-380.
- YAZICI** Serap, "Türk Silahlı Kuvvetleri'nin Yetki ve Ayrıcalıkları: Sivilleşmeye Yönelik Anayasal ve Yasal Reformlar", *içinde* Demokratikleşme Sürecinde Türkiye, Derleyen: Serap Yazıcı, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınevi, 2. Baskı, İstanbul 2012, s. 79-115.
- YAZICI** Serap, "Yeni Bir Anayasa'nın Yapımı Sürecinde Türkiye: Yasaklıktan Demokratik Temsile", *içinde* Demokratikleşme Sürecinde Türkiye, Derleyen: Serap Yazıcı, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınevi, 2. Baskı, İstanbul 2012, s. 117-208.
- YAZICI** Serap, Başkanlık ve Yarı-Başkanlık Sistemleri, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, 4. Baskı, İstanbul 2017.
- YAZICI** Serap, Yeni Bir Anayasa Hazırlığı ve Türkiye, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, 3. Baskı, İstanbul 2016.
- YÜKSELİMAN** Nihan, Parti Devlet Bütünleşmesi, Gelenek Yayınevi, 1. Baskı, İstanbul 2002.
- ZÜRCHER** Erik Jan, Modernleşen Türkiye'nin Tarihi, Çeviren: Yasemin Saner, İletişim Yayınevi, 4. Baskı, İstanbul 2019.

Dr. Funda BUZ

GRUP ŞİRKETLER VE GRUP VERGİLENDİRME REJİMİ

(Grup Vergilendirme Rejimi ve
Türkiye’de Uygulanabilirliğinin Değerlendirilmesi)

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Grup Şirketler ve Grup Vergilendirme Rejimi

Funda Buz

Hukuk Yayınları Dizisi – 3270

Birinci Baskı : Kasım, 2022

ISBN : 978 – 605 – 264 – 030 – 2

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com
 : adalety@adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi
 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nilüfer Aydın

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Ay-bay Kırtasiye İnş. Gıda Paz. ve Tic. Ltd. Şti.
Sertifika No: 46661
Tel: (0 312) 472 58 55 - Ankara

KAYNAKÇA

- Aksoy Şerafettin, Vergi Hukuku ve Türk Vergi Sistemi, Filiz Kitabevi, İstanbul, 1996.
- Ambagtsheer-Pakarinen Laura, "Proposal Amending Group Contribution Rules Sent for Comments", IBFD Tax Research Platform, https://research.ibfd.org/#/doc?url=/data/tns/docs/html/tns_2019-08-16_no_1.html, Erişim Tarihi: 23.12.2020.
- Amby Christen, "Group Taxation in Denmark", IFA Cahiers De Droit Fiscal International, by the International Fiscal Association Congress of the International Fiscal Association Vienna, Austria, Vol:89/b, 2004, ss.233-256.
- Araki Satoru, "2020 tax reform proposal outlines – further details", IBFD - Tax Research Platform, https://research.ibfd.org/#/doc?url=/data/tns/docs/html/tns_2020-01-03_jp_1.html, Erişim Tarihi: 23.12.2020.
- Australia, Corporate-Group taxation, <https://taxsummaries.pwc.com/ID/Australia-Corporate-Group-taxation>, Erişim Tarihi: 27.03.2020.
- Australia Tax Profile, KPMG International Cooperative, Haziran 2018.
- Beyanname Düzenleme Kılavuzu 2020, Maliye Hesap Uzmanları Derneği, Cilt II, 2020.
- Bilici Nurettin, Türk Vergi Sistemi, Savaş Yayınevi, Güncelleştirilmiş ve Geliştirilmiş 40. Baskı, 2017.
- Bilici Nurettin, Vergi Hukuku, Seçkin Yayıncılık, 28. Baskı, Ankara, 2012.
- Bjornholm Nikolaj ve Tolstrup Bodil, "Denmark: Tax Reporting Units", Tax Management International Forum, s.3. <https://bjornholm.law.com/wp-content/uploads/2019/05/Denmark-2.pdf>, Erişim Tarihi: 09.11.2020.
- Blumberg Phillip, "Limited Liability and Corporate Groups", Faculty Articles and Papers, 1986, ss.573-631.

- Blumberg Phillip I., "Regulating Corporate Groups in Europe", The American Journal of Comparative Law, C.40, No.4, 1992, ss.1011-1023.
- Bond Stephen, Chennells Lucy, Devereux Michael P., Gammie Malcolm ve Troup Edward, Corporate Tax Harmonisation in Europe: A Guide to the Debate, The Institute for Fiscal Studies, 2000.
- Borrat Jose Andre ve Bassiere Alain, "Group Taxation in France", IFA Cahiers De Droit Fiscal International, by the International Fiscal Association Congress of the International Fiscal Association Vienna, Austria, Vol:89/b, 2004, s. 271-291.
- Bozkurt Tamer, Şirketler Hukuku, Legem Yayıncılık, 9. Baskı, Ankara, 2018.
- Brauner Yariv, "Policy Forum: Taxation of Corporate Groups-Lessons From the United States", Canadian Tax Journal, 59/2, 2011, ss.295-313.
- COM(2001)582; Communication from the Commission to the Council, the European Parliament and the Economic and Social Committee.
- Common Consolidated Corporate Tax Base (CCCTB), https://ec.europa.eu/taxation_customs/business/company-tax/common-consolidated-corporate-tax-base-ccctb_en#heading_3, Erişim tarihi: 10.08.2020.
- Correia Miguel G., The Taxation of Corporate Groups Under a Corporation Income Tax, A thesis submitted to the Department of Law of the London School of Economics for the degree of Doctor of Philosophy, London, 2010.
- Çalal Salih, "Şirketler Topluluğu İçindeki Grup Şirketlerine Satılan İştirak Hisselerinde İstisna Uygulaması", Mali Çözüm, 29(155), 2019, ss.249-254.
- Çam Esat, "Çok Uluslu Şirketler ve Gelişen Ülkeler", İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Mecmuası, C.45, S.1-4, 1987, ss.93-120.
- Çelikkaya Ali, "Globalleşmenin Neden Olduğu Kurumlar Vergisi Reformları ve OECD Üyesi Ülkeler Üzerine Bir Değerlendirme", Maliye Dergisi, S.159, Temmuz-Aralık 2010, ss.36-52.

- Deloitte, "International Tax Denmark Highlights 2020", Nisan 2020, s.2, <https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/global/Documents/Tax/dttl-tax-denmarkhighlights-2020.pdf>, Erişim Tarihi: 09.11.2020.
- Deloitte, "International Tax Italy Highlights 2020", Mart 2020, s.4, <https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/global/Documents/Tax/dttl-tax-italyhighlights-2020.pdf?nc=1>, Erişim Tarihi: 09.11.2020.
- Deloitte, "Taxation and Investment in Denmark 2015", s.16, <https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/global/Documents/Tax/dttl-tax-denmarkguide-2015.pdf>, Erişim Tarihi: 09.11.2020.
- Deloitte, "Taxation and Investment in Iceland 2018", <https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/global/Documents/Tax/dttl-tax-icelandguide-2018.pdf>, Erişim Tarihi: 13.10.2020.
- Denmark, Corporate-Group Taxation, <https://taxsummaries.pwc.com/denmark/corporate/group-taxation>, Erişim Tarihi: 09.11.2020.
- Devereux Michael P., "Debating Proposed Reforms of the Taxation of Corporate Income in the European Union", *International Tax and Public Finance*, 11, 2004, ss.71-89.
- Diemer Rolf ve Neale Thomas, "The European Union's Longer-Term Plans for Introducing a Common Consolidated Tax Base for the EU-Wide Activities of Companies", *IFA Cahiers De Droit Fiscal International*, by the International Fiscal Association Congress of the International Fiscal Association Vienna, Austria, Vol:89/b, 2004, ss.69-96.
- Dinç Engin, "Muhasebe ve Vergi Kuralları Arasındaki İlişki ve Gelir Vergileri (TMS 12) Standardının Muhasebe Uygulamalarına Etkisi", *Erciyes Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, S.28, 2007, ss.21-48.
- Doğrusöz A. Bumin, Onat Öznur, Tunçel Töralp Funda, *Türk Ticaret Kanunu (Ticari İşletme, Ticaret Şirketleri Kıymetli Evrak Hükümleri)*, Cilt:1, TOBB Yayın No.2011/138, Ankara, 2011.
- DPT, *Türkiye'de Kurumlar Vergisi Uygulamasının Firma Davranışları Üzerindeki Etkisi*, DPT. 239 – İPGM. 635, 1993.

- Dumludağ Devrim, "Türkiye'de Yabancı Sermaye Yatırımlarının Tarihsel Gelişimi", *Toplum ve Bilim/Science and Society*, S.96, 2003, ss.241-273.
- Dutch Corporate Tax Regime, https://www.tax-consultants-international.com/read/Dutch_corporate_tax_regime#17, Erişim Tarihi: 23.03.2020.
- Eckstein Hans-Martin, "Group Taxation in Germany", IFA Cahiers De Droit Fiscal International, by the International Fiscal Association Congress of the International Fiscal Association Vienna, Austria, Vol:89/b, 2004, ss.293-323.
- European Commission, Common Consolidated Corporate Tax Base Working Group (CCCTB WG) Issues Related to Group Taxation, Working Document, 2006.
- Forum Europaeum Corporate Group Law, "Corporate Group Law for Europe", *European Business Organization Law Review* 1, 2000, ss.165-264.
- Gallo Giulia, "Domestic tax consolidation regime – resolution published", IBFD - Tax Research Platform, https://research.ibfd.org/#/doc?url=/data/tns/docs/html/tns_it_20180525_1320.html, Erişim Tarihi: 23.12.2020.
- Gedik Gülşen, Grup Şirketlerinin Vergilendirilmesi Sistemleri ve Konsolidasyon, On İki Levha Yayıncılık A.Ş., İstanbul, 2019.
- Germany, "Corporate-Group taxation", <http://taxsummaries.pwc.com/ID/Germany-Corporate-Group-taxation>, Erişim Tarihi: 03.12.2019.
- Giaconia Massimo, "Group Taxation in Italy", IFA Cahiers De Droit Fiscal International, by the International Fiscal Association Congress of the International Fiscal Association Vienna, Austria, Vol:89/b, 2004, ss.369-391.
- Giannini Silvia, "Home State Taxation vs. Common Base Taxation: Roundtable Discussion on the European Commission's Study on Company Taxation", *Cesifo Forum*, ISSN 2190-717X, Vol.3, Iss.1, 2002, ss.24-30.
- "Group Relief: Frequently Asked Questions", <https://www.iras.gov.sg/irashome/Businesses/Companies/Working-out-Corporate-Income->

- Taxes/Claiming-Reliefs/Group-relief/Group-Relief/, Erişim Tarihi: 12.03.2020.
- Gutmann Daniel, Corporate Income Tax Subjects, 2013 EATLP Congress Lisbon, 30 Mayıs – 1 Haziran 2013, IBFD, S.12, 2016.
- Gücenme Gençoğlu Ümit, Ertan Yasemin, “Türkiye’de Örtülü Sermaye Ve Örtülü Kazanç Dağıtımı: İMKB 50 Endeksinde Bir Uygulama”, Muhasebe ve Finansman Dergisi, Ekim 2012, ss.85-100.
- Hadden Tom, “The Regulation of Corporate Groups in Australia”, UNSW Law Journal, 15(1), 1992, ss.61-85.
- Hauge Harald, “Group Taxation in Norway Report”, IFA Cahiers De Droit Fiscal International, by the International Fiscal Association Congress of the International Fiscal Association Vienna, Austria, Vol:89/b, 2004, ss.511-531.
- Henie Lars A. ve Passalacqua Anna B. Scapa, “The Norwegian Group Contribution System in Cross-Border Situations”, Intertax, S.34, 2006, ss.37-44.
- Home State Taxation, https://ec.europa.eu/taxation_customs/business/company-tax/initiatives-small-business/home-state-taxation_en, Erişim tarihi: 10.08.2020.
- Hopt Klaus J., Groups of Companies -A Comparative Study on the Economics, Law and Regulation of Corporate Groups-, ECGI Working Paper Series in Law, 2015.
- IBFD Tax Glossary, <https://research.ibfd.org/#/glossary>, Erişim Tarihi: 30.12.2020.
- Italy Corporate-Group Taxation, <https://taxsummaries.pwc.com/italy/corporate/group-taxation>, Erişim Tarihi: 10.11.2020.
- Mahmut İnan, “Türkiye’de Kazanç Vergisinden Gelir ve Kurumlar Vergisine Geçiş Süreci: 1946–1960 Dönemi”, Maliye Dergisi, S.158, 2010, ss.349-364.
- Japan, Corporate-Group Taxation, <https://taxsummaries.pwc.com/ID/Japan-Corporate-Group-taxation>, Erişim Tarihi: 16.03.2020.

- “Japan enacts 2020 tax reform bill”, 30 Mart 2020, <https://taxnews.ey.com/news/2020-0775-japan-enacts-2020-tax-reform-bill>, Erişim Tarihi: 22.10.2020.
- “Joint Taxation in Denmark”, Şubat 2020, <https://www.bdo.dk/getmedia/5c8f1801-b41a-4569-be7d-14c9ba6c6ccd/Joint-Taxation-in-Denmark-2020.pdf.aspx>, Erişim Tarihi: 08.10.2020.
- Karakoç Yusuf, “Anayasal Vergilendirme İlkeleri Üzerine Bir Değerlendirme”, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.15, Özel Sayı, 2013, ss.1259-1308.
- Karataş Durmuş Neslihan, “Ticaret Kanunu Kapsamındaki Şirket Toplulukları ve Bunların Vergi Hukuku Karşısındaki Durumları”, Ticaret ve Fikri Mülkiyet Hukuku Dergisi, S.2, 2015, ss.71-84.
- Kızılot Şükrü, Taş Metin, Vergi Hukuku ve Türk Vergi Sistemi, Gazi Kitabevi, Güncellenmiş 5. Baskı, Ankara, 2013.
- Kirmanoglu Hülya, “Türkiye’de Vergi Reformları, Siyasal İktidarlar ve İktisat Politikaları”, Maliye Araştırma Merkezi Konferansları, 2012, ss.56-82.
- Komamiya Fumihito, “Group Taxation in Japan”, IFA Cahiers De Droit Fiscal International, by the International Fiscal Association Congress of the International Fiscal Association Vienna, Austria, Vol:89/b, 2004, ss.393-405.
- KPMG, South Korea Tax Profile, Mart 2018.
- Kuzu Satiye, “Anayasa’da Yer Alan Temel Hak ve Özgürlüklere İlişkin Düzenlemeler ve Vergi İlişkisi”, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İİBF Dergisi, 10(3), Aralık 2015, ss.195-214.
- Laan Sandra van der ve Dean Graeme, “Corporate Groups in Australia: State of Play”, Australian Accounting Review, C. 20, S.2, No.53, 2010, ss.121-133.
- Lanza Marco Abramo ve Nobili Francesco, “Synthesis of Italian Tax Reform”, Intertax, Volume 32, Issue 11, 2004, s.564-566.

- Latin American Companies Circle, Corporate Governance Recommendations for Company Groups, Based on Experiences from the Latin American Companies Circle, November 2014.
- Legwaila Thabo, "Intermediary Holding Companies and Group Taxation", *De Jure*, Vol.43, 2010, ss.308-328.
- Lodin Sven-Olof ve Gammie Malcolm, Home State Taxation, IBFD Publications, 2001.
- LoPucki Lynn M., "The Death of Liability", *Yale Law Journal*, Vol.106, 1996, ss.1-92.
- MacRae C. Duncan, "Group Taxation in Singapore", IFA Cahiers De Droit Fiscal International, by the International Fiscal Association Congress of the International Fiscal Association Vienna, Austria, Vol:89/b, 2004, ss.569-593.
- Masui Yoshihiro, "General Report on Group Taxation", IFA Cahiers De Droit Fiscal International, by the International Fiscal Association Congress of the International Fiscal Association Vienna, Austria, Vol:89/b, 2004, ss.21-67.
- Meldgaard Henrik, "Denmark gets Tough on Outbound Corporate Tax Planning Structures: The Group Taxation Regime restricted, CFC Rules and New Corporate Residence Test introduced", *Intertax*, 1995, ss.446-448.
- Nanetti Francesco, "The Worldwide Group Taxation in the Italian Tax Reform: A Few Remarks", *EC Tax Review*, 2005/2, ss.112-113.
- "Nature of group relief", https://library.croneri.co.uk/cch_uk/etc/36250, Erişim Tarihi: 04.03.2020.
- Nerudova Danuse, "Common Consolidated Corporate Tax Base: Grouping and Consolidation", *Acta Universitatis Agriculturae et Silviculturae Mendelianae Brunensis*, January 2012, ss.237-244.
- Netherlands, Corporate-Group Taxation, <https://taxsummaries.pwc.com/ID/Netherlands-Corporate-Group-taxation>, Erişim Tarihi: 22.03.2020.

- “Norway Country Profile – 2020”, <https://home.kpmg/xx/en/home/insights/2018/07/european-tax-norway-country-profile.html>, Erişim Tarihi: 14.10.2020.
- Novoa Cesar Garcia, “Tax Neutrality in the Exercise of the Right of Establishment within the EU and the Funding of Companies”, *Intertax*, S.38 (11), 2010, ss.568-576.
- Nunzio Luca Di, Grandinetti Mario, Muratore Marco ve Selicato Pietro, “Chapter 22: Italy”, *Corporate Income Tax Subjects*, Editor: Daniel Gutmann, EATLP Congress Lisbon, 30 Mayıs-1 Haziran 2013, ss.329-350.
- OECD, *OECD Benchmark Definition of Foreign Direct Investment, Fourth Edition*, 2008.
- OECD, *OECD Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations*, 2017.
- OECD, https://stats.oecd.org/index.aspx?DataSetCode=Table_III1, Erişim Tarihi: 25.08.2020.
- Oestreicher Andreas ve Koch Reinald, “The determinants of opting for the German group taxation regime with regard to taxes on corporate profits”, *Review of Managerial Science*, 4/2, 2010, ss.119-147.
- O'Donnell Paul, Spence Ken, “Group Taxation in Australia”, *IFA Cahiers De Droit Fiscal International*, by the International Fiscal Association Congress of the International Fiscal Association Vienna, Austria, Vol:89/b, 2004, ss.121-148.
- Okutan Nilsson Gül, *Türk Ticaret Kanunu Tasarısına Göre Şirketler Topluluğu Hukuku*, On İki Levha Yayıncılık, 1. Baskı, İstanbul, 2009.
- Öncel Mualla, Kumrulu Ahmet, Çağan Nami, *Vergi Hukuku, Gözden Geçirilmiş 26. Bası*, Turhan Kitabevi, Ankara, 2017.
- Öncel Yenal, “Transfer Fiyatlaması, Örtülü Kazanç Dağıtımı ve Vergilendirme”, *Maliye Araştırma Merkezi Konferansları*, 41. Seri, İstanbul, 2002, ss.1-19.

- Pajic Jelena, "The Process of Company Incorporation in Italy", GSI Articletter, January 2012, ss.37-39.
- Pal Pushpender, "Group Taxation: Meaning, System and Conditions", <http://www.accountingnotes.net/international-taxation/group-taxation-meaning-system-and-conditions/4519>, Erişim Tarihi: 17.10.2018.
- Patterson Neil, Montanjees Marie, Motala John, Cardillo Colleen, Foreign Direct Investment, International Monetary Fund, 2004.
- Penrose Edith, The Theory of the Growth of the Firm, Oxford University Press, 1995.
- Petutschnig Matthias, "Sharing the Benefits of the EU's Common Consolidated Corporate Tax Base within Corporate Groups", World Tax Journal, June 2015, ss.241-263.
- "Poland country profile – 2020", <https://home.kpmg/xx/en/home/insights/2018/07/european-tax-poland-country-profile.html>, Erişim Tarihi: 14.10.2020.
- Proposal for a Council Directive on a Common Consolidated Corporate Tax Base (CCCTB), COM(2011), 121, 16.03.2011.
- Pushpender Pal, "Group Taxation: Meaning, System and Conditions", <http://www.accountingnotes.net/international-taxation/group-taxation-meaning-system-and-conditions/4519>, Erişim Tarihi: 17 Ekim 2018.
- Ramsay Ian M. ve Stapledon Geoffrey P., Corporate Groups in Australia, Faculty of Law the University of Melbourne Public Law and Legal Theory Working Paper No.26, 2002.
- "Reform erodes benefits of Mexican tax consolidation regime", <https://www.internationaltaxreview.com/article/b1f9k0xlgcby8q/rreform-erodes-benefits-of-mexican-tax-consolidation-regime>, Erişim Tarihi:14.10.2020.
- Reinhardt Sam ve Steel Lee, "A brief history of Australia's tax system", <https://treasury.gov.au/publication/economic-roundup-winter-2006/a-brief-history-of-australias-tax-system>, Erişim Tarihi: 24.12.2020.

- Richard Julie, "Comparison between UK and French Taxation of Groups of Companies", *International Tax Review*, Vol 31, 2003, ss.20-39.
- Rohatgi Roy, *Basic International Taxation (Second Edition Volume I: Principles)*, Richmond, 2005.
- Rupal Yash, "Group Taxation in United Kingdom", *IFA Cahiers De Droit Fiscal International*, by the International Fiscal Association Congress of the International Fiscal Association Vienna, Austria, Vol:89/b, 2004, ss.685-709.
- Rünger Silke, "The Effect of Cross-Border Group Taxation on Ownership Chains", *European Accounting Review*, 2019, ss.929-946.
- Sağdıç Ersin Nail, Yıldız Fazlı, Sayın Hasan Hüseyin, "Doğrudan Yabancı Yatırımlar, Vergi Gelirleri ve Ekonomik Büyüme İlişkisi: Kırılgan Beşli Ülkeler Örneği", *Süleyman Demirel Üniversitesi Vizyoner Dergisi*, C.11, S.28, 2020, ss.680-699.
- SEC(2001) 1681; Commission Staff Working Paper, *Company Taxation in the Internal Market*.
- Silva Bruno da, *The Impact of Tax Treaties and EU Law on Group Taxation Regimes*, University of Amsterdam Publishing, 2016.
- Singapore, "Corporate-Group taxation", <http://taxsummaries.pwc.com/ID/Singapore-Corporate-Group-taxation>, Erişim Tarihi: 12.03.2020.
- Singapore Tax Profile, KPMG, 2018, s.3, <https://assets.kpmg/content/dam/kpmg/xx/pdf/2018/08/singapore-2018.pdf>, Erişim Tarihi:12.03.2020.
- Spengel Christoph, "The Common Consolidated Corporate Tax Base", https://www.researchgate.net/publication/228537877_The_Common_Consolidated_Corporate_Tax_Base, Erişim Tarihi: 12.06.2020.
- Sorensen Peter Birch, "Company Tax Reform in the European Union", *International Tax and Public Finance*, 11,2004, ss.91-115.
- Sorensen Peter Birch, "To harmonise or not to harmonise? : roundtable discussion on the European Commission's study on company taxation", *CESifo Forum*, ISSN 2190-717X, Ifo Institut für Wirtschaftsforschung an der Universität München, Vol. 03, 2002, ss.31-35.

- Sparagna Giovanna Terese, "Group Taxation in United States", IFA Cahiers De Droit Fiscal International, by the International Fiscal Association Congress of the International Fiscal Association Vienna, Austria, Vol:89/b, 2004, ss.711-732.
- Szlezak-Matusewicz Joanna, "Podatkowa Grupa Kapitalowa Na Gruncie Podatku Od Towarow I Usług- Ryzyko Szacowania Podstawy Opodatkowania", Finanse, Rynki Finansowe, Ubezpieczenia nr 3/2017 (87), ss.53-65.
- Şanver Cahit, Oktar S. Ateş, "Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Vergi Güvenlik Önlemleri ve Mükelleflerin Ba-Bs Bildirimlerine Bakışı Araştırması", Siyaset, Ekonomi ve Yönetim Araştırmaları Dergisi, C.1, S.3, 2013, ss.1-23.
- Şenyüz Doğan, Yüce Mehmet, Gerçek Adnan, Türk Vergi Sistemi, Ekin Basım Yayın Dağıtım, 14. Baskı, Bursa, 2017.
- Şenyüz Doğan, Yüce Mehmet, Gerçek Adnan, Vergi Hukuku, Ekin Basım Yayın Dağıtım, 8. Baskı, Bursa, 2017.
- Tax by Design, "Corporate Taxation in an International Context", s.430, <https://www.ifs.org.uk/uploads/mirrleesreview/design/ch18.pdf>, 02 Kasım 2018.
- Taxation in Japan 2018, KPMG Tax Corporation.
- TBMM, Mevzuat Bilgi Sistemi, 5520 Sayılı Kanun, 13. madde Gerekçesi, <https://mevzuat.tbmm.gov.tr/mevzuat/faces/kanunmaddeleri?pkanunlarno=40553&pkanunnumarasi=5520>, Erişim Tarihi: 07.12.2020.
- T.C. Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı <https://www.sbb.gov.tr/temel-ekonomik-gostergeler/#1594716589132-d3a64e97-2238>, Erişim tarihi:13.12.2020
- Tekinalp Ünal, "Türk Ticaret Kanunu Tasarısının Şirketler Topluluğuna İlişkin Düzenlemesinde Kontrol İlkesi", Prof. Dr. Hüseyin Hatemi'ye Armağan, Cilt 2, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2009, ss.1543-1556.
- The Taxation of Corporate Groups, Consultation Paper, Department of Finance Canada, s.29, <https://www.fin.gc.ca/activty/consult/tcc-igs-eng.pdf>, Erişim Tarihi: 09.12.20019.

- Ting Antony, "Australia's Consolidation Regime: A Road of No Return?", *British Tax Review*, S.2, 2010, ss.162-193.
- Ting Antony, *The Taxation of Corporate Groups Under Consolidation*, Cambridge Tax Law Series, Cambridge University Press, New York, 2013.
- Ting Antony, "The Unthinkable Policy Option? Key Design Issues Under a System of Full Consolidation", *Canadian Tax Journal*, 59(3), 2011, ss.421-462.
- TTK genel gerekçesi, <http://www.ticaretkanunu.net/turk-ticaret-kanunu-madde-gerekceleri-ikinci-kitap-ticaret-sirketlerimadde-124-644/>, Erişim Tarihi: 07.05.2019.
- Tuncer Selahattin, "Vergi Hukuk Açısından Medeni İkametgah ve Mali İkametgah", *İ.Ü. İktisat Fakültesi Maliye Araştırma Merkezi Konferansları*, 33. Seri, 1990, ss.53-68.
- UNCTAD Stat, <https://unctadstat.unctad.org/wds/TableView/tableView.aspx?ReportId=96740>, Erişim Tarihi: 13.12.2020.
- UNCTAD, <https://unctad.org/en/Pages/DIAE/World%20Investment%20Report/Annex-Tables.aspx>, Erişim Tarihi: 27.09.2019.
- United States, "Corporate-Group taxation", <http://taxsummaries.pwc.com/ID/United-States-Corporate-Group-taxation>, Erişim Tarihi: 17.02.2020.
- Üstün Ümit Süleyman, "Vergi Hukuku ile İlgili Anayasal İlkeler", *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C.11, S.1-2, 2003, ss.251-271.
- Valdimarsson Gardar, "A Location for International Holding Companies?", *European Taxation*, Haziran 2001, ss.225-228.
- Valenduc Christian, *Corporate Income Tax in the EU, The Common Consolidated Corporate Tax Base (CCCTB) and beyond: is it the right way to go?*, European Trade Union Institute, Working Paper 2018.
- Vanistendael Frans, "Chapter 3: Group Taxation Under Domestic Law: Common Law versus Civil Law Countries", *International and EC Tax Aspects of Groups of Companies*, Editor: Guglielmo Maisto, IBFD Publication, EC and International Tax Law Series, Vol 4, 2008, ss.45-94.

- Vries Rudolf J. de, "Group Taxation in Netherlands", IFA Cahiers De Droit Fiscal International, by the International Fiscal Association Congress of the International Fiscal Association Vienna, Austria, Vol:89/b, 2004, ss.461-484.
- Wilde Maarten Floris de, *Sharing The Pie; Taxing Multinationals in a Global Market*, Erasmus University Rotterdam, 2015.
- Wiman Bertil, "Group Taxation in Sweden", IFA Cahiers De Droit Fiscal International, by the International Fiscal Association Congress of the International Fiscal Association Vienna, Austria, Vol:89/b, 2004, ss.633-651.
- Worldwide Corporate Tax Guide 2018, EYGM.
- Yaltı Soydan Billur, *Uluslararası Vergi Anlaşmaları*, Beta Basım Yayım Dağıtım, İstanbul, 1995.
- Yoshioka Hiroyuki, "In Review: Corporate Tax Planning Developments in Japan", <https://www.lexology.com/library/detail.aspx?g=bf2386fb-cc1a-4978-b9df-4d0105f4b994>, Erişim Tarihi: 15.05.2022.
- Zattoni Alessandro, "The structure of corporate groups: The Italian Case", *Corporate Governance – An International Review*, January, 1999, ss.38-48.
- "2020 Japan Tax Reform Proposals", Ocak 2020, <https://www.pwc.com/jp/en/taxnews/pdf/jtu-20200124-en-155.pdf>, Erişim Tarihi: 22.10.2020.
- <https://home.kpmg/xx/en/home/insights/2018/06/european-tax-iceland-country-profile.html#:~:text=The%20corporate%20income%20tax%20rate,partnerships%20registered%20as%20taxable%20entities.>, Erişim Tarihi: 09.10.2020.
- <https://practiceguides.chambers.com/practice-guides/corporate-tax-2020/south-korea> Erişim Tarihi: 13.10.2020.
- <https://www.dlapiperintelligence.com/goingglobal/tax/index.html?t=07-consolidation>, Erişim Tarihi 13.10.2020.
- <https://practiceguides.chambers.com/practice-guides/corporate-tax-2020/poland>, Erişim Tarihi: 14.10.2020.
- https://www.roedl.net/pl/en/hot_news/transfer_pricing_in_poland/tax_consolidated_groups_transfer_pricing.html, Erişim Tarihi: 14.10.2020.

Zeliha Būřra TANIR

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Medenî Usûl ve İcra İflâs Hukuku Araştırma Görevlisi

**GENEL HACİZ YOLUYLA
TAKİPTE İTİRAZIN
KESİN OLARAK
KALDIRILMASI**

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Genel Haciz Yoluyla Takipte İtirazın Kesin Olarak Kaldırılması
Zeliha Büşra Tanır

Hukuk Yayınları Dizisi – 3271

Birinci Baskı : Kasım, 2022

ISBN : 978 – 605 – 264 – 031 – 9

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com
 : adalety@adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi
 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Vadi Grafik Tasarım Ltd. Şti.
İvedik Org. San. Bölgesi 1420. Cadde
No: 58/1 Yenimahalle/Ankara
Tel: 0 312 395 85 71
Sertifika No: 47479

KAYNAKÇA

- ACAR Ayşe Ece, *Medeni Muhakeme Hukukunda Elektronik İmzalı Belgelerin Delil Niteliği*, İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2013 (Elektronik İmzalı Belge).
- ACAR Ayşe Ece, *İcra Mahkemesi Kararlarına Karşı İstinaf Kanun Yolu*, İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Özel Hukuk Doktora Tezleri Dizisi No: 33, 2022 (İstinaf).
- AKİL Cenk, *Genel Haciz Yoluyla Takipte Ödeme Emrine İtiraz*, Ankara: Yetkin Yayınları, 2017 (İtiraz).
- AKİL Cenk, "Konkordato Mühletinin Alacaklılar Bakımından Sonuçları (28.02.2018 Tarih ve 7101 Sayılı Kanunla Yapılan Değişikliklere Göre)", *Ankara, TBB*, S. 141, Y. 31, Mart-Nisan 2019, ss. 227-252 (Konkordato).
- ÂKİL Cenk/Vildan PEKSÖZ, "Para Alacaklarına İlişkin İlamsız Takipte İcra Dairelerinin Yetkisinin Belirlenmesi", *Ankara, UAÜHFD*, C. 4, S. 8, Aralık 2016, ss. 25-40.
- AKYAZAN Sıtkı, "İcra ve İflâs Kanununun (68) inci Maddesi Üzerine Bir İnceleme", *Ankara, AD*, S. 11, Y. 46, Kasım 1955, ss. 1046-1063 (İnceleme).
- AKYAZAN Sıtkı, "İcra ve İflâs Kanununun 68 inci Maddesi Üzerinde Bir İnceleme", *Ankara, AD*, S. 12, Y. 46, Aralık 1955, ss. 1141-1170 (İnceleme Devamı).
- ALTAY Sümer/Ali ESKİOCAK, *Konkordato ve Yeniden Yapılanma Hukuku*, 5. Bası, İstanbul: Vedat Kitapçılık, 2019.
- ANSAY Sabri Şakir, *Hukuk İcra ve İflâs Usulleri*, 5. Bası, Ankara: İstiklâl Matbaası, 1960.
- ARSLAN Ramazan, *Medeni Usul Hukukunda Yargılamanın Yenilenmesi*, Ankara: Turhan Kitabevi, 1977.
- ARSLAN Ramazan/Ejder YILMAZ/Sema TAŞPINAR-AYVAZ/Emel HANAĞASI, *İcra ve İflâs Hukuku*, Güncellenmiş 7. Baskı, Ankara: Yetkin Yayınları, 2021 (İcra).
- ARSLAN Ramazan/Ejder YILMAZ/Sema TAŞPINAR-AYVAZ/Emel HANAĞASI, *Medenî Usul Hukuku*, Güncellenmiş 7. Baskı, Ankara: Yetkin Yayınları, 2021 (Usûl).

- ASLAN Kudret, *Medenî Usul Hukukunda Davanın Geri Alınması*, Ankara: Yetkin Yayınları, 2016.
- AŞIK İbrahim, *Medenî Usul Hukukunda Bekletici Sorun*, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2012.
- ATALI Murat/İbrahim ERMENEK, *İcra ve İflâs Hukuku (Takip Hukuku I – Takip Hukuku II)*, Temel Hukuk Dizisi, Güncellenmiş 4. Baskı, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2021.
- ATALI Murat/İbrahim ERMENEK/Ersin ERDOĞAN, *Medenî Usûl Hukuku*, 4. Bası, Ankara: Yetkin Yayınları, 2021 (Usûl).
- ATALI Murat/İbrahim ERMENEK/Ersin ERDOĞAN, *İcra ve İflâs Hukuku*, 5. Bası, Ankara: Yetkin Yayınları, 2022 (İcra).
- AYDEMİR Dilek, “İlamsız İcra Takibinde Borca İtirazla Birlikte İcra Dairesinin Yetkisine İtiraz Üzerine Açılan İtirazın İptali Davasında Yetkiye İlişkin İnceleme Hakkında Bir Bölge Adliye Mahkemesi Kararının Değerlendirmesi”, *İlamat Torbası*, Ed. Ali Cem Budak/Varol Karaslan, İstanbul: Filiz Kitabevi, 2020, ss. 117-136.
- AYDIN İsmail, *Ticari Davalarda Dava Şartı Olarak Arabuluculuk*, İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2022.
- BAHADIR-AKYÜREK Bevrân, *İcra ve İflas Hukukunda Borç İnkâr Tazminatı*, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2021.
- BELGESAY Mustafa Reşit, *İcra ve İflâs Hukuku*, Birinci Cilt İcra, İstanbul: Marifet Basımevi, 1945.
- BELGİN-GÜNEŞ Derya, “Tebliğ Yokluğu”, *İstanbul, İÜHFİM*, C. LXXIV, S. 1, 2016, ss. 221-231.
- BERKİN Necmeddin M., “Senetlerin Tanzimi ve Takip Hukuku Bakımından Ehemmiyeti”, *İstanbul, İÜHFİM*, C. 13, S. 2, 1947, ss. 622-656 (Senetlerin Tanzimi).
- BERKİN Necmeddin M., *İcra Hukuku Dersleri*, 2. Bası, İstanbul: Hamle Matbaası, 1969 (İcra).
- BERKİN Necmettin M., “Takip Hukuku Kararlarının Temyizinde Yeni Yargıtay Dairelerinin Görevleri ve Yargıtay İcra ve İflas Dairesinin Son İçtihadları”, *İstanbul, İÜHFİM*, C. 41, S. 1-2, 1975, ss. 174-221 (İçtihat).
- BERKİN Necmeddin M., *Tatbikatçılara İcra Hukuku Rehberi*, İstanbul: Filiz Kitabevi, t. y. (Rehber).

- BİLSEL Duygu, "İtirazın Kesin Olarak Kaldırılması", *İstanbul, İBD*, C. 84, S. 1, Ocak-Şubat 2010, ss. 221-240.
- BİNGÖL Ediz, "İcra Hukukunda İtirazın Hükümden Düşürülmesi", *İstanbul, İBD*, C. 87, S. 6, Kasım-Aralık 2013, ss. 316-348.
- BORAN-GÜNEYSU Nilüfer, "İcra Takip İşlemleri", *Ankara, TBB*, S. 101, Y. 25, Temmuz-Ağustos 2012, ss. 31-60 (İşlemler).
- BORAN-GÜNEYSU Nilüfer, "İtirazın Kaldırılmasında İtiraz Sebepleriyle Bağlılık ve Teksif İlkesi", *İstanbul, MİHDER*, C. 10, S. 28, 2014/2, ss. 41-58 (Bağlılık).
- BORAN-GÜNEYSU Nilüfer, "Yargıtay'ın Bir Kararı Işığında İlamsız İcra Takibinde Yetki İtirazı", *Ankara, TAAD*, S. 26, Y. 7, Nisan 2016, ss. 203-226 (Yetki İtirazı).
- BÖRÜ Levent, *Dava Konusunun Devri*, Ankara: Yetkin Yayınları, 2012.
- BUDAK Ali Cem, *İpoteğin Paraya Çevrilmesi Yoluyla Takip*, 2. Baskı, İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2009 (İpotek).
- BUDAK Ali Cem, "Ticarî Davalarda Dava Şartı Olarak Arabuluculuk", *İstanbul, MİHDER*, C. 15, S. 42, 2019/1, s. 25-40 (Arabuluculuk).
- ÇELİKOĞLU Cengiz Topel, " "Yargı Reformu 3. Paket" Kapsamındaki İİK Değişiklikleri ve 6100 Sayılı HMK Etkileri Çerçevesinde Türk İcra – İflas Hukukunda İlamsız İcra Prosedüründe Adi Takibe İlişkin Takip Talebi ve Takip Şartlarının İcra Memuru Tarafından İncelenmesi", *Ankara, THD*, C. 7, S. 74, Ekim 2012, ss. 59-78 (Takip Şartları).
- ÇELİKOĞLU Cengiz Topel, "6325 Sayılı HUAK'a Göre Arabuluculuk Yoluna Başvurulması ve Çözüm Anlaşmasının Mahkeme ve İcra Usulleri İle İlişkisi", *Prof. Dr. Ejder YILMAZ'a Armağan*, C. 1, Ed. Emel Hanağası/Mustafa Göksu, Ankara: Yetkin Yayınları, 2014, ss. 669-723 (Çözüm Anlaşması).
- ÇELİKOĞLU Cengiz Topel, *İcra Dairesi Kararı*, Bursa: Ekin Basım Yayın Dağıtım, 2017 (İcra Dairesi Kararı).
- ÇELİKOĞLU Cengiz Topel, "HMK Yargılama Modelinde İlkderece Mahkemelerinde Sözlü Yargılama ve Hüküm Evresi", *İstanbul, MİHDER*, C. 14, S. 40, 2018/2, ss. 459-552 (Sözlü Yargılama).
- ÇELİKOĞLU Cengiz Topel, "7155 Sayılı ASKATK ile Oluşturulan Merkezi Takip Sistemi ve İşlemleri", *Ankara, TNBHD*, Y. 7, S. 2, 2020, ss.81-145 (Merkezi Takip Sistemi).

- ÇİÇEK Hikmet, “Son Değişiklikler Çerçevesinde Ana Hatları İle İtirazın Kesin Olarak Kaldırılması ve İtirazda Adres Bildirme Zorunluluğu”, *İstanbul, LHD*, C. 2, S. 23, 2004, ss. 3160-6166 (Adres).
- ÇİÇEK Hikmet, *Teorik-Açıklamalı-İçtihatlı İcra Hukuku*, Ankara: Adalet Yayınevi, 2012 (İcra).
- ÇİFTÇİ Pınar, *İcra Hukukunda Menfaat Dengesi*, Ankara: Adalet Yayınevi, 2010.
- DELİDUMAN Seyithan, *Medeni Usul ve İcra İflâs Hukukunda Noter Senetleri*, Ankara: Notev Yayınları, 2001.
- DEYNEKLİ Adnan, “İtirazın İptali Davasında İcra Dairesinin ve Mahkemenin Yetkisi İle İlgili Sorunlar”, *İstanbul, LHD*, C. 4, S. 39, 2006, ss. 755-782.
- DEYNEKLİ Adnan/Sedat KISA, *İtirazın İptali Davaları*, İcra ve İflas Kanunu’nda 6103 ve 6352 Sayılı Kanunla Yapılan Son Değişikliklere Göre Gözden Geçirilmiş, Genişletilmiş ve 6098 Sayılı TBK, 6100 Sayılı HMK ve 6102 Sayılı TTK Hükümleri İşlenmiş 3. Baskı, Ankara: Turhan Kitabevi, 2013.
- DİRENİSA Efe, *Medenî Yargılamada Ön İnceleme Aşaması*, İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2021.
- DİŞEL Buse, *İcra Hukukunda Takip Arkadaşlığı*, İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2014.
- DURAN Osman, *Medenî Usûl Hukukunda Taleple Bağlılık İlkesi*, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2020.
- DÜZGÜN Metin, “İlamsız İcrada Yetki İtirazı ve Bunun Giderilmesi”, *Ankara, ABD*, S. 4, Y. 54, 1997, ss. 44-64.
- EKMEKÇİ Ömer/Muhammet ÖZEKES/Murat ATALI/Vural SEVEN, *Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk*, 2. Baskı, İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2019.
- EMİNOĞLU Cafer/Ersin ERDOĞAN, *Ticari Uyuşmazlıklarda İhtiyari ve Dava Şartı (Zorunlu) Arabuluculuk*, Ankara: Adalet Yayınevi, 2020.
- ERDEM Murat, *İcra ve İflâs Hukukunda İtirazın İptali Davası*, (Doktora Tezi), Ankara: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2010.
- ERDOĞAN Vildan/Hüseyin ZORLU, “İcra Hukukunda İradî Taraf Değişikliği”, *Ankara, YBHD*, Prof. Dr. M. Fatih UŞAN’a Dekanlıkta 10. Yıl Anısına Teşekkür Armağanı, Y. 7, S. 2, 2022, ss. 1119-1160.

- EREN Fikret, *Borçlar Hukuku Genel Hükümler*, 23. Baskı, Ankara: Yetkin Yayınları, 2018.
- ERMENEK İbrahim, “İlâm ve İlâm Mahiyetini Haiz Belgelere İlişkin Düzenleme ve Uygulamalara Eleştirel Bir Bakış”, İlamlı İcra, *MİHBİR 14. Toplantı*, 15-16 Nisan 2016/Abant, Yayına Hazırlayan: Adalet Bakanlığı Yayın İşleri Dairesi Başkanlığı, Ağustos 2018, ss. 15-49 (İlâm).
- ERMENEK İbrahim, *Arabuluculuk Sürecinde Zayıf Tarafın Korunması*, Ankara: Yetkin Yayınları, 2021 (Arabuluculuk).
- ERMENEK İbrahim/Betül AZAKLI-ARSLAN, “İcra ve İflâs Hukuku Açısından Ticarî Davalarda Arabulucuya Başvuru Zorunluluğu (TTK m. 5/A)”, *Ankara, TBBD*, S. 148, Y. 33, Mayıs-Haziran 2020, ss.135-196.
- EROĞLU Orhan, *Islah*, (7251 Sayılı Kanunla Temmuz 2020’de Yapılan Değişiklikle) Güncelleştirilmiş ve Genişletilmiş 4. Baskı, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2021.
- ERİŞ Gönen, “Ödeme Emrine İtirazın İptali Davası ve Bazı Sorunlar”, *Ankara, ABD*, S. 5, 1977, ss. 822-841.
- FAK Alican, “Genel Haciz Yoluyla Takip ile Kambyo Senetlerine Özgü Haciz Yoluyla Takibin Karşılaştırılması”, *Ankara, THD*, C. 11, S. 116, Nisan 2016, ss. 110-120.
- FIRAT Erhan, *Özel Kanunlarda Düzenlenen İlâm Niteliğinde Belgeler*, Ankara: Adalet Yayınevi, 2016.
- GÖKLER Ahmet Metin, *Senetle İspat ve Senede Karşı Senetle İspat Kuralı ile Bu Kuralın İstisnaları*, (Yüksek Lisans Tezi), İstanbul: İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2010.
- GÖREN-ÜLKÜ Nazlı, *İcra Hukukunda Ödeme Emri*, İstanbul: Arıkan Basım Yayım Dağıtım, 2008.
- GÖRGÜN L. Şanal/Levent BÖRÜ/Mehmet KODAKOĞLU, *İcra ve İflâs Hukuku*, 2. Baskı, Ankara: Yetkin Yayınları, 2022.
- GÜRDOĞAN Burhan, *İcra Hukuku Dersleri*, Ankara: Ajans-Türk Matbaası, 1970.
- HANAĞASI Emel, “Takipten Önceki İhtiyati Haciz Kararının İnfazı Sırasındaki İkrarın İmzaya İtiraz Hakkına Etkisi”, *Ankara, ABD*, Y. 66, S. 3, Yaz 2008, ss. 153-163.
- HASIRCI Hakan, *İflâsın Takiplere Etkisi*, İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2021.

- IŞIK Melih, *İcra Hukukunda Borç Ödemeden Aciz Belgesi ve Bu Nitelikteki Haciz Tutanakları (İİK m. 143, 105)*, İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2019.
- KARAASLAN Varol, "Banka Dekontu ve Havale Makbuzunun Delil Değeri", *İstanbul, MİHDER*, C. 12, S. 35, 2016/3, ss. 611-635.
- KARABEL Emine Gökçe, *Yazılı Şekil Şartı*, (Doktora Tezi), İstanbul: Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2015 (Yazılı Şekil).
- KARABEL E. Gökçe, "Bölge Adliye Mahkemesi'nin Temyize Tabi Kararları", *İstanbul, LHD*, C. 16, S. 190, 2018, ss. 4613-4678 (Temyiz).
- KARADEMİR-AYDEMİR Dilek, *Medeni Usul Hukukunda Mahkemelerin Yetkisi*, 2. Baskı, Ankara: Adalet Yayınevi, 2019.
- KARAGÜLLÜ Kardelen, *Takip Yolunun Değiştirilmesi (İİK m. 43/2)*, İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2021.
- KARAKAŞ Cemal Fazıl, *İcra ve İflas Hukukunda Banka Alacaklarının Korunması*, Ankara: Yetkin Yayınları, 2019.
- KARSLI Abdurrahim, *İcra ve İflas Hukuku*, Yenilenmiş ve Gözden Geçirilmiş 4. Baskı, İstanbul: Filiz Kitabevi, 2022.
- KAYNAK Seda, *Kambiyo Senetlerine Mahsus Haciz Yoluyla Takipte İtiraz Yargılaması*, (Yüksek Lisans Tezi), Bursa: Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2016.
- KILINÇ Ayşe, "İcra Tazminatına Hükmedilebilmesinde Talep Koşulu ve Taleple Bağlılık İlkesi Bakımından Değerlendirilmesi", *İzmir, DEÜ-HFD*, C. 21, S. 1, 2019, ss. 205-231 (İcra Tazminatı).
- KILINÇ Ayşe, *İcra Takibinde Derdestlik*, Ankara: Yetkin Yayınları, 2020 (Derdestlik).
- KİRAZ Taylan Özgür, *Yargı Kararları İle Birlikte İcra Mahkemesinde İtirazın Kaldırılması (İİK md. 68-70)*, Gözden Geçirilmiş ve Genişletilmiş 4. Baskı, Ankara: Adalet Yayınevi, 2013.
- KOÇYİĞİT İlker/Alper BULUR, *Ticari Uyuşmazlıklarda Dava Şartı Arabuluculuk*, Ankara: Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü Arabuluculuk Daire Başkanlığı Yayını, 2019.
- KORKMAZ D. Nurdan, *İcra Hukukunda Rehin Açığı Belgesi*, İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2019.
- KÖKBUDAK Cihan Nebi, *Ticari Uyuşmazlıkların Arabuluculuk Yöntemi İle Çözülmesi*, (Yüksek Lisans Tezi), Konya: KTO Karatay Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2019.

- KÖKSOY Mesut, *İcra Hukukunda Hukuki Güvenlik İlkesi*, Ankara: Adalet Yayınevi, 2018 (Hukuki Güvenlik).
- KÖKSOY Mesut, *Adi Konkordatoda Geçici Mühlet Kararının Etkileri*, Ankara: Adalet Yayınevi, 2022 (Konkordato).
- KÖLE Mehmet, *İlâmlı İcra Takibinde İcra Mahkemesi Tarafından İcranın Geri Bırakılması*, İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2020.
- KURT-KONCA Nesibe, "Ticari Uyuşmazlıklarda Dava Şartı (Zorunlu Arabuluculuk)", *Seta Perspektif*, S. 225, Aralık 2018, ss. 1-6.
- KURU Baki, "Ödeme Emri (İİK. m. 60-61)", *Ankara, AD*, S. 1-2, Y. 52, Ocak-Şubat 1961, ss. 30-46 (Ödeme Emri).
- KURU Baki, "Ödeme Emrine İtiraz", *Ankara, AD*, S. 3-4, Y. 52, Mart-Nisan 1961, ss. 268-293 (İtiraz).
- KURU Baki, "Ödeme Emrine İtirazın İptali Dâvası ve İcra İnkâr Tazminatı", *Ankara, AD*, S. 7-8, Y. 52, Temmuz-Ağustos 1961 (İtirazın İptali).
- KURU Baki, "Ödeme Emrine İtirazın Ref'i", *Ankara, AD*, S. 11-12, Y. 52, Kasım-Aralık 1961, ss. 1043-1067 (İtirazın Ref'i).
- KURU Baki, "Borçtan Kurtulma Dâvası", *Ankara, AD*, S. 2, Y. 53, Şubat 1962, ss. 128-139 (Borçtan Kurtulma).
- KURU Baki, "Teminat Alacakları İçin İlâmsız İcra Takibi Yapılması", *Ankara, BATİDER*, C. 8, S. 3, Haziran 1976, ss. 33-40 (Teminat).
- KURU Baki, "İlâmsız İcra Zamanaşımı'nın İleri Sürülmesi", *Ankara, BATİDER*, C. 13, S. 3-4, Aralık-Ocak 1986, ss. 91-110 (Zamanaşımı).
- KURU Baki, *İcra ve İflâs Hukuku*, Tamamen Yeniden Yazılmış Üç Misli Genişletilmiş 3. Baskı, C. I, İstanbul: Evrim Dağıtım, 1988 (İcra).
- KURU Baki, *İflâs ve Konkordato Hukuku*, 3. Tıpkı Basım, İstanbul: Alfa Basım Yayım Dağıtım, 1992 (Konkordato).
- KURU Baki, *İcra ve İflâs Hukukunda Menfi Tespit Davası ve İstirdat Davası*, Ankara: Yetkin Yayınları, 2003 (Menfi Tespit).
- KURU Baki, "İlâmsız İcra Dairesinin Yetkisine İtiraz (Yetki İtirazı)", *Makaleler*, İstanbul: Arıkan Basım Yayım Dağıtım, 2006, ss. 511-519 (Yetki).
- KURU Baki, "İcra Takibi Konusu Alacağın Temliki", *Makaleler*, İstanbul: Arıkan Basım Yayım Dağıtım, 2006, ss. 495-502 (Temlik).
- KURU Baki, *İcra ve İflâs Hukuku El Kitabı*, Tamamen Yeniden Yazılmış ve Genişletilmiş İkinci Baskı, Ankara: Adalet Yayınevi, 2013 (El Kitabı).

- KURU Baki/Ali Cem BUDAK, *Tespit Davaları*, Tamamen Yeniden Yazılmış Dört Misli Genişletilmiş 2. Baskı, İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2010 (Tespit).
- KURU Baki/Ali Cem BUDAK, "Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun Başlıca Getirdiği Yenilikler", *İstanbul, İBD*, C. 85, S. 5, Eylül-Ekim 2011, ss. 3-43 (Yenilikler).
- KURU Baki/Burak AYDIN, *İstinaf Sistemine Göre Yazılmış İcra ve İflâs Hukuku Ders Kitabı*, 6. Baskı, Ankara: Yetkin Yayınları, Ekim - 2021.
- KURU Baki/Ramazan ARSLAN/Ejder YILMAZ, *İcra ve İflâs Hukuku Ders Kitabı*, Gözden Geçirilmiş, 6352 sayılı Kanunla Getirilen Yenilikler ve Yapılan Değişiklikler İşlenip Değerlendirilmiş 28. Baskı, Ankara: Yetkin Yayınları, 2014.
- MAZLUM İsmet, *Medeni Usul Hukukunda Belge ve Senet Ayrımı*, (Yüksek Lisans Tezi), Ankara: Çankaya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2012.
- MERİÇ Nedim, "İcra ve İflas Kanunu'nda Düzenlenen Süreler ve İrade Özerkliği İlkesi Kapsamında İcra İflas Kanunu Madde 20", *İzmir, DEÜHFD*, Prof. Dr. Hakan PEKCANITEZ'e Armağan, C. 16, Özel S., 2014, ss. 2699-2733.
- MUŞUL Timuçin, *İcra ve İflâs Hukuku*, C. I, Güncellenmiş Genişletilmiş 6. Baskı, Ankara: Adalet Yayınevi, 2013.
- ÖKTEMER Y. Semih, "İcra ve İflas Kanununun 68/b ve 150/ı Maddelerine İlişkin Uygulama", *Ankara, YD*, C. 23, S. 1-2, Ocak-Nisan 1997, ss. 155-170.
- ÖNEN Ergun, *İnşâî Dâva*, Ankara: Olgaç Matbaası, 1981.
- ÖZBAY İbrahim/Ferhat ÇELİK, "İcra ve İflâs Hukukunda Rehin Açığı Belgesi", *Ankara, TAAD*, S. 34, Y. 9, Nisan 2018, ss. 1-36.
- ÖZBAY İbrahim/Murat ERDEM, "Ticari Uyuşmazlıklarda ve Tüketici Uyuşmazlıklarında İtirazın İptali Davasının Dava Şartı Arabuluculuk Kapsamında Bulunup Bulunmadığı Meselesi", *Ankara, YD*, C. 47, S. 3, Temmuz 2021, ss. 849-900.
- ÖZBEK Mustafa Serdar, *Noter Senetlerinde Sahtelik*, 4. Baskı, Ankara: Yetkin Yayınları, 2018.
- ÖZCENGİZ M. Nezir, *Tetkik Mercii*, Ankara: Fon Matbaası, 1975.
- ÖZEKES Muhammet, *İcra İflas Hukukunda İhtiyati Haciz*, Ankara: Seçkin Yayınevi, 1999 (İhtiyati Haciz).

- ÖZEKES Muhammet, *Medeni Usul Hukukunda Hukuki Dinlenilme Hakkı*, Ankara: Yetkin Yayınları, 2003 (Hukuki Dinlenilme Hakkı).
- ÖZEKES Muhammet, "İcra ve İflâs Kanunu'nda Yer Alan Kredi Kurumları ile İlgili İcra Hükümlerinin Eleştirisi", *Banka Hukuku ve Yargıtay Kararları Sempozyumu Bildiriler-Tartışmalar 8 Haziran 2007*, Ankara: BATİDER Yayını, 2007, ss. 97-122 (Kredi Kurumları).
- ÖZEKES Muhammet, "Yeni Bir İcra Sistemi Önerisi", *İzmir, DEÜHFD*, Prof. Dr. Bilge UMAR'a Armağan, C. 11, Özel S., 2009, ss. 921-940 (Öneri).
- ÖZEKES Muhammet, "Türk İcra Hukukunun Sorunları ve Temel Haklar Bakımından Genel Değerlendirme", *İlâmsız İcra, Medenî Usûl ve İcra-İflâs Hukukçuları Toplantısı - VII*, İzmir/Çeşme 24-25 Ekim 2008, Ankara: TBB Yayını, 2009, ss. 265-291 (Tebliğ).
- ÖZEKES Muhammet, *İcra Hukukunda Temel Haklar ve İlkeler*, Ankara: Adalet Yayınevi, 2009 (İlkeler).
- ÖZEKES Muhammet, "Abonelik Sözleşmelerinden Kaynaklanan Para Alacaklarına İlişkin Yeni Takip Yolu (7155 sayılı Kanun'un Düzenlemesi)", *İzmir, İZBD*, Y. 83, S. 3, Eylül 2018, ss. 225-256 (Abonelik).
- ÖZEKES Muhammet, *Temel Hukuk Bilgisi*, 11. Bası, İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2021 (Hukuk Bilgisi).
- ÖZKAN Hasan, *Ödeme Emri ve İtiraz, İtirazın Kaldırılması ve İptali (Md. 57-71)*, Açıklamalı - İhtihatlı İcra ve İflas Davaları ve Tatkibatı Serisi 4, İstanbul: Legal Yayıncılık, 2013.
- ÖZKAN Yönel, *İcra İflâs Hukukunda İtirazın İptali Davası*, Ankara: Turhan Kitabevi, 2004.
- PASLI Ali, "Ticari İşletme ve Ticaret Şirketleri Bakımından Zorunlu Arabuluculuğun Değerlendirilmesi: Türk Ticaret Kanunu 5/A Maddesinin Yorumlanması", *Ticari Uyuşmazlıklarda Zorunlu Arabuluculuk*, Ed. Ceyda Süral Efeçinar/Mehmet Ertan Yardım, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2019, ss. 13-25.
- PEKCANITEZ Hakan, "4949 Sayılı Kanun'la İcra Hukukunda Yapılan Değişikliklerin Değerlendirilmesi", *Ankara, TBB*, S. 49, 2003, ss. 137-158 (Değerlendirme).
- PEKCANITEZ Hakan, "Hukuk Muhakemeleri Kanunu Tasarısı'nın Tanıtımı", *Hukuk Muhakemeleri Kanunu Tasarısı Değerlendirmesi, Medenî Usûl ve İcra-İflâs Hukukçuları Toplantısı-V*, Ankara/8-9 Eylül 2006, Ankara: TBB Yayını, 2007 (Tasarı).

- PEKCANITEZ Hakan, *Pekcanitez Usûl Medenî Usûl Hukuku*, 15. Bası, İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2017 (Pekcanitez Usûl).
- PEKCANITEZ Hakan/Cemil SİMİL, *İcra – İflâs Hukukunda Şikâyet*, 2. Bası, İstanbul: Vedat Kitapçılık, 2017.
- PEKCANITEZ Hakan/Güray ERDÖNMEZ, *7101 Sayılı Kanun Çerçevesinde Konkordato*, İstanbul: Vedat Kitapçılık, 2018.
- PEKCANITEZ Hakan/Oğuz ATALAY/Muhammet ÖZEKES, *Medenî Usûl Hukuku Ders Kitabı*, 9. Bası, İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2021.
- PEKCANITEZ Hakan/Oğuz ATALAY/Meral SUNGURTEKİN-ÖZKAN/Muhammet ÖZEKES, *İcra ve İflâs Hukuku Ders Kitabı*, 7343 Sayılı Kanun'la Yapılan Değişikliklerle Güncellenmiş 9. Bası, İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2022.
- PEKSÖZ Vildan, "İcra Tutanaklarının İİK m. 8 Çerçevesinde Aleniyeti ve İspat Kuvveti", *İstanbul, MÜHF-HAD*, Cevdet YAVUZ'a Armağan, C. 22, S. 3, 2016, ss. 2377-2406.
- PETEK Hasan, "Mirasın Hükmen Reddi", *Journal of Yaşar University*, C. 8, S. Özel, 2013, ss. 2191-2236.
- PİŞKİNPAŞA Duygu/Nurettin FİLİNTE, "İcra Takiplerinde Görev ve Yetki", *İstanbul, İBD*, C. 84, S. 6, Kasım 2010, ss. 3689-3717.
- POSTACIOĞLU İlhan E., "Ödeme Emrine İtirazın Sıhhat Şartları", *İstanbul, İÜHF*, C. 16, S. 3-4, 1950, ss. 782-798 (Sıhhat Şartları).
- POSTACIOĞLU İlhan E., "İcra İflâs Kanununun Muaddel Hükümlerine Göre Menfî Tesbit Dâvası", *İstanbul, İÜHF*, C. 32, S. 2-4, 1966, ss. 824-845 (Menfi Tespit).
- POSTACIOĞLU İlhan E., *İcra Hukuku Esasları*, 538 Sayılı Kanun Güzünde Tutularak Yazılan 4. Bası, İstanbul: Fakülteler Matbaası, 1982 (İcra).
- POSTACIOĞLU İlhan E./Sümer ALTAY, *İcra Hukuku Esasları*, Güncelleştirilmiş, Genişletilmiş 5. Bası, İstanbul: Vedat Kitapçılık, 2010.
- RÜZGARESEN Cumhur, "Mirasbırakanın Borca Batık Olması", *Erzincan, EÜHFD*, C. XIV, S. 1-2, 2010, ss. 271-311.
- SARAÇOĞLU Nuriye, *Tespit Hükümlerinin ve İnşâî Hükümlerin İcra Hukuku Bakımından Durumu*, Ankara: Adalet Yayınevi, 2022.
- SEVİÇ Vasfi Raşit, *Doktrin ve İçtihatlar Açısından Türk İcra ve İflas Kanunu*, İcra C. I, Ankara: İş ve Ekonomi Matbaası, 1966.

- SÜPHANDAĞ Yavuz, *İcra ve İflas Hukukunda Uygulamalar*, 11. Baskı, Ankara: Aristo Yayınevi, 2019.
- TANRIVER Süha, "Mahkeme Huzurunda Yapılan Sulhler", *Ankara, AÜSBFD*, C. 49, S. 1, 1994, ss. 333-348 (Sulh).
- TANRIVER Süha, *İlâmlı İcra Takibinin Dayanakları ve İcranın İadesi*, Ankara: Yetkin Yayınları, 1996 (İlâmlı İcra).
- TANRIVER Süha, "Dava Şartı Arabuluculuk Üzerine Bazı Düşünceler", *Ankara, TBB*, S. 147, Y. 32, Mart-Nisan 2020, ss. 111-142 (Arabuluculuk).
- TANRIVER Süha, *Hukuk Uyuşmazlıkları Bağlamında Arabuluculuk*, Ankara: Yetkin Yayınları, 2020 (Arabuluculuk Kitabı).
- TAŞ-KORKMAZ Hülya, *Medenî Usûl Hukukunda İradî Taraf Değişikliği*, Ankara: Yetkin Yayınları, 2014.
- TERCAN Erdal, *İcra ve İflâs Hukuku*, Ankara: Gazi Kitabevi, 2010.
- TÖRÜNER Ekrem, "Takip Konusu Alacağın Temliki", *Ankara, ABD*, S. 4, Y. 50, Temmuz 1993, ss. 605-608.
- TUNÇ-YÜCEL Müjgan, *Banka Alacaklarının İpoteğin Paraya Çevrilmesi Yoluyla Takibi*, İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2010 (İpotek).
- TUNÇ-YÜCEL Müjgan, *Konkordato Mühletinin Alacaklılar Bakımından Sonuçları*, İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2020 (Konkordato).
- TÜRK Ahmet, "Takip Konusu Alacağın Zamanaşımına Uğraması Nedeniyle Menfi Tespit Davası Açılması", *Ankara, BATİDER*, C. XX, S. 1, 1999, ss. 57-72 (Makale).
- TÜRK Ahmet, *Maddi Hukuk ve İcra-İflâs Hukuku Yönleriyle Menfi Tespit Davası*, Ankara: Yetkin Yayınevi, 2006 (Kitap).
- TÜZERKAN Nevzat, "Takip hukukunda borçlunun itirazının refine dair verilen kararın neticeleri, ve temyiz kabiliyeti, borçtan kurtulma ve istirdat davaları", *Ankara, ABD*, C. 1, S. 7, 1944, ss. 8-13.
- ULUKAPI Ömer, "İcra ve İflâs Hukukunda Gecikmiş İtiraz", *Konya, SÜHFD*, Prof. Dr. Halil CİN'e Selçuk Üniversitesinde 10. Hizmet Yılı Armağanı, 1995, ss. 299-334 (Gecikmiş İtiraz).
- ULUKAPI Ömer, *İcra ve İflâs Hukuku*, Konya: Mimoza Yayınları, 2015 (İcra).
- UMAR Bilge, "Postacıoğlu'nun 538 Sayılı Kanuna göre yazdığı İcra Hukuku Esasları", *İstanbul, İÜHFM*, C. 33, S. 3-4, 1967, ss. 334-389.
- UYAR Talih, "İcra ve İflas Hukukumuzun Tarihçesi", *Ankara, AD*, S. 1, Y. 63, Ocak 1972, ss. 72-78 (Tarihçe).

- UYAR Talih, "Takip Hukukunda İtirazın Kesin Olarak Kaldırılması (İİY. m. 68)", *Ankara, YD, C. 9, S. 1-2, Ocak-Nisan 1983, ss. 137-159* (Takip Hukuku).
- UYAR Talih, "Takip Hukukunda İtirazın İptali Davası (İİY. m. 67)", *Ankara, YD, C. 11, S. 3, Temmuz 1985, ss. 265-281* (İtirazın İptali Makale).
- UYAR Talih, *İcra Hukukunda İtiraz*, 3 Misli Genişletilmiş 2. Baskı, Manisa: Feryal Matbaacılık, 1990 (İtiraz).
- UYAR Talih, *İcra Hukukunda İlâmlı Takipler*, 2 Misli Genişletilmiş 2. Baskı, Manisa: Feryal Matbaacılık, 1991 (İlâmlı Takipler).
- UYAR Talih, *İcra Hukukunda Yetki-Görev ve Yargılama Usulü <<Tetkik Mercii>>*, 2 Misli Genişletilmiş 2. Baskı, Manisa: Feryal Matbaacılık, 1991 (Tetkik Mercii).
- UYAR Talih, *Uygulamalı İcra ve İflas Hukuku, C. I*, 2 Misli Genişletilmiş 2. Baskı, İzmir: Feryal Matbaacılık, 1993 (Uygulama).
- UYAR Talih, "4949 Sayılı ve 17.07.2003 Tarihli "İcra ve İflas Kanunu'nda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun"un Getirdiği Yenilikler", *Ankara, TBBD, S. 49, 2003, ss. 159-221* (Yenilikler).
- UYAR Talih, "İcra Hukukunda Takip Talebinin İçeriği ve İşlevleri (İİK. mad. 58)", *İstanbul, LHD, C. 2, S. 21, 2004, ss. 2555-2601* (Takip Talebi).
- UYAR Talih, "İcra Hukukunda Borçtan Kurtulma Davası (İİK. m. 69/II, III, IV, V)", *Ankara, TBBD, S. 58, Y. 18, Mayıs-Haziran 2005, ss. 323-339* (Borçtan Kurtulma).
- UYAR Talih, "İcra Hukukunda İtirazın Kesin Olarak Kaldırılması (İİK mad. 68) (I)", *İstanbul, LHD, C. 3, S. 25, 2005, ss. 61-88* (Kesin Kaldırma I).
- UYAR Talih, "İcra Hukukunda İtirazın Kesin Olarak Kaldırılması (İİK. mad. 68) (II)", *İstanbul, LHD, C. 3, S. 26, 2005, ss. 577-597* (Kesin Kaldırma II).
- UYAR Talih, "İcra Hukukunda İtirazın Kesin Olarak Kaldırılması (İİK. Mad. 68) (III)", *İstanbul, LHD, C. 3, S. 27, 2005, ss. 905-921* (Kesin Kaldırma III).
- UYAR Talih, "İcra Mahkemesi Kararlarının Temyizi (İİK Mad. 364)", *Ankara, THD, C. 5, S. 46, Haziran 2010, ss. 113-120* (Temyiz).
- UYAR Talih, "Genel Haciz Yoluyla Takiplerde Yetkili İcra Dairesi (İİK m. 50)", *Ankara, THD, C. 10, S. 106, Haziran 2015, ss. 145-158* (Yetkili İcra Dairesi).

- UYAR Talih, "İİK.'nın 68/b Maddesi Üzerine Bir İnceleme", *Bursa, BBD, C. 41, S. 96, Mart 2016, ss. 176-182 (İİK m. 68/b)*.
- UYAR Talih, *Menfi Tespit ve İstirdat Davaları (İİK. m. 72)*, Ankara: Bilge Yayınevi, 2017 (Menfi Tespit).
- UYAR Talih/Alper UYAR/Cüneyt UYAR, *İcra ve İflâs Kanunu Şerhi, Cilt: 1-İİK. 1-82, Genişletilmiş Yeniden Yazılmış 3. Baskı*, Ankara: Bilge Yayınevi, 2014.
- ÜSTÜNDAĞ Saim, *İcra ve İflâs Kanunu'nun Dünü ve Bugünü*, İstanbul: Evrim Kitabevi, 1990 (İİK Gelişimi).
- ÜSTÜNDAĞ Saim, *İcra Hukukunun Esasları*, Baştan Sona Gözden Geçirilmiş ve (4949 Sayılı Kanun Hükümleri Gözönünde Tutulmak Suretiyle) Yenilenmiş 8. Bası, İstanbul, 2004 (İcra).
- ÜSTÜNDAĞ Saim, "İlâmsız İcrada İcra Dairesinin Yetkisine İtiraz", *Makaleler, İçtihat Tahlilleri ve Çeviriler*, Ankara: Adalet Yayınevi, 2010, ss. 249-262 (Yetki).
- VAROL Gökçe, "İcra Mahkemelerinde Yargılama Usulü", *Ankara, AndHD, C. 6, S. 2, Temmuz 2020, ss. 435-465*.
- VURAL Perihan, "İcra ve İflâs Kanunu ve Noterlik Kanunu Açısından Noterlik Senetleri", *İcra-İflas Kanunu Uygulamasında Güncel Sorunlar Sempozyumu*, İstanbul, 17 Haziran 1977, İstanbul Ticaret Odası Mevzuat Dizisi No:1, İstanbul: Hüsnütabiat Matbaası, 1978, ss. 95-112, <https://docplayer.biz.tr/22626268-Icra-iflas-kanunu-sempozyumu.html>, E. T. 09.07.2020.
- YAĞCI Mustafa Okan, "Rehin Açığı Belgesi", *İstanbul, YÜHFD, Özel Sayı: Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nin Kuruluşunun 20. Yılı Armağanı C: II, C. XIII, S. 2, 2016, ss. 313-337*.
- YAZAR Özlem, *İcra ve İflâs Hukukunda İmzaya İtiraz ve İmzaya İtirazın Sonuçları*, Ankara: Yetkin Yayınları, 2011.
- YAZICI-TIKTIK Çiğdem, "Bir İşin Yapılmasına veya Yapılmamasına İlişkin İlâmların İcrası", *İzmir, DEÜHFD, Prof. Dr. Hakan PEKCANITEZ'e Armağan, C. 16, Özel S., 2014, ss. 2735-2776*.
- YEŞİLİRMAK Ali, "Geçerli Bir Tahkim Anlaşmasının Varlığına Rağmen Genel Haciz Yoluyla Takip Yapılabilir Mi?", *Ankara, TBBD, S. 96, Y. 24, Eylül-Ekim 2011, ss. 205-228*.

- YEŞİLOVA Bilgehan, *İcra ve İflâs Hukukunda Kredi Alacaklarının Tahsili*, (Yüksek Lisans Tezi), İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2000.
- YILDIRIM Mehmet Kâmil/Nevhis DEREN-YILDIRIM, *İcra ve İflas Hukuku, Konkordato Hukukuna İlişkin 7101, 7155 ve 7327 Sayılı Kanun Değişikliklerini İçeren Genişletilmiş ve Gözden Geçirilmiş 8. Baskı*, İstanbul: Beta Yayıncılık, 2021.
- YILDIRIM M. Kamil/Ozan TOK, “İtirazın Kaldırılması Yargılamasında Delil Başlangıcının Delil Değeri”, *İstanbul, MÜHF-HAD*, C. 22, S. 1, 2016, ss. 241-250.
- YILMAZ Abdülhamit, “Bölge Adliye Mahkemesi Kararları Işığında Ticari Davalarda Zorunlu Arabuluculuk ve Tüketici Kredisi Sözleşmeleri”, *Ankara, AndHD*, C. 4, S. 1, Ocak 2018, ss. 219-238.
- YILMAZ Ejder, *Olağanüstü Temyiz*, Ankara: Yetkin Yayınları, 2003 (Olağanüstü Temyiz).
- YILMAZ Ejder, “Hukuk Muhakemeleri Kanunu Hükümlerinin İcra İflâs Uyuşmazlıklarında Uygulanabilirliği”, *Prof. Dr. Ramazan ARSLAN’a Armağan*, C. 2, Ed. Emel Hanağası/Mustafa Göksu, Ankara: Yetkin Yayınları, 2015, ss. 1835-1866 (Uygulanabilirlik).
- YILMAZ Ejder, “Kredi Kuruluşlarının İİK m. 68/b ve İİK m. 150/ı Hükümlerinden Yararlanması”, *Prof. Dr. Ramazan ARSLAN’a Armağan*, C. 2, Ed. Emel Hanağası/Mustafa Göksu, Ankara: Yetkin Yayınları, 2015, ss. 1867-1885 (Kredi).
- YILMAZ Ejder, *İcra ve İflâs Kanunu Şerhi*, Ankara: Yetkin Yayınları, 2016 (Şerh).

Yararlanılan İnternet Kaynakları

- Hukuk Türk İçtihat Bilgi Bankası, E. T. Çeşitli tarihler.
- Kazancı İçtihat Bilgi Bankası, E. T. Çeşitli tarihler.
- Legal Bank İçtihat Bilgi Bankası, E. T. Çeşitli tarihler.
- Yargıtay Karar Arama, E. T. Çeşitli tarihler.
- https://www.tbmm.gov.tr/tutanaklar/TUTANAK/CS_/t04/c022/cs__04022013ss0481.pdf, E. T. 24.09.2020.

- <https://www.tbmm.gov.tr/tutanaklar/TUTANAK/TBMM/d18/c016/tbmm18016021ss0113.pdf>, E. T. 15.10.2020.
- https://www.tbmm.gov.tr/tutanaklar/TUTANAK/MM_/d01/c029/mm__01029078ss0461.pdf, E. T. 13.12.2020.
- <https://higm.adalet.gov.tr/Home/SSSorularDetay/16>, E. T. 24.01.2021.
- <https://www.tbmm.gov.tr/sirasayi/donem27/yil01/ss216.pdf>, E. T. 04.03.2021.
- <https://www.tbmm.gov.tr/sirasayi/donem24/yil01/ss278.pdf>, E. T. 06.03.2021.
- <https://adliscil.adalet.gov.tr/Resimler/SayfaDokuman/310520221416422021H%C4%B0ZMETE%C3%96ZELK%C4%B0TAP.pdf>, E. T. 14.10.2022.

Doç. Dr. Mehmet MADEN

İNFAZ HUKUKU

**ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022**

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

İnfaz Hukuku

Mehmet Maden

Hukuk Yayınları Dizisi – 3273

Birinci Baskı : Kasım, 2022

ISBN : 978 – 605 – 264 – 035 – 7

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nilüfer Aydın

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Vadi Grafik Tasarım Ltd. Şti.
İvedik Org. San. Bölgesi 1420. Cadde
No: 58/1 Yenimahalle/Ankara
Tel: 0 312 395 85 71
Sertifika No: 47479

KAYNAKLAR

- AKBULUT Berrin (Ed.), AKBULUT Berrin/DEMİRKOL Neslihan/ TURAN Taha Yasin, *İnfaz Hukuku*, 1'inci Baskı, Adalet Yayınevi, 2021.
- AKKAŞ Ahmet Hulusi, *Bir Güvenlik Tedbiri Türü Olarak Belli Hakları Kullanmaktan Yoksun Bırakılma (Hak Yoksunlukları)*, 1'inci Baskı, Adalet Yayınevi, 2021.
- AKKAYA Çetin, *Açıklamalı ve İçtihatlı Cezaların İnfazı ve İnfaz Hukuku*, 6'ncı Baskı, Adalet Yayınevi, 2018.
- ARTUK Mehmet Emin/GÖKCEN Ahmet/ALŞAHİN Mehmet Emin/ ÇAKIR Kerim, *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, 15'inci Baskı, Adalet Yayınevi, 2021.
- ATALAY Osman, *İnfaz Hukuku ve İlâmların İnfazı*, 2'nci Baskı, Türkiye Adalet Akademisi, 2021.
- ÇAĞLAYAN Muhtar, "Yargıtay İçtihatlarının Işığı Altında Şartla Salıverilme Üzerinde Bir İzah Denemesi (I)", *Adalet Dergisi*, Y. 70, Eylül – Ekim 1979, S. 5, ss. 295-313.
- ÇAKIR Kerim, "Hapis Cezasının Koşullu Salıverilme Uygulanarak İnfazı", *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi*, C. 26, S. 2, Aralık 2020, ss. 669-698 (DOI: 10.33433/maruhad.815438).
- DEMİRBAŞ Timur, *İnfaz Hukuku*, 3'üncü Baskı, Seçkin Yayıncılık, 2013.
- DEMİRBAŞ Timur, *İnfaz Hukuku*, 8'inci Baskı, Seçkin Yayıncılık, 2021.
- DOĞAN Koray, "Koşullu Salıverilmenin Öne Çekilmesi Bağlamında CGTİHK M.105/A Hükümlerinin Değerlendirilmesi", *15. Türk Ceza Hukuku Günleri 31 Mayıs – 1 Haziran 2020 Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Tebliğler*, Çevrim içi: https://cdn.istanbul.edu.tr/FileHandler2.aspx?f=15.-tchg-teblig_%CC_%86ler-.pdf (Erişim: 21.8.2022), ss. 78-93.
- DÖNMEZER Sulhi/ERMAN Sahir, *Nazarî ve Tatbikî Ceza Hukuku Genel Kısım Cilt: II*, 12'nci Bası, Beta Basım Yayım Dağıtım, 1999.

- ERDOĞAN Oktay, *İnfaz Hukuku*, 3'üncü Baskı, Adalet Yayınevi, 2022.
- İÇEL Kayıhan/SOKULLU-AKINCI Füsun/ÖZGENÇ İzzet/SÖZÜER Adem/MAHMUTOĞLU Fatih S./ÜNVER Yener, *İçel Yaptırım Teorisi*, 3. Kitap, 2'nci Bası, Beta Basım Yayım Dağıtım, 2002.
- İNCE Levent, *Türk İnfaz Hukukunda Koşullu Salıverilme ve Koşullu Salıverilmede Süreler*, Yüksek Lisans Tezi, T.C. Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Ana Bilim Dalı, 2019, <<https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>> (Erişim: 18.09.2022).
- KAFES Veli, "Koşullu Salıverilme", SÖZÜER Adem (Başeditör)/ KELEP PEKMEZ Tuba (Ed.)/ŞEKER Fatma Betül (Ed.), 2. *Ceza Hukuku Reformları Kongresi Ceza Hukuku Yaptırımları Kanunlar ve Uygulama Cilt I*, 1'inci Baskı, İstanbul Ceza Hukuku ve Kriminoloji Arşivi Yayın No: 20, On iki Levha Yayıncılık, 2019, ss. 277-290.
- KEÇELİOĞLU Elvan, "5237 Sayılı TCK'da Hapis Cezalarının Ertelenmesi", SÖZÜER Adem (Başeditör)/KELEP PEKMEZ Tuba (Ed.)/ŞEKER Fatma Betül (Ed.), 2. *Ceza Hukuku Reformları Kongresi Ceza Hukuku Yaptırımları Kanunlar ve Uygulama Cilt I*, 1'inci Baskı, İstanbul Ceza Hukuku ve Kriminoloji Arşivi Yayın No: 20, On iki Levha Yayıncılık, 2019, ss. 169-188.
- KOCA Mahmut/ÜZÜLMEZ İlhan, *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*, 8'inci Baskı, Seçkin Yayıncılık, 2015.
- KOCA Mahmut/ÜZÜLMEZ İlhan, *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*, 13'üncü Baskı, Seçkin Yayıncılık, 2020.
- KUBBEALTI AKADEMİSİ KÜLTÜR VE SANAT VAKFI *Kubbealtı Lugatı* <<http://www.lugatim.com/s/tedbir>> Erişim: 13.02.2022.
- KURT Mehmet, *Cezaların İnfazı ve Ceza İnfaz Kurumlarının Sorunları*, Adalet Yayınevi, 2007.
- MADEN Mehmet, *Hapis Cezasına Seçenek Yaptırımlar*, 1'inci Baskı, Adalet Yayınevi, 2012.
- MADEN Mehmet, "Koşullu Salıverilmenin Mahiyeti ve Hukuki Niteliği", *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Der-*

gisi, C. 26, S. 2, Aralık 2020, ss. 633-651 (DOI: 10.33433/maruhad.815615).

MADEN Mehmet, “Cezaların ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun’da Hükümlünün “İyileştirilmesi””, 15. *Türk Ceza Hukuku Günleri 31 Mayıs – 1 Haziran 2020 Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Tebliğler*, Çevrim içi: <https://cdn.istanbul.edu.tr/FileHandler2.ashx?f=15.-tchg-teblig%CC%86ler-.pdf> (Erişim: 21.8.2022), ss. 285-300.

ÖNDER Ayhan, *Ceza Hukuku Dersleri*, Filiz Kitabevi, 1992.

ÖZBEK Veli Özer, *İnfaz Hukuku*, 15’inci Baskı, Seçkin Yayıncılık, 2022.

ÖZGENÇ İzzet, *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*, 10’uncu Bası, Seçkin Yayıncılık, 2014.

ÖZGENÇ İzzet, *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*, 17’nci Bası, Seçkin Yayıncılık, 2021.

ÖZGENÇ İzzet, *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*, 18’inci Bası, Seçkin Yayıncılık, 2022.

ÖZGENÇ İzzet/ŞAHİN Cumhur (Ed.), ÖLMEZ Gökhan/ÜNAL Osman Gazi/KARABULAT Efe Can/KAYA Funda (Yazarlar), *İnfaz Hukuku*, 5’inci Bası, Seçkin Yayıncılık, 2022.

ŞAHİN Cumhur/GÖKTÜRK Neslihan, *Ceza Muhakemesi Hukuku*, 13’üncü Bası, Seçkin Yayıncılık, 2022.

T.C. ADALET BAKANLIĞI CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ İnternet Sitesi (<https://cte.adalet.gov.tr/Home/haritaliste>) (Erişim: 13.09.2022).

T.C. ADALET BAKANLIĞI CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DENETİMLİ SERBESTLİK DAİRE BAŞKANLIĞI İnternet Sitesi <https://cte-ds.adalet.gov.tr/danisma-kurulu-uyeleri> (Erişim: 25.09.2022).

T.C. YARGITAY BAŞKANLIĞI, *Yargıtay Karar Arama* İnternet Sitesi <https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/> (Erişim: 14.09.2022).

- TURHAN Faruk, "Yeni Türk Ceza Kanunu'na Göre Cezaların Ertenmesi ve Uygulamada Ortaya Çıkan Bazı Sorunlar", *Erzincan Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 10, S. 3-4, 2006, ss. 27-54.
- UMUDUM C. Erdem, *Denetimli Serbestlik Bağlamında Elektronik İzleme*, 1'inci Baskı, İstanbul Ceza Hukuku ve Kriminoloji Arşivi Yayın No: 35, On iki Levha Yayıncılık, 2021.
- ÜNVER Yener/HAKERİ Hakan, *Ceza Muhakemesi Hukuku*, 17'nci baskı, Adalet Yayınevi, 2020.
- YAŞAR Osman/GÖKCAN Hasan Tahsin/ARTUÇ Mustafa, *Yorumlu - Uygulamalı Türk Ceza Kanunu*, C. 2, 1'inci Baskı, Adalet Yayınevi, 2010.
- YAVUZ Hakan A., *Ceza İnfaz Sistemi ve Denetimli Serbestlik*, 1'inci Baskı, Seçkin Yayıncılık, 2018.
- YERDELEN Erdal, "7242 Sayılı Kanun Sonrası İnfaz Yargılaması (İnfazda Hâkim ve Savcı İlişkileri)", *15. Türk Ceza Hukuku Günleri 31 Mayıs – 1 Haziran 2020 Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Tebliğler, Çevrim içi: <https://cdn.istanbul.edu.tr/FileHandler2.ashx?f=15.-tchg-teblig%CC%86ler-.pdf> (Erişim: 10.9.2022)*, ss. 109-126.
- YETGİN Feridun, *Şemalı Pratik İnfaz Hukuku El Kitabı*, 4'üncü Baskı, Adalet Yayınevi, 2021.
- ZAFER Hamide, *Ceza Hukuku Genel Hükümler TCK m.1-75*, 8'inci Baskı, Beta Basım Yayım Dağıtım, 2021.

DİZİN

Denetimli serbestlik tedbiri: 19, 20, 84, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 113, 118, 119, 120, 121, 124, 125, 135, 141, 142, 145, 146, 152.

Denetimli serbestlik yükümlülüğü: 20.

Erteleme: 28, 46, 47, 49, 50, 51, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102.

Güvenlik tedbiri: 19, 21, 47, 135, 138, 140, 141, 145.

Şartlı tahliye: 20, 45, 72, 73, 94, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 114, 115, 116, 117, 118, 122, 123, 124, 134, 135, 143, 152.

Tedbir: 19, 20, 22, 42, 71, 75, 100, 118, 119, 128, 137, 138, 139, 157, 160, 161.

Tekerrür: 102, 115, 116, 117, 122, 141, 142, 143, 144.

Yükümlülük: 19, 20, 89, 99, 100, 109, 118, 119, 120, 158, 160.

Tüze YILMAZ

**AVRUPA BİRLİĞİNDE
KİŞİSEL VERİLERİN
KORUNMASI HUKUKU**

**ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022**

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Avrupa Birliğinde Kişisel Verilerin Korunması Hukuku
Tüze Yılmaz

Hukuk Yayınları Dizisi – 3274

Birinci Baskı : Kasım, 2022

ISBN : 978 – 605 – 264 – 037 – 1

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com
 : adalety@adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi
 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Ay-bay Kırtasiye İnş. Gıda Paz. ve Tic. Ltd. Şti.
Sertifika No: 46661
Tel: (0 312) 472 58 55 - Ankara

KAYNAKÇA

KİTAP

- Altındere, Murat. **Kişisel Verilerin Korunması ve Uygulanması**, Adalet Yayınevi, Ankara, 2020.
- Başar, Cemal. **Türk İdare Hukuku ve Avrupa Birliği Hukuku Işığında Kişisel Verilerin Korunması**, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2020.
- Bayındır, Hamza. **Özel sağlık Kurumları Kapsamında Kişisel Sağlık Verilerinin İşlenmesi ve Korunması**, On iki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2020.
- Baysal, Mustafa. **Kişisel Verilerin Korunması Kanunu El Kitabı**, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2020.
- Beytar, Erbil. **İşçinin Kişiliğinin ve Kişisel Verilerinin Korunması**, On İki Levha Yayınları, İstanbul, 2018.
- Can, Hacı. **Avrupa Birliği Hukuku Ders Kitabı**, Adalet Yayınevi, Ankara, 2017.
- Çavuşoğlu, Gökçe Filiz ve Süleyman Yılmaz. **Kişisel Verileri Koruma Hukuku**, Yetkin Yayıncılık, Ankara, 2020.
- Çekin, Mesut Serdar. **Avrupa Birliği Hukukuyla Mukayeseli Olarak 6698 Sayılı Kanun Çerçevesinde Kişisel Verilerin Korunması Hukuku**, Oniki Levha Yayınları, İstanbul, 2020.
- Determan, Lothar. **Kişisel Verilerin Korunması Kılavuzu**, Oniki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2020.
- Dülger, Murat Volkan. **Kişisel Verilerin Korunması Hukuku**, Seçkin Yayıncılık, İstanbul, 2020.
- Gemicioğlu, Bora, ve Zeynep Gemicioğlu. **Kişisel Verilerin Korunması Mevzuatı Uluslararası Düzenlemeler ve İçtihatlar**, On iki Levha Yayınları, İstanbul, 2020.
- Göçmen Uyarer, Sinem. **Kişisel Verilerin Korunması Kanunu ve Türk Ceza Kanunu Kapsamında Kişisel Verilerin Korunması**, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2020.
- Gürel, Begüm ve Berfin Helin Bulgurcu. **Kişisel Verilerin Korunması ve Bu Bağlamda Unutulma Hakkı**, Platon Hukuk Yayınevi, İstanbul, 2020.

- Handbook on European Data Protection Law 2018 Edition**, Luxembourg, Publications Office of the European Union, 2018.
- Hızarcı, Emine. **6698 Sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanununun AB Veri Koruma Hukuku Işığında Değerlendirilmesi**, Yetkin Yayınları, Ankara 2020.
- Kalyon, Arzu. **Türk Vergi Hukukunda Kişisel Verilerin Korunması**, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2021.
- Kama Işık, Sezen. **Avrupa Veri Koruma Hukukuna Anayasal Bir Bakış**, On iki Levha Yayınları, İstanbul, 2020.
- Kasap, Neslihan ve Ali Cem Bilgili. **GDPR ve Sınır Ötesi Uygulanabilirlik, Güncel Gelişmeler Işığında Kişisel Verilerin Korunması Hukuku, Marmara Hukuk Bilimsel Toplantılar Serisi**, 17 On iki Levha Yayınları, İstanbul, 2020.
- Kaya, İslam Safa ve Yüksel Tolun. **Uygulayıcılar İçin Türkiye’de ve Avrupa’da Kişisel Verilerin İşlenmesi**, Adalet Yayınevi, Ankara 2020.
- Koçer, Seçkin. **Ceza Muhakemesinde Kişisel Verilerin Korunması**, Adalet Yayınevi, Ankara, 2021.
- Küzeci, Elif. **Kişisel Verilerin Korunması**, Oniki Levha Yayınları, İstanbul, 2021.
- New Data Protection Rules for EU Institutions and How They Affect You**, EU Publications
- Oğuzman, M. Kemal ve Nami Barlas. **Medeni Hukuk: Giriş, Kaynaklar, Temel Kavramlar**, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2014.
- Önüt, Lale Burcu. **Avrupa Birliği Hukukunun Üye Devletlerde Uygulanması**, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2017.
- Özcan, Göknül. **Bankacılık Sektörüne Temasla Kişisel Veri kavramı, Veri Koruma Aktörleri ve Banka’nın Aydınlatma Yükümlülüğü**, Oniki Levha Yayınları, İstanbul, Ocak 2020.
- Öztürk, Çalışkan ve Seyhan. **Kişisel Verilerin Korunması Hukuku Teorik ve Pratik Çalışma Kitabı**, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2021.
- Personal Data Breaches In a Nutshell**, European Data Protection Supervisor, EU Publications
- Saka, Rıza, Ramazan Çağlayan ve Mahmut Koca. **Avrupa Birliği Hukuku, İdare Hukuku ve Ceza Hukuku Açısından Kişisel Verilerin İmhası**, İstanbul 2020.

- Selek, Ozan. **Kişisel Verilerin Korunması ve Verileri Yok Etmeme Suçu (TCK m.138)**, On iki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2021.
- Taştan, Furkan Güven. **Türk Sözleşme Hukuku'nda Kişisel Verilerin Korunması**, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2017.
- Taştan, Furkan Güven ve Mehmet Bedi Kaya. **Kişisel Veri Koruma Hukuku Mevzuat & İçtihat**, On İki Levha Yayınları, İstanbul, 2018.
- Tekinoğlu, Dilara. **Kişisel Verilerin Korunması Hukuku Açısından Mobil Uygulamalarda Konum Gizliliği**, On İki Levha Yayınları, İstanbul, 2021.
- Tepe, Esra. **Özel Hukuk Açısından Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi İçtihatları Işığında Kişisel Verilerin Korunması**, Adalet Yayınevi, 2021.
- Turan, Metin. **Karşılaştırmalı Hukukta Kişisel Verilerin Korunması**, Seçkin Yayınevi, Ankara 2020.
- Yılmaz, Sabire Sinem. **Tıp Alanında Kişisel Verilerin Korunması**, Seçkin Yayınları, Ankara 2021.

MAKALE

- Akgül, Aydın. **Kişisel Verilerin Korunmasında Yeni Bir Hak: "Unutulma Hakkı" ve Adalet Divanı'nın "Google Kararı"**, 2015 **Türkiye Barolar Birliği Dergisi**, Sayı:116, ss.11-38.
- Aşıkoğlu, Şehriban İpek. **Veri Sorumluların Aydınlatma Yükümlülüğü - Avrupa Birliği ve Türk Hukukunda-**, **Kişisel Verileri Koruma Dergisi**, Cilt 1, Sayı 2, ss.41-65.
- Çelikel, Serdar. **Kişisel Verilerin İşlenmesinde Açık Rıza Hukuka Uygunluk Nedeninin, 95/46 EC Sayılı Direktif ve GDPR'la Karşılaştırmalı Olarak İncelenmesi**, **Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi**, Yıl 9, Sayı 17, Haziran 2021, ss.161-190.
- Dal, Ufuk. **Avrupa Birliği Genel Veri Koruma Tüzüğü'nün Ülke Dışı Uygulama Yetkisi ve Bu Yetkinin Uluslararası Hukukta Meşruiyeti**, **Kişisel Verileri Koruma Dergisi**, C.1, S.1, 2019, ss.21-33.
- Dülger, Murat Volkan. **Avrupa Birliği Genel Veri Koruma Tüzüğü Bağlamında Kişisel Verilerin Korunması**, **Yaşar Hukuk Dergisi**, Cilt 1, Sayı 2, 2019, ss.71-174.
- Elmalıcı, Hasan. **Bilişim Çağının Ortaya Çıkardığı Temel Bir İnsan Hakkı Olarak Unutulma Hakkı**, **Ankara Üni. Hukuk Fak. Dergisi**, 65 (4) 2016, ss.1603-1636.

- Gülener, Serdar. Dijital Hafızadan Unutulmayı İstemek: Temel Bir İnsan Hakkı Olan Unutulma Hakkı, **TBB Dergisi** 2012, (102) s.220, s.219-240.
- Hoşnut, Yasime. Uluslararası Düzenlemelerde ve Türkiye’de Kişisel Verilerin Korunması, **Yeni Medya Hakemle Akademik E-dergi**, Sayı:6, 2019 Bahar, ss.32-45.
- Öksüzoğlu, Hilal Tuğba. 6698 Sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu ve Avrupa Birliği Hukukunda Kişisel Verilerin Silinmesini ve Düzeltilmesi, **Bilişim Hukuku Dergisi**, Cilt 1, Sayı 2, ss.185-242.
- Özçelik, Barış. Yapay Zekanın Veri Koruma, Sorumluluk ve Fikri Mülkiyet Açısından Ortaya Çıkarıldığı Hukuki Gereksinimler, **Adalet Dergisi**, 2021/1 66.Sayı, s.66-87.
- Sayar, İbrahim Barış. The Administrative Fines Regime of the General Data Protection Regulation and Its Impact, **Kişisel Verileri Koruma Dergisi**, Cilt 3, Sayı, s.1-16.
- Tekin, Nurullah. Kişisel Verilerin Korunması ile İlgili Türkiye’deki Kanun Tasarısının Avrupa Birliği Veri Koruma Direktifi Işığında Değerlendirilmesi, 2014 **Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi**, Sayı:4, n ss.222-262.
- Uçak, Murat. Kişisel Verilerin Ölümden Sonra Korunması, **İMHFD**, C.VI, S.10, 202, ss.97-124.
- Yılmaz, Tüze. Bilişim Hukukunun En Merak Edilen Haklarından Biri: Unutulma Hakkı, 2021 **Türkiye Barolar Birliği Dergisi**, Av. Atilla Sav Hukuk Makalesi Yarışması Seçilmiş Hukuk Makaleleri, ss.150-160.
- Yücedağ, Nafiye. Kişisel Verilerin Korunması Kapsamında Genel İlkeler, **Kişisel Verileri Koruma Dergisi**, Cilt 1, Sayı 1, ss.47-63.

TEZ

- Aşıkoğlu, Şehriban İpek. **Avrupa Birliği ve Türk Hukukunda Kişisel Verilerin Korunması ve Büyük Veri**, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2018.
- Çabuk, Ezgi. **Avrupa Birliği Düzenlemeleri Işığında Türk Hukukunda Kişisel Verilerin Korunması**, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2020.
- Doğan, Buse. **Kişisel Verilerin İşlenme Şartları Bağlamında Açık Rıza**, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2019.
- Güleşgen Sepici, Şive. **Kişisel Verilerin Korunması Hukuku Açısından Meşru Menfaat Kavramının Değerlendirilmesi**, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2021.

- Gürses, Bekir. **AB ve Türk Hukukunda Kişisel Verilerin Korunması- Mevzuat Uyumuna Yönelik Bir Değerlendirme**, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2019.
- Sadık, Akif. **Uluslararası Hukukta Kişisel Verilerin Korunması**, Yüksek Lisans Tezi, Eskişehir, Mayıs, 2020.
- Tolun, Yüksel. **Kişisel Verilerin KVKK ve GDPR Kapsamında Korunması**, Yüksek Lisans Tezi, Kırıkkale, Haziran 2020.
- Turhan, Ayşe Melek. **Kişiliğin Korunması ve Veri Koruma Hukuku Kapsamında Unutulma Hakkı**, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2018.
- Yıldırım, Fatma Nur. **Avrupa Birliği ve Türk Hukukunda Kişisel Verilerin Korunması**, Yüksek Lisans Tezi, İzmir, 2019.
- Yılmaz, Berrak. **Türk Anayasa Mahkemesi ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararları Işığında Kişisel Verilerin Korunması**, Doktora Tezi, Ankara, 2019.
- Yörük, Onur. **(AB) 2016/679 Sayılı Avrupa Birliği Genel Veri Koruma Tüzüğü Doğrultusunda Kişisel Verilerin Korunması**, Yüksek Lisans Tezi, İzmir, Haziran 2019.

ANLAŞMA, GÖRÜŞ, REHBER VE RAPORLAR

- 108 Sayılı Kişisel Verilerin Otomatik İşleme Tabi Tutulması Karşısında Bireylerin Korunması Sözleşmesi
- 181 No'lu Kişisel Verilerin Otomatik İşleme Tabi Tutulması Karşısında Bireylerin Korunması Sözleşmesi'ne Ek Denetleyici Makamlar ve Sınır Aşan Veri Akışına İlişkin Protokol
- 95/46 EC Sayılı Kişisel Verilerin İşlenmesi Sırasında Gerçek Kişilerin Korunması ve Serbest Veri Trafiği Direktifi
- Article 29 Data Protection Working Party, Opinion 4/2007 on the Concept of Data, 20.06.2007 012
- Article 29 Working Party, Working Document on a common interpretation of Article 26(1) of Directive 95/46/EC of 24 October 1995, November 25, 2005, WP 114
- Article 29 Working Party Opinion 3/2010 on the principle of accountability adopted on 13 July 2010, 0062/10/EN, WP 173
- Article 29 Data Working Protection Working Party, 00569/13/EN, WP 203, Opinion 03/2013 on purpose limitation, Adopted on 2 April 2013

- Article 29 Data Protection Working Party, Guidelines on the implementation of the Court of Justice of the European Union Judgement on “Google Spain andı Inc V. Agencia Espanola de Proteccion de Datos (AEPD) and Mario Costaje Gonzalez, C-131/12, WP 225, adopted on 26 November 2014
- Article 29 Working Party, Working Document on surveillance of electronic communications for intelligence and national security purposes, WP 228
- Article 29 Data Protection Working Party, 16/EN, WP 243 rev.01, Guidelines on Data Protection Officers, (‘DPOs’), Adopted on 13 December 2016
- Article 29 Data Protection Working Party, Guidelines for identifying a controller or processor’s lead supervisory authority, WP 244 rev.01, As last Revised and Adopted on 5 April 2017
- Article 29 Data Protection Working Party, 17/EN, WP248rev.01, Guidelines on Data Protection Impact Assesment and determining whether processing is “likely to result in a high risk” fort he purposes of Regulation 2016/679, Adopted on 4 April 2017
- Article 29 Data Protection Working Party, 17/EN, WP251 rev.01, Guidelines on Automated Individual Decision – Making and Profiling for the Purposes of Regulation 2016/679, Adopted on 3 October 2017
- Article 29 Data Protection Working Party, 17 EN, WP 253, Guidelines on the aplication and setting of administrative fines fort he purposes of the Regulation 2016/679, Adopted on 3 October 2017
- Article 29 Working Party, Guidelines on Consent Under Regulation 2016/679
- Assesing the necessity of measures that limit the fundamental rights to the protection of personal data : A Toolkit, 11 April 2017
- Avrupa Birliği’ nin İşleyişine Dair Antlaşma
- European Convention On Human Rights
- Judgment in Fashion ID, C-40/17, ECLI:EU:C:2019:629
- Guidelines 2/2018 on derogations of Article 49 under Regulation 2016/679, Adopted on 25 May 2018
- Guidelines 2/2020 on articles 46(2) (a) and 46 (3) (b) of Regulation 2017/679 for transfers of personal data between EEA and non-EEA public authorities and bodies, Version 2.0, Adopted on 15 December 2020

- Guidelines 3/2018 on the Territorial Scope of the GDPR (Article 3), Version 2.1, 12 November 2019
- Guidelines 2/2019 on the processing of personal data under Article (6) (1) (b) GDPR in the context of the provision of online services to data subjects, Version 2.0, 8 October 2019
- Guidelines 07/2020 on the Concepts of controller and processor in the GDPR, version 2.0, Adopted on 7 July 2021
- It Governance Privacy Team
- It Governance Green Paper, General Data Protection Regulation A Compliance Guide, February 2019
- KVKK Rehber, Açık Rıza
- KVKK Rehber, Kanun Kapsamındaki Hak ve Yükümlülükler
- KVKK Rehber, Kişisel Verilerin İşlenmesine İlişkin Temel İlkeler
- KVKK Rehber, Kişisel Verilerin İşlenme Şartları
- KVKK Rehber, Veri Sorumlusu ve Veri İşleyen Rehberi
- 6698 Sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanununun Uygulanmasına Yönelik Soru Cevaplar
- KVKK Rehber, Kişisel Verilerin Korunmasına İlişkin Başvuru ve Şikayet Hakkı
- Kişisel Verileri Koruma Kurumu, 100 Soruda Kişisel Verilerin Korunması Kanunu
- KVKK Rehber, 100 Soruda Kişisel Verilerin Korunması Kanunu
- OECD Guidelines On The Protection Of Privacy And Transborder Flows Of Personal Data
- Opinion of Advocate General Bot in Wirtschaftsakademie, C-210/16, ECLI:EU:C:2017:7 96

İLGİLİ KANUN VE YÖNETMELİKLER

- 2016/679 Sayılı Avrupa Veri Koruma Tüzüğü (General Data Protection Regulation)
- 95/46/EC Sayılı Direktif
- 30356 Sayılı 10.03.2018 tarihli Veri Sorumlusuna Başvuru Usul ve Esasları Hakkında Tebliğ
- Kişisel Verileri Koruma Kurumu Teşkilat Yönetmeliği
- Veri Sorumluları Sicili Hakkında Yönetmelik

- 6698 Sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu
- 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu
- 4721 Sayılı Türk Medeni Kanunu
- 4857 Sayılı İş Kanunu
- 6563 Sayılı Elektronik Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun
- İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesine Dair Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik, 30.11.2007 tarihli 26716 Sayılı Resmi Gazete
- 29703 Sayılı 05.05.2016 T. RG

MAHKEME VE KURUL KARARLARI

- ABAD 13 Mayıs 2014 tarihli C-131/12 Sayılı Kararı.
- ABAD, C-230/14, Weltimmo S.R.O v. Nemzeti Adatvedelmi Es Informacioszabadsag Hatosag (Hungarian DPA), 48/07/EN WP 136, (01.10.2015) .
- AİHM, Amann v. İsviçre, (16.12.2000).
- Court of Justice of the European Union, Case, C-311/18, Data Protection Commissioner v. Facebook Ireland and Maximillian Schrems
- Judgment in Jehovah's witnesses, C-25/17, ECLI:EU:C:2018:551
- Kişisel Verileri Koruma Kurumu'nun 2019/273 Sayılı Karar Özeti, (18.09.2019).
- Kişisel Verileri Koruma Kurulunun ve 2020/966 sayılı İlke Kararı, (22.12.2020).
- Yargıtay Ceza Genel Kurulu 2012/12-1510 E. 2014/331 K. Sayılı Kararı, (17.06.2014).
- Yargıtay Hukuk Genel Kurulu'nun, 2014/56 E. 2015/1679 sayılı Kararı (17.06.2015).
- Yargıtay 9. Hukuk Dairesi 2014/37215 E. 2016/9418 K. (14.04.2016).

İNTERNET KAYNAKLARI

- AB Genel Koruma Tüzüğü'nün Getirdiği Yenilikler ve Türk Hukuku Bakımından Değerlendirilmesi, http://www.bilgitoplumu.gov.tr/wpcontent/uploads/2017/07/AB_Veri_Koruma_Tuzugu.pdf (05.09.2021).
- Agencia Espanola de Proteccion de Datos, (Spanish Data Protection Agency), <https://www.aepd.es/es>. (17.04.2021).

- AIHS İngilizce metin, https://www.echr.coe.int/documents/convention_eng.pdf (01.10.2018).
- Anayasa Mahkemesi Kararı, E. 2016/125, K. 2017/143, K.T. R.G. Tarih – Sayı 23.01.2018- 30310, <https://www.tbmm.gov.tr/sirasayi/donem26/yil01/ss117.pdf> (22.05.2021).
- Avrupa Birliği Sözleşmeler Listesi, <https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list/-/conventions/rms/0900001680078b37> (04.09.2021).
- Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Türkiye Bremner Kararı İngilizce metin, [https://hudoc.echr.coe.int/tur#{%22fulltext%22:\[%22bremner%22\],%22documentcollectionid%22:\[%22GRANDCHAMBER%22,%22CHAMBER%22\],%22itemid%22:\[%22001-158077%22\]}](https://hudoc.echr.coe.int/tur#{%22fulltext%22:[%22bremner%22],%22documentcollectionid%22:[%22GRANDCHAMBER%22,%22CHAMBER%22],%22itemid%22:[%22001-158077%22]}) (05.08.2021).
- Bilgi kavramı, <https://sozluk.gov.tr/> (11.04.2021).
- C-201/14, Smaranda Bara ve Diğerleri v. Casa Nationala de Asigurari de sanatate, <https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?jsessionid=7BC38C2C36C156590BD3F761B740B830?text=&docid=182487&pageIndex=0&doclang=en&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=20909175> 1 Ekim 2015, (21.10.2021).
- European Data Protection Board, https://edpb.europa.eu/about-edpb/about-edpb/who-we-are_en (21.07.2021).
- European Data Protection Board Library, https://edps.europa.eu/data-protection/data-protection/reference-library/data-protection-officer-dpo_en (11.10.2021).
- GDPR cezalar, <https://www.gdpr.associates/what-is-gdpr/understanding-gdpr-fines/> (23.10.2021).
- GDPR düzenlemesi, <https://gdpr-info.eu/> (05.09.2021).
- Google-Spain Kararı,
- <https://eur-lex.europa.eu/legactcontent/EN/ALL/?uri=CELEX%3A62012CJ0131> (17.04.2021).
- GDPR, <https://eurlex.europa.eu/legalcontent/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32016R0679&qid=1612602317734&from=EN> (04.08.2021).
- GDPR’da bulunan ancak Kvk’da yer verilmeyen Ortak Veri Sorumlusu Kavramı, <https://www.hukukihaber.net/gdprda-bulunan-ancak-kvkda-yer-verilmeyen-bir-kavram-ortak-veri-sorumlusu-kavrami-ve-guncel-kararlar-isiginda-degerlendirilmesi-makale,6898.html> (19.10.2021).

- Guide to the Privacy and Electronic Communication Regulations, <https://ico.org.uk/media/for-organisations/guide-to-pecr-2-4.pdf> (04.09.2021).
- Guidelines for the Regulation Of Computerized Personal Data Files, <https://www.refworld.org/pdfid/3ddcafaac.pdf> (04.09.2021).
- Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 25/03/2019 Tarihli ve 2019/81 Sayılı Karar ve 2019/165 sayılı Kararı, <https://www.kvkk.gov.tr/Icerik/5496/2019-81-165> (23.05.2021).
- Kurul Covid-19 duyuru, <https://www.kvkk.gov.tr/Icerik/6721/KAMUOYU-DUYURUSU-Covid-19-ile-Mucadele-Surecinde-Kisisel-Verilerin-Korunmasi-Kanunu-Kapsaminda-Bilinmesi-Gerekenler-> (30.08.2021).
- KVKK Rehber, Anayasal Bir Hak Olarak Kişisel Verilerin Korunmasını İsteme Hakkı, <https://kvkk.gov.tr/yayinlar/ANAYASAL%20BİR%20HAK%20OLARAK%20KİŞİSEL%20VERİLERİN%20KORUNMASINI%20İSTEME%20HAKKI.pdf> (27.09.2021).
- New data protection rules for EU institutions and how they affect you, <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/09569abc-adbf-11e9-9d01-01aa75ed71a1/language-en/format-PDF/source-233934130> (08.10.2021).
- OECD Members, <https://www.oecd.org/about/membersandpartners/> (02.09.2021).
- Personal data breaches in a nutshell, <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/900b9e0a-dadd-11eb-895a-01aa75ed71a1/language-en/format-PDF/source-233879959> (08.10.2021).
- United Nations, <https://www.un.org/en/sections/about-un/overview/index.html> (04.09.2021).

Dr. Aslıhan AKDENİZ

**MECELLE-İ AHKÂM-I ADLİYE'NİN
KİRA HÜKÜMLERİNİN
NİZÂMIYE MAHKEMELERİNDE
UYGULANMASI**

**ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022**

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Mecelle-i Ahkâm-ı Adliye'nin Kira Hükümlerinin Nizâmiye Mahkemelerinde Uygulanması
Aslıhan Akdeniz

Hukuk Yayınları Dizisi – 3276

Birinci Baskı : Kasım, 2022

ISBN : 978 – 605 – 264 – 039 – 5

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com
 : adalety@adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi
 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nilüfer Aydın

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Ay-bay Kırtasiye İnş. Gıda Paz. ve Tic. Ltd. Şti.
Sertifika No: 46661
Tel: (0 312) 472 58 55 - Ankara

KAYNAKÇA

Cerideler ve Mecmualar

Ceride-i İlmiye, S. 6, Birinci Sene, Zilhicce 1332.

Ceride-i Mehâkim, C. 1, S. 2, 1 Rebiülevvel 1290.

Ceride-i Mehâkim, C.1, S. 3, 8 Rebiülevvel 1290.

Ceride-i Mehâkim, C. 1, S. 17, 18 Cemâziyelahir 1290.

Ceride-i Mehâkim, C. 1, S. 18, 25 Cemâziyelâhir 1290.

Ceride-i Mehâkim, C. 1, S. 22, 23 Receb 1290.

Ceride-i Mehâkim, C. 1, S. 24, 7 Şaban 1290.

Ceride-i Mehâkim, C. 1, S. 34, 2 Zilkade 1290.

Ceride-i Mehâkim, C. 1, S. 36, 16 Zilkade 1290.

Ceride-i Mehâkim, C.1, S. 83, 9 Rebiulevvel 1298.

Ceride-i Mehâkim, C. 2, S. 155, 11 Şaban 1299.

Ceride-i Mehâkim, C. 2, S. 156, 18 Şaban 1299.

Ceride-i Mehâkim, C. 2, S. 163, 8 Şevval 1299.

Ceride-i Mehâkim, C. 2, S. 164, 15 Şevval 1299.

Ceride-i Mehâkim, C. 2, S. 165, 22 Şevval 1299.

Ceride-i Mehâkim, C. 3, S. 184, 6 Rebiülevvel 1300.

Ceride-i Mehâkim, C. 3, S. 196, 2 Cemâziyelâhir 1300.

Ceride-i Mehâkim, C. 3, S. 224, 21 Zilhicce 1300.

Ceride-i Mehâkim, C. 4, S. 259, 20 Şaban 1301.

Ceride-i Mehâkim, C. 4, S. 268, 21 Zilhicce 1301.

Ceride-i Mehâkim, C. 4, S. 278, 2 Rebiülevvel 1302.

Ceride-i Mehâkim, C. 5, S. 298, 8 Şaban 1302.

Ceride-i Mehâkim, C. 5, S. 304, 21 Ramazan 1302.

Ceride-i Mehâkim, C. 8, S. 440, 2 Şaban 1305.

Mecmua-i Mukarrerât-ı Temyiziye, Hukuk Kısmı, C. 1, Cüz: 1, Selânik Matbaası,
Dersaâdet, 1327.

- Mecmua-i Mukarrerât-ı Temyiziye, Hukuk Kısmı, C. 1, Cüz: 2, Selânik Matbaası, Dersaadet, 1327.
- Mecmua-i Mukarrerât-ı Temyiziye, Hukuk Kısmı, C. 1, Cüz: 8, Selânik Matbaası, Dersaadet, 1327.
- Mecmua-i Mukarrerât-ı Temyiziye, Hukuk Kısmı, C. 1, Cüz: 9, Selânik Matbaası, Dersaadet, 1327.
- Mecmua-i Mukarrerât-ı Temyiziye, Hukuk Kısmı, C. 1, Cüz: 12, Selânik Matbaası, Dersaadet, 1327.
- Mecmua-i Mukarrerât-ı Temyiziye, Hukuk Kısmı, C. 2, Cüz: 4, Selânik Matbaası, Dersaadet, 1328.
- Mecmua-i Mukarrerât-ı Temyiziye, Hukuk Kısmı, C. 2, Cüz: 5, Selânik Matbaası, Dersaadet, 1328.
- Mecmua-i Mukarrerât-ı Temyiziye, Hukuk Kısmı, C. 2, Cüz: 7, Selânik Matbaası, Dersaadet, 1328.
- Mecmua-i Mukarrerât-ı Temyiziye, Hukuk Kısmı, C. 2, Cüz: 8, Selânik Matbaası, Dersaadet, 1328.
- Mecmua-i Mukarrerât-ı Temyiziye, Hukuk Kısmı, C. 2, Cüz: 9, Selânik Matbaası, Dersaadet, 1328.
- Mecmua-i Mukarrerât-ı Temyiziye, Hukuk Kısmı, C. 2, Cüz: 10, Selânik Matbaası, Dersaadet, 1328.
- Mecmua-i Mukarrerât-ı Temyiziye, Hukuk Kısmı, C. 2, Cüz: 11, Selânik Matbaası, Dersaadet, 1328.
- Mecmua-i Mukarrerât-ı Temyiziye, Hukuk Kısmı, C. 4, Cüz: 5, Selânik Matbaası, Dersaadet, 1330.
- Mecmua-i Mukarrerât-ı Temyiziye, Hukuk Kısmı, C. 4, Cüz: 9, Selânik Matbaası, Dersaadet, 1330.
- Mecmua-i Mukarrerât-ı Temyiziye, Hukuk Kısmı, C. 4, Cüz: 12, Selânik Matbaası, Dersaadet, 1330.
- Mecmua-i Mukarrerât-ı Temyiziye, Hukuk Kısmı, C. 5, Cüz: 2, Selânik Matbaası, Dersaadet, 1331.
- Mecmua-i Mukarrerât-ı Temyiziye, Hukuk Kısmı, C. 5, Cüz: 11, Selânik Matbaası, Dersaadet, 1331.

Kitaplar

- Abdüssettâr;** Mecelle Şerhi Teşrih, Kitâbü'l-İcâre, Mihran Matbaası, İstanbul, 1298.
- Akgündüz,** Ahmed; İslâm ve Osmanlı Hukuku Külliyyâtı Özel Hukuk-II (Miras-Borçlar-Eşya-Ticâret ve Devletler Hususi Hukuku), C. 3, Osmanlı Araştırmaları Vakfı, İstanbul, 2012, (Külliyyât).
- Akgündüz,** Ahmed; Karşılaştırmalı Mecelle-i Ahkâm-ı Adliye (Mecelle Ta'dilleri ve Gereçleriyle Birlikte), OSAV, İstanbul, 2017, (Mecelle).
- Akıncı,** Şahin; Roma Borçlar Hukuku, Sayram Yayınları, Konya, 2013.
- Akman,** Mehmet; Mecelle'de Âriyet Sözleşmesi, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 1989, (Âriyet).
- Ali El-Hafif;** İslâm Hukukuna Göre Hukukî İşlemler ve Hükümleri (Eşya ve Borçlar Hukuku), çev. Rahmi Yaran, 4. Baskı, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara, 2018.
- Ali Haydar Efendi;** Dürer'ül-Hükkâm Şerh-u Mecellet'il-Ahkâm, *Şerh-u Kavâid'ül-Külliye*, C. 1, İstanbul, 1330.
- Ali Haydar Efendi;** Dürer'ül-Hükkâm Şerh-u Mecellet'il-Ahkâm, *Şerh-u Kitâb'ül-İcâre*, C. 2, İstanbul, 1316.
- Ansay,** Sabri Şakir; Hukuk Tarihinde İslâm Hukuku, 4. Bası, Turhan Kitabevi, Ankara, 2002.
- Arisdages Kasbaryan;** İ'lâmât Torbası Yahut Tefsir-i Usûl-i Muhâkeme-i Hukûkiye, Şirket-i Mürettibiye Matbaası, İstanbul, 1316.
- Arsal,** Sadri Maksudi; Türk Tarihi ve Hukuk, İstanbul, 1947, (Türk Tarihi).
- Arsal,** Sadri Maksudi; Umumî Hukuk Tarihi, İstanbul, 1944.
- Âtıf Bey;** Mecelle-i Ahkâm-ı Adliye'den Kitâbü'l-İcârât, Mahmud Bey Matbaası, Dersaadet, 1318.
- Avcı,** Mustafa; Türk Hukuk Tarihi, Güncelleştirilmiş 10. Baskı, Atlas Akademi, Konya, 2021.
- Avram Galanti;** Hitit Kanunu, İstanbul, 1931, (Hitit).
- Avram Galanti;** Üç Sâmi Vâzı-ı Kanun, İstanbul, 1927.
- Aydın,** M. Âkif; İslâm-Osmanlı Aile Hukuku, İstanbul, 1985, (Aile).
- Aydın,** M. Âkif; Osmanlı Hukuku Devlet-i Aliyye'nin Temeli, İsam Yayınları, İstanbul, 2020, (Devlet).

- Aydın, M. Âkif;** Osmanlı Devleti'nde Hukuk ve Adalet, 2. Baskı, Klasik, İstanbul, 2017, (Adalet).
- Aydın, M. Âkif;** Türk Hukuk Tarihi, 18. Baskı, Beta, İstanbul, 2021, (Hukuk Tarihi).
- Aykanat, Mehmet;** Mecelle'de İş Akdi, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya, 2011.
- Bardakoğlu, Ali;** İslâm Hukukunda ve Modern Hukukta İcâre Akdi -Özellikle Personel İstihdâmı-, (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Atatürk Üniversitesi İslâmî İlimler Fakültesi, Erzurum, 1982, (İslâm).
- Belgesay, Mustafa Reşit;** Tanzimat ve Adliye Teşkilâtı, Maarif Matbaası, İstanbul, 1940, (Tanzimat).
- Berki, Ali Himmet;** Mecelle (Mecelle-i Ahkâm-ı Adliyye), Ankara, 1959.
- Bilmen, Ömer Nasuhi;** Hukukî İslâmiyye ve İstılahatı Fıkhîyye Kamusu, C. 6, İstanbul, tarih yok.
- Bozkurt, Gülnihâl;** Batı Hukukunun Türkiye'de Benimsenmesi, Osmanlı Devleti'nden Türkiye Cumhuriyeti'ne Resepsiyon Süreci (1839-1939), Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara, 1996.
- Burhanüddîn Ebu'l-Hasan Ali b. Ebû Bekir Merginanî;** Hanefiler İçin İslam Fıkhı El-Hidâye Tercemesi, çev. Ahmed Meylânî, C. 3, Kahraman Yayınları, İstanbul, 2015.
- Cevdet Paşa;** Tezâkir, Tetimme, (Haz. Cavid Baysun), Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara, 1986.
- Cevdet Paşa;** Tezâkir, 1-12, (Haz. Cavid Baysun), Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara, 1986, (Tezâkir).
- Cin, Halil;** Mirî Arazi ve Bu Arazinin Özel Mülkiyete Dönüşümü, Üçüncü Baskı, Çağ Üniversitesi Yayınları, Mersin, 2005, (Mirî).
- Cin, Halil/Akyılmaz, Gül;** Türk Hukuk Tarihi, 13. Baskı, Sayram Yayınları, Konya 2021.
- Çelebican, Özcan Karadeniz;** Roma Eşya Hukuku, 5. Basım, Ankara, 2015.
- Çelik, Hasret Ak;** Meclis-i Vâlâ-yı Ahkâm-ı Adliye'nin Hukuki ve Siyasi Yetkileri (1838-1868), (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2016.
- Demir, Abdullah;** Medeni Yargılama Hukuku Osmanlı Mahkemesi, Yitik Hazine Yayınları, İstanbul, 2010, (Medeni Yargılama).
- Demir, Abdullah;** Mufassal Türk Hukuk Tarihi, 1. Baskı, Astana Yayınları, Ankara, 2019, (Hukuk Tarihi).

- Demirci**, Akmandar; Osmanlı Devleti'nde Taşra Ticâret Mahkemeleri (Beyrut, İzmir, Selânik ve Ankara Örnekleri), (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 2019.
- Diñçol**, Belkıs; Eski Önasya Toplumlarında Suç Kavramı ve Ceza, Türk Eski Çağ Bilimleri Enstitüsü Yayını, İstanbul, 2003.
- Düstur**, 1. Tertip, C. 1, Matbaa-i Âmire, 1289.
- Düstur**, 1. Tertip, C. 3, 1293.
- Düstur**, 1. Tertip, C. 4, İstanbul, 1299.
- Ebul'ula Mardin**; Medeni Hukuk Cephesinden Ahmet Cevdet Paşa, 1. Baskı, Türkiye Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı, Ankara, 2021.
- Ekinci**, Ekrem Buğra; Osmanlı Hukuku, Adalet ve Mülk, 3. Baskı, Arı Sanat Yayınları, İstanbul, 2014, (Osmanlı Hukuku).
- Ekinci**, Ekrem Buğra; Osmanlı Mahkemeleri, Tanzimat ve Sonrası, Gözden Geçirilmiş 2. Baskı, Arı Sanat, İstanbul, 2017, (Tanzimat).
- Erdoğan**, Suat; İslâm Borçlar Hukuku, Akademisyen Kitabevi, Ankara, 2020.
- Erdoğan**, Belgin; Roma Borçlar Hukuku Dersleri, Der Yayınları, İstanbul, 2014.
- Eren**, Fikret; Borçlar Hukuku Genel Hükümler, 14. Baskı, Yetkin, Ankara, 2012.
- Esirgen**, Seda Örsten; Osmanlı Devleti'nde Kanun Yapma Geleneği ve Cumhuriyet Döneminde Uygulanan Osmanlı Kanunları, Turhan Kitabevi, Ankara, 2017, (Kanun).
- Gedikli**, Fethi; Nizamiye Mahkemelerinin Kuruluşu, Yapısı ve Hukuk Yargılama Usulü, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 1989, (Nizamiye).
- Gedikli**, Fethi; Osmanlı Şirket Kültürü XVI-XVII Yüzyıllarda Mudarebe Uygulaması, İz Yayıncılık, İstanbul, 2018, (Şirket).
- Gedikli**, Fethi; Şura-yı Devlet (Belgeler, Biyografik Bilgiler ve Örnek Kararlarıyla), 2. Baskı, On İki Levha, İstanbul, 2018, (Şura-yı Devlet).
- Günaltay**, Şemseddin; Yakın Şark II Anadolu, Ankara, 1946, (Anadolu).
- Günaltay**, Şemseddin; Yakın Şark Elâm ve Mezopotamya, Ankara, 1937, (Mezopotamya).
- Gür**, Refik; Hukuk Tarihi ve Tefekkürü Bakımından Mecelle, Sebil Yayınevi, İstanbul, 1993.
- Hacak**, Hasan; Atomcu Evren Anlayışının İslam Hukukuna Etkisi, Ensar Neşriyat, İstanbul, 2007, (Atom).

- Hacı Reşid Paşa;** Rûh'ul Mecelle, C. 3, Dersaadet, 1328.
- Halebî,** İbrahim; İzahlı Mültekâ El Ebhur Tercümesi, çev. Mustafa Uysal, C. 3, Çelik Yayınevi, İstanbul, 2015.
- İlhan,** Cengiz; Günümüz Türkçe'siyle Mecelle (Mecelle-i Ahkâm-ı Adliye), Yetkin Yayınları, Ankara, 2011.
- İstanbul Mahkemesi 334 Numaralı Sicil (H. 1280-1329/M. 1863-1911),** (Proje Yönetmeni: M. Âkif Aydın; Editör: Coşkun Yılmaz; Çeviriyazı/Mukabele: Rasim Erol, Sabri Atay; Arapça Çeviri: Mehmet Akman; Kontrol: M. Âkif Aydın, Mehmet Akman, Feridun M. Emecen, İdris Bostan, Mehmet İpşirli), C. 99, Kültür A.Ş., İstanbul, 2019.
- Kal'a-i Sultâniyeli Türzkâde H. M. Ziyâeddin;** Mecelle-i Ahkâm-ı Adliye Şerhi, Kasbar Matbaası, Dersaadet, 1311.
- Karakoç,** İrem; Türk Hukuk Tarihinde Vakıf Müessesesi, Yetkin Yayınları, Ankara, 2017.
- Karakoç,** Sarkis; Külliyyât-ı Kavânîn, (Haz. M. Âkif Aydın, Fethi Gedikli, Mehmet Akman, Ekrem B. Ekinci, M. Macit Kenanoğlu), C. 1, Türk Tarih Kurumu, Ankara, 2006.
- Karakoç,** Yusuf; Kamu Malları Hukukunda Ecrimisil Kurumu, Yetkin Yayınları, Ankara, 2005.
- Karaman,** Hayreddin; Mukayeseli İslâm Hukuku, İrfan Yayınevi, İstanbul, 1974, (Mukayeseli).
- Kaşıkcı,** Osman; İslâm ve Osmanlı Hukukunda Mecelle, OSAV Yayınları, İstanbul, 1997.
- Kayar,** Mehmet Sedik; İslam Hukukunda İcâre Akdi, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Diyarbakır, 2011.
- Kelebek,** Mustafa; İslâm Borçlar Hukuku ve Ebû Yûsuf'un Öncelikleri, Ensar Neşriyat, İstanbul, 2014.
- Keskin,** Berker; Eski Uygur Türkçesi Hukuk Belgeleri ve Söz Varlığı, (Yayınlanmamış Doktora Tezi), İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2020.
- Kitâb-ı Mukaddes,** Dersaadet, 1878.
- Koschaker,** Paul/**Ayiter,** Kudret; Modern Hususî Hukuka Giriş Olarak Roma Hususî Hukukunun Ana Hatları, Ankara, 1975.
- Kozak,** İbrahim Erol; Kadîm Dönemler Genel Hukuk Tarihi, 2. Baskı, Palet Yayınları, Konya, 2015.

- Kur'an-ı Kerim Meâli**, (Haz. Halil Altıntaş/Muzaffer Şahin), 12. Baskı, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, Ankara, 2011.
- Mahmud Esad**; Tarih-i İlm-i Hukuk, Matbaa-i Âmire, İstanbul, (İlm-i Hukuk), 1331.
- Mahmud Esad Efendi**; Tarih-i İlm-i Hukuk, (Ed. Fethi Gedikli), Yetkin Yayınları, Ankara, 2012.
- Mecelle-i Ahkâm-ı Adliye**, Tab' ve Nâşiri: Mehmed Şemseddin, Kostantin, 1329.
- Mes'ud Efendi**; Mir'ât-ı Mecelle, Matbaa-i Osmâniye, İstanbul, 1302.
- Nesli**, Aslıhan; Uygulamalar Işığında Osmanlı Ceza Hukukunda Kanunilik İlkesi (XV. ve XVII. Yüzyılları Arasında), (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir, 2016, (Ceza).
- Okandan**, Recai G; Umumî Hukuk Tarihi Dersleri, Fakülteler Matbaası, İstanbul, 1951.
- Öztürk**, Osman; Mecelle'nin Küllî Kâideleri İlk 100 Madde, 1. Baskı, Rağbet Yayınları, 2019, (Küllî).
- Öztürk**, Osman; Osmanlı Hukuk Tarihinde Mecelle, İslami İlimler Araştırma Vakfı Neşriyatı, İstanbul, 1973.
- Özyetgin**, A. Melek; İslam Öncesi Uygurlarda Toprak Hukuku, Ötüken, İstanbul, 2014.
- Rado**, Türkân; Roma Hukuku Dersleri Borçlar Hukuku, Filiz Kitabevi, İstanbul, 2001.
- Sancakdar**, Oğuz/Önüt, Lale Burcu/Doğan, Eser Us/Turhan, Mine Kasapoğlu/Seyhan, Serkan; İdare Hukuku Teorik Çalışma Kitabı, 10. Baskı, Seçkin, Ankara, 2021.
- Sava Paşa**; İslâm Hukuku Nazariyatı Hakkında Bir Etüd, çev. Baha Arıkan, C. 1, Yeni Matbaa, Ankara, 1955.
- Schacht**, Joseph; İslâm Hukukuna Giriş, çev. Mehmet Dağ ve Abdulkadir Şener, Ankara, 1977.
- Sezen**, Tahir; Osmanlı Yer Adları, T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, Yayın No: 26, Ankara, 2017.
- Şahin**, Abdullah Musab; Mecelle'de Vefaen Satış Sözleşmesi, 1. Baskı, On İki Levha, İstanbul, 2019.
- Şemsü'l-eimme Ebû Sehl Ebû Bekir Muhammed b. Ahmed Serahsî**; Meksûr, (Ed. Mustafa Cevat Akşit), C. 15, Gümüşev, İstanbul, 2008.

- Şen**, Abdullah; Uigurische Sprachdenkmäler'den Seçme Uygur Hukuk Belgeleri, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2004.
- Tahiroğlu**, Bülent; Roma Borçlar Hukuku, Der Yayınları, İstanbul, 2014.
- Taş**, Necati Fahri; Tanzîmât'tan Sonra Yayınlanan Kanûn ve Nizamnâmeler, İstanbul, 2000.
- Tevfik Tarık**; Muaddel Îcâr-ı Akâr Nizamnâmesi, Şems Matbaası, Dersââdet, 1332.
- The Institutes of Vishnu**, çev. Julius Jolly, Motilal Banarsidas, Delhi, 1970.
- The Laws of Manu**, çev. George Bühler, The Sacred Books of the East, C. 23, Oxford, 1886.
- The Zend-Avesta**, çev. James Darmesteter, Sacred Books of the East, C. 4, Oxford University Press, 1880.
- Topkaya**, Adem; Salnâmelere Göre Konya Vilayeti (Sosyo-Ekonomik ve Kültürel Yapı), (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya, 2007.
- Tosun**, Mebrure/**Yalvaç**, Kadriye; Sümer, Babil, Assur Kanunları ve Ammi-Saduqa Fermanı, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara, 1975.
- Türzkâde Hafız Mehmed Ziyâeddin Efendi**; Mükemmel Istilâhât-ı Kavânin Yâhut Mâlûmât-ı Kanûniye Hülâsası, (Haz. Fethi Gedikli/İbrahim Enes Onat), On İki Levha, İstanbul, 2017, (Mükemmel).
- Umur**, Ziya; Roma Hukuku Ders Notları, 3. Baskı, Beta, İstanbul, 1999, (Roma).
- Umur**, Ziya; Roma Hukuku Lügati, İstanbul, 1983, (Lügat).
- Üçok**, Coşkun/**Mumcu**, Ahmet/**Bozkurt**, Gülnihal; Türk Hukuk Tarihi, Gözden Geçirilmiş Güncelleştirilmiş 23. Baskı, Turhan Kitabevi, Ankara 2021.
- Ünal**, Nurdoğan/**Özleyen**, Emine; Haksız İşgal Tazminatı (Ecrimisil), Seçkin, Ankara, 2017.
- Yamada**, Nobuo; Sammlung Uigurischer Kontrakte, (Haz. Juten Oda, Peter Zieme, Hiroshi Umemura ve Takao Moriyasu), C. 1-3, Osaka University Press, Osaka, 1993.
- Zeyl-i Düstur**, C. 3, Dersââdet, 1298.

Makaleler

- Abdurrahman Âdil**; “İlâmât-ı Temyiziyeden Hall-i Temyiz”, Kütübhâne-i Hukuk, Matbaa-i Ebüzziya, Kostantiniyye, 1311, s. 3-64, (Hall-i Temyiz).
- Abdurrahman Âdil**; “Mahkeme-i Temyiz”, Kütübhâne-i Hukuk, Matbaa-i Ebüzziya, Kostantiniyye, 1312, s. 2-134, (Mahkeme).
- Acar**, Kadir; “Osmanlı’da Taşra Meclislerinin Mülkî ve Hukukî Görevlerinin Ayırılması”, Sosyal Araştırmalar ve Davranış Bilimleri Dergisi, C. 2, S. 2, s. 23-42.
- Adak**, Mustafa/**Stauner**, Konrad; “Die Neoi und das Temenos des Dionysas. Eine hellenistische Pachturkunde aus Teos”, Philia, C. 4, 2018, s. 1-25.
- Akgündüz**, Ahmet; “İslam Hukukunda Ecr-i Misil Müessesesi ve Günümüz Hukukuna Te’sirleri”, Dicle Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 2, S. 2, 1984, s. 339-375, (Ecr-i Misil).
- Akman**, Ahmet/**Ünal**, Mustafa; “Mecelle 1. Madde Doğrultusunda Fıkıh, Hukuk, İslâm Hukuku ve İslâm Hukukçusu, Mecelle Üzerine Etütler I, (Ed. Ahmet Akman ve Mustafa Ünal), Adalet, Ankara, 2020, s. 9-37.
- Akman**, Ahmet; “Tanzimat Sonrası Osmanlı Usûl Hukukundaki Gelişmeler”, MANAS Sosyal Araştırmalar Dergisi, C. 8, S. 1, 2019, s. 431-450.
- Akman**, Mehmet; “Tanzimat’tan Cumhuriyet’e Osmanlı Hukuk Mevzuatı, I. Ter-tip Düstûr’un Tarihî Fihrist ve Dizini”, Türk Hukuk Tarihi Araştırmaları, S. 3, 2007 (Bahar), s. 67-224, (Fihrist).
- Akyılmaz**, Gül; “Selçuklu Adliye Teşkilatı ve Osmanlı Hukuk Sistemi Üzerindeki Etkileri”, Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 1995, s. 23-41.
- Ali Haydar**; “Mehâkim-i Nizâmiye Vezâifinin Takyîdi”, Ceride-i Adliye, S. 1, 5 Kânunuevvel 1325, s. 25-27, (Mehâkim).
- Ali Haydar**; “Risâletü fî Hakk-ı Ademi İnfisâhi’l-İcâre Bi’l-Mevt”, Deynin Sûret-i Edâsı ve İcârenin Ehad-ı Âkideynin Vefâtı Hâlinde Adem-i İnfisâhu Hakkındaki Ahkâm, Necm-i İstikbal Matbaası, İstanbul, 1335, s. 16-29, (İcâre).
- Ali Haydar**; “Risâletü fî Kazâi’-d-Düyûn ve İktizâühâ”, Deynin Sûret-i Edâsı ve İcârenin Ehad-ı Âkideynin Vefâtı Hâlinde Adem-i İnfisâhu Hakkındaki Ahkâm, Necm-i İstikbal Matbaası, İstanbul, 1335, s. 3-13, (Düyûn).
- Alp**, Sedat; “Hitit Kanunları Hakkında”, A.Ü.D.T.C.F. Dergisi, C. 5, S. 5, 1947, s. 465-482.
- Arat**, Reşit Rahmeti; “Eski Türk Hukuk Vesikaları”, [https://www.tarihtarih.com/?Syf=26&Syz=364405&/Eski-T%C3%BCrk-Hukuk-Ve-sikalar%C4%B1-/Prof.-Dr.-Re%C5%9Fit-Rahmet%C3%AE-Arat,\(02.03.2020\).](https://www.tarihtarih.com/?Syf=26&Syz=364405&/Eski-T%C3%BCrk-Hukuk-Ve-sikalar%C4%B1-/Prof.-Dr.-Re%C5%9Fit-Rahmet%C3%AE-Arat,(02.03.2020).)

- Araz**, Yunus; "İslam Hukuku Açısından Menfaat ve Menfaat İçerikli Bazı Tasarruflar", İLTED, S. 46, Erzurum, 2016/2, s. 81-129.
- Arı**, Abdüsselâm; "Mahiyeti Yansıtıp Yansıtılmaması Açısından Bazı Hanefî Kaynakları ve Muâsir İslâm Hukuku Eserlerindeki Akid Tanımları Üzerine Bir İnceleme", İslam Hukuku Araştırmaları Dergisi, S. 26, 2015, s. 523-538.
- Arsebük**, Esat; "Hususi Akit Tipleri Etrafında İncelemeler", AÜHFD, C. 6, S. 1, 1949, s. 3-69.
- Ayan**, Serkan; "Kiracının Kira Sözleşmesinden Doğan Borçlarının Kefaletle Teminat Altına Alınması", D.E.Ü Hukuk Fakültesi Dergisi, Prof. Dr. Şeref Ertaş'a Armağan, C. 19, Özel Sayı, 2017, s. 295-348.
- Aybakan**, Bilal; "Fürû' Fıkıh Sistematiği Üzerine", M.Ü. İlahiyat Fakültesi Dergisi, S. 31, 2006/2, s. 5-32.
- Aydın**, Ahmet; "Mecelle'nin Soyut Hukuk Hedefini Etkileyen Fıkıhî Unsurlar", Türkiye Din Eğitimi Araştırmaları Dergisi, S. 3, s. 69-89.
- Aydın**, Mehmet Âkif; "Mecelle'nin Hazırlanışı", Osmanlı Araştırmaları IX, (Ed. Halil İnalçık/Nejat Göyünç/Heath W. Lowry), İstanbul, 1989, s. 31-50, (Mecelle).
- Belgesay**, Mustafa Reşit; "Mecelle'nin Külli Kaideleri ve Yeni Hukuk", İÜHFM, C. 12, S. 2-3, 1946, s. 561-608, (Külli).
- Bingöl**, Sedat; "Osmanlı Mahkemelerinde Reform ve Cerîde-yi Mahâkim'deki Üst Mahkeme Kararları", Tarih İncelemeleri Dergisi, C. XX, S. 1, Temmuz 2005, s. 19-38.
- Caferoğlu**, Ahmet; "Uygurlarda Hukuk ve Maliye İstihlamları", Türkiyât Mecmuası, C. IV, İstanbul, 1934, s. 1-43.
- Can**, Selman; "Son Dönem Osmanlı Mimarlığının Teşkilât Yapısı", Sanat Dergisi, S. 12, 2007, s. 103-112.
- Ceyhan**, Muhammed; "Tanzimat Dönemi Sonrası Şer'iyeye Sicil Defterlerinin Muhteva ve Diplomatik Açından Tahlili", OTAM, S. 29, Bahar 2011, s. 49-82.
- Ceylan**, Ayhan; "Meclis-i Vâlâ-yı Ahkâm-ı Adliye'de Yargı", AÜEHFD, C. VIII, S. 1-2, 2004, s. 23-48.
- Durhan**, İbrahim; "Tanzimat Döneminde Osmanlı Yargı Teşkilâtındaki Gelişmeler", EÜHFD, C. XII, S. 3-4, 2008, s. 58-69.
- Ellek**, Hasan; "Osmanlı'da Kanunlaştırma Hareketleri ve Mecelle", Gümüşhane Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, C. 3, S. 6, s. 120-159.
- Ertem**, Hayri; "Hattiler ve Hititler Dönemi'nden Eski Türklere, Osmanlılara ve Günümüz Anadolusuna Kadar Uzanan Bazı Benzer Unsurlar-I", Archivum Anatolicum-Anadolu Arşivleri, C. 6, S. 2, 2003, s. 39-72, (I).

- Ertem**, Hayri; "Hattiler ve Hititler Dönemi'nden Eski Türklere, Osmanlılara ve Günümüz Anadolu'suna Kadar Uzanan Bazı Benzer Unsurlar-II", *Archivum Anaticum-Anadolu Arşivleri*, C. 7, S. 2, 2004, s. 49-63, (II).
- Esirgen**, Seda Örsten; "Osmanlı Devleti'nde Medeni Kanun Tartışmaları: Mecelle mi, Fransız Medeni Kanunu mu?", *OTAM*, S. 29, İlkbahar 2011, s. 31-47, (Tartışma).
- Esirgen**, Seda Örsten; "Tanzimat'tan Cumhuriyet'e Türk Hukukunda Kanunlaştırma Hareketleri", *Adalet Dergisi*, S. 62-63 (Türk Hukuk Tarihi Özel Sayısı), 2019, s. 429-480, (Kanunlaştırma).
- Ez-Zerka**, Mustafa Ahmed; "İslâm Hukukunda Akitlerin Sınıflandırılması", çev. Servet Armağan, *İstanbul Üniversitesi Mukayeseli Hukuk Araştırmaları Dergisi*, No. 17, İstanbul, 1988, s. 51-64.
- Gürbüz**, Mehmet; "Amos'ta Yeni Araştırmalar ve Bulgular", *Cedrus*, C. 9, 2021, s. 219-249.
- Han**, Ayhan; "İstanbul ve Galata Hendeklerinde Kentsel Toprak Kullanımı", *Tarih Dergisi*, S. 64 (2016/2), İstanbul, 2016, s. 27-71.
- Han**, Zafer İslâm; "Talmud'un Doğuşu ve Yahudiler Üzerindeki Tesiri", çev. Mehmet Aydın, <http://dergiler.ankara.edu.tr/dergiler/37/771/9809.pdf>, (17.10.2019), s. 139-152.
- İşık**, Fahri; "Anadolu-İyon Uygarlığı: 'Kolonizasyon' ve 'Doğu Hellen' Kavramlarına Eleştirel Bir Bakış", *Anadolu/Anatolia*, S. 35, 2009, s. 53-86.
- İzgi**, Özkan; "Turfan Uygurlarında Kiralama Vesikaları", *X. Türk Tarih Kongresi*, C. III, Ankara, 1986, s. 767-771.
- Karahasanoğlu**, Cihan Osmanağaoğlu; "Mecelle-i Ahkam-ı Adliyye'nin Yürürlüğe Girişi ve Türk Hukuk Tarihi Bakımından Önemi", *OTAM*, S. 29, Bahar 2011, s. 93-124.
- Karaismailoğlu**, Ercan/**Demirtaş**, Rıdvan Abdurrahman/**Onat**, İbrahim Enes; "Her Türü Yoksulluk İçinde Tekemmüle Doğru Bir Hatve: Ceride-i Adliye, Makale Fihristi ve Yazar Dizini (1909-1929)", *Türk Hukuk Tarihi Araştırmaları*, S. 30, Güz 2020, s. 137-216.
- Karakoç**, İrem; "Ali Haydar Efendi'nin Altın, Gümüş Gibi Madenlerle Sâbit Olan Borçların Evrâk-ı Nakdiyye ile Ödenemeyeceğine İlişkin Hukukî Görüşleri", *İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 11, S. 1, 2020, s. 56-72, (Evrâk).
- Karakoç**, İrem; "Hicrî Birinci Yüzyılda Hukukçu Kavramı", *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 16, Prof. Dr. Hakan Pekcanitez'e Armağan Özel Sayısı, İzmir, 2014 (Basım Yılı: 2015), s. 4225-4259, (Hukukçu Kavramı).

- Karakoç**, İrem; "Mecelle-i Ahkâm-ı Adliyye ve Hukukun Kaynakları", İÜHFİM, S. 75, 2017, s. 457-514, (Mecelle).
- Karakoç**, İrem; "Osmanlı Devleti'nde Kâğıt Paraya Geçiş Sürecinde Evrâk-ı Nakdiyyenin Yeri", YBHD, Yıl: 6, S. 1, 2021, s. 1-54, (Evrâk).
- Karakoç**, İrem; "Osmanlı Devleti'nde Sahih ve Gayrisahih Vakıflardaki ve Mîrî Arazideki Tasarruf Hakkı Arasındaki Farkın, Hakir ve İntikale İlişkin Hükmümler Bağlamında Değerlendirilmesi", Türk Hukuk Tarihi Araştırmaları, S. 17, 2014 Bahar (Basım Yılı: Ekim 2019), s. 5-60, (Tasarruf Hakkı).
- Koçak**, Zeki; "Hukuk Tekniği Açısından Mecelle'ye Yapılan Eleştiriler ve Değerlendirilmesi", Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, C. 19, S: 2, 2015, s. 27-48.
- Koyuncu**, Nuran; "Mecelle-i Ahkâm-ı Adliyye'nin Hukuki Değeri, Yürürlüğü ve Uygulanması ile İlgili Bazı Değerlendirmeler", Mecelle Üzerine Etütler I, (Ed. Ahmet Akman ve Mustafa Ünal), Adalet, Ankara, 2020, s. 39-70, (Mecelle).
- Koyuncu**, Nuran; "Mecelle'de İstimlâk", Uluslararası Mecelle Sempozyumu, Türkiye Adalet Akademisi, Bursa, 2021, s. 359-372, (İstimlâk).
- Köprülü**, M. Fuad; "Ortazaman Türk Hukukî Müesseseleri: İslâm Amme Hukukundan Ayrı Bir Türk Amme Hukuku Yok Mudur?", Belleten, C. 2, S. 5-6, 1938, s. 39-72.
- Mehmed Ârif**; "Ceride-i Adliye", İlm-i Hukuk ve Mukâyese-i Kavânin Mecmuası, Birinci Sene İkinci Cilt, Numara: 2-10, 31 Kanun-ı Evvel 1325, s. 284-288, (Ceride-i Adliye).
- Mehmed Ârif**; "Tensikât-ı Adliyye: Mahkeme-i Temyiz", İlm-i Hukuk ve Mukâyese-i Kavânin Mecmuası, Birinci Sene İkinci Cild, Numara: 1- 7, 1325, s. 28-32, (Temyiz).
- Menekşe**, Ömer; "Selçuklular'da Kanunlaştırma Hareketleri ve Bir Hukuk Kodu Olarak El-Mesâ'ilü'l-Melikşâhiyye Fi'l-Kavâ'id-i Şer'iyye", İslam Hukuku Araştırmaları Dergisi, S. 35, 2020, s. 565-598.
- Nesli**, Aslıhan; "Kira Hukukuna İlişkin Örnek Kararlar Işığında Mecelle-i Ahkâm-ı Adliye'nin Nizâmiye Mahkemeleri Uygulaması", Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 23, S: 1, 2021, s. 751-792, (Mecelle).
- Nesli**, Aslıhan; " 'Tensikât-ı Adliyye: Mahkeme-i Temyiz' Adlı Makale Bağlamında Mehmed Ârif'in Temyiz Mahkemesi Hakkındaki Görüşlerinin Değerlendirilmesi", YBHD, Yıl: 4, S. 2019/1, s. 159-186, (Mahkeme-i Temyiz).
- Oktay**, Saibe; "İsimsiz Sözleşmelerin Geçerliliği, Yorumu ve Boşluklarının Tamamlanması", İÜHFİM, C. 55, S. 1-2, 1996, s. 263-296.

- Onar**, Siddık Sami; “Osmanlı İmparatorluğunda İslâm Hukukunun Bir Kısımının Codification’u, Mecelle”, *İÜHFM*, C. 20, S.1-4, 1955, s. 57-85.
- Önder**, Ali Rıza; “Ceride-i Mehakim’den Yargıtay Dergisi’ne (1873-1975)”, *Yargıtay Dergisi*, C. 2, S. 4, Ankara, 1976, s. 121-143.
- Özkorkut**, Nevin Ünal; “Savcılık, Avukatlık ve Noterlik Kurumlarının Osmanlı Devleti’ne Girişi”, *AÜHFD*, C. 52, S. 4, 2003, s. 147-154.
- Öztürk**, Müge Vatansever; “Nizamiye Mahkemeleri Üzerine Bir Değerlendirme”, *Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 13, S. 171-172, 2018, s. 155-171.
- Seyitdanlıoğlu**, Mehmet; “Tanzimat Dönemi’nde Yüksek Yargı ve Meclis-i Vâlâ-yı Ahkâm-ı Adliye (1838-1876)”, http://yunus.hacettepe.edu.tr/~mehmets/tanzimatta_yuksekyargi.pdf, (Erişim Tarihi: 06.03.2021).
- Şentop**, Mustafa; “Tanzimat Dönemi Kanunlaştırma Faaliyetleri Literatürü”, *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi*, C. 3, S. 5, 2005, s. 647-672.
- Turan**, Ali; “Abdurrahman Âdil Eren’in Hayatı (1868-1942), Eserleri ve *Mahkeme-i Temyiz* Adlı Eserinin Tahlili”, *Türk Hukuk Tarihi Araştırmaları*, S. 23, 2017 (Basım Yılı: 2019), s. 57-80.
- Ülker**, İbrahim; “1879 Usul-i Muhakeme-i Hukukîyye Kanun-ı Muvakkati’nde İmza ve Mühre İtiraz ve İtirazın İncelenmesi”, *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 24, S. 2, 2016, s. 93-109, (Mühre İtiraz).
- Ülker**, İbrahim; “İki Belge Işığında Anadolu Selçuklularda Noterlik İşlemleri”, II. *Türk Hukuk Tarihi Kongresi Bildirileri*, (Ed. Fethi Gedikli), C. 1, On İki Levha, İstanbul, 2016, s. 31-48, (Noterlik).
- Yamada**, Nobuo; “Uygur Satış Mukavelesi Belgelerinin Şekilleri”, çev. Emine Gürsoy-Naskali, *Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, C. 26, 1993, s. 195-234.
- Yiğit**, Ahmet; “Mukarrerat-ı Temyiziyye Mecmualarında (1327/1911-1332/1916) Görülen Arazi Davalarının Tedkiki”, I. *Türk Hukuk Tarihi Kongresi Bildirileri* (Ed. Fethi Gedikli), XII Levha Yayıncılık, İstanbul, 2014, s. 449-474.

Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi (DİA)

- Acar**, H. İbrahim; “Özür”, DİA, C. 34, İstanbul, 2007, s. 134-135.
- Apaydın**, H. Yunus; “Muhayyerlik”, DİA, C. 31, İstanbul, 2006, s. 25-30.
- Aybakan**, Bilal; “İnfisâh”, DİA, C. 22, İstanbul, 2000, s. 292-293, (İnfisâh).
- Aydın**, Mehmet Âkif; “Dîvân-ı Ahkâm-ı Adliyye”, DİA, C. 9, İstanbul, 1994, s. 387-389, (Divan).
- Aydın**, M. Âkif; “Mecelle-i Ahkâm-ı Adliyye”, DİA, C. 28, Ankara, 2003, s. 231-235, (“Mecelle”).
- Bardakoğlu**, Ali; “Fesih”, DİA, C. 12, İstanbul, 1995, s. 427-436, (Fesih).
- Bardakoğlu**, Ali; “İcâre”, DİA, C. 21, İstanbul, 2000, s. 379-388, (İcâre).
- Bardakoğlu**, Ali; “İkrah”, DİA, C. 22, İstanbul, 2000, s. 30-37, (İkrah).
- Bardakoğlu**, Ali; “İstihsan”, DİA, C. 23, İstanbul, 2001, s. 339-347, (İstihsan).
- Dönmez**, İbrahim Kâfi; “Maslahat”, DİA, C. 28, Ankara, 2003, s. 79-94, (Maslahat).
- Dönmez**, İbrahim Kâfi; “Sedd-i Zerâi’”, DİA, C. 36, İstanbul, 2009, s. 277-282, (Sedd-i Zerâi’).
- Hacak**, Hasan; “Menfaat”, DİA, C. 29, Ankara, 2004, s. 131-134, (Menfaat).
- Hacak**, Hasan; “Müşâ”, DİA, C. 32, İstanbul, 2006, s. 151-152, (Müşâ).
- Karaman**, Hayreddin; “Akid”, DİA, C. 2, İstanbul, 1989, s. 251-256, (Akid).
- Karaman**, Hayreddin; “Fıkıh”, DİA, C. 13, İstanbul, 1996, s. 22-27, (Fıkıh).
- Kenanoğlu**, M. Macit; “Nizâmiye Mahkemeleri”, DİA, C. 33, İstanbul, 2007, s. 185.
- Şahin**, Osman; “Safka”, DİA, C. 35, İstanbul, 2008, s. 480-481.
- Yavuz**, Hulusi; “Cerîde-i Mehâkim” ve “Cerîde-i Adliyye”, DİA, C. 7, İstanbul, 1993, s. 404-405, 408-409.
- Yurdakul**, İlhami; “Mekteb-i Nüvvâb”, DİA, C. Ek-2, Gözden Geçirilmiş 3. Basım, Ankara, 2019, s. 240-241.

Dini Kavramlar Sözlüğü

- Gelişgen**, Ahmet; “Ehl-i Hadis” maddesi, Dinî Kavramlar Sözlüğü, 6. Baskı, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, Ankara, 2015, s. 137-138, (Ehl-i Hadis).
- Gelişgen**, Ahmet; “Tâbiî” maddesi, Dinî Kavramlar Sözlüğü, 6. Baskı, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, Ankara, 2015, s. 623, (Tâbiî).
- Paçacı**, İbrahim; “Fıkıh” maddesi, Dinî Kavramlar Sözlüğü, 6. Baskı, Ankara, 2015, s. 184, (Fıkıh).
- Paçacı**, İbrahim; “Hanefî Mezhebi” maddesi, Dinî Kavramlar Sözlüğü, 6. Baskı, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, Ankara, 2015, s. 229, (Hanefî).
- Paçacı**, İbrahim; “Re’y” maddesi, Dinî Kavramlar Sözlüğü, 6. Baskı, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, Ankara, 2015, s. 547, (Re’y).

Dr. Esen KABAŞ TEZCAN

**KAZANDIRMANIN
HUKUKÎ SEBEBİ
(CAUSA)**

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Kazandırmanın Hukukî Sebebi (CAUSA)

Esen Kabaş Tezcan

Hukuk Yayınları Dizisi – 3281

Birinci Baskı : Kasım, 2022

ISBN : 978 – 605 – 264 – 040 – 1

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Ay-bay Kırtasiye İnş. Gıda Paz. ve Tic. Ltd. Şti.
Sertifika No: 46661
Tel: (0 312) 472 58 55 - Ankara

KAYNAKÇA

Acar, Faruk: **Rehin Hukuku Dersleri**, İstanbul 2015.

Aepli, Victor: **Kommentar zum Schweizerischen Zivilgesetzbuch Obligationenrecht, Teilband V1h, Das Erlöschen Obligationen, Erste Lieferung, Art. 114-126 OR**, Zürich 1991.

Akıncı, Şahin: **“Roma Hukukunda ve Çağdaş Hukukta Kazandırıcı Zama-naşımı”**, Konya 1988, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi).

Akıncı, Şahin: **Roma Hukuku Dersleri**, Konya 2013 (Roma Hukuku).

Akıntürk, Turgut: **“Şart ve Mükellefiyet Kavramları Üzerine Bir İnceleme”**, AÜHFD 1970, C. XXVII, S. 3-4, s. 219-247.

Akıpek, Jale G./Akıntürk, Turgut: **Eşya Hukuku**, İstanbul 2009.

Akıpek, Jale G.: **Türk Eşya Hukuku (Aynî Haklar), Üçüncü Kitap, Mahdut Aynî Haklar (Menkul Rehni Hariç)**, Ankara 1974 (Aynî Haklar).

Akıpek, Jale G.: **Türk Eşya Hukuku, C. 1, Zilyetlik ve Tapu Sicili**, Ankara 1972.

Akıpek, Şebnem: **“Tamamlayıcı Olgunun Hukukî İşleme Etkisi”**, AÜHFD 1995, C. 44, S. 1, s. 269-291 (Tamamlayıcı Olgu).

Aksu, Mustafa: **“Türk Borçlar Kanununun Getirdiği Yeniliklerden İbra”**, Journal of Yaşar Üniversitesi 2013, C. 8, S. Özel, s. 97-130.

Akyol, Şener: **Dürüstlük Kuralı ve Hakkın Kötüye Kullanılması Yasağı**, İstanbul 2006.

Alberts, Arne: **Wegfall der Geschäftsgrundlage: Nachträgliche Äquivalenzstörungen im deutschen und französischen Vertragsrecht**, Baden-Baden 2015.

Altaş, Hüseyin: **Medeni Hukuk Başlangıç Hükümleri, (TMK m. 1-7)**, Ankara 2014.

Altun, Abdurrahim: **“Gelecekteki Alacakların Devri”**, Necmeddin Erbakan Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 2019, C. 2, S. 2, s. 160-183.

Altunkaya, Mehmet: **Edimin Başlangıçtaki İmkânsızlığı**, Ankara 2005.

Ansay, S. Ş.: **“Menkul Mallarda Mülkiyetin ve Hasarın İntikali Hakkında Muhtelif Sistemler”**, AÜHFD 1953, C. 10, S. 1, s. 450-456.

Antalya, Osman Gökhan/Topuz, Murat: **Eşya Hukuku Cilt: IV/I, (Giriş, Temel Kavram ve İlkeler, Zilyetlik, Tapu Sicili)**, Ankara 2019 (Eşya Hukuku).

- Antalya**, Osman Gökhan/Topuz, Murat: **Marmara Hukuk Yorumu, Medeni Hukuk, C. I, (Giriş-Temel Kavramlar-Başlangıç Hükümleri)**, Ankara 2021 (Medenî Hukuk).
- Antalya**, Osman Gökhan: “Eşya Hukukuna Hakim İlkelerden Aleniyet İlkesi”. MÜHFHAD, Özel Sayı: Prof. Dr. Bülent Tahiroğlu’na Armağan, İstanbul 2017, C. 23, S. 3, s. 419-440 (Aleniyet İlkesi).
- Antalya**, Osman Gökhan: “Gelecekteki Hakta Tasarruf”, Prof. Dr. Fehiman Tekil’in Anısına Armağan, İstanbul 2003, s. 545-548.
- Antalya**, Osman Gökhan: **Borçlar Hukuku Genel Hükümler, C. V/1,1, (Temel Kavramlar, Sözleşmeden Doğan Borç İlişkileri)**, Ankara 2019 (Borçlar Hukuku).
- Apathy**, Peter/Klingenberg, Georg/Pennitz, Martin: **Einführung in das römische Recht**, Köln-Weimar-Wien 2016.
- Aral**, Fahrettin: “Mülkiyeti Muhafaza Kaydıyla Satılan Bir Malın Alıcının Alacakları Tarafından Haczi”, AÜHFD 1973, C. 30, S. 1, s. 197-229 (Mülkiyeti Muhafaza).
- Aral**, Fahrettin: “Topyekün Temlik”, AÜHFD 1992, C. 42, S. 1, s. 93-140 (Temlik).
- Arat**, Ayşe: **Sözleşmenin Değişen Şartlara Uyarlanması**, Ankara 2006.
- Arıkan**, Mustafa: “Taşınır Mülkiyetinin Devrinde Sebebe Bağlılık Sorunu”, Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 2008, C. 16, S. 1, s. 71-90 (Taşınır Mülkiyeti).
- Arıkan**, Mustafa: “Türk Özel Hukukunda Alacağın Temliki”, Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 2005, C. 13, S. 1, s. 129-155 (Alacağın Temliki).
- Arslanlı**, Halil: **Ticarî Bey’**, C. I, İstanbul, 1955.
- Aslan**, Çiğdem Mine: **Gabinin Unsurları ve Hukuki Sonuçları**, Ankara 2006.
- Atamulu**, İsmail/Köroğlu, Emre: “Türk Borçlar Hukukunda Alacaklı ve Borçlu Sıfatlarının Birleşmesi Sebebiyle Borcun Sona Ermesi”, Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 2018, C. 13, S. 1, s. 149-181.
- Ayan**, Mehmet/Ayan, Nurşen: **Medenî Hukuka Giriş**, Ankara 2016.
- Ayan**, Mehmet: **Borçlar Hukuku (Genel Hükümler)**, Ankara 2016 (Borçlar Genel).
- Ayan**, Mehmet: **Eşya Hukuku III-Sınırlı Aynî Haklar**, Ankara 2017 (Sınırlı Aynî Haklar).
- Ayan**, Mehmet: **Eşya Hukuku II-Mülkiyet**, Ankara 2016 (Mülkiyet).

- Ayan, Mehmet: **Eşya Hukuku I-Zilyetlik ve Tapu Sicili**, Ankara 2016 (Eşya Hukuku).
- Ayan Durhan, Elif: “Kendi Kusuruyla Yanılanın Culpa in Contrahendo Sorumluluğu”, THD 2022, C. 17, S. 188, s. 43-56.
- Aybay, Aydın/Hatemi, Hüseyin: **Eşya Hukuku**, İstanbul 2012.
- Aydos, Oğuz Sadık: **Borçlar Hukuku (Genel Hükümler)**, Ankara 2022.
- Ayiter, Kudret: **Medeni Hukukta Tasarruf Muameleleri**, Ankara 1953 (Tasarruf Muameleleri).
- Ayiter, Kudret: **Roma Hukuku Dersleri- Aile Hukuku**, Ankara 1963.
- Ayiter, Nuşin: **Eşya Hukuku**, Ankara 1977.
- Ayrancı, Hasan: **Ön Sözleşme**, Ankara 2006.
- Baklacı Çakıroğlu, Evren: **Roma Hukuku’nda ve Türk Borçlar Hukuku’nda Alacağı Temliki**, Ankara 2010, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi).
- Başpınar, Veysel: “Yeni Türk Medeni Kanunu Hakkında Bazı Düşünceler”, GÜHFD 1999, C. 3, S. 1-2, s. 46-59.
- Bätschi, Josias: **Das Schuldbekennntnis der Schweizerrecht**, Davos 1925.
- Baur, Fritz/Baur, Jürgen F./Stürner, Rolf: **Sachenrecht**, München 2009.
- Bayerle, Katrin: **Trennungs- und Abstraktionsprinzip in der Fallbearbeitung**, JuS 2009, Heft 12, s. 1079-1082.
- Baygın, Cem: “Türk Borçlar Kanunu’nun Borç İlişkisinin Hükümleri – Borçların ve Borç İlişkilerinin Sona Ermesi Konularında Getirdiği Bazı Yenilik ve Değişiklikler”, EÜHFD 2010, C. XIV, S. 3–4, s. 119-144.
- Baysal, Başak: “Fransız Borçlar Hukuku Reformuna İlişkin Ön Tasarıya (Avant-Projet de Réforme du droit des Obligations) Genel Bir Bakış”, İÜHFM 2006, C. 64, S. 2, s. 215-234 (Tasarı).
- Baysal, Başak: **Sözleşmenin Uyarlanması: BK. m. 138 Aşırı İfa Güçlüğü**, İstanbul 2017 (İfa Güçlüğü).
- Becker, Hermann: **Kommentar zum Schweizerischen Zivilgesetzbuch, Band VI: Obligationenrecht, I. Abteilung, Allgemeine Bestimmungen, Art. 1-183**, Bern 1941.
- Benli, Erman: “Aynı Haklarda Belirlilik İlkesinin İstisnaları”, MÜHFHAD 2019, C. 25, S. 1, s. 277-298.
- Berger, Bernhard: **Allgemeines Schuldrecht**, Bern 2018 (Schuldrecht).
- Berger, Christian: **Jauernig Bürgerliches Gesetzbuch, BGB Kommentar, Buch: 3 Sachenrecht, Vorbemerkungen**, München 2021 (Kommentar).
- Berk, Zeliha Bengi: **Roma Hukuku’nda Mülkiyet Hakkının Kazanılması**, Ankara 2012.

- Berki, Şakir:** “**Borçların Sukutu**”, AÜHFD 1955, C. 12, S. 1, s. 216-267 (Sukut).
- Berki, Şakir:** “**Romada Borçların Kaynakları**”, (İkinci Kısım), AÜHFD 1954, C. XI, S. 3-4, s. 77-101.
- Berki, Şakir:** “**Romada Borçların Kaynakları**”, (İlk Kısım), AÜHFD 1950, C. VII, S. 3-4, s. 378-413.
- Berliner, Kurt:** **Das Abstrakte Schuldversprechen des Bürgerlichen Gesetzbuch**, Berlin 1910.
- Blomeyer, Arwed:** **Studien zur Bedingungslehre**, Berlin und Leipzig 1939.
- Bork, Reinhard:** **Allgemeiner Teil des Bürgerlichen Gesetzbuchs**, Tübingen 2016.
- Böttcher, Christina:** **Das abstrakte Schuldversprechen in der Kreditsicherung**, Münster 2007.
- Brehm, Wolfgang:** **Allgemeiner Teil des BGB**, 6. Auflage, Stuttgart 2008.
- Bremkamp, Till:** **Causa-Der Zweck als Grundpfeiler des Privatrechts**, Berlin 2008.
- Brox, Hans/Walker, Wolf Dietrich:** **Allgemeiner Teil des BGB**, 43. Auflage, München 2019.
- Bucher, Eugen:** “**Hundert Jahre schweizerisches Obligationenrecht: Wo stehen wir heute im Vertragsrecht?**”, Zeitschrift für Schweizerisches Recht (ZSR) 1983, Bd. 102/II, s. 251-383 (Vertragsrecht).
- Bucher, Eugen:** **Schweizerisches Obligationenrecht, Allgemeiner Teil ohne Deliktsrecht**, 2. Auflage, Zürich 1988 (OR AT).
- Bucher, Eugen:** **Schweizerisches Obligationenrecht, Besonderer Teil**, 3. Auflage, Zürich 1988 (OR BT).
- Burcuoğlu, Halûk:** “**Paranın Başkasının Parası ile Karışması Üstüne Bir Değerlendirme**”, Av. Dr. Faruk Erem Armağanı, Ankara 1999, s. 79-100 (Paranın Karışması).
- Burcuoğlu, Halûk:** “**Taşınır Mülkiyetinin Devrinde Sebebe Bağlılık ve Soyutluk Kavramları ve Bu Kavramlar Kapsamında Sebepsiz Zenginleşme**”, İstanbul Aydın Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 2018, C. 4, S. 1, s. 57-82 (Taşınır Mülkiyeti).
- Bussy, Andre:** “**İsviçre Hukuku’nda Sebepsiz Zenginleşmenin (Haksız İktisap) Umumi Şartları Üzerinde Bir İnceleme**”, (“Etüde sur les conditions generales de l’enrichissement illegitime”), (Çev: Gürsoy, Kemal Tahir), AÜHFD 1946, C. 3, S. 2, s. 581-632.
- Buz, Vedat:** **Borçlunun Temerrüdünde Sözleşmeden Dönme**, Ankara 1998.
- Buz, Vedat:** **Medenî Hukukta Yenilik Doğuran Haklar**, Ankara 2005.

- Canbolat, Ferhat:** “**Hukukî işlemlerde Amaç**”, Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 2012, C. 20, S. 1, s. 61-77 (Amaç).
- Canbolat, Ferhat:** **Sözleşmelerde Amacın Gerçekleşmesi Çökmesi ve Boşa Çıkması**, Ankara 2012 (Amacın Gerçekleşmesi).
- Cansel, Erol:** “**Menkul Mülkiyetinin Geçişinin İlliliği Meselesi ve Aynı Sözleşme Kavramı**”, İmran Öktem’e Armağan, Ankara 1970 (Aynî Sözleşme).
- Cansel, Erol:** **Türk Menkul Rehni Hukuku, C.: I, Teslim Şartlı Menkul Rehni**, Ankara 1967 (Menkul Rehni).
- Cashin-Ritaine, Eleanor:** “**Emprevizyon, Hardship ve İşlem Temelinin Çökmesi: Pacta Sunt Servanda ve Alman-Fransız Hukuki İlişkilerinde Sözleşmelerin Uyarlanmasına Giden Yollar**”, (Çev.: Başak Baysal), İÜHFM 2005, C. 63, S. 1-2, s. 321-342.
- Creutzig, Jürgen:** **Das selbständige Schuldversprechen**, Basel 1969.
- Cumalıoğlu, Emre:** “**İbra Sözleşmesinin Konusunun ve Kapsamının Sınırları**”, Uluslararası Antalya Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 2016, S. 7, s. 105-128.
- Çeğindir, Semin:** “**Amacın İfa Dışı Yoldan Gerçekleşmesi ve Amacın Ortadan Kalkması**”, TAAD 2020, Y. 11, S. 44, s. 185-202.
- Dalcı, Nurcihan:** “**Müstakbel Alacakların Toptan Devri**”, Prof. Dr. Erdal Onar’a Armağan, Cilt: I, Ankara 2013, s. 749-767 (Toptan Devir).
- Dalcı, Nurcihan:** **Alacağın Toptan Temliki**, Ankara 2009, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi) (Alacağın Temliki).
- Dayınlarlı, Kemal:** **Borçlar Kanununa Göre Alacağın Temliki**, Ankara 2008.
- Demir, Mehmet:** **4721 Sayılı Türk Medeni Kanunu’nda Taşınır Mülkiyeti (TMK. m.762 – 778 Şerhi)**, Ankara 2017.
- Develioğlu, H. Murat:** “**Fransa’da Sözleşmeler Hukuku Alanındaki Reformda Yer Alan Sözleşmenin Kurulması İle İlgili Bazı Önemli Düzenlemeler**”, İKÜHFD 2016, C. 15, S. 2, s. 601-613.
- Di Marzo, Salvatore:** **Roma Hukuku**, (Çev.: Umur, Ziya), İstanbul 1954.
- Dinçer Araz, Nilgün:** “**Roma Hukukunda Davaların Yarışması Meselesine (concursum actionum) Genel Bir Bakış**”, MÜF-HAD, Prof. Dr. Bülent TAHİROĞLU’na Armağan, İstanbul 2017, C. 23, S. 23, s. 235-281.
- Dischler, Philipp:** **Rechtsnatur und Voraussetzungen der Tradition, Gleichzeitig eine rechtsdogmatische Analyse der Systematik der schweizerischen Fahrnisübereignung**, Basel und Frankfurt am Main 1992.

- Doğan, Gülmelahat:** “Aşırı İfa Güçlüğü Nedeniyle Sözleşmenin Değişen Koşullara Uyarlanması”, TBBD 2014, S. 111, s. 9-35.
- Drobnig, Ulrich:** *Transfer of Property, Towards a European Civil Code*, Nijmegen, Dordrecht, Boston, London 1994, s. 345-360.
- Dural, Mustafa/Öğüz, Tufan:** *Türk Özel Hukuku, Cilt II, Kişiler Hukuku*, İstanbul 2014.
- Dural, Mustafa/Öz, Turgut:** *Türk Özel Hukuku, Cilt IV, Miras Hukuku*, İstanbul 2015.
- Dural, Mustafa/Sarı, Suat:** *Türk Özel Hukuku, Cilt I, Temel Kavramlar ve Medenî Kanununun Başlangıç Hükümleri*, İstanbul 2013.
- Dural, Mustafa:** “Alman Hukukunda Sözleşmenin Amacının Engellenmesi ve Sözleşmenin Amacına Erişilmesine İlişkin Görüşler”, BATİDER 1974, C. VII, S. 4, s. 907-936.
- Dural, Mustafa:** *Borçlunun Sorumlu Olmadığı Sonraki İmkânsızlık (BK 117)*, İstanbul 1976.
- Edis, Seyfullah:** “Menkullerde Mülkiyetin İntikali Hususiyetle İlliyet Meselesi”, AÜHFD 1957, C. 14, S. 1, s. 278-300 (İlliyet Meselesi).
- Edis, Seyfullah:** *Medenî Hukuka Giriş ve Başlangıç Hükümleri*, Ankara 1989 (Medenî Hukuk).
- Edis, Seyfullah:** *Türk- İsviçre Borçlar Hukuku Sistemine Göre Akdin Lüzumlu Vasıflarında Hata*, Ankara 1973 (Hata).
- Ehrhardt, Arnold:** *Iusta causa traditionis, eine Untersuchung über den Erwerb des Eigentums nach römischem Recht*, Berlin und Leipzig 1930.
- Eisenhardt, Ulrich:** “Die Einheitlichkeit des Rechtsgeschäft und die Überwindung des Abstraktionsprinzip”, JZ 1991, Heft 6, s. 271-277.
- Elbir, Halid Kemal:** “Mülkiyeti Muhafaza Mukavelesine Müteallik Umumî Mülâhazalar ve Bu Müessesenin Hukukî Mahiyeti”, İÜHFM 1952, C. 18, S. 1- 2, s. 258-295.
- Engin, Baki İlkay:** “İfa Uğruna Edim”, Prof. Dr. Erdoğan Moroğlu’na 65. Yaş Günü Armağanı, İstanbul 2001, s. 839-862 (İfa).
- Engin, Baki İlkay:** *Alacağı Temlik Edenin Garanti Sorumluluğu*, Ankara 2002 (Alacağın Temliki).
- Erbek, Özge:** “Taşınır Mülkiyetinin Devrinde Sebebe Bağlılık (İllilik) – Soyutluk (Mücerretlik) Meselesi”, Yaşar Üniversitesi Elektronik Dergisi, C. 8, Özel Sayı, Prof. Dr. Aydın ZEVKLİLER’e Armağan, C. I, İzmir 2013, s. 937-985.

- Erdoğan, İhsan:** “Alacağın Temliki ve Kıymetli Evrakın Devri”, Prof. Dr. Jale Akipek’e Armağan, Konya 1991, s. 479-505 (Alacağın Temliki).
- Erdoğan, İhsan:** **Borçlar Hukuku Genel Hükümler**, Ankara 2019.
- Erdoğan, Belgin:** **Roma Eşya Hukuku**, İstanbul 2009.
- Eren, Fikret:** “İsimsiz Bazı Sözleşme Türleri”, Başkent Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 2015, C. 1, S. 1, s. 104-112 (İsimsiz Sözleşme).
- Eren, Fikret:** **Borçlar Hukuku Genel Hükümler**, Ankara 2017 (Borçlar).
- Eren, Fikret:** **Mülkiyet Hukuku**, Ankara 2016 (Mülkiyet).
- Eren, Selahattin:** **Satış Sözleşmesinin Tarihsel Kökleri**, İstanbul 2018, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi) (Satış Sözleşmesi).
- Eren, Fikret/Dönmez, Ünsal:** **Eren Borçlar Hukuku Şerhi, Cilt I, m. 1-48**, Ankara 2022.
- Erenel, Selahattin Ege:** **Roma Hukuku’ndan Günümüze Ariyet Akdi**, Ankara 2014, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi).
- Ergün, Çağdaş Evrim:** “Sözleşmeler Hukukunda Consideration/ Sözleşmeyle Bağlanma Niyeti Kavramı ve Causa/Hukuki Neden ile İşlevsel Denkliği Meselesi”, AÜHFD 2004, C. 53, S. 4, s. 85-100.
- Ergüne, Mehmet Serkan:** **Hukukumuzda Taşınır Rehninin, Özellikle Teslimme Bağlı Taşınır Rehninin Kuruluşu**, İstanbul 2002 (Taşınır Rehni).
- Ergüne, Mehmet Serkan:** **Taşınır Mülkiyeti**, İstanbul 2017 (Taşınır).
- Erman, Hasan:** **İstisna Sözleşmesinde Beklenilmeyen Haller (BK. 365/2)**, İstanbul 1979.
- Ertaş, Şeref:** **Eşya Hukuku**, İzmir 2012.
- Erzurumluoğlu, Erzan:** **Türk-İsviçre Borçlar Hukuku Sistemine Göre Borçluya Yüklenemeyen Nedenlerden Dolayı Edimin Yerine Getirilememesi**, Ankara 1970.
- Esener, Turhan/Gündoğdu, Fatih:** **Borçlar Hukuku I, Sözleşmelerin Kuruluşu ve Geçerliliği (TBK m. 1-48)**, İstanbul 2017.
- Esener, Turhan/Güven, Kudret:** **Eşya Hukuku**, Ankara 2012.
- Esener, Turhan:** **Türk Hususî Hukukunda Muvazaalı Muameleler**, İstanbul 1956.
- Falcon, Andrea:** “Aristotle on Causality”, The Stanford Encyclopedia of Philosophy, Winter Edition, 2012, (<https://plato.stanford.edu/archives/win2012/entries/aristotle-causality/>).
- Feenstra, R.:** “Hukuk Tarihi Açısından Sebepsiz Zenginleşme Dogmatığı”, AÜHFD 1972, (Çev.: Karadeniz, Özcan), C. 29, S. 1, s. 307-324.

- Felgenträger, Wilhelm:** **Friedrich Karl v. Savignys Einfluss auf die Übereignungslehre**, Leipzig 1927.
- Ferrari, Franco:** **“Vom Abstraktionsprinzip und Konsensualprinzip zum Traditionsprinzip – Zu den Möglichkeiten der Rechtsangleichung im Mobiliarsachenrecht”**, ZEup, 1. Jahrgang, München 1993, s. 52-78.
- Feyzioğlu, Feyzi Necmeddin:** **Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Cilt I**, İstanbul 1976 (Borçlar Genel).
- Feyzioğlu, Feyzi Necmeddin:** **Borçlar Hukuku, II. Kısım, Akdin Muhtelif Nevileri (Özel Borç İlişkileri)**, İstanbul 1980.
- Fikentscher, Wolfgang/Heinemann, Andreas:** **Schuldrecht Allgemeiner und Besonderer Teil**, Berlin, Boston 2017.
- Fikentscher, Wolfgang:** **Schuldrecht**, Berlin 1992.
- Flume, Werner:** **“Rechtsgeschäft und Privatautonomie”**, Hundert Jahre Deutsches Rechtsleben: Festschrift zum hundertjährigen Bestehen des deutschen Juristentages, Bd. I, Karlsruhe 1960, s. 135-238 (Rechtsgeschäft).
- Flume, Werner:** **Allgemeiner Teil des Bürgerlichen Rechts, Zweiter Band-Das Rechtsgeschäft**, (4. Auflage), Berlin 1992.
- Franko, İ. Nisim:** **“Alacağın Temliki”**, AÜSBFD 1994, C. 49, S. 1-2, s. 177-197.
- Freudenberg, Christian:** **Die Entwicklung des Rechtsgeschäftlichen Eigentumserwerb in der DDR, Die Verabschiedung des Abstraktionsprinzip**, Frankfurt am Main 1997.
- Fu, Guangyu:** **Das Causaprobem im deutschen Bereicherungsrecht**, Frankfurt am Main 2010.
- Fuchs, Johannes Georg:** **Iusta causa traditionis in der Romanistischen Wissenschaft**, Basel 1952.
- Gauch, Peter/Schluep, Walter R./Schmid, Jörg/Emmenegger, Susan:** **Schweizerisches Obligationenrecht, Allgemeiner Teil, Band II**, 9. Auflage. Zürich, Basel, Genf 2008.
- Gernhuber, Joachim:** **Die Erfüllung und ihre Surrogate sowie das Erlöschen der Schuldverhältnisse aus anderen Gründen**, Tübingen 1994.
- Grigoleit, Hans Christoph:** **“Abstraktion und Willensmängel-Die Anfechtbarkeit des Verfügungsgeschäfts”**, AcP 1999, Bd. 199, s. 379-476.
- Guhl, Teo/Koller, Alfred/Schneider, Anton K./Druey, Jean Nicolas:** **Das Schweizerische Obligationenrecht mit Einschluss des Handels- und Wertpapierrechts**, 9. Auflage, Zürich 2000.
- Gülbahar Süzgün, Selin:** **Sözleşmenin Değişen Şartlara Uyarlanması**, Ankara 2018, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi).

- Gülekli, Yeşim:** "Aşırı İfa Güçlüğü ve Alacaklının Tasavvurunun Boşa Çıkması Halinde İşlem Temelinin Çökmesi Öğretisi", İÜMHAD 1990, C. 15, S. 18, s. 43-69.
- Gümüş, Mustafa Alper:** "Alacağın Temliki Sözleşmesinin Şekli", İstanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 2011, C. 10, S. 2, s. 9-34 (Alacağın Temliki).
- Gümüş, Mustafa Alper:** "Alacaklı ve Borçlu Sıfatının Birleşmesi (BK m. 116)", İstanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 2008, C. 7, S. 2, s. 25-59.
- Gümüş, Mustafa Alper:** **Borçlar Hukuku Özel Hükümler, C. 1**, İstanbul 2013 (Borçlar Özel).
- Gümüş, Mustafa Alper:** **Türk-İsviçre Borçlar Hukukunda İbra Sözleşmesi**, İstanbul 2015 (İbra).
- Günel, A. Nadi:** **Roma Hukukundan Günümüze Kazandırıcı Zamanaşımı İle Mülkiyetin İktisabı (Usucapio)**, Ankara 2006.
- Günergök, Özcan:** **Alacağın Devrinde Borçlunun Hukuki Durumu**, İstanbul 2014.
- Güneş Ceylan, Seldağ:** "Roma Hukuku'ndan Günümüze İstihkak Davası (Rei Vindicatio)", GÜHFD 1999, C. III, S. 1-2, s. 148-163.
- Güneş Ceylan, Seldağ:** "Roma Hukukunda Contractus (Sözleşme) Pactum (Anlaşma) İlişkisi", GÜHFD 2004, C. IX, S. 1-2, s. 171-183 (Contractus).
- Günsay, Töre:** "Kefalet Sözleşmesinin Fer'iliği İlkesi", D.E.Ü. Hukuk Fakültesi Dergisi, Prof. Dr. Şeref ERTAŞ'a Armağan, İzmir 2017, C. 19, Özel Sayı, s. 1079-1101.
- Gürpınar, Damla:** "Ticari İşlemlerde Taşınır Rehninin Teslime Bağlı Taşınır Rehni Kurallarından Ayrılan Yönleri", DEÜHFD 2017, C. 19, S. 1, s. 111-159.
- Gürsoy, Kemal Tahir/Eren, Fikret/Cansel, Erol:** **Türk Eşya Hukuku**, Ankara 1978.
- Gürsoy, Kemal Tahir:** "Ölüme Bağlı Tasarruflarda Şart ve Mükellefiyet", AÜHFD 1953, C. X, S. 1-4, s. 457-541.
- Güven, Kudret:** "Taşınır Mülkiyetinin Devren Kazanılmasında Sebebe Bağlılık (İllilik) Sorunu", Başkent Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 2021, C. 7, S. 1, s. 11-36.
- Güvenç, Özgür:** **Sözleşmenin Kurulmasında İrade Açıklamalarının Yorumu**, Ankara 2021 (Yorum).
- Güvenç, Özgür:** **Taşınmazların İnançlı İşleme Devri**, Ankara 2014 (İnançlı İşlem).

- Haab, Robert/Simonius, August/Scherrer, Werner/Zobl, Dieter: Kommentar zum Schweizerischen Zivilgesetzbuch, Bd. IV: Das Sachenrecht, Erste Abteilung: Das Eigentum, Art. 641-729, Zürich 1977.**
- Haarmann, Wilhelm: Wegfall der Geschäftsgrundlage bei der Dauerrechtsverhältnissen, Berlin 1979.**
- Habermeier, Stefan: "Das Trennungsdenken", AcP 1995, Bd. 195, s. 283-294.**
- Habersack, Mathias: Münchener Kommentar zum BGB, Bd. 6, Schuldrecht, Besonderer Teil IV, §§ 705-853, Partnerschaftengesellschaftsgesetz, Produkthaftungsgesetz, Kommentar zu §§ 780-781, München 2017.**
- Haedicke, Maximilian: "Der bürgerlich-rechtliche Verfügungsbegriff", Jus 2001, Heft 10, s. 966-973.**
- Halfmann, Gerhard: Die Lehre vom Grund der rechtsgeschäftlichen Verpflichtung ('cause de l'obligation') im französischen Privatrecht, München 1965 (Inaugural-Dissertation).**
- Harke, Jan Dirke: Römisches Recht, München 2016.**
- Hatemi, Hüseyin/Gökyayla, Emre: Borçlar Hukuku Genel Bölüm, İstanbul 2017.**
- Hatemi, Hüseyin/Serozan, Rona/Arpacı, Abdülkadir: Eşya Hukuku, İstanbul 1991.**
- Hatemi, Hüseyin: Hukuka ve Ahlâka Aykırılık Kavramı ve Sonuçları (Özellikle B.K. 65 Kuralı), İstanbul 1976.**
- Häuser, Franz/Welter, Reinhard: Soergel Bürgerliches Gesetzbuch, Bd. 11/3, Schuldrecht 9/3, §§ 780-822, Kommentar zu §§ 780-781, Stuttgart 2012.**
- Hausmaninger, Herbert/Selb, Walter: Römisches Privatrecht, 8. Auflage, Wien-Köln-Weimar 1997.**
- Heine, Heinrich: Schuldversprechen und Schuldanerkennnis als abstrakte Schuldverträge, Emsdetten 1932, (Dissertation).**
- Heiz, Christoph: Grundlagenirrtum, Zürich 1985, (Dissertation).**
- Helbig, Paul: Der Begriff der Verfügung, Bochum 1935.**
- Henssler, Martin: Soergel Bürgerliches Gesetzbuch, Bd. 14, Sachenrecht 1, §§ 854-984, Kommentar zu § 929, Stuttgart 2002.**
- Hızır Asrav, Fatma: Sulh Sözleşmesi, Ankara 2019.**
- Homberger, Arthur: Kommentar zum Schweizerischen Zivilgesetzbuch, Das Sachenrecht, Besitz und Grundbuch, Art. 919-977, Bd. IV, Zürich 1938.**
- Honig, Richard: Roma Hukuku, (Çev.: Talip, Ş.), İstanbul 1938.**
- Honsell, Heinrich: (2005). "Tradition und Zession – kausal oder abstrakt?". Festschrift für Wolfgang Wiegand zum 65. Geburtstag, Bern und München 2005, s. 1-22 (Tradition und Zession).**

- Honsell, Heinrich: Römisches Recht**, Berlin-Heidelberg 2015 (Römisches).
- Howald, Martin: Der dingliche Vertrag**, Zürich 1946.
- Huguenin, Claire: Obligationenrecht, Allgemeiner und Besonderer Teil**, Zürich, Basel, Genf 2014.
- Inauen, Cornel: Causa im schweizerischen Vermögensrecht**, Zürich 2004, (Dissertation).
- İnan, Ali Naim/Yücel, Özge: Borçlar Hukuku Genel Hükümler**, Ankara 2014.
- İnan, Ali Naim: Türk Hukukunda İlân Suretiyle Yapılan Vaadler**, Ankara 1961.
- İnce, Nurten: "Alman Hukukunda İfa İmkânsızlığı ile İşlem Temelinin Bozulması Arasındaki İlişki"**, LHD 2016, C. 14, S. 165, s. 4845-4906.
- Jäggi, Peter: "Zur "Rechtsnatur" der Zession"**, SJZ 1971, Heft 1, 67. Jahrgang, s. 6-8.
- Jahr, Günther: "Zur iusta causa traditionis"**, Zeitschrift der Savigny-Stiftung für Rechtsgeschichte, Weimar 1963, s. 141-174.
- Jauernig, Othmar: "Trennungsprinzip und Abstraktionsprinzip"**, JuS 1994, 34. Jahrgang, Heft 9, s. 721-727.
- Kaçar, Erman: "Aristoteles Metafiziğinin Temel İlkeleri ile Aydınlanmada Hakiki Metafizik İddiası Olarak Kant Metafiziği"**, Dört Öge 2016, Y. 5, S. 10, s. 101-112.
- Kahraman, Zafer: Karşılaştırmalı Hukukta Borcun Dış Üstlenilmesi (Borcun Nakli)**, İstanbul 2013.
- Kalkan, Burcu: Türk Hukukunda Gabin**, İstanbul 2004.
- Kanışlı, Erhan: İsviçre-Türk Borçlar Hukukuna Göre Sözleşmenin Kurulmasında Yanılma**, İstanbul 2018.
- Kaplan, İbrahim: Hakimın Sözleşmeye Müdahalesi**, Ankara 2007.
- Karaca Öz, Ayşe: İfa Zamanını Erteleme Sözleşmesi**, Ankara 2022.
- Karadeniz Çelebican, Özcan: Roma Eşya Hukuku**, Ankara 2008 (Eşya).
- Karadeniz Çelebican, Özcan: Roma Hukuku-Tarihi-Kaynaklar-Genel Kavramlar-Kişiler Hukuku-Hakların Korunması**, Ankara 2014 (Roma).
- Karagöz, Havva: Traditio (Teslim)'nun Tarihsel Gelişimi ve Constitutum Possessorium (Zilyetlik Anlaşması)**, İstanbul 2001 (Traditio).
- Karagöz, Veli: Roma Hukukunda Hukuki İşlemlerin Hükümsüzlüğü**, İstanbul 1996, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi) (Hükümsüzlük).
- Karakocalı, Ahmet: Roma Hukukunda ve Türk Hukukunda Korkutma (Metus)**, Ankara 2016.
- Karlı, Özlem: Sebebi Gösterilmeyen Borç Tanınması**, İstanbul 2008.

- Kaşak, Fahri Erdem:** “Roma Hukukuyla Karşılaştırmalı Olarak Türk Hukukunda Şart (Koşul, Condicio)”, İnÜHFD 2019, C. 10, S. 2, s. 548-562.
- Kaya, Ümmühan:** “Sözleşmenin Uyarlanmasında Sonradan Değişen Şartlar ve Öngörülemezlik İlkesi”, Cevdet Yavuz’a Armağan, İstanbul 2012, s. 1569-1593.
- Kayak, Sevgi:** “Roma Hukukunda Cezai Şart”, İÜHFM 2006, C. LXIV, S. 1, s. 237-258.
- Kegel, Gerhard:** (1977). “Verpflichtung und Verfügung-Sollen Verpflichtungen abstrakt oder kausal sein?”, Festschrift für F.A. Mann zum Geburtstag am 11. August 1977, Internationales Recht und Wirtschaftsordnung, München 1977, s.57-86.
- Keller, Max/Schöbi, Christian:** **Das Schweizerische Schuldrecht, Band IV, Gemeinsame Rechtsinstitute für Schuldverhältnisse aus Vertrag, unerlaubter Handlung und ungerechtfertigter Bereicherung**, Basel und Frankfurt am Main 1984 (Band IV).
- Keller, Max/Schöbi, Christian:** **Das Schweizerische Schuldrecht, Band I, Allgemeine Lehren des Vertragsrecht**, Basel und Frankfurt am Main 1988 (Band I).
- Keskin, A. Dilşad/Demircioğlu, H. Reyhan:** **Medeni Hukuk-II**, Ankara 2021.
- Kessler, Friedrich:** “Einige Betrachtungen zur Lehre von der Consideration”, Festschrift für Ernst Label, Band I, Rechtsvergleichung und internationales Privatrecht, Tübingen 1954, s. 251-277.
- Kılıç, Mehmet:** **Türk Hukukunda Borcun Üstlenilmesi**, Ankara 2013.
- Kılıçoğlu, Ahmet M.:** **Borçlar Hukuku Genel Hükümler**, Ankara 2018.
- Klinke, Ulrich:** **Causa und genetisches Synallagma-Zur Struktur der Zuwendungsgeschäfte**, Berlin 1982.
- Kocaman, Arif B.:** **Alacağın Temlikinin Benzer Üçlü İlişkiler Karşısındaki Teorik Sınırı Sorunu**, Ankara 1989.
- Kocayusufpaşaoğlu, Necip/Hatemi, Hüseyin/Serozan, Rona/Arpacı, Abdülkadir:** **Borçlar Hukuku Genel Bölüm, Cilt I, İçinde Prof. Dr. Necip Kocayusufpaşaoğlu, Borçlar Hukukuna Giriş, Hukuki İşlem, Sözleşme**, İstanbul 2017.
- Kocayusufpaşaoğlu, Necip:** “İşlem Temelinin Çökmüş Sayılabilmesi İçin Sosyal Felaket Olarak Nitelenebilecek Olağanüstü Bir Olayın Gerçekleşmesi Şart Mıdır?”, Prof. Dr. M. Kemal Oğuzman’ın Anısına Armağan, İstanbul 2000, s. 503-514 (İşlem Temeli).
- Kocayusufpaşaoğlu, Necip:** **Güven Nazariyesi Karşısında Borç Sözleşmelerinde Hata Kavramı**, İstanbul 1968 (Hata).

- Kocayusufpaşaoğlu, Necip:** *Türk Medenî Hukukunda Gayrimenkul Satış Vaadi*, İstanbul 1959 (Satış Vaadi).
- Koller, Alfred:** *Schweizerisches Obligationenrecht, Allgemeiner Teil, Handbuch des allgemeinen Schuldrechts ohne Deliktsrechts*, 3. Auflage, Bern 2009.
- Korkmaz, Fırat:** *Roma Hukukunda Stipulatio*, Ankara 2021.
- Koschaker, Paul:** *Roma Özel Hukukunun Ana Hatları*, (Çev.: Ayiter, Kudret), Ankara 1977.
- Koyuncuoğlu, Tennur/Koyuncuoğlu, Hikmet/İçöz Koyuncuoğlu, Ömrüncegül:** *Türkiye Hukuku ve Karşılaştırmalı Hukukta Yargıtay Kararları ile Birlikte Borcun ve Sözleşmenin Yenilenmesi (Novatio-Yenileme)*, Ankara 2017.
- Köprülü, Bülent/Kaneti, Selim:** *Sınırlı Aynî Haklar*, İstanbul 1982.
- Kramer, Ernst A./Schmidlin, Bruno:** *Berner Kommentar, Kommentar zum schweizerischen Privatrecht, Das Obligationenrecht, Band VI, 1. Abteilung: Allgemeine Bestimmungen 1. Teilband: Allgemeine Einleitung in das schweizerische Obligationenrecht und Kommentar zu Art. 1-18 OR*, Bern 1986.
- Krause, Hermann:** "Das Einigungsprinzip und die Neugestaltung des Sachenrechts", *AcP* 1939, Bd. 145, H. 3, s. 312-326.
- Kummer, Max Rudolf:** *Beiträge zur Lehre von der Causa insbesondere bei der Abtretung und beim Erlass von Forderungen*, Bern 1942.
- Kurt, Ekrem:** "Motorlu Araç Mülkiyetinin Devri, Tescili ve Harici Devirler", *Journal of Yaşar University*, 2013, C. 8, Özel Sayı, s. 1857-1930.
- Kutlu, Melis:** "İbra Sözleşmesi", *Fasikül Hukuk Dergisi* 2019, C. 11, S. 110, s. 18-34.
- Kutluay, Ezgi:** *Bağışlama Sözleşmeleri*, Ankara 2016.
- Küçük, Eşref:** "XII. Yüzyıl Rönesansı ve "Yeniden Doğan" Roma'yı Günümüze Bağlayan Son Halka: Pandekt Hukuku", *AÜHFD* 2007, C. 56, S. 4, s. 111-122.
- Küçükyalçın, Arzu:** "Karşılaştırmalı Hukukta Sözleşme Özgürlüğünün Sınırlandırılması", *AÜHFD* 2004, C. 53, S. 4, s. 101-124.
- Kürşat, Zekeriya:** *Borçlar Hukuku Alanında Hile Kavramı*, İstanbul 2003.
- Kütükçü, Doğan:** *Batı Hukuku Geleneğinin Oluşumu*, Ankara 2017.
- Laborenz, Martin:** *Solutio als causa- Die Frage des Abstraktionsprinzips im römischen Recht*, Köln 2014.
- Lange, Heinrich:** "Abstraktes oder kausales dingliches Geschäft?", *DR* 1935, H. 5, s. 485-488.

- Lange, Hermann: Römisches Recht im Mittelalter, Band I: Die Glossatoren,** München 1997.
- Lardelli, Flavio: Die Einreden des Schuldners bei der Zession,** Zürich 2008.
- Larenz, Karl/Wolf, Manfred: Allgemeiner Teil des Bürgerlichen Rechts,** München 2004.
- Larenz, Karl: Geschäftsgrundlage und Vertragserfüllung, Die Bedeutung "veränderter Umstände" im Zivilrecht,** 3. Auflage, Berlin 1963 (Geschäftsgrundlage).
- Larenz, Karl: Lehrbuch des Schuldrechts, Erster Band, Allgemeiner Teil,** 14. Auflage, München 1987 (Schuldrechts).
- Leenen, Detlef: BGB Allgemeiner Teil: Rechtsgeschäftslehre,** Berlin/Boston 2015.
- Lindemann, Achim: Die Durchbrechungen des Abstraktionsprinzip durch die Höchstrichterliche Rechtsprechung seit 1900,** Konstanz 1989.
- Lisch, Karsten: Das Abstraktionsprinzip im deutschen Urheberrecht,** Frankfurt am Main 2007.
- Lorenz, Stephan: "Grundwissen-Zivilrecht: Abstrakte und kausale Rechtsgeschäfte",** JuS 2009, Heft 6, s. 489-491.
- Luig, Klaus: "Zession und Abstraktionsprinzip",** Wissenschaft und Kodifikation des Privatrechts im 19. Jahrhundert II, Die rechtliche Verselbständigung der Austauschverhältnisse vor dem Hintergrund der wirtschaftlichen Entwicklung und Doktrin, Frankfurt am Main 1977, s. 112-143.
- Makaracı Başak, Aslı: Taşınır Rehni Sözleşmesi,** İstanbul 2014.
- Marburger, Peter: J. von Staudingers Kommentar zum Bürgerlichen Gesetzbuch mit Einführungsgesetz und Nebengesetzen, Buch 2: Recht der Schuldverhältnisse, §§ 779-811, (Vergleich, Schuldversprechen, Anweisung, Schuldverschreibung), Kommentar zu §§ 780-782,** Berlin 2015.
- Maurer, Jörg: Die Prinzipien der Abstraktion, Kausalität und Trennung, insbesondere bei Verfügungen,** Frankfurt am Main 2003.
- May, Erich: Die Möglichkeit der Beseitigung des Abstraktionsprinzips bei der Verfügungsgeschäften des Fahrnisrechts,** Rendsburg 1952.
- Mayer-Maly, Theo: Römisches Recht,** Wien 1999.
- Medicus, Dieter/Lorenz, Stefan: Schuldrecht I, Allgemeiner Teil,** München 2010.
- Medicus, Dieter/Petersen, Jens: Allgemeiner Teil des BGB,** Heidelberg 2016.

- Meier-Hayoz, Arthur:** **Berner Kommentar, Kommentar zum Schweizerischen Privatrecht, Band IV, Schweizerisches Zivilgesetzbuch Das Sachenrecht, 1. Abteilung: Das Eigentum 1. Teilband: Systematischer Teil und Allgemeine Bestimmungen, Artikel 641-654 ZGB, Bern 1981.**
- Merz, Hans:** **Berner Kommentar zum schweizerischen Privatrecht, Bd. I, Einleitung Artikel 1-10 ZGB, Kommentar zu Art. 2 ZGB, Bern 1962 (Kommentar).**
- Merz, Hans:** **Vertrag und Vertragschluss, Freiburg 1988 (Vertrag).**
- Mete, Cansu:** **“Taşınır Rehni”, DEÜHFD, Prof. Dr. Şeref ERTAŞ’a Armağan, İzmir, 2017, C. 19, S. Özel Sayı, s. 1439-1471.**
- Metin, Uğur Can:** **“Maddî Hukuk Anlamında Sulh Sözleşmesi”, ERÜHFD 2016, C. XI, S. 1, s. 291-307.**
- Moecke, Hans-Jürgen:** **Kausale Zession Und Gutgläubiger Forderungserwerb, Ein Beitrag zur Überwindung des Abstraktionsprinzip, Freiburg 1962.**
- Molkenteller, Dieter Haag:** **Die These vom dinglichem vertrag, Frankfurt am Main 1991.**
- Neuner, Jörg:** **Allgemeiner Teil des Bürgerlichen Rechts, 11. Auflage, München 2016.**
- Nolden, Christoph:** **Das Abstraktionsprinzip im urheberrechtlichen Lizenzverkehr, Göttingen 2005.**
- Nomer, Halûk Nami:** **“Halefiyet ile Rücû Hakkı Arasındaki İlişki, Özellikle Sosyal Sigortalar ile Özel Sigortaların Rücû Hakları Bakımından Halefiyetin Rolü”, İÜHFM 1997, C. LV, S. 3, s. 243- 260.**
- Oechsler, J.:** **Münchener Kommentar zum Bürgerliches Gesetzbuch, BGB § 929 Einigung und Übergabe, Kommentar zu BGB § 929, München 2020.**
- Oeckinghaus, Arne:** **Kaufvertrag und Übereignung beim Kauf beweglicher Sachen im deutschen und französischen Recht, Berlin 1973.**
- Oftinger, Karl/Bär, Rolf:** **Kommentar zum Schweizerischen Zivilgesetzbuch, IV. Band: Das Sachenrecht, Zweite Abteilung, Die Beschränkte dinglichen Rechte, Das Fahrnispfand, Art. 884-918, Zürich 1981.**
- Oftinger, Karl:** **“Cari Akitlerin Temellerinde Buhran İcabı Tahavvül (Clausula rebus sic stantibus hakkında)”, (Çev.: Davran, Bülent), İÜHFM 1942, C.VIII, S.3-4, s. 598-622.**
- Oftinger, Karl:** **Von der Eigentumsübertragung an Fahrnis, Bern 1933 (Eigentumsübertragung).**
- Oğuz, Arzu:** **“Roma Hukuku’nda Mülkiyetin Devir İşlemlerinden Biri Olan Traditio’nun Sebebe Bağlılığı”, AÜHFD 1998, C. 45, S. 1-4, s. 49-83 (Traditio).**

- Oğuz, Cemal:** “Sözleşmenin Devrinin Hukuki Sonuçları”, Çankaya Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 2020, C. 5, S. 1-2, s. 2417-2436.
- Oğuzman, M. Kemal/Barlas, Nami:** **Medenî Hukuk**, İstanbul 2018.
- Oğuzman, M. Kemal/Öz, M. Turgut:** **Borçlar Hukuku Genel Hükümler, C. I**, İstanbul 2018 (Cilt I).
- Oğuzman, M. Kemal/Öz, M. Turgut:** **Borçlar Hukuku Genel Hükümler, C. II**, İstanbul 2017 (Cilt II).
- Oğuzman, M. Kemal/Seliçi, Özer/Oktay-Özdemir, Saibe:** **Eşya Hukuku**, İstanbul 2017.
- Oktay Özdemir, Saibe:** “**Teminat Amaçlı Alacak Devri ve Toptan Temlik Sözleşmeleri**”, İÜHFM 1999, C. LVII, S. 1-2, s. 265-299.
- Okur, Sinan:** “**Roma, Türk-İsviçre ve Avrupa Sözleşme Hukukunda Koşul (Şart) Kavramı ve Hukuki Sonuçları Üzerine Karşılaştırmalı Bir İnceleme**”, Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 2019, C. 14, S. 1, s. 31-101.
- Oser, Hugo/Schönenberger, Wilhelm:** **Kommentar zum Schweizerischen Zivilgesetzbuch, Das Obligationenrecht, Erster Halbband, Art. 1-183 OR**, Zürich 1929 (Art. 1-183 OR).
- Oser, Hugo/Schönenberger, Wilhelm:** **Kommentar zum Schweizerischen Zivilgesetzbuch, V. Band, Das Obligationenrecht, 2. Teil (Halbband), Art. 184-418 OR**, Zürich 1936 (Art. 184-418 OR).
- Ozanemre Yayla, H. Tolunay:** “**Borcun Naklinin Borca İlişkin Benzer Etkili Diğer Hukuki Kurumlar Karşısında Teorik Sınırları**”, Prof. Dr. Cevdet Yavuz’a Armağan, MÜHFHAD, İstanbul 2016, C. 22, S. 3, s. 2927-2949 (Borcun Nakli).
- Ozanemre Yayla, H. Tolunay:** “**Manevî Tazminat Alacağının Devredilmesi Konusuna İlişkin Bir Değerlendirme**”, ÇÜHFD 2020, C. 5, S. 1, s. 3601-3632 (Manevî Tazminat).
- Ozanemre Yayla, H. Tolunay:** **Alacağın Devri İşleminin Geçerliliği ve Sebeple Olan İlişkisi**, Ankara 2019 (Alacağın Devri).
- Öğüz, M. Tufan:** “**Motorlu Araçların Rehnine İlişkin Uygulamanın Kamuya Açıklık (Aleniyet) İlkesi Açısından Değerlendirilmesi**”, Prof. Dr. M. Kemal Oğuzman’ın Anısına Armağan, İstanbul 2000, s. 693-725.
- Önay, Işık:** **Yenileme**, İstanbul 2016.
- Önen, Turgut:** “**Borcun Sebebi**”, Ankara İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi Dergisi, Ankara 1972, s. 359-368.
- Öner, Necati:** “**Mantiğın Ana İlkeleri ve Bu İlkelerin Varlıkla Olan İlişkileri**”, Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi 1969, C. XVII, s. 285-303.

- Öz, M. Turgut: **Öğreti ve Uygulamada Sebepsiz Zenginleşme**, İstanbul 1990.
- Özçelik, Ş. Barış: “**Motorlu Araç Mülkiyetinin Yetkisiz Kimseden Devralınması ve Sonuçları**”, AÜHFD 2019, C. 68, S. 4, s. 841-861.
- Özdamar, Demet: “**Aynî Sözleşme ve Aynî Sözleşmeye Benzer ya da Onunla Bağlantılı Bazı Kavramların Karşılaştırılması**”, YD 2000, C. 26, S. 3, s. 399-418.
- Özen, Burak: **Türk Medenî Hukukunda Eşya Üzerinde İntifa Hakkı**, İstanbul 2008.
- Özmen, Ethem Sabâ/Yüce, Melek Bilgin: “**Taşınmaz Satış Vaadlerinde Tarih Önceliğine Üstünlük Tanıyan Yargıtay Kararlarına İlişkin Düşünceler**”, Prof. Dr. Hayri Domaniç’e 80. Yaş Günü Armağanı, İstanbul 2001, s. 952-998.
- Öztan, Bilge: **Medenî Hukuk’un Temel Kavramları**, Ankara 2015.
- Öztürk, Berna: “**Sözleşmenin Devri**”, TBB 2016, S. 125, s. 263-296.
- Paket, Sabure: **Borcun Dış Üstlenilmesi**, Ankara 2014.
- Peter, Hans: “**Roma ve Pandekt Hukukunda Fiducia ve Güvenli Kazandırıcı Hukukî Muameleler**”, (Çev.: Karadeniz, Özcan), AÜHFD 1964, C. XXI, S. 1-4, s. 529- 539.
- Petersen, Jens: **Das Abtraktionsprinzip**, JURA 2004, Heft 2, s. 98-102.
- Pulaşlı, Hasan: **Şarta Bağlı İşlemler ve Hukukî Sonuçları**, Ankara 1989.
- Rado, Türkan: **Roma Hukuku Dersleri, Borçlar Hukuku**, İstanbul 2021.
- Ranieri, Filippo: “**Die Lehre der abstrakten Übereignung in der deutschen Zivilrechtswissenschaft des 19. Jahrhunderts**”, Wissenschaft und Kodifikation des Privatrechts im 19. Jahrhundert, Band 2: Die rechtliche Verselbständigung der Austauschverhältnisse vor dem Hintergrund der wirtschaftlichen Entwicklung und Doktrin, (Hrsg. Helmut Coin und Walter Wilhelm), Frankfurt am Main 1977, s. 90-111.
- Reisoğlu, Safa: **Türk Eşya Hukuku**, C. I, Ankara 1980.
- Reisoğlu, Seza: **Sebepsiz İktisap Davasının Genel Şartları**, Ankara 1961 (Sebepsiz İktisap).
- Rey, Heinz: **Die Grundlagen des Sachenrechts und das Eigentum, Bd. I**, Bern 2007.
- Rheinstein, Max: **Die Struktur des vertraglichen Schuldverhältnisses im anglo-amerikanischen Recht**, Berlin und Leipzig 1932.
- Röthlisberger, Andreas: **Traditionsprinzip und Konsensprinzip bei der Mobilienübereignung**, Zürich 1982.
- Sarıkaya, Murat: **Sözleşmenin Yorumu**, İstanbul 2019.

- Savaş**, Abdurrahman: “**Türk Borçlar Hukukunda İkale Sözleşmesi**”, TAAD 2016, Y. 7, S. 26, s. 105-141.
- Sayhan**, İsmet: **Kambiyo Senetlerinde Mücerretlik İlkesi ve Bedel İlişkisi**, Ankara 2006.
- Sayın Korkmaz**, Bengi Sermet: “**Roma Hukuku’nda Hile Kavramı**”, Kırkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 2017, C. 7, S. 2, s. 425-438.
- Sayın**, Bengi Sermet: **Roma Hukuku’nda Pactum’lar (Anlaşmalar)**, Kırkkale 2008, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi).
- Sayın**, Feyza Eren/**Koyuncu**, Berk Kenan: “**Kefalet ve Garanti Sözleşmeleri Açısından Uyarlama Sorununa bir Bakış**”, İÜHFİM 2012, C. LXX, S. 1, s. 319 – 356.
- Saymen**, Ferit H. /**Elbir**, Halid K.: **Türk Eşya Hukuku (Ayni Haklar)**, İstanbul 1954.
- Schmid**, Wieland D.: “**Zur Rechtsnatur der Forderungsabtretung**”, SJZ 1970, 66. Jahrgang, s. 299-303.
- Schönenberger**, Wilhelm/**Jäggi**, Peter: **Kommentar zum Schweizerischen Zivilgesetzbuch, Zürcher Kommentar V. Band: Obligationenrecht, Teilband V 1a, Allgemeine Einteilung, Vorbem. vor Art. 1 OR, Kommentar zu den Art. 1-17 OR**, Zürich 1973.
- Schwander**, Ivo: **Basler Kommentar ZGB II Zivilgesetzbuch II Art. 457-977 ZGB Art. 1-61 SchlT ZGB**, (Herausgeber von Honsell H., Vogt, N. P., Geiser, T.), Basel 2006.
- Schwarz**, Aandreas B.: **Borçlar Hukuku Dersleri, C. I, (Çev.: Davran, Bülent)**, İstanbul 1948 (Borçlar).
- Schwarz**, Andreas B.: **Roma Hukuku Dersleri, (Çev.: Rado, Türkan)**, İstanbul 1948 (Roma Hukuku).
- Schwenzer**, İngeborg: **Schweizerisches Obligationenrecht Allgemeiner Teil**, Bern 2009.
- Serozan**, Rona: “**Geçersiz Satım Sözleşmesinin Karşılıklı İfa Sonrası Çözülmesi**”, MHAD 1969, C. 3, S. 4, s. 187-213 (Geçersiz Satım).
- Serozan**, Rona: “**Mülkiyeti Saklı Tutma Anlaşması**”, İstanbul Üniversitesi Mükayeseli Hukuk Araştırmaları Dergisi 1968, C. 1, S. 2, s. 176-200 (Saklı Tutma).
- Serozan**, Rona: “**Taşınır Eşya Hukukunda “Kamuya Açıklık” (Teslim) İlkesinin Delinmesi: Sözlü ve Sözde Zilyetlik Devirleri**”, Bülent Davran’a Armağan, İstanbul 1998, s. 133-142.
- Serozan**, Rona: “**Taşınır Eşya Mülkiyetinin Devrinde: Ayni Tasarruf Sözleşmesinin Borçlanma Sözleşmesinden Ayrılığı ve Soyutluğu**”, Prof. Dr. Tahir Çağ’a’nın Anısına Armağan, İstanbul 2000, s. 397-412 (Soyutluk).

- Serozan, Rona: Borçlar Hukuku Genel Bölüm, C. III, İfa, İfa Engelleri, Haksız Zenginleşme, İstanbul 2014 (İfa).**
- Serozan, Rona: Eşya Hukuku I, İstanbul 2014 (Eşya).**
- Serozan, Rona: Medeni Hukuk, Genel Bölüm, Kişiler Hukuku, İstanbul 2011 (Medenî).**
- Serozan, Rona: Sağlararası İşlem Yoluyla Ölüme Bağlı Kazandırma, İstanbul 1979 (Kazandırma).**
- Serozan, Rona: Sözleşmeden Dönme, İstanbul 2007 (Dönme).**
- Serozan, Rona: Taşınır Eşya Hukuku, İstanbul 2007 (Taşınır).**
- Sirmen, A. Lale: Eşya Hukuku, Ankara 2018 (Eşya).**
- Sirmen, A. Lale: Türk Özel Hukukunda Şart, Ankara 1992 (Şart).**
- Söğüt, İpek Sevda: "Özel Hukuk Sorunlarının Çözümünde Roma Hukukuna Dayanan Temellerden Uzaklaşılmasının Sonuçları", AÜHFĐ 2020, C. 69, S. 2, s. 759-791.**
- Söğütlü Erişgin, Özlem: Roma Hukukunda Tarihsel Gelişimi İçerisinde Contractus (Sözleşme) Kavramı ve Sözleşmesel Sorumluluk Ölçütleri, Ankara 2016.**
- Söğütlü, Özlem: Roma Özel Hukuku, Ankara 2021.**
- Söllner, Alfred: Die causa im Konditionen- und Vertragsrecht des Mittelalters bei den Glossatoren, Kommentatoren und Kanonisten, Frankfurt am Main 1958, (Dissertation).**
- Spirig, Eugen: "Zur Kausalität der Abtretung", SJZ 2000, 96/2000, s. 7-9 (Kausalität).**
- Spirig, Eugen: Kommentar zum Schweizerischen Zivilgesetzbuch, Obligationenrecht, (Zürcher Kommentar). Kommentar zur 1. und 2. Abteilung. Teilband: V/1k, Die Abtretung von Forderungen und die Schuldübernahme, Art. 175-183 OR, Zweite Lieferung, Zürich 1994 (Kommentar).**
- Stadler, Astrid: Gestaltungsfreiheit und Verkehrsschutz durch Abstraktion, Tübingen 1996.**
- Stahelin, Bernhard: Die Novation: Ihre geschichtliche Entwicklung und ihre Bedeutung im geltenden Recht, Basel 1948 (Novation).**
- Stahelin, Daniel: Bedingte Verfügungen, Zürich 1993 (Verfügungen).**
- Stiefel, Gottfried: Über den Begriff der Bedingung im schweizerischen Zivilrecht, Aarau 1919.**
- Strack, Astrid: Hintergründe des Abstraktionsprinzips, JURA 2011, Heft 1, s. 5-9.**

- Sungurbey, İsmet: Borç İkrarı ve Borç Vaadi**, İstanbul 1957 (Borç İkrarı).
- Sungurbey, İsmet: Medenî Kanun Öntasarısının Nesnel Hukukunun Eleştirisi**, İstanbul 1972 (Öntasarı).
- Sütken, Elvan: "Roma Mülkiyetinde Mancipatio'nun Yeri ve Önemi"**, TAAD 2016, Y. 7, S. 27, s. 467-492.
- Şafak, Ali/Eraslan, Duygu/Baklacı Çakıroğlu, Evren/Ünlütepe, Mustafa/Öztürk Almaç, Tuğçe/Ünal, Nurdoğan: Alacağın Temliki (Alacağın Devri), Özel Görünüş Biçimleri**, Ankara 2021.
- Şafak, Esmâ Elif: Teorik Boyutuyla İfa İmkânsızlığı**, İstanbul 2019, (Yayımlanmamış Doktora Tezi).
- Tahan, Duygu: "Roma Hukuku'nda Alım Satım Akdine Bağlı Pactumlar"**, İnHFD 2017, C. 8, S. 1, s. 199-224.
- Tahiroğlu, Bülent/Erdoğan, Belgin: Roma Hukuku Dersleri, Tarihi Giriş, Hukuk Tarihi, Genel Kavramlar, Usul Hukuku**, İstanbul 2014.
- Tahiroğlu, Bülent: "Roma Hukukunda Borcun Teminatlarından Kefalet"**, İÜHF 1976, C. 42, S. 1-4, s. 323-340.
- Tahiroğlu, Bülent: Roma Borçlar Hukuku**, İstanbul 2012 (Roma Borçlar).
- Tandoğan, Halûk: Borçlar Hukuku Özel Borç İlişkileri, C. I/1**, İstanbul 2008.
- Tanrıver, Süha: "Mahkeme Huzurunda Yapılan Sulhler"**, Prof. Dr. İlhan Öztrak'a Armağan, AÜSBFD 1994, C. 49, S. 1, s. 333-348.
- Taşatan, Caner: Sözleşmenin Kurulması**, İstanbul 2021.
- Tekinay, Selahattin Sulhi/Akman, Sermet/Burcuoğlu, Halûk/Altıp, Atilla: Tekinay Borçlar Hukuku Genel Hükümler**, İstanbul 1993 (Borçlar).
- Tekinay, Selahattin Sulhi/Akman, Sermet/Burcuoğlu, Halûk/Altıp, Atilla: Tekinay Eşya Hukuku, C. I, Zilyedlik-Tapu Sicili-Mülkiyet**, İstanbul 1989 (Eşya).
- Tekinay, Selahattin Sulhi: Menkul Mülkiyeti ve Sınırlı Aynî Haklar, (Eşya Hukuku II/3)**, İstanbul 1994.
- Tezcan, Mehmet: Clausula Rebus Sic Stantibus İlkesi ve Sözleşmenin Değişen Koşullara Uyarlanması**, Ankara 2004, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi).
- Tokat, Hüseyin: Aynî Akit**, Ankara 2022.
- Topçuoğlu, Hâmide: Hukuk Sosyolojisi, Sosyoloji Açısından Hukuk, C. I, Konu, Problemler, Öncüler**, İstanbul 1969.
- Topuz, Seçkin: Türk-İsviçre ve Alman Borçlar Hukukunda Denge Bozulması ve İfa Güçlüğü Durumlarında Sözleşmeye Müdahale**, Ankara 2009.

- Tunçomağ**, Kenan: **Türk Borçlar Hukuku C. I Genel Hükümler**, İstanbul 1976.
- Tuor**, Peter/**Schneyder**, Bernhard/**Schmid**, Jörg/**Rumo-Jungo**, Alexandra: **Das Schweizerische Zivilgesetzbuch**, 13. Auflage, Zürich 2009.
- Turanboy**, Kürşad Nuri: **İbra Sözleşmesi**, Ankara 1998.
- Türel Eren**, Ege: **Kazandırmanın Hukuki Sebebi**, İstanbul 2019, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi).
- Türel**, Ege: **“Roma Hukukundan Günümüze Hukuki Sebep ve Sinallagma İlişkisi”**, MÜF-HAD, Özel Sayı: Prof. Dr. Bülent TAHİROĞLU’na Armağan, İstanbul 2017, C. 23, S. 23, s. 365-393.
- Türkoğlu**, Halide Gökçe: **“Glossator’lar”**, MÜHF-HAD, Özel Sayı: Prof. Dr. Bülent TAHİROĞLU’na Armağan, İstanbul 2017, C. 23, S. 23, s. 55-96.
- Tüzüner**, Özlem/Öz, Kerem: **“Aşırı İfa Güçlüğüne İlişkin İçtihat İncelemesi”**, Ankara Barosu Dergisi 2015, C. 3, s. 421-470.
- Uçaryılmaz**, Talya Şans: **“Roma Hukukunda Sözleşmesel Bona Fides (Dürüstlük Kuralı) Kavramı ve Çağdaş Hukuka Etkisi”**, TBBD 2018, S. 135, s. 335-382 (Dürüstlük Kuralı).
- Uçaryılmaz**, Talya Şans: **Bona Fides (Dürüstlük Kuralı)**, Ankara 2019 (Bona Fides).
- Ulusan**, İlhan: **“Maddî Hukuk ve Usul Hukuku Bakımından Sulh Sözleşmesi”**, İÜMHAD 1971, C. 5, S. 7, s. 149-166 (Sulh Sözleşmesi).
- Ulusan**, İlhan: **İyiniyetli Sebepsiz Zenginleşenin İade Borcunun Sınırlanması Sorunu**, İstanbul 1984 (Sebepsiz Zenginleşme).
- Umur**, Ziya: **Roma Hukuku, Tarihi Giriş, Kaynaklar, Umumi Mefhumlar, Hakların Himayesi**, İstanbul 1982.
- Utku**, Doruk: **Sınai Hakların Rehni**, Ankara 2009.
- Uzun**, Pınar: **“Türk Borçlar Kanunu Düzenlemeleri Işığında İş Hukukunda İbra Sözleşmesi (İbraname) ve İspat Gücü”**, Terazi Hukuk Dergisi 2013, Y. 8, S. 80, s. 34-41.
- Üçer**, Mehmet: **“Roma Hukuku’nda ve Karşılaştırmalı Hukukta Alacağın Temliki”**, AÜHFD 2005, C. 54, S. 3, s. 397-443 (Alacağın Temliki).
- Üçer**, Mehmet: **Roma Hukukunda ve Karşılaştırmalı Hukukta Sözleşmelerin Kısmi Butlanı**, Ankara 2013 (Kısmî Butlan).
- Ünal**, Mehmet/**Başpınar**, Veysel: **Şekli Eşya Hukuku**, Ankara 2015.
- Van Vliet**, Lars P. W.: **“Iusta Causa Traditionis and its History in European Private Law”**, European Review of Private Law 2003, C. 3, s. 342-378.

- Vardar Hamamcıoğlu, Gülşah: Medenî Hukuk'ta Tasarruf İşlemi Kavramı,** İstanbul 2014 (Tasarruf).
- Vardar Hamamcıoğlu, Gülşah: Taşınır ve Taşınmaz Mülkiyetini Konu Alan Bağışlama Sözleşmesi,** Ankara 2020 (Bağışlama).
- von Büren, Bruno: Schweizerisches Obligationenrecht,** Allgemeiner Teil, Zürich 1964.
- von der Crone, Hans Caspar: "Zession: kausal oder abstrakt",** SJZ 1997, C. 93, s. 249-260.
- von Tuhr, Andreas. "İsviçre Hukukuna Göre Mülkiyetin Nakli" (II. Kısım),** (Çev. Ayiter, Kudret), AÜHFD 1948, C.V, S. 1, s. 154-166 (II. Kısım).
- von Tuhr, Andreas/Escher, Arnold: Allgemeiner Teil des Schweizerischen Obligationenrecht, Band II,** 3. Auflage, Zürich 1974.
- von Tuhr, Andreas/Peter, Hans: Allgemeiner Teil des Schweizerischen Obligationenrecht, Band I,** 3. Auflage, Zürich 1979.
- von Tuhr, Andreas: "İsviçre Hukukuna Göre Mülkiyetin Nakli" (I. Kısım),** (Çev. Ayiter, Kudret), AÜHFD 1946, C. III, S. 2, s. 633-646 (I. Kısım).
- von Tuhr, Andreas: Borçlar Hukukunun Umumi Kısımı, C. 1-2,** (Çev.: Edege, Cevat), Ankara 1983 (Borçlar).
- Wehrli, Thomas: Die vertragliche Abtretung von Forderungen, insbesondere Voraus- und Globalzession und deren Behandlung bei Konkurs des Zedenten,** Bern 1993.
- Westermann, Harm Peter: Die causa im französischen und deutschen Zivilrecht,** Berlin 1967.
- Wiegand, Wolfgang: Basler Kommentar zum schweizerischen Privatrecht, Obligationenrecht I, Art. 1-529 OR,** (Herausgeber von Honsell Heinrich/Vogt, Nedim Peter/Wiegand, Wolfgang), Basel Genf München 2011 (BSK-Wiegand).
- Wiegand, Wolfgang: J. von Staudingers Kommentar zum Bürgerlichen Gesetzbuch mit Einführungsgesetz und Nebengesetzen, Buch 3: Sachenrecht, Eigentum 2, Erwerb und Verlust des Eigentums, Kommentar zu §§ 925-984, Vorbem. zu §§ 929-931,** Berlin 2017 (Staudinger-Wiegand).
- Wieland, C.: Kanunî Medenîde Aynî Haklar,** (Çev. Karafaki, İbrahim Hak- kı), Ankara 1946.
- Windscheid, Bernhard: "Die Voraussetzung",** Archiv für die civilistische Praxis 1892, Bd. 78, H. 2, s. 161-202.
- Wittmann, Johnny G.: Grundbedingungen der ungerechtfertigten Bereicherung im schweizerischen und französischen Recht,** Zürich 1943.

- Yavuz, Cevdet/Acar, Faruk/Özen, Burak: Borçlar Hukuku Dersleri, Özel Hükümler**, İstanbul 2013.
- Yeşiller, Mehmet: "Roma Hukuku'nda Hükümsüzlük Halleri"**, GÜHFD 2011, C. XV, S. 3, s. 77-94.
- Yıldırım, Abdülkerim: Türk Hukukunda Ölüme Bağlı Tasarruflarda Şart ve Mükellefiyetler**, Ankara 2004 (Şart ve Mükellefiyet).
- Yıldırım, Abdülkerim: Türk Hukukunda Tapuya Güven Yoluyla Aynî Hak Kazanımı (TMK m. 1023)**, Ankara 2016 (Tapuya Güven).
- Yıldırım, M. Fadıl: Borçlar Hukukuna Göre Sözleşmenin Kuruluşunda Hile**, Ankara 2002.
- Yılmaz, Çiğdem Mine: "Türk Hukukunda Yerine Getirilmiş Bağışlamanın Geri Alınması ve BGB. 313. Çerçevesinde Alman Federal Mahkeme Kararının Düşündürdükleri"**, İnÜHFD 2019, C. 10, S. 2, s. 712-727 (Bağışlama).
- Yılmaz, Özlem: "Aristoteles'in Dört Neden Kuramı'nın Günümüz Biyolojisi Açısından Önemi"**, Felsefe ve Sosyal Bilimler Dergisi 2013, S. 16, s. 221-230 (Aristoteles).
- Yurduseven, Şeyma: Borçlar Hukukunda İbra**, Ankara 2013, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi).
- Yücer, İpek: "Yenileme (Tedit)"**, DEÜHFD 2007, C. 9, S. 1, s. 233-259.
- Yüksel, Halil İbrahim: Roma Hukukunda Satış Sözleşmesi (Emptio-Venditio)**, İstanbul 2015, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans tezi) (Satış Sözleşmesi).
- Yüksel, Halil İbrahim: Roma Hukukundan Türk Hukukuna Hükümsüzlük Sisteminin Oluşumu ve Gelişimi**, İstanbul 2020 (Hükümsüzlük).
- Zevkliler, Aydın/Gökyayla, K. Emre: Borçlar Hukuku Özel Borç İlişkileri**, Ankara 2015.
- Zevkliler, Aydın: "İflâsta Mülkiyeti Muhafaza"**, AÜHFD 1968, C. 25, S. 3-4, s. 195-224.
- Zimmermann, Reinhard: The Law of Obligations Roman Foundations of the Civilian tradition**, New York 1996.

Arş. Gör. Muhammed Necat ARTUKOĞLU

**OSMANLI YARGI TEŞKİLATINDA
AVUKATLIK KURUMUNUN GELİŞİMİ**

**ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022**

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Osmanlı Yargı Teşkilatında Avukatlık Kurumunun Gelişimi

Muhammed Necat Artukoğlu

Hukuk Yayınları Dizisi – 3279

Birinci Baskı : Kasım, 2022

ISBN : 978 – 605 – 264 – 041 – 8

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara

Tel : (0312) 231 17 00

Fax : (0312) 231 17 10

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : adalety@adaletyayinevi.com

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C

(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul

Tel : (0216) 305 72 81

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nilüfer Aydın

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Ay-bay Kırtasiye İnş. Gıda Paz. ve Tic. Ltd. Şti.

Sertifika No: 46661

Tel: (0 312) 472 58 55 - Ankara

KAYNAKLAR

- ADAY, Nejat, *Avukatlık Hukukunun Genel Esasları*, 1. bs., İstanbul 1994.
- ADIVAR, Abdülhak Adnan, *Osmanlı Türklerinde İlim*, 4. bs., Remzi Kitabevi, İstanbul 1940.
- AHISKALI, Recep, "Muhzır" maddesi, *TDV İslam Ansiklopedisi*, C. 31, İstanbul 2006, ss. 85-86.
- AKAD, Mehmet/ DİNÇKOL, Bihterin Vural/ BULUT, Nihat, *Genel Kamu Hukuku*, 12. bs., Der Yayınları, İstanbul 2016.
- AKÇA, Gürsoy/ HÜLÜR, Himmet, "Tanzimattan Cumhuriyete Siyasal ve Hukuksal Yapının Modernleşmesi", *SÜTAD*, S. 21, Ocak 2007, ss. 235-269.
- AKGÖNENÇ, Oya, "Savunmanın Tarihi Gelişimi Üstüne Düşünceler", *TBBĐ*, S. 1, Mart 1988, ss. 16-19.
- AKGÜNDÜZ, Ahmed, "İslam Hukukunun Osmanlı Devletinde Tatbiki: Şer'îye Mahkemeleri ve Şer'îye Sicilleri", *İslam Hukuku Araştırmaları Dergisi*, S. 14, 2009, ss. 13-48.
- AKGÜNDÜZ, Ahmed, "İslam ve Osmanlı Hukukunda Gıyapta Yargılama Müessesesi", *Belleten (Türk Tarih Kurumu)*, C. 50, S. 196, Nisan 1986, ss. 169-199.
- AKGÜNDÜZ, Ahmed, *İslam ve Osmanlı Hukuku Külliyyatı Kamu Hukuku*, C. 1, İstanbul 2011.
- AKGÜNDÜZ, Ahmed, *Osmanlı Kanunnameleri ve Hukukî Tahlilleri Kanunî Devri Kanunnâmeleri Merkezî ve Umumî Kanunnameler*, C. 4, OSAV, İstanbul 1990.
- AKGÜNDÜZ, Ahmed, *Osmanlı Kanunnameleri ve Hukukî Tahlilleri Osmanlı Hukukuna Giriş ve Fatih Devri Kanunnameleri*, C. 1, OSAV, İstanbul 1990.
- AKGÜNDÜZ, Said Nuri, "Tanzimat Dönemi Osmanlı Ceza Hukukunun Kaynakları", *AİBÜ İlahiyat Fakültesi Dergisi*, C. 4, S. 8, Güz 2016, ss. 1-16.
- AKIN, Rıdvan, "İkinci Meşrutiyette Parlamento ve Hükümet", *100. Yılında II. Meşrutiyet Gelenek ve Değişim Ekseninde Türk Modernleşmesi Uluslararası Sempozyumu*, (haz. Zekeriya Kurşun/ Cemil Öztürk/ Yasemin Tümer Erdem/ Arzu M. Nurdoğan), Marmara Üniversitesi Yayınları, İstanbul 2010, ss. 27-49.

- AKINCI, Şahin, *Roma Hukuku Dersleri*, 11. bs., Sayram Yayınları, Ankara 2017.
- AKİPEK, Jale G./ AKINTÜRK, Turgut/ ATEŞ, Derya, *Türk Medeni Hukuku Başlangıç Hükümleri Kişiler Hukuku*, C. 1, 12. bs., Beta Yayınları, İstanbul 2015.
- AKMAN, Mehmet, *Osmanlı Devletinde Ceza Yargılaması*, Eren Yayınları, İstanbul 2004.
- AKŞİN, Sina, "Siyasal Tarih", *Türkiye Tarihi 4 Çağdaş Türkiye (1908-1980)*, (yayın yönetmeni: Sina Akşin), 10. bs., C. 4, Cem Yayınevi, İstanbul 2008, ss. 27-122.
- AKTEL, Mehmet, "Tanzimat Fermanı'nın Toplumsal Yansıması", *SDÜİİBFD*, S. 3, 1998, ss. 1-8.
- AKYILDIZ, Ali, "Meclis-i Vâlây-ı Ahkâm-ı Adliye" maddesi, *TDV İslam Ansiklopedisi*, C. 28, Ankara 2003, ss. 250-251.
- AKYILMAZ, Gül, "Tanzimattan Önce Avukatlık Müessesesi", *Aylık Hukuk Dergisi*, Y. 1, S. 12, Kasım 1996, ss. 16-17.
- ALTINAY, Ahmet Refik, *Eski İstanbul*, 1. bs., İletişim Yayınları, İstanbul 1998.
- ANSAY, Sabri Şakir, *Hukuk Tarihinde İslam Hukuku*, 4. bs., Turhan Kitabevi, Ankara 2002.
- ARIK, Feda Şamil, "Osmanlılar'da Kadılık Müessesesi 1", *OTAM*, C. 8, S. 8, 1997, ss. 2-71.
- ARSLAN, Ramazan/ YILMAZ, Ejder/ AYVAZ, Sema Taşpınar/ HANAĞASI, Emel, *Medeni Usul Hukuku*, 4. bs., Yetkin Yayınları, Ankara 2018.
- ASLAN, Nâsi, *İslam Yargılama Hukukunda "Şühûdü'l-Hal" Jüri Osmanlı Devri Uygulaması*, Beyan Yayınları, İstanbul 1999.
- ASLANGÜL, Şanlı, "Hak Arama Özgürlüğü ve Savunma", *TBBD*, S. 1, Mart 1988, ss. 20-28.
- ATALAR, Münir, "Şer'îye Mahkemelerine Dâir Kısa Bir Târihçe", <http://dergiler.ankara.edu.tr/dergiler/69/1743/18517.pdf>. (E.T. 17.02.2019).
- ATAR, Fahrettin, "Kadı" maddesi, *TDV İslam Ansiklopedisi*, C. 24, İstanbul 2001, ss. 66-69.
- ATAR, Fahrettin, "Mahkeme" maddesi, *TDV İslam Ansiklopedisi*, C. 27, Ankara 2003, ss. 338-341.
- ATAR, Fahrettin, "Muhâlea" maddesi, *TDV İslam Ansiklopedisi*, C. 30, İstanbul 2005, ss. 399-402.

- ATAR, Fahrettin, "Noter" maddesi, *TDV İslam Ansiklopedisi*, C. 33, İstanbul 2007, ss. 210-213.
- ATAR, Fahrettin, *İslam Adliye Teşkilatı Ortaya Çıkışı ve İşleyişi*, DİBY, Ankara 1979.
- ATAR, Fahrettin, *İslam Yargılama Hukukunun Esasları*, 2. bs., MÜİFV Yayınları, İstanbul 2017.
- ATAR, Yavuz, *Türk Anayasa Hukuku*, 11. bs., Seçkin Yayınları, Ankara 2017.
- AYDIN, Mehmet Âkif, "Anayasa", *TDV İslam Ansiklopedisi*, C. 3, İstanbul 1991, ss. 153-164.
- AYDIN, Mehmet Akif, "Arazi Kanunnâmesi" maddesi, *TDV İslam Ansiklopedisi*, C. 3, İstanbul 1991, ss. 346-347.
- AYDIN, Mehmet Âkif, "Ceza" maddesi, *TDV İslam Ansiklopedisi*, C. 7, 1993 ss. 478-482.
- AYDIN, Mehmet Akif, "Cuâle" maddesi, *TDV İslam Ansiklopedisi*, C. 8, İstanbul 1993, ss. 77-78.
- AYDIN, Mehmet Akif, "Divân-ı Ahkâm-ı Adliyye" maddesi, *TDV İslam Ansiklopedisi*, C. 9, İstanbul 1994, ss. 387-388.
- AYDIN, Mehmet Akif, "Hukuk-ı Aile Kararnamesi" maddesi, *TDV İslam Ansiklopedisi*, C. 18, İstanbul 1998, ss. 314-318.
- AYDIN, Mehmet Akif, "Mecelle'nin Hazırlanışı", *Osmanlı Araştırmaları*, C. 9, 1989, ss. 31-50.
- AYDIN, Mehmet Akif, "Mecelle-i Ahkam-ı Adliyye" maddesi, *TDV İslam Ansiklopedisi*, C. 28, Ankara 2003, ss. 231-235.
- AYDIN, Mehmet Akif, *Osmanlı Aile Hukuku*, 2. bs., Klasik Yayınları, İstanbul 2018.
- AYDIN, Mehmet Âkif, *Türk Hukuk Tarihi*, 15. bs., Beta Yayınları, İstanbul 2018.
- AZRAK, Ülkü, "Tanzimat'tan Sonra Resepsiyon", *Tanzimat'tan Cumhuriyete Türkiye Ansiklopedisi*, C. 3, İletişim Yayınları, İstanbul 1985, ss. 602-606.
- BAKTIR, Mustafa, "Mecelle'nin Külli Kaideleri ve Ahmet Cevdet Paşa", *Ahmet Cevdet Paşa Vefatının 100. Yılına Armağan*, TDV Yayınları, Ankara 1997, ss. 315-321.
- BARDAKOĞLU, Ali, "Bülûğ" maddesi, *TDV İslam Ansiklopedisi*, C. 6, İstanbul 1992, ss. 413-414.

- BARDAKOĞLU, Ali, "Ehliyet" maddesi, *TDV İslâm Ansiklopedisi*, C. 10, İstanbul 1994, ss. 533-539.
- BARDAKOĞLU, Ali, "Iskat" maddesi, *TDV İslam Ansiklopedisi*, C. 8, İstanbul 1993, ss. 363-364.
- BATTAL, Şener/ ERDEM, Nurşen, "Avukatlık Mesleğinin Türkiye'deki Tarihçesi", *Ankara Barosu Dergisi*, S. 5-6, Y. 42, 1985, ss. 675-685.
- BAYINDIR, Abdulaziz, "Osmanlı'da Yargının İşleyişi", *Osmanlı Ansiklopedisi*, (edt. Güler Eren), C. 6, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara 1999, ss. 429-446.
- BAYINDIR, Abdulaziz, *İslâm Muhâkeme Hukûku Osmanlı Devri Uygulaması*, 2. bs., Süleymaniye Vakfı Yayınları, İstanbul 2015.
- BAYKARA, Tuncer, "Kaza" maddesi, *TDV İslam Ansiklopedisi*, C. 25, Ankara 2002, ss. 119-120.
- BELGESAY, Mustafa Reşit, "Mecellenin Külli Kaideleri ve Yeni Hukuk", *İÜHFİM*, C. 12, S. 3-4, 1946, ss. 561-608.
- BERKİ, Ali Himmet, *Açıklamalı Mecelle (Mecelle-i Ahkam-ı Adliyye)*, 3. bs., Hikmet Yayınevi, İstanbul 1968.
- BERKİ, Ali Himmet, *İslam Şeriatinde Kaza (Hüküm ve Hâkimlik Tarihi ve İftâ Müessesesi)*, Yargıçoğlu Matbaası, Ankara 1962.
- BETİL, Aden, "100. Yılında Bir Baro", *İstanbul Barosu Dergisi*, C. 52, S. 1-2-3, Ocak-Şubat-Mart 1978, ss. 26-35.
- BİLGİN, Akgün, *Osmanlı Yargı Örgütü*, 1. bs., Aristo Yayıncılık, İstanbul 2019.
- BİLMEN, Ömer Nasuhi, *Hukukî İslâmiyye ve İstilahatı Fıkhiyye Kamusu*, C. 1, Bilmen Yayınevi, İstanbul 1991.
- BİLMEN, Ömer Nasuhi, *Hukukî İslâmiyye ve İstilahatı Fıkhiyye Kamusu*, C. 8, Bilmen Yayınevi, İstanbul 1991.
- BİLMEN, Ömer Nasuhi, *Hukukî İslâmiyye ve İstilahatı Fıkhiyye Kamusu*, C. 6, Bilmen Yayınevi, İstanbul 1991.
- BİNGÖL, Sedat, "Tanzimat Sonrası Taşra ve Merkezde Yargı Reformu", *Yeni Türkiye Dergisi Osmanlı Özel Sayısı*, C. 1, S. 31, Y. 6, Ankara 2000, ss. 751-763.
- BİRECİKLİ, İhsan Burak, "Yüzüncü Yılında II. Meşrutiyet'in İlanı Üzerine Bir İnceleme", *Gazi Akademik Bakış*, C. 2, S. 3, Ocak 2008, ss. 211-226.
- BOZKURT, Gülnihal, "Türkiye'de Hukuk Eğitiminin Tarihçesi", *Hukuk Öğretimi Sempozyumu*, (edt. Adnan Güriz), AÜHFY, Ankara 1993, ss. 51-69.

- BOZKURT, Gülnihal, *Batı Hukukunun Türkiye’de Benimsenmesi (Osmanlı Devleti’nden Türkiye Cumhuriyeti’ne Resepsiyon Süreci 1839-1939)*, TTK Basımevi, Ankara 1996.
- BOZKURT, Gülnihal, *Gayrimüslim Osmanlı Vatandaşlarının Hukuki Durumu (1839-1914)*, 2. bs., TTK Basımevi, Ankara 1996.
- BOZKURT, H. Argun, *Hukukun Öyküsü*, Ankara Barosu Yayınları, Ankara 2006.
- BOZKURT, Nebi/ KÜÇÜKAŞÇI, Mustafa Sabri, “Medine” maddesi, *TDV İslam Ansiklopedisi*, C. 28, Ankara 2003, ss. 305-311.
- BÖLÜKBAŞI, Saffet Nezih, “Ülkemizde Avukatlık ve Savunma”, *TBBD*, S. 1, Mart 1988, ss. 29-42.
- CANDAN, Rabia Beyza, “1840 Tarihli Ceza Kanunname-i Hümayunu İncelemesi”, *ADÜHF Dergisi*, C. 1, S. 1, 2015, ss. 63-81.
- CENTEL, Nur Başar, *Ceza Muhakemesi Hukukunda Müdafî*, Kazancı Hukuk Yayınları, İstanbul 1984.
- CENTEL, Nur/ ZAFER, Hamide, *Ceza Muhakemesi Hukuku*, 6. bs., Beta Yayınları, İstanbul 2008.
- CEYLAN, Ayhan, “Meşrutiyete Bir Dayanak Olarak Meşveret Düşüncesi”, *100. Yılında II. Meşrutiyet Gelenek ve Değişim Ekseninde Türk Modernleşmesi Uluslararası Sempozyumu*, (haz. Zekeriya Kurşun/ Cemil Öztürk/ Yasemin Tümer Erdem/ Arzu M. Nurdoğan), Marmara Üniversitesi Yayınları, İstanbul 2010, ss. 49-67.
- CİN, Halil, “Tanzimat Döneminde Osmanlı Hukuku ve Yargılama Usulleri”, *150. Yılında Tanzimat*, (Yayına Hazırlayan: Hakkı Dursun Yıldız), TTK Yayınları, Ankara 1992.
- CİN, Halil, *İslam ve Osmanlı Hukukunda Evlenme*, Ankara Üniversitesi Basımevi, Ankara 1974.
- CİN, Halil/ AKGÜNDÜZ, Ahmet, *Türk Hukuk Tarihi*, OSAV, İstanbul 2011.
- CİN, Halil/ AKYILMAZ, Gül, *Türk Hukuk Tarihi*, 4. bs., Sayram Yayınları, 2011.
- ÇAĞLAYAN, Ramazan, *İdari Yargılama Hukuku*, 9. bs., Seçkin Yayıncılık, Ankara 2017.
- ÇAĞLAYAN, Ramazan, *Türk İdare Hukuku*, 4. bs., Seçkin Yayıncılık, Ankara 2013.

- ÇELEBİCAN, Özcan, "Roma Egemenliği: Yurttaşlık ve Kölelik", *AÜHFD*, C. 44, S. 1, Ocak 1993, ss. 299-311.
- ÇELİK, Mikdad Lamih, "Meslek Kurallarında Avukatın Sır Saklama Yükümlülüğü", *Terazi Hukuk Dergisi*, C. 2, S. 14, Ekim 2007, ss. 85-92.
- DEMİREL, Fatmagül, *Adliye Nezareti Kuruluşu ve Faaliyetleri (1876-1914)*, 2. bs., Boğaziçi Üniversitesi Yayınevi, İstanbul 2010.
- DEVELLİOĞLU, Ferit, *Osmanlıca- Türkçe Ansiklopedik Lügat*, 31. bs., Aydın Kitabevi Yayınları, Ankara 2015.
- DIVRAK, Yasin/ KILIÇ, Ahmet Hasan, *Savunma Hakkı*, 1. bs., Çağrı Avukatlar Grubu, İstanbul 2004.
- DÖNMEZ, İbrahim Kâfi, "Garar" maddesi, *TDV İslam Ansiklopedisi*, C. 13, İstanbul 1996, ss. 366-371.
- DÖNMEZ, İbrahim Kâfi, "İcmâ", *TDV İslam Ansiklopedisi*, C. 21, İstanbul 2000, ss. 417-431.
- DURAL, Mustafa/ ÖĞÜZ, Tufan, *Türk Özel Hukuku Cilt 2 Kişiler Hukuku*, 16. bs., Filiz Yayınları, İstanbul 2015.
- DURHAN, İbrahim, "Tanzimat Döneminde Osmanlı Yargı Teşkilâtındaki Gelişmeler", *EBYÜHFD*, C. 12, S. 3-4, 2008, ss. 55-111.
- DURHAN, İbrahim, "Ülkemizde Avukatlık Kurumunun Tarihsel Gelişimi", *AÜEHFD*, C. 8, S. 3-4, 2004, ss. 23-46.
- EBU ZEHRA, Muhammed, *İslam Hukuku Metodolojisi*, (çev. Abdulkadir Şener), 13. bs., Fecr Yayınları, Ankara 2017.
- EKİNCİ, Ekrem Buğra, "Osmanlı Devleti'nde Mahkemeler ve Kadılık Müessesesi Literatürü", *TALD*, C. 3, S. 5, 2005, ss. 417-439.
- EKİNCİ, Ekrem Buğra, "Osmanlı Hukukunda Mahkeme Kararlarının Kontrolü", *Belleten (Türk Tarih Kurumu)*, C. 65, Aralık 2002, ss. 958-1005.
- EKİNCİ, Ekrem Buğra, "Tanzimat Devri Osmanlı Mahkemeleri", *Yeni Türkiye Dergisi*, Y. 6, S. 31, Ocak-Şubat 2000, ss. 764-779.
- EKİNCİ, Ekrem Buğra, *Hukukun Serüveni*, 2. bs., Arı-Sanat Yayınevi, İstanbul 2015.
- EKİNCİ, Ekrem Buğra, *Osmanlı Hukuku Adalet ve Mülk*, 1. bs., Arı-Sanat Yayınevi, İstanbul 2008.
- EKİNCİ, Ekrem Buğra, *Osmanlı Mahkemeleri Tanzimat ve Sonrası*, 2. bs., Arı-Sanat Yayınları, İstanbul 2017.

- EL-BUHÂRÎ, Muhammed ibn İsmâil, *Sahîh-i Buhârî Muhtasarı Tecrîd-i Sarîh Tercemesi ve Şerhi*, (çev. Kâmil Miras), C. 7, DİBY, 6. bs., Ankara 1982.
- EL-MAVERDÎ, Ebu'l-Hasan, *El-Ahkamu's-Sultaniyye (İslamda Hilafet ve Devlet Hukuku)*, (çev. Ali Şafak), Bedir Yayınevi, İstanbul 1976.
- EL-MEVDUDÎ, Ebu'l A'la, *İslamda Hükümet*, (çev. Ali Genceli), Ankara 1967.
- ERDEM, Gazi, "İlanından Yüz Elli Yıl Sona Avrupa Birliği Müzakereleri Bağlamında İslahât Fermânı'na Yeniden Bir Bakış", *AÜİFD*, S. 51, 2010, ss. 327-348.
- ERDEM, Sami, "Türkçede Mecelle Literatürü", *TALD*, C. 3, S. 5, 2005, ss. 673-722.
- ERDEMİR, Nevzat, "Hukuk Devleti ve Savunma Hakkı", *TBBĐ*, S. 1, Mart 1988, ss. 81-90.
- ERDOĞAN, Mehmet, *Fıkıh ve Hukuk Terimleri Sözlüğü*, 6. bs., Ensar Neşriyat, İstanbul 2016.
- ERDOĞAN, Mustafa, *Türk Anayasa Hukuku*, Hukuk Yayınları, Ankara 2018.
- EREM, Faruk, *Meslek Kuralları (Şerh)*, Ankara Barosu Yayınları, Ankara 2006.
- ERKAN, V. Umut, "6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na Göre Vekalet Sözleşmesinde Vekalet Verenden Ücret Ödeme Borcu Dışındaki Diğer Borçları", *AÜHFD*, C. 62, S. 2, 2013, ss. 441-472.
- ERSÖZ, İsmet, "Ashâb-ı Kehf" maddesi, *TDV İslam Ansiklopedisi*, C. 3, İstanbul 1991, ss. 465-467.
- ESİRGEN, Seda Örsten, "Mecelle ve Fransız Medeni Kanunu Çerçevesinde Vekalet Sözleşmesi", *Ankara Barosu Dergisi*, S. 1, 2013, ss. 167-184.
- ESİRGEN, Seda Örsten, "Tanzimattan Cumhuriyete Avukatlık", *AÜHFD*, C. 63, S. 4, 2014, ss. 737-778.
- FENDOĞLU, Hasan Tahsin, *İslam ve Osmanlı Anayasa Hukukunda Yargı Bağımsızlığı Anayasa Hukuku Tarihi Açısından Mukayeseli Bir İnceleme*, Beyan Yayınları, İstanbul 1996.
- GALİP, Ali, "Bizim Tarih", *İstanbul Barosu Mecmuası*, S. 49, Y. 5, Ocak 1931, ss. 2777-2780.
- GAYRETLİ, Mehmet, "1858 Osmanlı Ceza Kanununun Kaynağı Üzerindeki Tartışmalar ve Bu Kanuna Ait Bir Taslak Metnin Bir Kısmıyla İlgili Değerlendirmeler", *e- Akademi*, S. 139, Nisan 2016, <http://www.e-akademi.org/makaleler/mgayretli-2.pdf>. (E.T. 19.02.2019), ss. 1-15.

- GAYRETLİ, Mehmet, "İslam Adliye Teşkilâtında Avukatlık", <http://www.e-akademi.org/makaleler/mgayretli-1.pdf>. (E.T. 01.11.2018), ss. 1-22.
- GÖKÇEN, Ahmet, "Usul-i Muhakemat-ı Cezaiye Kanun-ı Muvakkatı", *SÜHFD*, C. 4, S. 1-2, 1994, ss. 203-288.
- GÖKTAŞ, Yakup, "Modern Eğitim Kurumlarının Batılılaşma Dönemindeki Gelişimi (1700-1900)", *Güzel Sanatlar Enstitüsü Dergisi*, S. 22, Ocak 2009, ss. 11-25.
- GÖZE, Ayferi, *Siyasal Düşünceler ve Yönetimler*, 16. bs., Beta Basım Yayım, İstanbul 2016.
- GÖZLER, Kemal, *Hukuka Giriş*, 14. bs., Ekin Yayınları, Bursa 2017.
- GÖZLER, Kemal/ KAPLAN, Gürsel, *İdare Hukuku Dersleri*, 11. bs., Ekin Kitabevi Yayınları, Bursa 2011.
- GÖZÜBENLİ, Beşir, "Türk Hukuk Tarihinde Kanunlaştırma Faaliyetleri ve Mecelle", *Ahmet Cevdet Paşa Vefatının 100. Yılına Armağan*, TDV Yayınları, Ankara 1997, ss. 285-299.
- GÖZÜBÜYÜK, Şeref, *Açıklamalı Türk Anayasaları*, 9. bs., Turhan Kitabevi, Ankara 2017.
- GÖZÜBÜYÜK, Şeref/ TAN, Turgut, *İdare Hukuku Cilt II İdari Yargılama Hukuku*, 7. bs., Turhan Kitabevi, Ankara 2014.
- GÜL, Cengiz / BİRTEK, Fatih, "Hak Arama Özgürlüğü ve Türk Pozitif Hukukunda Yargı Yolu Kapalı İşlemler", *EÜHFD*, C. 2, S. 1-2, Haziran 2007, ss. 3-41.
- GÜNER, Semih, *Avukatlık Hukuku*, 5. bs., Yetkin Yayınları, Ankara 2011.
- GÜNERGÖK, Özcan, "Avukatın Sır Saklama Yükümlülüğü", *EBYÜHFD*, C. 7, S. 1-2, Ocak 2004, ss. 655-667.
- GÜR, A. Refik, *Osmanlı İmparatorluğu'nda Kadılık Müessesesi*, 2. bs., TİBKY, İstanbul 2017.
- GÜR, Refik, *Hukuk Tarihi ve Tefekkürü Bakımından Mecelle*, 3. bs., Sebil Yayınevi, İstanbul 1993.
- GÜRSEL, Nurettin, *Noterlik Mevzuatı ve Tatbikatı*, İstanbul 1964.
- HALEBÎ, İbrâhim, *Mültekâ Tercümesi Mevkûfât*, (çev. Ahmet Davutoğlu), C. 2, Sağlam Kitabevi, İstanbul 1983.
- HALİM, Hamdi, "Cumhuriyet Devrinde Avukatlık Müessesesi", *İstanbul Barosu Mecmuası*, Şubat 1933, ss. 4124-4134.

- HAMİDULLAH, Muhammed, "Usul al-Fıkıh'ın Tarihi", (çev. Fuad Sezgin), *İTED*, C. 1, İstanbul 1956-1957, ss. 1-18.
- HAMİDULLAH, Muhammed, İslam Peygamberi II, C. 2, çev. (Mehmet Yazgan), Beyan Yayınları, İstanbul 2013.
- HAMİDULLAH, Muhammed, *İslâm'da Devlet İdâresi*, (çev. Hamdi Aktaş), Beyan Yayınları, İstanbul 1998.
- HAMMEL-PURGSTALL, Baron von, "XVII nci Asırda Osmanlı İmparatorluğunda Devlet Teşkilâtı ve Babı- Âli", (çev. Halit İlteber), *İÜHF*, C. 7, S. 3-4, İstanbul 1941, ss. 564-586.
- HANİOĞLU, M. Şükrü, "Meşrutiyet" maddesi, *TDV İslam Ansiklopedisi*, C. 29, Ankara 2004, ss. 388-393.
- HOCAEMİNEFENDİZÂDE, Ali Haydar Efendi, *Dürerü'l Hükkâm Şerhu Mecelleti'l Ahkâm*, C. 4, 1. bs., DİBY, İstanbul 2016.
- HOCAEMİNEFENDİZÂDE, Ali Haydar Efendi, *Dürerü'l Hükkâm Şerhu Mecelleti'l Ahkâm*, C. 3, 1. bs., DİBY, İstanbul 2016.
- İBA, Şeref, *Türk Anayasa Hukuku*, Turhan Kitabevi, Ankara 2018.
- İBN, Rüşd, *Bidâyetü'l Müctehid ve Nihâyetü'l-Muktesid (Mezhepler Arası Mukayeseli İslâm Hukuku)*, C. 3, 2. bs., Ensar Neşriyat, İstanbul 2015.
- İHSANOĞLU, Ekmeleddin, "Dârulfünun Tarihçesine Giriş II- Üçüncü Teşebbüs: Dârulfünûn-ı Sultani", *Belleten (Türk Tarih Kurumu)*, C. 57, S. 228, Nisan 1993, ss. 201-240.
- İHSANOĞLU, Ekmeleddin, "Dârulfünun Tarihçesine Giriş- İlk İki Teşebbüs", *Belleten (Türk Tarih Kurumu)*, C. 54, S. 210, Ağustos 1990, ss. 699-745.
- İHSANOĞLU, Ekmeleddin, "Darülfünun" maddesi, *TDV İslam Ansiklopedisi*, C. 8, İstanbul 1993, ss. 521-525.
- İLHAN, Cengiz, "3499'dan 1136'ya", *TBB Dergisi*, S. 54, 2004, ss. 258-268.
- İLHAN, Cengiz, *Günümüz Türkçe'siyle Mecelle (Mecelle-i Ahkâm-ı Adliye)*, 2. bs., Yetkin Yayınları, Ankara 2014.
- İLKHAN, Mehmet Faruk, *Kadılık Müessesesi ve Osmanlı'da Kadılık Sistemi*, (Danışman: Cafer Çiftçi), Uludağ Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü, TR1016 Tarih Semineri, Bursa 2013.
- İNALCIK, Halil, "Sened-i İttifak ve Gülhane Hatt-ı Hümayunu", *Belleten (Türk Tarih Kurumu)*, S. 112, C. 28, Ekim 1964, ss. 603-622.

- İNALCIK, Halil, *Atatürk ve Demokratik Türkiye*, 4. bs., Kırmızı Yayınları.
- İNANICI, Halil, "Türkiye'de Avukatlık İdeolojisi", *Toplum ve Bilim Dergisi*, Kış 2000-2001, ss. 135-163.
- İPŞİRLİ, Mehmet, "Ehl-i Örf" maddesi, *TDV İslam Ansiklopedisi*, C. 10, İstanbul 1994, ss. 519-520.
- İPŞİRLİ, Mehmet, "İlmiye" maddesi, *TDV İslam Ansiklopedisi*, C. 22, İstanbul 2000, ss. 141-145.
- İPŞİRLİ, Mehmet, "Medresetü'l-Kudât" maddesi, *TDV İslam Ansiklopedisi*, C. 28, Ankara 2003, ss. 343-344.
- İPŞİRLİ, Mehmet, "Şeyhülislâm" maddesi, *TDV İslam Ansiklopedisi*, C. 39, İstanbul 2010, ss. 92-96.
- İRGÜREL, Mücteba, "Subaşı" maddesi, *TDV İslam Ansiklopedisi*, C. 47, İstanbul 2009, ss. 447-448.
- KANAR, Mehmet, *Osmanlı Türkçesi Sözlüğü*, 2. bs., Derin Yayınları, İstanbul 2010.
- KARAASLAN, Varol/ AYDEMİR, Fatih/ APAYDIN, Eylem, *Avukatlık ve Noterlik Hukuku*, (edt. Ali Cem Budak), 2. bs., Filiz Kitabevi, İstanbul 2022.
- KARABULUT, Mustafa, "Tanzimat Dönemi'nde Osmanlı'nın Yenileşme Sürecine Bir Bakış" *Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı*, S. 187, Ağustos 2010, ss. 125-138.
- KARAGÖZ, Mehmet, "Osmanlı Devletinde Islahat Hareketleri ve Batı Medeniyetine Giriş Gayretleri (1700-1839)", *OTAM*, S. 6, 1995, ss. 173-194.
- KARAHASANOĞLU, Cihan Osmanağaoğlu, "Mecelle-i Ahkam-ı Adliyye'nin Yürürlüğe Girişi ve Türk Hukuk Tarihi Bakımından Önemi", *OTAM*, S. 29, 2011, ss. 93-124.
- KARAL, Enver Ziya, "Gülhane Hatt-ı Hümayununda Batının Etkisi", *Belleten (Türk Tarih Kurumu)*, S. 112, C. 28, Ekim 1964, ss. 581-601.
- KARAL, Enver Ziya, *Osmanlı Tarihi Islahat Fermanı Devri (1856-1861)*, 5. bs., C. 6, TTK Basımevi, Ankara 1995.
- KARAL, Enver Ziya, *Osmanlı Tarihi Islahat Fermanı Devri (1861-1876)*, 5. bs., C. 7, TTK Basımevi, Ankara 1995.
- KARAL, Enver Ziya, *Osmanlı Tarihi Nizam-ı Cedid ve Tanzimat Devirleri (1789-1856)*, 6. bs., C. 5, TTK Basımevi, Ankara 1994.

- KARAMAN, Hayrettin, *Fıkıh Usûlü İslam Hukukunun Kaynakları, Metodu ve Felsefesi*, 11. bs., Ensar Neşriyat, İstanbul 2013.
- KARAMAN, Hayrettin, *Mukayeseli İslam Hukuku*, C. 1, 9. bs., İz Yayıncılık, İstanbul 2016.
- KARAMAN, Hayrettin, *Mukayeseli İslam Hukuku*, C. 2, 9. bs., İz Yayıncılık, İstanbul 2016.
- KARPAT, Kemal H., *Türk Siyasi Tarihi*, (çev. Ceren Elitez), 3. bs., Timaş Yayınevi, İstanbul 2013.
- KAŞIKÇI, Osman, *İslam ve Osmanlı Hukukunda Mecelle*, OSAV, İstanbul 1997.
- KAYNAR, Reşat, *Mustafa Reşit Paşa ve Tanzimat*, 3. bs., TTK Basımevi, Ankara 1991.
- KAZICI, Ziya, *İslam Medeniyeti ve Müesseseleri Tarihi*, 17. bs., MÜİFV Yayınları, İstanbul 2016, s. 204.
- KENANOĞLU, M. Macit, "Nizâmiye Mahkemeleri" maddesi, *TDV İslam Ansiklopedisi*, C. 33, İstanbul 2007, ss. 185-188.
- KENANOĞLU, M. Macit, *Ticaret Kanunnamesi ve Mecelle Işığında Osmanlı Ticaret Hukuku*, Lotus Yayınevi, Ankara 2005.
- KEYMAN, Selahattin, *Ceza Muhakemesinde (Asıl Ceza Muhakemesinde) Savcılık*, AÜHFY, Ankara 1970.
- KISIKLI, Emine, "Mustafa Kemal ve Milli Mücadelede Türk Kamuoyunun Oluşumu", *EOÜSBD*, C. 7, S. 3, 2006, ss. 1-46.
- KOCABAŞ, Süleyman, *T.C. Devleti Tarihi 1: Mütareke Dönemi ve Milli Mücadele (1918-1923)*, 1. bs., Vatan Yayınları, 2003.
- KOÇAOĞLU, Serhat Sinan, "Tarihsel Perspektifi ile Türk-İslam Hukukunda Savunma Hakkı ve Müdafî", *Ankara Barosu Dergisi*, C. 4, S. 4, 2010, ss. 61-78.
- KORUKLU, Aziz, "Dava Vekilliği Mesleği ve Bu Mesleğe Girenlerle Devam Edenlerin Mevzuat Karşısındaki Hukuki Durumları", *Adalet Dergisi*, S. 7, Y. 36, Temmuz 1945, ss. 657-670.
- KOYUNCU, Aşkın, "1877-1878 Osmanlı- Rus Harbi Öncesinde Şarkî Rumeli Nüfusu", *Avrasya Etüdleri*, C. 44, S. 2, 2013, ss. 177-208.
- KOYUNCU, Nuran, "Hukuk Mektebinin Doğuşu", *GÜHFD*, C. 16, S. 3, 2012, ss. 163-183.

- KÖKSAL, Osman, "Adliye Örgütünün Problemleri ve Yapılması Gerekli Düzenlemelere Dair II. Abdülhamit'e Sunulan Bir Layiha", *OTAM*, C. 9, S. 9, 1998, ss. 263-285.
- KÖKSAL, Yonca, "Tanzimat ve Tarih Yazımı", *Doğu Batı Düşünce Dergisi*, S. 51, Aralık 2010, ss. 193-214.
- KÖKÜSARI, İsmail, "Hak Arama Özgürlüğü ve 2010 Anayasa Değişiklikleri", *GÜHFD*, C. 15, S. 1, 2011, ss. 163-208.
- KUNTMAN, Osman, "Türkiye'de Avukatlık Mesleğinin, İstanbul Barosunun Tarihçesi ve Yabancıların Kurduğu Baro", *İstanbul Barosu Dergisi*, C. 62, S. 4-5-6, Nisan-Mayıs-Haziran 1988, ss. 254-288.
- KURU, Baki, *İstinaf Sistemine Göre Yazılmış Medeni Usul Hukuku*, Yetkin Yayınları, Ankara 2017.
- KUR'AN-I KERİM.
- KÜÇÜK, Cevdet, "Abdülmeccid" maddesi, C. 1, İstanbul 1988, ss. 259-263.
- KÜTÜKOĞLU, Mübahat S., "Berat" maddesi, C. 5, İstanbul 1992, ss. 472-473.
- LEWIS, Bernard, *Modern Türkiye'nin Doğuşu*, (çev. Metin Kıratlı), 5. bs., TTK Basımevi, Ankara 1993.
- MÂCE, İbn-i, *Sünen-i İbn-i Mâce Tercemesi*, (haz. Abdullah Parlıyan), C. 2, Konya Kitapçılık, İstanbul 2017.
- MARDİN, Ebül'ula, *Medeni Hukuk Cephesinden Ahmet Cevdet Paşa*, Ankara 1996.
- MUTÇALI, Serdar, *Arapça-Türkçe Sözlük*, Dağarcık Yayınları, İstanbul 2015.
- NALBANTOĞLU, Cahit, "Uygulamada Savunmanın Yeri", *TBB*, S. 1, Mart 1988, ss. 114-120.
- NÂZİM, Mehmed, *Mekteb-i Hukuk Günlerim*, (haz. Ali Adem Yörük), TTK Basımevi, Ankara 2012.
- NUR, Rıza, "Memleketimizde Avukatlık ve İstanbul Barosunun Tarihçesi", *İstanbul Barosu Mecmuası*, Şubat 1933, ss. 4044-4053.
- ONAR, Sıddık Sami, "İslam Hukuku ve Mecelle", *Tanzimat'tan Cumhuriyete Türkiye Ansiklopedisi*, C. 3, İletişim Yayınları, İstanbul 1985, ss. 580-587.
- ONAR, Sıddık Sami, "Osmanlı İmparatorluğunda İslâm Hukukunun Bir Kısımının Codification'u", *İÜHF*, C. 20, S. 1-4, Ocak 1955, ss. 57-85.

- ONAR, Sıddık Sami, *İdare Hukukunun Umumi Esasları*, C. 1, 3. bs., İsmail Akgün Matbaası, İstanbul.
- ORTAYLI, İlber, *"Hukuk ve İdare Adamı Olarak Osmanlı Devleti'nde Kadı"*, 7. bs., Kronik Yayınları, İstanbul 2017.
- ORTAYLI, İlber, "Osmanlı Kadısı Tarihi Temeli ve Yargı Görevi", *AÜSBF Dergisi*, C. 30, 1975, ss. 117-128.
- ORTAYLI, İlber, *İmparatorluğun En Uzun Yüzyılı*, 47. bs., Timaş Yayınları, İstanbul 2018.
- ÖĞÜT, Salim, "İmâmeyn" maddesi, *TDV İslam Ansiklopedisi*, C. 22, İstanbul 2000, ss. 207.
- ÖZCAN, Abdülkadir, "Asesbaşı" maddesi, *TDV İslam Ansiklopedisi*, C. 3, İstanbul 1991, ss. 464.
- ÖZDEMİR, Yavuz/ ÇİYDEM, Erol/ AKTAŞ, Elif, "Tanzimat Fermanı'nın Arka Planı", *Kastamonu Eğitim Dergisi*, C. 22, Ocak 2014, ss. 321-338.
- ÖZEL, Ahmet, "Harbî" maddesi, *TDV İslam Ansiklopedisi*, C. 16, İstanbul 1997, ss. 112-114.
- ÖZKENT, Ali Haydar, "Türk Avukatlığının Tarihine Kısa Bir Bakış", *İstanbul Barosu Mecmuası*, İstanbul 1938, ss. 5-28.
- ÖZKENT, Ali Haydar, *Avukatın Kitabı*, İstanbul-Arkadaş Basımevi, İstanbul 1940.
- ÖZKORKUT, Nevin Ünal, "Savcılık, Avukatlık ve Noterlik Kurumlarının Osmanlı Devleti'ne Girişi", *AÜHFD*, S. 4, Aralık 2003, ss. 147-154.
- ÖZTÜRK, Funda, *Osmanlı Devleti'nin Adli Modernleşme Sürecinde Avukatlık Mesleği*, (Danışman: Prof. Dr. Cenk Reyhan), Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Ocak 2017.
- ÖZTÜRK, Müge Vatansver, "Osmanlı Devleti'nde Avukatlık (Dava Vekilliği) Kurumu", *Terazi Hukuk Dergisi*, C. 13, S. 146, Ekim 2018, ss. 46-53.
- ÖZTÜRK, Osman, "Osmanlılarda Tanzimat Sonrasında Yapılan Hukukî Çalışmalar ve Mecelle-î Ahkâm-ı Adliyye", *Yeni Türkiye Dergisi Osmanlı Özel Sayısı*, C. 1, S. 31, Y. 6, Ankara 2000, ss. 736-750.
- ÖZTÜRK, Osman, *Osmanlı Hukuk Tarihinde Mecelle*, İİAV, İstanbul 1973.
- PAKALIN, Mehmet Zeki, *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü II*, C. 2, Milli Eğitim Basımevi,

- PAKALIN, Mehmet Zeki, *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü III*, C. 3, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul 1993.
- PAKALIN, Mehmet Zeki, *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü I*, C. 1, Milli Eğitim Basımevi,
- PAŞA, Cevdet, *Tezâkir 21-39*, (yay. Cavid Baysun), 3. bs., TTK Basımevi, Ankara 1991.
- PAŞA, Cevdet, *Tezâkir 40-Tetimme*, (yay. Cavid Baysun), 3. bs., TTK Basımevi, Ankara 1991.
- PAŞA, Ziya, *Ortaçağın Karanlık Çehresi: Engisizyon Mahkemeleri*, (çev. Cahit Külekçi), 1. bs., İlk Harf Yayınevi, İstanbul 2011.
- ROUSSELET, Marcel, *Adalet Tarihi*, (çev. Adnan Cemgil), Remzi Kitabevi, İstanbul 1963.
- SAĞIR, Meral Öztoprak, *Güncel Gelişmeler Işığında Türkiye’de Hukuk Eğitimi*, 2. bs., TBB Yayınları, Ankara 2010, s. 42
- SAĞNAK, Sadi/ BORALIDAĞ, Kemal, *Devlet Camiasında Avukatlık ve Baro ve Yeni Avukatlık Kanununun Karakteristik Vasıfları*, Yeni Cezaevi Matbaası, 1939.
- SAMÎ, Şemsettin, *Kamus-ı Türki*, 10. bs., Çağrı Yayınları, İstanbul 2001.
- SARICAK, Murat, *Osmanlı İmparatorluğu’nda Nakîbü’l-Eşrâfîlik Müessesesi*, TTK Basımevi, Ankara 2003.
- SAV, Atilla/ TOPRAK, Musa, *Türkiye’de Savunma Mesleğinin Gelişimi*, 2. bs., TBB Yayınları, Ankara 2015.
- SEMİZ, Yaşar, “İttihat ve Terakki Cemiyeti ve Türkçülük Politikası”, *SÛTAD*, S. 34, 2014, ss. 217-244.
- SERAHSÎ, Şemsüleimme, *el-Mebsût*, C. 19-20, Dâru’l-Ma’rife, Beyrut,
- SEZGİN, Fuat, *Buhari’nin Kaynakları Hakkında Araştırmalar*, Ankara 1956.
- SHAW, Stanford, *Osmanlı İmparatorluğu ve Modern Türkiye (Gaziler İmparatorluğu Osmanlı İmparatorluğunun Yükselişi ve Çöküşü 1208-1808)*, (çev. Mehmet Harmancı), C. 1, E Yayınları, İstanbul 1994
- SONGÜR, Haluk, “İslam Hukukunda Avukatlık Üzerine Mukayeseli Bir İnceleme”, *SDÜİFD*, S. 1, 1994, ss 225-256.
- SOYASLAN, Doğan, *Ceza Muhakemeleri Usulü Hukuku*, 3. bs., Yetkin Yayınları, Ankara 2007.

- ŞA'BÂN, Zekiyyüddin, *İslâm Hukuk İlminin Esasları (Usulü'l Fıkh)*, (notlar ekleyerek çev. İbrahim Kâfi Dönmez), 25. bs., Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara 2017.
- ŞENTOP, Mustafa, "Tanzimat Dönemi Kanunlaştırma Faaliyetleri Literatürü", *TALD*, C. 3, S. 5, 2005, ss. 647-672.
- ŞEYH NİZAM, Burhânîpurlu, *Fetâvâyî Hindiyeye*, (çev. Mustafa Efe), C. 7, 1. bs., Akçağ Yayınevi.
- ŞİMŞİRGİL, Ahmet/ EKİNCİ, Ekrem Buğra, *Ahmet Cevdet Paşa ve Mecelle*, KTB Yayınları, İstanbul 2008.
- TAHİROĞLU, Bülent, "Tanzimat'tan Sonra Kanunlaştırma Hareketleri", *Tanzimat'tan Cumhuriyete Türkiye Ansiklopedisi*, C. 3, İletişim Yayınları, İstanbul 1985, ss. 588-602.
- TAHİROĞLU, Bülent/ ERDOĞMUŞ, Belgin, *Roma Hukuku Dersleri*, 8.bs., Der Yayınları, İstanbul 2012.
- TANYER, Turan, "Eski İstanbul'da Arzuhalçiler", *TBB*, S. 53, Temmuz-Ağustos 2004, ss. 271-284.
- TEZİÇ, Erdoğan, *Anayasa Hukuku*, 21. bs., Beta Yayınları, İstanbul 2017.
- TOPALLI, Elvan, "From the 19th Century up to Present Day Thescriveners Parallel to Orientalist paintings: Its Historical and Sociological Background", *UÜFEFSBD*, S. 18, Y. 11, 2010, ss. 61-85.
- TOPRAK, Zafer, "Osmanlı Devleti'nde Çağdaş Adalet Örgütünün Doğuşu", *Dünden Bugüne İstanbul Ansiklopedisi*, C. 1, 1993, ss. 74-77.
- TOPRAK, Zafer, "Tanzimattan Cumhuriyete Türkiye'de Adalet Örgütü", *Cumhuriyet Dönemi Hukuk Devrimi*, (haz. Nazan Moroğlu), Türk Hukukçu Kadınlar Derneği Yayınları, İstanbul 1994, ss. 33-49.
- TOSUN, Öztekin, *Türk Suç Muhakemesi Hukuku Dersleri*, Acar Matbaacılık Tesisleri, C. 1, 4. bs., İstanbul 1984.
- TURGUT, Hasan, *Osmanlı'dan Günümüze Türk Hukukunda Yargı Etiği ve Hakim Vasipleri*, 1. bs., Adalet Yayınevi, Ankara 2019.
- ÛDEH, Abdulkâdir, *Mukâyeseli İslâm Ceza (Suç) Hukuku Genel Hükümler*, (çev. Ali Şafak), C. 1, 2. bs., Kayhan Yayınları, İstanbul 2012.
- ULUKAPI, Ömer/ ATALI, Murat, *Noterlik Hukuku*, 3.bs., Mimoza Yayınları, Konya 2013.
- UMUR, Ziya, *Roma Hukuku Ders Notları*, 3. bs., Beta Yayınları, İstanbul 2010.

- UNAT, Faik Reşit, *Türkiye Eğitim Sisteminin Gelişmesine Tarihi Bir Bakış*, Milli Eğitim Basımevi, Ankara 1964.
- UZUNÇARŞILI, İsmail Hakkı, *Osmanlı Devletinin İlmiye Teşkilatı*, 4. bs., OSAV, Ankara 2014.
- UZUNÇARŞILI, İsmail Hakkı, *Osmanlı Tarihi- Anadolu Selçukluları ve Anadolu Beylikleri Hakkında Bir Mukaddime ile Osmanlı Devleti'nin Kuruluşundan İstanbul'un Fethine Kadar*, C. 1, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara 1988.
- UZUNPOSTALCI, Mustafa, "Cenin" maddesi, *TDV İslâm Ansiklopedisi*, C. 7, İstanbul 1993, ss. 369-370.
- ÜÇÖK, Coşkun, "Osmanlı Kanunnamelerinde İslâm Ceza Hukukuna Aykırı Hükümler", *AÜHF*, S. 1, C. 3, S. 1, Ocak 1947, ss. 125-146.
- ÜÇÖK, Coşkun, "Savcılıkların Avrupa Hukukunda Gelişmesi ve Türkiye'de Kuruluşu", *Sabri Şakir Ansay'a Armağan*, Ajans-Türk Matbaası, Ankara 1964, ss. 35-48.
- ÜÇÖK, Coşkun/ MUMCU, Ahmet/ BOZKURT, Gülnihal, *Türk Hukuk Tarihi*, 20. bs., Savaş Yayınevi, Ankara 2018.
- ÜLKEN, Hilmi Ziya, *Türkiye'de Çağdaş Düşünce Tarihi*, 15. bs., TİBKY, İstanbul 2019.
- ÜLKER, İbrahim, "1879 Usul-ı Muhakemat-ı Hukukiyye Kanun-ı Muvakkati'nde İmza ve Mühre İtiraz ve İtirazın İncelenmesi", *SÜHFD*, C. 24, S. 2, 2006, ss. 93-109.
- VELİDEDEOĞLU, Veldet Hıfzı, *Kanunlaştırma Hareketleri ve Tanzimat*, Maarif Matbaası, İstanbul 1940.
- YAVUZ, Hulusi, "Ahmet Cevdet Paşa ve Mecelle'nin Tedvini", *Ahmet Cevdet Paşa Vefatının 100. Yılına Armağan*, TDV Yayınları, Ankara 1997, ss. 279-284.
- YAVUZ, Hulusi, "Ceride-i Mehakim" maddesi, *TDV İslam Ansiklopedisi*, C. 7, İstanbul 1993, ss. 408-409.
- YAZICI, Abdurrahman, "Arazî Kanunnâmesi (1274/ 1858) ve İntikal Kanunlarıyla İslam Miras Hukukunun Mukayesesi", *EKEV Akademi Dergisi*, S. 60, Y. 18, Yaz 2014, ss. 449-470.
- YEGİN, Abdullah, *Yeni Lûgat*, Hizmet Vakfı Yayınları, İstanbul 2003.
- YENİÇERİ, Celal, "Mezâlim" maddesi, *TDV İslam Ansiklopedisi*, C. 29, Ankara 2004, ss. 515-518.

- YILDIZ, Hakkı Dursun, “Abbâsîler” maddesi, *TDV İslam Ansiklopedisi*, C. 1, İstanbul 1988, ss. 31-48.
- YILMAZ, Ejder, “Bir Meslek Olarak Dünden Yarına Doğru Avukatlık”, *AÜHFD*, C. 44, S. 1, Ocak 1995, ss. 193-208.
- YOLALICI, M. Emin, “XIX. Yüzyıl Ve Sonrası Osmanlı Devleti’nde Eğitim Ve Öğretim Kurumları”, *Osmanlı Ansiklopedisi*, (edt. Güler Eren), C. 5, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara 1999, ss. 281-296.
- YÖRÜK, Ali Adem, *Mekteb-i Hukuk’un Kuruluşu ve Faaliyetleri (1878-1900)*, (Danışman: Prof. Dr. Ali Akyıldız), Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2008.
- ZAFER, Hamide, “Savunma Hakkı ve Sınırları”, *Hukuk Araştırmaları Dergisi*, 2013, ss. 507-540.
- ZUHAYLÎ, Vehbe, *İslâm Fıkı Ansiklopedisi*, (çev. Ahmet Efe ve diğerleri.), C. 8, Risale Yayınları, İstanbul 2012.
- ZUHAYLÎ, Vehbe, *İslâm Fıkı Ansiklopedisi*, (çev. Ahmet Efe ve diğerleri), C. 6, Risale Yayınları, İstanbul 2012.
- ZUHAYLÎ, Vehbe, *İslâm Fıkı Ansiklopedisi*, (çev. Ahmet Efe ve diğerleri), C. 7, Risale Yayınları, İstanbul 2012.

DÜSTURLAR

- Düster, I. Tertip, Cilt 1. (<https://acikerisim.tbmm.gov.tr/xmlui/handle/11543/67>).
- Düster, I. Tertip, Cilt 3. (<https://acikerisim.tbmm.gov.tr/xmlui/handle/11543/67>).
- Düster, I. Ter., C. 3 (Zeyl). (<https://acikerisim.tbmm.gov.tr/xmlui/handle/11543/67>).
- Düster, I. Tertip, Cilt 4. (<https://acikerisim.tbmm.gov.tr/xmlui/handle/11543/67>).
- Düster, I. Tertip, Cilt 5. (<https://acikerisim.tbmm.gov.tr/xmlui/handle/11543/67>).
- Düster, I. Tertip, Cilt 6. (<https://acikerisim.tbmm.gov.tr/xmlui/handle/11543/67>).
- Düster, II. Tertip, Cilt 1. (<https://acikerisim.tbmm.gov.tr/xmlui/handle/11543/67>).
- Düster, II. Tertip, Cilt 5. (<https://acikerisim.tbmm.gov.tr/xmlui/handle/11543/71>).
- Düster, II. Tertip, Cilt 7. (<https://acikerisim.tbmm.gov.tr/xmlui/handle/11543/71>).

Dr. Öğretim Üyesi Bedriye Tuğçe BALABAN

Avrupa Birliği
ve
Türk Hukukunda
İCRA TEŞKİLATI

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Avrupa Birliği ve Türk Hukukunda İcra Teşkilatı
Bedriye Tuğçe Balaban

Hukuk Yayınları Dizisi – 3282

Birinci Baskı : Kasım, 2022

ISBN : 978 – 605 – 264 – 042 – 5

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com
 : adalety@adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi
 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nilüfer Aydın

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Repro Bir Matbaacılık Kağ. Rekl. Tasarım Tic. Ltd. Şti.
İvedik OSB Matbaacılar Sitesi 1514 Cad. No: 23-25 Yenimahalle-Ankara
Sertifika No: 47381

KAYNAKÇA

- ABEL, Wolfgang: "Der Rechtspfleger im Rechtssystem der Bundesrepublik Deutschland", Ankara Law Review, C. 1, Sa. 2, Kış 2004, (s. 177-200).
- ACU, Melek: "Bireysel Başvuruya Konu Haklar", TBBD, Sa. 110, Y. 2014, (s. 403-434).
- AKGİRAY, Hasan Basri: "İcra Memurları ve Başkâtiplerin Statüsünün Yeniden Düzenlenmesi Zorunludur", İBD, C. XI, Sa. 7-8, Y. 1970, (s. 548-554).
- AKGÜNDÜZ, Ahmet: İslam ve Osmanlı Külliyatı, C. 1, İstanbul 2011.
- AKINCI, Müslüm: Bağımsız İdari Otoriteler ve Ombudsmanlık, İstanbul 1999.
- AKİL, Cenk: "Alman Yardımcı Adalet Memuru Yasası", EÜHFD, C. XV, Sa. 1-2, Y. 2011, (s. 287-309), (Akil- Yardımcı).
- AKİL, Cenk: Genel Haciz Yoluyla Takipte Ödeme Emrine İtiraz, Ankara 2017, (Akil-İtiraz).
- ALANGOYA, Yavuz: "Kanun Yolunun Anayasal Temeli ve HUMK m. 427 Hükmü ile Kanun Yolu Kapatılmış Olan Kararlara Karşı Kanun Yoluna Müracaat İmkânı", 75. Yaş Günü İçin Prof. Dr. Baki Kuru Armağanı, Ankara 2004, (s. 17-48).
- ALİMCİ, Assiye: "Alman Hukukunda Vadesi Gelmiş Alacakların Tahsilinde İnkasso Sistemi", İstanbul Kültür Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Ağustos 2014.
- ALPASLAN, Mehmet Emin: İcra Dairelerinin Özerkleştirilmesi: Fransız İcra Görevliliği Modeli, İstanbul 2018.
- ANDENAS, Mads/ NAZZİNİ, Renato: "Market Integration, the Harmonization Process, and Enforcement Practices in the EU Member States", Enforcement Agency Practice in Europe (Ed. Andenas/ Hess/ Oberhammer), The British Institute of International and Comparative Law (BIICL), Great Britain 2005, (s. 53-101).
- ANDENAS, Mads: "National Reports- England and Wales", Enforcement Agency Practice in Europe (Ed. Andenas/ Hess/ Oberhammer), BIICL, Great Britain 2005, (s. 131-153).
- ANDERSSON, Torbjörn/ FRIDÉN, Hugo: "National Reports- Sweden", Enforcement Agency Practice in Europe (Ed. Andenas/ Hess/ Oberhammer), BIICL, Great Britain 2005, (s. 229-241).
- ANDREWS, Neil: "The System of Enforcement of Civil Judgements in England", Comparative Studies on Enforcement and Provisional Measures, (Ed. Sturmer, R./ Kawano, M.), Tübingen 2011, (s. 13-20), (Andrews- Judgements in England).

- ANDREWS, Neil: The Modern Civil Procedures: Judicial and Alternative Forms of Dispute Resolution in England, Tübingen 2008, (Andrews- Procedures).
- ANSAY, Sabri, Şakir: Hukuk ve İcra İflas Usulleri, 5. Bs., Ankara 1960.
- ARAS, Aslı: Çekişmesiz Yargıda Yargılama Usulü, (6100 Sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu Çerçevesinde Çekişmesiz Yargılama Usulü), Ankara 2017.
- ARSLAN Ramazan/ TANRIVER, Süha: Yargı Örgütü Hukuku, Ankara 2001.
- ARSLAN, Aziz Serkan: İcra Takip İşlemleri, Ankara 2018.
- ARSLAN, Ramazan/ YILMAZ, Ejder/ TAŞPINAR AYVAZ, Sema/ HANAĞASI, Emel: Medeni Usul Hukuku Ders Kitabı, 7. Bs., Ankara 2021, (Arslan/ Yılmaz/ Taşpınar Ayvaz/ Hanağası- Usul).
- ARSLAN, Ramazan/ YILMAZ, Ejder/ TAŞPINAR AYVAZ, Sema/ HANAĞASI, Emel: İcra ve İflas Hukuku Ders Kitabı, 7. Bs. Ankara 2021, (Arslan/ Yılmaz/ Taşpınar Ayvaz/ Hanağası- İcra).
- ASLAN, Kudret: "Hacizde Sıra (Tertip)", AÜHFD, C. 54, Sa. 2, Y. 2005, (s. 269 – 318), (Aslan- Sıra).
- ASLAN, Kudret: Hacizde İstihkak Davası, Ankara 2005, (Aslan- İstihkak).
- ASLAN, Zehreddin/ ALTINDAĞ, Halil: Memurların Disiplin ve Ceza Soruşturması, Ankara 2018.
- ATALI, Murat: "Avusturya Hukukunda Çekişmesiz Yargı", MUIİHT- IV, TBBY, 30 Eylül- 1 Ekim 2005, Ankara 2006, (s. 50-104).
- ATAMAN, Engin: İcra ve İflas Hukukunda Mal Beyanı ve Mal Beyanından Kaynanlanan Suçlar, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, EÜSBE, Erzincan 2010.
- ATAR, Fahreddin: İslam Adliye Teşkilatı, Ankara 1979, (Atar- Teşkilat).
- ATAR, Fahreddin: İslam İcra ve İflas Hukuku (Fıkıhta İcra- İflas), İstanbul 1990, (Atar- İcra).
- AYDEMİR, Fatih: "1518 Sayılı Tarım ve Kredi Kooperatifleri ve Birlikleri Kanunu m. 12'de Düzenlenen İlam Niteliğinde Belge ve Bu Belgeye İlişkin Uygulamadaki Hukuki Sorunlar", EBYÜHFD, C. XXIII, Sa. 3-4, Aralık 2019, (s. 313-360), (Aydemir- İlam Niteliğinde Belge).
- AYDIN, Öykü Didem: "Türk Anayasa Yargısında Yeni Bir Mekanizma: Anayasa Mahkemesi'ne Bireysel Başvuru", GÜHFD, C. XV, (15), Sa. 4, Y. 2011, (s. 121-170).
- AYDIN, Öykü Didem: "Türk Anayasa Yargısında Yeni Bir Mekanizma: Anayasa Mahkemesi'ne Bireysel Başvuru", GÜHFD, C. XV, Sa. 4, Y. 2011, (s. 121-170).
- BAHADIR, Zeynep: "Abonelik Sözleşmesinden Kaynaklanan Para Alacaklarına İlişkin Takibin Başlatılması Usûlü", AHBVÜHFD, C. XXIII, Sa. 3, Y. 2019, (s. 129-159).

- BALABAN, Bedriye Tuğçe: “7343 Sayılı İcra ve İflas Kanunu İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun’un İcra Teşkilatına İlişkin Hükümlerinin Değerlendirilmesi”, Hukukun Güncel Meseleleri Erzincan Sempozyumu (10-13 Şubat 2022), Tam Metin Bildiri Kitabı, (s. 255-261).
- BALCI, Umut: “Türk Hukukunda Güveni Kötüye Kullanma Suçları”, AÜSBE, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara 2019.
- BAUMBACH, Adolf/ LAUTERBACH, Wolfgang/ ALBERS, Jan/ HARTMAN, Peter: Zivilprozessordnung, 77. Aufl., München 2019.
- BAUMGART, Gustav- Adolf: Der Gerichtsvollzieher, Berlin 1964.
- BAUR, Fritz/ STÜRNER, Rolf/ BRUNS, Alexander: Zwangsvollstreckungsrecht, 13. Aufl., Heidelberg 2006.
- BECKER- EBERHARD, Ekkehard: “Weitere Aufgaben Für Gerichtsvollzieher/ -innen- Was ist Rechtlich Möglich und Was (noch) Nicht?”, DGVZ, S. 9, 2014, (s. 209-227).
- BEHR, Johannes: “Reform der Zwangsvollstreckung”, Rechtspfleger Zeitung, H. 11, 1981, (s. 417-425).
- BELGESAY, M. Reşit: Adliye Hukuku, C. I, İstanbul 1944, (Belgesay- Adliye).
- BELGESAY, Mustafa Reşit: Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu Şerhi, C. 2, İstanbul 1940, (Belgesay- Usul Şerhi).
- BELGESAY, Mustafa Reşit: İcra ve İflas Hukuku, C. 1, İstanbul 1954, (Belgesay- İcra).
- BELGESAY, Mustafa Reşit: İcra ve İflas Kanunu Şerhi, İstanbul 1954, (Belgesay- İcra Şerhi).
- BELGİN GÜNEŞ, Derya: “Mağdur Hakları Kanunu Taslağı’nın Çocuk Teslimi ve Çocukla Kişisel İlişki Kurulmasına İlişkin Hükümlerinin Değerlendirilmesi”, SÜHFD, C. 29, Sa. 2, Y. 2021, (s. 913-931).
- BERBEROĞLU YENİPİNAR, Filiz: İcra Takibinde Şikâyet, Ankara 2020.
- BERKİN, Necmeddin M.: “Cebri İcra Faaliyetinden Sorumluluk”, İÜHFM, C. XXXVII (37), Sa. 1-4, Y. 1972, (s. 217-241), (Berkin- Cebri İcra).
- BERKİN, Necmeddin M.: “İcra Dairelerinin Faaliyetlerini Tanzim Eden Hükümler”, İÜHFM, C. XLII, Sa. 1-4, Y. 1976, (s. 201-232), (Berkin- İcra Daireleri).
- BERKİN, Necmeddin M.: “İngiltere’de Cebri İcra ve Hukuki Sorumluluk” MHAD, Prof. Dr. Hüseyin Nail Kubalı’ya Armağan, Sa. 11, Y. 1974, (s. 539-561), (Berkin- İngiltere’de Cebri İcra).
- BERKİN, Necmeddin M.: Tatbikatçılara İcra Hukuk Rehberi, C. I, II, İstanbul 1979, (Berkin- Rehber, C. I, II).
- BERKİN, Necmeddin, M.: İflas Hukuku Dersleri, 2. Bs., İstanbul 1966, (Berkin- İflas).

- BERKİN, Necmettin M.: “Cebri İcra ve Cebri İcraya Konu Olan Ödemeler”, İstanbul İktisadi ve Ticari İlimler Dergisi, Sa. 1, Y. 1974, (s. 243-258), (Berkin- Ödemeler).
- BERKİN, Necmettin M.: “İcra Tebliğleri ve 538 Sayılı Kanun’un Getirdiği Yenilikler, İÜHFİM, C. XXXIII, Sa. 1-2, Y. 1967, (s. 129-140), (Berkin- Tebliğ).
- BİLGE, Necip/ ÖNEN, Ergun: Medenî Yargılama Hukuku Dersleri, Ankara 1978.
- BİLGİN, Mahmut: İcra ve İflas Hukukunda Sıra Cetveli, 3. Bs., Ankara 2016.
- BORAN GÜNEYSU, Nilüfer: “İcra Takip İşlemleri”, TBB, Sa. 101, Y. 2012, (s. 31-60), (Boran Güneysu - İcra).
- BORAN, Nilüfer: İcra Takibinin İptali ve Taliki, İzmir 2006.
- BOZ, Selman Sacit: Memur Yargılamasında İzin ve İtiraz, Ankara 2014.
- BRADLEY, Pat: “Republic of Ireland”, Methods of Execution of Orders and Judgements in Europe, Chichester 1996, (s. 165-172).
- BREHM, Wolfgang: “Zentralisierung der Zwangsvollstreckung”, Rechtspfleger Zeitung, H. 4, 1982, (s. 125-129).
- BUDAK, Ali Cem/ KARARASLAN, Varol/ APAYDIN, Eylem/ AYDEMİR, Fatih: Avukatlık ve Noterlik Hukuku, (Ed. Ali Cem Budak), İstanbul 2021, (Aydemir- Noterlik).
- BUDAK, Ali Cem: “Prof. Dr. Baki Kuru’nun *Nizasız Kaza* İsimli Eserinden Beri Çekişmesiz Yargı Alanında Meydana Gelen Başlıca Değişiklikler”, 75. Yaş Günü İçin Prof. Dr. Baki Kuru Armağanı, Ankara 2004, (s. 273-306), (Budak- Çekişmesiz).
- BUDAK, Ali Cem: Making Foreign People Pay, Dartmouth 1999, (Budak- Making Foreign People).
- CAVALİER, George: “French Bankruptcy Law and Enforcement Procedures”, Comperatives Studies on Enforcement and Provisional Measures, (Ed. Sturmer, R./ Kawano, M.), Tübingen, 2011, (s. 163-171).
- CHRISTMANN, Günter: “Zum Beschwerderecht des Gerichtsvollziehers im Kostenprüfungsverfahren nach § 766 Abs. 2 ZPO”, DGVZ, Nr. 2, 1990, (s. 19-21).
- CİRHİNOĞLU, Zafer: Türkiye’de Hukuk Mesleği, Ankara 1997.
- CLARK, S. David: “The Organization of Lawyers and Judges, (Chapter. 3)”, International Encyclopedia of Comperative Law, (Ed. Cappelletti, Mauro), Volume XVI, Civil Procedure, (s. 1-100).
- CONWAY, Lorraine/ DENT, Jack, House of Commons Library, Bailiffs, Number: 04103, Briefing Paper 2017, (<https://commonslibrary.parliament.uk/>).
- CONWAY, Lorraine: “Enforcement Officers (formerly known as Bailiffs)”- House of Commons Briefing Paper – Number: CPB0413, 2019, (Conway- Enforcement), (<https://commonslibrary.parliament.uk/>).

- CONWAY, Lorraine: "The Current Regulation of Bailiffs"- House of Commons Standard Note- SN/HA/4103, 2013, (Conway- Bailiff), (<https://commonslibrary.parliament.uk/>).
- ÇAĞA, Tahir: "Ödeme Emrine İtirazın İptali Davasına Dair", BATİDER, C. VIII (8), Sa. 3, Y. 1976, (s. 21-31).
- ÇELİKOĞLU, Topel Cengiz: İcra Dairesi Kararı, Bursa 2017.
- ÇINAR, Sinan: "Bireysel Başvuruda Bulunma Usulü", UMD, Sa. 6, Y. 2016, (s. 97-137).
- ÇİFTÇİ, Pınar: "Menfaat Dengesi Çerçevesinde Genel İcra Hukuku ile Kamu İcra Hukukunun Karşılaştırılması", DEÜHFD, C. 12, Özel Sa. 2010, (Basım Yılı: 2012), (s. 313-379), (Çiftçi- Karşılaştırma).
- ÇİFTÇİ, Pınar: İcra Hukukunda Menfaat Dengesi, Ankara 2010, (Çiftçi- Menfaat Dengesi).
- DEMİREL, Fatmagül: Adliye Nezareti, Kuruluş ve Faaliyetleri (1876- 1914), İstanbul 2008.
- DEREN-YILDIRIM, Nevhis: "İcra Hukuku'nda Paylaştırmaya İlişkin İlkeler Hakkında Düşünceler", İcra Hukuku Analizleri, (Gaul, Hans Friedhelm/ Deren- Yıldırım, Nevhis), 5. Bs., İstanbul 2016, (s. 2-21), (Deren-Yıldırım- Düşünceler).
- DOĞAN, Emsalgül: "Bireysel Başvuru Çerçevesinde Anayasa Mahkemesi'nin Verdiği İcra ve İflâs Hukukuna İlişkin Kararların Değerlendirilmesi", AÜHFD, C. 1, Sa. 68, Y. 2019, (s. 83-126).
- DOĞRU, Osman: Anayasa Mahkemesine Bireysel Başvuru Rehberi, İstanbul 2012.
- DURŞUN, Hasan: "Türkiye'de Ombudsmanlığın (Kamusal) Etkin Olarak İşleyebilme Yetisi Yoktur", TBB, Sa. 95, Y. 2011, (s. 377-418).
- DÜZGÜN ASLAN, Ülgen: "Noterlerin Mesleki Sorumluluk Sigortası", GÜHFD, C. XVII (17), Sa. 1-2, Y. 2013, (s. 491-512).
- EFE, Haydar/ DEMİRCİ, Murat: "Ombudsmanlık Kavramı ve Türkiye'de Kamu Denetçiliği Kurumundan Beklentiler", Sayıştay Dergisi (SD), Sa. 90, Temmuz-Eylül 2013, (s. 49-72).
- EICH, Alexander: "Vollstreckungspersonen-Ursprünge und Entwicklungen bis zum Gerichtsvollzieher des Heutigen Rechts", DGVZ, Nr. 1-2, 1995, (s. 13-19).
- EKİNCİ, Ekrem Buğra: Osmanlı Hukuku 2008.
- ERDEM, Murat: "Avusturya Yardımcı Adalet Memuru Kanunu", (Çeviri), SaÜHFD, C. 2, Sa. 1, Temmuz 2014, (s. 135-154), (Erdem- Kanun).
- ERDEM, Murat: "Türkiye'de İcra ve İflas Daireleri Görevlilerinin Sorunları ve Çözüm Önerileri- İcra Müdürlerinin Sorumlulukları ve Denetimi", Adalet Bakanlığı ve Avrupa Birliği Tarafından Desteklenen İcra Dairelerinin Etkinliğinin Arttırılması Eşleştirme Projesi Kapsamında Uluslararası İcra ve İflas Hukuku Konferansı ve Çalıştay- Tebliğ ve Raporlar, Ankara 2014, (s. 85-90), (Erdem-Sorumluluk).

- EREN, Fikret: Borçlar Hukuku Özel Hükümler, Ankara 2017.
- ERGÜL, Engin: Anayasa Mahkemesi ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine Bireysel Başvuru ve Uygulaması, Ankara 2012.
- ERKUT, Celal: İdari İşlemin Kimliği, Ankara 1990.
- ERUYGUR, Haluk K.: Yedeminlik, Ankara 2008, (Eruygur- Yedeminlik).
- ERUYGUR, Haluk: "İngiliz Hukukunda Malların Haczi", Prof. Dr. Bilge Öztan'a Armağan, Ankara 2008, (s. 401-433), (Eruygur- Haciz).
- EZER, Feyzullah/ ÇELİK, Sami: "Türkiye'de Adalet Eğitimi ve Adalet Meslek Yüksekokulları Öğretim Programlarının Değerlendirilmesi", MKÜSBED, C. 12, Sa. 31, Y. 2015, (s. 272- 278).
- FENDOĞLU, Hasan Tahsin: İnsan Hakları Hukuku, Ankara 2017.
- FIRAT, Erhan: "Aile Arabuluculuğu", yayınlanmamış doktora Tezi, Erzincan 2021, (Firat- Aile).
- FIRAT, Erhan: Özel Kanunlarda Düzenlenen İlam Niteliğindeki Belgeler, Ankara 2016, (Firat- Belge).
- FİCHTNER, Frank: "Die Durchsetzung von Ansprüchen Auf Leistung Zug um Zug zwischen materiellem Recht, Verfahrensrecht und Verfassungsrecht", Diss., Köln 2002.
- FURTUN, Hakan/ GÜRLER, Cemalettin: "Alman ve Türk Hukuklarında Adli Hizmet Uzmanlığı- Rechtspfleger Kurumuna Kısa Bir Bakış", ABD., C. 65, Sa. 2, (Bahar 2007/2), (s. 58- 60).
- GAUL, Hans Friedhelm: "Der Rechtspfleger als Vollstreckungsorgan und Entscheidungsorgan in der Zwangsvollstreckung", Rolf Stürner 70. Yaş Armağanı, (Festschrift für Rolf Stürner zum 70. Geburtstag), Tübingen 2013, (s. 687-739), (Gaul- Der Rechtspfleger).
- GERHARDT, Walter: Grundbegriffe des Vollstreckungs und Insolvenzrechts, 1985.
- GİLLES, Peter, (Çev. Abdülkadir, Haşhaş): "Almanya'da Kararlara Karşı Kanun Yolları: Çeşitlilik, Karmaşıklık, Klişeler ve Sorgulanabilir Meşruiyet", DEÜHFD, C. 16, Özel Sayı 2014, (s. 123-132), Prof. Dr. Hakan PEKCANITEZ'e Armağan (Basım Yılı: 2015), (Gilles, Çev. Haşhaş- Meşruiyet).
- GİLLES, Peter, (Çev. Erişir, Evrim): "2002 Usul Hukuku Reformu Sonrası Hipertrofik Bir Medeni Yargının Problem Sahası Olarak Alman Kanun Yolu Sistemi", Medenî Usûl Hukukunda Kanun Yolları ve Arabuluculuk Kanun Tasarısı, MUIİHT-VI, İzmir/Çeşme 19-20 Ekim 2007, Ankara 2008, (s. 19- 51), (Gilles, Çev. Erişir- Kanun Yolu).
- GÖKCAN, Hasan Tahsin/ ARTUÇ, Mustafa: Kamu Görevlisi ve Özel Yargılama Usulleri, 2. Bs., Ankara 2008.

- GÖREN ÜLKÜ, Nazlı: İcra Hukukunda Ödeme Emri, İstanbul 2008.
- GÖRGÜN, Şanal/ BÖRÜ, Levent/ KODAKOĞLU, Mehmet: İcra ve İflas Hukuku, Ankara 2022.
- GÖZLER, Kemal: İdare Hukuku, C. I-II, 2 Bs., Bursa 2009, (Gözler- İdare).
- GÖZLÜGÖL, Said Vakkas: Avrupa İnsan Hakları Hukuku, Ankara 2014.
- GÖZTEPE, Ece: Anayasa Şikâyeti, Ankara 1998.
- GÖZÜBÜYÜK, Şeref A./ TAN, Turgut: İdare Hukuku- Genel Esaslar, C. I, 9. Bs., Ankara 2013.
- GRAF, Philipp J: "Der Rechtspfleger", Öffentliche Sicherheit, Sa. 5-6, Y. 2006, (s. 67-70), <https://docplayer.org/8328124-Der-rechtspfleger-in-ausserstreitangelegenheiten-somit-der-rechtspfleger-zustaendig.html>, (E.T. 09.11.2018).
- GREGOW, Torkel: "Sweden", Methods of Execution of Orders and Judgements in Europe, Chichester 1996, (s. 305-322).
- GROTHAUS, Achim: Die Englische Zwangsvollstreckung und der Schutz der Familie, Berlin 1999.
- GUTH, Monika: Schriften zum Schweizerischen Zivilprozessrecht- Etudes de droit de Procedure Civile Suisse, Band/Volume 5, Die direkte Vollstreckung von Urteilen ohne Einleitungsverfahren, Basel 2010.
- GÜNDOĞAN, Ali: İcra Dairelerinin Değişim ve Dönüşüm Şifreleri, İstanbul 2019.
- GÜNEREN, Ali: İcra ve İflas Hukukunda İstihkak Davaları, 3. Bs., Ankara 2014.
- GÜRALP, Ayşe Gülin: Anglo-Amerikan ve Kıta Avrupası Medeni Yargılama Hukuku Sistemleri'ndeki Reform Çalışmaları Yeni Gelişmeler ve Türk Hukuku Bakımından Değerlendirilmesi, İstanbul 2011.
- GÜRDOĞAN, Burhan: İcra Hukuku Dersleri, Ankara 1970.
- GÜVEN Aydın: Çocukla Kişisel İlişki Kurulması Hakkındaki İlamların İcrası, Ankara 2016.
- HABSCHEID, Walther J.: "Der Rechtspfleger in der Gerichtsorganisation-eine Wiederbesinnung", Festschrift für Walter F. Lindacher zum 70. Geburtstag (Walter F. Lindacher'e 70. Yaş Armağanı), 2007, (s. 29-67).
- HANAĞASI, Emel/ ÖZEKES, Muhammet: Yargı Örgütü ve Tebligat Hukuku, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayını No: 1597, Eskişehir 2012.
- HANAĞASI, Emel: "Fransız Hukuku'nda Hızlı Yargılama Usulleri ve Geçici Önlemler" (Prof. Dr. Ramazan Arslan'a Armağan, C. 2, Ankara 2015, (s. 901-940), (Hanağası- Hızlı Yargılama Usulleri).
- HASSENJAGER, Beate: Weisungsbefugnisse des Glaubigers?, Bochum 1993.

- HEDAR, Karin Bergl f: "İsveç İcra Sistemi ve Teşkilat Yapısı", Adalet Bakanlığı ve Avrupa Birliği Tarafından Desteklenen İcra Dairelerinin Etkinliğinin Arttırılması Eşleştirme Projesi Kapsamında Uluslararası İcra ve İflas Hukuku Konferansı ve Çalıştay- Tebliğ ve Raporlar, Ankara 2014, (s. 31-43).
- HENDERSON, Ketth/ SHAH, Angana/ ELENA, Sandra/ AUTHEMAN, Violaine, Regional Best Practices: Enforcement Of Court Judgement (White Paper 5), IFES Rule of Law White Paper Series (Ed. Henderson, Keith) April 2004, http://www.pdf.usad.gov/pdf_docs/PBAABS93.pdf, (E.T. 11.06.2020).
- HESS, Burkhard/ MACK, Marcus, "National Reports- Germany" Enforcement Agency Practice in Europe, BIICL 2005, (s. 169-193).
- HESS, Burkhard: "Comperative Analysis of the National Reports", Enforcement Agency Practice in Europe (Ed. Andenas M/ Hess, B./ Oberhammer, P.), the British Institute of International and Comperative Law (BIICL) 2005, Great Britain, (s. 25-46), (Hess- Comperative Analysis).
- HESS, Burkhard: "Different Enforcement Structures", Comperative Studies of Civil Enforcement and Provisional Measures, Tübingen 2011, (s. 49-67), (Hess- Enforcement Structures).
- HESS, Burkhard: "Minimum Procedural Standarts for Enforcement of Provisional and Protective Measures at European Level", Enfrocement Agency in Europe, the British Institute of International and Comperative Law (BIICL) 2005, (s. 265-285), (Hess- Procedural Standarts).
- HM Courts& Tribunals Service, "The Bailiff Manual", A Procedural Guide for County Court Bailiffs, (<https://www.whatdotheyknow.com/request/125721/response/309953/attach/3/Bailiff%20manual%20redacted.pdf.Cookiepassthrough1>), (E.T. 09.06.2017).
- HORTSMAN, Frank: Thesis EU Private International Law, Nederland 2012.
- İL, Sunay: "Aile Arabulucuğu (Family Meditation)", Toplum ve Hizmet, Hacettepe Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Fakültesi, Sosyal Hizmet Bölümü Yayını, C. 20, Sa. 1, Nisan 2009, (s. 23-31).
- İMRE, Zahit: "Doktrinde ve Türk Hukukunda Kusursuz Mesuliyet Halleri", İÜHFD, C. 13, Sa. 4, Y. 1947, (s. 1475-1536).
- JONGBLOED, Ton: "National Reports- Netherlands", Enforcement Agency Practice in Europe, BIICL 2005, (s. 195-213).
- KAĞITÇIOĞLU, Mutlu: "Kamu Denetçiliği Kurumunu (Türk Ombudsmanını) Yeniden Tasarlamak", Anayasa Hukuku Dergisi (AYHD), C. 7, Sa. 14, Y. 2018, (s. 457-512).
- KALABALIK, Halil: İnsan Hakları Hukuku, 5. Bs., Ankara 2017.
- KARACA, Tuğba, "Lizbon Antlaşması'yla Tanınan Ayrılma Hakkı Çerçevesinde Brexit Süreci, Brexit'ın Birleşik Krallık ve AB Üzerinde Muhtemel Etkileri", ASBE, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara 2019.

- KARAGÖZOĞLU, Nursen: "Aile Uyuşmazlıklarında Arabuluculuğa Elverişlilik", Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara 2017.
- KARSLI, Abdürrahim: "Alman Hukukundaki Mahnverfahren Usulünün Türk Hukukunda İlamsız İcra Usulü ile Karşılaştırılması", Prof. Dr. Saim Üstündağ'a Armağan, Ankara 2009, (s. 311-330), (Karlı- Alman).
- KARSLI, Abdürrahim: İcra Tetkik Mercii Kararlarının Temyizi, İstanbul 1995, (Karlı- İcra Tetkik Mercii).
- KARSLI, Abdürrahim: İcra ve İflas Hukuku, 3. Bs. İstanbul 2014, (Karlı- İcra).
- KAWANO, Masanori: "Civil Enforcement as a Fundamental of Effective Justice"-Comperative Studies on Enforcement and Provisional Measures, (Ed. Sturmer R./ Kawano M.), Tübingen 2011, (s. 3-12).
- KAYA, Seyithan: Kamu Görevlisinin Kişisel Kusuru ve Sorumluluğu, Ankara 2021.
- KAYE, Peter/ BRUCE, Morgan: "England and Walles", Methods of Execution of Orders and Judgements in Europe, Chichester 1996, (s. 51-72).
- KENNET, A. Wendy: Enforcement of Judgements in Europe, Oxford Monographs in Private International Law, General Editor: P. B. Carter QC, 2005.
- KERAMEUS, Konstantinos D.: "Enforcement Proceedings", International Encyclopedia of Comperative Law, (Sorumlu Ed. Zweigert, K./ Drobnig U.), Vol. XVI, Civil Procedure, (Baş Ed. Cappaletti, Mauro), Chapter 10, Tübingen 2002.
- KERN, Christoph/ DİEHM, Dirk/ ELDEN, Erkan/ FRAUENKNECHT, Timm: Zivilprozessordnung, 3. Aufl., Berlin 2017.
- KİRAZ, Taylan Özgür: Yargı Kararlarıyla Birlikte İcra Mahkemesinde İtirazın Kaldırılması, 4. Bs., Ankara 2013.
- KOC AOĞLU, N. Kağan: "Roma Hukuku'nda Adli Teşkilatlanma", ABD, Sa. 1, Y. 2013, (s. 187- 200).
- KORKMAZ, Ramazan: Medeni Uusl Hukuku açısından Anayasa Mahkemesine Bireysel Başvuru, 2. Bs., İstanbul 2017.
- KOSTKIEWCZ, Jolanta Kren/ MİLANİ, Dominik/ PENON, Ilija/ WEİNGART, Denise: Schuldbetreibungs und Konkursrecht, 2. Aufl., Zürich 2014.
- KOYUNCU, Nuran/ GÖK, Ümmügülsüm: "Türk Hukuk Tarihinde ve Karşılaştırmalı Hukukta Hâkimlik Mesleğine Giriş ve Hâkim Yardımcılığı", NEÜHFD, C. 2, Sa. 1, Y. 2019, (s. 68- 86).
- KÖKSAL, Mehmet: Yargı Örgütü Hukuku Ders Kitabı, İstanbul 2018.
- KÖNİG, Rainer: "Rechtsstaatsprinzip und Gleichheitssatz in der Zwangsvollstreckung", Diss., Tübingen 1985.
- KRUSE, John: Bailiff Best Practice- A Guide to the National Standards for Enforcement Agents, United Kingdom 2016, (Kruse- National Standarts).

- KRUSE, John: *Bailiffs- the Law and Your Rights*, PP Publishing, 2011, (Kruse- Bailiff).
- KRUSE, John: *Notes on the Theory and Practice of Taking Control of Goods, A Guide to the Reformed Law, England 2019*, (Kruse- Theory and Practice).
- KURT KONCA, Nesibe: “Hâkim Yardımcılığı Kurumu ve Türkiye’de Uygulanabilirliği”, *Siyaset, Ekonomi ve Toplum Araştırmaları Vakfı- SETA Yayınları*, İstanbul 2016, https://setav.org/assets/uploads/2016/11/2016102415_5749_hakim-yardimciligi-kurumu-pdf.pdf, (E.T. 15.02.2019).
- KURT, Leyla Müjde: “Noterlerin Hukuki Sorumluluğu”, *GÜHFD*, C. XVIII (18), Sa. 2, Y. 2014, (s. 85-118).
- KURU, Baki: “İcra Tutanakları”, *Makaleler*, İstanbul 2006, (s. 467- 478), (Kuru- Tutanaklar).
- KURU, Baki: “Ödeme Emrine İtiraz”, *Adalet Dergisi (AD.)*, C. 52, Sa. 3-4, Y. 1961, (s. 268-293), (Kuru- İtiraz).
- KURU, Baki: *Hukuk Muhakemeleri Usulü*, C. I, II, III, IV, V, VI, İstanbul 2001 (Kuru- Usul, C. I, II, III, IV, V, VI).
- KURU, Baki: *İcra ve İflas Hukuku El Kitabı*, Ankara 2013, (Kuru- İcra El Kitabı).
- KURU, Baki: *İstinaf Sistemine Göre Yazılmış İcra ve İflas Hukuku Ders Kitabı*, 3. Bs., Ankara 2019, (Kuru- İcra Ders Kitabı).
- KURU, Baki: *İstinaf Sistemine Göre Yazılmış Medeni Usul Hukuku Ders kitabı*, 2. Bs., Ankara 2018, (Kuru- Usul Ders Kitabı).
- KURU, Baki: *Nizasız Kaza*, Ankara 1961, (Kuru- Nizasız).
- LACKMANN, Rolf, “Zur Beschwerdebefugnis des Gerichtsvollziehers”, *DGVZ*, S. 12, 2015, (s. 242-245), (Lackmann- Beschwerdebefugnis).
- LACKMANN, Rolf: *Zwangsvollstreckungsrecht*, 10. Aufl., 2013, (Lackmann- Recht).
- LESSİNG, Volker: “Türk Alman Dostluğunun Bağlantı Halkasını Teşkil Eden Alman Yardımcı Adalet Memuru (Rechtspfleger) Kimdir?”, (Çev.: Öztan, Bilge / Öztan, Fırat), *AÜHFD*, C. 40, Y. 1988/ 1-4, (s. 347- 371).
- MARDİN, Çağrı: *Çocuk Teslimi ve Çocukla Kişisel İlişki Kurulmasına İlişkin İlamların İcrası*, Ankara, Yetkin Yayınları, 2019.
- MARTİN, D. F.: “A Comperative Study of Enforcement in England and France”, *Civil Justice Quarterly* 1982, Vol. 1, (s. 219-236).
- MAVİ, Ömer: “İcra Takibiyle Çocukla Kişisel İlişki Kurulmasının Sebepleri, İcrada Uzmanın Rolü ve Çocuğun Durumu”, *TBBD*, Sa. 74, Y. 2008, (s. 269-281).
- MCDONAGH, Ed/ DERRİCOURT, Rosie/ BAKER, Thelma: “the Rules of Enforcement Making a Complaint About the Behaviour of Bailiffs in a Self-Regulated System”, *Citizens Advice*, www.citizensadvice.org.uk, (E.T. 02.11.2017).

- MENUT, Bernard: "Fransa İcra Sistemi ve Teşkilat Yapısı", Adalet Bakanlığı ve Avrupa Birliği Tarafından Desteklenen İcra Dairelerinin Etkinliğinin Arttırılması Eşleştirme Projesi Kapsamında Uluslararası İcra ve İflas Hukuku Konferansı ve Çalıştay- Tebliğ ve Raporlar, Ankara 2014, (s. 59-70).
- MERİÇ, Nedim: "Alman Hâkim Yardımcılığı Kanunu Çevirisi", MİHDER, C. 7, Sa. 20, Y. 2011/3, İstanbul 2011, (s. 13-42), (Meriç- Alman).
- MERİÇ, Nedim: Türk-İsviçre Hukukunda Paylaştırma Kuralları ve Sıra Cetveline Başvuru Yolları, Ankara 2015, (Meriç- Paylaştırma).
- MİERLO, Antonius I. M / HOEBEK, Bo Ra D.: "Attachment of Assest in Netherlands", Sa. 17, Y. 2011. (file:///C:/Users/User /Downloads/ 2012- 05-04-attachment-of-assets-tvm. pdf, (E.T. 30.02.2018)).
- MORSE, Melissa: "Enforcement Methods Available in England and Wales", the Execution of Court Decisions in Civil Cases, Council of Europe Publishing, 15-17 October, Strasbourg 1997, (s. 85-95).
- MUSIELAK, Hans- Joachim/ VOIT, Wolfgang, Zivilprozessordnung, 16. Aufl., München 2019.
- MUŞUL, Timuçin: İcra ve İflas Hukukunda İstihkak Davaları, Ankara 2015, (Muşul- İstihkak).
- MUŞUL, Timuçin: İcra ve İflas Hukukunda Şikâyet, 2. Bs., Ankara 2018, (Muşul- Şikâyet).
- MUTHORST, Olaf: Grundzüge des Zwangsvollstreckungsrechts, 2. Aufl., München 2015.
- NAMLI, Mert: Türk ve Fransız Medeni Usul Hukuku'nda Yargılamanın Yenilenmesi, İstanbul 2014.
- NİBOYET, Marie-Laure/ LACASSAGNE, Sabine: "National Reports- France" Enforcement Agency Practice in Europe, BIICL, Great Britain 2005, (s. 155-167).
- NOACK, Wilhelm: Pfandungsvollstreckung in Körperlichen Sachen unter Berücksichtigung der Dienstvorschriften für Gerichtsvollzieher, Hannover 1961.
- ODYAKMAZ, Zehra: "Kamu Denetçiliği Kurumu'nun Erkler Arasındaki Yeri ve Yargı Yetkisinin Kullanılmasından Anlaşılması Gerekenler", I. Uluslararası Kamu Denetçiliği-Ombudsmanlık-Sempozyumu, 03.09.2013 Ankara, (s. 65-95), <https://www.ombudsman.gov.tr/document/yayinlar/sempozyumlar/kdk-sempozyu-m-1.pdf>, (E.T. 20.08.2021).
- OERKE, Alexander: Gerichtsvollzieher- Parteiherrschaft, Freiburg 1991.
- OĞUZ, Arzu: Karşılaştırmalı Hukuk, Ankara 2003.
- OĞUZOĞLU, H. Cahit: Roma Hukuku, Ankara 1959.
- OLGAÇ, Senai/ KÖYMEN, Haydar: Kazaî ve İlmî İçtihatlarla Türk İcra ve İflâs Kanunu, İstanbul 1960.

- ORTAYLI, İlber: Hukuk ve İdare Adamı olarak Osmanlı Devleti'nde Kadı, Ankara 1994.
- OSKAY, Mustafa/ KOÇAK, Coşkun/ DEYNEKLİ, Adnan/ DOĞAN, Ayhan: İİK Şerhi, C. 1, Ankara 2007.
- ÖZBAY, İbrahim/ AYDEMİR, Fatih: "Güncel Kazai İçtihatlar Çerçevesinde Aile Mahkemelerinde Görev Yapan Uzmanların Hukuki Statüsü ve Reddi", MİHDER, C. 16, Sa. 46, Y. 2020, (s. 463-514).
- ÖZBAY, İbrahim/ YARDIMCI, Taner Emre: Tebligat Hukuku, 2021.
- ÖZBAY, İbrahim: "Avukatlık Hukukunda Uzlaştırma ve Uzlaştırma Tutanağının İlam Niteliği", AÜEHFD, C. VIII, Sa. 3-4, Y. 2004, (s. 387-418), (Özbyay- İlam).
- ÖZBAY, İbrahim: "Çocukla Kişisel İlişki Kurulmasına Muhalefet Edenlerin Cezalandırılması (İİK m. 25/a; İİK m. 341)", Haluk Konuralp Anısına Armağan, C. 2, Ankara 2009, (s. 319-331), (Özbyay- Çocuk).
- ÖZBAY, İbrahim/ AYDEMİR, Fatih/ BÖLÜKBAŞI, Özge/ KAYA, Seyithan: Yargı Örgütü Hukuku, (Ed. İbrahim Özbyay), Ankara 2022, (Özbyay/ Aydemir- Yargı).
- ÖZBEK, Mustafa Serdar: "Avrupa Konseyince Adalet Hizmetlerinin Etkinliğinin Artırılması İçin Öngörülen Tedbirler", AÜHFD, C. 55, Sa. 1, Y. 2006, (s. 207-292), (Özbek- Adalet Hizmetleri).
- ÖZBEK, Mustafa Serdar: "Genel Haciz Yoluyla İcra Takibinde Takip Talebi ve Ödeme Emrinde Banka Hesap Numarası Bilgilerinin Bulunmamasının Hukukî Sonuçları", TNBD, C. 3, Sa. 2, Y. 2016, (s. 3-20), (Özbek- Genel Haciz Yolu).
- ÖZBEK, Mustafa Serdar: "İcra ve İflas Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Taslağıyla Getirilmek İstenen Değişikliklerin Değerlendirilmesi", AÜHFD, C. 57, Sa. 3, Y. 2008, (s. 463-524), (Özbek- Değerlendirme).
- ÖZBEK, Mustafa Serdar: "İcra ve İflâs Kanununda Mal Beyanında Bulunma Yükümlülüğünün İhlâli Hâlinde Öngörülen Tazyik Hapsi ve Disiplin Hapsinin Mükerrer Cezalandırma Yasağı Bakımından Değerlendirilmesi", DEÜHFD, C. 16, Özel Sayı 2014, Prof. Dr. Hakan PEKCANITEZ'e Armağan, (s. 2447-2511), (Basım Yılı: 2015), (Özbek- Mal Beyanı).
- ÖZBEK, Mustafa Serdar: İlamlı İcranın Etkinliği, C. I, II, 4. Bs., Ankara 2018, (Özbek- İlamlı, C. I, II).
- ÖZBEY, Özcan: Türk Hukukunda Anayasa Mahkemesine Bireysel Başvuru Hakkı, Ankara 2012.
- ÖZÇELİK, Volkan: İcra Müdürünün Takdir Yetkisi, Ankara 2014.
- ÖZEKES, Muhammet/ ERİŞİR, Evrim: "Konusu Para Alacağı Olan Geçici Hukuki Korumaların Karşılaştırılması ve Değerlendirilmesi", MİHDER, Sa. 3, 2006, (s. 1235-1274).

- ÖZEKES, Muhammet: "Abonelik Sözleşmelerinden Kaynaklanan Para Alacaklarına İlişkin Yeni Takip Yolu (7155 Sayılı Kanun'un Düzenlemesi)", C. 83, Sa. 3, İBD, Eylül 2018, s. (225-256), (Özekes- Abonelik).
- ÖZEKES, Muhammet: "Yeni Bir İcra Sistemi Önerisi", DEÜHFD, Prof. Dr. Bilge Umar'a Armağan, 2009/1 Özel Sayı, İzmir 2010, (s. 921-940), (Özekes- Yeni Bir İcra Sistemi).
- ÖZEKES, Muhammet: İcra Hukukunda Temel Haklar ve İlkeler, Ankara 2009, (Özekes- Temel Haklar).
- ÖZEKES, Muhammet: İcra ve İflas Hukukunda İhtiyati Haciz, Ankara 1999, (Özekes- İhtiyati).
- ÖZTEK, Selçuk: "Türk İcra Hukukunun Eleştirisi", MUIİHT- VII: İllamsız İcra, İzmir 2008, (Basım Ankara-2009), (s. 201-209), (Öztek- Eleştirisi).
- ÖZTEK, Selçuk: İcra ve İflas Hukukunda Borç Ödemeden Aciz Vesikası, İstanbul 1994, (Öztek- Vesika).
- ÖZYÖRÜK, Mukbil: İdare Hukuku Dersleri (Teksir), Ankara 1973, (Ankara Üniversitesi Web Sitesi).
- PARLAK, Ece: "Sosyal Hizmet Perspektifinden Aile Araboluculuğu Uygulamalarının İncelenmesi: Türkiye İçin Bir Model Önerisi", Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara 2019.
- PEKCANITEZ, Hakan Y.: İcra- İflas Hukukunda Şikâyet, Ankara 1986, (Pekcanitez- Şikâyet).
- PEKCANITEZ, Hakan/ ATALAY, Oğuz/ SUNGURTEKİN ÖZKAN, Meral/ ÖZEKES, Muhammet: İcra ve İflas Hukuku Ders Kitabı, 6. Bs., Ankara 2020, (Pekcanitez/ Atalay/ Sungurtekin Özkan/ Özekes- İcra).
- PEKCANITEZ, Hakan/ SİMİL, Cemil: İcra-İflas Hukukunda Şikâyet, 2. Bs., İstanbul 2017.
- PEKCANITEZ, Hakan/ YEŞİLIRMAK, Ali: Medeni Usul Hukuku, Pekcanitez Usul, 15. Bs., C. III, İstanbul 2017.
- PEKCANITEZ, Hakan: "Hukuk Eğitimi, Hukukta Probleme Dayalı Öğretim", Makaleler, C. II, İstanbul 2016, (s. 90-93), (Pekcanitez- Eğitim).
- PEKCANITEZ, Hakan: "Mukayeseli Hukukta Medeni Yargıda Verilen Kararlara Karşı Anayasa Şikâyeti", AYD, C. 12, Y. 1995, (s. 257-287), (Pekcanitez- Anayasa Şikâyeti).
- PEKGÖZ, Vildan: "İcra Tutanaklarının İİK m. 8 Çerçevesinde Aleniyeti ve İspat Kuvveti", Cevdet Yavuz Armağanı, (s. 2377-2406).
- POHLMANN, Petra: Zivilprozessrecht, 4. Aufl., München 2018.

- POSTACIOĞLU, İlhan E./ ALTAY, Sümer: İcra Hukukunun Esasları, İstanbul 2010, (Postacioğlu/ Altay- İcra).
- POSTACIOĞLU, İlhan E./ ALTAY, Sümer: Medeni Usul Hukuku Dersleri, 7. Bs., İstanbul 2015, (Postacioğlu/ Altay- Usul).
- POSTACIOĞLU, İlhan E.: “Ödeme Emrine İtirazın Mahiyeti Üzerine Bir Deneme”, İÜHFİM, C. XIV (14), Sa. 3-4, Y. 1948, (s. 272-295), (Postacioğlu- Mahiyet).
- POSTACIOĞLU, İlhan E.: “Ödeme Emrine İtirazın Sıhhat Şartları”, İÜHFİM, C. XVI (16), Sa. 3-4, Y. 1950, (s. 782-794), (Postacioğlu- İtiraz).
- POSTACIOĞLU, İlhan E.: İflas Hukuku Esasları, C. I, İstanbul 1949, (Postacioğlu- PRÜTTING, Hanns/ GEHRLEIN, Markus: Zivilprozessordnung, 10. Aufl., Köln 2018.
- RHEE, C. H. Van: “‘History of the Huissier de Justice’ in Low Countries”, Maastricht European Private Law Institute, (M-EPLI), Nr. 15, 2011, (s. 1-19).
- RİCK, Nicole: Schuldnerschutz in der Zwangsvollstreckung- Ein Rechtsvergleich zwischen Deutschland und England, Aachen 2002.
- ROSENBERG, H. C. Leo/ GAUL, Hans Friedhelm/ SCHILKEN, Eberhard/ BECKER-EBERHARD, Ekkehard/ LAKKİS, Panajotta: Zwangsvollstreckungsrechts, 12. Aufl., München 2010.
- ROSENBERG, H. C. Leo/ SCHWAB, Karl Heinz/ GOTTWALD, Peter: Zivilprozessrechts, 18. Aufl., München 2018.
- RÜZGARESEN, Cumhur: “Türkiye’de İcra ve İflas Daireleri Görevlilerinin Sorunları ve Çözüm Önerileri- İcra Müdürlerinin Statüsü, Hak ve Yetkileri”, Adalet Bakanlığı ve Avrupa Birliği Tarafından Desteklenen İcra Dairelerinin Etkinliğinin Arttırılması Eşleştirme Projesi Kapsamında Uluslararası İcra ve İflas Hukuku Konferansı ve Çalıştay- Tebliğ ve Raporlar, (s. 91-111).
- SAFAR, Patrick/ RUSHE, Ray: French Huissiers de justice (bailiffs/ judicial officers), (file:///C:/Users/User/Downloads/FrenchBailiffs_BD.pdf), (E.T. 22.03.2018).
- SAĞLAM, Musa: Bireysel Başvuru ‘Anayasa Şikâyeti’, HUKAB Sempozyumu Serisi 1, Ankara 2011.
- SALDIRIM DEMİR, Sibel: İcra Müdürünün Davranış ve İşlemlerinden Doğan Hukuki Sorumluluk, Ankara 2011.
- SALDIRIM, Mustafa: “İcra ve İflas Kanunu’nda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısındaki İcra Teşkilatına İlişkin Hükümlerin Değerlendirilmesi”, MİHDER, Sa. 1, Y. 2009, (s. 75-92).
- SCHNEİDER, Herald: Die Ermessens- und Wertungbefugnis des Gerichtsvollzieher, Köln 1993.
- SELÇUK, Sami: Kamu Görevlilerinin Yargılanması, Ankara 2017.

- SEVGİLİ GENÇAY, Fatma Didem: "Fransa'da Kamu Personel Rejimi", İn.ÜHFĐ, C. 5, Sa. 1, Y. 2014, (s. 225-240).
- STAMM, Jürgen: "Reformbedarf in der Zwangsvollstreckung?- die Schaffung eines zentralen Vollstreckungorgans", JZ, Nr. 2, 2012, (s. 67-76), (Stamm-Reformbedarf).
- STAMM, Jürgen: Die Prinzipien und Grundstrukturen des Zwangsvollstreckungsrechts, Tübingen 2007, (Stamm- Grundstruktur).
- STÖBER, Kurt: Forderungspfandung, 15. Aufl., Rothenburg ob der Tauber 2010.
- SUNGURTEKİN ÖZKAN, Meral: "İcra Hukukunda Oranlık İlkesi", Prof. Dr. Turhan Tufan Yüce'ye Armağan, Dokuz Eylül Üniversitesi Yayını, İzmir 2001, (s. 177-203), (Sungurtekin Özkan- Oranlık).
- ŞİRİN, Tolga: Anayasa Mahkemesine Bireysel Başvuru (Anayasa Şikâyeti) Usul Hukuku, 2. Bs., Anayasa Mahkemesine Bireysel Başvuru El Kitapları Serisi- 7, Ankara 2019, [https://www.anayasa.gov.tr/media/7431/usulhukukuinternetkitap .pdf](https://www.anayasa.gov.tr/media/7431/usulhukukuinternetkitap.pdf), (E.T. 06.09.2021).
- TANRIVER, Süha: İlamlı İcra Takibinin Dayanakları ve İcranın İadesi, Ankara 1996, (Tanrıver- İlamlı).
- TAŞPINAR AYVAZ, Sema: "İcra Müdürünün Yetkilerinin Kısıtlanmasına İlişkin HGK Kararının Eleştirisi", Terazi Hukuk Dergisi, Y. 2007, Sa. 10, (s. 71-79), (Taşpınar Ayvaz- İcra Müdürünün Yetkileri).
- TAŞPINAR AYVAZ, Sema: "İcra ve İflas Hukukunda Hükümsüz İşlemler ve Hükümsüzlük", Ramazan Arslan'a Armağan, C. II, Ankara 2015, (s. 1537-1550), (Taşpınar Ayvaz- Hükümsüzlük).
- TAŞPINAR AYVAZ, Sema: "İsviçre Federal İcra ve İflas Kanununda Yapılan Değişikliklere Genel Bir Bakış", 75. Yaş Günü İçin Prof. Dr. Baki Kuru'ya Armağan, 2004, (s. 599-670), (Taşpınar Ayvaz- Değişiklikler).
- TAŞPINAR AYVAZ, Sema: "Türk Hukukunda Bir İcra Sicil Düzenlemesi Örneği, 'Aciz Vesikası Sicili'", Haluk Konuralp Anısına Armağan, C. 2, Ankara 2009, (s. 579-621), (Taşpınar Ayvaz- Sicil).
- TAŞPINAR AYVAZ, Sema: "Zabıt Kâtiplerinin Reddi", DEÜHFĐ, C. 11, Sa. Özel Sayı, Y. 2010, (s. 595-615), (Taşpınar Ayvaz- Ret).
- TAT ARSLANPINAR, Tuğçe: "İcra Dairesi Tarafından Vaktinden Evvel Satış", TBBĐ, Sa. 151, Y. 2020, (s. 199-234).
- TERCAN, Erdal: Medeni Usul Hukukunda Eski Hale Getirme, Ankara 2006.
- TEZCAN, Durmuş/ ERDEM, Mustafa Ruhan/ SANCAKDAR, Oğuz/ ÖNOK, Rifat Murat: İnsan Hakları El Kitabı, 4. Bs., Ankara 2011.
- THOMAS, Heinz/ PUTZO, Hans: Zivilprozessordnung, 40. Aufl. 2019.

- THORNE, Marini/ LANE, Joe: "a Law unto Themselves How Bailiffs are Breaking the Rules", Citizens Advice, <https://www.citizensadvice.org.uk/debt-and-money/action-your-creditor-can-take/bailiffs>, (E.T. 02.11.2017).
- TİFTİK, Mustafa: Türk Hukukunda Vedia Sözleşmesi, Ankara 2007.
- TİKVEŞ, Özkan: İcra ve İflas Kanunu (Şerh), İstanbul 1990.
- TOĞRUL, İsa: "İcra ve İflâs Hukuku'nda Mal Beyanında Bulunmamanın ve Gerçeğe Aykırı Mal Beyanında Bulunmanın Sonuçları", Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, AÜSBE, Ankara 2011.
- ULUKAPI, Ömer: "Yargıtay Kararları Işığında Noterlerin Hukuki Sorumluluğu", SÜHFD, C. 21, Sa. 1, Y. 2013, (s. 209-241).
- UYAR, Talih, İcra Hukukunda Şikâyet, Manisa 1991, (Uyar- Şikâyet).
- UYAR, Talih/ UYAR, Alper/ UYAR, Cüneyt: (İcra Hukukunda) Şikâyet, Ankara 2018, (Uyar/ Uyar/ Uyar- Şikâyet).
- UYAR, Talih/ UYAR, Alper/ UYAR, Cüneyt: İcra Hukukunda İstihkak Davaları, Ankara 2018, (Uyar/ Uyar/ Uyar- İstihkak).
- UYAR, Talih/ UYAR, Alper/ UYAR, Cüneyt: İcra ve İflas Kanunu Şerhi, C. 1-2-3, 3. Bs., Ankara 2014, (Uyar/ Uyar/ Uyar- İİK Şerhi, C. 1, 2, 3).
- UYAR, Talih: "İcra İflas Dairelerinin Teftişi (İİK md. 13)", Prof. Dr. Osman Berki'ye Armağan, 1977, (s. 907-912), (Uyar- Teftiş).
- UYAR, Talih: "İcra Tutanakları ve İşlevleri", İBD, Sa. 2, Y. 2004, (s. 131-141), (Uyar- Tutanaklar).
- UYAR, Talih: "İcra ve İflas Dairelerinin Eylem ve İşlemlerinden Dolayı Devletin Hukuki Sorumluluğu (İİK m. 5)", ABD., Sa. 2, Y. 2015, (s. 255-269), (Uyar- Sorumluluk).
- UYAR, Talih: "İcra ve İflas Hukukunda Şikâyet Sebepleri (İİK. 16)", TBBD, Sa. 50, Y. 2004, (s. 97-120), (Uyar- Şikâyet Sebepleri).
- UYAR, Talih: "Sıra Cetveli Düzenlenmeden Paraların Paylaştırılması", Ergun Önen'e Armağan 2003, (s. 431- 446), (Uyar- Sıra Cetveli).
- UYAR, Talih: "Yargılamanın Gecikmesi ve Hızlanmasında Özellikle İcra Hukuku Açısından Hâkim, Taraf ve Avukatların Rolü", Yargı Reformu 2000 Sempozyumu, İzmir 2000, (s. 152-169), (Uyar- Yargılama).
- UYAR, Talih: İcra Hukukunda İlamlı Takipler, 2. Bs., Manisa, 1991, (Uyar- İlamlı).
- UYAR, Talih: İcra ve İflas Kanunu Şerhi, C. 13, 2. Bs., Ankara 2008, (Uyar- İİK Şerhi).
- UZELAC, Alan: "The Role Played by Bailiffs in the Proper and Efficient Functioning of Judicial System- an Overview with Special Consideration of Issues Faced by Countries in Transition", Council of Europe- Multilateral Seminar on the Role,

- Organization, Status and Training of Bailiffs, Varna 19-20 September 2002, (Final Version 08.01.2003, (s. 1-50)).
- UZUN, Cem Duran: Anayasa Mahkemesine Bireysel Başvuru (Anayasa Şikâyeti) Beklentiler ve Riskler, SETA Analiz, Şubat 2012, Sa. 50, (s. 1-25), (http://file.setav.org/Files/Pdf/20121122115131_setaanayasa_mahkemesine_bireysel_basvuru_yolu.pdf), (E.T. 01.09.2021).
- ÜLKÜ GÖREN, Nazlı: İcra Hukukunda Ödeme Emri, İstanbul 2008.
- ÜSTÜNDAĞ, Saim: “İcra Dairelerinin Reorganizasyonu ve Uygulamadaki Engellerin Kaldırılması”, İBD, Y. 1993/10-12, (s. 719-726), (Üstündağ- Reorganizasyon).
- ÜSTÜNDAĞ, Saim: İcra Hukukunun Esasları, İstanbul 2004, (Üstündağ- İcra).
- VOGLER, Ernst: “Wieweit gilt der Gerichtsvollzieher als Vertreter des Glaubigers?“, Diss., Göttingen 1930.
- WALKER, Wolf-Dietrich, “Alman Hukuku’nda Cebri İcrada Temel Hakların İhlali ve Korunması”, (Çev. Erişir, Evrim), MUIİHT- VII: İlamsız İcra, İzmir 2008 (Basım Ankara-2009), (s. 156-179).
- WARNE, Jonathan/ DANE, Tom: “England And Walles, International Commercial Dispute Resolutions”, West Sussex 2009, (s. 223- 259).
- YALÇINÖZ, Bahadır: “Bireysel Başvuruya Konu Olamayacak İşlem ve Kararlar”, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/155545>), (s. 188-206), (E.T. 02.09.2021).
- YARKOV, Vladimir: “The Various European Systems of Enforcement”, The Efficiency of Civil Enforcement Proceedings in Europe, UIHJ-CEPEJ, 1st Global Forum on Enforcement, Wednesday 10 December 2014, Strasbourg- France, s. 6/6, http://www.coe.int/t/dghl/cooperation/cepej/meetings/2014/ forum_enforcement, (E.T. 23.08.2018).
- YAŞA, Uğur: “Aile Bütünlüğünün Korunmasında Aile Arabuluculuğunun Gerekliliği”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İÜSBE 2019.
- YAVAŞ, Murat: “Maaş ve Ücret Haczi”, TBB, Sa. 8, Y. 2009, (s. 93-120).
- YILDIRIM, Kâmil Mehmet / DEREN-YILDIRIM, Nevhis: İcra ve İflas Hukuku, 7. Bs., İstanbul 2016, (Yıldırım/ Deren- Yıldırım- İcra).
- YILDIRIM, Kâmil Mehmet: “Alman Hukukunda Çekişmesiz Yargı”, MUIİHT- IV, Medeni Usul Hukuku’nda Çekişmesiz Yargı, İcra ve İflas Kanunu’nda Yapılan Değişikliklerin Değerlendirilmesi, Ankara, 30 Eylül- 11 Ekim 2005, Ankara 2006, (s. 18-48), (Yıldırım- Çekişmesiz Yargı).
- YILDIRIM, Kâmil Mehmet: İcra ve İflas Hukukunda İptal Davaları, İstanbul 1995, (Yıldırım- İptal).
- YILDIRIM, Mehmet Kâmil: “İcra Hukukunun Anayasa ile İlişkisi ve Ölçülülük İlkesi”, MÜHF-HAD, Sa. 1-3, Y. 1989, (s. 98-115), (Yıldırım- Ölçülülük İlkesi).

YILMAZ, Ejder: "İtirazın İptali Davasının Hukuki Niteliği", Prof. Dr. Saim Üstündağ'a Armağan, Ankara 2009, (s. 597-615), (Yılmaz- İptal).

YILMAZ, Ejder: "Olağanüstü Durumlarda Borçluya Mühlet Verilmesi", BATİDER, C. 9, Sa. 1, Y. 1977, (s. 153-191), (Yılmaz- Mühlet).

YILMAZ, Ejder: İcra ve İflas Kanunu Şerhi, Ankara 2016, (Yılmaz- İİK).

ZIEGLER, Hans-Günther: Die Stellung des Gerichtsvollziehers in der Zwangsvollstreckung nach dem Entwurf einer Zivilprozessordnung von 1931, Diss., Freiburg 1936.

ZİYTAĞ, Gülcan/ GÜRLER, Cemalettin: "İcra Dairelerinin Etkinliğinin Arttırılması Model Uygulaması Üzerine", ABD., Sa. 3, Y. 2016, (s. 545-551).

ZÖLLER, Richard: Zivilprozessordnung, 32. Aufl., Köln 2018.

İnternet Kaynakları

<http://www.europe-eje.eu/en/fiche-thematique/note-2-actors-enforcement-4>, (E.T. 10.02.2019).

<http://www.europe-eje.eu/en/fiche-thematique/note-2-actors-enforcement-1>, (E.T. 22.03.2019).

<http://www.legislation.gov.uk/ukpga/Vict/50-51/55>, (E.T. 22.03.2018).

<https://www.gov.uk/government/organisations/hm-courts-and-tribunals-service>, (E.T. 02.04.2018).

<https://www.citizensadvice.org.uk>, (E.T. 02.11.2017).

<https://www.gov.uk/your-rights-bailiffs/how-to-complain-about-a-bailiff>, (E.T.02.11.2017).

<https://www.cdergroup.co.uk/wp-content/uploads/CIVEA-Code-of-Conduct.pdf>, (E.T. 21.02.2018).

<https://www.hceoa.org.uk/images/content/documents/Complaints%20ProcedureMay%202017.pdf>, (E.T. 02.11.2017).

<https://www.hceoa.org.uk/images/content/documents/Complaints%20ProcedureMay%202017.pdf>, (E.T. 09.06.2017).

<https://www.whatdotheyknow.com/request/125721/response/309953/attach/3/Bailiff%20manual%20redacted.pdf>.Cookiepassthrough, (E.T. 09.06.2017).

<https://www.hceoa.org.uk/members/how-to-become-a-member>, (E.T. 08.01.2018).

<https://www.hceoa.org.uk/images/content/documents/Complaints%20ProcedureMay%202018.Pdf>, (E.T. 17.05.2018).

<https://www.gov.uk/your-rights-bailiffs>, (E.T. 23.12.2017).

<https://www.hceoa.org.uk/members/how-to-become-a-member>, (E.T. 08.01.2018).

<http://certificatedbailiffs.justice.gov.uk>, (E.T. 02.11.2018).

<https://www.stepchange.org>, (E.T. 20.02.2018).

- <http://www.europe-eje.eu/en/fiche-thematique/note-2>, (E.T. 20.02.2018).
- <https://www.kbvg.nl/1198/de-beroepsorganisatie/taak.html>, (E.T. 23.02.2018).
- <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2018-11312.html>, (E.T. 28.05.2018).
- file:///C:/Users/User/Downloads/Reglement_KBvG_Normen_voor_Kwaliteit_per_01-10-2015.pdf, (E.T.28.05.2018).
- <https://wetten.overheid.nl/BWBR0012197/2018-01-01>, (E.T. 28.05.2018).
- <http://www.europe-eje.eu/en/fiche-thematique/note-3-attachment-tangible-movable-property-1->, (E.T. 30.02.2018).
- https://www.kronofogden.se/kronofogden_in_english.pdf, (E.T. 09.11.2019).
- <https://www.government.se/government-of-sweden/ministry-for-foreign-affairs/diplomatic-portal/diplomatic-guide/9-respect-for-the-local-laws-and-regulations/9.7swe-dish-enforcement-authority>, (E. T. 14.04.2019).
- https://www.adb.adalet.gov.tr/sayfalar/teskilat/mevzuat/etik_kurallar.html, (E.T. 10.01.2020).
- https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/353396/taking-control-of-goods-national-standards.pdf, (E.T. 24.01.2020).
- <https://www.uihj.com>, (E.T. 25.04.2021).
- <https://www.uehj.eu/about-us.com>, (E.T. 25.04.2021).
- <https://dgvb.de/europaeische-union-der-gerichtsvollzieher-gegruendet-uehj>, (E.T. 25.04.2021).
- <http://www.gesetze-iminternet.de>, (E.T. 23.03.2020).
- <http://gesetze.berlin.de>, (E.T. 03.03.2020).
- <https://www.mit-recht-in-diezukunft.de/gerichtsvollzieher>, (E. T. 20.09.2018).
- https://www.studiereninbw.de/fileadmin/studieninfobw/pdf/Studienfuehrer-2016-17_MWK_20160916_web.pdf, (E. T. 20.09.2018).
- <https://www.dgvb-bw.de/der-beruf/ausbildung>, (E. T. 20.09.2018).
- <https://www.badenwuerttemberg.de.ng/pid/bundesweiteinmaligerbachelorstudiengang-zum-gerichtsvollzieher>, (E.T. 20.09.2018).
- <https://www.dgvb-bw.de>, (E.T. 25.06.2020).
- <https://www.bay-gv-bund.de>, (E.T. 25.06.2020).
- <http://www.gerichtsvollzieher-berlin.de>, (E.T. 25.06.2020).
- <http://www.Gerichtsvollzieherbund-brandenburg.de>, (E.T. 25.06.2020).
- <http://www.dgvb-mv.de>, (E.T. 25.06.2020).

- <http://www.gerichtsvollzieherbund.de>, (E.T. 25.06.2020).
- <http://www.xn--der-ffentliche-dienst-kec.de/dgvb>, (E.T. 25.06.2019).
- <https://www.sozialwerk-dgvb.de/>, (E.T. 25.06.2020).
- <https://dgvb.de/portrait-des-dgvb/>, (E.T. 25.06.2020).
- <https://docplayer.biz.tr/21742880-T-c-adalet-bakanligi-personel-genel-mudurlugu-icra-dairelerinin-etkinliginin-arttirilmesi-projesi-avusturya-calisma-ziyareti-degerlendirmeraporuhtml>, (E.T. 22.08.2017).
- <http://alex.onb.ac.at>, (E.T. 25.12.2018).
- <https://www.ris.bka.gv.at>, (E.T. 25.12.2018).
- <http://www.adalet.gov.tr>, (E.T. 25.01.2019).
- <http://hussier-Justice.fr/en./publications.aspx>, (E.T. 20.03.2018).
- <https://www.legifrance.gouv.fr>, (E.T. 07.02.2018).
- <https://www.huissier-justice.fr/nos-missions>, (E.T. 07.02.2018).
- <https://www.ombudsman.gov.tr>, (E.T. 20.03.2021).
- <https://hukuksempozyumu2022.ebyu.edu.tr/wp-content/uploads/2022/09/Sempozyum-Tam-Metin-Bildiri-Kitabi-9-Eylul-2022.pdf>, (E.T. 14.09.2022).

EDİTÖR:
Dr. Rahime ERBAŞ
İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi

**CEZA HUKUKU PERSPEKTİFİNDEN
KADINA YÖNELMİŞ ŞİDDETLE
MÜCADELE I**

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Ceza Hukuku Perspektifinden Kadına Yönelmiş Şiddetle Mücadele I
Rahime Erbaş

Hukuk Yayınları Dizisi – 3289

Birinci Baskı : Kasım, 2022

ISBN : 978 – 605 – 264 – 043 – 2

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com
 : adalety@adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi
 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nilüfer Aydın

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Repro Bir Matbaacılık Kağ. Rekl. Tasarım Tic. Ltd. Şti.
İvedik OSB Matbaacılar Sitesi 1514 Cad. No: 23-25 Yenimahalle-Ankara
Sertifika No: 47381

KADINA KARŞI ŞİDDET VAKALARINDA RİSK DEĞERLENDİRMESİ VE ANALİZİ

Büşra Hazel ATEŞ SARIDAĞ*

Giriş

Kadına karşı şiddet, diğer birçok suça konu eylemden farklı olarak bir halk sağlığı sorunu olarak kabul edilmektedir.¹ Kadına karşı şiddetin en sık ortaya çıkış şekli ise çoğu zaman gizli kalan aile içi şiddettir. Kadına karşı şiddet evrensel bir problem olup mücadele etmeye yönelik uluslararası alanda çalışmalar yapılmıştır. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi (AİHS), 1979 tarihli Kadınlara Karşı Her Türü Ayrımcılığın Ortadan Kaldırılması Sözleşmesi (CEDAW) ve CEDAW Komitesi'nin kadına yönelik şiddetle ilgili 19 No'lu Genel Tavsiyesi (1992), Birleşmiş Milletler Kadına Yönelik Şiddetin Ortadan Kaldırılmasına İlişkin Genel Kurul Bildirgesi (1993) başlıca uluslararası düzenlemelerdir.

Kadına karşı şiddet vakalarında, bünyesinde barındırdığı hususiyet arz eden problemlerinden dolayı tespiti ve önlenmesinde zorluklar yaşanmaktadır. Aile içi ve kadına karşı şiddeti önleme ve buna ilişkin tedbirlerin alınması ise başta yaşama hakkını korumaya yönelik devletin anayasal yükümlülüğüdür.² Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, yaşama hakkını korumaya yönelik pozitif yükümlülüğün, devlet makamlarının, risk altında olan bir bireyi korumak için önleyici operasyonel tedbirler olarak gerekli özeni göstermesi gerektirdiğini

---

* Cumhuriyet Savcısı, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Anabilim Dalı Doktora Öğrencisi, e-posta: hazel.ats8@gmail.com

¹ Rahime Erbaş, 'Effective Criminal Investigations in Combating Domestic Violence and the ECtHR: Prima Ratio v. Ultima Ratio?' (2020), in *Gender Based Approaches to The Law and Juris Dictio in Europe*, ed. Elettra Stradella, Pisa University Press 221, 235.

² Fatih Düğmeci ve Esin Gürsel, 'Kadına Yönelik Aile İçi Şiddetin Önlenmesi Hususunda Devletin Yükümlülükleri ve Sorumluluğu' (2019) 21 (2) Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 843, 845.

tekrarlanan şiddet olgularından korunmasına odaklanılarak risk değerlendirilmesi yapılmaktadır. Şiddet mağduru kadın hakkında oluşturulan risk değerlendirmesi ile risk seviyesi tespit edilmektedir. Halbuki aile içi şiddet ortamında bulunan çocuklar için risk seviyesi farklı olabilmekte ve savunmasız kalabilmektedirler. Dolayısıyla, aile içi şiddet olgularında her bir müşterek çocuk yönünden ayrı risk değerlendirmesi yaparak çocuklar hakkında tedbirler almak, şiddet ortamında yetişen çocuğun tekrar şiddet eyleminin faili yahut mağduru olma şeklindeki yöneliminin engellenmesinde ve dolayısıyla toplumdaki bu döngünün kırılmasında çok önemlidir.

KAYNAKÇA

- ⇒ Akdemir, A., 'Kadınlara Yönelik Siber Ortamda Gerçekleştirilen Şiddet Fiilleri ve Faillerinin Tipolojisine Yönelik Fenomenolojik Bir Çalışma' (2022), 24 (1) Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 387-422.
- ⇒ Alkan, Ö. & Yılmaz, F. C., & Abar, H., 'Türkiye'de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddeti Etkileyen Faktörlerin Sıralı Probit Regresyon Modeliyle Belirlenmesi' (2020), 9 (5) İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi, 3338-3360.
- ⇒ Arslan Öncü, G., 'Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Sisteminde Kadına Karşı Aile İçi Şiddet Olgusu ve Bununla Mücadele Araçları', (2012) 32 (2), Public and Private International Law Bulletin, 1-37.
- ⇒ Cihan, Ü., & Karakaya, H., 'Kadın-Erkek Kavramları Bağlamında Şiddet ve Şiddetle Mücadelede Sosyal Hizmetin Rolü' (2017) 17 (4) AİBU Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 297-324.
- ⇒ Çalışkan, H., & Çelik, E. İ., 'Kadına Yönelik Şiddetin Belirleyicileri: Türkiye Örneği' (2018), 7 (14) Balkan Sosyal Bilimler Dergisi, 218-233.
- ⇒ De Vido, S., 'The Istanbul Convention as an interpretative tool at the European and national levels' (2020) International Law and Violence Against Women 57-74.
- ⇒ Demirbaş, T., 'Şiddet Suçlarına Genel Bir Bakış' (2016), 4 (65) Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 3345-3353.

- ⇒ Düğmecı, F., & Gürsel, E., 'Kadına Yönelik Aile İçi Şiddetin Önlenmesi Hususunda Devletin Yükümlülükleri ve Sorumluluğu' (2019) 21 (2) Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 843-873.
- ⇒ Dzumhur, J., & Sendic, M., 'Kadına yönelik şiddetin tekrarını ve artışını önlemeye yönelik risk değerlendirmesi ve risk yönetimi için bölgesel kılavuz', ed. by Kadın Hakları Merkezi, (eca.unwomen.org, 2020)
- ⇒ Erbaş, R., 'Effective Criminal Investigations in Combating Domestic Violence and the ECtHR: Prima Ratio v. Ultima Ratio?' (2020), in *Gender Based Approaches to The Law and Juris Dictio in Europe*, ed. Elettra Stradella, Pisa University Press 221-240.
- ⇒ Erbaş, R., 'Effective criminal investigations for women victims of domestic violence: The approach of the ECtHR' (2021), 86 Women's Studies International Forum 1-12.
- ⇒ Erbaş, R., 'Evidentiary Challenges to an Effective Criminal Investigation for Domestic Violence: An Introduction' (2021), in *The 10th Anniversary of The Istanbul Convention: Italian – Turkish Conference*, ed. Valentina Bonini ve Rahime Erbaş, Pisa University Press, 101-117.
- ⇒ Ercoşkun Şenol, K., 'Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun Üzerine Bir İnceleme' (2019) 7 (13) Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi, 423-459.
- ⇒ Gasmı, G., 'Tenth Anniversary of The Istanbul Convention of The Council of Europe – Relevant Aspects' (2021), 8 (1) Journal of Social Science 34-55.
- ⇒ Giammillaro, S., 'Effectiveness of legal protection against secondary victimization' (2021), *The 10th Anniversary of The Istanbul Convention: Italian – Turkish Conference*, ed. by Valentina Bonini ve Rahime Erbaş, Pisa University Press 183-191.
- ⇒ Grogger, J., & Gupta, S., & Ivandic R., & Kirchmaier, T., 'Comparing Conventional and Machine-Learning Approaches to Risk Assessment in Domestic Abuse Cases' (2021) 18 (1) Journal of Empirical Legal Studies, 90-130.

- ⇒ Hanna, C., 'No Right to Choose: Mandated Victim Participation in Domestic Violence Prosecutions' (1996) 109 (8) Harvard Law Review, 1849-1910.
- ⇒ Havutçu, A., 'Devletin Kadına Yönelik Şiddeti Önleme Görevi ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin Opuz-Türkiye Kararı' (2014) 6 (60) Fasikül Hukuk Dergisi, 6-16.
- ⇒ Hilton, N. Z., & Popham, S., & Lang, C. & Harris, G., 'Preliminary Validation of the ODARA for Female Intimate Partner Violence Offenders' (1982) 5 (2) Partner Abuse, 1981-1946.
- ⇒ Kaya Kızıllırmak, C., '6284 Sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun'da Öngörülen Mülki Amir Tarafından Verilecek Koruyucu Tedbirler' (2020) 78 (3) İstanbul Hukuk Mecmuası, 1139-1168.
- ⇒ Lök, N., & Başoğlu, C., & Öncel, S., 'Aile İçi Şiddetin Çocuk Üzerindeki Etkileri ve Psikososyal Desteğin Önemi', (2016), 8(2), Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar, 155-161.
- ⇒ Mann, L. & Tosun, Z., 'Avrupa Konseyi, Kadına Yönelik Şiddet ve Ev İçi Şiddet Vakalarında Risk Değerlendirmesi ve Yönetimi, Türkiye'de Risk Değerlendirmelerinin, Risk Yönetim Sisteminin ve Kurumlar Arası İşbirliğinin Güçlendirilmesi' (rm.coe.int, 2020).
- ⇒ Myhill A., & Hohl, K., 'The "Golden Thread": Coercive Control and Risk Assessment for Domestic Violence' (2019) 34 (21-22) Journal of Interpersonal Violence, 4477-4497.
- ⇒ Özkan, G. 'Kadına Yönelik Şiddet -Aile İçi Şiddet ve Konuya İlişkin Uluslararası Metinler Üzerine Bir İnceleme' (2017), 1 (7), Hacettepe Hukuk Fakültesi Dergisi, 533-564.
- ⇒ Öztürk, N., 'Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanunun Getirdiği Bazı Yenilikler ve Öneriler' (2017) 8 (1) İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 1-32.
- ⇒ Polat, O., *Şiddet* (3. bs Seçkin Yayıncılık 2021).
- ⇒ Roehl, J. & O'Sullivan, C. & Webster, D. & Campbell, J., Intimate Partner Violence Risk Assessment Validation Study: The RAVE Study Practitioner Summary and Recommendations: Validation of

- Tools for Assessing Risk from Violent Intimate Partners, (U.S Department of Justice Publishing, 2005)
- ⇒ Saxton, M. D., & Jaffe, P. G., & Olszowy, L., 'The Police Role in Domestic Homicide Prevention: Lessons From a Domestic Violence Death Review Committee' (2020) 37 (3-4) Journal of Interpersonal Violence 1886-1907.
- ⇒ Sönmez, E. Y., 'Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararları Işığında Türkiye'de Kadına Yönelik Şiddetin Önlenmesi' 2020 20 İstanbul Üniversitesi Kadın Araştırmaları Dergisi, 1-17.
- ⇒ Spivak, B. & McEwan, T. & Luebbers S. & Ogloff J., 'Implementing Evidence-Based Practice in Policing Family Violence: The Reliability, Validity and feasibility of a Risk Assessment Instrument For Prioritising Police Response' (2021) 31 (4) Policing and Society, (2021) 31(4), Policing and Society, 483-502.
- ⇒ Sponsler-Garcia, C., 'Accounting for Risk and Danger Practice Checklists: Coordinating Risk Assessment in Domestic Violence Cases, The Battered Women's Justice Project' (Battered Women's Justice Project, 2015).
- ⇒ Tuna, O., *Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanunun Kapsamı Ve Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar* (Seçkin Yayıncılık 2021).
- ⇒ Ünal, B. & Gülseren, L., 'COVID-19 Pandemisinin Görünmeyen Yüzü: Aile İçi Kadına Yönelik Şiddet', (2020) 23 (Ek 1) Klinik Psikiyatri 89-94.
- ⇒ Yağcıoğlu, A. H., '6284 Sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun ve Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar' (2017) 19 (Özel Sayı) D.E.U. Hukuk Fakültesi Dergisi Prof. Dr. Şeref Ertaş'a Armağan, 913-966.
- ⇒ Yenerer Çakmut, Ö., 'Kavramsal Olarak Kadına Karşı Şiddet/ Cinsel Şiddet ve Türk Ceza Hukukunda Cinsel Saldırı Suçunun Genel Değerlendirmesi' (2018) 2 (1) Marmara Üniversitesi Kadın ve Toplumsal Cinsiyet Araştırmaları Dergisi, 49-54.

- ⇒ Zeyrek, R., 'Türkiye'de COVID-19 Pandemisi Sürecinde Kadına Karşı Şiddetin Rutin Aktiviteler Teorisi Açısından İncelenmesi', (Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2022)

Elektronik Kaynaklar

- ⇒ Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele IV. Ulusal Eylem Planı (2021-2025), (aile.gov.tr), 15 <<https://aile.gov.tr/media/82082/kadina-yonelik-siddetle-mucadele-iv-ulusal-eylem-planı-2021-2025.pdf>>
- ⇒ Council of Europe Portal, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin Etkileri, (coe.int) <<https://www.coe.int/tr/web/impact-convention-human-rights/-/deadly-attack-on-woman-and-her-son-leads-to-ongoing-reforms-to-combat-domestic-violence>>
- ⇒ Government of South Australia, Domestic Violence Risk Assessment, <https://officeforwomen.sa.gov.au/__data/assets/excel_doc/0006/19824/DV-Risk-Assessment-all-agencies-FINAL-Oct-14-A11540575.xlt>
- ⇒ United Nations Human Rights Office of The High Commissioner, 'Declaration on the Elimination of Violence against Women' (ohchr.org) <<https://www.ohchr.org/en/instruments-mechanisms/instruments/declaration-elimination-violence-against-women>>

Mahkeme Kararları

- ⇒ AİHM Üçüncü Daire, Opuz v. Türkiye Kararı, 33401/02 No, 9 Haziran 2009 Tarih
- ⇒ AİHM Beşinci Daire, Kurt v. Avusturya Kararı, 62903/15 No, 4.07.2019 Tarih
- ⇒ AİHM Beşinci Daire, Levchuk v. Ukrayna Kararı, 17496/19 No, 3 Eylül 2020 Tarih

- ⇒ AİHM Birinci Daire, Talpis v. İtalya Kararı, 41237/14 No, 2 Mart 2017 Tarih
- ⇒ AİHM Birinci Daire, Kılıç v. Türkiye Kararı, 22492/93 No 28.03.2000 Tarih
- ⇒ AİHM Dördüncü Daire, Kontrova v. Slovakya Kararı, 7510/04 Karar, 31 Mayıs 2007 Tarih
- ⇒ Anayasa Mahkemesi T. A. Başvurusu, Karar Tarihi: 29.9.2021

Mevzuat

- ⇒ 3718 Karar Sayılı Cumhurbaşkanı Kararı
- ⇒ 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun
- ⇒ Adalet Bakanlığı, Adli Destek ve Mağdur Hizmetleri Dairesi Başkanlığı, 6284 sayılı Kanun Uygulamaları / PUP -UP SIR / Elektronik Kelepçe / Kolluk Tebliğ Konulu, 23.09.2020 Tarihli Yazısı, <https://magdur.adalet.gov.tr/Resimler/Dokuman/191020201345426284%20sayılı%20Kanun%20Uygulamaları.pdf>
- ⇒ Adalet Bakanlığı, Adli Destek ve Mağdur Hizmetleri Dairesi Başkanlığı, Adli Görüşme Odaları, 01.04.2021 Tarihli, 176 Nolu Genelge
- ⇒ Adalet Bakanlığı Ceza İşleri Genel Müdürlüğü, Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanununun Uygulanması Konulu, 17.12.2019 Tarihli 154 Nolu Genelge
- ⇒ İçişleri Bakanlığı, İller İdaresi Genel Müdürlüğü, Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Konulu 01/01/2020 Tarihli Yazısı https://www.icisleri.gov.tr/kurumlar/icisleri.gov.tr/icerikYonetimi/haberler/2020/01/___Kadina-Yonelik-Siddetle-Mucadele.pdf
- ⇒ Kadına Yönelik Şiddet ve Ev İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye Dair Avrupa Konseyi Sözleşmesi

AİHM'İN KURT v. AVUSTURYA KARARINA ELEŞTİREL BİR BAKIŞ: AİLE İÇİ ŞİDDETLE MÜCADELEDE GERİ BİR ADIM MI?

Ayşe Nur YILDIRIM*

Giriş

“Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nden tam olarak yararlanılabilmesi, ancak kadın ve erkek arasındaki olgusal eşitsizlikleri ve bunların kadınların yaşamlarını etkileme biçimlerini dikkate alan hükümlerinin toplumsal cinsiyete duyarlı bir şekilde yorumlanması ve uygulanmasıyla sağlanabilir.”¹

AİHM, son yıllarda aile içi şiddete ilişkin oluşturduğu içtihatlarında ortaya koyduğu cinsiyete duyarlı yaklaşımıyla oldukça takdir görmüştür. Fakat geçtiğimiz yıl önüne gelen *Kurt v. Avusturya* davasında eski çizgisinden ayrılarak oldukça tartışmalı bir karara imza atmıştır. Söz konusu davada evde düzenli olarak başvuru eşine ve bazen de çocuklarına fiziksel şiddet uygulayan baba E., başvuruçunun kendisine boşanma davası açması sonucunda daha da hiddetlenmiş ve başvuruçuya uyguladığı şiddetin seviyesini arttırarak öldürme tehlikesi bulunduran eylemlerde bulunmuştur. Sonrasında başvuruçunun evden uzaklaştırma kararı alması üzerine eve yaklaşamayan baba E. bu sefer çocuklarının okuluna gelerek çocuklardan birini tabancayla vurmuştur. Söz konusu davada AİHM, Avusturya makamlarının üzerine düşen pozitif yükümlülüklerini yerine getirdiğine hükmederek AİHS’in 2. maddesinin ihlal edilmediğine hükmetmiştir.

Büyük Daire’nin önüne gelen *Kurt v. Avusturya* davasında mahkeme kendi içinde ciddi bir görüş ayrılığına düşmüş, ona karşılık yedi üye azınlık kalarak karşıt görüş bildirmiştir. Devletlerin pozitif yükümlülüğünün doğabilmesi için devlet yetkilileri tarafından bilinen

---

* İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Tezli Yüksek Lisans Programı Öğrencisi, e-posta: yildirimmurayse97@gmail.com

¹ Valiulienė v. Litvanya, Başvuru No 33234/07 (AİHM, 26 Mart 2013), Pinto de Albuquerque hemfikir görüşü.

dilmesi önem arz etmektedir. Bu anlamda Mahkeme, aile içi şiddet davalarında pozitif yükümlülükler kavramını AİHS' in daha toplumsal cinsiyete duyarlı bir yorumunu benimseyerek İstanbul Sözleşmesi'nin gerektirdiğiyle daha uyumlu tedbirleri kapsayacak şekilde geliştirmelidir.¹¹⁴

KAYNAKÇA

- ⇒ Abdel-Monem, T., 'Opuz v. Turkey: Europe's Landmark Judgement on violence against women' (2009) 17(1) Human Rights Brief 29-33.
- ⇒ Amesberger, H., & Haller, B., 'The protection of IPV victims: legal framework and criminal procedures' (Mart 2016) 14.
- ⇒ Avrupa Konseyi, 'Explanatory Report to the Council of Europe Convention on preventing and combating violence against women and domestic violence' (2011), Council of Europe Treaty Series - No. 210.
- ⇒ Avrupa Konseyi, 'The Istanbul Convention – A Powerful Tool To End Gender-Based Violence A handbook for parliamentarians on the Council of Europe Convention on Preventing and Combating Violence against Women and Domestic Violence' (2019).
- ⇒ Bonini V, 'The Istanbul Convention's values and its implementation in Italy' in Valentina Bonini ve Rahime Erbaş (eds.), The 10th Anniversary of The Istanbul Convention Italian – Turkish Conference (2021) Pisa University Press 69-84.
- ⇒ Choudhry, S., & Herring, J., 'Righting domestic violence' (2006) 20(1) International Journal of Law, Policy and the Family 95-119.
- ⇒ De Vido, S., 'States' Positive Obligations to Eradicate Domestic Violence The Politics of Relevance in the Interpretation of the European Convention on Human Rights' (2017) 6(6) ESIL

---

¹¹⁴ Ronagh J.A. McQuigg, "Domestic Violence as a Human Rights Issue: Rumor v. Italy" (2016) 26(4) The European Journal of International Law 1009, 1024.

Reflections < https://esil-sedi.eu/post_name-119/> Erişim Tarihi 30 Temmuz 2022.

- ⇒ Furman, E., 'Addressing Evidentiary Problems in Prosecuting Domestic Violence Cases Post-Crawford' (2016) 25(1) Temple Political & Civil Rights Law Review 143-170.
- ⇒ Erbaş, R., 'Effective Criminal Investigations in Combating Domestic Violence and the ECtHR: Prima Ratio v. Ultima Ratio?' (2020) Gender Based Approaches to the Law and Juris Dictio in Europe 221-240.
- ⇒ Ertürk, Y., 'Economic and Social Council, Report by Special Rapporteur Yakın Ertürk: The Due Diligence Standard As a Tool for Elimination of Violence Against Women' (20 Ocak 2006) E/CN.4/2006/61.
- ⇒ Gasmi, G., 'New COE Convention on Preventing and Combating Violence against Women and Domestic Violence" Istanbul Convention"-Importance of Setting European Legal Standards' (2014) Strani Pravni Zivot 37-56.
- ⇒ Grans, L., 'The Istanbul convention and the positive obligation to prevent violence' (2018) 18(1) Human Rights Law Review 133-155.
- ⇒ Hasselbacher, L., 'State Obligations Regarding Domestic Violence: The European Court of Human Rights, Due Diligence, And International Legal Minimums of Protection' (2010) 8(2) Northwestern Journal of Human Rights 190-215.
- ⇒ McQuigg, R., 'Kurt v Austria: Applying the Osman Test to Cases of Domestic Violence' (2020) 4(1) European Human Rights Law Review 394-405.
- ⇒ McQuigg, R., *International human rights law and domestic violence: The effectiveness of international human rights law* (İlk bası, Routledge 2011).
- ⇒ McQuigg, R., 'What potential does the Council of Europe Convention on Violence against Women hold as regards domestic violence?' (2012) 16(7) The International Journal of Human Rights 947-962.

- ⇒ McQuigg, R., 'Domestic Violence as a Human Rights Issue: Rumor v. Italy' (2016) 26(4) *The European Journal of International Law* 1009-1025.
- ⇒ Sainz-Pardo, M.P.V., 'Women and children versus domestic violence. Legal reflections, needs and challenges in Spain today' (2014) 18(6) *The International Journal of Human Rights* 660-713.
- ⇒ Sosa, L., 'Kurt t. Oostenrijk (EHRM, 62903/15)–Accounting for the particular context of domestic violence' (2022) *European Court of Human Rights Updates*.
- ⇒ Stanley, N., & Humphreys, C., 'Multi-agency risk assessment and management for children and families experiencing domestic violence' (2014) 47(1) *Children and Youth Services Review* 78-85.
- ⇒ Richardson-Foster, H., Stanley, N., Miller, P., & Thomson, G., 'Police intervention in domestic violence incidents where children are present: Police and children's perspectives' (2012) 22(2) *Policing and Society*, 220-234.
- ⇒ Ristik, J., 'Protection From Gender-Based Violence Before The European Court of Human Rights' (2020) 6(2) *Journal of Liberty and International Affairs* 71-87.
- ⇒ UN Commission on the Status of Women, Report on the fifty-seventh session (4-15 Mart 2013), E/CN.6/2013/11.

Elektronik Kaynaklar:

- ⇒ Council of Europe, 'Children's Rights and the Istanbul Convention' <<https://rm.coe.int/children-rights-and-the-istanbul-conventionweb-a5/1680925830>> Erişim Tarihi 30 Temmuz 2022.
- ⇒ Council of Europe, 'Key facts about the Istanbul Convention' <<https://www.coe.int/en/web/istanbul-convention/key-facts#>> Erişim Tarihi 30 Temmuz 2022.
- ⇒ Femicide Census 2020 <https://www.femicidecensus.org/wp-content/uploads/2022/02/010998-2020-Femicide-Report_V2.pdf > Erişim Tarihi 30 Temmuz 2022.

- ⇒ Jacquelyn C. Campbell, 'Danger Assessment' <[https://www.dangerassessment.org/ DA.aspx](https://www.dangerassessment.org/DA.aspx)> Erişim Tarihi 30 Temmuz 2022.
- ⇒ Lisa Maria Weinberger, 'Kurt v Austria: A Missed Chance to Tackle Intersectional Discrimination and Gender-Based Stereotyping in Domestic Violence Cases' <<https://strasbourgobservers.com/2021/08/18/kurt-v-austria-a-missed-chance-to-tackle-intersectional-discrimination-and-gender-based-stereotyping-in-domestic-violence>> Erişim Tarihi 30 Temmuz 2022.
- ⇒ Office for National Statistics, 'Domestic abuse in England and Wales: year ending March 2018' <<https://www.ons.gov.uk/peoplepopulationandcommunity/crimeandjustice/bulletins/domesticabuseinenglandandwales/yearendingmarch2018#things-you-need-to-know-about-this-release>> Erişim Tarihi 30 Temmuz 2022.

Mahkeme Kararları:

- ⇒ Bevacqua ve S. v. Bulgaristan, Başvuru No 71127/01, (AİHM, 12 Haziran 2008).
- ⇒ Eremia v. Moldova Cumhuriyeti, Başvuru No 3564/11 (AİHM, 28 Ağustos 2013).
- ⇒ Kontrová v. Slovakia, Başvuru No. 7510/04 (AİHM, 31 Mayıs, 2007).
- ⇒ Kurt v. Avusturya, Başvuru No 62903/15, (AİHM, 4 Temmuz 2019).
- ⇒ Kurt v. Avusturya, Başvuru No 62903/15, (AİHM BD, 15 Haziran 2021).
- ⇒ L.C.B. v. Birleşik Krallık, Başvuru No 23413/94, (AİHM 9 Haziran 1998).
- ⇒ Osman v. Birleşik Krallık, Başvuru No 23452/94, (AİHM, 28 Ekim 1998).
- ⇒ Opuz v. Türkiye, Başvuru No 33401/02, (AİHM, 9 Eylül 2009).
- ⇒ Talpis v. İtalya, Başvuru No 41237/14, (AİHM, 2 Mart 2017).

-
- ⇒ Valiulienė v. Litvanya, Başvuru No 33234/07, (AİHM, 26 Mart 2013).
  - ⇒ Volodina v. Rusya, Başvuru No 41261/17, (AİHM, 9 Temmuz 2019).
  - ⇒ Volodina v. Rusya (No:2), Başvuru No 40419/19, (AİHM BD, 14 Eylül 2021).
  - ⇒ Jallow v. Bulgaristan, 2012, Başvuru No 32/2011 (CEDAW/C/52/D/32/2011).

KADINA YÖNELİK ŞİDDETTE UZLAŞTIRMA MÜMKÜN OLABİLİR Mİ?: ALTERNATİF BİR UZLAŞTIRMA MODELİ OLARAK BREZİLYA ÖRNEĞİ

Selen ÇAKIRHAN*

Giriş

11 Ekim 2019 tarihinde, boşandığı ve hakkında 23 kez suç duyurusunda bulunduğu Yalçın Özalpay tarafından sokakta bıçakla yaralanarak hastaneye kaldırılan Ayşe Tuba Arslan, 24 Kasım 2019'da yaşamını yitirmişti.¹ Kamuoyunda geniş yankı uyandıran ve kadın örgütleri tarafından da dava süreci takip edilen bu cinayet üzerine yapılan incelemelerde Arslan'ın 23 suç duyurusunun bir kısmında kovuşturmaya yer olmadığına karar verildiği; bir tanesinde de açılan dava sonucunda Özalpay'a adli para cezası verildiği ve genel olarak kadının şikâyetlerinin uzlaştırma bürosuna gönderildiği görülmüştür.² Şiddet gördüğünü ve ölümle tehdit edildiğini bildiren kadının, her defasında reddettiği uzlaştırma sürecine yönlendirilmesi, özellikle İstanbul Sözleşmesi'nin bu konudaki hükümleri hatırlatılarak eleştirilmiştir.³

Ceza Muhakemesi Kanunu'nun (CMK) 253, 254 ve 255. maddelerinde düzenlenen uzlaştırma kurumu, uyuşmazlığın alternatif bir çö-

---

* İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kriminoloji ve Ceza Adaleti Tezli Yüksek Lisans Programı Öğrencisi, e-posta: selencakirhan@hotmail.com

¹ Meltem Akyol, 'Ayşe Tuba Arslan'ı koruyamayan devlet; hakimini, polisini uzmanını korumaya aldı!' *Evrensel* (İstanbul, 13 Ocak 2021) <<https://www.evrensel.net/haber/423411/ayse-tuba-arslani-koruyamayan-devlet-hakimini-polisini-uzmanini-korumaya-aldi>> Erişim tarihi 5 Nisan 2022.

² Bianet, 'Gün Gün Ayşe Tuba Arslan Cinayeti' *Bianet Bağımsız İletişim Ağı* (İstanbul, 7 Ocak 2020) <<https://m.bianet.org/bianet/erkek-siddeti/218198-gun-gun-ayse-tuba-arslan-cinayeti>> Erişim tarihi 5 Nisan 2022.

³ NTV, 'Ayşe Tuba Arslan koruma yerine uzlaşmaya gönderilmiş' *NTV* (İstanbul, 2 Aralık 2019) <https://www.ntv.com.tr/kadina-siddet/ayse-tuba-arslan-koruma-yerine-uzlasmaya-gonderilmis,MXnoBtAaFEmRgj7zR_fThQ> Erişim tarihi 5 Nisan 2022.

Kaynakça

- ⇒ Arora, E., & Lal, M., 'Impact of Marital Conflicts and Domestic Violence on Occurrence of Depression in Married Women – a Cross-sectional Study' (2019) 8(3) *Global Journal for Research Analysis* 60-62.
- ⇒ Cameron, A., 'Stopping the violence: Canadian feminist debates on restorative justice and intimate violence' (2006) 10(1) *Theoretical Criminology* 49-66.
- ⇒ Centel, N., & Zafer, H., *Ceza Muhakemesi Hukuku* (21. baskı, Beta, 2021).
- ⇒ Curtis-Fawley, S., & Daly, C., 'Gendered Violence and Restorative Justice: The Views of Victim Advocates' (2005) 11(5) *Violence Against Women* 603-638.
- ⇒ de Araujo Asperti, M. C., & Gagliardi Amantini, S., 'Another Role for Mediation in Domestic Violence Cases: Mediation as safe space for victims, and not for solving conflicts' (2018) *FGV Direito SP Research Paper Series* 1-15.
- ⇒ de Ávila, T. P., 'Facing Domestic Violence Against Women in Brazil: Advances and Challenges' (2018) 7(1) *International Journal for Crime, Justice and Social Democracy* 15-29.
- ⇒ Debert, G. G., & de Oliveira, M. B., 'Domestic Violence' and Different Forms of Conciliation' (2008) 1(29) *Cadernas Pagu* 1-23.
- ⇒ Demir, Ş., 'Arabuluculuk ile Aile İçi Şiddet ve Uzlaşmaya Tabi Suçların İlişkisi' (2014) 2 *Ankara Barosu Dergisi* 213-228.
- ⇒ Eriş, A. U., 'Ceza Muhakemesi Hukukunda Uzlaştırma ve Uzlaştırma Eğitimi' (2018) 137 *TBB Dergisi* 241-271.
- ⇒ Fanslow, J., 'Understanding the Prevalence of Violence against Women in New Zealand: Implications for Restorative Justice' içinde Anna Hayden, Loraine Gelsthorpe, Venezia Kingi ve Allison Morris (eds), *A Restorative Approach To Family Violence* (Routledge 2016) 29-40.
- ⇒ Hopkins, C. Q., & Koss, M. P., 'Incorporating Feminist Theory and Insights Into a Restorative Justice Response to Sex Offenses' (2005) 11(5) *Violence Against Women* 693-723.

-
- ⇒ Hudson, B., 'Restorative Justice and Gendered Violence: Diversion or Effective Justice?' (2002) 42 *The British Journal of Criminology* 616-634.
- ⇒ Kirchengast, T., Badaró, T., & Pardini, L., 'The Mixed and Hybrid Criminal Courts in Brazil: Mainstreaming Restoration, Rehabilitation and Community Justice in a Human Rights Context' (2021) 27(1) *International Review of Victimology* 23-42.
- ⇒ Kumar, A., Nizamie, S. H., & Kumar Srivastava, N., 'Violence Against Women and Mental Health' (2013) *Mental Health & Prevention* 4-10.
- ⇒ London, S., 'Conciliation and Domestic Violence in Senegal, West Africa' (1997) 20(2) *PoLAR* 83-91.
- ⇒ McCutcheon, R., 'Addressing Domestic Violence in Mediation: The Need for More Uniformity and Research' (2021) 2021 *Harvard Negotiation Law Review Online* 1-27.
- ⇒ McGlynn, C., Westmarland, N., & Godden, N., 'I Just Wanted Him to Hear Me': Sexual Violence and the Possibilities of Restorative Justice' (2012) 39(2) *Journal of Law and Society* 213-240.
- ⇒ McMaster, K., 'Restoring the Balance: Restorative Justice and Intimate Partner Violence' içinde Anna Hayden, Loraine Gelsthorpe, Venezia Kingi ve Allison Morris (eds), *A Restorative Approach To Family Violence* (Routledge 2016) 93-106.
- ⇒ Miller, S. L., & Iovanni, L., 'Using Restorative Justice for Gendered Violence: Success With a Postconviction Model' (2013) 8(4) *Feminist Criminology* 247-268.
- ⇒ Oram, S., Khalifeh, H., & Howard, L. M., 'Violence Against Women and Mental Health' (2016) *The Lancet Psychiatry* 159-170.
- ⇒ Rennie, M. W., 'Titiro Whakamuri – Looking Back: Titiro Whakamua – Looking Forward' içinde Anna Hayden, Loraine Gelsthorpe, Venezia Kingi ve Allison Morris (eds), *A Restorative Approach To Family Violence* (Routledge 2016) 77-82.
- ⇒ Salem, P. & Milne, A. L., 'Making Mediation Work in a Domestic Violence Case' (1995) 17(3) *Family Advocate* 34-39.

- ⇒ Sokullu-Akıncı, F. & Dursun, S., *Viktimoloji* (3. baskı, Beta Basım Yayım Dağıtım A.Ş. 2016).
- ⇒ Sullivan, C. M., 'Understanding How Domestic Violence Support Services Promote Survivor Well-being: A Conceptual Model' (2018) 33(2) *Journal of Family Violence* 123-131.
- ⇒ Şalcıoğlu, E., Urhan, S., Piriñççioğlu, T., & Aydın, Ş., 'Anticipatory Fear And Helplessness Predict PTSD And Depression In Domestic Violence Survivors.' (2016) 9(1) *Psychological Trauma: Theory, Research, Practice and Policy* 117-125.
- ⇒ Şener, Ü., '6284 Sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Yönelik Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun Ne Getiriyor?' (Mart, 2012) tepav 1-5.
- ⇒ Tan, C., Basta, J., Sullivan, C. M., & Davidson II, W. S., 'The Role of Social Support in the Lives of Women Exiting Domestic Violence Shelters' (1995) 10(4) *Journal of Interpersonal Violence* 437-451.
- ⇒ T.C. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü ve Hacettepe Üniversitesi Nüfus Etütleri Enstitüsü, 'Türkiye'de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Araştırması' (2014)
- ⇒ Tolman, R. M. & Rosen, D., 'Domestic Violence in the Lives of Women Receiving Welfare: Mental Health, Substance Dependence, and Economic Well-Being' (2001) *Violence Against Women* 141-158.
- ⇒ van Wormer, K., 'Restorative Justice as Social Justice for Victims of Gendered Violence: A Standpoint Feminist Perspective' (2009) 54(2) *Social Work* 107-116.
- ⇒ Yıldırım, M., 'Ceza Muhakemesi Kanunu'nda Uzlaştırma' (Yüksek Lisans Tezi, Altınbaş Üniversitesi 2021) 1-103.

Online Kaynaklar

- ⇒ Akyol, M., "Ayşe Tuba Arslan'ı koruyamayan devlet; hakimini, polisini uzmanını korumaya aldı!" *Evrensel* (İstanbul, 13 Ocak 2021) <<https://www.evrensel.net/haber/423411/ayse-tuba-arslani-koruyamayan-devlet-hakimini-polisini-uzmanini-korumaya-aldi>> Erişim tarihi 5 Nisan 2022.

- ⇒ Anıt Sayaç, <<http://anitsayac.com/>> Erişim tarihi 5 Nisan 2022.
- ⇒ Bianet, “Gün Gün Ayşe Tuba Arslan Cinayeti” *Bianet Bağımsız İletişim Ağı* (İstanbul, 7 Ocak 2020) <<https://m.bianet.org/bianet/erkek-siddeti/218198-gun-gun-ayse-tuba-arslan-cinayeti>> Erişim tarihi 5 Nisan 2022.
- ⇒ Howard Zehr, “Can restorative justice be applied to any crime? - Howard Zehr” (11 Nisan 2013) <https://www.youtube.com/watch?v=o49R0_OAZiU> Erişim tarihi 29 Eylül 2022.
- ⇒ İleri Haber, “Şiddet gören kadına hukuk dışı ‘uzlaşma’ teklifi: ‘Bu davalar zaten boşu boşuna insan yoruyor’” *İleri Haber* (22 Şubat 2017) <<https://ilerihaber.org/icerik/siddet-goren-kadina-hukuk-disi-uzlasma-teklifi-bu-davalar-zaten-bosu-bosuna-insan-yoruyor-68398.html>> Erişim tarihi 5 Nisan 2022.
- ⇒ NTV, “Ayşe Tuba Arslan koruma yerine uzlaşmaya gönderilmiş” *NTV* (İstanbul, 2 Aralık 2019) <https://www.ntv.com.tr/kadina-siddet/ayse-tuba-arslan-koruma-yerine-uzlasmaya-gonderilmis,MXnoBtAaFEmRgj7zR_fThQ> Erişim tarihi 5 Nisan 2022.
- ⇒ UN Women/Pathumporn Thongking, “Violence against women” *Dünya Sağlık Örgütü* <https://www.who.int/health-topics/violence-against-women#tab=tab_1> Erişim tarihi 29 Eylül 2022.
- ⇒ WHO, <<https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/mental-health-strengthening-our-response>> Erişim tarihi 5 Nisan 2022.

RUSYA-UKRAYNA SAVAŞI ÇERÇEVESİNDE SAVAŞ DÖNEMİNDE İŞLENEN CİNSEL SUÇLARI YENİDEN ELE ALMAK

Esmâ Zeynep İŞAŞIR İNCİ*

Giriş

“Milletler Cemiyeti’nde, barış ve silahsızlanma umutları hakkında konuştuk. Milletler Cemiyeti, bu konuyla ilgili militarist olmaktan çok savaş yanlısıydı. Hiçbir cevap bulamadığı sorun, eğer sonsuz barış olursa, ordular ve donanmalar olmazsa, savaşın geliştirdiği erkekçe niteliklerin kaybolacağı ve insan yapısının ve karakterinin bozulacağı sorunuuydu.”¹

İkinci Dünya Savaşı arifesinde kendisine yöneltilen *“Savaşı nasıl durdurabiliriz?”* sorusuna yanıt verdiği Üç Gine isimli eserinde Virginia Woolf’un aktardığı bu cümleler havacı kuvvetlerinden bir askere aittir. *“Erkekçe nitelikler”* ile kastedilenin, toplumsal cinsiyet rollerinin karşılanması olduğu açıktır. Zira, erkekliğin retorik bir figür ve sembolik bir kaynak olarak savaşın yıkıcı gerçekliğinde insanları harekete geçirmek gibi bir yönü vardır.² Erkeklerin eğitilerek *“savaşçı”* yapıldığı, kadınsılığın ise her türünün dışarıda bırakılıp aşağılandığı, cinsiyet farklılıklarının hiyerarşiye tabii tutulduğu *“kahraman erkekler”* miti saldırgan askeri faaliyetler tarafından karşılanmaktadır.³

Erkekler kimliklerini fiziksel ve sembolik anlamda ana vatanlarının *“vekilleri”* olarak şekillendirmişlerdir, dolayısıyla ülkeleri her türlü ihlalden korunmalı, vatanları güvende tutulmalıdır.⁴ Ülkelerinin

---

* İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kriminoloji ve Ceza Adaleti Tezli Yüksek Lisans Programı Öğrencisi, e-posta: isasirzeynep@gmail.com

¹ Virginia Woolf, *Üç Gine* (İlknur Güzel tr,3rd edn, İletişim Yayınları 2019) 12.

² Katarzyna Wojnicka, Ulf Mellström ve Sam de Boise, ‘On war, hegemony and (political) masculinities’ (2022) 17 (2) NORMA 83.

³ Serpil Sancar, *Erkeklik: İmkânsız İktidar: Ailede, Piyasada ve Sokakta Erkekler* (5th edn, Metis Yayınları 2020) 154.

⁴ Julie Mostov, ‘“Our Womens” / “Their Womens” Symbolic Boundaries, Territorial Markers, and Violence in the Balkans’ (1995) 20 (4) Peace and Change 515, 522.

KAYNAKÇA

- ⇒ Donovan J, *Feminist Teori* (13rd edn, İletişim Yayıncılık 2020)
- ⇒ Enloe C, *Manevralar: Kadın Yaşamının Militarize Edilmesine Yönelik Uluslararası Politikalar* (Serpil Çağlayan tr, İletişim 2006)
- ⇒ Grey R, *Prosecuting Sexual and Gender-Based Crimes at the International Criminal Court: Practice, Progress and Potential* (Chi Zhang ed, Cambridge University Press 2019)
- ⇒ Sajor I. L, *Common Grounds: Violence Against Women in War and Armed Conflict Situations* (Asian Center for Women's Human Rights 1998)
- ⇒ Sancar S, *Erkeklik: İmkânsız İktidar: Ailede, Piyasada ve Sokakta Erkekler* (5th edn, Metis Yayınları 2020)
- ⇒ Woolf V, *Üç Gine* (İlknur Güzel tr, 3rd edn, İletişim Yayınları 2019)
- ⇒ Akgül Ç, 'Milliyetçi Söylemin Her Dem "Poine" si: Savaş Tecavüzleri' (2013) 5 Alternatif Politika 91, 97.
- ⇒ Altunjan T, 'The International Criminal Court and Sexual Violence: Between Aspirations and Reality' (2021) 22 German Law Journal 878, 893.
- ⇒ Askin K, 'Prosecuting Wartime Rape and Other Gender Related Crimes: Extraordinary Advances, Enduring Obstacles' (2003) 21 (2) Berkeley Journal of International Law 288-295.
- ⇒ Aslan Ş. B. ve Güngör F, 'Uluslararası Sosyal Çalışma Bağlamında Kadına Yönelen Savaş Tecavüzleri ve Kolektif Etmenleri' (2020) 31 Toplum ve Sosyal Hizmet 578-603.
- ⇒ Banwell S, 'Rape and sexual violence in the Democratic Republic of Congo: a case study of gender-based violence' (2012) 23 Journal of Gender Studies 45,49.
- ⇒ Benard C, 'Rape as terror: The case of Bosnia' (1994) 6 Terrorism and Political Violence 29-43.
- ⇒ Ertürk Y, 'Considering the Role of Men in Gender Agenda Setting: Conceptual and Policy Issues' (2004) 78 Feminist Review 3-21

- ⇒ Gottschall J, 'Explaining wartime rape' (2004) 41 *The Journal of Sex Research* 129-136.
- ⇒ Kennedy-Pipe C. ve Penny S, 'Rape in war: Lessons of the Balkan conflicts in the 1990s' (2000) 4 *The International Journal of Human Rights* 67-84.
- ⇒ Koo K. L, 'Confronting a Disciplinary Blindness: Women, War and Rape in the International Politics of Security' (2002) 37 *Australian Journal of Political Science* 525-536.
- ⇒ Leon D. A, vd. 'The Russian invasion of Ukraine and its public health consequences' (2022) 15 *The Lancet Regional Health-Europe* 1 <https://doi.org/10.1016/j.lanepe.2022.100358> erişim tarihi 23 Ekim 2022
- ⇒ Manjoo R ve Calleigh M, 'Gender-based violence and justice in conflict and post-conflict areas.' (2011) 44 *Cornell Int'l LJ* 11, 14.
- ⇒ Mostov J, "'Our Womens" / "Their Womens" Symbolic Boundaries, Territorial Markers, and Violence in the Balkans' (1995) 20 (4) *Peace and Change* 515-529
- ⇒ Wojnicka K, Mellström U ve Boise S, 'On war, hegemony and (political) masculinities' (2022) 17(2) *NORMA* 83.
- ⇒ The PLoS Medicine Editors, 'Rape in War Is Common, Devastating, and Too Often Ignored' (2009) 6 (1) *PLoS Med* erişim adresi <https://doi.org/10.1371/journal.pmed.1000021>
- ⇒ Rudolf, B. ve Eriksson, A. 'Women's Rights Under International Human Rights Treaties: Issues Of Rape, Domestic Slavery, Abortion, And Domestic Violence' (2007) 5 (3) *International Journal of Constitutional Law*, 507-525 erişim adresi <https://doi.org/10.1093/icon/mom022>
- ⇒ Snyder C. vd. 'On the Battleground of Women's Bodies: Mass Rape in Bosnia-Herzegovina' (2006) 21 (2) *Affilia* 184-195.
- ⇒ Ward J ve Marsh M, 'Sexual Violence Against Women and Girls in War and Its Aftermath: Realities, Responses, and Required Resources' (United Nations Population Fund Sexual Violence in Conflict and Beyond Symposium Briefing Paper, Brussels, Hazi-

- ran 2006) erişim adresi http://www.wunrn.org/news/2006/06_19_06/062606_sexual_violence.pdf
- ⇒ Block S, 'The Rape of Ukraine' *NBC News* (26 Nisan 2022) <https://www.nbcnews.com/think/opinion/ukraine-russia-war-crimes-spotlight-soldier-rape-strategy-rcna25903> erişim tarihi 14 Mayıs 2022
- ⇒ Gluck G, 'Searches for "Ukrainian Girls," "War Porn" Spike on Pornhub, Google' *Reduxx* (5 Mart 2022) <https://reduxx.info/searches-for-ukrainian-girls-war-porn-spike-on-pornhub-google/> erişim tarihi 2 Kasım 2022
- ⇒ Kaonga G, 'Russian Soldiers Raping Women, Ukraine Claims' *News Week* (3 Nisan 2022) <https://www.newsweek.com/russian-soldiers-ukrainian-women-ukraine-kherson-sexual-assault-accusation-1684920> erişim tarihi 4 Kasım 2022
- ⇒ McGrath S, 'Human Traffickers Target Ukrainian Refugees Arriving Across Borders' (14 Mart 2022) <https://www.smh.com.au/world/europe/human-traffickers-target-ukrainian-refugees-arriving-across-borders-20220314-p5a4gj.html> erişim tarihi 2 Kasım 2022
- ⇒ McKernan B, 'Rape as a weapon: Huge scale of sexual violence inflicted in Ukraine emerges' *The Guardian* (Lviv 4 Nisan 2022. <<https://www.theguardian.com/world/2022/apr/03/all-wars-are-like-this-used-as-a-weapon-of-war-in-ukraine>> erişim tarihi 11 Mayıs 2022
- ⇒ Tondo L, 'Ukraine prosecutors uncover sex trafficking ring preying on women fleeing country' *The Guardian* (Kyiv, 7 Temmuz 2022) <https://www.theguardian.com/global-development/2022/jul/07/ukraine-prosecutors-uncover-sex-trafficking-ring-preying-on-women-fleeing-country> erişim tarihi 2 Kasım 2022
- ⇒ Tondo L ve Koshiw I, 'Evidence some Ukrainian women raped before being killed, say doctors' *The Guardian* (Kyiv, 25 Nisan 2022) <https://www.theguardian.com/world/2022/apr/25/evidence-ukraine-women-raped-before-being-killed-say-doctors-russia-war> erişim tarihi 29 Nisan 2022

- ⇒ Siegfried K, 'Ukraine crisis creates new trafficking risks' (13 Nisan 2022) <https://www.unhcr.org/news/stories/2022/4/62569be24/ukraine-crisis-creates-new-trafficking-risks.html> erişim tarihi 2 Kasım 2022
- ⇒ Wamsley L, 'Rape Has Reportedly Become A Weapon in Ukraine. Finding Justice May Be Difficult' *NPR News* (30 Nisan 2022) <https://www.npr.org/2022/04/30/1093339262/ukraine-russia-rape-war-crimes> erişim tarihi 13 Mayıs 2022
- ⇒ 'Early Warning Notification: War in Ukraine – refugees arriving to the EU from Ukraine at risk of exploitation as part of THB.' (The Hague, Mart 2022) https://www.europol.europa.eu/cms/sites/default/files/documents/Early_Warning_Notification__War_in_Ukraine_%E2%80%93_refugees_arriving_to_the_EU_from_Ukraine_at_risk_of_exploitation_as_part_of_THB.pdf erişim tarihi 2 Kasım 2022
- ⇒ 'Gender-based violence' <https://www.unfpa.org/gender-based-violence> erişim tarihi 25 Eylül 2022
- ⇒ 'Güvenlik Konseyi'nin 1325 Sayılı Kararı: Kadınlar, Barış ve Güvenlik' https://www.peacewomen.org/assets/file/TranslationInitiative/1325/1325_turkish.pdf erişim tarihi 22 Ekim 2022
- ⇒ 'Recommendations on enhancing efforts to identify and mitigate risks of trafficking in human beings online as a result of the humanitarian crisis in Ukraine' (Organization for Security and Cooperation in Europe, 22 April 2022) www.osce.org/files/f/documents/4/c/516423_0.pdf
- ⇒ 'Refugees from Ukraine recorded across Europe' (2022) <https://data.unhcr.org/en/situations/ukraine> erişim tarihi 2 Kasım 2022
- ⇒ 'Reports of sexual violence in Ukraine rising fast, Security Council hears', 2022. <https://news.un.org/en/story/2022/06/1119832> erişim tarihi 26 Eylül 2022
- ⇒ Russia-Ukraine war: List of key events day 74' (8 Mayıs 2022) <https://www.aljazeera.com/news/2022/5/8/russia-ukraine-war-list-of-key-events-day-74> erişim tarihi 11 Mayıs 2022
- ⇒ 'Sexual violence-World Health Organization & legal definitions | New Zealand Family Violence Clearinghouse', 2022. <https://www.nzfvc.org.nz/sexual-violence-world-health-organization-legal-definitions> erişim tarihi 26 Eylül 2022

- ⇒ 'Toplumsal Cinsiyete Dayalı Şiddet Nedir UNHCR Türkiye', 2022. <https://help.unhcr.org/turkiye/tr/tcds/toplumsal-cinsiyete-dayali-siddet-nedir/> erişim tarihi 25 Eylül 2022
- ⇒ 'Ukraine civilian war casualties 2022 | Statista', 2022. <https://www.statista.com/statistics/1293492/ukraine-war-casualties/> erişim tarihi 02 Ekim 2022
- ⇒ 'Ukraine: Conflict compounds the vulnerabilities of women and girls as humanitarian needs spiral', 2022. <https://www.unfpa.org/ukraine-war> erişim tarihi 25 Eylül 2022
- ⇒ 'Ukraine crisis rooms, created for survivors of domestic violence, now house survivors of war.' 2022. <https://www.unfpa.org/news/ukraine-crisis-rooms-created-survivors-domestic-violence-now-house-survivors-war> erişim tarihi 25 Eylül 2022
- ⇒ "Ukraine: 'We need peace now' declares Guterres, warning of global hunger meltdown" (2022) <https://news.un.org/en/story/2022/03/1113882> erişim tarihi 2 Kasım 2022
- ⇒ 'Ukrayna: Rusya kuvvetleri Kiev Oblastı'ndaki savaş suçları için adalet önüne çıkarılmalı' (06 Mayıs 2022) <https://www.amnesty.org.tr/icerik/ukrayna-rusya-kuvvetleri-kiev-oblastindaki-savas-suclari-icin-adalet-onune-cikarilmali> erişim tarihi 10 Mayıs 2022
- ⇒ 'Ukrayna'daki Savaş Avrupa'yı Nasıl Değiştirdi? Ülke Ülke Ukrayna Savaşının Etkileri' (24 Ağustos 2022) <https://tr.euronews.com/2022/08/24/ukraynadaki-savas-avrupayi-nasil-degistirdi-ulke-ulke-ukrayna-savasinin-etkileri> erişim tarihi 4 Kasım 2022
- ⇒ World Health Organization, (Twitter 7 Mart 2022) <https://mobile.twitter.com/WHO/status/1500821976788742149> erişim tarihi 4 Kasım 2022.

SAVAŞIN CİNSİYETİ: SAVAŞ SUÇU OLARAK CİNSEL VE CİNSİYETE DAYALI ŞİDDET SUÇLARI VE BU SUÇLARIN ULUSLARARASI CEZA HUKUKU YARGILAMALARINA YANSIMALARI

Semanur GELTURAN* & Zeynep KARATAŞ*

Giriş

Uluslararası deniz hukuku, uluslararası insan hakları hukuku, insancıl hukuk gibi alt dallara ayrılan uluslararası hukukun, uluslararası alanda hem sosyolojik hem coğrafi bakımdan yoğun etkiye sahip olan suçların soruşturulması ve kovuşturulması ve bireylerin uluslararası cezai sorumluluğu gibi hususları inceleyen alt dalı ise uluslararası ceza hukukudur. Uluslararası ceza hukuku bakımından yargılama mercileri olarak *ad hoc* ya da kalıcı ceza mahkemelerinin kurulduğu görülmektedir.¹ 1994 yılı Kasım ayında Birleşmiş Milletler (BM) Güvenlik Konseyi, Ruanda'da işlenmiş olan katliamlara ilişkin yargılamaları sürdürmek üzere Ruanda Uluslararası Ceza Mahkemesi (UCMR) kurulmuştur. Buna benzer olarak, Nürnberg Mahkemesi, Tokyo Mahkemesi gibi bir anlaşma ile kurulmuş olup Alman liderlerinin savaş suçlarından, barışa karşı suçlardan ve insanlığa karşı suçlardan dolayı yargılama amacı taşımıştır.² Yugoslavya Sosyalist Federal Cumhuriyeti'nin (SFRY) dağılma süreci ve sonrasında eski Yugoslavya'da savaş-taki kitlesel şiddet ve vahşet, BM Güvenlik Konseyi'nin 25 Mayıs 1993

---

* *Semanur Gelturan*, İstanbul Uluslararası Hukuk Merkezi'nde Formasyon eğitimini tamamlamış ve halihazırda İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nde lisans eğitimine devam etmektedir. E-posta: semagelturan@gmail.com

* *Zeynep Karataş*, İstanbul Uluslararası Hukuk Merkezi'nde Formasyon eğitimini ve İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nde lisans eğitimini tamamlamıştır. Halihazırda uluslararası ceza hukuku üzerine çalışmalarını sürdürmektedir. E-posta: zeynepkaratas@gmail.com

¹ Alexander Orakdelashvili, *Akehurst's Modern Introduction to International Law* (8th, Routledge 2019) 438-439.

² Ibid 437.

hukuku yargı kararları ve özellikle UCM içtihadı, cinsel ve cinsiyete dayalı şiddet suçlarını soruşturma ve kovuşturmada ilerleme kaydettiyse de bu suçların yaşattığı yıkım devam etmekte ve devam edeceğe benzemektedir. Zira savaşların, cinsel ve cinsiyete dayalı şiddet suçlarını işlemeye müsait ortamları oluşturduğunu söylemek mümkündür. Günümüzde meydana gelen silahlı çatışmalarda güncel veriler cinsel ve cinsiyete dayalı şiddet suçlarının sıklıkla işlendiğini gösterir niteliktedir. Bu ise akıllara uluslararası ceza hukukunun cinsel ve cinsiyete dayalı şiddet suçlarını durdurmaya yeterli olup olmadığı sorusunu getirmektedir. İlgili bölümde de açıklandığı üzere, uluslararası düzenlemelerin bu bakımdan yeterli olduğu söylenebilecektir. Bahse mevzu suçların etkin bir şekilde önlenmesi ve cezalandırılması bakımından çözüm olarak iç hukuk düzenlemelerinin uluslararası hukuka uygun hale getirilmesi ve ilgili eylemlerin yasaklanıp suç sayılması gündem gelebilecektir. Bununla beraber ilgili kamu kuruluşlarının bu suçlarla mücadelede yeterli donanımına sahip olmaları önem arz etmektedir.

KAYNAKÇA

- ⇒ A Tanja, 'The International Criminal Court and Sexual Violence: Between Aspirations and Reality' (2021) 22 German Law Journal 878-893.
- ⇒ B Uğur, 'Uluslararası Ceza Mahkemesi ve Türkiye' (2007) 56(1) Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 51-121.
- ⇒ B Vincent ve D Helen, 'Sexual Violence In Armed Conflict: From Breaking The Silence To Breaking The Cycle' (2014) 96(894) International Review of the Red Cross 427-434.
- ⇒ C Dara Kay, G Amelia Hoover ve W Elisabeth Jean, 'Wartime Sexual Violence Misconceptions, Implications, and Ways Forward'(2013) United States Institute of Peace 1-16.
- ⇒ D Mark, 'The Effects of the Lubanga Case On Understanding and Preventing Child Soldiering' (2013) Yearbook of International Humanitarian Law 1-31.

- ⇒ D Miranda ve S Sukhdev, 'Crimes of Sexual Violence within International Criminal Law: A Historical Outline' (2021) 14(1) *Journal of Politics and Law* 1-11.
- ⇒ D Olgun, 'Uluslararası Suç Olarak Kadına Karşı Cinsel Şiddet Eylemleri' (2010) 89 *TBB Dergisi* 27-95.
- ⇒ G Gloria, 'Sexual Violence in Armed Conflicts: A Violation of International Humanitarian Law and Human Rights Law' (2014) 96(894) *International Review of the Red Cross* 503-538.
- ⇒ G K Ayşegül, 'Armed Conflicts and Sexual Violence Against Women: An Inevitable Accompaniment?' (2014) 28 *Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* 1-20.
- ⇒ G Rosemary, 'Sexual Violence against Child Soldiers' (2014) 16(4) *International Feminist Journal of Politics* 601-621.
- ⇒ K Mark, *Commentary on the Law of the International Criminal Court* (Torkel Opsahl Academic EPublisher 2017).
- ⇒ M Rashida ve M Calleigh, 'Gender-Based Violence and Justice in Conflict and Post-Conflict Areas' (2011) 44 *Cornell International Law Journal* 11-31.
- ⇒ Alexander, *Akehurst's Modern Introduction to International Law* (8th, Routledge 2019).
- ⇒ Ş Bilge, 'Toplumsal Cinsiyet, Savaş ve Hukuk: Kongo Demokratik Cumhuriyeti'nde Cinsel Şiddet Suçları' (2021) 13(1) *Fe Dergi* 57-70.
- ⇒ T Otto ve A Kai, *The Rome Statute of the International Criminal Court: A Commentary* (3rd, C H Beck/Hart/Nomos 2016).

Elektronik Kaynaklar

- ⇒ 'International Criminal Law Guidelines : Means of Proof Sexual and Gender-Based Violence Crimes' (2017) <<http://www.legal-tools.org/doc/e06a52/>> Erişim Tarihi 8 Ekim 2022 19.
- ⇒ 'Jean-Pierre Bemba (Bemba I)' (*Coalition for the International Criminal Court*) < <https://coalitionfortheicc.org/node/619>> Erişim Tarihi 8 Kasım 2022.
- ⇒ 'Jean-Pierre Bemba Gombo Case: ICC' (*Centre for Women, Peace + Security*) <<https://blogs.lse.ac.uk/vaw/landmark-cases/a-z-of-cases/gombo-case/>> Erişim Tarihi 23 Ekim 2022.
- ⇒ 'Rule 156. Definition of War Crimes' (*IHL Database Customary IHL*) <https://ihl-databases.icrc.org/customary-ihl/eng/docs/v1_rul_rule_156> Erişim Tarihi 8 Ekim 2022.
- ⇒ 'Sexual and Gender Based Crimes' (*Coalition for the International Criminal Court*) <<https://www.coalitionfortheicc.org/fight/strong-icc/sexual-and-gender-based-crimes>> Erişim Tarihi 8 Kasım 2022.
- ⇒ 'The Prosecutor v. Thomas Lubanga Dyilo' (*International Crimes Database*) <<https://www.internationalcrimesdatabase.org/Case/814>> Erişim Tarihi 8 Kasım 2022.
- ⇒ 'Thomas Lubanga Dyilo' (*Coalition for the International Criminal Court*) < <https://coalitionfortheicc.org/cases/thomas-lubanga-dyilo>> Erişim Tarihi 23 Ekim 2022.
- ⇒ European Institute for Gender Equality, ' The Human Faces of Modern Slavery - definition of sexual slavery' (*United Nations Voluntary Trust Fund on Contemporary forms of Slavery*) <<https://eige.europa.eu/thesaurus/terms/1382>> Erişim Tarihi 21 Ekim 2022.
- ⇒ International Criminal Law Guidelines, 'Prioritising International Sex Crimes Cases in the Democratic Republic of the Congo' (2015) Centre for International Law Research and Policy <https://www.casematrixnetwork.org/fileadmin/documents/reports/CMN_DRC_Report_ENG.pdf> Erişim Tarihi 8 Kasım 2022.
- ⇒ International Federation for Human Rights, '«All I want is reparation»' (2017) <<https://www.fidh.org/IMG/pdf/rca705ang.pdf>> Erişim Tarihi 23 Ekim 2022.

- ⇒ Open Society Justice Initiative, ' The Trial of Dominic Ongwen at the International Criminal Court' (<<https://www.refworld.org/pdffd/58b0587e4.pdf>> Erişim Tarihi 23 Ekim 2022.
- ⇒ 'Rape used in Ukraine as a Russian \ 'military strategy:\ ' UN' (France24 2022) <<https://www.france24.com/en/live-news/20221014-rape-used-in-ukraine-as-a-russian-military-strategy-un>> Erişim Tarihi 23 Ekim 2022.
- ⇒ S Silvia, 'International Criminal Court, Trial Judgment in the Case of the Prosecutor V. Jean-Pierre Bemba Gombo' (ICRC Casebook: *How Does Law Protect In War?*) <<https://casebook.icrc.org/case-study/international-criminal-court-trial-judgment-case-prosecutor-v-jean-pierre-bemba-gombo>> Erişim Tarihi 8 Ekim 2022.
- ⇒ Uluslararası Ceza Mahkemesi Koalisyonu ve Almanya Büyükelçiliği Ankara, 'Uluslararası Ceza Mahkemesi ve Kadınlar için Adalet' <http://ihop.org.tr/wp-content/uploads/2010/07/UCM_kadin1.pdf> Erişim Tarihi 22 Ekim 2022.
- ⇒ Women's Initiatives for Gender Justice, ' Reflection: Gender Issues and Child Soldiers – The Case of Prosecutor v Thomas Lubanga Dyilo' (*International Justice Monitor*, 2011) <<https://www.ijmonitor.org/2011/08/reflection-gender-issues-and-child-soldiers-the-case-of-prosecutor-v-thomas-lubanga-dyilo-2/>> Erişim Tarihi 23 Ekim 2022.

Mahkeme Kararları

- ⇒ *Prosecutor v Akayesu* (Judgment) ICTR-96-4-T, T Ch I (2 Eylül 1998).
- ⇒ *Prosecutor v Anto Furundžija* (Trial Judgement) IT-95-17/1-T (10 Aralık 1998).
- ⇒ *Prosecutor v Dragoljub Kunarac, Radomir Kovač and Zoran Vuković* (Judgement) IT-96-23-T & IT-96-23/1-T (22 Şubat 2001).
- ⇒ *Prosecutor v. Dominic Ongwen* (2016) ICC-02/04-01/15-422-Red (ICC).
- ⇒ *The Prosecutor v Germaine Katanga* (2014) ICC-01/04-01/07 (ICC).

Mevzuat

- ⇒ Elements of Crimes, International Criminal Court, 2011.
- ⇒ Geneva Convention Relative to the Protection of Civilian Persons in Time of War (Fourth Geneva Convention) (Kabul edilme tarihi 12 Ağustos 1949) (GC IV) 75 UNTS 287.
- ⇒ Protocol Additional to the Geneva Conventions of 12 August 1949, and relating to the Protection of Victims of International Armed Conflicts (Protocol I) (kabul edilme tarihi Haziran 1977), 1125 UNTS 3 (AP I).
- ⇒ Roma Statüsü, Uluslararası Ceza Mahkemesi, 1998.

Prof. Dr. Hacı CAN

DEU Hukuk Fakültesi
Milletlerarası Özel Hukuk Anabilim Dalı Başkanı

AVRUPA BİRLİĞİ HUKUKU

GENEL ESASLAR

Güncellenmiş

2. Bası

**ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022**

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Avrupa Birliği Hukuku Genel Esaslar

Hacı Can

Hukuk Yayınları Dizisi – 2186

İkinci Baskı : Kasım, 2022

ISBN : 978 – 605 – 264 – 044 – 9

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Repro Bir Matbaacılık Kağ. Rekl. Tasarım Tic. Ltd. Şti.
İvedik OSB Matbaacılar Sitesi 1514 Cad. No: 23-25 Yenimahalle-Ankara
Sertifika No: 47381

SEÇİLMİŞ KAYNAKÇA

- Baykal, Sanem/Göçmen, İlke**, Avrupa Birliği Kurumsal Hukuku, 1. Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara 2016.
- Bayram, Mehmet Hanifi**, Avrupa Birliği Hukuku Dersleri Seçkin, 7. Baskı, Ankara 2022.
- Calliess, Christian/Ruffert, Matthias**, EUV • AEUV: Das Verfassungsrecht der Europäischen Union mit Europäischer Grundrechtecharta, Kommentar 6. Auflage, C.H.BECK, Münih 2022.
- Can, Hacı**, Avrupa Birliği Mevzuatı, Adalet Yayınevi, Ankara 2017.
- Can, Hacı**, Avrupa Birliği Hukuku, Sürat Yayınevi, İstanbul 2013.
- Göçmen, İlke**, Avrupa Birliği Hukukunun Temelleri, 1. Baskı, Seçkin, Ankara 2021.
- Grabitz, Eberhardt/ Hilf, Meinhard/Nettesheim, Otto**, Das Recht der Europäischen Union: EUV/AEUV, Kommentar, Loseblatt, 76. Auflage. C.H.BECK, Münih 2022.
- Güneş, Ahmet M.**, Avrupa Birliği Hukukuna Giriş, 4. Baskı, Ekin Yayınevi, Bursa 2019.
- Hakenberg, Waltraud**, Europarecht, 9. Auflage, Verlag Vahlen, Jura/Lehrbuch, Münih, 2021.
- Haratsch, Andreas/Koenig, Christian ve diğerleri**, Europarecht, 12. Auflage, Mohr Siebeck, Lehrbuch, Baden-Baden 2020.
- Herdegen, Matthias**, Europarecht, 23. Auflage, C.H.BECK, Münih 2021.
- Hobe, Stephan/Fremut, Michael Lysander**, Europarecht, Verlag Vahlen, Academia Iuris, Münih 2020.
- Karayiğit, Mustafa T.**, Avrupa Birliği Anayasa Hukuku, 1. Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara 2018.
- Köktaş, Arif/Bozkurt, Enver/ Özcan, Mehmet**, Avrupa Birliği Hukuku, 8. Baskı, Yetkin Yayınevi, Ankara 2021.
- Musil, Andreas/Burchard, Daniel**, Klausurenkurs im Europarecht,

Ein Fall- und Repetitionsbuch für Pflichtfach und Schwerpunktbereich, Lehrbuch/Studienliteratur 6., neu bearbeitete Auflage, C.F. Müller Verlag, Heidelberg 2022.

Oppermann, Thomas/Classen, Claus Dieter/Nettesheim, Martin, Europarecht, Ein Studienbuch - Lehrbuch/Studienliteratur 9. völlig neu bearbeitete Auflage, C.H.Beck, Münih 2021.

Özkan, Işıl, Avrupa Birliği Kamu Hukuku, 3. Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara 2022.

Reçber, Kamuran, Avrupa Birliği Hukuku ve Temel Metinleri 3. Baskı, Dora Yayınevi, Bursa 2018.

Schwabe, Winfried, Europarecht, Materielles Recht & Klausurenlehre, Lernen mit Fällen, 1. Auflage, Richard Boorberg Verlag, Stuttgart, 2022.

Streinz, Rudolf, Europarecht, 11., neu bearbeitete Auflage, C.F. Müller Verlag, Heidelberg 2019.

Prof. Dr. Hakan KARAKEHYA
Anadolu Üniversitesi Hukuk Fakültesi

CEZA HUKUKU

GENEL HÜKÜMLER

- Ceza Hukukuna İlişkin Temel Bilgiler
- Suçun Unsurları
- Kusurluluk
- Cezalandırılabilirliğin Diğer Şartları
- Suçun Özel Belirleşme Biçimleri
- Yaptırım Teorisi
- Ceza Kanunlarının Yer ve Kişi Yönünden Uygulanması
- Suçluların İadesi

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Ceza Hukuku Genel Hükümler

Hakan Karakehya

Hukuk Yayınları Dizisi – 3280

Birinci Baskı : Kasım, 2022

ISBN : 978 – 605 – 264 – 045 – 6

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara

Tel : (0312) 231 17 00

Fax : (0312) 231 17 10

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : adalety@adaletyayinevi.com

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C

(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul

Tel : (0216) 305 72 81

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Salamat Basım Yayım Ambalaj San. Tic. Ltd. Şti.

Sertifika No: 47771

Tel: (0312) 341 10 24 - Ankara

KAYNAKÇA

- AKBULUT, Berrin. **Ceza Hukuku Genel Hükümler**, Adalet Yayınevi, Ankara 2017
- AKKAŞ, Ahmet Hulusi. "Koşullu Salıverilme," **Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, C.XII, S.1-2, 2008
- ALACAKAPTAN, Uğur. **Suçun Unsurları**, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, Ankara 1970
- ALBAYRAK, Mustafa. **Ceza Muhakemesi Kanunu-Öz Kitap**, Adalet Yayınevi, Ankara 2012
- ALBAYRAK, Mustafa. **Türk Ceza Kanunu-Öz Kitap**, Adalet Yayınevi, Ankara 2012
- ARAL, Vecdi. **Hukuk ve Hukuk Bilimi Üzerine**, İÜHF Yayını, İstanbul 1975.
- ARTUK, Mehmet Emin. "1926 Tarihli Ceza Kanununun Hazırlanışı", **Gerekçeli Ceza Kanunları**, Hazırlayanlar: Mehmet Emin Artuk-Ahmet Gökçen-Caner Yenidünya, Alkım Yayınevi, İstanbul 1999
- ARTUK, Mehmet Emin- Ahmet GÖKCEN-Caner YENİDÜNYA. **Ceza Hukuku Genel Hükümler**, Turhan Kitabevi, Ankara 2007
- ARTUK, Mehmet Emin-Ahmet GÖKCEN-Caner YENİDÜNYA, **Ceza Hukuku Genel Hükümler I**, Seçkin Yayınevi, Ankara 2002
- ARTUK, Mehmet Emin-Ahmet GÖKCEN-Ahmet Caner YENİDÜNYA, **TCK Şerhi C.2**, Turhan Kitabevi, Ankara 2009
- BAKICI, Sedat. **5237 Sayılı Yasa Kapsamında Ceza Hukuku Genel Hükümleri**, Adalet Yayınevi, Ankara 2008
- BALCI, Meral. **Ceza Hukukunda Bağlılık Kuralı Kapsamında Azmettirme**, Adalet Yayınevi, Ankara 2022
- BAUMAN, Zygmunt. **Modernlik ve Müphemlik**, (Çev. İsmail Türkmen) Ayrıntı Yayınları, İstanbul 2003
- BAUMANN, Jürgen-WEBER Ulrich-MITSCH, Wolfgang. **Strafrecht Allgemeiner Teil**, Verlag Ernst und Werner Gieseking, Bielefeld 2003
- BECCARİA, Cesare. **Suçlar ve Cezalar Hakkında**, (Çev. Sami Selçuk) İmge Kitabevi, Ankara 2004
- BEULKE, Werner. **Strafprozessrecht**, C.F. Müller, Heidelberg 2005
- BOBBIO, Norberto. "Kelsen ve Hukukun Kaynakları" **Devlet Kuramı**, Çev. Bilge Açımız, Dost Yayınevi, Ankara 2000
- BOZKURT, Gülnihal. **Batı Hukukunun Türkiye'de Benimsenmesi**, Türk Tarih Kurumu Yayını, Ankara 1996

- BOZKURT, Veysel. **Değişen Dünyada Sosyoloji**, Ekin Yayınları, Bursa 2007
- BULUT, Yücel. "İdeolojinin Tarihçesi," **Sosyoloji Dergisi**, 3. Dizi, 23. Sayı, 2011
- CENTEL, Nur-ZAFER Hamide-YENERER ÇAKMUT, Özlem. **Türk Ceza Hukukuna Giriş**, Beta Yayınevi, İstanbul 2006
- CENTEL, Nur-Hamide ZAFER, **Ceza Muhakemesi Hukuku**, Beta Yayınevi, İstanbul 2011
- ÇAĞLAYAN, M. Muhtar. **En Son Değişiklikleri ile Birlikte Gerekçeli Açıklamalı ve İçtihatlı Türk Ceza Kanunu**, C.I, Yetkin Yayınları, Ankara 1984
- ÇEÇEN, Anıl. **İnsan Hakları**, Gündoğan Yayınları, Ankara 1995
- DEĞİRMENCİ, Olgun. "Ceza Hukukunda Yanılma Kavramı ve Hukuka Uygunluk Nedenlerinde Yanılma," **TBB Dergisi** (110), 2014
- DEMİRBAŞ, Timur. **Ceza Hukuku Genel Hükümler**, Seçkin Yayınevi, Ankara 2009
- DEMİRBAŞ, Timur. **Ceza Hukuku Genel Hükümler**, Seçkin Yayınevi, Ankara 2019
- DEMİRBAŞ, Timur. **İnfaz Hukuku**, Seçkin Yayınevi, Ankara 2017
- DEMİREL, Muhammed. **Suçta İştirakte Bağlılık Kuralı**, Oniki Levha yayıncılık, İstanbul 2017
- DOĞAN, Koray. **Neticesi Sebebiyle Ağırlaşmış Suçlar**, Adalet Yayınevi, Ankara 2011
- DÖNMEZER, Sulhi. **Kriminoloji**, İÜHF Yayınları, İstanbul 1981
- DÖNMEZER, Sulhi-ERMAN, Sahir. **Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku I**, Beta Yayınları, İstanbul 1997
- DÖNMEZER, Sulhi-ERMAN, Sahir. **Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku II**, Beta Yayınları, İstanbul 1999
- DRESSLER, Joshua. **Cases and Materials on Criminal Law**, Thomson West, St Paul MN. 2003
- DURUN, Selman-BOZBAYINDIR, Ali Emrah. "Ceza Hukukunda Hukuka Uygunluk Nedenlerinin Manevi Unsurları Meselesi," **İÜHF**, C. LXXIII, S. 1, 2015
- DÜLGER, Murat Volkan. **Ceza Hukuku Genel Hükümler**, Hukuk Akademisi Yayınları, İstanbul 2021
- DÜZGÜN, Nuri-ELMACI, Şerafettin. **Olası Kast-Bilinçli Taksir ve Taksirle İşlenen Suçlar**, Adalet Yayınevi, Ankara 2007
- EKER KAZANCI, Behiye. "Mağdurun Davranışları ve Heyecan Halinin Ceza Sorumluluğuna Etkisi-Haksız Tahrik," **Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt: 15, Özel Sayı, 2013
- EKİCİ ŞAHİN, Meral. **Ceza Hukukunda Rıza**, XII Levha Yayınevi, İstanbul 2012
- ERDEM, Mustafa Ruhan. "Netice Yüzünden Ağırlaşan Suçlar," **Uğur Alacakaptan'a Armağan**, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, İstanbul 2008

- ERDİN, Selim. **Hukuka Uygunluk Nedenlerinde Subjektif Unsur Sorunu**, Adalet Yayınevi, Ankara 2021
- ERDOĞAN, Oktay. **İnfaz Hukuku**, İstanbul, Acar Basım, 2008
- EREM, Faruk. **Ümanist Doktrin Açısından Türk Ceza Hukuku-I**, Seçkin Yayınevi, Ankara 1995
- EREM, Faruk-DANIŞMAN Ahmet-ARTUK, Mehmet Emin. **Ceza Hukuku Genel Hükümler**, Seçkin Yayınevi, Ankara 1997
- ERSOY, Uğur. **Ceza Hukukunda Objektif Cezalandırılabilme Şartları**, Adalet Yayınevi, Ankara, 2015
- FEYZİOĞLU, Metin. **Vicdani Kanaat**, Yetkin Yayınları, Ankara 2002
- FOUCAULT, Michel. **Hapishane'nin Doğuşu**, (Çev. Mehmet Ali Kılıçbay), İmge Kitabevi, Ankara 2006
- FOUCAULT, Michel. **İktidarın Gözü**, (Çev. Işık Ergüden), Ayrıntı Yayınevi, İstanbul 2003
- GIDDENS, Anthony. **Modernliğin Sonuçları**, (Çev. Ersin Kuşdil), Ayrıntı Yayınevi, İstanbul 2004
- GÖKCAN, Hasan Tahsin-Mustafa ARTUÇ, **Yorumlu Uygulamalı Türk Ceza Kanunu Şerhi, C.2**, Adalet Yayınevi, Ankara 2021
- GÖKTÜRK, Neslihan. **Haksızlık Yanılgısının Ceza Sorumluluğuna Etkisi**, Seçkin Yayınevi, Ankara 2016
- GÖKTÜRK, Neslihan. **Fikri İctima**, Adalet Yayınevi, Ankara 2013
- GÖZLER, Kemal. **Hukuka Giriş**, Ekin Yayınevi, Bursa 2007
- GÖZLER, Kemal. **Hukukun Temel Kavramları**, Ekin Yayınevi, Bursa 2012
- GROPP, Walter. **Strafrecht Allgemeiner Teil**, Springer, Berlin, Heidelberg... 1998
- GÜL, Gülberk. "Koşullu Salıverilme," **Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, C.21, Özel Sayı (Prof. Dr. Durmuş Tezcan'a Armağan), 2019
- GÜNAY, Erhan. **Olası Kast-Bilinçli Taksir, Öldürme ve Yaralama Kastı**, Seçkin Yayınevi, Ankara 2005
- HAFIZOĞULLARI, Zeki. - ÖZEN, Muharrem. **Ceza Hukuku Genel Hükümler**, US-A Yayıncılık, Ankara 2016
- HAFIZOĞULLARI, Zeki. "Bir Kültür Ürünü Olarak Hukuk Düzeni," **Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, C.45, 1996/1-4
- HAFIZOĞULLARI, Zeki. **Ceza Normu**, US-A Yayıncılık, Ankara 1996
- HAFIZOĞULLARI, Zeki. "Türk Ceza Hukuku'nun Seksen Yılı", **Cumhuriyetin Kuruluşundan Bugüne Türk Hukukunun Seksen Yıllık Gelişimi**, Ankara Üniv. Hukuk Fakültesi Yay., Ankara 2003

- HAFIZOĞULLARI, Zeki. **Türk Hukuk Devrimi ve Laiklik**, Atatürk Araştırma Merkezi Yayını, Ankara 1992
- HAKERİ, Hakan. **Ceza Hukuku Genel Hükümler**, Adalet Yayınevi, Ankara 2017
- HAKERİ, Hakan. **Ceza Hukukunda İhmal Kavramı ve İhmalî Suçların Çeşitleri**, Seçkin Yayınevi, Ankara 2003
- HAKERİ, Hakan. **Kasten Öldürme Suçları**, Seçkin Yayınevi, Ankara 2007
- HAKERİ, Hakan. **Yeni Türk Ceza Hukukunun Temel Kavramları**, Seçkin Yayınları, Ankara 2005
- İŞİKA, Sertaç. **Gönüllü Vazgeçme**, On iki Levha Yayıncılık, İstanbul 2021
- İŞİK, Barış. **Geçmiş Yürüme Yasağı Bağlamında Zamanaşımı**, On iki Levha Yayıncılık, İstanbul 2021
- İÇEL, Kayıhan- EVİK, A. Hakan. **Ceza Hukuku Genel Hükümler-II**, Beta Yayınevi, İstanbul 2007
- İÇEL, Kayıhan. **Ceza Hukukunda Taksirden Doğan Sübjektif Sorumluluk**, İstanbul Üniversitesi Yayınları, İstanbul 1967
- İNCE TUNCER, Asuman. **Yalan Tanıklık Suçu**, Seçkin Yayınevi, Ankara 2020
- İPEKÇİOĞLU, Pervin Aksoy. **Türk Ceza Hukukunda Suça Teşebbüs**, Seçkin Yayınevi, Ankara 2009
- JAKOBS, Günther. **Strafrecht Allgemeiner Teil - Die Grundlagen und die Zurechnungslehre**, Walter De Gruyter, Berlin, New York 1993
- JESCHECK, Hans-Heinrich- WEIGEND, Thomas. **Lehrbuch des Strafrechts Allgemeiner Teil**, Dunker&Humblot, Berlin,1996
- KABOĞLU, İbrahim Ö. **Dayanışma Hakları**, TODAİE Yayını, Ankara 1996
- KAFES, Veli. **TCK Öntasarımları ve İçtihatlar Işığında Hukukumuzda Şartla Salıverme ve Uygulamadaki Sorunlar**, Adil Yayınevi, Ankara 1998
- KANGAL, Zeynel T. "Cezalandırılabilirliğin Objektif Koşulları," **İÜHFİM**, C. LXVIII, S.1-2, 2010
- KARAASLAN, Reşit. "Üçüncü Kişi Lehine Meşru Savunma" **Ceza Hukuku Dergisi**, S.43, Ağustos 2020
- KARAASLAN, Reşit. "Hukuka Uygunluk Nedenlerinin Koşullarında Hata," **Legal Hukuk Dergisi**, C.15, S.172, 2017
- KARAASLAN, Reşit. "Suça Etki Eden Ağırлатıcı ve Hafifletici Nedenlerin Şeriklere (Azmettiren ve Yardım Eden) Sirayeti," **Legal Hukuk Dergisi**, C.15, S.173, 2017
- KARAKEHYA, Hakan. **Ceza Muhakemesi Hukuku**, 4. Bası, Nisan Kitabevi, Eskişehir 2022
- KARAKEHYA Hakan-Hande ÖZGER, **Modern Toplumda Hapishanenin Yaygın ve Yerleşik Konuma Gelişi**, Nobel Yayınevi, Ankara 2021

- KARTAL, Melik. **Meşru Savunmanın Hukuki Esası Bağlamında Gereklilik ve Orantılılık**, On iki Levha Yayıncılık, İstanbul 2019
- KATOĞLU, Tuğrul. **Ceza Hukukunda Hukuka Aykırılık**, Seçkin Yayınevi, Ankara 2003
- KAZAKER, Gözde. **Ceza Hukukunda Elverişsiz Teşebbüs**, Adalet Yayınevi, Ankara 2019
- KEÇELİOĞLU, Elvan. "Alman Ceza Hukukunda Faillik," **TBB Dergisi**, S.65, 2006,
- KELSEN, Hans. **General Theory of Law and State** (Translated by Anders Wedberg) The Lawbook Exchange, Ltd. Union, New Jersey 1999
- KELSEN, Hans. **Pure Law Theory** (Translated by Max Knight) The Lawbook Exchange Ltd. Union, New Jersey 2002
- KINDHÄUSER, Urs. **Strafrecht Allgemeiner Teil**, Baden-Baden 2002
- KIENAPFEL Diethelm-HÖPFEL, Frank. **Strafrecht Allgemeiner Teil**, Manzsche Verlags- und Universitaetsbuchhandlung, Wien 2005
- KOCA, Mahmut- ÜZÜLMEZ, İlhan. **Ceza Hukuku Genel Hükümler**, Seçkin Yayınevi, Ankara 2008
- KOCA, Mahmut- ÜZÜLMEZ, İlhan. **Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler**, Seçkin Yayınevi, Ankara 2017,
- KREY, Volker. **Deutsches Strafrecht Allgemeiner Teil-Band I**, Verlag W. Kohlhammer, Stuttgart-Berlin-Köln 2001
- KREY, Volker-ESSER, Robert. **Deutsches Strafrecht Allgemeiner Teil**, Kohlhammer Verlag, Stuttgart 2012
- KÜHL, Kristian. **Strafrecht Allgemeiner Teil**, Verlag Franz Vahlen, München 2002
- LAFAVE, Wayne R. **Principles of Criminal Law**, Thomson-West, St Paul-Minnesota 2003
- LYOTARD, J. F. **Postmodern Durum**, (Çev: Ahmet Çiğdem), Vadi Yayınları, Ankara 2000
- MAHL, Stefanie. **Der strafrechtliche Absichtsbegriff**, Herbert Utz Verlag, München 2004
- MAJNO **Ceza Kanunu Şerhi**, C.1, Yargıtay Yayınları, Ankara 1977
- MITSCH Wolfgang. "Fahrlässigkeit und Straftatsystem", **Juristische Schulung**, Februar 2001
- OTOMATİK PORTAKAL**, (Sinema Filmi-Clockwork Orange); Yönetmen: Stanley Kubrick; Senaryo: Anthony Burgess'in romanından uyarlama; Oyuncular: Malcolm McDowell, Patrick Magee; Yapım Yeri ve Yılı: Birleşik Krallık, 1971; Yapım Şirketi: Warner Bros. Süre: 136 dak.
- OTTO, Harro. **Grundkurs Strafrecht-Allgemeiner Strafrechtslehre**, De Gruyter, Berlin-New York 2000

- OZANSÜ, Mehmet Cemil, **Ceza Hukukunda Kasttan Doğan Sübjektif Sorumluluk**, Seçkin Yayınevi, Ankara 2007
- ÖNDER, Ayhan. **Ceza Hukuku Genel Hükümler II-III**, Beta Yayınevi, İstanbul 1992
- ÖZBEK, Veli Özer. "Neticesi Sebebiyle Ağırlaşmış Suçlar," **Ceza Hukuku Dergisi**, S.4, Ağustos 2007
- ÖZBEK, Veli Özer. **TCK İzmir Şerhi C.1**, Seçkin Yayınları, Ankara 2005
- ÖZBEK, Veli Özer. **TCK İzmir Şerhi C.II**, Seçkin Yayınevi, Ankara 2008
- ÖZBEK, Veli Özer- KANBUR, Mehmet Nihat- DOĞAN, Koray- BACAKSIZ Pınar- TEPE, İlker. **Ceza Muhakemesi Hukuku**, Seçkin Yayınevi, Ankara 2012
- ÖZBEK, Veli Özer. **İnfaz Hukuku**, Seçkin Yayınevi, Ankara 2017
- ÖZBEK, Veli Özer- DOĞAN, Koray- BACAKSIZ, Pınar- TEPE, İlker. **Ceza Hukuku Genel Hükümler**, Seçkin Yayınevi, Ankara 2017
- ÖZCAN, Mehmet Tefvik. **Modern Toplum ve Hukuk Devleti**, XII Levha Yayınları, İstanbul 2008
- ÖZEN, Muharrem. **Objektif Sorumluluk**, USA Yayıncılık, Ankara 1998
- ÖZEN, Mustafa. "5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nun İştirak Kurumuna Bakışı," **TBB Dergisi**, S.70, 2007
- ÖZENBAŞ BOYDAĞ, Nazmiye. **Neticesi Sebebiyle Ağırlaşmış Suçlarda Ceza Sorumluluğunun Esası**, Adalet Yayınevi, Ankara 2012
- ÖZGENÇ, İzzet. **Ceza Hukuku Genel Hükümler**, Seçkin Yayınevi, Ankara 2008
- ÖZGENÇ, İzzet. **Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler**, Seçkin Yayınevi, Ankara 2017
- ÖZTÜRK, Bahri- ERDEM, Mustafa Ruhan. **Uygulamalı Ceza Hukuku ve Güvenlik Tedbirleri Hukuku**, Seçkin Yayınevi, Ankara 2006
- ÖZTÜRK, Bahri-ERDEM, Mustafa Ruhan. **Uygulamalı Ceza Hukuku ve Güvenlik Tedbirleri Hukuku**, Seçkin Yayınevi, Ankara 2020
- ÖZTÜRK, Bahri- TEZCAN, Durmuş- ERDEM, Mustafa Ruhan- SIRMA, Özge- KIRIT Yasemin F.S.- ÖZAYDIN, Özdem- AKCAN, Esra A.- ERDEM, Efser. **Nazari ve Uygulamalı Ceza Muhakemesi Hukuku**, Seçkin Yayınevi, Ankara 2012
- PAPATYA, Nurhan-Mehmet Ali GENİŞ, "Hegemonik Güç Olarak Pazarlama İdeolojisi Nasıl 'Yanlış Bilinç' Üretebilir? Kültürel Okumalar Üzerine Eleştirel Duruş ve Çözümleme," **Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi**, C.24, S.4, 2019
- PARLAR, Ali-HATİPOĞLU, Muzaffer. **Teşebbüs-İştirak-İçtima ve Yaptırımlar**, Kazancı Yayınları, İstanbul 2005
- PIERSON, Christopher. **Modern Devlet**, Çev. Dilek Hattatoğlu, Çivi Yazıları, İstanbul 2000

- ROBERSON, Cliff-Harvey WALLACE, **Principles of Criminal Law**, Pearson Education, New Jersey 2015
- ROXIN, Claus. **Strafrecht Allgemeiner Teil-I**, C.H.Beck, München 1997
- ROXIN, Claus-İSFEN, Osman. "Yeni Türk Ceza Kanununun Genel Hükümleri", **Suç Politikası**, Seçkin Yayınevi, Ankara 2006
- ROXİN, Claus. **Strafverfahrensrecht**, C.H. Beck, München 1998
- RUSCHE, Georg-KİRSCHHEİMER, Otto. **Punishment and Social Structure**, Transaction Publishers, New Brunswick and London 2003
- SAMAHA, Joel. **Criminal Law**, Wadsworth-Cengage Learning, Belmont, CA 2013
- SCHÖNKE, Adolf-SCHRÖDER, Horst. **Strafgesetzbuch (Kommentar)**, Verlag C.H. Beck, München 2001
- SELÇUK, Sami. "Başkalaşımın Af Böceğine Dönüşen Koşullu Salıverme Ve Bu Kurumun Anayasal Çoğunluktan Kaçırmanın Doğuluca Öyküsü" <https://t24.com.tr/yazarlar/sami-selcuk/baskalasim-la-af-bocegine-donusen-kosullu-saliverme-ve-bu-kurumu-anayasal-cogunluktan-kacirmanın-doguluca-oykusu,26020>
- SMITH, John Cyril. **Smith & Hogan Criminal Law**, Butterworths LexisNexis, London 2002
- SOKULLU AKINCI, Füsun. "Ceza Hukukunda Kusurluluk," **Ceza Hukuku Günleri-70. Yılında Türk Ceza Kanunu Genel Hükümler**, Beta Yayınları, İstanbul 1998
- SOKULLU AKINCI, Füsun. **Kriminoloji**, Beta Yayınevi, İstanbul 2007
- SOYASLAN, Doğan. **Teşebbüs Suçu**, Kazancı Yayınları, Ankara 1994
- SÖZÜER, Adem. **Suçta Teşebbüs**, Kazancı Yayınları, İstanbul 1994
- ŞAHİN, Cumhur. **Ceza Muhakemesi Hukuku-I**, Seçkin Yayınevi, Ankara 2012
- ŞEN, Ersan. "Koşullu Salıverme," <https://www.haber7.com/yazarlar/prof-dr-ersan-sen/1504331-kosullu-saliverme>
- STRATENWERTH, Günter. **Strafrecht Allgemeiner Teil I-Die Straftat**, Carl Heymans Verlag, Köln-Berlin-Bonn-München 2000
- TAN, Mehmet. **TCK Genel Hükümler**, C.2, Seçkin Yayınevi, Ankara 2011
- TAŞKIN, Ozan Ercan. "Korunma Tedbiri Alınmaksızın Gerçekleşen Cinsel İlişki Yoluyula HIV Virüsünün Bulaştırılmasında Mavevi Unsurun Belirlenmesi Sorunu", **Türkiye Barolar Birliği Dergisi**, S.79, Kasım-Aralık 2008
- TAŞKIN, Ozan Ercan. "AİHM Kararları Işığında Müebbet Hapis Cezasının Bugünü ve Geleceği," **Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, C.9, S.121-122
- TOROSLU, Haluk. **Ceza Müeyyidesi**, Savaş Yayınevi, Ankara 2010

- TOROSLU, Nevzat “Ceza Hukukunda Okullar”, **Nurullah Kunter’e Armağan**, İÜHF Yayınları, İstanbul 1998
- TOROSLU, Nevzat. **Ceza Hukuku Genel Kısım**, Savaş Yayınevi, Ankara 2005
- TOROSLU, Nevzat- FEYZİOĞLU, Metin. **Ceza Muhakemesi Hukuku**, Savaş Yayınevi, Ankara 2015
- TOROSLU, Nevzat-TOROSLU, Haluk, **Ceza Hukuku Genel Kısım**, Savaş Yayınevi, Ankara 2015
- TOROSLU, Haluk. **Ceza Müeyyidesi**, Savaş Yayınevi, Ankara 2010
- TOSUN, Öztekin. **Suç Hukuku El Kitabı**, AR Yayıncılık, İstanbul 1982
- TOZMAN, Önder. **Suç Teşebbüs**, Adalet Yayınevi, Ankara 2015
- TRÖNDLE, Herbert-FİSCHER, Thomas. **Strafgesetzbuch und Neben Gesetze (Kommentar)**, C.H. Beck, München 2004
- TUNÇ, Kübra. **Ceza Hukukunda Kastı Engelleyen Hata**, Adalet Yayınevi, Ankara 2020
- UZUN, Ertuğrul “Doğuştan Suçlular”, **Gün Işığı Dergisi**, Temmuz-Ağustos 2003
- ÜNAL, Osmangazi- KARABULAT, Efe Can-KILIÇPARLAR, Zeliha- KAYA, Funda. **İnfaz Hukuku**, (Editörler: İzzet Özgenç-Cumhur Şahin), Seçkin Yayınevi, Ankara 2018
- ÜNVER, Yener. “Ceza Hukukunda Objektif Sorumluluk” **Ceza Hukuku Günleri-70. Yılında Türk Ceza Kanunu Genel Hükümler**, Beta Yayınevi, İstanbul 1998
- ÜNVER, Yener. “YTCK’da Kusurluluk,” **Ceza Hukuku Dergisi**, Yıl:1, S.1, Ekim 2006
- ÜNVER, Yener-Hakan HAKERİ, **Ceza Muhakemesi Hukuku**, Adalet Yayınevi, Ankara 2014,
- WESSELS, Johannes-BEULKE, Werner. **Strafrecht Allgemeiner Teil**, Heidelberg 2003
- YAŞAR, Osman-Hasan Tahsin GÖKCAN-Mustafa ARTUÇ, **Yorumlu-Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, C.2**, Adalet Yayınevi, Ankara 2014
- YENİDÜNYA, Caner. “Şartla Salıvermenin Koşulları: Hükümlünün İyi Halli Olması ve Bu Durumun Belirlenmesi” <https://medium.com/@caneryenidunya/%C5%9Fartla-sal%C4%B1vermenin-ko%C5%9Fullar%C4%B1-h%C3%BCK%C3%BCml%C3%BCn%C3%BCn-i%CC%87yihalli-olmas%C4%B1-ve-bu-durumun-belirlenmesi-a73428e77099>
- YÜCE, Turhan Tufan. **Ceza Hukukunun Temel Kavramları**, Turhan Kitabevi, Ankara 1985
- ZABUNOĞLU, Yahya Kazım. **Kamu Hukukuna Giriş-Devlet**, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, Ankara 1973
- ZAFER, Hamide. **Ceza Hukuku Genel Hükümler**, 5. Bası, Beta Yayınevi, Ankara 2015
- ZİEGERT, Ulrich. **Vorsatz, Schuld und Vorverschulden**, Duncker & Humblot, Berlin 1987

Dr. Tacettin ÇALIK

ULUSLARARASI DENİZ HUKUKU
SÖZLEŞMELERİ IŞIĞINDA
BAYRAK DEVLETİNİN
YETKİLERİ VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Uluslararası Deniz Hukuku Sözleşmeleri Işığında
Bayrak Devletin Yetkileri ve Yükümlülükleri
Tacettin Çalık

Hukuk Yayınları Dizisi – 3283

Birinci Baskı : Kasım, 2022

ISBN : 978 – 605 – 264 – 049 – 4

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com
 : adalety@adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi
 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Vadi Grafik Tasarım Ltd. Şti.
İvedik Org. San. Bölgesi 1420. Cadde
No: 58/1 Yenimahalle/Ankara
Tel: 0 312 395 85 71
Sertifika No: 47479

KAYNAKÇA

BASILI KAYNAKLAR

- ABASS Ademola: *International Law, Text, Cases and Materials*, Second Edition, Oxford University Press 2014.
- ABDULLAYEV Cavid: *Uluslararası Hukuk Açısından Gemilerden Kaynaklanan Petrol Kirliliği*, Ankara 2005.
- AÇIKEL ERBAŞ Aslıhan: *“Uluslararası Deniz Hukukunda Gemilere El Konulması Halinde Bayrak Devletinin Yetkileri”*, Uluslararası Deniz Hukuku’nda Kıyı Devletinin Gemilere El Koyma Yetkisinin Sınırları Sempozyumu, ORSAM Kitapları No: 2, Editör: Ersan Başar, Ankara 2011, ss. 50-63.
- AHNEFELD Janin Viviane: *“The International Fight Against Modern-Day Piracy – Are The Legal Regulations Enough?”*, Small Master’s Thesis, The University of Tromso, 2011.
- AKIN Mehmet Zeki: *Karasuları, İçsular, Gemilerin Bu Sulardaki Rejimi ve Kıta Sahanlığı*, Ankara 1978.
- AKINTÜRK Turgut/ATEŞ Derya: *Medeni Hukuk*, 25. Baskı, Ankara 2019.
- AKKUTAY Ali İbrahim: *“Uluslararası Hukukta Denizlerdeki Canlı Kaynakların Korunması ve Yönetimi”*, Anadolu Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt:2, Sayı: 4, Yıl: 2016.
- AKSAR Yusuf: *Teoride ve Uygulamada Uluslararası Hukuk I*, 6. Baskı, İstanbul 2021. (*“Uluslararası Hukuk 1”*)
- AKSAR Yusuf: *Teoride ve Uygulamada Uluslararası Hukuk 2*, 6. Baskı, İstanbul 2021. (*“Uluslararası Hukuk 2”*)
- ALGANTÜRK S. Didem/DURAK Onur Sabri: *“1987 Lizbon Kuralları”*, İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Yıl: 9, Sayı: 18, Güz 2010, ss. 85 – 95.
- AL-KHAFAJI Salam Khadim Baghdad: *“The Regime Of Boarding Ships In International Maritime Law”*, World Maritime University Dissertations, 2006.
- ANDERSON H. Edwin: *“The Nationality of Ships and Flags of Convenience: Economics, Politics, and Alternatives”*, Tulane Maritime Law Journal, Cilt: 21, Sayı: 1, Yıl: 1996, ss. 139-170.

- ARAT Tuğrul: Ticaret Şirketlerinin Tabiiyeti, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, No: 269, Ankara 1970.
- ARSLAN Kahan Onur: Köleliğin Evrimi ve Modern Devlette Görünümü, Ankara 2022.
- ATAMER Kerim: Deniz Ticareti Hukuku I, İstanbul 2017, s. 655-659.
- AUST Anthony: Handbook of International Law, Second Edition, 2010.
- AYBAY Rona: "Türk Hukukunda Gemilerin Uyraklığı", Ankara Üniversitesi SBF Dergisi, Cilt: 47, Sayı: 01, Yıl: Ocak 1992.
- AYBAY Rona/ÖZBEK Nimet/ERSEN PERÇİN Gizem: Vatandaşlık Hukuku, 1. Baskı, Ankara 2019.
- AYKANAT Eray: Liman ve Bayrak Devleti Kontrolleri Verileri Yardımıyla Gemi Kazalarının Analizi, Dokuz Eylül Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İzmir 2010.
- BAILEY James E.: "The Exclusive Economic Zone: Its Development and Future in International and Domestic Law", Law of the Sea Review, Cilt: 45, Sayı: 6, Yıl: 1985, ss. 1269-1281.
- BALCIOĞLU Mustafa/BOZKURT Enver/KÜTÜKÇÜ M. Akif/POOYRAZ Yasin: Bozkurt Lotus Davası, Ankara 2012.
- BATIR Kerem: Yirmi Birinci Yüzyılda Deniz Haydutluğu ve Uluslararası Hukuk, Ankara 2011.
- BAYILLIOĞLU Uğur: "Somali Sahilleri ve Açıklarında İşlenen Deniz Haydutluğu Fiillerine Karşı Yürütülen Mücadelenin Hukuki Dayanakları Ve Türkiye'nin Durumu", Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt:15, Sayı: 1, Yıl: 2011, ss. 125-162.
- BAYRAKTAROĞLU ÖZÇELİK Gülüm: "Kanunlar İhtilâfı Hukukunda Olumlu Vatandaşlık İhtilâflarının Çözümü ve MÖHUK M. 4(1)(b) ve (b) Hükümlerinin Değerlendirilmesi", Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt: XIX, Sayı: 1, Yıl: 2015, ss. 111-150.
- BECKMAN Robert/DAVENPORT Tara: "The EEZ Regime: Reflections After 30 Years", LOSI Conference Papers, 2012, s. 3-6;
- BLANCO-BAZÂN Agustin: "Coastal and Flag States in Situations of Distress at Sea Giving Rise to Environmental Damage", Law of the Sea, From Grotius to the International Tribunal for the Law of the Sea, Editör: Lilian del Castillo, 2015, ss. 339-374.
- BOZKURT Enver/POYRAZ Yasin/ERDAL Selcen: Devletler Hukuku, Gözden Geçirilmiş 11. Baskı, Ankara 2021.

- BURGESS Douglas Richard: *"Hostis Humani Generis: Piracy, Terrorism And A New International Law"*, LLM Thesis, University of British Columbia, 2003, s. 21; POLICANTE Amedeo, *Hostis Humani Generis: Pirates And Empires From Antiquity Until Today*, December 2012.
- CAMPELL Penny: *"A Modern History Of The International Legal Definition Of Piracy"*, *Piracy and Maritime Crime: Historical and Modern Case Studies*, Editors: Bruce A. Ellerman, Andrew Forbes, David Rosenberg, 2011, ss.19-34.
- CANCA Hakan Selim: *Denizde İşlenen Suçlar*, Ankara 2012. (*"Denizde İşlenen Suçlar"*)
- CANCA Hakan Selim: *Devletlerin Gemilere Müdahale Yetki ve Yükümlülükleri*, Ankara 2015. (*"Gemilere Müdahale"*)
- CHURCHILL Robin Rolf/LOWE Alan Vaughan, *The Law of the Sea*, Second Edition, Manchester 1988.
- COLES Richard/WATT Edward: *Ship Registration: Law and Practice*, 2. Baskı, London 2009.
- CRAWFORD James R.: *Brownlie's Principles of Public International Law*, 8. Edition, Oxford 2012.
- ÇALIK Tacettin: *"Uluslararası Hukukta Deniz Haydutluğu ve Somali Açıklarındaki Deniz Haydutluğu ile Mücadele"*, Hacettepe Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt: 7, Sayı: 1, Yıl: 2017, ss. 397-434. (*"Deniz Haydutluğu ile Mücadele"*)
- ÇALIK Tacettin: *Uluslararası Hukukta Deniz Haydutluğu ve Somalili Deniz Haydutlarına Karşı Mücadele Yöntemleri*, Ankara 2017. (*"Deniz Haydutluğu ile Mücadele Yöntemleri"*)
- ÇAYCI Sadi: *"Deniz Haydutluğu ile Mücadele ve Türkiye'nin Konumu: Somali Örneği"*, Ortadoğu Stratejik Araştırmalar Merkezi (ORSAM) Rapor No: 1, Mart 2009.
- ÇEVİRME Duygu: *AB Ortak Balıkçılık Politikası Kapsamında İzleme, Denetim ve Gözetim Sistemleri ve Türkiye'deki Uygulamalar*, AB Uzmanlık Tezi, Ankara 2015.
- DE LA FAYETTE Louise: *"Access to Ports in International Law"*, *International Journal of Marine and Coastal Law*, Cilt: 11, Sayı: 1, Yıl: Mart 1996, ss. 1-22.
- DEMİR İsmail: *"1992 Petrol Kirliliği Zararının Tazimini İçin Bir Uluslararası Fonun Kurulması İle İlgili Uluslararası Sözleşme'de 2003 Tarihli Protokol İle Kabul Edilen Değişiklikler"*, İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt: 3, Sayı: 1, Yıl: 2012, ss. 213-256.

- DEMİRKOL Berk: “Uluslararası Hukukta Dikkate Alınan Vatandaşlık: Gerçek Kişilerde “Etkin Vatandaşlık” Sorunsalı”, Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt: 2, Yıl: 2015, ss. 159-193.
- DIXON Martin/MCCORQUODALE Robert/WILLIAMS Sarah: Cases & Materials on International Law, Sixth Edition, Oxford 2016.
- DOĞAN İlyas: Devletler Hukuku, Genişletilmiş 3. Baskı, Ankara 2016.
- DOLUNAY Ayhan: *Vatandaşlık Hukuku Temel İlkelerinin Türk Hukuku ve Kıbrıs Türk Hukuku Açısından Değerlendirilmesi*”, TBB Dergisi, Sayı: 122, Yıl: 2016, s. 370;
- ERDEM Bahadır: Türk Vatandaşlık Hukuku, 5. Baskı, İstanbul 2016.
- DOULMAN David J.: “Global Overview Of Illegal, Unreported And Unregulated Fishing And Its Impacts On National And Regional Efforts To Sustainably Manage Fisheries: The Rationale For The Conclusion Of The 2001 FAO International Plan Of Action To Prevent, Deter And Eliminate Illegal, Unreported And Unregulated Fishing”, FAO Document, AUS: IUU/2000/4, Ağustos 2003.
- DUBNER Barry Hart: “The Law of International Sea Piracy”, New York University Journal of International Law and Politics (JILP), Vol: 11, No: 2, 1979.
- ERDEM Bahadır: Türk Vatandaşlık Hukuku, 4. Baskı, İstanbul 2014.
- ERKİNER Hakkı Hakan: Devletin Haksız Fiilinden Kaynaklanan Uluslararası Sorumluluğu, İstanbul 2010.
- ERSOY Ergun: “6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu Uyarınca Çatma Hükümlerinin Değerlendirilmesi”, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, Cilt: 18, Sayı: 2, Yıl: Aralık 2012, ss. 491-506.
- ERTUĞRUL Ümmühan Elçin: “Hoshinmaru Davası; Uluslararası Deniz Hukuku Mahkemesinde Gemi ve Mürettebatın Gecikmesizin Serbest Bırakılması”, TAAD, Cilt:8, Sayı: 31, Yıl: Temmuz 2017, ss. 411-440.
- FASSBENDER Bardo/PETERS Anne: The Oxford Handbook of the History of International Law, Oxford University Press, 2012.
- GAUCİ Gotthard Mark/AQUİLİNA Kevin: “The Legal Fiction of a Genuine Link as a Requirement for the Grant of Nationality to Ships and Humans – the Triumph of Formality over Substance?”, International and Comparative Law Review, Volume: 17, No: 1, Year: 2017, ss. 167–191.
- GÖZLÜGÖL Said Vakkas: “Uluslararası Deniz Hukukunda Kıyı Devletinin Kesintisiz Takip Hakkı”, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt: 62, Sayı: 2, Yıl: 2013.

- GRANT John P./BARKER J. Craig: *Encyclopædic Dictionary Of International Law*, Oxford University Press, 3. Baskı, New York 2009.
- GUILFOYLE Douglas: *Shipping Interdiction and the Law of the Sea*, Cambridge 2009.
- GÜNDÜZ Aslan: *Milletlerarası Hukuk*, Editör: Reşat Volkan Günel, Güncellenmiş ve Genişletilmiş 7. Baskı, İstanbul 2014.
- HALBERSTAM Malvina: *"Terrorism on the High Seas: The Achille Lauro, Piracy and the IMO Convention on Maritime Safety"*, *American Journal Of International Law*, Year: 1988, Volume: 82, No: 2, ss. 269-310.
- HARRIS, David J: *Cases And Materials on International Law*, 4. Baskı, London 1991.
- HILLIER Tim: *Source Book of Public International Law*, London 1998.
- ISLAM Mazharul: *"Jurisdiction Of Coastal State In Internal Waters Nextus With Case Laws"*, *International Journal of Law and Legal Jurisprudence Studies*, Cilt: 1 Sayı: 8.
- JANIS Mark W.: *An Intruduction of International Law*, 3. Edition, New York 1999.
- JOHANSSON Kristina: *"Changes In The Views On Jurisdiction Over Piracy Under International Law"*, Faculty Of Law University of Lund, Master Thesis, Autumn 2006.
- KARADAŞ Cemalettin: *"Deniz Haydutlarına Karasularında Egemen Devlet Dışında Üçüncü Devletlerce Müdahale İhtimali: Somali Örneği"*, *Polis Bilimleri Dergisi*, Cilt: 11 Sayı: 4.
- KARATAŞ Salih: *"Münhasır Ekonomik Bölge Üzerinde Üçüncü Devletlerin Hak ve Yetkileri"*, *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt: 23, Sayı: 2, Yıl: Aralık 2015, ss. 79-110.
- KAYA Ali Yasin/ERGİNER Kadir Emrah: *"Türk Donatan İşletmelerinin Klas Kuruluşu Seçimlerinin Analitik Hiyerarşi Süreci Yöntemiyle Analizi"*, *Yönetim ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, Cilt:14, Sayı:2, Yıl: Mayıs 2016, ss. 1-17.
- KAYA Safa İslam: *"Gemi Kaynaklı Deniz Kirliliğini Önleme Amaçlı Sözleşmelerin Uluslararası Hukuk Açısından Değerlendirilmesi"*, *International Journal of Social Sciences and Education Research*, Volume: 2, Issue: 4, Year: 2016, ss. 1310-1319.
- KENDER Rayegan/ÇETİNGİL Ergon/YAZICIOĞLU Emine: *Deniz Ticareti Hukuku Temel Bilgiler* Cilt: 1, İstanbul 2014.

- KLEIN Natalie: *Maritime Security and Law of the Sea*, Oxford University Press, Oxford 2011.
- KONTOROVICH Eugene: *"The Piracy Analogy: Modern Universal Jurisdiction's Hollow Foundation"*, Harvard International Law Journal, Volume: 45, Number: 1, Year: Winter 2004.
- KOZANHAN Murat Kağan: *"Unlawful Acts Threatening Maritime Security And SUA Convention"*, Journal of Naval Sciences and Engineering, Volume: 17, Issue: 1, Year: 2021, ss. 181-203.
- KÖNİ Hasan: *"Birleşmiş Milletler Balık Stokları Anlaşması"*, Fasikül Hukuk Dergisi, Cilt: 11, Sayı:111, Yıl: Şubat 2019, ss. 391-396.
- KÖSE İsmail: *"Sovyetler Birliği'nin Türk Boğazlarıyla İlgili Talepleri: 1945-1946 Notaları"*, Ankara Üniversitesi SBF Dergisi, Cilt: 74, Sayı: 4, Yıl: 2019, ss. 1125-1148.
- KRASKA James/PEDROZO Raul: *International Maritime Security Law*, Leiden/Boston 2013.
- KURAN Selami: *Uluslararası Deniz Hukuku*, Gözden Geçirilmiş 7. Baskı, İstanbul 2021.
- LOWE A. Vaughan: *"The Right of Entry into Maritime Ports in International Law"* San Diego Law Review, Volume: 14, Issue: 3, Year: Nisan 1977, ss. 597-622.
- MAGUIRE Jean-Jacques: *"The State of World Highly Migratory, Straddling And Other High Seas Fishery Resources and Associated Species"*, FAO Fisheries Technical Paper, No: 495, Rome 2006.
- MANSELL John N. K.: *Flag State Responsibility*, Berlin Heidelberg 2009.
- MARTEN Bevan: *"Port State Jurisdiction over Vessel Information: Territoriality, Extra Territoriality and the Future of Shipping Regulation"*, International Journal of Marine and Coastal Law, Volume: 31, Number: 3, Year: 2016, ss. 470-498.
- MENSAH Thomas A.: *"International Environmental Law: International Conventions Concerning Oil Pollution at Sea"*, the Case Western Reserve Journal of International Law, Volume: 8, Issue: 1, Year: 1976, ss. 110-130.
- MERAY Seha Lütfü: *"Devletler Hukukunda "Kit'a Sahanlığı" Meseleleri (Continental Shelf)"*, Ankara Üniversitesi SBF Dergisi, Cilt: 10, Sayı: 01, Yıl:1995, ss. 80-135.
- MEYERS Herman: *The Nationality of Ships*, Martinus Nijhoff Publishing, The Hague 1967.

- MİSİLİ Sinan: “Açık Denizlerin Serbestliği, Gemilerin Uyraklığı ve Bayrak Devleti Münhasır Yargı Yetkisi Arasındaki İlişkinin Teamül Hukuku, Konvansiyonlar ve Mahkeme Kararları Işığında İncelenmesi”, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt:18, Sayı:1, Yıl: 2014, ss.179-207.
- MOLENAAR Erik Jaap: “Multilateral Hot Pursuit and Illegal Fishing in the Southern Ocean: The Pursuits of the Viarsa 1 and the South Tomi”, The International Journal Of Marine And Coastal Law, Volume: 19, No: 1, Year: 2004, ss. 19-42.
- MÜEZZİNOĞLU Ersin: II. Dünya Savaşı’nda Türk Boğazları, Karabük Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Karabük 2021.
- NANDA Ved: “Exercising Universal Jurisdiction Over Piracy”, Prosecuting Maritime Piracy: Domestic Solutions to International Crimes, Editors: Michael P. Scharf, Michael Newton, Milena Sterio, Cambridge 2015.
- NOMER Ergin: Türk Vatandaşlık Hukuku, 29. Baskı, İstanbul 2021.
- NORDQUIST Myron H./GRANDY Neal R./NANDAN Satya/ROSENNE Shabtai: United Nations Convention on the Law of the Sea, 1982: A Commentary. Vol. III, Articles 86 to 13, Hauge/London/Boston 1995.
- ÖZGE Bilge: “Vatandaşlık Kavramı ve Vatandaşlık Hukukunu Etkileyen Faktörler Hakkında Değerlendirme”, Güvenlik Çalışmaları Dergisi, Cilt: 22, Sayı: 1, Haziran 2020, ss. 129-150.
- ÖZKAN Işıl: “Vatandaşlık Satılabilir Bir Şey Midir?”, Uluslararası Sanat Kültür ve İletişim Dergisi, Cilt: 1, Sayı: 1, ss.53-78.
- ÖZMAN Aydoğan: Deniz Hukuku I: Kaynaklar, Kişiler, Nesnelere, Ulusal Deniz Alanları, Ankara 2006.
- ÖZTÜRK Orkun Burak: Yabancı Bayraklı Gemilerin Denetim Kriterleri ve Liman Devleti Kontrolü Sorunları Üzerine Bir Çalışma, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İzmir 2015.
- PAZARCI Hüseyin: Uluslararası Hukuk Dersleri, 2. Kitap, 12. Bası, Ankara 2021.
- POLICANTE Amedeo: Hostis Humani Generis: Pirates And Empires From Antiquity Until Today, December 2012.
- RAGAZZI Maurizio: The Concept of International Obligations Erga Omnes, Oxford 2002.

- READY Nigel P.: *“Nationality, Registration and Ownership of Ships”*, Editörler: Malgosia Fitzmaurice, Gutiérrez Norman Martínez, Ignacio Arroyo, Elda Belja, The IMLI Manual Of International Maritime Law, Volume: 2, Shipping Law, Oxford 2016, ss. 19-36.
- ROBERTS Julian/TSAMENYI Martin: *“The Regulation Of Navigation Under International Law: A Tool For Protecting Sensitive Marine Environments”* Law of the Sea, Environmental Law and Settlement of Disputes, Ndiaye and Wolfrum (eds), 2007. ss. 787–810.
- ROGERS Rhea: *“Ship Registration: A Critical Analysis”*, The World Maritime University Dissertations, No: 447, 2010.
- ROTHWELL Donald R./STEPHENS Tim: *The International Law of the Sea*, Hart Publishing, 2010.
- SHAW Malcolm N.: *Uluslararası Hukuk*, 8. Baskı, Çeviri Editörü: İbrahim Kaya, Türkiye Bilimler Akademisi, 2018.
- SÖZER Bülent: *Deniz Ticaret Hukuku I: Giriş, Gemi, Donatan ve Navlun Sözleşmeleri*, 4. Baskı, İstanbul 2017.
- STRANGER Roland J.: *Criminal Jurisdiction Over Visiting Armed Forces*, International Law Studies – Volume 52.
- SUR Melda: *Uluslararası Hukukun Esasları*, 9. Baskı, İstanbul 2015.
- SWAN Judith: *“Port State Measures to Combat IUU Fishing: International and Regional Developments”*, Sustainable Development Law & Policy, Fall, Volume: 7, Issue: 1, Year: 2006, ss. 38-43.
- TACHE Simon W.: *“The Nationality of Ships: The Definitional Controversy and Enforcement of Genuine Link”*, Year: Spring 1982, The International Lawyer, Volume: 16, Number: 2, ss. 301-312.
- TANAKA Yoshifumi: *The International Law of the Sea*, Third Edition, Cambridge 2019.
- TAŞ Alperen Furkan: *“The Registration Of Ships: An Evaluation In The Context Of Genuine Link And Flag Of Convenience Practices”*, Law & Justice Review, Year: 12, Issue: 22, July 2021, ss. 67 – 88.
- TETLEY William: *International Maritime and Admiralty Law*, Quebec 2002.
- TOLUNER Sevin: *Milletlerarası Hukuk Dersleri: Devletin Yetkisi: (Yer ve Kişiler Bakımından Çevresi ve Niteliği)*, İstanbul 1979.
- TOPAL Ahmet Hamdi: *“Uluslararası Hukukta Deniz Haydutluğu Ve Mücadele Yöntemleri”*, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt: 59, Sayı: 1, 2010, ss. 99-130.

- TÖRE Nazlı: “*Değişen Dünyada Vatandaşlık*”, Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi, Yıl: 5, Sayı: 10, Aralık 2017.
- TRAN Minh Duc: “*An Introduction Of Port State Control In Vietnam*”, World Maritime University Dissertations, 1999.
- TREVES Tulio: “*International Courts and Tribunals and the Development of the Law of the Sea in the Age of Codification*”, Law of the Sea, From Grotius to the International Tribunal for the Law of the Sea, Editör: Lilian del Castillo, 2015, ss. 77-88. (*International Courts and Tribunals*)
- TREVES Tullio: “*Piracy, Law Of The Sea, And Use Of Force: Developements Off The Coast Of Somalia*”, The European Journal of International Law, Vol: 20, No: 2, 2009, ss. 399-414. (*Piracy, Law Of The Sea, And Use Of Force*)
- TUERK Helmut: “*Combating Terrorism At Sea – The Suppression Of Unlawful Acts Against The Safety Of Maritime Navigation*”, University of Miami International & Comperative Law Review, Volume: 15, Special Issue, Year: Spring 2008, ss. 337-367.
- TÜTÜNCÜ Ayşe Nur: “*Açık Denizde Seyir Serbestisinden Yararlanan Gemiye Tutuklayan ve El Koyan Gürcistan Örneği Işığında Kıyı Devletinin Müdahale Yetkisinin Değerlendirilmesi*”, Uluslararası Ticaret ve Tahkim Hukuku Dergisi, Cilt: 5, Sayı: 1, ss. 29-45. (“*Açık Denizde Seyir Serbestisi*”)
- TÜTÜNCÜ Ayşe Nur: Gemi Kaynaklı Deniz Kirlenmesinin Önlenmesi, Azaltılması ve Kontrol Altına Alınmasında Devletin Yetkisi, 3. Baskı, İstanbul 2004. (“*Gemi Kaynaklı Deniz Kirlenmesi*”)
- TÜTÜNCÜ Ayşe Nur: “*Uluslararası Deniz Hukuku*”, Uluslararası Hukuk II, Editör: Ayşe Nur TÜTÜNCÜ / Elif UZUN, Eskişehir 2019. (“*Uluslararası Deniz Hukuku*”)
- TWOMEY Mathilda: “*Muddying The Waters Of Maritime Piracy Or Developing The Customary Law Of Piracy? Somali Piracy And Seychelles*”, The New Zealand Association for Comparative Law, 19. Yearbook, 2013, ss.19-54.
- VILLANUEVA JR Rogelio Estrada: “*The Emerging Role Of The Classification Society As An Extension Of The Flag State Administration*”, World Maritime University Dissertations, 2004.
- WALKER George K.: Definition For The Law Of The Sea Terms Not Defined by the 1982 Convention, Martinus Nijhoff Publisher, Leiden / Boston 2012.
- XUE Hanqin: Transboundary Damage in International Law, Cambridge University Press, New York 2003.

YANG Haijiang: *Jurisdiction of the Coastal State over Foreign Merchant Ships in Internal Waters and Territorial Sea*, Berlin 2006.

YANKOV Alexander: *"Reflagging of Fishing Vessels: Critical Assessment Of Its Impact On The Enforcement of Fishing Regulations and The Responses Thereto"*, Marine Issues: From a Scientific, Political and Legal Perspective, Editörs: EHLERS Peter, WOLFRUM Rüdiger, BORGESE Elisabeth Mann, London 2002.

YÜCEL Kurtuluş: *The Legal Regime of the Turkish Straits: Regulation of the Montreux Convention and its Importance on the International Relations after the Conflict of Ukraine*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Frankfurt am Main 2019.

WENDELL Philipp: *State Responsibility for Interferences with the Freedom of Navigation in Public International Law*, Berlin 2007.

ZWINGE Tamo: *"Duties of Flag States to Implement and Enforce International Standards and Regulations – And Measures to Counter Their Failure to Do So"*, Journal of International Business and Law, Volume: 10, Issue: 2, Year: 2011, ss. 297-323.

İNTERNET KAYNAKLARI

- Center For International Law, *"Piracy And Armed Robbery Against Ships, A Checklist For Assessing Implementation In National Legislation Of Treaty Provisions On Piracy And Of The Convention For The Suppression Of Unlawful Acts Against The Safety Of Maritime Navigation, 1988"*, Roach Draft, 31 May 2010, s. 8, <http://cil.nus.edu.sg/wp/wp-content/uploads/2010/10/Checklist-for-UNCLOS-and-SUA-88.pdf>, Erişim Tarihi, 21.06.2022.
- Deniz Biyolojisi ve Balıkçılık Terimler ve Tanımlar Sözlüğü, http://old.ims.metu.edu.tr/DenizSozluk/index_tr.html, Erişim Tarihi, 22.12.2021.
- Denizde Can Emniyeti Uluslararası Sözleşmesi, 1974 (SOLAS 74), https://www.utikad.org.tr/images/Mevzuat/solas74denizdecanemniyet_iuluslararasisozlesmesi-8021.pdf, Erişim Tarihi, 12.06.2022.
- FELLMETH/HORWITZ, <https://tinyurl.com/4vsed4n9>, Erişim tarihi, 14.01.2022.
- FLEWWELLING P./CULLINAN C./BALTON D./SAUTTER R.P./REYNOLDS J.E., *"Recent Trends In Monitoring, Control And Surveillance Systems For Capture Fisheries"*, FAO Fisheries Technical Paper, No: 415, Rome, FAO, 2002, 17, <https://tinyurl.com/3kv6kwaj>, Erişim Tarihi, 13.12.2021.

- <http://old.ims.metu.edu.tr/DenizSozluk/EN/F.htm>, Erişim Tarihi, 02.12.2021.
- <http://www.medmou.org/World.aspx>, Erişim Tarihi, 14.02.2022.
- <https://archive.unescwa.org/flag-hopping>, Erişim Tarihi, 07.12.2021.
- <https://denizcilik.uab.gov.tr/uploads/pages/gemi-cins-tanimlari/gemi-cins-tanimlari.pdf>, Erişim Tarihi, 11.03.2022.
- https://hbs.unctad.org/merchant-fleet/#Ref_8IVYHP88, Erişim Tarihi, 08.09.2022.
- <https://stringfixer.com/tr/IUU>, Erişim Tarihi, 20.12.2021.
- <https://tinyurl.com/22k7daj8>, Erişim Tarihi, 03.03.2022.
- <https://tinyurl.com/2p8fdz63>, Erişim Tarihi, 15.06.2022.
- <https://tinyurl.com/2p95aybf>, Erişim Tarihi, 03.03.2022.
- <https://tinyurl.com/3t8p22da>, Erişim Tarihi, 24.06.2022.
- <https://tinyurl.com/3u8pu7hd>, Erişim Tarihi, 23.06.2022.
- <https://tinyurl.com/54jxjbs7>, Erişim Tarihi, 08.09.2022.
- <https://tinyurl.com/rb6uhsdy>, Erişim Tarihi, 12.06.2022.
- <https://unctad.org/meeting/launch-review-maritime-transport-2022>, Erişim Tarihi, 08.09.2022.
- <https://www.collinsdictionary.com/dictionary/english/fishing-permit>, Erişim Tarihi, 22.12.2021.
- <https://www.denizcilikbilgileri.com/denizcilikte-tonaj-birimleri/>, Erişim Tarihi, 26.06.2022.
- <https://www.eraluvat.fi/en/fishing/fishing-permits.html>, Erişim Tarihi, 22.12.2021.
- https://www.fao.org/fileadmin/user_upload/legal/docs/012s-e.pdf, Erişim Tarihi, 13.12.2021.
- https://www.fao.org/fileadmin/user_upload/legal/docs/012s-e.pdf, Erişim Tarihi, 13.12.2021.
- <https://www.fao.org/fishery/en/code>, Erişim Tarihi, 30.12.2021.
- <https://www.fao.org/iuu-fishing/international-framework/en/>, Erişim Tarihi, 01.12.2021.
- <https://www.fao.org/iuu-fishing/international-framework/psma/en/>, Erişim Tarihi, 26.12.2021.

- <https://www.fao.org/iuu-fishing/international-framework/unclos/en/>, Erişim Tarihi, 01.12.2021.
- <https://www.fao.org/iuu-fishing/international-framework/un-fish-stocks-agreement/en/>, Erişim Tarihi, 20.12.2021.
- <https://www.fao.org/port-state-measures/background/en/>, Erişim Tarihi, 26.12.2021.
- <https://www.ics-shipping.org/current-issue/shipping-industry-flag-state-performance-2021-2022/>, Erişim Tarihi, 19.05.2022.
- https://www.ics-shipping.org/wp-content/uploads/2022/01/Shipping-Industry-Flag-State-Performance-Table-2021-2022_Final.pdf Erişim Tarihi, 19.05.2022.
- <https://www.issuelab.org/resources/17797/17797.pdf>, Erişim Tarihi, 06.01.2022.
- <https://www.lawinsider.com/dictionary/fishing-authorization>, Erişim Tarihi, 22.12.2021.
- <https://www.lawinsider.com/dictionary/fishing-licence>, Erişim Tarihi, 22.12.2021.
- https://www.lawinsider.com/search?q=transshipment&_index=definition, Erişim Tarihi, 02.12.2021.
- <https://www.utikad.org.tr/images/Mevzuat/marpol7378-4091.pdf>, Erişim Tarihi, 09.06.2022.
- NANDAN S. N., The Exclusive Economic Zone: A Historical Perspective, <https://www.fao.org/3/s5280t/s5280t0p.htm>, Erişim Tarihi, 14.11.2021.
- OIKYA Upal Aditya, Flag State's Duties For Ensuring The Implementation Of The Safety Rules, Bangladesh Journal of Legal Studies, 24 May 2018, <https://tinyurl.com/42wzv9ub>, Erişim Tarihi, 12.06.2022.
- PTASHENCHUK Olena, "The Concept Of "Genuine Link" In The International Maritime Law", International Legal Problems Of Modern Merchant Shipping: Collection of Materials of the Second International Research and Practice Conference (December 12, 2013, Kyiv), Kyiv University of Law at the National Academy of Sciences of Ukraine. – Vol: 2 – K: 2014, <https://tinyurl.com/cz69jxbe>, Erişim Tarihi, 05.04.2021.

- Türk Ticaret Kanunu Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/324), TBMM 23. Dönem, 2. Yasama Yılı, 96. S. Sayısı, <https://tinyurl.com/yc6sjbfe>, Erişim Tarihi, 14.03.2022.
- Türkiye Barolar Birliği Dergisi, Sayı: 77, Yıl: 2008, ss.359-383, <http://tbdergisi.barobirlik.org.tr/m2008-77-445>, Erişim Tarihi, 21.09.2020.
- Uluslararası Deniz Hukuku Mahkemesi'nin 13 Ocak 1998 tarihli Basın Açıklaması (ITLOS/Press 11), <https://tinyurl.com/7bhhtvch>, Erişim Tarihi, 24.03.2022.
- Uluslararası Deniz Hukuku Mahkemesi'nin 21 Mart 2001 tarihli Basın Açıklaması (ITLOS/Press 46), <https://tinyurl.com/229dpazs>, Erişim Tarihi, 24.03.2022.
- Uluslararası Deniz Hukuku Mahkemesi'nin 5 Temmuz 2011 tarihli Basın Açıklaması (ITLOS/Press 168), <https://tinyurl.com/y7wp3cpm>, Erişim Tarihi, 04.04.2022.

ULUSLARARASI MAHKEME VE HAKEMLİK KARARLARI

- Tahkim Mahkemesi, Muscat Dhows Kararı (1905), Fransa-Büyük Britanya.
- UDHM, "Tominmaru" Davasına İlişkin Karar (2007), Japonya-Rusya.
- UDHM, Alt-Bölgesel Balıkçılık Komisyonu (SRFC) Tarafından Sunulan Danışma Görüşü Talebine İlişkin Danışma Görüşü (2015).
- UDHM, Arctic Sunrise Davasına İlişkin Karar (2013), Hollanda-Rusya.
- UDHM, Grand Prince Davasına İlişkin Kararı (2001), Belize-Fransa.
- UDHM, Hoshinmaru Davasına İlişkin Karar (2007), Japonya-Rusya.
- UDHM, Juno Trader Davası'na İlişkin Karar (2004), Saint Vincent ve Grenadinler-Gine-Bissau.
- UDHM, MOX Plant Davasına İlişkin Kararı (2001), İrlanda-Birleşik Krallık.
- UDHM, M/V "Saiga" (No:2) Davasına İlişkin Kararı (1999), Saint Vincent ve Grenadinler-Gine.
- UDHM, M/V "Virginia G" Davasına İlişkin Kararı (2014), Gine-Bissau-Panama.
- Uluslararası Adalet Divanı, Nottebohm Davasına İlişkin Karar (1955), Lihtenştayn-Guatemala.
- Uluslararası Adalet Divanı, Uruguay Nehri Üzerindeki Kağıt Hamuru Değirmenleri Davasına İlişkin Karar (2010), Arjantin-Uruguay.

- Uluslararası Sürekli Adalet Divanı, Lotus Davasına İlişkin Karar (1927), Fransa-Türkiye.

FAYDALANILAN ULUSLARARASI SÖZLEŞMELER VE ERİŞİM LİNKLERİ

- 1907 Ticaret Gemilerinin Savaş Gemilerine Dönüştürülmesi Hakkında Lahey Sözleşmesi¹¹¹⁵.
- 1910 Gemiler Arasında Çatmaya İlişkin Belirli Kuralların Birleştirilmesi Hakkında Uluslararası Sözleşme¹¹¹⁶.
- 1923 Deniz Limanlarının Uluslararası Rejimine Dair Cenevre Sözleşmesi¹¹¹⁷.
- 1930 Vatandaşlık Kanunlarının Çatışmasına Dair Lahey Sözleşmesi¹¹¹⁸.
- 1944 Şikago Uluslararası Sivil Havacılık Sözleşmesi¹¹¹⁹.
- 1954 Denizlerde Petrol Kirliliğinin Önlenmesine İlişkin Uluslararası Sözleşme¹¹²⁰.
- 1958 Açık Deniz Sözleşmesi¹¹²¹.
- 1958 Balıkçılık ve Açık Denizlerin Biyolojik Kaynaklarının Korunması Sözleşmesi¹¹²².
- 1958 Karasuları ve Bitişik Bölge Sözleşmesi¹¹²³.

¹¹¹⁵ Sözleşmenin İngilizce tam metni için bkz. <https://www.legal-tools.org/doc/542dda/pdf/>, Erişim Tarihi, 17.03.2022.

¹¹¹⁶ Sözleşme'nin Türkçe tam metni için bkz. <https://www.resmigazete.gov.tr/arsiv/3638.pdf>, Erişim Tarihi, 07.06.2022; Sözleşmenin İngilizce tam metni için bkz. <https://tinyurl.com/2szb3xsh>, Erişim Tarihi, 07.06.2022.

¹¹¹⁷ Sözleşmenin orijinal halinin tam metni için bkz. <https://tinyurl.com/mw5mk8ws>, Erişim Tarihi, 17.06.2021.

¹¹¹⁸ Sözleşmenin İngilizce tam metni için bkz. <https://www.refworld.org/docid/3ae6b3b00.html>, Erişim Tarihi, 18.09.2020.

¹¹¹⁹ Sözleşme'nin Türkçe tam metni için bkz. <https://www.resmigazete.gov.tr/arsiv/6029.pdf>, Erişim Tarihi, 22.09.2020; Sözleşme'nin İngilizce tam metni için bkz. https://www.icao.int/publications/documents/7300_orig.pdf, Erişim Tarihi, 22.09.2020.

¹¹²⁰ Sözleşme'nin 1969 ve 1971 değişikliklerini de içeren İngilizce tam metni için bkz. <http://www2.ecolex.org/server2neu.php/libcat/docs/TRE/Full/En/TRE-000135.txt>, Erişim Tarihi, 09.06.2022.

¹¹²¹ Sözleşmenin İngilizce tam metni için bkz. <https://www.legal-tools.org/doc/7b4abc-1/pdf/>, Erişim Tarihi, 14.06.2021; Sözleşmenin Türkçe tam metni için bkz. <https://tinyurl.com/472y6rkj>, Erişim Tarihi, 14.06.2021.

¹¹²² Sözleşmenin İngilizce tam metni için bkz. <https://tinyurl.com/yck6swaz>, Erişim Tarihi, 14.06.2021.

¹¹²³ Sözleşmenin İngilizce tam metni için bkz. <https://tinyurl.com/2d4y8f5e>, Erişim tarihi, 11.06.2021; Sözleşmenin Türkçe tam metni için bkz. <https://tinyurl.com/595y2ee8>, Erişim tarihi, 11.06.2021.

- 1958 Kıta Sahanelığı Sözleşmesi¹¹²⁴.
- 1966 Uluslararası Yükleme Sınırı Sözleşmesi¹¹²⁵.
- 1969 Gemilerin Tonilatolarını Ölçme Uluslararası Sözleşmesi¹¹²⁶.
- 1969 Petrol Kirliliğinden Doğan Zararın Hukuki Sorumluluğuna İlişkin Uluslararası Sözleşme¹¹²⁷.
- 1971 Petrol Kirliliği Zararlarının Tazmini için Uluslararası Bir Fonun Kurulmasına İlişkin Uluslararası Sözleşme¹¹²⁸.
- 1971 Psikotrop Maddeler Sözleşmesi¹¹²⁹.
- 1972 Protokolü ile değıştirilen Uyuşturucu Maddelere Dair 1961 Tek Sözleşmesi¹¹³⁰.
- 1973/1978 Gemilerden Kaynaklanan Kirliliğin Önlenmesine İlişkin Uluslararası Sözleşme¹¹³¹.
- 1974 Denizde Can Güvenliğı Uluslararası Sözleşmesi¹¹³².

¹¹²⁴ Sözleşmenin İngilizce tam metni için bkz. <https://tinyurl.com/ysssjpks>, Erişim Tarihi, 14.06.2021.

¹¹²⁵ Sözleşme'nin Türkçe tam metni için bkz. <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2014/08/20140808-1-1.pdf>, Erişim Tarihi, 12.06.2022; Sözleşme'nin İngilizce tam metni için bkz. <https://tinyurl.com/3z5cv5k5>, Erişim Tarihi, 12.06.2022.

¹¹²⁶ Sözleşme'nin Türkçe tam metni için bkz. <https://tinyurl.com/39tyhnxk>, Erişim Tarihi, 23.06.2022; Sözleşme'nin İngilizce tam metni için bkz. <https://tinyurl.com/myawrbje>, Erişim Tarihi, 23.06.2022.

¹¹²⁷ Sözleşme'nin Türkçe tam metni için bkz. <https://www5.tbmm.gov.tr/kanunlar/k4507.html>, Erişim Tarihi, 24.06.2022; Sözleşme'nin orijinal halinin İngilizce tam metni için bkz. <https://tinyurl.com/2sw2m84w>, Erişim Tarihi, 24.06.2022; 1992 CLC Sözleşmesi'nin İngilizce tam metni için bkz. <https://tinyurl.com/yp7hrfm7>, Erişim Tarihi, 24.06.2022.

¹¹²⁸ Sözleşme'nin Türkçe tam metni için bkz. <https://tinyurl.com/y9e9tpua>, Erişim Tarihi, 24.06.2022; Sözleşme'nin İngilizce tam metni için bkz. https://iopcfunds.org/wp-content/uploads/2018/03/71FC_e.pdf, Erişim Tarihi, 24.06.2022; 1992 FUND Sözleşmesi'nin İngilizce tam metni için bkz. https://iopcfunds.org/wp-content/uploads/2018/06/Text-of-Conventions_e.pdf, Erişim Tarihi, 24.06.2022.

¹¹²⁹ Sözleşme'nin İngilizce tam metni için bkz. <https://tinyurl.com/2k42yen5>, Erişim Tarihi, 17.05.2022; Sözleşme'nin Türkçe tam metni için bkz. <https://www.resmigazete.gov.tr/arsiv/17272.pdf>, Erişim Tarihi, 17.05.2022.

¹¹³⁰ Sözleşme'nin İngilizce tam metni için bkz. <https://tinyurl.com/2k42yen5>, Erişim Tarihi, 17.05.2022; Sözleşme'nin Türkçe tam metni için bkz. <https://tinyurl.com/2p99yhdd>, Erişim Tarihi, 17.05.2022.

¹¹³¹ Sözleşme'nin Türkçe tam metni için bkz. <https://www.resmigazete.gov.tr/arsiv/20558.pdf>, Erişim Tarihi, 09.06.2022; Sözleşme'nin ve eklerinin İngilizce tam metni için bkz. <https://tinyurl.com/2p9xuvew>, Erişim Tarihi, 11.06.2022.

¹¹³² Türkiye'nin de taraf olduğı Sözleşme'nin Türkçe tam metni için bkz. <http://www.taussmarine.com/dokumanlar/SOLAS.pdf>, Erişim Tarihi, 12.06.2022; Sözleşme'nin İngilizce tam metni için bkz. <https://tinyurl.com/f8jpijdm>, Erişim Tarihi, 12.06.2022.

- 1978 Gemi Adamlarının Eğitim, Belgelendirilme ve Vardiya Standartları Hakkında Uluslararası Sözleşme¹¹³³.
- 1982 Birleşmiş Milletler Deniz Hukuku Sözleşmesi¹¹³⁴.
- 1986 Birleşmiş Milletler Gemilerin Tescil Şartlarına İlişkin Sözleşme¹¹³⁵.
- 1988 Denizde Seyir Güvenliğine Karşı Yasadışı Eylemlerin Önlenmesine Dair Sözleşme¹¹³⁶.
- 1988 Uyuşturucu ve Psikotrop Maddelerin Kaçakçılığına Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesi¹¹³⁷.
- 1990 Petrol Kirliliğine Karşı Hazırlıklı Olma, Müdahale ve İşbirliği ile İlgili Uluslararası Sözleşme¹¹³⁸.
- 1993 FAO Açık Denizlerde Balıkçı Gemilerinin Uluslararası Koruma ve Yönetim Önlemlerine Uyumu Teşvik Etmeye Yönelik Andlaşma¹¹³⁹.
- 1995 BM Balık Stokları Andlaşması¹¹⁴⁰.
- 1995 FAO Sorumlu Balıkçılık Yönetim Kuralları¹¹⁴¹.
- 1996 Tehlikeli ve Zararlı Maddelerin Deniz Yoluyla Taşınmasından Kaynaklanan Zararın Tazmini ve Sorumluluğu Hakkında Uluslararası Sözleşme¹¹⁴².

¹¹³³ Sözleşme'nin Türkçe tam metni için bkz. <https://tinyurl.com/mr4b799k>, Erişim Tarihi, 14.06.2022; Sözleşme'nin orijinal İngilizce tam metni için bkz. <https://tinyurl.com/2f7bpa8j>, Erişim Tarihi, 14.06.2022.

¹¹³⁴ Sözleşmenin İngilizce tam metni için bkz. <https://tinyurl.com/5vvd5xef>, Erişim Tarihi, 14.06.2021.

¹¹³⁵ Sözleşmenin İngilizce tam metni için bkz. https://unctad.org/system/files/official-document/tdrsconf23_en.pdf, Erişim Tarihi, 01.03.2022.

¹¹³⁶ Sözleşme'nin Türkçe tam metni için bkz. <https://tinyurl.com/3vj9jcev>, Erişim Tarihi, 21.06.2022; Sözleşmenin İngilizce tam metni için bkz. <https://treaties.un.org/doc/db/terrorism/conv8-english.pdf>, Erişim Tarihi, 21.06.2022.

¹¹³⁷ Sözleşme'nin Türkçe tam metni için bkz. <https://www.resmigazete.gov.tr/arsiv/22551.pdf>, Erişim Tarihi, 17.05.2022; Sözleşme'nin İngilizce tam metni için bkz. <https://tinyurl.com/k25y4bej>, Erişim Tarihi, 17.05.2022.

¹¹³⁸ Türkiye'nin de taraf olduğu Sözleşme'nin Türkçe tam metni için bkz. <https://tinyurl.com/3yk9bjvn>, Erişim Tarihi, 23.06.2022; Sözleşme'nin İngilizce tam metni için bkz. <https://tinyurl.com/mundhdtv>, Erişim Tarihi, 23.06.2022.

¹¹³⁹ Sözleşme'nin İngilizce tam metni için bkz. <https://www.fao.org/3/X3130M/x3130m.pdf>, Erişim Tarihi, 13.12.2021.

¹¹⁴⁰ Andlaşma'nın İngilizce tam metni için bkz. <https://tinyurl.com/yck3h3c2>, Erişim Tarihi, 20.12.2021.

¹¹⁴¹ Davranış Kuralları'nın İngilizce tam metni için bkz. <https://www.fao.org/3/v9878e/V9878E.pdf>, Erişim Tarihi, 30.12.2021.

- 2001 Yasa Dışı, Bildirilmemiş ve Düzensiz Balıkçılığı Önlemek, Caydırmak ve Ortadan Kaldırmak İçin Uluslararası Eylem Planı¹¹⁴³.
- 2005 Denizde Seyir Güvenliğine Karşı Yasadışı Eylemlerin Önlenmesine Dair Sözleşmeye İlişkin Protokol¹¹⁴⁴.
- 2009 Yasa Dışı, Bildirilmemiş ve Düzensiz Balıkçılığın Önlenmesi, Caydırılması ve Ortadan Kaldırılmasına Yönelik Liman Devleti Tedbirleri Andlaşması¹¹⁴⁵.
- 2012 Deniz Kaynaklarına Erişim ve Kullanım için Asgari Koşulların Belirlenmesine İlişkin Sözleşme¹¹⁴⁶.
- 2014 Bayrak Devleti Uygulamaları için Gönüllü Kılavuz İlkeleri¹¹⁴⁷.

---

¹¹⁴² Sözleşmenin 2010 Protokolü ile birleştirilmiş İngilizce tam metni için bkz. <https://tinyurl.com/yc7c4je9>, Erişim Tarihi, 15.06.2022.

¹¹⁴³ Uluslararası Eylem Planı'nın İngilizce tam metni için bkz. <https://www.fao.org/3/y1224e/Y1224E.pdf>, Erişim Tarihi, 26.12.2021.

¹¹⁴⁴ Protokol'ün Türkçe tam metni için bkz. <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2009/12/20091231M7-2-1.pdf>, Erişim Tarihi, 21.06.2022; Protokol'ün İngilizce tam metni için bkz. <https://www.refworld.org/docid/49f58c8a2.html>, Erişim Tarihi, 21.06.2022.

¹¹⁴⁵ Andlaşma'nın Türkçe tam metni için bkz. <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2018/02/20180211-1.pdf>, Erişim Tarihi, 26.12.2021; Andlaşma'nın İngilizce tam metni için bkz. <https://www.fao.org/3/i5469t/I5469T.pdf>, Erişim Tarihi, 26.12.2021.

¹¹⁴⁶ Sözleşmenin İngilizce tam metni için bkz. <https://tinyurl.com/ms5e52ym>, Erişim Tarihi 10.11.2021.

¹¹⁴⁷ Gönüllü Kılavuz İlkeleri'nin İngilizce tam metni için bkz. <https://www.fao.org/3/mk052e/mk052e.pdf>, Erişim Tarihi, 01.12.2021.

Doç. Dr. Ergin ERGÜL

Ankara Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Genel Kamu Hukuku Öğretim Üyesi

FÂRÂBÎ' DE
KAMU HUKUKU
VE
SİYASET BİLİMİ

ADALET YAYINEVİ
Ankara – 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

FÂRÂBÎ'de Kamu Hukuku Ve Siyaset Bilimi
Ergin Ergül

Hukuk Yayınları Dizisi – 3287

Birinci Baskı : Aralık, 2022

ISBN : 978 – 605 – 264 – 057 – 9

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr - adaletyayinevi.com
 : adalety@adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi
 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Meteksan Matbaacılık ve Teknik Sanayi Ticaret A.Ş
Beytepe Köyü Yolu No:3
06800 Çankaya/Ankara
Sertifika No: 46519

KAYNAKÇA

- Abbès, Makram, et al, "L'art de Gouverner En Islam." *Esprit*, no. 407 (8/9), 2014, pp. 163–86.
- Abbès, Makram, "Le Concept de Politique Dans La Pensée Islamique Qu'est-Ce Que La Siyâsa?" *Archives de Philosophie*, vol. 82, no. 4, 2019, pp. 683–700
- Abdulhak, Adnan, "Fârâbî Maddesi", MEB, İslam Ansiklopedisi, İstanbul 1948, c.4
- Abu Nasr al-Fârâbî, *Fusûl Muntaza'a*, (Selected Aphorisms), edited, with an introduction and notes, by Fauzi M. Najjar, Dar al-Mashriq, Beirut 1971
- Abû Nasr al-Fârâbî, *Opinions des habitants de la cité vertueuse*, texte, traduction critique et commentaire d'Amor Cherni, Albouraq, Beyrouth, 2011
- Akarsu, Bedia, *Wilhelm Von Humboldt'da Dil-Kültür Bağlantısı*, Remzi Yayinevi, İstanbul, 1984
- Akın, İlhan F., *Kamu Hukuku*, İstanbul 1979, 2. Baskı
- Akkaya Kia Rukiye, *Moderniteden Postmoderniteye Egemenlik ve Hukuk*, Beta Yayınları, İstanbul 2011.
- Akkaya Kia, Rukiye, *Bir Ders Konusu Olarak Devlet*, Genişletilmiş 2. Bası, Beta Y., İstanbul 2013.
- Akkaya, Rukiye, "Devleti Öğretme Biçimi Olarak Siyaset Bilimi ve Fransa'daki Kökleri" . Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi 26 (2020) : 1-12
<<https://dergipark.org.tr/tr/pub/maruhad/issue/55245/719633>
- Akşit, Mirpenç, " Fârâbî Düşüncesinde Bir Erdem Olarak Adalet", İğdır Üniv. Sosyal Bilimler Dergisi, Sayı: 15 Temmuz, 2018

- Alon, Ilai. "Fârâbî's Funny Flora Al-Nawâbit as 'Opposition.'" *Arabica*, vol. 37, no. 1, 1990, pp. 56–90
- Al-Fârâbî, Abû Nasr, *La politique civile ou Les principes des existants*, texte, traduction et commentaires par Amor Cherni, Albouraq, Beyrouth 2012.
- Al-Fârâbî, Abû Nasr, *La Religion, al-Milla*, Albouraq, Beyrouth 2012.
- Al-Fârâbî, *Philosopher à Bagdad au Xe siècle*, Présentation: Ali Benmakhlouf, Traduction par: Stéphane Diebler, Glossaire par Pauline Koetschet, Editions du Seuil, Paris 2007
- Arioli, Daniel H. "The First Ruler and the Prophet: On the Identity-in-Difference of Politics, Religion, and Philosophy in the Thought of AlFârâbî and Ibn Sina." *Polity*, vol. 46, no. 4, 2014, pp. 547–61.
- Arkan, Atilla, "Fârâbî'nin Gözüyle Ahlâk ve Siyaset İlişkilerinin Analizi", 2. Sakarya Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, *Siyasette ve Yönetimde Etik Sempozyumu*, 18-19 Kasım 2005 Sakarya, Sakarya 2005.
- Arnaldez, Roger, "Fârâbî'nin Erdemli Şehri ve Ümmet (La Cité Vertueuse d'al-Fârâbî et Ummah)", trad. par Kenan Gürsoy, *Uluslar arası İbn Türk, Hârezmî, Fârâbî, Beyrûnî Ve İbn Sînâ Sempozyumu Bildirileri*, Kongre ve Sempozyum Bildirileri Dizisi, numéro: 1, Ankara : Atatürk Kültür Merkezi Yayını, Semptembre 1985, pp. 119-138
- Arnaldez, Roger, "la cité vertueuse de Fârâbî et la Umma", *Acts of the International Symposium on Ibn Turk, Khwarezmi, Fârâbî, Beyruni and Ibn Sina*, Atatürk Kültür Merkezi Yayını, Ankara 1990
- Arsal, Sadri Maksudi, *Hukuk Felsefesi Tarihi*, İstanbul 1945
- Arslan, Ahmet (çev), Önsöz, *Fârâbî, Mutluluğun Kazanılması*, Divan kitap, 4.Baskı, İstanbul 2015, (Fârâbî, MK, 2015)

- Arslan, Ahmet, *İlkçağ Felsefe Tarihi 3: Aristoteles*, 1. Bs., İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, İstanbul, 2007
- Arslan, Zühtü, *Anayasa Teorisi*, Seçkin Yayınları, Ankara 2005
- Assia, Ouail, "la théologie d'al-Fârâbî et son effet sur sa vision politique: suivant sa tentative de conciliation entre platon et aristote", *Philosophie. Université Paul Valéry - Montpellier III*, 2019.Français. ffNNT : 2019MON30098ff. fftel-03006633v2f
- Atay, Hüseyin (çev.), *Fârâbî, Mutluluğu Kazanma, Platon Felsefesi, Aristoteles Felsefesi*, 4. Baskı, Ankara 2016, ATAYY
- Avcı, Mustafa, *Türk Hukuk Tarihi*, Genişletilmiş 10. Baskı, Atlas Akademi Yayınları, Konya 2021
- Ayaz, Adnan, "Fârâbî`de Siyaset Felsefesi Kaynakları ve Etkileri", *Doktora Tezi*, Marmara Üniversitesi SBE, İstanbul 2008
<http://doczz.biz.tr/doc/101938/f%C3%A2r%C3%A2b%C3%AE-de-siyaset-felsefesi-kaynaklar%C4%B1-ve-etkileri>
- Aydın, Hasan, "İslam siyaset felsefesi ve siyaset kuramları", *Bilim ve Gelecek*, 1 Ocak 2016, erişim: 12.5.2020 <https://bilimvegelecek.com.tr/index.php/2016/01/01/islam-siyaset-felsefesi-ve-siyaset-kuramlari/>
- Aydın, Mustafa, *Siyasetin Sosyolojisi*, Açılım Kitap, İstanbul 2015
- Aydınlı, Yaşar, *Fârâbî*, İSAM Yayınları, Ankara 2018
- Aydınlı, Yaşar, "Fârâbî`de Kozmik Uyum, Bağlılık ve Düzenin İnsani Alana Yansıması Olarak Adalet", *Uluslararası Kur'an ve Sosyal Adalet Sempozyumu*, Bursa 2016.
- Aydınlı, Yaşar, Önsöz, *Fârâbî*, Kitab'ül Mille (çev. Aydınlı), 2019
- Badie, Bertrand, "La philosophie politique de l'hellénisme musulman", In: *Revue française de science politique*, 27e année, n°2, 1977. pp. 290-304.
- Başgil, Ali Fuad, *Hukukun Ana Mesele ve Müesseseleri*, İsmail Akgün Matbaası, İstanbul 1946

- Bayraklı, Bayraktar, *Fârâbî'de Devlet Felsefesi*, Düşün Yayıncılık, Ankara 2016
- Bircan, Hasan Hüseyin, "Fârâbî ve Mutluluk", *Doğu'dan Batı'ya Düşüncenin Serüveni*, Cilt 5, İnsan Yayınları, İstanbul 2015.
- Black, Antony, *Siyasal İslam Düşüncesi Tarihi, Peygamberden Bugüne*, çev. Sevda Çalışkan, Hamit Çalışkan, Dost Yayınları, Ankara 2012
- Bloom, Allan, "*Jean-Jacques Rousseau*", çev. Fatma Erkek, Strauss, Leo; Cropsey, Joseph, *Siyaset Felsefesi Tarihi*, (Hz. Mehmet Akkurt), Babil Kitap, İstanbul 2022
- Bodin, Jean, *Les six livres de la République. Un abrégé du texte de l'édition de Paris de 1583*, Édition et présentation de Gérard Mairet. Paris: Librairie générale française, 1993
- Bozyiğit, Ahmet, "Fârâbî'nin el-medinetü'l-fâzıla ve es-siyasetü'l-medeniyye (mebâdiü'l-mevcûdat) adlı eserlerinin karşılaştırılması", *kutadgubilig dergisi*, 37, 2018, <https://acikerisim.siirt.edu.tr/xmlui/handle/20.500.12604/2517#sthash.qeujqTL.dpbs>
- Burns, Daniel E. "AlFârâbî and the Creation of an Islamic Political Science." *The Review of Politics*, vol. 78, no. 3, [University of Notre Dame du lac on behalf of Review of Politics, Cambridge University Press], 2016, pp. 365-89
- Butterworth, C.E, "Al Fârâbî's Goal: Political Philosophy, Not Political Theology", In: Afsaruddin, A. (eds) *Islam, the State, and Political Authority*. Middle East Today. Palgrave Macmillan, New York, 2011.
- Butterworth, Charles, *Al Fârâbî, the Political Writings*, Cornell University Press, London 2001
- Chagnollaud de Sabouret, Dominique, *Introduction à la science politique*, Dalloz, Paris 2018

- Cherni, Amor, Introduction, *Abû Nasr al-Fârâbî, Opinions des habitants de la cité vertueuse*, texte, traduction critique et commentaire d'Amor Cherni, Albouraq, Beyrouth 2011
- Cherni, Amor, Introduction, in *Abû Nasr al Fârâbî, La politique civile ou Les principes des existants*, texte, traduction et commentaires, Albouraq, Beyrouth 2012
- Cornford, F. M., *The Republic of Plato*, Oxford, 1965
- Cotesta, Vittorio, *The Heavens and the Earth: Graeco-Roman, Ancient Chinese, and Mediaeval Islamic Images of the World*, Brill, New York 2021
- Crone, Patricia, "Al-Fârâbî's Imperfect Constitutions," in Gannagé et al. (eds), *The Greek Strand in Islamic Political Thought*.
- Crone, Patricia. "What Was Al-Fârâbî's 'Imamic' Constitution?" *Arabica*, vol. 50, no. 3, 2003, pp. 306-21
- Çağla, Cengiz, *Siyaset Bilimi*, Bilge Kültür Sanat Yayınları, İstanbul 2015
- Çağrı, Mustafa, "İbn Meymûn", *TDV İslam Ansiklopedisi*, c.20, İstanbul 1999: 197-199
- Çağrı, Mustafa, *İslam Düşüncesinde Ahlâk*, İstanbul 2000: Birleşik Yay.
- Çam, Esat, *Siyaset Bilimine Giriş*, Der Yayınları, İstanbul 2011
- Çelikkol, Suat, "Fârâbî'nin Toplum Görüşü", *bilimname* XIX, 2010/2, 99-115.
- Çetinkaya, Bayram Ali, "Fârâbî'nin Siyaset Felsefesinde Yönetim İlkeleri", *Felsefe Dünyası*, 2008/11, Sayı 4
- Çubukçu, İbrahim Agâh, "Türk Filozofu Fârâbî'nin Din Felsefesi, *Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, Ankara 1966, c. XIV, (67-82).
- Çubukçu, İbrahim Agah, *İslam Düşünürleri*, AÜİFY, Ankara 1977

- de Boer, T.J., *İslâm'da Felsefe tarihi*, çev. Yaşar Kutluay, Ankara 1966
- Deniz, Gürbüz, "Fârâbî'ye Göre İnsan Hürriyeti", *Uluslararası Fârâbî Sempozyumu Bildirileri*, Ankara, 7-8 Ekim 2004, Elis Yayınları, Ankara 2005: 141-153
- Doehring, Karl, *Genel Devlet Kuramı*, İnkilap ve Aka Yayınevi 2002
- Dookhy, Riyad, "Amor Cherni, La cité et ses opinions, politique et métaphysique chez Abû Nasr al-Fârâbî", *Revue des sciences religieuses* [Online], 90/4 | 2016
- Drake, Michael S., *Siyaset Sosyolojisi, Küreselleşen Dünyada*, çev. Hüsamettin İnaç, Bilge Kültür Sanat, İstanbul 2016
- Dunlop, D. M. "Al-Fârâbî's Aphorisms of the Statesman." Iraq, vol. 14, no. 2, *British Institute for the Study of Iraq*, 1952, pp. 93-117, <https://doi.org/10.2307/4199557>
- Dunlop, D.M., Giriş, *Siyaset Felsefesine Dair Görüşler*, Hanefi Özcan, *Fârâbî'nin İki Eseri, Siyaset Felsefesine Dair Görüşler ve Mutluluk Yoluna Yönelme*, Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Yayınları, 3. Baskı, İstanbul 2017
- Durant, Will, *İslam Medeniyeti*, Elips Yayınları, Ankara 2004
- Durusoy, Ali, "Fârâbî'de Bilim, Felsefe ve Mille Bağlamında Mantık", *Uluslararası İbn Türk, Hârezmi, Fârâbî, Beyrûnî ve İbn Sînâ Sempozyumu Bildirileri*, (Ankara,9-12 Eylül, 1985), Atatürk Kültür Merkezi Yayını, Ankara 1990: 65-77
- Duverger, Maurice, *Siyasal Rejimler*, çev. Teoman Tunçdoğan, Sosyal Yayınlar, İstanbul 1986
- Duverger, Maurice, *Siyaset Sosyolojisi, Siyaset Biliminin Öğeleri*, çev. Şirin Tekeli, İmge Yayınları Ankara 2011
- Duverger, Maurice, *Sociologie de la politique, Elements de Science politique*, PUF, Paris 1978
- Ebu Nasr el- Fârâbî, *İlimlerin Sayımı*, Arapça orijinal metin ve çeviri, Mevlüt Uyanık-Aygün Akyol, Elis yayınları, Ankara 2019

- Ebû Nasr el-Fârâbî, *es-Siyâsetü'l-Medeniyye veya Mebâdiü'l-Mevcûdat*, ter. Mehmet S. Aydın, Abdulkadir Şener, M. Ramî Ayas, Kültür bakanlığı Yayınları, 1980
- El-İsfahani, Râğîb, *Müfredât Kuran Terimleri Sözlüğü*, Çev. Yusuf Türker, Pınar Yayınları, 5. Baskı, İstanbul 2018
- Eren, Abdurrahman, *Anayasa Hukuku Dersleri, Genel Esaslar, Türk Anayasa Hukuku*, Seçkin Yay. 2. Baskı, Ankara 2020.
- Ergül, Ergin, “İbn Haldun’un Temel kavramlarının Devlet Teorisi Işığında Çevirisi”, *Ombudsman Akademik*, Yıl 2021, Cilt 8, Sayı 15, 43-81
- Ergül, Ergin, *Anayasa Hukukuna Başlangıç*, Adalet Yay, Ankara 2019
- Ergül, Ergin, *Genel Kamu Hukuku Dersleri*, Adalet Yay, Ankara 2022
- Ergül, Ergin, *Hukukçu ve Siyaset Bilimci Kimliğiyle İbn Haldun*, Adalet Yay, 3. Baskı, Ankara 2018
- Eva De Vitray-Meyerovitch/Djamchid Mortazavi, *Mathnawi, La quête de l’absolu*, édition du Rocher, Paris 2004. Volume IV
- Fârâbî, “*Kitâbü'l-Mille*”, çev.: Fatih Toktaş, *Divan Dergisi*, Sayı: 12, 2
- Fârâbî, *El-Medinetü'l-Fazıla, Tanrı Alem İnsan*, Litera Yayıncılık, 2. Baskı İstanbul 2019
- Fârâbî, *Es-Siyâsetü'ül –Medeniyye Mevcutların İlkeleri*, çev. Yaşar Aydın, Litera Yayınları, İstanbul 2020, (Fârâbî, SM, 2020)
- Fârâbî, *Harfler Kitabı*, çev. Ömer Türker, Litera Yayıncılık, 3. Baskı İstanbul, 2018 (Fârâbî, HK, 2018).
- Fârâbî, *İdeal Devlet*, çev. Ahmet Arslan, TİB Kültür Yayınları, VI. Baskı, İstanbul 2019 (Fârâbî, İD: 2019).
- Fârâbî, *İlimlerin Sayımı (İhsâü'l-Ulûm)*, çev. Cevher Caduk, Kurtuba Kitap, İstanbul 2016 (Fârâbî, İS, 2016).
- Fârâbî, *Kitab'ül-Mille* (çev. Aydın), İstanbul 2019, Litera Yayınları (Fârâbî, KM, 2019).

- Fârâbî, *Kitabu't-Tenbih ala Sebili's-Sa'adeh*, tahkik: Jafar el-Yasin, Beyrut 1985: Dar al-Manahel.
- Fârâbî, *Kitâbü'l-Mille*, thk., Muhsin Mehdi, Beyrut, 1968, trc., Toktaş, Fatih, "Fârâbî'nin Kitabü'l-Mille Adlı Eserinin Takdim ve Çevirisi" isimli makalesinin içerisinde, Divan.
- Fârâbî, *Mutluluğun Kazanılması*, çev. Ahmet Arslan, Divan Yayınları, Ankara 2015. (Fârâbî, MK, 2015)
- Fârâbî, *Mutluluk Yoluna Yönelme*, Fârâbî'nin İki Eseri içinde, çev. Hanifi Özcan, Anadolu Matbaacılık, İzmir 1993. (Fârâbî, MYY, 2017)
- Fârâbî, *Platon Kanunlarının Özü*, Hazırlayan: Fahrettin Olguner, Aktif Düşünce Yayınları, Ankara 2018 (Fârâbî, PKÖ, 2018).
- Fârâbî, *Risâletü't-tenbîh 'alâ sebîli's-sâ'ade*, tahk. Sehbân Halîfât, Menşûratü'l-Câmi'ati'l-Ürdüniyye, Amman 1987.
- Fârâbî, *Tahsilu's Saade*, Aydın, Kitab'ül-Mille içinde, 2019 (Fârâbî, TS, 2019).
- Fatih Toktaş, "Fârâbî'de Hukuk Felsefesinin Temelleri ", *Diyamet İlmî Dergi* 5 / 1 (Mart 2016): 41-64.
- Filiz, Şahin, *Fârâbî*, İnsan Yayınları, İstanbul 2005
- Galston, Miriam, "Fârâbî'nin Önerisi Varoluşun Siyaseti: Gaye ve İnsan", (İslam Felsefesinde Siyasi Düşüncenin Gelişimi içinde), çev. Selahattin Ayaz, Pınar Yayınları, İstanbul 1999, (s. 83-131)
- Germann, Nadja, "Fârâbî's Philosophy of Society and Religion", The {Stanford} Encyclopedia of Philosophy, editor: Edward N. Zalta, Metaphysics Research Lab, Stanford University 2021, <https://plato.stanford.edu/archives/spr2021/entries/al-Fârâbî-soc-rel/>
- Gilson Etienne, *Ortaçağda Felsefe, Patristik Başlangıçtan XIV. Yüzyılın Sonlarına Kadar*, Kabalıcı yayınevi, İstanbul 2007

- Gözler, Kemal, *Devletin Genel Teorisi*, Bursa, Ekin Kitabevi Yayınları, 2007
- Hammond, Robert, *The Philosophy Of Alfârâbî And Its Influence On Medieval Thought*, Thr Hobson Book Press, NewYork 1947
- Heywood, Andrew. *Siyaset*, Adres Yayınları, 9. Baskı, Ankara 2016.
- Heywood, Andrew. *Siyasetin Temel Kavramları*, Adres Yayınları, Ankara 2011
- Heywood, Andrew, *Siyaset Teorisi*, Adres Yayınları, 7. Baskı, Ankara 2014.
- Hilal, Aziz, « El-‘ Ayyādî, Sâlim, Siyâsat al-‘aқиqâ fî falsafat al-Fârâbî, al-mî‘âfîzîqâ wa-l-mûsîqâ », MIDÉO [En ligne], 34 | 2019, mis en ligne le 10 juin 2019, consulté le 21 mai 2022. URL: <http://journals.openedition.org/mideo/4596>
- Ibn Haldun, *Mukaddime-t- İbn Haldun*, Hazırlayan Ahmed Zagbi, Dar el Erkam, Beyrut 2001;
- Ibn Khaldun, *Le Livre des Exemples, I, Autobiographie, Muqaddima*, Texte traduit, Présenté et Annoté par Abdesselam Cheddadi, Gallimard, Paris 2002.
- İbn Haldun, *Mukaddime*, çev. Cemal Aydın, Evrensel tarihe ve Toplum Bilimlerine Giriş, Timaş Yayınları, İstanbul 2021
- Jobart, Jean-Charles. « La notion de Constitution chez Aristote », *Revue française de droit constitutionnel*, vol. 65, no. 1, 2006, pp. 97-143.
- Kahveci, Niyazi, *İslam Siyaset Düşüncesi*, Sinemiz Yayınları, Ankara 2012
- Kaplan, Yunus, *Fârâbî Felsefesinde Adalet*, Çizgi Kitabevi, İstanbul 2021
- Karatepe, Şükrü, *Siyasi İdeolojiler*, İz Yayınları, İstanbul 2014

- Karine, Michel, « L'art politique et sa visée téléologique, Le bonheur chez Fârâbî, Miskawayh et le pseudo al-'Âmiri », Archives de Philosophie, vol. 82, no. 4, 2019, pp. 701-718.
- Karlığa, Bekir, Bir Medeniyet Düşünürü Fârâbî, İşaret Yayınları, İstanbul, 2019, İstanbul
- Kaya, Mahmut, "Fârâbî", DİA, İstanbul 1995, c. XII, (s. 145-162).
- Kaya, Mahmut, el Medînetü'l- Fâzıla, TDV İslam Ansiklopedisi, <https://islamansiklopedisi.org.tr/el-medinetul-fazila>
- Khalifat, Sahban, çev. M.Türker-Küyel, Fârâbî'nin Risala al-Tanbih ala Sabil al Sa'ada'sı üzerine Yeni İşiklar, Uluslararası İbn Türk, Hârezmi, Fârâbî, Beyrûnî ve İbn Sînâ Sempozyumu Bildirileri, (Ankara,9-12 Eylül, 1985)
- Khalifat, Sahban, Fârâbî, Risalet Tenbih ala sebili's saade, Camiatü'l Urduniyye, Amman 1987
- Khmeri, T., "İbn Haldun'un Mukaddimesindeki Asabiyye Mefhumu", çev. Hüseyin Zamanlılı, (Der İslam, Bd. XXIII, 1936, (s. 163-188), :182).
- Koçak, Mustafa, *Batı'da ve Türkiye'de Egemenlik Anlayışının Değişimi Devlet ve Egemenlik*, Seçkin Yayınevi, Ankara 2006
- Korkut, Şenol, *Fârâbî'nin Siyaset Felsefesi*, Atlas Yayınları, Ankara 2018
- Korkut, Şenol, "Fârâbî'de Siyaset ve Ahlak", *İslâmiyât*, c. VI, S.1, Ankara 2003: 43-58
- Korkut, Şenol, "Fârâbî'nin Siyaset Felsefesinin Temel Problemleri ve Kökenleri", Doktora Tezi, *Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü*, Ankara 2005
- Korkut, Şenol, "İbn Haldun'un "es-Siyâsetü'l-medeniyye" Teorisini Eleştirisi", *İslâm Araştırmaları Dergisi*, Sayı 15, 2006
- Kubalı, Hüseyin Nail, *Anayasa Hukuku Dersleri, Genel Esaslar ve Siyasi Rejimler*, İstanbul 1969

- Kutluer, İlhan, "Fârâbî'nin Felsefesinde Sosyo-Politik, Entelektüel ve Dinî Hayatın Bütünlüğü", *Uluslararası Fârâbî Sempozyumu Bildirileri*, Elis Yayınları, Ankara 2005: 283-294
- Küyel, Mübahat Türker-, "Fârâbî'de Devlet-Bilim İlişkisi", *Uluslararası Fârâbî Sempozyumu Bildirileri*, Ankara, 7-8 Ekim 2004, Elis Yayınları, Ankara 2005.
- Küyel, Mübahat Türker-, "Kutadgu Bilig ve Fârâbî", *Uluslararası İbn Türk, Hârezmi, Fârâbî, Beyrûnî ve İbn Sînâ Sempozyumu Bildirileri*, (Ankara,9-12 Eylül, 1985), Atatürk Kültür Merkezi Yayını, Ankara 1990, s.219-230
- Lahoud, Nelly, *Political Thought in Islam*, RoutledgeCurzon, London, 2005
- L'Arrivee, Robert. "The Roots of Islamic Political Philosophy: A Comparative Study of Al-Fârâbî's Virtuous City and Political Regime." <<https://curate.nd.edu/show/x346d220997>>
- Lazarev, Grigori, "Gouvernementalité, savoir politique et historicité: A propos de l'article de N. El Aoufi « Le rôle des croyances dans le développement économique, arguments pour une recherche", *Critique économique*, n° 24, printemps-été 2009, p. 3-33, *Critique économique* n° 26, Été-automne 2010.
- Leaman, Olivier, "İbn Meymûn, Düşüncesi", TDV İslam Ansiklopedisi, c.20, İstanbul 1999: 197-199
- Loughlin, Martin, *Kamu Hukukunun Temelleri*, Dipnot Yayınları, Ankara 2017
- İbn Bâcce, *Tedbirî'l Muvahhidin, Erdemsiz Şehirde Bireyin Felsefi Yetkinliği*, çev. İlyas Özdemir, Endülüs Yayınları, İstanbul 2020
- Machetto, Molino, C., "Anthropologie du pouvoir et généalogie de l'État. Deleuze et Guattari, lecteurs d'Ibn Khaldûn et de Clastres. Dialogue 2021, 60(3), 557-577
- Madkour, Ibrahim, *La place d'al Fârâbî dans l'école philosophique musulmane*, Paris, 1934

- Mahdi, Muhsin, "Fârâbî", çev. Enes Bilgin, içinde: Strauss, Leo; Cropsey, Joseph, *Siyaset Felsefesi Tarihi*, (Hz. Mehmet Akkurt), Babil Kitap, İstanbul 2022
- Mahdi, Muhsin, *La Fondation de la philosophie politique en islam. La cité vertueuse d'Al-Fârâbî*, traduction: François Zabbal, Paris, Albin Michel, 2000
- Mallet, Dominiquem, « Le Rappel de la voie à suivre pour parvenir au bonheur de Abu Nasr Al- Fârâbî », *Bulletin d'études orientales*, T.39/40,(1987/1988), pp.113-140
- Martinez-Gros, Gabriel « Al-Fârâbî Abû Nasr, Le livre du régime politique, introduction, traduction et commentaires de Philippe Vallat, Collection 'Sagesses Médiévales', Paris, Les Belles Lettres, 2012, 268 p. », *Revue des mondes musulmans et de la Méditerranée* [En ligne], 136 | novembre 2014, mis en ligne le 24 janvier 2014, consulté le 16 février 2020. URL: <http://journals.openedition.org/remmm/8443>
- Mehdi, Muhsin, *İbn Haldûn'un Tarih Felsefesi*, çev. Fuat Aydın, Vakıfbank Kültür Yayınları, İstanbul 2022.
- Miriam Galston, *Politics and Excellence, The Political Philosophy of AlFârâbî*, Princeton, 1990.
- Mosca, Gaetano, *Siyaset Biliminin Temelleri*, Alter yayıncılık, Ankara 2013
- Mustafa Çağrı, *İslam Düşüncesinde Ahlâk*, Birleşik Yayınları, İstanbul 2000.
- Mücahid, Huriye Tevfik, *Fârâbî'den Abduh'a Siyasi Düşünce*, İz yayınları, İstanbul 2012.
- Najjar, Fauzi M., "al-Fârâbî and Political Science," *The Muslim World* 48.2 (1958) pp. 94-103.
- Najjar, Fauzi M., "Democracy in Islamic Political Philosophy", *Studia Islamica*, Vol. 51, Paris, 1980.
- Netton, Ian Richard, *Fârâbî ve Okulu*, elis, Ankara 2005

- Nigro, Justin, *Reconciling Islam and Philosophy in the Virtuous City: Rereading al-Fârâbî's al-Madinah al-Fadilah Within 10th-Century Islamic Thought*, Temple University Libraries, 2017
- Nur, Abdullah Selman, "Fârâbî'nin Mille Teorisi", Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul 2011
- Oktay, Cemil, *Siyaset Bilimi*, Alfa Yayınları, İstanbul 2018
- Okumuş, Ejder, "Fârâbî Felsefesinde Toplum Teması", *Hitit Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, Haziran 2019/1, 35: 49-74,
- Okumuş, Ejder, "Fârâbî'nin Din Sosyolojisine Katkıları -Bir Giriş Denemesi-", *Dinbilimleri Akademik Araştırma Dergisi* 18/3 (Aralık 2018): 9-30.
- Olguner, Fahrettin Fârâbî, Ötüken, 4. Baskı, İstanbul 2013
- Orhan, Hülagu, Fârâbî ve İbn-i Haldun'da Devlet Düşüncesi, Kırkambar Yay., İstanbul, 1999
- Orwin, Alexander I. "Democracy under the Caliphs: AlFârâbî's Unusual Understanding of Popular Rule." *The Review of Politics*, vol. 77, no. 2, 2015, pp. 171-90
- Özbudun, Ergun, *Anayasacılık ve Demokrasi*, Yetkin Yayınları, Ankara 2019
- Özgen, Mehmet Kasım, Fârâbî'de Mutluluk ve Ahlak İlişkisi, İnsan Yayınları, İstanbul, 1997
- Özturan, Hümeýra, *Akıl ve Ahlak*, Klasik Yayınları, İstanbul 2014
- Özyörük, Mukbil, *Hukuka Giriş*, Ege Matbaası, Ankara 1959
- Parkinson, C. Northcote, *Siyasal Düşüncenin Evrimi*, Remzi Kitabevi, İstanbul 1976
- Perçin, Önder, *Modern Dönemde Devlet, Hukuk ve Genel Kamu Hukuku, Alternatif bir Analiz*, Onikilevha Yayınları, İstanbul 2021.
- Pierson, Christopher, *Modern Devlet*, Çiviyazıları Yayınevi, İstanbul 2015
- Platon, *Devlet* (çev. S. Eyüboğlu ve M. Cimcoz), 37. Basım, İstanbul 2018: Türkiye İş Bankası Yayınları

- Pormann, Peter E., "Al-Fārābī, the Melancholic Thinker and Philosopher Poet", *Journal of the American Oriental Society*, Vol. 135, No. 2 (April–June 2015), pp. 209-22
- Rohi Baalbaki, *Al-Mawrid, Trilingual Dictionary, Arabic, English, French*, Dar El-Ilm Lilmalayin, Beyrut 2003.
- Rosenthal, Erwin I.J., *Ortaçağ'da İslâm Siyaset Düşüncesi*, çev. Ali Çaksu, İz Yayıncılık, İstanbul 1996
- Rosenthal, Erwin I. J., *Political Thought in Medieval Islam*, Cambridge at the University Press 1962
- Rousseau, J.J., *Toplum Sözleşmesi*, çev.Ercüment Tezkan, Litera Yayıncılık, İstanbul 2018.
- Rousseau, Jean- Jacques, *Essai sur l'origine des langues*, Paris: Flammarion 1993.
- Rousseau, Jean-Jacques, *Toplum Sözleşmesi*, çev. Turhan Ilgaz, Paragraf yayınevi, Ankara 2005
- Ryan, Alan, *Siyasal Düşünceler Tarihi*, Bilge Kültür Sanat, İstanbul 2021
- Saber, Mansouri, "al-Fârâbî repense la démocratie grecque en platonisant: point de vue historique", In: *Ktéma : civilisations de l'Orient, de la Grèce et de Rome antiques*, N°26, 2001.
- Samah Elhajibrahim, "AlFârâbî's Concept of Happiness Sa'ada: Eudaimonia, The Good, Jihad Al-Nafs", 2006, <https://sites01.lsu.edu/faculty/voegelin/wp-content/uploads/sites/80/2015/09/Smah-Elhajibrahim.pdf>
- Sankari, Farouk A. "Plato and AlFârâbî: A Comparison of Some Aspects of Their Political Philosophies." *Vivarium*, vol. 8, no. 1, 1970, pp. 1–9
- Saruhan, Müfit Selim, "Fârâbî'nin Ahlak Felsefesi", *Türksoy Fârâbî Özel sayısı*, 2020

- Sayılı, Aydın, "Fârâbî ve Tefekkür Tarihindeki Yeri", *Belleten*, Ocak 1951, Cilt 15 - Sayı 57, s.1-59.
- Spinoza, Benedict, *Teolojik-Politik İnceleme*, çev. Musa Kazım Arıcan, TDV Yayınları, Ankara 2020.
- Steiris, Georgios, "Fârâbî'de Erdemli Şehir ve İnsanlığın Mutluluğu Üzerine", *Sabah Ülkesi*, sayı 43, 04 | 2015
- Strauss, Léo, "Quelques remarques sur la Science politique de Maïmonide et de Fârâbî. In: *Revue des études juives*", tome 100bis, n°199-200, janvier-juin 1936. pp. 1-37; https://www.persee.fr/doc/rjuiv_04848616_1936_num_100_199_5915
- Strauss, Leo, *Seminar in Political Philosophy: Plato's Republic*. University of Chicago Press, Chicago: 1957
- Strauss, Leo; Cropsey, Joseph, *Siyaset Felsefesi Tarihi*, (Hz. Mehmet Akkurt), Babil Kitap, İstanbul 2022
- Şahin, Adil, "Siyasal Düşünceler Tarihinde "Sınırlı Devlet" Fikrinin Kadimliği Ya da Genel Kamu Hukuku Bağlamında İnsan, Özgürlük ve Devlet İktidarı Algısındaki Evrilme", *Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 15 (2011)
- Şerif, Muhammed, *Klasik İslam Filozofları*, İnsan Yayınları, İstanbul
- Şirvani, Harun Han, "al Fârâbî's Political Theories, (Fârâbî'nin Siyâsî Nazariyeleri)", çev. Hüseyin G. Yurdaydın, *Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi*, sayı, 4. cilt, 8, 1950
- Şirvani, Latif Ahmed, *İkbal'in Konuşma ve Yazıları*, çev. Can Ceylan, İnkılap Yayınları, İstanbul 2011
- Şişman, Nazif, Önsöz, *Fârâbî, Medinetu'l Fazıla*, MEB Yayınları, Ankara 2001
- Toktaş, Fatih, "Fârâbî ve Risâle Fi's-Siyâse", DEÜİBF, XXIX/2009
- Toku, Neşat, *İslam Felsefesine Giriş*, Çizgi Yayınları, Ankara 2015

- Topdemir, Hüseyin Gazi, Fârâbî, Say yayınları, 3. Baskı, İstanbul 2017
- Umut, Hatice, "İnsan Doğası Temelinde Fârâbî'nin Toplum ya da Devlet Görüşü", *Dîvân*, cilt 14 say> 27 (2009/2), 119-144.
- Uygun, Oktay, *Devlet Teorisi*, XII Levha Yayınları, İstanbul 2015
- Ülken, Hilmi Ziya, *İslam Felsefesi, Kaynakları ve Etkileri*, Doğubatı, 7. Baskı, İstanbul 2017
- Ülken, Hilmi Ziya, *Uyanış Devirlerinde Tercümenin Rolü*, TİB Yayınları, 7. Baskı, İstanbul 2011
- Ülken, Hilmi Ziya, *Hakimiyet*, Doğu Batı Yayınları, Ankara 2018
- Vergin, Nur, *Siyasetin Sosyolojisi, Kavramlar, Tanımlar, Yaklaşımlar*, Doğan Kitap, 11. Baskı, İstanbul 2014
- Walzer, Richard, "Açıklamalar ve Yorumlamalar", (Fârâbî, *İdeal Devletin Yurttaşlarının Görüşlerinin İlkeleri* içinde), çev. Ahmet Arslan, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara 1990, (s. 116-320).
- Walzer, Richard, *Mebâdi' ârâ' ehli'l-Medinetü'l-fazıla*, Al-Fârâbî on The Perfect State, Oxford, 1985
- Zabunoğlu, Yahya Kazım, *Devlet Kuramına Giriş*, Ankara 2015, İmaj Yayınevi
- Zidane, Zeraoui, Luz Araceli Gonzalez Uresti, "Al Fârâbî and the Birth of Political Science in Islam", *Science Development*, Volume 2, Issue 4, December 2021, pp. 71-81
- Zoller, Elisabeth, *Introduction au droit public*, Dalloz, Paris 2013

Doç. Dr. iur. Cafer EMİNOĞLU

AYBÜ Hukuk Fakültesi
Ticaret Hukuku ABD

ANONİM ŞİRKET ÖZELİNDE

FİİLÎ YÖNETİM

ORGANI

ADALET YAYINEVİ
Ankara – 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Anonim Şirket Özelinde Fiilî Yönetim Organı
Cafer Eminoğlu

Hukuk Yayınları Dizisi – 3286

Birinci Baskı : Kasım, 2022

ISBN : 978 – 605 – 264 – 058 – 6

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Vadi Grafik Tasarım Ltd. Şti.
İvedik Org. San. Bölgesi 1420. Cadde
No: 58/1 Yenimahalle/Ankara
Tel: 0 312 395 85 71
Sertifika No: 47479

KAYNAKÇA

- Akdağ Güney, N. (2010). *Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyelerinin Hukukî Sorumluluğu (Sorumluluk)*. İstanbul: Vedat.
- Akdağ Güney, N. (2016). *Anonim Şirket Yönetim Kurulu* (2 b.). İstanbul: Vedat.
- Aker, H. (2009). Türk Ticaret Kanunu Madde 14 Hakkında Bazı Düşünceler ve Yeni Bir Tacir Türü "Hakim Teşebbüs" (Hakim Teşebbüs). *Batider*, s. 229 – 295.
- Akipek, J., Akıntürk, T., & Ateş, D. (2021). *Kişiler Hukuku* (17 b.). Ankara: Beta.
- Aksoyak M. (2016), *Anonim Şirketlerde Fiilî Yönetim Kurulu Üyeliği* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi).
- Akünel, T. (1995). *Türk Medeni Hukukunda Tüzel Kişiler*. İstanbul: Beta.
- Albers-Schönenberg, M. (1980). *Haftungsverhältnisse im Konzern*. Zürich: Schulthess.
- Altınok Ormancı, P. (2021). Tüzel Kişilerde Fiili Organ Kavramı ve Fiili Organın Hukuka Aykırı Fiilleri İle Hukukî İşlemlerinin Doğurduğu Sonuçlar. *İstanbul Hukuk Mecmuası*, 79 (4), 1261-1283.
- Ansay, T. (1982). *Anonim Şirketler Hukuku*. ankar.
- Arslanlı, H. (1960). *Anonim Şirketler, C. II, Anonim Şirketin Organizasyonu Ve Tahviller*. İstanbul.
- Artmann, E. (2012). Der faktische GmbH-Geschäftsführer. i. S. Der faktische GmbH-Geschäftsführer, *Festschrift für Josef Aicher* (s. 23-36). Wien.
- Artmann, E., & Rüffler, F. (2017). *Gesellschaftsrecht*. Viyana: Manz.
- Ayan, Ö. (2013). *Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyelerinin Sadakat Yükümlülüğü ve Bu Yükümlülüğün İhlalinin Sonuçları*. Ankara.
- Aytaç, Z. S. (2013). Yönetim Kurulu Üyelerinin Hâkimiyetin Hukuka Aykırı Kullanılmasından Doğan Sorumluluğu (Hâkimiyet) . *Batider*, XXIX, Sa. 4,, 5-55.
- Bärtschi, H. (2001). *Verantwortlichkeit im Aktienrecht*. Zürich,.

- Baş, E. (2020). *Ceza Hukukunda Fail ve Mağdur (Doktora tezi)*.
- Bauen Marc, V. S. (2007). *Der Verwaltungsrat: Organisation, Kompetenzen, Verantwortlichkeit, Corporate Governance*. Zurich.
- Bertschinger, U. (2003). Der Eingeordnete Berater – Ein Beitrag Zur Faktischen Organschaft (Berater). H. C. Von Der Crone, *Neuere Tendenzen Im Gesellschaftsrecht, Festschrift Für Peter Forstmoser*. Zurich .
- Bilgili, F. (2004). *Yeni Gelişmelerle İsviçre ve Alman Hukuklarında Anonim Ortaklıkların Organlarının Davranışlarından Dolayı Üçüncü Kişiler Karşısındaki Sorumluluğu ve Organların Tazminat Borcu (Yeni Gelişmeler)*. Ankara: Seçkin.
- Bilgili, F., & Demirkapı, E. (2013). *Şirketler Hukuku*. Bursa: Dora.
- Birds, J. (2014). *Boyle/Birds, Company Law*.
- Bozkurt, T. (2021) *Yönetimsel Yetersizlikler Nedeni ile Anonim Şirketlere TMK m. 427/4 Gereğince Yönetim Kayyımı Atanması Sorunsalı, Tüzel Kişilik Penceresinden Anonim Ortaklık Sempozyumu, (287-322)*, İstanbul: Onikilevha.
- Bozkurt, T. (2022). *Şirketler Hukuku, Yetkin, 14. Baskı*. Ankara: Yetkin.
- Böckli, P. (2009) . *Schweizer Aktienrecht*. Zürich: Schulthess Verlag.
- Böckli, P., & Bühler, C. B. (2009). Der Staat als faktisches Organ einer von ihm beherrschten privaten Aktiengesellschaft. in: Philippín/Gilliéron/Vulliemin/Michel (Hrsg.), *Mélanges en l'honneur de François Dessemontet* (s. 17-41). Lausanne .
- Bölücek, A. Y. (2020). *Halka Açık Anonim Ortaklıklar Açısından Malvarlığının Önemli Bir Bölümü Üzerinde Tasarruf Edilmesi Sonucunu Doğuran İşlemler*. İstanbul: onikilevha.
- Brückner, C. (2000). *Das Personenrecht des Zivilgesetzbuches*. Basel.
- Cengiz, D. (2017, Mayıs). Banka İşletmesi Hukukunda Tüzel Kişilik Perdesinin Aralanması Kuramının Uygulanmasına ve Bu Kuramın 5411 Sayılı Bankacılık Kanunu Çerçevesindeki Normatif Görünümlerine İlişkin Tespitler ve Değerlendirmeler. *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi* 23/1, s. 371-440.
- Curti - Forrer, E. (1911). *Schweizerisches Zivilgesetzbuch mit Erläuterungen*. Schulthess.

- Curti – Forrer, E. (1911). *Schweizerisches Zivilgesetzbuch mit Erläuterungen*. SchulteHess.
- Çamoğlu, E. (2010). *Anonim Ortaklık Yönetim Kurulu Üyelerinin Hukukî Sorumluluğu* (3. Baskı b.). İstanbul: Vedat.
- Çoştan, H. "Özel Hukuk Tüzel Kişilerinin ve Kamu Tüzel Kişilerinin Yönetim Kurulu Üyeliği (Tüzel Kişi). (2013). *BATİDER*, s. 117-137.
- Demir, K. (C LXXV, S. 1). Kooptasyon Uygulamasında Yeni Bir Perspektif Mümkün mü? *İÜHFİM*, 315-334.
- Demirkapı, E. (2010). 6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun Ticari Temsilciye İlişkin Hükümlerin Değerlendirilmesi (Ticari temsilci). *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt: 12, Özel Sayı, s. 795-871.
- Doğrusöz, H. (2010). *Banka Yöneticilerinin ve Hâkim Ortaklarının Şahsi Sorumluluğu*. İstanbul: Vedat Kitapçılık.
- Domanıç, H. (1988). *Anonim Şirketler Hukuku ve Uygulaması TTK Şerhi*. İstanbul.
- Doralt, S. (2014). *Companies Act (Kommentar)* .
- Druey, J. N. (2010). *Gesellschafts-und Handelsrecht*. Zurich: Schulthess.
- Dural, M., & Öğüz, T. (2021). *Türk Özel Hukuku Cilt II, Kişiler Hukuku*. İstanbul: Filiz.
- Eckert, J. (2014). AktG. T. Wachter, *AktG. RWS*.
- Ehrlicke, U. (1998). *Das abhängige Konzernunternehmen in der Insolvenz*. Mohr Siebeck.
- Eminoğlu Cafer, Ç. Ç. (2014, Temmuz). Anonim Ortaklıklarda Tüzel Kişilerin Yönetim Kurulu Üyesi Seçilmesi ve Kamu Tüzel Kişilerinin Yönetim Kuruluna Temsilci Ataması., *Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, s. 277-298.
- Eminoğlu, C. (2014). *Türk Ticaret Kanununda Kurumsal Yönetim*. İstanbul: Onikilevha.
- Eminoğlu, C. (2017). Kuram - Uygulama İkileminde Şirketler Topluluğu Hukuku ve (Normatif) Şirketler Topluluğu Meydana Getirmeyen Hâkimiyet İlişkileri -TTK'nın Şirketler Topluluğuna İlişkin Hükümleri ve TSY m. 105 Bağlamında Bir İnceleme-. *Ticaret Hukuku ve Yargıtay KARarları Sempozyumu - 31*. Ankara : Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü Araştırma Enstitüsü Yayımları .

- Erbaş, R. (2019). *Türk Ceza Kanunu'nda Görünüşte İhmali Suçlarda Garantörlük*. Onikilevha.
- Erdem, H. E. (2017). Yönetim Kurulunun Oluşumu, Yetkileri ve Yetki Devri . *TTK ile ilgili Makaleler (2009-2016)*. İstanbul: Onikilevha.
- Eriş, G. *Ticari İşletme ve Şirketler, Cilt II, 2. Baskı*. Ankara: Seçkin.
- Felber, R. (1949). *Die Direktion der Aktiengesellschaft*. Strasbourg: Bourse.
- Feyzioğlu, F. N. (1978). Ticari Mümessiller ve Diğer Ticari Vekiller. *Halil Arslanlı Armağanı*. İstanbul.
- Fleischer, H., & Schmolke, U. K. (2011). Faktische Geschäftsführung in der Sanierungssituation - Zugleich Besprechung von OLG München, Urt. v. 8.9.2010. *Zeitschrift für Wirtschafts- und Bankrecht*, s. 1009-1016.
- Forstmoser, P. (1978). Die Verantwortlichkeit der Verwaltungsräte, in: Die Verantwortung des Verwaltungsrates in der AG, (Die Verantwortlichkeit). *SSHW 29*, s. 27-56.
- Forstmoser, P. (1987). *Aktienrechtliche Verantwortlichkeitsrecht*. Zürich.
- Forstmoser, P. (1987). *Die aktienrechtliche Verantwortlichkeit: d. Haftung d. mit d. Verwaltung, Geschäftsfuehrung, Kontrolle u. Liquidation e. AG betrauten Personen (Die aktienrechtliche Verantwortlichkeit) (2 b.)*. Zürich: Schulthess.
- Forstmoser, P., & Schlupe, W. R. (1982). Der Organbegriff im aktienrechtlichen Verantwortlichkeit (Organbegriff),. P. Forstmoser, *Festschrift zum 60. Geburtstag von Arthur Meier-Hayoz* (s. 125-151). Bern: Stämpfli Verlag.
- Gehriger, P. (1979). *Faktische Organe im Gesellschaftsrecht : unter Berücksichtigung der strafrechtlichen Folgen*. Zürich: Schulthess.
- Gerrit, S. (1991). *Die Haftung juristischer Personen für ihre Organe im internationalen Privatrecht*. Berlin: Duncker&Humblot.
- Gierke, V. O. (1887). *Die Genossenschaftstheorie und die deutsche Rechtsprechung*. Berlin: Weidmann.

- Glanzmann, L., & Wolf, M. Haftung faktischer Organe für Schäden aus Konkursverschleppun. T. Sprecher, *Sanierung und Insolvenz von Unternehmen IX, Neue Entwicklungen*. (s. 21-44). Schulthess.
- Goette, W., Habersack, M., & Kalss, S. (2019). *Münchener Kommentar zum Aktiengesetz, 1. Cilt*. Beck.
- Goette, W., Habersack, M., & Kalss, S. (2019). *Münchener Kommentar Zum Aktiengesetz, 2. Cilt*. Beck.
- Göktürk, K. (2015). *Şirketler Topluluğunda Sorumluluk Esasları*. Adalet.
- Grunewald, B. (2013). *Gesellschaftsrecht, 9. Baskı, (Gesellschaftsrecht)*. Mohr Siebek.
- Guhl, T., Koller, A., Schnyder, A. K., & Druey, J. N. (2000). *Das Schweizerische Obligationenrecht, 9. Baskı*. Zürich: Schulthess.
- Gündoğdu, G. (2014). Bir Şirketler Topluluğu En Az Kaç Bağlı Şirketten Oluşur? -Ticaret Sicil Yönetmeliği m. 105 Hükmünün Türk Ticaret Kanunu m. 195 Hükmü ile Uyumsuzluğu Sorunu-, (Bağlı Şirket). *Legal Hukuk Dergisi*(133).
- Gürel, M. (2022). *Kredi Sözleşmelerinde Kredinin Geri Ödenmesini Sağlamak İçin Kullanılan Taahhütler (Covenants) ve Kredi Alacaklısının Kredi Alan Şirkete Karşı Sorumluluğu*. İstanbul: Onikilevha.
- Hacımahmutoğlu, S. (2014). The Business Judgment Rule: İş Adamı Kararı mı Yoksa Ticari Muhakeme Kuralı mı? *Batider*, 99-145(4), s. 99-145.
- Hacımahmutoğlu, S. (2015). Anonim Ortaklığın Yönetim Kurulu Üyelerinin Özen Yükümlülüğü: Fonksiyonel Bir Yaklaşım. *BATİDER*, XXXI, s. 23-56.
- Hafer, E. (1919). *Berner Kommentar, Kommentar zur schweizerischen Zivilgesetzbuch, Band I, (2 b.)*. Bern.
- Hartmann, R. (1945). *Der Organbegriff bei der Aktiengesellschaft (Doktora tezi)* (google books). Berlin.
- Hasan, P. (2022). Anonim Şirketin Hukukî İşlemlerde Fiili Organ Tarafından Temsili. R. Ayhan, *Prof. Dr. Rıza Ayhan'a Armağan*, *Cilt I* (s. 491 -522.). Ankara: Yetkin.

- Hasenböhler, S. (2003). *Die Haftungsvoraussetzungen der Verantwortlichkeitsklage nach Art. 754 OR, im Vergleich zum USamerikanischen Recht*. Zürich-Basel-Genf: KPMG.
- Hatemi, H. (1980). *Organın Fiilinden Dolayı Tüzel Kişiliğin Sorumluluğu. II. Sorumluluk Hukukunda Güncel Gelişmeler Sempozyumu.*, İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yayınları.
- Helvacı, M. (2001). *Anonim Ortaklıkta Yönetim Kurulu Üyesinin Hukukî Sorumluluğu*. İstanbul: Beta.
- Hofstetter, K. (2003). *Corporate Governance im Konzern* . R. H. Hans Caspar von der Crone, *Neuere Tendenzen im Gesellschaftsrecht* (s. 301-324).
- Honsell, H. (. (2008). *Kurzkommentar Obligationenrecht, Art. 1-529*. Basel: Licherhahn Verlag.
- Honsell, H., Vogt, N. P., & Watter, R. [. (2012). *Basler Kommentar – Obligationenrecht II, 3. Baskı*. Zurich.
- Hopt, Grosskommentar Aktiengesetz (AktG/Hopt/Roth)*.
- Hopt, J. K. *Grosskommentar Aktiengesetz* .
- Hütte, K. (1986). Die Risiken des Verwaltungsrates aus der Sicht der Versicherung. P. Forstmoser, *Die Haftung des Verwaltungsrates, SSHW 87* (s. 41-76). Zürich: Schulthess.
- Hütte, K. (1992). Anmerkungen zu BGE 117 II 432, . *AJP*, 516vd.
- İmregün, O. (1996). *Kara Ticaret hukuku Dersleri*. İstanbul.
- Isler, P. R. (2004). Die Kreditgebende Bank – ein faktisches Organ des Schuldners? *Aktuelle Fragen des Bank- und Finanzmarktrechts, Festschrift für Dieter Zobl* (s. 287-300). Zürich.
- Jabornegg, P., & Strasser, R. (2011). *Kommentar zum Aktiengesetz I. Band, 5. Baskı*. Manz.
- Jung, P. (2002). *Der Unternehmergesellschaft als personaler Kern der rechtsfähigen Gesellschaft*. Tübingen: Mohr Siebeck.
- Jung, P., Peter, K. V., & Bärtschi, H. (2021). *Gesellschaftsrecht*. Shulthess.
- Jung, S., Peter, K., & Sascha, S. (2019). *Gesellschaftsrecht in Europa. nomos*.

- Kalss, S., Nowotny, C., & Schauer, M. (2008). *Österreichisches Gesellschaftsrecht Handbuch*. Viyana: Manz.
- Kammerer, A. (1997). *Die unübertragbaren Kompetenzen des Verwaltungsrates, SSHW Bd. 180*. Zürich: Schulthess.
- Kara Kılıçarslan, S. (2017). *Adam Çalıştırmanın Sorumluluğu*. Turhan Kitabevi.
- Karayalçın, Y. (1991). *Üst Kuruluşlar Hukuku. Batider C. XVI,, XVI, 7-47*.
- Kaşak, E. (2019). *Anonim Şirketlerde Genel Kurul ile Yönetim Kurulu Arasındaki Yetki Dağılımına İlişkin Temel Esaslar, Tipoloji Kuramı ve Kurumsal Yönetim Perspektifinden Yapılan İnceleme ile Birlikte (Yetki Dağılımı)*. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık.
- Kaufmann, T. (2018). *Funktion und rechtliche Stellung von Beiräten auf strategischer Führungsebene*. Dike.
- Kaya, M. İ. (2014). Anonim Şirket Yönetim Kurulunun Denetim ve Gözetim Görevi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Prof. Dr. Hakan PEKCANITEZ'e Armağan özel sayısı*, s. 3261-3286.
- Kayhan, Ş. (2011). *6102 Sayılı Yeni Türk Ticaret Kanunu'na Göre Anonim Şirketlerde Üst Gözetim (Üst Gözetim)*. Ankara: Seçkin.
- Kendigelen, A. (2016). *Türk Ticaret Kanunu; Değişiklikler, Yenilikler ve İlk Tespitler (3 b.)*. İstanbul: Onikilevha.
- Kırca, İ. (2003). Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyeliği Seçimine İlişkin Kararların Hükümsüzlüğü (Üye Seçimi). *Bilgi Toplumunda Hukuk, Ünal Tekinalp'e Armağan, C. I* (s. 495-506). İstanbul.
- Kırca, İ. (2004, 22(3),). Anonim Şirket Yönetim Kurulu Kararlarında Takdir Yetkisi – Özen Borcu. *Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi*, s. 85-98.
- Kırca, İ., Şehirali Çelik,, . F., & Manavgat, Ç. (2013). *Anonim Şirket Hukuku. Cilt I*, Ankara: Banka ve Ticaret Hukuku araştırmaları Enstitüsü.
- Knobloch, S. (2006). *Die zivilrechtlichen Risiken der Banken in der sanierungsbedürftigen Unternehmung Schweizer Schriften zum Handels- und Wirtschaftsrecht, Bd. 252*. Zürich/St. Gallen: Dike Verlag.

- Knütel, R., & Kaser, M. (2003). *Römisches Privatrecht* (17 b.). C.H. Beck.
- Koppensteiner, H.-G., & Rüffler, F. (2007). *GmbHG: Kommentar*. LexisNexis.
- Korkut, Ö. (2007). *Anonim Şirketlerde İnançlı Yönetim Kurulu Üyeliği*. Adalet.
- Korkut, Ö. (2010). *Anonim Şirketlerde Fiili Yönetim Kurulu Üyeliği (Fiili YK)*. Prof. Dr. Fırat Öztan' a Armağan, C.I (s. 1367-1386). Ankara.
- Kortunay, A. (2015). *Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulu Üyelerinin Bilgi Edinme Hakkı*. İstanbul: Onikilevha.
- Kratzsch, D. (1985). "Das faktische Organ" im Gesellschaftsrecht. ZGR, s. 506-535.
- Krnet, G. (2001). *Praxiskommentar Verwaltungsrat, Ein Handbuch für Verwaltungsräte*. Bern: Stämpfli.
- Kunz, P. V. (2011, Heft 1). Klarstellungen zur Konzernhaftung, Bundesgerichtsentscheid 4A_306/2009 vom 8. Februar 2010. *Recht*, 41-48.
- Kunz, P. V. (2014). Kunz, Peter V, Materielle Organshaft ("faktische VR"): Voraussetzung sowie Folgen im Aktienrecht, Entwicklungen im Gesellschaftsrecht,. P. V. Kunz, F. S. Jörg, & O. Arter, *Entwicklungen im Gesellschaftsrecht* 9 (s. 173-195) . Bern: Stämpfli.
- Lange, N. L. (2020). *Der Matrixkonzern*. Berlin: Duncker & Humnlot.
- Lehmann, P. (2008). H. (. Honsell, *Kurzkommentar Obligationenrecht Art. 1-529*. Basel: Licherhahn Verlag.
- Maurenbrecher, B. (11/1998). Die Stellung der Banken in Verantwortlichkeitsprozessen. *AJP Heft*, s. 1327 – 1337;.
- Meier, R. (2005). *Die Aktiengesellschaft*,3. Basl. Schulthess.
- Meier-Hayoz, A. /. (2012). *Schweizerisches Gesellschaftsrecht*, 11.Basl, Stämpfli, Bern, 2012, § 2 Kn. 27. (11 b.). Bern: Stämpfli.
- Mitsch, W. (2018). *Karlsruher Kommentar zum OWiG* (5 b.). C.H. Beck.
- Moore, C. R. (2016, Haziran). "Obligations in the Shade: The Application of Fiduciary Directors' Duties to Shadow Directors." . *Legal Studies*, s. 326-353.

- Moroğlu, E. (2016). *6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu, Değerlendirme ve Öneriler* (8 b.). İstanbul: Onikilevha.
- Mustafa, S. (2016). *Anonim Şirketlerde Fiili Yönetim Kurulu Üyeliği (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi)*.
- Müller, R., Lipp, L., & Plüss, A. (2021). *Der Verwaltungsrat: Ein Handbuch für die Praxis* (5 b.). Zurich: Schulthess.
- Albayrak Ceylan, N; Develi Ayverdi, E. (2022). Tüzel Kişi Yönetim Kurulu Üyesinin Tüzel Kişilik Perdesinin Arkasına Saklanması: İngiliz Yüksek Mahkemesinin 2010 UKSC 51 Sayılı Kararı Çerçevesinde Bir İnceleme. *SHD 10(1)*, s. 47-79, .
- Nadwornik, D. (2013). *De Facto Und Shadow Directors Im Englisch-Deutschen Rechtsvergleich: Zugleich Ein Beitrag Zur Lehre Vom Fehlerhaften Bestellungsverhaeltnis Und Zum Faktischen Organ*. Bern: Peter Lang .
- Oğuzman, K., Seliçi, Ö., & Oktay-Özdemir, S. (2021). *Kişiler Hukuku (Gerçek ve Tüzel Kişiler)*. İstanbul: Filiz.
- Okutan Nilsson, G. (2009). *Türk Ticaret Kanunu Tasarısına Göre Şirketler Topluluğu Hukuku*. İstanbul: Onikilevha.
- Okutan Nilsson, G. (2013). *Anonim Ortaklıklarda Pay sahipleri Sözleşmeleri*. İstanbul: Çağa.
- Ott, W. (2003). Jenseits von Fiktions- und Realitätstheorie: Die juristische Person als institutionelle Tatsache, Unterwegs zu einer neuen Theorie der juristischen Person. V. d. diğerleri), *FS Forstmoser* (s. 2-13). Schulthess.
- Otte, D. (2011, 26. Sayı). Vorstandsverantwortlichkeit in der AG & Co. KG. *NGZ*, s. 1014-1017.
- Önder, M., & Mutlucan Sayın, S. (2016, Aralık) . Şahsi Olarak İflaslı İstenebilen Banka Yöneticileri, Deneticileri Ve Hakim Ortakları . *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi*, 22 / 3, s. 2181-2211.
- Öztan, B. (1970). *Medeni Hukuk Tüzel Kişilerinde Organ Kavramı ve Organın Fiillerinden Doğan Sorumluluk*. Ankara.
- P., G. U., & Petra, H. (2011). *Aktienrecht, Entwicklungen 2010*. Stämpfli.

- Paslı, A. (2008). Anonim Ortaklıkta Kontrol Sahibinin Özel Durumu. *İÜHFMC. LXVI, S.2*, s. 345-358.
- Pekdiñer, T., & Gündoğdu, G. (2013/3). Amerikan Hukukunda Şirketler Topluluğu Hukuku Algısı ve Şirketler Topluluđuunda Sorumluluğu İlişkin Uygulamaya Genel Bir Bakış (Şirketler Topluluğu). *Regesta Ticaret Hukuku Dergisi*, s. 31-46.
- Philippe, A. F. (2010, 11). Verantwortlichkeit der Bank als faktisches Organ. *ius focus*, s. 12.
- Plüss/Facincani-Kunz (Roberto, V. T. (2016). *Handkommentar zum Schweizer Privatrecht, Personengesellschaften und Aktiengesellschaft, Art. 530-771 OR (2 b.)*. Schulthess.
- Poroy, R. /. (1982). Ortaklıklar Hukukunda Organların Sorumluluğu. *İHFMC, C.XLV-XLVII, S. 1-4, Doğumunun Yüzüncü Yılında Atatürk' e Armağan*, 347-398.
- Portmann, P. (1958). *Organ und Hilfspersonen im Haftpflichtrecht*. Bern.
- Pulaşlı, H. (2015). *Şirketler Hukuku Şerhi, C. 2 (Şerh 2)*. Ankara: Adalet.
- Pulaşlı, H. Türk Ticaret Kanunu Tasarısına Göre Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyelerinin Özen ve Müteselsil Sorumluluğu. *Batider*,.
- Rauter, R. (2010/2011). Zur Vertretungsmacht eines faktischen Geschäftsführers (Anmerkung zu OGH 15. 9. 2010, 2 Ob 238/09b). *JAP* .
- Rehm, C. (2013). *Die Einzel- und Gesamtverantwortung der Vorstandsmitglieder der Aktiengesellschaft*. PL.
- Reisoğlu, S. (2007). *Bankacılık Kanunu Şerhi, 2. Cilt*. Ankara: Yaklaşım .
- Riemer, H. M. (2002). *Personenrecht des ZGB*. Bern.
- Sandro, B., & Caspar, V. d. (1/2020) . Rechtsgeschäftliche Vertretung der Aktiengesellschaft Bundesgerichtsurteil 4A_455/2018 vom 9. Oktober 2019. *SZW-RSDA*, 84-95.
- Schärer, H. (1981). *Die Vertretung der Aktiengesellschaft durch ihre Organe*. Verlag Winterhur.
- Schmidt, K. (2002). *Gesellschaftsrecht*. Köln-BerlinBonn-München.
- Schneider, M. (2014). *Der faktische Geschäftsführer (Doktora tezi)*. Innsbruck.

- Sibbern, E. (2007). *Einfluss der Generalversammlung auf die Geschäftsführung – Delegation vs. Konsultation*. Zürich.
- Sorge, J. (2012). *Die Haftung faktischer Geschäftsleiter in der Krise der Gesellschaft*. Nomos.
- Soykan, İ. C. (2012). *Anonim Ortaklıklarda Organ Yokluğu*. İstanbul: Onikilevha.
- Spindler, G. S. *BeckOGK Aktiengesetz*. Beck.
- Spindler, G., & Eberhard, S. (2019). *Kommentar zum Aktiengesetz*. Beck.
- Stein, U. (1984). *Das faktische Organ*. Köln: Heymann.
- Steinbrüchel, R. (1947). *Organ und Hilfspersonen*. Zürich.
- Stolkin, P. (2021). Konzerne und Grundrechte. S. Fuhrer, & U. Kieser, *Mehrspuriger Schadenausgleich: Beiträge zum Haftpflicht-, Sozialversicherungs- und Privatversicherungsrecht* (s. 1226 -1257,). Zürich: Dike Verlag.
- Strasser in Jabornegg, P. /. (2003). *Kommentar zum AktG*.
- Strohn, W. (Vol. 64. 2011). Faktische Organe – Rechte, Pflichten, Haftung. *DB*, 158-167.
- Studniberg, B. The Uncertain Scope of the De Facto Director Doctrine. *University of Toronto Faculty of Law Review*, vol. 75, no. 2, Spring 2017, s. 69-100.
- Sulu, M. (2019). *Anonim Ortaklıklarda Şirket Menfaati Kavramı*. Onikilevha.
- Şener, E. (2001). *Hukuk Sözlüğü*. Ankara: Seçkin.
- Şirketler Topluluğunda Hâkim Teşebbüs. (2018, Temmuz). *Ticaret ve Fikri Mülkiyet Hukuku Dergisi*, s. 19-32.
- Tekinalp, Ü. (1965). *Anonim Ortaklıkların Yönetim Kurulunda Tüzel Kişilerin Temsili (Temsil)*. Ankara: Yeni Destan Matbaası .
- Tekinalp, Ü. (2008). Türk Ticaret Kanunu Tasarısının Kurumsal Yönetim Felsefesine Yaklaşımı (KY Felsefesine Yaklaşım). M. İ. (Editör), *Uğur Alacakaptan'a Armağan, Cilt 2* (s. 635 – 652). İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları.
- Tekinalp, Ü. (2012). *Yeni Anonim ve Limited Ortaklıklar Hukuku İle Tek Kişi Ortaklığının Esasları*. İstanbul: Vedat.
- Tekinalp, Ü. (2013). *Sermaye Ortaklıklarının Yeni Hukuku*. İstanbul: Vedat.

- Tekinalp, Ü. (4. Bası, 2015). *Sermaye Ortaklıklarının Yeni Hukuku* (2015. İstanbul: Vedat.
- Thöni, W. (1989). Zur Haftung des GmbH-Gesellschafters in Geschäftsführungsangelegenheiten. *GmbHHR (deutsche GmbH Rundschau)*, s. 187 - 193.
- Tour, P., Schnyder, B., Schmid, J., & Jungo, A. (2015). *Das Schweizerische Zivilgesetzbuch* (14 b.). Zurich: Schulthess.
- Toven, M. B. (1924). *Yeni Türkçe Lugat*.
- Turanboy, A. (2010). Bankacılık Kanununda Düzenlenen Hâkim Ortak Kavramı. *Prof. Dr. Fırat Öztan' a Armağan, 2. Cilt.*, Ankara: Turhan.
- Turanlı, H. (2016). A Fundamental Change Of Perspective In The Liability Of The Board Of Managers In The New Turkish, Corporate Law: Transformation From Prudent. *TFM Dergisi*.
- Uzunallı, S. (2013). *Anonim Şirket İşletme Konusu*, Ankara: Adalet.
- Ülgen, H. (2005). *Hukukî Görünüş Nazariyesi*. İstanbul, : Vedat.
- Ülgen, H., Helvacı, M., Kendigelen, A., Kaya, A., & Nomer Ertan, N. F. (2015). *Ticari İşletme Hukuku, 5. Bası*, . İstanbul: Onikilevha.
- Vetter, M. (2007). *Der verantwortlichkeitsrechtliche Organbegriff gemäss Art. 754 Abs. 1 OR*. Zürich: Dike.
- Vogel, A. (1997). *Die Haftung der Muttergesellschaft als materielles, faktisches oder kundgegebenes Organ der Tochtergesellschaft mit einer rechtsvergleichenden Übersicht über andere Konzernhaftungsansätze (Doktora Tezi)*. St. Gallen.
- Von Greyerz, C. (1978). Die Verwaltung in der privaten Aktiengesellschaft, in: BÄR u.a. (Hrsg.), *Die Verantwortung des Verwaltungsrates in der AG. SSHW*.
- Von Planta, A. (1981). *Die Haftung des Hauptaktionärs*. Frankfurt am Main : Helbing & Lichtenhahn .
- Von Savigny, F. C. (1840). *System des heutigen römischen Rechts* (Cilt II). Berlin.
- Wagner, G. (2009). Grundfragen der Insolvenzverschleppungshaftung nach der GmbH. G. v. Bitter, *Festschrift für Karsten Schmidt* (s. 1665-1692). Köln: Schmidt.

- Walter, B. *Die Haftung des faktischen Organs im Kapitalgesellschaftsrecht (Dissertation)*. 2002.
- Wernli, M/Rizzi, M. (2012). *Basler Kommentar, Obligationenrecht II*. Basel: Helbing Lichtenhahn Verlag.
- Woernle, G. (1970). *Die organähnliche Haftung des machtausübenden Hauptaktionärs gegenüber Gläubigern der abhängigen Aktiengesellschaft*. Zoug: Impriemerie Kalt-Bucher.
- Wolf, H. (1934). *Organschaft und juristische Person. Untersuchungen zur Rechtstheorie und zum öffentlichen Recht: Bd. 2 (2. Cilt): Theorie der Vertretung. (Stellvertretung, Organschaft und Repräsentation als soziale und juristische Vertretungsformen)*. Berlin: Heymanns .
- Wytenbach, M. (2013). *Formelle, materielle und faktische Organe - einheitlicher Organbegriff?* Helbing Verlag.
- Yanlı, V. (1999). İnançlı Yönetim Kurulu Üyeleri ve Konzernlerdeki Durumu. *Prof. Dr. Oğuz İmregün'e Armağan*. İstanbul.
- Yasaman, H. (2013/2). Yönetim Kurulu Üyelerine Karşı Açılacak Sorumluluk Davaları (Sorumluluk). *ÜHFD*,, 97-112.
- Yaşar, T. N. (2020). *Anonim Şirketler Hukukunda "Uyum" (Compliance)*. İstanbul: Onikilevha.
- Yıldız, B. (2006). TTK Tasarısı'nda Şirketlerin Ehliyeti ve Bu Bağlamda TTK m. 137 Hükmündeki 'Ultra Vires' Sınırlamasının Yerindeliliğinin Değerlendirilmesi. *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 55, S. 1,, 321-353.
- Yıldız, Ş. (Sayı:32 2017/2) . Sermaye Şirketlerine Yönetim Kayyımı Atanmasını Gerektiren Haller . *İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, s.95 -106.
- Yüce, A. A. (2022). Anonim Şirketlerde Pay Sahiplerinin Fiili Yönetim Organı Anlamındaki Hukukî Sorumluluğu. *İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, s. 243-266.
- Zenker, W. Strafbare Insolvenzverschleppung durch faktisches Organ, *Entscheidungsbesprechung zum Beschlüsse v. 18.12.2014 - 4 StR 323/14, 4 StR 324/14., NJ 2015, 211.*

**TÜRK VE ALMAN SORUMLULUK HUKUKUNDA
GÜNCEL GELİŞMELER**

SEMPOZYUM KİTABI

**AKTUELLE ENTWICKLUNGEN IM DEUTSCHEN UND
TÜRKISCHEN HAFTUNGSRECHT**

TAGUNGSBAND

EDİTÖRLER / HERAUSGEBER

Dr. Erhan TEMEL, LL.M.

Augsburg Üniversitesi
Hukuk Fakültesi Doçenti

Dr. Ali PASLI

İstanbul Üniversitesi
Hukuk Fakültesi Profesörü

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Türk ve Alman Sorumluluk Hukukunda Güncel Gelişmeler Sempozyum Kitabı
Erhan Temel - Ali Paşlı

Hukuk Yayınları Dizisi – 3290

Birinci Baskı : Kasım, 2022

ISBN : 978 – 605 – 264 – 059 – 3

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : adalety@adaletyayinevi.com

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel: (0216) 305 72 81

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Vadi Grafik Tasarım Ltd. Şti.
İvedik Org. San. Bölgesi 1420. Cadde
No: 58/1 Yenimahalle/Ankara
Tel: 0 312 395 85 71
Sertifika No: 47479

Tüketici Sözleşmelerinde Cayma Hakkı Süresince Tüketicinin Malın Kullanımından Sorumluluğu

Tülay Aydın Ünver*

İçindekiler

I. Giriş.....	1
II. Taksitle Satışlarda Olağan Gözden Geçirmenin Gerektirdiği Ölçüde Kullanım.....	3
III. İş Yeri Dışında Kurulan Sözleşmelerde ve Mesafeli Sözleşmelerde Mutat Kullanım.....	5
IV. Olağan Gözden Geçirmenin Gerektirdiği Kullanımın ya da Mutat Kullanımın Aşılmasının Sonucu	9
V. Değerlendirme.....	11

I. Giriş

6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun (TKHK)¹'da bazı sözleşmeler açısından tüketiciyi koruyucu nitelikte cayma hakkı² tanınarak, ayrıca tüketicinin cayma hakkı süresince malın kullanımından dolayı sorumluluğuna ilişkin düzenlemeler getirilmiştir.

TKHK'da tüketiciye cayma hakkı tanınan sözleşmeler içerisinde üç tür sözleşme açısından cayma hakkı süresince malın kullanımından dolayı sorumluluğa ilişkin düzenlemeye yer verilmiştir: Taksitle sözleşmeler, mesafeli sözleşmeler ve işyeri dışında kurulan sözleşmeler.

---

* Dr. Öğr. Üyesi, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Medeni Hukuk Anabilim Dalı,
tulaydin@istanbul.edu.tr

¹ RG. 28.11.2013/28835.

²Bu tebliğde TKHK'da yer alan düzenlemelerde kullanıldığı şekilde cayma hakkı kavramı kullanılmakla birlikte, söz konusu hakkın niteliği öğretilerde tartışmalıdır. Öğretilerde savunulan çoğunluk görüşü söz konusu hakkın bir geri alma hakkı niteliğinde olduğunu kabul etmektedir. Bu yönde ayrıntılı bilgi için bkz. *Yıldırım*, s. 210 vd.; *Demir*, Mesafeli Sözleşme, s. 51 vd.; aynı yazar, Geri Alma, s. 289 vd.; *Küçükaydn*, s. 3 vd.

Kaynakça

Aslan, İ. Yılmaz, 6502 Sayılı Kanuna Göre Tüketici Hukuku, 5. Baskı, Bursa 2015.

Atamer, Yeşim M., Tüketici Hukukunun Gelişimi: Dünü, Bugünü ve Yarını, Tüketicinin Korunması Semineri (2-4 Kasım 2006), Editör: Ebru Ceylan, Ankara 2007, s. 21-32.

Aydoğdu, Murat, Tüketici Hukuku Dersleri, Ankara, 2015.

Baş Süznel, Ece, Mesafeli Sözleşmelerde Tüketicinin Sözleşmenin Kurulmasından Sonra Korunması: Cayma Hakkı, Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 2018, C: 13, S: 169-170, s. 257-307.

Baysal, Başak, Cayma Hakkının Sözleşme Hukukundaki Yeri, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası, 2017, C: LXXV, S: 1, s. 273-292.

Bilgin Yüce, Melek/Deniz Çakmaklı, Hande, İş Yeri Dışında Kurulan Sözleşmeler (Madde 47), Milli Şerh-6502 Sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun Şerhi, Editörler: Hakan Tokbaş/Özlem Tüzüner, İstanbul 2016.

Bozbel, Savaş/Atalı, Murat, Mesafeli Sözleşmelerde Cayma Hakkının Kullanılması ve Ortaya Çıkan Hukuki Sorunlar, AÜEHFD, C. IX, S. 1-2, 2005, s. 451-474.

Çabri, Sezer, 6502 Sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun Şerhi, Ankara 2016.

Çakırca, Seda İrem, 6502 Sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun'a Göre Mesafeli Sözleşmeler, Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, C: 34, S: 3, 2018, s. 99-147.

Çekin, Mesut Serdar, 6502 Sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun Kapsamında Mesafeli Sözleşmelere Dair Düzenlemelerin AB Hukukuyla Uyumluluğu, Uygulamada Yaşanan Bazı Sorunlar ve Çözüm Önerileri, Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C: 13, S: 161-162, 2018, s. 37-58.

Demir, Mehmet, Kapıdan İşlemlerde Tüketiciyi Koruyan Geri Alma Hakkı, Ankara 2003. (Geri Alma)

Demir, Mehmet, Mesafeli Sözleşmelerin İnternet Üzerinden Kurulması, Ankara 2004. (Mesafeli Sözleşme)

Dinar, Cem, “Tüketicinin Korunması Hakkındaki Kanun Çerçevesinde Taksitle Satış Sözleşmesi”, Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C: XI, S: 2 (2014)-C: XII, S: 1 (2015), s. 452-491.

Dönmez, Zeynep, 2011/83/EU Sayılı Tüketici Hakları Direktifi ve Bu Yönergenin Mesafeli Sözleşmeler Alanında Türk Hukuku’na Yansımaları, İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 2016, C. 7, S. 1, s. 351-379.

Engin, Baki İlkay, Uzaktan Pazarlama Yoluyla Kurulan Sözleşmeler, Türk Hukukunun Avrupa Birliği Hukukuna Uyumu, -Acquis Communautaire’nin Alınması-, Açıklamalar, Değerlendirmeler, Öneriler, Proje Yöneticisi: Ünal Tekinalp, İstanbul 2001, s. 463-483.

Erten, Alev, Türk ve Alman Hukukunda Mesafeli Sözleşmeler (Avrupa Topluluğu Mesafeli Sözleşmeler Direktifi ile Karşılaştırmalı Olarak), Ankara 2009.

Gezder, Ümit, Mukayeseli Hukuk Açısından İnternette Akdedilen Sözleşmelerde Tüketicinin Korunması, İstanbul 2004. (Tüketicinin Korunması)

Gezder, Ümit, Erzurumlu Şerhi Mesafeli Sözleşmeler, İstanbul 2006. (Mesafeli Sözleşmeler)

Gümüüş, Mustafa Alper, 6502 Sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun Şerhi, Cilt I (Madde: 1-46), İstanbul 2014.

İnal, Emrehan, Mesafeli Sözleşmelerde Tüketicinin Korunması ve Buna İlişkin Güncel Gelişmeler, Uluslararası Tüketici Hukuku Sempozyumu 24-25 Kasım 2011, Metinler Kitabı (Editörler: Bahri Öztürk, M. İlhan Ulusan), İstanbul 2013, s. 118-131. (Mesafeli Sözleşme)

İnal, Emrehan, E-Ticaret Hukukundaki Gelişmeler ve İnternette Sözleşmelerin Kurulması, İstanbul, 2005. (İnternette Sözleşmelerin Kurulması)

Kara, İlhan, Yeni Kanuna Göre Tüketici Hukuku, Ankara 2015.

Köksal, Mehmet, Tüketici Hukukunun Tipik Bir Aracı Olarak Cayma Hakkı, Tüketici Hukukunun Güncel Sorunları, Editör: Gözde Zeytin Çağrı, İstanbul 2020, s. 109-146.

Kurt, Leyla Müjde, TKHK Açısından Kapıdan Sözleşmelerde Tüketiciyi Koruyan Geri Alma Hakkı”, Ankara Barosu Dergisi 2011, S. 2, s. 43-68.

Küçükaydn, Emine Aslı, Tüketiciyi Koruyucu Nitelikli Geri Alma Hakkı, İstanbul 2018.

Özdemir, Hayrunnisa/Korkmaz, Yakup, Taksitle Satış Sözleşmeleri (Madde 17-18), Milli Şerh-6502 Sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun Şerhi, Editörler: Hakan Tokbaş/Özlem Tüzüner, İstanbul 2016.

Özel, Çağlar, Tüketicinin Korunması Hukuku, 4. Baskı, Ankara 2018.

Serozan, Rona, Sözleşme İlişkisinin Çözülmesi: Sözleşme Gereğince Elde Edilmiş Edimi Geri Verme Yükümü, Prof. Dr. Necip Kocayusufpaşaoğlu için Armağan, Ankara 2004, s. 195-207.

Sirmen, A. Lale, Yeni Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunun Genel Olarak Değerlendirilmesi, Terazi Hukuk Dergisi, C: 9, Özel Sayı, 2014, s. 157-162.

Tiryaki, Betül, E-Tüketici ve Mesafeli Sözleşmelerde Tüketicinin Korunması, XIII. Türkiye’de İnternet Konferansı Bildirileri, 22-23 Aralık 2008, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Ankara, s. 91-96.

Yıldırım, Abdulkerim, Mesafeli Sözleşmelerde Tüketicinin Korunması, İstanbul 2009.□

Yücedağ Göztepe, Nafiye, Mesafeli Sözleşmelerde Tüketicinin Cayma Hakkı, Türkiye Adalet Akademisi Dergisi, 2016, Yıl: 7, Sayı: 27, s. 667-690.

Gelişen Teknoloji Işığında Türk Haksız Fiil Hukukunda Tehlike Sorumluluğu ve Gelişim Riski

Doç. Dr. Mesut Serdar Çekin*

İçindekiler

I. Giriş	39
II. TBK m. 71 Düzenlemesine Dair Genel Bilgiler ve Özellikle İsviçre Tasarısı ile Mukayese	43
III. Gelişim Riski Sorunu	45
1. Yargıtay Kararlarında Gelişim Riski.....	45
2. Widmer/Wessner Tasarısı'nda Gelişim Riski Sorunu.....	47
3. TBK m. 71 Özelinde Değerlendirme.....	48
a) Önemli Ölçüde Tehlike Arz Eden Faaliyet	48
b) Karakteristik Risk	49
c) Üst Sınır Sorunu.....	50
IV. Sonuç	51

ÖZET

Otonom araçlar, otonom chatbotlar, otonom sözleşme yazılımları, kanser ve tümör tespit eden yapay zeka tabanlı yazılımlar, hayatımızı kolaylaştırmakta, ancak aynı zamanda insan sağlığı, güvenliği ve hatta kamu düzeni açısından dahi tehlike arz edebilmektedir. Gündelik hayatımızın hemen hemen her evresinde gerçekleşen söz konusu dijital dönüşüme hukuk düzeninin sessiz kalması elbette beklenemez. Bu çalışmanın amacı, söz konusu gelişmeleri haksız fiil hukuku ve özellikle gelişim riski ekseninde de lege lata açısından değerlendirmektir.

I. Giriş

Otonom araçlar olarak nitelendirilen ileri seviyede özerkliğe sahip araçlarla gerçekleştirilen ilk kazalarla birlikte, meydana gelen zararlardan da kimin sorumlu

KAYNAKÇA

Akkurt, Sinan Sami, Yapay Zekanın Otonom Davranışlarından Kaynaklanan Hukuki Sorumluluk, Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi, S: 13, 2019, s. 39-59.

Bak, Başak, Medeni Hukuk Açısından Yapay Zekânın Hukuki Statüsü ve Yapay Zekâ Kullanımından Doğan Hukuki Sorumluluk, Türkiye Adalet Akademisi Dergisi, S: 35, 2018, s. 211-232.

Çekin, Mesut Serdar, 6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu Madde 71 Çerçevesinde Tehlike Sorumluluğu, İstanbul 2016. (“Tehlike Sorumluluğu”)

Çekin, Mesut Serdar, “Otonom Araçlar ve Hukuki Sorumluluk”, Türkiye Adalet Akademisi Dergisi, S: 33, 2018, s. 283-301. (“Otonom Araçlar”)

Ersoy, Çağlar, Robotlar, Yapay Zeka ve Hukuk, İstanbul 2017.

Güner, Cemil, Yapay Zekânın Verdiği Zarardan Doğan Sözleşme Dışı Sorumluluğa Uygulanacak Hukuk, Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi, S: 15, 2020, s. 229-272.

Sarı, Onur, Yapay Zekanın Sebep Olduğu Zararlardan Doğan Sorumluluk, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, S: 147, 2020, s. 251-312.

Yetim, Servet, Sürücüsüz Araçlar ve Getirdiği/Getireceği Hukuki Sorunlar, Ankara Barosu Dergisi, S: 1, 2016, s. 125-184.

Elektronik Kaynaklar

app.trdizin.gov.tr

artificialintelligencemaniamania.com

blog.lexpera.com.tr

ethz.ch

prezi.com

shiftdelete.net

tr.motor1.com

translate.google.com

Dr. Saliha OKUR GÜMRÜKÇÜOĞLU

OSMANLI DEVLETİ'NDE
HAK ARAMA
ÖZGÜRLÜĞÜ

2. Baskı

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Osmanlı Devleti'nde Hak Arama Özgürlüğü

Saliha Okur Gümrükçüoğlu

Hukuk Yayınları Dizisi – 2744

İkinci Baskı : Aralık, 2022

ISBN : 978 – 605 – 264 – 060 – 9

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara

Tel : (0312) 231 17 00

Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C

(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul

Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Repro Bir Matbaacılık Kağ. Rekl. Tasarım Tic. Ltd. Şti.

İvedik OSB Matbaacılar Sitesi 1514 Cad. No: 23-25 Yenimahalle-Ankara

Sertifika No: 47381

KAYNAKÇA

Arşiv Belgeleri

- A. DVNS. ŞKT.d-1
- A. DVNS. ŞKT.d-2

Kıtap ve Makaleler

- Abdal Rehim Abdal-Rahman Abdal Rehim "The Family and Gender Laws in Egypt During the Otoman Period", **Women, the Family and Divorce Laws in Islamic History**, ed: Amira el-Azhary Sonbol, Syracuse University Press 1996, s. 96-101.
- Afyoncu, Erhan, "Tanzimat Öncesi Osmanlı İmparatorluğu'nda Bürokrasi", **Türkiye Günlüğü**, Kasım-Aralık 1999, S. 58, s. 182-190.
- _____; "XVII. Yüzyıl Osmanlı Bürokrasisinde İki Yeni Defter: Cebe ve Derdest Defterleri", **Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih İncelemeleri Dergisi**, İzmir 2000, S. XV, s. 223-229.
- Ahıshalı, Recep, **Osmanlı Devlet Teşkilatında Reisülküttâblık (XVIII. Yüzyıl)**, İstanbul 2001.
- Akdağ, Mustafa, "Genel Çizgileriyle XVII. Yüzyıl Türkiye Tarihi", **T.A.D.**, 1966, C. IV, S. 6-7, s. 201-247.
- _____; "Osmanlı Devletinde Esas Düzen", **T.A.D.**, Ankara 1965, C. III, S. 4-5, s. 139-156.
- _____; "Tımar Rejiminin Bozuluşu", **A.Ü.D.T.C.F.D.** (Mayıs-Haziran) 1945, C. III, S. 4, s. 419-431.
- _____; **Büyük Celâlî Karışıklıklarının Başlaması**, Erzurum 1963.
- _____; **Türk Halkının Dirlik ve Düzenlik Kavgası Celâlî İsyancıları**, Ankara 1995.
- _____; **Türkiye'nin İktisadi ve İçtimai Tarihi**, C. I, İstanbul 1995.
- Akgündüz, Ahmet, **Belgeler Gerçekleri Konuşuyor 3**, İzmir 1991.
- _____; **İslam Hukukunda ve Osmanlı Tatbikatında Vakıf Müessesesi**, İstanbul 1996.

- _____; **Osmanlı Kanunnameleri ve Hukukî Tahlilleri**, İstanbul 1990.
- _____; **Şer'iyeye Sicilleri**, İstanbul 1988, C. I.
- Akman, Mehmet, **Osmanlı Devletinde Ceza Yargılaması**, İstanbul 2004.
- _____; **Osmanlı Devletinde Kardeş Katli**, İstanbul 1997.
- _____; "Şeyh Bedreddin Hadisesine Hukukî Bir Yaklaşım Denemesi", **Hukuk Araştırmaları**, C. X, S. 1-3 (1996), s. 149-169.
- Aktay, Yasin, "Yarınlr İçin Osmanlı Tarihi: Osmanlı'da Hukuk ve Meşruiyet Üzerine Bir Tarih Sosyolojisi", **Yeni Türkiye** (Mayıs-Haziran 2000), S. 33, s. 388-405.
- Akyıldız, Ali, **Osmanlı Bürokrasisi ve Modernleşme**, İstanbul 2004.
- Akyol, İbrahim Hakkı, "Tanzimat Devrinde Bizde Coğrafya ve Jeoloji", **Tanzimat-I**, İstanbul 1940, s. 511-571.
- Akyüz, Vecdi, **İslam Hukukunda Yüksek Yargı ve Denetim, Dîvân-ı Mezâlim**, İstanbul 1995.
- Ali Efendi, **Fetâva**, İstanbul ty.
- Andreasyan, Hrand D., "Celâlîler'den Kaçanların Geri Gönderilmesi", **İsmail Hakkı Uzunçarşılı'ya Amağan**, (TTK) Ankara 1988, s. 45-53.
- Anhegger Robert-İnalçık Halil, **Kanunname-i Sultani ber Muceb-i Örf-i Osmani**, Ankara 1956, s. X.
- Arsal, Sadri Maksudi, **Umumi Hukuk Tarihi**, İstanbul 1948.
- Arslan, Hüseyin, **Osmanlı'da Nüfus Hareketleri: (XVI. Yüzyıl) Yönetim, Nüfus, Göçler, İskânlar, Sürgünler**, İstanbul 2001.
- Aslan, **İslam Yargılama Hukukunda "Şühudü'l-hal" Jüri**, İstanbul 1999.
- Aşıkpaşazade, Ahmet, **Tevarih-i Âl-i Osmandan Aşıkpaşazade Tarihi**, İstanbul 1332.
- _____; **Aşıkpaşaoğlu Tarihi** (haz. Hüseyin Nihal Atsız), İstanbul 1970.
- Aşur, Muhammed Tahir b., **Mekasıdu's-Şeriatil-İslamiyye**, Tunus 1978.
- Atar, Fahrettin, **İslam Adliye Teşkilatı**, Ankara 1979.

- Aydın, M. Âkif, "Ceza", **DİA**, C. VII; s. 478-482.
- _____; "Arazi Kanunnamesi", **DİA**, C. III, s. 346-347.
- _____; "Kanunnâmeler ve Osmanlı Hukukunun İşleyişindeki Yeri" **Osmanlı Araştırmaları**, C. XXIV (2004), s. 37-46.
- _____; "Mahkeme", **DİA**, C. XXVII, s. 341-344.
- _____; "Osmanlı Hukukunun Genel Yapısı ve İşleyişi", **Türkler**, Hasan Celal Güzel-Kemal Çiçek-Salim Koca (Ed.),Yeni Türkiye Yayınları, Ankara 2002, C. X, s. 15-20.
- _____; "Osmanlılar", **DİA**, C. XXXIII, s. 515-521.
- _____; **İslam ve Osmanlı Hukuku Araştırmaları**, İstanbul 1996.
- _____; **İslam-Osmanlı Aile Hukuku**, İstanbul 1985. (Aile Hukuku)
- _____; "Osmanlıda Hukuk", **Osmanlı Devleti ve Medeniyet Tarihi**, ed. Ekmelettin İhsanoğlu, İstanbul 1994, C. I, s. 375-510.
- _____; **Türk Hukuk Tarihi**, İstanbul 2009.
- Aynî Ali Efendi, **Osmanlı Devleti Arazi Kanunları: Kanunnâme-i Âli-i Osman**, (çev. Hadiye Tuncer), 1962.
- Bardakoğlu, Ali, Osmanlı Hukukunun Şer'îliği Üzerine", **Yeni Türkiye Osmanlı Özel Sayısı**, C. I, S. 31 (2000), s. 709-714.
- _____; "Hak", **DİA**, C. XV, s. 139-151.
- _____; "Beyyine", **DİA**, C. V, s. 97.
- Barkan, Ömer Lütfü, **XV ve XVI. Asırlarda Osmanlı İmparatorluğunda Zirai Ekonominin Hukukî ve Malî Esasları: Kanunlar (tıpkıbasım)**, İstanbul 1943.
- _____; "Avâriz", **İA**, C.II, s. 13-19.
- _____; "Edirne Askerî Kassamına Ait Tereke Defterleri (1545-1659)", **Belgeler**, C. III, S. 5-6, (1966), s. 1-46.
- _____; "Kanunname", **İA**, C. VI, s. 185-196.
- _____; "Osmanlı İmparatorluğunda Çiftçi Sınıflarının Hukukî Statüsü", **Türkiye'de Toprak Meselesi, Toplu Eserler-I**, İstanbul 1980, s. 725-797.
- _____; "Tımar", **Türkiye'de Toprak Meselesi, Toplu Eserler-I**, İstanbul 1980, s. 805-872.

- _____; "Osmanlı İmparatorluğunun Teşkilat ve Müesseselerinin Şer'îliği Meselesi", **İ.Ü.H.F.M.**, 1945, C. XI, S. 3-4, s. 203-224.
- _____; "Türkiye'de Din ve Devlet İlişkileri", **Cumhuriyetin 50. Yıldönümü Semineri**, Ankara 1975, s. 49-97.
- _____; "Türkiye'de Fiyat Hareketleri", **Belleten, (Türk Tarih Kurumu)** C. XXXIV, S. 136 (Ekim 1970), s. 557-607.
- _____; "Türkiye'de İmparatorluk Devirlerinin Büyük Nüfus ve Arazi Tahrirleri ve Hakana Mahsus İstatistik Defterleri-I" **İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Mecmuası**, C. II, S. 1 (1941).
- _____; "Tarihi Demografi Araştırmaları ve Osmanlı Tarihi", **Türkiyat Mecmuası**, 1951-53 (10), İstanbul Üniversitesi Türkiyat Enstitüsü.
- **Başbakanlık Osmanlı Arşivi Rehberi**, Yusuf İhsan Genç, Hacı Osman Yıldırım vd. (hızl), İstanbul 2000.
- Bayındır, Abdülaziz, **İslam Muhakeme Hukuku: Osmanlı Devri Uygulaması**, İstanbul 1986.
- Berki, Ali Himmet, "İslam'da Kaza Tarihi", **Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi**, C. XVII (1969), s. 153-167.
- _____; **İslam Hukukunda Ferâiz ve İntikâl**, Ankara 1986.
- _____; **Büyük Türk Hükümdarı İstanbul Fatih Sultan Mehmed Han ve Aile Hayatı**, İstanbul 1953.
- _____; **Mecelle-i Ahkâm-ı Adliye**, Ankara 1959.
- Bilmen, Ömer Nasuhi, **Hukuk-ı İslâmiyye ve Istilahât-ı Fıkhiyye Kamusu**, İstanbul 1950.
- Bozkurt, Gülnihal "Osmanlı Devleti ve Gayr-i Müslimler", **Türklerde İnsani Değerler ve İnsan Hakları**, C. II, İstanbul ty.
- Braude Benjamin-Lewis Bernard, **Christians and Jews in the Ottoman Empire I-II**, New York 1982.
- Braudel, Fernand, **Akdeniz ve Akdeniz Dünyası-I**, Mehmet Ali Kılıçbay (çev.), İstanbul 1989.
- Cici, Recep, "Osmanlı Klasik Dönemi Fıkıh Kitapları", **TALİD**, C. III, S. 5 (2005), s. 215-248.
- Cin, Halil-Akgündüz, Ahmet, **Türk İslam Hukuk Tarihi**, İstanbul 1990.

- Cin, Halil-Akyılmaz, Gül, **Türk Hukuk Tarihi**, Konya 2003.
- Cin, Halil, **Osmanlı Toprak Düzeni ve Bu Düzenin Bozulması**, Konya 1992.
- Çağatay, Neşet, “İslam Hukukunun Anahatları ve Osmanlıların Bunun Bazı Kurallarını Değişik Uygulamaları”, **Bellekten**, C. LI, S. 200 (Ağustos 1987) s.625-636 (İslam Hukukunun Anahatları).
- _____; “Osmanlı İmparatorluğunda Reayadan Alınan Vergi ve Resimler”, **A.Ü.D.T.C.F.D.**, C. V (1947), s. 483-511.
- Çakır, Baki, **Osmanlı Mukataa Sistemi (XVI-XVIII. yüzyıl)**, İstanbul 2003.
- Çavuşzâde Mehmet Aziz, **Dürrü’s-Sükûk**, C. I, İstanbul 1677.
- Çetin, Osman, **Sicillere Göre Bursa’da İhtida Hareketleri ve Sosyal Sonuçları (1472-1909)**, Ankara 1994.
- Çiçek, Kemal, “II. Viyana Kuşatması ve Avrupa’dan Dönüş (1683-1703)”, **Türkler**, Hasan Celal Güzel-Kemal Çiçek-Salim Koca (Ed.), Yeni Türkiye Yayınları, Ankara 2002, C. IX, s. 746-764.
- D’ohsson, J. Mouradgea, **Tableau Générale de l’Empire Ottoman-II**, Paris 1788.
- Demir, Fahri, **İslam Hukukunda Mülkiyet Hakkı ve Servet Dağılımı**, Ankara 1988.
- Deny, J., “Reisülküttab”, **EI2**, C. VIII, s. 481-483.
- Doğan, Muzaffer, “Sadaret Kethüdalığı (1730-1830)”, (**Yayınlanmamış Doktora Tezi**) Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul 1995.
- Düzdağ, Ertuğrul, **Şeyhülislam Ebussuud Efendi Fetvalarına Göre Kanuni Devrinde Osmanlı Hayatı**, İstanbul 1998.
- Ekinci, Ekrem Buğra, **Tanzimat ve Sonrası Osmanlı Mahkemeleri**, İstanbul 2004.
- Erbay, Celal, **İslam Ceza Muhakemesi Hukukunda İspat Vasıtaları**, İstanbul 1999.
- el-Cevziyye, Ebû Abdullah Şemseddin Muhammed İbn-i Kayyim, **Ahkâmu Ehli’z-Zimme I-II**, (thk. Tefvik el-Aruri), Demmam 1997.
- el-Ferra, İbnü'l-Ferra Muhammed b. Hüseyin Ebû Ya'la, **el-Ahkâmü's-Sultaniyye**, (thk. Muhammed Hamid Faki), Kahire 1938.

- el-Maverdi, Ebü'l-Hasan Ali b. Muhammed b. Habib, **el-Ahkâmü's-Sultaniyye ve'l-Vilayatü'd-Diniyye**, (thk. Ahmed Mübarek Bağdadi), Kuveyt 1989.
- Emecen, Feridun M., **İlk Osmanlılar ve Batı Anadolu Beylikler Dünyası**, İstanbul 2003.
- _____; "Başbâki Kulluğu Defterlerine Dair", **Osmanlı-Türk Diploması Semineri, 30-31 Mayıs 1994, Bildiriler**, İstanbul 1995, s. 165-182.
- _____; "Devre Çıkma", **DİA**, C. IX, s. 250-251.
- _____; "Osmanlı Divanının Ana Defter Serileri: Ahkâm-ı Mîrî, Ahkâm-ı Kuyûd-ı Mühimme ve Ahkâm-ı Şikâyet" **TALİD**, C. III, S.: 5 (2005), s. 107-139.
- _____; "Osmanlı Siyasî Tarihi Kuruluştan Küçük Kaynarca'ya", **Osmanlı Devleti ve Medeniyet Tarihi**, Ekmelettin İhsanoğlu (Ed.), İstanbul 1994, C. I, s. 5-64.
- _____; "Osmanlılar", **DİA**, C. XXXIII, s. 487-496.
- _____; **Unutulmuş Bir Cemaat: Manisa Yahudileri**, İstanbul 1997.
- Ercan, Yavuz, **Osmanlı Yönetiminde Gayr-i Müslimler**, Ankara 2001.
- Erdoğan, Mehmet, **İslam Hukukunda Ahkâmın Değişmesi**, İstanbul 1994.
- Ergenç, Özer, "Osmanlı Şehrindeki Mahallenin İşlev ve Nitelikleri Üzerine" **Osmanlı Araştırmaları (The Journal of Ottoman Studies)**, C. IV, 1984, s. 69-78.
- _____; **XVI. Yüzyılda Ankara ve Konya**, Ankara 1995.
- Ergin, Muharrem, **Orhun Abideleri**, İstanbul 2000.
- eş-Şatibi, Ebu İshak, **el-Muvafakafi Usuli's-Şeria**, Kahire ty.
- ez-Zeylaî, Osman b. Ali, **Tebyînü'l-Hakâik**, Kahire 1313-1315.
- Faroqhi, Suraiya, **Men of Modest Substance-House Owners and House Property in Seventeenth Century Ankara and Kayseri**, Cambridge 1987.
- _____; **Towns and Towsmen of Ottoman Anatolia, 1520-1650**, Cambridge University Press 1984.
- _____; "Krizler ve Değişim 1590-1699", **Osmanlı İmparatorluğunun Ekonomik ve Sosyal Tarihi**, İnalçık-Quataert (Ed.), C. II, s. 547.

- Feridun Bey, **Münşeâtü's-Selâtin**, İstanbul 1858.
- Fleischer, Cornell H., **Bureaucrat and Intellectual in the Ottoman Empire, The Historian Mustafa Âli (1541-1600)**, Princeton 1986.
- _____; "Preliminaries to the Study of the Ottoman Bureaucracy", **Journal of Turkish Studies**, Harvard University 1986, s. 135-141.
- Genç, Mehmet, "18. Yüzyıla Ait Osmanlı Malî Vergilerinin İktisadi Faaliyetin Göstergesi Olarak Kullanılabilirliği Üzerine Bir Çalışma", **Osmanlı İmparatorluğunda Devlet ve Ekonomi**, İstanbul 2000, s.153-185.
- _____; "Osmanlı Maliyesinde Mukataa Kavramı", **Osmanlı Maliyesi Kurumlar ve Bütçeler-I**, Mehmet Genç-Erol Özvar (hızl), İstanbul 2006, s. 57-64
- _____; "Kalkınma Meselemize Tarihi Bir Yaklaşım", **İktisadi Kalkınma ve İslam**, İstanbul 1987, s. 211-225.
- _____; "Osmanlı İltizam Rejimi ve Değişmeleri", **Kutatgubilig Felsefe-Bilim Araştırmaları**, Ocak 2002, S. 1, s. 176-184.
- Gerber, Haim, "Osmanlı Hukukunda Şariat, Kanun ve Örf, 17. Yüzyıl Bursa Mahkeme Kayıtları", Mehmet Akman (çev.), **Hukuk Araştırmaları** (1994), C. VIII, S. 1-3, s. 265-291.
- Gerlach, Stephan, **Türkiye Günlüğü 1573-1576**, Kemal Beydilli (ed.)-Türkis Noyan (çev.), İstanbul 2007.
- Gibb H.A.R-Bowen Harold, **Islamic Society and the West-II**, London 1969.
- Goldziher, İ. "Âdet", **İA.**, C. I, s. 137
- Gökbilgin, Tayyip, "Müesseseler Tarihimizin Kaynaklarından 1579 Senesinin Rumeli Sadareti Sicillerinden Bazı Önemli Kayıtlar", **Tarih Dergisi** (İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi) 1971, S. 25, s. 79-98.
- Gökçay, Gülşen, "XVIII. Asrın İlk Yarısında Anadolu ve Rumeli Kazaskerleri", (**Mezuniyet Tezi**) İstanbul üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü, 1964.
- Göyünç, Nejat, "Defter", **DİA**, C. IX, s. 88-90.
- _____; "Hane", **DİA**, C. XV, s. 552-553.
- Güçer, Lütfü, **XVI.-XVII. Asırlarda Osmanlı İmparatorluğunda Hububat Meselesi ve Hububattan Alınan Vergiler**, İstanbul 1964.

- Gülsoy, Esin, "Girit'in Fethi ve Adada Osmanlı İdaresinin Tesisi (1645-1670)", (**Yayınlanmamış Doktora Tezi**), Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları İstanbul 1997.
- Günalan, Rifat, "XVI. Yüzyılda Bâb-1 Defteri Teşkilatı ve Maliye Ahkâm Defterleri", (**Yayınlanmamış Doktora Tezi**) Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, İstanbul 2005.
- Halaçoğlu, Yusuf, **XIV-XVII. Yüzyıllarda Osmanlılarda Devlet Teşkilatı ve Sosyal Yapı**, Ankara 1995.
- Heyd, Uriel, "Osmanlı Ceza Hukukunda Kanun ve Şeriat", Selahattin Eroğlu (çev.), **Ankara Üniv. İlahiyat Fakültesi Dergisi**, C. XXIV (1981), s. 633-652 (Kanun ve Şeriat).
- _____; **Studies in Old Ottoman Criminal Law**, Oxford 1973 (Criminal Law).
- Hitti, Philip K., **Siyasî ve Kültürel İslam Tarihi-II**, Salih Tuğ (çev.), İstanbul 1980.
- Horniker, Arthur Leon, "Osmanlı-Türk Diplomasisi", **Tarih İncelemeleri Dergisi**, S. 4 (1989), s. 193-209.
- **İstanbul Kadı Sicilleri**, Aydın, M. Âkif ve Diğerleri, İstanbul, İstanbul 2008-2012.
- Işın, Bür, "XVII. Asrın İlk Yarısında Payeli ve Bil-Fiil Anadolu ve Rumeli Kazaskerleri", (**Mezuniyet Tezi**) İstanbul üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü, 1965.
- İbn Ferhun, Ebü'l-Vefa Burhaneddin İbrâhim b. Ali b. Muhammed, **Tebsiratü'l-Hükkâm fî Usulî'l-Akziye ve Menahici'l-Ahkâm**, Kahire 1986.
- İlgürel, Mücteba, "Subaşılık Müessesesi" **Journal of Turkish Studies** (1983), V. 7, s. 251-261.
- İnalçık, Halil, "Adâletnâmeler", **Osmanlı'da Devlet Hukuk Adalet**, İstanbul 2000, s. 75-190. ("Adâletnâmeler")
- _____; "Beyazıd-I", **DİA**, C. V, s. 231-234.
- _____; "Bursa", **Bellekten**, (Türk Tarih Kurumu), C. XXIV, S. 93, 1960, s. 45-102.
- _____; "Osmanlı Fethi Yöntemleri", **Cogito Osmanlılar Özel Sayısı**, S. 19, (1999), s. 115-135.

- _____; "Islam in the Ottoman Empire", **Cultura Turcica**, Vol. V-VII (1968-1970), s.19-29.
- _____; "İslam Arazi ve Vergi Sisteminin Teşekkülü", **İslam İlimleri Enstitüsü Dergisi**, C. I, S. 1 (1959), s. 29-46.
- _____; "İstanbul", **DİA**, C. XXIV, s. 220-239.
- _____; "Kanunname", **DİA**, C. XXIV, s. 333-337.
- _____; "Mahkama", **Eİ2**, C. VI, s. 3-5.
- _____; "Mahkeme", **İA.**, C. VII, s.146-151.
- _____; "Military and Fiscal Transformation in the Ottoman Empire, 1600-1700", **Archivum Ottomanicum**, C. VI (1980), s. 283-337.
- _____; "Osmanlı Devletinin Altın Devri ve Gerileyişi", **İslam Tarih Kültür ve Medeniyeti I**, İstanbul 1988, s. 331-359.
- _____; "Osmanlı Hukukuna Giriş Örfî-Sultanî Hukuk ve Fatih'in Kanunları", **A.Ü.S.B.F.D.**, C. XIII, No. 2, (1958), s. 102-126.
- _____; "Osmanlı İmparatorluğu", **Türk Dünyası El Kitabı**, Ankara 1992, C. I, s. 457-476.
- _____; "Osmanlı Pamuklu Pazarı, Hindistan ve İngiltere: Pazar Rekabetinde Emek Maliyetinin Rolü", **Türk Hukuk ve İktisat Tarihi Mecmuası OTDÜ Gelişme Dergisi**, 1979-1980, Ankara, S. 2, s. 1-66.
- _____; "Osmanlı Para ve Ekonomi Tarihine Toplu Bir Bakış", **Doğu Batı Makaleler I**, Ankara 2005, s. 151-180.
- _____; "Osmanlı Tarihine Toplu Bir Bakış", **Osmanlı Ansiklopedisi**, Ankara 1999, C. I, s. 37-132.
- _____; "Ottoman Archival Materials on Millets", **Christians and Jews in the Ottoman Empire, the Functioning of a Plural Society-I**, Benjamin Braude-Bernard Lewis (Ed.), New York 1982.
- _____; "Raiyyet Rüsümü", **Osmanlı İmparatorluğu: Toplum ve Ekonomi Üzerinde Arşiv Çalışmaları, İncelemeler**, İstanbul 1993, s. 34-65.
- _____; "Reisülküttab", **İA.**, C. IX, s. 671-683.
- _____; "Suleiman the Lawgiver and Ottoman Law", **Archivum Ottomanicum**, New York 1969, S. 1, s. 105-138 (Suleiman)
- _____; "Şeriat ve Kanun, Din ve Devlet", **Osmanlı'da Devlet, Hukuk, Adalet**, İstanbul 2000, s. 39-46.

- _____; "Şikâyet Hakkı: Arz-i Hâl ve Arz-i Mahzarlar", **Osmanlı'da Devlet, Hukuk, Adalet**, İstanbul 2000, s. 49-71 (Şikâyet Hakkı)
- _____; "Türk-İslam Devletlerinde Devlet Kanunu Geleneği", **Osmanlı'da Devlet, Hukuk, Adalet**, İstanbul 2000, s. 27-36.
- _____; "Türkler-Osmanlılar", **İA.**, C. XII-2, s. 286-308.
- _____; **Fatih Devri Üzerinde Tetkikler ve Vesikalar-I**, Ankara 1987.
- _____; **Devlet-i Aliyye**, İstanbul 2009.
- _____; **The Ottoman Empire: The Classical Age (1300-1600)** London Weidenfeld and Nicolson 1973 .
- _____; **Osmanlı İmparatorluğunun Ekonomik ve Sosyal Tarihi 1300-1600** Halil İnalçık-Donald Quataret (Ed.), İstanbul 2000.
- _____; **Tanzimat ve Bulgar Meselesi Doktora Tezinin 50. Yılı**, İstanbul 1992.
- İpşirli, Mehmet, "Beylerbeyi", **DİA**, C. VI, s. 69-74.
- _____; "Cer", **DİA**, C. VII, s. 388-389.
- _____; "Enderun", **DİA**, C. XI, s.185-187.
- _____; "İlmiye", **DİA**, C. XXII, s.141-145.
- _____; "Kalemiyye" **DİA**, C. XXIV, s. 248-249.
- _____; "Ehl-i Örf", **DİA**, C. X, s. 519.520.
- _____; "Osmanlı Devlet Teşkilâtına Dair Bir Eser: Kavânin-i Osmanî ve Râbıta-i Âsîtâne", **TED**, C. XIV, (1988-1994), s. 9-35.
- _____; "Osmanlı Devlet Teşkilatı", **Osmanlı Devleti ve Medeniyet Tarihi**, Ed: Ekmelettin İhsanoğlu, İstanbul 1994, C. I, s. 169-170.
- _____; "Osmanlılar", **DİA**, C. XXXIII, s.502-505.
- _____; "XVII. yüzyıl Başlarına Kadar Osmanlı İmparatorluğu'nda Kadıaskerlik Müessesesi" (**Doçentlik Tezi**), İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü Osmanlı Müesseseleri ve Medeniyeti Tarihi Ana Bilim Dalı, 1980.
- _____; "Paşamalık" **DİA**, C. XXXIV, s. 186-187.
- İnan, Huricihan İslamoğlu, **Osmanlı İmparatorluğunda Devlet ve Köylü**, İstanbul 1991.
- İnan, Huricihan İslamoğlu- Keyder, Çağlar, "Agenda for Ottoman History", **The Ottoman Empire and The World-Economy**, Huricihan İslamoğlu-İnan (Ed.), Cambridge 2004.

- Jennings, Ronald C.; **Christians and Muslims in Ottoman Cyprus and the Mediterranean World 1571-1640**, New York 1993.
- _____; "Loans and Credit in Early 17th Century Ottoman Judicial Records the Sharia Court of Anatolian Kayseri", **JESCHO**, C. XVI, Parts: II-III.
- _____; "Kadı, Court and Legal Procedure in 17th C. Ottoman Kayseri", **Studia Islamica** (1978), C. 48, s. 133-172.
- _____; "Women in Early 17th Century Ottoman Judicial Records: The Sharia Court of Anatolian Kayseri", **Journal of The Economic and Social History of The Orient**, c. XVIII, 1975, s. 53-114.
- **Kanun-ı Esâsi**, İstanbul 1324.
- Karacan, Tuba Meryem, "101 No'lu Mühimme Defterinin Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi" (**Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi**), Akdeniz Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Antalya 2010.
- Karaman, Hayrettin, **Mukayeseli İslam Hukuku**, İstanbul 2001.
- Karamursal, Ziya, **Osmanlı Mali Tarihi Hakkında Tetkikler**, Ankara 1989.
- Karınâbâdîzâde Ömer Hilmi Efendi- Sungurbey İsmet, **Eski Vakıfların Temel Kitabı**, İstanbul 1978.
- Karpat, Kemal H., **Osmanlı Nüfusu (1830-1914)**, İstanbul 2003.
- _____; "Osmanlı Tarihinin Dönemleri, Yapısal Bir Karşılaştırmalı Yaklaşım", Kemal Karpat (Ed.), **Osmanlı ve Dünya: Osmanlı Devleti ve Dünya Tarihindeki Yeri**, İstanbul 2000, s. 119-155.
- Katip Çelebi, **Düstûru'l-Amel li-İslahil-Halel**, Nuruosmaniye 1075.
- Kazıcı, Ziya, **Osmanlı'da Eğitim-Öğretim**, İstanbul 2004.
- Kenanoğlu, M. Macit, **Osmanlı Millet Sistemi: Mit ve Gerçek**, İstanbul 2004.
- _____; "Osmanlı Kanunnâmeleri Neşriyatı Üzerine Bir Tahlil", **TALİD**, C. III, S. 5 (2005), s. 141-186.
- Koç, Yunus, "Nüfus", **DİA**, C. XXXIII, s. 294-299.
- _____; **XVI. Yüzyılda Bir Osmanlı Sancağının İskân ve Nüfus Yapısı**, Ankara 1989.
- Koçi Bey, **Koçi Bey Risalesi**, Zuhuri Danışman (hızl), Ankara 1985.
- Köprülü, Mehmet Fuad, "Bizans Müesseselerinin Osmanlı Müesseselerine Tesiri Hakkında Bazı Mülâhazalar", **Türk Hukuk ve İktisat Tarihi Mecmuası**, C. I (1931), s. 165-309.

- _____; "Ortazaman Türk Hukukî Müessesleri - İslam Amme Hukukundan Ayrı Bir Türk Amme Hukuku Yok mudur?", **İkinci Türk Tarih Kongresi (20-25 Eylül 1937)**, İstanbul 1943, s.383-418.
- _____; **Osmanlı Devleti'nin Kuruluşu**, Ankara 1988.
- Köprülü, Orhan F., "Çavuş", **DİA**, C. VIII, s. 236-238.
- Kunt, İ. Metin, **Sancaktan Eyalete- 1550-1650 Yılları Arasında Osmanlı Ümerası ve İl İdaresi**, İstanbul 1978.
- Kunter, Nurullah, **Ceza Muhakemesi Hukuku**, İstanbul 1989.
- Kurt, Abdurrahman, **Bursa Sicillerine Göre Osmanlı Ailesi (1839-1876)**, Bursa 2013.
- Kütükoğlu, Mübahat S., "Elkâb", **DİA**, C. XI, s. 51-54.
- _____; "Lütfi Paşa Âsafnamesi Yeni Bir Metin Tesisi Denemesi", **Prof. Dr. Bekir Kütükoğlu'na Armağan**, İstanbul 1991, s. 49-99.
- _____; **Osmanlı Belgelerinin Dili (Diplomatik)**, İstanbul 1994.
- Lewis, Bernard, "Osmanlı İmparatorluğunun İnhitâtı Üzerine Bazı Düşünceler.", Salih Tuğ (çev.), **İTED**, III/1-2, (1959-1960), 161-178
- _____; **Modern Türkiyenin Doğuşu**, Ankara 1993.
- Lütfi Paşa, **Asafnâme-i Vezir Lütfi Paşa**, 1326.
- Majer, Hans Georg, **Das Osmanische Registerbuch der Beschwerden (Şikâyet defteri) vom Jahre 1675**, Wien 1984.
- Mantran, Robert, **17. Yüzyılın İkinci Yarısında İstanbul**, Mehmet Kılıçbay-Enver Özcan (çev.), Ankara 1990, C.II.
- Mardin, Ebu'l Ula, "Kadı", **İA.**, C. VI, s. 42-46.
- _____; **Toprak Hukuku Dersleri**, İstanbul 1947.
- McCarthy, Justin, **Muslims and Minorities**, London 1983.
- Menekşe, Ömer, "XVII ve XVIII. Yüzyılda Osmanlı Devletinde Hırsızlık Suçu ve Cezası", (**Yayınlanmamış Doktora Tezi**) Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul 1998.
- **Milli Tetebbular Mecmuası**, 1331, C. I, S. 2.
- Mumcu, Ahmet, "Divan-ı Hümayun", **DİA**, C. IX, s. 430-432.
- _____; **Hukuksal ve Siyasal Karar Organı Olarak Divan-ı Hümayun**, Ankara 1986. (Divan)

- _____; **Osmanlı Devletinde Rüşvet**, İstanbul 1985.
- _____; **Osmanlı Devletinde Siyaseten Katl**, Ankara 1963.
- Mustafa Naima Efendi, **Tarih-i Naima**, İstanbul 1280, VI.
- Mustafa Nuri, **Netâyicü'l-Vukuat**, C. II, İstanbul 1327.
- Mutaf, Abdülmecid. "17. Yüzyılda Balıkesir'de Kadınlar" (**Yayınlanmamış Doktora Tezi**) Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İslam Tarihi Anabilim Dalı, 2002.
- Oğuzoğlu, Yusuf, "Dizdar", **DİA**, C. IX, s. 480-481.
- _____; "Osmanlı Devleti'nde Taşra İle Merkez Arasındaki Bürokratik İşleyiş Hakkında Bazı Bilgiler (XVII. ve XVIII. Yüzyıllar)", **Osmanlı-Türk Diplomatığı Semineri (30-31 Mayıs 1994)**, İstanbul 1995, s.(31-42)
- Okandan, Recai G., **Amme Hukukumuzun Anahatları**, C. I, İstanbul 1977 (Amme Hukukumuz)
- Okiç, M. Tayyip, "İslamiyette İlk Nüfus Sayımı", **Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi**, C. VII (1958-59), Ankara 1960, s. 11-20
- Okur Gümrükçüoğlu, Saliha, "İstanbul Kadı Sicillerine Göre Gayr-i Müslimlerin Sosyal ve Hukukî Konumları (XVI. ve XVII. Yüzyıllar)" **İhya Uluslararası İslam Araştırmaları Dergisi**, C. IV/II, İstanbul 2018, s. 241-260.
- _____; "İslam Aile Hukukunda Kadının Mehir Hakkına Toplumun Bakış Açısı Üzerine Bir Değerlendirme", **Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi** 17, Ankara 2013.
- _____; "Trafik Kazalarında Meydana Gelen Ölüm ve Yaralanmalarda Diyet Hükümlerinin Uygulanabilirliği (İslam Hukuku Bağlamında)", **İslam Hukuku Araştırmaları Dergisi**, sy. 28, İstanbul 2016, s. 279-292.
- _____; "Osmanlı Toplumunda Kadınlar (16. ve 17. Yüzyıllar)", **Kadın Olmak, İslam, Gelenek, Modernite ve Ötesi**, (Ed: H. Şule Albayrak), İz Yayıncılık, İstanbul 2019, s. 275-299.
- _____; "Osmanlı Devleti'nde Kamu Görevlilerine Verilen Sürgün Cezalarındaki Suç Tipleri (18. Yüzyıl)", **Yıldırım Beyazıt Hukuk Dergisi**, S. 2, 2022, s. 625-666.
- Onar, Siddık Sami, "Osmanlı İmparatorluğunda İslam Hukukunun Bir Kısımının Codification'ı, Mecelle", **İ.H.F.M.**, C. XX, S.1-4 (1959), s. 57-85.

- Ongan, Halit, **Ankara'nın İki Numaralı Şer'iyye Sicili**, Ankara 1974.
- Orhonlu, Cengiz, **Osmanlı İmparatorluğunda Aşiretlerin İskânı**, İstanbul 1987.
- Orkun, Hüseyin Namık, **Eski Türk Yazıtları**, Ankara 1938, C. I.
- Ortaylı, İlber, "Kadı", **DİA**, C. XXIV, s. 69-73.
- _____; "Osmanlı Devletinde Laiklik Hareketleri Üzerine", **Ümit Yaşar Doğanay'ın Anısına Armağan**, C. I, İstanbul 1982, s. 500-501.
- _____; "Yaşayan Türkologlar: XVII, İçimizden Biri Robert Anhegger", **Tarih ve Toplum**, C. 8, S. 46, (Ekim 1987), s. 53-54.
- _____; **Hukuk ve İdare Adamı Olarak Osmanlı Devletinde Kadı**, Ankara 1994 (Kadı).
- _____; **Türkiye İdare Tarihi**, Ankara 1979.
- Öz, Mehmet, "II. Viyana Seferine Kadar XVII. Yüzyıl", **Türkler**, Hasan Celal Güzel-Kemal Çiçek-Salim Koca (Ed.), Yeni Türkiye Yayınları, Ankara 2002, C. IX, s. 711-729.
- Özbilgen, Erol, **Osmanlı Hukukunun Yapısı**, İstanbul 1985.
- Özcan, Abdülkadir, "Fatih'in Teşkilat Kanunnamesi ve Nizam-ı Âlem İçin Kardeş Katli Meselesi" **İ.Ü. Edebiyat Fakültesi Tarih Dergisi**, (1980-81) İstanbul 1982, S. XXXIII, s. 7-56.
- Özçelik, A. Selçuk, "Türkiye'de Hukukun Gelişmesi", **Türk Dünyası El Kitabı**, Ankara 1976, s. 1317-1334.
- Özel, Ahmet, "Gayr-i Müslim", **DİA**, C. XIII, s. 418-427.
- _____; **Hanefi Fıkıh Alimleri**, Ankara 2006.
- _____; **İslam Hukukunda Ülke Kavramı**, İstanbul 1998.
- Özen, Şükrü, "Osmanlı Dönemi Fetva Literatürü", **Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi**, 2005, C. III, S. 5, s. 249-378.
- Özkaya, Yücel, "Merkezî Devlet Yapısının Zayıflamasının Sonuçları: Âyanlık Sistemi ve Büyük Hanedanlıklar", **Osmanlı**, Güler Eren (Ed.) C.VI, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara 1999, s. 165-173.
- _____; "XVIII. Yüzyılın Sonlarında Tevzi Defterlerinin Kontrolü", **Selçuk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi**, S. 1 (1981), s. 135-155.
- _____; **Osmanlı İmparatorluğunda Âyanlık**, Ankara 1994. (Âyanlık)

- Pamuk, Şevket, **Osmanlı Ekonomisi ve Kurumları**, İstanbul 2007.
- _____; **Osmanlı-Türkiye İktisadi Tarihi (1500-1914)**, İstanbul 2005.
- Peçevî, İbrahim, **Târih-i Peçevî**, C. I, İstanbul 1283.
- Raşid Efendi, **Tarih-i Reşad**, İstanbul 1282, C. I.
- Refik, Ahmet, **On Altıncı Asırda İstanbul Hayatı (1553-1591)**, İstanbul 1935.
- Sadrüşşehid, Ebû Muhammed Hüsameddin b. Maz Ömer b. Abdülazîz, **Şerhu Edebi'l-Kadi li'l-Hassaf**, Muhyi Hilâl Serhan (thk), Bağdad 1978.
- Sahillioğlu, Halil, "Askerî", **DİA**, C. III, s. 488-489.
- _____; "Avârız", **DİA**, C. IV, s. 108-109.
- Sarıcık, Murat, **Osmanlı İmparatorluğu'nda Nakîbü'l-Eşraflık Müessesesi**, Ankara 2003.
- Schacht, Joseph, **İslam Hukukuna Giriş**, Mehmet Dağ (çev.), Ankara 1986.
- Seçgin, Mücahid, Eski Hukukumuzda İdam Cezası, (**Yayınlanmamış Yüksek Lisan Tezi**) Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Anabilim Dalı, İstanbul 2019.
- Selaniki Mustafa Efendi, **Târih-i Selâniki**, Mehmet İpşirli (hzl), İstanbul 1989, C. I.
- Serahsi, **el-Mebcut**, Kahire 1324-1331, C. XVI.
- Shaw, Stanford J., **History of the Ottoman Empire and Modern Turkey-I**, Cambridge 1976.
- Soyer, Emel, "XVII. yy. Osmanlı Divan Bürokrasisi'ndeki Değişimlerin Bir Örneği Olarak Mühimme Defterleri", (**Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi**), İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Anabilim Dalı, İstanbul 2007.
- Söğütten İstanbul'a Osmanlı Devleti'nin Kuruluşu Üzerine Tartışmalar, Oktay Özel, Mehmet Öz (Der) Ankara 2000.
- Şahin, İlhan, "Tımar Sistemi Hakkında Bir Risale", **İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Dergisi**, S. 32 (1979), s. 905-935.
- Şentop, Mustafa, **Osmanlı Yargı Sistemi ve Kazaskerlik**, İstanbul 2005.

- Tabakoğlu, Ahmet, “Osmanlı Malî yapısının Ana Hatları”, **Osmanlı**, C. III, s. 125-135.
- _____; “Osmanlı İçtimai Yapısının Ana Hatları”, **Osmanlı**, Ankara 1999, C.IV, s. 17-31.
- _____; **Gerileme Dönemine Girerken Osmanlı Maliyesi**, İstanbul 1985 (Osmanlı Maliyesi)
- Taneri, Aydın, **Osmanlı Devletinin Kuruluş Döneminde Veziriazamlık (1299-1453)**, Ankara 1997.
- Tevkii Abdurrahman Paşa Kanunnamesi, **Milli Tetebbular Mecmuası**, İstanbul 1331, C. I, S. 3, s. 497-556.
- Todorov, Nikolai, **The Balkan City 1400-1900**, Washington 1983.
- Togan, Zeki Velidi, “Moğollar Devrinde Anadolu’nun İktisadi Vaziyeti”, **Türk Hukuk ve İktisat Tarihi Mecmuası**, İstanbul 1931, C. I, s. 1-42.
- Turan, Şerafettin, “Beyazıd II”, **DİA**, C. V, s. 234-238.
- Turner, Bryan S., **Max Weber ve İslam**, Yasin Aktay (çev.), Ankara 1991.
- Tursun Bey, **Tarih-i Ebu’l-Feth**, Mertol Tulum (hızl), İstanbul 1977.
- Uluçay, Cengiz, **XVII. Asır’da Saruhan’da Eşkîyalık**, İstanbul 1944.
- Uzunçarşılı, İsmail Hakkı, **Osmanlı Tarihi**, Ankara 1982, C. II (1975), C. III, Kısım I-II.
- _____; **Osmanlı Devleti’nin İlmiye Teşkilatı**, Ankara 1984.
- _____; **Osmanlı Devletinin Merkez ve Bahriye Teşkilatı**, Ankara 1984 (Merkez).
- _____; **Osmanlı Devletinin Saray Teşkilatı**, Ankara 1984. (Saray)
- Üçok, Coşkun, “Osmanlı Devleti Teşkilatında Tımarlar”, **A.Ü.H.F.D.**, (1943-1944) C. I, S. 4, s. 525-551; C. II, S. 1, s. 73-95.
- Vefik, Abdurrahman, **Tekâlif-i Kavâidî**, İstanbul 1328.
- Veldet, Hıfzı, **Hayat, Hukuk ve Cemiyet**, İstanbul 1944.
- Woodhead, Christine, “Research on the Ottoman Scribal Service, C. 1574-1630”, **Osmanistik-Turkologie-Diplomatik**, Christa Fragner ve Klaus Schwarz (hızl) Berlin 1992, s. 311-328.

- Yalçınkaya, Mehmet Alaaddin, "Kuruluştan Tanzimat'a Osmanlı Diplomasi Tarihi Literatürü", **T.A.L.İ.D** (2003), C. I, S. 2, s. 423-489.
- Yerasimos, Stefanos, **Az gelişmişlik Sürecinde Türkiye**, Babür Kuzucu (çev.), İstanbul 1980.
- Yılmaz, Ziya, "Murat IV", **DİA**, C. XXXI, s. 177-183.
- Yüce, Turhan Tufan, **Ceza Muhakemesi Hukukunda Hukuk Devleti Esasları**, Erzurum 1968.
- Yücel, Yaşar, "Osmanlı İmparatorluğu Desantralizasyona (Adem-i Merkeziyet) Dair Genel Gözlemler", **Bellekten** (Ekim 1974), C. XXXVIII, Nu. 152, Ankara 1974, s. 657-708.
- _____; **Osmanlı Devlet Teşkilatına Dair Kaynaklar, Kitâb-ı Müstetâb**, Ankara 1988.
- **Zanaatkârlar Kanunu (Kanunnâme-i Ehl-i Hiref)**, Abdullah Uysal (hızl), Ankara 1982.
- Zeydan, Abdülkerim, **Ahkâmü'z-Zimmiyyîn ve'l-Müste'menîn**, Bağdat 1982.

Doç. Dr. F. Ebru GÜNDÜZ

İDARİ YARGILAMA HUKUKUNDA

KANUN YARARINA TEMYİZ

(Medeni ve Ceza Yargılama Usulleri ile Karşılaştırmalı)

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

İdari Yargılama Hukukunda Kanun Yararına Temyiz
F. Ebru Gündüz

Hukuk Yayınları Dizisi – 3291

Birinci Baskı : Kasım, 2022

ISBN : 978 – 605 – 264 – 061 – 6

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com
 : adalety@adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi
 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Vadi Grafik Tasarım Ltd. Şti.
İvedik Org. San. Bölgesi 1420. Cadde
No: 58/1 Yenimahalle/Ankara
Tel: 0 312 395 85 71
Sertifika No: 47479

KAYNAKÇA

- Akyılmaz Bahtiyar/ Sezginer Murat/ Kaya Cemil**, Türk İdari Yargılama Hukuku, Yenilenmiş 4. Baskı, Savaş Yayınevi, Ankara, 2020.
- Akyılmaz Bahtiyar/ Sezginer Murat/ Kaya Cemil**, Türk İdare Hukuku, Yenilenmiş 12. Baskı, Savaş Yayınevi, Ankara, 2020.
- Arslan Murat**, “*Türk Vergi Yargısı Sisteminde Olağanüstü Kanun Yolları*”, Sayıştay Dergisi, Sayı: 53, (s. 99-114).
- Arslan Ramazan**, “*Kesin Hüküm İhtiyacı ve Yanılma Gerçeği*”, Ankara Barosu Dergisi, 1988, Sayı: 5-6, (s.722-737).
- Arslan Ramazan/ Yılmaz Ejder/ Taşpınar Ayvaz Sema**, Medeni Usul Hukuku, 2. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, 2016.
- Arslan Zehreddin/ Barlass İrfan/ Berk Kahraman/ Arat Nilay/ Sayhan Şebnem/ Bardakçı Mehmet Akif/ Gümüşkaya Gamze/ Kağıtçıoğlu Mutlu/ Altındağ Halil**, Açıklamalı ve İçtihatlı İdari Yargılama Usulü Kanunu (Vergi Yargılaması ile Birlikte), Seçkin Yayınları, Ankara, 2019.
- Atay Ender Ethem**, İdari Yargılama Hukuku, Seçkin Yayınları, Ankara, 2021.
- Auby Jean-Marie / Drago Roland**, *Traité des Recours en Matière Administrative*, Litec, Paris, 1992.
- Aygün Eşitli Ezgi**, “*Ceza Muhakemesi Kanunu’nda Kanun Yararına Bozma*”, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, Yıl: 2016, Sayı: 122, (s. 193-234).
- Balcı Fidan/ Öztürk Seyithan**, Yargıtay Kararları Işığında Ceza Yargılamasında İstinaf ve Temyiz, Adalet Yayınevi, Ankara, 2019.
- Bilgin Hüseyin**, “*Son Yasal Değişiklikler Bağlamında İdari Yargıda ‘İsrar’ Kararı*”, Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Yıl 2020, Cilt 28, Sayı 1, (s. 75-125).
- Candan Turgut**, Açıklamalı İdari Yargılama Usulü Kanunu, Gözden Geçirilmiş ve Güncelleştirilmiş 6. Baskı, PwC Yayınları, İstanbul, 2015.

- Centel Nur/ Zafer Hamide**, Ceza Muhakemesi Hukuku, Yenilenmiş ve Gözden Geçirilmiş 20. Bası, Beta Yayınları, İstanbul, 2021.
- Chapus René**, Droit du Contentieux Administratif, 13. édition, Montchrestien, Paris, 2008.
- Çağlayan Ramazan**, İdari Yargıda Kanun Yolları (Kararlara Karşı Başvuru Yolları), Seçkin Yayınları, Ankara, 2002.
- Çağlayan Ramazan**, İdari Yargılama Hukuku, 11. Baskı, Seçkin Yayınları, Ankara, 2019.
- Çağlayan Ramazan**, İdari Yargı Kararlarına Karşı Başvuru Yolları (Fransa- Türkiye Mukayeseli Bir Deneme), Seçkin Yayınları, Ankara, 2017, s. 22.
- Çağlayan Ramazan**, “İdari Yargıda Yargılamanın Yenilenmesi Sebepleri ve Sınırlılığı”, AÜEHFD, Yıl: 2002, Cilt: VI, Sayı: 1-4, (s. 61- 76).
- Çağlayan Ramazan**, “İdari Yargıda Kesin Hüküm”, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Yıl: 1999, Cilt: 3, Sayı:1, (s. 123-141).
- Çakmak Münci**, İdari Yargılama Usulünde Vergi Davaları, Seçkin Yayınları, Ankara, 2021.
- Ekinci Ahmet**, “Anayasa Mahkemesi’nin Bireysel Başvuru Kararlarında Mahkemeye Erişim Hakkı”, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. XVIII, Y. 2014, Sa.3-4, (s. 821-848).
- Erem Faruk**, “Ceza Usulünde Kesin Hüküm”, 1963, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt: 20, Sayı: 1-4, (s. 37-52).
- Erem Faruk**, Ceza Usulü Hukuku, Genişletilmiş 2. Bası, Ajans-Türk Matbaacılık Sanayii, Ankara, 1968. (Ceza Usulü).
- Evren Çınar Can**, “Bir Örnek Olay Üzerinden Mahkeme Kararlarında İstikrar”, Yıldırım Beyazıt Hukuk Dergisi, 2019, Sayı: 2, (s.113-136).
- Giritli İsmet/ Bilgen Pertev**, İdari Kaza, Filiz Kitabevi, İstanbul, 1966.
- Gohin Olivier**, Contentieux Administratif, 4. Baskı, LexisNexis SA, Paris, 2005.
- Gözler Kemal**, Türk Anayasa Hukukuna Giriş, Ekin Yayınevi, Güncellenmiş 16. Baskı, Bursa, 2020.

- Gözübüyük A. Şeref/ Dinçer Güven**, İdari Yargılama Usulü, Turhan Kitabevi, Ankara, 1996.
- Günday Metin**, İdari Yargılama Hukuku, Turhan Kitabevi, Ankara, 2022.
- Gündüz F. Ebru/ Gündüz Hakan**, “Anayasa Mahkemesi Kararlarında Hükmün Denetlenmesini Talep Etme Hakkı”, Türkiye Adalet Akademisi Dergisi, Yıl: 13, Sayı: 49, Ocak 2022, (s. 1-28).
- Gündüz Hakan**, Ceza Muhakemesi Hukukunda Yargılamanın Yenilenmesi, Yetkin Yayınları, Ankara, 2019.
- Gürkan Mehmet Fatih/ Deniz Yusuf/ Boz Selman Sacit**, “İdari Yargıda Kanun Yararına Bozma”, Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt 21, Sayı 1, Yıl 2013, (s. 105-127).
- İnceoğlu Sibel**, İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi ve Anayasa (Anayasa Mahkemesine Bireysel Başvuru Kapsamında Bir İnceleme), Şen Matbaa, Ankara, 2013.
- Kaplan Gürsel**, İdari Yargılama Hukuku, Ekin Yayınları, 7. Baskı, Bursa, 2020.
- Kaplan Gürsel**, Fransız İdari Yargılama Hukukunda Kararlara Karşı Başvuru Yolları, Ekin Yayınları, Bursa, 2016.
- Kara Burkay Can**, “İdari Yargılama Usulünde Kanun Yararına Temyiz”, İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 11(1), 2020, (s. 353-371).
- Karavelioğlu Celal**, Açıklamalı, İçtihatlı ve İstinaf Kurumuyla İdari Yargılama Usulü Kanunu, 9. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2016.
- Kaymaz Seydi**, Ceza Muhakemesinde İstinaf, Güncellenmiş 2. Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2020.
- Konuralp Orhan Emre**, “Hakimlerin ve Bilirkişilerin Hukuki Sorumluluğuna İlişkin Verilen Mahkeme Kararları İçin Uygulanacak Kanun Yoluna Başvuru Üzerine Bir Hukuk Genel Kurulu Kararının Düşündürdükleri”, Hacettepe Hukuk Fakültesi Dergisi, 9(2) 2019, (s. 533-552).
- Kunter Nurullah**, Muhakeme Hukuku Dalı Olarak Ceza Muhakemesi Hukuku, Kazancı Hukuk Yayınları, İstanbul, 1981.

- Kuru Baki**, Hukuk Muhakemeleri Usulü, 6. Baskı, Demir-Demir Yayıncılık, İstanbul, 2001, V. Cilt.
- Kuru Baki/ Arslan Ramazan/ Yılmaz Ejder**, Medeni Usul Hukuku, 25. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, 2014.
- Kuyucu A. Aydın**, Açıklamalı ve İçtihatlı Ceza Yargılaması Hukukunda Kanun Yararına Bozma, Genişletilmiş ve Güncellenmiş 2. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2012.
- Onar Sıddık Sami**, İdare Hukukunun Umumi Esasları, 3. Bası, İsmail Akgün Matbaası, C.III, İstanbul, 1966.
- Özbek Veli Özer, Doğan Koray, Bacaksız Pınar, Tepe İlker**, Ceza Muhakemesi Hukuku, 9. Baskı, Seçkin Yayınları, Ankara, 2017.
- Pekcanıtez Hakan/ Özekeş Muhammet**, Pekcanıtez Usul Medeni Usul Hukuku, 15. Bası, 2017, C. 3.
- Sancaktar Oğuz**, “İdari Yargıda İstinaf Sistemi Üzerine Düşünceler”, Yaşar Üniversitesi E - Dergisi, Yıl: 2013, Cilt: 8, Sayı: Özel, (s. 2237-2326).
- Sancaktar Oğuz/ Önüt Lale Burcu/ Us Doğan Eser/ Kasapoğlu Turhan Mine/ Seyhan Serkan**, İdare Hukuku Teorik Çalışma Kitabı, Seçkin Yayınları, Genişletilmiş ve Güncellenmiş 8. Baskı, Ankara, 2019.
- Sarıgül Ali Tanju**, Ceza Muhakemesi Hukukunda İstinaf, Türkiye Barolar Birliği Yayınları, Ankara, 2017.
- Saygın Engin**, “İdari Yargıda İstinaf Tartışmaları Üzerine Bir Analiz”, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası, Cilt: LXIX, Sayı: 1-2, Yıl: 2011 (s. 635-648).
- Saygın Özgür/ Sandalcı Ulvi**, “Vergi Yargısının İşlevleri Özelinde Kanun Yararına Bozma ve Etkileri”, Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 2019, 62, (s. 212-227).
- Sezginer Murat**, İptal Davasının Uygulama Alanı Bakımından Ayrılabilir İşlem Kuramı, Yetkin Yayınları, Ankara, 2000.
- Soyaslan Doğan**, Ceza Muhakemesi Hukuku, Güncelleştirilmiş 6. Baskı, Yetkin Yayınları, s. Ankara, 2014.

- Şahin Cumhuri/ Göktürk Neslihan**, Ceza Muhakemesi Hukuku II, Gözden Geçirilmiş ve Güncellenmiş 6. Baskı, Seçkin Yayınları, Ankara, 2017.
- Taş Metin**, Vergi Yargısı, Ekin Yayınevi, 2005.
- Tifine Pierre, Droit Administratif Français – Troisième Partie – Chapitre 3 – Section 4**, <https://www.revuegeneraledudroit.eu/blog/2021/05/12/droit-administratif-francais-troisieme-partie-chapitre-3-section-4/>.
- Tutumlu Mehmet Akif**, Anayasa Mahkemesi Kararlarını İçeren, Gerekeçeli ve Notlu Hukuk Muhakemeleri Kanunu ve İlgili Mevzuat, Seçkin Yayınları, 2017.
- Tutumlu Mehmet Akif**, Medeni Usul Hukuku Sorunları, Cilt 6, Seçkin Yayınları, Ankara, 2021.
- Türkbay Özge**, Vergi Uyuşmazlıklarının Çözümünde Kanun Yolları, Seçkin Yayınları, Ankara, 2012.
- Ulusoy Ali D**, Yeni Türk İdare Hukuku, Gözden Geçirilmiş 4. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, 2021.
- Umar Bilge**, Hukuk Muhakemeleri Kanunu Şerhi, 2. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, 2014.
- Uysal Zeki**, İdari Yargıda İçtihat Aykırılığının Önlenmesi ve Giderilmesi Usulü, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Doktora Tezi, 2021.
- Yenisey Feridun/ Nuhoglu Ayşe**, Ceza Muhakemesi Hukuku, Seçkin Yayınları, Ankara, 2021.
- Yıldırım Ramazan/ Çınarlı Serkan**, Türk İdari Yargılama Hukuku Dersleri, Astana Yayınları, Ankara, 2018.
- Yıldırım Turan/ Yasin Melikşah/ Kaman Nur/ Özdemir H. Eyüp/ Üstün Gül/ Tekinsoy Okay Özge**, İdare Hukuku, 6. Baskı, On İki Levha Yayınevi, İstanbul, 2015.
- Yıldırım Zübeyr/ Akkurt Ali**, Danıştay Kanun Yararına Temyiz Kararları, Adalet Yayınevi, Ankara, 2014.

Yıldız Müzeyyen, “*Kanun Yararına Temyiz*”, Ankara Barosu Dergisi, 1995/4, (s. 52-65).

Yılmaz Ejder, *Olağanüstü Temyiz, Kanun Yararına Bozma Yazılı Emirle Bozma, Yetkin Yayınları*, Ankara, 2003.

Yılmaz Ejder, “*Hukuk Davalarında Yasayollarına Başvuru Hakkı Ve Bu Hakkın Sınırlandırılmasının Yerindeligi Sorunu*”, [http://tbbdergisi.barobirlik.org.tr/ m1988-19881-1091](http://tbbdergisi.barobirlik.org.tr/m1988-19881-1091), Erişim Tarihi; 12.09.2022.

Yurtcan Erdener, *Ceza Yargılamasında Kesin Hüküm*, 2. Baskı, Kazancı Hukuk Yayınları, İstanbul, 1987.

Mücahit İsmail COŞKUN
Av. Muhammed Alparslan BUDAK

CUMHURBAŞKANLIĞI KARARNAMELERİ

KANUNİ İDARE İLKESİ VE
LATİN AMERİKA BAŞKANLIK KARARNAMELERİ
İLE KARŞILAŞTIRMALI İNCELENMESİ

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri: Kanuni İdare İlkesi ve Latin Amerika Başkanlık Kararnameleri ile Karşılaştırmalı İncelenmesi
Mücahit İsmail Coşkun - Muhammed Alparslan Budak

Hukuk Yayınları Dizisi – 3292

Birinci Baskı : Kasım, 2022

ISBN : 978 – 605 – 264 – 062 – 3

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com
 :
twitter.com/adaletyayinevi

 : facebook.com/adaletyayinevi
adalety@adaletyayinevi.com :

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Repro Bir Matbaacılık Kağ. Rekl. Tasarım Tic. Ltd. Şti.
İvedik OSB Matbaacılar Sitesi 1514 Cad. No: 23-25 Yenimahalle-Ankara
Sertifika No: 47381

KAYNAKLAR

- Açıl, M. (2018), *Latin Amerika Ülkelerinde Başkanlık Sistemi*, İstanbul: On İki Levha Yayınları.
- Adadağ, Ü. (2019), "Kanun-Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi İlişkisinin Yargısal Denetimine Yönelik Sorunlar", *Anayasa Yargısı*, 36/1: 261-277.
- Akbulut, E. (2013), *Türk İdare Hukukunda Kanuni İdare İlkesi*, İstanbul: Beta Yayınevi.
- Akgüner, T., Berk, K. (2017), *İdare Hukuku*, İstanbul: Der Yayınları.
- Akyılmaz, B. (2003), "İyi Yönetim ve Avrupa İyi Yönetim Yasası", *Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 7/2: 0-0.
- Altındağ, H. (2016), *İdarenin Yargısal Denetiminde Kanunilik Blokunun Genişlemesi*, İstanbul: On İki Levha Yayınları.
- Anayurt, Ö. (2019), *1958 Fransız Anayasasında Kanun Anlayışı: Kanun Genelliğinden "Sınırlı-Tahsisli Kanun"a Geçiş*. Ankara: Seçkin Yayınları.
- Ardıçoğlu, M. A. (2017), "Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri", *Ankara Barosu Dergisi*, 75/3: 19-51.
- Arıkan, C. (2011), *Türk Anayasa Hukukunda Yasama Yetkisinin Devredilemezliği İlkesi*, Yayımlanmış Doktora Tezi, Ankara, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Aslan, V. (2020), *Karşılaştırmalı Anayasa Hukukunda ve Türkiye'de Devlet Başkanının Kararname Yetkisi*, İstanbul: On İki Levha Yayınları.
- Aslan, V. (2019a). *Karşılaştırmalı Anayasa Hukukunda ve Türkiye'de Devlet Başkanının Kararname Yetkisi*, Doktora Tezi, İstanbul, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Aslan, V. (2019b), "Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerinin Kanunlara Uygunluğunun Denetimi ve Çeşitli Hususların Kararname ile Düzenleneceğinin Kanunlarda Belirtilmesi Üzerine", *Anayasa Yargısı*, 36/1: 139-161.
- Atar, Y. (2019), *Türk Anayasa Hukuku*, Ankara: Seçkin Yayınları.
- Atar, Y. (2019), "Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerinin Hukuki Rejimi ve Anayasallık Denetimi" *Anayasa Mahkemesi 56. Kuruluş Sempozyumu*, Ankara: Anayasa Mahkemesi: 241-259.
- Atay, E. E. (2019), *İdare Hukuku*. Ankara: Turhan Kitabevi.
- Barın, T. (2020), *Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerinin Hukuki Rejimi ve Anayasallık Denetimi*, İstanbul: On İki Levha Yayınları.

- Baş, S. (2016), *Türk Anayasa Hukukunda Yasama İşlemleri Teorisi ve Parlamento Kararları*, İstanbul: On İki Levha Yayınları.
- Başlar, K. (2007), "Anayasa Mahkemesinin Yasama Yetkisinin Genelliği İlkesi ile İlgili Bir Kararın Düşündürdükleri", *Yasama Dergisi*, 7: 18-40.
- Boyar, O. (2018), "Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri ve Executive Orders: Karşılaştırmalı Gözlemler", *Cumhurbaşkanlığı Sisteminde Yürütme Sempozyumu*, İstanbul: Marmara Üniversitesi Yayınları, 15-28.
- Boyar, O. (2021), *Anayasal Yoruma Giriş*, İstanbul: On İki Levha Yayınları.
- Boyunsuz, Ö. Ş. (2017), *Dünyada Başkanlık Sistemleri*, Ankara: İmge Kitabevi.
- Can, O. (2020), "Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerinin Hukuki Rejimi - Anayasa Mahkemesi Yaklaşımı", *Anayasa Yargısı*, 37/1: 133-192.
- Çağlayan, R. (2015), *İdare Hukuku Dersleri*, Ankara: Adalet Yayınevi.
- Çelik, K. (2016), *Amerika Başkanlık Sistemi*, İstanbul: Asi Kitap.
- Dalkılıç, E. E. (2016), *Avrupa ve Türk İdare Hukukunda Hukuki Güvenlik ve Meşru Beklentilerin Korunması*, Ankara: Turhan Kitabevi.
- Denizhan, H. (2006), *Türk Anayasa Hukukunda Kanun Hükmünde Kararnameler*, Ankara: Turhan Kitabevi.
- Derdiman, R. C. (2015), *İdare Hukuku*, Bursa: Alfa Aktüel Yayınları.
- Derdiman, R. C. (2003), *Türkiye İdaresinin Hukuksal Yönü ve Yapısı*, İstanbul: Alfa Aktüel Yayınları.
- Doğan, B. (2020), "Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sisteminde Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerinin Yasama Yetkisinin Devredilmezliği İlkesi Bağlamında Değerlendirilmesi", *SÜHFD*, 28/3: 965-1003.
- Doğan, İ., Ünver, S. (2017), *Dört Kitada Başkanlık Sistemi*, Ankara: Astana Yayınları.
- Duran, L. (1993), "İdarenin Düzenleme Yetkisi Özerk Sayılabilir Mi?", *İdare Hukuku ve İlimler Dergisi*, 4/1-3: 33-42.
- Duran, L. (1964), "İdare Alanının Düzenlenmesinde Teşrii ve Tanzimi Tasarrufların Sınırları", *İÜHF Mecmuası*, 30/1-2: 466-492.
- Edizdoğan, N., Çetinkaya, Ö., Gümüş, E. (2015), *Kamu Maliyesi*, Bursa: Ekin Kitabevi.
- Ekinci, A. (2020), *Tek Başlı Karma Hükümet Sistemleri*, Ankara: Yetkin Yayınları.
- Ekinci, M. (2017), "Ceza Hukuku İlkelere Açısından İdari Yaptırımlar", *Yıldırım Beyazıt Hukuk Dergisi*, 1: 19-54.
- Erdoğan, D. (2021), *Türk Anayasa Hukukunda Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri*, Ankara: Yetkin Yayınları.

- Eren, A. (2019). "Anayasa Mahkemesinin Kanun Hükmünde Kararnamelere İlişkin İçtihadı Doğrultusunda Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerinin Değerlendirilmesi", *Anayasa Yargısı*, 36/ 1: 1-72.
- Ertaş, T. (2020), "Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerinin Karşılaştırmalı Anayasal Düzenlerdeki Benzer İşlemlerle Kıyaslanması ve Türk Hükümet Sistemine Etkisi" Kamu Hukukçuları Platformu VIII. Toplantısı Tam Metin Bildiri Kitabı içinde, (Editörler Oktay Uygun, Egemen Esen), İstanbul: On İki Levha Yayınları, 9-53.
- Fendoğlu, H. T. (2022), *Presidential Decrees*, Ankara: Yetkin Yayınları.
- Fendoğlu, H. T. (2019), *Anayasa Hukuku*, Ankara: Yetkin Yayınları.
- Fendoğlu, H. T. (2017), *171 Soruda Başkanlık Sistemi*, Ankara: Atatürk Araştırma Merkezi.
- Fendoğlu, H. T. (2015), *Türkiye de Başkanlık Sistemi*, Ankara: Yetkin Yayınları.
- Giritli, İ., Bilgen, P., Akgüner, T., Berk, K. (2011), *İdare Hukuku*, İstanbul: Der Yayınları.
- Gölcüklü, F., Gözübüyük, Ş. (2016), *Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Uygulaması Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi İnceleme ve Yargılama Yöntemi*. Ankara: Turhan Kitabevi.
- Gözler, K. (2021), *Türk Anayasa Hukuku*, (4. Baskı), Bursa: Ekin Kitabevi.
- Gözler, K. (2019a), *Türk Anayasa Hukuku*, Bursa: Ekin Kitabevi.
- Gözler, K. (2019b), *Türkiye'nin Yönetim Yapısı (T.C. İdari Teşkilatı)*, Bursa: Ekin Kitabevi.
- Gözler, K. (2016), *Devletin Genel Teorisi*, Bursa: Ekin Kitabevi.
- Gözler, K. (2014), *Anayasa Hukukunun Genel Esasları*, Bursa: Ekin Kitabevi.
- Gözler, K. (2013), *Hukuka Giriş*, Bursa: Ekin Kitabevi.
- Gözler, K. (2012), "Yorum İlkeleri", O. Ergül (Ed.), *Kamu Hukukçuları Platformu Anayasa Hukukunda Yorum ve Norm Somutlaşması* içinde, Ankara: Türkiye Barolar Birliği: 15-119.
- Gözler, K. (2009), *İdare Hukuku*, Cilt 1, Bursa: Ekin Kitabevi.
- Gözler, K. (2000), *Kanun Hükmünde Kararnamelerin Hukuki Rejimi*, Bursa: Ekin Kitabevi.
- Gözübüyük, A. Ş., Tan, T. (2019), *İdare Hukuku*, Cilt I, Ankara: Turhan Kitabevi.
- Gülgeç, Y. B. (2018), *Normlar Hiyerarşisi: Normlar Hiyerarşisi: Türk, Alman ve İngiliz Hukuk Sistemlerinde Kural İşlemlerin ve Mahkeme Kararlarının Hiyerarşik Gücü*, İstanbul: On İki Levha Yayınları.

- Gülgeç, Y. B. (2016), *Normlar Hiyerarşisi*, İstanbul: On İki Levha Yayınları.
- Güller, A. (2020), *Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri Türkiye ve Fransa Mukayesesi*, Ankara: Yetkin Yayınları.
- Günday, M. (2017), *İdare Hukuku*, Ankara: İmaj Yayınevi.
- Güneş, T. (1965), *Türk Pozitif Hukukunda Yürütme Organının Düzenleyici İşlemleri*, Ankara: AÜSBF Yayınları.
- Hogue, R., Harrop, M. (2001), *Comparative Government And Politics*, New York: Palgrave.
- Kaboğlu, İ. Ö. (2020), *Anayasa Hukuku Dersleri*, (15. Baskı), İstanbul: Legal Yayıncılık.
- Kaboğlu, İ. Ö. (2019), *Anayasa Hukuku Dersleri*, (15. Baskı), İstanbul: Legal Yayıncılık.
- Kağıtçıoğlu, M. (2020), "Türk Hukukunda Cumhurbaşkanlığı Kararları" Kamu Hukukçuları Platformu VIII. Toplantısı Tam Metin Bildiri Kitabı içinde, (Editörler Oktay Uygun, Egemen Esen), İstanbul: On İki Levha Yayınları, 113-153.
- Kalabalık, H. (2019), *İdare Hukuku Dersleri*, Cilt I, Ankara: Seçkin Yayınları.
- Kalaycıoğlu, E. (2020), "Halk Yönetimi: Popülizm ve Demokrasi", *İktisat ve Toplum Dergisi*, 115(10): 4-21.
- Karahanogulları, O. (2012), *İdarenin Hukukla Kavranması: Yasallık ve İdari İşlemler (Yargı Kararlarına Dayalı Bir İnceleme)*, Ankara: Turhan Kitabevi.
- Kapani, M. (2014). *Politika Bilimine Giriş*. Ankara: Bilgi Yayınevi.
- Karatepe, Ş. (2018), *Türk Anayasa Hukuku*. Ankara: Savaş Yayınları.
- Kaya, S. B. (2021), *Hükümet Sistemi Sınıflandırılmasında Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sisteminin Analizi: Denge-Denetim Ağı ve Demokratiklik Sorunu*, Ankara: Yetkin Yayınları.
- Kıratlı, M. (1973), "1924 ve 1961 Anayasalarında İdarenin Kuruluşu (Bir Karşılaştırma)", *Türk İdare Dergisi*, 44/341: 3-28.
- Küçük, A. (2019), *Başkanlık Sistemi ve Uygulamaları*, Ankara: Liberte Yayınları.
- Munday, R., Angal, Z. (2011), "İngiliz Hukukunda ve Common Law Ülkelerinde Kanunilik İlkesi", *Journal of Istanbul University Law Faculty*, 61: 441-464.
- Narter, R., Kaya, S. B. (2020), *Hukuk İhdası Rejiminde Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi*, Ankara: Yetkin Yayınları.
- Nomer, M. (2013), *ABD Başkanlık Sisteminde Başkanın Yetkileri*, İstanbul: On İki Levha Yayınları.

- OECD, (2004), "Avrupa Kamu Yönetimi İlkeleri Sigma Raporları: No. 27.", Düzenleyen Pelin Kuzey, *Maliye Dergisi*, 57-89.
- Okşar, M. (2018), *Yürütme Erkinin Üstünlüğü*, Ankara: Yetkin Yayınları.
- Oktar, S. A. (2016), *Vergi Hukuku*, İstanbul: Türkmen Kitabevi.
- Onar E. (2007). "Güncel Demokrasilerde Parlatentonun Rolü: Türkiye Millet Meclisi Örneği", Erdoğan Teziç'e Armağan, İstanbul: Galatasaray Üniversitesi Yayınları, Beta Yayınevi, s. 91-123.
- Örücü, E. (2011), "Avrupa Hukukunda İdare Hukukunun Genel İlkeleri", *İdare Hukuku ve İlimleri Dergisi*, 9: 243-254.
- Özay, H. İ. (2017), *Günüşiğinde Yönetim*. İstanbul: Filiz Kitabevi.
- Özay, H. İ. (1985), *İdari Yaptırımlar*, İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yayınları.
- Özenç, B. (2014), *Hukuk Devleti Kökenleri ve Küreselleşme Çağındaki İşlevi*, İstanbul: İletişim Yayınları.
- Özbudun, E. (2021), *Türk Anayasa Hukuku*, Ankara: Yetkin Yayınları.
- Özdemir, H. (2018), *100 Soruda Hükümet Sistemleri*, Ankara: Seçkin Yayınları.
- Özkaya, Ö. (2019), *Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sisteminde İdarenin Bütünlüğü İlkesi*, İstanbul: Adalet Yayınevi.
- Özkaya, N. A. (2015), *Türk İdare Hukuku'nda İdarenin Hukuk Sınırları İçinde Hareket Serbestisi*, İstanbul: Bata Yayınları.
- Öztekin, A. (2016), *Siyaset Bilimine Giriş*, İstanbul: Siyasal Kitabevi.
- Öztürk, B. (2009), *Fransız ve Türk Hukukunda İdarenin Düzenleme Yetkisinin Kapsamı*, Ankara: Yetkin Yayınları.
- Remington, T. F. (2014), *Presidential Decrees in Russia: A Comparative Perspective*, Cambridge: Cambridge University Press.
- Sağlam, F. (1984), "Kanun Hükmünde Kararname Çıkarma Yetkisinin Sınırları: Uygulamanın Yaygınlaşmasından Doğabilecek Sorunlar", *Anayasa Yargısı*, Ankara: AYM Yayınları, 1: 261-271.
- Sancakdar, O., Önüt, L. B., Us Doğan, E., Kasapoğlu Turhan M., Seyhan, S. (2019), *İdare Hukuku Teorik Çalışma Kitabı*, Ankara: Seçkin Yayınları.
- Sartori, G. (1997), *Karşılaştırmalı Anayasa Mühendisliği*, (Çev. Ergun Özbudun), Ankara: Yetkin Yayınları.
- Sayarı, S., Dikici Bilgin, H. (2016), *Karşılaştırmalı Siyaset*, İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları.
- Schmitt, C. (1932). *Kanunilik ve Meşrutiyet*, (Çev. Mehmet Cemil Ozansü), İstanbul: İthaki Yayınları.

- Seçkin, A. R. (1973). *Anayasaya Aykırılık Kavramının Tanımlanması Yolunda Bir Deneme*, Kemal Fikret Arık'a Armağan, Ankara Üniversitesi SBF Yayınları.
- Sever, D. Ç. (2021), *Anayasa Mahkemesi Kararları Işığında İdare Hukukunda Kanuna Dayanma İlkesi*, Ankara: Turhan Kitabevi.
- Sevgili G., Didem, F. (2020), "Kanun ve Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerinin Karşılıklı Mahfuz Alan Meselesi" *Kamu Hukukçuları Platformu VIII. Toplantısı Tam Metin Bildiri Kitabı* içinde, (Editörler Oktay Uygun, Egemen Esen), İstanbul: On İki Levha Yayınları, 237-272.
- Sezer, A. (2022), *Anayasa Yargısında Güvence-İstikrara İkilemi: On Yıllık Norm Denetimi Yasağı*, İstanbul: On İki Levha Yayınları.
- Sezer, A. (2019), "Normlar Hiyerarşisi ve Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri - Çok Boyutlu Normlar Piramidi Yaklaşımı", *Anayasa Yargısı*, 36/1: 353-412.
- Shugart, M. S., Carey, J. M. (1992), *Presidents And Assemblies: Constitutional Design And Electoral Dynamics*, Cambridge: Cambridge University Press.
- Söyler, Y. (2018), *Yeni Başkanlık Sisteminde Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi*, Ankara: Seçkin Yayınları.
- Şahin, E. (2021), *Yasallık İlkesi Bağlamında Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri*, Ankara: Turhan Kitabevi.
- Şirin, T. (2022), *Anayasa'da Çıkış*, İstanbul: İmge Kitabevi.
- Şirin, T. (2019a), *Karşılaştırmalı Anayasa Hukukunda Kanun Kavramı*, İstanbul: On İki Levha Yayınları.
- Şirin, T. (2019b) "Anayasa'da Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerine Özgülenmiş, Kanunlara Kapalı Alan Var Mı?", (17 Ekim 2019), <https://www.tolgasirin.com/post/m%C3%BCnhasiralan>.
- Şirin, T. (2018). "İşlemeyen Sistemin Fonksiyonel Olmayan Yanıtı: Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri." *Anayasa Hukuku Dergisi*, 7/14: 289-356.
- Tan, T. (2019), *İdare Hukuku*, Ankara: Turhan Kitabevi.
- Tanör, B., Yüzbaşıoğlu, N. (2020), *Türk Anayasa Hukuku*, İstanbul: Beta Yayınevi.
- Tanör, B., Yüzbaşıoğlu, N. (2013), *1982 Anayasasına Göre Türk Anayasa Hukuku*, İstanbul: Beta Yayınevi.
- Tekinsoy, M. A. (2020), "Kanun Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerinin Yürütmenin Mahfuz Düzenleme Yetkisi Açısından Değerlendirilmesi" *Kamu Hukukçuları Platformu VIII. Toplantısı Tam Metin Bildiri Kitabı* içinde, (Editörler Oktay Uygun, Egemen Esen), İstanbul: On İki Levha Yayınları, 389-413.

- Temiz, Ö., Felemez, G. (2020), "Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerinin Hukuki Niteliği", *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 24/2: 959-979.
- Teziç, E. (2015), *Anayasa Hukuku*, İstanbul: Beta Yayınevi.
- Teziç, E. (1972), "Yasama Yetkisi ve Kanun Hükmünde Kararnameler", *Amme İdaresi Dergisi*, 5/3: 3-14.
- Türk, E. (2013), *1982 Anayasası'na Göre Kanun Hükmünde Kararnameler ve Yargısal Denetimi*, Ankara: Seçkin Yayınları.
- Ulusoy, A. D. (2020), "Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri: Varoluşsal, Yapısal ve Hukuksal Bir Değerlendirme", *Anayasa Yargısı*, Cilt 37/2: 31-66.
- Ulusoy, A. D. (2019), *Yeni Türk İdare Hukuku*, Ankara: Yetkin Yayınları.
- Ülgen, Ö. (2018). "Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerinin Niteliği ve Türleri", *Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 91/1: 3-41.
- Yasin, M. (2019), "Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerinin Türk İdari Teşkilat Hukukuna Etkileri", *Anayasa Yargısı*, 36/1: 315-333.
- Yaşar, H. N. (2016). *İdare Hukuku*, İstanbul: Der Yayınları.
- Yayla, Y. (2010), *İdare Hukuku*, İstanbul: Beta Yayınevi.
- Yazıcı, S. (2017), *Başkanlık ve Yarı-Başkanlık Sistemleri*. İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları.
- Yeniay, L., Yeniay, G. (2019), "Türk Hukukunda Yürütme Organının Düzenleme Yetkisi ve Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi", *Anayasa Yargısı*, 36/1: 105-138.
- Yıldırım, T. (2019), "İdarenin Kanuniliği İlkesi Bağlamında Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerinin Anayasal Sınırı", *Anayasa Yargısı*, 36/1: 293-314.
- Yıldırım, T., Yasin, M., Kaman, N., Özdemir, E., Üstün, G., Okay Tekinsoy, Ö. (2018), *İdare Hukuku*, İstanbul: On İki Levha Yayınları.
- Yılmaz, B. M. (2021), *Kanuni İdare İlkesi Bağlamında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi*, Ankara: Adalet Yayınevi.
- Yılmazoğlu, Y. E., Perdecioğlu, İ. E. (2018), *Türkiye Cumhuriyeti Anayasası (Gerekçeli)*, Ankara: Anayasa Mahkemesi Yayınları.
- Yücel, B. (2018), *Temsili Demokratik Sistemde Yasama Erki ve Kural Koyma Faaliyetlerinin Belirleyicileri*, Ankara: Adalet Yayınevi.
- Yücesoy, A. A. (2018), "Kanuni İdare İlkesi Çerçevesinde Tedviren Görevlendirme Usulü", *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 26/1: 127-147.
- Yüksel, M. (2017), *Başkanlık Sistemi: Amerika Birleşik Devletleri ile Latin Amerika Ülkelerinin Mukayesesi*, Ankara: Hukuk Yayınları.
- Zabunoğlu, Y. K. (2012), *İdare Hukuku*, Cilt I. Ankara: Yetkin Yayınları.

Zafer, H. (2015), *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, İstanbul: Beta Yayınevi.

Zarplı, Ç. (2020), “Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerinin Hukuki Niteliği: Kanun Hükümünde Kararnamelerden ve ABD Başkanlık Kararnamelerinde Farklarının İncelenmesi”, *Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 15(26): 4582-4601.

Elektronik Kaynaklar

- <https://anayasa.gov.tr/>
- <https://www.constituteproject.org/>
- <https://www.danistay.gov.tr/>
- <https://www.mevzuat.gov.tr/>
- <https://sozluk.gov.tr/>
- <https://normkararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/>
- <https://www.tolgasirin.com/>
- www.resmigazete.gov.tr

Öğr. Gör. Cihan KIRPIK

Trabzon Üniversitesi
Şalpazarı Meslek Yüksekokulu
Hukuk Bölümü Adalet Programı

**İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ KAPSAMINDA
İŞVERENİN HAKLI NEDENLE
FESİH HAKKI**

**ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022**

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

İş Sağlığı ve Güvenliği Kapsamında İşverenin Haklı Nedenle Fesih Hakkı
Cihan Kırpık

Hukuk Yayınları Dizisi – 3293

Birinci Baskı : Kasım, 2022

ISBN : 978 – 605 – 264 – 063 – 0

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com
 : adalety@adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi
 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nilüfer Aydın

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Ay-bay Kirtasiye İnş. Gıda Paz. ve Tic. Ltd. Şti.
Sertifika No: 46661
Tel: (0 312) 472 58 55 - Ankara

KAYNAKÇA

- ADSOY, Cansu; “İş Sağlığı ve Güvenliğinde Çalışanların Yükümlülükleri ve Hakları”, **Yüksek Lisans Tezi**, Başkent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara 2020.
- AKBULUT KÖME, Ayşe; “Gazetecinin Başka İşte Çalışma Serbestisi ve Sınırları: Basın İş Kanunu'nun 13. Maddesi Kapsamında Bir İnceleme”, **İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, C. 10, S. 1, Malatya 2019, s. 229-230.
- AKIN, Levent; “Risk Değerlendirme Yönetmeliği'nin İş Sağlığı ve Güvenliğine Katkısı (Taslak Üzerine Bir Değerlendirme)”, **Sicil İş Hukuku Dergisi**, S. 25, İstanbul 2012, s. 42.
- _____; “İş Sağlığı ve Güvenliğinde İşyerinin Örgütlenmesi”, **Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, C. 54, S. 1, Ankara 2005, s. 6.
- AKOVA, Murat; “Covid-19 İnfluenza İlişkisi”, **Türk Tabipler Birliği Covid 19 Pandemisi Altınca Ay Değerlendirme Raporu**, s. 388-390.
- AKYİĞİT, Ercan; **Yeni Mevzuata Göre Hazırlanmış İş Hukuku**, Güncellenmiş 3. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2003.
- _____; **İş Hukuku**, 7. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2008.
- _____; **İçtihatlı ve Açıklamalı 4857 Sayılı İş Kanunu Şerhi**, Güncellenmiş Geliştirilmiş 3. Baskı, Cilt 1, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2008. (İçtihatlı ve Açıklamalı 4857 Sayılı İş Kanunu Şerhi Cilt I)
- _____; **İçtihatlı ve Açıklamalı 4857 Sayılı İş Kanunu Şerhi**, Güncellenmiş Geliştirilmiş 3. Baskı, Cilt 2, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2008.
- _____; **İş Hukuku**, Güncellenmiş 13. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2021.
- AKYILMAZ, Bahtiyar; SEZGİNER, Murat; KAYA, Cemil; **Türk İdare Hukuku**, Genişletilmiş ve Güncellenmiş 8. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2017.
- ALPAGUT, Gülsevil; “İş Sağlığı ve Güvenliği Yasa Tasarısında İşverenin Yükümlülükleri ve Risk Değerlendirmesi”, **İş Sağlığı ve Güvenliği Kanun Tasarısı Semineri**, Ankara Nisan 2012, s. 37.
- _____; “6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun Genel Esasları”, **İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası**, C. 72 S. 2, İstanbul 2014, s. 41-45. (İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nun Genel Esasları)

- ALPER, Yusuf; KILKIŞ, İlknur; **İş ve Sosyal Güvenlik Hukuku**, 4. Baskı, Dora Yayınevi, Bursa 2018.
- ALTAN, Ömer Zühtü; **Sosyal Politika**, T.C. Anadolu Üniversitesi Yayını, Eskişehir 2007.
- ANDAÇ, Faruk; **İş Hukuku (Sosyal Politika Bakımından Türk Çalışma Hukuku Uygulaması)**, 1. Baskı, Legal Yayıncılık, İstanbul 2018. (İş Hukuku)
- _____ ; **Türk İş Sağlığı ve Güvenliği Hukuku Uygulaması**, 1. Baskı, Legal Yayıncılık, İstanbul 2022. (İş Sağlığı ve Güvenliği)
- ARICI NANECİ, Aslı; "İş Sağlığı ve Güvenliği Açısından İşverenin Sorumluluğu", **Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, C. 5, S. 1-2, Kayseri 2010, s. 104-105.
- ARSLAN, Seda; "İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'na Göre İşverenin Genel Yükümlülükleri", **Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi**, C. 20, S. 1, İstanbul 2014, s. 779- 801. (İşverenin Genel Yükümlülükleri)
- _____ ; **İşverenin Haklı Nedenle Fesih Hakkı**, 1. Baskı, On iki Levha Yayıncılık, İstanbul 2012. (Haklı Nedenle Fesih)
- _____ ; "Yargıtay Kararları Işığında 'İşçinin İş Güvenliğini Tehlikeye Düşürmesi veya İşyerindeki Malları Zarara Uğratması' Nedeniyle İş Sözleşmesinin Derhal Feshi", **İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası**, C. 72, S. 2, İstanbul 2014, s. 48. (İşçinin İş Güvenliğini Tehlikeye Düşürmesi)
- AYDINLI, İbrahim; **İş Sağlığı ve Güvenliğinden Doğan Hukuki ve Cezai Sorumluluk**, Güncellenmiş 2. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2021.
- AYHAN, Abdurrahman; "Çalışma Hayatımız Bakımından İşyerlerinde İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Kurullarının Oluşturulması ve Önemi", **Kamu-İş Dergisi**, C. 7, S. 2, Ankara 2003, s. 11.
- BALKIR, Zehra Gönül; "İş Sağlığı ve Güvenliği Hakkının Korunması: İşverenin İş Sağlığı ve Güvenliği Organizasyonu", **Sosyal Güvenlik Dergisi**, C. 2, S. 1, Ankara 2012, s. 58-59.
- BAYBORA, Dilek; "İş Sağlığı ve Güvenliğine Genel Bakış", Dilek Baybora (Ed.), **İş Sağlığı ve Güvenliği**, T.C. Anadolu Üniversitesi Yayını, Eskişehir 2019.

- BAYCIK, Gaye; “Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliğine İlişkin Haklarında Yeni Düzenlemeler”, **Ankara Barosu Dergisi**, S. 3, Ankara 2013, s. 113-114.
- BAYRAM, Fuat; **Türk Hukukunda İş Sağlığı ve Güvenliği Denetimi**, 1. Baskı, Beta Yayıncılık, İstanbul 2008.
- BİLGİLİ, Fatih; DEMİRKAPI, Ertan; **Ticaret Hukuku Bilgisi**, 14. Baskı, Dora Yayınevi, Bursa 2018.
- BİRLEŞİK METAL İŞÇİLERİ SENDİKASI, **İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği**, İstanbul 2002, s. 7.
- CENTEL, Tankut; “İş Sağlığı ve Güvenliği Kurullarının Kuruluş ve İşleyişi”, **Sicil İş Hukuku Dergisi**, S. 29, İstanbul 2013, s. 13.
- _____; “İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu Tasarısında İş Sağlığı ve Güvenliği Denetim Sistemi ve Yaptırımlar”, **İş Sağlığı ve Güvenliği Kanun Tasarısı Semineri**, Ankara Nisan 2012, s. 60. (İş Sağlığı ve Güvenliği Denetim Sistemi)
- _____; “İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu’nun Uygulama Alanı ve Kapsamı”, **Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi**, C. 19, S.2, İstanbul 2013, s. 79-82.
- ÇELİK Çağrı, **İş Sözleşmesinin İşçiden Kaynaklanan Sebeplerle Süreli Feshi ve Sonuçları**, 1. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2007.
- ÇELİK, Nuri; CANIKLIOĞLU, Nurşen; CANBOLAT, Talat; ÖZKARACA, Ercüment; **İş Hukuku Dersleri**, Yenilenmiş 34. Bası, Beta Yayıncılık, İstanbul 2021.
- ÇİÇEK, Özal; ÖÇAL, Mehmet; “Dünyada ve Türkiye’de İş Sağlığı ve İş Güvenliğinin Tarihsel Gelişimi”, **Hak İş Uluslararası Emek ve Toplum Dergisi**, 2016, C. 5, S. 11, s. 108.
- DEMİR, Ender; “İş Hukukunda İş Sağlığı ve Güvenliğinin Örgütlenmesi”, **Doktora Tezi**, İstanbul Kültür Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul 2016.
- DEMİR, Engin; “Metal İş Kolunda Meydana Gelen İş Kazaları ve İş Kazalarının Oluşturduğu Kayıpların Ekonomik Yönden Analizi”, **Yüksek Lisans Tezi**, Marmara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul 2009.
- DEMİR, Fevzi; “İş Sağlığı ve Güvenliği Önlemlerinin Alınmasında İşverenin Sorumluluğu”, **Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi**, C. 20, S. 1, İstanbul 2014, s. 702.

- _____ ; **Sorularla Bireysel İş Hukuku** 1. Baskı, Cilt 1, Türkiye Barolar Birliği Yayınları, Ankara 2006.
- DEMİR, Kübra; “İş Sağlığı ve Güvenliği Denetimi ve Bazı Ülkelerden Uygulama Örnekleri”, **Yüksek Lisans Tezi**, Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir 2015.
- _____ ; “Çalışanların 6331 Sayılı Kanun’dan Doğan Yükümlülükleri ve Yükümlülükleri İhlalin Sonuçları”, **Sosyal Güvenlik Dergisi**, C. 10, S. 2, Ankara 2020, s. 405. (Çalışanların 6331 Sayılı Kanun’dan Doğan Yükümlülükleri)
- DEMİRCİOĞLU, Murat; CENTEL, Tankut; **İş Hukuku**, Gözden Geçirilmiş ve Yenilenmiş 19. Bası, Beta Yayıncılık, İstanbul 2016.
- DEMİRCİOĞLU, Murat; KAPLAN, Hasan Ali; **Sorularla İş Sağlığı ve Güvenliği Hukuku**, 1. Bası, Beta Yayıncılık, İstanbul 2016. (Sorularla İş Sağlığı ve Güvenliği Hukuku)
- _____ ; “6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Yasası Çerçevesinde İşyerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Örgütlenmesi”, **Sicil İş Hukuku Dergisi**, S. 30, İstanbul 2013, s. 9.
- DURDUN, Salih; **İş Güvenliği Kültürü**, 1. Baskı, Beta Yayıncılık, İstanbul 2012.
- EDİZ, İsmail Göktaş; BEYHAN, Sunay; YUVKA, Şahin; “Madencilikte Tozlarla Bağlı Meslek Hastalıkları”, **Dumlupınar Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi**, S. 002, Kütahya 2001, s. 111-120.
- EKİN, Ali; “Türk Hukukunda İş Sağlığı ve Güvenliği Yaptırımları”, **Yüksek Lisans Tezi**, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya 2009.
- EKİN, Nusret; “İşçi-İşveren İş Birliği Kavramının Teorik Esasları”, **Sosyal Siyaset Konferansları Dergisi**, S. 22-23, İstanbul 1971, s. 2-8.
- ELBİR, Nazlı; “Türk ve Fransız İş Hukuklarında Disiplin Cezaları”, **Yüksek Lisans Tezi**, Ankara Üniversitesi, Ankara 2010.
- ERAVCI BOZ, Deniz; “6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ve İlgili Yönetmelikleri Çerçevesinde İşverenin Yükümlülükleri”, **HAK-İŞ Uluslararası Emek ve Toplum Dergisi**, C. 8, S. 8, Ankara 2019, s. 335-354.
- EREN, Fikret; **Borçlar Hukuku Genel Hükümler**, 22. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara 2017.
- ERGİN, Hediye; “İş Sözleşmesinin Bulaşıcı Hastalık Nedeniyle İşçi Tarafından Haklı Feshi”, **Sicil İş Hukuku Dergisi**, S. 44, İstanbul 2020, s. 53.

- ERTÜRK, Şükran; “İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununda İşverene Getirilen Yükümlülükler”, **Sicil İş Hukuku Dergisi**, S. 27, İstanbul 2012, s. 22.
- _____; “İşçinin İş Sözleşmesinin İşveren Tarafından Hastalık ve Özellikle AIDS Hastalığı Sebebiyle Feshedilmesi ve Sonuçları”, **Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, C. 4, S. 2, İzmir 2002, s. 2-4. (Hastalık ve Özellikle AIDS Hastalığı Sebebiyle Fesih)
- ESEN, Bünyamin; “6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu Gereğince Uygulanan İdari Yaptırımlardan İşin Durdurulması Yaptırımının Uygulanması” **Mali Çözüm Dergisi**, S. 128, İstanbul 2015, s. 69.
- ESER, Dilek; **İş Sağlığı ve Güvenliğinde İşçi ve İşveren Dışındaki Aktörlerin Rolü**, 1.Baskı, Ekin Yayınevi, Bursa 2016.
- EVREN, Öcal Kemal; **İş Mevzuatı Açısından İşverenin El Kitabı**, 1. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2005.
- _____; **İş Sağlığı ve Güvenliği El Kitabı**, Güncellenmiş 2. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2016.
- EYRENCİ, Öner; TAŞKENT, Savaş; ULUCAN, Devrim; **Bireysel İş Hukuku**, 8. Baskı, Beta Yayıncılık, İstanbul 2017.
- _____; **Bireysel İş Hukuku**, Yenilenmiş 3. Baskı, Legal Yayıncılık, İstanbul 2006.
- FİDAN, Ahmet; “Tarım Sanayi ve Bilgi Toplumunda Üretim ve Tüketim İlişkilerinin İşletme ve Yönetimleri Üzerindeki Etkileri”, **[Electronic Version] Mevzuat Dergisi**, S. 62, 2003.
- FRIIS H., Robert; **21. Yüzyılda İş Sağlığı ve Güvenliği**, Ali Rehber Türker (çev.), Palme Yayınevi, Ankara 2021.
- GEREK, Hasan Nüvit; “Türkiye’de İş Sağlığı ve Güvenliğinin Genel Görünümü”, Dilek Baybora (Ed.), **İş Sağlığı ve Güvenliği**, T.C. Anadolu Üniversitesi Yayını, Eskişehir 2019.
- GÖZLER, Kemal; **Hukuka Giriş**, 13.Baskı, Ekin Kitabevi Yayınları, Bursa 2016.
- GÖZLER, Kemal; KAPLAN, Gürsel; **İdare Hukuku Dersleri**, Güncellenmiş ve Düzeltilmiş 19. Baskı, Ekin Kitabevi Yayınları, Bursa 2017.
- GÜNAY, Cevdet İlhan; **İş ve Sosyal Güvenlik Hukuku Dersleri**, Genişletilmiş 2. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara 2008.
- GÜNER, Recep; “Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Yükümlülükleri”, **Terazi Aylık Hukuk Dergisi**, C. 12, S. 131, Ankara Temmuz 2017, s. 73-76.

- İNÇİROĞLU, Lütfi; **Kamu İşverenin İş Sağlığı ve Güvenliği Bakımından Sorumluluğu**, Güncellenmiş 2. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2017.
- İŞİK, Olcay; “Hastanelerde İş Sağlığı ve Güvenliğinin Korunmasında İşverenin Yükümlülüğü”, **Doktora Tezi**, Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kocaeli 2019.
- KABAKÇI, Mahmut; “İş Sağlığı ve Güvenliğinin Hukuk Sistemindeki Yeri”, **Türkiye Barolar Birliği Dergisi**, S. 86, Ankara 2009, s. 265.
- KALKAN, Arif; “İş Sözleşmesinde Fesih Halleri”, **Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, C. 13, S. 1, Kayseri 2018, s. 286.
- KALKAN, Neşe; “İşverenin 4857 Sayılı Kanun’a Göre İş Akdini Haklı Nedenle Feshi”, **Yüksek Lisans Tezi**, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul 2020.
- KAPLAN, Mete; KAPLAN, Melike Çallı; “Türkiye’de Çalışanların Demografik Özelliklerinin İş Kazalarına Etkilerinin Analizi”, **Yönetim ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi**, C. 17, S. 2, Balıkesir 2019, s. 84-85.
- KAPLAN SENYEN, Emine Tuncay; **Bireysel İş Hukuku**, Yenilenmiş 10. Baskı, Gazi Kitabevi, Ankara 2019.
- _____; “İşverenin Koruma ve Gözetme Borcunun Kapsamı”, **Kamu İş Dergisi**, C. 7, S. 2/2003, 2003, s. 3.
- KAR, Bektaş; “İşletme, İşyeri ve İşin Gereklilerinden Kaynaklanan Nedenlere Dayalı Fesihlerde Yargısal Denetim”, **[Electronic Version] Çalışma ve Toplum Dergisi**, S. 17, İstanbul 2008, s. 105.
- KARACA, Coşkun; ÇAM, Yeşim; “Türkiye’de Sosyal Devlet Anlayışının Değerlendirilmesi”, **Maliye Dergisi**, S. 176, Ankara 2019, s. 74.
- KARAKAYA, Doğuhan; “6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu Çerçevesinde İşverenin Yükümlülükleri”, **Yüksek Lisans Tezi**, İzmir Ekonomi Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İzmir 2020.
- KARAKAYA, Ferdi; “Türkiye’de İSG Hizmetlerinin Elektronik Takibinin İncelenmesi”, **İş Sağlığı ve Güvenliği Uzmanlık Tezi**, Ankara 2014.
- KARCIOĞLU, Özgür; “What is Coronaviruses, and How Can We Protect Ourselves?”, **Phoenix Medical Journal**, C. 2, S. 1, İstanbul 2020.
- KIRPIK, Cevdet; “Osmanlı Devleti’nde İşçiler ve İşçi Hareketleri: 1876 – 1914”, **Doktora Tezi**, Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Isparta 2004.

- KILIÇ, Leyla; “İş Sağlığı ve Güvenliği Kavramı ve 4857 Sayılı İş Kanunu ve Madde 77 Kapsamında İşverenin Yükümlülüğü”, **Sicil İş Hukuku Dergisi**, S. 22, İstanbul Haziran 2011, s. 92-93.
- _____; “İşverenin İşyerinde İşçinin İş Sağlığı ve Güvenliğini Sağlama Yükümlülüğü”, **Yüksek Lisans Tezi**, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya 2004. (İşçinin İş Sağlığı ve Güvenliğini Sağlama Yükümlülüğü)
- KILIÇOĞLU, Ahmet; **Borçlar Hukuku Genel Hükümler**, Yeni Borçlar Kanunu’na Göre Genişletilmiş 20. Bası, Turhan Kitabevi Yayınları, Ankara 2016.
- KILIÇOĞLU, Mustafa; ŞENOCAK, Kemal; **İş Kanunu Şerhi**, 1. Baskı, Cilt 2, Legal Yayıncılık, İstanbul 2008.
- KILKIŞ, İlknur; “İş Sağlığı ve Güvenliğinde Yeni Dönem: 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu (İSGK)”, **İş, Güç Endüstri İlişkileri ve İnsan Kaynakları Dergisi**, C. 15, S. 1, Bursa 2013, s. 29-40. (6331 Sayılı İSGK)
- _____; **İş Sağlığı ve Güvenliği**, 3. Baskı, Dora Yayınevi, Bursa 2018. (İş Sağlığı ve Güvenliği)
- KILKIŞ, İlknur; DEMİR, Sevil; “İşverenin İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimi Verme Yükümlülüğü Üzerine Bir İnceleme” **Çalışma İlişkileri Dergisi**, C. 3, S. 1, Bursa 2012, s. 34.
- KOCA, Mahmut; ÜZÜLMEZ, İlhan; **Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler**, Gözden Geçirilmiş ve Güncellenmiş 14. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2021.
- KOÇALI, Kaan; “Sosyal Güvenlik Kurumu’nun 2012-2020 Yılları Arası İş Kazaları Göstergelerinin Standardizasyonu”, **Akademik Yaklaşımlar Dergisi**, C. 12, S. 2, Malatya 2021, s. 316.
- KOÇ ÖZKAN, Sema Deniz; “İşçinin İş Görme Borcunu İfa Etmemesi Sebebiyle İşverenin Haklı Nedenle Fesih Hakkı”, **Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi**, C. 25, S. 2, İstanbul 2019, s. 1230.
- LAÇİNER, Vedat; **Teknik ve Tıbbi İş Güvenliğinin Hukuksal Boyutu**, 1. Baskı, İdeal Kültür Yayıncılık, İstanbul 2013.
- LAFOND, Rebecca E.; LUKEHART, Sheila A.; “Biological Basis for Syphilis”, **American Society For Microbiology**, C. 19, S. 1, 2006, s. 29-43.
- MAKAS, Recep; “Türk Borçlar Kanunu ve İş Kanunu’na Göre İşçinin Özen Borcu ve Borca Aykırılığın Hukuki Sonuçları” **Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, C. 16, S. 4, Ankara 2012, s. 151-160.

- MANAV, Eda; “İş İlişkisinde İşçinin Kişisel Verilerinin Korunması”, **Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, C. 19, S. 2, Ankara 2015, s. 108.
- MUNTZ, Earl E.; “Industrial Accidents and Safety Work”, **The Journal of Educational Sociology**, C. 5, S. 7, 1932, s. 397.
- MOLLAMAHMUTOĞLU, Hamdi; **İş Hukuku**, Gözden Geçirilmiş Yenilenmiş 3. Bası, Turhan Kitabevi Yayınları, Ankara 2008.
- MOLLAMAHMUTOĞLU, Hamdi; ASTARLI, Muhittin; BAYSAL, Ulaş; **İş Hukuku**, Gözden Geçirilmiş ve Genişletilmiş 6. Bası, Turhan Kitabevi Yayınları, Ankara 2014.
- NARMANLIOĞLU, Ünal; **İş Hukuku Ferdi İş İlişkileri I**, Genişletilmiş ve Gözden Geçirilmiş 5. Baskı, Beta Yayıncılık, İstanbul 2014.
- NARTER, Sami; **İş Sağlığı ve Güvenliği Hukukunda İdari, Cezai ve Hukuki Sorumluluk**, 5. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2020.
- NEMLİ, Salih Atakan; DEMİRDAL, Tuna; “Ortadoğu Solunum Yetmezliği Sendromu Koronavirüsü”, **Kocatepe Tıp Dergisi**, C. 17, S. 2, Afyonkarahisar 2016, s. 77-83.
- ODAMAN, Serkan; **İşverenin İş Sözleşmesini Ahlak ve İyiniyet Kuralları ve Benzerlerine Aykırılık Nedeniyle Fesih Hakkı**, Kamu İşletmeleri İşverenleri Sendikası, Ankara 2003.
- OĞUZ, Özgür; **AB Direktifleri ve Türk İş Hukukunda İş Sağlığı ve Güvenliğinde İşverenlerin Yükümlülükleri ve İşçilerin Hakları**, 1. Baskı, Legal Yayıncılık, İstanbul 2011.
- OLCAY, Zeynep Feride; PARLAK, Türkan Melis; “İş Sağlığı ve Güvenliği Denetimi: Türkiye ve İngiltere Örneklerinin Karşılaştırmalı İncelenmesi”, **Anadolu Bil Meslek Yüksekokulu Dergisi**, S. 41, İstanbul 2016, s. 83-89.
- OKUR, Zeki; “İş Uyuşmazlıklarında İşçi Lehine İspat Kolaylığı”, **İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası**, C. 74, S. Prof. Dr. Fevzi Şahlanan'a Armağan Sayısı, İstanbul 2016, s. 587.
- ORHAN, Sadettin; **100 Soruda Yeni İş Sağlığı ve Güvenliği Yasası**, 1. Basım, Adalet Yayınları, Ankara 2012.
- ÖZDEMİR, Cumhuriyet Sinan; “6552 Sayılı Torba Kanun ile 6331 Sayılı İş Güvenliği Kanunu’nda Yapılan Değişiklikler Sonucu İşverenlere Getirilen Yükümlülükler”, **Vergi Raporu**, S. 184, 2015, s. 113.
- ÖZER, Hatice Duygu; “6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu’na Göre Çalışanların Yükümlülükleri”, **Erzincan Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, C. 17, S. 3-4, Erzincan 2013, s. 212-217. (Çalışanların Yükümlülükleri)

- _____; "Uzaktan Çalışmada İş Sağlığı ve Güvenliği", **Antalya Bilim Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, C. 6, S. 12. Antalya 2018, s. 200-224. (Uzaktan Çalışmada İş Güvenliği)
- ÖZTEKİN, Selmin Burcu; "İş Sağlığı ve Güvenliği ile İlgili Yükümlülüklerle Aykırılık Durumunda İşin Durdurulması", **Türkiye Barolar Birliği Dergisi**, S. 133, Ankara 2017, s. 657.
- ÖZTÜRK SARIBAY, Gizem; **İş Sağlığı ve Güvenliği Yükümlülüklerinin Yerine Getirilmemesinin Hukuki, İdari ve Cezai Sonuçları**, 1. Baskı, Beta Yayıncılık, İstanbul 2015.
- PEKCANITEZ, Hakan; ATALAY, Oğuz; ÖZEKES, Muhammet; **Medeni Usul Hukuku Ders Kitabı**, 6. Bası, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2018.
- REİSOĞLU, Seza; "Türk Borçlar Kanunu'nun Yürürlüğü ve Uygulama Şekli Hakkında Kanunun Bankacılık İşlemleri Açısından Değerlendirilmesi".
- SAVAŞ, Fatma Burcu; **İş Sözleşmesinin İşveren Tarafından Haklı Nedenle Feshi**, 1. Baskı, Beta Yayıncılık, İstanbul 2012.
- SAYGUN, Meral; **İş Sağlığı Güvenliği ve Meslek Hastalıkları Konularında Uluslararası Yaklaşımlar**, Kırıkkale Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı, 2019.
- SAYIM, Ferhat; AYDIN, Volkan; "Hizmet Sektörü Özellikleri ve Sistematik Olmayan Risklerin Sektör Menkul Kıymetleri ile Etkileşimine Dair Teorik Bir Çalışma", **Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi**, S. 29, Kütahya 2011, s. 247.
- SELEK, Hakan Selçuk; **İş Sağlığı ve Güvenliği (İSG)**, Güncellenmiş ve Genişletilmiş 4. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2020.
- SOYER, M. Polat; "Hizmet Sözleşmesinin Sona Ermesine İlişkin "Yeni" Türk Borçlar Kanunu Hükümleri ve İş Hukuku Bakımından Önemi", **Sicil İş Hukuku Dergisi**, S. 22, İstanbul 2011, s. 12.
- SÜMER, Haluk Hadi; **İş Sağlığı ve Güvenliği Hukuku**, Güncellenmiş 4. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2020. (İş Sağlığı ve Güvenliği Hukuku)
- _____; "İş Sağlığı ve Güvenliği Hukuku", Mustafa Altın, Şakir Taşdemir (Ed.); **İSG: İş Sağlığı ve Güvenliği**, Eğitim Yayınevi, Konya 2016. (İş Sağlığı ve Güvenliği)
- _____; **İş Hukuku**, 24.Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2019. (İş Hukuku)
- SÜNTER, Tefvik; PEKŞEN Yıldız, "AIDS Epidemiyolojisi", **Journal of Experimental and Clinical Medicine**, C. 13, S. 4, Samsun 1996, s. 267-271.

- SÜZEK, Sarper; **İş Hukuku**, 15. Baskı (Tıpkı Basım), Beta Yayıncılık, İstanbul 2018. (İş Hukuku (2018))
- _____; **İş Hukuku**, Yenilenmiş 9. Baskı, Beta Yayıncılık, İstanbul 2013. (İş Hukuku (2013))
- _____; “İş Hukukunda Disiplin Cezaları”, **[Electronic Version] Çalışma ve Toplum Dergisi**, S. 1, İstanbul 2011, s. 10. (İş Hukukunda Disiplin Cezaları)
- ŞAHBAZ BAŞBOĞA, Zübeyde; “İşverenin İş Kazası ve Meslek Hastalığından Doğan Hukuki Sorumluluğu ile Maddi Zararın Hesabına İlişkin Esaslar”, **Yüksek Lisans Tezi**, Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul 2008.
- ŞEKER, Melih; “İş Sağlığı ve Güvenliği Hukukunda Çalışanların Yükümlülükleri ve Bu Yükümlülüklerle Aykırı Davranışlarının Sonuçları”, **İstanbul Barosu Dergisi**, C. 92, S. 5, İstanbul 2018, s. 204-205.
- ŞAKAR, Müjdat; **İş Hukuku Uygulaması**, Yenilenmiş ve Genişletilmiş 12. Baskı, Beta Yayıncılık, İstanbul 2018.
- _____; **Sosyal Sigortalar Uygulaması**, Yenilenmiş 12. Baskı, Beta Yayıncılık, İstanbul 2017.
- _____; **Gerekçeli ve İçtihatlı İş Kanunu Yorumu**, Yenilenmiş 4. Baskı, Yaklaşım Yayıncılık, Ankara 2009.
- _____; **Meslek Yüksekokulları için İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukuku**, Yenilenmiş 11. Bası, Beta Yayıncılık, İstanbul 2018.
- ŞİŞLİ, Zeynep; “İş Sağlığı Örgütlenmesi ve İşyeri Hekimliği”, **Doktora Tezi**, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir 2007.
- TARIM, Mehveş; “Kimya Sektöründe İş Kazaları ve Meslek Hastalıkları”, **İstanbul Ticaret Üniversitesi Fen Bilimleri Dergisi**, C. 16, S. 32, İstanbul 2017, s. 52.
- TEKİN ALTAN, Füsun; “İş Güvenliği ve Önemi”, **Anadolu Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi**, C. 9, S. 1, Eskişehir 1991, s. 333-334.
- TMMOB Makina Mühendisleri Odası**, Oda Raporu İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği, Ankara 2018, s. 5-6.
- TORAMAN, Barış; “Medeni Usul Hukukunda İspat Hakkına Dair Bazı Tespit ve Değerlendirmeler”, **Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, C. 16, S. 0 (Özel Sayı), İzmir 2014, s. 1487.
- TUNÇOMAĞ, Kenan; CENTEL, Tankut; **İş Hukukun Esasları**, Yenilenmiş ve Gözden Geçirilmiş 9. Bası, Beta Yayıncılık, İstanbul 2018.

- TÜMER, Aygen; "HIV/AIDS Nedir?", **Hacettepe Üniversitesi HIV/AIDS Tedavi ve Araştırma**, 2021.
- TÜRKEN, Şafak; "İş Sağlığı ve Güvenliğinde İşverenin Yükümlülükleri", **Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, C. 12, S. 155-156, İstanbul 2017, s. 177-186.
- TÜRKİYE İŞÇİ SENDİKALARI KONFEDERASYONU, **4857 İş Kanunu ve Gerekçesi**, Ziraat Gurup Matbaacılık, Ankara 2010.
- ULUSOY, Muharrem Emre; "İşverenin İş Sağlığı ve Güvenliği Açısından İşyerinde Örgütlenme Yükümlülüğü", **Yüksek Lisans Tezi**, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya 2013.
- UMUTLU, Hasan Hüseyin; ÖNDER, Mehmet Fahrettin; "İşçinin Ahlak ve İyiniyet Kurallarına Uymayan Davranışları Nedeniyle İşverenin İş Sözleşmesini Derhal Fesih Hakkı", **Oğuzhan Sosyal Bilimler Dergisi**, C. 2, S. 2, Burdur 2020, s. 162- 163.
- UYANIK, Cemil; "X-Işınları Kristalografisi", **Academia**.
- ÜSTÜNEL ADIYAMAN, Hatice; "İş Sağlığı ve Güvenliğinde İşverenin Yükümlükleri", **Yüksek Lisans Tezi**, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya 2009.
- YAMAKOĞLU, Efe; **İşverenin İşyeri Hekimi ve İş Güvenliği Uzmanı Çalıştırma Yükümlülüğü**, 1. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2016.
- YENİHAN, Bora; YILMAZ, Tuncay; "Kavramsal Boyutuyla İş Sağlığı ve Güvenliği", CEREV, Gökçe; KÖSEOĞLU, Yakup (Ed.); **İş Sağlığı ve Güvenliği**, Dora Yayınevi, Bursa 2018.
- YILMAZ, Gürbüz; "İş Kazalarından Doğan Sorumluluklar", **Mühendis ve Makine Dergisi**, C. 46, S. 543, Ankara 2005, s. 10-11,
- YÜCEL, Büşra; GÖRMEZ, Arzu; "SARS-Corona Virüsüne Genel Bakış", **Türkiye Teknoloji ve Uygulamalı Bilimler Dergisi**, C. 2, S. 1, Siirt 2019, s. 33-39.
- ZEYTİNOĞLU, Emin; "4857 Sayılı Yasada İş Sözleşmesinin İşveren Tarafından Sağlık Nedenlerine Dayanılarak Haklı Nedenle Feshi", **İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi**, S. 30, İstanbul 2016, s. 153.
- ZİNCİRLİOĞLU ALBAYRAK, Candan; "İş Hukukunda İşyeri ve İşletme Kavramlarının Önemi", **Türkiye Adalet Akademisi Dergisi**, S. 34, Ankara 2018, s. 430.
- WARREN, Cody J; YU, Shuiqing; PETERS, Douglas K.; GUERRERO, Arturo Barbachano; YANG Qing; BURRIS, Bridget L.; WORWA, Gabriella;

HUANG, I-Chueh; WILKERSON, Gregory K.; GOLDBERG, Tony L.; KUHN, Jens H.; SAWYER, Sara L.; "Primate Hemorrhagic Fever-Causing Arteriviruses Are Poised For Spillover To Humans", **Cell Press Dergisi**, 30 Eylül 2022.

VERİ TABANLARI VE İNTERNET SİTELERİ

www.calismatoplum.org.

www.sinerjimevzuat.com.tr.

www.hukuki.net/ictihat.

www.yargitay.gov.tr.

www.kazanci.com.tr.

www.mevzuat.gov.tr.

www.isguc.org.

www.turcademy.com.

<http://www.kamu-is.org.tr/dergiler>.

<https://www.tuhis.org.tr/pdf/7211.pdf>

www.dergipark.org.tr.

www.resmigazete.gov.tr.

www.tbmm.gov.tr.

<http://tbbergisi.barobirlik.org.tr/m2017-133-1711>.

http://tbbergisi.barobirlik.org.tr/App_Themes/TumDergiler/86.pdf.

<https://www.ilo.org/ankara>.

<https://www.jurix.com.tr/>.

https://www.mmo.org.tr/sites/default/files/85e19f20beded7d_ek.pdf.

<https://www.cs.gb.gov.tr/para-cezalari/idari-para-cezalari/>.

<https://www.acarosgb.com.tr/isg-katip-nedir-isg-katip-onay-sureci/>.

<https://www.ailevecalisma.gov.tr/isggm/genel-mudurluk/kurulus-ve-gorevlerimiz/>.

<https://ailevecalisma.gov.tr/rtb/contents/baskanlik/tarihce/>.

<https://www.researchgate.net/>.

- <https://ms.hmb.gov.tr/uploads/2019/09/176-04.pdf>.
- <https://sozluk.gov.tr/>.
- <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>.
- <https://www.metelift.com/forklift-nedir-ve-ne-ise-yarar/>.
- <https://isgfrm.com/threads/isyerinde-kullanilan-araclar.6820/>.
- http://www.birlesikmetal.org/kitap/kitap_02/2002-7.pdf.
- <https://www.incirogludanismanlik.com/2018/02/21/isyeri-sinirlari-icindeki-lojmanda-alkol-alan-iscinin-is-sozlesmesi-feshedilebilir-mi/>.
- <http://www.hisam.hacettepe.edu.tr/ismeslekhastaliklari/97MeralSaygun.pdf>.
- <https://www.eforosgb.com/makinelerde-is-guvenligi/>.
- <https://www.mevzuatdergisi.com/2003/02a/03.htm>.
- https://www.mmo.org.tr/sites/default/files/gonderi_dosya_ekleri/israporu2018.pdf.
- <http://madenis.org.tr/tr/doc-dr-aziz-celik-42/1-mayis-in-kokleri-77.html>.
- <https://www.mess.org.tr/tr/yayinlarimiz/sureli-yayinlar/sicil/>.
- https://www.vergiraporu.com.tr/upImage/org/2015-184-6552_Sayili_Torba_Kanun_Ile_6331_Sayili_Is_Cumhur_Sinan_Ozdemir.pdf,
- <https://www.academia.edu/2579318/XI%C5%9F%C4%B1nlar%C4%B1Kristalo-grafisi>.
- <https://www2.tbmm.gov.tr/d24/1/1-0605.pdf>.
- https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_norm/---normes/documents/normativeinstrument/wcms_235343.pdf.
- https://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=NORMLEXPUB:12100:0::NO:12100:P12100_INSTRUMENT_ID:312338:NO.
- <https://www.haberler.com/cin-de-calisan-sayisi-764-milyonu-asti-3790331-haberi/>.
- <https://journo.com.tr/5n1k-nedir-tarihi>.
- https://www.genel-is.org.tr/hindistan-isci-sinifi-genel-greve-cikti,2,12695#.YTTi_Y4za1s.
- https://hukukdergi.erciyes.edu.tr/Dosyalar/YIL_2010__CILT_5__SAYI_12.pdf.
- <https://www.jstor.org/stable/2961024?origin=crossref>.
- https://www.tbb.org.tr/Dosyalar/Konferans_Sunumlari/Turk_Borclar_Kanunu_SR_15062012.pdf.

- <http://kazanci.com.tr/gunluk/yibgk-2017-9.htm>,
- https://www.echr.coe.int/documents/convention_tur.pdf,
- <https://www.hukukturk.com/yargitay-kararlari>,
- <https://www.medicalpark.com.tr/cinsel-yolla-bulanan-hastaliklar/hg-2397>.
- <https://journals.asm.org/doi/epub/10.1128/CMR.19.1.29-49.2006>.
- <http://acikerisim.ticaret.edu.tr/xmlui/bitstream/handle/11467/1584/M00792.pdf?sequence=1&isAllowed=y>.
- http://www.hatam.hacettepe.edu.tr/AIDS_090921.pdf.
- https://covid19.saglik.gov.tr/Eklenti/38754/0/maske-kullanimipdf.pdf?_tag1=213D4D9FE0C58767CE2AE3F6A8DA04840CEE3081.
- <https://avys.omu.edu.tr/storage/app/public/yyavuz/131523/Hafta-3-%C3%9Ccret%20Kavram%C4%B1n%C4%B1n%20Tan%C4%B1m%C4%B1.pdf>.
- https://www.mess.org.tr/media/files/407_2AO6M3TX0Jsicil_30.pdf.
- https://www.mess.org.tr/media/files/7148_UPJ7H6F5Q0sicil_44.sayi.pdf.
- https://www.mess.org.tr/media/files/6314_QD8652Z9M625.pdf,
- <https://nedenisguvenligi.com/yillara-gore-is-sagligi-ve-guvenligi-istatistikleri/>.
- https://www.ttb.org.tr/kutuphane/covid19-rapor_6.pdf.
- <https://cevirsozluk.com/>.
- <https://www.bbc.com/turkce/haberler-44219849>.
- <https://www.sciencedirect.com/>.

DİJİTAL ÇAĞDA MEDENÎ YARGI

(2022'den Bakış)

Editör

Prof. Dr. Muhammet ÖZEKES

ADALET YAYINEVİ

Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Dijital Çağda Medenî Yargı (2022'den Bakış)
Editör: Muhammet Özekes

Hukuk Yayınları Dizisi – 3294

Birinci Baskı : Aralık, 2022

ISBN : 978 – 605 – 264 – 064 – 7

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com
 : adalety@adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi
 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Vadi Grafik Tasarım Ltd. Şti.
İvedik Org. San. Bölgesi 1420. Cadde
No: 58/1 Yenimahalle/Ankara
Tel: 0 312 395 85 71
Sertifika No: 47479

DİJİTAL ÇAĞDA YARGILAMA, ADALETE ERİŞİM VE YARGILAMA İLKELERİNE GENEL BAKIŞ

Prof. Dr. Muhammet ÖZEKES*

Giriş

- I. Dijitalleşen Dünya'da Yargının Konumu
    - A. Genel Olarak
    - B. Yargı mı, Yargının Araçları mı Dijitalleşiyor?
    - C. Avantajlar ve Riskler: İnsan Kokusu mu, Sanallık Korkusu mu?
      1. Avantajlar
      2. Riskler
    - D. Nereden Başlamalı, Nasıl Bir Yol İzlenmeli?
      1. Genel Olarak
      2. Sıradan Yargısal Süreçler ve Usûl İşlemleri Bakımından
      3. Sonuca Etkili Tahkikat İşlemleri, İspat ve Deliller Bakımından
      4. Yargı Kararları ve Yargılamanın Tamamen Dijitalleşmesi Bakımından (Yapay Zekâ Sorunu)
  - II. Dijital Çağda Hak Arama Özgürlüğü, Adalete Erişim ve Anayasal Zemin
  - III. Dijitalleşme Karşısında Yargılama İlkelerinin Durumu
    - A. Genel Bakış
    - B. Temel Yargılama İlkelerinin (Yargısal Temel Haklar) Durumu
    - C. Diğer Yargılama İlkelerinin Durumu
- Sonuç

---

* Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Medenî Usûl ve İcra İflâs Hukuku Anabilim Dalı.

KAYNAKÇA

- **Abanoz Öztürk B.**, Deepfake İkilemi: Sadece Eğlence mi? Tehditler ve Hukuki Tartışmalar (<https://blog.lexpera.com.tr/deepfake-ikilemi-sadece-eglence-mi-tehditler-ve-hukuki-tartismalar/>). (E.T. 09.09.2022) (Deepfake İkilemi)
- **Abanoz B.**, Hukuki Bilgiye Dijital Erişim, MÜHF-HAD, C. 26, S. 1, Haziran 2020, s. 190 vd. (Dijital Erişim)
- **Akıllıoğlu T.**, “Adalet Kavramı ve İnsan Hakları”, Adalet Kavramı, Türkiye Felsefe Kurumu (Edt. Adanan Güriz), Ankara 1994, s. 35 vd.
- **Arslan A. S.**, Medeni Usul Hukukunda Delillerin Toplanması ve Doğrudanlık İlkesi, Ankara 2012. (İlke)
- **Arslan A. S.**, Doğrudanlık İlkesi, MİHBİR XII Toplantı Kitabı, SDÜHFD Özel Sayı, C. 4, S. 2, Yıl 2014, s. 133 vd. (MİHBİR Tebliğ)
- **Ayaz T./Işıklı Ş.**, Bir İnsan Hakkı Olarak İnternet Erişimi: Herkes İçin İnternet Tartışması, SOPHOS, Yıl: 2, Sayı: 4, Bahar 2020, s. 1 vd.
- **Balcı M.**, Yapay Zekâ ve Ayrımcılık, Uluslararası Bilişim ve Teknoloji Hukuku Sempozyumu Tebliğler Kitabı (Edt.: Ekici Ş./Solak E./Avşar M.E.), Ankara 2021, s. 329 vd.
- **Çekin M. S.**, Yapay Zekâ Teknolojilerinin Hukuki İşlem Teorisine Et-kisi, İstanbul 2021, s. 24 vd.
- **Çiftçi P.**, Pandemi Sürecinde Yargının İşleyişine İlişkin Alınan Tedbir-lerin Türk Medenî Yargılama Hukukunda Yargısal Temel Haklar ve Özel Olarak Doğrudanlık İlkesi Üzerinde Yarattığı Etkiler”, 2020 (<https://blog.lexpera.com.tr/pandemi-surecinde-yarginin-isleyisine-iliskin-alinan-tedbirlerin-turk-medeni-yargilama-hukukunda-yargisal-temel-haklar-ve-ozel-olarak-dogrudanlik-ilkesi-uzerinde-yarattigi-etkiler/>) (E.T. 09.09.2022)
- **Doğan K./Arslanteğin S.**, Büyük Veri: Önemi, Yapısı ve Günümüzde-ki Durumu, DTCF Dergisi 56/1 (2016), s. 15 vd.
- **Erdönmez G.**, Pekcanitez Usûl-Medenî Usûl Hukuku, C. I, 15. Bası, İstanbul 2017, s. 781 vd.
- **Frédérique F./Jonas K./Martin Zwickel M.** (Hrsg./Edt.), Die Digitalisierung des Zivilrechts und der Ziviljustiz in Deutschland und Frankreich, (Tagungsband zum deutsch-französischen Forschungsatelier an der Friedrich-Alexander-Universität Erlangen-Nürnberg (FAU) von

11.03.2019 bis 14.03.2019), Erlangen 2020. (Digitalisierung des Zivilrech) (<https://opus4.kobv.de/opus4-fau/frontdoor/index/index/docId/13356>) (E.T. 09.09.2022). (Bu çalışma içinde yer alan farklı yazılara “in Digitalisierung des Zivilrech” şeklinde atıf yapılmış, bu yazarlar burada zikredilmeyip sadece ilgili dipnotlarda belirtilmiştir)

- **Güralp A. G.**, Anglo-Amerikan ve Kıta Avrupası Medenî Yargılama Hukuku Sistemleri’ndeki Reform Çalışmaları, Yeni Gelişmeler ve Türk Hukuku Bakımından Değerlendirme, İstanbul 2011.
- **Hatipoğlu Aydın D.**, Bir İnsan Hakkı Olarak İnternet, Adnan Güriz’e Armağan, Ankara 2016, s. 141 vd.
- **Kıyak E.**, Büyük Veri ve Yapay Zekâ Teknolojileri ile Adım Adım Zeki Uyap (Ulusal Yargı Ağı Projesi) Ekosistemine Doğru, DEÜHFD 2020/1, s. 79 vd.
- **Kurt Konca N.**, Medeni Usul Hukukunda Aleniyet İlkesinin Sınırlandırılması, MİHBİR XII Toplantı Kitabı, SDÜHFD Özel Sayı, C. 4, S. 2, Yıl 2014, s. 65 vd. (MİHBİR Tebliğ)
- **Kurt Konca N.**, Medeni Usul Hukukunda Aleniyet İlkesi, Ankara 2009. (İlke)
- **Meriç N.**, Medenî Yargılama Hukukunda Tasarruf ve Taleple Bağlılık İlkesinin Kapsamı ve Bazı Güncel Kararların Değerlendirilmesi, MİHBİR XII Toplantı Kitabı, SDÜHFD Özel Sayı, C. 4, S. 2, Yıl 2014, s. 23 vd. (MİHBİR Tebliğ)
- **Meriç N.**, Medenî Yargılama Hukukunda Tasarruf İlkesi, Ankara 2011. (İlke)
- **Mıdık B.**, Sorularla Çevrimiçi Uyuşmazlık Çözüm Yöntemleri, İstanbul 2021. (Çevrimiçi Uyuşmazlık)
- **Mıdık B.**, Türk Medenî Usul Hukuku Bakımından Çevrimiçi Mahkemeler, Uluslararası Bilişim ve Teknoloji Hukuku Sempozyumu Tebliğler Kitabı (Edt.: Ekici Ş./Solak E./Avşar M.E.), Ankara 2021, s. 706 vd. (Çevrimiçi Mahkemeler)
- **Özcan M./Keskin B.**, Dijitalizasyon Bağlamında Sosyal Dönüşüm, OPUS (Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi), C. 16, S. 29, s. 2214 vd.
- **Özekes M.**, Medeni Usul Hukukunda Hukuki Dinlenme Hakkı, Ankara 2003. (Hukuki Dinlenme)

- **Özekes M.**, Hâkim ve Savcı Yardımcılığı Üzerine Düşünceler ve Öneriler, (<https://blog.lexpera.com.tr/hakim-ve-savci-yardimciligi-uzerine-dusunceler-ve-oneriler/>). (Hâkim Yardımcılığı) (E.T. 09.09.2022)
- **Özekes M.**, “Adil Yargılanmaya Tehdit: Bilgisiz Hâkim ve Avukat”, (İstanbul Barosu – Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi Arkivi, Hukuk Felsefesi ve Sosyolojik Bakışlar IV Sempozyumu, İstanbul/25-29 Ağustos 2008), HFSA 21. Kitap (İstanbul Barosu yayımı), İstanbul 2010, s. 94 vd. (Adil Yargılanmaya Tehdit)
- **Pekcanitez H.**, Hukuki Dinlenilme Hakkı, Seyfullah Edis’e Armağan, İzmir 2000, s. 753 vd.
- **Pekcanitez H./Atalay O./Özekes M.**, Medenî Usûl Hukuku Ders Kitabı, 9. Bası, İstanbul 2021.
- **Varol Karaosmanoğlu G.**, Ses ve Görüntü Nakli Yoluyla Duruşma Yapılmasına İlişkin Olarak 7251 Sayılı Kanun’la Yapılan Değişikliklerin Doğrudanlık İlkesi Kapsamında Değerlendirilmesi, AndHD, C. 8, S. 1, Ocak 2022, s. 71 vd.
- **Yıldırım K./Gül M. A.**, Küçük Uyuşmazlıkların (Small Claims)” Kendine Özgü Bir Prosedür Dâhilinde Çözümlemesine İlişkin Düşünceler, MÜHF-HAD, C. 27, S. 2, Aralık 2021, s. 1334 vd.
- AB Konseyi, ‘Adalete Erişim – Dijitalleşme Fırsatlarını Değerlendirme’, 08.10.2020, 10. Council of the European Union Council Conclusions “Access to Justice – Seizing the Opportunities of Digitalisation”-<https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-11599-2020-INIT/en/pdf>). (Belgenin Almanca metninden yararlanılmış olup bundan sonra bu belge kısaca “AB-Yargıda Dijitalleşme” olarak anılacaktır).
- Daha İyi Yargı Derneği, Yargıda Dijitalleşme Raporu (5 Şubat 2021) (<https://www.dahaiyiyargi.org/raporlar-ve-politika-notlari/yargida-dijitallesme/>) (E.T. 09.09.2022)
- Yapay Zekâ Çağında Hukuk, İstanbul-Ankara-İzmir Barosu Çalıştay Raporu 2019 (https://www.istanbulbarosu.org.tr/files/docs/Yapay_Zeka_Caginda_Hukuk2019.pdf.) (E.T. 09.09.2022)
  - <https://ansiklopedi.tubitak.gov.tr/>
  - <https://sozluk.gov.tr/>
  - <https://tr.wikipedia.org/>
  - Kazancı İçtihat Bilgi Bankası (Kazancı İçtihat)

ELEKTRONİK ORTAMDA DURUŞMA VE DİĞER YARGI FAALİYETLERİNİN İCRASI

Doç. Dr. Nedim MERİÇ*

Dr. Öğr. Üyesi Tuğçe ARSLANPINAR TAT*

Giriş

- I. Duruşmanın Anlamı ve İşlevi
  - II. Hukukî Dinlenme ve İletişimde Yüksek Bağlam
  - III. Duruőmalara Katılmamanın Anlamı
  - IV. Elektronik Ortamda Duruşmaya Katılma
    - A. Tanım ve Yasal Düzenlemeler
    - B. Sanal Doğrudanlık İlkesi
  - V. Duruşmaya Katılma Kararı
  - VI. Duruşmanın İcrası
    - A. Sanal Aleniyet Oluşturulması
    - B. Duruşmaya Katılmanın Mümkmün Olduğu Yerler
    - C. Duruşmaya Elektronik Ortamda Katılanın Kimlik Tespiti
    - D. Duruşmaya Katılım
    - E. Duruşma Düzeni
    - F. Tanık, Bilirkişi Beyanının Alınması ve Keőfin İcrası
    - G. Duruşmaya Elektronik Yolla Katılımın Önceliği
  - VII. Tutanak Tutulması
  - VIII. Elektronik Yargılama
  - IX. Genel Değerlendirme
- Kaynakça

* Akdeniz Üniversitesi Hukuk Fakóltesi Medenî Usûl ve İcra İflâs Hukuku Anabilim Dalı.

* Çağ Üniversitesi Hukuk Fakóltesi Medenî Usûl ve İcra İflâs Hukuku Anabilim Dalı.

KAYNAKÇA

- **Akkan, M.**, Medeni Usûl Hukukunda Avukatla Temsil Zorunluluğu, Ankara 2010.
- **Alangoya, Y.**, Medeni Usul Hukukunda Vakıaların ve Delillerin Toplanması İlişkin İlkeler, İstanbul 1979.
- **Alangoya, Y./ Yıldırım, M. K./ Deren Yıldırım, N.**, Medenî Usul Hukuku Esasları, 7. Baskı, İstanbul 2009.
- **Albayrak Açı, Z.**, Medenî Usûl Hukukunda Keşif, Ankara 2019.
- **Alpay, E.**, İngiliz ve Türk Yargılama Hukukunda Sözlülük İlkesi, İstanbul 2020.
- **Apaydın Şen, H.**, Türkiye’de Öğrenim Gören Yabancı Uyruklu Öğrencilerin Eğitim Ortamındaki İletişim Deneyimlerine İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara-2008.
- **Arslan, A. S.**, Medeni Usul Hukukunda Delillerin Toplanması ve Doğrudanlık İlkesi (Delillerin Toplanması), Ankara 2012.
- **Arslan, A. S.**, Doğrudanlık İlkesi (Doğrudanlık), S.D.Ü Hukuk Fakültesi Dergisi MİHBİR Özel Sayısı, Cilt: 4, Sayı:2, 2016 (133-144).
- **Arslan, R./ Yılmaz, E./ Taşpınar Ayvaz, S./ Hanağası, E.**, Medenî Usul Hukuku, 7. Baskı, Ankara 2021.
- **Aşçıoğlu, Ç.**, Birlikçilik Kavramı ve Görev Sınırları, Birlikçilik Sempozyumu 9-10 Kasım 2001.
- **Aşık, İ.**, Medenî Usul Hukukunda Keşif, Ankara 2017.
- **Atalay, O.**, Pekcanıtez Usûl Medeni Usûl Hukuku, 15. Bası, 2017.
- **Atalı, M./ Ermenek, İ./ Erdoğan, E.**, Medenî Usûl Hukuku, 3. Bası, Ankara 2020.
- **Bausch, S./ Klenk, K.**, § 128a ZPO und “Onlinegerichtsverhandlungen” Schafft Covid-19 die Digitalisierung von Gerichtsverhandlungen?, <https://www.deutscheranwaltspiegel.de/disputeresolution/covid-19/128a-zpo-und-onlinegerichtsverhandlungen-20325/>, Dispute Resolution, 2020 (13-18).

- **Bolayır, N.**, Fransız Hukukundaki Düzenlemler Işığında Ses ve Görüntü Nakledilmesi yoluyla Duruşma İcrası (Fransız), GÜHFD, Cilt:19, Sayı:2, 2020 (1175-1203).
- **Bolayır, N.**, Hukuk Yargılamasında Delillerin Toplanmasında Tarafların ve Hâkimin Rolü(Delillerin), İstanbul 2014.
- **Bora Çınar, S.**, Dava Yönetimi ve Yapay Zekâ Etkileşimi Üzerine Düşünceler, Legal Hukuk Dergisi, Cilt:20, Sayı: 234, 2022, (2089-2130).
- **Budak, A. C./ Karaaslan, V.**, Medenî Usul Hukuku, 4. Baskı, Ankara 2020.
- **Çelik, M. L.**, Meslek Kurallarında Avukat- Mahkeme İlişkileri, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, S.74, 2008, (282-296).
- **Çiftçi, P.**, Medenî Yargılama Hukukunda İspat Hakkı ve Sınırlamaları, Ankara 2018.
- **Çiftçi, P.**, Pandemi Sürecinde Yargının İşleyişine İlişkin Alınan Tedbirlerin Türk Medenî Yargılama Hukukunda Yargısal Temel Haklar ve Özel Olarak Doğrudanlık İlkesi Üzerinde Yarattığı Etkiler (Yargısal), <https://blog.lexpera.com.tr/pandemi-surecinde-yarginin-isleyisine-iliskin-alinan-tedbirlerin-turk-medeni-yargilama-hukukunda-yargisal-temel-haklar-ve-ozel-olarak-dogrudanlik-ilkesi-uzerinde-yarattigi-etkiler/#fn35>., Lexpera Blog, 2020.
- **Çölkesen, İ./ Yomralıoğlu, T.**, Arazi Ortüşü ve Kullanımının Haritalanmasında WorldView-2 Uydu Görüntüsü ve Yardımcı Verilerin Kullanımı, Harita Dergisi, Sayı: 152, 2014 (12-24).
- **Erem, F.**, Meslek Kuralları (Şerh), Ankara Barosu Yayınları, 2007.
- **Erdem, R.**, İletişim Eğilimlerinin Yüksek- Düşük Bağlam Ayırımı ile Ölçülmesi: Türkçe Bir Ölçek Geliştirme Çalışması, Fırat Sağlık Hizmetleri Dergisi, Cilt:1, Sayı:2, 2006, (18-25).
- **Fries, M.**, Die vollvirtuelle Verhandlung–Quo vadis, § 128a ZPO?, Zeitschrift für das gesamte Verfahrensrecht, Sayı:2, 2020.
- **Gayretli Aydın, S.**, Medenî Yargılama Hukukunda Ses Ve Görüntü Nakli Yoluyla Duruşmaya Katılma, D.E.Ü. Hukuk Fakültesi Dergisi, Prof. Dr. Şeref ERTAŞ'a Armağan, Cilt: 19, Özel Sayı, 2017, (2101-2126).
- **Greib, M.**, Mündliche Verhandlungen im Wege der Videokonferenz, JuS 2020 (521- 523).

- **Hanağası, E.**, Medenî Yargılama Hukukunda Silahların Eşitliği, Ankara 2016.
- **Heß, R./ Figgner, D.**, Die Videoverhandlung nach § 128a ZPO im Verkehrszivilprozess, NJW Spezial 2021 (585-586).
- **İzgüden, D./ Erdem R.**, Yüksek-Düşük Bağlı İletişim İle Örgütsel Muhalefet Davranışları Arasındaki İlişki: Süleyman Demirel Üniversitesi Akademik Personeli Üzerine Bir Araştırma, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Cilt: 9, Sayı: 22, 2017, (104-129).
- **Kale, S.**, Ses Ve Görüntü Yoluyla Duruşma İcrası (HMK m. 149), MİHDER, Cilt: 9, Sayı: 25 (141-155).
- **Konuralp, H.**, Medenî Usul Hukukunda İspat Kurallarının Zorlanan Sınırları, Ankara 2009.
- **Karaaslan, V.**, Medenî Usûl Hukukunda Hâkimin Davayı Aydınlatma Ödevi, Ankara 2013.
- **Kern, C./ Stein, J.**, Kommentar zur Zivilprozessordnung, 23. Bası, Cilt: 2, Tübingen 2016.
- **Korkmaz, D. N.**, Tarafın Davasını Takip Edebilecek Ehliyet Olmaması, MİHDER, Cilt:16, Sayı:45, 2020 (221-276).
- **Köbler, R.**, Die Videoverhandlung im Zivilprozess – Vorschlag einer Neuregelung, NJW 2021 (1072-1074).
- **Kurt Konca, N.**, Medenî Usûl Hukukunda Alenîyet İlkesi (Aleniyet), Ankara 2009.
- **Kurt Konca, N.**, Medeni Yargılama Hukukunda Doğrudan Doğruluk İlkesi (Doğrudan), Prof. Dr. Bilge Öztan'a Armağan, Ankara 2008 (599-625).
- **Meriç, N.**, Medenî Yargılama Hukukunda Tasarruf İlkesi, Ankara 2011.
- **Mıdık, B.**, Sorularla Çevrim İçi Uyuşmazlık Çözüm Yöntemleri, İstanbul 2021.
- **Mıdık, B.**, Medenî Yargıda E-Duruşma Pilot Uygulaması ve Yargının Elektronik Dönüşümü Üzerine Bazı Düşünceler (Düşünceler), <https://blog.lexpera.com.tr/medeni-yargida-e-durusma-pilot-uygulamasi-ve-yarginin-elektronik-donusumu-uzerine-bazi-dusunceler/>, Lexpera Blog, 2020.

- **Özçelik, V.**, Türk Medenî Usûl Hukukunda Taraflarca Getirilme İlkesi, Ankara 2020.
- **Özekes, M.**, Medeni Usul Hukukunda Hukuki Dinlenilme Hakkı (Hukuki Dinlenilme), Ankara 2003.
- **Özekes, M.**, Pekcanıtez Usûl Medeni Usûl Hukuku, 15. Bası, 2017.
- **Özkaya- Ferendeci, H. Ö.**, (Alman Hukuku'ndaki Örneği İle) Sözlülük İlkesi, İstanbul 2019.
- **Öztek, S.**, Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun Aleniyet İlkesine İlişkin 28. İnci Maddesi İle Ses Ve Görüntü Nakledilmesi Yoluyla Veya Başka Yerde Duruşma İcrasına İlişkin 149 uncu Maddesinde 7251 Sayılı Kanunla Yapılan Değişiklikler Hakkında Bazı Düşünceler, Adalet Dergisi 2021/1 Sayı: 66 (641-665).
- **Öztek, S./ Taşpınar Ayvaz, S./ Kale, S.**, Hukuk Muhakemeleri Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında 20 Mart 2020 Tarihli Kanun Teklifi'ne İlişkin Bazı Açıklamalar ve Kanun Teklifinin Değerlendirilmesi, TBB Dergisi, Sayı:149, 2020 (78-152).
- **Pamukçu, B.**, Medenî Yargılama Hukukunda Dosyanın İşlemden Kaldırılması, İstanbul 2020.
- **Pekcanıtez, H.**, Hukuki Dinlenilme Hakkı, Makaleler, Cilt:1, 2016 (509-561).
- **Pekcanıtez, H./ Atalay, O./ Özekes, M.**, Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nda Değişiklik Yapılmasına Dair 7251 Sayılı Kanun Hakkında Değerlendirme (Değişiklik), TBB Dergisi, Sayı:150, 2020, (247-299).
- **Pekcanıtez, H./ Atalay, O./ Özekes, M.**, Hukuk Muhakemeleri Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifinin (2020) Değerlendirilmesi (Değerlendirme), <https://blog.lexpera.com.tr/hmk-ile-bazi-kanunlarda-degisiklik-yapilmasina-dair-kanun-teklifinin-2020-degerlendirilmesi/>, Lexpera Blog, 2020.
- **Pekcanıtez, H./ Meriç, N.**, Medenî Usûl Hukukunda Fer'i Müdahale, İstanbul 2020.
- **Postacıoğlu, İ. E./ Altay, S.**, Medenî Usûl Hukuku Dersleri, 8. Bası, İstanbul 2020.
- **Prütting, H./ Gehrlein, M.**, ZPO, 12. Bası, Hürth 2020.
- **Rüzgaresen, C.**, Medeni Muhakeme Hukukunda Usul Ekonomisi İlkesi, Ankara 2013.

- **Rüzgaresen, C.**, Medeni Usul Hukukunda Dosyanın İşlemden Kaldırılması (Dosyanın), Ankara 2021.
- **Musielak, H.-J.**, Kommentar ZPO, 19. Bası, Münih 2022.
- **Şeker, H.**, Duruşmaya Katılma Hakkı, ABD, Sayı:1, 2017, (221-248).
- **Tahiroğlu, F.**, Medenî Usûl Hukukunda Tanığın Hazır Bulunma Yükümlülüğü, İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt: 8, Sayı: 2, 2021, (617- 644).
- **Tamer Gencer, Z.**, Çok Kültürlü Toplumlarda İletişim; Divriği Örneği, Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi, Sayı: 1, 2011, (186-205).
- **Tanrıver, S.**, Medenî Usûl Hukuku, Cilt: 1, 4. Bası, Ankara 2021.
- **Toraman, B.**, Medeni Usul Hukukunda Bilirkişi İncelemesi, Ankara 2017.
- **Ulukapı, Ö.**, Medeni Usul Hukukunda Tarafların Duruşmaya Gelmemesi, Konya 1997.
- **Umar, B.**, Hukuk Muhakemeleri Kanunu Şerhi, Ankara 2014.
- **Üstündağ, S.**, Medeni Yargılama Hukuku Cilt: I – II, İstanbul 2000.
- **Windau, B.**, Die Verhandlung im Wege der Bild- und Tonübertragung (Der Bild), NJW 2020, (2753-2758).
- **Windau, B.**, Gerichtsverhandlung per Videokonferenz: Keine Angst vor § 128a ZPO (Videokonferenz),https://anwaltsblatt.anwaltverein.de/de/anwaeltinnenanwaelt_e/anwaltspraxis/gerichtsverhandlung-per-videokonferenz-keine-angst-vor128a/, Anwalts Blatt, 2020.
- **Wöstmann, H.**, Saenger Zivilprozessordnung, 9. Bası, Baden- Baden 2021.
- **Wypych, A.-K.**, Virtuelle Gerichtsverhandlungen als Teil des “New Normal”, <https://www.twobirds.com/de/insights/2020/germany/virtuelle-gerichtsverhandlungen-als-teil-der-neuen-arbeitswelt-nach-der-coronakrise/>, Bird&Bird, 2020.
- **Varol Karaosmanoğlu, G.**, Ses ve Görüntü Nakli Yoluyla Duruşma Yapılmasına İlişkin Olarak 7251 Sayılı Kanun'la Yapılan Değişikliklerin Doğrudanlık İlkesi Kapsamında Değerlendirilmesi, Anadolu Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt: 8, Sayı: 1, 2022, (71-92).

- **Yıldırım, M. K.**, Medeni Usul Hukukunda Delillerin Değerlendirilmesi, İstanbul 1990.
- <https://beck-online.beck.de/Home>
- <https://blog.lexpera.com.tr/>
- <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-11599-2020-INIT/en/pdf>
- <https://edurusmabilgi.adalet.gov.tr/>
- <https://edurusmabilgi.adalet.gov.tr/e-durusma-nedir>
- <https://www.lexpera.com.tr>
- <https://tr.wikipedia.org/wiki/NFT>
- <https://rm.coe.int/cepej-2021-4-guidelines-videoconference-en/1680a2c2f4>
- <https://www5.tbmm.gov.tr/sirasayi/donem23/yil01/ss393.pdf> (6100)
- <https://www.youtube.com/watch?v=bmpcRaDsGq8>

MEDENÎ YARGIDA YAPAY ZEKÂ VE YENİLİKÇİ YÖNTEMLERLE UYGULAMALAR

Dr. Buse DİŞEL*

Giriş

- I. Yapay Zekâ ve İlgili Kavramlar
  - A. Yapay Zekâ, Makine Öğrenmesi ve Derin Öğrenme
  - B. Doğal Dil İşleme (Algılama)
  - C. Veri (Yapılandırılmış-Yapılandırılmamış)
- II. Yapay Zekânın Medenî Yargıda Kullanılması
  - A. Bilişim (Bilgisayar) Bilimi ile Hukuk Arasındaki Paralellik
  - B. Yapay Zekânın Yargı Uygulamasında Etik Çerçevenin Belirlenmesi
  - C. Yapay Zekânın Yargı Uygulamasındaki Temel Kullanım Alanları
    1. Genel Olarak
    2. Hâkime Yardımcı Yapay Zekâ
    3. Karar Taslakları Hazırlayan/Kararları Tahmin Eden Yapay Zekâ
    4. Yapay Zekâ Hâkim
      - a. Genel Olarak
      - b. Hâkimin Görevleri
      - c. Yapay Zekâ Yazılımın Gereksinimleri
        - aa. Genel Olarak
        - bb. İşitsel ve Görsel Algılama Gereksinimi
        - cc. Doğal Dil Algılama Gereksinimi
        - dd. Gerçeğin Ortaya Çıkarılması Gereksinimi

* Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Medenî Usûl ve İcra-İflâs Anabilim Dalı.

KAYNAKÇA

- **Adalı E.**, “Doğal Dil İşleme” (<https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/207209>).
- **Aşıkoğlu Ş. İ.**, Avrupa Birliği ve Türk Hukukunda Kişisel Verilerin Korunması ve Büyük Veri, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Özel Hukuk Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2018.
- **Bacaksız P./Sümer S. Y.**, Robotlar, Yapay Zekâ ve Ceza Hukuku, Ankara 2021.
- **Bostrom N.**, Süper Zekâ (Yapay Zekâ Uygulamaları, Tehlikeler ve Stratejiler), İstanbul 2019.
- **Bozkurt-Yüksel A. E.**, Bulut Bilişimde Kişisel Verilerin Korunması, Ankara 2016.
- **Doğan K./Arslantekin S.**, “Büyük Veri: Önemi, Yapısı ve Günümüzdeki Durum”, DTCF Dergisi, C. 56, S. 1, 2016, s. 15-56.
- **Erdoğan G.**, “Yapay Zekâ ve Hukukuna Genel Bir Bakış”, Adalet Dergisi, 2021/1, S. 66, s. 117-192.
- **Gültekin Varkonyi G.**, Robot Yargıçlar Teknolojinin Yargıdaki Geleceği, Fırsatlar ve Riskler, Ankara 2022.
- **Heil B.**, IT-Anwendung im Zivilprozess, Tübingen 2020.
- **Kıyak E.**, “Büyük Veri ve Yapay Zekâ Teknolojileri ile Adım Adım Zeki Uyap (Ulusal Yargı Ağı Projesi) Ekosistemine Doğru”, DEÜHF C. 22, S. 1, 2020, s. 79-121.
- **Kurt Konca N.**, Hâkim Yardımcılığı Kurumu ve Türkiye’de Uygulanabilirliği, SETA Yayınları 71, İstanbul 2016.
- **Özekes M.**, Sorular-Şemalar-Örneklerle Temel Hukuk Bilgisi, İstanbul 2021.
- **Özekes M.**, “HMK Bakımından Dava Dilekçesinde Eksiklik Halinde Yapılması Gereken İşlemler”, Prof. Dr. Hakan Pekcanitez’e Armağan, DEÜHFD, C. 16, Özel Sayı 2014, s. 263-300 (Basım Yılı: 2015). (Dava Dilekçesinde Eksiklik).
- **Özekes M.**, “Hâkim ve Savcı Yardımcılığı Üzerine Düşünceler ve Öneriler”, <https://blog.lexpera.com.tr/hâkim-ve-savci-yardimciligi-uzerine-dusunceler-ve-oneriler/> (Hâkim ve Savcı Yardımcılığı).
- **Pekcanitez Usûl Medenî Usûl Hukuku**, C. I, 15. Bası, İstanbul 2017 (Yazar, Pekcanitez Usûl Şerhi).

- **Pekcanitez H./Atalay O./Özekes M.**, Medenî Usûl Hukuku Ders Kitabı, İstanbul 2021.
- **Say Cem**, 50 Soruda Yapay Zekâ, Bilim Gelecek Kitaplığı-59, 8. Baskı, İstanbul 2019.
- **Sümer Seda Yağmur**, “Ceza Yargılamasının Geleceği: Robot Hâkim”, DEÜHFD, C. 23, S. 2, 2021, s. 1543-1591.
- **Turan T./Kemaloğlu N./Küçüksile E. U.**, “Hukukta Yapay Zekâ: Çalışmalar ve Gelecek Öngörürleri”, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi 11 (2), 2020, s. 246-255.
- **Yılmaz G.**, “Yapay Zekânın Yargı Sistemlerinde Kullanılmasına İlişkin Avrupa Etik Şartı”, Marmara Avrupa Araştırmaları Dergisi, C. 28, S. 1, 2020, s. 27- 55.
- **Yılmaz O. G.**, “Yargı Uygulamasında Yapay Zekâ Kullanımı-Yapay Zekâ Hâkim Cübbesini Giyebilecek mi?”, Adalet Dergisi, 2021/1, S. 66, s. 379-415.
- https://adalethanim.com/home#home__section__about.
- http://www.cepej.adalet.gov.tr/dosya/dokumanlar/REC_86_Tavsiye_Karari.pdf
- <https://www.coe.int/en/web/artificial-intelligence/history-of-ai>
- https://legalinstruments.oecd.org/en/instruments/OECD-LEGAL-0449_
- <https://nlp.itu.edu.tr/>
- <http://odtuteknokent.com.tr/tr/haber/kodex-bilisimden-yargitay-davalarina-yapay-zekâli-destek>
- <https://proente.com/makine-ogrenimi-derin-ogrenme-ve-yapay-zekâ-arasindaki-fark/>
- <https://turkiye.ai/imza-tanima-yapay-zekâ-cozum-assos/>.
- <https://uyap.gov.tr/Asamalar>
- https://www.webtekno.com/yenmenin-imbkansiz-oldugu-oyuncu-yapay-zekalarh114548.html#:~:text=Yenilmesi%20imbkans%C4%B1z%20yapay%20zekâ%20teknolojisi,%C3%BC%C3%A7%C3%BCnde%20yenilip%20ikisinde%20berabere%20kald%C4%B1_

ÇEVİRİMİÇİ UYUŞMAZLIK ÇÖZÜM YÖNTEMLERİ

Doç. Dr. Tolga AKKAYA*

GİRİŞ

- I. ÇEVİRİMİÇİ UYUŞMAZLIK ÇÖZÜM YÖNTEMİ KAVRAMI
- II. ÇEVİRİMİÇİ UYUŞMAZLIK ÇÖZÜM YÖNTEMİNİN TÜRLERİ
  - A. Çevrimiçi Uyuşmazlık Çözüm Yöntemi Olarak ODR (Online Dispute Resolution)
  - B. Çevrimiçi Yargılama
- III. ÇEVİRİMİÇİ UYUŞMAZLIK ÇÖZÜM YÖNTEMLERİNİN DOĞMASINA NEDEN OLAN FAKTÖRLER
  - A. İnternetin Gelişmesi
  - B. Teknolojinin Gelişmesi
  - C. E-Ticaretin Gelişmesi
  - D. Uyuşmazlıkların Geleneksel Yöntemlerle Çözülmesinde Sorunlar Yaşanması
- IV. ÇEVİRİMİÇİ UYUŞMAZLIK ÇÖZÜMÜ KONUSUNDAKİ GELİŞMELER
- V. ÇEVİRİMİÇİ UYUŞMAZLIK ÇÖZÜM YÖNTEMLERİNE ELVERİŞLİ UYUŞMAZLIKLAR
- VI. ÇEVİRİMİÇİ UYUŞMAZLIK ÇÖZÜM YÖNTEMLERİNİN SAĞLADIĞI FAYDALAR
- VII. ÇEVİRİMİÇİ UYUŞMAZLIK ÇÖZÜM YÖNTEMLERİNİN OLUMSUZ YANLARI VE ORTAYA ÇIKABİLECEK OLASI SORUNLAR
  - A. Genel Olarak
  - B. Çevrimiçi Uyuşmazlık Çözüm Yöntemlerinde Yapay Zekâ Uygulamalarının Kullanılmasının Yaratabileceği Olası Sorunlar
- VIII. ÇEVİRİMİÇİ UYUŞMAZLIK ÇÖZÜM YÖNTEMLERİNİN TEKNOLOJİYLE İLİŞKİSİ
  - A. Yapay Zekâ

* Anadolu Üniversitesi Hukuk Fakültesi Medenî Usûl ve İcra İflâs Hukuku Anabilim Dalı.

KAYNAKÇA

- **Ayaz, T./Işıklı, Ş.**, “Bir İnsan Hakkı Olarak İnternet Erişimi”, ISOPHOS, Y. 2, S. 4, Bahar 2020, s. 1-17, <https://www.isophos.org/is-cont/uploads/pdf/04/bir-insan-hakki-olarak-internet-erisimi-herkes-icin-internet-tartismasi.pdf>, E.T. 05.04.2022.
- **CDCJ**, TECHNICAL STUDY ON ONLINE DISPUTE RESOLUTION MECHANISMS, 2018, <https://rm.coe.int/cdcj-technical-study-on-online-dispute-resolution-mechanisms/16809f0079>, E.T. 11.05.2022.
- **Çekin, M. S.**, Yapay Zekâ Teknolojilerinin Hukuki İşlem Teorisine Etkisi, İstanbul 2021.
- **EUROPEAN COMMITTEE ON LEGAL CO-OPERATION** Functioning of the European
- ODR Platform, Statistical Report 2020, <https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/2021-report-final.pdf>, E.T. 01.06.2022.
- **Hayan, M.**, “Legal Design as a Thing: A Theory of Change and a Set of Methods to Craft a Human-Centered Legal System”. Design Issues, 36 (3), 2020, s. 3–15. doi: https://doi.org/10.1162/desi_a_00600, E.T. 20.7.2022.
- **Kadıoğlu, C. Ç.**, “Bricks And Clicks: Online Dispute Resolution Mechanisms And Implementation Of Online Arbitration In Turkey For Cross-Border Business To Consumer E-Commerce Disputes”, Bilişim Hukuku Dergisi, 1 (2019), s. 113-146.
- **Kalafatoğlu, M. P.**, “Yabancı Unsurlu E-Tüketici Uyuşmazlıklarının İnternet Üzerinden Çözülmesi (Online Dispute Resolution) Konusunda Görüş, Düşünce ve Öneriler”, Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, C. IXVV, S. 2, 2018, s. 301-350.
- **Kaya, S.**, Consumer Dispute Resolution in the Digital Age: Online Dispute Resolution, İstanbul 2020.
- **Kıyak E.**, “Büyük Veri ve Yapay Zekâ Teknolojileri ile Adım Adım Zeki UYAP (Ulusal Yargı Ağı Projesi) Ekosistemine Doğru”, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt: 22, Sayı: 1, 2020, s. 79-121.
- **Martinis, I./Arnet, C.**, “Online Dispute Resolution – heute und morgen”, Schweizerische Juristen-Zeitung (SJZ), 117, 2021, s. 255-260.
- **Mıdık, B.**, Sorularla Çevrimiçi Uyuşmazlık Çözüm Yöntemleri, İstanbul 2021.

- **Özmumcu, S.**, "Dünyada ve Ülkemizde Online Uyuşmazlık Çözümleri Bağlamında Online Tahkim ve Uygulamaları", İstanbul Hukuk Mecmuası, 78, 2020, s. 431-454.
- **Rabinovich-Einy, O./ Katsh, E.**, "A New Relationship between Public and Private Dispute Resolution: Lessons from Online Dispute Resolution," Ohio State Journal on Dispute Resolution 32, No. 4, 2017, s. 695-724.
- **REPORT FROM THE COMMISSION TO THE EUROPEAN PARLIAMENT AND THE COUNCIL**,
https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/first_report_on_the_functioning_of_the_odr_platform.pdf_E.T. 01.06.2022.
- **Susskind, R.**, Online Courts and The Future of Justice, Published to Oxford Scholarship Online: March 2021.
- **The CRT Process**, <https://civilresolutionbc.ca/crt-process/>, E.T. 01.02.2022.
- **Varol, G.** "Ses ve Görüntü Nakli Yoluyla Duruşma Yapılmasına İlişkin Olarak 7251 Sayılı Kanun'la Yapılan Değişikliklerin Doğrudanlık İlkesi Kapsamında Değerlendirilmesi". Anadolu Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 8, S.1, 2022, s. 71-92.
- **Yıldırım, K./Gül, M. A.**, "Küçük Uyuşmazlıkların (Small Claims)" Kendine Özgü Bir Prosedür Dâhilinde Çözümlenmesine İlişkin Düşünceler. Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, 27 (2), 2021, s. 1334-1351.

BLOKZİNCİRİN YARGILAMA VE İLGİLİ ALANLARA ETKİSİ: AVANTAJLAR VE RİSKLER

Arş. Gör. Abdulkadir HAŞHAŞ*

Giriş

I. BLOKZİNCİR TEKNOLOJİSİ

A. Genel Olarak

B. Blokzincirin Kayıt Fonksiyonu

1. Genel Olarak

2. Hukuken Anlam İfade Eden Kayıtlar

a. Resmî Kayıtlar

b. Özel Kayıtlar

C. Blokzincirin Ağ Fonksiyonu

1. Genel Olarak

2. Blokzincirde Ağ Türleri

3. Blokzincir Ağının Yargılamaya (Belgelerin İbrazına) Etkisi

II. AVANTAJLAR VE RİSKLER

Sonuç Yerine

Kaynakça

---

* Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Medenî Usûl ve İcra İflâs Hukuku Anabilim Dalı.

KAYNAKÇA

- **Antalya, O. G.** “Eşya Hukukuna Hakim İlkelerden Aleniyet İlkesi”, MÜHF-HAD, C. 23, Y. 2017, S. 3, Prof. Dr. Bülent Tahiroğluna Armağan, ss. 419-440.
- **Boyar, O./ Kama Işık, S.** “Dördüncü Kuşak Haklar ve Bilişim Teknolojilerinin Doğuşunda Mahremiyet Kavramına Karşılaştırmalı Bir Bakış”, Marmara Üniversitesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, C. 25, S. 2, Prof. Dr. Ferit Hakan Baykal Armağanı, Aralık 2019, ss. 602-623.
- **Cündoğlu, C./Çelik, Ö./Yıldız, O./ Türk, E.** Yalın Blokzincir, Bankalar Arası Kart Merkezi, (Yıl belirtilmemiş).
- **De Filippi, P./Wright, A.** Blockchain and the Law: The Rule of Code, Harvard University Press, 2018.
- **Dimitropoulos, G.** “The Law of Blockchain”, Washington Law Review, V. 95, N. 3, pp. 1117-1192.
- **Efe, A.** “Elektronik Noterlikte Fırsatlar ve Riskler: ABD Uygulamaları Üzerinde Bir Değerlendirme”, TNB Hukuk Dergisi, Y. 6, S. 2, 2019, ss.19-53.
- **Efe, A.** “Yenilikçi Teknolojinin Getirdiği Yeni Bir Paradigma Gerilimi: Blokzinciriyle E-Noterlik Uygulamasının Hukuki ve Teknik Analizi”, TNB Hukuk Dergisi, Y. 5, S. 2, 2018, (Blokzincir), ss. 97-140.
- **Erdönmez, G.** Medenî Usûl Hukukunda Belgelerin İbrazi Mecburiyeti, 2. Bası, İstanbul 2014.
- **Kavak, Y.** “Resmi Sicil ve Senetlerle İspat”, İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 11, S. 1, Y. 2020, ss. 18-25.
- **Markey-Towler, B.** “Anarchy, Blockchain and Utopia: A theory of political-socioeconomic systems organised using Blockchain”, https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3095343
- **Pekcanitez, H./ Atalay, O./ Özokes, M.** Medenî Usûl Hukuku Ders Kitabı, 9. Bası, On İki Levha Yayıncılık, Eylül 2021.
- **Say, C.** 5 Soruda Blokzinciri, Bankalar Arası Kart Merkezi, 2019.
- **Tekelioğlu, N.** “Dijital Tapu Sicili: Blokzinciri Teknolojisinin Tapu Sicilinde Kullanılmasına Dair Karşılaştırmalı Bir İnceleme”, İstanbul Hukuk Mecmuası, C. 80, S. 1, ss. 1-39.
- **Tevetoğlu, M.** “Ethereum ve Akıllı Sözleşmeler”, İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 12, S. 1, ss. 193-208.

- **Tüfekçi, A./Karahan, Ç.** “Blokzincir Teknolojisi ve Kamu Kurumlarında Verilen Hizmetlerde Blokzincirin Kullanım Durumu”, Verimlilik Dergisi, Y. 2019, S. 4, ss. 157-193.
- **Usta, A./Doğantekin, S.** Blockchain 101, v2, Bankalar Arası Kart Merkezi, (Yıl belirtilmemiş).
- **Ünsal, E./Kocaoğlu, Ö.** “Blok Zinciri Teknolojisi: Kullanım Alanları, Açık Noktaları ve Gelecek Beklentileri”, Avrupa Bilim ve Teknoloji Dergisi, S. 13, Ağustos 2018, ss. 54-64.
- **Woods, J.** “Blockchain: Public Sector Usecases”, <https://medium.com/crypto-oracle/blockchain-public-sector-use-cases-49a2d74ad946>, (e.t. 22.5.2022).

DİJİTAL ÇAĞDA TAKİP HUKUKUNDAKİ GELİŞMELER

Doç. Dr. Nilüfer BORAN GÜNEYSU*

Giriş

- I. Dijitalleşme Kavramı ve Yargıda Dijitalleşme
- II. İcra Hukukunda Dijitalleşme
  - A. Genel Olarak
  - B. İcra Araçlarında Dijitalleşme
    1. Elektronik İmza
    2. UYAP
    3. E-Tebliğat
    4. Elektronik Ortamda Teklif Verme
    5. Abonelik Sözleşmesinden Kaynaklanan Para Alacaklarına İlişkin Takip
    6. Elektronik Ortamda Malvarlığı Sorgulama ve Haciz
    7. E-Satış
  - C. Dijital Varlıklar ve İcra Hukuku
    1. Kripto Paralar
    2. NFT
- III. İcra Hukukunda Dijitalleşmenin Fayda ve Tehlikeleri
- IV. İcra Hukukunda Dijitalleşme ve Menfaat Dengesi, Temel Haklar ile İlkeler
- V. Değerlendirme

---

* Anadolu Üniversitesi Hukuk Fakültesi Medenî Usûl ve İcra-İflâs Hukuku Anabilim Dalı.

KAYNAKÇA

- **Albayrak H.**, Mukayeseli Hukuk ve Yargı Kararları
- Işığında Elektronik Tebligatın Yapılmış Sayıldığı Tarih, SÜHFD, C. 29, S. 3, 2021, s. 2414-2453.
- **Antalya G.**, Elektronik Tapu Sicili, Ankara 2019.
- **Araalan C.**, NFT'lerin Türk Hukuku Çerçevesinde Değerlendirilmesi, <https://legal.com.tr/blog/genel/nftlerin-turk-hukuku-cercevesinde-degerlendirilmesi/> (E.T. 16.06.2022).
- **Arkan Ö.**, NFT Sanat Eserleri ve Telif Hukuku, Fikri Mülkiyet, <https://fikrimulkiyet.com/nft-sanat-eserleri-ve-telif-hukuk> (E.T. 22.04.2022).
- **Arslan R./Yılmaz E./Taşpınar-Ayvaz S./Hanağası E.**, İcra ve İflâs Hukuku, 6. Baskı, Ankara 2020.
- **Atalı M./Ermenek İ./Erdoğan E.**, İcra ve İflas Hukuku, 3. Baskı, Ankara 2020.
- **Ayaz T./Işıklı Ş.**, Bir İnsan Hakkı Olarak İnternet Erişimi: Herkes İçin İnternet Tartışması, Uluslararası Bilişim, Teknoloji ve Felsefe Dergisi, Yıl: 2, Sayı 4, Bahar 2020, s. 1-17.
- **Bayülken K.**, Bitcoin, Kriptografi ve Anonimlik Hakkı https://www.academia.edu/28616587/BITCOIN_KR%C4%B0PTOGRAF%C4%B0_VE_ANON%C4%B0ML%C4%B0K_HAKKI (E.T. 22.04.2022).
- **Beck S.**, Der rechtliche Status autonomer Maschinen, AJP, 2017, s. 183-191.
- **Boran Güneysu N./Memiş B.**, Bitcoin ve İcra Hukuku, Fides Law Review, Yıl:1, Sayı:1, Aralık 2018, s. 82-89.
- **Candoğan G.**, Giriş Yazısı, Üstad Dergisi, S. 14, Kış 2022.
- **Çekin Mustafa S.**, Yapay Zekâ Teknolojilerinin Hukuki İşlem Teorisi-ne Etkileri, İstanbul 2021.
- **Çiftçi P.**, İcra Hukukunda Menfaat Dengesi, Ankara 2010.
- **Erturghut M.**, Medeni Usul Hukukunda Elektronik İmzalı Belgelerin Delil Olarak Değerlendirilmesi, Ankara 2004.
- **Hatipoğlu A.**, Bir İnsan Hakkı Olarak İnternet, Prof. Dr. Adnan Güriz'e Armağan, Ankara 2016, s. 141-155.
- **Kale S.**, İcra ve İflas Hukukunda Online Satış, <https://blog.lexpera.com.tr/icra-ve-iflas-hukukunda-online-satis/> (E.T. 31.03.2022).

- **Kazmaz Tepe B.**, İcra Hukukunda Elektronik Ortamda Teklif Verme, Ankara 2016.
- **Kılıçoğlu E.**, Medeni Usul Hukuku Yönünden Kişisel Verilerin Korunması, Güncel Gelişmeler Işığında Kişisel Verilerin Korunması Hukuku, İstanbul 2019.
- **Küçük Alper T.**, İcra Ve İflas Hukukunda Tebligata İlişkin Düzenlemeler, İÜHFMD, C. LXXIV, S. 1, 2016, s. 305-329.
- Modernisierung des Zivilprozesses Diskussionspapier, diskussionspapier_ag_modernisierung.pdf.
- **Özcan M./Keskin B.**, Dijitalizasyon Bağlamında Sosyal Dönüşüm, Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi, Yıl 10, C. 16, S. 29, Eylül 2020, s. 2214-2229.
- **Özçelik V.**, Abonelik Sözleşmesinden Kaynaklanan Para Alacaklarına İlişkin Takibin Başlatılması Usûlü Hakkında Kanun'a Göre İcra Takibi, Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi, Yıl 7, Sayı 14, Aralık 2019, s. 375-395.
- **Özdemir G.**, Kripto Paraların Eşya Niteliği, SDÜHFD, C.11, S.1, 2021, s. 289-306.
- **Özekes M.**, Abonelik Sözleşmelerinden Kaynaklanan Para Alacaklarına İlişkin Yeni Takip Yolu (7155 Sayılı Kanun'un Düzenlemesi), İzmir Barosu Dergisi, Eylül 2018, s. 225-256.
- **Özekes M.**, İcra Hukukunda Temel Haklar ve İlkeler, Ankara 2009 (İlkeler).
- **Pekcanitez H./Atalay O./Sungurtekin-Özkan M./Özekes M.**, İcra ve İflâs Hukuku Ders Kitabı, 8. Baskı, İstanbul 2021.
- **Rauer N./Bibi A.**, Non-fungible Tokens – Was können sie wirklich?, ZUM 2022, s. 20-31.
- **Schmid J.D./Schmid A.**, Bitcoin eine Einführung in die Funktionsweise sowie eine Auslegeordnung un derste Analyse möglicher rechtlicher Fragestellung, In Jusletter 4, Juni, 2012.
- **Stabile D.**, Online-Versteigerungen in Betreibungs- und Konkursverfahren, ZZZ 54/2021, s. 520-532.
- **Stabile D.**, Verwertung von Vollstreckungssubstrat durch Betreibungs- und Konkursämter über private Auktionsplattformen im Internet, BISchK 2012, s. 81-106 (private Auktionsplattformen).

- **Şağban Eyüp E.**, Nft'ler Özelinde Siber Sigortaya Bir Bakış, Bilişim Hukuku Dergisi 3, No. 2, 2021, s. 430-493.
- **Taşdemir Ö./Özbay Ü.V./ Kireçtepe B.O.**, Robotların Hukuki Ve Cezai Sorumluluğu Üzerine Bir Deneme, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 69/2, 2020, s. 793-833.
- **Turanboy A.**, Kripto Paraların Ortaya Çıkmaları ve Hukukî Nitelikleri, BATİDER, C. 35, S. 3, Eylül 2019, s. 47-62.
- **Üzümcü R./Yıldırım Y.**, Kripto Paraların Hukuki Statüleri Ve Sözleşmeler İçerisindeki Yerleri, Süleyman Demirel Üniversitesi Vizyoner Dergisi, C. 13, S. 33, 2022, s. 271-291.
- **Zogg S.**, Zwangsvollstreckungsrechtliche Behandlung von Kryptowährungen, Recht 2020 S. 1, s. 1-23.

DİJİTAL ÇAĞDA AVUKATLIK

Dr. Öğr. Üyesi Ali Çetin ASLAN*

Giriş

- I. Genel Olarak Hukuk Mesleklerinde Dijitalleşme ve Hukuk Teknolojisi
- II. Hukuk Teknolojisinin Gelecekteki Görünümleri
  - A. Robot Avukatlar
  - B. Akıllı Hukuk Araştırmaları
  - C. Büyük Veri (Big Data) Analizi
  - Ç. Belge Analizi
  - D. Otomatize Edilmiş Hukukî Yardım
  - E. Belge Üretimi
  - F. Yeni Tip Pazarlama Konseptleri
  - G. Yeni Ödeme Konseptleri
- III. Hukuk Teknolojilerinin Avantajları ve Getireceği Riskler
- IV. Türk Avukatlık Sisteminin Hukuk Teknolojisi Karşısındaki Konumu

Sonuç

* Balıkesir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Medenî Usûl ve İcra İflâs Hukuku Anabilim Dalı.

KAYNAKÇA

- **Abanoz, Buket**, “Hukuki Bilgiye Dijital Erişim”, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, C. 26, S. 1, Haziran 2020, s. 190-203.
- **Aday, Nejat**, Avukatlık Hukukunun Genel Esasları, 2. Bası, Beta Basım Yayım Dağıtım, İstanbul, 1997.
- “Ängste und Erwartungen von Verbrauchern bei rechtlichen Auseinandersetzungen”, Gesamtverband der Deutschen Versicherungswirtschaft e. V, <https://www.gdv.de/resource/blob/30990/916cec00467920d4121f3f234e109ba5/studie-forsa-studie-kosten-eines-rechtsstreits-data.pdf>, (20.05.2022),
- “An AI Completed 360,000 Hours of Finance Work in Just Seconds”, <https://futurism.com/an-ai-completed-360000-hours-of-finance-work-in-just-seconds>, (19.05.2022).
- **Aslan, Ali Çetin**, “Avukatlık Tekeline Genel Bir Bakış”, Prof. Dr. Hakan Pekcanitez’e Armağan, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 16, Özel Sayı, Y. 2014, s. 1669-1711.
- **Aslan, Ali Çetin**, Avukatlık Hukukunda Reklam Yasağı, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2015.
- **Barton, Benjamin H.**, “The Lawyer’s Monopoly-What Goes and What Stays”, Fordham Law Review 2014, Volume 82, s. 3067-3090, <https://ir.lawnet.fordham.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=5008&context=flr>, (17.07.2022).
- **Budak, Ali Cem/Karaaslan, Varol/Apaydın, Eylem/Aydemir, Fatih**, Avukatlık ve Noterlik Hukuku, Filiz Kitabevi, İstanbul 2021.
- **Caserta, Salvatore**, “Digitalization of the Legal Field and the Future of Large Law Firms”, Laws, MDPI, vol. 9(2), June 2020, s. 1-23.
- **Corrales, Marcelo/Fenwick, Mark/Haaplo, Helena**, “Digital Technologies, Legal Design and the Future of the Legal Profession”, Legal Tech, Smart Contracts and Blockchain, Springer Nature, Singapore, 2019, s. 1-15.
- **Güner, Semih**, “Avukatın Özen Yükümlülüğü”, TBBD, S. 2, Y. 2000, s. 557-586.
- **Güner, Semih**, Avukatlık Hukuku, Güncellenmiş ve Genişletilmiş 6. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, 2015.

- **Hastings, Paul**, “Will Computer Learning Replace Lawyer Earning?”, <https://news.bloomberglaw.com/business-and-practice/will-computer-learning-replace-lawyer-earning/>, (10.05.2022).
- **Höfling, Tobias/Oehm, Max**, “Legal Technology: Rise of the (Legal) Machines!?” *Karriere im Recht* 2, 2018, Nomos Verlag, s. 10-13.
- **İçer, Zafer/Hacıpaşaoğlu, Mümtaz/Tüzünoğlu, Melih**, Hukuk Teknolojileri ve Avukatlık Mesleğindeki Uygulamaları, İstanbul Barosu Yapay Zeka Çalışma Grubu, Görüş Temmuz 2020, <https://www.istanbulbarosu.org.tr/files/docs/HukukTeknolojileriveAvukatlıkMeslegindekiUyg072020.pdf>, (21.05.2022).
- **İyimaya, Ahmet**, “Avukatlık Tekeli”, Hukuk Kurultayı 2004, Ankara Barosu Yayınları, Ankara, 2004, s. 157-184.
- **Kılıçarslan, Seda Kara**, “Yapay Zekanın Hukuki Statüsü ve Hukuki Kişiliği Üzerine Tartışmalar”, *Yıldırım Beyazıt Hukuk Dergisi*, S. 2, Y. 2019, s. 363-389.
- “Künstliche Intelligenz revolutioniert den Rechtsbereich”, https://www.wienerzeitung.at/themen/recht/recht/856966_Kuenstliche-Intelligenz-revolutioniert-den-Rechtsbereich.html, (10.05.2022).
- “LegalZoom, N.C. State Bar settle \$10.5M lawsuit”, <https://www.bizjournals.com/triangle/news/2015/10/26/legalzoom-nc-state-bar-settle-10-5m-lawsuit.html#:~:text=LegalZoom%20filed%20a%20%2410.5%20million,to%20individuals%20and%20small%20businesses,> (20.05.2022).
- LexisNexis Whitepapier Digitalisierung der Rechtsbranche Teil I von II, <https://www.lexisnexis.at/vie/pdf/LexisNexis-Whitepaper-Digitalisierung-Rechtsbranche.pdf>, (15.05.2022).
- **Martinetz, Sophie/Maringele, Sarah**, *Quick Guide Legal Tech*, Springer Gabler Verlag, Wiesbaden, 2020.
- **McGinnis, John O./Pearce, Russell G.**, “The Great Disruption: How Machine Intelligence Will Transform the Role of Lawyers in the Delivery of Legal Services”, *Fordham Law Review*, Vol. 82, 2014, s. 3041-3066.
- **Memiş, Tekin**, “Avukatlık Mesleğinin İcrasında Teknolojinin Kullanım Örnekleri ve Değerlendirmeler”, Hukuk Kurultayı 2004, Ankara Barosu Yayınları, s. 318-345.
- **Özdemir, Nagihan**, “Yurt İçi ve Yurt Dışındaki Barolar İle İşbirliği”, *Yapay Zeka Çağında Hukuk İstanbul, Ankara ve İzmir Baroları Çalıştay Raporu*, s. 46-47.

- “Prisons and Courts Bill Online Procedure and Online Procedure Rules Committee”, https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/620670/fact-sheet-online-procedure.pdf, (18.05.2022).
- “RAVN Systems Launch the ACE Powered GDPR Robot - Artificial Intelligence to Expedite GDPR Compliance”, <https://www.prnewswire.com/news-releases/ravn-systems-launch-the-ace-powered-gdpr-robot--artificial-intelligence-to-expedite-gdpr-compliance-616006113.html>, (19.05.2022).
- **Reinsel, David/Gantz, John/Rydning, John**, The Digitization of the World From Edge to Core, <https://www.seagate.com/files/www-content/our-story/trends/files/idc-seagate-dataage-whitepaper.pdf>, (18.05.2022).
- “Report on the future of legal services in the United States”, https://www.americanbar.org/content/dam/aba/images/abanews/2016FLSReport_FNL_WEB.pdf, (20.05.2022).
- **Simpson, Brian**, “Algorithms or advocacy: does the legal profession have a future in a digital world?”, *Information & Communications Technology Law*, 2016, Vol. 25, No. 1, s. 50-61.
- **Sungurtekin Özkan, Meral**, *Avukatlık Mesleği Avukatın Hak ve Yükümlülükleri*, 4. Bası, Fakülteler Kitabevi, İzmir, 2013.
- **Susskind, Richard**, *Tomorrow’s Lawyers An Introduction to Your Future*, Second Edition, Oxford University Press, Oxford, 2017.
- “The view is different from the summit”, <https://www.summitlaw.com/our-story/pricing#:~:text=Summit%20Law%20Group's%20value%20adjustment,perception%20of%20the%20value%20received.>, (21.05.2022).
- **Wagner, Jens**, *Legal Tech und Legal Robots*, 2. Auflage, Springer Gabler Verlag, Wiesbaden, 2020.
- “Yargıda Dijitalleşme”, <https://www.dahaiyyargi.org/wp-content/uploads/2021/02/YargidaaDijitallesme.pdf>, (14.05.2022).

Prof. Dr. Mustafa AVCI

Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi & Kırıkkale Üniversitesi

Doç. Dr. Mehmet AYKANAT

Afyon Kocatepe Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi İbrahim ÜLKER

Selçuk Üniversitesi

HUKUK BAŞLANGICI VE METODOLOJİSİ

ADALET YAYINEVİ

Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Hukuk Başlangıcı ve Metodolojisi

Mustafa Avcı - Mehmet Aykanat - İbrahim Ülker

Hukuk Yayınları Dizisi – 3298

Birinci Baskı : Aralık, 2022

ISBN : 978 – 605 – 264 – 065 – 4

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nilüfer Aydın

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Salmat Basım Yayım Ambalaj San. Tic. Ltd. Şti.

Sertifika No: 47771

Tel: (0312) 341 10 24 - Ankara

KAYNAKLAR

- Abadan Yavuz, “Yeni Hint Anayasası”, *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, c. 8, sy. 1 (1951), ss. 208–55.
- Akdoğan Abdurrahman, *Vergi Hukuku ve Türk Vergi Sistemi*, Ankara: Gazi Kitabevi, 2019.
- Akgündüz Ahmed, *Umumi Hukuk Tarihi Ders Notları*, Konya: Mimoza, 1991.
- Akkurt Sinan Sami, Kemal Erdoğan, Hüseyin Tokat, *Borçlar Hukuku*, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2021.
- — —, *Medeni Hukuk*, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2021.
- Akyiğit Ercan, *İş Hukuku*, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2021.
- Albayrak Hakan, *Kalem Mevzuatı (Yazı İşleri) Ders Kitabı*, ed. İbrahim Ermenek, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2022.
- Alp Sedat, “Hitit Kanunları Hakkında”, *DTCF Dergisi*, S:5, 1947, s.465-482.
- Alparslan Meltem Doğan, “Anadolu’nun İlk İmparatorluğu: Hititler”, *Eski Anadolu Tarihi*, ed. Kemalettin Köroğlu, Eskişehir: Anadolu Üniversitesi, 2019.
- Anayurt Ömer, *Anayasa Hukuku*, ed. İbrahim Ermenek, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2020.
- “Annenin terliği ‘silah’ sayıldı”, *Anadolu Ajansı*, 2016, <https://www.aa.com.tr/tr/turkiye/annenin-terligi-silah-sayildi/679724>.
- Antalya O. Gökhan, *Hukuk Teorisi*, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2020.
- Apaydın H. Yunus, “Kıyas”, *TDV İslam Ansiklopedisi*, TDV Yayınları, 2022, c. 25, s.528-538.
- Apaydın Bahadır, *Kapitülasyonlar ve Osmanlı-Türk Adli ve İdari Modernleşmesi*, 3. bs., Ankara: Adalet Yayınevi, 2013.
- Arsal Sadri Maksudi, *Umumi Hukuk Tarihi*, İstanbul: İstanbul Üniversitesi, 1948.
- Atalı Murat, İbrahim Ermenek, *İcra ve İflas Hukuku*, ed. İbrahim Ermenek, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2021.
- _____: *Medeni Usul Hukuku*, ed. İbrahim Ermenek, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2021.
- Atalı Murat, İbrahim Ermenek, Hilal Ünal Kaya, *Yargı Örgütü*, ed. İbrahim Ermenek, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2022.

- Atar Yavuz, *Türk Anayasa Hukuku*, Ankara: Seçkin, 2018.
- Atay Ender Ethem, *Hukuk Başlangıcı*, Ankara: Gazi Kitabevi, 2020.
- — —, *İdari Yargılama Hukuku*, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2021.
- Atay Ender Ethem, Ahmet Nohutçu, Ramazan Çağlayan, *İdare Hukuku*, ed. Şerife Yıldız Akgül, Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayını, 2019.
- Avcı Mustafa, *Hukuk Tarihimizde Hapis*, Ankara: Adalet Yayınevi, 2019.
- — —, “Para Cezalarının Dünü Bugünü”, *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, c. 6, sy. 1–2 (1998), ss. 377–418.
- — —, *Türk Hukuk Tarihi*, 11. bası, Ankara: Adalet, 2022.
- Ayan Mehmet, *Miras Hukuku*, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2016.
- Aydın M. Âkif, *Türk Hukuk Tarihi*, İstanbul: Beta, 2015.
- _____: “Mecelle-i Ahkam-ı Adliyye”, *Büyük İstanbul Tarihi*, 2015, <https://istanbultarihi.ist/68-mecelle-i-ahkam-i-adliyye>.
- Aykanat Tuba, *Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sisteminde Cumhurbaşkanının Sorumluluğu*, Ankara: Adalet Yayınevi, 2019.
- Bebek Adil, “Ceza”, *TDV İslam Ansiklopedisi*, 1993, c. 7, ss. 469–70.
- Belgesay Mustafa Reşit, *Kur’an Hükümleri ve Modern Hukuk*, İstanbul: İstanbul Üniversitesi, 1963.
- Berki Ali Himmet, *Açıklamalı Mecelle*, Hikmet Yayınları, 1982.
- _____: *Hukuk Mantığı ve Tefsir*, Ankara: Güney Matbaacılık, 1948.
- _____: *Hukuk Tarihinden İslam Hukuku 1*, Ankara: DİB, 1955.
- Bilge Necip, *Hukuk Başlangıcı*, Ankara: Turhan Kitabevi, 1986.
- Bilgili Fatih, Ertan Demirkepî, *Ticari İşletme Hukuku*, Dora Yayınevi, 2016.
- Birişik Abdulhamit, “Tefsir”, *TDV İslam Ansiklopedisi*, TDV Yayınları, 2011ss. 290–94.
- Bolay Süleyman Hayri, “Âdem”, *TDV İslam Ansiklopedisi*, TDV Yayınları, 1988, c. 1, ss. 358–63.
- Boynukalın Ertuğrul, “Makasidü’ş-Şeria”, *TDV İslam Ansiklopedisi*, TDV Yayınları, 2003, C:27, s.423–27.
- Canay Dilara Ağaoğlu, “Hukukun Amacı Olarak Adalet”, *Hukuka Giriş*, Ankara: Astana Yayınları, 2020, s.43-47.

- Cemaleddin, "Mukayese-i Kavanin-i Medeniyye Mecelle-i Ahkam-ı Adliyye-Fransa Kanun-ı Medenisi Kitabü'l Büyu", *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, çev. Seda Örsten Esirgen, c. 61, sy. 2 (2012), s.809-818.
- Çağıl, Orhan Münir, (1957) "Hukuk Tarihinin Kıymet ve Ehemmiyetine Dair Bazı Düşünceler", *İÜHFİM*, C:22, S: 1-4, s.253-299.
- Çetin Abdurrahman, "Nesih", *DİA*, C:32, s.579-581.
- Çetiner Selma, Armağan Ebru Bozkurt Yüksel, *Ticari İşletme ve Şirketler Hukuku*, Seçkin Yayıncılık, 2021.
- "Cuma İzni ile İlgili 2016/1 Sayılı Başbakanlık Genelgesi", *Resmi Gazete*, Sayı:29587, (08.01.2016).
- Demirbaş Timur, *İnfaz Hukuku*, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2021.
- _____ : *Kriminoloji*, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2020.
- Doğan İlyas, (ed.), *Genel Kamu Hukukuna Emek Verenler*, Ankara: Astana Yayınları, 2019.
- Dönmez İbrahim Kafi, "İllet", *TDV İslam Ansiklopedisi*, TDV Yayınları, 2000, c. 22, ss. 117-20.
- Dönmezer Sulhi, *Kriminoloji*, İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yayını, 1981.
- Dönmezer Sulhi, Sahir Erman, *Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku*, İstanbul: Beta Yayıncılık, 1987.
- Ekinci Ekrem Buğra, "Hukukun Serüveni", *İstanbul, Arı Sanat Yayınevi*, 2011.
- Erdem Mehmet, Aslı Makaracı Başak, *Aile Hukuku*, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2022.
- Erdoğan İhsan, A. Dilşad Keskin, *Türk Medeni Hukuku Başlangıç Hükümleri Kişiler Hukuku*, Ankara: Gazi Kitabevi, 2020.
- Erdğan Mustafa, *İnsan Hakları Teorisi ve Hukuku*, Ankara: Orion, 2007.
- Ergül Ergin, *İbn Haldun'un Teorileri ile Karşılaştırmalı Genel Kamu Hukuku*, Ankara: Adalet Yayınevi, 2019.
- _____ : *Siyaset Bilimci ve Kamu Hukukçusu Olarak Farabi*, Bilge ekitap, 2020.
- _____ : *İlk Çağ'dan Günümüze Karşılaştırmalı Devlet Teorisi*, Ank.2021.
- _____ : *Hukuka Genel Giriş*, Ankara Adalet, 2022.
- _____ : *Yargı Etiği Dersleri*, Ankara Adalet, 2022.
- _____ : *Türk Yargı Sistemi Dersleri, Temel Kavramla, Kurallar ve Kurumlar*, Ankara Adalet, 2022.

- Göksu Mustafa, *Alternatif Uyuşmazlık Çözüm Yolları ve Tahkim*, ed. İbrahim Ermenek, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2022.
- Gözler Kemal, *Anayasa Hukukunun Genel Esasları*, Bursa: Ekin, 2017.
- _____: *Hukuka Giriş*, Bursa: Ekin Yayınları, 2018.
- _____: *İnsan Hakları Hukuku*, Bursa: Ekin, 2018.
- _____: *Türk Anayasa Hukuku Dersleri*, Bursa: Ekin Yayınları, 2020.
- Gözler Kemal, Gürsel Kaplan, *İdare Hukuku Dersleri*, Bursa: Ekin, 2015.
- Gözübüyük Şeref, *Hukuka Giriş ve Hukukun Temel Kavramları*, Ankara: Turhan Kitabevi, 1993.
- "Güncel Türkçe Sözlük, www.sozluk.gov.tr", (07.07.2022), <https://sozluk.gov.tr/>.
- Güriz Adnan, *Hukuk Başlangıcı*, Ankara: Siyasal Kitabevi, 2019.
- Gürkan Ülker, *Hukuk Sosyolojisine Giriş*, Ankara: Siyasal Kitabevi, 2021.
- İba Şeref, Abbas Kılıç, *Anayasa Yargısı Dersleri*, Ankara: Turhan Kitabevi, 2019.
- İbn Miskeveyh, *Ahlak Eğitimi*, çev. Abdulkadir Şener, Cihat Tunç, İsmet Kayaoğlu, İstanbul: Büyüyenay Yayınları, 2013.
- İçli Tülin Günşen, *Kriminoloji*, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2021.
- Işıқтаç Yasemin, *Hukuk Felsefesi*, İstanbul: Filiz Kitabevi, 2006.
- "İzlanda sünneti yasaklayan ilk Avrupa ülkesi olma yolunda", (19.02.2018), <https://www.bbc.com/turkce/haberler-dunya-43111930#:~:text=İzlanda erkeklerle sünneti yasaklayan ilk, inanç özgürlüğü tartışmasının odağı olabilir.>
- Kaboğlu İbrahim Ö., *Özgürlükler Hukuku*, İstanbul: Afa Yayıncılık, 1994.
- Kalabalık Halil, *İdare Hukuku Dersleri*, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2021.
- Kapani Münci, *Kamu Hürriyetleri*, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi, 1981.
- Karaman Hayreddin, *Anahatlarıyla İslam Hukuku*, İstanbul: Ensar Neşriyat, 2007.
- Kaya Seyithan, *Anayasa Yargısı*, Ankara: Adalet Yayınevi, 2018.
- Kayıhan Şaban, *Ticaret Hukuku*, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2021.
- Koca Ferhat, "Mefhum", *TDV İslam Ansiklopedisi*, TDV Yayınları, 2003, c. 28, ss. 350–53.
- _____: "Tahsis", *TDV İslam Ansiklopedisi*, 2010, c. 39, ss. 432–34.
- Koca Mahmut, İlhan Üzülmez, *Ceza Hukuku*, ed. Hakan Karakehya, Nazmiye Özenbaş, Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayını, 2018.

- Kontacı Burcu Baytemir vdğr., *Ceza Muhakemesi Hukuku*, ed. Cumhuri Şahin, Neslihan Göktürk, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2021.
- Korkusuz Refik M., Halit M. Korkusuz, *Hukuk Başlangıcı*, İstanbul: Beta Yayıncılık, 2016.
- Kozak İbrahim Erol, *Kadim Dönemler Genel Hukuk Tarihi*, Konya: Palet Yayınları, 2015.
- Kurt Hayrettin, "İdari Yaptırımlara Karşı Güvenceler", *Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, c. XVIII, sy. 1 (2014), ss. 131–78.
- Mehmed Ziyaeddin Türközade Hafız, *Osmanlı Hukuk Sözlüğü: Mükemmel İstîlâhât-ı Kavânin Yâhut Mâlûmât-ı Kanûniye Hülâsası*, ed. Fethi Gedikli, İbrahim Enes Onat, İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2017.
- Mieroop Marc Van De, *Babil Kralı Hammurabi*, çev. Bülent O. Doğan, İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, 2014.
- Okandan Recai Galip, *Umumi Hukuk Tarihi Dersleri*, İstanbul: İstanbul Üniversitesi, 1951.
- Öner Erdoğan, *Vergi Hukuku ve Türk Vergi Sistemi*, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2014.
- Özbay İbrahim, "Alternatif Uyuşmazlık Çözüm Yöntemleri", *Erzincan Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, c. X, sy. 3–4 (2006), ss. 459–75.
- Özbek V. Özer, *İnfaz Hukuku*, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2022.
- Özbek V. Özer, Koray Doğan, Pınar Bacaksız, *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2021.
- _____: *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler*, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2021.
- Özbudun Ergun, *Türk Anayasa Hukuku*, Ankara: Yetkin, 2017.
- Özcan Onur, *Vergi Suçları*, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2015.
- Özen Şükrü, "Tearuz", *TDV İslam Ansiklopedisi*, 2011, c. 40, ss. 208–11.
- _____: "Tercih", *TDV İslam Ansiklopedisi*, 2011, c. 40, ss. 484–87.
- Özgenç, İzzet, *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*, Ank.2021.
- Pazarıcı Hüseyin, *Uluslararası Hukuk*, Ankara: Turhan Kitabevi, 2009.
- Ruhi Canan, Ahmet Cemal Ruhi, *Hukuk Yargılamasında Görev, Yetki ve Yargı Yerin Belirlenmesi*, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2021.
- Şaban Zekiyüddin, *İslam Hukuk İlminin Esasları*, çev. İbrahim Kafi Dönmez, Ankara: TDV Yayınları, 2009.
- Şafii Muhammed b. İdris, *Er-Risale*, çev. Abdulkadir Şener, İbrahim Çalışkan, Ankara: TDV Yayınları, 2007.

- Sağlık Bakanlığı Genelgesi, Sünnet Uygulamaları (2015).
- Şahin Hilal Gürses, “Vergi Ceza Hukukunda Yanılma, Mücbir Sebep, Pişmanlık ve İslah”, *Vergi Ceza Hukuku Çalışmaları*, ed. İzzet Özgenç, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2021, s. 67–110.
- Savaş Abdurrahman, “Roma Hukuku”, iç: *Hukuk Tarihi*, Eskişehir: Anadolu Üniversitesi, 2014, s. .
- Şenyüz Doğan, Mehmet Yüce, Adnan Gerçek, *Vergi Hukuku (Genel Hükümler)*, Bursa: Ekin Yayınları, 2022.
- Serozan Rona, Baki İlkay Engin, *Miras Hukuku*, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2021.
- Şimşek Galip Engin v.dğr., *Uluslararası Hukuk II*, ed. Ayşe Nur Tütüncü, Elif Uzun, Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayını, 2019.
- Söğütlü Özlem, *Roma Özel Hukuku*, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2021.
- Sümer Haluk Hadi, *İş Hukuku*, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2020.
- _____: *Sosyal Güvenlik Hukuku*, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2021.
- “T.C. Adalet Bakanlığı Hukuk Sözlüğü”, y.y., <https://sozluk.adalet.gov.tr/hukuk>.
- Teziç Erdoğan, *Anayasa Hukuku*, İstanbul: Beta Yayıncılık, 2005.
- Toprak Melek, “Avrupa’nın Göbeğinde Müslüman Bir Bilge: Aliya İzzetbegoviç”, *Küresel Siyaset*, 2020, <https://www.kureselsiyaset.org/avrupanın-gobeginde-musliman-bir-bilge-aliya-izzetbegovic/>.
- Turhan Faruk, “Ölüm Cezasının Kaldırılmasına İlişkin Gelişmeler ve Suçluların İadesi Hukukuna Etkisi” *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, c. 4, sy. 4 (1999), s.239-58.
- Türk Hukuk Lugati*, Ankara: Türk Hukuk Kurumu, 1991.
- Üçok Coşkun, Ahmet Mumcu, Gülnihal Bozkurt, *Türk Hukuk Tarihi*, Ankara: Turhan, 2017.
- Ünal Mustafa, *İslam Hukukunda Haksız Fiil Sorumluluğu*, Ankara: Adalet, 2019.
- Uşan Fatih, Canan Erdoğan, *İş ve Sosyal Güvenlik Hukuku*, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2021.
- Uslu Ferhat, *Bütün Konularıyla Anayasa Yargısı Dersleri*, Ankara: Adalet Yayınevi, 2020.
- Uzun Elif, Galip Engin Şimşek, Ayşe Nur Tütüncü, *Uluslararası Hukuk I*, ed. Ayşe Nur Tütüncü, Elif Uzun, Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayını, 2018.
- Uzun Ertuğrul v.dğr., *Hukukun Temel Kavramları*, ed. Ufuk Aydın, Elvan SÜTKEN, Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayını, 2015.

Yaman Ahmet, Halit Çalış, *İslam Hukuku*, Ankara: Bilay, 2020.

Yenisey Feridun, Ayşe Nuhoglu, *Ceza Muhakemesi Hukuku*, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2021.

Yerdelen Erdal, *Türk Ceza Hukuku Yaptırımları ve İnfazı*, Ankara: Adalet Yayınevi, 2021.

Yıldırım Ramazan, *İdare Hukukuna Giriş*, ed. Mustafa Avcı, Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayını, 2013.

Yıldırım Ramazan, Serkan Çınarlı, *Türk İdare Hukuku Dersleri*, Ankara: Astana Yayınları, 2018.

_____: *Türk İdare Hukuku Dersleri*, Ankara: Astana Yayınları, 2019.

_____: *Türk İdari Yargılama Hukuku Dersleri*, Ankara: Astana Yayınları, 2018.

Yılmaz Ejder, *Hukuk Sözlüğü*, Ankara: Yetkin, 2003.

Yörük, A. Kemal, *Hukukun Umumi Prensipleri*, İst.1949.

_____: *Hukuk Felsefesi Dersleri*, İst.1952.

Zöhrap Kirkor, *Hukuk-ı Ceza*, İstanbul, 1325.

Doç. Dr. Abdulkerim YILDIRIM

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Medeni Hukuk Anabilim Dalı

KAT MÜLKİYETİNDE YÖNETİM

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Kat Mülkiyetinde Yönetim

Abdulkerim Yıldırım

Hukuk Yayınları Dizisi – 3300

Birinci Baskı : Aralık, 2022

ISBN : 978 – 605 – 264 – 070 – 8

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com
 : adalety@adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi
 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Repro Bir Matbaacılık Kağ. Rekl. Tasarım Tic. Ltd. Şti.
İvedik OSB Matbaacılar Sitesi 1514 Cad. No: 23-25 Yenimahalle-Ankara
Sertifika No: 47381

KAYNAKÇA

- Acar, Faruk, "5711 Sayılı Yasa ile Değişik Kat Mülkiyeti Kanununa Göre Kat Malikinin Bağımsız Bölüm Üzerindeki Mülkiyetini Devir Borcu", e-Akademi, Hukuk, Ekonomi ve Siyasal Bilimler Aylık İnternet Dergisi, S. 72, Şubat 2008.
- Akipek, Jale G./Akıntürk, Turgut, Eşya Hukuku, Beta Yayınları, İstanbul 2009.
- Aksu, Alper, Kat Mülkiyetinin Devri Zorunluluğu, Adalet Yayınevi, Ankara 2013.
- Antalya, O. Gökhan/Topuz, Murat, Marmara Hukuk Yorumu-Eşya Hukuku C. IV/1, Genişletilmiş 4. Baskı, Seçkin Kitabevi, Ankara 2021.
- Arcak, Ali, Kat Mülkiyeti, 2. Baskı, Seçkin Kitabevi, Ankara 1988.
- Arpacı, Abdülkadir, Türk Hukukuna Göre Kat Mülkiyetinde Yönetim, Bedir Yayınevi, İstanbul 1984.
- Arpacı, Abdülkadir, Apartman Yönetim Kılavuzu, 3. Baskı, Temel Yayınları, İstanbul 1997. (Arpacı, Apartman).
- Arpacı, Abdülkadir, Kat Mülkiyeti Kanunu ve Açıklaması, 6. Baskı, Temel Yayınları, İstanbul 2002. (Arpacı, KMK).
- Arpacı, Abdülkadir, "Kat Mülkiyeti İlişkisi İçin Mahkemece Tayin Edilen Yöneticinin Hukuki Durumu", Prof. Dr. Mustafa Dural'a Armağan, İstanbul 2013, s. 124-131. (Arpacı, Yönetici).
- Aksan Nar, Şerife, Kat Mülkiyetinde Ortak Yerlerin Tabii Olduğu Hukuki Rejim, Seçkin Yayınları, Ankara 2015.
- Akçaal, Mehmet, Eşya Hukuku, Yetkin Yayınları, Ankara 2021.
- Ayan, Mehmet, Eşya Hukuku II-Mülkiyet, Güncelleştirilmiş 9. Baskı, Seçkin Yayınları, Ankara 2016.
- Ayar, Ahmet, Kat Mülkiyetinden Doğan Borç İlişkileri, Gözden Geçirilmiş 2. Baskı, Filiz Kitabevi, İstanbul 2022.
- Ayar, Ahmet, "Kat Mülkiyetinde Ortak Giderlerin Paylaşılması Sorunu", YÜHFD, C. XVIII, 2021/2, s. 861-873. (Ayar, Ortak Giderler).
- Aydos, Oğuz Sadık, Kat Malikinin Hakları ve Yükümlülükleri, Gazi Kitabevi, Ankara 2019.

- Bulur, Alper, "İflas Hukukunda Rehinli Olmayan (Adi) Alacakların Sırası ve Sıralar Arasındaki İlişki", Haluk Konuralp Anısına Armağan, C. 2, s. 53-78.
- Çakır, Feridun, Kat Mülkiyeti ve Toplu Yapılar, Seçkin Yayınları, Ankara 2021.
- Delikaya, Ömer, Kat Mülkiyeti Hukukunda Hâkimin Müdahalesi, Adalet Yayınevi, Ankara 2022.
- Deynekli, Adnan, "4949 Sayılı Kanun'la Değişik İcra ve İflas Kanununa Göre Adi ve Rehinli Alacakların Sırası", AÜHFD, C. 54, S. 1, Y. 2005, s. 191-204.
- Demircioğlu, Huriye Reyhan, "Türk Hukukunda Alışveriş Merkezi Kiracılarının Ortak Giderlerden Sorumluluğu", GÜHFD, C. XX, S. 1, Y. 2016, s. 65-99.
- Demircioğlu, Huriye Reyhan, Kira Sözleşmesinde Yan Giderler, Yetkin Yayınları, Ankara 2018. (Demircioğlu, Yan Giderler).
- Dural, Mustafa/Sarı, Suat, Türk Özel Hukuku, C. I, Temel Kavramlar ve Medeni Kanun'un Başlangıç Hükümleri, 10. Baskı, İstanbul 2015.
- Dursun Karaahmetoğlu, Şeyda, "Kat Mülkiyeti Kanunu'nun 34. Maddesine Göre Yöneticinin Atanması", YÜHFD, C. 18, Y. 2021, S. 2, s. 1905-1918.
- Edis, Seyfullah, Medeni Hukuka Giriş ve Başlangıç Hükümleri, Altıncı Basım, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, Ankara 1997.
- Eren, Fikret, Mülkiyet Hukuku, Yetkin Yayınları, Ankara 2011.
- Ertaş, Şeref, Eşya Hukuku, 12. Baskı, Barış Yayınları, İzmir 2015.
- Ertaş, Şeref, Kat Mülkiyeti Kanunu Şerhi, 2. Bası, Bilge Yayınevi, Ankara 2015. (Ertaş, Şerh).
- Esener, Turhan/Güven, Kudret, Eşya Hukuku, Genişletilmiş 6. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara 2015.
- Genç Arıdemir, Arzu, Kat Mülkiyeti I, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2021.
- Germeç, Mahir Ersin, Kat Mülkiyeti Hukuku, Güncellenmiş 10. Baskı, Seçkin Yayınları, Ankara 2021.
- Germeç, Mahir Ersin/Tanrıverdi, Ezgi, Yargıtay Kararları Işığında Kat Mülkiyeti Davaları, Seçkin Yayınları, Ankara 2022.
- Gökalp, Şerafettin, Açıklama ve Örnekleri ile Kat Mülkiyeti Kanunu ve İlgili Mevzuat, Güncellenmiş 12. Baskı, Seçkin Yayınları, Ankara 2021.
- Göknaar, Hikmet, Kat Mülkiyeti Devre Mülk ve Yabancıların Tasarrufu, Üçüncü Basım, Ankara 1996.
- Güleryüz, M. Tarık/Karaosman, Emre, "Ortak Yer ve Tesislerin Oybirliği ile Kiraya Verilebileceği Meselesini Yeniden Düşünmek", Hacettepe HFD, 6 (1), 2016, s. 213-228.
- Gürler, Cemalettin, Kat Mülkiyeti Hukuku, 2. Baskı, Ankara 2021.
- Gürsoy, Kemal T./Eren, Fikret/Cansel, Erol, Türk Eşya Hukuku, B. 2, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, Ankara 1984.

- Hatemi, Hüseyin/Serozan, Rona/Arpacı, Abdülkadir, Eşya Hukuku, Filiz Kitabevi, İstanbul 1991.
- İlgezdi, Ali Rıza, Adım Adım Kat Mülkiyeti Hukuku, Güncellenmiş 2. Baskı, Seçkin Yayınları, Ankara 2021.
- Karahasan, Mustafa Reşit, Kat Mülkiyeti Hukuku, C. 1, Arıkan Yayınevi, İstanbul 2008.
- Karahacıoğlu, Ali Haydar, Kat Mülkiyeti Kanunu, 7. Bası, Adalet Yayınevi, Ankara 2006.
- Kaşak, Fahri, Sözleşme Özgürlüğünün Sınırı Olarak Kanununun Emredici Hükmelerine Aykırılık, On İki Levha Yayınları, 1. Baskı, İstanbul 2019.
- Keser, Yıldırım, "Olağan ve Olağanüstü Kat Malikleri Kurulu Toplantısına Çağrı Usulleri", Banka ve Finans Hukuku Dergisi, C. VIII, S. 32, Y. 2019, Prof. Dr. Ali Necip Ortan'a Armağan, s. 1601-1626.
- Keskinsoy, Ömer, Anayasa ve Türk Anayasa Hukuku, Güncellenmiş 7. Baskı, Monopol Yayınları, Ankara 2022.
- Kılıç, Mehmet, "Kat Mülkiyeti Sorunlarına İlişkin Güncel Yargı Kararlarının Değerlendirilmesi", Medeni Kanun'un ve Borçlar Kanunu'nun 90. Yılı Uluslararası Sempozyumu, 1926'dan Günümüze Türk-İsviçre Medeni Hukuku, Yetkin Yayınları, C. I, Ankara 2017, s. 611-621.
- Kılıçoğlu, Ahmet M., Eşya Hukuku, Turhan Kitabevi, Ankara 2021.
- Köprülü, Bülent, Kaneti, Selim, Sınırlı Ayni Haklar, B. 2, Fakülteler Matbaası, İstanbul 1982-1983.
- Kurt, Ekrem, "Kat Maliklerinin Ortak Giderlere Katılma Yükümlülüğünün Özellikleri", TAAD, S. 14, Y. 4, (Temmuz 2013), s. 299-328.
- Kurşat, Zekeriya, "Kat Mülkiyetine İlişkin Yönetim Planında Ayni Hak Tesisi Yasağı ve Uygulaması", Prof. Dr. Hüseyin Hatemi'ye Armağan, C. II, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2009, s. 1177-1188.
- Kutlu Doğan, Nurgül, "Kat Maliklerinin Kanuni İpotek Hakkı", MHFD, S. 1, Y. 2022, s. 51-70.
- Mardin, Ebül'ula, Kat Mülkiyeti, İstanbul Üniversitesi Yayınları, İstanbul 1948.
- Nar, Ahmet, "Kat Malikleri Kurulu", EBYÜHFD, C. XXII, S. 1-2 (2018), s. 155-189.
- Nomer, Haluk Nami, "Kat Mülkiyetinde Yönetim Planının Hukuki Niteliği", Prof. Dr. Mustafa Dural'a Armağan, İstanbul 2013, s. 827-837.
- Oğuzman, M. Kemal, Kat Mülkiyeti Meselesi ve Hal Çaresi, İstanbul Üniversitesi Yayınları, İstanbul 1958.
- Oğuzman, M. Kemal/Seliçi, Özer/Oktay-Özdemir, Saibe, Eşya Hukuku, Güncellenmiş ve Eklmeler Yapılmış 23. Bası, Filiz Kitabevi, İstanbul 2021.
- Öktem Çevik, Seda, Toplu Yapılarda Yönetim, On İki Levha Yayınları, İstanbul 2010.

- Özer, Muzaffer, Kat Mülkiyeti Kanunu ve İlgili Mevzuat, Adalet Yayınevi, Ankara 2013.
- Özmen, Etem Saba/Kır, Hafize, Kat Mülkiyeti Kanunu Değişiklikleri Şerhi ve Eleştirisi (5711-5912 Sayılı Kanunlar), Saba Özmen Avukatlık Ortaklığı Yayınları, İstanbul 2010.
- Özmen, Etem Saba/Şengül Mehmet, Kentsel Dönüşümde Kat Mülkiyeti Uygulamaları ile Sınırlı Ayni Haklar ve Şerhler (6306 Sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun Hükümlerince), On İki Levha Yayınları, İstanbul 2018.
- Özmen, Etem Saba/Vardar Hamamcıoğlu, Gülşah, Kat İrtifakı, 2. Basıdan 3. Tıpkı Bası, On İki Levha Yayınları, İstanbul 2017.
- Öztrak, İlhan, "Kat Mülkiyetinde Yönetim Planı", AÜSBFD, Y. 1967, C. 22, S. 3, s. 113-137.
- Pulak, T. Murat, Kat Mülkiyeti Kanunu, Gözden Geçirilmiş ve Genişletilmiş 10. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2021.
- Reisoğlu, Safa, Uygulamada Kat Mülkiyeti, Yargıtay Kararlarıyla Genişletilmiş 4. Bası, Ankara 1976.
- Saruhan, Haluk, 5711 Sayılı Yasa ve Sonrasında Kat Mülkiyetine Getirilen Yenilikler, Adalet Yayınevi, Ankara 2018.
- Seliçi, Özer, "Toplu Yapılara İlişkin Kat Mülkiyeti Kanunu'nda Getirilen Yeni Düzenleme", Medeni Hukuk Hocalarına Saygı Günleri, Medeni Hukukta Güncel Sorunlar ve Önemli Gelişmeler Sempozyumu, On İki Levha Yayınları, İstanbul 2011.
- Sinanoğlu, İlknur, Kat Mülkiyetinin Yönetiminde Hâkimin Müdahalesi, Adil Yayınevi, Ankara 1998.
- Sirmen, A. Lale, Eşya Hukuku, 9. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara 2021.
- Şengül, Mehmet, Türk Medeni Hukukunda Toplu Yapılar ve Toplu Yapı Yönetimi, On İki Levha Yayınları, İstanbul 2011.
- Tekinay, Selahattin Sulhi, Kat Mülkiyeti (Eşya Hukuku II/2), Filiz Kitabevi, İstanbul 1991.
- Türkmen, Ahmet/Keçecioğlu, Burak, "Kat Mülkiyetine Tabi Yapılarda Profesyonel Yöneticilik Sözleşmesi", DEÜHFD, Prof. Dr. Şeref ERTAŞ'a Armağan, C. 19, Özel Sayı-2017, s. 859-911.
- Ünal, Mehmet/Başpınar, Veysel, Şekli Eşya Hukuku (Giriş, Zilyetlik, Tapu Sicili), 7. Baskı, Savaş Yayınevi, Ankara 2015.
- Üner Er, Berna Canan, Kat Mülkiyetinde Yönetim, Adalet Yayınevi, Ankara 2022.
- Yücel Bodur, Mehtap, İş ve Sosyal Güvenlik Hukukunda Birlikte İşverenlik, Beta Yayınları, İstanbul 2018.

Dr. Cansu ÇAKAN ÇAVUŞ
Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Deniz Hukuku Anabilim Dalı

KURTARMA SÖZLEŞMELERİ

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Kurtarma Sözleşmeleri

Cansu Çakan Çavuş

Hukuk Yayınları Dizisi – 3301

Birinci Baskı : Aralık, 2022

ISBN : 978 – 605 – 264 – 071 – 5

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara

Tel : (0312) 231 17 00

Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C

(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul

Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Repro Bir Matbaacılık Kağ. Rekl. Tasarım Tic. Ltd. Şti.

İvedik OSB Matbaacılar Sitesi 1514 Cad. No: 23-25 Yenimahalle-Ankara

Sertifika No: 47381

KAYNAKÇA

- Aberdein, Danielle. "Marine Salvage and the Environment: New Zealand and the 1989 Salvage Convention". **Australian and New Zealand Maritime Law Journal**. C. 10, S. 1, St. Lucia, 1994, s. 37-38, dn. 11, <http://classic.austlii.edu.au/au/journals/ANZMarLawJl/1994/3.html>, (E.T: 18.03.2020).
- Akan, Pınar. **Deniz Hukuku'nda Geminin Enkaz Haline Gelmelerinin Hukuki Niteliği ve Sonuçları**. İstanbul: Kazancı Kitap, 2005. (Akan, I).
- Akan, Pınar. "Anglo-Amerikan Hukukunda Kılavuzluk Hizmeti ve Kılavuzun Sorumluluğu", **Prof. Dr. Fahiman Tekil'in Anısına Armağan**. İstanbul: Beta, 2003, s. 71-79. (Akan, II)
- Akan, Pınar. "Turkish Salvage Agreement (TURKS 2015)". **Current Problems in International Maritime Law – Liber Amicorum in Loving Memory of Prof. Dr. A. N. Yiannopoulos**. Ed. Pınar Akan, Ankara: Adalet Yayınevi, 2017, s. 25-46. (Akan, III).
- Akan, Pınar. **Arabuluculuk ve Deniz Hukukuna İlişkin İhtilaflarda Uygulanması**. Ankara: Adalet Yayınevi, 2013. (Akan, IV).
- Aksoy, Sami. **Taşıma Hukukunda Fiili Taşıyıcı**. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2015.
- Akyol, Şener. **Sözleşmenin Yorumu**, İstanbul: Vedat Kitapçılık, 2010.
- Allen, Michael. "The International Convention on Salvage and LOF 1990." **Journal of Maritime Law and Commerce**. Y. 1991, C. 22, S. 1, s. 119-130.
- Allison, Simon. "Salvage Companies and Protection of the Marine Environment: Time to Pay the Piper?". **Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi**. University of Western Australia Faculty of Law, Perth, 2015.
- Andersson, Karin vd. (Ed.). **Shipping and the Environment-Improving Environmental Performance in Marine Transportation**. Berlin: Springer, 2016.
- Antalya, O. Gökhan. **Borçlar Hukuku Genel Hükümler**, C. V/1,1, Güncellenmiş 2. Bası, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2019.
- Antalya, O. Gökhan. **Borçlar Hukuku Genel Hükümler**, C. V/1,2, Güncellenmiş 2. Bası, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2019.

- Apaydın, İrem. **6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu Çerçevesinde Aşırı Yararlanma**. Ankara: Yetkin Yayınları, 2020.
- Aral, Fahrettin. **Borçlar Hukuku Özel Borç İlişkileri**. Genişletilmiş 7. Bası, Ankara: Yetkin Yayınları, 2007.
- Arkan, Sabih. **Ticari İşletme Hukuku**. 27. Bası, Ankara: Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, 2021.
- Aslan, Ramazan, Ejder Yılmaz, Sema Taşpınar Ayvaz ve Emel Hanağası. **Medeni Usul Hukuku**. Ankara: Yetkin Yayınları, 2019.
- Atamer, Kerim. "1989 Londra Sözleşmesinde ve Türk Ticaret Kanunu Tasarısında Kurtarma". **Prof. Dr. Hüseyin Ülgen'e Armağan**. C. 1, İstanbul: Vedat Kitapçılık, 2007, s. 807-890. (K. Atamer, I)
- Atamer, Kerim. **Deniz Ticareti Hukuku**. C II: Gemilerin Eşya Hukuku. 1. Bası, İstanbul: Oniki Levha Yayınları, 2018. (K. Atamer, II)
- Atamer, Yeşim. **Sözleşme Özgürlüğünün Sınırlandırılması Sorunu Çerçevesinde Genel İşlem Şartlarının Denetlenmesi**. 2. Bası, İstanbul: Beta Yayıncılık, 2001. (Y. Atamer, I).
- Atamer, Yeşim. "Yeni Türk Borçlar Kanunu Hükümleri Uyarınca Genel İşlem Koşullarının Denetlenmesi-TKHK m. 6 ve TTK m. 55, f. 1, (f) ile Karşılaştırmalı Olarak", **Türk Hukukunda Genel İşlem Şartları Sempozyumu**. Ankara: BATIHA E Yayını, 2012, s. 9-73. (Y. Atamer, II).
- Atamer, Yeşim. "Sözleşme Boşluklarının Hâkim Tarafından Doldurulması Sorununa İlişkin Düşünceler". **İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası**. Y. 2005, C. 63, S. 1-2, s. 171-191. (Y. Atamer, III)
- Atik, Oğuz ve A. Güldem Cerit. "Government Support for Sustainability of Marine Salvage Services: A Case For Turkey", **International Maritime Lecturers' Association 16th Conference on MET**. İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi, 2008, 14-17 Ekim 2008, s. 151-163, <http://web.deu.edu.tr/maritime/imla2008/Papers/18.pdf>, (E.T:14.12.2015).
- Atik, Oğuz. "Gemi Kurtarma-Yardımlar Hizmetleri ve Türkiye Uygulaması," **Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi**, Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir, 2007.
- Aybay, Gündüz. **Deniz Ticaret Hukuku ile İlgili -Notlandırılmış- Yargıtay Kararları**. İstanbul: Aybay Yayınları, 2000.
- Aydemir, Fatih. **Türk Hukukunda Tahkim Sözleşmesi**. 1. Bası, İstanbul: Oniki Levha Yayınevi, 2017.

- Aydoğdu, Murat. "6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu'nda Düzenlenen Genel İşlem Koşullarının Kişi Bakımından Uygulama Alanı", **Journal of Yaşar University**, Aydın Zevkliler'e Armağan, C. 8, Y. 2012, s. 571-621. (Aydoğdu, I).
- Aydoğdu, Murat. **Genel İşlem Koşulları Şerhi**. Ankara: Adalet Yayınevi, 2018. (Aydoğdu, II).
- Baughen, Simon. **Shipping Law**, 6. Bası, Oxford: Routledge, 2015.
- Baygın, Cem. **Türk Hukukuna Göre İstisna Sözleşmesinde Ücret ve Tabi Olduğu Hükümler**. İstanbul: Beta, 1999.
- Berlingieri, Francesco. **International Maritime Conventions, C. II: Navigation, Securities, Limitation of Liability and Jurisdiction**. Oxford: Informa, 2015.
- Bilge, Necip. **Borçlar Hukuku, Özel Borç Münasebetleri**. Ankara: Banka ve Ticaret Hukuku Araştırmaları Enstitüsü, 1971.
- Bishop, Archie. "The Development of Environmental Salvage and Review of the London Salvage, Convention 1989". **Tulane Maritime Law Journal**, Y. 2012, C. 37, S. 1, s. 65-101.
- Brice, Geoffrey. "The New Salvage Convention: Green Seas and Grey Areas". **Lloyd's Maritime and Commercial Law Quarterly**. Y. 1990, C. 1, s. 32-64. (Brice, I)
- Brice, Geoffrey. "Law of Salvage: A Time for Change No Cure-No Pay No Good". **Tulane Law Review**. C. 73, S. 5&6, Y. 1999, s. 1831-1862. (Brice, II)
- Bridge, Michael. **Personal Property Law**. 4. Bası, Oxford: Oxford University Press, 2015.
- Brough, Wayne T. "Liability Salvage-By Private Ordering". **The Journal of Legal Studies**. C. 19, S. 1, Chicago, 1990, s. 105, <http://jstor.org/stable/724413>, (E.T.: 17.03.2020).
- Brown, David W. "Compensation for Life Salvage at Sea". **Hastings Law Journal**. C. 2, S. 2, Y. 1951, s. 53-56.
- Bozkurt Bozabalı, Banu. "Kurtarma Faaliyetinde Deniz Kirlenmesini Engleyen Kurtaranın Ücret Hakkı". **Süleyman Demirel Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**. C. I, S. 1, Isparta, 2011, s. 169-191.
- Burrows, Paul, Charles Rowley ve David Owen, "Torrey Canyon: A Case Study in Accidental Pollution", **Scottish Journal of Political Economy**, C. 21, S. 3, Oxford, 1974, s. 237-258.

- Caner, Oğuz. "Kurtarma Yardım Ücreti", **Yayımlanmamış Doktora Tezi**. Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2003. (Caner, I).
- Caner, Oğuz. "SCOPIC Clause". **Atatürk Üniversitesi Erzincan Hukuk Fakültesi Dergisi**. C. 8, S. 1-2, Y. 2004, s. 397-414. (Caner, II).
- Caner, Oğuz. "York Anvers Kurallarında Çevre Kirlenmesi ve 1994 Yılında Bu Konuda Yapılan Yeni Düzenlemeler". **Prof. Dr. Fahiman Tekil'in Anısına Armağan**, İstanbul, 2003. (Caner, III).
- Cesur Güney, Ezgi. "Ticari Uyuşmazlıklar Bağlamında Dava Şartı Olarak Arabuluculuk". Çankaya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. **Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi**, Ankara, 2021.
- Ceylan, Ebru. "Genel İşlem Koşulları". Borçlar Hukuku Genel Hükümler Konferansları I, **Prof. Dr. İsmet Sungurbey'e Armağan**. İstanbul: İstanbul Barosu Yayınları, s. 172-188.
- Civir Engin, Mehtap. "Kurtarma Yardımında Sigortacının Sorumluluğu", **Yayımlanmamış Doktora Tezi**. Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2009.
- Coulthard, Peter. "A New Cure for Salvors?-A Comparative Analysis of the LOF and C.M.I Draft Salvage Convention". **Journal of Maritime Law and Commerce**. C. 14, S. 1, Baltimore, 1983, s. 47, [https://heinonline.org/HOL/LandingPage?handle=hein.journals/jmlc14&div=6&id=&page=, \(E.T:18.03.2020\).](https://heinonline.org/HOL/LandingPage?handle=hein.journals/jmlc14&div=6&id=&page=, (E.T:18.03.2020).)
- Çağa, Tahir ve Rayegan Kender. **Deniz Ticareti Hukuku**. C. I, Gözden Geçirilmiş 14. Bası. İstanbul: Arıkan Yayınları, 2005.
- Çağa, Tahir ve Rayegan Kender. **Deniz Ticareti Hukuku**. C. II, 9. Bası, İstanbul: On İki Levha Yayınları, 2009.
- Çakalır, Yalçın. **Zaman Çarteri Sözleşmesi**. Yayımlanmamış Doçentlik Tezi, İstanbul, 1989.
- Çalık, Ahmet. **Deniz Ticareti Tatbikatçıları İçin Uluslararası Kamusal Deniz Hukuku**. 1. Bası. İzmir: Piri Reis Denizcilik ve Deniz Kaynakları Araştırma Geliştirme ve Eğitim Vakfı, 2003. (Çalık, I).
- Çalık, Ahmet. **Ana Hatları ile Yeni TTK Hükümleri Çerçevesinde Deniz Ticaret Hukuku Değişiklikleri (Genişletilmiş Konferans Metni)**. 1. Bası. İzmir: Duvar Yayınları, 2011. (Çalık, II).
- Çetingil, Ergon ve Rayegan Kender. **Deniz Ticareti Hukuku (Takip Hukuku ve Deniz Sigortaları ile Birlikte) Temel Bilgiler**. Gözden Geçirilmiş Onuncu Baskı. İstanbul: On İki Levha Yayınları, 2009.

- Çetingil, Ergon, Rayegan Kender, Emine Yazıcıoğlu. **Deniz Ticareti Hukuku**. Gözden Geçirilmiş ve Genişletilmiş On Beşinci Baskı. İstanbul: Filiz Kitabevi, 2020.
- Dağ, Davut Sercan. "Kurtarma Hukuku Kapsamında Çevresel Kurtarma", **Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi**. Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir, 2019.
- Darling, Gerald Q.C. ve Christopher Smith. **LOF 90 and the New Salvage Convention**. Londra: Informa, 1991.
- Davies, Martin ve Anthony Dickey QC. **Shipping Law**. 4. Bası, Sydney: Thomson Reuters Australia, 2016.
- Demir, İsmail. **1989 Londra Konvansiyonu Çerçevesinde Kurtarma**. Ankara: Turhan Kitabevi, 2010.
- De La Rue, Colin ve Charles B. Anderson. **Shipping and the Environment**. 2. Bası, Abingdon: Informa, 2015.
- Devellioğlu, Ferit. **Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat**. Ankara: Aydın Kitabevi, 1991.
- Doğanay, İsmail. **Türk Ticaret Kanunu Şerhi**. C.3, Ankara: Olgaç Matbaası, 1979, s. 641-642.
- Edis, Seyfullah. "Özel Hukukun Bütünlüğü Üstüne". **Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**. Y. 1975, S. 32, C. 1-4, s.155-172.
- Ekşi, Nuray. **Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nda Tahkim**. 2. Bası, İstanbul: Beta Yayınları, 2019.
- Eminoğlu, Cafer ve Ersin Erdoğan. **Ticari Uyuşmazlıklarda İhtiyari ve Dava Şartı (Zorunlu) Arabuluculuk**. Ankara: Adalet Yayınları, 2020.
- Erdoğan, İhsan. "İstisna Sözleşmesi ve Bazı İş Görme Sözleşmeleri ile Karşılaştırılması". **Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**. C. 3, Y. 1990, S. 1, Ocak-Haziran, s. 135-172.
- Eren, Fikret "İsimsiz Sözleşmelere İlişkin Bazı Sorunlar", Prof. Dr. Turgut Akıntürk'e Armağan, İstanbul, Beta Yayıncılık, 2008, s. 85-109.
- Eren, Fikret. **Sorumluluk Hukuku Açısından Uygun İlliyet Bağ Teorisi**. Ankara: Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, 1975. (Eren, I)
- Eren, Fikret. "Borçlar Kanunu Açısından İnşaat Sözleşmeleri". **İnşaat Sözleşmeleri (Ortak Seminer, 18-29 Mart 1996)**. 2.Tıpkı Basım, Ankara: Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, 2001. (Eren, II)
- Eren, Fikret. **Borçlar Hukuku Özel Hükümler**. 8. Bası, Ankara: Yetkin Yayınları, 2020. (Eren, III)

- Eren, Fikret. **Borçlar Hukuku Genel Hükümler**. 25. Bası, Ankara: Yetkin Yayınları, 2020. (Eren, IV)
- Eriş, Gönen. **Açıklamalı-İçtihatlı Türk Ticaret Kanunu, Deniz Ticareti ve Sigorta**. Ankara: Seçkin Yayınları, 1990.
- Erman, Hasan. "Borçlar Hukukunda Akit Serbestisi ve Genel Olarak Sınırlamalar". **İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası**. C. 33, S.1-4, Y. 1973, s. 601-620. (Erman, I).
- Erman, Hasan. **İstisna Sözleşmesinde Beklenmeyen Haller**. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yayınları, 1979. (Erman, II)
- Ersöz, Oğuz "Genel İşlem Koşullarının Kişi Bakımından Uygulama Alanı ve Tacirler Hakkında Uygulanması". **İstanbul Aydın Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**. Y. 3, S. 1, 2017, s. 69-104.
- Ertaş, Şeref. **Eşya Hukuku**. 8. Bası. Ankara: Seçkin Yayınları, 2008.
- Esen, Emre. "Taraflardan Sadece Birine Tahkime Müracaat Hakkı Tanıyan Tahkim Anlaşmalarının ve Özellikle Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü'nün Kurtarma Yardım Sözleşmesinde Yer Alan Tahkim Şartının Geçerliliği". **İstanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**. Y. 9, C. 9, S. 2, s. 145-155, İstanbul, 2010. (Esen, I)
- Esen, Emre. "Yetkili Kılınan Tahkim Kurumunun Mevcut veya Belirli Olmadığı Tahkim Anlaşmalarının Geçerliliği". **Uluslararası Ticaret ve Tahkim Hukuku Dergisi**, Y. 2017, C. 6, S. 1, s. 75-148, İstanbul: Legal Yayınları. (Esen, II)
- Feyzioğlu, Feyzi N. **Borçlar Hukuku İkinci Kısım Akdin Muhtelif Nevileri**. C. I., 4. Bası, İstanbul: İ.Ü. Hukuk Fakültesi Yayınları, 1980.
- Force, Robert. **Admiralty and Maritime Law**. 2. Bası, Washington DC: Federal Judicial Center, 2013.
- Franko, Nisim. "Kurtarma ve Yardımda Ücretin Şartları". **Prof. Dr. Seyfullah Edis'e Armağan**, İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi Yayını, 2000, s. 531-542.
- Gaskell, Nicolas J.J. "The 1989 Salvage Convention and The Lloyd's Open Form (LOF) Salvage Agreement 1990". **Tulane Maritime Law Journal**, C. 16, S. 1, Y. 1991, s. 1 vd. (Gaskell, I).
- Gaskell, Nicolas J.J. "The International Convention on Salvage 1989". **International Journal of Estuarine and Coastal Law**. C. 4, S. 4, 1989, s. 268-287. (Gaskell, II.)

- Gaskell, Nicolas J.J. "The Amoco Cadiz: (II) Limitation and Legal Implications". **Journal of Energy and Natural Resources Law**. C. 3, S.4, Londra, 1985, s. 237. (Gaskell, III).
- Gilmore, Grant ve Charles Lund Black. **The Law of Admiralty**. 2. Bası, New York: Foundation Press, 1975.
- Goddard, Kathleen S. "Salvage Agreements: The Master's Authority". **Lloyd's Maritime And Commercial Law Quarterly**. Mayıs, 1984, s. 255-263.
- Gümüş, Alper. **Borçlar Hukuku Özel Hükümler**. 2.Bası, C. 2, İstanbul: Vedat Kitapçılık, 2013.
- Göğer, Erdoğan. "Genel Olarak Denizde Kurtarma-Yardım". **Adalet Dergisi**. Y: 55, S:1, 1964, s. 22-42.
- Hatemi, Hüseyin, Rona Serozan, Abdülkadir Arpacı. **Borçlar Hukuku Özel Bölüm**. İstanbul: Filiz Kitabevi, 1992.
- Hansen, Chuck. **U. S. Nuclear Weapons: The Secret History**. Arlington: AeroFax, 1988.
- Herber, Rolf. **Seehandelsrecht, Systematische Darstellung**. Ausgabe 2, Berlin: De Gruyter, 2016.
- Hodges, Susan. **Law of Marine Insurance**. Londra: Cavendish Publishing Limited, 1996.
- Hill, Cristopher. **Maritime Law**. 6. Bası, Oxford: Informa, 2003.
- Hudson, N. Geoffrey, Tim Madge ve Keith Sturges. **Marine Insurance Clauses**. 5. Bası, Oxford: Informa, 2012.
- Hürman, Hasan. "6102 Sayılı Yeni Türk Ticaret Kanunu'nu Beklerken Türk Ticaret Kanunu'nda Kılavuzluk ve Kurtarma İlişkisi". **Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi**. 6102 Sayılı Yeni Türk Ticaret Kanunu'nu Beklerken 10-11-12 Mayıs 2012 Sempozyum Özel Sayı C. 18, S. 2, 2012, s. 477-483.
- İlhan, Hüseyin Afşın. **Tahkim Sözleşmesinin Geçerliliği**. 1. Bası, Ankara: Adalet Yayınevi, 2016.
- İskender Abbasoğlu, Elif Buse. "Ticari Uyuşmazlıklarda Arabuluculuk". Çankaya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, **Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi**, Ankara, 2021.
- İzveren, Adil, Nisim Franko ve Ahmet Çalık. **Deniz Ticareti Hukuku**. Ankara: Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, 1994.

- Jesse, F. Tennyson. **The Saga of San Demetrio**. New York: Alfred A. Knopf, 1943, <https://archive.org/details/segaofsandemetri002255mbp/page/n9/mode/2up>, E.T.: 30.04.2021.
- Jones, John Paul. "The United States Supreme Court and Treasure Salvage: Issues Remaining After Brother Jonathan". **Journal of Maritime Law and Commerce**. C. 30, Y. 1999, S. 2, s. 205-227.
- Kaner, İnci Deniz. **Deniz Ticareti Hukuku**, C. II – Navlun Sözleşmeleri. Gözden Geçirilmiş ve Genişletilmiş 2. Bası, İstanbul: Filiz Kitabevi, 2014.
- Kara, Hacı. "5312 Sayılı Kanun'a Göre Deniz Çevresinin Petrol ve Diğer Zararlı Maddelerle Kirlenmesinde Zararların Tazmini". **Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**. Y. 4, S. 2019/1, s. 311-357.
- Karahasan, M. Reşit. **İnşaat, İmar, İhale Hukuku**. C. 1, İstanbul: Beta, 1997. (Karahasan: II)
- Karahasan, M. Reşit. **Türk Borçlar Hukuku Özel Borç İlişkileri**. C. 2, İstanbul: Beta, 2002. (Karahasan, I)
- Kayıhan, Şaban. **Deniz Ticareti Hukuku**. Gözden Geçirilmiş ve Genişletilmiş 2. Bası, İstanbul: Umuttepe Yayınları, 2021.
- Kender, Rayegan. "Kurtarma/Yardım Konusunda Uygulamada Ortaya Çıkan Bazı Sorunlar". **Deniz Hukuku Dergisi**. Y. 4, S. 1 – 2, Mart-Haziran, 1999, s. 35 vd. (Kender, II)
- Kender, Rayegan. **Denizde Kurtarma-Yardım (1910 Tarihli Brüksel Konvansiyonu ve Türk Hukuku'na Göre)**, İstanbul: İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, 1962. (Kender, I).
- Kerr, Michael. "The International Convention on Salvage 1989-How It Came to Be". **International and Comparative Law Quarterly**. C. 39, Y. 1990, s. 530-556.
- Kızmaz, Fatih. "Tekne Sigortasında Müşterek Avarya, Kurtarma ve Çatmadan Kaynaklanan Sorumluluk Teminatı". **Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi**. Bahçeşehir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2009.
- Knauth, Arnould W. "Salvage as between Vessels and Aircraft". **Journal of Air Law and Commerce**. C 8, Y. 1937, S. 2, s. 159-190.
- Kocayusufpaşaoğlu, Necip, Hüseyin Hatemi, Rona Serozan, Abdülkadir Arpacı. **Borçlar Hukuku Genel Bölüm**. C I: Borçlar Hukukuna Giriş, Hukukî İşlem, Sözleşme, 6. Bası, İstanbul: Filiz Kitabevi, 2014.

- Kocayusufpaşaoğlu, Necip. "İşlem Temelinin Çökmüş Sayılabilmesi İçin Sosyal Felaket Olarak Nitelenebilecek Olağanüstü Bir Olayın Gerçekleşmesi Şart mıdır?". **M. Kemal Oğuzman'ın Anısına Armağan**. İstanbul, 2000, s. 503-514.
- Koç, Yusuf. "Kurtarma Yardım İlişkilerinde Kılavuz Kaptanın Hukukî Rolü", **Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi**. İstanbul Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul, 2010.
- Kuntalp, Erden. **Karışık Muhtevalı Akit (Karma Sözleşme)**. 2. Bası, Ankara: Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, 2013.
- Latchford, Stephen. "Brussels Air Law Conference". **Journal of Air Law and Commerce**. C. 10, Y. 1939, S. 2, s. 147-157.
- Makins, Brian, Peter Mcqueen ve Brian White. "Salvage and the Environment". **Australian and New Zealand Maritime Law Journal**. C.4, S. 1, St. Lucia, 1987, s.7, <https://heinonline.org/HOL/LandingPage?handle=hein.journals/ausnewma4&div=1&src=home>, (E.T.: 18.03.2020).
- Mandaraka-Sheppard, Aleka. **Modern Admiralty Law With Risk Management Aspects**. 1. Bası, Londra: Cavendish Publishing, 2001. (Mandaraka-Sheppard, I).
- Mandaraka-Sheppard, Aleka. **Modern Maritime Law and Risk Management**. 2. Bası, Londra: Informa, 2009. (Mandaraka-Sheppard, II).
- Marchand, Michel. "The Amoco Cadiz Oil Spill, Distribution and Evolution of Hydrocarbon Concentrations in Seawater and Marine Sediments". **Environment International**. Y. 1980, S. 4, s. 421-429, [https://doi.org/10.1016/0160-4120\(80\)90021-5](https://doi.org/10.1016/0160-4120(80)90021-5), (E.T: 15.10.2021).
- Mercangöz Ploeger, G. Ebru. "Kurtarma ve Yardım Hukukunda 1989 Londra Konvansiyonu ve Lloyd's Open Form", **Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi**. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2001.
- Miller, Anthony R. "Lloyd's Standart Form of Salvage Agreement-LOF 1980: A Commentary". **Journal of Maritime Law and Commerce**. C. 12, S. 2, Baltimore, 1981, s. 245, https://jmlc.org/docs_list.php?s_title=&s_name=&s_subject=&s_type=&docsOrder=Sorter_title&docsDir=ASC&docsPage=3&s_volume=12, (E.T.: 17.03.2020).
- Mudrić, Mišo. "Standard Form Salvage Contracts: The Scope of The Duty to Exercise Best Endeavours". **Journal of International Maritime Law**. C. 13., S. 3, 2013, s. 478-506. (Mudrić, I).

- Mudrić, Mišo. "Salvors Liability for Professional Negligence", **Uluslararası Denizcilik Komitesi (CMI) Dublin Sempozyumu**. 29 Eylül – 1 Ekim 2013, Dublin, 2013, <http://www.cmi2013dublin.com/download/file/152/>, (E.T: 08.12.2015). (Mudrić, II).
- Mudrić, Mišo. "Standard salvage contract forms: The scope of best endeavours - reasonableness and foreseeability". **Scandinavian Institute of Maritime Law Periodical: MarIus**, nr. 424, s. 477-504, https://www.bib.irb.hr/659803/download/659803.22._Standards_form_salvage_contracts.pdf, (E.T.:11.10.2021), (Mudrić, III).
- Mudrić, Mišo. "Liability Salvage – Environmental Award: A New Name for an Old Concept". **Comparative Maritime Law**, Y. 2010, C. 49, S.164, s. 471-492.
- Munday, Roderick J.C. "Salvaging The Law of Agency, The Choko Star, Case and Comment", **Lloyd's Maritime and Commercial Law Quarterly**, Şubat, 1991, s. 1-5.
- Myburgh, Paul. "1989 Salvage Convention, Casualty or Cure?". **New Zealand Law Journal**, Maritime Law, 1996, s. 267-270.
- Neilson, William L. "The 1989 International Convention on Salvage". **Connecticut Law Review**. Y. 1992, C. 24, s. 1203-1252.
- Nummery, Thomas L. "Environmental Salvage Law in the Age of the Tanker". **Fordham Environmental Law Review**. C. 20, S. 1, s. 267-304.
- O'May, Donald R. "Lloyd's Form and the Montreal Convention". **Tulane Law Review**. C. 57, Y. 1983, s. 1412-1456.
- Oğuzman, M. Kemal ve M. Turgut Öz. **Borçlar Hukuku Genel Hükümler**. 6098 Sayılı Yeni Türk Borçlar Kanunu'na Göre Güncellenip Genişletilmiş 11. Bası. C.I-II, İstanbul: Vedat Kitapçılık, 2013.
- Oğuzman, M. Kemal ve Nami Barlas. **Medeni Hukuk (Giriş, Kaynaklar, Temel Kavramlar)**, 25. Bası, İstanbul: Vedat Kitapçılık, 2019.
- Oğuzman, M. Kemal, Özer Seliçi ve Saibe Oktay Özdemir. **Eşya Hukuku**. Gözden geçirilmiş genişletilmiş 22. Bası. İstanbul: Filiz Kitabevi, 2020.
- Oktay, Saibe. "İsimsiz Sözleşmelerin Geçerliliği, Yorumu ve Boşluklarının Tamamlanması". **İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası**. C. 55, S. 1-2, s. 263-298.
- Öz, Turgut. **İş Sahibinin Eser Sözleşmesinden Dönmesi**. İstanbul: Kazancı Kitap, 1989.

- Polat, Ayşegül. "Asimetrik Tahkim Sözleşmelerinin Geçerliliği". **ASBÜ Hukuk Fakültesi Dergisi**. Y. 2019, S. 1, s. 3-65, Ankara, 2019.
- Poroy, Reha ve Hamdi Yasaman. **Ticari İşletme Hukuku**. 18. Bası, İstanbul: Vedat Kitapçılık, 2019.
- Reeder, John. **Brice on Maritime Law of Salvage**. 5. Bası. Londra: Sweet & Maxwell, 2011. (Brice & Reeder)
- Rose, Francis. **Kennedy & Rose: Law of Salvage**. 8. Bası. Londra: Sweet & Maxwell, 2013. (Kennedy & Rose).
- Schaps, Georg ve Hans Jürgen Abraham. **Das Seerecht in der Bundesrepublik Deutschland (Kommentar und Materialsammlung)**. 2. Bası'dan (1978) Tıpkı Elektronik Basım 3. Bası. Berlin: De Gruyter, 2019, <https://www.degruyter.com/document/doi/10.1515/9783111336770-fm/html>, (E.T. 21.03.2021) (Schaps & Abraham).
- Schoenbaum, Thomas J. **Admiralty and Maritime Law**. Fifth Edition. St. Paul (MN): West, 2016.
- Selek, Nazlı. **6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu'nda Denizde Kurtarma Hizmetleri**. İstanbul: On İki Levha Yayınları, 2015.
- Seliçi, Özer. **İnşaat Sözleşmelerinde Müteahhidin Sorumluluğu**. İstanbul: İÜHF Yayınları, 1978.
- Serozan, Rona. **Medeni Hukuk (Genel Bölüm/Kişiler Hukuku)**. 5. Bası. İstanbul: Vedat Kitapçılık, 2014.
- Shaw, Richard. "The 1989 Salvage Convention and English Law." **Lloyds Maritime and Commercial Law Quarterly**. Y. 1996, s. 202-231.
- Soltwedel Rüdiger ve Henning Sichelschmidt, "Maritime Highways of Global Trade", Kirsten Schafer, vd. (Ed.), **World Ocean Review 2010** içinde, Hamburg, 2010.
- Sözer, Bülent. **Deniz Ticareti Hukuku**. C. I. Gözden Geçirilmiş 3. Bası. İstanbul: Vedat Kitapçılık, 2014.
- Sözer, Bülent. **Deniz Ticareti Hukuku**. C. II. 1. Bası. İstanbul: Vedat Kitapçılık, 2016.
- Spencer, Sinead. "The Demand for A Single International Search and Rescue Agreement Template Flexible for Multi-regional Use As Disseminated by the International Civil Aviation Organisation". **Perth International Law Journal**. Y. 2018, C. 3, Hava Hukuku Özel Sayısı, s. 115-157.

- Sunal Erguvan, Sevgi. **Deniz Yolu ile Yük Taşma Ücreti (Navlun)**. 1. Bası, İstanbul: Legal Yayınları, 2007.
- Şanlı, Cemal. **Uluslararası Ticari Akitlerin Hazırlanması ve Uyuşmazlıkların Çözüm Yolları**. 7. Bası, İstanbul: Beta Yayınları, 2019.
- Şeker, Mehmet. "Kurtarma Ücreti", **Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi**. Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kocaeli, 2013.
- Şen Özçelik, Nesli. "Resmi Yargı ve Tahkimin Ayrı Ayrı ve Birlikte Yetkilendirildiği Tahkim Anlaşmalarının Geçerliliği". **Public and Private International Law Bulletin**, Y. 2016, C. 36, S. 2, İstanbul, s. 53-81.
- Tandoğan, Hâluk. "İstisna Akdi Kavramı, Unsurları ve Benzeri Akitlerden Ayırt Edilmesi". **İmran Öktem'e Armağan**. Ankara: Ankara Üniv. Hukuk Fakültesi Yayınları, 1970. (Tandoğan, I)
- Tandoğan, Hâluk. **Borçlar Hukuku, Özel Borç İlişkileri**. C. II, İstanbul: Vedat Kitapçılık, 2008. (Tandoğan, II)
- Tekil, Fahiman. "Birden Fazla Vasıta ile Kurtarma ve Yardım". **Sigorta Dünyası Dergisi**. Y. 1965, Aralık. (Tekil, II).
- Tekil, Fahiman. **Deniz Hukuku**. İstanbul, 5. Bası, 1998. (Tekil, III).
- Tekil, Fahiman. **Deniz Nakliyatı ve Sigorta Hukukunda Kurtarma ve Yardım**. İstanbul: Kurtulmuş Matbaası, 1966. (Tekil, I).
- Thomas, D. Rhidian. "Lloyd's Standard Form of Salvage Agreement – A Descriptive and Analytical Scrutiny". **Lloyd's Maritime and Commercial Law Quarterly**. Y. 1978, S. 2, s. 276-284. (D. R. Thomas, I)
- Thomas, D. Rhidian. "Salvorial Negligence and its Consequences", **Lloyd's Maritime Law Quarterly**, Y. 1977, C. 2, s. 167-174. (D. R. Thomas, II)
- Topuz, Gökçen. **Medeni Usul Hukukunda Karinelerle İspat**. Ankara: Yetkin Yayınları, 2012.
- Tsimplis, Michael ve Richard Shaw. "The Liabilities of the Vessel". **Maritime Law**. Ed. Yvonne Baatz, 3. Bası, Oxford: Routledge, 2014.
- Tunçomağ, Kenan. **Borçlar Hukuku**. C.2: Özel Borç İlişkileri, İstanbul: Sermet Matbaası, 1977.
- Umar, Bilge. "Hususi Hukukta Karineler". **Ord. Prof. Dr. Sabri Şakir Ansay'ın Hatırasına Armağan**. Ankara: Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, 1964, s. 181-195.
- Uruşak, Uğur. "Ceza Hukukunda Nedensellik Bağı". **Prof. Dr. Yaşar Gürbüz'e Armağan**. Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi Özel Sayısı, C. XII, S. 1, İstanbul, 2016.

- Ülgener, Fehmi. "LOF 2000 Kurtarma Tip Sözleşmesi ve SCOPIC Klozu I". **Deniz Ticareti Dergisi**. Y: 17, Kasım 2000, s. 48-51. (Ülgener, I.)
- Ülgener, Fehmi. "LOF 2000 Kurtarma Tip Sözleşmesi ve SCOPIC Klozu II", **Deniz Ticareti Dergisi**. Y: 17, Aralık 2000, s. 44-49. (Ülgener, II.)
- Ülgener, Fehmi. **Çarter Sözleşmeleri**. C. I, 2. Bası, İstanbul: Der Yayınları, 2017. (Ülgener, III)
- Vincenzini, Enrico. **International Salvage Law**. Londra: Lloyd's of London Press, 1992.
- Wooder, James B. "The New Salvage Convention: A Shipowner's Perspective", **Journal of Maritime Law and Commerce**. C. 21, S. 1, 1990, s. 81-93.
- Xintong Li ve Yen-Chiang Chang. "The Legal Status of the 'Employment Salvage Contract' in the Chinese Maritime Salvage Law: A Challenge to the Principle of 'No Cure, No Pay'". **Marine Policy**. Y. 2020, C. 118, Art. 104011, <https://doi.org/10.1016/j.marpol.2020.104011>, (E.T: 11.10.2021).
- Xu, Jingjing. Assesment of Salvage Award Under Lloyd's Open Form. **Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi**. World Maritime University, Malmö, 2000.
- Yavaşça, Cemaleddin. **Deniz Ticaret Hukuku-Deniz Kazaları ve Deniz Sigortaları**, İstanbul: Beta Yayınları, 1993.
- Yavuz, Cevdet, Faruk Acar ve Burak Özen. **Borçlar Hukuku Dersleri (Özel Hükümler)**. Yenilenmiş 16. Bası, İstanbul: Beta, 2019.
- Yüzbaşıoğlu, Gamze. "Deniz Hukukunda Kurtarma ve Yardım'ın Unsurları", **Yayımlanmamış Doktora Tezi**. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 1996.
- Zevkliler, Aydın ve Emre Gökyayla. **Borçlar Hukuku Özel Borç İlişkileri**. İstanbul: Vedat Kitapçılık, 2020.
- 1989 Uluslararası Kurtarma Konvansiyonu**, 24.05.2014 tarihli 29009 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Türkçe çeviri metni.
- International Conference on Salvage (1989)**: Final Act of the Conference and Convention on Salvage, International Maritime Organization, IMO Publishing, Londra, 1989.

INTERNET KAYNAKLARI

- “ISU responds to potential closure of Lloyd’s Salvage Arbitration Branch”. **ISU News**. 07.05.2021, <https://www.marine-salvage.com/isu-responds-to-potential-closure-of-lloyds-salvage-arbitration-branch/>, (E.T: 11.10.2021).
- “*Tojo Maru*” kararı, “*Owners of the Tojo Maru v NV Bureau Wijsmuller*”, [1972] AC 242, http://seafarersrights.org/wp-content/uploads/2018/03/GBR_CASE_TOJO-MARU_1971_ENG.pdf, (E.T.: 11.10.2021).
- “Turkish Open Form (TOF) – Landmark Decision by the Turkish Supreme Court, Gard News 206, Mayıs/Haziran 2012, <https://www.gard.no/web/updates/content/20651465/turkish-open-form-tof-landmark-decision-by-the-turkish-supreme-court>, (E.T: 15.11.2021).
- **Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi**, https://www.echr.coe.int/documents/convention_tur.pdf, (E.T: 15.11.2021).
- Coşkunsu, Çağlar, “Salvage claims in the Turkish Straits and 'Turks 2015'”, Insight, Gard Articles, <https://www.gard.no/web/updates/content/28243606/salvage-claims-in-the-turkish-straits-and-turks-2015>, (E.T.: 24.10.2021).
- Çin Denizcilik Kanunu. http://english.court.gov.cn/2016-04/14/content_24532980_4.htm, (E.T.: 26.12.2020)
- Freeman, Ian. “Further Developments in Salvage”. **Steamship Mutual Web Sitesi Articles Bölümü**. Şubat 2020, <https://www.steamshipmutual.com/pdf.htm?id=580014&pdf=true>, (E.T.: 12.10.2021).
- ISU Web Sitesi, Giriş Bölümü, <https://www.marine-salvage.com/overview/introduction/>, (ET: 11.10.2021)
- McCabe, Philip ve James Willan. “Commentary on the Amends to Lloyd’s Open Form (LOF) 2020”. https://charles-taylor-group.s3.amazonaws.com/production/filer_public/6f/0f/6f0fe4bd-fcea-4de0-be4f-b5e03b900592/rhl-commentary_on_amendments_to_lof_2020.pdf, (E.T.: 12.10.2021).
- The Nairobi International Convention on the Removal of Wrecks, https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/228988/8243.pdf, (E.T.:18.04.2021).
- Türk Dil Kurumu, **Online Genel Türkçe Sözlük**, <https://sozluk.gov.tr>.
- Uyuşmazlık Mahkemesi, Hukuk Bölümü, T. 01.04.2014, E. 2013/1784, K. 2014/315 s., <https://kararlar.uyusmazlik.gov.tr/Karar/Content/11e0d02c-943c-49e5-8c4b-6518f3dcbd8e?excludeGerekce=False&wordsOnly=False>, (ET: 12.10.2021).

Doç. Dr. A. Dilşad KESKİN

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Medeni Hukuk Anabilim Dalı

**MEDENİ HUKUK AÇISINDAN
BİZZAT KARAR VERME HAKKI
(SELBSTBESTIMMUNGSRECHT)**

**ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022**

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Medeni Hukuk Açısından Bizzat Karar Verme Hakkı (Selbstbestimmungsrecht)

Doç. Dr. A. Dilşad Keskin

Hukuk Yayınları Dizisi – 3303

Birinci Baskı : Aralık, 2022

ISBN : 978 – 605 – 264 – 072 – 2

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nilüfer Aydın

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Repro Bir Matbaacılık Kağ. Rekl. Tasarım Tic. Ltd. Şti.
İvedik OSB Matbaacılar Sitesi 1514 Cad. No: 23-25 Yenimahalle-Ankara
Sertifika No: 47381

KAYNAKÇA

ABDULLAHZADE, Cavid: "Self Determinasyon ve Ayrılma Açısından Kırım Sorunu", TAAD, Yıl 5, Sayı 19, Ekim 2014, 159-205.

AEBI-MÜLLER, Regina E./TANNER, Debora: "Das behinderte Kind im Zivilrecht", in: *Sprecher, Franziska/Sutter, Patrick* (Hrsg.), *Das behinderte Kind im schweizerischen Recht*, Schulthess Juristische Medien AG, Zürich 2006, 81-113.

AEBI-MÜLLER, Regina E./MORAND, Anne-Sophie: "II. Personen- und Familienrecht / «Projekt Krematoriumsleichenschau» – Von Pietätsgefühlen und anderen Interessen", *Der Mensch als Mass*, Schulthess 2019, 71-90.

AEBI-MÜLLER, Regina E.: II. Personenrecht/ Die "Persönlichkeit" im Sinne von Art. 28 ZGB, *Privatrecht im Spannungsfeld zwischen gesellschaftlichem Wandel und ethischer Verantwortung*, Festschrift für Heinz Hausheer zum 65. Geburtstag Beiträge zum Familienrecht, Erbrecht, Persönlichkeitsrecht, Haftpflichtrecht, Medizinalrecht und allgemeinen Privatrecht, Stämpfli Verlag AG, Bern 2002. (Persönlichkeit)

AEBI-MÜLLER, Regina E.: Art. 28, Personen- und Familienrecht inkl. Kindes- und Erwachsenenschutzrecht Art. 1-456 ZGB *Handkommentar zum Schweizer Privatrecht (ZGB- Band 1)*, Breitschmid, Peter/Rumo-Jungo, Alexandra (Hrsgbr) Zürich 2012. (ZGB-Band 1)

AEBI-MÜLLER, Regina E.: "Perpetuierte Selbstbestimmung? Einige vorläufige Gedanken zur Patientenverfügung nach neuem Recht", *Zeitschrift des bernischen Juristenvereins (ZBJV)* 149/2013, 150-178. (Selbstbestimmung)

AFFOLTER, Kurt: "Die Aufwertung der Selbstbestimmung im neuen Erwachsenenschutzrecht", *Aktuelle Juristische Praxis (AJP)*, 2006, 1057-1067.

- AKGÜL, Aydın: “Kişisel Verilerin Korunmasında Yeni Bir Hak: ‘Unutulma Hakkı’ ve AB Adalet Divanı’nın Google Kararı”, TBB Dergisi 2016 (116), 11-38.
- AKINCI, Şahin: “İrade Muhtariyeti İlkesi ve Şahsiyet Hakları Açısından Ötenazi, Açlık Grevi ve Ölüm Orucu”, 1998(6), 1-2 (Prof. Dr. Süleyman ARSLAN'a ARMAĞAN), 733-766.
- AKINCI, Şahin: Türk Özel Hukukunda İnsan Kökenli Biyolojik Madde (Organ-Doku) Nakli Kavramı ve Bundan Doğan Hukuki Sonuçlar, Yetkin Yayınları, Ankara 1996. (Organ Nakli)
- AKİPEK, Jale/AKINTÜRK, Turgut/ATEŞ, Derya: Türk Medeni Hukuku Başlangıç Hükümleri Kişiler Hukuku Birinci Cilt, Beta, İstanbul 2021.
- AKİPEK ÖCAL, Şebnem: “Hastanın Tedaviyi Reddetmesi ve Hekimin Hukuki Sorumluluğu”, III. Ulusal Sağlık Hukuku “Kendi Geleceğini Belirleme Hakkı ve Ötenazi” Sempozyumu, Seçkin Yayıncılık, 2016, 111-125.
- AKKURT, Sinan Sami: “Kişisel Veri Kavramının Hukuki Niteliğine İlişkin Yaklaşımlara Mukayeseli Bir Bakış”, Kişisel Verileri Koruma Dergisi, 2020, 2(1), 20-32.
- AKÜNAL, Teoman: Türk Medeni Hukukunda Tüzel Kişiler, İstanbul 1995.
- AKYOL, Şener: Dürüstlük Kuralı ve Hakkın Kötüye Kullanılması Yasağı, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2006.
- ANTALYA, Gökhan: Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Cilt V/1, 1 Temel Kavramlar Sözleşmeden Doğan Borç İlişkileri, Seçkin Yayıncılık, 2019.
- ANTALYA, Gökhan/TOPUZ, Murat: Medeni Hukuk, Giriş, Temel Kavramlar, Başlangıç Hükümleri, Legal Yayıncılık, Ekim 2015.
- ARAL, Vecdi: “Hukukta İrade Özgürlüğü”, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası, Yıl 1983, Cilt 48, Sayı 1-4, 249-282.
- ARAL, Fahrettin: “Topyekun Temlik”, AÜHFD 1992, 42(1), 93-140.

- ARSAVA, Füsün: "Halkların Kendi Kaderini Tayin Etme Hakkının Tarihiçesi ve Günümüzde Getirdiği Problemler", Prof. Dr. Aydın Zevkliler'e Armağan, Yaşar Üniversitesi Elektronik Dergisi, Cilt 8, Özel Sayı, 2013, 387-404.
- ARSLAN ÖNCÜ, Gülay: Özel Yaşama ve Aile Yaşamına Saygı, Anayasa Mahkemesine Bireysel Başvuru El Kitapları Serisi - 8, Avrupa Konseyi, Ankara, Ocak 2019.
- ARTER, Oliver: "Vorsorgeauftrag und Patientenverfügung Das neue Erwachsenenschutzrecht als erweitertes Tätigkeitsfeld für Berater und Treuhänder", Der Schweizer Treuhänder, 9/2007, 657-661.
- ARTUK, Mehmet Emin/YENİDÜNYA, A. Caner: "Ötenazi", Prof. Dr. Turhan Tufan Yüce'ye Armağan, Dokuz Eylül Üniversitesi Yayını, İzmir 2001, 297-319.
- AŞKIN, Uğur/YEĞRİM, Korhan: "Ötenazi ve Hastanın Kendi Geleceğini Belirleme Hakkı Arasındaki İlişki", TAAD, 13(52), Ekim 2022, 1-24.
- ATAR, Sebahat/YALIM, N. Yasemin: "Fetüs ve Gebe Hakları Bağlamında Anne Adayı ve/veya Aileden Kaynaklanan Nedenlerle Fetüsün Zarara Uğrama Durumu", Türkiye Biyoetik Dergisi, 2018, 5(2), 73-85.
- ATEŞ, Derya: Borçlar Hukuku Sözleşmelerinde Genel Ahlaka Aykırılık, Turhan Kitabevi, Ankara 2007.
- ATICI, Elif: "Hasta-Hekim İlişkisi Kavramı", Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi, 33(1), 2007, 45-50.
- AVCI BRAUN, Cihan: "Kişisel Verilerin İşlenmesinde Rıza", YUHFD 2018, XV(1), 13-33.
- AYDIN ER, Rahime/ŞEHİRALTI, Mine: "Çözümlememiş Bir Konu: Psikiyatrik Bozukluğu Olan Hastanın Gönülsüz/Zorla Tedavi Edilmesi", Psikiyatri Hemşireliği Dergisi, 2010, 1(1), 39-42.
- AYDIN ÖZDEMİR, Elif: "19.12.2008 Tarihli İsviçre Medeni Kanunu Değişikliği ile Karşılaştırmalı Olarak Türk Medeni Kanunu'nda

- Koruma Amacıyla Özgürlüğün Kısıtlanması Düzenlemesi", Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 15(2), 2013, 171-209 (Basım Yılı: 2014).
- AYDIN, Erdem: "Tıp Etiğinde Hasta Özerkliğine Saygı İlkesi", Erciyes Tıp Dergisi, 25(2), 2003, 92-97.
- AYRANCI, Hasan: "Sözleşme Kurma Zorunluluğu", AÜHFD, 52(3), 2003, 249-252.
- AZNAR-LUCEA, Justo/MARTINEZ-PERIS, Miriam/NAVARRO-ILLANA, Pedro: "Frozen Embryo Adoption", Therapeia 8, Julio 2016, 103-120.
- BADUR, Emel: "Eşin Rızası", TBB Dergisi 2013 (109), 252-302.
- BALDEGGER, Mirjam: Menschenrechtsschutz für juristische Personen in Deutschland, der Schweiz und den Vereinigten Staaten, Duncker&Humblot, Berlin 2017.
- BAŞPINAR, Veysel: "Gen Analizlerinde Şahsiyet Hakkının Korunması", Melikşah Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Gen Hukuku Özel Sayısı, Kayseri 2012, 1(1), 79-107.
- BAŞPINAR, Veysel: "Kişilik Hakkı Açısından Kelepçeleme Sözleşmeleri", Ankara Barosu Dergisi, 1 (1999), 17-34. (Kelepçeleme)
- BAYSAL, Başak: "Çocuğun Kökenini Öğrenme Hakkı", Prof. Dr. Rona Serozan'a Armağan Cilt I, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, Ağustos 2010, 493-533.
- BEIER, Bernd R.: "Genetic Testing and The Right of Self-Determination: The Experience in The Federal Republic of Germany", Hofstra Law Review, 16(3), 1988, 601-614.
- BELLİCAN, Cüneyt: "6502 Sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun Kapsamında Bilgilendirme Yükümlülüğünün Değerlendirilmesi", İstanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 16(2), Temmuz 2017, 305-340.
- BESİRİ, Arzu: "Ötenazi ve Yaşam Hakkı", TBB Dergisi, 2009(86), 188-203.

- BIDERBOST, Yvo: "II. Personen- und Familienrecht / Erwachsenenenschutz: Subsidiarität über alles?! (mit Gedanken zu Vollmachten und Urteilsunfähigkeit)", *Der Mensch als Mass*, Festschrift für Peter Breitschmid (Hrsgbr. Ruth Arnet, Paul Eitel, Alexandra Jungo, Hans Rainer Künzle), Schulthess Juristische Medien AG, 2019, 91-111.
- BITON SERDAROĞLU, Erika: "Ötanazi-Ölme Hakkı", *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi*, Cilt 22, Sayı 3, 2016, 463-491.
- BOZDEMİR, Nafiz/ÖZCAN, Sevgi: "Cinselliğe ve Cinsel Sağlığa Genel Bakış", *Turkish Journal Of Family Medicine And Primary Care (TJFMPC)*, 5(4), December 2011, 37-46.
- BÜCHLER, Andrea: "Art. 27", *ZGB Kommentar Schweizerisches Zivilgesetzbuch, OFK*, Orell Füssli Verlag AG 2021, 146-149.
- BÜCHLER, Andrea/CLAUSEN, Sandro: "Fortpflanzungsmedizin und Kindeswohl! Kindeswohl und Fortpflanzungsmedizin?", *FamPra.ch* 2014, 231-273.
- BÜCHLER, Andrea/RAVEANE, Zeno: "Nr. 10 Bundesgericht, II. zivilrechtliche Abteilung Entscheid vom 5. August 2016 i.S. A. gegen B.B. – 5A_492/2016", *FamPra.ch* 2017, 342-345.
- BÜCHLER, Andrea/RYSER, Nadine: "Das Recht des Kindes auf Kenntnis seiner Abstammung", *FamPra.ch* 2009, 1-22.
- BÜCHLER, Andrea/HOTZ, Sandra: "Medizinische Behandlung, Unterstützung und Begleitung Jugendlicher in Fragen der Sexualität - Ein Beitrag zur Selbstbestimmung Jugendlicher im Medizinrecht", *Aktuelle Juristische Praxis (AJP)* 2010, 565-581.
- BÜYÜKAY, Yusuf: *İstenmeden Dünyaya Gelen Çocukların Bakım, Eğitim ve Tedavi Giderlerinin Tazmin Edilmesi Sorunu*, İstanbul 2006.
- BÜYÜKSAĞIŞ, Erdem: "Ebeveynleri Tarafından Dünyaya Gelmesi Arzu Edilmemiş Çocuğun Doğumunu Engellemek Hekimin Sorumluluğunu Gerektirir mi?", *E-Akademi İnternet Dergisi*, Şubat 2006 (48).

- BYDLINSKI, Franz: Privatautonomie und objektive Grundlagen des verpflichtenden Rechtsgeschäftes, Springer - Verlag 1967.
- CANKURT, Ezgi: "Cinsel Yönelime İlişkin Yaşam Tarzına Müdahalenin TCK Bakımından Değerlendirilmesi", Beykent Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 3(6), Aralık 2017, 111-139.
- CASPAR, Johannes: "Datenschutz im Verlagswesen: Zwischen Kommunikationsfreiheit und informationeller Selbstbestimmung", NVwZ 2010, 1451-1457.
- CHERNEY, Isabelle D./SHING, Yee L.: "Children's Nurturance and Self-Determination Rights: A Cross-Cultural Perspective", Journal of Social Issues, Vol. 64, No. 4, 2008, 835-856.
- CHIRKOV, Valery/RYAN, Richard M./KIM, Youngmee/KAPLAN, Ulas: "Differentiating Autonomy From Individualism and Independence: A Self-Determination Theory Perspective on Internalization of Cultural Orientations and Well-Being", Journal of Personality and Social Psychology, 2003, Vol. 84, No. 1, 97-110.
- ÇİHANGİR ÇANKAYA, Zeynep: "Özerklik Desteği, Temel Psikolojik İhtiyaçların Doyumu ve Öznel İyi Olma: Öz-Belirleme Kuramı", Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi 2009, 4 (31), 23-31.
- CUMALIOĞLU, Emre: "Koruma Amacıyla Özgürlüğün Kısıtlanması: Özellikle Psikososyal Engelli Bireyler Bakımından 'Elverişli Kurum' Sorunu", İzmir Barosu Dergisi, Ocak 2021, 15-51.
- ÇATALOĞLU, Seher: "Yaşlılık, Değer ve Teknoloji", Uluslararası İnsan Çalışmaları Dergisi, 1(2018), 25-33.
- ÇELİK, Yeşim: "Özel Hayatın Gizliliğinin Yansıması Olarak Kişisel Verilerin Korunması ve Bu Bağlamda Unutulma Hakkı", TAAD, Ekim 2017, 8(32), 391-410.
- ÇELİKEL, Serdar: "Kişisel Verilerin İşlenmesinde Açık Rıza Hukuka Uygunluk Nedeninin 95/46 Sayılı Direktif ve GDPR'la Karşılaştırılmalı Olarak İncelenmesi", Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi, 9(17), Haziran 2021, 161-190.

- DALKILIÇ, Elvin Evrim: "Türkiye'de Zihinsel veya Ruhsal Engellilerin 'Zorla' Tedavisinin Eleştirisi", TBB Dergisi 2015 (117), 11-34.
- DAMIAN, George: "Juristische Personen als Subjekte der Datenschutzgesetzgebung", Jusletter, 5 September 2016.
- DEMİR, Mehmet: "Hasta Tasarrufları ve Tıbbi Kayıt: Alman Hukukunda Konuya İlişkin Yasal Düzenleme", III. Sağlık Hukuku Kurultayı, 7- 8 Kasım 2010 (Ankara), Ankara Barosu Yayınları, Ankara 2011, 599- 612.
- DEMİR, Remzi: "Üreme Hakkına İlişkin Tıbbi Müdahalelerde Rıza", TBB Dergisi 2017 (133), 269-298.
- DEMİRÖRS, Özge/HIZAL, Sevinç Arslan: "Türk Ceza Hukuku Açısından Ötenazi", Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 65(4) 2016: 1481-1516.
- DEUTSCH, Erwin/AHRENS, Hans-Jürgen: Deliktsrecht: Unerlaubte Handlungen, Schadenersatz, Schmerzensgeld, Köln 2009.
- DEUTSCHEN ETHIKRAT: Embryospende, Embryoadoption und elterliche Verantwortung -Stellungnahme, Berlin 2016.
- DOĞAN, Cahid: "Gen Analizleri ve Şahsiyet Haklarının Korunması", Tıp Hukuku Dergisi, 2013(4), 111-161.
- DOĞAN, Recep: "Kadının Üreme Hakkı, Kürtaj, Çocuk Düşürme ve Düşürtme Suçları", TBB Dergisi 2016 (127), 73-120.
- DÖNMEZ, Zeynep: "Kökenin Tespiti Talebinin Temel Haklarla İlişkisine Yönelik Bir Değerlendirme", TAAD, Ekim 2018, 9(36), 171-195.
- DURAL, Mustafa/ÖĞÜZ, Tufan: Türk Özel Hukuku Cilt II Kişiler Hukuku, Filiz Kitabevi, İstanbul 2021.
- DURAL, Mustafa/ÖĞÜZ, Tufan/GÜMÜŞ, Mustafa Alper: Türk Özel Hukuku Cilt III Aile Hukuku, Filiz Kitabevi, İstanbul 2020.
- DÜLGER, Murat Volkan: "İnsan Hakları ve Temel Hak ve Özgürlükler Bağlamında Kişisel Verilerin Korunması", İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Bahar 2018, 5(1), 71-143.

- DÜNDAR, Tuğba/ÖZSOY, Sevgi: "Gönüllü Sterilizasyonda Eş Onayı: Bir Üreme Hakkı İhlali mi?", STED, 2019, 28(3), 222-227.
- EDELMANN, Rebecca/JENNI, Sabrina: Selbstbestimmung im Erwachsenenschutzrecht, Sozialwissenschaftlicher Fachverlag Edition Soziothek, Bern 2016.
- ELGER, Bernice S.: "Teil I Allgemeine Einführung/§2 Paternalismus in der Medizin: Der Respekt vor der Patientenautonomie als ethische und rechtliche Herausforderung", Selbstbestimmung an der Schwelle zwischen Leben und Tod (Hrsgbr. Hafner, Felix/Seelmann, Kurt/Widmer Lüchinger, Corinne), Schulthess Juristische Medien AG, 2014, 23-38.
- ERDOĞAN, İhsan/KESKİN, A. Dilşad: Türk Medeni Hukuku Başlangıç Hükümleri Kişiler Hukuku, Adalet Yayınevi, Ankara 2022.
- EREN, Fikret: Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Yetkin Yayınları, 2021.
- EREN, Fikret: "Persönlichkeitsschutz und immaterieller Schaden", Türkisch-Schweizerische Juristentag 1989, Zürich 1990, 19-44. (Persönlichkeitsschutz)
- ERMENEK, İbrahim: Arabuluculuk Sürecinde Zayıf Tarafın Korunması, Yetkin Yayınları, Ankara 2021.
- ERSOY, Burcu/ÖZCAN, Müesser/ÜNÜVAR GÖÇEOĞLU, Ümit/BALCI, Yasemin: "Tedaviyi Ret Kararı Sonrası Ölüm Olgusundan Yola Çıkılarak Etik ve Hukuki Sorunların Tartışılması", Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Tıp Dergisi, 2021, 8(3), 222-226.
- ERSOY ARTUNÇ, Çiçek: "Vertragsfreiheit als Erscheinungsform der Privatautonomie im deutschen Zivilrecht", Annales de la Faculté de Droit d'Istanbul, 40(57), 2008, 295-320.
- ERTİN, Hakan/TEMEL, M. Kemal: "İnsan Üzerindeki Deneyler ve İlgili Etik-Yasal Metinler", Anadolu Kliniği, Eylül 2016, 21(3), 223-233.

- FATEH-MOGHADAM, Bijan: "Selbstbestimmung im biotechnischen Zeitalter", Basler juristische Mitteilungen (BJM) 2018, 205-232.
- FISCH, Jörg: *The Right of Self-Determination of Peoples, The Domestication of an Illusion*, Cambridge University Press 2015. (<https://www.cambridge.org/core/books/abs/right-of-selfdetermination-of-peoples/individual-selfdetermination/CA0489121906621735A11D7A7E5AB818> Erişim: 15/08/2022)
- FRANZIUS, Claudio: "Das Recht auf informationelle Selbstbestimmung", Zeitschrift für das Juristische Studium – www.zjs-online.com, ZJS 3/2015, 259-270.
- FULLIN, Nicolai/ZEHNTNER, Anouck: "Die Haftung für ungewolltes Leben unter Berücksichtigung neuer Urteile", HAVE 2013, 102-106.
- GEISER, Thomas: "Teil I Allgemeine Einführung/§1 Selbstbestimmungsrecht des Patienten aus juristischer Sicht", Selbstbestimmung an der Schwelle zwischen Leben und Tod (Hrsgbr. Hafner, Felix/Seelmann, Kurt/Widmer Lüchinger, Corinne), Schulthess Juristische Medien AG, 2014, 2-21.
- GENÇ ARIDEMİR, Arzu: *Sözleşmeye Aykırılıktan Doğan Manevi Tazminat*, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, Mayıs 2008.
- GIESEN, Ivo: "The Use and Influence of Comparative Law in 'Wrongful Life' Cases", *Utrecht Law Review*, 8(2), May 2012, 35-54.
- GÖNEN, Doruk: *Tüzel Kişilerde Kişilik Hakkı ve Korunması*, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2011.
- GÖNENÇ, Fulya İlçin: "Kişiliğin Korunması ve Ötenazi", III. Ulusal Sağlık Hukuku "Kendi Geleceğini Belirleme Hakkı ve Ötenazi" Sempozyumu, Seçkin Yayıncılık, 2016, 103-111.
- GÜLMEZ, Özge/TÜMER, Ali Rıza/KARACAOĞLU, Emre/AKÇAN, Ramazan/BALSEVEN ODABAŞI, Aysun: "Alzheimer Hastalığı'nda Fiil Ehliyeti", *STED* 2014, 23 (1), 30-38.

- GÜMÜŞ, Mustafa Alper: "Kısıtlı veya Kısıtlı Olmayan Ergin Kişilerin Koruma Amaçlı Özgürlüğünün Kısıtlanması (TMK 432-437)", *Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi (YTHFD)*, 1(2), 2004, 189-228.
- GÜRBÜZ, Meral: "Bir Kişilik Hakkı Olarak Kişinin Genetik Bilgileri Üzerinde Kendi Geleceğini Belirleme Hakkı", *TC. Maltepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 2011/1-2, 113-127.
- GÜRBÜZ, Elif Rümeysa: *Organ ve Doku Naklinde "Rıza"*, On İki Levha Yayınları, İstanbul, Aralık 2021.
- GÜVEN, Kudret: *Kişilik Hakları ve Ötenazi*, Ankara 2000.
- GÜVEN, Kudret: "Cinsiyet Değişikliği ve Hukuki Sonuçları", *Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 1997, 1(1), 57-95. (Cinsiyet)
- GÜVEN, Kudret: "Evli Kadının Gebeliğinin Sona Erdirilmesinde (Kürtajında) Eşinin İzni Sorunu", *Başkent Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 2(1), Ocak 2016, 11-35. (Kürtaj)
- GÜVENÇ, Özgür: *Sözleşmenin Kurulmasında İrade Açıklamalarının Yorumu*, Adalet Yayınevi, Ankara 2021.
- HATEMİ, Hüseyin: *Gerçek Kişiler Hukuku (Kısa Ders Kitabı)*, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2005.
- HATEMİ, Hüseyin/GÖKYAYLA, Emre: *Borçlar Hukuku, Genel Bölüm*, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2015.
- HAUSSENER, Stefanie: *Selbstbestimmung am Lebensende: Realität oder Illusion? Eine kritische Analyse von Rechtslage und medizinischer Praxis*, Schulthess Juristische Medien AG, 2017.
- HAUSSENER, Stefanie: "Happy End im Durcheinandertal? - Demenz und perpetuierte Selbstbestimmung", im: *Aspekte rechtlicher Nähebeziehungen Liber amicorum für Regina E. Aebi-Müller* (Hrsgbr. Paul Eitel, Barbara Graham-Siegenthaler), 147-176. (Happy End)

- HAVUTÇU, Ayşe: “Şekle Aykırılık Nedeniyle Geçersiz Hukuki İşlemlerin Tahvili”, DEÜ Hukuk Fakültesi Dergisi, 3(1-4), 1987, 640-681.
- HEESEN, Jessica: “Informationelle Selbstbestimmung”, *Communicatio Socialis* (4/2017) 50, 495-500.
- HELVACI, Serap: *Türk ve İsviçre Hukuklarında Kişilik Hakkını Koruyucu Davalar* (MK md. 24/a fıkra I / İMK md. 28a fıkra I), Beta Basım, Ağustos 2001 İstanbul.
- HERZOG-ZWITTER, Iris: “Kind als Schaden”, *Pflegerecht* 2012, 150-157.
- HIRSCH, David: “Rights and Responsibilities in Wrongful Birth/Wrongful Life Cases”, *UNSW Law Journal*, 29(2), 2006, 233-238.
- HOFMANN, Elizabeth Maria: “Almanya’da Yaşamın Sonuna İlişkin Olarak Kendi Kaderini Tayin Hakkı ve Vücut Bütünlüğünün Korunması – Hekimin Ölüme Yardımı Konusundaki Sınırlar”, (Çev. Arş. Gör. Şölen Çakıroğlu), *Rechtsbrücke/Hukuk Köprüsü*, 15(15), *Dezember/Aralık* 2018, 171-176.
- HORNUNG, Gerrit/SCHNABEL, Christoph: “Data Protection in Germany I: The Population Census Decision and The Right to Informational Self-Determination”, *Computer Law&Security Review*, 25(2009), 84-88.
- HOTZ, Sandra: *Selbstbestimmung im Vertragsrecht - Unter besonderer Berücksichtigung von Verträgen zu ‘Liebe’, Sex und Fortpflanzung, Rechtliche und kulturelle (Schweiz, Deutschland, Japan) sowie theoretische Perspektiven zu den Grenzen der Autonomie*, Staempfli Verlag AG, 2017.
- HOTZ, Sandra: “Zum Selbstbestimmungsrecht des Vorsorgenden de lege lata und de lege ferenda - Die Vorsorgevollmacht de lege ferenda”, *Zeitschrift für Kindes- und Erwachsenenschutz (ZKE)*, 2011, 102-115. (Selbstbestimmungsrecht)

- HOTZ, Sandra: "Reproduktive Selbstbestimmung und Informed Consent im Zeitalter von pränatalen Gentests", recht 2013, 2-12. (Reproduktive)
- HÖMME, Gerrit: "Das Recht auf Achtung des Privat- und Familienlebens (Art. 8 EMRK) und das Recht auf Eheschliessung (Art. 12 EMRK)", Fasikül Hukuk Dergisi, 3(24), Kasım 2011, 9-12.
- HÜGEL, Stefan: "Privatautonomie versus Grundrechtsschutz – oder Rauchverbot im Wohnungseigentum", ZWE 2010, 18-24.
- INDERKUM, Matthias: Schadenersatz, Genugtuung und Gewinnherausgabe aus Persönlichkeitsverletzung Art. 28a Abs. 3 ZGB, AISUF – Arbeiten aus dem Juristischen Seminar der Universität Freiburg Schweiz Band/Nr. 274.
- İŞİK, Egemen: "Bir Kişilik Değeri Olarak Kişinin Resmi", İstanbul Hukuk Mecmuası, 78(4), 1723-1746.
- İKİZLER, Metin: "Eşlerin Çocuk Sahibi Olma Konusunda Uyuşmazlığa Düşmesi", TBB Dergisi 2017 (132), 165-182.
- İMAMOĞLU, Hülya: "İsviçre Medeni Kanununun Tıbbi Tedbirlerde Temsil Hakkındaki Yeni Hükümlerine Bakış", www.e-akademi.org, Sayı: 132, Nisan 2013.
- İMAMOĞLU, Hülya: "Hasta Vasiyetine İlişkin Bazı Meseleler", Ankara Üni. Hukuk Fak. Dergisi, 65(1) 2016, 199-230. (Meseleler)
- İMAMOĞLU, Hülya: "Hukuki Açıdan, Özellikle Koruma Amacıyla Özgürlüğün Kısıtlanmasına İlişkin Hükümler Çerçevesinde Zorla Tedavi", ERÜHFD, C. VII, S. 3-4, (2012), 29-59. (Zorla Tedavi)
- İMAMOĞLU, S. Hülya: "Hasta Vasiyeti", III. Ulusal Sağlık Hukuku "Kendi Geleceğini Belirleme Hakkı ve Ötenazi" Sempozyumu, Seçkin Yayıncılık, 2016, 125-152. (Hasta Vasiyeti)
- İNCEOĞLU, Sibel: "İnsan Hakları Bakımından Ötenazi", Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 3(2), 2006, 289-306.

- JENNESSEN, Sven/ORTLAND, Barbara/ ROMISCH, Kathrin: Erweiterung der sexuellen Selbstbestimmung von Menschen mit Behinderungen, Bundeszentrale für gesundheitliche Aufklärung (BZgA), 2020.
- KAPLAN, İbrahim: "İsviçre Medeni Kanunu'nun (ZGB'nin) Yetişkinlerin Korunmasına İlişkin Yeni Hükümlerinin Değerlendirilmesi", TBB Dergisi 2018(137), 375-404.
- KARABAĞ BULUT, Nil: Medeni Kanunun 23. Maddesi Kapsamında Kişilik Hakkının Sözleşme Özgürlüğüne Etkisi, On İki Levha Yayınları, Eylül 2014.
- KARAUZ, Agah Kürşat: "Kişilik Hakkı Bağlamında Cesedin Defnedileceği Yere Kim Karar Verir?", İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi (İNÜHFD), 2018, 9(1), 349-369.
- KAŞAK, Fahri Erdem: Sözleşme Özgürlüğünün Sınırı Olarak Kanunun Emredici Hükümlerine Aykırılık, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2019.
- KAYA, Kübra: "Özel Hayatın Gizliliği Hakkı ile Kişisel Verilerin Korunması Hakkı Bağlamında Ortaya Çıkan Bir Hak Olarak Unutulma Hakkının Değerlendirilmesi", TİHEK Akademik Dergisi, 2022, 5(8), 177-196.
- KAYA, Murat: "Türk Hukukunda Cinsiyet Değişikliği ve Hukuki Sonuçları", (Danışman: Doç. Dr. Veysel BAŞPINAR), Mecmua 2008, 53-85.
- KEMPIC, Annamarie: "The Right to Refuse Medical Treatment under the State Constitutions", Cooley Law Review, 1988(5), 313-336.
- KESKİN, Dilşad: "Doğum Öncesi Gerçekleşen Zarar Verici Fiil Sebebiyle Tazminat: Ceninin Tazminat Talebi", Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 2013, XVII(1-2), 743-774. (Doğum Öncesi)
- KESKİN, Dilşad: "İsviçre Hukukunda Tedbir Vekaleti", AÜHFD, 64(2) 2015, 365-403. (Tedbir Vekaleti)

- KESKİN, Dilşad: “Embriyonun Evlat Edinilmesi”, Selçuk Hukuk Kongresi 2020, Özel Hukuk Tebliğleri Tam Metin Kitabı, Nobel Yayınları, Aralık 2020, 1-21. (Embriyonun Evlat Edinilmesi)
- KESKİN, Dilşad: Objektif Manevi Zarar Teorisi Açısından Manevi Tazminat, Yetkin Yayınları, Ankara 2016. (Manevi Tazminat)
- KESKİN, Oğuzhan Bekir: “Peoples’ Right to Self-Determination: From a Political Ideal to an Ever-Evolving Legal Right”, İstanbul Hukuk Mecmuası, Cilt 79, Sayı 1, 303-346.
- KIRKBEŞOĞLU, Nagehan: “28.02.2008 Tarihli İsviçre Federal Mahkemesi Kararının (BGE 134 III 241) Çevirisi ve Kökenini Öğrenme Hakkı ile İlgili Genel Bir Değerlendirme”, TAAD, Ocak 2016, 7(24), 199-225.
- KOCAAĞA, Köksal: “Koruma Amacıyla Özgürlüğün Kısıtlanması”, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, X(1-2), Haziran-Aralık 2006, 33-54.
- KOÇAK, Mustafa: “Self Determinasyon Hakkı ve Self Determinasyon Hakkı Teorileri”, Dicle Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt 23, Sayı 38, 2018, 85-148.
- KORKMAZ, İbrahim: “Kişisel Verilerin Korunması Kanunu Hakkında Bir Değerlendirme”, TBB Dergisi 2016(124), 81-152.
- KOLLER, Jürg: Genugtuung aus Vertragsverletzung, Zürich 2003.
- KÖROĞLU, Emre: Türk Borçlar Hukukunda İrade Bozukluğu Hallerinden Korkutma, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2020.
- KUCZEWSKI, Mark: “From Informed Consent to Substituted Judgment: Decision-Making at the End-of-Life”, HEC Forum 2004, 16(1), 27-37.
- KURT, Leyla Müjde: “Ceninin Malvarlığı Hakları”, İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 2(1), 2011, 177-209.
- KURTULAN GÜNER, Gökçe: “Karşılaştırmalı Bir Bakış Açısıyla İleriye Dönük Hasta Direktifleri ve Türk Hukuku İçin Öneriler”, İstanbul Hukuk Mecmuası, 2021, 79(2), 409-439.

- KÜBLER, Friedrich/KÜBLER, Wolfgang: "Selbstbestimmung am Lebensende? - Die Patientenverfügung im Gesetzgebungsverfahren", ZRP 2008, 236-240.
- KÜZECİ, Elif: "İstatistiki Birimler ve Bilgilerin Geleceğini Belirleme Hakkı", İnsan Hakları Yıllığı, 2014(32), 53-75.
- LANDOLT, Hardy: "Die Entstehung durch unerlaubte Handlungen, Zweite Lieferung, Art. 45-49 OR", Kommentar zum schweizerischen Zivilrecht, Obligationenrecht, Kommentar zur 1. und 2. Abteilung (Art. 1-529 OR), ZK-Zürcher Kommentar Band/Nr. V/1c/2, Schulthess Juristische Medien AG 2007, 811-832.
- LANDOLT, Hardy: "Genugtuung für mediale Persönlichkeitsverletzungen", Medialex 04/2021, 6. Mai 2021, 1-31. (Genugtuung)
- LEENEN, Detlef: BGB Allgemeiner Teil: Rechtsgeschäftslehre, De Gruyter 2015.
- LIU, Athena NC: "Wrongful Life: Some of the Problems", Journal of Medical Ethics, 1987(13), 69-73.
- MANNSDORFER, Thomas M.: "Haftung für pränatale Schädigung des Kindes - Grundzüge, Wrongful Life und Tendenzen, Zeitschrift des bernischen Juristenvereins (ZBJV) 137/2001, 605-645.
- MICHEL, Margot: "Zwischen Autonomie und fürsorglicher Fremdbestimmung: Partizipationsrechte von Kindern und Jugendlichen im Bereich medizinischer Heilbehandlungen", Die Praxis des Familienrechts (FamPra.ch) 2008, 243-275.
- MINDER, Liliane Denise: "Sexuelle und reproduktive Selbstbestimmungsrechte von Mädchen und Frauen mit geistigen Behinderungen: eine Bestandesaufnahme", FamPra.ch 2022, 107-133.
- MULLER, Christoph: "Wrongful-life-Klage – erster Entscheid eines Obergerichts, Zeitschrift für juristische Weiterbildung und Praxis, recht 2013, 46-51.

- MULLER, Markus: "Individuelle Selbstbestimmung und staatliche Fürsorge", ZSR 2012/I, 63-86.
- NAMAL, Arın: "Pro ve Contra Argümanlarla Etik Açından Ötenazi", III. Ulusal Sağlık Hukuku "Kendi Geleceğini Belirleme Hakkı ve Ötenazi" Sempozyumu, Seçkin Yayıncılık, 2016, 11-43.
- NIEMIEC, Christopher P./ RYAN, Richard M./ DECI, Edward L.: "Self-Determination Theory and the Relation of Autonomy to Self-Regulatory Processes and Personality Development", Handbook of Personality and Self-Regulation, Edited by Rick H. Hoyle, Blackwell Publishing Ltd. 2010, 169-191.
- NOMER, Mert: "Yaşama Hakkına Saygı Nedeniyle Ölümü İstemek: Pretty - Birleşik Krallığa Karşı", TBB Dergisi, 2014(113), 41-55.
- ONAR, Ali Osman: "Ötenazi", TBB Dergisi, 2022(158), 53-76.
- ORAL, Tuğçe: "Hekimin Aydınlatma ve Hastanın Rızasını Alma Yükümlülüğü", Ankara Barosu Dergisi, 2011/2, 186-209.
- OTT, Walter/GRIEDER, Thomas: "Plädoyer für den postmortalen Persönlichkeitsschutz", AJP 2001, 627-631.
- OĞUZMAN, M. Kemal/SELİÇİ, Özer/OKTAY-ÖZDEMİR, Saibe: Kişiler Hukuku (Gerçek ve Tüzel Kişiler, Filiz Kitabevi, İstanbul 2015.
- OĞUZMAN, M. Kemal/ÖZ, Turgut: Borçlar Hukuku Genel Hükümler Cilt-1, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2021.
- OZANOĞLU, Hasan Seçkin: "Hekimlerin Hastalarını Aydınlatma Yükümlülüğü", AÜHFD, 52(3), 2003, 55-77.
- ÖZBİLEN, Arif Barış: "Mahkeme Kararına Dayanmayan Ad ve Soyadı Değişiklikleri (Nüfus Hizmetleri Kanunu Geçici Madde 8 Hükmüne Bir Bakış)", TBB Dergisi 2019 (140), 193-220.
- ÖZDEMİR, Hayrunnisa: "Teşhis ve Tedavi Sözleşmesinde Hekimin Hastayı Aydınlatma Yükümlülüğü", EÜHFD, 2008, XII(3-4), 347-379.

- ÖZEL, Çağlar: "Medeni Hukuk Açısından Ölüm Anının Belirlenmesi ve Ceset Üzerindeki Hakka İlişkin Bazı Düşünceler", AÜHFD 2002, 51(1), 43-77.
- ÖZGÜL, Mehmet Emin: "İnsan Üzerinde Ücret Karşılığı Bilimsel Amaçlı İlaç Denemesi Yapılmasının Hukuka Aykırılığı", DEÜ Hukuk Fakültesi Dergisi, Prof. Dr. Şeref Ertaş'a Armağan, Özel Sayı 2017(19), 837-855.
- ÖZKARA, Erdem: "Ötenaziye Farklı Bir Bakış: Belçika'da Ötenazi Uygulaması ve Ülkemizdeki Durum", TBB Dergisi, 2008(78), 105-122.
- ÖZTAN, Bilge: *Kişiler Hukuku Gerçek Kişiler*, Yetkin Yayınları, 2021.
- PARLAK, Şafak: "Organ Bağışı ve Organ Naklinde Ortaya Çıkan Sorunlar", TBB Dergisi, 2009(83), 189-222.
- PAYOT, Peter Mösch: "Rechtliche Rahmenbedingungen für freiheitsbeschränkende Massnahmen im Heimbereich", Zeitschrift für Kindes- und Erwachsenenschutz, 2014, S. 5, 5-30.
- PEKİNCE, Pelin/AVCI, Neslihan: "Children's Perspective on the Right of Self-Determination", International Electronic Journal of Elementary Education, March 2018, Volume 10, Issue 4, 431-439.
- PFABIGAN, Doris: "Gesundheitsschutz und Würde - ethische Herausforderungen", Ältere Menschen zwischen Schutz und Selbstbestimmung, Lebensqualität im Alter auch in Krisenzeiten, Bundesministerium, Soziales, Gesundheit, Pflege und Konsumentenschutz, Wien 2021, 13-26.
- RAPOSO, Vera Lúcia: "Wrongful Birth and Wrongful Life Actions (The Experience in Portugal as a Continental Civil Law Country)", The Italian Law Journal, 2017, 3(2), 422-450.
- ROBERTO, Vito/HRUBESCH-MILLAUER, Stephanie: "Offene und neue Fragestellungen im Bereich des Persönlichkeitsschutzes", Festschrift für Jean Nicolas Druey, Zürich 2002, 229-241.

- ROSCH, Daniel: "Die Selbstbestimmung im revidierten Erwachsenenschutzrecht", Zeitschrift für Kindes- und Erwachsenenschutz (ZKE), 2015, 215-225.
- ROSCH, Daniel: "Erwachsenenschutz zwischen Selbstbestimmung, Supported Decision Making und Substitute Decision Making", Die Praxis des Familienrechts (FamPra.ch) 2019, 105-118. (Erwachsenenschutz)
- RUTSCHE Bernhard/PICECCHI, Dario: "BV 119", Allgemeiner Teil / IV. Teil: Kommentar zu Art. 119 BV / IV. Grundsätze (Abs. 2), Fortpflanzungsmedizingesetz (FMedG), SHK - Stämpfli Handkommentar (Hrsgbr: Andrea Büchler, Bernhard Rüttsche), Stämpfli Verlag AG 2020.
- RYAN, Richard M./DECI, Edward L.: "Self-Determination Theory and the Facilitation of Intrinsic Motivation, Social Development, and Well-Being", American Psychologist January 2000, Vol. 55, No. 1, 68-78.
- SALİHPAŞAOĞLU, Yaşar/DEĞİRMENCİOĞLU, Burcu: "Unutulma Hakkının Bir 'İnsan Hakkı'na Dönüşme Yolculuğu", Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, XXIV(2), 2020, 361-388.
- SCHLÖGL-FLIERL: "Impfen? Zwischen dem Recht auf Selbstbestimmung und dem Gemeinwohl", Stimmen der Zeit, 1/2021, 3-11.
- SCHWAB, Dieter: "Selbstbestimmung im Alter", Zeitschrift des bernischen Juristenvereins (ZBJV), 142/2006, 561-579.
- SEDLMEIER, Kathleen: Rechtsgeschäftliche Selbstbestimmung im Verbrauchervertrag, Mohr Siebeck, Tübingen 2012.
- SEROZAN, Rona: Çocuk Hukuku, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2000.
- SEROZAN, Rona: Medeni Hukuk Genel Bölüm/Kişiler Hukuku, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2015. (Medeni Hukuk)
- SERT, Gürkan: "Üreme Haklarının Yasal Temelleri ve Etik Değerlendirme", İstanbul 2013.

- SERT, Gürkan/ÖZÇELİK, Hatice/YILDIRIM, Gülay: "Türkiye'de Akıl Hastalığı Olan Hastalarda Zorla Yatırma ve Zorla Tedavi Hukuki ve Etik Sorunlar", Lokman Hekim Dergisi, 2019, 9(3), 393-404.
- SPRECHER, Franziska: "Die medizinische Forschung mit behinderten Kindern", Das behinderte Kind im schweizerischen Recht (Hrsgbr. Franziska Sprecher, Patrick Sutter), Schulthess Juristische Medien AG, 2006, 235-265.
- STÄHLI, Peter: "Die Musterurkunde zum Vorsorgeauftrag", Das neue Erwachsenenschutzrecht - insbesondere Urteilsfähigkeit und ihre Prüfung durch die Urkundsperson, Band 13 der Schriften INR, Bern, 2012, 124-139.
- STERNBERG-LIEBEN, Detlev/REICHMANN, Philipp C.: "Die gesetzliche Regelung der Patientenverfügung und das medizinische Selbstbestimmungsrecht Minderjähriger", NJW 2012, 257-262.
- SUBAŞI, Mehmet Fırat: "İnsan Üzerinde Deney ve Deneme Suçları", Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 2021, 29(1), 75-104.
- SULU, Muhammed: "Ötenazi Üzerine", MÜHF-HAD, 22(2), 551-574.
- van SPYK, Benedikt: Das Recht auf Selbstbestimmung in der Humanforschung Zugleich eine Untersuchung der Grundlagen und Grenzen des "informed consent" im Handlungsbereich der Forschung am Menschen, Dike Verlag AG, 2011.
- ŞENOCAK, Zarife: İstenmeden Dünyaya Gelen Özürlü Çocuk ve Tazminat, Ankara 2009.
- TANDOĞAN, Haluk: "Şahsiyetin Akit Dışı İhlallere Karşı Korunmasının İşleyiş Tarzı ve Basın Yoluyla Olan İhlallere Karşı Özel Hayatın Korunması", AÜHFD 1963, 20(1-4), 1-36.
- TACİR, Hamide: Hastanın Kendi Geleceğini Belirleme Hakkı, On İki Levha Yayıncılık, 2011.
- TACİR, Hamide: "Hastanın Kendi Geleceğini Belirleme Hakkı", III. Ulusal Sağlık Hukuku "Kendi Geleceğini Belirleme Hakkı ve

- Ötenazi" Sempozyumu, Seçkin Yayıncılık, 2016, 59-103. (Hastanın)
- TAMM, Marina: "Patientenverfügung: Selbstbestimmung am Lebensende – Die neue Rechtslage", VuR 2009, 449-459.
- TEMEL, Erhan: "Alman Hukukunda Psikiyatri Hastası-Hekim İlişkisi", AÜHFD, 61(2) 2012, 773-806.
- TEVRÜZ, Suna/TURGUT, Tülay: "Değerler ve Özerk İrade", Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Cilt: 20, Sayı: 1, 71-98.
- TURAN BAŞARA, Gamze: "Türk Medeni Kanunu'nun 40'ıncı Maddesi Kapsamında Cinsiyet Değişikliği ve Hukuki Sonuçları", TBB Dergisi 2012(103), 245-265.
- TURAN BAŞARA, Gamze: "Kişisel Veri İşleme Sözleşmesi", Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi, 8(16), Aralık 2020, 57-90. (Kişisel Veri)
- TURGUT, Cemile: Kişilik Hakkının Bir Görünümü Olarak Unutulma Hakkı, On İki Levha Yayınları, Temmuz 2021.
- TÜMERDEM, Yıldız: "Gerçek Yaş (Real Age)", Turkish Journal of Geriatrics, 2006, 9(3), 195-196.
- ÜNAL, Akın: Kelepçeleme Sözleşmeleri, 2. Bası, Adalet Yayınevi, Ekim 2017.
- ÜNVER, Tülay Aydın: Ceninin Hukuki Konumu, İstanbul 2011.
- ÜSTÜN, Çağatay/AYGÖRMEZ UĞURLUBAY, Gülsün Ayhan: "Sağlık Hukukunda Bireyin Kendi Geleceğini Belirleme Hakkı ve Bu Hakkın Etik Açısından Değerlendirilmesi", Fasikül, Nisan 2014(53), 29-37.
- VAVRA, Rita: "Täuschungen als strafbare Eingriffe in die sexuelle Selbstbestimmung?", ZIS 12/2018, 611-618.
- WALDMEIER, Stefanie-Daniela: "Informationelle Selbstbestimmung - ein Grundrecht im Wandel", Dissertation der Rechtswissenschaftlichen Fakultät der Universität Zürich, Zürich 2015.

- WIDMER BLUM, Carmen Ladina: Urteilsfähigkeit, Vertretung und Selbstbestimmung - insbesondere: Patientenverfügung und Vorsorgeauftrag, Luzerner Beiträge zur Rechtswissenschaft Band/Nr. 48, Schulthess Juristische Medien, 2010.
- WOLLENSCHLÄGER, Ferdinand: "Genetik Teşhisleri ve Üçüncü Kişilerle İlgili Teşhis Öncesi Genetiği Bilme ve Bilmeme Hakkı", Tıp Hukuku Dergisi, 2013(4), 17-37. (Çev. Melike Şentürk)
- WÖLK, Florian: "Der minderjährige Patient in der ärztlichen Behandlung", MedR 2001, 80-89. (<https://medizinrecht.raglw.de/index.php/selbstbestimmung-von-minderjaehrigen-in-der-aerztlichen-behandlung/>, erişim: 14.10.2022)
- YAŞAR, Yusuf/TURAN, Işıl: "Alman, Avusturya ve İsviçre Yüksek Mahkeme Kararları Çerçevesinde Talep Üzerine Öldürme Suçu ile Ötanazi İlişkisi", MÜHF - HAD, 19(1), 2013, 39-72.
- YAVUZ, Cevdet/ERLÜLE, Fulya/TOPUZ, Murat: Yeni Vesayet Hukukuna Doğru: Yetişkinlerin Korunması Hukuku (İsviçre Örneği), Beta Basım Yayın Dağıtım, 2017.
- YILDIRIM, Mustafa Fadıl: "Gen Analizleri ve Kişilik Haklarının Korunması", EÜHFD, 2007, XI (3-4), 383-402.
- ZENGİN ÖZKÜÇÜKPARLAK, Burcu: "6098 s. Türk Borçlar Kanunu'nda Görme Engelliler ve İmza Atamayanlar Bakımından Adi Yazılı Şekil", Beykent Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 1(2), Aralık 2015, 137-161.
- ZEVKLİLER, Aydın: "Tedavi Amaçlı Müdahalelerde Kişilik Hakkına Saldırının Sonuçları", DÜHFD, 1983(1), 1-37.
- ZIEGLER, Noemi/VASELLA, David: "Informationelle Selbstbestimmung - Was leistet das Datenschutzrecht für die Selbstbestimmung der Betroffenen?", Zeitschrift für Datenrecht und Informationssicherheit (digma), 2019, 158-164.

Ali Osman KARAOĞLU

**ULUSLARARASI HUKUKTA
KARA ÜLKESİ ve
SINIRLARININ BELİRLENMESİ**

**ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022**

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Uluslararası Hukukta Kara Ülkesi ve Sınırlarının Belirlenmesi
Ali Osman Karaoğlu

Hukuk Yayınları Dizisi – 3308

Birinci Baskı : Aralık, 2022

ISBN : 978 – 605 – 264 – 073 – 9

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com
 : adalety@adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi
 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nilüfer Aydın

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Repro Bir Matbaacılık Kağ. Rekl. Tasarım Tic. Ltd. Şti.
İvedik OSB Matbaacılar Sitesi 1514 Cad. No: 23-25 Yenimahalle-Ankara
Sertifika No: 47381

KAYNAKÇA

Kitaplar ve Makaleler

- A. Berriedale Keith, *The League of Nations and Mosul*, *Journal of Comparative Legislation and International Law, Third Series*, Vol. 8, No. 1, 1926, pp. 44-47.
- A. Fusun Arsava, *Halkların Kendi Kaderini Tayin Etme Hakkının Tarihi-çesi ve Günümüzde Getirdiği Problemler*, *Yaşar Üniversitesi Dergisi*, Cilt 8, Özel Sayı, 2013, s.399-400.
- A. Oğuz Çelikkol ve Sibel Karabel, *Türkiye-Yunanistan İlişkileri ve Denizden Kaynaklanan Uluslararası Sorunlar*, *Bilge Strateji*, Cilt 9, Sayı 16, 2017, s.18.
- A.O. Cukwurah, *Settlement of Boundary Disputes in International Law*, Manchester University Press, 1967, p.28.
- Abdurrahman Bozkurt, *Trakya'nın İtilaf Devletleri Tarafından Yunanistan'a Devri (1920)*, *Türkiyat Mecmuası*, Sayı 29, Aralık 2019, s.28.
- Ahmet Hamdi Topal, *Uluslararası Barış ve Güvenliğin Sürdürülmesi Kapsamında Barış İçin Birlik Kararı'nın Uygulanabilirliği*, *Türkiye Adalet Akademisi Dergisi*, Yıl 5, Sayı 19, 2014, s.113-116.
- Alain Pellet, *The Opinions of the Badinter Committee: A Second Breath for Self-Determination of Peoples*, *European Journal of International Law*, Vol. 3(1), 1992, pp.178-181.
- Alev Dilek Aydın, *The Mosul Question (1918-1926): A Breaking Point in the History of the Middle East*, VDM Verlag, 2011, pp. 33-50.
- Ali Kerem Kayhan, *Uluslararası Hukukta Atmosferin Korunması ve Devletlerin Sorumluluğu*, Onikilevha Yayıncılık, 2017, s.92.
- Ali Osman Karaoglu, *Dispute over the Fenced Varosha in the light of International Law, United Nations Security Council Resolutions and Judgments of European Court of Human Rights*, *Public and Private International Law Bulletin*, Sayı. 42(1), 2022, s. 333-356.
- Ali Osman Karaoğlu, *Uluslararası Deniz Hukukunda Kıta Sahaneliğinin Dış Sınırının Belirlenmesi ve Şeffaflık*, in Ali Kerem Kayhan & Ali Osman Karaoğlu (eds.) *Uluslararası Hukukta Şeffaflık*, Onikilevha Yayıncılık, 2021, pp.145-178.

- Alice Ruzza, *The Falkland Islands and the UK v. Argentina Oil Dispute: Which Legal Regime?* Goettingen Journal of International Law, Vol. 3, Issue 1, 2011, pp.82-90.
- Anand Mohan, *The Historical Roots of the Kashmir Conflict*, Studies in Conflict & Terrorism, Vol.15:4, 1992, pp.289-299.
- Anatoly Kapustin, *Crimea's Self-Determination in the Light of Contemporary International Law*, ZaöRV, Vol. 75, 2015, p.101 vd.
- Andreas Osiander, *Sovereignty, International Relations and the Westphalian Myth*, International Organization, Vol.55, 2001, p.251.
- Andrew A. Rosen, *Economic and Cooperative Post-Colonial Borders: How Two Interpretations of Borders by the I.C.J. May Undermine the Relationship between *Uti possidetis* Juris and Democracy*, Penn State International Law Review, Vol.25, No:1, pp.216-218.
- Andrew H.E. Lyon, *The Principality of Sealand, and Its Case for Sovereign Recognition*, Emory International Law Review, Vol.29, Issue 3, 2015, pp.637-642.
- Anıl Çamyamaç, *Uluslararası Hukukta Köprüler: Sınırlar ve Diğer Hususlar*, Hacettepe HFD, Sayı:7(1), 2017, s.237.
- Anke Strüver, *Europeanization in Cypriot Borderscapes: Experiencing the Green Line in Everyday Life*, Geopolitics, Vol.25:3, 2020, pp.609-617.
- Anne B. Shlay and Gillad Rosen, *Making Place: The Shifting Green Line and the Development of "Greater" Metropolitan Jerusalem, City & Community*, Vol. 9(4), 2010, pp.360-363.
- Anne Bardin, *Coastal State's Jurisdiction over Foreign Vessels*, Pace International Law Review, Vol.14, Issue 1, 2002, pp.46-47.
- Anthony D'Amato, *The Concept of Special Custom in International Law*, American Journal of International Law, Vol.63, 1969, p.213.
- Antonello Tancredi, *A Normative 'Due Process' in the Creation of States through Secession*, in *Secession: International Law Perspectives*. In Marcelo G. Kohen (eds.), *Secession International Law Perspectives*, Cambridge University Press, 2006, p. 198.
- Antonio Cassese, *The Nicaragua and Tadić Tests Revisited in Light of the ICJ Judgment on Genocide in Bosnia*, European Journal of International Law, Volume 18, Issue 4, September 2007, pp. 649-668.

- Ari Finnsson, Border Disputes and Identity in Anglophone British Columbia: 1859–1903, *Journal of Borderlands Studies*, Vol.35, Issue 4, 2020, p.12.
- Arman Sarvarian, *Uti Possidetis Juris* in the Twenty-First Century: Consensual or Customary?, *International Journal of Minority and Group Rights*, Vol.22, 2015, p.511.
- Aryo Makko, Arbitrator in a World of Wars: The League of Nations and The Mosul Dispute, 1924–1925, *Diplomacy & Statecraft*, Vol.21:4, 2010, p.633.
- Ather Zia, LoC: The Line "out" of Control in the Region of Kashmir, *American Quarterly*, Vol. 71, No. 4, 2019, p. 1039.
- Avedis K. Sanjian, The Sanjak of Alexandretta (Hatay): Its Impact on Turkish-Syrian Relations (1939-1956), *Middle East Journal*, Vol. 10, No. 4, 1956, p.380.
- Avi Shlaim, Britain and the Arab Israeli War of 1948, *Journal of Palestine Studies*, Vol.16, No. 4, 1987, pp. 59-60.
- Avi Shlaim, The Partition of Germany and the Origins of the Cold War, *Review of International Studies*, Vol. 11, No. 2, 1985, pp. 125-127.
- Ayşe Nur Tütüncü, Milletlerarası Hukuk Komisyonu'nun 53'üncü Oturumunda Kabul Edilen 2001 Tarihli Taslak Çerçevesinde Tehlikeli Faaliyetlerden Kaynaklanan Sınır Aşan Zararın Önlenmesi Sorununa Bir Bakış, *Milletlerarası Hukuk ve Milletlerarası Özel Hukuk Bülteni*, 2002, Cilt 22, Sayı 2, s.889.
- Ayşe Nur Tütüncü, Trail Smelter Hakem Kararı: Hukukun Kodlaştırılmasında Örnek Olay Olarak Etkisi ve Kararın Özeti, *İHFM*, C: LV, S 4, s.331.
- B. O. Okere, The Western Sahara Case, *The International and Comparative Law Quarterly*, Vol. 28, No. 2, 1979, pp. 311-312.
- Barbara Kwiattkowska, The Qatar v. Bahrain Maritime Delimitation and Territorial Questions Case, *Ocean Development & International Law*, Vol.33(3-4) (2002), pp.236–237.
- Benedict Kingsbury, Sovereignty and Inequality, *European Journal of International Law*, Vol. 9 (1998), p.600.
- Brian Farrell, The Role of International Law in the Kashmir Conflict, *Penn State International Law Review*, Vol.21/2, 2002, p.315.

- Brian S. Mandell, Getting to Peacekeeping in Principal Rivalries: Anticipating an Israel-Syria Peace Treaty, *The Journal of Conflict Resolution*, Vol. 40, No. 2, 1996, p. 251.
- Bruno Simma, The International Court of Justice and Scientific Expertise, *Proceedings of the Annual Meeting of American Society of International Law*, Vol. 106, 2012, pp. 230-233.
- C. B. Bourne and D. M. McRae, Maritime Jurisdiction in the Dixon Entrance: The Alaska Boundary Re-Examined, *Canadian Yearbook of International Law*, Vol.14, 1976, p.217.
- C. Grove Haines, The Problem of the Italian Colonies, *Middle East Journal*, Vol. 1, No. 4, 1947, p. 417.
- C. R. Symmons, Who Owns the Falkland Island Dependencies in International Law? An Analysis of Certain Recent British and Argentinian Official Statements, *The International and Comparative Law Quarterly*, Vol. 33, No. 3, 1984, pp. 735-736.
- C.J.R. Dugard, A Legal Basis for Secession: Relevant Principles and Rules. In Dahlitz Julie (eds.) *Secession and International Law. Conflict Avoidance Regional Appraisals*, TMC Asser Press, 2004, pp.89-96.
- Cameron A. Miles, Certain Activities Carried Out by Nicaragua in the Border Area (Costa Rica v. Nicaragua)/Construction of a Road in Costa Rica Along the San Juan River (Nicaragua v. Costa Rica) (I.C.J.), *International Legal Materials*, Vol. 55, No. 3 (2016), pp. 417-418.
- Cavid Abdullahzade, Self Determinasyon ve Ayrılma Açısından Kırim Sorunu, *Türkiye Adalet Akademisi Dergisi*, Yıl 5, Sayı 19, 2014, s.162.
- Cedric Thornberry, The Temple of Preah Vihear (Cambodia v. Thailand), *The Modern Law Review*, Vol. 26, No. 4, 1963, p. 449.
- Cemal Kemal, Birinci Dünya Savaşı ve Sonrasında Musul Meselesi, *Ankara Üniversitesi Türk İnkılâp Tarihi Enstitüsü Atatürk Yolu Dergisi*, Sayı 40, 2007, s. 643 vd.
- Ceren Zeynep Pirim, Devletlere Atfedilemeyen Silâhlı Saldırlara Karşı Meşru Müdafaa: Uluslararası Hukukta Sınır Ötesi Operasyonun Hukukî Zemini, *Türkiye Adalet Akademisi Dergisi*, Sayı 40, 2019, s. 245 vd.
- Charles Cheney Hyde, Maps as Evidence in International Boundary Disputes, *The American Journal of International Law*, Vol.27, No. 2, 1933, pp.311-316.

- Charles Cheney Hyde, *The Case Concerning the Legal Status of Eastern Greenland*, *The American Journal of International Law*, Vol. 27, No. 4, 1933, pp. 733-736.
- Charlotte Ku, *The Concept of Res Communis in International Law, History of European Ideas*, Vol. 12, No. 4, 1990, s.461.
- Christian Fleury and Henry Johnson, *The Minquiers and Écréhous in Spatial Context: Contemporary Issues and Cross Perspectives on Border Islands, Reefs and Rocks*, *Island Studies Journal*, Vol. 10, No. 2, 2015, p.166.
- Christian Marxsen, *The Crimea Crisis: An International Law Perspective*, *ZaöRV* Vol.74 (2014), p.370.
- Christine M. Chinkin, *East Timor Moves into the World Court*, *European Journal of International Law*, Vol.4, pp.219-222.
- Christine M. Chinkin, *The East Timor Case (Portugal v. Australia)*, *The International and Comparative Law Quarterly*, Vol. 45, No. 3 (Jul., 1996), pp. 712-725.
- Christopher Sands, *Canada's Cold Front: Lessons of the Alaska Boundary Dispute for Arctic Boundaries Today*, *International Journal*, Vol. 65, No. 1, 2009, pp. 210-212.
- Coalter G. Lathrop, *Sovereignty over Pedra Branca/Pulau Batu Puteh, Middle Rocks and South Ledge*, *The American Journal of International Law*, Vol. 102, No. 4, 2008, pp. 828-834.
- Cymie R. Payne, *Pulp Mills on the River Uruguay (Argentina v. Uruguay)*, *The American Journal of International Law*, Vol. 105, No. 1, 2011), pp. 96-98.
- D. H. N. Johnson, *The Minquiers and Ecrehos Case*, *The International and Comparative Law Quarterly*, Vol. 3, No. 2, 1954, pp. 209-215.
- D.P. O'Connell, *International Law*, Vol. 1, Stevens, 2nd ed. (1970), p.491.
- Daniel Fierstein, *Kosovo's Declaration of Independence: An Incident Analysis of Legality, Policy and Future Implications*, *Boston University International Law Journal*, Vol.26, 2008, pp.436-437.
- Dapo Akande and Antonios Tzanakopoulos, *The International Court of Justice and the Concept of Aggression*, in Claus Kreß and Stefan Barriga, (eds), *The Crime of Aggression-A Commentary*, Cambridge University Press, 2016 pp.214-232.

- Dapo Akande and Antonios Tzanakopoulos, Use of Force in Self-Defence to Recover Occupied Territory: When Is It Permissible?, Opinion for EjiTalk, 18 November 2020, <https://www.ejiltalk.org/use-of-force-in-self-defence-to-recover-occupied-territory-when-is-it-permissible/> (erişim tarihi 16.11.2021).
- David A. Colson, Sovereignty over Pulau Ligitan and Pulau Sipadan (Indonesia/Malaysia), *The American Journal of International Law*, Vol. 97, No. 2, 2003, p.400.
- David B. Carter and H. E. Goemans, The Making of the Territorial Order: New Borders and the Emergence of Interstate Conflict, *International Organization*, Vol. 65, No. 2, 2011, pp. 285-288.
- Deniz Ülke Arboğan, Duvar, İnkılap Yayınevi, 2018, s.13.
- Dieter Dörr, The Background of the Theory of Discovery, *American Indian Law Review*, Vol.38, 2014, pp.485-487.
- Dirdeiry M. Ahmed, Boundaries and Secession in Africa and International Law: Challenging *Uti possidetis*, Cambridge University Press, 2015, p.47 vd.
- Djurđja Lazić, Pulp Mills on the River Uruguay (Arg. v. Uru.) (I.C.J.), Introductory Note, *International Legal Materials*, Vol. 49, No. 4 (2010), pp. 1118-1121.
- Drago Perko, Matija Zorn, Rok Ciglic and Mateja Breg Valjavec, Changing River Courses and Border Determination Challenges: The Case of the Slovenian–Croatian Border, in *Geospatial Challenges in the 21st Century*, Kostis Koutsopoulos, Rafael de Miguel González, Karl Donert (eds.), 2019, Springer, pp.213-228.
- Edward P. Cheyney, International Law under Queen Elizabeth, *The English Historical Review*, Vol. 20, No. 80 1905, pp.659-661.
- Edwin D. Dickinson, The Clipperton Island Case, *The American Journal of International Law*, Vol. 27, No. 1, 1933, pp.130-133.
- Emre Öktem, Turkey: Successor or Continuing State of the Ottoman Empire? *Leiden Journal of International Law*, Vol. 24 (3), 2011, pp.561-583.
- Enrico Milano and Iriñi Papanicolopulu, State Responsibility in Disputed Areas on Land and at Sea, *ZaöRV*, Vol. 71 (2011), pp.593-594.
- Ercan Karakoç, Atatürk'ün Hatay Davası, *Bilig*, Sayı 50, 2009, s.97 vd.

- Erdem Denk, Egemenliği Tartışmalı Adalar (Kardak, Spratly, Senkaku/Diaouyu, Hawar, Abu Musa ve Tunb Örnekleri), Mülkiye Dergisi, Cilt 24, Sayı 224, 2000, s. 139.
- Erdem Denk, Uluslararası Adalet Divanı'nın İsrail'in İşgal Altındaki Filistin Topraklarında İnşa Etmekte Olduğu Duvar Konusundaki Kararı, Uluslararası İlişkiler Dergisi, Cilt 1, Sayı 3, 2004, s.166-167.
- Ezeli Azarkan, Devletlerin Tanınması ve 1933 Montevideo Sözleşmesi, Gaziantep University Journal of Social Sciences, Vol. 15 (4), 2016, s.1055 vd.
- Ezeli Azarkan, Devletlerin Tanınmasında Dönüm Noktaları: Badinter Komisyonu ve Kosova'nın Tanınması, İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt 7, Sayı 1, 2016, s.145-158.
- F. Şeyda Türkay Kahraman, Hugo Grotius Anlayışının Uluslararası Uyuşmazlıkların Çözüm Yollarına Etkileri, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, Cilt 25, Sayı 2, Aralık 2019, s.935.
- F. von der Heydte, Discovery, Symbolic Annexation and Virtual Effectiveness in International Law, American Journal of International Law, Vol.29, 1935, p. 452 vd.
- F. W. Gibson, The Alaskan Boundary Dispute, Report of the Annual Meeting of The Canadian Historical Association, Vol. 24(1), 1945, pp.32-39.
- Fabio Spadi, The International Court of Justice Judgment in the Benin-Niger Border Dispute: The Interplay of Titles and 'Effectivités' under the *Uti possidetis Juris* Principle, Leiden Journal of International Law, Vol.18, Issue 04, 2005, pp.787-792.
- Farhad Talaie, The Issue of Straight Baselines in the International Law of the Sea and State Practice, Maritime Studies, Vol.1999, Issue 105, 1999, pp.8-12.
- Fatma Taşdemir ve Adem Özer, Uluslararası Hukuk Açısından Kırım Sorunu: Kosova'nın Rövanşı mı? ERÜHFD, C. X, S. 1, (2015), s.46-48.
- Fernando Labastida, Continental Shelf and the Freedom of the High Seas, Cornell International Law Journal, Vol. 3: Issue 2, 1970, pp.133-134.
- Figen Atabey, Hatay'ın Anavatana Katılma Süreci, Avrasya Uluslararası Araştırmalar Dergisi, Cilt 3, Sayı 7, 2015, s.195-196.

- Fozia Nazir Lone, *Historical Title, Self-Determination and the Kashmir Question Changing Perspectives in International Law*, Brill Nijhoff, 2018, p.94.
- Francis B. Sayre, *Legal Problems Arising from the United Nations Trusteeship System*, *American Journal of International Law*, Vol.42, Issue 2, 1948, p. 263 vd.
- Francisco de Vitoria, *De Indis et de iure Belli Relectiones* 136, para. 355 (John Pawley Bate translation, 1917).
- Francisco Suarez, *A Work on the Three Theological Virtues: Faith, Hope, and Charity*, vol. 2, 754 (Gwladys L. Williams eds. and translation, 1944).
- Frederic C. Hof, *A Practical Line: The Line of Withdrawal from Lebanon and Its Potential Applicability to the Golan Heights*, *Middle East Journal*, Vol. 55, No. 1, 2001, pp. 26-36.
- Funda Keskin Ata, *Turkey's Trans-Border Operations in Northern Iraq: Before and After the Invasion of Iraq*, *Research Journal of International Studies*, Vol. 8, pp.62-64.
- Georg Schwarzenberger, *Title to Territory: Response to a Challenge*, *American Journal of International Law*, Vol. 51, Issue 2, 1957, pp.315-316.
- Gerald Fitzmaurice in Oral submissions for U.K, *Minquiers and Ecrehos (France v. U.K.)*, 17 November 1953, II I.C.J. Pleadings, at 64.
- Gideon Biger, *Physical Geography and Law: The Case of International River Boundaries*, *GeoJournal*, Vol. 17, Issue 3, 1988, p. 342-343.
- Gideon Biger, *The Boundaries of Israel-Palestine Past, Present, and Future: A Critical Geographical View*, *Israel Studies*, Vol. 13, No. 1, Spring, 2008, p.68.
- Gino J. Naldi, *Case concerning the Territorial Dispute (Libyan Arab Jamahiriya/Chad)*, *The International and Comparative Law Quarterly*, Vol. 44, No. 3, 1995, pp. 683-690.
- Gino J. Naldi, *The Aouzou Strip Dispute: A Legal Analysis*, *Journal of African Law*, Vol. 33, No. 1, 1989, pp. 72-77.
- Gino J. Naldi, *The Case concerning the Frontier Dispute (Burkina Faso/Republic of Mali): *Utī possidetis* in an African Perspective*, *The International and Comparative Law Quarterly*, Vol. 36, No. 4, 1987, pp. 893-903.

- Glen Plant, Maritime Delimitation and Territorial Questions between Qatar and Bahrain (Qatar v. Bahrain), *The American Journal of International Law*, Vol. 96, No. 1, 2002, p.200.
- Gordon E. Sherman, The International Organization of the Danube Under the Peace Treaties, *The American Journal of International Law*, Vol. 17, No. 3, 1923, pp.438-459.
- Guenter Weissberg, Maps as Evidence in International Boundary Disputes: A Reappraisal, *The American Journal of International Law*, Vol.57, No. 4, 1963, p.781.
- Habib Qahwaji, Golan Annexation: A Question of Timing, *Journal of Palestine Studies*, Vol. 11, No. 3, 1982, p. 151.
- Hakkı Hakan Erkiner, Devletin Haksız Fiilden Kaynaklanan Uluslararası Sorumluluğu, *On İki Levha Yayıncılık, İstanbul*, 2010, s.9-10.
- Hannah Verena Odenthal, The Green Line, Cyprus: a Space of Exception or an Exceptional Space? Master's Thesis, Radboud University Nijmegen, 2012, p.34 vd.
- Hans Kelsen, Principles of International Law, The Lawbook Exchange Ltd., 1952, p.214-215.
- Heinz Duchhardt, Peace treaties from Westphalia to the Revolutionary Era, in *Peace Treaties and International Law in European History From the Late Middle Ages to World War One*, Randall Lesaffer (eds.), Cambridge University Press, 2009, p. 45 vd.
- Helmut Tuerk, Questions Relating to the Continental Shelf Beyond 200 Nautical Miles: Delimitation, Delineation, and Revenue Sharing, *International Law Studies*, Vol.97, 2021, p.252.
- Henan Hu, The Doctrine of Occupation: An Analysis of Its Invalidity under the Framework of International Legal Positivism, *Chinese Journal of International Law*, Vol. 15, Issue 1, 2016, p.78.
- Hersch Lauterpacht, Sovereignty over Submarine Areas, *British Yearbook of International Law*, 1950, Vol.27, p.377.
- Hugo Grotius, Commentary on the Law of Prize and Booty 306-308 (Martine Julia van Ittersum eds., 2006).
- Hugo Grotius, *Mare Liberum*, 11 (New York, 1916).
- Hugo Grotius, *The Rights of War and Peace* (1625), bk. II, ch. xxii, para. 14, 1108-1110 (Richard Tuck eds., 2005).

- Humphrey Waldock, *Disputed Sovereignty in the Falkland Islands Dependencies*, *British Yearbook of International Law*, Vol.25, 1948, p.322.
- Hüseyin Pazarıcı, *Türk Dış Politikasının Başlıca Sorunları*, Turhan Kitabevi, 2015, s.10.
- Ian Brownlie, *African Boundaries: A Legal and Diplomatic Encyclopaedia*, University of California Press, 1979, p. 11.
- Ilias Plakokefalos, *Causation in the Law of State Responsibility and the Problem of Overdetermination: In Search of Clarity*, *European Journal of International Law*, Vol.26, Issue 2, 2015, pp.471-492.
- Ingrid Detter, *The Problem of Unequal Treaties*, *The International and Comparative Law Quarterly* Vol. 15, No. 4, 1966, pp.1069 vd.
- İbrahim Kaya, Cüneyt Yüksel, Galip Engin Şimşek, *Uluslararası Hukuk Pratik Çalışma Kitabı*, Seçkin Yayıncılık, 2020, s.113.
- J. C. J. Metford, *Falklands or Malvinas? The Background to the Dispute*, *International Affairs*, Vol. 44, No. 3 1968, p. 463 vd.
- J. G. Merrills, *Sovereignty over Pulau Ligitan and Pulau Sipadan (Indonesia v Malaysia)*, *Merits, Judgment of 17 December 2002* *The International and Comparative Law Quarterly*, Vol. 52, No. 3, 2003, pp. 797-802.
- J. P. Day, *Locke on Property*, *The Philosophical Quarterly*, Vol. 16, No. 64, 1966, p. 208.
- Jacob Katz Cogan, *Certain Activities Carried Out by Nicaragua in the Border Area (Costa Rica v. Nicaragua); Construction of a Road in Costa Rica Along the San Juan River (Nicaragua v. Costa Rica)* *The American Journal of International Law*, Vol. 110, No. 2 (April 2016), pp. 320-326.
- James Crawford, *State Responsibility: General Part*, Cambridge University Press, 2013, pp.141-146.
- James Crawford, *The Creation of States in International Law*, Second Edition, Oxford University Press, 2006, pp.12-28.
- James Crawford, *The Criteria for Statehood in International Law*, *British Yearbook of International Law*, Vol. 48, 1977, p.119.
- James D. Howley, *Alive and Kicking: The Kashmir Dispute Forty Years Later*, *Penn State International Law Review*, Vol.9, No.1, 1991, pp.88-89.

- James Gaffney, *Just War: Catholicism's Contribution to International Law*, *Logos: A Journal of Catholic Thought and Culture*, Vol. 14 No. 3, 2011, p.44 vd.
- James Grimmelman, *Sealand, HavenCo, and the Rule of Law*, *University of Illinois Law Review* Vol.2012, 2012, p.405.
- James W. Garner, *The Doctrine of the Thalweg as a Rule of International Law*, *American Journal of International Law*, Vol.29, Issue 2, 1935, pp.309-310.
- Jan Klabbers, *International Law*, Cambridge University Press, 2013, p.78.
- Janice Cavell, *Historical Evidence and the Eastern Greenland Case*, *Arctic*, Vol. 61, No. 4, 2008, pp. 435-436.
- Jaroslav Tir, *Keeping the Peace after Secession: Territorial Conflicts between Rump and Secessionist States*, *The Journal of Conflict Resolution*, Vol. 49, No. 5, 2005, p. 713.
- Jennifer Frakes, *Common Heritage of Mankind Principle and Deep Seabed, Outer Space, and Antarctica: Will Developed and Developing Nations Reach a Compromise*, *Wisconsin International Law Journal*, Vol.21, No.2, 2003, s.428-430.
- Jeremy Black, *Recasting the New World: Britain and the Treaties of 1713 and 1763, Historically Speaking*, Vol.14, No. 3, 2013, pp. 29-30.
- Joachim von Elbe, *The Evolution of the Concept of the Just War in International Law* *The American Journal of International Law* Vol. 33, No. 4, 1939, pp.665-688.
- John D. Ciorciari, *Request for Interpretation of the Judgment of 15 June 1962 in the Case Concerning the Temple of Preah Vihear (Cambodia v. Thailand)*, *The American Journal of International Law*, Vol. 108, No. 2, 2014, p.289.
- John Garver, *China's Kashmir Policies*, *India Review*, Vol.3, Issue 1, 2004, p.1 vd.
- John Quigley, *The Legal Status of Jerusalem Under International Law*, *Turkish Yearbook*, Vol.24, 1994, pp.15-19.
- Jon M. Van Dyke, *The Aegean Sea dispute: Options and Avenues*, *Marine Policy*, Vol.20, No.5, p.401.

- Jonathan I. Charney, *The Persistent Objector Rule and the Development of Customary International Law*, *British Yearbook of International Law*, Vol.56(1), 1986, pp.5-16.
- Jonathan I. Charney, *Rocks that Cannot Sustain Human Habitation*, *The American Journal of International Law*, Vol. 93, No. 4, 1999, p. 863.
- Joseph Nevo, *Peace Negotiations Between Israel and Jordan After the 1948 and 1967 Wars: A Comparative Survey*. *Journal of Conflict Studies*, Vol.4(3), 1984, pp.39-45.
- Joshua Castellino, Steve Allen, Jeremie Gilbert, *Title to Territory in International Law: A Temporal Analysis*, Ashgate Publications, 2003, p.24 vd.
- Joshua P. Haskett, *Hadrian's Wall: Romanization on Rome's Northern Frontier*, Master Thesis, Boise State University, 2009, pp.2-3.g
- Julian Kulaga, *A Renaissance of the Doctrine of Rebus Sic Stantibus?* *International & Comparative Law Quarterly*, Vol. 69, Issue 2, 2020, pp. 477 vd.
- K.T. Chao, *Legal Nature of International Boundaries*, *Chinese Taiwan Yearbook of International Law & Affairs*, Vol.5, 1985, p.29.
- Kamal Makili-Aliyev, *Contested Territories and International Law: A Comparative Study of the Nagorno-Karabakh Conflict and the Aland Islands Precedent*, Routledge, 2019, pp.1-30.
- Karen Heymann, *Earned Sovereignty for Kashmir: The Legal Methodology to Avoiding a Nuclear Holocaust*, *American University International Law Review*, Vol.19, Issue 1, 2003, pp.158-163.
- Kathleen Claussen, *Invisible Borders: Mapping Out Virtual Law*, *Denver Journal of International Law & Policy*, Vol.37/2, 2009, pp.261-265.
- Kay Hooghoudt, *The Falkland Islands (Malvinas) in the Twilight of Colonialism*, *Leiden Journal of International Law*, Vol. 3, Issue 2, 1990, pp. 183-189.
- Khagani Guliyev, *Local Custom in International Law*, *International Community Law Review*, Vol.19(1), 2017, p.47 vd.
- Kudret Özersay, *Lozan Düzenlemeleri*, in *Yaşayan Lozan*, Çağrı Erhan (ed.), *Kültür ve Turizm Bakanlığı*, Ankara 2003, s. 163.
- Kudret Özersay, *Kıbrıs Sorunu: Hukuksal Bir İnceleme*, *ATAUM Araştırma Dizisi*, No.32, *Ankara Üniversitesi Basımevi*, 2009, s.1-2.

- L. F. E. Goldie, *The Critical Date, The International and Comparative Law Quarterly*, Vol. 12, No. 4, 1963, p. 1251.
- L. J. Bouchez, *The Concept of Effectiveness as applied to Territorial Sovereignty over Sea-Areas, Air Space and Outer Space, Netherlands International Law Review*, Vol. 9, Issue 2, 1962, p.151 vd.
- Laçın İdil Öztığ, *Küçük Ağrı Krizi: Türkiye-İran İlişkilerinde Bir Kriz Yönetimi Örneği, Avrasya Etüdleri*, Cilt 54, Sayı 2, 2018, s.170.
- Larman C. Wilson, *The Settlement of Boundary Disputes: Mexico, the United States, and the International Boundary Commission, The International and Comparative Law Quarterly*, Vol. 29, No. 1, 1980, p. 38 vd.
- Lassa Oppenheim, *International Law*, Vol. 1, 8th ed. (Hersch Lauterpacht eds), Longmans, Green Co. 1955, p.451.
- Laura Visser, *Intervention by Invitation and Collective Self-Defence: Two Sides of the Same Coin?, Journal on the Use of Force and International Law*, Vol. 7, Issue 2, 2020, p.292 vd.
- Lawrence A. Coben, *The Events that Led to the Treaty of Tordesillas, Terrae Incognitae: The Journal of the Society for the History of Discoveries* Volume 47, Issue 2, 2015, p.143 vd.
- Liliana Obregón Tarazona, *The Civilized and the Uncivilized*, in Bardo Fassbender and Anne Peters (eds.), *The Oxford Handbook of the History of International Law*, Oxford University Press, 2012, pp.921-926.
- Linda A. Newson, *The Demographic Collapse of Native Peoples of the Americas, 1492-1650, Proceedings of the British Academy*, Vol. 81, 1993, p.247 vd.
- Lubomyr Hajda, *Ethnic Politics And Ethnic Conflict in the USSR and the Post-Soviet States, Humboldt Journal Of Social Relations*, Vol. 19, No. 2, 1993, p. 193 vd.
- Majid Khadduri, *The Alexandretta Dispute, The American Journal of International Law* Vol. 39, No. 3, 1945, pp.417-423.
- Malcolm Evans, *Case concerning Maritime Delimitation and Territorial Questions between Qatar and Bahrain (Qatar v Bahrain), The International and Comparative Law Quarterly*, Vol. 51, No. 3, 2002, pp.712-713.

- Malcolm N Shaw; Case Concerning Kasikili/Sedudu Island (Botswana'Namibia), *International and Comparative Law Quarterly*, Vol.49, Issue 04, 2000, pp. 964-978.
- Malcolm N. Shaw, *The Heritage of States: The Principle of Uti Possidetis Juris Today*, *British Yearbook of International Law*, Vol. 67, Issue 1, 1996, p.100.
- Malcolm Shaw, *The International Court of Justice and the Law of Territory*, in *The Development of International Law by the International Court of Justice*, Christian J. Tams and James Sloan (eds.), Oxford University Press, 2013, pp.171-172.
- Malcolm Shaw, *Title to Territory in Africa: International Legal Issues*, Clarendon Press, p.146.
- Malcolm Shaw, *Uluslararası Hukuk*, Tüba Yayınları, 2018, s.387.
- Mark A. A. Smith, *Sovereignty over Unoccupied Territories – The Western Sahara Decision*, *Case Western Reserve Journal of International Law*, Vol.9, Issue 1, 1977, p.136.
- Mark A. Drumbl, *Trail Smelter and the International Law Commission's Work on State Responsibility for Internationally Wrongful Acts and State Liability*, in Rebecca M. Bratspies and Russell A. Miller (eds.), *Transboundary Harm in International Law: Lessons from the Trail Smelter Arbitration*, Cambridge University Press, 2006, pp.91-92.
- Mark Dingley, *Eruptions in International Law: Emerging Volcanic Islands and the Law of Territorial Acquisition*, *Cornell International Law Journal*, Vol. 11, Issue 1, 1978, p.121 vd.
- Marla C. Reichel, *Martime Delimitation and Territorial Questions between Qatar and Bahrain*, *Denver Journal of International Law & Policy*, Vol.26/4, 1998, p.26 vd.
- Martine Julia van Ittersum (2021) *Debating the Free Sea in London, Paris, The Hague and Venice: the publication of John Selden's Mare Clausum (1635) and its diplomatic repercussions in Western Europe*, *History of European Ideas*, Vol.47, p.1 vd.
- Mehmet Ali Bolat, *Yeni Türkiye İçin Kars Antlaşması'nın Önemi*, *Adam Akademi Sosyal Bilimler Dergisi*, Sayı 9, No. 2, 2019, s.279-287.

- Mehmet Dalar, Fırat ve Dicle Nehirlerinin Adil ve Makul Kullanımını Etkileyen Faktörler, Hacettepe Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, Cilt 24, Sayı 2, 2006, s. 297 vd.
- Michael Byers and Andreas Østhagen, Why Does Canada Have So Many Unresolved Maritime Boundary Disputes? Canadian Yearbook of International Law, Vol. 54, 2017, pp. 9-10.
- Michael B. Oren, Escalation to Suez: The Egypt-Israel Border War, 1949-56, Journal of Contemporary History Vol. 24, No. 2, 1989, p. 347.
- Michael Byers, International Law and The Arctic, Cambridge University Press, 2013, pp.1-10.
- Michael P. Scharf, Customary International Law in Times of Fundamental Change: Recognizing Grotian Moments, Cambridge University Press, 2013, p.108.
- Michael Waibel, Falkland Islands/Islas Malvinas, Max Planck Encyclopedia of Public International Law, 2012, p.1.
- Michal Saliternik, Expanding the Boundaries of Boundary Dispute Settlement: International Law and Critical Geography at the Crossroads, Vanderbilt Journal of Transnational Law, Vol.50, 2017, p.113 vd.
- Mohammad Arif, The Kashmir Dispute and Pakistan-India Relations: 1972-1992, Pakistan Horizon, Vol. 47, No. 1, 1994, pp. 35-45.
- Moshe Hirsch, The Legal Status of Jerusalem Following the ICJ Advisory Opinion on the Separation Barrier, Israel Law Review, Vol. 38, Issue 1-2: (Special Double Issue: Domestic and International Judicial Review of the Construction of the Separation Barrier), 2005, p. 298 vd.
- Muhammad Muslih, The Golan: Israel, Syria, and Strategic Calculations, Middle East Journal, Vol. 47, No. 4, 1993, pp. 611-621.
- Muhammed Emre Hayyar, Saving Homeland: The Legality of Unilateral Use of Force to Recover Occupied Territory, LLM Thesis Submitted to Ghent University, 2021, pp.47-50.
- Mustafa Yahya Metintaş, Ankara Antlaşması'nın Türkiye Büyük Millet Meclisinde Tartışılması, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Türk Dünyası Uygulama ve Araştırma Merkezi Yakın Tarih Dergisi, 2019, Cilt 2, Sayı 5, s. 6-7.

- Nevin Coşar and Sevtap Demirci, *The Mosul Question and The Turkish Republic: Before and After the Frontier Treaty, 1926*, *The Turkish Yearbook*, Vol. XXXV, 2004, pp.44-49.
- Nicolas J. Watkins, *Disputed Sovereignty in the Falkland Islands: The Argentina-Great Britain Conflict of 1982*, *Florida State University Law Review*, Vol.11, Issue 3, p.650.
- Nurit Kliot, *The Evolution of the Egypt-Israel Boundary: From Colonial Foundations to Peaceful Borders*, *Boundary & Territory Briefing*, Vol. 1, No 8, pp.10-14.
- Oded Haklai and Nephytos Loizides, *Settlers and Conflict Over Contested Territories*, in Oded Haklai and Neophytos Loizides (eds.), *Settlers in Contested Lands: Territorial Disputes and Ethnic Conflicts*, Stanford University Press, 2015, pp.1-16.
- Olivier Corten, *The Law Against War: The Prohibition on the Use of Force in Contemporary International Law*, Hart Publishing, 2021, pp.497-511.
- Oscar Schachter, *The Right of States to Use Armed Force*, *Michigan Law Review*, Vol. 82, No. 5/6, *Festschrift in Honor of Eric Stein*, 1984, p. 1624.
- Paul B. Schmidt, *Machias Seal Island: A Geopolitical Anomaly*, Master's Thesis, University of Vermont, 1991.
- Paul E. Hoffman, *Diplomacy and the Papal Donation 1493-1585*, *The Americas*, Vol. 30, No. 2, 1973, pp.151-153.
- Paul R. Hensel, *Contentious Issues and World Politics: The Management of Territorial Claims in the Americas, 1816–1992*, *International Studies Quarterly*, Vol. 45:1, 2001, pp.81-108.
- Penny Sinanoglou, *British Plans for the Partition of Palestine, 1929-1938*, *The Historical Journal*, Vol.52/1, 2009, p.131.
- Peter Borschberg, *The Seizure of the Sta. Catarina Revisited: The Portuguese Empire in Asia, VOC Politics and the Origins of the Dutch-Johor Alliance (1602-1616)*. *Journal of Southeast Asian Studies*, Vol.33/1, 2002, pp.32-57.
- Peter Calvert, *Sovereignty and the Falklands Crisis*, *International Affairs*, Vol. 59, No. 3, 1983, pp. 406-410.

- Peter Hilpold, Self-determination and Autonomy: Between Secession and Internal Self-determination, *International Journal on Minority and Group Rights*, Vol. 24, No. 3, 2017, p. 302 vd.
- Peter M. R. Stirk, The Westphalian Model and Sovereign Equality, *Review of International Studies*, Vol.38, No. 3, 2012, p. 641.
- Petra Perišić, Some Remarks on the International Legal Personality of Individuals, *The Comparative and International Law Journal of Southern Africa*, Vol. 49, No. 2, 2016, pp. 223 vd.
- Phillip C. Jessup, The Palmas Island Arbitration, *American Journal of International Law*, Vol.22, 1928, p.740.
- Pierre Klein and Vaios Koutroulis, Territorial disputes and the Use of Force, in Marcelo G. Cohen & Mamadou Hebie (ed), *Territorial Disputes in International Law*, Edward Elgar Publishing, p.257
- Pieter H.F. Bekker, Introductory Note to Pulp Mills on the River Uruguay (Argentina v. Uruguay), *International Court of Justice, Provisional Measures Order*, January 23, 2007, *International Legal Materials*, Vol. 46, No. 2, 2007, pp. 311-313.
- Pitman B. Potter, Origin of the System of Mandates under the League of Nations, *The American Political Science Review* Vol. 16, No. 4, 1922, p.570.
- Queen Elizabeth of England to the Spanish Envoy in London, Mendoza, [1580], in *Fontes Historiae Iuris Gentium. Sources relating to the History of the Law of Nations*, edited by Wilhelm G. Grewe, vol. 2 (1493-1815), doc. 21, at 151.
- Quincy Wright, The Goa Incident, *The American Journal of International Law*, Vol. 56, No. 3, 1962, pp.617-632.
- Quincy Wright, The Legal Foundation of the Stimson Doctrine, *Pacific Affairs*, Vol.8, No. 4, 1935, pp.439-446.
- Quincy Wright, The Mosul Dispute, *The American Journal of International Law*, Vol. 20, No. 3, 1926, pp. 453-454.
- R. ST. J. MacDonald, *International Law and the Conflict in Cyprus*, *The Canadian Yearbook of International Law*, Vol.19, 1982, pp.4-7.
- Randall Lesaffer, Argument from Roman Law in Current International Law: Occupation and Acquisitive Prescription, *The European Journal of International Law*, Vol. 16, No.1, 2005, pp.46-55.

- Randall Lesaffer, *Treaties within the History of International Law, in Conceptual and Contextual Perspectives on the Modern Law of Treaties*, Michael J. Bowman and Dino Kritsiotis (eds.), Cambridge University Press, 2018, p. 43.
- Rauf Versan, *Evidence before International Courts and Tribunals*, *Annales de la Faculté de Droit d'Istanbul*, Vol. 32, No. 48, 1998, pp. 140-142.
- Rebecca Adler-Nissen and Ulrik Pram Gad (eds.), *European Integration and Postcolonial Sovereignty Games: The EU Overseas Countries and Territories*, Routledge, 2013, p.102 vd.
- Richard Wayne Parker, *The Alaska Boundary Question*, *The North American Review*, Vol. 176, No. 559, 1903, pp. 914-923.
- Robbie Sabel, *The International Court of Justice Decision on the Separation Barrier and the Green Line*, *Israel Law Review*, Vol. 38, Issue 1-2: (Special Double Issue: Domestic and International Judicial Review of the Construction of the Separation Barrier), 2005, p. 316 vd.
- Robert J. Delahunty and John Yoo, *Statehood and the Third Geneva Convention*, *Virginia Journal of International Law*, Vol.46/1, 2005, pp.153-154.
- Robert J. Miller, *The Doctrine of Discovery: The International Law of Colonialism*, *The Indigenous Peoples' Journal of Law, Culture & Resistance*, Vol.5(1), 2019, p.36.
- Robert Rosenstock, *The Declaration of Principles of International Law Concerning Friendly Relations: A Survey*, *The American Journal of International Law*, Vol. 65, No. 5, 1971, pp. 713-735.
- Robert Y. Jennings, *A Changing International Law of the Sea*, *The Cambridge Law Journal*, Vol. 31, No. 1, 1972, pp.32-49.
- Robert Y. Jennings, *The Acquisition of Territory in International Law*, Manchester University Press, 1963, p.20.
- Robin Geiß, *Russia's Annexation of Crimea: The Mills of International Law Grind Slowly but They Do Grind*, *International Law Studies*, Vol.91, 2015, p.428.
- Roger Merino, *The Land of Nations: Indigenous Struggles for Property and Territory in International Law*, *AJIL Unbound*, Volume 115, 2021, pp.129-134.

- Roland Popp, *Stumbling Decidedly into the Six-Day War*, Middle East Journal, Vol. 60, No. 2, 2006, p. 281.
- Roman Muzalevsky, *Sino-Indian Border Disputes in an Era of Strategic Expansions*, Parameters, Vol. 51, No. 4, 2021, p.37 vd.
- Ronen Shamir, *Without Borders? Notes on Globalization as a Mobility Regime*, Sociological Theory, Vol. 23, No. 2, 2005, p. 197.
- Rossmann, Gabriel, *Extremely Loud and Incredibly Close (But Still So Far): Assessing Liberia's Claim of Statehood*, Chicago Journal of International Law, Vol. 17: No. 1, 2016, pp.306-339.
- Ruth Kark and Michal Oren-Nordheim, *'Colonial Cities in Palestine? Jerusalem under the British Mandate'*, Israel Affairs, Vol.3/2, 1996, p.50.
- Rüdiger Wolfrum, *The Principle of the Common Heritage of Mankind*, Zaöerv, Vol.43, s. 312.
- S.D. Murphy, *Democratic Legitimacy and the Recognition of States and Governments*, International and Comparative Law Quarterly, Vol. 48(3), 1999, p.545.
- Salman M.A. Salman, *Equitable and Reasonable Utilization and the Obligation Against Causing Significant Harm-Are they Reconcilable?* AJIL Unbound, Vol.115, 2021, pp.183-188.
- Samantha Besson, *Sovereignty*, Max Planck Encyclopedia of Public International Law [MPEPIL], 2011, pp.1-3.
- Selami Kuran, *Uluslararası Deniz Hukuku*, Beta Basım Yayın, 2016, s. 95-97.
- Selcen Erdal, *Çözüksüzlüğün Adı: 'Birleşmiş Milletler'e Rağmen Keşmir'*, Public and Private International Law Bulletin, Sayı: 38(1), 2018, s. 54.
- Seokwoo Lee, *The 1951 San Francisco Peace Treaty with Japan and the Territorial Disputes in East Asia*, Pacific Rim Law & Policy Journal, Vol.11, No:1, p.63 vd.
- Serap Akipek, *Birleşmiş Milletler Örgütü Denetiminde Vesayet Altında Ülke Bulunmaması, Sömürgeciliğin de Sonu Anlamına mı Geliyor?* Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt 50, Sayı 1, 2001, s. 1 vd.
- Sergio Armando Frazão, *International Responsibility for Non-Self-Governing Peoples*, The Annals of the American Academy of Political and Social Science Vol. 296, 1954, pp. 56-67.

- Serhan Yücel, Ege'de Bitmeyen Sorunun Bir Unsuru Olarak Türk ve Yunan Karasuları ve Ulusal Hava Sahaları, *Güvenlik Stratejileri Dergisi*, Cilt 6, Sayı 12, 2010, s.85-93.
- Sertaç Hami Başeren, Ege Sorunları, *Türk Deniz Araştırmaları Vakfı Yayınları*, 2006, s.52-53.
- Sevin Toluner, Some Reflections on the Interrelation of the Aegean Sea Disputes, in Bayram Öztürk (eds.), *Proceedings of the International Symposium "The Aegean Sea 2000"*, 5-7 May 2000, Bodrum-Turkey, TÜDAV, p.123.
- Sharon Korman, *The Right of Conquest: The Acquisition of Territory by Force in International Law and Practice*, Clarendon, Oxford University Press, 1996, p.249 vd.
- Shiloh Rainwater, International Law and the "Globalization" of the Arctic: Assessing the Rights of Non-Arctic States in the High North, *Emory International Law Review*, Vol.30, 2015, p.115 vd.
- Simone F. van den Driest, Crimea's Separation from Ukraine: An Analysis of the Right to Self-Determination and (Remedial) Secession in International Law, *Netherlands International Law Review*, Vol. 62, 2015, p.329 vd.
- Stephane Beaulac, Vattel's Doctrine on Territory Transfers in International Law and the Cession of Louisiana to the United States of America, *Louisiana Law Review*, Vol.63, No:4, p.1345.
- Stephen Allen, Case concerning the Frontier Dispute (Benin/Niger), *The International and Comparative Law Quarterly*, Vol. 55, No. 3, 2006, pp. 729-742.
- Stephen Okhonmina, States without Borders: Westphalia Territoriality under Threat, *Journal of Social Sciences*, Vol. 24:3, 2010, p.177.
- Stephen P. Cohen and Edward E. Azar, From War to Peace: The Transition between Egypt and Israel, *The Journal of Conflict Resolution*, Vol. 25, No. 1, 1981, p. 102.
- Stephen Tierney, In a State of Flux: Self-Determination and the Collapse of Yugoslavia, *International Journal on Minority and Group Rights* Vol. 6, No. 1/2, 1998/99, p. 197 vd.

- Steven Patton, *The Peace of Westphalia and its Effects on International Relations, Diplomacy and Foreign Policy, The Histories, Vol.10, No.1, p.91.*
- Steven Ratner, *Drawing a Better Line: Uti possidetis and the Borders of New States, American Journal of International Law, Vol. 90 (4), 1996, p.614.*
- Sunil Kumar Agarwal, *India-Bangladesh Maritime Dispute: An International Law Perspective, Maritime Affairs: Journal of the National Maritime Foundation of India, Vol.6:1, 2010, pp.38-39.*
- Suzanne Lalonde, *Determining Boundaries in a Conflicted World: The Role of Uti possidetis, Montreal: MQUP, 2002, p.5.*
- Sydney D. Bailey, *Cease-Fires, Truces, and Armistices in the Practice of the UN Security Council, The American Journal of International Law, Vol. 71, No. 3, 1977, pp. 468-473.*
- T. O. Elias, *The Doctrine of Intertemporal Law, The American Journal of International Law, Vol. 74, No. 2, 1980, p. 285.*
- T.W. Fulton, *Sovereignty of the Sea (Edinburgh: William Blackwood and Sons, 1911), p. 3.*
- Taciano Scheidt Zimmermann, *Critical remarks on the International Court of Justice's interpretation of Article 3(g) of the "Definition of Aggression" (UNGA Resolution 3314/1974), Revista Direito GV, Vol.14, No.1, p.99 vd.*
- Tanvi Bhargava and Rebecca Cardoso, *An Examination of Palestine's Statehood Status through the Lens of the ICC Pre-Trial Chamber's Decision and Beyond, NYU Journal of International Law and Politics, Vol.54/1, 2021, pp.17-19.*
- Tao Cheng, *The Sino-Japanese Dispute Over the Tia-yu-tai (Senkaku) Islands and the Law of Territorial Acquisition, Vanderbilt Journal of International Law, Vol.14, 1974, p.228.*
- Theodore Christakis, *Self-Determination, Territorial Integrity and Fait Accompli in the Case of Crimea, ZaöRV, Vol. 75, 2015, p.75 vd.*
- Theodore Christakis and Aristoteles Constantinides, *Territorial Disputes in the Context of Secessionist Conflicts. In Marcelo G. Kohen & Mamadou Hebie (eds.), Research Handbook on Territorial Disputes in International Law, Edward Elgar Publishing, 2017, p.354.*

- Theodore Kill, Introductory Note to Frontier Dispute (Burkina Faso/Niger) (I.C.J.), *International Legal Materials*, Vol.52, pp.1215-1217.
- Thomas D. Grant, Annexation of Crimea, *The American Journal of International Law*, Vol. 109, No. 1 (January 2015), pp.68-71.
- Tilmann J Röder, Kashmir, *Max Planck Encyclopedia of Public International Law [MPEPIL]*, 2011, p.1.
- Tom Ruys and Felipe Rodriguez Silvestre, Military Action to Recover Occupied Land: Lawful Self-defense or Prohibited Use of Force? The 2020 Nagorno-Karabakh Conflict Revisited, *International Law Studies*, Vol. 97, 2021, p.682 vd.
- Tom Ruys and Felipe Rodriguez Silvestre, The Nagorno-Karabakh Conflict and the Exercise of “Self-Defense” to Recover Occupied Land, *Opinion for Just Security*, 10 November 2020, <https://www.justsecurity.org/73310/the-nagorno-karabakh-conflict-and-the-exercise-of-self-defense-to-recover-occupied-land/> (erişim tarihi 16.11.2021).
- Tomas Bartos, *Uti possidetis, quo vadis*, *Australian Yearbook of International Law*, Vol. 18, 1997, p.37.
- Trygve Throntveit, The Fable of the Fourteen Points: Woodrow Wilson and National Self-Determination, *Diplomatic History*, Vol. 35, No. 3, 2011, pp. 464-469.
- Ulrich G. Schroeter, The Status of Hong Kong and Macao under the United Nations Convention on Contracts for the International Sale of Goods, *Pace International Law Review*, Vol.16, 2004, p.307 vd.
- Ülkü Halatçı Ulusoy, Uluslararası Hukuk Açısından Ege Hava Sahasında Türkiye ve Yunanistan Arasındaki Sorunlar, *TBB Dergisi*, Sayı 109, 2013, s. 303 vd.
- Valentina Azarova, *Chiragov and Others v. Armenia* (Eur. Ct. H.R.), *International Legal Materials*, Vol. 54, No. 6 (2015), pp.961-964.
- Victor Kattan, The Chagos Advisory Opinion and the Law of Self-Determination, *Asian Journal of International Law*, Vol. 10, Issue 1, 2020, pp. 15-17.

- Victor Prescott and Gillian D. Triggs, *International Frontiers and Boundaries: Law, Politics and Geography*, Martinus Nijhoff Publishers, 2008, pp.193-194.
- William J. Dennis, *Tacna and Arica: An Account of the Chile-Peru Boundary Dispute and of the Arbitrations by the United States*, Hamden: Archon, 1967.
- William K. Agyebeng, *Theory in Search of Practice: The Right of Innocent Passage in the Territorial Sea*, *Cornell International Law Journal*, Vol.39, Issue 2, 2006, pp.381-385.
- WM. W. Bishop, Jr., *Minquiers and Ecrehos Case (France/United Kingdom)*. *The American Journal of International Law*, Vol. 48, No. 2, 1954, pp. 316-320.
- Yoram Dinstein, *War, Aggression and Self-Defence*, Cambridge University Press, 2001, pp.77-83.
- Yoshifumi Tanaka, *Costa Rica v. Nicaragua and Nicaragua v. Costa Rica: Some Reflections on the Obligation to Conduct an Environmental Impact Assessment*, *Review of European Community and International Environmental Law*, Vol.26(1), 2017, pp.91-97.
- Yoshifumi Tanaka, *The International Law of the Sea*, Cambridge University Press, 2012, pp.76-185.
- Yusuf Aksar, *Teoride ve Uygulamada Uluslararası Hukuk*, I. Cilt, Seçkin Yayıncılık, 6. Baskı, 2021, 273.
- Yücel Acer ve İbrahim Kaya, *Uluslararası Hukuk*, Seçkin Yayıncılık, 12. Baskı, 2021, s.150-151.
- Zhenni Li, *International Intertemporal Law*, *California Western International Law Journal*, Vol. 48, No. 2 2018, pp.351-355.

Uluslararası Yargı Kararları, Andlaşmalar ve Diğer Kaynaklar

- Accordance with International Law of the Unilateral Declaration of Independence by the Provisional Institutions of Self- Government of Kosovo (Request for Advisory Opinion)*, ICJ, Advisory Opinion of 22 July 2010, ICJ Reports 2010, p. 403, para. 81-82.
- Aegean Sea Continental Shelf, (Greece v Turkey)*, Jurisdiction, Judgment, [1978] ICJ Rep 3, 19th December 1978.

- Agreement between the Government of the Federal Democratic Republic of Ethiopia and the Government of the State of Eritrea, Algiers, arts. 4 and 5, 5 December 2000, 2138 U.N.T.S. 94.
- Agreement governing the Activities of States on the Moon and Other Celestial Bodies, New York, 5 December 1979, 1363 UNTS 3.
- Alaska Boundary Arbitration (Great Britain v. United States) (1903) 15 R.I.A.A. 481.
- Anglo-Norwegian Fisheries Case (United Kingdom v. Norway), Judgment of December 18th, 1951, ICJ Reports, p.132.
- Antarctic Treaty, 1 December 1959, 402 UNTS 71.
- Application of the Convention on the Prevention and Punishment of the Crime of Genocide, Bosnia and Herzegovina v Serbia and Montenegro, Judgment, Merits, ICJ GL No 91 (ICJ 2007), 26th February 2007, para.405-406.
- Armed Activities on the Territory of the Congo (Democratic Republic of Congo v. Uganda), Judgment, 19 December 2005, I.C.J. 168, 280 para. 345.
- Article 3, Paragraph 2, of the Treaty of Lausanne (Frontier between Turkey and Iraq), Advisory Opinion, PCIJ Series B no 12, 21 November 1925, p.6-7.
- Asylum, (Colombia v Peru), Merits, Judgment, [1950] ICJ Rep 266, 20th November 1950, p.276.
- Bakanlar Kurulu 29.5.1982 tarih ve 8/4742 sayılı kararı. R.G.
- Bay of Bengal Maritime Boundary Arbitration between Bangladesh and India, Bangladesh v India, Final Award, ICGJ 479 (PCA 2014), 7th July 2014, Permanent Court of Arbitration [PCA], para.399.
- Beagle Channel Arbitration (Argentina v. Chile), Award, 1977, 52 I.L.R. 93, para.137-139.
- Bolivia-Peru Arbitral Award in Boundary Dispute (1909), American Journal of International Law, Vol.3, p.1029.
- Border Disputes Among African States, AHG/Res.16(1), 1964, para 3.
- Case Concerning Sovereignty over Certain Frontier Lands (Belgium/Netherlands), The American Journal of International Law, Vol. 53, No. 4, 1959, pp. 937-943.

- Case Concerning the Delimitation of the Maritime Boundary between Guinea and Guinea-Bissau, Decision of 14 February 1985, 77 ILR 657, 673.
- Case Concerning the Frontier Dispute (Burkina Faso v. Republic of Mali), 1986, I.C.J. para. 20-23.
- Case concerning the Northern Cameroons (Cameroon v. U. K.), Preliminary Objections, Judgment, 2 December 1963 I.C. J. 15, para. 27 and 33-34.
- Case of *Andreou v. Turkey* (Application no. 45653/99) Judgment, ECHR, 27 October 2009, para.11-15.
- Case of *Hirsi Jamaa and Others v. Italy* (Application No. 27765/09), Judgment, ECHR Grand Chamber, 23 February 2012, para.9-13.
- Case of *Issa and Others v. Turkey* (Application No. 31821/96) Judgment, ECHR, 16 November 2004, para.12-25.
- Case of *Solomou and Others v. Turkey* (Application No. 36832/97), Judgment, ECHR, 24 June 2008, para.69-79.
- Certain Activities Carried Out by Nicaragua in the Border Area (Costa Rica v. Nicaragua) and Construction of a Road in Costa Rica Along the San Juan River (Nicaragua v. Costa Rica)*, Judgment, 16 December 2015, ICJ Rep 2015, para.93 vd.
- Charter of the United Nations (adopted on 26 June 1945, entered into force on 24 October 1945) 1 UNTS 16.
- Chiragov and Others v. Armenia*, Application no. 13216/05, European Court of Human Rights, Judgment (Merits), 16 June 2015, para.186.
- Clipperton Island Case (Mexico v. France)*, Award, 28 January 1931, II R.I.A.A. 1105, at 1109.
- Convention Between Great Britain and the Netherlands Defining the Boundaries in Borneo*, June 20, 1891, 175 CTS 235.
- Covenant of the League of Nations*, 28 April 1919, 108 LNTS 188, article 22.
- Declaration on Principles of International Law concerning Friendly Relations and Cooperation among States in accordance with the Charter of the United Nations*, A/RES/2625(XXV), 24 October 1970.
- Declaration on the Granting of Independence to Colonial Countries and Peoples*, General Assembly resolution 1514 (XV) of 14 December 1960, A/RES/1514(XV), article 2.

- Declaration Regarding the Defeat of Germany and the Assumption of Supreme Authority with Respect to Germany and Supplementary Statements, 5 June 1945, 68 U.N.T.S. 190.
- Definitive Treaty of Peace between Great Britain and the United States, 3 September 1783, 48 C.T.S. 487.
- Delimitation of Maritime Boundary (Guinea-Bissau v. Senegal), Award, 31 July 1989, XX R.I.A.A. 119, at 144, para. 63.
- Delimitation of Maritime Boundary between Guinea-Bissau and Senegal, Award of 31 July 1989, (1991) ICJ Rep. 53.
- Delimitation of the Abyei Area between the Government of Sudan and the Sudan People's Liberation Movement/Army, PCA Award, 22 July 2009, XXX R.I.A.A. 145, at 298 and 351, para. 398-9 and 571.
- Delimitation of the Maritime Boundary in the Gulf of Maine Area (Canada v. United States of America), Judgment, I.C.J. Reports 1984, 12th October 1984, p. 305, para. 130.
- Delimitation of the Polish-Czechoslovakian Frontier (Question of Jaworzina), Advisory Opinion, 1923 PCIJ Series B no 8, 6th December 1923, para.33.
- Diversion of Water from Meuse (Netherlands v. Belgium), 28 June 1937 P.C.I.J. (ser. A/B) No. 70.
- Draft Articles on Prevention of Transboundary Harm from Hazardous Activities, 2001, UN Doc. A/RES/56/82 (2001), UN Doc A/56/10, art. 2.
- Draft Articles on Responsibility of States for Internationally Wrongful Acts, 2001, UN Doc. A/56/49(Vol.1)/Corr.4, art. 40-41.
- Dubai/Sharjah Border Arbitration (Dubai v. Sharjah), Award, 19 October 1981, 91 I.L.R. 543, para. 587.
- East Timor (Portugal v. Australia), Jurisdiction, Judgment, [1995] ICJ Rep 90, 30th June 1995, para.11-20.
- Encyclopedia Britannica, Crimea. URL: <https://www.britannica.com/place/Crimea#/media/1/143010/187391> (erişim tarihi 10.01.2022).
- Encyclopedia Britannica, Falkland Islands War. URL: <https://www.britannica.com/event/Falkland-Islands-War#/media/1/200775/160249> (erişim tarihi 10.01.2022).

- Encyclopedia Britannica, Kashmir. URL: <https://www.britannica.com/place/Kashmir-region-Indian-subcontinent#/media/1/312908/54885> (erişim tarihi 10.01.2022).
- Encyclopedia Britannica, Nagorno-Karabakh. URL: <https://www.britannica.com/place/Nagorno-Karabakh#/media/1/401669/181331> (erişim tarihi 10.01.2022).
- Eritrea-Ethiopia Claims Commission, Partial Award, 19 December 2005, XXVI R.I.A.A. 457, at 465, para. 10.
- Final Act of the Conference of Vienna, 9 June 1815, 64 C.T.S. 453.
- Fisheries Jurisdiction, (United Kingdom v. Iceland), Merits, Judgment, [1974] ICJ Rep 3, 25th July 1974, p.22.
- Framework Agreement on the Peaceful Settlement of the Territorial Dispute between Libya and Chad of 31 Aug. 1989 (1990) 29 I.L.M. 15.
- Frontier Dispute (Benin v. Niger), Judgment, merits, ICJ GL No 125, [2005] ICJ Rep 90, 12th July 2005, para. 103-115.
- Frontier Dispute (Burkina Faso v. Mali), Judgment, 22 December 1986 I.C.J. 554, 583, para. 56.
- Frontier Dispute (Burkina Faso v. Niger), Judgment, ICGJ 491 (ICJ 2013), 16th April 2013, para. 114.
- Grand Chamber Admissibility Decision in the case of Ukraine v. Russia (re Crimea) (app nos 20958/14 and 38334/18), 14 January 2021, para.244.
- Hay-Herbert Treaty, 24 January 1903, 192 C.T.S. 336.
- International Covenant on Civil and Political Rights, General Assembly resolution 2200A (XXI), 1966, UN Treaty Series, vol. 999, Dec. 1966, p. 171, article 1.
- International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights, General Assembly resolution 2200A (XXI), 1966, United Nations Treaty Series, vol. 993, p. 3, article 1.
- Island of Palmas/Miangas (Netherlands v. U.S.), Award, 4 April 1928, II R.I.A.A. 829, at 845 and 864.
- Kasikili/Sedudu Island, (Botswana v Namibia), Judgment, Merits, [1999] ICJ Rep 1045, 13th December 1999, para. 21-49.

- Land and Maritime Boundary between Cameroon and Nigeria (Cameroon v. Nigeria: Eq. Guinea intervening), Judgment of 10 October 2002 I.C.J. 275, 315, para. 310-311.
- Land, Island and Maritime Frontier Dispute (El Salvador v. Honduras: Nicaragua intervening), Judgment, 11 September 1992, I.C.J. 351, 400-402, para. 58-66.
- League of Nations, Official Journal, 1932, Special Supplement No. 101, 1932, at 87-88.
- Legal Consequences for States of the Continued Presence of South Africa in Namibia (South West Africa) notwithstanding Security Council Resolution 276 (1970), Advisory Opinion, 21 June 1971 I.C.J. 16, 55-6, para. 125.
- Legal Consequences of the Construction of a Wall in the Occupied Palestinian Territory, Advisory Opinion, 19 July 2004 I.C.J. 136, 171, para. 86-87.
- Legal Consequences of the Separation of the Chagos Archipelago from Mauritius in 1965, Advisory Opinion, ICJ GL No 169, ICGJ 534 (ICJ 2019), 25th February 2019, para 150-179.
- Legal Status of Eastern Greenland (Denmark v. Norway), Judgment of 5 April 1933 P.C.I.J. (ser. A/B) No. 53, at 62-64.
- Loizidou v. Turkey, App No. 15318/89, 20 Eur. H.R. Rep. (1995), para.62.
- Maritime Delimitation and Territorial Questions Between Qatar and Bahrain (Qatar v. Bahrain), Jurisdiction and Admissibility, Judgment of 15 February 1995, ICJ Rep 1995, para.6.
- Maritime Delimitation in the Caribbean Sea and the Pacific Ocean (Costa Rica v Nicaragua), and Land Boundary in the Northern Part of Isla Portillos (Costa Rica v Nicaragua), Merits, [2018] ICJ GL 157, 165, 2 February 2018, para.205.
- Mavrommatis Palestine Concessions (Greece v. U.K.), Judgment 30 August 1924 P.C.I.J. (ser. B) No. 2, para.11.
- Memorandum on Security Assurances in connection with Ukraine's Accession to the Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons, Russian Federation Ukraine United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland United States of America, para.2, 5 December 1994, 3007 UNTS 167.

- Military and Paramilitary Activities in and against Nicaragua (Nicaragua v. United States of America), Merits, Judgment, I.C.J. Reports 1986, p. 51, para. 86 and pp. 62-65, para. 109-115.
- Minquiers and Ecrehos case, (France v United Kingdom), Judgment, Merits, [1953] ICJ Rep 47, 17th November 1953, p.49 vd.
- Monetary Gold Removed from Rome in 1943 (Italy v. France, United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland and United States of America), I.C.J. Reports 1954, Judgment of 15 June 1954, p. 32.
- Montevideo Convention on the Rights and Duties of States, Signed at Montevideo 26 December 1933, Entered into Force 26 December 1934, 165 LNTS 19, art.1.
- Non-Self-Governing Territories, <https://www.un.org/dppa/decolonization/en/nsgt> (erişim tarihi 29.05.2022).
- North Sea Continental Shelf (Germany v. Denmark/Germany v. Netherlands), Judgment, 20 February 1969, I.C.J. 3, 32, para. 46.
- Pad and Others v. Turkey, (Application no 60167/00) Decision, ECHR, 28.6.2007, para.71-72.
- Peace of Munster between the Dutch Republic and the Kingdom of Spain, 30 January 1648, 1 C.T.S. 1, Ratified in Munster on 15 May 1648.
- Phosphates in Morocco Case, PCIJ Series A/B 74, 14 June 1938, Judgment, pp.10-28.
- Principles on the Allocation of Loss in the Case of Transboundary Harm Arising Out of Hazardous Activities UN General Assembly Resolution 61/36 ANNEX, UN DOC. A/RES/61/36 (2006), art.3-7.
- Prosecutor v. Duško Tadic, International Tribunal for the Former Yugoslavia, Case IT-94-1-A (1999), ILM, vol. 38, No. 6 (November 1999), p. 1541, para. 117.
- Protocol on Environmental Protection to the Antarctic Treaty, 4 October 1991, 2941 UNTS 3.
- Pulp Mills on the River Uruguay (Argentina v. Uruguay), 20 April 2010 I.C.J. Rep. 2010, para.203-219.
- Right of Passage over Indian Territory, (Portugal v India), Merits, Judgment, [1960] ICJ Rep 6, 12th April 1960, p.39.
- San Francisco Peace Treaty of 1951, 8 September 1951, 136 U.N.T.S. 45.

- South West Africa (Ethiopia v. South Africa & Liberia v. South Africa), Preliminary Objections, 21 December 1962, I.C.J. 319, para.328.
- Sovereignty Over Certain Frontier Land, (Belgium v. Netherlands), Merits, Judgment, (1959) ICJ Rep 209, 20th June 1959, para.227-229.
- Sovereignty over Pedra Branca/Pulau Batu Puteh, Middle Rocks and South Ledge (Malaysia v. Singapore), Judgment, 23 May 2008 I.C.J. 12, 51, para. 121.
- Sovereignty over Pulau Ligitan and Pulau Sipadan, (Indonesia v. Malaysia), Judgment, Merits, [2002] ICJ Rep 625, 17th December 2002, para.1-13.
- State Treaty for the Re-establishment of an Independent and Democratic Austria, 15 May 1955, 217 U.N.T.S. 223.
- Statute of the River Uruguay, Treaty, No. 21425, Feb. 26, 1975, 1982 U.N.T.S. 339.
- T.C. Milli Savunma Bakanlığı, Harita Genel Müdürlüğü, URL: <https://www.harita.gov.tr/uploads/files/products/turkiye-mulk-idare-bolumleri-haritasi-1533.pdf> (erişim tarihi 16.01.2022).
- Temple of Preah Vihear, Cambodia v Thailand, Merits, Judgment, [1962] ICJ Rep 6, 15th June 1962, para.29-30.
- Territorial and Maritime Dispute (Nicaragua v. Colombia), Judgment, 19 November 2012 I.C.J. 624, para. 67-68.
- Territorial and Maritime Dispute between Nicaragua and Honduras in the Caribbean Sea (Nicaragua v. Honduras), Judgment, 8 October 2007 I.C.J. 659, 699, para. 123.
- Territorial Dispute (Libya v. Chad), Judgment, 3 February 1994 I.C.J. 6, 28 para. 56.
- Territorial Jurisdiction of the International Commission of the River Oder, United Kingdom v Poland, Order, (1929) PCIJ Series A no 23, ICGJ 265 (PCIJ 1929), Judgment of 10 September 1929, pp.27-28.
- The Balfour Declaration, November 1917. <http://www.balfourproject.org/wp-content/uploads/2016/11/The-Balfour-Declaration.pdf> (erişim tarihi 05.01.2022).
- The Clipperton Island Case, American Journal of International Law, Vol.26, 1932, p.393.

- The Island of Palmas Case (Netherlands v. U.S.A.) II R.I.A.A. 829, Award of 4 April 1928, para.838.
- The SS 'Wimbledon', (United Kingdom, France, Italy and Japan v Germany), Judgment, (1923) PCIJ Series A No 1, 17th August 1923, p.28.
- Trail Smelter Arbitration (United States v. Canada) (1938 and 1941) 3 R.I.A.A. 1905, p.1933.
- Treaty between Australia and the Republic of Indonesia on the Zone of Co-operation in an Area between the Indonesian Province of East Timor and Northern Australia, Timor Sea, 11 December 1989, in force 9 February 1991.
- Treaty Between the Czech Republic and (he Slovak Republic on Good Neighbourliness, Friendly Relations and Cooperation, 23 November 1992, 1900 U.N.T.S. 115.
- Treaty of Munster, concerning the Holy Roman Emperor and France and their respective allies, 24 October 1648, 1 C.T.S. 319-356.
- Treaty of Osnabrück, concerning the Holy Roman Empire, the Kingdom of France, Sweden and their respective allies, 24 October 1648, 1 C.T.S. 198-269.
- Treaty of Paris of 1815, 20 November 1815, 65 C.T.S. 301-32, 3 B.F.S.P. 280.
- Treaty of Paris, 30 May 1814, 63 C.T.S. 171, 1 B.F.S.P. 158.
- Treaty of Peace and Friendship between Japan and the People's Republic of China, 12 August 1978, 1225 U.N.T.S. 257.
- Treaty of Peace between Japan and the Republic of Indonesia, 20 January 1958, 324 U.N.T.S. 227.
- Treaty of Peace between the Allied and Associated Powers and Germany, 28 June 1919, 225 C.T.S. 189.
- Treaty of Peace between the Arab Republic of Egypt and the State of Israel, 26 March 1979, 1138 U.N.T.S. 59.
- Treaty of Peace between the State of Israel and the Hashemite Kingdom of Jordan, 26 October 1994, 2042 U.N.T.S. 351.
- Treaty of Peace between the Union of Burma and Japan, 5 November 1954, 251 U.N.T.S. 201.
- Treaty of Peace with Bulgaria, 10 February 1947, 41 U.N.T.S. 21.

- Treaty of Peace with Finland, 10 February 1947, 48 U.N.T.S. 203.
- Treaty of Peace with Hungary, 10 February 1947; 41 U.N.T.S. 644.
- Treaty of Peace with Italy, 10 February 1947, 49 U.N.T.S. 3.
- Treaty of Peace with Japan, done at San Francisco September 8, 1951, 136 UNTS 46.
- Treaty of Peace with Romania, 10 February 1947, 42 U.N.T.S. 135.
- Treaty of Peace, Friendship, Limits and Settlement between the United States of America and the Mexican Republic, 2 February 1848, 102 C.T.S. 29.
- Treaty of Peace, Lausanne (adopted on 24 July 1923, entered into force on 6 August 1924) 28 LNTS 11, Article 2.
- Treaty on the Final Settlement with Respect to Germany, 12 September 1990, 1696 U.N.T.S. 115.
- Truman Proclamation On The Continental Shelf, Presidential Proclamation No. 2667, 28th September, 1945, <https://iea.uoregon.edu/treaty-text/1945-presidentialproclamationnaturalresourcescontinentalshelfentxt> (erişim tarihi 25.09.2021).
- Türkiye Cumhuriyeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Arasındaki Sınıra İlişkin Konuların Düzenlenmesi Amacıyla Çalışma Gruplarının Oluşturulması İçin Protokol, R.G. 30.5.1994, Sayı: 21945.
- Türkiye Cumhuriyeti ile Bulgaristan Cumhuriyeti Arasında Mutludere/Rezovska Deresi Mansap Bölgesindeki Sınırın Belirlenmesi ve İki Ülke Arasında Karadeniz'de Deniz Yetki Alanlarının Sınırlandırılması Anlaşması, R.G. Sayı: 23409, Tarih: 21.07.1998.
- Türkiye Cumhuriyeti ile Gürcistan Arasında Sınır Sözleşmesi, R.G. 28.08.1998, Sayı: 23447.
- Türkiye ile Fransa Arasında İmzalanan Türkiye ile Suriye Arasında Arazi Mesailinin Kat'i Surette Hallini Mutazammın Anlaşma, R.G. 4.7.1939, Sayı: 4249.
- Türkiye ile Irak Arasında Dostluk ve İyi Komşuluk Andlaşması, R.G. 12.9.1947, Sayı: 6705.
- Türkiye ile İran Arasında Hudut Hatlının Tayinine Dair İtilâfname, R.G. 23.6.1932, Sayı: 2132.

- Türkiye ile İran Arasındaki Hudud Hattının Tashihine Mütteallik Anlaşma, R.G. 27.1.1938, Sayı: 3819.
- Türkiye, Birleşik Krallık ve Irak Hükûmetleri Beyninde Ankara'da 5 Haziran 1926 Tarihinde Mün'akid Hudut ve Münasebat-ı Hasene-i Hemcivâri Muahedenamesi, R.G. 18.7.1926, Sayı: 423.
- UN Department of Field Support, Cartographic Section, Cartographic Map of Western Sahara, No. 3175, Rev. 4, 2012.
- UNFICYP. URL: <https://unficy.org/sector-civil-affairs-teams-deployment> (erişim tarihi 10.01.2022).
- UNGA Resolution 181, A/RES/181(II), 29 November 1947, p.132 vd.
- UNGA Resolution 3314 (XXIX), Definition of Aggression, A/RES/3314 (XXIX), article 3/a.
- UNGA Resolution 68/262, A/RES/68/262, 27 March 2014, p.1-2.
- UNGA Resolution 66(I), 14 December 1946, A/RES/66(I).
- UNGA, Resolution 10/14, A/RES/ES-10/14, 12 December 2003, para.22.
- UNGA, Resolution 377(A), Uniting for Peace, A/RES/377, 3 November 1950, para.1.
- UNGA Resolution 71/292, 23 June 2017.
- United Nations Convention on the Law of the Sea, December 10, 1982, 1833 U.N.T.S. 397, (UNCLOS), m.2-3.
- United Nations, Department of Field Support, Cartographic Section, Map No. 4117, Rev.6, 2007.
- United Nations, Question of Palestine. URL: <https://www.un.org/unispal/permanently-staffed-israeli-checkpoints-and-crossings-in-the-west-bank-ocha-map-as-of-may-2010/> (erişim tarihi 10.01.2022).
- United States Diplomatic and Consular Staff in Tehran (U.S.A. v. Iran), Judgment 24 May 1980, I.C.J. 3, 20, para. 37.
- UN Documents for Jammu and Kashmir: Security Council Resolutions, https://www.securitycouncilreport.org/un_documents_type/security-council-resolutions/?ctype=Jammu%20and%20Kashmir&cbtype=jammu-and-kashmir (erişim tarihi: 23.04.2022).
- UNSC Res. 186, 4 March 1964, parag.3, art.4.
- UNSC Res. 2334, 23 December 2016, para.1.
- UNSC Res. 502, U.N. Doc. S/RES/502, 3 April 1982, para. 1-2.

UNSC Res. 505, U.N. Doc. S/RES/505, 26 May 1982.

UNSC Res.660, 2 August 1990, para.2.

UNSC, Res.62, S/1080, 16 November 1948, para.1.

UNSC, Res.987, S/PV.987, 18 December 1961, para. 46.

UNSC, Res.988, S/PV.988, 18 December 1961, para. 78.

UNSC, Res.1544, S/RES/1544 (2004), 19 May 2004, para.1-4.

Vienna Convention on the Law of Treaties (1969) 1155 UNTS 331, article 31.

Vienna Convention on the Succession of States in Respect of Treaties (1978), 1946 UNTS 3, article 11.

Western Sahara, 1975 I.C.J. 4, at 41, Advisory Opinion of 16 October 1975, para. 73.

16 Mart 1921 Tarihli Moskova Muahedenamesinin 12'nci ve 13 Teşrinievvel 1921 tarihli Kars Muahedenamesinin 13'üncü Maddelerinin Tamami-i İcrasını İstihdafen Türkiye Cumhuriyeti ile Sosyalist Şûralar Cumhuriyetleri İttihadı Hükûmeti Beyninde 31 Mayıs 1926 Tarihinde Tanzim Olunan Protokolün Tasdikine Dair Kanun. R.G. 3.7.1926, Sayı: 410.

2674 sayılı Kanun, R.G. 29.5.1982, Sayı: 17708.

3497 sayılı Kara Sınırlarının Korunması ve Güvenliği Hakkında Kanun, R.G. Tarih: 22/11/1988, Sayı: 19997.

476 sayılı Kanun. R.G. 25.5.1964, Sayı: 11711.

813 sayılı ve 27.12.1966 tarihli kanun. Resmi Gazete, Tarih: 9.1.1967, Sayı: 12499.

GÜNCEL GELİŞMELER IŐIĖİNDA
KİŞİSEL VERİLERİN
KORUNMASI HUKUKU

Editör

Dr. Öğr. Üyesi Bayram DOĞAN

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Güncel Gelişmeler Işığında Kişisel Verilerin Korunması Hukuku

Editör: Bayram Doğan

Hukuk Yayınları Dizisi – 3306

Birinci Baskı : Aralık, 2022

ISBN : 978 – 605 – 264 – 074 – 6

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Repro Bir Matbaacılık Kağ. Rekl. Tasarım Tic. Ltd. Şti.
İvedik OSB Matbaacılar Sitesi 1514 Cad. No: 23-25 Yenimahalle-Ankara
Sertifika No: 47381

1982 ANAYASASI'NDAKİ TEMEL HAK VE HÜRRIYETLERİN SINIRLANMASI REJİMİ BAĞLAMINDA KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI HAKKININ SINIRLANMASININ ANAYASAYA UYGUNLUĞU*

Dr. Öğr. Üyesi Adnan KÜÇÜK**

Özet

Türkiye’de 2001 Anayasa değişikliği öncesi dönemde temel hak ve hürriyetlerin sınırlanması konusunda “genel sınırlama sebepleri” sistemi benimsenmişti. Bu dönemde, kişisel verilerin korunması hakkının da özel hayatın gizliliği hakkı kapsamında, Anayasa’nın 13. maddesinde belirtilen sebeplerden bir ya da birkaçına istinaden sınırlanabilmekteydi. 2001 Anayasa değişikliği ile kademeli sınırlama sistemi benimsenmiş ve bu değişiklik sonrasında, uygulamada kişisel verilerin korunması hakkının, 20/1. maddede düzenlenen “özel hayatın gizliliği hakkı” kapsamına dâhil edilerek, 20/2. maddede öngörülen özel sınırlama sebeplerine istinaden sınırlanabileceği hükme bağlanmıştı. 2010 Anayasa değişikliği ile Anayasa’nın 20. maddesine 3. fıkra eklenerek, kişisel verilerin korunması hakkı özel olarak düzenlenmiştir. Fakat, 2010 Anayasa değişikliği kapsamında, kişisel verilerin korunması hakkının sınırlanması konusunda hiçbir özel sınırlama sebebi öngörülmezsizin, basit kanun kaydı kabul edilerek, kişisel verilerin korunması hakkının kanunla düzenlenmesi öngörüldü. Anayasa’nın 13. maddesinde, kişisel verilerin korunması hakkı da dâhil olmak üzere, temel hak ve hürriyetlerin “...yalnızca Anayasa’nın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ...sınırlanabileceği” (sebebe bağlılık ilkesi) belirtilmektedir. Bazı yazarlar, Anayasa’nın 20/3. fıkrasında özel sınırlama sebepleri olmadığı için, sebebe bağlılık ilkesi gereğince, bu hakkın sınırlanamayacağını belirtmişlerdir. 24.03.2016 tarih ve 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu’nda kişisel verilerin korunması hakkına ilişkin sınırlama halleri düzenlenmiştir (md. 5 ve 6). Bu hükümler, Anayasa Mahkemesi tarafından Anayasa’ya aykırı bulunmamıştır. Bu makalede, Anayasa’nın 13. maddesinde şekillenen temel hak ve hürriyetlere ilişkin sınırlama rejimine göre, ki-

---

* Bu makale iki “kör hakem” incelemesinden geçmiştir.

** Kırıkkale Üniversitesi Hukuk Fakültesi Anayasa Hukuku Anabilim Dalı. E-Mail: adnankucuk@kku.edu.tr ORCID ID: 0000-0003-3755-3189.

KAYNAKÇA

- ACABEY, Mehmet Beşir, "Basın Özgürlüğü ve Bu Özgürlüğün Bir Sınırı Olarak Kişilik Hakkı", *Yaşar Üniversitesi E-Dergisi*, C. 8, Y. 2013, (ss. 0-54).
- AKILLIOĞLU, Tekin, *İnsan Hakları I, Kavram, Kaynaklar ve Koruma Sistemleri*, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi İnsan Hakları Merkezi y., Ankara, 1995.
- AKILLIOĞLU, Tekin, "Yönetimde Açıklık-Gizlilik ve Bilgi Alma Hakkı", *Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi D.*, C. 46, S. 3, Y. 1991.
- AKTAN, Hamdi Yaver, "Yargı Kararları Işığında Özel Yaşam", *TBB Özel Yaşamın Gizliliği (Aile Yaşamı, Konut, Haberleşmenin ve Kişisel Verilerin Saklanması) Panel*, Ankara, 2008.
- ALTINDAĞ, Halil, "Bilgi Edinme Hakkı ve İdarenin Şeffaflığı İlkesi ile Kişisel Verilerin Korunması Hakkı Arasındaki Menfaat Dengesi", *Kişisel Verilerin Korunması Alanında Yeni Gelişmeler Sempozyumu*, (Edt.: Hüseyin ÖZCAN / Mehmet BAŞAR Derya ORMANOĞLU / Ferhat KAYIŞ), Eskişehir, 5 Aralık 2019.
- ARSLAN, Hilmiye, "Amerika ile Avrupa Birliği Hukuki Düzenlemelerinin Gizlilik Haklarına Bakış Açısının Karşılaştırılması", <http://inet-tr.org.tr/inetconf10/bildiri/18.doc>, (ET: 07.05.2021).
- ARSLAN, Zühtü, "Temel Hak ve Özgürlüklerin Sınırlanması: Anayasanın 13. Maddesi Üzerine Bazı Düşünceler", *Anayasa Yargısı*, Cilt 18, Sayı 1, Yıl 2002, (ss. 139-154).
- ATAKAN. Arda, "Friedrich Müller'in Temel Hakların Nesnel Sınırlılığı Teorisi Üzerine Bir İnceleme", *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları D.*, C. 16, Y. 2010, (ss. 3-27).
- ATALAY, Esra, "Bilim Özgürlüğü", *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası*, C. LXVIII, S. 1-2, Y. 2010, (ss. 3 – 42).
- ATAR, Yavuz, *Türk Anayasa Hukuku*, 12. B., Seçkin y., Ankara, 2018.
- "Avrupa Birliği Temel Haklar Şartı", md. 8, (Avrupa Birliği ile İlişkiler Genel Müdürlüğü Kasım 2001), https://sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2018/11/Avrupa_Birliği_Temel_Haklar_Sarti%E2%80%8B.pdf, (ET: 08.03.2022).
- BAYGIN, Cem, *Soybağı Hukuku*, On iki Levha y., İstanbul, 2010.
- BOZKURT, Habip, *Kişisel Verilerin İşlenmesinin Hukuki Boyutu*, Kadir Has Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Hukuk Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2019.

- CANIKLIOĞLU, Meltem Dikmen, “Anlamı, Kapsamı ve Sınırlarıyla Temel Haklar ve Anayasalarımız”, *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mahmut Tevfik Birsal Armağanı*, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir, 2001, (ss. 461-493).
- ÇEKİN, Mesut Serdar, “6698 Sayılı Kişisel Verilerin Korunması Hakkında Kanun’un Big Data (Büyük Veri) ve İrade Serbestisi Açısından Değerlendirilmesi”, *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası*, C. LXXIV, S. 2, Yıl 2016, (ss. 629-645).
- DOĞAN, Bayram, *Karşılaştırmalı Hukukta Anayasal Bir Hak Olarak Kişisel Verilerin Korunması Hakkı*, Adalet y., Ankara, 2022.
- DÜLGER, Murat Volkan, *Kişisel Verilerin Korunması Hukuku*, 3. B., Hukuk Akademisi y., İstanbul, 2020.
- DÜLGER, Murat Volkan, “İnsan Hakları ve Temel Hak ve Özgürlükler Bağlamında Kişisel Verilerin Korunması”, *İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi D.*, C. 5, S. 1, Y. 2018, (ss. 71-144).
- ERDOĞAN, Mustafa, *Türk Anayasa Hukuku*, Hukuk y., Ankara, 2018.
- ERSOY, Uğur, “Çağımızın Pandemisi: Nefret Suçları”, *Adalet Akademisi D.*, Y. 9, S. 35, Temmuz, 2018.
- “Federal Constitution of the Swiss Confederation”, <https://aceproject.org/eroen/regions/europe/CH/Switzerland%20Constitution%202002.pdf>, (ET: 08.03.2022).
- GELLHORN, Walter, *Amerikan Hakları*, (Çev.: Ünsal OSKAY), Türk Siyasi İlimler Derneği y., Ankara, 1965.
- GÖLCÜKLÜ, Feyyaz, *Haberleşme Hukuku*, Sevinç Matbaası, Ankara, 1970,
- GÖREN, Zafer, “Temel Hakların Sınırlanması- Sınırlamanın Sınırları”, *İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Yıl 6, Sayı 12, Güz 2007/2, (ss. 39-59) (GÖREN, Temel Hakların Sınırlanması).
- GÖREN, Zafer, *Anayasa Hukuku*, 3. B., Yetkin y., Ankara, 2018.
- GÖREN, Zafer, “Sanat Ve Bilim Özgürlüğü”, *İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* Yıl:19 Temmuz 2020 (Özel Ek) Prof. Dr. Sabri ORMAN Özel Sayısı (ss. 449-457).
- GÖZLER, Kemal, “Anayasa Değişikliğinin Temel Hak ve Hürriyetlerin Sınırlandırılması Bakımından Getirdikleri ve Götürdükleri, (Anayasanın 13. Maddesinin Yeni Şekli Hakkında Bir İnceleme)”, *Ankara Barosu Dergisi*, yıl 59, sayı 2001/4.
- GÖZLER, Kemal, *Türk Anayasa Hukuku Dersleri*, Ekin y., Bursa, 2000.
- HAKYEMEZ, Yusuf Şevki, “Temel Hak ve Özgürlüklerde Objektif Sınır Kavramı ve Düşünce Özgürlüğünün Objektif Sınırları”, *Ankara Üniversitesi SBF D.*, C. 57, S. 2, Y. 2002.

- KABOĞLU, İbrahim Ö., *Anayasa Hukuku Dersleri (Genel Esaslar)*, 12. B., Legal y., İstanbul, 2017.
- KABOĞLU, İbrahim Özden, "Bilim ve Sanat Hürriyeti", *İnsan Haklar*, YKY, İstanbul, 2000.
- KANADOĞLU, Korkut O., *Türk ve Alman Anayasa Yargısında Anayasal Değerlerin Çatışması ve Uyumlaştırılması*, Beta, 2000.
- KAPANİ, Münci, *Kamu Hürriyetleri*, 6. B., Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi y., Ankara 1981.
- KÜÇÜK Adnan, *Anayasa Hukuku*, 3. B., Orion y., Ankara, 2013.
- KÜÇÜK, Adnan, "İfade Hürriyetinin Sınırlandırılması", *Liberal Düşünce D.*, C. 8, S. 32, Y. 2003.
- KÜÇÜK, Adnan, *İfade Hürriyetinin Unsurları*, Liberal Düşünce Topluluğu y., Ankara, 2003.
- KÜÇÜK, Ayhan, "Bilgi Edinme Hakkının Sınırları ve Bu Hakkın İhlalinde İdare ve Kamu Görevlilerinin Sorumluluğu", *Sayıştay Dergisi*, C. 81, 2011, (ss. 111-139).
- KÜZECİ, Elif, *Kişisel Verilerin Korunması*, 3. Baskı, Turhan Kitabevi, Ankara, 2019.
- ODER, Bertil Emrah, "Anayasa Yargısında Temel Hak ve Özgürlüklerin Yorumu: Düzenleme Biçimleri, Kanıtama ve Somutlaştırma Sorunları- 2001 Anayasa Değişiklikleri Sonrasına İlişkin Gözlemler", *Kamu Hukukçuları Platformu Anayasa Hukukunda Yorum ve Norm Somutlaşması*, 29-30 Eylül 2012, Ankara, (ss. 121-213) (ODER, Anayasa Yargısında).
- ODER, Bertil Emrah, "Temel Hak ve Özgürlükler- Hukuk Devleti- Temel Hak ve Özgürlüklerin Sınırlandırılması Sorunu", *Ankara Barosu Uluslararası Hukuk Kurultayı*, 10 Ocak- 14 Ocak 2012 (Bildiriler), C. 1, S. 212 (ODER, Temel Hak ve Özgürlükler).
- ORMANOĞLU, Hatice Derya, "Kişisel Verilerin Korunmasının Anayasal Temelleri", *Kişisel Verilerin Korunması Alanında Yeni Gelişmeler Sempozyumu Kitabı*, (Edt.: ÖZCAN, Hüseyin / BAŞAR, Mehmet / ORMANOĞLU, H. Derya / KAYIŞ, Ferhat), Adalet y., Ankara, Aralık 2019.
- ÖZBUDUN, Ergun, "Anayasa Hukuku Bakımından Özel Haberleşmenin Gizliliği" *Ankara Hukuk Fakültesi Ellinci Yıl Armağanı*, Sevinç Matbaası, Ankara, 1997.
- ÖZBUDUN, Ergun, *Türk Anayasa Hukuku*, 17. B., Yetkin y., Ankara, 2017.
- ÖZDEMİR, Metin, "Anayasa Mahkemesi Kararları Işığında 1982 Anayasası'nda Sınırlama Kaydı İçermeyen Temel Hak Ve Özgürlüklerin Sınırlanması", *Anayasa Hukuku D.*, C. 3, S. 5, Y. 2014.
- "Portugal's Constitution of 1976 with Amendments through 2005", https://www.constituteproject.org/constitution/Portugal_2005.pdf, (ET: 08.03.2022).

- SAĞLAM, Fazıl, *Anayasa Hukuku Ders Notları*, Yakın Doğu Üniversitesi y., Lefkoşa, 2013.
- SAĞLAM, Fazıl, *Temel Hakların Sınırlanması ve Özü*, AÜSBF Yayınları, Ankara 1982 (SAĞLAM, *Temel Hakların*).
- SAĞLAM, Mehmet, "Ekim 2001 Tarihinde Yapılan Anayasa Değişiklikleri Sonrasında Düzenlendikleri Maddede Hiçbir Sınırlama Nedenine Yer Verilmemiş Olan Temel Hak ve Özgürlüklerin Sınırı Sorunu", *Anayasa Yargısı*, S. 19, 2002 (SAĞLAM, Ekim 2001 Tarihi).
- SEZER, Tijen Dünder, "1982 Anayasasına Göre Özel Sınırlama Sebebi Bulunmayan Temel Hak ve Özgürlüklerin Sınırlandırılması Sorunu ve Anayasa Mahkemesi Kararları", *Anayasa Hukuku Dergisi*, Cilt: 3, Sayı 5, Yıl 2014, (ss. 375-411), s. 377.
- SOYKAN, Cavidan, *Bir İnsan Hakkı Olarak Bilgi Edinme Hakkı*, [(Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi SBE Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü (Siyaset Bilimi)], Ankara, 2006.
- TANİLLİ, Server, *Devlet ve Demokrasi*, 3. B., Say kitabevi, İstanbul, 1982.
- TANÖR, Bülent, "Temel Hak ve Özgürlüklerin Genel Rejimi", *İnsan Hakları*, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul, 2000.
- TANÖR, Bülent, *Siyasi Düşünce Hürriyeti ve 1961 Anayasası*, Öncü Kitabevi, İstanbul, 1969.
- TANÖR, Bülent, *İki Anayasa 1961-1982*, 3. B., Beta y., İstanbul 1994.
- TANÖR, Bülent / YÜZBAŞIOĞLU, Necmi, *1982 Anayasasına Göre Türk Anayasa Hukuku*, 17. B., Beta y., İstanbul, 2018.
- TANÖR, Bülent, *Türkiye'nin İnsan Hakları Sorunu*, 3. B., BDS y., İstanbul, 1994.
- TEZİÇ, Erdoğan, *Anayasa Hukuku*, 17. B., Beta y., İstanbul, 2014.
- "The Constitution of the Kingdom of the Netherlands 2008", https://www.legislationline.org/download/id/4824/file/Netherlands_Const_2008_eng.pdf, (ET: 08.03.2022).
- "The Constitution of the United States" <https://constitutioncenter.org/media/files/constitution.pdf>, (ET: 14.03.2022).
- "The Spanish Constitution", <https://www.boe.es/legislacion/documentos/ConstitucionINGLES.pdf>, (ET: 08.03.2022).
- TUNAYA, Tarık Zafer, *Siyasal Kurumlar ve Anayasa Hukuku*, 3. B., İstanbul Üniversitesi y., İstanbul, 1975.
- UYGUN, Oktay, *1982 Anayasasında Temel Hak ve Özgürlüklerin Genel Rejimi*, Kazancı, İstanbul 1992.
- YÜZBAŞIOĞLU, Necmi, *Türk Anayasa Yargısında Anayasallık Bloku*, İstanbul Üniversitesi Basımevi, İstanbul, 1993.

KİŞİSEL VERİLERİN İHLALİNİN PSİKOLOJİK YANSIMALARI*

Yasin DEMİR*

Özet

Bu çalışmada kişisel verilerin ihlalinin psikolojik yansımalarının değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Bu çalışma kapsamında öncelikle; Anayasa, Kişisel Verileri Koruma Kanunu ve uluslararası metinlerde kişisel verilerin korunmasına dair düzenlemelere kısaca değinilmiştir. Çalışmanın odak noktası olarak, verilerin ihlalini aile yaşamı ve iş hayatı üzerindeki etkileri ile stres ve intihar davranışı ile ilişkisi incelenmiştir. Şöyle ki gelişen teknolojiyle birlikte kişisel verilerin korunması hakkının ihlal edilmesi artmış buna ilişkin haberler, paylaşımlar hem yazılı görsel medyada hem de yargı kararlarında yer bulmuştur. Bu nedenle, kişileri ve aile yapısını etkiler hale gelmiş, iş yaşamında çeşitli çıktılar olmuştur. Bu bağlamda çalışmada, kişisel verilerin korunması konusundaki eksiklikler olduğu, bunların giderilmesinin önem arz ettiği vurgulanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kişisel Verilerin İhlali, Psikoloji, Hukuk Psikolojisi, Stres, Verilerin İhlalinin Etkileri.

Psychological Reflections Of Violation Of Personal Data

Abstract

In this study, it is aimed to evaluate the psychological reflections of the violation of personal data. Within the scope of this study, primarily; The Constitution, the Law on the Protection of Personal Data and the regulations on the protection of personal data in international texts are briefly mentioned. As the focus of the study, the effects of data breach on family and work life and its relationship with stress and suicidal behavior were examined. Namely, with the developing technology, the violation of the right to protection of personal data has increased, and the news and shares related to this have found place both in the written and visual media

---

* Bu makale iki "kör hakem" incelemesinden geçmiştir.

* Stajyer Avukat Doç. Dr. Kahramanmaraş İstiklal Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi Psikoloji Bölümü Öğr. Üyesi, yasin.demir@istiklal.edu.tr. <https://orcid.org/0000-0002-2456-1449>

KAYNAKÇA

- ATALAY, Havva Nur, "Mahremiyet Kapsamında Kişisel Sağlık Verilerinin Korunması ve Depolanması", **Sosyal Çalışmalar Üzerine Akademik Perspektif Dergisi**, C. 1, S. 1, 2021.
- AVŞAROĞLU, Selahattin / DENİZ, Mehmet Engin / KAHRAMAN, Ali, "Teknik Öğretmenlerde Yaşam Doyumu İş Doyumu ve Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin İncelenmesi", **Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, S. 15, 2005, s. 115-129.
- BEZGİN ERTÜRK, Yüksel, **Soruşturmanın Gizliliği İlkesi Kapsamında Lekelenmeme Hakkı**, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Anabilim Dalı, Erzincan, 2020.
- BOZKUR, Binaz / GÜNDOĞDU, Mehmet, "Ergenlerde Utangaçlık, Kendini Gizleme ve Sosyal Medya Tutumları İlişkisi", **Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, C. 14, S. 37, 2017, s. 147-159.
- CORSINI, Raymond J. / WEDDING, Danny (Çev. Esra GÜZELYAZICI / Seda DARCAN ÇİFTÇİ / Mina TÜRKOĞLU), **Modern Psikoterapi Teknikleri**, Kaknüs Yayınları, İstanbul, 2012.
- ÇELİK, Yeşim, "Özel Hayatın Gizliliğinin Yansıması Olarak Kişisel Verilerin Korunması ve Bu Bağlamda Unutulma Hakkı", **Türkiye Adalet Akademisi Dergisi**, C. 8, S. 2, 2017, s. 391-410.
- DEMİR, Ümit, "Sosyal Medya Kullanımı ve Aile İletişimi: Çanakkale'de Lise Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma", **Selçuk İletişim Dergisi**, C. 9, S. 2, 2016, s. 27-50.
- DEMİR, Yasin / DURMUŞ, Emine, "Uzun Evlilikler: Bir Yastıkta Kırk Yıl", **Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi**, 2015, C. 8, S. 36, s. 636-645.
- DEMİR, Yasin / KUTLU, Mustafa, "Üniversite Öğrencilerinde Sosyal Etkileşim Kaygısı ile Mutluluk Arasındaki İlişki: Yalnızlığın Aracı Rolü", **Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi**, C. 36, S. 1, 2016, s. 195-210.
- DOĞAN, Bayram, **Karşılaştırmalı Hukukta Anayasal Bir Hak Olarak Kişisel Verilerin Korunması Hakkı**, Adalet Yayınevi, Ankara, 2022.
- DUMAN, Berat, **Anayasa Hukukunda Kişisel Verilerin Korunması**, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Anabilim Dalı, Konya, 2020.

- DURNA, Ufuk, "Stres, A ve B Tipi Kişilik Yapısı ve Bunlar Arasındaki İlişki Üzerine Bir Araştırma", **Yönetim ve Ekonomi**, 2004, C. 11, S. 1, s. 191-206.
- DÜLGER, Murat Volkan, "Avrupa Birliği Genel Veri Koruma Tüzüğü Bağlamında Kişisel Verilerin Korunması", **Yaşar Hukuk Dergisi**, C. 1, S. 2, 2019, s. 71-174.
- DÜLGER, Murat Volkan, "İnsan Hakları ve Temel Hak ve Özgürlükler Bağlamında Kişisel Verilerin Korunması", **İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, C. 5, S. 1, 2018, s. 71-143.
- DÜLGER, Murat Volkan, "Kişisel Verilerin Korunması Kanunu ve Türk Ceza Kanunu Bağlamında Kişisel Verilerin Ceza Normlarıyla Korunması", **İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, C. 3, S. 2, 2016, s. 101-167.
- DÜLGER, Murat Volkan, **Kişisel Verilerin Korunması Hukuku**, 3. Baskı, Hukuk Akademisi, İstanbul, 2020.
- EKŞİ, Behice, "Evliliğe Hazırlık Aşamasındaki Karı-Koca Adaylarının Evlilik ve Anne-Baba Olma Üzerine Düşünceleri", **Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi**, 2005, C. 8, S. 8, s. 75-84.
- ENYEW, Alebachew B., **Regulatory Legal Regime on the Protection of Privacy and Personal Information in Ethiopia**, Unpublished Master Thesis, Norwegian Research Center for Computers and Law (NRCCL) Law Faculty University of Oslo, 2009.
- ERASLAN, Sevgi, **Özel Nitelikli Kişisel Verilerin İşlenmesinde Açık Rızanın Aranmadığı Haller**, 2. Baskı, Oniki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2020.
- ERTÜRK, Emel / KEÇECİOĞLU, Tamer, "Çalışanların İş Doyumları ile Mesleki Tükenmişlik Düzeyleri Arasındaki İlişkiler: Öğretmenler Üzerine Örnek Bir Uygulama", **Ege Akademik Bakış**, C. 12, S. 1, 2012, s. 41-54.
- GÜLSÜN, Ramazan, "İnsan Onuru ve Lekelenmeme Hakkı", *International Journal Of Legal Progress*, C. 1, S. 2, 2015, s. 17-42.
- GÜNDÜZ, Bülent / ÇAPRI, Burhan / GÖKÇAKAN, Zafer, "Mesleki Tükenmişlik, İşle Bütünleşme ve İş Doyumu Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi", **Eğitim Bilimleri Araştırmaları Dergisi**, C. 3, S. 1, 2013, s. 29-49.
- GÜRSEL, İlke, Protection of Personal Data in International Law and The General Aspects of The Turkish Data Protection Law, **DEÜ Hukuk Fakültesi Dergisi**, C. 18, S. 1, 2016, s. 33-61.
- HENKOĞLU, Türkey, **Bilgi Güvenliği ve Kişisel Verilerin Korunması**, Yetkin Yayınları, Ankara, 2015.

- KARA, Derya, "Eğitim-Öğretim Yaşantısında Stres Yaratan Faktörler ve Aile Özelliklerine Göre Öğrencilerin Stresle Başa Çıkma Davranışlarının İncelenmesi", **Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, S. 22, 2009, s. 255-263.
- KARLIDAĞ, Serpil / BULUT, Selda, "E-Ticarete Tüketici Gizliliğinin Korunması Üzerine Bir Araştırma", **İşletme Araştırmaları Dergisi**, C. 7, S. 4, 2015, s. 200-224.
- KAYAR, Habibe Yılmaz, **Sağlıkta Özel Yaşamın Gizliliği ve Yargı Uygulamaları**, Kişisel Sağlık Verileri Ulusal Kongresi, İstanbul, 19-20 Aralık 2015, s. 171-177.
- KULULAR İBRAHİM, Merve Ayşegül, **Teknolojik Gelişmelerin Negatif Yönü: Hukuki Açından Planlı Eskitme**, Adalet Yayınevi, Ankara, 2021.
- KÜZECİ, Elif, **Kişisel Verilerin Korunması**, 4. Baskı, On İki Levha Yayınları, İstanbul, 2021.
- KÜZECİ, Elif, **Türkiye'de Sağlık Verilerinin Korunması: Hukuksal Çerçeve, Kişisel Sağlık Verileri**, Ulusal Kongresi, 19-20 Aralık 2015, İstanbul, s. 14-20.
- MANAP, Jamiah / KASSIM, Arena Che / HOESNI, Suzana / NEN, Salina / IDRIS, Fazilah / GHAZALI, Fatimah, "The Purpose of Marriage among Single Malaysian Youth", **Procedia- Social and Behavioral Sciences**, C. 82, S. 3, 2013, p. 112-116.
- MASLACH, Christina / JACKSON, Susan E., "The Measurement of Experienced Burnout", **Journal of Occupational Behavior**, C. 2, S. 2, 1981, p. 99-113.
- NAZLI, Serap, **Aile Danışmanlığı**, 8. Baskı, Anı Yayınları, Ankara, 2008.
- OĞUZ, Habip, "Elektronik Ortamda Kişisel Verilerin Korunması, Bazı Ülke Uygulamaları ve Ülkemizdeki Durum", **Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi**, S. 3, 2013, s. 1-38.
- ÖZ, Murat / KILIÇ, Duygu, "Kişisel Verilerin Çevrimiçi Mahremiyet ile İlişkinin İçerik Analizi Yöntemiyle İncelenmesi", **KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi**, 2020, C. 22, S. 39, s. 206-224.
- ÖZGÜVEN, İbrahim Ethem, **Evlilik ve Aile Terapisi**, 2. Baskı, PDR Yayınları, Ankara, 2005.
- ÖZMEN, Ferhat, "Halk Anlatılarında İntihar (Özkıyım) Olgusu ve Psikososyal Açardan Değerlendirilmesi", **Motif Akademi Halkbilimi Dergisi**, C. 13, S. 30, 2020, s. 580-598.

- PERLMAN, Daniel / PEPLAU, Letitia Anne, "Toward a Social Psychology of Loneliness", **Personal relationships**, 1981, p. 31-56.
- ROMANOSKY, Sasha / ACQUISTI, Alessandro, "Privacy Costs and Personal Data Protection: Economic and Legal Perspectives", **Berkeley Technology Law Journal**, C. 24, S. 3, 2009, p. 1061-1102.
- SARIUSTA, Kader, **Kişisel Verilerin Ceza Hukuku Yoluyla Korunması**, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep, 2018.
- SERT SÜTÇÜ, Selin, "Çocukların Kişisel Verilerinin Korunması", (iç.) **Kişisel Verilerin Korunması Alanında Yeni Gelişmeler Sempozyumu**, (ed. Hüseyin ÖZCAN, Mehmet BAŞAR, H. Derya ORMANOĞLU, Ferhat KAYIŞ), Adalet Yayınevi, Ankara, 2021, s. 193-203.
- TEPPERS, Eveline / LUYCKX, Koen / KLİMSTRA, Theo A. / GOOSSENS, Luc, "Loneliness and Facebook Motives in Adolescence: A Longitudinal Inquiry into Directionality of Effect", **Journal of Adolescence**, C. 37, S. 5, 2014, p. 691-699.

INSTAGRAM GİBİ SOSYAL MEDYA HESAPLARINDA ÇOCUKLARIN KİŞİSEL VERİLERİNİN İHLALİ VE BU İHLALİN ÖNLENMESİNDE FRANSA'NIN HUKUKİ YAKLAŞIMI

Merve Ayşegül KULULAR İBRAHİM**

Özet

İnternete erişimin yaygınlaşmasıyla ticari gelir elde etme amacıyla internet kullanımını da artmıştır. Gerek üçüncü kişiler gerekse ebeveynlerin çocukların kişisel verilerinin ihlalini ve diğer kişilik haklarını göz ardı ederek ticari kâr amaçlı paylaşımları özellikle sosyal medyada yaygın hale gelmiştir. Çocukların reklam amaçlı paylaşımlarda kullanılmaları toplumlarda normal karşılanmaya başlamış ve ebeveynler, üçüncü kişiler veya çocukların kendileri kişisel verilerini veya özel hayatlarını ihlal ederek Anayasa, Türk Medeni Kanunu, Kişisel Verilerin Korunması Kanunu, Türk Ceza Kanunu ve başka spesifik birçok düzenlemede yer alan kişilik hakkını koruyan hükümlere aykırı olarak paylaşım yapmaya yönelmiştir. Çocuğun reklamlarda yer alan görüntüleri yahut bilgileri, çocukluk döneminde de ileriki dönemlerinde de çocuğa maddi ve manevi zarar verebilmektedir. Bu şekilde yapılan paylaşımlarla çocuğun kişisel verilerinin hukuka aykırı olarak işlenmesi, çocuğun maddi ve manevi zarar görmesinin önlenmesi için Fransa'da 2021 yılında yapılan değişiklikler emsal teşkil etmelidir. Türkiye'de de çocuğun reklamlarda ticari kâr için kullanılarak kişilik haklarının önlenmesi için ebeveynlerin bilgilendirilmesi, ebeveynlerin çocuğa yönelik içerikler hakkında idareye bildirimde bulunma yükümü getirilmesi, elde edilen gelirlerin bir kısmının ebeveynlere bir kısmının ise çocuğun ileride erişebileceği bir birikim hesabına aktarılması, içerik üretiminde harcanan süre ve video süresi için belirli sınırlamalar getirilmesi gibi yeni düzenlemeler yapılmalıdır. Bu şekilde mevcut ihlallerin önüne geçilebilecek ve çocuğun üstün yararı gözetilerek kişisel verileri korunabilecektir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Medya, Çocuğun Üstün Yararı, Geçerli Rıza, Ebeveyn Rızası, Çocuğun Kişisel Verileri.

** Dr Öğr Üyesi, Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, Bilişim ve Teknoloji Hukuku Abd. Bşk. aysegul.kulular@asbu.edu.tr, ORCID ID: 0000-0001-6556-0269.

Kaynakça

- Acehan, Selen, Ayşegül Bilen, Mehmet Oğuzhan Ay, Müge Gülen, Akkan Avcı ve Ferhat İçme. 2013. «Çocuk İstismarı ve İhmalinin Değerlendirilmesi.» *Arşiv Kaynak Tarama Dergisi* 22 (4): 591- 614.
- Aka, Beyza. 2017. «Sosyal Medyada Kişilik Hakkı İhlalleri ve Hukuki Korunma Yolları.» *İzmir Barosu Dergisi* 82 (2): 231 - 287.
- Akdi, Murat. 2016. «Ana-Babanın Çocuğun Fotoğraf ve Görüntülerinin Sosyal Medyada Yayınlanmasından Doğan Sorumluluğu.» *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi Prof. Dr. Cevedet Yavuz'a Armağan* 22 (3): 123 - 144.
- Aktay, Müne. 2020. «İstismar ve İhmalin Çocuk Üzerindeki Etkileri ve Tedavisi.» *Gelişim ve Psikoloji Dergisi (GPD)* 1 (2): 169 - 184.
- Atasoy, Kemal. 2016. «Kişilik Hakkı Kapsamında Sosyal Medyada Kişisel Verilerin Korunması ve Veri Sahibinin Rızası.» *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi Prof. Dr. Cevedet Yavuz'a Armağan* 22 (3): 269 - 301.
- Blocman, Amélie. 2020. «Law to Protect Child YouTubers and Influencers.» *IRIS (IRIS Legal Observations of the European Audiovisual Observatory.)* 10 (1): 35, 36.
- Blum-Ross, Alicia ve Sonia Livingstone. 2017. «"Sharenting," Parent blogging, and the Boundaries of the Digital Self.» *Popular Communication, The International Journal of Media and Culture* 15 (2): 110 - 125.
- Boring, Nicolas. 2020. «France: Parliament Adopts Law to Protect Child "Influencers" on Social Media.» *Law Library of Congress*. Erişildi: Mayıs 05, 2022. <https://www.loc.gov/item/global-legal-monitor/2020-10-30/france-parliament-adopts-law-to-protect-child-influencers-on-social-media/>.
- Bostancı Bozbayındır, Gülşah. 2021. «Avrupa Genel Veri Koruma Tüzüğü Çerçevesinde Çocukların Kişisel Verilerinin Korunması ve 'Sharenting'.» Düzenleyen: Mutlu Dinç. *Terazi Hukuk Dergisi* 16 (180): 1498 - 1516.
- Claverie, Fabrice ve Melanie Dral. 2015. *Evaluation of the EU Occupational Safety and Health Directives: Country Summary Report for France*. VC/2013/0049, Brussels: Milieu Ltd.
- Contissa, Giuseppe, Koen Docter, Francesca Lagioia, Marco Lippi, Hans-Wolfgang Micklitz, Przemyslaw Palka, Giovanni Sartor ve Paolo Torroni. 2018. «Automated Processing of Privacy Policies Under the EU General

- Data Protection Regulation.» *Legal Knowledge and Information Systems JURIX 2018: The Thirty-first Annual Conference* içinde, düzenleyen: Monica Palmirani, 51 - 61. Amsterdam: IOS Press BV.
- Doğan, Bayram. 2022. *Karşılaştırmalı Hukukta Anayasal Bir Hak Olarak Kişisel Verilerin Korunması Hakkı*. Ankara: Adalet.
- Doğan, Bayram/Emine Baysak. 2021. «Kişisel Verilerin Korunması Bağlamında Unutulma Hakkı.» Düzenleyen: Muhammet Özcan. *USVES Uluslararası Sosyal Bilimler ve Eğitim Bilimleri Sempozyumu*. Elazığ: Asos Yayınevi. 116 - 140.
- Dönmezkuş, Dilara. 2021. *Temel Hakların Yatay Etkisi ve İfade Özgürlüğü*. Ankara: Onikilevha.
- Düğmeci, Fatih. 2021. «Türkiye Ulusal İnsan Hakları Koruma Mekanizmasında İki Başlılık Sorunu ve Çözüm Önerileri.» *Ankara Barosu Uluslararası Hukuk Kurultayı 2020*. Ankara: ARCS Dijital Ofset Matbaacılık. 415 - 435.
- Dursun, Cansu. 2019. «Ebeveynlerin Çocuklarını Sosyal Medyada Teşhiri: Çocuk Hakları Bağlamında Bir Değerlendirme.» *Çocuk ve Medeniyet* 4 (8): 195 - 208.
- Emrah Acidereli Başvurusu. 2021. 2018/34860 (Anayasa Mahkemesi, 12 Ocak). <https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/BB/2018/34860>.
- Erdoğan, Canan. 2019. «Çocukların Kişisel Verilerinin Korunması (Sosyal Medya Örneği Kapsamında).» *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Prof. Dr. Durmuş Tezcan'a Armağan* 21: 2445 - 2467.
- Eren, Fikret. 2012. *Borçlar Hukuku Genel Hükümler*. Ankara: Yetkin.
- Erişir, Rabia Merve ve Deniz Erişir. 2018. «Yeni Medya ve Çocuk: Instagram Özelinde "Sharenting" ("Paylaşanabalık") Örneği.» *Yeni Medya* (4 - 5): 50 - 64.
- Ertuğrul, Meltem. 2021. «Çocuğun Kişisel Verilerinin Velisi Tarafından Sosyal Medyada Kullanılmasının Kişilik Hakkı Bakımından Değerlendirilmesi.» *Yıldırım Beyazıt Hukuk Dergisi* 6 (2): 513 - 564.
- Girgin, Ömer Ali ve Seray Gönal. 2020. «Çocuğun Kişisel Verilerinin Sosyal Medyada Ebeveyn Tarafından Paylaşılmasının Hukuki Sonuçları.» *Türkiye Adalet Akademisi Dergisi* 11 (44): 99 - 127.
- Gültekin, Esra. 2018. «Çocuğun Kişilik Hakkının Ana-Baba Tarafından Sosyal Medya Aracılığıyla İhlalinin Hukuki Görünümü.» *Çocuk ve Medeniyet* 3 (5): 103 - 143.

- Gündüz, Tank, Nurdan Kırmıloğlu, Ayşegül Demirhan ve Ayşegül Demirhan Erdemir. 2001. «Aydınlatılmış Onam ve Çocuk Hastaya İlişkin Hukuki Düzenlemeler.» *Türkiye Klinikleri Tıp Etiği-Hukuku-Tarihi Dergisi* 9 (1): 27 - 34.
- Haberler- NTV. 2017. NTV. 30 Haziran. Erişildi: Haziran 23, 2022. <https://www.ntv.com.tr/turkiye/mahkeme-cocuklarini-reklam-malzemesi-yapan-blogger-annenin-iki-cocugunubabaya-verdi,qS8Pj79Zc0SNNhjagnJu8A>.
- İmamoglu, S. Hülya. 2005. «Çocuğun Kişiliğinin Ana Bbaya Karşı Korunması.» *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 54 (2): 183 - 218.
- Lègifrance. 1973. «Code du travail, Article L7124-1.» *Le service public de la diffusion du droit*. 3 Ocak. Erişildi: Ağustos 23, 2022. https://www.egifrance.gouv.fr/codes/section_lc/LEGITEXT000006072050/LEGISCTA000006189965?init=true&page=1&query=+L7124-1&searchField=ALL&tab_selection=all&anchor=LEGIARTI000042442669#LEGIARTI000042442669.
- . 1973. «Code du travail, Article L7124-25.» *Le service public de la diffusion du droit*. 3 Ocak. Erişildi: Ağustos 23, 2022. <https://www.legifrance.gouv.fr/odes/id/LEGIARTI000042442650/2022-08-23/?isSuggest=true>.
- . 1973. «Code du travail, Article L7124-9.» *Le service public de la diffusion du droit*. 3 Ocak. Erişildi: Ağustos 23, 2022. <https://www.legifrance.gouv.fr/codes/d/LEGIARTI000042442661/2022-08-23/?isSuggest=true>.
- . 2004. «Loi n° 2004-575 du 21 juin 2004 pour la confiance dans l'économie numérique.» *Le service public de la diffusion du droit*. 21 Haziran. Erişildi: Ağustos 23, 2022. https://www.legifrance.gouv.fr/loda/id/JORFTEXT000000801164?nit=true&page=1&query=loi+n%C2%B0+2004-575+du&searchField=ALL&tab_selection=all.
- . 2020. «LOI n° 2020-1266 du 19 octobre 2020 visant à encadrer l'exploitation commerciale de l'image d'enfants de moins de seize ans sur les plateformes en ligne.» *Le service public de la diffusion du droit*. 20 Ekim. Erişildi: Ağustos 21, 2022. <https://www.legifrance.gouv.fr/jorf/id/ORFTEXT000042439054>.
- Morgan, Jay, Adeline Paiement, Monika Seisenberger, Jane Williams ve Adam Wyner. 2018. «A Chatbot Framework for the Children's Legal Centre.» *Legal Knowledge and Information Systems JURIX 2018: The Thirty-first Annual Conference* içinde, düzenleyen: Monica Palmirani, 205-209. Amsterdam: IOS Press BV.

- New York Times v. Sullivan Podcast*. 1964. (United States Supreme Court, 9 Mart). <https://www.uscourts.gov/about-federal-courts/educational-resources/supreme-court-landmarks/new-york-times-v-sullivan-podcast>.
- Oğuz, Sefer. 2018. «Kişisel Verilerin Korunması Hukukunun Genel İlkeleri.» *Bilgi Ekonomisi ve Yönetimi Dergisi* 13 (2): 121 - 138.
- Öndeş, Turan. 2009. «Firmalarda İç Denetim ve Noksanlık - Fazlalık İlişkisi.» *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi* 23 (2): 15 - 27.
- Önok, Murat. 2017. «Kişisel Verilerin Korunması Bağlamında "Unutulma Hakkı" ve Türkiye Açısından Değerlendirmeler.» *İstanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 16 (1): 155 - 188.
- Öztekin, Mehmet Semih. 2021. «Brezilya Veri Koruma Yasasının 6698 Sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu İle Mukayeseli Olarak İncelenmesi.» *Kişisel Verileri Koruma Dergisi* 3 (2): 34 - 49.
- Pandit, Harshvardhan J., Christophe Debruyne, Declan O'Sullivan, ve Dave Lewis. 2019. *GConsent - A Consent Ontology Based on the GDPR*. Cilt 11503, *The Semantic Web, ESWC 2019, Lecture Notes in Computer Science* içinde, düzenleyen: Pascal Hitzler, Miriam Fernández, Krzysztof Janowicz, Amrapali Zaveri, Alasdair J.G. Gray, Vanessa Lopez, Armin Haller ve Karl Hammar, 270 - 282. Cham: Springer.
- Peras, Dijana. 2018. «Guidelines for GDPR Compliant Consent and Data Management Model in ICT Businesses.» *Proceedings of the Central European Conference on Information and Intelligent Systems* içinde, 113 - 121. Varaždin: Faculty of Organization and Informatics, University of Zagreb.
- Sekmen, Muhsine. 2019. «Çocuk Youtuber'larda Sorunlu Bir Alan: Tüketim ile Mahremiyetin Yitimi.» *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi* 8 (4): 3566 - 3584.
- Souris, Renée N. 2018. «Parents, Privacy, and Facebook: Legal and Social Responses to the Problem of "Over-Sharing".» *Core Concepts and Contemporary Issues in Privacy* içinde, düzenleyen: A., Navin, M. Cudd, 175 - 188. Cham: Springer.
- Staufenberg, Jess. 2016. «Independent.» *French Parents 'could Face Prison' for Posting Photos of Their Children on Facebook*. 2 Mart. Erişildi: Haziran 27, 2022. <https://www.independent.co.uk/news/world/europe/french-parents-told-their-children-might-sue-them-for-pictures-put-on-facebook-a6906671.html>.
- Steinberg, Stacey B. 2017. «Sharenting: Children's Privacy in the Age of Social Media.» *Emory Law Journal* 66: 839 - 884.

- Studer, M. Bruno. 2020. *On behalf of the Committee on Cultural Affairs and Education on the Proposal for a Law aimed at regulating the commercial exploitation of the image of children under the age of sixteen on online platforms.* National Assembly. Erişildi: Ağustos 23, 2022. https://www.assemblee-nationale.fr/dyn/15/rapports/cion-cedu/l15b2651_rapport-fond.pdf.
- TİHEK. tarih yok. *Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu.* Erişildi: Haziran 19, 2022. <https://www.tihek.gov.tr/misyon-vizyon/>.
- Uçak, Murat. 2021. «Kişisel Verilerin Hukuka Uygun İşlenmesinde Çocuğun Rızası.» *Kişisel Verileri Koruma Dergisi* 3 (1): 41 - 60.
- UNICEF. 2017. *Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşme ve İhtiyari Protokoller, Usûl Kuralları ile Çocuk Hakları Komitesi Genel Yorumları.* Ankara: UNICEF.
- Ünsal Özden, Sevgi, İdil Uz ve Mert Karamustafaoğlu. 2021. «Kişisel Veri Aktarımı ve Bankacılık Kanunu Madde 73 Değişikliği.» *Kişisel Verileri Koruma Dergisi* 3 (1): 17 - 40.

DİJİTAL VERİ UYGULAMALARINDA KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI*

Dr. Öğr. Üyesi Bayram DOĞAN*

Özet

Günümüzde gelişen teknolojiyle birlikte kişisel verilerin korunması hakkının ihlal edilmesi, kişisel verilere yetkisiz erişimin sağlanması, verilerin izinsiz olarak kullanılması ve değiştirilmesi dijital dünyanın önde gelen sorunlarından. Güvenli bilgiye ulaşmanın güçleşmesi ve dijital ortamlarda depolanan bilgilerin muhafazasına yönelik kaygıların artmasıyla kişisel verilerin korunması bir ihtiyaç olarak önem arz etmektedir. Dünyada kişisel verilerin korunması hususunda mevcut hazırlıklar, var olan güvenlik uygulamaları ve bireylerin temel hak ve hürriyetlerinin nasıl güvence altına alındığı ve alınması gerektiği bağlamında belirsizlikler mevcuttur. Bu kapsamda konunun, mahremiyet (gizlilik) olgusu sınırlarında incelenerek bireylere ve toplumlara yönelik farkındalık sağlanması hedeflenmektedir. Türkiye'nin iç hukuk sisteminde kişisel verilerin korunması konusunda yapmış olduğu düzenlemeler incelenerek, karşılaştırmalı hukuktan faydalanılabilecek hususlar belirlenmeye çalışılmıştır. Dijital çağda, kişisel veri mahremiyeti ve bunlara yönelik düzenlemeler, kişisel veri ile ortaya çıkan güvenlik ve mahremiyete yönelik kaygılar bağlamında kişisel veri güvenliği ve mahremiyetin tesisi için yapılması gerekenler ile dijital veri çağındaki mahremiyet ve sınır ötesi mahremiyet konuları irdelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Dijital Veri, Kişisel Veri, GDPR, Mahremiyet, Bilgi Güvenliği Politikası.

Protection of Personal Data in Digital Data Applications

Abstract

Violation of the right to protect personal data, unauthorized access to personal data, unauthorized use and alteration of data are among the leading problems of the digital world with the developing technology. The

---

* Bu makale iki "kör hakem" incelemesinden geçmiştir.
* Dr. Öğr. Üyesi, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi İİBF Kamu Yönetimi Bölümü Hukuk Bilimleri ABD Öğr. Üyesi, bayramdogan@ksu.edu.tr <https://orcid.org/0000-0002-6920-2685>

KAYNAKÇA

AKINCI, Ayşe Nur, *Büyük Veri Uygulamalarında Kişisel Veri Mahremiyeti, Sektörler ve Kamu Yatırımları Genel Müdürlüğü*, Ankara, 2019.

BAŞAR, Cemal, *Türk İdare Hukuku ve Avrupa Birliği Hukuku Işığında Kişisel Verilerin Korunması ve Saklanması*, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2020.

BİLİR, Faruk, *100 Soruda Kişisel Verilerin Korunması Kanunu, KVKK Yayınları*, Ankara, 2018.

BİLİR, Faruk, *Güncel Gelişmeler Işığında Kişisel Verilerin Korunması Kanunu*, Web Panel, SETA, Ankara, 18 Kasım 2020, <https://www.setav.org/guncel-gelistmeler-isiğında-kisisel-verilerin-korunması-kanunu>, E.T. 13.05.2022.

BOYAR, Oya/KAMA IŞIK, Sezen, “Dördüncü Kuşak Haklar ve Bilişim Teknolojilerinin Doğuşunda Mahremiyet Kavramına Karşılaştırmalı Bir Bakış”, *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi*, C. 25, S. 2, 2019, ss. 602-623.

CRAIG, T., M.E. LUDLOFF, *Privacy and Big Data: The Players, Regulators, and*

Stakeholders, O'Reilly Media, 2011.

ÇEKİN, Mesut Serdar, *Avrupa Birliği Hukukuyla Mukayeseli Olarak 6698 Sayılı Kanun Çerçevesinde Kişisel Verilerin Korunması Hukuku*, 3. Baskı, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2020.

DEVELİOĞLU, Hüseyin Murat, *6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu ile Karşılaştırmalı Olarak Avrupa Birliği Genel Veri Koruma Tüzüğü Uyarınca Kişisel Verilerin Korunması Hukuku*, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2017.

DOĞAN, Bayram, *Karşılaştırmalı Hukukta Anayasal Bir Hak Olarak Kişisel Verilerin Korunması Hakkı*, Adalet Yayınevi, Ankara, 2022.

DOĞAN, Bayram/BAYSAK, Emine, “Kişisel Verilerin Korunması Bağlamında Unutulma Hakkı”, *USVES Tam Metin Kitabı*, Asos Yayınevi, 2021.

DÜLGER, Murat Volkan, “Avrupa Birliği Genel Veri Koruma Tüzüğü Bağlamında Kişisel Verilerin Korunması”, *Yaşar Hukuk Dergisi*, C. 1, S. 2, 2019, ss. 71-174.

ERDOĞAN, Mustafa, İnsan Hakları Teorisi ve Hukuku, Hukuk Yayınları, Ankara, 2019.

EROĞLU, Şahika, "Dijital Yaşamda Mahremiyet (Gizlilik) Kavramı ve Kişisel Veriler", Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi, C. 35, S. 2, 2018, ss. 130-153.

GÖÇMEN UYARER, Sinem, Kişisel Verilerin Korunması, Seçkin, Ankara, 2020.

GÜNEŞ, Ahmet Mithat, İnsan Hakları Hukukuna Giriş, Adalet, Ankara, 2020.

HENKOĞLU, Türkay, Bilgi Güvenliği ve Kişisel Verilerin Korunması, Yetkin Yayınları, Ankara, 2015.

KAYA, Cemil, "Avrupa Birliği Veri Koruma Direktifi Ekseninde Hassas (Kişisel) Veriler ve İşlenmesi", İÜHFİM, C. LXIX, S. 1-2, 2011, ss. 317-334.

KENT, Bülent/KULULAR İBRAHİM, Merve Ayşegül, The Right to be Forgotten for Protection of Personal Data and Privacy on the Internet. İçinde: Bingöl U. (ed) #Trending Topics on Social Media Researches, Peter Lang GmbH, Berlin, 2021.

KILINÇ, Doğan "Anayasal Bir Hak Olarak Kişisel Verilerin Korunması" Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 61, S. 3, 2012, ss. 1089-1172.

KSHETRİ, Nir/DeFRANCO Joanna F., "Is Privacy Dead?", IEEE IT Professional, C. 22, S. 5, s. 4-12.

KULULAR İBRAHİM, Merve Ayşegül, "Sosyal Medya'ya Yönelik Yeni Düzenlemelerin Hukuken Değerlendirilmesi", Bilişim Hukuku Dergisi, C. 4 S. 1, 2022, ss. 1-32.

KULULAR İBRAHİM, Merve Ayşegül, Modern Teknolojinin Hukuki Temelleri: Telgraf Örneği, Adalet Yayınevi, Ankara, 2021.

KULULAR İBRAHİM, Merve Ayşegül, Protection of Privacy Against IT. İçinde: BAİKADY, Rajendra, SAJID, S. M., PRZEPERSKI, Jarosław, NADESAN, Varoshini, ISLAM M. Rezaul, GAO Jianguo, (ed) The Palgrave Handbook of Global Social Problems. Palgrave Macmillan, Cham, 2022, https://doi.org/10.1007/978-3-030-68127-2_261-1, E.T. 02.07.2022.

KULULAR İBRAHİM, Merve Ayşegül, Teknolojik Gelişmelerin Negatif Yönü: Hukuki Açıdan Planlı Eskitme, Adalet Yayınevi, Ankara, 2021.

KULULAR İBRAHİM, Merve Ayşegül/ALUÇ, Rümeyşa, “6112 Sayılı Kanun Kapsamında İsteğe Bağlı Yayınların İnternet Ortamından Sunumunda Çocukların Korunması”, Türkiye Adalet Akademisi Dergisi (TAAD) C. 13 S. 51, 2022, ss. 329-364.

KÜZECİ, Elif, Kişisel Verilerin Korunması, 4. Baskı, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2021.

Lisa, J. SOTTO / Aaron, P. SIMPSON, Data Protection / Privacy, Ed: Rosemary P Jay-Hunton / Williams, 3.rd Edition, Law Business Research Ltd, 2015, London / England.

MADDEN, Mary/LENHART, Amanda/DUGGAN, Maeve/CORTESI Sandra, and GASSER, Urs, “Teens and Technology 2013 (Ergenler ve Teknoloji 2013)” Pew Internet & Amerikan Yaşamı Projesi, 13 Mart 2013, <http://www.pewinternet.org/Reports/2013/Teens-and-Tech/watch?v=x4YiH1wxq-c.aspx>, E.T. 11. 05. 2022.

RAJANIEMİ, Hannu, The Quantum Thief, Victor Gollancz Ltd. United Kingdom, 2011.

SARAN, Ayşe Nurdan, Büyük Veri Mahremiyeti Ve Güvenliği, Büyük Veri Ve Açık Veri Analitiği: Yöntemler ve Uygulamalar, ed. Şeref Sağıroğlu ve Orhan Koç, GÜMF Bilgisayar Mühendisliği Bölümü Büyük veri Analitiği ve Güvenliği (BIDISEC) Araştırma Gurubu, 1. Baskı, Ankara, 2017.

ŞEREFİOĞLU, Halise, “Unutulma Hakkı: Dijitalleşme Sürecinde Bilgiye Erişim Özgürlüğünü Tehdit Eder Mi? Bilgi Sistemleri ve Bilişim Yönetimi: Beklentiler ve Yeni Yaklaşımlar”, 2017, s. 191-212.

ŞİMŞEK, Oğuz, Anayasa Hukukunda Kişisel Verilerin Korunması, Beta Basım, İstanbul, 2008.

TAMER, Halil Yasin/ÖVGÜN, Barış, “Yapay Zeka Bağlamında Dijital Dönüşüm Ofisi” Ankara Üniversitesi SBFD, C. 75, S. 2, 2020, ss. 775-803.

UŞAKLIOĞLU, Ahmet Yavuz, Dijital Hukuk, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2020.

YÜKSEL, Mehmet, “Mahremiyet Hakkı ve Sosyo-Tarihsel Gelişimi”, Ankara Üniversitesi SBFD, C. 1, S. 58, 2003, ss. 181-213.

<https://www.cableforum.uk/article/579/uktv-channels-set-to-return-to-virgin-media-tv-platform>, E.T. 13.08.2022.

ÇOCUKLARIN KİŞİSEL VERİLERİNİN KORUNMASI*

Serap SUNA**

Özet

Teknolojinin hızla gelişmesi ile birlikte insanlar internet ortamlarında daha fazla yer almaya ve vakit geçirmeye başlamıştır. İnternet ortamında bulunan sosyal medya platformlarına üye olurken girilen kişisel verilerin ve sonrasında yapılan paylaşımların ilgili platformlarca üçüncü taraflarla paylaşılması sebebiyle kişisel veri ihlallerinin de hızla arttığı gözlemlenmiştir. Özellikle çocukların bu platformlarda daha fazla bulunması bu ihlalin ve risklerin artmasına yol açmaktadır. Bu ihlale çözüm olarak bazı sosyal medya kurucuları bu platformlara girişte yaş sınırı vb. kistas koysalar da bu sınırı çocuklar yanlış bilgi beyan ederek ihlal etmekte ve ebeveynlerinden gizli bir şekilde bu platformlara üye olmaktadırlar. Çocuklarda kişisel veri algısı yeterince oluşmadığından doğru olmayan bilgilerle üye oldukları sitelerde veya sosyal medya platformlarında yapmış oldukları paylaşımların sonuçlarını da idrak edememektedirler. Bu durum çocukların hem kişisel verilerinin ihlalinin doğurmakta hem de paylaşımında bulunan çocuğun psiko-sosyal gelişimini olumsuz yönde etkileyebilmektedir.

Bu çalışma ile birlikte insanlığın geleceği olan çocukların, ulusal ve uluslararası düzenlemeler de göz önüne alınarak kişisel verilerinin korunması, verilerin nasıl koruma altına alınması gerektiği ve bu korumaya nasıl ulaşabileceklerine yer verilmiştir. Çocukların kişisel verilerinin korunması için Avrupa Birliği Genel Veri Koruma Tüzüğü (GDPR)'nde özel düzenlemelere yer verilmiş olsa da 6698 sayılı Kişisel Verileri Koruma Kanunu (KVKK)'nda özel bir düzenlemeye yer verilmemiştir. Çocuklar yetişkinlere göre hassas birey olduğundan dolayı KVKK'de çocukların kişisel verilerinin korunmasına yönelik özel bir düzenleme yapılması gerekmektedir. Türkiye'de çocukların kişisel verileri, 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu (TMK) ve 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu (TBK) kistas alınarak korunmaktadır.

Çocukların kişisel verilerinin işlenmesinde rıza şartının çocukta mı yoksa ebeveyninde mi olduğu konusu yapılan araştırmaların sonucu da bu çalışmada in-

---

* Bu makale iki "kör hakem" incelemesinden geçmiştir.

** Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kamu Yönetimi Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Öğrencisi, serapsuna460@gmail.com, ORCID: 0000-0002-6710-0829.

KAYNAKÇA

- AK, Naz Deniz, "Dijital Ortamda Çocuğun Kişisel Verilerinin Paylaşılması ve Korunması", **Kişisel Verilerin Korunmasında Hukuki Sorunlar**, (Ed. Cihan Avcı Braun), Legal Yayıncılık, İstanbul, 2021, ss. 7-24.
- AKÇA, Figen / KOÇ ÇİLEKÇİLER, Nuray, "Okul Öncesi Dönemdeki Çocukların En Çok Etkilendiği Çizgi Film Karakterleri ve Bu Karakterlerle Özdeşleşmelerinin Yol Açabileceği Dijital Tehlikeler", **Türkiye Yeşilay Cemiyeti**, C. 6, S. 2, 2019, ss. 403-433.
- AKTAN, Berra, "Çocuğun İnternet Ortamında Kişisel Verilerinin Korunmasının Ulusal ve Uluslararası Hukuk Işığında Değerlendirilmesi", **Çocuk Hakları Gündemi Dergisi**, Yerel Süreli Yayın, C. 1, S. 1, 2021, ss. 63-74.
- BOZKURT YÜKSEL, Armağan Ebru, "Sokak Fotoğrafçılığı Ve Kişisel Verilerin Korunması", **TAAD**, Y. 11, S. 42, 2020, ss. 525-566.
- ÇEKİN, Mesut Serdar, **Avrupa Birliği Hukukuyla Mukayeseli Olarak 6698 Sayılı Kanun Çerçevesinde Kişisel Verilerin Korunması Hukuku**, On İki Levha Yayıncılık, 3. Baskı, İstanbul, 2022.
- DEVELİOĞLU, Hüseyin Murat, **6698 Sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu ile Karşılaştırmalı Olarak Avrupa Birliği Genel Veri Koruma Tüzüğü Uyarınca Kişisel Verilerin Korunması Hukuku**, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2017.
- DİLMEN, Necmi Emel, "Yeni Medya Kavramı Çerçevesinde İnternet Günlükleri-Bloglar ve Gazeteciliğe Yansımaları", **Marmara İletişim Dergisi**, C. 12, S. 12, 2014, ss. 113-122.
- DOĞAN, Bayram, **Karşılaştırmalı Hukukta Anayasal Bir Hak Olarak Kişisel Verilerin Korunması**, Adalet Yayınevi, Ankara, 2022.
- DOĞAN, Bayram / BAYSAK, Emine, "Kişisel Verilerin Korunması Bağlamında Unutulma Hakkı", **USVES Tam Metin Kitabı**, Asos Yayınevi, 2021, ss. 116-140.
- DUYGULU, Serap, "Sosyal Medyada Çocuk Fotoğrafı Paylaşımlarının Mahremiyet İhlali ve Çocuk İstismarı Açısından Değerlendirilmesi", **TRT Akademi**, Spor Yayıncılığı, C. 04, s. 08, 2019, ss. 428-437.
- DÜLGER, Murat Volkan, **Kişisel Verilerin Korunması Hukuku**, Hukuk Akademisi Eğitim ve Yayıncılık, İstanbul, 2020.
- DÜLGER, Murat Volkan / KAHRAMAN, Cansu Ceren / YALÇIN, Simay, "GDPR ve KVKK Bakımından Çocukların Kişisel Verilerinin Korunması ve Konuya İlişkin Kurul Kararının Değerlendirilmesi", İstanbul, 2021, ss. 1-12.

- EGELİ, Hülya, "Kişisel Verilerin Korunması Kanunu ve Çocuk", **Çocuk Hakları Gündemi Dergisi**, Yerel Süreli Yayın, Ankara, 2021, ss. 75-79.
- ERDOĞAN, Canan, "Çocukların Kişisel Verilerinin Korunması", **DEÜHFD**, C.21, Özel S., 2019, ss. 2445-2467.
- ERTUĞRUL, Meltem, "Çocuğun Kişisel Verilerinin Velisi Tarafından Sosyal Medyada Kullanılmasının Kişilik Hakkı Bakımından Değerlendirilmesi", **YBHD**, Y. 6, S. 2, 2021, ss. 513-567.
- FIRAT GÜNER, Dilara, **Çocukların Kişisel Verilerinin Korunması**, İstanbul Bilgi Üniversitesi Lisansüstü Programlar Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2021.
- GİRGİN, Ömer Ali / GÖNAL, Seray, "Çocuğun Kişisel Verilerinin Sosyal Medyada Ebeveyn Tarafından Paylaşılmasının Hukuki Sonuçları", **TAAD**, Y. 11, S. 44, 2020, ss. 99-127.
- İŞİK, Sezen Kama, **Avrupa Veri Koruma Hukukuna Anayasal Bakış**, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2020.
- İŞLEK KARADUMAN, Sena, **Kişisel Verilerin Korunması Hakkı: Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar Ve Çözüm Önerileri**, Maltepe Üniversitesi, Kamu Hukuku Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2020.
- KILBAŞ, Şükran, "Çocuğun Dinlenme, Boş Zamanı Değerlendirme, Oynama, Kültürel ve Sanatsal Etkinliklere Katılma Hakkı", **Mülkiye Dergisi**, C. XXIII. S. 222, 2000, ss. 181-194.
- KIRIK, Ali Murat, "Aile ve Çocuk İlişkisinde İnternetin Yeri: Nitel Bir Araştırma", **Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi**, C. 3, S. 1, Makale No. 32, 2014, ss. 337-347.
- KULULAR İBRAHİM, Merve Ayşegül / ALUÇ Rümeyza, "6112 Sayılı Kanun Kapsamında İsteğe Bağlı Yayınların İnternet Ortamından Sunumunda Çocukların Korunması" **TAAD**, Y. 13, S. 51, 2022, ss. 329-364.
- KÜZECİ, Elif, **Kişisel Verilerin Korunması**, On İki Levha Yayıncılık, 4. Baskı, İstanbul, 2021.
- NALBANTOĞLU, Seray, "Bir Temel Hak Olarak Unutulma Hakkı", **TAAD**, Y. 9, S. 35, 2018, ss. 583-605.
- OKYAR, İpek, "20 Kasım 1989 Tarihli Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi Nedir?", **Çocuk Hakları Gündemi Dergisi**, Yerel Süreli Yayın, C. 1, S. 1, Ankara, 2021, ss. 8-10.
- SAKA, Rıza / ÇAĞLAYAN, Ramazan / KOCA, Mahmut, **Avrupa Birliği Hukuku, İdare Hukuku ve Ceza Hukuku Açısından Kişisel Verilerin İmhası**, Seçkin Akademik ve Mesleki Yayınlar, Ankara, 2020.

- SEKMEN, Muhsine, “Çocuk Youtuber’larda Sorunlu Bir Alan: Tüketim ile Mahremiyetin Yitimi”, **Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi**, C. 8, S. 4, 2019, ss. 3566-3584.
- SERİN, Hüseyin, “Sosyal Medyada Çocuk Hakları İhlalleri: Ebeveynler ve Öğretmenler Farkında mı?”, **EOÜSBD**, C. 20, S. 1, 2019, ss. 1-27.
- SEVİNÇHAN, Yakup, “Kişisel Verilerin Korunması Yasal Düzenlemesi”, **Genç Hukukçular Koruma Kurumu**, 2016, C. 5, ss. 1-5.
- SÜTÇÜ, Selin Sert, “Çocukların Kişisel Verilerinin Korunması”, **Kişisel Verilerin Korunması Alanında Yeni Gelişmeler Sempozyumu**, (Ed. Hüseyin Özcan, Mehmet Başar, Derya Ormanoğlu, Ferhat Kayış), Adalet Yayınevi, Ankara, 2019, ss. 193-203.
- ŞAHİNLİ, Kürşad, **Çocuk Suçluluğuna Sebep Olan Ailesel Faktörler: Ankara Çocuk ve Gençlik Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda Bulunan Tutuklu ve Hükümlü Çocuklar Üzerine Bir Çalışma**, Polis Akademisi Güvenlik Bilimleri Enstitüsü Ceza Adaleti Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2012.
- ŞİMŞEK, Oğuz, **Anayasa Hukukunda Kişisel Verilerin Korunması**, Beta Yayınları, İstanbul, 2008.
- UÇAK, Murat, “Kişisel Verilerin Hukuka Uygun İşlenmesinde Çocuğun Rızası”, **KVKD**, C. 3 S. 1, 2021, ss. 41-60.
- UZUN, Ruhdan, “Çocukların Medyadan ve Medyada Korunması: Çocuklara Yönelik Etik Davranış Kurallarının İncelenmesi”, **Akdeniz İletişim Dergisi**, C. 9, S. 1, 2014, ss. 152-167.
- ÜN, Burcu, **Ebeveynlerin Çocuk Kavramına Yükladıkları Anlamlar Bağlamında Çocuk Haklarına Yönelik Tutumları ve Çocuklarının Öz Düzenleme Beceri Düzeyleri**, Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Temel Eğitim Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Aydın, 2021.
- ÜSTÜN, Özge, “Türk Medeni Kanunu Kapsamında Çocuğun Hak ve Fiil Ehliyetlerinin Çocuğun Üstün Yararı ve Katılım Hakkı Çerçevesinde Değerlendirilmesi”, **Çocuk Hakları Gündemi Dergisi**, Yerel Süreli Yayın, C. 1, S. 1, 2021, ss. 11-21.
- YAVANOĞLU, Uraz / SAĞIROĞLU, Şeref / ÇOLAK, İlhami, “Sosyal Ağlarda Bilgi Güvenliği Tehditleri ve Alınması Gereken Önlemler”, **Politeknik Dergisi**, C. 15 S. 1, 2012, ss. 15-27.
- YAVUZ, Can, “İnternet’teki Arama Sonuçlarından Kişisel Verilerin Kaldırılması Unutulma Hakkı, Seçkin Akademik ve Mesleki Yayınlar, 2. Baskı, Ankara, 2018.

YARARLANILAN İNTERNET KAYNAKLARI

- Çocukların Kişisel Verilerinin Korunmasına İlişkin Bilgi Notu çocuklarinkisisel-verilerinin-korunmasına-iliskin-bilgi-notu-09-06-2021.pdf (17mayis.org) 2021, E.T. 02.04.2022.
- Çocuk Hakları, Çocuk Hakları (tut.gov.tr) E.T. 15.04.2022.
- 74881f1d-6ad4-431f-bf21-6c3749c3cfd8.pdf (kvkk.gov.tr), E.T. 15.04.2022.
- Birleşmiş Milletler, BİRLEŞMİŞ MİLLETLER ÇOCUK HAKLARI BİLDİRGESİ (kdkcocuk.gov.tr), E.T. 15.04.2022.
- Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşme – İnsan Hakları Derneği (ihd.org.tr), E.T. 18.06.2022.
- Okullarda Sosyal Medyanın Kullanımına Yönelik Genelge, 2017, 1833.pdf (meb.gov.tr). E.T. 18.06.2022.
- TÜİK Kurumsal (tuik.gov.tr), E.T. 19.06.2022.
- İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi – İnsan Hakları Derneği (ihd.org.tr), E.T. 20.06.2022.
- 17 Mayıs ve Kaos GL Derneği, 2021, Çocukların Kişisel Verilerinin Korunmasına İlişkin Bilgi Notu (17mayis.org), E.T. 20.06.2022.
- Avrupa Birliği Genel Veri Koruma Tüzüğü (GDPR) 2016/679 sayılı Tüzük 4.5.2016 Tarih ve L119 sayılı Avrupa Birliği Resmi Gazetesi, <https://gdpr-info.eu/> E.T. 21.06.2022.
- KVKK, 2020, 74881f1d-6ad4-431f-bf21-6c3749c3cfd8.pdf (kvkk.gov.tr), E.T. 23.06.2022
- <https://www.cbsnews.com/dfw/news/mothers-daughter-digitally-kidnapped-by-man-posing-as-father/> E.T. 06.07.2022.
- Türkiye Büyük Millet Meclisi Bilişim Teknolojileri Bağımlılığı Araştırma Komisyonu Raporu, 2013-01 TBMM Bilişim ve İnternet Araştırma Komisyonu (BIAK) Raporu Öneriler.pdf (afyonluoglu.org), E.T. 20.07.2022.
- Uluslararası Reklam Uygulama Esasları (rd.org.tr), E.T. 07.08.2022.

KOLLUK HİZMETLERİNDE KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI*

Muhammet Kerim COŞKUN**

Özet

İçinde bulunduğumuz teknoloji ve bilim çağında yaşanan hızlı gelişme ve değişimler karşısında her alanda etkilenmeler olduğu gibi hukuk ve güvenlik alanında da teknolojinin faydalarından yararlanmak için çalışmalar yapılmakta ve bu yapılan çalışmalar ışığında gelişen teknolojinin kullanım alanı genişlemektedir. Teknolojinin son derece hızlı değişimi sonucunda toplumun yaşantısına olan etkisi göz önüne alındığında, hukuk ve güvenlik anlamında gelişen teknolojinin getirdiği yenilikler karşısında yeni düzenlemeler yapılması ihtiyacı ortaya çıkmıştır. Bu ihtiyaçlardan bir tanesi de kişisel verilerin güvenliğidir. Avrupa ülkelerinde birçok açıdan düzenlenen kişisel verilerin korunması hakkı, Türkiye’de 07 Nisan 2016 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu ile kapsamlı bir şekilde düzenlenmiş ve kendini hissettirmiştir.

Bu çalışma ile kolluğun önleme yetkisi kapsamında kişisel verileri ne şekilde topladığı, işlediği ve nerelerde değerlendirildiği konuları üzerinde durulacaktır. Çalışmada belirtilen kolluk mevzuatlarında kişisel veri kavramı ve dikkat edilmesi gereken hususlar ayrı bir başlıkta ve detaylı olarak düzenlenmediğinden, mevcut bulunan kolluk yetkileri çerçevesinde kişisel verilerin önleme maksadıyla elde edilmesi ve kullanılması hususlarına değinilmiştir. Ayrıca Avrupa ülkelerinde kolluk tarafından kişisel verilerin nasıl elde edildiği ve işlendiğine, yetkilerinin kapsamının ne olduğuna, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) ve Anayasa Mahkemesi (AYM) kararlarına yer verilerek detaylandırılmıştır. Çalışma ile DNA, parmak izi, yüz tanıma sistemleri gibi biyometrik verilerin, emniyet birimlerince kullanılan sistemlerin kişisel verilerin elde edilmesi konusundaki yeri ve önemi incelenmiştir.

Diğer taraftan kişisel verilerin işlenmesi kapsamında kolluk birimlerini kapsamı dışında bırakan 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu ve

---

* Bu makale iki “kör hakem” incelemesinden geçmiştir.

** Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kamu Yönetimi Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Öğrencisi, muhammetkerimcoskun@gmail.com, ORCID: 0000-0002-9106-1946.

KAYNAKÇA

- ALBAYRAK, Barış, **“Parmak izi sistemi nedir? Nasıl çalışır? Nerelerde kullanılır?”**, *Moonwell Teknoloji*, 2019, <https://www.moonwell.com.tr/parmak-izi-sistemi-nedir-nasil-calisir-nerelerde-kullanilir/>, E.T. 30.12.2021.
- ALTIN, Aytuğ, **“İdari Kolluğun Temel Faaliyet Alanı Olarak Kamu Düzeni Kavramı”**. *Yıldız Teknik Üniversitesi, VI. Yıldız Uluslararası Sosyal Bilimler Kongresi*, 2019, ss. 733-745, <https://www.researchgate.net/publication/>, E.T. 30.12.2021.
- Baden-Württemberg Polis Kanunu**, Tercüme eden: Prof. Dr. Yenisey Feridun, Bahçeşehir Üniversitesi, <https://docplayer.biz.tr/1886295-Tercume-eden-prof-dr-feridun-yenisey-bahcesehir-universitesi.html>, E.T. 17.12.2021.
- BAYRAM, Zeynep, **Kolluğun, Suç Öncesi Ve Sonrası Kişisel Veri Toplama Yetkisi**, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, *Bahçeşehir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü*, İstanbul, 2009.
- CAN, Neslihan, **Kolluk ve Adli Makamlar Tarafından İşlenen Kişisel Verilerin Korunması**, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2021.
- ÇAM, Ali Rıza, **Adli Bilişim ve Kolluk**, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2015.
- ÇEKİN, Mesut Serdar, **Avrupa Birliği Hukukuyla Mukayeseli Olarak 6698 Sayılı Kanun Çerçevesinde Kişisel Verilerin Korunması Hukuku**, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2019.
- DEMİRCAN, Gülçin, **“Gözetim ve Gözetimin Toplumsal Meşruiyeti Üzerine Bir İnceleme”**, *DEÜHFD*, C. 21, S. (Özel Sayı), 2019, ss. 2033-2062. <https://hukuk.deu.edu.tr/wp-content/uploads/2019/09/GULCIN-DEMIRCAN-1.pdf>, E.T. 03.01.2022.
- DOĞAN, Bayram, **Karşılaştırmalı Hukukta Anayasal Bir Hak Olarak Kişisel Verilerin Korunması Hakkı**, Adalet Yayınevi, Ankara, 2022.
- DURAN, Lütfi, **İdare Hukuku Ders Notları**, Fakülteler Matbaası, İstanbul, 1982.
- DÜLGER, Murat Volkan, **Kişisel Verilerin Korunması Hukuku**, 3. Baskı, Hukuk Akademisi, İstanbul, 2020.
- Emniyet Genel Müdürlüğü, **“PolNet”, Bilgi Teknolojileri ve Haberleşme Daire Başkanlığı**, <https://www.egm.gov.tr/bilgiteknolojilerivehaberlesme/projeler/>, E.T. 10.01.2022.
- Emniyet Genel Müdürlüğü, **“Çarşı ve Mahalle Bekçilerinin Kimlik Sorma Yetkisi Hakkında Basın Açıklaması”**, <https://www.egm.gov.tr/carsi-ve-mahalle-bekcilerinin-kimlik-sorma-yetkisi-hakkinda-basin-aciklamasi>, E.T. 24.12.2021.
- ER, Cüneyd, **Biyometrik Yöntemler ve Özel Hayatın Gizliliği Hakkı**, Yetkin Yayınları, Ankara, 2007.

- GOLDSTEIN, Joseph / WATKINS, Ali, "She Was Arrested at 14 Then Her Photo Went to a Facial Recognition Database", *The New York Times*, 2019, <https://www.nytimes.com/2019/08/01/nyregion/nypd-facial-recognition-children-teenagers.html>, E.T. 25.12.2021.
- HAMANN, Kristine / SMITH, Rachel, "Facial Recognition Technology: Where Will It Take Us?", *American Bar Association*, 2021, https://www.americanbar.org/groups/criminal_justice/publications/criminal-justice-magazine/2019/spring/facial-recognition-technology/, E.T. 06.01.2022.
- Interpol, "**Facial Recognition**", <https://www.interpol.int/How-we-work/Forensics/Facial-Recognition>, E.T. 08.01.2022.
- JASSERAND-BREEMAN, Catherine, **Reprocessing of Biometric Data For Law Enforcement Purposes: Individuals' Safeguards Caught at the Interface Between the GDPR and the 'Police' Directive?** Yayınlanmamış Doktora Tezi, *University of Groningen*, 2019, <https://www.researchgate.net/publication/>, E.T. 04.12.2021.
- JGNK, "**Jandarma Entegre Muhabere ve Bilgi Sistemi**", <https://www.islem.com.tr/uploads/proje/JEMUS.pdf>, E.T. 19.12.2021.
- KARAALİ, Celalettin / YILDIRIM, Ömer, Global Konum Belirleme Sistemi (GPS), **Mühendislik Bilimleri Dergisi**, C. 2, S. 2, 1996, ss.103-108.
- KALABALIK, Halil, **İnsan Hakları Hukukuna Giriş**, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2018.
- KARABULUT, Ramazan, **Kişisel Verilerin Korunması ve Kolluk Hizmetleri**, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, *Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü*, Diyarbakır, 2014.
- KAYGUSUZ, Ziyaettin, "Kimlik Sorma ve Kimlik Tespiti", *Polis Bilimleri Dergisi*, C. 10, S. 1, 2008, ss. 1-36.
- KOÇ, Coşkun, **Avrupa Birliği Üyelik Sürecinin Kolluk Mevzuatı ve Uygulamaları Üzerine Etkisi**, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2007.
- KULOĞLU, Gökhan, **İç Güvenlik İstihbaratı ve Kolluk**, Beta Yayınevi, İstanbul, 2015.
- KÜZECİ, Elif, "İstatistikî Birimler ve Bilgilerin Geleceğini Belirleme Hakkı". *İnsan Hakları Yıllığı*, C. 32, 2014, ss. 53-75.
- KÜZECİ, Elif, **Kişisel Verilerin Korunması**, 4.Baskı, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2021.
- ÖZBEK, Veli Özer, "Organize Suçlulukla Mücadelede Ön Alan Soruşturmaları", *DEÜHFD*, C. 4, S. 2, 2002, ss. 57-88.
- ÖZDEMİR, Zeynep, **GPS+GSM+GPRS Teknolojileri İle Gerçek Zamanlı Takip Sistemi Üzerinde Geofence Mekanizmasının Tasarlanması Ve GPS Konum Verilerindeki Hata Oranının Düşürülmesi**, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara, 2019.

- ÖZKAN, Halid, “Mobese İzleme ve Kayıtlarının Ceza Muhakemesi Hukuku Açısından Değerlendirilmesi”, *CHD*, C. 11, S. 30, 2016, ss. 63-103.
- PAŞAOĞLU, Cengiz / Adje, Kayode Hadilou / DEMİRTAŞ, Orkun, “A Review On Privacy Preserving Biometric Authentication Methods”, *Kişisel Verileri Koruma Dergisi*, C. 1, S. 1, 2019, ss. 34-46.
- SAKA, Rıza / ÇAĞLAYAN, Ramazan / KOCA, Mahmut, *Kişisel Verilerin İmhası*, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2020.
- SEMİZ, Hasan, *Uluslararası Terör Suçları Bakımından Terör Suçlarında Kolluk Yetkileri*, *Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Harp Akademisi Komutanlığı Stratejik Araştırmalar Enstitüsü*, İstanbul, 2007.
- SÖZÜER, Adem, “Türkiye’de ve Karşılaştırmalı Hukuk’ta, Telefon, Teleks, Faks ve Benzeri Araçlarla Yapılan Özel Haberleşmenin Bir Ceza Yargılaması Önlemi Olarak Denetlenmesi”, *İÜHFİM*, C. 4, S. 3, 1997, ss. 65-110.
- ŞARDAN, Tolga, “Pol-Net’te keyfi sorgulama!”, *memurlar.net*, 2009, <https://www.memurlar.net/haber/140285/pol-net-te-keyfi-sorgulama.html>, E.T. 12.01.2022
- ŞİRİN, Osman, “Gizli Koruma Tedbirleri”, 2022, <https://slideplayer.biz.tr/slide/2428921/>, E.T. 11.01.2022.
- TAŞCI, Ufuk, “Güvenlik Amaçlı Gözetim Aracı Olarak Türkiye’de MOBESE ve Eleştiriler”, *CBÜSBD*, C. 14, S. 2, 2016, ss. 159-190.
- TEZCAN, Durmuş, “Özel Hayat Açısından Kişisel Verilerin Korunması”, *İKÜHFD*, C. 16, S. 1, 2017, ss. 17-25.
- WÜRTEMBERGER, Thomas, “*Tehlike Kavramı ve Alman Uygulaması Ekseninde Kolluk Hukuku*”, Çev. Prof. Dr. Feridun YENİSEY, Asayiş Dairesi Başkanlığı, Ankara, 2008.
- YENİSEY, Feridun, “Aleni Alanların Video Kamera ile Denetlenmesi”, *Çağın Polisi Dergisi*, https://www.caginpolicisi.com.tr/eski_sitemiz/120/8-9.htm, E.T. 05.01.2022.
- YILMAZ, Sabire Sanem, “*Video Gözetimi, Yapay Zeka ve Kişisel Verilerin Korunması Hakkı*”, *Hukuki Haber*, 2019, <https://www.hukukihaber.net/video-gozetimi-yapay-zeka-ve-kisisel-verilerin-korunmasi-hakki-makale-7001.html>, E.T. 21.12.2021.

YARARLANILAN BAŞLICA İNTERNET SİTELERİ

<https://gdpr-info.eu/>, E.T. 07.06.2022.

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX%3A32004R2252>, E.T. 02.01.2022.

<https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/BB/2014/7256?Kelime%5D=g%C3%BCvenlik+soru%C5%9Fturmas%C4%B1na+esas+al%C4%B1nmas%C4%B1>, E.T. 10.12.2021.

Ara%5B

- <https://normkararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/ND/2015/30?EsasNo=2014%2F180>, E.T. 27.12.2021.
- <https://normkararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/ND/2020/13?KararNo=2020%20%2F13>, E.T. 07.12.2021.
- <https://normkararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/ND/2019/65?KararNo=2019%2F65>, E.T. 12.12.2021.
- <https://normkararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/ND/2020/10?KararNo=2020%2F10&KararTarihiIk=19%2F02%2F2020>, E.T. 22.12.2021.
- <https://www.istabip.org.tr/icerik/biyometrikyurutmeyidurdurma.pdf>, E.T. 23.12.2021.
- <https://www.hurriyet.com.tr/sevgilinizle-beraberken-kirmizi-isiga-dikkat-20001413>, E.T. 09.01.2022.
- <https://www.milliyet.com.tr/gundem/trafik-cezasi-evlerde-kavga-cikartti-1663203>, E.T. 01.01.2022.
- <https://www2.tbmm.gov.tr/d27/2/2-2555.pdf>, E.T. 26.12.2021.
- https://law.yeditepe.edu.tr/sites/default/files/carsi_ve_mahalle_bekcileri_kanun_u_teklifi_hakkinda_tespit_dusunce_ve_elestiriler_-_2020_1.pdf, E.T. 26.12.2021.
- <https://www.kisiselverilerinkorunmasi.org/mevzuat/kisisel-verilerin-otomatik-isleme-tabi-tutulmasi-karsisinda-bireylerin-korunmasi-sozlesmesine-ek-denetleyici-makamlar-ve-sinirasan-veri-akisin-protokol-181-sayili-ek-protokol/>, E.T. 02.01.2022.
- <https://www.eumonitor.eu/9353000/1/j9vvik7m1c3gyxp/vhxgxnqpyw>, E.T. 04.01.2022.
- <https://www.sabah.com.tr/yasam/eve-gelen-eds-cezasi-kiskanlik-krizine-yol-acti-esi-ile-arasina-pelus-ayi-girdi-5936469>, E.T. 11.04.2022.
- <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.2803.pdf>, E.T. 21.04.2022.
- <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2007/02/20070214-11.htm>, E.T. 21.04.2022.
- <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.3.2559.pdf>, E.T. 22.04.2022.
- <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.3.3201.pdf>, E.T. 04.04.2022.
- <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/5.5.4045.pdf>, E.T. 14.03.2022.
- <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2018/03/20180308M1-3.htm>, E.T. 22.08.2022.
- <https://www.statewatch.org/media/documents/news/2007/may/eu-hol-prum-report.pdf>, E.T. 23.08.2022.

SOSYAL MEDYA VE TELEKOMÜNİKASYON ALANINDA KİŞİSEL VERİ İHLALI*

Enes DURMUŞ**

Özet

Bilgi ve iletişim teknolojilerinde yaşanan hızlı gelişmeler, değişimler ve internetin yaygın bir şekilde kullanımının artması sonucunda bireyler arası iletişim, etkileşim ve sosyo-kültürel yaşam yeniden şekillenerek değişime uğramıştır. Teknolojik gelişmeler sayesinde bireyler dünyanın herhangi bir noktasında meydana gelen yazılı, sözlü veya görsel nitelikli bilgilere ve haberlere kısa süre içerisinde ulaşabilmektedir. Bu yeni etkileşim ve iletişim türü kullanıcıların birbirleriyle iletişiminde kolaylıklar sağlarken bazı problemlerin ve etik ihlallerin ortaya çıkmasına da neden olabilmektedir. Çünkü teknoloji çağında bilginin çok hızlı bir şekilde üretiliyor ve kaydediliyor oluşu; kişinin mahremiyeti, özel hayatın gizliliği, anonim kalma gibi maddi-manevi varlığına ilişkin haklarını tehdit edebilmektedir.

İnternetin yaygın kullanımı ile birlikte ortaya çıkan sosyal ağlar bireylerin, fikir, düşünce, günlük aktivite, fotoğraf gibi verilerini paylaşarak üçüncü kişilerle etkileşime geçtikleri platformlardır. Bu etkileşim kullanıcıların üçüncü kişi/kişilere ait video ve fotoğraf gibi verileri “etiket” veya “hashtag” yoluyla kendi sosyal ağlarında paylaşılmasıyla da gerçekleşebilmektedir. Dolayısıyla rıza alınmaksızın bu kişi/kişilerin verilerine yönelik paylaşımların yapılması halinde ise kişisel veri ihlali oluşabilmektedir.

Kitle iletişim araçlarının devlet tekeline çıkararak özelleşmesi ve kullanımının yaygın bir şekilde artması, bu sektörde hizmet veren kurumlar arasında rekabete yol açmıştır. Bu rekabetin sonucunda ortaya çıkan reyting kaygısı ise toplum tarafından tanınmış bireylerin özel yaşamlarına, kişilik haklarına, şeref ve haysiyetlerine yönelik saldırıları çoğaltmıştır. Bu durum bireylerin özel hayatın gizliliğini ve mahremiyetini ihlal etmekte ve toplum içerisinde küçük düşmelerine yol açabilmektedir.

Telekomünikasyon alanında ve sosyal medya platformlarında işlenen kişisel veri ihlali bu sektörde hizmet veren gerçek ve tüzel kişiler tarafından gerçekleştirilebileceği gibi üçüncü kişi konumunda olan kullanıcılar tarafından da gerçekleştirilebilmektedir. Çalışmada kişisel veri ihlali bu iki konu üzerinden

---

* Bu makale iki “kör hakem” incelemesinden geçmiştir.

** Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kamu Yönetimi Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Öğrencisi, edurmus0@hotmail.com, ORCID: 0000-0001-7990-0228.

KAYNAKÇA

- AKDİ, Murat, “Ana-Babanın Çocuğun Fotoğraf Ve Görüntülerinin Sosyal Medyada Yayınlanmasından Doğan Sorumluluğu”, **MÜHFHAD**, C. 22, S. 3, 2016, ss. 123-144.
- ATASOY, Kemal, “Kişilik Hakkı Kapsamında Sosyal Medyada Kişisel Verilerin Korunması ve Veri Sahibinin Rızası”, **MÜHFHAD**, C. 22, S. 3, 2016, ss. 269-301.
- BAHAR, Atalay, “Bilişim Suçları, İletişim Ve Sosyal Medya”, **İAÜD**, C. 10, S. 3, 2018, ss. 1-36.
- BOZKURT YÜKSEL, Armağan Ebru, “Sokak Fotoğrafçılığı Ve Kişisel Verilerin Korunması”, **TAAD**, C. 1, S. 42, 2020, ss. 525-566.
- BÜYÜKBAYKAL, Ceyda Ilgaz, “Kitle İletişim Araçları ve Toplumsal Yaşam”, **İÜİFD**, C. 0, S. 21, 2012, ss. 71-75.
- DEPERLİOĞLU, Ömer / KÖSE, Utku, “Web 2.0 Teknolojilerinin Eğitim Üzerindeki Etkileri ve Örnek Bir Öğrenme Yaşantısı”, **Akademik Bilişim’10 - XII. Akademik Bilişim Konferansı Bildirileri**, 2010, ss. 337-342.
- DOĞAN, Bayram, **Karşılaştırmalı Hukukta Anayasal Bir Hak Olarak Kişisel Verilerin Korunması**, Adalet Yayınevi, Ankara, 2022.
- DOĞAN, Bayram / BAYSAK, Emine, “Kişisel Verilerin Korunması Bağlamında Unutulma Hakkı”, **USVES Tam Metin Kitabı**, Asos Yayınevi, 2021, ss. 116-140.
- DUMAN, Berat, “Whatsapp Veri Paylaşım Politikasının Kişisel Verilerin Korunması Hukuku Kapsamında Değerlendirilmesi (AB Hukuku İle Mukayeseli)”, **Adalet Dergisi**, S. 66, 2021, ss. 543-567.
- DUVAN, Ayşe Özkan, “Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi 2. Maddesi Çerçevesinde Yaşam Hakkının Korunmasında Devletin Yükümlülüğü”, **MÜHFHAD**, C. 24, S. 2, 2018, ss. 660-681.
- DÜLGER, Murat Volkan, “Avrupa Birliği Genel Veri Koruma Tüzüğü Bağlamında Kişisel Verilerin Korunması”, **Yaşar Hukuk Dergisi**, C. 1, S. 2, 2019, ss. 71-174.
- DÜLGER, Murat Volkan, **Kişisel Verilerin Korunması Hukuku**, 3. Baskı, Hukuk Akademisi Eğitim ve Yayıncılık, İstanbul, 2020.
- ELDENİZ, Levent / SEPETÇİ, Nurten, **Sosyal Medyada Mahremiyet Algısının Çöküşü “Instagram Üzerine Bir Araştırma**, Ed. Nesrin Tan AKBULUT, Eda Balkaş ERDOĞAN, Mine Artu MUTLUGÜN, Cinius Yayınları, 2017, ss. 219-249.

- ERGEN, Yunus, “*Büyük Veri, Sosyal Medya ve Etik: Facebook Örneğinde Bir Değerlendirme*”, **Ege Üniversitesi İletişim Fakültesi Yeni Düşünceler Hakemli E-Dergisi**, S. 10, 2018, ss. 53-64.
- GÖNENÇ, Özgür, “*İletişimin Tarihsel Süreci*”, **İÜİFD**, C. 0 S. 28, 2012, ss. 87-102.
- GÜNGÖR, Ayten, “*Sosyal Medyada Çocuk Hakları İhlali ve Çocuk İstismarı: Instagram Anneleri*”, **İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi**, C. 2021, S. 54, 2021, ss. 1-24.
- GÜRSES, Binnur, *Sosyal Paylaşım Ağlarında Kişisel Verilerin Güvenliği; Sorunlar ve Çözüm Önerileri, İdari Uzmanlık Tezi, Bilgi Teknolojileri İletişim Kurumu*, Ankara, 2013.
- HENKOĞLU, Türkay, **Bilgi Güvenliği ve Kişisel Verilerin Korunması**, Yetkin Yayınları, Ankara, 2015.
- KARAHİSAR, Tüba, “*Yeni Medya, Mahremiyet ve Unutulma Hakkı*”, Der. Tolga Kara / Ebru Özgen, *Ağdaki Şüphe Bir Sosyal Medya Eleştirisi*, Beta Yayınları, İstanbul, 2015, ss. 249-276.
- KULULAR İBRAHİM, Merve Ayşegül, “*Sosyal Medyaya Yönelik Yeni Düzenlemelerin Hukuki Değerlendirilmesi*”, **Bilişim Hukuku Dergisi**, C. 4, S. 1, 2022, ss. 1-32.
- İMAMOĞLU, Hülya, “*Çocuğun Kişiliğinin Ana Babaya Karşı Korunması*”, **AÜHFD**, C. 54, S. 2, 2005, ss. 183-218.
- KAYA, İslam Safa / TOLUN, Yüksel, **Uygulayıcılar İçin Türkiye'de, Avrupa'da ve California'da Kişisel Verilerin İşlenmesi**, 2. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2022.
- KAYA, Mine, “*Telekomünikasyon Alanında Kişilik Haklarının Korunması*”, **Ankara Barosu Dergisi**, S. 4, 2010, ss. 279-334.
- KILINÇ, Doğan, “*Anayasal Bir Hak Olarak Kişisel Verilerin Korunması*”, **AÜHFD**, C. 61, S. 3, 2012, ss. 1089-1172.
- KOCA, Mahmut / ÜZÜLMEZ, İlhan, “*Kişisel Verilerin Kaydedilmesi Suçu (TCK m. 135)*”, **DEÜHFD**, C. 21, S. 2, 2019, ss. 69-93.
- KÜZECİ, Elif, **Kişisel Verilerin Korunması**, 4. Baskı, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2021.
- MUTLU, Mustafa, “*Kitle İletişim Araçları Yoluyla Kişilik Haklarına Saldırı*”, **The Journal of Academic Social Science Studies**, S. 46, 2016, ss. 199-208.
- NALBANTOĞLU, Seray, “*Bir Temel Hak Olarak Unutulma Hakkı*”, **TAAD**, Y. 9, S. 35, 2018, ss. 583-605.

- OĞUZ, Habip, “Elektronik Ortamda Kişisel Verilerin Korunması, Bazı Ülke Uygulamaları ve Ülkemizdeki Durum”, **Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi**, C. 0, S. 3, 2013, ss. 1-38.
- ÖZDEMİR, Murat / YILMAZ, Metin / KAYA, Hakan, “Kişisel Sağlık Verilerinin 6698 Sayılı Kanun Çerçevesinde Korunması”, **19 Mayıs Sosyal Bilimler Dergisi**, C. 3, S. 1, 2022, ss. 85-96.
- SAHAR, Noor Talaat Azzat, “6698 Sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanununda Yer Alan Temel Kavramlar İle Terminoloji”, **SÜAMYOD**, C. 4, S. 1, 2021 ss. 35-52.
- SAKA, Rıza / ÇAĞLAYAN, Ramazan / KOCA, Mahmut, **Avrupa Birliği Hukuku, İdare Hukuku ve Ceza Hukuku Açısından Kişisel Verilerin İmhası**, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2020.
- SCHÖNBERGER, Viktor Mayer, **Delete: The Virtue Of Forgetting in the Digital Age**, Princeton University Press, 2009.
- SEBETÇİ, Özel / TOPAL, Aslıhan / HANAYLI, Mehmet Can / DÖNÜK GÜREL, Gizem “Dijital Ortamda Kişisel Veri Güvenliği Ve Sosyal Medya Reklamcılığı Üzerine Bir Değerlendirme”, **Kesit Akademi Dergisi**, S. 16, 2018, ss. 389-409.
- SERİN, Hüseyin, “Sosyal Medyada Çocuk Hakları İhlalleri: Ebeveynler ve Öğretmenler Farkında mı?”, **EOÜSBD**, C. 20, 2019, ss. 1-27.
- UTMA, Seçil, “Mahremiyet Olgusu Ve Sosyal Medyada Mahremiyetin Serüveni”, **USAD**, C. 11. S. 59, 2018, ss. 1193-1204.
- YAVUZ, Can, **İnternet’teki Arama Sonuçlarından Kişisel Verilerin Kaldırılması Unutulma Hakkı**, 2018, 2. Baskı, Seçkin Yayıncılık.

YARARLANILAN İNTERNET KAYNAKLARI

<https://gdpr-info.eu/>, E.T. 01.02.2022.

<https://oag.ca.gov/privacy/ccpa>, E.T. 01.02.2022.

<https://www.oecd.org/sti/ieconomy/oecdguidelinesontheprotectionofprivacyandtransborderflowsofpersonaldata.htm>, E.T. 02.02.2022.

Kisisel-Verilerin-Korunmasi-Alaninda-Uluslararası-ve-Ulusal-Düzenlemeler (kvkk.gov.tr), E.T. 04.06.2022.

<https://sozluk.gov.tr/>, E.T. 06.06.2022.

<https://www.youtube.com/watch?v=jjfvPCbtBAw>, E.T. 07.06.2022.

<https://www.gazeteduvar.com.tr/hayat/2019/11/02/esra-erola-dava-acildi-mahkeme-ertelendi>, E.T. 10.06.2022.

<http://docplayer.biz.tr/20436969-Yargitay-kararlari-dergisi-ajans-matbaacilik-sanayii-ankara.html>, E.T. 13.06.2022. turk-

<https://www.telegraph.co.uk/technology/facebook/6966628/Facebooks-Mark-Zuckerberg-says-privacy-is-no-longer-a-social-norm.html>, E.T. 24.06.2022.

<https://www.allaccess.com/merge/archive/32972/infographic-what-happens-in-an-internet-minute>, E.T. 07.07.2022.

<https://webrazzi.com/2015/01/08/facebookta-video-ve-fotograf-paylasimiyla-ilgili-12-onemli-istatistik/#:~:text=Her%20g%C3%BCn%20Facebook'a%20ortalama,milyon%20foto%C4>, E.T. 08.07.2022.

<https://www.websiterating.com/research/facebook-statistics/>, E.T. 08.07.2022.

<https://wearesocial.com/uk/blog/2022/01/digital-2022-another-year-of-bumper-growth-2/>, E.T. 26.07.2022.

<https://www.nationalturk.com/tr/almanyada-ogretmenlere-facebook-geldi-142986/>, E.T. 01.08.2022. yasagi-

<https://recrodigital.com/dijital-2021-raporunda-turkiye-ve-dunyada-internet-ve-sosyal-medya-kullanimi-karsilastirmasi-ocak-2021/>, E.T. 02.08.2022.

<https://www.kvkk.gov.tr/Icerik/7065/Kurumumuz-ile-Radyo-ve-Televizyon-Ust-Kurulu-arasinda-is-birligi-protokolu-imzalandi>, E.T. 25.08.2022.

<https://arthurashe.ucla.edu/life-story/>, E.T. 26.08.2022.

<https://tiak.com.tr/upload/files/2020yillik.pdf>, E.T. 01.09.2022.

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A31995L0046>, E.T. 26.09.2022.

<https://gdpr-info.eu/recitals/no-6/>, E.T. 26.09.2022.

<https://www.zdnet.com/article/google-ceos-social-media-warning-impending-information-armageddon/>, E.T. 28.09.2022.

KVKK, Unutulma Hakkı (Unutulma Hakkının Arama Motorları Özelinde Değerlendirilmesi), KVKK Yayınları, No. 34, 2021, <https://kvkk.gov.tr/SharedFolderServer/CMSFiles/11b6fd99-d42a-45b1-a009-21f2d36ded21.pdf>, E.T. 30.09.2022.

<https://transparencyreport.google.com/eu-privacy/overview>, E.T. 30.09.2022.

<https://webrazzi.com/2015/11/26/googlea-iletilen-unutulma-hakki-talepleri-artiyor/>, E.T. 30.09.2022.

<https://berqnet.com/blog/vpn-nedir>, E.T. 01.10.2022.

<https://www.anayasa.gov.tr/tr/haberler/bireysel-basvuru-basin-duyurulari/unutulma-hakkina-iliskin-nbb-karari-basin-duyurusu/>, E.T. 01.10.2022.

<https://barandogan.av.tr/blog/ceza-hukuku/internetten-icerik-kaldirma-ve-erisimin-engellenmesi-haber-video-fotograf-silme.html>, E.T. 11.10.2022.

<https://anayasagundemi.com/2018/07/12/ihamin-m-l-ve-w-w-v-almanya-kararinin-ozet-cevirisi-halkin-internet-arsivindeki-haberlere-erisim-hakki-basvurucularin-unutulma-hakkindan-ustundur/>, E.T. 12.10.2022.

DAVA KAYNAKLARI

- <https://www.kvkk.gov.tr/Icerik/6778/2020-429>
- Yargıtay Hukuk Genel Kurulu, Esas 2014/4-56, Karar 2015/1679
- Yargıtay 8. Ceza Dairesi'nin 2015/5648 E., 2015/24511 K.
- Yargıtay 12. CD, 2014/607 E., 2014/16665 K.
- Y.4.HD 11.2.1985 tarih, 9517-958
- <https://www.kvkk.gov.tr/Icerik/7266/2021-1111>
- <https://www.kvkk.gov.tr/Icerik/7110/2021-422>
- <https://www.kvkk.gov.tr/Icerik/6917/2021-111>
- <https://www.kvkk.gov.tr/Icerik/4133/Kamuoyu-Duyurusu>, E.T. 02.09.2022.
- <https://www.kvkk.gov.tr/Icerik/4113/2017-61>
- 2. HD. 29.01.1976, E.1975/9403 K.1976/625

ADLİ HİZMETLERDE KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI*

Beran ÇELEBİ**

Özet

Kişisel verilerin korunması günümüz dünyası için büyük bir zorluk haline gelmiştir. Dijitalleşen dünyada veri kayıtlarının çoğalması imhasının imkânsızlığı ve çok geniş ağlarda çok hızlı paylaşılması, bu zorluğun sebepleridir. Adli hizmet olarak çalışma içerisinde tanımlanacak yargılama faaliyetlerinde bu zorluğun yaratacağı olumsuzluklar anayasal hakların ihlaline yol açabilecektir.

Adli hizmet taleplerinde hukuk ve ceza yargılamalarında farklı sonuçlara ulaşma amacının aleniyet ve mahremiyet dengesini gözetmekte de farklılıklar yarattığı durumu özellikle ceza yargılamasında safhalar içerisinde dahi farklılıkların bulunması konuyu bir bütün olarak ele almayı zorlaştırır da hukuki metinlerde lekelenmeme hakkı olarak geçen hakkın özünün korunması temel düsturdur.

Bu çalışma ile adli hizmetlerde Anayasa başta olmak üzere kanunlar ve diğer mevzuat ile korunmaya çalışılan mahremiyetin sınırları ve muhafazası için alınan önlemleri bir bütün halinde incelemek amacı güdülmüştür. Yüksek mahkeme kararları ile de düzenlemelere ilişkin yargı yorumlarının nasıl olması gerektiği çalışma kapsamına alınmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kişisel Veri, Adli Hizmet, Lekelenmeme Hakkı, Masumiyet Karinesi.

Protection of Personal Data in Legal Services

Abstract

Protecting personal data has become a huge challenge for today's world. The impossibility of replicating data records in the digitized world, and the very rapid sharing of data records on very large networks are the reasons for this challenge. The immortality of this challenge in the proceedings that

---

* Bu makale iki "kör hakem" incelemesinden geçmiştir.

** Hakim, Yüksek Lisans Öğrencisi, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kamu Yönetimi Anabilim Dalı, avberancelebi@gmail.com_ORCID ID <https://orcid.org/0000-0001-6534-8479>

KAYNAKÇA

AYM, B.N: 2012/665, T: 13.06.2013

Bıçak, Vahit, Suç Muhakemesi Hukuku, 2. Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2011.

Centel, Nur (ed.), Koç Üniversitesi Hukuk Fakültesi Araştırma Seminerleri “Ceza Muhakemesi Hukukunda Güncel Konular”, İstanbul, 2015.

Doğan, İlyas, Alman Öğretisinde İnsan Onuru Ve Güncel Sorunlar Hakkında Kısa Bir Giriş, Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi C. 13 S.2, 2005.

Doğan, Bayram, Karşılaştırmalı Hukukta Anayasal Bir Hak Olarak Kişisel Verilerin Korunması, Adalet Yayınevi, Ankara, 2022.

Donay, Süheyl, İnsan Hakları Açısından Sanığın Hakları ve Türk Hukuku, İletişim Yayınları, İstanbul, 1982.

Ertem, Burcu, Kamu Davasının Açılması Ve İddianamenin İadesi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku, Ankara, 2007.

Gölcüklü, Feyyaz, Haberleşme Hukuku, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Yayını, 1970.

Özen, Muharrem/Köksal, Atacan, “Suçsuzluk Karinesi Bağlamında Soruşturma Yapılmasına Yer Olmadığı Kararı”, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Sayı 68 (1), 2019.

Kabaoğlu, İbrahim, Özgürlükler Hukuku, İmge Kitabevi, Ankara, 2002.

Kapani, Münci, Kamu Hürriyetleri, Yetkin Yayınevi, Ankara, 1993.

Kara, Eyüp, “Lekelenmeme Hakkı”, Adalet Dergisi, 2012, s. 257-266.

Kaşıkara, Serhat, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Çerçevesinde Adil Yargılanma Hakkı ve Türkiye, Ankara, 2009.

Kızıllarsan, Hakan, Soruşturma Yapılmasına Yer Olmadığı Kararları Ve Bu Kararların Ceza Muhakemesi Sistematiği Bakımından İrdelenmesi, TBBD S.114, 2019.

Kunter, Nurullah, Muhakeme Hukuku Dalı Olarak Ceza Muhakemesi Hukuku, 9. Baskı, Beta Basım Dağıtım, İstanbul 1989.

Nowak, U.N. Covenant on Civil and Political Rights CCPR Commentary, Strasbourg, 2005.

Toroslu, Nevzat/Feyzioğlu, Metin, Ceza Muhakemesi Hukuku, Savaş Yayınevi, Ankara 2016.

Üzülmez, İlhan, Suçsuzluk Karinesi Ve Basın Özgürlüğü Fehiman Tekilin Anısına Armağan, İstanbul, 2003.

Yıldırım, Fikret, Ticari Sır Bakımından Aleniyet İlkesi. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2017.

Yokuş, Sevtap, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nde ve 1982 Anayasası’nda Hak ve Özgürlüklerin Kötüye Kullanımı, Yetkin Yayınevi, Ankara, 2002.

ÜNİVERSİTELERDE KİŞİSEL VERİLERİN İŞLENMESİ HAKKINDA AYDINLATMA METİNLERİNİN İNCELENMESİNE YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA*

Furkan AKBAŞ**

Özet

Gelişen teknolojinin sunduğu imkânlarla birlikte bilgi ve verilerin hızlı bir şekilde toplanması, işlenmesi, aktarılması mümkün olurken bu bilgilerin kişi mahremiyeti, anonim kalma gibi kişisel verilerin korunması gerekliliği ortaya çıkmıştır. İlk olarak ülkemizde 2005 yılında düzenlenen 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun (TCK) 136. maddesinde kişisel veri ile ilgili suç konusu belirtilirken, 2016 yılında 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nun yürürlüğe girmesiyle birlikte yeni bir döneme geçilmiştir. Ülkemizde 129'u devlet, 79'u vakıf üniversitesi olmak üzere toplamda 207 üniversite bulunmaktadır. Üniversiteler hizmet ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla akademik, idari ve öğrencilerine ait bilgileri veri havuzunda tutmaktadır. Bu nedenle üniversitelerin veri havuzunda yer alan kişisel verilerin korunmasına yönelik çeşitli çalışmalar yapılmıştır. Bu bağlamda çalışmanın amacı; kişisel veri ve kişisel verilerin korunması kavramlarını açıklamak, üniversitelerde kişisel verilerin toplanması, işlenmesi, kaydolması, sınıflandırılması ve saklanmasına yönelik ne tür işlemler yapıldığını saptamaktır. Bu amaçla çeşitli üniversitelerin kişisel verileri koruma komisyonu yönergeleri incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Kişisel Veri Kayıtları, Kişisel Verilerin Korunması, Kişisel Verilerin Saklanması, Kişisel Veriler.

A Study on The Analysis of Clarification Texts About the Processing of Personal Data in Universities

Abstract

With the opportunities offered by the developing technology, information and data are collected, processed and transferred quickly, while the necessity of protecting personal data, such as personal privacy and

---

* Bu makale iki "kör hakem" incelemesinden geçmiştir.

** Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Göç Çalışmaları, furkanakbas3208@gmail.com ORCID: 0000-0002-7930-962X

KAYNAKÇA

- AKSU, Pelin, "Kişisel Verilerin Korunması Kapsamında Personel Özlük Dosyası", Diss, Marmara Üniversitesi (Turkey), 2019.
- Ankara Üniversitesi, Kişisel Verilerin İşlenmesi Hakkında Aydınlatma Metni, <https://www.ankara.edu.tr/kvkk/>, E.T. 21.10.2021.
- ARSLAN, Çetin, "Avrupa Birliği Hukukunda Kişisel Verilerin Üçüncü Ülkelere Aktarılması", Kazancı Hakemli Hukuk Dergisi, S.79-80, 2011, s. 33-61.
- AVANS, A.C. "European Data Protection Law", American Journal of Comparative Law, C.29, Yıl 1981.
- Avrupa Birliği Veri Koruma Direktifi (1995), 95/46/EC Kişisel Verilerin İşlenmesi ve Bu Tür Verilerin Serbest Dolaşımına Dair Bireylerin Korunması Direktifi, <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:31995L0046:en:HTML>, E.T. 05.10.2021.
- BABAHAÑOĞLU, Veysel; ÖRSELLİ, Erhan, "Türk Kamu Yönetiminde Kişisel Verilerin Korunması ve Güvenliğine İlişkin Kurumsal Yapılanma: Kişisel Verilerin Korunması Kurumu", I. Uluslararası Sosyal Bilimler Sempozyumu ASOS Congress Bildiri Kitabı, 2016, S.13, s. 550-556.
- Bartın Üniversitesi, Kişisel Verilerin Korunması ve İşlenmesine İlişkin Aydınlatma Metni, <https://cdn.bartın.edu.tr/bim/6ca564b9b6ef7077196a076584edcd50/kvkk.pdf>, E.T. 26.10.2021.
- Bath Üniversitesi, Veri Koruma Politikası, <https://www.bath.ac.uk/guides/data-protection-guidance/>, E.T. 25.10.2021.
- BİLİR, Faruk, 100 Soruda Kişisel Verilerin Korunması Kanunu, KVKK Yayınları, Ankara, 2018.
- BirminghamLive, Warwick University Kept Data Hack Secret From Students And Staff, <https://www.birminghammail.co.uk/news/midlands-news/warwick-university-kept-data-hack-18156758>, E.T.11.10.2021.
- Bristol Üniversitesi, Veri Koruma Politikası, <http://www.bristol.ac.uk/secretary/data-protection/policy/>, E.T. 30.10.2021.
- Çağ Üniversitesi, Kişisel Verilerinin Korunması ve İşlenmesi Genel Aydınlatma Metni, <https://www.cag.edu.tr/tr/universite-kisisel-verilerin-korunmasi-genel-aydinlatma-metni>, E.T. 28.10.2021.
- DOĞAN, Bayram, Karşılaştırmalı Hukukta Anayasal Bir Hak Olarak Kişisel Verilerin Korunması Hakkı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2022.

- DÜLGER, Murat Volkan, "İnsan Hakları ve Temel Hak Ve Özgürlükler Bağlamında Kişisel Verilerin Korunması", İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.5, S.1, 2018, s. 71-144.
- ERKAL, Atilla, "Avrupa Genel Veri Koruma Düzenlemesi Bağlamında Memurların Kişisel Verilerinin Korunması Hakkı", Anayasa Yargısı, C.37, S.2, 2020, s.205-253.
- Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Kişisel Verileri Koruma Komisyonu Yönergesi, <https://www.ogu.edu.tr/Icerik/Index/338/esogu-kvkk-yonergesi>, E.T. 27.10.2021.
- FİSCHER-HÜBNER, Simone, IT-Security And Privacy: Design And Use Of Privacy-Enhancing Security Mechanisms, Berlin, Heidelberg, Springer Berlin Heidelberg, 2001, s:17.
- GÖKÇAY, Banu; ARDA, Berna, "Kişisel Sağlık Verilerinin Korunması Kapsamında Sağlık Araştırmalarında Etik Bakış", Türk Kardiyoloji Derneği Arşivi, C.47, S.3, 2019, s. 218-227.
- HENKOĞLU, Turkey; ÖZENCÜ UÇAK, Nazan, "Üniversite Kütüphanelerinde Kişisel Verilerin Korunması", Bilgi Dünyası, C.16, S.1, 2015, s.45-74.
- Huddersfield Üniversitesi, Veri Koruma Kanunu, <https://www.hud.ac.uk/informationgovernance/dataprotection/>, E.T. 29.10.2021
- İstanbul Üniversitesi, Kişisel Verilerin İşlenmesi Hakkında Aydınlatma Metni, https://cdn.istanbul.edu.tr/FileHandler2.ashx?f=iu_kvkk_aydinlatmametni_imzali.pdf, E.T 29.10.2021.
- Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Kişisel Verileri Koruma Komisyonu Yönergesi, https://kvkk.ksu.edu.tr/depo/belgeler/KVKK%20KS%C3%9C%20Y%C3%B6nerge_2103120355104831.pdf, E.T. 26.10.2021.
- Kayseri Erciyes Üniversitesi, Erciyes Üniversitesi Kişisel Verilerin Korunmasına İlişkin Genel Aydınlatma Metni, <https://www.erciyes.edu.tr/tr/bagimsiz/2/kisisel-verilerin-korunmasi-ve-islenmesi-hakkinda>, E.T. 28.10.2021.
- KILIÇ, Doğan, "Anayasal Bir Hak Olarak Kişisel Verilerin Korunması", Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.61, S.3, 2012, s.1089-1172.
- Kişisel Verilerin Korunması Kanunu Tasarısı, Kişisel Verilerin Korunması Kanunu Tasarısı (1/541) ve Adalet Komisyonu Raporu, <https://www.tbmm.gov.tr/sirasayi/donem26/yil01/ss117.pdf>, E.T. 07.10.2021.

- KUTLU, Önder; KAHRAMAN, Selçuk, "Türkiye’de Kişisel Verilerin Korunması Politikasının Analizi", *Siyaset, Ekonomi ve Yönetim Araştırmaları Dergisi*, C.5, S.4, 2017, s. 45-62.
- Manchester Üniversitesi, Veri Koruması, <https://www.manchester.ac.uk/discover/privacy-information/data-protection/access-information/>, E.T. 29.10.2021.
- Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Kişisel Verilerin İşlenmesi Aydınlatma Metni, <https://dosyalar.nevsehir.edu.tr/ea3ee0e41e8c0e2156685e2a9aa89c2/kvkk-04-kisisel-verilerin-islenmesi-aydinlatma-metni.pdf>, E.T. 28.10.2021.
- Nevşehir Kapadokya Üniversitesi, Kişisel Verilerin Korunması ve İşlenmesi Hakkında Aydınlatma Metni, https://kapadokya.edu.tr/MediaUploader/Documents/kisisel_veri_aydinlatma_metni.pdf, E.T. 30.10.2021.
- OĞUZ, Habip, "Elektronik Ortamda Kişisel Verilerin Korunması, Bazı Ülke Uygulamaları ve Ülkemizdeki Durum", *Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi* 3, C.0, S.3, 2013, s. 1-38.
- ÖZDEMİR, Hayrunnisa, "Haberleşmenin Gizliliği ve Kişisel Veriler", *EÜHFD*, C.XIII, S.1-2, 2009, s.292-293.
- Sakarya Üniversitesi, Kişisel Verileri Koruma Kurulu Yönergesi, <https://kms.kaysis.gov.tr/Home/Goster/160037?AspxAutoDetectCookieSupport=1>, E.T 19.10.2021.
- SINAR, Hasan, "Kişisel Verileri Hukuka Aykırı Olarak Verme, Yayma veya Ele Geçirme Suçu (TCK md. 136)", *Kişisel Verileri Koruma Dergisi*, C.2, S.1,2020, s.33-62.
- SOYLU, Demet; YILMAZ, Bulent; MEDENİ, Tunc, Durmuş, "Avrupa Birliği Bilgi Politikası Belgelerinin İncelenmesi Üzerine Bir Çalışma", 2019.
- ŞAHBAZ, Ussal; ALPASLAN, İdil Bilgiç; SÖKMEN, Ali, "Veriye Dayalı Ekonominin Getirdiği Fırsatlar ve Kişisel Verilerin Korunmasının Ekonomik Analizi", *Türkiye’de Kişisel Verilerin Korunmasının Hukuki ve Ekonomik Analizi*, İstanbul Bilgi Üniversitesi-TEPAV, C.2, S.38, 2014, s.2-38.
- SEVİNÇHAN, Yakup, "Kişisel Verilerin Korunması Yasal Düzenlemesi", *Genç Hukukçular Hukuk Okumaları Grubu Sunum Raporu*, 2016.
- ŞİŞKİN, Dilan Şerife; ÇAKMAK, Tolga, "Üniversite Kütüphanelerinde Kişisel Veriler", *Ankara’daki 15 Üniversite Kütüphanesindeki Uygulamaların Analizi Türk Kütüphaneciliği*, C.34, S.3, 2020, s.458-484.

Türk Dil Kurumu Sözlükleri, Genel Türkçe Sözlük, Kişisel Veri, <https://sozluk.gov.tr/>, E.T. 30.10.2021.

TRT Haber, İki Özel Üniversitenin Veri Tabanını Hackleyip Kendilerini Kaydettiler, <https://www.trthaber.com/haber/turkiye/iki-ozel-universitenin-veri-tabanini-hackleyip-kendilerini-kaydettiler-431856.html>, E.T. 11.10.2021.

Westminster Üniversitesi, Kişisel Veri Koruma Politikası, <https://www.westminster.ac.uk/about-us/our-university/corporate-information/information-compliance-records-management-and-information-security/personal-data-protection/personal-data-protection-policy>, E.T. 29.10.2021.

Dr. Zahit YILMAZ

Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukuku Anabilim Dalı

**TÜRK CEZA HUKUKUNDA
İŞTİRAKİN BİR TÜRÜ OLARAK
DOLAYLI FAİLLİK**

**ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022**

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Türk Ceza Hukukunda İştirakin Bir Türü Olarak Dolaylı Faillik
Zahit Yılmaz

Hukuk Yayınları Dizisi – 3304

Birinci Baskı : Aralık, 2022

ISBN : 978 – 605 – 264 – 075 – 3

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com
 : adalety@adaletyayinevi.com

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : facebook.com/adaletyayinevi
 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Vadi Grafik Tasarım Ltd. Şti.
İvedik Org. San. Bölgesi 1420. Cadde
No: 58/1 Yenimahalle/Ankara
Tel: 0 312 395 85 71
Sertifika No: 47479

KAYNAKÇA

- Akbulut, Berrin**, *Bağlılık Kuralı*, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C:XIV, S:1, Haziran 2010.
- Akçin, İhsan**, *Cinsel Dokunulmazlığa Karşı Suçlar*, Yargıtay Dergisi, Yıl:32, Sıra Sayı 118, Sayı 1-2, Ankara Ocak-Nisan 2006.
- Aktaş, Batuhan**, “Yalan Tanıklık Suçu (Tck M.272)”, Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt: XVII, Sayı:3.
https://law.yeditepe.edu.tr/sites/default/files/yuhfd_2020_ozel_sayi_v.5.pdf
- Akgündüz, Ahmet**, “İştirak” maddesi , Diyanet İşleri Ansiklopedisi, C.23, İstanbul 2001.
- Aksenova, Marina**, *Complicity in International Criminal Law*, Florence 2014.
- Alacakaptan, Uğur**, *Cürüm İşlemek için Örgüt Meydana Getirme Suçu*, Çetin Özek’e Armağan, İstanbul 2004.
- Arslan, Çetin**, *Tefecilik Suçu*, Ankara Barosu Dergisi, 2014/1, <http://www.ankarabarusu.org.tr/sites/ankarabarusu/tekmakale/2014-1/1.pdf>, (Erişim Tarihi: 5.10.2015).
- Aslan, M.Yasin**, *Türk Hukukunda Tüzel Kişilerin Cezai Sorumluluğu*, Ankara Barosu Dergisi, Y.68, Sayı:2010/2.
<http://www.ankarabarusu.org.tr/sites/ankarabarusu/tekmakale/2010-2/2010-2-aslan.pdf> (Erişim Tarihi:24.02.2017).
- Artuk, M.Emin-Gökçen, Ahmet- Alşahin, M.Emin –Çakır, Kerim**, *Ceza Hukuku Genel Hükümler*,15.Baskı, Ankara 2021.
- Artuk, M.Emin-Gökçen,Ahmet,-Alşahin, M.Emin-Çakır, Kerim**, *Ceza Hukuku Özel Hükümler*, 19.Baskı, Ankara 2021.
- Artuk, M.Emin-Gökçen, Ahmet- Yenidünya, A.Caner**, *Türk Ceza Kanunu. Şerhi*, Md.1-50, C. 1, 2.Baskı, Ankara 2014.
- Artuk, Mehmet Emin- Gökçen, Ahmet- Alşahin, M.Emin- Çakır, Kerim**, *Geçekçeli Ceza Kanunları*, 23.Baskı, Ankara 2021.
- Artuk, Mehmet Emin-Gökçen, Ahmet- Yenidünya, A.Caner**, *Türk Ceza Kanunu Şerhi*, 2.Baskı, Md. 88-153, 3.Cilt, Ankara 2014.
- Artuk, Mehmet Emin**, *Suçun Özel Görünüş Şekilleri*, Ceza Hukuku El Kitabı, 1.Bası, İstanbul 1989.

- Aslan, Beşir**, Ceza Hukukunda Yaş Küçüklüğü, Ankara 2011.
- Aslan, Şükran Tamer**, Yalan Tanıklık, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi Kamu Hukuku Anabilim Dalı Ceza Ve Ceza Usul Hukuku Bilim Dalı, Ankara 2012.
- Aslan, M.Yasin**, *Türk Hukukunda Tüzel Kişilerin Cezai Sorumluluğu*, Ankara Barosu Dergisi Y.68 Sayı:2010/2
<http://www.ankarabarusu.org.tr/siteler/ankarabarusu/tekmakale/2010-2/2010-2-aslan.pdf>, (Erişim Tarihi:24.02.2017).
- Avcı, Mustafa**, *Yeni Yasal Düzenlemelere Göre Türk Hukukunda Örgütlü Suç Kavramı*, Hukuk ve Adalet Dergisi, Yıl: 2, Sayı: 5, Bahar 2005.
- Aydın, Devrim**, Türk Ceza Hukukunda Suça İştirak, Ankara 2009.
- Aydın, Öykü Didem**, *Ceza Hukuku'nun Çağdaş İlkeleri Ve Avrupa Birliği Kriterleri Açısından Türk Ceza Kanunu*, TBB Dergisi, Sayı 53, 2004.
- Bakıcı, Sedat**, 5237 sayılı Yasa Kapsamında Ceza Hukuku Genel Hükümleri,2.Baskı, Ankara 2008.
- Baumann, Jürgen-Weber, Ulrich- Mitsch, Wolfgang**, Strafrecht Allgemeiner Teil Lehrbuch, 11.Auflage, Bielfeld 2003.
- Bekar, Elif**, *Kabahatler Kanunu'nun Genel Hükümlerinin Değerlendirilmesi*, İÜHFMC. LXIX, S.1-2, 2011.
- Bloy, René**, Die Beteiligungsform als Zurechnungstypus im Strafrecht, 1985.
- Bohlander, Michael**, Principles of German Criminal Law, Oregon 2009.
- Centel, Nur- Zafer, Hamide- Çakmut,Özlem Yenerer**, Türk Ceza Hukukuna Giriş, 11.Bası, İstanbul 2020.
- Cihan, Erol**, *Suçta ve Cezada Kanunilik İlkesi*,” Ceza Hukuku Günleri, 70.Yılında Türk Ceza Kanunu-Genel Hükümler-26-27 Mart 1997, İstanbul 1998.
- Cornils, Karin- Greve, Vagn**, Das dänische Strafgesetz Straffeloven, vom 15.April 1930, nach dem Stand vom 1.Mai 2009, 3.Auflage, Deutsche Übersetzung und Einführung von **Cornils, Karin – Greve, Vagn**, 2009.
- Çağl, Orhan Münir**, *Garp Hukuku Tarihinde Cermen Devri*, İÜHFMC (İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası), C:23, S:1-2,İstanbul 1958.
- Çağlayan, Ramazan**, Kabahatler Kanunu ve Uygulaması, Perşembe Konferansları,<http://www.rekabet.gov.tr/File/?path=ROOT/1/Documents/Per%25c5%259fembe+Konferans%25c4%25b1+Yay%25c4%25b1n/perskonfyyn131.pdf> (Erişim Tarihi: 20.10.2015).
- Demirbaş, Timur**, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 16.Baskı, Ankara 2021.

- Demirel, Muhammed**, Amirin Emri, 1.Baskı, İstanbul 2014.
- Demirel, Muhammed**, Suça İştirakte Bağlılık Kuralı, İstanbul 2017.
- Demirel, Muhammed- Kartal, Melik**, “Ceza Hukukunda Suça Azmettirme Hareketi: Suça Sevk Etme”, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Prof. Dr. Durmuş TEZCAN’a Armağan, C.21, Özel S., 201, 2019.
- Doğan, Hasan**, “İslâm Hukukunda İftira Suçu ve Cezası”, Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Temel İslâm Bilimleri, İslâm Hukuku Anabilim Dalı, www.acikarsiv.ankara.edu.tr, (Erişim Tarihi : 04.04.2016) .
- Doğan, Koray**, Neticesi Sebebiyle Ağırlaşmış Suçlar, 2.Baskı, Ankara 2015.
- Dönmezer, Sulhi-Erman, Sahir**, Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku Genel Kısım C.II 10.Baskı, İstanbul 1994.
- Dönmezer, Sulhi**, “*Suç Siyaseti*”, İÜHFİM, C:52, S:1-4 <http://journals.istanbul.edu.tr/iuhfm/article/view/1023003778%20s.%207>, (Erişim Tarihi: 25.11.2016) .
- Dubber, Markus**, Comparative Criminal Law, Chapper 40, s.1321, [http://www.law.utoronto.ca/utfl_file/count/users/mdubber/Comparative%20Criminal%20Law%20\(OUP%20Handbook\).pdf](http://www.law.utoronto.ca/utfl_file/count/users/mdubber/Comparative%20Criminal%20Law%20(OUP%20Handbook).pdf) (Erişim Tarihi:13.03.2017).
- Dülger, Murat Volkan**, Yeni Türk Ceza Kanunu’nda Suç Ortaklığı (Suça İştirak); <http://www.dulger.av.tr/pdf/yTCK.dasucortakligi.pdf>, (Erişim Tarihi: 15.4.2016).
- Ebert, Udo**, Strafrecht Allgemeiner Teil, 3.Auflage, Heidelberg 2001.
- Ekinci, Ekrem Buğra**, Osmanlı Hukuku Adalet ve Mülk, İstanbul 2008.
- Ekinci, Mustafa**, Kabahatler Kanunu ile İdari Suç ve Cezalar, Ankara 2005.
- Erbaş, Rahime**, *Kamu Görevlisi Olmayan Sağlık Mesleği Mensuplarının Gerçeğe Aykırı Belge Düzenlemesi Suçu*, İÜHFİM C. LXXI, S.1, 2013.
- Erdem ,Mustafa Ruhan**, *Organize Yapı İçerisinde Otoriter İlişkilerden Kaynaklanan Egemenliğe Dayalı Dolaylı Faillik Kurumu ve TCK m. 220/5*, CHKD, Cilt: 2, Sayı: 1-2, İstanbul 2014.
- Erdem, Mustafa Ruhan**, *Neticesi Sebebiyle Ağırlaşmış Suçlar*, Uğur Alacakaptan’a Armağan, İstanbul 2008.
- Erdem, Mustafa Ruhan- Parlak, Benay**, Ceza Hukuku Boyutuyla Mobbing, TBB Dergisi, Sayı 88, 2010.
- Erdoğan, Yüksel**, Kabahatler Kanunu, Ankara 2005.
- Erem, Faruk**, Suça İştirak, AÜHFİM (Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası) , C. III, Sayı: 1, Ankara 1946.

- Erem,Faruk – Danışman, Ahmet- Artuk, M.Emin**, Ümanist Doktrin Açısından Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 14.Baskı, Ankara 1997.
- Ersan, Aykut**, *Suç İşlemek Amacıyla Örgüt Kurma*, İÜHFMC. LXXI, S. 1, 2013.
- Ersoy, Uğur**, *Türk ve Alman Ceza Hukuku Sistemlerinde Kusur Prensibinin Kapsamı Ve Objektif Cezalandırılabilme Şartlarının Kusur Prensibi İle Bağdaştırılabilirliği*, TBB Dergisi 2013 (109).
- Eugenio Raúl Zaffaroni** , *Das Strafgesetzbuch der argentinischen Nation Código Penal de la Nación Argentina, Gesetz Nr. 11179 vom 29. Oktober 1921 , nach dem Stand vom 1.Januar 2008, 2.Auflage*, (Deutsche Übersetzung von Dirk Styma Einführung von **Eugenio Raúl Zaffaroni** , 2009 Freiburg i.Br.
- Evik, Sonay Vesile**, *Suçta İştirakte Yardım Edenin Cezai Sorumluluğu*, İstanbul 2011.
- Evik, Vesile Sonay Daragenli**, *Örgütlenme Suçları ve İştirak İlişkisi*, Alman Türk Karşılaştırmalı Ceza Hukuku, Köksal Bayraktar'a Armağan, C:III, Ed. **Hilgendorf, Eric – Ünver, Yener**, İstanbul 2010.
- Evik, Vesile Sonay**, *Suç işlemek Amacıyla Örgütlenme Suçu*, Prof. Dr. Nur Centel'e Armağan, T.C. Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi Özel Sayı, Cilt: 19 Sayı: 2, Yıl: 2013 İstanbul.
- Fabrizy, Ernst Eugen** Wiener Kommentar Zum Strafgesetzbuch, 2.Auflage herausgegeben von **Höpfel Frank- Ratz, Eckart**, 11.Lieferung §§ 12-14, Wien 2000.
- Fischer, Thomas**, Strafgesetzbuch mit Nebengesetzen, München 2015.
- Foregger, Egmont- Serini, Eugen – Kodek, Gerhard**, Strafgesetzbuch Kurz Kommentar, 4.Auflage, Wien 1988.
- Forster, Susanne**, *Tatbeteiligung in England und Wales* , Nationales Strafrecht in rechtsvergleichender Darstellung, herausgegeben von **Sieber, Ulrich- Cornills, Karin**, Band 4. Tatbeteiligung, Straftaten in Unternehmen, Verbänden und anderen Kollektiven, Berlin 2010.
- Freund,Georg**, Strafrecht Allgemeiner Teil, Personale Straftatlehre, zweite aktualisierte Auflage, Berlin Heidelberg 2009.
- Friedrich- Christian Schroeder**, Strafgesetzbuch der Russischen Föderation, nach dem Stand von 1.1.2007, 2.aktualisierte Auflage, (Deutsche Übersetzung und Einführung von **Friedrich- Christian Schroeder**, 2007 Freiburg i.Br.
- Frister, Helmut**, Strafrecht Allgemeiner Teil, Ein Studienbuch, 6.Auflage, München 2013.
- Gayretli, Mehmet**, 1858 Osmanlı Ceza Kanununun Kaynağı Üzerindeki Tartışmalar ve Bu Kanuna Ait Bir Taslak Metnin Bir Kısmıyla İlgili Değerlen-

- dirmeler, <http://www.e-akademi.org/makaleler/mgayretli-2.pdf>, (Erişim Tarihi:08.03.2016).
- Geppert, Klaus**, “Die Mittäterschaft” (§ 25 Abs.2 StGB), JURA, 1/2011.
- Gerçeker, Hasan**, Yorumlu ve Uygulamalı Ceza Kanunu, C.1, Madde 1-81, 2.Baskı, Ankara 2014.
- Göhler, Erich- König, Peter- Seitz, Helmut**, Gesetz über Ordnungswidrigkeiten, 14.Auflage, München 2006.
- Gökcan, Hasan Tahsin**, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu’nda Görevi Kötüye Kullanma Suçu, Yargıtay Dergisi, Yıl:31, Sıra sayı:116, Cilt:31, Ekim 2005, Sayı:4.
- Gökçen, Ahmet – Balcı, Murat**, Kasten Öldürme, Kasten Yaralama, Organ ve Doku Ticareti Suçları (TCK. m.81-83, 86-88, 91-93), 2.Baskı Ankara 2015
- Göktürk, Neslihan**, *Yalan Tanıklık Suçu (m.272)*, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi C. XX, Y. 2016, Sa. 1.
- Gören, Sami**, Açıklamalı İçtihatlı 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu, Ankara 2012.
- Gözübüyük, Abdullah Pulat**, Türk Ceza Kanunu Açıklaması, C:1, 4.Bası (Madde 1-124), İstanbul, 1980.
- Graf, Jürgen- Goers, Matthias**, BGH-Rechtsprechung Strafrecht, 2016.
- Graf, Jürgen- Goers, Matthias**, BGH-Rechtsprechung Strafrecht, 2011.
- Gropp, Walter**, Strafrecht Allgemeiner Teil, 3.Auflage, Heidelberg 2005.
- Güleç, Sesim Soyer**, *Türk Ceza Kanununda Haksızlık Yanılgısı (m. 30/4)*, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi Cilt: 10, Sayı 1, 2008, <http://hukuk.deu.edu.tr/dosyalar/dergiler/dergimiz10-1/3sesimsoyer.pdf> (Erişim Tarihi: 24.12.2016).
- Gülşen, Recep**, *Bir Fer’i Maddi İştirak Şekli Olarak İş veya Vasıta Tedariki* (TCK. m.65/II), Çetin Özek’e Armağan, İstanbul 2004.
- Haas, Volker**, *Kritik der Tatherrschaftslehre*, ZTSW 119, 2007.
- Hacıfazlıoğlu, Ali**, Suça İştirak, Ankara 2014.
- Hafızoğulları, Zeki- Özen, Muharrem**, 5237 sayılı Türk Ceza Kanununda Fail, İsnat Yeteneği, İsnat Yeteneğini Azaltan veya Kaldıran Nedenler, Polis Dergisi, Y.:11 S:45, Ankara 2005.
- Hafızoğulları, Zeki-Özen,Muharrem**, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, Ankara 2010.
- Hafızoğulları, Zeki- Kurşun, Günal**, *Türk Ceza Hukukunda Örgütlü Suçluluk*, TBB Dergisi, Sayı 71, 2007.

- Hakeri, Hakan**, *İhmali Suçlar*, Ceza Hukuku Dergisi Ağustos 2007.
- Hakeri, Hakan**, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 22.Baskı, Ankara 2019.
- Hakeri, Hakan**, *Yeni Türk Ceza Kanununda İştirak*, Ceza Hukuku Dergisi, S.1, Eylül 2006.
- Hakeri, Hakan- Gülşen-Recep**, “Offendicula ve Yeni Türk Ceza Kanunu” Atatürk Üniversitesi Erzincan Hukuk Fakültesi. Dergisi, C. IX, S. 1-2 (2005).
- Hauf, Claus Jürgen**, Strafrecht Allgemeiner Teil Kurzlehrbuch, Zweite Auflage, 2001.
- Heineeg, Bernd von Heintschel**, Strafgesetzbuch Kommentar, 2.Auflage 2015.
- Herzberg, Roll Dietrich**, *Täterschaft, Mittäterschaft und Akzessorietät der Teilnahme*, Zeitschrift für die gesamte Strafrechtswissenschaft, 1987.
- Hilgendorf, Eric-Valerius, Brian**, Strafrecht Allgemeiner Teil, 2.Auflage, München 2015.
- Honsell, Heinrich**, Römisches Recht, Sechste, ergänzte Auflage, Berlin 2006.
- Ito, Yoshisuke**, Parties to Crime in Japan, National Criminal Law in a Comparative Legal Context, Ed. Sieber Ulrich, Jarvers, Konstanze, Silverman, Emily, Voluma 4.1, 2015.
- İçel, Kayıhan**, Ceza Hukuku Genel Hükümler, Yenilenmiş Bası, İstanbul 2016.
- İçel, Kayıhan-Özgenç, İzzet,-Sözüer, Adem-Mahmutoğlu, Fatih S.-Ünver, Yener**, İçel Suç Teorisi, 2.Kitap, İstanbul 1999.
- İçer, Zafer**, *Yalan Tanıklık Suçu*, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt 18, Sayı 1, İstanbul 2012.
- İçer, Zafer**, *İntihara Yönlendirme Suçu (TCK m.84)*, Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt 20, Sayı 1, Konya, 2020.
- İnan, Atilla- Demir, İbrahim**, Açıklamalı Gerekçeli Kabahatler Kanunu, Türkiye Belediyeler Birliği, Ankara 2011.
- İnci, Z.Özen**, *Objektif Bir Sorumluluk Hali Olan Türk Ceza Kanunu'nun 220/5'inci Maddesi'nin Anayasa'ya Aykırılığı*, İzmir Barosu Dergisi, Ocak 2014.
- İsfen, Osman**, Yeni TCK'da Organize Hâkimiyet Mekanizmalarına Dayalı Dayalı Faillik Kuramı (TCK Md. 220/5)”, HPD 7/2006.
- Jäger, Christian**, Examens-Repetitorium Strafrecht Allgemeiner Teil, 6., neu bearbeitete Auflage, Hamburg 2013.
- Jakobs, Günther**, Strafrecht Allgemeiner Teil, 2.Auflage, Berlin 1991.
- Jakobs, Günther**, Objektive Zurechnung bei mittelbarer Täterschaft durch ein vorsatzloses Werkzeug, GA 1997.

- Jarvers, Konstanze**, Tatbeteiligung in Italien Nationales Strafrecht in rechtsvergleichender Darstellung, herausgegeben von Sieber, Ulrich-Cornills, Karin, Band 4. Tatbeteiligung, Straftaten in Unternehmen, Verbänden und anderen Kollektiven, Berlin 2010.
- João Manuel Fernandes**, Das portugiesische Strafgesetzbuch *Código Penal Português* (1982), in der geänderten und wiederveröffentlichten Fassung des Gesetze 59/2007 vom 4.September 2007 nach dem stand vom 8 September 2010, (Deutsche Übersetzung und Einführung von **João Manuel Fernandes**, 2010 Freiburg i.Br.
- Joecks Wolfgang-Miebach Klaus**, Münchener Kommentar zum StGB, Band I, 2. Auflage, München 2011.
- Karagülmez, Ali**, Suç Olmaktan Çıkarma İdari Para Cezaları Açıklamalı Kabahatler Kanunu, Ankara 2005.
- Karakehya, Hakan**, İradilik Unsuru Bakımından Ceza Hukukunda Kast, Eskişehir 2010.
- Kaser, Max**, Das Römische Privatrecht, Erster Abschnitt, Zweite Auflage, München 1971.
- Keçelioğlu, Elvan**, *Alman Ceza Hukukunda Faillik*, TBB Dergisi, Sayı 65, 2006, <http://tbbdergisi.barobirlik.org.tr/m2006-65-239>, (Erişim Tarihi 15.10.2015) .
- Keçelioğlu, Elvan**, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun Kasıt ve Taksire İlişkin Maddelerine Eleştirel Bir Bakış, TBB Dergisi, Sayı 83, 2009.
- Keskin, Serap**, *Suçta İştirak*, Ceza Hukuku Günleri, 70.Yılında Türk Ceza Kanunu-Genel Hükümler- 26-27 Mart 1997.
- Kindhäuser, Urs**, Strafgesetzbuch Lehr und Praxiskommentar, 5.Auflage, 2013.
- Kreß, Claus**, *Claus Roxins Lehre von der Organisationsherrschaft und Völkerstrafrecht*, GA 2006.
- Koca, Mahmut- Üzülmöz, İlhan**, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 14.Baskı, Ankara 2021.
- Koca, Mahmut- Üzülmöz, İlhan**, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 6.Baskı, Ankara 2019.
- Koçer, Seçkin**, *Yalan Tanıklık Suçu*, Adalet Dergisi, 49.Sayı, 49. Sayı Mayıs 2014, http://www.yayin.adalet.gov.tr/adaletdergisi/49.sayi/7_seckin_kocer.pdf (Erişim Tarihi:15.02.2017).
- Krey, Volker- Esser, Robert**, Deutsches Strafrecht, Allgemeiner Teil, 4.Auflage, Stuttgart 2001.

- Kunter, Nurullah**, *Suç Ortaklığında Sorum ve Ceza*, İÜHFİM, Cilt.13, Sayı.1, 1947.
- Kurşun, Günel**, 101 Soruda Uluslar arası Ceza Mahkemesi, Ankara 2011.
- Kühl, Kristian-Heger, Martin**, Strafgesetzbuch Kommentar, 28.neu bearbeitete Auflage, München, 2014.
- Küpper, Georg**, *Anspruch und wirkliche Bedeutung des Theorienstreis über die Abgrenzung von Täterschaft und Teilnehme*, GA, Jahrang 1986.
- Küpper, Georg**, Zur Abgrenzung der Täterschaftsformen, GA 1998.
- Lange, Richard**, Kohlrausche-Lange Strafgesetzbuch, 43.Auflage, Berlin 1961.
- Langrock, Marc**, Das Eigenhändige Delikt, Baden Baden 2001.
- Leipold, Klaus- Tsambikakis, Michael-Zöllner, Mark.A**, Anwalt Kommentar StGB Strafgesetzbuch, 2010.
- Liszt, Franz v. -Schmidt, Eberhard**, Lehrbuch des Deutschen Strafrechts , 23.Auflage, Berlin 1921.
- Magnol, Vidal**, Ceza Hukuku (Çev:Devrin,Şinasi),Ankara 1946.
- Mahmutoğlu Fatih Selami**, *Kusurluluk Prensibi Açısından Azmettirenin Cezai Sorumluluğu*, İÜHFİM, C:LXIII, S.1-2, İstanbul 2005.
- Malkoç, Şeref**, 5237 sayılı Yeni Türk Ceza Kanunu (Madde1-187),1.Cilt, İstanbul 2007.
- Marcus, Paul**, Joint Criminal Participation: Establishing Responsibility, Abandonment, 1986, s.484, 485, <http://scholarship.law.wm.edu/facpubs/571/> (Erişim Tarihi: 13.03.2017).
- Meran, Necati**, Basın Yoluyla ve Genel Olarak Hakaret-İftira Yargılamayı Etkilemeye Teşebbüs ve Soruşturmanın Gizliliğini İhlal Suçu, Ankara 2009.
- Matt, Holger- Renzikowski, Joachim**, Strafgesetzbuch Kommentar, München 2013.
- Mitsch, Wolfgang**, Recht der Ordnungswidrigkeiten, zweite Auflage, 2005 Heidelberg.
- Murmann, Uwe**, *Tatherrschaft durch Weisungsmacht*, GA 1996.
- Murmann, Uwe**, Grundkurs Strafrecht Allgemeiner Teil, Tötungsdelikte, Körperverletzungsdelikte, 3.Auflage,2015, München.
- Nack, Armin**, *Mittelbare Täterschaft durch Ausnutzung regelhafter Abläufe*, GA 2006.
- Otacı, Cengiz**, *Türk Ceza Hukukunda İştirak*, Adalet Dergisi, S. 9, Ekim 2001, <http://www.yayin.adalet.gov.tr/adaletdergisi/09.sayi/2cengiz.pdf> (Erişim Tarihi: 27.03.2016).

- Otacı, Cengiz**, *Hukuka Rağmen Kanun, Hâkimin Direnme Hakkı ya da Radbruch Formülünü Hatırlamak*, TBB Dergisi 2015 (120).
- Otacı, Cengiz- Keskin, İbrahim**, *Türk Kabahatler Hukuku*, 3.Baskı, Ankara 2014.
- Önder, Ayhan**, *Ceza Hukuku Genel Hükümler, C.II*, İstanbul 1989.
- Önok, R.Murat**, *Yapısal Suçlarda Failin Tespiti - Müşterek Suç Girişimi (Joint Criminal Enterprise) ve Örgütsel Hakimiyete Dayalı Dolaylı Faillik Doktrinleri*, Ankara 2019.
- Öntan, Yaprak**, *İntihara Yönlendirme Suçları*, Prof. Dr. Nevzat Toroslu'ya Armağan Cilt-II, Ankara 2015.
- Özbek, Veli Özer**, *Neticesi Sebebiyle Ağırlaşmış Suçlar*, *Ceza Hukuku Dergisi*, Yıl:2, S:4,Ağustos 2007.
- Özbek, Veli Özer**, *TCK. İzmir Şerhi Türk Ceza Kanununun Anlamı*, Cilt I, Genel Hükümler, (Madde 1-75), 4.Bası, Ankara 2010.
- Özbek, Veli Özer**, *Türk Ceza Hukukunda Hata*, *Ceza Hukuku Dergisi*, Yıl 3, S.7, Ağustos 2008.
- Özbek, Veli Özer -Doğan, Koray-Bacaksız, Pınar**, *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*, 12.Baskı, Ankara 2021.
- Özen, Mustafa**, *5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun İştirak Kurumuna Bakışı*, <http://tbbdergisi.barobirlik.org.tr/m2007-71-342> (Erişim Tarihi: 21.08.2015).
- Özgenç, İzzet- Şahin, Cumhur**, *Uygulamalı Ceza Hukuku*,3.Baskı, Ankara 2001.
- Özgenç, İzzet**, *Kavga Suçu (TCK. m.464) Üzerine Düşünceler*, *Yargıtay Dergisi*, Yıl:19, Sıra Sayı: 76, Sayı 4, Ekim 1993, Ankara.
- Özgenç, İzzet**, *Suçta İştirakin Hukuki Esası ve Faillik*, İstanbul 1996.
- Özgenç, İzzet**, *Tefecilik Suçu*, *Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi C. XIV*, Y. 2010, S. 1, http://webftp.gazi.edu.tr/hukuk/dergi/14_2_17.pdf, (Erişim Tarihi: 5.10.2015).
- Özgenç, İzzet**, *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*, 17.Bası, Ankara 2021.
- Özgenç, İzzet**, *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*, 13.Bası, Ankara 2017.
- Özgenç, İzzet**, *Türk Ceza Kanunu Tasarısındaki Suça İştirake İlişkin Hükümlerin Değerlendirilmesi*, *Yargıtay Dergisi*, Yıl:25, Sıra Sayı: 97, Sayı 1-2, Ocak-Nisan 1999, Ankara.
- Özkan, Halid**, *Ceza Hukukunda Azmettirme*, Ankara 2013.

- Öztürk, Bahri-Erdem, Mustafa Ruhan**, Uygulamalı Ceza Hukuku ve Güvenlik Tedbirleri Hukuku, 21.Baskı, Ankara 2021.
- Öztürk, Bahri-Erdem, Mustafa Ruhan**, Uygulamalı Ceza Hukuku ve Güvenlik Tedbirleri Hukuku, 14.Baskı, Ankara 2014.
- Özyüksel, Özgün**, Dolaylı Faillik, Ankara 2021.
- Paramonova, Svetlana**, Parties to Crime in Russia, *National Criminal Law in a Comparative Legal Context*, Ed. Sieber Ulrich, Jarvers, Konstanze, Silverman, Emily, Volume 4.1, Berlin 2015.
- Parlar, Ali**, Açıklamalı İctihatlı Kabahatler Kanunu, Ankara 2012.
- Parlar, Ali-Hatipoğlu, Muzaffer**, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu Yorumu, Madde 1-140.md-1.Cilt, Ankara 2007.
- Pfütznner, Peggy**, Tatbeteiligung in Frankreich, Nationales Strafrecht in rechtsvergleichender Darstellung, herausgegeben von Sieber, Ulrich-Cornills, Karin, Band 4. Tatbeteiligung, Straftaten in Unternehmen, Verbänden und anderen Kollektiven, Berlin 2010.
- Puppe, Ingeborg**, Strafrecht Allgemeiner Teil im Spiegel der Rechtsprechung, 3.Auflage, Baden-Baden 2016.
- Ransiek, Andreas**, Das unechte Unterlassungsdelikt, JuS 8, 2010.
- Redmann, Michael**, Anstiftung und anstiftungsgähnliche Handlungen im StGB unter Berücksichtigung linguistischer Aspekte, Berlin 2014.
- Regensburg, Dold, Dennis**, *Die actio in libera in causa als Sonderfall der mittelbaren Täterschaft*, GA 2008.
- Rehaag, Constantin**, Prinzipien von Täterschaft und Teilnehme in europäischer Rechtstradition, 2009 Freiburg i. br. Max Planck 2009.
- Rengier, Rudolf**, *Täterschaft und Teilnahme, Unverändert aktuelle Streitpunkte*, JuS (Juristische Schulung), 50.Jahrgang, April 2010, Heft:4.
- Rengier, Rudolf**, Strafrecht Allgemeiner Teil, 6.Auflage, 2014 München.
- Roxin, Claus**, Allgemeiner Teil, Band II, Besondere Erscheinungsformen der Straftat, München 2003.
- Roxin, Claus**, Zur neuesten Diskussion über die Organisationsherrschaft, GA 2012.
- Roxin, Claus**, "Die Tatherrschaft kraft organisatorischer Machtapparate", (7. Uluslararası Suç ve Ceza Film Festivali "Terör ve Darbelere Karşı Hukuk Devletin Korunması" Tebliğler, Editör: Sözüer, Adem İstanbul 2022.
- Roxin, Claus**, Täterschaft und Tatherrschaft, 2006.

- Sancar, Türkan Yalçın**, Çok Failli Suçlar, Ankara 1998.
- Sancar- Türkan Yalçın- Köprülü-Timuçin**, Ceza Hukuku Genel Hükümler Uygulama Çalışmaları, Ankara 2014.
- Satzger, Helmut- Schluckebier, Wilhelm-Widmaier, Gunter**, Strafgesetzbuch Kommentar, 2.Auflage, Köln 2014.
- Schmidhäuser, Eberhard**, Strafrecht Allgemeiner Teil Lehrbuch, zweite Auflage, 1975.
- Schmidt, Rolf**, Strafrecht Allgemeiner Teil, 14.Auflage, 2015.
- Schönke, Adolf- Schröder, Horst**, Strafgesetzbuch Kommentar, 29., neu bearbeitete Auflage 2014.
- Shimada, Soichiro**, "Ein neuer Aspekt der Täterlehre Erkenntnisse aus der japanische-deutschen Rechtsvergleichung", GA 2009.
- Schroeder, Friedrich Christian**, *Türk Ceza Kanunu Tasarısındaki İştirak ile İlgili Hükümler*, (Tebliğ Tercümesi: Prof.Dr.Ayşe Nuhoglu) Ceza Hukuku Reformu Sempozyumu, 20-23 Ekim 1999, İstanbul 2001.
- Sınar, Hasan**, *Türk Ceza Hukukunda Dolaylı Faillik*, Ceza Hukuku Dergisi, Yıl 6 Sayı: 15, Nisan 2011.
- Sieber Ulrich-Satzger-Helmut- Heinegg, Bernd von Heintschel**, Internationales und Europäisches Strafrecht, 2.Auflage 2014.
- Soyaslan, Doğan**, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 7.Baskı, Ankara 2016.
- Soyaslan, Doğan**, Ceza Hukuku Özel Hükümler, 11.Baskı, Ankara 2016.
- Sözüer, Adem**, Ceza Hukuku Uygulama Rehberine Giriş ve Pratik Çalışma Notu, İstanbul 2015, cdn.istanbul.edu.tr, (Erişim Tarihi: 06.04.2018).
- Summers, Sarah**, Tatbeteiligung in Scothland, Nationales Strafrecht in rechtsvergleichender Darstellung, herausgegeben von Sieber, Ulrich-Cornills, Karin, Band 4. Tatbeteiligung, atbeteiligung, Straftaten in Unternehmen, Verbänden und anderen Kollektiven, Berlin 2010.
- Şahbaz, İbrahim**, Açıklamalı ve İçtihatlı Türk Ceza Kanunu, 2.Cilt, (Madde 150-345), Ankara 2016.
- Şahin, Meral Ekici**, *Dolaylı Faillığe İlişkin Bazı Sorunlar*, Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi ,Cilt. 8, S.109-110, İstanbul 2013.
- Şahin, Meral Ekici**, *Dolaylı Faillığın Ortaya Çıkış Biçimleri*, Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C:8, S:107-108, Temmuz-Ağustos 2013.
- Şen, Ersan**, Türk Ceza Kanunu Yorumu, İstanbul 2006.
- Şen, Ersan**, *Faillik, Müsterek Faillik ve Suça İştirak*, <http://www.hukukihaber.net/faillik-musterek-faillik-ve-suca-istirak-makale,5256.html> (Erişim Tarihi:05.05.2017).

- Şen, Ersan-Özdemir, Bilgehan**, *Suç Örgütü*, <http://www.hukukihaber.net/suc-orgutu-makale,2335.html> (Erişim Tarihi: 16.11.2015).
- Şimşirgil, Ahmet- Ekinci, Ahmet Buğra**, Ahmet Cevdet Paşa ve Mecelle, İstanbul 2007, <http://www.ekrembuğraekinci.com/pdfs/cevdet.pdf>, (Erişim Tarihi: 25.10.2015).
- Tan, Mehmet**, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 1.Cilt, (1-34.Maddeler), Ankara 2011.
- Tan, Mehmet**, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 2.Cilt 35-75, Ankara 2011.
- Taner, Tahir**, Ceza Hukuku Umumi Kısım, 3.Basım, İstanbul 1953.
- Thieß, Uwe**, Ordnungswidrigkeiten, Lehrbuch, Luchterhand, 2002.
- Toroslu, Nevzat-Toroslu, Haluk**, Ceza Hukuku Genel Kısım, Ankara 2016.
- Tozman, Önder**, *İştirak Halinde İşlenen Suçlarda Gönüllü Vazgeçme*, TBB Dergisi, Sayı 82, 2009.
- Tulay, Muhammed Emre**, "Suç Örgütü Liderinin Cezai Sorumluluğuna İlişkin Hukuki Analiz ve Öneriler (TCK m. 220/5)", Türkiye Adalet Akademisi Dergisi, Yıl: 11, Sayı: 38 (Nisan 2019).
<https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/687749>.
- Ünver, Yener**, Ceza Hukukuyla Korunması Amaçlanan Hukuksal Değer, Ankara 2003.
- Ünver, Yener**, *YTCK'da Kusurluluk*, Ceza Hukuku Dergisi, Yıl 1, S:1, 2006.
- Ünver, Yener**, Adliyeye Karşı Suçlar, (TCK.m.167-298), Ankara 2010.
- Üzülmez, İlhan**, *Dolaylı Faillik*, Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Y.1. S.1 2006, Kayseri 2006.
- Üzülmez, İlhan**, *Görevi Kötüye Kullanma Suçu (TCK. M. 257)*, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi C. XVI, Y. 2012, Sa. 1. http://webftp.gazi.edu.tr/hukuk/dergi/16_1_6.pdf, s.212 (Erişim Tarihi : 1.12.2016).
- Weddig, Jörg**, Mittelbare Täterschaft und Versuchsbeginn bei der Giffalle, Band 26, 2007.
- Weigend, Ewa**, Tatbeteiligung-Polen, Nationales Strafrecht in rechtsvergleichender Darstellung, herausgegeben von Sieber, Ulrich-Cornills, Karin, Band 4. Tatbeteiligung, Straftaten in Unternehmen, Verbänden und anderen Kollektiven, Berlin 2010.
- Welzel, Hans**, Das Deutsche Strafrecht, Berlin 1969.
- Yaşar, Osman-Gökcan, Hasan Tahsin-Artuç, Mustafa**, Yorumlu-Uygulamalı Türk Ceza Kanunu,1.Cilt, Md.1-44, 2.Baskı, Ankara 2014.

- Yaşar, Osman-Gökcan, Hasan Tahsin-Artuç, Mustafa**, Yorumlu-Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, 5.Cilt, Md.197-251, 2.Baskı, Ankara 2014.
- Yaşar, Osman- Gökcan, Hasan Tansin-Artuç, Mustafa**, Yorumlu-Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, 6.Cilt, Md.252-345, 2.Baskı, Ankara 2014.
- Yekebaş, Vehbi**, Suçun ve Suçlunun Taaddüdü ve Cürme İştirak, Ankara 1952.
- Yenidünya, A.Caner-İçer, Zafer**, Suç İşlemek Amacıyla Örgüt Kurma (TCK.m.220, 221), 1. Baskı, İstanbul 2014.
- Yenidünya, Ahmet Caner-İçer, Zafer**, Marka Hakkına Tecavüz Suçları (556 Sayılı KHK m.61/A), İstanbul 2014.
- Yerdelen Erdal**, Cezanın Belirlenmesi (Türk-Alman Uygulaması), Ankara 2013.
- Yıldırım, Akif, İftira Suçu**, TBB Dergisi, Sayı 69, 2007.
- Yıldız, Ali Kemal**, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu Seminer Notları, İstanbul 2007.
- Yıldız, Ali Kemal**, *Dolayısıyla Faillik*, Ceza Hukuku Günleri, İstanbul 1998.
- Yurtcan, Erdener**, Yargıtay Kararları Işığında, Türk Ceza Kanunu Genel Hükümler Cilt – 1, Ankara 2015.
- Yüce, Tufan Turhan**, Ceza Hukuku Dersleri, C. 1, Manisa 1982.
- Zafer, Hamide**, Ceza Hukuku Genel Hükümler TCK m.1-75, 6.Bası, İstanbul 2016.
- Zafer, Hamide**, Faile Yardım Suçu ve Müdafinin Bu Suçtan Sorumluluğu, İstanbul 2004.
- Zaczyk, Rainer**, Die "Tatherrschaft kraft organisatorischer Machtapparate " und der BGH, GA 2006.
- Zhao, Yang- Richter, Thomas**, Tatbeteiligung in China, Nationales Strafrecht in rechtsvergleichender Darstellung, herausgegeben von Sieber, Ulrich-Cornills, Karin, Band 4. Tatbeteiligung, Straftaten in Unternehmen, Verbänden und anderen Kollektiven, Berlin 2010.
- Zieschang, Frank**, Strafrecht Allgemeiner Teil, 4. aktualisierte Auflage, Stuttgart 2014.
- Zuhayli, Vehbe**, İslam Fıkhı Ansiklopedisi, İstanbul 1994, C.8, İstanbul 1994.
- Zurkinden, Nadine, Parties Crime in Switzerland**, *National Criminal Law in a Comparative Legal Context*, Ed. Sieber Ulrich, Jarvers, Konstanze, Silverman, Emily, Voluma 4.1, 2015.
- Hazırlık Hareketleri ve İştirakin Genişlemesi Terörizmin Finansmanı Özel Yargılama Tedbirleri ve İnsan Haklarının Korunması Evrensel Yargı Yetkisi, Sorular-Ulusal Raporlar Genel Raporlar-Karar Taslakları, İstanbul 2009 İstanbul .

YARARLANILAN İNTERNET KAYNAKLARI

- http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.5875f6e5c38d55.69953050, (Erişim Tarihi:11.01.2017).
- Swiss Criminal Code, http://www.admin.ch/ch/e/rs/311_0/a165.html, (Erişim Tarihi: 21.10.2016).
- Schweizerische Strafprozessordnung (Strafprozessordnung, StPO) vom 5. Oktober 2007 (Stand am 1. Oktober 2016).
- http://www.wipo.int/wipolex/en/text.jsp?file_id=343021,(Erişim Tarihi:16.12.2016).
- French Penal Code,
- http://legislationline.org/download/action/download/id/3316/file/France_Criminal%20Code%20updated%20on%2012-10-2005.pdf, (Erişim Tarihi:24.02.2017).
- Criminal Code: The Official Gazette of the Republic of Croatia “Narodne novine” No. 110 of October 21, 1997 (entered into force on January 1, 1998) http://www.vsrh.hr/CustomPages/Static/HRV/Files/Legislation__Criminal-Code.pdf, (Erişim Tarihi:24.02.2017).
- Criminal Code Of Bosnia And Herzegovina
- http://www.sudbih.gov.ba/files/docs/zakoni/en/Criminal_Code_of_BH_eng.pdf (Erişim Tarihi: 19.02.2017).
- Penal Code Of The Republic Of Slovenia As Of 28 September 2004,
- <http://www.oecd.org/daf/anti-bribery/anti-briberyconvention/34287694.pdf> (Erişim Tarihi: 24.02.2017).
- The General Civil Penal Code, Act of 22 May 1902 No.10.
- <http://app.uio.no/ub/ujur/oversatte-lover/data/lov-19020522-010-eng.pdf>, (Erişim Tarihi: 25.11.2016).
- The Portuguese Penal Code General Part (Artices 1-130).
- <http://legislationline.org/documents/section/criminal-codes>, (Erişim Tarihi: 25.11.2016)
- <http://www.ucmk.org.tr/dosya/Yayin/101SorudaUcm.pdf>, (Erişim Tarihi:15.10.2016).
- http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&arama=kelime&guid=TDK.GTS.561903eea329b8.56505363, (Erişim Tarihi: 10.10.2015).
- http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.589cdbec8b33d3.56094938, (Erişim Tarihi: 10.2.2017).

- <http://www.mevzuatlar.com/sy/resmiGazete/rga/11/07/060711012.htm>, (Erişim Tarihi:24.03.2016).
- TDK Büyük Sözlük
- http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&arama=kelime&guid=TDK.GTS.56d310a429d590.69951757, (Erişim Tarihi 28.2.2016).
- CriminalCode
http://www.ejtn.eu/PageFiles/6533/2014%20seminars/Omsenie/WetboekvanStrafrecht_ENG_PV.pdf (Erişim Tarihi: 25.02.2017).
- <http://www.mevzuatlar.com/sy/resmiGazete/rga/11/07/060711012.htm>, Erişim Tarihi:24.03.2016).
- The Portuguese Penal Code General Part (Articles 1-130)
- Tradução Para Inglês Da Parte Geral Do Código Penal Português, **Énio ramalho William Themudo Gilman**, Outubro De 2006,
- <http://legislationline.org/documents/section/criminal-codes>. (Erişim Tarihi: 24.02.2017).
- Kazancı Hukuk Otomasyon
- <https://www.kazanci.com.tr>
- www.lexpera.com.tr
- www.hukukturk.com

Metin GÜZEŞ

VERGİ HUKUKUNDA İHBAR MÜESSESESİ

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Vergi Hukukunda İhbar Müessesesi

Metin Güzeş

Hukuk Yayınları Dizisi – 3305

Birinci Baskı : Aralık, 2022

ISBN : 978 – 605 – 264 – 076 – 0

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara

Tel : (0312) 231 17 00

Fax : (0312) 231 17 10

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : adalety@adaletyayinevi.com

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C

(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul

Tel : (0216) 305 72 81

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nilüfer Aydın

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Ay-bay Kırtasiye İnş. Gıda Paz. ve Tic. Ltd. Şti.

Sertifika No: 46661

Tel: (0 312) 472 58 55 - Ankara

KAYNAKLAR

Kitaplar / Tezler:

- AKDOĞAN** Abdurrahman, *Vergi Hukuku ve Türk Vergi Sistemi*, Gazi Kitabevi, Ankara, 2019.
- AKTAN** Coşkun Can, *Vergi Cilt – 1*, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2020.
- AKTAR** Ayhan, *Varlık Vergisi ve 'Türkleştirme' Politikaları*, İletişim Yayınları, İstanbul, 2010.
- ALPTÜRK** Ercan, *Tüm Yönleriyle İhbar ve İhbar İkramiyesi*, Yaklaşım Yayınları, Ankara, 2007.
- APAZA** Carmen / **CHANG** Yongjin, *Whistleblowing in the world: Government policy, Mass Media And The Law*, Palgrave Macmillan, Switzerland, 2017.
- APAZA** Carmen / **CHANG** Yongjin, *What Makes Effective Whistleblowing Global Comparative Studies from the Public and Private Sector*, Palgrave Macmillan, Switzerland, 2020.
- AYVERDİ** İlhan, *Misalli Büyük Türkçe Sözlük*, Kubbealtı Neşriyat, C. 2, İstanbul, 2011.
- BAKER** John, *The Reinvention of Magna Carta 1216–1616*, Cambridge University Press, Cambridge, 2017.
- BEDIN** Cristiano, *Edmondo de Amicis ve Ahmet İhsan Tokgöz'ün seyahatnamelerinde Londra imgesi*, Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, 2012.
- BİLİCİ** Nurettin, *Türk Vergi Sistemi*, Savaş Yayınları, Ankara, 2019.
- BOOT** Eric, *The Ethics of Whistleblowing*, Routledge, New York, 2019.
- BOZ** Selman Sacit, *Memur Yargılanmasında İzin ve İtiraz Süreci*, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2014.
- CEZAR** Yavuz, *Osmanlı Maliyesinde Bunalım ve Değişim Dönemi: XVIII. yy'dan Tanzimat'a Mali Tarih*, Alan Yayıncılık, 1986.

- ÇİLESİZ** Seyfettin, *İçtihatlı 5607 Sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu Açıklaması*, Adalet Yayınevi, Ankara, 2018.
- DEMİRBAŞ** Timur, *Ceza hukuku Genel Hükümler*, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2018.
- DEMİREL** Ali İhsan, *Türk Ceza Mahkemesi Hukukunda Suçun İhbarı ve Şikâyet Hakkı*, İstanbul Bilgi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, 2012.
- DEVELLİOĞLU** Ferit, *Osmanlıca-Türkçe Lûgat*, Aydın Kitabevi, Ankara, 2010.
- DURDU** Muhammet, *Türkiye’de Bütçe Dışı Fon Uygulamaları ve Varlık Fonu*, Adalet Yayınevi, Ankara, 2018.
- DURMUŞ** Neslihan Karataş, *Vergi Uyuşmazlıklarında Uzlaşma ve Alternatif Çözüm Yolları*, Adalet Yayınevi, Ankara, 2018.
- EDDY** Charles, *Greece and the Greek Refugees*, Allen & Unwin, London, 1931.
- FAROE** Charles, *Lûgat-i Halîmî'nin Bahrû'l-Garâib'i*, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, 1991.
- FEATHERSTONE** Kevin / **PAPADIMITRIOU** Dimitris / **MAMARELIS** Argyris / **NIARCHOS** Georgios, *The Last Ottomans: The Muslim Minority of Greece 1940-1949*, Palgrave Macmillan UK, New York, 2011.
- GEDİK** Doğan, *Akaryakıt Kaçakçılığı Suçları*, Adalet Yayınevi, Ankara, 2018.
- GENÇ** Mehmet / **ÖZVAR** Erol, *Osmanlı Maliyesi: Kurumlar ve Bütçeler 1-2*, Osmanlı Bankası Arşiv ve Araştırma Merkezi, İstanbul, 2006.
- HALİMİ** Lutfullah Bin Ebu Yusuf El, *Lûgat-i Halîmî (Hazırlayan: Adem Uzun)*, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara, 2013.
- HASDEMİR** Tuğba Asrak, *Kamusal İletişim ve Bilgi Edinme Hakkı*, Siyasal Kitabevi, Ankara, 2019.
- HIRSCHON** Renée (ed.), *Crossing the Aegean, An Appraisal of the 1923 Compulsory Population Exchange Between Greece and Turkey*, Berghahn Books, Oxford, 2003.

- HOLT** James Clarke / **GARNETT** George / **HUDSON** John, “*Magna Carta*”, Cambridge University Press, Cambridge, 2015.
- JOHNSON** Roberta Ann, *Whistleblowing: When it Works--and Why*, Lynne Rienner Pub, Colorado, 2003.
- KANAR** Mehmet, *Türkçe-Osmanlı Türkçesi Sözlüğü*, Say Yayınları, C.1, İstanbul, 2009.
- KANETİ** Selim / **EKMEKÇİ** Esra / **GÜNEŞ** Gülsen / **KAŞIKÇI** Mahmut, *Vergi Hukuku*, Filiz Kitabevi, İstanbul, 2019.
- KARAHANOĞULLARI** Onur, *Birinci Meclisin İçki Yasağı: Men-i Müskirat Kanunu*, Phoenix Yayınevi, Ankara, 2008.
- KARAKAŞ** Birsen, *Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu*, Adalet Yayınevi, Ankara, 2019.
- KENAN** Kenan, *Türk Kamu Hukukunda Dilekçe Hakkı ve Kullanma Usulü*, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2007.
- KENNY** Kate, *Whistleblowing: Toward A New Theory*, Harvard University Press, Cambridge, 2019.
- KOÇ** Mehmet, *Türk Vergi Sisteminde Vergilendirmeye İlişkin Ödevlerin Yerine Getirilmemesine Yol Açan Unsurlar*, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Doktora Tezi, 2010.
- KUZU** Burhan, *Türk Anayasa Metinleri ve İlgili Mevzuat*, Filiz Kitabevi, İstanbul, 2009.
- LADAS** Stephen, *The Exchange of Minorities, Bulgaria, Greece and Turkey*, Macmillan Co., New York, 1932.
- LINEBAUGH** Peter, *The Magna Carta Manifesto: Liberties and Commons for All*, University of California Press, California, 2008.
- MICELI** Marcia P. / **NEAR**, Janet P., *Blowing the Whistle: The Organizational and Legal Implications for Companies and Employees*, Lexington Books, New York, 1992.
- MICELI** Marcia P / **NEAR** Janet P / **DWORKIN** Terry M, *Whistleblowing In Organizations*, Routledge, New York, 2008.

- MUELLER** Tom, *Crisis of Conscience: Whistleblowing in an Age of Fraud*, Riverhead Books, New York, 2019.
- MUTLUER** Kamil / **KUZEYLİ** N. Nilay Dayanç, *Vergi Hukuku*, Yetkin Yayınevi, Ankara, 2019.
- OKTAR**, S. Ateş, *Vergi Hukuku*, Türkmen Kitabevi, İstanbul, 2019.
- ORTAÇ** Rifat / **ÜNSAL** Hilmi, *Genel Vergi Hukuku*, Gazi Kitabevi, Ankara, 2019.
- ÖNCEL** Mualla / **KUMRULU** Ahmet / **ÇAĞAN** Nami / **GÖKER** Cenker, *Vergi Hukuku*, Turhan Kitabevi, Ankara, 2019.
- ÖNER** Erdoğan, *Vergi Hukuku*, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2020 (Vergi Hukuku).
- ÖNER** Erdoğan, *Türk Vergi Sistemi*, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2020.
- ÖZBEK** Veli Özer / **DOĞAN** Koray / **BACAKSIZ** Pınar, *Ceza Muhakemesi Hukuku*, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2020.
- ÖZGENÇ** İzzet, *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2019.
- ÖZTÜRK** Bahri (Editör), *Ceza Muhakemesi Hukuku (Ana Hatlarıyla)*, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2020.
- ÖZTÜRK** Bahri, *Nazari ve Uygulamalı Ceza Muhakemesi Hukuku*, Seçkin Yayınları, Ankara, 2019.
- PAMUK** Şevket, *100 soruda Osmanlı-Türkiye İktisadî Tarihi 1500-1914*, Gerçek Yayınevi, 1993.
- PAMUK** Şevket, *Osmanlı Ekonomisi ve Kurumları*, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul, 2007.
- PAMUK** Şevket, *Osmanlı-Türkiye İktisadî Tarihi 1500-1914*, İletişim Yayınları, 2007.
- PAŞA** Ahmet Vefik (Hazırlayan: Recep Toparlı), *Lehce-i Osmânî*, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara, 2000.
- PÜSKÜLLÜOĞLU** Ali, *Türkçe Sözlük*, Can Yayınları, İstanbul, 2007.
- SABAN** Nihal, *Vergi Hukuku*, Beta Yayınevi, İstanbul, 2019.

- SANTORO** Daniele / **KUMAR** Manohar, *Speaking Truth to Power - A Theory of Whistleblowing*, Springer, New York, 2018.
- SAMİ** Şemsettin, *Kamûs-ı Türkî*, 1900; **Aktaran: NİŞANYAN** Sevan, *Nişanyan Sözlük – Çağdaş Türkçenin Etimolojisi* (Online).
- SARAÇOĞLU** Fatih / **ÇAKAR** Elif Pürsünlerli, *Vergi Hukuku*, Gazi Kitabevi, Ankara, 2019.
- SEVİN** Veli, *Hakkâri Taşları – Çıplak Savaşçuların Gizemi*, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul, 2005.
- SEVİN** Veli, *Hakkâri Taşları II – Gizemin Peşinde*, TDK Yayınları, Ankara, 2015.
- ŞAHİN** Cumhur / **GÖKTÜRK** Neslihan, *Ceza Muhakemesi Hukuku 1*, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2019.
- ŞENYÜZ** Doğan / **YÜCE** Mehmet / **GERÇEK** Adnan, *Türk Vergi Sistemi*, Ekin Yayınevi, Ankara, 2018.
- ŞENYÜZ** Doğan / **YÜCE** Mehmet / **GERÇEK** Adnan, *Vergi Hukuku (Genel Hükümler)*, Ekin Yayınevi, Bursa, 2019.
- TANİLLİ** Server, *Türk Anayasaları ve İlgili Mevzuat*, İstanbul Üni. Hukuk Fak. Yayınları, İstanbul, 1980.
- TANÖR** Bülent / **YÜZBAŞIOĞLU** Necmi, *1982 Anayasasına Göre Türk Anayasa Hukuku*, Beta Yayınevi, İstanbul, 2004.
- TARHAN** Bülent, *Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Soruşturulması Usulleri*, Adalet Yayınevi, Ankara, 2018.
- TEZCAN** Durmuş / **ERDEM** Mustafa Ruhan / **ÖNOK** R. Murat, *Ceza Özel Hukuku*, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2019.
- THAI** Philip, *China's War on Smuggling: Law, Economic Life and the Making of the Modern State - 1842-1965*, Columbia University Press, New York, 2018.
- TOPÇU** Kader Melis, *Vergi Hukuku Özelinde Anayasa Mahkemesine Bireysel Başvuru*, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2020.
- TURNER** Ralph V., *Magna Carta: Through the Ages*, Routledge, Great Britain, 2003.

- TÜRK DİL KURUMU**, *Büyük Türkçe Sözlük*, C. 1-2, Ankara, 1988.
- TÜRKAY İmdat**, *Vergi Kayıp Kaçağının İhbarı ve Muhbire Ödenecek İhbar İkramesi*, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2015.
- ÜNVER Yener / HAKERİ Hakan**, *Ceza Muhakemesi Hukuku*, 8. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, C.1, 2018.
- ÜSTÜN Ümit Süleyman**, *Türk Vergi Hukukunda İdarenin Takdir Yetkisi*, Turhan Kitabevi, Ankara, 2007.
- VANDEKERCKHOVE Wim / JAMES Cathy / WEST Francesca**, *'Whistleblowing: The Inside Story – A Study of the Experiences of 1.000 Whistleblowers'*, Project Report, Public Concern at Work, United Kingdom, 2013.
- VERNE Jules**, *Kaptan Grant'ın Çocukları* (Çeviri: Işık Ergüden), C. 1-2-3, 2012.
- YENİSEY Feridun / NUHOĞLU Ayşe**, *Ceza Muhakemesi Hukuku*, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2019.
- YILDIRIM Onur**, *Diplomacy and Displacement. Reconsidering the Turco-Greek Exchange of Populations 1922–1934*, Routledge, New York, 2006.
- YILMAZ Ejder**, *Hukuk Sözlüğü*, Yetkin Yayınevi, Ankara, 2005.
- YURTCAN Erdener**, *Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu Şerhi*, Adalet Yayınevi, Ankara, 2019.
- YÜCE Mehmet / ÇELİKKAYA Ali**, *Gümrük Uyuşmazlıkları ve Çözüm Yolları*, Dora Yayınevi, 2016.

Makaleler:

- ABAZI** Vigjilenca, "Truth Distancing? Whistleblowing as Remedy to Censorship during COVID-19", *European Journal of Risk Regulation*, 2020, s. 375-381.
- AKTAN** Coşkun Can, "Organizasyonlarda Yanlış Uygulamalara Karşı Bir Sivil Erdem, Ahlaki Tepki ve Vijdani Red Davranışı: Whistleblowing", *Organizasyon ve Yönetim Bilimleri Dergisi*, 2015, s. 19-36.
- ARSLAN** Çetin / **BALAN** Arzu, "Gümrük Kaçakçılığı Suçunun Nitelikli Hali Olarak Ülkeye Kaçak Akaryakıt Sokma Fiili (KMK m. 3/1, 10)", *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Prof. Dr. Durmuş TEZCAN'a Armağan, C. 21, Özel S., 2019, s. 3-42.
- AUSTIN** Anna, "Bilgi Uçuranlar" (Whistleblowers) Toplumun Yeni Bekçileri Mi?", (Editörler: **CASADEVALL** Josep / **MYJER** Egbert / **O'BOYLE** Michael / **AUSTIN** Anna), *İfade Özgürlüğü (Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Başkanı Nicolas Bratza'ya İthafen Kaleme Alınmış Makaleler)*, Avrupa Konseyi Yayını, Ankara, 2012, s. 385-396.
- BUDAK** Tamer, "Türk Vergi Hukukunda İhbar ve İhbar İkramiyesi", *Maliye Araştırma Merkezi Konferansları*, 2009, s. 41-62.
- BULUT** Pınar, "Sağlık Mesleği Mensuplarının Suçu Bildirmemesi", *İstanbul Barosu Sağlık Hukuku Merkezi "Sağlık Hukuku Makaleleri"*, 2012, s. 83-104.
- CROWLEY** Mark, "Thai, Philip China's War on Smuggling: Law, Economic Life, and the Making of the Modern State, 1842-1965", 2018, *Essays in Economic & Business History*, 2020, s. 343-346.
- DERBİL** Süheyy, "Danıştay İçtihatları", *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C.8, S.3, 1951, s. 705-717.
- DÖNER** İsa, "Suçu Bildirmeme Suçu: TCK m. 278", *Atatürk Üniversitesi Erzincan Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. IX, S. 3-4, 2005, s. 63-94.
- DURU** Cihan, "Atatürk Döneminde Olağanüstü Vergiler", *Maliye Dergisi*, 1981, 259-288.
- ERDEM** Mustafa Ruhan. "Suçu Bildirmeme Suçu (TCK m. 278)", *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, 2009, 105-120.

- İLAL** Ersan, "Magna Carta", *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası*, C. 34, S. 1-4, 1968, s. 210-242.
- NEAR** Janet P / **MICELI** Marcia P, "Organizational Dissidence: The Case of Whistle-blowing", *Journal of Business Ethics*, 1985, 1-16.
- NEAR** Janet P., "Review of Whistleblowing, Toward a New Theory by Kate Kenny", *Journal of Business Ethics*, 2020 s. 753-755.
- ÖZGENÇ** İzzet / **ŞAHİN** Cumhuri, "İddia ve Savunma Hakkı", *Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 5, S. 2, 2001, s. 84-110.
- ÖZGÜÇ** Levent Emre, "Sağlık Mesleği Mensuplarının Suçu Bildirmemesi Suçu (TCK m 280)", *İstanbul Hukuk Mecmuası*, C. 77, S. 2, 2019, s. 999-1040.
- ÖZTÜRK** İbrahim Mert, "İkinci Dünya Savaşı Türkiye'sinde Olağanüstü Ekonomik Kararlar: Milli Korunma Kanunu ve Varlık Vergisi", *Tarih Araştırmaları Dergisi*, C. 32, S. 54, 2013, s. 135-166.
- SABAN** Nihal. "Vergi Suçlarında Affı Anayasa ile Sorunsallaştırmak". *Anayasa Yargısı*, C. 17, S. 1, 2001, s. 451-475.
- SARAÇOĞLU** Fatih, "1930-1939 Döneminde Vergi Politikası", *Maliye Dergisi*, 2009 s. 131-149.
- SEVİN** Veli, "Hakkari Stelleri: Zap Irmağı Kıyısında Bozkır Göçebeleri", *Türkiye Bilimler Akademisi Arkeoloji Dergisi*, C. 1, S. 4, 2001, s. 79-88.
- ŞENYÜZ** Doğan, "Vergi İhbar İkramiyesi ve Hesabında Fer'i Alacakların Durumu", *Legal Hukuk Dergisi Özel Sayı (Akademik Yaşamının 55. Yılı Onuruna Rona Aybay'a Armağan içinde)*, 2014, s. 2076-2098.
- UĞUR** Hüsamettin, "Suçların İhbarı ve İhbarcılarının Korunması", *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, 2013, 383-406.
- YAVAŞLAR** Funda Başaran, "Türk Vergi Hukuku'nda Uzlaşma", *Marmara Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, C. 25, S. 2, 2008, s. 309-337.
- YILMAZ** Elif, "Uzlaşma Müessesesinin Hukuki Niteliği ve Temel Vergilendirme İlkeleri Açısından Değerlendirilmesi", *Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 2009, C. 13, S. 1-2, s. 321-351.

ZAFER Hamide, "Sağlık Mesleği Mensuplarının Suçu Bildirmemesi Suçu (TCK M. 280)", *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası*, C. 71, S. 1, 2013, s. 1327-1352.

Diğer Eserler:

EBÜZZİYA Ziyad, "Ahmed İhsan Tokgöz", *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi (DİA)*, C. 2, 1989, s. 94-95.

ELGİN Ceyhun / **KOSE** M. Ayhan / **OHNSORGE** Franziska / **YU** Shu, "Understanding the Informal Economy: Concepts and Trends", (Editörler: **OHNSORGE** Franziska / **YU** Shu), *The Long Shadow of Informality: Challenges and Policies*, World Bank Group, Washington, 2021, <https://www.worldbank.org/en/research/publication/informal-economy>, (ET: 14.05.2021).

ERDEMİR Tuğba Tanyeri, "20 Önemli Arkeoloji Kavramı", *Cogito Dergisi*, S. 28, 2001, s. 9-10.

MICHEL Alexandra, "Kate Kenny: Whistleblowing: Toward a New Theory", *Administrative Science Quarterly*, 2020, s. 1-3.

PANDIT Priyanka, "China's War on Smuggling: Law, Economic Life and the Making of the Modern State, 1845-1965", *Strategic Analysis*, 2019, s. 75-77.

PERNELL Kim, "Whistleblowing: Toward a New Theory", *Contemporary Sociology*, 2020, s. 279-280.

STRAUSS Julia C., "Philip Thai - China's War on Smuggling: Law, Economic Life, and the Making of the Modern State, 1842-1965", *The American Historical Review*, 2020, s. 630-631.

VANDEKERCKHOVE Wim, "Kenny's Whistleblowing and Stanger's Whistleblowers", *Philosophy of Management*, 2020, 1-6.

Elektronik Kaynaklar:

- ANADOLU AJANSI**, *Firari FETÖ'cülerin başına 675 milyon lira ödül konuldu*, (21.10.2020), <https://www.aa.com.tr/tr/turkiye/firari-fetoculerin-basina-675-milyon-lira-odul-konuldu/2013791>, (ET: 03.11.2020).
- ANADOLU AJANSI**, *Hatay'da gri listede aranan terör örgütü El Kaide üyesi yakalandı*, (07.08.2020), <https://www.aa.com.tr/tr/turkiye/hatayda-gri-listede-aranan-teror-orgutu-el-kaide-uyesi-yakalandi/1934451>, (ET: 20.08.2020).
- BUCKLEY Chris**, *Chinese Doctor, Silenced After Warning of Outbreak, Dies From Coronavirus*, **The New York Times** (06.02.2020), <https://nyti.ms/375KzwH>, (ET: 03.05.2020).
- DAVIDSON Helen**, *Chinese inquiry exonerates coronavirus whistleblower doctor*, **The Guardian** (20.03.2020), <https://www.theguardian.com/world/2020/mar/20/chinese-inquiry-exonerates-coronavirus-whistleblower-doctor-li-wenliang>, (ET: 03.05.2020).
- DEPARTMENT OF THE TREASURY**, *Internal Revenue Service*, Vol. 86, No. 11, 19 Haziran 2020, <https://www.govinfo.gov/content/pkg/FR-2021-01-19/pdf/2021-00427.pdf>, (ET: 12.06.2021).
- DRUCKER Jesse / HAKIM Danny**, *Private Inequity: How a Powerful Industry Conquered the Tax System*, **The New York Times** (12.06.2021), <https://www.nytimes.com/2021/06/12/business/private-equity-taxes.html?smid=url-share>, (ET: 12.06.2021).
- EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS**, *Taxation and the European Convention on Human Rights*, Mart - 2021, https://www.echr.coe.int/Documents/FS_Taxation_ENG.pdf, (ET: 11.06.2021).
- GAZETE DUVAR**, *Hakkari'nin gizemli stelleri: Kim yaptı?*, (23.06.2019), <https://www.gazeteduvar.com.tr/kultur-sanat/2019/06/23/hakkarinin-gizemli-stelleri-kim-yapti>, (ET: 28.08.2020).
- GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI**, *Faaliyet Raporu*, 2019, <https://www.gib.gov.tr/kurumsal/stratejik-yonetim/faaliyet-raporlari>, (ET: 20.05.2021).
- GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI**, *Faaliyet Raporu*, 2020, <https://www.gib.gov.tr/kurumsal/stratejik-yonetim/faaliyet-raporlari>, (ET: 20.05.2021).

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI, İNTERNET VERGİ DAİRESİ,
<https://intvrg.gib.gov.tr/>, (ET: 03.07.2020).

HABERTÜRK, *Gri listedeki terörist Erzurum'da sağ olarak yakalandı,* (12.07.2020), <https://www.haberturk.com/son-dakika-haberler-gri-listedeki-terorist-erzurum-da-sag-olarak-yakalandi-2741409>, (ET: 20.08.2020).

IMF, *Fiscal Monitor Database of Country Fiscal Measures in Response to the COVID-19 Pandemic,* Nisan - 2021, <https://www.imf.org/en/Topics/imf-and-covid19/Fiscal-Policies-Database-in-Response-to-COVID-19>, (ET: 14.05.2021).

İHLAS HABER AJANSI, *'Gri Liste'deki FETÖ'cü tutuklandı,* (03.07.2019), <https://www.ih.com.tr/adana-haberleri/gri-listedeki-fetocu-tutuklandi-2346215/>, (ET: 20.08.2020).

İSTANBUL VERGİ DARESİ BAŞKANLIĞI, https://www.ivdb.gov.tr/vergi_iletisim_merkezi#, (ET: 15.09.2020).

NIŞANYAN Sevan, *Nişanyan Sözlük – Çağdaş Türkçenin Etimolojisi* (Online), <https://www.nisanyansozluk.com/?k=ihbar>, (ET: 03.05.2020).

NORMILE Dennis / HUIHUI Bian, *Ones we've lost,* **Science** (18.12.2020), <https://science.sciencemag.org/content/370/6523/1398?rss=1>, (ET: 24.12.2020)

RTÉ IRELAND, *Who's going to speak up for Irish healthcare staff?,* <https://www.rte.ie/brainstorm/2020/0420/1132598-healthcare-frontline-staff-whistleblowers-coronavirus/>, (ET: 03.05.2020).

T.C. CUMHURBAŞKANLIĞI İLETİŞİM MERKEZİ (CİMER),
<https://www.cimer.gov.tr>, (ET: 06.07.2020).

T.C. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI TERÖR ARANANLAR,
<http://www.terorarananlar.pol.tr>, (ET: 03.05.2020).

TBMM, *Denizlerde ve Yurt Yüzeyinde Görülen Patlayıcı Madde ve Şüpheli Cisimlere Uygulanacak Esaslara İlişkin Kanun Tasarısı ve İçişleri, Plan ve Bütçe ve Millî Savunma Komisyonları Raporları,* Yasama Yılı: 1, Dönem: 21, S. Sayısı: 137, <https://www.tbmm.gov.tr/sirasayi/donem21/yil01/ss137m.htm>, (ET: 10.09.2020).

TBMM, Mart - Ağustos 1927 aylarına ait raporların gönderildiği hakkında 3/17 numaralı Divan-ı Muhasebat Riyaseti tezkeresine dair Divan-ı Muhasebat Encümeni mazbatasının 2'inci ve 3'üncü fıkraları hakkında Maliye ve Bütçe Encümenleri Mazbataları, Sıra No: 78, <https://www.tbmm.gov.tr/tutanaklar/TUTANAK/TBMM/d03/c026/tbmm03026033.pdf>, (ET: 05.05.2020).

TBMM, Mektum mallar ihbariyesi hakkında 1/127 numaralı kanun lâyihası ve Maliye ve Bütçe Encümenleri Mazbataları, Sıra No: 41, <https://www.tbmm.gov.tr/tutanaklar/TUTANAK/TBMM/d04/c005/tbmm04005016ss0041.pdf>, (ET: 18.04.2020).

TBMM, Mektum mallar ihbariyesi hakkında 1/127 numaralı kanun lâyihası ve İktisat Encümeni Mazbatası, Sıra No: 41 (ilave), <https://www.tbmm.gov.tr/tutanaklar/TUTANAK/TBMM/d04/c005/tbmm04005017ss0041ek01.pdf>, (ET: 01.01.2020).

TBMM Zabıt Cerîdesi, C.8, İ:32, 08.04.1340, C:1, <https://www.tbmm.gov.tr/tutanaklar/TUTANAK/TBMM/d02/c008/tbmm02008032.pdf>, (ET: 22.05.2020).

TBMM Zabıt Cerîdesi, C.33, İ. 82, 25.6.1927, C:1, <https://www.tbmm.gov.tr/tutanaklar/TUTANAK/TBMM/d02/c033/tbmm02033082.pdf>, (ET: 08.01.2021).

TBMM Zabıt Cerîdesi, C.26, İ: 33, 09.03.1931, C:1, <https://www.tbmm.gov.tr/tutanaklar/TUTANAK/TBMM/d03/c026/tbmm03026033.pdf>, (ET: 22.04.2020).

TBMM Zabıt Cerîdesi, C.5, İ: 16, 24.12.1931, C:1, <https://www.tbmm.gov.tr/tutanaklar/TUTANAK/TBMM/d04/c005/tbmm04005016.pdf>, (ET: 22.04.2020).

TBMM Zabıt Cerîdesi, C.5, İ: 17, 26.12.1931, C:1, <https://www.tbmm.gov.tr/tutanaklar/TUTANAK/TBMM/d04/c005/tbmm04005017.pdf>, (ET: 10.01.2020).

TÜRK DİL KURUMU, *Büyük Türkçe Sözlük*, <https://sozluk.gov.tr>, (ET: 03.05.2020).

Mahkeme Kararları:***Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi***

- "Guja v. Moldova", [12.02.2008], No. 14277/04.

Anayasa Mahkemesi

- Necati Yıldız ve Diğerleri, B. No: 2014/15635, 8.12.2016.
- Sadettin Keskin, B. No: 2014/11170, 20.07.2017.

Danıştay

- Danıştay 3. Dairesi, 04.06.1990, E. 1990/25, K. 1990/1661.
- Danıştay 3. Dairesi, 25.11.1992, E. 1991/2903, K. 1992/3556.
- Danıştay 3. Dairesi, 18.10.1995, E. 1995/139, K. 1995/3105.
- Danıştay 10. Dairesi, 13.11.2000, E. 1998/1443, K. 2000/5627.
- Danıştay 3. Dairesi, 13.06.2001, E. 2000/2817, K. 2001/2382.
- Danıştay 3. Dairesi, 12.04.2007, E. 2006/2241, K. 2007/1160.
- Danıştay 3. Dairesi, 16.02.2011, E. 2009/837, K. 2011/521.
- Danıştay 3. Dairesi, 19.02.2013, E. 2012/747, K. 2013/478.
- Danıştay 3. Dairesi, 01.10.2013, E. 2013/9015, K. 2013/3758.
- Danıştay 3. Dairesi, 20.01.2014, E. 2012/2537, K. 2014/21.
- Danıştay 3. Dairesi, 28.05.2014, E. 2011/4219, K. 2014/2486.
- Danıştay 3. Dairesi, 28.05.2014, E. 2011/4193, K. 2014/2488.
- Danıştay 3. Dairesi, 28.05.2014, E. 2012/1908, K. 2014/2490.
- Danıştay 3. Dairesi, 28.05.2014, E. 2011/4209, K. 2014/2491.
- Danıştay 3. Dairesi, 28.05.2014, E. 2011/4670, K. 2014/2492.
- Danıştay 3. Dairesi, 05.06.2014, E. 2011/4292, K. 2014/2669.
- Danıştay 3. Dairesi, 09.06.2014, E. 2011/1322, K. 2014/2722.
- Danıştay 1. Dairesi, 26.12.2014, E. 2014/2065, K. 2014/2030.

- Danıştay 3. Dairesi, 26.01.2015, E. 2014/2810, K. 2015/68.
- Danıştay 3. Dairesi, 03.02.2015, E. 2014/1520, K. 2015/471.
- Danıştay 3. Dairesi, 23.03.2015, E. 2014/834, K. 2015/1510.
- Danıştay 3. Dairesi, 07.05.2015, E. 2014/4537, K. 2015/2934.
- Danıştay 3. Dairesi, 07.05.2015, E. 2011/4669, K. 2015/2959.
- Danıştay 3. Dairesi, 13.05.2015, E. 2012/4750, K. 2015/3207.
- Danıştay 10. Dairesi, 01.07.2015, E. 2011/4156, K. 2015/3479.
- Danıştay 10. Dairesi, 11.01.2016, E. 2014/4038, K. 2016/83.
- Danıştay 3. Dairesi, 23.02.2016, E. 2013/157, K. 2016/1703.
- Danıştay 3. Dairesi, 25.04.2016, E. 2013/6724, K. 2016/3170.
- Danıştay 3. Dairesi, 12.05.2016, E. 2012/5016, K. 2016/3367.
- Danıştay 10. Dairesi, 30.05.2016, E. 2013/3890, K. 2016/3007.
- Danıştay 3. Dairesi, 07.02.2017, E. 2012/4626, K. 2017/613.
- Danıştay 3. Dairesi, 07.02.2017, E. 2012/4933, K. 2017/614.
- Danıştay 3. Dairesi, 07.02.2017, E. 2016/16836, K. 2017/616.
- Danıştay 3. Dairesi, 07.02.2017, E. 2014/4720, K. 2017/623.
- Danıştay 10. Dairesi, 27.06.2018, E. 2015/4649, K. 2018/2278.
- Danıştay 3. Dairesi, 11.03.2020, E. 2019/4231, K. 2020/1406.
- Danıştay 3. Dairesi, 01.12.2020, E. 2019/3547, K. 2020/4932.
- Danıştay 3. Dairesi, 01.12.2020, E. 2019/7399, K. 2020/4957.
- Danıştay 10. Dairesi, 01.12.2020, E. 2015/217, K. 2020/5509.
- Danıştay 3. Dairesi, 23.03.2021, E. 2021/646, K. 2021/1538.
- Danıştay 3. Dairesi, 06.10.2021, E. 2020/3632, K. 2021/4239.
- Danıştay 6. Dairesi, 30.11.2021, E. 2020/4051, K. 2021/13211.
- Danıştay 3. Dairesi, 07.12.2021, E. 2021/1329, K. 2021/5867.

Muhammed Ali AKAY

**İBN HALDUN'UN
ULU'L-EMR'E İTAAT ANLAYIŞI**

**ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022**

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

İbn Haldun'un Ulu'l-Emr'e İtaat Anlayışı

Muhammed Ali Akay

Hukuk Yayınları Dizisi – 3307

Birinci Baskı : Aralık, 2022

ISBN : 978 – 605 – 264 – 078 – 4

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara
Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

Bursa Şube

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com
 : adalety@adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi
 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nilüfer Aydın

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Ay-bay Kırtasiye İnş. Gıda Paz. ve Tic. Ltd. Şti.
Sertifika No: 46661
Tel: (0 312) 472 58 55 - Ankara

KAYNAKÇA

KİTAPLAR

- Ağaoğulları, Mehmet Ali (Ed.). **Sokrates'ten Jakobenlere Batı'da Siyasal Düşünceler**. 10. Baskı. İstanbul: İletişim Yayınları, 2020.
- Ağaoğulları, Mehmet Ali ve Levent Köker. **İmparatorluktan Tanrı Devletine**. 9. Baskı. Ankara: İmge Kitabevi, Ağustos 2020.
- Ağaoğulları, Mehmet Ali ve Levent Köker. **Kral-Devlet ya da Ölümlü Tanrı**. 5. Baskı. Ankara: İmge Kitabevi, Ocak 2018.
- Ağaoğulları, Mehmet Ali ve Levent Köker. **Tanrı Devletinden Kral-Devlete**. 4. Baskı. Ankara: İmge Kitabevi, Kasım 2004.
- Ahmed Hilmi. **İslam Tarihi**. Havvanur Ünver Altun (sad.). 1. Baskı. Ankara: Elips Kitap, 2013.
- Ahmet Cevdet. "Ahmet Cevdet Paşa'nın Takdimi", **Tercüme-i Mukaddime-i İbn Haldun Mukaddime Tercümesi** içinde. C. 3. 1. Baskı. İstanbul: Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı Yayınları, 2015, ss. 11-14.
- Ahmet Cevdet. **Kıyas-ı Enbiya**. Mahir İz (hızl.). C. III. İkinci Baskı. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, Aralık 1985.
- Akad, Mehmet, Bihterin Vural Dinçkol ve Nihat Bulut. **Genel Kamu Hukuku**. Gözden Geçirilmiş 18. Basım. İstanbul: Der Yayınları, 2022.
- Akad, Mehmet. **Baskı Gruplarının Siyasal İktidarla İlişkileri**. İstanbul: Fakülteler Matbaası, 1976.
- Akal, Cemal Bali. "Devlet, Yasa, Hakimiyet", **Cumhuriyet'in 75. Yıl Armağanı** içinde. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yayınları, 1999, ss. 19-55.
- Akal, Cemal Bali. **İktidarın Üç Yüzü**. 1. Baskı. Ankara: Dost Kitabevi, 1998.
- Akgündüz, Ahmet ve Halil Cin. **Türk Hukuk Tarihi**. İstanbul: Osmanlı Araştırmaları Vakfı, 2017.
- Akın, İlhan F. **Kamu Hukuku**. 5. Bası. İstanbul: Beta Basım Yayım Dağıtım, Ocak 1987.
- Akkaya Kia, Rukiye. **Moderniteden Postmoderniteye Egemenlik ve Hukuk**. 2. Baskı. İstanbul: Beta Basım, 2011.
- Akman, Mehmet. **Osmanlı Devletinde Kardeş Katli**. 1. Basım, İstanbul: Eren Yayıncılık, 1997.
- Akyüz, Vecdi. **Asr-ı Saadette Siyasi Konuşmalar**. 2. Baskı. İstanbul: Dergah Yayınları, Mart 2021.

- Akyüz, Vecdi. **Hilafetin Saltanata Dönüşmesi Emevilerin Kuruluş Devrinde İslam Kamu Hukuku**. 2. Baskı. İstanbul: Dergah Yayınları, Ağustos 2021.
- Akyüz, Vecdi. **Kur'an'da Siyasi Kavramlar**. İstanbul: Kitabevi Yayınları, Ocak 1998.
- Anayurt, Ömer. **Anayasa Hukuku (Temel Kavramlar ve Türk Anayasa Hukuku)**. Güncellenmiş 3. Baskı. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2020.
- Ansay, Sabri Şakir. **Hukuk Tarihinde İslam Hukuku**. 4. Bası. Ankara: Turhan Kitabevi Yayınları, Şubat 2002.
- Apak, Adem. **Erken Dönem İslam Tarihinde Asabiyet**. 3. Basım. İstanbul: Ensar Neşriyat, Şubat 2016.
- Apaydın, Hacı Yunus. **İslam Hukuk Usulü**. 3. Basım. Kayseri: Kimlik Yayınları, 2017.
- Arnold, Thomas Walker. **Hilafet**. Muhammed İkbal Saylık (çev.). 1. Baskı. Ankara: Ankara Okulu Yayınları, Aralık 2021.
- Arsel, İlhan. **Teokratik Devlet Anlayışından Demokratik Devlet Anlayışına**, 1. Baskı, İstanbul, (Yayınevi Yok), Aralık 1993.
- Arslan, Ahmet. **İbni Haldun**. 4. Baskı. İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, 2019.
- Arslan, Zühtü. **Anayasa Teorisi**. 1. Baskı. Ankara: Seçkin Yayıncılık, Ocak 2005.
- Avcı, Mustafa. **Türk Hukuk Tarihi**. 9. Baskı. Konya: Atlas Akademi, 2020.
- Aycan, İrfan. **Saltanata Giden Yolda Muaviye bin Ebî Süfyan**. 4. Basım. Ankara: Ankara Okulu Yayınları, Kasım 2014.
- Aydın, Mehmet Akif. **Türk Hukuk Tarihi**. 16. Baskı. İstanbul: Beta Basım, 2019.
- Barkan, Ömer Lütfi. "Türkiye'de Din ve Devlet İlişkilerinin Tarihsel Gelişimi", Vecdi Akyüz (hzl.). **Osmanlı'da Din-Devlet İlişkileri** İçinde, İstanbul: Ayışığı Kitapları, 1999, ss. 9-56.
- Barkan, Ömer Lütfi. **Türkiye'de Toprak Meselesi**. Abidin Nesimi, Mustafa Şahin ve Abdullah Özkan (hzl.). Birinci Baskı. İstanbul: Gözlem Yayınları, Kasım 1980.
- Barkan, Ömer Lütfi. **XV ve XVI inci Asırlarda Osmanlı İmparatorluğunda Zirai Ekonominin Hukuki ve Mali Esasları**. Birinci Cilt: Kanunlar. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türkiyat Enstitüsü Neşriyatı, 1943.
- Bayındır, Abdülaziz. **Din ve Devlet İlişkileri: Teokrasi ve Laiklik**. İstanbul: Süleymaniye Vakfı Yayınları, 1999.
- Berkes, Niyazi. **Teokrasi ve Laiklik**. 1. Baskı. İstanbul: Adam Yayıncılık, Mart 1984.
- Black, Antony. **Siyasal İslam Düşüncesi Tarihi Peygamberden Bugüne**. Sevda Çalışkan ve Hamit Çalışkan (çev.). 1. Baskı. Ankara: Dost Kitabevi Yayınları, Nisan 2010.
- Bozarslan, Hamit. **Lüks ve Şiddet İbn Haldun'da Tahakküm ve Direniş**. Melike Işık Durmaz (çev.). 1. Baskı. İstanbul: İletişim Yayınları, 2016.

- Bozkurt, Nahide. "Abbasiler (750-1258)", Eyüp Baş (Ed.). **İslam Tarihi El Kitabı** İçinde. 6. Baskı, Ankara: Grafiker Yayınları, 2017, ss. 457-524.
- Canatan, Kadir. **İbn Haldun: Batı-Dışı Bir Sosyal Bilim İmkanı**. 1. Baskı. İstanbul: Pınar Yayınları, Kasım 2019.
- Canikli, İlyas. **Hadislere Göre Yöneticilere İtaatin Sınırları**. 1. Baskı. Ankara: İlahiyat Yayınları, Temmuz 2004.
- Çetin, Halis. "Siyasal İktidar ve Meşruiyet", Halis Çetin (Ed.). **Siyaset Bilimi** İçinde. Ankara: Orion Kitabevi, Mart 2014, ss. 63-115.
- Çetiner, Bedreddin. **Fatiha'dan Nas'a Esbâb-ı Nüzul Kur'an Ayetlerinin İniş Sebepleri**. 5. Baskı. İstanbul: Çağrı Yayınları, 2016.
- Darışman, Zuhuri. "Koçi Beyin Yaşadığı Devrin Kısa Panoraması", **Koçi Bey Risalesi** İçinde. 1. Basım. İstanbul: MEB Kitapları, 1972, ss. VI- IX.
- Demircan, Adnan. **Hilafetin Hikayesi**. 1. Baskı. İstanbul: Beyan Yayınları, Nisan 2021.
- Demircan, Adnan. **İslam Tarihinin İlk Asrında İktidar Mücadelesi**. Gözden Geçirilmiş 2. Baskı. İstanbul: Beyan Yayınları, Ocak 2014.
- Doehring, Karl. **Genel Devlet Kuramı (Genel Kamu Hukuku)**. Ahmet Mumcu (çev.). 4. Baskı. İstanbul: İnkılap Kitabevi, 2002.
- Doğan, Nagihan. **Dinin İktidarı İktidarın Dini**. 1. Baskı. İstanbul: İletişim Yayınları, 2021.
- Duguit, Leon. **Kamu Hukuku Dersleri**. Süheyp Derbil (çev.). Ankara: AÜHF Yayınları, 1954.
- Duverger, Maurice. **Siyaset Sosyolojisi**. Şirin Tekeli (çev.). 2. Baskı. İstanbul: Varlık Yayınları, Mart 1982.
- Ebu Hanife. **Fıkıh-ı Ekber**. Hasan Basri Çantay (çev.). 2. Baskı. Ankara: Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, 1982.
- Ekinci, Ekrem Buğra. **Hukukun Serüveni**. 2. Basım. İstanbul: Arı Sanat Yayınevi, 2015.
- Ekinci, Ekrem Buğra. **İslâm Hukukunda Değişmenin Sınırı**. 2. Baskı. İstanbul: Arı Sanat Yayıncılık, 2018.
- El-Câbiri, Muhammed Âbid. **İbn Haldun'un Düşüncesi Asabiyet ve Devlet**. Muhammet Çelik (çev.). 2. Baskı. İstanbul: Mana Yayınları, Temmuz 2020.
- El-Kâtib, Ahmed. **Şia'da Siyasal Düşüncenin Gelişimi –Şûrâdan Velâyet-i Fakîh'e-**. Mehmet Yolcu (çev.). 1. Baskı. Ankara: Kitâbiyât, Mart 2005.
- El-Kummî, Ebu Cafer Muhammed b. Ali İbn Bâbeveyh. **Risaletü'l-İ'tikadati'l-İmamiyye (Şii-İmamiyye'nin İnanç Esasları)**. Ethem Ruhi Fıglalı (çev.). Ankara: Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Yayınları, 1978.

- En-Nebhani, Yusuf bin İsmail. **Emirü'l Mü'minine İtaatin Vücubu Hakkında Kırk Hadis**. Fahri Aydın (çev.). İstanbul: Daru'l Hilafeti'l Aliyye Medresesi, 2020.
- Eren, Abdurrahman. **Anayasa Hukuku Dersleri**. Güncellenmiş 2. Baskı. Ankara: Seçkin Yayınları, 2020.
- Er-Rayyıs, Muhammed Ziyauddin. **İslam'da Yönetim Sistemi ve Temelleri**. İbrahim Sarmış (çev.). 3. Baskı. Ankara: Fecr Yayınları, Kasım 2017.
- Esed, Muhammed. **Kur'an Mesajı Meal-Tefsir**. Cahit Koytak ve Ahmet Ertürk (çev.). İstanbul: İşaret Yayınları, 2000.
- Eş'ari, Ebu'l-Hasen el. **İlk Dönem İslam Mezhepleri**. Mehmet Dalkılıç ve Ömer Aydın (çev.). 1. Baskı. İstanbul: Kabcacı Yayınevi, Ekim 2005.
- Eş-Safii, Muhammed b. İdris. **Er-Risale (İslam Hukukunun Kaynakları)**. Abdulkadir Şener ve İbrahim Çalışkan (çev.). 7. Baskı. Ankara: TDV Yayınları, Mart 2020.
- Genç, Nurullah. **Yönetim ve Organizasyon: Çağdaş Sistemler ve Yaklaşımlar**. Güncellenmiş 5. Baskı. Ankara: Seçkin Yayıncılık, Eylül 2017.
- Gibb, Hamilton A. R. **İslam Medeniyeti Üzerine Araştırmalar**. Kadir Durak, Atilla Özkök, Hayrettin Yücesoy ve Kenan Dönmez (çev.). İstanbul: Endülüs Yayınları, 1994.
- Goldziher, Ignaz. **İslamda Fıkıh ve Akaid**. İlhan Başgöz (çev.). 1. Baskı. Ankara: Ardıç Yayınları, Ekim 2004.
- Gökdağ, Kamuran. **İktidar Teleolojisi İbn Haldun'un Toplum ve Siyaset Teorisinde Asabiyet**. 1. Basım. İstanbul: Klasik Yayınları, Mayıs 2019.
- Göze, Ayferi. **Siyasal Düşünceler ve Yönetimler**. 5. Baskı. İstanbul: Beta Basım, Kasım 1989.
- Gözler, Kemal. **Anayasa Hukukunun Genel Teorisi**. C. 1. Birinci Baskı. Bursa: Ekin Basım Yayın Dağıtım, Haziran 2011.
- Güler, İlhami. **Politik Teoloji Yazıları**. Ankara: Ankara Okulu Yayınları, 2018.
- Gündüz, Şinasi. **Pavlus Hıristiyanlığın Mimarı**. 4. Baskı. Ankara: Ankara Okulu Yayınları, 2014.
- Gürbüz, Ahmet. **Hukuk ve Meşruluk Meşru Hukukun Temel Unsurları**. Yenilenmiş ve Geliştirilmiş 3. Baskı. İstanbul: Beta Basım, Mart 2013.
- Güriz, Adnan. **Hukuk Felsefesi**. 15. Baskı. Ankara: Siyasal Kitabevi, Ekim 2020.
- Gürkan, Salime Leyla. **Yahudilik**. 7. Basım. İstanbul: İSAM Yayınları, 2018.
- Gürkan, Ülker. **Hukuk Sosyolojisine Giriş**. 9. Baskı. Ankara: Siyasal Kitabevi, 2017.
- Hakyemez, Yusuf Şevki. **Mutlak Monarşilerden Günümüze Egemenlik Kavramı**. 1. Baskı. Ankara: Seçkin Yayıncılık, Mayıs 2004.
- Hallaf, Abdülvahhab. **İlk Dönem İslam Hukuku Yasama, Yargı ve Yürütme**. Abdülhadi Timurtaş (çev.). 1. Baskı. İstanbul: Pınar Yayınları, Temmuz 2006.

- Hallaq, Wael B. **İslam Hukukuna Giriş**. Necmettin Kızılkaya (çev.). 1. Basım. İstanbul: Pınar Yayınları, Nisan 2017.
- Hamidullah, Muhammed. **İslam Peygamberi (Hayatı ve Faaliyeti)**. C. II. Salih Tuğ (çev.). Ankara: İmaj Basım, 2003.
- Hamidullah, Muhammed. **İslam'da Devlet İdaresi**. Hamdi Aktaş (çev.). 1 Baskı. İstanbul: Beyan Yayınları, Eylül 2007.
- Hassan, Ümit. **İbn Haldun'un Metodu ve Siyaset Teorisi**. 2. Baskı. İstanbul: Toplum-sal Dönüşüm Yayınları, 1998.
- Hatemi, Hüseyin. **İslam Hukuku Dersleri**. 1. Basım. İstanbul: Sümer Kitabevi, 2012.
- Hatemi, Hüseyin. **İslam Hukukunda Devlet Yapısı**. 1. Baskı. İstanbul: Hareket Yayınları, 1970.
- Hatiboğlu, Mehmed Said. **Hilafetin Kureyşliliği**. 6. Baskı. Ankara: Otto Yayın, Ekim 2017.
- Heywood, Andrew. **Siyaset**. Bican Şahin ve Diğerleri (çev.). 14. Baskı. İstanbul: Adres Yayınları, 2014.
- Heywood, Andrew. **Siyasetin Temel Kavramları**. Hayrettin Özler (çev.). 1. Baskı. Ankara: Adres Yayınları, 2012.
- Humeyni, Ayetullah. **Velâyet-i Fakih İslam Devleti**. 1. Baskı. Tahran: İmam Humeyni'nin Eserlerini Tanzim ve Yayınlama Müessesesi Uluslararası İlişkiler Bürosu.
- Humeyni. **İslam Fıkında Devlet**. Hüseyin Hatemi (çev.). 1. Basım. İstanbul: Düşünce Yayınları, Nisan 1979.
- Husrî, Sâtî El. **İbn-i Haldun Üzerine Araştırmalar**. Süleyman Uludağ (çev.). 1. Baskı. İstanbul: Dergâh Yayınları, Eylül 2001.
- Ibn Khaldun. **The Muqaddimah: An Introduction to History**. Frank Rosenthal (çev.). Vol. I-II-III. Bolingen Foundation, 1958.
- İbn Haldun. **Bilim ile Siyaset Arasında Hatıralar**. Vecdi Akyüz (çev.). 3. Baskı. İstanbul: Dergâh Yayınları, Haziran 2017.
- İbn Haldun. **Lübâbü'l-Muhassal fî Usûli'd-Dîn Kelam ve Felsefenin Ana Konuları**. Abdüssamet Sarıkaya (çev.). 1. Baskı. İstanbul: İber Yayınları, 2022.
- İbn Haldun. **Mukaddime Evrensel Tarihe ve Toplum Bilimlerine Giriş**. Cemal Aydın (çev.). 1. Baskı. İstanbul: Timaş Yayınları, Aralık 2021.
- İbn Haldun. **Mukaddime**. Süleyman Uludağ (çev.). İstanbul: Dergâh Yayınları, 2018.
- İbn Haldun. **Muzilü'l-Melam an Hükkami'l-Enam Kadılığın Ahlaki Hükümleri**. Selim Güzel (çev.). 1. Baskı. İstanbul: İber Yayınları, 2022.
- İbn Haldun. **Tercüme-i Mukaddime-i İbn Haldun Mukaddime Tercümesi**. Pirizade Mehmet Sahib (çev.). Yavuz Yıldırım, Sami Erdem, Halit Özkan ve M. Cüneyt

- Kaya (hızl.). C. 1. 1. Baskı, İstanbul: Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı Yayınları, 2015.
- İbn Kesîr. **Hadislerle Kur'an'ı Kerîm Tefsîri**. Bekir Karlığa ve Bedreddin Çetiner (çev.). C. 4. İstanbul: Çağrı Yayınları, 1984.
- İbn Teymiye. **Siyaset es-Siyasetü's-şer'iyye**. Vecdi Akyüz (çev.). 3. Baskı. İstanbul: Dergah Yayınları, Mart 2021.
- İbn-i Haldun. **Miftahu'l-İber (İber'in Anahtarı) (İnsanlık ve Peygamberler Tarihi'ne Giriş)**. Abdullatif Suphi (çev.). Emine Öztürk ve Orhan Gültekin (sad.). 1. Baskı. İstanbul: Rağbet Yayınları, 2020.
- İbn-i Haldun. **Mukaddime**. Halil Kendir (çev.). C. 1. Yeni Şafak Kültür Armağanı, Eylül 2004.
- İbni Haldun. **Mukaddime**. Turan Dursun (çev.). C: I-II, Ankara: Kaynak Yayınları, 2017.
- İbni Haldun. **Mukaddime**. Zakir Kadirî Ugan (çev.). C: I-II-III, İstanbul: Maarif Basımevi, 1954.
- İbnü'l Arabî, Ebu Bekir. **el-Avasım Mine'l-Kavasım Sahabe Savunusu**. Tahir Tural (çev.). 1. Baskı. Ankara: Ankara Okulu Yayınları, Nisan 2021.
- İnalçık, Halil. **Osmanlı İmparatorluğu Klasik Çağ (1300-1600)**. Ruşen Sezer (çev.). 1. Baskı. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları, Mayıs 2003.
- İnalçık, Halil. **Osmanlı'da Devlet, Hukuk ve Adalet**. 11. Baskı. İstanbul: Kronik Kitap, Haziran 2020.
- İnan, Ahmet. **Çağdaş Egemenlik Teorisi ile Kuran'ın Hakimiyet Kavramının Karşılaştırılması -Yeni Bir İslam Siyaset Teorisine Giriş-**. Ankara: Etüt Yayınları, 1999.
- İran İslam Cumhuriyeti Anayasası**. Halil Çeçen (çev.). 1. Baskı. İstanbul: Legal Yayıncılık, Eylül 2019.
- İsfahani, Ragıb. **Müfredat-Kur'an Kavramları Sözlüğü**. Yusuf Türker (çev.). 4. Basım. İstanbul: Pınar Yayınları, 2016.
- İzzeti, Ebulfazl. **İslam'da Siyaset Teorisi**. Yasin Demirkıran (çev.). 1. Baskı. İstanbul: İnsan Yayınları, 2014.
- Kaboğlu, İbrahim Özden. **Anayasa Hukuku Dersleri (Genel Esaslar)**. 9. Baskı. İstanbul: Legal Yayıncılık, Eylül 2014.
- Kadı Beydâvî. **Muhtasar Beydavi Tefsiri (Envaru't-Tenzil ve Esrâru't-Tevîl)**. Şadi Eren (çev.). C. 1. İkinci Baskı. İstanbul: Selsebil Yayınları, Mart 2011.
- Kadi, Abdülfettah. **Esbâb-ı Nüzul**. Salih Akdemir (çev.). 5. Baskı. Ankara: Fecr Yayınları, 2016.
- Kahraman, Abdullah. "Şer'i Deliller", Talip Türcan (Ed.). **İslam Hukuku** İçinde. 9. Baskı, Ankara: Grafiker Yayınları, Haziran 2020, ss. 139-188.

- Kapani, Münci. **Politika Bilimine Giriş**. 56. Baskı. Ankara: BB101 Yayınları, 2017.
- Karaman, Hayreddin, Mustafa Çağrı, İbrahim Kâfi Dönmez ve Sadrettin Gümüş (hızl.). **Kur'an Yolu Türkçe Meâl ve Tefsir**. 4. Baskı. Ankara: DİB Yayınları, 2014.
- Karaman, Hayreddin. **Anahatlarıyla İslam Hukuku**. C. 1. İstanbul: Ensar Neşriyat, 1987.
- Karaman, Hayreddin. **İslam Hukuk Tarihi**. 11. Baskı. İstanbul: İz Yayıncılık, 2016.
- Kayapınar, Akif. "İbn Haldun'un Asabiyet Kavramı: Siyaset Teorisinde Yeni Bir Açılım", Recep Şentürk (Ed.). **İbn Haldun Güncel Okumalar** İçinde. 4. Baskı, İstanbul: İz Yayıncılık, 2017, ss. 121-160.
- Kışlalı, Ahmet Taner. **Siyaset Bilimi**. Ankara: Ankara Üniversitesi Basın-Yayın Yüksekokulu Yayınları, 1987.
- Koçi Bey. **Koçi Bey Risalesi**. Zuhuri Danışman (sad.). 1. Basım. İstanbul: MEB Kitapları, 1972.
- Köksal, Asım Cüneyd. **Fıkıh ve Siyaset: Osmanlılarda Siyaset-i Şer'iyeye**. 3. Basım. İstanbul: Klasik Yayınları, Nisan 2020.
- Köprülü, M. Fuad. "İslam Hukuku", M. Fuat Köprülü ve W. Barthold. **İslam Medeniyeti Tarihi** İçinde, 6. Basım. Ankara: Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, 1984, ss. 291-321.
- Köprülü, M. Fuad. **Bizans Müesseselerinin Osmanlı Müesseselerine Tesiri**. İstanbul: Ötüken Neşriyat, 1981.
- Köprülü, M. Fuad. **İslâm ve Türk Hukuk Tarihi Araştırmaları ve Vakıf Müessesesi**. Orhan F. Köprülü (hızl.). 2. Baskı. Ankara: Akçağ Yayınları, 2005.
- Kösoğlu, Nevzat. **Hukuka Bağlılık Açısından Eski Türkler'de-İslam'da ve Osmanlı'da Devlet**. 4. Basım. İstanbul: Ötüken Neşriyat, Ocak 2017.
- Kubalı, Hüseyin Nail. **Devlet Ana Hukuku (Esas Teşkilat Hukuku)**. C. 1. 3. Baskı. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yayınları, 1950.
- Kutsal Kitap Eski ve Yeni Antlaşma (Tevrat, Zebur, İncil)**. Seul, Güney Kore: Kitab-ı Mukaddes Şirketi Yayınları, 2013.
- Lacoste, Yves. **İbni Haldun: Üçüncü Dünyanın Geçmiş Tarih Biliminin Doğuşu**. (Çev. Mehmet Sert). İstanbul: Sosyalist Yayınlar, 1993.
- Lewis, Bernard. **İslam'ın Siyasal Dili**. Fatih Taşar (çev.). İstanbul: Rey Yayıncılık, 1992.
- Mahdi, Muhsin. **İbn Haldun'un Tarih Felsefesi: Kültür İlminin Temellerine Dair Felsefi Bir Araştırma**. Fuat Aydın (çev.). 1. Baskı. İstanbul: Vakıfbank Kültür Yayınları, Mart 2022.
- Mâverdî, Ali b. Muhammed b. Habib Ebü'l-Hasen. **El-Ahkâmü's-Sultâniyye**. Ali Şafak (çev.). İstanbul: Bedir Yayınevi, 2018.

- Meriç, Cemil. **Işık Doğudan Gelir (Ex Oriente Lux)**. 1. Baskı. İstanbul: Pınar Yayınları, Nisan 1984.
- Meriç, Cemil. **Umrandan Uygarlığa**. 26. Baskı. İstanbul: İletişim Yayınları, 2018.
- Mevdudi, Ebu'l-A'la. **Tefhim'ul Kur'an**. C. 1. Komisyon (çev.). İstanbul: İnsan Yayınları, 2005.
- Mumcu, Ahmet. **Osmanlı Devleti'nde Siyaseten Katl**. Ankara: AÜHF Yayınları, 1963.
- Mustafa, Nevin Abdülhâlık. **İslam Düşüncesinde Muhalefet**. Vecdi Akyüz (çev.). İstanbul: Ayışığı Kitapları, 2001.
- Mücahid, Huriye Tevfik. **Farabi'den Abdüh'a Siyasi Düşünce**. Vecdi Akyüz (çev.). 2. Baskı. İstanbul: İz Yayıncılık, 2005.
- Nebhan, Muhammed Faruk. **İslam Anayasa ve İdare Hukukunun Genel Esasları**. Servet Armağan (çev.). İstanbul: Sönmez Neşriyat, 1980.
- Nizamü'l-Mülk. **Siyasetname**. Mehmet Taha Ayar (çev.). 5. Basım. İstanbul: İş Bankası Kültür Yayınları, 2018.
- Okandan, Recai Galip. **Amme Hukukumuzun Anahatları (Türkiye'nin Siyasi Gelişmesi)**. İstanbul: İÜHF Yayınları, 1977.
- Okandan, Recai Galip. **Umumi Amme Hukuku (Devletin Doğuşu, Pozitif ve Teorik Gelişmesi, Unsurları)**. İstanbul: İÜHF Yayınları, 1976.
- Oktay, Cemil. **Siyaset Bilimi İncelemeleri**. 2. Basım. İstanbul: Alfa Yayınları, Temmuz 2005.
- Okumuş, Ejder. **Osmanlı'nın Gözüyle İbn Haldun**. 3. Baskı. İstanbul: İz Yayıncılık, 2017.
- Öktem, Niyazi ve Ahmet Ulvi Türkbağ. **Felsefe, Sosyoloji, Hukuk ve Devlet**. 6. Basım. İstanbul: Der Kitabevi, 2014.
- Özbilgen, Tarık. **Hukukta Meşruiyet Meselesi Üzerine Bir Deneme**. İstanbul: Anıl Matbaası, 1969.
- Özçelik, Ahmet Selçuk. **Anayasa Hukuku-Umumi Esaslar**. C. 1. Konya: Mimoza Yayıncılık, 1994.
- Özdemir, Ali Murat, Abdurrahman Saygılı, Hamdi Gökçe Zabunoğlu, Muammer Ketizmen, Aynur Demirli, Ebubekir Aykut, Ezgi Nur Türkoğlu Karacaoova, Gök-su Uğurlu ve Ozan Giray Şahin. **Genel Kamu Hukuku Kuramsal Yaklaşım**. 2. Baskı. Ankara: İmge Kitabevi, Kasım 2020.
- Özkan, Mustafa. **Dört Halife ve Emeviler Döneminde Din-Devlet İlişkisi**. 2. Baskı. Ankara: Araştırma Yayınları, Ocak 2015.
- Pakalın, Mehmet Zeki. **Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü III**. İstanbul: MEB Yayınları, 1993.

- Razi, Fahrurddin. **Tefsir-i Kebir Mefatih'ul-Gayb**, Suat Yıldırım, Lütfullah Cebeci, Sadık Kılıç ve Sadık Doğru (çev.). C. 8. 1. Baskı. Ankara: Akçağ Yayınları, 1990.
- Rosenthal, Ervin I. J. **Ortaçağ'da İslâm Siyaset Düşüncesi**. Ali Çaksu (çev.). İstanbul: İz Yayıncılık, 1996.
- Rousseau, Jean-Jacques. **Toplum Anlaşması**. Vedat Günyol (çev.). İstanbul: MEB Yayınları, 1997.
- Salihpaşaoğlu, Yaşar ve Dilara Buket Tatar. **Teorik ve Pratik Hukuk Sosyolojisi**. 1. Baskı. Ankara: Lykeion Yayıncılık, Nisan 2021.
- Sarıçam, İbrahim. "Afrika'da Kurulan Bağımsız İslam Devletleri", Eyüp Baş (Ed.), **İslam Tarihi El Kitabı** içinde. 6. Baskı, Ankara: Grafiker Yayınları, 2017, ss. 525-550.
- Sarmış, İbrahim. **Şura'dan Saltanata, Teokrasiye ve Laisizme "Yönetim"**. 1. Baskı. İstanbul: Düşün Yayıncılık, Temmuz 2010.
- Schacht, Joseph. **İslam Hukukuna Giriş (An Introduction to Islamic Law)**. Mehmet Dağ ve Abdulkadir Şener (çev.). Gözden Geçirilmiş 2. Baskı. Ankara: Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Yayınları, 1986.
- Schmitt, Carl. **Siyasi İlahiyat: Egemenlik Kuramı Üzerine Dört Bölüm**. A. Emre Zeybekoğlu (çev.). 5. Baskı. Ankara: Dost Kitabevi Yayınları, Ekim 2016.
- Sunay, Reyhan. **Tartışılan Egemenlik**. 1. Baskı. Ankara: Yetkin Yayınları, Temmuz 2007.
- Sülün, Murat (Ed.). **Keşşâf Tefsiri**. C:2, İstanbul: Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı Yayınları, 2017.
- Şen, Abdurrahim. **Hulefa-i Raşidîn Örneklğinde İslam'da Devlet Başkanı Seçimi**. 1. Basım, İstanbul: Pınar Yayınları, Mart 2015.
- Şen, Abdurrahim. **İslam Hukuk Düşüncesinde İktidar ve Meşruiyet**. 1. Basım, İstanbul: Klasik Yayınları, Şubat 2020.
- Şenel, Alaeddin. **Siyasal Düşünceler Tarihi**. 4. Kısaltılmış Basım. Ankara: Bilim ve Sanat Yayınları, 1995.
- Şimşek, Murat. **İslam Hukukunda Bağlayıcılık Bakımından Hz. Peygamber'in İctihad ve Tasarrufları**. 3. Baskı. Ankara: TDV Yayınları, Haziran 2021.
- Tabatabai, Muhammed Hüseyin. **Tüm Boyutlarıyla İslam'da Şia**. Kadir Akaras ve Abbas Akyüz (çev.). 4. Baskı. İstanbul: Kevser Yayıncılık, Mayıs 2009.
- Teziç, Erdoğan. **Anayasa Hukuku (Genel Esaslar)**. Gözden Geçirilmiş 19. Baskı. İstanbul: Beta Basım, Eylül 2015.
- Topçuoğlu, Hamide. **Hukuk Sosyolojisi (Sosyoloji Açısından Hukuk)**. C. 1. 3. Baskı. Ankara: AÜHF Yayınları, 1969.
- Tunç, Hasan. **Anayasa Hukuku Genel Esaslar**. 2. Baskı. Ankara: Gazi Kitabevi, Ekim 2019.

- Tunçay, Mete (drl.). "Devlet Üstüne Altı Kitap'tan Seçme Parçalar", **Batı'da Siyasal Düşünceler Tarihi Seçilmiş Yazılar Yeni Çağ** İçinde. 5. Baskı. İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, Nisan 2014, ss. 181-200.
- Türcan, Talip. **Devletin Egemenlik unsuru ve Egemenlikten Kaynaklanan Yetkileri**. Ankara: Ankara Okulu Yayınları, 2001.
- Udeh, Abdülkadir. **İslam Ceza Hukuku ve Beşeri Hukuk**. C. 4. Akif Nuri (çev.). İstanbul: İhya Yayınları, 1976.
- Ugan, Zakir Kadiri. "Notlar", **Mukaddime** İçinde. C. I. İstanbul: Maarif Basımevi, 1954.
- Uludağ, Süleyman. "Giriş: İbn Haldun ve Mukaddime", **Mukaddime** İçinde. İstanbul: Dergâh Yayınları, 2018.
- Uludağ, Süleyman. **İbn Haldun: Hayatı-Eserleri-Fikirleri**. 2. Baskı. Ankara: TDV Yayınları, Ekim 2020.
- Uludağ, Süleyman. **İslâm-Siyaset İlişkileri**. 4. Baskı. İstanbul: Dergâh Yayınları, 2016.
- Uygun, Oktay. **Devlet Teorisi**. 5. Baskı. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2019.
- Uygun, Oktay. **Hukuk Teorileri**. 1. Baskı. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, Ekim 2017.
- Uygun, Oktay. **İbni Haldun'un Toplum ve Devlet Kuramı**. 1. Baskı. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2008.
- Ülger, İbrahim. **İbni Haldun**. 1. Baskı. İstanbul: Berfin Yayınları, Mayıs 2004.
- Ülken, Hilmi Ziya ve Ziyaeddin Fahri Fındıkoğlu. **İbni Haldun**. 1. Baskı. İstanbul: Kanaat Kitabevi, 1940.
- Vâhidî, Ebu'l-Hasan. **Esbâb-ı Nüzûl Kur'an Ayetlerinin İniş Sebepleri**. Necdet Çağlı ve Necati Tetik (çev.). 1. Baskı. İstanbul: Ketebe Yayınevi, 2019.
- Weber, Max. **Ekonomi ve Toplum**. Latif Boyacı (çev.). C. 1-2. 1. Baskı. İstanbul: Yarın Yayınları, Kasım 2018.
- Weber, Max. **Meşru Egemenlik**. Latif Boyacı (çev.). İstanbul: Yarın Yayınları, 2017.
- Yaman, Ahmet ve Halit Çalış. **İslam Hukukuna Giriş**. 13. Baskı. İstanbul: Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Vakfı Yayınları, Ekim 2016.
- Yaprak, Emin. **İslam Hukukunda İsyân**. İstanbul: Ravza Yayınları, 2010.
- Yavuz, Yusuf Şevki (Ed.). **Te'vilâtü'l-Kur'ân Tercümesi**. C. 3. İstanbul: Ensar Neşriyat, 2017.
- Yazır, M. Hamdi. **Hak Dili Kur'an Dili**. C. 3. İstanbul: Azim Dağıtım, 2017.
- Yıldırım, Ramazan. **20. Yüzyıl İslam Dünyasında Hilafet Tartışmaları**. 1. Baskı. İstanbul: Anka Yayınları, 2004.

- Yıldırım, Yavuz. "Giriş Mukaddime'nin Osmanlı Tercümesi", **Tercüme-i Mukaddime-i İbn Haldun Mukaddime Tercümesi** içinde. C. 1. 1. Baskı, İstanbul: Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı Yayınları, 2015, ss. 25-54.
- Zabunoğlu, Yahya Kazım. **Kamu Hukukuna Giriş Devlet Tanım-Kaynaklar-Uysurlar**. Ankara: AÜHF Yayınları, 1973.
- Zubaida, Sami. **İslam Dünyasında Hukuk ve İktidar**. Burcu Koçoğlu Birinci ve Hasan Hacak (çev.). 1. Baskı. İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, Şubat 2008.

Süreli Yayınlar

- Alexeev, Igor. "Between Ibn Khaldun and Ibn Taymiyya: Islamic Socio-Political Ideal and Dynastic Autocracy (Reflections on the Tide of "Arab Spring")", **İbn Haldun Çalışmaları Dergisi**. C. 2. S. 2. Temmuz 2017, ss. 171-184.
- Atay, Ender Ethem. "Hukukta Meşruyet Kavramı", **Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**. C. 1. S. 2. 1997, ss. 121-166.
- Barkan, Ömer Lütfi. "Osmanlı İmparatorluğu Teşkilat ve Müesseselerinin Şer'iliği Meselesi". **İÜHF Mecmuası**. C. 11. S. 3-4, 1945, ss. 203-224.
- Barkan, Ömer Lütfi. "Türkiye'de Sultanların Teşrii Sıfat ve Salahiyetleri ve Kanunnameler". **İÜHF Mecmuası**. C. 12. S. 2-3, 1946, ss. 713-733.
- Baçoğlu, Tuncay. "Hilafetin Sübut Şartı Olarak Bey'at". **İLAM (Aziz Mahmud Hüdayi Vakfı İlmî Araştırmalar Merkezi) Araştırma Dergisi**. C. 1, S. 2, Temmuz-Aralık 1996, ss. 81-112.
- Biçer, Ramazan ve Fehmi Soğukoğlu. "Arap Baharının Dinamiği: Ulu'l-Emre İtaatin Teolojisi (Yusuf Karadavi ve Ramazan Buti Örneği)". **KADER Kelam Araştırmaları Dergisi**. C. 10, S. 1, Şubat 2012, ss. 19-30.
- Çaksu, Ali. "İdealler ve Gerçekler: İbn Haldun'un Asabiyet ve Siyasi İktidarı Meşrulaştırması". **Felsefe Dünyası Dergisi**. S. 46, 2007, ss. 125-142.
- Çavuş, Levent. "Modern Tanrı-Devletin Tarihöncesi: Hristiyanlıkta ve İslam'da İktidar". **Milel ve Nihal**. C. 14, S. 1, 2017, ss. 201-233.
- Düzgün, Şaban Ali. "De Facto Siyasal Otoriteden Meşru Siyasal İktidara: Mâtürîdî'nin Ulu'l-Emr Kavramsallaştırması". **Milel ve Nihal**. C. 14, S. 1, 2017, ss. 24-35.
- Fındıkoğlu, Z. Fahri. "İbni Haldun'un Hukuka Ait Fikirleri ve Tesiri", **İÜHF Mecmuası**. C. 5. S. 0. 1939, ss. 138-155.
- Geanakoplos, Deno J. "Bizans İmparatorluğu'nda Kilise ve Devlet: Sezaropapizm Sorununu Yeniden Düşünmek". Mustafa Alican (çev.). **Tarih Okulu Dergisi**. S. 9, Ocak-Nisan 2011, ss. 169-198.
- Gibb, H. A. R. "The Islamic Background of Ibn Khaldun's Political Theory", **Bulletin of the School of Oriental Studies**. University of London. Vol. 7. No. 1. 1933, ss. 23-31. <https://www.jstor.org/stable/607600> (20 Temmuz 2022).

- Göksu, Hasan Tuna. "Egemenlik ve Siyasal İktidar Perspektifinde Anayasacılık ve Anayasa", **Türkiye Adalet Akademisi Dergisi**. C. 1. S. 5. 2011, ss. 339-355.
- Gönenç, Levent. "Meşruiyet Kavramı ve Anayasaların Meşruiyeti Problemi", **AÜHF Dergisi**. C. 50. S. 1. 2001, ss. 131-152.
- Gündüz, Şinasi. "Otoritenin Teolojik Meşruiyeti: Kutsal Bir Fenomen Olarak Otorite". **Milel ve Nihal**. C. 14, S. 1, 2017, ss. 8-23.
- Hassan, Ümit. "İbn Haldun'un Mukaddime'si Metninin Yaygınlık Kazanması Üzerine Notlar", **Ankara Üniversitesi SBF Dergisi**. C. 28. S. 3. 1973, ss. 111-126.
- Kapar, Mehmet Ali. "Hz. Peygamber Döneminde Bey'at", **NEÜİFD**, C. 5, S. 5, Haziran 1994, ss. 75-83.
- Kılınç, Ahmet. "İran Anayasa Hukukunun Genel Esasları", **Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**. C. 12. S. 1-2. 2008, ss. 907-948.
- Okumuş, Ejder. "Osmanlılar'da Siyasal Bir Kurum Olarak Adalet Dairesi" **Sosyal Bilimler Araştırma Dergisi**. S. 5. Mart 2005, ss. 45-51.
- Orwin, Alexander. "Dawla and Leviathan: Ibn Khaldun and Hobbes in Defense of State Authority", **İbn Haldun Çalışmaları Dergisi**. C. 3. S. 1. Ocak 2018, ss. 47-64.
- Osmanağaoğlu Karahasanoğlu, Cihan. "Klasik Dönemi Bağlamında Osmanlı Devleti'nin Örfi Hukukuna İlişkin Genel Bir Değerlendirme", **Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**. C. 6. S. 2. Temmuz 2007, ss. 75-131.
- Özçelik, Ahmet Selçuk. "İslamda Devlet Müessesesinin İnkişafı", **İÜHF Mecmuası**. C. 20, S. 1-4, 1955, ss. 3-11.
- Özçelik, İsmail. "İbn Haldun'un İktidar Gücünün Yozlaşması Fikrine Karşı Bazı Osmanlı Düşünürlerince Öne Sürülen Tedbir ve Uygulamalar", **İbn Haldun Çalışmaları Dergisi**. C. 4. S. 1. Ocak 2019, ss. 1-20.
- Özkan, Recep ve Bayram Polat. "İtaat Kültürü ve Din", **Zeitschrift für die Welt der Türken**. Vol. 8, S. 3, 2016, ss. 139-149.
- Öztürk, Mustafa. "İslam Tefsir Geleneğinde Yorum Manipülasyonu: 'Ulu'l-Emr' Kavramı Örneği", **İslamiyat Dergisi** C. 3, S. 3, 2000, ss. 79-98.
- Salihpaşaoğlu, Yaşar. "Mutlak Monarşiye Laik Savunma: Tevratın Canavarı Leviathan", **AÜHF Dergisi**. C. 62. S. 3. 2013, ss. 819-853.
- Salmazzem, Mehmet. "Kur'an'a Göre 'Sınırsız İtaat' Problemi". **Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi**. C. 5, S. 59, Kasım 2017, ss. 177-190.
- Sirry, Mun'im. "Who Are Those in Authority? Early Muslim Exegesis of the Qur'anic Ulu'l-Amr", **Religions**. Vol. 12. Issue: 7. 483. <https://www.mdpi.com/2077-1444/12/7/483/htm> (20 Ağustos 2022).
- Şahin, Adil. "Siyasal Düşünceler Tarihinde 'Sınırlı Devlet' Fikrinin Kadimliği ya da Genel Kamu Hukuku Bağlamında İnsan, Özgürlük ve Devlet İktidarı Algısındaki Evrilme", **Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**. C. 15. S. 3. 2011, ss. 311-362.

- Şulul, Kasım. "İslam Düşüncesinde Tarih Felsefesi", **Divan Disiplinlerarası Çalışmalar Dergisi**. C. 2. S. 11. 2001, ss. 91-127.
- Tortuk Gökdemir, Bilgehan Bengü ve Nejdet Durak. "İbn Haldun'da Siyasî Otorite ve Meşruiyet Problemi". **İbn Haldun Çalışmaları Dergisi**. C. 4, S. 1, 2019, ss. 49-68.
- Yaylı, Hasan ve Onur Yıldırım. "İbn Haldun Düşüncesinde Egemenlik Olayı". **Akademik Hassasiyetler Dergisi**. C. 6, S. 12, 2019, ss. 181-202.

Diğer Yayınlar

- Ağırman, Cemal. "Sünnette İtaat", **Yayımlanmamış Doktora Tezi**. Marmara Üniversitesi SBE, 1995.
- Akyıldız, Ali. "Abdullatif Subhi Paşa", **TDV İslam Ansiklopedisi**. C: XXXVII, İstanbul: TDV Yayın, 2009.
- Alper, Ömer Mahir. "İtaat", **TDV İslam Ansiklopedisi**. C. XXIII, İstanbul: TDV Yayın, 2001.
- Aydın, Mehmet Akif. "Hal", **TDV İslam Ansiklopedisi**. C. XV, İstanbul: TDV Yayın, 1997.
- Bayder, Osman. "İbn Haldun'un İslam Hukuku ile İlgili Görüşleri", **Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi**. Ankara Üniversitesi SBE, 2010.
- Baysal, Siddik. "Ulu'l-Emr Kavramı", **Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi**. Ankara Üniversitesi SBE, 2006.
- Çağrı, Mustafa. "Asabiyyet", **TDV İslam Ansiklopedisi**. C. III, İstanbul: TDV Yayın, 1991.
- Dönmez, İbrahim Kafi ve Mehmet Akman. "Örf", **TDV İslam Ansiklopedisi**. C: XXXIV. İstanbul: TDV Yayın, 2007.
- Ed-Dûrî, Abdülazîz. "Emîr", **TDV İslam Ansiklopedisi**. C. XI. İstanbul: TDV Yayın, 1995.
- Er, Ercan. "İbn Haldun'un Asabiyye Kuramına Göre Devletleşme Sürecinde Hukukun Yeri", **Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi**. Galatasaray Üniversitesi SBE, 2016.
- Erdoğan, Mustafa. "Devlete İtaat Mutlak Bir Yükümlülük müdür?", 23 Eylül 2019. <https://oad.org.tr/blog/devlete-itaat-mutlak-bir-yukumluluk-mudur77/> (21 Ekim 2021).
- Erdoğan, Mustafa. "Sekülerizm, Laiklik ve Din", **İslami Araştırmalar Dergisi**. C. 8. S. 3-4 İslam ve Laiklik Sorunu Özel Sayısı. 1995, ss. 179-194.
- Fiğlalı, Ethem Ruhi. "İsnâşeriyye", **TDV İslam Ansiklopedisi**. C: XXIII. İstanbul: TDV Yayın, 2001.
- Fiğlalı, Ethem Ruhi. "Şiiliğin Doğuşu ve Gelişmesi", **Milletlerarası Tarihte ve Günümüzde Şiilik Sempozyumu** Bildiri Kitabı. 1. Baskı. İstanbul: İslami İlimler Araştırma Vakfı Tartışmalı İlmî Toplantılar Dizisi-17, 13-15 Şubat 1993, ss. 33-46.

- <https://acikkuran.com/4/59> (14 Ekim 2021).
- <https://www.sozluk.gov.tr/> (14 Ekim 2021).
- İnalçık, Halil. "Örf", **İslam Ansiklopedisi**. C. 9. İstanbul: MEB Yayınları, 1964.
- Kallek, Cengiz. "Biat", **TDV İslam Ansiklopedisi**. C. VI, İstanbul: TDV Yayın, 1992.
- Karakaş, Zeliha. "Ehl-i Sünnet ile Şia Arasında İhtilaf Konusu Olan Ayetler-Tefsir ve Tahlil", **Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi**. Marmara Üniversitesi SBE, 2012.
- Öz, Mustafa ve Avni İlhan. "İmâmât", **TDV İslam Ansiklopedisi**. C. XXII. İstanbul: TDV Yayın, 2000.
- St. *Gelasius I.* **Encyclopædia Britannica**. (<https://www.britannica.com/biography/Saint-Gelasius-I>) (06 Temmuz 2022).
- Toku, Neşet. "Ulu'l emre İtaat mi Hukuka İtaat mi?". <http://www.nesettoku.com.tr/?p=1435> (14 Ekim 2021).
- Türcan, Talip. "Ülü'l-Emr", **TDV İslam Ansiklopedisi**. C. XLII. İstanbul: TDV Yayın, 2012.
- Türk, Gül Dilek. "İbn Haldun Bağlamında Yönetim Sistemlerinin Meşruiyet Sorunu ve Meşruiyetin İnşası", **Yayımlanmamış Doktora Tezi**. Marmara Üniversitesi SBE, 2018.
- Ulu'l Emr*. 2009. <https://iktibasdergisi.com/2009/05/01/2089/> (10 Eylül 2021).
- Ulutaş, Adnan. "Osmanlı İmparatorluğu'nda Hilafet ve Saltanat Müesseselerinin Hukuki Mahiyeti", **Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi**. İstanbul Üniversitesi SBE, 2007.
- Ünal, Muhammet Emin. "Osmanlı Tarih Yazımında ve Siyasetname Literatüründe İbn Halduncu Yaklaşımların Değerlendirilmesi", **Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi**. İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi SBE, 2016.
- Yücel, Fatih. "Zeydiyye", **TDV İslam Ansiklopedisi**. C. XLIV. İstanbul: TDV Yayın, 2013.

Reyhan TUHAN BOZ

TAŞINIR DAVASI

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Taşınır Davası

Reyhan Tuhan Boz

Hukuk Yayınları Dizisi – 3309

Birinci Baskı : Aralık 2022

ISBN : 978 – 605 – 264 – 080 – 7

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nilüfer Aydın

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Vadi Grafik Tasarım Ltd. Şti.
İvedik Org. San. Bölgesi 1420. Cadde
No: 58/1 Yenimahalle/Ankara
Tel: 0 312 395 85 71
Sertifika No: 47479

KAYNAKLAR*

- Acemoğlu, K. :** "Zilyetliğe Haklılık Davası ve Tapu Siciline Kayıtsız Gayrimenkuller", *İÜHFM*, 30(1-4), 1964, 1048-1054. (Acemoğlu, Gayrimenkul).
- Acemoğlu, K. :** *Eşya Hukuku Meseleleri*, İstanbul: Filiz Kitabevi, 1970. (Acemoğlu, Eşya).
- Arnet R./ Eitel P. :** *CHK- Handkommentar zum Schweizer Privatrecht, Sachenrecht, Art. 641-977 ZGB*, Schulthess Juristische Medien AG, 2016, (Arnet/Eitel, CHK).
- Akıncı, S. :** "Gemi Mülkiyeti", *İÜHFM*, 23(3-4), 1958, 291-368.
- Akıpek, J.:** "Sübjektif Hüsnüniyetin Mahiyeti ve Hükümleri", *AÜHFD*, 14(1-4), 1957, 56-71. (Akıpek, Hüsnüniyet).
- Akıpek, J. :** *Menkul Davası*, Ankara: Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, 1959. (Akıpek, Menkul Davası).
- Akıpek, J. :** *Türk Eşya Hukuku, İkinci Baskı*, Ankara: Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, 1972.
- Akıpek, J./ Akıntürk, T. :** *Eşya Hukuku*, İstanbul: Beta Yayıncılık, 2009.
- Akyol, Ş. :** *Medenî Hukukla İlgili İsviçre Federal Mahkemesi Kararları (BGE 38 II – BGE 47 II)*, İstanbul: İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, 1980.
- Altaş, H. :** *Medenî Hukuk Başlangıç Hükümleri (TMK. M. 1-7)*, Ankara: Yetkin Yayınları, 2014.
- Antalya, O. G. :** "İstihkak Davası", *YÜHFD*, 18(2), 2021, 499-514.

---

* Dipnotlarda yer verilen eserler, yazarlarının soyadlarıyla anılmış olup aynı yazarın birden fazla eserine yapılan atıflar, kısaltılmış şekilleriyle parantez içinde gösterilmiştir.

- Antalya, O. G./ Topuz, M. :** *Marmara Hukuk Yorumu- Eşya Hukuku Cilt: IV/1, 4. Baskı, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2019.*
- Ayan, M. :** *Eşya Hukuku I Zilyetlik ve Tapu Sicili, 14.Baskı, Ankara: Adalet Yayınevi, 2020.*
- Aybay, A./ Hatemi, H. :** *Eşya Hukuku, İstanbul: Vedat Kitapçılık, 2009.*
- Ayiter, N. :** *Elbirliği Ortaklıkları (İştirak Halinde Mülkiyet), Ankara: Yeni Desen Matbaası, 1961.*
- Ayiter. N. :** *Eşya Hukuku (Kısa Ders Kitabı), İkinci Baskı, Ankara: Savaş Yayınları, 1983.*
- Baumann, M. :** *Sachenrecht, Zürich: Dike Verlag, 2008.*
- Burcuoğlu, H. :** "Türk, İsviçre ve Alman Hukuklarında Menkul Davasının Hukukî Dayanağı, Zilyedliğe Bağlı Hak Karinelerinin Menkul Davasında Uygulanıp Uygulanamayacağı", *İÜHFMD*, 45-47(1-4), 1979, 499-535.
- Bussy, A. :** "İsviçre Hukuku'nda Sebepsiz Zenginleşmenin (Haksız İktisap), Umumî Şartları Üzerine Genel Bir İnceleme (Çev: K. T. Gürsoy)", *AÜHFMD*, 3(2), 1946, 581-632.
- Bussy, A. :** "İsviçre Hukuku'nda Sebepsiz Zenginleşmenin (Haksız İktisap), Umumî Şartları Üzerine Genel Bir İnceleme (Çev: K. T. Gürsoy)", *AÜHFMD*, 5(1), 1948, 193-249.
- Çağa, T./ Kender, R. :** *Deniz Ticareti Hukuku I- Giriş, Gemi, Donatan ve Kaptan, Dokuzuncu Baskı, İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2009.*
- Dinç, M. :** *Türk Ticaret Kanunu, Dokuzuncu Baskı, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2014.*
- Doğanay, İ. :** "Türk Hususi Hukukunda Zilyetliğin Himayesi", *Adliye Dergisi*, (4), Aralık, 1959, 465-504.
- Dural, M./ Sarı, S. :** *Türk Özel Hukuku C. I Temel Kavramlar ve Medeni Kanununun Başlangıç Hükümleri, Dokuzuncu Baskı, İstanbul: Filiz Kitabevi, 2014.*

- Düren, A. :** "Mukayeseli Hukukta Taşınırın Malik Olmaysından İktisabı", *AÜHFD*, 29(3), 1973, 237-245.
- Edis, S. :** *Medenî Hukuka Giriş ve Başlangıç Hükümleri*, Dördüncü Baskı, Ankara: Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, 1989. (Edis, Başlangıç).
- Edis, S. :** "Türk Medenî Hukukunda İyiniyet (Subjektif Hüsnüniyet)", *H. C. Oğuzoğlu'na Armağan*, Ankara: Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, 1972, 135-166.
- Erdoğan, İ. :** "Hukukî Açısından Define", *Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 17(1-2), 2013, 513-533.
- Erdoğan, B. :** *Roma Eşya Hukuku*, İstanbul: Filiz Kitabevi, 1989.
- Eren, F. :** *Mülkiyet Hukuku*, İkinci Baskı, Ankara: Yetkin Yayınları, 2012.
- Eren, F. :** *Borçlar Hukuku Genel Hükümler*, On Altıncı Baskı, Ankara: Yetkin Yayınları, 2014. (Eren, Borçlar Hukuku).
- Ernst, W. :** *Basler Kommentar, Zivilgesetzbuch II*, Art. 457-977 ZGB und Art. 1-61 SchIT ZGB, Hrsg.Thomas Geiser, Stephan Wolf, 6. Auflage, Basel: Helbing Lichtenhahn Verlag, 2019, (Ernst, Basler Kommentar)
- Ertaş, Ş. :** "Trafik Sicilinin Hukukî İşlevleri", *İzmir Barosu Dergisi*, (1), 1982, 13-24.
- Ertaş, Ş. :** *Eşya Hukuku*, Onuncu Baskı, İzmir: Barış Yayınları Fakülteler Kitabevi, 2012.
- Esener, T. :** "Menkul Eşyanın İktisabında Görünüşe İtimat Prensibinin Ehemmiyeti", *AÜHFD*, 16(1-4), 1959, 260-266. (Esener, Görünüşe İtimat).
- Esener, T. :** *Türk Hususî Hukukunda Muvazaalı Muameleler*, İstanbul: Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, 1956. (Esener, Muvazaa).
- Esener, T./ Güven, K. :** *Eşya Hukuku*, Beşinci Baskı, Ankara: Yetkin Yayınları, 2012.

- Feyzioğlu, F. N. :** "Lükata ve Define", *İÜHFM*, 20(1-4), 1955, 167-196.
- Feyzioğlu, F. N. :** *Zilyedlikte İadenin Mevzuu ve Şümulü*, İstanbul: İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, 1958.
- Göktürk, H. A. :** *Türk Medenî Hukuku 4. Kitap: Aynî Haklar*, Ankara: Güney Matbaacılık, 1949.
- Güneş Ceylan, S. :** "Roma Hukuku'ndan Günümüze İstihkak Davası", *Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 3(1-2), 1999, 152-168.
- Güral, J. :** "Türk Hukukunda Tapuya Kayıtlı Olmayan Gayrimenkullerin Hukukî Rejimi ve MK. 639/I", *AÜHFD*, (3-4), 1952, 40-96.
- Gürsel, E. :** *Kentsel Dönüşüm 6306 Sayılı Kanun Kapsamında Afet Riski Altındaki Alanlarda Riskli Yapı ve Hukuki Rejimi*, Ankara: Adalet Yayınevi, 2018.
- Gürsoy, K. T./ Eren, F./ Cansel, E. :** *Türk Eşya Hukuku*, Üçüncü Baskı, Ankara: Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, 1984.
- Güven, K. E. :** "Elektrik ve Gazın Eşya Olma Niteliği", *Ankara Barosu Dergisi*, (2), 1984, 225-232.
- Güvenç, Ö. :** *Taşınmazların İnançlı İşleme Devri*, Ankara: Yetkin Yayınları, 2014.
- Hatemi, H./ Serozan, R./ Arpacı, A. :** *Eşya Hukuku*, İstanbul: Filiz Kitabevi, 1991.
- Heck, P. :** *Grundriss des Sachenrecht*, Aalen: Scientia, 1960.
- Hinderling, H. :** *Der Anwendungsbereich der Besitzrechtsklage*. Basel& Stuttgart: Helbing & Lichtenhahn, 1966. (Hinderling, Besitzrechtsklage)
- Hinderling, H. :** *Der Besitz, in Schweizerisches Privatrecht. Fünfter Band, Sachenrecht. Erster Halbband*, Basel & Stuttgart: Helbing & Lichtenhahn Verlag AG, 1977
- Hirsch, E. E. :** "Zilyedliği Gasb ve Ona Tecavüzden Doğan Tazminat Talepleri", *Medenî Kanununun 15. Yıldönümü İçin Armağan*, İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yayınları, 1943, 773-800.

- Homberger, A.** : *Kommentar zum Schweizerischen Gesetzbuch, Band IV: Das Sachenrecht, Dritte Abteilung: Besitz und Grundbuch*, Zürich: Schulthess, 1938.
- Hörer, B.** : *Die Besitzrechtsklage. Klagegrundlage und Praktikabilität*. Berlin: Duncker & Humblot, 1974.
- İmre, Z.** : “Aynî Hak Mefhumu Üzerine Düşünceler”, *A. Samim Gönensay’a Armağan*, İstanbul: Fakülteler Matbaası, 1955, 324-352.
- İmre, Z.** : “Hapis Hakkı Üzerine Bir Tetkik”, *İÜHFİM*, 18(3-4), 1952, 742-782.
- İnal, N.** : *Örnek Karar ve Dilekçelerle Taşınmaz ve Taşınır Mal Davaları*, Ankara: Sözkese Matbaacılık, 2006.
- Karadeniz Çelebican, Ö.** : *Roma Eşya Hukuku*, Dördüncü Baskı, Ankara: Yetkin Yayınları, 2008.
- Karahasan, M. R.** : *Gayrimenkul Hukuk Davaları*, İstanbul: İsmail Akgün Matbaası, 1974.
- Karahasan, M. R.** : *Türk Medeni Hukuku, Eşya Hukuku. Cilt 2*, Ankara: Sevinç Matbaası, 1977. (Karahasan, Medenî).
- Karahasan, M. R.** : *Yeni Türk Medenî Kanunu Eşya Hukuku Öğreti Yargı Kararları İlgili Mevzuat*, İstanbul: Beta Yayınları, 2002. (Karahasan, Yeni).
- Kender, R./ Çetingil, E./ Yazıcıoğlu, E.** : *Deniz Ticareti Hukuku, C. I*, On Beşinci Baskı, İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2012.
- Kurt, E.** : “Motorlu Araç Mülkiyetinin Devri, Tescili ve Harici Devirler”, *Prof. Dr. Aydın Zevkliler’e Armağan*, İzmir: Birleşik Matbaacılık, 2013, 1857-1930.
- Kuru, B./ Arslan, R./ Yılmaz, E.** : *Medenî Usul Hukuku Ders Kitabı*, Yirmi Dördüncü Baskı, Ankara: Yetkin Yayınları, 2013.
- Nomer, H./ Ergüne, M. S.** : *Eşya Hukuku*, Sekizinci Baskı, İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2020.

- Oğuzman, M.K./ Barlas, N.** : *Medenî Hukuk*, On Dokuzuncu Baskı, İstanbul: Vedat Kitapçılık, 2013.
- Oğuzman, M. K./ Öz, M. T.** : *Borçlar Hukuku Genel Hükümler, C. I*, On Birinci Baskı, İstanbul: Vedat Kitapçılık, 2013.
- Oğuzman, M. K./ Seliçi, Ö.** : *Eşya Hukuku*, Yedinci Baskı, İstanbul: Filiz Kitabevi, 1997.
- Oğuzman, M. K./ Seliçi, Ö./ Oktay-Özdemir, S.** : *Eşya Hukuku*, 22. Baskı, İstanbul: Filiz Kitabevi, 2020.
- Oğuzoğlu, H. C.** : *Aynî Haklar*, Ankara: Aléddin Kıral Basımevi, 1942.
- Öğüz, T.** : "Motorlu Araçların Rehnine İlişkin Uygulamanın Kamuya Açıklık (Aleniyet) İlkesi Açısından Değerlendirilmesi", *Prof. Dr. M. Kemal Oğuzman'ın Anısına Armağan*. İstanbul: Beta Yayınları, 2000, 693-725.
- Ozanoğlu, H. S.** : "Türk Medenî Kanunu'nun 940. Maddesinin II. Fıkrası (Motorlu Araç Rehni) Üzerine", *Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 5(1-2), 2001, 21-35.
- Özakman, C.** : "Menkul Davası", *İÜHFİM*, 40(1-4), 1974, 451-517.
- Özbek, V. Ö./ Doğan, K./ Bacaksız, P./** : *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler*, On Altıncı Baskı, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2021.
- Özen, B.** : *Haksız Zilyedlikte İade*, İstanbul: Beta Yayınları, 2003.
- Özsunay, E.** : *Türk Hukukunda ve Mukayeseli Hukukta İnançlı Muameleler*, İstanbul: Cezaevi Matbaası, 1968.
- Patry, R.** : "Güven Teorisi ve Ticaret Hukuku ve Kamu Hukukundaki İçtihatlarda Yeni Gelişmeler (Çev: H. Burcuoğlu)", *İstanbul Üniversitesi Mukayeseli Hukuk Araştırmaları Dergisi*, 18, 1990, 15-25.
- Postacıoğlu, İ. E.** : "(Zilyetliğin) Teslimsiz Edinimi, İstihkak İddiasının Aktarılması", *İÜHFİM*, 48(1-4), 1982-1983, 405-413.
- Prütting, H.** : *Sachenrecht Ein Studienbuch*. München: Beck C. H Verlag, 2008.

- Pulaşlı, H.** : *Kıymetli Evrak Hukukunun Esasları*, İkinci Baskı, Ankara: Adalet Yayınevi, 2012.
- Rauch** : “Malikin Rızası Dışında Elinden Çıkmış Olan Eşya Üzerinde Mülkiyet Kazanılmasının Cermen Hukuku Bakımından Tetkiki (Çev: K. Ayiter)”, *AÜHFD*, 9(3), 1952, 212-221.
- Reisoğlu, S.** : “İade Hâlinde Hüsnüniyetli ve Suiniyetli Zilyedlerin Sorumluluğu”, *AD.*, (1), Ocak, 1965, 51-65. (Reisoğlu, İade).
- Reisoğlu, S.** : *Türk Eşya Hukuku*, Yedinci Baskı, Ankara: S Yayınları, 1984.
- Reisoğlu, S.** : “Tapu Siciline Kayıtlı Olmayan Gayrimenkullerde Zilyedlerin Gasba Karşı Himayesi”, *AD.*, (1), 1958, 45-62. (Reisoğlu, Gayrimenkul).
- Rey, H.** : *Die Grundlagen des Sachenrechts und das Eigentum*, Band I, 3. Auflage Bern: Stämpfli Verlag AG, 2007.
- Roberto, V./ Hrubesch-Millauer, S.** : *Sachenrecht*, Bern: Stämpfli Verlag AG, 2009.
- Sadioğlu, F. C.** : *Artırma Yoluyla Satış*, İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2020.
- Samsa, H.** : *Roma ve Türk Hukukunda Zilyetlik (Possessio)*, Ankara: Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2007.
- Saymen, F. H./ Elbir, H.K.** : *Türk Eşya Hukuku Dersleri*, İstanbul: Fakülteler Matbaası, 1963.
- Schmid, J./ Hürlimann-Kaup, B.** : *Sachenrecht*, 3. Auflage, Zürich: Schulthess Verlag, 2009.
- Serozan, R.** : *Eşya Hukuku I*, İstanbul: Filiz Kitabevi, 2014.
- Serozan, R.** : “Nispi Hakların Güçlendirilmesi”, *İÜHFİM*, 40(1-4), 1974, 459-479.
- Sirmen, L.** : *Eşya Hukuku*, Dokuzuncu Baskı, Ankara: Yetkin Yayınları, 2021.

- Stark, E. W./ Lindenmann, B. :** *Berner Kommentar zum schweizerischen Privatrecht*, Zivilgesetzbuch, Der Besitz, Art. 919- 941 ZGB, 4. Auflage, Bern 2016.
- Sözer, B. :** *Deniz Ticareti Hukuku*, İkinci Baskı, İstanbul: Vedat Kitapçılık, 2012.
- Tekinalp, Ü. :** *Fikri Mülkiyet Hukuku*, Dördüncü Baskı, İstanbul: Arıkan Yayınları, 2005.
- Tekinay, S. S.:** *Eşya Hukuku Dersleri, Birinci Kısım, Giriş- Zilyetlik - Tapu Sicili*, İstanbul: Fakülteler Matbaası, 1964.
- Tekinay, S. S./ Akman, S./ Burcuoğlu, H./ Altop, A.:** *Tekinay Eşya Hukuku, C. I*, Beşinci Baskı, İstanbul: Filiz Kitabevi, 1989.
- Töre, H. F. :** "Zilyedin Sorumluluğu ve Hakları", *Ankara Barosu Dergisi*, (2), 1974, 229-238.
- Tuor, P./ Schnyder, B./ Schmid, J./ Rumo- Jungo, A.:** *Das Schweizerische Zivilgesetzbuch*. Zürich: Schulthess Verlag, 2009.
- Ünal. M./ Başpınar, V. :** *Şeklî Eşya Hukuku*, Altıncı Baskı, Ankara: Yetkin Yayınları, 2012.
- von Tuhr, A. :** "İsviçre Hukukuna Göre Mülkiyetin Nakli (Çev: K. Ayiter)", *AÜHFD*, 3(2), 1946, 633-646.
- Wieland, C. :** *Kanunî Medenî'de Aynî Haklar Kısım II* (Çev: İ. Karafakih), İkinci Baskı, Ankara: Yeni Cezaevi Basımevi, 1949.
- Velidedeoğlu, H. V.:** *Medeni Hukuk*, İstanbul: İstanbul Matbaacılık, 1954.
- Yarayan, A. :** *Türk Medenî Hukuku Temel Bilgiler*, Ankara: Yetkin Yayınları, 2013.
- Yavuz, C. :** *Türk-İsviçre ve Fransız Medeni Hukuklarında Dolaylı Temsil*, İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yayınları, 1983.
- Yurdakul, A. :** "Menkul ve İstihkak Davalarının MK.'na Göre Tetkiki (618/2-902)", *Ankara Barosu Dergisi*, (4), 1964, 367-34.

Dr. Himmet KOÇ

**ANONİM ŞİRKET PAYLARININ
SINIRLI AYNİ HAKLARA
KONU OLMASI**

**ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022**

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Anonim Şirket Paylarının Sınırlı Aynı Haklara Konu Olması
Himmet Koç

Hukuk Yayınları Dizisi – 3310

Birinci Baskı : Kasım, 2022

ISBN : 978 – 605 – 264 – 082 – 1

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com
 : adalety@adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi
 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nilüfer Aydın

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Repro Bir Matbaacılık Kağ. Rekl. Tasarım Tic. Ltd. Şti.
İvedik OSB Matbaacılar Sitesi 1514 Cad. No: 23-25 Yenimahalle-Ankara
Sertifika No: 47381

KAYNAKÇA

- ACAR, Faruk, **Rehin Hukuku Dersleri**, 2. Baskı, İstanbul, Vedat Kitapçılık, 2017.
- ADIGÜZEL, Burak, **Sermaye Piyasası Hukuku**, Ankara, Adalet Yayınevi, 2017.
- AKARTEPE, Alpaslan, "Kiraya Veren Hapis Hakkı", **Journal of Yaşar University**, 2013/8, Özel Sayı, 55-78.
- AKBULAK, Yavuz, "TTK Işığında Anonim Şirketlerde Pay Senetleri", **Ankara Barosu Dergisi**, 2016/1, s. 505-523.
- AKIN, Murat Yusuf, **Anonim Ortaklıkta Bağlı Nama Yazılı Hisseler**, Birinci Bası'dan Tıpkı Bası, İstanbul, Vedat Kitapçılık, 2014.
- AKIN, Murat Yusuf/YILMAZ, Abdüssamet, "6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu İle Getirilen Yenilikler Kapsamında Anonim Ortaklık Payının İntifa Hakkına Konu Olması", **Legal Hukuk Dergisi**, 2009, S. 201, s. 3801-3824.
- AKİPEK, Jale/AKINTÜRK, Turgut/ATEŞ, Derya, **Eşya Hukuku**, İstanbul, Beta Yayınevi, 2018.
- AKSOY, Sema, **Anonim Şirketlerde Pay ve Payın Devri**, Şehir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2018.
- AL KILIÇ, Şengül, "Anonim Şirketlerde Pay Sahiplerinin Tasfiye Payı Alma Hakkı", **Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, C. XXIII, Y. 2019, S. 4, s. 47-97.
- ALKAN, Melis, **Anonim Ortaklıkta Pay Üzerindeki Rehinin Paraya Çevrilmesi**, Bilgi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2009.
- ALTAŞ, Soner, "Anonim Şirketlerde Pay Devri ile Pay Senedi Devri Arasındaki Farklar", **Terazi Hukuk Dergisi**, C. 4, S. 38, 2009, s. 71-86. (ALTAŞ, Pay Devri)
- ALTAŞ, Soner, **Sermaye Şirketlerinde ve Kooperatiflerde Pay Defteri-Pay ve Pay Senedi**, Ankara, Seçkin Yayınevi, 2020. (ALTAŞ, Pay Defteri)
- ANSAY, Tuğrul, **Anonim Şirketler Hukuku**, 6. Baskı, Ankara, Banka Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü Yayınları, 1982.
- ARBEK, Ömer, **Fikir ve Sanat Eserlerine İlişkin Lisans Sözleşmesi**, Ankara, Yetkin Yayınları, 2005.
- ARKAN, Sabih, **Ticari İşletme Hukuku**, 27. Bası, Ankara, Banka Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü Yayınları, 2021.
- ARSLANLI, Halil, **Anonim Şirketler I, Umumi Hükümler**, C. I, İstanbul, 3. Bası, Fakülteler Matbaası, 1960. (ARSLANLI I, Anonim Şirketler I)

- ARSLANLI, Halil, **Anonim Şirketler II-III, Anonim Şirketin Organizasyonu ve Tahviller**, C. II-III, İstanbul, Fakülteler Matbaası, 1960. (ARSLANLI, Anonim Şirketler II-III)
- ARSLANLI, Halil, **Anonim Şirketler IV-Anonim Şirketin Hesapları, V-Anonim Şirketin İnfisahı ve Tasfiyesi**, C. IV-V, İstanbul, Fakülteler Matbaası, 1961. (ARSLANLI, Anonim Şirketler IV-V)
- ARSLANLI, Halil, "Anonim Şirkette Pay ve Pay Sahipliği", **İÜHFİM**, C. XXI-II, s. 248-290. (ARSLANLI, Pay)
- ATA, Özlem, "Anonim Ortaklık Payı Üzerinde İntifa Hakkı Kurulmasının ve İntifa Hakkı Sahibinin Genel Kurul Toplantısına Katılmasının TTK m. 432/2 Hükmüyle Birlikte Değerlendirilmesi", **Banka ve Finans Hukuku Dergisi**, Yıl: 2020, Cilt: 9, Sayı: 16, s. 1187-1232.
- AYAN, Mehmet, **Eşya Hukuku I, Zilyetlik ve Tapu Sicili**, 14. Baskı, Ankara, Adalet Yayınevi, 2021. (AYAN, Zilyetlik ve Tapu Sicili)
- AYAN, Mehmet, **Eşya Hukuku II, Mülkiyet**, 10. Baskı, Ankara, Adalet Yayınevi, 2021. (AYAN, Mülkiyet)
- AYAN, Mehmet, **Eşya Hukuku III, Sınırlı Ayni Haklar**, 9. Baskı, Ankara, Adalet Yayınevi, 2021. (AYAN, Sınırlı Ayni Haklar)
- AYAN, Özge, "Anonim Şirketin Genel Kurul Kararı İle Kendi Paylarını İktisap Etmesi Veya Rehin Almasının Koşulları (TTK 379)", **Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, C. XVII, S. 1-2, 2013, s. 185-228. (AYAN, İktisap ve Rehin)
- AYBAY, Aydın/HATEMİ, Hüseyin, **Eşya Hukuku Dersleri**, İstanbul, Fakülteler Matbaası, 1981.
- AYHAN, Hatice Ebru, **Borsada Hisse Senedi Alım Satım Sözleşmesi ve Hakkın İntikali**, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Özel Hukuk Ana Bilim Dalı, Ankara, 2008.
- AYHAN, Rıza/ÇAĞLAR, Hayrettin/ÖZDAMAR, Mehmet, **Şirketler Hukuku Genel Esaslar**, 2. Baskı, Ankara, Yetkin Yayınları, 2020. (AYHAN/ÇAĞLAR/ÖZDAMAR, Şirketler Hukuku)
- AYHAN, Rıza/ÇAĞLAR, Hayrettin /ÖZDAMAR, Mehmet, **Ticari İşletme Hukuku Genel Esaslar**, 14. Baskı, Ankara, Yetkin Yayınları, 2021. (AYHAN/ÇAĞLAR/ÖZDAMAR, Ticari İşletme)
- AYTAÇ, Zühtü, **Sermaye Piyasası Hukuku ve Hisse Senetleri**, Ankara, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü Yayınları, 1988.
- BAHTİYAR, Mehmet, **Ortaklıklar Hukuku**, 14. Bası, İstanbul, Beta Yayınları, 2020.
- BAUMANN, Max, **Praktische Probleme der Nutzniessung an Aktien**, Diss., Zürich, 1980.

- BERZEK, Ayşe Nur, "Anonim Ortaklıkta Pay Üzerinde İntifa Hakkı Sahibinin Oy Hakkı ve Oy Hakkına Bağlı Diğer Haklar", **Atatürk Üniversitesi Erzincan Hukuk Fakültesi Dergisi**, C. VI, S. 1-4, Y. 2002, s. 223-227.
- BIRCHER, Eugen, **Gutgläubiger Erwerb des Forderungpfandrechts**, Bern, Verlag Stämpfli, 1946.
- BOZER, Ali/GÖLE, Celal, **Kıymetli Evrak Hukuku**, 10. Bası, Ankara, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü Yayınları, 2021.
- BOZER, Ali/GÖLE, Celal, **Ticari İşletme Hukuku**, 7. Bası, Ankara, Banka Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü Yayınları, 2021. (BOZER/GÖLE, Ticari İşletme)
- BOZKURT, Tamer, **Anonim Şirketlerde Pay Devrinin Sınırlandırılması (Bağlam)**, İstanbul, On İki Levha Yayınları, 2016. (BOZKURT, Bağlam)
- BOZKURT, Tamer, **Şirketler Hukuku**, 13. Baskı, Ankara, Yetkin Yayınları, 2021. (BOZKURT, Şirketler Hukuku)
- BOZKURT, Tamer, **Ticari İşletme Hukuku**, 4. Baskı, Ankara, Yetkin Yayınları, 2021. (BOZKURT, Ticari İşletme)
- BÜBERCİ ÇİFÇİ, Afet Gülen/İÇÖZ DEMİREL, Derya, **Anonim ve Limited Şirketlerde Pay, Kar Payı ve Yedek Akçelerin Edinilmiş Mallara Katılma Rejimi Kapsamında Tasfiyesi**, Ankara, Seçkin Yayınevi, 2019.
- BÜRGI, Wolfhart, Friedrich, **Kommentar zum Schweizerischen Zivilgesetzbuch (Zürcher Kommentar)**, 5. Teil, Die Aktiengesellschaft, OR Art. 660-697, Zürich, 1957.
- CAN, Mertol, **Kıymetli Evrak Hukuku**, Ankara, İmaj Yayınları, 2015.
- CANARSLAN, Gökçe, **İntifa Hakkının Sona Ermesi**, Ankara, Seçkin Yayınevi, 2016.
- CANÖZÜ, Salih, **Anonim Şirketlerde Kâr Payının Tespiti ve Dağıtılması**, 2. Baskı, Ankara, Seçkin Yayınevi, 2016.
- CANSEL, Erol, **Türk Hususi Hukukunda Hapis Hakkı**, Ankara, Yeni Desen Matbaası, 1961. (CANSEL, Hapis Hakkı)
- CANSEL, Erol, **Türk Menkul Rehni Hukuku**, Ankara, Sevinç Matbaası, 1967. (CANSEL, Menkul Rehni)
- CHRIST, Andreas, **Die Nutzniessung an Aktien**, Diss., Basel, 1933.
- ÇAKIRCA, Seda İrem, **Adi Alacakların Rehni**, İstanbul, Vedat Kitapçılık, 2006.
- ÇEBİ, Uğur, **Anonim Ortaklık Payının Rehni**, Galatasaray Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2015.
- ÇEKER, Mustafa, "Anonim Ortaklık Payı Üzerinde Hapis Hakkı Bulunması Halinde Oy Hakkı Kime Aittir? (Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin Bir Kararı Münasebetiyle)", **BATİDER**, Y. 1996, C. XVIII, S. 4, s. 157 – 169.

- ÇETİNER, Bilgehan, **Hapis Hakkı**, İstanbul, Filiz Kitabevi, 2010.
- ÇEVİK, Orhan, **Anonim Şirketler**, Birinci Kitap, Ankara, Nüve Matbaası, 1976. (ÇEVİK, C. I)
- ÇEVİK, Orhan, **Anonim Şirketler**, İkinci Kitap, Ankara, Nüve Matbaası, 1976. (ÇEVİK, C. II)
- ÇEVİK, Orhan, **Anonim Şirketler**, Üçüncü Kitap, Ankara, Nüve Matbaası, 1976. (ÇEVİK, C. III)
- ÇEVİK, Orhan, **Anonim Şirketler**, Dördüncü Kitap, Ankara, Nüve Matbaası, 1976. (ÇEVİK, C. IV)
- ÇONKAR, Mustafa Halil, **Anonim Ortaklıkta Pay Sahipliği Sıfatının İspatlanması**, İstanbul, Vedat Kitapçılık, 2009.
- DAĞ, Üner, **Anonim Ortaklıklarda Pay Sahibi Açısından Oy Hakkının Kazanılması ve Kullanılması**, İstanbul, Beta Yayınları, 1996.
- DELİDUMAN, Seyithan, Medeni Usul Hukukunda Senet Ve Senetlerle Yazılı Şekil Arasındaki İlişki, **Erzincan Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Yıl 2000, S. 1-2, s. 413-435.
- DİNAR, R. Cem, **Türk Medeni Kanunu Kapsamında Hapis Hakkı**, İstanbul, Vedat Kitapçılık, 2016.
- DİNCİOĞLU, Duygu, Kiralayanın Hapis Hakkı, **Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Prof. Dr. Şeref ERTAŞ'a Armağan, C. 19, Özel Sayı-2017, s. 1339-1367.
- DOĞANAY, İsmail, **Türk Ticaret Kanunu Şerhi**, C. I, 2. Baskı, Ankara, Olgaç Matbaası, 1981.
- DOLU, Ali Murat, **Anonim Ortaklıkta Pay Sahibinin Bilgi Alma ve İnceleme Hakkı**, İstanbul, Oniki Levha Yayınları, 2017.
- DOMANIÇ, Hayri, **Anonim Şirketler Hukuku ve Uygulaması-TTK Şerhi**, C. 2, İstanbul, Temel Yayınları, 1988. (DOMANIÇ, Anonim Şirketler)
- DOMANIÇ, Hayri, **Kıymetli Evrak Hukuku-TTK Şerhi**, C. 4, İstanbul, Temel Yayınları, 1990. (DOMANIÇ, Kıymetli Evrak)
- DÖNMEZ, Murat, **Anonim ve Limited Şirketlerde Hisse Haczi ve Paraya Çevirilmesi**, 3. Baskı, İstanbul, Vedat Kitapçılık, 2008.
- ERDEM, Mehmet, **Kıymetli Evrakın Rehni**, Galatasaray Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Özel Hukuk Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2002.
- EREN, Fikret, **Borçlar Hukuku Genel Hükümler**, 26. Baskı, Ankara, Yetkin Yayınevi, 2021. (EREN, Borçlar Genel)

- EREN, Fikret, **Borçlar Hukuku Özel Hükümler**, 9. Baskı, Ankara, Yetkin Yayınevi, 2021. (EREN, Borçlar Özel)
- EREN, Fikret/YÜCER AKTÜRK, İpek, **Türk Miras Hukuku**, 4. Baskı, Ankara, Yetkin Yayınevi, 2021.
- ERGİNCAN, Yakup/YAYLA, Ümit, "Hisse Senetlerinin Kaydileştirilmesi Sonrası Halka Açık Anonim Şirket Ortaklıklarda Oy Hakkının Kullanılması", **Prof. Dr. Aydın Aybay'a Armağan**, İstanbul 2004, s. 143-160.
- ERGÜNE, Mehmet Serkan, "Anonim Şirket Payı Üzerinde Rehin Hakkı Kurulması", **İÜHFİM**, Y. 2016, C. LXXIV, S. 2, s. 739-755. (ERGÜNE, Pay Rehni)
- ERGÜNE, Mehmet Serkan, **Hukukumuzda Taşınır Rehininin, Özellikle Teslime Bağlı Taşınır Rehininin Kuruluşu**, İstanbul, Filiz Kitabevi, 2002. (ERGÜNE, Taşınır Rehni)
- ERİŞ, Gönen, **Türk Ticaret Kanunu Hükümlerine Göre Kıymetli Evrak**, 2. Baskı, Ankara, Seçkin Yayınevi, 2016.
- ERTAŞ, Şeref, **Eşya Hukuku**, 13. Baskı, İzmir, Barış Yayınları, 2017.
- ESENER, Turhan/ GÜVEN, Kudret, **Eşya Hukuku**, 8. Bası, Ankara, Yetkin Yayınevi, 2019.
- FORSTMOSER, Peter/MEIER-HAYOZ, Arthur, **Einführung in das Schweizerische Aktiensrecht**, Bern, 1980.
- GENÇCAN, Ömer Uğur, **Miras Hukuku**, 5. Baskı, Ankara, Yetkin Yayınevi, 2021.
- GLETTIG, Oskar, **Die dinglichen Rechte an Aktien**, Diss., St. Gallen, 1953.
- GÖKSOY, Yaşar Can, **Anonim Ortaklıkta Payın Rehni**, Ankara, Seçkin Yayınevi, 2001.
- GÖKYAYLA, Emre, "Hapis Hakkının Haksız Kullanılmasından Doğan Zararın Tazmini", **Legal Hukuk Dergisi**, Y. 2009, S. 75, s. 743-778.
- GÜRBÜZ USLUEL, Aslı, **Anonim Şirketlerde Pay Sahibinin Kâr Payı Alma Hakkı**, Ankara, BTHAE Yayınları, 2016.
- GÜRSOY, Kemal Tahir/EREN, Fikret/CANSEL, Erol, **Türk Eşya Hukuku**, Gözden Geçirilmiş İkinci Baskı, Ankara, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, 1984.
- HASELÇİN, İbrahim, **Türk Hukukunda Kaydi Sistem**, Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi.
- HATEMİ, Hüseyin/SEROZAN, Rona/ARPACI, Abdulkadir, **Eşya Hukuku**, İstanbul, Filiz Kitabevi, 1991.
- İMRE, Zahit, "Hapis Hakkı Üzerine Bir Tetkik", **İÜHFİM**, C. XVIII, Y. 1952, s. 742-781.
- İMREGÜN, Oğuz: **Anonim Ortaklıklar**, 3. Bası İstanbul, Yasa Yayınları, 1974.

- KAĞITCIOĞLU, Mutlu, Teslime Bağlı Taşınır Rehnine Hakim Olan İlkeler, **TAAD**, Y.3, S. 10, 2012, s. 237-252.
- KARAHACIOĞLU, Ali Haydar/DOĞRUSÖZ, M. Edip/ALTIN, Mehmet, **Türk Hukukunda Rehin**, Ankara, 1996.
- KARAMAN COŞGUN, Özlem, **Anonim Şirketin Tasfiyesi**, Ankara, Adalet Yayınevi, 2015.
- KARASU, Rauf, "Türk Ticaret Kanunu Tasarısına Göre Nama Yazılı Payların Devrinin Sınırlandırılması", **Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, C. XII, S. 1-2, Y. 2008, s. 127-147.
- KARAYALÇIN, Yaşar, **Muhasebe Hukuku**, Ankara, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü Yayınları, 1988. (KARAYALÇIN, Muhasebe Hukuku)
- KARAYALÇIN, Yaşar, **Ticaret Hukuku Dersleri-Ticari Senetler (Kambiyo Senetleri)**, Üçüncü Baskı, Ankara, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü Yayınları, 1970. (KARAYALÇIN, Ticari Senetler)
- KAYAR, İsmail, Hisse Senedi Yatırımcısının Korunması Açısından HAAO'larda Kâr Dağıtımı, **Ünal Tekinalp'e Armağan**, C. 1, İstanbul, 2003.
- KAYIHAN, Şaban/YASAN, Mustafa, **Yeni Türk Ticaret Kanunu'na Göre Kıymetli Evrak Hukuku**, Ankara, Seçkin Yayınevi, 2013.
- KAYTAZ, Ali İhsan, "Türk Hukukunda Hapis Hakkı", Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul 1999.
- KENDİGELEN, Abuzer, **Anonim Ortaklık Payı Üzerinde İntifa Hakkı**, İstanbul, Beta Yayınları, 1994. (KENDİGELEN, İntifa)
- KENDİGELEN, Abuzer, "Anonim Şirketlerde Çıplak Payların Haczi", **İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası**, C. LXII, S. I-II, 2004, s. 381-402. (KENDİGELEN, Haciz)
- KENDİGELEN, Abuzer, "Anonim Ortaklık Payı (Pay Senedi) Üzerinde Hapis Hakkı ve Bu Hakka Konu Oluşturan Paya İlişkin Oy Hakkının Kime Ait Olduğu Sorunu", **BATİDER**, Y. 1997, C. XIX, S. 1, s. 105 – 140. (KENDİGELEN, Oy hakkı)
- KENDİGELEN, Abuzer, **Türk Ticaret Kanunu-Değişiklikler, Yenilikler ve İlk Tespitler**, 3. Bası, İstanbul, Oniki Levha Yayınları, 2016. (KENDİGELEN, İlk Tespitler)
- KENDİGELEN, Abuzer/KIRCA, İsmail, **Kıymetli Evrak Hukuku**, 5. Bası, İstanbul, Oniki Levha Yayınları, 2021.
- KESKİNCİ KAPTAN, Derya, "Hapis Hakkının Hukuki Niteliği ve Benzer Hukuki Kavramlarla Karşılaştırılması", **PROF. DR. YAVUZ ALANGOYA İÇİN ARMAĞAN**, İstanbul 2007, s. 437-450.

- KILIÇ, Mehmet, "Anonim Ortaklıklarda Pay Rehni", **Bankacılar Dergisi**, Sayı 71, İstanbul 2009, s. 66-77.
- KILIÇOĞLU, Ahmet, **Borçlar Hukuku Genel Hükümler**, 25. Bası, Ankara, Turhan Kitabevi, 2021.
- KIRCA, İsmail/ŞEHİRALİ ÇELİK, Feyzan Hayal/MANAVGAT, Çağlar, **Anonim Şirketler Hukuku, C.2/2, Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlüğü**, Ankara, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü Yayınları, 2016.
- KOCAYUSUPAŞAOĞLU, Necip/HATEMİ, Hüseyin/SEROZAN, Rona/ARPAÇI, Abdülkadir, **Borçlar Hukuku Genel Bölüm, Birinci Cilt**, 6. Bası, İstanbul, Filiz kitabevi, 2014.
- KOYUNCU, İlkay, **Türk Medeni Kanunu'nda Hapis Hakkı**, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, 2019.
- KÖPRÜLÜ, Selim/KANETİ, Bülent, **Sınırlı Ayni Haklar**, 2. Baskı, İstanbul, Fakülteler Matbaası, 1982-1983.
- KUBİLAY, Huriye, "Kambiyo Senetlerinin Rehni", **Prof. Dr. Kudret Ayiter Armağanı, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, C. 3, S. 1- 4, İzmir, 1987, s. 487-513. (KUBİLAY, Kambiyo)
- KUBİLAY, Huriye, "Kaydileştirilmesi Gereken Pay Senetlerini Merkezi Kayıt Kuruluşuna Teslim Etmeyen Kişilerin Hukuki Durumu", **Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, C. XVII, Y.2013, Sa. 1-2, s. 805-829. (KUBİLAY, Hukuki Durum)
- LEEMANN, Hans, **Kommentar zum Schweizerischen Privatrecht (Berner Kommentar), Das Sachenrecht, II. Abteilung, ZGB Art 730-918**, Bern, 1925.
- LINSERT, Kurt, **Pfandrecht und Niessbrauch an Aktien**, Diss., Zürich, 1926.
- MAKARACI BAŞAK, Aslı, **Taşınır Rehni Sözleşmesi**, İstanbul, Oniki Levha Yayınları, 2014.
- MANAVGAT, Çağlar, **Hukuki Bakımdan Halka Açık Anonim Ortaklıklar ve Halka Arz**, Ankara, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü Yayınları, 2016. (MANAVGAT, Halka Arz)
- MANAVGAT, Çağlar, "Sermaye Piyasası Kanununun 10/A Maddesi Hükmüne Göre Kaydi Sistem Esasları", **AÜHFD**, C. L, S. 2, Ankara, 2001, s. 159-191. (MANAVGAT, Kaydi Sistem)
- METE, Cansu, "Taşınır Rehni", **Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Prof. Dr. Şeref ERTAŞ'a Armağan**, C. 19, Özel Sayı-2017, s. 1439-1471.
- MOROĞLU, Erdoğan, **Anonim Ortaklıkta Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlüğü**, 9. Baskı, İstanbul, Vedat Kitapçılık, 2020. (MOROĞLU, Hükümsüzlük)
- MOROĞLU, Erdoğan, **Oy Sözleşmeleri**, 5. Baskı, İstanbul, Vedat Kitapçılık, 2015. (MOROĞLU, Oy Sözleşmeleri)

- MOROĞLU, Erdoğan, **Türk Ticaret Kanunu Tasarısı İle Yürürlük Ve Uygulama Kanunu Tasarısı Taslağı-Değerlendirme ve Öneriler**, 4. Baskı, Ankara TBB Yayınları, 2006. (MOROĞLU, Tasarı)
- NARBAY, Şafak, “6102 Sayılı Yeni Türk Ticaret Kanununa Göre Anonim Ortaklıkta Pay ve Pay Senetlerinin Devri”, **Erzincan Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, C. XVI, S. 3-4, 2012, s. 201-251. (NARBAY, Pay Devri)
- NARBAY, Şafak, **Anonim Ortaklıkta Pay Defteri**, Ankara, Seçkin Yayınevi, 2003. (NARBAY, Pay Defteri)
- NART, Serdar, Alman ve Türk Hukukunda Senetle İspat, **Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt: 9, Sayı: 1, 2007, s. 207-232.
- NOMER, Haluk N., **Borçlar Hukuku Genel Hükümler**, 17. Bası, İstanbul, Beta Yayınları, 2020.
- OFTINGER, Karl/BÄR, Rolf, **Kommentar zum Schweizerischen Zivilgesetzbuch, IV. Band, Das Sachenrecht, Das Fahrnispfand, Art. 884-918**, Zurich, Schulthess Verlag, 1981.
- OĞUZ, Arzu, “Pay Senetleri Üzerinde İntifa Hakkı Kurulması ve İntifa Hakkının Kapsamı”, **Ankara Barosu Dergisi**, 1991/1, s. 23-44.
- OĞUZMAN, M. Kemal/SELİÇİ, Özer/OKTAY-ÖZDEMİR, Saibe, **Eşya Hukuku**, 23. Bası, İstanbul, Filiz Kitabevi, 2021.
- OĞUZMAN, M. Kemal/ÖZ, Turgut, **Borçlar Hukuku Genel Hükümler**, Cilt 1, 19. Bası, İstanbul, Vedat Kitapçılık, 2021. (OĞUZMAN/ÖZ, C. I)
- OĞUZMAN, M. Kemal/ÖZ, Turgut, **Borçlar Hukuku Genel Hükümler**, Cilt 1, 16. Bası, İstanbul, Vedat Kitapçılık, 2021. (OĞUZMAN/ÖZ, C. II)
- ÖZDAMAR, Emine, **Anonim Şirkette Pay Devri**, Ankara, Adalet Yayınevi, 2019.
- ÖZEN, Burak, **Türk Medeni Hukuku’nda Eşya Üzerinde İntifa Hakkı**, İstanbul, Vedat Kitapçılık, 2008.
- ÖZTAN, Fırat, **Kıymetli Evrak Hukuku**, 2. Bası, Ankara, Turhan Kitabevi, 1997.
- PASLI, Ali, “Anonim Ortaklık Genel Kurulunda Kullanılan “Oy”un Hukuki Niteliği”, **İÜHFİM**, Yıl: 2009, C. LXVII, S. 1-2, s. 167-182.
- POROY, Reha/TEKİNALP, Ünal, **Kıymetli Evrak Hukuku Esasları**, 21. Bası, İstanbul, Vedat Kitapçılık, 2013.
- POROY, Reha/TEKİNALP, Ünal/ÇAMOĞLU, Ersin, **Ortaklıklar Hukuku**, C. I, 14. Bası, İstanbul, Vedat Kitapçılık, 2019. (POROY/TEKİNALP/ÇAMOĞLU, Ortaklıklar Hukuku I)
- POROY, Reha/TEKİNALP, Ünal/ÇAMOĞLU, Ersin, **Ortaklıklar Hukuku**, C. II, 14. Bası, İstanbul, Vedat Kitapçılık, 2019. (POROY/TEKİNALP/ÇAMOĞLU, Ortaklıklar Hukuku II)

- PULAŞLI, Hasan, **Bağlı Nama Yazılı Pay Senetleri**, Ankara, Dayınlarlı Hukuk Yayınları, 1992. (PULAŞLI, Pay Senetleri)
- PULAŞLI, Hasan, **Kıymetli Evrak Hukukunun Esasları**, 9. Baskı, Ankara, Adalet Yayınevi, 2021. (PULAŞLI, Kıymetli Evrak)
- PULAŞLI, Hasan, **Şirketler Hukuku Genel Esaslar**, 7. Baskı, Ankara, Adalet Yayınevi, 2021. (PULAŞLI, Şirketler Hukuku).
- PULAŞLI, Hasan, **Şirketler Hukuku Şerhi**, Cilt II, 2. Baskı, Ankara, Adalet Yayınevi, 2015. (PULAŞLI, Şerh II)
- SARI, Suat, **Alıkoyma Hakkı**, İstanbul, Alfa Yayınları, 1997.
- SARIGÜL ATA, Bersun, Belge ve Belgenin Delil Kuvveti, **Ankara Barosu Dergisi**, S. 2020/1, s. 1-40.
- SAYMEN, Ferit Hakkı/ELBİR Halid Kemal, **Türk Eşya Hukuku (Ayni Haklar)**, İstanbul, İsmail Akgün Matbaası, 1954.
- SEÇER, Öz, "Alacak Rehnine Hakim Olan İlkeler", **Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, S. 73-74, 2011, s. 120-140. (SEÇER, Alacak Rehni)
- SEÇER, Öz, "Kaydi Sermaye Piyasası Araçları Üzerinde Rehin Tesisi ve Hükümleri", **Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, C. 9, S. 105-106, 2013, s. 168-192. (SEÇER, Rehin)
- SENGİR, Turgut, "Anonim Ortaklıkta Kâr Payı", **BATİDER**, C. 7, S. 1, Ankara, 1973, s. 77-86.
- SEROZAN, Rona, **Eşya Hukuku I**, 3. Baskı, İstanbul, Filiz Kitabevi, 2014. (SEROZAN, Eşya Hukuku)
- SEROZAN, Rona, **Taşınır Eşya Hukuku**, İstanbul, Filiz Kitabevi, 2002. (SEROZAN, Taşınır Eşya)
- SEVİ, Ali Murat, **Anonim Ortaklıkta Payın Devri**, 4. Bası, Ankara, Seçkin Yayınevi, 2018. (SEVİ, Devir)
- SEVİ, Ali Murat, **Anonim Ortaklıkta Sermayenin Oluşturulması ve Pay Sahiplerine İade Edilmesi Yasası**, Ankara, Seçkin Yayınevi, 2013. (SEVİ, İade)
- SİRMEN, Lale, **Alacak Rehni**, Ankara, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü Yayınları, 1990. (SİRMEN, Alacak Rehni)
- SİRMEN, Lale, **Eşya Hukuku**, 9. Baskı, Ankara, Yetkin Yayınevi, 2021. (Sirmen, Eşya Hukuku)
- ŞENER, Oruç Hami, "Bankaların Rehinli Alacaklı Sıfatına Sahip Olduğu Adi Alacak Rehninde, Rehnin Borçluya Bildirilmesinin ve İhbarın Sonuçları", **DEÜFD**, C. 11, S. 2, 2009, s.195-250. (ŞENER, Alacak Rehni)
- ŞENER, Oruç Hami, **Teorik ve Uygulamalı Ortaklıklar Hukuku Ders Kitabı**, 4. Baskı, Ankara, Seçkin Yayınevi, 2019. (ŞENER, Ortaklıklar Hukuku)

- ŞENSÖZ, Ebru/ÖZBİLEN, Arif Barış/SAVAŞ, Burcu, "Alacak Rehninin Teminat Altına Alınan Alacak Ve Rehin Yükü Bakımından Kapsamı", **İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi**, Y. 4, S. 8, Güz 2005/2, s.233-252.
- TAŞDELEN, Nihat, **Anonim Ortaklıkta Pay Sahipliği Sıfatının Kazanılması**, İstanbul, Vedat Kitapçılık, 2005.
- TEKİL, Fahiman, **Anonim Şirketler Hukuku**, İstanbul, Alkım Yayınevi, 1998.
- TEKİNALP, Ünal, "Evraksız Kıymetli Evraka ve Kıymet Haklarına Doğru", **BATİDER**, C. XIV, S. 3, Ankara, 1989, s. 1-16. (TEKİNALP, Evraksız Kıymetli Evrak)
- TEKİNALP, Ünal, "Nama Yazılı Kaydi payların Devrinde Merkezi Kayıt Kuruluşunun Kayıtlarının Etkisi ve Niteliği", **Prof. Dr. Tahir Çağa'nın Anısına Armağan**, İstanbul, 2000. (TEKİNALP, MKK Kayıtları)
- TEKİNALP, Ünal, **Sermaye Ortaklıklarının Yeni Hukuku**, 5. Bası, İstanbul, Vedat Kitapçılık, 2020. (TEKİNALP, Sermaye)
- TEOMAN, Ömer, "Anonim Ortaklıkta Paylar Üzerinde İntifa Hakkı Bulunması Durumunda Oy Hakkı Dışındaki Yönetim Haklarının Kimin Tarafından Kullanılacağı Sorunu", **Tüm Makalelerim C. I – II**, İstanbul, Oniki Levha Yayınları, 2012. (TEOMAN, İntifa Hakkı)
- TEOMAN, Ömer, "Türk Ticaret Kanunu Tasarısı'na Göre Anonim Ortaklıkta Pay Sahibinin Oy Hakkı", **BATİDER**, Yıl: 2009, C. XXV, S. 3, s. 5-24. (TEOMAN, Tasarı)
- TEOMAN, Ömer, "Yeni Ticaret Kanunu'nun Anonim Ortaklık Hisse Senetlerinin Bastırılmasına İlişkin Düzenlemesi" **BATİDER**, Yıl:2013, C. XXIX, S. 2, s. 5-15. (TEOMAN, Hisse Senetleri)
- TÖREMİŞ, Hatice Ebru, "*Türk Ticaret Kanunu ve Sermaye Piyasası Mevzuatı Çerçevesinde Nama Yazılı Payların Borsada Devri*", SPK Yeterlilik Etüdü, Ankara, 2008.
- TOPAL, Önder, "Senede Bağlanmamış Anonim Şirket Payının Haczi", **Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, C. 65, S. 4, 2016, s. 2977-3016.
- TURANBOY, Asuman, **Varakasız Kıymetli Evrak**, Ankara, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü Yayınları, 1998.
- URKAN, Ercan, **Kaydileştirilen Halka Açık Anonim Ortaklık Pay Senetleri Üzerinde Aynı Hak Tesisi**, SPK Hukuk İşleri Dairesi Yeterlilik Etüdü, Ankara, 2005.
- UZEL, Necdet, **Anonim Ortaklıkta Esas Sözleşmesel Bağlam**, İstanbul, On İki Levha Yayınları, 2013.
- ÜLGEN, Hüseyin/HELVACI, Mehmet/ /KAYA, Arslan/NOMER ERTAN, N. FÜSUN, **Kıymetli Evrak Hukuku**, 13. Baskı, İstanbul, Vedat Kitapçılık, 2021.

- ÜNAL, Mehmet/ BAŞPINAR, Veysel, **Şekli Eşya Hukuku**, 12. Baskı, Ankara, Savaş Yayınları, 2021.
- ÜNAL, Mücahit, **Sermaye Piyasası Araçlarının Kaydileştirilmesi**, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Doktora Tezi, 2011.
- WIELAND, Carl Albert, **Kanuni Medenide Aynı Haklar** (Çeviren: İsmail Hakkı KARAFAKIH), C. II, Ankara, Adalet Bakanlığı Yayınları, 1949.
- VARDAR HAMAMCIOĞLU, Gülşah, **Medeni Hukuk'ta Tasarruf İşlemi Kavramı**, İstanbul, Oniki Levha Yayınları, 2014.
- VON STEIGER, Fritz, **İsviçre'de Anonim Şirketler Hukuku** (Çeviren: Tahir ÇAĞA), İstanbul, Fakülteler Matbaası, 1968.
- VON TUHR, Andreas, **Borçlar Hukuku 1-2**, Çeviren: Cevat EDEGE, Ankara, Yargıtay Yayınevi, 1983.
- YAMAN, Gülay, **Hisse Senetleri Üzerinde Hukuki İşlemler ve Kaydileştirme**, Marmara Üniversitesi Bankacılık ve Sigortacılık Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2008.
- YASAMAN, Hamdi, **Menkul Kıymetler Borsası Hukuku**, İstanbul, 1992.
- YENİOCAK, Umut, **Anonim ve Limitet Şirket Hisselerinin Haczi**, İstanbul Bilgi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2008.
- YILMAZ, Abdüssamet, **Anonim Ortaklık Payının Rehin ve Hapis Haklarına Konu Olması**, Oniki Levha Yayınları, İstanbul, 2020.
- YONGALIK, Aynur, **“İstisnalar Dar Yorumlanır” Kuralı ve Değerlendirmesi**, **Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, C. 60, S. 1, 2011, s. 1-15.
- ZOBL, Dieter, **Berner Kommentar, Kommentar zum schweizerischen Privatrecht, Das Sachenrecht, 2. Abteilung, Die beschränkten dinglichen Rechte, 5. Teilband: Das Fahrnispfand**, Bern, 1996.

İNTERNET KAYNAKLARI

Legalbank içtihat arama: <https://legalbank.com.tr> (Erişim Tarihi: 27.05.2022.).

Lexpera içtihat arama: <https://www.lexpera.com.tr> (Erişim Tarihi: 27.05.2022.).

MKK Yönergesi: https://www.mkk.com.tr/sites/default/files/2021-12/Is_ve_Bilisim_Uygulama_Ilke_ve_Kurallari_Yonergesi.pdf (Erişim Tarihi: 25.05.2022.).

https://tr.wikipedia.org/wiki/Avrupa_Ekonomik_Toplulu%C4%9Fu (Erişim Tarihi: 25.05.2022.).

TMK Gerekçesi: <http://www.ilhanhelvevaciturkmedenikanunu.com/turk-medeni-kanunu> (Erişim Tarihi: 25.05.2022.).

TTK Gerekçesi: <http://www.ticaretkanunu.net/turk-ticaret-kanunu-madde-gerekceleri-ikinci-kitap-ticaret-sirketlerimadde-124-644/> (Erişim Tarihi: 25.05.2022.).

Emine Meliknur KILIÇ, LL.M

**TEMEL TIP BİLİMLERİ ALANINDA
ÇALIŞAN HEKİMLERİN**

**TIBBİ KÖTÜ UYGULAMAYA İLİŞKİN
ZORUNLU MALİ
SORUMLULUK SİGORTASI**

**ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022**

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Temel Tıp Bilimleri Alanında Çalışan Hekimlerin
Tıbbi Kötü Uygulamaya İlişkin Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası
Emine Meliknur Kılıç

Hukuk Yayınları Dizisi – 3315

Birinci Baskı : Aralık, 2022

ISBN : 978 – 605 – 264 – 083 – 8

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Vadi Grafik Tasarım Ltd. Şti.
İvedik Org. San. Bölgesi 1420. Cadde
No: 58/1 Yenimahalle/Ankara
Tel: 0 312 395 85 71
Sertifika No: 47479

KAYNAKÇA

- AKUNAL Teoman**, Sorumluluk Hukukunda Sözleşmenin Nisbiliği Prensibinin Aşılması, Yargıtay Dergisi, 1988, C. 14, S. 3, s. 222-237
- ALTUN Abdurrahim**, "Küçüğün Tıbbi Müdahaleye Rızası" Necmettin Erbakan Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 1.1: 37-52
- ARSEVEN Haydar**, Sigorta Hukuku, İstanbul 1987, Beta Basım Yayın (Sigorta)
- ARSEVEN Haydar**, Ticaret Kanununun Sigortaya Müteallik Umumi Hükümlerinin Meydana Çıkardığı Bazı Meseleler, Ticaret ve Banka Hukuku Haftası, Ankara 1960 (Umumi Hükümler)
- AŞÇIOĞLU Çetin**, Hekimlerin Sorumluluğunda Kusur ve Belirlenmesi, Yüksek Teknoloji Tıbbi: Hekim-Hasta İlişkileri Sempozyumu, İstanbul 2006 (Hekim Sorumluluğu)
- AŞÇIOĞLU Çetin**, Tıbbi Yardım ve El Atmalardan Doğan Sorumluluklar, Doktorların, Devletin ve Özel Hastanelerin Sorumluluğu, İstanbul 1993, Tekışık Ofset (Sorumluluk)
- ATABEK Reşat**, Sigorta Hukuku, İstanbul 1950, Duygu Matbaası, (Sigorta)
- ATABEK Reşat**, Yeni Ticaret Kanunumuzda (6762 Sayılı) Kara Sigortaları, İstanbul 1952, İstanbul Barosu Dergisi, C. 26, S. 9, s.265-274 (Kara Sigortaları).
- ATABEK Reşat / SEZEN Merih**, Hekimin Mesuliyeti, İstanbul Barosu Dergisi, 1954, C. XXVIII, S. 2, s.135-165
- ATAMER Kerim**, Geçmişe Etkili Sigorta, Prof. Dr. Sabih Arkan'a Armağan, İstanbul 1/2019, Oniki Levha Yayınları, s. 223-243 (Geçmişe Etkili)
- ATAMER Kerim**, Yeni Türk Ticaret Kanunu Uyarınca Zarar Sigortalarına Giriş, Ankara 2011, BATİDER, C. 17, S. 1, s. 21-106 (Zarar)
- ATAMER Kerim / CACINA Handan / ERBAY Seçil / ÜNAN Samim / YÜCEL Mehpare**, New Turkish Insurance Contract Law Free Translation of the Provisions of the Turkish Commercial Code Regarding Insurance Contracts, 2012, Sigorta Hukuku Türk Derneği
- ATEŞ Mustafa**, HMK Yargıtay İlke Kararları, Ankara 2014, C. 2, Yetkin Yayınları

- AYAN Mehmet**, Tıbbi Müdahaleden Doğan Hukuki Sorumluluk, Ankara 1991, Kazancı Yayınevi
- BAL B. Sonny**, An introduction to medical malpractice in the United States, Clinical Orthopaedics and Related Research, 2009, Vol. 467, Iss. 2, p. 339-347
- BAĞCI Ömer**, Sigorta Sözleşmelerinden Kaynaklanan Taleplerde Zamanaşımı, Hasan Kalyoncu Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 6, S. 11, s. 159-171
- BAŞ SÜZEL Ece**, Gerçek Olmayan Vekâletsiz İş Görme ve Menfaat Devri Yaptırımı, 2015 İstanbul, Oniki Levha Yayınları, 1. Baskı
- BAŞ SÜZEL Ece / YASAN Candan**, Gerçek Olmayan Vekâletsiz İş Görmeye Uygulanacak Hukuk, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, 2016, C. 22, S. 2, s. 365-396
- BAŞPINAR Veysel**, Vekilin Özen Borcundan Doğan Sorumluluğu, İstanbul 2004
- BAYSAL Zeynep Başak**, Zarar Görenin Kusuru, İstanbul 2012, On iki Levha
- BEAUCHAMP L. Tom / CHILDRESS F. James**, Principles of Biomedical Ethics, Oxford University Press, 8th Edition, 2019, p. 155
- BİLGE Necip**, Borçlar Hukuku – Özel Borç Münasebetleri, Ankara 1971, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü
- BOZER Ali**, Sigorta Hukuku Genel Hükümler – Bazı Sigorta Türleri, Ankara 2007, Bankacılık Enstitüsü Yayınları
- BOZKURT Tamer**, Sigorta Hukuku, 10. Baskı, İstanbul 2017, On İki Levha Yayıncılık
- BRUSHWOOD David B.**, Hospital's Obligation to Monitor Medical Services, Thompson v. Nason Hospital, American Journal of Hospital Pharmacy, 1993, Vol. 50, Iss. 7, p. 1437-1439
- CAN Mertol**, Birden Çok Sigorta, Ankara 2004, İmaj Yayıncılık (Sigorta)
- CAN Mertol**, Mesleki Sorumluluk Sigortası Genel Şartlarına Genel Bir Bakış, Ankara 2006, Bankacılık Enstitüsü Yayınları (Genel Şartlar)
- CAN Mertol**, Türk Özel Sigorta Hukuku Ders Kitabı, 2. Bası, Ankara 2009, İmaj Yayınevi (Sigorta Hukuku)
- CHOW-CHUA Clare / LIM Geraldine**, A Demand Audit Of The Insurance Market In Singapore, Managerial Auditing Journal, 2000, Vol. 15 Iss. 7, p. 372-382
- ÇALIŞKANER Seda**, Hekimin Özel Hukuk Kapsamındaki Sorumluluğunun Sigorta Hukukuna Yansımaları, Fatih Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 2, S. 1, s. 51-81 (Özel Hukuk Sorumluluğu)

- ÇALIŞKANER Seda**, Sorumluluk Sigortalarının Sağlık Sektörü Üzerindeki Koruyuculuğu, İstanbul 2015, Fatih Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi (Sağlık Sektörü)
- ÇAPA Mehmet Sadık**, Geçmişe Etkili Sigorta, GÜHFD, Ankara 2014, C. 18, S. 3 s. 341-362
- ÇEKER Mustafa**, 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu'na Göre Sigorta Hukuku, Adana 2014, Karahan Kitapevi (Sigorta)
- ÇEKER Mustafa**, Hekim Mesleki Sorumluluk Sigortası, Prof. Dr. Erhan Adal'a Armağan, YÜHFD, C. 8, S.2, İstanbul 2012, s. 411-423 (Armağan)
- ÇINARLI Serkan**, İdarenin Sağlık Hizmeti Sunumundan Kaynaklanan Hukuki Sorumluluğu, Ankara 2013, Orion Yayınevi
- ÇİLİNGİROĞLU Cüneyt**, Tıbbi Müdahaleye Rıza, İstanbul 1993, Filiz Kitapevi
- DEĞDAŞ Ulaş Can**, "Hatalı Tıbbi Uygulamadan (Malpraktis) Doğan Hukuki Ve Cezai Sorumluluk" Anadolu Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 4.6 (2018): 41-65
- DEMİR Mehmet**, Hekim ve Hastane Yönünden Tıbbi Sorumluluk Hukuku, Ankara 2018, Yetkin Yayınları (Tıbbi Sorumluluk)
- DEMİR Mehmet**, Hekimin Sözleşmeden Doğan Sorumluluğu, Ankara 2008, AÜHFD, C. 57, S. 3, s. 225-252 (Sözleşmeden Doğan)
- DEMİR Mehmet**, Hekimlik Sözleşmesinden Doğan Sorumluluğun Koşulları, Sağlık Hukuku Kurultayı, Ankara 2008, Ankara Barosu Yayını s. 154 (Hekimlik Sözleşmesi)
- DEMİR Mehmet**, Tıbbi Organizasyon Kusuru Açısından Hastanelerin Hukuksal Sorumluluğu, Ankara 2010, 1. Bası, Seçkin Yayınları (Tıbbi Organizasyon)
- DEMİRCIOĞLU Huriye Reyhan**, Sorumluluk Hukukunun İkili Yapısının Aşılması Çabalarının Ürünleri Olarak Culpa In Contrahendo ve Güven Sorumlulukları, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Sorumluluk ve Tazminat Hukuku Sempozyumu, 28-29 Mayıs 2009, Ankara 2009, s. 219-229
- DİZER Ufuk / DEMİRPEK Uğur**, Pandemics, Blood Supply In, Pandemilerde Kan Hizmetleri, İnfeksiyon Dergisi (Turkish Journal of Infection), 2009, C. 23, S. 1, s. 29-34.
- DOĞAN Cahit**, Tam Yargı Davalarında Rücu (Haftungsregress Auf Aerzte), 8. Türk Alman Tıp Hukuku Sempozyumu, Ankara 2012, s. 123-143

- DOĞRAMACI Yakup Gökhan / ERKOL Zehra Zerrin**, Çocuklarda Kan Naklinin Reddi: Yehova Şahitleri Olgu Örnekleri, Tıp Hukuku Dergisi, S. 10, 2016
- DONAY Süheyl**, Doktorun Hukuki Sorumluluğu, İstanbul İktisadi ve Ticari İlimler Dergisi, İstanbul 1968, S. 10, s.39-53
- DÖNMEZER Sulhi / ERMAN Sahir**, Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku, 12. Bası, İstanbul 1999, C. 2, s. 47-54
- DURU Neslihan**, Mesleki Sorumluluk Sigortalarından Hekim Mesleki Sorumluluğunun Türkiye'deki ve AB'deki Uygulamalarının Karşılaştırılmalı Olarak İncelenmesi, İstanbul 2006, Marmara Üniversitesi Bankacılık Ve Sigortacılık Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi
- EĞRİLMEZ Sait**, Hekimlik Uygulamasında Hekim Dışı Nedenlerle Oluşan Kusurlar ve Hekim Sorumluluğu, Oftalmolojide Malpraktis, Türk Oftalmoloji Derneği Eğitim Yayınları No: 14, 2012
- EKMEKÇİ Perihan Elif / ARDA Berna**, "Tıbbi cihazların endikasyon dışı (off-label) kullanımından kaynaklanan etik ve yasal sorunlar ve çözüm önerileri." Turk Kardiyol Dern Ars 46.4 (2018): 318-325
- ELZWEIG, Brian**, "Do Not Resuscitate Tattoos: Adequate Evidence of a Patient's Intent to Die." Or. L. Rev. 97 (2018): 277
- EMİROĞLU Haluk**, Roma Hukuku'nda Vekalet Sözleşmesi (Mandatium) Ve Hukuki İşlemlerde Temsil, AÜHFYD, 2003, C. 52, S. 1, s. 101-111
- EREN Fikret**, Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Ankara 2015, Yetkin Yayınları
- ERMAN Barış**, Tıbbi Müdahalelerin Hukuka Uygunluğu, Ankara 2003, Seçkin Yayıncılık
- ESENER Turhan**, Borçlar Hukuku I, Akitlerin Kuruluşu ve Geçerliliği, Ankara 1969, AÜHFY
- FİDAN İsmail**, Sorumluluk Sigortalarında Rizikonun Gerçekleşmesi, Ankara Barosu Dergisi, 2005, S. 2, s. 33-56
- HAKERİ Hakan**, Tıp Hukuku, 16. Baskı, Ankara 2019, Seçkin Yayıncılık
- HAMZA Gabor**, Modern Dönemde İsviçre'de Özel Hukukun Gelişimi ve Kodifikasyonu, Çeviren **Kerem ÖZ** ABÜHFYD, Haziran 2017, C. 5, S. 9, s. 215-231
- HATIRNAZ EROL Gültezer**, Özel Hastanelerin Hukuki Sorumluluğu ve Hasta Hakları, 3. Baskı, Ankara 2013, Seçkin Yayıncılık
- HOLT Gregory E., et al.**, "Nonstandard do-not-resuscitate orders." Current Opinion in Anesthesiology 32.2 (2019): 179-183

- HIZIR Serdar**, Türk Ticaret Kanunu'nda Yer Alan Mal Sigortalarına İlişkin Muhtelif Hüküm ve İlkelerin Sorumluluk Sigortasına Uygulanabilirliği, Ankara 2009, TBB Dergisi, S. 86, s. 268-312
- IHEUKWUMERE Emmanuel O.**, "Application of the corporate negligence doctrine to managed care organizations: Sound public policy or judicial overkill." J. Contemp. Health L. & Pol'y 17 (2000): 585.
- GOGUEN David**, What is the "Standard of Care" in a Medical Malpractice Case?, <https://www.alllaw.com/articles/nolo/medical-malpractice/standard-of-care.html> (ET. 17.05.2022)
- GOSLINGS, J. C., / GOUMA, D. J.**, What is a Surgical Complication?, World Journal of Surgery, 2008, Vol. 32, Iss. 6, p. 952-952. doi:10.1007/s00268-008-9563-3
- GÖKCAN Hasan Tahsin**, Tıbbi Müdahaleden Doğan Hukuki ve Cezai Sorumluluk, 2. Bası, Ankara 2014, Seçkin Yayıncılık
- GULGUN Sabahettin**, Hekimlerin Hukuki (Tazminat) Sorumluluğunun Kaynakları ve Mesleki Sorumluluk Sigortası, Erzurum 2011, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi
- GÜLMEZ Merve**, Sigorta Sözleşmelerinde Sigorta Ettirenin Beyan Yükümlülüğü, Konya 2019, KTO Karatay Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi
- GÜMÜŞ Mustafa Alper**, Borçlar Hukuku Özel Hükümler, C. 2, İstanbul 2014, Vedat Kitapçılık (Borçlar Hukuku)
- GÜMÜŞ Mustafa Alper**, Türk – İsviçre Borçlar Hukukunda Vekilin Özen Borcu, İstanbul 2001, Beta Basım Yayın (Özen Borcu)
- GÜMÜŞ Mustafa Alper**, Borçlar Hukukunun Genel Hükümleri, Yetkin Yayınları, Ankara 2021 (Genel Hükümler)
- GÜNEŞ KILIÇ Bahu**, Hekimin Hukuki Sorumluluğu, İstanbul, 2016, Legal Yayıncılık, s. 48-49
- GÜNEŞER Ramazan**, "Türkiye'de İlk ve Acil Yardım Teknikerliği Mesleğinin Gelişim Sürecinin Ulusal Mevzuat Çerçevesinde Değerlendirilmesi." Hastane Öncesi Dergisi 7.1 (2022): 15-35
- GÜVEL Enver Alper/ÖNDAS GÜVEL Afitap**, Sigortacılık, Ankara 2004, Seçkin Yayıncılık
- GÜVEN Kudret**, Hekimlerin Mesleki Sorumluluk Sigortası ve Uygulaması, BÜHFD, C. 3, S. 2, s. 11-67
- KARA Doğan**, Vekâlet Sözleşmesine Uygulanacak Hukuk, Public and Private International Law Bulletin, C. 39, S. 1, s. 145-188

- KARAYALÇIN Yaşar**, Sorumluluk Sigortaları, Sigorta Hukuku Dergisi, 1984, C.II, S.1-2, s.31-68.
- KENDER Rayegan**, Mesuliyet Sigortasının Mahiyeti ve Türleri, Sigorta Hukuku Türk Derneği III. Sigorta Semineri, Ankara 1977 (Mesuliyet Sigortası)
- KENDER Rayegan**, Sigorta Mukavelesinin Akdedilmesi ve Şartları, Ticaret Hukuku ve Yargıtay Kararları Sempozyumu I, Ankara 1984, s. 41-57 (Sigorta Mukavelesi)
- KENDER Rayegan**, Türkiye’de Hususi Sigorta Hukuku, 14. Bası, İstanbul 2014, Oniki Levha Yayıncılık, (Hususi Sigorta)
- KILIÇ Emine Meliknur**, Exemption Of The Responsibility Of The Medical Doctor For Medical Practice: Assistant Medical Doctor Example, FNG & Demiroğlu Bilim Tıp Dergisi 2019;5(4):179-183
- KILIÇ Emine Meliknur / KILIÇ Kubilay Doğan**, Yapay Zekâ Katılımlı Üremeye Yardımcı Tedavi Yöntemi Uygulamalarında Akdi Sorumluluk, Tıp Hukuku Dergisi, S. 22, 2022, s. 411-452
- KILIÇOĞLU Ahmet**, Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Ankara 2002, 2. Bası
- KINNEY Judith M.**, Tort Law-Expansion of Hospital Liability Under the Doctrine of Corporate Negligence, Temple Law Rev., 1992, Vol. 65, p. 787-802
- KOCA Mahmut**, Hekimin Taksirli Fiillerinden Doğan Cezai Sorumluluğu, Sağlık Hukuku Sempozyumu, Ankara 2007
- KOCAYUSUFPAŞAOĞLU Necip**, Kişilik Haklarını Koruyan Manevi Tazminat Davasına İlişkin Yeni Gelişmeler, Sorumluluk Hukukunda Yeni Gelişmeler I. Sempozyumu, Ankara, 21-22 Ekim 1977, İstanbul 1980, s.141-180
- KOCAYUSUFPAŞAOĞLU Necip / HATEMİ Hüseyin / SEROZAN Rona / ARPACI Abdülkadir**, Borçlar Hukuku Genel Bölüm I, 7. Baskı, İstanbul 2017
- KORU Onur**, “Tıbbi Müdahalenin Hukuka Uygunluğu: Endikasyon Şartı” İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 12.2: 491-500
- KÖK Ahmet Nezh**, İnsan Hakları ve Biyotıp Sözleşmesine Göre Aydınlatma ve Rıza, KhukA, 2005, S. 8, s. 116-121
- KÖSE Yasin**, Tıbbi Kötü Uygulamanın Güvencesi: Zorunlu Malı Sorumluluk Sigortası, 2014, T.C. Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi
- KUBİLAY Huriye**, Uygulamalı Özel Sigorta Hukuku, 2. Bası, İzmir 2003, Fakülteler Barış Kitabevi

- KURT Munise Gülen**, “Tıbbi Müdahalelerde Aydınlatılmış Onam” Türkiye Barolar Birliği Dergisi 2020.146 (2020): 187-218
- KURU Baki /ARSLAN Ramazan / YILMAZ Ejder**, Medeni Usul Hukuku, Ankara 2011, Yetkin Yayınları
- LOUDON Irvine**, A Brief History Of Homeopathy, Journal of the Royal Society of Medicine, 2006, Vol. 99, Iss. 12, p. 607-610
- MAHMUTOĞULLARI Serhal Nur**, Avukatlık Mesleki Sorumluluk Sigortası, Ankara 2007, T.C. Başkent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi
- MEMİŞ Tekin**, Yangın Sigortasında Riziko, Ankara 2001, Seçkin Yayıncılık
- MILSOP Mark E.**, “Corporate Negligence: Defining the Duty Owed by Hospitals to Their Patients.” DuQ. L. REv. 30 (1991): 639
- MOLLAHALİLOĞLU Salih / UGURLU F. Gülçin / KALAYCI Mehmet Zaffer / ÖZTAŞ Dilek**, Geleneksel ve Tamamlayıcı Tıp Uygulamalarında Yeni Dönem, Ankara Med J., 2015, S. 15(2), s. 102-105
- MORENS David M. / FOLKERS Gregory K. / FAUCI Anthony S.**, What Is a Pandemic?, The Journal of Infectious Diseases, Vol. 200, Iss. 7, 1 October 2009, p. 1018–1021
- MUTLU Arif Koray**, Acentelik Sözleşmesinde Tarafların Hakları ve Borçları, Antalya 2012, Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi
- NOMER Cahit / YUNAK Hüseyin**, Sigortanın Genel Prensipleri, İstanbul 2000, Milli Reasürans Yayınları
- OĞUZMAN Kemal / ÖZ Turgut**, Borçlar Hukuku Genel Hükümler, C. 1, İstanbul 2012, Vedat Kitapçılık
- OĞUZMAN M. Kemal / ÖZ Turgut**, Borçlar Hukuku Genel Hükümler, C. II, İstanbul 2021, Vedat Kitapçılık
- OĞUZMAN Kemal**, “İsviçre ve Türkiye’de Medeni Kanun ve Borçlar Kanununda Şahsiyetin Hukuka Aykırı Tecavüze Karşı Korunması ve Özelikle Manevi Tazminat Davası Bakımından Yapılan Değişiklikler”, Prof. Dr. Haluk Tandoğan’ın Hatırasına Armağan, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, 1990, s. 7 – 55
- OMAĞ Merih Kemal**, Sigorta Hukukunda Zenginleşme Yasağı, İstanbul 2003, Prof. Dr. Ergun ÖNEN’e Armağan (Zenginleşme)
- OMAĞ Merih Kemal**, Türk Sigorta Hukukunda Rizikonun Ağırlaşması Sorunu, Ankara 1985, Sigorta Hukuku Türk Derneği (Riziko)

- OZANOĞLU Hasan Seçkin**, Hekimlerin Hastalarını Aydınlatma Yükümlülüğü, AÜHFD, C. 52, S.3
- O'CONNELL, Jeffrey /CARPENTER, Keith**, Payment for Pain and Suffering Through History, Ins. Counsel J. 50 (1983)
- ÖZCAN Zeynep**, "Malpraktis - Komplikasyon Ayırımının Önemi", International Congress On Health Law / Uluslararası Sağlık Hukuku Kongresi, s.197-212, İstanbul 2018, s. 297
- ÖZCANOĞLU Ayşe Betül / ÖZCAN Zeynep**, "Yargıtay İçtihatları Işığında Malpraktis Komplikasyon Ayırımına Bağlı İspat Sorunları" (2020) Journal of Judgments by the Court of Jurisdictional Disputes/ Uyumazlık Mahkemesi Dergisi 8(16), 289-315
- ÖZDAMAR Mehmet**, Sigortacının Aydınlatma Yükümlülüğünden Doğan Sorumluluğu, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Sorumluluk ve Tazminat Hukuku Sempozyumu, 2009 Ankara, s. 409-448.
- ÖZDEMİR, Hayrünnisa**, Özel hukukta teşhis ve tedavi sözleşmesi Ankara 2004, Yetkin Yayınevi
- ÖZPINAR Berna**, Tıbbi Müdahalede Kötü Uygulamanın Sonuçları, Ankara 2007
- ÖZSUNAY Ergun**, Alman ve Türk Hukuklarında Hekimin Hastayı Aydınlatma Ödevi ve İstisnaları, Türk Hukukunda Hekimin Hukuk ve Cezai Sorumluluğu, Sorumluluk Hukukundaki Yeni Gelişmeler V. Sempozyumu, Ankara 1982, MHAUM, 12: 13
- PEKCANİTEZ Hakan / ÖZEKES Muhammet / ATALAY Oğuz**, Medeni Usul Hukuku, İstanbul 2019, Oniki Levha Yayınları
- POLAT Oğuz**, Tıbbi Uygulama Hataları, Ankara 2005, Seçkin Yayıncılık
- REİSOĞLU Seza**, Hekimlerin Hukuki Sorumluluğu, Sorumluluk Hukukundaki Yeni Gelişmeler V. Sempozyumu, Türk Hukukunda Hekimin Hukuki ve Cezai Sorumluluğu, İstanbul 1983, s. 1-18
- SAVAŞ Halide**, Sağlık Çalışanlarının ve Sağlık Kurumlarının Tıbbi Müdahaleden Doğan Sorumlulukları, Ankara 2007, Seçkin Yayıncılık (Sorumluluk)
- SAVAŞ Halide**, Tıbbi Malpraktis ve Komplikasyonlardan Doğan Sorumluluklar, İstanbul Barosu Sağlık Hukuku Makaleler Kitabı 1, 2012-3, s. 259-94
- SAVAŞ Halide**, Yargıya Yansıyan Tıbbi Müdahale Hataları, Ankara 2009, Seçkin Yayınları (Hata)
- SAYIN KORKMAZ Bengi**, Roma Hukukunda Vekalet Sözleşmesi (Mandatium), Ankara 2014, Yetkin Yayınları

- SCHUMANN Eva**, Özel Hukukta Hekimin Sorumluluğu ve Sorumluluk Muhakemesi, Çeviren: Figen Başoğlu, Sağlık Hakkı Dergisi, Türk-Alman Tıp Hukuku Sempozyumu Özel Sayısı, 2007, S. 3, s. 141-164
- SELANİK Atakan Âdem**, Hekimin Tıbbi Kötü Uygulamadan Doğan Sorumluluğu ve Sigorta Sözleşmesi, Prof. Dr. Hüseyin Hatemi'ye 80. Yıl Armağanı (80. Yıl Sempozyumu Tebliğleri), editör: Yasemin Güllüoğlu ALTUN, İstanbul 2018, 1. Bası, Oniki Levha Yayınları, s. 437-476
- SHELLEY Cameron**, Studies in History and Philosophy of Science Part C: Studies in History and Philosophy of Biological and Biomedical Sciences, 2012, Vol. 43, Iss. 1, p. 311
- SHUMAN Daniel W.**, The Standard of Care in Medical Malpractice Claims, Clinical Practice Guidelines and Managed Care: Towards a Therapeutic Harmony, Cal. W. L. Rev. (1997-1998)
- SHUMAN Daniel W.**, "The origins of the physician-patient privilege and professional secret." Sw. LJ 39 (1985): 661
- STIGLITZ Joseph E**, Risk, Incentives and Insurance: The Pure Theory of Moral Hazard, The Geneva Papers on Risk and Insurance-Issues and Practice, 1983, Vol. 8, Iss. 1, p. 4-33
- SOMER Mehmet**, Başkası Hesabına Sigortanın Gerçekleşme Şekilleri, Fahiman Tekil Anısına Armağan, İstanbul 2003, s. 43-61
- SOMER Pervin**, Hekimin Hukuki Sorumluluğu, Kadir Has Üniversitesi Hukuk Fakültesi Uluslararası I. Sağlık Hukuku Sempozyumu, İstanbul 2011, s. 41-58
- SOPACI ÖZTUNA Birgül**, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 1484. Maddesine Göre Zorunlu Sorumluluk Sigortasında Sigortacının Zarar Görene Karşı İfa Yükümlülüğü, 2012, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, C. 18, S. 2 s. 699-724 (Zarar Gören)
- SOPACI ÖZTUNA Birgül**, Türk ve Alman Hukukunda Yeni Düzenlemeler Işığında Sorumluluk Sigortasında Doğrudan Talep Hakkı, BATİDER, 2011, C. 22, S. 2, s. 15-50 (Türk Alman)
- SÖĞÜT İpek Sevda**, "Biyotıp Sözleşmesi Hükümlerinin İç Hukuktaki Düzenlemelere Etkisi." (2018) TıpHD - Sayı: 14/Yıl: 2018, s. 181-208
- ŞENOCAK Kemal**, Hekim Mesleki Sorumluluk Sigortası, Sağlık Hukuku Kurultayı: 1-3 Kasım 2007, Bildiriler, Ankara 2008, Ankara Barosu Yayınları, s. 255-269 (Hekim Sorumluluk)
- ŞENOCAK Kemal**, Mesleki Sorumluluk Sigortası, Ankara 2000, Turhan Kitapevi (Mesleki Sorumluluk)

- ŞENOCAK Kemal**, Sigorta Sözleşmesini Kurmaya Yönelik İcap Beyanının Kabulü veya Reddi Yönünde İrade Beyanı Açıklanmadan Önce Sigortacının, İcaba Bağlılık Süresi İçerisinde Gerçekleşen Riziko'dan Dolayı Culpa In Contrahendo Sorumluluğu Söz Konusu Olabilir mi?, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 11, S. 1, s. 297-320 (Sözleşmenin Kurulması)
- ŞENOCAK Kemal**, Türk Ticaret Kanunu'nun Mal Sigortasına İlişkin Hükümlerinin Sorumluluk Sigortalarına Uygulanabilirliği, AÜHFD, 2009 C. 58, S. 1, s. 189-230 (Sorumluluk Sigortaları)
- ŞENOCAK Zarife**, Özel Hukukta Hekimin Sorumluluğu, Ankara 1998, AUHF Döner Sermaye Yayınları
- T.C. Sağlık Bakanlığı Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü**, Sağlıkın Teşviki ve Geliştirilmesi Sözlüğü, Ankara 2011, 1. Baskı
- TANDOĞAN Haluk**, Borçlar Hukuku Özel Borç İlişkileri, İstanbul 2010, C. 2 (Özel Borç)
- TANDOĞAN Haluk**, Kusura Dayanmayan Sözleşme Dışı Sorumluluk Hukuku, Ankara 1981, Turhan Kitabevi (Sorumluluk Hukuku)
- TANUGUR Ufuk Cemil**, Mesleki Sorumluluk Sigortasında Riziko, İstanbul 2010, T.C. Galatasaray Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi
- TEKBEN Tuğçe**, Hekim ile Hasta İlişkinin Vekalet Sözleşmesi Hükümleri Çerçevesinde Değerlendirilmesi; Prof. Dr. Erhan ADAL'a Armağan, YÜHFD Özel Sayısı, C. 3, S. 2
- TEKİNAY S. Sulhi**, Medeni Hukukun Genel Esasları ve Gerçek Kişiler, İstanbul 1992, Filiz Kitapevi
- TEKİNAY Selahattin. Sulhi / AKMAN Sermet / BURCUOĞLU Haluk / ALTOP Atilla**, Borçlar Hukuku Genel Hükümler, İstanbul 1993, 7. Baskı
- TOKAÇ Mehmet**, Geleneksel Tıbbi Akademik Yaklaşım: GETTAM, SD Sağlık Düşüncesi ve Tıp Kültürü Dergisi, 2013, S. 28
- TÖRENLİ ÇAKIROĞLU Maral**, "Hekimin Borçlarından Özel Olarak Sır Saklama Borcu." (2010), DEÜHFD 12(2), 159-181
- TURGAZ Güllü**, Sağlık Sektöründe Mesleki Sorumluluk Sigortası Uygulanması, İstanbul 2007, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü – Yayınlanmamış Tez
- TÜMER Ali Rıza**, Cerrahi Branşlar Açısından Hukuki Sorumluluk ve Malpraktis, Ankara 2013, Helikon Yayınları

- TÜRKER Güray**, Tıbbi Kötü Uygulamaya İlişkin Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası, Ankara 2017, Adalet Yayınevi
- ULAŞ Işıl**, Uygulamalı Zarar Sigortaları Hukuku Genel Hükümler Mal ve Sorumluluk Sigortaları, 8. Bası, Ankara 2012
- UYGUR Atiye**, Hekimin Sözleşmeden Doğan Sorumluluğu, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Özel Hukuk (Medeni Hukuk) Anabilim Dalı, Yayımlanmamış Doktora Tezi
- ÜNAN Samim**, 2011 Tarihli Türk Ticaret Kanunu Zarar Sigortaları, s. 200-202, https://www.tsb.org.tr/images/Documents/Samim_Unan_Zarar_Sigortaları.pdf (ET. 15.05.2020) (Zarar Sigortaları)
- ÜNAN Samim**, İsteğe Bağlı Genel Sorumluluk Sigortasında Riziko, İstanbul 1998, Beta Yayınları (İsteğe Bağlı)
- ÜNAN Samim**, Türk Ticaret Kanunu Şerhi Altıncı Kitap: Sigorta Hukuku, C. I, İstanbul 2016, On İki Levha Yayıncılık (Şerh C. I)
- ÜNAN Samim**, Türk Ticaret Kanunu Şerhi, Altıncı Kitap: Sigorta Hukuku, C. II: Sigorta Türlerine İlişkin Özel Hükümler, Birinci Bölüm: Zarar Sigortaları, İstanbul 2016 (Şerh C. II)
- ÜNAN Samim**, Türk Ticaret Kanunu Taslağı'nın 'Sigorta Hukuku' Başlıklı Altıncı Kitabı Hakkında Düşünceler, 2005, Sigorta Hukuku Dergisi, Özel Sayı 1, s. 109-196 (Kanun Taslağı)
- ÜNAN Samim**, Zorunlu Hekim Sorumluluğu Sigortası (Genel Şartlar Şerhi), İstanbul 2012, Sigorta Hukuku Türk Derneği (Zorunlu)
- ÜNVER Yener**, "Türk Hukukunda Rıza", Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 2.Türk-Alman Tıp Hukuku Sempozyumu: "Hekimin Aydınlatma Yükümlülüğü, İlgilinin Rızası ve Diğer Güncel Konular", C 3, S 2, 2006, s.239
- ÜNVER Yener**, Tıp Ceza Hukukunda Güven İlkesi, TBB Yayınları, 2008 (Tıp Ceza)
- ÜNVER Yener**, Tıbbi Riskin Ceza Hukuku Görünümü, Uluslararası Katılımlı 3. Ulusal Tıp Etiği Kongresi: Kongre Kitabı, Bursa 2003, editör: Ayşegül Demirhan Erdemir / Türkiye Biyoetik Derneği, F. Özsan Matbaacılık (Tıbbi Risk).
- ÜNVER Yener**, Tıbbi Standart / 8. Türk - Alman Tıp Hukuku Sempozyumu, Diyarbakır 2011, editör HAKERİ Hakan / ROSENAU Henning, Ankara 2012, Adalet Yayınevi (Tıbbi Standart)
- VAUGHAN Emmett J. / VAUGHAN Therese**, Fundamentals of Risk and Insurance, 2013, John Wiley & Sons

- YALÇINKAYA Volkan**, Tıbbi Kötü Uygulamaya İlişkin Hekimin Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası, 2018, Terazı Hukuk Dergisi, C.13, S. 138, s. 132-142
- YALÇINTEPE Neylan**, Hekim Mesleki Sorumluluk Sigortası, İzmir 2011, T.C. Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi
- YAVUZ Cevdet / ACAR Faruk / ÖZEN Burak**, Borçlar Hukuku Dersleri Özel Hükümler, İstanbul 2014, Beta Yayıncılık
- YAVUZ İPEKYÜZ Filiz**, Türk Hukukunda Hekimlik Sözleşmesi, İstanbul 2006, Vedat Kitapçılık
- YAZICIOĞLU Emine**, Sorumluluk Sigortalarında Riziko, Sigorta Hukuku Sempozyumları - Sorumluluk Sigortaları Sempozyumu 1-2 Aralık 2017, İstanbul / Sigorta Hukukunda Güncel Sorunlar Sempozyumu 2-3 Şubat 2018, Bursa, Editörler: Samim Ünan/Emine Yazıcıoğlu, İstanbul 2018, Oniki Levha Yayınları, s. 423-467
- YAZICIOĞLU Emine/ATAMER Kerim**, Sigorta Hukuku Ders Notları, İstanbul 2012
- YENERER ÇAKMUT Özlem**, Tıbbi Müdahaleye Rızanın Ceza Hukuku Açısından İncelenmesi, İstanbul 2003, Legal Yayıncılık
- YEŞİLOVA ARAS Ecehan**, Sorumluluk Sigortalarında Zarar Görenin Doğrudan Dava Hakkı, Ankara 2013, Yetkin Yayınları
- YEŞİLTEPE Salih Önder**, Tıbbi Kötü Uygulamaya İlişkin Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası, 2014, BAUHFD, C. 9, S. 121, s. 61-88
- YILDIRIM AKKAYAN Ayça**, 6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu Düzenlemeleri Çerçevesinde Kusursuz Sorumluluğun Özel Bir Türü Olarak Tehlike Sorumluluğu, İÜHFİM, 2012, C. LXX, S. 1, s. 203- 220
- YILMAZ Banu Karakuş / TOPCU Hatice / ACAR Yahya Ayhan**, Acil Hekimlik Perspektifinden Hekimlerin Hukuki Yükümlülüklerinin Değerlendirilmesi, İstanbul 2017, Şişli Etfal Tıp Bülteni, C. 51, S. 2, s. 142-148
- YILMAZ Battal**, Açıklamalı - İçtihatlı Hekimin Hukuki Sorumluluğu, Ankara 2017, Adalet Yayınevi
- YONGALIK Aynur**, Çevre Sorumluluk Sigortası, Ankara 1998, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü
- YOUYOU Tu**, The Discovery of Artemisinin (Qinghaosu) and Gifts from Chinese Medicine, Nature Medicine, 2011, Vol. 17 (10)
- Yükseköğretim Kurulu**, Tıp Eğitiminde İntörnlük Çalıştayı, 10 Ocak 2018
- ZEVKLİLER Aydın / GÖKYAYLA Emre**, Borçlar Hukuku Özel Borç İlişkileri, Ankara 2014, 14. Bası, Turhan Kitapevi

WAGNER Robert R., The Basic Medical Sciences—The Revolution in Biology and the Future of Medical Education, The Yale Journal of Biology and Medicine, 1962, Vol. 35, Iss. 1, p. 1-11

World Health Organization, Basic Documents, 2014, 48. Edition

World Health Organization, General Guidelines for Methodologies on Research and Evaluation of Traditional Medicine, Geneva 2000, WHO Books

MAHKEME KARARLARI

T.C. Yargıtay 13. HD. 2012/26593 E. 2013/21129 K. 11.9.2013 T.

T.C. Yargıtay 4. HD. 2012/26593 E. 2013/21129 K. 11.9.2013 T.

T.C. Yargıtay 15. HD. 2017/2329 E. 2019/2441 K. 22.5.2019 T.

T.C. Yargıtay 13. HD. 2014/38783 E. 2015/35437 K. 3.12.2015 T.

T.C. Yargıtay 13. HD. 2013/31720 E. 2014/6920 K. 11.3.2014 T.

T.C. Yargıtay HGK. 2013/13-1204 E. 2014/965 K. 26.11.2014 T.

T.C. Yargıtay 13. HD. 2013/25653 E. 2014/7799 K. 19.03.2014 T.

T.C. Yargıtay 13. HD. 2014/19545 E. 2014/22576 K. 02.07.2014 T.

T.C. Yargıtay 13. HD. 2013/29446 E. 2014/13272 K. 25.04.2014 T.

T.C. Yargıtay 13. HD. 2013/13530 E. 2019/6035 K. 13.05.2019 T.

T.C. Yargıtay 13. HD. 2013/23012 E. 2014/22561 K. 02.07.2014 T.

T.C. Yargıtay 13. HD. 2013/19361 E. 2013/26901 K. 01.11.2013 T.

T.C. Yargıtay 13. HD. 2016/26894 E. 2018/8072 K. 18.9.2018 T.

T.C. Yargıtay 13. HD. 2013/32755 E. 2014/1498 K. 22.1.2014 T.

T.C. Yargıtay 4. HD. 22.01.1975 11399/903 K.

T.C. Yargıtay 4. HD. 2016/6290 E. 2018/4642 K. 31.05.2018 T.

T.C. Yargıtay 13. HD. 2011/7697 E. 2011/10484 K 30.06.2011 T.

T.C. Yargıtay 13. HD. 2009/6697 E. 2010/148 K. 19.01.2010 T.

T.C. Yargıtay 13. HD. 2009/13214 E. 2010/3694 K. 23.03.2010 T.

T.C. Yargıtay 15. HD. 2018/3534 E. 2018/4434 K. 13.11.2018 T.

T.C. Yargıtay 15. HD. 2018/3534 E. 2018/4434 K. 13.11.2018 T.

T.C. Yargıtay 15. HD. 2018/5312 E. 2019/139 K. 14.01.2019 T.

T.C. Yargıtay 15. HD. 2018/5523 E. 2019/801 K. 26.02.2019 T.

- T.C. Yargıtay 15. HD. 2018/5312 E. 2019/139 K. 14.01.2019 T.
T.C. Yargıtay 15. HD. 2019/2716 E. 2019/3692 K. 30.09.2019 T.
T.C. Yargıtay 11. HD. 2016/4503 E. 2017/3591 K. 12.06.2017 T.
T.C. Yargıtay 17. HD. 2015/17006 E. 2016/4217 K. 04.04.2016 T.
T.C. Yargıtay 17. HD. 2016/2576 E. 2018/11900 K. 10.12.2018 T.
T.C. Yargıtay 17. HD. 2014/18149 E. 2014/18451 K. 15.12.2014 T.
T.C. Yargıtay 17. HD. 2015/17034 E. 2016/4219 K. 04.04.2016 T.
T.C. Yargıtay 17. HD. 2014/7590 E. 2015/13621 K. 08.12.2015 T.
T.C. Yargıtay 17. HD. 2013/19107 E. 2015/9853 K. 29.09.2015 T.
T.C. Yargıtay 17. HD. 2015/813 E. 2015/11296 K. 27.10.2015 T.
T.C. Yargıtay 20. HD. 2015/14397 E. 2015/12783 K. 17.12.2015 T.
T.C. Yargıtay 17. HD. 2015/2277 E. 2015/11803 K. 09.11.2015 T.

Dr. Sema Deniz ÖZKAN KOÇ

Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi
İş ve Sosyal Güvenlik Hukuku ABD

İŞÇİNİN SIR SAKLAMA YÜKÜMLÜLÜĞÜ

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

İşçinin Sır Saklama Yükümlülüğü
Sema Deniz Özkan Koç

Hukuk Yayınları Dizisi – 3311

Birinci Baskı : Aralık, 2022

ISBN : 978 – 605 – 264 – 084 – 5

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com
 : adalety@adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi
 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Vadi Grafik Tasarım Ltd. Şti.
İvedik Org. San. Bölgesi 1420. Cadde
No: 58/1 Yenimahalle/Ankara
Tel: 0 312 395 85 71
Sertifika No: 47479

KAYNAKÇA

- Adal, Erhan: Akit Öncesi Sorumluluk (Culpa in Contrahendo), İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, İstanbul, 1970.
- Aktan, Coşkun Can: Organizasyonlarda Yanlış Uygulamalara Karşı Bir Sivil Erdem, Ahlaki Tepki ve Vicdani Ret Davranışı: Whistleblowing, MERCEK, Ekim 2006.
- Akyiğit, Ercan: 4857 sayılı İş Kanunu Şerhi, 3. Baskı, C. II, Ankara 2008. (Şerh)
- Akyiğit, Ercan: Bireysel İş Hukuku Ders Kitabı, 2. Baskı, Ankara 2021. (İş Hukuku)
- Akyiğit, Ercan: İsviçre ve Türk İş Hukukunda İşçinin Hizmet Akdi Sonrasına Yönelik Rekabet Yasağı, Kamu-iş, C.2, S.6-7, Ocak 1991, 4-22. (Rekabet Yasağı)
- Akyiğit, Ercan: İş Hukuku Açısından Ödünç İş İlişkisi, Ankara 1995 (Ödünç İş İlişkisi).
- Akyiğit, Ercan: İş ve Sosyal Güvenlik Hukuku Açısından İşçinin Başka İşde Çalışması, Ankara 1995. (Başka İşde Çalışma)
- Akyiğit, Ercan: Kıdem Tazminatı, Ankara 1999. (Kıdem Tazminatı)
- Akyiğit, Ercan: Teori ve Uygulama Bakımından Hizmet Akdinin Kesin Hükümsüzlüğü ve İptal Edilebilirliği, İstanbul 1990. (Hükümsüzlük)
- Akyiğit, Ercan: Türk-Alman ve İsviçre Hukukunda Sadakat Borcu Açısından Yan İş Problemi, Kamu-İş, C.3, S.2, Nisan 1992, 31-45. (Yan İş)
- Akyol, Şener: Borçlar Hukuku, Özel Borç İlişkileri, İstanbul 1997.
- Akyürek, Güçlü: Özel Hayalın Gizliliğini İhlal Suçu (TCK. m. 134), Ankara 2011.
- Alp, Mustafa: Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin Heinisch/Almanya Kararı Işığında Whistleblowing (İşçinin İfşa ve İhbarı) ve İş İlişkisinde İfade Özgürlüğü, DEÜHFD, C.15, Özel S., 2013, 385-422. (Heinisch/Almanya Kararı)
- Alp, Mustafa: Çalışanın İşvereni ve İş Arkadaşlarını İhbar Etmesi (Whistleblowing), İstanbul 2013. (İfşa Hakkı)
- Alp, Mustafa: Tele Çalışma (Uzaktan Çalışma), Sarper Süzek'e Armağan, I, İstanbul 2011, 795-854. (Tele Çalışma)
- Alpagut, Gülsevil: Ferdi İş İlişkisinin Sona Ermesi ve Kıdem Tazminatı, Yargıtayın İş ve Sosyal Güvenlik Hukukuna İlişkin 2001 Yılı Kararlarını Değerlendirme Semineri, Ankara 2002, 87-150. (2001 Yılı Kararları)

- Alpagut, Gülsevil: İfşa-İhbar Hakkına İlişkin Avrupa Birliği Yönergesi ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi İçtihatları, Festschrift für Otto Kaufmann Armağanı, İstanbul 2021, 3-24. (İfşa-İhbar Hakkı)
- Alpagut, Gülsevil: İş Sözleşmesinin Feshi ve İş Güvencesi, III. Yılında İş Yasası Semineri, Türkiye Toprak İşverenleri Sendikası, 21-23 Eylül 2005, İstanbul 2005, 200-251. (Sözleşmenin Feshi)
- Alpagut, Gülsevil: İşçinin Sadakat Borcu ve Türk Borçlar Kanunu ile Getirilen Düzenlemeler, S. 25, Sicil, Mart 2012, 23 vd. (Sadakat Borcu)
- Alpagut, Gülsevil: Mesleki Anlamda Geçici İş ilişkisi ve Yargıtay'ın Konuya İlişkin Bir Kararının Düşündürdükleri, Legal İSGHD, C. 3, S. 10, 2006, 569-584. (Geçici İş İlişkisi)
- Alpagut, Gülsevil: Türk Borçlar Kanununun Hizmet Sözleşmesinin Devri, Sona Ermesi, Rekabet Yasağı, Cezai Şart ve İbranameye İlişkin Hükümleri, Legal İHSGHD, 2011/31, 913-959. (Türk Borçlar Kanunu)
- Alpagut, Gülsevil: Türk Borçlar Kanununun Hizmet Sözleşmesinin Devri, Sona Ermesi, Rekabet Yasağı, Cezai Şart ve İbranameye İlişkin Hükümleri, Çalışma Hayatı Açısından Yeni Borçlar Kanunu ve Ticaret Kanunu Semineri, 20-21 Eylül 2011, İstanbul 2011, 124-166. (Rekabet Yasağı)
- Altop Atilla: Türk, İsviçre ve Alman Hukuklarında Bankaların Verdikleri Banka Bilgilerinden Dolayı Hukuki Sorumlulukları, İstanbul, 1996.
- Andermatt, Adriane: Das Recht an im Arbeitsverhältnis geschaffenen immaterialgüterrechtlich geschützten Erzeugnissen, Bern/Stuttgart/Wien 1999.
- Ansay, Tuğrul: Anonim Şirketler Hukuku, 6. Bası, Ankara 1982.
- Aretz, Stephanie: Allgemeine Geschäftsbedingungen im Arbeitsvertrag, Köln 2006.
- Arıcı, Kadir: Hizmet Akitlerine Cezai Şart Konulması, GÜHFD, C. 1, S. 1, Haziran 1997, 28-42.
- Arians, Knut: Der strafrechtliche Schutz des Geschäfts- und Betriebsgeheimnisses in der Bundesrepublik Deutschland, Der strafrechtliche Schutz des Geschäfts- und Betriebsgeheimnisses in den Ländern der Europäischen Gemeinschaft sowie in Österreich und der Schweiz I, Kölner Studien zur Rechtsvergleichung Bd. 2, Köln/Berlin/Bonn/München 1978, 307 ff.
- Arseven, Haydar: Nazari ve Tatbiki Alamei Farika Hukuku, İstanbul 1951.
- Arslan Ertürk, Arzu: Türk İş Hukukunda İşçinin Sadakat Borcu, İstanbul 2010.

- Arslan, Çetin/Azizağaoğlu, Bahattin: Yeni Türk Ceza Kanunu Şerhi, Ankara 2004.
- Arton, William B.: A Study in The Law of Trade Secrets, U. Cin. L. Rev. 1939, V. 13, 207-558.
- Artuk, Mehmet Emin/ Gökçen, Ahmet/Alşahin, Mehmet Emin/ Çakır, Kerim: Ceza Hukuku Genel Hükümler, 15. Baskı, İstanbul 2021.
- Atabek, Reşat, İş Akdinin Feshi, İstanbul 1938.
- Atabek, Reşat: Banka Sırrı, BATİDER, C. XI, S. 4, 1982, 95 vd. (Banka Sırrı)
- Aydın, Devrim: Are There Any Suitable Sanctions New Forms of Corporate Offences, Regulating Corporate Criminal Liability, Munich 2014, 311-320. (Sanctions)
- Aydın, Hüseyin: Türk Ticaret Hukukunda Haksız Rekabet Suçları, Ankara 2008. (Haksız Rekabet Suçları)
- Aydın, Ufuk: İş Hukuku Açısından İşçinin Bilgi Uçurması (Whistleblowing), Sosyal Bilimler Dergisi 2002-2003, 79-100. (Bilgi Uçurma)
- Aydın, Ufuk: Tele Çalışma ve Tele Çalışma Avrupa Sözleşmesi, Devrim Uluçan'a Armağan, İstanbul 2008, 351-376. (Tele Çalışma)
- Aydınlı, İbrahim: İşverenin Sosyal Temas ve İş İlişkisinden Doğan Edimden Bağımsız Koruma Yükümlülükleri ve Sonuçları, Ankara 2004.
- Aydınöz, Gonca: İş Hukukunda Tele (Uzaktan) Çalışma, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara 2014.
- Ayiter, Nuşin: Borçlar Kanunu Hükümlerine Göre Fer'i Rekabet Memnuiyeti Mukavelesi, Arsebük'e Armağan, Ankara 1958, 463-479.
- Aytaç, Zühtü: Anonim Ortaklık Denetçilerinin Sır Saklama Yükümlülüğü, BATİDER, C. X, S. 1, Haziran 1979, 177-218.
- Aytekin İnceoğlu, Asuman: 5411 Sayılı Bankacılık Kanunu'nda Düzenlenen Suçların Değerlendirilmesi, Banka Hukuku, GSÜHF Dönmezer-Erman-Kunter Ceza Bilimleri, Kriminoloji ve İnsan Hakları Araştırma ve Uygulama Merkezi Atölye Çalışmaları – II, İstanbul 2008. (Değerlendirme)
- Aytekin İnceoğlu, Asuman: Bankacılık Kanunu'nda Yer Alan Suçlar, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul 2006.
- Bağrıaçık, Safiye Nur: Üretim ve İş Sırlarının Korunması (Özellikle Haksız Rekabet Hukuku Açısından), İstanbul 2017.
- Bainbridge, David: Intellectual Property, 7th Edition, 2009.

- Bakım, Sevi: 5237 Sayılı Türk Ceza Kanununa Göre Ticari Sır, Bankacılık Sırrı veya Müşteri Sırrı Niteliğindeki Bilgi veya Belgelerin Açıklanması Suçu, BÜHF Kazancı Hakemli Hukuk Dergisi, C. VII, 2011.
- Bartenbach, Kurt/Gennen, Klaus: Patentlizenz- und Know-how-Vertrag, 5. Aufl. Köln 2001.
- Baskan, Ş. Esra: 6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu Hükümleri Çerçevesinde Rekabet Yasası Sözleşmesi", HÜHFD, S. 2(2) 2012, 116-125.
- Baş, Mustafa: Teknik Bilgi (Know-How) Lisans Sözleşmesi, Ankara 2000.
- Baş, Mustafa: Teknik Bilgi Lisans Sözleşmesi, Ankara 2000.
- Başbuğ, Aydın: Tacir İşveren ve İş Hukukunda Cezai Şarttan İndirim, Kamu-İş, C. 7, S. 2, 2003, 1-19. (Cezai Şarttan İndirim)
- Başbuğ, Aydın: Türk İş Hukukunda Disiplin Cezaları, Ankara 1999. (Disiplin Cezaları)
- Baudenbacher, Carl/Glöckner, Jochen, in: Baudenbacher, Carl: Lauterkeitsrecht -Kommentar zum Gesetz gegen den unlauteren Wettbewerb, Basel/Genf/München/ St. Gallen/Berlin 2001 (Baudenbacher/Glöckner)
- Bauer, Jobst-Hubertus/Diller, Martin: Wettbewerbsverbote- Rechtliche und taktische Hinweise für Arbeitgeber, Arbeitnehmer und vertretungsberechtigte Organmitglieder, 3. Auf., München 2002.
- Baumbach, Adolf/Hefermehl, Wolfgang: Wettbewerbsrecht, 23. Aufl., München 2004.
- Baycık, Gaye: İş Hukukunda Cezai Şart, Koç Üniversitesi İş Hukukunda Genç Yaklaşımlar III, İstanbul 2018. (Cezai Şart)
- Baycık, Gaye: İş Hukukunda Yenilik Doğuran Haklar, Ankara 2011.
- Baycık, Gaye: Türk ve İsviçre Hukukunda İşçinin Hukuki Sorumluluğu, Ankara 2015. (İşçinin Hukuki Sorumluluğu)
- Baycık, Gaye: Türk Borçlar Kanunu ve İş Kanunu Çerçevesinde Fesih Sebebinin Belirtilmesi ve Değiştirilmesi Sorunu, Legal İHSGHD, C.9, S.35, Y.2012, 77-103. (Fesih)
- Baygın, Cem: Culpa in Contrahendo Sorumluluğu ve Amerikan Hukukundaki Uygulaması, AÜEHFD, C. IV, S. 12, 2000, 345-377.
- Bayraktar, Köksal vd.: Özel Ceza Hukuku Cilt VIII: Ekonomi, Sanayi ve Ticarete İlişkin Suçlar – Bilişim Alanında Suçlar (TCK m. 235-246), İstanbul 2021.
- Bayram, Fuat: Türk İş Hukukunda İşverenin, İşçinin Kişilik Haklarını Koruma Borcu, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul 2003.

- Baysal, Ulaş: İşçinin Yetersizliğinden Kaynaklanan Geçerli Sebep İle İş Sözleşmesinin Feshi, Ankara 2011. (Yetersizlik)
- Baysal, Ulaş: Şüphe Feshi Kavramı ve Şüphe Feshine İlişkin Yargıtay Kararlarının Değerlendirilmesi, Sicil İş Hukuku Dergisi, S. 35, 2016, 83-97.
- Baysal, Ulaş: Kişisel Veri Olarak Ücret ve Ücretin Gizliliği, İş Hukukunda Genç Yaklaşımlar III, İstanbul 2018, 319 vd. (Ücret Gizliliği)
- Belling, Detlev W.: Anmerkung zum BAG- Urteil vom 29.07.1993-2 AZR 90/93, SAE 1994, Heft 6, 210-217. (SAE 1994)
- Belling, Detlev W.: Die Verdachtskündigung, Arbeitsrecht in der Bewahrung, Festschrift für Otto Rudolf Kissel zum 65. Geburtstag, München 1994, 11-50. (FS Kissel)
- Belverenli, Demet: İşçinin Sır Saklama Borcu (Karar İncelemesi), Legal İSGHD, C. 13, S. 50, 2016, 989-1024.
- Bennett, Mark W./Polden, Donald J./Rubin, Howard J.: Employment Relationships Law & Practice, New York 1998.
- Bentele, Roland: Die Konventionalstrafe nach Art. 160-163 OR, Freiburg 1994.
- Bently, Lionel/Sherman, Brad/Gangjee, Dev/Johnson, Phillip: Intellectual Property Law, 5th Ed., Oxford 2018. (Bently/Sherman)
- Bently, Lionel: What Is Intellectual Property, The Cambridge Law Journal, Vol. 71, No. 3, November 2012, 501-505. (Intellectual Property)
- Berkowsky, Wilfried: Die personenbedingte Kündigung-Teil 1, NZA- RR 2001, 393-405 (personenbedingte Kündigung, Teil 1).
- Berkowsky, Wilfried: Die personenbedingte Kündigung-Teil 2, NZA- RR 2001, 449-461 (personenbedingte Kündigung, Teil 2).
- Bernhardt, Marion/Barthel, Thomas: The ausserordetnliche Tat-und Verdachtskündigung, AuA 2008, Heft 3, 150-153.
- Bıçak, Vahit: Ceza Muhakemesi Hukuku, 4. Baskı, Ankara 2018.
- Bigger, Nahum/Plaut, Steven E.: Trade Secrets, Firm-Specific Human Capital and Optimal Contracting, EJLE 2000, V. 9, 49 vd.
- Bilge, Mehmet Emin: Ticari Sırların Korunması, Ankara 2005.
- Bindschedler, Georges: Der strafrechtliche Schutz wirtschaftlicher Geheimnisse (Artikel 13 f/g UWG und Artikel 162 StGB), Diss, Bern 1981.
- Bishara, Norman D./ Westermann-Behaylo, Michelle: The Law And Ethics Of Restrictions On An Employee's Post-Employment Mobility, American Bussiness Law Journal, Vol. 49, Issue 1, 2012, 1-43.

- Blatter, Anton Willi: Der Schutz des Know-How im Arbeitsvertragsrecht, insbesondere die Auslegung von Art. 321a IV OR, Diss., Bern 1981.
- Bloch, Selwyn/ Brearley, Kate: Employment Covenants and Confidential Information, 4th Edition, London 2018.
- Blum, Rudolf/ Pedrazzini, Mario M.: Das Schweizerische Patentrecht, Bd. 1 und 2, 2. Aufl., Bern 1975.
- Bobrowski, Paul/Gaul, Dieter: Das Arbeitsverhältnis im Betrieb, 5. Auflage, Heidelberg 1965.
- Boecken, Winfried/Düwell, Franz Josef/Diller, Martin/Hanau, Hans Nomos Kommentas Gesamtes Arbeitsrecht, 3. Aufl Baden-Baden 2016 (NK-GA/bölüm yazarının soyadı).
- Boemke, Burkhard/Lembke, Mark: Kommentar AÜG-Arbeitnehmerüberlassungsgesetz, 3. Aufl., Frankfurt am Main 2013.
- Bohny, Peter: Das arbeitsvertragliche Konkurrenzverbot, Diss., Zürich 1989.
- Bohrer, Michael: Die Haftung des Dispositionsgaranten, Ebelsbach 1980.
- Bone, Robert G.: A New Look to the Trade Secret Law: Doctrine in Search of Justification, Cal. L. Rev. 1998, V. 86, 241 vd.
- Bouchoux, Deborah E.: Intellectual Property, The Law of Trademarks, Copyrights, Patents and Trade Secrets, 5th Edition, New York 2017.
- Bozkurt Gümrükçüoğlu, Yeliz: İş İlişkisinde İşçinin Kişisel Verilerinin Korunmasına İlişkin Sorunlar ve Kişisel Verilerin Korunması Kanunu, İş Hukukunda Yeni Yaklaşımlar, İstanbul 2017, 19-102.
- Brachmann, Carsten/Diebold, Markus: Die Verdachtskündigung, AuA Heft 2, 2011, 72-74.
- Brenner, Jules S.: The Doctrine of Inevitable Disclosure and its Inevitable Effect on Companies and People”, Law & Bus. Rev. Am. 2001, 647 vd.
- Bridge, Michael: Personal Property Law, 4th Ed., London 2015.
- Brox, Hans/Rüthers, Bernd/Hennsler, Martin: Arbeitsrecht, 20. Aufl., Stuttgart 2020.
- Brunner, Christiane/Bühler, Jean-Michel/Waeber, Jean-Bernard: Kommentar zum Arbeitsvertragsrecht, 3. Aufl., Basel 2005.
- Brückner, Christian: Die Kunst der taktischen Prozessführung, plädoyer 6/2002, 26 ff.
- Bucher, Andreas: Natürliche Personen und Persönlichkeitsschutz, 4. Aufl., Basel 2009. (Natürliche Personen)

- Bucher, Eugen: Schweizerisches Obligationenrecht: Allgemeiner Teil ohne Deliktrecht, 2. Aufl., Zürich 1988.
- Budak, Ali Cem: İspat Hukuku Açısından Hekimlerin Meslek Sırrı, Sağlık Alanında Etik ve Hukuk Uluslararası Sempozyumu, İstanbul 2008, 545 vd.
- Busch, Mathias: Die Verdachtskündigung im Arbeitsrecht, MDR 1995, 217-223. (MDR 1995)
- Buz, Vedat: Borçlunun Temerrüdünde Sözleşmeden Dönme, Ankara 1998.
- Buz, Vedat: Genel Olarak Cezai Şart, İş Hukukunda Güncel Sorunlar, Kadir Has Üniversitesi, İstanbul 2012. (Cezai Şart)
- Cahn, Andreas: Zur Treuepflicht im Arbeits und Gesellschaftsrecht, Festschrift für Günther Wiese zum 70. Geburtstag, 1998, 71-84.
- Callmann, Rudolf: Der unlautere Wettbewerb, Mannheim 1932.
- Camcı, Ömer: Haksız Rekabet Davaları, C. 1 ve 2, İstanbul 2002.
- Canaris, Claus Wilhelm: Die Vertrauenshaftung im deutschen Privatrecht, Münschen 1971.
- Canbolat, Talat: Soru-Cevap, İş ve Sosyal Güvenlik Hukuku 2011 Yılı Toplantıları, İstanbul 2012, 223.
- Canıklioğlu, Nurşen: Geçici (Ödünç) İş İlişkinin Tarafları Açısından Hukuki Sonuçları, Legal Vefa Toplantıları II, Prof. Dr. Nuri Çelik'e Saygı, Türk İş Hukukunda Üçlü İlişkiler, İstanbul 2008, 121-155. (Geçici İş İlişkisi)
- Canıklioğlu, Nurşen: İş Sözleşmesinin İşçiden Kaynaklanan Geçerli Sebeplerle Feshi, Prof. Dr. Turhan Esener II. İş Hukuku Uluslararası Kongresi, Ankara 2017, 67-132. (İşçiden Kaynaklanan Geçerli Sebepler)
- Canıklioğlu, Nurşen: İş Sözleşmesinin Sona Ermesine İlişkin Kararların Değerlendirilmesi, Yargıtay'ın İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukuku Kararlarının Değerlendirilmesi Semineri 2017, İstanbul 2019,, 185-368. (2017 Yılı Kararları).
- Canıklioğlu, Nurşen: Türk Borçlar Kanunu- İş Kanunu İlişkisi ve Türk Borçlar Kanununun Bazı Hükümlerinin İş Kanunu Açısından Değerlendirilmesi, 10. Yılında İş Kanunu Semineri, TİSK, İstanbul 2013, 74-120.
- Canıklioğlu, Nurşen: Türk Borçlar Kanununun Hizmet Sözleşmesinin Kurulmasına, Tarafların Hak ve Borçlarına İlişkin Hükümlerin Genel Bir Biçimde Değerlendirilmesi, Çalışma Hayatı Açısından Yeni Borçlar Kanunu ve Ticaret Kanunu Semineri, TİSK, Ankara 2012, 78-109. (Hizmet Sözleşmesi)
- Canıklioğlu, Nurşen: Kişisel Verilerin Korunması Açısından İşçilerin Hakları, Prof. Dr. Turhan Esener III. İş Hukuku Uluslararası Kongresi, 19-21 Nisan 2018 İstanbul, 243-317. (Kişisel Veri)

- Centel Tankut: Türk Borçlar Kanunu'nda Hizmet Sözleşmelerinin Tanımı ve Kurulması, TİSK Akademi, C. 6, S. 12, Eylül 2011, 7-21. (Hizmet Sözleşmesi)
- Centel, Nur/Zafer, Hamide/Çakmut, Özlem: Türk Ceza Hukukuna Giriş, 11. Bası, İstanbul 2019.
- Centel, Nur/Zafer, Hamide: Ceza Muhakemesi Hukuku. 20. Baskı, İstanbul 2021.
- Centel, Tankut: İş Güvencesi, 2. Baskı, İstanbul 2020. (İş Güvencesi)
- Centel, Tankut: İş Hukuku, Cilt: I Bireysel İş Hukuku, İstanbul 1994.
- Centel, Tankut: Kısmi Çalışma, İstanbul 1992. (Kısmi Çalışma)
- Chandler, Adrion/Holland, James: Information: Protection, Ownership & Rights, London 1993.
- Civan, Orhan Ersun: Genel İş Koşulları, İstanbul 2015.(Genel İş Koşulları)
- Civan, Orhan Ersun: İş Hukukunda Uzaktan Çalışma (Evde Çalışma/Tele Çalışma), Legal İHSGHD, S. 26, 2010, 525-573. (Uzaktan Çalışma)
- Civan, Orhan Ersun: İşçinin Yan Yükümlülükleri, İstanbul 2021. (Yan Yükümlülükler)
- Civan, Orhan Ersun: Meslek Edinilmiş Ödünç (Geçici) İş İlişkisi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara 2008. (Geçici İş İlişkisi)
- Cohen, Jerry/Gutterman, Alan S.: Trade Secrets Protection and Exploitation, New York 2000.
- Coleman, Allison: Protecting Confidential Information, Computer Law, London 2000, 244 vd.
- Cramer, Conradin: Lohngeheimnis und Lohntransparenz. Aktuelle Juristische Praxis, S. 11, 2016, 1471-1484.
- Çankaya, Osman Güven/Günay, Cevdet İlhan/Göktaş, Seracettin: Türk İş Hukukunda İş İade Davaları, 2. Baskı, Ankara 2006.
- Çelebi Demir, Duygu: Karşılaştırmalı Olarak Türk ve Alman Hukukunda Meslek Edinilmiş Geçici İş İlişkisi, Ankara 2019.
- Çelik, Çağrı: İş Sözleşmesinin İşçiden Kaynaklanan Sebeplerle Süreli Feshi ve Sonuçları, Ankara 2007. (Süreli Fesih)
- Çelik, Nuri/Caniklioğlu, Nurşen/Canbolat, Talat/Özkaraca, Ercüment: İş Hukuku Dersleri, Yenilenmiş 35. Bası, İstanbul 2022.
- Çelik, Nuri: İş Güvencesi, İstanbul 2003. (İş Güvencesi)
- Çelik, Nuri: İşverenin Hizmet Akdini Fesih Hakkının Sözleşmelerle Sınırlandırılması, Prof. Dr. Kemal Oğuzman'a Armağan, Ankara 1997, 219-230. (Fesih Hakkının Sınırlandırılması)

- Çenberci, Mustafa: İş Kanunu Şerhi, 5. Bası, Ankara 1984.
- Çenberci, Mustafa: İş Kanunu Şerhi, 6. Bası, Ankara 1986.
- Çınar Karabağ, Nihal: Türk Ticaret Kanunu'na Göre Haksız Rekabet ve Yaptırımları, Ankara 2015.
- Çiftçioğlu, Cengiz Topel: Sırrın Korunması Boyutuyla Ticari Sır, Bankacılık Sırrı veya Müşteri Sırrının Açıklanması Suçu, İstanbul 2017.
- Çil, Şahin, 4857 Sayılı İş Kanunu Şerhi, C. I, Ankara 2004.
- Çil, Şahin: İş Hukuku Yargıtay İlke Kararları, Ankara 2012. (İlke Kararları)
- Däubler, Wolfgang/ Hjort, Jens Peter/ Schubert Michael/ Wolmerath, Martin Handkommentar Arbeitsrecht, 5. Aufl., 2022. (HK-Arb/bölüm yazarının soyadı)
- De Carvalho, Nuna Pires: The TRIPS Regime of Patent Rights, 2nd Ed., The Hague 2005.
- Deakin, Simon/Morris, Gillian: Labour Law, 5th Ed., London 2009.
- Deakin, Simon: The Utility of Rights Talk: Employee's Personal Rights, Understanding Human Rights, London 1996.
- Deinert, Olaf: Die Verdachtskündigung: Neues zu einem alten Thema?, AuR 2007, Heft 5, 285-297.
- Demir, Fevzi/Demir, Gönenç: İşçinin Sadakat Borcu ve Uygulaması, Kamu-İş, C. 11, S. 1, 2009, 1-37.
- Demirbaş, Timur: Ceza Hukuku Genel Hükümler, 16. Baskı, Ankara 2021.
- Demircioğlu, Huriye Reyhan: Güven Esası Uyarınca Sözleşme Görüşmelerindeki Kusurlu Davranıştan Doğan Sorumluluk (Culpa in Contrahendo Sorumluluğu), Ankara 2009.
- Demirtaş, Nevzer Seda: İşçinin Rekabet Etmeme Borcu, Ankara 2012.
- Derendinger, Jürg: Die Wirtschaftsgeheimnisse im schweizerischen Wettbewerbsrecht, Diss., Basel 1948.
- Dessemontet, François: Protection of Trade Secrets and Confidential Information, Intellectual Property and International Trade: The TRIPS Agreement, London 1998, 237 ff. (Dessemontet, Protection)
- Deutsch, Miguel: The Property Concept of Trade Secrets in Anglo-American Law: An Ongoing Debate, University of Richmond Law Review, Vol. 31, Iss. 2, 1997, 313-369.
- Dix, Dorothy Knight., D. W. Crump, and David. Pugsley: Contracts of Employment, 7th Ed., revised by Douglas Crump, David Pugsley, London 1997.

- Doğan Yenisey, Kübra/ Öztürk, Özgür: İşçinin Sözleşme Sonrası Ticari Sırları Saklama Yükümlülüğü, Prof. Dr. Devrim Ulucan'a Armağan, İstanbul 2008.
- Doğan Yenisey, Kübra: Hizmet Sözleşmesi, Türk Borçlar Kanunu Sempozyumu, İstanbul 2012, 297-336. (Hizmet Sözleşmesi)
- Doğan Yenisey, Kübra: İş Hukukunda Cezai Şart, İş Hukukunda Güncel Sorunlar, Kadir Has Üniversitesi, İstanbul 2012, 21-44. (Cezai Şart)
- Doğan Yenisey, Kübra: İş Hukukunun Emredici Yapısı, İstanbul 2014. (Emredici Yapı)
- Doğan Yenisey, Kübra: İş İlişkinin Sona Ermesi ve Kıdem Tazminatı, Yargıtay'ın İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukuku Kararlarının Değerlendirilmesi 2016, İstanbul 2018, 387-563. (2016 Yılı Kararları)
- Doğan Yenisey, Kübra: Türk Borçlar Kanununun "Genel Hizmet Sözleşmesi"ne İlişkin Hükümleri ve İş Hukuku Açısından Önemi, İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukuku Akademik Forumu, Türkiye Toprak İşverenleri Sendikası, İstanbul 2014, 78-110. (Hizmet Sözleşmesinde Genel Hükümler)
- Doğan Yenisey, Kübra: Yeni Bir Tasarı Işığında Mesleki Faaliyet Olarak Geçici İş İlişkisi ve Geçici İş İlişkisi, Prof. Dr. Turhan Esener Armağanı, I, İş Hukuku Uluslararası Kongresi, İstanbul 2016, 133-171. (Geçici İş İlişkisi)
- Doğan Yenisey, Kübra: Sözleşme ile Getirilen Yan İş Yasağı ve Geçerliliği Sorunu, Prof. Dr. Savaş Taşkent'e Armağan, İstanbul 2019, 365-387. (Yan İş)
- Doğan, Sevil: İşçinin Rekabet Yasağı-İş Sırrının Korunması, İstanbul 2017.
- Donay, Süheyl: Meslek Sırrının Açıklanması Suçu, Ankara 1978. (Meslek Sırrı)
- Donay, Süheyl: Türk Ceza Kanunu Şerhi, İstanbul 2007. (Şerh)
- Donay, Süheyl: Türk Ticaret Kanununun 363. Maddesine Göre Sır Saklama, Özel Galatasaray Yüksek İktisat ve Ticaret Okulu Dergisi, S. 4, 1970, 301-306. (Sır Saklama)
- Dornbusch, Gregor/ Krumbiegel, Markus/Löwisch, Manfred: AR Kommentar zum gesamten Arbeitsrecht, 10. Aufl., Köln 2021 (AR/bölüm yazarının soyadı).
- Dorndorf, Eberhand/ Weller, Bernhard/ Hauck, Friedrich/ Höland, Armin/ Kriebel, Volkhart/ Neef, Klaus: Heidelberger Kommentar zum Kündigungsschutzgesetz, 4. Aufl., Heidelberg 2001 (HK-bölüm yazarının soyadı).
- Dönmez, Kazım Yücel: İşçinin Borçları, Ankara 2000.
- Dönmezer, Sulhi/Erman, Sahir: Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku Genel Kısım, C. 1, 14. Bası, İstanbul 2016.

- Druey, Jean Nicolas: Das Fabrikationsgeheimnis-faktisches Gut oder Rechtsgut? Eine Untersuchung anhand der Praxis des Bundesgerichts, ZSR 1973, 451 ff. (Druey, ZSR 1973)
- Druey, Jean Nicolas: Geheimsphäre des Unternehmens, Basel/Stuttgart 1977 (Druey, Geheimsphäre)
- Duc, Jean-Louis/Subilia, Olivier: Commentaire du contrat individuel de travail, Lausanne 1998.
- Dulay Yangın, Dilek/ Baycık, Gaye/ Yay, Oğuzhan/ Doğan, Sevil: COVID 19 Pandemisinde Uzaktan Çalışma: Tespit ve Öneriler, Çalışma ve Toplum, S. 70, 2021/3, 1683-1728.
- Dulay, Dilek: Türk İş Hukukunda Evde Çalışma, Ankara 2016. (Evde Çalışma)
- Dural, Mustafa/Öğüz, Tufan: Türk Özel Hukuku – Kişiler Hukuku, C. II, 22. Baskı, İstanbul 2021.
- Dursun, Selman: Ekonomik Suçlar ve Bankacılık Suçları Bağlamında Bankacılık Düzenine Karşı İşlenen Suçlar, Ankara 2006. (Ekonomik Suçlar)
- Dursun, Hasan: Ticari Sır, Banka Sırrı ile Müşteri Sırrının Açıklanması Suçlarına Genel Bir Bakış, Kamu-İş, C. XI, S. 1, 2009, 199-235. (Ticari Sır)
- Duston, Thomas/ Ross, Thomas: Intellectual Property Protection For Trade Secrets and Know-How, 2013, (www.ipo.org).
- Düsel, Jens: Gespaltene Loyalität: Whistleblowing und Kündigungsschutz in Deutschland, Großbritannien und Frankreich, Diss., Frankfurt am Main 2008.
- Dütz, Wilhelm/Thüsing, Gregor: Arbeitsrecht, 26. Aufl., München 2021.
- Ebeling, Stephan: Die Kündigung wegen Verdachts, Baden-Baden 2006.
- Edenfeld, Stefan: Die außerordentliche Verdachtskündigung- Strafe für den Arbeitnehmer?, JA 1996, 379-382.
- Edis, Seyfullah: Medeni Hukuka Giriş ve Başlangıç Hükümleri, 4. Bası, Ankara 1993.
- Ekmekçi, Ömer/Yiğit, Esra: Bireysel İş Hukuku Dersleri, 3. Baskı, İstanbul 2021.
- Ekmekçi, Ömer: Geçici (Ödünç) İş İlişkinin Kurulması ve Sona Ermesi, Legal Vefa Toplantıları II, Prof. Dr. Nuri Çelik'e Saygı, Türk İş Hukukunda Üçlü İlişkiler, İstanbul 2008, 100-119. (Geçici İş İlişkisi)
- Ekmekçi, Ömer: Türk Borçlar Kanunu Tasarısının Genel Hizmet Sözleşmesine İlişkin Hükümleri Üzerine, MESS Mercek Dergisi, Temmuz 2005, 157-176. (Türk Borçlar Kanunu)
- Ekonomi, Münir: Hizmet Aktinin Feshi ve İş Güvencesi, Çimento İşv. D, Özel Eki, C. 17, S. 2, Mart 2003, 3-4. (Hizmet Aktinin Feshi)

- Ekonomi, Münir: İş Hukuku, Cilt I Ferdî İş Hukuku, 3. Bası, İstanbul 1984. (Ferdî İş Hukuku)
- Ekonomi, Münir: Yeni İş Kanunu Çerçevesinde İş Sözleşmesinin Feshi ve İş Güvencesi, Yeni İş Kanunu Çerçevesinde İş Sözleşmesinin Feshi Semineri, TÜ-SİAD Semineri, İş Kanunu Toplantı Dizisi- I, İstanbul 2005, 16-59. (İş Sözleşmesinin Feshi)
- Elbir, Halit Kemal: İş Hukuku, 9. Bası, İstanbul 1987.
- Emmel, Frank: Wie lange dauert das Konkurrenzverbot?, NZZ Nr. 63/ 15 Marz 2000, 79 vd.
- Engin, Murat: İşverenin İşin görülmesini İsteme Hakkının Devri: Ödünç İş İlişkisi, İHD, C. 1, 1991, 335-354. (Ödünç İş İlişkisi)
- Engin, Murat: Türk İş Hukukunda Evde Çalışma, Prof. Dr. Turhan Esener'e Armağan, C. 1, İstanbul 2016, 269-287. (Evde Çalışma)
- Epstein, Michael A./Levi, Stuart D.: Protecting Trade Secret Information: A Plan for Proactive Strategy, Bus. Law. 1988, V. 43, 887 vd.
- Erbay, İsmail: Know – How Sözleşmesi, Ankara 2002.
- Erdoğan, Canan: İş Hukukunda Şüphe Feshi, Ankara 2019. (Şüphe Feshi)
- Erdoğan, Mustafa: Anayasa Hukukuna Giriş, Genel Esaslar, 2. Baskı, Ankara 2019. (Anayasa Hukuku)
- Erdoğan, Yavuz: Yeni Türk Ticaret Kanununda Haksız Rekabet Suçu, İpekyolu Canlanıyor: Türk-Çin Hukuku Zirvesi, 12-14 Haziran 2012, İstanbul 2013, 421-461. (Haksız Rekabet Suçu)
- Erdönmez, Güray: Hukuk Muhakemeleri Kanunu Bakımından Delillerin İbrazı, Medeni Usul ve İcra-İflas Hukukçuları Toplantısı-X, İzmir 2012, 348-376.
- Erel, Şafak N.: Türk Fikir ve Sanat Hukuku, 3. Bası, Ankara 2009.
- Erem, Faruk/Altıok, Akın/Tandoğan, Haluk: Bankalar Kanunu Şerhi, Ankara 1975.
- Erem, Faruk: Ceza Hukukunda Meslek Sırrı, AÜHFD, C. 1, S. 1, 1943, 35-72.
- Eren, Fikret: Borçlar Hukuku Genel Hükümler, 26. Baskı, Ankara 2021.
- Ergin, Berin: Ferdî İş İlişkisinin Sona Ermesi ve Kıdem Tazminatı Açısından Yargıtay'ın 1995 Yılı Kararlarının Değerlendirilmesi, İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukuku Türk Milli Komitesi, İstanbul 1997.
- Erman, Sahir: Bankacılık Suçları, Ticari Ceza Hukuku V, İstanbul 1984.
- Erman, Walter: Bürgerliches Gesetzbuch: Handkommentar, 16. Auflage, § 339-345 (Bearbeitet von Schaub, Stefan), Köln, 2020 (Erman/Schaub).

- Erman, Sahir/Özek, Çetin: Ceza Hukuku Özel Bölüm, Kamu Güvenine Karşı İşlenen Suçlar (TCK.316-368), İstanbul 1996.
- Ernst, Bernd: Der Schutz des Betriebsgeheimnisses nach Vertragsende, Diss., Köln 1961.
- Ersan, Aykut: Ticari Sır, Bankacılık Sırrı veya Müşteri Sırrı Niteliğindeki Bilgilerin veya Belgelerin Açıklanmasına Dair Türk Ceza Kanunu ve Bankacılık Kanunundaki Düzenlemelerin Karşılaştırılması, Terazi Hukuk Dergisi, C. 8, S. 84, Ağustos 2013, 14-37.
- Ertan, Emre: İş Sözleşmesinde Rekabet Yasağı Kaydı, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Galatasaray Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul 2012.
- Ertanhan, Mesut: Medeni Yargılama Hukukunda Tanık ve Tanıklık, Ankara 2005.
- Ertas, Kudret: İşçinin Sadakat Borcu, Ankara 1982.
- Ertürk, Şükran: Genel İş Koşulları ve Genel İş Koşullarının Denetlenmesi, Prof. Dr. M. Polat Soyer'e Armağan, DEÜHFD, C. 15, Özel Sayı, 2013, 81-118. (Genel İş Koşulları)
- Ertürk, Şükran: İş İlişkisinde Temel Haklar, Ankara 2002.
- Esener, Turhan: İş Hukuku, 3. Bası, Ankara 1978.
- Esser, Josef/ Schmidt, Eike: Schuldrecht Allgemeiner und Besonderer Teil Ein Lehrbuch, 8. Aufl., Karlsruhe 2000.
- Etzel, Gerhard/Bader, Peter/Fischermeier, Ernst: KR: Gemeinschaftskommentar zum Kündigungsschutzgesetz und zu sonstigen kündigungsschutzrechtlichen Vorschriften, 11. Aufl., Köln 2015. (KR/bölüm yazarının soyadı)
- Eylert, Mario/Friedrichs, Anne: Die Anhörung des Arbeitnehmers zur Verdachtskündigung, DB 2007, Heft 40, 2203-2206.
- Eyrenci, Öner/Taşkent, Savaş/ Ulucan, Devrim/Baskan, Esra Ş.: İş Hukuku, 10. Baskı, İstanbul 2020.
- Eyrenci, Öner: İşe Girişte Personel Seçimi ile İlgili Hukuk! Sorunlar, 15. Yıl Armağanı, İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukuku Türk Milli Komitesi, İstanbul 1991, 239-248. (Personel Seçimi)
- Eyrenci, Öner: Uygulama ve İş Hukuku Açısından Kısmi Süreli Çalışmalar, İstanbul 1989. (Kısmi Süreli Çalışma)
- Fahlbeck, Reinhold: Employee Loyalty in Sweden, CLL and PJ., Vol.20, 1999, 297-319.
- Fehlmann Regula: Vertrauenshaftung – Vertrauen als alleinige Haftungsgrundlage, Diss., St. Gallen 2012.

- Feldman, Joel S./Jackson, G. Todd: Protecting Customer Lists, *Employee Relations Law Journal*, Vol.16, Iss. 4, Spring 1991, 507-516.
- Feldman, Michael J.: Toward a Clearer Standard of Protectable Information: Trade Secrets and the Employment Relationship, *Berkeley Technology Law Journal*, Vol. 9, Spring 1994, 152-182.
- Feyzioglu, Metin: *Ceza Muhakemesi Hukukunda Tanıklık*, Ankara 1996.
- Fischermeier, Ernst: Zulässigkeit und Grenzen der Verdachtskündigung, *Arbeitsgemeinschaft Arbeitsrecht im Deutschen Anwaltverein, Festschrift zum 25-jährigen Bestehen*, Boon 2006, 275-287. (FS ARGE Arbeitsrecht)
- Foster Frank H./ Shook, Robert L.: *Patents, Copyrights and Trademarks*, 2nd Ed., Ohio 1993.
- Francis, William/Collins, Robert/Grove, Andrew/Stevens, James: *Cases and Materials on Patent Law, Including Trade Secrets, Copyrights, Trademarks*, 6th Ed., Saint Paul, Minnesota 2006. (Francis/Collins)
- Frey, Erich: *Der Tendenzbetrieb im Recht der Betriebsverfassung und des Arbeitsverhältnisses*, Heidelberg 1959. (Der Tendenzbetrieb)
- Frick, Markus: *Abwerbung von Personal und Kunden unter besonderer Berücksichtigung der Abwerbung durch Arbeitnehmer während und nach Beendigung des Arbeitsverhältnisses*, Diss., Bern 2000.
- Friedman, David D./ Landes, William M./ Posner, Richard A.: Some Economics of Trade Secret Law, *Journal of Economic Perspectives*, Vol.5, No.1, Winter 1991, 61-72.
- Gauch, Peter/Schlupe, Walter R./Schmid, Jörg/Emmenegger, Susan: *Schweizerisches Obligationenrecht Allgemeiner Teil*, (Band I und II), 11. Aufl., Zürich 2020. (Gauch, Schlupe/Schmid, Gauch/Schlupe/ Emmenegger)
- Gaul, Dieter: *Der erfolgreiche Schutz von Betriebs- und Geschäftsgeheimnissen*, Berlin 1994 (Gaul, Betriebs- und Geschäftsgeheimnisse)
- Gaul, Dieter: Die Abgrenzung nachvertraglicher Geheimhaltungsverpflichtungen, gegenüber vertraglichen Wettbewerbsbeschränkungen, *ZIP* 1988, 689 ff. (Gaul, ZIP 1988)
- Gaul, Dieter: Die Durchsetzung des Schutzes eines betriebsgeheimen Know-how, *WRP* 1988, 215 ff. (Gaul, WRP 1988)
- Gaul, Dieter: Die nachvertragliche Geheimhaltungspflicht eines ausgeschiedenen Arbeitnehmers, *NZA* 1988, 22.5 ff. (Gaul, NZA 1988)
- Geiser, Thomas/Müller, Roland/Pärli, Kurt: *Arbeitsrecht in der Schweiz* 4. Auflage, Zürich 2019.

- Geiser, Thomas: Die Treuepflicht des Arbeitnehmers und ihre Schranken, Diss., Bern 1983. (Treuepflicht)
- Gentges, Peter: Prognoseprobleme im Kündigungsschutzrecht, Baden-Baden 1995.
- Gilberg, Dirk: Statt Tat- und Verdachtskündigung: Die Vertrauenskündigung, DB 2006, Heft 29, 1555-1562.
- Gill, Adam: The Inevitable Disclosure Doctrine: Inequitable Results are Threatened but not Inevitable, Hastings Comm. & Ent. L. J., Vol. 24, 2002, 407-426.
- Goldman, Alvin L./Corrada, Roberto L.: Labor Law in the USA, 5 th Ed., Boston 2018.
- Goldman, Daniel B.: (Trade) Secrets, Secrets are no Fun-Especially When Disclosed Through FOIA Requests to Everyone, Seventh Circuit Review, Vol.3, Iss. 2, 2008, 690-728. (Trade Secret).
- Gonzenbach Rainer: Culpa in Contrahendo im schweizerischen Vertragsrecht, Bern 1987.
- Goode, Roy/McKendrick, Ewan: Commercial Law: 6th Ed., London 2021.
- Göksu, Tarkan: İsviçre Medeni Usul Hukukunda Belgelerin İbrazı, Medeni Usul ve İcra-İflas Hukukçuları Toplantısı-X, İzmir 2012, 331-346.
- Growe, Sonja: Nachvertragliche Wettbewerbsbeschränkungen von Arbeitnehmern in multinationalen Konzernen, Eine rechtsvergleichende Untersuchung des deutschen und englischen Rechts, Hamburg 2010.
- Grunsky, Wolfgang: Wettbewerbsverbote für Arbeitnehmer, 2. Aufl., Köln 1987.
- Gutzwiller, Christoph P.: Der Vermögensverwaltungsvertrag, Zürich 1989. (Vermögensverwaltungsvertrag)
- Gutzwiller, Christoph P.: Geheimhaltungspflichten als Konkurrenzbeschränkungen, insbesondere im Bankwesen, SAG 1986, 122 ff. (SAG 1986)
- Gülver, Ender: Türk Borçlar Kanunu'nda İş Sözleşmesinin Derhal Feshi, Legal İHD, 2011, 999-1029.
- Günay, Cevdet İlhan: Cezai Şart, Ankara 2002. (Cezai Şart)
- Günay, Cevdet İlhan: İş Kanunu Şerhi, Cilt 1 ve Cilt 2, 4. Baskı, Ankara 2015. (İş Kanunu Şerhi)
- Güneş, Başak/Mutlay, Faruk Barış: Yeni Borçlar Kanununun Genel Hizmet Sözleşmesine İlişkin Hükümlerinin İş Kanunu ve 818 Sayılı Kanunla Karşılaştırılarak Değerlendirilmesi, Çalışma ve Toplum 2011/3, 231-288.

- Güneş, İlhami: Sınai Mülkiyet Kanunu Işığında Patent ve Faydalı Model Hukuku, İstanbul 2017.
- Güngör, Devrim: 5237 ve 5271 Sayılı Kanunlar Işığında Şikâyet Kurumu, Ankara 2009.
- Gürbüz Usluel, Aslı Elif: Türk Özel Hukukunda Özellikle Anonim Şirketlerde Ticari Sırrın Korunması, İstanbul 2009.
- Gürpınar, Damla: Sözleşme Dışı Yanlış Tavsiyede Bulunma, Öğüt veya Bilgi Vermeden Doğan Hukuki Sorumluluk, İzmir 2006.
- Gürsel, İlke: İşçinin Kişisel Verilerinin Korunması Hakkı, Ankara 2016.
- Gürzumar, Osman Berat: Franchise Sözleşmeleri ve Bu Sözleşmelerin Temelini Oluşturan "Sistem"lerin Hukuken Korunması, İstanbul 1995.
- Güven, Ercan/Aydın, Ufuk: Bireysel İş Hukuku, 6. Baskı, Eskişehir 2020.
- Güvenç, Özgür: Culpa in Contrahendo Sorumluluğu Bağlamında Sözleşme Görüşmelerinin Kesilmesi, Gazi Üni HFD, C. XVIII, S. 3-4, 2014, 363-405.
- Güzel, Ali/ Heper, Hande: Süreli İstihdamdan Geçici Atipik İstihdama! Mesleki Amaçlı Geçici İş İlişkisi, Çalışma ve Toplum, S. 52, 2017/1, 11-58.
- Güzel, Ali/Ugan Çatalkaya, Deniz: İş Sözleşmesinin Uygulanmasında ve İşverenlerin Yönetim Yetkisinin Sınırlanmasında Dürüstlük (Objektif İyiniyet) Kuralının İşlevi Üzerine, MÜHFD, C. 20, S. 1, 2014, 17-66.
- Güzel, Ali: Ekonomik ve Teknolojik Gelişmelerin Işığında Hizmet Sözleşmesinin "Intuitus Personae" Niteliği, Prof. Dr.Halid Kemal Elbir'e Armağan, İstanbul 1996, 167-195. (Hizmet Sözleşmesinin "Intuitus Personae" Niteliği)
- Güzel, Ali: Ekonomik ve Teknolojik Gelişmelerin Işığında Hizmet Sözleşmesinin "Instutitus Personae" Niteliği Üzerinde Yeniden Düşünmek, Prof. Dr. Halid Kemal Elbir'e Armağan, İstanbul 1996, 152-195.
- Güzel, Ali: İş Güvencesine İlişkin Yasal Esasların Değerlendirilmesi, Galatasaray Üniversitesi-İstanbul Barosu İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukukuna İlişkin Sorunlar ve Çözüm Önerileri, 2004 Yılı Toplantısı, İstanbul 2004, 15-145. (İş Güvencesi)
- Güzel, Ali: İş Sözleşmesinin Geçerli Nedenle Feshinde Ultima Ratio (Son Çare) İlkesi ve Uygulama Esasları, Prof. Dr. A. Can Tuncay'a Armağan, İstanbul 2005, 57-90. (Son Çare İlkesi)
- Gwyneth, Pitt: Rights and Employee Rights: The Case of Free Speech, Understanding Human Rights, London 1996.
- Haefliger, Arthur: Das Konkurrenzverbot im neueren schweizerischen Arbeitsvertragsrecht, Diss., 2. Aufl., Bern 1975.

- Hafizoğulları, Zeki/Özen, Muharrem: Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler Kişilere Karşı Suçlar, 7. Baskı, Ankara 2021.
- Hahn, Marius: Die Verdachtskündigung unter Berücksichtigung einer gesetzlichen Regelung, Hamburg 2004.
- Hakeri, Hakan: Ceza Hukuku, Genel Hükümler, 22. Bası, Ankara 2019.
- Halan, John M.: Protecting Trade Secrets: Steps Every Trade Secret Owner Should Know, Employee Relations Law Journal, Vol.30, No.3, Winter 2004, 22-28.
- Hamler, Nathan: The Impending Merger of the Inevitable Disclosure Doctrine and Negative Trade Secrets: Is Trade Secret Law Headed in the Right Direction?, J. Corp. L. 2000, V. 25, 383-404.
- Hanau, Peter/Adomeit, Klaus, Arbeitsrecht, 14. Aufl., München 2006.
- Harris, Jonathan O.: The Doctrine of Inevitable Disclosure: A Proposal to Balance Employer and Employee Interests, Wash. U. L. Q. 2000, V. 78, 325 vd.
- Harte- Bavendamm, Henning/ Hennig-Bodewig, Frauke: Gesetz gegen den unlauteren Wettbewerb, 5. Aufl., Münschen 2021.
- Hatemi, Hüseyin/ Gökyayla, Emre: Borçlar Hukuku Genel Bölüm, 5. Bası., İstanbul, 2021.
- Hatemi, Hüseyin: Medeni Hukuka Giriş, 10. Bası, İstanbul 2021.
- Hefermehl, Wolfgang/Köhler, Helmut/ Bornkamm, Joachim: Gesetz gegen den unlauteren Wettbewerb: UWG Kommentar, 38. Aufl., München 2020.
- Heilmann, Aribert: Verdachtskündigung und Wiedereinstellung nach Rehabilitierung, Heidelberg 1964.
- Hemmeler, Max: Vertragliche Konkurrenzverbote nach schweizerischem Obligationenrecht, Diss., Bern 1981.
- Henssler, Martin, in: Horn, Norbert (Hrsg.): Heymann - Handelsgesetzbuch, Bd. I/I, Einleitung, §§ 1-104 HGB, 2. A., Berlin 1995. (Heymann/Henssler)
- Herold, Christian: Zivil- und strafrechtlicher Schutz von Fabrikations- und Geschäftsgeheimnissen nach schweizerischem Recht unter Berücksichtigung der Gesetzgebung und Rechtsprechung des Auslandes, Diss., Bern 1935.
- Herrmann, Harald: Bank-Customer Relationship in German Law and Practice, German Banking Law and Practice in International Perspective, Berlin 1999.
- Herz, Edgar: Culpa in contrahendo nach heutigem Recht in rechtsvergleichender Darstellung, Berlin 1935.

- Hoefs, Christian: Die Verdachtskündigung, Berlin 2001.
- Honsell, Heinrich/Wogt, Nicole P./Wiegard, Wolfgang: Basler Kommentar, Obligationenrecht 1, Art 1-529 OR 6. Aufl., Basel 2015.
- Hoss, Axel: Die verhaltensbedingte Kündigung, MDR 1998, 869-882.
- Hromadka, Wolfgang/Maschmann, Frank: Arbeitsrecht Band 1.,8. Aufl., Berlin- Heidelberg 2020.
- Hueck, Alfred, Der Treuegedanke im modernen Privatrecht, München, 1947. (Der Treuegedanke im modernen Privatrecht).
- Hueck, Alfred, Handbuch des Arbeitsrechtes, II. Buch: Das Arbeitsvertragsrecht, Stuttgart 1922.
- Hueck, Alfred/Nipperdey, Hans Carl, Lehrbuch des Arbeitsrechts, 7. Neubearbeitete Auflage, Berlin und Frankfurt a M. 1963 (Lehrbuch des Arbeitsrechts I.); II Band, Halb Band (II/1), Berlin und Frankfurt a Main 1966-1967. (Lehrbuch des Arbeitsrechts II).
- Hunold, Wolf: Anhörung des Mitarbeiters vor Ausspruch einer Verdachtskündigung, NZA-RR 2012, 399-403.
- Hümmerich, Klaus/Boecken, Winfried/Düwell, Franz Josef: Arbeitsrecht: Nomos Kommentar, 2. Aufl., Bonn 2010.
- Hürholz, Hans-Werner: Die Treuepflichten des Arbeitnehmers - zugleich ein Beitrag zur Theorie des Treuebegriffes, Diss., Würzburg 1968.
- IDS., Contract of Employment, Employment Law Handbook, London 2014.
- İçel, Kayıhan: Ticari Sır, Bankacılık Sırrı veya Müşteri Sırrı Niteliğindeki Bilgi veya Belgelerin Açıklanması Suçları – Bu Tür Sırlarla İlgili Bilgi İstenmesinin Sınırları, İTÜSBD, S. 18, Y. 9, 2010, 27-38.
- İşgüzar, Hasan: Tek Satıcılık Sözleşmesi, Ankara 1989.
- İzveren, Adil: İş Hukuku, Ankara 1974.
- Jamieson, Kirk D.: A Model to Harmonize Trade Secret Injunctions, Neb. L. Rev., V. 72, Iss. 2, 1993515-567.
- Jefferson, Michael: Employment Law, London 2000.
- Jones, Gareth: Restitutions of Benefits Obtained to Breach of Another's Confidence, LQR, Vol. 86, October 1970, 468-488.
- Julyan, Alan: Key Employees- Drafting Service Agreements, London 1995.
- Junker, Abbo: Grundkurs Arbeitsrecht, 19. Aufl., München 2020.
- Junker: Wettbewerbsrechtlicher Schutz für Computerprogramme, BB 1988, 1334 ff. (BB 1988)

- Kabakcı, Mahmut: Geçerli Fesih Nedeni Olarak Yetersiz (Kötü ve Eksik) İş Görme, İstanbul 2012.
- Kaboğlu, İbrahim, Özgürlükler Hukuku, İstanbul 1994.
- Kandemir, Murat: Evde Çalışma ve 6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun Evde Hizmet Sözleşmesine İlişkin Hükümleri, İÜHFİM, C. 72, S. 2, 2014, 143-166. (Evde Çalışma)
- Kandemir, Murat: İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukuku Açısından Tele Çalışma, İstanbul 2011. (Tele Çalışma)
- Kandırılıoğlu, Pınar Çağla: Türk Hukukunda Bankaların Sır Saklama Yükümlülüğü, İstanbul 2011.
- Kangal Zeynel T.: Ceza Hukukunda Zorunluluk Durumu, Ankara 2010. (Ceza Hukukunda Zorunluluk)
- Kangal Zeynel T.: Türk Ceza Hukukunda Haksız Tahrik, EÜHFİM, C. XIV, S. 3-4, 2010, 19-68. (Haksız Tahrik)
- Kangal, Zeynel T.: Tüzel Kişilerin Ceza Sorumluluğu, Ankara 2003. (Tüzel Kişiler)
- Kangal, Zeynel: Ticari Sır, Bankacılık Sırını veya Müşteri Sırını Niteliğindeki Bilgi veya Belgelerin Açıklanması Suçu, CHD, C. 9, S. 24, 2014, 9-56.
- Kaplan, Emine Tuncay: İşverenin Fesih Hakkı, Sınırları, Hüküm ve Sonuçları, Ankara 1987. (Fesih)
- Kaplan, İbrahim: Banka Gizliliği-Bankanın Sır Saklama Borcu, BATİDER., C. XV, S. 4, Aralık 1990, 3-22. (Banka Gizliliği)
- Kaplan, İbrahim: Banka Sözleşmeleri Hukuku, C. I, Ankara 1996. (Banka Sözleşmeleri)
- Kaplan, Kürşat: Şüphe Feshi ve Türk Hukukundaki Yeri, Legal İHSGHD, S.27, 2010, 979-998. (Şüphe Feshi)
- Kar, Bektaş: İş Güvencesi ve Uygulaması, 4. Baskı, Ankara 2020.
- Karagöz, Veli: İş Hukukunda Cezai Şart, Ankara 2006.
- Karasu, Raif/Suluk, Cahit//Nal, Temel: Fikri Mülkiyet Hukuku, 5. Baskı, İstanbul 2021.
- Karayalçın, Yaşar: Ticaret Hukuku Dersleri, C. I Ticari İşletme, 3 Baskı, Ankara 1968.
- Katz, Larissa: A Power – Based Approach to the Protection of Ideas, Cardozo Arts & Ent. L. J. 2006, V. 23, 687 vd.
- Kaya, Arslan: Anonim Ortaklıkta Pay Sahibinin Bilgi Alma Hakkı, Ankara 2001. (Bilgi Alma)

- Kaya, Arslan: Marka Hukuku, İstanbul 2006. (Marka)
- Kaya, Arslan: Türkiye Barolar Birliği Bilgi Edinme Hakkı Paneli, Ankara 2004. (Bilgi Edinme).
- Kayırgan, Hasan: İş Hukukunda Sadakat Borcunun Genel Bir Değerlendirmesi, Prof. Dr. Ali Rıza Okur'a Armağan, MÜHFD, C. 20, Özel Sayı, 2014, 459 vd.
- Keller, Max/ Schöbi, Christian: Allgemeine Lehren des Vertragsrechts: Das Schweizerische Schuldrecht, Band I, 3. Aufl., Basel/Frankfurt 1988.,
- Kersting, Mark Oliver: Der Schutz des Wirtschaftsgeheimnisses im Zivilprozess: Eine Rechtsvergleichende Untersuchung anhand der Federal Rules of Civil Procedure und der ZPO, Bielefeld 1995.
- Keser, Hakan: 4857 sayılı İş Kanunu ve Yargıtay Uygulamasında İş Sözleşmesinin Bildirimli Feshinde Geçerli Sebep, 3. Baskı, Ankara 2016. (Geçerli Sebep)
- Keser, Hakan: 6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu'na Göre Rekabet Yasağı, Sicil, S. 24, 2011, 88-106. (Rekabet Yasağı)
- Keser, Hakan: İş Sözleşmelerinde Kararlaştırılan Cezai Şartlara İlişkin Değerlendirme, Sicil, S. 35, 2016, 17-42. (Cezai Şart)
- Keskin, İbrahim: Sır Saklama Borcu, Adalet Dergisi, S. 34, Mayıs 2009, 123-133.
- Kılıçoğlu, Ahmet: Borçlar Hukuku Genel Hükümler, 25. Baskı, Ankara 2021. (Borçlar Hukuku)
- Kılıçoğlu, Ahmet: Şeref Haysiyet ve Özel Yaşama Basın Yoluyla Saldırlardan Hukuksal Sorumluluk, Ankara 1982. (Hukuksal Sorumluluk)
- Kılıçoğlu, Mustafa/Şenocak, Kemal: İş Güvencesi Hukuku, İstanbul 2007. (İş Güvencesi)
- Kılıçoğlu, Mustafa/Şenocak, Kemal: İş Kanunu Şerhi, 3. Baskı, İstanbul 2013. (İş Kanunu Şerhi)
- Kılıçoğlu, Mustafa: İş Kanunu Şerhi, Ankara 2002. (İş Kanunu Şerhi)
- Kırca, Çiğdem: Franchise Sözleşmesi, Ankara 1997. (Franchise)
- Kırca, Çiğdem: Know – How Sözleşmesinin Hukuki Niteliği, Prof. Dr. Ali Bozer'e Armağan, Ankara 1998, 243 vd.
- Kibling, Thomas/Lewis, Tamara: Employment Law, An Adviser's Handbook, Glasgow 1996.
- Kindhäuser, Urs/Zimmemann, Till: Strafrecht Allgemeiner Teil, Nomoslehrbuch, 9. Aufl., Baden-Baden 2019.
- Kitch, Edmund W.: The Expansion of Trade Secrecy Protection and The Mobility of Management Employees: A New Problem For The Law, S. C. L. Rev. 1996, V. 47, 659 vd.

- Kittner, Michael/Daeubler, Wolfgang/ Zwanziger, Bertram: KSchR Kündigungsschutzrecht, 11. Aufl., Frankfurt am Main 2020.
- Klinke, Klaus: Auf Verdacht hin Kündigung, AuA 2002, Heft 5, 224-225.
- Kloepfer, Michael: Informationrecht, München 2002.
- Knobbe, Thorsten/ Leis, Mario/Umuß, Karsten: Arbeitszeugnisse, 9. Aufl., Freiburg 2018.
- Koca, Mahmut/Üzülmez, İlhan: Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 6. Baskı, Ankara 2019.
- Koca, Mahmut/Üzülmez, İlhan: Türk Ceza Hukuku, Genel Hükümler, 13. Baskı, Ankara 2020. (Genel Hükümler)
- Kocağa, Köksal: Türk Özel Hukukunda Cezai Şart (BK. m. 158-161), Ankara 2003.
- Kocayusufpaşaoğlu, Necip/Hatemi, Hüseyin/Serozan, Rona/Arpacı, Abdülkadir: Borçlar Hukuku Genel Bölüm: İfa, İfa Engelleri, Haksız Zenginleşme, Üçüncü Cilt, 7. Bası, İstanbul 2016.
- Kocayusufpaşaoğlu, Necip/Hatemi, Hüseyin/Serozan, Rona/Arpacı, Abdülkadir: Borçlar Hukuku Genel Bölüm: Borçlar Hukukuna Giriş, Hukuki İşlem, Sözleşme, Birinci Cilt, 7. Tıpkı Bası, İstanbul 2017. (Kocayusufpaşaoğlu)
- Koç, Sedef: Borçlar Kanunu Tasarısının Hizmet Sözleşmesi ile İlgili Yeni Düzenlemeleri, Prof. Dr. Erden Kuntalp'e Armağan, GÜHFD, C.1, S. 1, Özel Sayı, İstanbul 2004, 585-604.
- Koller, Alfred: Schweizerisches Obligationenrecht, Allgemeiner Teil: Handbuch des allgemeinen Schuldrechts ohne Deliktsrecht, 5. Aufl., Bern 2017.
- Koller, Beat: Der know-how-Vertrag nach schweizerischem Recht unter besonderer Berücksichtigung der Leistungsstörungen und der Vertragsbeendigung, Diss., 2. Aufl., Zürich 1980. (Know-how)
- Konzen, Horst/Weber, Christoph, in: Canaris, Claus-Wilhelm/Schilling, Wolfgang/Ulmer, Peter (Hrsg.): Handelsgesetzbuch-Grosskommentar, begründet von Hermann Staub, Bd. I, 5. Aufl., Berlin 2004 (Staub/Konzen/Weber)
- Korkmaz, Fahrettin/Alp, Nihat Seyhun: Bireysel İş Hukuku, 4. Baskı, Ankara 2019.
- Köhler, Helmut/Bornkamm, Joachim: Gesetz gegen den unlauteren Wettbewerb, 31. Aufl., Münschen 2013.

- Köseoğlu, Ali Cengiz: İş Sözleşmesinin İşçiden Kaynaklanan Nedenlerle Bildirimli Feshi, İstanbul 2011.
- Kraßer, Rudolf: Der Schutz des Know-How nach deutschem Recht, GRUR 1970, 587 ff. (GRUR 1970)
- Kraßer, Rudolf: Grundlagen des zivilrechtlichen Schutzes von Geschäfts- und Betriebsgeheimnissen sowie von Know-How, GRUR 1977, 177 ff. (GRUR 1977)
- Krause, Eva Julia: Sonderdelikte im Wirtschaftsstrafrecht, Hamburg 2008.
- Kroitz, Rainer: Informatikrecht, Berlin 2002.
- Krüger, Hans Ulrich: Der Strafrechtliche Schutz des Geschäfts- und Betriebsgeheimnisses im Wettbewerbsrecht, Frankfurt am Main 1984.
- Kuhn, Diether, Probleme der Nebentätigkeit im Individualarbeitsrecht, Bern 1985. (Nebentätigkeit)
- Kuhn, René /Koller, Gerhard L. (Hrsg.): Aktuelles Arbeitsrecht für die betriebliche Praxis, Loseblattsammlung, Zürich 1981. (letzte Aktualisierung: Januar 2004)
- Kuhn, René: Das Konkurrenzverbot, Muri bei Bern 1981 (Konkurrenzverbot)
- Kurt Konca, Nesibe: Aleniyet İlkesinin Sınırlandırılması, SDÜHFD, MİHBİR Özel Sayısı, C. IV, S. 2, 2014, 65-96.
- Kurt Konca, Nesibe: Medeni Usul Hukukunda Aleniyet İlkesi, Ankara 2009. (Aleniyet İlkesi)
- Kuru, Baki/Aydın, Burak: Medeni Usul Hukuku Ders Kitabı, 6. Baskı, Ankara 2021.
- Küttner, Wolfdieter: Personalbuch 2020, Arbeitsrecht-Lohnsteuerrecht-Sozialversicherungsrecht, 27 Aufl., München 2020.
- Lacheze, Cristian: France, International Handbook on Contracts of Employment London 2007.
- Larenz, Karl: Lehrbuch des Schuldrechts, Band I Allgemeiner Teil, München 1987.
- Lederberger, Zora: Whistleblowing unter dem Aspekt der Korruptionsbekämpfung, Bern 2005.
- Lembke, Mark: Die Verdachtskündigung in Rechtsprechung und Praxis, RdA 2013, 82-92.
- Lewis, David/Homewood, Stephen: Defining The Public Interest in Legislation: The Case of Employment Protection for Whistleblowers, Legal Regulation of the Employment Relationship, London 2001, 305-315.

- Lewis, David: Whistleblowers and Job Security, *MLR*, V.58, No.2, March 1995, 208-221.
- Lewis, David: Whistleblowing at Work: On What Principles Should Legislation Be Based? *ILJ.*, Vol.30, No.2, June 2001, 169-193. (Whistleblowing)
- Lipton, Jacqueline: A Revised 'Property' Concept for the New Millennium?, *Int'l J. L. & Info. Tech.* 1999, V. 7, No. 2, 171 vd.
- Lohr, Martin: Vertragsstrafen im Arbeitsverhältnis, *MDR*, 8/2000, 429-436.
- Lowry, Seullen: Note: Inevitable Disclosure Trade Secret Disputes: Dissolution of Concurrent Property Interests, *Stanford Law Review*, January 1988, 519-545.
- Lowry, Suellen: Inevitable Disclosure Trade Secret Disputes: Dissolutions of Concurrent Property Interests, *Stan. L. Rev.*, Vol. 40, 1988, 519 vd.
- Lutz, Martin J.: Die gesetzliche und vertragliche Sicherung von Geheimnissen, *SMI* 1985, 185 ff.
- Lücke, Oliver: Unter Verdacht: Die Verdachtskündigung, *BB* 1997, 1842-184.
- Mabillard, Ramon: Gesellschaftsrechtliche Aspekte der Vertragsverhandlungen, Basel, München 2004.
- Mahmutoğlu, Fatih Selami: Ekonomik Suçlar Bağlamında Kredi Hukukundan Kaynaklanan Suç ve İdari Suçlar, Ankara 2003.
- Malkoç, İsmail: Açıklamalı Türk Ceza Kanunu, C. 3, Ankara 2013.
- Malkoç, İsmail: Yeni Türk Ceza Kanunu Uygulamasında Zimmet- İrtikap- Rüşvet Suçları, Ankara 2010.
- Malmström, Amina-Viviana: Schutz von Betriebs-Geschäftsgeheimnissen im Zivilprozess: unter besondere Berücksichtigung des Geheimnisschutzes inter partes, Frankfurt 2012.
- Manav, Eda: İş Hukukunda Geçersiz Fesih ve Geçersiz Feshin Hüküm ve Sonuçları, Ankara 2009. (Geçersiz Fesih)
- Manav, Eda: İş Hukukunda Rekabet Yasağı Sözleşmesinin Geçerlilik Koşulları, *TBB Dergisi*, S. 87, 2010, 322-363. (Geçerlilik Koşulları)
- Manav, Eda: İşçinin Rekabet Etmeme Borcu, *TAAD*, C. 2, Sa. 4, Ocak 2011, 101-134. (Rekabet Yasağı)
- Manela, Stewart S./Pedowitz, Arnold H./Malsberger, Brian M.: Employee Duty of Loyalty: A State-By-State Survey, Washington 1995.
- Maus, Wilhelm/Kremp, Jochen: Handbuch des Arbeitsrechts, Baden-Baden 1981.

- Maxwell, Patricia: Disclosure of Confidential Information by Ex-Employee, *Business Law Review*, August-September 1988, 189-192.
- Mcmullen, John / Fisher, Jon; Obligations Which Survive the Termination of the Contract of Employment: Confidentiality, Trade Secrets and Competition, *Butterworth's Employment Guide*, Dublin 2000.
- McNeil, Michael: Trade Secret Protection for Mass Market Computer Software: Old Solutions for New Problems, *Alb. L. Rev.* 1987, V. 51, 293 vd.
- Medicus, Dieter/Lorenz, Stephan: *Schuldrecht I, Allgemeiner Teil*, 22. Aufl., München 2021.
- Memiş Kartal, Pınar: Türk Ceza Hukukunda Cebir Suçu (TCK m. 108), *GÜHFD*, C. 7, S. 1-1, Ocak-Şubat 2010, 1035-1048.
- Merander, Ernst.: Treuegedanke und Wettbewerbliches Geheimnis. *ZdAk.* 1936, 698-701.
- Merrill, Thomas W./ Smith, Henry E.: Optimal Standartization in The Law of Property: The Numerus Clausus Principle, *Yale J. L.* 2000, V. 110, 1 vd.
- Merz, Hans; *Berner Kommentar zum Schweizerischen Privatrecht Einleitung Artikel 1-10*, Bd. I, 1. Abteilung, hrsg v. Arthur Meier-Hayoz, Bern, Stämpfli, 1966.
- Meyer, Uwe: Die Kündigung des Arbeitsverhaeltnisses wegen Sicherheitsbedenken, Berlin 1997.
- Milgrim, Roger M./Bensen, Eric E.: *Milgrim on Trade Secrets*, Chapter 1, New York 2019.
- Molkenbur, Josef: Pflicht zur Geheimniswahrung nach Ende des Arbeitsverhältnisses, *BB* 1990, 1196 ff.
- Mollamahmutoğlu, Hamdi/Astarlı, Muhittin/Baysal Ulaş: *İş Hukuku*, Gözden Geçirilmiş ve Genişletilmiş 6. Bası, Ankara 2014.
- Mollamahmutoğlu, Hamdi: *Hizmet Sözleşmesi (Kuruluş-İçerik-Sona Erme)*, Ankara 1995. (Hizmet Sözleşmesi)
- Moritz, Klaus: Grenzen der Verdachtskündigung, *NJW* 1978, Heft 9, 402-406.
- Moser, Martin: Die Haftung gegenüber vertragsfremden Dritten, Ein Beitrag zur Lehre von der Vertrauenshaftung, gezeigt am Beispiel des Wirtschaftsprüfers, Bern 1998.
- Motzer, Stefan: Die "positive Vertragsverletzung" des Arbeitnehmers, Köln 1982.
- Musielak, Hans Johachim: Die Bankauskunft nach dem Recht der Bundesrepublik Deutschland, Bankgeheimnis und Bankauskunft in der Bundesrepublik Deutschland in ausländischen Rechtsordnungen, Abteilung B: Rechtswissenschaft, Bd. 2, Berlin 1986.

- Müller-Glöße, Rudi, in: Münchener Kommentar zum Bürgerlichen Gesetzbuch, redigiert von Harm Peter Westermann, Bd. 4, Schuldrecht - Besonderer Teil II, §§ 607-704, 8. Aufl., München 2019 (MünchKomm/Müller-Glöße)
- Müller-Glöße, Rudi/Preis, Ulrich/Schmidt, Ingrid: Erfurter Kommentar zum Arbeitsrecht, begründet von Thomas Dieterich, Peter Hanau, Günter Schaub, 21. Neu bearbeitete Auflage, München 2021. (ErfK/bölüm yazarının soyadı)
- Narmanlıoğlu, Ünal: İş Hukuku, Ferdi İş İlişkileri I, 4. Baskı, İstanbul 2012.
- Naujok, Volker: Das Spannungsverhältnis zwischen Verdachtskündigung und Unschuldsvermutung, ArbuR 1998, Heft 10, 398-402.
- Nikisch, Arthur: Arbeitsrecht, Band I, Allgemeine Lehren und Arbeitsvertragsrecht, 3. Aufl., Tübingen 1961 (Arbeitsrecht I); Band II, 2. Auflage, Tübingen 1959. (Arbeitsrecht II).
- Nomer, Haluk: Borçlar Hukuku, Genel Hükümler, Gözden Geçirilmiş, Genişletilmiş 18. Bası, İstanbul 2021.
- North, Peter M.: Disclosure of Confidential Information, The Journal of Business Law, 1965, 307-316.
- Odaman, Serkan: İşverenin Hizmet Sözleşmesini Ahlak ve İyiniyet Kuralları ve Benzerlerine Aykırılık Nedeniyle Fesih Hakkı, Ankara 2003.(İşverenin Fesih Hakkı)
- Odaman, Serkan: Türk ve Fransız Hukukunda Ödünç İş İlişkisi, İstanbul 2007. (Ödünç İş İlişkisi)
- Oğuzman, Kemal / Seliçi, Özer / Oktay Özdemir, Saibe: Kişiler Hukuku (Gerçek ve Tüzel Kişiler), 20. Baskı, İstanbul, 2021.
- Oğuzman, Kemal/Barlas, Nami: Medeni Hukuk, Giriş, Kaynaklar, Temel Kavramlar, 27. Bası, İstanbul 2021.
- Oğuzman, Kemal/Öz, Turgut: Borçlar Hukuku Genel Hükümler, C. 1, 19. Baskı, C. 2, 16. Bası, İstanbul 2021.
- Oğuzman, Kemal: Türk Borçlar Kanunu ve İş Mevzuatına Göre Hizmet Akdinin Feshi, İstanbul 1955. (Fesih)
- Ohly, Ansgar /Sosnitzka, Olaf (bearbeitet von Hennih Piper): UWG: Gesetz gegen den unlauteren Wettbewerb Kommentar, 7. Aufl., München 2016.
- Okur, Zeki: Türk İş Hukukunda İşçinin Kişisel Verilerinin Korunması Hakkı, Prof. Dr. Tankut Centel'e Armağan, İstanbul 2011, 368-408.
- Ortan, Ali Necip: Know -How ve Hukuken Korunması Sorunu, Ankara Barosu Dergisi, S. 4, 1980, 467-486.

- Oser, Hugo/Schönenberger, Wilhelm: Zürcher Kommentar zum Schweizerischen Zivilgesetzbuch, Bd. V, Das Obligationenrecht, 2. Teil, Art. 184-418 OR, 2. Aufl., Zürich 1936.
- Otto, Alexander: Der Wegfall des Vertrauens in den Arbeitnehmer als wichtiger Grund zur Kündigung des Arbeitsverhältnisses, Berlin 1998.
- Örs, Halil Fahri: Türk Hususî Hukukunda Haksız Rekabet, Hukuki Mahiyeti ve Rekabet Hakkının Himayesi, Ankara 1958.
- Özbek, Veli Özer/ Doğan, Koray/ Bacaksız, Pınar: Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 14. Bası, Ankara 2019.
- Özdemir, Erdem: Eğitim Giderlerinin İşçiden Geri İstenebilmesi Konusundaki Temel Esaslara İlişkin Bir Karar İncelemesi, Sicil İHD, S. 14, Haziran 2009. (Eğitim Karşılığı Cezai Şart)
- Özdemir, Erdem: İş Hukukunda Cezai Şart, AÜEFHD, C. IX, S. 3-4, 2005. (Cezai Şart)
- Özdemir, Erdem: İş Hukukunda Disiplin Cezaları, Prof. Dr. Nuri Çelik'e Armağan, C. II, İstanbul 2001, 1255-1280. (Disiplin Cezaları)
- Özdemir, Erdem: İş Hukukunda Mutlak Emredici Hükümlerin Yeri, AÜHFD, C. 54, S. 3, 2005, 95-120. (Mutlak Emredici Hükümler).
- Özdemir, Erdem: Toplu İş Sözleşmesinin Normatif Hükümleri ve Bunların Hizmet Akdine Etkileri, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul 1999. (Toplu İş Sözleşmesi)
- Özdemir, Erdem: Uzaktan Çalışma Yönetmeliği Karşısında Tele-Çalışma, Çimento İşveren, C. 35, S. 3, Mayıs 2021, 8-41. (Uzaktan Çalışma)
- Özdemir, Erdem: Yeni Borçlar Kanununun İş Sözleşmesinin Sona Ermesine İlişkin Hükümleri ve 4857 sayılı Kanun Kapsamındaki İş İlişkilerine Etkisi, Türkiye Toprak, Seramik, Çimento ve Cam Sanayii İşverenleri Sendikası, Çalışma Mevzuatı Semineri, Antalya, 26-30 Eylül 2012, 112-160. (Yeni Borçlar Kanunu)
- Özgenç, İzzet: Türk Ceza Hukuku, Genel Hükümler, 15. Baskı, Ankara 2019.
- Özil, Uğur: Bilgi Suiistimali Suçu, İstanbul Barosu Dergisi, C. 88, S. 4, Temmuz 2014, 417-432.
- Özkaraca,ERCÜMENT: Özel İstihdam Bürosu Aracılığıyla Geçici İş İlişkisi, İş ve Sosyal Güvenlik Hukuku 2016 Yılı Toplantısı, İstanbul 2018, 53-102. (Geçici İş İlişkisi)
- Özkaraca,ERCÜMENT: Rekabet Yasağı Sözleşmesinde Karşı Edim, Prof. Dr. Turhan Esener 3. İş Hukuku Uluslararası Kongresi, 19-20 Nisan 2018, İstanbul 2021. (Karşı Edim)

- Özkaraca, Ercüment: Rekabet Yasağı Sözleşmesinde Öngörülen Tek Taraflı Cezai Şartın Geçerliliği (Karar İncelemesi), *Tekstil İşveren Dergisi Hukuk Eki*, No: 136, Ekim-Kasım-Aralık 2021. (Tek Taraflı Cezai Şartın Geçerliliği)
- Özkaraca, Ercüment/Ünal, Canan: Küçüklerin Çalışmasına İlişkin Yasak ve Sınırlamalar ile Bunlara Aykırılık Halinde İş Sözleşmesinin Geçersizliği Sorunu, *MÜHFHAD Prof. Dr. Ali Rıza Okur'a Armağan*, C. 20, S.1, Özel Sayı 2014.
- Özsunay, Ergun: *Medeni Hukuka Giriş*, 5. Bası, İstanbul 1986.
- Öztek, Selçuk: Şirketler Gruplarında Yavru Şirketlerdeki Azınlık Pay Sahiplerinin Türk Ticaret Kanunu m 363/ İsviçre Borçlar Kanunu m. 697 Çerçevesinde Bilgi Alma Hakkı, Prof. Dr. Ernst E. Hirsh'in Hatırasına Armağan, Ankara 1986, 233-333.
- Öztürk, Bahri/Erdem, Mustafa Ruhan: *Uygulamalı Ceza Hukuku ve Güvenlik Tedbirleri Hukuku*, 21. Baskı, Ankara 2021.
- Öztürk, Berna: *İşçinin Talimatlara Uyuma Borcu*, İstanbul 2021. (Talimatlara Uyuma Borcu)
- Öztürk, Berna: *Özel İstihdam Bürosu Aracılığıyla Kurulan Meslek Edinilmiş Geçici İş İlişkinde Tarafların İş Sağlığı ve Güvenliği Yükümlülükleri, İş Hukukunda Yeni Yaklaşımlar*, İstanbul 2017, 207-256. (Geçici İş İlişkisi)
- Öztürk, Sezin: *Ticari Sır, Bankacılık Sırrı veya Müşteri Sırrı Niteliğindeki Bilgi veya Belgelerin Açıklanması Suçu (TCK m. 239), Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir 2009.*
- Palandt, Otto: *Bürgerliches Gesetzbuch: mit Nebengesetzen, Beck'sche KurzKommentare, Band 7, 76. Auflage, München, 2017. (Kommentar)*
- Park, Kwi-Cheon: *Nebenpflichten des Arbeitnehmers während der Dauer des Arbeitsverhältnisses*, Frankfurt am Main 2013.
- Parlar, Ali/Akın, Mustafa/Hatipoğlu, Muzaffer: *Bankacılık Ceza Hukuku*, Ankara 2010.
- Parlar, Ali/Hatipoğlu, Muzaffer: *5237 sayılı Türk Ceza Kanunu Yorumu*, 2. Cilt, Ankara 2007.
- Parlar, Ali: *Türk Ceza Kanunu Şerhi*, C. II, Ankara 2015.
- Pedrazzini, Mario M./Pedrazzini, Federico A.: *Unlauterer Wettbewerb UWG*, 2. Aufl., Bern 2002. (Pedrazzini/Pedrazzini)
- Pekcanitez, Hakan/Özekes, Muhammet/Akkan, Mine/Taş Korkmaz, Hülya: *Pekcanitez Usul Hukuku*, 3 Cilt, İstanbul 2017. (Yazar adı, Pekcanitez Usul)

- Pestalozzi, Christoph M.: Litigating Non-Competition Clauses in Labour Contracts and Related Fields of Law, *IBL.*, April 2001, V. 29, No. 4, 166-172.
- Petersen, Jens: *Das Bankgeheimnis Individualschutz und Institutionsschutz*, Tübingen 2005.
- Peterson, Gale R.: Trade Secrets in an Information Age, *Hous. L. Rev.* 1995 – 1996, V. 32, 385 vd.
- Pfister, Bernard: *Das technische Geheimnis "Know – how" als Vermögensrecht*, München 1974.
- Phillips, Joseph F: Inevitable Disclosure Through an Internet Lens: Is the Doctrine's Demise Truly Inevitable?, *Wm&Mary L. Rev.*, Vol. 45, 2003, 395 vd.
- Pidoux, Philippe: *La prohibition de concurrence dans le contrat de travail*, Diss., Lausanne 1969.
- Piotet, Paul: *Culpa in contrahendo, et responsabilité prècontractuelle en droit privé suisse*, Bern 1963.
- Pitt, Gwyneth: *Pitt's Employment Law*, 11th Ed., London 2020.
- Pooley, James: *Trade Secrets (Intellectual Property Series)*, California 2021.
- Poroy, Reha/ Tekinalp, Ünal/ Çamoğlu, Ersin: *Ortaklıklar Hukuku*, 14. Bası, İstanbul 2019.
- Portman, Wolfgang: *Basler Kommentar, Obligationenrecht I, Art.1-529 OR*, 6. Aufl., Bern 2015.
- Portmann, Wolfgang: Gesetzliche Regelung des Whistleblowings in der Schweiz Überflüssig, Nützlich oder Notwendig?, *AJP* 8/2010, 987-998.
- Portmann, Wolfgang: *Individualarbeitsrecht*, Zürich 2000. (Individualarbeitsrecht)
- Preis, Ulrich/Reinfeld, Roland: Schweigepflicht und Anzeigerecht im Arbeitsverhältnis, *AuR* 1989, 361 ff.
- Preis, Ulrich/Seiwerth, Stefan: Geheimnisschutz im Arbeitsrecht nach dem Geschäftsgeheimnisgesetz, *RdA* 2019, 351 ff.
- Preis, Ulrich: Neuere Tendenzen im arbeitsrechtlichen Kündigungsschutz (II), *DB* 1988, Heft 28, 1444-1451. (DB 1988)
- Pugh, C. Rachal: Trade Secrets: Employment Relationships, *Bernier v. Merrill Air Engineers*, *Berkeley Technology Law Journal*, Vol. 17, No. 1, 2002, 231-250.
- Quinto, David W./Singer, Stuart H.: *Trade Secrets: Law and Practice*, 2. Ed., 2012.
- Raaflaub, Hans Emanuel: *Die Treuepflicht des Arbeitnehmers beim Dienstvertrag*, Diss., Bern 1959.

- Ramírez, Aldoney Rodrigo: Der strafrechtliche Schutz von Geschäfts- und Betriebsgeheimnissen, Kenzingen 2009.
- Reck, Rudolf M: Lohnrückbehalt, Kaution und Konventionalstrafe im schweizerischen Arbeitsrecht, Zürich 1983.
- Rehberg, Jörg/Schmid, Niklaus/Donatsch, Andreas: Strafrecht III, Delikte gegen den Einzelnen, 11. Aufl., Zürich 2018. (Rehberg/Schmid/ Donatsch)
- Rehbinder, Manfred/Stöckli, Jean-Fritz: Berner Kommentar: Kommentar zum schweizerischen Privatrecht: Band VI Obligationenrecht, 2. Abteilung, die einzelnen Vertragsverhältnisse, 2. Teilband, der Arbeitsvertrag, Art. 319-362 OR, 1. Abschnitt, Einleitung und Kommentar zu den Art. 319-330b OR, Bern 2010.
- Rehbinder, Manfred/Stöckli, Jean-Fritz: Berner Kommentar zum Schweizerischen Zivilgesetzbuch, Das Obligationenrecht, 2. Abteilung, 2. Teilband: Der Arbeitsvertrag (Art. 319-362 OR), 2. Abschnitt: Kommentar zu den Art. 331-355 OR, Bern 2010. (BK-Rehbinder)
- Rehbinder, Manfred: Die Arbeitnehmererfindung, in: Kernprobleme des Patent-rechts, Festschrift zum einhundertjährigen Bestehen eines eidgenössischen Patentgesetzes, herausgegeben vom Institut für gewerblichen Rechtsschutz (INGRES) in Zürich, Bern 1988, 71 ff. (Arbeitnehmererfindung)
- Rehbinder, Manfred: Schweizerisches Arbeitsrecht, 15.Aufl., Bern 2002.
- Reimer, Dietrich: Das Recht des unlauteren Wettbewerbs in den Mitgliedstaaten der Europäischen Wirtschaftsgemeinschaft, Bd. III-Deutschland, herausgegeben von BUGEN ULMER, München/Köln 1968 (Ulmer/Reimer)
- Reinfeld, Roland: Verschwiegenheitspflicht und Geheimnisschutz im Arbeitsrecht, Göttingen 1989.
- Reisoğlu, Safa: Türk Borçlar Hukuku Genel Hükümler, 25. Bası, İstanbul 2015.
- Reisoğlu, Seza: Bankacılık Kanunu Şerhi, Cilt 2, 2. Baskı, Ankara 2015.
- Richardi, Reinhard/Wlotzke, Otfried/Wissmann, Hellmut/Oetker, Hartmurt Münchener Handbuch zum Arbeitsrecht, 5. Aufl., München 2021 (MünchKomm/ bölüm yazarının soyadı).
- Rickenbach, Matthias W.: Die Nachwirkungen des Arbeitsverhältnisses, Bern 2000. (Nachwirkungen)
- Ringier, Walter: Der strafrechtliche Schutz der Fabrikations- und Geschäftsgeheimnisse, Diss., Bern 1923.

- Rodriguez, Rodrigo: Der Geheimnisschutz in der neuen Schweizerischen ZPO, ZZP, 123. Bd., Heft 3, 2010, 303-320.
- Rolfs, Christian/Giesen, Richard/Kreikebohm, Ralf/Udsching, Peter: BeckOK Arbeitsrecht, 61. Aufl., München 2022 (BeckOKArbR/bölüm yazarının soyadı).
- Rowe, Elizabeth A.: When Trade Secrets Become Shackles: Fairness and the Inevitable Disclosure Doctrine”, Tul. J. Tech & Intell. Prop. 2005, V. 7, 169 vd.
- Roxin, Claus/Greco, Luis: Strafrecht Allgemeiner Teil Band I, 5. Aufl., München 2020.
- Rützel, Stefan: Illegale Unternehmensgeheimnisse?, GRUR 1995, 557 ff.
- Säcker, Franz Jürgen/Rixecker, Roland/Oetker, Hartmut/Limperg, Bettina: Münchener Kommentar zum BGB, Band 1 (Allgemeiner Teil), Band 5, Band 6, 9. Auflage 2021 (MüKo-BGB/ yazarın soyadı)
- Salger, Hanns-Christian: Regelungen zum Schutz von betrieblichem Know-How- die Sicherung von Geschäfts- und Betriebsgeheimnissen BB 2005, Heft 3.
- Sandeen, Sharon: A Contract by Other Name Is Still a Contract: Examining the Effectiveness of Trade Secret Clauses to Protect Trade Secret Cases, IDEA 2004–2005, V. 45, 119 vd.
- Sarıkaya, Sinan: Haksız Rekabet Hukukunda Sözleşmeyi İhlale veya Sona Erdirmeye Yönelme, Ankara 2015.
- Sayın, Hediye Bahar: Haksız Rekabet Hukuku Açısından Üretim ve İş Sırlarının Hukuka Aykırı Olarak İfşası, Terazi Hukuk Dergisi, C. 12, S. 136, Aralık 2017, 36-43.
- Saymen, Ferit Hakkı/Elbir, Halid Kemal: Borçlar Hukuku Dersleri: Umumi Hükümler, C. 1, İstanbul 1958.
- Saymen, Ferit Hakkı: Türk İş Hukuku, İstanbul 1958.
- Schaub, Günter: Arbeitsrechts-Handbuch, 19. Aufl., München 2021. (Schaub/bölüm yazarının soyadı)
- Schellhammer, Kurt: BGB Allgemeiner Teil und Gesamtes Schuldrecht mit Nebengesetzen, 3. Aufl., Heidelberg 1999.
- Schiller, A. Arthur: Trade Secrets and The Roman Law, The Actio Servi Corrupti, Columbia Law Review, Vol. 30, N.6, 1930, 837-845.
- Schlegelberger, Franz: Kommentar zum Handelsgesetzbuch: 6. Bande, München 1977. (Schlegelberger /bölüm yazarının soyadı)
- Schlessmann, Karl: Der Arbeitsvertrag Abschluß und Inhalt, 3. Aufl, München 1963.

- Schliemann, Harald, Das Bürgerliche Gesetzbuch Kommentar 12. Aufl., Berlin-New York 1997.
- Schlosser, Ralph: Der Know-how-Vertrag, sic! 1998, 269 ff.
- Schmid, Michael: Probleme beim Zusammentreffen von Freistellung und nachvertraglichen Wettbewerbsverbot bei Arbeitnehmern und Organmitgliedern, Hamburg 2006.
- Schmidt, Edgar: Der strafrechtliche Schulz des Geschäfts- und Betriebsgeheimnisses in Österreich und der Schweiz, in: Oehler, Dietrich (Hrsg.): Der strafrechtliche Schulz des Geschäfts- und Betrieb Geheimnisses in den Ländern der Europäischen Gemeinschaft sowie in Österreich und der Schweiz 11, Kölner Studien zur Rechtsvergleichung Bd. 3, Köln 1981, 131 ff. (Schmidt, Schutz)
- Schmitt, Bettina A.: Whistleblowing- "Verpfeifen" des Arbeitgebers, Hamburg 2003.
- Schneider, Claude: Der Leistungsschutz unter besonderer Berücksichtigung der technischen Leistung, Diss., St. Gallen 1977.
- Schoch, Walter: Begriff, Anwendung und Sicherung der Konventionalstrafe nach schweizerischem Recht, Bern 1935.
- Schönfeld, Friedrich-Wilhelm: Effektiver Rechtsschutz bei straftatbegründeter Kündigung?, NZA 1999, 299-303.,
- Schrag, Brian: The Moral Significance of Employee Loyalty, Business Ethics Quarterly, Vol. 11, No. 1, January 2001, 41-66.
- Schulz, Georg-R.: Verflixte Verdachtskündigung!, ArbRAktuell 2016, Heft 15, 365-369.
- Schütte, Reinhard: Die Verdachtskündigung, NZA Beil 2, 1991, 17-23.
- Schwager, Pius: Das schweizerische Bankgeheimnis in Berücksichtigung der Grundlagen, Zusammenhänge und Auswirkungen, Diss., Fribourg 1973.
- Schwartz, Paul: Einführung in die Praxis des Dienstvertragsrechts, Basel 1949.
- Schwarz, Walter: Dauerschuldverhältnis und Dogmatik arbeitsvertraglicher Treuepflicht, Festschrift für Walter Wilburg zum 70. Geburtstag, Österreich 1975, 355-369.
- Schweingruber, Edwin: Das Arbeitsrecht der Schweiz, 2. Aufl., Zürich 1951.
- Schweingruber, Edwin: Kommentar zum Arbeitsvertrag, 2. Aufl., Bern 1976. (Komm.)
- Seeling, Rolf O./Zwickel, Martin: Die Rechtsprobleme der Verdachtskündigung aus praktischer Sicht, MDR 18/2008, 1020-1025.

- Seiler, Stefan: Strafrecht Allgemeiner, Teil I, 4. Aufl., Wien 2020.
- Seliçi, Özer: Borçlar Kanunu'na Göre Sözleşmeden Doğan Sürekli Borç İlişkilerinin Sona Ermesi, İstanbul 1997.
- Senyen Kaplan, Emine Tuncay: Bireysel İş Hukuku, Yenilenmiş 11. Baskı, Ankara 2020. (İş Hukuku)
- Serozan, Rona: Medeni Hukuk, Genel Bölüm, 8. Baskı, İstanbul 2018. (Serozan, Medeni Hukuk)
- Serozan, Rona: Sözleşmeden Dönme, 2. Bası, İstanbul 2007. (Dönme)
- Serrao, Feliciano (Çev.: Başak Karaman), Antik Roma'da Teşebbüs Problem ve Görüşler, Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 2009/1, 175-215.
- Siber, Heinrich: Die Schuldrechtliche Vertragsfreiheit, Jherings Jahrbücher 1921, 223 ff.
- Sichtermann, Siegfried/ Feuerborn, Sabine: Das Bankgeheimnis, Bonn 1987.
- Simpson, Michael: Future of Innovation, Trade Secrets, Property Rights, and Protectionism – An Age – Old Tale, Brook. L. Rev. 2005, V. 70, Iss.3, 1121-1163.
- Singer, Joseph W.: Introduction to Property, 2. Ed., New York 2005.
- Slade, Elizabeth: Tolley's Employment Handbook, 35th. Ed., United Kingdom 2021.
- Smith, Ian Ma/Wood, Sir John C./Thomas, Gareth: Industrial Law, 8th Ed., London 2003.
- Sonnabend, Wolfgang: Die Typen der Culpa in Contrahendo- unter besonderer Berücksichtigung des Inhalts des Schadensersatzanspruchs, Diss., Bielefeld 1984.
- Sowka, Hans-Harald/Bengelsdorf, Peter/Köster, Hans-Wilhelm/Meisel, Peter G./Ramrath, Ulrich/Schiefer, Bernd: Kündigungsschutzgesetz, Kölner Praxiskommentar unter Berücksichtigung sozialrechtlicher Bezüge, 4. Auf., Düsseldorf 2012.
- Soyer, M. Polat: Genel Hizmet Sözleşmesine İlişkin Yeni Borçlar Kanunu Hükmülerinin İş Hukuku Bakımından Önemi, İş ve Sosyal Güvenlik Hukuku 2011 Yılı Toplantıları, İstanbul Barosu-Galatasaray Üniversitesi, İstanbul 2012, 165-202. (Yeni Borçlar Kanunu)
- Soyer, Polat: 6098 Sayılı Türk Borçlar Kanununda Yer Alan "Genel Hizmet Sözleşmesi"ne İlişkin "Bazı" Hükmülerin İş Hukuku Açısından Önemi, İş Hukukunda Güncel Sorunlar 2, İstanbul 2012, 4-51. (Borçlar Kanunu).

- Soyer, Polat: Feshe Karşı Korumanın Genel Çerçevesi ve Yargıtay Kararları Işığında Uygulama Sorunları, İş Güvencesi Kurumu ve İşe İade Davaları, Legal İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukuku 2005 Toplantısı, İstanbul 2005, 27-69. (Feshe Karşı Koruma)
- Soyer, Polat: Genel İş Koşulları, İzmir 1987.
- Soyer, Polat: Hizmet Akdinin İşçi Tarafından Feshi İçin Öngörülen Cezai Şartın Geçerliliği Sorunu, Prof. Dr. Turhan Esener'e Armağan, Ankara 2000, 363-380. (Cezai Şart)
- Soyer, Polat: Hizmet Sözleşmesinin Sona Ermesine İlişkin "Yeni" Türk Borçlar Kanunu Hükümleri ve İş Hukuku Bakımından Önemi, Sicil İHD, Haziran 2011, 12-21. (Hizmet Sözleşmesinin Sona Ermesi)
- Soyer, Polat: İş İlişisinin Kurulması, Hükümleri ve İşin Düzenlenmesi, Yargıtay'ın İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukuku Kararlarının Değerlendirilmesi, 2008, Ankara 2010, 10-85. (2008 Yılı Kararları)
- Soyer, Polat: Rekabet Yasağı Sözleşmesi, (BK. md. 348-352), Ankara 1994. (Rekabet Yasağı)
- Soyer, Polat: Türk Borçlar Kanunu Tasarısının Genel Hizmet Sözleşmesine İlişkin Bazı Hükümleri Üzerinde Düşünceler, Prof. Dr. Devrim Ulucan'a Armağan, İstanbul 2008, 149-167. (Genel Hizmet Sözleşmesi)
- Söllner, Alfred/ Waltermann, Raimund: Arbeitsrecht, 14. Aufl., München 2007.
- Sözüer, Adem: Yeni Bankacılık Kanunu'nda Suçlar ve Yaptırımlar, HPD, S. 2, 2005.
- Stadler, Astrid: Der Schutz von Unternehmensgeheimnissen im deutschen und U. S.-amerikanischen Zivilprozess und im Rechtshilfverfahren, 1989.
- Stahelin, Adrian: Kommentar zum schweizerischen Zivilrecht Zürcher Kommentar, Bd. V/2c, Der Arbeitsvertrag, Art 319-330a OR, Basel 2006. (ZK-Stahelin)
- Stahlhacke, Eugen/Preis, Ulrich/Vossen, Reinhard: Kündigung und Kündigungsschutz im Arbeitsverhältnis, 11. Aufl., München 2015. (SPV/bölüm yazarının soyadı)
- Stäuber, Richard: Der Schutz von Geschäftsgeheimnissen im Zivilprozess, Zürich 2011.
- Steiner, Bernard C.: Trade Secrets, Yale Law Journal, Vol. 14, 1905, 374-379.
- Stoffels, Markus: Beck'scher Online-Kommentar, Arbeitsrecht (hrsg. von Christian Rolfs, Richard Giesen, Ralf Kreikebohm, Peter Udsching), 55. Aufl., München 2020. (BeckOKArbR/bölüm yazarının soyadı)

- Stöhr, Alexander: Verdachtskündigung und Druckkündigung, JuS 2010, 1052-1056.
- Streiff, Ullin/ von Kaenel, Adrian/Rudolph, Roger: Arbeitsvertrag Praxiskommentar zu Art. 319-362 OR, 7. Aufl., Basel/Genf, 2012.
- Strobel, Michael: Die Rechtsfigur der Verdachtskündigung unter besonderer Berücksichtigung der Rechtslage nach späterer Entkraeftung des Verdachts, Hamburg 1966.
- Stumpf, Herbert: Der Know-How Vertrag, 3. Aufl., Heidelberg 1977.
- Sulu, Muhammed: Ticari Sırların Korunması, İstanbul 2016.
- Sungurbey, Ayfer Kutlu: Yetkisiz Temsil: Özellikle Culpa in Contrahendo (Sözleşmenin Görüşülmesinde Kusur ve Olumsuz Zarar), İstanbul 1988.
- Sümer, Haluk Hadi: İş Hukuku, 25. Baskı, Konya 2020. (İş Hukuku)
- Süzek, Sarper: İş Akdini Fesih Hakkının Sınırlandırılması, Dr. Aydın Özkul'a Armağan, Kamu-İş D., C. 6, S. 4, 2002, 73-94. (Fesih Hakkının Sınırlanması)
- Süzek, Sarper: İş Akdinin Askıya Alınmasının Genel Teorisi, Ankara 1989. (Askı)
- Süzek, Sarper: İş Hukuku, Yenilenmiş 21. Baskı, İstanbul 2021. (İş Hukuku)
- Süzek, Sarper: İşverenin Yönetim Hakkı, Prof. Dr. Metin Kutsal'a Armağan, Ankara 1998, 225-232. (Yönetim Hakkı)
- Süzek, Sarper: Yeni Türk Borçlar Kanunu Çerçevesinde İş Akdinin Geçersizliği, Prof. Dr. Ali Rıza Okur'a Armağan, MÜHFD, C. 20, Özel Sayı, 2014, 123-142. (İş Akdinin Geçersizliği)
- Süzek, Sarper: Yeni Türk Borçlar Kanunu Çerçevesinde İşçinin Rekabet Etmeme Borcu", Prof. Dr. Berin Ergin'e Armağan, İÜHFM C. LXXII S. 2, 2014, 457-468. (Rekabet Etmeme)
- Şahin, Cumhur/Göktürk, Neslihan: Ceza Muhakemesi Hukuku, C. II, 11. Baskı, Ankara 2021.
- Şahlanan, Fevzi: İş Sözleşmelerine Konulan Cezai Şart (Karar İncelemesi), Tekstil İşveren Dergisi Hukuk Eki, No:121, Temmuz-Ağustos 2018. (Cezai Şart)
- Şahlanan, Fevzi: Rekabet Yasağı Sözleşmesi, Kurulması, Geçerlilik Şartları, Hükümleri ve Sonuçları, İstanbul Barosu İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukukuna İlişkin Sorunlar ve Çözüm Önerileri, 11. Yıl Toplantısı, İstanbul 2008, 71-89. (Rekabet Yasağı Sözleşmesi)
- Şahlanan, Fevzi: Rekabet Yasağı Sözleşmesinin Kurulması, Geçerlilik Şartları, Hükümleri ve Sona ermesi, Prof. Dr. Ali Güzel'e Armağan, C. I, İstanbul 2010, 719-737.

- Şener, Esat: Hukuk Sözlüğü, İstanbul 2001. (Hukuk Sözlüğü)
- Şenocak, Kemal: İşletme Personelinin Ayartılması Meselesinin Haksız Rekabet Hükümleri (TTK m. 56 vd.) Çerçevesinde Değerlendirilmesi, AÜHFD, C. 30, S. 2, 2001, 193-246.
- Şeşen, Selahaddin Murat: Ticari Sır, Bankacılık Sırrı ve Müşteri Sırrı, HPD, S. 2, 2004.
- Şimşek, Oğuz: Anayasa Hukukunda Kişisel Verilerin Korunması, İstanbul 2008.
- Taner, Tahir: Ceza Hukuku Umumi Kısım, 3. Baskı, İstanbul 1953.
- Tanrikulu, M. Sezgin: 5411 Sayılı Bankacılık Kanunu Açısından Sırların Saklanması ve Sırların Açıklanması, DÜHFD, S. 8-11, 2003-2004.
- Tanriver, Süha: Medenî Usûl Hukuku, C. I, 4. Bası, Ankara 2021.
- Taşkent, Savaş/ Kabakçı, Mahmut: Rekabet Yasağı Sözleşmesi, Sicil, S. 16, 2009, 21-46.
- Taşkent, Savaş: İş Sözleşmesinin İptal Nedenleri, Prof. Dr. Ümit Yaşar Doğanay'ın Anısına Armağan, İstanbul 1982, 169-181. (İptal Nedenleri)
- Taşkent, Savaş: İşverenin Yönetim Hakkı, İstanbul 1981.
- Tekil, Fahiman: Anonim Şirketler Hukuku, 2. Bası, İstanbul 1998.
- Tekin, Kemal Doruk: Banka Sırrı Kavramı Yönünden Bankalarda Sır Saklama Yükümlülüğü, Ankara 2010.
- Tekinalp, Ünal: Fikri Mülkiyet Hukuku, İstanbul 2012. (Fikri Mülkiyet)
- Tekinay, Selahattin Sulhi/ Akman, Sermet/Burcuoğlu, Haluk/ Altop, Atilla: Tekinay Borçlar Hukuku Genel Hükümler, 7. Baskı, İstanbul 1993.
- Tekşen, Mustafa Gökhan: Ticari Sır, Bankacılık Sırrı veya Müşteri Sırrı Niteliğindeki Bilgi veya Belgelerin Açıklanması Suçu (TCK m. 239), Ankara 2012.
- Tepe, İlker: Ticari Sır, Bankacılık Sırrı veya Müşteri Sırrı Niteliğindeki Bilgi veya Belgelerin Açıklanması Suçu (TCK m. 239/1-3), CHD, S. 14, Y. 5, 2010.
- Tettinger, Peter J./Wank, Rolf/Ennuschat, Jörg: Gewerbeordnung, 9. Aufl., München 2020.
- Tezcan, Durmuş/ Erdem, Mustafa Ruhan/ Sancakdar, Oğuz: Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Işığında Türkiye'nin İnsan Hakları Sorunu, 2. Baskı, Ankara 2002.
- Tezcan, Durmuş/ Erdem, Mustafa Ruhan/ Önok, Murat: Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku, 18. Baskı, Ankara 2020.
- Thiemann, Rudolf: Culpa in Contrahendo, Gelsenkirchen 1984.

- Thüsing, Gregor: Arbeitsrecht Kommentar (hrsg. von Martin Henssler, Heinz Josef Willemsen, Heinz Jürgen Kalb), 9. Aufl., Köln 2020.
- Thüsing, Gregor: Neues zur Inhaltskontrolle von Formulararbeitsverträgen, BB 2004, 42 ff. (BB 2004).
- Tolu, Hazal: İş Sözleşmesinin Haksız Feshi, İstanbul 2017.
- Toroslu, Nevzat/Feyzioğlu, Metin: Ceza Muhakemesi Hukuku, 21. Baskı, Ankara 2021.
- Toroslu, Nevzat/Toroslu, Haluk: Ceza Hukuku Genel Kısım, 24. Basım, Ankara 2019.
- Treadway, Brandy L.: An Overview of Individual States' Application of Inevitable Disclosure: Concrete Doctrine or Equitable Tool?, S.M.U. L. Rev. 2002, V. 55, 621 vd.
- Treadwell, Robert: Der Schutz von Geschäfts- und Fabrikationsgeheimnissen im schweizerischen Wettbewerbsrecht, Diss., Zürich 1956.
- Trechsel, Stefan: Schweizerisches Strafgesetzbuch, Kurzkommentar, 3. Aufl, Zürich 2005.
- Troller, Alois/Troller, Patrick: Kurzlehrbuch des Immaterialgüterrechts, 3. Aufl., Basel/Frankfurt am Main 1989.
- Troller, Alois: Immaterialgüterrecht, Bd. I, 3. Aufl., Basel/Frankfurt am Main 1983 (Troller, Immaterialgüterrecht I)
- Troller, Alois: Immaterialgüterrecht, Bd. II, 3. Aufl. Basel/Frankfurt am Main 1985 (Troller, Immaterialgüterrecht II)
- Troller, Kamen: Grundzüge des schweizerischen Immaterialgüterrechts, 2. Aufl., Basel 2005.
- Tuncay, Can: İşçinin Sadakat (Bağlılık) Yükümlülüğü, Prof. Dr. Hayri Domaniç'e 80. Yaş Günü Armağanı, İstanbul 2001, 1043-1085. (Sadakat)
- Tuncay, Can: Rekabet Yasağının Geçerlilik Şartları, (Bir Yargıtay Kararı Üzerine), Prof. Dr. Turhan Esener'e Armağan C. I, İKÜ HFD, Özel Sayı, C.15, S.1, Ocak 2016, 473-498. (Rekabet Yasağı)
- Tunçomağ, Kenan/Centel, Tankut: İş Hukukunun Esasları, 9. Baskı, İstanbul 2018.
- Tunçomağ, Kenan: İş Hukuku, C.I, 4. Bası, İstanbul 1986. (İş Hukuku)
- Tunçomağ, Kenan: İş Hukukunun Esasları, İstanbul 1989. (İş Hukuku)
- Tunçomağ, Kenan: Türk Borçlar Hukuku C. I Genel Hükümler, İstanbul 1976. (Borçlar Hukuku)

- Tunçomağ, Kenan: Türk Borçlar Hukuku, C.I, Genel Hükümler, 6. Bası, İstanbul 1976. (Borçlar Hukuku)
- Tunçomağ, Kenan: Türk Hukukunda Cezai Şart, İstanbul 1963. (Cezai Şart)
- Turan, Kâmil: Ferdi İş Hukuku, Ankara 1993.
- Turanboy, Asuman: Halka Açık Banka ve Hissedarının Korunması, Ankara 2002. (Hissedarların Korunması)
- Turanboy, Asuman: Insider Muameleleri, Ankara 1990 (Anılış: Turanboy, Insider).
- Turanboy, Asuman: İnsider Muameleleri (Şirkete Ait Bilgilerin Haksız Kullanımı), Ankara 1990 (İnsider).
- Turanboy, Asuman: Ticari Sır, Prof. Dr. Tuğrul Ansay'a Armağan, Ankara, Turhan Kitabevi, 2006, 347-363.
- Turner, Amédée E.: The Law of Trade Secrets, London 1962.
- Türkoğlu Özdemir, Gökçe, Roma Haksız Rekabet Hukukuna İlişkin Olarak Actio Servi Corrupti, AÜHFD, C.54, S.4, 2005, 213-233.
- Ulber, Daniel: Whistleblowing und der EGMR, NZA 2011, 962-964.
- Ulusan, İlhan: Culpa in Contrahendo Üstüne, Prof. Dr. Ümit Doğanay'ın Anısına Armağan, İstanbul 1982, 275-319.
- Uşan, Fatih: Eski İşçinin Sır Saklama Borcu (Karşılaştırmalı Bir İnceleme), Sicil, Mart 2006, 53 vd. (Eski İşverenin Sorumluluğu)
- Uşan, Fatih: İş Sırrının Korunması (Sır Saklama ve Rekabet Yasağı), Ankara 2003.
- Üçüncü, Sümeyye Hilal: Medeni Yargılama Hukukunda Kişisel Verilerin ve Sırların Korunması, İstanbul 2019.
- Ülgen, Hüseyin/Helvaci, Mehmet/Kaya, Arslan/Nomer Ertan, Füsün N: Ticari İşletme Hukuku, 7. Baskı, İstanbul 2021.
- Ünver, Yener/Hakeri, Hakan: Ceza Muhakemesi Hukuku, 18. Baskı, Ankara 2021.
- Verma, Surinder Kaur: Protection of Trade Secrets Under the TRIPS Agreement and Developing Countries, The Journal of World Intellectual Property, Vol. 1 Issue 5, 1998, 723-742.
- Vischer, Frank/Müller, Roland: Schweizerisches Privatrecht, Bd. VII/4: Der Arbeitsvertrag, 4. Aufl., Basel 2014. (Vischer, Arbeitsvertrag)
- Vischer, Frank: Der Arbeitsvertrag in: Vischer, Frank (Hrsg.): Schweizerisches Privatrecht, Bd. VII, Obligationenrecht- Besondere Vertragsverhältnisse, Halb band 1, Basel/Stuttgart 1977, 279 ff. (Vischer, Arbeitsvertrag, 1. A.)

- Volk, Klaus/ Engländer, Armin: Grundkurs StPO, 9. Aufl., Köln 2018.
- von Brühwiler, Jürg: Kommentar zum Einzelarbeitsvertrag, Kommentar zu den Art. 319-343 OR, 3. Aufl, Basel 2014.
- von Büren, Bruno: Kommentar zum Bundesgesetz über den unlauteren Wettbewerb, Zürich 1957. (Komm. 1957)
- von Büren, Ronald: Schweizerisches Immaterialgüter- und Wettbewerbsrecht, Bd. I, Herausgeben von Ronald von Büren, Lucas David, 2. Aufl., Basel/Genf/ München 2002.
- von Gamm, Otto-Friedrich: Wettbewerbsrecht, 5. Aufl., Köln/Berlin/Bonn/München 1987.
- von Hoyningen-Huene, Gerrick Freiherr/ Krause, Rüdiger/ Linck, Rüdiger/ Hueck, Alfred/ Hueck, Götz: Kündigungsschutzgesetz Kommentar, 15. Aufl. München 2013. (vHH/ L/ bölüm yazarının soyadı)
- von Overbeck, Alfred: Der Schutz des Berufsgeheimnisses, ZSR 1924, 1 ff.
- von Stebut, Dietrich: Geheimnisschutz und Verschwiegenheitspflicht im Aktienrecht, Köln/Berlin/Bonn/München 1972.
- von Steinau-Steinrück, Robert/Glanz, Peter: Die Verdachtskündigung in der Praxis, NJW-Spezial 2008, 274-275.
- von Tuhr/Escher, Allgemeiner Teil des schweizerischen Obligationenrecht, Bd. II, 3. Aufl., Zürich 1979.
- Waltermann, Raimund: Arbeitsrecht, 20. Aufl., München 2021.
- Wawrzinek, Kai: Verrat von Geschäfts- und Betriebsgeheimnissen, Hamburg 2010.
- Weber, Christoph: Gemeinsame Anmerkung zu den BAG-Urteilen 05.05.1994 – 2 AZR 799/93 und 14.09.1994 – 2 AZR 164/94, SAE 1996, 57-62.
- Weber-Scherrer, Margrit: Rechtliche Aspekte der Information zwischen den Vertragsparteien, unter besonderer Berücksichtigung des Notwehrrechts der Lüge, Diss., Zürich 1999.
- Wehrli, Bernhard: Fabrikations- und Geschäftsgeheimnisse im Zivil- und Strafprozess, Diss., Zürich 1957.
- Weinstrein, Lawrence I.: Revising the Inevitability Doctrine: When Can a Former Employee Who Never Signed a Non –Compete Agreement nor Threatened to Use or Disclose Trade Secrets Be Prohibited from Working for a Competitor?, Am. J. Trial Advoc. 1997, V. 21, 211 vd.
- Weiss, Manfred: Employee Loyalty in Germany, CLL and PJ., Vol.20, 1999, 237-248.

- Wenninger, Renate Melanie: Die aktienrechtliche Schweigepflicht (mit einer Übersicht über die wichtigsten Schweigepflichten im Zivilrecht), Diss., Zürich 1983.
- Westeramnn, Harm Peter/Grunewald, Barbara/Maier-Reimer, Georg: Erman BGB, Bürgerlicher Gesetzbuch Handkommentar, 16. Aufl., Köln 2020. (Erman/bölüm yazarının soyadı)
- Whaley, Susan S: Inevitable Disaster of Inevitable Disclosure, U. Cin. L. Rev., Vol. 67, 1999, 811 vd.
- Whincup, Michael: Modern Employment Law, A Guide to Job Security and Safety, 9th. Ed., Oxford 1995.
- White, Rebecca Hanner: Employment Law and Employment Discrimination, Essential Terms and Concepts, United States 1998.
- Wickihalder, Urs: Die Geheimhaltungspflicht des Arbeitnehmers unter Abgrenzung zulässiger Verwertung von Berufserfahrung nach Beendigung des Arbeitsverhältnisses, Bern 2004.
- Widmer Lüchinger, Corinne/ Oser, David: Basler Kommentar zum Schweizerischen Privatrecht, Obligationenrecht I, Art. 1-529 OR, 7. Aufl., Basel/Genf/München 2019 (BSK-Rehbinder/Portmann)
- Wiencke, Christopher: Inhalt und Grenzen des Direktionsrechts bei Arbeitsverträgen mit Berufssportlern, Hamburg 2016.
- Wienke, Christopher: Inhalt und Grenzen des Direktionsrecht bei Arbeitsverträgen mit Berufssportlern, Hamburg 2016.
- Wiese, Günther: Der Personale Gehalt des Arbeitsverhältnisses, ZFA, 1996, C. 27, 439- 479.
- Wirz, Martin: Die Nachwirkungen des Arbeitsverhältnisses, Diss., Basel 1979.
- Wodtke, Carolina/Richters, Swantje/Pfuhl, Marcus: Schutz von Betriebs- und Geschäftsgeheimnissen, Berlin 2004.
- Wollenschläger, Michael: Arbeitsrecht, 3. Aufl., Köln 2010.
- Wyss, Ulrich: Das Anstellungsverhältnis leitender Arbeitnehmer- insbesondere Direktoren, Prokuristen und Handlungsbevollmächtigter, Diss., Bern 1976.
- Yalman, Süleyman: Türk-İsviçre Hukukunda Sözleşme Görüşmelerinden Doğan Sorumluluk, Ankara 2006.
- Yasaman, Hamdi: Patent Hukukunda Ticari Sırların Korunması, Fikri Mülkiyet Hukuku Yıllığı, C. 1, İstanbul 2009, 367-388.
- Yaşar, Osman/Gökcan, Hasan Tahsin/Artuç, Mustafa: Yorumlu ve Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, C. V, 2. Bası, Ankara 2014.

- Yayvak Namlı, İrem: İş Hukukunda Cezai Şart, İstanbul 2019.
- Yazıcı Tıktık, Çiğdem: Arabuluculukta Gizliliğin Korunması, İstanbul 2013.
- Yeşiltepe, Salih Önder: Ticari Sır- İş Sırrı, Doç. Dr. Mehmet Somer Anısına Armağan, MÜHFHAD, Armağan Özel Sayısı, İstanbul 2006, 403-421.
- Yıldız, Gaye Burcu: İş Hukuku Açısından Genel İşlem Koşulları ve Denetimi, İş Hukukunda Genç Yaklaşımlar, II, İstanbul 2016, 9-45. (Genel İşlem Koşulları)
- Yıldız, Gaye Burcu: İş Hukukunda Sözleşmesel Kayıtlar, Ankara 2014. (Sözleşmesel Kayıtlar)
- Yılmaz, Ejder: Hukuk Muhakemeleri Kanunu Şerhi, 4. Baskı, Ankara 2021. (Şerh)
- Yılmaz, Ejder: Hukuk Sözlüğü, Ankara 1986. (Hukuk Sözlüğü)
- Yılmaz, Hamdi: Sözleşme Görüşmelerinde Kusur "Culpa in Contrahendo" ve Sorumluluğun Hukuksal Niteliğinde Yeni Görüşler, Yargıtay Dergisi, C.XI, S.3, 1985/1-4, 240- 252. (Culpa in Contrahendo)
- Yiğit, Esra: Özel İstihdam Büroları Aracılığıyla Geçici İş İlişkisi, İstanbul 2019.
- Yiğit, Uğur: Bankacılık Suçları, İstanbul 2006. (Bankacılık Suçları)
- Yüce, Turan Tufan: Ceza Yargılama Hukukunda Meslek Adamının Tanıklıktan Çekinme Hakkı, Yargıtay Dergisi, C. 6, S.1-2, 1980, 51-62.
- Zborowska, Katarzyna: Die außerordentliche Verdachtskündigung, Mainz 2014.
- Zevkliler, Aydın/Acarbey, M. Beşir/ Gökyayla, K. Emre: Medeni Hukuk, 6. Bası, Ankara 2000.
- Zevkliler, Aydın/Gökyayla, Emre: Borçlar Hukuku Özel Borç İlişkileri, 21. Bası, İstanbul 2021.
- Zimmermann, Walter: Zivilprozessordnung, 11. Aufl., Münster 2019.
- Zöllner, Richard: Zivilprozessordnung, 33. Aufl., Köln 2020. (Zöllner/yazarın adı)
- Zöllner, Wolfgang/Loritz, Karl-Georg/Hergenröder, Wolfgang: Arbeitsrecht, 7. Auflage, München 2015.

Dr. Ali TURAN
İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Hukuk Tarihi Anabilim Dalı

Türk Hukuk Tarihinde İlk Temyiz Mahkemesi

DİVAN-I AHKAM-I ADLİYE

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Türk Hukuk Tarihinde İlk Temyiz Mahkemesi Divan-ı Ahkam-ı Adliye
Ali Turan

Hukuk Yayınları Dizisi – 3314

Birinci Baskı : Aralık, 2022

ISBN : 978 – 605 – 264 – 085 – 2

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Repro Bir Matbaacılık Kağ. Rekl. Tasarım Tic. Ltd. Şti.
İvedik OSB Matbaacılar Sitesi 1514 Cad. No: 23-25 Yenimahalle-Ankara
Sertifika No: 47381

KAYNAKÇA

a) Arşiv Belgeleri (Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivleri)

İrade - Dahiliye (İ.DH.): 905-71945, 1085-85151, 941-74540, 810-65482, 575-40040, 575-40079, 645-44845, 598-41695, 728-50743, 578-40300, 649-45147, 614-42795, 626-43550, 641-44587, 641-44595, 663-46153, 680-47418, 778-63291, 575-40067, 599-41765, 598-41670, 884-70481, 648-45043, 666-46390, 680-47409, 694-48541, 725-50547, 728-50743, 732-60037, 1244-97485, 1244-97494, 1313-25, 578-40242, 617-42950, 664-46250, 610-42527, 579-40313, 589-41006, 723-50469, 575-40049, 1075-84383, 1075-84291, 1108-86776, 712-49783.

İrade – Divan-ı Ahkam-ı Adliye (İ.DA.): 1-1, 1-3, 1-11, 4-73, 17-789, 6-101.

İrade – Hususi (İ.HUS.): 91-71.

İrade - Meclis-i Mahsus (İ.MMS.): 62-2918, 46-1971, 45-1903, 45-1924, 91-3863, 36-1505, 38-1557, 46-1984, 47-1996, 43-1805, 45-1933, 36-1479, 37-1519, 98-4146, 36-1495, 98-4123.

İrade - Şura-yı Devlet (İ.ŞD.): 22-930, 14-621, 9-472, 121-7219, 25-1142.

İrade - Adliye ve Mezahib (İ.AZN.): 20-4, 22-26, 30-46, 37-22, 40-50, 17-13.

İrade - Dosya Usulü (İ.DUİT.): 58-49, 58-43, 58-44, 58-47, 58-50, 58-51; 58-13, 50-56.

İrade – Tekaiüt Sandığı (İ.TKS.): 19-46, 17-40, 8-46.

Dahiliye – Mektubi Kalemî (DH.MKT.): 1314-103, 1315-75, 1314-60, 1315-80.

Şura-yı Devlet (ŞD.): 2394-4, 2421-13, 2394-28, 2520-33, 922-79, 906-60, 871-32, 863-44.

Sadaret - Mukavelenameler (A.)DVN.MKL): 9-4, 9-2, 18-5, 8-24, 7-10, 78-28, 85-6, 8-16, 10-22.

Sadaret - Mektubi Kalemî Mühimme Kalemî Evrakı (A.)MKT.MHM): 457-89, 408-45, 408-28, 469-55, 454-87, 460-1, 445-44, 444-5, 449-87, 422-20, 447-49.

Bab-1 Ali Evrak Odası (BEO): 2987-223954, 4539-340376, 4462-334617.

Bab-1 Ali Evrak Odası Ayniyat Defterleri (BEOAYN.d.): No:800.

Yıldız - Esas Evrakı (YEE): 31-7, 41-128, 41-129.

Yıldız - Adliye ve Mezahib Nezareti Maruzatı (Y.PRK.AZN): 8-55, 8-49, 8-21, 12-1, 14-7, 10-44, 11-41, 10-45, 21-6, 8-4, 11-51.; 14-36.

Yıldız – Sadaret Resmi Maruzat Evrakı (Y.A.RES.): 16-55.

Mabeyn-i Hümayun Evrakı – İradeler (MB.İ.): 24-147.

Hazine-i Hassa Defterleri (HH.d.): 16425.

Hatt-ı Hümayun (HAT): 1648-55.

Divan-ı Ahkâm-ı Adliye Evrakı (DA): 26-150, 59-18, 10-57, 21-88, 7-82, 11-59, 22-75, 8-92, 16-78, 15-95, 19-90, 24-73, 9-87, 18-77, 27-42, 67-95.

Divan-ı Ahkâm-ı Adliye Defterleri (DA.d.): 1, 11, 12, 13, 14, 25, 35, 37, 38, 39, 40.

Meclis-i Vükela Mazbataları (MV.): 255-93.

Satın Alınan Evrak Ali Fuat Türkgeldi Evrakı (HSD.AFT.): 3-46.

KARARLAR DAİRE BAŞKANLIĞI: 30-18-1-1, 1-3-9, 26-2., 30-18-1-1, 1-8-10, 26/3, 1-11-14, 26/5.

b) Süreli Yayınlar

Akşam, No:5444, 4 Kanun-ievvel 1933.; No:5981, 15 Haziran 1935.; No:6007, 10 Temmuz 1935.

Büyük Millet Meclisi Zabıt Ceridesi, Devre:1, C.2.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Zabıt Ceridesi, İkinci Devre, Birinci İçtima Senesi, 3. Cilt, 1339.

Ceride-i Adliye: No:1, 5 Kanun-ievvel 1325., No:26, 1 Muharrem 1328.; No:105, 22 Cemaziyelahir 1332.; No:106, Mart 1333.; No:151, Teşrin-ievvel 1332.; No:152, Teşrin-isani 1332.

Ceride-i Adliye (Adliye Vekaleti-Ankara): No:1, Kanun-ıisani 1338.;; No:7-8-9, Şubat 1339; No:11, Haziran 1339; No:12, Temmuz 1339.

Ceride-i Havadis: No:4041, 26 Cemaziyelahir 1296; No:4062, 21 Receb 1296.

Ceride-i Mehakim: No:2, 1 Rebiülevvel 1290; No:3, 8 Rebiülevvel 1290; No:4, 15 Rebiülevvel 1290; No:5, 22 Rebiülevvel 1290; No:6, 29 Rebiülevvel 1290; No:8, 14 Rebiülahir 1290; No: 9, 21 Rebiülahir 1290; No:16, 11 Cemaziyelahir 1290; No:2, 19 Receb 1296, No:3, 26 Receb 1296; No:4, 3 Şaban 1296; No: 6, 17 Şaban 1296; No:7, 24 Şaban 1296; No:11, 23 Ramazan 1296; No: 82, 2 Rebiülevvel 1298; No: 116, 3 Zilkade 1298; No:278, 2 Rebiülevvel 1302; No: 279, 9 Rebiülevvel 1302; No:361, 10 Muharrem 1304; No:367, 22 Safer 1304; No:404, 16 Zilkade

1304.; No: 429, 14 Cemaziyelevvel sene 1305; No:437, 11 Receb 1305; No:440, 2 Şaban 1305; No:449, 6 Şevval 1305; No:450, 13 Şevval 1305; No:537, 23 Receb 1307; No:539, 7 Şaban 1307.; No: 542, 29 Şaban 1307, No:552, 11 Zilkade 1307; No:559, 30 Zilhicce 1307.

Ceride-i Mehakim-i Adliye: No:75, 26 Rebiülevvel 1320;; No:76, 29 Rebiülevvel 1320; No:77, 3 Rebiülahir 1320; No:79, 10 Rebiülahir 1320.

Düsturlar: Düstur-i Atık; I. Tertip: C. 1, C. 2, C. 3, C. 4, C. 5, C. 7, C. 8.; II. Tertip: C.1, C. 3, C. 4, C. 5, C. 6, C. 7, C. 8, C. 9, C. 10, C. 11, C. 12.; III. Tertip: C. 1, C. 3, C. 5.

Hakimiyet-i Milliye, No: 4447, 5 Birinci Kanun 1933.

İctihad, No:162, 1 Şubat 1924.

İkdam, No:9209, 6 Teşrin-isani 1338.

Mecmû'a-yı Mukarrerât-ı Temyiziye – Hukuk Kısmı, C. 1, Selanik Matbaası, Dersaadet, 1327.

Meclis-i Mebusan Zabıt Ceridesi, C. 1, 8 Kanun-ıevvel 1326.

TBMM Gizli Celse Zabıtları, C. 3, Devre:1, İctima Senesi:3.

Resmi Ceride: No:44, 11 Rebiülahir 1342; No:326, 20 Mart 1926; No:383, 27 Mayıs 1926.

Resmi Gazete: No:69, 26 Nisan 1924; No:863, 14 Nisan 1928; No:3029, 15 Haziran 1935.

Renin, No:24, 6 Teşrin-isani 1338.

Sabah, No:11837, 6 Teşrin-isani 1338.

Salnameler:

Salnâme-i Devlet-i Aliyye-i Osmaniye, def'a 24, Matbaa-yı Amire, 1286.

Salname-i Devlet-i Aliyye-i Osmaniye, def'a 25, Matbaa-yı Amire, İstanbul, 1287.

Salnâme-i Devlet-i Aliyye-i Osmaniye, def'a 26, Matbaa-yı Amire, 1288.

Salname-i Devlet-i Aliyye-i Osmaniye, Def'a 27, Matbaa-yı Amire, İstanbul, 1289.

Salname-i Devlet-i Aliyye-i Osmaniye, Def'a 28, Matbaa-yı Amire, İstanbul, 1290.

Salnâme-i Devlet-i Aliyye-i Osmaniye, def'a 29, Hacı Hüseyin Efendi Matbaası, 1291.

Salnâme-i Devlet-i Aliyye-i Osmaniye, def'a 30, Matbaa-yı Amire, 1292.

- Salname-i Devlet-i Aliyye-i Osmaniye, def'a 31, İstanbul, 1293.
- Salname-i Devlet-i Aliyye-i Osmaniye, Def'a 32, Halil Efendi Matbaası, İstanbul, 1294.
- Salnâme-i Devlet-i Aliyye-i Osmaniye, def'a 34, Hacı Hüseyin Efendi Matbaası, 1296.
- Salname-i Devlet-i Aliyye-i Osmaniye, Def'a 57, Dârü'l-hilâfeti'l-aliye, Tahir Beg Matbaası, 1317
- Salnâme-i Devlet-i Aliyye-i Osmaniye, Def'a 68, Hilal Matbaası, Dersaadet, 1334.
- Sebilü'r-Reşad: C. 15, Sa. 384, 1334.
- Takvim-i Vekayi: No: 773, 7 Cemaziyelahir sene 1281; No: 943, 12 Zilkade 1284; No:963, 2 Muharrem 1285; No: 1055, 5 Zilkade 1285; No: 1056; 8 Zilkade 1285; No: 1238, 18 Rebiülevvel 1287; No: 1294, 14 Şaban 1287; No:1302, 17 Ramazan 1287; No: 2840, 9 Cemaziyelahir 1335; No: 3046, 14 Muharrem 1336; No: 3847, 19 Şaban 1338.
- Tasvîr-i Efkâr: No:567, 13 Zilkade 1284.
- Vakit, No:1760, 6 Teşrin-isani 1338.; No: 5716, 5 Birinci Kanun 1933.

c) Basılı Eserler

- Abadan, Yavuz, "Tanzimat Fermanının Tahlili", *Tanzimat I* (içinde), Maarif Matbaası, İstanbul, 1940.
- Abdulazîz b. Abdillâh, "Mâlikî Fıkhnın Batılı Hukuk Sistemlerine Etkileri", Çev. Recep Özdemir, *İnönü Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, C. 6, S. 1, 2015, s. 277-290.
- Abdurrahman Âdil, *Mahkeme-i Temyiz*, Matbaa-yı Ebu'z-ziyâ, Konstantiniye, 1312.
- _____, *İ'lâmât-ı Temyîziyeden Hall-i Temyîz*, Matba'a-yı Ebu'z-ziya, Konstantiniye, 1311.
- _____, *Mevâdd-ı Cezaiyede Kâbiliyet-i Temyiz*, Matbaa-yı Vasil ve Şüreka, Konstantiniye, 1313.
- _____, *Mevâdd-ı Hukukiyede Kâbiliyet-i Temyiz*, Matba'a-yı Ebu'z-ziya, Konstantiniye, 1312.
- _____, *Mevâdd-ı İştikâie ve Kâbiliyet-i Temyiz*, Matbaa-yı Vasil ve Şüreka, Konstantiniye, 1313.
- _____, *Müdâyenât*, Matbaa-yı Ebu'z-ziyâ, Konstantiniye, 1312.

- _____, "İki Mahkeme-i Temyiz ve Bir Nazariye-i İlmiye", *Hâdisât-ı Hukukiye*, İkinci Tertip, Sa. 5, 1339, s. 59-62.
- _____, *Kamûs-ı Vesâik*, Matba-yı Amire, İtanbul, 1341.
- _____, "1340 Adliye Teşkilatı ve Mazi", *Hadisat-ı Hukukiye ve Tarihiye*, No:17, 1340.
- Abdurrahman Şeref Efendi, *Tarih Muhasebeleri*, Haz. Enver Koray, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, Ankara, 1985.
- Abdurrahman Vefik, *Tekâlif Kavaâdi*, İkinci Kısım, Kanaat Matbaası, Dersaadet, 1330.
- Abdülhalik (Midhat), *Usûl-i Muhâkemât-ı Cezaiye Şerhi*, Cild-i Salis, Matbaa-yı Kütübhan-e-i Cihan, İstanbul, 1324.
- _____, *Usûl-i Cezaiye*, Kısım-1 evvel, İkdâm Matbaası, Dersaadet, 1326.
- _____, *Usûl-i Cezaiye*, Kısım-1 sâni, İkdâm Matbaası, Dersaadet, 1326.
- Ahışhalı, Recep, "Muhzır", *DİA*, C. 31, 2006, s. 85-86.
- Ahmet Cevdet Paşa, *Tezakir*, 40-Tetimme, Haz. Cavid Baysun, 3. bs., TTK Yayınları, Ankara, 1991.
- _____, *Tezâkir*, 1-12, Haz.: Cavit Baysun, TTK Yayınları, Ankara, 1991.
- _____, *Tezâkir*, 21-39, Haz.: Cavit Baysun, 3. Bs., TTK Yayınları, Ankara, 1991.
- _____, *Tezâkir*, 13-20, Haz.: Cavit Baysun, 2. Bs., TTK Yayınları, Ankara, 1986.
- _____, *Ma'rûzât*, Haz. Yusuf Halaçoğlu, Çağrı Yayınları, İstanbul, 1980.
- _____, *Mahkeme-i Temyiz'in Vezâifine Dair Risale*, s. 2, Yazma Eser, İBB Atatürk Kitaplığı, Demirbaş: MC_Yz_O_0006, Yer No: 346.87 CEV 346.87 CEV 1.
- Ahmed Lütfi, *Mir'ât-ı Adâlet yahûd Tarîhçe-i Adliye-i Devlet-i Aliyye*, Matbaa-yı Nişan Berberyan, İstanbul, 1304.
- Ahmed Lütfi Efendi, *Vak'a-nüvis Ahmed Lûtfi Efendi Tarihi*, C. XII, Haz. Münir Aktepe, TTK, Ankara, 1989.
- _____, *Vak'a-nüvis Ahmed Lûtfi Efendi Tarihi*, C. XI, Haz. Münir Aktepe, TTK, Ankara, 1989.
- _____, *Ez Tarîh-i Devlet-i Aliyye-i Osmâniyye*, C. 5, Mahmut Beg Matbaası, Dersaadet, 1302.
- Ahmed Nusret, *İmtiyazât-ı Ecnebiye yahud Uhûd-i Atîka*, Matbaa-yı Jirayir ve Keteon, Dersaadet, 1325.

- Ahmed Ziya, *Usul-i Muhakeme-i Hukukiye Kanunu Şerhi*, Karabet Matbaası, İstanbul, 1322.
- Ahmet Şuayb, *Hukuk-ı İdare*, Hacı Hüseyin Efendi Matbaası, 1327.
- Akdağ, Mustafa, *Türkiye'nin İktisadî ve İçtimaî Tarihi*, 2. bs., Yapı Kredi Yayınları, İstanbul, 2014.
- Akgündüz, Ahmed, *Şer'iyeye Sicilleri Mâhiyeti, Toplu Kataloğu ve Seçme Hükkümler*, C. I, Türk Dünyası Araştırmaları Yayınları, İstanbul, 1988.
- _____, *Osmanlı Kanunnameleri ve Hukuki Tahlilleri*, 4. Kitap I. Kısım, Fey Vakfı Yayınları, İstanbul, 1992.
- _____, "İslam Hukukunun Osmanlı Devletinde Tatbiki: Şer'iyeye Mahkemeleri ve Şer'iyeye Sicilleri", *İslam Hukuku Araştırmaları Dergisi*, Sa. 14, 2009.
- _____, "Arşiv Belgeleri Işığında Şûrâ-yı Devlet'ten Danıştay'a İdari Yargı Teşkilatı", II. Ulusal İdare Hukuku Kongresi – İdari Yargının Dünyada Bugünkü Yeri, Ankara, 1993.
- Akman, Mehmet, *Osmanlı Devleti'nde Ceza Yargılaması*, Eren Yayıncılık, İstanbul, 2004.
- _____, "Örf (Osmanlı Devleti'nde)", *DİA*, C. 34, 2007.
- _____, "İslam Hukukunda Ülke Kavramı ve Vatandaşlık Hukuku", *Argumentum*, C. 1, Sa. 2, 1990.
- Akşin, Sina, "Osmanlı-Türk Toplumundaki Sınıf Yapısı Üzerine Bir Deneme", *Toplum ve Bilim*, Sa. 2, 1977.
- _____, "Siyasal Tarih (1789-1908)", *Türkiye Tarihi* (içinde), C. 3, 10. Bs., Cem Yayınevi, İstanbul, 2009.
- Akyıldız, Ali, *Tanzimat Dönemi Osmanlı Merkez Teşkilâtında Reform (1836-1856)*, Eren Yayıncılık, İstanbul, 1993.
- _____, *Osmanlı Bürokrasisi ve Modernleşme*, 4. Bs., İletişim Yay., İstanbul, 2012.
- _____, "Meclis-i Vâlâ-yı Ahkâm-ı Adliyye", *DİA*, C. 28, 2003, s. 250-251.
- _____, "Şûrâ-yı Devlet", *DİA*, C. 39, 2010, s. 236-239.
- Akyüz, Vecdi, *İslam Hukukunda Yüksek Yargı ve Denetim Divan-ı Mezalim*, MÜİF Vakfı Yay., İstanbul, 1995.
- Ali Galib, *Müdde'umûmî*, Mahmud Beg Matbaası, Dersaadet, 1330.
- Ali Haydar Efendi, *Dürerü'l-Hükkâm Şerhu Mecelleti'l-Ahkâm*, C. IV, Haz. Raşit Gündoğdu, Osman Erdem, DİB Yay., Ankara, 2020.

- Ali Şehbaz, *Usûl-i Cezâiye*, Matbaa-yı Amire, İstanbul, 1310.
- Ansay, Sabri Şakir, *Hukuk Tarihinde İslam Hukuku*, 4. Bs., Turhan Kitabevi, Ankara, 2002.
- Aral, Rüştü, "Yargı Yönünden Danıştayın Gelişimi", *Yüzyıl Boyunca Danıştay 1868-1968*, 2. bs., Danıştay Matbaası, Ankara, 1986.
- Arisdakis Kasparyan, *Mecma'-yı Lahika-i Kavanin*, Şirket-i Mürettebiye Matbaası, İstanbul, 1311, s. 593-594.
- _____, Arisdakis Kasparyan, *İ'lâmât Tûbresi Yahûd Tefsîr-i Usûl-i Muhâkeme-i Hukukiye*, Şirket-i Mürettebiye Matbaası, İstanbul, 1316.
- _____, *Zeyl-i Lahika-i Kavanin*, Şirket-i Mürettebiye Matbaası, İstanbul, 1311-1315.
- Aşıkpaşaoğlu, *Âşıkpaşaoğlu Tarihi*, Haz. Atsız, MEB Yayınları, İstanbul, 1970.
- Atar, Fahrettin, *İslam Yargılama Hukukunun Esasları*, Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Vakfı Yayınları, İstanbul, 2013.
- _____, *İslam Adliye Teşkilatı*, 3. b.s., DİB Yayınları, Ankara, 1991.
- Avcıoğlu, Doğan, *Türkiye'nin Düzeni*, 10. Bs., C. 1, Tekin Yay., Ankara, 1976.
- Aydın, M. Akif, *Türk Hukuk Tarihi*, 13. bs., Beta Yayınları, İstanbul, 2015.
- _____, "Osmanlı Hukukunun Genel Yapısı", *Osmanlı Devleti'nde Hukuk ve Adalet* (içinde), Klasik Yayınları, İstanbul, 2014.
- _____, "Osmanlıda Hukuk", *Osmanlı Devleti ve Medeniyeti Tarihi* (içinde), Ed. E. İhsanoğlu, C. 1, Yıldız Matbaacılık, İstanbul, 1994.
- _____, "Osmanlı Devleti'nde Mahkeme", *DİA*, C. 27, 2003, s. 341-344.
- _____, "Hukukta Batılılaşma", *DİA*, C. V, İstanbul, 1992.
- _____, *Osmanlı Aile Hukuku*, Klasik Yayınları, İstanbul, 2017.
- _____, "Dîvân-ı Ahkâm-ı Adliyye", *DİA*, C. 9, 1994, s. 387-388.
- Barkan, Ömer Lütfi, *XV. ve XVI. Yüzyılda Osmanlı İmparatorluğunda Zirai Ekonominin Hukuki ve Mali Esasları*, I. C. (Kanunnameler), İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları, İstanbul, 1943.
- Bayındır, Abdülaziz, *İslam Muhakeme Hukuku (Osmanlı Devri Uygulaması)*, İslami İlimler Araştırma Vakfı Yayınları, İstanbul, 1986.
- _____, "Kanun-nâme" *Milli Eğitim Bakanlığı İslam Ansiklopedisi*, C. 6, İstanbul, 1977.
- Baysun, Cavit, "Mustafa Reşit Paşa", *Tanzimat I*, Maarif Matbaası, İstanbul, 1940.

- Belgesay, M. Reşit, "Tanzimat ve Adliye Teşkilatı", *Tanzimat I*, Maarif Matbaası, İstanbul, 1940.
- Berkes, Niyazi, *Türkiye'de Çağdaşlaşma*, 18. Bs., Yapı Kredi Yayınları, İstanbul, 2012.
- Berki, Ali Himmet, *İslâm Şeriatinde Kaza (Hüküm ve Hâkimlik) Tarihi ve İftâ Müessesesi*, Yargıçoğlu Matbaası, Ankara, 1962.
- Bertram, Anton, "The Legal System of Turkey", *Law Quarterly Review*, C. XXV, London, 1909, s. 24-43.
- Beydilli, Kemal, "Yeni Osmanlılar Cemiyeti", *DİA*, C. 43, 2013, s.430-433.
- Bilge, Necip, "Yargıtay Kurullarında Gelişme ve Reform Zorunluluğu", *AÜHFD*, C. 22, Sa. 1, 1966.
- _____, "Türk Yargısında Karar Düzeltme Yolunun Tarihî Gelişimi ve Hukukî Değeri", *Yargıtay Yüzüncü Yıldönümü Armağanı*, Cezaevi Matbaası, İstanbul, 1968.
- Bilmen, Ömer Nasuhi, *Hukukî İslamiyye ve İstilahatı Fıkhiyye Kamusu*, C. 8, Bilmen Basım ve Yayınevi, İstanbul, t.y.
- Bilsel, M. Cemil, *Lozan*, C. II, Sosyal Yayınları, İstanbul, 1998.
- _____, *İstanbul Üniversitesi Tarihi*, Kenan Matbaası, İstanbul, 1943.
- Bingöl, Sedat, *Tanzimat Devrinde Osmanlı'da Yargı Reformu (Nizâmiyye Mahkemeleri'nin Kuruluşu ve İşleyişi 1840-1876)*, Anadolu Üniversitesi Yayınları, Eskişehir, 2004.
- _____, "Osmanlı Mahkemelerinde Reform ve Ceride-i Mahâkim'deki Üst Mahkeme Kararları", *Tarih İncelemeleri Dergisi*, C. XX, No:1, 2005.
- Bozkurt, Gülnihal, *Alman-İngiliz Belgelerinin ve Siyasi Gelişmelerin Işığında Gayrimüslim Osmanlı Vatandaşlarının Hukuki Durumu (1839-1914)*, 2. bs., TTK Basımevi, Ankara, 1996.
- _____, *Batı Hukukunun Türkiye'de Benimsenmesi*, 2. bs., TTK Yayınları, Ankara, 2010.
- Canatar Mehmet, Baş Yaşar, "Şûrâ-yı Devlet Teşkilatı ve Tarihi Gelişimi", *OTAM*, sa. 9, 1998.
- Cemâleddin, "Mukayese-i Kavânîn-i Medeniye Mecelle-i Ahkâm-ı Adliye - Fransa Kanûn-ı Medenisi Kitâb'ül-Büyû' I", *İlm-i Hukuk ve Mukayese-i Kavânîn Mecmuası*, No:1, 31 Mart 1325.
- Cin Halil, Akgündüz Ahmed, *Türk Hukuk Tarihi*, C. I, 3. bs., Osmanlı Araştırmaları Vakfı Yayınları, İstanbul, 1995.

- Cin Halil, Akyılmaz Gül, *Türk Hukuk Tarihi*, 4. bs., Sayram Yayınları, Ankara, 2011.
- Cin, Halil, "Tanzimat Dönemi'nde Osmanlı Hukuku ve Yargılama Usulleri", *150. Yılında Tanzimat (içinde)*, TTK Yayınları, Ankara, 1992.
- Çadırcı, Musa, *Tanzimat Döneminde Anadolu Kentleri'nin Sosyal ve Ekonomik Yapıları*, TTK Yayınları, Ankara, 1991.
- _____, "Ankara Sancağının Nizâm-ı Cedîd Ortasının Teşkili ve 'Nizâm-ı Cedîd Askeri Kanûnnamesi'", *Belleten*, C. XXXVI, Sa. 141, Ocak 1972.
- Çağlayan, Ramazan, *İdari Yargılama Hukuku*, 11. Bs., Seçkin, Ankara, 2019.
- _____, *İdare Hukuku Dersleri*, 7. Bs., Adalet, Ankara, 2019.
- Danişmend, İsmail Hami, *İzahlı Osmanlı Tarihi Kronolojisi*, C. 4, Türkiye Yayınevi, İstanbul, 1972.
- Davison, Roderic H., *Reform in the Ottoman Empire 1856-1876*, Princeton University Press, New Jersey, 1963.
- Demir, Abdullah, *Medeni Yargılama Hukuku Osmanlı Mahkemesi*, Yitik Hazine Yayınları, İstanbul, 2010.
- Demirel, Fatmagül, *Adliye Nezareti Kuruluşu ve Faaliyetleri (1876-1914)*, Boğaziçi Üniv. Yay., İstanbul, 2008.
- Devellioğlu, Ferit, *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat*, 28. B.s., Aydın Kitabevi, Ankara, 2011.
- Dioan-ı Ahkâm-ı Adliye'nin Bir Senelik İstatistik Cedvelidir*, İstanbul Büyükşehir Belediyesi Atatürk Kitaplığı, Demirbaş: Bel_Osm_B.00130.
- DİA, "Mecidiye", *DİA*, C. 28, 2003, s. 239.
- Durhan, İbrahim, "Yapısı ve İşleyişi İtibariyle Osmanlı Yargı Örgütü ve Tanzimat Dönemindeki Gelişmeler", *Yayınlanmamış Doktora Tezi*, İÜSBE, 1999.
- Ebu'l-Hasan Habib el-Maverdi, *El-Ahkâmü's Sultaniye*, Çev. Ali Şafak, Bedir Yayınevi, İstanbul, 2015.
- Ebü'l-ulâ Mardin, "Kadı", *MEB İslam Ansiklopedisi*, C. 6, İstanbul, 1977.
- _____, *Medeni Hukuk Cephesinden Ahmet Cevdet Paşa*, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara, 1996.
- _____, "Muhtelit Mahkemeler", *Sırât-ı Müstakim*, 1324, C. I, Sa. 11.
- Ed. Engelhardt, *Tanzimat*, Çev. Ayda Düz, Milliyet Yayınları, 1976.
- Edirneli Oruç Beğ, *Oruç Beğ Tarihi*, Haz. Atsız, Tercüman 1001 Temel Eser, t.y.

- Ekinci, Ekrem Buğra, *Osmanlı Hukuku Adalet ve Mülk*, 2. bs., Arı Sanat Yayınları, İstanbul, 2012.
- _____, *Ateş İstidası İslam- Osmanlı Hukukunda Mahkeme Kararlarının Kontrolü*, Filiz Kitabevi, İstanbul, 2001.
- _____, *Osmanlı Mahkemeleri (Tanzimat ve Sonrası)*, Arı Sanat Yayınevi, İstanbul, 2004.
- _____, "Osmanlı Hukukunda Mahkeme Kararlarının Kontrolü (Klasik Devir)", *Bellekten*, C. 65, Sa. 244, 2001.
- _____, "Yüzünde meymenet olmayan İstanbul'a adım bile atamazdı", *Türkiye Gazetesi*, 29.10.2018, <https://www.turkiyegazetesi.com.tr/yazarlar/prof-dr-ekrem-bugra-ekinci/391591.aspx>.
- Eraslan, Zeki, *Şûrâ-yı Devletten Danıştaya Yapısal ve Fonksiyonel Dönüşüm (1868-1922)*, TTK Yay., Ankara, 2018.
- Erdoğan, Ahmet, "Danıştayın Memurların Yargılanması ile İlgili Görevleri", *Yüzyıl Boyunca Danıştay 1868-1968*, 2. bs., Danıştay Matbaası, Ankara, 1986.
- Ergin, Osman Nuri, *Mecelle-i Umûr-ı Belediyeye*, C. 1, İstanbul Büyükşehir Belediyesi Yayınları, İstanbul, 1995.
- _____, *Türk Maarif Tarihi*, C. I-II, Eser Matbaası, İstanbul, 1977.
- _____, *Türk Maarif Tarihi*, C. III-IV, Eser Matbaası, İstanbul, 1977.
- Erim, Nihat, *Devletlerarası Hukuku ve Siyasi Tarih Metinleri*, C. I, TTK Basımevi, Ankara, 1953.
- Eryılmaz, Bilal, *Osmanlı Devletinde Gayrimüslim Teb'anın Yönetimi*, Risale Yayınları, İstanbul, 1990.
- _____, *Tanzimat ve Yönetimde Modernleşme*, İşaret Yay., İstanbul, 2006
- ez-Zerka, Mustafa Ahmed, *İslam Hukuku 1*, Çev.: Servet Armağan, 2. bs., Gündönümü Yay., İstanbul, 2006.
- Fatma Aliye, *Ahmet Cevdet Paşa ve Zamani*, Kanaaat Matbaası, Dersaadet, 1332.
- Fendoğlu, Hasan Tahsin, *Türk Hukuk Tarihi*, Filiz Kitabevi, İstanbul, 2000.
- Fettahoğlu, Kübra, *Bir Tanzimat Bürokrati Ahmed Cevdet Paşa*, Timaş Akademi, İstanbul, 2021
- Findley, Carter Vaughn, *Ottoman Civil Officialdom*, Princeton University Press, New Jersey, 1989.

- _____, *Bureaucratic Reform in the Ottoman Empire the Sublime Porte, 1789-1922*, Princeton University Press, New Jersey, 1980.
- Gedikli, Fethi, *Şura-yı Devlet*, 2. bs., On İki Levla, İstanbul, 2018.
- _____, "Osmanlı Devletinde Kaza", *DİA*, C. 25, 2002.
- _____, "Osmanlı Hukuk Tarihi Kaynağı Olarak Şer'iyce Sicilleri", *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi Türk Hukuk Tarihi Sayısı*, C. 3, Sa. 5, 2005.
- _____, "İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Ne Zaman Kuruldu?", *İÜHFEM*, C. LXIX, Sa. 1-2, 2011.
- Görelî, İsmail Hakkı, *Devlet Şûrası (Şûrayı Devlet)-(Danıştay)*, Yeni Matbaa, Ankara, 1953.
- Gözübüyük Şeref, Tan Turgut, *İdare Hukuku*, C. II, 4. bs., Turhan Kitabevi, Ankara, 2010.
- Gülsoy, Ufuk, "Islahat Fermanı", *DİA*, C. 19, 1999.
- Gürbüz, Mustafa, "İslam Hukuk Tarihinde Kanun Yolu Olarak Temyiz Mahkemesi ve Osmanlı Devletindeki İşleyişi" (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2006.
- Halil Cemaleddin, Hrant Asadur, *Ecânibin Memâlik-i Osmaniye'de Hâiz Buldukları İmtiyazât-ı Adliye*, İstanbul, 1331.
- Halil Rifat, *Şerh-i Kanun-ı Cezâ-yı Askerî*, Mihran Matbaası, İstanbul, 1303.
- Haşim Cemil Abdullah, "İslam Hukukunda Yargı Kararlarının Temyizi", Çev. Yunus Apaydın, *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Sa. 3, 1989, s. 383-400.
- _____, "İslam Hukukunda Yargı Kararlarının Temyizi-II", Çev. Yunus Apaydın, *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Sa. 4, 1990, s. 385-412.
- Hayreddin, *Vesâik-i Tarihiye ve Siyasiye Tetebbuâtı*, 5. Kitap, Ahmed İhsan ve Şürekâsı, 1326.
- Heyd, Uriel, *Studies in Old Ottoman Criminal Law*, Clarendon Press, Oxford, 1973.
- Hüseyin Avni, *Askeri Ceza Kanunu Şerhi*, Mihran, İstanbul, t.y.
- Hüseyin Galib, *Müdde'î Umûmî ve Mu'âvinleri*, Artin Asaduryan Şirket-i Mürettibiye Matbaası, İstanbul, 1307.
- Hüseyin Hıfzı, *Sultan Aziz Devri*, Dersaadet, Babiali Caddesinde 38 Numaralı Matbaa, 1326.

- İbnülemin M. Kemal İnal, *Son Sadrazamlar*, C. I, 3. bs., Dergah Yayınları, İstanbul, 1982.
- _____, *Son Sadrazamlar*, C. II, 3. bs., Dergah Yayınları, İstanbul, 1982.
- İbnü'r-Refet Mehmed Memduh, *Kapitülasyon (Capitulations) yahud Memâlik-i Osmaniye'de Ecnebîlerin Hâiz Olduğu İmtiyazât*, Matbaa-yı Ahmed İhsan, Dersaadet, 1327.
- İbnüssalih Ahmed Refik, "Devlet-i Osmaniye ile Akvâm-ı Kadîme ve Hükûmât-ı Mehtelifede Müdde'î Umûmîliğin Sûret-i Zuhûr ve Tekemmülü ve Hukuk-ı Umûmiye Da'vâsının İkâmesindeki Suver-i Erba'a", *Ceride-i Adliye*, No:105, 22 Cemaziyelahir 1332.
- İbrahim Hakkı, *Hukuk-ı İdare*, Karabet Matbaası, İstanbul, 1307.
- İnalcık, Halil, "Osmanlı Hukukuna Giriş: Örfî – Sultani Hukuk ve Fatih'in Kanunları", *Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi*, C. 13, Sa. 2, 1958.
- _____, "Kanun", *Osmanlı İdare ve Ekonomi Tarihi*, İSAM Yayınları, İstanbul, 2011.
- _____, "Tanzimat'ın Uygulanması ve Sosyal Tepkiler", *Belleten*, C. XXVIII, Sa. 112, 1964.
- _____, "Mahkeme", *Milli Eğitim Bakanlığı İslam Ansiklopedisi*, C. 7, İstanbul, 1977.
- İnalcık Halil, Quataert Donald, *An Economic and Social History of the Ottoman Empire Volume I:1300-1600*, Cambridge University Press, New York, 1994.
- İpeksümeroğlu, Niyazi, "Askeri Kaza Sistemine Bir Bakış", *AÜHFD*, C. 8, Sa. 1, 1951.
- İpşirli, Mehmet, "Naib", *DİA*, C. 32, 2006, s. 312-313.
- _____, "Osmanlı Devleti'nde Kazaskerlik (XVII. Yüzyıla Kadar)", *Belleten*, C. LXI, Sa. 232, Aralık 1997.
- _____, "Osmanlı Devlet Teşkilâtı", *Osmanlı Devleti ve Medeniyeti Tarihi* (içinde), Ed. E. İhsanoğlu, C. 1, Yıldız Matbaacılık, İstanbul, 1994.
- Kanunnâme-i Asâkir-i Mansure-i Muhammediye*, Nşr: İbrahim Saib, Ahir-i Zilkade 1244, İBB Atatürk Kitaplığı, Demirbaş: MC_Osm_K.00415, Yer No: 343.01 KAN.; İÜ Nadir Eserler Kütüphanesi, No:83154.
- Kapani, Münci, *Kamu Hürriyetleri*, 7. Bs., Yetkin Yay., Ankara, 1993.
- Karahanogulları, Onur, *Türkiye'de İdari Yargı Tarihi*, Turhan Kitabevi, Ankara, 2005.

- Karakoç Sarkiz, *Sicilli Kavânîni*, C. I, Cihan Matbaası, İstanbul, 1926.
- Karal, Enver Ziya, "Gülhane Hatt-ı Hümayununda Batının Etkisi", *Belle-ten*, C. XXVIII, Sa. 112, 1964.
- _____, *Büyük Osmanlı Tarihi*, C. I, TTK Yayınları, t.y.
- _____, *Büyük Osmanlı Tarihi*, C. II, TTK Yayınları, t.y.,
- _____, *Büyük Osmanlı Tarihi*, C. III, TTK Yayınları, t.y.
- _____, *Selim III'ün Hat-tı Hümayunları -Nizam-ı Cedid-*, 2. bs., TTK Yayınları, Ankara, 1988.
- Karaman, Hayreddin, *Mukayeseli İslam Hukuku 1*, 5. bs., İz Yayıncılık, İstanbul, 2009.
- Karpat, Kemal H., *Osmanlı'da Değişim, Modernleşme ve Uluslaşma*, Çev. Dilek Özdemir, İmge Yay., Ankara, 2006.
- Kaşıkcı, Osman, *Osmanlı'da Devlet Başkanlığı*, Yitik Hazine Yayınları, İstanbul, 2010.
- Kaynar, Reşat, *Mustafa Reşit Paşa ve Tanzimat*, 4. bs., Ankara, 2010.
- Kenanoğlu, M. Macit, *Osmanlı Millet Sistemi Mit ve Gerçek*, 3. bs., Klasik Yayınları, İstanbul, 2012.
- _____, "Nizamiye Mahkemeleri", *DİA*, C. 33, 2007, s. 185-188.
- _____, *Ticaret Kanunnâmesi ve Mecelle Işığında Osmanlı Ticaret Hukuku*, Lotus Yay., Ankara, 2005.
- Keskioğlu, Osman, *Fıkıh Tarihi ve İslam Hukuku*, Müftüoğlu Yay., Ankara, 1969.
- Kılıç, Selda Kaya, "Tanzimat'tan Cumhuriyet'e Türkiye'de İl Yönetimi", Yayınlanmamış Doktora Tezi, AÜSBE, 1995.
- Kocahanoğlu, Osman Selim, *Midhat Paşa'nın Hatıraları (Tabsıra-i İbret)*, C. 1, Temel Yayınları, İstanbul, 1997.
- Koçi Bey, *Koçi Bey Risalesi*, Haz. Yılmaz Kurt, 2. bs., Akçağ Yayınları, Ankara, 1998.
- Koçu, Reşad Ekrem, "Eski İstanbul'da Bekar Uşakları", *Hayat Tarih Mecmuası*, Sa. 3, Nisan 1972.
- Koray, Enver, "Yeni Osmanlılar", *Belle-ten*, C. XLVII, Sa. 186, Nisan 1983, s. 563-582.
- Köksal, Osman, "Tarihsel Süreci İçinde Bir Özel Yargı Organı Olarak Divan-ı Harb-i Örfiler (1877-1922)", (Yayımlanmamış Doktora Tezi), AÜSBE, 1996.

- _____, "Sivas Tarihine Der-kenar; Yeni Türkiye'nin İlk Yüksek Mahkemesi Sivas Muvakkat Temyiz Heyeti", *Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Sa. 2, Aralık 2019, s. 151-173.
- Köprü, Orhan, "Türkiye'de Askeri Yargının Doğuşu ve Gelişimi", *Askeri Adalet Dergisi*, Sa. 89, Ocak 1994.
- Köprülü, Fuat, *Bizans Müesseselerinin Osmanlı Müesseselerine Tesiri*, 5. bs., Kaynak Yayınları, İstanbul, 2009.
- Kuntay, Mithat Cemal, *Namık Kemal: Devrinin İnsanları ve Olayları Arasında*, C. I, Maarif Matbaası, İstanbul, 1944.
- Kuran, Ercüment, "XIX. Yüzyılda Türkiye'de Kültür Değişmesi", *Türkiye'nin Batılılaşması ve Milli Meseleler* (içinde), 3. Bs., TDV Yayınları, Ankara, 2007, s. 21-32.
- _____, "Fransız İhtilâli'nin Yeni Osmanlılara Tesiri (1867-1876)", *Türkiye'nin Batılılaşması ve Milli Meseleler* (içinde), 3. Bs., TDV Yayınları, Ankara, 2007, s. 59-65.
- Kurdakul, Necdet, *Osmanlı Devleti'nde Ticaret Anlaşmaları ve Kapitülasyonlar*, Döler Neşriyat, İstanbul, 1981.
- Küçük, Cevdet, "Abdülaziz", *DİA*, C. 1, 1988, s. 179-185.
- _____, "Hafta Tatili (İslami Dönem)", *DİA*, C. 15, 1997, s. 130-132.
- Kütükoğlu, Mübahat S., "Temessük", *DİA*, C. 40, 2011, s. 413-414.
- Lewis, Bernard, *Modern Türkiye'nin Doğuşu*, Çev. Metin Kıratlı, 5. Bs., TTK Yay., Ankara, 1993.
- Mahmud Cevad, *Ma'ârif-i Umûmiyye Nezâreti Târîhçe-i Teşkilât ve İcrââtı*, Matba'a-yı Âmire, 1338.
- Mahmud Nedim, *Usûl-ı Muhâkemât-ı Cezaiye Kanunu Şerhi*, Ceride-i Havadis, İstanbul, 1301.
- Mecelle-i Ahkâm-ı Adliyye*, Üçüncü Tab', Dersaadet, 1308.
- Mehmed Arif, "Tensikât-ı Adliye: Mahkeme-i Temyiz", *İlm-i Hukuk ve Mukâyese-i Kavânin Mecmû'ası*, No:1-7, Birinci Sene-İkinci Cilt, 30 Eylül 1325.
- Mehmed Âtîf Efendi, *Hâtıra-i Âtîf*, Haz. Nurettin Gemici, Hikmet Toker, Ketebe Yay., İstanbul, 2022.
- Mehmed Şevki, *Tayin-i Mercî*, Kütübhanesi-i Cihan, İstanbul, 1322.
- Menteşe, Halil, *Osmanlı Mebusan Meclisi Reisi Halil Mentese'nin Anıları*, Haz. İsmail Arar, Hürriyet Vakfı Yayınları, İstanbul, 1986.

- Mimiroğlu İlker Mete, Elemana Halil, "Geçmişten Günümüze Sayıştay Binaları", *Kuruluşundan Cumhuriyet'e Sayıştay Tarihi 1862-1923* (içinde), Sayıştay Yayınları, Ankara, 2012.
- Mol, Gürsel, *Türk Hukuk Tarihi Sürecinde Yargıtay*, Yargıtay Yay., Ankara, 2004.
- Muallim Mehmed Aziz, *İmtiyazât-ı Ecnebiye ve Tensikât-ı Adliye*, Ahmed Saki Beg Matbaası, Dersaadet, 1325.
- Muhammed Ebu Zehra, *İslam Hukukunda Suç ve Ceza*, Çev. İbrahim Tüfekçi, II. Cilt, Kitabevi, İstanbul, 1994.
- Mumcu, Ahmet, *Divan-ı Hümayun*, Phoenix Yayınevi, Ankara, 2007.
- Muslihiddin Âdil, *Mukayeseli Hukuk-ı İdare Dersleri*, Rumeli Matbaası, Selanik, 1327.
- _____, *Ma'lûmât-ı Hukukiye*, İstanbul, Matbaa-yı Amire, 1331-1333.
- Mustafa Reşid, *Mufasssal Ameli ve Nazari Usul-i Muhakeme-i Hukukiye*, Kader Matbaası, İstanbul, 1338.
- Mutaf, Abdülmecit, "Osmanlı Arşiv Belgelerine Göre Şûra-yı Devlet (1868-1922/1284-1342)", *Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, DEÜSBE, 1997.
- Nasi, Aslan, *İslam Yargılama Hukukunda "Şühûdü'l-hal" Jüri Osmanlı Devri Uygulaması*, Beyan Yayınları, İstanbul, 1999.
- Nazım Paşa, *Selanik Vali-i Sabıki Nazım Paşa'nın Hatıraları*, Arba Yay., İstanbul, 1992.
- Nazif Sururi, S. Talat, *Mecmû'a-yı Ma'lûmât-ı Adliye*, Kasbar Matbaası, İstanbul, 1312.
- Oğuz Mustafa, Akgündüz Ahmet, "Hüccet", *DİA*, C. 18, 1998, 446-450.
- Okandan, Recai G., *Amme Hukukumuzda Tanzimat Devri*, Maarif Matbaası, İstanbul, 1940.
- Onar, Sıddık, "Türkiyede İdarenin Kazâî Mürakabesi", *İÜHFM*, C. I, Sa. 1, 1935.
- Osman Nuri, *Abdülhamid-i Sâni ve Devri-i Saltanatı: Hayât-ı Husûsiye ve Siyasiyesi*, Kütübhane-i İslam ve Askeri, İstanbul, 1328.
- Osman Nuri (Uman), "Yani Kanunlarımıza ve Her Günkü Müşkillerimize Aid Bazı Notlar", *İstanbul Barosu Mecmuası*, Sa. 20, 1928
- Osmanağaoğlu, Cihan, "Klasik Dönemi Bağlamında Osmanlı Devleti'nin Örfî Hukukuna İlişkin Genel Bir Değerlendirme", *Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 2007/2.
- Ortaylı, İlber, *İmparatorluğun En Uzun Yüzyılı*, 2. bs., Hil Yayın, İstanbul, 1987.
- _____, "Osmanlı Kadısının Taşra Yönetimindeki Rolü Üzerine", *Amme İdaresi Dergisi*, C. IX, Sa. 1, 1976.

- _____, *Hukuk ve İdare Adamı Olarak Osmanlı Devleti'nde Kadı*, 2. bs., Kronik Yayıncılık, İstanbul, 2016.
- _____, *Tanzimat Devrinde Osmanlı Mahalli İdareleri (1840-1880)*, 2. bs., TTK Yayınları, Ankara, 2011.
- _____, *Türkiye Teşkilat ve İdare Tarihi*, 4. bs., Cedit Neşriyat, Ankara, 2012.
- Önder, Ali Rıza, "Ceride-i Mehakim'den Yargıtay Dergisi'ne (1873-1975)", *Yargıtay Dergisi*, C. 2, Sa. 4, Ekim 1976, s. 121-143.
- Özcan, Abdülkadir, "Asesbaşı", *DİA*, C. 3, 1991, s. 464.
- Özdemir, Hüseyin, *Osmanlı Devleti'nde Bürokrasi*, ÖKM Yayınları, Konya, 2013.
- Özdeş, Orhan, "Danıştayın Tarihçesi", *Yüzyıl Boyunca Danıştay 1868-1968*, 2. bs., Danıştay Matbaası, Ankara, 1986.
- _____, "Danıştay ve Tarihi Gelişimi", *Danıştay Dergisi*, Sa. 1., 1971, 22-32.
- Özel, Ahmet, "Müstemen", *DİA*, C. 36, 2006, 140-143.
- Özkorkut, Nevin Ünal, *Osmanlı Hukukunda Müdde-i Umumilik (Savcılık Kurumunun Türk Hukukuna Girişi ve Uygulanma Süreci)*, Turhan Kitabevi, Ankara, 2016.
- Özoğuz, Nejat, *Temyiz Mahkemesi*, Yeni Cezaevi Matbaası, Ankara, 1944.
- Öztuna, Yılmaz, *Büyük Türkiye Tarihi*, C. 7, Ötüken Yay., İstanbul, 1978.
- _____, *Âlî Paşa*, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, Ankara, 1988
- Öztürk, İbrahim Sadi, *Sevr Antlaşması Tam Metin – 433 Madde (Günümüz Türkçesi) Mondros ve Lozan Ekleriyle*, Fark Yayınları, Ankara, 2007.
- Özyörük, Mukbil, *İdare Hukuku Dersleri*, Teksir, Ankara, 1973.
- Pakalın, M. Zeki, *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü*, C. 2, MEB Basımevi, İstanbul, 1983.
- _____, *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü*, C. 1, MEB Basımevi, İstanbul, 1983.
- _____, *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü*, C. 3, MEB Yayınları, İstanbul, 1993.
- Pazarıcı, Hüseyin, *Uluslararası Hukuk Dersleri*, C. I, AÜSBF Yayınları, Ankara, 1985.
- Pınar, Hayrettin, "Diplomasi ile Siyasetin Birlikteliği: Girit İsyanı ve Âlî Paşa", *Süleyman Demirel Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Sa. 18, Aralık 2008, s. 1-22.
- Repp, Richard C., "Osmanlı Bağlamında Kanun ve Şeriat", *Sosyal ve Tarihi Bağlamı İçinde İslam Hukuku*, Ed.: Aziz el-Azme, Çev.: Fethi Gedikli, İz Yayıncılık, İstanbul, 1992.

- Reşid, *Mecmû'a-yı Kavanin ve Nizamât-ı Cezaiye*, Matbaa-yı Osmaniye, Dersaadet, 1313.
- Ricaut, *Türklerin Siyasi Düsturları*, Haz. M. Reşat Uzmen, Tercüman, ty.
- Rifat (Taşkın), *Askeri Muhakeme Usulü Kanunu Şerh ve Sak*, Cihan Matbaası, Ankara, 1930.
- _____, *Şerh Askerî Ceza Kanunu*, Cihan Matbaası, İstanbul, 1930.
- Rubin, Avi, *Ottoman Nizamiye Courts: Law and Modernity*, Palgrave Macmillan, New York, 2011.
- Sâbit Efendi, *Usul-i Muhakeme-i Hukukiye Kanun-ı Muvakkati Şerhi*, Medrese-i Hukuk 194 Numaralı Nüsha, t.y.
- Sahillioğlu, Halil, "Askerî", *DİA*, C. 3, 1991, s. 488-489.
- Said, *Mehâkim*, Mahmud Beg Matbaası, Dersaadet, 1306.
- Sakaoğlu, Necdet, *Tanzimat'tan Cumhuriyet'e Tarih Sözlüğü*, İletişim Yay., İstanbul, 1985.
- Sami, *Mesâil-i Cezâiye – Usûl-i Muhâkemât-ı Cezâiye Şerhi*, Kütübhaneye-i Cihan, Dersaadet, 1323.
- Seçkin, A. Recai, *Yargıtay Tarihçesi Kuruluş ve İşleyişi*, Ankara Yarı Açık Cezaevi Basımevi, Ankara, 1967.
- Seyitdanlioğlu, Mehmet, *Tanzimat Devrinde Meclis-i Vâlâ (1838-1868)*, 2. Bs., TTK Yayınları, Ankara, 1999.
- Shaw, Standford J. "The Central Legislative Councils in the Nineteenth Century Ottoman Reform Movement Before 1876", *International Journal of Middle East Studies*, C. 1, No. 1, 1970.
- Shaw Standford J., Shaw Ezel Kural, *History of the Ottoman Empire and Modern Turkey*, C. II, Cambridge University Press, New York, 1977.
- Soysal, Mümtaz, *100 Soruda Anayasanın Anlamı*, 6. Bs., Gerçek Yay., İstanbul, 1986.
- Sungu, İhsan, "Tanzimat ve Yeni Osmanlılar", *Tanzimat I*, Maarif Matbaası, İstanbul, 1940.
- Süheyb, Derbil, *İdare Hukuku*, C.I, 3. bs., AÜHF YAY., Ankara, 1950.
- Şemseddin Sami, *Kâmûs-i Türkî*, Dersaadet, 1317.
- Şenlen, Süheyla, Şenlen, "Türkiye'de İdari Yargının Doğuşu ve Tarih Gelişimi", *AÜSBF Dergisi*, C. 49, Sa. 3, 1994.
- Şentop, Mustafa, *Osmanlı Yargı Sistemi ve Kazaskerlik*, Klasik Yayınları, İstanbul, 2005.
- Tahsin Paşa, *Abdülhamit ve Yıldız Hatıraları*, Muallim Ahmet Halit Kitaphanesi, İstanbul, 1931.

- Tanör, Bülent, *Osmanlı-Türk Anayasal Gelişmeleri*, 15. Bs., YKY Yay., İstanbul, 2006.
- Terzi, Mehmet Akif, *Türk Devlet Geleneğinde Bürokrasi*, Bilge Kültür Sanat Yay., İstanbul, 2015.
- Tevfik Tarık, *Usûl-i Muhâkemât-ı Cezaiye*, İktal Kütüphanesi, Dersaadet, 1329-1331.
- “Tevki’î Abdurrahman Paşa Kanunnâmesi”, *Milli Tetebbular Mecmuası*, C. 1, Sa. 3, 1331.
- Turan, Ali, “1815 Numaralı Trabzon Şer’iye Sicilinin Transkripsiyonu ve Hukuki Değerlendirmesi”, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İÜSBE, İstanbul, 2014.
- _____, “Ferman-ı Adalet”, I. Uluslararası Adalet Kongresi Bildiri Kitabı, 2-4 Mayıs 2019 Rize, s. 1039-1066.
- _____, “Abdurrahman Âdil Eren’in (1868-1942) Hayatı, Eserleri ve Mahkeme-i Temyiz Adli Eserinin Tahlili”, *Türk Hukuk Tarihi Araştırmaları*, Sa. 23, Bahar 2017, s. 57-80.
- _____, “Osmanlı Devleti’nde Müddeiumumilik (Savcılık) Müessesesinin Kuruluşu Üzerine Bir Tetkik”, *Milli Egemenlik ve Hukuk TBMM’nin 100. Yılı Anısına Armağan* (içinde), Ed. Ümit Süleyman Üstün, Ebru Tüzemen Atik, On İki Levha Yay., İstanbul, 2021.
- _____, “Osmanlı Devleti’nde Ceza Muhakemesine Dair Hukuki Bir Düzenleme: Divan-ı Ahkam-ı Adliye’ce Hazırlanan Muvakkat Talimatname (1869)”, *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 29, Sa. 2, 2021.
- Tunaya, Tarık Zafer, *Türkiye’nin Siyasî Hayatında Batılılaşma Hareketleri*, Yedigün Matbaası, İstanbul, 1960.
- Tursun Bey, *Tarih-i Ebü’l-Feth*, Haz.: Mertol Tulum, İstanbul Fetih Cemiyeti Yayınları, İstanbul, 1977.
- Ubicini, M.A., *Türkiye 1850*, C. I, Çev. Cemal Karaağaçlı, Tercüman, t.y.
- Udeh, Abdülkadir, *İslam Ceza Hukuku ve Beşeri Hukuk*, Çev. Akif Nuri, C. I, İhya Yayınları, İstanbul, 1976.
- Uzunçarşılı, İsmail Hakkı, *Osmanlı Devleti Teşkilatına Medhal*, 4. bs., TTK Yayınları, Ankara, 1988.
- _____, *Büyük Osmanlı Tarihi*, C. 1, 7. bs., TTK Yayınları, t.y.
- _____, *Osmanlı Devletinin İlmiye Teşkilatı*, 4. bs., TTK Yayınları, Ankara, 2014.
- _____, *Osmanlı Devleti’nin Merkez ve Bahriye Teşkilatı*, 3. bs., TTK Yayınları, Ankara, 1988.

- _____, *Osmanlı Devleti Teşkilâtından Kapıkulu Ocakları I Acemi Ocağı ve Yeniçeri Ocağı*, 3. bs., TTK Yayınları, Ankara, 1988.
- Üçok, Bahriye, *İslam Tarihi Emeviler-Abbasiler*, AÜİF Yayınları, Sevinç Matbaası, Ankara, 1968.
- Üçok, Coşkun, "Osmanlı Kanunnamelerinde İslâm Ceza Hukukuna Aykırı Hükümler", *AÜHFD*, C. 4, Sa. 1, 1947.
- _____, "Osmanlı Kanunnamelerinde İslâm Ceza Hukukuna Aykırı Hükümler", *AÜHFD*, C. 3, Sa. 1, 1946.
- _____, "Savcılıkların Avrupa Hukukunda Gelişmesi ve Türkiye'de Kuruluşu", *Ord. Prof. Sabri Şakir Ansay'ın Hatırasına Armağan*, AÜHF Yay., Ankara, 1964.
- Üçok Coşkun, Mumcu Ahmet, Bozkurt Gülnihal, *Türk Hukuk Tarihi*, 10. bs., Savaş Yayınevi, Ankara, 2002.
- Veldet, Hıfzı, "Kanunlaştırma Hareketleri ve Tanzimat", *Tanzimat I*, Maarif Matbaası, İstanbul, 1940.
- Wengler, Wilhelm, "Kapitülasyonlardan Mahkemelerin İşbirliğine mi?", Çev. Ergin Nomer, *Lozan'ın 50. Yılına Armağan* (içinde), İÜHF Yay., İstanbul, 1978.
- Yakut, Esra, *Şeyhülislamlik: Yenileşme Döneminde Devlet ve Din*, Kitap Yayınevi, İstanbul, 2005.
- Yavuz, Hulusi, "Cerîde-i Mehâkim", *DİA*, C. 7, 1993, s. 408-409.
- _____, "Cerîde-i Adliyye", *DİA*, C. 7, 1993, s. 404-405.
- _____, "Adliye Nezâreti", *DİA*, C.1, 1988, s. 389-390.
- _____, "Western Influence upon the Ottoman Institutions: the Council of State and the Council Judicial Regulations", *İslam Medeniyeti Mecmuası*, C. IV, Sa. 4, Haziran 1980, s. 41-50.
- Yolyapan, Aydoğan, "Osmanlı Devletinde Askeri Yargının Gelişimi", *Çağdaş Türkiye Tarihi Araştırmaları Dergisi*, C. 3, Sa. 10, 2000.
- Yorgaki, *Usul-i Muhekemât-ı Hukukiye Kanunu Şerhi*, Matbaa-yı Hukukiye, İstanbul, 1329.
- Yorgaki ve Talat, *Usul-i Muhâkemât-ı Cezâiye Kanûn-ı Muvakkatinin Şerhidir*, C. II, Tercüman-ı Hakikat, İstanbul, 1302.
- Yörük, Ali Adem, "Mekteb-i Hukuk'un Kuruluşu ve Faaliyetleri (1878-1900)", (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, 2008.

Dr. Özlem SARI FİDAN

**KİRA SÖZLEŞMELERİNDE
TEMİNATLAR**

**ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022**

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Kira Sözleşmelerinde Teminatlar
Özlem Sarı Fidan

Hukuk Yayınları Dizisi – 3313

Birinci Baskı : Aralık, 2022

ISBN : 978 – 605 – 264 – 086 – 9

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com
 : adalety@adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi
 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nilüfer Aydın

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Vadi Grafik Tasarım Ltd. Şti.
İvedik Org. San. Bölgesi 1420. Cadde
No: 58/1 Yenimahalle/Ankara
Tel: 0 312 395 85 71
Sertifika No: 47479

KAYNAKLAR

- Acar, F. (2013). Kira Hukuku Şerhi, (TBK m. 299-312). İstanbul: Beta Yayıncılık. (Kısaltılmışı: Acar, (2013), Şerh).
- Acar, F. (2013). "Kira Sözleşmesinde Bağlantılı İşlem ve Güvence". Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Kazancı Hakemli Hukuk Dergisi. 9 (103-104), 163-170. (Kısaltılmışı: Acar, (2013), Bağlantılı İşlem).
- Acar, F. (2013). "6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu Bakımından Güvence Olarak Kararlaştırılan Paranın Bankaya Yatırılması Zorunluluğu - TBK m. 342/2". Prof. Dr. Mustafa Dural'a Armağan. İstanbul: Filiz Kitabevi, 1-20. (Kısaltılmışı: Acar, (2013), Bankaya Yatırılma).
- Acar, F. (2005). "Türk Borçlar Kanunu Tasarısının Değerlendirilmesi Sempozyumu - Kira Sözleşmesi ve Kefalet". Legal Hukuk Dergisi. 3 (34), 3685-3691. (Kısaltılmışı: Acar, (2005), Sempozyum).
- Acar Ö. (2015). Türk Borçlar Hukukunda Müteselsil Kefalet Sözleşmesi. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık. (Kısaltılmışı: Acar, (2015), Müteselsil Kefalet).
- Acar Ünal, Ö./ Ural Çınar, N. (2016). "Kefalet Sözleşmesi Hükümlerinin Kira Sözleşmeleri Bakımından Değerlendirilmesi". İstanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi Sergisi (İKÜHFD). 15 (2), 43-80.
- Acun Mekengeç, M. (2017). "Türk Hukuku'nda Teminat Gösterme Yükümlülüğü". Milletlerarası Hukuk ve Milletlerarası Özel Hukuk Bülteni (MHB). 37 (2), 1-33.
- Adak, M./ Stauner, K. (2018). "Die Neoi und das Temenos des Dionysas. Eine hellenistische Pachturkunde aus Teos (Neos'lar ve Dionysas'ın Kutsal Arazisi: Teos'tan Helenistik bir Kira Sözleşmesi)". PHILIA, 4, 1-25.
- Akartepe, A. (2013). "Kiraya Veren Hapis Hakkı". Prof. Dr. Aydın Zevkilere Armağan C. I. Yaşar Üniversitesi Elektronik Dergisi/ E-Journal Of Yasar University. 8 (Özel Sayı), 55-78.
- Akıncı, Ş. (2008). "İşyeri Kiralarında Kiracının Korunması Açısından Borçlar Kanunu Tasarısının Bazı Hükümlerinin Değerlendirilmesi". Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi (AÜHFD). 57 (3), 33-50.

- Akıncı, Ş. (2007). "Türk Borçlar Kanunu Tasarısı'nın Kira Sözleşmesine İlişkin Hükümlerinin Değerlendirilmesi". Borçlar Kanunu Tasarısı Sempozyumu. Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi- Kayseri Barosu Başkanlığı 16.2.2007. (<http://sahinakinci.com/index.php/tebligler/>).
- Akıntürk, T. (1971). Müteselsil Borçluluk. Ankara: Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, Sevinç Matbaası.
- Akipek, J. G. (1974). Türk Eşya Hukuku (Ayni Haklar) Üçüncü Kitap: Mahdut Ayni Haklar. Ankara: Sevinç Matbaası.
- Akkurt, S. S. (2019). "El Değiştiren Taşınmaz Kiraları Bakımından TBK m. 310 ile Kiralananın Şerhine İlişkin TBK m. 312 Hükümlerinin Tahlili". Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi (AÜHFD). 68 (1), 39-56.
- Akyiğit, E. (2012). 6098 Sayılı Türk Borçlar Kanununda Kira Sözleşmesi. Ankara: Seçkin Yayınevi.
- Akyol, Ş. (1995). Dürüstlük Kuralı ve Hakkın Kötüye Kullanılması Yasağı. İstanbul: Vedat Kitapçılık.
- Altaş, H. (2014). Medeni Hukuk Başlangıç Hükümleri. Ankara: Yetkin Yayınları.
- Altaş, H./ Kurt, L. M. (2011). "İnançlı İşlemler". İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi (İNÜHFD). 2 (2), 1-29.
- Antalya, O. G. (2019). Borçlar Hukuku Genel Hükümler. 2. Bs. C. V/1, 1. Ankara: Seçkin Yayınevi.
- Aral, F. (2010). Türk Borçlar Hukukunda Takas. Ankara: Yetkin Yayınları.
- Aral, F./ Ayrancı, H. (2019). Borçlar Hukuku Özel Borç İlişkileri. 12. Bs. Ankara: Yetkin Yayınları.
- Arıkan, M. (2009). "Culpa in Contrahendo Sorumluluğu". Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi (SÜHFD). 17 (1), 69-90.
- Arkan, S. (1992). "Teminat Mektubu Veren Bankanın Hukuki Durumu". Banka ve Ticaret Hukuku Enstitüsü Dergisi (BATİDER). 16 (4), 59-84.
- Arpacı, A. (2002). Kira Hukuku ve Uygulaması. İstanbul: Temel Yayınları, (Kısaltılmışı: Arpacı, Uygulama).
- Arpacı, A. (2005). "Türk Borçlar Kanunu Tasarısı'nın Değerlendirilmesi Sempozyumu- Kira Sözleşmesi ve Kefalet". Legal Hukuk Dergisi. 3 (34), 3677-3682. (Kısaltılmışı: Arpacı, Tasarı).
- Arpacı, A. (2008). "Konut ve İşyeri Kiralarının Aynı Hükümlere Tabi Kılınması Doğru Mudur?". Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi (YÜHFD). 5 (2), 3-7, (Kısaltılmışı: Arpacı, Konut ve İşyeri).

- Arpagaus, R. (2021). Das Schweizerische Bankgeschäft. 8. Aufl. Zürich-Basel-Genf: Schulthess Juristische Medien AG.
- Arslan, A. S. (2014) "HMK Hükümlerine Göre Teminat Kurumu ve Dava Şartı Niteliği", Prof. Dr. Hakan Pekcanitez'e Armağan. Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi (DEÜHFD). 16 (Özel Sayı), 943-974.
- Arslan, R./ Yılmaz, E./ Taşpınar Ayvaz, S./ Hanağası, E. (2020). Medenî Usul Hukuku Ders Kitabı. 6. Bs. Ankara: Yetkin Yayınları.
- Arslan, R./ Yılmaz, E./ Taşpınar Ayvaz, S. (2016). İcra ve İflâs Hukuku. Ankara: Yetkin Yayınları.
- Ayan, M. (2016). Eşya Hukuku I- Zilyetlik ve Tapu Sicili. 13. Bs. Ankara: Seçkin Yayınevi. (Kısaltılmışı: Ayan, (2016), Zilyetlik).
- Ayan, M. (2017). Eşya Hukuku III- Sınırlı Ayni Haklar. 8. Bs. Ankara: Seçkin Yayınevi. (Kısaltılmışı, Ayan, (2017), Sınırlı).
- Ayan, S. (2018). Kefalet Sözleşmesi. Ankara: Adalet Yayınevi. (Kısaltılmışı: Ayan, (2018), Kefalet).
- Ayan, S. (2017). "Kiracının Kira Sözleşmesinden Doğan Borçlarının Kefaletle Teminat Altına Alınması". Prof. Dr. Şeref Ertaş'a Armağan, C. I. Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi (DEÜHFD). 19, (Özel Sayı), s. 295-348. (Kısaltılmışı: Ayan, (2017), Kiraya Kefalet).
- Aydın Özdemir, E. (2018). Konut ve Çatılı İşyeri Kira Sözleşmesi ile Bağlantılı İşlemler. Ankara: Adalet Yayınevi. (Kısaltılmışı: Aydın Özdemir, (2018), Bağlantılı İşlem).
- Aydın Özdemir, E. (2017). "Türk Borçlar Kanunu'na Göre Niteliği Gereği Geçici Kullanıma Özgülenmiş Taşınmazların Kiralanması". Prof. Dr. Şeref Ertaş'a Armağan. C. II. Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi (DEÜHFD). 19 (Özel Sayı), 1523-1547. (Kısaltılmışı: Aydın Özdemir, Geçici Kullanım).
- Aydemir, E. (2016). Türk Borçlar Yasasına Göre Kira Hukuku. 4. Bs., Ankara: Seçkin Kitabevi.
- Aydoğdu, M. (2012). "Konut ve Çatılı İşyeri Kirası Sözleşmelerinde Kiracının Güvence (Depozito) Verme Borcu (TBK m. 342)". Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi DEÜHFD. 14 (1), 1-53.
- Aydoğdu, M./ Kahveci, N. (2019). Türk Borçlar Hukuku Özel Borç İlişkileri Sözleşmeler Hukuku. 4. Bs. Ankara: Adalet Yayınevi.

- Ayrancı, H. (2004). "Şekil Şartına Uyulmadan Yapılan Kefalet Sözleşmesinde İfanın Sonuçları". Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi (AÜHFD). 53 (2), 95-120.
- Bachmann, G. (2019). Münchener Kommentar zum Bürgerlichen Gesetzbuch, Band 2, Schuldrecht Allgemeiner Teil I (§§ 241-310). 8. Aufl., München: Verlag C.H. Beck. (MüKoBGB/Bachmann, (2019)).
- Barlas, N. (1986). Türk Hukuk Sistemi'nde Banka Teminat Mektupları. İstanbul: Kazancı Hukuk Yayınları.
- Baş, E. (2012). "6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nda Kefalet Sözleşmesinin Geçerlilik Şartlarına İlişkin Bazı Yenilikler". İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası (İÜHFMD). 70 (2), 115-144.
- Başaran, E. (2009). "Borçlar Kanunu Tasarısı: Türk Kira Hukukunun İkili Yapısının Sonu mu?". Terazi Hukuk Dergisi (THD). 4 (38), 55-69.
- Başpınar, V. (1998). Borç Sözleşmelerinin Kısmi Butlanı. Ankara: Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü Yayınları.
- Bättig, H. (2018). SVIT- Schweizer Schriften zur Immobilienwirtschaft, Das schweizerische Mietrecht Kommentar. 4. Aufl. Zürich-Basel-Genf: Schulthess Juritische Medien AG. (SVIT/ Bättig, (2018)).
- Bayram, A. E. (2017). "Kira Sözleşmesinde Kiralananı Geri Verme Borcu". Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi (GÜHFD). 21 (4), 131-182.
- Beck, E. (1942). Das neue Bürgschaftsrecht, Kommentar. Zürich.
- Becker, H. (1934). Berner Kommentar zum Schweizerischen Zivilgesetzbuch, Obligationenrecht, II. Abt., Die einzelnen Vertragsverhältnisse, Art. 184-551 OR, 2. Aufl., Bern: Verlag Stämpfli & Cie. (BK/Becker, (1934)).
- Biber, I. (2018). SVIT- Schweizer Schriften zur Immobilienwirtschaft. Das schweizerische Mietrecht Kommentar. 4. Aufl. Zürich-Basel-Genf: Schulthess Juritische Medien AG. (SVIT/Biber, (2018)).
- Bieber, H.-J. (2016). Münchener Kommentar zum Bürgerlichen Gesetzbuch, Band 4 Schuldrecht Besonderer Teil II. München: Verlag C.H. Beck. (MüKoBGB/Bieber, (2016)).
- Bilgen, M. (2017). Öğreti ve Uygulamada Kefalet ve Yargılama Hukukuna İlişkin Uyuşmazlıklar. 2. Bs. Ankara: Adalet Yayınevi.
- Blank, H. (2017). Schmidt-Futterer Mietrecht. 13. Aufl. München: Verlag C.H. Beck. (Schmidt-Futterer/Blank, (2017)).

- Blumer, M. (2012). Schweizerisches Privatrecht Band VII, Teilband 3, Gebrauchsüberlassungsverträge (Miete/Pacht), in Wolfgang Wiegand (Hrsg). Basel: Helbing Lichtenhahn Verlag.
- Brox, H. (1999). Besonderes Schuldrecht. 24. Aufl. München: C. H. Beck'sche Verlagsbuchhandlung.
- Bozkurt, T. (2017). "Bankacılık Kanunu'nun 62. Maddesinin Hukuki Niteliği, Uygulama Alanı ve Mülkiyet ve Miras Hakkı Yönünden Anayasaya Aykırılığı Sorunu". Ticaret ve Fikri Mülkiyet Hukuku Dergisi. 3 (1), 23-46.
- Bucher, E. (1988). Obligationenrecht Besonderer Teil. 3. Aufl. Zürich: Schulthess Polygraphischer Verlag.
- Buz, V. (1998). Borçlunun Temerrüdünde Sözleşmeden Dönme. Ankara: Yetkin Yayınları.
- Canbolat, F./ Topuz, S. (2008). Kefalet ile Garanti Ayırımının Önemi ve Ayırimda Uygulanacak Esaslar. Türkiye Barolar Birliği Dergisi. 78, 53-76.
- Çabri, S. (2012). "Kira Sözleşmesinde Kiralananın Mülkiyetinin El Değiştirmesinin veya Üçüncü Kişinin Kiralanan Üzerinde Sınırlı Ayni Hak Sahibi Olmasının Sözleşmeye Etkisi". Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi (MÜHF HAD). 18 (3), 162-200.
- Çeker, M. (2012). 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanununa Göre Sigorta Hukuku. 4. Bs. Adana: Karahan Kitabevi.
- Çetiner, B. (2016). "Geniş Kapsamlı Teminat Amacı Açıklamalarının Geçerliliği Sorunu". Prof. Dr. Cevdet Yavuz'a Armağan, C. I). Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi (MÜHF HAD). 22, (3-Özel Sayı), 804-826.
- Çınar, Ö. (2018). "Kiracı Lehine Yapılan Kefalet Sözleşmesinin Türk Borçlar Kanunu'nun Süreli ve Süreli Olmayan Kefalet Hükümleri Çerçevesinde Değerlendirilmesi". İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi. 5 (1), 145-167.
- Demir, Ş. (2013). "Kefalet Sözleşmesinin Uygulama Alanı". Türkiye Barolar Birliği Dergisi. (108), 87-122.
- Demircioğlu, H. R. (2009). Güven Esası Uyarınca Sözleşme Görüşmelerindeki Kusurlu Davranıştan Doğan Sorumluluk (Culpa In Contrahendo Sorumluluğu). Ankara: Yetkin Yayınları. (Demircioğlu, (2009), CIC).

- Demircioğlu, H.R. (2009). "Kontrgarantiye Başvurulamayan Hallerde Teminat Mektubunu Ödeyen Bankanın Lehtara Rücu Meselesi". Terazi Hukuk Dergisi (THD). 4 (31), 61-70. (Demircioğlu, (2009), Rücu Meselesi).
- Demircioğlu, H. R. (2016). "Türk Hukukunda Alışveriş Merkezi Kiracılarının Ortak Giderlerden Sorumluluğu". Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi. 20 (1), 65-100. (Demircioğlu, (2016), Ortak Giderler).
- Demircioğlu, H. R. (2018). Kira Sözleşmesinde Yan Giderler. Ankara: Yetkin Yayınları. (Demircioğlu, (2018), Yan Giderler).
- Develioğlu, H. M. (2009). Kefalet Sözleşmesini Düzenleyen Hükümler Işığında Bağımsız Garanti Sözleşmeleri. İstanbul: Vesat Kitapçılık (Develioğlu, (2009), Kefalet-Garanti).
- Develioğlu, H. M. (2021). (ICC'nin URDG 758 Hükümleri İle İlgili Açıklamalarla Beraber) Bağımsız Garanti Sözleşmeleri. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık. (Develioğlu, (2021), ICC-Garanti).
- Doğan, M. (2004). "Âdi Kirada Kiralanamı Geri Verme Borcu". Atatürk Üniversitesi Erzincan Hukuk Fakültesi Dergisi (AÜEHFD). 8 (1-2), 443-476. (Doğan, (2004), Geri Verme).
- Doğan, M. (2002). "Medeni Kanunun Getirdiği Yeni Bir Müessese: Aile Konutu". Atatürk Üniversitesi Erzincan Hukuk Fakültesi (AÜEHFD). 5 (1-4), 285-300. (Doğan, (2002), Aile Konutu).
- Doğan, M. (2011). Konut ve Çatılı İşyeri Kira Sözleşmelerinin Sona Ermesi. Ankara: Adalet Yayınevi. (Doğan, (2011), Sona Erme).
- Doğan, V. (2015). Teminat Mektupları. 5. Bs. Ankara: Savaş Yayınevi. (Doğan, (2015), Teminat).
- Doğu, H. M. (2019). "Kiracı veya Kiraya Veren Güvenceyi (Depozitoyu) Kira Bedeline Karşılık Sayabilir mi?". KTO Karatay Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi. 4 (2), 221-232.
- Edis, S. (1989). Medenî Hukuka Giriş ve Başlangıç Hükümleri. 4. Bs. Ankara: Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları.
- Ekinci, H. (2015). Özel Hukuk Sözleşmelerinde Ceza Koşulu. Ankara: Seçkin Yayınevi.
- Elçin Grassinger, G. (1996). Borçlar Kanunu'na Göre Kefilin Alacaklıya Karşı Sahip Olduğu Savunma İmkanları. İstanbul: Alfa Basım Yayım.

- Elzer, O./ Riecke, O. (2009). Mietrechtskommentar. Köln: Luchterhand Verlag.
- Emmenegger, S. (2007). "Garantie, Schuldbeitritt und Bürgschaft – vom bundesgerichtlichen Umgang mit gesetzgeberischen Inkohärenzen". Zeitschrift des bernischen Juristenvereins (ZBJV). 143, 561-582.
- Emmerich, V. (1974). Grundlagen des Vertrags und Schuldrechts. München: Vahlen Verlag.
- Erdoğan, İ. (2019). Borçlar Hukuku Genel Hükümler. Ankara: Gazi Kitabevi.
- Erel, Ş. N. (1982). Eşyaya Bağlı Borç. Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi.
- Eren, F. (2008). "İsimsiz Sözleşmelere İlişkin Bazı Sorunlar". Prof. Dr. Turgut Akıntürk'e Armağan. İstanbul: Beta Yayıncılık, 85-111. (Eren, (2008), İsimsiz).
- Eren, F. (2015). Borçlar Hukuku Özel Hükümler. 2. Bs. Ankara: Yetkin Yayınları. (Eren, (2015), Borçlar Özel).
- Eren, F. (2014). 6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu'na Göre Hazırlanmış Borçlar Hukuku Genel Hükümler. 17. Bs. Ankara: Yetkin Yayınları. (Eren, (2014), Borçlar Genel).
- Eren, F./ Dönmez, Ü. (2022). Eren Borçlar Hukuku Şerhi, C. I, m. 1-48, Ankara: Yetkin Yayınları. (Eren/Dönmez, (2022), C. I).
- Eren, F./ Dönmez, Ü. (2022). Eren Borçlar Hukuku Şerhi, C. III, m. 83-206, Ankara: Yetkin Yayınları. (Eren/Dönmez, (2022), C. III).
- Esser, J./ Schmidt, E. (1984). Schuldrecht Allgemeiner Teil, Bd. I. 6. Aufl. Heidelberg: C. F. Müller Verlag.
- Esser, J./ Weyers, H. L. (1984). Schuldrecht Band II Besonderer Teil. 6. Aufl. Heidelberg: C. F. Müller Juritischer Verlag.
- Feyzioğlu, F. N. (1976). Borçlar Hukuku Genel Hükümler, C. I. 2. Bs. İstanbul: Fakülteler Matbaası. (Feyzioğlu, (1976), Genel Hükümler I).
- Feyzioğlu, F. N. (1977). Borçlar Hukuku Genel Hükümler, C. II. 2. Bs. İstanbul: Fakülteler Matbaası. (Feyzioğlu, (1977), Genel Hükümler II).
- Feyzioğlu, F. N. (1980). Borçlar Hukuku İkinci Kısım Akdin Muhtelif Nevileri (Özel Borç İlişkileri), C. I. 4. Bs. İstanbul: Fakülteler Matbaası. (Feyzioğlu, (1980), Özel Borç İlişkileri).

- Fritische, I. (2002). Einführung in das Wohnungsmietrecht. Bad Münstereifel: Justizvollzugsanstalt Willich.
- Futterlieb, R. (2004). "Bundesgerichtsentscheid vom 6. Oktober 2003 (4C.154/2003) i.S. X. ca. A.', Mietkaution". MietRecht Aktuell (MRA). 4, 21-26.
- Gauch, P./ Schluep, W. R./Schmid, J. (2008). Schweizerisches Obligationenrecht Allgemeiner Teil, Band I. 9. Aufl. Luzern-Bern: Schulthess Juristische Medien AG.
- Gauch, P./ Aepli, V./ Casanova, H. (1986). Schweizerisches Obligationenrecht Besonderer Teil mit Einschluss des Handels- und Wertpapierrechts (Art. 184-1186): Rechtsprechung des Bundesgerichts. Zürich: Schulthess Polygraphischer Verlag.
- Gezder, Ü. (2009). Türk/İsviçre Hukukunda Culpa in Contrahendo Sorumluluğu. İstanbul: Beta Yayıncılık.
- Giavarini, M. (2000). "Entscheid des Mietgerichts Zürich vom 3. Dezember 1999 (rechtskräftig)', Rückerstattung der Mietkaution nach Eigentümerswechsel". MietRecht Aktuell (MRA). 4, 354-359.
- Giger, H. (2015). BK- Berner Kommentar, Art. 256-259i OR Schweizerisches Zivilgesetzbuch, Das Obligationenrecht, Die Miete, Art. 253-273c OR. Bern: Stämpfli Verlag AG. (BK/Giger, (2015)).
- Giger, H. (2020). BK- Berner Kommentar, Die Miete, Art. 253-273c. Art. 260-266o OR. Bern: Stämpfli Verlag AG. (BK/Giger, (2020)).
- Giovanoli, S. (1978). BK- Berner Kommentar zum schweizerischen Privatrecht, Das Obligationenrecht, 2. Abteilung, Die einzelnen Vertragsverhältnisse, 7. Teilband, Die Bürgschaft, Spiel und Wette, Art. 492-515 OR, Bern: Verlag Stämpfli & Cie AG. (BK/Giovanoli, (1978)).
- Gitter, W. (1988). Handbuch des Schuldrechts, Gebrauchsüberlassungsverträge (Band 7), Tübingen: J.C.B. Mohr (Paul Siebeck).
- Gökçe, E. (2012). "Kiralananın Boşaltıldığı, Boşaltma Günü Nasıl ve Hangi Delillerle İspatlanır, Kiracı Kiralayana Verdiği Depozitoyu Ne Zaman Geri Alabilir?". İstanbul Barosu Dergisi (İBD). 86 (4), 182-186.
- Gökyayla, E. (2013). "Konut ve Çatılı İşyeri Kiralarına İlişkin Hükümlerin Uygulama Alanı (TBK m. 339)". Prof. Dr. Aydın Zevkililere Armağan C. II, Yaşar Üniversitesi Elektronik Dergisi/ E-Journal Of Yasar University. 8 (Özel Sayı), 1203-1251.

- Gramlich, B. (2018). Gramlich Mietrecht. 14. Aufl. München: Verlag C.H. Beck.
- Guhl, T./ Koller, A. (2000). Das Schweizerische Obligationenrecht mit Einschluss des Handels- und Wertpapierrechts, § 44. Miete und Pacht. 9. Aufl. Zürich: Schulthess Juristische Medien AG.
- Guhl, T./ Merz, H./ Kummer, M. (1980). Das Schweizerische Obligationenrecht. 7. Aufl., Zürich: Schulthess Polygraphischer Verlag.
- Guhl, T./ Schnyder A. K. (2000). Das Schweizerische Obligationenrecht mit Einschluss des Handels- und Wertpapierrechts, § 57. Die Bürgschaft. 9. Aufl. Zürich: Schulthess Juristische Medien AG.
- Gümüş, M. A. (2012). Borçlar Hukuku Özel Hükümler C. I, İstanbul: Vedat Kitapçılık. (Gümüş, (2012), C. I).
- Gümüş, M. A. (2012). Borçlar Hukuku Özel Hükümler C. II, İstanbul: Vedat Kitapçılık. (Gümüş, (2012), C. II).
- Gümüş, M. A. (2012). "Yeni" 6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu'na Göre Kira Sözleşmesi, İstanbul: Vedat Kitapçılık. (Gümüş, (2012), Kira).
- Gürsoy, K. T./ Eren, F./ Cansel, E. (1984). Türk Eşya Hukuku. 2. Bs. Ankara: Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları.
- Güvenç, Ö. (2014). Taşınmazların İnançlı İşleme Devri. Ankara: Yetkin Yayınları. (Güvenç, (2014), İnançlı İşlem).
- Güvenç, Ö. (2021). Sözleşmenin Kurulmasında İrade Açıklamalarının Yorumu. Ankara: Adalet Yayınevi. (Güvenç, (2021), İrade Açıklamaları).
- Güvenç, Ö. (2014). Culpa In Contrahendo Sorumluluğu Bağlamında Sözleşme Görüşmelerinin Kesilmesi. Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi (AHBVÜ-HFD), 18 (3), 363-406. (Güvenç, (2014), CIC).
- Habersack, M. (2020). Münchener Kommentar zum Bürgerlichen Gesetzbuch, Band 7, Schuldrecht Besonderer Teil IV (§§ 705-853). 8. Aufl. München: Verlag C.H. Beck. (MüKoBGB/Habersack (2020)).
- Haefeli, K. (2019). Schweizerisches Bankenrecht Handbuch für Finanzfachleute. 4. Aufl. Zürich-Basel-Genf: Schulthess Juristische Medien AG.
- Hatemi, H./ Serozan, R./ Arpacı, A. (1991). Eşya Hukuku. İstanbul: Filiz Kitabevi.

- Havutçu, A. (1995). Tam İki Tarafa Borç Yükleyen Sözleşmelerde Temerrüt ve Müsbet Zararın Tazmini. İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Döner Sermaye İşletmesi Yayınları.
- Higi, P. (2016). Schweizerische Zivilprozessordnung ZPO Kommentar. 2. Aufl. Zürich/St. Gallen: Dike Verlag AG.
- Higi, P. / Buhlmann, A. (2019). ZK-Zürcher Kommentar, Die Miete, Vorbemerkungen zum 8. Titel (Art.253- 273c OR), Art. 253-265 OR. 5. Aufl. Zürich-Basel-Genf: Schulthess Juristische Medien AG. (ZK/Higi/Buhlmann, (2019)).
- Higi, P./ Wildisen, C. (2020). ZK- Zürcher Kommentar, Die Miete - Art. 266-268b OR Art. 266–268b OR. 5. Aufl. Zürich-Basel-Genf: Schulthess Juristische Medien AG. (ZK/Higi/Wildisen, (2020)).
- Honsell, H. (2017). Schweizerisches Obligationenrecht Besonderer Teil. 6. Aufl. Bern: Stämpfli Verlag.
- Hulliger, U. (2020). Mietrecht. Zurich/ St. Gallen: Dike Verlag AG.
- Hulliger, U./ Heinrich, P. (2016). CHK-Handkommentar zum Schweizer Privatrecht, Vertragsverhältnisse Teil 1: Innominatkontrakte, Kauf, Tausch, Schenkung, Miete, Leihe Art. 184-318 OR, Die Miete. 3. Aufl. Zürich-Basel-Genf: Schultess Juristische Medien AG. (CHK/Hulliger/ Heinrich, (2016)).
- Huguenin, C. (2014). Obligationenrecht- Allgemeiner und Besonderer Teil, 2. Aufl., Zürich-Basel-Genf: Schulthess Juristische Medien AG.
- Huguenin, C./ Purtschert, T. (2016). CHK-Handkommentar zum Schweizer Privatrecht, Vertragsverhältnisse Teil 1: Innominatkontrakte, Kauf, Tausch, Schenkung, Miete, Leihe Art. 184-318 OR, Vorb. OR 184 ff/Innominatkontrakte AT. 3. Aufl. Zürich-Basel-Genf: Schultess Juristische Medien AG. (CHK/Huguenin/Purtschert, (2016)).
- Hürlimann-Kaup, B. (2008). Grundfragen des Zusammenwirkens von Miete und Sachenrecht. Zürich: Schulthess Juristische Medien AG.
- İnceoğlu, M. M. (2014). Kira Hukuku, C. I. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık. (İnceoğlu, (2014), C. I).
- İnceoğlu, M. M. (2014). Kira Hukuku, C. II. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık. (İnceoğlu, (2014), C. II).
- İnceoğlu, M. M. (2011). "Kiracı Aleyhine Düzenleme Yasağı (TBK m. 346)". Prof. Dr. Belgin Erdoğmuş'a Armağan. İstanbul: DR Yayınları, 671-688. (İnceoğlu, (2011), Düzenleme Yasağı).

- İnceoğlu, M. M./ Baş, E. (2012). "Kira Hukukunda Bağlantılı Sözleşme Yapma Yasağı". İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakóltesi Mecmuası. 70 (2), 165-182. (İnceoğlu/Baş, (2012), Bağlantılı Sözleşme).
- İnceoğlu, M. M./ Baş, E. (2012). "Türk Borçlar Kanunu Açısından Depozito ve Bankaların Bundan Kaynaklanan Sorumluluğu". Banka ve Ticaret Hukuku Enstitüsü Dergisi (BATİDER), 28 (1), 111-154. (İnceoğlu/Baş, (2012), Depozito).
- İnceoğlu, M. M./ Baş, E. (2011). "Türk Borçlar Kanunu Uyarınca Kira Parasının Belirlenmesi". Prof. Dr. Şener Akyol'a Armağan. İstanbul: Filiz Kitabevi, 523-548. (İnceoğlu/Baş, (2011), Kira Parası).
- Kahyaoğlu, E. C. (1996). Banka Garantileri. İstanbul: Beta Yayıncılık.
- Kaniti, S. (1962). Akdîn İfa Edilmediği Def'i. İstanbul: Ahmed Said Matbaası.
- Kaplan, İ. (2008). "Borçlar Kanunu Tasarısındaki Görüşlerim". Terazi Hukuk Dergisi (THD). 3 (25), 17-35.
- Kara Kılıçarslan, S. (2009). "Kefilin Sorumluluğunun Kapsamı". Gazi Üniversitesi Hukuk Fakóltesi Dergisi (GÜHFD). 8 (1-2), 43-59.
- Karaca Öz, A. (2022). İfa Zamanını Erteleme Sözleşmesi. Ankara: Adalet Yayınevi,
- Kayak, S. (2009). Hukuki Gelişimi Açısından Üçüncü Kişinin Fiilini Taahhüt. Doktora Tezi.
- Kılıçoğlu, A. M. (2016). Aile Hukuku. 2. Bs. Ankara: Turhan Kitabevi. (Kılıçoğlu, (2016), Aile).
- Kılıçoğlu, A. M. (2019). Borçlar Hukuku Özel Hükümler. Ankara: Turhan Kitabevi. (Kılıçoğlu, (2019), Özel Hükümler).
- Kılıçoğlu, A. M. (2008). Türk Borçlar Kanunu Tasarısı'na Eleştiriler (Rapor). Ankara: Türkiye Barolar Birliği Yayınları. (Kılıçoğlu, (2008), Eleştiriler).
- Kırca, İ. (2006). "Türk Borçlar Kanunu Tasarısı-Kefalette Eşin İzni". Prof. Dr. Tuğrul Ansay'a Armağan. Ankara: Turhan Kitabevi, 434-457.
- Kırmızı, M. (2014). 6098 Sayılı Yasada Konut ve Çatılı İşyeri Kiraları. 2. Bs., Ankara: Bilge Kitabevi.
- Kießling, E. (2004). "Die Kautio n im Miet- und Pachtrecht". Juristen Zeitung. 59 (23), 1146-1155.
- Kleiner, B./ Landolt, K./ Gemperli, D. (2016). Bankgarantie. 5. Aufl. Zürich: Schulthess Juristische Medien AG.

- Kocaman, A. B. /Kaya, K. (2020). "Kefalet Sözleşmesinde Eşin Rızası". İstanbul Aydın Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi. 6 (1), 1-29.
- Kocayusufpaşaoğlu, N. (1985). Borçlar Hukuku Dersleri, 1. Fasikül. 2. Bs. İstanbul: Filiz Kitabevi.
- Koller, A. (2012). Schweizerisches Obligationenrecht Besonderer Teil, OR BT Die einzelnen Vertragsverhältnisse Art. 184-318 OR Band I. Bern: Stämpfli Verlag AG.
- Konuralp, H. (1980). "Banka Tasarruf Mevduatının Hukuki Niteliği". Ankara Barosu Dergisi (ABD). 1, 14-23.
- Kostkiewicz, J. K. (2016). OFK - Orell Füssli Kommentar (Navigator.ch), OR Kommentar Schweizerisches Obligationenrecht. 3. Aufl. Zürich: Orell Füssli Verlag AG. (OFK-OR/Kostkiewicz, (2016)).
- Kotronis, S. (2016). Die Sicherheitsleistung Im Privatrecht Eine Rechtsdogmatische Und Rechtsvergleichende Untersuchung Zum Deutschen Und Schweizerischen Privatrecht. Zürich-Basel-Genf: Schulthess Juristische Medien AG.
- Koumbarakis, Z. (2021). "Sicherheitsleistungen in der Mietpraxis Fourniture de sûreté dans le cadre locatif". MietRecht Aktuell (MRA). 2/21 (55), 55-77.
- Köprülü, B./ Kaneti, S. (1982-1983). Sınırlı Ayni Haklar. 2. Bs. İstanbul: Fakülteler Matbaası.
- Kraemer, H. J. (2002). Neues Mietrecht, Kautio und Mietbürgschaft. Mit Beiträgen von RA Martin W.Huff, RiLG Hubert Blank, Prof. Dr. Peter Derleder und andere Autoren, Köln: Verlag Dr Otto Schmidt.
- Kramer, E. A. (2003). Münchener Kommentar zum Bürgerlichen Gesetzbuch, Bd. 2, Schuldrecht Allgemeiner Teil, § 241-432. 4. Aufl. München: Verlag C.H. Beck. (MüKoBGB/Kramer, (2003)).
- Kramer, E. A. (1991). BK - Berner Kommentar Band/Nr. VI/1/2/1a, Inhalt des Vertrages, Art. 19-22 OR Schweizerisches Zivilgesetzbuch, Das Obligationenrecht, Allgemeine Bestimmungen, Art. 19-20 / IV. Das Prinzip der Vertragsfreiheit. Bern: Stämpfli Verlag AG. (BK/Kramer, (1991)).
- Kramer, E. A./ Schmidlin, B. (1986). BK - Berner Kommentar Band/Nr. VI/1/1, Allgemeine Einleitung in das Schweizerische Obligationenrecht /B. Grundbegriffe des Obligationenrechts / I-II, Allgemeine Einleitung in das schweizerische Obligationenrecht und Kommentar zu Art. 1-18 OR. Bern, Stämpfli Verlag AG. (BK/Kramer/Schmidlin, (1986)).

- Krauskopf, F. (2016). Präjudizienbuch OR, Die Rechtsprechung des Bundesgerichts (1875-2015). 9. Aufl. Zürich - Basel – Genf: Schulthess Juristische Medien AG.
- Krauskopf, F./ Stuber, J. (2016). OFK - Orell Füssli Kommentar (Navigator.ch), OR Kommentar Schweizerisches Obligationenrecht. 3. Aufl. Zürich: Orell Füssli Verlag AG. (OFK/Krauskopf/Stuber, (2016)).
- Kuntalp, E. (1976). Karışık Muhtevalı Akit. Ankara: AÜHF Yayınları. (Kuntalp, (1976), Karışık).
- Kuntalp, E. (1995). “Teminat Kavramı, Teminat Türleri ve Bundan Doğan Sorumluluk”. Prof. Dr. Reha Poroy’a Armağan. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, 263-299. (Kuntalp, (1995), Teminat).
- Kuru, B. (2018). İstinaf Sistemine Göre Yazılmış Medenî Usul Hukuku. Ankara: Yetkin Yayınları.
- Küçük, D. (2010). “Borç Ödeme Sigortasının Hukukî Yönden İncelenmesi”. Terazi Hukuk Dergisi (THD). 5 (46), 21-58.
- Larenz, K. (1987). Lehrbuch des Schuldrechts Band I, Allgemeiner Teil. München.
- Leu, U. (2011). Basler Kommentar, Obligationenrecht I Art. 1-529. 5. Aufl. Basel-Genf-München: Helbing Lichtenhahn Verlag. (BSK/Leu, (2011)).
- Mansel, H. P. (2021). Jauernig, Bürgerliches Gesetzbuch: BGB Kommentar. 18. Aufl. München: Verlag C.H. Beck, 2021. (Jauernig/Mansel, (2021)).
- Medicus, D./ Lorenz, S. (2008). Schuldrecht I Allgemeiner Teil. 18. Aufl. München: Verlag C.H. Beck.
- Midyat, N. A. (2017). “Türk Ticaret Kanunu’nda Düzenlenen Teselsül Karinesinin Müteselsil Kefaletin Şekil Koşuluna Etkisi”, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası, 75 (2), 681-706.
- Müller, C. (2018). BK - Berner Kommentar, Art. 1-18 OR mit allgemeiner Einleitung in das Schweizerische Obligationenrecht. Bern: Stämpfli Verlag AG. (BK/Müller, (2018)).
- Müller, J. P. (2018). SVIT- Schweizer Schriften zur Immobilienwirtschaft, Das schweizerische Mietrecht Kommentar. 4. Aufl. Zürich-Basel-Genf: Schulthess Juristische Medien AG. (SVIT/Müller, (2018)).
- Oestmann, P. (2003). “Gesetzgeberische Eingriffe in die Privatautonomie und ihre Folgen. Das Beispiel der Sicherungsrechte im Mietvertrag”.

- Kritische Vierteljahresschrift für Gesetzgebung und Rechtswissenschaft (KritV). 86 (1), 96-118.
- Oftinger, K./ Bär R. (1981). ZK - Zürcher Kommentar Band/Nr. IV/2c, Das Fahrnispfand, Art. 884-918 ZGB, mit ergänzender Darstellung der im Gesetz nicht geordneten Arten dinglicher Sicherung mittels Fahrnis Kommentar zum Schweizerischen Zivilgesetzbuch, Das Sachenrecht, Die beschränkten dinglichen Rechte, Erstes Hauptstück Systematischer Teil/ XVIII.-XXII. 3. Aufl. Zürich: Schulthess Polygraphischer Verlag AG. (ZK/Oftinger/Bär, (1981)).
- Oğuzman, M. K./ Barlas, N. (2016). Medeni Hukuk, Giriş- Kaynaklar-Kavramlar. 22. Bası. İstanbul: Vedat Kitapçılık.
- Oğuzman, M. K./ Öz, T. (2014). Borçlar Hukuku Genel Hükümler, C. I, İstanbul, Vedat Kitapçılık. (Oğuzman/Öz, (2014), I).
- Oğuzman, M. K./ Öz, T. (2016). Borçlar Hukuku Genel Hükümler, C. II, İstanbul: Vedat Kitapçılık. (Oğuzman/Öz, (2016), II).
- Oğuzman, M. K./ Seliçi, Ö./ Oktay Özdemir, S. (2021). Eşya Hukuku. 23. Bs. İstanbul: Filiz Kitabevi.
- Oktay, S. (1995-1996). "İsimsiz Sözleşmelerin Geçerliliği, Yorumu ve Boşluklarının Tamamlanması". İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası. 55 (1-2), 263-296.
- Oser, H./ Schönenberger, W. (1945). Kommentar zum Obligationenrecht, V. Bd. 3. Teil: Art. 419-529. 2. Aufl. Zürich: Schulthess & Co Verlag.
- Öz, T. (2011). Yeni Borçlar Kanunu'nun Getirdiği Başlıca Değişiklikler ve Yenilikler. İstanbul: Vedat Kitapçılık.
- Özdoğan, M./ Oymak, T. (2013). 6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu'nda Kira. Ankara: Bilge Yayınevi.
- Özen, B. (2014). 6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu Çerçevesinde Kefalet Sözleşmesi. 3. Bs. İstanbul: Vedat Kitapçılık.
- Özdamar, M. / Göktürk, K./ Can, M. Ç./ Kaşak, E. (2020). Kıymetli Evrak Hukuku. Ankara: Adalet Yayınevi.
- Özyakışır, Ö. (2019). Konut ve Çatılı İşyeri Kira Sözleşmelerinde Kira Bedeli. Ankara: Adalet Yayınevi.
- Paksoy, M. S. (2019). "Kira Sözleşmesinin Şerhinin Hüküm ve Sonuçları". İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi (İNÜHFD). 10 (1), 133-143.

- Pekcanitez, H./ Atalay, O./ Sungurtekin Özkan, M./ Özekes M. (2019). İcra ve İflas Hukuku Ders Kitabı. 6. Bs. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık.
- Pekcanitez, H./ Atalay, O./ Özekes, M. (2019). Medenî Usûl Hukuku Ders Kitabı. 7. Bs. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık.
- Pekmez, C. (2021). Borcun İfa Edilmediği Defi (Ödemezlik Defi). 2. Bs. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık.
- Permann, R. (2007). OFK - Orell Füssli Kommentar (Navigator.ch), Mietrecht Kommentar Mit einschlägigen bundesrechtlichen und kantonalen Vorschriften, MK, 2. Aufl. Zürich: Orell Füssli Verlag AG. (OFK-MK/Permann, (2007)).
- Permann, R. (2016). OFK - Orell Füssli Kommentar (Navigator.ch), OR Kommentar Schweizerisches Obligationenrecht. 3. Aufl. Zürich: Orell Füssli Verlag AG. (OFK-OR/Permann, (2016)).
- Pestalozzi, C. M. (2011). Basler Kommentar, Obligationenrecht I Art. 1-529, Die Bürgschaft Art 492-512. 5. Aufl. Basel-Genf-München: Helbing Lichtenhahn Verlag. (BSK/Pestalozzi, (2011)).
- Petek, H. (2012). Kiralananın Sözleşmenin Sona Ermesinden Önce Geri Verilmesi. İzmir Barosu Dergisi. 2, 144-170.
- Polivka, L. (2018). SVIT- Schweizer Schriften zur Immobilienwirtschaft, Das schweizerische Mietrecht Kommentar. 4. Aufl. Zürich-Basel-Genf: Schulthess Juristische Medien AG. (SVIT/Polivka, (2018)).
- Poroy, R./ Tekinalp, Ü. (2010). Kıymetli Evrak Hukukunun Esasları. 20. Bs. İstanbul: Vedat Kitapçılık.
- Pulaşlı, H. (2019). Kıymetli Evrak Hukukunun Esasları (Die Grundlage des Wertpapierrechts). 7. Bs. Ankara: Adalet Yayınevi.
- Püntener, R. (2011). Das Mietrecht für die Praxis. in David Lachat, Daniel Stoll und Andreas Brunner (Hrsg). 8. Aufl. Zürich: Schweizerischer Mieterinnen Verlag. (Lachat/Püntener, (2011)).
- Reinicke, D./ Tiedtke, K. (2008). Bürgschaftsrecht. 3.Aufl. Köln: Carl Heymanns Verlag.
- Reisoğlu, S. (2013). Türk Kefalet Hukuku. Ankara. (Reisoğlu, (2013), Kefalet).
- Reisoğlu, S. (2003). Banka Teminat Mektupları ve Kontrgarantiler. 4. Bs. Ankara. (Reisoğlu, (2003), Teminat Mektupları).

- Reudt, D. (2018). SVIT- Schweizer Schriften zur Immobilienwirtschaft, Das schweizerische Mietrecht Kommentar. 4. Aufl. Zürich-Basel-Genf: Schulthess Juristische Medien AG. (SVIT/Reudt, (2018)).
- Rohrer, B. (2018). SVIT- Schweizer Schriften zur Immobilienwirtschaft, Das schweizerische Mietrecht Kommentar. 4. Aufl. Zürich-Basel-Genf: Schulthess Juristische Medien AG. (SVIT/Rohrer, (2018)).
- Ruhi, C./ Ruhi, A. C. (2016). Türk Borçlar Kanunu'na Göre Kira Hukuku. Ankara: Seçkin Yayınevi. (Kısaltılmışı: Ruhi/Ruhi, (2016), Kira).
- Ruhi, C./ Ruhi, A. C. (2018). Türk Kefalet Hukuku. Ankara: Seçkin Yayınevi (Kısaltılmışı: Ruhi/Ruhi, (2018), Kefalet).
- Sadioğlu, F. C. (2017). "6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu'na Göre Kefalet Sözleşmesinde Eşin Rızası". Türkiye Barolar Birliği Dergisi, Özel Sayı, s. 199-224.
- Sağlam, İ. (2005). "Türk Borçlar Kanunu Tasarısının Değerlendirilmesi Sempozyumu - Kira Sözleşmesi ve Kefalet", Legal Hukuk Dergisi, 3 (34), 3691-3694.
- Schach, K./ Schultz, M./ Schuller, P. (2019). BeckOK Mietrecht. 17. Edition, München: Verlag C.H. Beck. (BeckOK/Schach/Schultz/Schuller, 2019)).
- Schlechtriem, P. (1991). Schuldrecht Besonderer Teil. 2. Aufl. Tübingen: J.C.B. Mohr (Paul Siebeck).
- Schmid, J./ Stöckli, H. (2010). Schweizerisches Obligationenrecht Besonderer Teil. Zürich-Basel-Genf: Schulthess Juristische Medien AG.
- Schönle, H. (1993). ZK - Zürcher Kommentar Band/Nr. V/2a, Kauf und Schenkung, Erste Lieferung, Art. 184-191 OR Kommentar zum Schweizerischen Zivilgesetzbuch, Obligationenrecht, Kommentar zur 1. und 2. Abteilung (Art. 1-529 OR), Vorbemerkungen zur Zweiten Abteilung (Art. 184-551). 3. Aufl. Zürich: Schulthess Polygraphischer Verlag AG. (ZK/Schönle, (1993)).
- Schraner, M. (2000). ZK - Zürcher Kommentar Band/Nr. V/1e, Die Erfüllung der Obligationen, Art. 68-96 OR Kommentar zum Schweizerischen Zivilgesetzbuch, Obligationenrecht, Kommentar zur 1. und 2. Abteilung (Art. 1-529 OR). 3. Aufl. Zürich: Schulthess Juristische Medien AG. (ZK/Schraner, (2000)).
- Seliçi, Ö. (1976). Borçlar Kanununa Göre Sözleşmeden Doğan Sürekli Borç İlişkilerinin Sona Ermesi. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları/ Fakülteler Matbaası.

- Serozan, R. (1968). " 'Culpa in Contrahendo', 'Akdin Müsbet İhlali' ve 'Üçüncü Kişiyi Koruyucu Etkili Sözleşme' Kurumlarının Ortak Temeli: Edim Yükümlülüklerinden Bağımsız Borç İlişkisi". İstanbul Üniversitesi Mukayeseli Hukuk Araştırmaları Dergisi. 2 (3), 108-129. (Serozan, (1968), Bağımsız).
- Serozan, R. (2007). Sözleşmeden Dönme. İstanbul: Vedat Kitapçılık. (Serozan, (2007), Dönme).
- Sezgin Huysal, A. (2017). "TBK m. 603'ün Avale Uygulanabilirliği". İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi. 4 (2), 171-188.
- Soergel, B. H. (1997). Kohlhammer-Kommentar, Bürgerliches Gesetzbuch mit Einführungsgesetz und Nebengesetzen, Band 4/1, Schuldrecht I-II/1, (§§ 516-651) Gesetz zur Regelung der Miethöhe Verbraucherkreditgesetz. 12. Aufl. Stuttgart Berlin Köln: Verlag W. Kohlhammer.
- Spirig I. (2011). Das Mietrecht für die Praxis. in David Lachat, Daniel Stoll und Andreas Brunner (Hrsg). 8. Aufl. Zürich: Schweizerischer Mieterinnen Verlag. (Lachat/Spirig, (2011)).
- Streff, U./ Pellegrini, B./ von Kaenel, A. (2008). Vertragsvorlagen Eine Sammlung kommentierter Vertragsmuster für die Praxis. 4. Aufl. Zürich-Basel-Genf: Schulthess Juristische Medien AG.
- Stoll, D. (2007). "Sicherheitsleistungen der Mieterschaft vor dem Hintergrund kantonrechtlicher Bestimmungen - eine Übersicht zu Art. 257e Abs. 4 OR". Mietrechtspraxis/mp. 65-80.
- Stöckli, H. (2008). Das Synallagma im Vertragsrecht Begründung-Abwicklung-Störung. Zürich: Schulthess Juristische Medien AG.
- Şen Doğramacı, H. (2019). "Kira Bedelinin Ödenmesini Teminat Altına Almaya Yönelik Hukuki Çareler". Anadolu Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi (AndHD). 5 (2), 291-311.
- Tandoğan, H. (2008). Borçlar Hukuku Özel Borç İlişkileri, (Kendisine Özgü Yapısı Olan ve Karma Sözleşmeler, Satış ve Çeşitleri, Trampa, Bağışlama). C. I/1. 6. Bs. İstanbul: Vedat Kitapçılık. (Tandoğan, (2008), C. I/1).
- Tandoğan, H. (2008). Borçlar Hukuku Özel Borç İlişkileri, Kira, Ödünç Verme (Ariyet, Karz) Sözleşmeleri C. I/2. 4. Bs. İstanbul: Vedat Kitapçılık. (Tandoğan, (2008), I/2).
- Tandoğan, H. (2010). Borçlar Hukuku Özel Borç İlişkileri, (İstisna (Eser) ve Vekâlet Sözleşmeleri, Vekâletsiz İş Görme, Kefalet ve Garanti Sözleşmeleri) C. II. 5. Bs. İstanbul: Vedat Kitapçılık (Tandoğan, (2010), II).

- Tandoğan, H. (1959). Garanti Sözleşmesi. Ankara: Güzel İstanbul Matbaası. (Tandoğan, (1959), Garanti).
- Tank, S./ Baumgarten, B./ Kurz L. (2011). Gewerberaummiete. München: Verlag C.H. Beck.
- Teichmann, A. (2021). Jauernig, Bürgerliches Gesetzbuch: BGB Kommentar. 18. Aufl. München: Verlag C.H. Beck. (Jauernig/Teichmann, (2021)).
- Tekinalp, Ü. (2009) Ünal Tekinalp'ın Banka Hukukunun Esasları. 2. Bası. İstanbul: Vedat Kitapçılık.
- Tekinay, S. S. (1985). Borçlar Hukuku C. I. 5. Bs. İstanbul: Fakülteler Matbaası.
- Tekinay, S. S./ Akman, S./ Burcuoğlu, H./ Altop, A. (1993). Tekinay Borçlar Hukuku, Genel Hükümler. 7. Bs. İstanbul: Filiz Kitabevi. (Tekinay/Akman/Burcuoğlu/Altop, (1993), Borçlar).
- Tekinay, S. S./ Akman, S./ Burcuoğlu, H./ Altop, A. (1989). Tekinay Eşya Hukuku, C. I. 5. Bs. İstanbul: Filiz Kitabevi. (Tekinay/Akman/Burcuoğlu/Altop, (1989), Eşya).
- Tercier, P./ Pichonnaz, P./ Develioğlu, H. M. (2020). Borçlar Hukuku Genel Hükümler. 2. Bs. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık.
- Topuz, S./ Canbolat F. (2011). "Taşınmazlara İlişkin Kira Sözleşmelerinin İçeriğinin Örtülü İrade Beyanlarıyla Değiştirilmesi". Hacettepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi. 1 (1), 1-31.
- Tunçomağ, K. (1977). Türk Borçlar Hukuku Özel Borç İlişkileri. C. II. 3. Bs. İstanbul: Sermet Matbaası.
- Turanboy, K. N. (1997). "Tasarruf Mevduatı Sözleşmesinin Niteliği". Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi (GÜHFD). 1 (1), 254-264.
- Ulusoy, E. (2000). "Kira Depozitosuna Faiz Ödenir mi?". Banka ve Ticaret Hukuku Enstitüsü Dergisi (BATİDER). 20 (3), 41-59. (Ulusoy, (2000), Depozito)
- Ulusoy, E. "Yeni Türk Ticaret ve Borçlar Kanunu Yeni Hesap Türleri". (Kısaltılmışı: Ulusoy, Yeni Hesap) Erişim: <https://www.dunya.com/gundem/yeni-turk-ticaret-ve-borclar-kanunu-yeni-banka-hesap-turleri-haberi-185123>
- Ural Çınar, N. (2018) "2020'ye 2 Kala 6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu'nda Düzenlenen Kira Sözleşmelerinde Ertelenen Hükümler". Fasikül Hukuk Dergisi. 10 (100), 161-168. (Ural Çınar, (2018), Ertelenen Hükümler).

- Ural Çınar, N. (2014) Türk Borçlar Kanunu'nda Düzenlenen Kira Sözleşmelerinde Kira Bedelinin Ödenmemesi ve Sonuçları. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık. (Ural Çınar, (2014), Kira Bedeli).
- Vischer, M. (2016). CHK-Handkommentar zum Schweizer Privatrecht, Vertragsverhältnisse Teil 2: Arbeitsvertrag, Werkvertrag, Auftrag, GoA, Bürgschaft. 3. Aufl. Zürich-Basel-Genf: Schulthess Juristische Medien AG. (CHK/Vischer, (2016)).
- von Tuhr, A. (1983). Borçlar Hukukunun Umumi Kısmı, C. 1-2. Çev. Cevat Edege. Ankara: Olgaç Matbaası.
- Walter, H. P. (2008). OR-Kurz Kommentar Art. 1-529. Basel: Helbing Lichtenhahn Verlag. (OR-KuKo/Walter, (2008)).
- Weber, R. (2011). Basler Kommentar Obligationenrecht I Art. 1-529, Die Miete Art 253-274. 5. Aufl. Basel: Helbing Lichtenhahn Verlag. (BSK/Weber, (2011)).
- Weber, R. (1993). Der Gemeinsame Mietvertrag. Zürich: Schulthess Polygraphischer Verlag. (Kısaltılmışı: Weber, (1993), Mietvertrag).
- Weber, R. H. (2005). BK - Berner Kommentar Band/Nr. VI/1/4, Die Erfüllung der Obligation, Art. 68-96 OR Schweizerisches Zivilgesetzbuch, Das Obligationenrecht, Allgemeine Bestimmungen. 2. Aufl. Bern: Stämpfli Verlag AG. (BK/Weber, (2005)).
- Weth, S. (1989). "Bürgschaft und Garantie auf erstes Anfordern". Archiv für die civilistische Praxis. 189 (4), 303-341.
- Wiegand, W. (1997). "Personalsicherheiten, Die Bürgschaft im Bankgeschäft", in Wolfgang Wiegand (Hrsg). Bern: Berner Bankrechtstag/Stämpfli Verlag AG, 175-216. (Wiegand, (1997), Bürgschaft).
- Wiegand, W. (1982) "Akzessorietät und Spezialität - Zum Verhältnis zwischen Forderung und Sicherungsgegenstand, Probleme der Kreditsicherung". Berner Tage für die juristische Praxis (BTJP)/ Verlag Stämpfli & Cie AG Bern, 35-59, (Wiegand, (1982), Akzessorietät).
- Wullschleger, P. (2016). CHK - Handkommentar zum Schweizer Privatrecht, Obligationenrecht - Allgemeine Bestimmungen Art. 1-183 OR. 3. Aufl. Zürich-Basel-Genf: Schulthess Juristische Medien AG. (CHK/Wullschleger, (2016)).
- Wytttenbach, M./ Das Mietrecht für die Praxis. in David Lachat, Daniel Stoll und Andreas Brunner (Hrsg). 8. Aufl. Zürich: Schweizerischer Mieterinnen Verlag. (Lachat/Wytttenbach, (2011)).

- Yalman, S. (2006). Türk-İsviçre Hukukunda Sözleşme Görüşmelerinden Doğan Sorumluluk. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yavuz, C. (2004). "Genel Olarak Kefalet Sözleşmesi, Geçerliliği ve Türleri". Marmara Üniversitesi Avrupa Topluluğu Enstitüsü Avrupa Araştırmaları Dergisi. 12 (1-2), 17-61. (Yavuz, (2004), Kefalet).
- Yavuz, N. (2019). Yeni TBK, HMK, İİK ve İstinafa Göre Kira Hukuku. 7. Bs. Ankara: Adalet Yayınevi. (Yavuz, (2019), Kira).
- Yavuz, N. (2008). "Üçüncü Kişiyi Koruyucu Etkili Sözleşme ve Bunun Kira Hukukundaki Bazı Yansıma Örnekleri". Terazi Hukuk Dergisi (THD). 3 (26), 27-35. (Yavuz, (2008), Üçüncü Kişi).
- Yavuz, N. (2003). "Kira Depozitosunun Hukuksal Mahiyeti: Düzensiz (Usulsüz) Rehin mi Yoksa Doğması Muhtemel Bir Borcun İfası Uğruna Verilen Teminat Mıdır?". Yargıtay Dergisi. 29 (1-2), 17-23. (Yavuz, (2003), Depozito).
- Yavuz, N. (2008). "Türk Borçlar Kanunu Tasarısı' Hakkında Genel Değerlendirme ve Öneriler". Terazi Hukuk Dergisi (THD). 3 (20). 51-60. (Kısaltılmışı: Yavuz, Değerlendirmeler).
- Yavuz, C./ Acar, F./ Özen, B. (2019). Borçlar Hukuku Dersleri (Özel Hükmeler). 16. Bs., İstanbul: Beta Yayıncılık.
- Yıldırım, A. (2015). "Konut ve Çatılı İşyeri Kiralarında Kiracının Güvence Vermesi". Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi (AÜHFD). 64 (1), 237-265. (Yıldırım, (2015), Güvence).
- Yıldırım, M. F. (2011). "Kefalet Sözleşmelerindeki Yenilikler". Hukuk Muhakemeleri Kanunu ve Borçlar Kanunu Sempozyumu. Editör Emel Badur. Ankara: Ankara Barosu Yasal İzleme Enstitüsü, 225-233. (Yıldırım, (2011), Kefalet).
- Yıldırım, M. F. (2013). "Kiralananın Temlik Hâlinde Kiracının Korunması Gereksiz mi? -Kiralananın Temlik Halinde Yeni Malik Tarafından Tahliye Edilen Kiracının Tazminat Talebi". Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi (GÜHFD). 17 (4), 117-125. (Yıldırım, (2013), Kiralananın Temlik).
- Yılmaz, E. (2008). "İcra İnkâr Tazminatı Açısından "Likid Alacak" Kavramı". Bankacılar Dergisi. (67), 85-93. (Yılmaz, (2008), Likid Alacak).
- Yılmaz, H. (2008). "Taşınmaz Kira Sözleşmesinde Kefilin Sorumluluğunun Kapsam ve Süresi". Terazi Hukuk Dergisi (THD). 3 (18), 21-31. (Yılmaz, (2008), Taşınmaz Kira).

- Yılmaz, H. (2014). "Kiracının Taşınmazı Özenle Kullanma Borcunun İhlali: Hor Kullanma Tazminatı". Terazi Hukuk Dergisi (THD). 9 (95), 95-100 (Yılmaz, (2014), Hor Kullanma Tazminatı).
- Yılmaz, S. (2008). "Yargıtay Kararları Işığında 6570 Sayılı Kanun Kapsamındaki Kira Sözleşmelerinde Kefilin Sorumluluğu". Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi (AÜHFD). 57 (3), 753-778. (Yılmaz, (2008), Kefilin Sorumluluğu).
- Yüce, M. B. (2009). "Üçüncü Kişinin Fiilini Taahhüt Sözleşmesinde Rücû". Prof. Dr. Bilge Umar'a Armağan. Dokuz Eylül üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi (DEÜHFD). 11 (Özel Sayı), 1435-1454.
- Zevkliler, A./ Gökyayla, K. E. (2016). Borçlar Hukuku Özel Borç İlişkileri. 16. Bs., Ankara: Turhan Kitabevi.
- Zihlmann, P. (1995). Das Mietrecht. 2. Aufl. Zürich: Schulthess Polygraphischer Verlag.

Mehmet BARUTÇU

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

HANEFİ MEZHEBİ BAĞLAMINDA
İSLAM HUKUKUNDA
MAL TÜRLERİNİN
HUKUKİ İŞLEMLERE ETKİSİ

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Hanefi Mezhebi Bağlamında İslam Hukukunda Mal Türlerinin Hukuki İşlemlere Etkisi
Mehmet Barutçu

Hukuk Yayınları Dizisi – 3318

Birinci Baskı : Aralık, 2022

ISBN : 978 – 605 – 264 – 093 – 7

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nilüfer Aydın

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Vadi Grafik Tasarım Ltd. Şti.
İvedik Org. San. Bölgesi 1420. Cadde
No: 58/1 Yenimahalle/Ankara
Tel: 0 312 395 85 71
Sertifika No: 47479

KAYNAKLAR

- Abdurrahman Münîb Bey. *Hukûk-ı Medeniye Dersleri Kitâbü'l-Îâre*
İstanbul: Dâru'l-fünûn Matbaası, H.1338-1339.
- — —. *Hukûk-ı Medeniye Dersleri: Kitâbu'l-Büyû*. İstanbul: Dâru'l-fünûn Matbaası, H.1337-1338.
- "Akâr." *El-Mevsûatü'l-fikhiyyetü'l-kuveytiyye*, 30/186-97. Kuveyt: Vizâretü'l-evkâf ve'-ş-şüûni'l-islâmiyye, 1994.
- Akgündüz, Ahmet. "Ecrimisil Müessesesi." *DÜHFD* 2, no. 2 (1984): 339-75.
- — —. *İslam Hukukunda ve Osmanlı Tatbikatında Vakıf Müessesesi*. Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları, 1988.
- — —. *İslam ve Osmanlı Hukuku Külliyyâtı Özel Hukuk-II*. İstanbul: ORSAV Vakfı, 2012.
- Aktan, Hamza. "İhrâz." *TDV İslâm Ansiklopedisi*, 21/542-4. İstanbul: TDV İslâm Araştırmaları Merkezi, 2000.
- Alâüddin Buhârî, Abdulaziz b. Ahmed b. Muhammed. *Keşfü'l-Esrâr an-Usûli Fahri'l-İslâm El-Pezdevî*. 1-4 cilt. Beyrut: Dâru'l-kütübi'l-ilmîyye, 1997.
- Ali Haydar Efendi. *Dürerü'l-Hükkâm Şerhü Mecelleti'l-Ahkâm*. 1-4 cilt. İstanbul: Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, 2017.
- — —. *Risâle Fî-Hakki Ademi İnfisâhi'l-Îcâre Bi'l-Mevt*. İstanbul: Necm-i İstikbâl, 1335.
- — —. *Tertîbü's-Sunûf Fî-Ahkâmi'l-Vukûf*. İstanbul: Şirket-i Mürettebiye Matbaası, H.1340.
- Apaydın, Yunus. "İbrâ." *TDV İslâm Ansiklopedisi*, 21/263-6. İstanbul: TDV İslâm Araştırmaları Merkezi, 2000.
- — —. "Kıyas." *TDV İslâm Ansiklopedisi*, 25/528-38. Ankara: TDV İslâm Araştırmaları Merkezi, 2002.

- Araz, Yunus. "İslam Hukukunda Menfaatin Tazmini." Doktora Tezi, Erzurum Atatürk Üniversitesi, 2016.
- — —. "İslam Hukuku Açısından Menfaat ve Menfaat İçerikli Bazı Tasarruflar." *İlahiyat Tetkikleri Dergisi*, no. 46 (2016/2): 81-129.
- Atar, Fahrettin. "Haciz." *TDV İslâm Ansiklopedisi*, 14/518-20. İstanbul: TDV İslâm Araştırmaları Merkezi, 1996.
- — —. *İslâm İcra ve İflâs Hukuku*. İstanbul: MÜİFAV Yayınları, 1990.
- Aydın, Mehmet Âkif. "Deyn." *TDV İslâm Ansiklopedisi*, 9/266-8. İstanbul: TDV İslâm Araştırmaları Merkezi, 1994.
- — —. "İslam Hukukunda Gasp." *İslâm Tetkikleri Dergisi* 9 (1995): 163-220.
- Aynî, Bedreddin. *El-Binâye Şerhü'l-Hidâye*. 1-13 cilt. Beyrut: Daru'l-kütübi'l-ilmîyye, 2000.
- Azmîzâde, Mustafa b. Pir Ali b. Muhammed. *Hâşiyetu Azmîzâde*. Dersâdet: Matbaa-yı Osmânî, H.1315.
- Bâbertî, Muhammed b. Mahmud Ekmeleddin. *El-Înâye Şerhü'l-Hidâye*. b.y.: Dâru'l-fikir, ts.
- Bağdâdî, Ebû Muhammed Ğânim b. Muhammed. *Mecmau'd-Damânât*. 1-2 cilt. Kâhire: Dâru's-selâm, 1999.
- Bardakoğlu, Ali. "Havâle." *TDV İslâm Ansiklopedisi*, 16/507-12. İstanbul: TDV İslâm Araştırmaları Merkezi, 1997.
- — —. "Vesâyet." *TDV İslâm Ansiklopedisi*, 43/66-70. İstanbul: TDV İslâm Araştırmaları Merkezi, 2013.
- Bereketî, Muhammed Amîmü'l-ihsân el-Müceddidî. *Et-Ta'rîfatü'l-Fikhiyye*. Beyrut: Dâru'l-kütübi'l-ilmîyye, 2003.
- Bilgili, İsmail. *İslam Hukukunda Ma'dûmun Satımı*. Konya: Desen Ofset Matbaacılık, 2011.
- Bilgin, Ahmet. "İslam Hukukunda İrtifak Haklarının Mahiyeti." *DÜHFD* 5, no. 5 (1992): 79-113.
- Bilicioğlu, İlknur Yaşar. "İslam Hukukunda Nitelikleri İtibariyle Satım Akdine Konu Olamayan Mallar." Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, 2009.

- Bilmen, Ömer Nasuhi. *Hukuk-ı İslâmiyye ve Istilahât-ı Fıkhiyye Kamusu*. 1-8 cilt. İstanbul: Ravza Yayınları, 2018.
- Boyalık, Şeyma. "İslam Hukukunda Cins Borcu." Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi, 2015.
- Boynukalın, Mehmet. "Zevâid." *TDV İslâm Ansiklopedisi*, 44/302-3. İstanbul: TDV İslâm Araştırmaları Merkezi, 2013.
- Cessâs, Ebu Bekir er-Râzî. *Ahkâmu'l-Kurân*. 1-3 cilt. Beyrut: Dâru'l-kütübi'l-ilmîyye, 1994.
- Cürcânî, Ali b. Muhammed b. Ali. *Kitâbü't-Ta'rîfât*. Beyrut: Dâru'l-kütübi'l-ilmîyye, 1983.
- Debûsî, Ebû Zeyd Ubeydullah b. Ömer b. İsa. *El-Esrâr Fi'l-Usûl ve'l-Fürû Fî Takvîmi Edilleti'ş-Şer'i*. Haz.: Mahmud Tevfik Abdullah el-Avâtîlî er-Rifâî. 1-3 cilt. Ammân: Vizâretü'l-evkâf ve'ş-şüûn ve'l-mukaddesâti'l-islâmîyye, 1999.
- — —. *Takvîmü'l-Edille Fî-Usûli'l-Fıkh*. Beyrut: Dâru'l-kütübi'l-ilmîyye, 2001.
- Demir, Fahri. *İslam Hukukunda Mülkiyet Hakkı ve Servet Dağılımı*. Ankara: Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, 2012.
- "Deyn." *El-Mevsûatü'l-fikhiyyetü'l-kuveytiyye*, 21/102-41. Kuveyt: Vizâretü'l-evkâf ve'ş-şüûni'l-islâmîyye, 1992.
- Dönmez, İbrahim Kâfi. "Garar." *TDV İslâm Ansiklopedisi*, 13/366-71. İstanbul: TDV İslâm Araştırmaları Merkezi, 1996.
- Ebu'l-Bekâ, Eyyüb b. Musa el-kefevî. *el-Külliyât*. Beyrut: Müessetü'r-risâle, 1998.
- Ebu Zehrâ, Muhammed. *El-Milkiyye ve Nazariyyetü'l-Akdi Fi'ş-Şer'ati'l-İslâmîyye*. Kahire: Dâru'l-fikri'l-arabî, 1996.
- Emîr Hâc, Ebu Abdullah Şemsüddin Muhammed b. Muhammed. *Et-Takrîr ve't-Tahbîr Alâ't-Tahrîr Fî Usûli'l-Fıkh*. 1-3 cilt. Beyrut: Dâru'l-kütübi'l-ilmîyye, 1999.
- Emîr Padişah, Muhammed Emin b. Mahmud el-Buhârî. *Teysîru't-Tahrîr*. 1-4 cilt. Beyrut Dâru'l-kütübi'l-ilmîyye, 1996.

- Erkal, Mehmet. "Zekât." *TDV İslâm Ansiklopedisi*, 44/197-207. İstanbul: TDV İslâm Araştırmaları Merkezi, 2013.
- Fenârî, Muhammed b. Hamza b. Muhammed Şemsüddîn. *Füsûlü'l-Bedâi' Fî Usûli'ş-Şerâi'*. 1-2 cilt. Beyrut: Dâru'l-kütübi'l-ilmîyye, 2006.
- Feyzioğlu, Feyzi Necmeddin. "Evvelki Hukukumuzda (Mecelle'de) Şuf'a Hakkı." *İÜHFİM* 16, no. 3-4 (1950): 958-92.
- Hacak, Hasan. *Atomcu Evren Anlayışının İslam Hukukuna Etkisi*. İstanbul: Ensar Neşriyat, 2007.
- — —. "İslam Hukukunda İrtifak Hakları ve İlgili Kavramların Gelişimi." Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, 1993.
- — —. "İslam Hukukunun Klasik Kaynakların Hak Kavramının Analizi." Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi, 2000.
- — —. "Mal." *TDV İslam Ansiklopedisi*, 27/461-5. Ankara: TDV İslâm Araştırmaları Merkezi, 2003.
- — —. "Menfaat." *TDV İslâm Ansiklopedisi*, 29/131-4. Ankara: TDV İslâm Araştırmaları Merkezi, 2004.
- — —. "Misli." *TDV İslâm Ansiklopedisi*, TDV İslâm Araştırmaları Merkezi, 2005.
- — —. "Mülkiyet." *TDV İslâm Ansiklopedisi*, 31/541-6. Ankara: TDV İslâm Araştırmaları Merkezi, 2006.
- Haddâdî, Ebû Bekir b. Ali b. Muhammed. *El-Cevheretü'n-Neyyira*. 1-6 cilt. Ammân: Ervika li'd-dirâsât ve'n-neşr, 2015.
- Hafîf, Ali. *Buhûs ve Makâlât Fi't-Teşrî'l-İslâmî*. Kâhire: Dâru'l-fikri'l-arabî, 2010.
- — —. *İslam Hukukuna Göre Hukuki İşlemler ve Hükümleri*. Trc. Rahmi Yaran. Ankara: TDV Yayınları, 2018.
- Halebî, İbrahim b. Muhammed b. İbrahim. *Mültekâ'l-Ebhur*. Beyrut: Dâru'l-beyrûtî, 2005.
- Hamevî, Ahmed b. Muhammed. *Ğamzu Uyûni'l-Besâir*. 1-4 cilt. Beyrut: Dâru'l-kütübi'l-ilmîyye, 1985.

- Haskefî, Alâüddîn. *Ed-Dürrü'l-Muhtâr*. Beyrut: Dâru'l-kütübi'l-ilmîyye, 2002.
- — —. *Ed-Dürrü'l-Müntekâ Fi-Şerhi'l-Mültekâ*. 1-4 cilt (Mecmau'l-enhur'la birlikte). Beyrut: Dâru'l-kütübi'l-ilmîyye, 1998.
- İbn Âbidin, Muhammed Emin b. Ömer b. Abdulaziz Âbidin. *Reddü'l-Muhtar Ala-Dürri'l-Muhtar*. 1-6 cilt. Beyrut: Daru'l-fikir, 1992.
- İbn Hümâm, Kemaleddin Muhammed b. Abdulvahid es-Sivasî. *Fethu'l-Kadîr*. 1-10 cilt. Beyrut: Dâru'l-kütübi'l-ilmîyye, 2003.
- İbn Manzûr, Ebû'l-fadl Cemâlüddin b. Muhammed b. Mükrim. *Lisânü'l-Arab*. 1-15 cilt. Beyrut: Dârü Sâdır, H.1414.
- İbn Maze, Ebu'l-meali Burhanuddin. *El-Muhitu'l-Burhanî Fî'l-fikhi'n-Numânî*. 1-9 cilt. Beyrut: Dâru'l-kütübi'l-ilmîyye, 2004.
- İbn Melek, İzzeddin Abdullatif b. Abdulaziz. *Şerhü'l-Menâr ve Havâşîhi Min-İlmi'l-Usûl*. Dersââdet: Matbaa-yı Osmâniye, H.1315.
- İbn Nüceym, Sirâcüddin Ömer b. İbrahim. *En-Nehrü'l-Fâik Şerhü Kenzi'd-Dekâik*. 1-3 cilt. Beyrut: Dâru'l-kütübi'l-ilmîyye, 2002.
- İbn Nüceym, Zeynüddin b. İbrahim b. Muhammed. *El-Bahru'r-Râik Şerhü Kenzi'd-Dekâik*. 1-9 cilt. Dâru'l-kütübi'l-ilmîyye, 1997.
- — —. *El-Eşbâh ve'n-Nezâir*. Beyrut: Dâru'l-Kütübi'l-ilmîyye, 1999.
- "İbrâ." *El-Mevsûatü'l-fıkhiyyetü'l-kuveytiyye*, 1/142-70. Kuveyt: Vizâretü'l-evkâf ve's-şüûni'l-islâmîyye, 1983.
- "Îsâ." *el-Mevsûatü'l-fıkhiyyetü'l-kuveytiyye*, 7/205-19. Kuveyt: Vizâratü'l-evkâf ve's-şüûni'l-islâmîyye, 1986.
- "Iskat." *El-Mevsûatü'l-fıkhiyyetü'l-kuveytiyye*, 4/225-57. Kuveyt: Vizâretü'l-evkâf ve's-şüûni'l-islâmîyye, 1986.
- Kahraman, Abdullah. "Takas." *TDV İslâm Ansiklopedisi*, 39/451-3. İstanbul: TDV İslâm Araştırmaları Merkezi, 2010.
- Kara, Yakup. "İslam Hukuku'nda Deyn'in Deyn Karşılığında Satımı." *İHAD*, no. 20 (2012): 389-415.

- Karaman, Hayreddin. *Mukayeseli İslâm Hukuku*. 1-3 cilt. İstanbul: İz Yayıncılık, 2014.
- Kâsânî, Ebû Bekir b. Mesud. *Bedâiu's-Senâi Fi-Tertibi's-Şerai*. Haz. Ali Muhammed Muavvaz ve Adil Ahmed Abdulmevcud. 1-10 cilt. Beyrut: Daru'l-kütübi'l-ilmîyye, 2002.
- Kâşifü'l-ğitâ, Ayetullah Uzma Muhammed Hüseyin. *Tahrîrü'l-Mecelle*. Haz. Muhammed Sâidî. 1-5 cilt. b.y.: el-Mecmeu'l-âlemî li't-takrîbi beyne'l-mezâhibi'l-islâmîyye, H.1422.
- Kaşıkçı, Osman. "Eski Hukukumuzda Üst Hakkı." *EBYÜHFD* 3, no. 1 (1999).
- Kaya, Eyyüp Said ve Hasan Hacak. "Zimmet." *TDV İslâm Ansiklopedisi*, 44/424-8. İstanbul: TDV İslâm Araştırmaları Merkezi, 2013.
- Kaya, Münir Yaşar. "Ömer Hilmi Efendi ve İthâfu'l-Ahlâf Fî-Ahkâmî'l-Evkâf İsimli Eseri." Yüksek Lisans Tezi, 2011.
- Kisbet, Mustafa. *İslam Hukukuna Göre Satım Akdinde Malın Kabzı ve Teslimi*. İstanbul: Nizamiye Akademi, 2015.
- Komisyon. "Mecelle Encümeni'nin Kitâbü'l-İcâreye Dâir Tedkikâtı." *Dârülfünûn Hukûk Mecmûası* Sene 2, no. 13 (H.1342): 178-99.
- — —. "Mecelle Komisyonunca Kitâbü'l-Büyûun Tadilatına Dair İhâr Olunan Layiha-ı Kanuniye ile Esbâb-ı Mucibesi." *Cerîde-i Adliye* Sene 1, no. 2 (1922): 92-96.
- Konevî, Kasım b. Abdullah b. Emir. *Enîsü'l-Fukahâ Fî-Ta'rîfâtî'l-Elfâzî'l-Mütedâvile Beyne'l-Fukahâ*. Beyrut: Dâru'l-kütübi'l-ilmîyye, 2004.
- Kudûrî, Ahmed b. Muhammed Ebu'l-hüseyin. *Et-Tecrîd*. 1-12 cilt. Kâhire: Dâru's-selâm, 2006.
- — —. *Muhtasaru'l-Kudûrî*. Haz. Sâid Bekdaş. Beyrut: Dâru'l-beşâiri'l-islâmîyye, 2014.
- Kurtoğlu, Serda. *İslam Hukuku Dersleri*. 1-2 cilt. İstanbul: Fatih Matbaası, 1972.
- Kutluer, İlhan. "Cevher." *TDV İslâm Ansiklopedisi*, 7/450-5. İstanbul: TDV İslâm Araştırmaları Merkezi, 1993.

- Kuyucaklızâde Atıf Bey. *Mecelle-i Ahkâm-ı Adliye Şerh-i Kitâbü'l-Büyükü*. İstanbul: Mahmud Bey Matbaası, H.1318.
- Leknevî, Muhammed Abdulhay. *Kamerü'l-Akmâr Alâ-Nûri'l-Envâr*. 1-2 cilt. Karaçi: Mektebetü'l-büşrâ, 2017.
- Lüheydân, Salih b. Abdullah. "El-Anâsirü'l-Mükevvinetü Li-Sıfati'l-Mâliyye İnde'l-Fukahâ." *Mecelletü'l-buhûsi'l-islâmiyye*, no. 73: 163-233.
- — —. "El-Eşyâü'l-Muhtelefetü Fî Mâliyetihâ İnde'l-Fukahâ." *Mecelletü'l-buhûsi'l-islâmiyye*, no. 76: 305-74.
- Mahkeme-i Temyiz Reis-i Evveli Osman. "Menâfi-i Mağsûbun Zamânına Dair." *Cerîde-i Adliye*, no. 144 (1915): 7124-27.
- "Menkul." *El-Mevsûatü'l-fıkhiyyetü'l-kuveytiyye*, 39/114-7. Kuveyt: Vizâretü'l-evkâf ve's-şüûni'l-islâmiyye, 2000.
- Merğınânî, Ebu'l-Hasen Burhanuddin. *El-Hidâye Fî-Şerhi'l-Bidâye*. 1-4 cilt. Beyrut: Dâru İhyâi't-turâsi'l-arabî, ts.
- Mevsilî, Abdullah b. Mahmûd b. Mevdûd. *El-İhtiyâr Li-Ta'lîli'l-Muhtâr*. 1-3 cilt. Beyrut: Dâru'l-feyhâ, 2020.
- "Misliyat." *el-Mevsûatü'l-fıkhiyyetü'l-kuveytiyye*, 36/111-6. Kuveyt: Vizâretü'l-evkâf ve's-şüûni'l-islâmiyye, 1996.
- Molla Hüsrev, Muhammed b Ferâmurz. *Dürerü'l-Hükkâm Şerhü Ğureri'l-Ahkâm*. 1-2 cilt. b.y.: Daru İhyâi'l-kütübi'l-arabiyye, ts.
- Muhammed Kadri Paşa. *El-Ahkâmu's-Şeriyeye Fi'l-Ahvâli's-Şahsiyye Alâ Mezhebi Ebî Hanîfete'n-Nu'mân*. Beyrut: Dâru İbn Hazm, 2007.
- — —. *Kânûnü'l-Adli ce'l-İnsâf Li'l-Kadâi Alâ-Müşkilâti'l-Evkâf*. Beyrut: Müessesetü'r-reyyân, 2007.
- — —. *Mürşidü'l-Hayrân İlâ-Marifeti Ahvâli'l-İnsân Fi'l-Muâmeleti's-Şeriyeye Alâ-Mezhebi Ebî Hanîfete'n-Numân Mülâimen Li-Örfi'd-Diyâri'l-Mısriyyeti ve Sâiri'l-Ümemi'l-İslâmiyye*. el-Mektebetü'l-mısriyye, H. 1338.

- Mühâsinî, Muhammed Saîd. *Şerhü Mecelleti'l-Ahkâmi'l-Adliyye*. 1-3 cilt. Dimeşk: Matbaatu't-terakkî, 1927.
- Mütercim Asım Efendi. *Kâmusu'l-Muhît Tercümesi*. 1-6 cilt. İstanbul: Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı, 2013.
- Nesefî, Ebû Hafs Ömer b. Muhammed b. Ahmed b. İsmail Necmüddîn. *Tilbetü't-Talebe*. b.y.: Matbaa-yı Âmire, H.1311.
- Nesefî, Ebü'l-Berekât Hâfızüddîn Abdullah b. Ahmed b. Mahmûd. *Kenzü'd-Dekâik*. Beyrut: Dâru'l-beşâiri'l-islâmiyye, 2011.
- Neşemî, Acîl Câsim. "Beyu'l-İsmi't-Ticârî." *Mecelletü Mecmeai'l-fikhi'l-islâmî* 5, no. 3 (1988): 2267-354.
- Nevevî, Ebu Zekeriyya Muhyiddin Yahya b. Şeref. *Tehzîbü'l-Esmâ ve'l-Lüğât*. 1-4 cilt. Beyrut: Dâru'l-kütübi'l-ilmîyye, ts.
- Özdemir, Recep. *İslam Hukukunda Mülkiyet*. İstanbul: Hiper Yayın, 2018.
- Öznurhan, Halim. "İstilah." *TDV İslâm Ansiklopedisi*, EK-1/575-6. Ankara: TDV İslâm Araştırmaları Merkezi, 2020.
- Özpolat, İbrahim. "Klasik ve Modern Yaklaşımlar Çerçevesinde Mütakavvim Mal." Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi, 2017.
- Özsoy, İsmail. "Faiz." *TDV İslâm Ansiklopedisi*, 12/110-26. İstanbul: TDV İslâm Araştırmaları Merkezi, 2005.
- Öztürk, Nazif. *Elmalılı M. Hamdi Yazır Gözüyle Vakıflar (Ahkâmu'l-Evkâf)*. Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, 1995.
- Reşid Paşa, Hacı Ahmed. *Ruhu'l-Mecelle*. 1-8 cilt. İstanbul: Tercümân-ı Hakikat, H.1327.
- Ruhâvî, Şeyh Yahya. *Hâşiyetü'r-Ruhâvî*. Dersâdet: Matbaa-yı Os-mânî, H.1315.
- Serahsî, Muhammed b. Ahmed b. Ebu Sehl Şemsu'l-e'imme. *El-Mebsût*. 1-30 cilt. Beyrut: Dâru'l-marife, 1993.
- Serahsî, Muhammed b. Ahmed b. Ebu Sehl Şemsu'l-e'imme. *Usûlü's-Serahsî*. 1-2 cilt. Beyrut: Dâru'l-marife, ts.

Serrâc, Muhammed ve Muhammed Ahmed Bedrân. *Şerhü Mürşidi'l-Hayrân İlâ-Marifeti Ahvâli'l-İnsân Fi'l-Muâmeleti's-Şeriyeye Alâ-Mezhebi Ebî Hanifete'n-Numân Mülâimen Li-Sâiri'l-Ektâri'l-İslâmiyye*. 1-3 cilt. Kâhire: Dâru's-selâm, 2011.

Seyyid Bey. "Milk, Mal ve Bey'in Mâhiyet-i Hukûkiyeleri." *Dârulfünûn Hukûk Mecmûası* 1, no. 2 (1916): 131-41.

Seyyid Nesib, Zeynel Âbidinzâde *Fıkh-ı Hanefiyyenin Esâsâtı: Kıyâs ve Deyne Müteallik Mesâil*. İstanbul: Evkâf Matbaası, H.1339.

— — —. "Zamân-ı Menfaat Meselesinde Hanefiyye ile Şâfiyye'nin Münâzara-i İctihadiyesi ve Müctehidîn-i Hanefiyyeden Kemal İbn Hümâm'ın Galebe-i Gaspta Menâfiin Ale'l-ıtlak Mazmûniyeti ile İftânın Lüzûmu Hakkındaki Kavli-1." *Cerîde-i Adliye*, no. 30 (1911): 1447-512.

— — —. "Zamân-ı Menfaat Meselesinde Hanefiyye ile Şâfiyye'nin Münâzara-I İctihadiyesi ve Müctehidîn-i Hanefiyyeden Kemal İbn Hümâm'ın Galebe-i Gaspta Menâfiin Ale'l-ıtlak Mazmûniyeti ile İftânın Lüzûmu Hakkındaki Kavli-2." *Cerîde-i Adliye*, no. 31 (1911): 1577-83.

— — —. "Zamân-ı Menfaat Meselesinde Hanefiyye ile Şâfiyye'nin Münâzara-yı İctihadiyesi ve Müctehidîn-i Hanefiyyeden Kemal İbn Hümâm'ın Galebe-i Gaspta Menâfiin Ale'l-ıtlak Mazmûniyeti ile İftânın Lüzûmu Hakkındaki Kavli-3." *Cerîde-i Adliye*, no. 33 (1911).

Siğnâkî, Hüseyin b. Ali b. Haccâc b. Ali Hüsâmuddîn. *El-Kâfi Şerhü'l-Pezdevî*. Haz. Fahreddîn Seyyid Muhammed Kant. 1-4 cilt. Riyâd: Mektebetü'r-rüşd, 2001.

Sübki, Tâcüddîn Abdulvehhâb b. Takiyyüddîn. *El-Eşbâh ve'n-Nezâir*. 1-2 cilt. Beyrut: Dâru'l-kütübi'l-ilmîyye, 1991.

Şaban, Zekiyyüddin. *İslam Hukuk İlminin Esasları*. Trc. İbrahim Kâfi Dönmez. Ankara: TDV Yayınları, 2019.

Şeyhülislam Feyzullah Efendi. *Fetâvâ-yı Feyziye*. İstanbul: Klasik, 2009.

- Şeyhülislam Yenişehirli Abdullah Efendi. *Behcetü'l-Fetâvâ*. İstanbul: Klasik, 2011.
- Şirbînî, Şemsüddin Muhammed b. Ahmed el-Hatîb. *Muğni'l-Muhtâc İlâ-Marifeti Meânî Elfâzi'l-Minhâc*. 1-6 cilt. Beyrut: Dâru'l-kütübi'l-ilmîyye, 1994.
- Teftâzânî, Sadeddîn Mesûd b. Ömer. *Şerhü't-Telvîh Alâ't-Tavzîh* 1-2 cilt. Beyrut: Dâru'l-kütübi'l-ilmîyye, ts.
- Tehânevî, Muhammed b. Ali b. Kâdı Muhammed Hamid b. Muhammed Sabır. *Mevsûatü Keşşâfi Istilâhâtî'l-Fünûn ve'l-Ulûm*. 1-2 cilt. Beyrut: Mektebetü Lübnan Nâşirûn, 1996.
- Topal, Şevket. *İslâm Hukukunda Zilyedlik: Mülkiyet İlişkileri ve Fiilî Hâkimiyet*. İstanbul: Nizamiye Akademi, 2016.
- Trabzon İstinâf Mahkemesi Reisi Ahmed Ziya. *Yeni ve Mufasssal Usûl-ı Muhâkeme-i Hukûkiye Kanûnu Şerhi*. İstanbul: Cihân Matbaası, H.1339.
- Ünal, Mustafa. *İslâm Hukukunda Haksız Fiil Sorumluluğu*. Ankara: Adalet Yayınevi, 2019.
- Üsmendî, Muhammed b. Abdulhamid. *Tarîkatü'l-Hilâf Fi'l-Fıkhi Beyne'l-Eimmeti'l-Eslâf*. Kâhire: Dâru't-türâs, 2007.
- Vankulu Mehmed Efendi. *Vankulu Luğatı*. 1-2 cilt. İstanbul: Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı Yayınları, 2014.
- "Vekâle." *el-Mevsûatü'l-fikhiyyetü'l-kuveytiyye*, 45/5-119. Kuveyt: Vizâretü'l-evkâf ve'ş-şüûni'l-islâmiyye, 2006.
- "Vilâye." *el-Mevsûatü'l-fikhiyyetü'l-kuveytiyye*, 45/135-83. Kuveyt: Vizâretü'l-evkâf ve'ş-şüûni'l-islâmiyye, 2006.
- "Visâye." *el-mevsûatü'l-fikhiyyetü'l-kuveytiyye*, 43/167-214. Kuveyt: Vizâratü'l-evkâf ve'ş-şüûni'l-islâmiyye, 2005.
- Yavuz, Yusuf Şevki. "Araz." *TDV İslâm Ansiklopedisi*, 3/337-42. İstanbul: TDV İslâm Araştırmaları Merkezi, 1991.
- Zebîdî, Muhammed b. Muhammed b. Abdurrezzâk. *Tâcü'l-Arûs Min Cevâhiri'l-Kâmûs*. 1-40 cilt. Kuveyt: Matbaatü Hükûmeti'l-Kuveyt, 1965.

Zencânî, Mahmud b. Ahmed b. Mahmud b. Bahtiyar Ebu'l-menâkıb Şihabuddîn. *Tahrîcü'l-Fürû Alâ'l-Usûl*. 1-2 cilt. Beyrut: Müessesetü'r-risâle, H.1398.

Zerkâ, Mustafa Ahmed. *El-Medhal İlâ-Nazariyyeti'l-İltizâmi'l-Âmme Fî'l-Fıkhî'l-İslâmî*. Dımeşk: Dâru'l-kalem, 1999.

Zeydân, Abdulkerim. *El-Medhal Li-Dirâseti's-Şerâti'l-İslâmiyye*. Beyrut: Müessesetü'r-risâle, 2005.

Zeylâî, Osman b. Ali Fahrüddin. *Tebyînü'l-Hakâik Şerhü Kenzi'd-Dekâik*. 1-5 cilt. Kahire: el-Matbaatü'l-kübra'l-emiriyye, H.1313.

Yasır TÜRKYILMAZ

**İSLAM HUKUKUNDA
VE
MER'İ HUKUKTA
ZİHİNSEL ENGELLİLER**

**ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022**

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

İslam Hukukunda ve Mer'i Hukukta Zihinsel Engelliler

Yasır Türkyılmaz

Hukuk Yayınları Dizisi – 3317

Birinci Baskı : Aralık, 2022

ISBN : 978 – 605 – 264 – 094 – 4

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nilüfer Aydın

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Repro Bir Matbaacılık Kağ. Rekl. Tasarım Tic. Ltd. Şti.
İvedik OSB Matbaacılar Sitesi 1514 Cad. No: 23-25 Yenimahalle-Ankara
Sertifika No: 47381

KAYNAKLAR

- Akıntürk, Turgut - Ateş Karaman, Derya. *Medenî Hukuk*. İstanbul: Beta, 2014.
- Alpas, Başak - Akçakın, Melda. "Vineland Uyum Davranış Ölçeği - Araştırma Formu'nun Doğumdan 47 Aylığa Kadar Olan Türk Bebekleri için Uyarlama, Güvenirlilik ve Geçerlik Çalışması" 18/52 (2003), 57-71.
- Kur'anı-ı Kerim Meali*. çev. Halil Altuntaş - Muzaffer Şahin. Ankara: Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, 2011.
- Aslan, İ. Yılmaz. *Hukuka Giriş*. Bursa: Ekin Kitabevi Yayınları, 2001.
- Aslan, Yeşim Güleç vd. "Otistik Çocuklar İçin Davranışsal Eğitim Programı (OÇİDEP) Ev Uygulamasının Bir Çocukla İncelenmesi". *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi* 10/1 (2009), 1-25.
- Atar, Fahrettin. *Fıkıh Usûlü*. İstanbul: Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Vakfı Yayınları, 2011.
- Bardakoğlu, Ali. "Ehliyet". *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*. 10/533-539. İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, 1994.
- Bardakoğlu, Ali. "Vesâyet". 43/66-70. İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, 2013.
- Bilge, Yaşar. *Adli Tıp*. İstanbul Tıp Kitabevi, 2013.
- Bodur, Şahin - Soysal, Şebnem. "Otizmin Erken Tanısı ve Önemi". *Sürekli Tıp Eğitimi Dergisi* 13/10 (2004), 394-398.
- Bolay, Süleyman Hayri. "Akıl". *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*. 2/238-242. İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, 1989.
- Bozkurt, Funda. *Zihinsel Yetersiz Tanısı Alan Çocukların Tanılama Süreçlerinin Betimlenmesi*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları, 2009.
- Buhârî, Alâüddîn Abdülazîz b. Ahmed b. Muhammed. *Keşfü'l-esrâr fî şerhi Usûli'l-Pezdevî*. Beyrut: Dâru'l-Kütübi'l-İlmiyye, 1997.

- Buhârî, Ebû Abdillâh Muhammed b. İsmâîl b. İbrâhîm el-Cu'fi. *Sahîhu'l-Buhârî*. Dimaşk: Dâr İbn-i Kesîr, 2002.
- Cebiroğlu, Rıdvan. *Geç Gelişen ve Güç Öğrenen Çocuklar*. İstanbul: Gün Matbaası, 1976.
- Cezîrî, Abdurrahman. *Dört Mezhebe Göre İslam Fıkhu*. çev. Mehmet Keskin. İstanbul: Çağrı Yayınları, 1994.
- Çağlar, Doğan. "Geri Zekalılar". *Özel Eğitime Giriş*. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları, 1987.
- Çağrı, Mustafa - Hökelekli, Hayati. "İrade". *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*. 22/380-384. İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, 2000.
- Çalış, Halit. "Kişiler Hukuku". *İslam Hukuku*. ed. Talip Türcan. Ankara: Grafiker Yayınları, 2012.
- Çeker, Orhan. *İslam Hukukunda Akidler*. Konya: Tekin Kitabevi, 2014.
- Çolak, Aysun. "Otizm Spektrum Bozukluğunu Anlamak". *Otizm Spektrum Bozukluğu*. ed. Atilla Cavkaytar. Ankara: T. C. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, 2015.
- Demir, Ömer - Aysoy, Mehmet. *Türkiye Özürlüler Araştırması*. Ankara: Devlet İstatistik Enstitüsü Matbaası, 2009.
- Doğangün, Burak. "Özel Eğitim Gerektiren Psikiyatrik Durumlar". C. 62. İstanbul, 2008.
- Döndüren, Hamdi. "Âkıl". *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*. 2/247. İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, 1989.
- Dönmez, İbrahim Kafi. "Temyiz". *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*. 40/437-439. İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, 2011.
- Durmuşoğlu Saltalı, Neslihan. "Erken Çocukluk Döneminde Gelişim". *Erken Çocukluk Döneminde Özel Eğitim*. ed. S. Sunay Yıldırım Doğru. Ankara: Maya Akademi Yayınevi, 2013.
- Ebû Dâvûd, Süleymân b. el-Eş'as b. İshâk es-Sicistânî el-Ezdî. *Sünen-i Ebî Dâvûd*. Beyrut: Dâru'l-Kütübi'l-İlmiyye, 1996.
- Ebû Zehra, Muhammed. *İslam Hukuku Metodolojisi Fıkıh Usûlü*. çev. Abdulkadir Şener. Ankara: Fecr Yayınları, 2009.

- Eren, Hasan vd. *Türkçe Sözlük*. İstanbul: Türk Dil Kurumu, 1992.
- Eripek, Süleyman. "Geri Zekalı Çocuklar". *Özel Eğitime Muhtaç Çocuklar Özel Eğitime Giriş*. Ankara: Karatepe Yayınları, 1989.
- Ertan, Eyüp. "Demansın Fikhî Boyutları". *İslam Hukuku Araştırmaları Dergisi* 38 (2021), 39-69.
- Gökmenoğlu, Hüseyin Tekin. *İslamda Şahsiyet Hakları*. Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, 1996.
- Gündüz, Nermin. "Adli Psikiyatri Bağlamında: Zorunlu Yatışlar, Erişkinlerde Ceza Ehliyetleri, Yasal Kısıtlamalar ve Fiil Ehliyeti". *Adli Tıp ve Adli Bilimlerde Klinik Uygulamalara Bakış*. ed. Naile Esra Saka. Ankara: Akademisyen Kitabevi, 2019.
- Halebî, İbrâhîm b. Muhammed b. İbrâhîm. *Mülteka'l-ebhur*. Dımaşk: Dâru'l-Beyrûtî, 2005.
- Hâtemî, Hüseyin. *Kişiler Hukuku Dersleri*. İstanbul: Filiz Kitabevi, 1992.
- İbn Âbidîn, Muhammed Emîn b. Ömer b. Abdilazîz el-Hüseynî ed-Dımaşkî. *Reddû'l-muhtâr ale'd-Dürri'l-muhtâr şerhu Tenvîri'l-ebâr*. Riyad: Dâru Âlemi'l-Kütüb, 2003.
- İbni Mâce, Ebû Abdillâh Muhammed b. Yezîd el-Kazvînî. *Sünen-i İbni Mâce*. Beyrut: Dâru't-tâsil, 2014.
- İbni Manzûr, Ebû'l-Fazl Cemâlüddîn Muhammed b. Mükerrrem b. Alî b. Ahmed el-Ensârî er-Rüveyfî. *Lisânü'l-arab*. Beyrut: Dâr-ü Sâdır, 1990.
- İlhan, Levent. "Eğitilebilir Zihinsel Engelli Çocuklarda Beden Eğitimi ve Sporun Sosyalleşme Düzeylerine Etkisi". *Kastamonu Eğitim Dergisi* 16/1 (2008), 315-324.
- Karaman, Hayreddin. *Anahatlarıyla İslâm Hukuku 2*. İstanbul: Ensar Neşriyat, 1990.
- Karaman, Hayreddin. *Anahatlarıyla İslâm Hukuku 3*. İstanbul: Ensar Neşriyat, 1986.
- Karaman, Hayreddin. "Asabe". *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*. 3/452-453. İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, 1991.
- Karaman, Hayreddin. *Fıkıh Usûlü*. İstanbul: Ahmed Said Matbaası, 1964.
- Karaman, Hayreddin. *Mukayeseli İslam Hukuku 1*. İstanbul: İz yayıncılık, 2001.

- Kaya, Özlem. "Otizm Spektrum Bozukluğu Olan Bireylerin Değerlendirilmesi". *Otizm Spektrum Bozukluğu*. ed. Atilla Cavkaytar. Ankara: T. C. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, 2015.
- King, Bryan H. vd. "Zeka Geriliği". çev. Hamdullah Aydın - Ali Bozkurt. *Kaplan & Sadock's Comprehensive Textbook of Psychiatry*. ed. Benjamin J. Sadock - Virginia A. Sadock. Ankara: Güneş Kitabevi, 2007.
- Komisyon. *el-Fetâva'l-hindiyeye*. Beyrut: Dâru'l-Kütübî'l-İlmiyye, 2000.
- Kula, Naci. *Bedensel Engellilik ve Başa Çıkma*. İstanbul: Dem Yayınları, 2005.
- Kumaş, Ali. *İslam Borçlar Hukukunda Gabin*. Rize: STS Matbaacılık, 2016.
- Kumaş, Ali. *İslam Engelliler Hukuku*. Rize: STS Yayınları, 2016.
- Kumaş, Ali. *İslam Hukukunda Sorumlu Olmanın Temeli (İstitâat)*. Gece Kitaplığı, 2015.
- Larson, David E. (ed.). *Mayo Clinic*. çev. Korhan Kuruçesme - Özen Özgün. İstanbul: Hürriyet Ofset, 1994.
- Merginânî, Ebü'l-Hasen Burhânüddîn Alî b. Ebî Bekr b. Abdilcelîl el-Fergânî. *el-Hidâye şerhu Bidâyeti'l-mübtedî*. İstanbul: Dâru'l-Mîzân, 2020.
- Mevsilî, Ebü'l-Fazl Mecdüddîn Abdullah b. Mahmûd b. Mevdûd. *Kitâbu'l-ihhtiyar li-ta'li'l-Muhtâr*. Beyrut: Dâru'l-Mârife, 2010.
- Meydânî, Abdülğanî b. Tâlib b. Hammâde el-Guneymî ed-Dımaşkî. *el-Lübâb fi şerhi'l-Kitâb*. İstanbul: Şifa Yayınevi, 2017.
- Özbey, Çetin. *Dünden Bugüne Otizm*. ed. Evren Özden Çavuşoğlu. İstanbul: Yuka Kids, 2012.
- Özden, Salih Yaşar. *Adli Psikiyatri*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık, 2015.
- Özekes, Mustafa. "Peabody Resim Kelime Testi 3.01-3.12 Yaş Aralığı İzmir Bölgesi Standardizasyonu Çalışması" 14/1 (2013), 90-107.
- Özsoy, Yahya. "Üstün Zekalı ve Üstün Yetenekliler". *Özel Eğitime Muhtaç Çocuklar Özel Eğitime Giriş*. Ankara: Karatepe Yayınları, 1989.
- Öztan, Bilge. *Medenî Hukuk'un Temel Kavramları*. Ankara: Turhan Kitabevi Yayınları, 2013.
- Polat, Oğuz. *Adli Psikolojiye Giriş*. Ankara: Seçkin, 2016.

- Polat, Oğuz. *Adli Tıp*. İstanbul: Der Yayınları, 2001.
- Sadock, Benjamin James - Sadock, Virginia Alcott. *Kaplan & Sadock Klinik Psikiyatri*. çev. Serpil Erermiş. Ankara: Güneş Kitabevi, 2005.
- Serahsî, Ebû Bekr Şemsü'l-eimme Muhammed b. Ebî Sehl Ahmed. *el-Mebsût*. Beyrut: Dâru'l-Mârife, 1989.
- Serahsî, Ebû Bekr Şemsü'l-eimme Muhammed b. Ebî Sehl Ahmed. *Usûlü's-Serahsî*. Beyrut: Dâru'l-Kütübi'l-İlmiyye, 2015.
- Seyyar, Ali. *Sosyal Siyaset Açısından Özürlülüğe Karşı Mücadele*. İstanbul: Türdav Yayınları, 2001.
- Şa'bân, Zekiyyüddin. *İslam Hukuk İlminin Esasları*. çev. İbrahim Kafi Dönmez. Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, 2012.
- Tırtıl, Lale vd. "Adli Psikiyatri". *Adli Tıp & Adli Bilimler*. ed. Halis Dokgöz. Ankara: Akademisyen Kitabevi, 2020.
- Tirmizî, Ebû İsâ Muhammed b. İsâ b. Sevre (Yezîd). *el-Câmiu'l-kebîr*. Beyrut: Dâru'l-Garbi'l-İslamî, 1996.
- Uluç, Sait vd. "Wechsler Çocuklar için Zeka Ölçeği-IV: Klinik Bağlamda Zekanın Değerlendirilmesinde Türkiye için Yeni Bir Dönem". *Türk Psikoloji Yazıları* 14/28 (2011), 49-57.
- Urhan, Veli. *Kişiliğin Doğası*. Ankara: Vadi Yayınları, 1998.
- Uzunpostalcı, Mustafa. "Cenin". 7/369-370. İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, 1993.
- Uzunpostalcı, Mustafa. "İslam Hukuku Açısından Ehliyet". *İslam Hukuku Araştırmaları Dergisi* 8 (2006), 149-182.
- Volkmar, Fred R. vd. "Yaygın Gelişimsel Bozukluklar". çev. Hamdullah Aydın - Ali Bozkurt. *Kaplan & Sadock's Comprehensive Textbook of Psychiatry*. ed. Benjamin J. Sadock - Virginia A. Sadock. Ankara: Güneş Kitabevi, 2007.
- Yazır, Elmalılı M. Hamdi. *Alfabetik İslâm Hukuku ve Fıkıh İstılahları Kâmusu*. İstanbul: Eser Neşriyat, 1997.
- Yıldırım Doğru, S. Sunay (ed.). "Erken Çocuklukta Özel Eğitim". *Erken Çocukluk Döneminde Özel Eğitim*. Ankara: Maya Akademi Yayınevi, 2013.

- Zeybek, Volkan. "Çocuk Ceza Sorumluluğu". *Adli Tıp ve Adli Bilimlerde Klinik Uygulamalara Bakış*. ed. Naile Esra Saka. Ankara: Akademisyen Kitabevi, 2019.
- Zeydan, Abdülkerim. *Fıkıh Usûlü*. çev. Ruhi Özcan. İstanbul: Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Vakfı Yayınları, 1993.
- CMK, Ceza Muhakemesi Kanunu. *Resmî Gazete* 25673 5271 (17 Aralık 2004).
- ÇKK, Çocuk Koruma Kanunu. *Resmî Gazete* 25876 5395 (15 Temmuz 2005).
- Öz. Bak. Mer. Yön., Engelli Bireylere Yönelik Özel Bakım Merkezleri Yönetmeliği. *Resmî Gazete* 29878 (04 Kasım 2016).
- EHK, Engelliler Hakkında Kanun. *Resmî Gazete* 25868 5378 (07 Temmuz 2005).
- HMK, Hukuk Muhakemeleri Kanunu. *Resmî Gazete* 27836 6100 (04 Şubat 2011).
- Engelli İbaresine Dair Kanun, Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Yer Alan Engelli Bireylere Yönelik İbarelerin Değiştirilmesi Amacıyla Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun. *Resmî Gazete* 28636 6462 (25 Nisan 2013).
- Mecelle, Mecelle-i Ahkâm-ı Adliyye. (1877).
- Öz. Eğ. Hak. KHK, Özel Eğitim Hakkında Kanun Hükmünde Kararname. *Resmî Gazete* 23011 (Mük.) 573 (06 Haziran 1997).
- ÖEHY, Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği. *Resmî Gazete* 30471 (07 Temmuz 2018).
- TBK, Türk Borçlar Kanunu. *Resmî Gazete* 27836 6098 (04 Şubat 2011).
- TCK, Türk Ceza Kanunu. *Resmî Gazete* 25611 5237 (12 Ekim 2004).
- Mül. TMK, Türk Kanunu Medenisi. *Resmî Gazete* 339 743 (04 Nisan 1926).
- TMK, Türk Medeni Kanunu. *Resmî Gazete* 24607 4721 (08 Aralık 2001).
- TCA, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası. *Resmî Gazete* 17863 2709 (09 Kasım 1982).

Editörler

Prof. Dr. İbrahim SUBAŞI
Prof. Dr. Fulya İlçin GÖNENÇ
Prof. Dr. Nur Zeliha KAMAN

IV. ULUSLARARASI TIP HUKUKU KONGRESİ BİLDİRİLER KİTABI

**IV. International
Medical Law Congress
Presentations**

5-6 Kasım 2021

(Çevrimiçi)

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

IV. Uluslararası Tıp Hukuku Kongresi Bildiriler Kitabı

Editörler

Prof. Dr. İbrahim Subaşı
Prof. Dr. Fulya İlçin Gönenç
Prof. Dr. Nur Zeliha Kaman

Hukuk Yayınları Dizisi – 3321

Birinci Baskı : Aralık, 2022

ISBN : 978 – 605 – 264 – 096 – 8

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nilüfer Aydın

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Vadi Grafik Tasarım Ltd. Şti.
İvedik Org. San. Bölgesi 1420. Cadde
No: 58/1 Yenimahalle/Ankara
Tel: 0 312 395 85 71
Sertifika No: 47479

PREİMLANTASYON GENETİK TANI: TÜRK VE ALMAN HUKUKUNDA GÜNCEL DURUM

Melike ŞENTÜRK TUR*

ÖZET

40 yılı aşkın süredir dünyada üreme tıbbı alanında yaşanan hızlı gelişmeler, bir yandan çeşitli üreme zorlukları yaşayan kişilere çözüm sunmakta, diğer yandan da özellikle embriyonun rahim dışında yapay olarak döllenesinin mümkün olması ve in-vitro döllene sırasında embriyonun kendisini koruyan kadının rahmi dışında dış dünyada algılanabilecek ve her türlü müdahaleye açık durumda, korunaksız olması ve kötüye kullanılması risklerini barındırması sebebiyle preimplantasyon tanu uygulamalarının yaygınlaşmasına da paralel olarak insan varlığının korunmaya değer oluşu sebebiyle etik ve hukuki tartışmalara konu olmuştur.¹ PGT konusunda bazı ülkelerde yasaklayıcı veya son derece sınırlandırıcı hükümler varken bazı ülkelerde yöntemin uygulanması serbest erişime imkan sağlayan serbest piyasaya bırakılmış şekilde son derece serbesttir. Yöntem Alman Embriyoların Korunması Kanunu'na göre ancak istisnai hallerde mümkün iken, Türkiye'de preimplantasyon tanuı yasaklayan veya sınırlayan bir hüküm bulunmamaktadır. Bu sebeple iki ülke sistemlerinin mukayese edilmesi anlamlıdır. Çalışmamızda preimplantasyon tanu yöntemi ve bu metodun uygulanmasından doğan hukuki ve etik tartışmalar Türk ve Alman Hukukundaki güncel hukuki durum göz önünde bulundurularak aktarılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Preimplantasyon Genetik Tanu, embriyo in-vitro, in-vitro-fertilizasyon, üreme tıbbı, üreme otonomisi

---

* Öğr. Gör. Dr., İstanbul Medeniyet Üniversitesi Hukuk Fakültesi Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukuku Anabilim Dalı. ORCID ID: 0000-0003-0646-6832, melikesntrk@hotmail.com

¹ Schroth, U., "Forschung mit embryonalen Stammzellen und Präimplantationsdiagnostik im Lichte des Rechts", Juristenzeitung 2002, s. 170; Seibl, M., "Die Zulässigkeit der Präimplantationsdiagnostik de lege lata", GesundheitsRecht 2006, 5(2), s. 65.

mından kanunla bir yaptırım öngörülmediği için, bu hükmün teminat altına alınmadığı sonucuna ulaşabiliriz. Yönetmelikle düzenleme yapılması sebebiyle, Sözleşmeye aykırılık hallerinde sadece idari yaptırım uygulanabilecektir. Bu da sadece uygulayıcı kurum bakımından bir sonuç doğuracak (merkezin ruhsatının iptali), embriyonun korunmasına ve üreme tıbbi tekniklerinin (çalışmamızda PGT'nin) kötüye kullanılmasının önlenmesine hizmet etmeyecektir. Embriyonun hukuki statüsü belirlenmeden, embriyo üzerinde gerçekleştirilecek müdahalelerin hukuka uygun olup olmadığı, eğer hukuka uygun ise, bu müdahalelerin embriyonun hangi gelişim safhasından itibaren yapılabileceği, usulü ve sınırları netlik kazanmayacaktır. İnsan yaşamı hangi anda başlar ve hangi andan itibaren korunmaya değerdir sorusu tartışılmalı ve embriyonun hukuki statüsü belirlenmelidir. Ancak bu şekilde, hızla gelişen ve gelişmeye devam eden üreme tıbbi tekniklerinin uygulanması hukuken savunulabilir olacaktır. Bu yöntemlerden çalışmamıza konu olan PGT yönteminin de yasal bir zemine kavuşturulabilmesi için embriyonun hukuki statüsünün belirlenmesi gerekmekte, bunun için evvela PGT'nin ve diğer üreme tıbbi tekniklerinin embriyonun hangi gelişim safhasında uygulanabileceğinin belirlenmesi bakımından günümüzde doğa bilimlerinin eriştiği gelişmişlik düzeyine uygun ve bilimsel verilere göre hangi varlıkların embriyo olarak adlandırılacakları belirlenmeli, embriyo tanımı yapılmalıdır. Buna göre embriyonun korunmaya değer olup olmadığına ve korunmaya değer ise korumanın hangi andan itibaren başlayacağını belirlenmesi gerekmektedir.

KAYNAKÇA

- ⇒ (Alman) Preimplantasyon Tanı Düzenlemesine Dair Yönetmelik (Çev. Şentürk Tur, M.), Hukuk Köprüsü Dergisi, Nr.:20, Sy. 20, Temmuz 2021, 409-416.
- ⇒ Deutscher Ethikrat: Präimplantationsdiagnostik: Stellungnahme 2011, <https://www.ethikrat.org/fileadmin/Publikationen/Stellungnahmen/deutsch/stellungnahme-praeimplantationsdiagnostik.pdf>, Erişim Tarihi: 18.10.2021.
- ⇒ Duttge, G.: "Die Präimplantationsdiagnostik zwischen Skylla und Charybdis.", *Goltdammer's Archiv für Strafrecht* 2002, 241-258.
- ⇒ Günther, H.-L./ Taupitz, J./ Kaiser, P. (Hrsg.): Embryonenschutzgesetz. Juristischer Kommentar mit medizinisch-

- naturwissenschaftlichen Grundlagen, 2. neu bearb. Aufl., Stuttgart 2014.
- ⇒ Handyside, A. H., Kontogianni, E. H., Hardy, K., & Winston, R. M.: "Pregnancies from biopsied human preimplantation embryos sexed by Y-specific DNA amplification.", *Nature* 1990, 344 (6268), 768-770.
- ⇒ Knoepfler, P.: *Genmanipulierte Menschheit: Evolution selbst gemacht*, Springer, Berlin, Heidelberg 2018.
- ⇒ Krüger, M.: "Präimplantationsdiagnostik de lege lata et ferenda.", Ein zeitgemäßes Fortpflanzungsmedizingesetz für Deutschland, H. Rosenau (Hrsg.), 69-96, Nomos, Baden-Baden 2012.
- ⇒ Ludwig M./ Al-Hasani D./ Diedrich K.: "Präimplantationsdiagnostik: preimplantation genetic diagnosis (PGD)", *Weibliche Sterilität*, D. Al-Hasani, D. Klaus, & A.-H. Safaa, 692-722, Springer, Berlin, Heidelberg 2013.
- ⇒ Michelmann, H. W.: "Reproduktionsmedizin im Jahre 2008: Probleme– Wünsche– Lösungsansätze", *Umwege zum eigenen Kind. Ethische und rechtliche Herausforderungen an die Reproduktionsmedizin 30 Jahre nach Louise Brown*, G. Bockenheimer-Lucius, P. Thorn & C. Wendehorst (Hrsg.), 1- 8, 2008.
- ⇒ Müller-Terpitz, R.: 190. Gesetz zum Schutz von Embryonen (Embryonenschutzgesetz–ESchG). *Beck'sche Kurz-Kommentare* 2018, 64, 787-812.
- ⇒ Reuter, P.: *Springer Lexikon Medizin: [80000 Stichwörter; ausführliche Essays zu Schwerpunktthemen; 50.000 englische Übersetzungen; Medizin zum Begreifen nah]; mit Tabellen*, Springer, Berlin [u.a.] 2004.
- ⇒ Rödel, M.: *Geschlecht im Zeitalter der Reproduktionstechnologien: Natur, Technologie und Körper im Diskurs der Präimplantationsdiagnostik*, Transcript, Bielefeld 2014.
- ⇒ Schroth, U.: "Forschung mit embryonalen Stammzellen und Präimplantationsdiagnostik im Lichte des Rechts.", *Juristenzeitung* 2002, 170-179.

- ⇒ Schumann, E.: Anmerkung zu BGH 5 StR 386/09, Urt. v. 6. 7.2010, *Medizinrecht* 2010, 844-851.
- ⇒ Seibl, M.: "Die Zulässigkeit der Präimplantationsdiagnostik de lege lata", *GesundheitsRecht* 2006, 5(2), 65-69.
- ⇒ Tag, B.: "Die Präimplantationsdiagnostik in der Schweiz.", *Zeitschrift für die gesamte Strafrechtswissenschaft* 2014, 125(3), 609-626.

PSİKİYATRİST- HASTA İLİŞKİSİNDE HASTANIN KİŞİSEL VERİLERİNİN KORUNMASI

Meltem ERTUĞRUL*

ÖZET

Kişiler, düşünce, davranış ve duygusal problemlerinin çözümü için psikiyatrist hekimlere başvurma ihtiyacı duyabilmektedir. Hastanın uygun tedavisinin yapılabilmesi için doğru ve sağlam şekilde hasta bilgilerinin ve öyküsünün alınması önem taşımaktadır. Bu kapsamda hastalar, psikiyatrist hekimlere isimleri, doğum tarihleri, sağlık durumları, eğitim bilgileri veya hayat hikayeleri gibi çeşitli bilgilerini tedavi amacıyla paylaşmaktadırlar. Hekimlerin hastalarıyla ilgili bilgileri, meslekî mevzuatlarına göre, meslekî etik kuralları bakımından ve hastasıyla arasındaki sözleşmesel ilişki çerçevesinde sır olarak saklama yükümlülüğü bulunmaktadır. Ayrıca hastaların bilgileri hem hastaların kişilik hakkı kapsamında hem de 6698 Sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu kapsamında korunmaktadır.

Psikiyatristler, kendileriyle görüşen hastaların en hassas, en derin sırlarına erişebilme potansiyeline sahip kişilerdir. Yaşanan bir olayda bir psikiyatrist kendisine gelen hastaların adı ve resmini paylaşmasa dahi onların özel hayatlarına giren bilgileri kitap haline getirmiş ve bu kitaptan daha sonra dizi yapılarak tüm toplumun bu verileri öğrenmesine yol açmıştır. Her ne kadar hastaların adı, resimleri gibi kişisel verileri bu olayda açıklanmamış olsa da hastayı tanıyan kişilerin açıklanan olaylardan yola çıkarak verileri paylaşan kişilerin kim olduğunu tahmin etmesi mümkündür. Kimse bu kişilerin kim olduğunu öğrenmese dahi, verileri açıklanan hastaların, yaşadıkları ve/veya kendilerini yaralayan olayların bu şekilde kamuoyuna sunulmasından olumsuz etkilenmeleri olasıdır. Bu nedenle bu tür verilerin kullanılmasının engellenmesi önem taşımaktadır.

Edinilen hasta bilgilerinin hukuka uygunluk sebebi olmaksızın, psikiyatrist tarafından başka kişilerle paylaşılması hastaların kişilik hakkına saldırı oluşturur. Kişilik hakkı, uluslararası ve ulusal mevzuatta ko-

---

* Dr. Öğretim Üyesi, Yakın Doğu Üniversitesi Hukuk Fakültesi, ORCID: 0000 0001 7265 5119, meltemdemiral@hotmail.com

KAYNAKÇA

- ⇒ **Akipek, Jale G./Akıntürk, Turgut/Ateş, Derya;** Türk Medeni Hukuku Başlangıç Hükümleri Kişiler Hukuku, Birinci Cilt, 12. Baskı, İstanbul, Beta, 2014.
- ⇒ **Anı, Nevzat Ali;** Kişisel Verilerin İşlenmesi ve Açık Rıza , Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2018.
- ⇒ **Arslan, Firdevs;** *“Hekimin Sorumluluğunun Belirlenmesi Bakımından Hekim ile Hasta Arasındaki İlişkinin Hukuki Mahiyeti”*, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, Cilt 26, Sayı 1, Haziran 2020, s. 400-422.
- ⇒ **Ayan, Mehmet/Ayan, Nurşen;** Kişiler Hukuku, 2. Baskı, Konya, Mimoza, 2007.
- ⇒ **Baskın, Onur;** Türk Hukuku Bakımından Kişilik Hakkı Kapsamında Kişisel Verilerin Korunması, Ankara, Seçkin, 2021.
- ⇒ **Bayındır, Hamza;** Özel Sağlık Kurumları Kapsamında Kişisel Sağlık Verilerinin İşlenmesi Ve Korunması, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2019.
- ⇒ **Braun, Cihan Avcı;** *“Kişisel Verilerin İşlenmesinde Rıza”*, YÜHFD, C.XV, 2018/1, s.13-33.
- ⇒ **Çayköylü Ali;** *“Psikiyatride Gizlilik İlkesi”*, Klinik Psikiyatri, 5, 2002, s. 248-256.
- ⇒ **Çekin, Mesut Serdar;** Avrupa Birliği Hukukuyla Mukayeseli Olarak 6698 Sayılı Kanun Çerçevesinde Kişisel Verilerin Korunması Hukuku, 3. Baskı, İstanbul, On İki Levha, 2020.
- ⇒ **Demir, Mehmet;** *“Hekimin Sözleşmeden Doğan Sorumluluğu”* AÜHFD, C. 57, S. 3, 2008, s. 225-252.
- ⇒ **Doğan, Murat;** *“Şahsiyet Hakkına Tecavüzün Önlenmesi Davası”*, Erzinan Binali Yıldırım Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi (eski adı Erzurum Atatürk Üniversitesi), C: V, S: 1-4, 2001, s. 369-420.
- ⇒ **Dural, Mustafa/Öğüz, Tufan;** Türk Özel Hukuku Cilt II Kişiler Hukuku, 21. Baskı, İstanbul, Filiz, 2020.

- ⇒ **Dülger Murat Volkan;** *“Sağlık Hukukunda Kişisel Verilerin Korunması ve Hasta Mahremiyeti”*, İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 1 (2), 2015, s.43-80
- ⇒ **Eren, Fikret;** *Borçlar Hukuku Özel Hükümler*, 6. Baskı, Ankara, Yetkin, 2018.
- ⇒ **Gümüş, Mustafa Alper;** 6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu’na Göre Borçlar Hukuku Özel Hükümler Cilt II, 2. Bası, İstanbul, Vedat, 2012.
- ⇒ **Hakeri, Hakan;** *Tıp Hukuku*, 10. Baskı, Ankara, Seçkin, 2015.
- ⇒ **Helvacı, Serap;** *Türk ve İsviçre Hukuklarında Kişilik Hakkını Koruyucu Davalar*, İstanbul, Beta, 2001.
- ⇒ **İmre, Zahit;** *“Şahsiyet Haklarının Şahsın Özel Hayatının ve Gizliliklerinin Korunmasına İlişkin Meseleler”*, İÜHFİM., C.: 39, S. 1 – 4, 1974, s. 147-168.
- ⇒ **Kaya, Mine;** *Elektronik Ortamda Kişilik Hakkı İhlalleri ve Korunması*, Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2015.
- ⇒ **Küzeci, Elif;** *Kişisel Verilerin Korunması*, 4. Baskı, İstanbul, On İki Levha, 2020.
- ⇒ **Oğuzman, M. Kemal/Seliçi, Özer/Oktay-Özdemir, Saime;** *Kişiler Hukuku (Gerçek ve Tüzel Kişiler)*, 16. Bası, İstanbul, Filiz, 2016.
- ⇒ **Özdemir, Hayrünnisa;** *Elektronik Haberleşme Alanında Kişisel Verilerin Özel Hukuk Hükümlerine Göre Korunması*, Ankara, Seçkin, 2009.
- ⇒ **Öztan, Bilge;** *Şahsın Hukuku Hakiki Şahıslar*, 4. Baskı, Ankara, Turhan, 1992.
- ⇒ **Petek, Hasan;** *Kişilik Değerlerinin Ölümünden Sonra Korunması*, Ankara, Yetkin, 2015.
- ⇒ **Saka, Rıza/Çağlayan, Ramazan/Koca, Mahmut;** *Avrupa Birliği Hukuku, İdare Hukuku ve Ceza Hukuku Açısından Kişisel Verilerin İmhası*, Ankara, Seçkin, 2020.

- ⇒ **Serozan, Rona;** “*Kişilik Hakkının Korunmasıyla İlgili Bazı Düşünceler*”, İstanbul Üniversitesi Mukayeseli Hukuk Araştırmaları Dergisi, C: 11, S: 14, 1977, s. 93-112 (Kısaltma: 1977).
- ⇒ **Serozan, Rona;** Medeni Hukuk Genel Bölüm / Kişiler Hukuku, 6. Bası, İstanbul, Vedat, 2015 (Kısaltma: 2015).
- ⇒ **Yücedağ, Nafiye;** “*Medeni Hukuk Açısından Kişisel Verilerin Korunması Kanunu’nun Uygulama Alanı ve Genel Hukuka Uygunluk Sebepleri*” İÜHFİM, C. LXXV, S. 2, 2017, s. 765-790.
- ⇒ **Yünlü, Semih;** Görüntü Üzerinde Kişilik Hakkı, Ankara, On İki Levha, 2021.

I. GENEL OLARAK HASTANIN KİŞİSEL VERİLERİNİ KORUYAN DÜZENLEMELER

Kişisel veri, 6698 Sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu’nda kimliği belirli veya belirlenebilir gerçek kişiye ilişkin her türlü bilgi olarak ifade edilmiştir (6698 S. K., m. 3/I, d). Bu kapsamda, hastaların isim, fotoğraf, ses, video, doğum tarihleri, adresleri, sağlık durumları, eğitim bilgileri, özel hayatı gibi her türlü bilgi kişisel veri oluşturur.

Hastaların en hassas ve derin sırlarını paylaştıkları kişilerin başında psikiyatri¹ hekimleri gelmektedir. Hekimlerin hastaları doğru şekilde tedavi edebilmesi için, hastaların onlara güvenmesi ve tüm düşüncelerini rahatlıkla psikiyatristlerine açıklayabilmeleri önem taşır. Bunun için de hastaların paylaştıkları kişisel verilerinin sır olarak saklanacağı konusunda güvenlerinin oluşması ve bu güvenin sürmesi gereklidir.

Psikiyatristler, diğer hekimlerin de yaptığı gibi kendilerine gelen hastaların tedavisi için, hastayla ilgili bazı kayıtları tutmalıdır. Psikiyatriste gelen hastanın adı soyadı, yaşı gibi kayıtlar dışında hastalıkları ve tedavi süreçleri hakkında da hekimlerin kayıtlar tutması gerekebilir². Kişisel veri oluşturan bu tür kayıtların korunması için hukuk düzenimizde çeşitli mevzuatlarda hükümler düzenlenmiştir. Sadece hekimin tutmuş olduğu kayıtlar değil, hekim kayıt altına almasa dahi, ona hasta tarafından anlatılan sırlar da korunmaktadır.

¹ “Psikiyatri ile uğraşan, ruh sağlığı ve bozuluklarını inceleyip tedavi eden uzman hekim, akıl doktoru” <https://tr.wiktionary.org/wiki/psikiyatrist>, Erişim Tarihi: 11.10.2021

² **Hakan Hakeri;** Tıp Hukuku, 10. Baskı, Ankara, Seçkin, 2015, s. 550.

SİGORTACININ KİŞİSEL SAĞLIK VERİLERİNİ İHLAL ETMEME YÜKÜMLÜLÜĞÜ

Doç. Dr. Hacı KARA*

ÖZ

Kişisel verilerin işlenmesinde başta özel hayatın gizliliği olmak üzere kişilerin temel hak ve özgürlüklerini korumak ve kişisel verileri işleyen gerçek ve tüzel kişilerin yükümlülükleri ile uyacakları usul ve esasları düzenlemek amacıyla Kişisel Verilerin Korunması Kanunu (KVKK) yürürlüğe konulmuştur. Kişisel veri, kimliği belirli veya belirlenebilir gerçek kişiye ilişkin her türlü bilgiyi; kişisel verilerin işlenmesi ise kişisel verilerin tamamen veya kısmen otomatik olan ya da herhangi bir veri kayıt sisteminin parçası olmak kaydıyla otomatik olmayan yollarla elde edilmesi, kaydedilmesi, depolanması, muhafaza edilmesi, değiştirilmesi, yeniden düzenlenmesi, açıklanması, aktarılması, devralınması, elde edilebilir hâle getirilmesi, sınıflandırılması ya da kullanılmasının engellenmesi gibi veriler üzerinde gerçekleştirilen her türlü işlemi ifade eder (KVKK m. 3/d, e). Buna göre, kimliği belirli veya belirlenebilir gerçek kişilerin isim ve telefon numaralarının veya konut adreslerinin bir internet sitesinde yayınlanması, kişisel verilerin kısmen veya tamamen otomatik yollarla işlenmesi sayılacaktır.

Kişisel veriler ilgili kişinin açık rızası olmaksızın işlenemez. Ancak şu hallerin birinin varlığı hâlinde, ilgili kişinin açık rızası aranmaksızın kişisel verilerinin işlenmesi mümkündür: Bunlar:

a) Kanunlarda açıkça öngörülmesi.

b) Fiili imkânsızlık nedeniyle rızasını açıklayamayacak durumda bulunan veya rızasına hukuki geçerlilik tanınmayan kişinin kendisinin ya da bir başkasının hayatı veya beden bütünlüğünün korunması için zorunlu olması.

c) Bir sözleşmenin kurulması veya ifasıyla doğrudan doğruya ilgili olması kaydıyla, sözleşmenin taraflarına ait kişisel verilerin işlenmesinin gerekli olması.

---

* İstanbul Medeniyet Üniversitesi Ticaret Hukuku Anabilim Dalı Öğretim Üyesi, ORCID: 0000-0002-8255-6277.

- Tüzüğü ve Kişisel Verilerin Korunması Kanunu Çerçevesinde Değerlendirilmesi**, B. 1, Seçkin Yayınevi, Ankara 2021.
- ⇒ BÜK, Alaattin, **Bilişim Alanında Kişisel Verilerin Korunması**, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2018.
- ⇒ CAN, Neslihan, “Hasta Mahremiyeti Hakkı”, **TBB Dergisi**, Y. 2020, S. 147, s. 183-219, <http://tbbdergisi.barobirlik.org.tr/m2020-147-1907>, Erişim tarihi: 16.10.2021.
- ⇒ GÖÇMEN UYARIR, Sinem, **Kişisel Verilerin Korunması Kanunu Ve Türk Ceza Kanunu Kapsamında Kişisel Verilerin Korunması**, B. 2, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2020.
- ⇒ KARA, Hacı, **Sigorta Hukuku**, B. 2, Onikilevha Yayınları, İstanbul 2021.
- ⇒ KANER, İnci Deniz, **Sigorta Hukuku, Filiz Kitabevi, İstanbul 2020**.
- ⇒ KAYIHAN, Şaban, “Yeni Düzenlemeler Işığında Türk Hukukunda Sigorta Acenteleri, Terazi Aylık Hukuk Dergisi”, **Seçkin Akademik Mesleki Yayınlar**, Y. 3, S. 27, Kasım 2008, s. 46, <https://www.jurix.com.tr/article/451>, Erişim tarihi: 23.06.2021.
- ⇒ KAYIHAN, Şaban, “Hastalık ve Sağlık Sigortası”, **REGESTA**, C. 5, S. 2, 2020/2, <https://legal.com.tr/urun/regesta-ticaret-hukuku-dergisi-yil-2020-sayi-2-/368542>, Erişim tarihi: 23.06.2021, Erişim tarihi: 23.06.2021.
- ⇒ KENDER, Rayegan, **Türkiye Hususi Sigorta Hukuku**, B. 16, Onikilevha Yayınevi, İstanbul 2017.
- ⇒ NARBAY, Şafak/GÜLLÜCE, Muhammet Ali, “Türk Hukukunda Sigorta Acenteleri”, **MÜHF-HAD Cevdet Yavuz’a Armağan**, Y. 2016, C. 22, S. 3, s. 1967. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/372870>, Erişim tarihi: 28.06.2021.
- ⇒ ÖZCAN, Serpil, **Sigorta Hukuku Bağlamında Kişisel Sağlık Verilerinin Korunması**, Yayımlanmamış YL Tezi, İstanbul Kadir Has Üniversitesi 2018.
- ⇒ SÜZEL, Cüneyt, “Özel Sağlık Sigortası Sözleşmesinin Niteliği, Tarafları ve Ömür Boyu Yenileme Garantisi”, **MÜHF-HAD**, C. 24, S. 2, Aralık 2018, s. 931-965.

- ⇒ YAZICIOĞLU, Emine, *Sigorta Araçları Hukuku-I (Sigorta Araçlarının Denetimi-Sigorta Acentesi)*, B. 1, Yayınları, İstanbul 2010.
- ⇒ ÜNAN, Samim, *Türk Ticaret Kanunu Şerhi, Altıncı Kitap Sigorta Hukuku, Sigorta Türlerine İlişkin Özel Hükümler, Can Sigortaları Madde 1487-1520*, C. III, B. 1, Onikilevha Yayınları, İstanbul 2017.
- ⇒ VOLKAN, Murat, "Sağlık Hukukunda Kişisel Verilerin Korunması Hasta Mahremiyeti", **Hukuk Günlüğü**, https://en.medipol.edu.tr/Document/Galeri/Dokuman/hukuk_dergisi/Murat_Dulger_2014_2_2.pdf, Erişim tarihi: 16.10.2021.
- ⇒ **Kişisel Verileri Koruma Kurulu Kararları**, <https://www.kvkk.gov.tr/Icerik/5419/Kurul-Kararlari>, Erişim tarihi: 16.08.2021.

KİŞİSEL SAĞLIK VERİLERİNİN KORUNMASI

Zafer İÇER* - Nurdan ŞAHİN**

ÖZET

Teknolojide kaydedilen gelişmeler, sağlık hizmetlerinde teknoloji tabanlı dönüşüme yol açmıştır. Bu dönüşümün sonucu olarak, kişisel verilerin korunması ve güvenliği, gittikçe önemli hale gelmiştir. Hastalıkların teşhis ve tedavisinde bireyselleştirmenin önemi arttıkça, kişisel sağlık verilerine olan ihtiyaç da artmaktadır. Hastalıkların çoğalması, tıpta uzmanlık alanlarının çeşitlenmesi, hastaların pek çok tıp alanında sağlık hizmeti alması, güncel ve doğru sağlık verilerine erişimi kaçınılmaz bir hale getirmektedir. Bu erişilebilirlik yalnızca yerel düzeyde olmayıp global düzeyde de kendisini göstermekte ve sağlık hizmetlerinin evrenselliğine hizmet etmektedir. Günümüzde, hastanın öyküsü bilinmeden, sağlık verilerine, tıbbi kayıtlara, tıbbi inceleme sonuçlarına vakıf olunmadan, hastalığın teşhis ve tedavi yönteminin isabetli bir şekilde belirlenmesi ya da doğru tıbbi müdahalelerin yapılabilmesi mümkün olamamaktadır. Yalnızca sağlık hizmetleri bakımından değil, istihdam, eğitim, güvenlik, ulaşım, sanatsal ve kültürel faaliyetler gibi çeşitli alanlarda da sağlık verilerinin kullanımı giderek yaygınlaşmaktadır. Şüphesiz Covid-19 salgını bu süreçte tetikleyici bir unsur olmuştur. Kişisel sağlık verilerinin işlenmesi ve kullanılmasını sağlayan çeşitli uygulama ve programlar, sağlık hizmetlerinin kalitesini ve diğer hizmet alanlarının işlevselliğini artırması açısından çeşitli faydalar sağlasa da veri güvenliği bakımından bazı riskleri de beraberinde getirmektedir. Her ne kadar sağlık verilerine erişim, sağlık hizmetlerinin vazgeçilmez bir unsuru haline gelmişse de veri çeşitliğinin artması ve verilere erişimin kolaylaşması, veri güvenliğinin korunması noktasında gerekli idari ve teknik tedbirlerin alınması gerekliliğini zorunlu kılmaktadır. Sağlık verileri özel nitelikli kişisel veri kapsamında kabul edildiğinden, sağlık verilerinin korunması açısından, veri sahibinin yanı sıra, veri sorumlularına, sağlık kuruluşlarına ve hekimlere önemli görevler düşmektedir. Kişisel sağlık verilerine anlık, güncel ve

---

* Dr. Öğr. Üyesi, Marmara Üniversitesi Ceza ve Ceza Usul Hukuku Anabilim Dalı.

** Av., Özyeğin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Tezsiz Yüksek Lisans Programı.

Elektronik sağlık kayıtlarının içeriği kişisel sağlık verilerini barındırmasından dolayı, verilerin mahremiyeti ve güvenliğinin sağlanması oldukça önem arz etmektedir. Uygulamada kullanılan sistemler ele alındığında, dünyada henüz kırılamaz bir sistem mevcut olmadığından, en yüksek düzeydeki bir kayıt sisteminin dahi ilgili kişiyi veri ihlaliyle karşı bırakabileceği söylenebilir. Bu açıdan, mevcut denetim mekanizmalarının artırılması ve veri ihlaline karşı öngörülen hukuki, idari ve cezai yaptırımların etkili bir şekilde uygulanması oldukça önem taşımaktadır.

KAYNAKÇA

- ⇒ **Aktan, E.**, Sağlık Alanında Siber Güvenlik, Şu Kitapta: Editör: Dr. Mustafa Said Yıldız, Sağlıkta İleri Teknoloji Uygulamaları, Nobel Yayıncılık, Ankara 2019.
- ⇒ **Dülger, M. V.**, Kişisel Verilerin Korunması Hukuku, Hukuk Akademisi, İstanbul 2020, s. 263.
- ⇒ **Elmas, U., Gürel Gökçay, Ö., Gül, F.**, Sağlıkta Büyük Veri; Şu Kitapta: Editörler: Hakan Ertin, Tuncay Sandıkçı, Sağlık Alanında Büyük Veri, İsar Yayınları, İstanbul 2020.
- ⇒ **İmançlı, C.**, Kişisel Sağlık verilerinin korun(a)mamasından doğan özel hukuk sorumluluğu, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2020.
- ⇒ **Kopmaz, B.**, Arslanoğlu, A., Mobil Sağlık ve Akıllı Sağlık Uygulamaları, Sağlık Akademisyenleri Dergisi, İstanbul 2018.
- ⇒ **Saygılı, M.**, “Mobil Sağlık”; Şu Kitapta: Editör: Dr. Mustafa Said Yıldız, Sağlıkta İleri Teknoloji Uygulamaları, Nobel Akademik Yayıncılık, Ankara 2019.

KLİNİK ARAŞTIRMALARDA BİYOLOJİK MATERYAL SAHİBİNİN VE MİRASÇILARININ RIZASI

İpek GÜVENÇ*

ÖZET

Klinik araştırmalar, insanlarda görülen hastalıkların teşhisinde ve tedavisinde kullanılmak için tasarlanan beşeri tıbbi ürünler ile tıbbi cihazların etkinlik ve güvenilirliklerini belirlemek amacıyla yapılan bilimsel çalışmalarlardır. Klinik araştırmaların insanlar üzerinde gerçekleştirilen bilimsel çalışmalar olması nedeniyle, araştırmaya katılan gönüllülerin haklarının korunması amacıyla çeşitli hukuki düzenlemeler hayata geçirilmiştir. 13.04.2013 tarihli Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren İlaç ve Biyolojik Ürünlerin Klinik Araştırmaları Hakkında Yönetmelik m. 5/1-i hükmü uyarınca, klinik araştırmaların yapılabilmesi için gönüllülerin araştırmaya rıza göstermesi şarttır. Klinik araştırmalarda araştırmaya katılacak gönüllünün bilgilendirilmiş olur formu ile rızasının alınması esas olmakla birlikte bu kuralın istisnalarına da yer verilmektedir. Örneğin, retrospektif klinik araştırmalarda gönüllülerin araştırmaya rıza göstermesi şartı gerekli değildir.

İnsandan elde edilen her türlü materyal, biyolojik materyaldir. Hastalar vücutlarında ortaya çıkan patolojik sıvı veya doku şikâyetiyle hekime başvurduğunda bu patolojilerin cerrahi operasyonla temizlenmesi sağlanmaktadır. 09.10.2013 tarihli Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Tıbbi Laboratuvarlar Yönetmeliği m. 12/8 hükmü uyarınca tıbbi patoloji laboratuvarlarında örnekleme yapılan dokular, lamalar ve patoloji blokları sonuçlar raporlandıktan sonra yirmi yıla kadar hastaların kimlik bilgisi ile birlikte muhafaza altında tutulmaktadır.

Tıbbi laboratuvarlarda saklanan patoloji örnekleri, saklama süreleri boyunca çeşitli klinik araştırmalara konu olabilmektedir. Böylesi hallerde, biyolojik materyal sahibi, klinik araştırma gönüllüsü sıfatını kazanmaktadır. Her ne kadar biyolojik materyale ilişkin kişisel veriler klinik araştırma sırasında anonim olarak değerlendirilse de araştırma esnasında kullanılan örneklerin hangi hastadan alındığına dair veriler araştırmacı tarafından

---

* Av., LLM, Ankara Barosu, ORCID: 0000-0003-2699-7796, guvencepek@gmail.com.

bahsedilen materyaller üzerindeki çalışmalara retrospektif çalışmalar bakımından öngörülen düzenlemeler kıyasen uygulanmalıdır. Böylelikle, anılan araştırmaların yapılabilmesi bakımından gönüllünün rıza gösterme şartı aranmamalıdır.

Biyolojik materyali hâlihazırda hastane bünyesinde bulunan kişinin ölmesi durumunda biyolojik materyali üzerinde sahip olduğu kişilik hakkının mirasçılara intikali söz konusu olmamaktadır. Önceden ameliyatla kişinin sağlığına kavuşması amacıyla elde edilen biyolojik materyalin klinik araştırmaya konu olması bakımından rıza aranmadığından mirasçıya intikal edecek bir hak bulunmamaktadır. Ancak klinik araştırmada kullanılması amacıyla biyolojik materyali elde edilen kişinin anılan materyali üzerinde başka bir araştırmanın yapılabilmesi bakımından gönüllüden yeni bir rızanın alınması şartı bulunması nedeniyle söz konusu materyalin, gönüllünün ölümünden sonra klinik araştırmaya konu edilip edilmeyeceği hususu yasal düzenlemeye muhtaçtır.

KAYNAKÇA

- ⇒ ANNARATONE, Laura ve arkadaşları: “Basic Principles of Biobanking: From Biological Samples to Precision Medicine for Patients”, *Virchows Archiv*, 479, 2021, s. 233-246.
- ⇒ BADUR, Emel: “Organ veya Doku Verme Borcu Altına Giren Kişinin Cayması”, *ÇÜHFD*, 2020, C. 5, S. 1, s. 275-312.
- ⇒ BAYINDIR, Hamza: *Özel Sağlık Kurumları Kapsamında Kişisel Sağlık Verilerinin İşlenmesi ve Korunması*, On İki Levha Yayınları, İstanbul, 2020.
- ⇒ BIETZ, Matthew J. ve arkadaşları: “Opportunities and Challenges in the Use of Personal Health Data for Health Research”, *J Am Med Inform Assoc*, Oxford University Press, 23, 2016, s. 42-48.
- ⇒ BOZOKLAR, Cemal Ata: “Beyin Ölümünün Anlamı”, *TıpHD*, 2012, S. 1, s. 69-73.
- ⇒ DUMANCI, Gökberk: *İnsan Konulu Klinik Araştırmalar ve Hukuki Boyutu*, Legal Yayıncılık, İstanbul, 2020.
- ⇒ DURAL, Mustafa/ÖĞÜZ, Tufan: *Türk Özel Hukuku Cilt II Kişiler Hukuku*, 22. Baskı, Filiz Kitabevi, İstanbul, 2021.

- ⇒ DÜLGER, Muzaffer: “Homo Commoditus: ‘Sahip Olmak, Genetik Metalar ve Fikri Mülkiyet’”, İÜHFİM, C. LXXII, S. 1, 2014, s. 507-530.
- ⇒ ERARSLAN, Sevgi: Özel Nitelikli Kişisel Verilerin İşlenmesinde Açık Rızanın Aranmadığı Haller, 2. Baskı, On İki Levha Yayınları, İstanbul, 2020.
- ⇒ ERDOĞAN, İhsan/KESKİN Dilşad: Türk Medeni Hukuku, 3. Baskı, Gazi Kitabevi, Ankara, 2020.
- ⇒ FARIA, Paula Lobato de ve arkadaşları: “Health Privacy and Confidentiality Rights: Crisis or Redemption?”, Rev Port Saúde Pública, Elsevier Doyma, C. 32, S. 2, s. 123-133.
- ⇒ GÖNENÇ, Fulya İlçin: “Klinik İlaç Araştırmalarında Sağlık Bakanlığı ve Etik Kurulların Rolü”, I. Ulusal Sağlık Hukuku “Klinik Araştırmalar ve İlaç Hukuku” Sempozyumu, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2014, s. 21-31.
- ⇒ GÜRBÜZ, Elif Rumeysa, Organ ve Doku Naklinde Rıza, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2021.
- ⇒ GÜRZUMAR, Osman Berat: “Özel Hukukumuzda Organ Nakli ve 2238 Sayılı Yasa Üzerine Düşünceler”, Ankara Barosu Dergisi, Yıl 48, S. 3, 1991, s. 364-389.
- ⇒ İMANÇLI, Canan: Kişisel Sağlık Verilerinin Korun(a)mamasından Doğan Özel Hukuk Sorumluluğu, On İki Levha Yayınları, İstanbul, 2020.
- ⇒ KASAPOĞLU TURHAN, Mine: Denek Haklarının Korunması ve İdarenin Sorumluluğu, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2015.
- ⇒ KAŞAK, Fahri Erdem: “Ölümün Tespitinde Esas Alınacak Yöntem”, Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Genç Hukukçular Sempozyumu 2021 Özet Kitabı, Selçuk Hukuk Kongre Serisi 2, Selçuk Üniversitesi, Konya, 2021, s. 77-80.
- ⇒ KRANENDONK, Elcke J. ve arkadaşları: “Regulating Biobanking with Children’s Tissue: a Legal Analysis and Experts’ View”, European Journal of Human Genetics, Macmillan Publishers, C. 24, 2016, s. 30-36.
- ⇒ OĞUZMAN, M. Kemal/SELİÇİ, Özer/OKTAY-ÖZDEMİR, Saibe: Eşya Hukuku, 20. Baskı, Filiz Kitabevi, İstanbul, 2017.

- ⇒ ORAK, Beşir: Kişisel Sağlık Verilerinin Korunması, Yetkin Yayınları, Ankara, 2020.
- ⇒ ÖZBİLEN, Arif Barış: İnsan Kökenli Biyolojik Maddelere İlişkin Hukuki İşlemler, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2011.
- ⇒ ÖZEL, Çağlar: “Medeni Hukuk Açısından Ölüm Anının Belirlenmesi ve Ceset Üzerindeki Hakka İlişkin Bazı Düşünceler”, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 2002, C. 52, S. 1, s. 43-77.
- ⇒ ÖZER, Turan: Covid-19 Gölgesinde İlaç Üretimi İnsan Üzerinde Bilimsel Deney Tedavi Amaçlı Deneme, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2020.
- ⇒ REICHEL, Jane: “Allocation of Regulatory Responsibilities: Who Will Balance Individual Rights, the Public Interest and Biobank Research Under the GDPR?”, GDPR and Biobanking, Springer, İsviçre, 2021, s. 421-434.
- ⇒ SERT, Gürkan: Tıp Hukuku ve Etiği Derslerine Giriş, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2020. (Sert, Etik)
- ⇒ SERT, Gürkan: Uluslararası Bildirgeler ve Tıp Etiği Açısından Hasta Hakları, 2. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2019. (Sert, Hasta Hakları)
- ⇒ SİRMEN, A. Lâle: Eşya Hukuku, 5. Baskı, Yetkin Hukuk Yayınları, Ankara, 2017.
- ⇒ SLOKENBERGA, Santa: “Setting the Foundations: Individual Rights, Public Interest, Scientific Research and Biobanking”, GDPR and Biobanking, Springer, İsviçre, 2021, s. 11-30.
- ⇒ TERZİOĞLU BEBİTOĞLU, Berna/İLBARS, Hilal: “Kişisel Verilerin Klinik Araştırmalarda Kullanımına İlişkin Yasal Düzenlemeler”, Anadolu Kliniği Tıp Bilimleri Dergisi, C. 25, S. 1, 2020, s. 66-72.
- ⇒ YILMAZ, Sabire Sanem: Tıp Alanında Kişisel Verilerin Korunması, 5. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2021.
- ⇒ ZOR, Abdülhamid: Veri Sorumlusunun Yükümlülükleri ve Bu Yükümlülükleri İhlalinden Doğan Özel Hukuk Sorumluluğu, On İki Levha Yayınları, İstanbul, 2020.

ACİL KULLANIM ONAYI*

Doç. Dr. Hüseyin Melih ÇAKIR**

Özet: 2020 yılının başlarından itibaren tüm dünyanın gündemine oturan Covid-19 pandemisi, hayatın her alanında olduğu gibi hukukta, özellikle de sağlık hukukunda önemli değişiklikleri beraberinde getirmiştir. Sağlık hukuku alanındaki mevcut düzenlemelerin, Covid-19 pandemisinin yayılma hızı karşısında etkin tedbirler almaya imkân vermediğinin görülmesi üzerine, -esasen birçok yabancı hukuk sisteminde önceden de var olan- bazı müesseselerin ihdas edilmesi ihtiyacı doğmuştur. Bu çalışma kapsamında, temelde koronavirüse karşı geliştirilen aşuların ruhsatlandırılma süreçlerinin hızlandırılması ve onay koşullarının hafifletilmesi için düzenlenen Acil Kullanım Onayı (AKO) kavramı ele alınmıştır. Bu minvalde AKO'nun, hukuki niteliği, daha önceden var olan müesseselerden farkı, verilme usul ve şartları, süresi, sona ermesi, verilmesinden doğan sorumluluk konuları üzerinde durulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Acil Kullanım Onayı, Aşı, Koronavirüs, Ruhsatlandırma, Beşerî Tıbbi Ürün

Abstract: The Covid-19 pandemic, which has been the focal point of discussions all around the globe since the beginning of 2020, has caused major shifts in law and particularly in medical law, as in all areas of life. As established regulations in the field of medical law failed to provide effective measures against the spread of the Covid-19 pandemic, the need for establishment of some new institutions - which actually already existed in several jurisdictions - arose. Within the scope of this study, the

---

* Bu çalışmanın tam metin bildirisi 15.10.2021 tarihinde Kongre Düzenleme Kurulu'na gönderilmiş; Kongre Bilim Kurulu tarafından kabul edilen metnin sunumu 05.11.2021 tarihinde gerçekleştirilmiştir. 11.12.2021 tarih ve 31686 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Beşerî Tıbbi Ürünler Ruhsatlandırma Yönetmeliği'yle, acil kullanım onayı müessesesinin ilk olarak düzenlendiği ve bu çalışmanın hazırlanmasında esas alınan 19.01.2005 tarih ve 25705 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Beşerî Tıbbi Ürünler Ruhsatlandırma Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmış; yeni yönetmelikte müesseseye ilişkin önemli değişiklikler yapılmıştır. Çalışmanın hazırlanması ve sunumu ile yayımı arasında geçen sürede gerçekleşen bu mevzuat değişikliğini okuyucunun dikkatine sunarım.

** Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi İdare Hukuku ABD., 0000-0003-3164-3407, melih.cakir@marmara.edu.tr

COVID-19 SALGINIYLA MÜCADELEDE AŞI SONRASI İSTENMEYEN ETKİ OLARAK ÖLÜMLERDEN AŞI UYGULAYICISININ CEZA SORUMLULUĞU DOĞAR MI?

Dr. Kübra TUNÇ*

ÖZET

COVID-19 salgınıyla etkin şekilde mücadele edilmesi amacıyla birçok ülkede hızla aşılama çalışmaları yapılırken, salgından olumsuz etkilenme ihtimali yüksek olan sağlık çalışanlarına ve yaşlılara aşı uygulamalarında öncelik tanınmıştır. Dünya medyasına da yansıyan aşı sonrası sağlık çalışanlarının ve yaşlıların ölümü haberleri¹, ölümlerle aşı arasında nedensellik bağının olup olmadığı konusunda ciddi merak uyandırmıştır. Çalışmamızda dünya medyasına yansıyan örneklerden yola çıkılarak aşı sonrası istenmeyen etki olarak gerçekleşen ölümlerin aşı uygulayıcılarının ceza sorumluluğuna sebep olup olmayacağı incelenecektir. Bu bakımdan ilk incelenecek olan husus, nedensellik bağıdır. İlgili ölümün aşidan sonra olması, ölümün doğrudan aşidan kaynaklanmasını gerektirmemektedir. Aşının yan etkilerinin aşı uygulanan kişinin bünyesi tarafından bertaraf edilememesi durumunda gerçekleşen ölüm ile aşı arasında nedensellik bağı kurulmuş olacaktır². Ölüm ile aşı arasında nedensellik bağı kurulduktan sonra incelenmesi gereken husus ise aşı uygulayıcısının taksir sorumluluğunu belirleyen dikkat ve özen yükümlülüğüne aykırı davranıp davranmadığıdır. Söz konusu dikkat ve özen yükümlülüğünün kapsamını ise COVID-19 aşılarının üreticileri tarafından oluşturulan aşı prospektüsleri ve sağlık bakanlığının aşı uygulama rehberleri oluşturmaktadır. Bu bakımdan, kural olarak dikkat ve özen yükümlülüğüne uygun davranan aşı uygulayıcısının, aşı sonrası istenmeyen etkiden sorumlu

---

* İstanbul Medeniyet Üniversitesi Hukuk Fakültesi Ceza ve Ceza Muhakemesi Anabilim Dalı, kubra.tunc@medeniyet.edu.tr, ORCID: 0000-0002-2198-2838.

¹ “ABD’de Covid-19 aşısı olduktan sonra vefat eden doktorun ölüm nedeni araştırılıyor”, <https://tr.euronews.com/2021/01/07/abd-de-covid-19-as-s-olduktan-sonra-vefat-eden-doktorun-olum-nedeni-arast-r-l-yor> (7.1.2021); “Corona aşısı olduktan 2 gün sonra öldü! ‘Hiçbir sağlık sorunu yoktu’”<https://www.sozcu.com.tr/2021/saglik/corona-asisi-olduktan-2-gun-sonra-odu-hicbir-saglik-sorunu-yoktu>, (4.1.2021); “Norveç’te aşıyla bağlantılı 23 ölüm”, <https://p.dw.com/p/3nzRo>, (15.1.2021).

² Hakeri, Hakan, Tıp Ceza Hukuku, Ankara: Seçkin, 2021, s.115 vd.

öngörülebilir olmaması durumunda gerçekleşen istenmeyen netice tıp alanında komplikasyon olarak adlandırılır⁴³. Aşı sonrası ölüm neticesinin öngörülemesiz olması halinde aşı uygulayan sağlık personeline ölüm neticesi objektif olarak isnat edilemez. Neticenin öngörülebilirliği taksirli sorumluluğun şartı olduğu için, sağlık personeli gerçekleşen istenmeyen ölüm neticesinden sorumlu olmayacaktır. Failin taksirli hareketi dışında başka bir sebeple meydana gelen istenmeyen netice ona isnat edilemez. Ancak bazı durumlarda, örneğin çok düşükün hastaların aşılınması gibi, özel bir risk değerlendirmesi yapılması gerektiği de ortadadır. Kampanya şeklinde gerçekleştirilen toplu aşılmalarda hastaların bireysel durumlarının değerlendirilmesi gözden kaçırılabilir. Bu durumda nedensellik bağı ortadan kalkmaz⁴⁴ ve özel risk değerlendirilmesi yapılmadan uygulanan aşı sonucu gerçekleşen ölümden aşı uygulayıcısı taksirle sorumlu olacaktır.

Kaynakça

- ⇒ Akbulut, Berrin, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 5. Baskı, Ankara: Adalet, 2018.
- ⇒ Artuk, Mehmet Emin/ Gökçen, Ahmet/ Alşahin, Mehmet Emin/ Çakır, Kerim, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 15. Baskı, Ankara: Adalet, 2021.
- ⇒ Birtek, Fatih, Tıbbi Uygulama Hataları Bakımından Taksir-Bilinçli Taksir Ayrımı, Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.10 S.1, 2015, s.63-106, (dergipark.org.tr, 1.10.2021).
- ⇒ Bulut, Öner, Covid-19 Salgını Bağlamında Aşı Onam Formunun Hukuki Niteliği ve Geçerliliği, <https://www.bulutbulut.com/genel-tr/covid-19-salgini-baglaminda-asi-onam-formunun-hukuki-niteliği-ve-gecerliliği.html> (10.09.2021).
- ⇒ Gökcan, Hasan Tahsin, Tıbbi Müdahaleden Doğan Hukuki ve Cezai Sorumluluk, 3. Baskı, Ankara: Seçkin, 2017.

Gökcan, kaza veya tesadüfün nedensellik bağımlı kestiği için faili neticeden sorumlu tutmamak gerektiğini ifade etmiştir (Gökcan, s.328). Kanaatimizce aşının mevcut durumu tetiklemeyle gerçekleşen ölümler, komplikasyon olarak ele alınmalı, kaza veya tesadüf kapsamında ele alınmamalıdır.

⁴³ Hakeri, Tıp Ceza Hukuku, s.102.

⁴⁴ Bu hususa ilişkin bir habere göre Nobel ödüllü bilim insanı Peter Doherty "Çok fazla sayıda insanı çok hızlı aşıladığınızda, bazı insanlar hastalanacak ve ölecektir çünkü onlar zaten hastalanacak ve ölecekti" dedi. "Norveç'teki "aşı sonrası" ölümlerle ilgili ne biliniyor?", <https://www.gazeteduvar.com.tr/norvecteki-asi-sonrasi-olumlerle-iligili-ne-biliniyor-haber-1510593> (1.10.2021).

- ⇒ Hakeri, Hakan, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 22. Baskı, Ankara: Adaleti, 2019.
- ⇒ Hakeri, Hakan, Tıp Ceza Hukuku, Ankara: Seçkin, 2021.
- ⇒ Katoğlu, Tuğrul, Ceza Hukuku Bakımında Tıbbi Faaliyetlerin Hukuka Uygunluğu ve Hekimin Cezai Sorumluluğu, içinde: Sağlık ve Tıp Hukukunda Sorumluluk ve İnsan Hakları (Ed. Özge Yücel/Gürkan Sert), 2. Baskı, Ankara: Seçkin, 2021.
- ⇒ Özgenç, İzzet, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 14. Bası, Ankara: Seçkin, 2018.
- ⇒ Peksöz, Vildan/ Küçükaydın, Emine Aslı/ Sürme, Serkan/ Çakı, İbrahim Eray, Covid-19 Pandemisinin Hekimin Hukuki Sorumluluğuna Etkisi-Güncellenen Rehberler Bakımından Bir İnceleme, COVID-19 ve Hukuk Sempozyumu, Ed. Melda Sur & Mine Kasapoğlu Turhan, İstanbul: On İki Levha, 2021 (s.325-348).
- ⇒ Ünver, Yener, Ceza Hukukunda İzin Verilen Risk, İstanbul: Beta, 1998.
- ⇒ Ünver, Yener, Türk Tıp Hukukunda Rıza, Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi | Sayı:2 - Aralık 2006, s.227-288 (jurix.com.tr, 3.10.2021).
- ⇒ “ABD’de Covid-19 aşısı olduktan sonra vefat eden doktorun ölüm nedeni araştırılıyor”, <https://tr.euronews.com/2021/01/07/abd-de-covid-19-as-s-olduktan-sonra-vefat-eden-doktorun-olum-nedeni-arast-r-l-yor> (7.1.2021)
- ⇒ “Corona aşısı olduktan 2 gün sonra öldü! ‘Hiçbir sağlık sorunu yoktu’” <https://www.sozcu.com.tr/2021/saglik/corona-asisi-olduktan-2-gun-sonra-oldu-hicbir-saglik-sorunu-yoktu-6197381/>, (4.1.2021).
- ⇒ <https://covid19asi.saglik.gov.tr/TR-77829/asi-sonrasi-istenmeyen-etki.html> (1.10.2021).
- ⇒ http://baglarbasi.gov.tr/images/formlar/covid_19_pfizer_biontech_mRNA_asisi_aydinlatilmis_onam_riza_formu.pdf (1.10.2021).
- ⇒ “Norveç’te aşıyla bağlantılı 23 ölüm”, <https://p.dw.com/p/3nzRo>, (15.1.2021).
- ⇒ “Norveç’teki “aşı sonrası” ölümlerle ilgili ne biliniyor?”, <https://www.gazeteduvar.com.tr/norvecteki-asi-sonrasi-olumlerle-iligili-ne-biliniyor-haber-1510593> (1.10.2021).

CEZA HUKUKU PERSPEKTİFİNDEN COVID-19 TEDAVİSİNDE HİDROKSİKLOROKİN KULLANIMININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Dr. Öğr. Üyesi Efser ERDEN TÛTÛNCÛ*

Özet: Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) tarafından 11 Mart 2020 tarihinde pandemi ilan edilmesiyle SARS-CoV-2 (COVID-19) salgını ile küresel anlamda mücadele başlamıştır. En önemli mücadele aracı olan aşının ise klinik araştırmalarının ne kadar süreceği ve söz konusu araştırmaların başarıya ulaşıp ulaşamayacağı konusunda kesin bir kanaate varmak mümkün olmamıştır. Bu sebeple mevcut durumda özellikle hastalığı ağır seyreden hastalar bakımından olağanüstü bu durumla başa çıkabilme stratejilerinin de geliştirilmesi ihtiyacı doğmuştur. Daha önceki viral hastalıklardan edinilen deneyimler doğrultusunda kimi antiviral ilaçlar COVID-19 tedavisinde kullanılmaya başlanmıştır. Antiviral tedavide kullanılan ilaçlar arasında en çok tartışılanı şüphesiz hidrosiklorokin olmuştur. Fransız mikrobiyolog Dr. Didier Raoult'un hidrosiklorokin'in COVID-19 tedavisinde başarılı olduğu yönündeki bildirimleri hem bilim dünyasında hem de kamuoyunda büyük ilgi uyandırmıştır. Bu ilgi Raoult'un çalışmalarının bazı akademik çevrelerce eleştirilmesini de beraberinde getirmiştir. Hollandalı mikrobiyolog Dr. Elisabeth Bik'in, Raoult'un çalışmalarının etik kurallara aykırılıklar barındırdığını ileri sürmesi ile tartışmanın boyutu genişlemiştir. Bu süreçte Fransa'da önceleri tedavi rehberinde yer alan bu ilacın kullanımı daha sonra yasaklanmıştır. Türkiye'de ise T.C. Sağlık Bakanlığı'nın önceki rehberlerinde kullanımına izin verilen hidrosiklorokin 7 Mayıs 2021 tarihli COVID-19 Erişkin Hasta Tedavisi Rehberi'nden çıkarılmıştır. Klinik araştırmalar devam etmekle birlikte, COVID-19'a karşı dünya genelinde güvenilirliği ve etkinliği kesin olarak kanıtlanmış bir antiviral tedavi yöntemi henüz bulunamamıştır. Bu sebeple, klinik araştırmalar yönünden mesele nin ceza hukuku perspektifinden incelenmesi faydalı olacaktır. Çalışmada, öncelikle insan üzerinde deney ve deneme suçları özelinde bir değerlendirme yapılacaktır. TCK m.90/1-2-3-5-6. fıkralarında insan üzerinde deneye;

---

* Dr. Öğr. Üyesi Efser ERDEN TÛTÛNCÛ, İstanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukuku Anabilim Dalı Öğretim Üyesi, E-mail: e.erden@iku.edu.tr, ORCID ID: 0000-0003-0497-7380.

Öte yandan ilacın Sağlık Bakanlığının COVID-19 Erişkin Tedavi Rehberi'nde yer aldığı süreçte yapılan tedavi amaçlı uygulamalar ise ceza sorumluluğu doğurmamalıdır. Mevcut Rehber'de bulunmayan bu ilacın klinik araştırmalar neticesinde sağlıklı veya hasta gönüllüler üzerinde denenmesi söz konusu olabileceksede bunun TCK m. 90 kapsamındaki koşulları sağlayıp sağlamadığının denetlenmesi gerekmektedir. Aksi takdirde insan üzerinde deney veya deneme suçlarından sorumluluk gündeme gelebilir.

Sonuç olarak, hakkında eskiden beri bir çok tartışma söz konusu olan insan üzerinde deney ve deneme suçlarının COVID-19 küresel salgını ile birlikte farklı bir boyutta tartışılmaya başlandığı söylenebilir. Kanaatimizce klinik araştırmaların akademik özgürlük çerçevesinde hür bir şekilde gerçekleştirilebilmesi için araştırmacıların ceza tehdidi ile sürekli karşı karşıya kalmaması gerekmektedir. Böylesi bir durum bilimin gelişmesinde büyük bir engel teşkil edecektir. Bununla birlikte suiistimale açık bir alan olduğu bilinerek insanlığa hizmet etme anlayışı doğrultusunda insan onurunun korunmasını güvence altına alacak Anayasal ve yasal sınırların çizilmesi ve denetiminin sağlanması toplum sağlığı açısından vazgeçilmezdir.

KAYNAKÇA

- ⇒ Akyürek, Güçlü. "İnsan Üzerinde Deney Suçu (TCK . 90) ve Klinik Araştırmalar Etik Kurulları" Terazi Hukuk Dergisi, Cilt: 9, Sayı: 100 (Aralık 2014) s. 8 – 16.
- ⇒ Alan, Esra. Yeni Türk Ceza Kanunu'nda İnsan Üzerinde Deney Suçu (TCK. Madde 90) İstanbul Kültür Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Yüksek Lisans Tezi) 2008.
- ⇒ Altunkaş, Aysun. İnsan Üzerinde Deney ve Deneme Suçları (TCK m. 90) Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Doktora Tezi) İstanbul, 2011.
- ⇒ Aygörmöz Uğurlubay, Gülsün Ayhan. "İnsan Üzerinde Deney ve Deneme Suçuna İlişkin Bazı Tespitler" İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi Özel Sayısı, Cilt: 1, Yıl: 2015, s. 165 – 206.
- ⇒ Aygün Eşitli, Ezgi. İnsan Üzerinde Deney ve Deneme Suçları, Ankara, 2012.
- ⇒ Batiel, Ayşe. "COVID-19'un Özgün Tedavisi" South. Clin. Ist. Euras. 2020;31(Suppl):31-41.

- ⇒ Bayraktar, Köksal. Hekimin Tedavi Nedeniyle Cezai Sorumluluğu, İstanbul, 1972.
- ⇒ Cankurt, Ezgi. Tıbbi Müdahale ve İnsan zerinde Deney Bağlamında İlgilinin Rızası İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Doktora Tezi) İstanbul, 2018.
- ⇒ Colson P, Rolain J-M, Lagier J-C, Brouqui P, Raoult D. Chloroquine and hydroxychloroquine as available weapons to fight COVID-19. *Int J Antimicrob Agents* 2020; 55: 105932.
- ⇒ Dursun, Selman. "İnsan zeinde Deney ve Deneme Suçları ile İlaç Araştırmaları Hakkında Yönetmelik Arasındaki İlişki" Tıp Etiği ve Tıp Hukuku Derneği Bülteni (Yıl: 3 Sayı: 6 Temmuz 2008), s. 12 – 13.
- ⇒ Erman, R. Barış. "İnsan zerinde Deney ve Deneme Suçları" Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt: XIII, Sayı: 2 (2016) s. 1 – 44.
- ⇒ Gerçeker, Hasan. Yorumlu ve Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, 3. Baskı, Ankara, 2017.
- ⇒ Güçlü, zge Aydın, Aslı Grek Dilektaşlı. "Güncel Bilgiler Işığında COVID-19 Tedavisi" Türkiye Klinikleri Arch Lung. 2021;20(2):48-56.
- ⇒ Hakeri, Hakan. Tıp Hukuku, 16. Baskı, Ankara, 2019.
- ⇒ Keskin, Dilek, mit Seçkin, Hatice Bodur, Murat zcan, Aykut İkinioğulları. "Romatoid Artritli Hastalarda Kullanılan Antimalaryal Tedavi Sonucu Gelişen Ototoksisite: İki Olgu Sunumu" Türk Fizyoterapi Tıp Rehabilitasyon Dergisi 2008 (54:27-9).
- ⇒ Koca, Mahmut. "İlaç Kullanımından Doğan Zararlardan Cezai Sorumluluk" Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi I. Sağlık Hukuku Sempozyumu 8-9 Mayıs 2009-Kayseri İlaç Hukuku (Ed. Murat şen, Ahmet Başözen) s. 321 – 359.
- ⇒ Lane, Jennifer C E et al. "Risk of hydroxychloroquine alone and in combination with azithromycin in the treatment of rheumatoid arthritis: a multinational, retrospective study" *The Lancet Rheumatology*, Volume 2, Issue 11, e698 - e711

- ⇒ Molina JM, Delaugerre C, Le Goff J, Mela-Lima B, Ponscarne D, Goldwirt L, et al. No evidence of rapid antiviral clearance or clinical benefit with the combination of hydroxychloroquine and azithromycin in patients with severe COVID-19 infection. *Med Mal Infect* 2020;50:384.
- ⇒ Özbek, Veli Özer, Koray Doğan. “İnsan Üzerinde Deney Suçu (TCK m.90)” Uğur Alacakaptan’a Armağan, Cilt:1, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, İstanbul, 2008 s. 539 – 564.
- ⇒ P.R. Martins-Filho, L.C. Ferreira, L. Heimfarth et al. “Efficacy and safety of hydroxychloroquine as pre-and post-exposure prophylaxis and treatment of COVID-19: A systematic review and meta-analysis of blinded, placebo-controlled, randomized clinical trials” *The Lancet Regional Health - Americas* 2 (2021) 100062.
- ⇒ Soyaslan, Doğan. *Ceza Hukuku Özel Hükümler* (11. Baskı) Yetkin Yayınları, Ankara, 2016.
- ⇒ Şen, Ersan. “İnsan Üzerinde Deney Yapma Suçu (TCK m.90)” *İstanbul Barosu Dergisi*, Cilt: 79, Sayı: 2005/6, s. 2000 – 2014.
- ⇒ Ünver, Yener. “İnsan Üzerinde Deney ve Deneme Suçları”, *Sağlık Hukuku ve Yeni Türk Ceza Kanunu’ndaki Düzenlemeler*, Sempozyum No:1, 17.11.2006, İstanbul 2007, s. 150 – 183.
- ⇒ Ünver, Yener. “Türkiye’de Ceza Hukuku Alanında Yapılan Yakın Tarihli Düzenlemelerde Tıp Hukukuna İlişkin Birkaç Sorun” *Uluslararası Katılımlı I. Tıp Etiği ve Tıp Hukuku Sempozyum Kitabı*, Nobel Tıp Kitabevleri, İstanbul, 2005, s.
- ⇒ WHO Solidarity Trial Consortium, *N Engl J Med* 2021; 384:497-511.
- ⇒ Yenerer Çakmut, Özlem. *Tıbbi Müdahaleye Rızanın Ceza Hukuku Açısından İncelenmesi*, İstanbul, 2003.

Çevrimiçi Kaynaklar

- ⇒ <https://www.ttb.org.tr/images/stories/file/2013/helsinki.pdf>
- ⇒ <https://covid19.saglik.gov.tr/Eklenti/41703/0/covid19-toplumda-salginyonetimirehberi-22042020-5-2pdf.pdf>

- ⇒ <https://covid19.saglik.gov.tr/Eklenti/40282/0/covid19-saglik-kurumlarindacalismarehberiveenfeksiyonkontrolonlemleripdf.pdf>
- ⇒ <https://covid19.saglik.gov.tr/Eklenti/40719/0/covid-19rehberi-eriskinhastayonetimivetedavipdf.pdf>
- ⇒ <https://www.cnbc.com/2020/07/28/trump-says-he-still-thinks-hydroxychloroquine-works-in-treating-early-stage-coronavirus.html>
- ⇒ <https://globalnews.ca/news/6977235/coronavirus-malaria-drugs-study/> (Erişim Tarihi: 12.11.2021). Ayrıca bkz. <https://www.rfi.fr/en/france/20210820-french-doctor-didier-raoult-who-championed-unproven-covid-19-drug-hydroxychloroquine-may-lose-his-post-ihu-marseille-vaccine-conspiracy-iceland>
- ⇒ <https://iversity.org/en/profiles/jean-michel-molina>
- ⇒ <https://ghddi-ailab.github.io/Targeting2019-nCoV/clinical/>
- ⇒ <https://www.youtube.com/watch?v=8L6ehRif-v8>
- ⇒ https://www.legislationline.org/download/id/3316/file/France_Criminal%20Code%20updated%20on%2012-10-2005.pdf
- ⇒ <https://covid19.saglik.gov.tr/Eklenti/40719/0/covid-19rehberieriskinhastayonetimivetedavipdf.pdf>
- ⇒ <https://www.fda.gov/media/136536/download>

7155 VE 7251 SAYILI KANUN HÜKÜMLERİ İŞİĞİNDA MALPRAKTİS VE MALPRAKTİS KAYNAKLI RÜCU DAVALARINDA ARABULUCULUK UYGULAMASI

Çağatay Serdar ŞAHİN*

ÖZET

Devlet yargısının niteliği gereği uzun süren bir prosedür olması, bu nedenle de kişilerin haklarına geç erişmek zorunda kalabilmesi, tüm dünyada alternatif uyuşmazlık çözüm yöntemlerinin ön plana çıkmasına neden olmuştur. Bu gelişme Türkiye’de de etkisini göstermiş ve Türk Hukuku’nda da arabuluculuk, tahkim, uzlaştırma gibi kurumlar önem kazanmıştır. Özellikle 7155 ve 7251 sayılı Kanunlar ile birçok özel hukuk uyuşmazlığının, mahkemeler önüne getirilmeden önce arabuluculuk yoluyla çözümlenmeye çalışılması dava şartı hâline getirilmiştir. Bu düzenlemeler, özellikle malpraktisten kaynaklanan davalar açısından son derece önemlidir. Zira COVID-19 salgını da dikkate alındığında, özel sağlık kuruluşlarına da başvuru sayısı hızla artmış; buna paralel olarak özel sağlık kuruluşları ve hekimler ile hastalar arasındaki uyuşmazlık sayısı da yükselmiştir. Dava şartı olan arabuluculuğa ilişkin kanun hükümlerinde malpraktis açısından özel hükümler olmadığından, çözümü teknik bilgi gerektiren bu uyuşmazlıklarda arabulucunun niteliği ve arabuluculuk sürecinde uyulması gereken kurallar, daha da önem kazanmaktadır. İşte bu çalışmamızda, hangi uyuşmazlıkların arabuluculuğa tabi olduğu, arabulucunun taşınması gerektiğini düşündüğümüz nitelikler ve arabuluculuk sürecinin nasıl yürütülmesi gerektiği; uygulamada yaşanan sorunlarla irdelenecek ve bu sorunlara çözüm önerileri sunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Alternatif uyuşmazlık çözüm yöntemleri, arabuluculuk, malpraktis, tüketici uyuşmazlıkları

---

* Araştırma Görevlisi, İstanbul Medeniyet Üniversitesi Hukuk Fakültesi Medenî Usûl ve İcra İflâs Hukuku Anabilim Dalı, ORCID ID: 0000-0003-4849-9050, cagatayserdar.sahin@medeniyet.edu.tr.

lanması ve kalem mevzuatı ile yargı personeline dair disiplin hükümlerinde davanın sürüncemede bırakılmasını engelleyecek katı düzenlemeler yapılmasıdır.

KAYNAKÇA

- ⇒ Abdürrahim Karslı, **Medeni Muhakeme Hukuku**, 5. Baskı, İstanbul, Filiz Kitabevi, 2020.
- ⇒ Adnan Deynekli, “Türk Borçlar Kanunu’nda Yer Alan Önemli Usul Hükümleri”, **İÜHFD**, C. II, S. 2, 2011, s. 2-45.
- ⇒ Adnan Deynekli, Sedat Kısa, **İtirazın İptali Davaları İcra İnkâr ve Kötüniyet Tazminatı**, 3. Baskı, Ankara, Turhan Kitabevi, 2013.
- ⇒ Ali Cem Budak, “Türk Medeni Usul Hukukunda Tıbbi Deliller”, **Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, C. 3, S. 2, 2006, s. 337-356.
- ⇒ Ali Cem Budak, Varol Karaaslan, **Medenî Usul Hukuku**, 4. Baskı, Ankara, Adalet Yayınevi, 2020.
- ⇒ Aydın Zevkliler, Kadir Emre Gökyayla, **Borçlar Hukuku Özel Borç İlişkileri**, 20. Bası, İstanbul, Vedat Kitpaçılık, 2020.
- ⇒ Aykut Cemil Aykın, Serkan Çınarlı, **Sağlık Personelinin Hukuki Sorumluluğu**, 1. Baskı, Ankara, Seçkin Yayınları, 2016.
- ⇒ Aynur Yongalık, “Hekimlerin Mesleki Sorumluluk Sigortası-Eğitim Notları”, **Sağlık ve Tıp Hukukunda Sorumluluk ve İnsan Hakları**, Ed. Gürkan Sert, Özge Yücel, 2. Baskı, Ankara, Seçkin Yayınları, 2021, s. 516-529.
- ⇒ Baki Kuru, Ali Cem Budak, “Hukuk Muhakemeleri Kanunu’nun Getirdiği Başlıca Yenilikler”, **İstanbul Barosu Dergisi**, S. 5, 2011, s. 3-43.
- ⇒ Baki Kuru, Ali Cem Budak, **Tespit Davaları**, 2. Baskı, İstanbul, On İki Levha Yayıncılık, 2010.
- ⇒ Baki Kuru, **Hukuk Muhakemeleri Usûlü Cilt II**, 6. Baskı, İstanbul, Demir Demir Yayınları, 2001. (Hukuk Usûlü)
- ⇒ Baki Kuru, **İcra ve İflâs Hukuku El Kitabı**, 4. Baskı, Ankara, Adalet Yayınevi, 2003. (İcra El Kitabı)

- ⇒ Baki Kuru, **İcra ve İflâs Hukuku**, C. I, 3. Baskı, Ankara, Evrim Matbaası, 1988.
- ⇒ Baki Kuru, **Medeni Usul Hukuku El Kitabı Cilt I**, 1. Baskı, Ankara, Yetkin Yayınevi, 2020. (El Kitabı)
- ⇒ Baki Kuru, Ramazan Arslan, Ejder Yılmaz, **İcra ve İflâs Hukuku Ders Kitabı**, 27. Baskı, Ankara, Yetkin Yayınevi, 2013.
- ⇒ Baki Kuru, Ramazan Arslan, Ejder Yılmaz, **Medeni Usul Hukuku Ders Kitabı**, 23. Baskı, Ankara, Yetkin Yayınevi, 2012.
- ⇒ Berna Özpinar, **Tıbbi Müdahalede Kötü Uygulamanın Hukuki Sonuçları**, 1. Baskı, Ankara, Ankara Barosu Yayınları, 2007.
- ⇒ Bilge Umar, **Hukuk Muhakemeleri Kanunu Şerhi**, 1. Baskı, Ankara, Yetkin Yayınevi, 2011.
- ⇒ Büşra Kazmaz Tepe, “Arabuluculuk Anlaşma Belgesine İlişkin İcra Edilebilirlik Şerhi Taleplerinde Yargılama Usûlü”, **Türkiye Noterler Birliği Hukuk Dergisi**, Y. 5, S. 1, 2018, s. 125-150.
- ⇒ Cahid Doğan, “Bilirkişiliğin Hukuksal Yapısı ve Tıbbi Bilirkişilik”, **Uluslararası Sağlık Hukuku Sempozyumu**, Ed. Hakan Hakeri, Cahid Doğan, 1. Baskı, Ankara, Türkiye Barolar Birliği Yayınları, 2014, s. 391-496.
- ⇒ Cemal Öztürkler, **Hukuk Uygulamasında Tıbbi Sorumluluk, Teşhis, Tedavi ve Tıbbi Müdahaleden Doğan Tazminat Davaları**, 1. Baskı, Ankara, Adalet Yayınevi, 2006.
- ⇒ Cemil Simil, **Belirsiz Alacak Davası**, 1. Baskı, İstanbul, On İki Levha Yayıncılık, 2013.
- ⇒ Cenk Akil, **Kısmi Dava**, 1. Baskı, Ankara, Yetkin Yayınevi, 2013.
- ⇒ Cevdet Yavuz, Faruk Acar, Burak Özen, **Borçlar Hukuku Dersleri (Özel Hükümler)**, 16. Baskı, İstanbul, Beta Yayınları, 2019.
- ⇒ Cüneyt Çilingiroğlu, **Tıbbi Müdahaleye Rıza**, 1. Baskı, İstanbul, Filiz Kitabevi, 1993.
- ⇒ Ejder Yılmaz, “Avukatın Uzlaşma Sağlama Yetkisi”, **75. Yaş Günü İçin Prof. Dr. Baki Kuru’ya Armağan**, 1. Baskı, Ankara, Türkiye Barolar Birliği Yayınları, 2004, s. 843-856.

- ⇒ Ejder Yılmaz, “İcra İnkâr Tazminatı Açısından Likit Alacak Kavramı”, **Bankacılar Dergisi**, S. 67, 2008, s. 85-93.
- ⇒ Ejder Yılmaz, “İtirazın İptali Davasının Hukuki Niteliği”, **Prof. Dr. Saim Üstündağ’a Armağan**, 1. Baskı, Ankara, Adalet Yayınevi, 2009, s. 675-754.
- ⇒ Ejder Yılmaz, **Hukuk Muhakemeleri Kanunu Şerhi, C. I**, 4. Baskı, Ankara, Yetkin Yayınevi, 2021. (Şerh)
- ⇒ Elif Kısmet Kekeç, **Arbuluculuk Yoluyla Uyuşmazlık Çözümünde Temel Aşamalar ve Taktikler**, 1. Baskı, Ankara, Adalet Yayınevi, 2011.
- ⇒ Ergun Önen, **Medeni Yargılama Hukuku**, Ankara, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, 1979.
- ⇒ Fahrettin Aral, Hasan Ayrancı, **Borçlar Hukuku Özel Borç İlişkileri**, 13. Baskı, Ankara, Yetkin Yayınevi, 2020.
- ⇒ Fikret Eren, **Borçlar Hukuku Özel Hükümler**, 7. Baskı, Ankara, Yetkin Yayınevi, 2019.
- ⇒ Gülen Sinem Tek, “Tüketici Mahkemelerinin Görevi, Yetkisi ve Tüketici Mahkemelerinde Yapılan Yargılamanın Usulü”, **Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Kazancı Hukuk Dergisi**, C. 8, S. 99-100, 2012, s. 127-171.
- ⇒ Gültezer Hatırnaz Erol, **Özel Hastanelerin Hukuki Sorumluluğu ve Hasta Hakları**, 2. Baskı, Ankara, Seçkin Yayınevi, 2009.
- ⇒ Güray Erdönmez, **Pekcanitez Usûl Medeni Usûl Hukuku Cilt I**, 15. Bası, İstanbul, 2017.
- ⇒ Hakan Hakeri, **Tıp Hukuku El Kitabı**, 24. Baskı, Ankara, Seçkin Yayınları, 2021. (El Kitabı)
- ⇒ Hakan Hakeri, **Tıp Hukuku, C.I Genel Hükümler**, 23. Baskı, Ankara, Seçkin Yayınları, 2021. (Tıp Hukuku)
- ⇒ Hakan Pekcanitez, “Alternatif Uyuşmazlık Çözümleri”, **Hukuki Perspektifler Dergisi**, S. 5, 2005, s. 12-16.
- ⇒ Hakan Pekcanitez, “Belirsiz Alacak Davasının İş Hukukunda Uygulanması”, **Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, C. 15, 2013, s. 933-968.

- ⇒ Hakan Pekcanitez, **Belirsiz Alacak Davası (HMK m. 107)**, 1. Baskı, Ankara, Yetkin Yayınevi, 2011.
- ⇒ Hakan Pekcanitez, Oğuz Atalay, Meral Sungurtekin Özkan, Muhammet Özekes, **İcra ve İflâs Hukuku Ders Kitabı**, 8. Baskı, İstanbul, On İki Levha Yayıncılık, 2021.
- ⇒ Hakan Pekcanitez, Oğuz Atalay, Muhammet Özekes, **Medenî Usûl Hukuku Ders Kitabı**, 8. Bası, İstanbul, On İki Levha Yayıncılık, 2020.
- ⇒ Hakan Pekcanitez, **Pekcanitez Usûl Medeni Usûl Hukuku Cilt II**, 15. Baskı, İstanbul, On İki Levha Yayıncılık, 2017. (Pekcanitez Usûl)
- ⇒ Halide Savaş, “Tıbbi Malpraktis ve Komplikasyondan Doğan Sorumluluklar”, **Sağlık Hukuku Makaleleri-I**, 1. Baskı, İstanbul, İstanbul Barosu Yayınları, 2011, s. 259-294
- ⇒ Haluk Tandoğan, **Borçlar Hukuku Özel Borç İlişkileri, C. II**, 5. Tıpkı Basım, İstanbul, Vedat Kitapçılık, 2010.
- ⇒ Haluk Tandoğan, **Türk Mes’uliyet Hukuku, Akdi ve Akit Dışı Sorumluluk**, 1. Baskı, Ankara, Ajans-Türk Matbaası, 1961.
- ⇒ Hasan Tahsin Gökcan, **Tıbbi Müdahaleden Doğan Hukuki ve Cezai Sorumluluk**, 3. Baskı, Ankara, Seçkin Yayınları, 2017.
- ⇒ Hayrunnisa Özdemir, “Hekimin Fiilinden Dolayı Zarar Gören Üçüncü Kişinin Hastaneye Karşı Talebinin Hukuki Niteliği ve Yargıtayın Görüşü”, **TBB Dergisi**, S. 105, 2013, s. 253-290.
- ⇒ Hayrunnisa Özdemir, “Hekimin Hukuki Sorumluluğu”, **Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, C. 11, S. 1, 2016, s. 33-81. (Hukuki Sorumluluk)
- ⇒ Hayrunnisa Özdemir, **Sağlık Hukuku Alanında Teşhis ve Tedavi Sözleşmesi**, 1. Baskı, Ankara, Yetkin Yayınevi, 2017. (Teşhis ve Tedavi)
- ⇒ Hüseyin Cem Barlıoğlu, **Defansif Tıp Unsuru Olarak Tıbbi Malpraktis**, 1. Baskı, Ankara, Seçkin Yayınları, 2020.
- ⇒ Hüseyin Hatemi, Rona Serozan, Abdülkadir Arpacı, **Borçlar Hukuku Özel Bölüm**, 1. Baskı, İstanbul, Filiz Kitabevi, 1992.

- ⇒ İbrahim Ercan, "Hukuk Muhakemeleri Kanunu'na Göre Belirsiz Alacak Davası", **Medeni Usul ve İcra İflas Hukukçuları Toplantısı**, 1. Baskı, İzmir, 2012, s. 102-183.
- ⇒ İlhan E. Postacıoğlu, "İcra İnkâr Tazminatı Üzerine Düşünceler ve Bazı İhtilafli Meseleler", **BATİDER**, C. IX, S. 4, 1978, s. 951-970.
- ⇒ İlhan E. Postacıoğlu, **İcra Hukuku Esasları**, 4. Bası, İstanbul, Fakülteler Matbaası, 1982
- ⇒ Köksal Bayraktar, **Hekimin Tedavi Nedeniyle Cezai Sorumluluğu**, 1. Baskı, İstanbul, İstanbul Üniversitesi Yayınları, 1972.
- ⇒ Kudret Aslan, Leyla Akyol Aslan, Taylan Özgür Kiraz, "Koşulları Oluşmadan Açılan Belirsiz Alacak Davasında Mahkemece Verilecek Karar", **Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Prof. Dr. Hakan Pekcanıtez'e Armağan Özel Sayısı, C. 16, 2014, s. 975-1024.
- ⇒ Kürşat Ersöz, "Tıbbi Müdahale Kavramı ve Tıbbi Müdahalenin Hukuka Uygunluğunun Şartları", **Terazi Hukuk Dergisi**, C. 5, S. 45, 2010, s. 105-122.
- ⇒ Leo Rosenberg, Karl Heinz Schwab, Peter Gottwald, **Zivilprozessrecht**, 18. Auflage, München, 2018.
- ⇒ Levent Börü, İlker Koçyiğit, **Ticari Dava**, 2. Basım, Ankara, Yetkin Yayınevi, 2021.
- ⇒ M. Enis Sarıal, **Sağlararası Organ Nakillerinden Doğan Hukusal İlişkiler**, 1. Baskı, İstanbul, Kazancı Hukuk Yayınları, 1986.
- ⇒ Mehmet Ayan, **Tıbbi Müdahalelerden Doğan Hukuki Sorumluluk**, 1. Baskı, Ankara, Kazancı Hukuk Yayınları, 1991.
- ⇒ Mehmet Demir, "Hekimin Sözleşmeden Doğan Sorumluluğu", **Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, C. 57, S. 3, 2008, s. 225-252.
- ⇒ Mehmet Demir, **Tıbbi Sorumluluk Hukuku**, 2. Baskı, Ankara, Yetkin Yayınevi, 2020. (Tıbbi Sorumluluk)
- ⇒ Meltem Ercan Özler, **Medeni Usul Hukuku'nda Dava Konusu**, 1. Baskı, İstanbul, On İki Levha Yayıncılık, 2019.

- ⇒ Mine Akkan, "Arabuluculuk Faaliyeti Sonucunda Anlaşılan Hususlarda Dava Açma Yasağı ve Sonuçları", **DEÜHFD**, C. 20, S. 2, 2018, s. 1-31. (Arabuluculuk)
- ⇒ Mine Akkan, "Medenî Usûl Hukukunda Tarafların Farklı Olması Durumunda Kesin Hükümün Delil Niteliği", **DEÜHFD**, C. 11, Özel Sayı, 2009, s. 3-61.
- ⇒ Mine Akkan, **Pekcanıtez Usûl Medeni Usûl Hukuku Cilt I**, 15. Baskı, İstanbul, On İki Levha Yayıncılık, 2017. (Pekcanıtez Usûl)
- ⇒ Muhammet Özekes, **Pekcanıtez Usûl Medenî Usul Hukuku Cilt III**, 15. Baskı, İstanbul, On İki Levha Yayıncılık, 2017.
- ⇒ Muhammet Özekes, Pınar Çiftçi, "Menfi Tespit Davalarını Zorunlu Arabuluculuğa Dahil Saymanın Gereksizliği Üzerine (İstanbul BAM Kararları Örneğinden Bir Bakış)", **TBB Dergisi**, S. 148, 2020, s. 101-134.
- ⇒ Murat Atalı, İbrahim Ermenek, Ersin Erdoğan, **Medeni Usul Hukuku**, 4. Baskı, Ankara, Yetkin Yayınevi, 2021.
- ⇒ Murat Aydoğdu, Nalan Kahveci, **Türk Borçlar Hukuku Özel Borç İlişkileri (Sözleşmeler Hukuku)**, 4. Baskı, Ankara, Adalet Yayınevi, 2019.
- ⇒ Mustafa Alper Gümüş, **6502 Sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun Şerhi**, 1. Baskı, İstanbul, Vedat Kitapçılık, 2014.
- ⇒ Mustafa Alper Gümüş, **Borçlar Hukuku Özel Hükümler Kısa Ders Kitabı**, 4. Baskı, İstanbul, Filiz Kitabevi, 2019.
- ⇒ Mustafa Reşit Belgesay, **Tıbbi Mesuliyet**, 1. Baskı, İstanbul, İÜHF Yayınları, 1954.
- ⇒ Mustafa Serdar Özbek, **Alternatif Uyuşmazlık Çözümü Cilt I**, 4. Baskı, Ankara, Yetkin Yayınevi, 2016.
- ⇒ Mustafa Sütlaş, **Hasta ve Hasta Yakını Hakları**, 1. Baskı, İstanbul, Çivi Yazıları Yayınevi, 2000.
- ⇒ Necip Bilge/Ergun Önen, **Medeni Yargılama Hukuku Dersleri**, 3. Baskı, Ankara, Sevinç Matbaası, 1978.

- ⇒ Nur Bolayır, **Medenî Usûl Hukukunda Hâkimin Hukuku Re'sen Uygulaması İlkesi**, 1. Baskı, İstanbul, On İki Levha Yayıncılık, 2020.
- ⇒ Osman Açıkgöz, "6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkındaki Kanun'un Haksız Şartlarla İlgili Getirdiği Yenilikler", **MÜHFHAD, Prof. Dr. Mehmet Akif Aydın'a Armağan**, C. 21, S. 2, 2015, s. 805-838.
- ⇒ Ömer Ekmekçi, Muhammet Özekes, Murat Atalı, Vural Seven, **Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk**, 2. Baskı, İstanbul, On İki Levha Yayıncılık, 2019.
- ⇒ Öz Seçer, "Hekimin Hukuki Sorumluluğu", **Maltepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, S. 1, 2013, s. 107-148.
- ⇒ Ragıp Şengül, **Hasta ile Hekim Arasındaki Hukuki İlişkinin Niteliği ve Hekimin Tazminat Sorumluluğu**, 1. Baskı, İstanbul, Aristo Yayınevi, 2020.
- ⇒ Ramazan Arslan, Ejder Yılmaz, Sema Taşpınar Ayvaz, Emel Hanağası, **Medenî Usul Hukuku**, 6. Baskı, Ankara, Yetkin Yayınevi, 2020. (Usul)
- ⇒ Ramazan Arslan, Ejder Yılmaz, Sema Taşpınar Ayvaz, Emel Hanağası, **İcra ve İflâs Hukuku**, 6. Baskı, Ankara, Yetkin Yayınevi, 2020. (İcra)
- ⇒ Saim Üstündağ, **İcra Hukukunun Esasları**, 8. Bası, İstanbul, 2004. (İcra)
- ⇒ Saim Üstündağ, **Medeni Yargılama Hukuku C. I-II**, İstanbul, 2000. (Yargılama)
- ⇒ Seda Özmumcu, "6502 Sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun'un Hükümleri ve Yargıtay Kararları Çerçevesinde Tüketici Mahkemelerinin Görev Alanına Giren Uyuşmazlıklara Genel Bir Bakış", **DEÜHFD, Prof. Dr. Hakan Pekcanitez'e Armağan**, C. 16, 2014, s. 831-871.
- ⇒ Selahattin Sulhi Tekinay, Sermet Akman, Haluk Burcuoğlu, Atilla Altop, **Borçlar Hukuku Genel Hükümler**, 7. Baskı, İstanbul, Filiz Kitabevi, 1993.

- ⇒ Sema Taşpınar, **Medeni Yargılama Hukukunda İspat Sözleşmeleri**, 1. Baskı, Ankara, Yetkin Yayınevi, 2001.
- ⇒ Seza Reisoğlu, **Hizmet Akdi**, 1. Baskı, Ankara, Ankara Üniversitesi Yayınları, 1968.
- ⇒ Sezer Çabri, **Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun Şerhi**, 2. Baskı, Ankara, Adalet Yayınevi, 2021.
- ⇒ Süha Tanrıver, “Hukuk Uyuşmazlıkları Bağlamında Alternatif Çözüm Yolları ve Özellikle Arabuluculuk”, **TBB Dergisi**, S. 64, 2006, s. 151-177. (Arabuluculuk)
- ⇒ Süha Tanrıver, **Medenî Usûl Hukuku Cilt I**, 3. Baskı, Ankara, Yetkin Yayınevi, 2021. (Usûl, C. I)
- ⇒ Süha Tanrıver, **Medenî Usul Hukuku Cilt II**, 1. Baskı, Ankara, Yetkin Yayınevi, 2021. (Usûl, C. II)
- ⇒ Sümeyye Miraç Alışan Şahin, **Üremeye Yardımcı Tedavi Merkezlerinin Hukuki Sorumluluğu**, 1. Baskı, İstanbul, Aristo Yayınevi, 2020.
- ⇒ Tahir Çağa, “Ödeme Emrine İtirazın İptali Davasına Dair”, **BATİDER**, C. VIII, S. 3, 1976, s. 21-31.
- ⇒ Tahir Çağa, “Yine Ödeme Emrine İtirazın İptali Davasına Dair”, **BATİDER**, C. X, S. 2, 1979, s. 369-376.
- ⇒ Talih Uyar, **Menfi Tespit ve İstirdat Davaları (İİK m. 72)**, 1. Baskı, Ankara, Ankara Barosu Yayınları, 2013.
- ⇒ Timuçin Muşul, **İcra ve İflas Hukuku Esasları**, 5. Baskı, Ankara, Adalet Yayınevi, 2016.
- ⇒ Varol Karaaslan, “Manevi Tazminat Davaları Belirsiz Alacak Davası Şeklinde Açılabilir Mi?”, **Medeni Usul ve İcra İflas Hukuku Dergisi**, C. 10, S. 29, 2014, s. 213-242.
- ⇒ Yavuz Alangoya, M. Kâmil Yıldırım, Nevhis Deren Yıldırım, **Medeni Usul Hukuku Esasları**, 7. Baskı, İstanbul, Beta Yayınları, 2009.
- ⇒ Yüksel Ersoy, “Tıbbi Hatanın Hukukî ve Cezaî Sonuçları”, **TBB Dergisi**, S. 53, 2004, s. 161-190.

- ⇒ Zafer Kahraman, "Medeni Hukuk Bakımından Tıbbi Müdahaleye Hastanın Rızası", **İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, C. 7, S. 1, 2016, s. 479-510.
- ⇒ Zarife Şenocak, "Hekimin Hukuki Sorumluluğunun Özel Sorunları: Tıbbi Standartlar ve İspat", **Sağlık Hukuku Kurultayı**, 1. Baskı, Ankara, Ankara Barosu Yayınları, 2008, s. 241-254.
- ⇒ Zarife Şenocak, **Borçlunun İfa Yardımcılarından Doğan Sorumluluğu**, 1. Baskı, Ankara, Yetkin Yayınevi, 1995.

DOKTOR - ECZACI İLİŞKİSİNDE GÜVEN İLKESİ VE CEZA SORUMLULUĞU ÜZERİNDEKİ ETKİSİ

Abdülbaki GİYİK*

Özet: Günümüzde, risk içeren birçok faaliyet ekip çalışması ile yürütülmektedir. Bu noktada, birden fazla kişinin dâhil olduğu bir faaliyet neticesinde ortaya çıkan taksirli suçlardan kimlerin sorumlu tutulması gerektiği, üzerinde durulması gereken esaslı bir sorun olarak ortaya çıkmaktadır. Doktrin ve yargı uygulamasında, ceza sorumluluğunun şahsiliği ilkesine atıfla, bu tür durumlarda sorumlu tutulacak bireylerin güven ilkesinin göz önünde bulundurulması suretiyle belirlenebileceği ifade edilmektedir. Çalışmamızda, çoğunlukla tıbbi operasyonlar neticesinde meydana gelen taksirli suçlardan sorumlu tutulacak bireylerin belirlenmesinde başvuru yapılan güven ilkesinin, doktor-eczacı ilişkisine uygulanıp uygulanmayacağı irdelenmeye çalışılmıştır. Bu kapsamda, öncelikle güven ilkesinin anlamı ve sınırları üzerinde durulmuş, akabinde bahsi geçen ilkenin doktor-eczacı ilişkisine uygulanıp uygulanmayacağı tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Taksir, güven ilkesi, tıbbi müdahale, iş bölümü, güven kavramı.

---

* Dr., Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi, ORCID ID: 0000-0001-7929-9962, abgiyik@erciyes.edu.tr.

rin, muhteviyatında yanlışlık olduğundan şüphelendikleri reçetelerle koktekte yazılı miktarlardan fazla eczayı ihtiva edip altı iki çizgi ile çizilerek ayrıca imza edilmiş olmayan reçeteleri, hastayı muayene eden hekim ile iletişime geçmeden imal edemeyecekleri hüküm altına alınarak bu hususa işaret edilmiştir

KAYNAKÇA

- ⇒ Ali Kemal Yıldız, “Tıp Hukukunda Güven İlkesi”, Türk-Alman Tıp Hukuku Sempozyumu (Tıpta İşbirliği ve Hukuksal Sorunlar), Adalet Yayınevi, 16-17 Nisan 2010.
- ⇒ Bernd Heinrich, *Strafrecht Allgemeiner Teil*, 5., aktualisierte Auflage, Verlag W. Kohlhammer, Stuttgart 2016.
- ⇒ Burcu Görkemli, “Tıp Hukuku Bağlamında Güven İlkesi ve Ceza Hukuku Açısından Sonuçları”, CHD, S. 132 (Aralık 2016).
- ⇒ Cengiz Apaydın, “Taksirli Suçlarda Kusurun Belirlenmesi ve Güven İlkesi”, THD, S. 124 (Aralık 2016).
- ⇒ Claus Roxin, *Strafrecht Allgemeiner Teil*, Band I, 4., vollständig neu bearbeitete Auflage, Verlag C.H. Beck, München 2006.
- ⇒ Fatih Birtek, *Tamamı Örnek Olaylarla Açıklanmış Ceza Hukuku (Genel Hükümler) - Temel Bilgiler*, Güncellenmiş/Genişletilmiş 6. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2018.
- ⇒ Günther Jakobs, *Strafrecht Allgemeiner Teil*, 2., neu bearbeitete und erweiterte Auflage, Walter de Gruyter, Berlin-New York 1993.
- ⇒ Hakan Hakeri, “Eczacıların Yasal Sorumluluğu”, IV. Sağlık Hakkı ve Sağlık Hukuku Sempozyumu, 7-8 Mayıs 2012, Editörler: Nilgün Sarp/Cahid Doğan, Adalet Yayınevi, Ankara 2013. (Eczacıların Yasal Sorumluluğu).
- ⇒ Hakan Hakeri, *Tıp Hukuku*, Güncellenmiş 4. Baskı, Seçkin Yayınları, Ankara 2012.
- ⇒ Halil Akkanat, “İlaç Kullanımından Kaynaklanan Zararlardan Sorumluluk Açısından Hasta-Hekim-Üretici İlişkileri”, Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi 1. Sağlık Hukuku Sempozyumu (İlaç Hukuku), Editörler: Murat Şen/Ahmet Başözen, 8-9 Mayıs 2009-Kayseri.

- ⇒ Hans Giger, "Der Vertrauensgrundsatz des Strassenverkehrsrechts im Fokus von Sorgfaltspflicht und Verkehrssicherheit als Typisierungsproblem", *Strassenverkehr* 3/2011.
- ⇒ Johannes Wessels/Werner Beulke/Helmut Satzger, *Strafrecht Allgemeiner Teil*, 48., neu bearbeitete Auflage, Verlag C.F. Müller, Heidelberg 2018.
- ⇒ Kristian Kühl, *Strafrecht Allgemeiner Teil*, 8., neu bearbeitete Auflage, Verlag Franz Vahlen, München 2017.
- ⇒ Mahmut Koca/İlhan Üzülmöz, *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*, Gözden Geçirilmiş ve Güncellenmiş 13. Baskı, Seçkin Yayınları, Ankara 2020.
- ⇒ Mehmet Demir, "İlaç Kullanımı Sonucunda Doğan Zararlardan İlaç Üreticisinin, Eczacının ve Hekimin Sorumluluğu", *TBB Dergisi*, Y. 2010, S. 89.
- ⇒ Mehmet Emin Artuk/Ahmet Gökçen/M. Emin Alşahin/Kerim Çakır, *Ceza Hukuku Özel Hükümler*, 19. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2021.
- ⇒ Mustafa Özen, *Ceza Hukuku Genel Hükümler Dersleri*, Adalet Yayınevi, Ankara 2017.
- ⇒ Mükerrerem Betül (Yerer) Aycan, "İlaç Nedir? İlaç, Gıda ve Kozmetik Farkı", *Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi I. Sağlık Hukuku Sempozyumu*, 8-9 Mayıs 2009-Kayseri, Editörler: Murat Şen/Ahmet Başözen.
- ⇒ Özgü Özturan, "Teknolojik Gelişmelerin İç Mekân Biçimlenişine Etkisi", *Tasarımda Genç Bakışlar Sempozyumu*, Ekim 2010.
- ⇒ P.M. Lissel, "Behandlungsfehler und Vertrauensgrundsatz im Rahmen der Arbeitsteilung", *Notfall&Rettungsmedizin*, 2003-6.
- ⇒ Rolf Schmidt, *Strafrecht Allgemeiner Teil*, 20. völlig neu bearbeitete und aktualisierte Auflage, Grasberg bei Bremen 2018, Verlag Rolf Schmidt.
- ⇒ Tommaso Caprara, "Der Vertrauensgrundsatz im Strassenverkehr – offene Fragen", *forumpoenale* 3/2019.

- ⇒ Tullio Delogu, "Modern Hukukta Taksirli Suçun Önemi", çev: Yüksel Ersoy, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 39, S. 1-4.
- ⇒ Veli Özer Özbek/Koray Doğan/Pınar Bacaksız, *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*, Güncellenmiş ve Gözden Geçirilmiş 11. Baskı, Seçkin Yayınları, Ankara 2020.
- ⇒ Volker Krey/Robert Esser, *Deutsches Strafrecht Allgemeiner Teil*, 6., überarbeitete Auflage, Verlag W. Kohlhammer, Stuttgart 2016.
- ⇒ Yakup Korkmaz, "Tıbbi Konsültasyon ve Kusurun Paylaştırılması Sorunu", TBB Dergisi, 2019 (140).
- ⇒ Yakup Korkmaz, "Türk Hukukunda Eczacıların Hukukî Statüsü ve Sorumluluğu", Sağlık Hukuku ve Politikası Dergisi, Y. 2014, C. 1, S. 1. (Eczacıların Hukukî Statüsü)
- ⇒ Zeliha Dereli, "Eczacının Haksız Fiil Sorumluluğu", Ankara Barosu Sağlık Hukuku Diğestası Dergisi, Y. 2012, S. 2.

İLACA BAĞLI ANAFİLAKSİ NEDENİYLE CEZA SORUMLULUĞU

Fatih BİRTEK*

“Primum non nocere” (Önce Zarar Verme)

Hipokrat

Özet

Hastalıkların teşhis ve tedavisi bakımından tıbbi (medikal) tedavi, vazgeçilmez bir şekilde ilaç kullanılmasına dayanmaktadır. İlaça ilişkin deneysel araştırmalar ve ilaç denemeleri bütün tıbbi ve yasal prosedürlere uygun olarak gerçekleştirilmiş olsa dahi ilacın belli bir hastalığın ya da semptomun önlenmesinde ya da tedavisinde kullanılmasıyla birlikte, hastanın biyolojik yapısındaki farklılık nedeniyle istenmeyen sonuçlar ortaya çıkabilmektedir. İlaç kullanılmasına bağlı olarak hastada görülen bir kısım olumsuz etkiler, *“yan etki”* (advers etki, AE) olarak ortaya çıkıp yaşamı tehdit edecek boyuta ulaşmadığı halde, diğer bir kısım olumsuz etkiler çok daha kısa sürede beliren ve hastanın yaşamı bakımından çok ciddi risk doğurabilen boyutlara da ulaşabilmektedir.

İlaç kullanımına bağlı olarak hastanın biyolojik (bünyevi) özellikleri nedeniyle ortaya çıkabilen *“aşırı duyarlılık reaksiyonu”* (anafilaksi) tüm anafilaktik reaksiyonların %58’ini oluşturmaktadır¹. Görülme sıklığı giderek artan ve ölümcül nitelikte ağır sonuçlar ortaya çıkaran anafilaksi nedeniyle hekim ya da diğer sağlık çalışanlarının ceza sorumluluğunun bulunup bulunmadığının ortaya çıkarılmasına ihtiyaç bulunmaktadır.

İlaç kullanılması nedeniyle ortaya çıkan anafilaksinin her durumda *“komplikasyon”* olduğu ve hukuki açıdan *“izin verilen risk”* içerisinde değerlendirilmesi gerektiği söylenemez. İlaç kullanımı öncesinde, hastalığın teşhisinde (hastanın öyküsünün alınmasında), ilacın uygulanması öncesinde (ilacın ve hastanın hazırlanmasında), ilaç kullanımı ve ilacın uygu-

---

* Doç. Dr., Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukuku Anabilim Dalı, ORCID 0000-0001-7019-0653, fatihbirtek@hotmail.com.

araştırılması, zorlayıcı bir tıbbi durum söz konusu değilse (ve test endikasyonu mevcutsa) alerji testlerinin yapılması, ilaç alerji öyküsü konusunda ilacı uygulayacak hekim veya yardımcı sağlık personelinin uyarılması ve bu durumun tıbbi kayıtlara işlenmesi, gerekli tedbirlerin ilaç uygulanmadan önce alınması (alerjinin ortaya çıkması halinde uygulanacak ilaçların ve tıbbi cihazların hazır bulundurulması) ve mümkünse ilacın hekim gözetiminde –uygun dozda ve uygun yoldan verilmesi- uygulanması, ilaç sonrasında hastanın gözlemlenmesi ve alerji/ anafilaksi ortaya çıktığında ise hastaya gerekli tıbbi müdahalenin yapılması halinde, hekim veya diğer sağlık personelinin ceza sorumluluğundan söz edilemez.

KAYNAKÇA

- ⇒ **Ayan**, Mehmet, *Tıbbi Müdahalelerden Doğan Hukuki Sorumluluk*, Ankara 1991.
- ⇒ **Aygin**, Dilek/ **Cengiz**, Hande, “İlaç Uygulama Hataları ve Hemşirenin Sorumluluğu”, *Şişli Etfal Hastanesi Tıp Bülteni*, C. 45, S. 3, Y. 2011.
- ⇒ **Bilge**, Yaşar, *Adli Bilimler Sözlüğü*, Ankara 2002.
- ⇒ **Birtek**, Fatih, “Tıbbi Müdahaleler Açısından Komplikasyon Malpraktis Ayırımı”, *İstanbul Barosu Dergisi*, C. 81, S.5, Y. 2007.
- ⇒ **Birtek**, Fatih, “Tıbbi Uygulama Hataları Bakımından Taksir- Bilinçli Taksir Ayırımı (Komplikasyon- İzin Verilen Risk Ayırımı Bağlamında)”, *ERÜHFD*, C. X, S. 1, Y. 2015.
- ⇒ **Doğru**, Mahmut/ **Bostancı**, İlknur, *Anafilaksi ve Anafilaksideki Gelişmeler*, *Çocuk Dergisi*, 11 (2), 2011.
- ⇒ **Düğer**, Sırrı, “İdarenin İlaç Temin Faaliyeti”, *TıpHD*, S. 15, Y. 2019.
- ⇒ **Erenmemişoğlu**, Aydın, “İlacın Yan Etkileri ve Kabul Edilebilir Yan Etki”, *Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi, I. Sağlık Hukuku Sempozyumu, İlaç Hukuku*, 2009.
- ⇒ **Ersöz**, Ahmed Kürşat/ **Özkan**, Halid, “Hekim ve Eczacının İlacın Kullanılmasından Kaynaklanan Yasal Sorumluluğu”, *Tıp Hukuku Dergisi*, C. 3, S. 5, Y. 2014.
- ⇒ **Gökcan**, Hasan Tahsin, *Tıbbi Müdahaleden Doğan Hukuki ve Cezai Sorumluluk*, Ankara 2013.

- ⇒ **Gülşen**, Recep, "Hekimin Malpraktisten Kaynaklanan Cezai Sorumluluğu", *Tıp Hukuku Dergisi*, C.1, S.1, Nisan 2012.
- ⇒ **Hakeri**, Hakan, *İlaç Hukuku*, 2. Baskı, Ankara 2018
- ⇒ **Hakeri**, Hakan, *Tıp Hukuku*, C. I, Genel Hükümler, Ankara 2021.
- ⇒ **İçel**, Kayıhan, *Ceza Hukukunda Taksirden Doğan Sübjektif Sorumluluk*, İstanbul 1967.
- ⇒ **Jerschow**, Elina / **Y. Lin**, Robert / **Scaperotti**, Moira M./ **McGinn**, Aileen P., "Fatal Anaphylaxis in the United States, 1999-2010": Temporal Patterns and Demographic Associations, *Food, Drug, Insect Sting Allergy, and Anaphylaxis*, Vol. 134, Issue, 6, December 2014.
- ⇒ **Kayaer**, Nebahat, "Tıp Ceza Hukukunda Tedavi Hatası", *TıpHD*, S. 17, Y. 2020.
- ⇒ **Koca**, Mahmut, "Hekimin İlaç Tedavisinden Kaynaklanan Ceza Sorumluluğu", *EÜHFD*, C. XIII, S. 3-4, Y. 2009.
- ⇒ **Melli**, Mehmet, "İlaç kullanımına Bağlı Tıbbi Hatalar", *Medikolegal Düzlemde Tıpta Uygulama Hataları*, Ed. Yaşar Bilge, İ. Ethem Geçim, İstanbul 2012.
- ⇒ **Nart**, Serdar, *Hekimin İlaç Tedavisinden Doğan Sorumluluğu*, 2. Baskı, Ankara 2020.
- ⇒ **Sipahi**, Sevgi/ **Tamay**, Zeynep Ülker, "Anafilaksiye Yaklaşım", *Çocuk Dergisi* 16 (3-4), Y. 2016.
- ⇒ **Uzun**, Şenay/ **Arslan**, Filiz, "İlaç Uygulama Hataları", *Türkiye Klinik Bilimleri Dergisi*, 2008/8.
- ⇒ **Ünver**, Yener, "Tıbbi Malpraktis ve Ceza Hukuku", *Tıbbi Uygulama Hataları (Malpraktis) Komplikasyon ve Sağlık Mensuplarının Sorumluluğu*, Yayına Hazırlayan: Yener Ünver, İstanbul 2008.
- ⇒ **Ünver**, Yener, *Ceza Hukukunda İzin Verilen Risk*, İstanbul 1998.

ECZACILARIN TEZGAHÜSTÜ İLAÇ VE İLAÇ DIŞI SATILAN ÜRÜNLER BAKIMINDAN HUKUKİ SORUMLULUĞU

Dr. Öğr. Üyesi Mehmet DOĞAR*

ÖZET

Son yıllarda reçetesiz satılan ve tezgahüstü olarak tabir edilen ilaçlar ile kozmetik veya dermo kozmetik şeklinde adlandırılan kişisel bakım ürünlerinin eczanelerde satışına sıklıkla rastlanmaktadır. Dünyada ve Türkiye’de satış grafiğini gün geçtikçe arttırıp çeşitliliğini genişleten bu ürün gruplarının eczanelerde artık daha fazla yer aldığı ise bilinen bir gerçektir. Over The Counter (OTC) ya da tezgahüstü olarak adlandırılan bu tip ürünler aslında reçetesiz yani hekim kontrolü olmadan satışı yapılabilen ilaç ve ürünlerdir. Başka bir ifadeyle bu ilaçlar, ciddi görülmeyen rahatsızlıkların tedavisi için herhangi bir sağlık kurumu veya doktora başvurmadan satın alınabilen ilaç ve ürünler olarak da tanımlanabilir.

Birçok ülkede geniş ürün yelpazesine sahip olan tezgahüstü ilaçlarda ana prensip, basit rahatsızlıkların (araç tutması, mide bulantısı, baş ağrısı, alerji, mide yanması, boğaz ağrısı, hafif yanıklar, vitamin eksikliği vb.) tedavisi için kullanılabilir olmalarıdır. Son zamanlarda bu tip ürünler marketlerle birlikte e-ticaret sitelerinde de yoğun bir şekilde satılmakta, pandemi döneminde bahsi geçen ilaçlara olan talebin ziyadesiyle arttığı görülmektedir. Bu çalışmada, reçetesiz alınabilen ürünlerin satışı dolayısıyla eczacının Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun ve Türk Borçlar Kanunu açısından hukuki sorumluluğu ve yükümlülükleri kısaca incelenmeye çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Eczacının Sorumluluğu, Tezgahüstü İlaç, Kozmetik Ürün, Türk Borçlar Kanunu, Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun

---

* Harran Üniversitesi İ.İ.B.F. Öğretim Üyesi. Orcid No: 0000-0003-0730-7366.mdogar@harran.edu.tr

Bu noktada, reçetesiz satılan bir ilaç veya kozmetik ürünler bakımından eczanede çalışan yardımcı kişilerin fiilleri nedeniyle eczacının sorumluluğuna bakıldığında, reçetesiz ilaçların artık eczaneler dışında marketler ve e-ticaret sitelerinde satılıyor olması ilk etapta eczacı ve yardımcı personelin sorumlu olamayacağını akla getirebilir. Ancak, eczaneye ve dolayısıyla eczacının yardımcı kişisi konumundaki eczacı teknikerine başvuran ve yardım/danışmanlık isteyen bir hastanın uğrayacağı zarardan eczacı ve yardımcı kişi sorumlu tutulmalıdır. Zira eczacı ve eczacı teknikeri satılan reçetesiz ilaç veya kozmetik ürünler bakımından mesleki eğitim almış, belirli bilgi, tecrübe ve birikime sahip uzman kişiler olarak kabul edilmektedir. Kanaatimizce, mesleklerinde uzman olarak kabul edilen bu kişilerin mesleki beceriksizlik ve bilgisizlik dolayısıyla ortaya çıkan zararlardan sorumlu tutulması hakkaniyet ölçüleri bakımından da uygun olacaktır.

KAYNAKÇA (Tek atıf yapılan eserlere Kaynakça'da yer verilmemiştir.)

- ⇒ AKİPEK ÖCAL, Şebnem, Akipek Şerhi, Milli Şerh, (Edt. Tokbaş, Hakan/Tüzüner, Özlem), İstanbul 2016, s. 40-59 (Şerh).
- ⇒ AKİPEK ÖCAL, Şebnem, Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun Kapsamında Tüketici İşlemi ve Uygulaması, Tüketicinin Korunması Hakkında Kanuna Disiplinler Arası Yaklaşım, (Edt: Hamamcıoğlu, Esra/ Uzun Kazmacı, Özge/Yardım, M.Ertan/ Karamanlıoğlu, Argun/Sayın, Z.Gizem) Ankara 2016, s. 11-19.
- ⇒ AYDOĞDU, Murat, Aydoğdu Şerhi, Milli Şerh (Edt. Tokbaş, Hakan/Tüzüner, Özlem), İstanbul 2016, s. 183-239 (Şerh).
- ⇒ AYDOĞDU, Murat, Tüketici Hukuku Dersleri, Ankara 2015.
- ⇒ BÜYÜKBİNGÖL, Erdem, İlacın Tanımı (İlaç-Gıda Desteği ve Kozmetik Farkı), Ankara Barosu 2. Sağlık Hukuku Kurultayı, 7-8 Kasım 2008, Ankara, s. 281-298.
- ⇒ DEMİR, Mehmet, İlaç Kullanımı Sonucunda Doğan Zararlardan İlaç Üreticisinin Eczacının ve Hekimin Sorumluluğu, TBB Dergisi, S. 89, Y. 2010, s. 96-128.
- ⇒ DERYAL, Yahya, Eczanelerde Satılan İlaç ve İlaç Dışı Ürünlerin Ayıplı Olmasından Kaynaklanan Tüketici Hakları, Zirve Üniversitesi Sağlık Hukuku ve Politikası Dergisi, S. 1, 2014, s. 105-117.

- ⇒ DOĞAN, Cahid, Eczacı Uygulamalarında Aydınlatılmış Rıza, VI. Sağlık Hukuku Kurultayı 6-7 Kasım 2015, Ankara, s. 111-143.
- ⇒ DOĞAR, Mehmet, Ön Ödemeli Konut Satışı, İstanbul 2018.
- ⇒ DÖKMECİ, İsmet/ DÖKMECİ, A. Handan, Sağlık Bilimleri Fakülteleri ve Sağlık Meslek Yüksek Okulları İçin Farmakoloji Kısaltılmış Temel Bilgiler, 2. Baskı, İstanbul 2014.
- ⇒ DÖNMEZ, Ünsal, Türk ve Alman İlaç Hukukunda Hatalı Üretilen İlaçtan Doğan Sorumluluk ve Özel Sorumluluk Halleri (Hatalı Üretilen İlaç), İnÜHFD, C.7, S.1, 2016, s. 381-406.
- ⇒ ERBEK, Özge, Tüketici Satımlarında Satıcının Sözleşme Öncesi Aydınlatma Yükümlülüğü ve İhlalinin Sonuçları, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, İzmir 2010.
- ⇒ ERSÖZ, AHMET KÜRŞAT, İlaç Hukuku Bağlamında İdarenin Sorumluluğu, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Konya 2013.
- ⇒ FİDAN, Melis, Kozmetik Ürünlerden Kaynaklanan Hukuki Sorumluluk, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İzmir 2019.
- ⇒ GÜMÜŞ, Mustafa Alper, 6502 Sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun Şerhi, C.1, İstanbul 2014.
- ⇒ HAKERİ, Hakan, İlaç Hukuku, 2. Baskı, Ankara 2018.
- ⇒ KARTAL, Nazan/ARISOY, Sema, OTC Grubundaki İlaçların Avantaj ve Dezavantajlarının İncelenmesi, Sağlık Akademisyenleri Dergisi, C.4, S.4, Y. 2017, s. 314-321.
- ⇒ KOYUNCU AKTAŞ, Nihan, Hekimin Özen Borcuna Aykırılıktan Doğan Sözleşmesel Sorumluluğu, İstanbul 2020.
- ⇒ OZANOĞLU, Hasan Seçkin, Hekimlerin Hastalarını Aydınlatma Yükümlülüğü, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 52, S. 3, Ankara 2003, s. 55-77.
- ⇒ ÖZCAN BÜYÜKTANIR, Burcu G./ OKYAR KARAOSMANOĞLU, Dila, Endikasyon Dışı (Off-Label) İlaç Kullanımından Doğan Zararlardan İlaç Üreticisinin ve Hekimin Hukuki Sorumluluğu, İnÜHFD, Cilt:8, Sayı:1, Yıl: 2017, s. 153-198 (Off Label).

- ⇒ ÖZCAN BÜYÜKTANIR, Burcu G./ OKYAR KARAOSMANOĞLU, Dila, Eczacının 6502 Sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanuna Göre Ayıplı İfadan Sorumluluğu, Ankara Barosu Dergisi, S. 4, Y. 2016, s. 210-242.
- ⇒ ÖZEL, Çağlar/ ÖZCAN BÜYÜKTANIR, Burcu G., Akılcı İlaç Kullanımında Hekimin ve Eczacının Hastayı Aydınlatma Yükümlülüğü, İÜHFM, C. LXVI, S. 2, 2008, s. 327-330.
- ⇒ ÖZEL, Çağlar, Tüketicinin Korunması Açısından Ayıplı Maldan Doğan Sorumluluk Kapsamında Yapımcının Sorumluluğu, Prof. Dr. Kemal Oğuzman'ın Anısına Armağan, İstanbul 2000, s. 771-819.
- ⇒ ÖZSUNAY, Ergun, İlaçların Neden Olduğu Zararlardan Dolayı İlaç Üreticisinin Sorumluluğu, AB Yönergesi ve Bazı Yabancı Düzenlemeler Işığında Türk Hukukuna İlişkin Düşünceler, Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi I. Sağlık Hukuku Sempozyumu, 8-9 Mayıs 2008, s. 37-73.
- ⇒ PETEK, Hasan, Takviye Edici Gıdalar (Özellikle Zayıflatıcı Haplar Ve Çaylar) Sebebiyle Meydana Gelen Zararlardan Sorumluluk, İstanbul Barosu Dergisi, C. 89, S. 6, Y. 2015, s. 15-53.
- ⇒ PETEK, Hasan, İlaç Üreticisinin Hukuki Sorumluluğu, Ankara 2009.
- ⇒ SEZGİN HUYSAL, Ayşegül, İlaç Patenti, İstanbul 2010.
- ⇒ ŞENTÜRK, İsmail Hakkı, Eczacının Hukuki Açısından Sorumluluğu, İstanbul Üniversitesi Adli Tıp Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 1997.
- ⇒ TUNÇER, Polat, Sağlık Hukuku Temel Bilgileri, Ankara 2020.
- ⇒ YILMAZ, Battal, Aydınlatılmış Rıza, VI. Sağlık Hukuku Kurultayı 6-7 Kasım 2015, Ankara, s. 37-58.

THE REQUIREMENT OF STANDARDIZED TOXICITY ASSESSMENT AND NEW REGULATIONS IN NANOTECHNOLOGY IN THE CONTEXT OF HUMAN HEALTH

Selma NACAĞ*, Michael KUMKE*

Nanotechnology is followed enthusiastically by the public due to almost daily ground-breaking developments in this field. Nanomedicine comprises a large area in this technology. Nanomedicine makes a lot of beneficial applications possible like the use of lower dose active ingredient as well as low-cost products, the use of theragnostic utilizing multifunctionalities of nanoparticles, personalized medicine. Furthermore, nanomaterials find use in a wide range of applications such as cosmetics, food, electronics, communication, solar cells, environmental remediation, etc. Although nanotechnology presents outstanding advantages, there are still many question marks about the safe use of nanotechnology. While research on development and production in nanotechnology increase exponentially, there is worrying that there are only limited studies on the toxic effects of nanomaterials on human health and on the environment. Hence, it is a vital stage to define and classify nanomaterial (NM) legally with respect to their risk potential. Additionally, it has for sure importance to determine the precautions to be taken by the people involved in the production, consumption, and disposal processes and to ensure that the nano-wastes are disposed properly. Despite of efforts of several national and international organizations such as the European Union's (EU's) Scientific Committee on Consumer Products, the European NANoREG project, Food, and Drug Administration (FDA), and National Nanotechnology Initiative (NNI), still, no common definition of NM has been found. Thus, the existing or newly created laws cannot be enforced appropriately. As can be understood from what we have mentioned so far, the toxicity assessments and risk regulations in nanotechnology in the context of human health are challenging interdisciplinary tasks.

---

* Dr., Department of Chemistry, Hitit University, selmanacak@hitit.edu.tr

* Prof. Dr., Institute of Chemistry, University of Potsdam, kumke@uni-potsdam.de

to the marketplace and their lasting negative effects on human health and the environment can be prevented. [29]

Any new technological development has usual ethical dilemmas regarding control and regulation. That is why ethical and social issues of nanotechnology should also be discussed. Opponents of nanotechnology argue that pollution of the environment by nanomaterials is a crucial issue, and the public is uninformed about it via the media and entertainment. They stress that the present generation must be responsible to the new generation by avoiding each kind of pollution effect. They also fear that the benefits of nanotechnology will only be extended to the developed countries and rich people. However, the benefits of the technology should be available for poor people, too, considering human rights beyond controversy. Another concern about nanotechnology is the fair distribution of economic interests among people involved in this technology. [13,33] The application of nanomaterials in military and security is another issue to consider. It is generally accepted that their application in these fields should be only for defense purposes for the welfare of humankind. [34]

Conclusion

Based on the discussions and research on this topic by this time, we offer some recommendations for a more consistent and useful approach towards the legislation and regulation of nanomaterials: (I) Finding a common definition of NM as comprehensive as possible (II) directing the manufacturers to also invest in toxicology studies (III) making it difficult to place NMs on the market that have not been adequately studied for their effects on humans and the environment (IV) suggesting a common set standard monitoring methods for investigating these effects (V) creating a database on NMs where everyone can access data. (VI) ensuring that production and measures are carried out in a balanced way with the regulations to be made.

References

- ⇒ [1] Richard P. Feynman, Plenty of Room at the Bottom, American Physical Society in Pasadena, (December 1959)
- ⇒ [2] Rajesh Purohit, Aman Mittal, Srajan Dalela, Vilas Warudkar, Kiran Purohit and Surabhi Purohit, Social, Environmental and

- Ethical Impacts of Nanotechnology, *Materials Today: Proceedings* 4 (2017) 5461–5467
- ⇒ [3] Gustavo Marques da Costa and Chaudhery Mustansar Hussain, *Handbook of Nanomaterials in Analytical Chemistry*, (2020) 435-446
- ⇒ [4] National Nanotechnology Initiative (An official website of the United States government), <https://www.nano.gov/node/1545>
- ⇒ [5] Ankit Kotia, Aman Yadav, Tata Rohit Raj, Maria Gertrud Keischgens, Happy Rathore and Ioannis E. Sarris, Carbon Nanoparticles as Sources for a Cost-Effective Water Purification Method: A Comprehensive Review, *Fluids* (2020) 5, 230
- ⇒ [6] Martin J. Sweetman, Steve May, Nick Mebberson, Phillip Pendleton, Krasimir Vasilev, Sally E. Plush and John D. Hayball, Activated Carbon, Carbon Nanotubes and Graphene: Materials and Composites for Advanced Water Purification, *Journal of Carbon Research C* (2017) 3, 18
- ⇒ [7] Jaison Jeevanandam, Ahmed Barhoum, Yen S. Chan, Alain Dufresne and Michael K. Danquah, Review on nanoparticles and nanostructured materials: history, sources, toxicity and regulations, *Beilstein J. Nanotechnol.* (2018) 9, 1050–1074
- ⇒ [8] Sara Soares, João Sousa, Alberto Pais and Carla Vitorino, Nanomedicine: Principles, Properties, and Regulatory Issues, *Front. Chem.* (2018) 6:360
- ⇒ [9] C. Lee Ventola, MS, The Nanomedicine Revolution Part 1: Emerging Concepts, *P & T* (2012) Vol. 37 No. 9
- ⇒ [10] Shounak Roy and Amit Jaiswal, Graphene-Based Nanomaterials for Theranostic Applications, *Advances of Physical Sciences* (2017) Vol. 1, No. 4 1750011
- ⇒ [11] Jyothi U. Menon, Parth Jadeja, Pranjali Tambe, Khanh Vu, Baohong Yuan, Kytai T. Nguyen, Nanomaterials for Photo-Based Diagnostic and Therapeutic Applications, *Theranostics* (2013) Vol. 3, Issue 3

- ⇒ [12] João Conde, Gonalo Doria, and Pedro Baptista, Noble Metal Nanoparticles Applications in Cancer, *Journal of Drug Delivery* Volume 2012, 12 pages
- ⇒ [13] S.M. Solaiman, Yusuke Yamauchi, Jung Ho Kim, Joseph Horvat, Shi Xue Dou, Gursel Alici, Lezanne Ooi, Boris Martinac, Muhammad J.A. Shiddiky, Vinod Gopalan and Md Shahriar A. Hossain, Nanotechnology and its medical applications: revisiting public policies from a regulatory perspective in Australia, *Nanotechnol Rev* (2017) 6(3): 255–269
- ⇒ [14] Magdalena Jarosz, Joanna Kapusta-Kołodziej, Anna Pawlik, Karolina Syrek, Grzegorz D. Sulka, Drug delivery systems based on titania nanostructures, *Nanostructures for Drug Delivery* (2017), Chapter 9
- ⇒ [15] Sang Hun Lee 1 and Bong-Hyun Jun, Silver Nanoparticles: Synthesis and Application for Nanomedicine, *Int. J. Mol. Sci.* (2019) 20, 865
- ⇒ [16] Günter Oberdörster, Andrew Maynard, Ken Donaldson, Vincent Castranova, Julie Fitzpatrick, Kevin Ausman, Janet Carter, Barbara Karn, Wolfgang Kreyling, David Lai, Stephen Olin, Nancy Monteiro-Riviere, David Warheit, Hong Yang and A report from the ILSI Research Foundation/Risk Science Institute Nanomaterial Toxicity Screening Working Group, Principles for characterizing the potential human health effects from exposure to nanomaterials: elements of a screening strategy, *Particle and Fibre Toxicology* (2005) 2:8
- ⇒ [17] Ramazan Akan, Halit Canberk Aydogan, Mahmut Şerif Yıldırım, Burak Taştekin, Necdet Sağlam, Nanotoxicity: a challenge for future medicine, *Turk J Med Sci* (2020) 50: 1180-1196
- ⇒ [18] Lara Yildirimer, Nguyen T.K. Thanh, Marilena Loizidou, Alexander M. Seifalian, Toxicological considerations of clinically applicable nanoparticles, *Nano Today* (2011) 6, 585-607
- ⇒ [19] Guidance on the Safety Assessment of Nanomaterials in Cosmetics (European Commission), SCCS/1611/19

- ⇒ [20] Myrtil Simkó, Michael Nentwich, André Gzásó, Ulrich Fiedeler, How Nanoparticles Enter the Human Body and Their Effects There, NanoTrust-Dossiers (2010) No:003en
- ⇒ [21] G. Oberdörster, Safety assessment for nanotechnology and nanomedicine: concepts of nanotoxicology, *Journal of Internal Medicine* (2009) Volume 267, Issue 1, 89-105
- ⇒ [22] Md. Ershadul Karim and Abu Bakar Munir, Nanotechnology in Asia: A Preliminary Assessment of the Existing Legal Framework, *SSRN Electronic Journal* (2015)
- ⇒ [23] Nanotechnology and human health: Scientific evidence and risk governance. Report of the WHO expert meeting 10–11 December 2012, Bonn, Germany. Copenhagen, WHO Regional Office for Europe, 2013
- ⇒ [24] Akanksha Gupta, Sanjay Kumar and Vinod Kumar, Challenges for Assessing Toxicity of Nanomaterials, *Biochemical Toxicology - Heavy Metals and Nanomaterials* (2019)
- ⇒ [25] Mounika Gayathri Tirumala, Pratibha Anchi, Susmitha Raja, Mahesh Rachamalla and Chandraiah Godugu, Novel Methods and Approaches for Safety Evaluation of Nanoparticle Formulations: A Focus Towards In Vitro Models and Adverse Outcome Pathways, *Front. Pharmacol.* (2021) 12:612659
- ⇒ [26] Martin Miernicki, Thilo Hofmann, Iris Eisenberge, Frank von der Kammer and Antonia Praetorius, Legal and practical challenges in classifying nanomaterials according to regulatory definitions, *Nature Nanotechnology* Vol 14 (March 2019) 208–216
- ⇒ [27] Jacqueline Allan, Susanne Belz, Arnd Hoeverler, Marta Hugas, Haruhiro Okuda, Anil Patri, Hubert Rauscher, Primal Silva, William Slikker, Birgit Sokull-Kluettgen, Weida Tong, Elke Anklam, Regulatory landscape of nanotechnology and nanoplastics from a global perspective, *Regulatory Toxicology and Pharmacology* 122 (2021) 104885
- ⇒ [28] Raj Bawa, *NanoBiotech 2008: Exploring global advances in nanomedicine*, *Nanomedicine: Nanotechnology, Biology, and Medicine* 5 (2009) 5–7

-
- ⇒ [29] David B. Resnik, How Should Engineered Nanomaterials Be Regulated for Public and Environmental Health?, *AMA Journal of Ethics* (April 2019) Volume 21, Number 4: E363-369
  - ⇒ [30] Technical Fact Sheet – Nanomaterials November 2017 https://www.epa.gov/sites/default/files/2014-03/documents/ffrrofactsheet_emergingcontaminant_nanomaterials_jan2014_final.pdf
  - ⇒ [31] Policy Statement on Health Canada's Working Definition for Nanomaterial, Health Canada, <https://www.canada.ca/en/health-canada/services/science-research/reports-publications/nanomaterial/policy-statement-health-canada-working-definition.html>
  - ⇒ [32] Md. Ershadul KARIM, Nanotechnology Safety in Asian Perspective: A Legal Analysis, In: Asia Pacific Symposium on Safety (APSS) 2013
  - ⇒ [33] Chakarvarty Gourish, Seth Nimrata, Sharma Vishal, Nanoparticles and Nanotechnology: Clinical, Toxicological, Social Regulatory and Other Aspects of Nanotechnology, *Journal of Drug Delivery & Therapeutics* (2013) 3(4), 138-141
  - ⇒ [34] Eliana B. Soutoa, Joaõ Dias-Ferreiraa, Ranjita Shegokarc, Alessandra Durazzod, Antonello Santini, Ethical issues in research and development of nanoparticles, *Drug Delivery Aspect* Volume 4: Expectations and Realities of Multifunctional Drug Delivery Systems (2020) 157-168

ÇOCUKLARIN AYDINLATILMIŞ ONAM SÜRECİNE KATILIMI VE TIP ETİĞİ AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

Sibel KAYNAK*

ÖZET

Tıp etiğinde bireyi tıbbi uygulamalarda alınacak kararlara ortak etmek her geçen gün daha da fazla benimsenmiştir. Tıp uygulamaları; yüz-yıllar içinde babacılık (paternalizm) yaklaşımından hastanın karar verme sürecine katıldığı, bilgilendirildiği ve onamın ön planda olduğu, bireyin özerkliğinin gelişmesine katkı sağlayan bir yaklaşıma dönüşmüştür. Günümüzde tıbbi uygulamalarda etik kurallar oldukça önemli bir hale gelmiştir. Çocukların tıbbi kararlara dâhil edilmesi ile ilgili yeni yaklaşımlar gündeme taşınmıştır. Tıp etiğinin dört temel unsurlarından biri olan özerkliğe saygı ilkesi hekim ve hasta ilişkisinde süre gelen babacılık anlayışını değiştirmiştir. Aydınlatılmış onam, tıp etiğinde hastanın kendi seçimlerini uygulamaya geçirip bireyin korunmasına da imkân sağlamaktadır. Hastanın hekim ile iş birliği içinde bulunup tıbbi uygulamalar hususunda tercihini söyleyebilmesi için uygulamalar konusunda bilgilendirilmiş olması gerekmektedir. Bilgilendirilmemiş olan hastanın, hekimle birlikte bir karar alabilmesi olağan değildir. Hastanın bilgilendirilmesi, bunu takiben de yapılacak uygulamalar ile ilgili olarak onayının alınması gerekmektedir. Erişkin hastalarda belirlenmiş şartlar içerisinde, hastanın özerkliğinden ve aydınlatılmış onamdan söz edebilirken 18 yaşından küçük hasta bireyler için aydınlatılmış onamın ayrıca ele alınması gerekmektedir. Türkiye’de mevcut yasal düzenlemelerde onam verme yetkisi 18 yaş sınırı ile yetişkin sayılan kişilere verilmektedir. 18 yaşından küçük hastaların özerkliğini sınırlandıran bazı gerekçeler; çocukların gelişmelerini tamamlayamadıkları ve anlama düzeyinin gelişmediği, karar verebilme yetilerinin sınırlı ya da hiç olmadığı gibi düşüncelerdir. Erişkinler, 18 yaşın altındaki hastaların özerkliklerini özgürce kullanabilme hakkını mümkün bir davranış olarak görmektedir. Oysaki bakıldığında Çocuk

---

* Tıp Tarihi ve Etik Yüksek Lisans Öğrencisi. İnönü Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü. ORCID numarası: 0000-0002-8504-4322 e-mail: sibelkaynak444@gmail.com
PARTICIPATION OF CHILDREN IN THE INFORMED CONSENT PROCESS AND EVALUATION IN TERMS OF MEDICAL ETHICS

Hakları Sözleşmesi'nde çocuk fikirlerini belirtebilme yeteneğine sahipse, yaşı ve olgunluğu da dikkate alınarak görüşünün alınabileceği kabul edilmektedir. Çocuk Hakları Sözleşmesine göre çocuk 16 yaşını doldurmuş ve hekim onun karar verebileceğini düşünüyorsa rızasının alınmasını bildirilmektedir (23). Türkiye'de hasta onamı ancak 18 yaşını bitirme ile hastanın kendisinden alınmaktadır (24). Hekimlik Meslek Etiği Kuralları 42.madde'ye göre 13-18 yaş aralığında olanların hem kendisinden hem de ebeveynlerinden onam alınmasının yasal zorunluluk olduğunu, 0-13 yaş aralığında olanların ise ebeveynlerinden onam alınması gerektiğini, çünkü bu yaş grubunda bulunan çocukların yanlış doğrudan ayırt ederek sağlıklı bir karar vermesinin beklenemeyeceğini kaydedilmiştir (25). Medeni Kanun'a göre de ayırt etme gücüne sahip olan çocuklar, kendileriyle ilgili hakları yasal temsilcilerinin onayına ihtiyaç olmaksızın kullanabilirler (24-26). Çocuk hakları sözleşmesine göre daha erken reşit olma durumu haricinde 18 yaşına kadar her insan çocuk sayılmaktadır. Türkiye'de reşit olmayan çocuklara kendi başına tedavi olabileme hakkını veren yasal bir düzenleme bulunmamaktadır (27).

SONUÇ

Kişinin tıbbi tedavi ve girişimler konusunda aydınlatılması ve onamının alınması sağlık uygulamasında her geçen gün daha fazla benimsenmiş önemli bir etik ölçüt olmuştur. Çocuk hastaları bu sürece dâhil etmemek onları bu haktan mahrum etmek tıp etiğinin üzerinde durması gereken önemli bir konu olmalıdır. Tabi ki bu süreçte çocuğun olgunluk derecesi ve yaşı; anne- baba veya yasal temsilcinin tercihleri de dikkate alınmalıdır.

KAYNAKLAR

- ⇒ <https://www.saglikhukuku.gen.tr/aydinlatilmis-onam-nedir/> erişim tarihi: 30.05.2021
- ⇒ Aydın E. Çocuklarda aydınlatılmış onam sorunu. Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Dergisi 2003, 46: 148-152.
- ⇒ Beauchamp TL. Childress JF. Principles of Biomedical Ethics. New York: Oxford University Press, 1994: 142-145.
- ⇒ Committee on Bioethics. Informed consent, parental permission, and assent in pediatric practice. Pediatrics. 1995;95(2):314-317.

- ⇒ Kelsey J, Abelson-Mitchell N, Skirton H. Perceptions of young people about decision making in the acute healthcare environment. *Paediatric Nursing*. 2007;19(6):14-18.
- ⇒ UNICEF. Çocuk Haklarına Dair Sözleşme.
- ⇒ http://www.cocukhaklari.gov.tr/condocs//mevzuat/cocuk_haklari_sozlesmesi.pdf. Erişim tarihi:30.05.2021
- ⇒ Beidler SM, Dickey SB. Children's competence to participate in healthcare decisions. *JONAS Health Law Ethics Regul* 2001;3(3):80-7.
- ⇒ Sarı İ, Aşirdizer M. The Concept of "Consent in Children" in Medical Applications and Scientific Studies. 2014; 28(1): 60-72
- ⇒ <http://www.journalagent.com/z4/vi.asp?pdire=adlitip&plng=tur&un=ADLITIP-59454> Erişim tarihi:01.06.2021
- ⇒ Gemici H, Göksoy Ö , Doğan A , Doğan M , Arıca V . (2014). Çocuklarda aydınlatılmış onamda güncel yaklaşımlar . *Journal of Clinical and Experimental Investigations*, 5 (3), 496-503 . DOI: 10.5799/ahinjs.01.2014.03.0447
- ⇒ The Nuremberg Code. *Trials of War Criminals before the Nuremberg Military Tribunals under Control Council Law No. 10*, Washington DC: US Government Printing Office; 1949;2:181-182.
- ⇒ World Medical Association: Declaration of Helsinki; Recommendations guiding physicians in biomedical research involving human subjects. *JAMA* 1997;277:925-926.
- ⇒ National Commission for the Protection of Human Subjects. Belmont report: Ethical and guidelines for the protection of human subjects of research. Washington DC: US Government Printing Office, 1978.
- ⇒ The National Commission for the Protection of Human Subjects of Biomedical and Behavioral Research, Department of Health, The Belmont report; Ethical principles and guidelines for the protection of human subjects of research. *Education and Welfare*, April 18, 1979;44:23192-23197. 14. American Academy of Pediatrics, Committee on Drugs. Guidelines for the ethical

- conduct of studies to evaluate drugs in pediatric populations. *Pediatrics* 1977;60: 91-101.
- ⇒ 15. Protection of human subjects - proposed regulations on research involving children. *Federal Register* 1978;43:786.
- ⇒ Additional protections for children involved as subjects in research. *Federal Register* 1983;48:114-117.
- ⇒ 17- Erbay E. Çocukların Katılım Hakkı Üzerine Bir Türkiye Değerlendirmesi. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 2013;2(1).
- ⇒ Hasta Hakları Yönetmeliği, Resmi Gazete Tarihi: 01.08.1998; Resmi Gazete Sayısı: 23420.
- ⇒ Türk Tabipler Birliği. Türk Tabipler Birliği Etik Bildirgeleri. Birinci Baskı, Mayıs 2010, Ankara Türk Tabipleri Birliği Yayınları.
- ⇒ Çocuk Hakları Sözleşmesi. Resmi Gazete 09/12/1994, 4058.
- ⇒ Sağlık Bakanlığı Hasta Hakları Yönetmeliği. Resmi Gazete 01/08/1998, 23420.
- ⇒ Biyoloji ve Tıbbın Uygulanması Bakımından İnsan Hakları ve İnsan Haysiyetinin Korunması Sözleşmesi: İnsan Hakları ve Biyotıp Sözleşmesi. Resmi Gazete 03/12/2003, 5013.
- ⇒ Dilli D, Bostancı İ, Dallar Y. Çocuk hekimliğinde güncel etik sorunlar. *Çocuk Dergisi*. 2007;7(4):222-226.
- ⇒ Özsunay E. Gerçek Kişilerin Hukukî Durumu: Kişiliğin başlangıcı ve sonu, kişinin ehliyetleri, kişisel değerler ve korunması, kişilik hakkı, kişinin hukuken önemli ilişkileri, hısımlık, konut, kişisel durumlar kütükleri. *Garan Matbaası*;1977.
- ⇒ Çetin G. Yeni yasalar çerçevesinde hekimlerin hukuki ve cezai sorumluluğu. In: *Tıbbi Malpraktis ve Adli Raporların Düzenlenmesi*. Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Sürekli Tıp Eğitimi Etkinlikleri Sempozyum Dizisi No: 48. İstanbul: 2006: 31-42.
- ⇒ Ayan M. Tıbbi müdahalelerden doğan hukuki sorumluluk. Ankara, Kazancı yayınevi 1991.
- ⇒ Ay A, Çınar S, Boztepe H. Çocuklarda Aydınlatılmış Onam. *Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Dergisi* 2019, 6 (2): 120-125.

TELESAĞLIK DÖNEMİNDE TIPTA KÖTÜ HABER VERME: HUKUKİ, ETİK VE TEKNİK BOYUTU İLE BİR İNCELEME

Av. Saide Begüm FEYZİOĞLU*

Nihat Barış SEBİK*

Dr. Mustafa Mahir ÜLGÜ*

Özet

Telesağlık, geleneksel olarak yüz yüze gerçekleştirilen teşhis, tedavi ve rehabilitasyon hizmetlerinin hekim tarafından hastaya bilgi iletişim teknolojileri aracılığıyla uzaktan sunulmasını ifade edebileceği gibi; daha geniş bir perspektiften bakıldığında kişilerin sağlık bilgilerinin dijital ortama aktarıldığı mobil uygulamaları, giyilebilir teknolojiler aracılığıyla bireyler henüz hasta dahi olmadan sağlık değerlerinin düzenli olarak ölçülenmesini ve sağlık profesyonellerine aktararak yorumlanmasını, sağlık profesyonelleri arasında bilgi iletişim teknolojileri kullanılarak konsültasyon veya eğitim gerçekleştirilmesini de ifade edebilir. COVID-19 pandemisi döneminde telesağlık uygulamaları tüm dünyada ivme kazanmış, bu süreçte hekimlerin hastalarına telesağlık uygulamaları aracılığıyla olumlu olmayan haberler de aktarmaları gerekmiştir. Tıpta kötü haber vermenin usulü, hekim ile hasta arasındaki iletişimi her zamankinden daha çok güçlendirebileceği gibi ilişkide büyük bir hasar da bırakabilir. Sahip olduğu bu büyük önem sebebiyle, “tıpta kötü haber verme” konusu gerek hukuk kuralları gerekse meslek etiği kuralları ile düzenlenmektedir. Bu makalede, tıpta kötü haber verme ile ilgili yürürlükteki hukuki düzenlemelerimiz incelenmektedir. T.C. Sağlık Bakanlığı’nun sunmakta olduğu İnternet tabanlı bireysel sağlık kaydı sistemi olan e-Nabız’da, hastalar için kötü haber niteliği taşıyabilecek sağlık kayıtları söz konusu olduğu durumlarda alınan bazı önlemler hakkında bilgi verilmektedir. Hekimlerin “hastalarını teselli etme yükümlülüğü”nü hukuki düz-

---

* Sağlık Bakanlığı Sağlık Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü <https://orcid.org/0000-0002-5656-5831> sb.feyzioglu@gmail.com

* Sağlık Bakanlığı Sağlık Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü <https://orcid.org/0000-0003-1680-6431> nihatharis.sebik@saglik.gov.tr

* Sağlık Bakanlığı Sağlık Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü <https://orcid.org/0000-0003-0825-1851> mahir.ulgu@saglik.gov.tr

Kaynakça

- ⇒ Bousquet G, Orri M, Winterman S et al. Breaking bad news in oncology: A metasynthesis. *J Clin Oncol* 2015;33:2437-2443.
- ⇒ Brouwers M, De la Croix A, Laan R, Van Weel C, , et al. 2020, 'The impact of early breaking bad news education: a qualitative study into students' self-reported take-home messages', *MedEdPublish*, 9, [1], 25, <https://doi.org/10.15694/mep.2020.000025.1>
- ⇒ Buckman R. *Bad News: A Guide for Health Care Professionals*. Baltimore, MD: Johns Hopkins University Press, 1992.
- ⇒ Faulkner, A. (1998). In *When the news is bad a guide for health professionals on breaking bad news*. essay, Thornes.
- ⇒ Fields, S. A., & Johnson, W. M. (2012). Physician-patient communication: breaking bad news. *West Virginia Medical Journal*, 108(2), 32+.
- ⇒ Gürsoy, G. (2002) *Tipta Bugünden Geleceğe (İçinde 2000-2020 Sürecinde Nasıl Bir Dünya, Türkiye, Sağlık, Tıp Ortamı Öngörülebilir, Oluşturulabilir?)*. Ankara: TTB Yayınları.
- ⇒ Kasapoğlu, M. A., & Ertong, G. Y. (2011). *Sağlık sisteminde hekim hasta ilişkisi ve güven unsuru (Doktora tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyoloji Anabilim Dalı)*.
- ⇒ Karsavuran, S, Kaya, S, & Akturan, S. (2011) *Hasta- Hekim İletişiminde Güven: Genel Cerrahi Polikliniği Örneği*. *Hacettepe Sağlık İdaresi Dergisi*, Cilt: 14, Sayı : 2. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/84725>
- ⇒ Marcoux, R. M., & Vogenberg, F. R. (2016). Telehealth: Applications From a Legal and Regulatory Perspective. *P & T : a peer-reviewed journal for formulary management*, 41(9), 567-570. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC5010268/>
- ⇒ Medimagazin. 'Doktor AIDS'sin deyince ölmek istedim'. (2007, May 11). <https://www.medimagazin.com.tr/guncel/genel/tr-doktor-aids8217sin-deyince-olmek-istedim8217-11-681-9499.html>
- ⇒ Kiluk, J. V., Dessureault, S., & Quinn, G. (2012). Teaching medical students how to break bad news with standardized

- patients. *Journal of cancer education : the official journal of the American Association for Cancer Education*, 27(2), 277–280. <https://doi.org/10.1007/s13187-012-0312-9>
- ⇒ Morgan, M. (2008). *The doctor-patient relationship. Sociology as applied to medicine*. Edinburgh: Saunders Elsevier.
- ⇒ Mueller, Paul S. (2002) *Breaking bad news to patients*, *Postgraduate Medicine*, 112:3, 15-18, DOI: 10.3810/pgm.2002.09.1318
- ⇒ Nat Med. *Telehealth is here to stay*. *Nat Med* 27, 1121 (2021). <https://doi.org/10.1038/s41591-021-01447-x>. <https://doi.org/10.1038/s41591-021-01447-x>
- ⇒ Ptacek, J. T. and Eberhardt, T. L. (1996) 'Breaking bad news. A review of the literature', *JAMA*, 276(6), pp. 496-502. <https://doi.org/10.1001/jama.1996.03540060072041>
- ⇒ Ramirez, A. J., Graham, J., Richards, M. A., Cull, A., et al. (1995) 'Burnout and psychiatric disorder among cancer clinicians', *Br J Cancer*, 71(6), pp. 1263-9. <https://doi.org/10.1038/bjc.1995.244>
- ⇒ Stokel-Walker C. *Why telemedicine is here to stay* *BMJ* 2020; 371 :m3603 doi:10.1136/bmj.m3603
- ⇒ Tezcan, E. (2010–2011). *Hastalara kötü haber vermek*. SD Platform. <https://www.sdplatform.com/Dergi/466/Hastalara-kotu-haber-vermek.aspx>
- ⇒ VandeKieft G. K. (2001). *Breaking bad news*. *American family physician*, 64(12), 1975–1978.
- ⇒ Wolf, I., Waissengrin, B., & Pelles, S. (2020). *Breaking Bad News via Telemedicine: A New Challenge at Times of an Epidemic*. *The oncologist*, 25(6), e879–e880.

THROWING THE BABY WITH THE BATH WATER: CRITIQUE OF THE INDIAN SURROGACY REGULATION BILL FROM BIOETHICAL AND LEGAL PERSPECTIVE

Dr. Sangeetha SRIRAAM*

Abstract: The Surrogacy Regulation Bill is under consideration before the Indian Parliament this Monsoon Session (July-August, 2021). If passed, it would be the first legislative measure in India to regulate the surrogacy biomarket that has boomed in the last two decades. The Bill, in its present form, adopts a prohibitionist model intended to place a chokehold on commercial surrogacy in India. The Bill would only allow uncompensated altruistic surrogacy for Indian heterosexual married couples. While the proposal is designed to protect vulnerable women from exploitation, the manner in which it proposes to go about it is not in line with the evolving transformative constitutional jurisprudence and liberalising social values concerning families and relationships. In addition to banning commercial surrogacy, the Bill imposes several paternalistic restrictions, *inter alia* age requirements, childlessness, medical necessity, thus, severely curtailing the autonomy and reproductive choices of Indians who may wish to be intending parents or surrogates. The Bill also disallows foreigners and non-resident Indians from accessing surrogacy services in India.

This paper seeks to provide a detailed critique of the proposed law from not just the constitutional perspective but also the feminist bioethical standpoint, and thereby attempt to propose a surrogacy framework for India that respects and protects all the stakeholders. The paper will trace the jurisprudential evolution of surrogacy regulation in India from the 2005 ICMR Guidelines to the drafting history of the present Bill. The author will compare the proposed Bill with the legislative frameworks of over fifteen countries that have adopted the prohibitive, regulated, tolerationist, and liberal approaches. The article will be paying greater attention to the regulatory models of South Africa, Israel, the Netherlands,

---

* Assistant Professor and Head i/c, Department of Law, School of Legal Studies, Central University of Tamil Nadu, ORCID: 0000-0002-4363-6709, sangeethasriraam@gmail.com; sangeethasriraam@cutn.ac.in; hodlaw@cutn.ac.in.

Conclusion and Suggestions

Medical technologies, like the one that allows gestational surrogacy, open doors to innumerable ethical and legal questions. It has challenged millennial old legal principles and has made it possible to distinguish between the genetic mother, intended mother, and gestational mother. Some of the critical issues like the commodification of children argument from the Kantian ethics perspective has not been dealt with by this paper.

The paper sought to set the context right for the debate on surrogacy in India, to ask the real question: how do we prevent surrogates from being exploited. Global experience shows that banning does not prevent exploitation; it simply moves it away. Thus, what surrogacy needs is destigmatisation and regulation, not a ban.

India must learn the difference between banning exploitation and banning commercial activities. But before any decision is taken on the way forward, the opinions of key stakeholders, i.e., women who have been or have considered surrogates, must be sought and included.

Bibliography

- ⇒ Britta van Beers & Laura Bosch, A Revolution by Stealth: A Legal-Ethical Analysis of the Rise of Pre-Conception Authorization of Surrogacy Agreements, *The New Bioethics*, Vol. 26, Issue. 4, 2020, 351, 355.
- ⇒ Jaden Blazier and Rien Janssens, Regulating the international surrogacy market: the ethics of commercial surrogacy in the Netherlands and India, *Medicine, Health Care and Philosophy*, 63, 2020, 621, 622.
- ⇒ Laxmi Murthy and Vani Subramanian, ICMR guidelines on Assisted Reproductive Technology: lacking in vision, wrapped in red tape, *Indian Journal of Medical Ethics*, 2007, vol.4, issue 3, 123-124.
- ⇒ Liezl van Zyl and Ruth Walker, Surrogacy, compensation, and legal parentage: Against the adoption model. *Journal of Bioethical Inquiry* 12 (3), 2015, 383–387.
- ⇒ Marcin Smietana, Sharmila Rudrappa & Christina Weis, Moral frameworks of commercial surrogacy within the US, India and Russia, *Sexual and Reproductive Health Matters*, 29:1, 2021, 1,

- ⇒ Marie Mies, *Patriarchy and Accumulation on a World Scale: Women in the International Division of Labour*, Zed Books, London and New York, 2014.
- ⇒ Olinda Timms, *Report of the Parliamentary Standing Committee on the Surrogacy (Regulation) Bill, 2016: A Commentary*, *Indian Journal of Medical Ethics* Vol.3, issue, 2, 2018, 102-107
- ⇒ Qadeer, Imrana, *New reproductive technologies and health care in neo-liberal India: essays*, 2010, <http://www.cwds.ac.in/wp-content/uploads/2016/09/NewReproductiveMonograph.pdf>
- ⇒ Sigrid Vertommen & Camille Barbagallo, *The in/visible wombs of the market: the dialectics of waged and unwaged reproductive labour in the global surrogacy industry*, *Review of International Political Economy*, 2021
- ⇒ Sneha Banerjee & Prabha Kotiswaran, *Divine labours, devalued work: the continuing saga of India's surrogacy regulation*, *Indian Law Review*, 5:1, 2021, 85, DOI: 10.1080/24730580.2020.1843317.
- ⇒ Valeria Piersanti, Francesca Consalvo, Fabrizio Signore, Alessandro Del Rio, and Simona Zaami, *Surrogacy and "Procreative Tourism". What Does the Future Hold from the Ethical and Legal Perspectives?.* *Medicina* (Kaunas, Lithuania) vol. 57, issue 1, 2021, doi:10.3390/medicina57010047

Kaynakça

- ⇒ Britta van Beers & Laura Bosch, *Gizlilik Yoluyla Bir Devrim: Taşıyıcı Annelik Sözleşmelerinin Gebelik Öncesi Yetkilendirmesinin Yükselişinin Hukuki-Etik Bir Analizi*, *The New Bioethics*, Cilt. 26, Sayı. 4, 2020, 351, 355.
- ⇒ Jaden Blazier ve Rien Janssens, *Uluslararası taşıyıcı annelik pazarını düzenleme: Hollanda ve Hindistan'da ticari taşıyıcı anneliğin etiği*, *Tıp, Sağlık ve Felsefe*, 63, 2020, 621, 622.
- ⇒ Laxmi Murthy ve Vani Subramanian, *Yardımcı Üreme Teknolojisine ilişkin ICMR yönergeleri: görme eksikliği, bürokrasi ile sarılması*, *Indian Journal of Medical Ethics*, 2007, cilt 4, sayı 3, 123-124.
- ⇒ Liezl van Zyl ve Ruth Walker, *Taşıyıcı annelik, tazminat ve yasal ebeveynlik: Evlat edinme modeline karşı. Biyoetik Araştırma Dergisi* 12 (3), 2015, 383-387.

- ⇒ Marcin Smietana, Sharmila Rudappa ve Christina Weis, ABD, Hindistan ve Rusya'da ticari taşıyıcı anneliğin ahlaki çerçeveleri, Cinsel ve Üreme Sağlığı Önemlidir, 29:1, 2021, 1,
- ⇒ Marie Mies, Dünya Ölçeğinde Ataerkillik ve Birikim: Uluslararası İş Bölümünde Kadınlar, Zed Books, Londra ve New York, 2014.
- ⇒ Olinda Timms, Taşıyıcı Annelik (Yönetmelik) Yasa Tasarısı Üzerine Parlamento Daimi Komitesi Raporu, 2016: Bir Yorum, Indian Journal of Medical Ethics Cilt.3, sayı, 2, 2018, 102-107
- ⇒ Qadeer, Imrana, Neo-liberal Hindistan'da yeni üreme teknolojileri ve sağlık hizmetleri: denemeler, 2010, <http://www.cwds.ac.in/wp-content/uploads/2016/09/NewReproductivMonograph.pdf>
- ⇒ Sigrid Vertommen & Camille Barbagallo, Piyasanın görünmeyen/görünür rahimleri: küresel taşıyıcı annelik endüstrisinde ücretli ve ücretsiz üreme emeğinin diyalektiği, Uluslararası Politik Ekonomi İncelemesi, 2021
- ⇒ Sneha Banerjee & Prabha Kotiswaran, İlahi emekçiler, değersiz çalışma: Hindistan'ın taşıyıcı annelik düzenlemesinin devam eden destanı, Indian Law Review, 5:1, 2021, 85, DOI: 10.1080/24730580.2020.1843317.
- ⇒ Valeria Piersanti, Francesca Consalvo, Fabrizio Signore, Alessandro Del Rio ve Simona Zaami, Taşıyıcı Annelik ve "Üreme Turizmi". Etik ve Hukuki Açıdan Gelecek Neleri Bekliyor?." Medicina (Kaunas, Litvanya) cilt. 57, sayı 1, 2021, doi:10.3390/medicina57010047

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ'NİN “VAVŘIČKA VE DİĞERLERİ KARARI” IŞIĞINDA ZORUNLU COVID-19 AŞILAMASININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Nurten YAYLACI*

Özet

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi zorunlu çocukluk aşuları konusunda uzun zamandır beklenen kararını 8 Nisan 2021 tarihinde verdi. Bu kararıyla AİHM, kişinin rızası hilâfına diğer tıbbî müdahalelerde olduğu gibi zorunlu aşılanmanın da Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 8. maddesindeki özel yaşama saygı hakkına müdahale anlamına geldiğini teyit etmiştir. Buna göre, zorunlu aşılanma ancak sınırlama rejiminin gerekliliklerinin yerine getirilmesi koşuluyla mümkündür. Ancak, Mahkeme'nin zorunlu aşılamaya yönelik yaklaşımının olumlu olduğu konusunda kuşku yoktur. Çünkü AİHM, Avrupa devletleri arasında “aşılanmanın en etkili ve uygun maliyetli tıbbî müdahalelerden biri olduğu” ve “her bir devletin kendi nüfusu arasında mümkün olan en yüksek düzeyde aşılamayı başarmak” konusunda konsensüs bulunduğunu vurgulamaktadır. Mahkeme sadece AİHS çerçevesinde konuyu irdelemekle kalmamış, “kaynakların eşgüdümü” ilkesine de başvurmuştur. Bu bağlamda, devletlerin yargılama yetkisi alanındaki kişilerin yaşamlarını ve sağlıklarını korumak için uygun tedbirleri almakla yükümlü olduğunu belirtirken, uluslararası insan hakları sözleşmelerinin sağlık hakkına dair normlarına, uluslararası ve bölgesel insan hakları denetim-izleme organlarının genel yorumlarına, nihâî gözlemlerine ve içtihatlarına atıf yapmıştır. Bu kararın sonucu şaşırtıcı değildir, çünkü AİHM'nin yerleşik içtihadındaki yaklaşımını koruduğunu göstermektedir. Bununla birlikte, gerek zamanlaması ve gerek gerekçesi bakımından Sözleşme'ye taraf ülkelerde gündeme getirilen zorunlu COVID-19 aşısı tartışmasıyla ilgili önemli sonuçları olacağı kuşkusuzdur. Aşı, hem kendi sağlığımızı ve hem de toplum sağlığını riske atmadan tekrar sosyal yaşantımızı kurgulayacağımız normalliğe dönüş için bir çıkış yolu vaad etmektedir. Ancak, genel olarak aşılarla kuşkuyla yaklaşan bireyler olduğu gibi, aşıların artıları ve eksileri hakkındaki tartışmalar

---

* Dr.(PhD), Avukat, e-posta: nyaylaci11@gmail.com ORCID ID: 0000-0002-5606-6215

uzun süredir zaten korunmakta ve bu tür yorumlama şekliyle sağlık hakkına da dolaylı koruma sağlanmaktaydı. Şimdi, sağlık hakkının pozitif veçhesinde yer alan koruyucu sağlık hakkı unsuru kapsamındaki aşılama hizmetlerinin devletlerce sağlanması gerekliliğine vurgu yapılmaktadır. Eldeki çalışmanın konusu olan karar AİHS tarafından korunan özel yaşama saygı hakkından farklı hak kuşağında yer alan ve aslında AİHM'nin denetim alanında yer almayan başka bir hakkın (sağlık hakkının) dolaylı değil doğrudan korunmasının bariz örneğidir. Bir farkla, burada sağlık hakkı "sınırlandırma ölçütü" iken korunmuş olmaktadır.

Öyleyse, insan haklarının bütün olduğu, birbirleriyle arasında önem sıralaması yapılamayacağı ve hiyerarşi kurulamayacağı göz önünde tutularak, somut olayda özel yaşama saygı hakkı karşısında sağlık hakkının öncelenmesini -metodolojik olarak- "ikinci kuşak bir hakkın hakların bütünlüğü ilkesi vasıtasıyla doğrudan korunması" olarak nitelendirmeyi tercih ediyorum.

KAYNAKÇA

- ⇒ ARCHARD, David, BRIERLEY, Joe and CAVE, Emma, "Compulsory Childhood Vaccination: Human Rights, Solidarity, and Best Interests", *Medical Law Review*, Vol. 00, No. 0, (ss. 1-12), 2021.
- ⇒ ATAKAN, Arda, AİHM'in Takdir Yetkisi Doktrinine İlişkin Bir İnceleme, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt 16, Sayı 3-4, (ss. 29-36), 2010.
- ⇒ AYDIN, Ömür, "Avrupa Ortak Hukuk Mekânında Demokratik Toplum Düşüncesinin İnşası", İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, *Yayımlanmamış Doktora Tezi*, 2008.
- ⇒ BAL, Ali, "Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin Avrupa Konsensüsüne Başvurması", *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt: 21, Sayı: 1, (ss. 27-82), 2019.
- ⇒ CARILLON, Alain, *Les sources européennes des droits sociaux*, Bruylant 2006.
- ⇒ Committee on Economic Social and Cultural Rights, General Comment No 14: The Right to the Highest Attainable Standard of Health, UN Doc E/C/12/2000/4, 11 August 2000.

- ⇒ Committee on the Rights of the Child, General Comment No. 15: the right of the child to the enjoyment of the highest attainable standard of health, UN Doc CRC/C/GC/15, 17 April 2013.
- ⇒ Committee on Economic, Social and Cultural Rights, Statement on the coronavirus disease (Covid-19) pandemic and economic, social and cultural rights, UN Doc E/C.12/2020/1, 06 April 2020.
- ⇒ ÇAĞLAR, Bakır, İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi Hukukunda Türkiye, Türkiye Bilimler Akademisi, Sıra no 6, 2002.
- ⇒ ÇATLI, Mehmet, Demokratik Toplum Düzeninin Gereklere Bağlamında Muktedir/Erkli Demokrasi, On İki Levha Yayınları, İstanbul 2019.
- ⇒ ÇAVUŞOĞLU, Naz, "Avrupa Birliği ve İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi: 'Katılım Meselesi'", *Anayasa Yargısı*, Cilt. 22, 2005.
- ⇒ ÇAVUŞOĞLU, Naz, "İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesini Yaşayan Belge Yapan Yorum Teknikleri", *İnsan Hakları Yıllığı*, C.14, (ss. 131-146), 1992.
- ⇒ DOĞRU, Derya, "Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Yargılamasında Takdir Marjı", Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, *Yayımlanmamış Doktora Tezi*, 2018.
- ⇒ EPÖZTÜRK, Kürşat, GÖRKEY, Şefik, ve SERT, Gürkan, "Bazı Batı Ülkelerinde Çocukluk Çağı Aşılı Hakkında Yakın Dönemli Yasal Düzenlemeler", *Lokman Hekim Dergisi*, Cilt 10, Sayı 3, (ss.309-316), 2020.
- ⇒ ERTAN, İzzet Mert, Uluslararası Boyutlarıyla Sağlık Hakkı, Legal Yayınları, İstanbul 2012.
- ⇒ ERTAN, İzzet Mert, Sosyal Hakların Uluslararası Korunması ve Avrupa Sosyal Şartı Sistemi, Beta Yayınları, İstanbul 2015.
- ⇒ FABRE, Cecil, Social Rights Under the Constitution, Oxford University Press, Oxford 2000.
- ⇒ GOUDSMIT, Marthe, "Mandatory Vaccination and the Infringement of Children's Article 8 Rights for Their Parents' Non-compliance", *Journal of Social Welfare and Family Law*, Vol. 43, No. 3, (ss. 335-338), 2021.

- ⇒ GÖLCÜKLÜ, A.Feyyaz, GÖZÜBÜYÜK, A.Şeref, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Uygulanması, Turhan Kitabevi, 8. Baskı, 2009.
- ⇒ HARRIS, D.J., O'BOYLE, M., BATES, E.P., BUCKLEY, C.M., Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Hukuku, Avrupa Konseyi Yayınları, 2013.
- ⇒ KALE ÖZÇELİK, Fatmagül, "Hakların Çatışması ve Dengelenmesi Bağlamında Çocuklara Yönelik Zorunlu Aşı Uygulanması (Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Ekseninde Bir İnceleme)", *SDÜHFD*, Vol. 10, No. 2, 2020.
- ⇒ KARAKUL, Selman, "Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararlarında Sağlık Hakkı", *İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 3 (2), (ss. 169-206), Güz 2016.
- ⇒ KILIÇ, Muharrem, *Pandemi Döneminde Sosyal Haklar: Sosyal Hakların Sosyo-Legal Dinamiği*, Seçkin Yayınları, Ankara 2021.
- ⇒ LAINE, Iina-Mari, "Parents Decision in Vaccinating the Child and State Obligations from the Perspective of Individual Rights and Community Health with Regard Compulsory MMR-Vaccination Programmes in Europe", *Master's Law Master's Thesis in Public International Programme in International Law and Human Rights*, Abo Akademi 2020.
- ⇒ MARGUENAUD, Jean-Pierre, "İnsan Hakları Avrupa Mahkemesinde Sosyal Hakların Korunması ve Sözleşmenin Geniş Yorumu", *Anayasal Sosyal Haklar (Avrupa Sosyal Şartı, Karşılaştırmalı Hukuk ve Türkiye)*, (Ed.) İbrahim Ö. Kaboğlu, Legal Yayınları, İstanbul 2012.
- ⇒ MICHALOWSKI, S., "Health Care Law", *The European Union Charter of Fundamental Rights*, Steve Peers, Oxford, 2004.
- ⇒ MOULY, Jean, "Büyük Dairenin 12 Kasım 2008 Tarihli Demir ve Baykara Türkiye Kararı, Sosyal Hakların Genişletilmesinde İnsan Hakları Avrupa Mahkemesi", *Anayasal Sosyal Haklar (Avrupa Sosyal Şartı, Karşılaştırmalı Hukuk ve Türkiye)*, (Çev.) G. Kurt, (Ed.) İbrahim Ö. Kaboğlu, Legal Yayınları, İstanbul 2012.
- ⇒ NILSSON, Anna, "Is Compulsory Childhood Vaccination Compatible with the Right to Respect for Private Life? A

- Comment on Vavříčka and Others v. the Czech Republic", *European Journal of Health Law* 28, (ss.323–340), 2021.
- ⇒ ÖZDEK, Yasemin, Avrupa İnsan Hakları Hukuku ve Türkiye, TODAİE Yayınları, Ankara 2004.
- ⇒ SEYMEN ÇAKAR, Ayşen, Sosyal Hakların Gerçekleştirilebilirliği, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2018.
- ⇒ SSENIONJO, Manisuli, *Economic, Social and Cultural Rights in International Law*, Oxford and Portland, Oregon, Hart Publishing, 2009.
- ⇒ TAHMAZOĞLU ÜZELTÜRK, Sultan, Anayasa Hukuku Açısından Sağlık Hakkı (Ulusal ve Uluslararası Boyutuyla), Legal Yayınları, İstanbul 2012.
- ⇒ TATU, Daniela, *Medical Negligence: In the Case-Law of the European Court of Human Rights*, Key Editore, Milano 2018.
- ⇒ WILDHABER, Luzius, HJARTARSON, Arnaldur, DONNELLY, Stephen, "No Consensus on Consensus? The Practice of the European Court of Human Rights", *Human Rights Law Journal*, Vol.33, No.7-12, (ss. 248-263), 2013.
- ⇒ WILLIS, F. Michael, "Economic Development, Environmental Protection and the Right to Health", *The Georgetown International Environmental Law Review*, Vol. 9, issue 1, 1996-1997.
- ⇒ YAYLACI, Nurten, "Uluslararası Hukukta Sosyal Hakların Dava Edilebilirliği Bağlamında Sağlık Hakkı", Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, *Yayımlanmamış Doktora Tezi*, 2021.
- ⇒ YOLCU, Serkan, Anayasa Yargısında Sosyal Hakların Korunması, Seçkin Yayınları, Ankara 2018.
- ⇒ YÜCEL DERİCİLER, Özge, Sosyal Haklar ve İnsan Hakları Hukuku Çerçevesinde Devletin Yükümlülükleri: Refah Devletinin Krizi Ekseninde Bir İnceleme, On İki Levha Yayınları, İstanbul 2014.
- ⇒ YÜCEL DERİCİLER, Özge, AİHM İçtihatları Çerçevesinde Özel Hayata ve Aile Hayatına Saygı Gösterilmesi Hakkı Bağlamında Sağlık Hakkının Korunması, 6. Sosyal İnsan Hakları Sempozyumu, 119, Petrol-İş Yayınları, 2014a.

YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARINDA YÜZ YÜZE EĞİTİMİN COVID 19 AŞISININ YAPILMIŞ OLMASINA BAĞLI KILINIP KILINAMAYACAĞININ KİŞİLİK HAKKI BAĞLAMINDA DEĞERLENDİRİLMESİ

Doç. Dr. Mehmet AKÇAAL*

Dünya Sağlık Örgütü tarafından küresel salgın (pandemi) olarak ilan edilen Covid 19 virüsü kısa süre içerisinde tüm dünyayı etkilemiştir. 30.7.2021 tarihi itibarıyla 196.553.009 kişiye hastalık bulaşmış ve 4.200.412 kişi yaşamını yitirmiştir. Buna karşılık, aynı tarih itibarıyla uygulanan aşı dozlarının sayısı 3.839.816.037'dir.

Sağlık Bakanlığı tarafından yapılan güncel bir açıklamaya göre ise, aktif vakaların % 87'si, hastanede yatan hastaların ise % 95'i henüz aşısı tamamlanmamış kişilerden oluşmaktadır. Bu durum karşısında, 2021-2022 eğitim öğretim yılından itibaren yükseköğretim kurumlarında eğitimin yüz yüze yapılması halinde derse devam için aşı olma zorunluluğunun getirilmesi düşünülebilir. İşte, böyle bir uygulamanın kişilik hakkını ihlâl edip etmeyeceği hususu incelenmeye değerdir.

Kişilik hakkı, para ile ölçülemeyen, devredilemeyen ve mirasçılara geçmeyen mutlak bir haktır ve esas itibarıyla TMK. m. 23-25 ile TBK. m. 58'de düzenlenmiştir. Söz konusu hakkın konusu bazı değerlerdir. Meselâ, hayat, sağlık ve vücut bütünlüğü bu kapsamda yer alır. Hayat, hem İnsan Hakları Evrensel Bildirgesinde, hem de Anayasada güvence altına alınmıştır. Nitekim, AY. m. 17/I'e göre, herkes, yaşama, maddî ve manevî varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahiptir. Aynı şekilde, insanlar, bedenleri üzerinde de mutlak hak sahibidir. Keza, AY. m. 17/II'ye göre, tıbbî zorunluluklar ve kanunda yazılı haller dışında, kişinin vücut bütünlüğüne dokunulamaz; rızası olmadan bilimsel ve tıbbî deneylere tâbi tutulamaz. Aynı şekilde, sağlık da kişilik hakkının kapsamına dâhildir.

İşte, söz konusu değerlerin ihlâl edilmesi kişilik hakkına saldırı olup hukuka aykırıdır. Bunun istisnası ise bir hukuka uygunluk sebebinin bulunmasıdır. Meselâ, hukuka uygun bir rızanın varlığı buraya dâhildir. Gerçekten de, kişinin kendisine aşı yapılmasına rıza göstermesi doktorun

---

* Doç. Dr., Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Medenî Hukuk Anabilim Dalı. ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-3228-8486>. Email: mehmetakcaal@hotmail.com

SONUÇ

Kişilik hakkı kişiliği oluşturan değerlerden meydana gelir. Nitekim, hayat, vücut bütünlüğü ve sağlık kişilik hakkına dâhil olan değerler arasında yer alır. Vücut bütünlüğüne yönelik herhangi bir müdahalenin kişilik hakkına saldırı teşkil etmemesi için herhangi bir hukuka uygunluk sebebinin bulunması gerekir. Çalışma konumuz bakımından önem arz eden hukuka uygunluk sebepleri ise özellikle rıza ve üstün nitelikte kamusal yararadır.

Yükseköğretim kurumlarında yüz yüze eğitim görmek isteyen bir öğrenci PCR testinin veya Covid 19 aşısının yapılmasına rıza gösterebilir. Aranılan şartları taşımak kaydıyla böyle bir rıza hukuka uygunluk sebebidir. Kanaatimizce, kişinin eğitim hakkından mahrum kalmama baskısı altında olduğunu ve böylece irade bozukluğunun bulunduğunu ileri sürmesi rızanın geçerliliğini etkilemez. Zira, burada irade bozukluğu halleri için aranan şartların varlığından söz edilemez. Meselâ, kişinin rızasını almaya yönelik ne bir aldatma fiili ne de aldatma kastı vardır. Aynı şekilde, yanılmanın veya korkutmanın şartları da yoktur.

Anayasa Mahkemesi'ne göre, zorunlu aşı uygulaması AY. m. 17 hükmünün ihlâli niteliğindedir. Dolayısıyla, üniversitelerde salt aşının aranmadığı, alternatif olarak PCR testinin de yeterli kabul edildiği akla gelebilir. Ama, bir öğrenci için her hafta iki kez PCR testi yaptırmak aslına bakılırsa hiç de kolay bir süreç değildir. İşte, bu noktada bir tarafta kişilik hakkı ve özel yarar, diğer tarafta ise kamu yararı yer alır. İçinde bulunduğumuz şartlar itibarıyla salgının seyrinin de kontrol altına alınması bakımından böyle bir değerlendirmede ise kamu yararına üstünlük tanımak daha uygun olabilir.

KAYNAKÇA

- ⇒ Akıntürk, Turgut / Ateş, Derya, Medenî Hukuk, 25. Baskı, İstanbul 2019.
- ⇒ Baskın, Onur, Türk Hukuku Bakımından Kişilik Hakkı Kapsamında Kişisel Verilerin Korunması, Ankara 2021.
- ⇒ Dural, Mustafa / Öğüz, Tufan, Türk Özel Hukuku, C. 2, 10. Baskı, İstanbul 2010.
- ⇒ Eren, Fikret, Borçlar Hukuku Genel Hükümler, 24. Baskı, Ankara 2019.
- ⇒ Erman, Hasan, Medenî Hukuk Dersleri, 4. Baskı, İstanbul 2012.

- ⇒ Hatemi, Hüseyin / Kalkan Oğuztürk, Burcu, Kişiler Hukuku, İstanbul 2014.
- ⇒ Helvacı, Serap / Erlüle, Fulya, Medeni Hukuk, 2. Baskı, İstanbul 2011.
- ⇒ Kaya, Mine, Elektronik Ortamda (Elektronik Haberleşme-İnternet-Sosyal Medya) Kişilik Hakkının Korunması, Ankara 2015.
- ⇒ Kılıçoğlu, Ahmet M., Medeni Hukuk Temel Bilgiler, 7. Baskı, Ankara 2018.
- ⇒ Oğuzman, Kemal / Seliçi, Özer / Oktay-Özdemir, Saibe, Kişiler Hukuku, 18. Baskı, İstanbul 2019.
- ⇒ Özdemir, Hayrunnisa, Elektronik Haberleşme Alanında Kişisel Verilerin Özel Hukuk Hükümlerine Göre Korunması, Ankara 2009.
- ⇒ Serozan, Rona, Medeni Hukuk, Genel Bölüm, Kişiler Hukuku, İstanbul 2011.
- ⇒ Zevkliler, Aydın / Ertaş, Şeref / Havutçu, Ayşe / Acabey, M. Beşir / Gürpınar, Damla, Medenî Hukuk, 10. Baskı, Ankara 2018.
- ⇒ Zevkliler, Aydın, Kişiler Hukuku, Gerçek Kişiler, Ankara 1981.
- ⇒ Zeytin, Zafer / Ergün, Ömer, Türk Medeni Hukuku, 4. Baskı, Ankara 2018.

6098 SAYILI TÜRK BORÇLAR KANUNU HÜKÜMLERİ DOĞRULTUSUNDA HEKİMLER İLE YAPILAN REKABET YASAĞI SÖZLEŞMELERİNİN GEÇERLİLİĞİ

Didem YARDIMCIOĞLU*

ÖZET

Tüm dünyayı etkisi altına alan ve bu yönüyle pandemi olarak nitelendirilen Covid-19 salgınıyla mücadelede şüphesiz en ön safta sağlık çalışanları yer almaktadır. İçinde bulunduğumuz salgın sürecinde, bazı özel sağlık kuruluşlarında çalışan hekimler ile işverenlerinin rekabet yasağı sözleşmeleri akdettikleri ve bu sözleşmeler yoluyla belirli bir süre ve coğrafi alan ile sınırlı olmak kaydıyla başka sağlık kuruluşlarında çalışmalarını yasakladıkları görülmektedir. Hekimlerin ekonomik ve mesleki geleceğini tehlikeye atan ve aynı zamanda hekimin sağlık sistemi dışında kalarak hastaya hizmet sunmasını da engelleyen bu sözleşmelerin hukuken geçerliliği konusunda öğretici görüşleri ve yargı kararları ışığında bir çalışma ortaya konulması, günümüzdeki salgın süreci de dikkate alındığında, bir gereklilik olarak ortaya çıkmaktadır.

Rekabet etmeme borcu, İş Hukukunda iki şekilde söz konusu olabilir. Bu durumlardan ilki, işçinin iş sözleşmesi devam ederken işvereni ile rekabet etmemesidir. Bu yasağın kaynağını işçinin sadakat borcu oluşturduğundan tüm iş sözleşmelerinde mevcuttur ve iş sözleşmesinin sona ermesiyle birlikte bu yasak ortadan kalkmaktadır. Bir diğer durum ise iş sözleşmesinin sona ermesinden sonra işçinin işvereni ile rekabet etmesini yasaklayan bir kaydın işçinin iş sözleşmesine konulması veya ayrı bir sözleşme ile bu yasağın öngörülmesidir. Bu durumda Türk Borçlar Kanununun “Rekabet yasağı” başlıklı m. 444 vd. hükümleri uygulama alanı bulacaktır.

Geçerli bir rekabet yasağı sözleşmesinin varlığı için Türk Borçlar Kanununun m. 444 hükmünde belirtilen tüm koşulların bir arada bulunması gereklidir. Bu şartlar işçinin fiil ehliyetine sahip olması, rekabet yasağı sözleşmesinin yazılı olarak yapılması, yapılan işin işçiye müşteri çevresi

---

* Dr. Öğr. Üyesi, Dicle Üniversitesi Hukuk Fakültesi İş ve Sosyal Güvenlik Hukuku Anabilim Dalı, ORCID: 0000-0003-2890-5867, didem.yardimcioglu@dicle.edu.tr

- ⇒ Alpagut, Gülsevil: **“Özel Sağlık Kurumlarında Çalışan Hekimlerin Hukuki Statüsü ve Çalışma Koşulları”**, Özel Sağlık Sektöründe Çalışma Biçimleri: Sözleşmeler Çalıştayı, 16 Aralık 2018 İstanbul, Türk Tabipleri Birliği Yayınları, İstanbul 2019, s. 25-33. (Özel Sağlık Kurumlarında Çalışan Hekimler)
- ⇒ Alpagut, Gülsevil: **“Türk Borçlar Kanununun Hizmet Sözleşmesinin Devri, Sona Ermesi, Rekabet Yasağı, Cezai Şart ve İbranameye İlişkin Hükümleri”**, Legal İSGHD, C. 8, S. 31, 2011, s. 913-959. (Türk Borçlar Kanunu)
- ⇒ Alper, Yusuf/Kılış, İlknur: **İş ve Sosyal Güvenlik Hukuku**, 6. Baskı, Dora, Bursa 2021.
- ⇒ Altay, Sabah: **“Türk Borçlar Kanunu Hükümlerine Göre İşçi İle İşveren Arasında Yapılan Rekabet Yasağı Sözleşmesi”**, MÜHFHAD, C. 14, S. 3, s. 171-207.
- ⇒ Arslan Ertürk, Arzu: **Türk İş Hukukunda İşçinin Sadakat Borcu**, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2010.
- ⇒ Atlan Kazan, Hülya: **“İş İlişkisinde Rekabet Yasağı Sözleşmesi”**, Legal İSGHD, C. 9, S. 36, 2012, s. 153-189.
- ⇒ Ayiter, Nuşin: **“Borçlar Kanunu Hükümlerine Göre Fer’i Rekabet Memnuiyeti Mukavelesi”**, Ahmet Esat Arsebük’ün Aziz Hatırasına Armağan, Güzel İstanbul Matbaası, Ankara 1958, s. 463-479.
- ⇒ Baskan, Ş. Esra: **“6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu Hükümleri Çerçevesinde Rekabet Yasağı Sözleşmesi”**, Hacettepe Hukuk Fakültesi Dergisi, 2(2), 2012, s. 116-125.
- ⇒ Başbuğ, Aydın/Yücel Bodur, Mehtap: **İş Hukuku**, 5. Baskı, Beta, İstanbul 2018.
- ⇒ Başterzi, Süleyman: **“Avukatla Bağtlanan Sözleşmenin Hukuki Niteliği, İş Sözleşmesinin Vekalet ve Diğer İş Görme Sözleşmelerinden Ayrılması”**, Sicil İş Hukuku Dergisi, S. 17, Mart 2010, s. 175-198.
- ⇒ Caniklioğlu, Nurşen: **“Türk Borçlar Kanunu-İş Kanunu İlişkisi ve Türk Borçlar Kanununun Bazı Hükümlerinin İş Kanunu Açısından Değerlendirilmesi”**, 10. Yılında İş Kanunu Semineri, TİSK, Ankara 2014, s. 74-120.

- ⇒ Caniklioğlu, Nurşen: **“Türk Borçlar Kanununun Hizmet Sözleşmesinin Kurulmasına, Tarafların Hak ve Borçlarına İlişkin Hükümlerinin Genel Bir Değerlendirilmesi”**, Çalışma Hayatı Açısından Yeni Borçlar Kanunu ve Ticaret Kanunu Semineri, 20-21 Eylül 2011, Ankara, s. 78-109. (Türk Borçlar Kanunu)
- ⇒ Çelik, Nuri/Caniklioğlu, Nurşen/Canbolat, Talat: **İş Hukuku Dersleri**, 33. Bası, Beta, İstanbul 2020.
- ⇒ Doğan Yenisey, Kübra: **“İş İlişkisinin Kurulması, Hükümleri ve İşin Düzenlenmesi”**, Yargıtay’ın İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukuku Kararlarının Değerlendirilmesi 2013, İstanbul 2015, s. 9-145.
- ⇒ Doğan Yenisey, Kübra: **“Türk Borçlar Kanununun Genel Hizmet Sözleşmesine İlişkin Hükümleri ve İş Hukuku Açısından Önemi”**, İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukuku Akademik Forumu, 15-18 Ekim 2013 Antalya, Türkiye Toprak, Seramik, Çimento ve Cam Sanayii İşverenleri Sendikası, Legal Yayıncılık, İstanbul 2014, s. 78-117.
- ⇒ Doğan Yenisey, Kübra/Öztürk, Özgür: **“İşçinin Sözleşme Sonrası Ticari Sırları Saklama Yükümlülüğü”**, Prof. Dr. Devrim Ulucan’a Armağan, s. 399-457.
- ⇒ Doğan, Sevil: **İşçinin Rekabet Yasağı-İş Sırrının Korunması**, Seçkin, Ankara 2017. (Rekabet Yasağı)
- ⇒ Doğan, Sevil: **İş Sözleşmesinde Bağımlılık Unsuru**, Seçkin, Ankara 2016. (Bağımlılık Unsuru)
- ⇒ Ekmekçi, Ömer/Yiğit, Esra: **Bireysel İş Hukuku Dersleri**, 2. Baskı, On İki Levha, İstanbul 2020.
- ⇒ Erdemoğlu, Deniz: **“İş Hukukunda Rekabet Yasağı Sözleşmeleri”**, Legal İSGHD, S. 21, 2009, s. 39-158.
- ⇒ Ertan, Emre: **İş Sözleşmesinde Rekabet Yasağı Kaydı**, Galatasaray Üniversitesi SBE, Özel Hukuk Anabilim Dalı, Yayımlanmamış Doktora Tezi, İstanbul 2012.
- ⇒ Eyrenci, Öner/Taşkent, Savaş/Ulucan, Devrim/Baskan, Esra: **İş Hukuku**, 10. Baskı, Beta, İstanbul 2020.
- ⇒ Güven, Ercan/Aydın, Ufuk: **Bireysel İş Hukuku**, 6. Baskı, Nisan, Eskişehir/İstanbul 2020.

- ⇒ Güzel, Ali: **“Fabrikadan İnternete İşçi Kavramı ve Özellikle Hizmet Sözleşmesinin Bağımlılık Unsuru Üzerine Bir Deneme”**, Kemal Oğuzman’a Armağan, Ankara 1997, s. 83-126.
- ⇒ Kandemir, Murat: **İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukuku Bakımından Tele Çalışma**, Legal, İstanbul 2011.
- ⇒ Karabacak, Ebru: **“Özel Sağlık Kuruluşlarında Hekimlerin Hizmet Alımı Yoluyla Çalıştırılmalarının İş ve Sosyal Güvenlik Hukuku Açısından Sonuçları”**, III. Uluslararası Tıp Hukuku Kongresi Bildirileri Kitabı, C. 1, (Ed. Hakan Hakeri/Cahid Doğan), 9-12 Ekim 2019 Antalya, Adalet Yayınevi, Ankara 2019, s. 513-525.
- ⇒ Karaçöp, Eda/Yamakoğlu, Efe: **“6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu’nun Hizmet Sözleşmesine İlişkin Hükümleri ve İş Kanunları ile İlişkisi”**, Legal İSGHD, C. 10, S. 38, 2013, s. 83-148.
- ⇒ Keser, Hakan: **“6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu’na Göre Rekabet Yasağı”**, Sicil İş Hukuku Dergisi, Aralık 2011, s. 88-105.
- ⇒ Köseoğlu, Haluk: **“Hizmet Akdinde İşçinin Rekabet Memnuiyeti”**, Ankara Barosu Dergisi, S. 6, 1968, s. 982-986.
- ⇒ Manav, A. Eda: **“İş Hukukunda Rekabet Yasağı Sözleşmesinin Geçerlilik Koşulları”**, TBB Dergisi, S. 87, 2010, s. 322-364.
- ⇒ Mollamahmutoğlu, Hamdi/Astarlı, Muhittin/Baysal, Ulaş: **İş Hukuku Ders Kitabı Cilt: 1 Bireysel İş Hukuku**, Güncellenmiş 2. Baskı, Lykeion, Ankara 2018.
- ⇒ Narmanlıoğlu, Ünal: **İş Hukuku Ferdi İş İlişkileri I**, 5. Bası, Beta, İstanbul 2014.
- ⇒ Nazlı, Seçkin: **Anayasanın Çalışma Hak ve Özgürlüğüne İlişkin Düzenlemelerinin İş Hukukuna Etkileri**, Seçkin, Ankara 2015.
- ⇒ Özdemir, Erdem: **“6098 Sayılı Borçlar Kanunu’nun İş Sözleşmesinin Sona Ermesine İlişkin Hükümlerine Eleştirel Bir Bakış”**, Sicil İş Hukuku Dergisi, Aralık 2011, s. 107-119.
- ⇒ Özdemir, Erdem: **İş Sözleşmesinden Doğan Uyuşmazlıklarda İspat Yükü ve Araçları**, Beta, İstanbul 2006. (İspat Yükü)
- ⇒ Özdemir, Erdem: **“İş Sözleşmesinin İçeriği ve Ücret”**, III. Yılında İş Yasası (Seminer Notları), 21-25 Eylül 2005, s. 27-55.

- ⇒ Özdemir, Erdem: **“Yeni Borçlar Kanunu’nun İş Sözleşmesinin Sona Ermesine İlişkin Hükümleri ve 4857 Sayılı Kanun Kapsamındaki İş İlişkilerine Etkisi”**, Çalışma Mevzuatı Semineri, Türkiye Toprak, Seramik, Çimento ve Cam Sanayii İşverenleri Sendikası, 26-30 Eylül 2012 Antalya, s. 112-160. (Yeni Borçlar Kanunu)
- ⇒ Özkaraca, Ercüment: **“Rekabet Yasağı Sözleşmesinde Karşı Edim”**, Prof. Dr. Turhan Esener III. İş Hukuku Uluslararası Kongresi, Seçkin, Ankara 2021, s. 341-367.
- ⇒ Savaş, Fatma Burcu: **“Rekabet Yasağı Sözleşmeleri (Türk ve Fransız Hukuklarına İlişkin Mukayeseli Hukuk Çalışması)”**, Legal İSGHD, S. 13, 2007, s. 103-134.
- ⇒ Senyen Kaplan, E. Tuncay: **Bireysel İş Hukuku**, 11. Baskı, Gazi Kitabevi, Ankara 2020.
- ⇒ Soyer, M. Polat: **“İş İlişkinin Kurulması, Hükümleri ve İşin Düzenlenmesi Açısından Yargıtay’ın 2008 Yılı Kararlarının Değerlendirilmesi”**, Yargıtay’ın İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukuku Kararlarının Değerlendirilmesi 2008, Ankara 2010, s. 11-85. (Değerlendirme 2008)
- ⇒ Soyer, M. Polat: **Rekabet Yasağı Sözleşmesi**, DEÜHF Döner Sermaye İşletmesi Yayınları No: 53, Ankara 1994. (Rekabet Yasağı)
- ⇒ Sümer, Haluk Hadi: **İş Hukuku**, 25. Baskı, Seçkin, Ankara 2020. (İş Hukuku)
- ⇒ Sümer, Haluk Hadi: **İş Hukuku Uygulamaları**, 7. Baskı, Seçkin, Ankara 2019. (İş Hukuku Uygulamaları)
- ⇒ Sümer, Haluk Hadi: **“İş Sözleşmesinin Bağımlılık Unsuru”**, Sicil İş Hukuku Dergisi, S. 19, Eylül 2010, s. 63-73. (Bağımlılık Unsuru)
- ⇒ Süzek, Sarper: **İş Hukuku**, 20. Baskı, Beta, İstanbul 2020.
- ⇒ Süzek, Sarper: **“Yeni Türk Borçlar Kanunu Çerçevesinde İşçinin Rekabet Etmeme Borcu”**, İÜHF, Prof. Dr. Berin Ergin’e Armağan, C. LXXII, S. 2, 2014, s. 457-467. (Rekabet Etmeme Borcu)
- ⇒ Şahlanan, Fevzi: **“İş Sözleşmesinin Ayırt Edici Unsuru-Bağımlılık İlişkisi”**, Tekstil İşveren Dergisi, S. 380, Aralık 2011, s. 2-6.

- ⇒ Şahlanan, Fevzi: **“Rekabet Yasağı Sözleşmesi, Kurulması, Geçerlilik Şartları, Hükümleri ve Sonuçları”**, İstanbul Barosu/Galatasaray Üniversitesi Tarafından Düzenlenen İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukukuna İlişkin Sorunlar ve Çözüm Önerileri 11. Yıl Toplantısı, 8-9 Haziran 2007, İstanbul Barosu Yayınları 2008, s. 71-89. (Rekabet Yasağı Sözleşmesi)
- ⇒ Şahlanan, Fevzi: **“Rekabet Yasağı Sözleşmesinin Kurulması, Geçerlilik Şartları, Hükümleri ve Sona Ermesi”**, Prof. Dr. Ali Güzel’e Armağan, C. I, Beta, İstanbul 2010, s. 719-739. (Rekabet Yasağı)
- ⇒ Taşkent, Savaş/Kabakçı, Mahmut: **“Rekabet Yasağı Sözleşmesi”**, Sicil İş Hukuku Dergisi, Aralık 2009, s. 21-46.
- ⇒ Tuncay, A. Can: **“İşçinin Sadakat (Bağlılık) Yükümlülüğü”**, Hayri Domaniç’e 80. Yaş Günü Armağanı, C. II, İstanbul 2001, s. 1043-1086. (Sadakat Yükümlülüğü)
- ⇒ Tuncay, A. Can: **“Rekabet Yasağı Sözleşmesinin Geçerlilik Şartları (Bir Yargıtay Kararı Üzerine)”**, Prof. Dr. Turhan Esener’e Armağan, C. 1, İKÜHFD Özel Sayı, C. 15, S. 1, Ocak 2016, s. 473-498. (Rekabet Yasağı)
- ⇒ Tunçomağ, Kenan/Centel, Tankut: **İş Hukukunun Esasları**, 9. Baskı, Beta, İstanbul 2018.
- ⇒ Uşan, M. Fatih/Erdoğan, Canan: **İş ve Sosyal Güvenlik Hukuku**, Güncellenmiş 2. Baskı, Seçkin, Ankara 2021.
- ⇒ Uşan, M. Fatih: **“Eski İşçinin Sır Saklama Borcu (Karşılaştırmalı Bir İnceleme)”**, Sicil İş Hukuku Dergisi, Mart 2006, s. 53-70.
- ⇒ Uşan, M. Fatih: **İş Hukukunda İş Sırrının Korunması**, Seçkin, Ankara 2003. (İş Sırrı)
- ⇒ Uşan, M. Fatih: **“İş Hukukunda Rekabet Yasağı Sözleşmesi (Yargıtay 9. Hukuk Dairesi’nin Bir Kararı Üzerine Değerlendirme)”**, Mess Mercek Dergisi, Nisan 2005, s. 97-120. (Rekabet Yasağı)
- ⇒ Yardımcıoğlu, Didem: **“Hekimlerin 5510 Sayılı Kanununun Ek Madde 10 Hükmü Kapsamında Sigortalılık Statüsü ve Uygulamada Yaşanan Sorunlar”**, 5. Uluslararası Adli Bilimler ve Hukuk Kongresi, 17 Ağustos 2021 Ankara, s. 109-135.

- ⇒ Yıldız, Gaye Burcu: **İş Hukukunda Sözleşmesel Kayıtlar**, Yetkin Yayınevi, Ankara 2014.
- ⇒ <https://www.calimatoplum.org>
- ⇒ <https://www.kazanci.com>

TIBBİ MÜDAHALELERDE HUKUKA UYGUNLUK NEDENİ OLARAK HASTANIN RIZASI VE RIZA DIŞI TIBBİ GİRİŞİMLER

Dr. Öğretim Üyesi Esra ALAN*

Özet

Hasta Hakları Yönetmeliği'nin 22. maddesi, kanunda gösterilen istisnalar hariç olmak üzere, rızası alınmadan veya verdiği rızaya uygun olmayan bir şekilde kişilerin tıbbi müdahaleye tabi tutulmalarını yasaklamıştır. Hastanın küçük veya mahcur olması halinde velisinden veya vasisinden izin alınacaktır. Tıbbi müdahale sırasında isteğini açıklayabilecek durumda bulunmayan bir hastanın, tıbbî müdahale ile ilgili olarak önceden açıklamış olduğu istekleri göz önüne alınır. Rıza herhangi bir şekilde bağlı değildir. Rıza alınırken hastanın veya kanuni temsilcisinin tıbbi müdahalenin konusu ve sonuçları hakkında bilgilendirilip aydınlatılması esastır.

Genel sağlığı koruma amacı gözetilerek, kişilerin rızası aranmaksızın da bazen tıbbi müdahalelerin yapılması söz konusu olmaktadır. Anayasa'nın 17. maddesinin 2. fıkrasında Tıbbi müdahaleler için kişilerin rızalarının zorunlu olduğu kuralına istisna getirilmiştir. Vücut bütünlüğüne ilişkin olan bu hüküm, anayasal bir temel ilke olarak sadece ceza hukuku alanında değil, hukukun tüm alanlarında geçerli objektif bir değer hükümdür.

Kamu sağlığının korunması amaçlı rıza dışı tıbbi müdahaleler söz konusu olabilmektedir. Pandemi sürecinde de bizatihi yaşadığımız salgın hastalıklarla mücadele amacıyla yapılacak teşhis ve tedavi girişimlerinde veya hastalıkları önlemek amacıyla uygulanacak aşı uygulamalarında rıza konusu ayrıca değerlendirilecektir. Tutuklu ve hükümlülere yönelik sağlık hizmetleri ile ceza ve tutukevinde açlık grevi ve ölüm oruçları nedeniyle söz konusu olacak tıbbi müdahalelerde rızayı ayrıca değerlendirmek gerekecektir. Derhal müdahalede bulunulmadığı taktirde hastanın ölmesi ya da sağlık yönünden ağır bir zarara uğraması durumunda tıbbi müdahale için rıza aranmayacaktır. Aynı şekilde bayılmış, narkoz verilmiş veya

---

* Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukuku ABD

işlenmesine izin vererek hukuka aykırılığı ortadan kaldırması mümkündür. Kişi, kendisiyle ilgili bazı konular üzerinde, başkaları tarafından belirli tasarruflarda bulunmak konusunda rıza göstermeye hukuki olarak yetkili kılınmıştır. Bu bağlamda ilgilinin rızasının bulunması durumunda tıbbi müdahaleler de hukuka uygun hale gelmektedir. Rızanın geçerliliği aydınlatma yükümlülüğünün yerine getirilmesine bağlıdır.

Kural olarak müdahaleden önce ve müdahale sırasında verilen rıza tıbbi müdahaleyi hukuka uygun hale getirecektir. İlgilinin rızası olmasa dahi bazı durumlarda rıza dışı tıbbi girişimler söz konusu olmaktadır.

İnsan sağlığı ve yaşama hakkı, her şeyin üzerindedir. Sağlıklı olmak kadar sağlığın korunması da son derece önemlidir. Bu nedenle çoğu zaman kaçınılmaz olan tıbbi müdahalelerde hukuka uygun hareket edilmesi bir zorunluluğu, hem müdahaleyi yapan sağlık çalışanını hem de tıbbi müdahale uygulanan ilgili kişiyi korumaktadır.

KAYNAKÇA

- ⇒ Ahmet Nezih KÖK, *Adli Hekimlikte Hasta Hakları*, Hasta Hakları 4. Türk- Alman Tıp Hukuku Sempozyumu (KTÜ Hasta Hakları Uygulama ve Araştırma Merkezi & Augsburg Üniversitesi Hukuk Fakültesi), Sağlık Hakkı Özel Sayı, Sayı: 3. Kasım 2007, 8-9 Haziran/2007, Trabzon.
- ⇒ Halide Savaş, *Sağlık Çalışanlarının ve Sağlık Kurumlarının Tıbbi Müdahaleden Doğan Sorumlulukları*, 1. Baskı, Ankara 2007
- ⇒ Handan Sevük Yokuş, *Sağlık Kapsamında Yapılan Müdahalenin Türk Ceza Hukuku'nda Hukuka Uygunluğunu Sağlayan Hükümler*, Sağlık Hukuku ve Yeni Türk Ceza Kanunu'ndaki Hükümler Sempozyumu No: I, 17 Kasım 2006, Basım Yılı: Ocak 2007
- ⇒ İzzet Özgenç, *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*, 14. Baskı, Ağustos 2018
- ⇒ Mehmet Emin Artuk / Ahmet Gökçen / Mehmet Emin Alşahin/ Kerim Çakır, *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, 15. Baskı, Ankara 2021
- ⇒ Özge Yücel, *Tıbbi Müdahalenin Yetkili Sağlık Çalışanı Tarafından Yapılması*, Sağlık ve Tıp Hukukunda Sorumluluk ve İnsan Hakları, 2. Baskı, Ankara 2021

- ⇒ Özlem Yenerer Çakmut, *Tıbbi Müdahaleye Rızanın Ceza Hukuku Açısından İncelenmesi*, Ocak 2003
- ⇒ Tuğrul Katoğlu, *Ceza Hukuku Bakımından Tıbbi Faaliyetlerin Hukuka Uygunluğu ve Hekimin Cezai Sorumluluğu*, Sağlık ve Tıp Hukukunda Sorumluluk ve İnsan Hakları, 2. Baskı, Ankara 2021.
- ⇒ Turan Yıldırım, *Türk Hukukunda Hasta Hakları*, Sağlık Hukuku ve Yeni Türk Ceza Kanunu'ndaki Düzenlemeler, Sempozyum No: I, Basım Yılı: Ocak 2007.
- ⇒ Yener Ünver, *Psikiyatride Hasta Hakları*, Hasta Hakları 4. Türk-Alman Tıp Hukuku Sempozyumu (KTÜ Hasta Hakları Uygulama ve Araştırma Merkezi & Augsburg Üniversitesi Hukuk Fakültesi), Sağlık Hakkı Özel Sayı, Sayı: 3. Kasım 2007, 8-9 Haziran/2007 Trabzon, (s. 20-45.), s.26.
- ⇒ Zeki Hafızoğulları / Muharrem Özen, *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*, 9. Baskı, Ankara 2016.

ÖZEL SAĞLIK KURUMLARININ SUNDUĞU SAĞLIK HİZMETİ NEDENİYLE İDARENİN TAZMİN SORUMLULUĞU DOĞAR MI?

Doç. Dr. Atila ERKAL*

Özet: Özel sağlık kuruluşlarının sunduğu sağlık hizmetlerinin asli sahibi ve nihai sorumlusu idaredir. İdarenin sağlık hizmetleri üzerindeki sıkı ve içselleştirilmiş denetim ve gözetim ve buna istinaden yaptırım yetkisi idarenin hizmetle bağıını devam ettirmektedir. Bu sebeple özel sağlık kuruluşlarının denetlenmemesi ya da gereği gibi denetim yapılmaması idarenin sorumluluğunu gerektirmektedir. Buna karşılık özel sağlık kuruluşlarında tıbbi müdahale sebebiyle hastaya zarar verilmesi durumunda, özel hastane ve hekim ile hasta arasında sözleşme ilişkisi bulunduğundan dolayı idari eylem ve zarar arasında illiyet bağı koptuğundan idarenin denetim dışında sorumluluğu doğmamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Sağlık hakkı, özel sağlık kuruluşları, idarenin sorumluluğu, idari denetim, hizmet kusuru

IS THE STATE LIABLE FOR COMPENSATION FOR PRIVATE HEALTH SERVICE PROVIDERS?

Abstract: The main owner and ultimate responsibility of the health services provided by private health institutions are the State. The State's strict and internalized control and supervision over health services and imposing sanctions continue the State's connection with the service. For this reason, the State is responsible for not or enough supervising private health service institutions. On the other hand, if the patient is harmed due to medical treatment in private health institutions, the State does not have any responsibility other than supervision, since there is a contractual relationship between the private institution, the doctor and the patient, and the causal link between the State action and the damage is broken.

Keywords: Right to health, private health institutions, responsibility of the administration, administrative control, service fault

---

* Sakarya Üniversitesi Hukuk Fakültesi İdare Hukuku ABD Öğretim Üyesi. atilaerkal@sakarya.edu.tr, ORCID ID: 0000-0002-7394-5414.

kuruluşlarındaki tıbbi teşhis ve tedavi ile hekimlerin özen yükümlülüklerine aykırı davranışlarının idarenin denetim sorumluluğu kapsamına girecek şekilde genişletilmesine cevaz verilmemektedir.

Sonuç

İdare, sağlık kamu hizmetlerini farklı usullerle yerine getirmektedir. Bunlardan biri de özel kişilere ruhsat usulüyle sağlık hizmeti gördürmesidir. Özel kişiler tarafından sunulan sağlık hizmetleri bir kamu hizmetidir ve asli sahibi idaredir. Ancak özel sağlık kuruluşlarında hastaya verilen zararlardan dolayı özel sağlık kuruluşu özel hükümler çerçevesinde sorumludur. Buna karşılık idarenin denetim ve gözetim yükümlülüğünden kaynaklanan sorumluluğu da söz konusu olmaktadır.

İdarenin özel sağlık kuruluşları üzerinde yapacağı denetim ve gözetim olağan bir kolluk faaliyeti olarak kabul edilemez. Sağlık ve yaşam hakkını ilgilendiren sağlık hizmetinin daha sıkı, yoğun ve içselleşmiş şekilde denetlenmesini gerektirmektedir. Denetim özel sağlık tesisinin kuruluş ve faaliyetini ve çalışan sağlık personelinin mevzuatta öngörülen şartları taşıyıp taşımadığının incelenmesini de kapsamaktadır. Buna karşılık özel sağlık kuruluşunda teşhis, tedavi ve tıbbi müdahaleler sebebiyle doğan zararlarda idarenin sorumluluğuna gidilemez. Özel sağlık kuruluşlarında özel hastane ve hekim ile hasta arasında sözleşme ilişkisi bulunduğundan dolayı idari eylem ve zarar arasında illiyet bağı kopmaktadır. Denetimin yapılmaması, şartları taşımayan sağlık tesislerinin faaliyetine göz yumulması, özel sağlık kuruluşunda yapılacak olağan denetimle bile tespit edilebilecek eksikliklerin gözden kaçırılması gibi durumlarda özel sağlık kuruluşlarının hastaya verdiği zararlardan denetim yükümlülüğü bağlamında idarenin mali sorumluluğu söz konusu olmaktadır.

Kaynakça

- ⇒ Akyılmaz, Bahtiyar/Sezginer, Murat/Kaya Cemil, Türk İdare Hukuku, Ankara 2021.
- ⇒ Baş, Zuhale Bereket, Sağlık Hizmetleri Dolayısıyla İdarenin Sorumluluğu, Sorumluluk ve Tazminat Hukuku Sempozyumu-2009, s.637-652.
- ⇒ Bayındır, Savaş, Sağlık Hizmetlerinde İdarenin ve Hekimlerin Sorumluluğu, GÜHFD, C. 11, S. 1-2, 2007, s. 551-590.
- ⇒ Birtek, Fatih, Sağlık Kamu Hizmetinin Yürütülmesinde İdarenin Kusura Dayanan Sorumluluğu, EÜHFD, sy. 3-4, 2007, s. 82

- ⇒ Çağlayan, Ramazan, İdare Hukuku Dersleri, Ankara 2021.
- ⇒ Çakır, Hüseyin Melih, Sağlık Hizmetlerinin Özel Hukuk Kişileri Tarafından Yürütülmesi, İstanbul 2015.
- ⇒ Çınarlı, Serkan, İdari Yargı Kararları Işığında Özel Hastanelerde Meydana Gelen Tıbbi Uygulama Hatasından İdarenin Denetim Yetkisi Nedeniyle Sorumluluğunun Tartışılması, TıpHD, Sy.10, Y. 2016, s. 207-227.
- ⇒ Duran, Lütfi, Türkiye İdaresinin Sorumluluğu, Ankara 1984.
- ⇒ Evren, Çınar Can, Kamu-Özel İşbirlikleri, Ankara 2016.
- ⇒ Güran, Sait, Hekimin Faaliyetlerinden Devletin Sorumluluğu, DD, Sy. 46-47, Y. 1982, s. 16-22.
- ⇒ Hakeri, Hakan, Tıp Hukuku, El Kitabı, Ankara 2021.
- ⇒ Kızılyel, Serkan, "İdârenin Sağlık Hizmetinden Doğan Tazminat Sorumluluğu", Sağlık Hukuku Kurultayı, 1-3 Kasım 2007, Ankara, s. 231.
- ⇒ Özdemir, Halit Eyüp/Seçkin, Sinan, Vakıf Üniversiteleri ile Özel Hastaneler Arasında İşbirliğinin Hukuki Rejimi, Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 7 (1), Bahar 2020, s. 115-158.
- ⇒ Sarıca, Ragıp, Hizmet Kusuru ve Karakterleri, İÜHFİM, C. 15, Sy. 4, s. 858-895.
- ⇒ Sever, Dilşad Çiğdem, Danıştay Kararları Işığında Sağlık Hizmetlerinden Dolayı İdarenin Sorumluluğu, in: Sağlık Ve Tıp Hukukunda Sorumluluk Ve İnsan Hakları, Ankara 2018.
- ⇒ Şahbaz, İbrahim, Bir Sosyal Hak Olarak Sağlık Hakkı, TBBD Sy. 86, Y. 2009, s. 405-423.
- ⇒ Yaşar, Hasan Nuri, "İdarenin Sorumluluğu Üzerine Düşünceler", İÜHFİM, C. LXVI, Sy. 1, s. 201-220.

SAĞLIK HİZMETLERİNDEN DOĞAN ZARARLARDA “KUSURA DAYALI OLMAYAN SORUMLULUK” HALİ MÜMKÜN MÜDÜR?

Dr. Zehra KARAKUŞ IŞIK*

ÖZ

İdarenin her türlü eylem ve işlemlerine karşı yargı yolu açıktır (AY md. 125/1). Bu kapsamda kamu sağlık kurum ve kuruluşlarınca yerine getirilen sağlık hizmetlerinin gereği gibi yerine getirilmemesinden doğan zararların karşılanmasından ilgili idare sorumludur. Anayasa'nın 129/5 ve 40. maddeleri uyarınca kamu sağlık kurum ve kuruluşunda çalışan hekimin yetkilerini kullanırken işlediği kusurdan doğan tazminat davalarının ancak idareye açılması gerekir. Bu hükümler uyarınca zarar gören kişinin zararını tazmin eden idare, zararı hekime kusuru oranında rücu eder. Uygulamada hekimin ödeyeceği bu miktar, zorunlu mali sorumluluk sigortası (hekim mesleki sorumluluk sigortası) tarafından karşılanıyor olsa da hekim bu sistemde kendisini güvende hissetmemektir. Hekimin bu güvensizliği sağlık hizmeti sunumuna doğrudan yansdığından, hekim ile hastayı karşı karşıya getirilmeden, zarar gören kişinin zararının daha kısa sürede karşılandığı, kusura dayalı olmayan bir sorumluluk sisteminin uygulanabilirliği incelenmelidir.

Anahtar Kelimeler: Tıbbi Uygulama Hatası, İdarenin Sorumluluğu, Hasta-Hekim İlişkisi, Hekim Hatası, Kusura Dayalı Olmayan Tazmin Sistemi.

---

* Araştırma Görevlisi Doktor, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Ali Fuad Başgil Hukuk Fakültesi, İdare Hukuku Anabilim Dalı, ORCID: 0000-0003-2637-4273, E-posta: zehra.karakus@omu.edu.tr.

Çekişmeli dava sürecinin tek başına hasta- hekim ilişkisine zarar verdiği ortadadır.⁵² Kusura dayalı bir sistemde tazminat ödemelerinde bir standardın olmaması, aynı durumda olanlara farklı tazminatların ödenmesi sistemin bir eksikliğidir.⁵³ Bu sebeple, sağlık hizmetlerinden doğan zararların sulh yolu ile karşılanması hususunda idari makamlara ödenek verilmesi ve hangi zararlarla sınırlı olarak kusur aranmayacağını belirlenmesi halinde zarar gören kişiler, zararın doğrudan muhatabı olan idari makamlar ve hekimler bu hukuki yolu denemek isteyeceklerdir.

KAYNAKÇA

- ⇒ Akıncı, Seda B./Sarıcaoğlu, Fatma /Erden, İ. Aydın /Köseoğlu, Ayhan /Aypar, Ülkü “Anezteziyologlarda Defansif Tıp Uygulamalarının Araştırılması”, *Anestezi Dergisi*, (21), 1, 2013, s. 151-156.
- ⇒ Aynacı, Yusuf, Hekimlerde Defansif(Çekinik) Tıp Uygulamalarının Araştırılması, Tıpta Uzmanlık Tezi, Selçuk Üniversitesi Meram Tıp Fakültesi Adli Tıp Anabilim Dalı, Konya, 2008.
- ⇒ Barbot, Janine/Parizot, Isabelle/Winance, Myriam; ““No-Fault” Compensation for Victims of Medical Injuries Ten Years of Implementing the French Model” , *Health Policy*, 114, 2014, s. 236-245.
- ⇒ Bayraktar, Köksal, Hekimin Tedavi Nedeniyle Cezai Sorumluluğu, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, No: 391, 1972.
- ⇒ Bovberg, Randall R./Sloan, Frank A., “No-Fault for Medical Injury: Theory”, *University of Cincinnati Law Review*, Vol:67, 1998, s. 53-123.
- ⇒ Cidecigiller, Aynur, İdarenin Taraf Olduğu Uyuşmazlıkların Sulh Yoluyla Çözülmesi, Adalet Yayınevi, 2015.
- ⇒ Danzon, Patricia M., “The Swedish Patient Compensation System: Myths and Realities”, *International Review of Law and Economics*, 14, 1994, s. 453-466.

⁵² Mello/Kachalia/Studdert, “Administrative Compensation for Medical Injuries: Lessons from Three Foreign Systems”, *Commonwealth Fund Issue Briefs*, Vol: 14, July 2011, s. 1.

⁵³ Tappan, s. 1115.

- ⇒ Dickson, Kelly /Hinds, Kate /Burchett, Helen/ Brunton, Ginny / Stansfield, Claire / Thomas, James, No-Fault Compensation Schemes: A Rapid Realist Review to Develop a Context, Mechanism, Outcomes Framework, Project Report, 2016.
- ⇒ Hakeri, Hakan, Tıp Hukuku, Seçkin Yayınevi, Mart 2019.
- ⇒ Hershey, Nathan, "The Defensive Practice of Medicine: Myth or Reality", The Milbank Memorial Fund, Vol: 50, No: 1, 1972, s. 69-97.
- ⇒ Hutkin, Allen K., "Resolving the Medical Malpractice Crisis: Alternatives to Litigation", Journal of Law and Health, Vol: 4, Iss: 1, 1989, s.21-55.
- ⇒ Karakuş Işık, Zehra, Defansif Tıp Uygulamalarında İdarenin Sorumluluğu, Seçkin Yayıncılık, 2021.
- ⇒ Kassim, Puteri Nemie, "No-Fault Compensation For Medical Injuries: Trends and Challenges", Medicine and Law, 33:21, 2014, s.21-54.
- ⇒ Kessler, Daniel P., "Evaluating the Medical Malpractice System and Options for Reform" , Journal Economic Perspectives , Vol: 25, Number 2, Spring 2011, s.93-110.
- ⇒ Kızılyel, Serkan, İdarenin Sağlık Hizmetlerinden Doğan Tazminat Sorumluluğu, Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Diyarbakır, 2006.
- ⇒ Mello, Michelle/Allen, Kachalia /Studdert, David M., "Administrative Compensation for Medical Injuries: Lessons from Three Foreign Systems", Commonwealth Fund Issue Briefs, Vol: 14, July 2011, s. 1-10.
- ⇒ Nguyen, Thi Bao Anh, "No-Fault Versus Strict Liability Compensation Systems in Medical Malpractice Law in Vietnam in Comparison with Belgium, France, and England, Asian Journal of Law and Economics, De Gruyter, Vol. 10(1), 2019, s.1-15.
- ⇒ Quam, Lois/Dingwall, Robert/Fenn, Paul, "Medical Malpractice In Perspective: I: The American Experience", British Medical Journal (Clinical Research Edition), Vol: 294, No:6586, 1987, s. 1529-1532.

- ⇒ Seabury, Seth A./Chandra, Amitabh /Lakdawalla, Darius N. /Jena, Anupam B., "On Average, Physicians Spend Nearly 11 Percent of Their 40- Year Careers With An Open,Unresolved Malpractice Claim", Health Affairs 32, No: 1, January 2013, s. 1-7.
- ⇒ Tappan, Kristie, "Medical- Malpractice Reform: Is Enterprise Liability or No-Fault a Better Reform", Boston College Law Review, Vol: 46, 2005, s. 1095-1130.
- ⇒ Türkiye Tabipler Birliği Merkez Konseyi 2008-2010 Çalışma Raporu, (Erişim: https://www.ttb.org.tr/c_rapor/2008-2010/2008-2010.pdf)
- ⇒ Weiler, Paul C., "The Case For No-Fault Medical Liability", Vol: 52, Issue: 4, 1993, s. 1095-1130.
- ⇒ Weisbrot, David/Breen, Kerry J., "A no-fault Compensation System for Medical Injury is Long Overdue", Ethics and Law, MJA 197 (5), 3 September, 2012, s. 296-298.
- ⇒ Woodward, Carl, "Defensive Medicine Starts at the Top in United States", Canadian Medical Association (CMAJ), 182(8), 2010, s. 335-336.
- ⇒ Yüzbaşıoğlu, Cihan, İdare ve Personel Yönüyle Sağlık Hizmetlerinden Kaynaklanan Sorumluluk, On İki Levha Yayıncılık, 2020.

YETKİSİZ DİŞ HEKİMLİĞİ SUÇU (1219 s. Kanun m. 41)

Veysel TOPUZ*

GİRİŞ

Kanun koyucu tarafından kimlerin diş hekimliği unvanını kullanabilecekleri ve diş tedavisi uygulayabilecekleri belirlenmiş olmakla birlikte, diplomasız olarak diş hekimliği mesleğine ilişkin herhangi bir tedavi veya müdahale uygulayan ya da buna imkan sağlayacak Şekilde diş kliniği aĉan kişilerin eylemleri de 1219 sayılı Kanunda suç olarak ihdas edilmiştir.

1219 sayılı Tababet ve Şuabatı San' atlarının Tarzı İcrasına Dair Kanun' un 41. maddesine (23/1/2008 gün ve 5728/26. md.) göre kişisel ĉıkar amacı olmasa bile diplomasız olarak diş hekimliği mesleğine ilişkin herhangi bir muayene veya müdahale yapan, diş hekimliği klinik hizmetleri ile ilgili işyeri aĉanların meslek icraları durdurulur. Bu kimseler hakkında üç yıldan beş yıla kadar hapis ve bin güne kadar adlı para cezasına hükümlenir.

Benzer bir cezai müeyyide iĉeren bir diğer düzenleme de 3224 sayılı Türk Diş Hekimleri Birliği Kanununun 45. maddesinde mevcuttur. Buna göre; meslek diplomasını herhangi bir menfaat karşılığı diş hekimliği mesleğini uygulama yetkisine sahip olmayan kişi veya kişilere kullandırırlar veya kendisine ait olmayan diplomayı kullanarak menfaat sağlayanlar veya yargı mercilerince ya da oda veya birlik disiplin kurulları tarafından haklarında, serbest meslek uygulamasından geĉici veya sürekli alıkonma cezası verilenlerden serbest meslek uygulamasına devam edenler, fiilleri daha ağır bir cezayı gerektirmediği takdirde üç aydan bir yıla kadar hapis ve adlı para cezası ile cezalandırılırlar.

Bu tarz yasak eylemler aynı zamanda 20876 sayılı Türk Diş Hekimleri Birliği ve Diş Hekimleri Odalarının Disiplin Yönetmeliği' nin 9. Maddesinin "f" alt bendinde meslekten geĉici alıkonma cezasını gerektiren fiil ve haller arasında sayılmaktadır.

---

* Arş. Gör., İstanbül Medeniyet Üniversitesi, ORCID: 0000-0002-9831-2816, veyseltopuz_35@hotmail.com

KAYNAKÇA

- ⇒ Artuk, Mehmet Emin/ Gökçen, Ahmet/ Alşahin, Mehmet E./ Çakır, Kerim, Ceza Hukuku Genel Hükümler, Adalet Yay., 14. Baskı.
- ⇒ Dizdar, Emre, Hekimlerin Cezai Sorumluluğu, Adalet Yay., Ankara 2019.
- ⇒ Dizdar, Emre, Yetkisiz Hekimlik Suçu (1219 sayılı Kanun m. 25), Türkiye Adalet Akademisi Dergisi (TAAD), Y. 11, Sa. 38, Nisan 2019.
- ⇒ Erol-Hatırnaz, Gültezer, Diş Hekimlerinin Hukuki Sorumluluğu ve Hasta Hakları, Seçkin Yay., Eylül 2017.
- ⇒ Gökcan, Hasan Tahsin, Tıbbi Müdahaleden Doğan Hukuki ve Cezai Sorumluluk, Ankara 2017, Seçkin yay., 3. Baskı.
- ⇒ Hakeri, Hakan, Tıp Ceza Hukuku, Seçkin Yay., Ankara 2021.
- ⇒ Hakeri, Hakan, Tıp Hukuku 17. Baskı, Seçkin yay.
- ⇒ Hakeri, Hakan, Tıp Hukuku, 10. Baskı, Seçkin yay., 2015.
- ⇒ Mahmut Koca/ İlhan Üzülmez, Ceza Hukuku Özel Hükümler, Adalet Yay, 7. Baskı, Ekim 2020.
- ⇒ Şatır, Nejdet, Hekimlerin Hukuki ve Cezai Sorumluluğu, Yetkin yay., 2018/10.
- ⇒ Topuz, Veysel, Sağlık Çalışanlarına Karşı İşlenen Suçlarda Uzlaşdırma, III. Uluslararası Tıp Hukuku Kongresi Bildirileri Kitabı, (Ed. Hakeri/Doğan), C. 1, Ankara 2019, s. 865-877.
- ⇒ Üzülmez, İlhan, Diş Hekimlerinin Cezai Sorumluluğu, Ankara Barosu IV. Sağlık Hukuku Kurultayı, (Ed. Cahid Doğan), Ankara.
- ⇒ <https://www.medimagazin.com.tr/saglik-calisanlari/tr-dis-cekimi-sonrasi-olume-hapis-cezasi-6-24-33745.html>
- ⇒ <https://www.saglikaktuel.com/haber/dishekimi-ve-dis-teknisyenine-hapis-cezasi-62097.htm>
- ⇒ <https://mevzuat.tbmm.gov.tr/mevzuat/faces/maddedetaylari?psi-ra=25932&psorgukriteri=>

Dr. Seval KILIÇ

**OSMANLI
KOMŞULUK
HUKUKU**

**ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022**

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Osmanlı Komşuluk Hukuku

Seval Kılıç

Hukuk Yayınları Dizisi – 3319

Birinci Baskı : Aralık, 2022

ISBN : 978 – 605 – 264 – 102 – 6

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com
 : adalety@adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi
 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Seval Kılıç

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Ay-bay Kirtasiye İnş. Gıda Paz. ve Tic. Ltd. Şti.
Sertifika No: 46661
Tel: (0 312) 472 58 55 - Ankara

KAYNAKÇA

Devlet Arşivleri Başkanlığı Osmanlı Arşivi

Bab-1 Asafi Mühimme Defterleri, A.{DVNSMHHM.d..121/1395, H-29-12-1125; A.{DVNSMHHM.d..108 /1185, H-29-10-1107.

Bab-1 Ali Evrak Odası, BEO, 3767/282513, H-12-06-1328.

Cevdet Belediye, C.BLD, 32/1560, H-29-12-1255; C. BLD, 43/2137, H-06-04-1242.

Cevdet Zaptiye, C.ZB/34-1675, H-12-06-1226.

Dahiliye Emniyet Şubesi, DH.EUM.EMN, 74/6, H-27-06-1332.

Dahiliye Mektubi Kalemî, DH. MKT, 982/4, H-25-04-1323.

Dahiliye Umur-ı Mahalliye ve Vilayat Müdürlüğü, DH.UMVM, 102/ 9, H-10-08-1340.

Hariciye Nezareti Tahrirat, HR. TH, 108/52, H- 26-09-1308.

Meclis-i Vükela Mazbataları, MV., 78/ 22, H-29-06-1311.

Meşihat Fetvalar, MŞH. FTV, 1/110, H-30-05-1277.

Sadaret Deavi Evrakı, A.} MKT. DV, 220/93, H-20-10-1278; A.} MKT. DV, 91/96, H-10-08-1272; A.} MKT. DV, 16/45, H-21-08-1265; A.} MKT. DV, 162/67, H-07-12-1276; A.} MKT.DV, 20/17, H-25-11-1265; A.} MKT.DV,197/99, H- 29-01-1278; A.}MKT.DV, 26/81, H-28-05-1266; A.} MKT.DV, 79/54, H-07-07-1271; A.) MKT. DV., 172/34, H-25-03-1277; A.) MKT. DV., 203/61, H-23-03-1278; A.}MKT.DV. 197/99, H-29-01-1278.

Sadaret Mektubi Kalemî Evrakı, A.}MKT, 41/72, H- 11-05-1262.

Sadaret Umum Vilayat Evrakı, A.} MKT.UM, 432/57, H- 03-04-1277; A.} MKT.UM. 63/29, H-11-08-1267; A.} MKT.UM, 62/17, H-04-08-1267; A.} MKT. UM. 415/25, H-30-02-1276.

Şura-yı Devlet, ŞD, 707/11, H-23-06-1301.

Teftişat-ı Rumeli Evrakı Arzuhaller, TFR. I. ŞKT, 7/625, H-11-01-1321; TFR.I..SKT, 47/4626, H-10-05-1322.

Teftişat-ı Rumeli Kosova Evrakı, TFR.I.KV., 77/ 7673, H-19-09-1322; TFR.I.KV., 77/7692, H-23-09-1322.

Düsturlar

Düstur, tertip 1, cilt 1, Matbaa-ı Amire, Dersaadet, 1289.

Düstur, tertip 1, cilt 2, Matbaa-ı Amire, Dersaadet, 1289.

Düstur, tertip 1, cilt 4, Mahmut Bey Matbaası, Dersaadet, 1299.

Düstur, tertip 1, cilt 7, Başvekalet Devlet Matbaası, Ankara, 1941.

Düstur, tertip 2, cilt 5, Matbaa-ı Amire, Dersaadet, 1331.

Düstur, tertip 2, cilt 6, Matbaa-ı Amire, 1334.

Düstur, Z3, Mahmut Bey Matbaası, Dersaadet, 1299.

Düstur, Z4, Matbaa-ı Osmaniye, Dersaadet, 1302.

Kitap, Makale ve Şeriye Sicilleri

Abacı, Nurcan. *Bursa Şehri'nde Osmanlı Hukuku'nun uygulanması (17. Yüzyıl)*. Ankara: T.C. Kültür Bakanlığı, 2001.

Abacı, Nurcan. "Osmanlı Kentlerinde Sosyal Kontrol: Araçlar ve İşleyiş". *Şinasi Tekin Anısına Uygurlardan Osmanlıya*. 101-111. İstanbul: Simurg Yayınevi, 2005.

Abacı, Nurcan. "Suze'nin Evi Mescide Bakar: Molla Kasım Olmaya Özenen Bursalı İmam Recep". *Bursa Kadısının Not Defteri* (blog), 24 Aralık 2020. <https://nurcanabaci.com/2020/12/24/suzenin-evi-mescide-bakar-molla-kasim-olmaya-ozenen-bursalı-imam-recep/>

Abacı, Nurcan. "Yakan Top Olarak Maktuller: 16. Yüzyılda Köyden Köye Ceset Kaçırma". *Bursa Kadısının Not Defteri* (blog), 24 Aralık 2020. <https://nurcanabaci.com/2020/12/24/yakan-top-olarak-maktuller-16-yuzyilda-koyden-koye-ceset-kacirma/>

Acun, Fatma. "A Portrait of the Ottoman Cities". *The Muslim World* 92/3-4 (Eylül 2002), 255-285.

Açık, Turan. "Mahalle ve Camii: Osmanlı İmparatorluğu'nda Mahalle Tipleri Hakkında Trabzon Üzerinden Bir Değerlendirme". *Ankara*

- Üniversitesi Osmanlı Tarihi Araştırma ve Uygulama Merkezi Dergisi* 35 (2014), 1-39.
- Ahmed Lütü. *Mirat-ı Adalet yahud Tarihçe-i Adliye-i Devlet-i Aliye*. İstanbul: Matbaa-i Nişan-ı Berberyan, 1304.
- Ahmed Lütü Efendi. *Vak'anüvis Ahmed Lütü Efendi Tarihi*. Yapı Kredi Yayınları, 1999.
- Ahmed Ziya. *Usul-i Muhakeme-i Hukukiye Kanunu ve Şerhi ve Zeyli*. İstanbul: Cihan Matbaası, 1329.
- Akdağ, Mustafa. *Türk Halkının Dirlik ve Düzenlik Kavgası "Celâli İsyânları"*. Yapı Kredi Yayınları, 2019.
- Akgündüz, Ahmed. *İslam ve Osmanlı Hukuku Külliyyatı I*. İstanbul: OSAV, 2012.
- Akgündüz, Ahmed. *İslam ve Osmanlı Hukuku Külliyyatı III*. İstanbul: OSAV, 2012.
- Akgündüz, Ahmed. "İslam ve Osmanlı Hukukunda Müruruzaman". *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 1/1 (1988), 43-90.
- Akgündüz, Ahmed (ed.). *Osmanlı Kanunnâmeleri ve Hukukî Tahlilleri*. İstanbul: FEY Vakfı Yayınları, 1992.
- Akipek, Jale G. *Türk Eşya Hukuku (Ayni Haklar)*. Ankara: Sevinç Matbaası, 1973.
- Balat Mahkemesi 1 Numaralı Sicil (H. 964-965/ M. 1557-1558)*. çev. Mehmet Akman vd. haz. M. Âkif Aydın, Coşkun Yılmaz. İstanbul: Kültür A.Ş., 2019.
- Akman, Mehmet. "Bir Ceza Yargılaması Aracı Olarak Kişiyi Kefalet: Osmanlı Örneği". *Baki Kuru Armağanı*, 2004.
- Akman, Mehmet. "Osmanlı Ceza, Vakıf ve Vergi Hukuku". *Hukuk Tarihi*. ed. Fethi Gedikli. 6. Ünite. Anadolu Üniversitesi Yayınları, 2014.
- Akman, Mehmet. *Osmanlı Devleti'nde Ceza Yargılaması*. Eren, 2004.
- Akman, Mehmet. "Osmanlı Hukukunda Faili Bilinmeyen İtlaf Durumlarında Öngörülen Ortak Sorumluluğun Hukuki Niteliği". *Türk Hukuk Tarihi Araştırmaları* 3 (2007), 7-12.

- Akman, Mehmet. "Tanzimat'tan Cumhuriyet'e Osmanlı Hukuk Mevzuatı 1 1. Tertip Düstur'un Tarihi Fihrist ve Dizini". *Türk Hukuk Tarihi Araştırmaları* 3 (2007), 67-224.
- Aköz, Alâaddin (ed.). *Kanunî Devrine Ait 939-941 / 1532-1535 Tarihli Lârende (Karaman) Şer'îye Sicili: Özet, Dizin, Tıpkıbasım*. Konya: Tablet, 2. basım., 2006.
- Akşit, Ahmet. "Selçuklular Devrinde Kent İskânı ve Mahalleler". *Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* 5/1 (2014), 67-88.
- Akyıldız, Ali. "Muhtar". *DİA*. 31/51-53, 2020.
- Alada, Adalet Bayramoğlu. *Osmanlı Şehrinde Mahalle*. Sümer Kitabevi, 2008.
- Albayrak, Sadık. *41 Belge Işığında Eski İstanbul'da Sosyal Hayat ve Çevre*. İGDAŞ, 1997.
- Ali Haydar Efendi. *Dürerü'l Hükkam Şerhu Mecelleti'l-Ahkam*. 4 Cilt. Diyanet İşleri Başkanlığı, 2017.
- Üsküdar Mahkemesi 531 Numaralı Sicil (H. 1204-1207 / M. 1790-1793). çev. Abdülkadir Altın vd. haz. M. Âkif Aydın, Coşkun Yılmaz. Kültür A.Ş., 2019.
- Eyüb Mahkemesi 182 Numaralı Sicil (H. 1154-1161 / M. 1741-1748). çev. Abdülkadir Altın - Salih Kahriman. haz. M. Âkif Aydın, Coşkun Yılmaz. İstanbul: Kültür A.Ş., 2019.
- (Altınay), Ahmet Refik. *Büyük Tarih-i Umumi: Beşeriyetin Tekemmülât-ı Medeniye, İctimaiye, Siyasiye ve Fikriyesi*. İstanbul: Kitabhane-i İslam ve Askeri, 1328.
- (Altınay), Ahmet Refik. *Hicri On Birinci Asırda İstanbul Hayatı (1000-1100)*. İstanbul: Devlet Matbaası, 1931.
- (Altınay), Ahmet Refik. *Onuncu Asr-ı Hicri'de İstanbul Hayatı (1495-1591)*. İstanbul: Enderun Kitabevi, 1988.
- Ansay, Sabri Şakir. *Hukuk Tarihinde İslam Hukuku*. Ankara: Turhan Kitabevi, 2002.
- Apaydın, H. Yunus. "Kefalet". *DİA*. 25/167-177, 2002.
- Arıkboğa, Erbay. "Yerel Yönetim Açısından Mahalle Muhtarlığına Bir Bakış". *Çağdaş Yerel Yönetimler* 8/3 (1999), 103-125.

- Armağan, Servet. "İslam Hukukunda Özel Hayatın Gizliliği (Mahfuziyet'i)". *İslam Tetkikleri Enstitüsü Dergisi* 6/3-4 (1976), 141-168.
- Armağan, Servet. *İslâm Hukukunda Temel Hak ve Hürriyetler*. Ankara: Diyanet İşleri Başkanlığı, Yeniden gözden geçirilmiş ve İlaveler yapılmış 3. baskı., 2011.
- Arsebük, Esat. "'Hak Tepkilerinin Tevhit Ettiği Durumlar'". *AÜHFD* 6/2 (1949), 157-178.
- Artuk, M. Emin. "Tanzimat Dönemi Ceza Kanunlarından 1840 ve 1851 Tarihli Kanunların İncelenmesi". *Türk Hukuk Tarihi Araştırmaları* 16 (2013), 5-21.
- Aslan, Nasi. *İslam Yargılama Hukukunda Yargılama Etiği ve İlkeleri*. İstanbul: İlahiyat Yayınları, 2005.
- Âşıkutlu, Emin. "Müttehem". *DİA*. 32/226, 2006.
- Ahi Çelebi Mahkemesi 1 Numaralı Sicil (H. 1063-1064 / M. 1652-1653)*. çev. Sabri Atay vd. haz. M. Âkif Aydın, Coşkun Yılmaz. İstanbul: Kültür A.Ş., 2019.
- Bab Mahkemesi 172 Numaralı Sicil (H. 1152-1153 / M. 1740)*. çev. Sabri Atay - Salih Kahrıman. haz. M. Âkif Aydın, Coşkun Yılmaz. Kültür A.Ş., 2019.
- Aybakan, Bilal. "Zarar". *DİA*. 44/130-134, 2013.
- Üsküdar Mahkemesi 1 Numaralı Sicil (H.919-927 / M. 1513-1521)*. çev. Bilgin Aydın - Ekrem Tak. haz. M. Âkif Aydın, Coşkun Yılmaz. İSAM, 2008.
- Aydın, M. Âkif. *İslam ve Osmanlı Hukuku Araştırmaları*. İstanbul: İz, 1996.
- Aydın, M. Âkif. "İtlaf". *DİA*. 23/466-469, 2001.
- Aydın, M. Âkif. *Kadı Sicillerinde İstanbul- XVI. ve XVII. Yüzyıl*. İstanbul: İSAM, 2011.
- Aydın, M. Âkif. *Osmanlı Hukuku- Devlet-i Aliyye'nin Temeli*. İstanbul: İSAM, 2020.
- Aydın, M. Âkif. *Türk Hukuk Tarihi*. Beta, 17. Basım, 2020.
- Baker, John Hamilton. *Introduction to English Legal History*. Oxford University Press, 2019.

- Baktır, Mustafa. "Buhârî'nin Sahihindeki 'Kitâbü'l-Hiyel'i Hakkında Bazı Mülâhazalar". *Atatürk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi* 10 (1991), 59-79.
- Baldwin, James E. *Islamic Law and Empire in Ottoman Cairo*. Edinburgh: Edinburgh University Press, 2017.
- Baltacı, Cahid. *İslam Medeniyeti Tarihi*. İstanbul: Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Vakfı Yayınları, 2013.
- Bardakoğlu, Ali. "Kasâme". *DİA*. 24/528-530, 2001.
- Barkan, Ömer Lütfi. "Avarız". *İA*. C. 2. MEB Basımevi, 1979.
- Barkan, Ömer Lütfi. "Bir İskan ve Kolonizasyon Metodu olarak Sürgünler". *İÜİFM* 11/1-4 (1950 1949), 524-567.
- Barkan, Ömer Lütfi. "Osmanlı İmparatorluğunda Bir İskan ve Kolonizasyon Metodu Olarak Vakıflar ve Temlikler I: İstila Devirlerinin Kolonizatör Türk Dervişleri ve Zaviyeler". *Vakıflar Dergisi*, 2.
- Barkan, Ömer Lütfi. "Timar". *İA*. 12/1/286-333. MEB Basımevi, 1979.
- Barthold, W. - Köprülü, Fuat. *İslam Medeniyeti Tarihi*. Diyanet İşleri Başkanlığı, 1973.
- Bayartan, Mehmet. "Osmanlı Şehrinde Bir İdari Birim: Mahalle". *Coğrafya Dergisi* 13 (2005), 93-107.
- Bayındır, Abdülaziz. *İslâm Muhâkeme Hukûku*. İstanbul: Süleymaniye Vakfı Yayınları, 2015.
- Baykara, Tuncer. "Osmanlı Devleti Şehirli Bir Devlet midir?" *Yeni Türkiye* 32 (2000), 371-378.
- Behar, Cem. *A Neighborhood in Ottoman İstanbul- Fruit Vendors and Civil Servants in the Kasap İlyas Mahalle*. USA: State University of New York Press, 2003.
- Behar, Cem. *Bir Mahallenin Doğumu ve Ölümü (1494-2008) Osmanlı İstanbul'unda Kasap İlyas Mahallesi*. Yapı Kredi Yayınları, 2014.
- Beki, Abdülaziz. *İslam Muamelat Hukuku*. İstanbul: Berke Yayınları, 1998.
- Berki, Ali Himmet. "Hukuki ve İctimai Bakımdan Vakıf". *Vakıflar Dergisi* 5 (1962), 9-13.

- Beroje, Sahip. *Ceza Muhakemesi Hukuku Açısından İslam İspat Hukuku*. İstanbul: Fecr Yayınları, 2007.
- Beydilli, Kemal. *Osmanlı Döneminde İmamlar ve Bir İmamın Günlüğü*. İstanbul: Pınar Yayınları, 2018.
- Bilmen, Ömer Nasuhi. *Hukuk-i İslamiyye ve Istilahat-ı Fıkhiye Kamusu*. 8 Cilt. Ravza Yayınları, 2018.
- Binark, İsmet - Osman Yıldırım (ed.). *5 Numaralı Mühimme Defteri (973 / 1565-1566)*. Ankara: T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü.
- Bozkurt, Gülnihâl. *Alman-İngiliz Belgelerinin ve Siyasî Gelişmelerin Işığı Altında Gayrimüslim Osmanlı Vatandaşlarının Hukukî Durumu (1839-1914)*. Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi.
- Buhari. *el-Camiu's-Sahih*, ts.
- Bulhaz, Çağrı - Gökmen, Ayşe. "Göbekli Tepe'nin Mekân Dönemselleştirilmesi Çerçevesinde Değerlendirilmesi". *Online Journal of Art & Design* 9/4 (2021), 128-137.
- Bursalı, Osman Safa. *Ebedi Fakat Tamire Muhtaç: Osmanlı Hukukunda Vakıf Malın Tamiri*. Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi, 2019.
- Bursalı, Osman Safa. *Osmanlı Hukuku'nda Kefalet Sözleşmesi: İstanbul ve Galata Mahkemeleri Şer'iyeye Sicillerine Göre Mala Kefalet, 1791-1795/1206-1210*. İstanbul: Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2010.
- Büyükmıhçı, Gonca. "Bir Kültür Örüntüsü Olarak Mahalle Kavramı ve Osmanlı Dönemi Mahalle Yaşamı Üzerine". Bakü, 2014.
- Can, Ali. "Kur'ân ve Sünnet Işığında Komşuluğun Yeri". *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi* 21 (2013), 203-243.
- Cerasi, Maurice. *Osmanlı Kenti*. çev. Aslı Ataöv. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları, 1999.
- Childe, Gordon. *Tarihte Neler Oldu*. çev. Alâeddin Şenel - Mete Tunçay. Ankara: Odak Yayınevi, 1974.
- Cockayne, Emily. *Hubbub: Filth, Noise, & Stench in England, 1600-1770*. New Haven ; London: Yale University Press, New edition., 2021.

- İstanbul Mahkemesi 22 Numaralı Sicil (H. 1107-1108 / M. 1695-1697)*. çev. Ali Coşkun - Mehmet Akman. haz. M. Âkif Aydın, Coşkun Yılmaz. İstanbul: Kültür A.Ş., 2019.
- Çabuk, Suat - Demir, Kemal. "Osmanlı Kentlerinde Mahallelerin Mekân-sallaştırılabilirliği İçin Bir Yöntem Denemesi: Kayseri Örneği". *Journal of History Culture and Art Research* 1/3 (2012), 135-153.
- Çadırcı, Musa. *Tanzimat Döneminde Anadolu Kentlerinin Sosyal ve Ekonomik Yapısı*. Ankara: TTK, 2013.
- Çadırcı, Musa. "Türkiye'de Muhtarlık Teşkilâtının Kurulması Üzerine Bir İnceleme". *Bellekten* 34/135 (1970), 409-420.
- Çağrı, Mustafa. "İzin". *DİA*. 23/509-510, 2001.
- Çağrı, Mustafa. "Komşu". *DİA*. 26/157-158, 2002.
- Çağrı, Mustafa. "Tecessüs". *DİA*. 40/246-247, 2011.
- Çağrı, Mustafa. "Tedbîrü'l-Medîne". *DİA*. 40/259-260, 2011.
- Çağrı, Mustafa. "Tedbîrü'l-Menzil". *DİA*. 40/260-261, 2011.
- Eyüb Mahkemesi (Havass-ı Refia) 3 Numaralı Sicil (H. 993 - 995 / M. 1585 - 1587)*. çev. Baki Çakır vd. haz. M. Âkif Aydın, Coşkun Yılmaz. İSAM, 2011.
- Çalış, Halit. *İslam Hukukunda Özel Mülkiyet ve Sınırlamaları*. Konya: Yedi-veren Yayınevi, 2004.
- Çatalcalı Ali Efendi. *Açıklamalı Osmanlı Fetvaları Fetava-yı Ali Efendi*. ed. H. Necati Demirtaş. 2 Cilt. İstanbul: Kubbealtı Neşriyat, 2014.
- Çetin, Cemal. "Anadolu'da Kapıya Katran Sürme Vak'aları: Konya Şer'iyeye Sicilleri Işığında Hukukî, Kültürel ve Toplumsal Boyutları (1645-1750)". *Journal of Turkish Studies* 9/1 (2014), 133-156.
- Çetin, Cemal. "Osmanlı Şehirlerinde Sosyal Kontrol ve Birey Üzerine Bir Takım Gözlemler". 352-363. Ankara: Türkiye Yazarlar Birliği, 2015.
- Çiftçi, Cafer. *Bursa'da Vakıfların Sosyo-Ekonomik İşlevleri*. Gaye Kitabevi, 2004.
- Çiftçi, Cafer. "Osmanlı'da Mahalle Avarız Vakıfları: Bursa Örneği (1749-1784)". *Akademik Araştırmalar Dergisi* 29 (2006), 51-69.

- Demir, Fahri. *İslâm Hukukunda Mülkiyet ve Servet Dağılımı*. İلمي Yayınlar, 1981.
- Demir, İhsan Cemil. *Osmanlı Devleti'nde Örfi Vergiler*. Ekin Yayınevi, 2019.
- Demirtaş, H. Necati. *Açıklamalı Osmanlı Fetvaları IV/ Fetava-yı Ebüssu'ud Fatih Nüshası*. 2 Cilt. İstanbul: Kubbealtı Neşriyat, 2020.
- Demirtaş, H. Necati. *Fetvaları ile Şeyhülislam Ebüssu'ud Efendi*. İstanbul: Akıl Fikir Yayınları, 2016.
- Denel, Serim. *Batılılaşma Sürecinde İstanbul'da Tasarım ve Dış Mekanlarda Değişim ve Nedenleri*. Ankara: ODTÜ, 1982.
- Dien, Izzi - Y, Mawil. "Şuf' a". *Encyclopaedia of Islam, Second Edition*. Brill, 2012.
- Doğan, Cem. *Dersaadet'te Fuhuş: Mekânlar, Aktörler ve Söylemler (1876-1923)*. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi, 2018.
- Doğan, Cem. "Eski İstanbul'da Mahalle Bekçisi ve II. Meşrutiyet'te Bekçi Teşkilatının Düzenlenmesi Bağlamında Mahalle Bekçileri Nizamnamesi (1908-1918)". *Osmanlı Mirası Araştırmaları Dergisi* 6/14 (2019), 257-273.
- Doğan, Cem. *Osmanlı'da Cinselliğin Saklı Kıyısı II. Abdülhamid Dönemi ve Sonrası İstanbul'da Fuhuş Frengi ve İktidar (1878-1922)*. Tarih Vakfı Yurt Yayınları, 2020.
- Doğru, Halime. *XIII. Yüzyıla Karar Osmanlı Kentlerinin Sosyal ve Ekonomik Görüntüsü*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları, 1995.
- Dönmez, İbrahim Kâfi. "Şuf' a". *DİA*. 39/248-252, 2010.
- Duben, Alan, IULA-EMME. *The Middle Eastern City: An Urban Management Perspective*. İstanbul: IULA-EMME, 1992.
- Düzdağ, M. Ertuğrul. *Şeyhülislam Ebusuud Efendi Fetvaları Işığında 16. Asır Türk Hayatı*. İstanbul: Enderun Kitabevi, 1983.
- Ebû Abdillâh Muhammed b. Yezîd Mâce el-Kazvînî (ö. 273/887). *es-Sünen*, ts.
- Ebû Abdullah Muhammed İbn Battûta Tancî. *İbn Battuta Seyahatnamesi*. 2 Cilt. Yapı Kredi Yayınları, 2020.

- Ebu Davud. *Sünen-i Ebu Davud*, ts.
- Ebu Zehra, Muhammed. *el-Milkiyye ve Nazarriyeü'l-akd fi's-şeriatil-İslamiyye*. Kahire: Darü'l-Fikri'l-Arabi, 1977.
- Ebu Zehra, Muhammed. *İslam Hukukunda Suç ve Ceza*. çev. İbrahim Tüfekçi. 2 Cilt. İstanbul: Kitabevi, 1994.
- Ebü'l-Hüseyn Ahmed b. Ebî Bekr Muhammed b. Ahmed Kuduri. *Muhtasarul Kuduri*. çev. Soner Duman - Osman Güman. İstanbul: BeKa Yayınları, 2015.
- Fetâva-yı Hindiyeye Ansiklopedik İslam Fıkhı*. çev. Mustafa Efe. 16 Cilt. İstanbul: Huzur Yayınevi, ts.
- Ekinci, Ekrem Buğra. *İslam Hukukunda Değişmenin Sınırı*. İstanbul: Arısanat Yayınları, 2005.
- Ekinci, Ekrem Buğra. "İstanbul'a Vize mi?" *Tarih ve Medeniyet* 5/54 (1998), 28-32.
- Ekinci, Ekrem Buğra. *Osmanlı Hukuku*. Arı Sanat Yayınevi, 2017.
- Ekinci, Ekrem Buğra. "Yüzünde Meymenet Olmayan İstanbul'a Adım Bile Atamazdı". Erişim 15 Şubat 2022. <https://ekrembugraekinci.com/article/?ID=137>
- Ekinci, Ekrem Buğra - Şimşirgil, Ahmet. *Ahmed Cevdet Paşa ve Mecelle*. Ktb Yayınları, 2008.
- Enderunlu Fazıl. *Zenânnâme: Kadınlar Kitabı (The Book on Women)*. haz. Filiz Bingölçe. Yenimahalle, Ankara: AltÜst, 1. basım.
- Engin, Vahdettin. "Genelevden Korkma Fuhuşun Gizlisinden Kork". Erişim 04 Şubat 2022. <http://www.akintarih.com/turktarihi/osmanli/genelev.htm>
- Ercan, Yavuz. *Osmanlı Yönetiminde Gayrimüslimler-Kuruluştan Tanzimat'a kadar Sosyal, Ekonomik ve Hukuki Durumları*. Ankara: Turhan Kitabevi, 2001.
- Erdoğan Çelikkın, Zübeyde. *Osmanlı Modernleşmesi ve Kuruluşundan Tanzimata Evkaf-ı Hümayun Nezareti (1826-1839)*. Ankara: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2019.
- Erdoğan Özünlü, Emine - Gümüşçü, Osman. "Osmanlı İmparatorluğu'nda İç Göç Aktörleri Olarak Çift-Bozanlar 1". *Amme İdaresi Dergisi* 49/1 (2016), 29-56.

- Eren, Imre. "Last Castles of the Transforming Cities in Turkey: 'Mahalle' as an Urban Structure Since the Ottoman Period". *Journal of Human Sciences* 9/2 (2012), 1547-1568.
- Ergenç, Özer. "Osmanlı Şehrinde Esnaf Örgütlerinin Fizik Yapıya Etkile-ri". *İslam Geleneğinden Günümüze Şehir ve Yönetimler*. İlke Yayınları, 1996.
- Ergenç, Özer. "Osmanlı Şehrindeki 'Mahalle'nin İşlev ve Nitelikleri Üze-rine". *Osmanlı Araştırmaları* 4/4 (1984), 69-78.
- (Ergin), Osman Nuri. *Mecelle-i Umur-ı Belediye*. 4 Cilt. Matbaa-i Osmaniye, 1330.
- (Ergin), Osman Nuri. *Mecelle-i Umur-ı Belediye*. 4 Cilt. Matbaa-i Osmaniye, 1922.
- (Ergin), Osman Nuri. "Türk Belediyeciliği ve Şehirciliği". *İller ve Belediyeler* 15-16 (1947), 605-620.
- İstanbul Mahkemesi 12 Numaralı Sicil (H. 1073-1074/M. 1663-1664)*. çev. Ra-sim Erol vd. haz. M. Âkif Aydın, Coşkun Yılmaz. İSAM, 2010.
- İstanbul Mahkemesi 334 Numaralı Sicil (H. 1280-1329 / M. 1863-1911)*. çev. Rasim Erol vd. haz. M. Âkif Aydın, Coşkun Yılmaz. İstanbul: Kültür A.Ş., 2019.
- Rumeli Sadâreti Mahkemesi 21 Numaralı Sicil (H. 1002 - 1003/M. 1594 - 1595)*. çev. Rasim Erol vd. haz. M. Âkif Aydın, Coşkun Yılmaz. İstanbul: İSAM, 2011.
- Erten, Hayri. "XVII-XVIII. Yüzyıl Konya'da Sosyal Kontrol Mekanizması Olarak Mahalle Şuuru". *Türk-İslâm Medeniyeti Akademik Araştırmalar Dergisi* 5 (2008), 161-182.
- Ertuğ, Hüseyin Nejdet. *Osmanlı Kefalet Sistemi ve 1792 Tarihli Bir Kefalet Defterine Göre Boğaziçi*. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 1997.
- Erünsal, İsmail E. "Osmanlı Mahkemelerinde Şâhitler: Şuhûdü'l-'udûlden Şuhûdü'l-hâle Geçiş". *Osmanlı Araştırmaları* 53 (2019), 1-50.
- Eryılmaz, Bilal. *Yerel Yönetimlerin Yeniden Yapılanması*. İstanbul: Birleşik Yayıncılık, 1997.

- Faroqhi, Suraiya. "Coffee and Spices: Official Ottoman Reactions to Egyptian Trade in the Later Sixteenth Century". *Wiener Zeitschrift für die Kunde des Morgenlandes* 76/ (1986), 87-93.
- Faroqhi, Suraiya. *Osmanlı'da Kentler ve Kentliler*. çev. N. Kalaycıoğlu. İstanbul: Tarih Vakfı Yurt Yayınları, 2000.
- Feyzioğlu, Necmeddin Feyzi. "Evvelki Hukukumuzda (Mecelle'de) Şufa Hakkı". *İÜHFİM* 16/3-4 (1950), 958-992.
- Gallion, Arthur B - Eisner, Simon. *The Urban Pattern; City Planning and Design*. Princeton, N.J.: Van Nostrand Reinhold Company, 1986.
- Gedikli, Fethi. "Osmanlı'da Çevreyi Kirletme Suçu ve Salb Cezası". *Osmanlı Hukuku-Makaleler*. 169-181. İstanbul: Gündoğan Yayınları, 2012.
- Genç, Mehmet. *Osmanlı İmparatorluğunda Devlet ve Ekonomi*. İstanbul: Ötüken Yayınları, 2018.
- Getzler, Joshua. "Enviromental Law". *The Oxford International Encyclopedia of Legal History*. ed. Stanley N. Katz. 2/448-452, 2009.
- Gölkaçtı, M. Ali. *Dünyada ve Türkiye'de Belediyecilik*. İstanbul: Ozan Yayıncılık, 1996.
- Gümüşçü, Osman - Küçükaşçı, Mustafa Sabri. "Köy". *DİA*. C. EK-2, 2019.
- İstanbul Mahkemesi 56 Numaralı Sicil (H. 1201-1203 / M. 1786-1787)*. çev. Rıfat Günalan. haz. M. Âkif Aydın, Coşkun Yılmaz. Kültür A.Ş., 2019.
- Tophane Mahkemesi 2 Numaralı Sicil (H. 966-967 / M. 1558-1559)*. çev. Rıfat Günalan vd. haz. M. Âkif Aydın, Coşkun Yılmaz. İstanbul: Kültür A.Ş., 2019.
- Üsküdar Mahkemesi 2 Numaralı Sicil (H. 924-927 / M. 1518-1521)*. çev. Rıfat Günalan vd. haz. M. Âkif Aydın, Coşkun Yılmaz. İSAM, 2010.
- Üsküdar Mahkemesi 51 numaralı sicil (H. 987-988/ M. 1579-1580)*. çev. Rıfat Günalan vd. haz. M. Âkif Aydın, Coşkun Yılmaz. İSAM, 2010.
- Bab Mahkemesi 3 Numaralı Sicil (H. 1077 / M. 1666 - 1667)*. çev. Rıfat Günalan - Mehmet Akman. haz. M. Âkif Aydın, Coşkun Yılmaz. İSAM, 2011.
- Üsküdar Mahkemesi 26 Numaralı Sicil (h. 970 - 971/M. 1562 - 1563)*. çev. Rıfat Günalan - Mehmet Akman. haz. M. Âkif Aydın, Coşkun Yılmaz. İstanbul: İSAM, 2010, 7.

- Üsküdar Mahkemesi 84 Numaralı Sicil (H.999-1000/ M.1590-1591). çev. Rifat Günalan - Mehmet Canatar. haz. M. Âkif Aydın, Coşkun Yılmaz. İSAM, 2010.
- Gür, A. Refik. *Mecelle: Hukuk Tarihi ve Tefekkürü Bakımından*. Sebil Yayınevi, 1993.
- Gür, A. Refik. *Osmanlı İmparatorluğu'nda Kadılık Müessesesi*. İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, 2015.
- Güriz, Adnan. *Teorik Açıdan Mülkiyet Sorunu*. Ankara: Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, 1969.
- Hacak, Hasan. "İrtifak". *DİA*. 22/460-464, 2000.
- Hacak, Hasan. "Mülkiyet". *DİA*. 31/541-546, 2020.
- Hafif, Ali el-. *İslam Hukukuna Göre Hukuki İşlemler ve Hükümleri: Eşya Hukuku ve Borçlar Hukuku*. çev. Rahmi Yaran. Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı, 1. baskı., 2011.
- Harman, Chris. *Halkların Dünya Tarihi: Taş Çağından Yeni Binyıla*. çev. Uygur Kocabaşoğlu. İstanbul: Yordam Kitap, 2011.
- Heidborn, A. *Manuel de Droit Public et Administratif de l'Empire Ottoman*,. Vienne: C. W. Stern, 1908.
- Heyd, Uriel. *Studies in Ottoman Criminal Law*. London: Oxford University Press, 1973.
- Hızlı, Mefail. "Osmanlı Mahalle İmamları". *İslam Tarihi ve Medeniyeti: İslam Medeniyeti (Osmanlı Dönemi)*. ed. Seyfettin Erşahin. 14/306-318. Siyer yayınları, 2017.
- Işık, Hayriye. "Bir Kamu Hizmeti Birimi Olarak Vakıfların Osmanlı Toplum Yaşamındaki Rolü". *Akademik Bakış* 16 (2009).
- İbn Abidin. *Reddü'l Muhtar Ale'd-Dürri'l Muhtar*. çev. Mazhar Taşkesenlioğlu. İstanbul: Şamil Yayınevi, 1987.
- İbn Kesîr. *Hadislerle Kur'an-ı Kerim Tefsîri*. çev. Bekir Karlığa - Bedrettin Çetiner. İstanbul: Çağrı Yayınları, 1984.
- İbn Rüşd. *Bidayetü'l Müctehid ve Nihayetü'l-Muktesid: Mezhepler Arası Mukayeseli İslam Hukuku*. çev. Ahmed Meylani. İstanbul: Ensar Neşriyat, 2015.

- İbni Haldun. *Mukaddime*. çev. Zakir Kadirî Ugan. 2 Cilt. Ankara: Maarif Vekaleti, 1954.
- İbrahim Edhem. "Kavanin Dersleri". *Mizanü'l Hukuk* 1/24 (1324).
- İbrahim Halebi. *Şerh-i Mülteka el-Ebhur (Mevkufat)*. çev. Nedim Yılmaz. İstanbul: İlmi Neşriyat, 1993.
- İlhan, Cengiz. *Mecelle: Hukukun Doksan Dokuz İlkesi*. Tarih Vakfı Yayınları, 2003.
- İmâm Gazâli. *İhyâu 'Ulûmi'd-Din*. çev. Ahmed Serdaroğlu. İstanbul: Bedir Yayınevi, 1973.
- İmam Kurtubî. *el-Câmiu Li Ahkami'l-Kuran*. çev. M. Beşir Eryarsoy. İstanbul: Buruc Yayınları, 1998.
- İmam Mâlik. *el-Muvoatta*, ts.
- İmam Taberî. *Taberî Tefsiri*. çev. Mehmet Keskin. İstanbul: Ümit Yayıncılık, ts.
- İmam Tahavi. *Tahavi Muhtasarı*. çev. Soner Duman. Beka Yayınları, 2013.
- İmam Tirmizî. *Sünen-i Tirmizî*, ts.
- İnan, Kenan. "Osmanlı Mahallesi". *İslam Tarihi ve Medeniyeti: İslam Medeniyeti II*. 15/259-272. Siyer Yayınları, 2017.
- İnanır, Ahmet. *Şeyhülislam İbn Kemal'in Fetvaları Işığında Kanuni Devrinde Osmanlı'da Hukuki Hayat*. İstanbul: OSAV, 2011.
- Johnston, David. *Roman Law in Context*. Cambridge University Press, 1999.
- Kahraman, Abdullah. "İslam Hukukunda Şahsa (Nefse) Kefâlet Müessesesi ve Türk Ceza Muhakemeleri Hukuku'ndaki Teminatla Salıverme Müessesesi ile Mukayesesi". *Cumhuriyet Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi* 2 (1998), 301-328.
- Kahraman, Seyit Ali. *Evkâf-ı Hümayun Nezareti*. İstanbul: Kitabevi, 2006.
- Bab Mahkemesi 11 Numaralı Sicil (H. 1081 / M. 1670-1671)*. çev. Salih Kahrıman vd. haz. M. Âkif Aydın, Coşkun Yılmaz. İstanbul: Kültür A.Ş., 2019.
- Anadolu Sadâreti Mahkemesi 2 Numaralı Sicil (H. 1251-1257/ M. 1835-1841)*. çev. Salih Kahrıman - Mümin Yıldıztaş. haz. M. Âkif Aydın, Coşkun Yılmaz. Kültür A.Ş., 2019.

- Beşiktaş Mahkemesi 2 Numaralı Sicil (H. 966-968 / M. 1558-1561)*. çev. Yılmaz Karaca vd. haz. M. Âkif Aydın, Coşkun Yılmaz. İstanbul: Kültür A.Ş., 2019.
- İstanbul Mahkemesi 3 Numaralı Sicil (H.1027/ M. 1618)*. çev. Yılmaz Karaca vd. haz. M. Âkif Aydın, Coşkun Yılmaz. İSAM, 2010.
- İstanbul Mahkemesi 10 Numaralı Sicil (H. 1072-1073 / M. 1661-1663)*. çev. Yılmaz Karaca - Mehmet Akman. haz. M. Âkif Aydın, Coşkun Yılmaz. İstanbul: Kültür A.Ş., 2019.
- Galata Mahkemesi 580 Numaralı Sicil (H. 1221-1222 / M. 1806-1808)*. çev. Yılmaz Karaca - Mümin Yıldıztaş. haz. M. Âkif Aydın, Coşkun Yılmaz. Kültür A.Ş., 2019.
- Karakoç, Sarkis. *Ebniye, Rıhtım, Mıntıka, Ebniye-i Emiriyye ve Vakfiye İnşaat ve Tamirâtı Kanun ve Nizamnameleri*. Cihan Biraderler Matbaası, 1342.
- Karakoç, Sarkis. *Külliyât-ı Kavânîn*. 2 Cilt. Ankara: TTK, 2006.
- Karal, Enver Ziya. *Osmanlı Tarihi*. Ankara: TTK, 8. Basım, 2011.
- Karaman, Hayreddin. *Mukayeseli İslâm Hukuku*. 3 Cilt. İstanbul: İz Yayıncılık.
- Kavruk, Hikmet. *Mahalle Yerleşimi ve Yönetimi*. Nobel Yayınları, 2018.
- Kayak, Sevgi. "Roma Hukukunda Komşuluk İlişkilerinden Doğan Sorumluluğun Unsurları". *İzmir Barosu Dergisi* 84/1 (2019), 135-174.
- Üsküdar Mahkemesi 56 numaralı sicil (H. 990-991 / M. 1582-1583)*. çev. Hilal Kazan vd. haz. M. Âkif Aydın, Coşkun Yılmaz. İSAM, 2010.
- Kazıcı, Ziya. "Hisbe". *DİA*. 18/143-145, 1998.
- Kazıcı, Ziya. "Osmanlılarda Mahalle İmamlarının Bazı Görevleri". *İslâm Medeniyeti Mecmuası* 5/3 (1982), 29-35.
- Hasköy Mahkemesi 3 Numaralı Sicil (H.1023-1081/M. 1615-1670)*. çev. Mustafa Kırış vd. haz. M. Âkif Aydın, Coşkun Yılmaz. İstanbul: Kültür A.Ş., 2019.
- Kırlı, Cengiz. "Devlet ve İstatistik: Esnaf Kefalet Defterleri Işığında III. Selim İktidarı". *"Nizâm-ı Kadîm"den "Nizâm-ı Cedîd"e III. Selim ve Dönemi*. ed. Seyfi Kenan. 183-212. İstanbul: İSAM, 2010.

- Kıvrım, İsmail. "Osmanlı Mahallesinde Gündelik Hayat (17. Yüzyılda Gaziantep Örneği)". *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* 8(1) (2009), 231-255.
- Kirpi, Kayra. *II. Abdülhamid Dönemi Ebniye Nizamnameleri*. İstanbul: Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2020.
- Koçu, Reşat Ekrem. "Baskın". *İstanbul Ansiklopedisi*. C. 4. İstanbul: Baba, 1960.
- Köse, Saffet. *Hakkın Kötüye Kullanılması*. İstanbul: İFAV Yayınları, 2018.
- Kramers, J. H. "Mahalle". *İA*. 7/144, 1998.
- Kuban, Doğan. "Anadolu-Türk Şehri Tarihi Gelişmesi, Sosyal ve Fiziki Özellikleri Üzerinde Bazı Gelişmeler". *Vakıflar Dergisi* 7 (1968), 52-73.
- Kuban, Doğan. *İstanbul 1600 Yıllık Bir Müzedir*. Yem Yayınları, 2021.
- Kütükoğlu, Mübahat S. "Mürur Tezkiresi". *DİA*. 32/60-61, 2006.
- Kütükoğlu, Mübahat S. *Osmanlı Belgelerinin Dili (Diplomatik)*. İstanbul: Kubbealtı Neşriyat, 1994.
- Lapidus, Ira M. "Muslim Cities as Plural Societies: The Politics of Intermediary Bodies". *International Conference on Urbanism in Islam*. 1/133-163. Japan, 1989.
- Lapidus, Ira M. *Muslim Cities in the Later Middle Ages*. Cambridge University Press, 1984.
- Lévy, Noémi - Alexandre Toumarkine (ed.). *Osmanlı'da Asayiş, Suç ve Ceza: 18. - 20. Yüzyıllar*. Türkiye Ekonomik ve Toplumsal Tarih Vakfı, ts. Erişim 09 Şubat 2022
- Loir, Clausier du. *Du Loir Seyahatnamesi, IV. Murad Döneminde Bir Fransız Seyyahın Maceraları*. çev. Mustafa Daş. İstanbul: Yeditepe Yayınevi, 2016.
- Mehmed Galib. "İhtisab Ağalığı". *Tarih-i Osmani Encümeni* 2/9 (01 Ağustos 1327).
- Merginani, Burhanüddin Ali b Ebi Bekr el-. *el-Hidaye Tercümesi*. çev. Hüsamettin Vanlıoğlu vd. Yasin Yayınevi, 2014.

- Mermutlu, Bedri. "Mahallenin Toplumsal Kültürümüzdeki Yeri". *Bursa'nın Tarihi Mahalleleri I*. Bursa Büyükşehir Belediyesi, 2011.
- Mevafi, Ahmed. *ez-Zarar fi'l-fikhi'l-İslâmî: ta'rifihî, envaihi, alakatihî, davabitihi, cezaihi*. 2 Cilt. Huber : Dâru İbn Affan, 1997.
- Moğol, Hasan. *Rumeli Balkanlar Özel Sayısı*. "Osmanlı Devleti'nde Balkanlarda İskan Siyaseti". *Yeni Türkiye* 66 (2015), 768-781.
- Molla Hüsrev. *Gurer ve Dürer Tercümesi (İslam Fıkhi ve Hukuku)*. çev. Arif Erkan. İstanbul: KİT-SAN Matbaacılık, 1980.
- Mumcu, Ahmet vd. *Türk Hukuk Tarihi*. Ankara: Savaş Yayınları, 2002.
- Mumford, Lewis. *The City in History: Its Origins*. Harcourt Brace Janovich, Inc, 1961.
- Mustafa Nuri Paşa. *Netâyicü'l-Vukû'ât: Kurumlarıyla Osmanlı Tarihi I-IV*. ed. Yılmaz Kurt. Birleşik Dağıtım Kitabevi, 2008.
- Nahal, Galal H. el-. *The Administration of the Ottoman Egypt in the Seventeenth Century*. Minneapolis&Chicago: Bibliotheca Islamica, 1979.
- Oğuzman, M. Kemal vd. *Eşya Hukuku*. İstanbul: Filiz Kitabevi, Gözden geçirilmiş 20. bası., 2017.
- Oğuzoğlu, Yusuf. "Bursa Mahalleleri". *Bursa'nın Tarihi Mahalleleri II*. Bursa Büyükşehir Belediyesi, 2011.
- Oktay, Tarkan. *Osmanlı'da Büyükşehir Belediye Yönetimi: İstanbul Şehremaneti*. İstanbul: Yeditepe Yayınevi, 2011.
- Oral, Mustafa. "Duvarlar Arasında Antalya Yahudi Cemaati". *Tarihin Peşinde Uluslararası Tarih ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 5 (2011), 125-140.
- Ortaylı, İlber. "Osmanlı Kadısının Taşra Yönetimindeki Rolü Üzerine". *Amme İdaresi Dergisi* 9/1 (1976), 95-107.
- Ortaylı, İlber. *Tanzimat Devrinde Osmanlı Mahalli İdareleri (1840-1880)*. Ankara: TTK, 2. Basım, 2011.
- Ortaylı, İlber. *Türkiye Teşkilât ve İdare Tarihi*. Ankara: Cedit Neşriyat, 2008.
- Öcalan, Hasan Basri. "Osmanlı'da Vakıf". *İslam Medeniyeti ve Tarihi: İslam Medeniyeti II (Osmanlı Dönemi)*. 15/485-507. Siyer Yayınları, 2017.

- Ömer Hilmi Efendi. *Miyar-ı Adalet*. Hacı Muharrem Efendi Matbaası, 1301.
- Öz, Mehmet. "Osmanlı Anadolu Kentleri (Klasik Dönem)". *İslam Medeniyeti ve Tarihi: İslam Medeniyeti II (Osmanlı Dönemi)*. 15/233-258. Siyer Yayınları, 2017.
- Özafşar, Mehmet Emin - Mehmet Görmez (ed.). *Hadislerle İslâm: Hadislerin Hadislerle Yorumu*. 7 Cilt. Ankara: Diyanet İşleri Başkanlığı, 2013.
- Özalp, Hasan. "İnsanlığın En Eski Tapınağı Göbeklitepe Teolojik Olarak Bize Ne Söyler?" *Bilimname* 1 (2016), 59-74.
- Özcan, Abdülkadir. "Asesbaşı". *DİA*. 3/464, 1991.
- Özcan, Abdülkadir. "Zaptiye". *DİA*. 44/128-130, 2013.
- Özcan, Görgün. *Doğu ve Batı Arasında Şehir*. Yeditepe Yayınevi, 2018.
- Özgül, İbrahim - Kartal, Nazım. *Osmanlıda Yerel Yönetimlerin Gelişimi ve Yerel Yönetim Metinleri*. İstanbul: Hiper Yayın, 2019.
- Öztürk, Ali İhsan. *Osmanlı'dan Cumhuriyete İmtiyaz Usulüyle Yürütülen Belediye Hizmetleri (Yap-İşlet Devret Uygulaması) (1852-1964)*. İstanbul: Kültür A.Ş., 2010.
- Öztürk, Nazif. *Menşe'i ve Tarihi Gelişimi Açısından Vakıflar*. Ankara: Vakıflar Genel Müdürlüğü Yayınları, 1983.
- Pakalın, Mehmet Zeki. *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü I*. İstanbul: MEB Basımevi, 1993.
- Paterman, William. *Neighborhood Planning and Community-Based Development: The Potential and Limits of Grassroots Action*. SAGE Publications, 1999.
- Pierce, Leslie P. *Ahlak Oyunları/1540-1541 Osmanlı'da Ayntab Mahkemesi ve Toplumsal Cinsiyet*. çev. Ülkün Tansel. Tarih Vakfı Yurt Yayınları, 2005.
- Pirenne, Henri. *Ortaçağ Kentleri: Kökenleri ve Ticaretin Canlanması*. çev. Şadan Karadeniz. İstanbul: İletişim Yayınları, 2003.
- Raymond, André. *The Great Arab Cities in the 16th-18th Centuries: An Introduction*. New York University Press, 1984.
- Raymond, André. "The Management Of The City". *The City in the Islamic World*. ed. Salma Khadra Jayyusi vd. 2/781-799. BRILL, 2008.

- Eyüb Mahkemesi (Havass-ı Refia) 90 Numaralı Sicil (H. 1090 - 1091 / M. 1679 - 1680)*. çev. Fuat Recep vd. haz. M. Âkif Aydın, Coşkun Yılmaz. İSAM, 2011.
- Galata Mahkemesi 90 Numaralı Sicil (H. 1073 - 1074 / M. 1663)*. çev. Fuat Recep vd. haz. M. Âkif Aydın, Coşkun Yılmaz. İSAM, 2012.
- İstanbul Mahkemesi 24 Numaralı Sicil (H. 1138-1151/M.1726-1738)*. çev. Fuat Recep vd. haz. M. Âkif Aydın, Coşkun Yılmaz. İSAM, 2010.
- Sakaoğlu, Necdet. "İlk Seçim ve Seçimli Örgütlenme Mahallesi: Divriği". *Osmanlı Mahalleleri Atlası*. 66-75. Atlas Keşif Kitaplığı, Özel Koleksiyon, 2011.
- Sankır, Hasan. "Osmanlı İmparatorluğu'nda Kamusalığın Oluşumu Sürecinde Kahvehanelerin Rolü Üzerine Sosyolojik Bir Değerlendirme". *Hacettepe Üniversitesi Türiyat Araştırmaları Dergisi*, 13 (2010), 185-210.
- İstanbul Mahkemesi 97 Numaralı Sicil (H.1217-1225 / M. 1802-1810)*. çev. Mürsel Sarı vd. haz. M. Âkif Aydın, Coşkun Yılmaz. Kültür A.Ş., 2019.
- Saydam, Abdullah. "Kamu Hizmeti Yaptırma ve Suçu Önleme Yöntemi Olarak Osmanlılarda Kefâlet Usûlü". *Tarih ve Toplum* 164 (1997), 4-12.
- Saydam, Abdullah. *Osmanlı Medeniyeti Tarihi*. Kitabevi, 2015.
- Schacht, Joseph. *İslam Hukukuna Giriş*. çev. Mehmet Dağ - Abdulkadir Şener. Otto, 2018.
- Selen, Sadi. "16'ncı ve 17'nci Yüzyıllarda Anadolu'nun Köy ve Küçük Şehir Hayatı". 590-598. Ankara: TTK, 1943.
- Serahsi. *Mebcut*. ed. Mustafa Cevat Akşit. 31 Cilt. Gümüşev Yayıncılık, 2016.
- Serdengeçti, Edip. *Mülkiyet Rejiminin Gelişimi: Mülkiyetin Toplumsal ve Hukuki Niteliği Hakkında İnceleme*. çev. Emre Partalçı. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2021.
- Seyitdanlıoğlu, Mehmet. *Tanzimat Döneminde Modern Belediyeciliğin Doğuşu: Yerel Yönetim Metinleri*. İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, 2010.
- Seyyar, Ali. *İnsan ve Toplum Birimleri Terimleri*. İstanbul: Değişim Yayınları, 2007.

- Seyyid Ahmed Efendi, Seyyid Hafız Mehmed b Ahmed el-Gedusi (ed.). *Neticetü'l-Fetava*. Klasik Yayınları, 2014.
- İstanbul Mahkemesi 154 Numaralı Sicil (H. 1237-1246 / M. 1822- 1831)*. çev. Abdullah Sivridağ - Mustafa Yılmaz. haz. M. Âkif Aydın, Coşkun Yılmaz. Kültür A.Ş., 2019.
- Solak, Beyza Dinçbudak. *Mülkiyet Hakkının Komşuluk Hukuku Bakımından Kısıtlanması*. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2018.
- Sönmez, Ali. "Zaptiye Teşkilatının Düzenlenmesi (1840-1869)". *Tarih Araştırmaları Dergisi* 25/39 (2006), 199-219.
- Strayer, Joseph R. "Benefice, Lay". *Dictionary of The Middle Ages*. 2/179-180. New York: American Council of Learned Societies, 1983.
- Şafak, Ali. "Komşu". *DİA*. 26/158-159, 2002.
- Şeker, Cengiz. *İstanbul Ahkâm ve Atik Şikâyet Defterlerine Göre 18. Yüzyılda İstanbul'a Yönelik Göçlerin Tasviri ve Tahlili*. İstanbul: Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi, 2007.
- Şemseddin Sami. *Kamus-i Türki*. Dersaadet: İkdâm Matbaası, 1317.
- Şener, Murat vd. (ed.). *7 Numaralı Mühimme Defteri, 975-976/1567-1569*. Ankara: T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü.
- Şentop, Mustafa. *Tanzimat Dönemi Osmanlı Ceza Hukuku: Kanunlar-Tadiller-Layihalar-Uygulama*. İstanbul: Yayılcak Matbaası, 2004.
- Şeyh Bedreddin. *Letâifu'l-İşârât Şerhi/Et-Teshîl Şerhu Letâifi'l-İşârât*. çev. Hacı Yunus Apaydın. 2 Cilt. Ankara: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2012.
- Şeyhülislam Çatalcalı Ali Efendi. *Fetâvâ-yı Ali Efendi*. çev. Esra Kılavuz Eser. İstanbul: İSAR Yayınları, 2021.
- Şeyhülislam Feyzullah Efendi. *Fetâvâ-yı Feyziye*. ed. Süleyman Kaya. Klasik Yayınları, 2010.
- Şeyhülislam Yenişehirli Abdullah Efendi. *Behcetü'l Fetava*. ed. Süleyman Kaya vd. Klasik Yayınları, 2012.
- Tak, Ekrem - Aydın, Bilgin. *Arz Marûz İlâm: Osmanlı Diplomatasında Belge Formlarının Değişimi Üzerine Bir İnceleme*. İstanbul: İstanbul Medeniyet Üniversitesi, 2018.

- Tanyeli, Uğur. *Anadolu-Türk Kentinde Fiziksel Yapının Evrim Süreci (11-15. yy)*. İstanbul Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Doktora Tezi, 1987.
- Tekeli, İlhan. "İstanbul'un Modernleşme Öyküsü". *Antik Çağ'dan XXI. Yüzyıla Büyük İstanbul Tarihi*. ed. Coşkun Yılmaz - M. Âkif Aydın. 1/182-215. İSAM, 2015.
- Tekinay, Selahattin Sulhi. *Taşınmaz Mülkiyetinin Takyidleri, III/1*. Filiz Kitabevi, 1988.
- Thévenot, Jean. *1655-1656'da Türkiye*. çev. Nihal Yıldız. Tercüman 1001 Eser, 1978.
- Tok, Özen. "Kadı Sicilleri Işığında Osmanlı Şehrindeki Mahalleden İhraç Kararlarında Mahalle Ahalisinin Rolü (XVII. ve XVIII. Yüzyıllarda Kayseri Örneği)". *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* 1/18 (2005), 155-173.
- Toksarı, Ali. "Temel Hak ve Özgürlükler Bağlamında Kitap ve Sünnete Göre Özel Hayatın Gizliliği". *Diyanet İlmî Dergi* 48/2 (ts.).
- Toprak, Seydi Vakkas. *Besni: 1846 Tarihli Bir Kefalet Defterine Göre Nüfus ve Sosyal Hayat*. Adıyaman: Adıyaman Üniversitesi Yayınları, 2015.
- Toprak, Zafer. "Fuhuş". *Dünden Bugüne İstanbul Ansiklopedisi*. 3/342-345. Kültür Bakanlığı&Tarih Vakfı, 1994.
- Toprak, Zafer. "Genelev". *Dünden Bugüne İstanbul Ansiklopedisi*. 3/392-393. Kültür Bakanlığı&Tarih Vakfı, 1994.
- Turna, Nalan. *Seyahat, Göç ve Asayiş Belgeleri: Mürûr Tezkereleri*. İstanbul: Kaknüs Yayınları, 2013.
- Tümerkan, Sıddık. *Türkiye'de Belediyeler, Tarihi Gelişim ve Bugünkü Durum*. Ankara: İçişleri Bakanlığı Yayınları, 1946.
- Uluengin, Mehmet Bengü - Turan, Ömer. "İmparatorluğun İhtişam Arayışından Cumhuriyet'in Radikal Modernleşme Projesine: Türkiye'de Kentsel Planlamanın İlk Yüz Yılı". *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi* 6 (01 Eylül 2005), 353-436.
- Ünal, Mehmet Ali. *Osmanlı Tarih Sözlüğü*. İstanbul: Paradigma Yayıncılık, 2011.

- Ürekli, Fatma. "Osmanlı Döneminde İstanbul'da Meydana Gelen Âfetlere İlişkin Literatür". *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi* 16 (01 Eylül 2010), 101-130.
- Watt, W. Montgomery. *Islam and the Integration of Society*. 3 Cilt. London: Routledge&Kegan Paul, 1966.
- Weber, Max. *The City*. The Free Press, 1958.
- Wirth, Louis. *Ghetto*. The University of Chicago Press, 1956.
- Yaşar, Ahmet. *Osmanlı Kahvehaneleri Mekan, Sosyalleşme, İktidar*. Kitap Yayınevi, 2018.
- Yaşar, Ahmet. "Osmanlı Şehir Mekânları: Kahvehane Literatürü". *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi* 6 (2005), 237-256.
- Yaylalı, Davut. *İslâm Hukukunda Şahitlerin Güvenirlik Soruşturması*. Bursa, 1996.
- Yazıcı, Muhammed. *Anadolu'da Kamu Düzeni Osmanlı Klasik Dönem Hukukunda Suç ve Ceza*. Yeditepe Yayınevi, 2019.
- Yel, Ali Murat - Küçükaşçı, Mustafa Sabri. "Mahalle". *DİA*. 27/323-326, 2003.
- Yıldırım, İlyas. "Şufa- Önalım Hakkı: Mecelle ve Türk Medeni Kanunu Merkezli Bir Mukayese". *İslam Hukuku Araştırmaları Dergisi* 16/31 (2018), 317-336.
- Yıldız, Kemal. *İslam Yargılama Hukukunda Şahitlik*. İstanbul: Hâcegân Akademi Kitaplığı, 2005.
- Üsküdar Mahkemesi 9 Numaralı Sicil (H. 940-942 / M. 1534-1536)*. çev. Kenan Yıldız - Recep Ahıskalı. haz. M. Âkif Aydın, Coşkun Yılmaz. İSAM, 2010.
- Yıldız, Murat. "Osmanlı İstanbul'unun Güvenlik Yönetimi (1453-1839)". *Antik Çağ'dan XXI. Yüzyıla Büyük İstanbul Tarihi*. ed. M. Âkif Aydın - Coşkun Yılmaz. 3/102-117. İSAM, 2015.
- Rumeli Sadâreti Mahkemesi 161 Numaralı Sicil (H.1115-1116 / M. 1704)*. çev. Coşkun Yılmaz - Salih Kahriman. haz. M. Âkif Aydın, Coşkun Yılmaz. Kültür A.Ş., 2019.
- Yılmaz, Fikret. "XVI. Yüzyıl Osmanlı Toplumunda Mahremiyetin Sınırlarına Dair". *Toplum ve Bilim* 83 (1999), 92-110.

- Yurdaydın, Hüseyin G. "XVIII. Yüzyıla Ait İlginç Bir Mahkeme Hükümü". *Bellekten* 48/189-190 (1984), 257-270.
- Zemahşerî. *el-Keşşaf*. çev. Harun Ünal. İstanbul: Ekin Yayınları, 2016.
- Zuhayli, Vehbe. *İslâm Fıkı Ansiklopedisi*. Risale Yayınları, 1990.
- "Çayönü". *Vikipedi*, 27 Temmuz 2021.
- I. Selim Kânünnâmeleri (1512-1520). Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi, 1995.
- İlmiye Salnamesi*. Matbaa-i Amire, 1334.
- GelGez. "Tarihte İstanbul'da Yaşanan En Büyük Afetler ve Yangınlar Hangileridir?" 18 Mart 2018. Erişim 17 Şubat 2022. <https://www.gelgez.net/tarihte-istanbulda-yasanan-en-buyuk-afetler-yanginlar/>
- "TAY-Yerleşme Dönem Ayrıntıları- Çayönü". Erişim 14 Mart 2022. [http://www.tayproject.org/TAYages.fm\\$Retrieve?CagNo=660&html=ages_detail_t.html&layout=web](http://www.tayproject.org/TAYages.fm$Retrieve?CagNo=660&html=ages_detail_t.html&layout=web)

Prof. Dr. Burak ADIGÜZEL

SERMAYE PİYASASI HUKUKU

4. BASKI

**ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022**

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Sermaye Piyasası Hukuku

Burak Adıgüzel

Hukuk Yayınları Dizisi – 2076

Dördüncü Baskı : Ocak, 2022

ISBN : 978 – 625 – 7467 – 62 – 9

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Ankamat Matbaacılık Sanayi Limited Şirketi
1344. Cadde No: 60 İvedik OSB Yenimahalle/Ankara
Sertifika No: 46700
Tel: (0312) 394 54 94-95

KAYNAKÇA

- Adıgüzel Burak; Halka Açık Anonim Ortaklıklarda Pay Sahibinin Ayrılma Hakkı, GÜHFD, Cilt XVIII, Sayı 2, Nisan 2014.
- Akbulak Sevinç /Akbulak Yavuz; Türkiye’de Sermaye Piyasası Araçları ve Halka Açık Anonim Şirketler, İstanbul 2004.
- Apak Sudi/Uyar Metin; Türev Ürünler ve Finansal Teknikler, İstanbul 2011.
- Arı Zekeriyya; Sermaye Piyasasında Aracı Kurumların Aracılık Faaliyetleri ve Bundan Doğan Hukuki Sorumluluğu, yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Sivas 1986.
- Aydoğan Gökhan; Anonim Şirketlerde Kamuyu Aydınlatma Belgelerinden Doğan Hukuki Sorumluluk, Ankara 2021.
- Ayoğlu Tolga; “İzahnameden Doğan Sorumluluk”, İsviçre Borçlar Kanunu’nun İktisabının 80.Yılında İsviçre Borçlar Hukuku’nun Türk Ticaret Hukukuna Etkileri, İstanbul 2009.
- Ayoğlu Tolga; Sermaye Piyasası Hukukunda Halka Arz Kavramı ve Halka Arza Aracılık Sözleşmeleri, İstanbul 2008.
- Aytaç Zühtü; Yatırımcının Korunmasında Neredeyiz ?, Rekabet Kurumu Perşembe Konferansları, Ankara 2001.
- Bahtiyar Mehmet/Hamamcıoğlu Esra; Yeni TTK’ya Göre Anonim Ortaklık Genel Kurul Toplantıları, İstanbul 2014.
- Bahtiyar Mehmet; Anonim Ortaklıkta Kayıtlı Sermaye Sistemi ve Sermaye Artırımı, İstanbul 1996.
- Büyük Ekonomi Ansiklopedisi, Sabah Yayınları, İstanbul 1989.
- Chambers Nurgül; Türev Piyasalar, İstanbul 2007.
- Çatakoğlu Buket, Türk Sermaye Piyasası Hukuku’nda Borçlanma Araçları, Ankara 2016.
- Çetin Nusret/ Töremiş Ebru Hatice/ Cantimur Zeynep; 6362 Sayılı Sermaye Piyasası Kanunu’nun Sistemik Analizi, Ankara 2014.
- Demir H. Erdal; Sermaye Piyasası Kurulu’nun Anonim Şirketlerdeki Yönetim Kuruluna İlişkin Kurumsal Yönetim İlkeleri, İstanbul 2013.

- Destanoğlu Yıldız Burçak; Yatırım Fonu Katılma Belgeleri, Ankara 2004.
- Eren Fikret, Borçlar Hukuku, Genel Hükümler, 14.Baskı, Ankara 2012.
- Ertan N. Fusun; 6362 Sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nda Kolektif Yatırım Kuruluşları Ve Özellikle Değişken Sermayeli Yatırım Ortaklığı, İÜHFM C. LXXI, S. 2, İstanbul 2013.
- Evik Hakan Ali/Evik Sonay Vesile; İçeriden Öğrenenlerinin Ticareti Suçu, İÜHFM, C.LXIII, S.1-2, 2005.
- Heeb-Buck Petra; Kapitalmarktrecht, Heilderberg 2006.
- Heidelbach Anna/Guenter Doleczik; Kapitalmarktrechts-Kommentar Herausgegeben Ebenheart Schwark /Zimmer Dainel, 4.Auflage, München 2010.
- Heidelbach Anna; Kapitalmarktrechts-Kommentar Herausgegeben Ebenheart Schwark /Zimmer Dainel, 4.Auflage, München 2010.
- Hisse Senesinde Manipülasyon, Kullanılan Yöntem Örnekleri, Manipülatif İşlem Kalıbı Örnekleri, Korunma Yolları, Sermaye Piyasası Kurulu Yayını, Aralık 2003.
- İhtiyar Mustafa; Sermaye Piyasası Hukukunda Kamuyu Aydınlatma İlkesi, İstanbul 2006.
- İlbasmuş Özlem; Halka Açık Anonim Ortaklıklarda Kâr Dağıtımı, Kayseri 2008, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi).
- Kara Sencer; Kamuyu Aydınlatma Belgelerinden Doğan Hukukî Sorumluluk, SÜHFD, C.23, S.2, Konya 2015.
- Karakaş Tülay, Portföy Yönetimi Sözleşmesi, Ankara 2000.
- Karlı Muharrem; Sermaye Piyasası Borsa Menkul Kıymetler, 5.Baskı, İstanbul 2004.
- Kaya Arslan; Halka Açık Ortaklıklarda Örtülü Kazanç Aktarımı Yasağı (SERPK m.21), Prof. Dr. Ersin Çamoğlu'na Armağan, İÜHFM, C.LXXI, S.2.
- Kendigelen Abuzer; Yeni Türk Ticaret Kanunu, Değişikliler, Yenilikler ve İlk Tespitler, 3.Bası, İstanbul 2016.
- Küçükgüngör Aslı M.; Sermaye Piyasası Hukukunda Erken Aşama Girişimlerin Paya Dayalı Kitle Fonlaması Yoluyla Finansmanı, Anakara 2020.

- Küçüksözen Cemal; Sermaye Piyasasında Yatırımcının Korunması: Tür Sermaye Piyasasının Bu Açıdan Değerlendirilmesi, Sermaye Piyasası Kurulu Yayınları, Yayın No:131, Ankara 1999.
- Kütükçü Doğan, Sermaye Piyasası Hukuku, C.I, İstanbul 2004.
- Manavgat Çağlar; Hukuki Bakımdan Halka Açık Anonim Ortaklıklar ve Halka Arz, Ankara 2016. (HAAO)
- Manavgat Çağlar; Menkul Kıymetlerin Merkezi Saklanması Kullanılan Yöntemin Sözleşmenin Hukuki Niteliğine Etkisi, Batider 1996, C.XXVIII, S.4.
- Manavgat Çağlar; Sermaye Piyasasında İşleme Dayalı Manipülasyon ve Özel Hukuk Bakımından Sonuçları, Banka Ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, Ankara 2008. (Manipülasyon)
- Manavgat Çağlar; Türk Ticaret Kanunu Hükümlerinin Halka Açık Anonim Ortaklıklara Uygulanması Ve Sınırları, İÜHFMC C. LXXI, S. 2.
- Memiş Tekin/Turan Gökçe; Sermaye Piyasası Hukuku, Ankara 2015.
- Moroğlu Erdoğan; Sermaye Piyasası Kanunu Değişikliği Tasarısının Kaydi Sistemle İlgili Düzenlemesi, Makaleler II, İstanbul 2006.
- Nomer Füsün N.; Yatırım Ortaklıkları, 2.Baskı, İstanbul 2003.
- Özdoğan Ayşegül; Halka Açık Anonim Ortaklıklarda Pay Sahibinin Ortaklıktan Ayrılma Hakkı, Sermaye Piyasası Kurulu, Cumhuriyetin 80.Yılına Armağan, Ankara 2004.
- Özşahin Kerem Ahmet; Vadeli İşlem Sözleşmesinin Hukuki Niteliği, SPK Yeterlilik Etüdü, Ankara 2004.
- Penezoğlu Gökhan Yusuf; Hukuki Yönleriyle Vadeli İşlem Sözleşmeleri, İstanbul 2004.
- Poroy Reha/Tekinalp Ünal/Çamoğlu Ersin, Ortaklıklar ve Kooperatif Hukuku, İstanbul 2009.
- Poroy Reha/Tekinalp Ünal/Çamoğlu Ersin; Ortaklıklar Hukuku I, 13.Bası, İstanbul 2014. (2014)
- Pulaşlı Hasan; Corporate Governance Anonim Şirket Yönetiminde Yeni Model, Ankara 2003.
- Siegel Mary; Back to The Future: Appraisal Rights in The Twenty First Century, Harvard Journal on Legislation, Volume 32, 1995.

- Smith Adam; Milletlerin Zenginliği, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, 1. Baskı, İstanbul 2006.
- Soderquist D. Lary/Gabaldon Theresa Securities Law, Second Edition, 2004.
- Somer Mehmet; Sermaye Piyasası Kanunu Hükümlerinin Türk Ticaret Kanununun Tedrici Kuruluş Sistemi Üzerine Etkileri, İstanbul 1990.
- Sönmez Ziyaeddin Yusuf; Anonim Ortaklıklarda Pay Sahibinin Ortaklıktan Ayrılma Hakkı, İstanbul 2009.
- Söyler İlhami; Hukuki ve Mali Boyutlarıyla Sukuk (Kira Sertifikaları), Ankara 2014.
- Steinberg I. Marc; Understanding Securities Law, Third Edition, New York 2000.
- Susar Özkan; Tüm Yönleriyle Gayrimenkul Yatırım Ortaklıkları, Ankara 2004.
- Şehirli Kübra; Kurumsal Yönetim, SPK Yeterlilik Etüdü, Ankara 1999.
- Tanör Reha; Türk Sermaye Piyasası, Cilt I, Taraflar, 2.Baskı, İstanbul 1999.
- Tanör Reha; Türk Sermaye Piyasası, Cilt II, Halka Arz, 1.Bası, İstanbul 2000.
- Tekinalp Ünal/Çamoğlu Ersin; Sermaye Piyasası Kanunu, 1.Bası, İstanbul 2013.
- Tekinalp Ünal; Anonim Ortaklığın Bilançosu ve Yedek Akçeleri, 2.Bası, İstanbul 1979.
- Tekinalp Ünal; Sermaye Ortaklıklarının Yeni Hukuku, İstanbul 2015.
- Tekinalp Ünal; Sermaye Piyasası Hukukunun Esaslar, İstanbul 1982.
- Tezcanlı Varış Meral; İçeriden Öğrenenlerin Ticareti ve Manipülasyonlar, İMKB, İstanbul 1996.
- Türkyılmaz İsmail; Sermaye Piyasası Hukukunda Zorunlu Pay Alım Teklifi Zorunluluğu, İstanbul 2015.
- Ülgen Hüseyin/Helvacı Mehmet/Kaya Arslan/Ertan Nomer Füsün N.; Kıymetli Evrak Hukuku, 12.Bası, İstanbul 2019, s.37.
- Ünal Kürşat Oğuz; Katılma İntifa Senetleri, Batider 1998, C.XIX, S.3.
- Ünal Kürşat Oğuz; Sermaye Piyasalarında Halka Açık Anonim Ortaklıklar, Ankara 1999.

- Ünal Kürşat Oğuz; Sermaye Piyasası Hukuku ve Mevzuatı, Ankara 2005.
(Sermaye Piyasası)
- Ünal Oğuz Kürşat; Sermaye Piyasalarında Halka Arz Sözleşmeleri Ve Sözleşme Serbestliği, GÜHFD, Haziran 1997.
- Wertheimer M. Bary; The Purpose of The Shareholders' Appraisal Remedy, Tennessee Law Review, Vol.65, 1997-1998.
- Yanlı Veliye; Sermaye Piyasası Hukuku Çerçevesinde Halka Açık Anonim Şirketler ve Kamuyu Aydınlatması, İstanbul 2005.
- Yasaman Hamdi; Menkul Kıymetler Borsası Hukuku, İstanbul 1992.
- Yasin Melikşah; Sermaye Piyasası Kurulu ve İşlemleri, Ankara 2002
- Yeşiltepe Önder Salih; Halka Açık Anonim Ortaklıklarda Çıkarma ve Satma Hakları, 2.Baskı, Ankara 2015.

Doç. Dr. İslam Safa KAYA

ULUSLARARASI HUKUK TEMEL BİLGİLER

3. Baskı

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Uluslararası Hukuk Temel Bilgiler

İslam Safa Kaya

Hukuk Yayınları Dizisi – 2181

Üçüncü Baskı : Ocak, 2022

ISBN : 978 – 625 – 7467 – 92 – 6

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Aktaş Ofset Matbaacılık
İvedik OSB Matbaacılar Sitesi 1514. Cadde
No: 23-25 Yenimahalle/Ankara
Tel: 0312 353 65 44
Sertifika No: 46491

KAYNAKÇA

- ABBAS KMA, *Uluslararası Hukukta İnsanlığa Karşı İşlenen Suçlar*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2019.
- AHNISH F. A., *The International Law of Maritime Boundaries and the Practice of States in the Mediterranean Sea*, Oxford, Clarendon, 1993.
- AK Gökhan, “ Kıbrıs Adası Çevresindeki Deniz Dibi Hidrokarbon Zenginliklerinin Adadaki Sorunun Çözümüne Muhtemel Etkileri”, *Motif Akademi Halkbilimi Dergisi*, 2013-1, Kıbrıs Özel Sayısı-I, İstanbul, 333-338.
- AKİPEK Ömer İlhan, *Devletler Hukuku İkinci Kitap: Devletler Hukukunun Şahıslarından Devlet*, 3. Baskı, Başnur Matbaası, Ankara, 1970.
- AKSAR Yusuf, *Teori ve Uygulamada Uluslararası Hukuk - 1, 2. Baskı*, Ankara, 2013.
- AL-MASHHADANİ MMJ, *Uluslararası Hukukta İnsanlığa Karşı Suçlar*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2017.
- ARMAĞAN Servet, 1982 Anayasasında Uluslararası Andlaşmaların İmzalanması ve Onaylanması Sistemi, *Anayasa Yargısı Dergisi*, Cilt 17, Ankara, 2000.
- ARSAVA Füsün. *Self Determinasyon Hakkı ve Kosova. Uluslararası Hukuk ve Politika Dergisi*, 5(17), 2009, 1- 21.
- ASLAN M. Y, *Teoride ve Uygulamada Savaş Suçları*, Bilge, 2006
- ASLAN M. Y,, ‘Savaş Hukukunun Temel Prensipleri’ (2008) (79) *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*.
- ATEŞ EKŞİ C, *Uluslararası Ceza Mahkemesinin İnsanlığa Karşı Suçlar Üzerindeki Yargı Yetkisi*, Seçkin 2004.
- ATTARD David Joseph, *The Exclusive Economic Cone in International Law*, Oxford, 1987.
- AYDOĞAN Özman, “Deniz Hukukunda Yeni Gelismeler”, *Ege’de Deniz Sorunları, Semineri*, AÜSBF Yayını, Ankara, 1986.
- AZARKAN E, ‘Uluslararası Hukukta İnsanlığa Karşı Suçlar’ *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* (2003) 52(3)

- BAKLACI Pınar, AKINTÜRK Ese, Enerji Şartı Antlaşması. İşletme Fakültesi Dergisi, C/S 7(2): 97-113, 2006.
- BALTA Tahsin Bekir, Türkiye’de Anayasa Yargısı, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt 18, Sayı 1, Ankara, 1961.
- BAŞAK C, *Uluslararası Ceza Mahkemeleri ve Uluslararası Suçlar*, Turhan, 2003.
- BAŞKARACAOĞLU E, ‘Uluslararası Hukuk Işığında Yeni Türk Ceza Kanunundaki ‘İnsanlığa Karşı Suçlar’ Tanımının Değerlendirilmesi’ Milletlerarası Hukuk ve Milletlerarası Özel Hukuk Bülteni (2011) 24(1-2)
- BAŞKARACAOĞLU E, *Uluslararası Hukukta ‘İnsanlığa Karşı Suçların’ Tanımlanması*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi 2004.
- BAŞEREN Sertaç Hami, Doğu Akdeniz’de Deniz Yetki Alanları Sınırlandırmaları ve Yeni Enerji Politikaları, Çağ Üniversitesi Deniz Hukuku Sempozyumu, Çağ Üniversitesi Yayınları, Mersin, 2012, s. 44-82.
- BAŞEREN Sertaç Hami, Doğu Akdeniz Deniz Yetki Alanları Uyuşmazlığı, İstanbul, 2010.
- BAŞLAR Kemal, Uluslararası Andlaşmaların Onaylanması, Üstünlüğü ve Anayasal Denetimi Üzerine, Milletlerarası Hukuk ve Milletlerarası Özel Hukuk Bülteni: Prof. Dr. Sevin TOLUNER’e Armağan, Cilt 24, Sayı 1-2, Ankara, 2004.
- BAYILLIOĞLU U, *Uluslararası Ceza Mahkemesi’nin Yargılama Yetkisine Giren Suçlar (Soykırım Suçu, İnsanlığa Karşı Suçlar, Saldırı Suçu, Dar Anlamda Savaş Suçu)*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2006.
- BAYKAL Ferit Hakan, Devletler Hukukunda Münhasır Ekonomik Bölge Kavramı ve Hukuki Niteliği, İstanbul, 1987.
- BERGLUN Sara, Prison or Voluntary Cooperation? The Possibility of Withdrawal from the European Union, Scandinavian Political Studies, 2006, C/S 29(2): 147-167.
- BERRY K. B., Delimitation and the Anglo-French Arbitration, Australian Year Book of International Law, 6, 1974, 139-152.
- BERCOVITCH, J., ANAGNASON VE J., WILLE, D. Some Conceptual Issues and Empirical Trends in the Study of Successful Mediation in International Relations. *Journal of Peace Research*, 28(1), 1991, 7-17.
- BİLGİN A. Aslı, Avrupa Birliği’nden Çekilme Hakkı: Sonun Başlangıcı Mı?, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 2014, C/S XVIII(3-4): 205-243.
- BİLSEL Cemil, Milletlerarası Hava Hukuku, İstanbul, 1948.

- BLECHER M. D. Equitable Delimitation of Continental Shelf, *American Journal of International Law*, 73 (1), 1979, 60-88.
- BOZKURT Enver, Uluslararası Hukuk Bakımından Münhasır Ekonomik Bölge Kavramının Ortaya Çıkışı, *Uluslararası Hukuk ve Politika Dergisi*, C. 2, N. 5, 2006, s. 50-74.
- BOZKURT Enver, KÜTÜKÇÜ M. Akif, POYRAZ Yasin, *Devletler Hukuku*. Ankara, 2003.
- BOZKURT Enver, KÜTÜKÇÜ M. Akif, POYRAZ Yasin, *Devletler Hukuku*, 7. Baskı, Ankara, 2016.
- BROLLET, MUGNIOT, SWEENEY, *The Geology of the Pelagian Block: The Margins and Basins off Southern Tunisia and Tripolitania, The Ocean Basins and Margins 1978*, pp 331-359. http://rd.springer.com/chapter/10.1007/978-1-4684-3039-4_6, Erişim Tarihi: 07.05.2014.
- BROWN, E. D., *Sea-Bed Energy And Minerals: The International Legal Regime, Vol 1, The Continental Shelf*, Netherland, 1992.
- BROWNLIE Ian, *Principles of Public International Law, Fourth Edition*, Oxford, 1990.
- BROWNLIE Ian, *Principles of Public International Law, 4. Edition*, Oxford, 1995.
- BUÇUKÇU, Ö, Filistin-İsrail Barış Süreci ve Kudüs, 2015, <http://www.sde.org.tr/tr/newsdetail/filistin-israil-baris-sureci-ve-kudus/4432>, Erişim Tarihi: 28.01.2017.
- BUERGENTHAL, T., MAIER, H. *Public International Law in a Nutshell*. West Publishing Company. Çelik, E. (1987). *Milletlerarası Hukuk 2*, İstanbul: Filiz Kitabevi, 1985.
- ÇAKAR S. A, 'İnsanlığa Karşı Suçlar' (2012) 103 *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*.
- CASSESE, A. 'The Martens Clause: Half a Loaf or Simply Pie in the Sky' (2000) 11(1) *The European Journal of International Law (EJIL)*
- CAMINOS H., MOLITOR Michael R., *Progressive Development of International Law and the Package Deal*, *AJIL (American Journal of International Law)*, Vol. 79, No. 4, 1985.
- CANER, B. Kaya, Enerji Şartı Anlaşmasının Muvakkaten Uygulanması ve Anlaşmadan Çekilme Hakkında Bir Değerlendirme. *Ankara Barosu Dergisi*, C/S 2014(3), 2014.
- CEYHUN Ç. Gökçe, ORAL E. Z., *Türkiye'nin Deniz Alanlarındaki Sınır Anlaşmaları ve Güncel Durum*, *Uluslararası Deniz Hukuku'nda Kıyı Devletinin Gemilere El Koyma Yetkisinin Sınırları Sempozyumu*, Ankara, 2011, s. 6-26.

- CHALKER, J., Making the Investment Provisions of the Energy Charter Treaty Sustainable Development Friendly. *International Environmental Agreements*, http://econpapers.repec.org/article/sprieaple/v_3a6_3ay_3a2006_3ai_3a4_3ap_3a435-458.html, Erişim Tarihi: 09.12.2015.
- CHARNEY Jonathan I., Rocks That can not Sustain Human Habitatio, *AJIL*, Vol. 93, Oct., 1999, s.863-878.
- CHESTERMAN S, 'An Altogether Different Order: Defining the Elements of Crimes Against Humanity' *Duke Journal of Comparative & International Law* (2000) 10(2)
- COOPER John Cobb, The Chicago Convention -- After Twenty Years, 19 *U. Miami L. Rev.* 333, 1965.
- ÇAĞA Tahir, *Deniz Ticaret Hukuku I*, İstanbul, 1982.
- ÇAĞLAYAN Ramazan, *İdari Yargılama Hukuku*, 5. Baskı, Ankara, 2014.
- ÇAL, S., *Enerji Şartı Sözleşmesi ve Yatırım Tahkimi 2. Uluslararası Tahkim Sempozyumu*, İstanbul, 2009.
- ÇELİK Edip F., *Milletlerarası Hukuk (International Law)*, 1. Cilt, İstanbul Üniversitesi Yayınları, İstanbul, 1975.
- ÇELİK Edip F., *Milletlerarası Hukuk 2. Cilt*, İstanbul, 1977.
- ÇELİK Edip F., *Milletlerarası Hukuk, Birinci Kitap*, İstanbul, 1984.
- DANILENKO, Gennady M *International Jus Cogens: Issues of Law-Making*, 2 *Eur. J. Int'l L.* 42,1991, <http://heinonline.org/HOL/LandingPage?handle=hein.journals/eurint2&div=10&id=&page=>, Erişim Tarihi: 16.04.2014.
- DEDE Orhan, Rusya'nın Doğu Akdeniz Politikaları Üzerine Bir Deneme, http://www.bilgesam.org/tr/index.php?option=com_content&view=article&id=2220:rusyann-dou-akdeniz-politikalar-uezerine-bir-deneme&catid=77:ortadogu-analizler&Itemid=150, Erişim Tarihi: 06.11.2013.
- DEMİR E., *Enerji Şartı Anlaşması*, <http://www.mfa.gov.tr/enerji-sarti-anlasmasi.tr.mfa>, Erişim Tarihi: 09.12.2015.
- DIEDERIKS Verschoor, *An Introduction To Air Law*, Kluwer Law International, Netherlands, 2006.
- DIXON, M., *Textbook on International Law*, Oxford, 2007.
- DOĞRU Sami, *Uluslararası Hukukta Kıta Sahaneliği ve Ege Denizi Kıta Sahaneliği Uyuşmazlığı*, Ankara Üniversitesi Basımevi, Ankara, 2003.

- DÖRR O., Schmalenbach, K., Vienna Convention on Law of Treaties, Heidelberg, 2012.
- DUPUY, R. *Uluslararası Hukuk*, İstanbul: İletişim Yayınları, 1992.
- DYKE Jon M. Van, BENNETT Dale L., Islands and the Delimitation of Ocean Space in the South China Sea, *Ocean Yearbook*, Vol. 10, 1993.
- ELFERINK A. G., The Law of Maritime Boundary Delimitation: A Case Study of the Russian Federation, Dordrecht: Martinus Nijhoff, 1994.
- EREKER, Fulya A. 'İkçağlardan Günümüze Haklı Savaş Kavramı' (2004) 1(3) *Uluslararası İlişkiler* 1.
- EROĞLU H., *Devletler Umumi Hukuku*, Ankara, 1984.
- EROTOKRITOU, Chrystel, Sovereignty Over Airspace: International Law, Current Challenges, and Future Developments for Global Aviation, *Inquiries, Social Science, Arts and Humanities*, Vol. 4, NO. 05, 2012.
- FABRE, C. 'Cosmopolitanism, Just War Theory and Legitimate Authority' (2008) 84(5) *International Affairs*.
- FELDMAN Mark B., COLSON David A., The Maritime Boundaries of the United States, *AJIL*, Vol. 75, Oct., 1981, s. 729-763.
- FRANCALANCI G., SCOVAZZI T. (edt.), *Lines in the Sea*, Martinus Nijhoff Publishers, Dordrecht, 1994.
- GOUNARIS M, The Particularity of the Aegean Sea and the New Regulation of the International Law of the Sea, in *Mediterranean Sea and the Aegean*, 2002.
- GÖZLER Kemal, *Türk Anayasa Hukuku*, Ekin, Bursa, 2000.
- GÖZLÜGÖL Said Vakkas, "Diplomatik Dokunulmazlık ve Ayrıcalıkların Kötüye Kullanılması", *MÜHF-HAD*, Cilt 19, Sayı 1, s. 99-127.
- GRAY Christine, Is There an International Law of Remedies?, *British Yearbook of International Law*, Vol. 56, No.1, 1985, pp. 25-47.
- GROTIUS, H, *De Jure Belli Ac Pacis* (1625).
- GÜNAL H, 'İnsanlığa Karşı Suçlarda 'İnsanlık' Ne Manaya Gelmektedir: Felsefi Bir Analiz' İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası (2014) 72(1).
- GÜNDÜZ Aslan, *Milletlerarası Hukuk ve Milletlerarası Teşkilatlar Hakkında Temel Belgeler-Örnek Kararlar*, İstanbul, 2000.
- GÜNDÜZ Aslan, *Milletlerarası Hukuk Temel Belgeler-Örnek Kararlar*, İstanbul, 2003.

- GÜNDÜZ Aslan, Milletlerarası Hukuk Temel Belgeler-Örnek Kararlar, 5. Baskı, İstanbul, 2009.
- GÜNEŞ Şule Anlar, Birleşmiş Milletler Deniz Hukuku Sözleşmesi ve Deniz Çevresinin Korunması, AÜHFD 56(2), 2007, s. 1-37.
- GÜREL Ayla, MULLEN Fiona, Pusula, TPAO Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı, Aylık Bülteni, Mart 2014, Sayı: 108, 4-5.
- HAKERİ H, *Ceza Hukuku Genel Hüükümler*, 8. Baskı, Seçkin 2009.
- HANDKE S., Jong, J. J., Energy as a Bond, Relations with Russia in the European and Dutch Context, Nederlands Institute of International Relations, Clingendael International Energy Programme, 2007.
- HODGSON Robert D., SMITH Robert W., Boundary Issues Created by Extended National Marine Jurisdiction, *The Geographical Review*, Vol. 69, No. 4, Oct., 1979,
- HÖBEK Tufan, Türk Hukukunda Andlaşmaların Yapılması ve Yargısal Denetim, Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2009.
- ILGAZ Hatice, Journal Of Naval Science And Engineering 2009, Vol. 5, No.1, Pp. 39-48.
- İÇEL K, SOKULLU-AKINCI F, ÖZGENÇ İ, SÖZÜER A, MAHMUTOĞLU F ve ÜNVER Y, *Suç Teorisi*, Beta 2004.
- İNAN, Y. Uluslararası Adalet Divanının Yargı Yetkisi, Ankara, *Ankara İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi*, 1982.
- JOHNSON, J. T, 'Haklı Savaş', D. Miller (ed.), Bülent Peker ve Nevzat Kırac (çev.), Blackwell'in Siyasal Düşünce Ansiklopedisi I. Cilt, (Ümit Yayınları 1994)
- JOHNSON, 2010. <http://www.reuters.com/article/2010/02/11/us-oil-exploration-risk-analysis-idUSTRE61A28X20100211>, Erişim Tarihi: 26.11.2013.
- KABOĞLU İbrahim Ö., Anayasa Yargısı, 3. Baskı, Ankara, 2007.
- KAR Bektaş, İctihatları Ve Mevzuatı İle Deniz İş Hukuku, Ankara, 2011.
- KARADAŞ Cemalettin, Mavi Marmara Olayı, Ankara, 2013.
- KARAOSMANOĞLU Fatih, Türkiye'nin Demokratikleşmesi: Yaşama Hakkı ve Polis, Türkiye'de Devlet, Toplum ve Polis, Ankara, 2002.
- KARDASSOPOULOS Ioannis, The Republic of Georgia, ICSID Case No. ARB/05/18, <http://www.italaw.com/cases/599#sthash.O8uEjCws.dpuf>, Erişim Tarihi: 17.12.2015.

- KARLI Mehmet, Meşru Müdafaa Hakkı ve Suriye Krizi Tartışmaları, Suriye Krizinin Hukuki Boyutları Sempozyumu, İstanbul.
- KAŞIKARA M. Serhat, iplomatik Temsilcilerin Cezai Bağışıklığı, Uluslararası Hukukta Güncel Sorun Alanları, ed.: Murat Saraçlı, Bigbang Yayınları, Ankara, 2012, s. 287-319.
- KAYA İbrahim, Uluslararası Hukuk Temel Ders Kitabı, Ankara, 2015.
- KAYA İslam Safa, KARA Süleyman Zahit, Uluslararasılaşmış Silahlı Çatışmalarda İşlenen Savaş Suçları: Suriye Örneği, Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 10, S. 131-132, ss. 35-51.
- KAYA İslam Safa, Uluslararası Deniz Hukuku Çerçevesinde Doğu Akdeniz'deki Petrol ve Doğalgaz Kaynakları, Ankara, 2015.
- KAYA İslam Safa, Uluslararası Hukuk Mevzuatı, Ankara, 2017.
- KAYA Şenay, Uluslararası Deniz Hukuku Kapsamında Doğu Akdeniz Sorunları, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 2007.
- KEATING Joshua E., Can You Get Away With Any Crime if You Have Diplomatic Immunity? <http://foreignpolicy.com/2011/02/15/can-you-get-away-with-any-crime-if-you-have-diplomatic-immunity/>, Erişim Tarihi: 05.07.2016.
- KELEŞ Erdoğan, Kırım Savaşı'nda (1853-1856) Karadeniz ve Boğazlar Meslesi, Ankara Üniversitesi Osmanlı Tarihi Araştırma ve Uygulama Merkezi Dergisi, S. 23, 2008.
- KESKİN Funda, Uluslararası Hukukta Kuvvet Kullanma: Savaş, Karışma ve Birleşmiş Milletler, Ankara, 1998.
- KILAVUZ A. K., Enerji Şartı Anlaşması Çerçevesinde Uyuşmazlıkların Çözümü. Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 2009, C/S XIII(1-2): 179-215.
- KILINÇ Salih Uygur, Avrupa Birliği Eurocontrol Sivil Havacılık Düzenlemeleri ve Türkiye, İstanbul, 2011.
- KLEIN Natalie, Maritime Security and the Law of the Sea, New York, 2011.
- KLEMM Ulf-Dieter, Continental Shelf Arbitration (France/United Kingdom), in Bernhardt (ed.), 2 Encyclopedia of Public International Law, 1981, s. 58-61.
- KOCA M ve ÜZÜLMEZ İ, *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*, Seçkin, 2008

- KOÇ Mustafa, Uluslararası Hukukta Deniz Alanlarının Sınırlandırılması Gelişmeleri ve Türkiye'nin Deniz Alanlarının Sınırlandırılması, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 2006.
- KOÇ C, *Roma Statüsü Bağlamında İnsanlığa Karşı Suçlarda Devlet Politikası*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2015.
- KORAL Özden, *Gazze Deniz Ablukası (Silahlı Çatışma Hukuku ve Deniz Hukuku Bağlamında Bir Değerlendirme)*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Harp Akademileri Stratejik Araştırmalar Enstitüsü, İstanbul, 2013.
- KÖYBAŞI S, 'Uluslararası İnsancıl Hukukta Canlı Kalkan Kavramı' <<https://serkankoybasi.com/2011/03/09/uluslararasi-insancil-hukukta-canli-kalkan-kavrami/>> Erişim Tarihi 21 Kasım 2019.
- KURAN Selami, *Uluslararası Deniz Hukuku*, İstanbul, 2009.
- KUTLUK Deniz, *Deniz Hukukunda Zararsız Geçiş ve Transit Geçiş Hakları*, Ankara, 1987.
- LACEWING, M. 'Just War Theory' (2010) <<http://documents.routledge-interactive.s3.amazonaws.com/9781138793934/A2/Political/JustWarTheory.pdf>>, Erişim Tarihi 14 Nisan 2020
- LATIF Elizabeth, *Apologetic Justice: Evaluating Apologies Tailored Toward Legal Solutions*, Boston University Law Review, 81, 1, pp. 289-320.
- LEGAULT L.H., HANKEY Blair, *From Sea to Seabed: The Single Maritime Boundary in the Gulf of Maine Cas*, AJIL, Vol. 79, Oct., 1985, s. 961-991.
- LOWE V. (1989). *The Role of Equity in International Law*. Australian Yearbook of International Law, 12, 54-81.
- LUPINACCI Julio Cesar, *The Legal Status of The Exclusive Economic Zone in the 1982 Convention on The Law of The Sea, The Exclusive Economic Zone A Latin American Perspective*, 1984.
- MACLEAN M. Robert, *Public International Law*, London, 1997.
- MACNAB Ron, *Watermark Geoscience Inc. Dartmouth NS, Canada*, s. 1-11. <http://www.gmat.unsw.edu.au/ablos/ABLOS03Folder/PAPER5-1.PDF>, Erişim Tarihi: 07.04.2014.
- MALANCZUK Peter, *Akehurst's Modern Introduction to International Law*, 1997, New York, s. 49. jpkc.fudan.edu.cn/picture/article/460/.../f7ad336c-8294-46f8-a94e-e863ccb9094f.pdf, Erişim Tarihi: 18.09.2017.

- MANUSAMA Kenneth, *The United Nations Security Council in the Post-Cold War Era: Applying the Principle of Legality*, Dordrecht, 2006.
- MATSUDA, Mari J., LAWRENCE Charles R, *The Telltale Heart: Apology, Reparation and Redress in Pat K.*, *The Conflict & Culture Reader*, New York, 2001, pp. 249–251.
- MC LAUGHLIN Rob, “United Nations Mandated Naval Interdiction Operations in the Territorial Sea”, *International and Comparative Law Quarterly*, 2002, Vol. 51, No. 2, pp.249-278.
- MELZER Nils; *Interpretive Guidance on the Notion of Direct Participation in Hostilities under International Humanitarian Law*, <https://www.icrc.org/eng/assets/files/other/icrc-002-0990.pdf>, Erişim Tarihi: 26.08.2015.
- MERAY Seha L., “Birleşmiş Milletler Devletler Hukuku Komisyonu’nun Onuncu Toplantısı (1958)”, *AÜSBFD*, Cilt 14, Sayı 1, 1959, s. 21-40.
- MERAY Seha L., “Diplomasi Temsilcilerinin Hukuki Statüsü”, *AÜSBFD*, Cilt 11, Sayı 3, 1956.
- MERAY Seha, *Devletler Hukukuna Giriş*, C. II, Ankara, 1975.
- MUTUŞ, C., VATANSEVER, M. *Kosova’nın Bağımsızlığı Yeniden Müzakereye Açılabilir mi? UAD’nin Kosova’nın Tek Taraflı Bağımsızlık İlanının Uluslararası Hukuka Uygun Olup Olmadığı Konusundaki Danışma Görüşünün Analizi*, USAK AB Araştırmaları Merkezi, Ankara, 2010.
- MIYOSHI M., *Considerations of Equity in the Settlement of Territorial and Boundary Disputes*, Dordrecht/Boston/London, 1993.
- MOBLEY Richard, *The Beira Patrol, Britain’s Broken Blockade against Rhodesia*, *Naval War College Review*, Winter 2002, Vol. LV, No. 1, pp. 63-84.
- NELSON L. D. M., *The Patrimonial Sea*, *The International and Comparative Law Quarterly*, Vol. 22, No. 4, 1973.
- NIJHOFF Martinus, BEAGLEHOLE S., *The Equitable Delimitation of the Continental Shelf*, *Victoria University of Wellington Law Review*, 12, 1984, s. 415-442.
- OETER Stefan, *Methods and Means of Combat*, *Handbook of Humanitarian Law*, 2’nd Edition, 2008, pp. 119-235.
- OGLEY Roderick, *Between the Devil and the Law of the Sea: the Generation of Global Environmental Norms*, *The Environment and International Relations*, Vogler John-Imber Mark F. (eds.), Routledge, London and New York, 1996.

- OKUR Derya Aydın, SARİBEYOĞLU Meltem, ERKİNER Hakkı Hakan, Mavi Marmara Olayı Uluslararası Hukuk Açısından Değerlendirilmesi, *Güncel Hukuk Dergisi*, Sayı: 79, ss: 32-37.
- ÖNOK R, 'UCD'nin Görev Alanı ve Uygulanan Hukuk', *Uluslararası Ceza Divanı*, (Ed. Feridun Yenisey) Arıkan, 2007.
- OPPENHEIM Lassa, *International Law A Treatise*, Vol. 2, London, 1926.
- ÖZBEK D., Ege Kıta Sahaneliği Sınırlandırılmasında Eşit Uzaklık ve Hakkaniyet İlkelerinin Yeri, Aslan Gündüz ve Hüseyin Öztürk (Ed.), *Ege Kıta Sahaneliği ve İlişkili Sorunlar Sempozyumu Bildiriler Kitabı* İçinde, s. 44-59, İstanbul, Türk Deniz Araştırmaları Vakfı, 2002.
- ÖZBUDUN Ergun, *Türk Anayasa Hukuku*, 13. Baskı, Ankara, 2012.
- ÖZMAN Aydoğan, *Deniz Hukuku I*, Ankara, 2006.
- ÖZMAN Aydoğan, *Deniz Hukuku I: Kaynaklar, Kişiler, Nesnelere ve Ulusal Deniz Alanları*, Ankara, 2006.
- ÖZMAN Aydoğan, *Devletler Hukukunda Müeyyide*, Yayımlanmamış Doçentlik Tezi, Ankara, 1974.
- PAZARCI Hüseyin, *Uluslararası Adalet Divanı'nın Tunus-Libya Kıta Sahaneliği Uyuşmazlığına İlişkin 24 Şubat 1982 Tarihli Kararı*, *Milletlerarası Hukuk ve Milletlerarası Özel Hukuk Bülteni*, İstanbul Üniversitesi, Sayı 2, 1982, s. 42-46.
- PAZARCI Hüseyin, *Uluslararası Hukuk Dersleri (International Law Courses)*, 1. Kitap, 12. Baskı, Ankara, 2014.
- PAZARCI Hüseyin, *Uluslararası Hukuk Dersleri C: 3*, Ankara, 1999.
- PAZARCI Hüseyin, *Uluslararası Hukuk Dersleri, C: 2*, Ankara, 2005.
- PAZARCI Hüseyin, *Uluslararası Hukuk Dersleri, C: 4*, Ankara, 2005
- PAZARCI Hüseyin, *Uluslararası Hukuk*, Ankara, 2004.
- PAZARCI Hüseyin, *Uluslararası Hukuk*, Ankara, 2009.
- PAZARCI Hüseyin, *Uluslararası Hukuk*, Ankara, 2012.
- PAZARCI Hüseyin, *Uluslararası Hukuk*, Ankara, 2013.
- PHILIPS George I., *Economic Blockade*, *Law Quarterly Review*, Vol. 36, No. 3, 1920, pp. 227-239.
- PICTET Jean S., *IV. Geneva Convention Relative to the Protection of Civilian Persons in Time of War*, Geneva International Committee of the Red Cross, Switzerland, 1958.

- PROVOST Rene, Starvation as a Weapon: Legal Implications of the United Nations Food Blockade Against Iraq and Kuwait, Colum. J. Transnat'l L., 1992, 30, pp. 577-639.
- REÇBER Kamuran, Diplomasi ve Konsolosluk Hukuku, Bursa, 2011.
- REÇBER Kamuran, Uluslararası Hukuk, Bursa, 2016.
- RHEE Sang-Myon, Equitable Solutions to The Maritime Boundary Dispute Between United States and Canada in The Gulf of Maine, AJIL, Vol. 75, Jul., 1981, s. 590-628.
- ROBERTSON Horace B., Non-Combatant Persons: A Comment to Chapter 11 of the Commander's Handbook on the Law of Naval Operations, Frits Kalshoven (ed.), Reflections on the Law of War Collected Essays, 2007, pp. 535-566.
- ROBERTSON Schenk, <http://www.usgs.gov/newsroom/article.asp?ID=2435#.UoDSKnDBpVU>, Erişim Tarihi: 11.11.2013.
- ROBINSON Davis R., COLSON David A., RASHKOW Bruce C., Some Perspectives on Adjudicating Before The World Court: The Golf of Maine Case, AJIL, Vol. 79, Jul., 1985, s. 578-597.
- RONZITTI Nataliano, The Law of Naval Warfare A Collection of Agreements and Documents with Commentaries, Dordrecht, 1988.
- RONZITTI Natalino, Maritime Security and Defence Against Terrorism, Maritime Security and Defence Against Terrorism, Amsterdam, 2012, pp. 33-52.
- ROSEN Mark E., U.S. Navy (1991): The United States Naval Blockade of Iraq: A Foreign Policy and International Law Analysis, International Journal of Public Administration, 14:5, 1994, pp. 955-1031.
- ROSENNE, S. The Law and Practice of International Court, Vol. I, Boston: Martinus Nijhoff Publishers. 1965
- ROSTOW Nicholas, The International Use of Force After the Cold War, HILJ, Vol. 32, N. 2.
- QASİM S, *Savaş Suçları ve Uluslararası Ceza Mahkemesi*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi 2014
- SANDOZ Yves, Commentary on the Additional Protocols of 8 June 1977 to the Geneva Conventions of 12 August 1949 International Committee of the Red Cross, Dordrecht, 1987.

- SANGER Andrew, *The Contemporary Law of Blockade and the Gaza Freedom Flotilla*, *Yearbook of International Humanitarian Law*, 2010, 367, Vol 13, Asser Institute, pp. 397-446.
- SCHMITT Michael N., GREEN Leslie C. (edt.), *Prisoners of War and the Protecting Power*, 55 *American Journal of International Law* 374 (1961), *International Law Studies*, Vol 70, *Levie on the Law of War*, pp. 29-52.
- SCHNEIDER Jan, *The Gulf of Maine Case: The Nature of an Equitable Result*, *AJIL*, Vol. 79, 1985, 539-577.
- SERİM Bülent, *Uluslararası Andlaşmaların Onaylanması ve Denetlenmesi*, *Amme İdaresi Dergisi*, Cilt 26, Sayı 2, Ankara, 1993.
- SHAW Malcom N., *International Law*, Cambridge, 2003.
- SHAW Malcolm, *International Law*, Cambridge, 2008.
- SHELTON Dinah, *Righting Wrongs: Reparations in the Articles on State Responsibility*, *American Journal of International Law*, 96 (4), pp. 833-856.
- SHELTON Dinah, *Remedies in International Human Rights Law*, Oxford, 2005.
- SHLAIM Avi, *How Israel Brought Gaza to the Brink of Humanitarian Catastrophe*, *The Guardian*, 07.01.2009, <http://www.guardian.co.uk/world/2009/jan/07/gaza-israel-palestine>, Erişim Tarihi: 02.08.2015.
- SILVERSTEIN Richard, *Palmer Report, Though Critical of Israel's Mavi Marmara Attack, Hopelessly Muddled*, 01.09.2011, <http://www.richardsilverstein.com/2011/09/01/palmer-report-though-critical-of-israels-mavi-marmara-attack-is-hopelessly-muddled/>, Erişim Tarihi: 01.08.2015.
- SKLAIRE Michael R., *The Security Council Blockade Of Iraq: Conflicting Obligations Under The United Nations Charter And The Fourth Geneva Convention*, *AM. U.J. INT'L L. & POL'Y*, 1991, Vol. 6, pp. 609-636.
- SOONS Alfred, *A 'New' Exception to the Freedom of the High Seas: The Authority of the UN Security Council, Reflections on Principles and Practice of International Law*, Dordrecht, 2000.
- SOYSAL Mümtaz, "Uluslararası Andlaşmalar Konusunda Anayasa Yargısı", *Anayasa Yargısı Dergisi*, Cilt 14, Ankara, 1997.
- SPIEKER Heike, *The Right to Give and Receive Humanitarian Assistance*, *International Law and Humanitarian Assistance*, Springer-Verlag, Heidelberg, 2011, pp. 7-31.

- STAHN, C. 'Jus ad bellum', 'jus in bello' ...'jus post bellum'?-Rethinking the Conception of the Law of Armed Force' (2007) 17(5) The European Journal of International Law.
- SUR Melda, Uluslararası Hukukun Esasları, İstanbul, 2010.
- SUR Melda, Uluslararası Hukukun Esasları, 7. Baskı, İstanbul, 2013.
- SUR Melda, Uluslararası Hukukun Esasları, 9. Baskı, İstanbul, 2015.
- SUSSMAN E., The Energy Charter Treaty Affords Investor Protections and Right to Arbitration. American Bar Association Energy Committees Newsletter, 2006.
- ŞİMŞEK M, 'Uluslararası Hukukta İnsanlığa Karşı Suçlar' Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi (2016) 9(44).
- TANAKA Yoshifumi, Reflections on the Concept of Proportionality in the Law of Maritime Delimitation, The International Journal of Marine and Coastal Law, Vol. 16, No. 3, 2001, 433-463.
- TANJA Gerard J., The Legal Determination of International Maritime Boundaries, Kluwer Law and Taxation Publishers, Deventer, 1990.
- TAŞDEMİR Fatma, Uluslararası Anarşiye Giden Yol: Uluslararası Hukuk Açısından Meşru Müdafaa Hakkı, Uluslararası Hukuk ve Politika, C. 2, S. 5, 2006.
- TAŞDEMİR Fatma, Uluslararası Nitelikte Olmayan Silahlı Çatışmalar Hukuku, Ankara, 2009.
- TEKİL Fahiman, Deniz Hukuku, İstanbul, 1993.
- TEZCAN D, ERDEM M. R and ÖNOK R. M, *Uluslararası Ceza Hukuku*, 4. Baskı, Seçkin 2017
- TIMOTHY L. H. McCormack and PARAMDEEP B. Mtharu, Expected Civilian Damage & The Proportionality Equation, Review Conference of the Convention on Prohibitions or Restrictions on the Use of Certain Conventional Weapons which may be Deemed Excessively Injurious or to Have Indiscriminate Effects, 7-17 November 2006, Asia Pacific Centre For Military Law, University of Melbourne Law School, November 2006.
- TOLUNER Sevin, Milletlerarası Hukuk Dersleri, Devletin Yetkisi, İstanbul, 1989.
- TOLUNER Sevin, Milletlerarası Hukuk Dersleri, 5. Baskı, İstanbul, 1996.

- TOPAL Ahmet Hamdi, İsrail'in Gazze Ablukası ve Mavi Marmara Saldırısı, *Milletlerarası Hukuk ve Milletlerarası Özel Hukuk Bülteni*" 2012, Cilt 32, Sayı 1, ss. 103-154.
- TOPSOY Fevzi, Deniz Yetki Alanlarının Sınırlandırılmasında Hakkaniyet İlkesi ve Dağıtıcı Adaletin Sağlanmasındaki Rolü*, *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 2013, C: 13, 191-203.
- TUCKER A. E. L., *The Energy Charter Treaty and 'Compulsory' International State/Investor Arbitration*. *Leiden Journal of International Law*, 1998, C/S 11(03):513 – 526.
- TUCKER Robert, *The Law of War and Neutrality at Sea*, The Lawbook Exchange, New Jersey, 2006.
- TUNÇ Hasan, *Milletlerarası Sözleşmelerin Türk İç Hukukuna Etkisi ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin Türkiye İle İlgili Örnek Karar İncelemesi*, *Anayasa Yargısı Dergisi*, Cilt 12, Ankara, 1995.
- TÜTÜNCÜ Ayşe Nur, *İnsancıl Hukuka Giriş*, Ankara, 2006.
- UĞUR Murat, *Türkiye'nin Doğu Akdeniz'de Kıta Sahaneliği ve Münhasır Ekonomik Bölge Sınırlarının Belirlenmesi*, *Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, İstanbul Üniversitesi, Deniz Bilimleri ve İşletmeciliği Enstitüsü, İstanbul, 2006.
- UZUN E, 'Milletlerarası Ceza Mahkemesi Düşüncesinin Tarihsel Gelişimi ve Roma Statüsü' (2003) 3(2) *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*.
- ÜNAL Şeref, 1975: 46. <http://www.ankarabarusu.org.tr/siteler/ankarabarusu/tekmakale/1975-1/6.pdf>, Erişim Tarihi: 27.03.2014.
- ÜNAL Şeref, *Uluslararası Hukuk*, Ankara, 2005
- VILLIGER E. M., *Commentary on the 1969 Vienna Convention on the Law of Treaties*. Leiden, 2009.
- WALDE T., *The Energy Charter Treaty: An East-west Gateway for Investment and Trade*. Kluwer Law International, 1996.
- WEBER Ludwig, *Blockade*, *Encyclopedia of Public International Law: Use of Force-War-Neutrality-Peace Treaties*, Vol 3 (A-M), Amsterdam, 1981.
- WIEBE Virgil, *Foot Prints of Death: Cluster Bombs as Indiscriminate Weapons Under International Humanitarian Law*, *Mich. J. INT'L L.*, 2000, 22, pp. 85-167.
- YAŞAR Doğan, YILDIZ Dursun, *Doğu Akdeniz'de Küresel Satranç*, İstanbul, 2012.

YAYCI Cihat, Doğu Akdeniz’de Deniz Yetki Alanlarının Paylaşılması Sorunu ve Türkiye, Bilge Strateji Dergisi, Cilt 4, Sayı 6, Bahar 2012, s. 1-70.

ZİMMERMANN, A. ‘The Second Lebanon War: Jus ad bellum, jus in bello and the Issue of Proportionality’, Armin von Bogdandy and Rüdiger Wolfrum (ed.) Max Planck Yearbook of United Nations Volume 11 (BRILL 2007)

İnternet Kaynakları

- www.icj-cij.org/docket/files/130/14492.pdf, Erişim Tarihi: 28.11.2015.
- www.icj-cij.org/docket/files/70/6503.pdf, Erişim Tarihi: 29.11.2015.
- www.icj-cij.org/files/case-related/16/016-19520722-JUD-01-00-EN.pdf, Erişim Tarihi: 16.09.2017.
- <http://www.icj-cij.org/files/case-related/19/4763.pdf>, Erişim Tarihi: 19.09.2017.
- <http://www.icj-cij.org/en/case/45>, Erişim Tarihi: 19.09.2017.
- <http://www.icj-cij.org/files/case-related/32/4523.pdf>, Erişim Tarihi: 17.09.2017.
- <http://www.icj-cij.org/files/case-related/5/1811.pdf>, Erişim Tarihi: 18.09.2017.
- <http://www.icj-cij.org/en/case/13>, Erişim Tarihi: 18.09.2017.
- <http://www.icj-cij.org/files/.../062-19781219-jud-01-00-en.pdf>, Erişim Tarihi: 23.09.2017.
- <http://www.icj-cij.org/docket/index.php?p1=3&p2=4&case=131&p3=4>, Erişim Tarihi: 14.01.2016.
- <http://www.icj-cij.org/pcij/seriea/a09/28usinedechorzowcompetencearret.pdf>, Erişim Tarihi: 05.01.2016.
- <http://www.icj-cij.org/docket/files/103/13857.pdf>, Erişim Tarihi: 05.02.2016.
- <http://www.icj-cij.org/docket/files/64/6291.pdf>, Erişim Tarihi: 06.02.2016.
- <http://www.icj-cij.org/docket/index.php?p1=3&p2=3&case=92>, Erişim Tarihi: 13.05.2015.
- <http://www.icj-cij.org/docket/index.php?p1=3&p2=4&case=131&p3=4>, Erişim Tarihi: 16.08.2015.
- <http://www.icj-cij.org/docket/files/95/7525.pdf>, Erişim Tarihi: 03.07.2015.
- <http://www.icj-cij.org/docket/?sum=367&p1=3&p2=3&case=70&p3=5>, Erişim Tarihi: 15.06.2015.
- www.icj-cij.org/docket/files/70/6503.pdf, Erişim Tarihi: 29.11.2015.

- www.icj-cij.org/files/case-related/16/016-19520722-JUD-01-00-EN.pdf, Erişim Tarihi: 16.09.2017.
- <http://www.icj-cij.org/files/case-related/19/4763.pdf>, Erişim Tarihi: 19.09.2017.
- <http://www.icj-cij.org/en/case/45>, Erişim Tarihi: 19.09.2017.
- <http://www.icj-cij.org/files/case-related/32/4523.pdf>, Erişim Tarihi: 17.09.2017.
- <http://www.icj-cij.org/files/case-related/5/1811.pdf>, Erişim Tarihi: 18.09.2017.
- <http://www.icj-cij.org/en/case/13>, Erişim Tarihi: 18.09.2017.
- <http://www.icj-cij.org/files/.../062-19781219-jud-01-00-en.pdf>, Erişim Tarihi: 23.09.2017.
- <http://www.icj-cij.org/docket/index.php?p1=3&p2=4&case=131&p3=4>, Erişim Tarihi: 14.01.2016.
- <http://www.icj-cij.org/pcij/seriea/a09/28usinedechorzowcompetencearret.pdf>, Erişim Tarihi: 05.01.2016.
- <http://www.icj-cij.org/docket/files/103/13857.pdf>, Erişim Tarihi: 05.02.2016.
- <http://www.icj-cij.org/docket/files/64/6291.pdf>, Erişim Tarihi: 06.02.2016.
- <http://www.icj-cij.org/docket/index.php?p1=3&p2=3&case=92>, Erişim Tarihi: 13.05.2015.
- <http://www.icj-cij.org/docket/index.php?p1=3&p2=4&case=131&p3=4>, Erişim Tarihi: 16.08.2015.
- <http://www.icj-cij.org/docket/files/95/7525.pdf>
- <http://www.icj-cij.org/docket/?sum=367&p1=3&p2=3&case=70&p3=5>, Erişim Tarihi: 15.06.2015.
- <https://www.icrc.org/applic/ihl/ihl.nsf/intro/560>, Erişim Tarihi: 12.06.2015.
- <https://www.icrc.org/ihl/intro/470>, Erişim Tarihi: 29.06.2015.
- <https://www.icrc.org/applic/ihl/ihl.nsf/385ec082b509e76c41256739003e636d/7694fe2016f347e1c125641f002d49ce>, Erişim Tarihi: 04.07.2015.
- <https://www.icrc.org/eng/home/languages/turkish/files/sozlesmeleri-protokolleri-conventions-protocols.pdf>, Erişim Tarihi: 08.08.2015.
- <http://www.orsam.org.tr/tr/yazigoster.aspx?id=3989>, Erişim Tarihi: 05.02.2016.
- <https://www.itlos.org/fileadmin/itlos/documents/cases/caseno2/merits/judgment.01.07.99.e.pdf>, Erişim Tarihi: 28.08.2015.
- <http://www.ihh.org.tr/tr/main/pages/mavi-marmara-davasi-hakkinda/160>, Erişim Tarihi: 07.01.2016.

- <http://www.aljazeera.com.tr/haber/netanyahu-ispanyada-mahkemeye-cagrildi>, Erişim Tarihi: 23.01.2016.
- <http://www.dunyabulteni.net/haberler/351689/abdde-mavi-marmara-olayina-iliskin-ilk-dava>, Erişim Tarihi: 23.01.2016.
- <http://www.milliyet.com.tr/mavi-marmara-uluslararası-ceza-gundem-2144347/>, Erişim Tarihi: 08.01.2016.
- <http://www.un.org/press/en/2009/sc9567.doc.htm>, Erişim Tarihi: 13.01.2016.
- http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=a/res/64/92, Erişim Tarihi: 13.01.2016.
- http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=a/res/64/94, Erişim Tarihi: 13.01.2016.
- <https://www.tbmm.gov.tr/komisyon/insanhaklari/pdf01/53-73.pdf>, Erişim Tarihi: 13.01.2016.
- <http://www.refworld.org/docid/3fdc6bd57.html>, Erişim Tarihi: 14.01.2016.
- <http://www.un.org/documents/ga/res/34/a34res169.pdf>, Erişim Tarihi: 17.01.2016.
- <http://www.un.org/documents/ga/res/43/a43r173.htm>, Erişim Tarihi: 19.01.2016.
- <http://news.bbc.co.uk/2/hi/asia-pacific/341533.stm>, Erişim Tarihi: 31.08.2015.
- <http://edition.cnn.com/world/europe/9905/10/kosovo.china.02/>, Erişim Tarihi: 31.08.2015.
- legal.un.org/ilc/texts/instruments/english/commentaries/9_6_2001.pdf, Erişim Tarihi: 01.09.2015.
- <http://www.iilj.org/courses/documents/rainbowwarrior.pdf>, Erişim Tarihi: 04.09.2015.
- http://legal.un.org/riaa/cases/vol_vii/32-44.pdf, Erişim Tarihi: 30.09.2015.
- <http://www.haber7.com/guncel/haber/1721205-israil-250-bin-tl-tazminat-odeyecek>, 25.12.2015, Erişim Tarihi: 04.01.2016.
- http://www.mfa.gov.tr/disisleri-bakani-sayin-ahmet-davutoglu_nun-israil_in-mavi-marmara-saldirisi-nedeniyle-turkiye_den-ozur-dilemesine-iliskin-olarak.tr.mfa, Erişim Tarihi: 30.08.2015.
- <http://www.sabah.com.tr/gundem/2014/02/07/israil-25-milyon-odemeyi-kabul-etti>, 07.02.2014, Erişim Tarihi: 29.08.2015.
- <http://www.haber7.com/siyaset/haber/1732314-cumhurbaskani-erdogandan-israil-aciklamasi>, 02.01.2016, Erişim Tarihi: 03.01.2016.

- <http://www.mynet.com/haber/guncel/turkiye-ile-israil-arasinda-yeni-bir-gorusme-planlaniyor-2306832-1>, Erişim Tarihi: 10.02.2016.
- http://www.unicankara.org.tr/doc_pdf/denizhukuku.pdf, Erişim Tarihi: 13.05.2015.
- <http://www.emsa.europa.eu/emsa-documents/legislative-texts/item/1300-directive-200259ec-consolidated-version.html>, Erişim Tarihi: 28.01.2016.
- http://legal.un.org/riaa/cases/vol_III/1609-1618.pdf, Erişim Tarihi: 26.05.2015.
- https://www.itlos.org/fileadmin/itlos/documents/cases/case_no_2/merits/judgment.01.07.99.e.pdf, Erişim Tarihi: 28.01.2016.
- <http://dictionary.cambridge.org/dictionary/british/siege>, Erişim Tarihi: 29.05.2015.
- <https://www.icrc.org/ihl/intro/255?opendocument>, Erişim Tarihi: 30.05.2015.
- https://archive.org/stream/pdfy-zwumqoiw1k5e3kj_helsinki%20principles%20on%20the%20law%20of%20maritime%20neutrality_djvu.txt, Erişim Tarihi: 12.06.2015.
- <https://www.usnwc.edu/getattachment/5b9b2e96-200c-4d99-b8bb-0e3490488bfa/beira-patrol,-the--britain-s-broken-blockade-again>, Erişim Tarihi: 11.02.2016.
- <http://www.refworld.org/cgi-bin/telex/vtx/rwmain?docid=3b00f16428>, Erişim Tarihi: 22.06.2015.
- <http://www.refworld.org/docid/3b00f16634.html>, Erişim Tarihi: 22.06.2015.
- <http://www.refworld.org/docid/3b00f21b10.html>, Erişim Tarihi: 22.06.2015.
- <http://www.nato.int/ifor/general/shrp-grd.htm>, Erişim Tarihi: 22.06.2015.
- <http://www.refworld.org/docid/4d6ce9742.html>, Erişim Tarihi: 28.06.2015.
- <http://www.refworld.org/docid/4d885fc42.html>, Erişim Tarihi: 28.06.2015.
- http://www.nato.int/cps/en/natohq/news_71994.htm, Erişim Tarihi: 28.06.2015.
- <http://www.resmigazete.gov.tr/default.aspx#>, Erişim Tarihi: 28.06.2015.
- https://www.tbmm.gov.tr/komisyon/insanhaklari/mevzuat_cdrs.htm, Erişim Tarihi: 01.07.2015.
- <https://www.law.upenn.edu/institutes/cerl/conferences/targetedkilling/papers/israelitargetedkillingcase.pdf>, Erişim Tarihi: 04.07.2015.
- <http://apcml.org/uploads/c0a7d9021926fd6fa4aa87d4737e9ae9cabd06f2.pdf>, Erişim Tarihi: 04.07.2015.

- [http://www.turkel-committee.gov.il/index.html#039;,\\$set- >uri.',"](http://www.turkel-committee.gov.il/index.html#039;,$set- >uri.',) Erişim Tarihi: 16.07.2015.
- <http://www.unrol.org/doc.aspx?d=2758,> Erişim Tarihi: 16.07.2015.
- http://mfa.gov.il/mfa/aboutisrael/state/law/pages/gaza_flotilla_maritime_blockade_gaza-legal_background_31-may-2010.aspx, Erişim Tarihi: 24.07.2015.
- <http://asp.mot.gov.il/en/shipping/notice2mariners/547-no12009,> Erişim Tarihi: 24.07.2015.
- <http://www.jewishvirtuallibrary.org/jsourc/peace/dop.html,> Erişim Tarihi: 24.07.2015.
- http://www.mfa.gov.il/mfa/foreignpolicy/peace/humanitarian/pages/lists_controlled_entry_items_4-jul-2010.aspx, Erişim Tarihi: 27.07.2015.
- <http://www.internethaber.com/turkiyeden-nefes-kesen-operasyon-1501059h.htm,> Erişim Tarihi: 30.01.2016.
- http://www.un.org/news/dh/infocus/middle_east/gaza_flotilla_panel_report.pdf, Erişim Tarihi: 02.08.2015.
- <http://unispal.un.org/pdfs/ahrc1521.pdf,> Erişim Tarihi: 02.08.2015.
- <http://www.mfa.gov.tr/data/turkish%20report%20final%20%20un%20copy.pdf,> Erişim Tarihi: 01.08.2015.
- http://elyon1.court.gov.il/files_eng/07/320/091/n25/07091320.n25.pdf, Erişim Tarihi: 02.08.2015.
- <http://www.economist.com/node/16264970,> Erişim Tarihi: 02.08.2015.
- <http://www.haaretz.com/news/carter-calls-gaza-blockade-a-crime-and-atrocity-1.244176,> Erişim Tarihi: 02.08.2015.
- <http://www.un.org/apps/news/story.asp?newsid=30138#.vb4kyusvjuu,> Erişim Tarihi:02.08.2015.
- http://www.btselem.org/gaza_strip/siege_tightening, Erişim Tarihi: 02.08.2015.
- <http://www.reuters.com/article/2010/06/05/us-israel-flotilla-un-idustre6541jd20100605,> Erişim Tarihi: 02.08.2015.
- www.icty.org/x/cases/tadic/acjug/en/tad-aj990715e.pdf, Erişim Tarihi: 08.08.2015.
- http://www.unwatch.org/site/c.bdkkısınqemg/b.5434977/k.de22/un_fact_finding_mission_on_the_gaza_conflict_goldstone_inquiry.htm, Erişim Tarihi: 15.08.2015.

- <http://www.cnnturk.com/2005/dunya/09/12/israil.askerleri.gazzedec.n.cekildi/124434.0/index.html>, Erişim Tarihi: 16.08.2015.
- http://www.bbc.com/turkce/haberler/2014/08/140805_gazze_ateskes, Erişim Tarihi: 16.08.2015.
- http://www.icty.org/case/naletilic_martinovic/4, Erişim Tarihi: 16.08.2015.
- <http://www.sabah.com.tr/dunya/2015/05/13/vatikan-filistin-devletini-tanidi>, Erişim Tarihi: 19.08.2015.
- <http://www.aljazeera.com.tr/haber/gazzenin-ticari-sinir-kapisi-acildi>, Erişim Tarihi: 21.08.2015.
- <http://www.trthaber.com/haber/dunya/17-bin-filistinli-refah-sinir-kapisinda-199740.html>, Erişim Tarihi: 21.08.2015.
- <http://www.icrc.org/web/eng/siteeng0.nsf/htmlall/palestine-update-140610>, Erişim Tarihi: 21.08.2015.
- <http://www.mfa.gov.il/mfa/pressroom/2007/pages/security%20cabinet%20declares%20gaza%20hostile%20territory%2019-sep-2007.aspx>, Erişim Tarihi: 03.08.2015.
- <http://www.washingtonpost.com/wp-dyn/content/article/2008/06/17/ar2008061700659.html>, Erişim Tarihi: 03.08.2015.
- <http://www.ihh.org.tr/uploads/2010/insaniyardim-filosu-ozet-raporu-tr.pdf>, Erişim Tarihi: 03.08.2015.
- <http://www.haaretz.com/beta/israel-transfers-hundreds-of-gaza-flotilla-activists-to-airport-for-deportation-1.293634>, Erişim Tarihi: 04.08.2015.
- <http://www.yale.edu/lawweb/avalon/imt/kbpact.htm>, Erişim Tarihi: 30.01.2016.
- http://www.unicankara.org.tr/doc_pdf/chart_turkce.pdf, Erişim Tarihi: 01.02.2016.
- <https://www1.umn.edu/humanrts/instree/gares3314.html>, Erişim Tarihi: 01.02.2016.
- <http://www.turkhukuksitesi.com/showthread.php?t=18331>, Erişim Tarihi: 27.04.2013
- <http://www.unicankara.org.tr/today/6.html>, Erişim Tarihi: 01.05.2013.
- http://unic.un.org/aroundworld/unics/common/documents/publications/uncharter/ankara_charter_turkish.pdf, Erişim Tarihi: 30.09.2013
- <http://definitions.uslegal.com/e/ex-aequo-et-bono/>, Erişim Tarihi: 01.10.2013.

- <http://www.ilk-kursun.com/haber/62936>, Erişim Tarihi: 06.11.2013.
- http://www.mfa.gov.tr/turkiye_nin-enerji-stratejisi.tr.mfa, Erişim Tarihi: 07.11.2013.
- http://www.dzkk.tsk.tr/turkce/dzkkuluslararasıgorevler/nato_faaliyetleri.php, Erişim Tarihi: 11.11.2013.
- <http://enerjienstitusu.com/2012/09/03/akdeniz-petrol-sirketlerinin-oyun-alani-oldu/>, Erişim Tarihi: 18.11.2013.<http://enerjienstitusu.com/2013/05/29/dogu-akdenizde-ikinci-rum-sondaji/>, Erişim Tarihi: 18.11.2013.
- <http://enerjienstitusu.com/2013/06/27/kibris-rum-yonetimi-Ing-on-anlasmagini-medya-sovuna-cevirdi/>, Erişim Tarihi: 18.11.2013.
- <http://enerjienstitusu.com/2013/09/05/rum-dogalgazinda-rezervlerin-tahmin-edilenin-altinda-oldugu-aciklandi/>, Erişim Tarihi: 18.11.2013.
- <http://enerjienstitusu.com/2013/11/11/dogu-akdenizdeki-dogalgaz-rum-terafii-icin-kibris-cozumune-motivasyon-oldu/>, Erişim Tarihi: 18.11.2013.
- <http://geology.com/usgs/nile-delta-oil-and-gas/>, Erişim Tarihi: 11.11.2013.
- <http://geology.com/usgs/nile-delta-oil-and-gas/nile-delta-map-lg.jpg>
Erişim Tarihi: 11.11.2013.
- <http://gundem.bugun.com.tr/turkiyeye-akdenizde-buyuk-oyun-haberi/176728>, Erişim Tarihi: 13.11.2013.
- <http://hurarsiv.hurriyet.com.tr/goster/printnews.aspx?docid=23560449>,
Erişim Tarihi: 15.11.2013.
- http://web.deu.edu.tr/seislab/tr_gazhidrat.html, Erişim Tarihi: 11.11.2013.
- <http://www.analizmerkezi.com/haber/bes-soruda-kibris-ve-akdeniz-krizi-25451.html>, Erişim Tarihi: 15.11.2013.
- http://www.gazete24.com/haber/rumlar-akdenizde-200-milyar-metrekup-gaz-buldu_75929.html, Erişim Tarihi: 15.11.2013.
- <http://www.guncelkibris.com/total-ile-terminal-konusunda-karsilikli-anlayis-memorandumu-izalandi/>, Erişim Tarihi: 20.11.2013.
- <http://www.kibrispostasi.com/index.php/cat/58/news/50345>, Erişim Tarihi: 13.11.2013.
- http://www.mfa.gov.tr/no_18---30-ocak-2007_-guney-kibris-rum-yonetimi_nin-dogu-akdeniz_deki-ulkelerle-deniz-yetki-alanlarini-ilgilendiren-ikili-anlasmalar-yapma-gayretlerini-hk_.tr.mfa, Erişim Tarihi: 18.11.2013.

- http://www.mfa.gov.tr/no_-288_-21aralik-2010_-israil-ile-gkry-arasinda-imzalanen-meb-anlasmasi-hk_.tr.mfa, Erişim Tarihi: 20.11.2013.
- <http://www.sabah.com.tr/ekonomi/2013/03/05/turkiyenin-40-yillik-tuketimini-karsilayacak>, Erişim Tarihi: 11.11.2013.
- <http://www.samanyoluhaber.com/gundem/papandreudan-sert-aciklama/533796/>, Erişim Tarihi: 13.11.2013.
- <http://www.sfakia-crete.com/forum2/list.php?3>, Erişim Tarihi: 11.11.2013.
- <http://www.state.gov/documents/organization/61510.pdf>, Erişim Tarihi: 20.11.2013.
- http://www.tudav.org/index.php?option=com_content&view=article&id=96%3aakdeniz-tuerkiyeye-kapanyor-mu&catid=40%3amuhenhasr-ekonomik-boelge&Itemid=54&lang=tr, Erişim Tarihi: 11.11.2013.
- [http://www.un.org/depts/los/convention_agreements/convention_declarations.htm#egypt upon ratification](http://www.un.org/depts/los/convention_agreements/convention_declarations.htm#egypt%20upon%20ratification), Erişim Tarihi: 19.11.2013.
- http://www.un.org/depts/los/legislationand treaties/pdffiles/cyp_1964_law.pdf, Erişim Tarihi: 14.11.2013.
- http://www.un.org/depts/los/legislationand treaties/pdffiles/cyp_1974_law.pdf, Erişim Tarihi: 14.11.2013.
- http://www.un.org/depts/los/legislationand treaties/pdffiles/cyp_2004_cz_proclamation.pdf, Erişim Tarihi: 14.11.2013.
- http://www.un.org/depts/los/legislationand treaties/pdffiles/cyp_2004_eez_proclamation.pdf, Erişim Tarihi: 14.11.2013.
- http://www.un.org/depts/los/legislationand treaties/pdffiles/egy_1958_decree.pdf, Erişim Tarihi: 19.11.2013.
- http://www.un.org/depts/los/legislationand treaties/pdffiles/egy_1958_decision.pdf, Erişim Tarihi: 19.11.2013.
- http://www.un.org/depts/los/legislationand treaties/pdffiles/isr_eez_northernlimit2011.pdf, Erişim Tarihi: 20.11.2013.
- http://www.un.org/depts/los/legislationand treaties/pdffiles/syr_2003e.pdf, Erişim Tarihi: 20.11.2013.
- <http://www.azinlikca.net/bati-trakya-haber/yunanistan-israil-enerji-dogalgaz-hidrokarbon-iisbirligi-1092013.html>, Erişim Tarihi: 20.11.2013.
- http://www.un.org/depts/los/legislationand treaties/pdffiles/communications/lbn_re_cyp_isr_agreement2010.pdf, Erişim Tarihi: 20.11.2013.

- <http://www.dailystar.com.lb/news/lebanon-news/2011/aug-05/145473-parliament-endorses-law-on-maritime-borders.ashx#axzz1u8r5ja5w>, Erişim Tarihi: 21.11.2013.
- <http://imst.deu.edu.tr/ckfinder/userfiles/files/pr%20teknik%20ozellikler.pdf>Erişim Tarihi: 21.11.2013.
- <http://www.hurriyet.com.tr/ekonomi/20426323.asp>, Erişim Tarihi: 21.11.2013.
- <http://www.hurriyet.com.tr/ekonomi/22665670.asp>, Erişim Tarihi: 21.11.2013.
- <http://www.sabah.com.tr/gundem/2013/09/05/barbaros-hayreddin-sondaj-icin-akdenizde>, Erişim Tarihi: 21.11.2013.
- <http://www.denizhaber.com.tr/enerji/39314/akdeniz-bolge-catisma-harita-turkiye-kibris-rum-dogalgaz-siyasi.html>, Erişim Tarihi: 21.11.2013.
- <http://www.internethaber.com/misir-rum-yonetimini-ve-israili-soke-etti-510747h.htm>, Erişim Tarihi: 20.11.2013.
- <http://pnyka21os.wordpress.com>, Erişim Tarihi: 22.11.2013.
- http://www.mfa.gov.tr/no_18--30-ocak-2007_-guney-kibris-rum-yonetimi_nin-dogu-akdeniz_deki-ulkelerle-deniz-yetki-alanlarini-iligilendiren-ikili-anlasmalar-yapma-gayretlerini-hk_-tr.mfa, Erişim Tarihi: 22.11.2013.
- http://www.mfa.gov.tr/no_-181_-5-agustos-2011_-gkry_nin-dogu-akdeniz_de-petrol-ve-dogalgaz-arama-faaliyetleri-hk_-tr.mfa, Erişim Tarihi: 22.11.2013.
- <http://dunya.milliyet.com.tr/kkrc-den-rumlar-a-sert-uyari/dunya/dunyadetay/05.09.2011/1434934/default.htm>, Erişim Tarihi: 26.11.2013.
- <http://bianet.org/english/minorities/132830-exclusive-area-of-conflict>, Erişim Tarihi: 26.11.2013.
- http://graphics.thomsonreuters.com/0210/oil_expc0210.gif, Erişim Tarihi: 26.11.2013.
- <http://www.setimes.com/cocoon/setimes/xhtml/tr/features/setimes/newsbriefs/2010/01/27/nb-07>, Erişim Tarihi: 27.11.2013.
- <http://www.ensonhaber.com/politika/29455/rumlar-egenin-guneyine-goz-dikti.html>, Erişim Tarihi: 02.12.2013.
- <http://www.icj-cij.org/docket/files/51/5535.pdf>, Erişim Tarihi: 04.12.2013.

- http://www.uhdigm.adalet.gov.tr/sozlesmeler/coktarafilisoz/bm/bm_02.pdf, Erişim Tarihi: 05.12.2013.
- http://www.unicankara.org.tr/doc_pdf/denizhukuku.pdf, Erişim Tarihi: 06.12.2013.
- <http://www.presidency.ucsb.edu/ws/?pid=12332>, Erişim Tarihi: 01.04.2014.
- https://www.tbmm.gov.tr/tutanaklar/kanunlar_kararlar/kanuntbmmc084/kanuntbmmc084/kanuntbmmc08404519.pdf, Erişim Tarihi: 04.12.2013.
- www.unicankara.org.tr/doc_pdf/viyana_69.pdf, Erişim Tarihi: 04.12.2013.
- <http://www.italaw.com/cases/1175#sthash.a03fospdx.dpuf>, Erişim Tarihi: 04.12.2013.
- <http://www.icj-cij.org/docket/files/63/9501>, Erişim Tarihi: 01.04.2014.
- <http://hakkindabilgial.com/bilim/hukuk-nedir/6338-ipso-iure-nedemek.html> 28.04.2014
- <https://atlantis.denizcilik.gov.tr/mevzuat/dosyam/denizhukuku.pdf>, Erişim Tarihi: 11.04.2014.
- <http://www.interpress.com/mobilmail/c12a1fe6-5fe1-44c3-8127-3b9012d549dc.html>, Erişim Tarihi: 29.04.2014.
- <http://www.interpress.com/mobilmail/5784f5ca-aeb1-489a-8adf-cea2764e645e.html> 29.04.2014.
- <http://www.nenedirnedemekhakkindakimdirbiyografi.com/1661825-modus-vivendi/nedemek>, Erişim Tarihi: 09.05.2014.
- <http://image2.interpress.com/getimagemail.ashx?buyuk=true&haberid=32290431&haberenc=qdqjj4g2ncfg6ty2bczkfa%3d%3d&haberindex=0&mid=2636>, Erişim Tarihi: 13.05.2014.
- <http://www.interpress.com/mobilmail/7c4af969-e357-4830-ba09-48c6cf2b8a9b.html>, Erişim Tarihi: 14.05.2014.
- <http://image2.interpress.com/getimagemail.ashx?buyuk=true&haberid=32314054&haberenc=kgqzx3wmjvzg6ty2bczkfa%3d%3d&haberindex=0&mid=2636>, Erişim Tarihi: 14.05.2014.
- <http://image2.interpress.com/getimagemail.ashx?buyuk=true&haberid=32315509&haberenc=ztwc7yr14pjpg6ty2bczkfa%3d%3d&haberindex=0&mid=2636>, Erişim Tarihi: 14.05.2014.
- <http://www.interpress.com/mobilmail/8a913b01-daa5-406c-88b2-8ddda1aa9f8d.html>, Erişim Tarihi: 14.05.2014.

- <http://specialpapers.gsapubs.org/content/409/57/F1.large.jpg>, Erişim Tarihi: 07.05.2014.
- <http://www.interpress.com/mobilmail/8e42c5c1-ca44-471a-989e-546002120b2b.html>, Erişim Tarihi: 08.05.2014.
- <http://image2.interpress.com/GetImageMail.ashx?buyuk=true&haberid=32448730&haberenc=J16BN2eQ12jG6tY2bCZKFA%3D%3D&haberindex=0&mid=2636>, Erişim Tarihi: 21.05.2014.
- http://www.icao.int/Meetings/AMC/MA/Assembly%2035th%20Session/wp071r_en.pdf, Erişim Tarihi: 24.10.2016.
- <http://www.icj-cij.org/docket/index.php?sum=302&p1=3&p2=3&case=55&p3=5>, Erişim Tarihi: 05.12.2015.
- http://www.mfa.gov.tr/site_media/html/zurih-protokolleri-tr.pdf, (Erişim Tarihi: 11.01.2017).
- <http://www.unsco.org/Documents/Key/Declaration%20of%20Principles%20on%20Interim%20Self-Government%20Arrangements.pdf>, (Erişim Tarihi: 12.01.2017).
- <http://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.1177/0022343391028001003>, (Erişim Tarihi: 13.01.2017).
- <http://arsiv.sabah.com.tr/ozel/3142/annan.pdf>, (Erişim Tarihi: <http://www.trthaber.com/haber/dunya/bmgk-uyeleri-kimyasal-silah-komisyonunda-anlasti-203013.html>,
- <http://www.trthaber.com/haber/dunya/bm-suriye-rejimi-3-kez-kimyasal-silah-kullandi-278366.html>, (Erişim Tarihi: 14.01.2017).
- http://legal.un.org/riaa/cases/vol_XXII/209-332.pdf, (Erişim Tarihi: 01.02.2017).
- <https://www.icc-cpi.int/CaseInformationSheets/NtagandaEng.pdf>, s. 1, (Erişim Tarihi: 25.11.2019).
- https://www.icc-cpi.int/CourtRecords/CR2019_03568.PDF, p. 665, s. 327, (Erişim Tarihi: 27.11.2019).
- <https://www.icc-cpi.int/Pages/record.aspx?docNo=ICC-01/09-02/11-1005>, (Erişim Tarihi: 20.11.2019).
- <https://www.icty.org/en/case/kunarac>, (Erişim Tarihi: 22.11.2019).
- <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.5237.pdf>, (Erişim Tarihi: 20.11.2019).
- https://www.tbmm.gov.tr/komisyon/insanhaklari/mevzuat_CDERS.htm, (Erişim Tarihi: 22.11.2019).

Diğer Kaynaklar

- Case Concerning the Continental Shelf (Tunisia v. Libyan Arab Jamahiriya), 24 February 1982.
- Delimitation of The Continental Shelf (United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland and The French Republic), 30 June 1977; International Boundary Cases: The Continental Shelf, Vol. I, Grotius Publications Limited, Cambridge, 1992.
- Humanitarian Law in Armed Conflicts - Manual -, The Federal Ministry of Defence of the Federal Republic of Germany, VR II 3, 1992.
- I.C.J., Reports, 1949.
- I.C.J., Reports, 1951.
- I.C.J., Reports, 1969.
- I.C.J., Reports, 1982.
- I.C.J., Reports, 1984
- I.C.J., Reports, 1966.
- I.C.J., Reports, 1974.
- International Boundary Cases: The Continental Shelf, Vol. II, Grotius Publications Limited, 1992, s. 1301-1357.
- International Maritime Boundaries, Vol. I, s. 1024. 2011.
- Law of the Sea Bulletin, 1990: 3-11.
- Law of the Sea Bulletin, 2005: 124, 125.
- Law of the Sea Bulletin, 2006: 34.
- Law of the Sea Bulletin, Vol. 52, 2003: 45-47.
- Law of the Sea Bulletin, Vol. 54, 2004: 127.
- Law of the Sea Bulletin, Vol. 57, 2005: 129.
- Limits of Oceans and Seas, Special Publication 23, International Hydrographic Bureau, Drft 4th edition, Monaco,1986.
- Marine Jurisdiction, The Geographical Review, Vol. 69, No. 4, Oct., 1979.
- North Sea Continental Shelf Federal Republic of Germany-Denmark-The Netherlands, AJIL, Vol.65, Oct., 1971, s. 901-903.
- Norveç-Federal Almanya Cumhuriyeti Andlaşması, 1959, 358 UNTS 185.
- Official Records, Vol. II, 1958.

-
- Panama-ABD Andlaşması, 1950, 132 UNTS 233.
  - Resmi Gazete, 03.12.1977 tarih ve 16128 sayılı.
  - Resmi Gazete, 8.07.1974 tarih ve 14949 nolu.
  - Resmi Gazete, KKTC, 28.11.2005 tarih ve 206 sayılı.
  - The Court of Appeal of England and Wales, Case R, Kibris Turk Hava Yollari & CTA Holidays) v Secretary of State for Transport (Republic of Cyprus), [2009] All ER (D) 295 (Jul). [2009] EWHR 1918.
  - The Netherlands-Federal Republic of Germany: Treaty on the Delimitation of the Continental Shelf under the North Sea, AJIL, Vol. 65, Oct., 1971.
  - Year Book of ILC, 1954/I.
  - Year Book of ILC, 1954/II.

Doç. Dr. İslam Safa KAYA

ULUSLARARASI HUKUK PRATİKLERİ

*Çıkış Sınav Soruları ve Çözümleri ile Birlikte
Genişletilmiş ve Gözden Geçirilmiş*

3. BASKI

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Uluslararası Hukuk Pratikleri

İslam Safa Kaya

Hukuk Yayınları Dizisi – 2129

Üçüncü Baskı : Ocak, 2022

ISBN : 978 – 625 – 7467 – 93 – 3

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara

Tel : (0312) 231 17 00

Fax : (0312) 231 17 10

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : adalety@adaletyayinevi.com

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C

(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul

Tel : (0216) 305 72 81

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Aktaş Ofset Matbaacılık

İvedik OSB Matbaacılar Sitesi 1514. Cadde

No: 23-25 Yenimahalle/Ankara

Tel: 0312 353 65 44

Sertifika No: 46491

KAYNAKÇA

- ANTUNES**, Nuno Sergio Marques, "The 1999 Eritrea – Yemen Maritime Delimitation Award and The Development of International Law", *International and Comparative Law Quarterly*, Vol. 50, Apr.2001, s. 299-344.
- BAYILLIOĞLU**, Uğur, "Uluslararası Adalet Divanı'nın Romanya ile Ukrayna Arasındaki Deniz Alanı Sınırlandırmasında Serpents Adası'nın Etkisine İlişkin Tespitleri", *Çankaya University Journal of Law*, 7/1, Mayıs 2010, s.23-41.
- BROLLET**, MUGNIOT, SWEENEY, "The Geology of the Pelagian Block: The Margins and Basins off Southern Tunisia and Tripolitania", *The Ocean Basins and Margins*, 1978, (Erişim) http://rd.springer.com/chapter/10.1007/978-1-4684-3039-4_6, 07.05.2014,s. 331-359.
- CHARNEY**, Jonathan I., "Progress in International Maritime Boundary DelimitationLaw", *American Journal of International Law*, Vol. 88, Apr. 1994, s. 227-256.
- Court of Arbitration for the Delimitation of Maritime Areas Between Canada and France: Decision on Case Concerning Delimitation of Maritime Areas (Saint Pierre and Miquelon)**, 10 June 1992, *ILM*, Vol. 31, 1992.
- DAY**, Douglas (1993), *The Saint Pierre & Miquelon Maritime Boundary*, IBRU International Boundary Briefing Series, University of Durham, Durham.
- Delimitation of The Continental Shelf (United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland and The French Republic) (1992)**, 30 June 1977; *International Boundary Cases: The Continental Shelf*, Vol. I, Grotius Publications Limited, Cambridge.
- Eritrea – Yemen Arbitration (Second Stage: Maritime Delimitation)**, December 17, 1999, *ILM*, Vol. 40, 893, 2001, s.983-1019.
- Federal Republic of Germany-Denmark: Treaty on the Delimitation of the Continental Shelf under the North Sea**, *American Journal of International Law*, Vol. 65, Oct. 1971, s. 904-909.

- FELDMAN**, Mark B., **COLSON**, David A., "The Maritime Boundaries of the United States", *American Journal of International Law*, Vol.75, Oct. 1981, s. 729-763.
- HODGSON**, Robert D., **SMITH**, Robert W., "Boundary Issues Created by Extended National Marine Jurisdiction", *The Geographical Review*, Vol. 69, No. 4, Oct. 1979.
- <http://www.icj-cij.org/docket/index.php?p1=3&p2=5>, Erişim Tarihi: 17.04.2014.
  - <http://specialpapers.gsapubs.org/content/409/57/F1.large.jpg>, Erişim Tarihi: 07.05.2014.
  - <http://www.nenedirnedemekhakkindakimdirbiyografi.com/1661825-Modus-vivendi/NeDemek>, Erişim Tarihi: 09.05.2014.
  - http://www.unicankara.org.tr/doc_pdf/denizhukuku.pdf, Erişim Tarihi: 28.05.2014.
  - http://www.pca-cpa.org/showpage.asp?pag_id=1160, Erişim Tarihi: 03.06.2014.
  - http://www.un.org/Depts/los/LEGISLATIONANDTREATIES/PDFFILES/table_summary_of_claims.pdf, Erişim Tarihi: 04.06.2014.
  - http://www.unicankara.org.tr/doc_pdf/denizhukuku.pdf, Erişim Tarihi: 17.06.2014.
  - <http://www.icj-cij.org/docket/files/132/14987.pdf>, Erişim Tarihi: 18.06.2014.
  - <http://www.hurriyet.com.tr/dunya/26054693.asp>, Erişim Tarihi: 18.06.2014.
  - http://www.unicankara.org.tr/doc_pdf/denizhukuku.pdf, Erişim Tarihi: 18.06.2014.
  - *International Boundary Cases: The Continental Shelf* (1992), Vol. II, Grotius Publications Limited.
  - *International Court of Justice, Reports*, 1969.
  - *International Court of Justice, Reports*, 1984.
  - *International Court of Justice, Reports*, 1982.
  - *International Maritime Boundaries*, Vol. I, 1991; Vol. II, 1993; Vol. III, 1998.
  - *International Maritime Boundaries* (2011), Vol. I, American Society of International Law.

- KLEMM**, Ulf-Dieter (1981), *Continental Shelf Arbitration (France/United Kingdom)*, 2 Encyclopaedia of Public International Law.
- KOÇ**, Mustafa (2006), *Uluslararası Hukukta Deniz Alanlarının Sınırlandırılması Gelişmeleri ve Türkiye'nin Deniz Alanlarının Sınırlandırılması*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- KWIATKOWSKA**, Barbara "The Significance of the Eritrea/Yemen Arbitration for the Aegean Insular Formations", *Proceedings of the International Symposium on the Problems of Regional Seas 2001*, TÜDAV, 2001, İstanbul.
- LEGAULT L.H, HANKEY Blair**, "From Sea to Seabed: The Single Maritime Boundary in the Gulf of Maine Case", *American Journal of International Law*, Vol. 79, Oct. 1985, s. 961-991.
- McDORMAN Ted L.**, "The Canada-France Maritime Boundary Case: Drawing a Line Around Saint Pierre and Miquelon", *American Journal of International Law*, Vol. 84, Jun. 1990, s. 157-189.
- PAZARCI**, Hüseyin, "Uluslararası Adalet Divanı'nın Tunus-Libya Kıta Sahaneliği Uyuşmazlığına İlişkin 24 Şubat 1982 Tarihli Kararı", *Milletlerarası Hukuk ve Milletlerarası Özel Hukuk Bülteni*, İstanbul Üniversitesi, Sayı 2, 1982, s. 42-46.
- REISMAN**, Michael W., "Eritrea/Yemen Arbitration (Award, Phase II: Maritime Delimitation)", *American Journal of International Law*, Vol. 94, 2000, s. 721-736.
- RHEE**, Sang-Myon, "Equitable Solutions to The Maritime Boundary Dispute Between United States and Canada in The Gulf of Maine", *American Journal of International Law*, Vol. 75, Jul. 1981, s. 590-628.
- ROBINSON**, Davis R., **COLSON** David A., **RASHKOW** Bruce C., "Some Perspectives on Adjudicating Before The World Court: The Gulf of Maine Case", *American Journal of International Law*, Vol. 79, Jul. 1985, s. 578-597.
- SCHNEIDER**, Jan, "The Gulf of Maine Case: The Nature of an Equitable Result", *American Journal of International Law*, Vol. 79, 1985, 539-577.
- TANJA**, Gerard J. (1990), *The Legal Determination of International Maritime Boundaries*, Kluwer Law and Taxation Publishers, Deventer.

Av. Doç. Dr. İslam Safa KAYA

Av. Yüksel TOLUN

UYGULAYICILAR İÇİN
**TÜRKİYE'DE, AVRUPA'DA
VE CALIFORNIA'DA
KİŞİSEL VERİLERİN İŞLENMESİ**

KVKK - GDPR KARŞILAŞTIRMASI
CALIFORNIA TÜKETİCİ GİZLİLİĞİ YASASI (CCPA) İNCELEMESİ
CALIFORNIA GİZLİLİK HAKLARI YASASI (CPRA) İNCELEMESİ

Genişletilmiş 2. Baskı

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Uygulayıcılar için Türkiye’de, Avrupa’da ve California’da
Kişisel Verilerin İşlenmesi
İslam Safa Kaya - Yüksel Tolun

Hukuk Yayınları Dizisi – 2638

İkinci Baskı : Ocak, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8038 – 12 – 5

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com
 : adalety@adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi
 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Ay-bay Kırtasiye İnş. Gıda Paz. ve Tic. Ltd. Şti.
Sertifika No: 46661
Tel: (0 312) 472 58 55 - Ankara

KAYNAKÇA

- AEA Komitesi, "6 Temmuz 2018 tarih ve 154/2018 numaralı kararı", (Erişim) <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX%3A22018D1022>, 28 Aralık 2019
- Akshatha Kamath, "What Is the California Consumer Privacy Act (CCPA) and How Organizations Should Prepare for This Regulation", (Erişim) <https://www.moengage.com/blog/what-is-the-california-consumer-privacy-act-and-how-your-organization-should-prepare-for-this-regulation/>, 15.10.2021
- Albrecht, Jan Philipp, "How the GDPR Will Change the World", European Data Protection Law Review (EDPL), Cilt 2, Sayı 3, 2016, s. 287-289
- Anı, Nevzat Ali, Kişisel Verilerin İşlenmesi ve Açık Rıza, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2018
- Article 29 Data Protection Working Party Opinion 3/2010 on the principle of accountability
- Avrupa Birliği Adalet Divanı, "1.10.2015 tarih ve C-201/14 sayılı kararı", (Erişim) <http://curia.europa.eu/juris/liste.jsf?num=C-201/14>, 20 Aralık 2019
- Avrupa Birliği Adalet Divanı, "13.05.2014 tarih ve C-131/12 kararı", (Erişim) <http://curia.europa.eu/juris/liste.jsf?num=C-131/12>, 20 Aralık 2019
- Avrupa Birliği Adalet Divanı, "24.09.2019 tarih ve C-507/17 kararı", (Erişim) <http://curia.europa.eu/juris/liste.jsf?num=C-507/17>, 20 Aralık 2019
- Avrupa Birliği Adalet Divanı, "6 Kasım 2003 tarih ve C-101/01 sayılı kararı", (Erişim) <http://curia.europa.eu/juris/liste.jsf?num=C-101/01>, 20 Aralık 2019
- Aysal, Necdet, "Tanzimat'tan Cumhuriyet'e Giyim ve Kuşamda Çağdaşlaşma Hareketleri", Çağdaş Türkiye Tarihi Araştırmaları Dergisi, Cilt 10, Sayı 22, 2011, s. 3-32
- Bârsan, Maria-Magdalena, "A Partial Overview of the Data Subjects' Control over Their Personal Data under the General Data Protection Regulation", Bulletin of the Transilvania University of Braşov Series VII: Social Sciences., Cilt 11, Sayı 2, 2018, s. 129-134

- Bietti, Elettra, "Consent as a Free Pass: Platform Power and the Limits of the Informational Turn", *Pace Law Review*, Cilt 40, Sayı 1, 2020, s. 307-397
- Blackmer, W. Scott, "Google Fined \$57 Million under GDPR", (Erişim) <https://www.infolawgroup.com/insights/2019/1/23/google-fined-57-million-under-gdpr>, 21 Kasım 2019
- Calder, Alan, *EU GDPR A Pocket Guide*, IT Governance Publishing, Cambridgeshire, 2016
- Commission Nationale de l'Informatique et des Libertés, "The CNIL's restricted committee imposes a financial penalty of 50 Million euros against GOOGLE LLC", (Erişim) <https://www.cnil.fr/en/cnils-restricted-committee-imposes-financial-penalty-50-million-euros-against-google-llc>, 21 Kasım 2019
- Çekin, Mesut, "6698 Sayılı Kişisel Verilerin Korunması Hakkında Kanun'un Big Data (Büyük Veri) Ve İrade Serbestisi Açısından Değerlendirilmesi", *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası*, Cilt 74, Sayı 2, 2016, s. 629-644
- Çokmutlu, Metin, *Türk Ceza Hukukunda Kişisel Verilerin Korunması, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Kocaeli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kocaeli, 2014
- Data Protection Commission, "One Stop Shop (OSS)", (Erişim) <https://www.dataprotection.ie/en/organisations/one-stop-shop-oss>, 10 Eylül 2019
- DataGuidance, Future of Privacy Forum, "Comparing privacy laws: GDPR v. CCPA", (Erişim) https://fpf.org/wp-content/uploads/2018/11/GDPR_CCPA_Comparison-Guide.pdf 16.10.2021
- Datastreams, "Explicit vs. unambiguous consent: what's the difference?", (Erişim) <https://www.datastreams.io/explicit-vs-unambiguous-consent-whats-the-difference/>, 2 Aralık 2019
- De Hert, Paul, Papakonstantinou, Vagelis, Malgieri, Gianclaudio, Beslay, Laurent, Sanchez, Ignacio, "The right to data portability in the GDPR: Towards user-centric interoperability of digital services", *Computer Law & Security Review*, Cilt 34, Sayı 2, 2018, s. 193-203
- de la Torre, Lydia, *A Guide to the California Consumer Privacy Act of 2018*, Kasım 2018, s. 4
- De Terwangne, Cécile, "The work of revision of the Council of Europe Convention 108 for the protection of individuals as regards the automatic processing of personal data", *International Review of Law, Computers & Technology*, Cilt 28, Sayı 2, 2014, s. 118-130

- Devin Coldewey, "California passes landmark data privacy bill", (Erişim) <https://techcrunch.com/2018/06/28/landmark-california-privacy-bill-heads-to-governors-desk/>, 15.10.2021
- DocuSign, "Who is Covered by CCPA and What Does It Require?", (Erişim) <https://www.docusign.com/blog/who-is-covered-by-ccpa-and-what-does-it-require>
- Elgesem, Dag, "The structure of rights in Directive 95/46/EC on the protection of individuals with regard to the processing of personal data and the free movement of such data", *Ethics and Information Technology*, 1999, s. 283-293
- Erdoğan, Canan, "Çocukların Kişisel Verilerinin Korunması (Sosyal Medya Örneği Kapsamında)", *DEÜ Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt 21, Sayı Özel, 2019, s. 2445-2467
- European Commission, "Adequacy decisions", (Erişim) https://ec.europa.eu/info/law/law-topic/data-protection/international-dimension-data-protection/adequacy-decisions_en, 20 Ocak 2020
- European Union Agency for Fundamental Rights and Council of Europe, *Handbook on European Data Protection Law*, Imprimerie Centrale, Luxembourg, 2018
- Gabel, Detlev, Hickman, Tim, "Chapter 8: Consent – Unlocking the EU General Data Protection Regulation", (Erişim) <https://www.whitecase.com/publications/article/chapter-8-consent-unlocking-eu-general-data-protection-regulation?s=consent>, 20 Mart 2020
- Golden Data Law, "A guide to the California Consumer Privacy Act (CCPA)", (Erişim) <https://medium.com/golden-data/a-guide-to-the-california-consumer-privacy-act-ccpa-3a916756ed36> 12.10.2021
- Gözüküçük, Merve, *Veri İşleme Süreçlerinde Tartışmalı Bir Çözüm: Veri Anonimleştirilmesi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Bilgi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2014*
- Gunathunga, Sagara, "All you need to know about GDPR Controllers and Processors", (Erişim) <https://medium.com/@sagarag/all-you-need-to-know-about-gdpr-controllers-and-processors-248200ef4126> 19 Ocak 2020
- Güner, Oğuz, Günar, Altuğ, "Protection of Personal Data in the European Union-turkey Relations: Effect of Visa Liberalisation Dialogue", *Yönetim ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, Cilt 17, Sayı 4, 2019, s. 35-58

- Gürsel, Esin, Düğmeci, Fatih, "Yapısal Anlamda Türkiye Kişisel Verileri Koruma Kurumu'na İlişkin Bir Değerlendirme", R&S - Research Studies Anatolia Journal, Cilt 1, Sayı 2, 2018, s. 318-329
- Helvacı, İhsan, Kişisel Verilerin Korunması Kanunu Hakkında Hukuki Mütalaa, TBB, İstanbul, 2018
- Henkoğlu, Türkay, "Kişisel Verileriniz Ne Kadar Güvende? Bilgi Güvenliği Kapsamında Bir Değerlendirme", Arşiv Dünyası Dergisi, Sayı 17-18, 2017, s. 46-56
- Information Commissioner's Office, "Guide to the Privacy and Electronic Communications Regulations", (Erişim) <https://ico.org.uk/media/for-organisations/guide-to-pecr-2-4.pdf>, 24 Aralık 2019
- Information Commissioner's Office, "What responsibilities and liabilities do controllers have when using a processor?", (Erişim) <https://ico.org.uk/for-organisations/guide-to-data-protection/guide-to-the-general-data-protection-regulation-gdpr/contracts-and-liabilities-between-controllers-and-processors-multi/responsibilities-and-liabilities-for-controllers-using-a-processor/>, 15 Ocak 2020
- Information Commissioner's Office, "What responsibilities and liabilities do processors have in their own right?", (Erişim) <https://ico.org.uk/for-organisations/guide-to-data-protection/guide-to-the-general-data-protection-regulation-gdpr/contracts-and-liabilities-between-controllers-and-processors-multi/responsibilities-and-liabilities-for-processors-in-their-own-right/>, 16 Ocak 2020
- Information Commissioner's Office, "Accountability and Governance", (Erişim) <https://ico.org.uk/for-organisations/guide-to-data-protection/guide-to-the-general-data-protection-regulation-gdpr/accountability-and-governance/>, 15 Ocak 2020
- IT Governance Privacy Team, EU General Data Protection Regulation (GDPR), third edition, IT Governance Publishing, Cambridgeshire, 2019
- i-scoop, "Explicit consent and how to obtain it – new GDPR consent guidelines", (Erişim) <https://www.i-scoop.eu/gdpr/explicit-consent/>, 1 Ocak 2020
- i-scoop, "Personal data breach notification and communication duties under the GDPR", (Erişim) <https://www.i-scoop.eu/gdpr/personal-data-breach-notification/>, 4 Ocak 2020
- Jackson Lewis PC, "Does the CCPA Apply to Your Business?", (Erişim) <https://www.natlawreview.com/article/does-ccpa-apply-to-your-business>, 15.10.2021

- Kartal, Mustafa Tevfik, "Kişisel Verilerin Korunması: Türk Bankacılık Sektörü Üzerine Kavramsal Bir Değerlendirme", *Uluslararası Ekonomi ve Yenilik Dergisi*, Cilt 4, Sayı 1, 2018, s. 1-18
- Kaya, Cemil, "Avrupa Birliği Veri Koruma Direktifi Ekseninde Hasas (Kişisel) Veriler ve İşlenmesi", *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası*, Cilt 69, Sayı 1-2, 2011, s. 317-334
- Kersten, Jenna, "What is GDPR Personal Data and Who is a GDPR Data Subject?", (Erişim) <https://kirkpatrickprice.com/blog/what-is-gdpr-personal-data-and-who-is-a-gdpr-data-subject/>, 20 Ocak 2020
- Khitrov, Mikhail, "Talking passwords: voice biometrics for data access and security", *Biometric Technology Today*, Cilt 2013, Sayı 2, 2013, s. 9-11
- Kılınç, Doğan, "Anayasal Bir Hak Olarak Kişisel Verilerin Korunması", *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt 61, Sayı 3, 2012, s. 1089-1169
- Kierkegaard, Sylvia, Waters, Nigel, Greenleaf, Graham, Bygrave, Lee A., Lloyd, Ian, Saxby, Steve, "30 years on – The review of the Council of Europe Data Protection Convention 108", *Computer Law & Security Report*, Cilt 27, Sayı 3, 2011, s. 223-231
- Kişisel Verileri Koruma Kurumu, "Açık Rıza", (Erişim) <https://www.kvkk.gov.tr/SharedFolderServer/CMSFiles/66b2e9c4-223a-4230-b745-568f096fd7de.pdf>, 24 Ocak 2020
- Kişisel Verileri Koruma Kurumu, "Anayasal Bir Hak Olarak Kişisel Verilerin Korunmasını İsteme Hakkı", (Erişim) <https://www.kvkk.gov.tr/SharedFolderServer/CMSFiles/cf706768-36ab-472c-bbd6-cb0b773405da.pdf>, 23 Ocak 2020
- Kişisel Verileri Koruma Kurumu, "Kanun Kapsamında Hak Ve Yükümlülükler", (Erişim) <https://www.kvkk.gov.tr/Icerik/4192/Kanun-Kapsamindaki-Hak-ve-Yukumlulukler>, 20 Şubat 2020
- Kişisel Verileri Koruma Kurumu, "Kurumsal e-posta hizmetinin, Google (Gmail) üzerinden yine aynı uzantıya sahip olarak kullanılıp kullanılmayacağına ilişkin Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 31.05.2019 tarihli ve 2019/157 sayılı karar özeti", (Erişim) <https://www.kvkk.gov.tr/Icerik/5493/2019-157>, 18 Kasım 2019
- Kişisel Verileri Koruma Kurumu, "Yurtdışına Veri Aktarımında Veri Sorumlularınca Hazırlanacak Taahhütnamede Yer Alacak Asgari Unsurlar", (Erişim) <https://www.kvkk.gov.tr/Icerik/4236/Yurtdisina-Veri-Aktariminda-Veri-Sorumlularinca-Hazirlanacak-Taahhutnamede-Yer-Alacak-Asgari-Unsurlar>, 20 Ocak 2020

- Kişisel Verileri Koruma Kurumu, 100 Soruda Kişisel Verilerin Korunması Kanunu, KVKK Yayınları, Ankara, 2018
- Kişisel Verilerin Korunması Kanunu Tasarısı (1/541) ve Adalet Komisyonu Raporu
- Kişisel Verilerin Otomatik İşleme Tabi Tutulması Karşısında Bireylerin Korunması Sözleşmesi
- Kişisel Verilerin Otomatik İşleme Tabi Tutulması Karşısında Bireylerin Korunması Sözleşmesine Ek Denetleyici Makamlar Ve Sınırışan Veri Akışına İlişkin Protokol
- Korkmaz, İbrahim, "Kişisel Verilerin Korunması Kanunu Hakkında Bir Değerlendirme", Türkiye Barolar Birliği Dergisi, Cilt 29, Sayı 124, 2016, s. 81-152
- Kranenborg, Herke, "Google and the Right to Be Forgotten (Case C-131/12, Google Spain)", European Data Protection Law Review, Cilt 1, Sayı 1, 2015, s. 70-79
- Kuner, Christopher, European data protection law: Corporate compliance and regulation, Oxford University Press, Oxford, 2007
- Küzeci, Elife, Kişisel Verilerin Korunması, Turhan Kitapevi, Ankara, 2019
- Lievens, Eva, Verdoodt, Valerie, "Looking for needles in a haystack: Key issues affecting children's rights in the General Data Protection Regulation", Computer Law & Security Review, Cilt 34, Sayı 2, 2018, s. 269-278
- Memiş, Tekin, "Veri Sorumlusu ve Veri İşleyen Arasındaki İlişkiler ve Sorumluluk Düzeni", Beykent Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt 3, Sayı 6, 2017, s. 9-23
- Mourby, Miranda, Mackey, Elaine, Elliot, Mark, Gowans, Heather, Wallace, Susan, E. Bell, Jessica, Smith, Hannah, Aidinlis, Stergios, Kaye, Jane, "Are 'pseudonymised' data always personal data? Implications of the GDPR for administrative data research in the UK", Computer Law & Security Review, Cilt 34, Sayı 2, 2018, s. 222-233
- Oğuz, Habip, "Elektronik Ortamda Kişisel verilerin Korunması, Bazı Ülke Uygulamaları ve Ülkemizdeki Durum", Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi, Cilt 0, Sayı 3, 2014, s. 1-38
- Özcan, Göknül, Bankacılık İş Ve İşlemlerinde Kişisel Verilerin Korunması, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2019
- Pekmez, Cüneyt, "Overview of the Definitons of Data Controller and Data Processor within the Scope of The Turkish Code of Personal Data Protection (TCDP)", Annales de la Faculté de Droit d'Istanbul, Sayı 67, 2019, s. 59-71

- Pinsent Masons, "Identifying people on-line violates Data Protection laws, says European Court", (Erişim) <https://www.pinsentmasons.com/out-law/news/identifying-people-on-line-violates-data-protection-laws-says-european-court>, 13 Ocak 2020
- Shastri, Supreeth, Wasserman, Melissa, Chidambaram, Vijay, "The seven sins of personal-data processing systems under GDPR", (Erişim) <https://arxiv.org/pdf/1903.09305.pdf>, 3 Şubat 2020
- Singel, Ryan, "Netflix Spilled Your Brokeback Mountain Secret, Lawsuit Claims", (Erişim) <https://www.wired.com/2009/12/netflix-privacy-lawsuit/>, 22 Kasım 2019
- Solmaz, Eren, "Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararları'nın "Kişisel Verilerin Korunması"na Katkısı", İdare Hukuku ve İlimleri Dergisi, Cilt 18, Sayı 1, 2019, s. 61-78
- Sullivan, Clare, "EU GDPR or APEC CBPR? A comparative analysis of the approach of the EU and APEC to cross border data transfers and protection of personal data in the IoT era", Computer Law & Security Review, Cilt 35, Sayı 4, 2019, s. 380-397
- Tekin, Nurullah, "Kişisel Verilerin Korunması İle İlgili Türkiye'deki Kanun Tasarısının Avrupa Birliği Veri Koruma Direktifi Işığında Değerlendirilmesi", Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi, Cilt 0, Sayı 4, 2014, s. 222-262
- The GDPR Group Ltd., "Understanding GDPR Fines", (Erişim) <https://www.gdpr.associates/what-is-gdpr/understanding-gdpr-fines/>, 20 Ocak 2020
- The Office of the Data Protection Authority, "Accountability and Governance ", (Erişim) <https://odpa.gg/wp-content/uploads/2018/03/Accountability.pdf>, 20 Kasım 2019
- Tikkinen-Piri, Christina, Rohunen, Anna, Markkula, Jouni, "EU General Data Protection Regulation: Changes and implications for personal data collecting companies", Computer Law & Security Review, Cilt 34, Sayı 1, 2018, s. 134-153
- Torre, Lydia F de la, "Google Spain & the Right to be Forgotten", (Erişim) <https://medium.com/golden-data/google-v-spain-the-right-to-be-forgotten-aeee50dae43c>, 3 Şubat 2020
- Torre, Lydia F de la, "The right to restrict processing under EU data protection law", (Erişim) <https://medium.com/golden-data/what-is-the-right-to-restrict-processing-under-eu-data-b6627db1319f>, 2020 Ocak 3
- Torre, Lydia F de la, "What is 'personal data' under EU data protection law?", (Erişim) <https://medium.com/golden-data/what-is-personal-data-under-eu-data-protection-law-a9983fb2e483>, 27 Şubat 2020

- Torre, Lydia F de la, "What is a 'filing system' under EU data protection law?", (Erişim) <https://medium.com/golden-data/what-is-a-filing-system-under-eu-data-protection-law-6e7222743f71>, 3 Ocak 2020
- Turan, Metin, Karşılaştırmalı Hukukta Kişisel Verilerin Korunması, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2019
- University of Reading, "Data Protection Glossary", (Erişim) <https://www.reading.ac.uk/internal/imps/DataProtection/imps-d-p-glossary.aspx>, 5t Şubat 2020
- Verdoodt, Valerie, Valcke, P (Supervisor), Lievens, E (Co supervisor), Children's Rights And Advertising Literacy In The Digital Era: Towards An Empowering Regulatory Framework For Commercial Communication, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ghent University, Faculty Of Law And Criminology, Ghent, 2018
- Voss, W. Gregory, "European Union Data Privacy Law Reform: General Data Protection Regulation, Privacy Shield, and the Right to Delisting", The Business Lawyer, Cilt 72, Sayı 1, 2016, s. 221-234
- Wachter, Sandra, "The GDPR and the Internet of Things: a three-step transparency model", Law, Innovation and Technology, Cilt 10, Sayı 2, 2018, s. 266-294
- Waem, Heidi, van Essen, Jacqueline, Wellens, Vincent, "Can the GDPR's Main Players still fulfil their Roles Effectively in an Era Characterised by Developments such as the Blockchain and the Internet of Things?", (Erişim) <https://www.e-nautadutilh.com/56/2412/landing-pages/part-2---gdpr.asp?sid=c5019f94-05ff-4f2c-a894-a5ba75ac9208>, 5 Şubat 2020
- Wiebke Kummer, "The New California Privacy Rights Act (CPRA)", (Erişim) <https://www.datenschutz-notizen.de/the-new-california-privacy-rights-act-cpra-5030659/> 20.10.2021
- Wolters, P.T.J., "The Control by and Rights of the Data Subject Under the GDPR", Journal of Internet Law, Cilt 22, Sayı 1, 2018, s. 7-18
- Yargıtay 12. Ceza Dairesi'nin 2015/4348E. ve 2015/4865K. Sayılı Kararı
- Yargıtay 12. Ceza Dairesi'nin 2017/150E. ve 2017/6231K. Sayılı Kararı
- Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nun 2012/1510E. ve 2014/331K. Sayılı Kararı
- Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nun 2012/1514E. ve 2014/312K. Sayılı Kararı
- Yücedağ, Nafiye, "Kişisel verilerin korunması kanunu kapsamında genel ilkeler", Kişisel Verileri Koruma Dergisi, Cilt 1, Sayı 1, 2019, s. 47-63
- Yücedağ, Nafiye, "Medeni Hukuk Açısından Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nun Uygulama Alanı Ve Genel Hukuka Uygunluk Sebepleri", İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası, Cilt 72, Sayı 2, 2017, s. 765-790

Halil ÇİFTÇİ

UYGULAMAYA İLİŞKİN TÜM YÖNLERİYLE

GAYRİMENKUL

DAVALARI

VE YARGILAMA İŞLEMLERİ

- ⇒ Tapu İptali ve Tescil Davaları
- ⇒ Elatmanın Önlenmesi Davaları
- ⇒ Ecrimisil (Haksız İşgal Tazminatı) Davaları
- ⇒ Yıkım (Kal) Davası
- ⇒ Kamulaştırma Bedelinin Tespiti ve Taşınmazın İdare Adına Tescili Davası
- ⇒ Kamulaştırmatsız El Atma Nedeniyle Tazminat Davası
- ⇒ Tapuda Kayıt Düzeltim Davası

CİLT - III

ADALET YAYINEVİ

Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Uygulamaya İlişkin Tüm Yönleriyle Gayrimenkul Davaları ve Yargılama İşlemleri
Halil Çiftçi

Hukuk Yayınları Dizisi – 2474

İkinci Baskı : Ocak, 2022

ISBN (Takım) : 978 – 625 – 8038 – 22 – 4

ISBN (3.Cilt) : 978 – 625 – 8038 – 25 – 5

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara

Tel : (0312) 231 17 00

Fax : (0312) 231 17 10

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : adalety@adaletyayinevi.com

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C

(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul

Tel : (0216) 305 72 81

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Salmat Basım Yayım Ambalaj San. Tic. Ltd. Şti.

Sertifika No: 47771

Tel: (0312) 341 10 24 - Ankara

KAYNAKÇA

- **REMZİ**, Mehmet/**AYDIN**, Sezer/**ISPARTALI**, Murat, Medeni Hukuk, İkinci Sayfa Yay., İstanbul 2010
- **OĞUZMAN**, M. Kemal/**SELİÇİ**, Özer, Eşya Hukuku, 9. Baskı, Filiz Kitabevi, İstanbul 2002
- **KILIÇ**, Halil, 2402 Sayılı Kadastro Kanunu, Ankara 2008
- www.kazanci.com.tr
- **PEKCANITEZ**, Hakan/**ATALAY**, Oğuz/**ÖZEKES**, Muhammet, Medeni Usul Hukuku, 12. Bası, Yetkin Yayınevi, Ankara 2011
- **REİSOĞLU**, Safa, Borçlar Hukuku Genel Hükümler, 22. Baskı, Beta Yayınevi, İstanbul 2011
- **ŞENYÜZ**, Doğan, Borçlar Hukuku Genel ve Özel Hükümler, 4. Baskı, Ekin Basın Yayın Dağıtım, Bursa 2009
- **KAYAR**, İsmail, Borçlar Hukuku, Altınca Tıpkı Bası, Ankara 2007
- **ÜNAL**, Oğuz, Türk Medeni Kanunu'nda Akitten Doğan Şufa Hakkı, Ankara Barosu Dergisi, Yıl 1972, Sayı:5, s.803-809
- **YAVUZ**, Cevdet, Borçlar Hukuku Dersleri (Özel Hükümler). Beta Yayınevi, İstanbul 2010
- **KILIÇ**, Halil, Gayrimenkul Davaları, Cilt 2, 4. Baskı, Sözkese Matbaacılık, 2007
- **ERKAN**, Vehbi Umut, Türk Medeni Kanunu'nda Yasal Önalım Hakkı, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Özel Hukuk (Medeni Hukuk) Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Ankara 2006;
- **EREN**, Fikret, Türk Medeni Kanunu'na Göre Yasal Önalım Hakkı, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi, C:VII, Y:2008, S. 1-2, s. 103-126
- **KAZAN**, Metin, Yargıtay Kararları Işığında Taşınmaz Hukukundan Doğan Hazine Davaları, Maliye Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı Yayını, Yayın No: 2012/422, Ankara 2012
- **AKBABA**, Fadime (Y1.HD Üyesi), Orman Kanunu 2/B - Kıyı Kanunu Uyuşmazlıkları ve Türk Yargıtay'ı İçtihatları, www.yargitay.gov.tr/abproje/belge/.../Akbaba_2BKiyiKanunu.doc, s. 4, (erişim tarihi: 16/01/2013)

- **ZEVKLİLER**, Aydın/**GÖKYAYLA**, K. Emre, Borçlar Hukuku, Özel Borç İlişkileri, 11. Baskı, Turhan Kitabevi, Ankara 2010
- **KOSTAKOĞLU**, Cengiz, İnşaat Hukuku ve Kat Karşılığı İnşaat Sözleşmesi, 8. Bası, Beta Yayınevi, Mayıs 2011
- **ERMAN**, Hasan, Arsa Payı Karşılığı İnşaat Sözleşmesi, 2. Baskı, İstanbul 2007
- **YAŞAR**, Halis, Kat Karşılığı İnşaat Sözleşmesinde Üçüncü Kişinin (Alıcı) Hak ve Sorumlulukları, TBB Dergisi, 2012 (102)
- **SURLU**, Mehmet Handan, Taşınmaz Satış Vaadi, 2. Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara 2011
- **ÖZKAYA**, Eraslan, Elatmanın Önlenmesi Davaları 1, 3. Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara 2008
- **TURAN**, Ahmet Uğur, Tapulu Taşınmazlara Elatmanın Önlenmesi Davaları, Seçkin Yayınevi, Ankara 2009
- **TUTAR**, Muzaffer/**PULAK**, T.Murat, Kamulaştırma Davaları, Adalet Yayınevi, Ankara 2006
- **AKGÜN**, Kenan, Yüksek Yargı Kurumlarının Avrupa Standartları Bakımından Rollerinin Güçlendirilmesi Ortak Projesi Kamulaştırma Konferansı, Kamulaştırmaz El Atma Davaları Ve Yargıtay İçtihatı Tanımı Ve Niteliği, s. 1, http://www.yargitay.gov.tr/abproje/belge/sunum/conf5/KAkgun_ElatmaDavaları.pdf
- **ARCAK**, Ali, Kamulaştırmazsız Elkoyma ve Yeni Hükümler, Seçkin Yayınevi, Ankara 1987
- <https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/>

Av. Ahmet Alpaslan ÇANKAYA

MARKA HAKKINA İKTİBAS

VEYA

İLTİBAS SURETİYLE

TECAVÜZ SUÇU

BAŞLI

ADALET YAYINEVİ

Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Marka Hakkına İktibas veya İltibas Suretiyle Tecavüz Suçu
Ahmet Alpaslan Çankaya

Hukuk Yayınları Dizisi – 3012

Birinci Baskı : Ocak, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8038 – 27 – 9

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Vadi Grafik Tasarım Ltd. Şti.
İvedik Org. San. Bölgesi 1420. Cadde
No: 58/1 Yenimahalle/Ankara
Tel: 0 312 395 85 71
Sertifika No: 47479

KAYNAKÇA

- Akay, T. (2016). Osmanlı Devleti'nde Marka Hukukunun Gelişimi. *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, (126), s. 363 – 392.
- Akbulut, B. (2018). *Ceza Hukuku Genel Hükümler* (5. Baskı). Ankara: Adalet Yayınevi.
- Aker, Y. (2021). *Marka Tescil Sürecinde Türk Patent ve Marka Kurumu Kararlarına Karşı Başvurulabilecek Hukuki Yollar*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Akkaya, Ç. (2019). Suçların İçtimai Bağlamında Fiil Tekliği, *Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi*, (13), s. 1 - 38.
- Aksoy İpekçioğlu, P. (2009). *Türk Ceza Hukukunda Suça Teşebbüs*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Aldemir, H. (2019). *Ceza Hukuku Genel Hükümler Rehberi*. Ankara: Adalet Yayınevi.
- Aldemir, H. (2019b). *Adli - Önleme Arama ve Elkoyma* (3. Baskı). Ankara: Adalet Yayınevi.
- Alaşahin, M. E. (2016). *Ceza Hukukunda Zamanaşımı*. Ankara: Adalet Yayınevi.
- Altın, B. İ. (2020). *Marka Hakkının Niteliği ve Devletin Markaya Müdahalesi*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Altuğ, Ş. (2017). *Ceza Hukukunda Müsadere Kavramı*. Ankara: Adalet Yayınevi.
- Ansary, T. ve Scheider, E. C. (2014). *Introduction To Turkish Business Law*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Apaydın, C. (2018). *Ceza Hukukunda Kusurluluk*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Arkan, S. (2017). *Ticari İşletme Hukuku*. (24. Baskı). Şehir: Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü.
- Arseven, H. (1951). *Nazari ve Tatbiki Alameti Farika Hukuku*. İstanbul: İsmail Akgün Matbaası.
- Arslan, Ç. ve Özdemir, D. (2016). Türk Hukukunda Marka Suçları Sorunlu Noktalar Üzerine Bir İnceleme. *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 65 (4), s. 1085 - 1110.

- Arslan, Ö. (2019). *Marka Hakkının Sona Ermesi*. Ankara: Adalet Yayınevi.
- Arslantürk, M. (2018a). *Etkin Pişmanlık - Vazgeçme - Cezasızlık*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Arslantürk, M. (2018b). *Cumhuriyet Savcısının Soruşturma Temel Kitabı* (2. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Arslantürk, M. (2020). *Öldürme Suçları Açıklamalı - Örnekli - Notlu - İçti-hatlı - Gerekçeli* (2.Baskı). Ankara: Adalet Yayınevi.
- Artuk, M. E. (2017). *Ceza Hukuku Genel Hükümler* (11. Baskı). Ankara: Adalet Yayınevi.
- Artuk, M. E., Alşahin, M. E. (2013). Objektif Cezalandırılabilme Şartı ve Zamanaşımı, *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi*, (19) 2.
- Aslan Düzgün, Ü. (2018). İltibas Suretiyle Markaya Tecavüz. *Türkiye Adalet Akademisi Dergisi*, 36, s. 143 - 170.
- Aslan, B. (2014). *Ceza Hukukunda Yaş Küçüklüğü* (3. Baskı). Ankara:Seçkin Yayıncılık.
- Aslan, B. H. (2016). *Kazanç Müsaderesi*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Aslan, M. (2016). *Fikri Mülkiyet Haklarının Anonim Şirketlere Aynı Sermaye Olarak Getirilmesi*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Atay, E. E. (2020). *Hukuk Başlangıcı* (8. Baskı). Ankara: Gazi Kitabevi.
- Atlar, H. ve Uzuner, Y. (2019). *İşitme Kayıplı Çocuk ve Gelişen Okuryazarlık Durum Çalışması*. Ankara: Vize Akademik.
- Aydın, F. (2017). *Sınai Mülkiyet Kanunu ve Yargıtay Uygulamasında Marka Hukukunda Tazminat*. *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, (133).
- Aydoğdu, M. ve Kahveci, N. (2019). *Türk Borçlar Hukuku Özel Borç İlişkileri (Sözleşmeler Hukuku)* (4. Baskı). Ankara: Adalet Yayınevi.
- Bahadır, Z. (2018). *Markanın Hükümsüzlüğü ve İptali*. Ankara: Turhan Kitabevi.
- Bakırcıoğlu, R. (2016). *Ansiklopedik Eğitim ve Psikoloji Sözlüğü*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Başbüyük, İ. (2010). Türk Ceza Kanunu'nda İşkence Suçu. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 12 (Özel Sayı), s. 1443 - 1485.
- Başbüyük, İ. (2018). *Marka Hakkının İhlalinden Doğan Cezai Sorumluluk* (2. Baskı). Ankara: Adalet Yayınevi.

- Bayrak, Ö. (2019). *Uygulamada Fikri – Sınai Mülkiyet ve Haksız Rekabet Suçları*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Berberoğlu Yenipınar, F. (2018). *Ceza Mahkemelerinde Bilirkişilik* (2. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Bıçak, V. (2018). *Ceza Muhakemesi Hukuku*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Bilgili, F. ve Demirkapı, E. (2016). *Ticari İşletme Hukuku*. Bursa: Dora Yayınevi.
- Bilgili, F. ve Demirkapı, E. (2019). *Ticaret Hukuku Bilgisi*. Bursa: Dora Yayınevi.
- Birtek, F. (2013). Marka ve Üretim Korsanlığı Suçu (Markanın İzinsiz Kullanılması). *İpek Yolu Canlanıyor Türk-Çin Hukuk Zirvesi*. İstanbul: Marmara Üniversitesi Sempozyum Yayınları.
- Birtek, F. (2018). *Ceza Hukuku Genel Hükmeler Temel Bilgiler* (6. Baskı). Ankara: Adalet Yayınevi.
- Bozbayındır, A. E. (2018). *Olası Kast Kavramı ve Sınırları*. Ankara: Adalet Yayınevi.
- Bozgeyik, H. (2018). *Görüşler ve Kararlar Hukuki Mütalaalar: Marka, Tasarım, Telif, Haksız Rekabet, Kıymetli Evrak*. Ankara: Adalet Yayınevi, s. 14.
- Canoğlu, V. C. (2017). *Ceza Muhakemesi Hukukunda Koruma Tedbirleri Nedeniyle Tazminat Davaları (Haksız Yakalama, Gözaltı, Tutuklama, Arama ve El Koyma)*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Ceylan, Ç. (2017). Marka Lisans Sözleşmesi. *Ankara Barosu Dergisi*, 26 Nisan Dünya Fikri Mülkiyet Günü Özel Sayısı, s. 57 - 89.
- Coşğun, G. (2018). *Sınai Mülkiyet Kanunu Kapsamında Markanın Kullanılması*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Çağlar, H. (2015). *Marka Hukuku Temel Esaslar* (2. Baskı). Ankara: Adalet Yayınevi.
- Çağlar, H. (2017). 6769 Sayılı Sınai Mülkiyet Kanununa Göre Tescilli Markanın Kullanılmamasının Hukuki Sonuçları ve Anayasa Mahkemesinin 556 Sayılı KHK m.14 Hükmünü İptal Eden Kararın Etkileri. *Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 21 (1), s. 3 - 19.
- Çağlar, H., Yıldız ve B., İmirlioğlu, D. (2019). *Marka Vekilliği Sınavına Hazırlık* (2. Baskı). Ankara: Adalet Yayınevi.

- Çelen, Ö. (2020). *Bir İştirak Şekli Olarak Yardım Etme (Asli Fail - Yardım Eden Ayrımı)*. Ankara: Adalet Yayınevi.
- Çelikel, D. (2020). *Marka Hukukunda Avrupa Birliği Adalet Divanı (ABAD) Kararları ve Yorumu*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Çetiner, S. ve Bozkurt Yüksel, A. (2017). *Ticari İşletme ve Şirketler Hukuku* (4. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Çetintürk, E. (2017). *Onarıcı Adalet ve Ceza Adalet Sisteminde Uzlaştırma*. Ankara: Adalet Yayınevi.
- Çetintürk, E. (2019). *Marka Taklitçiliği Suçu* (2. Baskı). Ankara: Adalet Yayınevi.
- Çetintürk, E. ve Töngür, A. R. (2020). *Ceza Hukuku Genel Hükümler*. Ankara: Adalet Yayınevi.
- D. Nişancı (2018). *Ceza Muhakemesinde Yargılamanın Yenilenmesi*. Ankara: Adalet Yayınevi.
- Dalkılıç, A. (2013). *Türk Ceza Hukukunda Müsadere*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Demirbaş, T. (2020). *Ceza Hukuku Genel Hükümler*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Demirbaş, T. (2021). *Haksız Tahrik* (3. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Deniz, İ. (2014). *Ceza Muhakemesinde Hüküm: (Türleri - Oluşturma Şekilleri - Şartları)*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Diñç, H. (2016). *Fikri Mülkiyet Haklarının Ticaret Şirketlerine Sermaye Olarak Konulması*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Dirikkan, H. (2003). *Tanınmış Markaların Korunması*. Ankara.
- Donay, S. ve Erman, H. (1973). *Sınai Mülkiyet Aleyhine Suçlar*. İstanbul: Sulhi Garan Matbaası.
- Dönmezer, S. ve Erman, S. (1973). *Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku Genel Kısım Cilt I* (5. Baskı). İstanbul: Sulhi Garan Matbaası.
- Ege, Ö. (2018). *6769 Sayılı Sınai Mülkiyet Kanununa Göre Marka Hakkına Tecavüz ve Hukuksal Korunma Yolları*. Ankara: Seçkin Yayınları.
- Elanur, T. (2021). *Marka Hukukunda Kullanımın İspatı*. Ankara: Yetkin Yayınları.
- Ensari, D. (2020). *Türk Hukukunda Marka Hakkı ve Marka Hakkına Karşı İşlenen Suçlar*. İstanbul: Aristo Yayınevi.

- Epözdemir, R. (2019). *Hükümün Açıklanmasının Geri Bırakılması* (3. Baskı). Ankara: Adalet Yayınevi.
- Ercan, T. ve Teke Akbulut, N. (2020). *Tanınmış Marka Kavramı, Hukukten Korunması ve Uluslararası Ticaretteki İşlevi*. Ankara: Adalet Yayınevi.
- Erem, F. (1954). *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler Cilt I* (3. Baskı). Ankara: İstiklal Matbaacılık.
- Erem, F. (1968). *Ceza Usulü Hukuku* (2. Baskı). Şehir: Ajans - Türk Matbaacılık.
- Eroğlu, S. (2003). Soyut Renk, Ses ve Üç Boyutlu İşaretlerin Marka Olarak Tescili. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 5 (1), s. 95 - 166.
- Eryılmaz, M. B. (2012). *Ceza Muhakemesi Hukuku Dersleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Esen, E. (2017). Sınai Mülkiyet Kanunu'na Göre Marka Hakkının Yetkisiz Tasarruf Suçu. *İstanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 16 (2), s. 717 - 732.
- Genç, S. (2016). *Suç Gelirlerinin Geri Alımı*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Gökçen, G. (2017). *Markanın Hükümsüzlüğü ve Hukuki Sonuçları*. Ankara: Lykeion Yayınları.
- Göktürk, N. (2014). Türk Hukuku'nda Suçların İçtimaı. *Ceza Hukuku ve Kriminoloji Dergisi*, 2 (1), s. 31 - 59.
- Göktürk, N. (2016a). *Haksızlık Yanılgısının Ceza Sorumluluğuna Etkisi*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Göktürk, N. (2016b). Suçun Yasal Tanımında Yer Alan "Hukuka Aykırılık" İfadesinin İcra Ettiği Fonksiyon. *İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 7 (1), s. 407 - 450.
- Günay, E. (2009). *Haksız Tahrik*. Ankara:Seçkin Yayıncılık.
- Güneş, İ. (2015). *Marka Hukuku'nda Önceye Dayalı Haklar ve Ayırt Edici İşaretler* (2. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Güneş, İ. (2017). *Uygulamada Marka, Haksız Rekabet ve Telif Suçları* (3. Baskı). Ankara: Adalet Yayınevi.
- Güneş, İ. (2018). *6769 Sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu Işığında Uygulamalı Marka Hukuku*. Ankara: Adalet Yayınevi.

- Güneş, İ. (2020a). *Sınai Mülkiyet Kanunu Işığında Uygulamalı Marka Hukuku* (2. Baskı). Ankara: Adalet Yayınevi.
- Güneş, İ. (2020b). Marka Tescilinin Devrinde Benzer Marka Sorunu. *Ankara Barosu Fikri Mülkiyet ve Rekabet Hukuku Dergisi*, 22 (2), s. 1 - 9.
- Güngör, D. ve Toroslu, H. (2016). Müsadere ve Hükmün Açıklanmasının Geri Bırakılması İlişkisi Üzerine Kısa Bir Değerlendirme. *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 4 (65), s. 1967 - 1980.
- Hakeri, H. (2019). *Ceza Hukuku Genel Hükümler* (22. Baskı). Ankara: Adalet Yayınevi.
- Hollis, Nigel ve Kuruoğlu vd. (2011). *Küresel Marka: Dünya Pazarında Kalıcı Marka Değeri Yaratma ve Geliştirme Yöntemleri*. İstanbul: Brandage Yayınları.
- İlhan, S. (2019). *Marka Hakkı Aleyhine İşlenen Suçlar*. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık.
- İmirlioğlu, D. (2018). *Marka Hukukunda Ayırt Edicilik ve Markanın Ayırt Ediciliğinin Zedelenmesi* (2. Baskı). Ankara: Adalet Yayınevi.
- Kangal, Z. (2010). Cezalandırılabilirliğin Objektif Koşulları. *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası*, (68) 1-2.
- Kangal, Z. T. (2010). *Ceza Hukukunda Zorunluluk Durumu*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Karaaslan, R. (2019). *Karşılaştırmalı Hukukta Ekonomik Suçlar Uluslararası Sempozyumu - Beyaz Normların Yanılma Teorisi Açısından Değerlendirilmesi*. Ankara: Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Türk Ceza Hukuku Uygulama ve Araştırma Merkezi.
- Karaca, O. U. (2018). *Markayı Kullanma Zorunluluğu ve Kullanmamanın Hukuki Sonuçları* (2. Baskı). Ankara: Lykeion Yayınları.
- Karaca, O. U. (2020). *Fikri ve Sınai Haklar Sempozyumu - Sınai Mülkiyet Kanunu'nun Getirdiği Yenilikler*. Ankara: Yetkin Yayınları.
- Karadağ, M. (2020). *Marka ve Ticaret Unvanı Arasında Karıştırılma Tehlikesi*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Karakehya, H. ve Usluadam, A. K. (2015). Türk Ceza Hukuku Öğretisinde Suçun Manevi Unsuru Bağlamında Suç Genel Teorisine İlişkin Görüşler. *Ceza Hukuku ve Kriminoloji Dergisi*, 3 (2), s. 1 - 24.

- Karakoyun ve Kestane (2018). *Entelektüel Sermaye Olarak Marka (Vergileme ve Pazarlama Boyutuyla)*. İstanbul: Beta Yayıncılık.
- Karakurt, A. (2009). *Ceza Muhakemesi Hukukunda Muhakemenin Yenilenmesi*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Karasu, R. (2007). Ses Markaları. *Ankara Barosu Fikri Mülkiyet ve Rekabet Hukuku Dergisi*, 7 (2).
- Karasu, R., Suluk, C. ve Nal, T. (2020). *Fikri Mülkiyet Hukuku* (4. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Kart, A. (2019). *Marka Hakkına Tecavüz Suçları*. Ankara: Adalet Yayınevi.
- Katoğlu, T. (2012). Ceza Hukukunda Suçun Mağduru Kavramının Sınırları. *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 61 (2), s. 657 - 694.
- Kaya, M. İ. ve Tatlı, B. (2020). *Ticaret Hukuku-I*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Kayar, İ. (2017). 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu'na Göre Ticaret Hukuku (4. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Kayar, İ. (2018). *Ticaret Hukuku* (5. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Kayar, İ. (2018). *Ticari İşletme Hukuku* (11. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Kayıhan, Ş. (2019). *Ticari İşletme Hukuku* (6. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Kazaker, G. (2019). *Kamu Davasına Katılma*. Ankara: Adalet Yayınevi.
- Kazaker, G. (2019b). *Ceza Hukukunda Elverişsiz Teşebbüs*. Ankara: Adalet Yayınevi.
- Kılıç Daldal, S. (2020). Coğrafi İşaret ve Geleneksel Ürün Adı Kullanımı: Amblem ve Diğer Unsurlar. *Ankara Barosu Fikri Mülkiyet ve Rekabet Hukuku Dergisi*, 22 (2), s. 33 - 50.
- Kızıllarslan, H. (2020). *Tüzel Kişilere Özgü Koruma ve Güvenlik Tedbirleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Koca, M. ve Üzülmez, İ. (2018). *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler* (11. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Kumbasar, E. (2012). *Hükmün Açıklanmasının Geri Bırakılması*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Kurt, Z. E. (2020). *Uygulamalı Marka Hukuku* (2. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Meran, N. (2015). *Marka Hakları ve Korunması* (4. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.

- Mintaş, H. (2019). *Marka Hukukunda Karıştırılma Tehlikesi* (1. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Nuhoğlu, A. (2018). *Dr. Dr. H. c. Silvia Tellenbach'a Armağan - Marka Hakkına Tecavüz Suçu*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Nuhoğlu, A. ve Tiedemann, K. (2017). *Ekonomi Ceza Hukuku*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Önok, R. M. (2019). *Yapısal Suçlarda Failin Tespiti - Müşterek Suç Girişimi (Joint Criminal Enterprise) ve Örgütsel Hakimiyete Dayalı Faillik Doktrinleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Özbek, V. Ö. (2020). *Ekonomi Ceza Hukuku*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Özbek, V. Ö., Doğan, K. ve Bacaksız, P. (2020). *Ceza Genel Hukuku (Temel Bilgiler)* (11. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Özel, Ç. (2015). *Marka Lisansı Sözleşmeleri* (2. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Özen, M. (2007). 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nun İştirak Kurumuna Bakışı. *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, (70), s. 239 - 253.
- Özen, M. (2009). Marka Hakkına Karşı İşlenen Suçlar ve Yaptırımlar. *Ankara Barosu Fikri Mülkiyet ve Rekabet Hukuku Dergisi*, 9 (2), s. 53 - 76.
- Özen, M. (2018). *Öğreti ve Uygulama Işığında Ceza Hukuku Genel Hükümler* (2. Baskı). Ankara: Adalet Yayınevi.
- Özer, F. (2017). *Sınai Mülkiyet Kanunu Neler Getirdi?*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Özgenç, İ. (2020). *Türk Ceza Kanunu Genel Hükümler* (16. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Özgenç, İ. ve Üzülmez, İ. (2020). *Genel Ceza Hukuku* (3. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Özkök, B. (2015). *Tanınmış Markanın Kullanılması Zorunluluğu ve Kullanılmaması Nedeniyle Kısmen İptali*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Özmen, Ö. B. (2020). *İktibas veya İltibas Suretiyle Marka Hakkına Tecavüz Suçu*. Ankara: Adalet Yayınevi.
- Özocak, G. (2018). *Türk Ceza Hukukunda Teşebbüs*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Öztürk, B., Eker Kazancı, B. ve Soyer Güleç, S. (2019). *Ceza Muhakemesi Hukukunda Koruma Tedbirleri* (3. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.

- Öztürk, Ö. (2007). Koku Markası. *Ankara Barosu Fikri Mülkiyet ve Rekabet Hukuku Dergisi*. 7 (2).
- Pekdinçer, R. T. (2019). *Haksız Rekabet ve Marka Hukukuna İlişkin Bilirkişi Raporları ve Mütalaalar II*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Sarı, O. (2020). *Marka Hakkı Edinme Süreci*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Sarıgül, H. (2020). *Marka Hukukunda Karıştırma İhtimali*. Ankara: Adalet Yayınevi.
- Savaş, T. ve Saygın, M. (2020). *Marka Tescil Süreci*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Seçkin, M. B. (2018). *Mağdur Hakları*. Ankara: Adalet Yayınevi.
- Süslü, G. (2016). *Ceza İnfaz Kurumlarında Hükümlülük*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Şen, E. ve Eryıldız, S. (2017). *Elkoyma*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Şenol, C. (2017). 5237 Sayılı Türk Ceza Kanununa Göre İştirak Hâlinde İşlenen Suçlarda Gönüllü Vazgeçme. *Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi*, (10), s. 507 - 552.
- Tekinalp, Ü. (2012). *Fikri Mülkiyet Hukuku* (5. Baskı). İstanbul: Vedat Kitapçılık.
- Temiz, B. S. (2021). *Amirin Emrinin Yerine Getirilmesi*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Topçu, D. (2007). *Smal Mülkiyet Hakları Aleyhine İşlenen Suçlar*. Ankara: Seçkin Yayınları.
- Tosun, Ö. (1981). *Türk Suç Muhakemesi Hukuku Dersler Cilt:1* (3. Baskı). Fakülteler Matbaası.
- Türk Patent Enstitüsü (2015). *Marka İnceleme Kılavuzu*. <https://bit.ly/2PZGN5y> (Erişim tarihi: 24.04.2021)
- Türk Patent Enstitüsü (2017). *Mal ve Hizmet Sınıflandırma Listesi*. <https://www.turkpatent.gov.tr/TURKPATENT/resources/temp/F0350475-CA48-45ED-8740-7FA48400987E.pdf> (Erişim tarihi:31.05.2021)
- Ulutürk, H. (2014). *Türk Ceza Hukukunda Akıl Hastalığı ve Akıl Hastalığının Kusur Yeteneğine Etkisi*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Uzunallı, S. (2019). *Marka Hukuku*. Ankara: Adalet Yayınevi.
- Ünver, Y. ve Hakeri, H. (2019). *Ceza Muhakemesi Hukuku 3. Cilt* (15. Baskı). Ankara: Adalet Yayınevi.
- Yarar, İ. (2020). *Marka Hukuku*. Ankara: Adalet Yayınevi.

- Yayla, M. (2016). *Ceza Muhakemesi Hukukunda: İspat ve Şüphe*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yerdelen, E. ve Özbek, M. S. (2018). *Ceza Muhakemesi Hukukunda Uzlaş-tırma*. Ankara: Adalet Yayınevi.
- Yıldırım, A. (2013). Hükümün Açıklanmasının Ertelenmesi Kurumunun Aklanma Hakkı Açısından Değerlendirilmesi. *Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi*, (3), s. 130 - 160.
- Yıldırım, A. (2018). *Hükümün Açıklanmasının Geri Bırakılması*. Ankara: Seçkin Yayınevi.
- Yıldız, M. E. (2020). *Ceza Hukukunda Akıl Hastalığının Kusur Yeteneğine Etkisi ve Akıl Hastalarına Özgü Güvenlik Tedbirleri*. Ankara: Adalet Yayınevi.
- Yılmaz, B. B. (2012). Marka Değerinin Bilançodaki Yeri ve Türkiye Muhasebe Standardı 38'e Göre Marka Muhasebesi. *Maliye Finans Yazıları*, (97), s. 9 - 37.

Diğer Kaynaklar

- <https://bit.ly/2Q6VK64>
- <https://bit.ly/2R5Jmn5>
- <https://cografiisaretli.com/peynir/ezine-peyniri>
- <https://teftis.ktb.gov.tr/Eklenti/34660,ticaretle-baglantili-fikri-mulkiyet-anlasmasi-trips-199-.doc?0>
- <https://www.sikayetvar.com/trendyol/trendyol-orijinal-olmayan-urun-5>
- <https://www.sikayetvar.com/trendyol/trendyolun-sattigi-markalarin-orijinal-olmaması>
- <https://www.turkpatent.gov.tr/TURKPATENT/commonContent/MClassification>
- <https://www2.tbmm.gov.tr/d26/1/1-0699.pdf>
- Sinerji Mevzuat ve İçtihat Programı - <https://www.sinerjimevzuat.com.tr>
- T.C. Anayasa Mahkemesi Kararlar Bilgi Bankası

Dr. Gülfer AKIN
Yargıtay Cumhuriyet Savcısı

RESMİ BELGEDE
SAHTECİLİK
SUÇU

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Resmi Belgede Sahtecilik Suçu

Dr. Gülfer Akın

Hukuk Yayınları Dizisi – 3010

Birinci Baskı : Ocak, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8038 – 28 – 6

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com
 : adalety@adaletyayinevi.com

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : facebook.com/adaletyayinevi
 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Vadi Grafik Tasarım Ltd. Şti.
İvedik Org. San. Bölgesi 1420. Cadde
No: 58/1 Yenimahalle/Ankara
Tel: 0 312 395 85 71
Sertifika No: 47479

KAYNAKÇA

- ACAR, Ayşe Ece**, Medeni Muhakeme Hukukunda Elektronik İmzalı Belgelerin Delil Değeri, XII Levha Yayınları, İstanbul 2013.
- AKBULUT, Berrin**, "Özğü Suçlarda Bağlılık Kuralı (Gerçek ve Görünüşte Özğü Suç ve Sonuçları) ve Resmi Belgede Sahtecilik Suçunda Uygulanması", Belgede Sahtecilik Ve Vergi Suçları Sempozyumu, TOBB ETÜ Sosyal Tesisleri Ankara 21-23 Ekim 2019, Melek Metbaa&Promosyon Hizmetleri, Ankara 2020, s.99-127.
- AKBULUT, İlhan**, "İslam Hukukunda Suçlar ve Cezalar", Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C:52, S:1, Y:2003, s.167-181.
- AKGÜNER, Tayfun/BİLGEN, Pertev/GİRİTLİ, İsmet**, İdare Hukuku, D/R Yayınları, İstanbul 2008.
- AKKAŞ, Ahmet Hulusi**, Ceza Muhakemesi Bağlamında Yargı Mercileri Kararlarının Birbirleri Üzerindeki Etkisi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Anabilim Dalı Doktora Tezi, Ankara 2014.
- ALACAKAPTAN, Uğur**, Suçun Unsurları, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları No: 263, Sevinç Matbaası, Ankara 1973.
- ALİKAŞİFOĞLU, Kemalettin/DOĞU, Engin**, Son Değişikliklerle İçtihatlı-Notlu Türk Ceza Kanunu Ve Polis, Jandarma Mevzuatı, Seçkin Kitabevi, Ankara 1984.
- ARSLAN, Çetin/AZİZAĞAOĞLU, Bahattin**, Yeni Türk Ceza Kanunu Şerhi, Asil Yayın Dağıtım LTD. ŞTİ, Ankara 2004.
- ARSLAN, Çetin/BAŞTÜRK, İhsan**, "Belgede Sahtecilik Suçunun Konusu Olarak Elektronik Ortamdaki Veriler", Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C:8 S:2 2013/12, s.195-219.
- ARSLAN, Çetin/ERDOĞAN, Yağmur Müge**, "Vergi Kaçakçılığı Suçlarında Zincirleme Suç", Belgede Sahtecilik Ve Vergi Suçları Sempozyumu, TOBB ETÜ Sosyal Tesisleri Ankara 21-23 Ekim 2019, Melek Metbaa&Promosyon Hizmetleri, Ankara 2020, s.247-257.
- ARTUÇ, Mustafa**, "Zincirleme Suç", Terazi Aylık Hukuk Dergisi, S:28, Y:2008, s.45-66.
- ARTUK, Mehmet Emin/GÖKCEN, Ahmet/ALŞAHİN, Mehmet Emin/ÇAKIR, Kerim**, Ceza Hukuku Özel Hükümler, Adalet Yayınevi, Ankara, 2019.

- ARTUK, Mehmet Emin/GÖKCEN, Ahmet/ALŞAHİN, Mehmet Emin/ÇAKIR, Kerim**, Ceza Hukuku Genel Hükümler, Adalet Yayınevi, Ankara, 2020.
- ASLAN, M. Yasin**, "Türk Ceza Kanunu'ndaki Düzenlemeler Kapsamında Geniş Anlamda Sahtecilik Suçları", Ankara Barosu Dergisi, 2015/2, s.147-172.
- AUBERSON, Marie/BAECHLER, Simon/ZASSO, Michael/GENESSAY, Thibault/PATINY, Luc/ESSEIVA, Pierre**, "Development of a systematic computer vision-based method to analyse and compare images of false identity documents for forensic intelligence purposes-Part I: Acquisition, calibration and validation issues", Forensic Science International, C:260, Y:2016, s.74-84.
- AVCI, Mustafa/YERDELEN, Erdal**, "Karar İncelemesi-Garantörsel İhmalî Suçta İhmalî ve İcrai Davranış Ayrımı", Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C:XIX, S:1, Y:2015, s.163-190.
- AVCI, Mustafa**, Osmanlı Ceza Hukuku Genel Hükümler, Adalet Yayınevi, Ankara 2018.
- AVCI, Mustafa**, Osmanlı Ceza Hukuku Özel Hükümler, Adalet Yayınevi, Ankara 2018.
- AYDEMİR, Süleyman Ruhi**, "Evrakta Sahtekârlık Suçları", Mevzuat Dergisi, Y:6, S:69, Eylül 2003.
- AYDIN, Devrim**, "Suça Teşebbüs", Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C:55, S:1, 2006, s.85-113.
- AYDIN, Hüseyin**, "Ceza Hukukunda Kamu Görevlisi Kavramı", Ankara Barosu Dergisi, Y:68, S:2010/1, 2010, s.109-128.
- AYDİL, Ertan**, "Yetkili Kamu Görevlisinin Belgede Sahtecilik Suçu", Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2006.
- BAHADIR, Mehmet**, Paralarda Sahtecilik Suçları, İstanbul Üniversitesi Adli Tıp Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2003.
- BAINES, Paul Timothy**, Authenticity and Forgery in Eighteenth Century Britain, The University of Bristol, Doctoral Thesis, Doctor of Philosophy (PhD), Bristol/England, 1988.
- BAKICI, Sedat/YALVAÇ, Gürsel**, 5237 sayılı Yasa Kapsamında Ceza Hukuku Özel Hükümleri, C:2, Adalet Yayınevi, Ankara 2008.
- BALTZAKİS, H./PAPAMARKOS, N.**, "A new signature verification technique based on a two-stage neural network classifier", Engineering Applications of Artificial Intelligence, C:14 Y:2001, s.95-103.
- BAŞLAR, Yusuf**, Ceza Yargılamasında Elektronik Delil, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Anabilim Dalı Doktora Tezi, Sakarya 2015.

- BATISTA, Luana/GRANGER, Erik/SABOURIN, Robert**, “Dynamic selection of generative–discriminative ensembles for off-line signature verification”, *Pattern Recognition*, C:45 Y:2012, s.1326–1340.
- BAUKNECHT Gesine/LÜDICKE, Lieselotte**, *Das französische Strafgesetzbuch Code penal*, Freiburg im Br. 1999.
- BAUMANN, Jürgen/WEBER, Ulrich/MITSCH, Wolfgang**, *Strafrecht Allgemeiner Teil*, 11. Auflage, Bielefeld 2003.
- BENNETT, Rachel E.**, *Capital Punishment and the Criminal Corpse in Scotland, 1740–1834*, Springer International Publishing AG, Cham/Switzerland 2018.
- BERENGUEL, Albert/TERRADES, Oriol Ramos/LIADOS, Josep/CANERO, Cristina**, “e-Counterfeit: a mobile-server platform for document counterfeit detection”, *Institute of Electrical and Electronics Engineers*, Y:2017, s.1-6.
- BİÇKİN, İnci**, “Elektronik İmza Kanunu ve Getirdiği Düzenlemeler”, *Yargıtay Dergisi*, C:30, S:3, 2004, s.351-362.
- BİÇKİN, İnci**, “Elektronik İmza ve Elektronik İmza ile İlgili Yasal Düzenlemeler”, *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, S:63, Y:2006, s.109-126.
- BİLEN, Mesut**, *Türk Ceza Hukukunda Dolandırıcılık Suçu*, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Anabilim Dalı Doktora Tezi, Konya 2011.
- BİLGİN, İsmet**, *Noterlik Kanunu ve Tatbikatı*, Ankara 1982.
- BLACK, David A.**, “Forgery Above a Genuine Signature”, *Journal of Criminal Law and Criminology*, C:50, S:6, Y:1960, s.584-590.
- BOHLANDER, Michael**, *the German Criminal Code*, Hart Publishing, United States of Amerika 2008.
- BOHLANDER, Michael**, *Principles of the German Criminal Law*, Hart Publishing, United States of Amerika 2009.
- BOZKURT, Tamer**, *Ticaret Hukuku-Cilt III Kıymetli Evrak Hukuku*, 12 Levha Yayıncılık, İstanbul 2012.
- BUNGET, Ovidiu**, “About intellectual forgery in romanian accounting law”, *Munich Personal RePEc Archive*, Y:2009, s.1-6.
- CASEY, Eoghan**, *Digital Evidence and Computer Crime*, Baltimore, Elsevier, United States of Amerika 2011.
- CENTEL, Nur**, *Türk Ceza Hukukuna Giriş*, 2. Bası, Beta Yayınevi, İstanbul 2002.

- CENTEL, Nur/ZAFER, Hamide**, Ceza Muhakemesi Hukuku, Beta Basım Yayım Dağıtım A.Ş., İstanbul 2020.
- CENTEL, Nur/ZAFER, Hamide/ÇAKMUT, Özlem**, Türk Ceza Hukukuna Giriş, Beta Yayınevi, İstanbul 2020.
- CORNILS, Karin/JAREBORG, Nils**, Das Schwedische Kriminalgesetzbuch, vom 21. Dezember 1962 nach dem Stand vom 21. December 2000, Freiburg im Br. 2000.
- ÇAM, Nihat Bozkurt**, "Evrakta Sahtekârlık Suçları", Ankara Barosu Dergisi S:3, 1989, s.450-471.
- ÇETİN, Erol/MALKOÇ, İsmail**, Uygulamada Sahtekârlık Suçları, Bilgisayar Suçları, Tebligat Suçları ve İlgili Mevzuat, Adalet Yayınevi, Ankara 1995.
- ÇİÇEK, Mustafa**, 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'na Göre Bir İştirak Şekli Olarak "Dolaylı Faillik, Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Diyarbakır 2014.
- ÇİÇEK, Niyazi**, "Hukuksal Geçerlilik Bakımından Resmi Belgelerin Biçimsel Özellikleri", Amme İdaresi Dergisi, C:40, S:4, 2007, s.133-153.
- DAĞDAŞ, Yasemin**, "Elektronik Belge Tanımlaması ve Uluslararası Elektronik Belge Tanımlama Standartları", Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2005.
- Del CARMEN, Rolando V.**, Criminal Procedure Law and Practice, Thomson Higher Education, Belmont/United States of Amerika 2007.
- DEMİR, Muhammet Zafer**, Resmi Belgede Sahtecilik Suçu (TCK Md. 204), İstanbul Medipol Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2019.
- DEMİRBAŞ, Timur**, Ceza Hukuku Genel Hükümler, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2020.
- DEMİREL, Hakkı**, "Türk Ceza Kanununun Evrakta Sahtekârlık Cürmü Hakkındaki Hükümlerinin Sistemantik İzahı Üzerinde Bir Deneme", Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C:13, S:1-2, Ankara 1956, s.31-52.
- DEMREN DÖNMEZ, Burcu**, "Türk Ceza Kanununda "Kamu Görevlisi" Kavramı", Türkiye Barolar Birliği Dergisi, S:94, 2011, s.95-130.
- DEĞİRMENCİ, Olgun**, "Adli Bilişimde Önceliklendirme (Triyaj) Yönteminin Ceza Muhakemesi Hukuku Açısından Değerlendirilmesi", Bilişim Hukuku Dergisi, C:2, S:1, Y:2020, s.47-79.
- DEĞİRMENCİ, Olgun**, "Belgede Sahtecilik Suçlarının Konusu Olarak Elektronik Belge", Belgede Sahtecilik Ve Vergi Suçları Sempozyumu, TOBB ETÜ Sosyal Tesisleri Ankara 21-23 Ekim 2019, Melek Metbaa& Promosyon Hizmetleri, Ankara 2020, s.139-153.

- DIXIT, Anuja/BAG, Soumen**, "A fast technique to detect copy-move image forgery with reflection and non-affine transformation attacks", *Expert Systems With Applications*, C:182 Y:2021, s.1-29.
- DOĞAN, Koray**, "Ceza Hukukunda Belge Kavramı", *Ceza Hukuku Dergisi*, S:14, Y:5, Aralık 2010, s.51-66.
- DONAY, Süheyl**, "Hukuken Batıl Olan Senetlerin Varaka Olup Olamayacağı Sorunu. Şikâyetten Vazgeçmenin Bir Karşılık Sonucu Yapılması", *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası*, C:35, S:1-4, 1970.
- DONAY, Süheyl**, *Türk Ceza Kanununu Şerhi*, Beta Basım Yayım Dağıtım A.Ş., İstanbul 2007.
- DONAY, Süheyl/KAŞIKÇI, Mahmut**, *Türk Ceza Kanunu*, Cilt 1, Beta Basım A.Ş., İstanbul 2005.
- DÖNMEZER, Sulhi/ERMAN, Sahir**, *Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku Genel Kısım*, C:I, Beta Basım Yayım Dağıtım A.Ş., İstanbul 1997.
- DÖNMEZER, Sulhi/ERMAN, Sahir**, *Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku Genel Kısım*, C:II, Beta Basım Yayım Dağıtım A.Ş., İstanbul 1999.
- DUFF, Antony**, "Principle And Contradiction in the Criminal Law", *Philosophy And The Criminal Law*, Cambridge Studies In Philosophy And Law, Cambridge University Press 1998, s.156-205.
- DURGUN, Eda**, *Resmi Belgede Sahtecilik Suçu*, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, İzmir 2018.
- DÜLGER, Murat Volkan**, "5237 sayılı YTCK'da Kastın Unsurları ve Türleri Özellikle Olası Kastın Değerlendirilmesi", *Hukuk ve Adalet Eleştirel Hukuk Dergisi*, Y:2 S:5, Nisan 2005, s.65-111.
- DÜLGER, Murat Volkan**, "Yeni Türk Ceza Kanunda Suç Ortaklığı", *Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C:1, S:2, 2005, s.85-137.
- DÜLGER, Murat Volkan**, "Belgede Sahtecilik Suçlarının Konusu Olarak Elektronik Belge" Belgede Sahtecilik Ve Vergi Suçları Sempozyumu, TOBB ETÜ Sosyal Tesisleri Ankara 21-23 Ekim 2019, Melek Metbaa&Promosyon Hizmetleri, Ankara 2020, s.155-182.
- EBERT, Udo**, *Strafrecht Allgemeiner Teil*, 3. Vollig neu bearbeitete Auflage, Heidelberg 2001.
- EGESELLİ, Hakkı/ALTAY, Şakir**, *Evrakta Sahtekârlık Suçları*, Yeni Matbaa, Ankara 1961.
- EKİCİ ŞAHİN, Meral**, *Ceza Hukukunda Rıza*, On İki Levha Yayıncılık A.Ş., İstanbul 2012.

- EKİCİ ŞAHİN, Meral**, Dolandırıcılık Suçu, Adalet Yayınevi, Ankara 2019.
- EKİCİ ŞAHİN, Meral/YEMENİCİ, Kürşat**, "6763 Sayılı Kanunla Yapılan Değişiklikler Işığında Ceza Muhakemesi Hukukunda Uzlaştırma", Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. XIII, S.1, Y:2018, s.445-507.
- EKİCİ ŞAHİN, Meral**, "İştirak Halinde İşlenen Suçlarda Suça Etki Eden Nedenlerin Şeriklere Sirayeti", Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C:64, S:3, Y:2015, s.637-686.
- EKİCİ ŞAHİN, Meral**, "Dolaylı Failliğin Ortaya Çıkış Biçimleri", Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C:8, S:107-109, Y:2013, s.61-88.
- EKİCİ ŞAHİN, Meral**, "Dolaylı Faillğe İlişkin Bazı Sorunlar", Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C:8, S:109-110, Y:2013, s.7-25.
- EKİNCİ, Ahmet Tolga**, "Resmi Belgede Sahtecilik Suçu", Çankaya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, Ankara 2016.
- EKİNCİ, Mustafa/ESEN, Sinan**, Açıklamalı ve İçtihatlı Sahtecilik Hırsızlık Gasp Dolandırıcılık Emniyeti Suistimal Bilişim Alanında Suçlar ile Müşterek Hükümler, Adalet Yayınevi, Ankara 2003.
- EKİNCİ, Mustafa/ESEN, Sinan**, Anlatımlı ve Gerekçeli 5237 sayılı Türk Ceza Kanununda Yer Alan Hırsızlık, Yağma, Güveni Kötüye Kullanma, Dolandırıcılık, Hileli ve Taksirli İflas, Karşılıksız Yararlanma, Belgelerde Sahtecilik ve Bilişim Alanında Suçlar, Adalet Yayınevi, Ankara 2005.
- ELLIOTT, Catherine/QUINN, Frances**, Criminal Law, Pearson Education Limited, Harlow/England 2000.
- ER, Olcay**, Türk Ceza Hukuku ve Adli İncelemeler Açısından Kambiyo Senetlerinde Sahtecilik Suçu, Polis Akademisi Güvenlik Bilimleri Enstitüsü Suç Araştırmaları Ana Bilim Dalı Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2008.
- ERBAŞ, Rahime**, "Kamu Görevlisi Olmayan Sağlık Mesleği Mensuplarının Gerçeğe Aykırı Belge Düzenlemesi Suçu", İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası, C:71, S:1, 2013, s.331-352.
- ERDAĞ, Ali İhsan**, "Tıp Ceza Hukukunda Belgede Sahtecilik Suçu (Sağlık Mesleği Mensupları Tarafından İşlenebilecek Olan Belgede Sahtecilik Suçu)", V. Türk-Alman Tıp Hukuku Sempozyumu, Türkiye Barolar Birliği, Ankara 2008, s.534-564.
- ERDEM, Mustafa Ruhan**, "Özel Belgede Düşünsel Sahteciliğin (İçerik Sahteciliğinin) Cezalandırılabilirliği", Belgede Sahtecilik Ve Vergi Suçları Sempozyumu, TOBB ETÜ Sosyal Tesisleri Ankara 21-23 Ekim 2019, Melek Metbaa&Promosyon Hizmetleri, Ankara 2020, s.193-203.

- ERDOĞAN, İhsan**, "Hukuki Muamelelerde Şekle Aykırılığın Sonuçları", Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C:1, S:1, 1997, s.114-123.
- EREM, Faruk/TOROSLU, Nevzat**, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler -Ders Kitabı-, Sevinç Matbaası, Ankara 1975.
- EREM, Faruk/TOROSLU, Nevzat**, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, Savaş Yayınevi, Ankara 1994.
- EREM, Faruk**, "Suça İştirak", Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C:3, S:1, 1946, 62-107.
- EREM, Faruk**, "Açığa İmzanın Kötüye Kullanılması Suçu", Yargıtay Dergisi, C:9, S:4. Y:1983, s.496-509.
- EREM, Faruk**, Türk Ceza Hukuku Hususi Hükümler, C:II, Ajans-Türk Matbaası, Ankara 1962.
- EREM, Faruk**, Ümanist Doktrin Açısından Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, C:IV, Seçkin Kitabevi, Ankara 1985.
- EREM, Faruk**, "Suçun Unsurları ve Hümanist Doktrin", Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C:25, S:1-2, 1968, s.11-34.
- EREM, Faruk**, Türk Ceza Kanunu Şerh, Özel Hükümler, C:II, Seçkin Yayınevi, Ankara 1993.
- EREM, Faruk**, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, Seçkin Kitabevi, Ankara 1984.
- EREM, Faruk**, Türk Ceza Hukuk Umumi Kısım, Güney Matbaacılık ve Gazetecilik T.A.O. Ankara 1950.
- EREM, Faruk/TOROSLU, Nevzat**, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler Ders Kitabı, Sevinç Matbaası, Ankara 1978.
- EREM, Faruk**, Türk Ceza Kanunu Şerhi Genel Hükümler, Seçkin Yayınevi, Ankara 1993.
- ERİŞ, Gönen**, Uygulamalı Çek Hukuku, Seçkin Yayınevi, Ankara 2004.
- ERMAN, Sahir**, "Evrakta Sahtekârlık Suçlarında "Varaka" Mefhumu", İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası, C:15, S:1, Y:1949, s.167-197.
- ERMAN, Sahir**, "Evrakta Sahtekârlık Suçlarının Ana Hatları, Tarihçesi ve Müşterek Unsurları", İstanbul Hukuk Fakültesi Mecmuası, C:XVI, S:1-2, 1950, s.157-201.
- ERMAN, Sahir**, Sahtekârlık Cürümleri, İsmail Akgün Matbaası, İstanbul 1952.
- ERMAN, Sahir**, Sahtekârlık Cürümleri, Sulhi Garan Matbaası, İstanbul 1970.
- ERMAN, Sahir**, Sahtekârlık Suçları Ticari Ceza Hukuku - III, Nazım Terzioğlu Matematik Araştırma Enstitüsü Baskı Atölyesi, İstanbul 1981.

- ERMAN, Sahir**, Sahtekârlık Suçları Ticarî Ceza Hukuku Cilt: III, İstanbul Üniversitesi Fen Fakültesi Basım Atölyesi, İstanbul 1987.
- ERMAN, Sahir/ÖZEK, Çetin**, Ceza Hukuku Özel Bölüm Kamu Güvenine Karşı İşlenen Suçlar TCK 316-368 "Globus" Dünya Basınevi, İstanbul 1996.
- ERMATOV, Gayrat Okmirzaevich**, "Criminological Description of the Person Dealing With Forged Documents", Psychology And Education C:58(1), Y:2021, s.1116-1122.
- ERSOY, Ayşe Nur**, "5941 Sayılı Çek Kanunu'nda Yapılan Değişiklikler Çerçevesinde Çeklerde "Karşılıksızdır" İşlemine Sebepiyet Verilmesinin Cezaî ve İdari Yaptırımları", Yıldırım Beyazıt Hukuk Dergisi, Y:4, S:2019/1, s.259-310.
- ERTURGUT, Mine**, Medeni Usul Hukukunda Elektronik İmzalı Belgelerin Delil Olarak Değerlendirilmesi, Yetkin Yayınları, Ankara 2004.
- ESEN, Sinan**, Anlatımlı ve İctihatlı Malvarlığına Karşı Suçlar Belgelerde Sahtecilik ve Bilişim Alanında Suçlar, Adalet Yayınevi, Ankara 2007.
- EUROPEAN COMMISSION EUROPEAN ANTI-FRAUD OFFICE (OLAF)**, "Detection of forged documents in the field of structural actions A practical guide for managing authorities", Directorate D Policy Unit D.2 Fraud Prevention, 12 November 2013.
- EVLİYAĞLU, Erkal**, Örneklerle Açıklamalı Karşılaştırmalı Memurlarla İlgili Suçlar, Adalet Yayınevi, Ankara 2001.
- EVLİYAĞLU, Erkal**, Eski Ve Yeni Türk Ceza Kanununa Göre Kamu Görevlileri İle İlgili Suçlar, Adalet Yayınevi, Ankara 2012.
- FAHMY, Maged M. M.**, "Online handwritten signature verification system based on DWT features extraction and neural network classification", Ain Shams Engineering Journal, C:1, Y:2010, s.59-70.
- FIRAT, Erhan**, Özel Kanunlarda Düzenlenen İlâm Niteliğinde Belgeler, Erzincan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Özel Hukuk Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Erzincan, 2015.
- FISCHER, Thomas**, 267 in: Strafgesetzbuch, 66. Auflage, C.H.BECK, Baden-Baden 2019.
- FIONDA, Julia/BRYANT, Michael J.**, Briefcase on Criminal Law, Cavendish Publishing Limited, London/United Kingdom 2000.
- FLETCHER, George P.**, Rethinking Criminal Law, Oxford University Press, New York/United States of America 2000.
- FRANKE, Katrin**, "Analysis of Authentic Signatures and Forgeries", Computational Forensics, Third International Workshop, IWCF 2009 The Hague, The Netherlands, August 13-14, 2009 Proceedings, s.150-164.

- FREILING, Felix/HÖSCH, Leonard**, "Controlled experiments in digital evidence tampering", *Digital Investigation*, C:24, Y:2018, s.583-592.
- GARDNER, Thomas J./ANDERSON, Terry M.**, *Criminal Law*, Thomson Higher Education, Belmont/United States of Amerika 2009.
- GARIUP, Monica/PISKORSKI, Jakub**, "The challenge of detecting false documents at the border: Exploring the performance of humans, machines and their interaction", *International Journal of Critical Infrastructure Protection*, C.24, Y:2019, s.100-110.
- GARRAUD**, *Traite theorique et pratique du droit penal français*, IV 3. Bası, Paris, 1922.
- GENÇTÜRK, Muharrem**, "Çek Kanununda Düzenlenen Yeni Sisteme Göre İleri Tarihli Çekler Üzerine Bir Değerlendirme", *Erzincan Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C:15, S:1-2, 2011, s.119-159.
- GIRELLI, Carlos Magno Alves**, "The use of fingerprints available on the web in false identity documents: Analysis from a forensic intelligence perspective", *C.M.A. Girelli/Forensic Science International*, C:262 Y:2016, s.84-96.
- GÖKCAN, Hasan Tahsin**, "Resmi Belgede Sahtecilik Suçu", *Ankara Barosu Dergisi*, Y:67, S:3, Yaz 2009, s.92-127.
- GÖKCAN, Hasan Tahsin**, "Özel Belgede Sahtecilik Suçu (TCK M.207)", *Ankara Barosu Dergisi*, Y:68, S:2010/1, s.209-236.
- GÖKCAN, Hasan Tahsin/ARTUÇ, Mustafa**, *Ceza Hukukunda Kamu Görevlisi ve Özel Soruşturma Usulleri*, Adalet Yayınevi, Ankara 2017.
- GÖKCEN, Ahmet**, "Belgede Sahtecilik Suçları", *Belgede Sahtecilik Ve Vergi Suçları Sempozyumu*, TOBB ETÜ Sosyal Tesisleri Ankara 21-23 Ekim 2019, Melek Metbaa&Promosyon Hizmetleri, Ankara 2020, s.21-68.
- GÖKCEN, Ahmet**, *Belgede Sahtecilik Suçları*, Adalet Yayınevi, Ankara 2013.
- GÖKCEN, Ahmet**, *Belgede Sahtecilik Suçları*, Adalet Yayınevi, Ankara 2018.
- GÖKCEN, Ahmet**, *Tanzimat Dönemi Osmanlı Ceza Kanunları ve Bu Kanunlardaki Ceza Müeyyideleri*, İstanbul, 1989.
- GÖKÇE, Ziya**, *Noterlik Hukuku Noterlikle İlgili Mevzuat*, C:1, Ankara 1996.
- GÖKMEN, Mustafa Kemal**, *Resmi Belgede Sahtecilik Suçu*, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Konya 2019.
- GÖKTÜRK, Neslihan**, *Fikri İhtima (Suçların İhtimai)*, Adalet Yayınevi, Ankara 2013.
- GÖKTÜRK, Neslihan**, "Türk Hukuku'nda Suçların İhtimai", *Ceza Hukuku ve Kriminoloji Dergisi*, Cilt: 2, S:1-2, 2014, s.31-59.

- GÖZEL, Arif**, "Belgede Sahtecilik Suçlarının Konusu Olarak Belge ve Elektronik Belge", Süleyman Demirel Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C:5, S:1, Y:2015, s.143-201.
- GÖZÜBÜYÜK, Abdullah Pulat**, "Belgelerde Sahtecilik Cürümleri", Adalet Dergisi, S:2, 1970, s.72-92.
- GÖZÜBÜYÜK, Abdullah Pulat**, Türk Ceza Kanunu Gözübüyük Şerhi 3. Cilt, Kazancı Yayınları, İstanbul 1988.
- GROPP, Walter**, Strafrecht Allgemeiner Teil, Berlin 1998.
- GROPP, Walter** (Çev.: TURHAN, Faruk), Alman Bakışına Göre Türk Ceza Kanunu 1989 Öntasarısında Hukuka Uygunluk Sebepleri, in: Türk Ceza Kanunu Tasarısı için Müzakereler, Konya 1998.
- GUERREIRO A./SIMAS Santos M.**, "Forgery and counterfeiting documents: the expertise evidence: an exploratory research in oporto criminal court", Forensic Research & Criminology International Journal, C:4, S:6, Y:2017, s.176-179.
- GÜLER, Gökhan**, Resmi Belgede Sahtecilik Suçu, Çankaya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, Ankara 2018.
- GÜLER, Mahmut**, "Sonraki Tarihli Çekler ve Uygulamada Ortaya Çıkan Sorunlar", Türk Barolar Birliği Dergisi, 1990/2, s.171-179.
- GÜLTAŞ, Veysel**, Uygulamada Ağır Ceza Davaları, Ankara 2002.
- GÜNDÜZ, Remzi/GÜLTAŞ, Veysel**, Belgelerde ve Faturalarda Sahtecilik Suçları, Bilge Yayınevi, Ankara 2013.
- GÜNGÖR, Devrim**, Resmi Belgelerde Sahtecilik Suçu, Yetkin Yayınları, Ankara 2010.
- GÜNGÖR, Şener/KAYA, Mustafa**, 4814 Sayılı Kanunda Değişik Çek Suçları, Turhan Kitabevi, Ankara 2004.
- GÜNEY, Niyazi/ÖZDEMİR, Kenan/BALO, Yusuf S.**, Yeni Türk Ceza Kanunu, Adil Yayınevi, Ankara 2004.
- HAFIZOĞULLARI, Zeki/ÖZEN, Muharrem**, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, U S-A Yayıncılık, Ankara 2019.
- HAFIZOĞULLARI, Zeki/ÖZEN, Muharrem**, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler Toplumla Karşı Suçlar, US-A Yayıncılık, Ankara 2017.
- HAKERİ, Hakan**, Ceza Hukuku Genel Hükümler Temel Bilgiler, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2020.
- HAKERİ, Hakan**, Ceza Hukuku Genel Hükümler, Adalet Yayınevi, Ankara 2020.

- HAKERİ, Hakan**, Tıp Hukuku, Seçkin Yayınevi, Ankara 2020.
- HALPIN, Andrew**, Definition in the Criminal Law, Hart Publishing, United States of Amerika/Kanada 2004.
- HEINRICH, Bernd**, Strafrecht Allgemeiner Teil I, Stuttgart 2005.
- HEINRICH, Bernd**, Ceza Hukuku Genel Kısım-I, (Editör; **ÜNVER Yener**), Adalet Yayınevi, Ankara 2014.
- HEINRICH, Bernd**, Ceza Hukuku Genel Kısım-II (Editör; **ÜNVER, Yener**), Adalet Yayınevi, Ankara 2015.
- HEINE, Günter/SCHUSTER, Frank Peter**, § 267 in: Schönke/Schröder Strafgesetzbuch, 30. Auflage, C.H.Beck, München 2019.
- HERRING, Jonathan**, Criminal Law The Basics, Taylor & Francis e-Library, 2009.
- HIRSCH, Hans Joachim**, "Gefährdungsdelikte", "Tehlike suçları ile ilgili suç tiplerinin ceza hukukunun sistematığına uygunluğu konusu" (Çev: Feridun Yenisey), yayımlanmamış konferans metni.
- HIPPEL, Robert v.**, Deutsches Strafrecht, Zweiter Band: Das Verbrechen, Allgemeine Lehren, Berlin 1930.
- HOFFMANN, Markus/MELIA, Manuel Cancio**, Das spanische Strafgesetzbuch vom 23. November 1995 nach dem Stand vom 31. Dezember 2001, Freiburg im Br. 2002.
- HOLTA, Thomas J./LEE, Jin R.**, "A Crime Script Analysis of Counterfeit Identity Document Procurement Online", Deviant Behavior, Y:2020, 1-18.
- HORHOGEA, Oana/BĂLUŞESCU, Georgiana Mardare**, "Criminalistic Research of the Forged Documents", RAIS Conference Proceedings, March 30-31, 2020, s.166-170.
- HOSMER, Chet**, "Proving the Integrity of Digital Evidence with Time", International Journal of Digital Evidence, C:1, S:1, Y:2002, s.1-7.
- HUSAK, Douglas**, "Does Criminal Liability Require An Act", Philosophy And The Criminal Law, Cambridge Studies In Philosophy And Law, Cambridge University Press 1998.
- İÇEL, Kayıhan/ BAYRAKTAR, Köksal/YENİSEY, Feridun**, Almanya Federal Cumhuriyeti Ceza Hukukuna Giriş, Beta Basım-Yayım-Dağıtım A.Ş., İstanbul 1989.
- İÇEL, Ayhan/SOKULLU-AKINCI, Füsun/ÖZGENÇ, İzzet/SÖZÜER, Adem/ MAHMUTOĞLU, Fatih S./ÜNVER, Yener, İçel, Suç Teorisi, 2. Kitap, İstanbul, 2000.**

- İÇEL, Kayıhan**, Ceza Hukuku Genel Hükümler, Beta Basım A.Ş., İstanbul 2018.
- JAKOBS, Günther**, Urkundenfalschung, Bonn, 1999.
- JANKOWSKA, Izabela/FALENTA, Paweł**, "Intellectual forgery of documents in Poland", Journal of Modern Science C:28 Y:2016, s.233–250.
- JEFFERSON, Michael**, Criminal Law, Pearson Education Limited, England 2007.
- JEFFERSON, Michael**, Criminal Law, Pearson Education Limited, England 2009.
- JESCHECK, Hans Heinrich/WEIGEND, Thomas**, Lehrbuch des Strafrechts Allgemeiner Teil, 5. Auflage, Berlin,1996.
- KARAHAN, Sami/ARI, Zekeriyya/BOZGEYİK, Hayri/SARAÇ, Tahir/ÜNAL, Mücahit**, Kıymetli Evrak Hukuku, Konya 2013.
- KARAKEHYA, Hakan/USLUADAM, Asena Kamer**, "Türk Ceza Hukuku Öğretisinde Suçun Manevi Unsuru Bağlamında Suç Genel Teorisine İlişkin Görüşler", Ceza Hukuku ve Kriminoloji Dergisi, Y:2015, C:3, S:2, s.1-24.
- KARDAŞ, Ümit/ÇINGİ, Mehmet**, Askeri Ceza ve Ceza Yargısı, Kazancı Yayınları, İstanbul 2001.
- KAYLAN, Keskin**, "Belgelerde Sahtecilik Suçları" (765 sayılı TCK ile Hükümet Tasarısı ve TBMM Adalet Komisyonunca kabul edilen tasarı metnindeki düzenlemelere göre karşılaştırmalı bir inceleme): Türk Ceza Kanunu Reformu İkinci Kitap, Makaleler, Görüşler, Raporlar, Ankara 2004.
- KILIÇOĞLU, Ahmet M.**, Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Turhan Kitabevi, Ankara 2018.
- KIRMIZIGÜL, Hüsamettin**, Memurlar Hakkında Tahkikat Ve Muhakeme Usulü, Kazancı Kitap Ticaret A.Ş., İstanbul 1995.
- KOCA, Mahmut**, "Fikri İçtima", Ceza Hukuku Dergisi, s.197-221.
- KOCA, Mahmut/ÜZÜLMEZ, İlhan**, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, Seçkin Akademik ve Mesleki Yayınlar, Ankara 2020.
- KOCA, Mahmut/ ÜZÜLMEZ, İlhan**, Türk Ceza Hukuku, Özel Hükümler, Adalet Yayınevi, Ankara 2020.
- KOÇ, Cavit**, "Açığa İmzanın Kötüye Kullanılması Suçu", Yeni Adalet Dergisi, Y:5, S:34,1994.
- KOÇ, Cevat**, "Resmi Belgenin Özünde Sahtecilik Suçu", İstanbul Barosu Dergisi, C:67, S:4-5-6, 1993, s.321-330.
- KOÇ, Mehmet**, "Osmanlı Ceza Hukukunda Hile (Aldatma-Dolandırıcılık) Suçları ve Cezaları", Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi Yıl: 2019 Cilt:19 Sayı:1, s.119-139.

- KOYUNCU, Ali**, Türk Ceza Kanunu Genel Hükümler, Adalet Yayınevi, Ankara 2006.
- KÖKEN, Enes**, "Resmi Belgenin Düzenlenmesinde Yalan Beyan Suçu", Türkiye Adalet Akademisi Dergisi, Y:7, S:28 (Ekim 2016), s.85-103.
- KÖLE, Mehmet/GÖRGÜLÜ, Fatma**, "Son Düzenlemeler Işığında Çekin Şekil Şartları Ve Çeke Dayalı Kambiyo Senetlerine Özgü Takip Yolları", Dicle Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C:21, S:35, 2016, s.79-157.
- KUNT, M. Habip**, Bilgisayar Kullanılarak İşlenen Sahtecilik Suçlarında Bilgisayar İncelemesi, İstanbul Üniversitesi Adli Tıp Enstitüsü Sosyal Bilimler Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2011.
- KUNTER, Nurullah**, Suçun Maddi Unsurları Nazariyesi, İsmail Akgün Matbaası, İstanbul 1954.
- KURU, Baki/AYDIN, Burak**, Medenî Usul Hukuku Ders Kitabı, Yetkin Yayınları, Ankara 2020.
- LI, YAN**, Rethinking Counterfeiting In Light Of The Relationship Between Intellectual Property And Development, Doctoral Thesis, Doctor of Philosophy, Faculty of Law, University of Technology, Sydney 2015.
- MAHMUTOĞLU, Fatih Selami**, Ekonomik Suçlar Bağlamında Kredi Hukukundan Kaynaklanan Suç ve İdari Suçlar, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2003.
- MAJNO**, Ceza Kanunu Şerhi, Türk ve İtalyan Ceza Kanunları, C:4, Ankara 1978.
- MALKOÇ, İsmail**, Uygulamada Belgelerde Sahtecilik Suçları ve Mala Karşı Suçlar, Ankara 1986.
- MALKOÇ, İsmail**, Sahtecilik Suçları ve Mala Karşı Suçlar, Seçkin Yayınevi, Ankara 1990.
- MALKOÇ, İsmail**, Açıklamalı-İçtihatlı 5237 Sayılı Yeni Türk Ceza Kanunu, C:2, Malkoç Kitabevi, Ankara 2008.
- MALKOÇ, İsmail**, Açıklamalı Türk Ceza Kanunu Son Değişiklikler ve İçtihatlarla, 3. Cilt, Sözkese Matbaacılık Tic. Ltd. Şti., Ankara 2013.
- MCCORD, James W. H./MCCORD, Sandra L.**, Criminal Law And Procedure For The Paralegal, Thomson Delmar Learning, New York/United States 2006.
- MCKEVITT, Paul/CONDELL, Joan/CURRAN, Kevin/CHEDDAD, Abbas**, "A secure and improved self-embedding algorithm to combat digital document forgery", Signal Processing, C:89, S:12; Y:2009, s.2324-2332.

- MCKEVITT, Paul/CONDELL, Joan/CURRAN, Kevin/CHEDDAD, Abbas**, "Combating Digital Document Forgery using New Secure Information Hiding Algorithm", Conference: Third IEEE International Conference on Digital Information Management (ICDIM), November 13-16, 2008, London, UK, Proceedings, s.922-924.
- MERAN, Necati**, Dolandırıcılık, Sahtecilik ve Güveni Kötüye Kullanma, Seçkin Yayınevi, Ankara 2016.
- MOCKFORD, Jack**, "They are Exactly as Banknotes are": Perceptions and Technologies of Bank Note Forgery During the Bank Restriction Period, 1797-1821, The University of Hertfordshire, Doctoral Thesis, London/England 2014.
- MOLAN, Michael**, Source Book On Criminal Law, Cavendish Publishing Limited, London 2001.
- MOLAN, Mike/LANSER, Denis/BLOY, Duncan**, Principles of Criminal Law, Cavendish Publishing Limited, London 2000.
- MORTENSEN, Ronald**, "Document Fraud in Employment Authorization: How an E-Verify Requirement Can Help", United State States House of Representatives Judiciary's Subcommittee on Immigration Policy and Enforcement Washington, DC April 18, 2012, AILA InfoNet Doc. No. 12041848A. (Posted 04/18/12), s.1-12.
- MUGISHA, David**, "Digital Forensics: Digital Evidence in judicial System", International Journal of Cyber Criminology, V:4, I:DF, March 2019, s.1-17.
- NARBAY, Şafak**, "5941 Sayılı Çek Kanununun Getirdiği Bazı Yenilikler ve Bunların Değerlendirilmesi", Terazi Aylık Hukuk Dergisi, Y:5, S:43, 2010, s.65-97.
- NART, Serdar**, "Alman ve Türk Hukukunda Senetle İspat", Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C:9, S:1, 2007, s.207-232.
- NORRIE, Alan**, "Simulacra Of Morality Beyond the Ideal/Actual Antinomies of Criminal Justice", Philosophy And The Criminal Law, Cambridge Studies In Philosophy And Law, Cambridge University Press 1998, s.100-155.
- OTACI, Cengiz**, Türk Ceza Kanunu Genel Hükümler Yargıtay Yorumu, HUKAB Yayınları, Ankara 2013.
- OTACI, Cengiz/ÖZTEKİN, Murat/ÖZAYDIN, Fatih**, TCK Genel Hükümler Yargıtay Yorumu 2013-2015 Kararları, Adalet Yayınevi, Ankara 2016.
- ÖNDER, Ayhan**, Ceza Hukuku Genel Hükümler, Cilt 2, Beta Basım Yayım Dağıtım A.Ş., İstanbul 1991.

- ÖNDER, Fatih**, Borçlar Hukuku Açısından Elektronik İmza, Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, Kırıkkale 2007.
- ÖZBEK, Mustafa**, Noter Senetlerinde Sahtelik, NOTEV-Noterlik Hukuku Araştırma Enstitüsü, Prestij Matbaacılık, Ankara 2001.
- ÖZBEK, Veli Özer**, "Belgede Sahtecilik Suçlarında Uygulama Sorunları" Belgede Sahtecilik Ve Vergi Suçları Sempozyumu, TOBB ETÜ Sosyal Tesisleri Ankara 21-23 Ekim 2019, Melek Metbaa&Promosyon Hizmetleri, Ankara 2020, s.205-217.
- ÖZBEK, Veli Özer/DOĞAN, Koray/BACAKSIZ, Pınar/TEPE, İlker**, Ceza Muhakemesi Hukuku, Seçkin Yayınevi, Ankara 2020.
- ÖZBEK, Veli Özer/DOĞAN, Koray/BACAKSIZ, Pınar**, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, Seçkin Akademik ve Mesleki Yayınlar, Ankara 2020.
- ÖZBEK, Veli Özer/DOĞAN, Koray/BACAKSIZ, Pınar**, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, Seçkin Akademik ve Mesleki Yayınlar, Ankara 2020.
- ÖZBEK, Veli Özer**, TCK İzmir Şerhi Türk Ceza Kanununun Anlamı C.1, Seçkin Yayınevi, Ankara 2010.
- ÖZDİN, Funda**, Muhatabın Keşideciye Karşı Sahte veya Tahrif Edilmiş Çekten Doğan Sorumluluğu, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Özel Hukuk Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2006.
- ÖZEN, Muharrem/TOZMAN, Önder**, "Türk Ceza Hukukunda Kamu Görevlisi Kavramı", Amme İdaresi Dergisi, C:42, S:4, Aralık, 2009, s.25-57.
- ÖZEN, Mustafa**, "5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nun İştirak Kurumuna Bakışı", Türkiye Barolar Birliği Dergisi, S:70, 2007, s.239-253.
- ÖZEN, Mustafa**, "Ceza Hukukunda Fikri İçtima", Türkiye Barolar Birliği Dergisi, C:20, S:73, 2007, s.132-145.
- ÖZEN, Mustafa**, Ceza Hukuku Genel Hükümler Dersleri, Adalet Yayınevi, Ankara 2020.
- ÖZEN, Mustafa**, Ceza Hukuku Özel Hükümler Dersleri, Adalet Yayınevi, Ankara 2020.
- ÖZEN, Mustafa**, Öğreti ve Uygulama Işığında Ceza Hukuku Özel Hükümler C-I, Adalet Yayınevi, Ankara 2020.
- ÖZGENÇ, İzzet**, Suça İştirakin Hukuki Esası ve Faillik, İstanbul Büyükşehir Belediyesi Hukuk Müşavirliği Yayın no:2, İstanbul 1996.
- ÖZGENÇ, İzzet**, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2020.
- ÖZGENÇ, İzzet**, Türk Ceza Kanunu Gazi Şerhi Genel Hükümler, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2005.

- ÖZGENÇ, İzzet**, Türk Ceza Kanunu Gazi Şerhi (Genel Hükümler), Ankara Açık Ceza İnfaz Kurumu Matbaası, Ankara 2006.
- ÖZKAN, İsmail**, "Sahtecilik-İğfal Kabiliyeti", Adli Belge İncelemesi, Beta Yayıncılık, İstanbul 2005.
- ÖZTAN, Fırat**, Kıymetli Evrak Hukuku, Turhan Kitabevi, Ankara 2002.
- ÖZTEL, Ahmet**, "Adli Belge İncelenmesinde Karşılaşılan Sorunlar ve Çözüm Önerileri", Türkiye Barolar Birliği Dergisi, S:50, Ocak- Şubat 2004, s.152-161.
- ÖZTÜRK, Bahri**, Nazari Ve Uygulamalı Ceza Muhakemesi Hukuku Ders Kitabı, Seçkin Yayınevi, Ankara 2016.
- ÖZTÜRK, Bahri/TEZCAN, Durmuş/ERDEM, Mustafa Ruhan/GEZER, Özge Sırma/SAYGILAR KIRIT, Yasemin/AKCAN, Esra Alan/ÖZAYDIN, Özdem/TÜTÜNCÜ, Erden/ ALTINOK, Efser/VILLEMIN, Derya/TOK, Mehmet Can**, Ceza Muhakemesi Hukuku, Seçkin Akademik ve Mesleki Yayınlar, Ankara 2020.
- ÖZÜTÜRK, Nejat**, Türk Ceza Kanunu Şerhi ve Tatbikatı C:II, Balkanoğlu Matbaacılık Ltd. Şti., Ankara 1966.
- PAITE, Naulak Lian/MISHRA, B. P./KUMAR PATHAK, Sandeep**, "A Substantial Forgery Fixing In Forensic Document Examination", Malaysian Journal of Forensic Sciences, C:9, S:1, Y:2019, s.10-14.
- PANCAROĞLU, Başar**, Bilişim Sistemlerindeki Veriler Bağlamında Belgede Sahtecilik Suçu, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Ankara 2019.
- PARLAR, Ali/HATİPOĞLU, Muzaffer**, Türk Ceza Kanunu Yorumu, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2008.
- PARLAR, Ali/HATİPOĞLU, Muzaffer**, 5237 sayılı TCK'da Özel ve Genel Hükümler Açısından Ağır Ceza Davaları, Adalet Yayınevi, Ankara 2010.
- PHILLIPS, George K.**, "Combining Thermochromics and Conventional Inks to Deter Document Fraud", In Optical Security and Counterfeit Deterrence Techniques III, C:3973, Y:2000, s.99-104.
- POROY, Reha/TEKİNALP, Ünal**, Kıymetli Evrak Hukuku Esasları, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2018.
- PULAŞLI, Hasan**, Kıymetli Evrak Hukuku, Karahan Kitabevi, Adana 2005.
- PODDAR, Jivesh/PARIKH, Vinanti/BHARTI, Santosh Kumar**, "Offline Signature Recognition and Forgery Detection using Deep Learning", Procedia Computer Science, C:170, Y:2020, s.610-617.
- POLLOCK, Joycelyn M.**, Criminal Law, Matthew Bender & Company, United States 2009.

- POTOLINCA, Daniel/NEGRU Ioan Cristinel/VASILACHE, Viorica/ ARSENE, Cecilia/PADURARU, Marius/SANDU, Ion**, "Forensic Expertise of the Paper Support of Counterfeit Documents", *Materiale Plastice C:54, S.1, Y:2017, s.186-189.*
- REİSOĞLU, Seza**, Çek Hukuku, Cem Web Ofset, Ankara 2011.
- RIZ, Roland/BOSCH, Johanna**, *İtalienische Strafgesetzbuch Codice penale italiano, Stand:30.4.1995, Zweisprachige Ausgabe, Bozen 1995.*
- SAFERSTEIN, Richard/MCCLURE, David**, "A Simplified Guide To Forensic Document Examination", National Forensic Science Technology Center, Florida/United States of Amerika 2009.
- SAMAHA, Joel**, Criminal Law, Cengage Learning products are represented in Canada by Nelson Education, Ltd., Belmont/ United States of America 2011.
- SAMMLUNG AUSLANDİSCHER STRAFGESETZBÜCHER İN DEUTSCHER ÜBERSETZUNG**, Das französische Strafgesetzbuch Code Penal, Zweisprachige Ausgabe, Freiburg im Breisgau 1999.
- SANDUNI, U. Hasanga**, Digital Document Forgery Detection System, Informatics Institute of Technology in Collaboration with University of Westminster, UK, Yazılım Mühendisliği bölümü mezuniyet ödevi, Londra/İngiltere, 2019.
- SAVAŞ, Vural/MOLLAMAHMUTOĞLU, Sadık**, Türk Ceza Kanununun Yorumu Cilt III, Seçkin Yayınevi, Ankara 1995.
- SAVAŞCI TEMİZ, Bilgehan**, "İştirak Hükümleri Açısından Bağlılık Kuralı" Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C:65, S:4, Y:2016, s. 2487-2512.
- SCHEB, John M./SCHEB II, John M.**, Criminal Law and Procedure, Wadsworth, Cengage Learning, Belmont/United States of America 2011.
- SCHEB, John M./SCHEB II, John M.**, Criminal Law, Wadsworth Cengage Learning, Belmont/United States of America 2012.
- SELÇUK, Sami**, Karşıoylarım, Hukuk Yayınları, Ankara 2018.
- SHANG, Shize/MEMON, Nasir/KONG, Xiangwei**, "Detecting documents forged by printing and copying", *EURASIP Journal on Advances in Signal Processing C:140, Y:2014, s.1-14.*
- SHANG, Shize/KONG, Xiangwei/YOU, Xingang**, "Document forgery detection using distortion mutation of geometric parameters in characters", *Journal of Electronic Imaging, C:24(2), Y:2015, s.1-10.*
- SHUKLA, Namrata/PANDEY, Shweta**, "Document Fraud Detection with the help of Data Mining and Secure Substitution Method with Frequency Analysis", *International Journal of Advanced Computer Research, C:2, S:2, Y:2012, s.149-156.*

- SCHONKE, Adolf/SCHRODER, Horst/CRAMER, Peter**, Strafgesetzbuch, Kom-mentar, 26. Auflage, München 2001.
- SHUTE, Stephen/SIMESTER, A. P.**, Criminal Law Theory Doctrines Df The General Part, Oxford University Press, New York/United States of Amerika 2002.
- SINAR, Hasan**, "Türk Ceza Hukukunda Dolaylı Faillik", Ceza Hukuku Dergisi, C:6, S:15, Y:2011, s.59-86.
- SOMMA, F./ALOE, P./SPAGNOLO, G. Schirripa**, "Defects in UV-vis-NIR reflectance spectra as method for forgery detections in writing documents", International Conference on Defects in Insulating Materials, Journal of Physics: Conference Series 249 (2010) 012060, IOP Publishing Ltd. 2010, s.1-4.
- SOYASLAN, Doğan**, Teşebbüs Suçu, Kazancı Kitap Ticaret A.Ş., Ankara, 1994.
- SOYASLAN, Doğan**, Ceza Hukuku Genel Hükümler, Yetkin Yayınevi, Ankara 2020.
- SOYASLAN, Doğan**, Ceza Hukuku Özel Hükümler, Yetkin Yayınları, Ankara 2020.
- SOYASLAN, Doğan**, "Belgede Sahtecilik Suçları", Belgede Sahtecilik Ve Vergi Suçları Sempozyumu, TOBB ETÜ Sosyal Tesisleri Ankara 21-23 Ekim 2019, Melek Metbaa&Promosyon Hizmetleri, Ankara 2020, s.13-20.
- ŞAN, Sedat**, Resmi Belgede Sahtecilik Suçu, Erzincan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, Erzincan 2015.
- ŞANLI KANBİR, Deniz**, Sahte ve Tahrif Edilmiş Çek, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Özel Hukuk Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2008.
- TAŞ, Burak**, Bedelsiz Senedi Kullanma Suçu (TCK m. 156), Adalet Yayınevi, Ankara 2021.
- TAŞDEMİR, Kubilay/ÖZKEPİR, Ramazan**, Belgelerde Sahtecilik, Mala Karşı Suçlar ve Bilişim Alanında Suçlar, Adil Yayınevi, Ankara 1999.
- TAŞDEMİR, Kubilay**, Açıklamalı-İçtihatlı Belgelerde Sahtecilik Suçları, Ertem Basım Ltd. Şti., Ankara 2013.
- TAŞDEMİR, Kubilay**, Ceza Hukukunda Zamanaşımı, Ertem Basım Ltd. Şti., Ankara 2015.
- TAN, Mehmet**, TCK Genel Hükümler Kırmızı Kitap, Seçkin Yayınevi, Ankara 2011.
- TANER, Fahri Gökçen**, "Özel Belgelerde Sahtecilik Suçları Bağlamında Maddi Hasarlı Trafik Kazası Tespit Tutanakları (Kâğıt Ve Elektronik) Ve Ortaya Çıkan Sorunlar", Ceza Hukuku Dergisi, no.35, Aralık 2017, s.117-148.

- TEKİN, Nurullah**, Kambiyo Senetlerinde Sahtecilik ve Tahrifat Fiilleri, Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Özel Hukuk Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Kocaeli 2005.
- TEKİN, Nurullah**, "Resmi Belgede Sahtecilik Suçunda Bazı Özel Durumlar", Türkiye Adalet Akademisi Dergisi, no:19, Y:2014, s.903-941.
- TEZCAN, Durmuş/ERDEM, Mustafa Ruhan/ÖNOK, Murat**, Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku, Seçkin Akademik ve Mesleki Yayınlar, Ankara 2020.
- TOROSLU, Nevzat**, Cürümlerin Tasnifi Bakımından Suçun Hukuki Konusu, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, Ankara 1970.
- TOROSLU, Nevzat**, Ceza Hukuku Genel Kısım, Savaş Yayınevi, Ankara 2012.
- TOROSLU, Nevzat/TOROSLU, Haluk**, Ceza Hukuku Genel Kısım, Savaş Yayınevi, Ankara 2019.
- TOROSLU, Nevzat/FEYZİOĞLU, Metin**, Ceza Muhakemesi Hukuku, Savaş Yayınevi, Ankara 2020.
- TOROSLU, Nevzat**, Ceza Hukuku Özel Kısım, Savaş Yayınevi, Ankara 2019.
- TRIEPELS, Ron/FEELDERS, Ad/DANIELS, Hennie**, "Uncovering Document Fraud in Maritime Freight Transport Based on Probabilistic Classification", Based on Probabilistic Classification. 14th Computer Information Systems and Industrial Management (CISIM), Sep 2015, Warsaw, Poland. pp.282-293, 10.1007/978-3-319-24369-6_23. hal-01444472, Warsaw/Poland 2015, s.282-293.
- TURHAN, Çağla Nur**, Resmi Belgede Sahtecilik Suçu, İstanbul Kültür Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2016.
- UÇAN, Aytaç**, Pasaport Sahteciliği Dosyalarının Yeni Elektronik Pasaport Tanzım Sistemi Açısından Değerlendirilmesi, İstanbul Üniversitesi Adli Tıp Enstitüsü Sosyal Bilimler Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2010.
- UYAR, Talih**, "İcra Hukukunda Bono'nun (emre muharrer senet'in) Geçerlilik Koşulları", TBB Dergisi, S:74, 2008, s.290-325.
- ÜLGEN, Hüseyin/HELVACI, Mehmet/KENDİGELEN, Abuzer/KAYA, Arslan**, Kıymetli Evrak Hukuku, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2008.
- ÜNVER, Yener**, Ceza Hukukuyla Korunması Amaçlanan Hukuksal Değer, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2003.
- ÜSTÜNER, Ali**, Resmi Belgede Sahtecilik Suçu, Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Diyarbakır, 2013.

- ÜZÜLMEZ, İlhan**, "Ceza Sorumluluğunun Esası ve Cezalandırmanın Amacına Dair Düşünce Hareketleri", Atatürk Üniversitesi Erzincan Hukuk Fakültesi Dergisi, C.:V, Sayı: 1-4, Erzincan 2001, s.259-294.
- ÜZÜLMEZ, İlhan**, "Yazışmaların İhlali Cürmü (TCK. M. 195/1) ve Bu Bağlamda Elektronik Postalara (E-Postalara) Yönelik Saldırıların Durumu", Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.:53, S:1, Ankara 2004, s.147-171.
- ÜZÜLMEZ, İlhan**, "Dolaylı Faillik TCK. m.37/2)", Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi. C:1 S:2, 2006, s.80-95.
- ÜZÜLMEZ, İlhan**, "Yeni Ceza Kanunu'nun Sisteminde Cezanın Belirlenmesi ve Bireyselleştirilmesi", Erzincan Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Atatürk'ün 125. Doğum Yılına Armağan, C.:X, Sayı:3-4 Erzincan 2006, s.203-235.
- ÜZÜLMEZ, İlhan**, "Görevi Kötüye Kullanma Suçu", Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. XVI, S:1, Y:2012, s.191-216.
- ÜZÜLMEZ, İlhan**, "Zincirleme Suç Hükümlerinin Belgede Sahtecilik Suçları Bağlamında Uygulanmasına İlişkin Değerlendirmeler", Belgede Sahtecilik Ve Vergi Suçları Sempozyumu, TOBB ETÜ Sosyal Tesisleri Ankara 21-23 Ekim 2019, Melek Metbaa&Promosyon Hizmetleri, Ankara 2020, s.79-97.
- VIEIRA, Rafael/SILVA, Catarina/ANTUNES, Mário/ASSIS, Ana**, "Information System for Automation of Counterfeited Documents Images Correlation", Procedia Computer Science, C:100, Y:2016, s.421 – 428.
- WACHENFELD, Friedrich**, Lehrbuch des Deutschen Strafrechts, München 1914.
- WESSELS, Johannes/BEULKE, Werner**, Strafrecht Allgemeiner Teil, Die Straftat und ihr Aufbau, 36, neu bearbeitete Auflage, Heidelberg 2006.
- WESSELS, Johannes/BEULKE, Werner/SATZGER, Helmut**, Strafrecht Allgemeiner Teil, 48. Aufbau, Heidelberg C.F. Müller 2018.
- WESSELS, Johannes/HETTINGER, Michael/ENGLANDER, Armin**, Strafrecht Besonderer Teil 1, Straftaten gegen Persönlichkeits- und Gemeinschaftswerte, 42 neu., bearbeitete Auflage, Heidelberg 2018.
- GOODERSON, R. N.**, "When Is A Document False In The Law Of Forgery?", The Modern Law Review (Blackwell Publishing), C:15, S:1, 1952, s.11-27.
- YALÇIN SANCAR, Türkan**, "Yeni Türk Ceza Kanunu'nda "Zincirleme Suç", Türkiye Barolar Birliği Dergisi, S:70, 2007, s.244-259.
- YALÇIN, Türkan/KÖPRÜLÜ, Timuçin**, Ceza Hukuku Genel Hükümler Uygulamalı Çalışmaları, Savaş Yayınevi, Ankara 2020.
- YAŞAR, Osman**, İçtihatlı Türk Ceza Kanunu, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2001.
- YAŞAR, Osman/GÖKÇAN, Hasan Tahsin/ARTUÇ, Mustafa**, Yorumlu Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, 4. Cilt, Adalet Yayınevi, Ankara 2010.

- YAŞAR, Osman/ GÖKÇAN, Hasan Tahsin/ ARTUÇ, Mustafa**, Yorumlu Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, 5. Cilt, Adalet Yayınevi, Ankara 2014.
- YENİDÜNYA, A. Caner/DEĞİRMENCİ, Olgun**, Mukayeseli Hukukta ve Türk Hukukunda Bilişim Suçları, Legal Yayıncılık, İstanbul 2003.
- YENİSEY, Feridun/NUHOĞLU, Ayşe**, Ceza Muhakemesi Hukuku, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2020.
- YERDELEN, Erdal**, "Çifte Değerlendirme Yasağı", Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C:20, S:2, 2012, s.105-136.
- YERDELEN, Erdal**, "Açığa İmzanın Kötüye Kullanılması Suçu", Ceza Hukuku Dergisi, Y:8, S:23, 2013, s.71-91.
- YERDELEN, Erdal**, Ceza Muhakemesinde Hükmün Gerekçesi, Adalet Yayınevi, Ankara 2015.
- YERDELEN, Erdal/ALTUNTAŞ, Şeyda/ERDEM, Dilek Özge/ÖZBEK, Mustafa Serdar/BOZ, Burak/YILMAZ, Berna Ayşen**, Ceza Muhakemesi Hukukunda Uzlaştırma, Adalet Yayınevi, Ankara 2018.
- YILMAZ, Sacit**, "5237 sayılı TCK'nın 244. Maddesinde Düzenlenen Bilişim Alanındaki Suçlar", Türkiye Barolar Birliği Dergisi, S.92, 2011, s.62-100.
- YILMAZ, Zekeriya**, Gereğe ve Tutanaqlarla Yeni Türk Ceza Kanunu, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2004.
- YURTCAN, Erdener**, Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu Şerhi, Adalet Yayınevi, Ankara 2013.
- YURTCAN, Erdener**, Yargıtay Kararları Işığında Sahtecilik Suçları, İstanbul Barosu Yayınları, İstanbul 2009.
- YURTCAN, Erdener**, Yargıtay Kararları Işığında Sahtecilik Suçları, İstanbul Barosu Yayınları, İstanbul 2018.
- YURTSEVEN, Yılmaz**, "Klasik Dönem Osmanlı Ceza Hukukunda Taz'ir Suç ve Cezaları", Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C:9, S:3-4, Y:2001, s.265-292.
- YÜCE, Mehmet**, "Vergi Usul Kanununda Yer Alan Sahte Belge Düzenleme ve Kullanma Fiillerinin Zincirleme Suç Kapsamında Değerlendirilmesi" Belgede Sahtecilik Ve Vergi Suçları Sempozyumu, TOBB ETÜ Sosyal Teşisleri Ankara 21-23 Ekim 2019, Melek Metbaa&Promosyon Hizmetleri, Ankara 2020, s.221-246.
- YÜCE, Turhan Tufan**, Ceza Hukuku Dersleri, Cilt 1, Şafak Basım ve Yayınevi, Manisa 1982.
- YÜKSEKTEPE, Mert Asker**, Belgede Sahtecilik, Aristo Yayınevi, İstanbul 2018.
- ZIESCHANG, Frank**, Die Gefahrdungsdelikte, Berlin 1998.

WEB KAYNAKLARI

ARAALAN, Cemal, “Türk Hukukunda Dijital Deliller”,

https://www.goksusafiisik.av.tr/Articletter/2015_Summer/GSI_Articletter_2015_Summer_Article15.pdf, s.203-212.

Büyük Türkçe sözlük, www.tdk.gov.tr.

DAHASH, Qaid H., "The Concept of Forgery Crime Under United Kingdom Law", <https://www.iasj.net/iasj?func=fulltext&aId=135570>.

Das polnische Strafgesetzbuch, Kodeks karny, Ewa Weigend, Freiburg im Breisgau 1998, <http://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU19320600571/O/D19320571.pdf>, E.T.: 20.12.2020.

ERMAN, Sahir, “Evrakta Sahtekârlık Suçlarında Resmi Evrak Tabirinden Ne Anlaşılmalı Lazım Gelir”,

<http://www.politics.ankara.edu.tr/dergi/pdf/4/1/sahirerman.pdf>.

FDIC Consumer Compliance Examination Manual — January 2014,

<https://www.fdic.gov/resources/supervision-and-examinations/consumer-compliance-examination-manual/documents/10/x-3-1.pdf>, E.T.:01.08.2021.

KAYLAN, Keskin, Kamu Güvenine Karşı Suçlar, <http://www.ceza-bb.adalet.gov.tr/makale.html>.

LAVER, Nicola, "Forgery and counterfeiting",

<https://www.inbrief.co.uk/offences/forgery-and-counterfeiting/>, E.T.:25.08.2020.

Legal Dictionary, <https://dictionary.law.com/Default.aspx?typed=counterfeit&type=1>, E.T.:01.08.2021.

Oxford Learner’s Dictionary,

S.A.C.B.O SpA CATALOGO REATI,

<https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/forgery?q=forgery>, E.T.: 01.08.2021.

Türk Dil Kurumu Sözlüğü, <https://sozluk.gov.tr>.

<https://www.legislationline.org/documents/id/8909>. E.T.:25.08.2020.

- www.ceza-bb.adalet.gov.tr/mevzuat/komisyonerapor.doc.
- www.ceza-bb.adalet.gov.tr/mevzuat/maddegerekce.doc.
- www.ceza-bb.adalet.gov.tr/mevzuat/komisyonerapor.doc.
- www.tdk.gov.tr.

- <http://www.ceza-bb.adalet.gov.tr/makale.html>.
- <https://tureng.com/tr/turkce-ingilizce/sahte>.
- <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/german-english/falsch>.
- <https://www.linguee.com/germanenglish/translation/f%C3%A4lschung.html>.
- <http://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU19320600571/O/D19320571.pdf>.
- https://www.legislationline.org/download/id/8561/file/Swiss_CC_1937_am112019_en.pdf.
- <https://www.legislationline.org/documents/id/8909>.
- [file:///C:/Users/ab95163/Downloads/France,%20Criminal%20Code%20\(1994\)\(E\).pdf](file:///C:/Users/ab95163/Downloads/France,%20Criminal%20Code%20(1994)(E).pdf).
- <https://www.oxfordreference.com/view/10.1093/oi/authority.20110803095828893>.
- https://www.legislation.gov.uk/ukpga/1930/43/pdfs/ukpga_19300043_en.pdf.
- http://classic.austlii.edu.au/au/legis/vic/consol_act/ca195882/.
- <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/1913/27/body/enacted>.
- [file:///C:/Users/ab95163/Downloads/France,%20Criminal%20Code%20\(1994\)\(E\).pdf](file:///C:/Users/ab95163/Downloads/France,%20Criminal%20Code%20(1994)(E).pdf).
- <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/1981/45>.
- https://www.jstor.org/stable/781719?seq=1#metadata_info_tab_contents.
- <http://www.judicialcollege.vic.edu.au/eManuals/CCB/5170.htm>.
- <https://www.lewik.org/term/15802/forgery-section-267-german-criminal-code/>
- https://ec.europa.eu/antitrafficking/sites/antitrafficking/files/criminal_code_germany_en_1.pdf
- <https://www.lewik.org/term/15803/forgery-of-technical-records-section-268-german-criminal-code/>
- https://ec.europa.eu/anti-trafficking/sites/antitrafficking/files/criminal_code_germany_en_1.pdf
- <https://www.government.se/4a8349/contentassets/7a2dcae0787e465e9a2431554b5eab03/the-swedish-criminal-code.pdf>.
- <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/1913/27/body/enacted>.
- https://ec.europa.eu/anti-trafficking/sites/antitrafficking/files/criminal_code_germany_en_1.pdf

- https://www.legislationline.org/download/id/8548/file/Austria_CC_1974_am122019_de.pdf
- https://www.legislationline.org/download/id/3316/file/France_Criminal%20Code%20updated%20on%2012-10-2005.pdf.
- www.milanbergamoairport.it, file:///C:/Users/ab95163/Downloads/List%20of%20offences_Rev.13%20del%2029.10.2019.pdf.
- <https://www.government.se/4a8349/contentassets/7a2dcae0787e465e9a2431554b5eab03/the-swedish-criminal-code.pdf>.
- https://www.legislationline.org/download/id/4358/file/Italy_CPC_updated_till_2012_Part_2_it.pdf.
- <https://www.icj.org/wp-content/uploads/2013/05/Spain-Criminal-Code-1995-eng.pdf>.
- https://www.legislationline.org/download/id/6443/file/Spain_CC_am2013_en.pdf.
- <https://www.admin.ch/opc/en/classified-compilation/19370083/202007010000/311.0.pdf>.
- https://www.legislationline.org/download/id/8561/file/Swiss_CC_1937_am112019_en.pdf.

Av. Ebru KARATAŞ

**HEKİMİN
MESLEKİ
ÖZERKLİĞİ**

**ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022**

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Hekimin Mesleki Özerkliği

Ebru Karataş

Hukuk Yayınları Dizisi – 3009

Birinci Baskı : Ocak, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8038 – 31 – 6

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Vadi Grafik Tasarım Ltd. Şti.
İvedik Org. San. Bölgesi 1420. Cadde
No: 58/1 Yenimahalle/Ankara
Tel: 0 312 395 85 71
Sertifika No: 47479

KAYNAKÇA

- Adıgüzel, Sibel (2011). Yoğun Bakım Ünitelerinde Aydınlatma ve Onam Alma Yükümlülüğü. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Akipek Öcal, Şebnem (2019). "Hasta-Hekim Hakları ve Yükümlülükleri". Şu kitapta: Ed. Hediye Bahar Sayın. Sağlık Hukuku [Elektronik Sürüm]. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayınları, 20-57. <https://ets.anadolu.edu.tr/storage/nfs/HUK120U/ebook/HUK120U-16V1S1-8-0-1-SV1-ebook.pdf/> E.T. 20.12.2020.
- Ankara Tabip Odası Sağlık Politikaları Komisyonu (2011). Hekim Bağımsızlığı[Elektronik Sürüm]. Ankara: Ankara Tabip Odası Yayınları. http://static.ato.org.tr/fs/4f4f776167cde9211d000001/hekim_bagimsizligi.pdf/ E.T. 01.04.2021.
- Aşçıoğlu, Çetin (1982). Doktorların Hukuki ve Cezai Sorumluluğu. Ankara: Olgaç Matbaası.
- Atabek, Reşat/Sezen, Merih (1954). "Hekimin Mesuliyeti". İstanbul Barosu Dergisi, 28(2): 135-165.
- Atay, Ender Ethem (2020). "Sağlık Hizmetlerinden Kaynaklanan İdarenin Sorumluluğu, Bedensel Zararların Tazmini ve Türk ve Fransız Danıştaylarının İçtihatları Üzerine Notlar". (Ed.) Av. Prof. Dr. Necdet Basa, Av. Sema Gülaç Uçakhan.TBB Bedensel Zararlar Konusunda Yüksek Mahkeme Görüşleri, 5-6 Nisan 2019 Sempozyumu. Ankara: TBB Yayınları: 217-275.
- Atıcı, Elif (2007). "Hasta-Hekim İlişkisini Etkileyen Unsurlar" [Elektronik Sürüm]. Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi, 33(2), 91-96. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/uutfd/issue/35313/391996/> E.T. 09.12.2020.
- Ayan, Mehmet (1991). Tıbbi Müdahaleden Doğan Hukuki Sorumluluk. Ankara: Kazancı Hukuk Yayınları.
- Aydın, Erdem (2004). "Hekim Hakları" [Elektronik Sürüm]. Şu kitapta: Ed. Sinan Beksaç. Doğum Hekimliği Maternal- Fetal Tıpta Etik ve Yasal

- Boyut. Ankara: Medikal Network, 164-172. http://www.deontoloji.hacettepe.edu.tr/ekler/doc/hekim_haklari.doc/ E.T. 09.12.2020.
- Aynacı, Yusuf (2008). Hekimlerde Defansif (Çekinik) Tıp Uygulamalarının Araştırılması. Tıpta Uzmanlık Tezi, Selçuk Üniversitesi Meram Tıp Fakültesi Adli Tıp Anabilim Dalı, Konya.
- Bayraktar, Köksal (1972). Hekimin Tedavi Nedeniyle Cezai Sorumluluğu. İstanbul: İÜHF Yayınları.
- Belgesay, Mustafa Reşit (1953). Tıbbi Mesuliyet. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yayınları.
- Boumil, Marcia M./Elias, Clifford E./Moes, Diane Bissonette (2003). Medical Liability. St. Paul.
- Bozkurt Yüksel, Armağan Ebru (Ocak 2017). "Robot Hukuku". Türkiye Adalet Akademisi Dergisi, Y.7, S.29, 85-112. <https://dergipark.org.tr/download/article-file/981809/> E.T. 10.02.2021.
- Cirhinlioğlu, Zafer (1996). Meslekler ve Sosyoloji. Ankara: Gündoğan Yayınları.
- Çizmeli, Ecem (2014). Kronik Epilepsi Hastaları İçin Prototip Tele-Tıp Önerisi. Yüksek Lisans Tezi, Bahçeşehir Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Demir, Mehmet (2008). "Hekimin Sözleşmeden Doğan Sorumluluğu" [Elektronik Sürüm]. AÜHF Dergisi, 57(3), 225-252. https://doi.org/10.1501/Hukfak_0000001527/ E.T. 10.12.2020.
- Deutsch, Erwin (1979). "Özellikle Deneysel Tıp Açısından Hekimin Sorumluluğu" (Çev. İrfan Yazman) [Elektronik Sürüm]. AÜHF Dergisi, 36(1), 1979, 171-186. <http://hdl.handle.net/20.500.12575/48329/> E.T. 09.01.2021.
- Doğan, Cahid (2011). "Tedaviyi Kabul Etmeme ve Durdurma Hakkı". Şu kitapta: II. Uluslararası Sağlık Hukuku Sempozyumu 13-14 Kasım 2009. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 307-357.
- Doğan, Cahid (2017). "Eczacı Uygulamalarında Aydınlatılmış Rıza (Paylaşım Kararı Verme)". TıpHD, Y.6, S.11, 173-206.
- Doğan, Koray (2019). "Sürücüsüz Araçlar, Robotik Cerrahi, Endüstriyel Robotlar ve Cezai Sorumluluk". D.E.Ü. Hukuk Fakültesi Dergisi, Prof. Dr. Durmuş TEZCAN'a Armağan, 21(Özel), 3219-3251. <https://hukuk.deu.edu.tr/wp-content/uploads/2019/09/KORAY-DOGAN.pdf/> E.T. 09.02.2021.

- Doğan, Mustafa/Eröz, Recep/Bolu, Semih/Yüce, Hüseyin (2018). "Turner Sendromlu Olgularımızın Karyotip Kompozisyonlarının Başvuru Şikâyetleri ve Antropometrik Verileri ile Birlikte Değerlendirilmesi". *Konuralp Tıp Dergisi*, 10(2), s.248-252. <https://doi.org/10.18521/ktd.414179>/ E.T. 18.04.2021.
- Doğramacı, Yakup Gökhan (Ekim 2020). "Teletıp, Sağlık Turizmi ve Uzaktan Sağlık Hizmetleri: Mesafeli Sözleşmeler". *İstanbul Hukuk Mecmuası*, 78(2), 657-710. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/ihm/issue/57316/812428/> E.T. 09.02.2021.
- Doğru, Osman, Atilla Nalbant (2013). *İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi Açıklama ve Önemli Kararlar 2. Cilt*. İstanbul: Legal Yayıncılık.
- Donay, Süheyl (1968). "Doktorun Hukuki Sorumluluğu". *İktisadi ve Ticari İlimler Dergisi*, S.10, 39-53.
- Erdem, Ali Kemal (25.11.2020). Pandemi, Doktor ile Hastayı Online Buluşturan "Teletıp" a Yaradı. Uygulamayı Destekleyen de Faydasız Bulan da Var. Erişim: Independent Türkçe. <https://www.indyturk.com/node/277201/haber/pandemi-doktor-ile-hastay%C4%B1-online-bul%20u%C5%9Ftur-an-telet%C4%B1pa-yarad%C4%B1-uygulamay%C4%B1/> E.T. 22.01.2021.
- Erdem, Ümit/Şen, Feza (25.04.2020). Koronavirüs& Tele-tıp Uygulamaları ve Sağlık Hukuku Sorunları. Yazar: Hüseyin Kandemir. Erişim: Medikal Akademi. <https://www.medikalakademi.com.tr/uzmanlar-tartisiyor-koronavirues-tele-tip-uygulamalari-ve-saglik-hukuku-sorunlari/> E.T. 28.02.2021.
- Erdoğan, Ersoy (2007). *Hekim Hakları. Yüksek Lisans Tezi*, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Eren, Abdurrahman (2006). "Türk Hukukunda Vicdani Ret". *Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi*, 61(3), 103-130.
- Erman, Barış (2003). *Ceza Hukukunda Tıbbi Müdahalelerin Hukuka Uygunluğu*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Ertaş, Şeref (1980). "Alman Hukukunda Hekimin Mesleki Kusurdan Sorumluluğu". *DEÜ Hukuk Fakültesi Dergisi*, 1(1), 173-204. <http://hdl.handle.net/20.500.123/97/1952/> E.T. 17.02.2021.
- Goode, William J. (Nisan 1957). "Community Within A Community: The Professions". *American Sociological Review*, 22, 194-200.

- Göçmen, Erkin/Göçmen, Ş. Ali (2003). "İlaç Kullanımından Doğan Zararlardan Hekimin, Eczacının ve İlaç Üreticisinin Sorumluluğu". İstanbul Barosu Dergisi, 77(3), 640-645.
- Gözler, Kemal (15.10.2020). "Sağlık Personeline Getirilen İstifa Yasağı Hukuka Uygun mu?". Türk Anayasa Hukuku Sitesi. <https://www.anayasa.gen.tr/istifa-yasagi.htm/> E.T. 26.02.2021.
- Gücün, Cevat Abdürrahim (1946). Nazari ve Ameli Hukuk Davaları C. II. (Menkul Mallar ve Borçlar). İstanbul: Üniversite Kitabevi.
- Günday, Rezzan (2012). Tıbbi Müdahale ve Tedavide Malpraktisten Doğan Hukuki Sorumluluk. Ankara: Adalet Yayınevi.
- Güney Tunalı, Işıl (2020). Hekimin Tıbbi Müdahalede Bulunma Yükümlülüğünün Sınırları. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Haering, Daniel/Olah,Mirjam (2014). "Teletıp ve Ceza Hukuku Uzaktan "Rahat" Tedavi ile Hekimin Özen Yükümlülüğü Arasındaki Çatışmanın Telefon Konsültasyonu Uygulaması Özelinde Değerlendirilmesi" (Çev. Barış Atladı). Şu kitapta: Ed. Prof. Dr. Dr. h.c. Yener Ünver. Prof. Dr. Dr. h.c. Hakan Hakeri'ye Armağan, Karşılaştırmalı Güncel Ceza Hukuku Serisi 14, Tıp/Sağlık Hukuku, Ankara: Seçkin Yayıncılık. 243-281. <https://ws1.turcademy.com/ww/webviewer.php?doc=71118/E.T.22.02.2021>.
- Hakeri, Hakan (07.09.2009). "Sağlık Bakanlığının Eş Değer İlaç Genelgesi Hukuka Aykırı mı?". Medimagazin. <https://www.medimagazin.com.tr/authors/hakan-hakeri/tr-saglik-bakanliginin-es-deger-ilac-genelgesi-hukuka-aykiri-mi-72-642115.html/> E.T. 05.02.2021.
- Hakeri, Hakan (2018). İlaç Hukuku. Ankara: Astana Yayınları.
- Hakeri, Hakan (2020). Tıp Hukuku. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Hakeri, Hakan (Ekim 2012). "Hekim Hakları ve Hak Arama Yolları". TıpHD, Y.1, S.2, 1-10.
- Hakeri, Hakan, (2007). "Tıp Hukukuna Giriş (Tıp Hukukunun Temel Kavramları) (Genel Tıp Hukuku)". Roche Sağlık Hukuku Günleri 2 Soru ve Cevaplar. İstanbul:Roche Müstahzarları Yayınları: 3-42.
- Hancı, İbrahim Hamit (2006). Malpraktis (Tıbbi Girişimler Nedeniyle Hekimin Ceza ve Tazminat Sorumluluğu). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Hatemi, Hüseyin (1999). Borçlar Hukuku Özel Bölüm. Filiz Kitabevi.

- Kestane, Doğan (Ocak-Nisan 2003). "Performansa Dayalı Ücret Sistemi ve Kamu Kesiminde Uygulanabilirliği". *Maliye Dergisi*, S.142, 126-144. <https://ms.hmb.gov.tr/uploads/2019/12/img-142.pdf>/ E.T. 16.03.2021.
- Keyman, Selahattin (1978). "Hekimin Cezai Sorumluluğu". *AÜHF Dergisi*, 35(1), 57-89. https://doi.org/10.1501/Hukfak_0000000855/ E.T. 08.02.2021.
- KOÜTF Türkçe Tıp Dili Kurulu (2007). "Türkçe Tıp Dili Kılavuzu". Kocaeli: KOÜ Basımevi. <http://turkoloji.cu.edu.tr/> E.T. 17.04.2021.
- Kutluer, Ezgi (2019). Hastanın Tedavi Olma Hakkı ve Hekimin Tedavi Özgürlüğü. Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Laufs, Adolf/Uhlenbruck, Wilhelm (2012). *HandbuchdesArztrechts*. München.
- Merz, Barbara (1980). *Analyse der Haftpflichtsituation bei Schädigung durch Medikamente*, Zürich.
- Milliyet, Yeni Dönemin Yıldızı 'Teletıp' Olacak. (19.01.2021). <https://www.milliyet.com.tr/sigorta/yeni-donemin-yildizi-teletip-olacak-6409819/> E.T. 22.02.2021.
- Odyakmaz, Zehra/Keskin, Bayram (2020). *Anayasa Mahkemesi ve Danıştay Kararları Işığında Sağlık Hizmetlerinde İdarenin Kusursuz Sorumluluğunun Gerekliliği*. Ankara: Yetkin Yayınları.
- Oğuz, Yasemin N./Tepe, Harun/Örnek Büken, Nükhet/Kırımsoy Kucur, Deniz (2005). *Biyoetik Terimleri Sözlüğü*. Ankara: Türkiye Felsefe Kurumu.
- Ott, Werner E. (1978). *Voraussetzungen der zivilrechtlichen Haftung des Arztes*. Zürich.
- Özay, Merter (2006). *Estetik Amaçlı Tıbbi Müdahalelerde Hekimin Hukuki Sorumluluğu*. Ankara: Yetkin Yayınları.
- Özbilen, Arif Barış (2013). "Vücut Bütünlüğüne Yönelik Müdahalelerin Hukuka Uygunluğu Bakımından Rızanın Aranmadığı Haller". *İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 12(24), 99-124. <https://app.trdizin.gov.tr/publication/paper/detail/TWpNd056YzVPUT09/> E.T. 07.03.2021.
- Özcengiz, Dilek (2020). *Yaşam Sonu Kararların Türk Hukuku Bakımından İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

- Özçetin, Selvi/Balaban Murat (2014). Sağlık Hukuku Güncel Sorun ve Yaklaşımlar Örnek Yargı Kararları. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Özdemir, Hayrünnisa (2016). "Hekimin Hukuki Sorumluluğu". EÜHFD, 11(1), 33-81. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/eruhfd/issue/35553/394697/> E.T. 15.12.2020.
- Öztlü, Tevfik (2009). "Hasta-Hekim İlişkisi". Şu kitapta: Sağlık Hukuku Kurultayı 1-3 Kasım 2007 [Elektronik Sürüm]. Ankara: Ankara Barosu Yayınları. 65-70. <http://www.ankarabarusu.org.tr/Siteler/1940-2010/Kitaplar/pdf/s/s1-2.pdf/> E.T. 05.12.2020.
- Öztlü, Tevfik (Eylül 2007). "Karşılıklı Hak ve Sorumluluklar Bağlamında Hekim-Hasta İlişkisi". Şu kitapta: Haz. Celal Ülgen/ Coşkun Ongun. A'dan Z'ye Sağlık Hukuku Sempozyum Notları. İstanbul: İstanbul Barosu Yayınları, 20-28.
- Özsunay, Ergun (1983). "Alman ve Türk Hukuklarında Hekimin Hastayı Aydınlatma Ödevi ve İstisnaları". Şu kitapta: Türk Hukukunda Hekimin Hukukî ve Cezaî Sorumluluğu/Sorumluluk Hukukundaki Gelişmeler V. Sempozyumu (Ankara, 12/13 Mart 1982). İstanbul: Fakülteler Matbaası, 31-59.
- Öztürkler, Cemal (2006). Hukuk Uygulamasında Tıbbi Sorumluluk, Teşhis, Tedavi ve Tıbbi Müdahaleden Doğan Tazminat Davaları. Ankara: Seçkin Yayınları.
- Reisoğlu, Seza (1983). "Hekimlerin Hukuki Sorumluluğu". Şu kitapta: Türk Hukukunda Hekimin Hukuki ve Cezai Sorumluluğu/ Sorumluluk Hukukundaki Yeni Gelişmeler V. Sempozyumu (Ankara, 12/13 Mart 1982). İstanbul: Fakülteler Matbaası, 1-18.
- Sağlık Bakanlığı İlaç ve Eczacılık Genel Müdürlüğü 18.06.2009 Tarihli B.10.0.IEG.0.73.00.17/49081 Sayılı Eşdeğer İlaç Kullanımı Konulu Genelgesi, https://www.istanbuleczaciodasi.org.tr/upload/pdf/20090618_es_deger_ilac.pdf/ E.T. 11.12.2020.
- Sarı, Hilal (21.08.2020). Virüs, Teletıp Sektöründe Hızlı Büyüme Tetikledi. Erişim: Dünya Gazetesi. <https://www.dunya.com/dunya/virus-teletip-sektorunde-hizli-buyumeyi-tetikledi-haberi-478669/> E.T. 22.01.2021.
- Seçer, H. Şebnem (2007). Mesleki Yaşam Modelinin Oluşturulması ve Mesleki Analizlerde Kullanımı. Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.

- Selanik, Atakan Adem. (2018). "Hekimin Tıbbi Kötü Uygulamadan Doğan Sorumluluğu ve Sigorta Sözleşmesi". Şu kitapta: Ed. Yasemin Güllüoğlu Altun. Prof. Dr. Hüseyin Hatemi'ye 80. Yıl Armağanı (80. Yıl Sempozyumu Tebliğleri). İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 435-474.
- Sert, Gürkan/Güven, Tolga (2009). "Hekimin Tedavi Etmeyi Reddetme(me) Ödevi". Şu kitapta: Ed. Yeşim Işıl Ülman ve diğerleri. Tıp Etiğinden Biyoetiğe [Elektronik Sürüm]. Ankara: Türkiye Biyoetik Derneği Yayını, 295-300. <https://biyoetik.org.tr/wp-content/uploads/2019/09/14.pdf>/ E.T. 26.12.2020.
- Sütlaş, Mustafa (2000). Hasta ve Hasta Yakını Hakları. İstanbul: Çiviyazıları Yayınevi.
- Şenocak, Zarife (1998). Özel Hukukta Hekimin Sorumluluğu. Ankara: AÜHF Yayınları.
- T.C. Sağlık Bakanlığı Covid-19 Bilgilendirme Platformu. <https://covid19.saglik.gov.tr/> E.T. 25.03.2021.
- T.C. Sağlık Bakanlığı Sağlık Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü (19.01.2021). Dr. e-Nabız Muayeneye Başladı. <https://sbsgm.saglik.gov.tr/TR,77430/dr-e-nabiz-muayeneye-basladi.html>/ E.T. 23.03.2021.
- Tandoğan, Haluk (1985). Borçlar Hukuku Özel Borç İlişkileri. C.1/1, Ankara: Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü.
- Taneri, Gökhan (2015). Hasta ve Hekim Hakları İle Uygulamadan Örneklerle Hekim Ceza Sorumluluğu. Ankara: Bilge Yayınevi.
- TDK Sözlükleri, <https://sozluk.gov.tr/>
- Tuğcu, Harun (2009). "Acil Olgularda Hekim Sorumluluğu". Klinik Gelişim Dergisi, 22(Adli Tıp Özel), 85-88. <http://www.klinikgelisim.org.tr/eskisayi/2009-ozel.html>/ E.T. 10.02.2021.
- Türe, M. Gökhan/Türe, Oğuzhan (Temmuz-Ağustos 2017). "Hizmetten Çekilme Hakkı" [Elektronik Sürüm]. TBB Dergisi, S.131, 295-346. <http://tbbdergisi.barobirlik.org.tr/m2017-131-1678/> E.T. 10.12.2020.
- Türk Tabipleri Birliği (02.11.2020). Hekimlerin İstifası Yasaklandı mı?.Erişim: Türk Tabipleri Birliği Web Sitesi. <https://www.ttb.org.tr/215yiaj>, E.T. 07.12.2021.
- Türk Tabipleri Birliği (05.05.2021). 'Hekimin İstifa Hakkı' Hukuki Görüş Metni. Erişim: Türk Tabipleri Birliği Web Sitesi. <https://www.ttb.org.tr/225yikh/> E.T. 10.05.2021.

- Türk Tabipleri Birliği Etik Kurulu (03.05.2010). 'İsteğe bağlı rahim tahliyesini vicdani nedenlerle ret etme hakkı olup olmadığı' sorusu üzerine görüş. Erişim: Türk Tabipleri Birliği Web Sitesi. <https://www.ttb.org.tr/945ygag/> E.T. 15.02.2021.
- Türk Tabipleri Birliği Etik Kurulu (2020). "Yaşamın Sonuna İlişkin Bildirge". Şu kitapta: Türk Tabipleri Birliği Etik Bildirgeleri [Elektronik Sürüm]. Ankara: Türk Tabipleri Birliği Yayınları, 36-40. <https://www.ttb.org.tr/kutuphane/etikbildirgeler2020.pdf/> E.T 24.01.2021.
- Türkmen, Ali (2013). Hasta ve Hekim Hukuku. Ankara: Adalet Yayınevi.
- Uygur, Atiye B.(Eylül- Ekim 2019). "Hekimin Kusurunun Değerlendirilmesi". TBB Dergisi, Y.32, S.144, 355-381. [http://tbbdergisi.barobirlik.org.tr/Dergi/Dergi 144/356/](http://tbbdergisi.barobirlik.org.tr/Dergi/Dergi%20144/356/) E.T. 10.02.2021.
- Ünver, Yener (Aralık 2006). "Türk Tıp Hukukunda Rıza". Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 3(2), 227-288. [https://www.jurix.com.tr/article/120 22/](https://www.jurix.com.tr/article/120%2022/) E.T. 15.02.2021.
- Üstün, Çağatay/Demirci, Nuray (Ekim 2012). "Yaşam Desteğini Sonlandırmak Etik Bir İnklem Olabilir mi?" ("Sam Schmid Olgusu" ve Hospiz). Fasikül Hukuk Dergisi, 4(35), 6-7. <https://www.jurix.com.tr/article/3503/> E.T. 04.01.2021
- Williams, John R. (2017). Dünya Tabipler Birliği Tıp Etiği Elkitabı [Elektronik Sürüm]. (Çev. M. Murat Civaner). Ankara: TTB Yayınları. https://www.ttb.org.tr/kutuphane/tip_etigi.pdf/ E.T. 05.01.2021.
- World Health Organization (Dünya Sağlık Örgütü). <https://www.who.int/ncds/management/palliative-care/introduction/en/> E.T. 06.02.2021.
- Yavuz İpekyüz, Filiz (2006). Türk Hukukunda Hekimlik Sözleşmesi. İstanbul: Vedat Kitapçılık.
- Yavuz, Cevdet (2002). Türk Borçlar Hukuku Özel Hükümler. İstanbul: Beta Yayıncılık.
- Yener, Duygu (01.04.2020). Sağlık Bakanı Koca Kovid-19 Mesaisindeki Hekimler ve Sağlık Çalışanlarıyla Görüştü. Erişim: Anadolu Ajansı. <https://www.aa.com.tr/tr/koronavirus/saglik-bakani-koca-kovid-19-mesaisindeki-hekimler-ve-saglik-calisanlariyla-gorustu/1787296/> E.T. 28.01.2021.
- Yener, Duygu/Aktaş, Yıldız/Tosun, Mehmet/Çalık Göçümlü, Burcu (19.08.2020). Sağlık Bakanı Koca: Evde Tedavide Yeni Bir Uygulamaya Geçiyoruz. Erişim: Anadolu Ajansı. <https://www.aa.com.tr/tr/>

koronavirus/saglik-bakani-koca-evde-tedavide-yeni-bir-uygulamaya-geciyoruz/1947250/ E.T. 22.01.2021.

Yenerer Çakmut, Özlem (2003). Tıbbî Müdahaleye Rızanın Ceza Hukuku Açısından İncelenmesi, İstanbul: Legal Yayıncılık.

Yılmaz, Battal (2020).Hekimin Hukuki Sorumluluğu. Ankara: Adalet Yayınevi.

Yüksel, İbrahim/Sayın, Kudret Şevket (Temmuz 2018).“Kamu Hastanelerinde Performansa Dayalı Ek Ödeme Model Önerisi ve Örnek Bir Uygulama”. Hukuk ve İktisat Araştırmaları Dergisi, 10(2), 1-17. <https://www.jurix.com.tr/article/18113/> E.T. 07.01.2021.

Zengin, Mehmet Ali (2012). Biyoloji Uygulamaları ve Tıbbi Müdahaleler Karşısında İnsan Haklarının Korunması. Ankara: Adalet Yayınevi.

Zuck, Rüdiger (1991). “Der Standart der besonderen Therapierichtungen im deutschen Gesundheitswesen”. Neue Juristische Wochenschrift, 2933-2937. <https://016a1bd0e3cab9faf1500f1134a3b63d150fda46.vetisonline.com/Dokumentvpath=bibdata%2Fzeits%2Fnjw%2F1991%2Fcont%2Fnjw.1991.2933.1.htm&pos=6&hlwords=on/> E.T. 17.04.2021.

Diğer Kaynaklar

<https://teletip.saglik.gov.tr/#service>

<https://www.acibadem.com.tr/acibadem-evinizde>

<https://www.anayasa.gov.tr>

<https://www.florence.com.tr/online-tibbi-danisma>

<https://www.medicalpark.com.tr/e-randevu?v=1>

<https://www.mevzuat.gov.tr>

<https://www2.tbmm.gov.tr>

Ulusal Mahkeme Kararları

Askeri Yargıtay 1. D, K.T. 09.05.2006, E. 2006/787, K. 2006/801.

AYM GK, Anayasa Mahkemesi Genel Kurulu, K.T. 03.10.2013, E. 2012/103, K. 2013/105.

AYM, KT. 13.03.2006, E. 2006/21, K. 2006/38.

Danıştay 10. D, K.T. 14.11.1996, E. 1995/7086, K. 1996/7534.

- Danıştay 10. D, E. 2010/6584.
- Danıştay 12. D, K.T. 24.10.1966, E. 1965/21, K. 1966/2928.
- Danıştay 15. D, K.T. 11.03.2015, E. 2013/4509, K. 2015/1398.
- Danıştay 15. D, K.T. 20.01.2016, E. 2013/2677, K. 2016/69.
- YBK, Yargıtay Başkanlar Kurulu, K.T. 06.07.1964, E. 37, K. 40.
- Yargıtay 3. HD, K.T. 13.03.2017, E. 2015/17955, K. 2017/2959.
- Yargıtay 4. CD, K.T. 15.01.2007, E. 12333, K. 133.
- Yargıtay 4. CD, K.T. 14.2.2012, E. 2011/3195, K. 2012/2667.
- Yargıtay 4. CD, K.T. 22.05.2013, E. 2011/17665, K. 2013/15693.
- Yargıtay 4. HD, K.T. 1967, E. 296, K. 5112.
- Yargıtay 4. HD, K.T. 17.12.1976, E. 1976/692, K. 1976/11046.
- Yargıtay 4. HD, K.T. 07.03.1977, E. 1976/6297, K. 1977/2541.
- Yargıtay 4. HD, K.T. 29.06.1977, E. 2876, K. 5612.
- Yargıtay 4. HD, K.T. 04.10.1980, E. 2175, K. 4735.
- Yargıtay 5. CD, K.T. 28.11.2013, E. 11820, K.11484.
- Yargıtay 9. CD, K.T. 11.04.2007, E. 2007/2061, K. 2007/3133.
- Yargıtay 9. CD, K.T. 13.02.2008, E. 12553, K. 780.
- Yargıtay 10. HD, K.T. 27.02.1984, E. 1984/1132, K. 1984/1166.
- Yargıtay 12. CD, K.T. 04.11.2014, E. 2014/17447, K. 2014/21810.
- Yargıtay 12. CD, K.T. 30.04.2015, E. 2014/6837, K.2015/7211.
- Yargıtay 13 HD, K.T. 14.10.1974, E. 1974/2637, K. 1974/2492.
- Yargıtay 13. HD, K.T. 05.04.1993, E. 1993/131, K. 1993/2741.
- Yargıtay 13. HD, K.T. 04.03.1994, E. 1994/8557, K. 1994/2138.
- Yargıtay 13. HD, K.T. 06.11.2000, E. 2000/8590, K. 2000/9569.
- Yargıtay 13. HD, K.T. 25.04.2002, E. 2002/2589, K. 2002/4560.
- Yargıtay 13. HD, K.T. 06.03.2003, E. 2002/13959, K. 2003/2380.
- Yargıtay 13. HD, KT. 09.06.2020, E. 2017/8581, K. 2020/4368.
- Yargıtay 13. HD, KT. 23.06.2020, E. 2020/1255, K. 2020/5068.
- Yargıtay 15. HD, K.T. 20.12.1977, E. 3167, K. 2307.
- Yargıtay 15. HD, K.T. 03.11.1999, E. 1999/4007, K. 1999/3868.

- Yargıtay 15. HD, K.T. 08.06.2006, E. 2005/7988, K. 2006/3417.
- Yargıtay 15. HD, K.T. 07.01.2019, E. 2018/5219, K. 2019/46.
- Yargıtay 15. HD, K.T. 14.01.2019, E. 2018/5312, K. 2019/139.
- Yargıtay 15. HD, K.T. 15.06.2020, E. 2019/3257, K. 2020/1565.
- Yargıtay 15. HD, K.T. 25.11.2020, E. 2020/305, K. 2020/3086.
- YHGK, Yargıtay Hukuk Genel Kurulu, K.T. 16.02.1972, E. 1971/4-137, K. 1972/105.
- YHGK, Yargıtay Hukuk Genel Kurulu, K.T. 11.12.2002, E. 2002/13-1011, K. 2002/1047.
- YHGK, Yargıtay Hukuk Genel Kurulu, K.T. 04.06.2020, E. 2017/13-669, K. 2020/346.
- Yüksek Sağlık Şûrası, K.T. 22.11.1967, K. 6177.

Yabancı Mahkeme Kararları

Acher ve Guitierrez Olayı

AİHM, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, P. v. S./Polonya, 30.10.2012, B. No: 57375/08, <http://hudoc.echr.coe.int/fre?i=001-114098/> E.T. 20.01.2021.

AİHM, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, Pichon ve Sajous/Fransa, 02.10.2001, B. No: 49853/99, <http://hudoc.echr.coe.int/fre?i=001-22644/> E.T. 20.01.2021.

AİHM, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, R.R./Polonya, 26.05.2011, B. No: 27617/04, <http://hudoc.echr.coe.int/tur?i=001-104911/> E.T. 14.02.2021.

BGH 1978,1206.

BGH 1984, 2639.

BGH 1987, 2927.

BGH VersR 78, 41.

Lecton v. Dyll, 2001.

Nuriye SARAÇOĞLU

**TESPİT HÜKÜMLERİNİN VE
İNŞAÎ HÜKÜMLERİN
İCRA HUKUKU BAKIMINDAN
DURUMU**

**ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022**

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Tespit Hükümlerinin ve İnşaf Hükümlerin İcra Hukuku Bakımından Durumu
Nuriye Saraçoğlu

Hukuk Yayınları Dizisi – 3011

Birinci Baskı : Ocak, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8038 – 32 – 3

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Vadi Grafik Tasarım Ltd. Şti.
İvedik Org. San. Bölgesi 1420. Cadde
No: 58/1 Yenimahalle/Ankara
Tel: 0 312 395 85 71
Sertifika No: 47479

KAYNAKÇA

- AKİL, Cenk:** Genel Haciz Yoluyla Takipte Ödeme Emrine İtiraz, Ankara 2017 (İtiraz).
- AKİL, Cenk:** “Medeni Yargılama Hukukunda Mahkemelerce Yapılan Delil Tespiti”, AÜHFHD 2009, C. 58, S. 1, s. 1-62 (Delil Tespiti).
- AKKAN, Mine:** “İcra Hukukunda Menfi Tespit ve İtirazın İptali Davası Arasındaki Derdestlik ve Kesin Hüküm İlişkisi”, DEÜHFHD 2010, (Basım Yılı: 2012), C. 12, S. 2, s. 1-41 (Menfi Tespit).
- AKKAN, Mine:** “Medenî Usûl Hukukunda Tarafların Farklı Olması Durumunda Kesin Hükümün Delil Niteliği”, DEÜHFHD 2009, (Basım Yılı: 2010), C. 11, Özel S. Prof. Dr. Bilge Umar’a Armağan, s. 3-61 (Kesin Hüküm).
- AKKAN, Mine:** Pekcanitez Usûl Medenî Usûl Hukuku, 15. Bası, İstanbul 2017 (Pekcanitez Usûl).
- AKKAYA, Tolga:** Medenî Usûl Hukuku Bakımından Boşanma Davası, Ankara 2018.
- AKKOYUNLU, Elif:** “Tanıma, Babalık Hükümü ve İlgili Davaları”, İBD 2009, C. 83, S. 2, s. 809-825.
- AKMAN, Muhittin:** İcra ve İflas Hukukunda İcra İnkâr Tazminatı, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya 2009.
- AKTEPE, Sezin:** “İşe İade Davalarının Medenî Usûl Hukuku İlkeleri Bakımından Değerlendirilmesi”, DEÜHFHD 2009, (Basım Yılı: 2010), C. 11, Özel S. Prof. Dr. Bilge Umar’a Armağan, s. 63-101.
- AKYİĞİT, Ercan:** Açıklamalı ve İçtihatlı Türk İş Hukukunda İş Güvencesi (İşe İade), Ankara 2007.
- ALANGOYA, H. Yavuz / YILDIRIM, M. Kâmil / DEREN YILDIRIM, Nevhis:** Medenî Usul Hukuku Esasları, 8. Baskı, İstanbul 2011.
- ANSAY, Sabri Şakir:** Hukuk İcra ve İflâs Usulleri, 5. Bası, Ankara 1960 (İcra ve İflâs).

- ANSAY, Sabri Şakir:** Hukuk Yargılama Usulleri, 7. Baskı, Ankara 1960 (Yargılama).
- ARAS, Bahattin:** “Anlaşmalı Boşanma Davalarında Tarafların Tazminat ve Nafaka Taleplerinin Karara Bağlanması”, Terazi HD 2010, C. 5, S. 47, s. 73-87.
- ARSLAN, Ramazan / YILMAZ, Ejder / TAŞPINAR AYVAZ, Sema / HANAĞASI, Emel:** İcra ve İflâs Hukuku, 6. Baskı, Ankara 2020 (İcra ve İflâs).
- ARSLAN, Ramazan / YILMAZ, Ejder / TAŞPINAR AYVAZ, Sema / HANAĞASI, Emel:** Medenî Usul Hukuku, 6. Baskı, Ankara 2020 (Usul).
- ASLAN, Kudret / AKYOL ASLAN, Leyla:** “İlâma Bağlı Para Alacağı İçin İlâmsız İcra Takibi Yapılması, Dürüstlük Kuralına ve Hayatın Olağan Akışına Aykırı Midir?”, Prof. Dr. Ramazan Arslan’a Armağan, C. I, Ankara 2015, s. 195-251.
- ATALAY, Oğuz:** Medenî Usul Hukukunda Menfi Vakıaların İspatı, İzmir 2001.
- ATALAY, Özcan:** “Uygulamada Tespit Davası ve Dava Şartı”, ABD 1979, S. 3, s. 29-33.
- ATALI, Murat / ERMENEK, İbrahim / ERDOĞAN, Ersin:** İcra ve İflâs Hukuku, 3. Bası, Ankara 2020 (İcra ve İflâs).
- ATALI, Murat / ERMENEK, İbrahim / ERDOĞAN, Ersin:** Medenî Usûl Hukuku, 3. Bası, Ankara 2020 (Usûl).
- ATALI, Murat:** Pekcanitez Usûl Medenî Usûl Hukuku, 15. Bası, İstanbul 2017 (Pekcanitez Usûl).
- AYHAN, Rıza / ÇAĞLAR, Hayrettin / ÖZDAMAR, Mehmet:** Şirketler Hukuku Genel Esasları, Ankara 2019.
- BİLGE, Necip / ÖNEN, Ergun:** Medenî Yargılama Hukuku Dersleri, 3. Bası, Ankara 1978.
- BİLGİLİ, Abbas:** “Hizmet Tespiti Davaları”, İBD 2010, C. 84, S. 5, s. 3085-3107.
- BORAN, Nilüfer:** İcra Takibinin İptali ve Talikî, İzmir 2006.
- BORAN GÜNEYSU, Nilüfer:** Medenî Usûl Hukukunda Karar, Ankara 2014.

- BUDAK, Ali Cem:** Medeni Usul Hukukunda Üçüncü Kişilerin Haklarının Korunması, İstanbul 2000.
- BUDAK, Ali Cem / KARAASLAN, Varol:** Medenî Usul Hukuku, 4. Baskı, Ankara 2020.
- BÜYÜK, Elif Irmak:** Medeni Usul Hukukunda İnşai Dava ve İnşai Hüküm, İstanbul 2021.
- ÇENBERCİ, Mustafa:** Hukuk Davalarında Kesin Hüküm, Ankara 1965.
- DEREN YILDIRIM, Nevhis:** Türk, İsviçre ve Alman Medeni Usul Hukukunda Kesin Hükümün Sübjektif Sınırları, İstanbul 1996.
- DOĞANAY, İsmail:** “Hangi Nevi Davalar Eda Davası Mahiyetindedir?”, *BATİDER* 1994, Cilt: 17, Sayı: 4, s. 131-137.
- DURAL, Mustafa / ÖĞÜZ, Tufan / GÜMÜŞ, Mustafa Alper:** Türk Özel Hukuku Cilt III Aile Hukuku, 14. Baskı, İstanbul 2019.
- DURAL, Mustafa / ÖZ, Turgut:** Türk Özel Hukuku Cilt IV Miras Hukuku, 13. Baskı, İstanbul 2019.
- DURAL, Mustafa / SARI, Suat:** Türk Özel Hukuku Cilt I Temel Kavramlar ve Medenî Kanununun Başlangıç Hükümleri, 14. Baskı, İstanbul, 2019.
- DURAN, Abdurrahman:** “Yargı Kararları Doğrultusunda 4857 Sayılı İş Kanunu’nun 21. Maddesi Geçersiz Sebep Yapılan Feshin Sonuçları”, *Legal İSGHD* 2004, S. 3, s. 809-815.
- DURMUŞ, Rukiye Feray:** Yenilik Doğuran Davalar, İstanbul 2021.
- ERCAN, İsmail:** Uygulamacılar İçin İcra ve İflas Hukuku El Kitabı, 6. Baskı, Ankara 2019 (İcra ve İflas).
- ERCAN, İsmail:** Uygulamacılar İçin Medeni Usul Hukuku El Kitabı, 4. Baskı, Ankara 2019 (Medeni Usul).
- ERCAN ÖZLER, Meltem:** Medenî Usûl Hukuku’nda Dava Konusu, İstanbul 2019.
- ERDEM, Murat:** İcra ve İflâs Hukukunda İtirazın İptali Davası, (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara 2010.
- EREN, Fikret:** Türk Medenî Hukukunda Ölüme Bağlı Tasarrufların İptali Davası, Ankara 1966 (Ölüme Bağlı).
- EREN, Fikret:** Türk Medeni Hukukunda Tenkis Davası, Ankara 1973 (Tenkis).

- EREN, Fikret / YÜCER AKTÜRK, İpek:** Türk Miras Hukuku, 2. Baskı, Ankara 2019.
- ESENER, Turhan / GÜVEN, Kudret:** Eşya Hukuku, 8. Baskı, Ankara 2019.
- GÖRGÜN, L. Şanal / BÖRÜ, Levent / TORAMAN, Barış / KODAKOĞLU, Mehmet:** Medenî Usûl Hukuku, 9. Baskı, Ankara 2020.
- GÜRDOĞAN, Burhan:** Medenî Usul Hukukunda Kesin Hüküm İtirazı, Ankara 1960.
- GÜVEN, Şirin:** “6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu Çerçevesinde Anonim Şirketlerin Sona Ermesi ve Tasfiyesi”, ÇÜHFD 2016, C. 1, S. 1, s. 35-63.
- HANAĞASI, Emel:** “Anonim Ortaklığın Haklı Sebep Feshi Davasının Medenî Usûl Hukuku Perspektifinden Değerlendirilmesi”, BATİDER 2016, C. 32, S. 1, s. 199-270 (Anonim Ortaklık).
- HANAĞASI, Emel:** Davada Menfaat, Ankara 2009 (Menfaat).
- İMRE, Zahit:** “Türk Miras Hukukunda Tenkis Talebi Hakkına İlişkin Bazı Önemli Sorunlar”, Hıfzı Timur’un Anısına Armağan, İstanbul 1979, s. 359-382.
- İMRE, Zahit / ERMAN, Hasan:** Miras Hukuku, 14. Bası, İstanbul 2018.
- KARAKURUMER, Altunser:** Medeni Usul Hukukunda Hüküm, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara 2011.
- KARAMERCAN, Fatih:** “Boşanma Davası İçerisinde Talep Edilen Tazminatlar İçin İhtiyatî Hacze Başvurulması”, İBD 2018, C. 92, S. 1, s. 178-215.
- KARSLI, Abdurrahim:** İcra ve İflas Hukuku, 3. Baskı, İstanbul 2014 (İcra ve İflas).
- KARSLI, Abdurrahim:** Medeni Muhakeme Hukuku, 4. Baskı, İstanbul 2014 (Muhakeme).
- KILIÇ ÖZTÜRK, Gizem:** “Kira Tespit Davası ve Esasları”, TBB 2017, S. 129, s. 229-260.
- KILIÇOĞLU, Ahmet M:** Aile Hukuku, 4. Baskı, Ankara 2019 (Aile).
- KILIÇOĞLU, Ahmet M:** Medeni Hukuk, 3. Baskı, Ankara 2019 (Medeni).
- KİRAZ, Taylan Özgür:** İcra Mahkemesinde İtirazın Kaldırılması, 3. Baskı, Ankara 2007.

- KURU, Baki / AYDIN, Burak:** İstinaf Sistemine Göre Yazılmış İcra ve İflâs Hukuku Ders Kitabı, 5. Baskı, Ankara 2021 (İcra ve İflas Ders Kitabı).
- KURU, Baki / AYDIN, Burak:** İstinaf Sistemine Göre Yazılmış Medenî Usul Hukuku Ders Kitabı, 5. Baskı, Ankara 2021 (Usul Ders Kitabı).
- KURU, Baki:** Hukuk Muhakemeleri Usulü, C. I, 6. Baskı, İstanbul 2001 (Usul C. I).
- KURU, Baki:** Hukuk Muhakemeleri Usulü, C. II, 6. Baskı, İstanbul 2001 (Usul C. II).
- KURU, Baki:** İcra ve İflas Hukuku El Kitabı, 2. Baskı, İstanbul, 2013 (El Kitabı).
- KURU, Baki:** İcra ve İflâs Hukukunda Menfî Tespit Davası ve İstirdat Davası, Ankara 2003 (Menfi Tespit).
- KURU, Baki:** Medenî Usul Hukuku El Kitabı, C. I-II, Ankara 2020 (Usul El Kitabı).
- KURU, Baki:** Nizasız Kaza, Ankara 1961 (Nizasız).
- KURU, Baki:** “Ödeme Emrine İtirazın Ref’i”, AD 1961, S. 11, s. 1043-1067 (İtirazın Ref’i).
- KURU, Baki:** Tespit Davaları, Ankara 1963 (Tespit).
- KURU, Baki / BUDAK, Ali Cem:** Tespit Davaları, 2. Baskı, İstanbul 2010.
- MERİÇ, Nedim:** Medenî Yargılama Hukukunda Tasarruf İlkesi, Ankara 2011.
- MUŞUL, Timuçin:** İcra ve İflâs Hukuku, C. I-II, 6. Baskı, Ankara, 2013 (İcra ve İflas).
- MUŞUL, Timuçin:** Medenî Usul Hukuku, 3. Baskı, Ankara 2012 (Usul).
- NAMLI, Mert:** Türk ve Fransız Medenî Usûl Hukuku’nda Yargılamanın Yenilenmesi, İstanbul 2014.
- OĞUZMAN, M. Kemal / BARLAS, Nami:** Medenî Hukuk, 25. Bası, İstanbul 2019.
- OĞUZMAN, M. Kemal / SELİÇİ, Özer / OKTAY ÖZDEMİR, Saibe:** Eşya Hukuku, 21. Baskı, İstanbul 2018.
- OLGAÇ, Senai:** Kira Parasını Tespit ve Tahliye Davaları, İstanbul 1968.
- ÖKTEMER, Semih:** “Menfi Tespit Davası”, ABD 1973, S. 2, s. 258-265.

- ÖNEN, Ergun:** İnşai Dava, Ankara 1981 (İnşai).
- ÖNEN, Ergun:** Medenî Yargılama Hukuku, Ankara 1979 (Yargılama).
- ÖZEKES, Muhammet:** “Abonelik Sözleşmelerinden Kaynaklanan Para Alacaklarına İlişkin Yeni Takip Yolu”, İzBD 2018, S. 3, s. 225-256 (Abonelik).
- ÖZEKES, Muhammet:** İcra ve İflas Hukukunda İhtiyati Haciz, Ankara 1999 (Haciz).
- ÖZEKES, Muhammet:** “İş Kanunu’nun 20. ve 21. Maddelerinin Medeni Yargılama ve İcra Hukuku Bakımından Değerlendirilmesi”, 75. Yaş Günü İçin Prof. Dr. Baki Kuru Armağanı, Ankara 2004, s. 479-514 (İş Kanunu).
- ÖZEKES, Muhammet:** “İşe İade Davalarında Hüküm Altına Alınan Alacakların Takibi ve İcra Tazminatları”, Sicil İş Hukuku Dergisi 2006, S. 4, s. 32-38 (İşe İade).
- ÖZEKES, Muhammet:** “Medeni Usul Hukuku Bakımından Hizmet Tespit ve İşçilik Haklarına İlişkin Davaların Birlikte Açılması”, Legal İSGHD 2004, S. 4, s. 1382-1397 (Hizmet Tespit).
- ÖZEKES, Muhammet,** Tespit Hükümlerinin İtirazın Kaldırılmasında Kullanılması, (yayınlanmamış makale)* (İtirazın Kaldırılması).
- ÖZER, Tülay:** “6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu’nun Kira Bedelinin Belirlenmesine İlişkin Hükümlerinin Değerlendirilmesi ve 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu Hükümlerine Göre Kira Tespit Davasının Niteliği”, YÜHFD 2012, Özel S. Prof. Dr. Erhan Adal’a Armağan, s. 1013-1033.
- ÖZKAN, Yönel:** İcra ve İflâs Hukukunda İtirazın İptali Davası, Ankara 2004.
- ÖZKAYA FERENDECİ, H. Özden:** “Kesin Hükümün Zaman İtibariyle Sınırları”, Prof. Dr. Yavuz Alangoya için Armağan, İstanbul 2007, s. 183-195 (Zaman).
- ÖZKAYA FERENDECİ, H. Özden:** Kesin Hükümün Objektif Sınırları, İstanbul 2009 (Objektif).

---

* Bu makale Prof. Dr. M. Özekes tarafından yayın için verilmiş, ancak henüz yayınlanmamıştır. Makalenin yayınlanmamış haline yazarının izni ile Word belgesi olarak atıf yapıldığından açık künyesi belirtilememiştir.

- PEKCANITEZ, Hakan:** Belirsiz Alacak Davası, Ankara 2011 (Belirsiz).
- PEKCANITEZ, Hakan:** Medenî Usul Hukukunda Fer'î Müdahale, Ankara 1992 (Fer'i).
- PEKCANITEZ, Hakan / ATALAY, Oğuz / ÖZEKES, Muhammet:** Medenî Usûl Hukuku Ders Kitabı, 8. Bası, İstanbul 2020 (Usûl).
- PEKCANITEZ, Hakan / ATALAY, Oğuz / SUNGURTEKİN ÖZKAN, Meral / ÖZEKES, Muhammet:** İcra ve İflâs Hukuku, 11. Bası, Ankara 2013 (İcra ve İflâs).
- PEKCANITEZ, Hakan / ATALAY, Oğuz / SUNGURTEKİN ÖZKAN, Meral / ÖZEKES, Muhammet:** İcra ve İflâs Hukuku Ders Kitabı, 7. Bası, İstanbul 2020 (Ders Kitabı).
- PEKCANITEZ, Hakan:** Pekcanitez Usûl Medenî Usûl Hukuku, 15. Bası, İstanbul 2017 (Pekcanitez Usûl).
- PINAR, Burak:** "Tespit Davalarında Hukukî Yarar Şartı", MİHDER 2011, S. 9, s. 39-53.
- POSTACIOĞLU, İlhan E:** Medeni Usul Hukuku Dersleri, 6. Bası, İstanbul 1975.
- POSTACIOĞLU, İlhan E. / ALTAY, Sümer:** İcra Hukuku Esasları, 5. Bası, İstanbul 2010 (İcra).
- POSTACIOĞLU, İlhan E. / ALTAY, Sümer:** Medenî Usûl Hukuku Dersleri, 7. Baskı, İstanbul 2015 (Usûl).
- ŞİMİL, Cemil:** Belirsiz Alacak Davası, İstanbul 2013.
- SİRMEN, A. Lâle:** Eşya Hukuku, 7. Baskı, Ankara 2019.
- SUNGURTEKİN ÖZKAN, Meral:** "İnşai Karar ve Özellikleri", 75. Yaş Günü İçin Prof. Dr. Baki Kuru Armağanı, Ankara 2004, s. 553-576.
- ŞENER, Oruç Hami:** Teorik ve Uygulamalı Ortaklıklar Hukuku Ders Kitabı, 4. Bası, Ankara 2019.
- ŞENER, Esat:** Eski ve Yeni Miras Hukuku, Ankara 1981.
- TANDOĞAN, Haluk:** "Türk Hukukunda Kira Bedelinin Sınırlanması ve Tespiti", BATİDER 1968, C. 4, S. 4, s. 593-614.
- TANRIVER, Süha:** İlâmlı İcra Takibinin Dayanakları ve İcranın İadesi, Ankara 1996 (İlâmlı İcra).

- TANRIVER, Süha:** Medenî Usûl Hukuku, C. I, 3. Baskı, Ankara 2020 (Usûl C. I).
- TANRIVER, Süha:** Medenî Usûl Hukuku, C. II, Ankara 2021 (Usûl C. II)
- TAŞ KORKMAZ, Hülya:** Medenî Usûl Hukukunda İradî Taraf Değişikliği, Ankara 2014.
- TOKAR, Zuhâl:** Babalık Davası, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara 2004.
- TUNCER, İdil:** "Fikri Mülkiyet Hakkına Tecavüzün Mevcut Olmadığının Tespiti Davası", DEÜHFD 2009, (Basım Yılı: 2010), C. 11, Özel S. Prof. Dr. Bilge Umar'a Armağan, s. 617-649.
- TÜRK, Ahmet:** "Takip Konusu Alacağın Zamanaşımına Uğraması Nedeniyle Menfî Tespit Davası Açılması", BATİDER 1999, C. 20, S. 1, s. 57-70.
- UYAR, Talih:** Gerekçeli - Notlu İçtihatlı İcra ve İflâs Kanunu (İİK 1-68b), C. I, Ankara 1996 (Kanun).
- UYAR, Talih:** İcra Hukukunda İlâmlı Takipler, 2. Bası, Manisa 1991 (İlâmlı).
- UYAR, Talih:** İcra ve İflâs Hukukuna İlişkin Hukukî Mütalâalar, Ankara 2017 (Mütalâalar).
- UYAR, Talih:** "Olumsuz Tespit Davasında Hukuki Yarar, Olumsuz Tespit Davasının "Bekletici Mesele" Yapılması, Faturaların Delil Niteliği", İzBD 2015, S. 3, s. 153-176 (Olumsuz Tespit).
- ÜRCAN, Gülümden:** Bireysel ve Toplu İş Hukukunda Tespit Davaları, (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir 2008.
- ÜSTÜNDAĞ, Saim:** İcra Hukukunun Esasları, 8. Baskı, İstanbul 2004 (İcra).
- ÜSTÜNDAĞ, Saim:** Medeni Yargılama Hukuku, C. I-II, 7. Baskı, İstanbul 2000 (Yargılama).
- YASAN, Candan:** "Kesin Hükümün Zaman İtibariyle Etkisi", DEÜHFD 2009, (Basım Yılı: 2010), C. 11, Özel S. Prof. Dr. Bilge Umar'a Armağan, s. 651-685.
- YAZAR, Özlem:** İcra ve İflâs Hukukunda İmzaya İtiraz ve İmzaya İtirazın Sonuçları, Ankara 2011.
- YAZICI TIKTIK, Çiğdem:** "İtirazın İptali Davası Sonucunda Hükmedilmesi Gereken İnkâr Tazminatı", Fasikül Hukuk Dergisi 2011, C. 3, S. 17, s. 46-51.

YILMAZ, Ejder: "Hukuk Muhakemeleri Kanununa Göre Dava Çeşitleri",
Bankacılar Dergisi 2012, S. 80, s. 83-104 (Dava Çeşitleri).

YILMAZ, Ejder: "Tespit Davası (Karar İnceleme)", Sicil İş Hukuku Dergisi
2012, S. 26, s. 38-49 (Tespit).

Yuzarsif Selçuk COŞKUN

CEZA MUHAKEMESİNDE
SUSMA HAKKI
VE
BAĞLANTILI HAKLAR

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Ceza Muhakemesinde Susma Hakkı ve Bağlantılı Haklar

Yuzarsif Selçuk Coşkun

Hukuk Yayınları Dizisi – 3016

Birinci Baskı : Ocak, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8038 – 37 – 8

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara

Tel : (0312) 231 17 00

Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C

(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul

Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr - adaletyayinevi.com

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Salmat Basım Yayım Ambalaj San. Tic. Ltd. Şti.

Sertifika No: 47771

Tel: (0312) 341 10 24 - Ankara

KAYNAKÇA

Akloğlu Tekin, İnsan Hakları, C. 1, Ankara, 1995.

Akıncı Fatih, *Türkiye Adalet Akademisi Dergisi*, S. 43, Temmuz 2020, s.177-202.

Aksoy İpekçioğlu, Pervin, "Vücuttan Örnekle Alma İşleminin Hukuki Niteliği ve Anayasaya Uygunluğu", Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, Prof. Dr. Nur Centel'e Armağan, C. 19, S. 2, Y. 2013, s. 1157- 1175.

Akyürek Güçlü, "Ceza Yargılamasında Hukuka Aykırı Delillerin Değerlendirilmesi Sorunu", *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, S. 101, 2012, s. 61-82.

Altıparmak Cüneyt, "Kimliğini Bildirmeme Kabahati", *Terazi Hukuk Dergisi*, S. 23, 2008.

Altunkaş Aysun, "Hukuka Aykırı Delil Teorisi Işığında İfade Alma ve Sorgu", İstanbul Bilgi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2006.

Anayurt Ömer. "Adil Yargılanma İlkesi Olarak Masumiyet Karinesi" Dr. Şükrü Alpaslan'a Armağan, İstanbul: İstanbul Barosu Yayınları (2007): 173-228

Ashby, Joseph R., "Declining to State A Name In Consideration Of The Fifth Amendment's Self

- Incrmination Clauseand Law Enforcement Databases After Hiibel”, Michigan Law Review, Vol. 104, February 2006.
- Başer Mert/Yenidünya Caner, “Türk Ceza ve Ceza Usul Hukuku Kapsamında Yasak Sorgu Yöntemleri, Sanığın Yasak Sorgu Yöntemlerine Karşı Bir Korunma Yolu: İşkence ve Kötü Muamele Yapmak Suçu”, *İzmir Barosu Dergisi*, S. 4, 1996.
- Bıçak Vahit, Suç Muhakemesi Hukuku, Seçkin Yayıncılık, Ankara, Ekim 2010.
- Birtek Fatih, Ceza Muhakemesinde Delil ve İspat, 1. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2016.
- Bouchet Françoise -Saullnier, “İnsancıl Hukuk Sözlüğü” Çeviren: Sellahatin Bağdatlı, İletişim Yayınları, 2002.
- Buchholz Momme, Der nemo tenetur- Grundsatz, Kiel, Springer, 2017.
- Centel Nur/Zafer Hamide, Ceza Muhakemesi Hukuku, 12. Baskı, Beta, İstanbul 2015.
- CentelNur/Zafer Hamide, Ceza Muhakemesi Hukuku, 14. Baskı, Beta, İstanbul 2017.
- Centel Nur/Zafer Hamide, Ceza Muhakemesi Hukuku, 19. Baskı, Beta Yayıncılık, İstanbul 2020.
- Cihan Erol, Suç Teşkil Eden Sorgu Yöntemleri, *Mukayeseli Hukuk Araştırmaları Dergisi*, 1969, Yıl:5, Sayı:7, s.77-88.
- Çınar Ali Rıza, “Hukuka Aykırı Kanıtlar”, *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, S. 55, 2004, s.31-64.

- Çiçekli Bülent, "Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Türkiye Kararlarının Analizi (2002- 2005) ve Ceza Muhakemesine Yansımaları", *CHD*, S. 1, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2006.
- Demirbaş Timur. Soruşturma Evresinde Şüphelinin İfade-sinin Alınması Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi, Döner Sermaye İşletmesi Yayınları No:71, İzmir, 1996
- Demirbaş Timur, Soruşturma Evresinde Şüphelinin İfade-sinin Alınması, Seçkin Yayıncılık, Ankara: 2011.
- Demirbaş Timur, Soruşturma Evresinde Şüphelinin İfade-sinin Alınması, 5. Baskı, Ankara, Seçkin Yayıncılık, 2018.
- Doğan Koray, "Soruşturmada Tuzağa Düşürme Yasağı", Dr.Dr.h.c. Slva Tellenbach'a Armağan, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2018, s. 969-989.
- Dictionary Black's Law, Sixth Edition [Centennial Edition: 1881-1991], Editor: Black Henry Campbell, West Publishing Co., St. Paul, Minnesota, USA, 1990
- Dinçer Filiz, "Yasak Sorgu Yöntemleri", *Manisa Barosu Dergisi*, Ekim 1995, Yıl:14, S:55, s.4-50.
- Dutertre Gilles, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararlarından Örnekler, Avrupa Konseyi, Almanya, 2003.
- Dülger Murat Volkan, "Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin Gäfgen Kararı Bağlamında Ceza Muhakemesinde İşkence Tehdidi ile Elde Edilen Delillerin Kullanımı Sorunu", *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, S. 111, 2014.

- Dönmez Burcu Demren, Ceza Muhakemesi Hukukunda Çapraz Sorgu, Ankara, Seçkin Yayıncılık, 2007.
- Dönmezer Sulhi, Özel Ceza Hukuku Dersleri, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi, İstanbul, 1984.
- Dönmezer Sulhi, Suçsuzluk Karinesi Üzerine Düşünceler, Prof. Dr. Nurullah Kunter'e Armağan, İstanbul, 1998. s.67-74
- Evik, Ali Hakan. "Yasak İfade Alma Yöntemleri ve Önlenmesi." *Legal Hukuk Dergisi*, Kasım. 2004: 3130-3142.
- Er Deniz Erol, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Işığında Hukukumuzda Sanık Hakları, Ankara, 2002.
- Eser Albin, "Alman ve Türk Ceza Muhakemesi Hukukunda Sanığın Hukuki Durumu", Çeviri: Nur Centel), *Yargıtay Dergisi*, S. 16, 1990.
- Feyzioğlu Metin, "Suçsuzluk Karinesi: Kavram Hakkında Genel Bilgiler ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi", *Ankara Üniveristesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 48, S. 1-4, 1999.
- Feyzioğlu Metin, Ceza Muhakemesi Hukukunda Tanıklık, Ankara, US-A Yayıncılık, 1996.
- Feyzioğlu Metin, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Madde 6/3-a Uyarınca İsnadın Bildirilmesi ve Türk Hukuku, *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, S.55. s.102-125
- Gökçen, Ahmet/ Balcı Murat/ Alşahin, M. Emin/Çakır, Kerim, Ceza Muhakemesi Hukuku, 3. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2018.

Gökçen Ahmet/Çakır Kerim, “Ceza Muhakemesinde Delil, Delilerin Muhafazası, Toplanması, Değerlendirilmesi ve Delil Yasakları”, *D.E.Ü Hukuk Fakültesi Dergisi, Prof. Dr. Durmuş Tezcan’a Armağan, C.21, Özel S.2019, s.2912-2951.*

Gündüz Aslan, *Milletlerarası Hukuk ve Milletlerarası Teşkilatlar ile İlgili Temel Metinler*, İstanbul, 1987.

Haydar Nuran, *Susma Hakkı*, Galatasaray Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Haziran 2019. YÖK Tez Veri Tabanı, Erişim tarihi: 28.04.2020.

Hartmut Schneider, “Zur strafprozessualen Verwertbarkeit des Schweigens von Beschuldigten”, *Neue Zeitschrift für Strafrecht*, 2017, C. 37, S. 2, (2), Naklen: Asuman İnce Tuncer, *Susma Hakkı Bağlamında Bir Takım Ceza Muhakemesi İşlemlerinin Değerlendirilmesi*, *Anadolu Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt 4, Sayı 2, Temmuz 2018, s.361.

Horzum Ekin Deniz, “Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararları Bağlamında Yasak Sorgu Yöntemleri”, *Yüksek Lisans Tezi*, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Ana bilim dalı, 2011.

Joseph R. Ashby, “Declining to State A Name In Consideration of the Fifth Amendment’s Self Incrimination Clause and Law Enforcement Databases After Hiibel”, *Michigan Law Review*, Vol. 104, February 2006.

Özen İnci, *Şüpheli ve Sanığa Rağmen Bir Ceza Muhakemesi Hukuku Mu? Şüpheli ve Sanığın Ceza Muhakemesi İşlemlerine Katılma Yükümlülüğü ve Bu Yükümlülüğü*

- ğün Sınırları Hakkında Düşünceler, Hacettepe Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt 7, Sayı 2, 2017, 119-168.
- İtişgen Rezzan, Kişinin Kendini Suçlamaya Zorlanamaması İlkesi (NemoTenetur) ve Susma Hakkı, XII Levha, İstanbul, 2013.
- Kan Aydın Çağrı, "Adil Yargılanmanın Bir Unsuru Olarak Susma Hakkı", *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, S. 91, Ankara, Kasım-Aralık 2010.
- Kara Eyüp: "Lekelenmeme Hakkı", *Adalet Dergisi*, Yıl 2012, Sayı 43, s. 188- 197.
- Karanlık Meltem, Galatasaray Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Anabilim Dalı Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2019.
- Karakehya Hakan, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 6. maddesi Bağlamında Ceza Muhakemesinde Duruşma, Savaş, Ankara, 2008.
- Karakehya Hakan, Ceza Muhakemesi Hukuku, Nisan Kitabevi, 3. Baskı, Eskişehir, 2019.
- Karaaslan Reşit, Soruşturma Organları Hesabına Hareket Eden Özel Kişilerin Eylemlerinin Kamu Makamları Hesabına Hareket Eden Kişilerin Eylemlerinin Kamu Makamlarına Atfedilebilirliği- İfade Almada Yasak Sorgu Usulü Olan "Aldatma" Örneği Üzerine Bir İnceleme, *Ankara Hacı Bayramı Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. XXV, Y. 2021, S.555-621.
- Kaygusuz Ziyaettin, "Kimlik Sorma ve Kimlik Tespiti", *Polis Bilimleri Dergisi*, C. 10, S. 1, 2008.

- Kaymaz Seydi, Uygulamada ve Teoride Ceza Muhakemesinde Hukuka Aykırı (Yasak) Deliller, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 1997.
- Kılıç Ümmügülsüm, Nemo Tenetur İlkesi Işığında Ceza Muhakemesi Hukukunda Beden Muayenesi, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Hukuk Anabilim Dalı, Kamu Hukuku Bilim Dalı, İstanbul, 2010.
- Kızıllar Hakan “Soruşturma Yapılmasına Yer Olmadığı Kararları (SYOK) ve Bu Kararların Ceza Muhakemesi Sistematiği Açısından İncelenmesi” *Türkiye Barolar Birliği Dergisi* Eylül-Ekim 2019, Sayı 144, s. 59-104.
- Kibar Recep, Türk Hukukunda Sanık Hakları, Ankara Yetkin Yayınevi, Ankara 1997.
- Koca Mahmut, Hazırlık Soruşturmasında Sanığın Savunma Hakkı, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul, 1998.
- Koca Mahmut/Üzülmez İlhan, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 13. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2020.
- Kocaoğlu, Serhat Sinan, “Susma Hakkı”, *Ankara Barosu Dergisi*, S.1, 2011.s.29-58.
- Kunter Nurullah, Yenisey Feridun, Muhakeme Hukuku Dalı Olarak Ceza Muhakemesi Hukuku, Cilt 1, İstanbul 2002.
- Nuhoğlu Ayşe, “İşkence Yasağı ve İşkence Suçu” Prof. Dr. Sahir Erman’a Aramağan, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, Yayın No:8, İstanbul, Alfa Basım Yayın Dağıtım, 1999.

- İpekçioğlu Aksoy Pervin Vücuttan Örnek Alma İşleminin Hukuki Niteliği ve Anayasaya Uygunluğu, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, Cilt 19, Sayı 2, 2013, 1157 - 1176
- Önok Murat, Uluslararası Boyutuyla İşkence Suçu, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2006.
- Özen Muharrem/Köksal Atacan, "Suçsuzluk Karinesi Bağlamında Soruşturma Yapılmasına Yer Olmadığı Kararı", *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, S.68, C.(11), 2019, s.261-286.
- Özen Mustafa Ceza Muhakemesi Hukuku, 4. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2021.
- Özbek Veli Özer, TCK İzmir Şerhi, C. 1, 3. baskı, Ankara, 2006.
- Özbek Veli Özer/KanburMehmet/Nihat Doğan Koray/Bacaksız Pınar/Tepeİlker, "Ceza Muhakemesi Hukuku", B.6, Ankara 2014.
- Özbek Veli Özer/Doğan Koray/Bacaksız Pınar/Tepe İlker, Ceza Muhakemesi Hukuku, 11. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2018.
- Özbek Veli Özer/Doğan Koray/Bacaksız Pınar, Ceza Muhakemesi Hukuku, Seçkin Yayıncılık, 12. Baskı, Ankara, 2019.
- Özboyacı Alper, Ceza Muhakemesi Hukukunda Delil Yasakları, İstanbul: Kazancı Hukuk Yayınevi, 2008.
- Özdemir Didar, "Türk Ceza Muhakemesi Hukukunda Susma Hakkı", *Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, S. 2, 2017. s. 149 – 185.

Özgenç İzzet/Şahin Cumhur, "İşkence Suçu", *Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. IV, S.1- 2, Haziran-Aralık 2000.

Özgenç İzzet, *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*, 10. baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2014.

Öztürk Bahri/Erdem Mustafa Ruhan/Özbek Veli Özer: *Uygulamalı Ceza Muhakemesi Hukuku*, 5. Bası, Ankara 2000.

Öztürk Bahri, Erdem Mustafa Ruhan, *Uygulamalı Ceza Muhakemesi Hukuku*, Ankara, 2006.

Öztürk Bahri ve Erdem Mustafa Ruhan, *Uygulamalı Ceza Muhakemesi Hukuku*, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2007.

Öztürk Bahri/Erdem Mustafa Ruhan, *Uygulamalı Ceza Muhakemesi Hukuku*, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2008.

Öztürk Bahri/Tezcan Durmuş/Erdem Mustafa Ruhan/Gezer Özge Sırma/Saygılar Kırıt Yasemin F./Alan Akcan Esra/Özaydın Özdem/Erden Tütüncü Efser/Altınok Villemin Derya/ Tok Mehmet Can, Nazari ve Uygulamalı Ceza Muhakemesi Hukuku, (Ed: Bahri Öztürk), 12. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2018.

Öztürk Bahri/Tezcan Durmuş/Erdem, Mustafa Ruhan/Gezer, Özge Sırma/Saygılar Kırıt, Yasemin F. /Akcan Esra Alan/Özaydın Özdem/Tütüncü, Efser Erden/Altınok Villemin, Tok Derya/Can, Mehmet, Nazari ve Uygulamalı Ceza Muhakemesi Hukuku, 13. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2019.

Öztürk Bahri/ Tezcan Durmuş/ Erdem Mustafa Ruhan/ Sırma Gezer Özge/ Saygılar Kırıt Yasemin F./ Alan

- Akcan Esra/ Özyayın Özdem/ Erden Tütüncü Efser/ Altınok Villemın Derya/ Tok Mehmet Can, Nazari ve Uyuymalı Ceza Muhakemesi Hukuku, 15. Baskı, Seçkin Yayıncılık , Ankara 2021.
- Pulaşlı Hasan/Korkut Ömer, Temel Hukuk, 12.Baskı, Karahan Kitapevi, 2012.
- Sarıgül Ali Tanju, “Ceza Muhakemesi Hukukunda İstinaf”, Bilge Yayınevi, 1. Baskı, Ankara Ocak 2009.
- Skoll Geoffrey R., “Torture, and Fifth Amendment: Torture, the Global War on Terror, and Constitutional Values”, Criminal Justice Review, Vol. 33, No. 1, March 2008, s. 29-47.
- Sudre, Frédéric, “l’article 3”, La Convention Européenne des Droits de l’Homme”, (Sous la direction de: L. E. Pettiti- E. DecauxP-H. Imbert), 2. éd., Economica, Paris 1999.
- Soyaslan Doğan, Ceza Hukuku Özel Hükümler, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2005.
- Şahin Cumhur, Sanığın Kolluk Tarafından Sorgulanması (Sanığın Sorgulanması), Yetkin Yayınları, Ankara 1994.
- Şahin Cumhur, “Sorguda Sanığın İfade Özgürlüğü ve Yasak Sorgu Yöntemleri” Uluslararası Sempozyum: Modern Adli Soruşturma Yöntemleri ve İnsan Hakları, Polis Akademisi, Ankara, Mayıs 1996, s. 29-31.
- Şahin Cumhur, Ceza Muhakemesinde İspat ve Delilerin Doğrudan Doğrualığı İlkesi, Ankara, Yetkin Yayınları, 2001

- Şahin Cumhuriyet, Ceza Muhakemesi Hukuku I, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2007.
- Şahin Cumhuriyet, Telekomünikasyon Yoluyla İletişim Denetlenmesi Yargıtay Kararları Çevresinde Bir Değerlendirme, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi C.XI, S.1-2,Y.2007, s. 1095-1112.
- Şahin Cumhuriyet, Ceza Muhakemesi Hukuku 1, 7. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2016.
- Şahin Cumhuriyet/Göktür, Neslihan, Ceza Muhakemesi Hukuku 1, 11. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2020.
- Şahinkaya Yalçın, "İnsan Hakları Avrupa Mahkemesi Kararlarında ve Türk Hukukunda Suçsuzluk Karinesi", Seçkin Yayıncılık, Ankara 2008.
- Şık Hüseyin, "Suçsuzluk Karinesi", *Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi*, S.1, 2021.
- Taneri Gökhan, Ceza Muhakemesi Kanunu El Kitabı, Ankara 2020.
- Taşkın Mustafa, Adli ve İstihbari Amaçlı İletişimin Denetlenmesi, 4. Baskı, Ankara, Seçkin, 2013.
- Toroslu Nevzat/Feyzioğlu Metin, Ceza Muhakemesi Hukuku, 14. Baskı Savaş Yayınevi,, Ankara 2015.
- Turhan Faruk, "Ceza Muhakemesi Hukuku", Asil Yayın Dağıtım Ltd.Şti, Ankara 2006.
- Üçok Coşkun, Siyasal Tarih (1789-1960), 3.Baskı, Ankara 1980.
- Ünver Yener/Hakeri Hakan, Ceza Muhakemesi Hukuku, 12.Bası, Ankara 2016.

- Ünver Yener/Hakeri Hakan, Ceza Muhakemesi Hukuku, 14. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2018
- Ünver Yener/Hakeri Hakan, Ceza Muhakemesi Hukuku, Adalet Yayınevi, 17. Baskı, Ankara 2020.
- Ünver Yener/Hakeri Hakan, Ceza Muhakemesi Hukuku, Adalet Yayınevi, 18. Baskı, Ankara 2021.
- Üzülmez İlhan, Türk Hukukunda İşkence Suçu, Turhan Kitabevi, 1. baskı, Ankara 2003.
- Üzülmez İlhan, "Türk Hukukunda Suçsuzluk Karinesi ve Sonuçları", *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, S. 58, 2005, s.41-72.
- Vitkauskas Dovydas/Dikov Grigoriy, (Çeviri: Serkan Cengiz), Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Kapsamında Adil Yargılama Hakkının Korunması, Avrupa Konseyi İnsan Hakları El Kitabı, Strazburg, 2012.
- Yenisey Feridun/Nuhoğlu Ayşe, Ceza Muhakemesi Hukuk Ders Kitabı, İstanbul 2014.
- Yenisey Feridun/Nuhoğlu Ayşe, Ceza Muhakemesi Hukuku, Güncellenmiş 6.Baskı, Eylül 2018.
- Yenisey Feridun, Nuhoğlu Ayşe, Ceza Muhakemesi Hukuku, 8. Baskı, Ankara 2020.
- Yüce Turhan Tufan, Sanığın Savunması ve Korunması Açısından Ceza Soruşturmasının Hümanist İlkeleri, *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, Cilt: 1, Sayı:1 | Ocak 1988, s.156-167.
- Yıldırım Akif, "Anayasa Mahkemesi Uygulamasında Adil Yargılanma Hakkı (Ceza Hukuku Boyutu)", *Türkiye Adalet Akademisi Dergisi*, Nisan 2016, Sayı 26, s. 333-376

Yılmaz Ejder “Hukuk Sözlüğü”, 10 Bs. Yetkin Yayınları, Ankara, 2011.

<http://www.ceza-bb.adalet.gov.tr/mevzuat/cnkmaddegerekce.doc>, (Çevrimiçi), Erişim Tarihi: 14.10.2018.

Yargıtay kararları için <https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/>

Mahkeme Kararları

AİHM, “Batiashvili/Gürcistan”, (B.N.: 8284/07, 10.10.2019T, §82)

AİHM, “Urat /Türkiye”, (B. No: 53561/09, 13952/11, 27.11.2018T, §42)

AİHM, “Beuze/Belçik” (B.No. 71409/10, §§ 119-50, 9. 11. 2018)

AİHM, “Güç/Türkiye”, (B. No: 15374/11, 23.01.2018T, §32.)

AİHM, “Seven/Türkiye”, (B. No: 60392/08, 23.01.2018T, §43.)

AİHM, “Ersin Erkuş ve Diğerleri/Türkiye” Davası, (B. No:40952/07, 31.05.2016T)

AİHM, “Kemal Coşkun/Türkiye”, (B. No: 45028/07, 28.04.2017T, §41-42)

AİHM, “Cezmi Demir ve diğerleri/Türkiye”, (B. No: 2013/293: 17/7/2014T, § 117)

AİHM, “Lutsenko / Ukrayna”,(B. No: 6492/11,03.07.2012T. §.44-53).

AİHM, “Duman/Türkiye”, (B. No. 28439/03, 23.03.2010T §. 50)

- AİHM, “Alexandre/Zaichenk, (B. No:39660/02, 18.2.2010 T., § 52-60.)
- AİHM, “Panteleyenکو/Ukrayna”, (B.N.: 11901/02, 29.06.2009 T, §70)
- AİHM, “Çağlayan/Türkiye”, (B. No:30461/0221.10.2008 T.)
- AİHM, “Jalloh/Almanya”, (B. No. 548210/00,11.07.2006T, §. 72)
- AİHM, “Bulut/Türkiye”, (B. No:51480/99, 25.4.2006 T)
- AİHM, “Bulut/Türkiye”, (B. No:51480/99, 25.4.2006 T)
- AİHM, “Tekin/Türkiye”, (B. No: 50971/99, 25.10.2005T)
- AİHM, “Capeau/Belçika”, (B.N.: 42914/98, 13.01.2005T)
- AİHM, “Mehmet Emin Yüksel/Türkiye”, (B. No: 40154/98, 20/7/2004T, § 37)
- AİHM, “Rivas/Fransa”, (B. No:59584/00; 1.04.2004T)
- AİHM, “Elçi ve Diğerleri/Türkiye”, (B. No: 63129/15, 13.11.2003 T, §. 641, 647.)
- AİHM, “Indelicato/İtalya”, (B. No.: 31143/96, 18/10/2001T)
- AİHM, “Price/Birleşik Krallık”, (B. No:33394/96, 10.07.2001 T.)
- AİHM, “Luca/İtalya”, (B. No. 33354/96,27.02.2001T, §. 41-45)
- AİHM, “Eğmez- /Kıbrıs”, (B. No: 30873/96, 21.12.2000T.)
- AİHM, “Heaney and McGuinness/İrlanda”, (B. No: 34720/97, 21.12.2000T, §.57-58)
- AİHM, “Heaney and McGuinness/İrlanda”, (B. No: 34720/97, 21.12.2000T, §.57-58)
- AİHM, “Oğur/Türkiye”, (B. No: 21594/93, 20/5/1999T, §§ 91 ve 92)

- AİHM “Ergi/Türkiye”, (B. No: 23818/94, 28/7/1998T, §§ 83 ve 84)
- AİHM, “Güleç/Türkiye”, (B. No: 21593/93, 27/7/1998T, §§ 81 ve 82)
- AİHM, “Aydın/Türkiye”, (B. No: 25660/94, 25.09.1997T, § 82)
- AİHM, “Saunders /Birleşik Krallık”, (B. No. 19187/91, 17.12.1996T, §.68-69;)
- AİHM, “Döner/Türkiye”, (B. No: 10590/83, 06.12.1988T)
- AİHM, “Barbera, Messegue ve Jabardo/İspanya”, (B. No: 10590/83, 06.12.1988T)
- AİHM, “Eckle/Almanya”, (B. No.:8130/78, 15.07.1982T, §. 73)
- AİHM, “Tyrrer/Birleşik Krallık”, (B. No: 5856/72, 25.04.1978 § 29, 30)
- AİHM, “Birleşik Krallık /İrlanda)”, (B. No. 55721/07, 18.01.1978T. § 162.)
- AİHM, “Roges /Richmond”, (B. No:365/53420.03.1961T)
- AYM, Ak ve diğerleri; (B.No:2019/2763,08.09.2021T, §.25)
- AYM, Salih Öz (B.No.2015/13327, 17.07.2018T)
- AYM, Kemal Kılıçdaroğlu (B. No: 2015/1220, T. 18.7.2018, §.44)
- AYM, Genel Kurulu Ahmet Altuntaş ve Diğerleri (B.N.: 2015/19616, 17.5.2018T)
- AYM, Yusuf Karakuş ve diğer başvuruçular, (B. No: 2014/12002, 08.12.2016 T)
- AYM, Tansel Çölaşan, B. No: 2014/6128, 7/7/2015, § 35-38)

AYM, Bekir Coşkun [GK],(B. No: 2014/12151, 4/6/2015, § 33-35)

AYM, Mehmet Ali Aydın [GK], (B. No: 2013/9343, 4/6/2015, § 42-43)

AYM, Sami Özbil (B. No: 2012/543, T15/10/2014T)

AYM, Serpil Kerimoğlu ve diğerleri; (B. No: 2012/752, 17/09/2013T, § 56.)

Danıştay 1. Daire (E. 2000/29, K. 2000/59, T. 17.04.2000)

Dr. Ahmet Cemal RUHİ
Akademisyen/Avukat

SAVCILIK SORUŞTURMA REHBERİ

1500

ADET ÖRNEK KARAR,
TUTANAK ve YAZIŞMA
ÖRNEKLERİ

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Savcılık Soruşturma Rehberi

Ahmet Cemal Ruhi

Hukuk Yayınları Dizisi – 3023

Birinci Baskı : Ocak, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8038 – 45 – 3

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Aktaş Ofset Matbaacılık
İvedik OSB Matbaacılar Sitesi 1514. Cadde
No: 23-25 Yenimahalle/Ankara
Tel: 0312 353 65 44
Sertifika No: 46491

KAYNAKÇA

- ALBAYRAK**, Zeki Murteza: Ceza Muhakemesi Kanunu Öz Kitap, 12. Baskı, Oğul Matbaacılık, Ankara Kasım 2020.
- ALBAYRAK**, Zeki Murteza: Türk Ceza Kanunu Öz Kitap, 16. Baskı, Oğul Matbaacılık, Ankara Kasım 2019.
- ARSLANTÜRK**, Mustafa: Cumhuriyet Savcısının Soruşturma Temel Kitabı, 2. Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara Mart 2018.
- ASLAN**, Ahmet: Cumhuriyet Savcısı ve Soruşturma, 7. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara Ocak 2021.
- CENTEL**, Nur/**ZAFER**, Hamide: Ceza Muhakemesi Hukuku, 19. Baskı, Beta Yayınları, İstanbul Ekim 2020.
- KAYA**, Asım: Cumhuriyet Savcısının Etkin Soruşturma Yapma Görevi, 1. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara Eylül 2020.
- KAYA**, Asım: Savcılık Uygulama Kitabı, 1. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara Ocak 2021.
- KOCA**, Mahmut/**ÜZÜLMEZ**, İlhan: Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 14. Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara Eylül 2021.
- KOCA**, Mahmut/**ÜZÜLMEZ**, İlhan: Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 7. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara Ekim 2020.
- ÖZBEK**, Veli Özer/**DOĞAN**, Koray/**BACAKSIZ**, Pınar: Ceza Muhakemesi Hukuku, 14. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara Eylül 2021.
- ÖZBEK**, Veli Özer/**DOĞAN**, Koray/**BACAKSIZ**, Pınar: Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 16. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara Eylül 2021.
- ÖZEN**, Mustafa: Ceza Hukuku Özel Hükümler Cilt I, 2. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara Haziran 2021.
- ÖZEN**, Mustafa: Ceza Hukuku Özel Hükümler Cilt II, 2. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara Haziran 2021.
- ÖZEN**, Mustafa: Ceza Muhakemesi Hukuku Dersleri, 6. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara Ağustos 2021.
- ÖZTÜRK**, Bahri: Ana Hatlarıyla Ceza Muhakemesi Hukuku, 7. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara Ekim 2020.
- ÖZTÜRK**, Bahri: Nazari ve Uygulamalı Ceza Muhakemesi Hukuku, 14. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara Ekim 2020.

- POLAT, Halil/ POLAT, Aynur, Arslan:** Ceza Hâkiminin Başvuru Kitabı, 3. Baskı, Adalet Yayınevi, Ocak Ankara 2016.
- POLAT, Halil:** Cumhuriyet Savcısının El Kitabı, 6. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara Nisan 2016.
- SOYASLAN, Doğan:** Ceza Hukuku Özel Hükümler, 13. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara Ekim 2020.
- SOYASLAN, Doğan:** Ceza Muhakemesi Hukuku, 8. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara Ekim 2020.
- ŞAHİN, Cumhur/GÖKTÜRK, Neslihan:** Ceza Muhakemesi Hukuku I, 12. Bası, Seçkin Yayıncılık, Ankara Eylül 2021.
- ŞAHİN, Cumhur/GÖKTÜRK, Neslihan:** Ceza Muhakemesi II, 11. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara Şubat 2021.
- ŞAN, Abdullah Ayhan:** Özel Soruşturma Usulleri, Adalet Bakanlığı Yayın İşleri Dairesi Başkanlığı Yayını, Ankara Nisan 2008.
- ŞIK, Hüseyin:** Türk Adli Yargı Sisteminde Savcılık Kurumu, 1. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara Eylül 2018.
- TEZCAN, Durmuş/ERDEM, Mustafa Ruhan/ÖNOK, R. Murat:** Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku, 18. Baskı, Seçkin Yayıncılık Ankara Eylül 2020.
- TOROSLU, Nevzat/FEYZİOĞLU, Metin:** Ceza Muhakemesi Hukuku, 20. Baskı, Savaş Yayınları, Ankara Eylül 2020.
- ÜNVER, Yener/HAKERİ, Hakan:** Ceza Muhakemesi Hukuku, 18. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara Ağustos 2021.
- YENİSEY, Feridun/NUHOĞLU, Ayşe:** Ceza Muhakemesi Hukuku, 9. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara Eylül 2021.
- YOKUŞ SEVÜK, Handan:** Ceza Hukuku Özel Hükümler, 3. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara Ekim 2020.
- YURTCAN, Erdener:** Cumhuriyet Savcısının El Kitabı, 2. Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara Nisan 2021.

Dr. Veysel Candan CANOĞLU

**CEZA SORUMLULUĞUNUN
ŞAHSİLİĞİ İLKESİ**

**ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022**

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Ceza Sorumluluğunun Şahsiliği İlkesi

Veysel Candan Canoğlu

Hukuk Yayınları Dizisi – 3024

Birinci Baskı : Ocak, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8038 – 46 – 0

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara

Tel : (0312) 231 17 00

Fax : (0312) 231 17 10

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : adalety@adaletyayinevi.com

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C

(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul

Tel : (0216) 305 72 81

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Ay-bay Kırtasiye İnş. Gıda Paz. ve Tic. Ltd. Şti.

Sertifika No: 46661

Tel: (0 312) 472 58 55 - Ankara

KAYNAKÇA

- Adjovi, Roland. "Introductory Note to the Agreement on the Establishment of the Extraordinary African Chambers within the Senegalese Judicial System between the Government of the Republic of Senegal and the African Union and the Statute of the Chambers", **International Legal Materials**, Cilt: 52, Sayı: 4, 2013, ss. 1020- 1036.
- Ağaoğulları, Mehmet Ali. "Fransız Devriminde Birey-Devlet İlişkisi (1789-1794)", **Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi**, Cilt: 44, Sayı: 3, 1989, ss. 195-228.
- Ağar, Serkan ve A. Evrim Sandal. **Karşılıksız Çek Suçu ve Uygulaması**, Yaklaşım Yayıncılık, Ankara, 2010.
- Akbulut, Berrin. "Bağlılık Kuralı", **Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt: 14, Sayı: 1, 2010, ss. 167-214. (Bağlılık)
- Akbulut, Berrin. **Ceza Hukuku Genel Hükümler**, Gözden Geçirilmiş ve Genişletilmiş 5. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2018. (Genel)
- Akbulut, Berrin. **Türk Ceza Kanunu ile Kabahatler Kanunu Genel Hükümlerinin Yaptırım Hükümleri Dışında Karşılaştırmalı Olarak İncelenmesi**, Güncellenmiş ve Genişletilmiş 2. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2014. (Karşılaştırma)
- Akbulut, İlhan. "İslam Hukukunda Suçlar ve Cezalar", **Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt: 52, Sayı: 1, 2003, ss. 167-181.
- Akdoğan, Abdurrahman. **Vergi Hukuku ve Türk Vergi Sistemi**, Gözden Geçirilmiş ve Genişletilmiş Ondördüncü Baskı, Gazi Kitabevi, Ankara, 2019.
- Akgündüz, Ahmed. **İslâm ve Osmanlı Hukûku Külliyyatı- Kamu Hukuku Birinci Cild (Anayasa-İdare-Ceza-USul-Vergi-Devletler Umumî)**, Osmanlı Araştırmaları Vakfı, İstanbul, 2011.
- Akın, İlhan F. **Kamu Hukuku**, 2. Bası, Fakülteler Matbaası, İstanbul, 1979.
- Akman, Mehmet. "Osmanlı Ceza Hukuku Çalışmaları Üzerine Bir İcmal", **Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi**, Cilt: 3, Sayı: 5, ss. 489-512.
- Aksar, Yusuf. "Uluslararası Ceza Mahkemesi ve Amerika Birleşik Devletleri (ABD)", **Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt: 52, Sayı: 2, 2003, ss. 125-139. (Mahkeme)

- Aksar, Yusuf. **Evrensel Yargı Kuruluşları**, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2017. (Evrensel)
- Aksar, Yusuf. **Teoride ve Uygulamada Uluslararası Hukuk I**, Gözden Geçirilmiş ve Güncellenmiş 2. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2013. (Uluslararası I)
- Aksar, Yusuf. **Teoride ve Uygulamada Uluslararası Hukuk II**, Gözden Geçirilmiş ve Güncellenmiş 2. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2013. (Uluslararası II)
- Akyılmaz, Bahtiyar, Murat Sezginer ve Cemil Kaya. **Türk İdare Hukuku**, Genişletilmiş ve Güncellenmiş 8. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2017.
- Akyürek, Güçlü. "Olağanüstü Afrika Daireleri ve Habre Davası", **İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt: 9, Sayı: 2, 2018, ss. 415-440.
- Albayrak, Hakan ve Ahmet Bozdağ. "Karşılıksızdır İşlemi Yapılmasına Sebepiyet Verme Suçunun İcra Ceza Mahkemesinde Yapılacak Olan Yargılaması Hakkında Bir İnceleme", **Türkiye Adalet Akademisi Dergisi**, Sayı: 33, Ocak 2018, ss. 243-282.
- Alibaba, Arzu. "Uluslararası Ceza Mahkemesinin Kuruluşu", **Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt: 49, Sayı: 1, Yıl: 2000, ss. 181-207.
- Alsan, Zeki Mesud. "1949 Cenevre Sözleşmeleri", **Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt: 7, Sayı: 3, 1950, ss. 37-57. (Cenevre)
- Alsan, Zeki Mesud. "'Bir Milletlerarası Ceza Divanı" Kurulması ile İlgili Fikirler ve Teşebbüsler", **Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt: 8, Sayı: 3, 1951, ss. 1-43. (Milletlerarası)
- Ambos, Kai. "Article 25 Individual Criminal Responsibility", **The Rome Statute of the International Criminal Court A Commentary**, Ed. Otto Triffterer ve Kai Ambos, Third Edition, 2016, ss. 979-1029. (Individual)
- Ambos, Kai. "General Principles of Criminal Law in the Rome Statute", **Criminal Law Forum**, Cilt: 10, 1999, ss. 1-32. (General)
- Ambos, Kai. **Treatise On International Criminal Law Volume I: Foundations and General Part**, Oxford University Press, Oxford, 2013. (Treatise)
- Amoah, Philip. "The African Charter on Human and Peoples' Rights - An Effective Weapon for Human Rights", **African Journal of International and Comparative Law**, Cilt: 4, Sayı: 1, 1992, ss. 226-241.
- Antalya, Gökhan. **Borçlar Hukuku Genel Hükümler Cilt: V/1,2**, Genişletilmiş 2. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2019.
- Apaydın, Cengiz. **Ceza Hukukunda Kusurluluk**, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2018.

- Arık, Feda Şamil. "Eski Türk Ceza Hukukuna Dair Notlar, **Tarih Araştırmaları Dergisi**, Cilt: XVII, Sayı: 28, ss. 1-50.
- Arnauld, Andreas von. "Hukuk Devleti", **Anayasa Teorisi**, Çev. Arslan Topakkaya, Ed. Otto Depenheuer ve Christoph Grabenwarter, Çev. Ed. İlyas Doğan, Lale Yayıncılık, 2015, ss. 713-756.
- Arsal, Sadri Maksudi. **Türk Tarihi ve Hukuk**, İsmail Akgün Matbaası, İstanbul, 1947.
- Arslan, Çetin ve Fatih Özkul. "Yargı Kararları Işığında 1982 Anayasasında Suç ve Cezaya İlişkin Temel İlkelerin Değerlendirilmesi", **Türkiye Adalet Akademisi Dergisi**, Sayı: 15, Yıl: 4, Ekim 2013, ss. 39-66.
- Arslan, Çetin ve Murat Kayaççek. **5941 Sayılı Çek Kanunu Şerhi**, Sözkese Matbaacılık, Ankara, 2010.
- Arslan, Zühtü. "Türkiye'de İstisna Hâli, Terör ve İfade Özgürlüğü", **Türkiye Barolar Birliği Dergisi**, Sayı: 71, Yıl: 2007, ss. 201-226.
- Artuk, Mehmet Emin, Ahmet Gökçen ve A. Caner Yenidünya. **Türk Ceza Kanunu Şerhi 1. Cilt**, Genişletilmiş ve Yargıtay Kararlarıyla Zenginleştirilmiş 2. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2014. (1. Cilt)
- Artuk, Mehmet Emin, Ahmet Gökçen ve A. Caner Yenidünya. **Türk Ceza Kanunu Şerhi 2. Cilt**, Genişletilmiş ve Yargıtay Kararlarıyla Zenginleştirilmiş 2. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2014. (2. Cilt)
- Ashenden, Samantha. "The Persistence of Collective Guilt", **Economy and Society**, Cilt: 43, Sayı: 1, 2014, ss. 55-82.
- Aslan, Ahmet. **Kitle İletişim Suçları**, Adalet Yayınevi, Ankara, 2017.
- Aslan, M. Yasin. "Türk Hukukunda Tüzel Kişilerin Ceza Sorumluluğu", **Ankara Barosu Dergisi**, Sayı: 2, Yıl: 68, 2010, ss. 233-246. (Tüzel)
- Aslan, M. Yasin. "Uluslararası Ceza Divanı ve Kişisel Ceza Sorumluluğu", **Türkiye Barolar Birliği Dergisi**, Sayı: 73, 2007, ss. 239-255. (Uluslararası)
- Aslan, Volkan. "Amerikalılar Arası İnsan Hakları Sistemi", **İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt: 3, Sayı: 2, 2017, ss. 261-296.
- Atalay, Esra. **Türkiye'de Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Özgürlüğü**, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Döner Sermaye İşletmesi Yayınları, İzmir, 1995.
- Atar, Yavuz. **Türk Anayasa Hukuku**, Cumhurbaşkanlığı Sistemi ve Diğer Değişikliklere Göre Güncellenmiş 12. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2018.
- Atay, Ender Ethem. **Hukuk Başlangıcı**, 5. Baskı, Gazi Kitabevi, Ankara, 2017.

- Avcı, Mustafa. "Suç Mağdurlarına Tazminat Ödenmesi Anlayışının Tarihi Gelişimi", **Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt: 24, Sayı: 1, 2016, ss. 7-36. (Gelişim)
- Avcı, Mustafa. **Hukuk Tarihimizde Hapis**, Adalet Yayınevi, Ankara, 2019. (Hapis)
- Avcı, Mustafa. **Osmanlı Ceza Hukuku I Genel Hükümler**, İlaveli ve Tashihli 3. Bası, Adalet Yayınevi, Ankara, 2018. (Genel)
- Ayan, Mehmet ve Nurşen Ayan. **Kişiler Hukuku**, Gözden Geçirilmiş 6. Baskı, Mimoza Yayınları, Konya, 2014.
- Ayan, Serkan. "Müteselsil Borçlulukta Rücu Zamanaşımına İlişkin Bazı Sorunlar", **Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt: 24, Sayı: 4, 2020, ss. 3-59.
- Ayatar Kızılyar, Sema. "Ceza Yaptırımını ile İdari Yaptırım Ayrımı", **Journal of Yaşar University**, Prof. Dr. Aydın Zevkililer Armağanı, Cilt: 8, Özel Sayı, ss. 1637-1667.
- Aybay, Rona. "Uluslararası Mahkemeler ve Bireylerin Ceza Sorumluluğu", **Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Köksal Bayraktar'a Armağan, Cilt: 1, Sayı: 1, 2010, ss. 125-150. (Birey)
- Aybay, Rona. **Uluslararası Yargı**, Alfa Basım Yayım Dağıtım, İstanbul, 2013. (Yargı)
- Aydın, Devrim. "Ceza Kanunlarının Yer Yönünden Uygulanması", **Türkiye Barolar Birliği Dergisi**, Sayı: 94, 2011, ss. 131-148. (Yer)
- Aydın, Devrim. "Toplantı ve Gösteri Yürüyüşlerine Müdahalenin Esasları", **Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt: 65, Sayı: 4, 2016, ss. 3283-3308. (Toplantı)
- Aydın, Devrim. "Tüzel Kişilerin Ceza Sorumluluğu Tartışmaları", **Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi**, Sayı: 10, 2017, ss. 97-110. (Tüzel)
- Aydın, Devrim. "Uluslararası Ceza Hukukunun Gelişimi", **Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt: 51, Sayı: 4, 2002, ss. 131-167. (Uluslararası)
- Aydın, Devrim. "Yeni Türk Ceza Kanunu'nun Hazırlanış Süreci", **Ankara Üniversitesi SBF Dergisi**, Cilt: 59, Sayı: 04, 2004, ss. 249-263. (Yeni)
- Aydın, M. Âkif. **Türk Hukuk Tarihi**, Gözden Geçirilmiş 12. Basım, Beta Basım, İstanbul, 2014. (Tarih)
- Aydın, Murat. **TCK'nın Genel Hükümleri Açısından Basın Suçlarında Sorumluluk**, Adalet Yayınevi, Ankara, 2009.

- Aydın, Öykü Didem. "Ceza Hukuku'nun Çağdaş İlkeleri ve Avrupa Birliği Kriterleri Açısından Türk Ceza Kanunu", **Türkiye Barolar Birliği Dergisi**, Sayı: 53, 2004, ss. 63-140.
- Azak, Kerim. **Akademik Personelin Disiplin Rejimi**, Adalet Yayınevi, Ankara, 2021.
- Azarkan, Ezeli. "Bireyin Uluslararası Cezai Sorumluluğu ve Miloseviç Davası", **Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt: 11, Sayı: 3-4, 2003, ss. 265-287.
- Baba, Yasemin. **Türk Ceza Kanunu'nda Etkin Pişmanlık**, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2013.
- Babaiyan, Sarah. **The International Criminal Court – An International Criminal World Court? Jurisdiction and Cooperation Mechanisms of the Rome Statute and its Practical Implementation**, Springer International Publishing, Cham, 2017.
- Bahçekapılı, Nedim. "Kilise Hukuku İlminin Doğuşu", *Journal Of Islamic Research*, Cilt: 4, Sayı: 2, 2011, ss. 39-47.
- Baltacı, Vahit. **Yeni TCK ve CMK'da Terör Suçları ve Yargılaması**, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2007.
- Bantekas, Ilias ve Susan Nash. **International Criminal Law**, Third Edition, Routledge-Cavendish, London, 2007.
- Barnes, Harry Elmer ve Negley K. Teeters. "İlkel Cezalar ve Fiziksel Cezanın Başlıca Türleri", Çev. Devrim Aydın, **Ankara Barosu Dergisi**, Sayı: 4, 2011, ss. 160-176.
- Baş Sobacı, Merve Nur. **Gümrük Müşavirliği Mesleği ve Gümrük Müşavirlerinin Sorumlulukları**, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2018.
- Baş, Eylem. **Ceza Hukukunda Fail ve Mağdur**, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2021.
- Başbüyük, İsa. "Karşılıksız Çekte Hapis Cezasının Kaldırılması Üzerine Bir Değerlendirme", **Ankara Barosu Dergisi**, Sayı: 2, 2012, ss. 305-320.
- Bayıllıoğlu, Uğur. "Uluslararası Ceza Mahkemesi ve Türkiye", **Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt: 56, Sayı: 1, ss. 51-121.
- Bayındır, Sinan ve Özge Apiş. "Bir Hukuka Uygunluk Nedeni Olarak Haber Verme Hakkının Yazılı Basın Yoluyla İşlenen Hakaret Suçları Açısından Değerlendirilmesi", **Türkiye Barolar Birliği Dergisi**, Sayı: 91, 2010, ss. 67-109.
- Bayraktar, Köksal. "Basın Mevzuatı Yönünden Mevcut Sorunlar ve Çözüm Önerileri", **Türk Ceza Adalet Sisteminin Basın Özgürlüğü Yönünden Yarattığı Temel Sorunlar ve Çözüm Önerileri Sempozyumu**, Ed. Hasan Sinar, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2012, ss. 67-76. (Basın)

- Bayraktar, Köksal. “Ceza Hukukunda Suç Olmaktan Çıkarma Akımı”, **İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası**, Cilt: 50, Sayı: 1-4, 1984, ss. 197-212. (Ceza)
- Bayraktar, Köksal. “Yeni Türk Ceza Kanununda Belirlenen Ceza Hukuku Temel İlkeleri”, **Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Sayı: 1, Yıl: 2, 2003, ss. 3-19. (İlkeler)
- Bayraktar, Köksal. **Siyasal Suç**, Fakülteler Matbaası, İstanbul, 1982. (Siyasal)
- Beccaria, Cesare. **Suçlar ve Cezalar Hakkında**, (Çev: Sami Selçuk), 2. Baskı, İmge Kitabevi, 2010.
- Bekar, Elif. **Objektif Cezalandırılabilirlik Koşulları ve Bu Koşullar Bağlamında Türk Ceza Kanunu’nda Yer Alan Suçlar**, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2017.
- Belgesay, Mustafa Reşit. “Mesuliyetin Esası”, **Tahir Taner’e Armağan**, İsmail Akgün Matbaası, İstanbul, 1956, ss. 1-13.
- Bıyıklı, Hasan. “Tüzel Kişilerin Ceza Sorumluluğu ve Türk Ceza Hukuku Sistemi (I)”, **Yargıtay Dergisi**, Cilt: 7, Sayı: 4, 1981, ss. 505-518.
- Bilgili, Fatih ve Ertan Demirkapı. **Kıymetli Evrak Hukuku**, Yenilenmiş 4. Basım, Dora Basım Yayın, Bursa, 2014.
- Birkett, Daley J. “Victims’ Justice? Reparations and Asset Forfeiture at the Extraordinary African Chambers”, **Journal of African Law**, Cilt: 63, Sayı: 2, 2019, ss. 151-161.
- Birtek, Fatih. **AİHM, Anayasa Mahkemesi ve Yargıtay Kararları Işığında Ceza Muhakemesinde Delil ve İspat**, Genişletilmiş ve Güncellenmiş 2. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2017. (İspat)
- Birtek, Fatih. **Ceza Hukuku (Genel Hükümler)**, Güncellenmiş/ Genişletilmiş 6. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2018. (Genel)
- Bodur, Nurullah ve Eshat Özkul. **Uygulamada Terör Örgütü ve Terör Suçları**, Güncellenmiş ve Genişletilmiş 4. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2019.
- Bozdoğan Akbulut, Berrin. “Basın Suçu ve Ceza Sorumluluğu”, **Selçuk İletişim**, Cilt: 1, Sayı: 3, 2000, ss. 86-95.
- Bozer, Ali ve Celal Göle. **Kıymetli Evrak Hukuku**, Üçüncü Bası, Sözkese Matbaacılık, Ankara, 2013.
- Bozkurt, Enver, M. Akif Kütükçü ve Yasin Poyraz. **Devletler Hukuku**, Gözden Geçirilmiş 7. Baskı, Yetkin Yayınları, İstanbul, 2012.
- Bozkurt, Gülnihâl. **Batı Hukukunun Türkiye’de Benimsenmesi Osmanlı Devleti’nden Türkiye Cumhuriyeti’ne Resepsiyon Süreci (1839-1939)**, 2. Baskı, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara, 2010. (Batı)

- Brody, Reed. "Bringing a Dictator to Justice The Case of Hissene Habre", **Journal of International Criminal Justice**, Cilt: 13, Sayı: 2, 2015, ss. 209-217.
- Bulut, İlhan. "İslam ve Osmanlı Ceza Hukukunda Hataen Öldürme Suçu", **Yıldırım Beyazıt Hukuk Dergisi**, Sayı: 1, Yıl: 3, 2018, ss. 41-71.
- Büyükkışılı, Ahmet. **Karşılıksız Çeke Bağlanan Sonuçlar**, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2020.
- Can, Mertol. **Kıymetli Evrak Hukuku**, 2. Bası, İmaj Yayınevi, Ankara, 2012.
- Can, Mücella. "Akıl, Birey ve Bireycilik Kavramlarının Aydınlanma Felsefesi Işığında Yeniden Yorumlanması", **FLSF Felsefe ve Sosyal Bilimler Dergisi**, Sayı: 29, 2020, ss. 181-200.
- Candan, Rabia Beyza. "1840 Tarihli Ceza Kanunname-i Hümayunu İncelemesi", **Anadolu Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt: 1, Sayı: 1, ss. 63-81.
- Canoğlu, Veysel Candan. "Anayasa m. 38/7 Bağlamında Ceza Sorumluluğunun Şahsiliği İlkesinin Kabahatler ve Disiplin Suçlarında Uygulanabilirliği", **Suç ve Ceza Dergisi**, Cilt: 14, Sayı: 1, Mart 2021, ss. 43-98. (Uygulanabilirlik)
- Canoğlu, Veysel Candan. "2918 Sayılı Karayolları Trafik Kanunu M. 116/1 Kapsamında Sürücünün Tespit Edilemediği Durumlarda Tescil Plakası Sahibi Hakkında Uygulanan İdari Yaptırımın Masumiyet Karinesine Aykırılığı", **İzmir Bakırçay Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt: 1, Sayı: 2, 2020, ss. 367-404. (Masumiyet)
- Cassese, Antonio. "The Statute of the International Criminal Court: Some Preliminary Reflections", **European Journal of International Law**, Cilt: 10, Sayı: 1, 1999, ss. 144-171. (Statute)
- Cassese, Antonio. **International Criminal Law**, Oxford University Press, Oxford, 2011. (International)
- Cengiz, Mahmut. **Türkiye'de Organize Suç Gerçeği ve Terörün Finansmanı**, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2015.
- Centel, Nur. "Ceza Hukukunda Tüzel Kişilerin Sorumluluğu -Şirketler Hakkında Yaptırım Uygulanması-", **Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Sayı: 4, 2016, ss. 3313-3326.
- Cihan, Erol. "Ceza Sorumluluğunun Esaslarında Doktrinde ve Uygulamadaki Sorunlar", **Türk Ceza Kanununun 2 Yılı Teori ve Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar**, Türk Ceza Hukuku Derneği Yayınları: 10, İstanbul 2008, ss. 45-58.
- Cimiotto, Emanuele. "The First Steps of the Extraordinary African Chambers", **Journal of International Criminal Justice**, Cilt: 13, Sayı: 1, 2015, ss. 177-197.

- Cin, Halil ve Gül Akyılmaz. **Türk Hukuk Tarihi**, Gözden Geçirilmiş ve Genişletilmiş 5. Baskı, Sayram Basım, Konya, 2013.
- Cobbah, Josiah A. M. "African Values and the Human Rights Debate: An African Perspective", **Human Rights Quarterly**, Cilt: 9, Sayı: 3, 1987, ss. 309-331.
- Colvin, Eric. "Corporate Personality and Criminal Liability", **Criminal Law Forum**, Cilt: 6, Sayı: 1, 1995, ss. 1-44.
- Corlett, J. Angelo. **Responsibility and Punishment**, Fourth Edition, Springer Science+Business Media, Dordrecht Heidelberg New York London, 2013.
- Cömert Akbay, Büşra. "Türk Rekabet Hukukunda Özel Hukuk Cezası", **Ticaret ve Fikri Mülkiyet Hukuku Dergisi**, Cilt: 4, Sayı: 2, 2018, ss. 149-175.
- Çabri, Sezer. **Miras Hukuku Şerhi (TMK m. 495-574) Cilt I**, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2018.
- Çağlayan, Ramazan. **İdare Hukuku Dersleri**, Güncellenmiş 7. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2019.
- Çakır, Kerim. "Tüzel Kişiler Hakkında Güvenlik Tedbirleri", **Beykent Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt: 4, Sayı: 8, 2018, ss. 131-146.
- Çakmak, Cenap. **A Brief History of International Criminal Law and International Criminal Court**, Palgrave Macmillan, New York, 2017.
- Çamyamaç, Anıl ve Zekiye Özen İnci. **Diplomatik Bir Bağışıklık Olarak Ceza Yargısından Muafiyet**, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2020.
- Çandarlı Şahin, Aslı. "Seyahatnamelere Göre Eski Türklerde Adalet, Suç ve Ceza (10-15. Yüzyıllar)", **Seyyahların İzinde Türkistan**, Ed. Mustafa Gökçe, 2. Baskı, Pegem Akademi, Ankara, 2020, ss. 55-72.
- Çaşın, Mesut Hakkı. **Modern Uluslararası Hukuk Temel Esasları Cilt II**, Legal Yayıncılık, İstanbul, 2013.
- Çelen, Ömer. **Bir İştirak Şekli Olarak Yardım Etme (Asli Fail – Yardım Eden Ayrımı)**, Adalet Yayınevi, Ankara, 2020.
- Çolak, Nusret İlker. **Kitle İletişim Hukuku**, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2007.
- Damgaard, Ciara. **Individual Criminal Responsibility for Core**, Selected Pertinent Issues, Verlag Berlin Heidelberg, 2008.
- Değirmenci, Olgun. "Uluslararası Ceza Hukukunda Komuta Sorumluluğu İlkesi", **Ceza Hukuku Dergisi**, Cilt: 3, Sayı: 8, 2008, ss. 57-103.
- Demir, Hande Seher. **Ermeni Meselesinin Hukuki Boyutu**, Adalet Yayınevi, Ankara, 2018.

- Demirbaş, Timur. **Ceza Hukuku Genel Hükümler**, Güncellenmiş 15. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2020. (Genel)
- Demirbaş, Timur. **İnfaz Hukuku**, Genişletilmiş ve Gözden Geçirilmiş 6. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2019. (İnfaz)
- Dilberoğlu, A. Vedat. "Cezalar ve Güvenlik Tedbirlerinin Amacı ve Niteliği", **Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt: 65, Sayı: 4, 2016, ss. 1517-1544.
- Dimitrijevic, Nenad. **Duty to Respond: Mass Crime, Denial, and Collective Responsibility**, Central European University Press, Budapest–New York, 2011.
- Doğan, Duygu Çağlar. **Hapis Cezasına ve İnfazına Seçenek Kurumlar**, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2021.
- Doğan, Erdal. **Hittit Hukuku- Belleklerdeki "Kayıp"**, Fam Yayınları, İstanbul, 2012.
- Doğan, Koray. **Ceza Muhakemesinde Belirsizlik Kuşkudan Sanık Yararlanır İlkesi "in dubio pro reo"**, Güncellenmiş 2. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2018.
- Donay, Süheyl. "Ceza Hukukunda Objektif veya Kusursuz Sorumluluk", **Danıştay Dergisi**, Sayı: 34-35, Yıl: 9, ss. 76-83. (Sorumluluk)
- Donay, Süheyl. **Türk Ceza Kanunu Şerhi**, Beta Basım Yayım Dağıtım, İstanbul, 2007. (Şerh)
- Donnedieu de Vabres, Henri. "Nasyonal-Sosyalist Ceza Hukukunun Kaynakları ve "Cezalandırma Kast ve İradeyi Esas Alan" Nasyonal-Sosyalist Ceza Hukuku", Çev. Sulhi Dönmezer ve Naci Şensoy, **İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası**, Cilt: 8, Sayı: 3-4, 1942, ss. 574-597.
- Dönmez, Oğuz. "İnsan Haklarının Milletlerarası Alanda Korunması", **Dicle Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt: 3, Sayı: 3, 1985, ss. 223-285.
- Dönmezer, Sulhi ve Köksal Bayraktar. **Basın Hukuku**, Yeniden Gözden Geçirilmiş, Güncelleştirilmiş 5. Bası,, Beta Basım Yayım Dağıtım, İstanbul, 2013.
- Dönmezer, Sulhi ve Sahir Erman. **Nazarî ve Tatbikî Ceza Hukuku Genel Kısım Cilt: II**, Yeniden Gözden Geçirilmiş Onbirinci Bası, Beta Yayım, İstanbul, 1997. (Cilt: II)
- Dönmezer, Sulhi ve Sahir Erman. **Nazarî ve Tatbikî Ceza Hukuku Genel Kısım Cilt: I**, Yeniden Gözden Geçirilmiş Onikinci Bası, Beta Yayım, İstanbul, 1997. (Cilt: I)
- Dönmezer, Sulhi ve Sahir Erman. **Nazarî ve Tatbikî Ceza Hukuku Genel Kısım Cilt: III**, Yeniden Gözden Geçirilmiş Onikinci Bası, Beta Yayım, İstanbul, 1997. (Cilt: III)

- Dönmezer, Sulhi. “Karşılıksız Çek”, **İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası**, Cilt: 43, Sayı: 1-4, 1977, ss. 302-324. (Karşılıksız)
- Dönmezer, Sulhi. “Mukayeseli Hukukta Yasalaştırma Eğilimi ve İlkeleri”, **İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Ceza Hukuku ve Kriminoloji Enstitüsü Atatürk’ün 100. Doğum Yıldönümü Kutlama Çalışmaları Kollokuymlar**, 14 Ocak 1981, İstanbul. ss. 815-840. (Mukayese)
- Dubber, Markus D. “The Comparative History and Theory of Corporate Criminal Liability”, **New Criminal Law Review**, Cilt: 16, Sayı: 2, 2013, ss. 203-240.
- Dural, Mustafa ve Tufan Öğüz. **Türk Özel Hukuku Cilt II Kişiler Hukuku**, 15. Baskı, Filiz Kitabevi, İstanbul, 2014.
- Dursun, Alev Deniz. **Karşılıksız Çek Keşide Etmenin Hukuki ve Cezai Sorumluluğu**, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2019.
- Duygun, Ahmet Mert. “Toplantı ve Gösteri Yürüyüşü Hakkının Kullanılmasında Bir Bilinmeyen: Spontane ve Acele Eylemler”, **Anayasa Hukuku Dergisi**, Cilt: 3, Sayı: 6, 2014, ss. 133-161.
- Dülger, Murat Volkan. **Bilişim Suçları ve İnternet İletişim Hukuku**, Tamamen Güncellenmiş 7. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2018.
- Edoardo Greppi, “The Evolution of Individual Criminal Responsibility Under International Law”, **International Review of Red Cross**, Cilt: 81, Sayı: 835, 1999, ss. 531-553.
- Elagab, Omer Yousif. “The Special Court For Sierra Leone: Some Constraints”, **International Journal of Human Rights**, Cilt: 8, Sayı: 3, 2004, ss. 249-273.
- Ercan, İsmail. **Karşılıksız Çek ve Cezai Sonuçları “Karşılıksızdır İşlemi Yapılmasına Neden Olma Suçu”**, Seçkin Yayıncılık, 2. Baskı, Ankara, 2019.
- Erdal, Selcen. “Nüremberg ve Tokyo Uluslararası Askeri Ceza Mahkemeleri”, **Zirve Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Sayı: 2, 2013, ss. 25-42. (Nüremberg)
- Erdal, Selcen. **Uluslararası Ceza Mahkemesinin Devlet Egemenliğine Etkisi**, Güncellenmiş ve Gözden Geçirilmiş 2. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2018. (Egemenlik)
- Erdem, Mustafa Ruhan. “Organize Yapı İçerisinde Otoriter İlişkilerden Kaynaklanan Egemenliğe Dayalı Dolaylı Faillik Kurumu ve TCK m. 220/5”, **Ceza Hukuku ve Kriminoloji Dergisi**, Cilt: 2, Sayı: 1-2, 2014, ss. 11-30.
- Erdoğan, Tahsin. **İnsan Odaklı Devlet ve Özgürlük Öncelikli Anayasa**, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2010.

- Erdoğan, İrmak. **2911 Sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu Kapsamında Direnme Suçu**, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul Bilgi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir, 2017.
- Erdoğan, Mustafa. **Anayasal Demokrasi**, 12. Gözden Geçirilmiş ve Genişletilmiş 12. Baskı, Siyasal Kitabevi, Ankara, 2015.
- Erem, Faruk. **Ümanist Doktrin Açısından Türk Ceza Hukuku Genel Hükmümler Cilt: I**, Onuncu Baskı, Sevinç Matbaası, Ankara, 1973. (Cilt: I)
- Erem, Faruk. **Ümanist Doktrin Açısından Türk Ceza Hukuku Genel Hükmümler Cilt: II**, Onikinci Baskı, Sevinç Matbaası, Ankara, 1985. (Cilt: II)
- Eren, Ceren Sedef. **İfade Özgürlüğü Bağlamında Terör Örgütü Üyeliği Suçu**, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2020.
- Erginay, Akif. "İtalya Cumhuriyeti Anayasası", **Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt: 8, Sayı: 1-2, 1951, ss. 777-805.
- Erman, R. Barış. "Ceza Hukukunun Dönüşümü", **Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi Prof. Dr. Duygun Yarsuvat Armağanı**, Cilt: IX, Sayı: 2, 2012, ss. 447-480. (Dönüşüm)
- Erman, Sahir. "Basın Suçlarında Müeyyide", **Ceza Adaletinde Reform İlkele-ri Sempozyumu**, İstanbul, 1972, ss. 99-120. (Basın)
- Erman, Sahir. "Başkasının Fiilinden Cezai Mesuliyet Mevzuunda Bir Deneme", **İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası**, A. Samim Gönensay'a Armağan, 1955, ss. 417-433. (Mesuliyet)
- Erözden, Ozan. **Geçmişle Yüzleşme ve Ceza Adaleti: Yugoslavya Deneyimi**, Dost Kitabevi, Ankara, 2017.
- Ersan, Aykut. "Suç İşlemek Amacıyla Örgüt Kurma Suçu (TCK md. 220)", **İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası**, Cilt: LXXI, Sayı: 1, 2013, ss. 381-408.
- Ersoy, Uğur. "Türk ve Alman Ceza Hukuku Sistemlerinde Kusur Prensibinin Kapsamı ve Objektif Cezalandırılabilme Şartlarının Kusur Prensibi ile Bağdaştırılabilirliği", **Türkiye Barolar Birliği Dergisi**, Sayı: 109, 2013, ss. 203-250.
- Ersoy, Yüksel. "Ceza Hukukunda Bilmeme ve Hatanın Hukuki-Psikolojik Anlamı", **Ankara Üniversitesi SBF Dergisi**, Cilt: 22, Sayı: 4, 1967, ss. 249-259.
- Ertem, Burcu ve Uğur Ersoy. "Karşılıksızdır İşlemi Yapılmasına Sebepiyet Verme Suçunda Faillik Sorunu", **Çankaya Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt: 5, Sayı: 1, 2020, ss. 1499-1518.
- Esendal, Nihan. **Basın Yolu ile Kişilik Haklarının İhlali**, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2018.

- Eser, Albin. "Uluslararası Ceza Mahkemesinin Kurulması: Roma Statüsünün Ortaya Çıkışı ve Temel Özellikleri", **Uluslararası Ceza Divanı**, (yayına hazırlayan: Feridun Yenisey), Çev. Faruk Turhan, Arıkan Basın Yayım Dağıtım, İstanbul, 2007, ss. 3-35.
- Evik, Vesile Sonay. "Suç İşlemek Amacıyla Örgütlenme Suçu", **Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi**, Cilt: 19, Sayı: 2, (Prof. Dr. Nur Centel'e Armağan), 2013, ss. 667-697. (Örgütlenme)
- Evik, Vesile Sonay. **Çıkar Amaçlı Örgütlenme Suçu**, Beta Basım, İstanbul, 2004. (Çıkar)
- Finlay, Lorraine. "Does The International Criminal Court Protect Against Double Jeopardy: An Analysis of Article 20 of The Rome Statute", **University of California Davis Journal of International Law & Policy**, Cilt: 15, Sayı: 12, 2009, ss. 221-248.
- Fisse, Brent ve John Braithwaite. "The Allocation of Responsibility for Corporate Crime: Individualism, Collectivism and Accountability", **Sydney Law Review**, Cilt: 11, Sayı: 3, 1988, ss. 468-513.
- Galbraith, Jean. "The Pace of International Criminal Justice", **Michigan Journal of International Law**, Cilt: 31, Sayı: 79, 2009, ss. 79-155.
- Gallmetzer, Reinhold ve Mark Klamberg. "Individual Responsibility For Crimes Under International Law The UN Ad Hoc Tribunals And The International Criminal Court", **The Grotius Centre for International Legal Studies**, 2007, ss. 60-77.
- Garçon, Emile. "Ceza Hukuku Menşe, Tekâmül ve Halihazır Vaziyeti", Çev. Sulhi Dönmezer ve Naci Şensoy, **İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası**, Cilt: 11, Sayı: 3-4, 1945, ss. 293-308.
- Garvey, Stephen P. "Versari Crimes", **Arizona State Law Journal**, Cilt: 53, Sayı: 2, 2021, ss. 477-506.
- Gauci, Gianfranco. "The Evolution of the Concept of Rissa in Maltese Law with Reference to Section 237 of the Criminal Code", **Id-Dritt Law Journal**, Sayı: 17, 1999, ss. 81-96.
- Gedik, Doğan. "Ceza Hukukunda Şahsi Cezasızlık Sebepleri", **Yargıtay Dergisi**, Cilt: 32, Sayı: 4, Yıl: 32, Ekim 2006, ss. 553-582.
- Gemalmaz, Mehmet Semih. "Afrika İnsan ve Hakların Hakları Şartı Üzerine Düşünceler", **Milletlerarası Hukuk ve Milletlerarası Özel Hukuk Bülteni**, Sayı: 2, Yıl: 7, 1987, ss. 131-145. (Düşünceler)
- Gemalmaz, Mehmet Semih. "Afrika İnsan ve Halkların Hakları Komisyonu", **Milletlerarası Hukuk ve Milletlerarası Özel Hukuk Bülteni**, Sayı: 1, Yıl: 9, 2011, ss. 10-26. (Komisyon)

- Goldman, Robert K. "History and Action: The Inter-American Human Rights System and the Role of the Inter-American Commission on Human Rights", **Human Rights Quarterly**, Cilt: 31, Sayı: 4, 2009, ss. 856-887.
- Gordon, Gregory S. "The Trial of Peter von Hagenbach: Reconciling History, Historiography and International Criminal Law", **The Hidden Histories of War Crimes Trials**, Ed. Kevin Jon Heller ve Gerry Simpson, Oxford University Press, Oxford, 2013, ss. 13-49.
- Gödeklı, Mehmet. **Terörizmin Finansmanı Suçu**, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2017.
- Gölcüklü, Feyyaz. **Haberleşme Hukuku**, Sevinç Matbaası, Ankara, 1970.
- Gönenç, Fulya İlçin. "Haksız Fiil Sorumluluğu'nun Tarihsel Gelişimi", **Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi**, Cilt: 14, Sayı: 4, 2008, ss. 13-28. (Haksız)
- Gönenç, Fulya İlçin. **Roma Hukukunda Kadın**, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2010. (Roma)
- Gözler, Kemal. **Türk Anayasa Hukuku**, Güncellenmiş, Düzeltmiş ve Genişletilmiş 3. Baskı, Ekin Basım Yayın Dağıtım, Bursa, 2019.
- Guan, Jing. "The ICC's Jurisdiction over War Crimes in Internal Armed Conflicts: An Insurmountable Obstacle for China's Accession?", **Penn State International Law Review**, Cilt: 28, Sayı: 6, 2010, ss. 703-754.
- Güçlü, Yaşar. **İdari Para Cezaları ve Diğer İdari Yaptırımlar**, Güncellenmiş 3. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2016.
- Gül, Cengiz. **İktidarın Sınırlandırılması ve Hukuk Devleti**, Adalet Yayınevi, Ankara, 2010.
- Gülyüz, M. Tarık ve Ayça Zorluoğlu Yılmaz. "Bir Anglo - Amerika Hukuku Müessesesi Olarak Cezalandırıcı Tazminatın (Punitive Damages) Bazı Türk Hukuku Müesseseleri ile Mukayesesi", **Türkiye Barolar Birliği Dergisi**, Cilt: 141, 2019, ss. 325-362.
- Gülfidan, Osman Serkan. "Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Çerçevesinde Adil Yargılanma Hakkı ve Ceza Sorumluluğunun Şahsiliği İlkesi", **Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Sayı: 2, 2005, ss. 119-143.
- Gümüş, Ercan. "17. Yüzyılda Aşiret Geleneklerinin Şer'i Hukuktaki Yerine Dair Diyarbekir Mahkemesi'nden Bir Örnek: Kan Davalarında Sulh Amacıyla Kız Verme Âdeti ve Aşiretli Toplumlar Hakkında Bazı Değerlendirmeler", **Journal of Turkish Studies**, Cilt: 13, 2018, ss. 39-60.
- Günay, Erhan. **Yargıtay Kararları ve Öğreti Görüşleri Eşliğinde Mirasçılık Sıfatının Yitirilmesi**, Güncellenmiş 2. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2018.

- Günerbüyük, Uygur. "Toplantı ve Gösteri Yürüyüşüne Katılanların Yüzlerini Örtmeleri Halinde Hukuki Durumlarının İncelenmesi", **Fasikül Hukuk Dergisi**, Cilt: 11, Sayı: 112, 2019, ss. 24-30.
- Güneş, Seyithan. **Hükmün Açıklanmasının Geri Bırakılması**, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2018.
- Güneysu, Gökhan. "Uluslararası Ceza Hukuku Tarihi Açısından Peter von Hagenbach'ın Yargılanmasının Önemi ve Anlamı", **Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi**, Cilt: 25, Sayı: 2, 2019, ss. 833-849. (Tarih)
- Güneysu, Gökhan. **Uluslararası Hukukta Amirin Emri**, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2015. (Uluslararası)
- Gürelli, Nevzat. **Basın Suçlarında Hususi Usul**, Sıralar Matbaası, İstanbul, 1958.
- Gürkan, Uluç. "Malta Yargılaması ve Önemi", **Tesam Akademi Dergisi**, Cilt: 2, Sayı: 1, 2015, ss. 29-50.
- Hafızoğulları, Zeki ve Günal Kurşun. "Türk Ceza Hukukunda Örgütlü Suçluluk", **Türkiye Barolar Birliği Dergisi**, Sayı: 71, 2007, ss. 25-80.
- Hafızoğulları, Zeki ve Muharrem Özen. **Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler**, 5. Basım, US-A Yayıncılık, Ankara, 2012.
- Hafızoğulları, Zeki. "Bir Kültür Ürünü Olarak Hukuk Düzeni", **Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt: 45, Sayı: 1, 1996, ss. 3-21. (Düzen)
- Hafızoğulları, Zeki. "Türk Ceza Hukukunun Esasları, Pazar Ekonomisinin Oluşması ve İşlemesinde Önemi", **Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt: 43, Sayı: 1, 1993, ss. 23-33. (Önem)
- Hakeri, Hakan. "Türk Ceza Hukuku'nun Tarihçesi ve Türk Ceza Hukuku Doğmatğine Yabancı Hukukun Etkileri", **Alman – Türk Karşılaştırmalı Ceza Hukuku**, Ed. Eric Hilgendorf ve Yener Ünver, Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayın No: 17, Cilt: I, İstanbul, 2010, ss. 89-175. (Tarihçe)
- Hakeri, Hakan. **Ceza Hukuku Genel Hükümler**, 22. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2019. (Genel)
- Hakeri, Hakan. **Ceza Hukukunda İhmal Kavramı ve İhmalî Suçların Çeşitleri**, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2003. (İhmal)
- Halley, Gabriel. **The Matrix of Derivative Criminal Liability**, Springer-Verlag, Berlin Heidelberg, 2012.
- Hartavi, Ahmet. **Örgütlü Suçlar**, 15.04.2020 Tarihli 7242 Sayılı Yasa Uyarınca Gözden Geçirilmiş ve Genişletilmiş 4. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2020.

- Harter, Karl. "The Influence of the Napoleonic Penal Code on the Development of Criminal Law in Germany: Juridical Discourses, Legal Transfer and Codification", **The Western Codification of Criminal Law A Revision of the Myth of its Predominant French Influence**, Ed. Aniceto Masferrer, Springer International Publishing, İsviçre, 2018, ss. 53-75.
- Hasanova, Samire. "İslam Ceza Hukukunda Maslahat Prensibi Açısından Cezalar ve Cezanın Şahsiliği İlkesinin Değerlendirilmesi", **Yakın Doğu Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi**, Cilt: 3, Sayı: 1, Yıl: 3, 2017, ss. 89-111.
- Heyns, Christof. "African Human Rights Law and the European Convention", **South African Journal on Human Rights**, Cilt: 11, Sayı: 2, 1995, ss. 252-263.
- Hogestol, Sofie A. E. "The Habre Judgment at the Extraordinary African Chambers: A Singular Victory in the Fight Against Impunity", **Nordic Journal of Human Rights**, Cilt: 34, Sayı: 3, 2016, ss. 147-156.
- Huikuri, Salla. **The Institutionalization of the International Criminal Court**, Palgrave Macmillan, Cham, 2019.
- Imoedemhe, Ovo Catherine. **The Complementarity Regime of the International Criminal Court National Implementation in Africa**, Springer International Publishing AG, 2017.
- İşıklar, Celal. **Teoride ve Uygulamada Kamu Disiplin Yaptırımları**, Adalet Yayınevi, Ankara, 2019.
- İbrişimoğlu, Volkan. "Uluslararası Ceza Mahkemelerinin Tarihi Gelişimi ve Daimi Uluslararası Ceza Mahkemesi'nin Kuruluşu, Yapısı ve Yetki Alanı", **Fasikül Hukuk Dergisi**, Cilt: 10, Sayı: 109, 2018, ss. 6-11.
- İçel, Kayıhan ve Yener Ünver. **Kitle İletişim Hukuku**, Yeniden İncelenmiş 9. Bası, Beta Basım, İstanbul, 2012.
- İçel, Kayıhan, Füsun Sokullu-Akıncı, İzzet Özgenç, Adem Sözüer, Fatih S. Mahmutoğlu ve Yener Ünver. **Yaptırım Teorisi**, Gözden Geçirilmiş ve Yenilenmiş İkinci Bası, Beta Basım Yayım Dağıtım, İstanbul, 2002.
- İçel, Kayıhan. "Çağdaş Ceza Hukukunun Evrensel İlkelerinin Kabahat Türünden Eylemler Alanındaki Boyutları", **Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi**, Sayı: 7, 2016, ss. 621-635. (Evrensel)
- İçel, Kayıhan. **Ceza Hukuku Genel Hükümler**, Yenilenmiş 6. Bası, Beta Basım Yayım Dağıtım, İstanbul, 2014. (Genel)
- İçel, Kayıhan. **Ceza Hukukunda Taksirden Doğan Sübjektif Sorumluluk**, Cezaevi Matbaası, İstanbul, 1967. (Sorumluluk)

- İnci, Z. Özen. "Objektif Bir Sorumluluk Hali Olan Türk Ceza Kanunu'nun 220/5'inci Maddesi'nin Anayasa'ya Aykırılığı", **İzmir Barosu Dergisi**, Sayı: 1, Yıl: 79, 2014, ss. 10-33. (Objektif)
- İsfen, Osman. "Yeni TCK'da Organize Hâkimiyet Mekanizmalarına Dayalı Dolaylı Faillik Kuramı (TCK m. 220/5)", **Hukuki Perspektifler Dergisi**, Sayı: 07, 2006, ss. 53-61.
- İşten, İnan. **Terörle Mücadelede İnsan Haklarının Sınırlandırılması**, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2019.
- Jakobs, Günther. "Yurttaş Ceza Hukuku ve Düşman Ceza Hukuku", **Terör ve Düşman Ceza Hukuku**, Ed. Yener Ünver, Çev. Mehmet Cemil Ozansü, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2008, ss. 489-505.
- Jeschek, Hans Heinrich. "Türk Ceza Kanununun Ön Tasarısında Yer Alan Kusur İlkesinin Mukayeseli Hukuk Açısından İncelenmesi", **İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası**, Cilt: 54, Sayı: 1-4, 1994, ss. 15-31.
- Jordash QC, Wayne ve Natacha Bracq. "Modes of Liability and Individual Criminal Responsibility", **The African Court of Justice and Human and Peoples' Rights in Context: Development and Challenges**, Ed. Charles C. Jalloh, Kamari M. Clarke ve Vincent O. Nmeihelle, Cambridge University Press, Cambridge, 2019, ss. 743-792.
- Kahrıman, Emrah. **Asker Kişilere Uygulanan Disiplin Yaptırımlarının Hukuki Rejimi**, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2015.
- Kalabalık, Halil. **İdare Hukuku Dersleri Cilt-II**, Gözden Geçirilmiş, Güncellenmiş ve Genişletilmiş 4. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2019.
- Kamminga, Menno T. "International Law", **Introduction to Law**, Ed. Jaap Hage, Antonia Waltermann ve Bram Akkermans, Second Edition, Springer International Publishing, İsviçre, 2017, ss. 277-301.
- Kangal, Zeynel T. **Tüzel Kişilerin Ceza Sorumluluğu**, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2003.
- Kaoutzanis, Christodoulos. **The UN Security Council and International Criminal Tribunals: Procedure Matters**, Springer, Cham, 2020.
- Karahan, Sami, Zekerıyya Arı, Hayri Bozgeyik, Tahir Saraç ve Mücahit Ünal. **Kıymetli Evrak Hukuku**, 3. Baskı, Mimoza Yayınları, Konya, 2013.
- Karakaş Doğan, Fatma. "Ceza İnfaz Hukukunda Güncel Gelişmeler Denetimli Serbestlik Tedbiri uygulanarak Hapis Cezasının İnfazı – Hapis Cezasının İnfazının Ertelenmesi – İzinler – Eş Ziyareti", **Ceza Hukuku Dergisi**, Cilt: 8, Sayı: 23, 2013, ss. 53-70.

- Karakehya, Hakan ve Nilüfer Boran Güneysu. "Konkordatonun, Çekle İlgili "Karşılıksızdır" İşlemi Yapılmasına Sebebiyet Verme Suçundan Kaynaklı Cezaî Sorumluluğa Etkisi", **Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt: 23, Sayı: 4, 2019, ss. 3-46.
- Karakehya, Hakan. "Uluslararası Ceza Mahkemesi ve Uygulanabilir Hukuk", **Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt: 57, Sayı: 2, 2008, ss. 133-164.
- Karaman, Hayreddin. **Başlangıçtan Zamanımıza Kadar İslâm Hukuk tarihi**, İrfan Yayınevi, İstanbul, 1974.
- Kavlak, Cihan. **Suç İşlemek Amacıyla Örgüt Kurma Suçu**, Güncellenmiş ve Gözden Geçirilmiş 3. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2018.
- Kayar, İsmail ve İlhan Üzülmez. **Hukukun Temel Kavramları**, Güncellenmiş 11. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2018.
- Keiler, Johannes, Michele Panzavolta ve David Roef. "Criminal Law", **Introduction to Law**, Ed. Jaap Hage, Antonia Waltermann ve Bram Akkermans, Second Edition, Springer International Publishing, İsviçre, 2017, ss. 129-165.
- Kelsen, Hans. "Adalet Nedir?", Çev. Ali Acar, **Türkiye Barolar Birliği Dergisi**, Sayı: 107, 2013, ss. 431-454. (Adalet)
- Kendigelen, Abuzer. **Çek Hukuku**, Gözden Geçirilmiş ve Güncelleştirilmiş 4. Bası, Arıkan Basım Yayım Dağıtım, İstanbul, 2007.
- Kıdıman, Soner. **Kanuna Aykırı Toplantı Ve Gösteri Yürüyüşü Düzenleme Ve Direnme Suçları**, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir, 2019.
- Kılıç, Hüseyin. **Basın Hukuku (İnsan Hakları Mahkemesi Kararları Doğrultusunda Açıklamalı-İçtihatlı)**, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2018.
- Kılıçoğlu, Ahmet M. "Manevi Tazminatın Hukuksal Niteliği", **Ankara Barosu Dergisi**, Sayı: 1, 1984, ss. 15-22. (Manevi)
- Kılıçoğlu, Ahmet M. **Miras Hukuku**, Genişletilmiş 5. Bası, Turhan Kitabevi, Ankara, 2013. (Miras)
- Kılınç, Ahmet. "Mukayeseli Hukuk ve Hukuk Tarihi Açısından Yaptırım Türü Olarak Teşhir", **Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt: XI, Sayı: 1-2, 2007, ss. 1007-1032. (Mukayese)
- Koca, Mahmut ve İlhan Üzülmez. **Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler**, Gözden Geçirilmiş ve Güncellenmiş 12. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2019. (Genel)

- Kocaoğlu, Serhat Sinan. **Uluslararası (AİHM) ve Ulusal Yargı İçtihatları Çerçevesinde Hakaret Suçu (5237 Sayılı TCK m. 125-131)**, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2019.
- Koç Başar, Cansu. **Roma Statüsü Bağlamında İnsanlığa Karşı Suçlarda Devlet Politikası**, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2019.
- Koçak, Muhsin. **Vergi İcra Hukuku**, Güncellenmiş 2. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2018.
- Kozak, İbrahim Erol. **Kadîm Dönemler Genel Hukuk Tarihi**, Adalet Yayınevi, Ankara, 2011.
- Kul, Muhammet Celal. **Uluslararası Ceza Mahkemesi ve Uluslararası Tecâvüz (Saldırı) Suçu**, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2016.
- Kunter, Nurullah. **Suçun Maddî Unsurları Nazariyesi**, İsmail Akgün Matbaası, İstanbul, 1954.
- Kur'an-ı Kerim Meâli**, (Haz. Halil Altuntaş ve Muzaffer Çolak), 12. Baskı, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, Ankara, 2011.
- Küçük, Tefvik Sönmez. "Bir Ceza Hukuku Yaptırımı Olarak Zorunlu Kastrasyonun Anayasa Hukuku Açısından İncelenmesi", **Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt: XIX, 2015, Sayı: 4, ss. 297-322.
- Küçüktaşdemir, Özgür. "Aydınlanma ve Ceza Hukuku", **Türkiye Barolar Birliği Dergisi**, Cilt: 113, 2014, ss. 57-98. (Aydınlanma)
- Küçüktaşdemir, Özgür. "İslam-Osmanlı Ceza Hukukunun Batılılaşması", **Başkent Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt: 2, Sayı: 1, 2016, ss. 201-228. (İslam)
- Küçüktaşdemir, Özgür. **Ekonomik Suçlar Bağlamında Türk Ticaret Kanununda Düzenlenen Suçlar ve Cezalar**, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2018. (Ekonomik)
- Külçür, Erdem İzzet. **Ceza Hukukunda Yer Bakımından Uygulama**, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2017.
- Küpelioğlu, Burak. **Ceza Hukuku Bağlamında Suçta ve Cezada Kanunilik İlkesi**, Adalet Yayınevi, Ankara, 2021.
- Mahmutoğlu, İdil Cansu. **Toplanma Özgürlüğü Hakkının Korunması**, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2018.
- Maini, Shriya ve William Nunes. "India Versus The International Criminal Court", **NLUD Student Law Journal**, Cilt: 5, 2018, ss. 71-81.
- Malekian, Farhad. **Principles of Islamic International Criminal Law**, Brill, Leiden, 2011.

- Marchuk, Iryna. **The Fundamental Concept of Crime in International Criminal Law A Comparative Law Analysis**, Springer Verlag, Berlin Heidelberg, 2014.
- Marmor, Adrei. "Hukuk Devleti ve Sınırları", **Hukuk Devleti: Hukukî Bir İlke Siyasî Bir İdeal**, Çev. Sevda Gültekin Göktolga, Ed. Ali Rıza Çoban, Bilal Canatan ve Adnan Küçük, Adres Yayınları, Ankara, 2008, ss. 169-207.
- Meraklı, Serkan. "Uluslararası Ceza Divanı'nın Kuruluşu'na Kadar Geçen Süreçte Uluslararası Ceza Yargılamaları", **Ceza Hukuku Dergisi**, Cilt: 11, Sayı: 32, Aralık 2016, ss. 87-117. (Uluslararası)
- Meraklı, Serkan. **Ceza Hukukunda Kusur**, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2017. (Kusur)
- Meray, Seha L. **Devletler Hukukuna Giriş- İkinci Cilt**, Ankara Üniversitesi Basımevi, Ankara, Yeniden Gözden Geçirilmiş Dördüncü Bası, Ankara, 1975.
- Meron, Theodor. "International Criminalization of International Atrocities", **The American Journal of International Law**, Cilt: 89, Sayı: 3, 1995, ss. 554-577.
- Milanovic, Marko. "Is the Rome Statute Binding on Individuals? (And Why We Should Care)", **Journal of International Criminal Justice**, Cilt: 9, Sayı: 1, 2011, ss. 25-52.
- Militello, Vincenzo. "The Personal Nature of Individual Criminal Responsibility and the ICC Statute", **Journal of International Criminal Justice**, Cilt: 5, Sayı: 4, 2007, ss. 941-52.
- Murray, Rachel. "Developments in the African Human Rights System 2003-04", **Human Rights Law Review**, Cilt: 6, Sayı: 1, 2006, ss. 160-175.
- Mutua, Makau. "The African Human Rights Court: A Two-Legged Stool?", **Human Rights Quarterly**, Cilt: 21, Sayı: 2, 1999, ss. 342-63.
- Nart, Serdar. **Ayırt Etme Gücünden Yoksun Kimselerin Hukuki Sorumluluğu (Hakkaniyet Sorumluluğu)**, Adalet Yayınevi, Ankara, 2014. (Hakkaniyet)
- Nart, Serdar. **Borçlar Hukuku Genel Hükümler – Özel Hükümler**, Adalet Yayınevi, Ankara, 2014. (Borçlar)
- Narter, Sami. **İş Sağlığı ve Güvenliği Hukukunda İdari, Cezai ve Hukuki Sorumluluk**, 3. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2018.
- Null, David A. "National Sovereignty: Must it be Sacrificed to the International Criminal Court?", **Brigham Young University Journal of Public Law**, Cilt: 14, Sayı: 1, 1999, ss. 119-150.

- Novak, Andrew. **The International Criminal Court**, Springer International Publishing, Cham Heidelberg New York Dordrecht London, 2015.
- Nuhoğlu, Ayşe. "4814 Sayılı Kanunla Değişik Karşılıksız Çek Keşide Suçu", **Prof. Dr. Rona Aybay'a Armağan**, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2004, ss. 253-269.
- Odman, Tevfik. "Eski Yugoslavya ile İlgili Uluslararası Ceza Mahkemesinin Kuruluşu ve Yasal Dayanağı", **Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt: 45, Sayı: 1, 1996, ss. 131-151.
- Oğurlu, Yücel. **İdarî Yaptırımlar Karşısında Yargısal Korunma**, Gözden Geçirilmiş ve Yenilenmiş 2. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2001.
- Okandan, Recai G. "Romalıların Suç Telâkki Ettikleri Fiiller ve Bunlara Te-rettüp Eyleyen Cezalar", **Tahir Taner'e Armağan**, İstanbul, 1956, ss. 327-350.
- Okur Gümrükçüoğlu, Saliha. "Trafik Kazalarında Meydana Gelen Ölüm ve Yaralanmalarda Diyet Hükümlerinin Uygulanabilirliği (İslam Hukuku Bağlamında)", **İslam Hukuku Araştırmaları Dergisi**, Sayı: 28, 2016, ss. 279-292.
- Önder, Ayhan. **Ceza Hukuku Genel Hükümler Cilt: II-III**, Yenilenmiş 2. Bası, Beta Basım Yayım Dağıtım, İstanbul, 1992.
- Öner, Erdoğan. **Vergi Hukuku**, Gözden Geçirilmiş ve Güncellenmiş 11. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2019.
- Önok, R. Murat. **Tarihî Perspektifiyle Uluslararası Ceza Divanı**, Turhan Kitabevi, Ankara, 2003. (Uluslararası)
- Önok, R. Murat. **Yapısal Suçlarda Failin Tespiti- Müşterek Suç Girişimi (Joint Criminal Enterprise) ve Örgütsel Hakimiyete Dayalı Dolaylı Faillik Doktrinleri**, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2019. (Yapısal)
- Öntan, Yaprak. **Ceza Hukukunda Davranış ve Netice**, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2021.
- Özbek, Uğur. **İfade Özgürlüğü Bağlamında Terör Örgütünün Propagandası Suçu**, Adalet Yayınevi, Ankara, 2020.
- Özbek, Veli Özer, Koray Doğan ve Pınar Bacaksız. **Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler**, Güncellenmiş ve Gözden Geçirilmiş 10. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2019 (Genel)
- Özbek, Veli Özer, Koray Doğan ve Pınar Bacaksız. **Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler**, Genişletilmiş ve Güncellenmiş 14. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2019. (Özel)

- Özbek, Veli Özer. "Karşılıksızdır İşlemi Yapılmasına Sebebiyet Verme Suçu (5941 sayılı Çek Kanunu m. 5/1-3) ve Çek Düzenleme ve Çek Hesabı Açma Yasağı (5941 sayılı Çek Kanunu m. 5/4-10), **Ceza Hukuku Dergisi**, Cilt: 5, Sayı: 14, Aralık 2010, ss. 7-27. (Karşılıksız)
- Özbek, Veli Özer. **Ekonomi Ceza Hukuku (Birinci Kitap- Genel Hükümler)**, Gözden Geçirilmiş ve Güncellenmiş 2. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2021. (Ekonomi)
- Özbek, Veli Özer. **İnfaz Hukuku**. Geliştirilmiş ve Güncellenmiş 11. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2019. (İnfaz)
- Özek, Çetin. "1997 Türk Ceza Yasası Tasarısı'na İlişkin Düşünceler", **İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası**, Cilt: 56, Sayı: 1-4, 1998, ss. 21-68. (Düşünceler)
- Özek, Çetin. **Basın Suçlarında Ceza Sorumluluğu**, Sulhi Garan Matbaası, İstanbul, 1972. (Basın)
- Özel, Kadir Can. "Daimi Bir Uluslararası Ceza Mahkemesinin Kuruluşuna Giden Yol", **Prof. Dr. Türkân Rado'nun Anısına Armağan**, (yayına hazırlayan: Abuzer Kendigelen), On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2020, ss. 1027-1046.
- Özen, Muharrem. "Türk Ceza Kanunu Tasarısının Tüzel Kişilerin Ceza Sorumluluğuna İlişkin Hükümlerine Bir Bakış", **Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt: 52, Sayı: 1, 2000, ss. 63-88. (Tüzel)
- Özen, Muharrem. **Ceza Hukukunda Objektif Sorumluluk**, US-A Yayıncılık, Ankara, 1998. (Objektif)
- Özen, Mustafa. "Cezanın Belirlenmesi ve Bireyselleştirilmesi", **Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi**, Cilt: 15, Sayı: 1-2, 2009, ss. 75-120. (Bireyselleştirme)
- Özen, Mustafa. "Hakaret Suçu ve İnternet Yoluyla İşlenmesi", **Türkiye Barolar Birliği Dergisi**, Sayı: 75, 2008, ss. 94-108. (Hakaret)
- Özen, Mustafa. **Öğreti ve Uygulama Işığında Ceza Hukuku Genel Hükümler**, Adalet Yayınevi, Ankara, 2019. (Genel)
- Özenbaş, Nazmiye. "Ceza Sorumluluğunun Gelişimi", **Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt: 8, Sayı: 2, 2013, ss. 387-416.
- Özgenç, İzzet. "Failliğin Üçüncü Bir Görünüş Şekli Olarak Müşterek Faillik", **Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt: 4, Sayı: 1-2, 1994, ss. 159-190. (Müşterek)
- Özgenç, İzzet. **Çek Kanunu**, 7061 sayılı Kanunla Yapılan Değişikliğe ve Konkordato Süreciyle Bağlantılı Yargıtay 19. Ceza Dairesinin 10.06.2019 ta-

- rihli 2019/9339 sayılı Kararına Göre Güncellenmiş 8. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2019. (Çek)
- Özgenç, İzzet. **Suç Örgütleri**, Gözden Geçirilmiş ve Genişletilmiş 12. Bası, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2019. (Örgüt)
- Özgenç, İzzet. **Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler**, Gözden Geçirilmiş ve Güncellenmiş 15. Bası, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2019. (Genel)
- Özgenç, İzzet. **Türk Ceza Kanunu Gazi Şerhi (Genel Hükümler)**, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2005. (Şerh)
- Özkepir, Ramazan, Salih Zeki Kocaman ve Erkal Hilmi Kart. **Sosyal Medya ve Basın Hukuku (Açıklamalı-İçtihatlı)**, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2020.
- Öztan, Bilge. **Miras Hukuku**, Altıncı Bası, Turhan Kitabevi, Ankara, 2014. (Miras)
- Öztan, Bilge. **Tüzel Kişiler (Ders Notları)**, Turhan Kitabevi, Ankara, 1994. (Tüzel)
- Öztan, Fırat. **Kıymetli Evrak Hukuku**, Güncelleştirilmiş 17. Bası, Turhan Kitabevi, Ankara, 2012.
- Öztürk, Bahri ve Mustafa Ruhan Erdem. **Uygulamalı Ceza Hukuku ve Güvenlik Tedbirleri Hukuku**, TCK Değişikliklerine Göre Yenilenmiş 20. Baskı, Ankara, 2020.
- Özyüksel, Özgün. **Türk Ceza Hukukunda Dolaylı Faillik**, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2021.
- Pamir, Aybars. "İslâm ve Osmanlı Hukuku'nda Kasame Müessesesi", **Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt: 54, Sayı: 4, 2005, ss. 343-359.
- Parlak, Türkan Melis. "Galiplerin Adaleti Nürnberg ve Tokyo Askeri Ceza Mahkemeleri", **Anadolu Bil Meslek Yüksekokulu Dergisi**, Sayı: 37, 2015, ss. 137- 153.
- Partan, Daniel G. ve Rogic Predrag. "Sovereignty and International Criminal Justice", **International Law: Revista Colombiana de Derecho International**, Sayı: 1, 2003, ss. 53-82.
- Paydaş, Eren. "Hukuk Sosyolojisi Açısından Kasâme Kurumu", **Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt: 21, Sayı: 2, 2015, ss. 595-614.
- Pictet, Jean S. **Geneva Convention IV Relative to the protection of Civilian Persons in Time of War**, Switzerland, 1958.
- Pieth, Mark ve Radha Ivory. "Emergence and Convergence: Corporate Criminal Liability Principles in Overview", **Corporate Criminal Liability Emergence, Convergence and Risk**, Ed. Mark Pieth ve Radha Ivory,

- Springer Science+Business Media, Dordrecht Heidelberg London New York, 2011, ss. 3-60.
- Poyraz, Yasin ve Ömer Vehip Önen. "Uluslararası Ceza Yargısının Gelişiminde Uluslararası Ceza Mahkemesinin Rolü", **Yıldırım Beyazıt Hukuk Dergisi**, Sayı: 1, Yıl: 4, 2019, ss. 187-222.
- Pulaşlı, Hasan. **Kıymetli Evrak Hukukunun Esasları**, Tamamen Gözden Geçirilmiş, Güncellenmiş ve Genişletilmiş 7. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2019.
- Reisoğlu, Seza. "Yeni Çek Kanunu ve Başlıca Uygulama Sorunları." *Bankacılar Dergisi*, Sayı: 76, Mart 2011, ss. 21-42. (Uygulama)
- Reisoğlu, Seza. **Çek Hukuku**, Cem Web Ofset, Ankara, 2011. (Çek)
- Rençber, Altan. **Kabahat Genel Teorisi Açısından Vergi Kabahatleri**, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2017.
- Roberts, Guy. "Assault on Sovereignty: The Clear and Present Danger of the New International Criminal Court", **American University International Law Review**, Cilt: 17, Sayı: 3, 2001, ss. 35-77.
- Robinson, Paul H. "A Brief History of Distinctions in Criminal Culpability", **Hastings Law Journal**, Cilt: 31, Sayı: 4, 1980, ss. 815-854.
- Roxin, Claus. "Organisationsherrschaft und Tatentschlossenheit", **Zeitschrift für Internationale Strafrechtsdogmatik**, Sayı: 7, Yıl: 1, 2006, ss. 293-300. (Organisationsherrschaft)
- Roxin, Claus. "Organisationssteuerung als Erscheinungsform mittelbarer Täterschaft", **Festschrift für Volker Krey. Zum 70. Geburtstag am 9. Juli 2010**, Ed. Knut Amelung, Hans-Ludwig Gunther ve Hans-Heiner Kuhne, Stuttgart, ss. 449-464. (Organisationssteuerung)
- Roxin, Claus. "Straftaten im Rahmen organisatorischer Machtapparate", **GA**, 1963, ss. 193-207. (Machtapparate)
- Roxin, Claus. **Strafrecht Allgemeiner Teil Band II**, Verlag C. H. Beck, München, 2003. (AT II)
- Roxin, Claus. **Täterschaft und Tatherrschaft**, Neunte Auflage, De Gruyter, Berlin-Boston, 2015. (Täterschaft)
- Sa'dî, Şirazlı. **Hükümdarlara Öğütler**, Çev. Nimet Yıldırım, Bilge Kültür Sanat Yayınevi, İstanbul, 2016.
- Safi, Sibel. "Uluslararası Ceza Mahkemesi Statüsü'nün 31. Ve 33. Maddelerinin İnsan Hakları Bağlamında Analizi", **Dicle Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt: 24, Sayı: 41, 2019, ss. 257-292.

- Sağlam, Hadi. “İslâm Hukuku Tarihinde Faili Meçhul Cinayetler Meselesi (Kasâme Müessesesi)”, **Erzincan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, Cilt: III, Sayı: 2, 2010, ss. 485-531.
- Sainz-Pardo, Pilar Villanueva. “Is International Criminal Law a Living Discipline?”, **International Journal of Human Rights**, Cilt: 3, Sayı: 4, 1999, ss. 92-100.
- Salihpaşaoğulları, Yaşar. **Türkiye’de Basın Özgürlüğü**, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2007.
- Samancı, Uğur. “Amerikan İnsan Hakları Sözleşmesinin Denetim Organları ve Amerikalılar-Arası İnsan Hakları Mahkemesi Kararlarının Uygulanmasının Denetimi”, **Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, **Prof. Dr. Şeref Ertaş’a Armağan**, Cilt: 21, Özel Sayı, 2019, ss. 1795-1832.
- Sancakdar, Oğuz, Lale Burcu Önüt, Eser Us Doğan, Mine Kasapoğlu Turhan ve Serkan Seyhan. **İdare Hukuku Teorik Çalışma Kitabı**, Genişletilmiş ve Güncellenmiş 8. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2019.
- Sansani, Inbal. “The Pinochet Precedent in Africa: Prosecution of Hissène Habre”, **Human Rights Brief**, Cilt: 8, Sayı: 2, 2001, ss. 32-35.
- Sarıtaş, Erkan. **Suç İşlemek Amacıyla Örgütlenme Suçları (TCK m. 220-221)**, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2018.
- Savaşçı Temiz, Bilgehan. **Ceza Hukukunda Amirin Emrinin Yerine Getirilmesi**, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2021.
- Sayapin, Sergey. **The Crime of Aggression in International Criminal Law Historical Development, Comparative Analysis and Present State**, Asser Press, The Hague, 2014.
- Schmitt, Carl. “Liberal Hukuk Devletinin İlkeleri ve Hukuk Devletinde Kanun Kavramı”, **Hukuk Devleti: Hukukî Bir İlke Siyasî Bir İdeal**, Çev. Bilal Canatan, Ed. Ali Rıza Çoban, Bilal Canatan ve Adnan Küçük, Adres Yayınları, Ankara, 2008, ss. 119-145.
- Schroeder, Friedrich-Christian. **Der Täter hinter dem Täter: Ein Beitrag zur Lehre von der mittelbaren Täterschaft**, Duncker & Humblot, Berlin, 1965.
- Selçuk, Sami. “Eski Çağlarda Suç Hukuku”, **Prof. Dr. Nevzat Toroslu’ya Armağan**, Cilt: 2, Ankara Üniversitesi Basımevi, Ankara, 2015, ss. 1013-1058. (Eski)
- Selçuk, Sami. “Yetersiz Çek, Karşılıksız Çek Keşidesi Suçunu Oluşturur”, **Prof. Dr. Hayri Domaniç’e 80. Yaş Günü Armağanı II. Cilt**, (yayına hazırlayan: Abuzer Kendigelen), Beta Basın Yayın Dağıtım, İstanbul, 2001, ss. 1467-1484. (Çek)

- Sınar, Hasan “Maddi Ceza Hukuku Normları Yönünden Mevcut Sorunlar ve Çözüm Önerileri”, **Türk Ceza Adalet Sisteminin Basın Özgürlüğü Yönünden Yarattığı Temel Sorunlar ve Çözüm Önerileri Sempozyumu**, Ed. Hasan Sınar, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2012, ss. 121-134.
- Sieber, Ulrich. “Ceza Hukukunun Sınırları”, Çev. Feridun Yenisey, **Ceza Hukukuna Giriş**, Beta Basım Yayım Dağıtım, İstanbul, 2007, ss. 173-228.
- Sievert, Ron. “A New Perspective on The International Criminal Court: Why The Right Should Embrace The ICC and How America Can Use it”, **University of Pittsburgh Law Review**, Cilt: 68, Sayı: 77, 2006, ss. 79-126.
- Soyaslan, Doğan, “Cezanın Bireyselleştirilmesi”, **Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt: 11, Sayı: 1-2, 2003, ss. 25-49. (Bireyselleştirme)
- Soyaslan, Doğan. **Ceza Hukuku Genel Hükümler**, Güncelleştirilmiş 6. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, 2014. (Genel)
- Soyer Güleç, Sesim. **Borç İçin Hapis Yasağı ve Karşılıksız Çek Suçu**, Yeni Çek Kanunu Hükümlerine Göre Gözden Geçirilmiş 2. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2011.
- Soygüt Arslan, Mualla Buket. “Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Mahkemesi Kararlarında Mükellefin Suç ve Cezalara İlişkin Hakları”, **İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi**, Sayı: 10, Yıl: 5, 2006, ss. 253-265.
- Sözüer, Adem. “Ön Söz Yerine Türk Ceza Hukuku Reformu”, **İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası**, Cilt: 71, Sayı: 1, 2013. (Reform)
- Sözüer, Adem. “Türk Ceza Hukuku Reformu: Dünü, Bugünü ve Yarını Türk Ceza Hukuku Reformunun AB Üyesi Kara Avrupası Ülkelerinde Reformlarla Karşılaştırılmasına İlişkin Notlar”, **Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt: 21, Özel Sayı, 2019, ss. 3031-3050. (Karşılaştırma)
- Sözüer, Adem. **Basın Suçlarında Ceza Sorumluluğu**, Alfa Basım Yayım Dağıtım, İstanbul, 1996. (Basın)
- Sperfeldt, Christoph. “The trial against Hissène Habre: networked justice and reparations at the Extraordinary African Chambers”, **The International Journal of Human Rights**, Cilt: 21, Sayı: 9, 2017, ss. 1243-1260.
- Steer, Cassandra. **Translating Guilt Identifying Leadership Liability for Mass Atrocity Crimes**, Asser Press, The Hague, 2017.
- Stirling-Zanda, Simonetta. “The Individual Criminal Responsibility of Judicial Organs in International Law in the Light of International Practice”, **Netherlands International Law Review**, Sayı: 48, 2001, ss. 67-100.

- Sur, Melda. **Uluslararası Hukukun Esasları**, Gözden Geçirilmiş 14. Baskı, Beta Basım Yayım Dağıtım, İstanbul, 2020.
- Şahin, Fatma Süzgül. "Kolektif Sorumluluk", **Hukuk Kuramı**, Cilt: 3, Sayı: 4-5, Temmuz-Ekim 2016, ss. 17-29.
- Şen, Ersan ve Erkan Malbeleş. **Son Değişiklikler Işığında Yeni Çek Kanunu'nda Karşılıksız Çek**, Seçkin Yayıncılık, Genişletilmiş ve Güncellenmiş 4. Baskı, Ankara, 2013.
- Şen, Ersan ve H. Sefa Eryıldız. **Suç Örgütleri**, Güncellenmiş 2. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2019. (Örgüt)
- Şen, Ersan ve Sefa Eryıldız. **Hukuka Giriş**, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2019. (Giriş)
- Şen, Ersan. "İdari Ceza Hukuku", **İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi**, Sayı: 8, Temmuz 1994, ss. 21-50.
- Şenol, Cem. "Uluslararası Ceza Mahkemesi ve Yargı Yetkisini Türkiye ile İlişkili Bir Durumda Kullanabilmesi", **Ceza Hukuku Dergisi**, Cilt: 12, Sayı: 35, 2017, ss. 89-115.
- Şık, Hüseyin. "Suçsuzluk Karinesi", **Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi**, Sayı: 1, 2012, ss. 103-144.
- Şimşek, Oğuz. **Anayasa Hukukunda İnsan Onuru Kavramı Ve Korunması**, (Yayımlanmamış Doktora Tezi), Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir, 1999. (Onur)
- Şimşek, Oğuz. **Anayasa Hukukunda Kişisel Verilerin Korunması**, Beta Basım, İstanbul, 2008. (Veri)
- Şirin, Tolga. **30 Soruda Toplantı ve Gösteri Yürüyüşü Hakkı (Anayasa ve İnsan Hakları Avrupa Mahkemesi Işığında)**, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, İstanbul, 2013.
- Taner, Tahir. **Ceza Hukuku Umumi Kısım**, Üçüncü Basım, İsmail Akgün Matbaası, İstanbul, 1953.
- Taneri, Gökhan. "Temel Cezanın Belirlenmesi", **Ankara Barosu Dergisi**, Sayı: 3, 2016, ss. 127-162. (Temel)
- Taneri, Gökhan. **Müsadere**, Bilge Yayınevi, Ankara, 2013. (Müsadere)
- Tellenbach, Silvia. "Roma Statüsü Kabul Edilmeli Midir? Sözleşmeye Taraf Olmayan Devletlerin Tereddütleri", **Uluslararası Ceza Divanı**, (yayına hazırlayan: Feridun Yenisey), Arıkan Basın Yayım Dağıtım, İstanbul, 2007, ss. 71-79.

- Tezcan, Durmuş, Mustafa Ruhan Erdem ve R. Murat Önok. **Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku**, Güncellenmiş 17. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2019. (Özel)
- Tezcan, Durmuş, Mustafa Ruhan Erdem ve R. Murat Önok. **Uluslararası Ceza Hukuku**, Güncellenmiş 5. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2019. (Uluslararası)
- Tezcan, Durmuş, Oğuz Sancakdar, Mustafa Ruhan Erdem ve R. Murat Önok. **İnsan Hakları El Kitabı**, Güncellenmiş 8. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2019.
- Tezcan, Durmuş. "Saldırgan Savaş ve Devletlerarası Ceza Hukuku", **Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi**, Cilt: 49, Sayı: 1, 1994, ss. 349-363.
- Thomas, Ann Van Wynen ve A. J. Thomas Jr. "The Inter-American Commission on Human Rights", **Southwestern Law Journal**, Cilt: 20, Sayı: 2, 1966, ss. 282-309.
- Thulliez, Henri. "The exploitation of the archives of Hissène Habre's political police by the Extraordinary African Chambers", **Archives and Human Rights** Ed. Jens Boel, Perrine Canavaggio ve Antonio González Quintana, Routledge, New York, 2021, ss. 138-151.
- Tiedemann, Klaus. "Corporate Criminal liability as a Third Track", **Regulating Corporate Criminal Liability**, Springer International Publishing, Cham Heidelberg New York Dordrecht London, 2014, ss. 11-18.
- Topçu, Namık Kemal. "Terör Örgütünün Propagandasını Yapma Suçu (TMK 7/2-5)", **Ceza Hukuku Dergisi**, Cilt: 10, Sayı: 28, 2015, ss. 107-139.
- Topuz, Murat. **Maddi Zarar ve Bu Zararın Belirlenmesi**, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2011.
- Toroslu, Nevzat. "Suçların Tasnifi Sorunu ve Taksirli Suçlar ile Kabahatler Konusunda Bazı Eğilimler", **Değişen Toplum ve Ceza Hukuku Karşısında Türk Ceza Kanununun 50 Yılı ve Geleceği Sempozyumu**, 22-26 Mart 1976, Sermet Matbaası, İstanbul, 1977, ss. 113-155. (Sempozyum)
- Toroslu, Nevzat. "Cezai Sorumluluğun Gelişimi", **Yargıtay Dergisi**, Cilt: 16, Sayı: 1-2, Ocak-Nisan 1990, ss. 121-125. (Gelişim)
- Tozman, Önder. "İhmal Suçlarında Teşebbüs ve Gönüllü Vazgeçme", **Türkiye Barolar Birliği Dergisi**, Sayı: 84, 2009, ss. 160-187. (İhmal)
- Tozman, Önder. "Suçsuzluk Karinesi: Türk Hukukundaki Sonuçları", **Erzincan Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt: 11, Sayı: 3-4, 2007, ss. 315-353. (Suçsuzluk)

- Tozman, Önder. **Suç İşlemek Amacıyla Örgüt Kurma Suçu**, Genişletilmiş ve Güncellenmiş 2. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2017. (Örgüt)
- Töngörü, Ali Rıza. **Uluslararası Ceza Mahkemesinin Kapsamı ve Yargılama Hukuku**, Kazancı Kitap Ticaret, İstanbul, 2005.
- Tsilonis, Victor. **The Jurisdiction of the International Criminal Court**, Springer, Cham, 2019.
- Tulay, Muhammed Emre. "Suç Örgütünün Liderinin Cezai Sorumluluğuna İlişkin Hukuki Analiz ve Öneriler (TCK m. 220/5)", **Türkiye Adalet Akademisi Dergisi**, Sayı: 38, Yıl: 11, Nisan 2019, ss. 89-106.
- Tuncay, A. Can. "Adalet Nedir?", **Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt: 13, Sayı: 171-172, 2018, ss. 199-238. (Adalet)
- Turinay, Faruk Y. **Ceza Hukukunda Terör Amaçlı Örgütlenme Suçu**, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2018.
- Tümerkan, Somay. "Klasik, Pozitivist Okullarda ve Toplumsal Savunma Hareketinde Ceza Sorumluluğunun Esası", **İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası**, Cilt: 48, Sayı: 1-4, 1983, ss. 51-71.
- Türkoğlu, Halide Gökçe. **Roma Hukukunda Suç ve Ceza**, Güncellenmiş 2. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2017.
- Ubeydullah, Turan. **Ceza Hukukunda Hümanizm İlkesi Açısından Kastrasyon Yaptırımı**, Adalet Yayınevi, Ankara, 2019.
- Ûdeh, Abdulkâdir. **Seküler Ceza Hukuku Kurumlarıyla Mukayeseli İslâm Ceza Hukuku –Genel Hükümler-**, Çev. Ali Şafak, Gözden Geçirilmiş ve Genişletilmiş 2. Baskı, Kayihan Yayınları, İstanbul, 2012.
- Udombana, Nsongurua J. "An African Human Rights Court and an African Union Court: A Needful Duality or a Needless Duplication", **Brooklyn Journal of International Law**, Cilt: 28, Sayı: 3, 2003, ss. 811-870.
- Uyanık, M. Zeki. "İslâm Hukukunda Mahkûmun Hakları ve Mahkûma Yapılacak Muamele", **İslam Hukuku Araştırmaları Dergisi**, Sayı: 27, Nisan 2016, ss. 331-391.
- Uzun, Elif. "Milletlerarası Ceza Mahkemesi Düşüncesinin Tarihsel Gelişimi ve Roma Statüsü", **Sosyal Bilimler Dergisi**, Cilt: 3, Sayı: 2, 2003, ss. 25-47.
- Ûçok, Coşkun, Ahmet Mumcu ve Gülnihal Bozkurt. **Türk Hukuk Tarihi**, 14. Bası, Turhan Kitabevi, Ankara, 2010.
- Ûçok, Coşkun. "Osmanlı Kanunnamelerinden İslam Ceza Hukukuna Aykırı Hükümler", **Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt: 3, Sayı: 1, 1946, ss. 125-146. (Hükümler I)

- Üçok, Coşkun. "Osmanlı Kanunnamelerinden İslam Ceza Hukukuna Aykırı Hükümler II", **Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt: 3, Sayı: 2, 1946, ss. 365-383. (Hükümler II)
- Ünal Özkorkut, Nevin. "İslam Ceza Hukukunda Kadın", **Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt: 56, Sayı: 2, 2007, ss. 83-95.
- Ünver, Yener ve Hakan Hakeri. **Ceza Muhakemesi Hukuku Cilt 1**, 15. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2019.
- Ünver, Yener. "Ceza Hukukunda Objektif Sorumluluk", **Ceza Hukuku Günleri 70. Yılda Türk Ceza Kanunu Genel Hükümler**, Beta Yayınevi, 26-27 Mart 1997, İstanbul. 1997, Beta, 1977, ss. 109-195. (Sorumluluk)
- Ünver, Yener. "Hastane Yönetiminin Organizasyondan Kaynaklanan Ceza Sorumluluğu", **II. Uluslararası Tıp Hukuku Kongresi Bildirileri Kitabı**, Antalya, 21-23 Eylül 2017, Adalet Yayınevi, Ankara, 2018, ss. 955-971. (Organizasyon)
- Ünver, Yener. "Türkiye'de Ceza Hukukunda Avrupa Hukukuna Uyum Çalışmaları Bağlamında Üçüncü Yargı Paketinin Genel Değerlendirilmesi", **Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi**, Cilt: 19, Sayı: 2, (Prof. Dr. Nur Centel'e Armağan), 2013, ss. 407-428. (Değerlendirme)
- Üzülmez, İlhan. "Yeni Ceza Kanunu'nun Sisteminde Cezanın Belirlenmesi ve Bireyselleştirilmesi", **Erzincan Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt: 10, Sayı: 3-4, 2006, ss. 203-235.
- Van der Wilt, Harmen. "Srebrenica: On Joint Criminal Enterprise, Aiding and Abetting and Command Responsibility", **Netherlands International Law Review**, Cilt: 62, Sayı: 2, 2015, ss. 229-241.
- Vogel, Joachim. "Rethinking Corporate Criminal Liability", **Regulating Corporate Criminal Liability**, Springer International Publishing, Cham Heidelberg New York Dordrecht London, 2014, ss. 337-341.
- Volio, Fernando. "The Inter-American Commission on Human Rights", **American University Law Review**, Cilt: 30, Sayı: 1, 1980, ss. 65-78.
- Vos, Jan Anne. **The Function of Public International Law**, Asser Press, The Hague, 2013.
- Weller, Marc. "The Kosova Indictment of the International Criminal Tribunal for Yugoslavia", **International Journal of Human Rights**, Cilt: 4, Sayı: 3-4, 2000, ss. 207-222.
- Werle, Gerhard. "Individual Criminal Responsibility in Article 25 ICC Statute", **Journal of International Criminal Justice**, Sayı: 5, 2007, ss. 953-975.

- Twist, Susan. "Rethinking Retrospective Criminality in the Context of war Crimes Trials", **Liverpool Law Review**, Sayı: 27, 2006, ss. 31-66.
- Williams, Sarah. "The Extraordinary African Chambers in the Senegalese Courts", **Journal of International Criminal Justice**, Cilt: 11, Sayı: 5, 2013, ss. 1139-1160.
- Winter, Bruce W. **Roman Wives, Roman Widows- The Appearance of New Women and the Pauline Communities**, William B. Eerdmans Publishing, Cambridge, 2003.
- Yağcı, Kürşad. **Cezai Mirasçılıktan Çıkarma (Cezai Iskat)**, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2013.
- Yakut, Esra. **Osmanlı Hukukunda Tazir Cezaları**, 2. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2015.
- Yalçın, Can. **Hükmün Açıklanmasının Geri Bırakılması**, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2021.
- Yarsuvat, Duygun. "Ceza ve Yeni İçtimai Müdafaa Doktrini", **İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası**, Cilt: 32, Sayı: 1, 1966, ss. 79-100.
- Yenidünya, A. Caner ve Zafer İçer. **Suç İşlemek Amacıyla Örgüt Kurma (TCK m. 220, 221)**, Digesta Yayınevi, İstanbul, 2014.
- Yenisey, Feridun ve Ayşe Nuhoglu. **Ceza Hukukunun Güncel Kaynakları Cilt 3**, Bahçeşehir Üniversitesi Yayınları, İstanbul, 2004.
- Yenisey, Feridun. "Örgüt Suçu, Muhakemesi ve Gizli Tanık", **Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Köksal Bayraktar'a Armağan, Cilt: 1, Sayı: 1, 2010, ss. 397-420.
- Yerdelen, Erdal. **Müsadere ve Mülkiyetin Kamuya Geçirilmesi- Konuların Anayasa ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Açısından Değerlendirilmesi**, Adalet Yayınevi, Ankara, 2010.
- Yıldırım, Akif. **Hükmün Açıklanmasının Geri Bırakılması**, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2018.
- Yıldırım, Ali Haydar. "Çek Cezası (TTK m. 783/3), **Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt: 16, Özel Sayı: Prof. Dr. Hakan Pekcanitez Armağanı, 2014, ss. 3449-3506.
- Yıldırım, Ramazan ve Serkan Çınarlı. **Türk İdare Hukuku Dersleri Cilt: 1**, Gözden Geçirilmiş ve Genişletilmiş 6. Bası, Adalet Yayınevi, Ankara, 2020.
- Yıldırım, Zeki ve Ekrem Çetintürk, "Başlık İbraz Edilen Çekle İlgili Olarak Karşılıksızdır İşlemi Yapılması Halinde Nasıl Bir Yaptırım Uygulanması Gerektiği Sorunu", **Türkiye Barolar Birliği Dergisi**, Sayı: 103, 2012, ss. 27-84.

- Yıldırım, Zeki. **İfade ve Basın Özgürlüğü Bağlamında Terörizmin Propagandası Suçu**, Adalet Yayınevi, Ankara, 2014.
- Yılmaz, Ejder. **Hukuk Sözlüğü**, Yetkin Yayınları, Yenilenmiş 4. Baskı, Ankara, 2010.
- Yılmaz, Mahmut. **Kadim Medeniyetlerde ve İslâm Hukukunda Cezalar**, Adalet Yayınevi, Ankara, 2018.
- Yiğit, Yaşar. **İslam Ceza Hukuku Hükümlerin Yürürlüğü**, Sistem Ofset Yayıncılık, Ankara, 2012.
- Yüce, Turhan Tûfan. **Ceza Hukuku Dersleri Cilt: 1**, Şafak Basım ve Yayınevi, Manisa, 1982.
- Yüzer, Dilara. **1982 Anayasası'nda Basın Özgürlüğü Karşısında Kişilik Hakkı ve Korunması**, Yetkin Yayınları, Ankara, 2013.
- Zafer, Hamide. **Ceza Hukuku Genel Hükümler TCK m. 1-75**, 7. Bası, Beta Basım Yayım Dağıtım, İstanbul, 2019.
- Zeegers, Krit. **International Criminal Tribunals and Human Rights Law-Adherence and Contextualization**, Asser Press, The Hague, 2016.

Mehmet Samet KILIÇÇIOĞLU

Avukat

**KONUT VE ÇATILI İŞYERİ
KİRA SÖZLEŞMESİNİN
KİRAYA VEREN TARAFINDAN
İHTİYAÇ NEDENİYLE
SONA ERDİRİLMESİ**

**ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022**

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Konut ve Çatılı İşyeri Kira Sözleşmesinin Kiraya Veren Tarafından İhtiyaç Nedeniyle Sona Erdirilmesi
Mehmet Samet Kılıççioğlu

Hukuk Yayınları Dizisi – 3025

Birinci Baskı : Ocak, 2022

ISBN : 978 – 605 – 8038 – 48 – 4

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Vadi Grafik Tasarım Ltd. Şti.
İvedik Org. San. Bölgesi 1420. Cadde
No: 58/1 Yenimahalle/Ankara
Tel: 0 312 395 85 71
Sertifika No: 47479

KAYNAKÇA

- ACAR Faruk**, Kira Hukuku Şerhi (TBK m. 299-332), 4.bs, İstanbul, 2017.
- AKGÜN AKAY Merve**, Konut ve Çatılı İşyeri Kira Sözleşmelerine Özgü Sona Erme Sebepleri, 1. bs, Ankara, 2017.
- AKYİĞİT, Ercan**, 6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu'nda Kira Sözleşmesi, Ankara 2012.
- ALTAŞ, Hüseyin**, Hasılat ve Şirket Kirası (TBK mad.270-298), 1. bs, Ankara, 2009.
- ARAL Fahrettin / AYRANCI Hasan**, Borçlar Hukuku Özel Borç İlişkileri, 14. bs, Ankara, 2021.
- ARSLAN Ramazan / YILMAZ Ejder / TAŞPINAR AYVAZ Sema / HANAĞASI Emel**, Medeni Usul Hukuku, 7. bs, Ankara, 2021.
- AYDIN Gülşah Sinem**, Kira Sözleşmesinin Genel Hükümlere Göre Sona Ermesi (TBK m.327-333), 1. Bs, İstanbul, 2013.
- AYDOĞDU Murat / KAHVECİ Nalan**, Türk Borçlar Hukuku Özel Borç İlişkileri Sözleşmeler Hukuku, 5. bs, Ankara, 2021.
- BURCUOĞLU Haluk**, Yargıtay Kararları Işığında 6570 Sayılı Yasa'ya Göre Kiracının Tahliye Edilmesi, İstanbul, 1993.
- DOĞAN, Murat**, Konut ve Çatılı İşyeri Kira Sözleşmelerinin Sona Ermesi, Ankara, 2011.
- EREN Fikret**, Borçlar Hukuku Özel Hükümler, 6. bs, Ankara, 2021.
- ERZURUMLUOĞLU Erzan**, Sözleşmeler Hukuku (Özel Borç İlişkileri), 4. bs,, Ankara, 2019.
- GENÇCAN, Ömer Uğur**, Boşanma Hukuku, 10 bs, Ankara, 2021.
- GÜMÜŞ Mustafa Alper**, Yeni 6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu'na Göre Kira Sözleşmesi (TBK m.299-356), 2. bs, İstanbul, 2012.
- GÜNAY, Erhan**; Konut ve Çatılı İşyeri Kiralarında Kira Tespiti ve Kira Sözleşmesinin Sona Erdirilmesi, Ankara, 2017.

- GÖKYAYLA, Emre:** “Konut ve Çatılı İşyeri Kiralarına İlişkin Hükümlerin Uygulama Alanı”, Yaşar Üniversitesi Dergisi, C. VIII, S. Özel.
- İNCEOĞLU M. Murat,** Kira Hukuku, Cilt 1, İstanbul, 2014.
- İNCEOĞLU M. Murat,** Kira Hukuku, Cilt 2, İstanbul, 2014.
- KAHVECİ Nalan,** Alt Kira ve Kiranın Devri, İzmir, 2005.
- KARAKAŞ Sinem,** Konut ve Çatılı İşyeri Kira Sözleşmesinin Kiraya Veren Kaynaklanan Sebeplerle Sona Ermesi, 1. bs, Ankara, 2019.
- KAYA Ümmühan,** Türk Hukukunda Kiraya Veren Kiralananın Ayıplarından Sorumluluğu, Ankara, 2014,
- KAYNAR Muhammet,** Konut ve Çatılı İşyeri Kiralarında Kira Bedelinin Belirlenmesi, İstanbul. 2014.
- KILIÇOĞLU, Ahmet M.,** Borçlar Hukuku Genel Hükümler, 25. bs, Ankara, 2021.
- KIRMIZI Mustafa,** Kira Hukuku, 2. bs, Ankara, 2020.
- OĞUZMAN M. Kemal / SELİÇİ Özer / OKTAY ÖZDEMİR Saibe,** Eşya Hukuku, 22. bs, İstanbul, 2020.
- ÖZELÇİ GENÇ, Güliz,** Kiralananın İhtiyaç Nedeniyle Tahliyesi (Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Mustafa Cahit Günel), İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2019.
- ÖZKAN OĞLU Neşe,** 6098 Sayılı TBK Kapsamında Konut ve Çatılı İşyeri Kira Sözleşmesinin Kiraya Veren Tarafından Sona Erdirilmesi, 2. bs, Ankara, 2019.
- ÖZTÜRK, Mehmet,** Konut ve Çatılı İşyeri Sözleşmelerinin Sona Erme Halleri, DEÜHF Dergisi, Prof. Dr. Şeref Ertaş’a Armağan, C.19, Özel Sayı, 2017.
- ÖZYAKIŞIR ÖZKAN,** Konut ve Çatılı İşyeri Kira Sözleşmelerinde Kira Bedeli, Ankara, 2019.
- PERVER, Zuhul,** Yabancı Para Olarak Kararlaştırılan Kira Bedelinin Belirlenmesi (Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Pakize Ezgi Akbulut), İstanbul Aydın Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2018.
- RUHİ Canan / RUHİ Ahmet Cemal,** Türk Borçlar Kanunu’na Göre Kira Hukuku (En Son Yargıtay İçtihatları İle), 9. bs, Ankara, 2016.

- SONKURT Mustafa**, Konut ve Çatılı İşyeri Kiralarında Sözleşmenin İhtiyaç Sebebiyle Sona Ermesi (Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Filiz Yavuz İpekyüz), Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Diyarbakır, 2018
- SIRATAŞ Burcu**, Türk Borçlar Kanunu'na Göre Kira Sözleşmesinin Sona Ermesi, 1. bs, Ankara, 2019.
- SÜZEK, Sarper**, İş Hukuku, 20 bs, İstanbul, 2020,
- TANDOĞAN Haluk**, Borçlar Hukuku Özel Borç İlişkileri, Kira ve Ödünç Verme (Ariyet, Karz) Sözleşmeleri, C.1, 4. bs, İstanbul, 2008.
- TUNABOYLU, Müslim**, Borçlar Kanununa Göre Tahliye Davaları, Ankara, 2007.
- YAVUZ Cevdet / ACAR Faruk / ÖZEN Burak**, Borçlar Hukuku Dersleri (Özel Hükümler), 17. bs, İstanbul, 2021.
- ZEVKLİLER Aydın / GÖKYAYLA K. Emre**, Borçlar Hukuku Özel Borç İlişkileri, 19. Bs, Ankara, 2019.

Dr. Kemal ERDOĞAN
Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Medenî Hukuk Anabilim Dalı

ARAŞTIRMA-GELİŞTİRME

SÖZLEŞMESİ

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Araştırma-Geliştirme Sözleşmesi

Kemal Erdoğan

Hukuk Yayınları Dizisi – 3026

Birinci Baskı : Ocak, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8038 – 49 – 1

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara

Tel : (0312) 231 17 00

Fax : (0312) 231 17 10

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : adalety@adaletyayinevi.com

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C

(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul

Tel : (0216) 305 72 81

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Vadi Grafik Tasarım Ltd. Şti.

İvedik Org. San. Bölgesi 1420. Cadde

No: 58/1 Yenimahalle/Ankara

Tel: 0 312 395 85 71

Sertifika No: 47479

KAYNAKLAR *

- Acar, Faruk:** *Eser Sözleşmesinde Eserin Tamamlanma Oranı ve Bu Oranın Bazı Etkileri*, e-akademi, Hukuk, Ekonomi ve Siyasal Bilimler Aylık İnternet Dergisi, Sa. 134, 2013, s. 1-24 (Acar, Eser).
- Acar, Faruk:** *Kira Hukuku Şerhi* (TBK m. 299-326), 3. Baskı, İstanbul 2016 (Acar, Kira).
- Açıkgöz, Osman:** *4691 Sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu'nun Uygulama Alanı ve Buna Göre Kurulan Teknoloji Geliştirme Bölgelerinde Yapılan Arazi Tahsis Sözleşmelerinin Hukuki Niteliği*, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, C. 23, Sa. 2, 2017, s. 389-421.
- Akçaal, Mehmet:** *Eşya Hukuku*, Ankara 2021 (Akçaal, Eşya).
- Akçaal, Mehmet:** *Sözleşme Sonrası Sorumluluk*, Konya 2018 (Akçaal, Sorumluluk).
- Akıncı, Ateş:** *Mukayeseli Hukuk Açısından Amerikan ve Avrupa Topluluğu Hukukunda Rekabetin Yatay Kısıtlanması*, Ankara 2001 (Akıncı, Rekabet).
- Akıncı, Şahin:** *Borçlar Hukuku Bilgisi*, 12. Baskı, Konya 2021 (Akıncı, Borçlar Hukuku).
- Akıncı, Şahin:** *Karşılaştırmalı Borçlar Hukuku Özel Hükümler, Türk-Kazak Hukuku*, Konya 2004 (Akıncı, Borçlar Özel).
- Akıncı, Şahin:** *Roma Borçlar Hukuku*, 12. Baskı, Konya 2021 (Akıncı, Roma Borçlar).
- Akıncı, Şahin:** *Vekâlet Sözleşmesinin Sona Ermesi*, Konya 2004 (Akıncı, Vekâlet).
- Akıntürk, Turgut:** *Şart ve Mükellefiyet Kavramları Üzerine Bir İnceleme*, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 27, Sa. 3, 1970, s. 219-247.
- Akipek, Jale/Akıntürk, Turgut:** *Eşya Hukuku*, İstanbul 2009.
- Akipek, Şebnem:** *Alt Vekâlet*, Ankara 2003.
- Akkanat, Halil:** *Adi Ortaklıkta "Haklı Sebep İhraç" Mümkün Müdür?*, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası, C. 62, S. 1-2, 2004, s. 333-349.
- Akkayan Yıldırım, Ayça:** *4630 Sayılı Kanun Değişikliği ve Gelişmeler Işığında 'Sinema Eseri' ve 'Sinema Eser Sahipliği'*, Prof. Dr. Hayri DOMANIÇ'e 80. Yaş Günü Armağanı, C. I, İstanbul 2001, s. 1-45.

---

* Aynı yazarın birden fazla eserine veya aynı soyadı taşıyan farklı yazarların eserlerine yapılan atıfları birbirinden ayırmak ve editörlü eslere atıf yapmak için kullanılan kısaltmalar, ilgili eserin sonunda parantez içinde verilmiştir.

- Akkurt**, Sinan Sami: *Türk Özel Hukukunda İş Sözleşmesi ile Eser Sözleşmesinden Kaynaklanan Başlıca Yükümlülükler ve Anılan Sözleşmelerin Ayırt Edilmesi*, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 10, Sa. 2, 2008, s. 13-64.
- Aksu**, Mustafa: *Bilgisayar Programları Açısından Fikir ve Sanat Eserleri Hukukunda Yayıma Hakkının Tükenmesi ve Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin Verisil Versus Microsoft Kararı (OEM Kararı) Üzerine Düşünceler*, İstanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi Özel Sayısı, C. 15, Sa. 2, Prof. Dr. M. İlhan Ulusan'a Armağan, C. 1, 2016, s. 133-171 (Aksu, OEM Kararı).
- Aksu**, Mustafa: *Bilgisayar Programlarının Fikri Mülkiyet Hukukunda Korunması*, İstanbul 2006 (Aksu, Fikri Mülkiyet).
- Aksu**, Mustafa: *Bilgisayar Programlarının Patent Hukuku Kapsamında Korunmadığı Yönündeki Görüşün Değerlendirilmesi*, Prof. Dr. Fırat ÖZTAN'a Armağan, C. I, Ankara 2010, s. 141-151 (Aksu, Patent Hukuku).
- Akyol**, Şener: *Borçlar Hukuku, Genel Hükümler*, C. I, İstanbul 1995 (Akyol, Borçlar Genel).
- Akyol**, Şener: *Borçlar Hukuku, Özel Borç İlişkileri*, I. Fasikül, Birleşik Sözleşmeler, Karma Muhtevalı Sözleşmeler, Factoring, Münhasır Temsilcilik, Okul Sözleşmesi, Kasa Kirası, Franchise, Satım İçin Bırakma, Kredi Açma, Mühendislik, İstanbul 1984 (Akyol, Özel I).
- Akyol**, Şener: *Borçlar Hukuku, Özel Borç İlişkileri*, II. Fasikül, Know-How, Management, Joint Venture ve Büyük Çaplı İnşaat Sözleşmeleri, İstanbul 1997 (Akyol, Özel II).
- Altaş**, Hüseyin: *Eserin Teslimden Önce Telef Olması (BK. mad. 368)*, Ankara 2002 (Altaş, Eser).
- Altaş**, Hüseyin: *İstisna Sözleşmesinde İş Sahibinin Yaklaşık Ücretin Aşırı Aşılması Nedeniyle Sözleşmeden Dönme Hakkı (Bk. Mad. 366 ve 367)*, Prof. Dr. Bilge Öztan'a Armağan, Ankara 2008, s. 71-84 (Altaş, Yaklaşık Ücret).
- Altaş**, Hüseyin: *Şekle Aykırılığın Olumsuz Sonuçlarının Düzeltilmesi*, Ankara 1998 (Altaş, Şekle Aykırılık).
- Altay**, Sabah: *6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu ve Milletlerarası Mal Satımına İlişkin Sözleşmeler Hakkında Birleşmiş Milletler Anlaşması (CISG) Uyarınca Hasarın Alıcıya Geçişi*, Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Sa. 1, Özel Sayı, Milletlerarası Mal Satımına İlişkin Birleşmiş Milletler Anlaşması'nın (CISG) Türk Borçlar Kanunu Çerçevesinde Değerlendirilmesi Sempozyumu, 2013, s. 183-224.
- Altunkaya**, Mehmet: *Edimin Başlangıçtaki İmkânsızlığı*, Ankara 2005.
- Ansay**, Tuğrul: *Adi Şirket Bir Tüzel Kişi Midir?*, Prof. Dr. Erdoğan Moroğlu'na 65. Yaş Günü Armağanı, İstanbul 1999, s. 1-10 (Ansay, Tüzel Kişi).
- Ansay**, Tuğrul: *Adi Şirket, Dernek ve Ticaret Şirketleri*, Ankara 1967 (Ansay, Adi Şirket).

- Ansay**, Tuğrul: *Karar İncelemesi: Adi Şirket Ortakları Tacir midir? Ortakların Ticaret Ünvanı; Defter Tutma*, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 25, Sa. 3, 1968, s. 263-266 (Ansay, Karar İncelemesi).
- Antalya**, O. Gökhan, Hukuk Metodolojisi, C. II, Ankara 2021 (Antalya, Hukuk Metodolojisi).
- Antalya**, O. Gökhan: Marmara Hukuk Yorumu, C. V/1, 1, Borçlar Hukuku, Genel Hükümler, Temel Kavramlar, Sözleşmeden Doğan Borç İlişkileri, 2. Baskı, Ankara 2019 (Antalya, Borçlar Genel 1).
- Antalya**, O. Gökhan: Marmara Hukuk Yorumu, C. V/1, 3, Borçlar Hukuku, Genel Hükümler, Borçların İfası, Borçların İfa Edilmemesinin Sonuçları: Borcun İfa Edilmemesi, Borçlunun Temerrüdü, 2. Baskı, Ankara 2019 (Antalya, Borçlar Genel 3).
- Aral**, Fahrettin/**Ayrancı**, Hasan: Borçlar Hukuku, Özel Borç İlişkileri, 14. Baskı, Ankara 2021.
- Arbek**, Ömer: Fikir ve Sanat Eserlerine İlişkin Lisans Sözleşmesi, Ankara 2005.
- Arkan**, Sabih: *Adi Şirket Ortağına Sözleşmeyle Verilen İdare Yetkisinin Kaldırılması ve Sonuçları*, Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, C. 21, Sa. 2, 2001, s. 15-24.
- Arpacı**, Özge: Eser Sözleşmesinde İş sahibinin Edimin İfasına Katılımı, Ankara 2019.
- Arslanlı**, Halil: Fikrî Hukuk Dersleri, II: Fikir ve Sanat Eserleri, İstanbul 1954 (Arslanlı, Fikrî Hukuk).
- Arslanlı**, Halil: Kollektif ve Komandit Şirketler, I. Kısım, 2. Baskı, İstanbul 1960 (Arslanlı, Şirketler).
- Aslan**, İsmail Yılmaz: Rekabet Hukuku Dersleri, 3. Baskı, Bursa 2010 (Aslan, Rekabet Dersleri).
- Aslan**, İsmail Yılmaz: Rekabet Hukuku, Teori- Uygulama- Mevzuat, 5. Baskı, Bursa 2017 (Aslan, Rekabet Hukuku).
- Aslan**, Mehmet: Fikri Mülkiyet Haklarının Anonim Şirketlere Aynı Sermaye Olarak Getirilmesi, Ankara 2016 (Aslan, Aynı Sermaye).
- Aşçıoğlu Öz**, Gamze: Rekabet Hukuku ve Politikası, Avrupa Birliği: Tarihçe, Teoriler, Kurumlar ve Politikalar, Editörler: **Akçay**, Belgin/**Göçmen**, İlke, 2. Baskı, Ankara 2014, s. 381-409.
- Atamer**, Yeşim M.: Uluslararası Satım Sözleşmelerine İlişkin Birleşmiş Milletler Antlaşması (CISG) Uyarınca Satıcının Yükümlülükleri ve Sözleşmeye Aykırılığın Sonuçları, İstanbul 2005.
- Atar**, Eray Aksın: Fikir ve Sanat Eserleri Hukukunda Yayma Hakkı ve Korunması, İstanbul 2017.
- Ateş**, Mustafa: Fikir ve Sanat Eserleri Üzerindeki Hakların Kapsamı ve Sınırlandırılması, Ankara 2003 (Ateş, Kapsam).

- Ateş**, Mustafa: *Fikri Mülkiyet Koruması ve Rekabet Hukuku*, Rekabet Hukukunda Güncel Gelişmeler Sempozyumu-VII, 17-18 Nisan 2009, Kayseri 2009, s. 17-70 (Ateş, Fikri Mülkiyet Koruması).
- Ateş**, Mustafa: *İstisna (Eser) Sözleşmesi Kapsamında Meydana Getirilen Eser Üzerindeki Fikri Haklar*, Fikir ve Sanat Hukukuna Dair Makalelerim, Ankara 2016, s. 439-466 (Ateş, İstisna Sözleşmesi).
- Ateş**, Mustafa: *İşin Görülmesi Sırasında İşçi Tarafından Meydana Getirilen Eser Üzerindeki Telif Hakları*, Fikir ve Sanat Hukukuna Dair Makalelerim, Ankara 2016, s. 399-436 (Ateş, İşçi).
- Ateş**, Mustafa: *Rekabet Hukukuna Giriş*, 2. Baskı, Ankara 2019 (Ateş, Rekabet).
- Ateş**, Mustafa: *Vekâlet Sözleşmesi Kapsamında Meydana Getirilen Eser Üzerindeki Telif Hakları*, Fikir ve Sanat Hukukuna Dair Makalelerim, Ankara 2016, s. 468-481 (Ateş, Vekâlet Sözleşmesi).
- Auer-Reinsdorff**, Astrid/**Conrad**, Isabell (Hrsg.): *Handbuch IT- und Datenschutzrecht*, 3. Auflage, München 2019 (Bearbeiter, in: Auer-Reinsdorff/Conrad, § ..., Rn.).
- Ayan**, Mehmet: *Borçlar Hukuku*, Genel Hükümler, 12. Baskı, Ankara 2020 (Ayan, Borçlar).
- Ayan**, Mehmet: *Eşya Hukuku*, C. 1, Zilyetlik ve Tapu Sicili, 14. Baskı, Ankara 2020 (Ayan, Eşya I).
- Ayan**, Mehmet: *Ticari Satım, Taliki Şart, Kusursuz İmkânsızlık ve Bir Hukuk Genel Kurul Kararı*, Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 2, Sa. 2, 1989, s. 235-287 (Ayan, HGK Kararı).
- Ayan**, Serkan: *Fikir ve Sanat Eserleri Kanununda Hak Sahipliği*, Prof. Dr. Fikret Eren'e Armağan, Ankara 2006, s. 193-236 (Ayan, Hak Sahipliği).
- Aydıncık**, Şirin: *Fikri Haklara İlişkin Lisans Sözleşmeleri*, İstanbul 2006.
- Aydınlı**, İbrahim: *İşverenin Sosyal Temas ve İş İlişkisinden Doğan Edimden Bağımsız Koruma Yükümlülükleri ve Sonuçları*, Ankara 2004.
- Aydoğdu**, Murat/**Kahveci**, Nalan: *Türk Borçlar Hukuku, Özel Borç İlişkileri*, 4. Baskı, Ankara 2019.
- Ayhan**, Rıza/**Çağlar**, Hayrettin/**Özdamar**, Mehmet: *Şirketler Hukuku*, Genel Esaslar, 2. Baskı, Ankara 2020.
- Ayiter**, Nuşin: *Hukukta Fikir ve San'at Ürünleri*, İstanbul 1972 (Ayiter, Fikir ve San'at).
- Ayiter**, Nuşin: *İhtira Hukuku*, Ankara 1968 (Ayiter, İhtira Hukuku).
- Badur**, Emel: *Türk Rekabet Hukukunda Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşmalar (Uyumlu Eylem ve Kararlar)*, Ankara 2001.
- Bağrıaçık**, Safiye Nur: *Üretim ve İş Sırlarının Korunması*, İstanbul 2017.

- Bahtiyar**, Mehmet: Ortaklıklar Hukuku, Yeni TTK'ya Göre Yazılmış Güncellenmiş Tıpkı 10. Baskı, İstanbul 2015.
- Bakırcı**, Mehmet Enes: Teknoloji Transferinde "Patent ve Know-How Lisansı" Sözleşmeleri, İstanbul 2001.
- Barlas**, Nami: Adî Ortaklık Temeline Dayalı Sözleşme İlişkileri, 4. Baskı, İstanbul 2016 (Barlas, Adî Ortaklık).
- Barlas**, Nami: Para Borçlarının İfasında Borçlunun Temerrüdü ve Bu Temerrüt Açısından Düzenlenen Genel Sonuçlar, İstanbul 1992 (Barlas, Para Borcu).
- Bartenbach**, Kurt/**Bartenbach-Fock**, Anja: Patentlizenz- und Know-how-Vertrag, 6. Auflage, Köln 2007.
- Baş**, Mustafa: Teknik Bilgi (Know-How) Lisans Sözleşmesi, Ankara 2000.
- Baçoğlu**, Başak: *Borcun İfasındaki İmkânsızlık*, Prof. Dr. Mustafa Dural'a Armağan, İstanbul 2013, s. 307-346 (Baçoğlu, İfa).
- Baçoğlu**, Başak: *Sözleşmenin Konusundaki İmkânsızlık*, Prof. Dr. Belgin Erdoğan'a Armağan, İstanbul 2011, s. 489-517 (Baçoğlu, Konu).
- Başpınar**, Veysel: *Avukatın Özen Borcu*, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 12, Sa. 1-2, 2008, s. 39-62 (Başpınar, Avukat).
- Başpınar**, Veysel: *Taşınmaz Satımında Vekalet*, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 45, Sa. 1, 1996, s. 483-504 (Başpınar, Taşınmaz Satımı).
- Başpınar**, Veysel: *Vekilin (Avukatın, Hekimin, Mimarın, Bankanın) Özen Borcundan Doğan Sorumluluğu*, 2. Baskı, Ankara 2004 (Başpınar, Vekilin Sorumluluğu).
- Battal**, Ahmet: *Patent Mevzuatı Yönünden "Üniversite Mensubu" Kavramı ve Vakıf Üniversitelerinde Çalışanların Buluşları*, Bilgi Toplumunda Hukuk, Ünal Tekinalp'e Armağan, C. 2, İstanbul 2003, s. 189-197.
- Baygın**, Cem: *Fikri Hukukta Yaratıcı Eser Sahibi ve Eser Üzerindeki Mali Hakları Kullanmaya Kanunen Yetkili Sayılan Kişiler*, Prof. Dr. Ömer Teoman'a 55. Yaş Günlü Armağanı, C. 1, İstanbul 2002, s. 145-174 (Baygın, Eser Sahibi).
- Baygın**, Cem: *Türk Hukukuna Göre İstisna Sözleşmesinde Ücret ve Tabi Olduğu Hükümler*, İstanbul 1999 (Baygın, Ücret).
- Beaumart**, Markus: *Werkerfolgsrisiken in F&E-Verträgen*, Heidelberger Kolloquium Technologie und Recht 2003, Forschungs- und Entwicklungsverträge in Wissenschaft und Technik, München 2004, S. 39-55.
- Bekgöz**, Merve: *Çalışanların Meydana Getirdiği Fikrî ve Sınâî Ürünler Üzerindeki Haklar*, Ankara 2017.
- Belgesay**, Mustafa Reşit: *Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu Şerhi*, İstanbul 1955.
- Bellican**, Cüneyt: *Eser Sahibinin Manevi Haklarını Smurlandıran Hukuki İşlemler ve Bazı Durumlar*, İstanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi Özel Sayısı, C. 15, Sa. 2, Prof. Dr. M. İlhan Uluşan'a Armağan, C. 1, 2016, s. 277-329.

- Bilge**, Necip: Borçlar Hukuku, Özel Borç Münasebetleri, Ankara 1971.
- Bilgili**, Fatih/**Demirkapı**, Ertan, Ticari İşletme Hukuku, Bursa 2013 (Bilgili/Demirkapı, Ticari İşletme).
- Bilgili**, Fatih/**Demirkapı**, Ertan: Şirketler Hukuku, 9. Baskı, Bursa 2013 (Bilgili/Demirkapı, Şirketler Hukuku).
- Bisges**, Marcel (Hrsg.): Handbuch Urheberrecht, Berlin 2016 (Bearbeiter, in: Bisges, PN).
- Bleicher**, Frank: Effiziente Forschung und Entwicklung: personelle, organisatorische und führungstechnische Instrumente, Wiesbaden 1990.
- Blowfield**, Michael: Business and Sustainability, Oxford University Press, Oxford 2013.
- Bozgeyik**, Hayri: *Fikir ve Sanat Eserlerinde Hususiyet*, Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, C. 25, Sa. 3, 2009, s. 169-222.
- Bozkurt**, Tamer: Şirketler Hukuku, 9. Baskı, Ankara 2018.
- Brandi-Dohrn**, Matthias: Das Risiko im Entwicklungsvertrag, buradan erişilebilir: <http://www.brandi-dohrn.de/veroeff/entwickv.html> (Erişim Tarihi: 05.05.2021).
- Brox**, Hans/**Walker**, Wolf-Dietrich: Allgemeines Schuldrecht, 32. Auflage, München 2007.
- Burcuoğlu**, Halûk: *Eser Sözleşmesinde İş Sahibinin Ayıba Karşı Tekeffülden Doğan Hakları ve Özellikle Bu Hakların Kullanılabilmesi İçin Uyulması Gereken Süreler*, Prof. Dr. Haluk Tandoğan'ın Hatırasına Armağan (1925-1988), Ankara 1990, s. 283-332 (Burcuoğlu, Eser Sözleşmesi).
- Burcuoğlu**, Halûk: Hukukta Beklenmeyen Hal ve Uyarılama, İstanbul 1995 (Burcuoğlu, Beklenmeyen Hal).
- Burcuoğlu**, Halûk: Uygulama ve Öğretiden Örneklerle Özel Hukukta (Aile - Kira - Borçlar Hukukunun Diğer Bazı Bölümleri), I Quo Vadis (Nereye) – II Niha-yet, İstanbul 2016 (Burcuoğlu, Uygulama)
- Buz**, Vedat: Borçlunun Temerrüdünde Sözleşmeden Dönme, Ankara 1998 (Buz, Sözleşmeden Dönme).
- Buz**, Vedat: *Eser Sözleşmesinde Müteahhidin Eseri Tamamlama Borcunun İmkansızlaşması*, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi, C. 49, Sa. 1, 1994, s. 23-40 (Buz, İmkansızlaşma).
- Buz**, Vedat: *İş Sahibinin BK. m. 369'a Göre Eser Sözleşmesini Feshi*, Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, C. 21, Sa. 2, 2001, s. 209-265 (Buz, Eser).
- Bühler**, Theodor: Verträge der Maschinen- und Industrieanlagenindustrie nach Schweizerischem Recht, Zürich/St. Gallen 2008 (Bühler, Verträge).
- Bühler**, Theodor: Zürcher Kommentar zum Schweizerischen Zivilrecht, Band: V/2d, Art. 363-379 OR, Der Werkvertrag, 3. Auflage, Zürich 1998 (Bühler, in: ZK OR, Art. Rn.).

- Büyükay**, Yusuf/**Doğan**, Murat: *Akaryakıt Bayilik Sözleşmelerindeki İntifa Hakkı Kurulması Şartının Rekabet Hukuku Açısından Değerlendirilmesi*, Rekabet Hukukunda Güncel Gelişmeler Sempozyumu-VII, 17-18 Nisan 2009, Kayseri 2009, s. 449-480.
- Büyükay**, Yusuf: *Eser Sözleşmesi*, 3. Baskı, Ankara 2019.
- Byrne**, Noel: *Research and Development Contracts*, International Company and Commercial Law Review, Vol. 6, N. 8, 1995, pp. 272-277.
- Can**, Hacı: *Avrupa Birliği Hukuku*, İstanbul 2013.
- Canbolat**, Talat: *İşçi Buluşları*, İstanbul 2007.
- Cansel**, Erol/**Özel**, Çağlar: *Borçlar Hukuku*, Genel Hükümler, C. 1, 2. Baskı, Ankara 2017.
- Chase**, Rory L.: *Knowledge Management Benchmarks*, The Journal of Knowledge Management, Vol. 1, N. 1, 1997, pp. 83-92.
- Ciccotello**, Conrad S./**Hornyak**, Martin J./**Piwowar**, Michael S.: *Research and Development Alliances: Evidence from a Federal Contracts Repository*, Journal of Law and Economics, Vol. 47, N. 1, 2004, pp. 123-166.
- Conway-Jones**, Danielle: *Research and Development Deliverables under Government Contracts, Grants, Cooperative Agreements and CRADAs: University Roles, Government Responsibilities and Contractor Rights*, Computer Law Review & Technology Journal, Vol. 9, N. 1, 2004, pp. 181-202.
- Çakalır**, Yalçın: *Mimarlık Sözleşmesi*, Ankara 1976.
- Çörtoğlu Koca**, Sema: *Danışmanlık Sözleşmesinin Esasına Uygulanacak Hukuk*, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 11, Sa. 1-2, 2007, s. 233-257 (Çörtoğlu Koca, Danışmanlık Sözleşmesi).
- Çörtoğlu Koca**, Sema: *Milletlerarası Özel Hukukta Araştırma- Geliştirme (Ar-Ge) Sözleşmelerine Uygulanacak Hukuk*, FMR, C. 9, S. 3, 2009, s. 97-114 (Çörtoğlu Koca, Araştırma-Geliştirme (Ar-Ge) Sözleşmeleri).
- Çörtoğlu Koca**, Sema: *Teknoloji Transfer Sözleşmelerinden Doğan Kanunlar İhtilâfı*, Ankara 2013 (Çörtoğlu Koca, Teknoloji Transfer Sözleşmeleri).
- Dam**, M. Metin: *Ar&Ge İnovasyon ve Ekonomik Büyüme*, Bursa 2017.
- Dayınlarlı**, Kemal: *İnşaat Sektöründe Müşavirlik Mühendislik Sözleşmesi*, Ankara 1998 (Dayınlarlı, Mühendislik).
- Dayınlarlı**, Kemal: *İstisna Akdinde Müteahhidin ve İş Sahibinin Temerrüdü, Hüküm ve Sonuçları*, 4. Baskı, Ankara 2008 (Dayınlarlı, İstisna Akdi).
- Demir**, Ahmet: *Çağdaş Teknolojik Gelişmeler, Genişletilmiş Üçüncü Baskı*, Ankara 1981 (Demir, Teknolojik Gelişme).
- Demir**, Mehmet: *Eczacılık Mesleğinin Hasta Hakları ve Rekabet Hukuku Açıklarından Değerlendirilmesi*, Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, C. 26, Sa. 1, 2010, s. 95-118 (Demir, Rekabet).

- Demirbaş**, Feride: *Patent Lisans Sözleşmeleri*, Prof. Dr. Şener Akyol'a Armağan, İstanbul 2011, s. 441-483.
- Demirel**, Ceren: *Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'nun 10. Maddesi Bağlamında Birden Fazla Eser Sahibi Tarafından Meydana Getirilen Eserler ve Eser Sahipleri Birliği*, Ankara 2017.
- Dıvarcı**, Faruk: *Araştırma ve Geliştirme (Ar-Ge) Sözleşmeleri*, Ankara 2021.
- Dieners**, Peter/**Reese**, Ulrich (Hrsg.): *Handbuch des Pharmarechts, Grundlagen und Praxis*, München 2010 (Bearbeiter, in: Dieners/Reese, § ..., Rn.).
- Doğan**, Murat/**Şahan**, Gökhan/**Atamulu**, İsmail: *Borçlar Hukuku, Genel Hükümler Ders Kitabı*, Ankara 2019.
- Doğanay**, Y. Ümit: *Âdi Şirket Akdi (Akdin Unsurları – Kurulması – Hükümsüzlüğü)*, İstanbul 1968.
- Doğrul**, Gürhan Sefa: *Mimarın Telif Hakkı*, Ankara 2013.
- Domaniç**, Hayri: *Şirketler Hukuku, C. I, Adi, Kollektif ve Komandit Şirketler*, 4. Baskı, İstanbul 1988.
- Dural**, Mustafa: *Borçlunun Sorumlu Olmadığı Sonraki İmkânsızlık*, İstanbul 1976 (Dural, Sonraki İmkânsızlık).
- Dural**, Mustafa: *İmkânsızlık Kavramı ve Türleri*, Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, C. 7, Sa. 1, 1973, s. 11-58 (Dural, İmkânsızlık Kavramı).
- Effenberger**, Julius: *Transfer von Wissen zur Übertragung von Rechten an geistigen Gütern, insbesondere bei Forschungsverträgen*, SJZ 99/2003, S. 217-227.
- Egli**, Urs: *Forschungs- und Entwicklungsverträge: zentrale Rechtsfragen und Hinweise zur Vertragsgestaltung*, AJP/PJA, 7/2015, S. 993-1005.
- Emiroğlu**, Haluk: *Roma Hukuku'nda Vekalet Sözleşmesi (Mandatium) ve Hukuki İşlemlerde Temsil*, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 52, Sa. 1, 2003, s. 101-111.
- Emmerich**, Volker: *BGB – Schuldrecht, Besonderer Teil*, 14. Auflage, Heidelberg 2015.
- Erbay**, İsmail: *Know-How Sözleşmesi*, Ankara 2002.
- Erbek**, Özge: *Fikir ve Sanat Eserlerine İlişkin Lisans Sözleşmesinin Hukuki Niteliği*, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 11, Sa. 2, 2009, s. 1-67.
- Ercoskun Şenol**, H. Kübra: *Sözleşmenin İçeriğini Belirleme Özgürlüğü ve Bunun Genel Sınırı: TBK m.27*, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası, C. 74, S. 2, 2016, s. 709-737.
- Erdem**, B. Bahadır: *Patent Hakkının Korunmasına ve Patent Hakkına İlişkin Sözleşmelere Uygulanacak Hukuk*, 2. Baskı, İstanbul 2002 (Erdem, Patent)
- Erdem**,ERCÜMENT: *Türk-İsviçre Rekabet Hukuklarında Birleşme ve Devralmalar*, Prof. Dr. Erdoğan Moroğlu'na 65. Yaş Günü Armağanı, İstanbul 1999, s. 193-230 (Erdem, Rekabet).

- Erdil**, Engin: Fikri Mülkiyet Hukuku, İstanbul 2016.
- Erdoğan**, İhsan: Borçlar Hukuku, Genel Hükümler, 4. Baskı, Ankara 2019 (Erdoğan, Borçlar Hukuku).
- Erdoğan**, İhsan: *İstisna Sözleşmesi ve Bazı İşgörme Sözleşmeleri ile Karşılaştırılması*, Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 3, Sa. 1, 1990, s. 135-172 (Erdoğan, İstisna Sözleşmesi).
- Erdoğan**, Belgin: Roma Borçlar Hukuku Dersleri, İstanbul 2006.
- Erel**, Şafak N.: *Fikri Hukukta Bilgisayar Programlarının Korunması*, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi, C. 49, Sa. 1-2, Prof. Dr. İlhan Öztrak'a Armağan, 1994, s. 141-164 (Erel, Bilgisayar).
- Erel**, Şafak N.: Türk Fikir ve Sanat Hukuku, Ankara 1998 (Erel, Fikir ve Sanat).
- Erem**, Turgut S.: Türk Ticaret Kanununa Göre Ticaret Hukuku Prensipleri, C. II, Ticaret Şirketleri, 3. Baskı, İstanbul 1969.
- Eren**, Fikret: Borçlar Hukuku, Genel Hükümler, 26. Baskı, Ankara 2021 (Eren, Genel Hükümler).
- Eren**, Fikret: Borçlar Hukuku, Özel Hükümler, 6. Baskı, Ankara 2019 (Eren, Özel Hükümler).
- Ergün**, Mevci: Fikri Mülkiyet Hukuku, C. 1, Ankara 2020 (Ergün, C. 1).
- Ergün**, Mevci: Fikri Mülkiyet Hukuku, C. 2, Ankara 2020 (Ergün, C. 2).
- Ergüne**, Mehmet Serkan: Lisans Sözleşmesinde Başlangıçtaki İmkânsızlık, Prof. Dr. Özer Seliçi'ye Armağan, Ankara 2006, s. 203-222 (Ergüne, Lisans).
- Ergüne**, Mehmet Serkan: Reform Sonrası Alman Medenî Kanununda İmkânsızlık Hâlleri ve Sonuçları, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası, C. 62, S. 1-2, 2004, s. 351-380 (Ergüne, Reform).
- Erlüle**, Fulya: *Alt Vekâlet*, Prof. Dr. Selâhattin Sulhi Tekinay'ın Hatrasına Armağan, İstanbul 1999, s. 259-269.
- Erman**, Hasan, Eşya Hukuku, 5. Baskı, İstanbul 2014 (Erman, Eşya Hukuku).
- Erman**, Hasan: Arsa Payı Karşılığı İnşaat Sözleşmesi, Gözden Geçirilmiş 3. Baskı, İstanbul 2010 (Erman, İnşaat Sözleşmesi).
- Erman**, Hasan: İstisna Sözleşmesinde Beklenilmeyen Haller (BK. 365/2), İstanbul 1979 (Erman, Beklenilmeyen Haller).
- Ertaş**, Şeref/**Gökyayla**, K. Emre: *Mimarî Projeler Üzerindeki Telif Hakkı*, Prof. Dr. Seyfullah Edis'e Armağan, İzmir 2000, s. 407-424.
- Erzurumluoğlu**, Erzan: Sözleşmeler Hukuku, (Özel Borç İlişkileri), 6. Baskı, Ankara 2016.
- Esener**, Turhan/**Güven**, Kudret: Eşya Hukuku, 6. Baskı, Ankara 2015.
- Esin**, Arif: Rekabet Hukuku, İstanbul 1998.

- Esser, Josef/Schmidt, Eike:** Schuldrecht, Band I, Allgemeiner Teil, Teilband 1, Entstehung, Inhalt und Beendigung von Schuldverhältnissen, 7. Auflage, Heidelberg 1992.
- Evrensel, H. Alperen:** Telif Hakkı Sözleşmesi ve Hakların Devri, Ankara 2019.
- Fellmann, Walter/Müller, Karin:** Berner Kommentar zum schweizerischen Privatrecht, Band VI: Obligationenrecht, 2. Abteilung: Die einzelnen Vertragsverhältnisse, 8. Teilband: Die einfache Gesellschaft, Art. 530-544 OR, Bern 2006 (Fellmann/Müller, in: BernK OR, Art. Rn.)
- Fellmann, Walter:** Berner Kommentar zum schweizerischen Privatrecht, Band VI: Obligationenrecht, 2. Abteilung: Die einzelnen Vertragsverhältnisse, 4. Teilband: Der einfache Auftrag, Art. 394-406 OR, Bern 1992 (Fellmann, in: BernK OR, Art. Rn.)
- Fett, Torsten/Spierung, Christoph (Hrsg.):** Handbuch Joint Venture, 2. Auflage, Heidelberg 2015.
- Feyzioğlu, Feyzi Necmeddin:** Borçlar Hukuku, Genel Hükümler, C. 1, 2. Baskı, İstanbul 1976 (Feyzioğlu, Borçlar Genel 1).
- Feyzioğlu, Feyzi Necmeddin:** Borçlar Hukuku, İkinci Kısım, Akdın Muhtelif Nevileri (Özel Borç İlişkileri), C. 1, 4. Baskı, İstanbul 1980 (Feyzioğlu, Borçlar Özel).
- Feyzioğlu, Feyzi Necmeddin:** Borçlar Hukuku, Umumî Hükümler, C. 2, İstanbul 1969 (Feyzioğlu, Genel Hükümler 2).
- Freeman, Chris/Soete, Luc (Çev. Türkcan, Ergun):** Yenilik İktisadı, Ankara 2003.
- Fromkin, A. Michael:** *Almost Free: An Analysis of ICANN's Affirmation of Commitments*, Journal on Telecommunications & High Technology Law, Vol. 9, N. 1, 2011, pp. 187-234.
- Funk, Fritz (Çev. Velidedeoğlu, Hıfzı Veldet/Selek, Cemal Hakkı):** Borçlar Kanunu Şerhi, I, Umumî Hükümler, İstanbul 1938.
- Furrer, Andreas/Müller-Chen, Markus/Çetiner, Bilgehan:** Borçlar Hukuku, Genel Hükümler, İstanbul 2021.
- Gauch, Peter (Hrsg.):** Zürcher Kommentar zum Schweizerischen Zivilrecht, Band: V/2a/1, Art. 184-191 OR, Kauf und Tausch, Schenkung, 3. Auflage, Zürich 1993 (Schönle, in: ZK OR, Art. Rn.).
- Gauch, Peter:** Der Werkvertrag, 6. Auflage, Zürich, Basel, Genf 2019.
- Gautschi, Georg:** Berner Kommentar zum schweizerischen Privatrecht, Band VI: Obligationenrecht, 2. Abteilung: Die einzelnen Vertragsverhältnisse, 3. Teilband: Der Werkvertrag, Art. 363-379 OR, 2. Auflage, Bern 1967 (Gautschi, in: BernK OR, Art. Rn.)
- Genç Ardemir, Arzu:** Türk Hukukunda Eser Sahibinin Çoğaltma ve Yayma Hakları, İstanbul 2003.

- Genç, Murat Can/Atasoy, Yeşim:** *Ar&Ge Harcamaları ve Ekonomik Büyüme İlişkisi: Panel Veri Analizi*, Bilgi Ekonomisi ve Yönetimi Dergisi, C. 5, Sa. 2, 2010, s. 27-34.
- Gies, Otto:** *FuE-Verträge in der Raumfahrt – Risiko- und Claims-Management*, Heidelberger Kolloquium Technologie und Recht 2003, Forschungs- und Entwicklungsverträge in Wissenschaft und Technik, München 2004, S. 81-95.
- Giritlioğlu, Necla:** Dürüstlük Kuralları, Hakkın Kötüye Kullanılması Yasağı, Özellikle Şekil Eksikliğinden Dolayı Geçersizliğin Hakkın Kötüye Kullanılması Yasağı ile Sınırlandırılması, İstanbul 1989.
- Gökyayla, K. Emre:** *6098 Sayılı Türk Borçlar Kanununa Göre Eser Sözleşmesine İlişkin Hükümlerin Değerlendirilmesi*, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, Özel Hukuk Sempozyumu Özel Sayısı, 6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu Hükümlerinin Değerlendirilmesi Sempozyumu (3-4 Haziran 2011), Prof. Dr. Cevdet Yavuz'a Armağan, İstanbul 2011, s. 577-593 (Gökyayla, Eser Sözleşmesi).
- Gökyayla, K. Emre:** Eser Sözleşmesinde Ek İş ve İş Değişikliği, İstanbul 2009 (Gökyayla, Ek İş).
- Gökyayla, K. Emre:** Telif Hakkı ve Telif Hakkının Devri Sözleşmesi, Ankara 2001 (Gökyayla, Telif Hakkı).
- Gönen, Doruk:** İnşaat Sözleşmesinde Bedel, İstanbul 2016.
- Groß, Michael:** Forschungs- und Entwicklungsverträge, Heidelberger Musterverträge, Heft 79, 4. Auflage, Frankfurt am Main 2016.
- Grunewald, Barbara/Maier-Reimer, Georg/Westermann, Harm Peter (Hrsg.):** Erman BGB, Handkommentar mit AGG, EGBGB, ErbbauRG, LPartG, ProdHaftG, VBVG, VersAusglG, WEG und ausgewählten Rechtsquellen des IPR, 16. Auflage, Köln 2020 (Bearbeiter, in: Erman BGB, §..., PN...).
- Guhl, Theo/Koller, Alfred/Schnyder, Anton K./Druey, Jean Nicolas:** Das Schweizerische Obligationenrecht, 9. Auflage, Zürich 2000 (Guhl/Bearbeiter).
- Guhl, Théo/Kummer, Max (Çev. Obut, Sait Kemal):** *Âdi Şirket; Tarif ve Kuruluş*, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi, C. 10, Sa. 2, 1955, s. 159-170 (Guhl/Kummer/Obut).
- Gümüş, Mustafa Alper:** Borçlar Hukuku, Özel Hükümler, C. I, İsimli Sözleşmeler Teorisi, Satış, Mal Değişimi, Bağışlama, Kira, Kullanım Öduncü, Tüketim Öduncü, Genel Hizmet Sözleşmesi, 3. Baskı, İstanbul 2013 (Gümüş, I).
- Gümüş, Mustafa Alper:** Borçlar Hukuku, Özel Hükümler, C. II, Eser, Vekâlet, Simsarlık, Vekâletsiz İş Görme, Havale, Saklama, Kefalet ve Garanti, 3. Baskı, İstanbul 2014 (Gümüş, II).
- Gümüş, Mustafa Alper:** Borçlar Hukukunun Genel Hükümleri, Ankara 2021 (Gümüş, Genel Hükümler).

- Gümüş**, Mustafa Alper: *Türk-İsviçre Borçlar Hukukunda Vekilin Özen Borcu*, İstanbul 2001 (Gümüş, Özen Borcu).
- Gümüşsoy Karakurt**, Güler: *Eser Sözleşmesinin Değişen Koşullara Uyarlanması*, İstanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi Özel Sayısı, C. 15, Sa. 2, Prof. Dr. M. İlhan Uluşan'a Armağan, C. 1, 2016, s. 749-765.
- Güneş**, İlhami: *Hizmet Sözleşmesinde Eser Sahipliği*, Terazi Hukuk Dergisi, C. 6, Sa. 56, 2011, s. 19-21 (Güneş, Hizmet).
- Güneş**, İlhami: *Sınai Mülkiyet Kanunu Işığında Uygulamalı Patent ve Faydalı Model Hukuku*, 2. Baskı, Ankara 2019 (Güneş, Patent).
- Güneş**, İlhami: *Uygulamada Fikir ve Sanat Eserleri Hukuku*, 2. Baskı, Ankara 2015 (Güneş, Fikir).
- Gürpınar**, Bünyamin: *Birleşme ve Devralmaların Denetlenmesinin Ekonomik ve Hukuki Gerekçeleri*, Rekabet Hukukunda Birleşme ve Devralmalar Sempozyumu, 22 Nisan 2011, İstanbul 2011, s. 35-48 (Gürpınar, Birleşme).
- Gürpınar**, Damla: *Eser Sözleşmesinde Ücretin Artırılması ve Eksiltilmesi*, İzmir 2006 (Gürpınar, Eser Sözleşmesi).
- Gürzumar**, Osman Berat: *4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. Maddesine Aykırı Sözleşmelerin Tabi Olduğu Geçersizlik Rejimi*, Rekabet Dergisi, Sa. 12, 2002, s. 3-76 (Gürzumar, Rekabetin Korunması).
- Gürzumar**, Osman Berat: *Franchise Sözleşmeleri ve Bu Sözleşmelerin Temelini Oluşturan "Sistem"lerin Hukuken Korunması*, İstanbul 1995 (Gürzumar, Franchise Sözleşmeleri).
- Güven**, Pelin: *Rekabet Hukukunun Özel Hukuk Açısından Sonuçları*, Rekabet Hukuku Sempozyumu – II, 09 Haziran 2007, Bursa 2008, s. 7-24 (Güven, Özel Hukuk).
- Güven**, Pelin: *Türk Rekabet Hukuku ve Avrupa Birliği Rekabet Hukukunda Birleşme ve Devralmaların Denetlenmesi*, Ankara 2002 (Güven, Birleşme ve Devralma).
- Güzel**, Simla: *Ar-Ge Harcamaları ve Vergi Teşvikleri: Belirli Ülkeler Karşısında Türkiye'nin Durumu*, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İİBF Dergisi, C. 4, Sa. 2, 2009, s. 29-48.
- Hamamcıoğlu**, Esra/**Karamanlıoğlu**, Argun: *Adi Ortaklık Sözleşmesinde Şekil*, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, C. 22, Sa. 3, Cevdet Yavuz'a Armağan, 2016, s. 1303-1331.
- Handschin**, Lukas (Hrsg.): *Zürcher Kommentar zum Schweizerischen Zivilrecht*, Band: V/4a, Art. 530-551 OR, Die einfache Gesellschaft, 4. Auflage, Zürich 2009 (Bearbeiter, ZK OR, Art. Rn.).
- Hasselblatt**, Gordian N. (Hrsg.): *Münchener Anwalts Handbuch, Gewerblicher Rechtsschutz*, 5. Auflage, München 2017 (Bearbeiter, in: MAH GewRS, §... Rn.).

- Hatemi, Hüseyin/Serozan, Rona/Arpacı, Abdülkadir:** Borçlar Hukuku, Özel Bölüm, İstanbul 1992 (Bölüm Yazarı (Diğer Yazarlar))
- Hatemi, Hüseyin:** Borçlar Hukuku, Özel Bölüm, İstanbul 1999.
- Hau, Wolfgang/Poseck, Roman** (Hrsg.): BeckOK BGB, 59. Edition, München 2021 (Bearbeiter, in: BeckOK, § ..., Rn.).
- Hauschka, Christoph E./Moosmayer, Klaus/Löser, Thomas** (Hrsg.): Corporate Compliance, Handbuch der Haftungsvermeidung im Unternehmen, 3. Auflage, München 2016 (Bearbeiter, in: Hauschka/Moosmayer/Löser, § ..., Rn.).
- Haverkamp, Katarzyna:** Bestimmungsfaktoren der Vertrogsforschung in Deutschland, Frankfurt am Main 2007.
- Henn, Günter/Pahlow, Louis** (Hrsg.): Patentvertragsrecht, 6. Auflage, Heidelberg 2017 (Bearbeiter, in: Henn/Pahlow, Rn.).
- Henssler, Martin** (Hrsg.): Münchener Kommentar zum Bürgerlichen Gesetzbuch, Band 6, Schuldrecht- Besonderer Teil III, §§ 631–704, 8. Auflage, München 2020 (Bearbeiter, in: Münck, § ..., Rn.).
- Henssler, Martin/Krüger, Wolfgang** (Hrsg.): Münchener Kommentar zum Bürgerlichen Gesetzbuch, Band 5, Schuldrecht- Besonderer Teil II, §§ 535-630h, BetrKV, HeizkostenV, WärmeLV, EFZG, TzBfG, KSchG, MiLoG, 8. Auflage, München 2020 (Bearbeiter, in: Münck, § ..., Rn.).
- Hirsch, Christoph:** Schuldrecht, Besonderer Teil, 6. Auflage, Baden-Baden 2020.
- Hirş, Ernst:** Fikri ve Sinaî Haklar, Ankara 1948.
- Honsell, Heinrich** (Hrsg.): Kurzkomentar, Obligationenrecht, Art. 1-1186 OR, 1. Auflage, Basel 2014 (Bearbeiter, in: KUKO OR, Art. Rn.).
- Honsell, Heinrich/Vogt, Nedim Peter/Watter, Rolf** (Hrsg.): Basler Kommentar, Obligationenrecht II, Art. 530-964 OR, Art. 1-6 SchlT AG, Art. 1-11 ÜBest GmbH., 5. Auflage, Basel 2016 (Bearbeiter, in: BSK OR II, Art. Rn.).
- Honsell, Heinrich/Vogt, Nedim Peter/Wiegand, Wolfgang** (Hrsg.): Basler Kommentar, Obligationenrecht I, Art. 1-529 OR, 7. Auflage, Basel 2019 (Bearbeiter, in: BSK OR I, Art. Rn.).
- Honsell, Heinrich:** Schweizerisches Obligationenrecht, Besonderer Teil, 7. Auflage, Bern 2003.
- Horton, Audrey A.:** *Opportunities and Pitfalls in Research and Development Agreements*, European Intellectual Property Review, Vol. 13, N. 6, 1991, pp. 213-218.
- Huguenin, Claire/Müller-Chen, Markus** (Hrsg.): Handkommentar zum Schweizer Privatrecht (CHK), Band 6: Vertragsverhältnisse, Teil 2: Arbeitsvertrag, Werkvertrag, Auftrag, GoA, Bürgschaft, Art. 319-529 OR, 3. Auflage, Zürich 2016. (Bearbeiter, in: CHK OR, Art. Rn.)

- İlgaz**, Deniz: “Know-How” ve Ticari Sırlar (Teknoloji Transferi ve Fikri Haklarla İlgili Lisans Anlaşmaları), Marmara Üniversitesi Avrupa Topluluğu Enstitüsü Avrupa Araştırmaları Dergisi, C. 8, Sa. 1-2, 2000, s. 155-182.
- Inderst**, Cornelia/**Bannenberg**, Britta/**Poppe**, Sina (Hrsg.): Compliance, Aufbau-Management-Risikobereiche, 3. Auflage, Heidelberg 2017 (Bearbeiter, in: Inderst/Bannenberg/Poppe, Rn.).
- Inkmann**, Joachim: Horizontal and Vertical R&D Cooperation, Konstanz 2000.
- İkizler**, Metin: Centilmenlik Anlaşmaları, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 19, Özel Sayı, Prof. Dr. Şeref ERTAŞ’a Armağan, 2017, s. 415-441 (İkizler, Centilmenlik Anlaşmaları).
- İkizler**, Metin: Rekabet Hukukunda Uyumlu Eylemler, Türk, Avrupa Birliği ve Amerikan Hukukları Açısından Karşılaştırmalı Bir İnceleme, Ankara 2005 (İkizler, Uyumlu Eylemler).
- İnan**, Ali Naim/**Yücel**, Özge: Borçlar Hukuku, Genel Hükümler, 4. Baskı, Ankara 2014.
- Jacobs**, Otto H./**Endres**, Dieter/**Spengel**, Christoph (Hrsg.): Internationale Unternehmensbesteuerung, 8. Auflage, München 2016.
- Jörg**, Florian S./**Arter**, Oliver (Hrsg.): Internet-Recht und IT-Verträge, 2. Auflage, Bern 2009 (Bearbeiter, in: Jörg/Arter, S.).
- Junker**, Markus/**Beckmann**, Roland Michael/**Rüßmann**, Helmut (Hrsg.): juris PraxisKommentar BGB, Band 2, Schuldrecht, 9. Auflage, Saarbrücken 2020 (Bearbeiter, in: jurisPK, §..., Rn.).
- Kabukçuoğlu**, Fatma Dilek: Danışmanlık Sözleşmesi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi, Ankara 2002.
- Kaplan**, İbrahim: İnşaat Sektöründe Müşterek İş Ortaklığı - Joint Venture-, 3. Baskı, Ankara 2013 (Kaplan, Joint Venture).
- Kaplan**, İbrahim: Türk-İsviçre Hukukunda Mimarlık Sözleşmesi ve Mimarın Sorumluluğu, Ankara 1983 (Kaplan, Mimarlık Sözleşmesi).
- Karademir**, Artür: Çalışanların Yarattığı Eserler Üzerinde Fikri Hakların Kullanılması, Ankara 2017.
- Karahan**, Sami (Edit.): Şirketler Hukuku, 2. Baskı, Konya 2013 (Karahan/Bölüm Yazarı).
- Karahan**, Sami/**Suluk**, Cahit/**Saraç**, Tahir/**Nal**, Temel: Fikri Mülkiyet Hukukunun Esasları, 4. Baskı, Ankara 2015 (Bölüm Yazarı (Diğer Yazarlar)).
- Karakılıç**, Hasan: Rekabet Hukukunda Bağlama Uygulamaları, İstanbul 2013.
- Karasu**, Rauf/**Suluk**, Cahit/**Nal**, Temel: Fikri Mülkiyet Hukuku, Güncellenmiş 3. Baskı, Ankara 2019 (Bölüm Yazarı (Diğer Yazarlar)).
- Karayalçın**, Yaşar: Ticaret Hukuku, II. Şirketler Hukuku, 2. Baskı, Ankara 1973.

- Katz**, Michael L.: *An Analysis of Cooperative Research and Development*, RAND Journal of Economics, Vol. 17, N. 4, 1986, pp. 527-543.
- Kaya**, Arslan: *Bilgisayar Programlarının Şahsen Kullanmaya Mahsus Olarak Çoğaltılması Mümkün Müdür?*, Prof. Dr. M. Kemal Oğuzman'ın Anısına Armağan, İstanbul 2000, s. 431-458 (Kaya, Bilgisayar).
- Kaya**, Arslan: *Türk Hukukunda Patentten Doğan Haklar*, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası, C. 55, S. 4, 1997, s. 173-200 (Kaya, Patent).
- Kayıhan**, Şaban/**Ünlütepe**, Mustafa: *Borçlar Hukuku*, Genel Hükümler, 6. Baskı, Ankara 2018.
- Kerrigan**, Jack E./**Brasco**, Christopher J.: *The Technology Transfer Revolution: Legislative History and Future Proposals*, Public Contract Law Journal, Vol. 31, N. 2, 2002, pp. 277-292.
- Keskin**, A. Dilşad: *Kesin Vadeli İşlemlerde İfa Etmeme: Temerrüt ve İmkânsızlık*, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 11, Sa. 1-2, 2007, s. 209-231.
- Keskinci**, Derya: *Hizmet Buluşları*, Prof. Dr. Ergun ÖNEN'e Armağan, İstanbul 2003, s. 205-216.
- Kessler**, Wolfgang/**Kröner**, Michael/**Köhler**, Stefan (Hrsg.): *Konzernsteuerrecht*, 3. Auflage, München 2018 (Bearbeiter, in: Kessler/Kröner/Köhler, Rn.).
- Kılıç**, Harun: *Rekabet Hukukunda Birleşme ve Devralmalardaki Gelişmeler Çerçevesinde Ortak Girişimlerin (Joint-Ventures) Değerlendirilmesi*, Rekabet Hukukunda Birleşme ve Devralmalar Sempozyumu, 22 Nisan 2011, İstanbul 2011, s. 121-136.
- Kılıçoğlu**, Ahmet M.: *Borçlar Hukuku*, Genel Hükümler, 25. Baskı, Ankara 2021 (Kılıçoğlu, Genel Hükümler).
- Kılıçoğlu**, Ahmet M.: *Borçlar Hukuku*, Özel Hükümler, 2. Baskı, Ankara 2020 (Kılıçoğlu, Özel Hükümler).
- Kılıçoğlu**, Ahmet M.: *Sinai Haklarla Karşılaştırmalı Fikri Haklar*, 6. Baskı, Ankara 2020 (Kılıçoğlu, Fikri Haklar).
- Kırca**, Çiğdem: *Know-How Sözleşmesinin Hukukî Niteliği*, Prof. Dr. Ali Bozer'e Armağan, Editör: Prof. Dr. Yaşar Karayalçın, Ankara 1998, s. 243-268.
- Kiper**, Mahmut/**Taş**, Rabia/**Ünlü**, Serimihan (Edit.): *Teknoloji Transfer Ofisleri*, Eskişehir 2019 (Bölüm Yazarı, in: Kiper/Taş/Ünlü, s.).
- Kocağa**, Köksal: *İnşaat Sözleşmesi*, Ankara 2014 (Kocağa, İnşaat).
- Kocağa**, Köksal: *Müteahhidin İşin Devamı Esnasında Özen Yükümlünü İhlâl Ederek Eseri Ayıplı veya Sözleşmeye Aykırı Şekilde Yapacağını Anlaşılması Hâlinde İş Sahibinin BK. m. 358/II Uyarınca Sahip Olduğu Haklar*, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 6, Sa. 1, 2003, s. 177-202 (Kocağa, Özen).
- Kocağa**, Köksal: *Sözleşmenin Kurulabilmesi İçin Tarafların İrade Beyanları Arasındaki Uygunluğunun Kapsamında Yer Alması Gereken Noktalar*, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, Sa. 79, 2008, s. 73-102 (Kocağa, İrade Beyanı).

- Kocayusufpaşaoğlu**, Necip/**Hatemi**, Hüseyin/**Serozan**, Rona/**Arpacı**, Abdülkadir: Borçlar Hukuku, Genel Bölüm, Birinci Cilt, Borçlar Hukukuna Giriş, Hukukî İşlem, Sözleşme, 6. Baskı, İstanbul 2014 (Bölüm Yazarı (Diğer Yazarlar)).
- Koch**, Thurid: Die Haftungsfreizeichnung in Forschungs- und Entwicklungsverträgen, Baden-Baden 2009.
- Koller**, Alfred: Berner Kommentar zum schweizerischen Privatrecht, Band VI: Obligationenrecht, 2. Abteilung: Die einzelnen Vertragsverhältnisse, 3. Teilband, 1. Unterteilband: Der Werkvertrag, Art. 363-366 OR, Bern 1998 (Koller, in: BernK OR, Art. Rn.)
- Korkmaz**, Yakup: *Tam Zamanında Tedarik Sözleşmesi ve Benzer Sözleşmelerle Karşılaştırılması*, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, C. 22, Sa. 3, 2016, s. 1843-1888 (Korkmaz, Karşılaştırma).
- Korkmaz**, Yakup: *Tam Zamanında Tedarik Sözleşmesinin Hukuki Niteliği*, Zirve Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 2, Sa. 2, 2013, s. 155-197 (Korkmaz, Hukuki Nitelik).
- Kortunay**, Ayhan: *Ar-Ge Anlaşmalarının Avrupa Topluluğu Rekabet Hukuku (2659/2000 Sayılı Grup Muafiyet Tüzüğü) Çerçevesinde Değerlendirilmesi*, Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 1, Sa. 1, 2006, s. 215-241.
- Koschaker**, Paul/**Ayiter**, Kudret: Modern Özel Hukuka Giriş Olarak Roma Özel Hukukunun Ana Hatları, Ankara 1983.
- Koyuncu**, Berk Kenan: *Ayıp Nedeniyle Eser Sözleşmesinden Dönme Hakkının Kullanılabilmesi İçin TBK m. 475 Hükmünde Öngörülen Şartlar ve Sınırlamaya Dair Bir Değerlendirme*, Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 11, Sa. 145-146, Prof. Dr. Özer SELİÇİ'nin Anısına Armağan, 2016, s. 1069-1093.
- Körber**, Torsten/**Schweitzer**, Heike/**Zimmer**, Daniel (Hrsg.): Immenga/ Mestmäcker Wettbewerbsrecht, Band: 1, Kommentar zum Europäischen Kartellrecht, 6. Auflage, München 2019 (Bearbeiter, in: Immenga/Mestmäcker).
- Köroğlu**, Belin: *Milletlerarası Mal Satım Sözleşmeleri Hakkında Birleşmiş Milletler Sözleşmesi (CISG) Madde 79 ve 80 Kapsamında Sorumluluktan Kurtulma*, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 17, Sa. 1-2, 2013, s. 775-804.
- Kren Kostkiewicz**, Jolanta /**Wolf**, Stephan/**Amstutz**, Marc/**Frankhauser**, Roland (Hrsg.): OR Kommentar (OFK) Schweizerisches Obligationenrecht, 3. Auflage, Zürich 2016 (Bearbeiter, in: OFK OR, Art. Rn.).
- Kronke**, Herbert/**Melis**, Werner/**Kuhn**, Hans (Hrsg.): Handbuch Internationales Wirtschaftsrecht, 2. Auflage, Köln 2017 (Bearbeiter, in: Kronke/Melis/Kuhn, Rn.).
- Krüger**, Wolfgang (Hrsg.): Münchener Kommentar zum Bürgerlichen Gesetzbuch, Band 3, Schuldrecht – Allgemeiner Teil II, 8. Auflage, München 2019 (Bearbeiter, in: Münck, § ..., Rn.).

- Kurşat**, Zekeriya: *Eser ve Vekâlet Sözleşmelerinin Nitelendirilmesi Sorunu ve Nitelendirilmenin Hükmü*, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası, C. 67, S. 1-2, 2009, s. 143-166 (Kurşat, Eser ve Vekâlet).
- Kurşat**, Zekeriya: *Yeni Borçlar Kanunumuzda Adi Ortaklık Hükümlerinin Değerlendirilmesi*, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası, C. 70, S. 1, 2012, s. 301-317 (Kurşat, Adi Ortaklık).
- Kurt Özçetin**, Neslihan: *Çalışanların Meydana Getirdiği Eserler Üzerindeki Fikri Haklar*, İstanbul 2021.
- Kurt**, L. Müjde: *Borçlunun Sorumlu Olmadığı Sonraki İmkânsızlık (TBK m. 136)*, Ankara 2016.
- Larenz**, Karl/**Wolf**, Manfred: *Allgemeiner Teil des Bürgerlichen Rechts*, 9. Auflage, München 2004.
- Larenz**, Karl: *Lehrbuch des Schuldrechts, Erster Band, Allgemeiner Teil*, 14. Auflage, München 1987.
- Laszlo**, Kathia Castro/**Laszlo**, Alexander: *Evolving Knowledge for Development: The Role of Knowledge Management in a Changing World*, Journal of Knowledge Management, Vol. 6, N. 4, 2002, pp. 400-412.
- Looschelders**, Dirk: *Schuldrecht, Besonderer Teil*, 8. Auflage, München 2013.
- Lorenz**, Hubertus: *Vergabe von Entwicklungsverträgen aus der Sicht der Industrie*, Heidelberger Kolloquium Technologie und Recht 2003, Forschungs- und Entwicklungsverträge in Wissenschaft und Technik, München 2004, S. 29-37.
- Lutz**, Helmuth: *Forschungs- und Entwicklungsvertrag nach EG-Kartellrecht-Formularvertrag*, Recht der internationalen Wirtschaft, H. 1, 1986, S. 5-10.
- Marshall**, Andy W./**Meckling**, William: *Predictability of the Costs, Time and Success of Development*, New Jersey 1962.
- Martinek**, Michael: *Moderne Vertragstypen, Band II: Franchising, Know-how-Verträge, Management- und Consultingverträge*, München 1992.
- Medicus**, Dieter/**Lorenz**, Stephan: *Schuldrecht II, Besonderer Teil*, 18. Auflage, München 2018.
- Medicus**, Dieter: *Schuldrecht I, Allgemeiner Teil*, 9. Auflage, München 1996.
- Meier**, Andrea: *In guten wie in schlechten Zeiten: Ausstieg und Haftung aus Produkteentwicklungsverträgen*, AJP/PJA 2009, H. 5, S. 551-564.
- Meier-Hayoz**, Arthur (Hrsg.): *Berner Kommentar zum schweizerischen Privatrecht, Band VI: Obligationenrecht, 1. Abteilung: Allgemeine Bestimmungen, 2. Teilband: Unterteilband, 1a Inhalt des Vertrages, Art. 19-22 OR*, Bern 1991 (Kramer, Ernst A., in: BernK OR, Art. Rn.)
- Mes**, Peter: *Patentgesetz Gebrauchsmustergesetz*, 4. Auflage, München 2015.

- Molnar**, Istvan: *Legal Actions of the European Union on the Management of Intellectual Property in the Knowledge Transfer Activities of Universities and Public Research Institutions*, Law Review of Kyiv University of Law, Vol. 2009, N. 2, 2009, pp. 181-185.
- Mondini**, Andrea/**Bürge**, Stefan: *Zuordnung der Ergebnisse gemeinsamer Forschung und Entwicklung in der Praxis*, sic! 2008, H. 1, S. 3-20.
- Moroğlu**, Erdoğan: *Adi Şirkete Dair*, Makaleler, İstanbul 2010, s. 753-763.
- Möffert**, Franz-Josef: *Der Forschungs- und Entwicklungsvertrag*, 4. Auflage, München 2019.
- Müller-Chen**, Markus/**Huguenin**, Claire (Hrsg.): *Handkommentar zum Schweizer Privatrecht (CHK)*, Band 5: *Vertragsverhältnisse*, Teil 1: *Innominatkontrakte, Kauf, Tausch, Schenkung, Miete, Leihe*, Art. 184-318 OR, 3. Auflage, Zürich 2016. (Bearbeiter, in: CHK OR, Art. Rn.)
- Nicklisch**, Fritz: *Kooperation und Risikoverteilung bei FuE-Verträgen*, Heidelberger Kolloquium Technologie und Recht 2003, Forschungs- und Entwicklungsverträge in Wissenschaft und Technik, München 2004, S. 5-14.
- Nomer**, Haluk Nami: *Borçlar Hukuku, Genel Hükümler*, 14. Baskı, İstanbul 2015 (Nomer, Borçlar Hukuku).
- Nomer**, Haluk Nami: *Sözleşmedeki Esaslı Bir Nokta, Özellikle Karşılıklı Borç Doğuran Aktilede İvazın Miktarı Belirlenmeksizin Sözleşme Kurulabilir Mi?*, Yaşar Üniversitesi Elektronik Dergisi, C. 8, Özel Sayı, Prof. Dr. Aydın Zevkliler'e Armağan, 2013, s. 2053-2074 (Nomer, Esaslı Nokta).
- Nomer**, N. Fusun: *Borç Sözleşmelerinde Şekil Eksikliğinin Müeyyidesi ve Buna Dayalı Hükümsüzlüğün Dürüstlük Kuralı (MK. m. 2/II) Dışındaki Yollardan Giderilmesi*, Prof. Dr. M. Kemal Oğuzman'ın Anısına Armağan, İstanbul 2000, s. 595-626 (Nomer, Şekil Eksikliği).
- Noyan**, Erdal: *Patent Hukuku*, 3. Baskı, Ankara 2015.
- Odman Boztosun**, N. Ayşe: *2003/2 Sayılı Grup Muafiyeti Tebliği Işığında Rekabet Hukukumuzda Ar-Ge İşbirliklerinin Değerlendirilmesi*, Atatürk Üniversitesi Erzurum Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 9, Sa. 1-2, 2005, s. 475-511.
- Odman**, N. Ayşe: *Fikrî Mülkiyet Hukuku ile Rekabet Hukukunun Teknolojik Yeniliklerin Teşvikindeki Rolü*, Ankara 2002.
- Oğuz**, Arzu: *Roma ve Türk Hukukunda İnançlı İşlem ve Vekâlet Sözleşmelerinin Karşılaştırılması*, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 41, Sa. 1, 1990, s. 225-284.
- Oğuzman**, M. Kemal/**Öz**, M. Turgut: *Borçlar Hukuku, Genel Hükümler*, C. 1, 13. Baskı, İstanbul 2015 (Oğuzman/Öz, I).
- Oğuzman**, M. Kemal/**Öz**, M. Turgut: *Borçlar Hukuku, Genel Hükümler*, C. 2, 10. Baskı, İstanbul 2013 (Oğuzman/Öz, II).

- Oğuzman, M. Kemal/Seliçi, Özer/Oktay-Özdemir, Saibe:** Eşya Hukuku, 22. Baskı, İstanbul 2020.
- Oktay Özdemir, Saibe:** Sinaî Haklara İlişkin Lisans Sözleşmeleri ve Rekabet Hukuku Düzenlemelerinin Lisans Sözleşmelerine Uygulanması, İstanbul 2002.
- Oktay, Saibe:** *İsimsiz Sözleşmelerin Geçerliliği, Yorumu ve Boşluklarının Tamamlanması*, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası, C. 55, S. 1-2, 1996, s. 263-296.
- Okur, Sinan:** Eine kritische Untersuchung zu den Rechtsbehelfen des Käufers im alten und im neuen türkischen Warenkaufrecht, Frankfurt am Main 2013 (Okur, Warenkaufrecht).
- Okur, Sinan:** Otonom Araçlarda Sözleşme Dışı Hukuki Sorumluluk, Yapay Zeka Sorumluluk Doktrinine Mukayeseli Bir Katkı, Ankara 2021 (Okur, Otonom Araç).
- Okur, Sinan:** *Roma, Türk-İsviçre ve Avrupa Sözleşme Hukukunda Koşul (Şart) Kavramı ve Hukuki Sonuçları Üzerine Karşılaştırmalı Bir İnceleme*, Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 14, Sa. 1, 2019, s. 31-101 (Okur, Koşul).
- Okur, Sinan:** *Türk – İsviçre ve Alman Hukukunda Eser ve Eser Teslim Sözleşmeleri: Tarihsel Gelişim, Kavram, Unsurlar ve Benzer Sözleşme Tiplerinden Ayırt Edilmesi*, Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 14, Sa. 175-176, 2019, s. 625-739 (Okur, Eser Sözleşmesi).
- Okur, Sinan:** *Türk Borçlar Kanunu'nda Alıcının Genel ve Sonraki İfa Talebi Üzerine CISG Işığında Eleştirel Bir Değerlendirme*, e-Akademi, Hukuk, Ekonomi ve Siyasal Bilimler Aylık İnternet Dergisi, S. 131, 2013, s. 1-22 (Okur, CISG).
- Olguç, Senai:** İstisna Akdi, Ankara 1977.
- Ongan, Burak:** Sinaî Haklara İlişkin Lisans Sözleşmelerinde Tarafların Hukuki Durumu, Ankara 2007.
- Orak, Cem Çağatay:** Kamu Hizmetleri ve Kamu Teşebbüslerine Rekabet Hukuku Kurallarının Uygulanması, Ankara 2011.
- Ortan, Ali Necip:** İşçi Buluşları Hukuku (BK. m. 336), İzmir 1987 (Ortan, İşçi Buluşları).
- Ortan, Ali Necip:** *Knov-Hov ve Hukuken Korunması Sorunu*, Ankara Barosu Dergisi, Sa. 4, 1980, s. 467-485 (Ortan, Knov-Hov).
- Ortan, Ali Necip:** Patent Lisansı Sözleşmesi, Ankara 1979 (Ortan, Patent Lisansı).
- Öğüz, Tufan:** Know-How Sözleşmesi, 2. Baskı, İstanbul 2018 (Öğüz, Know-How).
- Öğüz, Tufan:** *Türk Borçlar Kanunu'nun Sözleşmelerin Geçersizliğine İlişkin Hükümlerinin Değerlendirilmesi*, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, Özel Hukuk Sempozyumu Özel Sayısı, 6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu Hükümlerinin Değerlendirilmesi Sempozyumu (3-4 Haziran 2011), Prof. Dr. Cevdet Yavuz'a Armağan, İstanbul 2011, s. 103-110 (Öğüz, Geçersizlik).

- Öktem**, Seda: *Eser Sözleşmesinde İş Sahibinin Ayıptan Doğan Hakları*, İstanbul Barosu Dergisi, C. 80, Sa. 5, 2006, s. 1947-1965.
- Öz**, M. Turgut: *İş Sahibinin Eser Sözleşmesinden Dönmesi*, Bayındırlık İşleri Şartnamesinin İlgili Hükümleri ile Birlikte, İstanbul 1989 (Öz, Eser Sözleşmesi).
- Öz**, M. Turgut: *Kat Karşılığı İnşaat Sözleşmesinde Şekil Sorunları*, Prof. Dr. Hamdi YASAMAN'a Armağan, İstanbul 2017, s. 495-508 (Öz, Şekil Sorunları).
- Öz**, M. Turgut: *Milletlerarası Mal Satımına İlişkin Sözleşmeler Hakkında Birleşmiş Milletler Antlaşması (CISG)*, Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Sa. 1, Özel Sayı, Milletlerarası Mal Satımına İlişkin Birleşmiş Milletler Antlaşması'nın (CISG) Türk Borçlar Kanunu Çerçevesinde Değerlendirilmesi Sempozyumu, 2013, s. 3-17 (Öz, CISG).
- Öz**, M. Turgut: *Taşınır Mülkiyeti Devrinin Borçlandırıcı İşlemlerle İlişkisi Borç Olmayan Şeyin Ödenmesi Gerçekleşmeyen Sebep Dayanan İktisap Şekle Aykırılığın Dürüstlük Kuralı Yargısıyla Aşılması*, İstanbul 2020 (Öz, Taşınır Mülkiyeti).
- Öz**, M. Turgut: *Türk Patent Hukukunda Çalışanların Buluşları*, Prof. Dr. M. İlhan Ulusan'a Armağan, C. 3, Ankara 2016, s. 589-603 (Öz, Çalışanların Buluşları).
- Öz**, M. Turgut: *Yeni Borçlar Kanununda Satım ve Eser Sözleşmesi Bakımından Ayıba Karşı Tekeffül Düzenlemesindeki Değişiklikler*, Prof. Dr. Mustafa Dural'a Armağan, İstanbul 2013, s. 854-874 (Öz, Değişiklikler).
- Özbilen**, Arif Barış: *Sözleşmelerin Şekli ve Şekil Yönünden Hükümsüzlüğü*, İstanbul 2016.
- Özçelik**, Ş. Barış: *Sözleşmeden Doğan Borçların İfasında Hukukî İmkânsızlık ve Sonuçları*, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 63, Sa. 3, 2014, s. 569-621.
- Özdemir**, Hayrunnisa: *Eser Sözleşmesinde İş Sahibinin Ücret Ödeme Borcu*, İstanbul 2018.
- Özel**, Çağlar: *Marka Lisansı Sözleşmesi*, 2. Baskı, Ankara 2015.
- Özen**, M. Murat: *Uluslararası Teknoloji Transferi Sözleşmeleri*, İstanbul 1996.
- Özsoy**, Mehmet Akif: *Özel Hukuk İlişkisine Dayalı Olarak Çalışanların Buluşları*, İstanbul 2020 (Özsoy, Çalışan Buluşları).
- Özsoy**, Saadet Hande: *Türk Hukukunda Patent Lisansı Sözleşmesi*, Ankara 2011 (Özsoy, Patent Lisansı).
- Özsunay**, Ergun: *Avrupa Birliği Hukuku ve Türkiye-AB İlişkileri*, İstanbul 2015 (Özsunay, AB Hukuku).
- Özsunay**, Ergun: *Kartel Hukuku: Çeşitli Ulusal Hukuklarda ve AET'de Karteller, Rekabeti Sınırlayıcı Uygulamalar ve "Pazara Egemen Teşebbüsler"e Yönelik Önlemler ve Bir "Türk Kartel Kanunu" İçin Yönelendirici Öneriler*, İstanbul 1985 (Özsunay, Kartel Hukuku).

- Öztañ**, Fırat: Fikir ve Sanat Eserleri Hukuku, Ankara 2008.
- Öztrak**, İlhan: Fikir ve Sanat Eserleri Üzerindeki Haklar, Ankara 1997.
- Öztürk**, Özgür: *Patent Verilebilirlik Şartı Olarak Sanayiye Uygulanabilirlik*, Prof. Dr. Sarper SÜZEK'e Armağan, C. III, İstanbul 2011, s. 2723-2740 (Öztürk, Sanayi).
- Öztürk**, Özgür: Türk Hukukunda Patent Verilebilirlik Şartları, İstanbul 2008 (Öztürk, Patent).
- Pagenberg**, Jochen/**Geissler**, Bernhard: Lizenzverträge, 5. Auflage, Köln, Berlin, Bonn, München 2003.
- Palandt**, Otto (Hrsg.): Palandt Bürgerliches Gesetzbuch, 65. Auflage, München 2006 (Bearbeiter, in: Palandt, § ..., Rn.).
- Pedrazzini**, Mario M.: *Versuch einer Nominalisierung des Lizenzvertrages*, in: Forstmoser, Peter/Tercier, Pierre/Zäch, Roger (Hrsg.), Innominatverträge: Festgabe zum 60. Geburtstag von Walter R. Schlupe, Zürich 1988, S. 413-422.
- Pekmez**, Cüneyt: Borcun İfa Edilmediği Defi (Ödemezlik Defi), İstanbul 2019.
- Pfaff**, Dieter/**Osterrieth**, Christian: Lizenzverträge, Formulkommentar, 4. Auflage, München 2018 (Bearbeiter, in: Pfaff/Osterrieth, Rn.)
- Piotraut**, Jean-Luc: *European National IP Laws under the EU Umbrella: From National to European Community IP Law*, Loyola University Chicago International Law Review, Vol. 2, N. 1, 2004-2005, pp. 61-92.
- Polater**, Salih: Yüksek Öğretim Kurumlarında Meydana Getirilen Fikri ve Sınai Mülkiyet Hakları ve Hak Sahipliği, Ankara 2019.
- Poroy**, Reha/**Tekinalp**, Ünal/**Çamoğlu**, Ersin: Ortaklıklar Hukuku, C. 1, Giriş, Adî Ortaklık, Ticaret Ortaklıklarına İlişkin Genel Hükümler, Kollektif, Komandit, Anonim, Halka Açık Anonim Şirketler, 13. Baskı, İstanbul 2014 (Bölüm Yazarları (Diğer Yazarlar)).
- Pulaşlı**, Hasan: Şirketler Hukuku Şerhi, C. I, 2. Baskı, Ankara 2015 (Pulaşlı, Şirketler Hukuku Şerhi).
- Pulaşlı**, Hasan: Şirketler Hukuku, Genel Esaslar, 6. Baskı, Ankara 2020 (Pulaşlı, Genel Esaslar).
- Rado**, Türkan: Roma Hukuku Dersleri, Borçlar Hukuku, İstanbul 1978.
- Reisoğlu**, Safa: Türk Borçlar Hukuku, Genel Hükümler, 25. Baskı, İstanbul 2014.
- Reithmann**, Christoph/**Martiny**, Dieter (Hrsg.): Internationales Vertragsrecht, 8. Auflage, Köln 2015 (Bearbeiter, in: Reithmann/Martiny, Rn.).
- Rey**, Heinz: Die Grundlagen des Sachenrechts und das Eigentum, Band I, 3. Auflage, Bern 2007.
- Roberto**, Vito/**Trüeb**, Hans Rudolf (Hrsg.): Handkommentar zum Schweizer Privatrecht (CHK), Band: 7, Personengesellschaften und Aktiengesellschaft, Vergütungsverordnung, Art. 530-771 OR, 3. Auflage, Zürich 2016. (Bearbeiter, in: CHK OR, Art. Rn.)

- Rosenberger**, Hans-Peter/**Wündisch**, Sebastian (Hrsg.): Verträge über Forschung und Entwicklung, 3. Auflage, Köln 2018 (Bearbeiter, in: Rosenberger/Wündisch, Kap. Rn.).
- Roth**, Herbert: BGH, 16. 7. 2002 - X ZR 27/01. Abgrenzung von Dienst- und Werkvertrag bei Forschungsleistungen, Juristen Zeitung, Band 58, N. 7, 2003, S. 369-372.
- Rozwarski**, Denise: *Maximizing Pharmaceutical Industry Profits at the Taxpayers' Expense: Construing FOIA Exemption Four to Allow Secret License Agreements between Pharmaceutical Companies and Federally-Funded Laboratories in Public Citizen Health Research Group v. National Institutes of Health*, Pittsburgh Journal of Technology Law & Policy, Vol. 3, 2003, pp. 1-34.
- Röhricht**, Volker/**Graf von Westhalen**, Friedrich/**Haas**, Ulrich (Hrsg.): Kommentar zu Handelsstand, Handelsgesellschaften, Handelsgeschäften, besonderen Handelsverträgen und Internationalem Vertragsrecht (ohne Bilanz-, Transport- und Seerecht), 5. Auflage, Köln 2019 (Bearbeiter, in: Röhricht/Graf von Westhalen/Haas, Rn.)
- Säcker**, Franz Jürgen/**Rixecker**, Roland/**Oetker**, Hartmut/**Limperg**, Bettina (Hrsg.): Münchener Kommentar zum Bürgerlichen Gesetzbuch, Band 7, Schuldrecht – Besonderer Teil IV, §§ 705–853, Partnerschaftsgesellschaftsgesetz, Produkthaftungsgesetz, 8. Auflage, München 2020 (Bearbeiter, in: Münck, § ..., Rn.).
- Sandberger**, Georg: *Gestaltungsfragen bei Forschungs- und Entwicklungsverträgen*, Heidelberger Kolloquium Technologie und Recht 2003, Forschungs- und Entwicklungsverträge in Wissenschaft und Technik, München 2004, S. 17-27.
- Saraç**, Tahir: 551 Sayılı KHK'nin 11. Maddesine Göre Patent İsteme Hakkı ve Hakkın Sahibi, Prof. Dr. Hayri Domaniç'e 80. Yaş Günü Armağanı, C. 1, İstanbul 2001, s. 517-546 (Saraç, Patent İsteme Hakkı).
- Saraç**, Tahir: *Çalışanlar Tarafından Gerçekleştirilen Buluşlarda Patent Kime Verilecektir?*, Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, C. 9, Sa. 2, 2004, s. 257-278 (Saraç, Çalışanların Buluşları)
- Sarı**, Onur: Patent Lisans Sözleşmeleri, Ankara 2019 (Sarı, Patent Lisans).
- Sarı**, Suat: Vekâlet Sözleşmesinin Tek Taraflı Sona Erdirilmesi, İstanbul 2004 (Sarı, Vekâlet).
- Savaş**, Abdurrahman: *Roma ve Türk Hukukunda Vekalet Sözleşmesi*, Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 8, Sa. 1-2, Milenyum Armağanı, 2000, s. 583-613.
- Sayın Korkmaz**, S. Bengi: Roma Hukuku'nda Vekâlet Sözleşmesi (Mandatium), Ankara 2014.
- Saymen**, Ferit H./**Elbir**, Halid K.: Türk Borçlar Hukuku, Umumî Hükümler, C. 2, İstanbul 1958.

- Saymen**, Ferit H.: Borçlar Hukuku Dersleri, C. I, Umumî Hükümler, İstanbul 1950.
- Schäfer**, Erik: *Inhaber- und Verwertungsrechte an den Ergebnissen von Entwicklungs-/ Forschungs-Kooperationen*, Heidelberger Kolloquium Technologie und Recht 2003, Forschungs- und Entwicklungsverträge in Wissenschaft und Tecknik, München 2004, S. 59-67.
- Schäfer**, Hans-Bernd (Çev. **Aksoy**, Hüseyin Can): *Hukuk ve Ekonomi Yaklaşımı Çerçevesinde Türk Sözleşme Hukukunda Ekonomik İmkânsızlık*, Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, C. 26, Sa. 1, 2010, S. 41-67.
- Schmeißer**, Nikolai/**Zirkel**, Markus P.: *Forschungs- und Entwicklungsverträge - Rechtliche Einordnung ung vertragliche Gestaltung*, MDR 2003, S. 849-853.
- Schubert**, Claudia (Hrsg.): Münchener Kommentar zum Bürgerlichen Gesetzbuch, Band 1, Allgemeiner Teil, §§ 1-240, AllgPersönlR, ProstG, AGG, 8. Auflage, München 2018 (Bearbeiter, in: Münck, § ..., Rn.).
- Schulze**, Reiner/**Grziwotz**, Herbert/**Lauda**, Rudolf (Hrsg.): Bürgerliches Gesetzbuch Kommentiertes Vertrags- und Prozessformularbuch, 4. Auflage, Baden-Baden 2020 (Bearbeiter, in: Schulze/Grziwotz/Lauda, Rn.).
- Schulze**, Reiner: Common European Sales Law (CESL) – Commentary, Baden-Baden 2012.
- Schwab**, Brent: Arbeitnehmererfindungsgesetz, 3. Online-Auflage, beck-online.de (Erişim Tarihi: 27.01.2021).
- Schwarz**, Andreas B. (Çev. **Velidedeoğlu**, Hıfzı Veldet): Medenî Hukuk Dersleri, İkinci Kısım, Borçlar Hukukunun Umumî Nazariyeleri, İstanbul 1935.
- Seçer**, Öz: *İnşaat Sözleşmesinde Yüklenicinin Bildirim Borcu*, Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 11, Sa. 145-146, Prof. Dr. Özer SELİÇİ'nin Anısına Armağan, 2016, s. 727-754 (Seçer, Bildirim Borcu).
- Seçer**, Öz: *Vekâlet Sözleşmesinin Vekâlete Özgü Sebeplerle Sona Ermesi*, İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 2, Özel Sayı, 2015, s. 877-944 (Seçer, Vekâlet).
- Seliçi**, Özer: Borçlar Kanununa Göre Sözleşmeden Doğan Sürekli Borç İlişkilerinin Sona Ermesi, İstanbul 1976 (Seliçi, Sürekli Borç).
- Seliçi**, Özer: İnşaat Sözleşmelerinde Müteahhidin Sorumluluğu, İstanbul 1978 (Seliçi, İnşaat).
- Seliçi**, Özer: *Mimarlık Sözleşmesinin Hukuki Niteliği*, Temsil ve Vekâlet'e İlişkin Sorunlar, Sempozyum, 14-16 Haziran 1976, İstanbul 1977, s. 261-280 (Seliçi, Mimarlık).
- Serozan**, Rona/**Baysal**, Başak/**Sanlı**, Kerem Cem: Borçlar Hukuku, Özel Bölüm, 3. Baskı, İstanbul 2018.
- Serozan**, Rona/**Öz**, Turgut/**Acar**, Faruk/**Gökyayla**, Emre/**Develioğlu**, H. Murat (Edit.): İstanbul Şerhi, Türk Borçlar Kanunu, Yürürlük Kanunu, C. 1, Genel Hükümler, 2. Baskı, İstanbul 2018 (Şerheden, içinde: İŞ I, TBK m. ..., PN.).

- Serozan, Rona/Öz, Turgut/Acar, Faruk/Gökyayla, Emre/Develioğlu, H. Murat** (Edit.): İstanbul Şerhi, Türk Borçlar Kanunu, Yürürlük Kanunu, C. 2, Özel Borç İlişkileri, 2. Baskı, İstanbul 2018 (Şerheden, içinde: İŞ II, TBK m. ..., PN.).
- Serozan, Rona:** Borçlar Hukuku, Genel Bölüm, C. 3, İfa, İfa Engelleri, Haksız Zenginleşme, 6. Baskı, İstanbul 2014 (Serozan, Borçlar Hukuku).
- Serozan, Rona:** Eşya Hukuku, I, Eşya Hukukunun Temel Kavramları ve İlkeleri, Taşınır Eşyada: Zilyetlik- Mülkiyet- İntifa- Rehin, Uygulama Çalışmaları, İstanbul 2014 (Serozan, Eşya Hukuku).
- Serozan, Rona:** Hukukta Yöntem-Mantık, 2. Baskı, İstanbul 2017 (Serozan, Hukukta Yöntem).
- Serozan, Rona:** *Sözleşmenin Kuruluşunda (Konusunda) İmkansızlığa Bağlanan Butlanın Aşılması*, Prof. Dr. Hüseyin ÜLGEN'e Armağan, C. II, İstanbul 2007, s. 2029-2036 (Serozan, İmkansızlık).
- Serozan, Rona:** *Yeni Alman İfa Engelleri Hukuku (Türk Hukukunda Bilimsel Kaynak Olarak Yararlanılabilecek Yenilikler)*, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası, C. 58, S. 1-2, 2000, s. 231-248 (Serozan, İfa Engelleri).
- Serozan, Rona:** *Yeni Borçlar Kanunu'nda Hukuki İşlemin (Özellikle Sözleşmenin) Oluşmasıyla İlgili Kurallardaki Yenilikler*, Prof. Dr. Şener Akyol'a Armağan, İstanbul 2011, s. 663-672 (Serozan, Yenilikler).
- Sewell, Wade P.:** *Some Policy Issues in the Analysis of Research and Development Programs*, The Analysis and Evaluation of Public Expenditures: The PPB System, Vol. 3, pp. 1069-1084.
- Sirmen, A. Lâle:** Eşya Hukuku, 3. Baskı, Ankara 2015.
- Sirmen, Lâle:** *Modern Hukukta Sözleşme Kavramı ve Türk Hukuku*, Prof. Dr. Hüseyin Cahit Oğuzoğlu'na Armağan, Ankara 1972, s. 441-472.
- Songur, Damla Gülseren:** *Türk Hukukunda Rekabet Kuralları Karşısında Patent Lisansı Sözleşmelerinin Durumu*, Uluslararası Antalya Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 2, Sa. 3, 2014, s. 33-54.
- Sosenko, Eric:** *Lined Up for Change: Patent Reform 2011*, LANDSLIDE, Vol. 3, N. 6, 2011, pp. 12-36.
- Störi, Fritz:** Forschungs- und Entwicklungsverträge, Zürich 1979.
- Stumpf, Herbert/Gross, Michael:** Der Lizenzvertrag, 7. Auflage, Heidelberg 1998.
- Stürner, Rolf** (Hrsg.): Jauernig Bürgerliches Gesetzbuch Kommentar, 18. Auflage, München 2021 (Bearbeiter, in: Jauernig BGB, § ..., Rn.).
- Suluk, Cahit:** *6769 Sayılı Smai Mülkiyet Kanununun Getirdiği Yenilikler*, Ticaret ve Fikri Mülkiyet Hukuku Dergisi, C. 4, Sa. 1, 2018, s. 91-109 (Suluk, Yenilikler).
- Suluk, Cahit:** *AB ve Türk Hukukunda Faydalı Modellerin Korunması (I)*, Ankara Barosu Fikri Mülkiyet ve Rekabet Hukuku Dergisi, C. 2, Sa. 1, 2002, s. 53-87 (Suluk, Faydalı Model).

- Sümer**, Halûk Hâdi: İş Hukuku Uygulamaları, 7. Baskı, Ankara 2019 (Sümer, Uygulamalar).
- Sümer**, Halûk Hâdi: İş Hukuku, 25. Baskı, Ankara 2020 (Sümer, İş Hukuku).
- Sylwester**, Kevin: *R&D and Economic Growth, Knowledge, Technology, & Policy*, Vol. 13, N. 4, 2001, pp. 71-84.
- Şahan**, Gökhan: Bilgisayar Programı İmâl Sözleşmesi, Ankara 2016.
- Şahin**, Turan: Eser Sözleşmesinde Yüklenicinin Eseri Teslim Borcunu İfade Temerrüdü, Ankara 2012.
- Şehirali**, Feyzan Hayal: Patent Hakkının Korunması, Ankara 1998.
- Şener**, Oruç Hami: Adi Ortaklık, Ankara 2008 (Şener, Adi Ortaklık).
- Şener**, Oruç Hami: Teorik ve Uygulamalı Ortaklıklar Hukuku Ders Kitabı, Gözden Geçirilmiş 2. Baskı, Ankara 2015 (Şener, Ortaklıklar Hukuku).
- Şenocak**, Zarife: Borçlunun İfa Yardımcılarından Dolayı Sorumluluğu, Ankara 1995 (Şenocak, İfa Yardımcısı).
- Şenocak**, Zarife: Eser Sözleşmesinde Ayıbın Giderilmesini İsteme Hakkı, Ankara 2002 (Şenocak, Eser Sözleşmesi).
- Takei**, Nakoi D.: *Die vertragliche Zuordnung von Immaterialgüterrechten in Forschungsverträgen zwischen Universitäten und Industrie*, AJP/PJA, H. 4, 2006, S. 429-438.
- Tan**, Mustafa/**Erdem**, Tahir: Türkiye’de Ar-Ge Teşvikleri, İstanbul 2010.
- Tandoğan**, Halûk: Borçlar Hukuku, Özel Borç İlişkileri, C. I/1, Kendisine Özgü Yapısı Olan ve Karma Sözleşmeler, Satış ve Çeşitleri, Trampa, Bağışlama, 6. Baskı, İstanbul 2008 (Tandoğan, I/1).
- Tandoğan**, Halûk: Borçlar Hukuku, Özel Borç İlişkileri, C. II, İstisna (Eser) ve Vekâlet Sözleşmeleri, Vekâletsiz İş Görme, Kefalet ve Garanti Sözleşmeleri, 5. Baskı, İstanbul 2010 (Tandoğan, II).
- Tandoğan**, Halûk: *İstisna Akdinde Ayıba Karşı Tekeffülden Doğan Hakların Zamanaşımı*, Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, C. 11, Sa. 3, 1982, s. 1-11 (Tandoğan, Zamanaşımı).
- Tekben**, Tuğçe: *Hekim ile Hasta İlişisinin Vekalet Sözleşmesi Hükümleri Çerçevesinde Değerlendirilmesi*, Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 8, Sa. 2, 2011, C. 9, S. 1, 2012, Prof. Dr. Erhan Adal’a Armağan, s. 859-906.
- Tekinalp**, Gülören: *Patent Lisansı Sözleşmesine Uygulanacak Bağlama Kuralı*, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası, C. 35, S. 1-4, 1969, s. 249-266 (Tekinalp, Patent Lisansı).
- Tekinalp**, Ünal: Fikrî Mülkiyet Hukuku, 5. Baskı, İstanbul 2012 (Tekinalp, Fikrî Mülkiyet).

- Tekinalp**, Ünal: *Yeni Patent Hukukunda "Buluş Sahibi İlkesi" ve Gasp Davalarına İlişkin Bazı Sorunlar*, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası, C. 55, S. 4, 1997, s. 129-136 (Tekinalp, Buluş Sahibi)
- Tekinay**, Selâhattin Sulhi/**Akman**, Sermet/**Burcuoğlu**, Halûk/**Altıp**, Atilâ: *Borçlar Hukuku, Genel Hükümler*, 7. Baskı, İstanbul 1993.
- Tercier**, Pierre/**Pichonnaz**, Pascal/**Develioğlu**, H. Murat: *Borçlar Hukuku, Genel Hükümler*, İstanbul 2016.
- Tiryakioğlu**, Murad: *Teknoloji Transferi, Teknoloji Yoksulluğu Mu?*, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi, C. 66, Sa. 2, 2011, s. 169-199.
- Topcu**, Deniz: *Patent Lisans Sözleşmeleri*, Ankara 2016.
- Topçuoğlu**, Metin: *Karar İncelemesi: Muafiyet Sistemi ve Hâkim Durumun Kötüye Kullanılması, Rekabet Kurulu Kararlarının Zarar Görenlere Etkisi, Rekabet Kurulu'nun Yetkileri, Rekabet Hukukunda Güncel Gelişmeler Sempozyumu-VII*, 17-18 Nisan 2009, Kayseri 2009, s. 483-508.
- Tuncel**, Cem Okan: *İnovasyon Sistemleri ve Ekonomik Gelişme: Bursa Bölgesi İmalat Sanayinde İnovasyon Süreçleri Üzerine Bir Alan Çalışması*, Bursa 2012.
- Tunçomağ**, Kenan: *Türk Borçlar Hukuku, II. Cilt, Özel Borç İlişkileri*, İstanbul 1977.
- Tüysüz**, Mustafa: *Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu Çerçevesinde Fikri Haklar Üzerindeki Sözleşmeler*, Ankara 2007.
- Tüzüner**, Özlem: *Faydalı Modelin Korunması ve Faydalı Modelin Korunmasına Uygulanacak Hukuk*, İstanbul 2011.
- Ullrich**, Hanns: *Auslegung und Ergänzung der Schutzrechtsregeln gemeinsamer Forschung und Entwicklung*, GRUR 1993, S. 338-344.
- Ulusoy**, Erol: *Adi Ortaklığın Tasfiyesi ve Mahkemelerin Görevi*, Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi, Sa. 5, 2015, s. 879-904.
- Umar**, Bilge: *Borçluya İsnad Olunamayan İmkânsızlık Sebebi ile Ademi İfa*, Adalet Dergisi, C. 52, Sa. 9-10, 1961, s. 963-982.
- Uyan**, Göktürk: *İsviçre-Türk Hukukunda Mimari Proje Düzenleme Sözleşmesinin Hukuki Niteliği, İş Görme Sözleşmeleri Kuramına Bir Katkı*, İstanbul 2006.
- Ünal**, Akın: *Rekabet Hukukunun Sözleşmenin İçeriğini Belirleme Özgürlüğüne Müdahalesi*, Rekabet Hukukunda Güncel Gelişmeler Sempozyumu-VII, 17-18 Nisan 2009, Kayseri 2009, s. 395-415.
- von Staudinger**, Juliun (Hrsg.): *Kommentar zum Bürgerlichen Gesetzbuch mit Einführungsgesetz und Nebengesetzen: BGB, Eckpfeiler des Zivilrechts*, Berlin 2005 (Bearbeiter, in: Staudinger/Eckpfeiler, s.).

- Voß, Ulrike:** *Forschungs- und Entwicklungsverträge in der Pharma-, Biotech- und Gentechnikindustrie – rechtliche Probleme und Regelungsinhalte*, Heidelberger Kolloquium Technologie und Recht 2003, Forschungs- und Entwicklungsverträge in Wissenschaft und Technik, München 2004, S. 109-127.
- Vögele, Alexander/Borstell, Thomas/Engler, Gerhard** (Hrsg.): *Verrechnungspreise*, 4. Auflage, München 2015 (Bearbeiter, in: Vögele/Borstell/Engler, Rn.).
- Wassermeyer, Franz/Baumhoff, Hubertus** (Hrsg.): *Verrechnungspreise International Verbundener Unternehmen*, Köln 2017 (Bearbeiter, in: Wassermeyer/Baumhoff, Rn.).
- Weitnauer, Wolfgang** (Hrsg.): *Handbuch Venture Capital*, 6. Auflage, München 2019 (Bearbeiter, in: Weitnauer, Rn.).
- Wendtland, Holger** (Çev. **Aksu, Mustafa**): *Yeni Alman Borçlar Hukuku*, Prof. Dr. Ergun Özsunay'a Armağan, İstanbul 2004, s. 353-366.
- Winzer, Wolfgang:** *Forschungs- und Entwicklungsverträge: Ein Vertragshandbuch*, 2. Auflage, München 2011.
- Wündisch, Sebastian/Hering, Sandra:** *Rüchklizenzen bei FuE-Aufträgen: Das Nutzungsrecht für Forschung und Lehre*, GRUR Int. 2009, S. 106-114.
- Yalçınduran, Türker:** *Alt İstisna (Taşeronluk) Sözleşmeleri*, Ankara 2000 (Yalçınduran, Alt İstisna).
- Yalçınduran, Türker:** *Vekalet Sözleşmesinde Ücret*, 2. Baskı, Ankara 2007 (Yalçınduran, Vekalet)
- Yarsuvat, Duygun:** *Türk Hukukunda Eser Sahibi ve Hakları*, İstanbul 1984.
- Yavuz, Cevdet/Acar, Faruk/Özen, Burak:** *Borçlar Hukuku Dersleri, Özel Hükümler*, 17. Baskı, İstanbul 2021.
- Yener, Mehmet Deniz:** *Eser Sözleşmesinde Müteahhidin Ayıba Karşı Tekeffül Borcu ve İş Sahibinin Hakları*, Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 4, Sa. 1, 2009, s. 155-176.
- Yeniocak, Umut:** *Franchise Sözleşmesi*, Ankara 2016.
- Yıldırım, Abdulkerim:** *Türk Borçlar Hukuku, Genel Hükümler*, 10. Baskı, Ankara 2019 (Yıldırım, Borçlar Hukuku).
- Yıldırım, Ali Haydar:** *Adi Ortaklıkta Ortakların Denetleme Hakkı (TBK 631)*, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 13, Sa. 2, 2011, s. 195-236 (Yıldırım, Adi Ortaklık).
- Yıldırım, Muaz Mücahit:** *Know-How Sözleşmeleri*, Yıldırım Beyazıt Hukuk Dergisi, Sa. 1, 2018, s. 207-257 (Yıldırım, Know-How Sözleşmeleri).
- Yolal, Oğuz:** *Ticari Vekil*, Ankara 2020.
- Yongalık, Aynur:** *Adi Şirkette Sermaye Payı*, Ankara 1991.

- Yusufoğlu, Fülürya:** *Eseri Meydana Getirenlerin Mali Hak Sahibi Sayılmadıkları Haller*, Bilgi Toplumunda Hukuk, Ünal Tekinalp'e Armağan, C. II, İstanbul 2003, s. 397-413 (Yusufoğlu, Eser).
- Yusufoğlu, Fülürya:** Patent Verilebilirlik Şartları, İstanbul 2014 (Yusufoğlu, Patent).
- Yücer Aktürk, İpek:** İsimli Sözleşme Genel Teorisi ve Uzaktan Öğretim Sözleşmesi, Ankara 2016.
- Yüksel, Ali Sait:** Patent ve Lisans (Patent, Marka, Know-How) Sözleşmesi Hukuku, İstanbul 1989.
- Zeppenfeld, Guido/Beyerlein, Thorsten:** *Werkvertragscharakter eines Forschungs- und Entwicklungsvertrages bei Vorgabe eines Arbeitsergebnisses anstelle bloßer Zielbeschreibung*, EWiR 2002, S. 1039-1040.
- Zevkliler, Aydın/Gökayla, K. Emre:** Borçlar Hukuku, Özel Borç İlişkileri, 20. Baskı, İstanbul 2020.

DİĞER KAYNAKLAR

- Rekabet Kurumu:** Rekabet Terimleri Sözlüğü, 6. Baskı, Ankara 2019 (Rekabet Kurumu, Rekabet Terimleri Sözlüğü).
- AB Genel Sekreterliği:** Avrupa Birliği Antlaşması ve Avrupa Birliği'nin İşleyişi Hakkında Antlaşma, Ankara 2011, buradan erişilebilir: <https://www.ab.gov.tr/files/pub/antlasmalar.pdf> (Erişim Tarihi: 08.12.2019).
- Gök, Abdullah:** Frascati Kılavuzu Işığında Ar-Ge, buradan erişilebilir: https://www.tubitak.gov.tr/tubitak_content_files/BTYPD/kilavuzlar/Frascati_Presentation.pdf (Erişim Tarihi: 19.09.2019).
- OECD, Frascati Manual 2015:** Guidelines for Collecting and Reporting Data on Research and Experimental Development, The Measurement of Scientific, Technological and Innovation Activities, OECD Publishing, Paris 2015, buradan erişilebilir: https://read.oecd-ilibrary.org/science-and-technology/frascati-manual-2015_9789264239012-en#page4 (Erişim Tarihi: 08.12.2019) (OECD, Frascati Manual 2015).
- OECD, Frascati-Handbuch 2015:** Leitlinien für die Erhebung und Meldung von Daten über Forschung und experimentelle Entwicklung, Messung von wissenschaftlichen, technologischen und Innovationstätigkeiten, OECD Publishing, Paris 2018, buradan erişilebilir: https://ec.europa.eu/eurostat/ramon/statmanuals/files/Frascati_Manual_2015_de.pdf (Erişim Tarihi: 08.12.2019) (OECD, Frascati-Handbuch 2015).
- OECD/TÜBİTAK (Çev.):** Bilim ve Teknolojiye Ayrılmış İnsan Kaynaklarının Ölçümü Hakkında Kılavuz, "Canberra Kılavuzu", Paris 1995, buradan erişilebilir:

- https://www.tubitak.gov.tr/tubitak_content_files/BTYPD/kilavuzlar/canberra_tr.pdf (Erişim Tarihi: 10.12.2019) (OECD/TÜBİTAK, Canberra Kılavuzu).
- OECD/TÜBİTAK (Çev.):** Frascati Kılavuzu, Araştırma ve Deneysel Geliştirme Taramaları İçin Önerilen Standart Uygulama, Ankara 2002, buradan erişilebilir: https://www.tubitak.gov.tr/tubitak_content_files/BTYPD/kilavuzlar/frascati_tr.pdf (Erişim Tarihi: 19.09.2019) (OECD/TÜBİTAK, Frascati Kılavuzu).
- OECD/TÜBİTAK (Çev.):** Oslo Kılavuzu, Yenilik Verilerinin Toplanması ve Yorumlanması İçin İlkeler, 3. Baskı, Paris 2005, buradan erişilebilir: https://www.tubitak.gov.tr/tubitak_content_files/BTYPD/kilavuzlar/Oslo_3_TR.pdf (Erişim Tarihi: 10.12.2019) (OECD/TÜBİTAK, Oslo Kılavuzu).
- T.C. Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Bilim ve Teknoloji Genel Müdürlüğü:** Özel Sektör Ar-Ge ve Tasarım Merkezleri, Başvuru, İzleme ve Değerlendirme Mevzuat El Kitabı, buradan erişilebilir: <https://docplayer.biz.tr/23249844-Ozel-sektor-ar-ge-ve-tasarim-merkezleri.html> (Erişim Tarihi: 06.12.2019).
- TÜBİTAK:** Ar-Ge Mucizesi, Başarı Öyküleri, Ankara 2003 (TÜBİTAK, Ar-Ge Mucizesi).
- TÜBİTAK:** Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulu Onbirinci Toplantısı, Gelişmelere İlişkin Değerlendirmeler ve Kararlar, Ankara 2005, buradan erişilebilir: https://www.tubitak.gov.tr/tubitak_content_files/BTYPD/btyk/11/11btyk_karar.pdf (Erişim Tarihi: 10.12.2019) (TÜBİTAK, Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulu Onbirinci Toplantısı).

YARARLANILAN MEVZUAT

Avrupa Birliği Mevzuatı

- Council Regulation (EC) No 1/2003 of 16 December 2002 on the implementation of the rules on competition laid down in Articles 81 and 82 of the Treaty (Text with EEA relevance), **Türkçe Kısaltma:** 1/2003 sayılı *Konsey Tüzüğü* (**ABRG.** 04.01.2003, Vol. 46, N. L 1/1; **CELEX number:** 32003R0001).
- Commission Regulation (EU) No 1217/2010 of 14 December 2010 on the application of Article 101(3) of the Treaty on the Functioning of the European Union to certain categories of research and development agreements*, **Türkçe Kısaltma:** 1217/2010 sayılı *AB Grup Muafiyeti Tüzüğü*, (**ABRG.** 18.12.2010, Vol. 53, N. L 335/36; **CELEX number:** 32010R1217
- Treaty on the Functioning of the European Union*, **Türkçe:** *Avrupa Birliği'nin İşleyişi Hakkında Antlaşma*, (Konsolide Metin: **ABRG.** 26.10.2012, Vol. 55, N. C 326/1; **CELEX number:** 12012E/TXT). Bu antlaşmanın Türkçe çevirisi için bkz., AB Genel Sekreterliği: *Avrupa Birliği Antlaşması ve Avrupa Birliği'nin İşleyişi Hakkında Antlaşma*, Ankara 2011, buradan erişilebilir: <https://www.ab.gov.tr/files/pub/antlasmalar.pdf> (Erişim Tarihi: 08.12.2019).

Amerika Birleşik Devletleri Mevzuatı

National Cooperative Research Act, **Türkçe**: *Ulusal Ortaklaşa Araştırma Kanunu*, (Public Law 98-462, 11.10.1984, 15 USC 4301).

Almanya Federal Cumhuriyeti Mevzuatı

Patentgesetz, buradan erişilebilir: <https://www.gesetze-im-internet.de/patg/index.html> (Erişim Tarihi: 25.08.2021).

Bürgerliches Gesetzbuch, buradan erişilebilir: <https://www.gesetze-im-internet.de/bgb/BGB.pdf> (Erişim Tarihi: 25.08.2021).

Gesetz über Arbeitnehmererfindungen, buradan erişilebilir: <https://www.gesetze-im-internet.de/arbnerfg/ArbnErfG.pdf> (Erişim Tarihi: 25.08.2021).

Gesetz über Urheberrecht und verwandte Schutzrechte, buradan erişilebilir: <https://www.gesetze-im-internet.de/urhg/index.html> (Erişim Tarihi: 23.08.2021).

İsviçre Konfederasyonu Mevzuatı

Bundesgesetz betreffend die Ergänzung des Schweizerischen Zivilgesetzbuches (Fünfter Teil: Obligationenrecht), buradan erişilebilir: https://www.fedlex.admin.ch/eli/cc/27/317_321_377/de (Erişim Tarihi: 23.08.2021).

Bundesgesetz über das Urheberrecht und verwandte Schutzrechte, buradan erişilebilir: https://www.fedlex.admin.ch/eli/cc/1993/1798_1798_1798/de (Erişim Tarihi: 18.09.2021).

Bundesgesetz über die Erfindungspatente, buradan erişilebilir: https://www.fedlex.admin.ch/eli/cc/1955/871_893_899/de (Erişim Tarihi: 18.09.2021).

Schweizerisches Zivilgesetzbuch, buradan erişilebilir: https://www.fedlex.admin.ch/eli/cc/24/233_245_233/de (Erişim Tarihi: 23.08.2021).

Türkiye Cumhuriyeti Mevzuatı

Kanunlar

193 sayılı *Gelir Vergisi Kanunu (G.V.K.)* (RG. 06.01.1961, Sa. 10700).

2004 sayılı *İcra ve İflas Kanunu* (RG. 19.6.1932, Sa. 2128).

3065 sayılı *Katma Değer Vergisi Kanunu* (RG. 02.11.1984, Sa. 18563).

3095 sayılı *Kanuni Faiz ve Temerrüt Faizine İlişkin Kanun* (RG. 19.12.1984, Sa. 18610).

4054 sayılı *Rekabetin Korunması Hakkında Kanun* (RG. 13.12.1994, Sa. 22140).

4691 sayılı *Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu* (RG. 06.07.2001, Sa. 24454).

5520 sayılı *Kurumlar Vergisi Kanunu* (RG. 21.06.2006, Sa. 26205).

- 5746 sayılı *Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun* (RG. 12.03.2008, Sa. 26814).
- 5846 sayılı *Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu* (RG. 13.12.1951, Sa. 7981).
- 6098 sayılı *Türk Borçlar Kanunu* (RG. 4.2.2011, Sa. 27836).
- 6100 sayılı *Hukuk Muhakemeleri Kanunu* (RG. 4.2.2011, Sa. 27836).
- 6550 sayılı *Araştırma Altyapılarının Desteklenmesine Dair Kanun* (RG. 10.07.2014, Sa. 29056).
- 6769 sayılı *Sinaî Mülkiyet Kanunu* (RG. 10.01.2017, Sa. 29944).
- 2547 sayılı *Yüksek Öğretim Kanunu* (RG. 6.11.1981, Sa. 17506).

Kanun Hükmünde Kararnameler

- 635 sayılı *Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının Araştırma, Geliştirme, Yenilikçilik ve Girişimcilik Faaliyetlerinin Karşılanması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname* (RG. 8.6.2011, Sa. 27958 Mük.).

Yönetmelikler

- 6550 Sayılı *Araştırma Altyapılarının Desteklenmesine Dair Kanunun Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik* (RG. 28.08.2015, Sa. 29459).
- 6550 Sayılı *Araştırma Altyapılarının Desteklenmesine Dair Kanunun Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik* (RG. 28.8.2015, Sa. 29459).
- Araştırma Geliştirme Projelerinin Desteklenmesine İlişkin Yönetmelik* (RG. 27.2.2015, Sa. 29280).
- Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesine İlişkin Uygulama ve Denetim Yönetmeliği* (RG. 10.08.2016, Sa. 29797).
- Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesine İlişkin Uygulama ve Denetim Yönetmeliği* (RG. 10.08.2016, Sa. 29797).
- Enerji Sektörü Araştırma-Geliştirme Projeleri Destekleme Programına (ENAR) Dair Yönetmelik* (RG. 08.06.2010, Sa. 27605).
- Sanayi Tezleri Projelerinin Desteklenmesi Hakkında Yönetmelik* (RG. 27.02.2014, Sa. 28926).
- Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Uygulama Yönetmeliği* (RG. 10.08.2016, Sa. 29797).
- Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu Araştırma Destek Programları Başkanlığı Tarafından Yürütülen Programlara İlişkin Yönetmelik* (RG. 22.04.2009, Sa. 27208).
- Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu Teknoloji ve Yenilik Destek Programlarına İlişkin Yönetmelik* (RG. 16.01.2007, Sa. 26405).

Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı Stratejik Araştırma ve Geliştirme Projelerini Destekleme Yönetmeliği (RG. 13.03.2018, Sa. 30359).

Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü Proje Destekleme Esaslarına Dair Yönetmelik (RG. 22.10.2009, Sa. 27384).

Ulusal Deprem Araştırma Programı Proje Destekleme Esaslarına Dair Yönetmelik (RG. 27.04.2012, Sa. 28276).

Çalışan Buluşlarına, Yükseköğretim Kurumlarında Gerçekleştirilen Buluşlara ve Kamu Destekli Projelerde Ortaya Çıkan Buluşlara Dair Yönetmelik (RG. 29.09.2017, Sa. 30195).

Tebliğler

2009/2 sayılı Ticaret Şirketlerinin Tüzel Kişiliği Bulunmayan Bir Ortaklık Yapısı İle İşlettikleri Ticari İşletmelerin Ticaret Sicillerine Tescili Hakkında Tebliğ (RG. 01.04.2009, Sa. 27187).

2010/4 sayılı Rekabet Kurulundan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ (RG. 07.10.2010, Sa. 27722).

26 Sıra Nolu Maddi Olmayan Duran Varlıklara İlişkin Türkiye Muhasebe Standardı (TMS 38) Hakkında Tebliğ (RG. 17.03.2006, Sa. 26111).

5746 Sayılı Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun Genel Tebliği (Seri No:4) (RG. 30.09.2016, Sa. 29843).

5746 Sayılı Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun Genel Tebliği (Seri No:5) (RG. 30.09.2016, Sa. 29843).

5746 Sayılı Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun Genel Tebliği (Seri No:6) (RG. 30.09.2016, Sa. 29843).

98/10 nolu Araştırma-Geliştirme (Ar-Ge) Yardımına İlişkin Tebliğ (RG. 4.11.1998, Sa. 23513).

Araştırma ve Geliştirme Anlaşmalarına İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği (Tebliğ No: 2016/5) (RG. 16.03.2016, Sa. 29655).

Teknoloji Transferi Anlaşmalarına İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği (Tebliğ No: 2008/2) (RG. 23.01.2008, Sa. 26765).

Para-Kredi ve Koordinasyon Kurulu tarafından hazırlanan 98/10 nolu Araştırma-Geliştirme (Ar-Ge) Yardımına İlişkin Tebliğ (RG. 04.11.1998, Sa. 23513).

Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararın Uygulanmasına İlişkin Tebliğ (Tebliğ No:2012/1) (RG. 20.06.2012, Sa. 28329).

Sigorta Sektörüne İlişkin Grup Muafiyet Tebliği (Tebliğ No: 2008/3) (RG. 01.02.2008, Sa. 26774).

Kararlar

Para-Kredi ve Koordinasyon Kurulu'nun 95/2 sıra nolu Araştırma-Geliştirme (Ar-Ge) Yardımına İlişkin Kararı (RG. 01.06.1995, Sa. 22300).

Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar (RG. 19.06.2012, Sa. 28328).

AVRUPA KOMİSYONU KARARLARI

75/76/EEC: Commission Decision of 20 December 1974 relating to a proceeding under Article 85 of the EEC Treaty (IV/26.603 - Rank/Sopelem), Türkçe Kısaltma: Rank/Sopelem kararı (ABRG. 03.02.1975, Vol. 18, N. L 29/20; CELEX number: 31975D0076)

Entscheidung Der Kommission vom 23. Dezember 1971 betreffend ein Verfahren nach Artikel 85 des EWG-Vertrags (IV/26.917-Henkel/Colgate), Türkçe Kısaltma: Henkel/Colgate kararı, (ABRG. 15.01.1972, Vol. 15, N. L 14/14; CELEX number: 31972D0041).

İNTERNET KAYNAKLARI

<http://tdk.gov.tr/icerik/yazim-kurallari/noktalama-isaretleri-aciklamalar/> (Erişim Tarihi: 06.12.2019).

<http://tdk.gov.tr/icerik/yazim-kurallari/noktalama-ve-diger-isaretler/> (Erişim Tarihi: 06.12.2019).

http://www.tuik.gov.tr/PreTablo.do?alt_id=1082 (Erişim Tarihi: 03.12.2019).

<https://cisg.bilgi.edu.tr/tr/sayfa/cisg-metni/> (Erişim Tarihi: 7.8.2021).

<https://docplayer.biz.tr/23249844-Ozel-sektor-ar-ge-ve-tasarim-merkezleri.html> (Erişim Tarihi: 06.12.2019).

https://ec.europa.eu/eurostat/ramon/statmanuals/files/Frascati_Manual_2015_de.pdf (Erişim Tarihi: 08.12.2019).

<https://teydeb.tubitak.gov.tr/teydebmevzuat.htm> (Erişim Tarihi: 15.01.2020).

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A52011PC0635> (Erişim Tarihi: 7.8.2021).

[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52014XC0627\(01\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52014XC0627(01)&from=EN) (Erişim Tarihi: 08.12.2019).

<https://openjur.de/u/63126.html> (Erişim Tarihi: 29.09.2019).

https://read.oecd-ilibrary.org/science-and-technology/frascati-manual-2015_9789264239012-en#page4 (Erişim Tarihi: 08.12.2019).

https://read.oecd-ilibrary.org/science-and-technology/frascati-manual-2015_9789264239012-en#page1 (Erişim Tarihi: 10.12.2019).

- <https://sozluk.gov.tr/> (Erişim Tarihi: 29.01.2020).
- <https://tr.wikipedia.org/wiki/Scrum> (Erişim Tarihi: 08.04.2020).
- <https://www.ab.gov.tr/files/pub/antlasmalar.pdf> (Erişim Tarihi: 08.12.2019).
- <https://www.etimolojiturkce.com/arama/logia> (Erişim tarihi: 18.01.2020).
- [https://www.kosgeb.gov.tr/Content/Upload/Dosya/Arge/2019.02.12_Ar-GE_UE-02_00\(13\).pdf](https://www.kosgeb.gov.tr/Content/Upload/Dosya/Arge/2019.02.12_Ar-GE_UE-02_00(13).pdf) (Erişim Tarihi: 15.01.2020).
- [https://www.kosgeb.gov.tr/Content/Upload/Dosya/Arge/AR-GE_PR-02-00\(06\)_AR-GE_I%CC%87novasyon_ve_Endu%CC%88striye_Uygulama_Destek_Program.pdf](https://www.kosgeb.gov.tr/Content/Upload/Dosya/Arge/AR-GE_PR-02-00(06)_AR-GE_I%CC%87novasyon_ve_Endu%CC%88striye_Uygulama_Destek_Program.pdf) (Erişim Tarihi: 15.01.2020).
- <https://www.oecd.org/sti/inno/Frascati-1963.pdf> (Erişim Tarihi: 10.12.2019).
- <https://www.oecd.org/sti/inno/Frascati-1970.pdf> (Erişim Tarihi: 10.12.2019).
- <https://www.oecd.org/sti/inno/Frascati-1976.pdf> (Erişim Tarihi: 10.12.2019).
- <https://www.oecd.org/sti/inno/Frascati-1981.pdf> (Erişim Tarihi: 10.12.2019).
- <https://www.oecd-ilibrary.org/content/publication/9789264063525-en> (Erişim Tarihi: 10.12.2019).
- <https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/innovation> (Erişim Tarihi: 19.01.2020).
- <https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/technology?q=technology> (Erişim Tarihi: 17.01.2020).
- https://www.tubitak.gov.tr/tubitak_content_files/BTYPD/btyk/11/11btyk_karar.pdf (Erişim Tarihi: 10.12.2019).
- https://www.tubitak.gov.tr/tubitak_content_files/BTYPD/kilavuzlar/Oslo_3_TR.pdf (Erişim Tarihi: 10.12.2019).
- https://www.tubitak.gov.tr/tubitak_content_files/BTYPD/kilavuzlar/frascati_tr.pdf (Erişim Tarihi: 19.09.2019).
- https://www.tubitak.gov.tr/tubitak_content_files/BTYPD/kilavuzlar/canberra_tr.pdf (Erişim Tarihi: 10.12.2019).
- https://www.tubitak.gov.tr/tubitak_content_files/BTYPD/kilavuzlar/Frascati_Presentation.pdf (Erişim Tarihi: 19.09.2019).
- <https://www.rekabet.gov.tr/tr/Sayfa/yayinlar/rekabet-terimleri-sozlugu/terimler-listesi?icerik=137f90-80a5-4ff3-85db-5353c71227a9> (Erişim Tarihi: 29.06.2021).
- <https://www.rekabet.gov.tr/tr/Kararlar> (Erişim Tarihi: 02.02.2020).
- <https://www5.tbmm.gov.tr/sirasayi/donem27/yil01/ss215.pdf> (Erişim Tarihi: 24.08.2021).
- <http://www.brandi-dohrn.de/veroeff/entwickv.html> (Erişim Tarihi: 05.05.2021).

Dr. Hüseyin TOKAT
Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Medenî Hukuk Anabilim Dalı
Araştırma Görevlisi

AYNÎ AKİT

ADALET YAYINEVİ
Ankara – 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Aynî Akit

Hüseyin Tokat

Hukuk Yayınları Dizisi – 3030

Birinci Baskı : Ocak, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8038 – 50 – 7

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Vadi Grafik Tasarım Ltd. Şti.
İvedik Org. San. Bölgesi 1420. Cadde
No: 58/1 Yenimahalle/Ankara
Tel: 0 312 395 85 71
Sertifika No: 47479

KAYNAKÇA*

- AKBAŞ**, Kasım: Friedrich Carl von Savigny: Tarihsel Hukuk Okulu Gele-
neği, İÜHFİM., C. 74, S. 1, 2016, s. 53-72.
- AKBIYIK**, Cem: Karma Bağışlama Kavramı ve Miras Hukukundaki Yeri,
İstanbul 1977.
- AKBULUT**, Pakize Ezgi: Borçlar Hukukunda Kesin Hükümsüzlük Yap-
tırımının Amaca Uygun Sınırlama (Teolojik Redüksiyon) Yöntemi İle
Daraltılması, İstanbul 2016.
- AKÇAAL**, Mehmet: Eşya Hukuku, Ankara 2021 (Akçaal, Eşya).
- AKÇAAL**, Mehmet: İşletmenin Devri, Ankara 2014 (Akçaal, İşletme).
- AKINCI**, Şahin: Borçlar Hukuku Bilgisi (Genel Hükümler), 10. Baskı, Kon-
ya 2017 (Akıncı, Borçlar).
- AKINCI**, Şahin: 818 Sayılı BK ve 6098 Sayılı TBK ile Mukayeseli Roma
Borçlar Hukuku, 12. Baskı, Konya 2021 (Akıncı, Roma Borçlar).
- AKINCI**, Şahin: Roma Hukuku Dersleri, 15. Baskı, Konya 2020 (Akıncı,
Roma).
- AKINTÜRK**, Turgut: Koşul ve Mükellefiyet Kavramları Üzerine Bir İnce-
leme, AÜHFD., C. 27, S. 3-4, 1970, s. 219-247.
- AKINTÜRK**, Turgut / **ATEŞ**, Derya: Borçlar Hukuku, 26. Baskı, İstanbul
2017 (Akıntürk / Ateş, Borçlar).
- AKINTÜRK**, Turgut / **ATEŞ**, Derya: Medenî Hukuk, 23. Baskı, İstanbul
2017 (Akıntürk / Ateş, Medenî).
- AKİPEK**, Jale G. / **AKINTÜRK**, Turgut: Eşya Hukuku, İstanbul 2009.
- AKİPEK**, Jale G.: Türk Eşya Hukuku, C. 1, Zilyetlik ve Tapu Sicili, 2. Baskı,
Ankara 1972 (Akipek, Zilyetlik ve Tapu Sicili).
- AKİPEK**, Şebnem: Tamamlayıcı Olgunun Hukukî İşleme Etkisi, AÜHFD,
C. 44, S. 1, 1995, s. 269-291 (Akipek, Tamamlayıcı Olgu).

---

* Aynı yazarın birden fazla eserine ve aynı soyadı taşıyan farklı yazarlara yapılan atıfları ayırmak için belirlenen kısaltmalar, ilgili eserin sonunda parantez içinde verilmiştir.

- AKKANAT**, Halil: Türk Medeni Hukukunda İyiniyetin Korunması, İstanbul 2010.
- AKKURT**, Sinan Sami: Türk Sivil Havacılık Mevzuatı ve Uluslararası Konvansiyonlar Kapsamında Sivil Havayolu İle Yolcu Taşımacılığında Kaynaklanan Hukukî Sorumluluk, Ankara 2014.
- AKYOL**, Şener: Tam Üçüncü Şahıs Yararına Sözleşme, İstanbul 2008.
- ALTAŞ**, Hüseyin: Şekle Aykırılığın Olumsuz Sonuçlarının Düzeltilmesi, Ankara 1998.
- ALTUNKAYA**, Mehmet: Edimin Başlangıçtaki İmkânsızlığı, Ankara 2005.
- ANSAY**, S. Ş.: Menkul Mallarda Mülkiyetin ve Hasarın İntikali Hakkında Muhtelif Sistemler, AÜHFD, C. 10, S. 1, 1953, s. 450-456.
- ANTALYA**, Osman Gökhan / **TOPUZ**, Murat: Marmara Hukuk Yorumu, Eşya Hukuku, C. IV/1, 3. Baskı, Ankara 2019.
- ARAL**, Fahrettin: Mülkiyeti Muhafaza Kaydıyla Satılan Bir Malın Alıcının Alacakları Tarafından Haczi, AÜHFD., C. 30, S. 1, 1973, s. 197-229 (Aral, Mülkiyeti Muhafaza).
- ARAL**, Vecdi: Hukukta İrade Özgürlüğü, İÜHFM, C. 48, S. 1-4, 1982-1983, s. 249-282 (Aral, İrade).
- ARAT**, Ayşe: Konut Satışında Üç Köşeli İlişkilerden Doğan Sorumluluk, İstanbul 2018 (Arat, Üç Köşeli İlişki).
- ARAT**, Ayşe: Sözleşmenin Değişen Şartlara Uyarlanması, Ankara 2006 (Arat, Uyarlama).
- ARSEBÜK**, Esat: Akit Mefhumi Etrafında İncelemeler, AÜHFD, C. 10, S. 1, 1953, s. 369-425.
- ARSLAN**, Ramazan / **YILMAZ**, Ejder / **TAŞPINAR AYVAZ**, Sema: İcra ve İflâs Hukuku, 2. Baskı, Ankara 2016.
- ARSLANLI**, Halil: Ticarî Bey, 4. Baskı, İstanbul 1955.
- ARTUNÇ**, Çiçek: Vertragsfreiheit als Erscheinungsform der Privatautonomie im deutschen Zivilrecht, Annales de la Faculté de Droit d'İstanbul, V. 40, Nr. 57, 2008, pp. 295-320.
- ATAAY**, Aytekin: Medenî Hukukun Genel Teorisi, 3. Baskı, İstanbul 1980.
- ATAMULU**, İsmail: Türk Borçlar Hukukunda Muvazaa, Ankara 2017.
- ATEŞ**, Derya: Borçlar Hukuku Sözleşmelerinde Genel Ahlâka Aykırılık, Ankara 2007 (Ateş, Ahlâka Aykırılık).

- ATEŞ**, Derya: İrade Özerkliği Kapsamında MK. m. 23/II Hükmü ve Karar Özgürlüğü, AnBD., C. 65, S. 2, 2007, s. 135-148 (Ateş, İrade Özerkliği).
- ATEŞ**, Derya: Özel Hukukun Bütünlüğü İlkesi ve Medeni Kanunun 5 inci Maddesinin Aile Hukukundaki Uygulaması, İÜHFM., C. 77, S. 2, 2019, s. 669-696 (Ateş, MK m.5).
- ATEŞ**, Derya: Sözleşme Özgürlüğü Yönünden Dürüstlük Kuralları, TBBD, S. 72, 2007, s. 75-93 (Ateş, Dürüstlük).
- AYAN**, Mehmet / **AYAN**, Nurşen: Kişiler Hukuku, Genel Bilgiler, Gerçek Kişiler, Tüzel Kişiler, 9. Baskı, Ankara 2020 (Ayan / Ayan, Kişiler).
- AYAN**, Mehmet / **AYAN**, Nurşen: Medenî Hukuka Giriş, Kaynaklar, Temel Kavramlar, Başlangıç Hükümleri, 13. Baskı, Ankara 2020 (Ayan / Ayan, Giriş).
- AYAN**, Mehmet: Borçlar Hukuku, Genel Hükümler, 12. Baskı, Ankara 2020 (Ayan, Borçlar).
- AYAN**, Mehmet: Eşya Hukuku, C. I, Zilyetlik ve Tapu Sicili, 14. Baskı, Ankara 2020 (Ayan, Zilyetlik ve Tapu Sicili).
- AYAN**, Mehmet: Eşya Hukuku, C. II, Mülkiyet, 10. Baskı, Ankara 2020 (Ayan, Mülkiyet).
- AYAN**, Mehmet: Eşya Hukuku, C. III, Sınırlı Aynî Haklar, 9. Baskı, Ankara 2020 (Ayan, Sınırlı Aynî Haklar).
- AYBAY**, Aydın: Borçlar Hukuku Dersleri, 14. Baskı, İstanbul 2016.
- AYBAY**, Aydın / **HATEMÎ**, Hüseyin: Eşya Hukuku Dersleri, İstanbul 1981 (Aybay / Hatemi, Eşya Hukuku Dersleri).
- AYBAY**, Aydın / **HATEMÎ**, Hüseyin: Eşya Hukuku, 4. Baskı, İstanbul 2014 (Aybay / Hatemi, İçinde: Hatemi).
- AYDOĞDU**, Murat / **KAHVECİ**, Nalan: Türk Borçlar Hukuku, Özel Borç İlişkileri (Sözleşmeler Hukuku), 2. Baskı, Ankara 2014.
- AYİTER**, Kudret: Medeni Hukukta Tasarruf Muameleleri, Ankara 1953 (Ayiter, Tasarruf Muameleleri).
- AYİTER**, Nuşin: Eşya Hukuku, 3. Baskı, Ankara 1987 (Ayiter, Eşya).
- BARLAS**, Nami: Dürüstlük Kuralı ve Hakkın Kötüye Kullanılması Yasağının Alman Medenî Kanunundaki Düzenlenme Tarzı ve Eleştirisi, İÜHFM, C. 55, S. 3, 1997, s. 191-208.
- BAŞÖZEN**, Ahmet: Müflisin Tasarruf Yetkisi, Ankara 2005.

- BAŞPINAR**, Veysel: Yeni Türk Medeni Kanunu Hakkında Bazı Düşünceler, GaÜHFD., C. 3, S. 1-2, 1999, s. 46-59.
- BAUR**, Jürgen F. / **STURNER**, Rolf: Sachenrecht, 18. Auflage, München 2009.
- BAYERLE**, Katrin: Trennungs- und Abstraktionsprinzip in der Fallbearbeitung, JuS., H. 12, 2009, st. 1079-1082.
- BAYSAL**, Başak: Fransız Borçlar Hukuku Reformuna İlişkin Ön Tasarıya (Avant-Projet de Réforme du droit des Obligations) Genel Bir Bakış, İÜHFMD., C. 64, S. 2, 2006, s. 215-233 (Baysal, Reform).
- BAYSAL**, Başak: Sözleşmelerin Uyarlanması, 2. Baskı, İstanbul 2017 (Baysal, Uyarlama).
- BELEN**, Herdem: Sözleşmenin Kurulması, Prof. Dr. İsmet Sungurbey'e Armağan, Borçlar Kanunu Genel Hükümler Konferansları I, İstanbul Barosu Yayınları, İstanbul 2014, s. 48-79 (Belen, Sözleşmenin Kurulması).
- BELEN**, Herdem: 6098 Sayılı Borçlar Kanunu Genel Hükümler (Kısa Şerh), İstanbul 2014 (Belen, Kısa Şerh).
- BENLİ**, Erman: Ayni Haklarda Belirlilik İlkesinin İstisnaları, MÜHFD-HAD., C. 25, S. 1, 2019, s. 277-298.
- BERGER**, Bernhard: Allgemeines Schuldrecht, Schweizerisches Obligationenrecht Allgemeiner Teil mit Einbezug des Deliktsrechts und Einführung in das Personen- und Sachenrecht, 3. Auflage, Bern 2018.
- BERK**, Z. Bengi: Roma Hukuku'nda Mülkiyet Hakkının Kazanılması, Ankara 2012.
- BERKİ**, Şakir: Roma'da Borçların Kaynakları, AÜHFD., C. 7, S. 3-4, 1950, s. 378-413 (Berki, Borç).
- BERKİ**, Şakir: Romada Aynî Haklar, AÜHFD., C. 5, S. 1, 1948, s. 323-375 (Berki, Aynî Hak).
- BOECKEN**, Winfried: BGB-Allgemeiner Teil, Stuttgart 2007.
- BORK**, Reinhard: Allgemeiner Teil des Bürgerlichen Gesetzbuchs, 4. Auflage, Tübingen 2016.
- BOZBEL**, Savaş: FSEK'e Göre İleride Vücuda Getirilecek Eserlerle İlgili Yapılan Sözleşmelerin İfası ve Sonuçları Hakkında Sinema Sektörü Özelinde Bazı Düşünceler, TFMHD., C. 1, S. 1, 2015, s. 35-46.
- BRAUNSCHNEIDER**, Hartmut: Das Skript, Schuldrecht AT, Alles über Verhältnisse: Normale, gestörte und mit Dritten, 3. Auflage, Padernborn 2002.

- BREHM**, Wolfgang: Allgemeiner Teil des BGB, 6. Auflage, Stuttgart 2008.
- BREITSCHMID**, Peter / **JUNGO**, Alexandra (Hrsg.): CHK – Handkommentar zum Schweizer Privatrecht, Sachenrecht, Art. 641-977 ZGB, 3. Auflage, Zürich 2016 (CHK – İşleyen).
- BUCHER**, Eugen: Obligationenrecht, Besonderer Teil, 3. Auflage, Zürich 1988 (Bucher, OR/BT).
- BUCHER**, Eugen: Schweizerisches Obligationenrecht, Allgemeiner Teil (ohne Deliktsrecht), 2. Auflage, Zürich 1988 (Bucher, OR/AT).
- BUCHLER**, Andrea / **JAKOB**, Dominique: Kurzkomentar ZGB, Schweizerisches Zivilgesetzbuch, 2. Auflage, Basel 2017 (KUKO/İşleyen).
- BURCUOĞLU**, Halûk: Taşınır Mülkiyetinin Devrinde Sebebe Bağlılık Ve Soyutluk Kavramları Ve Bu Kavramlar Kapsamında Sebepsiz Zenginleşme, İAÜHFD. C. 4, S. 1, 2018, s. 57-82.
- BUZ**, Vedat: Borçlunun Temerrüdünde Sözleşmeden Dönme, Ankara 1998.
- CANSEL**, Erol: Menkul Mülkiyetinin Geçişinin İlliliği Meselesi ve Aynî Sözleşme Kavramı, İmran Öktem'e Armağan, Ankara 1970, s. 333-358 (Cansel, Aynî Sözleşme).
- CANSEL**, Erol: Türk Menkul Rehni Hukuku, C. I, Teslim Şartlı Menkul Rehni, Ankara 1967 (Cansel, Menkul).
- CANSEL**, Turhan: Tapu Siciline İtimat Prensibi, Ankara 1964 (Cansel, İtimat).
- ÇAĞLAYAN AKSOY**, Pınar: Sebepsiz Zenginleşme Hukukunda İade Talebinde Bulunulmasını Engellenen TBK Madde 81 Hükmü Üzerine Bir İnceleme, BATİDER., C. 31, S. 4, 2015, s. 131-178.
- ÇİLENTİ KONURALP**, Ayşen: Türk Hukukunda Üçüncü Kişi Yararına Sözleşme ve Hukukî Niteliği Konusunda Bir Değerlendirme, TBBD., S. 146, 2020, s. 153-185.
- DEMİR**, Mehmet: 4721 Sayılı Türk Medeni Kanunu'nda Taşınır Mülkiyeti (TMK. m.762 – 778 Şerhi), Ankara 2017.
- DESCHENAUX**, Henri: Schweizerisches Privatrecht, Das Grundbuch, Bd. V, Sachenrecht, 3. Teilband, 1. Abteilung, Basel 1988.
- DEVELİOĞLU**, H. Murat: Fransa'da Sözleşmeler Hukuku Alanındaki Reformda Yer Alan Sözleşmenin Kurulması İle İlgili Bazı Önemli Düzenlemeler, İKÜHFD., C. 15, S. 2-1, 2016, s. 601-613.

- DI MARZO**, Salvatore: Roma Hukuku (Çev. Ziya Umur), 2. Baskı, İstanbul 1959 (Di Marzo / Umur).
- DIEHN**, Thomas / **HEINZE**, Christian A.: J. von Staudingers Kommentar zum Bürgerlichen Gesetzbuch mit Einführungsgesetz und Nebengesetzen: Buch 3, Sachenrecht, BGB. §§ 925-984; Anh zu §§ 929-931, Redaktor: Sebastian Herrler, Berlin 2020 (Staudinger / İşleyen).
- DISCHLER**, Philipp: Rechtsnatur und Voraussetzungen der Tradition, Gleichzeitig eine rechtsdogmatische Analyse der Systematik der schweizerischen Fahrnisübereignung, Basel und Frankfurt am Main 1992.
- DOĞAN**, Murat / **ŞAHAN**, Gökhan / **ATAMULU**, İsmail: Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Ankara 2019.
- DROBNÍČ**, Ulrich: Transfer of Property, in: Towards a European Civil Code, 4th revised and expanded edition, Editors: Arthur S. Hartkamp / Martijn W. Hesselink / Ewoud Hondius / Chantal Mak / Edgar Du Perron, Alphen aan den Rijn 2010, pp. 1003-1023.
- DURAL**, Mustafa / **ÖĞÜZ**, Tufan: Türk Özel Hukuku, C. II, Kişiler Hukuku, İstanbul 2015.
- DURAL**, Mustafa / **SARI**, Suat: Türk Özel Hukuku, C. I, Temel Kavramlar ve Medenî Kanununun Başlangıç Hükümleri, İstanbul 2015.
- DURAL**, Mustafa: Eşya Hukuku Dersleri, İstanbul 1981.
- ECKARDT**, Diederich: Die Aufhebung des Grundstücksvertrags, JZ., 51. Jahrg., Nr. 19, 1996, st. 934-944.
- EDİS**, Seyfullah: Menkullerde Mülkiyetin Nakli – Hususiyetle – İlliyet Meselesi, AÜHFD., C. 14, S. 1, 1957, s. 278-300.
- EHMANN**, Horst: Die Lehre vom Zweck als Entwicklung der Voraussetzungslehre, Von der Sache zum Recht, Festschrift für Volker Beuthien zum 75. Geburtstag, München 2009, st. 3-45.
- EISENHARDT**, Ulrich: Die Einheitlichkeit des Rechtsgeschäft und die Überwindung des Abstraktionsprinzip, JZ., 46. Jahrg., Nr. 6, 1991, st. 271-277.
- ELBİR**, Halid Kemal: Mülkiyeti Muhafaza Mukavelesine Müteallik Umumî Mülâhazalar ve Bu Müessesenin Hukukî Mahiyeti, İÜHF., C. 18, S. 1-2, 1952, s. 258-295.
- ENGİN**, Baki İlkay: Alacağı Temlik Edenin Garanti Sorumluluğu, Ankara 2002.

- ERBEK**, Özge: Taşınır Mülkiyetinin Devrinde Sebep Bağlılık (İllilik) – Soyutluk (Mücerretlik) Meselesi, JoYU., C. 8, Özel Sayı, 2013, s. 937-985.
- ERCOŞKUN ŞENOL**, Hatice Kübra: Sözleşmenin İçeriğini Belirleme Özgürlüğü ve Bunun Genel Sınırı: TBK m. 27, İÜHFM., C. 74, S. 2, 2016, s. 709-738.
- ERDEM**, Ercüment: Türk Ticaret Kanunu Uyarınca Ticari İşletmenin Devri, JoYU., C. 8, Özel Sayı, 2013, s. 987-1017.
- ERDOĞAN**, İhsan: Borçlar Hukuku Genel Hükümler, 3. Baskı, Ankara 2017.
- ERDOĞMUŞ**, Belgin: Roma Eşya Hukuku, 5. Baskı, İstanbul 2012 (Erdogmuş, Eşya).
- ERDOĞMUŞ**, Belgin: Roma Borçlar Hukuku Dersleri, İstanbul 2014 (Erdogmuş, Borçlar).
- EREN**, Fikret: Borçlar Hukuku Özel Hükümler, 6. Baskı, Ankara 2018 (Eren, Özel).
- EREN**, Fikret: Borçlar Hukuku, Genel Hükümler, 18. Baskı, Ankara 2015 (Eren, Borçlar).
- EREN**, Fikret: Mülkiyet Hukuku, 3. Baskı, Ankara 2014 (Eren, Mülkiyet).
- ERGÜN**, Çağdaş Evrim: Sözleşmeler Hukukunda Consideration/ Sözleşmeyle Bağlanma Niyeti Kavramı ve Causa/Hukuki Neden İle İşlevsel Denkliği Meselesi, AÜHFD., C. 53, S. 4, 2004, s. 85-100.
- ERGÜNE**, Mehmet Serkan: Reform Sonrası Alman Medeni Kanununda İmkânsızlık Halleri ve Sonuçları, İÜHFM, C. 62, S. 1-2, 2004, s. 351-380 (Ergüne, Reform).
- ERGÜNE**, Mehmet Serkan: Taşınır Mülkiyeti, İstanbul 2017 (Ergüne, Taşınır Mülkiyeti).
- ERMAN**, Hasan: Borçlar Hukukunda Akit Serbestisi ve Genel Olarak Sınırlamaları, İÜHFM, C. 38, S. 1-4, 1973, s. 601-619 (Erman, Akit Serbestisi).
- ERMAN**, Hasan: Medenî Hukuk Dersleri, Başlangıç ve Kişiler Hukuku, 6. Baskı, İstanbul 2016 (Erman, Medenî).
- ERTAŞ**, Şeref: Eşya Hukuku, 12. Baskı, İzmir 2015.
- ERZURUMLUOĞLU**, Erzan: Sözleşmeler Hukuku (Özel Borç İlişkileri), 6. Baskı, Ankara 2016.
- ESENER**, Turhan / **GÜNDOĞDU**, Fatih: Borçlar Hukuku I, Sözleşmelerin Kuruluşu ve Geçerliliği (TBK m. 1 – 48), İstanbul 2017.

- ESENER**, Turhan / **GÜVEN**, Kudret: Eşya Hukuku, 6. Baskı, Ankara 2015.
- ESENER**, Turhan: Eşya Hukuku, Ankara 1968 (Esener, Eşya).
- ESENER**, Turhan: Menkul Eşyanın İktisabında Görünüşe İtimat Prensini Ehemmiyeti, AÜHFD, C. 16, S. 1, 1959, s. 260-266 (Esener, İtimat).
- FLUME**, Werner: Allgemeiner Teil des Bürgerlichen Rechts, Zweiter Band, Das Rechtsgeschäft, 4. Auflage, Berlin 1992.
- FUCHS**, Johannes Georg: Iusta causa traditionis in der Romanistischen Wissenschaft, Basel 1952.
- FULLER**, Jens Thomas: Eigenständiges Sachenrecht?, Tübingen 2006.
- FURRER**, Andreas / **MULLER-CHEN**, Markus / **ÇETİNER**, Bilgehan: Borçlar Hukuku Genel Hükümler, İstanbul 2021.
- GAIER**, Reinhard (Redakteur): Münchener Kommentar zum Bürgerlichen Gesetzbuch: BGB Band 8, Sachenrecht §§ 854-1296, WEG, ErbbauRG, 8. Auflage, München 2020 (MüKoBGB/İşleyen).
- GAUCH**, Peter / **SCHLUEP**, Walter R. / **SCHMID**, Jörg / **EMMENEGGER**, Susan: Schweizerisches Obligationenrecht Allgemeiner Teil, 10. Auflage, Zürich 2014.
- GEISER**, Thomas / **WOLF**, Stephan (Hrsg): Basler Kommentar Zivilgesetzbuch II, Art. 457-977 ZGB, Art. 1-61 SchlT, 6. Auflage, Basel 2019 (BSK ZGB II-İşleyen).
- GÖKTÜRK**, Hüseyin Avni: Türk Hukukunda Yazılı Şekil, Ankara 1937.
- GRIGOLEIT**, Hans Christoph: Abstraktion und Willensmängel—Die Anfechtbarkeit des Verfügungsgeschäft, AcP., Bd. 199, H. 4, 1999, st. 379-420.
- GSCHNITZER**, Franz: Sachenrecht, Wien 1968.
- GÜLTEKİN**, Galip M.: Mülkiyetin Muhafazası Mukavelesi, İÜHFM., C. 1, S. 4, 1935, s. 445-457.
- GÜMÜŞ**, Mustafa Alper: Borçlar Hukuku Özel Hükümler, C. I, 3. Baskı, İstanbul 2013 (Gümüş, Borçlar Özel-I).
- GÜMÜŞ**, Mustafa Alper: Borçlar Hukuku Özel Hükümler, Kısa Ders Kitabı, İstanbul 2015 (Gümüş, Kısa Ders Kitabı).
- GÜNAL**, A. Nadi: Roma Hukukundan Günümüze Kazandırıcı Zamanaşımı İle Mülkiyetin İktisabı (Usucapio), Ankara 2006.
- GÜNEŞ CEYLAN**, Seldağ: Roma Hukukunda Contractus (Sözleşme) Pactum (Anlaşma) İlişkisi, GaÜHFD., C. 9, S. 1-2, 2004, s. 171-183.

- GÜNVEREN**, Güzide Burcu: Roma Hukukunda Kullanım Ödücü (Ariyet) Sözleşmesi (Commodatum), HHFD., C. 9, S. 2, 2019, s. 311-363.
- GÜRPINAR**, Damla: Ticari İşlemlerde Taşınır Rehninin Teslime Bağlı Taşınır Rehni Kurallarından Ayrılan Yönleri, DEÜHFD., C. 19, S. 1, 2017, s. 111-159.
- GÜRSOY**, Kemal T. / **EREN**, Fikret / **CANSEL**, Erol: Türk Eşya Hukuku, Ankara 1978.
- GÜRZÜMAR**, Osman Berat: Türk Medenî Kanunu'nun 5'inci Maddesi Ve Özel Hukuk Uygulamasındaki Yeri, GÜHFD., Prof. Dr. Erden Kuntalp'e Armağan, 2004/1, s. 105-161.
- GÜVEN**, Kudret: Taşınır Mülkiyetinin Devren Kazanılmasında Sebebe Bağlılık (İllilik) Sorunu, BÜHFD., C. 7, S. 1, 2021, s. 11-36.
- HAAB**, Robert / **SIMONIUS**, August / **SCHERRER**, Werner / **ZOBL**, Dieter: Das Sachenrecht, Erste Abteilung, Das Eigentum, Art. 641 bis 729, Zürich 1977.
- HABERMEIER**, Stefan: Das Trennungsdenken, Ein Beitrag zur europäischen Privatrechtstheorie, AcP., Bd. 195, 1995, st. 283-294.
- HAN**, Işık Aslı: Türk Borçlar Kanununun 202. Maddesi Işığında Ticari İşletme Devrinde Pasiflerin Devir Kapsamı Dışında Bırakılmasının Geçerliliği, TAAD., Y. 11, S. 38, 2019, s. 131-161.
- HATEMİ**, Hüseyin: Hukuka ve Ahlâka Aykırılık Kavramı ve Sonuçları (Özellikle B.K.65 Kuralı), İstanbul 1976.
- HAU**, Wolfgang / **POSECK**, Roman (Hrsg.): Beck'scher Online-Kommentar BGB, 58. Edition, Stand: 01.05.2021, München 2021 (BeckOK BGB / İşleyen).
- HELVACI**, İlhan: Eski Medenî Kanunumuzla Karşılaştırmalı Olarak Türk Medenî Kanununa Göre Sözleşmeden Doğan İpotek Hakkı, İstanbul 2008.
- HELVACI**, Serap / **ERLÜLE**, Fulya: Medeni Hukuk, 2. Baskı, İstanbul 2011.
- HOMBERGER**, Arthur: Aynî Haklar, Zilyetlik ve Tapu Sicili (Çev. Suat Bertan), Ankara 1950 (Homberger / Bertan).
- HONIG**, Richard: Roma Hukuku (Çev. Şemseddin Talip), 2. Baskı, İstanbul 1938 (Honig / Talip).
- HONSELL**, Heinrich: Schweizerisches Obligationenrecht Besonderer Teil, 10. Auflage, Bern 2017.
- HOWALD**, Martin: Der dingliche Vertrag, Zürich 1946.

- HRUBESCH - MILLAUER**, Stephanie / **GRAHAM-SIEGENTHALER**, Barbara / **ROBERTO**, Vito: Sachenrecht, 5. Auflage, Bern 2017.
- IRO**, Gert: Sachenrecht, Bürgerliches Recht Band IV, 6. Auflage, Wien 2016.
- İNAN**, Ali Naim: İnan Türk Medeni Hukuku, 3. Baskı, Ankara 2014.
- İNAN**, Ali Naim / **YÜCEL**, Özge: İnan Borçlar Hukuku Genel Hükümler, 4. Baskı, Ankara 2014.
- İNCE**, Nurten: Alman Hukukunda İfa İmkânsızlığı İle İşlem Temelinin Bozulması Arasındaki İlişki, LHD., C. 14, S. 165, 2016, s. 4845-4906.
- İNCEOĞLU**, M. Murat: İfanın Hukuki Niteliği ve Borçlunun Edime Uygun Eyleminin İfa Teşkil Edip Etmeyeceği Sorunu, AÜHFD, C. 54, S. 4, 2005, s. 149-182.
- JÄHR**, Günther: Romanistische Beiträge zur modernen Zivilrechtswissenschaft, AcP., Bd. 168, H. 1, 1968, st. 9-26.
- JÄUERNIG**, Othmar: Trennungsprinzip und Abstraktionsprinzip, JuS., H. 9, 1994, st. 721-727.
- JORS**, Paul / **KUNDEL**, Wolfgang / **WENGER**, Leopold: Römisches Recht, 3. Auflage, Berlin 1949.
- KAHVECİ**, Nalan: İnançlı İşlemlerde El ve İşbirliği İle Hareket Kavramı, DEÜHFD., C. 23, S. 1, 2001, s. 257-294.
- KÄINER**, Friedemann: Sachenrecht, Mobilier- und Immobiliarsachenrecht, Baden - Baden 2021.
- KÄLLWASS**, Wolfgang: Privatrecht, Ein Basisbuch, 17. Auflage, München 2003.
- KÄMANABROU**, Sudabeh / **WÄNK**, Rolf: Zur Widerruflichkeit der Einigung bei den §§ 929 S.1, 930, 931 BGB, JURA., 2000, st. 154-158.
- KÄNER**, İnci Deniz: Deniz Ticareti Hukuku, 4. Baskı, İstanbul 2016.
- KÄNIŞLI**, Erhan: İsviçre-Türk Borçlar Hukukuna Göre Sözleşmenin Kurulmasında Yanılma, İstanbul 2018.
- KÄRAASLAN**, Muzaffer: Pecelium'un Roma Ekonomik Hayatındaki Rolü, DEÜHFD., Prof. Dr. Şeref Ertaş'a Armağan, C. 19, Özel Sayı, 2017, s. 2251-2269.
- KÄRABAĞ BULUT**, Nil: Medeni Kanununun 23. Maddesi Kapsamında Kişilik Hakkının Sözleşme Özgürlüğüne Etkisi, İstanbul 2014.
- KÄRADENİZ ÇELEBİCAN**, Özcan: Roma Eşya Hukuku, 5. Baskı, Ankara 2015 (Karadeniz Çelebican, Eşya).

- KARADENİZ ÇELEBİCAN**, Özcan: Roma Hukuku, Tarihî Giriş-Kaynaklar, Genel Kavramlar-Kişiler Hukuku, Hakların Korunması, 17. Baskı, Ankara 2014 (Karadeniz Çelebican, Genel Kavramlar).
- KARAGÖZ**, Havva: Traditio (Teslim)'nun Tarihsel Gelişimi ve Constitutum Possessorium (Zilyetlik Anlaşması), İstanbul 2001.
- KARTAL**, Dilşah Büşra: Üçüncü Kişi Yararına Sözleşme, İstanbul 2021.
- KAŞAK**, Fahri Erdem: Roma Hukukuyla Karşılaştırmalı Olarak Türk Hukukunda Şart (Koşul, Condicio), İnÜHFD., C. 10, S. 2, 2019, s. 548-562.
- KAYAK**, Sevgi: Roma Hukukunda Eser Sözleşmesinde İfa İmkansızlığının Hükümleri ve Türk Hukukunu Etkileyen Yönleri, DEÜHFD., C. 20, S. 2, 2018, s. 239-305 (Kayak, Eser).
- KAYAK**, Sevgi: Roma Hukukunda Oturma Hakkı (Habitatio), İnÜHFD., C. 10, S. 1, 2019, s. 248-261 (Kayak, Oturma).
- KAYAR**, İsmail: 6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu'na Göre Borçlar Hukuku, Genel Hükümler / Özel Borç İlişkileri, 10. Baskı, Ankara 2015.
- KAYIHAN**, Şaban / **ÜNLÜTEPE**, Mustafa: Medeni Hukuka Giriş ve Türk Medeni Kanunu'nun Başlangıç Hükümleri, 2. Baskı, Ankara 2017.
- KEGEL**, Gerhard: Verpflichtung und Verfügung -Sollen Verfügungen abstrakt oder kausal sein?, in: Internationales Recht und Wirtschaftsordnung, Festschrift für F.A.Mann, st. 57-86.
- KELLER**, Max / **SCHOBI**, Christian: Das Schweizerische Schuldrecht Band I: Allgemeine Lehren des Vertragsrechts, 3. Auflage, Basel 1988.
- KENDER**, Rayegân / **ÇETİNGİL**, Ergon / **YAZICIOĞLU**, Emine: Deniz Ticareti Hukuku, Temel Bilgiler, C. 1, 14. Baskı, İstanbul 2016.
- KILIÇOĞLU YILMAZ**, Kumru: Tam Üçüncü Kişi Yararına Sözleşme, MÜHFD-HAD., C. 22, S. 3, Prof. Dr. Cevdet Yavuz'a Armağan Özel Sayısı, C. I, 2016, s. 1759-1771.
- KILIÇOĞLU**, Ahmet M.: Borçlar Hukuku, Genel Hükümler (Yeni Borçlar Kanunu'na Göre), 18. Baskı, Ankara 2014 (Kılıçoğlu, Borçlar).
- KILIÇOĞLU**, Ahmet M.: Medeni Hukuk, Ankara 2016 (Kılıçoğlu, Medeni).
- KILIÇOĞLU**, Ahmet M.: Medeni Hukuk Temel Bilgiler, 5. Baskı, Ankara 2015 (Kılıçoğlu, Temel Bilgiler).
- KILIÇOĞLU**, Ahmet M.: Taşınmaz Satımında Şekil ve Hakkın Kötüye Kullanılması, AÜHFD., C. 38, S. 1, 1981, s. 209-222 (Kılıçoğlu, Şekil).

- KILIÇOĞLU**, Ahmet: Medeni Kanunumuzu Nasıl Değiştirdik, MÜHFD-HAD., C. 22, S. 3, Prof. Dr. Cevdet Yavuz'a Armağan, C. I, 2016, s. 1717-1758 (Kılıçoğlu, Medeni).
- KILIÇOĞLU**, Mustafa: Yargıtay Kararları Işığında, Dürüstlük Kuralı ve Hakkın Açıkça Kötüye Kullanma Yasağı İsviçre – Türk Öğretisi, Ankara 2015 (Kılıçoğlu, Dürüstlük).
- KIRKBEŞOĞLU**, Nagehan: Türk Özel Hukukunda Kısmi Hükümsüzlük, İstanbul 2011.
- KLUCKHOHN**, Wilhelm: Die Verfügungen zugunsten Dritter, München 1914.
- KOCABAŞ**, Gediz: Üçüncü Kişi Yararına Sözleşmede Yararlananın Edimi Ret Hakkı, MÜHFD-HAD., C. 22, S. 3, 2016, s. 1797-1822.
- KOCAYUSUFPAŞAOĞLU**, Necip: Borçlar Hukukuna Giriş, Hukukî İşlem, Sözleşme, 6. Baskı, İstanbul 2014 (Kocayusufpaşaoğlu, Borçlar).
- KOCAYUSUFPAŞAOĞLU**, Necip: Türk Medenî Hukuku'nda Gayrimenkul Satış Vaadi, İstanbul 1959 (Kocayusufpaşaoğlu, Gayrimenkul Satış Vaadi).
- KOLLER**, Alfred: Schweizerisches Obligationenrecht Allgemeiner Teil, Handbuch des allgemeinen Schuldrechts, 4. Auflage, Bern 2017.
- KOSCHAKER**, Paul / **AYİTER**, Kudret: Modern Özel Hukuka Giriş Olarak Roma Özel Hukukunun Ana Hatları, İzmir 1993.
- KOSTKIEWICZ**, Jolanta Kren / **WOLF**, Stephan / **AMSTUTZ**, Marc / **FANKHAUSER**, Roland (Hrsg.): ZGB Kommentar Schweizerisches Zivilgesetzbuch, OFK – Orell Füssli Kommentar, 3. Auflage, Zürich 2016 (OFK/İşleyen).
- KOZIOL**, Helmut – **WELSER**, Rudolf / **KLETEČKA**, Andreas: Grundriss des bürgerlichen Rechts, Band I, Allgemeiner Teil, Sachenrecht, Familienrecht, 14. Auflage, Wien 2014.
- KOZIOL**, Helmut / **BYDLINSKI**, Peter / **BOLLENBERGER**, Raimund: Kurz Kommentar zum ABGB, Allgemeines bürgerliches Gesetzbuch, Ehegesetz, Konsumentenschutzgesetz, IPR - Gesetz, Rom I - und Rom II - VO, 3. Auflage, Vienna 2010 (KBB/İşleyen).
- KÖPRÜLÜ**, Bülent / **KANETİ**, Selim: Sınırlı Aynî Haklar, 2. Baskı, İstanbul 1982-1983.
- KRAMER**, Ernst A. / **PROBST**, Thomas: Obligationenrecht Allgemeiner Teil, 2. Auflage, Basel 2013.

- KRAUSE**, Hermann: Das Einigungsprinzip und die Neugestaltung des Sachenrechts, AcP., Bd. 145, H. 3, 1939, st. 312-326.
- KREUTZ**, Peter: Der Begriff der Verfügung im BGB und das Trennungs- und Abstraktionsprinzip, ZJS., H. 2, 2009, st. 136-141.
- KURŞAT**, Zekeriya: Borçlar Hukuku Alanında Hile Kavramı, İstanbul 2003.
- KURU**, Baki: İstinaf Sistemine Göre Yazılmış Medenî Usul Hukuku, İstanbul 2016 (Kuru, Usul).
- KURU**, Baki: İstinaf Sistemine Göre Yazılmış İcra ve İflâs Hukuku, İstanbul 2016 (Usul, İcra).
- KURT**, Ekrem: Motorlu Araç Mülkiyetinin Devri, Tescili ve Harici Devirler, JoYU., C. 8, Özel Sayı, 2013, s. 1857-1930 (Kurt, Motorlu Araç).
- KURT**, Ekrem: Sivil Hava Aracı Mülkiyetinin Kazanılması, Devri ve Sona Ermesi, GaÜHFD., C. 21, S. 2, 2017, s. 47-102 (Kurt, Hava Aracı).
- KURT**, Ekrem: Tüketim Ödücü Sözleşmesi (Karz Akdi), Ankara 2014 (Kurt, Tüketim Ödücü).
- KUTLUAY**, Ezgi: Bağışlama Sözleşmeleri, Ankara 2016.
- KÜÇÜK**, Eşref: XII. Yüzyıl Rönesansı ve “Yeniden Doğan” Roma’yı Günümüze Bağlayan Son Halka: Pandekt Hukuku, AÜHFD., C. 56, S. 4, 2007, s. 111-122.
- KÜÇÜKYALÇIN**, Arzu: Karşılaştırmalı Hukukta Sözleşme Özgürlüğünün Sınırlandırılması, AÜHFD., C. 53, S. 4, 2004, s. 101-124.
- LANGE**, Heinrich: Abstraktes oder kausales dingliches Geschäft?, DR., H. 5, 1935, st. 485-488.
- LEENEN**, Detlef: BGB Allgemeiner Teil: Rechtsgeschäftslehre, 2. Auflage, Berlin / Boston 2015.
- LEIPOLD**, Dieter: BGB I: Einführung und Allgemeiner Teil, 8. Auflage, Tübingen 2015.
- LIEDER**, Jan / **BERNEITH**, Daniel: Echte und unechte Ausnahmen vom Abstraktionsprinzip, JuS., H. 8, 2016, st. 673-678.
- LORENZ**, Stephan: Grundwissen-Zivilrecht: Abstrakte und kausale Rechtsgeschäfte, JuS., H. 6, 2009, st. 489-491 (Lorenz, Rechtsgeschäfte).
- LORENZ**, Werner: Das Problem der Aufrechterhaltung formnichtiger Schuldverträge, AcP., Bd. 156, H. 5, 1958, st. 381-413 (Lorenz, AcP).
- MAKARACI**, Aslı: Taşınır Mallara İlişkin Kampanyalı Satım Sözleşmesi, Ankara 2007.

- MAURER**, Jörg: Die Prinzipien der Abstraktion, Kausalität und Trennung, insbesondere bei Verfügungen, Frankfurt am Main 2003.
- MEDICUS**, Dieter / **PETERSEN**, Jens: Allgemeiner Teil des BGB, 11. Auflage, Heidelberg 2016.
- MEIER**, Patrick / **JOCHAM**, Felix: Die Fehleridentität als Verwicklung des Abstraktionsprinzip, JuS., H. 6, 2021, st. 494-498.
- MERZ**, Hans: Vertrag und Vertragsschluss, 2. Auflage, Freiburg 1992.
- MEUMANN**, Richard: Der dingliche Vertrag, 1905 Gräfenhainichen.
- MORALI**, Ahu Ayanoglu: Mülkiyeti Saklı Tutma Kaydının Anlamı ve Teminat Fonksiyonu, GÜHFD., Prof. Dr. Erden Kuntalp'e Armağan, C. 1, Özel Hukuk, İstanbul 2004, s. 407-424.
- NEUNER**, Jörg: Allgemeiner Teil des Bürgerlichen Rechts, 12. Auflage, München 2020.
- NOMER**, Halûk Nami / **ENGİN**, Baki İlkay: Türk Borçlar Kanunu Şerhi, 2. Kısım, Özel Borç İlişkileri, C. I, Satış Sözleşmesi, I. Fasikül, Giriş Madde 207-214, 245, 2. Baskı, Ankara 2015.
- NOMER**, Halûk Nami / **ERGÜNE**, Mehmet Serkan: Eşya Hukuku 7. Baskı, İstanbul 2019.
- NOMER**, Halûk Nami: Beklenen Haklar Üzerindeki Tasarrufların Hukukî Sonuçları, İstanbul 2002 (Nomer, Beklenen Haklar).
- NOMER**, Halûk Nami: Borçlar Hukuku, Genel Hükümler, 14. Baskı, İstanbul 2015 (Nomer, Borçlar).
- OFTINGER**, Karl: Von der Eigentumsübertragung an Fahrnis, Bern 1933.
- OĞUZ**, Arzu: Roma Hukukunda Mülkiyetin Devir İşlemlerinden Biri Olan Traditio'nun Sebebe Bağlılığı, AÜHFD., C. 47, S. 1, 1998, s. 49-83.
- OĞUZMAN**, M. Kemal / **BARLAS**, Nami: Medenî Hukuk, Giriş-Kaynaklar-Temel Kavramlar, 21. Baskı, İstanbul 2015.
- OĞUZMAN**, M. Kemal / **ÖZ**, Turgut: Borçlar Hukuku Genel Hükümler, C. 2, 12. Baskı, İstanbul 2016 (Oğuzman / Öz, Cilt-2)
- OĞUZMAN**, M. Kemal / **ÖZ**, Turgut: Borçlar Hukuku Genel Hükümler, C. 1, 13. Baskı, İstanbul 2015 (Oğuzman / Öz, Cilt-1).
- OĞUZMAN**, M. Kemal / **SELİÇİ**, Özer / **OKTAY – ÖZDEMİR**, Saibe: Eşya Hukuku, 18. Baskı, İstanbul 2015 (Oğuzman / Seliçi / Oktay – Özdemir, Eşya).

- OĞUZMAN**, M. Kemal / **SELİÇİ**, Özer / **OKTAY – ÖZDEMİR**, Saibe: Kişiler Hukuku (Gerçek ve Tüzel Kişiler), 15. Baskı, İstanbul 2015 (Oğuzman / Seliçi / Oktay – Özdemir, Kişiler).
- OKUR**, Sinan: Önalım Olgusuna Dair Yeni Bir Kategori; Ekonomik Bakımdan Satışa Eşdeğer İşlem Kavramı Üzerine Mukayeseli Bir İnceleme (TBK m.240/Art.216c OR), SDÜHFD, C. 9, S. 1, 2019, s. 101-258 (Okur, Önalım).
- OKUR**, Sinan: Roma, Türk / İsviçre ve Avrupa Sözleşme Hukukunda Koşul (Şart) Kavramı ve Hukuki Sonuçları Üzerine Karşılaştırmalı Bir İnceleme, EÜHFD. C. 14, S. 1, 2019, s. 31-101 (Okur, Koşul).
- ÖĞÜZ**, M. Tufan: Motorlu Araçların Rehnine İlişkin Uygulamanın Kamuya Açıklık (Aleniyet) İlkesi Açısından Değerlendirilmesi, Prof. Dr. M. Kemal Oğuzman'ın Anısına Armağan, İstanbul 2000, s. 693-725.
- ÖZ**, Kerem: Türk – Alman Hukukunda Küçüğün Bir Meslek veya Sanatı Kendi Başına Yürütmesi ve Bu Durumun Hukuki İşlem Ehliyeti Üzerindeki Etkileri, UAÜHFD., S. 4, 2014, s. 59-95 (Öz, Hukuki İşlem Ehliyeti).
- ÖZ**, M. Turgut: Öğreti ve Uygulamada Sebepsiz Zenginleşme, Borçlar Kanunu 61 – 66. Maddelerine İlişkin İçtihatlar İle, İstanbul 1990 (Öz, Sebepsiz Zenginleşme).
- ÖZBİLEN**, Arif Barış: Sözleşmelerin Şekli ve Şekil Yönünden Hükümsüzlüğü, İstanbul 2016.
- ÖZÇELİK**, Ş. Barış: Motorlu Araç Mülkiyetinin Yetkisiz Kimseden Devralınması ve Sonuçları, AÜHFD., C. 68, S. 4, 2019, s. 841-861.
- ÖZDAMAR**, Demet Çeliktaş: Aynî Sözleşme ve Aynî Sözleşmeye Benzer ya da Onunla Bağlantılı Bazı Kavramların Karşılaştırılması, YD., C. 26, S. 3, 2000, s. 399-418.
- ÖZMEN**, E. Saba: Türk Medeni Kanunu Sisteminde Taşınmaza Yönelik Davaların Değerlendirilmesi ve Tapu İptal Davası Kavramı Üzerine Düşünceler, İçinde: Badur, Emel / Turan Başara, Gamze, Çankaya Üniversitesi'nin 20. Kuruluş Yılı Etkinlikleri, Evrensel Hukuk İlkeleri Işığında Türk Medeni Hukukunda Değişimler Sempozyumu, 10-11 Haziran 2016, Çankaya Üniversitesi Hukuk Fakültesi, Ankara 2016, s. 367-378.
- ÖZSUNAR**, Erdal: Roma Hukukunda Mülkiyetin Devren Kazanılması Yolları, MÜHFD-HAD., C. II, S. 2, 2013 s. 39-66.
- ÖZTAN**, Bilge: Medenî Hukuk'un Temel Kavramları, 40. Baskı, Ankara 2015.

- PALANDT**, Otto: Palandt Bürgerliches Gesetzbuch mit Nebengesetzen, 79. Auflage, München 2020 (Palandt BGB/İşleyen).
- PEKCANITEZ**, Hakan / **ATALAY**, Oğuz / **SUNGURTEKİN ÖZKAN**, Meral / **ÖZEKES**, Muhammet: İcra ve İflâs Hukuku Ders Kitabı, 3. Baskı, Ankara 2016.
- PETER**, Hansjörg: Der Eigentumsübergang an Fahrnis, BLSchK., 2017, st. 137-140.
- PETERSEN**, Jens: Das Abstraktionsprinzip, JURA., H. 2, 2004, st. 98-102 (Petersen, Jura).
- PETERSEN**, Jens: Examinatorium Allgemeiner Teil des BGB und Handelsrecht, Berlin / Boston 2013 (Petersen BGB).
- POSTACIOĞLU**, İlhan E.: Gayrimenkul Ferağına Müteallik Akitlerde Şekle Riayet Mecburiyeti, İstanbul 1945.
- PRUTTING**, Hanns: Sachenrecht, 37. Auflage, München 2020.
- PULAŞLI**, Hasan: Mülkiyeti Saklı Tutma Anlaşması ve Bundan Doğan Sorunlar, TNBHD., S. 56, 1987, s. 25-32 (Pulaşlı, Mülkiyeti Saklı Tutma).
- PULAŞLI**, Hasan: Şarta Bağlı İşlemler ve Hukukî Sonuçları (Die bedingten Rechtsgeschäfte und ihre Rechtsfolge), Ankara 1989 (Pulaşlı, Koşul).
- RADO**, Türkân: Roma Hukuku Dersleri, Borçlar Hukuku, İstanbul 2014.
- REİSOĞLU**, Safa: Türk Borçlar Hukuku, Genel Hükümler, 25. Baskı, İstanbul 2014 (Reisoğlu, Borçlar).
- REİSOĞLU**, Safa: Türk Eşya Hukuku, C. I, Giriş – Zilyedlik – Tapu Sicili ve Kadastro ve Tapu Tahriri Kanunu – Tapulama Kanunu, 6. Baskı, Ankara 1980 (Reisoğlu, Eşya).
- REY**, Heinz: Die Grundlagen des Sachenrechts und das Eigentum, 3. Auflage, Bern 2007.
- RING**, Gerhard / **KEUKENSCHRIJVER**, Alfred / **GRZIWOTZ**, Herbert: Nomos Kommentar BGB Sachenrecht, Band 3: § 854-1296 4. Auflage, Baden-Baden 2016, (NK-BGB/İşleyen).
- ROTH**, Herbert / **BORK**, Reinhard / **HERRLER**, Sebastian: J. von Staudingers Kommentar zum Bürgerlichen Gesetzbuch: Staudinger BGB - Buch 1: Allgemeiner Teil: §§ 139-163 (Teilnichtigkeit, Anfechtung, Vertrag, Bedingung und Zeitbestimmung), Redaktor: Sebastian Herrler, Berlin 2020 (Staudinger/İşleyen).

- RUTHERS**, Bernd / **STADLER**, Astrid: Allgemeiner Teil des BGB, 18. Auflage, München 2014.
- SAUER**, Marielle: Die Übereignung beweglicher und unbeweglicher Sachen nach deutschem, österreichischem und französischem Recht, ZvglRWiss., Bd. 118, H. 1, 2019, st. 81-116.
- SAYMEN**, Ferit H. / **ELBİR**, Halid K.: Türk Eşya Hukuku (Aynî Haklar), İstanbul 1954 (Saymen / Elbir, Aynî Haklar).
- SAYMEN**, Ferit H. / **ELBİR**, Halid K.: Türk Eşya Hukuku Dersleri, İstanbul 1963 (Saymen / Elbir, Eşya Hukuku Dersleri).
- SCHMID**, Jörg / **HURLIMANN-KAUP**, Bettina: Sachenrecht, 5. Auflage, Zürich 2017.
- SCHMIDT**, Karsten: Entscheidungsbesprechung, JuS., H. 10, 1990, st. 846-847.
- SCHODERMEIER**, Martin / **WOOPEN**, Herbert: Die diskriminierte Eini-gung, JA., 1985, st. 622-628.
- SCHONENBERGER**, Wilhelm / **JÄGGI**, Peter: Obligationenrecht Art. 1-17, Kommentar zum Schweizerischen Zivilgesetzbuch, Obligationenrecht, Kommentar zur 1. und 2. Abteilung (Art. 1-529 OR), Band V/1a, Zü- rich 1973.
- SCHONER**, Hartmut / **STOBER**, Kurt: Handbuch der Rechtspraxis, Band 4, Grundbuchrecht, 16. Auflage, München 2020.
- SCHULZE**, Reiner: Bürgerliches Gesetzbuch, Handkommentar, 10. Au- flage, Baden-Baden 2019 (Hk-BGB/İşleyen).
- SCHWENZER**, Ingeborg: Schweizerisches Obligationenrecht Allgemeiner Teil, 7. Auflage, Bern 2016.
- SCHWIMANN**, Michael: ABGB Taschenkommentar mit EheG, EPG, EKHG und KSchG, Wien 2013, (ABGB-TaKom/İşleyen).
- SELTNER**, Casimir: Dingliche Verträge zu Gunsten Dritter, Köln 1936.
- SEROZAN**, Rona / **BAYSAL**, Başak / **SANLI**, Kerem Cem: Borçlar Hukuku Özel Bölüm, 3. Baskı, İstanbul 2018.
- SEROZAN**, Rona / **ÖZ**, Turgut / **ACAR**, Faruk / **GÖKYAYLA**, Emre / **DE- VELİOĞLU**, Murat: İstanbul Şerhi, Türk Borçlar Kanunu & Yürürlük Kanunu, C. 1, Genel Hükümler, 2. Baskı, İstanbul 2018 (İŞ- TBK/İşleyen).
- SEROZAN**, Rona: Eşya Hukuku I, 3. Baskı, İstanbul 2014 (Serozan, Eşya).

- SEROZAN**, Rona: Kocayusufpaşaoğlu / Hatemi / Serozan / Arpacı Borçlar Hukuku Genel Bölüm, C. III, İfa, İfa Engelleri, Haksız Zenginleşme, 6. Baskı, İstanbul 2014.
- SEROZAN**, Rona: Medeni Hukuk, Genel Bölüm / Kişiler Hukuku, 5. Baskı, İstanbul 2014 (Serozan, Genel Bölüm).
- SEROZAN**, Rona: Mülkiyeti Saklı Tutma Anlaşması ve Teminatın Temlik (Pratik Gereksinimlere Uygun Biçimde Uygulanamayan İki İlginç Aynı Teminat), Prof. Dr. Erdoğan Moroğlu'na 65. Yaş Günü Armağanı, 2. Tıpkı Baskı, İstanbul 2001, s. 987-1014 (Serozan, Mülkiyeti Saklı Tutma Anlaşması).
- SEROZAN**, Rona: Taşınır Eşya Hukukunda "Kamuya Açıklık" (Teslim) İlkesinin Delinmesi: Sözlü ve Söзде Zilyetlik Devirleri, Bülent Davran'a Armağan, İstanbul 1988, s. 133-142 (Serozan, Kamuya Açıklık).
- SEROZAN**, Rona: Taşınır Eşya Mülkiyetinin Devrinde: Aynı Tasarruf Sözleşmesinin Borçlanma Sözleşmesinden Ayrılığı ve Soyutluğu, Prof. Dr. Tahir Çağa'nın Anısına Armağan, İstanbul 2000, s. 397-412 (Serozan, Aynı Tasarruf Sözleşmesi).
- SEROZAN**, Rona: Teferruat Niteliğindeki Eşyanın Hukuki Rejimi, İÜHFİM, C. 41, S. 1-2, 1975, s. 235-253 (Serozan, Teferruat).
- SİRMEN**, A. Lâle: Eşya Hukuku, 3. Baskı, Ankara 2015 (Sirmen, Eşya).
- SİRMEN**, A. Lâle: Türk Özel Hukukunda Şart, Ankara 1992 (Sirmen, Şart).
- SKRIPSKY**, Martin / **WEBER**, Rolf H.: "Verfügungen zugunsten Dritter", ZBJV, Bd. 139, 2003, st. 249-264.
- SOERGEL**, Hans Theodor / **BAUR**, Fritz: Bürgerliches Gesetzbuch mit Einführungsgesetz und Nebengesetzen, Band 5, Sachenrecht (§§ 854-1296), 11. Auflage, Stuttgart, Berlin, Köln, Mainz, Stand: März 1978 (Soergel/İşleyen).
- SONNENBERGER**, Hans Jürgen / **SCHWEINBERGER**, Eugen: Einführung in das Französische Recht, 2. Auflage, Darmstadt 1986.
- SÖĞÜT**, İpek Sevda: Özel Hukuk Sorunlarının Çözümünde Roma Hukukuna Dayanan Temellerden Uzaklaşılmasının Sonuçları, AÜHFİM, C. 69, S. 2, 2020, s. 759-791.
- SÖZER**, Bülent: Deniz Ticareti Hukuku – I, 3. Baskı, İstanbul 2014.
- STADLER**, Astrid: Gestaltungsfreiheit und Verkehrsschutz durch Abstraktion, Tübingen 1996.

- STARK**, Emil W. / **LINDENMANN**, Barbara: Berner Kommentar Schweizerisches Zivilgesetzbuch, Das Sachenrecht, Band IV, 3. Abteilung, Besitz und Grundbuch, 1. Teilband, Der Besitz, Art. 919-941 ZGB, 4. Auflage, Bern 2016.
- STAUDINGER**, Julius von: J. von Staudingers Kommentar zum Bürgerlichen Gesetzbuch: Staudinger BGB - Buch 2: Recht der Schuldverhältnisse: §§ 433-480 (Kaufrecht), Redaktor: Michael Martinek, Berlin 2013 (Staudinger/İşleyen).
- STROHAL**, Emil: Rechtsübertragung und Kausalgeschäft im Hinblick auf den Entwurf eines bürgerlichen Gesetzbuches für das Deutsche Reich, Jahrbücher für die Dogmatik des heutigen römischen und deutschen Privatrechts, Bd. 27 = N.F. Bd. 15, 1889, st. 335-462.
- STURNER**, Rolf: Jauernig Bürgerliches Gesetzbuch, 18. Auflage, München 2021 (Jauernig/İşleyen).
- SUNGURBEY**, İsmet: Medenî Kanun Öntasarısının Nesnel Hukukunun Eleştirisi, İsviçre – Türk Öğreti ve Uygulaması Işığında Uyarılar, İstanbul 1972.
- SUTTER - SOMM**, Thomas : Schweizerisches Privatrecht, Band 5, Sachenrecht, 1. Teilband, Eigentum und Besitz, 2. Auflage, 2014 Basel (Sutter - Somm, SPR, V/1).
- SUTTER – SOMM**, Thomas: Dinglicher Vertrag und Dingliche Einigung im schweizerischen Privatrecht, in: Girsberger, Daniel / Luminati, Michele (Hrsg.), ZGB gestern – heute – morgen, Festgabe zum Schweizerischen Juristentag 2007, Zürich 2007, st. 181-200 (Sutter – Somm, Dingliche Einigung).
- SÜTKEN**, Elvan: Roma Mülkiyetinde Mancipatio'nun Yeri ve Önemi, TAAD., Y. 7, S. 27, 2016, s. 467-492.
- ŞENYÜZ**, Doğan: Borçlar Hukuku, Genel ve Özel Hükümler, 8. Baskı, Bursa 2016.
- TAHAN**, Duygu: Roma Hukuku'nda Alım Satım Akdine Bağlı Pactumlar, İnÜHFD., C. 8, S. 1, 2017, s. 199-224.
- TAHİROĞLU**, Bülent / **ERDOĞMUŞ**, Belgin: Roma Hukuku Dersleri, Tarihi Giriş, Hukuk Tarihi, Genel Kavramlar, Usul Hukuku, 10. Baskı, İstanbul 2014.
- TAHİROĞLU**, Bülent: Roma Borçlar Hukuku, İstanbul 2014.

- TANDOĞAN**, Halûk: Borçlar Hukuku, Özel Borç İlişkileri, C. I/1, 6. Baskı, İstanbul 2008.
- TAŞDELEN**, Nihat: Tapuya Kayıtlı Gayrimenkul Mülkiyetinin Geçirim Yoluyla Kazanılması, Prof. Dr. Erdoğan Moroğlu'na 65. Yaş Günü Armağanı, İstanbul 1999, s. 1015-1038.
- TEKELİOĞLU**, Numan: Mecelle'de ve Türk Borçlar Kanunu'nda Satış Sözleşmesinin Kurulması ve UNSURLARI, SÜHFD., C. 25, S. 2, 2017, ss. 485-521 (Tekelioğlu, Mecelle).
- TEKELİOĞLU**, Numan: Mülkiyeti Saklı Tutma Kaydıyla Satış Sözleşmesi, THD., C. 13, S. 137, 2018, s. 92-101 (Tekelioğlu, Mülkiyeti Saklı Tutma).
- TEKİNAY**, Selâhattin Sulhi / **AKMAN**, Sermet / **BURCUOĞLU**, Halûk / **ALTOP**, Atillâ: Tekinay Borçlar Hukuku, Genel Hükümler, 7. Baskı, İstanbul 1993 (Tekinay / Akman / Burcuoğlu / Altop, Borçlar).
- TEKİNAY**, Selâhattin Sulhi / **AKMAN**, Sermet / **BURCUOĞLU**, Halûk / **ALTOP**, Atillâ: Tekinay Eşya Hukuku, C. 1, 5. Baskı, İstanbul 1989 (Tekinay / Akman / Burcuoğlu / Altop, Eşya).
- TEKİNAY**, Selâhattin Sulhi: Menkul Mülkiyeti ve Sınırlı Aynî Haklar, Eşya Hukuku II/3, İstanbul 1994.
- TERCIER**, Pierre / **PICHONNAZ**, Pascal / **DEVELİOĞLU**, H. Murat: Borçlar Hukuku Genel Hükümler, İstanbul 2016.
- TOPUZ**, Seçkin / **CANBOLAT**, Ferhat: Türk / İsviçre ve Alman Borçlar Hukukunda İmkânsızlığın Düzenlenişi, AÜHFD, C. 57, S. 3, 2008, s. 673-718.
- TUNÇOMAĞ**, Kenan: Türk Borçlar Hukuku, Genel Hükümler, C. I, 6. Baskı, İstanbul 1976.
- TUĞ**, Adnan: Türk Özel Hukukunda Şekil, 2. Baskı, Konya 1994.
- TUOR**, Peter / **SCHNEYDER**, Bernhard / **SCHMID**, Jörg / **JUNGO**, Alexandra: Das Schweizerische Zivilgesetzbuch, 14. Auflage, Zürich 2015.
- TÜREL**, Ege: Roma Hukukundan Günümüze Hukuki Sebep ve Sinallagma İlişkisi, MÜHFD-HAD., Prof. Dr. Bülent Tahiroğlu'na Armağan, C. 23, S. 3, 2017, s. 365-393.
- ULUSAN**, İlhan: İyiniyetli Sebepsiz Zenginleşenin İade Borcunun Sınırlanması Sorunu, İstanbul 1984.
- UMUR**, Ziya: Roma Hukuku Lügati, İstanbul 1983 (Umur, Lügat).

- UMUR**, Ziya: Roma Hukuku, Eşya Hukuku (Aynî Haklar) İstanbul 1983 (Umur, Eşya).
- UMUR**, Ziya: Roma Hukuku, Tarihî Giriş – Kaynaklar – Umumî Mefhumlar – Hakların Himayesi, İstanbul 1974 (Umur, Roma).
- UTKU**, Doruk: Sınai Hakların Rehni, Ankara 2009.
- UYUMAZ**, Alper: Motorlu Taşıt Rehni, İstanbul 2012.
- ÜNAL**, Mehmet / **BAŞPINAR**, Veysel: Şeklî Eşya Hukuku, 8. Baskı, Ankara 2016.
- VAN DE SANDT**, Carole: L'acte de disposition, Freiburg 2000.
- VARDAR HAMAMCIOĞLU**, Gülşah: Medenî Hukuk'ta Tasarruf İşlemi Kavramı, İstanbul 2014.
- VELİDEDEOĞLU**, Hıfzı Veldet: Türk Medenî Hukuku, 3. Baskı, İstanbul 1963.
- von GIERKE**, Otto: Der Entwurf eines bürgerlichen Gesetzbuches und das deutsche Recht, Leipzig 1889.
- von SAVIGNY**, Friedrich Carl: Das Obligationenrecht als Theil des heutigen römischen Rechts, Bd. 2, Berlin 1853 (von Savigny, Obligationenrecht).
- von SAVIGNY**, Friedrich Carl: System des heutigen Römischen Rechts, Bd. 3, Berlin 1840 (von Savigny, Römischen Rechts).
- von TUHR**, Andreas / **ESCHER**, Arnold: Allgemeiner Teil des Schweizerischen Obligationenrechts, Zweiter Band, Zürich 1974.
- von TUHR**, Andreas / **PETER**, Hans: Allgemeiner Teil des Schweizerischen Obligationenrechts, Band I (mit Supplement), Zürich 1984.
- von TUHR**, Andreas: Eigentumsübertragung nach schweizerischem Rechte, ZSR, Neu Folge Vierzigster Band, Basel 1921, st. 40-74.
- WENDT**, Otto: Rechtssatz und Dogma, Jahrbücher für die Dogmatik des heutigen römischen und deutschen Privatrechts, Bd. 29 = N.F. Bd. 17, 1890, st. 29-106.
- WESTERMANN**, Harm Peter (Hrsg.): Erman Bürgerliches Gesetzbuch, 11. Auflage, Köln 2004 (Erman/İşleyen).
- WESTERMANN**, Harm Peter / **GURSKY**, Harl-Heinz / **EICKMANN**, Dieter: Sachenrecht, 8. Auflage, Begründet: Harry Westermann, Heidelberg 2011.
- WIDMER**, Corinne Lüchinger / **OSER**, David (Hrsg): Basler Kommentar Obligationenrecht I, Art. 1-529 OR, 7. Auflage, Basel 2019 (BSK OR I-İşleyen).

- WIEGAND**, Wolfgang: Die Entwicklung des Sachenrechts im Verhältnis zum Schuldrecht, AcP, Bd. 190, H. 1/2, 1990, st. 112-138.
- WIELAND**, C.: Kanunî Medenîde Aynî Haklar (Çev. İ. Hakkı Karafakı), C. 2, 2. Baskı, Ankara 1946 (Wieland / Karafakı, II).
- WIELAND**, C.: Kanunî Medenîde Aynî Haklar (Çev. İ. Hakkı Karafakı), C. 1, 2. Baskı, Ankara 1946 (Wieland / Karafakı, I).
- WIELING**, Hans Josef: Sachenrecht, Band I, Sachen, Besitz und Rechte an beweglichen Sachen, 2. Auflage, Berlin Heidelberg 2006.
- WOLF**, Manfred (Begr.) / **WELLENHOFER**, Marina: Sachenrecht, 35. Auflage, München 2020 (Wellenhofer, Sachenrecht).
- YAVUZ**, Cevdet: Türk Borçlar Hukuku Özel Hükümler, 10. Baskı, İstanbul 2014.
- YENER ÇOŞKUN**, Hilal: Gemi Mülkiyeti, LHD., C. 12, S. 136, 2014, s. 73-105.
- YETİŞ ŞAMLI**, Kübra: Gemi Mülkiyetinin Hukuki İşlem Yoluyla Kazanılması, İstanbul 2021.
- YILDIRIM**, Abdülkerim: Türk Borçlar Hukuku Genel Hükümler, 8. Baskı, Ankara 2018.
- YILDIRIM**, Mehmet Kâmil / **DEREN YILDIRIM**, Nevhis: İcra ve İflas Hukuku, 7. Baskı, İstanbul 2016.
- YILMAZ**, Çiğdem Mine: Türk Hukukunda Yerine Getirilmiş Bağışlamanın Geri Alınması ve BGB. 313. Çerçevesinde Alman Federal Yüksek Mahkeme Kararının Düşündürdükleri, İnÜHFD., C. 10, S. 2, 2019, s. 712-727.
- ZEVKLİLER**, Aydın: İflâsta Mülkiyeti Muhafaza, AÜHFD, C. 25, S. 3-4, 1968, s. 195-224 (Zevkliler, Mülkiyeti Muhafaza).
- ZEVKLİLER**, Aydın: Kişiler Hukuku, Gerçek Kişiler, Ankara 1981 (Zevkliler, Gerçek Kişiler).
- ZEVKLİLER**, Aydın / **GÖKYAYLA**, K. Emre: Borçlar Hukuku Özel Borç İlişkileri, 15. Baskı, Ankara 2015.
- ZEVKLİLER**, Aydın / **ACARBAY**, M. Beşir / **GÖKYAYLA**, K. Emre: Zevkliler Medeni Hukuk, 6. Baskı, Ankara 1999.
- ZEVKLİLER**, Aydın / **ERTAŞ**, Şeref / **HAVUTCU**, Ayşe / **AYDOĞDU**, Murat / **CUMALIOĞLU**, Emre: Borçlar Hukuku, Genel Hükümler ve Özel Borç İlişkileri, 2. Baskı, İzmir 2013.
- ZOBL**, Dieter: Grundbuchrecht, 2. Auflage, Zürich 2004.

Doç. Dr. Celâl IŞIKLAR

BARIŞTA VE SAVAŞTA
TÜRK SİLAHLI KUVVETLERİ
DİSİPLİN KANUNU
VE
YORUMU

- ◆ İlk ve Son Danıştay, BİM ve İM İçtihatlı
- ◆ AYM, mülga AYİM ve As. Yargıtay'ın Emsal Kararları
- ◆ 657 s. DevMK ve DisMK İle Karşılaştırmalı
- ◆ Disiplin İşlem ve Yazışma Örnekli
- ◆ İptal Davası Açma Usullü
- ◆ Madde/Konu Altında İlgili Mevzuat Ekli
- ◆ Tüm Değişiklikler İşlenmiş ve Güncellenmiş
- ◆ TSK Yüksek Disiplin Kurulu Yönetmeliği ile TSK Öğrenci Disiplin Yönetmeliği ekli

2. BASKI

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Barışta ve Savaşta Türk Silahlı Kuvvetleri Disiplin Kanunu ve Yorumu
Celâl Işıklar

Hukuk Yayınları Dizisi – 1667

Birinci Baskı : Haziran, 2015
İkinci Baskı : Ocak, 2022

ISBN : 978-625-8038-51-4 (Tk)
978-625-8038-53-8 (2.c)

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

Ankara Şube

Cihan Sokak No: 16/B Sıhhiye-Ankara

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com
 : adalety@adaletyayinevi.com

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 54/A
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : facebook.com/adaletyayinevi
 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Vadi Grafik Tasarım Ltd. Şti.
İvedik Org. San. Bölgesi 1420. Cadde
No: 58/1 Yenimahalle/Ankara
Tel: 0 312 395 85 71
Sertifika No: 47479

KAYNAKÇA

- AKGÜNER, Tayfun: Kamu Personel Yönetimi, İstanbul 1992.
- AKILLIOĞLU, Tekin; Yönetim Önünde Savunma Hakları, TODAİE Yayını, Ankara 1983.
- AKSOYLU, İlter Hukuk Devleti İlkesi ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Çerçevesinde Askerî disiplin Hukukunun Değerlendirilmesi, AYİMD, S.22, Kitap: 1, s.3-58.
- AKYILMAZ, Bahtiyar: İdari İşlemlerde Gerekçe Yükümlülüğü, Prof. Dr. A. Şeref GÖZÜBÜYÜK'e ARMAĞAN, Turhan Kitabevi, Ankara Mayıs 2005, s. 24
- : Anayasal Esâslar Çerçevesinde Kamu Personeli Disiplin Hukuku ve Uygulamadaki Sorunlar, GÜHFD,, Hazirân-Aralık 2003, Cilt: VI, Sayı: 1-2, s. 245-263
- AKYILMAZ, Bahtiyar / SEZGİNER, Murat / KAYA, Cemil: Türk İdare Hukuku, 8.B., Ankara 2017.
- ALKAN, Mehmet: 6413 sayılı TSK Disiplin Kanununun Esâsları, TBB Dergisi, S.2015/117, s.167-200
- ALİKAŞİFOĞLU, Kemalettin: Devlet Memurları Kanunu, Ankara 2002
- ALTAY, Evren: Görevden Uzaklaştırma, 2.B., Ankara 2007
- ANADOLU, F. Kerim: Usul Hükümleri Yönünden Yüksek Askerî İdare Mahkemesi, Prof.Dr. Osman F. BERKİ'ye Armağan, AÜHF Yayın No. 441, Ankara 1997
- ARICA, Mehmet Nadir: Memur Suçları ve Soruşturma, Ankara 1990
- ARTUÇ, Mustafa: Hükmün Açıklanmasının Geri Bırakılması, 2.B., Ankara 2013
- ASLAN, Zehreddin: 657 Sayı Devlet Memurları Kanununa Göre Disiplin Suç ve Cezaları, Ankara, 2001
- ASLAN, Zehreddin / ALTINDAĞ, Hâلیل: Memurların Disiplin ve Ceza Soruşturması, Ankara 2018.
- ASLAN, Onur Ender; Kamu Personel Rejiminin Anayasal İlkeleri, Tarihi ve Toplumsal Temelleri,TODAİE Yayını, Ankara 2006
- ATAY, Ethem Ender; İdare Hukuku, 5.B., Ankara 2016
- ATAY, Salim: İş Yaşamında Temâruz Olgusu (Malingering), Marmara Üniversitesi İİBFD, C.23, S.2 (2007), e-dergi.marmara.edu.tr./maruiibfd/article/download/.../5000011518, Erişim tarihi: 7.7.2014
- BALTA, Tahsin: İdare Hukuku I, Ankara 1970

- BAŞA, Şafak/YILMAZ, Metin: Maddi Ceza Hukuku İlkelerinin, Disiplin Hukukunda Uygulanıp Uygulanmayacağı; Bu Konuda Ortaya Çıkan Sorunlar ve Çözüm Yolları, İçişleri Bakanlığı İnceleme –Araştırma Raporu, Erişim: www.mülkiyetteftis.gov.tr, 21.1.2015.
- BİLGİN, Hüseyin: İdari Yargı İçin Avrupa İnsan Hakları Uygulama Rehberi, Adalet Yayınevi, Ankara 2027
- BOZ, Selman: Memur Disiplin Hukukuna Hâkim Olan Temel İlkeler, SÜHFD, C.25, S.2, 2017, s.15-41
- BRÖCKLING, Ulrich Disiplin: Askerî İtaat Üretimin Sosyolojisi ve Tarihi, İstanbul 2001
- BUCAKTEPE, Adil: Ceza Mahkûmiyetinin Devlet Memurluğuna Etkisi (Memurluk), Bursa 2015.
- CARDONA, Francisco: Liabilities And Discipline Of Civil Servants, Sigma: Sigma: Support for Improvement in Governance and Management, January 2003, s.1-10
- CEM, Cemil: Disiplin ve Disiplin Hukuku, ABD, S.5, 1969, s.822.
- ÇAĞLAYAN, Ramazan: İdari Yaptırımlar Hukuku, Ankara 2006, s.304.
- .....: İdare Hukuku Dersleri, 5.B., Ankara 2017
- .....: İdari İşlemin Geri Alınması Üzerine, Erzincan HFD, C.IV, S.1-2, s.43-58.
- ÇELEN, Orhan: Notlu, Açıklamalı, İçtihatlı, Örnekli, TSK İç Hizmet Kanunu ve Yönetmeliği, Askerî Ceza Kanunu, TSK Disiplin Kanunu, TSK Personel Kanunu ve İlgili Mevzuat, Ankara 2013
- : En Son İçtihatlı, Notlu, Açıklamalı, Ek ve Örnekli Askerî Ceza Kanunu, Ankara 1998
- ÇİÇEK, Hayrettin; Devlet Memurları Hakkında Disiplin Soruşturması: Türkiye Uygulaması, DEÜ SBÜ Kamu Hukuku ABD (Yayımlanmış Doktora Tezi), İzmir 2011
- ÇOLAK, Nusret İlker/ ÖZDEMİR, Dursun: Hükmün Açıklanmasının geri Bırakılması ve Memuriyete Etkisi, TAAD, C.1, Y.2, S.5, 2011, s.93 vd.
- DEĞİRMENCİ, Olgun: Askerî ceza ve Disiplin Hukuku, KHO Basımevi, Ankara 2013
- DEĞİRMENCİ, Olgun / TANRIVERDİ, Battal: Türk Silahlı Kuvvetleri Disiplin Kanunu Şerhi, Ankara 2013
- DEMİRAG, Fahrettin: Gerekçeli ve İçtihatlı Türk Silahlı kuvvetleri Disiplin Kanunu, Adalet Yayınevi, Ankara 2014
- DEMİRBAŞ, Timur: Ceza Hukuku, Genel Hükümler, 3.B., Ankara 2005.
- DEMİRCİ, Gülsüm: Danıştay Kararları Çerçevesinde Aylıktan Kesme Cezası, HBVÜ LEE, Ankara 2020

- DERDİMAN, R. Cengiz; Türk Disiplin Hukukunda “Kanunsuz suç ve ceza olmaz” ilkesinin Değeri, Melikşah Üniversitesi HFD, S.2, Aralık 2014, s.2946,, Erişim: <https://jurix.com.tr/article/3623>, E.T.: 8.2.2018
- DERDİMAN, R. Cengiz / UYSAL, Yusuf; Türk Kamu Yönetiminde Yetki Devri, U.Ü. Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi, Y.16, S.27, 2014/2, s.251 vd.
- DÖNMEZER, Sulhi: / ERMAN, Sahir: Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku, 9.B., İstanbul 1985, C.II,
- DÖNMEZER, Sulhi: Kişilere ve Mala Karşı Cürümler, 16.B., İstanbul 2001
- DOĞRUER, Süleyman / TİFTİK, Cem / İNCİROĞLU, Erkan: Temel İç Hizmet Bilgisi ve Askerî ceza Hukuku, KHO Basımevi, Ankara 2002
- DURAN, Lütfi: İdare Hukuku Ders Notları, İstanbul 1982
- DURAN, Gökhan Yaşar: Asker Disiplin Hukuku, İstanbul 2012
- DURMUŞ, Alper: Memur Disiplin Hukuku, 5.B., Ankara 2009.
- DURSUN, Hasan; İdari Suç ve Cezalarda Kanunilik İlkesi, Ankara 2015.
- DÜNDAR, Erol: Milli Eğitim Teşkilatı Mensuplarına İlişkin Disiplin Cezaları ve Yargı Denetimi, DD, S.68-69, 1988, s.44
- ELBAN, Zeki: Türk Silahlı Kuvvetlerinde Disiplin Kanununun Esâsaları Ve Uygulaması, Çağ Üniversitesi SBE, Mersin 2018 (Yayımlanmamış YLT).
- ERAN, Burhan - GÜRZUMAR, Tekin: Disiplin Mahkemeleri ve Askerî Disiplin Hukuku, Ankara 1964
- ERKUT, Celal: İptal Davasının Konusunu Oluşturması Bakımından İdari İşlemin Kimliği, Danıştay Yayınları No. 51, Ankara, 1990
- ;Hukuka Uygunluk Bloku (İdare Hukukunda Hukukun Genel Prensipleri Teorisi), İstanbul 1996
- ERSOY, Uğur: Disiplin Hukukunda Kanunilik İlkesinin Uygulanabilirliği, Ord. Prof. Dr. Sulhi Dönmezer Armağanı, C.2, Ankara, s. 769-779
- FEYZİOĞLU, Metin; İşyeri kapatma cezası ve Anayasa Karşısındaki Konumu, TBBD, 1993, S.1, s.15.
- GELEGEN, Taner; Kamu Yönetiminde Disiplin ve Disiplin Cezaları, DD, Cumhuriyetin 50. Yılı Özel Armağan, 1973, s.226.
- GEMALMAZ, Mehmet Semih, Avrupa İnsan Hakları Komisyonu Önünde Türkiye - 1- Kabuledilebilirlik Kararları, 1.B., İstanbul 1997
- GÖLCÜKLÜ, Feyyaz, “İdari Ceza Hukuku ve Anlamı”, SBFD, C.18, No: 2, 1963.
- GÖZLER, Kemal: İdare Hukuku, C.I-II, 1.B, Bursa 2003; 2.B., Bursa 2009
- GÜNAY, Erhan Hükümün Açıklanmasının Geri Bırakılması, Ankara 2010.

- GÜNDÜZ, F. Ebru; Disiplin Cezalarının Geri Alınması, GÜHFD, C. XX, Y. 2016, S. 1, s.413.
- GÜNAL, Yılmaz; Disiplin Cezaları, AÜSBFD, C.XIII, No.2, 1958, s.190-211.
- HAFIZOĞULLARI, Zeki; Genel Çizgileriyle Savunma Hakkı, ABD, Y.51, S.1, Mart 1994, s.25
- HAKERİ, Hakan; Ceza Hukukunda Önemsiz Hareketler, TBBD, S.69, 2007, s.64 vd.
- IŞIKLAR, Celâl; Kamu Disiplin Yaptırımları, Adalet Kitabevi, Ankara 2019
- ; Türk Personel Hukukunda Yeni Bir İdari Tedbir: Geçici Olarak Kontrol Altına Alma, Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi/The Journal of Academic Social Science (Asos Journal), Y.6, S.83, Aralık 2018, s.334-367 (Erişim: <http://www.asosjournal.com/Makaleler>)
- ; Türk Silahlı Kuvvetlerinde Nöbet, Ankara 2006,
- ; As.C.K.nun 169'ncü Maddesindeki Üstün Disiplinin Temini İçin Astını Geçici Olarak Tutuklama Yetkisi, Askerî Adalet Dergisi, Yıl: 26, Ocak 1998, Sayı: 101
- ; İdari Yargılamada İlk İncelemenin Sıra Düzen ve Usulü, TAAD, S.6, 2011
- ; Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin Disiplin Hukukuna İlişkin Kararları, AYİMD, S.21
- KARAHANOĞULLARI, Onur; Memur Disiplin Hukukunun Niteliği ve İlkeleri, Çağdaş Yerel Yönetimler, 8 (3), Temmuz 1999, s.55-77
- KARAKAŞ, Fatma Tülay; Karine Kavramı, Kanunî Karineler ve Varsayımlar, AÜHFD, C.62, S.3, Y.2013
- KARASLAN, Mehmet; "Suç ve Cezaların Memuriyete Etkisi", AÜHFD, C.58, S.1, Ankara 2009
- KARDAŞ, Ümit/ÇINGİ, Mehmet; Askerî Ceza ve Ceza Yargısı, İstanbul 2001
- KAYA, Cemil; Memur Disiplin Suç ve Cezalarına ve Disiplin Soruşturmasına Hakim Olan İlkeler, Amme İdaresi Dergisi, C.38, S.2, Haziran 2005
- KESKİN, Yunus Emre; Türk Silahlı Kuvvetlerinde Ayırma Cezası, Anadolu Üniversitesi SBE, Eskişehir 2015 (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi)
- KIRMIZIGÜL, Hüsamettin; Disiplin Suç ve Cezaları ve Denetim Yolları, İstanbul 1998
- KOÇ, Cihan; TSK İç Hizmet Kanunu ve Yönetmeliği-Askerî Ceza Kanunu-Disiplin Mahkemeleri Kanunu-TSK Personel Kanunu ve İlgili Mevzuat, 11.B., Ankara 2009
- KOÇYİĞİT, Ali; Disiplin Mahkemeleri Kanununa Göre Askerî disiplin Suçları ve Cezaları, Atatürk Üniversitesi SBE,Erzincan 2007 (Yayımlanmamış YLT)
- KUMBASAR, Enver, Hükmün Açıklanmasının geri Bırakılması, MÜSBE, İstanbul 2011 (Yayımlanmamış doktora tezi)
- KUNTER, Nurullah; Ceza Muhakemesi Hukuku, No. 250.

- KURT, Hayrettin: İdari Yaptırımlara Karşı Güvenceler, GÜHFD, C. XVIII, Y.2014, S.1, s.144
- KURTOĞLU, Bilgehan: 6413 Sayılı TSK Disiplin Kanunu Çerçevesinde Disiplin Suç ve Cezalarına İlişkin Esâslar ve Uygulaması, Erciyes Üniversitesi SBE, Kayseri 2018 (Yayımlanmamış YLT)
- KUŞ, Mustafa: Disiplin Suçlarında Kusurluluk, Terazi Hukuk Dergisi, S.57, 2011, s.49-55, Erişim: <https://jurix.com.tr/article/1034>, E.T.: 8.2.2018
- KUTLU, Muammer; Disiplin Suç ve Cezaları, TİD, S.385, Aralık 1989, s. 63
- LİVANELİOĞLU, Ömer Asım: Memur Disiplin Hukuku, 2.B., Ankara 2003
- MAHMUTOĞLU, Fatih Selami: Kabahatleri Suç Olmaktan Çıkarma Eğilimi ve Düzene Aykırılıklar Hukunda (İdari Ceza Hukukunda) Yaptırım Rejimi, İstanbul 1995
- : İdari Yaptırımların Hukukî Niteliği ve Anayasa Mahkemesi'nin Kabahatler Kanunu Hakkındaki Kararı, Terazi Hukuk Dergisi, S. 3, Kasım 2006.
- NİŞANCI, Dilaver: Anayasa Mahkemesi Kararları Işığında Disiplin Suç ve Cezalarında Kanunilik İlkesi, Fasikül Hukuk Dergisi, S.62, Ocak 2015, s.32-41, Erişim: <https://jurix.com.tr/article/3623>, E.T.: 8.2.2018
- NOLTE, Georg / KRIGIER, Heike: Eürepan Military Law Siystems-Summary And Recommendations, Eürepan Military Law Siystems, Ed Georg NOLTE, Berlin 2003, Erişim: <https://books.google.com.tr/books?>, E.T: 20.12.2018, s.1-17.
- OĞURLU, Yücel: İdari yaptırımlar Karşısında Yargısal Korunma, İdari Ceza Hukuku ve İdari Cezalara Karsı Başvuru Yolları, 2. B., Ankara 2001
- : Ceza Mahkemesi Kararının Disiplin Cezalarına Etkisi sorunu ve “Ne Bis İn İdem” Kuralı”, AÜHFD, C. 52, S. 2, s. 101-124.
- .....: İdare Hukukunda Ölçülülük İlkesi, Ankara 2012
- ÖZAY, İl Han: idarî Yaptırımlar; Kurumsal Bir Deneme, İstanbul 1985
- ÖZBAKAN, Hulusi: Disiplin Mahkemeleri ve Disiplin Suç ve Cezaları Kanunu, Ankara 1986 (Disiplin)
- ÖZBAKAN, Hulusi: İlgili Mevzuatı İle İçtihatlı, Gerekçeli, Notlu ve Açıklamalı, TSK İç Hizmet Kanunu, Ankara 1987, (İç Hizmet Kanunu)
- ÖZDEK, Yasemin: Avrupa İnsan Hakları hukuku ve Türkiye, 1.B., Ankara 2004
- ÖZKAN, M. Cemal: Askerî Ceza Kanununun 130 ncu maddesi üzerinde Bir İnceleme, AAM, Y.2, 1957, S.8
- ÖZGENÇ, İzzet Türk Ceza Kanunu Gazi Şerhi, Genel Hükümler, 3.B., Ankara 2006
- PINAR, İbrahim: Devlet Memurları Kanunu Şerhi, C.II, 10.B., Ankara 2009
- : Belli Hakları Kullanmaktan Yoksun Bırakılma, Cezaların Ertelenmesi ve Hükümün Açıklanmasının Geri Bırakılması kararlarının Memuriyete/ Kamu Gö-

- revine Alınmaya ve Memuriyetin/Kamu Görevinin Devamına Etkileri, Terazi Aylık Hukuk Dergisi, Y.3, S.26, Ekim 2008, s. 87
- PINAR, İbrahim / ÇALIŞKAN, Öner; Disiplin Suç ve Cezaları; Ankara 2013
- SAĞLAM, Mehmet: Türk Personel Hukukunda Disiplin Suç ve Cezalarına İlişkin Esâslar ve Uygulaması, Ankara 2003.
- SANCAKDAR, Oğuz; Disiplin Yaptırım Olarak Devlet Memuriyetinden Çıkarma ve Yargısal Denetimi, Ankara 2003,
- ;Disiplin Yaptırımlarının Hukukî Niteliği Konusundaki Görüşler, Fasikül Hukuk Dergisi, S.39, Şubat 2013, s.7-12, Erişim: <https://jurix.com.tr/article/3530#>, ET.: 8.2.2018
- ;İdare Hukuku, 4.B., Ankara 2014.
- SANCAKDAR Oğuz / US Eser / KASAPOĞLU TURHAN Mine / ÖNÜT Lale Burcu/SEYHAN, Serkan: İdare Hukuku-Teorik Çalışma Kitabı, 6.B., Ankara 2017
- SEÇKİN, Sinan / ÜSTÜN, Gül: İdari İşlemlerde Takdir Yetkisi ve Gerekçe İlkesi, M. Akif Aydın'a Armağan, MÜHF Hukuk Araştırmaları Dergisi, İstanbul 2015, s.524 vd.
- ŞAHİN, Cumhur: Sanığın Kolluk Tarafından Sorgulanması, Ankara 1994
- : Ceza Yargılaması Hukukunda Çapraz Sorgu; Ankara 2007
- PEKCANITEZ, Hakan / ATALAY, Oğuz / ÖZEKES, Muhammet, Medeni Usul Hukuku, 11.B., Ankara 2011
- POLATCAN, İsmet: TSK İç hizmet Kanunu ve Yönetmeliği- Askerî Ceza Kanunu-Disiplin Mahkemeleri Kanunu-TSK Personel Kanunu ve İlgili Mevzuat, İstanbul 2006
- SÖKMEN, Uğur, Kamu İdaresinde Soruşturma Kovuşturma, Maliye Bakanlığı Yayını, Ankara 2009
- SEZER, Yasin / İPEK, Ali İhsan: Hükmün Açıklanmasının Geri Bırakılması ve Kamu Personel hukuna Etkisi, TAAD, C.1, Y.1, S..3, s.45;
- SÖNMEZ, Musa: Askerî ceza Hukukunda Disiplin Cezaları ve Uygulamaları, Ankara 1989
- TAN, Turgut Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi ve İdari Yaptırımlar, Hukuk Kurultayı 2004, Ankara Barosu Yayını, Ankara, 2004.
- ; İdare Hukuku, 4.B., Ankara 2015
- ;İdari İşlemin Geri Alınması, Ankara 1970
- TAŞKIN, Rifat: Gerekçeli Askerî Ceza Kanunu Şerhi, Ankara 1946, (Şerh)
- TAŞKIN, Ahmet: Kamu Görevlileri Disiplin Hukuku, Ankara 2006
- TOĞRUL, İlhan: Askerî İdari Yargı, Ankara 1973

TOPUZKANAMIŞ, Engin: Hukuk ve Disiplin, İstanbul 2013

TUTUM, Cahit: Personel yönetimi, 1979

ULUSOY, Ali: İdari Yaptırımlar, Ankara 2013

ÜSTÜN, Gül; 2577 Sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununda Öngörülen Yeni Bir Yargılamanın Yenilenmesi Sebebi: Geçici 9. Madde, MÜHF HAD, C. 25, S.1, Haziran 2019, s.15-26.

YILDIRIM, Ramazan: Türk Disiplin Hukukuna Kısa Bir Bakış; AYİMD, S.14, s.81-126.

YILDIRIM, Tolga: Türk Askerî disiplin Hukukunun Güncel Sorunları ve Âmirlerin Suçta Kıyas Yetkisine Farklı Bir Bakış, ABD, S.2019/1, s.47-88

YILDIRIM, Turan / MELİKŞAH, Yasin / KAMAN KARAN, Nur / ÖZDEMİR, Eyüp / ÜSTÜN, Gül / OKAY TEKİNSOY, Özge; İdare Hukuku, Güncellenmiş 6.Baskıdan Tıpkı Basım, İstanbul 2017

YURTCAN, Erdener; Kabahatler Kanunu ve Yorumu, İstanbul, 2005

YÜCE, Turhan Tufan: Ceza Hukuku İlkelerinin Disiplin Ceza Hukukunda Geçerliği sorunu ve Danıştay Kararlarının Bu Açıdan Tahlili, DD, S.88, 1994

YÜCEER, Bilal: Askerlikde Emir Müessesesi, Ankara 1986.

ZABUNOĞLU, Yahya K.: İdare Hukuku, C.I, Ankara 2012.

ZANOBINI, Guido: İdari Müeyyideler, Çeviren: Günal, H. Yılmaz, AÜSBF Yayınları, Ankara, 1964

Prof. Dr. Mustafa İsmail KAYA

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Ticaret Hukuku Anabilim Dalı

ACENTELİK HUKUKU

Gözden Geçirilmiş ve Güncellenmiş

2. BASI

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Acentelik Hukuku
Mustafa İsmail Kaya

Hukuk Yayınları Dizisi – 1358

İkinci Baskı : Ocak, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8038 – 54 – 5

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : adalety@adaletyayinevi.com

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Salmat Basım Yayım Ambalaj San. Tic. Ltd. Şti.

Sertifika No: 47771

Tel: (0312) 341 10 24 - Ankara

BİBLİYOGRAFYA

Ahle, H.: Provision und Ausgleichsanspruch des Handelsvertreters bei Einsatz eines Nachfolgers, DB 1964, s. 611 vd.

Akın, İrfan: Acentenin Denkleştirme Hakkı ve Alman Hukukundaki Yeni Gelişmeler, AÜHFD, Y. 2013, C. 63, S. 3, s. 643 vd.

Akipek/ Şebnem, Küçükgüngör/ Erkan: Sözleşmeler Rehberi, Ankara 2000.

Akkan, Çiğdem Daniş: Acentenin Müvekkili Mahkemede Temsil Etme Yetkisi, Batider Aralık 2008, C. XXIV, S. 4, s. 219 vd.

Akyazan, Sıtkı: Tellallık, Banka ve Ticaret Hukuku ile İlgili İncelemeler, Yargıtay Kararları, Kanuni Mevzuat, Ankara 1972.

Alışkan, Murat/Gençtürk, Muharrem: Acentenin Komisyon Hakkı, Özellikle TTK'nın 129. Maddesine Göre Komisyona Hak Kazanma Anı Bakımından Aracı Acente İle Sözleşme Yapan Acente Arasında Fark Olup Olmadığı Sorunu, Ünal Tekinalp'e Armağan, C. I, İstanbul 2003, s. 19 vd.

Altay, Sıtkı Anlam: Acentenin Müvekkilini Davada Temsil Etmesi, Fırat Öztan'a Armağan, C. 1, Ankara 2010, s. 223 vd.

Altınok-Ormancı, Pınar: Tek Satıcılık Sözleşmesinde Müşteri Tazminatı, İsviçre Federal Mahkemesinin 22 Mayıs 2008 Tarihli Kararı (ATF 134 III 497 vd.) Üzerine Düşünceler, AÜHFD, Y. 2009, C. 58, S. 3, s. 468 vd.

Altmeppen, Holger: Provisionsansprüche bei Vertragsauflösung – Beitrage zum Makler-, zum Handelsvertreter-, und zum Kommissionsrecht, Bielefeld 1987.

Ankele, Jörg: Das deutsche Handelsvertreterrecht nach der Umsetzung der EG-Richtlinie, DB 1989, s. 2211 vd.

Aral, Fahrettin: Borçlar Hukuku Özel Borç İlişkileri, Ankara 2000.

Arkan, Sabih: Ticari İşletme Hukuku, 17. Baskı, Ankara 2012.

Atamer, Yeşim: Acentelerin Rekabet Etme Yasağı, Sözleşme Tarafları Arasında Güç Dengesinin Bulunmadığı Hallerde Meslek Seçme Özgürlüğünün Sözleşmesel Sınırlamalara Karşı Korunması, İÜHF Mecmuası, Y. 1997, C. 55, S. 4, s. 359 vd.

Ayan, Özge: Acentenin Denkleştirme Talep Etme Hakkı, Ankara 2008.

Ayhan, Rıza/Özdamar, Mehmet/Çağlar, Hayrettin: Ticari İşletme Hukuku, 5. Baskı, Ankara 2012.

Ayhan, Rıza: Ticari İşletme Hukuku, 2. Baskı Ankara 2007.

Badak Aybar, Zehra: 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu'nda Denkleştirme İstemi, İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Y. 12, S. 24, 2013/2, s. 167 vd.

Behrend, Alexander: Aktuelle handelsvertreterrechtliche Fragen in Rechtsprechung und Praxis, NJW 2003, s. 1563 vd.

Beiser, Reinhold: Der Ausgleichsanspruch des Handelsvertreters in der Handels-und Steuerbilanz, DB 2002, s. 2176 vd.

Bilge, Mehmet Emin: Ticari Sırların Korunması, İstanbul 2006, s. 1.

Birben, Erhan: Müvekkil Tacir İle Acentenin İşçileri Arasında Bir İlişki Mevcut mudur?, DEÜHF Dergisi, Y. 2007, C. 9, S. 1, s. 58 vd.

Birkhahn, R.: Wettbebersverbot für Handelsvertreter auch ohne vertragliche Vereinbarung?, BB 1961, s. 1351 vd.

Blomberg, P.: Rückzahlungsklauseln in Provisionsgarantievereinbarungen, VersR 1968, s. 328 vd.

Bodewig, Theo: Der Ausgleichsanspruch des Franchisenehmers nach Beendigung des Vertragsverhältnisses, BB 1997, s. 637 vd.

Bozkurt, Tamer: Ticaret Hukuku C. I, Ticari İşletme Hukuku, 8. Baskı, İstanbul 2013.

Brox, Hans: Handelsrecht und Wertpapierrecht, 12. Aufl., München 1996.

Brunn v.: Weitere Zweifelsfragen zum neuen Recht der Handelsvertreter, NJW 1954, s. 56 vd.

Brüggemann, Dieter: Handelsgesetzbuch Grosskommentar, 4. Aufl., 1995.

Can, Ozan: Rekabet Yasağı ve Rekabet Sınırlandırmaları Hukuku İlişkisi, Rekabet Dergisi, Y. 2007, S. 32, s. 15 vd.

Can, Ozan: Acentenin Denkleştirme İstemine ve Rekabet Yasağı Anlaşmasına İlişkin Hükümlerin 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 103/(1) Maddesinde Sayılanlar Hakkında Uygulanırlığı, HÜHFD, 2 (1) 2012 s. 27 vd.

Cengiz, Ali: Acente Kavramı ve Acentelik Sözleşmesinden Doğan Hak ve Borçlar, HÜHFD, C. 1, S. 2, Y. 2011, s. 150 vd.

Christoph, M./Effenberger, M.: Der Provisionsanspruch des Versicherungsververtreters bei Anfechtung des Versicherungsvertrags, VersR 2007, s. 593 vd.

Çağa, Tahir: Acenteler Aleyhine Sadır Olan İlamların İcrası, Ticaret Hukuku Ve Yargıtay Kararları Sempozyumu I, Ankara 1984, s. 3 vd.

Çeker, Mustafa: Ticaret Hukuku, 6. Baskı, Adana 2013.

Demir Gökyayla, Cemile: Milletlerarası Özel Hukukta Tek Satıcılık Sözleşmeleri, Ankara 2005.

Doğanay, İsmail: Ticari Alım Satım Akdi ve Nevileri, Ankara 1993.

Düzgün, Ülgen Aslan: Aracı Kurumlarda Merkez Dışı Örgüt Olarak Acentelik, GÜHFD, C. XV, Y. 2011, S. 1, s. 25 vd.

Eberstein, Hans Hermann: Der Handelsvertreter-Vertrag, 9. Aufl. 2008.

Eckert, Hans- Werner: Das neue Recht des Handelsvertreter- Die Umsetzung der EG-Richtlinie in deutsches Recht, NZA 1990, s. 384 vd.

Emde, Raimond: Der Handelsvertreter-Vertrag, NJW 2008, s. 3199 vd.

Emde, Raimond: Vertriebsrecht, Hamburg 2009.

Emde, Raimond: Einstweiliger Rechtsschutz im Auskunftserzwingungsverfahren nach §§ 51a, 51b GmbHG?, ZIP 2001, s. 820 vd.

Emde, Raimond/Kelm, Florian: Der Handelsvertretervertrag in der Insolvenz des Unternehmers, ZIP 2005, s. 58 vd.

Erdem, Ercüment: Tek Satıcılık Sözleşmesinde Denkleştirme Talebi, Bilgi Toplumunda Hukuk, Ünal Tekinalp'a Armağan, C. I, İstanbul 2003, s. 91 vd.

Eren, Fikret: Borçlar Hukuku Genel Hükümler, 11. Bası, İstanbul 2009.

Eriş, Gönen: Madde Açıklamalı, En Son İçtihatlı Türk Ticaret Kanunu, C. I, Ticari İşletme ve Ticaret Şirketleri, Madde 1- 556, Ankara 1992.

Erişir, Evrim: Medeni Usul Hukukunda Taraf Ehliyeti, İzmir 2007.

Ernstthaler, Jürgen/Würmann, Cord: Auswirkungen des § 89 b Abs. 3 Nr. 3 HGB bei der Veräußerung des Unternehmens eines Handelsvertreters, BB 2008, s. 230 vd.

Felsner, Markus: Handbuch internationals Handelsvertreterrecht, wettbewerbsvorteil auf auslaendische Maerkten, Rödl & Partner (Hrsg.), 2. Aufl., Nürnberg 2012.

Flohr, Eckhard/Pohl, Amelie: in Martinek/Semler/Habermeier/Flohr: Vertriebsrecht, 3. Aufl. München 2010.

Gallus, Michael v.: Gesetzliche und vertragliche Wettbewerbsbeschaenkungen im Recht des Handelsvertreters, München 1970.

Gamm, Otto-Friedrich Freiherr: Die neuere Rechtsprechung des BGH zum Handelsvertreterrecht, NJW 1979, s. 2489 vd.

Genzow, Christian F: in Gemeinschaftskommentar zum Handelsgesetzbuch mit UN- Kaufrecht, (Hrsg. Dr. Dr. Jürgen Ensthaler) 7. neu bearbeitete und erweiterte Aufl., Luchterhand 2007.

Giedinghagen, Jan: Provisionspflichtige Eigengeschäfte des Handelsvertreters, NJW-Spezial, 2011, s. 655 vd.

Giefers, Hans Werner: Recht des Handelsvertreters, Freiburg 1965.

Göksoy, Yaşar Can: 6102 Sayılı Yeni Türk Ticaret Kanununa Göre Acentenin Sözleşme Sonrası Rekabet Yasağı Anlaşması, DEÜHF Dergisi C. 12, Özel S., 2010, s. 895 vd.

Gürzumar, Osman Berat: Franchise Sözleşmesi, İstanbul 1995.

Hans, W.: Die Provision des Handelsvertreters -insbesondere des Versicherungsvertreter- bei Nichtausführung des vermittelten Geschäftes, BB 1957, s. 1060 vd.

Hiekel, Hans-Jürgen: Der Ausgleichanspruch des Handelsvertreters und Vertragshändler, Frankfurt am Main 1985.

Hoffstadt, Otto R.: Rechtsstellung des Handelsvertreters im Konkurs des vertretenen Unternehmens, DB 1983, 645 vd.

Hohn, Hannsjoef: Wettbewerbsverbot für Arbeitnehmer und Handelsvertreter, 2. Aufl. Düsseldorf 1967.

Holling, Werner: Der Provisionsanspruch des Handelsvertreters bei Nichtausführung eines abgeschlossenen Geschäftes durch das vertretene Unternehmen, DB 1960, s. 79 vd.

Hopt, Klaus J.: Selbstaendigkeit von Handelsvertretern und anderen Vertriebspersonen- Handels und arbeitsrechtliche Dogmatik und Vertragsgestaltung, DB 1998, s. 863 vd.

Hopt, Klaus J.: Handelsvertreterrecht, 4. Aufl. München 2009.

Hopt, Klaus J.: Baumbach, Adolf/Hopt, Klaus J, Handelsgesetzbuch, 35. Aufl., München 2012.

Hopt, Klaus J.: in Handelsgesetzbuch mit GmbH &Co., Handelsklauseln, Bank- und Börsenrecht, Transportrecht (ohne Seerecht), 30. neu bearbeitete und erweiterte Auflage, München 2000.

Hoyningen-Huene, Gerick Freiherr v.: Münchener Kommentar zum Handelsgesetzbuch Band 1 Erstes Buch. Handelsstand §§ 1-104, 3. Aufl., München 2010.

Hoyningen-Huene, Gerick Freiherr v.: Der „freie Mitarbeiter“ im Sozialversicherungsrecht, BB 1987, s. 1730 vd.

Höft, Erich: Die provisionsrechtliche Sonderregelung für die Versicherungswirtschaft – Gründe und Unverzichtbarkeit, VersR, 1976, s. 205 vd.

Hübsch, Gerbert/Hübsch, Alexandra: Die neuere Rechtsprechung des Bundesgerichtshofs zum Handelsvertreterrecht, WM 2005, Sonderbeilage 1, s. 6 vd.

İmregün, Oğuz: Kara Ticareti Hukuku Dersleri, (Genel Hükümler-Ortaklıklar- Kıymetli Evrak), 11. Baskı İstanbul 1996.

İmregün, Oğuz: Ticaret Hukukunun Genel İlkeleri, İstanbul 1989.

İşgüzar, Hasan: Tek Satıcılık Sözleşmesi, Ankara 1989.

Jabloner, Hans Gideon: Ausgewählte Fragen zum Ausgleichsanspruchs des Handelsvertreter, Wien 2010.

Kalpsüz, Turgut: Müvekkilerine İzaften Acentalara Karşı Dava Açılması ve Takip Yapılması, Batider, Haziran 1983, C. XII, S. 1, s. 1 vd.

Kara, Hacı: Gemi Acentesi Ücret Tarifesi ve Buna Aykırılığın Yaptırımları, GÜHFD, C. XVII, Y. 2013, S.3, s. 61 vd.

Karahan, Sami: Ticari İşletme Hukuku, 23. Bası, Eylül 2012.

Karasu, Rauf: Türk Ticaret Kanunu ve Türk Ticaret Kanunu Tasarı'sına Göre Acentanın Denkleştirme Talebi, AÜHFD, Y. 2008, C. 57, S. 4, s. 283 vd.

Karayağçın, Yaşar: Ticaret Hukuku Dersleri, C. I, Giriş, Ticari İşletme, Ankara 1968.

Karayağçın Yaşar: Tüzel Kişilerin Sigorta İşlerinde Aracılık Yapması, Sigorta Şirketlerinin Murakebesi, Doğan Sigorta AŞ'nin 25. Yıldönümü Dolayısıyla Düzenlenen Sigorta Semineri, Ankara 1968.

Kaya, Arslan: Türk Ticaret Kanunu Şerhi, Birinci Kitap: Ticari İşletme, Yedinci Kısım: Acentelik, İstanbul 2013.

Kaya, Mustafa İsmail: Türk Ticaret Kanunu Tasarısı'na Göre Acentenin Ücrete Hak Kazandığı Haller ve Ücrete Hak Kazanma Zamanı, BATİDER Y. 2008, C. XXIV, S. 4, s. 17 vd.

Kaya, Mustafa İsmail/Küçükaydın Halil Doğan: Gerekçeli-Karşılaştırmalı Türk Ticaret Kanunu, , Ankara 2019.

Kayıhan, Şaban: Türk Hukukunda Acentelik Sözleşmesi, 4. Bası, Ankara 2011.

Kayıhan, Şaban: Yeni Düzenlemeler Işığında Türk Hukukunda Sigorta Acenteleri, Terazi Hukuk Dergisi, Kasım 2008, Sayı: 27, s. 47 vd.

Kender, Rayegan: Türkiye’de Hususi Sigorta Hukuku I, Sigorta Müessesesi, Sigorta Mukavelesi, 9. Bası, İstanbul 2008.

Kılıçoğlu, Ahmet: Borçlar Hukuku, Genel Hükümler, Ankara 2007.

Kınacıoğlu, Naci: Acente ve Acentelik Sözleşmesi, Ankara 1963.

Kınacı, Naci: Acentenin Komisyon İsteme Hakkı, Adalet Dergisi, 1961, C. 52, S. 9-10, s. 946 vd.

Kırca, Çiğdem: Franchise Sözleşmesi, Ankara 1997.

Kırca, İsmail: Esnaf ve Sanatkâr ile Tacir Ve Sanayicinin Ayırımına İlişkin 2007/12362 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı’nın Değerlendirilmesi, Batider 2007, C. 24, S. 2, s. 295 vd.

Kindler, Peter: Neues deutsches Handelsvertreterrecht aufgrund der EG-Richtlinie, RIW 1990, s. 358 vd.

Klunzinger, Eugen: Grundzüge des Handelsrecht, 9. überarbeitete Aufl., München 1996.

Knorn, Dietrich: “Nacharbeit” des Handelsvertreters, BB 1975, s. 111 vd.

Knorn, Dietrich: Kosten der Abrechnungs- und Auskunftspflicht des Unternehmers gegenüber dem Handelsvertreter, BB 1972, s. 990 vd.

Knütel, Rolf: Die Provisionsteilung bei Mitwirkung mehrerer Makler oder Handelsvertreter, ZHR 144 (1980), s. 289 vd.

Krüger, H: Der Anspruch mehrerer Handelsvertreter auf Provision, DB 1964, s. 1399 vd.

Kuntalp, Erden/Omağ, Merih Kemal: Banka ve Sigorta Hukuku, AÜAÖF Yayınları, Eskişehir 1994.

Küstner, Wolfram/Kurt, Manteuffel v.: Die Änderungen des Handelsvertreterrechts aufgrund der EG-Harmonisierungsrichtlinie vom 18. 12. 1986, BB 1990, s. 291 vd.

Küstner, Wolfram: Zur Wirksamkeit eines Wettbewerbsverbots nach § 90 a HGB, wenn kein Bezirk zugewiesen ist, BB 1997, s. 1753 vd.

Lidner, Hans Christian/Stötter, Viktor/Karrer, Eugen: Die Provision aus betriebswirtschaftlicher, juristischer und buchhalterischer Sicht, München 1973.

Liebscher, Petsche: Franchising nach der neuen Gruppenfreistellungsverordnung (EG) Nr. 2790/99 für Vertikalvereinbarungen.

Löwisch, Gottfried: in Ebenroth/Boujong/Joost/Strohn, Handelsgesetzbuch, 2. Aufl., München 2008.

Maier, Hans Jakob: Das gesetzliche Wettbewerbsverbot für Handelsvertreter, BB 1979, s. 500 vd.

Maier, H.: Der Provisionsanspruch des Handelsvertreters bei Bestellungen von verbundenen Unternehmen oder Zweigniederlassungen, BB 1970, s. 1327 vd.

Martinek, Michael/Bergmann, Andreas: Künstler-Repraesentanten, -Agenten und -Manager als Handelsvertreter– Konkurrenzvertretung und Interessenwahrnehmung als Grundlagenprobleme des Handelsvertretersrechts, Zugleich eine kritische Anmerkung zu OLG Hamburg, Ur. V. 28. 10. 2005, Az 11 U 169/04, WRP 2006, s. 1047 vd.

Matthies, Andreas: Der Ausgleichsanspruch des Handelsvertreters bei kurzer Vertragsdauer, DB 1986, s. 2063 vd.

Matthießen, Volker: Arbeits- und handelsvertreterrechtliche Ansätze eines Franchisenehmerschutzes, ZIP 1988, s. 1089 vd.

Meier- Hayoz, Arthur: Schweizerisches Privatrecht, Basel und Stuttgart 1977.

Moroğlu, Erdoğan: Türk Ticaret Kanunu Tasarısı ile Yürürlük ve Uygulama Kanunu Tasarısı Taslağı, 4. Bası, Ankara 2006.

Naegele, Stefan: Wucher– ein arbeitsrechtliches Problem, BB 1997, s. 2162. Nocker, Michael: Kommentar zum Handelsvertretergesetz (HVertrG), Wien 2008.

Narbay, Şafak/Güllüce, Muhammet Ali: Türk Hukukunda Sigorta Acenteleri, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi - Hukuk Araştırmaları Dergisi , C. 22, S. 3, Y. 2016, s. 1963 vd.

Narbay, Şafak/Uyumaz, Murat: Acentenin Müvekkili Mahkemede Temsil Yetkisi, Legal Hukuk Dergisi, C.11, S.121, s. 128 vd.

Nocker, Michael: Kommentar zum Handelsvertretergesetz (HVertrG), Wien 2008.

Nurkut, İnan: Tek Satıcılık Sözleşmesi ve Üçüncü Kişiler, Batider Aralık 1993, C. XVII, S. 2, s. 57 vd.

Oberthür, Nathalie/Lohr, Martin: Der Handelsvertreter im Arbeits- und Sozialversicherungsrecht, NZA 2001, s. 126 vd.

Oetker, Hartmut: Kommentar zum Handelsgesetzbuch, 3. Aufl., München 2013.

Oetker, Hartmut: Handelsrecht, 6. Aufl., München 2010.

Oğuzman, Kemal/Öz, Turgut: Borçlar Hukuku Genel Hükümler, 11. Bası, İstanbul 2013.

Ordemann, W.: Die Entschädigung des Handelsvertreters für Wettbewerbsbeschränkungen (§ 90a HGB), BB 1965, s. 932 vd.

Peterek, R.: Zur Bedeutung und zum Umfang allgemeiner Kundenschutzvereinbarungen, BB 1966, s. 351 vd.

Pfeffer, Joachim: Die Neuordnung der Vertragshaendlervertraege in der Automobilbranche, NJW 1985, s. 1241 vd.

Poroy, Reha/Yasaman, Hamdi: Ticari İşletme Hukuku, 12. Basım, İstanbul 2007.

Reisoğlu, Seza: Hizmet Akdi, Mahiyeti- UNSURLARI- Hükümleri, Ankara 1968.

Riemer, Jens-Berghe: in Küstner/Thume, Handbuch des gesamten Aussendienstrechts, 4. Aufl., Frankfurt am Main 2012.

Rittner, Christian: Das Wettbewerbsverbot des Handelsvertreters und § 18 GWB, DB 1989, s. 2587 vd.

Roemer, M.: Die Realisierung des Handelsvertretersprovisionsanspruchs, München 1981.

Roth, Markus: Zur unentgeltlichen Überlassung von Unterlagen an den Handelsvertreter, BB 2010, s. 2000 vd.

Saenger, Ingo: Das Recht des Handelsvertreters zur ausgleichswahrenden Eigenkündigung, DB 2000, s. 129 vd.

Saraç, Tahir: 6102 sayılı Ticaret Kanunu'nun Acentelik İlişkisinde İnhisar Hakkı ve Rekabet Yasağı Sözleşmesine İlişkin Hükümlerinin Rekabet Hukuku Açısından Değerlendirilmesi, AÜHFHD, 61 (2) 2012, s. 711 vd.

Schmidt, Karsten: Handelsrecht, 5. Aufl., Hamburg 1999.

Schneider, E.: Die Billigkeit des Ausgleichsanspruchs des Handelsvertreters (§ 89b Abs. 1 Nr. 3, HGB), MDR 1970, s. 976 vd.

Schnitzler, K.: Provision für Eigengeschäfte des Handelsvertreters, DB 1965, s. 463 vd.

Schröder, Andreas: in Küstner/Thume, Handbuch des gesamten Aussendienstrechts, 4. Aufl., Frankfurt am Main 2012.

Schröder, Georg: Recht der Handelsvertreter, München 2006.

Schröder, G.: Gesetzlicher und vertraglicher Provisionsanspruch des Handelsvertreters, BB 1963, s. 567 vd.

Schröder, G.: Ausserbezirkliche Geschäfte des Handelsvertreters, DB 1963, s. 541 vd.

Schulthess, Victor G.: Der Franchise Vertrag nach schweizerischem Recht, Zürich 1975.

Schürr, Ulrich: in Küstner/Thume, Handbuch des gesamten Aussendienstrechts, 4. Aufl., Frankfurt am Main 2012.

Seetzen, Uwe: Die Kontrollrechte des Handelsvertreters nach § 87c HGB und ihre Durchsetzung, WM 1985, s. 216 vd.

Seliçi, Özer: Borçlar Kanununa Göre Sözleşmeden Doğan Sürekli Borç İlişkilerinin Sona Ermesi, İstanbul 1976.

Serozan, Rona: Die Überwindung der Formnichtigkeit, Travaux de la 5 eme semaine Juridique turco- suisse, La Forme dans les actes Juridiques, Journées d'İstanbul 13-20 avril 1975, İstanbul 1976.

Stötter, Karin v.: Das Recht Handelsvertreter, 5. Aufl. Karlsruhe 2000.

Susuz, Kağan: Acentenin Tacir adına Dava Açma ve Tacire Karşı Açılan Davalarda Taciri Temsil Yetkisi, e-akademi Dergisi, Y. 2011, s. 7 vd.

Şahiniz, Salih: Türk Borçlar Hukukunda Gayrimenkul Tellallığı Sözleşmesi, İstanbul 2002.

Tandoğan, Haluk: Tek Satıcılık Sözleşmesi, Batider, Aralık 1982, C. XI, S. 4, s. 1 vd.

Tandoğan, Haluk: Borçlar Hukuku Özel Borç İlişkileri, C. I, İstanbul 1988.

Tekil, Fahiman: Ticari İşletme Hukuku, İstanbul 1997.

Tekinalp, Ünal: Türk Hukukunda Acentanın Portföy Akçası Talebi, Ali Bozer'e Armağan, Ankara 1998, s. 1 vd.

Thelen, Klaus: Unterfallen "Kundenzeitschriften" eines im Finanzdienstleistungsbereich tätigen Vertriebsunternehmens § 86a I HGB?, VersR 2009, s. 1025 vd.

Thume, Karl-Heinz: Das Wettbewerbsverbot des Handelsvertreters während der Vertragszeit, WRP 2000, 1033 vd.

Thume, Karl Heinz: Neues zum Ausgleichsanspruch des Handelsvertreters und des Vertragshaenders, BB 1994, s. 2358 vd.

Thume, Karl Heinz: Der neue Ausgleichs-Ausschlussstatbestand nach § 89b Abs 2 Nr. 3 HGB, BB 1991, s. 490 vd.

Thume, Karl-Heinz: in Röhricht/Graf von Westphalen HGB, Kommentar, 3. Aufl. 2008.

Thume, Karl-Heinz: in Küstner/Thume, Handbuch des gesamten Aussendienstrechts, 4. Aufl., Frankfurt am Main 2012.

Topçuoğlu Metin: Rekabet Hukuku Açısından Acentelik ve Dağıtım Sözleşmeleri, Ankara 2006.

Tunçomağ, Kenan: Borçlar Hukuku Genel Hükümler, I. Cilt, İstanbul 1968.

Türkel, Doğuş Taylan: Müvekkile İza feten Acenteye Karşı Açılan Davalarda Hukuki Dinlenilme Hakkıyla Bağlantılı Sorunlar, Haluk Konuralp Anısına Armağan, C. 1, Ankara 2009, s. 1105 vd.

Üçüncü, Hilal S.; Acentenin Temsil Yetkisinin Usul Hukuku Kapsamında Değerlendirilmesi, GÜHFD, C. XVII, Y. 2013, S. 1-2, s. 961 vd.

Ülgen, Hüseyin/Teoman, Ömer/Helvacı, Mehmet/Kendigelen, Abuzer/Kaya, Arslan/Nomer Ertan, N. Fusun: Ticari İşletme Hukuku, Birinci Basıdan Üçüncü Tıpkı Bası, İstanbul 2009.

Yavuz, Cevdet: Borçlar Hukuku Dersleri (Özel Hükümler), İstanbul 2006.

Yeşiltepe, Salih Önder: Tek Satıcılık Sözleşmesinin Öğretide Benzer Olarak Belirtilen Sözleşmelerden Ayır tedilmesi, MÜHFHA Dergisi, 2007, C. XIII, S. 1-2, s. 147 vd.

Weber, Rolf: Basler Kommentar zum Schweizerischen Privatrecht, Obligationenrecht I, Art. 1-529 OR, 2. Aufl., Basel und Frankfurt am Main 1996.

Wessel, H.: Provisionsanspruch des Bezirksvertreters bei Sitzverlegung eines Kunden in einen anderen Bezirk, BB 1962, s. 473 vd.

Westphal, Bernd: Vertriebsrecht, Bd. 1, Handelsvertreter, Neuwied 1998.

Westphal, Bernd: Ausgleichsanspruch des Handelsvertreters bei Veräußerung des Unternehmerbetriebs, BB 1998, s. 1432 vd.

Westphal, Bernd: Provisionskollisionen durch Zusammenwirken mehrerer Handelsvertreter für einen Geschäftsabschluss, BB 1991, s. 2027 vd.

Westphalen, Friedrich v.: Vertragsrecht und AGB-Klauselwerke, München 2013.

Wettenschwiler, Suzane: Basler Kommentar zum Schweizerischen Privatrecht, Obligationenrecht I, Art. 1-529 OR, 2. Aufl., Basel und Frankfurt am Main 1996.

Wolfgang, Mautz/Nicole, Löblich: Nachvertraglicher Verrat von Betriebs- und Geschäftsgeheimnisse, MDR 2000, s. 67 vd.

Wulf-Henning, Roth: Koller/Roth/Morck, Handelsgesetzbuch, 7. Aufl. München 2011.

Zevkliler, Aydın: Borçlar Hukuku Özel Borç İlişkileri, Ankara 2002.

Doç. Dr. Kürşat GÖKTÜRK
Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi
Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi

ŞİRKETLER TOPLULUĞUNDA

SORUMLULUK ESASLARI

(Anonim Şirketlerden Oluşan Topluluklar Bakımından)

2. BASKI

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Şirketler Topluluğunda Sorumluluk Esasları
Kürşat Göktürk

Hukuk Yayınları Dizisi – 1746

İkinci Baskı : Ocak, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8038 – 55 – 2

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com
 : adalety@adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi
 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:
Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:
Yasin Özbudak

Baskı:

Salmat Basım Yayım Ambalaj San. Tic. Ltd. Şti.
Sertifika No: 47771
Tel: (0312) 341 10 24 - Ankara

KAYNAKÇA

- Adler/Düring/Schmaltz**, Rechnungslegung und Prüfung der Unternehmen, Kommentar, Sammelordner III-IV, 5. Aufl.
- Akdağ-Güney**, Necla, Türk Hukukunda Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyelerinin Hukuki Sorumluluğu, İstanbul, 2008
- Aker**, Halit, Türk Şirketler Hukukunda Yeni Bir Kurum: "Hâkim Şirketin Güvenden Doğan Sorumluluğu" (TTK tasarısı m. 209): İsviçre Federal Mahkemesi Kararları Işığında Bir Değerlendirme, AÜHFD, Y. 2008, C. 57, Sa. 4, (s. 1-97)
- Akın**, İrfan, Şirketler Topluluğu Sorumluluk Hukuku, Ankara, 2014
- Albers-Schönenberg**, Max, Haftungsverhältnisse im Konzern, Zürich, 1980
- Altmeppen**, Holger, Die Haftung des Managers im Konzern, München, 1998 - (Managerhaftung)
- Altmeppen**, Holger, in: Gesetz betreffend die Gesellschaften mit beschränkter Haftung, Kommentar von Altmeppen, Holger/Roth, Günter H., München, 2012
- Altmeppen**, Holger, in: Münchener Kommentar zum Aktiengesetz, Bd. 5, §§ 278-328, Hrsg. Goette, Wulf/Habersack, Mathias, München, 2010
- Altmeppen**, Holger, Wirklich keine Haftung der Bundesrepublik Deutschland im Fall Telekom?, NJW 2008, H. 22 (s. 1553-1616)
- Arslanlı**, Halil, Anonim Şirketler II-III, İstanbul, 1960
- Atan**, Turhan, Türk Ticaret Kanununa Göre Anonim Şirketlerde İdare Meclisi Azalarının Hukuki Mesuliyeti, Ankara
- Aydoğan**, Fatih, Tek Kişi Ortaklığı, İstanbul, 2012
- Aytaç**, Zühtü, Deutsches und türkisches Konzernrecht im Vergleich, Freiburg, 1975
- Aytaç**, Zühtü, Yönetim Kurulu Üyelerinin Hâkimiyetin Hukuka Aykırı Kullanılmasından Doğan Sorumluluğu, BATİDER, C. XXIX, Y. 2013, Sa. 4, (s. 5-55)-(Hâkimiyet)

- Bachelin**, Herwig, Der konzernrechtliche Minderheitenschutz, Die Stellung des aussenstehenden Aktionärs in Unternehmensverbindungen, Köln, 1969
- Bahtiyar**, Mehmet, Ortaklıklar Hukuku, İstanbul, 2014
- Bälz**, Ulrich, Verbundene Unternehmen, Aktiengesellschaft 1992/9, (s. 277-311)
- Battal**, Ahmet, Şirketler Topluluğunda Güvenden Doğan Sorumluluk, 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu'nu Beklerken, MÜHFHAD, Y. 2012, C. 18 Sa. 2, (s. 245-253)
- Baumbach**, Adolf /**Hueck**, Alfred/**Hueck**, Götz/**Schulze**, Joachim, Aktiengesetz, München, 1968
- Bayer**, Walter, in: Münchener Kommentar zum Aktiengesetz, Bd. 1, §§ 1-75, Hrsg. Goette, Wulf/Habersack, Mathias, München, 2008
- Bechlivanis**, Achilleys, Vermögensbindung bei der unabhängigen und der einfach faktisch konzernierten Aktiengesellschaft, Heidelberg, 2004
- Bilgili**, Fatih, İsviçre ve Alman Hukuklarında Anonim Ortaklıkların Organlarının Davranışlarından Dolayı Üçüncü Kişiler Karşısındaki Sorumluluğu ve Organların Tazminat Borcu, Ankara, 2004
- Bilgili**, Fatih/**Demirkapı**, Ertan, Şirketler Hukuku, Bursa, 2013
- Bollmann**, Christian-Friedrich, Der Schadenersatzanspruch gemäs § 317 AktG bei Schädigung der abhängigen Eine-Person-AG, Berlin, 1995
- Boyacıoğlu**, Cumhur, Konzern Kavramı, Ankara, 2006
- Böckli**, Peter, Schweizer Aktienrecht, Zürich, 2009
- Bödeker**, Annette, in: Gesellschaftsrecht, Hrsg. Henssler, Martin/Strohn, Lutz, München, 2014
- Brachvogel**, Gerrit, Leitungsmacht und Verantwortlichkeit im Konzern, München, 1967
- Coenen**, Paul W.J., Haftungsfragen in deutsch-niederländischen AG Konzernen, Münster, 1993
- Çamoğlu**, Ersin, Anonim Ortaklık Yönetim Kurulu Üyelerinin Hukuki Sorumluluğu, İstanbul, 2007
- Deilmann**, Barbara, Die Entstehung des qualifizierten faktischen Konzerns, Berlin, 1990

- Dettling**, Heinz-Uwe, Die Entstehungsgeschichte des Konzernrechts im Aktiengesetz von 1965, Tübingen, 1997
- Dierdorf**, Josef, Herrschaft und Abhängigkeit einer Aktiengesellschaft auf schuldvertraglicher und tatsächlicher Grundlage, Köln usw., 1978
- Drygala**, Tim/**Szalai**, Stephan/**Staa**ke, Marco, Kapitalgesellschaftsrecht, Mit Grundzügen des Konzern- und Umwandlungsrecht, Berlin-Heidelberg, 2012
- Eminoğlu**, Cafer, Konzern/Gesellschaftengruppe, Österreich-Türkei-EU, Ein Rechtsvergleich, İstanbul, 2013
- Emmerich**, Volker, Anmerkung/Durchgriffshaftung, Haftung in qualifizierten, faktischen Konzern, BGH Urteil vom 16. September 1985 (II ZR 275/84, Düsseldorf), WuB, II C. § 13 Abs. 2 GmbHG 1.86, (s. 29-32) – (Anmerkung)
- Emmerich**, Volker, in: Aktien- und GmbH- Konzernrecht, Kommentar von Emmerich, Volker/Habersack, Mathias, München, 2013
- Er**, Selami, Anayasal İlkeler Bağlamında Fazla veya Yersiz Tahsil Edilen Vergilerin İadesinde Faiz Ödenme(me)si sorunu, TAAD, Y. 3, Sa. 9
- Eren**, Fikret, Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Ankara, 2014
- Eschenbruch**, Klaus; Konzernhaftung, Haftung der Unternehmen und Manager, Düsseldorf, 1996
- Fastrich**, Lorenz, in: Gesetz betreffend die Gesellschaften mit beschränkter Haftung, Begründet und Fortgeführt von Baumbach, Adolf/Hueck, Alfred, München, 2013
- Fett**, Torsten, in; Heidelberger Kommentar zum Aktiengesetz, Hrsg. Bürgers, Tobias/Körber, Torsten, Heidelberg, 2008
- Fischer**, Florian, Haftung der Verwaltung der Aktiengesellschaft im Subordinationskonzern, 1968
- Forstmoser**, Peter, Horizontale Integration im Konzern, FS für Jean Nicolas Druey zum 65. Geburtstag, Zürich, 2002, (s. 383-400)-(Integration)
- Forstmoser**, Peter/**Meier-Hayoz**, Arthur/ **Nobel**, Peter, Schweizerisches Aktienrecht, Bern, 1996
- Gansweid**, Wolfgang, Gemeinsame Tochtergesellschaften im deutschen Konzern- und Wettbewerbsrecht, Baden-Baden, 1976

- Geßler**, Ernst, Leitungsmacht und Verantwortlichkeit im faktischen Konzern, in FS für Harry Westermann zum 65. Geburtstag, Hrsg. Heffermehl, Wolfgang u.a., Karlsruhe, 1974, (s. 145-165)-(Leitungsmacht)
- Geßler**, in: Aktiengesetz Kommentar von Geßler/Heffermehl/Eckardt/Kropff, Bd. I, §§ 1-75, München, 1973
- Giray**, Eda R., Şirketler Hukuku, Edt. Sami Karahan, Konya, 2013
- Göktürk**, Kürşat, Ticaret Sicili Yönetmeliği'nin Şirketler Topluluğu Hakkındaki Bazı Düzenlemeleri Üzerine Düşünceler, Kazancı Hukuk Araştırmaları Dergisi, Y. 2014 Sa. 3, (s. 103-139)
- Görling**, Helmut, Die Konzernhaftung in mehrstufigen Unternehmensverbindungen, Frankfurt am Main, 1998
- Gräbener**, Tobias, Der Schutz außenstehender Gesellschafter im deutschen und französischen Kapitalgesellschaftsrecht, Baden-Baden, 2010
- Graf**, Damian K., Haftung im Konzernverhältnis: Durchsetzung von Ansprüchen gegenüber Tochterorganen, GesKR, 01/2014, (s. 63-76)
- Grigoleit**, Hans C., in: Aktiengesetz Kommentar, Hrsg. Hans Christoph Grigoleit, München, 2013
- Grunewald**, Barbara, Gesellschaftsrecht, Tübingen, 2014
- Gürbüz-Usluel**, Aslı E, Şirketler Topluluğunda Denkleştirme, 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu'nu Beklerken, MÜHFHAD, Y. 2012, C. 18 Sa. 2, (s. 281-307)
- Gürel**, Murat, Türk Ticaret Kanunu Tasarısı'nda Şirketler Topluluğunda Hâkimiyetin Hukuka Aykırı Kullanılmasından Doğan Sorumluluk, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Ankara, 2009
- Habersack**, Mathias, in: Aktien- und GmbH- Konzernrecht, Kommentar von Emmerich, Volker/Habersack, Mathias, München, 2013
- Haesen**, Wilfried, Ger Bericht des Vorstandes der anhängigen Aktiengesellschaft über die Beziehungen zu verbundenen Unternehmen nach den §§ 312 ff. des Aktiengesetzes, Köln, 1970
- Harsch**, Sebastian, Die einheitliche Leitung im Konzern, Bern usw., 2005
- Helvacı**, Mehmet, Anonim Ortaklıkta Yönetim Kurulu Üyesinin Hukuki Sorumluluğu, İstanbul, 1992
- Heyder**, Stefan, Der qualifizierte faktische Aktienkonzern, Frankfurt am Main, 1997

- Hirschmann**, Jörn, in: Aktiengesetz Kommentar, Hrsg. Wolfgang Hölters, München, 2014
- Hirte**, Heribert, Der qualifizierte faktische Konzern, Köln, 1992
- Hogh**, Thomas, Die Nachteilsermittlung im Rahmen des § 311 I AktG, Frankfurt am Main, 2004
- Hommelhoff**, Peter, Die Konzernleitungspflicht, Köln, 1982
- Hüffer**, Uwe, Aktiengesetz, München, 2012
- Imhof**, Martin C., Die Verantwortlichkeit der Konzernobergesellschaft als Ausfluss faktischer Organschaft? Eine Untersuchung zum Vergleich zwischen schweizerischem und deutschem Konzernhaftungsrecht, Aachen, 2002
- Jahraus**, Gerd, Ordnung und Haftung im faktischen GmbH-Konzern, 1988
- Kakies**, Anna, Der Schutz der Minderheitsaktionäre und Gläubiger im faktischen Konzern unter besonderer Berücksichtigung der Sonderprüfung gemäs § 315 AktG, Frankfurt am Main, 2003
- Kantzas**, Ioannis, Das Weisungsrecht im Vertragskonzern, Frankfurt am Main, 1988
- Karshoğlu**, Hasan, Anonim Şirketlerde Örtülü Kâr Dağıtımı, Ankara, 2015
- Kaya**, Arslan, Halka Açık Ortaklıklarda Örtülü Kazanç Aktarım Yasağı (SerPK m. 21), İÜHFİM, C. LXXI, Sa. 2, (s. 193-204)
- Kellmann**, Christof, Zum "faktischen Konzern" Auslegungsfragen und Reformüberlegungen, ZGR 2/1974, (s. 220-229)
- Kendigelen**, Abuzer, Türk Ticaret Kanunu, Değişiklikler, Yenilikler ve İlk Tespitler, İstanbul, 2011
- Kırca**, İsmail/Şehirali-Çelik, Feyzan H./Manavgat, Çağlar, Anonim Şirketler Hukuku, C. 1, Ankara, 2013
- Knoll**, Heinz-Christian, in: Münchener Anwalts Handbuch Aktienrecht, Hrsg. Schüppen, Matthias/Schaub, Bernhard, München, 2010
- Koppensteiner**, Hans-Georg, in: Kölner Kommentar zum Aktiengesetz, Bd. 1, §§ 1-75, Hrsg. Wolfgang Zöllner, Köln usw., 1988
- Kömpf**, Nicola/Scherer, Maxi, Strafrechtliche Verantwortung der Unternehmensführung in Frankreich, <http://www.dfj.org/treffen/referate/koempf02a.pdf>, ET 16.09.2014

- Krieger**, Gerd, in: Münchener Handbuch des Gesellschaftsrechts, Hrsg. Hoffman-Becking, Michael, Bd. 4, München, 2007
- Kropff**, Bruno, in: Münchener Kommentar zum Aktiengesetz, Bd. 5, §§ 278-328, Hrsg. Goette, Wulf/Habersack, Mathias, München, 2000
- Kropff**, Bruno, Aktiengesetz, Mit Begründung des Regierungsentwurfs, Bericht des Rechtsausschusses des deutschen Bundestags, Verweisungen und Sachverzeichnis, Düsseldorf, 1965 - (RegE)
- Kropff**, in: Aktiengesetz Kommentar von Geßler/Hefermehl/Eckardt/Kropff, Bd. 6, §§ 291-410, München, 1976
- Kuhlmann**, Jens/**Ahnis**, Erik, Konzern- und Umwandlungsrecht, Heidelberg usw., 2010
- Kunz**, Peter, Konzernhaftungen in der Schweiz, Der Gesellschafter, 5/2012, (s. 282-293)
- Lakner**, Yves, Der mehrstufige Konzern, Köln, s. 2005
- Langenbacher**, Katja, in: Aktiengesetz Kommentar, Bd. 2, Hrsg. Schmidt, Karsten/Lutter, Marcus, Köln, 2008
- Leuering**, Dieter/**Goertz**, Alexander, in: Aktiengesetz Kommentar, Hrsg. Wolfgang Hölters, München, 2011
- Liebscher**, Thomas, in: Münchener Kommentar zum Gesetz betreffend die Gesellschaften mit beschränkter Haftung, Hrsg. Fleischer, Holger/Goette, Wulf, Bd. 1, (§§ 1-34), München, 2010
- Linsmann**, Hans Friedrich, Der Ausgleichanspruch nach § 311 Abs. 2 des Aktiengesetzes, 1969
- Lutter**, Marcus, Grenzen zulässiger Einflußnahme im faktischen Konzern Nachbetrachtung zum Mannesmann/Vodafone-Takeover, in: FS für Martin Pelzer zum 70. Geburtstag, Hrsg. Marcus Lutter u.a., Köln, 2001, (s. 241-260)
- Lutter**, Marcus, Zur Privilierung einheitlicher Leitung im französischen (Konzern-) Recht, in: Festschrift für Alfred Kellermann zum 70. Geburtstag, (ZGR SH 10), Berlin, 1991, (s. 257-269)-(Kellermann)
- Maier-Reimer**, Georg, in: Gesellschaftsrecht, Hrsg. Henssler, Martin/Strohn, Lutz, München, 2011
- Maul**, Silja, Haftungsprobleme im Rahmen von deutsch-französischen Unternehmensverbindungen, NZG, 1998, Heft 24, (s. 965-973)

- Meyer**, Maxmilian, Nachteil und Einlagenrückgewähr im faktischen Konzern, Baden-Baden, 2013
- Michalski**, Lutz/**Funke**, Ilja, in: Kommentar zum Gesetz betreffend die Gesellschaften mit beschränkter Haftung, Hrsg. Lutz Michalski, Bd. 1, §§ 1-34 GmbHG, München, 2010
- Miegel**, Meinhard, Der Unternehmensbegriff des Aktiengesetzes 1965, Bad Homburg v.d.H, 1970
- Mielert**, Benhard, Grenzen der Leitungsbefugnis des herrschenden Unternehmens im faktischen Konzern, Frankfurt am Main, 1969
- Mimaroğlu**, Sait K., Anonim Şirketlerde İdare Meclisi Azalarının Hukukî Mes'uliyeti, Ankara, 1967
- Moroğlu**, Erdoğan, Türk Ticaret Kanunu Tasarısı ile Yürürlük ve Uygulama Kanunu Tasarısı Taslağı, Değerlendirme ve Öneriler, Ankara, 2006
- Mödl**, Robert, Macht, Verantwortlichkeit und Zurechnung im Konzern, Frankfurt am Main, 2003
- Möhring**, Philipp, Zur Systematik der §§ 311, 317 AktG, in: Gesellschaftsrecht und Unternehmensrecht, FS für Wolfgang Schilling zum 65. Geburtstag, Hrsg. Fischer, Robert/Hefermehl, Wolfgang, Berlin, 1973, (s. 253-269)
- Müller**, Hans-Friedrich, in: Kommentar zum Aktiengesetz, Bd. 2, AktG § 150-410, Hrsg. Spindler, Gerald/Stilz, Eberhardt, München, 2010
- Müller**, Klaus, Die Haftung Muttergesellschaft für die Verbindlichkeiten der Tochtergesellschaft im Aktienrecht, ZGR, 1/1977, (s. 1-34)
- Neuhaus**, Jürgen R, Die Zivilrechtliche Organhaftung des Vorstandes einer beherrschten Aktiengesellschaft im sogenannten "faktischen Konzern" und im Vertragskonzern, Bochum, 1969
- Nomer**, Füsün N., Anonim Ortaklıkta Pay Sahibinin Sadakat Yükümlülüğü, İstanbul, 1999
- Oetker**, Hartmut, in: Münchener Kommentar zum Bürgerlichen Gesetzbuch, Hrsg. Franz Jürgen Säcker u.a., Bd. 2, §§ 241-432, München, 2012
- Oğuzman**, Kemal/**Öz**, Turgut, Borçlar Hukuku Genel Hükümler, C. II, İstanbul, 2012
- Okutan-Nilsson**, Gül, 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu'nu Beklerken, MÜHFHAD, Y. 2012, C. 18 Sa. 2, (s. 255-267)

- Okutan-Nilsson**, Gül, Türk Ticaret Kanunu Tasarısı'na Göre Şirketler Topluluğu Hukuku, İstanbul, 2009
- Paehler**, Otto H., Die Zulässigkeit des faktischen Konzerns, Bielefeld, 1972
- Papagiannis**, Ioannis M., Der faktische Aktienkonzern, Münster-Hamburg, 1993
- Paslı**, Ali, Anonim Ortaklıkta Kontrol Sahibinin Özel Durumu, İÜHFM, C. LXVI, Y. Sa. 2, (s. 345-357)
- Pekcanitez**, Hakan/**Atalay**, Oğuz/**Özekes**, Muhammet, Medeni Usûl Hukuku, Ankara, 2013
- Pentz**, Andreas, Die Rechtstellung der Enkel-AG in einer mehrstufigen Unternehmensverbindung, Frankfurt am Main, 1994
- Pfeuffer**, Frank, Verschmelzungen und Spaltungen als nachteilige Rechtsgeschäfte im Sinne von § 311 Abz. 1 AktG?, Berlin, 2006
- Pickardt**, Walter, Die zivilrechtliche Haftung des Vorstands abhängiger Aktiengesellschaften nach dem Aktiengesetz vom 6.9.1965, Hamburg, 1973
- Poroy**, Reha/**Tekinalp**, Ünal/**Çamoğlu**, Ersin, Ortaklıklar Hukuku I, İstanbul, 2014
- Pöppl**, Franz, Aktienrechtlicher Minderheitenschutz durch den "Abhängigkeitsbericht", Stuttgart, 1972
- Pulaşlı**, Hasan, Şirketler Hukuku Şerhi, C. I, Ankara, 2014 - (Şerh)
- Pulaşlı**, Hasan, Türk Ticaret Kanunu Tasarısı'na Göre Şirketler Topluluğunun Temel Nitelikleri ve Hâkim Şirketin Güven Sorumluluğu, GÜHFD, Y. 2007, C. XI, Sa. 1-2, (s. 259-277)
- Rasch**, Harold, Deutsches Konzernrecht, Köln usw., 1974,
- Rehbinder**, Eckard, Gesellschaftliche Probleme mehrstufiger Unternehmensverbindungen, ZGR, 4/1977, (s. 581-649)
- Reiner**, Günter, Unternehmerisches Gesellschaftsinteresse und Fremdsteuerung: Eine rechtsvergleichende Studie zum Schutz der Kapitalgesellschaft vor dem Missbrauch organschaftlicher Leitungsmacht, München, 1995
- Rieckers**, Oliver, "Konzernvertrauen" und Konzernrecht, München, 2004
- Risch**, Thomas, Die Haftung aus Konzernvertrauen, Balzers, 2009

- Schall**, Alexander, in: Kommentar zum Aktiengesetz, Bd. 1, AktG § 1-149, Hrsg. Spindler, Gerald/Stilz, Eberhardt, München, 2010
- Schmid** Christoph, in Handkommentar zum Schweizer Privatrecht, Hrsg. Roberto, Vito/Trüeb, Hans Rudolf, Art. 530-771 OR, Zürich, 2012
- Servatius**, Wolfgang, in: Aktiengesetz Kommentar, Hrsg. Hans Christoph Grigoleit, München, 2013
- Slongo**, Bruno, Der Begriff der einheitlichen Leitung als Bestandteil des Konzernbegriffs, Zürich, 1980
- Stoffel**, Walter A, Klagen und Einreden in der Organverantwortlichkeit, in: Die Verantwortlichkeit des Verwaltungsrates, Zürich, 1994, (s. 15-43)
- Stöckhuber**, Gregor, Dogmatik der Haftung im Faktischen AG-Konzern, Der Konzern, 6-7/2011, (s. 253-258)
- Strohn**, Lutz, Die verfassung der Aktiengesellschaft im faktischen Konzern, Köln, ua., 1976
- Sura**, Achim, Fremdeinfluss und Abhängigkeit im Aktienrecht, Konstanz, 1980
- Susuz**, Kaan, Şirketler Topluluğuna İlişkin Hükümlerin Uygulama Alanı Bakımından Hâkim Teşebbüs Kavramı, 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu'nu Beklerken, MÜHFHAD, Y. 2012, C. 18 Sa. 2, (s. 269-279)
- Şener**, Oruç H., Teorik ve Uygulamalı Ortaklıklar Hukuku Ders Kitabı, Ankara, 2015
- Tekil**, Müge, Fransız Temyiz Mahkemesi'nin "Rozenblum Kararı" ve Grup Çıkarı Kavramı, HPD Sa. 3, Nisan 2005, (s. 213-217)
- Tekinalp**, Ünal, Rights of Action under the Draft Turkish Corporate Group Law, in: Wirtschaftsrecht in Theorie und Praxis: Festschrift Roland von Büren, Basel, 2009
- Tekinalp**, Ünal, Sermaye Ortaklıklarının Yeni Hukuku, İstanbul, 2013- (Sermaye)
- Tekinalp**, Ünal, Türk Ticaret Kanunu Tasarısı'nın Şirketler Topluluğuna İlişkin Düzenlemesinde Kontrol İlkesi, in: Hüseyin Hatemiye Armağan, C. II, İstanbul, 2009, (s. 1543-1556) – (Kontrol)
- Tekinalp**, Ünal, Ünal Tekinalp'in Banka Hukukunun Esasları, İstanbul, 2009
- Tekinay**, Selahattin S./**Akman**, Sermet/**Burcuoğlu**, Haluk/**Altıp**, Atilla, Borçlar Hukuku Genel Hükümler, İstanbul, 1993

- Türk**, Ahmet, Anonim Ortaklıkta Sermaye Kaybı ve Borca Batıklığın Hukuki Sonuçları, Ankara
- Uecker**, Peter, Der Vorteils-Nachteils-Ausgleich beim Abhängigkeitsbericht, Düsseldorf, 1972
- Üçışık**, Güzin/**Çelik**, Aydın, Anonim Ortaklıklar Hukuku, I. Cilt, Ankara, 2013
- Verse**, Dirk A., in: Gesellschaftsrecht, Hrsg. Henssler, Martin/Strohn, Lutz, München, 2014
- Vetter**, Jochen, in: Aktiengesetz Kommentar, Bd. 1-2, Hrsg. Schmidt, Karsten/Lutter, Marcus, Köln, 2010
- Voigt**, Hans-Christoph, Haftung aus Einfluss auf die Aktiengesellschaft (§§ 117, 309, 317 AktG), München, 2003
- von Büren**, Roland/**Stoffel**, Walter A./**Schnyder**, Anton K./**Christen-Westenberg**, Catherine, Aktienrecht, Zürich, 2000
- von Godin**, Freiherr/**Wilhelmi**, Hans/**Wilhelmi**, Sylvester, Aktiengesetz Kommentar, Bd. 1-2, Berlin, 1971
- von Planta**, Andreas, Die Haftung des Hauptaktionärs, Basel, 1981
- Vural**, Güven, Türk Banka Hukuku, Ankara, 1991
- Wackerbarth**, Ulrich, Der Vorstand der abhängigen Aktiengesellschaft und die §§ 311 ff. AktG in der jüngeren Rechtsprechung des II. Senats –Teil 2/2-, Der Konzern, 8/2010, (s. 337-349)
- Wagner**, Gerhard, in: Münchener Kommentar zum Bürgerlichen Gesetzbuch, Hrsg. Franz Jürgen Säcker u.a., Bd. 5, §§ 705-853, München, 2013
- Walchner**, Wolfgang, in: Nomos Kommentar Aktienrecht und Kapitalmarktrecht, Hrsg. Thomas Heidel, 2011
- Werner**, Horst S., Der aktienrechtliche Abhängigkeitstatbestand, Göttingen, 1979
- Wilhelmi**, Rüdiger, Beck'scher Online-Kommentar GmbHG, Hrsg. Ziemons, Hildegard/Jaeger, Carsten, München, st. 2015
- Wimmer-Leonhardt**, Susanne Konzernhaftungsrecht, Die Haftung der Konzernmuttergesellschaft für die Tochaftergesellschaften im Deutschen und englischen Recht, Tübingen, 2004
- Winter**, Michael, Horizontale Haftung im Konzern, Köln, 2005

- Winterhager**, Heinrich, *Nachteil und Nachteilsausgleich bei faktischer Abhängigkeit*, Bonn, 1975
- Würdinger**, Hans, *Aktienrecht und das Recht der verbundenen Unternehmen*, Heidelberg-Karlsruhe, 1981 (Aktienrecht)
- Würdinger**, Hans, in: *Aktiengesetz Grosskommentar*, Bearb. Gadow W. u.a., Erster Bd. 1. Hbd., §§ 1-75, Berlin/New York, 1973
- Yanlı**, Veliye, *Anonim Ortaklıklarda Tüzel Kişilik Perdesinin Kaldırılması ve Pay Sahiplerinin Ortaklık Alacaklılarına Karşı Sorumlu Kılınması*, İstanbul, 2000
- Yılmaz**, Asuman, *Türk İsviçre ve Alman Hukuklarında Şirketler Topluluğunda Güvenden Doğan Sorumluluk*, İstanbul, 2010
- Yılmaz**, Aysen L., *Die Verantwortlichkeit im Konzern nach schweizerischem, türkischem und Deutschem Recht*, Bern, 1988
- Zürcher**, Wolfgang, *Der Gläubigerschutz im schweizerischen Aktienrechtskonzern*, Bern, 1993,

Prof. Dr. Hasan PULAŞLI
İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Hukuk Fakóltesi
Ticaret Hukuku Öğretim Üyesi

ŞİRKETLER HUKUKU ŞERHİ

(KOMMENTAR ZUM GESELLSCHAFTSRECHT)

- ◆ Adî Şirket
- ◆ Genel Hükümler ve Şirketlerde Yapısal Değişiklikler
- ◆ Alman, İsviçre Şirketler Hukuku ve Şirket Tipleri
- ◆ Kollektif Şirket
- ◆ Komandit Şirket
- ◆ Sermayesi Paylara Bölünmüş Komandit Şirket
- ◆ Şirketler Topluluğu
- ◆ Sermaye Piyasası Hukuku
- ◆ Anonim Şirketler
- ◆ Avrupa Anonim Şirketi
- ◆ Limited Şirket
- ◆ Ticaret Kanununun Yürürlük ve Uygulanması

Cilt I

Yargıtay, İsviçre ve Alman Federal Mahkeme Kararları İşlenerek
Tamamen Yenilenmiş ve Genişletilmiş

4. BASKI

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Şirketler Hukuku Şerhi
Hasan Pulaşlı

Hukuk Yayınları Dizisi – 1304

Dördüncü Baskı : Ocak, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8038 – 57 – 6 (I. Cilt)
978 – 625 – 8038 – 56 – 9 (Takım)

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com
 : adalety@adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi
 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:
Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:
Yasin Özbudak

Baskı:

Salmat Basım Yayım Ambalaj San. Tic. Ltd. Şti.
Sertifika No: 47771
Tel: (0312) 341 10 24 - Ankara

BİBLİYOGRAFYA

- Acemoğlu**, Kevork, Borçlar Kanununun 179. Maddesine Göre Malvarlığı veya Ticari İşletmenin Devri, İstanbul 1971.
- Adıgüzel**, Burak, Anonim Şirketlerde Bağış, Terazi Dergisi, C. 14, Sa. 151, s. 58 vd.
- Affolter**, Markus, Die Durchsetzung von Informationspflichten im Zivilprozess, Diss. St. Gallen 1993.
- Akbay**, Direnç, Anonim Ortaklıklarda Özel Denetimin Konusu, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 21, 2019 Sa. 2, s. 629 vd.
- Akbilek**, Nevzat, Türk ve Avrupa Birliği Hukukunda Şirket Birleşmelerinde Pay Sahiplerinin Korunması, Ankara 2009.
- Akdağ Güney**, Necla, Umwandlung öffentlicher Unternehmen in der Türkei, Diss., Frankfurt a. M. Berlin Bern 2002.
- Akdağ Güney**, Necla, Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyelerinin Hukuki Sorumluluğu, 2. Bası, İstanbul 2010.
- Akdağ Güney**, Necla, 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanununa Göre Anonim Şirket Yönetim Kurulu, İstanbul 2012.
- Akdağ Güney**, Necla, Anonim Şirketlerde Eşitlik İlkesi, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.XVIII, 2004 Sa. 3, s. 115 vd.
- Aker**, Halit, Hâkim İşletme ile Bağımlı Şirket Arasındaki Hukukî İlişki ve Hâkim İşletmenin Sadakat Borcu, Batider, C. XXII, 2003 Sa. 2, s. 153 vd.
- Aker**, Halit, Türk Ticaret Kanunu Tasarısı'nın Kollektif ve Komandit Şirketlerde Şirket Kararlarına İlişkin Oy Hakkı Düzenlemeleri (Tk Tasarı m. 226, 309) Hakkında Bazı Düşünceler, Legal Hukuk Dergisi, 2009 Sa. 81, s. 2799 vd.
- Akgüç**, Öztin, Finansal Yönetim, 7. Bası, İstanbul 1998.
- Akın**, Murat Yusuf, Şirketler Hukukunda ve Özellikle Anonim Şirketlerde Pay Sahibinin Sadakat Borcu, İstanbul 2002.
- Akıntürk**, Turgut, Die Kollektivgesellschaft im neuen Türkischen Handelsrecht, Diss., Würzbur(g) 1958.
- Akünel**, Teoman, Anonim Ortaklıkta Yeni Pay Alma Hakkı, Mukayeseli Hukuk Araştırmaları Dergisi, C. III, 1969 Sa. 5, s. 257 vd.
- Akünel**, Teoman, Türk Medeni Hukukunda Tüzel Kişiler, İstanbul 1995.

- Akyol**, Şener, Know-How – Management – Joint Venture ve Büyük Çaplı İnşaat Sözleşmeleri, Borçlar Hukuku (Özel Borç İlişkileri), II. Fasikül, İstanbul 1997.
- Al Kılıç**, Şengül, Türk Ticaret Kanunu Tasarısına Göre Ticaret Şirketlerinin Birleşmesi, İstanbul 2009.
- Al Kılıç**, Şengül, Anonim Şirketlerde Tasfiyeden Dönme, Ankara 2017.
- Allemann**, G. Richard, Statutarische Schiedsklauseln in der Aktienrechtsrevision, GesKR 3 2018, s. 339 ff.
- Altay**, Sıtkı Anlam, 4672 Sayılı Kanun'un Bankaların Yeniden Yapılandırılmasına ve Tasfiyesine İlişkin Sistem Üzerine Etkileri, Ömer Teoman'a 55. Yaş Günü Armağanı, İstanbul 2002, s. 1 vd.
- Altay**, Sıtkı Anlam, Türk ve İsviçre Anonim Ortaklıklar Hukuku'nda Esas Sözleşmesel Bağlam, Anonim Ortaklıkların Haklı Nedenle Feshi, İsviçre Borçlar Kanunu'nun İktisabının 80. Yılında İsviçre Borçlar Hukuku'nun Türk Ticaret Hukukuna Etkileri, İstanbul 2009, s. 563 vd.
- Altay**, Sıtkı Anlam, Anonim Ortaklıklarda Özel Denetimin Koşullarına İlişkin Düşünceler, Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 2013 Sa. 2, s. 55 vd.
- Ansay**, Tuğrul, Türk Anonim Şirketler Hukuku, Ankara 1970.
- Ansay**, Tuğrul, Yargıtay Uygulamasında Anonim Şirketler Hukuku, Ankara 1981.
- Ansay**, Tuğrul, İnfisah Eden Bir Anonim Şirket Ana Sözleşmesinin Değiştirilebilmesi Sorunu, Ticaret Hukuku ve Yargıtay Kararları Sempozyumu III, Ankara 1986.
- Ansay**, Tuğrul, Adî Şirket, Dernek ve Ticaret Şirketleri, Ankara 1967.
- Ansay**, Tuğrul, Anonim Şirketler Hukuku, 6. Bası, Ankara 1982.
- Appenzeller**, Hansjürg; Werden Internet-GV bald zu einer Alternative?, Finanz und Wirtschaft vom 16. Februar 2000, s. 27 ff.
- Arat**, Tuğrul, Ticaret Şirketlerinin Tâbiyeti, Ankara 1970.
- Arkan**, Sabih, Ticari İşletme Hukuku, 20. Baskı, Ankara 2015.
- Arslan**, İbrahim. Anonim Şirketlerde Yönetim Yetkisinin Sınırlandırılması, Doktora Tezi, Konya 1994.
- Arslanlı**, Halil, Anonim Şirketler I, Umumî Hükümler, 3. Bası, İstanbul 1960.
- Arslanlı**, Halil, Ticari Bey', 4. Bası, İstanbul 1955.
- Arslanlı**, Halil, Anonim Şirketler II-III, Anonim Şirketin Organizasyonu ve Tahviller, İstanbul 1960.
- Arslanlı**, Halil, Anonim Şirketler I-II, İstanbul 1960.

- Arslanlı, Halil/Domaniç, Hayri**, Limited Şirket Hukuku ve Uygulaması, Hisseli Komandit Şirketler, C. III, İstanbul 1989.
- Aşık, Pınar**, Anonim Şirketlerde Rekabet Yasağı (TTK m. 396), Ankara Barosu Dergisi, 2017 Sa. 4, s. 163 vd.
- Atabek, Reşat**, Tek Ortaklı Şirket, Batider, C. XIV, 1983 Sa. 1, s. 23 vd.
- Atalay, Oğuz**, Anonim Şirketlerin İflası, İzmir 1996.
- Atalı, Murat/Ermenek, İbrahim/ Erdoğan, Ersin**, Medeni Usul Hukuku, 3. Baskı, Ankara 2020.
- Atan, Turhan**, Türk Ticaret Kanununa Göre Anonim Şirketlerde İdare Meclisi Azalarının Hukuki Mesuliyeti, Ankara 1967.
- Atasoy, Ömer Adil**, Avrupa Şirketinde Çalışanların Yönetime Katılması, Eskişehir 1995.
- Atasoy, Ömer Adil/Bilgin, Berk Olçum**, Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyelerinin Sorumluluğu Konusunda Açılacak Ticari Davalarda Zorunlu Arabuluculuk Uygulaması ve Sorumluluk Davasına Etkisi, İstanbul Aydın Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 2019 Sa. 2, s. 111 vd.
- Aydın, Alihan**, Anonim Ortaklıkta Çoğunluk Pay Sahiplerinin Azınlığa Karşı Korunması, Prof. Dr. Erdoğan Moroğlu'na 65. Yaş Günü Armağanı, İstanbul 1999, s. 29 vd.
- Ayoğlu, Tolga**, Bankalar Hukukunda Malî Yapının Bozulması Kavramı Malî Yapısı Bozulan Bankaların Temettü Avansı Müessessinden Yararlanma İmkânı, Prof. Dr. Ömer Teoman'a 55. Yaş Günü Armağanı, İstanbul 2002, s. 66 vd.
- Ayoğlu, Tolga**, İzahnameden Doğan Sorumluluk - Yeni Pay Alma Hakkının Sınırlandırılması ve Kaldırılması, İsviçre Borçlar Kanunu'nun İktisabının 80. Yılında İsviçre Borçlar Hukuku'nun Türk Ticaret Hukukuna Etkileri, İstanbul 2009, s. 659 vd.
- Ayoğlu, Tolga**, Anonim Ortaklıkların Kendi Paylarını İktisap Etmeleri ve Karşılıklı Katılmalar Meselesi, Anonim Ortaklıkların Haklı Nedenle Feshi, İsviçre Borçlar Kanunu'nun İktisabının 80. Yılında İsviçre Borçlar Hukuku'nun Türk Ticaret Hukukuna Etkileri, İstanbul 2009, s. 525 vd.
- Aytaç, Zühtü**, Deutsches Und Türkisches Konzernrecht Im Vergleich, Diss. Freiburg 1975.
- Aytaç, Zühtü**, Anonim Ortaklıklarda İbra, Ankara 1982.
- Aytaç, Zühtü**, Sermaye Piyasası Hukuku ve Hisse Senetleri, Ankara 1988.
- Aytaç, Zühtü**, Bağlı İşletmeler Hukuku ve Türk Hukukundaki Görünüm, Batider, C. VIII, 1976 Sa. 4, s. 97 vd.
- Aytaç, Zühtü**, Borsa Şirketleri ve Riskin Erken Saptanması Komitesi, BTHAE 60. Yıl Armağanı, Ankara 2015, s. 19 vd.

- Aytuğar**, Bilge, Anonim Şirketlerde Oy Hakkında İmtiyaz, İstanbul 2019.
- Bachmann**, Gregor, Zehnthese zur deutschen Business Judgment Rule, 3. 17. Januar 2015, 69. Jahrgang WM (2015), s. 105 ff.
- Bachmann**, Gregor, Compliance – Rechtsgrundlagen und offene Fragen – in VGR (Hrsg.), Gesellschaftsrecht in der Diskussion 2007, - Jahrestagung der gesellschaftsrechtlichen Vereinigung (VGR), 2008, s. 65 ff.
- Bächtold**, Thomas Christian, Die Informationen des Verwaltungsrates, Diss. Bern 1997.
- Badak**, Zehra, Türk Ticaret Kanununa Göre Anonim Şirkette Pay Sahibinin Kâr Payı Hakkı, İstanbul 2018.
- Bahtiyar**, Mehmet, Anonim Ortaklıkta Kayıtlı Sermaye Sistemi ve Sermaye Artırımı, İstanbul 1996.
- Bahtiyar**, Mehmet, Anonim Ortaklık Anasözleşmesi, İstanbul 2001.
- Bahtiyar**, Mehmet, Anonim Ortaklıkta Kayıtlı Sermaye Artırımını Tescili ve Tescilin İşlevi, Batider, C. XVIII, 1996 Sa. 4, s. 11 vd.
- Bahtiyar**, Mehmet/**Hamamcıoğlu**, Esra, Anonim Ortaklık Genel Kurulları, İstanbul 2014.
- Bahtiyar**, Mehmet, Anonim Şirket Genel Kurulunda Toplantı Yeter Sayısının “Toplantı Süresince Korunması” Şartına İlişkin TTK. 418/1 Hükmünün Değerlendirilmesi, Prof. Dr. Hamdi Yasaman’a Armağan, İstanbul 2017, s. 59 vd.
- Ballar**, Suat, Türk Dernekler Hukuku, İstanbul 1987.
- Bar**, Rolf, Die Abwehr der Überfremdung nach schweizerischem Aktienrecht, ZGR, 1976, s. 62 ff.
- Barbarski**, Andrew, La responsabilité civile et pénale des organes dirigeants de sociétés anonymes, Genève, Zurich, Bâle 2006.
- Barlas**, Nami, Adî Ortaklık Temeline Dayalı Sözleşme İlişkileri, İstanbul 1998.
- Bartone**, Roberto, Die kleine Aktiengesellschaft. Recht, Steuer, Bielefeld 2002.
- Bärtschi**, Harald, Verantwortlichkeit im Aktienrecht, Diss. Zürich 2001.
- Barz**, Carl Hans, Grosskommentar zum Aktiengesetz, 3.Aufl., Berlin 1973.
- Başpınar**, Veysel, Borç Sözleşmelerinin Kısmî Butlanı, Doktora Tezi, Ankara 1998.
- Baştuğ**, İrfan/**Göksoy**, Yaşar Can, Limited Şirkette Ortakların Denetleme Hakları, Prof. Dr. Oğuz İmregün’e Armağan, İstanbul 1998.
- Baştuğ**, İrfan, Şirketler Hukukunun Temel İlkeleri, İzmir 1974.
- Battal**, Ahmet, Bankacılık Kanunu Şerhi (5411 Sayılı Kanun ve Açıklaması), Ankara 2006.

- Baudenbacher**, Carl, Basler Kommentar, Obligationenrecht II, 2. Aufl., Basel/ Genf/ München 2002.
- Baumbach**, von Adolf/**Hueck**, Alfred, Aktiengesetz, Kurzkomentar, 13.Aufl., München 1968.
- Becker**, Hermann, Kommentar zum schweizerischen Zivilgesetzbuch Bd. V. Obligationenrecht, 2. Abteilung, Bern 1934.
- Benckendorf**, Andreas, Der Erwerb eigener Aktien im deutschen und US-amerikanischen Recht, Baden-Baden 1998.
- Benz**, Ulrich, Aktienbuch und Aktionärwechsel, Diss, Zürich 1981.
- Bernet**, Sandro/**von der Crone**, Hans Caspar, Rechtsgeschäftliche Vertretung der Aktiengesellschaft, 4A_455/2018 vom 9. Oktober 2019, SZW/RSDA 1/2020, s. 86 ff.
- Bertsch**, Wilfried, Die Auflösung der Aktiengesellschaft aus wichtigen Gründen, diss. Zürich 1947.
- Bertschinger**, Urs, Aktienrechtliche Verantwortlichkeit: weisungen des Aktionärs an die Verwaltungsräte schliessen Anspruch der Gesellschaft aus, SZW 72, 2000 Sa. 4, s. 197 ff.
- Berzek (Durak)**, Ayşe Nur, Anonim Ortaklıklarda İç Kaynaklardan Sermaye Artırımı, İstanbul 1990.
- Beuthien**, Volker, Unternehmenskonzentration und Kleineraktionärs-schutz, JuS 1970.
- Biçer**, Levent/**Hamamcıoğlu**, Esra, Anonim Ortaklıklarda Genel Kurulun Devredilemez Yetkileri Kapsamında Önemli Miktarda Şirket Varlığının Toptan Satışı ve Uygulama Alanı (TTK md. 408/2-f), Kadir Has Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. I, 2013Sa. 1, s. 33vd.
- Biçer**, Levent/**Hamamcıoğlu**, Esra, Limited Şirket Payının Rehni, Kadir Has Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. I, 2013 Sa. 2, s. 59 vd.
- Bilge**, Mehmet Emin, Anonim Ortaklık Genel Kurul Toplantılarında Temsilci Aracılığıyla Oy Vermede İnternet Kullanımı, Atatürk Üniversitesi Erzincan Hukuk Fakültesi Dergisi, C. VII, 2003 Sa.1-2, s. 341 vd.
- Bilge**, Mehmet Emin, Pay Sahiplerinin Anonim Ortaklık Genel Kurul Toplantılarına İnternet Ortamında Katılımı, Bilgi Toplumunda Hukuk, Prof. Dr. Ünal Tekinalp'e Armağan C. I, İstanbul 2003, s. 219 vd.
- Bilgili**, Fatih/**Demirkapı**, Ertan, Şirketler Hukuku, 9. Basım, Bursa 2013.
- Bilgili**, Fatih, İsviçre ve Alman Hukuku Işığında Türk Ortaklıklar Hukukunda Gizli Ortaklık İlişkileri, Ankara 2003.
- Bilgili**, Fatih, İnternet ve Anonim Ortaklık Genel Kurulu, Prof. Dr. Necip Kocayusufpaşaoğlu için Armağan, Ankara 2004, s. 565 vd.

- Bilgili**, Fatih, İsviçre ve Alman Hukuklarında Anonim Ortaklıkların Organlarının Davranışlarından Dolayı Üçüncü Kişiler Karşısındaki Sorumluluğu ve Organların Tazminat Borcu, Ankara 2004.
- Bilgili**, Fatih, Adi Ortaklığın Fiil Ehliyeti ve Alman Federal Mahkemesi'nin Verdiği Yeni Karar Karşısında Ortaya Çıkan Durum, Prof. Dr. Ömer Teoman'a 55. Yaş Günü Armağanı, İstanbul 2002, s. 197 vd.
- Bilgili**, Fatih, Publizitätspflichten von Aktiengesellschaften nach dem türkischen Kapitalmarktrecht –Vergleich und Hinweise auf die deutsche Lösung–, Frankfurt am Main 2000.
- Binder**, Andreas, Die Verfassung der Aktiengesellschaft, Zürich 1988.
- Birsel**, Mahmut Tefvik, Anonim Şirketlerde Tali Yüküm, Batider, C. VIII, 1976 Sa. 3, s. 41 vd.
- Birsel**, Mahmut, Tefvik, Yargıtay Kararları Işığında Şirket Kârı Konusunda Anonim Şirket ile Paysahibi Arasındaki Menfaat Tartışması, Ankara 1971.
- Birsel**, Mahmut Tefvik, Anonim Şirketlerde Azınlık Hakları, İmran Öktem'e Armağan, Ankara 1970, s. 639 vd.
- Bischoff**, Jörg, Das Shareholder Value-Konzept, Wissbaden 1994.
- Blanquet**, Françoise, Das Statut der Europäischen Aktiengesellschaft (Societas Europaea «SE»), ZGR 1/2002, s. 21 ff.
- Blum**, Oliver, Rechtliche Aspekte der Due Diligence, Der Schweizer Treuhänder 4/2006, s. 233 ff.
- Boemle**, Max, Wird die nennwertlose Aktie die Volksaktie bringen? Der Schweizer Treuhänder (ST) 5/22002, s. 500 ff.
- Boemle**, Max, Aktienzertifikate, interims- und Lieferscheine, Diss. St. Gallen 1955.
- Boemle**, Max, Wird die nennwertlose Aktie die Volksaktie bringen?, Der Schweizerischer Treuhänder 5/2002, s. 500 ff.
- Bosman**, Aleidus Gerard, Konzernverbundenheit ihr Auswirkungen auf Veträge mit Dritten, Zürich 1984.
- Bozer**, Ali, Bankacılar için Ticaret Hukuku Bilgisi, Ankara 1982.
- Bozgeyik**, Hayri, Halka Açık Anonim Şirketlerde Kâr Dağıtımı, Batider, C. XX. 2000 Sa. 3, s. 117 vd.
- Bozkurt**, Enver/Özcan, Mehmet/Köktaş, Arif, Avrupa Birliği Hukuku, 2. Baskı, Ankara 2004.
- Bozkurt Yaşar**, Sevgi, Anonim Şirketlerde İşadamı Kararı İlkesinin (Business Judgment Rule) Uygulanması, Doktora Tezi, İstanbul 2015.
- Böckler**, Hans, Stiftung SE-Datenblatt, "Fakten zur Europäische Aktiengesellschaft – Stand: 31.12.2015. <http://www.boeckler.de> (27.1.2017).

- Böckli**, Peter, Schweizer Aktienrecht, 2. Auflage, Zürich 1996.
- Böckli**, Peter, Aggressive Aktienaufkäufer und Unternehmensleistungen in Clich, Neue Zürcher Zeitung, Nr. 48, 27/28.2.1988.
- Böckli**, Peter, Aktienrechtliche Sondervermögen und Darlehen an Aktionäre, in: Festschrift für Frank Vischer, Zürich 1983, s. 527 ff.
- Böckli**, Peter, Der Schweizer Treuhänder 3/2000, s. 133 ff.
- Böckli**, Peter, Neun Regeln der «Best Practice» für den Rückkauf nichtkотиerten eigener Aktien, Der Schweizer Treuhänder, 2001, s. 575ff.
- Böckli**, Peter, Corporate Governance auf Schnellstrassen und Holzwegen, Schweizer Treuhänder, 3/2000, s. 133 ff.
- Böckli**, Peter, Rechtsfragen zum Spaltungsverfahren des Fusionsgesetzes, Der Schweizerischer Treuhänder (TH), 11/2004, s. 899 ff.
- Böckli**, Peter, Schweizer Aktienrecht, 3. Aufl., Zürich, Basel, Genf 2004.
- Böckli**, Peter, Das Neue Aktienrecht, Zürich 1992.
- Böckli**, Peter, Rechtsfragen, Schweizerischer Treuhänder, 11/2004, s. 899 ff.
- Brechbühl**, Beat, Haftung aus erwecktem Kozernvertrauen, Diss. Bern 1998.
- Bröcker**, Norbert/**Schouler**, Oliver, Bereit für die Online-Hauptversammlung? in: Dirk Zetzsche (Hrsg.), Berlin 2002.
- Brunner**, Christoph, Wertrechte, –nicht verurkundete Rechte mit gleicher Funktion wie Wertpapiere, Bern 1996.
- Brunner**, Christoph/**Vischer**, Markus/**Galli**, Dario, Die Rechtsprechung des Bundesgerichts zum Kaufvertragsrecht im Jahr 2016, in: Jusletter 20. November 2017, s. 1 ff.
- Brügger**, Urs, Aspekte des börsenhandels mit vinkulierten Namensaktien SZW 1992, s. 215 ff.
- Bucher**, Eugen, Berner Kommentar, Bd.I/1, 1. Teilband, Bern 1976.
- Büchler**, Benjamin/**von der Crone**, Hans Caspar, Die Zulässigkeit statutarischer Schiedsklauseln, SZW/RSDA, 3/2010, s. 258 ff.
- Bühler**, Christoph B., US Corporate Governance Reform: Impact on NYSE-Listed Swiss Companies, Zürich 2004.
- Bühler**, Alfred, in: Berner Kommentar, Schweizerische Zivilprozessordnung, Bd. I, Bern 2012.
- von Büren**, Roland, Der Konzern im neuen Aktienrecht, Grundfragen des neuen Aktienrechts, Bern 1993.
- von Büren**, Roland., Fusion, Umwandlung und Vermögensübertragung unter Beteiligung von Instituten des öffentlichen Rechts, SZW/RSDA 3/2004, s. 178 ff.

- von Büren, Roland/Stoffel, Walter A./Schnyder, Anton K./Christen-Westenberg, Catherine**, Aktienrecht, Zürich 2000.
- Bürgers, Tobias/Körber, Torsten**, Heidelberger Kommentar zum Aktiengesetz, Heidelberg 2008.
- Bürgi, Wolfhart**, Das Obligationenrecht, 5. Teil, Die Aktiengesellschaft, Zürich 1969.
- Bürgi, Wolfhart F./Nordmann-Zimmermann, Ursula**, Zürcher Kommentar, Die Aktiengesellschaft, Zürich 1979.
- Caflich, Silvio**, Die Bedeutung und die Grenzen der rechtlichen Selbständigkeit der abhängigen Gesellschaft im Recht der Aktiengesellschaft, Zürich 1961.
- Camponovo, Rico A.**, Die Verantwortlichkeit der Revisionsstelle im Spiegel von Rechtsprechung und Literatur, Der Schweizer Treuhänder (ST) 1-2/2004, s. 71 ff.
- Can, Mustafa Erdem**, Anonim Şirkette Sermaye ve Kanuni Yedek Akçeler Toplamının Üçte İkinin Kaybının Hukuki Sonuçları, Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. XIII, 2018 Sa. 1, s. 1 vd.
- Can, Mehmet Çelebi**, Pay Sahiplerinin veya Alacaklıların Doğrudan Zararlarının Tazmini Amacıyla İkame Edilen Sorumluluk Davalarında TTK m. 1534'ün Etkisi, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. XXI, 2017 Sa. 4, s. 3 vd.
- Candan, Turgut**, Kanunî Temsilcilerin Vergisel Sorumluluğu, Ankara 1994.
- Carbonara, Antonio/von der Crone, Hans Caspar**, Aushändigung von Jahresabschlüssen, SWZ 1/2004, s. 88 ff.
- Casper, Matias**, GmbH Kommentar, 3. Auflage, Hersg. Bork/Schäfer, Köln 2015.
- Casutt, Andreas**, Sonderprüfung im Künftigen schweizerischen Aktienrecht, Diss. Zürich 1991.
- Casutt, Andreas**, Das Institut der Sonderprüfung, Der Schweizerischen Treuhänder 1991, s. 574 ff.
- Casutt, Andreas**, Was brachte die Sonderprüfung als neues Instrument des Aktionärsschutzes, Der Schweizer Treuhänder, Sa. 5 2002, s. 508 ff.
- Cenkci, Esra**, Anonim Ortaklıkta Yönetim Kurulunun Temsil Yetkisinin Devri, Ankara 2018.
- Cihangiroğlu, Celal**, Alman ve İsviçre Hukuku ile Mukayeseli Olarak Türk Hukukunda Kollektif Ortağın Mesuliyeti, Doktora Tezi, Ankara 1974..
- Claussen, Carsten P.**, Die Hauptversammlung im Wandel, in: Dirk Zetzsche (Hrsg.), Berlin 2002, s. 7 ff.

- von Colbe**, Busse, Was ist und was bedeutet Shareholder Value aus wirtschaftlicher Sicht, ZGR 1997, s. 271 ff.
- von der Crone**, Hans Caspar/**Beyeler**, Karin/**Dedeyan**, Daniel, Stakeholder im Aktienrecht, Zeitschrift für Schweizerisches Recht (SZR), 4. Heft, 1. Halbband, Zürich 2003.
- von der Crone**, Hans Caspar, Angebotspflicht, in: Das Bundesgesetz über die Börsen und den Effektenhandel, SZW Sondernummer 1997, s. 44 ff.
- von der Crone**, Hans Caspar, Auf dem Weg zu einem Recht der Publikumsgesellschaften, ZBJW 1997, s. 297 ff.
- von der Crone**, Hans Caspar, Die Internet-Generalversammlung, Festschrift für Peter Forstmoser zum 60. Geburtstag, Zürich 2003, s. 158 ff.
- von der Crone**, Hans Caspar, Die Leitung der Generalversammlung, SZW/RSDA 1/2004, s. 2 ff.
- von der Crone**, Hans Caspar, Arbeitsteilung im Verwaltungsrat, SSHW (Schweizer Schriften zum Handels- und Wirtschaftsrecht, Zürich 2006, s. 79 ff.
- von der Crone**, Hans Caspar, Die Internet-Generalversammlung, Festschrift für Peter Forstmoser zum 60. Geburtstag, Zürich 2003, s. 155 ff.
- von der Crone**, Hans Caspar./**Martinez**, Marolda, Vermögensübertragung, SZW/RSDA 3/2004, s. 297 ff.
- von der Crone**, Hans Caspar, Interessenkonflikte im Aktienrecht, SZW 1994, s. 7 ff.
- von der Crone**, Hans Caspar/**Brugger**, Daniel, Gerichtliche Beurteilung von Geschäftsentscheiden, SZW 2013, s. 178 ff.
- von der Crone**, Hans Caspar/**Carbonara**, Antonio./**Martinez**, Larissa Marolda, Corporate Governance und Führungsorganisation in der Aktiengesellschaft, (SJZ [Schweizerische Juristenzeitung], 100 (2004), Nr. 17, s. 405 ff.
- von der Crone**, Hans Caspar, Arbeitsteilung im Verwaltungsrat SSPHW Band, 76, Bern 2006, s. 79 ff.
- von der Crone**, Hans Caspar/**Gersbach**, Andreas/**Fritsche**, Claudia/**Kessler**, Franz J./**Dietrich**, Martin/**Berlinger**, Katja, Fusionsgesetz, Fusion: Executive Summary s. 1/2. www.fusg.ch-die Internetplattform zum Transaktionsrecht, <<http://www.fusg.ch/site/fusion/Summary/index.php?datum=2004-07-01>>, Stand: 01.07.2004, besucht am 17.11.2004.
- von der Crone**, Hans Caspar, Bericht zur Teilrevision des Aktienrechts, Teil 4: Stimmrechtsvertretung/Dispoaktien, www.rwi.unizh.ch/vdc. 20.7.2006.
- von der Crone**, Hans Caspar/**Ender**, Tiffany, Dispoaktien und Nominee-Model, in Watter, Die «grosse» Schweizer Aktienrechtsrevision, 2010, s. 135 ff.

- von der Crone**, Hans Carpar/**Carbonara**, Antonio/**Hunziker**, Silvia, Aktienrechlichen Verantwortlichkeit und Geschäftsführung: Ein funktionaler und systematischer Überblick, Basel 2006.
- Czarnecka-Zawada**, Sylwia, Europäische Verbände für die territoriale Zusammenarbeit (EVTZ) und ihre Bedeutung für das IKZM am Beispiel der deutsch-polnischen Odermündung In: Osteuropa-Recht (2008). Sa. 3-4, s. 183 ff.
- Çağa**, Barbaros, Limited Şirkette Ortaklık Payının Devri, Batider, C. VII,1974 Sa. 3, s. 581 vd.
- Çağlar**, Hayrettin, Anonim Şirketlerde Esas Sermayenin Azaltılması, Ankara 2010.
- Çamoğlu**, Ersin, Yönetim Kurulu Üyelerinin Hukuki Sorumluluğu, İstanbul 1972.
- Çamoğlu**, Ersin, Kollektif Ortaklıkta Haklı Sebep Kavramı ve Ortağın Haklı Sebeple Çıkarılması, İstanbul 1976.
- Çamoğlu**, Ersin, Limited Ortağın Bilgi Alma ve İnceleme Hakkının Kullanılması ve Sınırları, Prof. Dr. Hamdi Yasaman'a Armağan, İstanbul 2017, s. 143 vd.
- Çeker**, Mustafa, Anonim Ortaklık Payı Üzerinde Hapis Hakkı Bulunması Halinde Oy Hakkı Kime Aittir? (Yargıtay 11. Hukuk Dairesi'nin Bir Kararı Anonim Ortaklıkta Oy Hakkı ve Kullanılması), C. XVIII, 1996 Sa. 4, s. 157 vd.
- Çeker**, Mustafa, Halka Açık Anonim Şirketlerde Temsilci Aracılığıyla Oy Kullanma ve Pay Sahiplerine Çağrıda Bulunularak Vekâlet Toplanması, Batider, C. XVIII., 1995 Sa. 1-2, s. 177 vd.
- Çelik**, Aytekin, Türk Ticaret Kanunu Tasarısı'na Göre Anonim Şirketlerin Denetimi, Prof. Dr. Tuğrul Ansay'a Armağan, Ankara 2006, s. 543 vd.
- Çeliktaş**, İlyas, Anonim Ortaklığın Kendi Paylarını İktisabı, İstanbul 2006.
- Çemberci**, Mustafa, Kollektif Şirket Hangi Halde Sona Ermiş Sayılır, Batider, C. IV, 1967 Sa. 1, s. 77 vd.
- Çevik**, Kemal, Fransız ve Türk Hukukunda Tek Ortaklı Şirket, Sınırlı Sorumlu Ticari İşletme, Prof. Dr. Ali Bozer'e Armağan, Ankara 1998, s. 37 vd.
- Çevik**, Orhan, Anonim Şirketler, Ankara 1988.
- Çiğsar**, Melih Gizem, Limited Şirkette Esas Sermaye Payının Rehni, Ankara 2019.
- Çoştan**, Hülya, Anonim Ortaklıklarda Bölünme, Ankara 2004.
- Çoştan**, Hülya, Türk Ticaret Kanunu Tasarısı Hükümlerine Göre Anonim Şirketin Birleşme, Bölünme ve Tür Değiştirme Yoluyla Yeniden Yapılanmasında Alacaklının Korunması, Ankara 2009.

- Çoştan**, Hülya, Yeni Türk Ticaret Kanunu'na Göre Birleşme, Bölünme ve Tür Değişirme Kararları, Ankara 2013.
- Dağ**, Üner, Pay Defterinin Niteliği ve Anonim Ortaklığın Pay Sahiplerine İlişkin Diğer Kayıtlar, İkt.Mal.Der., C.XXXVI, 1989 Sa. 4, s. 152 vd.
- Dayınlarlı**, Kemal, Joint Venture Sözleşmesi, Ankara 1989.
- Değirmencioğlu Aydın**, Nihan, Anonim Şirketlerde Özel Denetim İsteme Hakkı, İstanbul 2015.
- Demirci**, Yusuf, Ticaret Şirketleri Adli Yardımdan Yararlanabilir mi?, Ticaret Hukuku Sempozyumu 2021 Bildiri Kitabı, Ankara 2021, s. 310 vd.
- Demirel**, Duygu, Anonim Şirketlerde Yönetim Yetkisinin Devri, Hacettepe Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 7, 2017 Sa. 1-2, s. 211 vd.
- Demirkapı**, Ertan, Türk Ticaret Kanunu ve Türk Ticaret Kanunu Tasarısına Göre Limited Ortaklıkta Payın Devri, İzmir 2008.
- Dietrich**, Nikolas, The "Business Judgment Rule": Whose Judgment, Corporate Governance Review, June/July 2002.
- Dinç**, İlhan, Sermaye Piyasası Kurulunun Seri. IV, No.44 Sayılı Tebliği Kapsamında Çağrıda Bulunma Yükümlülüğüne İlişkin Son Gelişmeler, Batider, C. XXVI, 2010 Sa. 2, s. 243 vd.
- Doğan**, Beşir Fatih, Anonim Şirketlerin Kendi Paylarını İktisabının Fayda ve Zararları, Prof. Dr. Fikren Eren'e Armağan, Ankara 2006, s. 449 vd.
- Doğan**, Beşir Fatih, Der Erwerb Eigener Aktien Im Deutschen Und Türkischen Recht Im Hinblick Auf Europäisches Recht, Hamburg 2004.
- Doğan**, Beşir Fatih, Anonim Şirket Yönetim Kurulunun Organizasyonu ve Yönetim Yetkisinin Devri, İstanbul 2011.
- Doğanay**, İsmail, Anonim Ortaklıklarda Yönetim Kurulu Üyelerinin "Huku-ki" Sorumluluğu, Batider, C. XVII, 1994 Sa. 3, s. 57 vd.
- Doğanay**, İsmail, Ttk Şerhi, C. 1, Ankara 1990.
- Domaniç**, Hayri, Kıymetli Evrak Hukuku, İstanbul 1975.
- Domaniç**, Hayri, Anonim Şirket Ana Mukavelelerine Yazılması Gerekli ve Mümkün Unsurlar, Ord. Prof. Dr. HalilArslanlı'nın Anısına Armağan, İstanbul 1978, s. 309 vd.
- Domaniç**, Hayri, Anonim Şirketler Hukuku ve Uygulaması, İstanbul 1988.
- Domaniç**, Hayri, Hisse Senetlerinin Çıkarılma Zamanı ve Mecburiyeti, Yaklaşım Dergisi, 1994 Sa. 15, s. 5 vd.
- Domaniç**, Hayri, Ticaret Hukukunun Umumi Esasları, İstanbul, 1970.
- Domaniç**, Hayri, Adi, Kollektif ve Komandit Şirketler, 3. Bası, İstanbul 1970.
- Domaniç**, Hayri, Türk Ticaret Kanunu Şerhi, C. I, Adi Kollektif ve Komandit Şirketler, İstanbul 1988.

- Domaniç**, Hayri, Türk Ticaret Kanunu Şerhi, C. II, Anonim Şirketler Hukuku ve Uygulaması, İstanbul 1988.
- Druey**, Jean Nicolas, Das Informationsrecht des einzelnen Verwaltungsratsmitglieds, SZW 65 (1993), s. 49 ff.
- Druey**, Jean Nicolas, Organ und Organisation. Zur Verantwortlichkeit aus aktienrechtlicher Organshaft, SAG 53 (1981), s. 77 ff.
- Druey**, Jean Nicolas/**Vogel**, Alexander, Das schweizerische Konzernrecht in der Praxis der Gerichte, Zürich 1999.
- Dubois**, Maurice, Unternehmungsstrategie und Strategische Risikoanalyse, Kernaufgaben der der Unternehmungsführung, Der Schweizer Truhänder 2006/10, s. 723 ff.
- Dubs**, Dieter/**Truffer**, Roland, Obligationenrecht II, Basler Kommentar, 2. und 3. Auflage, Basel, Genf, München 2002.
- Dural**, Halil Ali, Anonim Şirketin Önemli Miktarda Varlığının Satışına İlişkin Genel Kurul Kararının İçeriği ve Kapsamı, Prof. Dr. Hamdi Yasaman'a Armağan, İstanbul 2017, s. 225 vd.
- Dural**, Mustafa, Sermaye Piyasası Kurulu 15. Yıl Sempozyumu, Mayıs 1998 Ankara, s. 97 vd.
- Durgut**, Ramazan, Limited Şirket Esas Sermaye Payı Üzerinde Rehin Hakkı Kurulması, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, 2013 Sa. 108, s. 123 vd.
- Düringer**, Adelbert/**Hachenburg**, Max/**Geiler**, Karl, Das Handelsbuch, II, Bd. 1. Hälfte- Allgemeine Einleitung: Das Gesellschaftsrecht des bürgerlichen Rechts, 3. Aufl., Mannheim, Berlin, Leipzig 1932.
- Ebenroth**, Carsten Thomas, Konzernbildungs- und Konzernleitungskontrolle, Konstanz 1987.
- Egolf**, Andreas Konrad, Das Postulat der Erleichterung der Neuausgabe von aktien im Rechte der Schweizerischen Aktiengesellschaft, Diss. Zürich 1975.
- Eisenhardt**, Ulrich, Gesellschaftsrecht, 10. ergänzte und überarbeitete Auflage, München 2002.
- Ekmekçi**, Ömer/**Özekes**, Muhammet/ **Atalı**, Murat/**Seven**, Vural, Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk, 2. Baskı, İstanbul 2019.
- Elbel**, Jürgen/ **Binahgi**, Rafaella, Wirkungen der Fusion, Der Schweizer Truhänder, 6-7/2006, s. 433 ff.
- Elsener**, Roman, «Das Hätte Man wissen Müssen!» - Der Rückschafehler und sein Einfluss auf das Fahrlässigkeitsdelikt, Sui Generis, 2015, s. 118 ff.
- Emch**, Daniel, Gegenwärtiger Stand und wichtigste Neuerungen der GmbH-Rechtsreviion, s. 1. [http://www.weblaw.ch/jusletter/Artikel.asp? ArticleNr=2344&Language=1](http://www.weblaw.ch/jusletter/Artikel.asp?ArticleNr=2344&Language=1).

- Eminoğlu**, Cafer, Türk Ticaret Kanunu'nda Kurumsal Yönetim (Corporate Governance), İstanbul 2014.
- Emmel**, Frank, in: **Sutter-Somm**, Thomas/**Hasenböhler**, Franz/**Leuenberger**, Christoph, (Hrsg.), Kommentar zur Schweizerischen Zivilprozessordnung [ZPO], 3. Aufl., Zürich 2016.
- Emmerich**, Volker/**Habersack**, Mathias, Aktien- und GmbH-Konzernrecht, München 2003.
- Emmerich**, Volker/**Sonnenschein**, Jürgen, Konzernrecht, 5. Aufl., München 1993.
- Eppenberger**, Matthias, Informations des Aktionärs- Auskunftspflicht- oder Mitteilungspflicht? Diss. St. Gallen, Bern 1990.
- Ercan**, Tevfik, Ticaret Kanunu Yargıtay İlke Kararları, Ankara 2014.
- Erdem**, H. Ercüment, Türk ve İsviçre Hukuklarında Eşit İşlem İlkesi, İsviçre Borçlar Kanunu'nun İktibasının 80. Yılında İsviçre Borçlar Hukuku'nun Türk Ticaret Hukukuna Etkileri, İstanbul 2009, s. 393 vd.
- Erdem**, H. Ercüment, Nama Yazılı Hisse Senetlerine İlişkin Olarak Uygulamada Ortaya Çıkabilecek Sorunlar ve Yeni TTK'nın Çözümleri, Türk Ticaret Kanunu İle İlgili Makaleler, İstanbul 2017, s. 269 vd.
- Erem**, Turgut, S., Ticaret Hukuku Prensipleri, 7. Bası, İstanbul 1977.
- Eren**, Fikret, Borçlar Hukuku, Genel Hükümler, C. I, Ankara 1994.
- Eren**, Fikret, Borçlar Hukuku, Genel Hükümler, 8. Bası, İstanbul 2003 Ve İzleyen Yıllar.
- Erimez**, Rüştü, Şirketlerde Kâr Dağıtımı ve Yedek Akçeler, İstanbul 1972.
- Eriş**, Gönen, Açıklamalı-İçtihatlı Türk Ticaret Kanunu, C. II, Ankara 1988.
- Eriş**, Gönen, Anonim Şirketler Hukuku, Ankara 1995.
- Eriş**, Gönen, Ticari İşletme ve Şirketler, 3. Bası, Ankara 2004.
- Erny**, Dominik, Oberleitung und Oberaufsicht, Führung und Überwachung Mittlerer Aktiengesellschaften aus der Sicht des Verwaltungsrats, Diss. Zürich 2000.
- Erwe**, Peter, Beck'sches Handbuch der AG., München-2003
- Ettinger**, Jochen, Stock-Options, Köln 1999.
- Eugster**, Karin, Die Überprüfung der Antels- und Mitgliedschaftsrechte nach Art. 105 FusGband. SSHW Band 257, Diss. Zürich 2006.
- Falk**, Ulrich, Urteilsverzerrungen: "hindsight bias" und "anchoring". Einleitende Fragen zu einem interdisziplinären Problem, in: Vincere scis, viktoria uti nescis: Aspekte der Rückschauverzerrung in der Alten Geschichte, Hrsg. Von Kay Brodersen, Berlin 2008, s. 9 ff.
- Feddersen**, Dieter, Aktienoptionsprogramme für Führungskräfte aus kapitalmarktrechlicher und steuerlicher Sicht, ZHR 161 (1997), s. 269 ff.

- Feyzioğlu**, N. Feyzi, Borçlar Hukuku Genel Hükümler, C.I, 2. Bası, İstanbul 1976.
- Fleischer**, Holger, Aktiengesetz Kommentar, in: K. Schmidt/Lütter, Köln 2008.
- Fleischer**, Holger, Finanzmarktkrise und Überwachungsverantwortung von Verwaltungsmitgliedern, RIW Heft 338, s. 337 ff.
- Fleischer**, Holger, Die Business Judgment Rule: Vom Richterrecht zur Kodifizierung, ZIP, 2004, s. 685 ff.
- Flume**, Werner, Gesellschaft und Gesamthand, ZHR 136 (1972), s. 177 ff.
- Forstmoser**, Peter/**Meier-Hayoz**, Arthur/**Nobel**, Peter, Schweizerisches Aktienrecht, Bern 1996.
- Forstmoser**, Peter, Die aktienrechtliche Verantwortlichkeit, 2. Aufl., Zürich 1987.
- Forstmoser**, Peter, Die Informations- und Meinungsäußerungsrechte des Aktionärs, in: Rechtsfragen um die Generalversammlung, Schriften zum neuen Aktienrecht 11, Zürich 1997, s. 86 ff.
- Forstmoser**, Peter, Schweizerisches Aktienrecht, Bd. I, Lieferung 1, Zürich 1981.
- Forstmoser**, Peter, Die Verantwortlichkeit der Organe – von der Willkür zur Berechenbarkeit?, Der Schweizer Treuhänder ST 65 (1991), s. 536 ff.
- Forstmoser**, Peter, Die aktienrechtliche Verantwortlichkeit, 2. Aufl., Zürich 1987.
- Forstmoser**, Peter/**Meier-Hayoz**, Arthur, Schweizerisches Gesellschaftsrecht, 9. vollständig bearbeitete Auflage, Bern 2004 ve izleyen yıllar.
- Franko**, Nisim, Ticaret Şirketlerinde Rekabet Memnuiyeti, Batider, C. XIII, 1985 Sa. 1, s. 19 vd.
- Gabrielli**, Fabrizio, Das Verhältnis des Rechts auf Auskunftserteilung zum Recht auf Einleitung einer Sonderprüfung, Zürich 1997.
- von Gamm**, Otto-Friedrich F., Das Bürgerliche Gesetzbuch mit besonderer Berücksichtigung der Rechtsprechung und des Bundesgerichtshofes, Kommentar, Bd. 2, 12. Aufl., Berlin, New York 1978.
- Gautschi**, Georg, Fiduziarisches Rechtsverhältnisse besonderer Art, SJZ, 1949, s. 303 ff.
- Georg**, F. Thoma/**Leuering**, Dieter, Die Europäische Aktiengesellschaft-Societas Europaea, NJW 55 (2002), Heft 20, s. 1449 ff.
- Gebler**, von Ernst/**Hefermehl**, Wolfgang/**Bungeroth**, Erhard, Kommentar zum Aktiengesetz, Bd. I, München 1973.
- Gericke**, Dieter/**Waller**, Stefan, Basler Kommentar, 4. Auflage, Basel 2012.

- Giger, Gion**, Corporate Governance als neues Element im schweizerischen Aktienrecht, Zürich 2003.
- Gilliard, François**, Tendances coopératives dans la société anonyme, Lebendiges Aktienrecht : Festgabe zum 70. Geburtstag von Wolfhart Friedrich Bürgi, Zürich 1971, s. 149 ff.
- Glanzmann, Lukas**, Die Verantwortlichkeitsklage unter Corporate-Governance-Aspekten, ZSR NF 119 (2000), s. 135 ff.
- Glanzmann, Lukas**, Der Fusions-, Spaltungs- und Umwandlungsbeschluss im neuen Fusionsgesetz, SJZ 101 (2005), Nr.7, s. 157 ff.
- Glanzmann, Lukas**, Die Verantwortlichkeitsklage unter Corporate-Governance-Aspekten, ZSR 119 (2000), s. 136 ff.
- Glanzmann, Lukas**, Die Proporzwahl (*cumulative Voting*) als Instrument der Corporate Governance, in:Festschrift für Jean Nicolas Druey, Zürich 2002, s. 401 ff.
- Göksoy, Can**, Yaşar, Anonim Ortaklıkta Payın Rehni, Ankara 2001.
- Göktürk, Kürşat**, Amerikan, Alman, İsviçre ve Türk Hukukunda İş Adanı Kararı İlkesi, İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 2, 2011 Sa. 2, s. 207 vd.
- Göktürk, Kürşat./Can, Mehmet Çelebi**, Farklılaştırılmış Teselsülün - Özellikle - Dış İlişki Bakımından Anlamı ve Bankacılık Kanununun Şahsi İflas Sorumluluğu İle Karşılaştırılması, İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 2, 2011 Sa. 2 , s. 247 vd.
- Göle, Celal**, Ticari İşletmenin Merkez ve Şubesinin Tayini Sorunu, Ord. Prof. Dr. Ernst. E. Hirsch'in Hatrasına Armağan, Ankara 1986, s. 188 vd.
- Gözler, Kemal**, Yorum İlkeleri, Kamu Hukukçuları Platformu Toplantısı, Ankara, 29.9.2012, s. 1 vd.
- Grass, Andrea R.**, Business Judgment Rule, Schranken richterlichen Überprüfbarkeit von Management-Entscheidungen in aktienrechtlichen Verantwortlichkeitsprozessen, Zürich 1998.
- von Greyerz, Christopf**, Die Aktiengesellschaft, Schweizerisches Privatrecht VIII/2, Basel 1982.
- Gröpler, Hendrikje/Huberle, Claudia/Jürgend, Caspar**, Die Virtuelle Hauptversammlung, in: Dirk Zetzsche (Hrsg.), Berlin 2002.
- Grundmann, Stefan/Müllbert, O. Peter**, Corporate Governance-Europäische Perspektiven (Symposium zum 60.Geburstag von Klaus J. Hopt am 1./2. September 2000 in Mainz), ZGR 2/2001, s. 215 ff.
- Guhl, Theo**, Das Schweizerische Obligationenrecht, 4. Aufl., Zürich 1948.
- Gücük, Turgut**, Genel Kurula Katılma ve Oy Hakkının Engellenmesi, Sempozyum IV, 1987, s. 255 vd.

- Günay**, Gözde Engin, Anonim Ortaklıklar Hukukunda Özel Denetim, İstanbul 2017.
- Gürel**, Murat, Anonim Şirketin Kendi Paylarının İktisabı Amacıyla Finansal Destek Verme Yasağı, Ankara 2014.
- Gürsoy**, Kemal T./**Eren**, Fikret/**Cansel**, Erol, Türk Eşya Hukuku, Ankara 1978 ve 2. Bası Ankara 1984.
- Habegger**, Philipp, Die Auflösung der Aktiengesellschaft aus wichtigen Gründen unter Berücksichtigung der ande- ren sachgemässen und den Beteiligten zumutbaren Lösun- gen gemäss Art. 736 Ziff. 4 Satz 2 OR, Zürich 1996.
- Habscheid**, Walter J., Statutarische Schiedsgerichte und Schiedskonkordat, SAG (SZW) 57 (1985), s. 163.
- Hacımahmutoğlu**, Sibel, The Business Judgment Rule: İşadamı Kararı mı Yoksa Ticari Muhakeme Kuralı mı? Batider, C. XXX, 2014 Sa. 4, s. 99 vd.
- Hacımahmutoğlu**, Sibel, Anonim Ortaklıkta Ultra Vires Doktrini ve Ortaklığı Bağlamaya Yetkili Organın (Yönetim Kurulunun) Yetkilerinin Sınırlandırılması, Ankara 2016.
- Handschin**, Lukas/ **Truniger**, Christof, Die neue GmbH, 2. vollständig neu bearbeitete Auflage, Zürich, Basel, Genf 2006.
- Handschin**, Lukas, Der Konzern im geltenden schweizerischen Privatrechts, Zürich 1994.
- Handschin**, Lukas, Auflösung der Aktiengesellschaft aus wichtigem Grund und andere sachgemässe Lösungen, SZW 1/1993, s. 43 ff.
- Handschin**, Lukas, Die Verantwortlichkeit des Verwaltungsrates ausserhalb des Konkurses seiner Gesellschaft, Festschrift 100 Jahre Aargauischer Anwaltsverband, Zürich, Basel, Genf 2005.
- Hartmann**, Stephan, Zur "actio pro socio" im Recht der Personengesellschaften, ZSR 124/2005 I, s. 397 ff.
- Hasenböhler**, Stefan, Die Haftungsvoraussetzungen der Verantwortlichklage nach Art. 754 OR im Vergleich zum US-amerikanischen Recht, Basler Diss. Zürich 2003.
- Hasselbach**, Kai/**Schumacher**, Stephan, Hauptversammlung im Internet, ZGR 29 (2000), s. 263 ff.
- Häusermann**, Daniel M., Dispoaktien, Ein 250-Milliarden-Problem, GesKR 2/2012, s. 220 ff.
- Häusermann**, Daniel M., Minderheitsschutz in der «Aktionärsdemokratie», GesKR 2/2014, s. 210 ff.
- Hatemi**, Hüseyin, Önceki ve Bugünkü Türk Hukukunda Vakıf Kurma Muamelesi, İstanbul 1969.

- Heberlein, Robert**, Die Kompetenzausscheidung bei der Aktiengesellschaft in Liquidation, Zürich 1969.
- Heize, Meinhard**, Die Europäische Aktiengesellschaft, ZGR1/2002, s. 67 ff.
- Helvacı, Mehmet**, Anonim Ortaklıkta Yönetim Kurulu Üyesinin Hukuki Sorumluluğunun Müteselsil Olmasının Anlamı ve İsviçre Borçlar Kanunu 759. Maddesi ile Getirilen Müteselsil Sorumluluğun Anlamının Tanıtılması, Prof. Dr. Hayri Domaniç'e 80. Yaş Günü Armağanı C. I, İstanbul 2001, s. 219 vd.
- Helvacı, Mehmet**, Anonim Ortaklıkların Bölünmesi (Yeniden Yapılandırma Modeli Olarak Bölünme), İstanbul 2004.
- Helvacı, Mehmet**, Anonim Ortaklıkta Ticaret Kanunundan Kaynaklanan Azınlık Haklarının Hukukî Niteliği ve Tanımı, Prof. Dr. Oğuz İmregün'e Armağan, İstanbul 1998, s. 297 vd.
- Helvacı, Mehmet**, Anonim Ortaklıkta Yönetim Kurulu Üyesinin Hukukî Sorumluluğu, 2. Bası, İstanbul 2001.
- Helvacı, Mehmet**, Anonim Ortaklık Genel Kurulunun Devredilemez Bir Yetkisi Olarak Önemli Miktarda Şirket Varlığının Toptan Satışı [TK 408/-2(f), Yürürlüğün 7. Yılında ve Yargıtay Kararları Işığında Türk Ticaret Kanunu Sempozyumu –III- 18.10.2019, s. 33 vd.
- Henn, Günter**, Die Gleichbehandlung der Aktionäre in Theorie und Praxis, AG 9/1985, s. 240 ff.
- Hensler, Marianne**, Die bedingte Kapitalerhöhung, Zürich 1982.
- Hermann, Rüdiger**, Funktion, Kontrolle und Haftung der Leitungsorgane von Aktiengesellschaften in Deutschland, der Schweiz, Australien und den USA, Frankfurt am Main 1996.
- Herren, Klaus Werner**, Statutarische Berechtigungen zum Erwerb von Aktien und GmbH-Anteile, Diss. Bern 1973.
- Herschson, Heinrich**, Ankauf eigener Aktien, SJZ 14 (1967), s. 215 ff.
- Hızır, Serdar**, 6098 Sayılı (Yeni) Borçlar Kanunu'nun 633'ncü Maddesine Göre Adi Şirketten Çıkmanın ve Çıkarılmanın Genel Şartları ve Koşulları, Prof. Dr. Sarper Süzek'e Armağan C. III, İstanbul 2011, s. 2817 vd.
- Hirsch, Ernst E.**, Ticaret Hukuku Dersleri, İstanbul 1946.
- Hirsch, Ernst E.**, Das Türkische Aktienrecht, Frankfurt a.M.-Berlin 1958.
- Hoffmann Nowotny, Urs H./von der Crone, Hans Caspar**, Solidarität, Vergleich und Rückgriff in der aktienrechtlichen Verantwortlichkeit Entscheid des Schweizerischen Bundesgerichts 4C.358/2005 (BGE 133 III 116) vom 12. Februar 2007 i.S. X. (Beklagter und Berufungskläger) gegen Y. (Kläger und Berufungsbeklagter). SZW/RSDA, 3/2007, s. 261 ff.

- Homburger, Eric**, Kommentar Schweizerischen Zivilgesetzbuch (Zürcher Kommentar), 5. Teil,- Die Aktiengesellschaft, Teilband V 5b, Der Verwaltungsrat, Art. 707-726 OR, Zürich 1997.
- Homburger, Eric**, Leitfaden zum neuen Aktienrecht, Zürich 1991.
- Hommelhoff, Peter**, Die OECD-Principles on Corporate Governance- ihre Chancen und Risiken aus dem Blickwinkel der deutschen corporate governance- Bewegung, ZGR 2001, s. 238 ff.
- Honsell, Heinrich/Vogt, Nedim Peter/Watter, Rolf**, Kommentar zum schweizerischen Privatrecht, Obligationenrecht II, Art. 716-731, 726-731a, 752-753, Basel, Frankfurt a.M. 1994 und 2012.
- Hopt, Klaus J.**, Kapitalmarktrecht (mit Prospekthaftung) in der Rechtsprechung des Bundesgerichtshofes, in, *Heldrich/Hopt* (Hrsg), 50 Jahre BGH (Festgabe aus der wissenschaft), Bd. II, München 2000, s. 497 ff.
- Hopt, Klaus J.**, Gemeinsame Grundsätze der Corporate Governance in Europa? Überlegungen zum Einfluss der Wertpapiermärkte auf Unternehmen und Ihre Regulierung und zum Zusammenwachsen von common law und civil law im Gesellschafts- und kapitalmarktrecht, ZGR 6/2000, s. 779 vd.
- Hueck, Alfred**, Gesellschaftsrecht, 6.Auflage, München, Berlin 1965.
- Huguenin, Jacobs**, Das Gleichbehandlungsprinzip im Aktienrecht, Zürich 1994.
- Hüffer, Uwe**, Aktiengesetz, 5. Aufl., München 2002.
- Hüffer, Uwe**, Aktiengesetz, Beck'sche Kurz Kommentar, 10. Aufl., München 2012.
- Hüffer, Uwe/Koch, Jens**, Aktiengesetz, Beck'sche Kurz Kommentar, 11. Aufl., München 2014.
- İlbasmış Hızlısoy, Özlem**, Anonim Şirketin Haklı Sebepplerle Feshi, Ankara 2016.
- İmregün, Oğuz**, Kara Ticaret Hukuku Dersleri, İstanbul 1979.
- İmregün, Oğuz**, Anonim Ortaklıklar, 3. Bası, İstanbul 1974 ve 4. Bası, İstanbul 1989.
- İmregün, Oğuz**, Anonim Ortaklıkta Yönetim Kurulu Üyelerinin Ortaklığa Karşı Hukuksal Sorumluluğu, Prof. Dr. Erdoğan Moroğlu'na 65. Yaş Günü Armağanı, İstanbul 1999, s. 255 vd.
- İmregün, Oğuz**, Anonim Şirketlerde Pay Sahipleri Arasında Umumi Heyet Kararlarından Doğan Menfaat İhtilâfları ve Bunların Telif Çareleri, İstanbul 1962.
- İnceoğlu, Sibel**, Adi Yararlanma Hakkı, Anayasa Mahkemesi'ne Bireysel Başvuru El Kitabı Serisi-4, Ankara 2018.

- İpekeli Kayalı**, Ferna, Türk Ticaret Kanununa Göre Birleşmeler, İstanbul 2014.
- İpekeli Kayalı**, Ferna, 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu'na Göre Halka Açık Olmayan Anonim Şirketin Kendi Paylarını Devren İktisabı, İstanbul Medeniyet Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 1, 2014 Sa. 3, s. 69 vd.
- İpekeli Kayalı**, Ferna, Türk Ticaret Kanunu'na Göre Sermaye Ortaklıklarının Bölünmesi, İstanbul 2020.
- İpekeli Kayalı**, Ferna, İmtiyazlı Pay Sahipleri Özel Kurul Kararı ile İlgili Bazı Sorunlar ve Çözüm Önerileri, Regesta, C. 5, 2020 Sa. 1, s. 87 vd.
- İpekeli Kayalı**, Ferna, Şarta Bağlı Sermaye Artırımında Ticaret Siciline Tes-cile İlişkin Türk Ticaret Kanunu Hükümlerinin Değerlendirilmesi, Regesta, C. 4, 2019 Sa. 2, s. 183 vd.
- İpekeli Kayalı**, Ferna, Yeniden Yapılandırma İşlemlerinde Ara Bilanço Düzenlemesine İlişkin Bazı Tespit ve Öneriler, İstanbul Medeniyet Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 6, 2021 Sa. 10, s. 77 vd.
- İşeri**, Ahmet, Türk Medeni Kanununa Göre Vakıf (Tesis), Ankara 1960.
- Jacops**, Cläire H., Das aktienrechtliche Gleichbehandlungsprinzip im Aktienrecht, Zürich 1994.
- Jäger**, Axel, Aktiengesellschaft: unter besonderer Berücksichtigung der KGaA, München 2004.
- Jäger**, Christophe, Die Spaltung von aktiengesellschaften zwecks privatisierung im Vergleich Deutschland-Franchreich, Freiburg 1994.
- Jäggi**, Peter, in: Vom Kauf nach schweizerischem Recht, Festgabe zum 70. Geburtstag von Prof. Dr. Theo Guhl, Zürich 1950, s. 67 ff.
- Jäggi**, Peter/**Druey**, Jean Nicholas/**von Greyerz**, Christoph, Wertpapierrecht, Basel, Frankfurt a. Main 1985.
- Kabaalioğlu**, Haluk, Sermaye Piyasasında Kamuyu Aydınlatma İlkesi, İstanbul 1985.
- Käch**, Simon, Die Rechtsstellung des Vertreters einer juristischen Person im Verwaltungsrat der Aktiengesellschaft, Zürich 2001.
- Kaczynski**, Daniel Christian, Der aktive Grossaktionär in der Publikumsgesellschaften, Diss. Zürich 2000.
- Kahyaoğlu**, Emin Cem, 1975 tarihli Tasarıya Göre- Avrupa Anonim Ortaklığında ("SE") Yürütme Kurulu, İkt.Mal.Der., C. XXXIII, 1986 Sa. 5, s. 155 vd.
- Kalpsüz**, Turgut, Anonim Şirketlerde İdare Meclisi Üyelerinin Şirketle Rekabet Teşkil Eden Davranışları, Prof. Dr. Hüseyin Cahit Oğuzoğlu'na Armağan, Ankara 1972, s. 351 vd.

- Kammerer,** Adrian W. Die unübertragbaren und unentziehbaren Kompetenzen des Verwaltungsrates, diss. Zürich 1997.
- Karahan,** Sami, Anonim Şirketlerde Tasfiye, Konya 1998.
- Karahan,** Sami, Anonim ve Limited Şirketlerde Ek Tasfiye, Prof. Dr. Ömer Teoman'a 55. Yaş Günü Armağanı, İstanbul 2002, s. 445 vd.
- Karahan,** Sami, Anonim Ortaklıklarda İmtiyazlı Paylar ve İmtiyazların Korunması, İstanbul 1991.
- Karahan,** Sami, Kâr Dağıtımına İlişkin Genel Kurul Kararını İptal Eden Mahkeme, Kârın Dağıtılmasına Karar Verebilir mi? Regesta, C. 3, 2013 Sa.1, s. 19 vd.
- Karasu,** Rauf, Türk Ticaret Kanunu Tasarısına Göre Anonim Şirketlerde Emredici Hükümler İlkesi, Ankara 2009.
- Karasu,** Rauf, Anonim Şirketlerde Emredici Hükümler İlkesi, 2. Baskı, Ankara 2015.
- Karayalçın,** Yaşar, Şirketler Hukuku, Ankara 1973.
- Karayalçın,** Yaşar, Anonim Şirketlerde Çıplak Payın Haczedilmesi ve Paraya Çevrilmesi, Ticaret Hukuku ve Yargıtay Kararları Sempozyumu XVI, Ankara 1999, s. 149 vd.
- Karayalçın,** Yaşar, Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulunun Hangi Kararları Aleyhine Dava Açılabilir? Ticaret Hukuku ve Yargıtay Kararları Sempozyumu III, Ankara 1986, s. 239 vd.
- Karayalçın,** Yaşar, İsviçre Borçlar Kanununda Anonim Şirketler Hukuku Alanında Yapılan Değişiklikler, Batider, C. XVII, 1993 Sa. 1, s. 5 vd.
- Karayalçın,** Yaşar, Mecburi-Kanuni Yedek Akçeler ve Kullanılması, Batider, C. IV, 1968 Sa. 3, s. 407 vd.
- Karayalçın,** Yaşar, Meseleler ve Görüşler I, Ankara 1975.
- Karayalçın,** Yaşar, Meseleler ve Görüşler II, Ankara 1983.
- Karayalçın,** Yaşar, Özel Hukukta Meseleler ve Görüşler III, Ankara 1988.
- Karayalçın,** Yaşar, Özel Hukukta Meseleler ve Görüşler IV, Ankara 1992.
- Karayalçın,** Yaşar, Özel Hukukta Meseleler ve Görüşler V, Ankara 1997.
- Karayalçın,** Yaşar, Muhasebe Hukuku, Ankara 1988.
- Karayalçın,** Yaşar, Anonim Şirkette Çoğunluk-Azınlık İlişkisi Bakımından Kontrol (Blok) Satışı ve Genel Alım Önerisi, Prof. Dr. Haluk Tandoğan'a Armağan, Ankara 1990, s. 351 vd.
- Karayalçın,** Yaşar, Şirketler Hukuku Dersleri, Ankara 1965.
- Karayalçın,** Yaşar, Ticaret Hukuku, C. II, Şirketler Hukuku, 2. Bası, Ankara 1973.

- Karayalçın**, Yaşar, Yeniden Değerleme, Prof. Fadıl H. Sur'un Hatırasına Düzenlenen Konferans, Ankara 1983.
- Karayalçın**, Yaşar, Anonim Ortaklıklarda Genel Kurul Başkanının Üstün Oyu, Batider, C. VI, 1972 Sa. 4, s. 667.
- Karayalçın**, Yaşar, İsviçre Borçlar Kanununda Anonim Şirketler Hukuku Alanında Yapılan Değişiklikler, Batider, C.XVII, 1993 Sa.1, s. 5 vd.
- Käser**, Christoph/ **Gysi**, Markus, Erteilung von Zeichnungsberechtigungen durch die Geschäftsleitung und moderne Konzepte zur Regelung der Zeichnungsberechtigungen, REPRAX 1/2011 S. 17, in: Jusletter 6. Juni 2011, s. 1 ff.
- Kaya**, Arslan, Anonim Ortaklıkta Pay Sahibinin Bilgi Alma Hakkı, Ankara 2001.
- Kaya**, Arslan, Makalelerim I, İstanbul 2012.
- Kayar**, İsmail, Adî Şirketin Ticaret Unvanı ve Ticaret Siciline Tescili, Prof. Dr. Ömer Teoman'a 55. Yaş Günü Armağanı C. I, İstanbul 2002, s. 479 vd.
- Kayar**, İsmail, Anonim Ortaklıkta Malî Durumun Bozulması ve Alınacak Tedbirler, Konya 1997.
- Kayihan**, Şaban, Anonim Ortaklıklarda Genel Kurul ve İnternet, Batider, C. XXII, 2003 Sa. 1, s. 79 vd.
- Keller**, Susanne, Das Risiko einer Verantwortlichkeitsklage für Verwaltungsräte, Neue Zahlen zur Bedeutung und Entwicklung dieser Klagen, Der Schweizer Treuhänder 3/2012, s. 166 ff.
- Kendigelen**, Abuzer, İptal Davası Açma Hakkı ve Pay Sahipliği Sıfatının Cüz'i Halefiyet (Payların Devri) Sonucu Değişmesi, Prof. Dr. Hayri Domanıç'e 80. Yaş Günü Armağanı C. I, İstanbul 2001, s. 307 vd.
- Kendigelen**, Abuzer, Anonim Ortaklık Payı (Pay Senedi) Üzerinde Hapis Hakkı ve Bu Hakka Konu Oluşturan Paya İlişkin Oy Hakkının Kime Ait Olduğu Sorunu, Batider, C. XIX, 1997 Sa. 1, s. 105 vd.
- Kendigelen**, Abuzer, Anonim Ortaklık Payı Üzerinde İntifa Hakkı, Doktora Tezi, İstanbul 1994.
- Kendigelen**, Abuzer, İsviçre Hukukunda Oy Hakkında İmtiyazlı Paylar (Stimmrechtsaktie), Prof. Dr. Oğuz İmregün'e Armağan, İstanbul 1998, s. 335 vd.
- Kendigelen**, Abuzer, Anonim Ortaklıkta Yönetime Katılma Haklarında İmtiyaz, İstanbul 1999.
- Kendigelen**, Abuzer, Yeni Türk Ticaret Kanunu, Değişiklikler, Yenilikler ve İlk Tespitler, İstanbul 2011 ve 2. Bası, İstanbul 2013.
- Kendigelen**, Abuzer, Anonim Şirketlere İlişkin Hükümlerde Benimsenen Bazı Ağırlaştırılmış Nisaplar Bilinçli Bir Tercihin Ürünü mü? BTHAE 60. Yıl Armağanı, Ankara 2015, s. 95 vd.

- Kervankıran**, Emrullah, Alman Hukukunda Business Judgment Rule'nin Kodifikasyonu- Türk Amerikan Hukuku ile Karşılaştırmalı Bir Değerlendirme, Prof. Dr. Hüseyin Ülgen'e Armağan C. I, İstanbul 2007, s. 249 vd.
- Keser Berber**, Leyla, İnternet Üzerinden Yapılan İşlemlerde Elektronik Para ve Dijital İmza, Ankara 2002.
- Kırca**, İsmail, Tüzel Kişiliğin Kazanılmasından Önce Anonim Şirket Adına Yapılan İşlemler (TTK m. 301/II), Batider, C. XIX, 1998 Sa. 4, s. 85 vd.
- Kırca**, İsmail, Anonim Şirket Yönetim Kurulu Kararlarında Takdir Yetkisi - Özen Borcu, Batider,, C. XXII, 2004 Sa. 3, s. 85 vd.
- Kırca**, İsmail, Ticaret Şirketlerinde Temsil Yetkisine Getirilen ve Tescili Caiz Olmayan Sınırlandırmamaların Üçüncü Kişilere Etkisi, Batider, C. XVII, 1994 Sa. 3, s. 149 vd.
- Kırca**, İsmail/**Şehirali Çelik**, Feyzan Hayal/**Manavgat**, Çağlar, Anonim Şirketler Hukuku: C. 1, Temel Kavram ve İlkeler, Kuruluş, Yönetim Kurulu, Ankara 2013.
- Kırca**, İsmail/**Şehirali Çelik**, Feyzan Hayal/**Manavgat**, Çağlar, Anonim Şirketler Hukuku, C. 2/2, Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlüğü, 2. Bası, Ankara 2017.
- Kırca**, İsmail/**Gürel**, Murat, Anonim Şirketlerde Nakden Taahhüt Edilen Payların Bakiye Bedellerinin Muacceliyeti ve İhtarsız Temerrüt Hakkında Bazı Değerlendirmeler, Prof. Dr. Hamdi Yasaman'a Armağan, İstanbul 2017, s. 433 vd.
- Kıygi**, Osman Nazım, Hukuk ve Ekonomi Terimleri Sözlüğü, München 1999.
- Kızılot**, Şükrü, Şirketin Banka Borcu Ortağından Alınır mı? Sabah Gazetesi, 20.9.2000, s. 10.
- Kızılot**, Şükrü, Danıştay Kararları ve Özelgeler, C. II, Ankara 1995.
- Kindler**, Peter, Die Aktiengesellschaft für den Mittelstand –Das Gesetz für kleine Aktiengesellschaften und zur Deregulierung des Aktiengesetzes, NJW 1994, s. 3041 ff.
- Kleindiek**, Detlef, Stock Options und Erwerb eigener Aktien,in: P. Hommelhoff/V. Röhrich (Hrsg.), Gesellschaftsrecht 1997, Köln 1998, a. 23 ff.
- Kley**, Andreas, Der Anspruch auf unentgeltliche Rechtspflege: die aktuelle Rechtsprechung des Bundesgerichts zu Art. 4 Abs. 1 BV und der Organe der Europäischen Menschenrechtskonvention zu Art. 6 EMRK, AJP 4/1995, s. 179 ff.
- Klosa**, Sven, Die Brandenburgische-Afrikanische Compagnie in Emden, Frankfurt a.M. Bern, Berlin2010.

- Klug**, Michael, Erwerb eigener Aktien als Instrument zur Abwehr feindlicher Übernahmen, Münster 2001.
- Koçyiğit**, İlker/**Bulur**, Alper, Ticari Davalarda Dava Şartı Arabuluculuk, Ankara 2019.
- Kohler**, Klaus, Stock Options für Führungskräfte aus der Sicht der Praxis, ZHR 161 (1997), s. 246 ff.
- Koller**, Heinrich, Führung und Kontrolle von unternehmen, Der Schweizer Treuhänder, 2006/11, s. 802 ff.
- Kopp**, Hans Joachim, Erwerb eigener Aktien, ökonomische Analyse vor dem Kapitalmarktes, Wiesbaden 1996.
- Koppensteiner**, Hans-Georg, Kommentar zum Aktiengesetz, 2. Auflage, Köln 1987.
- Korkut**, Ömer, Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulu Üyelerinin Şirkete Ait Belgelerin Kopyasını Alma Yetkisi, Erzincan Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. X, 2006 Sa. 3-4, s. 521 vd.
- Korkut**, Ömer, Anonim Şirketlerde İnançlı Yönetim Kurulu Üyeliği, Doktora Tezi, Ankara 2007.
- Korkut**, Ömer, 6012 Sayılı Türk Ticaret Kanununa Göre Anonim Şirketlerde Genel Kurul Kararlarının Butlanı, Doçentlik Tezi, Adana 2012.
- Kort**, Michael, Compliance Und Risikomanagement im deutschen Gesellschaftsrecht, Anonim Şirketler ve Sermaye Piyasası Hukukunda Güncel gelişmeler Türk-Alman Uluslararası Sempozyumu (25-26 Haziran 2010), Beykent Üniversitesi Hukuk Fakültesi, İstanbul Menkul Kıymetler Borsası ve Sermaye Piyasası Kurumu, İstanbul Ağustos 2011, s. 61 vd.
- Köprülü**, Bülent/**Kaneti**, Selim, Sınırlı Aynî Haklar, İstanbul 1982.
- Körber**, Tobias, Heidelberger Kommentar zum Aktiengesetz, herausgegeben von Tobias Bürgers/Torsten Körber, Heidelberg 2008.
- Kraft**, Alfons/**Kreutz**, Peter, Gesellschaftsrecht, Berlin 1992.
- Kraft**, Gerhard/**Altvater**, Christian, Die zivilrechtliche, bilanzielle und steuerliche Behandlung des Rückkaufs eigener Aktien, NZG1998, s. 448 ff.
- Kraft**, Kölner Kommentar zum Aktiengesetz, Köln 1985.
- Kratz**, Brigitta, Die genossenschaftliche Aktiengesellschaft,; Möglichkeiten und Grenzen einer atypischen Ausgestaltung der Aktiengesellschaften, Diss. Zürich 1995.
- Krnet**, Georg, Praxiskommentar Verwaltungsrat, Art. 707-726,754 OR und Spezialgesetze, 2. Aufl., Zürich 2005.
- Krnet**, Georg, Praxiskommentar Verwaltungsrat, Art. 707-726, 754 OR und Spezialgesetze, Ein Handbuch für Verwaltungenräte, Bern 2001.

- Kubilay**, Huriye, Genel Kurul Toplantı ve Karar Yetersayıları Hakkında Şirket Sözleşmesi Hükmünün Yorumu Üzerine Bir Karar İncelemesi, Prof. Oğuz İmregün'e Armağan, İstanbul 1998, s. 387 vd.
- Kubilay**, Huriye, Anonim ve Limited Şirketlerde Yönetim Kurulu Üyelerinin ve Müdürlerin Sorumluluk Sigortası, Bilgi Toplumunda Hukuk, Prof. Dr. Ünal Tekinalp'e Armağan C. I, İstanbul 2003, s. 537 vd.
- Kummer**, Andreas, Organisationsreglement in der Aktiengesellschaft. Der Schweizer Treuhänder, 2006/12, s. 916 ff.
- Kummich**, Kuzmic, Haftung aus «Konzernvertrauen», diss. Zürich 1998.
- Kuntalp**, Erden, Ticaret Ortaklıklarının Ehliyeti, Banka ve Ticaret Hukuku Sempozyumu II, Ankara 1985, s. 6 vd.
- Kunz**, Rudolf, Die Annahmeverantwortung von Mitgliedern des Verwaltungsrats, Diss. St. Gallen, Bamberg 2004.
- V. Kunz**, Peter, Die Auskunfts- und Einsichtsrechte des Verwaltungsratsmitglieds, AJP 1993, s. 49 ff.
- V. Kunz**, Peter, Rechtsnatur und Einredenordnung der aktienrechtlichen Verantwortlichkeitsklage: Darstellung der Rechtslage unter bisherigem und revidiertem und Wirtschaftsrecht, Bern 1993.
- V. Kunz**, Peter, Zur Erteilung von Zeichnungsberechtigungen durch die Geschäftsleitung, in: Jusletter 27. Juni 2011, s. 1 ff.
- V. Kunz**, Peter, Die Klagen im Schweizer Aktienrecht, Zürich 1997.
- Küng**, Manfred/Schoch, Niklaus, Basler Kommentar, 4. Aufl. 2012, Art. 782.
- Kuru**, Baki, Şahıs Şirketleri ve Ortaklarının İflâsı, Ankara 1963.
- Kuru**, Baki, İcra ve İflâs Hukuku, Ankara 1983.
- Kuru**, Baki, Medeni Usul Hukuku Ders Kitabı, İstanbul 2017.
- Küçüksavaş**, Nihat, Genel Muhasebe, İlkeler ve Uygulaması, 9. Bası, İstanbul 2001.
- Küng**, Manfred, Obligationenrecht II, Basler Kommentar, 2. und 3. Auflage, Basel, Genf, München 2002.
- Ladner**, Thomas, Das Vorwegzeichnungsrecht des Aktionärs unter Berücksichtigung von Corporate Governance-Aspekten: Zugleich ein Beitrag zum Begriff des Gesellschaftsinteresses im schweizerischen Aktienrecht, Diss. Zürich 1996.
- Länzlinger**, Andreas, Obligationenrecht II, Basler Kommentar, 2. und 3. Auflage, Basel, Genf, München 2002.
- Larenz**, Karl, Lehrbuch des Schuldrechts, Bd. I, München 1977.
- Lazopoulos**, Michael, Interessenkonflikte und Verantwortlichkeit des fiduziarischen Verwaltungsrates, Zürich, Basel, Genf 2004.

- Lehmann, Hans**, Das Gesellschaftsrecht, 2. Aufl., Frankfurt 1959.
- Liebscher, Thomas**, Beck'sches Handbuch der AG –mit KgaA-Gesellschaftsrecht-Steuerrecht- Börsengang, (Herausgegeben von Wolf Müller und Thomas Rödder) München 2004.
- Lorandi, Franco**, Löschung einer Gesellschaft im Handelsregister nach Abschluss des Insolvenzverfahrens. Können Abtretungsgläubiger i.S.v. Art. 260 SchKG weiterhin vorgehen? AJP/PJA 6/2018, s. 724 ff.
- Lorenz Koller, Barbara M.**, Die Rolle des Verwaltungsratespräsidenten von kotierten internationalen Unternehmen in der Schweiz unter besonderer Berücksichtigung der Board-Systeme, Dissertation, Bamberg 2010.
- Lutter, Marcus**, Für Haftung wegen des Erstrebens von Marktvertrauen und des damit verbundenen Wettbewerbsvorteils, in einer im 2. Halbjahr erscheinenden Schweizer Festschrift, NZG 2002, s. 10,11.
- Lutter, Marcus**, vergleichende Corporate Governance- Die deutsche Sicht, ZGR, 2/2001, s. 224 ff.
- Lutter, Marcus**, in Köllner Kommentar zum Aktiengesetz, Band 1, Köln-Berlin, Bonn, München 1970.
- Lutter, Marcus**, Die Erklärung zum Corporate Governance Kodex gemäß § 161 AktG, Pflichtverstöße und Binnenhaftung von Vorstands- und Aufsichtsratsmitgliedern, ZHR 166 (2002), s. 523 ff.
- Lutter, Marcus**, Die Zivilrechtliche Haftung in der Unternehmensgruppe, ZGR 1982 S. 244 ff.
- Lutter, Marcus/Grunewald, Barbara**, zur Umgehung von Vinkulierungsklauseln in Satzungen von Aktiengesellschaften und Gesellschaft mbH. AG 1/1989, s. 109 ff.
- Lutz, Peter**, Vinkulierte Namenaktien, Zürich 1988.
- Lücken, Christian P.**, Der Erwerb eigener Aktien nach §§ 71 ff. AktG, Berlin 2004.
- Lütolf, Sandra**, Strafbarkeit der juristischen Personen, Diss. Zürich 1997.
- Lyk, Reto**, Entwicklungstendenzen bei der Übertragung schweizerischer kotierter Namenaktien, SAG 51 1979, s. 9 ff.
- Maier-Reimer, Georg/Flume, Johannes W.**, Rechtsschutz bei gesellschaftsrechtlichen Strukturmaßnahmen in der Aktiengesellschaft Rechtsschutz bei Gesellschaftsrechtlichen Strukturmaßnahmen in der Aktiengesellschaft, Kölner Schrift zum Wirtschaftsrecht, KSzW 01.2013, s. 30 ff.
- Manavgat, Çağlar, Alenî Pay Satın Alım Teklifi (Tender Offer – Takeover Bid)**, Ankara 1997.
- Manavgat, Çağlar**, Sermaye Piyasasında Aracı Kurumlar, Ankara 1991.

- Manger**, Robert, Zusammenfassung von "Anmerkung zur Entscheidung des BGH vom 14.6.2004, II ZR 121/02 (Stammeinlage/Sacheinlagefähigkeit von obligatorischen Nutzungsrechten)", in: GmbHR 2004 Heft 18, s. 1222 ff.
- Martens**, Klaus-Peter, Der Erwerb eigener Aktien zum Umtausch im Verschmelzungsverfahren, Festschrift für Karlheinz Boujong zum 65. Geburtstag, München 1996, s. 335 ff.
- Martens**, Klaus-Peter, Erwerb und Veräusserung eigener Aktien im Börsenhandel, AG 1996.
- Martinez Marolda**, Larissa, Information der Aktionäre nach schweizerischem Aktien- und Kapitalmarktrecht, Diss. Zürich 2006.
- Marxer**, Florian, Die personlistische Aktiengesellschaft im leichtensteinischen Recht. Eine Analyse unter besonderer Berücksichtigung des Rechtes der Vinkulierung und Aktionärsbindungsverträge, SSHW band 263, Diss. Zürich 2007.
- Medicus**, Dieter, Schuldrecht, besonderer Teil, 11. Aufl., München 2003.
- Meier-Hayoz**, Arthur, Personengesellschaftliche Elemente im recht der Aktiengesellschaft, in: Festschrift für Walther Hug zum 70. Geburtstag am 14. April 1968, Bern 1968, s. 377 ff.
- Meier-Hayoz**, Arthur/**Forstmoser**, Peter, Schweizerisches Gesellschaftsrecht, 9. Auflage, Bern 2004.
- Meier-Hayoz**, Arthur /**von der Crone**, Hans Caspar, Wertpapierrecht, Bern 1985.
- Meier-Hayoz**, Arthur /**Forstmoser**, Peter, Schweizerisches Gesellschaftsrecht, 8. Aufl., Zürich 1998.
- Meier-Hayoz**, Arthur /**Forstmoser**, Peter, Schweizerisches Gesellschaftsrecht, 11. Auflage, Bern 2012.
- Meier-Hayoz**, Arthur/**Forstmoser**, Peter/**Sethe**, Rolf, Schweizerisches Gesellschaftsrecht – Mit neuem Firmen und künftigem Handelsregisterrecht und unter Einbezug der Aktienrechtsreform, 12. Aufl., Bern 2018.
- Meier-Schatz**, Christian, J., Statutarische Vorkaufsrechte unter neuem Aktienrecht, SZW 1992, s. 259 ff.
- Meier-Schatz**, Christian, J., Der unabhängiger Verwaltungsrat, Festschrift für Nicolas Deruey zum 65. Geburtstag, Zürich 2002, s. 479 ff.
- Meier-Schatz**, Christian J., Unabhängigkeit als gesellschaftsrechtlicher Eigenwert und daraus resultierende Verwaltungspflichten des Verwaltungsrates, ZSR, 2002/121, Sa. 3, s. 291 ff.
- Merkt**, Hanno/**Göthel**, Stephan R., US-amerikanisches Gesellschaftsrecht, 2., neu bearbeitete Auflage, Frankfurt am Main 2006.

- Mestmäcker**, Hans-Joachim, Verwaltung, Konzerngewalt und Rechte der Aktionäre, Karlsruhe 1958.
- Metzger**, Peter, Schweizerisches juristisches Wörterbuch, Bern, Stuttgart, Wien 1996.
- Metzler**, Lukas/**Schmuki**, Markus, Voraussetzungen und Folgen der Déchargeerteilung der Generalversammlung an den Verwaltungsrat einer Aktiengesellschaft, AJP 2001, s. 945 ff
- Meyer-Scharenberg**, Dirk, Die Doppelstöckige Personengesellschaft als Rechtsformalternative, DStR 28/91, Betriebswirtschaft, s. 919 ff.
- Mimaroğlu**, Sait Kemal, Anonim Şirketlerde İdare Meclis Azalarının Hukuki Mes'uliyeti, Ankara 1967.
- von Moos-Busch**, İrene, Das Organisationsreglement, Diss. Zürich 1996.
- Moroğlu**, Erdoğan, Anonim Ortaklıkta Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlüğü, Ankara 1993 ve 5. Baskı İstanbul 2009.
- Moroğlu**, Erdoğan, Anonim Ortaklıkta Özel Denetçi, İHFM C. XLII, 1976 Sa. 1-4, Ord. Prof. Dr. Ernst E. Hirsch'e Armağan, s. 341 vd.
- Moroğlu**, Erdoğan, Anonim Ortaklık Anasözleşmesi ve Hukuki Niteliği, Prof. Dr. Kemal Oğuzman'ın Anısına Armağan, İstanbul 2000, s. 515 vd.
- Moroğlu**, Erdoğan, Anonim Ortaklık Genel Kurulunu Toplantıya Davet için Azınlık Pysahiplerini Yetkilendiren Mahkeme Kararının Uygulanmasının Ertelenmesi, Prof. Dr. Hayri Domaniç'e 80. Yaş Günü Armağanı, İstanbul 2001, s. 175 vd.
- Moroğlu**, Erdoğan, Anonim Ortaklıkta Genel Kurulun Toplantıya Daveti Merasimine Aykırılığın Genel Kurul Kararına Etkisi ve Yargıtay Kararları, Ticaret Hukuku ve Yargıtay Kararları Sempozyumu VII, Ankara 1990, s. 37 vd.
- Moroğlu**, Erdoğan, Kurucu İntifa Hakkı Sahiplerinin Kâr Payı Talep Hakları ve Yargıtay Kararları, Prof. Dr. Oğuz İmregün'e Armağan, İstanbul 1998, s. 397 vd.
- Moroğlu**, Erdoğan, Anonim ve Limited Ortaklıklarda Fesih Kararının Geri Alınması, Prof. Dr. Ömer Teoman'a 55. Yaş Günü Armağanı, İstanbul 2002, s. 563 vd.
- Moroğlu**, Erdoğan, Notlu-İçtihatlı, Türk Ticaret Kanunu ve İlgili Mevzuat, İstanbul 1999 ve 2001.
- Moroğlu**, Erdoğan, Oy Sözleşmeleri, İstanbul 1978 ve 4. Bası, İstanbul 2007.
- Moroğlu**, Erdoğan, Özellikle Anonim ve Limited Şirketlerde Oy Sözleşmeleri, 2. Bası, Ankara 1996.
- Moroğlu**, Erdoğan, 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu, Değerlendirme ve Öneriler, İstanbul 2012.

- Muthers, Christof/Ulbrich, Martin**, Internet und Aktiengesellschaft, (Wertpapier- Mitteilungen (WM) Heft 5/2005, s. 215 ff.
- Mutter, Stefan**, Unternehmerische Entscheidungen und Haftung des Aufsichtsrats der Aktiengesellschaft. Dissertation. (=Rechtsfragen der Handelsgesellschaften, Heft 81), Köln 1994.
- Mülazımoğlu, Mehmet**, Anonim Şirketler Hukukunda Sermayenin Korunması İlkesi, Doktora Tezi, İstanbul 2020.
- Mülbert, Peter**, Shareholder Value aus rechtlicher Sicht, ZGR 1997, s. 131 ff.
- Müller-Freienfels, Wolfram**, Zur Lehre vom sogenannten “Durchgriff” bei juristischen Personen im Privatrecht, AcP 156 (1957), s. 522 ff.
- Müller, Karin/Leu, Simon**, Aktuelle Rechtsprechung des Bundesgerichts im Gesellschaftsrecht – Teil 1, in: Jusletter 30. April 2018. s. 13 ff.
- Müller, Karin/Fellmann, Walter**, Berner Kommentar, B. VII Obligationenrecht, Bern 2006.
- Müller, Roland/Lipp, Lorenz/Plüss, Adrian**, Der Verwahrungsrat, Ein Handbuch für Praxis, 2. Aufl., Zürich, Basel, Genf 1999 und 4. Auflage 2014.
- Narbay, Şafak/Deliduman, Seyithan**, Alman Federal Mahkemesinin (Dış-) Adi Şirketin Hak ve Taraf Ehliyetine Sahip Olduğuna İlişkin 29.1.2001 Tarihli Kararı, Prof. Dr. Ömer Teoman’a 55. Yaş Günü Armağanı, İstanbul 2002, s. 577 vd.
- Narbay, Şafak**, Alman Paylı Ortaklıklar Kanunu’nda (AktG) Değişiklik Yapan “Nama Yazılı Pay Senetleri Kanunu” (NastraG nun Pay Defteri (*Aktienbuch*) Konusundaki Yeni Düzenlemeleri, Prof. Dr. Hayri Domaniç’e 80. Yaş Günü Armağanı, İstanbul 2001, s. 365 vd.
- Narbay, Şafak**, Anonim Ortaklıkta Pay Defteri, Ankara 2003.
- Narbay, Şafak**, Türk Ticaret Kanunu Tasarısı’na Göre Anonim Ortaklıkta Özel Denetim Yapılması Şartları ve Özel Denetçinin Atanma Usulü, Prof. Dr. Hüseyin Ülgen’e Armağanı, İstanbul 2007, s. 287 vd.
- Nenninger, John**, Der Schutz der Minderheiten in der Aktiengesellschaft nach schweizerischem Recht, Diss. Basel 1974.
- Neuhaus, R. Markus/Balkanyi, Patrick**, Basler Kommentar, 4. Auflage, Basel 2012.
- Neuhaus, Markus/Blätter, Jörg**, Basler Kommentar, 4. Auflage, Art. 660, Basel 2012.
- Nikitine, Alexander**, Die aktienrechtliche Verantwortlichkeit nach Art. 754 Abs.1 OR als Folgeunternehmerische Entscheide – Konzeption und Ausgestaltung der «Business Judgment Rule» im Gefüge der Corporate Governance, Diss. Zürich 2007.

- Noack**, Ulrich, Zukunft der Hauptversammlung- Hauptversammlung der Zukunft, in: Dirk Zetzsche (Hrsg.), Berlin 2002.
- Noack**, Ulrich, Hauptversammlung und Internet: Information-Kommunikation-Entscheidung, <http://www.jura.uni-duesseldorf.de/service/hv/Symposion%20Tuebingen.rtf>, s. 18 ff.
- Nobel**, Peter, Aktienrechtliche Entscheide, 2. Aufl., Zürich 1991.
- Nobel**, Peter, Das neue Fusionsgesetz und die gernerzschreitende Fusion und Sitzverlegung in der EU: rechtsvergleichende Bemerkungen, SZW/RSDA 3/2004, s. 162 ff.
- Nomer**, Füsun, Anonim Ortaklıklarda Oydan Yoksun Paylar, İstanbul 1994.
- Nomer**, Füsun, Anonim Ortaklıkta Eşit Davranma (Eşit İşlem) İlkesi, Prof. Dr. Oğuz İmregün'e Armağan, İstanbul 1998, s. 469 vd.
- Nomer**, Füsun, Anonim Ortaklıkta Pay Sahibinin Sadakat Yükümlülüğü, İstanbul 1999.
- Noyan**, Erdal, Banka Hukuku, Ankara 2002.
- Oertli**, Mathias/**Christensen**, Thomas, Das neue Fusionsgesetz -Ein zivil- und steuerrechtlicher Überblick- Fusion und Spaltung, Der Schweizer Treuhänder 1-2/2004, s. 105 ff.
- Oertle**, Matthias/**du Pasquier**, Shelby, Obligationenrecht II, Basler Kommentar, Basel, Genf, München 2002 und 2008.
- Offtinger**, Karl, Schweizerisches Haftpflichtrecht, Bd. I, 4. Aufl., Zürich 1975.
- Oğuz**, Arzu, Roma ve Türk Hukukunda İnançlı İşlem ve Vekalet Sözleşmelerinin Karşılaştırılması, AÜHFD, C. 41, 1991 Sa. 1-4, s. 225 vd.
- Oğuzman**, Kemal, Tüzel Kişiler Hukuku Dersleri, 4. Bası, İstanbul 1988.
- Oğuzman**, Kemal/**Barlas**, Nami, Medeni Hukuk, Giriş, Kaynaklar, Temel Kavramlar, 10. Bası, İstanbul 2003.
- Oğuzman**, Kemal/**Seliçi**, Özer, Eşya Hukuku, İstanbul 1982.
- Oğuzman**, Kemal/**Seliçi**, Özer/**Oktay Özdemir**, Saibe, Eşya Hukuku, 16. Basım, İstanbul 2013.
- Okçuoğlu**, Yavuz, Anonim ve Kooperatif Şirketler Genel Kurul Kararlarının İptali İçin Gerekli Olan Muhalefet ve Muhalefetin Tutanağa Geçirilmesi, Ticaret Hukuku ve Yargıtay Kararları Sempozyumu II, Ankara 1985, s. 269 vd.
- Okçuoğlu**, Yavuz, Anasözleşmesinde Belirtilen Sürenin Bitmesine Rağmen Faaliyetine Devam Eden Anonim Şirketin Hukuki Durumu, Ord. Prof. Dr. Ernst E. Hirsch'in Hatırasına Armağan, Ankara 1986, s. 239 vd.
- Okur**, Yiğit Tahsin, Üzerinde Kısmen İntifa Hakkı Tesis Olunmuş Hisse Senetlerinden Doğan Oy Hakkının Kime Ait Olacağı, İkt.Mal.Der., C. XVIII, 1971 Sa. 7, s. 273 vd.

- Okutan Nilsson, Gül**, Halka Açık Anonim Ortaklıklarda Birikimli Oy Kullanımı, Ünal Tekinalp'e Armağan, İstanbul 2003, s. 563 vd.
- Okutan Nilsson, Gül**, Anonim Ortaklıklarda Pay Sahipleri Sözleşmeleri, İstanbul 2003.
- Okutan Nilsson, Gül**, Türk Ticaret Kanunu Tasarısına Göre Şirketler Topluluğu Hukuku, İstanbul 2009.
- Olgianti, Lorenzo**, Schweizerische Nominees im Aktienregister amerikanischer Publikumsgesellschaften, Diss. Zürich 1995.
- Omağ, Merih Kemal**, Anonim Şirketler Hukukunda Eşit İşlem İlkesi, Hukuk Araştırmaları Dergisi, C. 1, 1986 Sa. 1, s. 1 vd.
- Oswald, Manuela**, Die 'grosse Aktienrechtsreform': Die Neuregelung der Stimmrechtsvertretung bei Generalversammlungen von Aktiengesellschaften sowie mögliche Lösungsansätze zur Beseitigung des Phänomens der Dispoaktien, Zürich 2011.
- Öçal, Akar**, Anonim Şirket Genel Kurullarında Mektupla Oy Kullanma (Fransız Örneği), İkt.Mal.Der., C. XXXIV, 1987-1988 Sa. 10, s. 378 vd.
- Öçal, Akar**, Kollektif Şirkete Sonradan Giren Ortağın Sorumluluğu, Prof. Dr. Hayri Domaniç'e 80 Yaş Günü Armağanı, İstanbul 2001, s. 419 vd.
- Öçal, Akar**, Kollektif Şirket Ortaklarının Tabi Olduğu Rekabet Yasağına Mukayeseli Hukuk Açısından Genel Bir Bakış, İkt.Mal.Der., C. XXVII, 1981 Sa. 11, s. 410 vd.
- Öçal, Akar**, Anonim Şirketlerde Malî Durumun Bozulmasının Ortaya Çıkardığı Bazı Hukukî Sorunlar, Ankara Ticaret Odası Dergisi, 1975/6, s. 9 vd.
- Örerler, Esin Okay**, Finansal Değerlendirme Açısından Finansal Tabloların Şeffaflığı, Muhasebe ve Denetime Bakış, Yıl 5, 2005 Sa. 15, s. 1 vd.
- Özdamar, Mehmet**, Anonim Ortaklıkların Kendi Paylarını İktisap Etmesi, Ankara 2005.
- Özenli, Soysal**, Uygulamada Adî Ortaklık ve Neden Olduğu Davalar, Ankara 1988.
- Özer, Işık**, Türk Ticaret Kanunu Tasarısına Göre Anonim Şirket Genel Kuruluna Elektronik Ortamda Katılım, Batider, C. XXV, 2009 Sa. 4, s. 623vd.
- Özer, Işık**, Türk ve Yabancı Hukuk Sistemlerinde Anonim Şirket Yöneticilerinin Mali Hakları, Doktora Tezi, Ankara 2013.
- Özer, Işık**, Kurumsal yönetim İlkeleri Çerçevesinde Yönetim Kurulu Üyelerinin Şirket Dışında Görev Almaları, Kırıkkale Üniversitesi Hukuk Fakültesi Ticaret Hukuku Sempozyumu 2021, Ankara 2021, s. 315 vd.
- Özkaya, Eraslan**, İnançlı İşlem ve Muvazaa Davaları, Ankara 2004.
- Özkorkut, Korkut**, Anonim Ortaklıklarda Yönetim Kurulu Kararlarının İptali, Ankara 1996.

- Özkorkut**, Korkut, Bağımsız Yönetim Kurulu Üyeleri, Ankara 2007.
- Özkorkut**, Korkut, Türk Ticaret Kanunu Tasarısı'na Göre Anonim Şirketlerin Denetiminde Yeni Bir Dönem: Bağımsız Denetleme Kuruluşları, Serbest Muhasebeci Malî Müşavirler ve Yeminli Malî Müşavirler, Batider, C. XXIII, 2005 Sa. 2, s. 31 vd.
- Özsunay**, Ergun, Medeni Hukukumuzda Tüzel Kişiler, İstanbul 1982.
- Özsunay**, Ergun, Türk Hukukunda ve Mukayeseli Hukukta İnançlı Muameleler, İstanbul 1968.
- Öztan**, Bilge, Medeni Hukuk Tüzel Kişilerinde Organ Kavramı ve Organın Fiillerinden Doğan Sorumluluk, Ankara 1970.
- Öztan**, Bilge, Medeni Hukuk'un Temel Kavramları, 3. Baskı, Ankara 1998.
- Öztan**, Fırat, Kıymetli Evrak Hukuku, Ankara 1975 ve İzleyen Yıllar.
- Paslı**, Ali, Anonim Ortaklık Kurumsal Yönetimi, Corporate Governance, İstanbul 2004.
- Paslı**, Ali, "Compliance" Kavramının Anonim Ortaklıklar Hukukundaki Anlamı ve Sorumluluk Sistemine Etkisi, İHFM, C. LXXI, 2013 Sa. 2, s. 317 vd.
- Paslı**, Ali: Anonim Ortaklıkta Özel Denetçi Tayini, Bilgi Toplumunda Hukuk, Ünal Tekinalp'e Armağan C. I, İstanbul 2003, s. 611 vd.
- Paslı**, Ali, Anonim Ortaklıkta Kontrol Sahibinin Özel Durumu, İHFM, C. LXVI, 2008 Sa. 2, s. 345 vd.
- Patak**, Sascha Daniel, Die virtuelle Generalversammlung im schweizerischen Aktienrecht, Zürich, Basel, Genf 2005.
- Pedroja**, Graziano, Die Sonderprüfung im neuen Aktienrecht, AJP 1992, s. 774 vd.
- Pekcanitez**, Hakan, Anonim Ortaklıkların İflâsı, Ankara 1991.
- Pekcanitez**, Hakan/**Özekes**, Muhammet//**Akkan**, Mine/**Taş Korkmaz**, Hülya, Pekcanitez Usûl, Medeni Usul Hukuku, 15. Bası, İstanbul 2017.
- Pellanda**, Roth Katja, Organisation des Verwaltungsrates. Zusammensetzung, Arbeitsteilung, Informationen und Verantwortlichkeit, Diss. Zürich 2007.
- Pellens**, Bernhard/**Hillebrandt**, Franca, Vorzugsaktien vor dem Hintergrund der Corporate Governance- Diskussion, AG, 2/2001, s. 57 ff.
- Peltzer**, Martin/**von Werder**, Axel, : Der "German Code of Corporate Governance (GCCG)" des Berliner Initiativkreises, AG 1/2001, Heft 1, s. 1 ff.
- Pestalozzi-Henggeler**, Regula, Die Namenaktien und ihre Vinkulierung, Aarau 1948.

- Picenoni**, Vito, Rechtsformen Konzernmässiger Abhängigkeit, SJZ 1955, s. 321 ff.
- von Planta**, Andreas, Die Haftung des Hauptaktionärs, Diss. Basel und Frankfurt a.M. 1981.
- von Planta**, Thomas, Der Schutz der Aktionäre bei der Kapitalerhöhung, Basel, Frankfurt a.M. 1992.
- von Planta**, Andreas/**Lenz**, Christian, Obligationenrecht II, Basler Kommentar, 2. und 3. Auflage, Basel, Genf, München 2002.
- Plattner**, Jürgen, Die Zwillingsaktie, Diss. Zürich 1970.
- Pletscher**, Thomas, Vinkulierungsvorschriften bei kotierten Gesellschaften und Statutarische Freiheit, SZW 1992, s. 210 ff.
- Plüss**, Adrian, Die Rechtsstellung des Verwaltungsratsmitgliedes, Diss. Zürich 1990.
- Poroy**, Reha/**Tekinalp**, Ünal/**Çamoğlu**, Ersin, Ortaklıklar Hukuku C. I, 14. Bası, İstanbul 2019.
- Poroy**, Reha/**Tekinalp**, Ünal/**Çamoğlu**, Ersin, Ortaklıklar Hukuku C. II, 13. Bası, İstanbul 2017.
- Poroy**, Reha/**Tekinalp**, Ünal/**Çamoğlu**, Ersin, Ortaklıklar ve Kooperatif Hukuku, 9. Bası, İstanbul 2004.
- Poroy**, Reha, Ticari işletme Hukuku, 3.Baskı, İstanbul 1983.
- Poroy**, Reha, Halka Açık Anonim Şirketlerde Çağrı Yoluyla Oyda Vekâlet veya Hisse Senedi Toplanmasına İlişkin Sorunlar, Prof. Dr. Hayri Doma- niç'e Armağan, İstanbul 1995, s. 189 vd.
- Poroy**, Reha/**Erem**, Turgut S., Sermaye Piyasası Etüdü, Bölüm II, Ankara 1964.
- Poroy**, Reha/**Tekinalp**, Ünal, Kıymetli Evrak Hukuku Esasları, 14. Bası, İstanbul 1999.
- Postacioğlu**, İlhan, Anonim Şirketlerde İdare Meclisi Azalarının Hukuki Mesuliyeti ile İlgili Bazı Meseleler, Ord. Prof. Dr. Halil Arslanlı Anısına Armağan, İstanbul 1978, s. 479 vd.
- Priester**, Hans-Joachim, Die kleine AG – ein neuer Star unter den Rechtsformen?, BB 1996, s. 333 ff.
- Pulaşlı**, Hasan, Şarta Bağlı İşlemler ve Hukuki Sonuçları, Ankara 1989.
- Pulaşlı**, Hasan, Şirketler Hukuku, Adana 1989 ve İzleyen Yıllar.
- Pulaşlı**, Hasan, Anonim Şirket Yönetim Kurulu Kararlarının Geçerlilik Şart- ları, Adana Barosu Dergisi, 1992, s. 34 vd.
- Pulaşlı**, Hasan, Bağlı Nama Yazılı Pay Senetleri, Ankara 1992.

- Pulaşlı**, Hasan Limited Şirketlerde Haklı Sebeplerle Çıkma ve Çıkarılma, Adana Barosu Dergisi, Nisan 1997, Yıl 6, Sa. 17, s. 11 vd.
- Pulaşlı**, Hasan, Anonim Şirketlerde Yönetimde İmtiyaz ve Buna İlişkin Esas Sözleşme Düzenlemelerinin Anlam ve Etkisi, Prof. Dr. Erdoğan Moroğlu'na 65. Yaş Günü Armağanı, İstanbul 1999, s. 563 vd.
- Pulaşlı**, Hasan, Yeni Tüzük Hükümlerine Göre Avrupa Anonim Şirketi, Batider, C. XXI, 2002 Sa. 4, s. 5 vd.
- Pulaşlı**, Hasan, Eski Yönetim Kurulu Üyesinin Bilgi Alma Hakkı Var mıdır? Batider, C. XXII, 2004 Sa. 3, s. 53 vd.
- Pulaşlı**, Hasan, Şirketler Hukuku, 4. Baskı, Adana 2003.
- Pulaşlı**, Hasan, Anonim Şirket Yönetiminde Yeni Model: Corporate Governance, Ankara 2003.
- Pulaşlı**, Hasan, Alman Hukukunda Büyük Pay Sahiplerinin Azınlığı Şirketten Çıkarma Hakkı, Bilgi Toplumunda Hukuk, Prof. Dr. Ünal Tekinalp'e Armağan C. I, İstanbul 2003, s. 649 vd.
- Pulaşlı**, Hasan, Anonim Ortaklık Yönetim Kurulunda Yönetim Kurulu Üyeliliğinin Temsili, Prof. Dr. Fehiman Tekil'in Anısına Armağan, İstanbul 2003, s. 165 vd.
- Pulaşlı**, Hasan, Corporate Governance ve Yeni Düzenlemeler Işığında Şirket Yöneticilerinin Ücretlerinin Açıklanma Yükümü, Batider, C. XXIII, 2005 Sa. 1, s. 31 vd.
- Pulaşlı**, Hasan, Türk Ticaret Kanunu Tasarısının Değerlendirilmesi ve Eleştirilen Hükümler, Türk Ticaret Kanunu Tasarısı Sempozyumu, 27-28 Mayıs 2005 İstanbul Yeditepe Üniversitesi, Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. II, 2005 Sa.1, s. 429 vd.
- Pulaşlı**, Hasan, Yönetim Kurulu Üyelerinin Görevinin Kendiliğinden Sona Ermesine İlişkin Esas Sözleşme Hükümlerinin Türk Ticaret Kanunu ve Tasarıya Göre Değerlendirilmesi, Ticaret Hukuku ve Yargıtay Kararları Sempozyumu XXI, Ankara 2005, s. 9 vd.
- Pulaşlı**, Hasan, Türk Ticaret Kanunu ve Tasarısına Göre Anonim Şirket Genel Kurullarında Oy Hakkının Kullanılması, Prof. Dr. Fikret Eren'e Armağan, Ankara 2006, s. 785 vd.
- Pulaşlı**, Hasan, Eski Yönetim Kurulu Üyelerinin Genel Kurulun İbra Etme Kararının İptalini Dava Etme Hakkının Türk Ticaret Kanununa ve Tasarıya Göre Değerlendirilmesi, Prof. Dr. Tuğrul Ansay'a Armağan, Ankara 2006, s. 261 vd.
- Pulaşlı**, Hasan, Alman Federal Mahkemesinin Ön Şirkete İlişkin 23.10.2006 Tarihli Kararı ve Türk Ticaret Kanunu Tasarısı Bakımından Değerlendirilmesi, Prof. Dr. Hüseyin Ülgen'e Armağan C. I, İstanbul 2007, s. 467 vd.

- Pulaşlı**, Hasan, Temel Kavramlar, 16. Bası, Adana 2006 ve İzleyen Yıllar.
- Pulaşlı**, Hasan, Türk Ticaret Kanunu Tasarısı'na Göre Oy Hakkındaki İmtiyazın Sınırı ve Etkisiz Olduğu Hâller, Batider, C. XXIV, 2008 Sa. 3, s. 19 vd.
- Pulaşlı**, Hasan, Limited Şirketler Hukukundaki Güncel Gelişmeler ve Türk Ticaret Kanunu Tasarısındaki Bazı Sorunlar, Batider, C. XXV, 2009 Sa. 2, s. 38 vd.
- Pulaşlı**, Hasan, Türk Ticaret Tasarısı'na Göre Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyelerinin Özen Yükümlülüğü ve Müteselsil Sorumluluğu, Batider, C. XXV, 2009 Sa. 1, s. 27 vd.
- Pulaşlı**, Hasan, Kıymetli Evrak Hukuku, 9. Bası, Ankara 2009 ve İzleyen Yıllar.
- Pulaşlı**, Hasan, Elektronik Ortamda Genel Kurula İlişkin Düzenlemelerin Evrimi ve 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunundaki Durum, Prof. Dr. Sarper Süzek'e Armağan, İstanbul 2011, s. 2624 vd.
- Pulaşlı**, Hasan, Türk Ticaret Kanunu Tasarısına Göre Anonim Şirketlerde Sermaye Artırımı, Batider, C. XXIII, 2006 Sa. 4, s. 35 vd.
- Pulaşlı**, Hasan, Anonim Şirketler Hukukunda CEO'nun Hukukî Durumu, Batider, C. XXIV, 2007 Sa. 1, s. 19 vd.
- Pulaşlı**, Hasan, Türk Ticaret Kanunu Tasarısı'na Göre Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyelerinin Özen Yükümü ve Müteselsil Sorumluluğu, Batider, C. XXV, 2009 Sa. 1, s. 27 vd.
- Pulaşlı**, Hasan, Anonim Şirketlerde İç Yönerge, Legal Hukuk Dergisi, C. 11, 2013 Sa. 125, s. 35 vd.
- Pulaşlı**, Hasan, Türk Hukuk Sisteminde Bulunması Gereken Bir Ortaklık Tipi "Meslektaş Ortaklığı" (*Partnerschaftsgesellschaft*), Hasan Kalyoncu Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 2013 Sa. 3, s. 5 vd.
- Pulaşlı**, Hasan, İsviçre ve Alman Hukuku ile Karşılaştırılmalı, Notlu ve İçti-hatlı Türk Ticaret Kanunu ve İlgili Ticari Mevzuat, Ankara 2013.
- Pulaşlı**, Hasan, Alman Hukukundaki Adi Ortaklığın Hak ve Taraf Ehliyetinin Türk Hukukunda Adi Ortaklığa Uygulanabilirlik Sorunu, Kazancı Hukuk Araştırmaları Dergisi, 2014 Sa. 2, s. 123. vd.
- Pulaşlı**, Hasan, Şirketler Hukuku, Genel Esaslar, Güncellenmiş 2. baskı, Ankara 2013 ve 5. Baskı 2017.
- Pulaşlı**, Hasan, Şirketler Hukuku Şerhi, 2. Baskı Ankara 2015.
- Pulaşlı**, Hasan, Anonim Şirketlerde Esas Sözleşme ile Oy Hakkının Sınırlandırılması, Buna İlişkin Yöntemler ve Oyun Donduğu Haller, Batider, C. XXXIII, 2017 Sa. 3, s. 3 vd.

- Pulaşlı, Hasan**, Alman Hukukunda Serbest Meslek Mensuplarına İlişkin Özel Tip “Meslektaş Ortaklıkları”, Prof. Dr. Şeref Ertaş’a Armağan, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 19, 2017, s. 1835 vd.
- Pulaşlı, Hasan**, Kıymetli Evrak Hukukunun Esasları, 7. Baskı, Ankara 2018.
- Pulaşlı, Hasan**, Anonim Şirketlerde Özel Denetçi Atanması İsteminin Mukayeseli Hukuk Açısından Değerlendirilmesi, Prof. Dr. Hamdi Yasaman’a Armağan, İstanbul 2017, s. 589 vd.
- Pulaşlı, Hasan**, İsviçre Federal Mahkemesi Kararları Işığında Anonim Şirketlerde Pay Sahiplerinin Özel Denetçi Atama İsteminin Değerlendirilmesi, Batider, C. XXIX, 2016 Sa. 1, s. 35 vd.
- Pulaşlı, Hasan/Korkut, Ömer**, Temel Hukuk Bilgisi, 17. Baskı, Adana 2017 ve 20. Baskı Adana 2020.
- Pulaşlı, Hasan**, Şirketler Hukuku Şerhi, Tamamen Yenilenmiş ve Güncellenmiş 3. Baskı, C. I, II ve III, Ankara 2018.
- Pulaşlı, Hasan** “Sermayesiz” Sermaye Şirketi ile Ortaya Çıkan Hukuki Sorunlar ve Bunlara Karşı Alınması Gereken Hukuki Önlemler, Batider, C. XXXIV, 2018 Sa. 2, s. 5 vd.
- Pulaşlı, Hasan**, Yönetim Kurulunun İşadamı Kararının Yargı Denetimine Tabi Tutulmaması Gerekliğine İlişkin Paradigma:”Geriye Bakış Hatası” (Rückschaufehler- Hindsight Bias), Prof. Dr. Ersin Çamoğlu’na Saygı Günü, Şirketler Hukukunun Güncel Sorunları Sempozyumu (30 Ekim 2017), s. 25 vd.
- Pulaşlı, Hasan**, Compliance Kavramı ve Yönetim Organının Compliance Sorumluluğu, Batider, C. XXXV, 2019 Sa. 2, s. 27 vd.
- Pulaşlı, Hasan**, Anonim Şirketlerde Temsil Şekli, Özel Temsil Halleri ve Temsil Yetkisinin Murahhaslara Devredilmesi, Batider, C. XXXVI, 2020 Sa. 2, s. 5 vd.
- Pulaşlı, Hasan**, Kurumsal Sosyal Sorumluluk Bağlamında Uluslararası İnsan Hakları ve Çevre Standartlarının Çok Uluslu Şirketlerin Merkez Yönetim Organının Hukuki Sorumluluğuna Etkisi, Batider, C. XXXVI, 2020 Sa. 4, s. 5 vd.
- Pühler, Roland**, Happ Aktienrecht, 2. Aufl., Köln, Berlin, Bonn, München 2004.
- Raiser, Thomas**, Recht der der Kapitalgesellschaften, 3. neubearbeitete Auflage, München 2001.
- Raiser, Thomas**, Rechtsform und Realität juristischer Personen, Berlin-Tübingen 1955 und 2. Aufl. 1980.
- Reger, Heidelberg** Kommentar zum Aktiengesetz, (Hrsg) von T. Bürgers und T. Körber, Heidelberg 2007.

- Rehbinder**, Eckard, Konzernausssenrecht und allgemeines Privarrecht, Bad Homburg; Berlin, Zürich 1969.
- Reichenbach**, Jürg/**Bläsi**, Christof, Gerichtliche Anordnung der Sonderprüfung als systemkonforme Durchsetzung der Selbstverwaltung der Aktiengesellschaft, in: Jahrbuch des Handelsregisters 2003, s. 208 ff.
- Reiff**, Felix, Beiräte als Beratungs- und Führungsgremien bei schweizerischen Aktiengesellschaften, Diss. Zürich 1988.
- Reisoğlu**, Seza, Bankalar Hukuku Şerhi ve Bankacılık Uygulamasında Diğer Hukuki Kavramlar, Ankara 2002.
- Riegger**, Bodo, Hauptversammlung und Internet, ZHR 165 (2001), s. 204 ff.
- Ringleb**, Henrik Michael, Kommentar zum deutschen Corporate Governance, München 2003.
- Ringleb**, Henrik Michael/**Kremer**, Thomas/**Lutter**, Marcus/v. **Werder**, Axel, Kommentar zum deutschen Corporate Governance Kodex, München 2003.
- Roberto**, Vito/ **Grechenig**, Kristoffel ,Rückschaufehler («Hindsight bias») bei Sotgfaltspflichtverletzungen, ZSR 1/2011, s. 5 ff.
- Rusterholz**, Leo/**Held**, Lukas: Beweisfragen im Zusammenhang mit der Business Judgment Rule, GesKR 2017, s. 228 ff.
- Rüede**, Thomas/**Hadenfeldt**, Reimer, Schweizerisches Schiedsgerichtsrecht nach Konkordat und IPRG, 2. Aufl., Zürich 1993.
- Rüegg**, Viktor, in: Basler Kommentar, Schweizerische Zivilprozessordnung, 2. Aufl., Basel 2013.
- von Salis-Lütolf**, Ulysses, Fusionsgesetz, Zürich 02/2004, fusionsgesetz.ch. Versions-Nummer: 02/2004.
- Salzgeber Dürig**, Erika, Das Vorverkaufsrecht und verwandte Rechte an Aktien, Diss. Zürich 1970= ZBR, s.345 ff.
- Sarıkaya**, Merve, Kambiyo Senetlerinde Teminat Kaydı (Teminat Poliçesi-Teminat Bonosu-Teminat Çeki), İstanbul 2018.
- Sauber**, Thomas, Zur aktienrechtlichen Verantwortlichkeit stiller und verdeckter Verwaltungsratsmitglieder, Diss. Zürich 1987.
- von Savigny**, Freidrich Carl., System des heutigen römischen Rechts Bd. II, Berlin 1840.
- Sayhan**, İsmet, Anonim Şirketlerde Aktiflerin Pasifleri Karşılıyamasının Sonucu Olarak İflâs ve İflâsın Ertelenmesi, Batider, C. XXIII, 2005 Sa. 1, s. 77 vd.
- Schaad**, H.P. in, Basler Kommentar, Obligationenrecht II, 3. und 4. Auflage, Basel, Genf, München 2008 und 2012.

- Schall**, Alexander, in: Aktiengesetz, Großkommentar, 5. Neu bearbeitete Auflage, §§ 23-26; 28-33; 34, 35, 36a, 37, 39. (Herausgegeben, von Heribert Hirto, Peter Müller, Markus Roth, Online, 2015.
- Schanz**, Kay-Michael, Feindliche Übernahme und Strategien der Verteidigung, NZG 2000, s. 337 ff.
- Schenker**, Franz, Obligationenrecht II, Basler Kommentar, 2. und 3. Auflage, Basel, Genf, München 2002.
- Schilling**, Wolf Ulrich, Shareholder Value und Aktiengesetz, Betriebs-Berater 1997, s. 373 ff.
- Schleifer**, Patrick, Der gesetzliche Stimmrechtsausschluss im schweizerischen Aktienrecht, Diss. Zürich 1993.
- Schlupe**, Walter A., SAG 34 (1961/62), s. 228.
- Schlupe**, Walter Rene, Die wohlerworbenen Rechte des Aktionärs und Ihre Schutz nach Schweizerischem Recht, Diss. St. Gallen 1955.
- Schmid**, Harald, Die Umwandlung von Inhaber Namenaktien Umgekehrt, Diss. Freiburg 1956.
- Schmidt**, Patrick/**Burckhardt**, Christoph, Entscheidbesprechungen/ Discussions d'arrêts actuels, AJP/PJA 1/2020, s. 126 ff.
- Schmidt**, Karsten, Gesellschaftsrecht, 2. Aufl., Köln, Berlin, Bonn, München 1991.
- Schmidt**, Karsten, Gesellschaftsrecht, 4. Aufl., Berlin, Bonn, München 2002.
- Schmidt**, Karsten, Zum Verständnis des konzernrechtlichen Abhängigkeitsberichts –Vergleich des Art. 152 e des türkischen Konzernrechtsentwurfs mit § 312 des deutschen Aktiengesetzes–, Bilgi Toplumunda Hukuk, Ünal Tekinalp'e Armağan C. I, İstanbul 2003, s. 663 vd.
- Schmidt**, Reinhard H./**Spindler**, Gerald, Shareholder Value Zwischen Ökonomie und Recht, in: Assmann, Heinz-Dieter (Hrsg.), Wirtschafts- und Medienrecht in der offenen Demokratie, Festschrift für Kübler, Heidelberg, s. 515 ff.
- Schmidt**, Karsten/**Lutter**, Marcus, Kommentar zum Aktiengesetz, Köln 2008.
- Schneider**, Uwe, Gesetzliches Verbot für Stimmrechtsbeschränkungen bei der Aktiengesellschaft. AG. 2/1990, s. 56 ff.
- Schrieber**, Dietmar, Auswirkungen des interneteinsatzes auf die Präsenz bei der Hauptversammlungen, in: Dirk Zetzsche (Hrsg.), Berlin 2002, s. 216 ff.
- Schrötter**, Hans-Jörg, Die Grenzen der Abschliessbarkeit personenbezogener Aktiengesellschaften, Diss. Regensburg 1976, s. 137 ff.
- Schucany**, Emil, Die Beschlussfassung des Verwaltungsrates, SAG 1957/58, s. 167 ff.

- Schucany**, Emil, Kommentar zum schweizerischen Aktienrecht, 2. Aufl., Zürich 1960.
- Schucany**, Emil, Stimmenkumulierung und –konzentrierung bei der Wahl des Verwaltungsrates, SAG 1958/59, s. 129 ff.
- Schumacher**, Andreas, Beck'sches Handbuch der AG, -mit KGaA-Gesellschaftsrecht, Steuerrecht, Börsengang, München 2004.
- Schweizer**, Mark, Kognitive Täuschungen vor Gericht, Eine empirische Studie, Diss. Zürich 2005
- Seibt**, H. Christoph, Deutscher Corporate Governance Kodex und Entsprechens-Erklärung (§ 161 AktG-E), AG 5/2002, s. 249 ff.
- Semler**, Johannes, Leitung und Überwachung der Aktiengesellschaft, Köln, Berlin, München 1996.
- Serozan**, Rona, Tüzel Kişiler, İstanbul 1994.
- Siegwart**, Alfred, Kommentar zum schweizerischen Zivilgesetzbuch, V. Band, OR 5.Teil: Die Aktiengesellschaft, a. Allgemeine Bestimmungen (Art. 620-659), Zürich 1945.
- Sieveking**, Johann Peter/**Technau**, Konstantin, Das Problem sogenannter "*disponibler Stimmrechte*" zur Umgehung der Vinkulierung von Namenaktien, AG. 1/1989, s. 17 ff.
- Segger**, Jürgen/**Hasselbach**, Kai, Der Ausschluss von Minderheitsaktionären nach den neuen §§ 327a ff AktG, ZGR 1/2002, s. 121 ff.
- Solchà**, Carlo, Société anonyme et droit des successions, Thèse, Fribourg 1964.
- Soykan**, İsmail Cem, Türk Ticaret Kanununa Göre Anonim Ortaklıklarda Sermaye Taahhüdü Yoluyla Sermaye Artırımı, İstanbul 2019.
- Spindler**, Gerald, in; K. Schmidt/Lutter Aktiengesetz Kommentar, Köln 2008.
- Stahlin**, Max, Gedanken zur Dissoziierung von Aktienrechten, ZSR 79 (1960), s. 326 ff.
- Stauber**, Eric F., Das Recht des Aktionärs auf Gesetz- und statutenmässige Verwaltung, Diss. Zürich 1998.
- Stauber**, Eric F., Das Recht des Aktionärs auf Gesetz- und statutenmässige Verwaltung und seine Durchsetzung nach schweizerischem Recht, Diss. Zürich 1998.
- Stechel**, Hubert, Der erbrechtliche Übergang vinkulierter Namenaktien, Diss, Freiburg 1958.
- von Steiger**, Fritz, Die Nutzniessung an Aktien, SAG 17 (1944/45), s. 54 ff.
- von Steiger**, Fritz, (çev. **Çağa**, Tahir), İsviçre'de Anonim Şirketler Hukuku, İstanbul 1968.

- von Steiger, Fritz**, Der sog. Verwaltungsratsproporz (Art. 708 Abs. 4, 5 und 6 OR), SAG 1938/39, s. 193 ff.
- Steiger, Werner**, Obligationenrecht. V; Die Gesellschaft mit beschränkter Haftung, Zürich 1951.
- von Steiger, Fritz**, Das Recht der Aktiengesellschaft in der Schweiz, 3. Auflage, Zürich 1966.
- von Steiger, Fritz**, Zur Frage der rechtlichen Stellung des "abhängigen" Verwaltungsrates, SAG 1954, s. 33 ff.
- von Steiger, Werner**, Zürcher Kommentar zum BGB, V. Band, Die Gesellschaft mit beschränkter Haftung, Zürich 1965.
- von Steiger, Werner**, Zürcher Kommentar V/5c, Zürich 1965, s. 808 ff.
- von Steiger, Werner**, Gesellschaftsrecht, Allgemeiner Teil und Personengesellschaften, in: Schweizerisches Privatrecht, Bd. VIII/1, Basel, Stuttgart 1976.
- von Steiger, Werner**, Gesellschaftsrecht, Schweizerisches Privatrecht VIII/1, Stuttgart, Basel 1976.
- Sumer, Ayşe**, Sermaye Piyasası Hukuku ve Seçilmiş Mevzuat, 3. Baskı, İstanbul 2002.
- Sumer, Ayşe**, Anonim Ortaklıkta Azınlık Haklarının Korunması ve Anonim Ortaklığın Haklı Nedenlerle Feshi, İstanbul 1991.
- Sünner, Eckart**, Effizienz von Unternehmensorganen als Grundsatz der Corporate Governance, AG, 11/2000.
- Şafak, Ali**, İnançlı İşlem Türü Olarak teminat Amaçlı Alacağın Temliki, 2. Bası, İstanbul 2017.
- Şehirli Çelik, Feyzan Hayal**, Anonim Şirketlerde Çıkar Çatışmaları Ekseninde Şirket Ele Geçirmelerine Karşı Önlemler, Ankara 2008.
- Şener, Oruç Hami**, Adi Ortaklık, Ankara 2008.
- Şener, Oruç Hami**, Teorik ve Uygulamalı Borçlar Hukuku Ders Kitabı, Ankara 2012.
- Şener, Oruç Hami**, Anonim Ortaklıkta Ek Tasfiye (İhya), Ankara 2015.
- Şener, Oruç Hami**, Ticari Temsilci ve Ticari Temsil Yetkisi, Ankara 2015.
- Şener, Oruç Hami**, Ticari İşletme Hukuku, Ankara 2016.
- Şener, Oruç Hami**, Teorik ve Uygulamalı Ortaklıklar Hukuku, Ankara 2017.
- Şener, Oruç Hami**, Yargıtay Kararları Işığında Limited Ortaklıklar Hukuku, Ankara 2017.
- Şener, Oruç Hami**, Anonim ve Limited Ortaklıklara İlişkin Verilen Yargıtay Emsal Kararlarının Değerlendirilmesi, 2. Baskı, Ankara 2020.

- Şener**, Oruç Hami, Ticari Uyuşmazlıklarda Ticaret Mahkemelerinin Görev Alanı ve Yetki Sözleşmesi, Ankara 2021.
- Şenocak**, Kemal, Mesleki Sorumluluk Sigortası, Ankara 2000.
- Tandoğan**, Haluk, Borçlar Hukuku, Özel Borç İlişkileri, C. I/1, Ankara, 1985.
- Tandoğan**, Haluk, Borçlar Hukuku, Özel Borç İlişkileri, Ankara 1982/ 1987.
- Tandoğan**, Haluk, Anonim Şirketlerde Hissedarların Umumi Heyete İştirak ve Rey Haklarının Esas Mukavele ile Tahdidi, Ticaret ve Banka Hukuku Haftası I, Ankara 1960, s. 98 vd.
- Tandoğan**, Haluk, Kamu Hükmi Şahısların Anonim Şirket İdare Meclisinde Temsili, Batider, C. I, 1961 Sa. 1, s. 3 vd.
- Tanner**, Brigitte, Quoren für die Beschlussfassung in der Aktiengesellschaft, Diss. Zürich 1987.
- Tanner**, Brigitte, Obligationenrecht, 5. Teil Die Aktiengesellschaft, Teilband V 5b Die Generalversammlung, Zürich 2003.
- Tanriver**, Süha, Dava Şartı Arabuluculuk Üzerine Bazı Düşünceler, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, Yıl 32, 2020 Sa. 147, s. 111 vd.
- Taşdemir**, Cebbar, Hakların Beynelmilel Müessiriyeti Yahut Müktesep Haklara Riayet Kaidesi, Adalet Ceridesi, 1939, s. 17 vd.
- Tekil**, Fahiman, Hükümsüzlük ve İptal Edilebilirlik Ayırımı Hakkında Bir Yargıtay Kararı Üzerine Düşünceler, Prof. Dr. Erdoğan Moroğlu'na 65.Yaş Günü Armağanı, İstanbul 1999, s. 593 vd.
- Tekil**, Fahiman, Anonim Şirketler Hukuku, İstanbul 1998.
- Tekil**, Müge, Sermaye Piyasası Kurulu'nun Sermaye Piyasası Kanunu'na Tabi Anonim Ortaklıkların Genel Kurul Kararları Aleyhine İptal Davası Açma Yetkisi –4487 Sayılı Kanun İle SerPK 46/I, (c)'de Yapılan Değişiklik Üzerine Düşünceler, Prof. Dr. Ömer Teoman'a 55. Yaş Günü Armağanı C. I, İstanbul 2002, s. 765 vd.
- Tekil**, Müge, Anonim Ortaklık Yöneticileri ile Denetçileri için Sorumluluk Sigortası, Prof. Dr. Fehiman Tekil'in Anısına Armağan, s. 115 vd.
- Tekinalp**, Gülören, Türk Hukukunda Ortakların Vatandaşlığı, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi 50. Yıl Armağanı, s. 551 vd.
- Tekinalp**, Ünal, İmtiyazlı Paylara İlişkin Bazı Sorunlar, Ticaret Hukuku ve Yargıtay Kararları Sempozyumu XIII, Ankara 1996, s. 1 vd.
- Tekinalp**, Ünal, Anonim Ortaklık Yönetim Kurullarında Tüzel Kişilerin Temsili, Ankara 1965.
- Tekinalp**, Ünal, Bedelsiz Paylara Hak Kazanma Sorunu, Ticaret Hukuku ve Yargıtay Kararları Sempozyumu VI, Ankara 1989, s. 129 vd.
- Tekinalp**, Ünal, İmtiyazlı Paylara İlişkin Bazı Sorunlar, Ticaret Hukuku ve Yargıtay Kararları Sempozyumu XIII, Ankara 1996, s. 1 vd.

- Tekinalp, Ünal**, İşçiler Yararına Sosyal Yardım Akçelerinde <Maksat Tahsis> in Anlamı, İkt.Mal.Der., C. XV, 1969 Sa. 6, s. 309 vd.
- Tekinalp, Ünal**, Sermaye Piyasası Hukukunun Esasları, İstanbul 1982.
- Tekinalp, Ünal**, Sermayenin Yarısının Karşılıksız Kalması Halinde Yönetim Kurulu ve Denetçilerin Görevi, İkt.Mal.Der., C. XXXI, 1984 Sa. 7, s. 281 vd.
- Tekinalp, Ünal**, Anonim Ortaklığın Bilançosu ve Yedek Akçeleri, 2. Baskı, İstanbul, 1979.
- Tekinalp, Ünal**, Anonim Ortaklıklara İlişkin Yeni Hukuk Politikalarının Dinamikleri ve Bunlar Arasındaki İlişki, Prof. Dr. Turgut Kalpsüz'e Armağan, Ankara 2003, s. 227 vd.
- Tekinalp, Ünal**, Fondaki Bankanın Hukuku, İstanbul 2003.
- Tekinalp, Ünal**, Erişim Hakkı, Batider, C. XXIII, 2006 Sa. 4, s. 5 vd.
- Tekinalp, Ünal**, Halka Açık Anonim Ortaklıklarda Yönetime Katılma Sorunları, İstanbul 1979.
- Tekinalp, Ünal**, İmtiyazlı Paylara İlişkin Bazı Sorunlar, Ticaret ve Yargıtay Kararları Sempozyumu XIII, Ankara 1996, s. 1vd..
- Tekinalp, Ünal**, Hakların En Az Zarar Verecek Şekilde Kullanılması İlkesi (I), İkt.Mal.Der., C. XXVI, 1979 Sa. 2, s. 78 vd..
- Tekinalp, Ünal**, Tek Kişilik Ortaklık I, Tek Paysahipli Anonim Ortaklık, İstanbul 2011.
- Tekinalp, Ünal**, Bağlı Yönetim Kurulunun "Kayıp"la İlgili Sorumluluğu, Prof. Dr. Hamdi Yasaman'a Armağan, İstanbul 2017, s. 613 vd.
- Tekinay, Selahaddin Sulhi**, Nama Yazılı Hisse Senetlerinin Devri, Ticaret ve Banka Hukuku Haftası, Ankara 1959, s. 134 vd.
- Temel, Erhan**, Die Aktienrechtliche Haftung der Mitglieder des Vorstands/Verwaltungsrates einer Konzernunabhängigen Aktiengesellschaft nach deutschem und türkischem Recht, Frankfurt a.M. 2001.
- Tenker, Nejat**, Finansal Muhasebe, Ankara 1997.
- Tenker, Nejat**, Türkiye'de Holdingler ve Vergi Muhasebesi Açısından İncelenmesi, Ankara 1979.
- Teoman, Ömer**, Yargıtay'ın Limited Ortaklıklarda Oy Hakkı ve Kâr Dağıtımına İlişkin Son Kararları, Ticaret Hukuku ve Yargıtay Kararları Sempozyumu IV, Ankara 1987, s. 285 vd.
- Teoman, Ömer**, Bağlı Nama Yazılı Pay Senedi, İkt.Mal.Der., C. XIX, 1972 Sa. 1, s. 23 vd.
- Teoman, Ömer**, Anonim Ortaklıklarda Dinleyicilerin Genel Kurula Katılması, İkt.Mal.Der., C. XXIII, 1976 Sa. 3, s. 113 vd.
- Teoman, Ömer**, Anonim Ortaklıklarda Yönetim Kurulu Üyelerinin Genel Kurul Toplantılarına Bizzat Katılmak Yükümü Var Mıdır? İkt.Mal.Der., C. XXVI, 1979 Sa. 3, s. 128 vd.

- Teoman, Ömer**, Anonim Ortaklıkta Azınlığın Genel Kuruldan Özel Denetçi Seçilmesini İsteme Hakkı ve Gündeme Bağlılık İlkesi, İkt.Mal.Der., C. XXVII, 1980 Sa. 2, s. 68 vd.
- Teoman, Ömer**, Anonim Ortaklıkta Paylar Üzerinde İntifa Hakkının Bulunması Durumunda Oy Hakkı Dışındaki Yönetim Haklarının Kimin Tarafından Kullanılacağı Sorunu, Ekonomik Hukuk Dergisi, 1978 Sa. 4, s. 49 vd.
- Teoman, Ömer**, Yaşayan Ticaret Hukuku, C. I, Kitap 2, İstanbul 1993.
- Teoman, Ömer**, Anonim Ortaklık Genel Kurullarında Pay Sahiplerinin Konuşma Süresinin Sınırlandırılması, İkt.Mal.Der., C. XXVII, 1981 Sa. 12, s. 457 vd.
- Teoman, Ömer**, Azınlığın Bilânço Görüşmelerinin Ertelenmesini İsteme Hakkı («6762 sayılı» TTK m. 377) Konusundaki Yargıtay Kararlarının Değerlendirilmesi, Ticaret Hukuku ve Yargıtay Kararları Sempozyumu V, Ankara 1988, s. 75 vd.
- Teoman, Ömer**, Toplantılara Katılmayan Bir Yönetim Kurulu Üyesinin Kazanç Payı Alabilip Alamayacağı Sorun, Ticaret Hukuku ve Yargıtay Kararları Sempozyumu XI, 13–14 Mayıs 1994 Ankara, s. 93 vd.
- Teoman, Ömer**, Alman Paylı Ortaklıklar Kanunundaki Düzenlemeye Göre Oydan Yoksun Ayrıcalıklı Pay Kavramı, İkt.Mal.Der., C. XXIV, 1978 Sa. 12, s. 504 vd.
- Teoman, Ömer**, Anonim Ortaklıkta Pay Sahibinin Genel Kuruldan Çıkarılması, İkt.Mal.Der., C. XIX, 1973 Sa. 10, s. 417 vd.
- Teoman, Ömer**, Limited Ortaklığın Kendine Ait Tüm Payları Edinmesi (Ortaksız Limited Ortaklık Sorunu), İkt.Mal.Der., C. XXI, 1974 Sa. 4, s. 147 vd.
- Teoman, Ömer**, Anonim Ortaklıkta Pay Sahibinin Oydan Hakkından Yoksunluğu, İstanbul 1983.
- Teoman, Ömer**, Yaşayan Ticaret Hukuku, C. I, Kitap 6, İstanbul 1994.
- Teoman, Ömer**, Otuz Yıl Ticaret Hukuku, Tüm Makalelerim C. II. İstanbul 2001.
- Thalmann, Anton**, Die Treuepflicht der Verwaltung der Aktiengesellschaft, Zürich 1975.
- Thoma, George/Leuering, Dieder**, Die Europäische Aktiengesellschaft - Societas Europaea, NJW 2002, Heft 20, s. 1449 ff.
- Topaloğlu, Mustafa**, Maden ve Taşocakları Hukuku, Adana 2003.
- Topaloğlu, Mustafa**, Bilişim Hukuku, Adana 2005.
- Topaloğlu, Mustafa**, Sermaye Şirketlerinde Tüzel Kişilik Perdesinin Kaldırılması ve Bu Konuda Türk Ticaret Kanunu Tasarısında Getirilen Hükmeler, Prof. Dr. Firat Öztan'a Armağan, Ankara 2010, s. 2083 vd.

- Tuor, Peter/Schnyder, Bernhard**, Das schweizerische Zivilgesetzbuch, 7. Aufl., Zürich 1965.
- Trezzini, Francesco**, in: Kurzkomentar OR, Obligationenrecht, Honsell Heinrich (Hrsg.), Basel 2014.
- Trüb, Hans**, Die Eigentumsübertragungen Vinkulierten Namenaktien und Anteilen der Gesellschaft mit beschränkter Haftung, Diss. Bern 1946.
- Tschäni, Rudolf**, Unternehmensübernahmen nach Schweizerischem Recht, Basel, Frankfurt a. M. 1989.
- Tschäni, Rudolf**, Obligationenrecht II, Basler Kommentar, 2. und 3. Auflage, Basel, Genf, München 2002.
- Tschäni, Rudolf**, Basler Kommentar, 4. Auflage, Basel 2012.
- von Tuhr, Andreas** (çev. **Edege, Cevat**), Borçlar Hukuku C. I-II, Ankara 1983.
- Tuncel, Kürşat**, Gayrimenkul Yatırım Ortaklıkları Türkiye Uygulaması, Ankara 1997.
- Tunçomağ, Kenan**, Borçlar Hukuku, C. I Genel Hükümler, İstanbul 1968.
- Turanboy, Asuman**, Varakasız Kıymetli Evrak, Ankara 1998.
- Turanboy, Asuman**, Anonim Şirketlerde Temsilci Aracılığıyla Oy Kullanma ve Hissedarlara Çağrı Yoluyla Oyda Vekâlet Toplama, AÜHFD, C. 45, 1996 Sa. 1-4, s. 433 vd.
- Turin, Nicholas**: Aspekte einer neuen Interpretation von Art. 716a Abs. 1 Ziff. 4 OR, REPRAX 2/1999, Zürich 1999, s. 42 ff.
- Türk, Ahmet**, Anonim Ortaklıkta Gizli Yedek Akçeler, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. IV, 2002 Sa. 2, s. 173 vd.
- Türk, Ahmet**, Anonim Ortaklıkta Sermaye Kaybı ve Borca Batıklığın Hukukî Sonuçları (TTK m. 324), Ankara 1999.
- Türk, Hikmet Sami**, Anonim Ortaklık Pay Senetlerinde İtibari Değer Farklılıkları, Prof. Dr. Mahmut Koloğlu'ya 70. Yaş Armağanı, Ankara 1975, s. 567 vd.
- Türk, Hikmet Sami**, Anonim Ortaklık Genel Kurul Toplantılarında Gündeme Bağlılık İlkesi ve Yönetim Kurulu Üyelerinin Azil veya Seçimi, Ticaret Hukuku ve Yargıtay Kararları Sempozyumu I, Ankara 1984, s. 179 vd.
- Türk, Hikmet Sami**, Süreleri Sona Eren Anonim Ortaklıklara İlişkin Danıştay ve Yargıtay Kararları, Ticaret Hukuku ve Yargıtay Kararları Sempozyumu III, Ankara 1986, s. 113 vd.
- Türk, Hikmet Sami**, Ticaret Ortaklarının Birleşmesi, Ankara 1986.
- Türker, Kaya**, Türk Hukukunda Kollektif Şirket, Ankara 1980.

- Tüzün**, Nejat, Şirketler Hukuku, Ankara 1962.
- Uçar**, Sercan, Anonim Şirket Paylarının Devrinde Önalım ve Öncelik Hakları, İstanbul 2017.
- Uçar Bulut**, Gülnur Ceren, Anonim Şirketlerde Özel Denetim, Yüksek Lisans Tezi, Ankara 2018.
- Uçkan**, Özcan, Türk Hukukunda Madencilğe İlişkin Haklar ve Bunların Ticaret Şirketlerine Sermaye Olarak Getirilmesi, Eskişehir 1983.
- Ulmer**, Peter, Der deutsche Corporate Governance Kodex – ein neues Regulierungsinstrument für börsennotierte Aktiengesellschaften, ZHR 166 (2002), s. 150 ff.
- Ulmer**, Peter, Münchener Kommentar zum Bürgerlichen Gesetzbuch, Bd. 3, 2. Aufl., München 1994.
- Ulmer**, Peter, Der Deutsche Corporate Governance –ein neues Regulierungsinstrument für börsennotierte Aktiengesellschaften, ZHR 166 (2002), s. 150 ff.
- Ulmer**, Peter, Der Gläubigerschutz im faktischen GmbH-Konzern beim Fehlen von Minderheitsgesellschaftern, ZHR 148 (1984), s. 391 ff.
- Ulusoy**, Erol, Anonim Şirketlerde Şirketle İşlem Yapma Yasası ve Çifte Temsil, Ankara 2005.
- Ulusoy**, Erol, Şirketler Hukukunda İbranın Hukukî Niteliği, Prof. Dr. Turgut Kalpsüz'e Armağan, Ankara 2003, s. 253 ff.
- Uzel**, Necdet, 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu ve 6362 Sayılı Sermaye Piyasası Kanununa Göre Anonim Ortaklıkta Esas Sözleşmesel Bağlam, İstanbul 2013.
- Uzel**, Necdet, Nama Yazılı Payların Satın Alma Teklifinde Bulunma Hakkına Konu Olması Halinde Gerçek Değer ve Faizin Tespiti ile Kâr Payının Mahsup Edilmesine Dair İlkeler, İHFM C. LXXI, 2013 Sa. 2, s. 555vd.
- Üçışık**, Güzin, Türk Hukukunda Kollektif Ortaklıkta Ortakların Sorumluluğu, İstanbul 1985.
- Ülgen**, Hüseyin, Anonim Ortaklıklarda Yeniden Değerleme Fonunun Sermayeye Eklenmesi Suretiyle Sermaye Artırımında Bedelsiz Paylar Kimlere Tahsis Olmak Gerekir? İkt.Mal.Der., C. XXXI, 1984-1985 Sa. 9, s. 359 vd.
- Ünal**, Oğuz Kürşat, Halka Açık Anonim Ortaklıklar, Ankara 1999.
- Ünal**, Oğuz Kürşat, Sermaye Piyasası Hukuku ve Mevzuatı, Ankara 2005.
- Ünal**, Mustafa, Anonim Ortaklıklarda Yönetim ve Yönetim Görevlerinin Murahhaslara Bırakılması, Batider, C. XI, 1982 Sa. 3, s. 49 vd.

- Ünal**, Mustafa, Anonim Şirketlerde Kanuni Temsilcilerin Kamu Alacağından Sorumluluğu (Türk Ticaret Kanunu (TTK) ve Maliye Bakanlığı'nın Seri No.lu Tahsilat Tebliği Açısından Konuya Bakış). *Yaklaşım Dergisi*, Yıl 4, 1996 Sa. 47, s. 59 vd.
- Ünal**, Mücahit, *Sermaye Piyasası Araçlarının Kaydileştirilmesi*, Ankara 2012.
- Ünal**, Şeref, Ana Sözleşmelerindeki Süreleri Biten ve Sürelerini Uzatmamış Olan Anonim Şirketlerin Hukuki Durumu Ticaret Hukuku ve Yargıtay Kararları Sempozyumu I, Ankara 1984, s. 75 vd.
- Üstündağ**, Saim, *İflâs Hukuku Dersleri*, İstanbul 1975.
- Valk**, Tobias, Unternehmenstransaktion und Due Diligence, Integraler Bestandteil des Transaktionsprozesses, *Der Schweizer Treuhänder*, 4/2006, s. 244 ff.
- Velidedeoğlu**, Hıfzı Veldet, *Türk Medeni Hukuku, Şahsın Hukuku, C. I, 2. Cüz*, İstanbul 1963.
- Verspays**, Heinz-Peter/**Sattler**, Andreas, *Die kleine AG. Eine Rechtsform für das mittelständische Unternehmen*, Renningen 2006.
- Vetter**, Eberhard, Handgeld für in der Hauptversammlung präsen- te Aktionäre, *AG* 1-2/2006, s. 32 ff.
- Vischer**, Frank, 10 Jahre neues Aktienrecht, Würdigung aufgrund der Gerichtspraxis, *Der schweizer Treuhänder* 5/2002, s. 391 ff.
- Vogel**, Alexander, *Die Haftung der Muttergesellschaft als materielles, faktisches oder gundgegebenes Organ der Tochtergesellschaft*, Diss. St. Gallen, Bern 1997.
- Vogt**, Hans-Ueli, Solidarität in der aktienrechtlichen Verantwortlichkeit, in: *Verantwortlichkeit im Unternehmensrecht IV*, Hrsg. von Weber, Rolf H./Isler, Peter R., Zürich 2008, s. 21ff.
- Vogt**, Hans-Ueli/**Bänziger**, Michael, Das Bundesgericht anerkennt die Business Judgment Rule als Grundsatz des schweizerischen Aktienrechts, *GesKR*, 4/ 2012, s. 607 ff.
- Vogt**, Hans-Ueli/**Schönbächler**, Marcel, Verantwortlichkeitsansprüche im Konkurs der Gesellschaft: Modalitäten der Geltendmachung und Zulässigkeit von Einreden. *Besprechung der Bundesgerichtsurteile 4A_463/2009 vom 7. Dezember 2009 und 4A_446/2009 vom 8. Dezember 2009*, *GesKR* 2 2010, s. 246 ff.
- Watter**, Rolf, Mindeheitschtz im neuem Aktienrecht, *AJP/PJA*, 2/93, s. 117 ff.
- Watter**, Rolf, *Basler Kommentar*, 4. Aufl., 2012 Basel.
- Watter**, Rolf/**Kägi**, Urs, Der Übergang von Verträgen bei Fusionen, Spaltungen und Vermögensübertragungen, *SZW/RSDA* 3/2004, s. 231 ff.

- Weber, H.**, der Anspruch des Aktionärs auf das Bezugsrecht, SAG 35 (1962/63), s. 321 ff.
- Weber, Martin**, Vertretung im Verwaltungsrat, Qualifikation – Zulässigkeits-Schranken, Diss., Zürich 1994.
- Weber, Rolf H.**, E-Commerz und Recht, Zürich 2001.
- Wegmüller, Michael**, Die Ausgestaltung der Führungs- und Aufsichtsaufgaben des schweizerischen Verwaltungsrats, Bern 2008.
- Weiss, Gottfried**, zum schweizerischen Aktienrecht, Bern 1968.
- Wellkamp, Ludger**, Vorstand, Aufsichtsrat und Aktionär, 2. aktualisierte Auflage, Bonn 2000.
- Wendler, Jan-Sebastian**, die Justizibilität ökonomischer Unternehmensentscheidungen im US-amerikanischen und deutschen Recht, Frankfurt a.M. 2007.
- Wenninger, Renate**, Die aktienrechtliche Schweigepflicht, Diss. Zürich 1983.
- von Werder, Axel/Peltzer, Martin**, Der “German Code Corporate Governance (GCCG)” des Berliner Initiativkreises, AG 1/2001, Heft 1, s. 1 ff.
- Wernli, Martin/Rizzi, A. Marco**, Basler Kommentar zu 2012, Art. 707-715a OR in: Honsell/Vogt/Watter (Hrsg.), Obligationenrecht II, 4. Auflage, Basel 2012.
- Westermann, Harm Peter**, Heidelberger Kommentar zum Aktiengesetz, Heidelberg 2008.
- Wettstein, Georg**, Die nicht voll einbezahlte Aktie, Diss. Zürich 1948.
- Widder, Stefan/Kocher, Dirk**, Die Behandlung eigener Aktien im Rahmen der Mitteilungspflichten nach §§ 21 ff. WpHG, AG, 2007, Heft 1-2, s. 13 ff.
- Wiedemann, Hebert**, Die Übertragung und Vererbung von Mitgliedschaftsrechten bei Handelsgesellschaften, München, Berlin 1965.
- Wiedemann, Herbert**, Organverantwortung und Gesellschafterklagen in der Aktiengesellschaft. In: Rheinisch-Westfälische Akademie der Wissenschaften Vorträge G. 296, Opladen 1989.
- Widmer, Peter/Banz, Oliver**, Basler Kommentar, 4. Aufl., Basel 2012.
- Wieland, Karl**, Zur Übertragbarkeit und Übertragungsform unbeurkundeter Aktienrechte und von aktienrechtlichen Rechten, SAG 21, s. 141 ff.
- Wilhelm, Jan**, Rechtsform und Haftung bei der juristischen Person, Köln, Berlin, Bonn, München 1981.
- Winkler, Max**, das Aktienbuch, Diss. Bern 1940.
- Wohlmann, Hebert**, Die Treupflicht der Aktionärs, Diss. Zürich 1948.

- Wohlmann**, Herbert, Zur Organvertretung im neuen schweizerischen Aktienrecht, SJZ 90 (1994), s. 116 ff.
- Wohlwend**, Corrado, Die Hauptversammlung im Wandel der Kommunikationsformen, Diss. Frankfurt a.M. 2001.
- Wunderer**, Rolf, Der Verwaltungsrats-Präsident, Diss. Zürich 1995.
- Würdinger**, Hans, Aktienrecht und der verbundenen Unternehmen, 4. Auflage, Karlsruhe 1981.
- Würdinger**, Hans, Aktien- und Konzernrecht, 3. Aufl., Karlsruhe 1973.
- Würdinger**, Hans, Grosskommentar zum AktG, 3. Aufl., Karlsruhe 1975.
- Würzer**, Walter, Die Zuordnung der Rechte aus gespaltenen Aktien, Diss. St. Gallen 1982.
- Wytenbach**, Michael, Formelle, materielle und faktische Organe – einheitlicher Organbegriff?, Basel 2012.
- Yanlı**, Veliye, Anonim Ortaklıklarda Tüzel Kişilik Perdesinin Kaldırılarak Pay Sahiplerinin Ortaklık Alacaklılarına Karşı Sorumlu Kılınması, Doçentlik Tezi, İstanbul 2000.
- Yanlı**, Veliye, İnançlı Yönetim Kurulu Üyeleri ve Konzernlerdeki Durumu, Prof. Dr. Oğuz İmregün'e Armağan, İstanbul 1998, s. 654 vd.
- Yanlı**, Veliye, Alman Anonim Ortaklıklar Hukukunda "Küçük Anonim Ortaklıklar ve Anonim Ortaklıklar Hukukunun Kuralılaşdırılması Hakkında Kanun" ile Yapılan Değişiklikler, İHFM, C. LVI, 1998 Sa.1-4, s. 269 vd.
- Yanlı**, Veliye, Limited Şirketlerin Amme Borçlarından Dolayı Ortakların Sorumluluğu, Prof. Dr. Erdoğan Moroğlu'na 65. Yaş Günü Armağanı, İstanbul 1999, s. 743 vd.
- Yanlı**, Veliye, Sermaye Piyasası Hukuku Çerçevesinde Halka Açık Şirketler ve Kamunun Aydınlatılması, İstanbul 2005.
- Yanlı**, Veliye, Anonim Ortaklıklarda Tüzel Kişilik Perdesinin Kaldırılması ve Pay Sahiplerinin Ortaklık Alacaklılarına Karşı Sorumlu Kılınması, İstanbul 2000.
- Yanlı**, Veliye, Anonim Şirketlerde İmza Yetkilileri Sadece Yönetim Kurulu Tarafından mı Atanabilir? İHFM, C. LXXI, 2013 Sa. 2, s. 439 vd.
- Yanlı**, Veliye/**Okutan Nilsson**, Gül, Türk Ticaret Kanunu'nun 198. Maddesi Uyarınca Bildirim Yapılmamasının Anonim Şirketteki Oy Haklarına Etkisi, Prof. Dr. Hamdi Yasaman'a Armağan, İstanbul 2017, s. 771 vd.
- Yaralı**, Levent, Şirketler Hukukuna İlişkin Yargıtay Kararları C. I, Ankara 2012.

- Yaralı**, Levent, Anonim Şirketin Vergi Borçlarından Yönetim Kurulu Üyelerinin Sorumluluğu, İstanbul 2013.
- Yasaman**, Hamdi, Menkul Kıymetler Borsası Hukuku, İstanbul 1992.
- Yasaman**, Hamdi, İsviçre ve Fransız Hukukunda Yatırım Fonları ve Türk Hukukunda Uygulama İmkânları, İstanbul 1980.
- Yasaman**, Hamdi, Anonim Ortaklıkların Birleşmesi, Ankara 1987.
- Yasaman**, Hamdi, Anonim Ortaklıkların Haklı Nedenle Feshi, İsviçre Borçlar Kanunu'nun İktisabının 80. Yılında İsviçre Borçlar Hukuku'nun Türk Ticaret Hukukuna Etkileri, İstanbul 2009, s. 713vd.
- Yaşar**, Tuğçe Nimet, Anonim Şirketler Hukukunda “Uyum” (Compliance), Doktora Tezi, İstanbul 2020.
- Yatağan Özkan**, Çiğdem, Anonim Şirketlerde Altın Paylar, İstanbul 2016.
- Yavuz**, Nihat, 6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun Getirdiği Değişiklikler ve Yenilikler, 3. Bası, Ankara 2012, s. 883 vd.
- Yelbaşı**, Cengiz, Fransızca-İngilizce-Almanca Karşılıklarıyla, Ansiklopedik Hukuk Sözlüğü, Ankara 2014.
- Yıldız**, Şükrü, Türk Ticaret Kanunu Tasarısına Göre Limited Şirketler Hukuku, İstanbul 2007.
- Yıldız**, Şükrü, Türk Ticaret Kanunu md. 388'deki Yeter Sayıları Hafifleten 3585 Sayılı Kanun'un Anonim Şirket Sözleşmeleri Üzerine Etkileri ve Yargıtay Kararları, Ticaret Hukuku ve Yargıtay Kararları Sempozyumu XVII, BTHAE, Ankara 2000, s. 83 vd.
- Yıldız**, Şükrü, Anonim Ortaklıkta İhraç Primleri (Agio), Atatürk Üniversitesi Erzincan Hukuk Fakültesi Dergisi, C. IV, 2000 Sa. 1-2, s. 547 vd.
- Yıldız**, Şükrü, Anonim Ortaklıkta Pay Sahipleri Açısından Eşit İşlem İlkesi, Doçentlik Tezi, Ankara 2004.
- Yıldız**, Şükrü, Anonim Ortaklıkta Pay Sahipleri Açısından Eşit İşlem İlkesi, Ankara 2004.
- Yıldız**, Şükrü, Anonim Ortaklıkta Yeni Pay Alma Hakkı, Doktora Tezi, İstanbul 1996.
- Yıldız**, Şükrü, Anonim Ortaklıkta Yönetim Kurulu Üyelerinin Kamu Borçlarından Sorumluluğu, Prof. Dr. Erdoğan Moroğlu'na 65. Yaş Günü Armağanı, İstanbul 1999, s. 771 vd.
- Yılmaz**, A. Lerzan, Die Verantwortlichkeit im Konzern nach schweizerischem, türkischem und deutschem Recht, Bern 1988.
- Yılmaz**, A. Lerzan, Konzernmäßige Anhängigkeit und deren Rechtsfolgen nach deutschem Aktiengesetz, Marmara Üniversitesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, C. IV, 1989 Sa. 1-3, s. 79 vd.

- Yılmaz**, Celali, Osmanlı Anonim Şirketleri (1908-1922), İstanbul 2011.
- Yılmaz**, Ejder , Hukuku Sözlüğü, 5. Baskı, Ankara 1996.
- Yongalık**, Aynur, Adi Şirkette Sermaye Payı, Ankara 1991.
- Yüksel**, Sinan H. Anonim Ortaklığın Haklı Sebep Feshi Davasında Davalı Sıfatı Üzerine Düşünceler, Prof. Dr. Hamdi Yasaman'a Armağan, İstanbul 2017, s. 863 vd.
- Zetzsche**, Dirk, Die Virtuelle Hauptversammlung- Momentaufnahme und Ausblick, Bank- und Kapitalmarktrecht (BKR), 18/2003, s. 736 ff.
- Zientek**, Niklas, Verlagerung der Hauptversammlung ins Internet? Die Virtuelle Hauptversammlung, s. 17-18. <http://www.jura.uni-duesseldorf.de>
- Zindel**, Gaudenz G., Aktionäre ohne Stimmrecht und stimmrechtslose Aktionäre, in: Festschrift für Forstmoser, Zürich 1993, s. 199 ff.
- Zindel**, Gaudenz G./**Isler**, Peter R., Basler Kommentar zum Schweizerischem Privatrecht, Obligationenrecht II, Art. 530-1186 OR, 2. Auflage, Basel, Genf, München 2002.
- Zobl**, Dieter, Berner Kommentar, Kommentar zum schweizerischen Privatrecht, Das Sachenrecht, 2. Abt. Die beschränkten dinglichen Rechte, 5. Teilband: Das Fahrnispfand, Bern 1996.
- Zobl**, Dieter, Zur Verpfändung vinkulierter Namenaktien nach neuem Aktienrecht, SZW, 4/1994, s. 162 ff.
- Zöllner**, Wolfgang/**Ulrich**, Noah, in: Kölner Kommentar zum Aktiengesetz, 3. Auflage, Köln 2017.
- Zweifel**, Martin, Holdinggesellschaften und Konzern, Zürich 1973.
- Zwicker**, Stefan, Der Inhalt des Organisationsreglementes nach dem neuen Aktienrecht, Der Schweizer Treuhänder, 1-2/1994, s. 55 ff.

KANUN GEREKÇELERİ

- BOTSCHAFT** zur Änderung des Obligationenrechts (Aktienrecht und Rechnungslegungsrecht sowie Anpassungen im Recht der Kollektiv- und Kommanditgesellschaft, im GmbH-Recht, Genossenschafts-, Handelsregister- sowie Firmen-Recht) vom 21. Dezember 2007, BBl 2007.
- BOTSCHAFT** zur Revision des Obligationenrechts (GmbH-Recht sowie Anpassungen im Aktien-, Genossenschafts-, Handelsregister- und Firmenrecht), vom 19.12.2001, BBl 2002.
- TÜRK TİCARET KANUNU TASARISI, Ankara 2005 ve 2008.

Öğr. Gör. Elif ŞAHİN

Genişletilmiş ve Gözden Geçirilmiş

2. *Baskı*

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

On Parmak Metodu ile Standart Türk Klevyesi F (fe)
Elif Şahin

Hukuk Yayınları Dizisi – 2171

İkinci Baskı : Ocak, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8038 – 62 – 0

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Vadi Grafik Tasarım Ltd. Şti.
İvedik Org. San. Bölgesi 1420. Cadde
No: 58/1 Yenimahalle/Ankara
Tel: 0 312 395 85 71
Sertifika No: 47479

KAYNAKÇA

KİTAPLAR

1. Ahmet Nayir, Bilal Özcan, Kadir Kuştu, Mehmet Ali Serttaş, *Bilgi ve İletişim Teknolojisi*, Sürat Üniversite Yayınları, İstanbul, 2013.
2. Ali Ünlü, **Zabıt Katipliği Sınavına Hazırlık Kitabı**, Literatürk Academia, Konya, 2015.
3. Erdoğan Mert, *Mucize Fe Klavye*, Puslu Yayıncılık, İstanbul, 2013.
4. Gülendamar Sadi, *Bilgisayarda Hızlı Yazım Tekniği*, Avcıol Yayınevi, İstanbul, 2015.
5. Serkan Günel, Yusuf Oysal, Sedat Telçeken, Özgür Özşen, Hüseyin Polat, Cüneyt Akınlar, Ayla Topuz, *Klavye Öğretimi*, Açıköğretim Fakültesi Dizgi Evi, Eskişehir, 2012.
6. Sevilay GÜNDOĞDU, *“Neden F Klavye”*, Ed. Süleyman Dost, **Adalet Meslek Yüksekokullarının Gelişmesinde Yeni Eğilimler Sempozyumu**” Bildiri Kitabı, Süleyman Demirel Üniversitesi Basım Evi, Isparta, 2016.
7. T.Cem Sinanoğlu, Zeynel A. Öztürk, *Bilgisayar Öğreniyorum*, Pusula Yayıncılık, İstanbul, 2012.

MAKALELER VE TEZLER

1. Aytül Nurdan Yavuz Yılmaz - Gülfer Bektaş - Hakan Özveri - Arzu İrban, *“Kaliteli Ve Verimli Sağlık Hizmeti Sunumunda F Klavye Gerçeği”* Sağlık Düşüncesi ve Tıp Kültürü Dergisi, 24.sayı, Eylül-Ekim-Kasım 2012 <http://www.sdplatform.com/Dergi/654/Kaliteli-ve-verimli-saglik-hizmeti-sunumunda-F-Klavye-gercegi.aspx>

2. Dilşad Güzel – Kadir Deligöz, “*F Klavye İle Q Klavyenin Ergonomik Açısından Karşılaştırılması Ve Erzurum Adliyesi Uygulaması*” Türkiye Adalet Akademisi Dergisi, 22. Sayı, Ekim 2015. (<http://www.taa.gov.tr/yayin/turkiye-adalet-akademisi-dergisi-sayi-22/>)
3. Ekrem Erdem, “*Türkiye'nin Klavyesi F, Q Klavyeye Mahkum Değiliz*” Türkiye Dil ve Edebiyat Derneği Dergisi, İstanbul, 2016. (https://www.tded.org.tr/icerikdokuman/ekrem-erdem-f-klavye_baski-F-32.pdf)
4. Firdevs Güneş “*Yazma Verimliliği Açısından F klavye*” T.C.Bilim,Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Verimlilik Genel Müdürlüğü, Kalkınmada Anahtar Verimlilik Dergisi, Sayı: 273-274, Ekim 2011. (<http://anahtar.sanayi.gov.tr/tr/news/yazma-verimlilik-acisindan-f-klavye/206>)
5. Firdevs GÜNEŞ, “*Niçin F Klavye Kullanılmalı ve Üretilmeli?*” Yenises Dergisi, No:191, Kasım, 2016 .
6. Nimet Özgül Ünsal, “*Acar Metoda Göre On Parmak F Klavye Öğrenenlerin Derse Ve Öğretim Materyaline İlişkin İlgi Düzeylerini Belirlemeye Yönelik Bir Araştırma*” Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Büro Yönetimi Eğitimi Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Mayıs, 2014. (<http://www.acikarsiv.gazi.edu.tr/index.php?menu=2&secim=10&YayinBIK=12364>)
7. “*Pazar F Klavyeyi Kaybetti*”, Elektrik Mühendisliği Odası Dergisi, 440. sayı, Kasım 2010. http://www.emo.org.tr/ekler/7e2a6cca4e3adc2_ek.pdf?dergi=625
8. Sami Acar, Hülya Gürsoy, “*Almena Ve Acar Metotları İle On Parmak Klavye Öğrenenlerin Performans Gelişim Düzeylerinin Karşılaştırılmasına Yönelik Bir Araştırma*”, Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Büro Yönetimi I Özel Sayısı, 2013. (<http://sbedergi.sdu.edu.tr/tr/yedek/sosyal-bilimler-enstitusu-buro-yonetimi-i-ozel-sayisi-5343s.html>)
9. Ziya Kundakçı, Meral Güneş Ergin, Hülya Gürsoy, “*Türk Milli Klavyesi F klavye'nin Hazin Hikayesi ve Adalet MYO'da Klav-*

ye Öğretiminde Elde Edilen Başarılar” Ankara Üniversitesi Bülteni, Sayı:193, Mart 2016. (<http://bultenler.ankara.edu.tr/dergiler/45/1062/sayi1062.pdf>)

YASAL METİNLER

1. T.C. Milli Eğitim Bakanlığı Ticaret ve Turizm Öğretimi Genel Müdürlüğü 2003/20 Standart Türk Klavyesi Genelgesi
2. 28847 sayılı Resmi Gazete 2013/13 Genelge (Konu : F Klavye)
3. Devlet Planlama Teşkilatı Özel İhtisas Komisyonu Raporu (Klavye Bölümü) Sekizinci 5 Yıllık Kalkınma Planı: 2001-2005
4. Türk Standartları Enstitüsü TS 2117 Alfasayısal Türkçe Klavyelerin Temel Yerleşim Düzeni

DİĞER KAYNAKLAR

1. Türk Dil Kurumu, **Büyük Türkçe Sözlük**. (http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&view=bts)
2. Türk Dil Kurumu, **İmla Kılavuzu**. (http://tdk.gov.tr/index.php?option=com_content&view=article&id=187:Noktalama-Isaretleri-Aciklamalar&catid=50:yazm-kurallar&Itemid=132)
3. T.C.Millî Eğitim Bakanlığı Bilişim Teknolojileri Bölümü *“Dış Donanım Birimleri”* Ders Materyali, Ankara, 2011.
4. T.C.Millî Eğitim Bakanlığı Büro Yönetimi Ve Sekreterlik Bölümü, MEGEP, *“F Klavye 1”* Ders Materyali, Ankara, 2011.
5. T.C.Millî Eğitim Bakanlığı Büro Yönetimi Ve Sekreterlik Bölümü, MEGEP, *“F Klavye 2”* Ders Materyali, Ankara, 2011.
6. Erdoğan Mert, *“Kamu Yönetiminde F Klavye Kullanımının İş Verimliliği Üzerindeki Etkisi”*, İstanbul, İstanbul Arel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2016. (https://www.academia.edu/30721728/KAMU_Y%C3%96NET%C4%B0M%C4%B0)

- NDE_F_KLAVYE_KULLANIMININ_%C4%B0%C5%9E_V
ER%C4%B0ML%C4%B0L%C4%B0%C4%9E%C4%B0_%C3
%9CZER%C4%B0NDEK%C4%B0_ETK%C4%B0S%C4%B0)
7. Fikir Halman, *“Bilgisayar Donanımı Giriş Birimi, İşlem Birimi, Çıkış Birimi”* <http://slideplayer.biz.tr/slide/3323742/>
  8. İhsan Sıtkı Yener, *“Türk Milli Klavyesi”: F Klavyenin Hikayesi, Neden F Klavye*, 2005. (www.interstenoturk.com)
  9. M. İhsan Karaman, *“Klavye Deyip Geçmeyin”* <http://www.ihsankaraman.com/sectiklerim/123-klavye-deyip-gecmeyin.html>
  10. Mustafa T. Babagil, *“Donanım- Dış Donanım”*, <http://brahms.emu.edu.tr/babagil/bilg101Chapter3.pdf>
  11. Ömer Gözü, Selçuk Han Aydın, *“Temel Bilgisayar Kullanımı”* Orta Doğu Teknik Üniversitesi Bilgi İşlem Daire Başkanlığı, http://file.cc.metu.edu.tr/ccweb/bidb_ccusg/TBK2009pub.pdf, 2009.
  12. Sami Acar, ve M. Gürsoy, *“Klavye Teknikleri Performans Tabanlı Öğrenme Yaklaşımıyla Bilgisayarda Standart Türk Klavyesi”*, Yayınlanmamış Ders Notları, Ankara, 2010.
  13. Sarp Bengü, *“Özel Eğitimde F Klavyenin Önemi ve Türkçe Yazımın Nörolojisi”*, (http://www.rehabilitasyon.com/action/makale/1/Ozel_Egitimde_F_Klavyenin_Onemi_ve_Turkce_Yazimin_Noroloji-5112)
  14. Yusuf Çevik, *“Klavye Nedir?”* (<https://www.klavyeisaretleri.com/klavye-nedir/>)
  15. *“Bilgisayara Giriş Çıkış Birimleri”*, (<http://www.techworm.com/bilgisayar-giris-cikis-birimleri/>)
  16. *“Daktilo Nedir? Daktilonun Tarihçesi”* (<http://www.nkfu.com/daktilo-nedir-daktilonun-tarihcesi/>)
  17. *“F Klavyenin Mucidi İhsan Sıtkı Yener”*, (<http://www.interstenoturk.org/f-klavyenin-mucidi-ihsan-yener/>)

18. **“Günümüzde Klavye Gerçeği”** (<http://www.interstenoturk.org/gunumuzde-klavye-gercegi/>)
19. **“Hızlı Yazmak İçin Bilgisayar Karşısında Duruş Şekilleri”** (<http://katipten.net/hizli-yazmak-icin-bilgisayar-karsisinda-durus-sekilleri.html>)
20. **“Keyboard Layout Charts”** (Klavye Düzenleri) (<http://kbd-intl.narod.ru/english/layouts#us>)
21. **“Klavyenin Buluşu ve İcadı”**, (<http://www.bilimist.com/blog-88/klavyenin-bulusu-klavyenin-icadi.html>)
22. **“Klavyenin Tarihi”**, <http://wasd.red/blog/klavyenin-tarihi.html>
23. **“Klavye Hız Testi”** (<http://www.interstenoturk.org/klavye-hiz-testi/>)
24. **“Pangram Nedir? Pangram Örnekleri”** (<http://mutluegitim.blogcu.com/pangram-nedir-panagram-ornekleri/13885217>)
25. **Tutanak Nasıl Tutulur?”** <http://www.dilekceornegi.org/tutanak-nasil-tutulur/>
26. **“Ve İşareti ve Kökeni”** <http://opereysin.com/arastirma/1072-ve-isareti-kokeni/>
27. **“Yeni Kullanıcılar İçin Word”** (<https://support.office.com/tr-tr/article/Yeni-kullan%C4%B1c%C4%B1lar-i%C3%A7in-Word-cace0fd8-eed9-4aa2-b3c6-07d39895886c>)
28. **“Windows’da Microsoft Word klavye kısayolları”** (<https://support.office.com/tr-tr/article/Windows-da-Microsoft-Word-klavye-k%C4%B1sayollar%C4%B1-95ef89dd-7142-4b50-afb2-f762f663ceb2>)

METİN ÇALIŞMALARINDA YARARLANILAN KAYNAKLAR:

- https://www.turkcebilgi.com/f_klavye
- <http://www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=21549>
- www.ibb.gov.tr/sites/teftiskurulu/seminerler/Documents/Disiplin%20Hukuku.doc
- <https://www.teleperformance.com.tr/blog/32-kitap-okumanin-onemi-ve-faydalari>
- <http://iskanunu.com/sizin-sorduklariniz/2441-is-sozlesmelerinde-isverenlerin-en-cok-yaptigi-hatalar/>
- <http://dergiler.ankara.edu.tr/dergiler/38/1944/20356.pdf>
- <http://www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=24695>
- <http://www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=24591>
- <http://www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=24639>
- <https://www.ombudsman.gov.tr/hakkimizda/>
- <http://www.sosyalhizmetuzmani.org/etkiliiletisim2.htm>
- <http://turkegitim.net/FKlavye/KlavyeSuratTesti.aspx?metinNo=12>
- <https://www.makaleler.com/galata-kulesi>
- <http://www.diksiyoncu.com/gorgu-ve-nezaket-kurallari.html>
- <http://www.egitimtercihi.com/biliyormusunuz/15836-beynimizin-yuzde-kacini-kullaniyoruz.html>
- <https://www.turkedebiyati.org/dilin-millet-hayatindaki-yeri-ve-onemi/>
- http://mevzuat.meb.gov.tr/html/25658_0.html
- <http://www.saglikk.com/mutluluk-nedir-mutlulugun-faktorleri-nelerdir.html>
- <http://www.bilimvesaglik.com/saglik/saglik-nedir-sagligin-onemi.html>

- http://ailetoplum.aile.gov.tr/data/54292ce0369dc32358ee2a46/kutuphane_61_turkiyede_aile_degerleri.pdf
- <http://sanatvesinema.blogcu.com/gecmisten-gunumuze-sinemanin-yolculugu/13304663>
- <http://www.pgm.adalet.gov.tr/duyuru/2016/eyl%C3%BCI/metin.htm>
- <http://www.pgm.adalet.gov.tr/duyuru/2017/ocak/metin.htm>
- <http://www.pgm.adalet.gov.tr/duyuru/2016/eyl%C3%BCI/metin.htm>
- <http://www.cte.adalet.gov.tr/duyurular/2017/01-1/ilan.asp>
- <http://www.sinerjimevzuat.com.tr>
- <https://kararara.com/>
- <http://www.dilekceornegi.org/tutanak-nasil-tutulur>
- http://www.kolayaof.com/ornek_ozet/SAK201U.pdf
- <https://www.sbn.gov.tr/icerik.aspx?id=421>
- <http://www.ilkyardim.org.tr/dokumanlar/Ilk-Yardim-Egitmen-Rehberi.pdf>
- <http://www.netaof.com/tibbi-dokumantasyon-4-unite-ozeti/>
- http://hedefaof.com/documents/Ders_kitaplari/sak101u.pdf
- <http://hbogm.meb.gov.tr/modulerprogramlar/kursprogramlari/buroyonetim/moduller/toplantiorganizasyonu.pdf>
- http://www.ejovoc.org/makaleler/august_2014/pdf/30.pdf
- http://www.megep.meb.gov.tr/mte_program_modul/moduller_pdf/Telefonla%20%C4%B0leti%C5%9Fim.pdf

Prof. Dr. Mustafa ÖZEN

Kırıkkale Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukuku Anabilim Dalı
Öğretim Üyesi

PROFESYONEL FUTBOLCU SÖZLEŞMESİ

(PROFESYONELLİĞE GEÇİŞ VE TRANSFER)
VE SÖZLEŞMEDEN KAYNAKLANAN
UYUŞMAZLIKLARIN

ULUSAL VE ULUSLARARASI
ÇÖZÜM MERCİ
VE YOLLARI

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

**Profesyonel Futbolcu Sözleşmesi (profesyonelliğe geçiş ve transfer)
ve Sözleşmeden Kaynaklanan Uyuşmazlıkların Ulusal ve Uluslararası
Çözüm Mercii ve Yolları**
Mustafa Özen

Hukuk Yayınları Dizisi – 3028

Birinci Baskı : Ocak, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8038 – 64 – 4

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com
 : adalety@adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi
 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Ay-bay Kırtasiye İnş. Gıda Paz. ve Tic. Ltd. Şti.
Sertifika No: 46661
Tel: (0 312) 472 58 55 - Ankara

KAYNAKÇA

- AKİL, Cenk; Türkiye Futbol Federasyonu Tahkim Kurulu'nun Yapısı ve Kararlarının Hukuki Niteliği, Marmara Üniversitesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, Sayı 3, Cilt 19, Yıl 2013.
- ALTAY, İsmail; Sporda Uyuşmazlıkların Alternatif Çözümü ve Türk Futbolunda Tahkim, Spor Hukuku Tezler, editör, Av. Kısmet ERKİNER, Kadir Has Üniversitesi Spor Hukuku Araştırma Ve Uygulama Merkezi, Yayın No:3.
- ARSLAN, Hilmi; Türkiye Futbol Federasyonu (TFF) Tahkim Kurulu Kararlarının Olduğu Yönündeki Anaya Hükmüne Karşı Bir Eleştiri, İstanbul Barosu Dergisi, Cilt 88, Sayı 2014/4, 2014.
- AYANOĞLU, Taner; Türkiye Futbol Federasyonu Tahkim Kurulu'nun İşlevi ve Kararlarının Niteliği, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, Sayı 74, 2008.
- AYBERS, Alev; Futbol Özelinde İhtilafların Çözümü, Av. Atilla ELMAS Armağanı, Ankara, 2012.
- AYDOS, Oğuz Sadık; Sporcu Sözleşmesinin Feshi, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt 62, Sayı 3, Yıl 2013.
- BALCI, Murat/TURAN, Turan/AYDIN, Emrullah Alparslan/ ALBAY, Buse/KARAKOÇ, Emek; CAS ve Yargıtay Kararları Işığında Futbolda Hukuki Uyuşmazlıklar, Ankara, 2020.
- BAŞTÜRK, Faruk; İş Hukukunda Profesyonel Futbolcu, İstanbul, 2007.
- BERK, Kahraman; Türkiye Futbol Federasyonunca Çözömlenen Uyuşmazlıkların Niteliği Bakımından Değerlendirilmesi, Milletlerarası Hukuk ve Milletlerarası Özel Hukuk Bülteni, Yıl 25, 26, Sayı 1-2, 2005.
- BOZKURT, Murat Nart; Spor Hukuku Uyuşmazlıkları Çözümünde Spor Tahkim Mahkemesi, Ankara Barosu Dergisi, Cilt 68, Sayı 2, 2010.
- CEM, Çağrı; Profesyonel Futbolcu Transfer Sözleşmesi, İstanbul, 2012.
- ÇOBAN, Dilek; Profesyonel Futbolcu Sözleşmeleri, İstanbul Barosu Dergisi, Spor Hukuku Özel Sayısı, Mayıs 2007.
- ERKİNER, Kısmet; I. Uluslararası Spor Hukuku Kurultayı, Ankara Barosu Yayını, Ankara, 2010.
- ERTAŞ, Şeref/PETEK, Hasan; Spor Hukuku, Ankara, 2017.

- ESEN, Emre; Uluslararası Tahkime Tabi Bir Uyuşmazlığın Devlet Mahkemelerine Götürülmesi Halinde Tahkim Anlaşmasının Geçerliliğine İlişkin İtirazların İncelenmesi ve Komptenze-Kmpetenz Prensibi, Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Prof. Dr. Ata SAKMAR'a Armağan, 2011/1.
- GÜRTEN, Kadir/BAŞTÜRK, Faruk; futbolda sözleşmeden doğan uyuşmazlıkların çözümünde görevli yargı mercii sorunu, av. İsmail inan armağanı, Ankara, 2013.
- HARDAL, Şekip; Spor Sözleşmeleri, İstanbul Barosu Dergisi, Özel Sayısı 3, Mayıs 2007.
- KARADAĞ, Tayyar/ÖZSAYDI, Şinasi; Profesyonel Futbolcu Sözleşmesi, Av. Atilla SAV Armağanı, Ankara, 2019, s. 392.; HÜR MÜZ, Peyman; Profesyonel Futbolcu Sözleşmesinden Doğan Uyuşmazlıkların Çözümünde Yargı Yolu, Av. Akın ATAKSOY Armağanı, Ankara, 2013.
- KÜÇÜKGÜNGÖR, Erkan; Spor Hukuku Uyuşmazlıklarında Milletlerarası Tahkim, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt 53, Sayı 2, 2004.
- KÜÇÜKGÜNGÖR, Erkan; Türk Spor Yargılaması, Spor Hukuku Dersleri, Kadir Has Üniversitesi Spor Hukuku Araştırma Ve Uygulama Merkezi, Yayın No: 2, İstanbul, 2007.
- KÜÇÜKGÜNGÖR, Erkan; Türkiye Futbol Federasyonu Tahkim Kurulu'nun Yapısı ve Tahkim Kurulu Kararlarının Niteliği, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt 50, Sayı 2, 2001.
- MARMARA, Cihangir; 25/5/2015 günlü TFF Genel Kurulu'nda Kabul Edilen Uyuşmazlık Çözüm Kurulunun Yeni Yapısına İlişkin Eleştiriler, Av. Mustafa Kemal Kaya Armağanı, Ankara, 2015.
- ORHAN, Ümit; Türkiye Futbol Federasyonu Uyuşmazlık Çözüm Kurulu'nun İhtiyari Hakem Heyeti Olarak Verdiği Kararlara İtiraz Mercii, Av. Kısmet ERKİNER Armağanı, Spor Hukuku Yazıları, İstanbul, 2014.
- ÖZDEMİR, Kocasakal; Sportif Uyuşmazlıkların Tahkim Yoluyla Çözülmesi ve Spor Tahkim Mahkemesi, İstanbul, 2013.
- PETEK, Hasan; Profesyonel Futbolcu Sözleşmesi, Ankara, 2002.
- ŞAFAK, Tolgahan; Türk Hukukunda TFF Tahkim Kurulu'nun Bağımsızlığı Üzerine Bir Değerlendirme, Terazi Aylık Hukuk Dergisi, Cilt 13, Sayı 139, Mart 2018.
- ŞAHİN, Onur; Profesyonel Futbolcu Sözleşmesinin Sona Ermesi Ve Bundan Kaynaklanan Uyuşmazlıkların Sportif Yargı Yoluyla Çözülmesi, İstanbul, 2016.

- TFF Tahkim Kurulu, E: 2009/307, K: 2009/469, T: 20/08/2009, TFF Tahkim Kurulu Kararları 14/02/2008-29/06/2011 Dönemi. Cilt 1, Edirötler: Adnan TÜRKKAN-Serap AMASYA.
- TFF Tahkim Kurulu Örnek Kararları, 14/2/2008*-29/6/2011 Dönemi, Cilt I, Editörler: ADNAN TÜRKKAN, SERAP AMAYSA.
- TFF Tahkim Kurulu Örnek Kararları, 14/2/2008*-29/6/2011 Dönemi, Cilt I, Editörler: ADNAN TÜRKKAN, SERAP AMAYSA.
- TFF Tahkim Kurulu, E:2009/307, K: 2009/467, T: 20.8.2009. TFF, Tahkim Kurulu Örnek Kararları 14/2/2008-29/6/2011 Dönemi. Editörler: ADNAN TÜRKKAN/SERAP AMASYA.
- TOPUZ, Gökçen; Türkiye Futbol Federasyonu Uyuşmazlık Çözüm Kurulunun Yargı Yetkisi Üzerine Düşünceler, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Prof. Dr. Şeref ERTAŞ'a Armağan, İzmir, 2017.
- TÜRKKAN, Adnan; Profesyonel Futbolcu Sözleşmesi ve Opsiyon Hakkı, Av. Atilla ELMAS Armağanı, Ankara, 2012.
- UZ, Abdullah; Sporla İlgili Uyuşmazlıkların Çözümünde Zorunlu Tahkim Yolu: Tahkim Kurulları ve Kararlarının Hukuki Niteliği Üzerine, Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Sayı 13, Yıl 2011.
- ÜNLÜ, Taner; Futbol Uyuşmazlıklarından Kaynaklanan Uyuşmazlıkların Çözümü, Av. Ömer Fevzi ARIKAN Armağanı, Ankara, 2013.
- YILMAZ, Alper Çağrı; FIFA, CAS Kuralları Çerçevesinde Uluslar Arası Nitelikli Profesyonel Futbolcu Sözleşmesinin Feshi, İstanbul, 2017.
- YILMAZ, Ejder; Türkiye Futbol Federasyonu Tahkim Kurulu Kararlarına Karşı Hiçbir Yargı Yoluna Başvurulmamasının Yanlılığı, Av, Atilla Elmas Armağanı, Ankara, 2012.
- YILMAZ, Ejder; Türkiye Futbol Federasyonu Tahkim Kurulu Kararlarına Karşı Yargılamanın Yenilenmesi, Av. İsmail İNAN Armağanı, Ankara, 2013.
- YİĞİT, Aydan; Türk Hukukunda Futbolcu Sorunlarının Yargısal Çözümü, Av, Ömer Remzi ARIKAN Armağanı, Ankara, 2013.

Durmuş Ali KAYA
Ankara Cumhuriyet Savcısı

**BANKA VEYA KREDİ
KARTLARININ
KÖTÜYE KULLANILMASI
SUÇU**

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması Suçu
Durmuş Ali Kaya

Hukuk Yayınları Dizisi – 3031

Birinci Baskı : Ocak, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8038 – 69 – 9

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Salmat Basım Yayım Ambalaj San. Tic. Ltd. Şti.

Sertifika No: 47771

Tel: (0312) 341 10 24 - Ankara

KAYNAKÇA

- APAYDIN Cengiz, Bilişim Suçları ve Bilişim Ceza Hukuku, Acar Matbaacılık 2017
- ALŞAHİN Mehmet Emin, Yargıtay Kararları Işığında Mala Zarar Verme Suçları (5237 sayılı TCK. M.151.v.d.), Turhan Kitabevi 2010
- ARTUÇ Mustafa, Pratik Ceza Muhakemesi Kanunu, Adalet Yayınevi 2018
- ARTUÇ Mustafa, Pratik Türk Ceza Kanunu, Adalet Yayınevi 2017
- ARTUÇ Mustafa, Malvarlığına Karşı Suçlar, Adalet Yayınevi 2018
- ARTUK Mehmet Emin- GÖKCEN Ahmet- YENİDÜNYA A. Caner, TCK Şerhi 5. Cilt, Turhan Kitabevi 2009
- ARTUK Mehmet Emin- GÖKCEN Ahmet- YENİDÜNYA A. Caner, Ceza Hukuku Genel Hükümler I, Turhan Kitabevi 2. Bası 2006
- ATİK, Ebru Tüzemen; "Kredi Kartı Sözleşmelerinde Ek Kart Hamilinin Hukuki Durumu", TBB Dergisi, Y.2014 (sayı:114)
- AVŞAR B. Zakir- ÖNGÖREN Gürsel, Bilişim Hukuku, Türkiye Barolar Birliği Yayınları 2010
- BAKICI Sedat, 5237 Sayılı Yasa Kapsamında Ceza Hukuku Genel Hükümleri, Adalet Yayınevi 2007
- ÇEKER, Mustafa; "Kredi Kartı Uygulaması ve Özel Hukuk Açısından Kredi Kartının Hukuka Aykırı Kullanımı", Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, 1997
- ÇEKER, Mustafa; "Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun Kapsamında Kredi Kartı Borcunun Ödenmemesi ve Hukuki Sonuçları", AÜEHFD, C.VIII, Sa.1-2, 2004,
- DEMİRBAŞ Timur, Ceza Hukuku Genel Hükümler, Seçkin Yayıncılık 2018
- DEMİRCAN Tunç, Bilişim Alanında Suçlar, Legal Yayıncılık A.Ş. 2016
- DOĞAN Ramazan, 5237 Sayılı Türk Ceza Kanununda Bilişim Suçları, Adalet Yayınevi 2014

- AKARSLAN Hüseyin, Bilişim Suçları, Seçkin Yayınları 2015
- AKBULUT Berrin, Bilişim Alanında Suçlar, Adalet Yayınevi 2017
- DÖNMEZER Sulhi – ERMAN Sahir, Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku Cilt II, Der Yayınları 2019
- DÖNMEZER Sulhi, Kişilere ve Mala Karşı Suçlar, Beta Yayınları, 2004
- DÜLGER Murat Volkan, Bilişim Suçları ve İnternet İletişim Hukuku, Seçkin Yayıncılık, 2014
- EKER Hüseyin, Mala Karşı İşlenen Suçlarda Etkin Pişmanlık (5237 sayılı TCK 168. maddesi), Türkiye Barolar Birliği Dergisi 2012
- EKİNCİ, Hüseyin; Doktrin ve Uygulamada Cezai Şart, Seçkin Yayıncılık, 2004
- ERCAN İsmail, Ceza Hukuku, İkinci Sayfa Yayınları 2009
- ERDAĞ Ali İhsan, Bilişim Alanında Suçlar (Türk ve Alman Ceza Hukukunda), Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 2010, Cilt: 14, Sayı: 1
- ERDOĞAN Yavuz, Türk Ceza Kanunu'nda Bilişim Suçları, Legal Yayıncılık 2012
- ERGÜN Güneş Okuyucu, Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi – Prof. Dr. Nur Centel'e Armağan, Yıl:2013, Cilt:19, Sayı:2
- EROL Haydar, Uygulamada Dolandırıcılık Suçları, Yayın Matbaacılık, 2012
- ESEN Sinan, Malvarlığına Karşı Suçlar-Belgede Sahtecilik- Bilişim Alanında Suçlar, Adalet Yayınları 2007
- GERÇEKER Hasan, Yorumlu ve Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, Seçkin Yayıncılık 2018
- GÖKÇEARSLAN Şahin, Bilişim Suçları ve Etik, Sami Şahin ve Çelebi Ulu-yol (Ed.) Eğitimde Bilişim Teknolojileri I-II. 5.Bölüm ss. 127-148. Ankara: Pagem Akademi Yayıncılık
- GÜL Ahmet, Doğrudan/Dolaylı Bilişim Suçları, Seçkin Yayıncılık 2016
- GÜNARSLAN Yüksel, Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması Suçu, Seçkin Yayıncılık 2017
- HAFIZOĞULLARI Zeki – ÖZEN Muharrem, Türk Ceza Kanunu Genel Hükümleri, US-A Yayıncılık, 2017

- HAFIZOĞULLARI Zeki – ÖZEN Muharrem, Türk Ceza Kanunu Özel Hükümler Toplumla Karşı Suçlar, US-A Yayıncılık, 2017
- HAKAN Hakeri, Ceza Hukuku Genel Hükümler, Adalet Yayınları 2013
- İÇEL Kayhan, Ceza Hukuku Genel Hükümler, Beta Yayınları, 2017
- İÇEL Kayhan, Görünüşte Birleşme (İçtima) İlkeleri ve Yeni Türk Ceza Kanunu, İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi Yıl: 7, Sayı 14, Güz 2008
- İLBAŞ Çığır, Bilişim Suçlarının Sosyo-Kültürel Seviyelere Göre Algı Analizi, Yüksek Lisans Tezi 2009
- KILIÇ Ahmet, Kaybolmuş veya Hata Sonucu Ele Geçmiş Eşya Üzerinde Tasarruf Suçu, Yıldırım Beyazıt Hukuk Dergisi 2018 cilt:2, s 1-35
- KIRÇOVA, İbrahim; *“Kredi Kartı Kullanımının Tüketici Alışkanlıklarına ve Alışverişlerin Yer, Zaman ve Marka Tercihlerine Etkisi”*, 2007
- KOCA Mahmut – ÜZÜLMEZ İlhan, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, Seçkin Yayıncılık 2018
- KOCA Mahmut – ÜZÜLMEZ İlhan, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, Seçkin Yayıncılık 2018
- KOÇ Ziya, Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması, On İki Levha Yayıncılık, 2011
- KOÇAK Hüseyin – DANDİN Ali Nazmi, Toplumsal ve Yönetimsel Alanda Bilişim Teknolojilerinin Kriminallik Etkileri, Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Cilt: 19, Sayı: 1, Haziran 2017
- KURT Levent, Tüm Yönleriyle Bilişim Suçları ve Türk Ceza Kanundaki Uygulaması, Seçkin Yayıncılık 2005
- MAHMUTOĞLU Fatih Selami, Türk Ceza Kanunu’nda Yer Alan Bilişim Alanındaki Suçlar ve Karşılaşılan Sorunların Yargı Kararları Işığında Değerlendirilmesi, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası, 2013 Cilt:71, Sayı:1
- MALKOÇ İsmail, Açıklamalı ve İçtihatlı 5237 Sayılı Yeni Türk Ceza Kanunu, Malkoç Kitabevi 2007
- MERAN. Necati, Dolandırıcılık- Sahtecilik- Güveni Kötüye Kullanma, Seçkin Yayınları 2011

- NUHOĞLU Ayşe; Ceza Hukukunda Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması, 2002
- ÖZBEK Veli – DOĞAN Koray – BACAKSIZ Pınar – TEPE İlker, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, Seçkin Yayıncılık 2018
- ÖZBEK Veli – DOĞAN Koray – BACAKSIZ Pınar – TEPE İlker, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, Seçkin Yayıncılık 2018
- ÖZBEK Veli, Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması Suçu (TCK. M. 245), Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi Cilt: 9, Özel Sayı, 2007, s. 1019-1063
- ÖZGENÇ İzzet, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, Seçkin Yayıncılık 2018
- ÖZTÜRK Bahri – ERDEM Mustafa Ruhan, Uygulamalı Ceza Hukuku ve Güvenlik Tedbirleri Hukuku, Seçkin Yayıncılık 2018
- ÖZTÜRK Bahri – ERDEM Mustafa Ruhan, Uygulamalı Ceza Muhakemesi Hukuku, Seçkin Yayınları, 2007
- PARLAR Ali - HATİPOĞLU Muzaffer, 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu Yorumu, Yayın Matbaacılık 2007
- TANER Fahri Gökcan, Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması Suçu Bir Bileşik Suç mudur? Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi Yıl: 2007, Cilt: 56, Sayı:2
- TAŞKIN Şaban Cankat, Bilişim Suçları, Beta Yayınları 2008
- TEZCAN Durmuş – ERDEM Mustafa Ruhan – ÖNOK R. Murat, Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku, Seçkin Yayıncılık 2017
- TOROSLU Nevzat – TOROSLU Haluk, Ceza Hukuku Genel Kısım, Savaş Yayınevi 2018
- TOROSLU Nevzat, Ceza Hukuku Özel Kısım, Savaş Yayınevi 2018
- TUFANOĞLU İshak, Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması, Yüksek Lisans Tezi 2014
- TURAN Metin, Bilişim Hukuku, 2017 Seçkin Yayıncılık
- TURAN Metin – KÜLCÜ Özgür, Türkiye’de Bilişim Suçlarının Tanımlanması ve Yaşanan İhlallere Yönelik İçerik Analizi, Türk Kütüphaneciliği Dergisi, Yıl:2014, Cilt:28, Sayı:1
- SOYASLAN Doğan, Ceza Hukuku Özel Hükümler, Yetkin Yayınları 2016

- ŞAHBAZ İbrahim, Açıklamalı ve İçtihatlı Türk Ceza Kanunu 2. Cilt, Yetkin Yayınları 2016
- UZAK, Serkan; "Ceza Hukukunda Banka ve Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması, Yüksek lisans tezi", İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2008,
- YAŞAR Osman- GÖKCAN Hasan Tahsin- ARTUÇ Mustafa, Yorumlu Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, Adalet Yayınevi 2014
- YENİDÜNYA A. Caner- DEĞİRMENCİ Olgun, Mukayeseli Hukukta ve Türk Hukukunda Bilişim Suçları, 2003 Legal Yayıncılık
- Eyüp YILMAZ, Türkiye'de Kredi Kartı Uygulaması ve Ekonomik Etkileri. İstanbul, Türkmen Kitabevi, 2000
- YILMAZ Zekeriya- ERGİN İsmail, Dolandırıcılık Suçları, Adalet Yayınevi 2005
- YILMAZ Sacit, Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması Suçu, TBB Dergisi, Sayı:87, Yıl: 2010
- YURTCAN Erdener, Ceza Muhakemesi Hukuku (CMK) Şerhi, Adalet Yayınevi, 2013
- YURTCAN Erdener, Yargıtay Kararları Işığında Türk Ceza Kanunu Genel Hükümler, Türkiye Barolar Birliği Yayınları 2015
- ZAFER Hamide, Ceza Hukuku Genel Hükümler, Beta Basım A.Ş. 2016

Süleyman SAPANOĞLU

Yargıtay 8. Hukuk Dairesi
Onursal Başkanı

DEVLETİN MİRASÇILIĞI

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Devletin Mirasçılığı
Süleyman Sapanoğlu

Hukuk Yayınları Dizisi – 3040

Birinci Baskı : Ocak, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8038 – 70 – 5

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Ay-bay Kırtasiye İnş. Gıda Paz. ve Tic. Ltd. Şti.

Sertifika No: 46661

Tel: (0 312) 472 58 55 - Ankara

KAYNAKÇA

- Akipek,Jale/Akıntürk/Turgut Akıntürk: Eşya Hukuku, Ankara 2009
- A. Nusret Ozanalp: Tapulama Kanununun Şerhi, Ankara 1976
- Ayiter; Nuşin/Kılıçoğlu; Mustafa: Ankara 1989
- Düzceer, Ali Rıza: Kazandırıcı Zamanaşımıyla Taşınmaz İktisabı, Ankara 1994
- Eren; Fikret: Borçlar Hukuku Genel Hükümler
Ankara 2012
- Eren, Fikret/Yücer Aktürk, İpek, Türk Miras Hukuku, Ankara 2020
- Gençcan İ Ö. Uğur: Miras Hukuku, Ankara 2016
- Göğçer; Erdoğan: Devletler Hususi Hukuku, Ankara 1975
- İmre; Zahit: Türk Miras Hukuku, İstanbul 1960
- İmre; Zahit/Erman; Hasan: Miras Hukuku, İstanbul 2013
- Kılıçoğlu; A. Mustafa: Miras Hukuku, Ankara 2009
- Kocayusufpaşaoğlu; Necip: Miras Hukuku, İstanbul 1992
- Kuru; Baki, İstinaf Sistemine Göre Yazılmış Medeni Usul Hukukuk, İstanbul 2016
- Oğuzman; M. Kemal: Miras Hukuku Dersleri, İstanbul 1978
- Oğuzman, Kemal/Seliçi,Özer/ Oktay. Özdemir, Sabiha: Eşya Hukuku, İstanbul 2006
- Öncülokur; Mustafa: Devletin Mirasçılığı; Ankara 2021
- Özdemir, Şükrü; Gayrimenkul Miras Davaları ve Yabancıların Mülk Edinmeleri, Ankara 1986
- Özuğur:A. İhsan: Türk Miras Hukuku, Ankara 2001
- Pekcanitez, Hakan/Atalay. Oğuz/ Özekes, Muammer: Medeni Usul Hukuku Ankara 2001

Sapanoğlu: Süleyman: Kanunlar Uyarınca Devlete Kalan Taşınmazlar
Ankara 2020

Sungurbey, İsmet: Medeni Hukuk Sorunları, C. 5, sh. 421 ve dv. İstanbul
1984

Şener: Esat: Miras Hukuku, Ankara 1977

Tekinayi Selahattin/Akman, Servet/Burcuoğlu, Haluk/Altop, Atilla:
Eşya Hukuku, İstanbul 1989

Feyyaz BURUS

ASKERİ CEZA KANUNU'NDA DÜZENLENEN

SIRF ASKERİ SUÇLAR

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Askeri Ceza Kanunu'nda Düzenlenen Sırf Askeri Suçlar
Feyyaz Burus

Hukuk Yayınları Dizisi – 3033

Birinci Baskı : Ocak, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8038 – 71 – 2

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Vadi Grafik Tasarım Ltd. Şti.
İvedik Org. San. Bölgesi 1420. Cadde
No: 58/1 Yenimahalle/Ankara
Tel: 0 312 395 85 71
Sertifika No: 47479

KAYNAKÇA

- Akbulut, Emre, "İhmal Suretiyle Kasten Adam Öldürme", *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, 66 (2009)
- Akdeniz, Yasin, "Askeri Ceza Hukukunda firar suçları" (Ankara Üniversitesi, 2007)
- Arısoy, Mine, "Hakaret", *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, 2007
- Artuk, Mehmet Emin, Ahmet Gökçen, M. Emin Alşahin, ve Kerim Çakır, *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, ed. Adalet Yayınları (Ankara, 2021)
- Aslan, M. Yasin, "Sırf Askeri Suçlar ve Ceza Hukukindeki Sonuçları", *TBB Dergisi*, 90 (2010), 195–212
- Aydın, Devrim, "Suça Teşebbüs", *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 1 (2006)
- Aydın, Murat, "İşlenemez Suç (Elverişsiz Teşebbüs)", *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 1 (2013)
- Çelen, Orhan, *En son İçtihatlı, Notlu, Açıklamalı Ek ve Örnekli Askeri Ceza Kanunu*, 2001
- Çelik, Adem, *Yoklama Kaçağı ve Bakaya Suçları* (Ankara, 2012)
- Centel, Nur, Hamide Zafer, ve Özlem Çakmut, *Türk Ceza Hukukuna Giriş* (İstanbul, 2011)
- Değirmenci, Olgun, "Askeri Ceza Hukukunda Emre İtaatsizlikte Israr Suçu", *Kara Harp Okulu Bilim Dergisi*, 18 (2009)
- Değirmenci, Olgun,, *Askeri Ceza ve Disiplin Hukuku* (Ankara: Seçkin Yayınları, 2016)
- Değirmenci, Olgun,, "Türk Ceza Hukukunda Kusurluluğu Ortadan Kaldıran Neden Olarak Amirin Emrini İfa", *Türkiye Adalet Akademisi Dergisi*, 10 (2012)
- Demirağ, Fahrettin, *Askeri Ceza Kanunu* (Seçkin Yayınları, 2020)

- Demirbaş, Timur, *Ceza Hukuku Genel Hükümler* (Ankara: Seçkin Yayınları, 2020)
- Dönmezer, Sulhi, ve Sahir Erman, *Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku Genel Kısım Cilt 1*, 1997
- Duran, Gökhan Yaşar, "Askeri Ceza Hukukunda Amir veya Üste Mukavemet Suçu", *İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 2
- Duran, Gökhan Yaşar, "Askeri Ceza Hukukunda Askerlikten Kurtulmak İçin Hile Yapma Suçu (AsCK 81)", *TBB Dergisi*, 2013, 321–78
- Duran, Gökhan Yaşar, "Askerî Ceza Hukukunda Yoklama Kaçağı, Bakaya, Saklı Suçu (Asck M.63)", *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*2, 128 (2017)
- Duran, Gökhan Yaşar, "Askeri Ceza Kanununda Kendini Askerliğe Yaramayacak Hale Getirmek Suçu (AsCK m.79)", *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi*, 2 (2013), 1031–64
- Duran, Gökhan Yaşar, *Askeri Disiplin Hukuku* (İstanbul, 2012)
- Erem, Faruk, Ahmet Danışman, ve Mehmet Emin Artuk, *Ceza Hukuku Genel Hükümler* (Ankara, 1997)
- Ergutekin, İdris, *Askeri Ceza Hukukunda Emre İtaatsizlik Fiilleri* (Ankara: Seçkin Yayınları, 2016)
- Erman, Sahir, *Askeri Ceza Hukuku, Umumi Kısım ve Usül* (İstanbul: Üçdal Neşriyat, 1983)
- Gökcan, Hasan Tahsin, "Resmi Belgede Sahtecilik Suçu (TCK m. 204)", *Ankara Barosu Dergisi*, 3 (2009)
- Hakeri, Hakan, *Ceza Hukuku Genel Hükümler/Temel Bilgiler* (Ankara: Astana Yayınları, 2020)
- Kangal, Zeynel T., *Askeri Ceza Hukuku* (Ankara: Seçkin Yayınları, 2012)
- Kardaş, H. Ümit, ve Mehmet Çıngı, *Askeri Ceza Kanunu Şerhi C.1* (İstanbul: Legal Yayıncılık, 2014)
- Kardaş, H. Ümit, ve Mehmet Çıngı, *Askeri Ceza Kanunu Şerhi C.2* (İstanbul: Legal Yayıncılık, 2014)
- Kardaş, H. Ümit, ve Mehmet Çıngı, *Askeri Ceza Kanunu Şerhi C.3* (İstanbul: Legal Yayıncılık, 2014)
- Kardaş, Ümit, ve Mehmet Çıngı, *Asker Ceza ve Ceza Yargısı* (İstanbul: Kazacı Yayınları, 2001)

- Katoğlu, Tuğrul, *Ceza Kanunlarının Zaman Yönuinden Uygulanması* (Ankara, 2008)
- Kayançıcek, Murat, *Şerefe Karşı Suçlar* (Ankara, 2008)
- Koca, Mahmut, “Yeni Türk Ceza Kanunu’nda Hukuka Uygunluk Sebepleri”, *Ceza Hukuku Dergisi*, 1 (2006)
- Koca, Mahmut, ve İlhan Üzülmöz, *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler* (Ankara, 2012)
- Koca, Mahmut, ve İlhan Üzülmöz, *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler* (Ankara, 2013)
- Maraş, Hasan, “Türk Askeri Yargısına Eleştirel Bakış” (Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, 2020)
- Özbakan, Hulusi, *İlgili Mevzuatı ile İçtihatlı, Gerekçeli, Notlu Açıklamalı Askeri Ceza Kanunu* (Ankara, 1990)
- Özbek, Veli Özer, Koray Doğan, ve Pınar Bacaksız, *Türk Ceza Kanunu Genel Hükümler* (Ankara: Seçkin Yayınları, 2020)
- Özen, Mustafa, “Hakaret Suçu ve İnternet Yoluyla İşlenmesi”, *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, 2008
- Özgenç, İzzet, *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler* (Ankara, 2012)
- Şimşek, Mustafa, “Asya ve Ortadoğu Ülkelerinde Askeri Hizmetten Kaçma Suçları”, *Çağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 7 (2010)
- Soyaslan, Doğan, *Ceza Hukuku Genel Hükümler* (Ankara, 1998)
- Taşkın, Mustafa, “Fransa’da Askeri Yargı”, *TBB Dergisi*, 84 (2009)
- Tezcan, Durmuş, M. Ruhan Erdem, ve Murat Önok, *Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku* (Ankara, 2008)
- Tiftik, Levent, “Türk Askeri Ceza Hukukunda Emre İtaatsizlik Suçları” (Atatürk Üniversitesi, 2004)
- Toroslu, Nevzat, “İftira Cürmünün Hukuki Konusu”, *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 37 (1980), 107–28
- Tozman, Önder, “İhmal Suçlarında Teşebbüs ve Gönüllü Vazgeçme”, *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, 2009
- Türk Dil Kurumu, *Türkçe Sözlük C.2*, 1998

Ulukanlıgil, Metin, “Askeri Yargıda İtaatsizlik Suçları” (Marmara Üniversitesi, 2001)

YENİDÜNYA, Ahmet Caner, ve Mehmet Emin ALŞAHİN, “Bireyin Şerefine Karşı Suçlar”, *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, 68 (2007)

Yüceer, Bilal, *Askerlikte Emir Müessesesi* (Ankara, 1986)

Zafer, Hamide, *Ceza Hukuku Genel Hükümler TCK m.1-75* (İstanbul, 2019)

M. Sc. Dt. Evin TOKER

**DİŞ HEKİMLİĞİNDE
TİBBİ UYGULAMA
HATALARINDAN DOĞAN
CEZAI SORUMLULUK**

**ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022**

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Diş Hekimliğinde Tıbbi Uygulama Hatalarından Doğan Cezai Sorumluluk
Evin Toker

Hukuk Yayınları Dizisi – 3037

Birinci Baskı : Ocak, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8038 – 74 – 3

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
İstanbul

Fax : (0312) 231 17 10

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : adalety@adaletyayinevi.com

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-

Tel : (0216) 305 72 81

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Vadi Grafik Tasarım Ltd. Şti.
İvedik Org. San. Bölgesi 1420. Cadde
No: 58/1 Yenimahalle/Ankara
Tel: 0 312 395 85 71
Sertifika No: 47479

KAYNAKLAR

- A Short History of Dentistry in Edinburgh (2000). Erişim Adresi: [https://museum.rcsed.ac.uk]. Erişim Tarihi: 23/03/2019 .
- AKBULUT U (2013). Diş Hekimliği Dñnyanın En Eski Mesleklerinden Biridir. Erişim Adresi: [www.uralakbulut.com.tr]. Erişim Tarihi: 23/03/2019.
- ALOBAİD A S, ALNEFAİE R O, ELNAGER M A, Unique Case of Dental Practice Negligence Using Calcium Hydroxide Intracanal Medicament: A Case Report, KKU Journal of Medical Sciences-2017: Volume 2 Number 1
- ALPASLAN G (2005). Diş Hekimliği Tarihi. Hacettepe Üniversitesi Yayınları, Ankara.
- Anayasa 2709 s Kanun, K T:07.11.1982, RG:09.11.1982, s.17863. Erişim Adresi: [https://www.tbmm.gov.tr]. Erişim Tarihi:21/01.2019, 02/02/2019.
- ARTUÇ M (2008). Kişilere Karşı Suçlar. Adalet Yayınevi, Ankara.
- ARTUK ME, GÖKÇEN A, YENİDÜNYA AC (2014). Ceza Hukuku Genel Hükümler. 8. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara.
- AYGÜN EŞİTLİ E (2015). Hekimin Tıbbi Müdahalesinin Hukuka Uygunluğu, Prof. Dr. Nevzat Toroslu'ya Armağan. Cilt:1, Ankara Üniversitesi Yayınları, no:459, Ankara.
- AYGÜN EŞİTLİ E (2013). Ceza Hukukunda Çocuğun Rıza Açıklama Ehliyeti, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, s.106.
- BHADAURİA U S, DASAR P L, MISHRA P, GODHA S, Medico-Legal Aspect of Dental Practice, Clujul Med 2018 Jul;91(3): 255-258
- BULUT G (2013). Diş Hekiminin Yasal Sorumluluğu. Adalet Yayınevi, Ankara.
- CENTEL N, ZAFER H, ÇAKMUT Ö (2008). Türk Ceza Hukukuna Giriş. 5. Baskı, Beta Basım, İstanbul.

- DEMİR M (2018). Hekim ve Hastane Yönünden Tıbbi Sorumluluk Hukuku. Yetkin Yayıncılık, Ankara.
- DEMİRBAŞ T (2012). Ceza Hukuku Genel Hükümler. 8 Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- Dentistry Skill and Superstition (1999). Erişim Adresi: [<https://science.jrank.org>]. Erişim Tarihi: 23/03/2019.
- Dentistry in Ancient Egypt (2012). Erişim Adresi: [<https://www.researchgate.net>]. Erişim Tarihi: 23/03/2019.
- Diş Hekimliği Tarihçesi (2015). Erişim Adresi: [<http://www.tdb.org.tr>]. Erişim Tarihi: 23/03/2019.
- DÖNMEZER S (2003). Genel Ceza Hukuku Dersleri. Şefik Matbaası, İstanbul.
- DÖNMEZER S, ERMAN S (1969). Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku. İstanbul Üniversitesi Yayınları, İstanbul.
- EREM F, DANIŞMAN A, ARTUK ME (1997). Ceza Hukuku Genel Hükümler 14. Baskı Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- Geçmişten Günümüze Dişhekimliği Eğitimi (2018). Erişim Adresi: [<http://www.tdb.org.tr>]. Erişim Tarihi: 23/03/2019.
- GELBİER S (2005). 125 Years of Developments in Dentistry, 1880-2005. Part 2: Law and the Dental Profession. Erişim Adresi: [<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed>]. Erişim Tarihi: 23/03/2019.
- GÜZEL S, BALCI Y, ÇETİN G (2013). Türk Ceza Kanununda Tanımlanan Yaralama Suçlarının Adli Tıp Açısından Değerlendirilmesi. Adli Tıp Kurumu Başkanlığı, Adli Tıp Uzmanları Derneği, Adli Tıp Derneği, Haziran 2005, Güncelleme: GÜNDOĞMUŞ UN, BALCI Y, AKIN MH, Haziran 2013.
- Hacettepe Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi, Diş Hekimliği Tarihi Ders Notları 1992-1993.
- HAFIZOĞULLARI Z, ÖZEN M (2010) . Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler. 3. Baskı, (2015) 8. Baskı, US-A Yayıncılık, Ankara.
- HAFIZOĞULLARI Z, ÖZEN M (2016), Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler Kişilere Karşı Suçlar, 5. Baskı, US-A Yayıncılık, Ankara.

HANGANU B, BİRLESCU A E, HLEŞCU A A, MANOILESCU I S, IONESCU S, IOAN B G, Death in Dental Medicine-Literature Data, Romanian Journal of Oral Rehabilitation, Vol:11 No:1 January-March 2019

History of Dentistry. Erişim Adresi: [<https://www.adea.org>]. Erişim Tarihi: 23/03/2019.

Johns Hopkins Leads First 12 Patient Multicenter Domino Donor Kidney Transplant. Erişim Adresi: [<https://www.hopkinsmedicine.org>] Erişim Tarihi:14.04.2019.

Kenya'da Yanlış Kişiyeye Beyin Ameliyatı. Erişim Adresi: [<https://www.medimagazin.com.tr>]. Erişim Tarihi:12.04.2019.

KOCA M, ÜZÜLMEZ İ (2015). Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler. 8. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara.

KUMARI S, MISHRA S K, CHOWDHARY R, Dental Negligence; its time to overcome it, Sci Dental Journal 2020, Volume:4, Issue:2, Page:39-43

LORENZİ R (2015). Oldest Dentistry Found in 14000 Year Old Tooth. Erişim Adresi: [<https://www.seeker.com>]. Erişim Tarihi: 23/03/2019.

LYNCH CD (2006). Pierre Fauchard the father of modern dentistry. Erişim Adresi: [<http://web.deu.edu.tr/radyolojiabd/malpraktis.html>] Erişim Tarihi:08.04.2019.

ÖNDER A (1992). Ceza Hukuku Genel Hükümler. Yenilenmiş 2. Basım Cilt 2, Beta Basım, İstanbul.

ÖZALP T, ÖZALP F (2014). Hekimin Cezai Sorumluluğu. Adalet Yayınevi, Ankara.

ÖZBEK ÖV, KANBUR NM, DOĞAN K, BACAKSIZ P, TEPE İ (2012). Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, Güncellenmiş 4. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara.

ÖZDEMİR M H, SARACOĞLU A, UZUNOĞLU ÖZDEMİR A, ERGONEN A T, Dental Malpractice Cases in Turkey During 1991-2000, Journal of Clinical Forensic Medicine 12 (2005) s.137-142

ÖZEK Ç (1966). Tıbbi Müdahalelerden Doğan Sorumluluklarla İlgili Genel Prensipler, İTFM, Cilt:29, s.1, İstanbul. ÖZLÜ Z. Halk Hekimliğinden Dış Hekimliğine 19. Yüzyılda Osmanlı Devletinde Dışçılık Mesleği. Erişim Adresi: [<https://www.academia.edu>]. Erişim Tarihi: 23/03/2019.

- SOYASLAN D (2018). Ceza Hukuku Genel Hükümler. 8. Baskı, Yetkin Yayınevi, Ankara.
- SOYASLAN D (2014). Ceza Hukuku Özel Hükümler. Güncelleştirilmiş 10. Baskı, Yetkin Yayınevi, Ankara.
- TANERİ G (2014). Uygulamadan Örnek Hükümlerle Türk Hukukunda Hekim Ceza Sorumluluğu. Bilge Yayınevi, Ankara.
- TEZCAN D, ERDEM MR, ÖNOK RM (2018). Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku. Güncellenmiş 14. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- Tıbbi Deontoloji Nizamnamesi RG: 19/02/1960 s.10436. Erişim Adresi: [www.turkhukuksitesi.com] Erişim Tarihi: 09/01/2019.
- TOROSLU N (1970). Cürümlerin Tasnifi Bakımından Suçun Hukuki Konusu. Sevinç Matbaası, Ankara.
- Stone Age Man Used Dentist Drill (2006). Erişim Adresi: [http://news.bbc.co.uk/2/hi/science/nature]. Erişim Tarihi:23/03/2019
- 3224 sayılı Kanun. Erişim Adresi: [http://www.tdb.org.tr/mevzuat]. Erişim Tarihi: 26/03/2019.
- 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu. Erişim Adresi: [https://www.resmigazete.gov.tr]. Erişim Tarihi:10/03/2019.

Cem Alper AKDOĞAN

Hâkim

TÜRK HUKUKU VE
AVRUPA İNSAN HAKLARI SÖZLEŞMESİ AÇISINDAN

TEMEL BİR İNSAN HAKKI OLARAK

**ADİL YARGILANMA
HAKKI**

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Türk Hukuku ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Açısından
Temel Bir İnsan Hakkı Olarak Adil Yargılanma Hakkı
Cem Alper Akdoğan

Hukuk Yayınları Dizisi – 3039

Birinci Baskı : Ocak, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8038 – 75 – 0

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Ay-bay Kırtasiye İnş. Gıda Paz. ve Tic. Ltd. Şti.
Sertifika No: 46661
Tel: (0 312) 472 58 55 - Ankara

KAYNAKÇA

KİTAPLAR

- Akad, Mehmet; Bihterin Vural Dinçkol; Nihat Bulut. **Genel Kamu Hukuku**, Der Yayınları, 14.Baskı, İstanbul, 2018.
- Akıllıoğlu, Tekin. **Temel Belgelerde İnsan Hakları, İnsan Hakları 1, Kavram, Kaynaklar ve Koruma Sistemleri**, AÜSBF İHM Yayınları, 1999.
- Akıncı, Müslüm. **İdarî Yargıda Âdil Yargılanma Hakkı**, Turhan Kitabevi, 1.Baskı, Ankara, 2008.
- Alatlı, Alev. **Batı'ya Yön Veren Metinler Cilt 3**, Alfa Yayıncılık, İstanbul, 2016.
- Aliefendioğlu, Yılmaz. **Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Anayasal Açıdan Adil Yargılanma Hakkı**, Anayasa Mahkemesi Yayınları, Ankara, 1993.
- Ambos, Kai. "Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi ve Yargılama Hakları", **Adil Yargılanma Hakkı ve Ceza Hukuku**, (Ed. ve Çev. Yener Ünver), Seçkin Yayınları, Ankara, 2004.
- Aşçıoğlu, Çetin. **Doğru ve Güvenli Yargılanma Hakkımız Var**, Ankara 1995.
- Avrupa İnsan Hakları 6.Madde Rehberi Adil Yargılanma Hakkı-Medeni Hukuk Yönü**, Avrupa Konseyi, 2013.
- Aybay, Rona. **Yabancılar Hukuku**, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, 2.Baskı, İstanbul, 2007.
- Azaklı, Murat. **Bireysel Başvuruda Hukuk Davalarına İlişkin Kararlar**, Anayasa Mahkemesi Yayınları, Ankara, 2017.
- Bakırcı, Fahri ve Şeref İba. **Gerekçeli ve Notlu 1982 Anayasası**, Turhan Yayınları, Ankara, 2017.
- Başlar, Kemal. **Türk Mahkeme Kararlarında Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi**, Avrupa Konseyi Yayını, 2008.

- Bıçak, Vahit. **Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararlarında İfade Özgürlüğü**, Liberal Düşünce Topluluğu, Ankara, 2002.
- Boyar, Oya “**İnsan Hakları Avrupa Mahkemesi Kararlarında Adli Yardım Ve Adil Yargılanma Hakkı**”, **Disiplinler Arası Yaklaşımla İnsan Hakları**, (Ed. Selda Çağlar), Beta Yayınları, İstanbul, 2010.
- Centel, Nur. **Ceza Muhakemesi Kanunu’nda Hakim Tarafsızlığı**, Kazancı Yayınları, İstanbul, 1996.
- Cin, Turgay. **İnsan Hakları ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi**, Ege Üniversitesi Yayınları, İzmir, 2017.
- Çayan, Gökhan. **Adil Yargılanma Hakkı**, Legal Yayıncılık, İstanbul, 2016.
- Çeçen, Anıl. **Adalet Kavramı**, Turhan Kitabevi, 3.Baskı, Ankara, 2003.
- Çelik, Abdullah, **Adil Yargılanma Hakkı Rehberi**, Anayasa Mahkemesi Yayınları, 1.Baskı Ankara, 2014.
- Çine, Özcan. **Bağımsız ve Yansız Yargılanma Hakkı**, TODAİE, 1.Baskı, Ankara, 2000.
- Doğru, Osman ve Atilla Nalbant. **İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi Açıklama ve Önemli Kararlar 1.Cilt**, Legal Yayıncılık, 2.Baskı, İstanbul, 2016.
- Eren, Abdurrahman, **Türkiye’de İnsan Haklarının Korunması, Uluslararası Korunma Mekanizmaları ve Ulusal İnsan Hakları Kurumlarının Rolü**, Turhan Kitabevi, Ankara, 2007.
- Döner, Ayhan. **İnsan Haklarının Uluslararası Alanda Korunması ve Avrupa Sistemi**, Seçkin Yayınları, Ankara, 2003.
- Dönmezer, Sulhi, **İzmir Barosu Yargı Reformu 2000 Sempozyumu**, İzmir Barosu Yayınları, İzmir, 2000.
- Erdoğan, Gülnür. **Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararları Işığında Medeni Yargıda Adil Yargılanma Hakkı**, Adalet Yayınevi, Ankara, 2011.
- Fendoğlu, Hasan Tahsin. **Türk Hukuk Tarihi**, Filiz Kitabevi, İstanbul, 2000.
- Gemalmaz, M. Semih. **İnsan Hakları Belgeleri Cilt 3**, Boğaziçi Üniversitesi Yayınevi, İstanbul, 2003.
- Gemalmaz, M. Semih. **Ulusalüstü İnsan Hakları Hukukunun Genel Teorisine Giriş**, Beta Yayınları, İstanbul, 2003.

- Gözübüyük, A. Şeref ve Feyyaz Gölcüklü. **Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Uygulaması - Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi İnceleme ve Yargılama Yöntemi**, Turhan Kitabevi, 11.Baskı, Ankara, 2016.
- Grabenwater, Christoph. "Yargılama Güvenceleri-Adil Yargılanma Hakkı (İHAS madde 6), (Ed. Yener Ünver ve Çev. Osman Can), **Adil Yargılanma Hakkı ve Ceza Hukuku** Seçkin Yayınları, Ankara, 2004.
- İlhan, Cengiz. **Günümüz Türkçesiyle Mecelle**, Yetkin Yayınları, Ankara, 2014.
- İnalçık, Halil. **Osmanlı'da Devlet, Hukuk ve Adalet**, Kronik Kitap, İstanbul, 2019.
- İnceoğlu, Sibel. "Adil Yargılanma Hakkı", **İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi ve Anayasa Mahkemesine Bireysel Başvuru Kapsamında Bir İnceleme**, Yüksek Yargı Kurumlarının Avrupa Standartları Bakımından Rollerinin Güçlendirilmesi Projesi Basımı, Beta Yayıncılık, 1.Baskı, 2013.
- İnceoğlu, Sibel. **Adil Yargılanma Hakkı, Anayasa Mahkemesine Bireysel Başvuru El Kitapları Serisi-4**, (Adil Yargılanma El Kitabı) Ankara, 2018.
- İnceoğlu, Sibel. **İnsan Hakları Avrupa Mahkemesi Kararlarında Adil Yargılanma Hakkı Kamu ve Özel Alanlarında Ortak Yargısal Hak ve İlkeler**, (Adil Yargılanma Hakkı), Beta Basım, 4.Baskı, İstanbul, 2013.
- Kaboğlu, İbrahim Ö. **Özgürlükler Hukuku 1**, İmge Kitabevi, 2013.
- Kalabalık, Halil. **İnsan Hakları Hukuku (Kavram-Uygulama-Hak ve Ödevler)**, 3.Baskı, Anakara, 2013.
- Kapani, Münci, **Kamu Hürriyetleri**, Yetkin Yayınları, Ankara, 2013.
- Karakehya, Hakan. **Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 6. Maddesi (Adil Yargılanma Hakkı) Bağlamında Ceza Muhakemesinde Duruşma**, Savaş Yayınları, Eskişehir, 2007.
- Kaşıkkara, Serhat. **Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Çerçevesinde Adil Yargılanma Hakkı Ve Türkiye**, Adalet Yayınevi, Ankara 2009.
- Kunter, Nurullah ve Feridun Yenisey. **Muhakeme Hukuku Dalı Olarak Ceza Muhakemesi Hukuku**, Beta Yayınları, İstanbul, 2002.
- Mole, Nuala ve Catharina Harby. **Adil Yargılanma Hakkı**, İnsan Hakları Kitapları, 2001.
- Nohutçu Ahmet. **Anayasa Hukuku**, 4.Baskı, Savaş Yayınları, Ankara, 2012.

- Organization for Security and Co-operation in Europe, Legal Digest of International Fair Trial Rights, OSCE-ODIHR Yayınları, 2012.
- Öktem, Niyazi ve Ahmet Ulvi Türkbağ. **Felsefe, Sosyoloji, Hukuk ve Devlet, Der Yayınları**, 2.Baskı, 2014.
- Özbudun, Ergun, **Türk Anayasa Hukuku**, 18.baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, 2018.
- Özcan, Hüseyin. **Ansiklopedik Hukuk Sözlüğü**, Alfa Yayınevi, 7.Basım, 1993.
- Öztan, Bilge. **Medeni Hukukun Temel Kavramları**, Turhan Kitabevi, Ankara, 2019.
- Öztürk, Bahri ve Mustafa Ruhan Erdem. **Uygulamalı Ceza Hukuku ve Güvenlik Tedbirleri**, Seçkin Yayınları, Ankara, 2016.
- Öztürk, Bahri; Veli Özer Özbek; Mustafa Ruhan Erdem. **Uygulamalı Ceza Muhakemesi Hukuku**, Seçkin Yayınları, 6.Baskı, 2001.
- Pekcanitez, Hakan; Oğuz Atalay; Muhammet Özkes. **Medeni Usul Hukuku**, Vedat Kitapçılık, 6.Baskı, İstanbul, 2018.
- Savcılar İçin İnsan Hakları El Kitabı**, 3. Baskı, Ankara Barosu Yayınları, Ankara, 2006.
- Takcı, Tuğçe. **Türk ve Avrupa Hukukunda Temel Hak Boyutuyla Adil Yargılanma Hakkı**, Adalet Yayınevi, Ankara 2017.
- Tanör, Bülent. **Osmanlı-Türk Anayasal Gelişmeleri**, YKY, 27.Baskı, İstanbul, 2016.
- Tanör, Bülent. **Türkiye'nin İnsan Hakları Sorunu**, BDS yayınları, 3.Baskı, İstanbul,1994.
- Tanör, Bülent ve Necmi Yüzbaşı. **1982 Anayasası'na Göre Türk Anayasa Hukuku**, Beta Yayıncılık, 16.Baskı, İstanbul, 2016.
- Tezcan, Durmuş; Mustafa Ruhan Erdem; Oğuz Sancakdar; Rıfat Murat Önok. **İnsan Hakları El Kitabı**, Seçkin Yayınları, 6.Baskı, Ankara, 2016.
- Turan, Hüseyin. **İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi'nde ve Türk Hukukunda Adil Yargılanma Hakkı**, Adalet Yayınevi, Ankara, 2016.
- TÜSİAD, **Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Adil Yargılanma İlkesi Işığında Hukuk Devleti ve Yargı Reformu: Anayasa Hukuku, İdare Hukuku ve Ceza Hukuku Açısından**, TÜSİAD Yayınları, 2003.

- TÜSİAD, **Yargılama Düzeninde Kalite**, TÜSİAD Yayınları, 1998.
- Uluslararası Af Örgütü, **Adil Yargılanma Hakkı**, Çev: Fadil Ahmet Tamer ve Erol Kaplan, İletişim Yayınları, İstanbul, 2000.
- Ünal, Şeref. **Temel Hak ve Özgürlükler ve İnsan Hakları Hukuku**, Yetkin Yayınları, Ankara, 1997.
- Vitkauskas, Dovydas ve Grigoriy Dikov. **Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Kapsamında Adil Yargılanma Hakkının Korunması, Uygulamacılar İçin El Kitabı**, Dovydas Vitkauskas tarafından hazırlanan 2. Baskı, Avrupa Konseyi,, (Çev. Av.Serkan Cengiz), 2018.
- Yıldız, Mustafa. **Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Yargısı**, Alfa Yayıncılık, İstanbul, 1998.
- Yurtcan, Erdener. **Ceza Muhakemesi Kanunu Şerhi**, 9.Baskı, Seçkin Yayınları, 2019.
- Yürük, Ayşe Tülin ve Selman Karakul. **Çağdaş Toplumda İnsan Haklarının Doğuşu ve Gelişimi**, Anadolu Üniversitesi Ders Kitabı No:1020, Eskişehir, 1998.
- Zabunoğlu, Yahya. **Adil Yargılanma Hakkı ve İdari Yargı**, İzmir Barosu Yargı Reformu 2000 Sempozyumu, İzmir Barosu Yayınları, İzmir, 2000.

MAKALELER VE TEZLER

- Ahtıhan, Canan. **Türk Ceza Hukuku'nda Adil Yargılanma Hakkı** (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2009.
- Akgül, Sadık. **Adil Yargılanma Sorunu** (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2011.
- Akıllıoğlu, Tekin. **“İnsan Hakları ve Yönetim Hukuku: Avrupa Yönetim Hukukunun Oluşmasında Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararlarının Rolü”**
- Aslan, Metin. **“İnsan Haklarının Evrimci Özelliği ve Bütünselliği”**, **Ceza Hukuku Dergisi**, Sayı:2, İstanbul, 2008.
- Aydın, Bihter. **Türk İdari Yargı Düzeninde Adil Yargılanma Hakkı**, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2012.

- Bilir, Faruk. **1982 Anayasası'nın 90.maddesi Çerçevesinde Uluslararası Sözleşmeler ve İç Hukuka Etkisi** (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2007.
- Çılğın, Ayşe Gül. "Platon'un Adalet ve Filozof Kral Anlayışı", **İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi**, Cilt:7 Sayı:1, 2018.
- Çırak, İsmail Çağlayan. **Temel Bir İnsan Hakkı Olarak Adil Yargılanma Hakkı**, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2010.
- Dinç, Güney. "Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ne göre Silahların Eşitliği", **TBB Dergisi**, Sayı:57, 2005.
- Ekinci, Ahmet. **Anayasa Mahkemesi'ne Bireysel Başvuru Yolunda Adil Yargılanma Hakkı**, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2015.
- Erol, Muhammed Akif. "Adil Yargılanma Hakkı ve Yüksek Askeri Şura Kararları", **Yeni Türkiye Dergisi İnsan Hakları Özel Sayısı 2**.
- Erşen, Serkan. **Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Türk Hukukunda Adil Yargılanma Hakkı** (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2007.
- Erşen, Serkan. **Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Türk Hukukunda Adil Yargılanma Hakkı** (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2007.
- Günay, Meryem. "Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararları Işığında Adil Yargılanma Hakkı", **Adalet Dergisi**, Sayı:48, 2014.
- Ianucenco, Alina. "Adli Sistemin Bağımsızlığı, Tarafsızlığı ve Mesuliyeti", **Anayasa Yargısı Dergisi**, Cilt:27 Yıl:2010.
- Kocaoğlu, Serhat Sinan. "Susma Hakkı", **Ankara Barosu Dergisi**, Sayı:1, 2011.
- Özdemir, Kenan. "Adil Yargılanma Hakkı ve Makul Süre", **Adalet Dergisi**, Sayı:1, 1999.
- Özmen, Necmeddin. **Adil Yargılanma İlkesi'nin Gelişim Süreci ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Çerçevesinde Adil Yargılanma Hakkı**, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2007.
- Saatçioğlu, Demet. **Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Bağlamında Adil Yargılanma Hakkı**, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2014.

- Sanıvar, Ramadan. **Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 6.maddesi Çerçevesinde Adil Yargılanma Hakkı ve Sanığa Tanınan Temel Güvenceler** (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Doğu Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2002.
- Tanrıver, Süha. "Hukuk Yargısı (Medeni Yargı) Bağlamında Adil Yargılanma Hakkı", **TBB Dergisi**, Sayı: 53, 2004.
- Taşkın, Mustafa. "Ceza Yargılamasında Görevsizlik Kararları ve Bunun Yargılama Sürelerine Etkisi", **Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi**, Sayı:4, 2016.
- Toydemir, Seçkin. **Adil Yargılanma Hakkı Çerçevesinde Türk İdari Yargı Sistemi** (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul Bilgi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2013.
- Turhan, Aydın. "İnsan Hakkı Kuşakları Arasındaki Tamamlayıcılık İlişkisi", **İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt:4, Sayı 2, 2013.
- Türkel, Adem. **Ceza Yargılamasının Kovuşturma Aşamasında Adil Yargılanma Hakkı**, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi) Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2010.
- Türmen, Rıza. "Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin İç Hukukumuzaya Etkileri", **Anayasa Yargısı Dergisi**, Sayı:17, 2000.
- Uygur, Gülriz. "Adalet ve Hukuk Devleti", **Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt:53, Sayı:3, 2004.
- Uzun, Gözde. **Anayasa Mahkemesine Bireysel Başvuru Yolunda Adil Yargılanma Hakkı** (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Çankaya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 2018.
- Ünal, Şeref. "Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Türkiye", **Adalet Dergisi**, Adalet Bakanlığı Yayınları, Sayı:1, 1999.
- Ünal, Şeref. "İnsan Haklarının Tarihi, Felsefi ve Hukuki Temelleri", **Ankara Barosu Dergisi**, Sayı:1, 1994.
- Versan, Rauf. "Adil Yargılama Üzerine" **İstanbul Barosu Dergisi**, Sayı:1, İstanbul, Yıl:1990.
- Yaltı, Başar. **Hukuk Devleti Perspektifinden Avukatların Adil Yargılanma Algısı** (Yayınlanmamış Doktora Tezi), İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2018.
- Yüksel, Hatice. **Uluslararası Sözleşmelerde ve Türk Hukukunda Adil Yargılanma Hakkı**, Başbakanlık Uzmanlık Tezi, Ankara, 2010.

İNTERNET SİTELERİ

- buder.org.tr/Kutuphane/haticeyuksel.pdf
- hudoc.echr.coe.int/tur
- kararlaryeni.anayasa.gov.tr
- sgb.adalet.gov.tr/Duyurular/yargida-hedef-sure-uygulamasi-baslamistir.html
- www.avrupa.info.tr/tr/avrupa-birligi-temel-haklar-bildirgesi-708
- www.danistay.gov.tr/upload/3_adilyargilamahakki.pdf
- www.echr.coe.int/Documents/Convention_TUR.pdf
- www.echr.coe.int/Documents/Convention_TUR.pdf
- www.idare.gen.tr/akillioglu-insan.htm
- www.inhak.adalet.gov.tr/ara/karar/karakocvedigerleri.pdf
- www.inhak.adalet.gov.tr/istatistik/2018/2018istatistikler.html
- www.istanbulbarosu.org.tr/files/docs/Magna2017-2.pdf
- www.tdk.gov.tr
- http://www.inhak.adalet.gov.tr/kararlarin_icrasi/kararlarinicrasi_bilgi.html
- www.anayasa.gov.tr/media/4526/alina_ianucenco.pdf
- www.yayin.adalet.gov.tr/adaletdergisi/01.sayi/7kenan.pdf

ANAYASA MAHKEMESİ KARARLARI

BİREYSEL BAŞVURU KARARLARI

- Abdulkerim Kavak ve diğerleri Başvurusu, B.No. 2014/12431, K.T. 12.04.2017
- Abdullah Altun Başvurusu B.No. 2014/2894, K.T. 17.07.2018
- Abdülhamit Kaplan ve diğerleri B. No. 2014/2229, K.T. 18.6.2014
- Adnan Altın başvurusu, B. No:2013/9748 K.t. 7.1.2016
- Ali Atlı Başvurusu B.No. 2013/500 K.T.20.03.2014
- Ali Gürbüz Başvurusu, B. No: 2013/724 K.T. 18.01.2013
- Atila Oğuz Boyalı Başvurusu, B. No. 2013/99 K.T. 20.03.2014

- Aysun Toka Başvurusu B. No. 2013/2364, K.T. 07.03.2014
- Ayşe Kadriye Gülçin Karaaslan ve Emine Nurçin Gülbaş Başvurusu B.No.2015/12273 K.T.21.03.2019
- Baran Karadağ başvurusu, B. No: 2014/12906, K.T. 07.05.2015
- Bekir Resuloğlu Başvurusu B. No. 2013/3253, K.T. 16.7.2014
- Caner Kandırmaz Başvurusu, B. No. 2013/3672 K.T. 30.12.2014
- Cevdet Genç Başvurusu B.No. 2012/142, K.T. 08.10.2012
- Cezair Akgül Başvurusu, B. No.2014/10634 K.T. 26.10.2016
- Cihan Yeşil Başvurusu, B. No. 2013/8635, K.T. 6.5.2015
- Çiğdem Aslan ve diğerleri Başvurusu B.No.2015/4774 K.T.07.03.2019
- Demir Dinipak B. No. 2013/7983, K.T. 26.6.2014
- Devran Duran başvurusu B. No: 2014/10405 K.T. 25.05.2017
- E.T.Y.İ A.Ş. B. No. 2013/596 K.T. 08.05.2014
- Emsan Öner Başvurusu, B. No. 2013/1504 K.T. 03.02.2016
- Emsan Öner Başvurusu, B. No. 2013/1504 K.T. 03.02.2016
- Erol Aydeğer Başvurusu, B. No: 2013/4784, K.T. 07.03.2014
- Ersin Ceyhan Başvurusu B. No: 2013/695, K.T.09.01.2014
- Ertuğrul Dalbaş Başvurusu B.No. 2014/7805 K.T. 25.10.2017
- Faik Gümüş Başvurusu B.No.2012/603 K.T.20.02.2014
- Faik Gümüş Başvurusu.
- Güher Ergun ve diğerleri başvurusu, B.No: 2012/13, K.T. 02.07.2013
- Güher Ergun ve Diğerleri, Başvuru Numarası: 2012/13, K.T. 02.07.2013
- Gümüşdere. A.Ş. Başvurusu, B.No. 2014/5093, K.t. 25.10.2017
- Hasan Okan Deligöz Başvurusu B.No.2015/16727 K.T.21.03.2019
- İsmail Cankardeş Başvurusu B.No. 2012/1263 K.T.20.02.2014
- İsmail Taşpınar Başvurusu, 2013/3912, K.t. 6.2.2014
- İsmail Taşpınar Başvurusu, B. No. 2013/3912, K.T. 06.02.2014
- Kırmızı Gaa Ltd Şti Başvurusu, 2013/2370, K.t. 11.12.2014

- Kosifler LTD. ŞTİ. Başvurusu B.No. 2014/2831 K.T. 12.01.2017
- Kürşat Eyol Başvurusu, B. No. 2012/665 K.T. 13.06.2013
- Latif Hacıbekiroğlu Başvurusu, B. No. 2014/6011 K.T. 22.09.2016
- Lokman Sapan Başvurusu, B.No. 2013/723 K.T. 21.11.2013
- Mehmet Ali Bedir ve Tefvik Günay başvurusu, B.No. 2013/4073 K.T. 21.1.2016
- Mehmet Arı B.No.2016/22732 K.T.10.01.2019
- Mesude Yaşar B. No. 2013/2738, K.T. 16.7.2014
- Mesut Ordu Başvurusu 2015/2675, K.t. 13.9.2018
- Nilgün Kaya Başvurusu B.No.2012/1146 K.T.31.12.2014
- Oğuz Tiftikçier Başvurusu, B.No.2013/2091 K.T.04.11.2015
- Osman Asilsoy Başvurusu, 2014/99, K.t. 11.3.2015
- Ömer Sümer Başvurusu B.No.2014/14336 K.T.21.02.2019
- Özkan Şen Başvurusu B. No.2012/791 K.T.07.11.2013
- Rahil Dink ve diğerleri Başvurusu B. No: 2012/848, K.T. 17.7.2014
- Ramazan Ayhan Başvurusu B.No. 2014/2704 K.T. 16.11.2016
- Ramazan Tosun Başvurusu, B. No: 2012/998 K.T. 07.11.2013
- Remzi Durmaz Başvurusu B.No. 2013/1718 K.T.02.10.2013
- Salih Kılıç Başvurusu B. No: 2013/5330, K.T. 21.01.2016
- Sami Özbil başvurusu, B. No: 2012/543, K.t. 15.10.2014
- Selahattin Akyıl Başvurusu B.No.2012/1178, K.T. 07.11.2013
- Sencer Başat ve diğerleri Başvurusu, B.No. 2013/7800 K.T. 18.06.2014
- Umut Sağlam Başvurusu, B.No. 2013/2087 K.T.07.07.2015
- Vesim Parlak başvurusu, B. No. 2012/1034 K.T. 20.03.2014
- Yakup Şimşek Başvurusu B.No: 2017/36064 K.T. 25.12.2018
- Yaşar Yılmaz Başvurusu, B. No. 2013/6183 K.T. 19.11.2014
- Yaşasın Aslan Başvurusu B.No.2013/1134 K.T.16.05.2013

NORM DENETİMİ KARARLARI

- Anayasa Mahkemesi E.2003/7, K.2005/71, K.T. 18.10.2005
- Anayasa Mahkemesi E.2017/109 K.2018/39 K.T. 02.05.2018
- Anayasa Mahkemesi E:2015/18 K.2016/12 K.T. 10.02.2016
- Anayasa Mahkemesi E.1991/18, K.1992/20, K.T. 31.03.1992
- Anayasa Mahkemesi E.1991/18, K.1992/20, K.T. 31.03.1992
- Anayasa Mahkemesi E.2010/32, K.2011/105, K.T. 16.06.2011
- Anayasa Mahkemesi E.2014/92 K.2016/6 K.T. 28.01.2016
- Anayasa Mahkemesi E.2008/102 K.2010/14 K.T. 21.01.2010
- Anayasa Mahkemesi E.2014/164 K.2015/12 K.T. 14.01.2015

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ KARARLARI

- Arı v. Türkiye B.No.13331/07 K.T. 11.01.2011
- Ashingdane v. Birleşik Krallık, B.No.9490/81 K.T.28.05.1985
- Atkinson. Crook ve the Independent v. Birleşik Krallık B. No.13366/87 K.T. 03.12.1990
- Axen v. Almanya, B.No.8273/78 K.T. 08.12.1983
- Barbera, Messegue ve Jabardo v. İspanya B.No.10590/83 K.T. 06.12.1988
- Beaumartin v. France, B.No. 15287/89, K.T. 25.10.1994
- Belilos v. İsviçre, B.No.10328/83, K.T.29.04.1988
- Bucholz v. Almanya B. No. 7759/77 K.T. 06.05.1981
- Bükler v. Türkiye, B. No. 29921/96 K.T 24.10.2000
- Campbell ve Fell v. Birleşik Krallık, B.No.7819/77 K.T. 28.06.1984.
- Capuano v. İtalya K.T. B. No 9381/81 25.06.1981
- Colozza ve Rubinat v. İtalya B. No 9024/80 K.T. 12.02.1985
- Da Haes ve Gijssels v. Avusturya B.No. 1996/626 K.T. 24.02.1997
- Delcourt v. Belçika B.No. 2689/65 K.T. 17.01.1970; Kaşıkara, s.155
- Deweer v. Belçika B. No.6903/75 K.T. 27.02.1980

- Diennet v. Fransa B.No. 18160/91 K.T. 26 .09.1995
- Eckle v. Almanya B.No. 8130/78 K.T. 15.07.1981
- Fey v. Avusturya B.No.14396/88, K.T.24.02.1993
- Findlay v. İngiltere B.No.22107/93 K.T.25.02.1997
- Foucher v. Fransa B.No.22209/93 K.T.18.03.1997
- Golder v. Birleşik Krallık B.No.4451/70 K.T. 21.02.1975
- Göç v. Türkiye, B.No.36590/97 K.T. 09.11.2000
- Gregacevic v. Hırvatistan, B. No: 58331/09, K.T. 10.07.2012
- Guincho v. Portekiz B.No 8990/80 K.T.10.07.1984
- Habsburg-Lothringen v. Avusturya, B. No. 15344/89 K.T.1989
- Håkansson ve Stuesson v. İsveç, B.No 11855/85 K.T. 21.02.1990
- Hauschildt v. Danimarka B.No 10486/83 K.T. 24.05.1989
- Heaney ve McGuinness v. İrlanda, B.No 34720/97 K.T. 21.12.2000
- Karuna v. Ukrayna, B.No.43788/05 K.T. 03.04.2007
- Kostovski v. Hollanda, B.No.11454/85 K.T. 20.11.1989
- König v. Almanya B.No.6232/73 K.T.28.06.1978
- Kremzow v. Avusturya B.No. 12350/86, K.T.21.09.1963
- Lagerblom v. İsveç, B No. 26891/95 K.T. 14.1.2003
- Luedicke, Belkacem ve Koç v. Almanya, 6210/73, 6877/75, 7132/75, K.T. 28.11.1978
- Magge v. İngiltere, B.No. 28135/95, K.T. 06.06.2000
- Margus v.Hırvatistan B.No:4455/10 K.T 27.05.2014
- Mantovanelli v. Fransa B.No.21497/93 K.T. 18.03.1997
- Mattoccia v. Italy, B.No.23969/94 K.T. 25.07.2000
- Meral v. Türkiye B.No. 33446/02 K.T. 27.11.2007
- Micallef v. Malta, B.No. 17056/06 K.T. 15.10.2009
- Minelli v. İsveç B.No.8660/79 K.T.25.03.1983
- Natunen v. Finlandiya, B. No: 21022/04, K.T. 31.3.2009

- Neumeister v. Avusturya B.No.1936/63 K.T. 07.05.1973
- Nicolussi v. Avusturya, B. No. 11734 /85 K.T 08.05.1987
- Niderost-Huber v. İsviçre B.No 104/1995 K.T. 18.02.1999
- Oberschlick v. Avusturya B.No 20834/92 K.T.01.07.1997
- Okyay v. Türkiye B.No.36220/97 K.T.12.07.2005
- P. v. İngiltere, B. No. 13162/87 24.04.2001
- Padin Gestoso v. İspanya [k.k.], B. No: 39519/98, K.T. 8.12.1992
- Palchik v. Ukrayna B.No.16980/06 K.T.02.02.2017
- Papamichalopoulos v. Yunanistan B.No 14556/89 K.T 31.10.1995
- Pellegrin v. Fransa, B.No. 28541/95 K.T. 08.12.1999
- Peltonen v. Finlandiya, B. No. 19583/92, K.T.1995
- Piersack v. Belçika, B.No.8692/79, K.T.01.10.1982
- Procola v. Lüksemburg B.No.14570/89, K.T.25.07.1995
- Ruiz Mateos v İspanya, B.No 12952/87 K.T.23.06.1993
- Sainte Marie v. Fransa B.No.12981/87 K.T. 16.12.1996
- Saraiva De Carvalho v. Portekiz K.T. 22.04.1994
- Saunders v Birleşik Krallık, K.t. 17.12.1996
- Sergey Zolotukhin v. Rusya, B. No: 14939/03, K.T. 10.02.2009
- Sramek v. Avusturya B.No. 8790/79 K.T. 22.10.1984
- Suominen v. Finlandiya, B.No.37801/97 K.T. 01.07.2009
- Sutter v. İsviçre B.No.8209/78 K.T. 22.02.1984
- Uslu v. Türkiye, B.No.33168/03, K.T. 12.04.2007
- Van Orshoven v. Belçika B.No.20122/92 K.T. 25.06.1997
- X v. Fransa, B. No. 9908/82, K.T. 04/01983
- X v. İsveç B.No 7370/76, K.T. 28.02.1977
- X. v. Avusturya, B. No. 7830/77, K.T. 02.04.1978
- Zand v. Avusturya, B.No. 7360/76, K.T. 12.10.1978
- Zumtobel v. Avusturya B.No 12235/86 K.T. 21.09.1993

Prof. Dr. Güzin ÜÇİŞİK

Yeni Yüzyıl Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Ticaret Hukuku Anabilim Dalı
Öğretim Üyesi

Dr. Aydın ÇELİK

Ticaret Hukuku Öğretim Üyesi
LL.M. Ekonomi Hukuku
LL.M. Özel Hukuk

ANONİM ORTAKLIKLAR HUKUKU

- ⇒ PAY VE PAYSAHİPLİĞİ
- ⇒ ESAS SÖZLEŞMENİN DEĞİŞTİRİLMESİ
- ⇒ YEDEK AKÇELER VE KAR PAYI DAĞITIMI
- ⇒ SONA ERME VE TASFİYE

II. CİLT

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Anonim Ortaklıklar Hukuku

Güzin Üçışık - Aydın Çelik

Hukuk Yayınları Dizisi – 3049

Birinci Baskı : Ocak, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8038 – 78 – 1

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Salamat Basım Yayım Ambalaj San. Tic. Ltd. Şti.
Sertifika No: 47771
Tel: (0312) 341 10 24 - Ankara

KAYNAKÇA

- ACAR, Faruk: Sermaye Piyasası Hukukunda Aracılık Faaliyeti ve Aracılık Yüklenim Sözleşmesi, Vecdi Aral'a Armağan, Kocaeli 2001. (Sermaye Piyasası Hukukunda Aracılık Faaliyeti)
- AKAD, Gül: Anonim Şirketlerde İmtiyazlı Pay Sahipleri Özel Kurulu, İstanbul 2013. (İmtiyazlı Pay Sahipleri Özel Kurulu)
- AKALP-DEMİRTABAK, Didem: Yasal Önalım Hakkı, İstanbul, 2010.
- AKAY, Hüseyin: İşletme Birleşmeleri ve Muhasebesi, İstanbul 1997. (İşletme Birleşmeleri)
- AKBULAK, Sevinç/ AKBULAK, Yavuz: Türkiye'de Sermaye Piyasası Araçları ve Halka Açık Anonim Şirketler, İstanbul 2004. (Halka Açık Anonim Şirketler)
- AKBULAK, Yavuz: Halka Açık Anonim Şirketlerde Kar Payı ve Temettü Avansı Dağıtım Esasları, Vergi Dünyası, S. 249, Mayıs 2002. (Temettü Avansı)
- : TTK Işığında Anonim Şirketlerde Pay Senetleri, Ankara Barosu, 2016/1. (Pay Senetleri)
- AKDAĞ GÜNEY, Necla: 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu Çerçevesinde Anonim Şirket Esas Sözleşmesinin ve Sözleşme Değişikliğinin Tescili ve Tescilin Etkileri, REGESTA 2011, S. 1. (Tescil ve Etkileri)
- : Anonim Şirket Yönetim Kurulu, İstanbul 2012. (Yönetim Kurulu)
- : Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyelerinin Hukuki Sorumluluğu, İstanbul 2010. (Sorumluluk)
- : Anonim Şirketlerde Kuruluş, İstanbul 2014. (Kuruluş)
- : Anonim Şirketlerde Eşitlik İlkesi, GÜHFD, 2014, C. 18, S. 3-4. (Eşitlik İlkesi)
- AKDENİZ, Murat: Anonim Şirkette Payın Sözleşmeye Dayanılarak Devri, İstanbul 1995. (Payın Devri)
- AKER, Halit: Hakim İşletme ile Bağımlı Şirket Arasındaki Hukuki İlişki ve Hakim İşletmenin Sadakat Borcu, BATİDER, 2003, C. 22, S. 2. (Hakim İşletme ile Bağımlı Şirket Arasındaki Hukuki İlişki)
- AKEV, S. Tahir: Tahvillerle Banka Mevduatında İkramiyeler, Ticaret ve Banka Hukuku Haftası, 1960. (Tahvillerle İkramiyeler)
- AKGÜÇ, Öztin: Mali Tablolar Analizi, İstanbul 1995. (Mali Tablolar)
- : Finansal Yönetim, İstanbul 1998. (Finansal Yönetim)

- AKIN, İrfan: TTK m. 208 Kapsamında Anonim Şirketlerde Azınlığın Ortaklıktan Çıkarılması, Gazi ÜHFD, Prof. Dr. Oğuz Kürşat Ünal'a Armağan, 2013, C. 19, S. 1-2. (Azınlığın Çıkarılması)
- AKIN, Murat Yusuf: Şirketler Hukukunda ve Özellikle Anonim Şirketlerde Pay Sahibinin Sadakat Borcu, İstanbul 2002. (Sadakat Borcu)
- Anonim Ortaklıkta Bağlı Nama Yazılı Hisseler, İstanbul 2014. (Bağlı Nama)
- AKIN SUNAY, Nesrin: Türk Hukukunda Örtülü Kazanç Dağıtımı, Kurumlar Vergisi Kanunu, Türk Ticaret Kanunu ve Sermaye Piyasası Kanunu Kapsamında, Legal Mali Hukuk Dergisi, 8 (93). (Örtülü Kazanç Dağıtımı)
- AKINTÜRK, Turgut: Türk Medeni Hukuku Yeni Medeni Kanuna Uyarlanmış Aile Hukuku, 2. Cilt, İstanbul 2003. (Aile Hukuku)
- AKİPEK, Jale G.: Türk Eşya Hukuku - Ayni Haklar, 2. Kitap, Mülkiyet, Ankara 1971. (Eşya Hukuku II)
- AKSOY, Murat Uğur: Anonim Ortaklıklarda Teorik Bir Kavram Olarak Bağlı Pay Senetleri, İktisat ve Maliye Dergisi, 1971, C. 18, S. 8. (Bağlı Pay Senetleri)
- AKÜNAL, Teoman: Anonim Ortaklıklarda Pay Sahiplerinin Yeni Pay Alma Hakkı, Mukayeseli Hukuk Araştırmaları Dergisi, Yeni Seri, Yıl 3, S. 5, 1969. (Pay Sahiplerinin Yeni Pay Alma Hakkı)
- AKYAZAN, Sıtkı: Anonim Ortaklıklarda Paydaşların Müktesep Hakları, BATİDER, C. VIII (1975), S. 2. (Müktesep Haklar)
- AKYİĞİT, Ercan: İsviçre ve Türk İş Hukukunda İşçinin Hizmet Akdi Sonrasına Yönelik Rekabet Yasağı, Kamu-İş, C. 2, S. 6-7, Ocak 1991. (Hizmet Akdi Sonrasına Yönelik Rekabet Yasağı)
- AKTAŞ, M. Murat: Oydan Yoksun Hisse Senetleri, Ankara 2006.
- AKYAZAN, Sıtkı: Anonim Ortaklıklarda Paydaşların Müktesep Hakları, BATİDER, 1975, C. 8, S. 2. (Müktesep Haklar)
- ALIŞKAN, Murat: Anonim Şirketlerde Sicil Kaydının ve Tasfiyenin Yeniden Açılması (İhya), Kazancı Hukuk Dergisi, S. 59-60, 2009. (İhya)
- : Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'nın Anonim Şirketleri Denetlemesi ve İlgili Fesih Davaları, 2007 İstanbul. (Bakanlığın Anonim Şirketleri Denetlemesi ve Fesih Davaları)
- ALTAŞ, Soner: Yeni Türk Ticaret Kanununa Göre Anonim Şirketler, İstanbul 2013. (AŞ)
- : Yedek Akçe Ayrımı ve Kullanımı, Ankara 2010. (Yedek Akçe)
- ALTAY, S. Anlam : Anonim Ortaklıkta Yönetim Yetkilerinin Devrinin Sorumluluğa Etkileri, İstanbul 2001. (Sorumluluk)

- : Anonim Ortaklıklar Hukuku'nda Sermayeye Katımlı Ortak Girişimler (Equity Joint Ventures), İstanbul 2009. (Sermayeye Katımlı Ortak Girişimler)
- : Anonim Ortaklıkta Bağımsız Denetimin Ortaklık Düzeni Üzerindeki Etkileri, Anonim Şirketler ve Sermaye Piyasasında Güncel Gelişmeler, Türk-Alman Uluslararası Sempozyumu, İstanbul 2011. (Ortaklık Düzeni)
- ANARAL, Hüseyin: Anonim Ortaklıklarda Kayıtlı Sermaye, Ankara 1982. (Kayıtlı Sermaye)
- ANSAY, Tuğrul: Anonim Şirketler Hukuku, Ankara 1982. (AŞ)
- : Anonim Ortaklıklar ve Mahkeme Uygulaması, AÜHFD, 1970, C. XXVII, S. 1-2. (Uygulama)
- : Anonim Şirketler ve Tatbikat (1963-1966 Arasında Verilen Mahkeme Kararları), BATİDER, C. IV, S. 3. (Tatbikat)
- : Anonim Şirketler ve Tatbikatı (Yargıtay 1958 Senesi Kararları), AİTHFD, C. VII, 1960, S. 1-4. (Tatbikat 1958 Kararları)
- : Adi Şirket, Dernek ve Ticaret Şirketleri, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, 1967, S. 59. (Adi Şirket)
- : Yargıtay Uygulamasında Anonim Şirketler Hukuku (Yargıtay'ın 1975-1980 yılları arasında verdiği kararlar), Ankara 1981. (Yargıtay Uygulaması)
- : İnfisah Eden Bir Anonim Şirket Ana Sözleşmesinin Değiştirilebilmesi Sorunu, Ticaret Hukuku ve Yargıtay Kararları Sempozyumu III, 15.2.1986, Ankara 1986. (İnfisapta Anasözleşme Değişikliği)
- ARAL, Fahrettin: Borçlar Hukuku, Özel Borç İlişkileri, Ankara 1999. (Borçlar)
- ARAR, Kemal: Şirketler Hukuku, İstanbul 1952. (Şirketler Hukuku)
- : Kara Ticareti Hukuku, Ankara 1952. (Kara Ticareti)
- ARICI, Fatih: Alacak Hakkının Anonim Ortaklığa Sermaye Olarak Taahhüdü, İstanbul 2003. (Alacak Hakkı)
- : Anonim Ortaklıkta Nakit Dışı Sermaye Taahhüdünün İmkansızlığının Hükümleri, Prof. Dr. Özer Seliçi'ye Armağan, Ankara 2006. (Nakit Dışı Sermaye)
- ARICI, Fatih/ ULAŞ KISA, Seda: Anonim Ortaklıkta Sermayenin Korunması, Türk Hukukunun Avrupa Birliği Hukukuna Uyumu, - Acquis Communautaire'in Alınması - Açıklamalar, Değerlendirmeler, Öneriler (Proje Yöneticisi: Ünal Tekinalp), İstanbul Üniversitesi Araştırma Fonu, Proje No. Gp-17.07.03.2000, İstanbul 2000. (Sermayenin Korunması)
- ARICI, Fatih/ VEZİROĞLU, Cem: Kaldıraçlı Devralma ve Anonim Şirketin Finansal Yardım Yasağı, Ankara 2018. (Finansal Yardım Yasağı)

- ARKAN, Sabih: Ticari İşletme Hukuku, Ankara 2001. (Ticari İşletme)
- : Türk Ticaret Kanunu Tasarına İlişkin Değerlendirmeler, Türk Ticaret Kanunu Tasarısı, Konferans (Bildiriler - Tartışmalar), Ankara 2005. (TTK Tasarısı)
  - : Halka Açık Anonim Ortaklıkların Özellikleri ve Dış Denetimleri, Ankara 1976. (Denetim)
- ARPAÇI, Abdülkadir/ KOCAYUSUFPAŞAOĞLU, Necip/ HATEMİ, Hüseyin/ SEROZAN, Rona: Borçlar Hukuku Genel Bölüm, C. 1, İstanbul 2017. (Borçlar I)
- ARSEVEN, Haydar: Yeni Ticaret Kanunumuzun Getirdiği Yenilikler, Ticari Defterler, İktisat ve Maliye Dergisi, C. III, Sayı 9, Aralık 1956. (Yenilikler)
- ARSLAN, İbrahim: Şirketler Hukuku Bilgisi, Konya 1997. (Şirketler)
- ARSLANLI, Halil: Anonim Şirketler, C. I, Umumi Hükümler, İstanbul 1960. (AŞ I)
- : Anonim Şirketler, C. II-III, Anonim Şirketin Organizasyonu ve Tahviller, İstanbul 1960. (AŞ II-III)
  - : Anonim Şirketler, C. IV-V, Anonim Şirketin Hesapları ve Anonim Şirketin İnfisahı ve Tasfiyesi, İstanbul 1961. (Arslanlı, IV-V)
  - : Anonim Şirkette Pay ve Pay Sahipliği, İÜHFİM, 1958, C. 23, S. 3-4. (Pay Sahipliği)
  - : Anonim Şirket Açık Yedek Akçeleri, İktisat ve Maliye Dergisi, 1961, C. VII, S. 11. (Açık Yedek Akçe)
  - : Anonim Şirketlerde İnfisahın Hukuki Neticeleri, BATİDER, 1962, C. I, S. 3. (İnfisahın Hukuki Neticeleri)
  - : Kollektif ve Komandit Şirketler, İstanbul 1960.
  - : Ticari Senetler Dersleri, İstanbul 1954. (Ticari Senetler)
- ARSLANLI, Halil/ DOMANIÇ, Hayri: Limited Şirketler Hukuku ve Uygulaması - Hisseli Komandit Şirketler, İstanbul 1989. (TTK Şerhi III)
- ASCHWANDEN, Georg: Der Erwerb der Mitgliedschaft bei der Aktiengesellschaft, 1955.
- ATAAY, Aytekin: Medeni Hukukun Genel Teorisi, İstanbul 1980. (Medeni Hukuk)
- ATABEK, Reşat: Anonim Şirketlerde İtibari Kıymeti Farklı Hisse Senetlerinin İhracı, İBD, C. XLV, S. 9-10. (Hisse Senetlerinin İhracı)
- : Tasfiyeye Giren Anonim Şirketlerde İdare Heyetinin Durumu, İBD, 1970, C. XLIV, S. 5-6. (Tasfiyede İdari Heyet)
- ATALAY, Oğuz: Anonim Şirketlerin İflası, İzmir 1996.
- : Borca Batıklık ve İflasın Ertelenmesi, İzmir 2007.

- ATAMAN, Ümit: Şirketler Muhasebesi, İstanbul 2000. (Muhasebe)
- ATAN, Turhan: Türk Ticaret Kanununa Göre Anonim Şirketlerde İdare Meclisi Azalarının Mesuliyeti, Ankara 1967. (İdare Meclisi Azalarının Mesuliyeti)
- AYAN, Özge: Anonim Şirketin Genel Kurul Kararıyla Kendi Paylarını İktisap Etmesi veya Rehin Almasının Koşulları (TTK 379), GÜHFD, C. XVII, 2013, S. 1-2. (Payların İktisap Edilmesi veya Rehin Alınması)
- : Limited Ortaklıklarda Azınlık Pay Sahiplerinin Genel Kurulu Toplantıya Çağırma, Gündeme Madde Eklenmesini İsteme ve Sorumluluk Davası Açma Hakları, 2004 İzmir. (Azınlık Pay Sahipleri)
- AYBAY, Aydın: Borçlar Hukuku Dersleri, İstanbul 2000. (Borçlar)
- AYBAY, Erdem: Takas Kurumu ve Takasın Davada Savunma Olarak İleri Sürülmesi, MÜHFD, S. 2005/2. (Takas)
- AYDIN, Alihan: Anonim Ortaklığın Kendi Paylarını Edinmesi, İstanbul 2008. (AO'nun Kendi Payları)
- AYDOĞDU, Murat: Yasadan ve Sözleşmeden Doğan Önalım Hakkı, Ankara, 2013. (Önalım Hakkı)
- AYHAN, Hatice Ebru: Borsada Hisse Senedi Alım Satım Sözleşmesi ve Hakkın İntikali, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara 2008. (Borsada Hisse Senedi Alım Satım)
- AYHAN, Rıza: Anonim Şirketlerde Sermaye olarak Taşınmaz Mal Konulması Taahhüdü, Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, Ankara 1985, C. 1, S. 1-2. (Taşınmaz Mal)
- : Anonim Şirketin İflası Halinde Yönetim Kurulu Üyelerinin Aldıkları Kazanç Payları ile Diğer Paraların İadesi Sorunu, Başkent Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. I, S. 2, 2015. (Kazanç Payları)
- AYİTER, Nuşin: Mamelek Kavramı Üzerinde İnceleme, Ankara 1968. (Mamelek)
- AYOĞLU, Tolga: Sermaye Piyasası Hukuku'nda Tam ve Nakden Ödeme İlkesi, Prof. Dr. Erden Kuntalp'e Armağan, C. I, İstanbul 2004. (Tam ve Nakden Ödeme İlkesi)
- AYRANCI, Hasan: Ön Sözleşme, Ankara 2006.
- AYTAÇ, Zühtü: Anonim Ortaklık Denetçilerinin Sır Saklama Yükümlülüğü, BATİDER, C. X, S. 1. (Denetçilerin Sır Saklama Yükümlülüğü)
- : Sermaye Piyasası Hukuku ve Hisse Senetleri, Ankara 1988. (SPH)
- : Kayıtlı Sermayeli Anonim Ortaklıklarda Yönetim Kurulu Kararlarının İptali Sorunu, Prof. Dr. Ernst. E. Hirsch'in Hatırasına Armağan, Ankara 1986. (Yönetim Kurulu Kararlarının İptali)

- : Sermaye Piyasası Hukuku ve Hisse Senetleri, Ankara 1988. (Hisse Senetleri)
- : Halka Açık Anonim Ortaklıklarda Kar Dağıtımı, Sermaye Piyasası Kurulu 15. Yıl Sempozyumu, Ankara 1998. (Kar Dağıtımı)
- : Anonim Ortaklıklarda İbra, Ankara 1982. (İbra)
- : Anonim Ortaklıklarda Rüçhan Hakkı, THYKS 2, BTHAE, Ankara, 1985. (Rüçhan Hakkı)
- : Anonim Ortaklıklarda Sermaye Artırımından Dönülmesi Sorunu, Çözüm 1985, S. 5. (Sermaye Artırımından Dönülmesi)
- AYTULUN, Metin/ TOROSLU, M. Vefa: İçtihatlı ve Uygulamalı Anonim Şirketlerde Tasfiye, İstanbul 2014. (Tasfiye)
- BÄR, Rolf: Aktuelle Fragen des Aktienrechts, ZSR 85/1966 II, s. 532 vd. (Aktienrecht)
- BAHAR SAYIN, Hediye: Pay Sahibi Haklarının Korunması Kapsamında Anonim Şirket Yönetim Kurulu Kararlarının Butlanı, İstanbul 2015. (Yönetim Kurulu Kararlarının Butlanı)
- BAHTİYAR, Mehmet: Ortaklıklar Hukuku, İstanbul 2016. (Ortaklıklar)
- : Anonim Ortaklık Anasözleşmesi, İstanbul 2001. (Anasözleşme)
- : TTK Tasarısı'nın Dili ile Bazı Hükümlerinin Değerlendirilmesi, TBB Dergisi, S. 61, 2005 (TTK Tasarısı-TBB)
- : Anonim Ortaklıkta Sermaye Artırımının Tescili ve Tescilin İşlevi, Makaleler, C. I, İstanbul 2008. (Tescil)
- : Kayıtlı Sermaye Sisteminden Çıkma ve Çıkarılma, Ankara Barosu Dergisi, Ankara 1995, Yıl 52, S. 1995/3. (Çıkma ve Çıkarılma)
- : 4487 Sayılı Kanun ile Sermaye Piyasası Kanununda Yapılan Önemli Bir Değişiklik, Gayrimenkul Yatırım Ortaklıklarında Aynı Sermaye Olanığı, Prof. Dr. Tahir Çağa'nın Anısına Armağan, İstanbul 2000. (Aynı Sermaye Olanığı)
- : Anonim Ortaklıkta Kayıtlı Sermaye Sistemi ve Sermaye Artırımı, İstanbul 1996. (Kayıtlı Sermaye)
- : Gayrimenkul Yatırım Ortaklıkları, Kuruluş ve Faaliyete Geçiş Esasları, Makaleler, C. I, İstanbul 2008. (GYO Kuruluş Esasları - Makaleler I)
- : Anonim Ortaklıkta Payların Üçüncü Kişilere Satılması Durumunda Diğer Ortaklara Önalım Hakkı Tanyan Anasözleşme Hükümleri ve Etkileri, Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, Cilt. 21, Sayı. 2, Aralık 2001. (Önalım Hakkı)

- BAHTİYAR, Mehmet/ HAMAMCIOĞLU, Esra: Anonim Ortaklık Genel Kurul Toplantıları, İstanbul 2014. (Genel Kurul Toplantıları)
- BALIOĞLU, Dilek: Anonim Ortaklıklarda Karşılıklı İştirak, Cumhuriyetin 80. Yılına Armağan, C. 1, Ankara 2004. (Karşılıklı İştirak)
- BALLAR, Suat: Anonim Şirketlerde Genel Kurul Öncesi Hamiline Yazılı Pay Senetlerinin Zilyetliği ile Hukuki Devir ve Teslimlerinin Kanıtlanması, THYKS 6, BTHAE, 1989. (Zilyetlik, Devir ve Teslim)
- BALSER, Heinrich/ BOKELMANN, Gunther/ PİORRECK, Karl: Umwandlung, Verschmelzung, Vermögensübertragung, Freiburg 1990.
- BARLAS, Nami: Para Borçlarının İfasında Borçlunun Temerrüdü ve bu Temerrüt Açısından Düzenlenen Genel Sonuçlar, İstanbul 1992. (Para Borçlarında Temerrüt)
- : Adi Ortaklık Temeline Dayalı Sözleşme İlişkileri, 2016 İstanbul. (Adi Ortaklık)
- BARTU, Nihat: Hisse Senetlerine Faiz Verilebilir mi?, İBD, Y. XIX, S. 8. (Hisse Senetlerine Faiz)
- BARZ, Carl Heinz/ GADOW, W.: Aktiengesetz, Grosskommentar, 1970 Berlin.
- BAŞBUĞOĞLU, Tarık: Uygulamalı Türk Ticaret Kanunu (Açıklamalar-İçtihatlar), İstanbul 1988. (Uygulamalı TTK)
- BAŞTUĞ, İrfan: Şirketler Hukukunun Temel İlkeleri, İzmir 1974. (Şirketler Hukuku)
- BATTAL, Ahmet: Anonim Şirketlerde Ortaklıktan Iskat Prosedürü (TK. 408) ile İlgili Yargıtay Uygulaması, BTHAE XVII. Ticaret Hukuku ve Yargıtay Kararları Sempozyumu, Ankara 2000. (Iskat)
- BAUMBACH, Adolf/ HUECK, Alfred: Aktiengesetz, München 1967.
- BECKER, Hermann: İsviçre Medeni Kanunu Şerhi, Ankara 1968.
- BELEN, Herdem: Gayrimenkul Yatırım Ortaklıklarının Faaliyetlerinin Medeni Hukuk Açısından Değerlendirilmesi, İstanbul 2002. (GYO)
- BENZ, Ulrich: Gelockerte Vinkulierung, in: Walter R. Schlupe/Peter Isler (Hrsg.), Neues zum Gesellschafts- und Wirtschaftsrecht - zum 50. Geburtstag von Peter Forstmoser, Zürich 1993.
- : Aktienbuch und Aktionärswechsel, Diss, Zürich, 1981. (Aktienbuch)
- BERZEK, Ayşe Nur: Sermaye Piyasasında Aracılık Faaliyeti, Reha Poroy'a Armağan, İstanbul 1995.
- : Anonim Ortaklıklarda İç Kaynaklardan Esas Sermaye Artırımı, İstanbul 1990. (Sermaye Artırımı)

- BİLGE, Mehmet Emin: Ticari Sırların Korunması, 2006 Ankara. (Ticari Sır)
 : Anonim Şirketin Sona Ermesi ve Tasfiyesi, Erzincan Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt. XVI, S. 3-4, 2012. (Tasfiye)
- BİLGE, Necip: Borçlar Hukuku, Özel Borç Münasebetleri, Ankara 1971. (Borçlar Hukuku)
- BİLGE, Kerem: Pay Sahipleri Sözleşmesi Kapsamında Anonim Şirketlerde Pay Devrinin Kısıtlanması, İstanbul 2017. (Pay Devrinin Kısıtlanması)
- BİLGİLİ, Fatih: 556 Sayılı Markaların Korunması Hakkında KHK Hükümlerine Göre Tescilli Marka Üzerindeki Hakkın Devri, Prof. Dr. Hüseyin Hatemi'ye Armağan, C. 1. (Tescilli Marka Üzerindeki Hakkın Devri)
- BİLGİN, Yüksel: Sermaye Ortaklıklarında Katılma Payı ve Hukuksal Sonuçları, AİTİAD, 1978, C. X, S. 1-2. (Katılma Payı)
 : Anonim Ortaklıklarda Kar Dağıtımı ve Kara Katılan Kişiler, Ankara 1982. (Kar Dağıtımı)
- BİLGİŞİN, Şevket M.: Ticaret Hukuku Prensipleri, C. 1, Ticaret ve Tüccar, İstanbul 1950. (Prensipler)
- BİRKAŞ, Hasan: Ticaret Şirketleri ve Tatbikatı, İstanbul 1970. (Ticaret Şirketleri)
- BİRSEL, Mahmut T.: Yargıtay Kararlarının Işığı Altında Şirket Karı Konusunda Anonim Şirket ile Payscale Arasındaki Menfaat Çatışması, Ankara 1971. (Menfaat Çatışması)
 : Anonim Şirketler Hukukunda Kar Kavramı, C. I, İzmir 1973. (Kar Kavramı)
 : Anonim Şirketlerde Tali Yüküm, BATİDER, C. VIII, S. 3. (Tali Yüküm)
 : İstikrarlı Kar Dağıtımını Temin İçin Ayrılacak Yedek Akçeler ile İdare Meclisi Azalarının Kazanç Payları Arasındaki İlişki, BATİDER, C. III, S. 2, 1965. (Kar Dağıtımı)
 : Anonim Şirketlerde Ortakların Kar Payı Alma Hakkı, II. Ticaret ve Banka Hukuku Haftası, Ankara 1962. (Kar Payı Alma Hakkı)
 : Anonim Şirketlerde Sermaye Payını Temsil Etmeyen Senetler, BATİDER, C. III, 1966. (Sermaye Payını Temsil Etmeyen Senetler)
 : İsviçre Federal Mahkemesi Kararı, Anonim Şirket Genel Kurul Kararları, Sermaye Artırılması Esnasında Yeni Pay Alma Hakkı, Yönetim Kurulu Üyelerinin Kazanç Payları, Çev. Mahmut T. Birsal, ABD, 1966, S. 1-6. (İsviçre Federal Mahkemesi Kararı)
 : Anonim Şirketlerde Azınlık Hakları, İmran Öktem'e Armağan, Ankara 1970. (Azınlık Hakları)
- BLOCH, Konrad: Payların Bölünmesinin Hukuki Koşulları ve Etkileri, çev. Teoman, Ömer, İktisat ve Maliye Dergisi, C. XXIV, S. 1. (Payların Bölünmesi)

- BOĞA, Serap: Sermaye Piyasası Kanunu'na Tabi Anonim Ortaklıklarda Hisse Devri, İstanbul 2010. (Hisse Devri)
- BOLAK, Mehmet: Sermaye Piyasasında Menkul Kıymetler ve Portföy Analizi, İstanbul 1991. (Menkul Kıymetler ve Portföy)
- BOSTANCIOĞLU, Metin: Anonim Şirketlerde İmtiyazlı Hisse Senetleri ve İmtiyazların Korunması, THYKS 5, BTHAE, Ankara 1988. (İmtiyazlı Hisse Senetleri)
- BOZBEL, Savaş: Türk Ticaret Kanunu Tasarısına Göre Anonim Ortaklıkta Payın Devri, Anonim Şirketler Sermaye Piyasası Hukukunda Güncel Gelişmeler Türk-Alman Sempozyumu, 2011. (Payın Devri)
- BOZER, Ali: Ticari İşlere İlişkin Faiz Hükümlerine Toplu Bir Bakış, BATİDER. 1964, C. II, S. 3. (Ticari İşlerde Faiz)
- BOZER, Ali/ GÖLE, Celal: Kıymetli Evrak Hukuku Bilgisi, Ankara 2004. (Kıymetli Evrak)
- BOZGEYİK, Hayri: Anonim Şirketlerde Kar Dağıtımı, Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, s. 115-156, 2000. (Kar Dağıtımı)
- BOZKURT, Tamer: Anonim Şirketlerde Pay Devrinin Sınırlandırılması (Bağlam), İstanbul 2016. (Pay Devrinin Sınırlandırılması)
- BOZKURT YAŞAR, Sevgi: Anonim Şirketlerde İşadamı Kararı İlkesinin (Business Judgment Rule) Uygulanması, İstanbul 2015. (İşadamı Kararı İlkesi)
- BÖCKLİ, Peter: Das neue Aktienrecht, Zürich 2009. (Aktienrecht)
- : Das Aktienstimmrecht und seine Ausübung durch Stellvertreter, Basel 1961. (Stimmrecht)
- BUDAK, Ali Cem: Ödeme Güçlüğü veya Ödeme Aczi İçindeki İşletmelerin Kurtarılması ve Türk Konkordato Hukuku, Türk İngiliz ve ABD Hukukunda İşletmelerin Ödeme Güçlüğü Sorunları ve Banka İlişkileri Sempozyumu, İstanbul 1993. (Konkordato Hukuku)
- BUZ, Vedat: Tartışmalar, THYKS 13, BTHAE, Ankara 1996.
- : Borçlunun Temerrüdünde Sözleşmeden Dönme, Ankara 1998. (Sözleşmeden Dönme)
- : Eser Sözleşmesinde Müteahhidin Eseri Tamamlama Borcunun İmkansızlaşması, AÜSBFD, 1994, C. 49, S. 1. (Eser Sözleşmesinde İmkansızlık)
- : Medeni Hukukta Yenilik Doğuran Haklar, Ankara 2005. (Yenilik Doğuran Haklar)
- BÜLBÜL, Samet: Şirketlerin Kendi Hisselerini Almaları ve Satmalarının TTK ve TFRS Açısından Değerlendirilmesi, Temmuz 2015. (Kendi Hisselerini Alma ve Satma)

- BÜRĞİ, Wolfhart F.: Kommentar zum Schweizerischen Zivilgesetzbuch (Züricher Kommentar), 5. Teil, Die Aktiengesellschaft, Zürich 1969.
- : İsviçre Anonim Ortaklıklar Hukukunu Etkileyen Düşüncelerin Gelecekteki Önemi, Çev. Ömer Teoman, BATİDER 1971, C. VI, S. 3. (İsviçre Anonim Ortaklıklar Hukuku)
- BÜRĞİ, Wolfhart F./ NORDMANN-ZİMMERMANN, Ursula: Kommentar zum Schweizerischen Zivilgesetzbuch, Band V, Die Aktiengesellschaft und die Kommanditaktiengesellschaft, Art. 739-771 OR, Basel 1978.
- CAMCI, Ömer: Haksız Rekabet Davaları, İstanbul 2002.
- CANBAŞ, Serpil/ DOĞUKANLI, Hatice: Finansal Pazarlar, Ankara, 1995.
- CANÖZÜ, Salih: Anonim Şirketlerde Kar Payının Tespiti ve Dağıtılması, Ankara 2015. (Kar Payı)
- CANSEL, Erol: Menkul Mülkiyetinin Geçişinin İlliliği Meselesi ve Ayni Sözleşme Kavramı, İmran Öktem'e Armağan, Ankara 1970. (Menkul Mülkiyetinin Geçişinin İlliliği)
- CARRY, Paul: Karşılıkları Tamamen Ödenmemiş Hamiline Yazılı Hisse Senetleri, (çev. Öçal, Akar), 1982, C. XXIX, S. 4. (Tamamen Ödenmemiş Hamiline Yazılı Senetler)
- CENTEL, Tankut: İş Hukuku, C. I, İstanbul 1994.
- CERRAHOĞLU, Fadlullah: Anonim Şirketlerde Ortağın Sermaye Borcunda Temerrüdü, İTİD 1976. (Sermaye Borcunda Temerrüt)
- CLARKE, Alison: İngiliz Hukukunda 1986 Aciz Hukuku Kanunundan Sonra Şirket Kurtarma ve Yeniden Örgütlenme, Çev. Ali Cem Budak, Türk, İngiliz ve ABD Hukukunda İşletmelerin Ödeme Güçlüğü Sorunları ve Banka İlişkileri Sempozyumu, İstanbul 1993. (İngiliz Hukukunda Şirket Kurtarma)
- ÇAĞA, Tahir: Anonim Şirketlerde İmtiyazlı Oy Hakkı Veren Hisse Senetleri, İktisat ve Maliye Dergisi, C. XVII, S. 1, İstanbul 1970. (İmtiyazlı Oy Hakkı)
- ÇAĞA, Tahir/ KENDER, Rayegan: Deniz Hukuku, C. I, İstanbul 1997. (Deniz I)
- ÇAĞATAY, Mustafa: Halka Açık Anonim Ortaklıkların Grup Şirketlerinin Borçları İçin Teminat Vermeleri, Sermaye Piyasası Kurulu Yayını, Yayın No: 167, 2003, S. 20-25. (Teminat)
- ÇAĞLAR, Hayrettin: Anonim Şirketlerde Ayni Sermayeye Değer Biçilmesi, BATİDER, C. XXVI, S. 2. (Ayni Sermayeye Değer Biçilmesi)
- ÇAMOĞLU, Ersin: Anonim Ortaklıkta Yönetim Kurulu Üyelerinin Hukuki Sorumluluğu, İstanbul 2010. (YK Üyelerinin Sorumluluğu)
- : Anonim Ortaklık Yönetim Kurulu Üyelerinin Özen Borcu, İmran Öktem'e Armağan, Ankara 1970. (Yönetim Kurulu Üyelerinin Özen Borcu)

- : Kollektif Ortaklıkta Haklı Sebep Kavramı ve Ortağın Haklı Sebep ile Çıkarılması, İstanbul 1976. (Kollektif Ortaklıkta Haklı Sebep)
- : 11. Hukuk Dairesi Kişi Ortaklıklarının Sermaye Ortaklığına Dönüşmeyeceği Görüşünü Değiştirdi, İBD, C. 59, 1985. (Kişi Ortaklıklarının Sermaye Ortaklığına Dönüşmesi)
- : Anonim Ortaklığın Haklı Sebep ile Feshi, Prof. Dr. Yavuz Alangoya için Armağan, İstanbul 2007. (Anonim Ortaklığın Haklı Sebep ile Feshi)
- : Kollektif Ortaklığın Haklı Sebep ile Feshi ve Ortağın Haklı Sebep ile Çıkarılması, İstanbul 2008. (Kollektif Ortaklığın Haklı Sebep ile Feshi)
- ÇAPA, Mehmet Sadık: 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanununa Göre Anonim ve Limited Şirketlerin Kendi Paylarını İktisap Etmesi, İstanbul 2013. (Kendi Paylarını İktisap)
- ÇATAKOĞLU, Buket: Türk Sermaye Piyasası Hukukunda Borçlanma Araçları, 2016 İstanbul. (SPH Borçlanma Araçları)
- ÇELİK, Aydın: Anonim Ortaklıklarda Malvarlığı, İstanbul 2021. (Malvarlığı)
- : Anonim Ortaklıklarda Yönetim Kurulu Üyelerinin İbrası, Ankara 2007. (İbra)
- : Kamu Tüzel Kişileri Tarafından Anonim Ortaklık Yönetim ve Denetim Kuruluna Üye Seçilmesi, Legal Mali Hukuk Dergisi, Nisan 2008. (Üye Seçilmesi)
- : Anonim Ortaklıklarda İç Denetim, Kocaeli Üniversitesi, Özel Hukuk Yüksek Lisans Tezi, 2003. (İç Denetim)
- : Anonim Ortaklıklarda Dış Denetim, İstanbul Bilgi Üniversitesi, Ekonomi Hukuku Yüksek Lisans Tezi, 2004. (Dış Denetim)
- : Anonim Ortaklıklarda Özel Denetçi Tayini, Doç. Dr. Mehmet Somer'e Armağan, İstanbul 2006. (Özel Denetçi)
- : Anonim Ortaklıkta Azınlığın Özel Denetçi Seçilmesi İstemini Reddeden Genel Kurul Kararına Karşı İptal Davası Açılabilir Açılmayacağı Sorunu, Kocaeli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, S. 5, Temmuz 2005. (İptal Davası)
- : Sermaye Şirketleri ve Kooperatiflerin Uzlaşma Yoluyla Yeniden Yapılandırılması Projesinin Tasdikinin Sonuçları ve Muhtemel Aksaklıklara Karşı Çözüm Önerileri, Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. II, S. 1, 2005. (Projenin Tasdikinin Sonuçları)
- ÇELİK, Aytekin: Anonim Şirketlerde Ortaklıktan Çıkarılma, Ankara 2012. (Ortaklıktan Çıkarılma)
- : Türk Ticaret Kanunu Tasarısı'na Göre Anonim Şirketlerin Haklı Sebep ile Feshi, BATİDER, 2009/XXV. (Haklı Sebep ile Fesih)

- ÇELİKTAŞ, İlyas: Anonim Ortaklığın Kendi Paylarını İktisabı, İstanbul 2006. (Payların İktisabı)
- : Anonim Ortaklığın Kendi Paylarını İktisabında Eşit İşlem İlkesi, E-Akademi Hukuk, Ekonomi ve Siyasal Bilimler Aylık İnternet Dergisi, Ekim 2006. (Kendi Paylarının İktisabında Eşit İşlem)
- ÇEKER, Mustafa: Anonim Ortaklıkta Oy Hakkı ve Kullanılması, Ankara 2000. (Oy Hakkı)
- : 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu'na Göre Ticaret Hukuku, Adana 2014. (Ticaret Hukuku)
- : Halka Açık Anonim Ortaklıklarda Pay Sahiplerinin Şirketten Çıkma Hakkı (Yargıtay 11. Hukuk Dairesi'nin Bir Kararı Münasebetiyle, BATİDER, Haziran 2005. (Çıkma Hakkı)
- : Hisse Senetlerinin Halka Arzı, Borsada İşlem Görmesi ve Kaydi Değer Haline Getirilmesi, Prof. Dr. Oğuz İmregün'e Armağan, İstanbul 1998. (Halka Arz)
- : Anonim Ortaklık Payı Üzerinde Hapis Hakkı Bulunması Halinde Oy Hakkı Kime Aittir?, BATİDER, C. XVIII, S. 4, 1996. (Hapis Hakkı)
- ÇENBERCİ, Mustafa: Gayrimenkul Satış Vaadi, Ankara 1986. (Gayrimenkul Satış Vaadi)
- ÇERNİS, Wolf: Limited Ortağın Sermaye Koyma Borcunun Zamanaşımı ile İlgili Bazı Meseleler, İ.B.D., C. XL, 1966, S. 11-12. (Ortağın Sermaye Koyma Borcunun Zamanaşımı)
- ÇETİN, Nusret/ TÖREMİŞ, H. Ebru: Menkul Kıymet Borsalarında Alım Satım Aracılık Faaliyeti Kapsamında Aracı Kurumlarla Yatırımcılar Arasındaki İlişkinin Hukuki Niteliği, Gazi ÜHFD, 2008, C. 12, S. 1-2. (Aracı Kurumlarla Yatırımcılar Arasındaki İlişki)
- ÇEVİK, Orhan Nuri: Anonim Şirketlerde Sona Erme Halinden Dönülebilir mi? ABD 1987, S. 3. (Dönme)
- : Anonim Şirketler, Ankara 2002. (AŞ)
- : Uygulamada Şirketler Hukuku, Ankara 2002. (Uygulamada Şirketler)
- : Anonim Şirketlerde Hisse Senetlerinin Çıkarılma Zamanı, Yaklaşım (Mart 1993), S. 3. (Hisse Senetlerinin Çıkarılma Zamanı)
- : Kollektif Şirketler, 1978 Ankara. (Kollektif)
- ÇEVİK, Orhan/ AZIK, Kenan: Anonim Şirketler Hukuku ve Uygulaması, Ankara 1971. (AŞ)

- DAĞ, Üner: Anonim Şirketlerde Katılma Hakkının Devri Sorunu ve Bu Hakkı Devralan Şahsın Şirket Karşısındaki Hukuki Durumu, Prof. Dr. Hayri Domaniç'e Armağan, İstanbul, 1995. (Katılma Hakkının Devri)
- : Anonim Ortaklıklarda Pay Sahibi Açısından Oy Hakkının Kazanılması ve Kullanılması, İstanbul 1996. (Oy Hakkı)
- : Pay Defterinin Niteliği ve Anonim Ortaklığın Pay Sahiplerine İlişkin Diğer Kayıtlar, İktisat ve Maliye Dergisi, C. XXXVI, S. 4, 1989. (Pay Defteri)
- : Ortakların Pay Defterini Tetkik Etme Hakkını Haiz Bulunup Bulunmadıkları Sorunu, İktisat ve Maliye Dergisi, C. XXXVI, S. 12, 1989. (Pay Defterini Tetkik)
- : Nama Yazılı Hisse Senetlerinin Devrinde Pay Defterine Kayıtlı Bulunmayan Yeni Malikin Hukuki Durumu, İktisat ve Maliye Dergisi, C. 34, S. 5, 1987. (Yeni Malikin Hukuki Durumu)
- DALAMANLI, Lütfü: Gayrimenkul Satış Vaadi, İstanbul 1986. (Gayrimenkul Satış Vaadi)
- DALLEVES, Louis: Avrupa ve İsviçre Hukukunda Anonim Şirketler Arasında Karşılıklı İştirakler, çev. Mahmut Birsal, BATİDER, C. VII, S. 2. (Anonim Şirketler Arasında Karşılıklı İştirakler)
- DAVRAN, Bülent: Sermaye Şirketlerinde Ayni Apor Meseleleri, II. Ticaret ve Banka Hukuku Haftası (10-18 Mayıs 1961), Bildiriler-Tartışmalar, 1. Kısım, Ankara, BTHAE, S. 8. (Ayni Apor)
- DEFFERRARD Francine: Le transfert des actions nominatives liee non cotees, Fribourg Suisse, Edition Universitaires, 1999.
- DEĞİRMENCİ, Cenker: Anonim Ortaklıkta Iskat, İstanbul 2006. (Iskat)
- DEMİRBAŞ, Harun: Yenilik Doğuran Haklar, İstanbul 2007.
- DEMİRKAPI, Ertan/ BİLGİLİ, Fatih: Ticaret hukuku bilgisi, Bursa 2013. (Şirketler Hukuku)
- DEMİRKOL, Berk: Pay Sahipleri Sözleşmesi ile Getirilen Pay Devir Kısıtlamaları, Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 9, 2012. (Pay Devir Kısıtlamaları)
- DERYAL, Yahya: Anonim Ortaklık Genel Kurul Kararlarının Hukuki Niteliği, Prof. Dr. Fahiman Tekil'in Anısına Armağan, İstanbul 2003. (Anonim Ortaklık Genel Kurul Kararları)
- DİNÇ, İlhan: Sermaye Piyasası Hukuku'nda Çağrı Yoluyla Hisse Senedi Toplanması, İstanbul 2006. (Çağrı Yoluyla Hisse Senedi Toplanması)
- DOĞAN, Beşir Fatih: Anonim Şirketlerde Sermaye Payını Geri Ödeme Yasası, TBBD, S. 56. (Sermaye Payını Geri Ödeme Yasası)

- : Anonim Şirketlerin Kendi Paylarını İktisabının Fayda ve Zararları, Prof. Dr. Fikret Eren'e Armağan, Yetkin Yayınları, Ankara 2006. (Kendi Paylarının İktisabı)
- : Der Erwerb eigener Aktien im deutschen und türkischen Recht im Hinblick auf europäisches Recht, Hamburg 2004. (Erwerb eigener Aktien)
- DOĞAN, Gül: Ön Sözleşme (Sözleşme Yapma Vaadi), İstanbul 2006.
- DOĞANAY, İsmail: Türk Ticaret Kanunu Şerhi, C. I-III, İstanbul 2004. (Şerh)
- : Limited Şirkette, Ortağın Ana Mukavelename ile Koymayı Taahhüt Ettiği Sermaye Borcu Ne Zaman Muaccel Olur? BATİDER, 1969, C. IV, S. 1. (Sermaye Borcu Muacceliyeti)
- : Anonim Şirketlerin Tahvil Çıkarma Nedenleri ve Tahvil Çıkarılması Halinde, Çıkarılacak Tahvil Miktarına Esas Alınması Gereken Bilanço, Acaba "Ara Bilanço" mu, yoksa "Yıl Sonu" Bilançosu mudur? Yargıtay Dergisi, C. II, S. 4. (Tahvil)
- DOĞRUSÖZ, Bumin/SOMER, Mehmet: Anonim Şirketler, Ticaret Şirketlerinin Uygulama Rehberi, C. I, İstanbul 1992. (Uygulama I)
- DOMANİÇ, Hayri: Anonim Şirketler, İstanbul 1978. (AŞ)
- : Anonim Şirketler Hukuku ve Uygulaması, TTK Şerhi, C. II, İstanbul 1988. (TTK Şerhi II)
- : Türk Ticaret Kanunu Şerhi C. I, İstanbul 1988. (TTK Şerhi I).
- : Kıymetli Evrak Hukuku ve Uygulaması, TTK Şerhi, C. IV, İstanbul 1990. (TTK Şerhi IV)
- : Kıymetli Evrak Hukuku, İstanbul 1975. (Kıymetli Evrak)
- : Anonim Şirket Ana Mukavelelerine Yazılması Gerekli ve Mümkün Unsurlar, Halil Arslanlı'nın Anısına Armağan, İstanbul 1978. (Ana Mukavele)
- : Hisse Senetlerinin Çıkarılma Zamanı ve Mecburiyet, Yaklaşım Dergisi, 1994, S. 20. (Hisse Senetleri)
- : Anonim Şirket Ortaklarının Sermaye Temerrüdüne Terettüp Eden Müeyyideler, İstanbul Barosu Dergisi, C. XL, 1966, S. 4-6. (Sermaye Temerrüdü)
- : Anonim Şirketlerin Kuruluşundan Doğan Hukuki Mesuliyet, İstanbul 1964. (Kuruluştan Doğan Mesuliyet)
- : Adi - Kollektif ve Komandit Şirketler, İstanbul 1988.
- : Nominal Değerleri Eşit Anonim Şirket Hisselerinde Rey İmtiyazı, İktisat ve Maliye Dergisi, C. XVII, S. 2, 1970. (Rey İmtiyazı)

- : Anonim Şirketler Konusunda Uygulamada ve Ticaret Bakanlığı ile Sanayi Bakanlığı Çevrelerinde Rastlanan Bazı Tereddüt ve Hatalar, İÜHFİM, Yıl 1976, Cilt 42, Sayı 1-4. (Uygulamada Hatalar)
- : Tahvil Senetleri, BATİDER, 1974, S. 7. (Tahvil Senetleri)
- : Ticaret Şirketlerinde Nev'i Değişirme Kabiliyeti ve Şekil Şartları, BATİDER, C. VI, 1972. (Nev'i Değişirme)
- DOMANIÇ, Hayri/ Çamoğlu, Ersin: İçtihatlı - Notlu Türk Ticaret Kanunu ve Ticari Mevzuat, İstanbul 1977. (İçtihatlı TTK)
- DONAY, Süheyl: Meslek Sırının Açıklanması Suçu, Ankara 1978. (Meslek Sırını)
- DÖRTGÖZ, Gürsel Öcal: Medeni Kanun'a Göre Tapu İşlemleri, Ankara, 2006. (Tapu İşlemleri)
- DURAL, Mustafa/SARI, Suat: Türk Özel Hukuku, C. I, Temel Kavramlar ve Medeni Kanununun Başlangıç Hükümleri, İstanbul 2014. (Özel Hukuk I)
- EDGÜ, Ekrem: Şirketler Hukuku Ders Kodları, Ankara 1966. (Şirketler Hukuku)
- EMİNOĞLU, Cafer: Anonim Şirket Pay Sahipleri Açısından "Eşit Şartlarda Eşit İşlem" İlkesi, TFM, 2015, S. 1. (Eşit İşlem)
- ENGİN, Baki İlkay: Alacağı Temlik Edenin Garanti Sorumluluğu, Ankara 2002. (Garanti Sorumluluğu)
- EPÇELİ, Sevgi: Türk Ticaret Kanunu Tasarısının Yeni Pay Alma Hakkı ile İlgili Getirdiği Düzenleme, Eleştiriler ve Öneriler, İstanbul Barosu Dergisi, C. 84, S. 6, Yıl 2010. (Yeni Pay Alma Hakkı)
- ERDEM, H. Ercüment: Anonim Şirketlerin Çıkardığı Senetler ve Sermaye Piyasası Hukukuna Giriş, Ankara 1995. (Anonim Şirketlerin Çıkardığı Senetler)
- : Nama Yazılı Hisse Senetlerine İlişkin Olarak Uygulamada Ortaya Çıkan Bazı Sorunlar ve Yeni TTK'nın Çözümleri, Ankara 2012. (Nama Yazılı Hisse Senetleri)
- : Türk ve İsviçre Hukuklarında Eşit İşlem İlkesi, İsviçre Borçlar Kanunu'nun İktibasının 80. Yılında İsviçre Borçlar Hukukunun Türk Ticaret Hukukuna Etkileri, İstanbul 2009. (Eşit İşlem)
- : Türk ve AT Rekabet Hukukunda Birleşme ve Devralmalar, İstanbul 2003. (Birleşme ve Devralmalar)
- ERDEM, Nuri: 6102 Sayılı "Yeni" TTK'ya Göre Anonim Ortaklık Pay Sahiplerinin "Müktesep" (Kazanılmış) Hakları, Regesta, 2012/1, C. 2, S. 2. (Müktesep Haklar)
- : Anonim Ortaklığın Haklı Sebeple Feshi, İstanbul 2012. (Fesih)

- EREM, Turgut S.: Anonim Şirketlerde Kar Tevzii Dolayısıyla Pratikte Karşılaşılan Bazı Meseleler, BATİDER, Ankara 1969, C. 5, S. 2. (Anonim Şirketlerde Kar)
- : Ticaret Hukuku Prensipleri, C. II, Ticaret Şirketleri, İstanbul 1972. (Ticaret Hukuku II)
  - : Anonim Şirketler Hukuku, İstanbul 1965. (AŞ)
  - : Türk Ticaret Hukukunda Konvertibl Tahviller, II. Banka ve Ticaret Hukuku Haftası, Ankara 1962. (Konvertibl Tahviller)
- EREM, Faruk/ ALTIOK, Akın/ TANDOĞAN, Haluk: Bankalar Kanunu Şerhi, Ankara 1975. (Bankalar Kanunu)
- EREN, Fikret: Borçlar Hukuku, Genel Hükümler, İstanbul 2003. (Borçlar Genel)
- : Mülkiyet Hukuku, Ankara 2010. (Mülkiyet)
  - : Borçlar Hukuku Özel Hükümler, 2020 Ankara. (Özel Hükümler)
- ERDOĞAN, Mehmet Tan/ DÜNDAR, Mustafa Sabahattin: Kar Dağıtımı ve Vergilendirilmesi, Ankara 1995.
- ERKAN, Vehbi Umut: Anayasa Mahkemesinin 12.12.2007 Tarihli E. 2003/34 ve K. 2007/94 Sayılı Kararı Üzerine; Türk Medeni Kanunu'nda Yasal Önalım Hakkının Hukuki Niteliği ve Kullanılması, İnönü ÜHFD, 2014, C. 5, S. 1. (Yasal Önalım Hakkı)
- ERİMEZ, Rüştü: Şirketlerde Kar Dağıtımı, Yedek Akçeler ve Vergileme, İstanbul 1985. (Kar Dağıtımı)
- ERİŞ, Gönen: Türk Ticaret Kanunu Ticari İşletme ve Şirketler, C. I, Ankara 2004 (TTK I)
- : Türk Ticaret Kanunu, Ticari İşletme ve Şirketler, C. II, Ankara 2004. (TTK II)
  - : Ticari İşletme ve Şirketler, C. III, Ankara 2014. (TTK III)
  - : Açıklamalı-İçtihatlı-Türk Ticaret Kanunu, Ticari İşletme ve Ticaret Şirketleri, C. 1, Ankara 1992. (Şerh I)
  - : Anonim Şirketler Hukuku, Ankara 1995. (AŞ)
  - : Ayrıcalıklı Pay Senetleri (I), Yarg. Der., 1979, S. 4. (Ayrıcalıklı Pay I)
  - : Ayrıcalıklı Pay Senetleri (II), Yarg. Der., 1980, S. 1-2. (Ayrıcalıklı Pay II)
  - : Uygulamalı İflas ve Konkordato Hukuku, Ankara 1991. (İflas)
  - : Uygulamalı Kooperatifler Hukuku, 2001 Ankara. (Kooperatifler Hukuku)
- ERTAŞ, Şeref: Eşya Hukuku, Ankara 2002. (Eşya Hukuku)
- ERÜRETEN, M. Bahir: Anonim Şirketler ve Davaları, İstanbul 1988. (AŞ)
- ESENER, Turhan/ GÜVEN, Kudret: Eşya Hukuku, Ankara 2015.

- ESİN, İsmail G./ LOKMANHEKİM, Tunç: Uygulamada Birleşme ve Devralmalar, İstanbul 2003. (Birleşme ve Devralmalar)
- EVEN, Sevin: Anonim Şirketlerde Hissedarlara Müteallik Rekabet Yasağı ve Sır Saklama Yükümlülüğü, BATİDER, C. 2, 1963. (Hissedarlara Müteallik Rekabet Yasağı)
- FEYZİOĞLU, Necmettin Feyzi: Şuf'a Hakkı, İstanbul 1959.
- FİDANCI, Ali: Anonim ve Limited Şirketlerde Sermaye Taahhütlerini Kısmen ya da Tamamen Ödemeyen Ortaklar Hakkında Yapılan İşlemler, Yaklaşım Dergisi 1993, Yıl 1, S. 12. (Sermaye Taahhütlerini Ödemeyen Ortaklar)
- FOLLİET, Edouard Jean: Le bilan dans les sociétés anonymes du point de vue juridique et comptable, Lozan, 1954. (Le bilan dans les sociétés anonymes)
- FORSTMOSER, Peter: Ungereimtheiten und Unklarheiten im neuen Aktienrecht, SZW 64 (1992).
: Sachausschüttungen im Gesellschaftsrecht, Festschrift für Max Keller zum 65. Geburtstag, Zürich 1989. (Sachausschüttungen)
- FORSTMOSER, Peter/ MEIER-HAYOZ, Arthur: Schweizerisches Gesellschaftsrecht, Bern 2007.
- FORSTMOSER, Peter/ MEIER-HAYOZ, Arthur/ NOBEL, Peter: Schweizerisches Aktienrecht, Bern 1996.
- FRANKO, Nişim: Sermaye Piyasası Kanununun Yeni Bir Müessesesi Menkul Kıymetler Yatırım Ortaklığı, BATİDER, Aralık 1985, C. XIII, S. 2. (Menkul Kıymetler Yatırım Ortaklığı)
- GRESSLER, Ernst/ HEFERMEHL, Wolfgang/ ECKARDT, Ulrich/ KROPFF, Bruno: Aktiengesetz, C. 1-9, München 2000/2006.
- von GODİN, Reinhard/ WILHELMİ, Hans: Aktiengesetz, C. 1-2, Berlin 1965.
- GOETTE, Wulf/ HABERSACK, Mathias: Münchener Kommentar zum Aktiengesetz, München 2016.
- GÖKÇE, Ziya: Şirket Hisselerinin Devir Engelleri ve Hukuki Sonuçları, Türkiye Noterler Birliği Hukuk Dergisi, S. 106, Mayıs 2000. (Hisse Devir Engelleri)
- GÖKSOY, Can: Anonim Ortaklıkta Pay Sahibinin Yeni Pay Alma Hakkının Kaldırılması, Bilgi Toplumunda Hukuk, Ünal Tekinalp'e Armağan, C. I, İstanbul 2003. (Pay Sahibinin Yeni Pay Alma Hakkı)
: Anonim Ortaklıkta Payın Rehni, Ankara 2001. (Payın Rehni)
- GÖLE, Celal: Anonim Ortaklıklarda Nakdi Sermaye Koyma Borcu ve Bu Borcu İfada Temerrüt, Ankara 1976. (Nakdi Sermaye)
: Anonim Ortaklıklarda Ticaret Bakanlığının İzni ve Danıştay, BATİDER. C. X, S. 2. (Anonim Ortaklıklarda Ticaret Bakanlığının İzni)

- GREYERZ, Christoph: Schweizerisches Privatrecht, Bd. VIII/2: Handelsrecht, 1982 Basel.
- GÜMÜŞ, M. Alper: Türk Medeni Kanunu'nun Getirdiği Yeni Şerhler, İstanbul 2007. (Yeni Şerhler)
- : Anonim Ortaklıkta Borsaya Kote Edilmemiş ve Bedeli Tamamen Ödenmemiş Nama Yazılı Payın Sözleşmesel Devri ve Bu Paya Bağlı Borç Olarak Bedel (Nakdi Sermaye) Ödeme Borcunun Yasal Üstlenilmesi (TTK m. 491; TTK m. 501 ve TTK m. 352), Legal Hukuk Dergisi, 2015, C. 13, S. 149. (Bedeli Tamamen Ödenmemiş Nama Yazılı Payın Devri)
  - : 6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun Akdi Önalım Hakkına İlişkin Hükümlerinin (TBK m. 237/III, 238, 239 ve 240-242) Değerlendirilmesi, Yeditepe ÜHFD, Prof. Dr. Erdal Adal'a Armağan, 2011, C. 8, S.2/2012, C. 9, S. 1. (Akdi Önalım Hakkı)
- GÜNAL, Vural: Sermaye Piyasası Hukuku, Ankara 1987. (SPH)
- : Hukuki Açıdan Sermaye Piyasası Faaliyetleri (Araçlar-Kurumlar), İstanbul 1997. (Araçlar-Kurumlar)
- GÜNEL, Onur Kerem: Özel Kategori Paylar, Sermaye Piyasası Kurulu Yayınları, Ankara 1997.
- GÜRBÜZ USLU, Aslı. E.: Türk Özel Hukukunda ve Özellikle Anonim Şirketlerde Ticari Sırrın Korunması, İstanbul 2009. (Ticari Sırrın Korunması)
- : Anonim Şirketlerde Pay Sahibinin Kar Payı Alma Hakkı, Ankara 2016. (Kar Payı)
- GÜRSOY, Kemal Tahir: Yatırım Fonları, Ankara 1977.
- GÜRZUMAR, Osman Berat: Franchise Sözleşmeleri ve Bu Sözleşmelerin Temelini Oluşturan "Sistem"lerin Hukuken Korunması, İstanbul 1995. (Franchise Sözleşmeleri)
- GÜZEL, Murat: Anonim Şirketin Kendi Paylarını İktisabı Amacıyla Finansal Destek Verme Yasası, Ankara 2014. (Kendi Paylarını İktisap Amacıyla Finansal Destek)
- GÜVEN, Pelin: Türk Rekabet Hukuku ve Avrupa Birliği Rekabet Hukukunda Birleşme ve Devralmaların Denetlenmesi, Ankara 2003. (Birleşme ve Devralmaların Denetlenmesi)
- HACHENBURG, Max: Gesetz betreffend die Gesellschaften mit beschränkter Haftung (GmbHG), §§ 35–84, Berlin 2020. (GmbHG)
- HAHOLU, Bülent Murat: Anonim Ortaklıkların Kendi Hisse Senetlerini Geri Satın Alması (Stock Repurchase), Yeterlilik Etütleri 15. Dönem, C. 1, Ankara 2004. (Ortaklıkların Kendi Hisse Senetlerini Geri Satın Alması)

- HAMAMCIOĞLU, Esra: Anonim Ortaklıklarda Tek Borç İlkesi, MÜSBE, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2005. (Tek Borç İlkesi)
- HATEMİ, Hüseyin/ SEROZAN, Rona/ ARPACI, Abdulkadir: Eşya Hukuku, İstanbul 1991.
- HECKSCHEN, Heribert: Verschmelzung von Kapitalgesellschaften, 1989 Stuttgart. (Verschmelzung)
- HEIDEL, Thomas: Aktienrecht und Kapitalmarktrecht, 2019 Baden-Baden.
- HELVACI, İlhan: İsviçre Borçlar Kanunu'nun Sözleşmeden Doğan Ön-Alım, Alım, Geri Alım Haklarına İlişkin Değişiklikler, MHB, Prof. Dr. Aysel Çelikel'e Armağan, 1999-2000, Yıl: 19-20, S. 1-2. (Ön-Alım, Alım, Geri Alım)
- HELVACI, Mehmet: Borçlar ve Ticaret Kanunu Bakımından Para Borçlarında Faiz Kavramı, İstanbul 2000. (Faiz Kavramı)
- : Ticaret Ortaklıklarında Sermaye Payı Nedeniyle Oluşan Faiz Üzerine Bazı Düşünceler, Prof. Dr. Erdoğan Moroğlu'na 65. Yaş Günü Armağanı, İstanbul 2001. (Pay Nedeniyle Oluşan Faiz)
  - : Anonim Ortaklıkta Yönetim Kurulu Üyesinin Hukuki Sorumluluğu, İstanbul 2001. (Sorumluluk)
  - : Anonim Ortaklıkta Ticaret Kanunundan Kaynaklanan Azınlık Haklarının Hukuki Niteliği ve Tanımı, Prof. Dr. Oğuz İmregün'e Armağan, İstanbul 1998. (Azınlık Hakları)
  - : Kayıtlı Sermaye Sisteminde Sermaye Artırımı Usulü ve Bu Sisteme Tabi Ortaklıklarda Hisse Senetlerinin Çıkarılma Zamanı, BATİDER, 1995, C. 18, S. 1-2. (Hisse Senetlerinin Çıkarılma Zamanı)
  - : Sermaye Piyasası Kanunu Yönünden Nama Yazılı Pay Senetleri Sahiplerinin Genel Kurula Çağrılmasında İzlenecek Usul, Yasa Hukuk İttihat ve Mevzuat Dergisi, C. XV, S. 172/3, 1996. (Genel Kurula Çağrılma)
- HENN, Günter: Handbuch des Aktienrechts, 2002 Heidelberg. (Aktienrecht)
- HERSCHSOHN, Heinrich: Bir Anonim Ortaklığın Kendi Hisse Senedini Satın Alması, çev. İrfan Baştuğ, Ankara Barosu Dergisi, 1971. (Ortaklığın Kendi Hisse Senedini Satın Alması)
- HİRSCH, Ernst: Ticaret Hukuku Dersleri, İstanbul 1948. (Ticaret Hukuku)
- HİRTE, Heribert/ MÜLBERT, Peter O./ ROTH, Markus: Aktiengesetz, AktG, Großkommentar, C.1-16, Mainz. (Grosskommentar AktG)
- HOFFMANN-BECKING M.: Münchener Handbuch des Gesellschaftsrechts, München 2007.
- HONSELL, Heinrich/ VOGT, N. Peter/ WATTER, Rolf: Basler Kommentar zum Obligationenrecht: OR Bd. II: Art. 530-964 OR, Basel 2016.

- HÖLTERS, Wolfgang/ DEİLMANN, Barbara/ DRİNHAUSEN, Florian: Aktiengesetz Kommentar, München 2014.
- HÜFFER, Uwe/ KOCH, Jens: Aktiengesetz, München 2020. (AktG)
- İMRE, Zahit: Ayni Hak Mefhumu Üzerinde Düşünceler, A. Samim Gönenay'a Armağan, İstanbul 1955. (Ayni Hak)
- İMREGÜN, Oğuz: Anonim Ortaklıklar, İstanbul 1989. (AO)
- : Ticaret Hukukunun Genel İlkeleri, İstanbul 2004. (Genel İlkeler)
  - : Kara Ticareti Hukuku Dersleri, İstanbul 2005. (Kara Ticareti)
  - : Anonim Ortaklıklarda Kurucu Senetleri, İÜHFİM, C. XLV, Doğumunun 100. Yılında Atatürk'e Armağan, s. 486. (Kurucu Senetleri)
  - : Anonim Ortaklıkta Kar Payı (Temettü) Hakkı, Ömer Teoman'a Armağan, C. I, İstanbul 2002. (Kar Payı)
  - : Amerikan Ortaklıklar Hukukunun Ana Hatları, İstanbul 1968. (Amerikan Ortaklıklar Hukuku)
  - : Anonim Şirketin Ayni Sermaye Vaz'ında, Taşınmazın Mülkiyetini İktisab Anı, İktisabdan Vazgeçip, Yerine Nakid Sermaye Vaz'ı Yapılıp-Yapılamayacağı, Bilirkişi Raporları 1997, İstanbul 2002. (Ayni Sermaye Vaz'ı- Raporlar)
  - : Kollektif Ortaklığa Ayni Sermaye Olarak Taşınmaz Vaz'ı ve Sonuçları, Bilirkişi Raporları 1971-1972, İstanbul 2000. (Taşınmaz Vaz'ı – Raporlar)
  - : Anonim Ortaklıkta Ortaklar Ayni Sermayelerinin Şirkete İntikali Anı, Bilirkişi Raporları 1991, İstanbul, 2000. (Sermaye İntikali - Raporlar)
  - : Anonim Şirketlerde Pay Sahipleri Arasında Umumi Heyet Kararlarından Doğan Menfaat İhtilafları ve Bunları Telif Çareleri, İstanbul 1982. (Umumi Heyet Kararlarından Doğan Menfaat İhtilafları)
  - : Kıymetli Evrak Hukuku, İstanbul 2003.
  - : Kıymetli Evrakın Ziyai ve İptali, Prof. Dr. Reha POROY'a Armağan, İstanbul 1995. (Kıymetli Evrakın Ziyai)
  - : Tasfiye Halindeki Bir Limited Ortaklıkta Tasfiye Memurları Ortak Müdürler Aleyhinde Sorumluluk Davası Açabilirler mi?, İktisat ve Maliye Dergisi, C. XVII, S. 3, Haziran 1970. (Tasfiye Memurları)
  - : Anonim Ortaklıklarda Özel Kategori Paylar, Prof. Dr. Turgut Kalpsüz'e Armağan, Ankara 2003. (Özel Kategori Paylar)
  - : Sermaye Koyma Taahhüdünün Zamanaşımına Uğraması, Bilirkişi Raporları 1971-1982, İstanbul 2000. (Sermaye Koyma Taahhüdünün Zamanaşımı)

- : III. Hukuki Mütalaa, Bilirkişi Raporları (1971-1982), İstanbul 2000. (III. Hukuki Mütalaa)
  - : Bilirkişi Raporları (1983-1984), İstanbul 2000. (Raporlar)
  - : Anonim Ortaklıkta Yönetim Kurulu Üyelerinin Ortaklığa Karşı Hukuksal Sorumu, Erdoğan Moroğlu'na 65. Yaşgünü Armağanı, İstanbul 2001. (Yönetim Kurulu)
  - : Anonim Ortaklıkta İntifa Senetleri, İHFM, Arslanlı'nın Anısına Armağan, İstanbul 1978. (İntifa Senetleri)
  - : Sermaye Piyasasının Tekevvününde Tahviller, Çeşitleri ve Oynadıkları Rol, III. Banka ve Ticaret Hukuku Haftası, Ankara 1964 (Tahviller)
  - : Kollektif Komandit ve Sermayesi Paylara Bölünmüş Komandit Ortaklıklar, 1989 İstanbul. (Kollektif Ortaklık)
  - : Anonim Ortaklıklarda Genel Kurul Kararlarına Karşı Pay Sahiplerinin İptal Davası Açma Hakkı, Prof. Dr. Hayri Domaniç'e Armağan, İstanbul 1995. (İptal Davası)
- İSLER, Peter/ ZİNDEL, Gaudenz G.: Statuten der Aktiengesellschaft, 1997 Zürich.
- İZMİRLİ, Yedigâr: TTK Göre Tasfiye Memurlarının Görev ve Yetki Sorumluluğu, Ankara 2001. (Tasfiye Memurları)
- : Türk Anonim Şirketler Hukukunda Azınlık Hakları ve Azınlığın Korunması, Doktora Tezi, Ankara 1985. (Azınlık)
- JAEGGİ, Peter: Anonim Ortaklıklar Hukukunun Çözümlememiş Sorunları, Çev. Ömer Teoman, İktisat ve Maliye Dergisi, 1975, C. 22, S. 1.
- KABAALİOĞLU, Haluk: Türk Hukukunda ve Mukayeseli Hukukta Finansal Bilgi Alma Hakkı, Muhasebe Enstitüsü Dergisi, S. 21-22, 1980. (Finansal Bilgi Alma Hakkı)
- KALYON, Muharrem: Açıklamalı-İçtihatlı Taşınmaz Satış Vaadi Sözleşmesi, Ankara 2004. (Taşınmaz Satış Vaadi Sözleşmesi)
- KAPLAN, Emine Tuncay: Tamamı Ödenmemiş Hisse Senedi Sahibinin Durumu ve Konkordato, BATİDER, C. 11, 1982, S. 4. (Tamamı Ödenmemiş Hisse Senedi Sahibi)
- KARABABA, Serdar: Hisse Senedi Yatırımcısının Korunması, Ankara 2001. (Hisse Senedi Yatırımcısı)
- KARACAN, Ali İhsan: Halka Açık Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulunun Sorumlulukları, İstanbul 2012. (Sorumluluk)
- : Yeni Türk Ticaret Kanunu ve Kurumsal Yönetim İlkeleri Çerçevesinde Halka Açık Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulu, Oluşumu, Çalışması, Görevleri, Yetkileri, Nisan 2012. (Yönetim Kurulu)

- : Sermaye Piyasası Hukuku Yazılar, C. I, İstanbul 2017. (Sermaye Piyasası)
  - : Sermaye Piyasası Kanunu Açısından Önemli Nitelikteki İşlemler ve Buna Bağlı Haklar, Banka Finans Hukuku Dergisi, C. IV, S. 15. (Önemli Nitelikli İşlemler)
- KARACAN, Ali İhsan/ ERİŞİR KARACAN, Esra: Halka Açık Şirketlerin Kendi Paylarını Geri Alımı, İstanbul 2015. (Kendi Paylarını Geri Alma)
- KARAHAN, Sami: Anonim Ortaklıklarda İmtiyazlı Paylar ve İmtiyazların Korunması, İstanbul 1991. (İmtiyazlı Paylar)
- : Anonim Şirketlerde Tasfiye, Konya 1998. (Tasfiye)
  - : Anonim ve Limited Şirketlerde İhya veya Tasfiyeden Dönme, İstanbul 2003. (İhya)
  - : Oydan Yoksun İmtiyazlı Paylar, BATİDER, 1995-1996, C. XVIII. S. 1-4.
  - : Halka Açık Anonim Ortaklık Sınıfının Kazanılması, BATİDER, C. 21, S. 2. (Halka Açık Anonim Ortaklık Sınıfı)
  - : Kar Dağıtımına İlişkin Genel Kurul Kararlarını İptal Eden Mahkeme, Karın Dağıtılmasına Karar Verebilir mi?, C. III, S. I, Regesta, 2013. (Kar Dağıtımı)
- KARAHAN, Sami/ ARI, Zekeriya: Şirketler Hukuku, Konya 2012.
- KARAHAN, Sami/ SULUK, Cahit/ SARAÇ, Tahir/ NAL, Temel: Fikri Mülkiyet Hukukunun Esasları, Ankara 2015. (Fikri Mülkiyet)
- KARAHASAN, Mustafa Reşit: Cezai Şart ve Gecikme Faizi, İBD, 1966, C. XL, S. 1-2-3.
- KARAMAN COŞGUN, Özlem: Anonim Şirketin Tasfiyesi, Ankara 2015. (Tasfiye)
- KARAMANLIOĞLU, Argun: Anonim Ortaklıklarda Malvarlığının Korunmasına Yönelik Önlemler, Maltepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul 2009. (Malvarlığının Korunması)
- KARASU, Rauf: Türk Ticaret Kanunu Tasarısına Göre Anonim Şirketlerde Emredici Hükümler İlkesi, Ankara 2009. (Emredici Hükümler)
- : Türk Ticaret Kanunu Tasarısına Göre Nama Yazılı Payların Devrinin Sınırlandırılması, GÜHFD, 2008, C. 12, S. 1-2. (Nama Yazılı Payların Devrinin Sınırlandırılması)
  - : Emredici Hükümler İlkesinin Kapalı Tip Anonim Şirketler ve Limited Şirketler Açısından Doğurduğu Sorunlar ve Çözüm Önerileri, TFM, 2015, S. 1. (Sorunlar ve Çözüm Önerileri)
- KARAYALÇIN, Yaşar: Muhasebe Hukuku, Ankara 1988. (Muhasebe)

- : Ticaret Hukuku, II. Şirketler Hukuku, Ankara 1973. (Ticaret Hukuku II)
- : Ticaret Hukuku, III. Ticari Senetler (Kambiyo Senetleri), Ankara 1970. (Ticaret Hukuku III)
- : Mecburi Kanuni Yedek Akçeler ve Kullanılması, BATİDER, C. IV, S. 3. (Yedek Akçe)
- : Kanuni Yedek Akçenin İlk Ayrımı Açısından Safi Kar Kavramı ve Dönem Vergi Borçları, BATİDER, C. XV, S. 3. (Safi Kar)
- : Sermaye Koyma Borcu - İfa, Özel Hukukta Meseleler ve Görüşler, Hukuki Mütalaalar, C. IV, Ankara 1975. (Sermaye Koyma Borcu)
- : Özel Hukukta Meseleler ve Görüşler, Ankara 1975. (Özel Hukuk)
- : Anonim Şirketin Yönetim Kurulu Kararlarına Karşı Hangi Davalar Açılabilir?, Ticaret Hukuku ve Yargıtay Kararları Sempozyumu, C. 3, Ankara 1986. (Yönetim Kurulu Kararlarına Karşı Davalar)
- : Üst Kuruluşlar Hukuku, BATİDER, Haziran 1991, C. XVI, S. 1. (Üst Kuruluşlar)
- : Türk Hukukunda Ticaret Siciline Tescilin Etkileri, BATİDER, C. VIII, S. 2. (Tescilin Etkileri)
- : Para Değerindeki Değişmeler-Yabancı Sermaye ve Anonim Şirketlerde Ayni Pay, Prof. Dr. Mahmut Koloğlu'ya 70. Yaş Armağanı, Ankara 1975. (Yabancı Sermaye ve Anonim Şirketlerde Ayni Pay)
- : Yabancı Ortağın Anonim Şirkete Ayni Sermaye Getirmesi -Temerrüt-Ayni Sermayenin Değerlendirilmesi, Özel Hukukta Meseleler ve Görüşler - Hukuki Mütalaalar - III, 1984-1987, BTHAE, s. 80. (Yabancı Ortağın Ayni Sermaye Getirmesi)
- : Anonim Şirkette Çoğulculuk-Azınlık İlişkisi Bakımından Kontrol (Blok) Satışı ve Genel Alım Önerisi, Tandoğan'ın Hatırasına Armağan, Ankara 1990. (Blok Satış)
- : Bilançonun Gerçeğe Aykırı Olduğu İddiası, Genel Kurul Kararının İptali Davası, Özel Hukukta Meseleler ve Görüşler, Ankara 1997. (Genel Kurul Kararının İptali Davası)
- : Bilanço Hukuku, Ankara 1979. (Bilanço)
- : Anonim Şirketlerde Çıplak Payın Haczedilmesi ve Paraya Çevrilmesi, Ticaret Hukuku ve Yargıtay Kararları Sempozyumu XVI, Ankara 1999. (Çıplak Payın Haczi)
- : Yeniden Değerleme Fonu - Esas Sermaye Artırımı, Ticaret Hukuku ve Yargıtay Kararları Sempozyumu VI, Ankara 1989. (Yeniden Değerleme Fonu)

- : Pay Senediyle İlgili Satış Sözleşmesinin Geçerli Olması İçin Senedin Teslimi Gerekir mi?, BATİDER, C. X, S. 3, 1980. (Pay Senediyle İlgili Satış Sözleşmesi)
- KARSLI, Muharrem: Sermaye Piyasası Borsa Menkul Kıymetler, İstanbul 2003. (Sermaye Piyasası)
- KAYA, Mustafa İsmail: Şartlı Sermaye Artırımı, Ankara, 2009.
- : Pay Sahiplerinin Anonim Şirket Genel Kurulunda Temsil Edilmesi, BATİDER, 2014, C. 30, S. 4. (Pay Sahiplerinin Temsili)
- KAYA, Arslan: Anonim Ortaklıkta Pay Sahibinin Bilgi Alma Hakkı, Ankara 2001. (Bilgi Alma Hakkı)
- : Halka Açık Ortaklıklarda Örtülü Kazanç Aktarımı Yasağı (SerPK m. 21), İÜHFİM, C. 2013, LXXI, S. 2. (Örtülü Kazanç Aktarımı)
- : Borca Batık Anonim Şirketin İflasının Ertelenmesi, Prof. Dr. Erdoğan Moroğlu'na 65. Yaş Armağanı, İstanbul 2001. (İflasın Ertelenmesi)
- : Müktesep Haklar, Makalelerim I, İstanbul 2012.
- : Anonim Ortaklık, Sermaye Artırımı, 40. Yılında Türk Ticaret Kanunu, İstanbul 1997. (Sermaye Artırımı)
- KAYAR, İsmail: Anonim Ortaklıkta Mali Durumun Bozulması ve Alınacak Tedbirler, Konya 1997. (Tedbirler)
- : Hisse Senedi Yatırımcısının Korunması Açısından HAAO'larda Kar Dağıtımı, Bilgi Toplumunda Hukuk-Ünal Tekinalp'e Armağan, C. I, İstanbul 2003. (Kar Dağıtımı)
- : SerPK ve TTK'na Göre Hisse Senedi Yatırımcısının Korunması, Kayseri 2000. (Hisse Senedi)
- KAYIHAN, Şaban: Ticaret Hukuku, İstanbul 2003. (Ticaret)
- KENDİGELEN, Abuzer: Türk Ticaret Kanunu Değişiklikler, Yenilikler ve İlk Tespitler (Yeni TTK), İstanbul 2011. (TTK Değişiklikler)
- : Çekten Cayma ve Ödeme Yasağı, Makalelerim, İstanbul 2001. (Çekten Cayma)
- : Sanayi ve Ticaret Bakanlığının İç Ticaret 1995/1 Sayılı Anonim ve Limited Şirketlerin Kuruluş ve Anasözleşme Değişikliği İşlemlerine İlişkin Esasları Hakkında Tebliği'nin Hukuki Açısından Değerlendirilmesi, Makalelerim, C. I, İstanbul 2006. (Kuruluş ve Anasözleşme Değişikliği İşlemlerine İlişkin Tebliğ)
- : Anonim Ortaklık Payı Üzerinde İntifa Hakkı, İstanbul 1994. (İntifa Hakkı)

- : Genel Hükümler ve Anonim Ortaklığın Kuruluşu, Ticaret Hukuku Kürsüsünde Onbeş Yıl: Makalelerim, C. I, İstanbul 2001. (Genel Hükümler Anonim Ortaklığın Kuruluşu)
- : Genel Hükümler ve Anonim Ortaklığın Kuruluşu, 40. Yılında Türk Ticaret Kanunu, İstanbul 1997. (Anonim Ortaklığın Kuruluşu)
- : Bir Ticaret Şirketinin Anonim Şirket Nev'ine Dönüştürülmesi ve Payların Devri Yasağı, Ticaret Hukuku Kürsüsünde Onbeş Yıl: Makalelerim, C. I, İstanbul 2001. (Dönüştürülme ve Payların Devri Yasağı)
- : Anonim Ortaklıkta Yönetime Katılma Haklarında İmtiyaz. İstanbul 1999. (Yönetime Katılma Haklarında İmtiyaz)
- : Öneride Bulunma Zorunluluğu/Bağlam, Hukuki Mütalaalar XI (2010-2011), İstanbul 2013. (Öneride Bulunma Zorunluluğu/Bağlam)
- : Adi Şirket, Ticaret Şirketleri ve Kooperatife İlişkin Payların Devrinde Şekil, Ankara 1997. (Şekil)
- : Banka Paylarının Devrinde İzin, Hukuki Mütalaalar VIII, İstanbul 2011. (Banka Paylarının Devri - Hukuki Mütalaalar VIII)
- : Ticaret Şirketlerinde Nev'i Değişirme -Ticaret Kanunumuzun Düzenlemesi Tatbikat ve Doktrinin Durumu - Ticaret Hukuku Kürsüsünde Onbeş Yıl Makalelerim II, İstanbul 2001. (Nev'i Değişirme - Makalelerim II)
- : Bir Ticaret Şirketinin Anonim Şirket Nev'ine Dönüştürülebilmesi İçin Yapılması Gerekli İşlemler, Makalelerim, İstanbul 2001. (AŞ Nev'ine Dönüştürülebilmesi İçin Gerekli İşlemler)
- : Kişi Ortaklıklarının Sermaye Ortaklıklarına Dönüştürülmesinin Sonuçları, Makalelerim, İstanbul 2001. (Dönüştürmenin Sonuçları)
- : Pay Sahipliği Sifatının Kazanılması ve İspatı, Ticaret Hukuku Kürsüsünde Onbeş Yıl Hukukî Mütalaalar II, İstanbul 2003. (Pay Sahipliği Sıfatı)
- : Anonim Şirketlerde Çıplak Payların Haczi, İÜHFİM, C. LXH, S. 1-2. (Çıplak Payların Haczi)
- : Anonim Şirket Paylarının Devri, Hukuki Mütalaalar VI, İstanbul 2006. (Payların Devri)
- : Payların Miras Yoluyla İntikali/Kanuni Önalım Hakkı, Hukuki Mütalaalar XI, 2010-2011, İstanbul 2013. (Payların Miras Yoluyla İntikali/Kanuni Önalım Hakkı)
- : Sermaye Artırımı-Rüçhan Hakkı ile Ön Alım Hakkının İhlali, Hukuki Mütalaalar II, Arıkan Yayınları, İstanbul 2006. (Rüçhan ile Ön Alım Hakkının İhlali)

- : Çağrıda Bulunma Yükümlülüğünün İhlalinde Aktif Husumet Ehliyeti, Makalelerim II, 2001-2006, İstanbul 2006. (Aktif Husumet Ehliyeti).
- KENDİGELEN, Abuzer/ ÜLGEN, Hüseyin/ HELVACI, Mehmet/ KAYA, Arslan/ NOMER ERTAN, Füsün: Ticari İşletme Hukuku, İstanbul 2015. (Ticari İşletme)
- KERVANKIRAN, Emrullah: Sermaye Ortaklıklarında Sınırlı Sorumluluk İlkesine Karşı Önemli Bir İstisna: Tüzel Kişilik Perdesinin Kaldırılması, EÜHFD, C. XI, S. 3-4, 2007. (Tüzel Kişilik Perdesi)
- : Anonim Şirketlerin Tasfiyesi, İstanbul 2015. (Tasfiye)
- KESKİN, Harun: Emredici Hükümler İlkesinin Borsaya Kote Edilmemiş Anonim Şirketlerde Daha Esnek Yorumlanmasına İlişkin Avusturya Yüksek Mahkemesi (OGH) Kararı, BATİDER, 2015, C. 31, S. 4. (Emredici Hükümler İlkesinin Yorumlanması)
- KILIÇ, Harun: Anonim Ortaklık Paylarının Devrinde Şekil Şartı, Prof. Dr. Hüseyin Hatemi'ye Armağan, C. I, İstanbul 2009. (Şekil Şartı)
- : Türk Hukuku'nda Taliki Şarta Bağlı Borçlar ve Anonim Ortaklıklarda Payın Devrinde Düzenleyici Kurumların İzinleri, Gazi ÜHFD, 2010, C. 14, S. 2. (Taliki Şarta Bağlı Borçlar)
- KILIÇOĞLU, Ahmet: Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Ankara 2007. (Borçlar Genel)
- : Yargıtay Kararları Açısından Munzam Zarar, Ticaret Hukuku ve Yargıtay Kararları Sempozyumu XV, Ankara 1998. (Munzam Zarar)
- KINACIOĞLU, Naci: Kıymetli Evrak Hukuku, Ankara 1999. (Kıymetli Evrak).
- KIRCA, Çiğdem: Önalım Hakkı Konusunda Medeni Kanundaki Değişiklikler, Prof. Dr. Ömer Teoman'a 55. Yaş Günü Armağanı, C. II, İstanbul 2002. (Önalım Hakkı)
- KIRCA, İsmail: Anonim Şirketlerde Sermayenin İadesi Yasağı (TTK 405/11) ile İlgili Bir İnceleme (11. HD'nin 10.06.2008 Tarih ve E. 2007/12661, K. 2008/7660 Sayılı Kararının Değerlendirilmesi), Haluk Konuralp Anısına Armağan C. III, Ankara, 2009. (Sermayenin İadesi Yasağı)
- : Hukuki Yönüyle Borsa Opsiyon İşlemleri, Ankara 2000. (Borsa Opsiyon İşlemleri)
- KIRCA, İsmail/ ŞEHİRALİ ÇELİK, Feyzan H./ MANAVGAT, Çağlar: Anonim Şirketler Hukuku, C. 1, Ankara 2013. (Anonim Şirketler I)
- : Anonim Şirketler Hukuku C. 2, Ankara 2017. (Anonim Şirketler II)
- KISA, Seda: Anonim Ortaklıkta Yaşanan Çıkar Çatışmalarının Azınlıkta Kalanlara Zarar Vermemesi İçin Öngörülen Önleyici Hukuki Araçlar, Ünal Tekinalp'e Armağan, C. 1, İstanbul 2003. (Çıkar Çatışmalarında Azınlık)

- KIZILOT, Şükrü/ SARISU, Ekrem/ ÖZCAN, Sezgin/ KIZILOT, Zuhâl: Gayrimenkul Rehberi, Ankara 2005.
- KIZILOT, Şükrü/ EYÜPGİLLER, Saygın: Şirketler Muhasebesi, Vergilendirilmesi, Hukuku ve Mevzuatı, Ankara 1999. (Şirketler Muhasebesi Vergilendirilmesi)
- KİPER, Osman: Uygulamada Ticaret Şirketleri, İstanbul 1996. (Uygulama)
- KOCAYUSUFPAŞAOĞLU, Necip: Türk Medeni Hukukunda Gayrimenkul Satış Vaadi, İstanbul 1959. (Gayrimenkul Satış Vaadi)
- KOLCUOĞLU, Umut: Sermaye Piyasası Hukukunda Zorunlu Çağrı, İstanbul 2009. (Zorunlu Çağrı)
- KORKUT, Ömer: Anonim Şirketlerde Genel Kurul Kararlarının Butlanı, Adana 2012. (Genel Kurul Kararlarının Butlanı)
- KÖPRÜLÜ, Bülent/ KANETİ, Selim: Sınırlı Ayni Haklar, İstanbul 1972-1973, S. 3-4. (Ayni Haklar)
- KUBİLAY, Huriye: Hisse Senediyle Değiştirilebilir Tahvil, Ankara 1986. (Tahvil)
- KUNTALP, Erden: Kar Ortaklığı Belgesi, Ankara 1983.
- : Sonuca Katımlı Ödünç Sözleşmesi (Kavram ve Hukuki Niteliği), Ankara 1980. (Ödünç Sözleşmesi)
- KURU, Baki, İcra ve İflas Hukuku, İstanbul 2016. (İcra ve İflas)
- : Hukuk Muhakemeleri Usulü, C. I, İstanbul 2001.
- KÜTÜKÇÜ, Doğan: Sermaye Piyasası Hukuku, C. 2, İstanbul 2005. (Sermaye Piyasası)
- MANAVGAT, Çağlar: Sermaye Piyasasında Aracı Kurumlar. Ankara 1991. (Aracı Kurumlar)
- : Örtülü Kazanç Aktarımının Ortaklık Topluluğu Düzenlemelerindeki Sınırları, BATİDER, 2015, C. XXXI, S. 1. (Örtülü Kazanç)
- : Sermaye Piyasası Kanunu'nun 10/A Maddesi Hükmüne Göre Kaydi Sistemin Esasları, AÜHFD, 2001, C. 50, S. 2. (Kaydi Sistemin Esasları)
- : Halka Açık Anonim Ortaklıklarda Çıkarma ve Satma Hakkı Sermaye Piyasası Hukukunda Yeni Yaklaşımlar, TFM, 2015, C. 1, S. 2. (Ortaklıklarda Çıkarma ve Satma Hakkı)
- MEİER-HAYOZ, Arthur: Berner Kommentar zum schweizerischen Privatrecht. Band IV, Sachenrecht, Das Grundeigentum, Art. 680-701 ZGB, 1975 Bern.
- METE, Halim: Türk Ticaret Kanunu Tasarısı Sempozyumu Tebliği, Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt II, Sayı I, Yıl 2005. (TTK Tasarı)

- MEYER, Justus: Neue und alte Mäntel im Kapitalsgesellschaftsrecht, ZIP 1994, s. 1663.
- MİMAROĞLU, Sait Kemal: Ticaret Hukuku, İşletme Hukuku, Ticaret Ortaklıkları Hukuku, C. II, Ankara 1972. (Ticaret Hukuku II)
- MOROĞLU, Erdoğan: Türk Ticaret Kanunu ile Yürürlük ve Uygulama Kanunu Tasarıları Değerlendirme ve Öneriler, İstanbul 2009. (TTK Yürürlük ve Uygulama Tasarıları)
- : Türk Ticaret Kanunu Tasarısı Değerlendirme ve Öneriler, İstanbul 2007. (Tasarı Değerlendirme ve Öneriler)
  - : Anonim Ortaklıklarda Esas Sermaye Artırımı, İstanbul 2003. (Sermaye Artırımı)
  - : Anonim Ortaklığa Sermaye Olarak Taşınmaz Mal veya Üzerindeki Bir Ayni Hakkın Konulması Taahhüdünün Hukuki Sonuçları ve Yargıtay Kararları, BATİDER, Y. 2001, C. XXI, S. 1. (Sermaye Olarak Taşınmaz Mal)
  - : Ticaret Ortaklıklarına Sermaye Olarak Taşınmaz Mal veya Bunun Üzerindeki Bir Ayni Hakkın Konulması Taahhüdü, BATİDER, Y. 1969, C. V, S. 2. (Taşınmaz Mal Taahhüdü)
  - : Esas Sermaye Artırımı İçin Eski İştirak Taahhütlerinin Ortaklığa Tamamen Ödenmiş Olması Şartı, Makaleler, İstanbul 1999. (Eski İştirak Taahhütleri Şartı - Makaleler I)
  - : Esas Sermaye Artırımı İçin Eski İştirak Taahhütlerinin Ortaklığa Tamamen Ödenmiş Olması Şartı, İktisat ve Maliye Dergisi, 1970, C. XVII, S. 3. (Eski İştirak Taahhütleri Şartı)
  - : Kurucu İntifa Hakkı Sahiplerinin Kar Payı Talep Hakları ve Yargıtay Kararları, Makaleler I, İstanbul 2006. (Kurucu İntifa Hakkı)
  - : 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanununa Göre Anonim Ortaklıkta Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlüğü, İstanbul 2012. (Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlüğü)
  - : Anonim Ortaklık Anasözleşmesi ve Hukuki Niteliği, Prof. Dr. Kemal Oğuzman'ın Anısına Armağan, İstanbul 2000. (Anasözleşme)
  - : 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu, Değerlendirme ve Öneriler, İstanbul 2012. (Değerlendirme ve Öneriler)
  - : Anonim ve Limited Ortaklıklarda Fesih Kararının Geri Alınması, Prof. Dr. Ömer Teoman'a 55. Yaş Günü Armağanı, İstanbul 2002. (Fesih Kararının Geri Alınması)

- : Anonim Ortaklıkta Özel Denetçi, Makaleler I, İstanbul 1999. (Özel Denetçi)
  - : Oy Sözleşmeleri, İstanbul 2015.
  - : Sermaye Piyasası Kanunu ve Türk Ticaret Kanunu, Makaleler I, İstanbul 2001. (SPK ve TTK)
  - : Türk Ticaret Kanunu Tasarısı (Konferans, Bildiriler, Tartışmalar), BATİDER, C. VIII, Ankara 2005. (Konferans)
  - : 40. Yılında TTK (Tartışmalar), İstanbul 1998. (TTK Tartışmalar)
  - : Nama Yazılı Pay Senetlerinin Devri ve Yargıtay Kararları, Ticaret Hukuku ve Yargıtay Kararları Sempozyumu XIII, Nisan 1996. (Nama Yazılı Pay Senetleri)
  - : Anonim Ortaklıkta Çoğunluk Pay Sahiplerinin Azınlık ve İmtiyazlı Pay Sahiplerine Karşı Korunması, Makaleler I, İstanbul 2000. (Çoğunluğun Korunması)
  - : Anonim Ortaklıkta Azınlık Paysahiplerinin Korunması ve Haklı Nedenlerle Fesih, Halil Arslanlı'nın Anısına Armağan, İÜHF Yayını, 1978. (Azınlığın Korunması)
  - : Anonim Ortaklıkta Azınlık Paysahiplerinin Genel Kurulu Toplantıya Daveti ve Mahkemenin Davete İzin Kararının Uygulanmasının Durdurulması, Makaleler, İstanbul 2010. (Azınlığın Daveti)
  - : Anonim Ortaklıkta esas Sermaye Artırımın Butlanı Davası ve Bir Aylık Hak Düşürücü Süre, BATİDER, C. 13, S. 1-4; Y. 1985-1986. (Sermaye Artırımında Butlan)
  - : Anonim Ortaklık Yönetim Kurulu Üyeleri ile Denetçilerin Görev Süreleri, Makaleler I, İstanbul 2001. (Görev Süreleri - Makaleler I)
- MOROĞLU, Erdoğan/ MOROĞLU, Nazan: Notlu-İçtihatlı Türk Ticaret Kanunu ve İlgili Mevzuat, İstanbul 1991. (TTK)
- MOROĞLU, Nazan: Medeni Kanun'da Mal Rejimleri, İstanbul 2002. (Mal Rejimleri)
- NARBAY, Şafak: Anonim Ortaklıkta Pay Defteri, Ankara 2003. (Pay Defteri)
- : 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanununa Göre Anonim Ortaklıkta Pay ve Pay Senetlerinin Devri, Erzincan ÜHFD, 2012, C. 16, S. 3-4. (Pay Devri)
  - : Alman Paylı Ortaklıklar Kanunu'nda (AktG) Değişiklik Yapan Nama Yazılı Pay Senetleri Kanunu (NastraG)'nun Pay Defteri (Aktienbuch) Konusundaki Yeni Düzenlemeleri, Prof. Dr. Hayri Domaniç'e 80. Yaş Günü Armağanı, C. 1, İstanbul 2001. (Alman Paylı Ortaklıklar Kanunu)

NARİN, Resul: Adi Şirketin Sona Ermesi, Ankara 2010.

NOMER, Fusun: Anonim Ortaklıkla Eşit Davranma (Eşil İşlem) İlkesi, Prof. Dr. Oğuz İmregün'e Armağan, İÜHF Yay., 1998, S. 471/472, 485. (Eşit İşlem İlkesi)

: Anonim Ortaklıkta Oydan Yoksun Paylar, İstanbul 1994. (Oydan Yoksun Paylar)

: Anonim Ortaklıkta Pay Sahibinin Sadakat Yükümlülüğü, İstanbul 1999. (Sadakat Yükümlülüğü)

: Pay Sahibinin Borcu, 40. Yılında Türk Ticaret Kanunu, İstanbul, İÜHF, 1997. S. 198. (Pay Sahibinin Borcu)

: Yatırım Ortaklıkları, İstanbul 2003. (Yatırım Ortaklıkları)

: Anonim Ortaklığın Haklı Sebep Feshi Davası - TTK m. 531 Üzerine Düşünceler, İÜHF C. LXXIII, S. 1. (Anonim Ortaklığın Feshi)

NOMER, Haluk N.: Beklenen Haklar Üzerindeki Tasarrufların Hukuki Sonuçları, İstanbul 2002. (Beklenen Haklar)

: Kişi Birliklerinde Genel Kurul Kararlarının Geçersizliğine İlişkin Temel Esaslar, İstanbul 2008. (Temel Esaslar)

OĞUZMAN, Kemal/BARLAS, Nami: Medeni Hukuk, Giriş, Kaynaklar, Temel Kavramlar, İstanbul 2006. (Medeni Hukuk)

OĞUZMAN, Kemal/ÖZ, Turgut: Borçlar Hukuku Genel Hükümler, İstanbul 2008. (Borçlar Hukuku)

OĞUZMAN, Kemal/ SELİÇİ, Özer/ OKTAY-ÖZDEMİR, Saibe: Eşya Hukuku, İstanbul, 2009.

OK, Birsen: Anonim Şirket Tüzel Kişisi Pay Sahiplerine Şirkete Sermaye Olarak Getirdiklerini İade Edebilir mi? (Sermayenin İadesi Yasağı; TTK m. 405, f. 2), Prof. Dr. Ali Güzel'e Armağan. C. 2, İstanbul 2010. (Sermayenin İadesi Yasağı)

OKTAY ÖZDEMİR, Saibe: Uzun Süreli Sözleşmelerin Geçerliliği ve Sona Erme Düzeni, İÜHF C. L, S. 3, 1997. (Uzun Süreli Sözleşmeler)

OKUR, Yiğit Tahsin: Üzerinde Kısmen İntifa Hakkı Tesis Olunmuş Hisse Senetlerinden Doğan Oy Hakkının Kime Ait Olacağı, İktisat ve Maliye Dergisi, 1971, C. 18, S. 7. (Oy Hakkı)

: İptal Davasında Ehliyet Yönünden Nama Yazılı Hisse Senedi Maliklerinin Durumu, İktisat ve Maliye Dergisi, Der., C. XVII, S. 4, 1970. (İptal Davası)

OKUTAN NİLSSON, Gül: Anonim Ortaklıklarda Paysahipleri Sözleşmeleri, İstanbul 2003. (Paysahipleri Sözleşmeleri)

- : Türk Ticaret Kanunu Tasarısına Göre Şirketler Topluluğu Hukuku, İstanbul 2009. (Şirketler Topluluğu Hukuku)
- OKUTAN NILSSON Gül/ ATALAY Oğuz, Anonim Ortaklık Pay Sahipleri Sözleşmelerinde Öngörülen Pay Alım ve Satım Opsiyonlarının Hukuki Niteliği ve Cebri İcrası, Prof. Dr. Hüseyin Ülgen'e Armağan, C. 1, İstanbul 2007. (Pay Alım ve Satım Opsiyonları)
- OLGAÇ, Senai: Fikir Hakları ve Yayın Sözleşmeleri, Ankara 1979. (Fikir Hakları)
- : Kazai ve İlmi İçtihatlarla Türk Borçlar Kanunu ve İlgili Hususi Kanunlar, C. 1, İstanbul 1959. (Borçlar Kanunu I)
- : Kazai ve İlmi İçtihatlarla Türk Borçlar Kanunu ve İlgili Özel Kanunlar, C. 3, Ankara 1969. (Borçlar Kanunu III)
- : İcra ve İflas Kanunu, C. II. İstanbul 1974. (İcra ve İflas II)
- OLGAÇ KAMAN, K.: Oydan Yoksun Hisse Senetleri, Yeterlilik Etüdüleri 15. Dönem C. 2, Ankara 2004. (Oydan Yoksun Hisse Senetleri)
- OMAĞ, Merih Kemal: Anonim Şirketler Hukukunda Eşit İşlem İlkesi, Hukuk Araştırmaları Dergisi, 1986, C. I, S. 1. (Eşit İşlem)
- ONSUN, Kemal Şükrü: Ticaret Şirketleri, Ankara 1949. (Ticaret Şirketleri)
- ÖÇAL, Akar: Anonim Şirketlerde Hazırlık Devresi Faizi, İktisat ve Maliye Dergisi, Mayıs 1971, C. 18, S. 2. (Hazırlık Devresi Faizi)
- : Türk Hususi Hukukunda Gecikme Faizi, İstanbul 1965. (Gecikme Faizi)
- : Anonim Şirketlerle İlgili Federal Mahkeme Kararları, Ankara, 1972. (Mahkeme Kararları)
- : Holding Şirket, İktisat ve Maliye Dergisi, Mayıs 1972, C. XIX, S. 2. (Holding Şirket)
- : Munzam Zarar, EİTİAD, 1967, C. III, S. 1. (Munzam Zarar)
- : Huzur Hakkı, BATİDER, 1968, C. 4, S. 4.
- : Anonim Şirketin Tahvil İhraç Edebilmesi İçin Muayyen Bir Süre Faaliyette Bulunması Şart mıdır?, İktisat ve Maliye Dergisi, Yıl 1989, S.8. (Tahvil İhracı için Faaliyet Süresi Şartı)
- : Anonim Şirketlerde Denetçilerin Genel Kurullarda Hazır Bulunma Mükellefiyeti, ESADER, C. XII, S. 1. (Denetçilerin Hazır Bulunma Mükellefiyeti)
- : Ortakların Paylarının Devrinin Hukuki Niteliği, İlhan Cemalcılar'ın Hatırasına Armağan, Eskişehir 1990. (Pay Devrinin Hukuki Niteliği)
- ÖMER, Korkut: Anonim Şirketlerde İnançlı Yönetim Kurulu Üyeliği, Ankara 2007. (İnançlı Yönetim Kurulu Üyeliği)

- ÖZ, M. Turgut: Öğreti ve Uygulamada Sebepsiz Zenginleşme, İstanbul 1990. (Sebepsiz Zenginleşme)
- ÖZBALCI, Yılmaz: 4684 Sayılı Kanun'da Yapılan Değişiklikler Çerçevesinde Birleşme, Bölünme ve Hisse Değişimi, Vergi Dünyası, Yıl: 20, S. 241, Eylül 2001. (Birleşme, Bölünme ve Hisse Değişimi)
- ÖZBİL, DüNDAR: Anonim Şirketlerde Pay Sahibinin Sermaye Olarak Taahhüt Ettiği Para Borcundan Temerrüdü, Banka Meslek ve Fikir Dergisi, C. IV, S. 6. (Sermaye Olarak Taahhüt Edilen Para Borcunda Temerrüt)
- ÖZCAN, Fatma: Türk Hukuku'nda Primli Hisse Senetleri, Prof. Dr. Tahir Çağa'nın Anısına Armağan, İstanbul 2000. (Primli Hisse Senetleri)
- ÖZÇELİK, Ş. Barış: Sözleşmeden Doğan Borçların İfasında Hukuki İmkansızlık ve Sonuçları, AÜHF, 2014, C. 63, S. 3. (Hukuki İmkansızlık)
- ÖZDAMAR, Mehmet: Anonim Ortaklıkların Kendi Paylarını İktisap Etmesi, Ankara 2005. (AO'nun Kendi Paylarını İktisap Etmesi)
: Ticaret Şirketlerine Sermaye Olarak Taşınmazların Taahhüt Edilmesi, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Y. 2006, C. X, S. 1-2. (Taşınmaz Taahhüdü)
- ÖZDOĞAN, Ayşegül: Halka Açık Anonim Ortaklıklarda Pay Sahibinin Ortaklıktan Ayrılma Hakkı, Ankara 2004. (Ortaklıktan Ayrılma Hakkı)
- ÖZENLİ, Soysal: Uygulamada Taşınmaz Satış Vaadi Sözleşmesi ve Neden Olduğu Davalar, Ankara 1986. (Taşınmaz Satış Vaadi Sözleşmesi)
- ÖZER, Işık: Türk ve Yabancı Hukuk Sistemlerinde Anonim Şirket Yöneticilerinin Mali Hakları, Ankara 2013. (Mali Haklar)
- ÖZKORKUT, Korkut: Anonim Ortaklıklarda Yönetim Kurulu Kararlarının İptali, Ankara 1996. (Yönetim Kurulu Kararlarının İptali)
- ÖZTAN, Bilge: Türk Medeni Kanunu, Ankara 2002. (Türk Medeni Kanunu)
- ÖZTAN, Fırat: Kıymetli Evrak Hukuku, Ankara 2001. (Kıymetli Evrak)
: Atatürk'ün Bıraktığı İş Bankası Hisse Senetleri Dolayısıyla CHP ve Türk Tarih ve Dil Kurumları Arasında Çıkan Anlaşmazlık ve Benzer Bir İşteki Federal Mahkeme Kararı, BATİDER, C. V, S. 2, 1969. (İş Bankası Hisse Senetleri)
- ÖZTÜRK, Hanife: Kıymetli Evrakın Ziyayı ve İptali, Ankara 1990.
- PASLI, Ali: Anonim Ortaklık Kurumsal Yönetimi (Corporate Governance), İstanbul 2004. (Kurumsal Yönetim)
: Anonim Ortaklığın Devralınması, İstanbul 2009. (Devir)

- PEKCANITEZ, Hakan: Anonim Ortaklıklarda Denetçiler Tarafından Açılacak Davalar, Kudret Ayiter'e Armağan, Ankara 1987. (Denetçiler)
: Anonim Ortaklıkların İflası, Ankara 1991.
- PEKDİNÇER, Tamer: TTK Tasarısında Göre Anonim Şirketlerde Bağlam Hükümlerinin Değerlendirilmesi, Anonim Şirketler Sermaye Piyasası Hukukunda Güncel Gelişmeler Türk-Alman Sempozyum, İstanbul 2011. (Bağlam Hükümleri)
- PESTALOZZİ-HENGELER R.: Bağlı Nama Yazılı Senetlerde Pay Sahipliği Haklarının Bölünmesi Üstüne, (Çev. Ömer TEOMAN), İktisat ve Maliye Dergisi, C. XX. S. 10, 1974. (Hakların Bölünmesi)
- POROY, Reha: Kıymetli Evrak Hukuku Esasları, İstanbul 1989. (Kıymetli Evrak)
: Nama Yazılı Hisse Senetlerinin Devri, İktisat ve Maliye Dergisi, 1970, C. XVII, S. 7. (Hisse Senetlerinin Devri)
: Pay Senetleri ile Değiştirilebilir Tahviller, Ernst Hirsch'e Armağan, Ankara 1964. (Tahviller)
- POROY, Reha/EREM, Turgut S.: Türkiye'de Sermaye Piyasasının Gelişmesi İçin Gerekli Hukuki Tedbirler, Sermaye Piyasası Etüdü, Ankara 1964. (Sermaye Piyasası Etüdü)
- POROY, Reha/ TEKİNALP, Ünal/ ÇAMOĞLU, Ersin: Ortaklıklar Ve Kooperatif Hukuku, İstanbul 2010.
- POROY, Reha/ TEKİNALP, Ünal: Kıymetli Evrak Hukuku Esasları, İstanbul 1999. (Kıymetli Evrak)
- POSTACIOĞLU, İlhan E.: Medeni Usul Hukuku Dersleri, İstanbul 1975.
- POSTACIOĞLU, İlhan E./ TEKİNALP, Ünal: Pay Sahibinin Konkordatosu Onun Esas Sermayeye Katılma Taahhüdünden Doğan Borcuna ve Iskat Prosedürüne Etkileri, Prof. Dr. Hıfzı Timur'un Anısına Armağan, İstanbul 1979. (Pay Sahibinin Konkordatosu)
- PULAŞLI, Hasan: Şirketler Hukuku, Adana 2011. (Şirketler Hukuku)
: Bağlı Nama Yazılı Pay Senetleri, Ankara 1992. (Pay Senetleri)
: 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu'na Göre Yeni Şirketler Hukuku, Genel Esaslar, Ankara 2012. (Genel Esaslar)
: 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu'na Göre Şirketler Hukuku Şerhi, 2 Cilt, Ankara 2011. (Şerh)
: Türk Ticaret Kanunu Tasarısına Göre Anonim Şirketlerde Sermaye Artırımı, BATİDER, C. XXIII, S. 4, Aralık 2006. (Sermaye Artırımı)
: Şart Kavramı ve Anonim Şirketler Hukukundaki Şarta Bağlı Haklar, Prof. Dr. Hayri Domaniç'e 80. Yaş Günü armağanı C. 1, İstanbul 2001. (Şarta Bağlı Haklar)

- : Kıymetli Evrak Hukuku, Adana 2004. (Kıymetli Evrak).
- : Anonim Şirketlerde Yönetimde İmtiyaz ve Buna İlişkin Esas Sözleşme Düzenlemelerinin Anlam ve Etkisi, Prof. Dr. Erdoğan Moroğlu'na 65. Yaşgünü Armağanı, İstanbul 1999. (Yönetimde İmtiyaz)
- : Alman Hukukunda Büyük Pay Sahiplerinin Azınlığı Şirketten Çıkarılma Hakkı, Bilgi Toplumunda Hukuk, Ünal Tekinalp'e Armağan, C. I, İstanbul 2003. (Azınlığı Şirketten Çıkarılma)
- : Şarta Bağlı İşlemler ve Hukuki Sonuçları, Ankara 1989. (Şarta Bağlı İşlemler)
- : Şart Kavramı ve Anonim Şirketler Hukukundaki Şarta Bağlı Haklar, Prof. Dr. Hayri Domaniç'e 80. Yaş Günü Armağanı, C. I, İstanbul 2001. (Şart Kavramı)
- REİSOĞLU, Safa: Borçlar Hukuku, Genel Hükümler, İstanbul 2006. (Borçlar Hukuku)
- REİSOĞLU, Seza: Yabancı Para Üzerinden Taahhüt Altına Girilmesi ve Hukuki Sonuçları, BATİDER, C. XIII, S. 3-4. (Yabancı Para Üzerinden Taahhüt)
- : Yargıtay Kararları Açısından 3095 Sayılı Kanuni Faiz ve Temerrüt Faizine İlişkin Kanun, Ticaret Hukuku ve Yargıtay Kararları Sempozyumu VIII, Ankara 1991. (Kanuni Faiz ve Temerrüt Faizi)
- : Bankalar Kanunu Şerhi, Ankara 2002. (Bankalar Kanunu)
- RİPERT, Georges/ ROBLLOT René: Traité élémentaire de Droit Commercial, Paris 1973.
- SAKA, Zafer: Anonim Ortaklıklarda Genel Kurul, İstanbul 2004. (Genel Kurul)
- SARAÇ, Tahir: Anonim Şirketlerde Şarta Bağlı Sermaye Artırımı, Ankara 2009. (Şartlı Sermaye)
- SAYMEN, Ferit H./ ELBİR, Halid K.: Türk Eşya Hukuku (Ayni Haklar), İstanbul 1954. (Eşya Hukuku)
- SCHLUEP, Walter R.: Die wohlverworbenen Rechte des Aktionärs und ihr Schutz nach schweizerischem Recht, Zürich 1955. (Die wohlverworbenen Rechte des Aktionärs)
- SCHOLZ, GmbH-Gesetz-Kommentar, Köln 2012.
- SCHMİDT, Karsten/ LUTTER, Markus: Aktiengesetz Kommentar, 2007 Köln. (AktG)
- SCHUCANY, Emil: Temliki Şirketin İznine Bağlı Nama Yazılı Hisse Senetleri Üzerindeki Mülkiyetin Devri, Çev. Turgut Akıntürk, BATİDER, 1962, C. 1, S. 3. (Temliki Şirketin İznine Bağlı Hisse Senetlerinin Devri)

- SEBÜK, M. Tahir: Şufa, Vefa ve İştira Hakları, İstanbul 1951.
- SELİÇİ, Özer: Borçlar Kanunu'na Göre Sözleşmeden Doğan Sürekli Borç İlişkilerinin Sona Ermesi, İstanbul 1977. (Sürekli Borç İlişkilerinin Sona Ermesi)
- SENGİR, Turgut: Anonim Ortaklıklarda Tasfiye İşlemlerinin Kapsamı, BATİDER, C. IV, 1968. (Tasfiye İşlemleri)
- SEROZAN, Rona: Medeni Hukuk, Genel Bölüm/Kişiler Hukuku, İstanbul 2014. (Medeni Hukuk)
- SEROZAN, Rona/ HATEMİ, Hüseyin/ARPACI, Abdulkadir: Borçlar Hukuku, İstanbul 1992. (Borçlar Hukuku)
- SEVİ, Ali Murat: Anonim Ortaklıkta Payın Devri, Ankara 2012. (Payın Devri)
- : Anonim Ortaklığın Kendi Payını Devralması Üzerine Bir İnceleme, BATİDER, C. XXII, S. 1. (Anonim Ortaklığın Kendi Payını Devralması)
- : Anonim Ortaklıkta Sermayenin Oluşturulması ve Pay Sahiplerine İade Edilmesi Yasağı, Ankara 2013. (Sermayenin Oluşturulması ve Pay Sahiplerine İade Edilmesi Yasağı)
- SEYİDOĞLU, Halil: Ekonomik Terimler Sözlüğü, Ankara 1992. (Terimler)
- SOLCA, Carlo: Societe Anonyme et Droit Des Successions, Fribourg 1964.
- SOMER, Mehmet: Sermaye Piyasası Kanunu Hükümlerinin Türk Ticaret Kanunu'nun Tedrici Kuruluş Sistemi Üzerinde Etkileri, İstanbul 1990. (Tedrici Kuruluş)
- : Kooperatiflerde Azınlığın Genel Kurulun Toplanmasını Sağlama Hakkı, Hukuk Araştırmaları Dergisi, C. 8, S. 1-3, Yıl 1994.
- SOYGÜR, Nevin: Sona Eren Bir Anonim Şirketin Ticari Faaliyete Devam Etmesi Mümkün müdür? Marmara Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 1989, S. I-II. (Sona Eren Şirketin Faaliyeti)
- : Ticaret Hukuku, C.II, Şirketler, İstanbul 1995. (Ticaret Hukuku II)
- SÖZER, Can: Anonim Şirketlerin Kendi Paylarını İktisabının Vergisel Sonuçları, İstanbul 2014. (Kendi Paylarını İktisap)
- SPİNDLER, Gerald/ STİLZ, Eberhard/ CAHN, Andreas: Kommentar zum Aktiengesetz, München 2019.
- von Steiger, Fritz: İsviçre'de Anonim Şirketler Hukuku, çev. Tahir Çağa, İstanbul 1968. (İsviçre'de AŞ)
- : Anonim Şirket Hisse Senetleri üzerinde İntifa Hakkı Bulunması veya Bunların Rehnedilmiş Olması Halinde Yeni Hisse Senetleri Alma Hakkına İlişkin Sorunlar, çev. İrfan Yazman, BATİDER, C. VII, 1973. (Hisse Senetlerinde İntifa ve Rehin)

- SU, Ceren: Anonim Ortaklık Yönetim Kurulu Kararlarına Karşı Başvuru Yolları, Yeditepe ÜHFD, 2005, C. 2, S. 2. (Yönetim Kurulu Kararlarına Karşı Başvuru Yolları)
- SÜMER, Ayşe: Anonim Ortaklıklarda Azınlık Haklarının Korunması ve Anonim Ortaklığın Haklı Nedenle Feshi, İstanbul 1991. (Azınlık Hakları)
- ŞAHİN, Ayşe: Anonim Ortaklığın Haklı Sebep Feshi, İstanbul 2013. (Haklı Sebep)
- ŞAR, Ferda: Anonim Ortaklıkta Malvarlığının Korunması İlkesi, İstanbul, 1995, MÜSBE, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. (Malvarlığının Korunması)
- ŞEHİRALİ ÇELİK, Feyzan Hayal: Anonim Şirketlerde Çıkar Çatışmaları Ekseninde Şirket Ele Geçirilmelerine Karşı Önlemler, BTHAE, Ankara 2008. (Şirket Ele Geçirilmelerine Karşı Önlemler)
- ŞENER, Oruç Hami: Adi Ortaklık, Ankara 2008.
 : Teorik ve Uygulamalı Ortaklıklar Hukuku, Ankara 2015. (Ortaklıklar)
 : Anonim Ortaklıkta Ek Tasfiye (İhya), Ankara 2015. (Ek Tasfiye)
- ŞENOCAK, Kemal: Anonim Ortaklıkta Iskat Kararının Sonuçları, GÜHFD, C. XI, S. 1-2, Yrd. Doç. Dr. İbrahim Ongün'e Armağan. (Iskat Kararı)
- ŞİPKA, Şükran: Türk Hukukunda Kanuni Önalım (Şufa) Hakkı (MK 659), Hukuki Niteliği ve Kullanılma Şartları, İstanbul 1994. (Şufa)
- ŞİRİN, Şerafettin: Ticaret Hukukunda Şirketler ve Özel Statülü Kuramlar, İstanbul 1992.
- SPİNDLER, Gerald/ STILZ, Eberhard: Kommentar zum Aktiengesetz, München 2019. (AktG)
- TANDOĞAN, Haluk: Borçlar Hukuku, Özel Borç İlişkileri, C. I, Ankara 1984. (Borçlar I)
 : Borçlar Hukuku, Özel Borç İlişkileri, C. II, Ankara 1987. (Borçlar II)
 : Anonim Şirketlerde Hissedarların Umumi Heyete İştirak ve Rey Haklarının Esas Mukavele ile Tahdidi, Ticaret ve Banka Hukuku Haftası, Ankara 1960. (Rey Hakkı)
- TANÖR, Reha: Türk Sermaye Piyasası, C. I, Taraflar, İstanbul 1999. (Taraflar).
 : Türk Sermaye Piyasası, C. II, Halka Arz, İstanbul 2000. (Halka Arz)
- TARAKÇI, H.: Gelir ve Kurumlar Vergisi Mükellefleri Açısından Değer Artış Fonu'nun Mahiyeti, Vergi Dünyası, S. 93, Mayıs 1989. (Değer Artış Fonu)
- TAŞDELEN, Nihat: Anonim Ortaklıkta Pay Sahipliği Sifatının Kazanılması, İstanbul 2005. (Pay Sahipliği Sıfatı)

TEKİL, Fahiman: Anonim Şirketler Hukuku, İstanbul 1993. (AŞ)

- : Şirketler Hukuku, C. 1, Adi Şirket - Kollektif ve Komandit Şirketler, İstanbul 1978. (Şirketler Hukuku I)
- : Şirketler Hukuku, C. 2, Anonim Şirketler, İstanbul 1976. (Şirketler Hukuku II)
- : Kıymetli Evrak Hukuku, İstanbul 1980.
- : Hükümsüzlük ve İptal Edilebilirlik Ayrımı Hakkındaki Bir Yargıtay Kararı Üzerine Düşünceler, Prof. Dr. Erdoğan Moroğlu'na 65. Yaş Günü Armağanı, İstanbul 2001. (Hükümsüzlük ve İptal Edilebilirlik)

TEKİL, Müge: Anonim Ortaklık Pay Senetleri, 40. Yılında Türk Ticaret Kanunu, İstanbul 1997. (Pay Senetleri)

TEKİNALP, Ünal: Türk Ticaret Hukukunu Ticari İşletme Bağlamında Yeniden Düşünmek, BATİDER, Haziran 2008, C. XXIV, S. 3. (Ticari İşletme)

- : Sermaye Piyasası Hukukunun Esasları, İstanbul 1982. (Sermaye Piyasası)
- : Türk Ticaret Kanunu ile İlgili Taslaklar-Tartışmalar, Bolu Toplantısı (30 Nisan 1988- 1 Mayıs 1988), Ankara 1994. (TTK Tartışmaları)
- : Anonim Ortaklıkta Yeni Bağlam Sisteminin Esasları (Pay Defteri Hukuku ile), İstanbul 2012. (Bağlam Sisteminin Esasları)
- : Anonim Ortaklıklarda Karın Dağıtım Konusuna İlişkin Bazı Sorunlar (II), İktisat ve Maliye Dergisi, 1977, C. XXIV, S. 6 (Kar Dağıtımı)
- : İki Güncel Sorunun Çözümünde Teorik Yaklaşım Denemesi, BATİDER, C. XVII, S. 2. (Güncel Sorun)
- : Holding'in Pay Senetleri Yavru Ortaklık Tarafından Satın Alınabilir mi?, İktisat ve Maliye Dergisi, Ocak 1969, C. XV, S. 10. (Yavru Ortaklığın Pay Senedi Alımı)
- : Ticaret Hukukunda Nev'i Değişirme; Eğilimler ve Bazı Sorunlar, Halil Arslanlı'nın Anısına Armağan, İstanbul 1978. (Nev'i Değişirme)
- : Ticaret Ortaklıklarında Nevi Değişirme Kavramı ve Türk Sistemi, İktisat ve Maliye Dergisi, C. XVIII, S. 5, 1971. (Nevi Değişirme Türk Sistemi)
- : Oy Hakkında Zoraki İmtiyaz ve Bazı Problemler, İktisat ve Maliye Dergisi, C. 17, 1970-71, S. 10. (Oy Hakkında Zoraki İmtiyaz)
- : Nakdi Sermaye Taahhüdünden Doğan Borcun Takası, İktisat ve Maliye Dergisi, C. XXVIII, S. 4. (Takas)
- : Anonim Ortaklıkta Sermayenin Korunması İlkesi, Prof. Dr. Rona Serozan'a Armağan, C. II, İstanbul 2010. (Sermayenin Korunması İlkesi)

- : Yeni Anonim ve Limited Ortaklıklar Hukuku ile Tek Kişi Ortaklığının Esasları, İstanbul 2012. (Tek Kişilik Ortaklık)
- : Anonim Ortaklığın Bilançosu ve Yedek Akçeleri Kamuyu Aydınlatma İlkesi ile, İstanbul 1979. (Bilanço ve Yedek Akçeler)
- : Anonim Ortaklık Payının Alım, Önalım, Geriyealım ve Benzer Haklara Konu Olması Sorunu, Medeni Kanun 50. Yıl Sempozyumu, I. Tebliğler, İstanbul 1978. (Alım, Önalım, Geriyealım)
- : Sermayenin Yarısının Karşılıksız Kalması Halinde Yönetim Kurulunun ve Denetçilerin Görevi, İktisat ve Maliye Dergisi, C. XXXI, S. 7. (Sermayenin Yarısının Karşılıksız Kalması)
- : Anonim Ortaklıklarda Esas Sermayenin Azaltılması Yöntemleri ve Pay Sahiplerinin Hakları, İktisat ve Maliye Dergisi, Şubat 1972, C. 18, S. 11. (Esas Sermayenin Azaltılması)
- : Türk Ticaret Kanunu ile İlgili Taslaklar-Tartışmalar, Bolu Toplantısı (30 Nisan 1988- 1 Mayıs 1988), Ankara 1994. (Taslak ve Tartışmaları)
- : Sermaye Ortaklıklarının Yeni Hukuku, İstanbul 2015. (Ortaklıklar Hukuku)
- : Türk Ticaret Kanunu'nun Azınlık Hakları Sisteminin ve Uygulamasının Değerlendirilmesi, İktisat ve Maliye Dergisi, 1986, C. XXXIII, S. 7. (Azınlık)
- : Pay Defterine Yazımın Hukuki Niteliği Sorunu, İktisat ve Maliye Dergisi, 1979, C. XXV, S. 11. (Pay Defterine Yazım)
- : Hakların En Az Zarar Verecek Şekilde Kullanılması İlkesi (I), İktisat ve Maliye Dergisi, 1979, C. XXVI, S. 2. (Hak Kullanımında En Az Zarar İlkesi I)
- : Hakların En Az Zarar Verecek Şekilde Kullanılması İlkesi (II), İktisat ve Maliye Dergisi, 1979, C. XXVI, S. 5. (Hak Kullanımında En Az Zarar İlkesi II)
- : Nama Yazılı Kaydi Payların Devrinde Merkezi Kayıt Kuruluşunun Kayıtlarının Etkisi ve Niteliği, Prof. Dr. Tahir Çağa'nın Anısına Armağan, İstanbul 2000. (Nama Yazılı Kaydi Paylar).
- : Katılma İntifa Senetleri, BATİDER, Aralık 1971, C.6.
- : AO Tipi İçinde Sınıf Değiştirme-Kayıtlı Sermaye Sisteminde Çıkarılan Sermayenin Tescilinin Hukuki Niteliği, BATİDER, Aralık 1993, C. 19, S. 1. (Sermayenin Tescilinin Hukuki Niteliği)
- : Tahvil Sahipleri Genel Kurulu ve Toplantıya Çağırılması, İktisat ve Maliye Dergisi, C. XVII, S. 5, 1970. (Tahvil)

- : Bedelsiz Paylara Hak Kazanma Sorunu, Ticaret Hukuku ve Yargıtay Kararları Sempozyumu VI, Ankara 1989. (Bedelsiz Paylar)
- : Bedelsiz (Gratis) Paylara Hangi Pay Sahipleri Hak Kazanır?, İktisat ve Maliye Dergisi, C. XXXIV, S. 11, 1988. (Bedelsiz Paylara Hangi Pay Sahipleri Hak Kazanır)
- : Bağlı Nama Yazılı Hisse Senetlerinin Mirasa Konu Olmaları Halinde Ortaya Çıkan Bazı Sorunlar (I), İktisat ve Maliye Dergisi, C. 28, S. 6, 1981. (Bağlı Nama Yazılı)
- : Banka Hukukunun Esasları, İstanbul 1988. (Banka Hukuku)
- : Esas Sözleşmesel Müktesep Hak, İktisat ve Maliye Dergisi, 1983, C. 30, S. 1.
- : Anonim Ortaklıklar Hukukunda Yeni Gelişmeler, Araştırmalar, Öneriler, İktisat ve Maliye Dergisi, 1971, C. 18, S. 1. (Anonim Ortaklıklar Hukukunda Yeni Gelişmeler)
- : Anonim Ortaklıklara İlişkin Yeni Hukuk Politikalarının Dinamikleri ve Bunlar Arasındaki İlişki, Prof. Dr. Turgut Kalpsüz'e Armağan, Ankara 2003. (AO'lara İlişkin Hukuk Politikaları)
- : Sermaye Ortaklıklarının Yeni Hukuku, İstanbul 2015. (Sermaye Ortaklıkları)
- : Türk Ticaret Kanunundaki Boşluk: Anonim Ortaklığın Önemli Sebeplerle Feshi Çoğunluk Gücünün Kötüye Kullanılmasına Karşı Etkili Bir Araç, İktisat ve Maliye Dergisi, Kasım 1974, C. XXI, S. 8. (Fesih)
- : İşletme İlgililerinin Finansal Bilgi Elde Etme Hakkı, Muhasebe Enstitüsü Dergisi, S. 21-22, Ağustos- Kasım 1980. (Finansal Bilgi)
- : Kar Payında İmtiyaz Oranını ve Dağıtımda Sırayı Değiştiren Genel Kurul Kararım TTK. m. 385 Anlamında "Müktesep Hak" Kavramı Karşısında Durumu, İktisat ve Maliye Dergisi, C. XXVI, S. 12, 1979. (İmtiyaz Oranını ve Dağıtımda Sırayı Değiştirme)
- : İmtiyazlı Pay Sahipleri Özel Toplantısının Onaylama Kararı, İktisat ve Maliye Dergisi, C. XXII, S. 12. (Onaylama Kararı)
- : Halka Açık Anonim Ortaklıklarda Yönetime Katılma Sorunları, İstanbul 1979. (Yönetime Katılma)
- : Yargıtay 11. Hukuk Dairesi'nin Rüçhan Hakları ile İlgili Bir Kararı Üzerine Düşünceler, İktisat ve Maliye Dergisi, C. XXX, S. 2, Mayıs 1983. (Rüçhan Hakkı)
- : Yönetim Kurulu Başkanının Üstün Oya Sahip Olup Olamayacağı Sorunu, İktisat ve Maliye Dergisi, C. XVIII, S. 8, 1971. (Üstün Oy)

- : Sermaye Artırmada 'Çift Usul'ün Geçerliliği ve Gerekliliği Sorunu, BATİDER, 1996, C. XVIII, S. 4. (Çift Usul)
  - : Yedek Akçelerin Çözümü ve Harcanması, İktisat ve Maliye Dergisi, 1967, C. XIV, S. 10. (Yedek Akçelerin Çözümü ve Harcanması)
  - : Kara İştirakli Tahvil, Banka ve Ekonomik Yorumlar Dergisi, C. XI, S. 10, Ekim 1974. (Kara İştirakli Tahvil)
  - : İşçi Yararına Sosyal Yardım Akçelerinde Maksada Tahsis' in Anlamı, İktisat ve Maliye Dergisi, C. XV, S. 7. (Sosyal Yardım Akçelerinde Maksada Tahsis)
  - : Yargıtay'ın Tahvil Çıkarılmasına İlişkin Bir Kararı Üzerine Düşünceler ve Değerlendirme, İktisat ve Maliye Dergisi, XXIII, S. 11. (Yargıtayın Tahvil Çıkarılmasına İlişkin Bir Kararı)
  - : Ticaret Ortalıklarında "Tasfiye Gayesi" nin Anlamı, İktisat ve Maliye Dergisi, Nisan 1974, C. XXI, S. 1. (Tasfiye Gayesi)
- TEKİNAY, Salahattin Sulhi: Nama Yazılı Hisse Senetlerinin Devri, Ticaret ve Banka Hukuku, Tebliğler-Müzakereler-Yabancı Dilde Hülasalar, Ankara 1959.
- : Taşınmaz Mülkiyetinin Takyitleri, İstanbul 1988. (Takyitler)
  - : İştira ve Vefa Hakları, İBD, 1987, C. 61, S. 7-8-9. (İştira ve Vefa)
- TEKİNAY, S. Sulhi/ AKMAN, Sermet/ BURCUOĞLU, Haluk/ ALTOP, Atilla : Eşya Hukuku, C. I, İstanbul 1989. (Eşya Hukuku)
- : Borçlar Hukuku, Genel Hükümler, İstanbul 1993. (Borçlar Genel)
- TEOMAN, Ömer: Yaşayan Ticaret Hukuku, Cilt 1, Hukuki Mütalaalar, Kitap 1, 1989-1991, İstanbul 1992.
- : Yaşayan Ticaret Hukuku, Cilt 1, Hukuki Mütalaalar, Kitap 2, 1986-1988, İstanbul 1993.
  - : Yaşayan Ticaret Hukuku, Cilt 1, Hukuki Mütalaalar, Kitap 3, 1984-1985, İstanbul 1994.
  - : Yaşayan Ticaret Hukuku, Cilt 1, Hukuki Mütalaalar, Kitap 4, 1982-1983, İstanbul 1995.
  - : Yaşayan Ticaret Hukuku, Cilt 1, Hukuki Mütalaalar, Kitap 5, 1992-1993, İstanbul 1995.
  - : Yaşayan Ticaret Hukuku, Cilt 1, Hukuki Mütalaalar, Kitap 6, 1994, İstanbul 1994.
  - : Yaşayan Ticaret Hukuku, Cilt 1, Hukuki Mütalaalar, Kitap 8, 1997, İstanbul 1999.

- : Yaşayan Ticaret Hukuku, Cilt 1, Hukuki Mütalaalar, Kitap 9, 1998-1999, İstanbul 2000.
- : Yaşayan Ticaret Hukuku, Cilt 1, Hukuki Mütalaalar, Kitap 10, 2000-2003, İstanbul 2003.
- : Hisse Senetlerinin Devri, Yaşayan Ticaret Hukuku (Hukuki Mütalaalar), C. I, S. 8, İstanbul 1999. (Hisse Senetlerinin Devri)
- : Değişik İtibari Değerde Hisse Senetleri, Yaşayan Ticaret Hukuku, Cilt I, Hukuki Mütalaalar, Kitap 5: 1992-1993, Ankara 2000. (Değişik İtibari Değerde Hisse Senetleri - Hukuki Mütalaalar C I 5. Kitap)
- : Bağlı Nama Yazılı Pay (Senedi) ve Halka Açık Anonim Ortaklık Kavramları Üstüne Düşünceler, Tüm Makalelerim (1971-2001), C. 1-11, İstanbul, 2012. (Bağlı Nama Yazılı Pay Senedi - Tüm Makalelerim I-II)
- : Oy Hakkından Yoksun Pay Sahiplerinin Karara Katılmış Bulunmaları Nedeniyle Açılan İptal Davasında, Anonim Ortaklık Bu Katılmanın Oylama Sonucunu Etkilemediği Savunmasını Yapamaz, Otuz Yıl Ticaret Hukuku, Makalelerim C. II, İstanbul 2000. (Oy Hakkından Yoksun Pay Sahiplerinin Karara Katılmaları)
- : Anonim Ortaklıklar Hukukunda Payın Birim (İtibarî-Nominal) Değerinin Oy Hakkının Saptanılmasındaki İşlevi ve Türk Sistemi, Otuz Yıl Ticaret Hukuku, Tüm Makalelerim, C. I, 1971-1982, İstanbul 2000. (Payın Birim Değeri)
- : Anonim Ortaklığın Hisse Senetlerinin Halka Arz Olunmuş Sayılması ve Çoğunluğun İradesi, BATİDER, C. XVII, S. 3. (Hisse Senetlerinin Halka Arz Olunmuş Sayılması)
- : Bağlı Nama Yazılı Pay (Senedi) ve Halka Açık Anonim Ortaklık Kavramları Üstüne Düşünceler, İktisat ve Maliye Dergisi, 1972, S. 1. (Bağlı Nama Yazılı Pay Senedi)
- : Anonim Ortaklıkta Pay Sahibinin Oy Hakkından Yoksunluğu, İstanbul 1983. (Oy Hakkından Yoksunluk)
- : Anonim Ortaklıkta Pay Sahibinin Oy Hakkından Yoksunluğu Konusundaki Yargıtay Kararlarının Değerlendirilmesi (1978-1982), Otuz Yıl Ticaret Hukuku, Tüm Makalelerim C. II, İstanbul 2000. (Oy Hakkından Yoksunluk Yargıtay Kararları)
- : "Şirketçe Devralınan Payların Umumi Heyette Temsili Caiz Değildir" Kuralının (TK. m. 329, f. 3, c. 2) Anlamı, Otuz Yıl Ticaret Hukuku, Tüm Makalelerim C. I, İstanbul 2000. (Şirketçe Devralınan Payların Temsili)
- : Limited Ortaklığın Edindiği Kendi Paylarından Doğan Hak ve Borçlar ve Edinmenin Diğer Bazı Sonuçları, Otuz Yıl Ticaret Hukuku,

- Tüm Makalelerim C. I, İstanbul 2000. (Limited Ortaklığın Edindiği Kendi Payları)
- : Limited Ortaklığın Kendine Ait Tüm Payları Edinmesi (Ortaksız Limited Ortaklık Sorunu), Otuz Yıl Ticaret Hukuku, Tüm Makalelerim C. 1, İstanbul 2000. (Ortaksız Limited Ortaklık)
- : Anonim Ortaklık Yönetim Kurulunun Toplantı Yapmaksızın Karar Alması (TTK. 330. f. 2). Otuz Yıl Ticaret Hukuku, Tüm Makalelerim Cilt. II, 1982- 2001, İstanbul 2001. (Yönetim Kurulunun Toplantı Yapmaksızın Karar Alması)
- : Hisse Senedi İle İlgili Düzenleme Ne Getiriyor?, Otuz Yıl Ticaret Hukuku, Tüm Makalelerim, C. II, 1982-2001, İstanbul, 2001. (Hisse Senedi)
- : Limited Ortaklığın Sermaye Borcu Tümü ile Yerine Getirilmemiş Kendi Paylarını Edinmesi, Otuz Yıl Ticaret Hukuku, Tüm Makalelerim C. I, İstanbul 2000. (Ortaklığın Sermaye Borcu Yerine Getirilmemiş Kendi Paylarını Edinmesi)
- : Anonim Ortaklıkta İntifa Senetleri, İstanbul 1978. (İntifa Senetleri)
- : Anonim Ortaklık Genel Kurulunda Biren Fazla Paya Sahip Olan Ortaklar Bir Öneri Konusunda Aynı Zamanda Olumlu ve Olumsuz Oy Kullanabilirler, Otuz Yıl Ticaret Hukuku, Tüm Makalelerim, Cilt. I, 1971-1982, İstanbul 2000. (Aynı Zamanda Olumlu ve Olumsuz Oy)
- : Anonim Ortaklık Genel Kurulunda Birden Fazla Paya Sahip Olan Ortaklar Bir Öneri Konusunda Aynı Zamanda Olumlu ve Olumsuz Oy Kullanabilirler, İktisat ve Maliye Dergisi, 1971. C. XVIII. S. 4. (Aynı Zamanda Olumlu ve Olumsuz Oy - İkt. ve Mal.)
- : Halka Açık Anonim Ortaklıklarda Örtülü Kazanç Dağıtım Yasağı, İMKB Konferans ve Panel Serisi 9, Türk-Alman Uluslararası Sempozyumu, Anonim Şirketler ve Sermaye Piyasası Hukukunda Güncel Gelişmeler, İstanbul, 25-26 Haziran 2010. (Örtülü Kazanç)
- : Sermaye Piyasası Kurulunun Tebliğine Göre Katılma İntifa Senetleri, Otuz Yıl Ticaret Hukuku, Tüm Makalelerim, C. II, 1982-2001, İstanbul 2001. (Katılma İntifa Senetleri)
- : Yeni Türk Ticaret Kanunu'nun Anonim Ortaklık Hisse Senetlerinin Bastırılmasına İlişkin Düzenlemesi, BATİDER, 2013, C. 29, S. 2. (Hisse Senetlerinin Bastırılması)
- : Alman Paylı Ortaklıklar Kanunundaki Düzenlemeye Göre Oydan Yoksun Ayrıcalıklı Pay Kavramı, Otuz Yıl Ticaret Hukuku, Tüm Makalelerim, Cilt 13, 1982-2001, İstanbul 2001. (Alman Hukukunda Oydan Yoksun Pay Kavramı)

- : Menkul Değer Borsaları ve Alman Sistemi, İktisat ve Maliye Dergisi, 1975, C. 21, S. 10. (Menkul Değer Borsaları)
- : Yeni Türk Ticaret Kanunu'nun Pay Senetlerini Halka Arz Eden Bir Anonim Ortaklığın Kurucu İntifa Senetlerinin İptal Edilmesini Öngören Düzenlemesi, BATİDER, XXVII, S. 2. (Ortaklığın Kurucu İntifa Senetleri)
- : Anonim Ortaklıkta Aynı Genel Kurulda Alman Birden Fazla Kararı İptal Ettirmek İsteyen Bir Pay Sahibinin Tek Bir İptal Davası Açmak Zorunda Olup Olmadığı Sorunu", Otuz Yıl Ticaret Hukuku, Tüm Makalelerim 1982-2001, C. II, İstanbul 2001. (İptal)
- : Yargıtay'ın Bilanço Görüşmelerinin Ertelenmesine İlişkin Kararlarının Değerlendirilmesi, Ankara 1988. (Bilanço Görüşmelerinin Ertelenmesi)
- : Anonim Ortaklıklarda Yönetim Kurulu Üyelerinin Genel Kurul Toplantılarına Bizzat Katılmak Yükümü var mıdır?, İktisat ve Maliye Dergisi, C. XXVI, S. 3, 1979. (YK Üyelerinin Toplantılara Katılma Yükümü)
- : Anonim Ortaklık Genel Kurul Toplantılarına Dinleyicilerin Katılması, İktisat ve Maliye Dergisi, C. XXIII, S. 3. (GK Toplantısında Dinleyiciler)
- : Anonim Ortaklık Genel Kurul Toplantılarına Dinleyicilerin Katılması, Otuz Yıl Ticaret Hukuku, Tüm Makalelerim, Cilt I, 1971-1982, İstanbul 2000. (GK Toplantısında Dinleyiciler- Tüm Makalelerim I)
- : Anonim Ortaklıkta Pay Sahibinin Bilgi Alma Hakkı Üstüne Alman Federal Mahkemesinin Bir Kararı, İktisat ve Maliye Dergisi, 1971, C. XVIII, S. 1. (Bilgi Alma Hakkı)
- : Anonim Ortaklıklarda İptal Edilebilir Genel Kurul Kararlarının Doğrulanması, Otuz Yıl Ticaret Hukuku, Tüm Makalelerim 1971-1982, C. I, İstanbul 2000. (Kararların Doğrulanması)
- : Anonim Ortaklıkta Yeni Pay Alma Hakkı - Pay Sahiplerinin Eşitliği İlkesi - Bağlılık Yükümü ve Kazanç Paylarına İlişkin Bir İsviçre Federal Mahkemesi Kararı, İktisat ve Maliye Dergisi, C. XIX, 1972, S. 6. (Yeni Pay Alma Hakkı)
- : Karar İncelemesi (T. 1972, E. 1971/4843, K 1972/356), BATİDER, 1974, C. 7, S. 4, s. 939-968. (Karar İncelemesi)
- : Bankaların Zorunlu Sermaye Artırımında Uygulanacak Yetersayı Kuralı, İktisat ve Maliye Dergisi, C. XXXI, S. 11, Şubat 1985. (Bankalarda Yetersayı Kuralı)

- TOPALOĞLU, Mustafa: Sermaye Piyasası Hukukuna Göre Hisse Devri, Anonim Şirketler Sermaye Piyasası Hukukunda Güncel Gelişmeler Türk-Alman Sempozyumu, 2011. (Hisse Devri)
- TOPEPE, İbrahim: Menkul Kıymetler Yatırım Ortaklıkları, İktisat ve Maliye Dergisi, Eylül-Ekim 1982, S. 59.
- TOSBİ, Sadrettin: Anonim Şirketler, Ankara 1943. (AŞ)
- von TUHR, Andreas: Borçlar Hukukunun Umumi Kısmı, C.1-2, Çev. Cevat Edege, Ankara 1983. (Borçlar)
- TUNABOYLU, Müslim: Önalım (Şufa) Davaları, Ankara 2013. (Önalım Davaları)
- TUNCAY, Can: İşçinin Sadakat (Bağlılık) Yükümlülüğü, Prof. Dr. Hayrı Domaniç'e 80. Yaş Günü Armağanı, İstanbul 2001. (İşçinin Sadakat Yükümlülüğü)
- TUNCER, Selahattin: Türkiye'de Sermaye Piyasası, Teori ve Uygulama, İstanbul 1985. (SPH)
- : Kar Ortaklığı Belgesi, İstanbul Sanayi Odası Dergisi, 15.6.1982, Y. 17, S. 96. (Kar Ortaklığı Belgesi)
- TUNÇOMAĞ, Kenan: Türk Borçlar Hukuku, Genel Hükümler, C. I, İstanbul 1976. (Borçlar Hukuku I)
- TURANBOY, Asuman: Halka Açık Banka ve Hissedarının Korunması, Ankara 2002. (Banka ve Hissedarının Korunması)
- : 2499 Sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'na 4487 Sayılı Kanunla Eklenen 10/A Maddesine Göre Kaydi Değer Düzenlemesi, AÜHFĐ, 1999, C. 48, S. 1. (Kaydi Değer Düzenlemesi)
- TÜRK, Hikmet Sami: Ticaret Ortaklıklarının Birleşmesi, Ankara 1986. (Birleşme)
- : Anonim Ortaklık Pay Senetlerinde İtibari Değer Farkları, Prof. Dr. Mahmut Koloğlu'ya 70. Yaş Armağanı, Ankara 1975. (İtibari Değer)
- : 40. Yılında Türk Ticaret Kanunu Semineri Tartışmaları, 2. Kitap: Ticaret Şirketleri, 5-6 Aralık 1997, İstanbul 1998. (TTK Tartışmaları 2)
- : Süreleri Sona Eren Anonim Ortaklıklara İlişkin Danıştay ve Yargıtay Kararları, Ticaret Hukuku ve Yargıtay Kararları Sempozyumu-III (14-15 Şubat 1986), 1986 Ankara. (Süreleri Sona Eren Anonim Ortaklıklar)
- : Ticaret Ortaklıklarının Birleşmesinde "Nevilerin Aynı Olması" Sorunu, Ankara 1986. (Nev'ilerin Aynı Olması)
- TÜRK, Ahmet: Anonim Ortaklıkta Sermaye Kaybı ve Borca Batıklığın Hukuki Sonuçları, Ankara 1999. (Sermaye Kaybı)

- : Anonim Ortaklığın Kendi Paylarını Edinmesi, Ankara 2016. (Payların Edinimi)
- : Bilanço Açığını Gidermek Amacıyla Yapılan Esas Sermaye İndirimi, BATİDER, C. XIX, S. 6, Aralık 1998. (Sermaye İndirimi)
- : Türk Ticaret Kanununun Tasarısının Genel, Ticaret Şirketlerine İlişkin Genel Hükümler ve Anonim Ortaklığa İlişkin Hükümlerinden Bazılarını Hakkında Düşünceler, Prof. Dr. Fırat Öztan'a Armağan, C. II, Ankara 2010. (TTK Tasarısı)
- TÜRKÖ, R. Metin: Finansal Yönetim, İstanbul 1999. (Finansal Yönetim)
- TÜZÜN, Nejat: Anonim Şirketler, Ankara 1962. (AŞ)
- UÇAR, Salter: Tüm Şirketlerde Fesih ve Tasfiye, İstanbul 1996. (Fesih ve Tasfiye)
- : Hukukumuzda Yönetim Kurulu ve Denetçiler ile Sorumluluk Halleri, İstanbul 1994. (Sorumluluk).
- ULUKAPI, Ömer: Medeni Usul Hukukunda Dava Arkadaşlığı, Konya 1991. (Dava Arkadaşlığı)
- ULUSAN, İlhan: İyiniyetli Sebepsiz Zenginleşenin İade Borcunun Sınırlanması Sorunu, İstanbul 1984.
- ULUSOY, Yılmaz: Sermaye Piyasası Kanunu Yorum ve Açıklaması, Ankara 1981. (SPK)
- : Mukayeseli Sermaye Şirketleri, Ankara 1974. (Sermaye Şirketleri)
- UŞAN, Fatih: İş Hukukunda İş Sırrının Korunması, Ankara 2003. (İş Sırrının Korunması)
- UZUNALLI, Sevilay: Anonim Şirkette İşletme Konusu, Ankara 2013. (İşletme Konusu)
- ÜÇİŞİK, H. Güzin: Limited Şirkette Ortağın Ortaklıktan Çıkarılması, Prof. Dr. Fahiman Tekil'in Anısına Armağan, İstanbul 2003. (Ortaklıktan Çıkarılma)
- : Türk Hukuku'nda Anonim Şirket Yönetim Kurulu Kararlarının Sakatlığı Konusunda Getirilen Düzenlemelerin Değerlendirilmesi, Marmara FAÇD, 2011, C. 3, S. 5. (Yönetim Kurulu Kararlarının Sakatlığı)
- : Türk Hukukunda Anonim Ortaklıkların Tahvil Çıkarması, MÜ. İİBF. Dergisi., C. VI, S. 1-2, 1989. (Tahviller)
- ÜÇİŞİK, H. Güzin/ÇELİK, Aydın: Anonim Ortaklıklar Hukuku, C. 1, Ankara 2013. (C. 1)
- : Anonim Ortaklıkta Finansal Tablolar Yedek Akçeler ve Kar Dağıtımı, İstanbul 2018. (Kar Dağıtımı)

ÜLGEN, Hüseyin: Türk Ticaret Kanunu'na Göre Anonim Ortaklığın Kuruluş-tan Sonra Malvarlığı Değerlerini Devir Alması, İstanbul 1969. (Kuruluş-tan Sonra Devralma)

- : Ticaret Şirketlerine Sermaye Olarak Konulan Mülkiyet ya da Mevcut ya da Tesis Edilecek Diğer Aynı Hakların Tescilini Kim/Kimler İste-yebilir?, İktisat ve Maliye Dergisi, C. XXXII, Nisan 1985-Mart 1986, S. 62. (Sermaye Olarak Konulan Aynı Hakların Tescili)
- : Anonim Ortaklıklarda Kurucu İntifa Senetlerinin İlk Kuruluş Serma-yesi ile Sınırlı Olup Olmadığı Sorunu, İktisat ve Maliye Dergisi, C. XXXI, S. 8. (İntifa Senetleri)
- : Anonim Ortaklıklarda Nama Yazılı Pay Senetlerinin Ayrı Bir Tem-likname ile Devri Caiz midir? İktisat ve Maliye Dergisi, C. XXVII. S. 1. (Ayrı Bir Temlikname ile Devir)
- : Anonim Ortaklıklarda Katılma (İştirak) Taahhüdünün Devri Sorunu, İktisat ve Maliye Dergisi, C. XXIII, S. 5. (Katılma Taahhüdü)
- : Anonim Ortaklıklarda Paylar Üzerinde İntifa Hakkı Halinde Oy Hak-kının Malik Tarafından Kullanılmasını Öngören Sözleşmelerin Geçer-liliği, İktisat ve Maliye Dergisi, 1977, C. XXIII, S. 12. (İntifa Hakkı)
- : Anonim Ortaklıklarda Genel Kurul Başkanının Üstün Oyu, BATİDER, C. VI, 1972, S. 4. (Üstün Oy)
- : Anonim Ortaklıklarda Yeniden Değerleme Fonunun Sermayeye Ek-lenmesi Yolu ile Sermaye Artırımında Bedelsiz Paylar Kimlere Tah-sis Olunmak Gerekir? İktisat ve Maliye Dergisi, C. XXXI, S. 9, 1984. (Bedelsiz Payların Tahsisi)
- : Muhtelif Tasarımlara Göre Halka Açık Anonim Ortaklık Kavramı ve Kuruluşuna İlişkin Bazı Hükümler, İktisat ve Maliye Dergisi, C. XIX, S. 11, 1973. (Anonim Ortaklık, Kavram ve Kuruluş)
- : Nama Yazılı Hisse Senetleri Ciro Yerine Temlik ile Devredilebilir mi? İMD, C. 27. (Hisse Senetlerinin Temliki)

ÜLGEN, Hüseyin/HELVACI, Mehmet/KENDİGELEN, Abuzer/KAYA, Arslan: Kıymetli Evrak Hukuku, İstanbul 2007. (Kıymetli Evrak)

ÜLKER, Sema: Alman Bilanço Hukuku, Ankara 1999.

ÜNAL, Kürşat: Sermaye Piyasalarında Halka Açık Anonim Ortaklıklar, An-kara 1999. (Anonim Ortaklıklar)

- : Ticaret Kanunu ve Sermaye Piyasası Kanununda Hisse Senetleri, Prof. Dr. Erdoğan Moroğlu'na 65. Yaş Günü Armağanı, İstanbul 1999. (TTK ve SerPK'da Hisse Senetleri)

- : Menkul Kıymetler, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, Ankara 1988.
- : Aracı Kurumlar (Türk ve Amerika Birleşik Devletleri Hukukunda Aracı Kurumlar), Ankara 1997. (Aracı Kurumlar)
- : Hisse Senedi ile Değiştirilebilir Tahviller, Maliye Postası, 1988, S.188-189. (Değiştirilebilir Tahviller)
- : Sermaye Piyasası Hukuku ve Mevzuatı, Ankara 2005. (SPH Mevzuatı)
- : Anonim Ortaklıklarda Hisse Senedine Tanınabilecek İmtiyazlar, AD, C. LXXIX, S. L, Ocak - Şubat 1988. (İmtiyazlar)
- ÜNAL, Mehmet/BAŞPINAR, Veysel: Şekli Eşya Hukuku, Ankara 2008. (Eşya Hukuku)
- ÜNAL, Mücahit: Anonim Şirketlerde Esas Sermaye Azaltımı, Prof. Dr. Tuğrul Ansay'a Armağan, Ankara 2006. (Esas Sermaye Azaltımı)
- : Sermaye Piyasası Araçlarının Kaydileştirilmesi, Ankara, 2011. (Kaydileştirilme)
- ÜNLÜ, M. Cengiz: Şirketlerin Kuruluş ve Tasfiye İşlemleri Rehberi, Ankara 1997. (Kuruluş ve Tasfiye)
- ÜRGÜPLÜ, Mehmet: Ticaret Kanununun 429. Maddesinin Gereği Olarak Anonim Ortaklık Genel Kuruluna İlişkin Hükümlerin Tahvil Sahipleri Genel Kuruluna Uygulanması, Halil Arslanlı Anısına Armağan, İstanbul 1978. (TTK m. 429)
- : Tahvil Sahipleri Genel Kurulu Kararlarının İptali, Yıl 1979-80, C. XVI, S. 1-12. (Genel Kurulu Kararlarının İptali)
- ÜSTÜNDAĞ, Saim: Medeni Yargılama Hukuku, C. I-II, İstanbul 2000.
- UZEL, Necdet: Anonim Ortaklıkta Esas Sözleşmesel Bağlam, İstanbul 2013. (Bağlam)
- : Nama Yazılı Payların Satın Alma Teklifinde Bulunma Hakkına Konu Olması Halinde Gerçek Değer ve Faizin Tespiti ile Kar Payının Mahsup Edilmesine Dair İlkeler, İÜHF, Prof. Dr. Ersin Çamoğlu'na Armağan, 2013, C. 71, S. 2. (Kar Payının Mahsup Edilmesi)
- VAROL, Reyhan: Menkul Kıymetlerin Kaydi Değer Haline Getirilmesi (Kaydileştirme), 40. Yılında Türk Ticaret Kanunu, İstanbul, İÜHF, 1997. (Kaydileştirme)
- VİSCHER, Frank: İşletme Mensuplarının Anonim Ortaklığın Sermayesine Katılmaları, Çev. Ömer Teoman, İktisat ve Maliye Dergisi, C. XXI, S. 9, Aralık 1974. (İşletme Mensuplarının Sermayeye Katılması)

- VİSCHER, Markus; Mantel- und Vorratsgesellschaften und insbesondere auch der Mantel- und Vorratsgesellschaftshandel aus zivilrechtlicher Sicht, AJP 2013, s. 564. (Mantel- und Vorratsgesellschaften)
- WENGER, Christian: Das bedingte Kapital im schweizerischen Aktienrecht, Zürich 1996. (Das bedingte Kapital)
- WİDMER, K.: Statutarisches Vorkaufs- und Vorhandrecht an Aktien, SAG 1968, 40 Jg., Nr. 1. (Vorkaufsrecht an Aktien)
- YANLI, Veliye: Sermaye Piyasası Hukuku Çerçevesinde Halka Açık Anonim Şirketler ve Kamunun Aydınlatılması, İstanbul 2005. (Halka Açık Anonim Şirketler)
- : Anonim Ortaklıklarda Tüzel Kişilik Perdesinin Kaldırılması ve Pay Sahiplerinin Ortaklık Alacaklılarına Karşı Sorumlu Kılınması, İstanbul 2000. (Tüzel Kişilik Perdesinin Kaldırılması)
  - : Yeni Ticaret Kanunu ve Anonim Şirketlerde Kar Dağıtımı, BATİDER, Mart 2014, C. XXX, S. 1. (Kar Dağıtımı)
  - : Şirketin Kendi Paylarını Edinmesinde Finansal Destek Yasağı, Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, Aralık 2012. (Finansal Destek Yasağı)
  - : Sermaye Piyasası Kanunu Açısından Anonim Şirket Birleşmeleri, Şirket Birleşmeleri, İstanbul 2004. (Birleşme)
- YASAMAN, Hamdi: İsviçre ve Fransız Hukukunda Yatırım Fonları ve Türk Hukukunda Uygulanma İmkanları, İstanbul 1980. (Yatırım Fonları)
- : Anonim Ortaklıkların Birleşmesi, Ankara 1987. (Birleşme)
  - : Anonim Ortaklık Esas Sermayesinin Fiktif Olarak Ödenmesi, İsviçre Federal Mahkemesinin Anonim Ortaklıklara İlişkin 19 Ekim 1976 Tarihli Kararı, İktisat ve Maliye Dergisi, C. 24, Y. 1977-1978. (Esas Sermayesinin Fiktif Olarak Ödenmesi)
  - : Menkul Kıymetler Borsası Hukuku, İstanbul 1992. (Menkul Kıymetler)
  - : Sermaye Piyasası Hukuku'nun Türk Ticaret Kanunu Tasarısı Üzerindeki Etkileri ve Sermaye Artırımı, Erdoğan Teziç'e Armağan, İstanbul 2007. (Sermaye Piyasası Hukuku'nun TTK Tasarısı Üzerindeki Etkileri)
  - : Şirketler Hukuku ve Sermaye Piyasası Hukuku İle İlgili Makaleler Mütalaalar Birlikleri Raporları, İstanbul 2006. (Şirketler Hukuku)
  - : Sermaye Piyasasının Hukuki Yönü, Karadeniz Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, Trabzon 1984. (Sermaye Piyasası)
  - : Şirketlerin Birleşmesi ve Bölünmesi, Bilgi Toplumunda Hukuk Ünal Tekinalp'e Armağan C. I, İstanbul 2003. (Birleşme ve Bölünme)

- : Anonim Ortaklıkların Birleşmesinde Sermaye Artırımı Sorunu, İktisat ve Maliye Dergisi, C. 27, S. 10, 1981. (Birleşmede Sermaye Artırımı)
- : Ortaklar Sözleşmesi-İnançlı İşlem, Şirketler Hukuku ve Sermaye Piyasası Hukuku ile İlgili Makaleler, Mütalaalar, Bilirkişi Raporları II, İstanbul 2013. (Ortaklar Sözleşmesi-İnançlı İşlem)
- : Anonim Ortaklıkların Haklı Nedenle Feshi, İsviçre Borçlar Kanunu'nun İktibasının 80. Yılında İsviçre Borçlar Hukuku'nun Türk Ticaret Hukuku'na Etkileri, İstanbul 2009. (Ortaklıkların Haklı Nedenle Feshi)
- YAVUZ, Cevdet: Türk Borçlar Hukuku Özel Hükümler, İstanbul, 2002. (Borçlar Özel)
- YEŞİLTEPE, Salih Önder: Halka Açık Anonim Ortaklıklarda Çıkarma ve Satma Hakları, Ankara 2015. (Ortaklıklarda Çıkarma ve Satma Hakları)
- YİĞİT, İlhan: Hamile Yazılı Senetlerde Senedin Rıza Hilafına Tedavüle Çıkarıldığı Defi (TTK m. 571/3), Prof. Dr. Fahiman TEKİL'in Anısına Armağan, İstanbul 2003. (Senedin Rıza Hilafına Tedavüle Çıkarılması)
- YILDIRIM, Ali Haydar; Anonim Ortaklık Tasfiye Memurlarının Temsil Yetkilerini Kullanmaları, Prof. Dr. Ünal Narmanlıoğlu'na Armağan, DEÜHF, 2007, C. IX. (Tasfiye Memurlarının Temsil Yetkisi)
- YILDIZ, Şükrü: Anonim Ortaklıkta İhraç Primleri (Agio), AÜEHFD, C. IV, S. 1-2. (Agio)
  - : Anonim Ortaklıkta Pay Sahipleri Açısından Eşit İşlem İlkesi, Ankara 2004. (Eşit İşlem)
  - : Anonim Ortaklıkta Yeni Pay Alma Hakkı, İstanbul 1996. (Yeni Pay)
  - : Anonim Şirkette Pay Devri, Bilirkişi Raporları ve Hukuki Mütalaalar, İstanbul 2009. (Pay Devri)
  - : Anasözleşme ile Düzenlenen Önalım Hakkı, Hukuki Mütalaalar 2, İstanbul 2015. (Önalım Hakkı)
  - : Pay Sahipleri Sözleşmesi - İmtiyazlı Pay Sahipleri, Hukuki Mütalaalar 2, İstanbul 2015. (İmtiyazlı Pay Sahipleri)
  - : Adi Şirkette Ortağın Çıkarılması - Adi Şirketin Haklı Nedenle Feshi, Bilirkişi Raporları ve Hukuki Mütalaalar, İstanbul 2009. (Haklı Nedenle Fesih)
  - : 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu'nda Rüçhan Hakkı Konusunda Getirilen Değişiklikler, MÜHF HAD, 6102 Sayılı Yeni Ticaret Kanunu'nu Beklerken Sempozyumu, Özel Sayı, 2012, C. 18, S. 2. (Rüçhan Hakkı)
  - : Tahvil Sahipleri Genel Kurulu, Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi, Yıl 1990, Cilt 8, Sayı 3-4.

YILMAZ, Ejder: Hukuk Sözlüğü, Ankara 1996. (Sözlük)

: Borçlunun İhtiyarıyla Kendi İflasını İstemesi Durumunda Mahkemenin İnceleme Yetkisi, ABD, Yıl. 42, S. 1985/1. (Borçlunun İhtiyarıyla Kendi İflasını İstemesi)

YONGALIK, Aynur: Adi Şirkette Sermaye Payı, Ankara 1991.

YURTMAN, Nevin: Anonim Ortaklıklar ve Vergi Hukuku Yönünden İç Kaynaklardan Sermaye Artırımı, (Yayınlanmamış Doktora Tezi), İstanbul 1993. (İç Kaynaklardan Sermaye Artırımı)

YÜCE, Aydın Alper: Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulu Kararlarının Butlanı, İstanbul, 2013. (Yönetim Kurulu Kararlarının Butlanı)

YÜKSEL, Sinan: Borsaya Kote Edilmemiş Bağlı Nama Yazılı Payların Devrinde Şirketin Alım Önerisinde Bulunarak Onay İstemini Reddetme Hakkı, Galatasaray ÜHFD, Prof. Dr. Oğuz İmregün'e Saygı Sempozyumu, 2013/2. (Bağlı Nama Yazılı Payların Devrinde Şirketin Alım Önerisi)

: Pay Sahipleri Sözleşmeleri, Galatasaray Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul 2003.

ZİNDEL, Gaudenz: Bezugsrechte in der Aktiengesellschaft, Zürich 1984.

ZÖLLNER, Wolfgang/NOACK, Ulrich: Kölner Kommentar zum Aktiengesetz, Köln 2019. (Kölner Komm. AktG)

Dr. Öğr. Üyesi F. İTİR BİNGÖL

**TACİRLER ARASINDAKİ
TAŞINIR MAL SATIŞI SÖZLEŞMESİNİN
VARLIĞINI İSPAT ETMEK İÇİN
FATURA ve TİCARİ DEFTERLERDEN
YARARLANILMASI**

**ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022**

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

**Tacirler Arasındaki Taşınır Mal Satışı Sözleşmesinin Varlığını İspat Etmek İçin
Fatura ve Ticari Defterlerden Yararlanılması**
F. İtir Bingöl

Hukuk Yayınları Dizisi – 3054

Birinci Baskı : Ocak, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8038 – 80 – 4

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Meteksan Matbaacılık ve Teknik Sanayi Ticaret A.Ş
Beytepe Köyü Yolu No:3
06800 Çankaya/Ankara
Sertifika No: 46519

KAYNAKÇA

- ALIŞKAN, Murat, 'İtiraz Edilmeyen Faturanın Malın Teslim Edilmiş ve İşin Yapılmış Olduğunu Gösterip Göstermeyeceği', Prof. Dr. Cevdet Yavuz'a Armağan, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi- Özel Sayı, C. 22, S. 3, Y. 2016, I. Cilt
- AKBULUT, Kenan, 'İnternette Hediye Amaçlı Alınan Ürünün Gönderiminin E-Arşiv Fatura Yerine Sevk İrsaliyesi İle Belgelendirilmesi', Mali Çözüm Dergisi, Temmuz-Ağustos 2019, erişim: 15.11.2021 <https://eds.s.ebscohost.com/eds/pdfviewer/pdfviewer?vid=4&sid=725e688-938b-4a2e-8ce8-d319e7d1500e%40redis>
- AKER, Halit, 'Borçlar ve Ticaret Hukuku Bağlamında Fatura ve İade Faturası Hakkında Bazı Değerlendirmeler', LHD, C. 16, S.182, 2018
- ARIKAN, Zeynep/ BAKMAZ, Zübeyir, Sahte Fatura Olgusunun Türk Vergi Hukuku Açısından Değerlendirilmesi, Mali Çözüm Dergisi, Kasım-Aralık 2020 S. 30 (162), erişim: 10.08.2021 <https://eds.p.ebscohost.com/eds/pdfviewer/pdfviewer?vid=3&sid=c91c9f24-028f-4f84-b62a-c0b7b51b00dd%40redis>
- ARKAN, Sabih, Ticarî İşletme Hukuku, 23. Bası, Banka Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü Yayınları, Ankara, 2017
- ARSLAN, Ramazan/YILMAZ, Ejder/ TAŞPINAR AYVAZ, Seema/HANAĞASI, Emel, Medenî Usul Hukuku, IV. Bası, Ankara, 2018
- AYHAN, Rıza/ ÇAĞLAR, Hayrettin, Ticari İşletme Hukuku Genel Esaslar, Gözden Geçirilmiş ve Güncellenmiş 11. Bası, Yetkin Yayınevi, Ankara, 2018
- BAHTİYAR, Mehmet/ BİÇER, Levent, 'Yeni Türk Ticaret Kanunu'na Göre Ticarî Defter Tutma Yükümlülüğü ve Ticari Defterlerin İspat Gücü', Kadir Has Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Haziran 2013, S. 1
- BAHTİYAR, Mehmet, Ticari İşletme Hukuku, 19. Bası, Beta Yayınevi, İstanbul, 2018

- BATTAL, Ahmet, 'İtiraz Edilmemesi Halinde Doğurduğu Sonuçlar Yönünden Fatura ve İçeriği', Ticaret Hukuku ve Yargıtay Kararları Sempozyumu, XVI, 14 Mayıs 1999, Ankara
- BATI, Murat, Vergi Hukuku (Genel Hükümler), Ankara, 2021, erişim: 25.12.2021, <https://ws1.turcademy.com/ww/webviewer.php?doc=85677>
- BİLGİLİ, Fatih/ DEMİRKAPI, Ertan, Ticaret Hukuku Bilgisi, Bursa, 2019
- BİLİCİ, Nurettin, Vergi Hukuku, Ankara, 2019
- BOZKURT YÜKSEL, Armağan Ebru, 'Elektronik Para, Sanal Para, Bitcoin ve Linden Doları'na Hukuki Bir Bakış', İÜHFİM, 2015, C. LXXIII, S. 2
- BUDAK, Ali Cem, 'Ticarî Defterlerle İspat Usulü Kaldırılmamalıdır', Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 2, S.1, 2005 (Anılış: Ticari Defterler)
- BUDAK, Ali Cem, Karşılaştırmalı Hukuk Muhakemeleri Kanunu, 5. Bası, Ankara, 2012
- BUDAK, Ali Cem/ KARAASLAN, Varol, Medenî Usul Hukuku, 2. Baskı, Ankara, 2018
- CEYHUN, Deniz, Ticari Defterlerin Delil Olma Niteliği, erişim: 17.06.2019, <http://dspace.baskent.edu.tr/bitstream/handle/11727/2853/10168878.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- ÇEKER, Mustafa, Ticaret Hukuku, 3. Baskı, Adana, 2012
- ÇETİNER, Selma/ BOZKURT YÜKSEL, Armağan Ebru, Ticari İşletme ve Şirketler Hukuku, 4. Bası, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2017
- ÇİFTÇİ, Pınar, Medenî Yargılama Hukukunda İspat Hakkı ve Sınırlamaları, Ankara, 2018
- ÇİTİL, Bünyamin, Vergi Hukukunda Sahte Fatura Suçları, Ankara, 2019, erişim: 10.05.2021 <https://ws1.turcademy.com/ww/webviewer.php?doc=70875>
- DEDEAĞAÇ, Ender, 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 1. Kitabına İlişkin Görüşlerim, Ankara Barosu Dergisi, 2012
- DEMİREL, Muhammed, 'Hileli İflas Suçu (Türk Ceza Kanunu Madde 161), Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, C. 24, S. 2, Aralık 2018
- DEMİREL UTKU, Burcu/ DAĞLI, Muhammet Fatih/ DOĞAN, Ali, LEGES Sosyal Bilimler Dergisi, Mayıs-Ağustos 2014, Y. (5) 1, S. 2

- DOĞAN, Uğur, 550 Soruda E-Fatura E-Defter, Ankara, 2013
- DOMANIÇ, Hayri, 'Fatura ve İsbat Kuvveti', BATİDER, 1966, C. III, S. IV
- ENGİN, Baki İlkay, 'Fatura ve Teyit Mektubunda Yer Alan Vade Farkı Kaydına İtiraz Edilmemesinin Sonuçları', İÜHFİM, C.LXI, S. 1-2, Y. 2003
- ERDEM, Alper/ GÜLTEKİN, Selçuk, Dijital Muhasebe Uygulamaları, Ankara, 2021, erişim: 25.09.2021 <https://ws1.turcademy.com/ww/webviewer.php?doc=84745>
- ERDÖNMEZ, Güray, Medeni usul Hukukunda Belgelerin İbrazı Mecburiyeti, II: Baskı, İstanbul, 2014 (Anılış: İbraz)
- ERDÖNMEZ, Güray, Pekcanitez Usûl, Medenî Usûl Hukuku, C. II, 15. Bası, İstanbul, 2017
- EREN, Fikret, Borçlar Hukuku Özel Hükümler, 8. Baskı, Ankara, 2020,
- EREN, Murat/VURAL, Arda, 'Ticaret Hukuku Yönünden E-Fatura Uygulamasında Karşılaşılan Sorunlar', İzmir Barosu Dergisi, Mayıs, 2015, S.2
- EROL, Ahmet, Türk Vergi Sistemi ve Vergi Hukuku, 5. Baskı, Ankara, 2018, erişim: 17.10.2021; <https://ws1.turcademy.com/ww/webviewer.php?doc=74158>
- ERTURGUT, Mine, Medeni Usul Hukukunda Elektronik İmzalı Belgelerin Delil Olarak Değerlendirilmesi, Ankara, 2004
- GENÇTÜRK, Muharrem, Ticari Defterlerin Delil Niteliği, İstanbul, 1997
- GİRGİNER, Nuray, 'Ticari Kredi Taleplerinin Değerlendirilmesinde Çok Kriterli Yaklaşım: Özel ve Devlet Bankası Karşılaştırması', Muhasebe ve Finansman Dergisi, S. 37, 2008
- GÖKSU, Mustafa, Hukuk Yargılamasında Elektronik Delil, Ankara, 2011
- GÖRGÜN, L. Şanal/ BÖRÜ, Levent/TORAMAN, Barış/KODAKOĞLU, Mehmet, Medenî Usûl Hukuku, 7. Bası, Ankara, 2018
- GÜR NALÇACI, İlknur, 'Uyumlu E-Fatura Nasıl Olmalıdır?', Vergi Sorunları Dergisi, 2016,
- GÜRBÜZER GÖRMEZ, Nevin İrem, Yargıtay Kararları Işığında Faturanın İspat Gücü, Ankara, 2019
- İLİCA, Zeynel/İLİCA, Ömür, Sahte Fatura ve Muhteviyatı İtibariyle Yanıltıcı Belge, Ankara, 2019, erişim: 15.10.2021 <https://ws1.turcademy.com/ww/webviewer.php?doc=73212>

- KARAHAN, Sami Ticari İşletme Hukuku, 27. Bası, Mimoza Yayınları, Konya, 2015
- KARAKOÇ, Yusuf, Genel Vergi Hukuku, Ankara, 2019
- KARAYALÇIN, Yaşar, Ticaret Hukuku Dersleri, I. Giriş- Ticarî İşletme, Ankara, 1957
- KARAYALÇIN, Yaşar, Muhasebe Hukuku Kavramlar, Ankara, 1988 (Anı- lış: Muhasebe Hukuku)
- KARSLI, Abdurrahim, Medeni Muhakeme Hukuku, 3. Baskı, İstanbul, 2012
- KEFE, İlker/ KANARIÇ, Zozan, 'Türkiye'de E-Fatura Başvuru Süreci ve Kullanımı', Uluslararası İktisadî ve İdarî İncelemeler Dergisi, 2019, C. 12, S. 25
- KESER BERBER, Leyla, Elektronik Fatura ve Şirketlerin Dijital Mali Dene- timi- Elektronik Defter Tutma ve Maliye Bakanlığı'nın Dijital Denetim Yetkisine İlişkin Kurallar-Ankara, 2006
- KUMKALE, Rüknettin, Türk Ticaret Kanunu ve Vergi Usul Kanunu Çerçes- vesinde Hukukî ve Malî Yönleriyle Fatura, 8. Bası, Ankara, 2021, e- kitap erişim: <https://www.turcademy.com/tr/kitap/hukuki-ve-mali-yonleriyle-fatura-9789750269486>
- KURU, Baki, Medenî Usul Hukuku, Ders Kitabı, İstanbul, 2015
- MERİÇ, Nedim, HMK ve İİK'da Yer Alan Parasal Sınırlar, erişim: 12.02.2020, <https://legalbank.net/belge/hmk-ve-iikda-yer-alan-parasal-sinirlar-2019-yili/3009245/>
- MİMAROĞLU, Sait Kemal, Ticaret Hukuku- Birinci Cilt İşletme Hukuku, Üçüncü Baskı, Ankara, 1978
- MUŞUL, Timuçin, Medenî Usul Hukuku, Ankara, 2012
- MUTLUER, M. Kamil/ KUZEYLİ, N. Nilay Dayanç, Vergi Hukuku Genel ve Özel Hükümler, Ankara, 2019
- OKTAR, Salim Ateş, Vergi Hukuku, s. 291, erişim: 15.10.2021 <http://auzefkitap.istanbul.edu.tr/kitap/kok/vergi hukuku.pdf>
- ORTAÇ, Fevzi Rifat/ÜNSAL, Hilmi Genel Vergi Hukuku, Ankara, 2019, erişim: 15.11.2021 <https://ws1.turcademy.com/ww/webviewer.php?doc=74745>

- ÖNCEL, Muallâ/ KUMRULU, Ahmet/ ÇAĞAN, Nami, Vergi Hukuku, 27. Baskı, Ankara, 2018
- ÖNER, Erdoğan, Vergi Hukuku, Ankara, 2020, erişim: 15.12.2021 <https://ws1.turcademy.com/ww/webviewer.php?doc=71046>
- ÖZÇELİK, Volkan, 'Fatura İçeriğinin Kabul Edilmiş Sayılması', TBB Dergisi, 2018, S.138
- ÖZEN, Mustafa, Türk Ceza Kanunu'nda Düzenlenen Hileli ve Taksirli İflas Suçları (TCK m. 161, 162), AÜHFD, C. 65, S. 4, 2016
- POLAT, İlayda İrem, Ticari Defterlerin Delil Niteliği, Adalet yayınevi, Ankara, 2015
- POROY, Reha/ YASAMAN, Hamdi, Ticari İşletme Hukuku, 11. Tıpkı Bası, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2006
- POSTACIOĞLU, İlhan E. Medenî Usul Hukuku Dersler, İstanbul, 1975
- SABAN, Nihal, Vergi Hukuku, 4. Bası, İstanbul, 2006
- SELİM, Erhan, 'Elektronik Defter Değişmezlik Paradoksu: Gelir İdaresi Başkanlığı Elektronik Defteri Neden Muhafaza Altına Almalı?' Vergi Sorunları Dergisi, 2019, Haziran, S. 369
- SENGİR, Turgut/ TARAY, Haydar, 'Ticarî Satışlarda İsbat Vasıtalarından Fatura', İstanbul Barosu Dergisi, C. XLII, S. 1-2, 1968
- SOMUNCU, Ahmet, Türk Vergi Sisteminde Belge Düzeni, Ankara, 2014, erişim: 15.10.2021 <https://ws1.turcademy.com/ww/webviewer.php?doc=71187>
- SOMUNCUOĞLU, Ünal, 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu'na Göre Ticarî Defterlerin İbrazı ve Delil Olma Nitelikleri, İstanbul Barosu Dergisi, C. 86, S. 2012/1, Ocak-Şubat 2012
- ŞENER, Oruç Hami, Ticari İşletme Hukuku, 1. Bası, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2016
- TANRIVER, Süha, Medenî Usûl Hukuku, C. I Temel Kavramlar ve İlk Derece Yargılaması, II. Bası, Ankara, 2018
- TAŞKIN, Yusuf, Ziya; Vergi Hukuku, Ankara, 2018, erişim: 7.11.2021, <https://ws1.turcademy.com/ww/webviewer.php?doc=74221>
- TEKTÜFEKÇİ, Fatma, 'E-Dönüşüm Sürecinde E-Muhasebe Uygulamaları: Türkiye Örneği', Bilgi Ekonomisi ve Yönetimi Dergisi, C. XII, S.1, 2017, Erişim 29.11.2019: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/beyder/issue/31845/318052>

- TEKTÜFEKÇİ, Fatma, 'Türkiye'de E-Dönüşüm Sürecinde Elektronik Belge ve Defter Kontrolü ile Denetimi Üzerine Bir İnceleme', İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi İktisadî ve İdarî Bilimler Fakültesi Dergisi, C.1, S.1, 2018
- TOPAL, Önder, Ticari Defterlerin Delil Niteliği, Ankara, 2015
- TOROSLU, M. Vefa, VUK ve TTK Kapsamında Ticari Defterler ve Belgeler, İstanbul, 2018
- UMAR, Bilge, Hukuk Muhakemeleri Kanunu Şerhi, Yargıçlar ve Avukatlar İçin HMK Uygulamasında Karşılaşılabilecek Soru ve Sorunların Türk ve Neuchâtel Bilimsel ve Yargısal İçtihatları Işığında Yanıtları ve Çözümleri, Ankara, 2011
- URAK, Ersin, 'Sahte Belge (Fatura) Kullanımını Kim Teşvik Ediyor?' Mali Çözüm Dergisi, Temmuz-Ağustos 2015, erişim: 15.10.2021 <https://eds.s.ebscohost.com/eds/pdfviewer/pdfviewer?vid=3&sid=dc247514-638c-4d82-b856-57ae8a2dd1a5%40redis>
- ÜLGEN, Hüseyin, Ticarî Defterlerle İspat, Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, 1967, C. IV, S. 1
- ÜLGEN, Hüseyin/ HELVACI, Mehmet/ KENDİGELEN, Abuzer/ KAYA, Arslan/ NOMER ERTAN, Füsun, Ticari İşletme Hukuku, 5. Tıpkı Bası, XII Levha Yayınevi, İstanbul, 2015
- ÜNAL, Oğuz Kürşat, Türk Ticaret Kanununda ve Vergi Usul Kanununda Fatura ve İspat Kuvveti, 4. Bası, Bilge Yayınevi, Ankara, 2006
- ÜNAL, Oğuz Kürşat, 'Sahte Fatura ve Faturadan Doğan Sorumluluklar', Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.X, S. 1-2, 2006 (Anılış: Sahte Fatura)
- ÜNAL, Oğuz Kürşat, Türk Hukukunda Fatura Kavramı ve Hukuki Mahiyeti, Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.1, S.2, 1997 (Anılış: Fatura Kavramı)
- ÜSTÜNDAĞ, Saim, Medeni Yargılama Hukuku C. I-II, İstanbul, 2000
- Von TUHR, von Andreas, Borçlar Hukukunun Umumi Kısmı Cilt: 1-2, çeviren EDEGE, Cevat, Ankara, 1983
- YARBAŞ, Fevzi, Ticaret ve Vergi Davalarında Ticarî Defterlerin Delil Niteliği, İkinci Baskı, Ankara, 1996

- YAVAŞ, Murat/ AŞIK, İbrahim/ GÜL, Mehmet Akif/ TOK, Ozan/ DEMİR, Ömer Faruk/ SAÇAR, Ömer Faruk, Medenî Usûl Hukuku Pratik Çalışma Kitabı Tamamı Çözümlü, Ankara, 2020
- YILMAZ, Ejder, 'Ticari Defterlerin Delil Olması (HMK m. 222) ve Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun Bu Konuda Getirdiği Yenilikler, Makaleler (1973-2013), C. II, Ankara, 2014
- YILMAZ, Güneş/ KOÇ, Tayfur Süleyman, 'Kripto-Para Alım Satımı ve Madencilik Faaliyetlerinin Vergilendirilmesi Üzerine Bir Tespit ve Öneri', Vergi Sorunları Dergisi

Dr. Namık Kemal TOPÇU

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukuku ABD Öğretim Üyesi

MEŞRU SAVUNMA

(İNGİLİZ VE AMERİKAN HUKUKUYLA KARŞILAŞTIRMALI)

ADALET YAYINEVİ

Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Meşru Savunma (İngiliz ve Amerikan Hukukuyla Karşılaştırmalı)

Namık Kemal Topçu

Hukuk Yayınları Dizisi – 3042

Birinci Baskı : Ocak, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8038 – 81 – 1

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Meteksan Matbaacılık ve Teknik Sanayi Ticaret A.Ş
Beytepe Köyü Yolu No:3
06800 Çankaya/Ankara
Sertifika No: 46519

KAYNAKÇA

- ABRAMSON, L.Y. – SELIGMAN, M.E. – TEASDALE, J.D.: “Learned Helplessness in Humans: Critique and Reformulation”, 87 Journal of Abnormal Psychology 49, ss. 49-77, (1978).
- AJYAR, K.J. – ANAD, R.L.: “Law of Private Defence”, 2nd edn rev by CU MENON, Allahabad, 1964.
- AKAD, Mehmet – DİNÇKOL, Abdullah: “Gerekçeli-İçtihatlı 1982 Anayasası”, Alkım Yayınevi, İstanbul 1998.
- AKBULUT, Berrin: “Bağlılık Kuralı”, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt XIV, Y. 2010, S. 1, ss. 167-214.
- AKBULUT, Berrin: “Kamuya Gerekli Şeylerin Yokluğuna Neden Olma Suçu (TCK M.238)”, Ceza Hukuku Dergisi, Cilt: 9, Sayı: 25, Ağustos 2014, ss. 7-28 (AKBULUT, Kamuya...).
- AKBULUT, Emre: “İhmal Suretiyle Kasten Adam Öldürme Suçu”, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, Sayı: 66, Yıl: 2006
- AKBULUT, İlhan: “Devlet, Terörizm ve Ülke Bölücülüğü”, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi, İstanbul 1998 (AKBULUT, Devlet).
- AKBULUT, İlhan: “İslam Hukukunda Suçlar ve Cezalar”, AÜHFD, C: 52, S: 1, 2003 (AKBULUT, İlhan).
- AKÇA, İsmail: “Türk Ceza Hukukunda Zorunluluk Hali”, Yüksek Lisans Tezi (Yayınlanmamış), Çankaya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kamu Hukuku Anabilim Dalı, Ankara 2016.
- AKDOĞAN, Can: “Devlete Karşı Kalkışma Suçları”, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kamu Hukuku ABD, (yayınlanmamış) Yüksek Lisans Tezi.
- AKGÜN, Fatmanur: “Suç Davranışı Konusunda Klasik Okul İle Pozitivist Okulun Yaklaşımları”, Ceza Hukuku Dergisi, C: 7, S: 19, Ağustos 2012, ss. 327-338.
- AKGÜNDÜZ: Ahmet: “Mukayeseli İslâm ve Osmanlı Hukuku Külliyyatı”, Diyarbakır 1986.
- AKINTÜRK, Turgut: “Eşya Hukuku”, 1. bası, Beta Yayınevi, İstanbul 2009.
- AKSOY RETORNAZ, Emine Eylem: “Genel Güvenliğin Kasten Tehlikeye Sokulması Suçu”, Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Y: 2012 S: 2, ss. 3-16.
- AKYÜREK, Güçlü: “5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu’nun 120. Maddesindeki Haksız Arama Suçu”, Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Y: 2012 S: 2, ss. 29-40.
- ALACAKAPTAN, Uğur: “Suçun Unsurları”, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları No: 263, Sevinç Matbaası, Ankara 1970.
- ALACAKAPTAN, Uğur: “Suçun Unsurları”, Sevinç Matbaası, Ankara 1975 (ALACAKAPTAN, 1975).
- ALAN AKCAN, E: “Ötanaziye Genel Bir Bakış”, Fasikül Hukuk Dergisi, Cilt: 5, Sayı: 45, Ağustos 2013, ss. 11-22
- ALEXANDER, L. A.: “Justification and Innocent Aggressor”, 33 Wayne Law Review 1177, (1987).
- American Bar Association: “Defending Battered Women in Criminal Cases”, American Bar Association, 1993.
- Amerikan Jurisprudence, Vol: 6, 2nd edn., Rochester,NY; San Francisco, CA 1999 (American Jurisprudence, Vol:6)
- Amerikan Jurisprudence, Vol: 40, 2nd edn., Rochester, NY, San Francisco, CA 1999.
- ANSCOMBE, G.E.M.: “War and murder”, in: Anscombe, Collected Philosophical Papers Volume 3: Ethics, Religion and Politics (1981), ss. 51-61.
- APAYDIN, Cengiz: “Bilişim Sisteminin İşleyişini Engelleme ve Bozma Suçları”, Ceza Hukuku Dergisi, Cilt: 10, Sayı: 29, Aralık 2015, ss. 205-264 (APAYDIN, Bilişim).

- APAYDIN, Cengiz: “Kötü Muameleye (Şiddete) Maruz Kalan Kadın Reaksiyonunun Meşru Savunma Hukukundaki Yansımaları”, Terazi Hukuk Dergisi, Cilt: 12, Sayı: 125, Ocak 2017, ss. 44-52 (APAYDIN, Kötü Muameleye...)
- APAYDIN, Cengiz: “Üçüncü Kişi Lehine Meşru Savunma”, Terazi Hukuk Dergisi, Cilt: 12, Sayı: 130, Haziran 2017, ss. 22-29.
- APPEL, Susan D.: "Beyond Self-Defense: The Use of Battered Woman Syndrome in Duress Defenses", 1994 U. Ill. L. Rev. 955 (1994).
- ARCHBOLD, J.F.: “Pleading, Evidence and Practice in Criminal Cases”, 42nd edn by S Mitchell, PJ Richardson and JH Buzzard, London, 1985.
- ARNOLD, Enker N.: “Duress and Necessity in the Criminal Law”, 1977.
- ARTUK, Mehmet Emin: “İşkence Suçu (TCK m. 94, 95)”, Ceza Hukuku Dergisi, Cilt: 3, Sayı: 7, Ağustos 2008, ss. 5-40.
- ARTUK, Mehmet Emin - ALŞAHİN, Mehmet Emin: "Yardım veya Bildirim Yükümlülüğünün Yerine Getirilmemesi Suçu (TCK. m. 98),MÜHF, HAD, C. 18, S. 1, ss. 1-38.
- ARTUK, Mehmet Emin – ÜZÜLMEZ, İlhan: “Taksirle Tehlikeye Sebebiyet Verme Suçu (765 S. TCK M. 383) Genel Güvenliğin Taksirle Tehlikeye Sokulması (5237 S. TCK M. 171)”, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, S: 57, Y: 2005.
- ARTUK, Mehmet Emin – YENİDÜNYA, Caner: “Evlilik İçinde Irza Geçme”, Cumhuriyet’in 75. Yıl Armağanı, İstanbul Üniversitesi Yayınları, İstanbul 1999.
- ARTUK, Mehmet Emin – GÖKCEN, Ahmet – YENİDÜNYA, Ahmet Caner: “Ceza Hukuku Genel Hükümler”, 4. bası, Turhan Kitabevi, Ankara 2009.
- ARTUK, Mehmet Emin – GÖKCEN, Ahmet – YENİDÜNYA, Ahmet Caner: “Ceza Hukuku Özel Hükümler”, Turhan Kitabevi, Ankara 2006 (ARTUK-GÖKCEN-YENİDÜNYA, Özel Hükümler).
- ASHWORTH, A.: “Principles of Criminal Law”, 5th edn., Oxford University Press, Oxford 2006.
- ASHWORTH, A.: “Self Defense and the Right to Life”, 32 CLJ 282, (1975) (ASHWORTH, Self Defense...).
- ASLAN, Yasin: “Türk Ceza Kanunu’ndaki Düzenlemeler Kapsamında Geniş Anlamda Sahtecilik Suçları”, Ankara Barosu Dergisi, 2015/2, ss. 147-172.
- ATALAY, Ayşe Özge: “İnfaz Kurumlarındaki Açlık Grevlerine Devlet Müdahalesi Sorunu”, Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt: 8, Sayı: 109, Eylül 2013, ss. 63-87.
- AUSTIN, J.L.: “A Plea for Excuses”, in: ‘The Philosophy of Action’, WHITE, A.R. (ed.), 1968, ss. 19-42.
- AVCI, Ali: “Özel Kolluğun Zor Kullanma Yetkisi”, Polis Akademisi, Güvenlik Bilimleri Enstitüsü, Güvenlik Stratejileri ve Yönetimi ABD, Doktora Tezi (Yayınlanmamış) (AVCI, Ali).
- AVCI, Gökmen: “Zor Kullanma Yetkisine İlişkin Sınırın Aşılması”, Terazi Hukuk Dergisi, C: 5, S: 52, Aralık 2010, ss. 83-101 (AVCI, Gökmen).
- AVCI, Mustafa: “Osmanlı Ceza Hukuku Genel Hükümler”, Mimoza Yayınları, Konya 2010 (AVCI, Mustafa).
- AVCI, Mustafa: “Osmanlı Hukukunda Suçlar ve Cezalar”, Gökkuşbu Yayınları, İstanbul 2004 (AVCI, Mustafa, Osmanlı Hukukunda...).
- AYDEMİR, Temel: “Cinsel İstismara Maruz Kalan Çocukların Adli Tıp Açısından İncelenmesi ve Korunması”, İstanbul Üniversitesi Adli Tıp Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 1994.
- AYDIN, Devrim: “Türk Ceza Hukukunda Suça İştirak” Yetkin Yayınları, Ankara 2009 (AYDIN, Devrim).
- AYDIN, Devrim: “Ceza Hukukunda Okullar”, Ceza Hukuku Dergisi, C: 6, S: 15, Nisan 2011, ss. 47-57.

- AYDIN, Devrim: “Yeni Türk Ceza Kanunu’nda Haksız Tahrik”, in: Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Y: 2005, C: 54, S: 1, ss. 225-254 (AYDIN, Devrim, Haksız Tahrik).
- AYDIN, Emin Doğan: “Bilişim Suçları ve Hukukuna Giriş”, Doruk Yayınları, Ankara 1992 (AYDIN, Emin Doğan).
- AYDIN, Mehmet Akif: “Türk Hukuk Tarihi”, 3. bası, İstanbul 1999 (AYDIN, Mehmet Akif).
- AYDIN, Murat: “Üçüncü Kişi Lehine Meşru Müdafaa Kavramına İlişkin Türk ve Amerikan Hukuku Perspektifinden Bir Değerlendirme”, Terazi Hukuk Dergisi, Cilt: 10, Sayı: 108, Ağustos 2015, ss. 14-23 (AYDIN, Murat).
- AYDIN, Öykü Didem: “Ceza Hukuku’nun Çağdaş İlkeleri ve Avrupa Birliği Kriterleri Açısından Türk Ceza Kanunu”, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, S: 53, Y: 2004 (AYDIN, Öykü Didem).
- AYYILDIZ, Elisabeth: “When Battered Woman’s Syndrome Does Not Go Far Enough: The Battered Woman as Vigilante” The American University Journal of Gender, Social Policy & the Law 4, no.1 (1995).
- BACAKSIZ, Pınar: “Ceza Hukukunda Yükümlülüklerin Çatışması”, Ceza Hukuku Dergisi, Cilt: 8, Sayı: 21, Nisan 2013, ss. 119-138.
- BACON, F.: “Essays: Of Wisdom for a Man’s Self”, 1625, (<https://www.bartleby.com/3/1/23.html>, Erş. 29.07.2020).
- BAHADIR, Oktay – KILDAN, Turgut: “Özel Güvenlik Görevlilerinin Zor Kullanma Yetkisi”, Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi, S: 3, Y: 2014, ss. 274-310.
- BAKER, D. – XHAO, L.: “Contributory Qualifying and Non-Qualifying Triggers in the Loss of Control Defence: A Wrong Turn on Sexual Infidelity”, 26 JCL 254, (2012).
- BAKICI, Sedat: “Tehdit Suçu ve Unsurları”, Ankara Barosu Dergisi, 1992/5, ss. 717-727.
- BAKIM, Sevi: “5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu’nda İşkence Suçu, 1. Baskı, Beta Yayınevi, İstanbul 2008.
- BALCI, Murat: “Ceza Muhakemesinde Hüküm ve^[1] Türk Ceza Kanununda Kabul Edilen Suç Teorisi (CMK m. 223)”, Terazi Hukuk Dergisi, C: 7, S: 74, Ekim 2012, ss. 14-19.
- BARON, M.: “Justifications and Excuses”, 2 Ohio State Journal of Criminal Law 387, (2005).
- BARLOW, A.E.: “Self-Defense and Reckless Crimes Against Third Parties”, 22 Colum.J.L. & Soc.Probs. 417, (1989).
- BAŞBÜYÜK, İsa: “Türk Ceza Kanunu’nda İşkence Suçu”, Prof. Dr. Burhan Ceyhan’a Armağan, DEÜ Hukuk Fakültesi Dergisi Özel Sayısı, C: 12, Y: 2010.
- BAUM, F.S. – BAUM, J.B.: Law of Self Defense” New York, 1970.
- BAXTER, Prudence: “Two Cutting-edge Defenses: Diminished Capacity & Battered Woman Syndrome”, Massachusetts Bar Association, 1993.
- BAYRAKTAR, Köksal: “Ceza Hukukundaki Son Gelişmeler ve Yeni Türk Ceza Kanununun Genel Hükümlerine Bir Bakış”, Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Y: 2005, S: 1, ss. 47-67.
- BAYRAKTAR, Köksal: “İşkence Suçu”, Zabunoğlu Armağanı, Ankara Üniversitesi Yayınları No: 316, Ankara Üniversitesi Basımevi, Ankara 2011, ss. 145- 176 (BAYRAKTAR, İşkence).
- BAYRAKTAR, Köksal: “Suç İşlemeğe Tahrik Cürmü”, Formül Matbaası, İstanbul 1977 (BAYRAKTAR, Suç...).
- BEALE, J.H.: “Homicide in Self-Defense”, 3 Columbia Law Review 526, (1903) (BEALE, Homicide...).
- BEALE, J.H.: “Justification for Injury”, 41 Harvard Law Review 553, (1928).
- BEALE, J. H.: “Retreat from a Murderous Assault”, Harvard Law Review, Vol: 16, No: 8 (Jun, 1903), ss. 567-582 (BEALE, Retreat...).
- BEIN, D.: “The Duty to Retreat in ‘Self-Defence’”, 23 Hapraklit 221, (1967).

- BEKRİ, Nedim: "Gereççeli Karar Hakkı", Ankara Barosu Dergisi, Yıl: 2014, Sayı: 3, ss. 203-228.
- BELEW, Christine M.: "Killing One's Abuser: Premeditation, Pathology, or Provocation?", 59 Emory L.J. 769, (2010).
- BENDINELLI, Marco F. – EDSALL, James: "Defense of Others: Origins, Requirements, Limitations and Ramifications", 5 Regent U.L.Rev. 153, (1995).
- BERGELSON, V.: "Justification or Excuse? Exploring the Meaning of Provocation", 42 Tex.Tech.L.Rev. 307 (2009).
- BERKİN, Necmettin: "Meşru Müdafaa", İstanbul, 1947.
- BERMAN, M. N.: "Justification and Excuse, Law and Morality", 53 Duke L.J. 1 (2003).
- BERMAN, Mitchell N. - FARRELL, Ian P.: "Provocation Manslaughter As Partial Justification And Partial Excuse, 4 William And Mary Law Review, Vol: 52, (2011).
- BERNSMANN, K.: "Private Self-Defence and Necessity in German Penal Law and in the Penal Code Proposal: Some Remarks", 30 İsrail Law Review 171, (1996).
- BİRTEK, Fatih: "AİHM, Anayasa Mahkemesi ve Yargıtay Kararları Işığında Ceza Muhakemesinde Delil ve İspat", Adalet Yayınevi, Ankara 2016.
- BİRTEK, Fatih: "Cumhuriyet Savcısı'nın Delilleri ve Fiili Takdir Yetkisi", in: Prof. Dr. Nur CENTEL'e Armağan, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, C: 19, S: 2, Y: 2013, ss. 953-990 (BİRTEK, Cumhuriyet...).
- BLACKSTONE, W.: "Commentaries on the Laws of England", Vol: 3, (reprint of 1st edn with supplement), London 1966 (BLACKSTONE, Vol: 3).
- BLACKSTONE, W.: "Commentaries on the Laws of England, Vol: 4, (reprint of 1st edn with supplement), London 1966.
- BOCHNAK, E.: "Women's Self-Defence Cases: Theory and Practise", Charlottesville, VA 1980.
- BOOTS, D.P. - BIHARI, J. - ELLIOTT, E.: "The State Of The Castle: An Overview Of Recent Trends In State Castle Doctrine Legislation And Public Policy", Criminal Justice Rev., Vol. XX, No. X, 2009.
- BOSTANCI, Gülşah: "Haksız Tahrik", Galatasaray Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kamu Hukuku Anabilim Dalı, Doktora Tezi (Yayınlanmamış), İstanbul 2013.
- BOZBAYINDIR, Ali Emrah: "Meşru Savunmada Sınırın Aşılması", Ceza Hukuku Dergisi, Cilt: 7, Sayı: 18, Nisan 2012, ss. 113-135.
- BRANDT, R.B.: "Conscience (rule) Utilitarianism and the Criminal Law", 14 Law and Philosophy 65, (1995), ss. 65-89.
- BRODY, David C. - ACKER, James R.: "Criminal Law", 2. edn., Jones and Bartlett Publishers, 2010
- BROOKHART, Daniel G.: "Criminal Law Deskbook, Crimes And Defenses", Vol: II, The Judge Advocate General's School, US Army, Charlottesville, Virginia, Summer 2010, ch: 5.
- BROWN, B.: "Self Defence in Homicide: From Strict Liability to Complete Exculpation" Crim LR 583, (1958).
- BURTON, M.: "Criminalising Breaches of Civil Orders for Protection from Domestic Violence", Crim LR 301-313, (2003).
- BUXTON, R.: "The Human Rights Act and the Substantive Criminal Law", Crim LR 331, (2000).
- BYRD, S.B.: "Wrongdoing and Attribution: Implications Beyond the Justification-Excuse Distinction", (1987), 33, Wayne Law Review 1289.
- CAMPBELL, K.: "Offence and Defence", in: 'Criminal Law and Justice: Essays from the WG Hart Workshop 1986', DENNIS, I.H. (ed.), (1987), ss. 73-86.
- CAMPBELL, M.: "Pre-Emptive Self- Defense: When and Why", Oxford University Commonwealth Law Journal, 2011 (CAMPBELL, Pre-Emptive...).

- CARD, Richard: "Card, Cross & Jones Criminal Law", 21st edn., Oxford University Press, Oxford 2014.
- CARD, R. – CROSS, R. – JONES, P.A: "Criminal Law", 14th edn., London 1998.
- CARPENTER, Catherine L.: "Of The Enemy Within, The Castle Doctrine, and Self- Defense", Marquette Law Rev. Vol. 86, Iss. 4, Spring 2003.
- CATALFAMO, Christine: "Stand Your Ground: Florida's Castle Doctrine For The Twenty- First Century", Rutgers Journal Of Law & Public Policy, Vol. 4, No. 3, 2007, ss. 504- 545.
- CENTEL, Nur: "Türk Ceza Hukukunda Yasal Savunma", in: Alman Ceza Hukuku Açısından TCK'nın Kusur İlkesi", C: 2, Editörler: Prof. Dr. Gunnar DUTTGE - Prof. Dr. Dr. h. c. Yener ÜNVER, Seçkin Yayınevi, Ankara 2013, ss. 99-109.
- CENTEL, Nur – ZAFER, Hamide: "Ceza Muhakemesi Hukuku", 10. bası, Beta Yayınevi, İstanbul 2013.
- CENTEL, Nur – ZAFER, Hamide – ÇAKMUT, Özlem: "Kişilere Karşı İşlenen Suçlar", C: 1, 1. bası, Beta Yayınevi, İstanbul 2007 (CENTEL-ZAFER-ÇAKMUT, Kişilere...).
- CENTEL, Nur – ZAFER, Hamide – ÇAKMUT, Özlem: "Türk Ceza Hukukuna Giriş", 9. bası, Beta Yayınevi, İstanbul 2016.
- CEYHAN, Süleyman: "Ceza Hukuku ve Adli Bilimler Açısından Meşru Müdafaa", Yüksek Lisans Tezi (Yayınlanmamış), İstanbul Üniversitesi, Adli Tıp Enstitüsü, Sosyal Bilimler Anabilim Dalı, İstanbul 2001.
- CHENG, C. - HOEKSTRA, M.: "Does Strengthening Self- Defense Law Deter Crime or Escalate Violence?- Evidence From Expansions To Castle Doctrine", Journal Of Human Resources, https://www.nber.org/system/files/working_papers/w18134/w18134.pdf, Erş. 09.11.2020.
- CHERTKOW, Glen: "Criminal Law - Chronic Alcoholism as a Defense to Public Intoxication Statute", 16 DePaul L. Rev. 493 (1967).
- CHILD, John – ORMEOD, David: "Smith, Hogan and Ormeod's Essential of Criminal Law", 2nd edn, Oxford University Press, Oxford 2017 (CHILD – ORMEOD).
- CHRISTOPHER, R.L.: "Mistake of Fact in the Objective Theory of Justification: Do Two Rights Make Two Wrongs Make Two Rights...?" 85 Journal of Criminal Law and Criminology 295, (1994).
- CHRISTOPHER, Russell L.: "Unknowing Justification and the Logical Necessity of the Dadson Principle in Self- Defence", Oxford Journal of Legal Studies, Vol: 15, No: 2, 1995, ss. 229-251 (CHRISTOPHER, Unknowing...).
- CICERO, Marcus Tullius: "In Defence of Titus Annus Milo" in Selected Speeches of Cicero (Michael Grant translator and editör), 1969.
- CLARKSON, CMV: "Necessary Action: A New Defence" (2004) Crim LR 81, ss. 81-95.
- CLEAVE, R.A.V. "A Matter of Evidence or of Law? Battered Women Claiming Self-Defense in California", 5 UCLA Women's L. J. 217 (1994).
- COHEN, J.M. : "Regimes of Private Tyranny: What Do They Mean to Morality and for the Criminal Law", 57 U. Pitt. L. Rev. 757 (1995-1996).
- COKE, Edward: "The Third Institute of the Laws of England" 55 (1642).
- COKER, Donna – HARRISON, Lindsay C.: "The Story of Wanrow: The Reasonable Woman and the Law of Self-Defense", in: Criminal Law Stories, ed. Coker, Donna, Thomson Reuters/Foundation Press, NY 2013, ss. 213-262.
- Congressional Serial Set, U.S. Government Printing Office, 1980.
- Conservative Party, Invitation to Join the Government of Britain: the Conservative Manifesto 2010, <http://www.scottishconservatives.com/wordpress/wp-content/uploads/2012/11/General-Election-2010.pdf>, Erş. 27.02.2020.

- CONSULTATION PAPER, Law Commission, Legislating the Criminal Code: "Offences Against the Person and General Principles, no 122, London, 1992.
- COOPER, R.J.: "Court of Appeal: 'Self-Defence: Need to Demonstrate Unwillingness to Fight (R. v. Bird)'" , 49 Journal of Criminal Law 327, (1985).
- COWLEY, D.: "Criminal Damage Act 1971: Lawful Excuse (R. v. Hill, R v. Hall)", 53 Journal of Criminal Law 176, (1989).
- COX, Rory: "Natural Law And The Right Of Self-Defence According To John Of Legnano And John Wyclif", in: "Fourteenth Century England VI", GIVEN-WILSON, Chris (ed.), The Boydell Press, 2010.
- ÇAĞLAYAN, Muhtar: "Türk Ceza Kanunu", C:1, Yetkin Yayınları, Ankara.
- ÇİFTÇİOĞLU, Cengiz Topel: "Ceza Muhakemesi Hukukunda İşkence Yasağı", Fasikül Hukuk Dergisi, Cilt: 7, Sayı: 65, Nisan 2015, ss. 14-26.
- ÇİFTÇİOĞLU, Cengiz Topel: "Türk Ceza Kanununda Hukuka Uygunluk Nedenlerinde Sınırın Aşılması", İstanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt: 15, Sayı: 2, Temmuz 2016, ss. 529-555 (ÇİFTÇİOĞLU, Türk Ceza...).
- ÇOLAK, Abdullah: "İslam Ceza Hukukunda Meşru Savunma", Ekev Akademi Dergisi, Yıl: 8, S:19, Bahar 2004.
- ÇOLAK, Haluk – TAŞKIN, Mustafa: "Ceza Muhakemesi Kanunu Şerhi", 2. bs., 2007.
- ÇÜÇEN, A. Kadir: "İnsan Hakları", MKM Yayıncılık, İstanbul 2011.
- DAĞCI, Şamil: "İslam Ceza Hukukunda Şahıslara Karşı Müessir Fiiller", Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, Ankara 1996.
- DALDA, Yusuf Vehbi: "Özel Güvenlik Hizmetleri", Hukuk ve Adalet Eleştirel Hukuk Dergisi, C: 4, Y: 2007.
- DAN-COHEN, M.: "Decision Rules and Conduct Rules: On Acoustic Separation in Criminal Law" 97 Harvard Law Review 625-677 (1984), sf. 677 vd.
- DANCY, J.: "Practical Reality", Oxford University Press, Oxford 2000.
- DARAGENLİ, Vesile Sonay: "Tehlike Suçları", İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi (Yayınlanmamış), İstanbul 1998.
- DARAGENLİ Vesile Sonay, "Tehlike Suçları", Prof. Dr. Sahir Erman'a Armağan, Alfa Yayınları, İstanbul, 1999 (DARAGENLİ, Tehlike Suçları).
- DAVIS, N.: "Abortion and Self-Defence", Philosophy & Public Affairs, Vol: 13, No: 3 (Summer, 1984), ss. 175-207.
- DAY, Frank: "Ceza Hukukunun Kökeni ve Doğası", Çev: AYDIN, Devrim, Ceza Hukuku Dergisi, C: 6, S: 16, Ağustos 2011, ss. 240-247.
- DAYAN, Hava: "To Kill or Not to Kill: (When) That Is the Question? A Legislative Treatise on Battered Israeli Women Facing a Dead End Road, 23 Wm. & Mary J. Women & L. 219 (2017).
- DEL POZO, Eric: "Retreat does not Equal Surrender: Defensive Deadly Force in Dwellings After People v. Aiken", St. John's Law Review, Vol: 82, Iss. 1, 2008, ss. 359- 381.
- DEMİRBAŞ, Timur: "Ceza Hukuku Genel Hükümler", 10. bası, Seçkin Yayınevi, Ankara 2014.
- DEMİRBAŞ, Timur: "Türk Ceza Kanunu'nda Özel Tahrir Halleri", İstanbul 1985 (DEMİRBAŞ, Özel Tahrir Halleri).
- DEMİRCİ, Ömer: "Meşru Savunma", Yüksek Lisans Tezi (Yayınlanmamış), Çankaya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kamu Hukuku Anabilim Dalı, Ankara 2014.
- DIAMOND, G.A.: "To have but not to hold: can "resistance against kidnapping" justify lethal self-defense against incapacitated batterers?", 102 Columbia Law Review 729, (2002), ss. 729-773 (DIAMOND, To Have...)

- DIAMOND, S.: "Criminal Law: The Justification of Self-Defense", Annual Survey of American Law 673, (1987).
- DICEY, A.V.: "Introduction to the Study of the Law of the Constitution", 4th edn. 1893.
- DILLOF, A.M.: "Unravelling Unknowing Justification" 77 Notre Dame Law Review, (2002), ss. 1547-1600.
- DİLBER, Alev: "Amerikan Hukukunda Meşru Savunma", Yüksek Lisans Tezi (Yayınlanmamış), Özyeğin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul 2014.
- DİNÇ, Güney: "İşkenceye Karşı Savunma Hakkı", Ankara Barosu Dergisi, 1986/3.
- DOĞAN, Recep: "Hukuki Bir Kavram Olarak Şiddet Mağduru Kadınlarda Öğrenilmiş Çaresizlik Sendromu ve İngiliz Haksız Tahrik Hukuku Üzerindeki Etkileri", Ankara Barosu Dergisi, Y: 2015, S:2.
- DOĞANAY, İsmail: "Meşru Müdafaa", Adalet Dergisi, Yıl: 1947, No: 5.
- DONAY, Süheyl: "Açıklamalı Ceza Muhakemesi Kanunu", İstanbul 2005.
- DONAY, Suheyl: "Ceza Yargılaması Hukuku", 2. bası, Beta Yayınevi, İstanbul 2012 (DONAY, 2012).
- DONOVAN, D.A – WILDMAN, S.M.: "Is The Reasonable Man Obsolete? A Critical Perspective On Self- Defense And Provocation", 14 Loy. L.A. L. Rev. 435, (1981).
- DÖNMEZ, Burcu: "İngiliz Ceza Hukukunun Tarihi Gelişim Süreci ve Kaynakları", Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt: 8, Sayı: 2, Aralık 2013, ss. 285-317.
- DÖNMEZER, Sulhi: "Genel Adap ve Aile Düzenine Karşı Cürümler", İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları - Sulhi Garan Matbaası, İstanbul 1975.
- DÖNMEZER, Sulhi – ERMAN, Sahir: "Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku", C: I, 14. bası, Der Yayınları, İstanbul 2016 (DÖNMEZER-ERMAN, C: I).
- DÖNMEZER, Sulhi – ERMAN, Sahir: "Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku", C: II, 11. bası, Beta Yayınevi, İstanbul 1997 (DÖNMEZER-ERMAN, C: II).
- DÖNMEZER, Sulhi – YENİSEY, Feridun: "Karşılaştırmalı Türk Ceza Kanunu ve 1997 Tasarısı, Gerekçeler", İstanbul 1998.
- DRESSLER, Joshua: "Battered Women Who Kill Their Sleeping Tormenters: Reflections on Maintaining Respect for Human Life While Killing Moral Monsters", in: S Shute and AP Simester (eds), Criminal Law Theory: Doctrines of the General Part, (2002), ss. 259-282 (DRESSLER, 2002).
- DRESSLER, Joshua: "Battered Women and Sleeping Abusers: Some Reflections", Ohio State Journal of Criminal Law, Vol. 3, 2006 (DRESSLER, Battered...).
- DRESSLER, Joshua: "Cases and Materials on Criminal Law", 3rd edn., Thomson West, MN 1999, sf. 485-554 (DRESSLER, Cases...).
- DRESSLER, Joshua: "Justifications and Excuses: A Brief Review of the Concepts and the Literature", 33 Wayne L.Rev. 1155 (1987) (DRESSLER, Justifications and Excuses...).
- DRESSLER, Joshua: "New Thoughts About the Concept of Justification in the Criminal Law: A Critique of Fletcher's Thinking and Re-thinking", 32 UCLA Law Review 61, (1984) (DRESSLER, New Thoughts About...).
- DRESSLER, Joshua: "Some Very Modest Reflections on Excusing Criminal Wrongdoers", 42 Tex.Tech.L.Rev. 247 (2009) (DRESSLER, Some Very Modest...).
- DRESSLER, Joshua: "Understanding Criminal Law", 4th edn. Lexisnexis Publishing, VA 2006 (DRESSLER, Understanding...).
- DUFF, R.A.: "Theorizing Criminal Law: A 25th Anniversary Essay", 25 OJLS 353, (2005).
- DURAN, Gökhan Yaşar: "Askeri Ceza Hukukunda Amire veya Üste Fiilen Taarruz Suçu (ASCK m. 91), Ceza Hukuku Dergisi, Cilt: 9, Sayı: 24, Nisan 2014, ss. 181-23.

- DURAN, Gökhan Yaşar: "Ceza Hukukunda Haksız Tahrik", Legal Yayınevi, İstanbul 2010 (DURAN, Haksız Tahrik).
- DURUN, Selman – BOZBAYINDIR, Ali Emrah: "Ceza Hukukunda Hukuka Uygunluk Nedenlerinin Manevi Unsurları Meselesi", İÜHFMC: LXXIII, S: 1, ss. 63-90
- DÜLGER, Murat Volkan: "Hukuka Uygunluk Nedenleri ile Mazeret Nedenleri Arasındaki Ayrımın Tarihsel, Niteliği ve Gerekliliği Üzerine Karşılaştırmalı Bir Deneme", Ceza Hukuku Dergisi, Cilt: 9, Sayı: 24, Nisan 2014, ss. 121-180.
- DYKAN, P.: "Criminal Law, with Special Reference to the History of Jewish Law and to the Law of Israel" Pt IV.
- EAST, Sir Edward Hyde: "A treatise of Pleas of the Crown", Vol:1, 1803.
- EASTEAL, Patricia L.: "Battered Women Who Kill: A Plea of Self Defence", sf. 42, https://www.researchgate.net/publication/237416741_BATTERED_WOMEN_WHO_KILL_A_PLEA_OF_SELF_DEFENCE, Erş. 05.06.2021.
- EBER, Loraine Patricia: "The Battered Wife's Dilemma: To Kill or to Be Killed", Hastings Law Journal, Vol: 32, Issue 4, 1-1981, ss. 895-931.
- EDWARDS, S.M.: "Policing 'Domestic' Violence: Women", The Law and The State, (1989).
- EKER KAZANCI, Behiye: "Mağdurun Davranışları ve Heyecan Halinin Ceza Sorumluluğuna Etkisi-Haksız Tahrik", in: Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Özel Sayı, C: 15, Y: 2013, ss. 1309-1357.
- EKİCİ ŞAHİN, Meral: "Ceza Hukukunda Rıza", XII Levha Yayınları, İstanbul 2012 (EKİCİ ŞAHİN, Rıza).
- EKİCİ ŞAHİN, Meral: "Dolaylı Failliğin^[1] Ortaya Çıkış Biçimleri", Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt: 8, Sayı: 107, Temmuz 2013, ss. 61-88.
- EKİCİ ŞAHİN, Meral, "Kişilerin Huzur ve Sükûnunu Bozma Suçu (TCK m.123)", Ceza Hukuku Dergisi, Cilt: 8, Sayı: 23, Aralık 2013, ss. 21-52 (EKİCİ, TCK m. 123).
- ELLIOT, D.W.: "Necessity, Duress and Self-Defence", Crim LR 611, (1989).
- ELLISON, L.: "Coercive and Controlling Men and the Women Who Kill Them", [https://www.wlv.ac.uk/media/departments/faculty-of-social-sciences/documents/wolverhampton-law-journal/edition-3/\(2019\)-3-WLJ-21.pdf](https://www.wlv.ac.uk/media/departments/faculty-of-social-sciences/documents/wolverhampton-law-journal/edition-3/(2019)-3-WLJ-21.pdf), Erş. 23.03.2020.
- EMANUEL, Steven: "Criminal Law", Emanuel Publishing Corporation, 1992.
- Encyclopedia of Crime and Justice, Vol: 3, KADISH, Stanford H. (ed), New York and London, 1983.
- ENKER, A. N.: "Duress and Necessity" in the Criminal Law", 1977 (ENKER, Duress...).
- ENKER, A.N.: "In Support of the Distinction Between Justification and Excuse", 42 Tex.Tech.L.Rev. 273 (2009).
- ENKER, A. N.: "Three Options in Jewish Law Concerning the Theory of Self-Defence", 2 Plilim 55, (1991) (ENKER, Three...).
- EPPS, G.: "Any Which Way But Loose: Interpretive Strategies and Attitudes Toward Violence in The Evolution of the Anglo-American Retreat Rule", 55 Law and Contemporary Problems 303, (1992), ss. 303-331.
- ER, Elif: "Türk Hukukunda Meşru Savunmada Sınırın Aşılması", Fasikül Hukuk Dergisi, C: 7, S: 70, Eylül 2015, ss. 13-21.
- ERDAĞ, Ali İhsan: "İletişimin Denetlenmesi Kapsamında İki Önemli Sorun Olarak: Mağdurun İletişiminin Tespiti ve İletişimin Mağdur Tarafından Kaydedilmesi", TBB Dergisi 2011 (92), ss. 31-61.
- ERDEM, Mustafa Ruhan: "Malvarlığına Yönelik Saldırlara Karşı Meşru Savunma İçin İnsan Öldürme ve Yaşam Hakkı (AİHS m.2)", Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi Cilt: 9, Özel Sayı, 2007, ss. 987-998.

- EREL, Kemalettin: “Haksız Tahrik Altında İşlenen Suçlara Heyecan Durumlarının Etkisi”, *Adalet Dergisi*, Ocak 2001, S.6.
- EREM, Faruk: “Adalet Psikolojisi Bakımından Heyecanlar ve İhtiraslar”, *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C: 2, S: 4, Y: 1945, ss. 50-79 (EREM, *Adalet Psikolojisi...*)
- EREM, Faruk: “Adam Öldürme”, *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C: X, Y: 1953, S: 1-4, ss. 33-91 (EREM, Faruk).
- EREM, Faruk: “Adam Öldürmek Cürümleri”, *Sevinç Matbaası*, Ankara 1982 (EREM, *Adam Öldürmek Cürümleri*).
- EREM, Faruk: “Ceza Hukukunda ‘Hakkın Kullanılması’”, *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C: 41, S: 1-4, Y: 1989-1990, ss. 5-17 (EREM, *Hakkın...*).
- EREM, Faruk: “Ceza Usulü Hukuku”, *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları No. 427, Genişletilmiş 5. Baskı*, Ankara 1978.
- EREM, Faruk: “Haksız Tahrik”, *Adalet Dergisi*, Temmuz 1946, S. 7, ss. 637-654 (EREM, *Haksız Tahrik*).
- EREM, Faruk: “Suça İştirak, AÜHFD, Y: 1946, C: 3, S: 1-4, ss. 62-107 (EREM, *İştirak*).
- EREM, Faruk: “Türk Hukukunda Mal İçin Meşru Müdafaa”, in: *Adalet Dergisi*, S. 34, Y:1943/8 (EREM, *Türk Hukukunda...*).
- EREM, Faruk: “Ümanist Doktrin Açısından Türk Ceza Hukuku” C: I, 12. bası, *Seçkin Kitabevi*, Ankara 1984.
- EREM, Faruk – DANIŞMAN, Ahmet - ARTUK, Mehmet Emin: “Ümanist Doktrin Açısından Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler”, 14. bası, *Seçkin Yayınevi*, Ankara 1997.
- ERGÜNE, Elif – DEMİREL, Muhammed: “Müteaddit Defa Cinsel Saldırı Suçunun Mağduru Olan Kadının ‘Muhtemel Cinsel Saldırıya’ Binaen Faili Öldürmesine İlişkin ‘Birbirleriyle Çelişen’ İki Yargıtay Kararının Değerlendirilmesi”, *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Armağanlar Dizisi*: 3, Prof. Dr. Türkan Rado'nun Anısına Armağan, *Seçkin Yayınevi*, Ankara 2020.
- ERİŞ, Uğur: “Konut Dokunulmazlığını İhlal Suçu”, in: *Hukuk Devletinde Suç Yaratılmasının ve Suçun Aydınlatılmasının Sınırları Sempozyumu*, Editor: Bahri ÖZTÜRK, *Seçkin Yayınevi*, Ankara 2009.
- ERMAN, Barış: “Yanılgının Ceza Sorumluluğuna Etkisi, *İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi (Yayınlanmamış)*, (ERMAN, *Yanılgın*).
- ERMAN, Sahir: “Askeri Ceza Kanunu Umumi Kısım ve Usul”, 7. bası, *İstanbul 1983* (ERMAN, *Sahir*).
- ERMAN, Sahir: “Hakaret ve Sövme Suçları” 2. bası, *İstanbul Üniversitesi, Fen Fakültesi, Döner Sermaye İşletmesi, Prof. Dr. Nazım Terzioğlu Basım Atolyesi, İstanbul 1989* (ERMAN, *Hakaret*).
- ERMAN, Sahir – ÖZEK, Çetin: “Kişilere Karşı İşlenen Suçlar”, *İstanbul 1994*.
- ERMAN, Ragıp Barış: “Yanılgının Ceza Sorumluluğuna Etkisi”, *Doktora Tezi (Yayınlanmamış)*, *İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kamu Hukuku Anabilim Dalı, İstanbul 2006*.
- ERSAN, Aykut: “Ceza Hukukunda Meşru Savunma ve Meşru Savunmada Sınırın Aşılması”, *İstanbul 2013*
- ERSOY, Yüksel: “Ceza Hukuku Ders Notları”, *Ankara, 1981*.
- ERTAŞ, Şeref: “Eşya Hukuku”, 8. bası, *Seçkin Yayınevi*, Ankara 2008.
- ERYILDIZ, Sefa: “Alman Ceza Hukuku’nda Meşru Müdafaa Sınırlarının Aşılması (ALM. CK. m. 33)”, *Ceza Hukuku Dergisi*, Cilt: 11, Sayı: 31, Ağustos 2016, ss. 93-124
- ERYILMAZ, Bedri: “Bir İnsan Hakkı Olarak Korku Duymama Hakkı”, *Ankara Barosu Dergisi*, Y: 2003, S: 4 (ERYILMAZ, *Bir İnsan...*).
- ERYILMAZ, Mesut Bedri: “Ceza Muhakemesi Hukuku Dersleri”, *Seçkin Yayınevi*, Ankara 2012.

- ERYILMAZ, Mesut Bedri – BOZLAK, Ayhan: “Hukukumuzda Zor ve Silah Kullanma Yetkisi”, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, S: 83, Y: 2009, ss. 223-277.
- ESENER, Turhan – GÜVEN, Kudret: “Eşya Hukuku”, Gazi Büro Kitabevi, 1996.
- ESER, A.: “Justification and Excuse”, 24 American Journal of Comparative Law 621, (1976).
- ESER, Ercan: “İslam Hukukunda Haksız Fiil ve Haksız Fiilden Doğan Sorumluluk”, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi (Yayınlanmamış), Ankara 2007 (ESER, Ercan)
- ESTRICH, Susan: “Defending Women”, 88 Mich. L. Rev. 1430 (1990).
- EWING, C.P.: “Battered Women who Kill: Psychological Self-Defense as Legal Justification”, Lexington Books, MA 1987 (EWING, 1987).
- EWING, C.P.: “Psychological Self- Defense: A Proposed Justification for Battered Women Who Kill”, 14 Law & Hum. Behav. 579, (1990).
- FAIGMAN, D.L.: “Discerning Justice When Battered Women Kill, 39 Hastings L.J. 207 (1987).
- FAIGMAN, D.L. – WRIGHT, A.J.: “The Battered Woman Syndrome in the Age of Science”, 39 Arizona Law Review, ss. 67-115, (1987).
- Federal Sentencing Reporter, Vol. 22, No. 4, Common Problems and Different Solutions (April 2010).
- FELLER, S.Z.: “Application of the ‘Foundations of Law Act’, in: ‘Essays in Honour of Justice Zussman’, 1984.
- FELLER, S.Z.: “Elements of Criminal Law”, Vol: 2, 1984 (FELLER, Elements...).
- FERZAN, K.K.: “Defending Imminence: From Battered Women to Iraq”, 46 Ariz. L. Rev. 213, (2004).
- FEYZİOĞLU Metin, Açlık Grevi, AÜHF Dergisi, 1993, C. 43.
- FEYZİOĞLU, Metin: “Ceza Muhakemesinde Vicdani Kanaat”, Yetkin Yayınevi, Ankara 2002 (FEYZİOĞLU, 2002).
- FEYZİOĞLU, Metin: “Yeni Türk Ceza Kanunu ve Ceza Muhakemeleri Kanunu, Panel” Türk Ceza Kanunu Reformu, 3. Kitap, Türkiye Barolar Birliği Yayınları: 85, Ankara 2005 (FEYZİOĞLU, Panel).
- FINKELMAN, M.: “Self Defense and Defense of others in Jewish Law: The Rodef Defense” (1987) 33 Wayne Law Review 1257.
- FLETCHER, George P.: “A Crime of Self-defense: Bernhard Goetz and the Law on Trial”, Free Press, 1988 (FLETCHER, A Crime...)
- FLETCHER, George P.: “Basic Concepts of Criminal Law”, New York and Oxford 1998 (FLETCHER, Basic...).
- FLETCHER, George P.: “Domination in the Theory of Justification and Excuse”, 57 University of Pittsburgh Law Review 553, (1996) (FLETCHER, Domination...).
- FLETCHER, George P.: “Proportionality and the Psychotic Aggressor: ‘A Vignette in Comparative Criminal Theory’”, 8 Israel Law Review, (1973) (FLETCHER, Proportionality...).
- FLETCHER, George P.: “The Psychotic Aggressor: A Generation Later”, 27 Israel Law Review 227, (1993) (FLETCHER, The Psychotic Aggressor...).
- FLETCHER, George P.: “Punishment and Self-Defense”, 8 Law and Philosophy 201, (1989) (FLETCHER, Punishment...).
- FLETCHER, George P.: “Right to Life”, 13 Georgia Law Review 1371, (1979) (FLETCHER, Right to Life).
- FLETCHER, George P.: “Rethinking Criminal Law”, Boston and Toronto 1978 (FLETCHER, Rethinking...).
- FLETCHER, George P.: “Should Intolerable Prison Conditions Generate a Justification or an Excuse for Escape?”, 26 University of California at Los Angeles Law Review, (1978-1979) (FLETCHER, Should Intolerable...).

- FLETCHER, George P.: "The Right and the Reasonable", 98 Harward Law Review 949, (1985) (FLETCHER, The Right and the...).
- FLETCHER, George P.: "The Right Deed for the Wrong Reason: A Reply to Mr. Robinson", 23 University of California at Los Angeles Law Review 293, (1975-76) (FLETCHER, The Right Deed for the Wrong Reason).
- FLETCHER, George P. – CHIESA, Luis E.: "Self-Defense and the Psychotic Aggressor, Criminal Law Conversations, Paul H. ROBINSON, Stephen P. GARVEY & Kimberly Kessler FERZAN, Eds., Oxford University Press, 2009 (2008), https://scholarship.law.columbia.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=3322&context=faculty_scholarship, Erş. 15.01.2020.
- FLETCHER, George P. – OHLIN, Jens David: "Defending Humanity: When Force is Justified and Why", Oxford University Press, Oxford 2008.
- FOSTER, M.: "A Report of some Proceedings on the Commission of Oyer and Terminer and Goal (sic) Delivery for the Trial of the Rebels in the Year 1746 in the Country of Surry, and of other Crown Cases to which are added Discourses upon a few Branches of the Crown Law", 1762.
- FUNK, T. M.: "Justifying Justifications" (1990) 19 OJLS 631.
- GARDNER, J.: "Fletcher on Offences and Defences", 39 Tulsa Law Review 817, (2004) (GARDNER, Offences...).
- GARDNER, J.: "In Defence of Defences" in: 'Flores Juris et Legum: Festschrift till Nils Jareborg', ASP, P. – HERLITZ, C.E. - HOLMQVIST, L. (eds), Iustus Forlag, Uppsala, 2002, (<http://users.ox.ac.uk/~lawf0081/biblio2.htm>, Erş. 04.01.2019) (GARDNER, In Defence...).
- GARDNER, J.: "Justification and Reasons", in: 'Harm and Culpability', SIMESTER, A. P. – SMITH, ATH (eds), Oxford 1996 (GARDNER, Justification...).
- GARDNER, J.: "The Mark of Responsibility", 23 OJLS 157, ss. 157-171, (2003) (GARDNER, The Mark...).
- GARDNER, J.: "Offences and Defences", Oxford University Press, Oxford 2007 (GARDNER, Offences and Defences).
- GARDNER, J.: "The Gist of Excuses", Buffalo Criminal Law Review, Vol. 2, No. 1 (1997) (GARDNER, The Gist...).
- GARDNER, S.: "Instrumentalism and Necessity", 6 OJLS 431, (1986) (GARDNER, Instrumentalism...).
- GEDİK, Doğan: "Meşru Savunmanın Özel Bir Hali Olarak Korku Sebebiyle Adam öldürme veya Yaralama", Yargıtay Dergisi, C: 27, S:3, Ankara, Temmuz- 2001.
- GEMALMAZ, Semih: "Yaşam Hakkı ve İşkence Yasağı", Kavram Yayınları, 1. Bası, İstanbul 1993.
- GENÇTÜRK, Ünal: "AİHM ve AYM Kararları Işığında Kolluğun Zor ve Silah Kullanma Yetkisi ve Sınırları", (Yayımlanmamış) Yüksek Lisans Tezi, Trabzon Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Kamu Hukuku Anabilim Dalı, Trabzon 2020.
- GERLING, S.M.: "Louisiana's New "Kill the Carjacker" Statute: Self-defense or Instant Injustice?", 55 Washington University Journal of Urban and Contemporary Law 109, (1999).
- GETZLER, J.: "Use of Force in Protecting Property", 7 Theoretical Inquiries in Law, (2005), ss. 129-166, sf. 129 vd., https://ora.ox.ac.uk/objects/uuid:72930e56-359a-48b4-9086a04fb1701d85/download_file?file_format=pdf&safe_filename=Joshua%2BGetzler%252C%2BUse%2Bof%2Bforce%2Bin%2Bprotecting%2Bproperty.pdf&type_of_work=Journal+article, Erş. 23.06.2021
- GEWIRTH, A.: "Are There Any Absolute Rights?", 31 Philosophical Quarterly 1, (1981).
- GORDON, G. H. "The Criminal Law of Scotland", 2nd edn, Edinburg 1978.
- GORR, M.: "Private Defence", 9 Law and Philosophy 241, (1990), ss. 241-268.
- GÖKCAN, Hasan Tahsin: "Cumhuriyet Savcısının Delilleri Değerlendirme Yetkisi ve Yargıtay Uygulaması", Ankara Barosu Dergisi, Y: 2012, S: 1, ss. 195-206.

- GÖKCEN, Ahmet: “Tazminat Dönemi Osmanlı Ceza Kanunları ve Bu Kanunlardaki Müeyyideler”, İstanbul 1989.
- GÖKÇE, Teoman.: “Karşılaştırmalı Hukukta Savcılık”, Adalet Dergisi, Yıl: 94, Sayı: 13.
- GÖKTÜRK, Neslihan: “Hukuka Uygunluk Nedenleri Objektif Nitelikte Midir?”, Ceza Hukuku Dergisi, C: 10, S: 27, Nisan 2015, ss. 7-28.
- GÖKPINAR, Mahmut: “Ceza Muhakemesinde Savcılık”, Ceza Hukuku Dergisi, Cilt: 5, Sayı: 12, Nisan 2010, ss. 203-217.
- GÖLCÜKLÜ, Feyyaz: “Ceza Hukuku Ders Notları”, Ankara 1984-1985.
- GÖLCÜKLÜ, Feyyaz: “Suçta Kanuni Unsurun Ortadan Kalkması: Fiilin Hukuka Aykırılığı Kavramı ve Hukuka Uygunluk (Meşruiyet) Sebepleri Konusunda Bazı Mülahazalar”, AÜSBFD, Y: 1968, C: 23, S: 1 (GÖLCÜKLÜ, Feyyaz, Suçta Kanuni Unsurun...).
- GÖZLER, Kemal: “Anayasa Hukukuna Giriş” 7. bası, Ekin Kitabevi Yayınları, Bursa 2006.
- GÖZÜBÜYÜK, Abdullah Pulat: “Meşru Müdafanın Başlangıcı, Devamı ve Sona Ermesi, Ankara Barosu Hukuk Dergisi C: 3, S: 24, Y: 1946 (GÖZÜBÜYÜK, Meşru...).
- GÖZÜBÜYÜK, Abdullah Pulat: “Modern Ceza Hukukunda Mal İçin Meşru Müdafaa”, Adliye Ceridesi, Y: 33, S: 5, Ankara 1942 (GÖZÜBÜYÜK, Modern Ceza...).
- GÖZÜBÜYÜK, Abdullah Pulat: “Türk Ceza Kanunu Gözübüyük Şerhi” C: 1, 5. bası, Kazancı Hukuk Yayınları, İstanbul (GÖZÜBÜYÜK, C: 1).
- GÖZÜBÜYÜK, A. Şeref – GÖLCÜKLÜ, Feyyaz: “Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Uygulaması, 10. bası, Turhan Kitabevi, Ankara 2013.
- GREEN, S.P.: “Castles and Carjackers: Proportionality and the Use of Deadly Force in Defence of Dwellings and Vehicles”, University of Illinois Law Review, (1999), ss. 1-41 (GREEN, S.P.).
- GREEN, T.A.: “The Jury and the English Law of Homicide 1200-1600”, Michigan Law Review, (1976), ss. 414-499.
- GREENAWALT, K.: “Distinguishing Justifications from Excuses”, 49 Law and Contemporary Problems 89, (1986).
- GREENAWALT, K.: “The Perplexing Borders of Justification and Excuse”, 84 Columbia Law Review 1897, (1984) (GREENAWALT, The Perplexing Borders...).
- GREGORY, A.: “To have but not to Hold: Can “Resistance against Kidnapping” Justify Lethal Self-defense against Incapacitated Batterers?”, 102 Columbia Law Review 729, (2002), ss. 729-773.
- GRIZEZ, GG: “Towards a Consistent Natural Law Ethics of Killing”, 15 American Journal of Jurisprudence 64, (1970), ss. 64—96.
- GUR-ARYE, Miriam: “Actio Libera in Causa in Criminal Law”, Harry Sacher Institute, Hebrew University, Jerusalem 1984 (GUR-ARYE, Actio...)
- GUR-ARYE, Miriam: “Should the Criminal Law Distinguish between Necessity as a Justification and Necessity as an Excuse?”, 102 LQR 71, (1986).
- GUR-ARYE, Miriam: “Should a Criminal Code Distinguish Between Justification and Excuse?”, 5 Canadian Journal of Law and Jurisprudence 215, (1992) (GUR-ARYE, Justification and Excuse).
- GÜLŞEN, Recep: “Ceza Hukukunda Sorumluluğu Kaldıran Nedenlerden Kaza, Mücbir Sebep, Cebir ve Tehdit”, Seçkin Yayınevi, Ankara 2007.
- GÜLŞEN, Recep: “Hürriyeti Tahdit Suçları”, Adalet Yayınevi, Ankara 2002 (GÜLŞEN, Hürriyeti Tahdit).
- GÜLŞEN, Recep: “Kolluk Görevlileri Tarafından, İşlenen Suç Dolayısıyla Arama Kararı veya Emri Gereksizden Kendiliğinden Arama Yapılabilen Haller”, Fasikül Hukuk Dergisi, Cilt: 2, Sayı: 9, Ağustos 2010, ss. 16-22 (GÜLŞEN, Kolluk...).
- GÜMÜŞ, Aysun: “KKTC Ceza Hukukunda Meşru Müdafaa”, Doğu Akdeniz Üniversitesi, Gazimağusa, Kuzey Kıbrıs, Şubat 2015.

- GÜNAL, H. Yılmaz: “Yetkili Merciiin Emrini İfa”, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Fakültesi, Ankara 1967.
- GÜNER, Selda: “Kolluğun Zor ve Silah Kullanması”, Yüksek Lisans Tezi (Yayınlanmamış), İstanbul Kültür Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kamu Hukuku Anabilim Dalı, Aralık 2011.
- GÜNGÖR, Devrim: “Ceza Hukukunda Fiil Üzerinde Hata”, Yetkin Yayınevi, Ankara 2007.
- GÜNGÖR, Devrim - ALBAYRAK Adem: “İstinaf”, Ankara Barosu Yayınları 2016, ARSC Ofset Matbaacılık, Ankara 2016.
- GÜRAL, Jale: “Türk Hukukunda Mal İçin Meşru Müdafaa”, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C: 6, S: 2, Y: 1949.
- GÜRELLİ, Nevzat: “Ceza Hukukunda Mazeret Sebebi Olarak Haksız Tahrir”, İstanbul Barosu Dergisi, Yıl:25, Sayı:6, İstanbul 1951, ss. 331-344.
- HADDOX, Alexis M.: “The Ohio Castle Doctrine: Shielding Criminals With a Presumption of Self-Defense”, 41 CAP. U. L. REV. 1105 (2013), sf. 1105.
- HAFIZOĞULLARI, Zeki: “Ceza Normu-Normatif Bir Yapı Olarak Ceza Hukuku Düzeni”, Seçkin Kitabevi, Ankara 1987 (HAFIZOĞULLARI, Zaruret Hali).
- HAFIZOĞULLARI, Zeki: “Türk Ceza Hukuku’nda Dolandırıcılık Suçları”, Zabunoğlu Armağanı, Ankara 2011 (HAFIZOĞULLARI, Dolandırıcılık)
- HAFIZOĞULLARI, Zeki: “Kusurluluğu Kaldıran Bir Neden Olarak Ceza Hukukunda İstenemezlik İlkesi (NICHTZUMUTBARKEIT /L’INESIGIBILITA), <http://dergiler.ankara.edu.tr/dergiler/38/1498/16522.pdf>, Erş. 18.12.2019 (HAFIZOĞULLARI, Kusurluluğu...).
- HAFIZOĞULLARI, Zeki: “Türk Ceza Hukuku Sisteminde Zaruret Hali ve Üçüncü Kişiyi Kurtarma”, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C: XXVIII, S: 1-4, Y: 1971, ss. 91-132.
- HAFIZOĞULLARI, Zeki – KETİZMAN, Muammer: “5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu’nda Hayata Karşı Suçlar”, in: Ankara Barosu Dergisi, S: 1, Y: 2008, ss. 143-154.
- HAFIZOĞULLARI, Zeki – KÜÇÜKTAŞDEMİR, Özgür: “Cumhurbaşkanına Suikast ve Fiili Saldırı Suçu”, Prof. Dr. Nevzat TOROSLU Armağanı, C: I, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları No: 459, Ankara 2015, ss. 569-574.
- HAFIZOĞULLARI, Zeki – ÖZEN, Muharrem: “Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler”, 2. bası, US-A Yayınları, Ankara 2010.
- HAFIZOĞULLARI, Zeki – ÖZEN, Muharrem: “Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler”, US-A Yayınları, Ankara 2009 (HAFIZOĞULLARI-ÖZEN, Özel Hükümler).
- HAKERİ, Hakan: “Ceza Hukuku Genel Hükümler”, 19. bası, Adalet Yayınevi, Ankara 2016.
- HAKERİ, Hakan: “Ceza Hukukunda İhmal Kavramı ve İhmali Suçların Çeşitleri” Seçkin Yayınevi, Ankara 2003 (HAKERİ, İhmal...)
- HAKERİ, Hakan: “Sorularla Ceza Hukuku”, TBB Yayınları, Ankara 2005 (HAKERİ, Sorularla...).
- HAKERİ, Hakan: “Kasten Öldürme Suçları TCK 81-82-83”, Seçkin Yayınevi, Ankara 2006 (HAKERİ, TCK 81-82-83).
- HAKERİ, Hakan: “Türk Ceza Hukuku’nun Tarihçesi ve Türk Ceza Hukuku Dogmatikğine Yabancı Hukukun Etkileri”, (Çev.: Başak Özay), in: Alman-Türk Karşılaştırmalı Ceza Hukuku, C: 1, Yayına Hazırlayanlar: Prof. Dr. Eric HILGENDORF - Prof. Dr. Yener ÜNVER, İstanbul 2010, ss. 89-121 (HAKERİ, Tarihçe).
- HAKERİ, Hakan – GÜLŞEN, Recep: “Offendicula ve Yeni Türk Ceza Kanunu”, Atatürk Üniversitesi Erzincan Hukuk Fakültesi Dergisi, C:IX, S:1-2, 2005.
- HALE, M.: “Historia Placitorum Coronae”, Vol 1, 1736.
- HALL, J.: “Comment on Justification and Excuse”, 24 American Journal of Comparative Law 638, (1976) (HALL, Comment...).
- HALL, J.: “General Principles of Criminal Law”, 2nd edn., Indianapolis and NewYork, 1960.

- HALL, J. – FORCE, R. – GEORGE, B.J.: “Criminal Law: Cases and Readings”, 4th edn., Charlottesville, VA 1982.
- HALL, J. - MUELLER, G.: “Criminal Law and Procedure”, 2nd edn., 1965.
- HAREL, A.: “Efficiency and Fairness in Criminal Law: The Case for a Criminal Law Principle of Comparative Fault”, 82 California Law Review 1881, (1994), ss. 1181-1229.
- HARLOW, C.: “Self-Defence: Public Right or Private Privilege”, Crim LR 528, (1974).
- HARRIS, J.: “Violence and Responsibility”, Routledge Library Editions, 1980.
- HART, H.L.A.: “Punishment and Responsibility”, in: ‘Essays in the Philosophy of Law’, 1968.
- HAWKINS, W.: “A Treatise of the Pleas of the Crown”, 3rd edn., 1739.
- HAY, M.A.: “The Criminal Law of Private Defence in England, Scotland and France”, 1990.
- HEBERLING, P.D.W.: “Justification: The Impact of the Model Penal Code on Statutory Reform”, 75 Columbia Law Review 914., ss. 914-962, (1975).
- HELLER, Kevin Jon: “Beyond the Reasonable Man? A Synpathetic but Critical Assessment of the Use of Subjective Standards of Reasonableness in Self- Defense and Provocation Cases”, 26 Am. J. Crim. L. 1, (1998), ss. 1-5.
- HEINRICH, Bernd: “Tehlikenin Önlenmesinde Ceza Hukukunun Sınırları - Yeni Bir Düşman Ceza Hukuku Hakkında Tartışmalar”, (Çev: ŞOHOĞLU, Merve Selin), Hukuk Köprüsü, Cilt: 6, Sayı: 11, Aralık 2016, ss. 129-142.
- HEMMENS, Craig – LEVIN, Daniel: “Not a Law at All: A Call for Return to the Common Law Right to Resist Unlawful Arrest”, 29 Sw.U.L.Rev. 1 (1999).
- HEMPEL, Carrie L.: “Battered Women Who Strike Back”, in: “Sexualized Violence Against Women and Children: A Psychology and Law Perspective”, CLING, B. J. (ed), The Guilford Press, NY/London 2004.
- HERMANN, J.: “Causing the Conditions of One’s Own Defense: The Multi-Faceted Approach of German Law”, Brigham Young University Law Review 747, (1986).
- HERRING, Jonathan: “Criminal Law: Text, Cases, and Materials”, 8th edn., Oxford University Press, 2018.
- HIRA, Ayhan: “İslam Hukukunda Meşru Müdafaa”, (Yayınlanmamış) Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Temel İslam Bilimleri Anabilim Dalı, İslam Hukuku Bilim Dalı, İstanbul 2000.
- HIRA, Ayhan: “Yeni Türk Ceza Kanunu ve İslam Hukuku Mukayesesi Bakımından Meşru Müdafanın Uygulama Alanları ve Ölçütleri”, İslam Hukuku Araştırmaları Dergisi, S: 17, Y: 2011, ss. 323-346 (HIRA, Ayhan).
- HOLLIDAY, Wyatt: “The Answer To Criminal Aggression is Retaliation: Stand Your Ground Laws and The Liberalization Of Self-Defense”, C. 43, 2012.
- HORDER, J.: “Excusing Crime”, Oxford University Press, Oxford 2004.
- HORDER, J.: “Killing the Passive Abuser: A Theoretical Defence”, in: Criminal Law Theory: Doctrines of the General Part (2002), SHUTE, S. – SIMESTER, A.P. (eds), ss. 283-297 (HORDER, Killing...).
- HORDER, J.: “Provocation and Responsibility”, Oxford University Press, 1992 (HORDER, Provocation...).
- HORDER, J.: “Provocation's Characteristic Difficulties: R v Humphreys [1994] 4 All E.R. 1008”, <https://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.1177/135822919600100307>, Erş. 03.06.2021 (HORDER, R v Humphreys).
- HORDER, J.: “Self-Defense, Necessity and Duress: Understanding the Relationship”, 11 Canadian Journal of Law and Jurisprudence 143, (1998) (HORDER, Self-Defense...).
- HORDER, J.: “The Duel and the English Law of Homicide”, 12 OJLS 419, (1992), ss. 419-30 (HORDER, The Duel...).

- HOROWITZ, D.L.: "Justification and Excuse in the Program of the Criminal Law", 49 *Law & Contemp.Probs.* 109 (Summer 1986).
- HOWARD, C.: "Criminal Law", 4th edn., Sydney, Melbourne 1982.
- HUMARD, ND: ""The King's Pardon for Homicide Before AD 1307", 1969.
- HUME, D.: "Commentaries on the Law of Scotland Respecting Crimes", 4th edn, 1844.
- HURD, H.: "Justification and Excuse, Wrongdoing and Culpability", 74 *Notre Dame Law Review* 1551, (1999).
- HUSAK, D.: "Justifications and the Criminal Liability of Accessories", 80 *Journal of Criminal Law and Criminology* 491, (1989).
- HUSAK, D.: "On the Supposed Priority of Justification to Excuse", 24 *Law and Philosophy* 557, (2005) (HUSAK, On the Supposed...).
- HUSAK, D. "The Complete Guide to Self-Defence", 15 *Law and Philosophy* 399, (1996), ss. 399-406 (HUSAK, The Complete...).
- HUSAK, D. "The Serial View of Criminal Law Defenses", 3 *Criminal Law Forum* 369, (1992) (HUSAK, The Serial View...)
- İÇEL, Kayıhan: "Ceza Hukukunda Taksirden Doğan Sübjektif Sorumluluk", İstanbul 1967.
- İÇEL, Kayıhan - EVİK, A. Hakan: "Ceza Hukuku Genel Hükümler (2. Kitap)", 1. bası, Beta Yayınevi, İstanbul 2007.
- İÇEL, Kayıhan – ÖZGENÇ, İzzet – SÖZÜER, Adem – MAHMUTOĞLU, Fatih S. – ÜNVER, Yener: "İçel Suc Teorisi", 2. Kitap, 1. bs. Beta Yayınevi, İstanbul 2000 (İÇEL ve Diğerleri).
- İNALCIK, Halil: "Osmanlı Hukukuna Giriş: Örfi-Sultani Hukuk ve Fatih'in Kanunları", Ankara Üniversitesi, SBF Dergisi, Yıl: 1958, Cilt: 13, Sayı: 02.
- İNCİ, Z. Özen: "5237 Sayılı Türk Ceza Kanununa Göre Ceza Sorumluluğunu Kaldıran Nedenlerde Sınırın Aşılması (TCK m. 27)", *Terazi Hukuk Dergisi*, C: 4, S: 37, Eylül 2009, ss. 111-134.
- İTİŞGEN, Rezzan: "Kişilerin Huzur ve Sükûnunu Bozma Suçu", *Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt: 9, Sayı: 113, Ocak 2014, ss. 109-130.
- JACKSON, A. – WORTLEY, N.: "Loss Control and the 'Normal' Person: the Relevance of Self-Induced Intoxication", 77 *JCL* 292, (2013).
- JAKOBS, G., "Yurttaş Ceza Hukuku ve Düşman Ceza Hukuku", (Çeviren: OZANSU M. Cemil) Karşılaştırmalı Güncel Ceza Hukuku Serisi: 8, Terör ve Düşman Ceza Hukuku (Proje Yöneticisi: İÇEL K. – Editör: ÜNVER. Y) Seçkin Yayıncılık, Ankara 2008.
- JANSEN, Steven – BORAKOVE NUGENT, M. Elaine: "Expansions To The Castle Doctrine- Implications For Policy And Practice", National District Attorneys Association, American Prosecutors Research Institute, <https://biblioteca.cejamerica.org/handle/2015/2039>, Erş. 31.07.2020.
- JAVED, Azhar: "Intoxication & Self- Defence: A Comparative Study Of Principles Of English Law And Shari'ah", Doctorate Thesis, The University Of Leeds, 2014.
- JEFFERSON, M.: "Householders and the Use of Force Against Intruders", 69 *JCL* 405-413, (2005).
- JOERDEN, Jan: "Ceza Hukukunun Sınırı Olarak Zorda Kalış Hali (Türk Hukukuna İlişkin Karşılaştırmalı Hukuk Görüşleriyle)" Çev: ÜNVER, Yener, *Hukuk Köprüsü*, Cilt: 2, Sayı: 2, Haziran 2012, ss. 127-140.
- JOERDEN, Jan C. - ÜNVER, Yener: "Alman Ceza Hukukunda Yardım Yükümlülüklerinin Beklenebilirliği", *Hukuk Köprüsü*, Cilt: 2, Sayı: 3, Aralık 2012, ss. 105-118.
- JOHNSON, N. J.: "Self-Defense?", 2 *J. L. Econ. & Pol'y* 187, 2006.
- KADISH, Stanford H.: "Respect for Life and Regard for Rights in the Criminal Law", 64 *California Law Review* 871, (1976).
- KADISH, Stanford H. – SCHULHOFER, Stephen J.: "Criminal Law and Its Process, 5th edn., London, 1989 (KADISH-SCHULHOFER, 1989)

- KADISH, Stanford H. – SCHULHOFER, Stephen J.: “Criminal Law and Its Process: Cases and Materials”, 7th edn., Oxford 2001.
- KALMUS, D.S. – STRAUS, M.A.: “Wife’s Marital Dependency and Wife Abuse”, 44 *Journal of Marriage and the Family* 277, ss. 277-286, (1982).
- KANBUR, Mehmet Nihat: “5237 s. TCK Bakımından İhkak-ı Hak (Kendiliğinden Hak Alma) Niteliğindeki Fiillerinin Değerlendirilmesi”, e-akademi Hukuk, Ekonomi ve Siyasal Bilimler Aylık İnternet Dergisi, S: 70, Aralık 2007 (KANBUR, 5237...).
- KANBUR, Mehmet Nihat: “6545 Sayılı Kanun Değişiklikleri Çerçevesinde Türk Ceza Kanunu’nda Reşit Olmayanla Cinsel İlişki Suçu (TCK m.104)”, in: Prof. Dr. Hakan PEKCANITEZ’e Armağan, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C: 16, Özel Sayı 2014, Y: 2015, ss. 4139-4210.
- KANGAL, Zeynel T.: “Askeri Ceza Hukuku, 2. bası, Seçkin Yayınevi, Ankara 2012 (KANGAL, Askeri...).
- KANGAL, Zeynel T.: “Ceza Hukukunda Varsayılan Rıza”, Gazi Üniversitesi, Hukuk Fakültesi Dergisi, C: XV, S: 4, Y: 2011, ss. 223-251 (KANGAL, Rıza).
- KANGAL, Zeynel T.: “Ceza Hukukunda Zorunluluk Durumu”, Seçkin Yayınevi, Ankara 2010.
- KANGAL, Zeynel T.: “Görevi Yaptırmamak İçin Direnme Suçu”, in: Prof. Dr. Feridun YENİSEY Armağanı, C: I, Beta Yayınevi, İstanbul 2014, ss. 491-542 (KANGAL, Görevi...)
- KANGAL, Zeynel T.: “Kabahatler Hukuku”, XII Levha Yayınları, İstanbul 2011 (KANGAL, Kabahatler).
- KANGAL, Zeynel T.: “Türk Ceza Hukukunda Haksız Tahrik”, in: Erzincan Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C: XIV, S: 3-4, Y: 2010, ss. 19-68 (KANGAL, Haksız Tahrik).
- KANTAR, Baha: “Ceza Hukuku”, Kısım: 1, Ankara Hukuk Fakültesi Neşriyatı: 23, Ankara.
- KANTAR, Baha: “Meşru Müdafaa”, Tez, Paris Hukuk Fakültesi (KANTAR, Meşru Müdafaa).
- KAPLAN, John - WEISBERG, Robert - BINDER, Guyora: “Criminal Law Cases and Materials”, 6th edn., Aspen Publishing, MD 2008.
- KASACHKOFF, T.: “Killing in Self-Defence: An Unquestionable or Problematic Defence?”, 17 *Law and Philosophy* 509, (1998).
- KATES, D.B. – ENGBERG, N.J.: “ Deadly Force Self-Defense against Rape”, 15 *University of California Davis Law Review* 873, (1982).
- KATOĞLU, Tuğrul: “Ceza Hukukunda Hukuka Aykırılık”, Seçkin Yayınevi, Ankara 2003.
- KAUFMAN, Whitley R. P.: “Is There A “Right” To Self- Defense?”, *Criminal Justice Ethics*, 23 (1), Winter 2004, ss. 20-32 (KAUFMAN, Is There...).
- KAUFMAN, Whitley R. P.: “Justified Killing: The Paradox of Self-defense”, Lexington Books, Plymouth 2009.
- KAYA, Mehmet Orhan: “Özel Güvenlik Görevlisinin Görev Yetki ve Hakları”, *Terazi Ceza Hukuku Dergisi*, Sayı: 5, Yıl: 2007.
- KAYE, M.: “Excessive Force in Self Defence After Clegg”, (1996) 61 *J Crim L* 448.
- KAYMAZ, Seydi: “Malvarlığına Yönelik Saldırlara Karşı Meşru Savunma ve Yaşam Hakkı”, in: Prof. Dr. Feridun YENİSEY Armağanı, C: I, Beta Yayınevi, İstanbul 2014.
- KAYNAK, Ali Osman: “Hazırlık Soruşturmasında Cumhuriyet Savcısının Takdir Yetkisi”, *Ankara Barosu Dergisi*, 1998/2.
- KAYNAR, Yener Mutlu: “Türk Ceza Hukukunda Meşru Müdafaa”, Yüksek Lisans Tezi (Yayınlanmamış), Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kamu Hukuku Anabilim Dalı, İstanbul 2001.
- KEÇELİOĞLU, Elvan: “Kusurluluğu Ortadan Kaldıran Sebeplerle Hukuka Uygunluk Sebepleri Arasındaki Ayrımın TCK’nın Uygulanması Bakımından Pratik Sonuçları”, *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, S: 87, Y: 2010, ss. 299-321.

- KEKLİK, Ramazan: “Görevi Yaptırmamak İçin Direnme Suçu”, in: Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C: XIX, Y: 2015, S: 4, ss. 259-295 (KEKLİK, Görevi...).
- KEKLİK, Ramazan: “Özel Hayatın Gizliliğini İhlal Suçları”, Adalet Yayınevi, Ankara 2012.
- KELEP, Tuba: “AİHM İçtihatları Bağlamında Türk ve Anglo Sakson Hukukunda Kolluğun Silah Kullanma Yetkisi”, Yüksek Lisans Tezi (Yayınlanmamış), İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kamu Hukuku Anabilim Dalı, İstanbul 2012.
- “Kenny’s Outlines of Criminal Law”, by TURNER, J.W.C., 19th edn., Cambridge 1966.
- KESKİN, Serap: “Ceza Muhakemesi Hukukunda Temyiz Nedeni Olarak Hukuka Aykırılık”, Doktora Tezi (Yayınlanmamış), İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kamu Hukuku Bölümü, İstanbul 1996.
- KIZILYEL, Serkan: “Temel Hak ve Özgürlüklerin Kısıtlanmasında Kamu Güvenliği Ölçütü”, Beta Yayınevi, İstanbul 2014.
- KLEIN, R. : “Race and the Doctrine of Self- Defense: The Role of Race in Determining the Proper Use of Force to Protect Oneself”, Journal Of Race, Gender And Ethnicity, Vol. 4, Iss. 3, Nov 2009.
- KOCA, Mahmut: “İntihara Yönlendirme Suçu (TCK m. 84)”, Ceza Hukuku Dergisi, Cilt: 5, Sayı: 12, Nisan 2010, ss. 19-40 (KOCA, İntihara...).
- KOCA, Mahmut: “Ceza Muhakemesi Hukukunda Deliller”, Ceza Hukuku Dergisi, Aralık 2006 (KOCA, Deliller).
- KOCA, Mahmut: “Türk Ceza Hukukunda Hata”, in: Hukuk Devletinde Suç Yaratılmasının ve Suçun Aydınlatılmasının Sınırları Sempozyumu, Editor: Bahri ÖZTÜRK, Seçkin Yayınevi, Ankara 2009, ss. 81-104 (KOCA, Hata).
- KOCA, Mahmut, “Türk Ceza Kanununda Soykırım Suçu”, in: Türkiye Adalet Akademisi Dergisi, S: 1, Y:2010, ss. 1-27.
- KOCA, Mahmut: “YTCK’da Hukuka Uygunluk Sebepleri”, Ceza Hukuku Dergisi, C: 1, S: 1, Ekim 2006, ss. 111-143.
- KOCA, Mahmut – ÜZÜLMEZ, İlhan: “Hukuka Uygunluk Sebeplerinde Sınırın Aşılması”, Erzincan Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C: XI, S: 1-2, Y: 2007, ss. 39-53 (KOCA-ÜZÜLMEZ, Hukuka...).
- KOCA, Mahmut – ÜZÜLMEZ, İlhan: “Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler”, 8. bası, Seçkin Yayınevi, Ankara 2015.
- KOCASAKAL, Ümit: “Kişilerin Huzur ve Sükununu Bozma Suçu”, Ankara Barosu Dergisi, Y: 2015, S: 2, ss. 109-146.
- KOÇ, Ziya: “Alman Ceza Hukukunda Cinsel Özgürlüğe Karşı İşlenen Suçlar Alanında Son Gelişmeler”, Adalet Dergisi, Türkiye Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı Yayın İşleri Dairesi Başkanlığı Yayınları, Sayı: 35, Eylül 2009, sf. 244-250.
- KOPARAN, Mehmet Reşat: “Ceza Sorumluluğunu Kaldıran ve Azaltan Sebepler (24.-34. Maddeler)”, Terazi Hukuk Dergisi, C: 1, S: 2, Ekim 2006, ss. 17-40.
- KOPEL, David: “The Sword & the Tome”, America’s 1st Freedom, February 2009.
- KORUCULU, İrmak: “Kriminolojide Kadın Suçluluğunu Açıklayan Yaklaşımlar”, Onikilevha Yayınları, İstanbul 2019.
- KORFF, Douwe: “Yaşam Hakkı”, İnsan Hakları El Kitapları, No. 8, 1. bası, Belçika 2006.
- KRAUSE, J.H. “Distorted Reflections of Battered Women Who Kill: A Response to Professor Dressler, 4 Ohio St.J.Crim.L. 555 (2007), ss. 555-572.
- KREMNITZER, M.: “Proportionality and the Psychotic Aggressor: Another Wiev”, 1 Israel Law Review 178, (1983).
- KREMNITZER, Mordechai - GHANAYIM, Khalid: “Proportionality and the Aggressor’s Culpability in Self-Defense”, Tulsa Law Review, Vol. 39, Iss. 4.

- KUDLICH, H. - TEPE, İ. - OĞLAĞÇIOĞLU, M. - MERAKLI, S.: “Akademik Bakış: Kusur İlkesi Işığında Objektif Cezalandırılabilme Şartı İçeren Suçlar”, *Ceza Hukuku Dergisi*, Cilt: 7, Sayı: 18, Nisan 2012, ss.: 283-293.
- KUDLICH, Hans - TEPE, İlker - OĞLAĞÇIOĞLU, Mustafa - MERAKLI, Serkan: “Akademik Bakış: Modern Hukuk Devletinde Ceza Hukuku ve Anayasa İlişkisi”, *Ceza Hukuku Dergisi*, Cilt: 6, Sayı: 17, Aralık 2011, ss. 204-219 (KUDLICH ve Diğerleri, Modern...).
- KUNTER, Nurullah: “Suçun Kanuni Unsurları Nazariyesi”, *İstanbul Üniversitesi Yayınları*: 430, İstanbul Akgün Matbaası, İstanbul 1949.
- KUNTER, Nurullah - YENİSEY, Feridun: “Muhakeme Hukuku Dalı Olarak Ceza Muhakemesi Hukuku”, 11. bası, İstanbul 2000.
- KUNTER, Nurullah - YENİSEY, Feridun - NUHOĞLU, Ayşe: “Ceza Muhakemesi Hukuku”, 16. bs., İstanbul 2008.
- KURT, Şenol: “Silahlı İnsansız Hava Araçları Kullanımında Karşımıza Çıkan İki Kavram: Hedefleyerek Öldürme ve Meşru Müdafaa”, *Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt: 10, Sayı: 129, Mayıs 2015, ss. 247-267.
- LAFAVE, Wayne R.: “Substantive Criminal Law”, Vol: II, 3rd ed., (October 2017 Update) (LAFAVE, Vol: II).
- LAFAVE, W.R. – SCOTT, A.W.: “Substantive Criminal Law”, Vol: I, St Paul, MN 1986.
- LANHAM, D.: “Death of a Qualified Defense?” (1988) 104 LQR 239.
- LANHAM, D.: “Defence of Property in the Criminal Law” (1966) CrimLR 368 (LANHAM, Defence...).
- LAVE, T.R.: “Shoot to Kill: A Critical Look at Stand Your Ground Laws”, 67 U.Miami L.Rev. 827, (2013).
- Law Commission, Codification of the Criminal Law: A Report to the Law Commission, (Law Com No: 143, 1985), Her Majesty’s Stationery Office, London 1985.
- Law Commission, Legislating the Criminal Code: “Offences Against the Person and General Principles, no. 218 (London, 1993).
- LAWRENCE, Estrada: "Defensive Mechanism: A Father's Right to Defend The Unborn", 15 *Cardozo J.L. & Gender* 617 (2008-2009).
- LAWSON, A.: “A Fresh Cut in an Old Wound-A Critical Analysis of the Trayvon Martin Killing: The Public Outcry, The Prosecutor’s Discretion, and the Stand Your Ground Law”, 22 *U.Fla.J.L. & Pub. Pol’y* 271, (2012).
- LEE, C.K.Y.: ”The Act-Belief Distinction in Self-Defense Doctrine: A New Dual Requirement Theory of Justification”, 2 *Buffalo Criminal Law Review* 191, (1998).
- LEE, R.V.: “A Further Erosion of the Retreat Rule in North Carolina”, 12 *Wake Forest Law Review* 1093, (1976), ss. 1093-1103 (LEE, R.V.).
- LEIDER, Robert: “Justifying Self-Defense, Defense of Others, and the Use of Force in Law Enforcement”, Doctorate Thesis, Georgetown University, Washington DC 2009, (<https://repository.library.georgetown.edu/bitstream/handle/10822/553195/leiderRobert.pdf?sequence=1&isAllowed=y>, Eriş. 05.02.2019).
- LEIGH, L.H.: “Self-Defence and Delusional Belief”, 10 *Archbold Review* 5, (2013).
- LEVERICK, Fiona: “Killing in Self-Defence”, Oxford University Press, Oxford 2006.
- LEVIN, Benjamin: “A Defensible Defense?: Reexamining Castle Doctrine Statutes”, *Harvard Journal On Legislation*, Vol. 47, 2010.
- LEVINE, S.: “The Moral Permissibility of Killing a Material Aggressor in Self-Defence”, 45 *Philosophical Studies* 69, (1984), ss. 69-78.
- LI, V.: “Shaky Ground”, *American Bar Association Journal* 70, Oct. 2014.

- LIGHT, Caroline: "Stand Your Ground: A History of America's Love Affair with Lethal Self-Defense", Beacon Press, Boston 2017.
- LINDA, A. - SHARP, J.D.: "Homicide: Duty To Retreat Where Assailant and Assailed Share the Same Living Quarters", 67 A.L.R.5th 637, (1999), sf. 637 vd.
- LIPSCOMBE, S.: "Householders and the Criminal Law of Self-Defence", (2013).
- LOCKE, John: "The Second Treatise of Government", Ch. III, <https://www.coursehero.com/lit/Second-Treatise-of-Government/chapter-3-summary/>, Erş. 15.02.2020.
- LODGE, Anne: "Criminal Responsibility for Intrusions on the Rights of Innocent Persons: the Limits of Self-Defence, Necessity and Duress", Durham Theses, Durham University 2009, theses.dur.ac.uk/2102/, Erş. 10.03.2019.
- LOEWY, Arnold M.: "Criminal Law", West Publishing, 1987, sf. 68; EMANUEL, Steven: "Criminal Law", Emanuel Publishing Corporation, 1992.
- MACFARLANE, Leslie J.: "The Theory and Practice of Human Rights", London 1985.
- MAGUIGAN, H.: "Battered Women and Self-Defense: Myths and Misconceptions in Current Reform Proposals", 140 U. Pa. L. Rev. 379 (1991).
- MAHMUTOĞLU, Fatih Selami: "5237 S. Türk Ceza Kanununda Hukuka Uygunluk Nedenleri", Hukuk ve Adalet Dergisi, S. 5, Nisan 2005.
- MAHMUTOĞLU, Fatih Selami: "Suç-Kabahat Ayrımı – İdari Ceza Hukukunun Temelleri", İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 8 (1), ss. 129-152 (MAHMUTOĞLU, Suç-Kabahat).
- MAHMUTOĞLU, Fatih Selami: "Yeni Türk Ceza Kanunu ve Ceza Muhakemeleri Kanunu, Panel" Türk Ceza Kanunu Reformu, 3. Kitap, Türkiye Barolar Birliği Yayınları: 85, Ankara 2005 (MAHMUTOĞLU, Panel).
- MAHONEY, M.R.: "Legal Images of Battered Women: Redefining the Issue of Separation", 90 Mich. L. Rev. 1 (1991).
- MAJNO: "Ceza Kanunu Şerhi Türk ve İtalyan Ceza Kanunları", C: 1, Yargıtay Yayınları No:3, Sevinç Matbaası, Ankara 1977 (MAJNO, C: 1).
- MALKOÇ, İsmail – GÜLER, Mahmut: "Türk Ceza Kanunu Genel Hükümler-I" Adil Yayınevi, Ankara 1996.
- MARSH, Jennifer: "Recent Developments, Women's Self-Defense Under Washington Law—State v. Wanrow, 88 Wn. 2d 221, 559 P.2d 548 (1977)", 54 Wash. L. Rev. 221 (1978)
- MCAULEY, F.:" "The Theory of Justification and Excuse: Some Italian Lessons", 35 American Journal of Comparative Law 359, (1987).
- MCCLELLAN, Chandler- TEKİN, Erdal: "Stand Your Ground Laws And Homicides", Discussion Paper No. 6705, The Institute For The Study Of Labor, July 2012, <http://ftp.iza.org/dp6705.pdf>, Erş. 31.07.2020.
- MCCOLGAN, A.: "In Defence of Battered Women Who Kill", 13 OJLS 508, (1993)
- MCMAHAN, J.: "Self-Defense and the Problem of the Innocent Attacker", Ethics, Vol. 104, No. 2 (Jan., 1994), ss. 252-290.
- MEGALE, E.B.: "Deadly Combinations: How Self-Defense Laws Pairing Immunity With a Presumption of Fear Allows Criminals to "Get Away with Murder," 34 Am.J.Trial Advoc, 105, (2010) (MEGALE, E.B.).
- MEGALE, E.B.: "Making Murder Legal: How Laws Expanding Self- Defense Allow Criminals To 'Get Away With Murder'", Working Paper, http://works.bepress.com/elizabeth_megale/1, Erş. 31.07.2020.
- MERAKLI, Serkan: "Mazeret Sebeplerinin Türk Ceza Kanunu Bakımından Değerlendirilmesi", Ceza Hukuku Dergisi, Cilt: 5, Sayı: 12, Nisan 2010, ss. 261-302.
- MERAN, Necati: "Netice Sebebiyle Ağırlaşmış Suça İlişkin Bir Karar İncelemesi", Terazi Hukuk Dergisi, Cilt: 9, Sayı: 99, Kasım 2014, ss. 59-65 (MERAN, Netice...).

- MERAN, Necati: "Yeni Türk Ceza Kanunu ve Türk Medeni Kanunu'nda Meşru (Yasal) Savunma ve Zorunluluk Hâli", *Terazi Hukuk Dergisi*, C: 2, S: 6, Şubat 2007, ss. 115-129.
- MICHALOWSKI, S.: "Sanctity of Life: Are Some Lives More Sacred Than Others?", 22 *LS 377*, (2002).
- MIHAILOVICH, M.: "Does Plight Make Right: The Battered Woman Syndrome, Expert Testimony and the Law of Self-Defense", *Indiana Law Journal*: Vol. 62 : Iss. 4, Article 9, (1987).
- MILHIZER, E.R.: "Justification and Excuse: What They Were, What They Are, and What They Ought To Be?", *St. John's Law Review*, NY, 2004.
- MILLER, S.: "'Grossly Disproportionate': Home Owners' Legal Licence to Kill", 77 *J Crim L* 299, (2013).
- MODEL PENAL CODE Tentative Draft No 8, The American Law Institute, Philadelphia, 1958 (MPC 1958).
- MODEL PENAL CODE Official Draft & Revised Comments, The American Law Institute, 1985 (MPC 1985).
- MOENSSENS, Andre A.: "Criminal Law: Cases and Comments", Foundation Press, 2003.
- MONTAGUE, P.: "Punishment and Societal Defense", 2 *Criminal Justice Ethics* 30, (1983).
- MONTAGUE, P.: "Self-Defense and Choosing Between Lives", *Philosophical Studies: An International Journal for Philosophy in the Analytic Tradition*, Vol. 40, No. 2 (Sep., 1981), ss. 207-219 (MONTAGUE, Self-Defense...).
- MONTAGUE, P.: "The Morality of Self-Defense: A Reply to Wasserman" (1989) 18 *Philosophy and Public Affairs* 81 (MONTAGUE, The Morality...).
- MOORE, M.S.: "Torture and Balance of Evils", 23 *Israel Law Review* 280, (1989).
- MORRIS, G. W.: "The Kids Next Door: Sons and Daughters Who Kill Their Parents", Wm. Morrow, New York 1985.
- MOUSOURAKIS, George: "Excessive Self-Defence And Criminal Liability", *SACJ*, (1999).
- MORAWETZ, T.: "Reconstructing the Criminal Defenses: the Significance of Justification", 77 *Journal of Criminal Law and Criminology* 277, (1986).
- MORGAN, C.: "Loss of Self-Control: Back to the Good Old Days" (2013) 77 *J Crim L* 119.
- MORSE, S.J.: "The Misbegotten Marriage of Soft Psychology and Bad Law: Psychological Self-defense as a Justification for Homicide", 14 *Law and Human Behavior* 595, ss. 595-618, (1990).
- MOWBRAY, Alastair: "The Development of Positive Obligations Under the European Convention on Human Rights by the European Court of Human Rights", Hart Publishing, Oxford 2004.
- Murder, Manslaughter and Infanticide, Law Commission Report, Project 6 of the Ninth Programme of Law Reform: Homicide, Law Com No 304, 2006.
- MUTH, R.J. - BLUMSTEIN, A.L.: "The Use of Deadly Force in the Protection of Property under the Model Penal Code", 59 *Columbia Law Review* 1212, 1959, ss. 1212-1232.
- NEYLAND, J.P.: "A Man's Car is His Castle: The Expansion of Texas 'Castle Doctrine' Eliminating the Duty to Retreat in His Areas Outside the Home", *Baylor Law Review*, Vol. 60, 2, 2008, ss. 719- 748.
- NINO, C.S.: "Does Consent Override Proportionality?", 15 *Philosophy and Public Affairs* 183, (1986).
- NOMER, Haluk Nami – ERGÜNE, Mehmet Serkan: "Eşya Hukuku, Zilyetlik ve Tapu Sicili", 2. bası, XII Levha Yayıncılık, İstanbul 2015.
- NORRIE, A.: "Crime, Reason and History: A Critical Introduction to Criminal Law", Cambridge University Press, Cambridge 2014.
- NOURSE, Victoria: "Confronting Our Fear: Legislating Beyond Battered Woman Syndrome and the Law of Self- Defense in Vermont?", *Vermont Law Review*, Vol: 34, 2009 (NOURSE, V.)

- NOURSE, Victoria: "Self- Defense And Subjectivity" 68 U. Chi. L. Rev. 1235, (2001).
- NOZICK, R.: ""Anarchy, State and Utopia", New York 1974.
- NOZICK, R.: "Philosophical Explanations", Cambridge 1981 (NOZICK, R.).
- NUHOĞLU, Ayşe: "Aile Düzenine Karşı Suçlar", Beta Yayınevi, İstanbul 2009.
- NURULLAH, Kunter - YENİSEY, Feridun - NUHOĞLU, Ayşe: "Ceza Muhakemesi Hukuku", 16. bs., İstanbul 2008.
- O'DONOVAN, K.: "Defences for Battered Women Who Kill", Journal of Law and Society Vol. 18, No. 2 (Summer, 1991), ss. 219-240.
- OĞUZMAN, M. Kemal – SELİÇİ, Özer – OKTAY ÖZDEMİR, Saibe: "Eşya Hukuku", Filiz Kitabevi, İstanbul 2015.
- OHLIN, Jens David: "Criminal Law: Doctrine, Application, and Practice", 2nd edn., Wolters Kluwer, 2018.
- OKDEMİR, Erdem – SAVAŞ KETEN, Semra – AŞAR, Abdullah – ÖNAY, Hakan: "Meşru Savunmada Orantılılık ve Durdurucu Güç Kavramı", Türkiye Adalet Akademisi Dergisi, Y: 6, S: 22 (Temmuz 2015), ss. 123-131.
- OKTAR, Salih: "Ceza Kanunu Dışındaki Hukuka Uygunluk Sebepleri", in: Ceza Hukuku Günleri, 70. Yılında Türk Ceza Kanunu - Genel Hükümler - (26-27 Mart 1997 - İstanbul), İstanbul 1998.
- OLESON, Kathryn C.- DARLEY, John M.: "Community Perceptions Of Allowable Counterforce In Self- Defense and Defense af Property, Law and Human Behavior", Vol. 23, No: 6, 1999, ss. 629- 651.
- OLGAÇ, Beşir: "Meşru Müdafaa Nedir?", Ülkü Basımevi, 1978.
- OMICINSKI, N.M.: "Applying the Theories of Justifable Homicide to Conflicts in the Doctrine of Self-Defense", 33 Wayne Law Review 1447, (1987).
- ORMEROD, David: "Smith and Hogan Criminal Law", 11th ednç, Oxford University Press, Oxford 2005.
- ORMEOD, David – LAIRD, Karl: "Smith and Hogan's Criminal Law", 14th edn., Oxford University Press, Oxford 2015.
- ORTANCA, C: "Yargıtay Karar İnceleme", İstanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt: 11, Sayı: 1, Ocak 2012, ss. 203-214
- OSMANOĞLU, M. Kerem: "Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi İçtihatlarında İşkence Yasağı ve Polisin Zor Kullanma Yetkisi", Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt: 6, Sayı: 1, Haziran 2011, ss. 287-314.
- OTACI, Cengiz: "Hukuka Uygunluk Nedeni Olarak Zilyetliğin Korunması", Türkiye Adalet Akademisi Dergisi, Y: 3, S: 10 (Temmuz 2012), ss. 537-567.
- OTACI, Cengiz – KESKİN, İbrahim: "Türk Kabahatler Hukuku" 2. bası, Adalet Yayınevi, Ankara 2010.
- Ömer Hilmi Efendi: "Miyar-ı adalet", Hacı Muharrem Efendi Matbaası, İstanbul 1301.
- ÖNDER, Ayhan: "Ceza Hukuku Dersleri", Filiz Kitabevi, İstanbul 1992.
- ÖNDER, Ayhan: "Ceza Hukuku Genel Hükümler", C: II-III, Beta Basım A.Ş., İstanbul 1992 (ÖNDER, C:II-III).
- ÖNDER, Ayhan: "Şahıslara ve Mala Karşı Cürümler ve Bilişim Alanında Suçlar", Filiz Kitabevi, İstanbul 1994 (ÖNDER, Şahıslara...).
- ÖNER, H.: "Medeni Kanun ve Ceza Kanunu'nun Meşru Müdafaaaya Ait Hükümleri Arasında Mukayese, Y: 1939, S. 9.
- ÖNOK, R. Murat: "5237 Sayılı Yeni TCK'ya Göre Uluslararası Suçlar", in: Hukuk ve Adalet, Y: 2, S: 5, Y: 2005.

- ÖZALP, Nabi: “Uygulamada Koruma Tedbirleri Nedeniyle Tazminat (CMK m. 141-144), TBB Dergisi, S. 145, Y. 2019.
- ÖZBEK, Veli Özer: “Suç Genel Teorisi Bakımından Ortaya Çıkan Bazı Sorunlar ve Görüşlerimiz”, Ceza Hukuku Dergisi, Cilt: 6, Sayı: 15, Nisan 2011, ss. 19-28.
- ÖZBEK, Veli Özer – DOĞAN, Koray: “Zorunluluk Halinin (TCK 25/2) Hukuki Niteliği”, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi C: 9, S: 2, Y: 2007, ss. 195-222.
- ÖZBEK, Veli Özer – KANBUR, Mehmet Nihat – DOĞAN, Koray – BACAĞSIZ, Pınar – TEPE, İlker: “Ceza Muhakemesi Hukuku”, 4. bası, Seçkin Yayınevi, Ankara 2012.
- ÖZBEK, Veli Özer – BACAĞSIZ, Pınar – DOĞAN, Koray – TEPE, İlker: “Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler”, 7. bası, Seçkin Yayınevi, Ankara 2016 (ÖZBEK-BACAĞSIZ-DOĞAN-TEPE, Genel Hükümler).
- ÖZBEK, Veli Özer – BACAĞSIZ, Pınar – DOĞAN, Koray – TEPE, İlker: “Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler”, 10. bası, Seçkin Yayınevi, Ankara 2016 (ÖZBEK-BACAĞSIZ-DOĞAN-TEPE, Özel Hükümler).
- ÖZEK, Çetin: “Adliye Karşı Suçların Hukuksal Konusu”, İHFM, C: LV, S: 3, (1997).
- ÖZEK, Çetin: “Devletin Şahsiyeti Aleyhine Cürümlerin Genel Prensipleri”, İÜHF, C: XXXII, İstanbul 1967, S: 2-4 (ÖZEK, Devletin...).
- ÖZEN, Muharrem: “Türk Ceza Hukukunda Meşru Müdafaa”, Seçkin Yayıncılık, Ankara 1995 (ÖZEN, Meşru Müdafaa).
- ÖZEN, Mustafa: “5237 Sayılı Ceza Kanunu’na İlişkin Eleştiriler”, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, S: 65, Y: 2006 (ÖZEN, Mustafa).
- ÖZEN, Mustafa: “İntihara Yönlendirme Suçu”, Ceza Hukuku Dergisi, Cilt: 6, Sayı: 16, Ağustos 2011, ss. 32-67.
- ÖZEN, Mustafa: “Kamu Davası Açma Konusunda Benimsenen İlkeler, Cumhuriyet Savcısının Takdir Yetkisi ve İddianamenin İadesi”, Ankara Barosu Dergisi, Y: 67, S: 3, Y: 2009 (ÖZEN, Kamu Davası...).
- ÖZGENÇ, İzzet: “Gazi Şerhi”, Seçkin Yayınevi, Ankara 2005 (ÖZGENÇ, Gazi Şerhi).
- ÖZGENÇ, İzzet: “Suça İştirakin Hukuki Esası ve Faillik”, İstanbul Büyükşehir Belediyesi Hukuk Müşavirliği Yayını No: 2, İstanbul 1996 (ÖZGENÇ, İştirak).
- ÖZGENÇ, İzzet: “Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler”, 12. bası, Seçkin Yayınevi, Ankara 2016.
- ÖZGENÇ, İzzet – ŞAHİN, Cumhur “İşkence Suçu”, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Haziran-Aralık, Y: 2000, C: IV, S: 1-2, ss. 181-205 (ÖZGENÇ-ŞAHİN, İşkence).
- ÖZGENÇ, İzzet – ŞAHİN, Cumhur: “Uygulamalı Ceza Hukuku”, Seçkin Yayınevi, Ankara 2001.
- ÖZKAN DUVAN, Ayşe: “Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi 2. Maddesi Çerçevesinde Yaşam Hakkının Korunmasında Devletin Yükümlülüğü”, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, Cilt: 24, Sayı: 2, Aralık 2018, ss. 660-681.
- ÖZTÜRK, Bahri: “Ceza Hukuku ve Emniyet Tedbirleri”, 3. bası, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Döner Sermaye İşletmesi Yayınları No: 40, Ankara 1994.
- ÖZTÜRK, Bahri: “Ceza Muhakemesi Hukukunda Koğuşurma Mecburiyeti”, Ankara 1991 (ÖZTÜRK, 1991).
- ÖZTÜRK, Bahri – ERDEM, Mustafa Ruhan: “Uygulamalı Ceza Hukuku ve Güvenlik Tedbirleri Hukuku”, 15. bası, Seçkin Yayınevi, Ankara 2015.
- ÖZTÜRK, Bahri – TEZCAN Durmuş – ERDEM, Mustafa Ruhan – Sırma, Özge – ALAN, Esra: “Nazari ve Uygulamalı Ceza Muhakemesi Hukuku Ders Kitabı”, 1. bası, Seçkin Yayınevi, Ankara 2009.
- ÖZÜTÜRK, Nejat: “Türk Ceza Kanunu Şerhi ve Tatbikatı”, C: 1, 2. bası, Filiz Kitabevi, İstanbul (ÖZÜTÜRK, C: 1).

- PADFIELD, Nicola: "Criminal Law", Core Text Series, 6th edn., Oxford University Press, Oxford 2008.
- PARLAR, Ali – HATİPOĞLU, Muzaffer: "5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu Yorumu", C: 1, Seçkin Yayınevi, Ankara 2010.
- PERKINS, R.M.: "Criminal Law", 2nd edn. NY Foundation Press, 1969 (PERKINS, Criminal Law).
- PERKINS, R.M.: "Self-Defense Re-Examined", 1 University of California at Los Angeles Law Review 133, (1954).
- PERKINS, R.M. – BOYCE, R.N.: "Criminal Law", 3 edn., Mineola, NY 1982.
- POLLOCK, Joycelyn: "Criminal Law", 11. edn., Routledge, NY 2016.
- PRIMORAC, I.: "On Capital Punishment", 17 Israel Law Review 133, (1982).
- PUTTKAMMER, Ernst W.: "Administration of Criminal Law", University of Chicago Press, Chicago 1954, ss. 7-28.
- RADBRUCH, G.L.: "Jurisprudence in the Criminal Law", 18 Journal of Comparative Legislation and International Law 212, (1936).
- RANDOLPH, R.: "The Diminished Capacity Defense for Battered Women: An Alternative Political Approach", 70 Women Lawyers J. 23, (1984).
- RAZ, J.: "Practical Reasons and Norms", Hutchinson, London 1975.
- REECE, L. E.: "Women's Defenses to Criminal Homicide and The Right to Effective Assistance of Counsel: The Need for Relocation of Difference", UCLA Women's Law Journal, ss. 53-88.
- REED, A. – WAKE, N.: "Sexual Infidelity Killings: Contemporary Standardisations and Comparative Stereotypes" in: 'Loss of Control and Diminished Responsibility: Domestic, Comparative and International Perspectives', REED, A. – BOHLANDER, M. (eds), Ashgate Publishing, London 2011.
- REIDY, Aisling: "İşkencenin Yasaklanması, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 3. maddesi'nin Uygulanmasına İlişkin Kılavuz", Adalet Bakanlığı Yayınları, 2002.
- REISMAN, Michael W.- ARMSTRONG, Andrea: "The Past and Future of the Claim of Preemptive Self- Defense", The American Journal of International Law, Vol. 100, 2006.
- RIPSTEIN, A.: "Equality, Responsibility and the Law", (1999).
- RIPSTEIN, A.: "Self-defense and Equal Protection", 57 University of Pittsburgh Law Review 685, (1996), ss. 685-724 (RIPSTEIN, Self...).
- ROACH, Kent: "Canada", in: General Defences in Criminal Law: Domestic and Comparative Perspectives, REED, Alan - BOHLANDER, Michael - WAKE, Nicola - SMITH, Emma (eds), Routledge, Oxon 2016, ss. 197-213.
- ROBINSON, Paul H.: "A Functional Analysis of Criminal Law", 88 Northwestern University Law Review 857, (1994) (ROBINSON, A Functional Analysis...).
- ROBINSON, Paul H.: "A Theory of Justification: Social Harm as a Prerequisite for Criminal Liability", 23 UCLA Law Review 266, (1975) (ROBINSON, A Theory...).
- ROBINSON, Paul h.: "Causing the Conditions of One's Own Defense. A Study in Limits of Theory in Criminal Law Doctrine", in: Justification and Excuse: Comparative Perspectives, Vol: 1, Albin Eser, George P. Fletcher, Karin Cornils (eds), Transnational Juris Publications, 1987, ss. 660-694 (ROBINSON, Causing the Conditions ...).
- ROBINSON, Paul H.: "Competing Theories of Justification: Deeds v Reasons", in: 'Harm and Culpability', SIMESTER, A.P. – SMITH, A.T.H (eds), 1996 (ROBINSON, Competing Theories).
- ROBINSON, Paul H.: "Criminal Law", New York, 1997 (ROBINSON, Criminal Law).
- ROBINSON, Paul, Criminal Law, Case, Studies and Controversies, Aspen Yayınları, NY 2005 (ROBINSON, 2005).
- ROBINSON, Paul H.: "Criminal Law Defenses" Vol: 1, MN 1984 (ROBINSON, Vol: 1)

- ROBINSON, Paul H.: "Criminal Law Defenses" Vol: 2, MN 1984 (ROBINSON, Vol: 2).
- ROBINSON, Paul H.: "Criminal Law Defenses: A Systematic Analysis", Columbia Law Review, Vol: 82, No: 2, March 1982 (ROBINSON, A Systematic Analysis)
- ROBINSON, Paul H.: "Rules of Conduct and Principles of Adjudication" 57 University of Chicago Law Review 729-771 (1990).
- ROBINSON, Paul H. – DARLEY, J.H.: "Does Criminal Law Deter? A Behavioural Science Investigation", 24 OJLS 173-205, (2004) (ROBINSON-DARLEY, Does...).
- ROBINSON, Paul H. – DARLEY, J.H.: "Testing Competing Theories of Justification", 76 North Carolina Law Review 1095, (1998) (ROBINSON-DARLEY).
- ROBINSON, Paul H. – GREENE, P.D. – GOLDSTEIN, N.R.: "Making Criminal Codes Functional: A Code of Conduct and a Code of Adjudication", 57 Journal of Criminal Law and Criminology 304, (1996).
- ROGERS, J.: "Applying the Doctrine of Positive Obligations in the European Convention on Human Rights to Domestic Substantive Criminal Law in Domestic Proceedings", Crim LR 690, (2003).
- ROGERS, J.: "Culpability in Self-Defence and Crime Prevention" in: GR Sullivan and Ian Dennis, Seeking Security: Pre-Emptying the Commission of Criminal Harms (2012) (ROGERS, Culpability...).
- ROSEN, C.: "The Excuse Of Self-Defense: Correcting A Historical Accident On Behalf Of Battered Women Who Kill", 36 The American University Law Review 11.
- ROSEN, R.: "On self-defense, Imminence and Woman who Kill Their Batterers", 71 North Carolina Law Review 371, (1993), ss. 371-411 (ROSEN, On Self...).
- ROWE, Julie: "Escaping A Life Of Abuse: Children Who Kill Their Batterers And The Proper Role Of "Battered Child Syndrome" In Their Defense", Criminal Law Brief 2, No. 1, (2006), ss. 26-35.
- RUSSELL-BROWN, Katheryn - DAVIS, Angela J.: "Criminal Law", SAGE Publication, 2016.
- "Russell on Crime" by TURNER, JWC: 12th edn., London 1964.
- RUTLEDGE, Robert Christian: "Pro Milone: The Purposes of Cicero's Published Defense of T. Annius Milo, Graduate Thesis, University of Georgia, Georgia 2006.
- RYAN, C.C.: "Self-Defense, Pacifism, and the Possibility of Killing", 93 Ethics 508, (1983).
- SALMAN, Eda: "Eşe Karşı Cinsel Saldırı Suçu", Bahçeşehir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Yüksek Lisans Programı, Yüksek Lisans Tezi (Yayınlanmamış), İstanbul 2009.
- SAMBEEK, M. J. V.: "Parricide as Self-Defense", 7(1) LAW & INEQ. 87 (1989).
- SANGERO, Boaz: "A New Defense for Self-Defense", 9 Buff. Crim. L. Rev.. 475, (2006) (SANGERO, A New...).
- SANGERO, Boaz: "Heller's Self-Defense, New Criminal Law Review, Vol: 13, No: 3, 2010 (SANGERO, Heller's Self Defense).
- SANGERO, Boaz: "In Defense Of Self- Defence In Criminal Law; and on Killing In Self- Defence- A Reply To Fiona Leverick", Criminal Law Bulletin, Vol: 44, No: 6, 2010 (SANGERO, In Defense of...).
- SANGERO, Boaz: "Self-Defence in Criminal Law", Hart Publishing, 2006.
- SARIGÜL, Tanju: "Ceza Muhakemesinde İstinaf", Seçkin Yayıncılık, Ankara 2012.
- SAVAŞ, Vural – MOLLAMAHMUTOĞLU, Sadık: "Türk Ceza Kanunu Yorumu", 1. bası, Seçkin Yayınevi, Ankara 1994.
- SCHNEIDER, E.M.: "Describing and Changing: "Women's Rights Defense Work and the Problem of Expert Testimony on Battering", 9-11 Women's Rights Law Reporter 195, (1986-1989).
- SCHNEIDER, E. M. "Preface", 9-11 Women's Rights Law Reporter 191, (1986-1989) (SCHNEIDER, Preface).

- SCHNEIDER, E.M. – JORDAN, S.B.: “Representation of Women who Defend themselves in Response to Physical or Sexual Assault”, 4 Women’s Rights Law Reporter 149, (1978).
- SCHNEIDER, E.M. – JORDAN, S.B.: “Representation of Women who Defend themselves in Response to Physical or Sexual Assault”, in: Women’s Self-Defense Cases: Theory and Practice, Charlottesville, VA, 1981 (SCHNEIDER –JORDAN, 1981).
- SCHOPP, Robert F.: “Justification Defenses and Just Convictions”, Cambridge University Press, Cambridge 2008.
- SCHULHOFER, S.J.: "The Gender Question in Criminal Law", Social Philosophy and Policy, Vol: 7, Issue 2, Spring 1990, ss. 105-137.
- SCHUSTER, Frank Peter: “İnsan Hakları ve İnsan Onuru Kavramlarının Alman Ceza Muhakemesi Hukuku İşlemlerindeki Etkisi”, Çev: ATALAY, Ayşe, Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt: 10, Sayı: 135, Kasım 2015, ss. 175-194.
- SEBBA, L. – HOROWITZ, M. – RUTH, Geva: “ISRAEL- Criminal Justice Systems in Europe and North America”, The European Institute for Crime Prevention and Control, affiliated with the United Nations, Helsinki 2003, § 9.8; Federal Sentencing Reporter, Vol. 22, No. 4, Common Problems and Different Solutions (April 2010), ss. 223-231.
- SEBOK, A.J.: “Does an Objective Theory of Self Defense Demand Too Much?”, 57 University of Pittsburgh Law Review 725, ss. 725-55, (1996).
- SELÇUK, Sami: “Suç, Suçun Öz Nitelikleri ve Tanımı”, in: Prof. Dr. Feridun YENİSEY Armağanı, C: I, Beta Yayınevi, İstanbul 2014.
- Self-Defence Review – Final Report- Submitted to the Minister of Justice of Canada and the Solicitor-General of Canada (Chair: Judge Lynn Ratushny, Ottawa, 1997).
- SELIGMAN, M.E.P. – MAIER, S.F.: “Failure to Escape Traumatic Shock”, 74 Journal of Experimental Psychology, (1967), ss. 1-9.
- SELIGMAN, M.E.P. – MAIER, S.F. – GEER, J.: “Alleviation of Learned Helplessness in the Dog”, J Abnorm Psychol., 73(3), ss. 256-262, Jun 1968.
- SEROZAN, Rona: “Eşya Hukuku”, C: I, 3. bası, Filiz Kitabevi, İstanbul 2014.
- SHUTE, S.: “Second Law Commission Consultation Paper on Consent: (1) Something Old, Something New, Something Borrowed: Three Aspects of the Project”, Crim LR 684, (1996).
- SKINNER, S.: “Populist Politics and Shooting Burglars”, Crim LR 275, (2005).
- SILVING, Helen: “Constituent Element of Crime”, Springfield, IL 1967.
- SILVING, Helen: “Criminal Justice”, Vol: 1, Buffalo, NY 1971 (SILVING, Criminal...).
- SIMESTER, A. P.: “Mistakes in Defence”, Oxford Journal of Legal Studies, Vol: 12, Issue 2, 1 July 1992, ss. 295–310 (SIMESTER, Mistakes...).
- SIMESTER, A.P – SULLIVAN, G.R.: “Criminal Law: Theory and Doctrine”, 2nd edn, Hart Publishing, Oxford 2004.
- SINAR, Hasan: “Self-defense as a Justification Reason in Turkish Criminal Law”, Ceza Hukuku Dergisi, Cilt: 11, Sayı: 30, Nisan 2016, ss. 29-62.
- SINGER, Richard G.: “The Resurgence of Mens Rea: The Rise and Fall of Strict Criminal Liability”, 30 B.C. L. Rev. 337, (1989).
- SINGER, Richard G.: “The Resurgence of Mens Rea: Honest But Unreasonable Mistake of Fact in Self Defense”, 28 B.C.L.Rev. 459, (1987) (SINGER, The Resurgence...).
- SINGER, Richard G. - LA FOND, John Q.: “Criminal Law, 4th edn., Aspen Publishing, NY 2007.
- SINGH, Divya: “Self-Defense as a Ground of Justification in Cases of Battered Women Who Kill Their Abusive Partners”, 2009.
- SIRMA, Özge: “Açlık Grevi”, Fasikül Hukuk Dergisi, Cilt: 4, Sayı: 26, Ocak 2012, ss. 20-23 (SIRMA, Açlık Grevi).

- SIRMA, Özge: “Ceza Hukukunda Hukuka Aykırılık”, *Fasikül Hukuk Dergisi*, C: 4, S: 29, Nisan 2012, ss. 15-21.
- SİRMEN, Lale: “Eşya Hukuku”, 2. bası, Yetkin Yayınevi, Ankara 2014.
- SMITH, S. C.: “Abused Children Who Kill Abusive Parents: Moving Toward an Appropriate Legal Response”, 42 *Cath. U. L. Rev.* 141 (1993) (SMITH, S.C.).
- SMITH, J.C. – HOGAN, B.: “Criminal Law”, 9th edn., London 1999.
- SMITH, J.C.: “Justification and Excuse in the Criminal Law”, London 1989.
- SMITH, J.: “Surgical Separation: Case Comment on Re: A (Children)’ [2001] *Crim LR* 400 (SMITH, Surgical...).
- SMITH, J.: “The Use of Force in Public or Private Defence and Article 2” [2002] *Crim LR* 958 (SMITH, The Use...).
- SNELLING, H.A.: “Killing in self-defence”, 34 *Australian Law Journal* 130, (1960), ss. 130-138.
- SOYASLAN, Doğan: “Ceza Hukuku Genel Hükümler”, 4. bası, Yetkin Yayınları, Ankara 2012.
- SOYASLAN, Doğan: “Ceza Hukuku Özel Hükümler”, 9. bası, Yetkin Yayınevi, Ankara 2012 (SOYASLAN, Özel Hükümler).
- SOYASLAN, Doğan: “Ceza Muhakemesi Hukuku”, Yetkin Yayınevi, 4. bası, Ankara 2010 (SOYASLAN, Ceza Muhakemesi Hukuku).
- SOYASLAN, Doğan: “Karar Tahlili: Yargıtay Ceza Genel Kurulu Kararı: 2013/1-26 E, 2013/150 K., İtirazname: 2010/240224”, in: Prof. Dr. Feridun YENİSEY Armağanı, C: I, Beta Yayınevi, İstanbul 2014, ss. 448-465 (SOYASLAN, Karar tahlili).
- SÖZÜER, Adem: “Türk Ceza Hukuku’nda Öngörülen Mazeret Sebeplerine İlişkin Soru ve Cevaplar”, in: *Hukuki Perspektifler Dergisi*, S: 6, Y: 2006.
- SPENCER, J.R.: “Using Force on Burglars”, *Arch Rev* 6, (2016), <https://www.archbold-update.co.uk/PDF/2016/Archbold%202-16%20v%201%20press.pdf>, Erş. 29.12.2020..
- STEPHEN, J.F.: “A Digest of the Criminal Law”, (by STURGE, L.F.), 9th edn., London 1950 (STEPHEN, A Digest...)
- STEPHEN, J.F.: “History of the Criminal Law of England”, Vol: 3, London 1883.
- STEWART, H.: “The Role of Reasonableness in Self- Defense”, 16 *Canadian Journal of Law and Jurisprudence* 317, (2003).
- STRATENWERTH, G.: “The Problem of Mistake in Self-Defense”, *Brigham Young University Law Review* 733, (1986).
- STRUBE, M.L. – BARBOUR, L.S.: “The Decision to Leave an Abuse Relationship: Economic Dependence and Psychological Commitment”, 45 *Journal of Marriage and the Family* 785, ss. 785-793, (1983).
- Study Draft of a New Federal Criminal Code: (Title 18, United States Code), U.S. Government Printing Office, 1970.
- SUK, J.: “The True Woman: Scenes From The Law Of Self- Defense”, *Harvard Journal Of Law & Gender*, Vol. 31, 2008.
- ŞAHİN, Cumhur: “Ceza Muhakemesi Hukuku”, C:1, 7. bası, Seçkin Yayınevi, Ankara 2016.
- ŞAHİN, Cumhur: “Ceza Muhakemesi Kanunu Gazi Şerhi”, Seçkin Yayınevi, Ankara 2005 (ŞAHİN, Gazi Şerhi).
- ŞAHİN, Cumhur – GÖKTÜRK, Neslihan: “Ceza Muhakemesi Hukuku”, C:II, 6. bası, Seçkin Yayınevi, Ankara 2017.
- ŞAHİNKAYA, Yalçın: “Suçsuzluk Karinesi”, Seçkin Yayınevi, Ankara 2008.
- ŞEN, Ersan: “Ceza Sorumluluğunu Kaldıran ve Azaltan Sebepler”, in: *Türk Ceza Kanununun 2 Yılı, Teoride ve Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar*, Türk Ceza Hukuku Yayınları, İstanbul 2008, ss. 73-122.

- ŞEN, Ersan: “Türk Hukuku’nda Telefon Dinleme-Gizli Soruşturmacı-X Muhbir”, 2. bası, Seçkin Yayınevi, Ankara 2008 (ŞEN, X Muhbir).
- ŞEN, Ersan - AKSÜT, Ertekin: “Öldürmeye Teşebbüs ile Kasten Yaralamanın Mukayesesi”, Terazi Hukuk Dergisi, C: 10, S: 110, Ekim 2015, ss. 131-140.
- ŞEN, Ersan - AKSÜT, Ertekin: “TCK m.27 Kapsamında Sınırın Aşılması ve Haksız Tahrik”, Terazi Hukuk Dergisi, Cilt: 11, Sayı: 113, Ocak 2016, ss. 120-127 (ŞEN-AKSÜT, TCK m. 27...).
- ŞEN, Ersan - ŞENYURT, Mahmut Can: “Ceza Sorumluluğunu Azaltan Sebep Olarak Haksız Tahrik”, Ceza Hukuku Dergisi, Cilt: 8, Sayı: 22, Ağustos 2013, ss. 7-17.
- ŞEN, Ersan: “Yeni Türk Ceza Kanunu Yorumu”, C: I, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2006 (ŞEN, C: I).
- ŞENSES, Erkan: “Ceza Muhakemesinde “Beraat” Hükmü Verilen Haller, TBBD, C: 24, S: 98, Ocak 2012, ss. 345-362.
- TADROS, V.: “Criminal Responsibility”, Oxford University Press, Oxford 2005.
- TADROS, V.: “Practical Reasoning and Intentional Action”, 20 LS 104, (2000), ss. 104-123 (TADROS, Practical...).
- TANER, Fahri Gökçen: “Türk Ceza Hukukunda Meşru Savunma”, Ceza Hukuku Dergisi, C: 5, S: 12, Nisan 2010, ss. 219-253 (TANER, Fahri Gökçen).
- TANER, M. Tahir: “Ceza Hukuku Umumi Kısım”, 3. bası, Akgün Matbaası, İstanbul 1953.
- TANER, Tahir: “Meşru Müdafanın Genişliği ve Mala Karşı Yapılan Tecavüzlerde Müdafaa”, in: Ebül’ula Mardin’e Armağan, İstanbul 1944, ss. 631-649 (TANER, Meşru Müdafaa...).
- TANERİ, Gökhan: “Tehdit, Hakaret”, Bilge Yayınevi, Ankara 2014.
- TANRIVERMİŞ, Atilla: “Türk Hukukunda Haksız Tahrik Kavramına Genel Bir Bakış”, Fasikül Hukuk Dergisi, Cilt: 8, Sayı: 81, Ağustos 2016, ss. 6-14.
- TAŞKIN, Cankat: “TCK’nın Anayasa’ya Aykırılığı”, TBB Dergisi, Sayı: 57, Yıl:2005.
- TAŞKIN, Ozan Ercan: “Kötü Muameleyle Maruz Kalmış Kadın Reaksiyonu: Meşru Savunma Mı, Mazeret Nedeni Mi?”, Ceza Hukuku Dergisi, Cilt: 8, Sayı: 21, Nisan 2013, ss. 103-118 (TAŞKIN, Kötü Muameleyle...).
- TAYLOR, L.J.: “Provoked Reason in Men and Women: Heat of Passion Manslaughter and Imperfect Self-Defence”, 33 University of California at Los Angeles Law Review 1679, (1986).
- TEPE, İlker: “Türk Ceza Kanununda Hukuka Uygunluk Sebeplerinin Sistematiği ve Bir Hukuka Uygunluk Sebebi Olarak Meşru Savunma (TCK m. 25/1)”, Ceza Hukuku Dergisi, C: 9, S: 26, Aralık 2014, ss. 267-269.
- TEZCAN, Durmuş – ERDEM, Mustafa Ruhan: “Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi’nin TCK Tasarısı Hakkındaki Raporu”, Türk Ceza Kanunu Reformu, İkinci Kitap (Makaleler, Görüşler, Raporlar), Türkiye Barolar Birliği Yayınlar: 71, Ankara 2004.
- TEZCAN, Durmuş – ERDEM, Mustafa Ruhan – SANCAKDAR, Oğuz: “Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Işığında Türkiye’nin İnsan Hakları Sorunu”, Seçkin Yayınevi, Ankara 2004.
- TEZCAN, Durmuş – ERDEM, Mustafa Ruhan – SANCAKDAR, Oğuz - ÖNOK, R. Murat: “İnsan Hakları El Kitabı”, Seçkin Kitabevi, Ankara 2006.
- TEZCAN, Durmuş – ERDEM, Mustafa Ruhan – ÖNOK, R. Murat: “Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku”, 9. bası, Seçkin Yayınevi, Ankara 2013.
- THAN, Claire de – ELVIN, Jessie: “Mistaken Private Defence: The Case for Reform” in: A Reed - M Bohlender (with N Wake – E Smith) (eds), General Defences in Criminal Law (2014).
- The Encyclopedia Halsbury’s Laws of England, 4th edn, reprint, (London, 1990), Vol 11.
- The Wolters Kluwer Bouvier Law Dictionary: Quick Reference”, Sheppard, Stephen Michael (ed.), Wolters Kluwer Law & Business, New York 2012.
- THOMPSON, Judith Jarvis: “A Defense of Abortion”, Philosophy & Public Affairs, Vol. 1, No. 1 (Autumn, 1971), ss. 47-66

- THOMSON, J.R.: "Self Defense and Rights" in: JR. Thompson, Rights, Restitution and Risk: Essays In Moral Theory, ed by W. PARENT, Cambridge and London 1986.
- TINIO, Ferdinand S.: "Unintentional Killing of or Injury to Third Person During Attempted Self-Defense", 55 A.L.R. 3d 620 (2008)
- TOPÇU, Namık Kemal: "Devletin Güvenliğine Karşı Suçlar", Seçkin Yayınevi, Ankara 2016.
- TOPÇU, Namık Kemal: "İngiliz Ceza Muhakemesi Hukukunda Soruşturma Evresi", Adalet Yayınevi, Ankara 2018 (TOPÇU, İngiliz Ceza Muhakemesi Hukukunda Soruşturma Evresi).
- TOPÇU, Namık Kemal: "Kasten Yaralama Sonucu Ölüme Neden Olma Suçu, Adalet Yayınevi, Ankara 2013 (TOPÇU, Kasten...).
- TORCIA, Charles E.: "Wharton's Criminal Law, 15th edn. Vol: 2, West Group, 1993.
- TOROSLU, Nevzat: "Ceza Hukuku", Savaş Yayınları, 6. bası, Ankara 2004 (TOROSLU, Ceza Hukuku).
- TOROSLU, Nevzat: "Ceza Hukukunda Okullar", Nurullah Kunter'e Armağan, İÜHF Yayınları, İstanbul 1998.
- TOROSLU, Nevzat: "Ceza Hukukunda Zaruret Hali", Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları No: 234, Sevinç Matbaası, Ankara 1965 (TOROSLU, Zaruret Hali).
- TOROSLU, Nevzat- ERSOY, Yüksel: "Kanunlaşmaması Gereken Bir Tasarı", Türk Ceza Kanunu Reformu, İkinci Kitap (Makaleler, Görüşler, Raporlar), Türkiye Barolar Birliği Yayınlar: 71, Ankara 2004.
- TOSUN, Öztekin: "Suç Hukuku El Kitabı", 2. baskı, Ar Basım Yayıncılık ve Dağıtım AŞ, İstanbul 1982.
- TOSUN, Öztekin: "Türk Suç Muhakemesi Hukuku Dersleri", C:1, 4. bs, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, 1984 (TOSUN, Öztekin)
- TURHAN, Faruk: "Ceza Muhakemesi Hukuku", Isparta 2006.
- Tutanaklarla Türk Ceza Kanunu, Adalet Bakanlığı Yayın İşleri Dairesi Başkanlığı, Şubat 2005.
- TÜMERKAN, Somay: "Klasik, Pozitivist Okullarda ve Toplumsal Savunma Hareketinde Ceza Sorumluluğunun Esası", İÜHF, C: 48, S: 1-4, Y: 1983, ss. 51-57.
- Türk Ceza Kanunu Tasarısı ve Türk Ceza Kanunu'nun Yürürlüğe Konulmasına ve Mevzuata Uyumuna Dair Kanun Tasarısı, Adalet Bakanlığı, Ankara 2000.
- TYSEE, Will: "The Roman Legal Treatment Of Self- Defense And The Private Possession Of Weapons In The Codex Justinianus, 16 J. on Firearms & Pub. Pol'y 163 (2004).
- UDEH, Abdulkadir: "İslam Ceza Hukuku ve Beşer Hukuk", Çev. Akif Nuri, İhya Yayınları, İstanbul 1976.
- UĞUR, H.: "5237 Sayılı TCK'nın 5. Maddesi ve 5728 Sayılı Kanunun Getirdikleri", Terazi Hukuk Dergisi, Cilt: 3, Sayı: 19, Mart 2008, ss. 91-107.
- UNIACKE, S.: "Permissible Killing: The Self-Defence Justification of Homicide, Cambridge University Press, Cambridge 1994.
- UNIACKE, S: "The Thomist: A Speculative Quarterly Review", The Catholic University of America Press Vol: 48, Number 2, April 1984 ss. 188-218 (UNIACKE, The Thomist...).
- UNIACKE, S: "Was Mary's Death Murder?", 9 Medical Law Review 208, (2001), ss. 208-220 (UNIACKE, Was...).
- URUŞAK, Uğur: "Ceza Hukukunda Hukuka Uygunluk Sebebi Olarak Bir Hakkın Kullanılması", XII Levha Yayınları, İstanbul 2010.
- U.S. Department of Justice, Battered Child Syndrome: Investigating Physical Abuse and Homicide, Portable Guides to Investigating Child Abuse Series, Createspace Independent Pub, 2015.
- USLU, Z. Özen: "Cumhuriyet Savcısı, Meşru Savunma⁽¹³⁾ Koşullarının Mevcut Olduğu Gerekçesiyle Kovuşturmaya Yer Olmadığına Dair Karar Verebilir Mi?", Terazi Hukuk Dergisi, Cilt: 7, Sayı: 74, Ekim 2012, ss. 20-24.

- ÜÇÖK, Coşkun: “Osmanlı Kanunnamelerinde İslâm Ceza Hukukuna Aykırı Hükümler I”, AÜHFD, C: III, S: 1, Yıl: 1946, ss. 125-146 (ÜÇÖK, Coşkun).
- ÜÇÖK, Coşkun: “Osmanlı Kanunnamelerinde İslâm Ceza Hukukuna Aykırı Hükümler II”, AÜHFD, C: III, S: 2-4, Yıl: 1946, ss. 365-383.
- ÜNVER, Yener: “Adliyyeye Karşı İşlenen Suçlar”, 3. bası, Seçkin Yayınevi, Ankara 2012 (ÜNVER, Adliyyeye...).
- ÜNVER, Yener: “Ceza Hukuku Felsefesi Açısından İnsan Onuru ve Mevzuatımız”, Ceza Hukuku Dergisi, Cilt: 3, Sayı: 7, Ağustos 2008, ss. 41-82 (ÜNVER, Ceza Hukuku Felsefesi...).
- ÜNVER, Yener: “Ceza Hukukuyla Korunması Amaçlanan Hukuksal Değer”, Seçkin Yayınevi, Ankara 2003.
- ÜNVER, Yener: “Özellikle Cinsel Suçlar Alanında Olmak Üzere, Kadınlarla İlgili Ceza Hukuk Normlarındaki Değişim ve Türkiye’deki Durum”, Adalet Yüksekokulu 20. Yıl Armağanı, İstanbul 2001 (ÜNVER, Özellikle...).
- ÜNVER, Yener: “Türk Ceza Hukuku ve Avrupa”, in: Alman-Türk Karşılaştırmalı Ceza Hukuku, C: 1, Yayına Hazırlayanlar: Prof. Dr. Dr. Eric HILGENDORF - Prof. Dr. Yener ÜNVER, İstanbul 2010, ss. 298-299 (ÜNVER, Türk Ceza Hukuku ve Avrupa).
- ÜNVER, Yener: “Türk Ceza Kanunu’ndaki Hukuka Uygunluk Nedenleri, 1. Türkiye-Azerbaycan Hukuk Sempozyumu, 2011, ss. 51-91 (ÜNVER, Hukuka Uygunluk Nedenleri).
- ÜNVER, Yener: “Türk Ceza Kanunu’nda Hukuka Uygunluk Nedeni Olarak Hakkın İcrası”, in: Alman Ceza Hukuku Açısından TCK’nın Kusur İlkesi, C:2, Editörler: Prof. Dr. Gunnar DUTTGE - Prof. Dr. Dr. h. c. Yener ÜNVER, Seçkin Yayınevi, Ankara 2013, ss. 155-168 (ÜNVER, Hakkın...).
- ÜNVER, Yener: “YTCK’da Kusurluluk”, Ceza Hukuku Dergisi, Cilt: 1, Sayı: 1, Ekim 2006, ss. 37-73 (ÜNVER, YTCK’da...)
- ÜNVER, Yener – HAKERİ, Hakan: “Ceza Muhakemesi Hukuku”, C:1, 8. bası, Adalet Yayınevi, Ankara 2013.
- ÜNVER, Yener – HAKERİ, Hakan: “Ceza Muhakemesi Hukuku”, C:2, 7. bası, Adalet Yayınevi, Ankara 2013.
- ÜZÜLMEZ, İlhan: “Ceza Sorumluluğunun Esası ve Cezalandırmanın Amacına Dair Düşünce Hareketleri”, Atatürk Üniversitesi Erzincan Hukuk Fakültesi Dergisi, S: 1-4, Y: 2001.
- ÜZÜLMEZ, İlhan: “Hakaret Suçu”, Ceza Hukuku Dergisi, Cilt: 5, Sayı: 12, Nisan 2010, ss. 41-71 (ÜZÜLMEZ, Hakaret).
- ÜZÜLMEZ, İlhan: “Şantaj Suçu (TCK 192)”, in: Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C: VIII, S: 1-2, Y: 2004, ss. 173-198 (ÜZÜLMEZ, Şantaj).
- ÜZÜLMEZ, İlhan: “Yeni Türk Ceza Kanununda Kişiyi Hürriyetinden Yoksun Kılma Suçu”, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C: XI, S: 1-2, Y. 2007 (ÜZÜLMEZ, Yeni...).
- VEINSREIDERIS, M.E.: “The Prospective Effects of Modifying Existing Law to Accommodate Pre-emptive Self-defense by Battered Women”, 149 University of Pennsylvania Law Review 613, (2000), ss. 613-644.
- VOLOKH, Eugene: “Medical Self- Defense, Prohibited Experimental Therapies, And Payment For Organs”, Harvard Law Review, Vol: 120, 2007, ss. 1813-1846 (VOLOKH, Medical...).
- VOLOKH, Eugene: “State Constitutional Rights Of Self- Defense And Defense Of Property”, 11 Texas Review Of Law & Politics, (2007).
- WAGNER, John F.: “Standard for Determination of Reasonableness of Criminal Defendant's Belief, for Purposes of Self-Defense Claim, that Physical Force is Necessary -- Modern Cases”, 73 ALR 4th 993, (1989), ss. 993-1008.
- WAITE, J.B.: “The Law of Arrest”, Texas Law Review, Vol. 24, Issue 3 (April 1946), ss. 279-306.
- WALKER, L.E. : “A Response to Elizabeth M. Schneider’s ‘Describing and Changing...’”, 9-11 Women’s Rights Law Reporter 223, (1986-1989) (WALKER, A Response...).

- WALKER, L.E.: "Battered Women Syndrome and Self-Defense", 6 Notre Dame J.L. Ethics & Pub.Pol. 321, (1992).
- WALKER, L.E.: "The Battered Woman", Springer, New York 1979.
- WALKER, L.E.: "The Battered Woman Syndrome," 1st. edn. Springer Publishing Company, New York 1984 (WALKER, L.E.).
- WALLERSTEIN, S. : "Justifying the Right to Self-Defense", Virginia Law Review Vol: 91, No: 4 (Jun., 2005), ss. 999-1035.
- WARD, Ian: "English Legal Histories", Hart Publishing, 2019.
- WASSERMAN, D.: "Justifying Self Defense", 16 Philosophy and Public Affairs 356, (1987).
- WECHSLER, Herbert – MICHAEL, Jerome: "A Rationale of the Law of Homicide I", 37 Colum. L. Rev. 701, (1937).
- WELLS, Celia: "Battered Women Syndrome and Defences to Homicide: Where Now?" 14 LS 266, (1994).
- WELLS, C.: "Domestic Violence and Self-Defence", NLJ 127, (1990) (WELLS, C.).
- WESTEN, Peter - MANGIAFICO, James: "The Criminal Defense of Duress", Buffalo Criminal Law Review, Vol. 6 No. 2, January 2003, ss. 833-950.
- WILKS, J.F.: "Criminal Culpability For Defense Of Third Persons", Washington Aad Lee Law Review, Vol: 20, Iss: 1, 1963.
- WILLIAMS, G.: "Offences and Defences", 2 LS 233, (1982) (WILLIAMS, Offences...)
- WILLIAMS, G.: "Textbook of Criminal Law", 2nd edn., London 1983 (WILLIAMS, Textbook...).
- WILLIAMS, G.: "Criminal Law: The General Part", 2nd edn., London 1961 (WILLIAMS, The General Part).
- WILLIAMS, G.: "The Theory of Excuses", Crim LR (1982) 732 (WILLIAMS, The Theory...).
- WILSON, M. – DALY, M.: "Spousal Homicide Risk and Estrangement" 8 Violence and Victims 3, ss. 3-16.
- WILSON, W.: "How Criminal Defences Work", in: A Reed and M Bohlander (with N Wake and E Smith)(eds), "General Defences in Criminal Law" (2014).
- WRIGHT, A. P.: "Resisting Unlawful Arrests: Inviting Anarchy or Protecting Individual Freedom?", 46 Drake L.Rev. 383 (1997).
- WITHEY, C.: "Loss of Control, Loss of Opportunity?", Crim LR 263, (2011).
- YAKUT, Muhammed: "Türk Ceza Kanununda Meşru Savunma", İstanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt: 15, Sayı: 1, Ocak 2016, ss. 925-940.
- YALKUT, Necdet: "Türk, İtalyan ve Fransız Ceza Hukuku Açısından Meşru Müdafaa, Adalet Dergisi, Y: 1978, S: 1-2.
- YARSUVAT, Duygun: "Ceza ve Yeni İçtimai Müdafaa Doktrini", İÜHFİM, C: XXXII, S: 1, Y: 1966, ss. 79-99.
- YARSUVAT, Duygun ve Diğerleri: "Türk Ceza Kanunu Tasarısı Hakkında Galatasaray Üniversitesi'nin Görüşü", Türk Ceza Kanunu Reformu, İkinci Kitap (Makaleler, Görüşler, Raporlar), Türkiye Barolar Birliği Yayınlar: 71, Ankara 2004.
- YENİDÜNYA, Ahmet Caner - ALŞAHİN, Mehmet Emin: "Bireyin Şerefine Karşı Suçlar", TBB Dergisi, Sayı: 68, Y: 2007, ss. 43-93.
- YENİSEY, Feridun: "Ceza Muhakemesi Hukukunda (Hukuka Uygun Bir Şekilde Elde Edilmiş) Delil", Ceza Hukuku Dergisi, Cilt: 2, Sayı: 4, Ağustos 2007, ss. 5-60.
- YENİSEY, Feridun: "Ceza Muhakemesinde İstinaf ve Tekrar Kabulü Sorunu", Fakülteler Matbaası, İstanbul 1979 (YENİSEY, Ceza...).
- YENİSEY, Feridun – NUHOĞLU, Ayşe: "Ceza Muhakemesi Hukuku Ders Kitabı", 1. bası, Bahçeşehir Üniversitesi Yayınları, İstanbul 2014.

- YEO, Stanley: "African Journal of International and Comparative Law", Sep 2011, Vol: 17, No. 1, ss. 118-135.
- YEO, Stanley: "Anglo-African Perspectives On Self- Defence", 17 RADIC (2009), ss. 118- 135 (YEO, Anglo-African...).
- YEO, Stanley: "New Developments in the Law of Self-Defence in Australia" (1987) 7 OJLS 489, ss. 492-493 (YEO, New...).
- YERDELEN, Erdal: "Ceza Hukukunda Yorum Hatası (Der Subsumtionsirrtum)", Ceza Hukuku Dergisi, Cilt: 9, Sayı: 25, Ağustos 2014, ss. 69-101.
- YILDIZ, Ali Kemal: "Ceza Muhakemesinde İspat ve Delillerin Değerlendirilmesi", Doktora Tezi (Yayınlanmamış), İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Üniversitesi, Kamu Hukuku Anabilim Dalı, İstanbul 2002.
- YILMAZ, Berfin Işık: "Ötanazi", Terazi Hukuk Dergisi, Cilt: 7, Sayı: 68, Nisan 2012, ss. 51-59.
- YOKUŞ SEVÜK, Handan: "5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nda Cinsel Saldırı ve Cinsel Taciz Suçları, TBBD 2005.
- YOKUŞ SEVÜK, Handan: "Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin^[1] İşkence Bakımından Türkiye Kararlarının^[2] Değerlendirilmesi", Ceza Hukuku Dergisi, Cilt: 7, Sayı: 20, Aralık 2012, ss. 7-42 (YOKUŞ SEVÜK, Avrupa...).
- YOKUŞ SEVÜK, Handan: "Gürültüye Neden Olma Suçu", Prof. Dr. Nur CENTEL'e Armağan, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, C: 19, S: 2, Y: 2013, ss. 363-379 (YOKUŞ SEVÜK, Gürültüye Neden Olma Suçu).
- YILMAZ, Ejder: "Hukuk Sözlüğü", 4. bası, Ankara 1992.
- YURTCAN, Erdener: "Yargıtay Kararları Işığında Cinsel Suçlar", TBB Yayınları: 304, Ankara 2015 (YURTCAN, 2015).
- YURTCAN, Erdener: "Yargıtay Kararları Işığında Kabahatler Kanunu ve Yorumu", 2. bs. TBB Yayınları no: 317, Ankara 2016 (YURTCAN, 2016).
- YURTCAN, Erdener: "Yargıtay Kararları Işığında Türk Ceza Kanunu (Genel Hükümler)", İstanbul Barosu Yayınları, İstanbul 2010.
- YURTSEVEN, Yılmaz: "İslam-Osmanlı Ceza Hukukunda Hukuka Uygunluk Sebebi Olarak Meşrû Müdâfaa", II. Türk Hukuk Tarihi Kongresi Bildirileri, ss. 745-764.
- YÜCE, Turhan Tufan: "Ceza Hukuku Dersleri" C: 1, Şafak Basım ve Yayınevi, Manisa 1982.
- ZAFER, Hamide: "Ceza Hukuku Genel Hükümler", 6. bası, Beta Yayınevi, İstanbul 2016.
- ZAFER, Hamide: "Özel Hayatın ve Hayatın Gizli Alanının Ceza Hukukuyla Korunması (TCK 132-134)", Beta Yayınevi, İstanbul 2010 (ZAFER, Özel Hayatın...).
- ZENGİN, Ebuzer: "Cumhurbaşkanına Suikast ve Fiili Saldırı Suçu", (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul 2019.
- ZIPURSKY, B.C.: "Self-defense, Domination and the Social Contract", 57 University of Pittsburgh Law Review 579, (1996), ss. 579-613.

ÇEVİRİMİÇİ KAYNAKLAR

- www.admin.ch .
- www.airtable.com.
- www.archbolde-update.co.uk.
- www.baltaci.av.tr.
- www.bartleby.com.
- www.birgun.net.
- www.bsdbg.co.uk.
- www.casemine.com.
- www.casetext.com.
- www.c00.org.

www.courtlistener.com.
www.criminallawandjustice.co.uk.
www.cumhuriyet.com.tr.
www.dailymotion.com .
www.data.tuik.gov.tr.
www.e-lawresources.co.uk.
www.femicidecensus.org.
www.frauen-familien-jugend.bka.gv.at.
www.fr24news.com.
www.gov.uk.
www.haberturk.com.
www.hukukihaber.net.
www.hurriyet.com.tr.
www.issuu.com.
www.japaneselawtranslation.go.jp.
www.judiciary.uk.
www.law.justia.com.
www.lawteacher.net.
www.lccsa.org.uk.
www.leagle.com.
www.legilux.public.lu.
www.legislationline.org.
www.lexisnexis.com.
www.luggat.com.
www.milliyet.com.tr.
www.nber.org.
www.nedir.com.
www.nytimes.com.
www.procuragenerale.trento.it.
www.publications.parliament.uk.
www.refworld.org.
www.researchgate.net.
www.scottishconservatives.com.
www.seslisozluk.net.
www.sozcu.com.tr.
www.supreme.justia.com.
www.swarb.co.uk.
www.tdk.gov.tr.
www.tuikweb.tuik.gov.tr.
www.turkedebiyati.org.
www.unicef.org.
www.tr.wikipedia.org.
www.wlv.ac.uk.
www.yeniasir.com.tr.
www.youtube.com.

Ergin Ergül

Ibn Khaldûn
Et
L'ÉTAT
Dans la Science de la Société
Et de la Civilisation

*“Un regard actuel sur
les textes politiques et juridiques
de la Muqaddima”*

Maison d'édition Adalet
Ankara – 2022

MAISON D'ÉDITION ADALET, Ankara Turquie

Livre : Ibn Khaldûn et L'ÉTAT Dans la Science de la Société et de la Civilisation

Auteur : Ergin Ergül

©Ergin Ergül 2022

1er édition : Janvier, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8038 – 82 – 8

MAISON D'ÉDITION ADALET

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara

Tel : (0312) 231 17 00

 : adalet.com.tr - adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Conception de pages:

Nimet Yıldız

Couverture:

Yasin Özbudak

Imprimé en Turquie par

Ay-bay Kırtasiye İnş. Gıda Paz. ve Tic. Ltd. Şti.

Sertifika No: 46661

Tel: (0 312) 472 58 55 - Ankara

BIBLIOGRAPHIE ET OEUVRES POUR ALLER PLUS LOIN

- ABDESSELEM (Ahmed), Ibn Khaldûn et ses lecteurs, préface d'André Miquel, Paris, PUF, « Essais et conférences du Collège de France », 1983.
- ACHAR (Gilbert), "La Sociologie du Pouvoir chez Ibn Khaldoun: Une lecture Webérienne." Cahiers Internationaux De Sociologie, vol. 107, 1999
- ARÉNILLA (Louis), Politique Étrangère, vol. 56, no. 1, 1991, pp. 318–320.
- ASTRE (Georges-Albert), « Un précurseur de la sociologie au 14ème siècle: Ibn Khaldûn », in L'Islam et l'Occident, Cahiers du Sud, 1947, p. 131-150.
- AUBERT (Bruno), "Au-delà D'Ibn Khaldûn: La Tragédie Arabe N'est Pas Fatale." Esprit, no. 424 (5) (2016): 53-59
- BAALI (Fuad), Society, State and Urbanism: Ibn Khaldûn's Sociological Thought, Albany, State University of New York Press, 1988.
- BARANGER (Denis), « CHAPITRE II - La souveraineté et l'État », dans : Denis Baranger éd., Le droit constitutionnel. Paris cedex 14, Presses Universitaires de France, « Que sais-je ? », 2017, p. 34-51. URL: <https://www.cairn.info/le-droit-constitutionnel--9782130789277-page-34.htm>
- BENMOUSSA (Ahmed-Mahdi), Ibn Khaldûn : penseur de la société comme 'asabiyya, Mémoire de maîtrise 2018,

- BLACHERE (Régis), Place d'Ibn Khaldûn dans l'humanisme arabo-islamique, <https://www.revuedesdeuxmondes.fr/article-revue/la-place-dibn-khaldun-dans-lhumanisme-arabo-islamique/>
- BOUSQUET (Georges-Henri), Les Textes sociologiques de la Muqaddima, Paris, Marcel Rivière, 1965.
- BOUTHOU (Gaston), « L'esprit de corps dans Ibn Khaldûn », in *Revue internationale de sociologie*, Paris, 1932, vol. XL, p. 217-222.
- BOUTHOU (Gaston), Ibn Khaldûn. Sa philosophie sociale, Paris, Paul Geuthner, 1930
- CAHEN (Claude), Introduction à l'histoire du monde musulman médiéval (VIIe-XVe siècle), Paris, Maisonneuve.
- CAHEN (Claude), in *Histoire générale des civilisations. Le Moyen- Age*. Paris, Presses Universitaires de France, 1955
- CARRÉ (Olivier), « Éthique et politique chez Ibn Khaldûn », in *L'Année sociologique*, vol. 39, 1979-1980, Paris, PUF, 1982, p. 115-126.
- CARRÉ (Olivier), « Ethique et politique chez Ibn Khaldûn, juriste musulman : actualité de sa typologie des systèmes politiques », *Année Sociologique*; Paris Vol. 30, (Jan 1, 1979): 109.
- CARRÉ (Olivier), A propos de la sociologie politique d'Ibn Khaldûn. In: *Revue française de sociologie*, 1973, 14-1. pp. 115-124.
- CARRE (Olivier). "A Propos De Weber Et L'Islam." *Archives De Sciences Sociales Des Religions*, vol. 31, no. 61.1, 1986.
- CHABANE (Djamel), La Pensée de l'urbanisation chez Ibn Khaldûn (1332-1406), Paris, L'Harmattan, 1998, 285 p.

- CHARNAY (Jean-Paul), Freud, Marx, Ibn Khaldûn, regards sur l'islam, Paris, Herne, col. Sciences de l'esprit, 2003.
- CHEDDADI (Abdesselam), Ibn Khaldûn en son temps, Paris, Gallimard, « Bibliothèque des Histoires », 2006.
- CHEDDADI (Abdesselam), Ibn Khaldûn revisité, Rabat, Éditions Toubkal, 1999.
- CHEDDADI (Abdesselam), Ibn Khaldûn, Le Voyage d'Occident et d'Orient, autobiographie (Al Tarif), présenté et traduit de l'arabe, Paris, Sindbad; 2e édition, Actes Sud, 1995.
- CHEDDADI (Abdesselam), Ibn Khaldûn, Perspectives: revue trimestrielle d'éducation comparée (Paris, UNESCO: Bureau international d'éducation), vol. XXIV, n° 1-2, 1994, p. 7-20. <http://www.ibe.unesco.org/sites/default/files/khaldunf.pdf>
- CHEDDADI (Abdesselam), Ibn Khaldûn, Peuples et nations du monde, Extraits des Ibar, choisis, présentés, traduits de l'arabe et annotés, Paris, Sindbad, 1re édition 1986, Actes Sud, 1995, 2e édition.
- CHEDDADI (Abdesselam), La théorie de la civilisation d'Ibn Khaldûn est-elle universalisable? *Esprit*/2009, <https://esprit.presse.fr/article/cheddadi-abdesselam/la-theorie-de-la-civilisation-d-ibn-khaldun-est-elle-universalisable-14766>
- CHEDDADI (Abdesselam), Le Livre des exemples, Autobiographie et Muqaddima, traduit de l'arabe, présenté et annoté, Paris, « La Pléiade », Gallimard, 2002, t. 1, 1559 p. (t. 2 annoncé).
- DJEHLOUL (Abdelkader), « Trois études sur Ibn Khaldûn », Cahier du Centre de documentation des sciences humaines, université d'Oran, 1980, n° 1

- FLEINER-GERSTER (Thomas). Théorie générale de l'État. New edition [online]. Genève: Graduate Institute Publications, 1986 (generated 05 mai 2021). Available on the Internet: <<http://books.openedition.org/iheid/1767>>
- GABRIELLI (Francesco), « Il concetto della 'asabiyya nel pensiero storico de Ibn Khaldûn », in *Atti della Reale Accademia delle Scienze di Torino*, vol. LXV, 1930, p. 473-512.
- GARRIDO (Elisabeth), *Ibn Khaldûn, un pédagogue au XIVème siècle*, <https://www.meirieu.com/PATRIMOINE/ibnkhaldun.pdf>
- GROS (Martinez-Gabriel), *breve histoire des empires, Comment ils surgissent, comment ils s'effondrent*, Seuil, 2014.
- HADDAB (Mustapha), « Philosophie et savoir sociohistorique dans la pensée d'Ibn Khaldoun », *Insaniyat / إنسانيات* [En ligne], 49 | 2010, mis en ligne le 30 août 2012, consulté le 25 avril 2021. URL: <http://journals.openedition.org/insaniyat/4238>
- HIMMICH (Ben Salem), *Partant d'Ibn Khaldûn, penser la dépression*, Rabat, Edino, Éditions Anthropos, 1983.
- HORROUT (Claude), *Ibn Khaldûn, un islam des « Lumières »*. Paris : Les Éditions Complexe, 2006, 227 pp. Collection. Théorie politique.http://classiques.uqac.ca/contemporains/horrut-claude/ibn_khaldun_islam_des_lumieres/ibn_khaldun.html
- HUSSEIN (Taha), *Étude analytique et critique de la philosophie sociale d'Ibn Khaldûn*, Paris, Pédone, 1917
- IBN KHALDÛN, *Discours sur l'Histoire universelle*, Al Muqaddima, Thesaurus chez Vincent Monteil, Paris, Sindbad, 1997, 1132 p.

- IBN KHALDÛN, *Le Voyage d'Occident et d'Orient*, autobiographie, présenté et traduit de l'arabe par Abdesselam Cheddadi, Paris, Sindbad, 1re édition, 1980 ; 2e édition, Actes Sud, 1995, 318 p.
- IBN KHALDÛN, *Les Prolégomènes d'Ibn Khaldûn*, traduits en français et commentés par de Slane, préface de Gaston Bouthoul, Paris, Paul Geuthner, 1934
- IBN KHALDÛN, *Peuples et nations du monde*, Extraits des Ibar, traduit de l'arabe et présenté par Abdesselam Cheddadi, Paris, Sindbad, 1re éd. 1986, Actes Sud, 1995
- KHATIBI (Abdelkébir), « De la hiérarchie précoloniale. Le système khaldûnien », in *Chemins de traverse, essais de sociologie*, Rabat, OKAD, 2002, p. 135-183.
- KCHIR (Samia), MIOSSEC (Jean-Marie). *Ibn Haldûn: une vision dynamique de l'espace et de la société*, "Rocznik Orientalistyczny \Yearbook of Oriental Studies", 2016/1, 39-58.
- LAABABI Aziz (Mohamed), *Ibn Khaldûn*, Paris, Seghers, réédité sous le titre *Ibn Khaldûn, notre contemporain*, Paris, L'Harmattan, 1987.
- LABICA (Georges), *Le Rationalisme d'Ibn Khaldûn* (extraits de la Muqaddima), traduction de Jamel Eddine Bencheikh, Alger, Hachette, 1965.
- LABICA (Georges), *Politique et religion chez Ibn Khaldûn. Essai sur l'idéologie musulmane*, Alger, SNED, 1968.
- LACOSTE (Yves), *Ibn Khaldûn. Naissance de l'Histoire, passé du tiers-monde*, Paris, La Découverte, Syros, 1998
- LAOUST (Henri), « La pensée politique d'Ibn Khaldûn », in *Études islamiques*, XLVIII/2, 1980, p. 133-153.

- LAROUÏ (Abdallah), *Islam et Histoire. Essai d'épistémologie*, Paris, Albin Michel, 1999
- MAHIEU (François-Régis), SMIDA (Mounir) et CHAMEKH (Mokhtar), *Ethique et Conflits, leçons de la Muqaddima d'Ibn Khaldûn, Éthique et économique/Ethics and Economics*, 1, 2003 1 <http://ethique-economique.net/>
- MARC (Renaud Denoix de Saint), *L'État*, Puf, Paris, 2004
- MARCEL, (Ahano), "Laroui (Abdallah), *Islam et modernité*, 1987 [compte-rendu]", CEMOTI, Cahiers d'Études sur la Méditerranée Orientale et le monde Turco-Iranien Année 1988 /5, pp. 147-149, https://www.persee.fr/doc/cemot_07649878_1988_num_5_1_891_t1_0147_0000_2
- MARÇAIS (Georges), « La guerre vue par Ibn Khaldûn », in *Bulletin d'information du Gouvernement général de l'Algérie*, Alger, 1940, p. 456-468.
- MAROUANI (Albert), "L'apport d'Ibn Khaldûn à la pensée économique Essai de réévaluation critique", *Critique économique* n° 35. Hiver-printemps 2017
- MEDJAHED (Milouda) *Les retraductions françaises d'Al Moqqadima d'Ibn Khaldoun: étude paratextuelle des retraductions de Vincent-Mansour Monteil (1967) et d'Abdesselam Cheddadi (2002)*, Mémoire de maîtrise, Université de Montréal, 2016
- MEGHERBI (Abdelghani), *La Pensée sociologique d'Ibn Khaldûn*, Alger, Entreprise nationale du livre, 3e édition, 1983
- MENSIA (Mongia Arfa), « Ibn Khaldûn, une théorie de l'éducation en avance sur son temps », *Revue internationale d'éducation de Sèvres*, 79, 2018, 69-77.

- MERAD-BOUCHOUAREB (Elisabeth) "Ibn-Khaldoun : Origine Et Décadence Des États." *Revue Historique De Droit Français Et Étranger* (1922-), vol. 71, no. 4, 1993, pp. 585–594. JSTOR, www.jstor.org/stable/43850533. Accessed 1 May 2021.
- MEYSSA, (Ben Saad), « Ibn Khaldûn et la génération des êtres vivants : réception des textes et traductions françaises », *Bulletin d'histoire et d'épistémologie des sciences de la vie*, 2008/1 (Volume 15), p. 73-110. DOI : 10.3917/bhesv.151.0073. URL : <https://www.cairn.info/revue-bulletin-d-histoire-et-d-epistemologie-des-sciences-de-la-vie-2008-1-page-73.htm>
- M' HALLA (Moncef), *Lire la Muqaddima d' Ibn Khaldûn. Deux concepts-clés de la théorie khaldunienne : 'asabiya et taghallub (force et domination)*, Tunis, Centre de publication universitaire, 2007
- MONTEIL (Vincent), *Discours sur l'Histoire universelle (Al Muqaddima)*, 3 t., Beyrouth, Commission internationale pour la traduction des chefs-d'œuvre, 1967, 1428 p. ; réédité sous le même titre, Paris, Sinbad, 1999, 1132 p.
- NABLI, (Bélich), *L'État - Droit et Politique*, Broché, Paris 2017
- NASSAR (Nassif), *La pensée réaliste d'Ibn Khaldoun*, Paris, PUF, 1967, 2e édition, 1997.
- OUMLIL (Ali), *L'Histoire et son discours. Essai sur la méthodologie d'Ibn Khaldûn*, Rabat, Publication de la faculté des lettres et sciences humaines, SMER, 1982.
- PÉREZ (René), *La Voie et la Loi ou le Maître et le Juriste (Shifa al-sa' il li tahdhib-ai-masâ'il)*, traduit de l'arabe, présenté et annoté, Paris, Sindbad, 1991.
- PICARD (Élizabeth). (dir.), 2006, *La politique dans le monde arabe*, Paris, Armand Colin, Collection U

- POMIAN (Krzysztof), *Ibn Khaldûn au miroir de l'Occident*, Paris, Gallimard, « Bibliothèque des Histoires », 2006.
- SADIK (Ahmed), *Ibn Khaldûn, genèse de l'économie politique, apologie de la démocratie sociale*, Rabat, Éditions La Porte, 1992.
- SALEM (Lilia Ben), « Ibn Khaldoun et l'analyse du pouvoir : le concept de jâh », *SociologieS* [En ligne], Découvertes / Redécouvertes, Ibn Khaldoun, mis en ligne le 28 octobre 2008, consulté le 04 mai 2021. URL : <http://journals.openedition.org/sociologies/2623>
- SALIFOU (Bertrand), *Les chefs traditionnels et leur participation au pouvoir politique en Afrique: les cas du Burkina Faso et du Niger*, Thèse en Science Politique, Université de Reims Champagne-Ardenne, 2007
- SAYAH (Jamil), *L'Idée d'État d'Ibn Khaldûn à aujourd'hui*, Paris, L'Atelier de l'Archer, 2000
- SCHATZMILLER (Maya), *L'Historiographie mérinide. Ibn Khaldûn et ses contemporains*, Leiden, E. J. Brill, 1982
- SLAIBI (Howaida). *La recherche sociologique dans le monde arabe : approche thématique et évaluation méthodologique*. Sociologie. Université Paul Verlaine - Metz, 2009. Français. ffNNT : 2009METZ017Lff. fftel-01752634f
- SLANE (Baron de), *Les Prolégomènes d'Ibn Khaldûn, traduits en français et commentés*, 3 tomes, Paris, Paul Geuthner, 1934, préface de Gaston Bouthoul, t. 1, 486 p., t. 2, 493 p., t. 3, 573 p.
- SURDON (Georges), BERCHÉP (Léon), *Recueil de textes de sociologie et de droit public musulman contenus dans les Prolégomènes d'Ibn Khaldûn*, Alger, Imprimerie officielle, 1951

- TALBI (Mohammed), Ibn Khaldûn et l'Histoire, Tunis, Maison tunisienne de l'édition, 1973, 125 p. ; et « Ibn Khaldûn et le sens de l'Histoire », in *Studia Islamica*, XXVI, 1967, p. 73-148.
- TOYNBEE (A. J.), *A Study of History*, vol. 3 / 12, New York & London, Oxford 1947
- TRIKI (Fathi), *L'Esprit historien dans la civilisation arabe et islamique*, Publication de la faculté des sciences humaines et sociales, Tunis, Maison tunisienne de l'édition, 1986
- TURRONI (Giuliana), « 'Umrân: la civilisation dans la théorie khaldûnienne », in Houari Touati (éd.), *Encyclopédie de l'humanisme méditerranéen*, printemps 2014, URL = <http://www.encyclopedie-humanisme.com/?Umran>
- VON SCHMID (Johan), « Ibn Khaldûn, philosophe et sociologue arabe (1132-1406) », *Revue de sociologie*, Bruxelles, 1951, p. 237-253.
- YOUNG I. (Warren). "Ibn Khaldun et L'État Islamique." *Cahiers Internationaux de Sociologie*, vol. 55, Presses Universitaires de France, 1973, pp. 315–20,

L'auteur : Ergin Ergül est un ancien juge turc, commissionnaire de la Commission permanente indépendante des droits de l'homme (IPHRC) de l'Organisation de la coopération islamique (2012-2018) et juge ad hoc à la Cour européenne des droits de l'homme (2017-). Il enseigne actuellement la théorie de l'État et l'éthique judiciaire en tant que professeur agrégé à la faculté de droit de l'Université Medipol d'Ankara en Turquie. Il a publié plus de 40 livres, dont certains en anglais et en français. erginergul@gmail.com, ergin.ergul@ankaramedipol.edu.tr

Av. Zülal ÖZAÇMAK

EŞİTLİK İLKESİ VE İŞ HUKUKUNDA

İŞVERENİN

EŞİT DAVRANMA BORCU

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Eşitlik İlkesi ve İş Hukukunda İşverenin Eşit Davranma Borcu
Zülal Özaçmak

Hukuk Yayınları Dizisi – 3043

Birinci Baskı : Ocak, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8038 – 84 – 2

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Ay-bay Kirtasiye İnş. Gıda Paz. ve Tic. Ltd. Şti.

Sertifika No: 46661

Tel: (0 312) 472 58 55 - Ankara

KAYNAKÇA

- Aktay, N., Arıcı, K. ve Kaplan, E.T. (2010) *İş Hukuku*, 4.Baskı, İstanbul: Seçkin Kitabevi.
- Alpagut, G. (2006) *İş sözleşmesinin feshinde sosyal seçim yükümlülüğü mevcut mudur?*, Sicil İş Hukuku Dergisi, S:4, Aralık, ss.95-105.
- Anayasa Mahkemesi Kararları, Kazancı [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: <http://www.kazanci.com>, (Erişim Tarihi: 06.12.2020)
- Anayasa Mahkemesi Kararları, Anayasa Mahkemesi Kararlar Dergisi [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: <https://www.anayasa.gov.tr/tr/yayinlar/kararlar-dergisi/?yil=2020&q=>, (Erişim Tarihi: 20.02.2020)
- Anayasa Mahkemesi Kararları, Lexpera, [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: <https://www.lexpera.com.tr>, (Erişim Tarihi:25.05.2021)
- Armağan, S. (2011) *İslam Hukukunda Eşitlik, Faruk En-Nebhan*, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası, C:44, S:1-4, ss.325-341.
- Avrupa Sosyal Haklar Sözleşmesi*, T.C. Resmi Gazete, Sayı:20312, 14 Ekim 1989, [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: www.resmigazete.gov.tr, (Erişim Tarihi: 21.12.2020)
- Avrupa Sosyal Şartı*, T.C. Resmi Gazete, Sayı:26488, 09 Temmuz 2007, [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: www.resmigazete.gov.tr, (Erişim Tarihi: 28.12.2020)
- Aybay, R. (2006) *Açıklamalı İnsan Hakları Evrensel Bildirisi*, Ankara: TBB Yayınları, [Çevrimiçi], Erişim Adresi: <http://tbbayinlari.barobirlik.org.tr/TBBBooks/iheb.pdf>, (Erişim Tarihi: 06.12.2020).
- Azarkan, E. ve Benzer, E. (2018) *BM Engelli Kişilerin Haklarına Dair Sözleşme Ve Türkiye De Engelli Hakları*, Dicle Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, S:38, ss.3-5.
- Bakırcı, K. (2006) *İş Güvencesi Kapsamındaki İşçilerin Doğrudan Tazminat Talep Hakları ve Kötüniyet veya Sendikal Tazminat ile Ayrımcılık Tazminatı İlişkisi*, Sicil İş Hukuku Dergisi, S:2, ss.114-121.

- Birleşmiş Milletler Antlaşması*, T.C. Resmi Gazete, Sayı: 7462, 21 Mart 1950 [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: www.resmigazete.gov.tr, (Erişim Tarihi: 15.12.2020)
- Birleşmiş Milletler Ekonomik Sosyal ve Kültürel Haklar Sözleşmesi*, T.C. Resmi Gazete, Sayı: 25196, 11 Ağustos 2003[Çevrimiçi]. Erişim Adresi: www.resmigazete.gov.tr (Erişim Tarihi: 15.12.2020)
- Birleşmiş Milletler Engelli Kişilerin Haklarına Dair Uluslararası Sözleşme*, T.C. Resmi Gazete, Sayı:27288, 27 14 Temmuz 2009, [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: www.resmigazete.gov.tr, (Erişim Tarihi: 17.12.2020)
- Birleşmiş Milletler Kadına Karşı Her Türlü Ayrımcılığın önlenmesi Sözleşmesi*, T.C. Resmi Gazete, Sayı: 18898, 14 Ekim 1985 [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: www.resmigazete.gov.tr, (Erişim Tarihi: 15.12.2020)
- Bozkurt, M. (2020) *İşverenin Eşit Davranma Borcu*,1.Baskı, Ankara: Seçkin Yayınları.
- Caniklioğlu, N. (2016) *İş Kanunu'nun 10. Yılında Belirli Süreli İş Sözleşmesi İle Kısmi Süreli İş Sözleşmesi Ve Uygulamada Yaşanan Sorunlar*, 10. Yılında 4857 Sayılı İş Kanunu (Uygulama Sorunları ve Çözüm Önerileri) Sempozyumu, Ankara.
- Civan, O. E. (2017) *Yeni Düzenlemeler Çerçevesinde Meslek Edinilmiş Ödünç (geçici iş ilişkisi)*, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C:66, S:2, ss.311-397.
- Çelik, N. (2003) *İş Hukuku Dersleri*, 16.Baskı, İstanbul: Beta Yayınları.
- Çelik, N. (2006) *İşletmenin, İşyerinin veya İşin Gereklere Sebebiyle İş Sözleşmesinin Feshinde Eşit Davranma Borcu*, Sicil İş Hukuku Dergisi, Yıl:1, S: 4, Aralık, ss.5-12.
- Çelik, N. (2007) *İşçilerin İşten Çıkarılmalarında İhbar ve Kıdem Tazminatları Dışında İsteyebilecekleri Tazminatlara İlişkin Sorunlar*, Legal İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukuku Dergisi, S:14, s.159-165.
- Çelik, N. (2007) *İş Hukuku Dersleri*, 20.Baskı, İstanbul: Beta Yayınları,
- Çil, Ş. (2007) *4857 Sayılı İş Kanunu Şerhi*, C:1, Ankara: Turhan Kitabevi.
- Çolakoğlu, E. (2011), *Türk İş Hukukunda İşverenin Eşit Davranma Borcu*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, T.C. Selçuk Üniversitesi.
- Demircioğlu, M., Centel,T. (2003) *İş Hukuku*, 9.Baskı, İstanbul: Beta Yayınları.

- Demirel E.T., Tilkici M. ve Çetin C. (2011) *Türk İş Yaşamında Ayrımcılık, 1.Baskı* Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Deveci, Z. S. (2020) *İş Hukukunda İşverenin Eşit Davranma Borcu Ve Özellikle İş Sözleşmesinin Feshi Açısından Önemi*, İzmir Barosu Dergisi, S:Mayıs, ss.33-34.
- Doğan Yenisey, K. (2006), *İş Kanununda Eşitlik İlkesi Ve Ayrımcılık Yasağı. İşyerinde Psikolojik Taciz, Cinsel Taciz, Eşitlik İlkesi Ve Ayrımcılık Yasağı Semineri, Çalışma Ve Toplum Dergisi, S:11, s.69-71.*
- Doğan Yenisey, K. (2016), *Yeni Bir Tasarı Işığında Mesleki Faaliyet Olarak Geçici İş İlişkisi ve Geçici İş İlişkisi, Prof. Dr. Turhan Esener Armağanı, I, İş Hukuku Uluslararası Kongresi, ss.133-171.*
- Doğan, G. (2014) *Ayrımcılık Tazminatı-Sendikal Tazminat (Dayandıkları Esaslar ve Farklılıkları*, Ankara Barosu Dergisi, S:1, ss.371-378
- Engelliler Hakkında Kanun*, T.C. Resmi Gazete, Sayı:25868, 7 Temmuz 2005, [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: www.resmigazete.gov.tr, (Erişim Tarihi: 27.01.2021)
- Ertürk, Ş. (2008) *Uluslararası Belgeler ve Avrupa Birliği Direktifleri Işığında Çalışma Hayatımızda Kadın Erkek Eşitliği*, 1.Baskı, Ankara: Belediye İş Sendikası.
- Gençcan, Ö. U. (2007) *Türk Medeni Kanunu: Bilimsel Açıklama-İçtihatlar-İlgili Mevzuat*, C:1, Ankara: Yetki Yayınları.
- Gören, Z. (2016), *Genel Eşitlik İlkesi*, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, C:22, S:3, ss.3279-3301.
- Gözler, K. (2016) *Türkiye Cumhuriyeti Anayasası*, 8.Baskı, Bursa: Ekin Kitabevi Yayınları.
- Gülmez, M. (2009) *İnsan Hakları ve Avrupa Birliği Hukukunda Ayrımcılığın Kaldırılması ve Türkiye*,1.Baskı, Ankara: Belediye-İş Yayınları.
- Gülmez, M. (2010) *İnsan Haklarında Ayrımcılık Yasaklı Eşitlik İlkesi: Aykırı Düşünceler*, Çalışma ve Toplum Dergisi, Yıl:2010, S:2, ss.217-222.
- Günay, C. İ. (2005) *İş Kanunu Şerhi (Açıklama-Yargı Kararları-İlgili Mevzuat)*, C:1, Ankara: Yetkin Hukuk Yayınları.
- Güzel, A. ve Ertan, E. (2007) *Karşılaştırmalı Hukukta ve Türk Hukukunda Sosyal Seçim Ölçüler*, Legal İş ve Sosyal Güvenlik Hukuku Dergisi, C:4, ss.15-22.

- ILO 100 Sayılı Ayrı İş İçin Erkek ve Kadın İşçiler Arasında Ücret Eşitliği Hakkındaki Sözleşme, T.C. Resmi Gazete, Sayı:12484, 22 Aralık 1966, [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: www.resmigazete.gov.tr, (Erişim Tarihi: 17.12.2020)
- ILO 111 Sayılı İş ve Meslek Bakımından Ayrım Hakkında Sözleşme, T.C. Resmi Gazete, Sayı:12484, 22 Aralık 1966, [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: www.resmigazete.gov.tr, (Erişim Tarihi: 17.12.2020)
- ILO 158 Sayılı Hizmet İlişkisine İşveren Tarafından Son Verilmesi Hakkındaki Sözleşme, T.C. Resmi Gazete, Sayı:21964, 18 Haziran 1994, [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: www.resmigazete.gov.tr, (Erişim Tarihi: 21.12.2020)
- İnceoğlu, S. (2006) *Türk Anayasa Mahkemesi ve İnsan Hakları Avrupa Mahkemesi Kararlarında Eşitlik ve Ayrımcılık Yasağı*, Çalışma ve Toplum Dergisi, S:4 s.45-46.
- İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi*, T.C. Resmi Gazete, Sayı:7217, 27 Mayıs 1949, [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: www.resmigazete.gov.tr, (Erişim Tarihi: 15.12.2020)
- İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi Kararları, Lexpera [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: <https://www.lexpera.com.tr> (Erişim Tarihi:25.05.2021).
- İş Kanunu*, T.C. Resmi Gazete, Sayı:25134, 10 Haziran 2003, [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: www.resmigazete.gov.tr, (Erişim Tarihi: 25.01.2021).
- İş Kanunu'na İlişkin Çalışma Süreleri Yönetmeliği*, T.C. Resmi Gazete, Sayı:25425, 06 Nisan 2004, [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: www.resmigazete.gov.tr, (Erişim Tarihi: 12.06.2021).
- Kandemir, M., Yardımcıoğlu, D. (2014) *İş Hukukunda Eşitlik İlkesi*, Dicle Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C:19, ss.25-35.
- Kaplan, T. S. (2017) *İş Hukukunda Eşitlik İlkesi Ve Cinsiyet Ayrımcılığı*, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, Özel Sayı, ss.236-240.
- Karademir, A., Ekinci, H. (2017) *İşçilik Alacakları*, 1. Baskı, Seçkin Yayıncılık.
- Karagöz, V. (2012) *İş Hukukunda Ayrımcılık Tazminatı*, Erzincan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Kasım, C:5, S:1, ss.61-69.
- Karakurt, H. (2016) *culpa in contarendo* [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: https://hakankarakurt.wordpress.com/2016/10/03/culpaincontrahendo/#_ftn5, (Erişim Tarihi:06.03.2021).

- Karaman, H. (2007) *Kur'an Yolu Tefsiri*, C:5, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları.
- Karan, U. (2015). *Bireysel Başvuru Kararlarında Ayrımcılık Yasağı ve Eşitlik İlkesi*, Anayasa Yargısı Dergisi, S:32, ss.238-239.
- Kaya, P. A. (2014) *Çalışma Hukukunda Eşitlik Ve Ayrımcılık*, 1.Baskı, Ankara: Siyasal Kitabevi.
- Kuru, B., Arslan, R. ve Yılmaz, E. (2015) *Medeni Usul Hukuku Ders Kitabı*, 25.Baskı, Ankara: Beta Yayınları.
- Metin, Y. (2002) *Avrupa Birliği Temel Haklar Şartı*, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi, C:57, S:4, ss.35-40.
- Mollamahmutoğlu, H. (2008) *İş Hukuku*, 3.Baskı, Ankara: Turhan Kitabevi.
- Mollamahmutoğlu, H., Astarlı, M. ve Baysal, U. (2019) *İş Hukuku Ders Kitabı*, 3.Baskı, İstanbul: Lykelon Yayınları.
- Muhasebe Web (2021) *Basın İş Kanunu kapsamındaki işçiler* [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: <https://www.muhasbeweb.com/>, (Erişim Tarihi: 30.01.2021).
- Muzır, E. (2020) *İşverenin Eşit Davranma Borcu*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi.
- Narmanlıoğlu, Ü. (2014) *İş Hukuku, I, Ferdi İş İlişkileri*, 5.Baskı, İstanbul: Yetkin Yayınları
- Nazlı, S. (2016) *İş Kanunu'nda Düzenlenen Eşit Davranma İlkesi Ve Uygulama Sorunları Üzerine Değerlendirmeler*, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası, C:74, ss.572-575.
- Odaman, S. (2009) *Ayrımcılık Tazminatının Diğer Tazminatlarla Birlikte Mevcudiyeti Sorunu Üzerine Görüşler*, Sicil Hukuk Dergisi, S:14, ss.77-83.
- Okur, Z. (2016) *İş Uyuşmazlıklarında İşçi Lehine İspat Kolaylığı* [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/iuhfm/issue/29863/322609>, (Erişim Tarihi: 13.02.2021).
- Özdemir, S. S. (2019) *Kadın Hakları Bağlamında Türkiye'de Pozitif Ayrımcılık İlkesi*, 1.Baskı, İstanbul: On İki Levha Yayıncılık.
- Özkaraca, E. (2018) *Özel İstihdam Bürosu Aracılığıyla Geçici İş İlişkisi*, İstanbul Barosu İş Hukukuna İlişkin Sorunlar ve Çözüm Önerileri 21. Toplantısı, 1.Baskı, İstanbul: Oniki Levha Yayıncılık.

- Özveri, M. (2005) *Bireysel Sendika Özgürlüğünün Korunması: Sendikal Tazminat ve Yargı Kararları*, Legal İş ve Sosyal Güvenlik Hukuku Dergisi, S:8, ss.1531-1539.
- Pekcanitez, H., Atalay, O. ve Özekes, M. (2005) *Medeni Usul Hukuku*, 4.Baskı, Ankara: Yetkin Yayınları.
- Pusmaz, D. (1999) *Temiz Toplumun Oluşumunda Temel Prensipten Eşitlik İlkesine Dini Bakış*, Diyanet Dergisi, S:Eylül, ss.51-55.
- Roma Anlaşması*, T.C. Resmi Gazete, Sayı:16047, 4 Eylül 1977, [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: www.resmigazete.gov.tr, (Erişim Tarihi: 17.02.2021)
- Selvi, M. (2014) *Uluslararası Kuruluşların Türkiye'deki Sosyal Güvenlik Mevzuatının Oluşmasındaki Etkileri*, Yayınlanmamış Uzmanlık Tezi, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı.
- Sendikalar Ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu*, T.C. Resmi Gazete, Sayı:28460, 7 Kasım 2012, [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: www.resmigazete.gov.tr, (Erişim Tarihi: 26.02.2021), md.25/2.
- Sümer, H.H. (2018) *Temel İş Kanunları*, 7.Baskı, Ankara: Seçkin Yayıncılık
- Süzek, S. (2020) *İş Hukuku*, 19.Baskı, İstanbul: Beta Yayıncılık
- Şenel, A. (1969) *Eski Yunanda Eşitlik ve Eşitsizlik Üstüne: Doktora Tez Özetleri* Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi, C:24, S:3, ss.1-5.
- Şener, B. (2011) *İş Sözleşmesinin Feshinde Eşit İşlem Borcu*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi
- T.C. Anayasası*, T.C. Resmi Gazete, Sayı:17844, 20 Ekim 1982, [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: www.resmigazete.gov.tr, (Erişim Tarihi: 10.01.2021)
- Temizel, Z. (2021) *Geçici İş İlişkisi*, Erişim Adresi: <https://www.hakimeisikli.av.tr/is-hukuku-gecici-is-iliskisi/>, (Erişim Tarihi: 11.05.2021).
- Tuncay, A.C. (2006) *İş Hukukunda Eşit Davranma İlkesi. İş Ve Sosyal Güvenlik Hukuku Sorunlar Ve Çözüm Önerileri*, Galatasaray Üniversitesi-İstanbul Barosu 2006 Yılı Toplantısı, 1.Baskı, İstanbul: İstanbul Barosu Yayınları.
- Tuncay, A.C. (1982) *İş Hukukunda Eşit Davranma İlkesi*, 1.Baskı, İstanbul: İstanbul Üniversitesi Fakülteler Matbaası,
- Tuncay, C. (2007) *İş Hukukunda Eşit Davranma İlkesi, İş ve Sosyal Güvenlik Hukuku: Sorunlar ve Çözüm önerileri*, 1.Baskı, İstanbul: İstanbul Barosu Yayınları,

- Tunçomağ, K., Centel, T. (2015) *İş Hukukunun Esasları*, 7.Baskı, İstanbul: Beta Yayınları.
- Türk Ceza Kanunu*, T.C. Resmi Gazete, Sayı:25611, 12 Ekim 2004, [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: www.resmigazete.gov.tr, (Erişim Tarihi: 25.01.2021).
- Türk Dil Kurumu Sözlüğü (2021) *Pozitif Ayrımcılık* [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: <https://sozluk.gov.tr/>, (Erişim Tarihi: 13.02.2021).
- Türk Hukuk Sitesi (2020), Yargıtay Hukuk Genel Kurulu, Esas: 2009/9485, Karar: 2009/598 Erişim Adresi: <http://www.turkhukuk sitesi.com/serh.php?did=8738>, (Erişim Tarihi: 01.01.2020).
- Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu*, T.C. Resmi Gazete, Sayı:29690, 20 Nisan 2016, [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: www.resmigazete.gov.tr, (Erişim Tarihi: 12.01.2021).
- Türk İş (2020) *Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu, 4857 Sayılı İş Kanunu Ve Gerekçesi* [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: <http://www.turkis.org.tr/dosya/R9u5NtHtxPP3.pdf>, (Erişim Tarihi: 20.12.2020).
- Tüzünkan, D. (2016) *Kadın İşgücüne Yönelik ILO Sözleşmeleri ve Uygulanırlığı: Mevzuatlar Açısından Türkiye İtalya Karşılaştırılması*, Kastamonu Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, S:12, s.317-318.
- Uşan, F. (2005) *İş Sözleşmesinin Feshinde İşverenin Eşit Davranma Borcu Var mıdır?*, Legal İş ve Sosyal güvenlik Hukuku Dergisi, S:8, ss.1630-1637.
- [Wikipedia]. (2021) *Alt İşveren* [Wiki Makalesi]. Erişim Adresi: <https://tr.wikipedia.org/>, (Erişim Tarihi: 04.05.2021).
- Yargıtay Kararları, Yargıtay Bilgi Bankası, [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: <https://karararama.yargitay.gov.tr/> (Erişim Tarihi: 17.03.2021).
- Yargıtay Kararları, Kazancı, [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: <http://www.kazanci.com> (Erişim Tarihi:16.05.2021).
- Yenisey, K.D. (2006) *İş Hukukunda Eşitlik İlkesi ve Ayrımcılık Yasağı*, Çalışma ve Toplum Dergisi, Yıl:2006, S:4, ss.69-70.
- Yıldız, G. B. (2008) *İşverenin Eşit İşlem Yapma Borcu*, 1.Baskı, Ankara: Yetkin Yayınları.
- Yıldız, G. B. (2013) *Türk İş Hukukunda Orantılılık İlkesi*, Prof. Dr. Polat Soyer'e Armağan, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C:15, Özel Sayı, ss.681-707.

- Yuvalı, E. (2012) *İşçinin Kişisel Özellikleri Bakımından İşverenin Eşit Davranma Borcu*, 1.Baskı, Ankara: Turhan Yayınları.
- Yuvalı, E. (2013) *4857 Sayılı İş Kanunu'nun ve İlgili Mevzuatın Kadın İşçiler ile İlgili Hükümlerine Genel Bir Bakış*, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, S.106, ss.94-96.
- Yüksel, A. (2021) *İşçinin yükümlülüğüne aykırı davranışta bulunmasının sonuçları* [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: <https://www.dunya.com/kose-yazisi/iscinin-yukumlulugune-aykiri-davranista-bulunmasinin-sonuclari-ii/4836>, (Erişim Tarihi: 10.01.2021).

Dr. Talha ÖVET

KOLLUĞUN BAŞUCU KİTABI

Açıklamalı Kolluk Görev ve Yetkileri
Kolluk Yetkilerinde Uygulanacak Prosedür
Suç Çeşitlerine Göre Kolluğun Soruşturma Teknikleri
İfade ve Bilgi Almada Sorulacak Sorular
Kabahatler Kanunu ve Kolluk Yetkileri
TCK'da Uzlaşmaya Tabi Suçlar Listesi
Soruşturma Dosyasında Bulunacak Belgeler
Örnek Fezleke
Güncel Mevzuat
Örnek Belge ve Tutanaklar

6. BASKI

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Kolluğun Başucu Kitabı

Talha Övet

akadem25@yahoo.com

Hukuk Yayınları Dizisi – 1800

Altıncı Baskı : Ocak, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8038 – 85 – 9

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara

Tel : (0312) 231 17 00

Fax : (0312) 231 17 10

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : adalety@adaletyayinevi.com

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C

(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul

Tel : (0216) 305 72 81

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Salmat Basım Yayım Ambalaj San. Tic. Ltd. Şti.

Sertifika No: 47771

Tel: (0312) 341 10 24 - Ankara

KAYNAKÇA

- AKDOĞAN, Hüseyin ve Yasin KÖSE, "Türk ve ABD Polis Teşkilatlarının Zor Kullanma Politikalarının Karşılıklı Olarak İncelenmesi", **İnsan Hakları Yıllığı**, Cilt 29, 2011, 1-15.
- ALPERT, Geoffrey - Smith, William (1994), "How Reasonable is the Reasonable Man?: Police and Excessive Force", *The Journal of Criminal Law and Criminology*, Cilt 85, No: 2, 481-501.
- ALPERT, Geoffrey ve Roger Dunham. "The Force Factor: Measuring Police Use of Force Relative to Suspect Resistance", Washington, **Police Executive Research Forum**, 1997.
- ALPERT, Geoffrey P. ve Roger G. DUNHAM, *Understanding Police Use of Force*, Cambridge, Cambridge University Press, 2004.
- ASLAN, Ahmet, **C. Savcısı ve Soruşturma**, Güncellenmiş 3. Baskı, Legal Yayınevi, İstanbul, 2015.
- AYDIN, A. Hamdi, **Polis Meslek Hukuku**, Ankara, 1996.
- BAYTEMİR, Erdal , **Cinsel Dokunulmazlığa Karşı Suçlar**, Adalaet Yayınevi, Ankara, 2018.
- BITTNER, Egon. **The Functions of the Police in Modern Society**, Rockville, MD: National Institute of Mental Health, 1970.
- BM, 1990, Kanun Adamlarının Zor ve Silah Kullanmalarına Dair Temel Prensipler.
- CRANK, John P. **Understanding Police Culture**, Cincinnati, Anderson Publishing, 1998.
- DEMİR, C.Korhan, Engin AVCI ve Talha ÖVET, "Hukuki Metinlerden Uygulamaya Kolluk Zor Kullanma Modeli", *Güvenlik Çalışmaları Dergisi*, C.17, S.1.
- DEMİRBAŞ, Timur, **Sanığın Hazırlık Soruşturmasında İfadesinin Alınması**, İzmir, 1996.
- DEMİRBAŞ Timur, **Soruşturma Evresinde Şüphelinin İfadesinin Alınması**, Seçkin Yayıncılık, Güncellenmiş 4. Baskı,Ankara, 2015.
- DOĞAN, Duygu Çağlar, "*Ceza Muhakemesinde Adli Arama*", *TBB Dergisi*, 1011 (92).
- DÖNMEZER, Sulhi ve ERMAN, Sahir, **Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku**, Genel Kısım, Cilt.1.2.3, 12.Bası, Beta Yayınları, İstanbul, 1999.
- DUTERTRE, Gilles, **Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi İçtihatlarından Alıntılar**, 2005.
- EKERBİÇER, Beytullah, *Adli Polisin El Kitabı*, Seçkin Yayınları, Güncellenmiş 2. Baskı, Ankara, 2015
- EROĞLU, Seval, **Çalışma Mevzuatımızda Para Cezaları**, Mercek, 2004
- ERYILMAZ, M. Bedri ve Ayhan BOZLAK, "Hukukumuzda Zor ve Silâh Kullanma Yetkisi", **TBB Dergisi**, Sayı 83, 2009, 223-277.

- ERYILMAZ, M.Bedri, "Önleme araması ve Uygulamada Karşılaşılan Problemler", mesutbedrieryilmaz.blogspot.com/.../onleme-aramasi-ve-uygulamda.htm (E.T: 12.12.2014),
- FEYZİOĞLU, Metin, **Ceza Muhakemesi Hukukunda Tanıklık**, Ankara 1996.
- GEDİKLİ, Mustafa. **Savunma Taktikleri, Orantılı Güç Kullanma Uygulamaları**, Ankara, Adalet Yayınevi, 2010.
- GEDİKLİ, Mustafa. **Durdurma, Kontrol, Arama ve Yakalama Uygulamaları**, Ankara, Adalet Yayınevi, 2010.
- GEDİKLİ, Mustafa. **Zor ve Silâh Kullanma Uygulaması**, Ankara, Polis Akademisi Yayınları, 2012.
- GELLER, William, "Officer Restraint in the Use of Deadly Force: the Next Frontier in Police Shooting Research", **Journal of Police Science and Administration**, Cilt.10, No: 2, 1985, 151-177.
- GELLER, William - Toch, Hans (1995), "Improving Our Understanding and Control of Police Abuse of Force: Recommendations for Research and Action", Geller, William and Toch, Hans (Eds), *And Justice for All: Understanding and Controlling Police Abuse of Force*, Police Executive Research Forum Washington, DC, 1995, s. 277-337.
- GEMALMAZ, M. Semih, **İnsan Hakları Komitesinde Yaşam Hakkı ve İşkence Yasağı**, 2002.
- GÜNAY, Mehmet, "6284 Sayılı Kanuna Göre Koruyucu Ve Önleyici Tedbirler," TAAD, Yıl:3, Sayı:10 (Temmuz 2012),
- GÜNDOĞAN, Kadir ve Cihan KOÇ, Coşkun ÖZBUDAK. **Kolluğun Önleyici ve Adli Görevleri**, 8'inci baskı, Ankara, Sözkese Matbaası, 2013.
- GÜZELOĞLU, T. **Kolluğun Kuvvet ve Silah Kullanma Yetkisi**, Ankara: Seçkin Yayınevi, 2008.
- HABERFELD, Maria R. **Critical Issues in Police Training**, New Jersey, Pearson Education, 2002.
- İçişleri Bakanlığı, 2002, İçişleri Bakanlığının 21.10.2002 tarihli, "Trafik Kontrolleri ve Şerit Daraltma Yöntemlerine İlişkin Yönerge", Ankara.
- İNCİ, Z. Özen, "Ceza Muhakemesi Hukukunda Teşhis", TBB Dergisi, Sayı 85, 2009.
- KARAGÜLMEZ, Ali, **Suç Olmaktan Çıkarma-İdari Para Cezaları-Açıklamalı Kabahatler Kanunu**, Seçkin Yayınları, Ankara, 2005.
- KILIÇKAYA, Necati, **Hırsızlık Suçlarını Soruşturma Tekniği**, Samsun, 1998.
- KOÇER, Abdulkadir, **İfade Alma ve Çeşitli Suçlarda Soruşturma Usulleri**, Sistem Ofset Yayıncılık, Ankara, 2014
- KUNTER, Nurullah - Feridun Yenisey, **Muhakeme Hukuku Dalı Olarak Ceza Muhakemesi Hukuku**, 11. Baskı, İstanbul 2000.
- MERAN, Necati, **Kabahatler Kanunu ve Kabahat İçeren Kanunlar**, Adalet Yayınevi, Ankara, 2008.
- Milwaukee Police >Department, "Use of Force Standard Operating Procedure", 01 Ocak 2013, <<http://city.milwaukee.gov/ImageLibrary/Groups/mpdAuthors/SOP/USEOFFORCE-460.pdf>>, 21 Ekim 2013.

- MKE, 2006, Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumu Silah Fabrikası Müdürlüğü'nün, 23.06.2006 tarih ve B 04 2 MKE 207 00 06 0117/214 sayılı yazının eki, "Kamyon ve Araba Lastiğine Çeşitli Çap Fişeklerle Atış Yapılarak Lastiğin İçine Konulan Madde Sayesinde Merminin Girdiği Yerlerden Sözkonusu Madde Tarafından Kapatıp Kapatılmamasının İncelenmesi" konulu Rapor.
- Organization for Security and Co-operation in Europe, "The European Code of Police Ethics", 19 Eylül 2001, <<http://polis.osce.org/library/f/2687/500/CoE-FRA-RPT-2687-EN-500>>, (Erişim Tarihi: 23 Kasım 2013).
- OSMANOĞLU, M. Kerem, **Polisin Zor Kullanma Yetkisi ve İnsan Hakları**, İstanbul, Beta Basım, 2012.
- ÖZBEK, Veli Özer, **Ceza Muhakemesi Hukuku**, Ankara 2006.
- ÖZCAN, Sedat, AİHM Kararlarında Toplumsal Olaylara Müdahale, www.caginpolisi.com.tr/106/40-41.htm,(Erişim tarihi, 30.12.2013).
- ÖZCANLI, Tuncay, **Avrupa Birliği Sürecinde Kamu Düzenine Yönelik Toplumsal Olaylarda Polisin Yeni Rolü**, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), 2011.
- ÖZGENÇ, İzzet, **Ceza Hukukunda Genel Hükümler**, 4. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2009.
- POLAT, Halil, **Cumhuriyet Savcısının El Kitabı**, 5. Baskı, Adalet Yayınevi, 2015.
- SEVİNDİK, Mürsel, Polis Savunma Taktikleri Teori ve Pratik, 3. Baskı, Ankara, Başkent Ofset, 2009.
- SKOLNICK, Jerome H. ve James J. FYFE, **Above the Law: Police and the Excessive Use of Force**, New York, Free Press, 1993.
- SOLMAZ, Ramazan, Halil Polat, **Adli Kolluk El Kitabı**, Düzce, Ağustos 2013.
- ŞEKERCİOĞLU, Metin. **Kolluğun Yargısal Görevleri Hakkında Kılavuz**, Ankara, 1980.
- ŞEN, E Ersan: Türk Hukuku'nda Telefon D inleme-Gizli Soruşturmacı-X Muhbir, 4. Baskı, Ankara, 2010.
- ŞENEL, A. Turhan, **Modern Soruşturma Teknikleri**, Emel Matbaacılık Sanayi, Ankara, 1973.
- TBMM Tutanakları**, "Polis Vazife ve Salahiyet Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ile Adalet Komisyonu Raporu", 2007, Dönem: 22, Yasama Yılı: 5, <<http://www.tbmm.gov.tr/sirasayi/donem22/yil01/ss1437m.htm>>, (Erişim Tarihi: 20.11.2013).
- TERRILL, William. **Police Coercion**, New York, LFB Scholarly Publishing, 2001.
- TEZCAN, Durmuş -M.Ruhan ERDEM-Oğuz SANCAKDAR, **AİHS ve Türkiye'nin İnsan Hakları Sorunu**, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2002.
- TEZCAN, Durmuş, Mustafa Ruhan Erdem, Oğuz Sancaktar, Rifat Murat Önok, **İnsan Hakları El Kitabı**, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2010.
- TİĞLİ, Hüseyin, "Ailenin Korunmasına Dair Kanun'da Yer Alan Tedbirler Ve Bunları Uygulanması", TAAD, C.1, Y.2, S.5, Nisan-2011.
- TOSUN, Kerim -Mustafa Artuç, **Türk Hukukunda Suçlar ve Kabahatler ile Açıklamalı-İçtihatlı Tüm Özel Ceza Yasaları**, C.2, Ankara, 2008.

- TURHAN, Faruk, **Ceza Muhakemesi Hukuku**, Isparta 2006.
- Türk Hukukunda İnsan Ticareti Suçu El Kitabı**, 2. Baskı, Ankara, 2009
- YENİDÜNYA, A. Caner, **İnsan Ticareti Suçu** (TCK m.80), Turhan Kitabevi Yayınları, Ankara, 2007
- YENİSEY, Feridun, "Elkoyma Kararını veya Emrini Verme Yetkisi", www.caginpolicisi.com.tr/eski_sitemiz/151/4-5-6-7-8.htm (E.T., 12.10.2015).
- YENİSEY, Feridun, *Kolluk Hukuku*, Beta Yayınları, 2. Baskı, İstanbul, 2015.
- YILDIZ, Ali Kemal, "*Ceza Muhakemesi Hukukunda Yakalama ve Gözaltına Alma*", SÜHFD 2006, C. XIV, S. 1.
- YILMAZ, Mustafa, **Polisin Zor Kullanma Yetkisi**, (*Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi*), Diyarbakır, 2007.
- WURTENBERGER, Thomas, **Tehlike Kavramı ve Alman Uygulaması Ekseninde Kolluk Hukuku**, (*çev. Feridun Yenisey*), EGM Basımevi Ş.Md.lüğü, 2008.
- United Nations Human Rights**, "Code of Conduct for Law Enforcement Officials", 17 Aralık 1979, <<http://www.ohchr.org/EN/ProfessionalInterest/Pages/LawEnforcementOfficials.aspx>>, (Erişim Tarihi: 19.11.2013).
- United Nations Rule of Law**, "Basic Principles on the Use of Force and Firearms by Law Enforcement Officials", 1990, <<http://www.unrol.org/doc.aspx?d=2246>>, (Erişim Tarihi: 24.11.2013).
- University of Colorado Denver, "Use of Force and Force Paradigm", 2 Mart 2009, <<http://www.ucdenver.edu/about/departments/UniversityPolice/AboutUs/PoliciesProceduresGuidelines/Documents/506%20Use%20of%20Force%20and%20Force%20Paradigm.pdf>>, 21 Ekim 2013.
- www.ultrasel.com.tr/MasterPage.aspx?PageID=10&PageType=5&SubPage=ShowContentIN&Page=5 (*Erişim tarihi: 11.11.2013*)
- <http://www.caginpolicisi.com.tr/goz-yasartici-gaz-kullanimina-aihmnin-bakisi/>, (*Erişim Tarihi: 30.12.2013*).

MEVZUAT

- AİHS, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi
- CMK, 5271 Sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu.
- PVSK, 2559 Sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu.
- TCK , 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu.
- KMK, 5607 Sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu.
- JTGKY, 2803 Sayılı Jandarma Teşkilat, Görev Ve Yetkileri Kanunu.
- 6284 Sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun.
- 3071 Sayılı Orman Kanunu.
- KK, Kabahatler Kanunu.
- AÖAY (2015), Adli ve Önleme Aramaları Yönetmeliği.
- YGAİAY (2015), Yakalama Gözaltına Alma ve İfade Alma Yönetmeliği.

Dr. Aydın Alber YÜCE
Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Ticaret Hukuku Anabilim Dalı

ŞİRKETLER HUKUKU

DERS NOTLARI

Genel Hükümler

- Adî Şirket • Kollektif Şirket • Adi Komandit Şirket
- Anonim Şirket • Limited Şirket • Paylı Komandit Şirket
- Kooperatif Şirket
- Yapısal Değişiklikler • Şirketler Topluluğu

ADALET YAYINEVİ
Ankara – 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Şirketler Hukuku Ders Notları

Aydın Alber Yüce

Hukuk Yayınları Dizisi – 3050

Birinci Baskı : Ocak, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8038 – 87 – 3

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Meteksan Matbaacılık ve Teknik Sanayi Ticaret A.Ş
Beytepe Köyü Yolu No:3
06800 Çankaya/Ankara
Sertifika No: 46519

KAYNAKLAR

- Abdelfatah, Sema, Tüzel Kişiliği Olmayan Ortaklıklarda Yönetim, Ankara 2017.
- Adıgüzel, Burak, Sermaye Piyasası Hukuku, 3. Baskı, Ankara 2019.
- Akdağ Güney, Necla, Anonim Şirket Yönetim Kurulu, İstanbul 2012.
- Akipek, Jale G./Akıntürk, Turgut/Ateş Karaman, Derya, Türk Medenî Hukuku Kişiler Hukuku, 9. Baskı, İstanbul 2012.
- Aksu Özkan, Raziye, "Yargıtay Kararları Işığında Limited Şirkette Pay Devrinin Ortağın Kamu Borçlarına Etkisi", Hacettepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 10 (1), Y. 2020.
- Al Kılıç, Şengül, "Anonim Şirketlerde Pay Sahiplerinin Tasfiye Payı Alma Hakkı", Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 23, S. 4, Y. 2019.
- Altenburger, Peter R./Calderan, Massimo/Lederer, Werner, Schweizerisches Umstrukturierungsrecht Ein Handbuch zum Fusionsgesetz, zur Handelsregisterverordnung und zum Steuerrecht, Zürich 2004.
- Altmeyen, Holger, Gesetz betreffend die Gesellschaften mit beschränkter Haftung-Kommentar, 10. Auflage, München 2021. (Anılış: Altmeyen GmbHG, §-, N. -)
- Ansay, Tuğrul, Anonim Şirketler Hukuku, 3. Baskı, Ankara 1970.
- Antalya, Gökhan, Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Cilt I, İstanbul 2012.
- Arı, Zekeriyya, Anonim Şirketlerin Denetimi, Bursa 2019.
- Atakan, Murat Can, "Şirketler Topluluğunda Hamilik Beyanları ve Sorumluluğa Etkisi", Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 69/3, Y. 2020.
- Ayan, Özge, "Pasif Yönetim Kurulu Üyesi, İcrada Görevli Olmayan Yönetim Kurulu Üyesi ve Bağımsız Yönetim Kurulu Üyesinin Karşılaştırılması", Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 25, S. 1, Y. 2021.
- Aydoğan, Fatih, Tek Kişi Ortaklığı, İstanbul 2012.
- Ayhan, Rıza/Çağlar, Hayrettin/Özdamar, Mehmet, Şirketler Hukuku Genel Esaslar, Ankara 2019.
- Aytuğar, Bilge, "Oy Hakkında İmtiyazlı Pay Grubunun Yönetim Kurulunda Temsil Edilme Hakkı", Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 23, S. 1, Y. 2019.
- Bahar Sayın, Hediye, "Limited Şirketlerde Yan Edim Yükümlülüğünün Hukukî Niteliği, Hizmet Ettiği Amaç ve Konusu", Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 23, S. 1, Y. 2019.
- Bahar Sayın, Hediye, Pay Sahibi Haklarının Korunması Kapsamında Anonim Şirket Yönetim Kurulu Kararlarının Butlanı, 2. Baskı, İstanbul 2017.
- Bahtiyar, Mehmet, Ortaklıklar Hukuku, 14. Baskı, İstanbul 2020.
- Baker & McKenzie (Hrsg.), Fusionsgesetz sowie die einschlägigen Bestimmungen des IPRG und des Steuerrechts, SHK-Stämpflis Handkommentar, 2. Auflage, Bern 2015. (Anılış: FusG SHK: Yazar, Art.-, N.-)
- Baker & McKenzie (Hrsg.), GmbH-Recht Revidiertes Recht der Gesellschaft mit beschränkter Haftung (Art. 772-827 OR), SHK-Stämpflis Handkommentar, Bern 2008. (Anılış: GmbH SHK: Yazar, OR Art. -, N. -)

- Bassenge, Peter/Brudermüller, Gerd/Ellenberger, Jürgen/Götz, Isabell/ Grüneberg, Christian/Sprau, Hartwig/Thorn, Karsten/ Weidenkaff, Walter/Weidlich, Dietmar, Palandt Bürgerliches Gesetzbuch, 75. Auflage, München 2016. (Anılış: Palandt BGB, Yazar, Ş-, N. -)
- Başpınar, Veysel, Borç Sözleşmelerinin Kısmî Butlanı, Ankara 1998.
- Bauen, Marc/Bernet, Robert, Schweizer Aktiengesellschaft, Aktienrecht-Fusionsrecht-Börsenrecht-Steuerrecht, Zürich 2007. (Anılış: Bauen/ Bernet, s-, N.-)
- Baum, Olivier, "Kapitalband und bedingtes Kapital im Entwurf zur Aktienrechtsrevision", GesKR 2017, s. 47-58.
- Baumbach, Adolf/Hueck, Alfred, Gesetz betreffend die Gesellschaften mit beschränkter Haftung, 22. Auflage, München 2019. (Anılış: Baumbach/Hueck GmbHG, Yazar, Ş-, N. -)
- Biçer, Levent, Anonim Şirketlerde Şartlı Sermaye, İstanbul 2010.
- Bieri, Adrian, Statutarische Beschränkungen des Stimmrechts bei Gesellschaften mit Börsenkotierten Aktien, SSHW-Schweizer Schriften zum Handels- und Wirtschaftsrecht, Band/Nr. 303, Zürich/St. Gallen 2011.
- Bilgili, Fatih/Demirkapı, Ertan, Ticaret Hukuku Bilgisi, Bursa 2019.
- Bozkurt Yaşar, Sevgi, "Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyeleri Aleyhine Şirket Adına Sorumluluk Davası Açılmasına Karar Vermeye Yetkili Organ", BATİDER, C. 34, S. 1, Y. 2018.
- Böckli, Peter, Schweizer Aktienrecht mit Fusionsgesetz, Börsengesellschaftsrecht, Konzernrecht, Corporate Governance, Recht der Revisionsstelle und der Abschlussprüfung in neuer Fassung - unter Berücksichtigung der angelaufenen Revision des Aktien- und Rechnungslegungsrechts, 4. Auflage, Zürich 2009. (Anılış: Böckli, Ş-, N. -)
- Böckli, Peter/Forstmoser, Peter, Das neue schweizerische GmbH-Recht, EIZ - Europa Institut Zürich Band/Nr. 71, Zürich 2006.
- Bunnemann, Jan/Zirngibl, Nikolas ve diğerleri (Hrsg.), Die Gesellschaft mit beschränkter Haftung in der Praxis, 2. Auflage, München 2011. (Anılış: Bunnemann/Zirngibl GmbH, Yazar, Ş-, N. -)
- Büchler, Benjamin, Das Kapitalband, ZStP - Zürcher Studien zum Privatrecht, Zürich 2012.
- Bühler, Christoph B., "Aktionärskontrolle auf der Führungsebene: Klagemöglichkeiten bei mangelhaften Verwaltungsratsbeschlüssen", Entwicklungen im Gesellschaftsrecht X, Bern 2015.
- Can, Musa, Anonim Şirketlerde Zorunlu Organ Eksikliğinin Sonucu Olarak Fesih Davası (TTK. M. 530), İstanbul 2020. (Anılış: Can, M.)
- Can, Ozan, "Şirkete Borçlanma Yasağının İhlâli, Şirket Alacaklılarına Anonim Şirketten Bilgi Alma Hakkı Bahşeder mi?", İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 8, S. 2, Y. 2017.
- Cenkci, Esra, "TTK m. 493/1 Bağlamında Güncel Bir Sorun: Kaçış Klozunun Uygulanmasında Esas Sözleşmesel Dyanak, BATİDER, C. 36, S. 2, Y. 2020.
- Coşkun, Mahmut, Kooperatifler Hukuku, Ankara 2019.
- Coştan, Hülya, "Yönetim Kurulunun Karar Alma Usulleri, Oy Hakkı, Yetersayılar ve Toplantı Talep Hakkı", BATİDER, Y. 2012, C. 28, Sayı: 3.
- Çağlar, Hayrettin, "Anonim Şirketlerde Özel Denetim İsteminin İlk Derece Mahkemesi Tarafından Reddi Kararı Kesin Midir?", Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 25, S. 1, Y. 2021. (Anılış: Özel Denetim)

- Çağlar, Hayrettin, "Sınırlı Esnek Sermaye Sistemi (Kapitalband) - İsviçre Anonim Şirketler Hukukunda Yeni Bir Müessese", Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi C. XVII, Y. 2013, S. 1-2. (Anılış: Sınırlı Esnek Sermaye)
- Çakır Çelebi, Fatma Betül, "Joint Venture'ın Hukukî Niteliği", YBHD, 2017/2.
- Çakır Çelebi, Fatma Betül, "Şirketler Topluluğunda Hâkim Teşebbüs", TFM, 4 (1), Y. 2018.
- Çakır, Ayşe, "İki Ortaklı Limited Şirkette Ortağın Çıkarılmasında Genel Kurul Kararının Aranması Problemi", TAAD, Yıl: 9/2018, S. 36.
- Çamoğlu, Ersin, Kollektif Ortaklığın Haklı Sebep Feshi ve Ortağın Haklı Sebep Çıkarılması, İstanbul 2008.
- Çebi, Hakan, Limited Şirketler Hukuku, Ankara 2019.
- Çeker, Mustafa, "Limited Şirketlerde Ortak Sayısının Sınırlandırılması", TFM, 2015/1. (Ortak Sayısı)
- Çeker, Mustafa, "Şirkete Borçlanma Yasağı", MÜHFHAD, Y. 2012, C. 18, Sayı: 2. (Borçlanma Yasağı)
- Çelik, Aytekin, Ticaret Hukuku, 10. Baskı, Ankara 2020.
- Çetiner, Selma/Bozkurt Yüksel, Armağan Ebru, Ticari İşletme ve Şirketler Hukuku, 4. Baskı, Ankara 2017
- Demir, Koray, Özel Esas Sözleşme Değişiklikleri: Şarta Bağlı Sermaye Artırımı ve Esas Sermayenin Azaltılması (TTK m 463-475), İstanbul 2020.
- Demirayak, Ezgi Başak, "Limited Şirketlerde Ortakların Şirkete Karşı Bağlılık Yükümlülüğü", Ankara Barosu Dergisi, 2018/3.
- Drinhausen, Florian/Eckstein, Hans-Martin, Beck'sches Handbuch der AG, 3. Auflage, München 2018. (Anılış: BeckHdB AG, Yazar, § -, N. -)
- Druey, Jean Nicolas/Druey Just, Eva/Glanzmann, Lukas, Gesellschafts- und Handelsrecht Begründet von Theo Guhl, 11. Auflage, Zürich 2015. (Anılış: Druey/Druey Just/Glanzmann, §. -, N. -).
- Eisenhardt, Ulrich/Wackerbarth, Ulrich, Gesellschaftsrecht I, Recht der Personengesellschaften, Mit Grundzügen des GmbH- und des Aktienrechts, 15. Auflage, Heidelberg/München/Landsberg/Frechen/Hamburg 2011.
- Eminoğlu, Cafer, "Anonim Şirket Pay Sahipleri Açısından 'Eşit Şartlarda Eşit İşlem' İlkesi", TFM, Y. 2015/1.
- Emmerich, Volker/Habersack, Mathias/Schürnbrand, Jan, Aktien- und GmbH-Konzernrecht, 9. Auflage, München 2019. (Anılış: Emmerich/Habersack: Yazar, AktG §-,N.-)
- Ercan, Tayfun, "Anonim Şirketlerde Emredici Hükümler İlkesi", Terazi Hukuk Dergisi, Y. 2019, C. 14, Sayı: 154.
- Erdem, H. Ercüment, Türk Ticaret Kanunu ile İlgili Makaleler (2009-2016), "Türk ve İsviçre Hukuklarında Eşit İşlem İlkesi", İstanbul 2017.
- Eren, Fikret, Borçlar Hukuku Genel Hükümler, 14. Bası, Ankara 2012.
- Fleischer, Holger/Goette, Wulf, Münchener Kommentar zum Gesetz betreffend die Gesellschaften mit beschränkter Haftung, Band II, §§35-52, 3. Auflage 2019. (Anılış: MÜKo GmbHG II, Yazar, §-, N. -)
- Fleischer, Holger/Goette, Wulf, Münchener Kommentar zum Gesetz betreffend die Gesellschaften mit beschränkter Haftung, Band II, §§53-88, 3. Auflage 2018. (Anılış: MÜKo GmbHG III, Yazar, §-, N. -)

- Fleischer, Holger/Goette, Wulf, Münchener Kommentar zum GmbHG Band I, §§1-34, 3. Auflage, München 2018. (Anılış: MüKo GmbHG I, Yazar, §-, N. -)
- Forstmoser, Peter (Hrsg.), ZK - Zürcher Kommentar Band/Nr. V/5b, Die Generalversammlung, Art. 698-706b OR, Kommentar zum Schweizerischen Zivilgesetzbuch, Obligationenrecht, 5. Teil: Die Aktiengesellschaft, 2. Auflage, Zürich 2003. (ZK Generalversammlung, Yazar, OR Art. -, N. -)
- Forstmoser, Peter/Meier-Hayoz, Arthur/Nobel, Peter, Schweizerisches Aktienrecht, Bern 1996. (Anılış: Forstmoser/Meier-Hayoz/Nobel, §-, N. -)
- Frey, Klaus/Hirte, Heribert, "Vorzugsaktionäre und Kapitalerhöhung", DB 1989, s. 2465.
- Gnos, Urs P., "III. Rechtsprechung / A.-B., Einfache Gesellschaft, Abgrenzung zum (partiarischen) Darlehen" in: Gesellschaftsrecht - Entwicklungen 2011, Hans-Ueli Vogt (Hrsg.), Bern 2012, s. 85-98.
- Gnos, Urs P./Keiser, Barbara A., "Einfache Gesellschaft-Zweckförderung und Treuepflicht bei der einfachen Gesellschaft", in: Gesellschaftsrecht - Entwicklungen 2012, njus.ch, Hans-Ueli Vogt (Hrsg.), Bern 2013, s. 47-55.
- Goette, Wulf/Habersack, Mathias (Hrsg.), Münchener Kommentar zum Aktiengesetz, Band 1 §§1-75, 5. Auflage, München 2019. (Anılış: MüKoAktG I, Yazar, §-, N.-)
- Goette, Wulf/Habersack, Mathias (Hrsg.), Münchener Kommentar zum Aktiengesetz, Band 2 §§76-117, 5. Auflage, München 2019. (Anılış: MüKoAktG II, Yazar, §-, N.-)
- Goette, Wulf/Habersack, Mathias (Hrsg.), Münchener Kommentar zum Aktiengesetz, Band 4 §§179-277, 5. Auflage, München 2021. (Anılış: MüKoAktG IV, Yazar, §-, N.-)
- Gozzi, Niccolò, Schutz der Aktionäre bei Fusion und Spaltung gemäss Fusionsgesetz, SSHW - Schweizer Schriften zum Handels- und Wirtschaftsrecht Band/Nr. 279, Zürich/St. Gallen 2009.
- Göktürk, Kürşat, "Anonim Şirket Pay Sahipliği Haklarının Kullanılmasında Muhalefet Şartı", İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 8, S. 2, Y. 2017.
- Grigoleit, Hans Christoph, Aktiengesetz Kommentar, 2. Auflage, München 2020. (Anılış: Grigoleit AktG: Yazar, § -, N. -)
- Gülgeç, Yahya Berkol, "Türk Hukukunda Anonim Şirket Esas Sözleşmesinin Normlar Hiyerarşisindeki Yeri", Ankara Barosu Dergisi, 2019/3.
- Günay, Gözde Engin, Anonim Ortaklıklar Hukukunda Özel Denetim, İstanbul 2018.
- Habersack, Mathias, "Das Andienungs- und Erwerbsrecht bei Erwerb und Veräußerung eigener Anteile", ZIP 2004, Heft 24, s. 1121 vd.
- Hacimahmutoglu, Sibel, AT ve Türk Hukukunda Anonim Ortaklığın Karar Alma Sürecinde Yönetim Kurulunun Yapısı ve Çalışanların Katılımı, 1. Bası, Ankara 2008.
- Handschin, Lukas (Hrsg.), Die Aktiengesellschaft, Allgemeine Bestimmungen, Art. 620-659b OR, ZK - Zürcher Kommentar, 2. Auflage, Zürich 2016. (Anılış: ZK Aktiengesellschaft: Yazar, OR Art. -, N. -)
- Handschin, Lukas, Die Kollektivgesellschaft, Die Kommanditgesellschaft, Art. 552-619 OR Kommentar zum schweizerischen Zivilrecht, Obligationenrecht, Kommentar zur 1. und 2. Abteilung (Art. 1-529 OR), ZK - Zürcher Kommentar Band/Nr. V/4b, 4. Auflage, Zürich 2009. (Anılış: ZK Personengesellschaften: Yazar, OR Art. -, N. -)
- Handschin, Lukas/Truniger, Christof, Die GmbH, 3. Auflage, Zürich 2019.
- Hasler, Daniel, Die Umwandlung von Personengesellschaften in Kapitalgesellschaften nach dem Fusionsgesetz, ASR - Abhandlungen zum Schweizerischen Recht Band/Nr. 733, Bern 2007.

- Hatemi, Hüseyin/Gökyayla, Emre, Borçlar Hukuku Genel Bölüm, İstanbul 2011.
- Hausheer, Heinz/Walter, Hans Peter, Die einfache Gesellschaft, Art. 530-544 OR Schweizerisches Zivilgesetzbuch, Das Obligationenrecht, Die einzelnen Vertragsverhältnisse, BK - Berner Kommentar Band/Nr. VI/2/8, Bern 2006. (Anılış: BK OR, Yazar, Art. -, N.-)
- Heidinger, Andreas/Leible, Stefan/Schmidt, Jessica (Hrsg.), Kommentar zum Gesetz betreffend die Gesellschaften mit beschränkter Haftung (GmbH-Gesetz), Band I, 3. Auflage, München 2017. (Anılış: Michalski GmbHG I, Yazar, §-, N. -)
- Heidinger, Andreas/Leible, Stefan/Schmidt, Jessica, Kommentar zum Gesetz betreffend die Gesellschaften mit beschränkter Haftung (GmbH-Gesetz), Band II, 3. Auflage, München 2017. (Anılış: Michalski GmbHG II, Yazar, §-, N. -)
- Heinzmann, Michel, Die Herabsetzung des Aktienkapitals, AISUF - Arbeiten aus dem Juristischen Seminar der Universität Freiburg Schweiz Band/Nr. 228, Zürich 2004.
- Henssler, Martin (Hrsg.), beck-online.GROSSKOMMENTAR zum Aktienrecht, Stand: 15.01.2020. (Anılış: BeckOGK: Yazar, AktG §-, N.-)
- Henssler, Martin/Strohn, Lutz (Hrsg.), Gesellschaftsrecht, 5. Auflage, München 2021. (Anılış: Henssler/Strohn, AktG ya da GenG: Yazar, §-, N.-)
- Hirsiger, Caroline, Der Schutz der Gesellschafter, Gläubiger und Arbeitnehmer bei der Fusion von Kapitalgesellschaften nach schweizerischem und europäischem Fusionsrecht, SSHW - Schweizer Schriften zum Handels- und Wirtschaftsrecht Band/Nr. 246, Zürich 2006.
- Hirş, Ernst, Ticaret Hukuku Dersleri, 2. Bası, İstanbul 1946.
- Hoffmann-Becking, Michael (Hrsg.), Münchener Handbuch des Gesellschaftsrechts, Band 4-Aktiengesellschaft, 5. Auflage, München 2020. (Anılış: MHdG, Yazar, §-, N. -)
- Homburger, Eric, Der Verwaltungsrat, Art. 707-726 OR Kommentar zum Schweizerischen Zivilgesetzbuch, Obligationenrecht, 5. Teil: Die Aktiengesellschaft, ZK - Zürcher Kommentar, 2. Auflage, Zürich 1997. (Anılış: ZK Verwaltungsrat: Homburger, OR Art. -, N. -)
- Honsell, Heinrich/Vogt, Nedim Peter/Watter Rolf (Hrsg.), Basler Kommentar Obligationenrecht II, Art. 530 – 964 OR, Art. 1-6 SchIT AG, Art. 1-11 ÜBest GmbH, 4. Auflage, Basel 2012. (Anılış: BSK OR II, Yazar, Art. -, N. -)
- Horber, Felix, “Die Konsultativabstimmung in der Generalversammlung der Aktiengesellschaft”, SJZ 101/2005, s. 101-109.
- Hölters, Wolfgang, Aktiengesetz Kommentar, 3. Auflage, München 2017. (Anılış: Hölters AktG: Yazar, §-, N. -)
- Hüffer, Uwe/Koch, Jens, Aktiengesetz, 15. Auflage, München 2021. (Anılış: Hüffer/Koch AktG §-, N. -)
- Isler, Martina, Konsultativabstimmung und Genehmigungsvorbehalt zugunsten der Generalversammlung, SSHW-Schweizer Schriften zum Handels- und Wirtschaftsrecht, Zürich 2010.
- İlbasmış Hızlısoy, Özlem, “Limited Şirketin İşletme Konusunun Gerçekleşmesi veya Gerçekleşmesinin İmkânsız Hale Gelmesi ve Süresinin Dolması Neticesinde Sona Ermesi Bağlamında İki Sorun”, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 24, S. 2, Y. 2020, s. 109-140.
- İmregün, Oğuz, Anonim Ortaklıklar, 3. Bası, İstanbul 1974. (Anılış: AO)
- İmregün, Oğuz, Kara Ticareti Hukuku Dersleri, 11. Baskı, İstanbul 1996. (Anılış: Kara Ticareti)

- İnan, Ali Naim, Borçlar Hukuku Genel Hükümler, 3. Baskı, Ankara 1984.
- İslamoğlu, Gülşah, Sermaye Piyasası Hukukunda İzahname Sorumluluğu, Ankara 2019.
- Jörg, Florian S./Arter, Oliver, Das Recht der schweizerischen Gesellschaft mit beschränkter Haftung (GmbH), Bern 2015.
- Karahan (Editör), Sami, Şirketler Hukuku, Konya 2012. (Anılış: Karahan/ Bölüm Yazarı).
- Karaman Coşgun, Özlem, "6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu'nda Teşebbüs Kavramı ve Tacir Sayılmasının Sonuçları", MÜHFHAD, C. 21, S. 1, Y. 2015.
- Karasu, Rauf, "Emredici Hükümler İlkesinin Kapalı Tip Anonim Şirketler ve Limited Şirketler Açısından Doğurduğu Sorunlar ve Çözüm Önerileri", TFM, Y. 2015/1. (Anılış: Emredici Hükümler II)
- Karasu, Rauf, "Türk Ticaret Kanunu Tasarısına Göre Anonim Şirketlerde Genel Kurul Kararlarının Butlanı", Prof. Dr. Fırat Öztan'a Armağan, Cilt I, Ankara 2010.
- Karasu, Rauf, Anonim Şirketlerde Emredici Hükümler İlkesi, Ankara 2009. (Anılış: Emredici Hükümler I)
- Karslıoğlu, Hasan, "Anonim Şirketlerde Kâr Payının Hesaplanması ve Dağıtım İlkeleri", Ankara Barosu Dergisi, 2019/3.
- Kaşak, Esra, "Anonim Şirketlerin Haklı Sebep Feshinde Şahsî Sebeplerin Değerlendirmeye Alınıp Alınamayacağı Hususunun Hâkimin Takdir Yetkisi Bakımından Değerlendirilmesi", Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 23, S. 3, Y. 2019.
- Kaya, İlknur, "Limited Şirket Ortağının Kamu Borçlarından Sorumluluğu ve Danıştayın 2013/1 E. ve 2018/1 K. Sayılı İBK Üzerine Kısa Bir Değerlendirme", AndHD, C. 6, S. 1, Y. 2020. (Anılış: Kaya, İ.)
- Kaya, Mustafa İsmail, Şartlı Sermaye Artırımı, Ankara 2009.
- Kaya, Mustafa İsmail/Tatlı, Burçak, Ticaret Hukuku-I, Ticari İşletme ve Ortaklıklar Hukuku, 3. Baskı, Ankara 2020.
- Kayar, İsmail, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'na Göre Ticaret Hukuku, 5. Baskı, Ankara 2018.
- Kayar, İsmail/Özatlan, Yurdal, "Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyelerinin Sorumluluğu Davasında Kusur ve İspat", Terazi Hukuk Dergisi, C. 14, S. Özel Sayı, Y. 2019.
- Kayıhan, Şaban, Şirketler Hukuku, 3. Baskı, Ankara 2019.
- Kayırgan, Hasan, "Yönetim Kurulu Üyesi ile Anonim Şirket Arasındaki Hukukî İlişkinin Niteliği", ERÜHFD, Y. 2013, C. 8, S. 1, s. 247 vd.
- Kervankıran, Emrullah, "Ön Şirket ve Hukukî Niteliği", Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, C. 18, S. 2, Yıl: 2012, s. 349 vd.
- Kılıçoğlu, Ahmet M., Borçlar Hukuku Genel Hükümler, 15. Baskı, Ankara 2012.
- Kırca, İsmail/Şehirali Çelik, Feyzan Hayal/Manavgat, Çağlar, Anonim Şirketler Hukuku Cilt I, Temel Kavram ve İlkeler, Kuruluş, Yönetim Kurulu, Ankara 2013. (Anılış: Bölüm Yazarı (Yazar/Yazar), s. -).
- Kopp, Hans Joachim, Erwerb eigener Aktien-Ökonomische Analyse vor dem Hintergrund von Unternehmens- verfassung und Informationseffizienz des Kapitalmarktes, Wiesbaden 1996.
- Korkut, Ömer, Anonim Şirketlerde Genel Kurul Kararlarının Butlanı, Adana 2012.

- Kostkiewicz, Jolanta Kren/Wolf, Stephan/Amstutz, Marc/Fankhauser, Roland, OR Kommentar Schweizerisches Obligationenrecht, OFK-Orell Füssli Kommentar (Navigator.ch), 3. Auflage, Zürich 2016. (Anılış: OFK: Yazar, OR Art. -, N. -)
- Kutlu, Melis, "Türkiye'de Yabancılar Yasak Olan Meslek Grupları", İstanbul Aydın Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 3, S. 1, Y. 2017, s. 105 – 113.
- Lieder, Jan, "Rechtsformalternativen für Familiengesellschaften", Recht der Familiengesellschaften, Siebtes Deutsch-österreichisch-schweizerisches Symposium, Zürich 12.-13. Mai 2016, Hans Ueli Vogt/Holger Fleischer/Susanne Kalls (Hrsg.), s. 27 vd.
- Manavgat, Çağlar, "Anonim Ortaklıklarda Bağımsız Denetimin Kapsamı", BATİDER, Y. 2014, C. 30, Sayı: 3. (Anılış: Bağımsız Denetim)
- Manavgat, Çağlar, "Bağımsız Denetçiyle Denetlenen Ortaklık Yönetimi Arasındaki Görüş Ayrılıklarının Giderilmesi", BATİDER, C. 36, S. 3, Y. 2020. (Anılış: Görüş Ayrılıkları)
- Meier-Hayoz, Arthur/Forstmoser, Peter, Schweizerisches Gesellschaftsrecht, 11. Auflage, Bern 2012.
- Meier-Hayoz, Arthur/von der Crone, Hans Caspar, Wertpapierrecht, 3. Auflage, Bern 2018.
- Meriç, Nedim, "HMK ve İİK'da Yer Alan Parasal Sınırlar", <https://legalbank.net/belge/hmk-ve-iiikda-yer-alan-parasal-sinirlar-2020-yili/3009245/>; E.T. 1.2.2021.
- Moroğlu, Erdoğan, Anonim Ortaklıkta Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlüğü, İstanbul 2014.
- Mülazımoğlu, Mehmet, Anonim Şirketler Hukukunda Sermayenin Korunması İlkesi, İstanbul 2020.
- Müller, Roland/Lipp, Lorenz/Plüss, Adrian, Der Verwaltungsrat-Ein Handbuch für Theorie und Praxis, 4. Auflage, Zürich 2014.
- Nomer Ertan, Fusun, "6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nda Kolektif Yatırım Kuruluşları ve Özellikle Değişken Sermayeli Yatırım Ortaklığı", İÜHFİM, Y. 2013, C. 61, S. 2.
- Nomer, Haluk N., "Para Borcu Kavramı ve Para Borçlarının BK 118/1 Anlamında Aynı Cinsten Kabul Edilip Birbirleriyle Takas Edilebilirliği Problemi", İÜHFİM, C. LVII, S. 1-2, Yıl: 1999.
- Oğuzman, M. Kemal/Öz, M. Turgut, Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Cilt 1, 10. Bası, İstanbul 2012.
- Okan, Neval, "Esas Sözleşme Değişikliklerinde Toplantı ve Karar Yeter Sayıları", AndHD, C. 6 – S. 1, Y. 2020.
- Oppenländer, Frank/Tröllitzsch, Thomas, Praxishandbuch der GmbH-Geschäftsführung, 3. Auflage, München 2020. (Anılış: Oppenländer/ Tröllitzsch GmbH HdB, Yazar, Ş-, N. -)
- Özdamar, Mehmet, "6102 Sayılı TTK Hükümleri Çerçevesinde Anonim Şirketlere Aynî Sermaye Konulmasına İlişkin Çeşitli Sorunlar", TFM, Yıl: 2015/1, s. 143-155.
- Özdemir, Semih Sırrı/Tamer, Elanur, "Kurumsal Yönetim İlkeleri Işığında Anonim Şirketlerde Genel Kurula İlişkin İlkelerin Değerlendirilmesi", Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi, Y. 7 (2019), Sayı:14.
- Özkorkut, Korkut, "6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nda Şirkete Borçlanma Yasağı, Finansal Raporlama ve Bağımsız Denetime İlişkin Değişiklikler", BATİDER, Y. 2012, C. 28, Sayı: 3.
- Paslı, Ali, "Anonim Ortaklıkta Kontrol Sahibinin Özel Durumu", İÜHFİM, C. LXVI, S. 2, Yıl: 2008. (Anılış: Anonim Ortaklıkta Kontrol Sahibi)

- Paslı, Ali, "Yeni Türk Ticaret Kanunu Anonim Ortaklık Hükümlerinin Tanıtılması (II), YTK Kitap 2, Kısım 4, Bölüm 1 'Kuruluşa İlişkin Sisteme Yönelik Temel Değişiklikler ve Kuruluş İşlemleri'", Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, Cilt. 28, S. 2, Yıl: 2012. (Kuruluşa İlişkin Düzenlemeler)
- Pekdiñçer, Tamer, "Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulu Kararlarının Geçerliliği (Özellikle Batıl Yönetim Kurulu Kararları, TTK m. 391), MÜHFHAD, Özel Sayı (Cilt: 18, S. 2), İstanbul 2012.
- Poroy, Reha/Tekinalp, Ünal /Çamoğlu, Ersin, Ortaklıklar Hukuku I, 14. Bası, İstanbul 2019. (Anılış: örn. Tekinalp (Poroy/Çamoğlu), Ortaklıklar Hukuku I, N. -)
- Poroy, Reha/Tekinalp, Ünal /Çamoğlu, Ersin, Ortaklıklar Hukuku II, 14. Bası, İstanbul 2019. (Anılış: örn. Tekinalp (Poroy/Çamoğlu), Ortaklıklar Hukuku II, N. -)
- Pöhlmann, Peter/Fandrich, Andreas/Bloehs, Joachim (Hrsg.), Genossenschaftsgesetz, 4. Auflage, München 2012. (Anılış: Pöhlmann/Fandrich/ Bloehs GenG, Yazar, §-, N. -)
- Prinz, Ulrich/Winkeljohann, Norbert (Hrsg.), Beck'sches Handbuch der GmbH-Gesellschaftsrecht-Steuerrecht, 6. Auflage, München 2021. (Anılış: BHDG GmbH, Yazar, §-, N. -)
- Prütting, Hanns/Wegen, Gerhard/Weinreich, Gerd (Hrsg.), BGB Kommentar, 10. Auflage, Köln 2015. (Anılış: PWW BGB, Yazar, §-, N. -)
- Pulaşlı, Hasan, "Anonim Şirket Genel Kurul Kararlarının Sakatlığı ve Müeyyidesi", Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 17, S. 1-2, Y. 2013. (Anılış: Hükümsüzlük)
- Pulaşlı, Hasan, "Sermayesiz Sermaye Şirketi İle Ortaya Çıkan Hukukî Sorunlar ve Bunlara Karşı Alınması Gereken Hukukî Önlemler", BATİDER, C. 34, S. 2, Y. 2018.
- Pulaşlı, Hasan, "Türk Ticaret Kanunu Tasarısına Göre Şirketler Topluluğunun Temel Nitelikleri ve Hakim Şirketin Güven Sorumluluğu", Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 11, S. 1-2, Y. 2007. (Anılış: Şirketler Topluluğu)
- Pulaşlı, Hasan, Şirketler Hukuku Genel Esaslar, 6. Baskı, Ankara 2020. (Anılış: Genel Esaslar)
- Raiser, Thomas/Veil, Rüdiger, Recht der Kapitalgesellschaften, 5. Auflage, München 2010. (Anılış: Raiser/Veil, §-, N. -)
- Roberto, Vito/Trüeb, Hans Rudolf (Hrsg.), GmbH, Genossenschaft, Handelsregister und Wertpapiere – Bucheffektengesetz Art. 772-1186 OR und BEG, CHK - Handkommentar zum Schweizer Privatrecht, 3. Auflage, Zürich 2016. (Anılış: GmbH CHK, Yazar, OR Art. -, N. -)
- Roberto, Vito/Trüeb, Hans Rudolf (Hrsg.), Personengesellschaften und Aktiengesellschaft-Vergütungsverordnung Art. 530-771 OR-VegüV, CHK - Handkommentar zum Schweizer Privatrecht, 3. Auflage, Zürich 2016. (Anılış: CHK: Yazar, OR Art. -, N. -)
- Römermann, Volker (Hrsg.), Münchener Anwalts Handbuch-GmbH-Recht, 4. Auflage, München 2018. (MAH GmbH-Recht, Yazar, §-, N. -)
- Saenger, Ingo, Gesellschaftsrecht, 4. Auflage, München 2018.
- Sanwald, Reto, Austritt und Ausschluss aus AG und GmbH, SSHW - Schweizer Schriften zum Handels- und Wirtschaftsrecht, Zürich 2009.
- Saraç, Tahir, Anonim Şirketlerde Şarta Bağlı Sermaye Artırımı, Ankara 2009.
- Schenker, Urs, "Die Anfechtung von Generalversammlungsbeschlüssen bei der Aktiengesellschaft", Entwicklungen im Gesellschaftsrecht X, Bern 2015.

- Schiller, Andreas, Gründungsrechnungslegung: Dargestellt am Beispiel der Aktiengesellschaft, Wiesbaden 1990.
- Schippen, Matthias/Schaub, Bernhard (Hrsg.), Münchener Anwalts Handbuch- Aktienrecht, 3. Auflage, München 2018. (Anılış: MAH AktienR, Yazar, Ş-, N.-)
- Schmid, Jörg/Stöckli, Hubert, Schweizerisches Obligationenrecht Besonderer Teil, Zürich-Basel-Genf 2010.
- Schmidt, Karsten, "Die sanierende Kapitalerhöhung im Recht der Aktiengesellschaft, GmbH und Personengesellschaft" Zeitschrift für Unternehmens- und Gesellschaftsrecht, 2009, s. 519-538.
- Schönbächler, Marcel, Die Organisationsklage nach Art. 731b OR-Organisationsmängel und deren Rechtsfolgen sowie verfahrens- und kollisionsrechtliche Aspekte, SSHW-Schweizer Schriften zum Handels- und Wirtschaftsrecht, Zürich/St. Gallen 2013.
- Schumacher, Reto T., Die Vermögensübertragung nach dem Fusionsgesetz, SSHW - Schweizer Schriften zum Handels- und Wirtschaftsrecht Band/Nr. 242, Zürich 2005.
- Soykan, İsmail Cem, Anonim Ortaklıklarda Organ Yokluğu, İstanbul 2012.
- Sulu, Muhammed, Anonim Ortaklıklarda Şirket Menfaati Kavramı, İstanbul 2019.
- Şener, Oruç Hami, Teorik ve Uygulamalı Ortaklıklar Hukuku, 4. Baskı, Ankara 2019.
- Tarhanlı, Ceren, Türk ve Alman Hukukunda Ön-Anonim Şirket, İstanbul 2013.
- Tatlı, Burçak, "Limited Şirketlerde Çıkma, Çıkarma ve Ayrılma Akçesi", Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 25, S. 1, Y. 2021.
- Tekinalp, Ünal, Yeni Anonim ve Limited Ortaklıklar Hukuku ile Tek Kişi Ortaklığının Esasları, 2. Bası, İstanbul 2012.
- Teoman, Ömer, "Anonim Ortaklıkta Yönetim Kurulunun Toplantı Yapmaksızın Karar Alması", Otuz Yıl Ticaret Hukuku -Tüm Makalelerim-, Cilt II 1982-2001, İstanbul 2001.
- Turanlı, Hüsnü, "Yeni Türk Ticaret Kanunu İşığında Anonim Şirket Yönetim Kurulu Kararlarının Hükümsüzlüğü", GÜHFD, Y. 2013, C. 17, Sayı: 1-2.
- Türk, Ahmet, "Anonim Ortaklıkta Gizli Yedek Akçeler", Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 4, S. 2, Y. 2002.
- Uçar Bulut, Gülnur Ceren, Anonim Şirketlerde Özel Denetim, Ankara 2018.
- Üçışık, Güzin/Çelik, Aydın, Anonim Ortaklıklar Hukuku, Cilt I, Ankara 2013.
- Üstün, Yusuf/Aydın, Muhittin, Kooperatifler Hukuku, 3. Baskı, Ankara 2021.
- Vischer, Frank (Hrsg.), Zürcher Kommentar zum Fusionsgesetz Kommentar zum schweizerischen Zivilrecht - Kommentar zum Bundesgesetz über Fusion, Spaltung, Umwandlung und Vermögensübertragung (Fusionsgesetz, FusG) vom 3. Oktober 2003 sowie zu den ergänzenden Erlassen (IPRG, Steuerrecht), ZK - Zürcher Kommentar, 2. Auflage, Zürich 2012. (Anılış: ZK FusG, Yazar, Art. -, N. -)
- Vogel, Alexander/Heiz, Christoph/Behnisch, Urs R./Sieber, Andrea/Opel, Andrea (Hrsg.), FusG Kommentar Fusionsgesetz mit weiteren Erlassen, OFK - Orell Füssli Kommentar (Navigator.ch), 3. Auflage, Zürich 2017. (Anılış: OFK FusG, Yazar, Art. -, N. -)
- von Büren, Roland/Stoffel, Walter A./Weber, Rolf H., Grundriss des Aktienrechts mit Berücksichtigung der laufenden Revision, 3. Auflage, 2011.
- von der Crone, Hans Caspar/Dazio, Giovanni, "Das Kapitalband im neuen Aktienrecht", SZW 2020, s. 505-518.

- von der Crone, Hans Caspar/Gersbach, Andreas/Kessler, Franz J./von der Crone, Brigitte/Ingber Karin, Das Fusionsgesetz unter Mitarbeit von Stephan Glanz und Nicolas Merlino, 2. Auflage, Zürich 2017. (Anılış: von der Crone/Gersbach/Kessler/von der Crone/Ingber, FusG, §-, N. -)
- von Tuhr, Andreas, Borçlar Hukukunun Umumî Kısmı (Çev. Av. Cevat Edege), Cilt: 1-2, Ankara 1983.
- Wibmer, Jeanette K. (Hrsg.), Aktienrecht Kommentar Aktiengesellschaft, Rechnungslegungsrecht, VegüV, GeBüV, VASR, OFK-Orell Füssli Kommentar (Navigator.ch), Zürich 2016. (Wibmer OFK: Yazar, OR Art. -, N. -)
- Wicke, Harmut, Gesetz betreffend die Gesellschaften mit beschränkter Haftung (GmbHG), 4. Auflage, München 2020. (Anılış: Wicke GmbHG §-, N. -)
- Yalçın Sarıkaya, Elif, "Anonim Şirketlerde Yönetim Yetkisinin Devri Bağlamında Yönetim Kurulunun Üst Gözetim Yükümlülüğü", Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 24, S. 2, Y. 2020.
- Yanlı, Veliye, "Yeni Düzenleme Karşısında Halka Açık Anonim Şirketlerin Kendi Borçları İçin Rehin Tesisinin Önemli İşlem Niteliği", BATİDER, C. 36, S. 4, Y. 2020.
- Yavuz, Mustafa, "Ticaret Şirketlerinin Birleşme Usulü ve Süreci", Gümrük & Ticaret Dergisi, S. 7, Y. 2016. (Anılış: Birleşme)
- Yavuz, Mustafa, "Türk Hukukunda Anonim Şirketlere Hâkim Olan Temel İlkeler", Gümrük Ticaret Dergisi, Y. 2019, Sayı: 18. (Anılış: Temel İlkeler)
- Yıldız, Şükrü, Anonim Ortaklıkta Pay Sahipleri Açısından Eşit İşlem İlkesi, Ankara 2004.
- Yılmaz, Asuman, "Anonim Şirketlerde Bağımsız Denetçilerin Türk Ticaret Kanunu Madde 404 Hükmünün İhlâlinden Kaynaklanan Hukukî Sorumluluğu", BATİDER, Y. 2018, C. 34, Sayı: 3.
- Yüce, Aydın Alber, Anonim Şirketlerde Sermaye Borcunun Takas Yoluyla Ödenmesi, İstanbul 2021. (Anılış: Sermaye Borcunun Takası)
- Yüce, Aydın Alber, Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulu Kararlarının Butlanı, 3. Baskı, Ankara 2018. (Anılış: Butlan)
- Yüce, Aydın Alber/Yılmaz, Merve Nur, "Anonim Şirket Sermayesi Hakkında Yanlış Beyanlarda Bulunmanın Ceza Hukuku Bakımından Sonuçları", Yargıtay Dergisi, C. 43, S. 4, Y. 2017.
- Ziemons, Hildegard/Jaeger, Carsten/Pöschke, Moritz (Hrsg.), BeckOK GmbHG, 47. Edition, Stand: 1.2.2021, München 2021. (Anılış: BeckOGK GmbHG, Yazar, §-, N. -)

Oğuzhan TAŞDEMİR

Avukat

**SİGORTA HUKUKUNDA
HALEFİYET VE RÜCU**

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Sigorta Hukukunda Halefiyet ve Rücu

Oğuzhan Taşdemir

Hukuk Yayınları Dizisi – 3046

Birinci Baskı : Ocak, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8038 – 88 – 0

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara

Tel : (0312) 231 17 00

Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C

(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul

Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Ay-bay Kirtasiye İnş. Gıda Paz. ve Tic. Ltd. Şti.

Sertifika No: 46661

Tel: (0 312) 472 58 55 - Ankara

KAYNAKÇA

- ALGANTÜRK, Didem; “Sigorta Sözleşmesi Süresi İçinde Sigorta Ettirenin Yükümlülükleri”, İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Cilt 11, Sayı 22, Güz 2012.
- ARĞILLI, İslim; “Sigorta Hukukunda Halefiyet”, İstanbul Barosu Dergisi, Cilt 87, Sayı 4, Temmuz/Ağustos 2013, s.80-92.
- ARIKAN, Mustafa; “Türk Özel Hukukunda Alacağın Temliki”, Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt 13, Sayı 1, 2005, s.129-155.
- ARSEVEN, Haydar, Sigorta Hukuku, Ana Prensipler – Genel Hükümler, Yenilenmiş 2. Baskı, Beta, İstanbul 1991.
- ASLAN, Aziz Serkan; “Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortasından Doğan Rücu Davaları”, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, Sayı 88, 2010, s.195-224.
- ASLANPINAR Tuğçe; Avukatın Mesleki Sorumluluk Sigortası, Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi, Cilt 16, Sayı 62, 2017, 910 – 934.
- ATABEK, Reşat; Sigorta Hukuku, Duygu Matbaası, İstanbul, 1950.
- BİRİŞİK, Faik; “Karayolları Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortasında Sigortacının Sigorta Ettirene Ağır Kusur Nedeniyle Rücu Hakkı”, Terazi Hukuk Dergisi, Cilt 13, Sayı 145, Eylül 2018, s.139-143.
- BOZER, Ali; Sigorta Hukuku, 2. Baskı 1981 (1981).
- BOZER, Ali; Sigorta Hukuku, 2. Baskı, Türkiye İş Bankası A.Ş. Vakfı, Ankara, 2007 (2007).
- BOZKURT, Tamer; Sigorta Hukuku, On İki Levha Yayınları, İstanbul, 2017.
- CEBE, Mehmet Sinan; Uygulamalı Sigorta Hukuku, 1. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2018.
- ÇEKER Mustafa; Sigorta Hukuku, 4.baskı, Karahan Kitabevi, Adana, 2012 (2012).
- ÇEKER, Mustafa; Yargıtay Kararları Işığında Sigorta Hukuku, 2. Baskı, Adana, 2004 (2004).

- CİCİM, İlknur Uluğ; "Sorumluluk Sigortasında Sigortacının, Sigortacıya Yöneltilen Tazminat Talebine İlişkin Yükümlülük, Hak ve Yetkileri (TTK m. 1476, 1479, 1480, 1481)", Akdeniz Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt 3, Sayı 2, Aralık 2013, s.11-12.
- DAMAR, Cahit; "Sigortacının Rücu Hakkından İstisnalık Meselesi, Terazi Hukuk Dergisi", Cilt 14, Sayı 160, Aralık 2019, s.2302-2310.
- DÜZGÜN, Ülgen Aslan; "Ü.A.D. Karayolları Motorlu Araçlar Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortasında (Trafik Sigortası) Zarar Kavramı ve Sigortacının Rücu Hakkı", Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, Cilt 29, Sayı 3, Eylül 2013, s.189-216.
- DÜZGÜN, Ülgen Aslan; "Zorunlu Mali Sorumluluk (Trafik) Sigortası Genel Şartları İle Getirilen Yenilikler ve Değişiklikler", Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi, Sayı 14, 2019, s.153-193 (ZMSS).
- ELDELEKLİOĞLU, İrem Aral; "Yangın Sigortalarında Yapı Malikine Rüku", Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, Cilt 22, Sayı 3, Aralık 2016, s.985-1023.
- GÖKCAN Hasan Tahsin/KAYMAZ Seydi; Karayolları Trafik Kanunu'na göre Hukuki Sorumluluk, Tazminat-Sigorta-Rücu Davaları ve Trafik Suçları, Seçkin Yayınları, Aralık 2013.
- GÜNAY, Barış, Sigorta Hukuku, 1. Baskı, Seçkin Yayınları, Ankara, Şubat 2019.
- KABADAYI TATAR, Elif; tarafından A.Ü. Özel Hukuk Anabilim dalı Medeni Hukuk Tezli Yüksek Lisans 2015.
- <http://www.elifkabadayitatar.com/makale/makale13.pdf> (25.04.2021)
- KARA, Ertuna; "Yükün Ziya ve Hasarından Kaynaklı Sigortacının Taşiyana Karşı Tazminat Talebinin Şartları", 2 Mart 2020,
- <https://www.hukukihaber.net/yukun-ziya-ve-hasarindan-kaynakli-sigortacinin-tasiyana-karsi-tazminat-talebinin-sartlari-makale,7518.html>(16.01.2021)
- KAYIHAN, Şaban/GÜNERGÖK, Özcan; Türk Özel Sigorta Hukuku Dersleri, 5. Baskı, Kocaeli, 2020.
- KAYIHAN, Şaban; "Zarar Sigortalarında Sigortacının Halefiyeti", Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi 22/3, Yıl Aralık 2016, s.1595-1624 (Zarar Sigortalarında Sigortacının Halefiyeti).

- KENDER, Rayegan; Türkiye’de Hususi Sigorta Hukuku, 16.baskı, On İki Levha Yayınları, İstanbul, Ekim 2017.
- KILIÇOĞLU, Ahmet; “Özel Ve Sosyal Sigortalarda Halefiyet ve Rücu”, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt 31, Sayı 1, 1974, s. 395-446.
- KIZILSÜMER, Bahar; Sigortacının Kanuni Halefiyetinin Şartları ve Sınırları, On İki Levha Yayınları, İstanbul, 2019.
- KURU, Baki; Medeni Usul Hukuku, Legal Yayınevi, İstanbul, 2016.
- KURU Baki/ARSLAN, Ramazan/YILMAZ, Ejder; Medeni Usul Hukuku, Yetkin Yayınevi, 25. Baskı, Ankara, 2014.
- KÜÇÜK, Damla; “Kara Taşıtları Kasko Sigortası Bağlamında, Türk Ticaret Kanunu’nun 1429/1. Maddesinde Geçen “Sigorta Ettiren Veya Sigortalının Fiilinden Sorumlu Olduğu Kişiler” Kavramına İlişkin Kısa Bir Değerlendirme”, İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 11/1, 2020, s.39-55.
- MİSİLİ, Sinan; “Karayolları Motorlu Araçlar Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası Genel Şartları Uyarınca Sigortacının Sigorta Ettirene Rücu Davası”, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, Cilt 30, Sayı 133, Kasım 2017, s.577-648.
- NOMER, Haluk; “Halefiyet ile Rücu Arasındaki ilişki, Özellikle Sosyal Sigortalar ile Özel Sigortalının Rücu Hakları Bakımından Halefiyetin Rolü”, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi, Cilt 55, Sayı 3, Temmuz 2011,) s.243-260.
- OMAĞ, Merih Kemal; Türk Hukukunda Sigortacının Kanuni Halefiyeti, 1. Baskı, Vedat Kitapçılık, İstanbul, Ocak 2011.
- ÖĞÜZ, Zehra Şeker; YAZICIOĞLU, Emine; Sigorta Hukuku, Filiz Kitabevi, 3.Baskı, İstanbul, 2020.
- ÖLMEZ, Fatih; “İşveren Sorumluluk Sigortası”, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, Cilt 22, Sayı 3, Aralık 2016, s.2131-2149 (İşveren Sorumluluk Sigortası).
- ÖLMEZ, Fatih; Sigortacının Halefiyet Hakkını İhlal Etmeme Yükümlülüğü, On İki Levha Yayınları, Kasım 2020.
- ÖZOĞLU, Mehmet Soner; “Kefalet Sigortası Sözleşmeleri”, Selçuk Üniversitesi Adalet Meslek Yüksekokulu Dergisi, Cilt 3, Sayı 2, Ocak 2021, s.223-239.

- SEZEN, Muhammet Yakup; Sigorta Hukukunda Halefiyet İlkesi, Marmara Üniversitesi Bankacılık ve Sigortacılık Enstitüsü Sigortacılık Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2019.
- ŞAMLI, Kübra Yetiş; “Sigortalının Sigortacının Rücu Haklarını Koruma Yükümlülüğüne İlişkin TTK Hükümlerinin Değerlendirilmesi”, İstanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt 16, Sayı 2, Temmuz 2017, s.829-849.
- ŞENOCAK, Kemal; “Türk Ticaret Kanunu’nun Mal Sigortasına İlişkin Hükümlerinin Sorumluluk Sigortasına Uygulanabilirliği”, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt 58, Sayı 1, 2009, s.189-229.
- SOPACI ÖZTUNA, Birgül; “Yeni Türk Ticaret Kanunu’nun Sigortacının Kanuni Halefiyetine İlişkin Düzenlemelerinin Alman Sigorta Sözleşmeleri Kanunu’ndaki Düzenlemelerle Birlikte Değerlendirilmesi” Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, Cilt 28, Sayı 3, Eylül 2012, s.117-154.
- ULAŞ, Işıl; Uygulamalı Can Sigortası Hukuku, Turhan Kitabevi, Ankara, 1997 (Uygulamalı Can Sigortası Hukuku).
- ULAŞ, Işıl; Uygulamalı Zarar Sigortası Hukuku, Turhan Kitabevi, Ankara, 2012 (Uygulamalı Zarar Sigortası Hukuku).
- ULAŞ, Işıl; “Yeni Zorunlu Trafik Sigortası Genel Şartlarına Göre Bu Sigortanın Kapsamı, Teminat Türleri ve Özellikle Destek Teminatı”, Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, Cilt 31, Sayı 2, Haziran 2015, s.5-36.
- ÜNAN, Samim; Türk Ticaret Kanunu Şerhi Altıncı Kitap Sigorta Hukuku Cilt II Sigorta Türlerine İlişkin Özel Hükümler Birinci Bölüm Zarar Sigortaları (madde 1453-1486), 1. Baskı, On İki Levha Yayınları, İstanbul, 2016.
- VURAL, Güven; Trafik Sigortası, Ankara İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi Yayını, Ankara,1981.
- YALÇINKAYA, Aslıhan; Karayolları Motorlu Araçlar Zorunlu Mali Sorumluluk (Trafik) Sigortası Kapsamında Sigortacının, Sigorta Ettirene Rücu Hakkı, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2019.
- <http://acikerisim.ybu.edu.tr:8080/xmlui/bitstream/handle/123456789/2144/584879.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- YALÇINKAYA, Volkan; “Tıbbi Kötü Uygulamaya İlişkin Hekimin Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası”, Terazi Aylık Hukuk Dergisi, Sayı 138, 2018.

YALÇINTEPE, Neylan; Hekim Mesleki Sorumluluk Sigortası, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Özel Hukuk Anabilim Dalı Özel Hukuk Programı, İzmir 2011.

<https://acikerisim.deu.edu.tr/xmlui/bitstream/handle/20.500.12397/10658/292989.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (20.01.2021)

YARAN, Rahmi; "Halef", TDV İslam Ansiklopedisi, Türkiye Diyanet Vakfı İslam Araştırmaları Yayını, Cilt 15, İstanbul, 1997, s. 233-234.

YAVAŞI, Mahmut; Kara Taşıtları Sigortaları, 1. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, 2019.

YEŞİLOVA, Ecehan Aras; "Kredi (Ticari Alacak) Sigortasında Sigortacının Kanuni Halefiyeti İçin TTKM. 1472 Hükümü Elverişli Midir?", İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası, Cilt 71, Sayı 1, 2013, s.1449-1458.

YILMAZ, Gülşah; "Taşıma Hukukunda, Gönderilenin Yükteki Zıya Ve Hasarı Bildirim Külfetinin Taşıma Sigortasında Sigortacının Halefiyetine Etkisi", İzmir Barosu Dergisi, Ocak 2009, s.201-227.

YOLÇİYEV, Mübariz; Türk Hukukuyla Mukayeseli Olarak Azerbaycan Hukukunda Sigortacının Rücu Hakkı, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi, Konya, 2008.

İNTERNET KAYNAKLARI:

DÜNDAR, Furkan; Türk Hukukunda Sorumluluk Sigortası ve Riziko Kavramının TTK Madde 1473 Vd Uyarınca İncelenmesi, https://dundaravukatlik.com/dosyalar/dosya_14416_Furkan-DuNDAR-193005338--1-.pdf (09.11.220).

<https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/>,

<https://www.yenicaggazetesi.com.tr/sigorta-parasi-icin-hamile-esini-oldurmustu-korkunc-cinayetin-detaylari-ortaya-cikti-426921h.htm>, (21.04.2021)

www.kazancihukuk.com.tr

www.tdk.gov.tr

Battal YILMAZ

Yargıtay Hukuk Genel Kurulu Üyesi

**AVUKATLIK ÜCRET
SÖZLEŞMESİNDEN
KAYNAKLANAN DAVALAR**

**ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022**

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Avukatlık Ücret Sözleşmesinden Kaynaklanan Davalar
Battal Yılmaz

Hukuk Yayınları Dizisi – 3048

Birinci Baskı : Ocak, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8038 – 89 – 7

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Ay-bay Kırtasiye İnş. Gıda Paz. ve Tic. Ltd. Şti.

Sertifika No: 46661

Tel: (0 312) 472 58 55 - Ankara

KAYNAKÇA

- AKINCI, Şahin, Vekalet Sözleşmesinin Sona Ermesi, Konya,2004,
- AKINTÜRK, Turgut, Türk Medeni Hukuku, Şahsın Hukuku, Ankara 1996, s.107
- AYDIN, Murat, Avukatlık Ücreti, Seçkin Kitapevi, Ankara,2020
- AYDIN, Murat; Avukatlık Ücret, Seçkin Kitapevi, 6. Baskı, Ankara, 2015
- AYDIN, Murat; Avukatlık Ücreti (Aydın 2010), Genişletilmiş 5. Baskı, Ankara 2010, s.28
- AYDIN, Murat; Avukatlık Ücreti, 2007
- BAŞPINAR, Veysel; Avukatın Özen Borcu, GÜHFD, Cilt 12,Sayı 1-2, Ankara 2008 (Başpınar Makale)
- BAŞPINAR, Veysel; Avukatlık Sözleşme ve Ücreti Hakkında Bazı Düşünceler, Ankara Barosu 2004 Hukuk Kurultayı, C.III, Ankara Barosu Yayını, Ankara 2004 (Başpınar, Sözleşme).
- BİLGE, Necip, Borçlar Hukuku(Özel Borç Münasebetleri), Ankara,1971
- CİMBAR, Ferhat; Avukatlık Sözleşmesinde Ücret, On iki Levha Yayınları, İstanbul Mart 2019
- ERDOĞAN, İhsan; Borçlar Hukuku Genel Hükümler,2. Baskı, Ankara 2013.
- EREM, Faruk, Meslek Kuralları(Şerh 2002), Avukatlık Mevzuatı, Ankara Barosu Yayınları, Ankara, 2002, EREN Fikret, Borçlar Hukuk Genel Hükümler, İstanbul 2006, s.468
- EREN, Borçlar Hukuku Genel Hükümler, 21. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, 2017.
- GÖKYAYLA, K. Emre, Azil ve İstifa, Seçkin Yayıncılık,2007,1.bası.
- GÜNER, Semih, Avukatlık Hukuku, 5. Baskı,2011, Ankara
- GÜNERGÖK, Özcan; Avukatlık Sözleşmesi, 3. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara 2013,

- HATEMİ, Hüseyin/ SEROZAN, Rona/ ARPACI, Abdülkadir; Borçlar Hukuku Özel Bölüm, İstanbul 1992.
- KILIÇOĞLU, A. Mithat; Borçlar Hukuku Genel Hükümler (Yeni Borçlar Kanununa Göre) Genişletilmiş 20. Bası, Turhan Kitabevi, Ankara 2016.
- KILIÇOĞLU, Ahmet, (Borçlar Hukuku, Genel Hükümler, Ankara 2013, s. 238 “geri alma (azil) “,
- KURTOĞLU, Tülin; Akdi Vekalet Ücreti ve Avukatın Hukuki Sorumluluğu, Ankara 2016.
- KURU, Baki/ ASLAN, Ramazan /YILMAZ, Ejder, Medeni Usul Hukuku, Ankara, 1992,
- MÜDERRİSOĞLU, Ferudun, Avukatlıkta Vekalet ve Ücret Sözleşmesi, Ankara 1974, s. 22
- NOMER, H. HALUK; “Para Borcu Kavramı ve Para Borçlarının BK 118/I Anlamında Aynı Cinsten Kabul Edilip Birbirleriyle Takas Edilebilirliği Problemi”, İÜHFİM, C.57, S.1-2,1999,
- OĞUZMAN, M. Kemal, Medeni Hukuk Dersleri, Giriş- Kaynaklar- Temel Kavramlar, İstanbul 1994, s.89
- OĞUZMAN, M.Kemal, ÖZ, M.Turgut, Borçlar Hukuku Genel Hükümler, İstanbul 2012
- OĞUZMAN/SEÇİLİ; Eşya Hukuku İstanbul,1994
- ÖZEKES, Muhammet; Medeni Usul Hukuku Temel Bilgiler, 13. Bası, On İki Levha Yayıncılık
- ÖZKAYA, Eraslan; Vekalet Sözleşmesi ve Kötüye Kullanılması, Seçkin Yayınları, 3. Güncellenmiş Baskı, Ankara 2013,
- PEKCANITEZ, Hakan, Davanın Sonucuna Katılma Yasağı, İstanbul Barosu Dergisi Y.1989, S.10, s.595
- REİSOĞLU, Safa; Türk Borçlar Hukuku Genel Hükümler, İstanbul 2014, s.63.
- SUNGURTEKİN Meral Özkan, Meslek Sırrı, Hukuk Kurultayı 2000, Ankara Barosu Yayını, Ankara 2000,
- SUNGURTEKİN, Meral Özkan, Avukatlık Mesleği, Avukatın Hak ve Yükümlülükleri, İzmir 2013, s.217

TANDOĞAN, Haluk, Borçlar Hukuku Özel Borç İlişkileri (cilt 2, İstanbul 1989).

YAVUZ, Cevdet; Türk Borçlar Hukuku Özel Hükümler, Beta Yayınları, 10. Baskı, İstanbul 2014.

YILMAZ Ejder, Hukuk Sözlüğü, Yetkin Yayınevi, Ankara 1991

YILMAZ, Ejder, Yargılama Giderlerinin İşlevi ve Sosyal Hukuk Devleti, ABD, Y.1984, S.2., s.223

ZEVKLİLER, Aydın, Medeni Hukuk, Ankara,1995, s..373.

Dr. Sami NARTER

İŞ GÜVENCESİ, İŞE İADE DAVALARI ve TAZMİNATLAR

İş Güvencesi Tazminatı, Boşta Geçen Süre Tazminatı,
Kıdem Tazminatı, İhbar Tazminatı, Kötüniyet Tazminatı,
Sendikal Tazminat, Ayrımcılık Tazminatı, Haksız Fesih Tazminatı

7036 Sayılı Yeni İş Mahkememeleri Kanununa göre
İŞ GÜVENCESİ, ARABULUCULUK, ZAMANAŞIMI ve İSTİNAF
Hükümleri düzenlenmiştir

Güncellenmiş ve Genişletilmiş

5. Baskı

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

İş Güvencesi, İşe İade Davaları ve Tazminatlar
Sami Narter

Hukuk Yayınları Dizisi – 1222

Beşinci Baskı : Şubat, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8038 – 90 – 3

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com
 : adalety@adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi
 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Meteksan Matbaacılık ve Teknik Sanayi Ticaret A.Ş
Beytepe Köyü Yolu No:3
06800 Çankaya/Ankara
Sertifika No: 46519

KAYNAKLAR

- ABBASGİL, Cengiz, **İş Hukukunda Bütün Yönleriyle Kıdem Tazminatı ve Uygulaması**, Yasa Yayınları, İstanbul, 1994.
- AĞER, İlker, **Türk Çalışma Yaşamında İş Güvencesi**, Adalet Yayınevi, Ankara, 2006.
- AKI, Erol / ALTINTAŞ, Olcay / BAHÇIVANCILAR, İbrahim, **Uygulamada İş Güvencesi**, Legal Yayıncılık, İstanbul, 2005.
- AKI, Erol, "4857 Sayılı İş Kanunu'na Göre İşçilerin Topluca İşten Çıkarılmaları", **Mercek D**, Yıl:10, S.40, Ekim 2005.(Toplu İşten Çıkarma)
- AKI, Erol; "İş Sözleşmesinin Feshi ve Feshe İtiraz ve Geçersiz Nedenle Yapılan Feshin Hukuki Sonuçları", **İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukuku Türk Milli Komitesi 30. Yıl Armağanı**, Ankara 2006. (Feshe İtiraz ve Sonuçları)
- AKIN, Levent, **İş Kazasından Doğan Maddi Tazminat**, Yetkin Hukuk Yayınları, Ankara, 2001.
- AKINTÜRK, Turgut / ATEŞ KARAMAN, Derya, **Borçlar Hukuku, Genel Hükümler Özel Borç ilişkileri, 6098 Sayılı Yeni Borçlar Kanunu İle Karşılaştırmalı**, 17. Baskı, Beta Basım, İstanbul, 2011.
- AKINTÜRK, Turgut, **Borçlar Hukuku Genel Hükümler Özel Borç İlişkileri**, 14. Bası, Beta Basım Yayım Dağıtım, İstanbul, 2009.
- AKTAY, A. Nizamettin / ARICI, Kadir / KAPLAN SENYEN, Emine Tuncay, **İş Hukuku**, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2009.(3. Baskı)
- AKTAY, A. Nizamettin / ARICI, Kadir / KAPLAN SENYEN, Emine Tuncay, **İş Hukuku, Yenilenmiş 4. Baskı**, Gazi Kitabevi, Ankara, 2011.(4. Baskı)
- AKTAY, A. Nizamettin / ARICI, Kadir / KAPLAN SENYEN, Emine Tuncay, **İş Hukuku, Yenilenmiş 5. Baskı**, Gazi Kitabevi, Ankara, 2013.(6. Baskı)
- AKTAY, A. Nizamettin, " 4773 Sayılı Yeni İş Güvencesi Kanunu Ve Getirdiği Yeni Düzenlemeler", **Kamu İş Dergisi**, Yıl:2003, Cilt-7, S:2.(İş Güvencesi Kanunu ve Getirdiği Yenilikler)
- AKTAY, A. Nizamettin, "İş Güvencesinde Otuz (30) Sayısının Tespiti Şirketler Grubu Kavramı "Bordro İşvereni" Tabiri Asıl İşveren-Alt İşveren İlişkisinde Muvazaa Tabiri", **Sicil III**, 11 (Eylül 2008), 62-63.
- AKTAY, A. Nizamettin, "İşe İade Davası Sonrası İşçinin İşverence İşe Davet Edilmesine Rağmen İşe Başlamamasının Sonuçlarına İlişkin Yargıtay Kararı İncelemesi", **Sicil İHD**, Eylül, 2006/3. (İşçinin Davet Edilmesine Rağmen İşe Başlamaması)

- AKTAY, A. Nizamettin, “**Kıdem Tazminatı Fonu Düzenleme Çalışmaları**”, 12. Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Kongresi, Türk-İş ve Süleyman Demirel Üniversitesi İşbirliği ile 7-10 Ekim 2010’da Antalya- Belek’te gerçekleştirilen Kongre, Aydoğdu Ofset, Ankara, 2011. (Kıdem Tazminatı Fonu)
- AKTAY, A. Nizamettin, “**Kıdem Tazminatına Hak Kazanma Şartlarının Hukuki Niteliği, Karar İncelemesi**”, Sicil İş Hukuku D, S.18, Haziran 2010.(Kıdem Tazminatı Şartları)
- AKTAY, A. Nizamettin, **Avrupa Birliği Ülkeleri Toplu İş hukuku**, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara, 1997.(AB Toplu İş Hukuku)
- AKTAY, A. Nizamettin, **Sendika Hakkı**, Kamu-İş Eğitim Yayını, Ankara, 1993.(Sendika Hakkı)
- AKTAY, A. Nizamettin, **Toplu İş Sözleşmesi**, yy, Ankara, 2000.(Toplu iş sözleşmesi)
- AKTUĞ, Semih Serkant, **İş Güvencesinin Sosyal Ekonomik Hukuki Temelleri ve Türkiye Değerlendirmesi**, Başbakanlık Basımevi, Ankara, 2010.
- AKYİĞİT, Ercan, En Son Tarihli Yargı Kararları Eşliğinde İş Kanunu, Deniz İş Kanunu ve Basın İş kanununda **Kıdem Tazminatı**, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2010. (Kıdem Tazminatı 2. Baskı)
- AKYİĞİT, Ercan, **İş Hukuku**, Seçkin Yayınları, Ankara, 2010. (İş Hukuku)
- AKYİĞİT, Ercan, İş Kanunu, Deniz İş Kanunu ve Basın İş kanununda **Kıdem Tazminatı**, Seçkin Yayınevi, Ankara, 1999. (Kıdem Tazminatı)
- AKYİĞİT, Ercan, **Türk İş Hukukunda İş Güvencesi (İşe İade)**, Seçkin Yayınları, Ankara, 2007. (İş Güvencesi)
- ALP, Mustafa, **İşçinin Feshe Karşı Korunması (İş Güvencesi Yasası)**, DEÜ-HFD, 2003, S:1, s.(1-40). (Feshe Karşı Koruma)
- ALP, Mustafa; “Personel Yönetmeliği İle Yaş Sınırı Getirilmesi”, **Legal YKİ.**, 4/2007.(Yaş Sınırı Getirilmesi)
- ALPAGUT, Gülsevil, “**İş Sözleşmesinin Feshi ve İş Güvencesi**”, III. Yılında İş Güvencesi, Türkiye Toprak, Seramik, Çimento ve Cam Sanayi İşverenleri Sendikası, 21-25 Eylül 2005 Bodrum. (İş Güvencesi)
- ALPAGUT, Gülsevil, “İş Sözleşmesinin Feshinde Haklı- Geçerli Neden Ayrımı ve Yargıtay’ın Konuya İlişkin Kararlarının Değerlendirilmesi”, **Sicil İHD**, Mart 2006.(Haklı Neden Geçerli Neden Ayrımı)
- ALPAGUT, Gülsevil, “İş Sözleşmesinin Feshinde Sosyal Seçim Yükümlülüğü Mevcut mudur?”, **Sicil İHD**. 4.12.2006. (Fesihte Sosyal Seçim)

- ALPAGUT, Gülsevil, "İş Sözleşmesinin Sona Ermesine İlişkin Sözleşmesel Kayıtlar ve Sözleşmenin Tarafların Anlaşması İle Sona Ermesi", **İş ve Sosyal Güvenlik Hukuku 11. Toplantı**, İstanbul Barosu Yayınları, 2008. (İş Sözleşmesinin Sona Ermesi)
- ALPAGUT, Gülsevil, **İşyerinin Devri ve İş sözleşmesini Fesih Hakkı**, Beta Basım, İstanbul, 2010.(İşyeri Devrinde Fesih Hakkı)
- ALPAGUT, Gülsevil; İş İlişkisinin Sona Ermesi ve Kıdem Tazminatı, **Yargıtay'ın İş Hukukuna İlişkin Kararlarının Değerlendirilmesi**, 2005, Ankara, 2007. (Kıdem Tazminatı)
- ANADOLU, F. Kerim, **İş güvencesi ve Kıdem Tazminatı**, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara, 2002.
- ANDAÇ, Faruk, **İş Hukuku** (Türk Çalışma Hukuku Uygulaması) Ferdi İş Hukuku, Toplu İş Hukuku, Sosyal Güvenlik Hukuku, İş Uyuşmazlıkları, Yargı Yayınevi, Ankara, 2006.
- ANTALYA, O. Gökhan, **6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu'na Göre Borçlar Hukuku Genel Hükümler**, Beta Basım, İstanbul, 2012.
- AR, Kamil Necdet, **Küreselleşme Sürecinde Türkiye'de Ücretlerin Gelişimi**, Kamu-İş Yayınevi, Başbakanlık Basımevi, Ankara, 2007.
- ARAL, Fahrettin, **Borçlar Hukuku Özel Borç İlişkileri**, Yetkin Yayınları, Ankara, 2003.
- ARICI, Kadir, **Sosyal Güvenlik**, Sargın Ofset, Ankara, 1999,
- ARSLAN, Arzu; "Feshin Geçersizliği ve İşe İade Talebinin Süresi- Geçerli Neden/Haklı Neden Ayırımı ve Feshin Hakkaniyete Uygunluğu", (Karar İncelemesi), **Çalışma ve Toplum EHD**, S.15, 2007/4.
- Asıl İşveren- Alt İşveren İlişkisi ve Uygulamadaki Sorunlar**, İş Müfettişleri Derneği'nin 21 Şubat 2009'da Antalya'da, 21 Mart 2009'da Adana'da, 25 Nisan 2009'da Ankara'da, 23 Mayıs 2009'da İzmir'de, 27 Haziran 2009'da İstanbul'da Gerçekleştirmiş olduğu Panel ve Görüşmeler, Dumat Ofset, Ankara, 2010.
- ASLANKÖYLÜ, Resul, **Sosyal Sigortalar Kanunu Yorumu**, Nurol Matbaacılık, Ankara, 2003.
- AŞÇIOĞLU, Çetin, **Trafik Kazalarından Doğan Hukuk ve Ceza Sorumlulukları, 2. Bası**, Sözkese Matbaacılık, Ankara, 2008.
- ATEŞ, Merve, **Türk Hukukunda Hastalık ve Analığın Hizmet Akdine Etkileri**, Beta Basım, İstanbul, 2011.
- AUGUST Ray, **International Business Law - Text, Cases and Readings**, Prentice Hall, New Jersey, 2000

- AYAZ, Nükhet, **Türkiye’de Toplu İş Sözleşmelerinde Sosyo-Ekonomik Göstergeler Açısından Ücret ve Ücret Dışı Ödemelerin Analizi**, Hazar Basın yayın A.Ş, İstanbul 1993.
- AYDIN, Ufuk, “Çağrı Üzerine Çalışma ve Uygulama Sorunları”, **Sicil İHD**, 2007/8. (Çağrı Üzerine Çalışma)
- AYLOTT Elizabeth, **Employment Law**, Kogan Page Limited Reprinted, United Kingdom, 2015
- BAĞDADIÖĞLU, Enis, **İşçiler Açısından Ücret**, Türk-İş Eğitim Yayınları, Demircioğlu Matbaacılık, Ankara, 1999.
- BAKIRCI, Kadriye, “İş Güvencesi Kapsamındaki İşçilerin, Doğrudan Tazminat Talep Hakları ve Kötüniyet veya Sendikal Tazminat ile Ayrımcılık Tazminatı İlişkisi”, **Sicil İHD**, Haziran 2006, S:2, (Kötüniyet, Sendikal ve Ayrımcılık Tazminatı ilişkisi)
- BAL, Özlem, **Türk İş Hukukunda Manevi Tazminat**, Adalet Yayınevi, Ankara, 2010.
- BALCI, Mesut, **İş Kazası Ve Meslek Hastalığından Doğan Tazminat Davaları**, Yetkin Yayınları, Ankara, 2008.
- BALCI, Mesut, **İş Kazası Veya Meslek Hastalığından Doğan Maddi Ve Manevi Tazminat Davaları Uygulaması**, Yetkin Yayınları, Ankara, 2011.
- BAŞALP, Nilgün, “Destekten Yoksun Tazminatına İlişkin Bazı Değerlendirmeler: Tazminat Şartları ve Zararın Hesabında Yetiştirme Giderleri”; Uğur Alacakaptan’a Armağan, C.2 Bilgi Üniversitesi Yayınları, İstanbul 2008.
- BAŞBOĞA ŞAHBAZ, Zübeyde, **İşverenin İş Kazası ve Meslek Hastalığından Doğan Hukuki Sorumluluğu İle Maddi Zararın Hesabına İlişkin Esaslar**, Beta Basım, İstanbul, 2010.
- BAŞTERZİ, Süleyman, “Türkiye’de Feshe Karşı Koruma Hukuku Reformunun Sosyal Hukuk ve İstihdam Üzerine Etkileri”, **AÜHFD**, 2005, S.3. (Feshe Karşı Koruma Reformu)
- BAŞTERZİ, Süleyman, **Çalışmanın Kesintiye Uğramasının Sosyal Sigorta İlişkisine Etkisi**, 72 Tasarım Ltd. Şti, Ankara, 2007. (Çalışmanın Kesintiye Uğraması)
- BAYCIK, Gaye, **İş Hukukunda Yenilik Doğuran Haklar**, Yetkin Yayınları, Ankara, 2011.
- BAYDEMİR, Mehmet, **İş ve Vergi Hukukunda Kıdem Tazminatı ve Muhasebesi**, Beta Basım, İstanbul, 2001.
- BAYRAM, Fuat; “Türk İş Hukuku Açısından İşyerinde Psikolojik Taciz (Mobbing)”, **Legal İHSGHD**, 14/2007.

- BAYSAL, Ulaş, **İşçinin Yetersizliğinden Kaynaklanan Geçerli Sebep İle İş sözleşmesinin Feshi**, Adalet Yayınevi, Ankara, 2011. (İşçinin Yetersizliğinde Geçerli Fesih)
- BEDİR, Eyüp, Gazi üniversitesi, İİBF Çalışma ekonomisi ve Endüstri ilişkileri Bölümü, **Sosyal Politika Ders Notları**, Ankara, 2011.
- BEDÜK, Mehmet Nusret, "İş Sözleşmesinin Feshinde Kötüniyet Tazminatı", **Prof. Dr. Sarper Süzek'e Armağan, Cilt-1**, Beta Yayınları, İstanbul, 2011.
- BENOKAN Ömer/ ÖZCAN Turgut, **İş kanunu ve Vergi Uygulaması**, Maliye Hesap Uzmanları Derneği, Acar Basım, İstanbul, 2007.
- BERRY Elspeth / Homewood Matthew J. / Bogusz Barbara, **Complete EU Law**, Third Edition, Oxford University Press, United Kingdom, 2017
- BİÇERLİ, Kemal, **Çalışma Ekonomisi**, Beta Basım, İstanbul, 2000.
- BİGAT, Şevket Güney, **Beden Gücünün Azalmasından Kaynaklanan Tespit Davaları**, 506 ve 5510 Sayılı Kanun ile Karşılaştırmalı, Zigana Yayıncılık, İstanbul, 2008.
- BİLGİLİ, Abbas, "İş Hukukunda Faiz Uygulaması Açısından Muacceliyet ve Temerrüt Kavramları", **Prof. Dr. Sarper Süzek'e Armağan, Cilt-2**, Beta Yayınları, İstanbul, 2011. (Faiz Uygulaması)
- BİLGİLİ, Abbas, **İş Güvencesi Hukuku İşe İade Davaları, 2. Baskı**, Karahan Kitapevi, Adana, 2005. (İş Güvencesi)
- BİLGİLİ, Özkan, **Sosyal Güvenlik Uygulaması**, Bizim Repro, Ankara, 2008.
- BİRBEN, Erhan: "İşletme Gereklere Nedeniyle İşten Çıkarılacak İşçilerin Belirlenmesinde İşverenin Seçim Serbestisi ve Sınırları", **DEÜHFD**, 2006.
- BOSTANCI, Uygur, "İşçinin İşe İade Yönündeki Başvurusunun Samimi Olması ve Boşta Geçen Süre Ücreti Konusunda Yargıtay'ın Yeni Görüşü", **Sicil İHD**, 2009/16.
- BOYACIOĞLU, Hacer - hacer.boyacioglu@radikal.com.tr / [Arşivi](#)
- BOZKURT, H. Argun, **İş Yargılaması Usul Hukuku**, 4. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2012.
- BRAMMER Alison, **Social Work Law**, Fourth Edition, Pearson Education Limited, United Kingdom, 2015
- CABRELLİ, David, **Employment Law in Context, Text and Materials**, Third Edition, Oxford University Press, United Kingdom, 2018
- CARR Helen / GOOSEY David, **Law For Social Workers**, 14th Edition, Oxford University Press, United Kingdom, 2017
- CENGİZ, İftar (Urhanoglu), **Türk Hukukunda Toplu İşçi Çıkarma**, Turhan Kitapevi, Ankara, 2009.

- CENK, Ramazan, **Ücretler, Tazminatlar ve Harcırahlar**, Yaklaşım Yayınları, Ankara, 1999.
- CENTEL Tankut, **İş Hukuku**, Cilt-1 Bireysel İş Hukuku, Kazancı Yayınları, İstanbul, 1992.
- CENTEL, Tankut, “Feshin Geçerli Nedene Dayandırılması, İspat Yükümlülüğü ve Sonuçları”, **Mercek D**, Nisan 2003, (Feshin Geçerli Nedene Dayandırılması ve İspat Yükümlülüğü)
- CENTEL, Tankut, “Kıdem Tazminatında Pozitif Ayrımcılık”, **Sicil İHD**. S.15, Eylül 2009, s.5. (Kıdem Tazminatında Pozitif Ayrımcılık)
- CENTEL, Tankut, **İş Güvencesi**, Legal Yayıncılık, İstanbul, 2013.
- Charter Of Fundamental Rights Of The European Union (2000/C 364/01), http://www.europarl.europa.eu/charter/pdf/text_en.pdf
- CİNOĞLU, Şükran; İşe İade Davalarında 4857 Sayılı Kanununun 9. maddesinin 1. Fıkrası İle 25. maddesinin Son Fıkrasının Karşılaştırılması, **Sicil İHD**, Aralık 2006/4.
- Çağdaş Bir İş Kanununa Doğru: “İş Güvencesi Kıdem Tazminatı Esneklik İlişkileri” Semineri**, TİSK Yayını, Nurol Matbaacılık, Ankara, 2001.
- ÇAKIR Özlem, **Ücret Adaletinin İş Davranışları Üzerindeki Etkileri**, Kamu-İş Yayını, Başbakanlık Basımevi, Ankara, 2006.
- ÇALIK, Şefik, **İş Sözleşmesinin Feshi ve İş Güvencesi**, Legal Yayıncılık, İstanbul, 2005.
- ÇANKAYA, Osman Güven / ÇİL Şahin, **İş Hukukunda Üçlü İlişkiler**, Genişletilmiş 3. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, 2011.
- ÇANKAYA, Osman Güven / GÜNAY, Cevdet İlhan / GÖKTAŞ, Seracettin, **Türk İş Hukukunda İşe İade Davaları**, Genişletilmiş 2. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, 2006.
- ÇELİK, Çağrı, **İş Sözleşmesinin İşçiden Kaynaklanan Sebeplerle Süreli Feshi ve Sonuçları**, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2007.
- ÇELİK, Çelik Ahmet, **Sorumluluk ve Zamanasımı**, Bilge Yayınevi, Ankara, 2012.
- ÇELİK, Çelik Ahmet, **Tazminat Ve Alacak Davaları**, 2. Baskı, Bilge Yayınevi, Ankara, 2012.
- ÇELİK, Nuri, “İşletmenin, İşyerinin veya İşin Gereklere Sebebiyle İş Sözleşmesinin İşverence Feshinde Eşit Davranma Borcu”, **Sicil İHD**, Aralık 2006.
- ÇELİK, Nuri, **İş Güvencesi**, İstanbul Ticaret Üniversitesi Yayınları, İstanbul, 2003. (İş Güvencesi)
- ÇELİK, Nuri, **İş Hukuku Dersleri, Yenilenmiş 23. Bası**, Beta Basım Yayım Dağıtım A.Ş., İstanbul, 2010. (23. Bası)

- ÇELİK, Nuri, **İş Hukuku Dersleri, Yenilenmiş 24. Bası**, Beta Basım Yayım Dağıtım A.Ş., İstanbul, 2011. (24. Bası)
- ÇENBERCİ, Mustafa, **İş Kanunu Şerhi 5. Bası**, Olgaç Matbaası, Ankara, 1984.
- ÇENBERCİ, Mustafa, **İş Kanunu Şerhi, 6. Bası**, Olgaç Matbaası, Ankara, 1986.
- ÇİL, **Kesinleşen İşe İade Davasının Sonuçları**, Ankara Barosu Dergisi, Yıl:66, S.1, Kış 2008. (İşe İade Davasının Sonuçları)
- ÇİL, Şahin, “Yargıtay Kararları Işığında İş Güvencesi”, **İş ve Sosyal Güvenlik Hukuku Milli Komitesi**, Yargıç Güven Çankaya’ya Armağan Semineri, s. 40. (İş Güvencesi)
- ÇİL, Şahin, **İş Hukuku Yargıtay İlke Kararları**, (9. Hukuk Dairesi 2010-2011 Yılları), Yetkin Yayınları, Ankara, 2011.(Yargıtay İlke Kararları)
- ÇİL, Şahin, **İş Hukukunda İşçinin Ücreti**, Turhan Kitapevi, Ankara, 2010. (İşçinin Ücreti)
- ÇİL, Şahin, **İş Kanunu Şerhi, Gözden Geçirilmiş ve Genişletilmiş 2. Baskı**, Cilt. I, II, III, Turhan Kitapevi, Ankara, 2007. (Şerh)
- ÇİL, Şahin; “Sendikal Tazminat” (Karar İncelemesi), **Legal İHSGHD**, 2005/6. (Sendikal Tazminat)
- DEDEAĞAÇ, Ender, **6100 Sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu’nun Getirdikleri**, Ankara Barosu Yayınları, Koza Matbaacılık, Ankara, 2011.
- DEMİR, Cuma Arif, **İş Güvencesi ve İşe İade Davaları**, Adalet Yayınları, Ankara, 2010.
- Demir, Fevzi “İşyeri Sendika Temsilciliği”, **Prof. Dr. Nuri Çelik’e Armağan**, C.2, Beta Yayınları, İstanbul, 2001.(İşyeri Sendika temsilciliği)
- DEMİR, Fevzi, “Geçerli Sebep Fesih Kavramı ve Uygulama”, **Legal İHSGHD**. S. 10, 2006.(Geçerli Sebep Fesih)
- DEMİR, Fevzi, **En Son Yargıtay Kararları Işığında İş Hukuku ve Uygulaması**, 4. Bası, Birleşik Matbaacılık, İzmir, 2005. (İş Hukuku Uygulaması)
- DEMİR, Fevzi, **İş Güvencesi Hukuku**, 2. Baskı, Barış Yayınları, İzmir, 1999. (İş Güvencesi Hukuku)
- DEMİR, Fevzi, **İş Güvencesi ve 4857 Sayılı İş Kanununun Başlıca Yenilikleri**, Türkiye Kooperatif ve Büro İşçileri Sendikası Eğitim Yayınları, İzmir, 2003. (4857 sk ve İş Güvencesi)
- DEMİR, Fevzi, **Sendikalar Hukuku**, 4. Baskı, Barış Yayınları, İzmir, 1999. (Sendikalar Hukuku 4. Baskı)
- DEMİR, Fevzi, **Sendikalar Hukuku, 4773 Sayılı İş Güvencesi Yasasıyla Değişik 2821 Sayılı Sendikalar Kanunu ve 4688 Sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları Kanunuyla Yenilenmiş 5. Baskı**, Birleşik Matbaacılık, İzmir, 2007. (Sendikalar Hukuku 5. Baskı)

- DEMİRAL, Cavit, **4857 Sayılı İş Kanununda Cinsiyet Ayrımcılığı Yasağı**, e-akademi Hukuk, Ekonomi ve Siyasal Bilimler Aylık İnternet Dergisi, Mart /2005.
- DEMİRCİOĞLU Murat / CENTEL Tankut, **İş Hukuku**, 14. Bası, Beta Basım Yayım Dağıtım A.Ş., İstanbul, 2010
- DENİZ, Demir, “Haklı Neden-Geçerli Neden Ayrımı”, **Çalışma ve Toplum EHD**, S.14, 2007/3.
- DERELİ, Toker, “6356 Sayılı Yeni Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu: Genel Bir Değerlendirme”, **Çalışma ve Toplum EHD**, 2013/1.
- DÖNMEZ, Kazım Yücel, **İş Hukukunda Tazminatlar**, Genişletilmiş 2. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, 2008. (İş Hukukunda Tazminatlar)
- DÖNMEZ, Kazım Yücel, **İşçinin Borçları**, Yetkin Yayınları, Ankara, 2000. (İşçinin Borçları)
- EGEMEN, Erdal; “Türk Hukukunda ve Karşılaştırmalı Hukukta İş Güvencesi”, **Yeni İş Yasası Sempozyumu, İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukuku’na İlişkin Sorunlar ve Çözüm Önerileri 2003 Yılı Toplantısı**, İstanbul 2003.
- EKDEMİR, Şadi, **Avrupa Birliği-Türkiye Sosyal Güvenlik Normları**, TİSK, Ankara, 2005.
- EKMEKÇİ, Ömer, “Sunulan Tebliğlerin Değerlendirilmesi, İş Güvencesi Kurumu ve İşe İade Davaları”, **Legal İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukuku 2005 Yılı Toplantısı**, İstanbul, 2005. (İş Güvencesi)
- EKMEKÇİ, Ömer, “Yeni İş Kanunu Karşısında Yargı Dava Süreci ve Olası Uygulama Sorunları Üzerine”, **Mercek D**, Temmuz 2003. (İş Kanununda Yargı Süreci)
- EKMEKÇİ, Ömer, Yargıtay’ın İşe İade Davalarına, İlişkin Kararlarının Değerlendirilmesi, **Legal İHSGHD**, S.1, 2004.(İşe İade Davaları)
- EKONOMİ, Münir, “Hizmet Akdinin Feshi ve İş Güvencesi”, **Çim. İşv. D**, Mart /2003.
- EKONOMİ, Münir: “Hizmet Akdinin Feshi ve Feshe Karşı Korunma Açısından Yargıtay Kararlarının Etkisi”, **Yarg. D**, S.1-4 (Ocak-Ekim 1989), Özel Sayı, s.449, 451. (Hizmet Akdinin Feshi)
- EKONOMİ, Münir; “İş Sözleşmesinin Sona Erdirilmesinde Tarafların Anlaşması, İbraname ile İş Güvencesi Davasından Feragat ve Sulh”, **Legal YKİ.**, S.1, 2006. (iş Güvencesinden Feragat)
- EKONOMİ, Münir; “Yeni İş Kanunu Çerçevesinde İş Sözleşmesinin Feshi ve İş Güvencesi Semineri”, **TÜSİAD, İş Kanunu Toplantı Dizisi I**, İstanbul, 2005. (İş Güvencesi)

- EMIR Astra, **Selwyn's Law of Employment**, 19th Edition, Oxford University Press, United Kingdom, 2016
- ENGİN, E. Murat, **"İşe İade ve Uygulama Sorunları"**, İş Hukuku Uygulama Sorunları ve Türk Sosyal Güvenlik Sisteminde Yeniden Yapılanma, İstanbul 2007. (İşe İade ve Uygulama Sorunları)
- ENGİN, E. Murat, **İş sözleşmesinin İşletmesinin İşletme Gereklere İle Feshi**, Beta Basım, İstanbul, 2003. (İşletme Gereklereyle fesih)
- Engin, Murat, **"İş Sözleşmesinin Feshinde İspat Sorunları"**, İş ve Sosyal Güvenlik Hukuku Sorunlar ve Çözüm Önerileri, İstanbul Barosu Yayınları, 2007.(Fesihle İspat Sorunları)
- EREN, Fikret, **Borçlar Hukuku Genel Hükümler, 8. Bası**, Beta Basım Dağıtım A.Ş, İstanbul, 2003.(8. Baskı)
- EREN, Fikret, **Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Değiştirilmiş 13. Baskı**, Beta Basım Dağıtım A.Ş, İstanbul, 2011.(13. Baskı)
- EREN, Fikret, **Borçlar Hukuku, Genel Hükümler, Değiştirilmiş 14. Baskı**, Yetkin Yayınları, Ankara, 2012.
- ERGİN, Hediye, **Türk ve Alman Hukukunda İş Sözleşmesinin Sağlık Nedeniyle Sona Ermesi**, Beta Basım Yayım Dağıtım, İstanbul, 2009.
- ERTEKİN, Özkan, **Açıklamalı İçtihatlı İş Güvencesi Hukuku İşe İade Davaları**, Kartal Yayınevi, Ankara, 2005.(İş Güvencesi)
- ERTEKİN, Özkan, **Açıklamalı İçtihatlı Kıdem Tazminatı Hukuku**, Kartal Yayınevi, Ankara, 2006. (Kıdem Tazminatı)
- ERTÜRK, Şükran, **4857 Sayılı Yasadan Sonra Süreli Fesih**, İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukuku Milli Komitesi 30. Yıl Armağanı, Ankara, 2006.(Süreli Fesih)
- ERTÜRK, Şükran, **Uluslar arası Belgeler ve Avrupa Birliği Işığında Çalışma Hayatımızda Kadın – Erkek Eşitliği**, Belediye-İş Sendikası AB'ye Sosyal Uyum Dizisi, Ankara, 2008. (Kadın – Erkek Eşitliği)
- ERTÜRK, Şükran/GÜRSEL, İlke, **"İş Hukukunda Eşit Davranma İlkesi"**, Prof. Dr. Sarper Süzek'e Armağan, Cilt-1, Beta Yayınları, İstanbul, 2011. (Eşit Davranma İlkesi)
- ERTÜRK, Şükran; **"İşyeri Sendika Temsilcisi ve Güvencesi"**, Legal İHSGHD, 13/2007. (Sendika Temsilcisi ve Güvencesi)
- EVREN, Öcal Kemal, **İş Hukukunda Ücret ve Uygulaması**, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2007.
- EYRENCİ, Öner/TAŞKENT, Savaş/ULUCAN, Devrim, **Bireysel İş Hukuku**, Legal Yayıncılık, İstanbul, 2004.

- EYRENCİ, Öner; “4857 sayılı İş Kanunu İle Getirilen Yeni Düzenlemeler”, **Legal İHSGHD**, 2004, S.1. (4857 sayılı Kanunla Getirilen Düzenlemeler)
- FEYZİOĞLU, Feyzi Necmeddin, **Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Cilt I**, Fakülteler Matbaası, İstanbul, 1976.
- GEÇER Bekir – Evcil Cahit, **İş Kanunu Uygulama Rehberi**, DATASSİST Eğitim Yayınları, İstanbul, 2006.
- GÖKCAN, Hasan Tahsin, **Haksız Fiil Sorumluluğu ve Tazminat Hukuku**, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2010.
- GÖKÇE, Erdal, **Türk İş Hukukunda İşe İade Davası**, Legal Yayıncılık, İstanbul, 2008.
- GÖKTAŞ, Seracettin, **Türk İş Hukukunda İşçinin Çalışmaktan Kaçınma Hakkı**, Yetkin Yayınları, Ankara, 2008. (Çalışmaktan Kaçınma Hakkı)
- GÖKTAŞ, Seracettin; “İşveren Vekilinin İş Güvencesi”, **Çalışma ve Toplum EHD**, S.20, 2009/1. (İşveren Vekilinin İş Güvencesi)
- GÜLEÇ UÇAKHAN, Sema, **Maddi Tazminat Esasları ve Hesaplanması**, Seçkin Yayınevi, Ankara, 1994. (3. Baskı)
- GÜLERCİ, Altan Fahri / KILINÇ, Ayşe, **6098 Sayılı Kanunla Karşılaştırmalı Borçlar Hukuku Genel Hükümler**, Yetkin Yayınları, Ankara, 2011.
- GÜLMEZ, Mesut, **İnsan Hakları ve Avrupa Birliği Hukukunda Ayrımcılığın Kaldırılması ve Türkiye**, Belediye-İş Sendikası AB’ye Sosyal Uyum Dizisi, Yorum Matbaacılık, Ankara, 2009. (Ayrımcılığın Kaldırılması ve Türkiye)
- GÜNAY, Cevdet İlhan, “Türk İş Hukuku Uygulamasında İş Güvencesi”, **A. Can Tuncay’a Armağan**, Legal Yayınevi, İstanbul, 2005.(İş Güvencesi)
- GÜNAY, Cevdet İlhan, **İş Davaları, Güncellenmiş 2. Baskı**, Yetkin Hukuk Yayınları, Ankara, 2009. (İş Davaları)
- GÜNAY, Cevdet İlhan, **İş Hukuku, Yeni İş Yasaları**, Ankara-2003.(İş Hukuku)
- GÜNAY, Cevdet İlhan, **İş Mahkemeleri Kanunu Şerhi**, Yetkin Hukuk Yayınları, Ankara, 2000. (İş Mahkemeleri Kanunu Şerhi)
- GÜNAY, Cevdet İlhan, **İş ve Sosyal Güvenlik Hukuku Dersleri, 2. Baskı**, Yetkin Hukuk Yayınları, Ankara, 2008. (İş ve Sosyal Güvenlik)
- GÜNAY, Cevdet İlhan, **Şerhli İş Kanunu, Genişletilmiş 2. Baskı, Cilt I – II-III**, Yetkin Hukuk Yayınları, Ankara, 2001. (Şerh, Cilt 1,2,3)
- GÜNEREN, Ali, **İş Kazası ve Meslek Hastalığından Kaynaklanan Maddi ve Manevi Tazminat Davaları, Genişletilmiş 2. Baskı**, Adalet Yayınevi, Ankara, 2011.

- GÜVEN, Ercan / AYDIN, Ufuk, **Bireysel İş Hukuku, Güncellenmiş Genişletilmiş 3. Baskı**, Nisan Kitapevi, Eskişehir, 2010.
- GÜZEL, Ali / OKUR, Ali Rıza, **Sosyal Güvenlik Hukuku**, Beta Basım Yayım Dağıtım, İstanbul, 2002.(Sosyal Güvenlik)
- GÜZEL, Ali / OKUR, Ali Rıza/ CANİKLİOĞLU Nurşen, **Sosyal Güvenlik Hukuku, 5510 Sayılı Kanuna Göre Hazırlanmış 12. Bası**, Beta Basım Yayım Dağıtım, İstanbul, 2009.
- GÜZEL, Ali, “İşletmesel Kararların Keyfilik Denetimine Tabi Olması ve Geçerli Nedenle Fesihle Son Çare (ultima ratio) İlkesinin Gözetilmesi”, **Çalışma ve Toplum EHD**, 2005/1. (Son Çare İlkesi)
- GÜZEL, Ali, Ertan, Emre; “İşyerinde Psikolojik Tacize (Mobbinge) Hukuksal Bakış: Avrupa Hukuku ve Karşılaştırmalı Hukuk”, **Legal İHSGHD**, 14/2007.
- GÜZEL, Ali; “İş Güvencesine İlişkin Yasal Esasların Değerlendirilmesi”, **İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukukuna İlişkin Sorunlar ve Çözüm Önerileri Toplantısı**, İş Güvencesi, Sendikalar Yasası Toplu İş Sözleşmesi Grev ve Lokavt Yasası, Eylül 2004. (İş Güvencesi)
- HATMAN, Ülkü, “ 2003 Türkiye’inde Esnekliğin İş Yasası ve Sendikal Harekete Etkileri”, <http://www.petroil-is.org.tr>, 2000-2003 Yıllığı. (Erişim 05.12.2012)
- <http://www.abgm.adalet.gov.tr/yayinlar/belgeler/e-kutuphane/AvrupaBirligiHukukununKaynaklari.pdf>, Er: 15.12.2018
- Kıdem Tazminatı Çalıştayı (05.06.2017), <http://www.sozcu.com.tr/2017/ekonomi/uc-buyuk-sendika-kidem-tazminatı-konusunda-uzlasti-1886108/>, Er: 19.12.2018
- https://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=1000:12100:8121876050950:12100:NO::P12100_INSTRUMENT_ID:312504: Er: 19.11.2018
- <http://www.unicankara.org.tr/tr/bm-sistemi-bm-turkiye/>, Er: 17.11.2018
- Guarding of Machinery Convention, 1963 (No. 119) https://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=NORMLEXPUB:12100:0::NO::P12100_ILO_CODE:C119 Er: 19.11.2018
- ILO Constitution, Er: 19.11.2018, https://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=1000:62:1566624867971040::NO:62:P62_LIST_ENTRY_ID:2453907:NO
- ILO Declaration on Fundamental Principles and Rights at Work <https://www.ilo.org/declaration/lang--en/index.htm>, 27.11.2018
- International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights, <https://www.ohchr.org/en/professionalinterest/pages/cescr.aspx>, Er: 23.11.2018
- İŞIKLI Alpaslan, **İş Hukuku, Gözden Geçirilmiş 7. Baskı**, İmaj Yayınevi, Ankara, 2010.

- İŞIKLI, Alpaslan, **Ücret**, Sevinç Matbaası, Ankara, 1975.
- İNAN, Ali Naim, **Borçlar Hukuku Genel Hükümler**, AÜHF Yayınları, Ankara, 1984.
- İSTANBUL BAROSU, **İş Güvencesi Temel Kavramları ve Uygulamadan Öneriler**, İstanbul Barosu Çalışma Hukuku Komisyonu, 2. Baskı, Ufuk Matbaası, İstanbul, 2003.
- İSTANBUL BAROSU, **İş Hukuku Kavramları ve Yargıtay İlke Kararları**, Sanat Matbaacılık, İstanbul, 2009.
- İSTANBUL BAROSU, **İş ve Sosyal Güvenlik Hukuku** 13. Yıl Toplantıları, Sanat Matbaacılık, İstanbul, 2010.
- İSTANBUL BAROSU, **İş ve Sosyal Güvenlik Hukuku** 14. Yıl Toplantıları, Ege Basım, İstanbul, 2011.
- İŞ HUKUKU VE SOSYAL GÜVENLİK HUKUKU DERNEĞİ (MİLLİ KOMİTE), **Yargıtay'ın İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukuku Kararlarının Değerlendirmesi**, 2008 Aydoğdu Ofset, Ankara, 2010.
- İŞ HUKUKU VE SOSYAL GÜVENLİK HUKUKU DERNEĞİ (TÜRK MİLLİ KOMİTESİ), **Yargıtay'ın İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukuku Kararlarının Değerlendirmesi**, 2009, Kamu-İş Eğitim Yayını, Başbakanlık Basımevi, Ankara, 2011.
- İŞ HUKUKU VE SOSYAL GÜVENLİK HUKUKU DERNEĞİ, **Osman Güven Çankaya'ya Armağan**, Başbakanlık Basımevi, Ankara, 2010.
- İŞ HUKUKU VE SOSYAL GÜVENLİK HUKUKU TÜRK MİLLİ KOMİTESİ, **Yargıtay'ın İş Hukukuna İlişkin Kararlarının Değerlendirmesi**, 2005, Kamu-İş Eğitim Yayını, Başbakanlık Basımevi, Ankara, 2007.
- İŞ HUKUKU VE SOSYAL GÜVENLİK HUKUKU TÜRK MİLLİ KOMİTESİ, **Yargıtay Kararları Işığında İş Güvencesi**, TŞOF Trafik Matbaacılık A.Ş, Ankara, 2008.
- İŞ HUKUKU VE SOSYAL GÜVENLİK HUKUKU TÜRK MİLLİ KOMİTESİ, **Yargıtay'ın İş Hukukuna İlişkin Kararlarının Değerlendirilmesi** 2003, Ankara, 2005.
- İŞ VE SOSYAL GÜVENLİK HUKUKU DERNEĞİ (MİLLİ KOMİTE), **Yargıtay 10. Hukuk Dairesi Onursal Başkanı Coşkun Erbaş'a Armağan Semineri**, 5510 Sayılı Yasaya Göre Malullük-Yaşlılık Sigortası İş ve Sosyal Güvenlik Hukukunda Yeni Gelişmeler, On Ofset, Ankara, 2010.
- İŞ VE SOSYAL GÜVENLİK HUKUKUNDA YENİ GELİŞMELER SEMPOZYUMU, 29 Eylül-02.Ekim 2011, Gazi Üniversitesi İş ve Sosyal Güvenlik Hukuku Araştırma Merkezi ve Türk Metal Sendikası'nın birlikte düzenlediği, Büyük Anadolu Medya Grup, Ankara, 2011.

- KABAKÇI, Mahmut, "Belirli Süreli İş Sözleşmesini Haklı Nedenle Fesheden İşçinin Bakiye Süre Ücreti Talebi", **Sicil İHD**, 2011/21.
- Kamu'da Güvencesiz Çalışma**, PSI Türkiye Sendikalarının 23 Mart 2001 Tarihinde Ankara'da Birlikte Düzenlediği Panel, Norm Matbaacılık, Ankara, 2011.
- Kamu-İş, **Çalışma Hayatı İle İlgili Yargıtay Kararları 2000-2005**, Başbakanlık Basımevi, Ankara, 2010.
- Kamu-İş, **Çalışma Hayatı İle İlgili Yargıtay Kararları 2005-2007**, Başbakanlık Basımevi, Ankara, 2010.
- Kamu-İş, **Çalışma Hayatı İle İlgili Yargıtay Kararları 2008-2009**, Başbakanlık Basımevi, Ankara, 2010.
- Kamu-İş, **Kamu İşyerlerinde Alt İşveren Uygulamasının Doğurduğu Sorunlar ve Çözüm Arayışları** (Seminer/Çalıştay), Başbakanlık Basımevi, Ankara, 2010.
- KANDEMİR, Murat, "İş Güvencesi Kapsamındaki İşçinin İş Sözleşmesinin İşveren Tarafından Feshi", Prof. Dr. Hüseyin Hatemi'ye Armağan, **SBAD**, 2005, S.6.
- KAPLAN, Emine Tuncay, **İşverenin Fesih Hakkı, Sınırları, Hüküm ve Sonuçları**, Kadioğlu Matbaası, Ankara, 1987.
- KAR, Bektaş, "İş Güvencesinde İspat Yükü ve Deliller", **Legal İHSGHD**, S.7, 2005. (İş Güvencesinde İspat Yükü)
- KAR, Bektaş, "İşe İade (İş Güvencesi) Davasında Yargılama Hukuku Sorunları", **Ank. Bar. D**, Yıl:66, S.1, 2008. (İşe İade Davasında Yargılama)
- KAR, Bektaş, **İş Güvencesi ve Uygulaması, Genişletilmiş, Yenilenmiş ve Son İlke Kararları Eklenmiş 2. Baskı**, Yetkin Yayınları, Ankara, 2011. (İş Güvencesi İlke Kararları)
- KARA, Etem, **İş Sözleşmesinin İşveren Tarafından Geçerli Nedenle Feshi ve Sonuçları**, Bilge Yayıncılık, Ankara, 2011.
- KARAHASAN, Mustafa Reşit, **Türk Borçlar Hukuku Genel Hükümler**, Beta Basım Dağıtım A.Ş., İstanbul, 2004.
- KAYA, Pir Ali, **Avrupa Birliği ve İş Hukuku Bağlamında Eşitlik İlkesi, 2. Baskı**, Dora Yayıncılık, Bursa, 2009. (Eşitlik İlkesi)
- KAYACAN, Yavuz, **Kıdem Tazminatı**, 12.12.2011 http://www.okumagrubu.com/haber_detay.asp?haberID=141,
- KESER, Hakan, **İş Sözleşmesinin Bildirimli Feshinde Geçerli Sebep**, Seçkin Yayınları, Ankara, 2010.
- KILIÇOĞLU, Ahmet, "Manevi Tazminatın Hukuki Niteliği", **Ank. Bar. D**, 1984, S.1. (Manevi Tazminatın Hukuki Niteliği)

- KILIÇOĞLU, Ahmet, **Borçlar Hukuku Genel Hükümler Yeni Borçlar Kanunu Hükümlerine Göre Hazırlanmış, 14. Bası**, Turhan Kitapevi, Ankara 2011. (14. Bası)
- KILIÇOĞLU, Ahmet, **Borçlar Hukuku Genel Hükümler, 2. Bası**, Turhan Kitapevi, Ankara 2002.(2. Bası)
- KILIÇOĞLU, Mustafa / ŞENOCAK, Kemal, **İş Güvencesi Hukuku**, Legal Yayıncılık, İstanbul, 2007. (İş Güvencesi)
- KILIÇOĞLU, Mustafa / ŞENOCAK, Kemal, **İş Kanunu Şerhi, Cilt I – II**, Legal Yayıncılık, İstanbul, 2008. (İş Kanunu Şerhi)
- KILIÇOĞLU, Mustafa, **6100 Sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'na Uyarlı İş Yargılamaları Usulü**, Legal Yayınevi, İstanbul, 2011. (İş yargılaması Usulü)
- KILIÇOĞLU, Mustafa, **Çalışma Hakkı Kapsamında İş Güvencesi**, http://www.yargitay.gov.tr/abproje/belge/sunum/rt4/Kilicoglu_CalismaHakki.pdf
- KILIÇOĞLU, Mustafa, **İş Kanunu Yorumu ve Yargıtay Uygulaması**, Ayhan Yayıncılık, İstanbul, 2005. (İş Kanunu Yorumu)
- KILIÇOĞLU, Mustafa, **Sorumluluk Hukuku, Cilt 1**, Turhan Kitapevi, Ankara, 2002. (Sorumluluk)
- KILIÇOĞLU, Mustafa, **Tazminat Esasları ve Hesap Yöntemleri**, Adil Yayınevi, Ankara, 1998.
- KILIÇOĞLU, Mustafa, **Tazminat Esasları ve Hesap Yöntemleri**, Ankara, 2008. (Tazminat Hesapları)
- KILIÇOĞLU, Mustafa, **Tazminat Hukuku, 2. Baskı**, Legal Yayınevi, İstanbul, 2006. (Tazminat Hukuku 2. Baskı).
- KILIÇOĞLU, Mustafa, **Tazminat Hukuku**, Legal Yayınevi, İstanbul, 2005. (Tazminat).
- KILIÇOĞLU, Mustafa; "İş Güvencesi Hukukunda Feshin Geçerli Sebebe Dayandırılmasına İlişkin Yargıtay Uygulaması", **Yargıç Güven Çankaya'ya Armağan Semineri**, Yargıtay Kararları Işığında İş Güvencesi, Ankara 2008. (İş Güvencesinde Yargıtay Uygulaması)
- KIRCA, Çiğdem, "Manevi Tazminatın Fonksiyonu ve Niteliği", **Yargıtay Dergisi**, Temmuz 1999.
- KIDNER, Richard, **Blackstone' Statues on Employment Law 2017-2018**, 27th Edition, Oxford University Press, United Kingdom, 2017
- Kocaeli Üniversitesi/Kocaeli Barosu, **Çalışma Yaşamının Güncel Sorunları, II. Sempozyum 2010**, Çınar Ofset, Kocaeli, 2010.
- KOÇ, Muzaffer, **Tüm Yönleriyle İş Güvencesi**, Yaklaşım Yayıncılık Ankara, 2005. (Tüm Yönleriyle İş Güvencesi)

- KOÇ, Yıldırım, **Dünyada İş Güvencesi**, Türk-İş Eğitim Yayınları, Başak Matbaacılık, Ankara, 2000.(Dünyada İş güvencesi)
- KORKUSUZ Refik / UĞUR Suat, **Sosyal Güvenlik Hukukuna Giriş, Yeni Mevzuata Göre Hazırlanmış 2. Baskı**, Ekin Basım Yayın Dağıtım, Bursa, 2010.
- KÖSEOĞLU, Ali Cengiz, **İş Sözleşmesinin İşçiden Kaynaklanan Nedenlerle Bildirimli Feshi**, Beta Basım, İstanbul, 2011.
- KUDAT, Arkun, **Cismani Zararların Değerlendirme Prensipleri ve Maluliyet Baremleri**, Tisa Matbaacılık, Ankara, 1970.
- KURU, Baki / ARSLAN Ramazan / YILMAZ, Ejder, **Medeni Usul Hukuku**, 18. Bası, Yetkin Yayınları, Ankara, 2007.(18. Bası)
- KURU, Baki / ARSLAN, Ramazan / YILMAZ, Ejder, **Medeni Usul Hukuku**, S Yayınları, Ankara, 1986.
- KUTAL, Metin, "İş güvencesi Kavramı ve Uluslararası Dayanağı" **Mercek D**, 2003/8.
- KUTAL, Metin, "Türk İş Hukukunda Kıdem Tazminatı Sorunu ve Çözüm Önerileri", **Sicil İHD**, 2009/16
- LEGAL İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukuku 2005 Yılı Toplantısı, **İş Güvencesi Kurumu ve İş İade Davaları**, Legal Yayıncılık, İstanbul, 2005.
- LEVIS Arthur, **Modern Business Law - Principles and Practise**, Great Britain by Tudor Business Publishing Limited, Second Edition, 1997
- LİMONCUOĞLU, Alp, **Türk İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukukunda Güvenceli Esneklik**, Limoncuoğlu Ltd. Şti, İzmir, 2010.
- MACINTYRE Ewan, **Esential of Business Law**, Fifth Edition, Pearson Education Limited, United Kingdom, 2015
- MANAV, A. Eda, **İş Hukukunda Geçersiz Fesih ve Geçersiz Feshin Hüküm ve Sonuçları**, Turhan Kitapevi, Ankara, 2009.
- MANAV, Hale, **İş Sözleşmesinde Feshin Geçersizliğinin Tespiti ve Hukuki Sonuçları**, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2010.
- MEŞE YAZILIM HUKUK VE İÇTİHAT PROGRAMI (Meşe)
- MOLLAMAHMUTOĞLU, Hamdi / ASTARLI, Muhittin, **İş Hukuku Gözden Geçirilmiş ve 6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu İşlenmiş 4. Bası**, Turhan Kitapevi, Ankara, 2011.
- MOLLAMAHMUTOĞLU, Hamdi / ASTARLI, Muhittin, **İş Hukuku Gözden Geçirilmiş ve 6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu-6331 sayılı İş Sağlığı ve İş Güvenliği Kanunu İşlenmiş 5. Bası**, Turhan Kitapevi, Ankara, 2012.

- MOLLAMAHMUTOĞLU, Hamdi, “4857 Sayılı kanunun Getirdiği Önemli Bazı Yenilikler”, **Kamu-İş D**; C:7, S: 4/2004. (4857 Sayılı kanunun Getirdiği Yenilikler)
- MOLLAMAHMUTOĞLU, Hamdi, **İş Hukuku**, Turhan Kitapevi, Ankara, 2008. (3. Bası)
- MORTAŞ, Adem / KOÇ, Muzaffer, İhbar Süresi ve Tazminatı, *Mali Çözüm Sayı: 99 – 2010*, <http://archive.ismmmo.org.tr/docs/malicozum/99malicozum/6%20H%20adem%20mortas-m.%20koc.pdf>
- NAĞME, N. Hozar, “İş Güvencesine İlişkin Düzenlemelerin İşçiye Sağladığı Haklardan Önceden Feragat Mümkün müdür?”, **Sicil İHD**, Mart 2008, S.9,
- NARMANLIOĞLU, Ünal, “İş Güvencesi Kapsamına Giren İşçinin Sendikal Tazminat Talebi”, **Legal İHSGHD**, S. 5, 2005. (İş Güvencesinde Sendikal Tazminat)
- NARMANLIOĞLU, Ünal, **Ferdi İş İlişkileri**, İstanbul, 1994.(Ferdi İş ilişkileri)
- NOMER, Haluk N. **Borçlar Hukuku Genel Hükümler**, 6. Bası, Beta Basım Yayım Dağıtım, İstanbul, 2008.
- ODAMAN, Serkan, “En Çok Dört Aya Kadar İbaresinin Anayasaya Aykırılığı Hakkındaki Anayasa Mahkemesi Kararının Değerlendirilmesi”, **Sicil İHD**, 2009/16
- ODAMAN, Serkan, “Yurtdışında Çalışan İşçilerin İş Güvencesi Açısından İşçi Sayısı Tespitine Etkisi”, **Sicil II**, 6 (Haziran 2007), 85-86
- ODAMAN, Serkan, Ayrımcılık Tazminatının Diğer Tazminatlarla Birlikte Mevcudiyeti Sorunun Üzerine Görüşler, **Sicil İHD**, Haziran 2009, S:14.(Ayrımcılık Tazminatı ile Diğer Tazminatlar)
- OĞURLU, Yücel, “AİHM Kararları ve Türk İdare Hukukunda Temel Hak ve Özgürlüklerin Sınırlandırılmasında Bir Yargısal Denetim Ölçütü Olarak “Ölçülülük İlkesi” “, **Prof. Dr. Turhan Tufan Yüce’ye Armağan**, Dokuz Eylül Üniversitesi Yayını, İzmir, 2001.
- OĞUZMAN, M. Kemal/ ÖZ, M. Turgut, **Borçlar Hukuku Genel Hükümler**, 3. Bası, Filiz Kitapevi, İstanbul, 2000.
- OLGAÇ Senai, **Kazai ve İلمي İçtihatlarla Borçlar Kanunu**, Olgaç Matbaacılık, Ankara, 1977.
- ORHUNÖZ, Ergun, **Ölüm ve Cismani Zararlarda Manevi Tazminat**, Seçkin Yayınevi, İzmir, 1999.
- ÖZBEN, Hüseyin, Türk Metal Sendikası Manisa 1. Nolu Şube Başkanı, Türk Metal Sendikası ve Gazi Üniversitesinin Birlikte Düzenlediği **İş ve Sosyal güvenlik Hukukunda Yeni gelişmeler Sempozyumu**, Didim, 29 Eylül-02 Ekim 2011.

- ÖZEKES, Muhammet, “İşe İade Davalarında Hüküm Altına Alınan Alacakların Takibi ve İcra Tazminatları”, **Sicil İHD**, S.4, Aralık 2006, s.34. (İş Güvencesi Alacakları ve İcra Tazminatları)
- ÖZEKES, Muhammet; “Hukuk Yargılaması ve İcra Hukuku Yönünden İşe İade Davaları ve Uygulama Sorunları”, **Legal İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukuku 2005 Yılı Toplantısı**, İş Güvencesi Kurumu ve İşe İade Davaları, Mayıs 2005, İstanbul. (Hukuk Yargılaması ve İcra Hukuku Yönünden İşe İade Davaları)
- ÖZKAN, Meral Sungurtekin, “İcra Hukukunda Oranlılık İlkesi”, **Prof. Dr. Turhan Tufan Yüce’ye Armağan**, Dokuz Eylül Üniversitesi Yayını, İzmir 2001.
- ÖZKAN, Zehra, **Avrupa Özel Hukukunun Uyumlaştırılması** (Harmonization of European Private Law), Ankara Üni. Hukuk Fak. Dergisi, 66 (1) 2017: 157-199
- ÖZKUL, Emin Aydın, “Destekten Yoksun Kalma ve İşgöremezlik Tazminatlarının Hesabına İlişkin İlkeler”, **Çim. İşv. D**, Ocak 1995.
- ÖZVERİ, Murat, “Bireysel Sendika Özgürlüğünün Korunması; Sendikal Tazminat ve Yargı Kararları”, **Legal İHSGHD**, 2005/8.
- PEKCANITEZ, Hakan / ATALAY, Oğuz / ÖZEKES Muhammet, **Hukuk Muhakemeleri Kanunu Hükümlerine Göre Medeni Usul Hukuku**, 12. Bası, Yetkin Yayınları, Ankara, 2011.
- PENELOPE, Kent, **Law Of The European Union**, Pearson Education Limited, England, 2001
- PENNINGS, Frans, **Introduction To European Social Security Law**, Third Edition, Printed in the Netherlands, 2001
- REİSOĞLU, Safa, **1927 Sayılı Kanun Açısından Kıdem Tazminatı**, Ankara Üniversitesi Basımevi, Ankara,1976.(Kıdem Tazminatı)
- REİSOĞLU, Safa, **Borçlar Hukuku Genel Hükümler**, 7. Baskı, Beta Basım Dağıtım A.Ş, İstanbul, 1988. (Borçlar Hukuku 7. Baskı)
- REİSOĞLU, Safa, **Borçlar Hukuku, Genel Hükümler, 1.7.2012’de Yürürlüğe Girecek Olan Türk Borçlar Kanunundaki Değişikliklerde İşlenerek Güncelleştirilmiş ve Genişletilmiş 22. Baskı**, Beta Basım, İstanbul, 2011. (Borçlar Hukuku 22. Baskı)
- SANLI, Kerem Cem, **Haksız Fiil Hukukunun Ekonomik Analizi**, Arıkan Basım Yayım Dağıtım Ltd. Şti., İstanbul, 2007.
- SARACEL, Nüket: “İhbar Tazminatı Kavramı”, Prof. Dr. İhsan Tarakçıoğlu’na Armağan, **Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, CM, S. 1-2, Ankara, 1999.

- SARIBAY, Gizem, **Türk İş Hukukunda İş Güvencesi Kapsamında Fesih Usulü, Feshe İtiraz ve Feshe İtirazın Sonuçları**, Legal Yayıncılık, İstanbul, 2007.
- SENYEN KAPLAN, Emine Tuncay, **Türk İş Hukuku ile Uluslar arası Sözleşmeler ve Mukayeseli İş Hukuku açısından Kadın İşçinin İş İlişkisinden Doğan Hakları ve Korunması**, Sözkese Matbaacılık, Ankara, 1999.
- SEVİMLİ, K. Ahmet; "İş Hukukunda Yazılı Şekil Şartı", **Çim. İşv. D**, Mart 2003, C.17, S.2
- SOYER, M. Polat, "Feshe Karşı Korumanın Genel Çerçevesi ve Yargıtay Kararları Işığında Uygulama Sorunları", **İş Güvencesi Kurumu ve İşe İade Davaları**, İstanbul 2005. (Feshe Karşı Koruma)
- SOYER, M. Polat, "Hizmet Sözleşmesinin Sona Ermesine İlişkin Yeni Türk Borçlar Kanunu Hükümleri ve İş Hukuku Bakımından Önemi", **Sicil İHD**, S.22, Haziran 2011.(Türk Borçlar Kanunu'na Göre İş Sözleşmesinin Sona Ermesi)
- SUR, Melda, "İşçinin Çalışmaktan Kaçınma Hakkı", **A. Can Tuncay'a Armağan**, İstanbul, 2005. (İşçinin Çalışmaktan Kaçınma Hakkı)
- SUR, Melda, **İş Hukuku Toplu ilişkiler**, Güncellenmiş 4. Baskı, Turhan Kitapevi, Ankara, 2011. (İş Hukuku Toplu ilişkiler)
- SÜMER Haluk Hadi, "İş Sözleşmesinin Sendikal Nedenle Feshi", **Prof. Dr. Sarper Süzek'e Armağan, Cilt-2**, Beta Yayınları, İstanbul 2011. (İş Sözleşmesinin Sendikal Nedenle Feshi)
- SÜMER, Haluk Hadi, "İş Sözleşmesinin Feshinden Sonra İşyerinin Kapatılmasının İşe İade Davasına Etkisi (Karar İncelemesi)", **Prof. Dr. Bilge Öztan'a Armağan**, Ankara, 2008.(Fesihten Sonra İşyerinin Kapatılması)
- SÜMER, Halûk Hâdi, **İş Hukuku Uygulamaları**, Mimoza Basım Yayım Dağıtım, Konya, 2000. (İş Hukuku Uygulamaları)
- SÜMER, Halûk Hâdi, **İşçinin Sendikal Nedenlerle Feshe Karşı Korunması**, Mimoza Basım Yayım Dağıtım, Konya, 1997.(Sendikal Nedenle Feshe Karşı Koruma)
- SÜMER, Haluk Hadi, Türk Metal sendikası ve Gazi Üniversitesinin Birlikte Düzenlediği **İş ve Sosyal güvenlik Hukukunda Yeni gelişmeler Sempozyumu**, Didim, 29 Eylül-02 Ekim 2011. (Yeni Gelişmeler Sempozyumu)
- SÜZEK, Sarper, "İşçinin Yetersizliği veya Davranışları Nedeniyle Geçerli Fesih", **A. Can Tuncay'a Armağan**, İstanbul 2005, (İşçinin Yetersizliği veya Davranışları Nedeniyle Geçerli Fesih)

- SÜZEK, Sarper, **Bireysel İş İlişkinin Kurulması, Hükümleri ve İşin Düzenlenmesi, Açısından Yargıtay'ın İş Hukukuna İlişkin Kararlarının Değerlendirilmesi**, Ankara, 2003. (2001 yılı Yargıtay Kararları Değerlendirme)
- SÜZEK, Sarper, **İş Akdinin Fesih Hakkının Kötüye Kullanılması: İş Güvencesi Konusunda Karşılaştırmalı Bir İnceleme**, Kazancı Hukuk Yayınları, Ankara, 1976. (Fesih Hakkının Kötüye kullanılması)
- SÜZEK, Sarper, **İş Akdinin Fesih Hakkının Sınırlandırılması**, Kamu-İş; C: 6, S: 4/2002, (Fesih Hakkının Sınırlandırılması)
- SÜZEK, Sarper, **İş Hukuku, 7. Baskı**, Beta Basım A.Ş., İstanbul, 2011.(7. Baskı)
- ŞAHBAZ BAŞBOĞA, Zübeyde, **İşverenin İş Kazası ve Meslek Hastalığından Doğan Hukuki Sorumluluğu İle Maddi Zararın Hesabına İlişkin Esaslar**, 1. Baskı, Beta Yayınları, İstanbul, 2010.
- ŞAHLANAN, Fevzi, “Yeni İş Kanununun Genel Hükümleri ve Temel Kavramları”, **Yeni İş Yasası Sempozyumu**, İstanbul Barosu Yayınları, İstanbul, 2003. (Yeni İş Kanunu)
- ŞAHLANAN, Fevzi, “4857 Sayılı Kanunun Genel Hükümleri, Sözleşme Türleri ve Sözleşmenin Feshi ve İş Güvencesine İlişkin Hükümleri”, **4857 Sayılı Yeni İş Kanunu Değerlendirme Konferans Notları**, 2003. (Sözleşmenin Feshi ve İş Güvencesi)
- ŞAHLANAN, Fevzi, **İşe İade Davası Açma Hakkını Ortadan Kaldıran Protokolün Geçersizliği, Karar İncelemesi, Teks. İŞv. D**, Ekim 2005. (İşe İade Davasından Feragat Protokolü)
- ŞAKAR, Ayşe Yiğit, “İşçiye Ödenecek Bazı Tazminatların Vergi Hukuku Bakımından Durumu”, **sicil İHD**, 2010/17
- ŞAKAR, Müjdat / YİĞİT ŞAKAR, Ayşe, **İşçiye Ödenecek Tazminatlar**, Yaklaşım Yayıncılık, Ankara, 2010.
- ŞAKAR, Müjdat, **Gerekçeli ve İçtihatlı İş Kanunu Yorumu, Gözden Geçirilmiş 2. Baskı**, Yaklaşım Yayıncılık, Ankara, 2006. (İş Kanunu Yorumu)
- ŞAKAR, Müjdat, **İş Hukuku Uygulaması, Yenilenmiş ve Genişletilmiş 9. Baskı**, Beta Basım, İstanbul, 2011. (İş Hukuku Uygulaması)
- ŞAKAR, Müjdat, **Sosyal Sigortalar Uygulaması, Yenilenmiş 10. Baskı**, Beta Basım, İstanbul, 2011. (Sosyal Sigortalar Uygulaması)
- ŞENYÜZ, Doğan, **6098 Sayılı Yeni Türk Borçlar Kanunu'na Göre Hazırlanmış Borçlar Hukuku, Genel ve Özel Hükümler, 5. Baskı**, Ekin Basım Dağıtım, Bursa, 2011.
- ŞİRİN, Şerafettin, **Faiz ve Uygulaması**, Alfa Basım Dağıtım, İstanbul, 1994.
- TANDOĞAN, Haluk, **Kusura Dayanmayan Sözleşme Dışı Sorumluluk Hukuku**, Turhan Kitabevi, Ankara, 1981.

- TAŞKENT, Savaş, “İş Sözleşmesinin Kurulması ve Sona Ermesi”, Yeni İş Yasası, **Türkiye Toprak, Seramik, Çimento ve Cam Sanayi İşverenleri Sendikası**, 25-29 Haziran 2003, Çeşme. (İş Sözleşmesinin Kurulması ve Sona Ermesi)
- TAŞKENT, Savaş, **Açıklamalı-İçtihatlı 4857 Sayılı İş Kanunu**, 2. Baskı, İstanbul 2008.(Açıklamalı İş Kanunu)
- TAŞKENT, Savaş, **İş Güvencesi ve Yeni Yasal Düzenleme**, Belediye - İş Sendikası Eğitim Yayınları, Ankara, 2002.(İş Güvencesi ve Yeni Yasal Düzenleme)
- TDS Kıdem Tazminatı Sempozyumu 27-28 Kasım 1984**, Türkiye Denizciler Sendikası Yayınları, Emin Ofset, İstanbul, 1985.
- TEMİR, Arif, **İşçinin Geçerli ve Haklı Nedenlerle (Tazminatlı – Tazminatsız) İşten Çıkarılması**, Yaklaşım Yayınları, Ankara, 2011.
- TEPECİK, İsmail, “İş Güvencesine İlişkin Uygulama Sorunları ve Yargıtay Kararları”, **İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukukuna İlişkin Sorunlar ve Çözüm Önerileri 2004 Yılı Toplantısı**, Tartışma ve Değerlendirmeler.
- Termination of Employment Convention, 1982 (No. 158), https://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=NORMLEXPUB:12100:0:NO::P12100_ILO_CODE:C158, (Termination of Employment Convention, No. 158) Er: 24.10.2018
- Termination of Employment Recommendation, 1982 (No. 166), https://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=1000:12100:8121876050950:12100:NO::P12100_INSTRUMENT_ID:312504, Er: 21.12.2018
- TERZİOĞLU, Ahmet, **İş Güvencesi Hükümleri Karşısında Sendikal Fesih Sonucunda İşçinin Hak Kazanabileceği Tazminatlar**, Kamu-İş, C:10, S:1/2008. (Sendikal Fesih)
- The Philadelphia Declaration, Er: 19.11.2018, https://www.ilo.org/public/libdoc/ilo/1944/44B09_10_e_f.pdf
- TİFTİK, Mustafa, **Akit Dışı Sorumlulukta Maddi Tazminatın Kapsamı**, Yetkin Yayınları, Ankara, 1994.
- TOPAL, Güneş, **İş Kanununa Göre Geçerli Nedenlerle Yapılan Fesih ve İş Güvencesinin Uygulanmadığı Durumlarda Bildirimli Feshin Karşılaştırılması**, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2008.
- TOPALHAN, Türker, **Ücret ve Ücret Teorileri**, Gazi Kitapevi, Ankara, 2010.
- TOZAN, Celal, **İş Kazaları ve Meslek Hastalığı Uygulamaları**, Türkiye İşçi Sendikası Konfederasyonu, Ankara, 2011.
- TUNCAY, A. Can / EKMEKÇİ, Ömer, **Sosyal Güvenlik Hukuku Dersleri, Yenilenmiş 14. Bası**, Beta Basım, İstanbul, 2011.(Sosyal Güvenlik)

- TUNCAY, A. Can, “ **İş Hukukunda Eşit Davranma İlkesi**”, İş ve Sosyal Güvenlik Hukuku Sorunlar ve Çözüm Önerileri, İstanbul Barosu Yayınları, 1. Basım, Haziran 2007. (Eşit Davranma İlkesi)
- TUNCAY, A. Can, “Birden Fazla Tazminatın Kapsamına Giren Bir Eylemde Hangi Tazminata Hükmedilecektir?”, **Sicil İHD**, 2008/10.
- TUNCAY, A. Can, “Çalışma İlişkilerinde Irk ve Etnik Kökene Dayalı Ayrımcılık”, **Prof. Dr. Sarper Süzek’e Armağan, Cilt-1**, Beta Yayınları, İstanbul, 2011.(Ayrımcılık)
- TUNCAY, A. Can, “İş Güvencesi”, Karar İncelemesi, **Çimento İşveren**, Mart 2004.(İş Güvencesi)
- TUNCAY, A. Can, “İş Sözleşmesinin Geçerli Nedenle Feshi ve İşe İade Davaları Toplantısı”, **TÜSİAD, İş Kanunu Toplantı Dizisi-4**, Haziran 2007. (İşe İade Davaları)
- TUNCEL, H. Ferhan, **Temel Hatlarıyla Kıdem Tazminatı**, Türk Metal Sendikası Yayınları, Ankara, 2011.
- TUNÇOMAĞ, Kenan, **Borçlar Hukuku**, Fakülteler Matbaası, İstanbul, 1972. (Borçlar Hukuku)
- TUNÇOMAĞ, Kenan, **İş Hukukunun Esasları**, Beta Basım Yayım Dağıtım, İstanbul, 1988.
- TUNÇOMAĞ, Kenan/CENTEL, Tankut, **İş Hukukunun Esasları, 5. Bası**, Beta Basım Yayım Dağıtım, İstanbul, 2008.
- TURAN, Kâmil, **Ferdi İş Hukuku**, Kamu-İş Yayını, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara,1993.
- TURAN, Kamil, **İş Hukukunun Genel Esasları**, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara 1990.
- Türk-İş 14. Genel Kurul İcra Kurulu Çalışma Raporu**, Türk-İş yayını, Ankara, 1966.(Türk-İş 14. Çalışma raporu)
- Türk-İş 6. Genel Kurul İcra Kurulu Çalışma Raporu**, Türk-İş yayını, Ankara, 1966.(Türk-İş 6. Çalışma raporu)
- TÜSİAD, İş Kanunu Toplantı Dizisi No: 1, **Yeni İş Kanunu Çerçevesinde İş Sözleşmesinin Feshi ve İş Güvencesi** , Graphis Matbaa, İstanbul, Haziran 2004.
- TÜSİAD, İş Kanunu Toplantı Dizisi No: 2, **İş Güvencesi ve İşyerinin Gereklere Dayanarak İş Akdinin Feshi** , Ankara, Mart/2005.
- TÜSİAD, İş Kanunu Toplantı Dizisi No: 3, **Performans Nedeniyle İş Akdinin Feshi ve Fesihden Kaynaklanan İşe İade Davaları**, 14 Mayıs Ankara, 2005.

- TÜSİAD, İş Kanunu Toplantı dizisi: 4, **Geçerli Nedenle İş Sözleşmesinin feshi ve İşe İade Davaları Toplantısı**, Graphis Matbaa, İstanbul, 2007.
- UÇUM, Mehmet “İşe İade Sonucuna Bağlı Olarak Doğan Haklara İlişkin Bazı Uygulama Sorunları”, **Sicil İHD**, Eylül 2008,
- UÇUM, Mehmet, “**İşe İade Taleplerinde Başlıca Sorunlar**”, İş Güvencesi Kurumu ve İşe İade Davaları, Legal İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukuku 2005 Yılı Toplantısı, İstanbul, 2005. (İşe İade Taleplerinde Başlıca Sorunlar)
- UÇUM, Mehmet; “İşe İade Taleplerinde Dava Açma Süresinin Başlangıcına İlişkin Sorunlar”, **Legal İHSGHD**, 4/2004.(İşe İade Dava Açma Süresi)
- ULUCAN, Devrim, “4773 Sayılı Kanun Çerçevesinde İş Güvencesi ve Geçerli Neden Kavramı”, **İş Güvencesi Temel Kavramlar ve Uygulamadan Öneriler Semineri**, İstanbul Barosu Yayınları, İstanbul 2003.(İş Güvencesi ve Geçerli Neden)
- ULUCAN, Devrim, “İş Güvencesi Kapsamında Sosyal Seçim Uygulaması ve Yargıtay’ın Yaklaşımı”, **Legal İHSGHD** 2007/14.(İş Güvencesinde Sosyal Seçim Uygulaması)
- ULUCAN, Devrim, **İş Güvencesi**, 2. Baskı, Türkiye Toprak, Seramik, Çimento ve Cam Sanayii İşverenleri Sendikası Yayını, İstanbul, 2003.(İş Güvencesi)
- ULUCAN, Devrim/EYRENCİ, Öner/TAŞKENT, Savaş/SAĞLAM, Fazıl, **İşçinin Feshe Karşı Korunması (İş Güvencesi) ve Türkiye İçin Bir Model Önerisi**, Türkiye Denizciler Sendikası Eğitim Yayınları, Sema Matbaası.
- ULUĞ, Gülnaz, **Kıdem Tazminatı: Türkiye ve Kanada Örneği**, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Doktora Tezi, İstanbul, 2007.
- Uluslararası Sosyal Haklar Sempozyumu**, 22-23 Ekim 2009, Akdeniz Üniversitesi, Antalya, **Bildiriler**, Belediye-İş Sendikası Yayını, Yorum Matbaacılık, Ankara, 2009.
- United Nations, The Universal Declaration of Human Rights, <http://www.un.org/en/universal-declaration-human-rights/>, Er: 19.11.2018
- USTA, Osman, **İş Hukukunda Akdin Feshinden Doğan Tazminatlar ve Uygulamaları**, Feryal Matbaaları, Ankara, 1998. (İş Hukukunda Tazminatlar)
- USTA, Osman, **İş Kanunundan Doğan Kıdem Tazminatı ve Uygulaması**, Feryal Matbaaları, Ankara, 1994.(Kıdem Tazminatı)
- UŞAN, Fatih, “Yargıtay Kararları Işığında İşe İade Davalarının Sonuçları”, **Kamu-İş D.** C-10, S:1, 2008. (İşe İadenin Sonuçları)
- UŞAN, Fatih, **İş ve Sosyal Güvenlik Hukuku, Cilt 1, İş Hukuku**, Gazi Kitabevi, Ankara, 2006.(İş ve Sosyal Güvenlik)

- UŞAN, Fatih, **Türk Sosyal Güvenlik Hukukunun Temel Esasları**, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2009.(Sosyal Güvenliğin Temel Esasları)
- UŞAN, M. Fatih; “İş Sözleşmesinin Feshinde İşverenin Eşit Davranma Borcu Var mıdır?” **Legal İHSGHD**, 8/2005. (Fesihte Eşit Davranma Borcu)
- UŞAN, Fatih, Anayasa Mahkemesi tarafından düzenlenen, 'Mesleki Hayat Bağlamında Özel Hayata Saygı' sempozyumu (DHA) <https://www.cumhuriyet.com.tr/haber/asi-olmayan-iscilerle-iligili-tartisma-yaratacak-sozler-gecerli-fesih-nedeni-olusturur-1848249>, Er: 29.06.2021 (Sempozyum)
- UYANIK, Zekeriya, “193 Sayılı Gelir Vergisi Kanununa Göre Özel Olarak Ücret Sayılan Haller”, http://www.muhasabenet.net/makale_zekeriya%20uyanik_gelir%20uzmani-GVK%20ya%20gore%20ozel%20olarak%20ucret%20sayilan%20haller.html
- ÜLGEN, Celal, “Yargıtay Kararları Işığında Kıdem Tazminatlarında En Yüksek Mevduat Faizi Uygulaması ve Uygulamada Süregelen Yanlışlıklar”, **Ali Güneren'e Armağan**, İstanbul Barosu Yayınları, İstanbul, 2010.
- ÜNLÜ, Vahap, “İşverenin Davetine Rağmen İşçinin İşe Başlamaktan Vazgeçmesi”, **Sicil İHD**, S.8, Aralık 2007.
- ÜZELTÜRK, Hakan, “İşe Başlatmama Tazminatının Gelir Vergisi Karşısındaki Durumu”, **Sicil İHD**, S.15, Eylül 2009. (İşe Başlatmama Tazminatında Gelir Vergisi)
- Workers' Representatives Convention, 1971 (No. 135), https://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=1000:12100::NO:12100:P12100_INSTRUMENT_ID:312280
- YAVUZ, Cevdet, **Türk Borçlar Hukuku Özel Hükümler**, Beta Basım Dağıtım A.Ş, İstanbul, 1996.(Borçlar Özel)
- YAVUZ, Cevdet, **Türk Borçlar Kanunu ve Türk Borçlar Kanununun Yürürlüğü ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun**, Beta Basım Yayın Dağıtım A.Ş, İstanbul, 2011. (Türk Borçlar Hukuku)
- YELEKÇİ, Memduh / YELEKÇİ İlhami, **4857 Sayılı İş Kanunu Şerhi**, Türkiye Diyanet Vakfı Yayın Mat. İşl, Ankara, 2005.
- YILDIZ Gaye Burcu, **İşverenin Eşit İşlem Yapma Borcu**, Yetkin Yayınları, Ankara, 2009.
- YILDIZ, Gaye Burcu, “İşçinin İş Saatleri İçinde Özel Amaçlı İnternet Kullanımının İş Sözleşmesinin Feshi Açısından Değerlendirilmesi”, **Sicil İHD**, sayı: 2009/16.
- YILDIZ, Gaye Burcu; “İş Güvencesi Hükümlerinin Uygulanmasında Otuz İşçi Ölçütünün Nisbi Emredici Niteliği”, **Legal İHSGHD**, 11/2006,

- YILMAZ, Ejder, "İşe İade Başvurusunun Avukat Aracılığıyla Yapılabilirliği", **Sicil İHD**, sayı: 2009/14.
- YILMAZ, Ejder, "İşe İade Davasında Verilen Hükümün İcra Takibine Konulması", **sicil İHD**, 2010/17.
- YILMAZ, Halil, "Hukuk Muhakemeleri Kanunu ile İş Yargılamasında Ne Değişti?", **Sicil İHD**, S.24, 2011.
- YÜCEL, Müjgan; "İş Güvencesi Kapsamında Özel Hakem Şartı" (İş Kanunu madde 20)", **Legal İHSGHD**, 4/2004, s.1346-1365.(İş Güvencesinde Özel Hakem)
- YÜREKLİ, Sabahattin, **İşyeri Sendika Temsilciliği ve Güvencesi**, Beta Basım Yayım Dağıtım, İstanbul, 2004.
- ZAPATA, Tan Tahsin, **Borçlar Hukuku**, 4. Bası, Savaş Yayınevi, Ankara, 2007.
- ZEVKLİLER, Aydın, **Borçlar Hukuku Özel Borç İlişkileri**, 10. Bası, Turhan Kitapevi, Ankara, 2008.

Oktay ERDOĞAN
Yargıtay Üyesi

İNFAZ HUKUKU

- Cezaların infazı
- Tedbirlerin infazı
- İnfaz kurumları
- İnfaz hakimliği

Yenilenmiş

3. B A S I

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

İnfaz Hukuku

Oktay Erdoğan

Hukuk Yayınları Dizisi – 2009

Üçüncü Baskı : Ocak, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8038 – 91 – 0

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara

Tel : (0312) 231 17 00

Fax : (0312) 231 17 10

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : adalety@adaletyayinevi.com

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C

(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul

Tel : (0216) 305 72 81

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Aktaşlar Grup Matbaacılık

Zübeyde Hanım Mah. Seçim Cad. No: 4/A

İskitler Altındağ / Ankara

Sertifika No: 49205

Tel: (0312) 394 75 15

YARARLANILAN KAYNAKLAR

- A. Can Baysal, Erdal Tekarslan, Davranış Bilimleri, İstanbul, 2004
- Abdullah Pulat Gözübüyük, Türk Ceza Kanunu Açıklaması, İst. 1980
- Abdurrahman Çalışkan, Kapalı Cezaevinde Barındırılan Tutuklu Gençlerle Psikolojik Belirti Tarama(SCL - 90) Çalışması, Adalet Dergisi, Sayı 8
- Acar Baltaş, Zuhul Baltaş, Stres ve Başa Çıkma Yolları, İstanbul, 2004
- Adil Kubat, Cezaların İnfazı, Ankara, 2005
- Adnan Güriz, Hukuk Felsefesi, 7. bası, Ankara, 2007
- Ahmet Taşkın, Ceza İnfaz Kurumlarında Açlık Grevleri, Adalet Dergisi Sayı 11
- Ahmet Yavuz, Affin Kapsamının Belirlenmesinde Hakim Olan İlkeler Işığında Orman Suçlarının Af Kapsamı Dışında Tutulmasının Düşündürdükleri, Adalet Dergisi, sayı 29, Eylül 2007
- Ahmet Yavuz, Genel Affin Hukuksal Niteliği Bağlamında Bazı Kanunlardaki “*Affa Uğramış Olsalar Bile*” Kayıtlamasının Tahlili, Adalet Dergisi Sayı 22
- Ali Karagülmez, Gün Para Cezası Sistemi, Ankara, 2005
- Ali Karagülmez, Suç Olmaktan Çıkarma, İdari Para Cezaları, Açıklamalı Kabahatler Kanunu, Ankara, 2005
- Ali Rıza Çınar, Türk Ceza Hukukunda Cezalar, Ankara, 2005
- Andrew Coyle, Cezaevi Yönetimine İnsan Haklarını Göz Önüne Alan Bir Yaklaşım, International Centre For Prison Studies, London 2002
- Anthony GİDDENS, Sosyoloji, Ankara, 2000
- Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi 5. Madde Rehberi Adalet Bakanlığı - Council Of Europe 2012
- Ayhan Akcan, İbrahim Balcıoğlu, İstanbul'daki Cezaevlerinde Çalışan 116 İnfaz Koruma Memurunda Depresyon, Kaygı, Öfke, İşe Bağlı Gerginlik, Tükenmişlik, İş Doyumu Ve Cezaevi Sonrası Sosyal Uyum Düzeyleri. 37 Ulusal Psikiyatri Kongresi Özet Kitabı 2001
- Ayhan Önder, Ceza Hukuku Dersleri, İstanbul, 1992
- Ayhan Önder, Ceza Hukukunda Tecil Ve Benzeri Müesseseler, İst. 1963
- Aykan Kılıçoğlu, Özgürlüğü Bağlayıcı Bir Cezaya Mahkûmiyet Sonucunda Kişinin Kısıtlanması, Ad. D. Sy 39
- Ayşe Nuhoglu, Ceza Hukukunda Emniyet Tedbirleri, Ankara, 1997
- Bahadır Berk, Askeri Ceza Yargısında İnfaz, AÜSBE Kamu Hukuku Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Ank, 2003
- Bahri Öztürk, Ceza Hukuku Ve Emniyet Tedbirleri Hukuku, Ank. 1992

- Bahri Öztürk, Mustafa Ruhan Erdem, Uygulamalı Ceza Hukuku ve Güvenlik Tedbirleri Hukuku, Ankara 2006
- Batıgün, A.D.(1996) İntihar Eğilimi Olan Ergenlerde Depresif Belirtiler, Türk Psikolojisi Bülteni, 2(5) 79-81
- Bayram Bozyel, Diyarbakır 5 No.lu, İstanbul, 2013
- Beria Öztaş Stres Fizyolojisi Ve Stresin Organizmada Oluşturduğu Zararlı Etkiler, Türkiye Sanayi Sevk ve İdare Enstitüsü Yayınları. 1989; 126-51
- Bilhan Ilgaz, Cezaevi İçinde Yaşam, İstanbul 2012
- Bülent Yılmaz, Ceza İnfaz Kurumlarında Kişilerarası İlişkiler Ve Psiko-Sosyal Ortam Yüksek Güvenlikli Ceza İnfaz Kurumlarına Geçişin Psiko-Sosyal Anlamda Önemi, Adalet Dergisi, Sayı 11
- Bülent Yılmaz, Ceza infaz Kurumlarında Kişilerarası İlişkiler Ve Psiko-Sosyal Ortam Yüksek Güvenlikli Ceza İnfaz Kurumlarına Geçişin Psiko-Sosyal Anlamda Önemi, Adalet Dergisi, Sayı 11
- Bülent Yılmaz, Cezaevlerinde İntiharları Önleme Çabaları Ve Buna İlişkin Düşünceler, Türk Psikoloji Bülteni, 1997
- Bülent Yılmaz, Derya Kolbaşı, Cezaevlerinde İntihar Ve Başa Çıkma Yolları, CTEGM Yayınları, 2002
- Cengiz. Işıklar, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin Disiplin Hukukuna İlişkin Kararları, AYİM Kararlar Dergisi, sayı 21, msb.gov.tr
- Cengiz Otacı, Türk Ceza Hukukunda Suçların Ve Cezaların İçtimaı, Adalet Dergisi sayı 11
- Cengiz Otacı, Türk Kabahatler Hukuku, Ankara, 2005
- Council of Europe Committee of Ministers, Recommendation No. R(99) 22 of the Committee of Ministers to Member States Concerning Prison Overcrowding and Prison Population Inflation, sf. 1(cm.coe.int/ta/rec/1999/99r22 htm). Ayrıca, bu tavsiye kararının taslak metni ve bu metnin tercümesi için bkz. Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi Tavsiye Kararı Taslağının Tercümesi: Draft Recommendation No. R(99)(Ceza Hukuku Reformu, Sempozyum, 20-23 Ekim 1999, İstanbul, 2001)
- Çetin Akkaya, Açıklamalı Ve İçtihatlı Cezaların Belirlenmesi - Ceza Ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Ve İnfaz Hukuku, Ankara, 2006
- Çocuk Haklarına Dair Sözleşmeler Ve İlkeler, -Kaynak Belgeler- UNİCEF Yayınları
- D. Çiğdem Sever, “*Hapishane İdarelerinin Yetkileri ve Hapsedilen Haklarının Sınırı*” Türkiye Barolar Birliği Dergisi 2016(sayı 122)
- Denetimli Serbestlik Ve Yardım Hizmetleri El Kitabı, CTE.Genel Müdürlüğü Denetimli Serbestlik Ve Yardım Hizmetlerinden Sorumlu Daire Başkanlığı Yayınları, Ankara, 2006
- Dilaver Aygen, Açıklamalı İçtihatlı, Cezaların İnfazı Hakkında Kanun, Ankara, 2002
- Doğan Soyaslan, Kriminoloji, Ankara, 2003
- Doğan Soyaslan, Kriminoloji, Suç ve Ceza Bilimleri, Ankara, 1998

- Durmuş Tezcan, Mustafa Ruhan Erdem, Oğuz Sancaktar, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Ve Uygulaması, Adalet Bakanlığı Eğitim Dairesi Başkanlığı Yayınları Ankara, 2004
- Erdener Yurtcan, Ceza Yargılaması Hukuku, II. Bası, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2005
- Ergin Ergül Uluslararası Hukukta Karaparanın Aklanmasıyla Mücadele Ve Ulusal Hukuklara Yansımaları, Adalet Dergisi, Sayı 15
- Ergin Ergül, Milletlerarası Ceza Hukukunda Uyuşturucu Gelirlerinin Zapt Ve Müsaderesi, Adalet Der. Sayı 13
- Ergin Ergül, Uyuşturucu Maddeler Ve Suçları, Ankara, 1997
- Erhan Günay, Türk İnfaz Hukuku, Ankara, 2002
- Erhan günay, Uygulamada Tutukluluğun Ceza Mahkûmiyetinden Mahsubu, Şartla Tahliye İle Müddetname Tanzimi, Ankara, 2001
- Ersan Şen, Yeni Türk Ceza Kanunu Yorumu, C.1, 2006
- Ersan Şen, Suç Örgütü, İstanbul, 2013
- Ersan Şen, Bilgehan Özdemir, Tutuklama, Ankara, 2011
- Fatih Öncü, M. Can Ger, Mustafa Sercan, Adli Psikiyatri Uygulama Kılavuzu, Türkiye Psikiyatri Derneği Yayınları, Ankara, 2007
- Feridun Yenisey, Faili Tekrar Tanımaya Yarayan Önleme Ve Koruma Tedbirleri, www.hukukmarket.com
- Ferudun Yenisey, Çıkar Amaçlı Suç Örgütleriyle Mücadele, Makale, Adalet Bakanlığı Çıkar Amaçlı Suç Örgütleriyle Mücadele Semineri, Aralık, 1999
- Feyyaz Gölcüklü, Ceza Davasında Şahıs Hürriyeti, Ankara 1958
- Fusun Sokullu Akıncı, Hürriyeti Bağlayıcı Cezalar Ve Alternatifleri, in: 21. Yüzyıla Girerken Cezaların İnfazı Sempozyumu,(21-22 Ocak 2000), Ankara, 2001
- Haluk Çolak, Güncel Ceza Hukuku ve Yeni T.C.K., Ankara, 2005
- Haluk Çolak, Hükümlülerin İnsanı Haklarının Penolojik Görünümü Ve Yeni İnfaz Rejimi, Adalet D. Sayı 23
- Haluk Çolak, Uğurtan Altun, Ceza Muhakemesinde Haksızlık Oluşturan Fiil Karşılığı Uygulanan Özel Bir Yaptırım Türü Olarak Disiplin Ve Tazyik Hapsinin Hüküm Ve Sonuçları, Adalet Dergisi, Sayı: 27
- Haluk Çolak, Uğurtan Altun, Güvenlik Tedbirleri Ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'na Göre Yaptırım Teorisindeki Yeri, Adalet Drg. Sy. 22
- Handan Yokuş Sevük, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararları Işığında Tutuklu Ve Hükümlülerin Dış Dünya İle İletişimi, <http://www.erkincan.edu.tr/birim/>
- Hans Heinrich Jescheck, Alman Ceza Hukukuna Giriş, çeviri, K. İçel, K.Bayraktar, F.Yenisey, www.hukukmarket.com
- Hasan Kıvrırcık, Cezaevleri Mekan Kurgusu, Güncel Sorunlar Ve Öğretiler, Cezaevleri Sempozyumu, 29/30 Haziran 2002, İst. Barosu Yayınları 2002

- Hikmet Sami Türk, Yeni Ceza İnfaz Politikası F Tipi Cezaevleri Ve Açlık Grevleri, Adalet Dergisi sayı 12
- Hüseyin İnce, Türk Ceza Hukukunda Kısa Süreli Hürriyeti Bağlayıcı Cezalara Seçenek Yaptırımlar, Ank. 2007
- Hüseyin Soysal, Adli Psikiyatri El Kitabı, İstanbul, 2005
- İhsan Özkaya, Ceza İnfaz Hukuku Ve İlgili Mevzuat, İstanbul, 1996
- İsmail Malkoç, M.Yüksektepe, Açıklamalar ve Yorumlarla 5271 sayılı CMK. Ankara, 2005.
- Kayıhan İçel, Ceza Hukukuna Giriş, Maddî Ceza Hukuku, Ceza Kanunları(Türk Ceza Kanunu, Cezaların İnfazı Hakkında Kanun, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu, İstanbul, 1994
- Kayıhan İçel, Fusun Sokullu-Akıncı, İzzet Özgenç, Adem Sözüer, Fatih Selim Mahmutoğlu, Yener Ünver, İçel Yaptırım Teorisi, İstanbul, 2002
- Kayıhan İçel, Süheyl Donay, Ceza Hukuku, Genel Kısım 1.Kitap, 3. bası, İstanbul, 1999
- Kayıhan İçel, Süheyl Donay, Karşılaştırmalı Ve Uygulamalı Ceza Hukuku, İstanbul, 1993
- Keyman, Türk Hukukunda Af, Ankara, 1965
- Knud Holmboe, Çöle İnen Faşizm, Çeviren Zeynep Sevde Raksu, İstanbul, 2007
- Köksal Bayraktar, Cezaevleri Mekân Kurgusu, Güncel Sorunlar Ve Öğretiler, Cezaevleri Sempozyumu, 29/30 Haziran 2002 İst. Barosu Yayınları, 2002
- Köroğlu Kaya, “Yakalama Ve Gözaltı Sırasında Oluşan Hak İhlallerine Karşı Anayasa Mahkemesine Bireysel Başvuru Hakkı”, Akademik Teklif, hukuk ve idari bilimler dergisi, sayı 1, yıl 1, cilt 1, 2013-1
- M. Fahrettin Hekimoğlu, Uygulamalı İçtihatlı Ceza İnfaz Hukuku Ve Cezaev İdaresi. Ankara 2001
- M. Foucault, Hapishanenin Doğuşu, Çev. M. A. Kılıçbay, Ankara, 1992
- M. Naci Ünver, Çağımızın Ceza Adaleti Yargı Reformu, 2000 Sempozyumu, İzmir Barosu
- Mehlika Aytaç, Türk Hukukunda Yabancı Mahkeme Kararlarının Tanınması Ve Tenfizi Usulü Hakkında İnceleme, Adalet Der, sayı 10
- Mehmet Emin Artuk, Ahmet Caner Yenidünya, Mukayeseli Hukukta Ve Türk Hukukunda Erteleme Müessesesi, Prof.Dr. Sahir Armağan’a Armağan, İstanbul, 1999
- Mehmet Emin Artuk, Ahmet Gökçen, Ahmet Caner Yenidünya, 5237 sayılı TCK.na Göre Hazırlanmış Ceza Hukuku Genel Hükümler cilt I, 2. bası, Ankara, 2006
- Mehmet Emin Artuk/Ahmet Gökçen/Ahmet Caner Yenidünya, Ceza Hukuku Genel Hükümler, Ankara, 2002
- Mehmet Emin Artuk/Ahmet Gökçen/Ahmet Caner Yenidünya, 5237 sayılı TCK.na göre Hazırlanmış Ceza Hukuku Genel Hükümler, Cilt 1, 2. bası, Ankara, 2006

- Mehmet Öztepe, Mamak Zindanlarında İnsan Olmak, İstanbul 2012
- Mehmet Reşat Koparan, Bir Koruma Tedbiri Olarak Tutuklama, Adalet Dergisi, Sayı 25
- Mehmet Semih Gemalmaz, İşkence Yasağına İlişkin Ulusalüstü Belgeler, İstanbul Barosu Yayınları, 2002
- Mehmet Yılmaz Sağlam, Ceza İnfaz Kurumları Mimarîsi Ve Türk İnfaz Sisteminde Mimarî Özellikler, Adalet Dergisi, Sayı 14
- Mehmet Yılmaz Sağlam, Cezaevlerinde Yönetim Ve Güvenlik İlişkisi, Adalet Dergisi, Sayı 11
- Mehmet Yılmaz Sağlam, İnfaz Hukukunun Sorunları, Yargı Reformu 2000 Sempozyumu, İzmir Barosu 5-6-7-8 Nisan 2000,
- Mehmet Yılmaz Sağlam, Türk İnfaz Sisteminde Ceza İnfaz Kurumları Ankara, 2003
- Mete Göktürk, Cezaevleri Mekan Kurgusu, Güncel Sorunlar Ve Öğretiler, Cezaevleri Sempozyumu, 29/30 Haziran 2002 İstanbul Barosu Yayınları 2002
- Metin Ertuğrul, Kaçakçılık Suçları Ve İlgili Mevzuat, Ankara, 2002
- Mustafa Özbek, Çağdaş Ceza Adaleti Sistemlerinde Alternatif Çözüm Arayışları ve Arabuluculuk Uygulaması, www.hukukturk.com
- Mustafa Ruhan Erdem, Ceza Hukukunda Cezaların Ertelenmesine İlişkin Düzenlemeye Anayasal Bakış, www.anayasa.gov.tr
- Mustafa Saldırım, Uluslararası Hukuk Açısından Türkiye'deki Tutuklu Ve Hükümlülerin Eğitim Hakkı, Adalet Dergisi, sayı 19
- Mustafa Tören Yücel, Türk Ceza Siyaseti Ve Kriminoloji, Ankara, 1999
- N. Alkan, *Cezaevi Ölümleri*, İstanbul Barosu Dergisi, C. 81 Sayı 2007/5
- N. Kaya - A. S. Çilli -Ö. Güler, Cezaevinde Çalışan İnfaz Ve Koruma Memurlarında Psikiyatrik Bozuklukların Bir Yıllık Yaygınlığı, Genel Tıp Dergisi, 2003 /13(2)
- N. Kaya, A. S. Çilli, Ö. Güler, Selçuk Üniversitesi Meram Tıp Fakültesi Psikiyatri Anabilim Dalı, Genel Tıp Dergisi 2003;13(2):59-63
- N. T. Arslan, Kamu Örgütlerinde Hukuksal Düzenlemelerden Kaynaklanan Sorunlar(İnfaz Kurumları Örneği): C.Ü. İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi, Cilt 4, Sayı 1, 2003
- Necati Nursal, Uluslararası Cezaevi Standartları, Ankara, 2002
- Necati Nursal, Uluslararası Cezaevi Standartları, Ankara, 2006
- Necati Nursal, Uluslararası Hukuka Göre İnfaz Kurumlarının Yönetim Sistemleri Ve Gelişmiş Ülkelerde İnfaz Hukuku Ve İnfaz Yönetiminin Modern Ceza İnfazı Ve Ceza Evlerinin Yönetim Sistemi Kolokiyumu 15/16.2.2001 Ank
- Nevzat Toroslu, Ceza Hukuku Genel Kısım, Ankara, 2007
- Nevzat Toroslu, Ceza Hukuku, Ankara 2005
- Nur Centel, Türk Hukukuna Giriş, İstanbul, 2001
- Nurullah Kunter, Feridun Yenisey, Ceza Muhakemesi Hukuku, 11 bası İstanbul 2000,
- Oktay Erdoğan, Para Cezaları ve İnfazı, Beta Yayınları, İstanbul, 2007
- Osman Atalay, Mustafa Sefa Özgelen, İnfaz Hukuku Ders K., Türkiye Adalet Akad., Ank 2013

- Osman Atalay, infaz Hukuku, Yargıtay Der. C.47, sayı 1, Ocak 2021, sf. 223
- Osman Doğru, Atilla Nalbant, İnsan Hakları Ve Avrupa Sözleşmesi, Yargıtay, 2012
- Osman Yaşar, Uygulamalı Ve Yorumlu 5271 s Yeni Ceza Muhakemesi Kanunu, Ankara, 2005
- Özcan Güven, Nevzat Özsoy, 4616 s. Kanun'un Uygulama Açısından Değerlendirilmesi, Adalet Der, sayı 9
- Özkan Gültekin, Türk Ceza Hukukunda Tekerrür ve Uygulaması, Adalet Dergisi 2003, sayı 16
- Öztekin Tosun, Türk Suç Muhakemesi Hukuku, Cilt 1, İstanbul, 1981
- Öztürk, Uygulamalı Ceza Muhakemesi Hukuku, Ankara, 2006,
- Rachel Hodgkin Ve Peter Newell, Çocuk Haklarına Dair Sözleşme, Uygulama El Kitabı, UNİCEF Yay, 2001
- S. Mercan, www.populermedikal.com
- S.Türkcan, *Adli Psikiyatride Etik Sorunlar*, Adli Psikiyatri Uygulama Kılavuzu, Ankara, 2007
- Serkan Cengiz, Fahrettin Demirağ, Teoman Ergül, Jeremy McBride, Durmus Tezcan, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararları Işığında Ceza Yargılaması Kurum ve Kavramları, TBB. yayınları, Ankara 2008
- Selda Binboğa Kurtuluş, Mal Varlıklarının Müsaderesi ve El Koyma Hükümlerine İlişkin Uygulamaları, adalet.gov.tr/makale
- Sulhi Dönmezer, Sahir Erman, Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku, cilt: 1, 2, 3, 4. İstanbul, 1997
- Sulhi Dönmezer, Uyuşturucu Ve Tutku Yapıcı Maddeler Sorununa Sosyo-Politik Yaklaşım, İÜHFM, c.14, 1981-1982
- Sulhi Dönmezer, Kriminoloji, İstanbul 1981
- Sulhi Dönmezer, Şahsı Hürriyeti Bağlayıcı Cezaların İnfazında Milletlerarası Standartlar, Türkiye'nin İnfaz Rejimi, Sorunlar ve Çözümler, Adalet Bakanlığı Yayını, 1997
- Sulhi Dönmezer, Tutuklu Ve Hükümlülere Yaş, Cinsiyet Ve Suç Türlerine Göre Uygulanacak İnfaz Ve İslah Reformu, In: Modern Ceza İnfazı Ve Cezaevlerinin Yönetim Sistemi Kolokyumunu, 15-16 Ankara, Şubat 2001
- Süheyl Donay, Türk Ceza Kanunu Şerhi, Beta Yayınları, Ankara 2007
- Süheyl Donay, Türk Ceza İnfaz Hukuku, Beta Yayınları, İstanbul 2014
- Süleyman Karaca, F Tipi Cezaevleri Ve Ölüm Orucuna Müdahale, Adalet Dergisi Sayı 8
- T. Salcı, Gültekin Yıldız ile Osmanlı Hapishaneleri üzerine röportaj: www.bolbilgi.com
- Tayfun İçli Gülşen / Ö. Aslıhan, Türkiye'de Cezaevlerindeki Rehabilitasyon Faaliyetleriyle İlgili Sosyolojik Bir Analiz, Ankara, 1999
- Timur Demirbaş, İnfaz Hukuku, Ankara, 2003
- Turhan Tufan Yüce, Ceza Hukukunun Temel Kavramları, Ankara, 1985

- Uğur Bayılhoğlu, Uluslararası Adalet Divanı'nın Tutuklama Müzekkeresi Davası Hakkındaki Kararına İlişkin Bir Değerlendirme, Ankara Üniv Hukuk Fakültesi Dergisi Yıl 2006 C. 55 Sayı 28
- Uğur Altun, Terörle Mücadele Kanunu'nun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair 4666 s. Kanun Ve Ceza İnfaz Kurumları Ve Tutuklu Yansıyan Uygulaması, Adalet Dergisi, Sayı 15
- Uluslararası Ceza Reformu, Standart İşler Kılmak, Cezaevlerinde Doğru Uygulamalar Üzerine Uluslararası El Kitabı, Çeviri, O. K. Cengiz, 2002
- Vahit Bıçak, Ceza Adaleti Yönetiminde Kalite Ve Etkinlik, www.geocities.com
- Vehbi Kadri Kamer, Ceza İnfaz Kurumları Ve Tutuklu İzleme Kurullarımız İle İngiliz İzleme Kurullarının Tarihi, Kuruluşu Ve Çalışma Esasları, Adalet Dergisi, sayı 14
- Vehbi Kadri Kamer, Ceza Ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı, Ankara 2007
- Vehbi Kadri Kamer, Ceza Ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı İle Cezaevi İdaresi, Ankara, 2005
- Yaşar Şahin Anıl, Hakimin Takdir Görevi Ve Takdirin Sınırları, İstanbul, 2012
- Yener Ünver, Ceza Hukukuyla Korunması Amaçlanan Hukuksal Değer, Ankara, 2003
- Yılmaz Güngör Erdurak, İçtihatlı Türk Ceza Kanunu, Ankara, 1991
- Yusuf Solmaz Balo, Tebliğ, Ankara www.cte.adalet.gov.tr.
- Yılmaz, Ceza İnfaz Kurumlarında Kişilerarası İlişkiler Ve Psiko-Sosyal Ortam Yüksek Güvenlikli Ceza İnfaz Kurumlarına Geçişin Psiko-Sosyal Anlamda Önemi, Adalet Dergisi, Sayı 11
- Zekeriya.Sevimli, Ceza İnfaz Kurumlarında Güvenlik, Adalet Bak Yayın İşleri D. Başk. Yay.
- Açıklamalı Kanun – İçtihat Programı
- Uyap Mevzuat İçtihat Programı
- Meşe AB İçtihat ve Mevzuat Bankası
- Yargıtay Kararları Dergisi
- Türkiye Adalet Akademisi Dergisi
- Danıştay Dergisi
- Türkiye Barolar Birliği Dergisi
- İstanbul Barosu Dergisi
- İzmir Barosu Dergisi
- Elektronik kaynaklar, Haber ajansları ve Günlük gazeteler dipnotlarda gösterilmiştir.
- <http://www.adalet.org>
- <http://www.inhak.adalet.gov.tr/duyuru/bilginotu/duyuru20.html>,(AİHM Bilgi Notu sayı 159-169 yıl 2013)
- <http://www.kararara.com>
- Yargıtay Ceza Genel Kurulu Kararları 2015-2020 Ank 2020, Yargıtay ve Adalet Akademisi

Doç. Dr. Ahmet KILINÇ
Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi
Hukuk Fakültesi

OSMANLI YARGILAMA HUKUKUNDA
BİLİRKİŞİLİK

(Ehl-i Hibre / Ehl-i Vukûf)

2. Baskı

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Osmanlı Yargılama Hukukunda Bilirkişilik
Ahmet Kılınç

Hukuk Yayınları Dizisi – 2496

İkinci Baskı : Mart, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8038 – 92 – 7

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Meteksan Matbaacılık ve Teknik Sanayi Ticaret A.Ş
BeYTEPE Köyü Yolu No:3
06800 Çankaya/Ankara
Sertifika No: 46519

KAYNAKÇA

- Abdullah Demir, Mufassal Türk Hukuk Tarihi, Astana Yayınları, Ankara 2019.
- Abdullah Vefa Karataş, "Divan-ı Hümayun ile Paşa Divanının Karşılaştırılması -Manisa Şehzâde Sarayı Dîvânı Örneği-," Adalet Dergisi, C.1,2, S. 63, 2019.
- Abdurrahman Talât, Zeyl-i Sakk: Şerh-i Usul-i Muhakeme-i Hukukiye, İkinci Cilt Birinci Kısım, Şirket-i Mürettibiye Matbaası, İstanbul, 1304 / 1887.
- Adnan Öztürel, "Adli Tıp Müessesesi Kanunu Değiştirilmesi ve Yeni Kanun Tasarısının Eleştirisi", AÜHFD, C.36, S.1-4, Ankara 1979.
- Agron İslami, 1579 Numaralı Rodoscuk (Tekfurdağı) Şer'iyye Sicilinin Transkripsiyonu Ve Değerlendirilmesi, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi Yeniçağ Tarihi Bilim Dalı, Sakarya 2010.
- Ahmed Akgündüz, "İslâm Hukukunda Ecr-i Misil Müessesesi ve Günümüz Hukukuna Te'sirleri", Dicle Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, S. 2, Diyarbakır 1984.
- Ahmed Akgündüz, Osmanlı Kanunnâmeleri ve Hukukî Tahlilleri, Fey Vakfı, İstanbul 1990.
- Ahmet Akgündüz, Mukayeseli İslâm ve Osmanlı Hukuk Külliyatı, Dicle Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, Diyarbakır 1986.
- Ahmet Akman, "Osmanlı Devletinde Hukuki Yapı ve Adlî Teşkilatta Tanzimat Sonrası Gelişmeler", Yeni Türkiye Dergisi, C. 10, 1996.
- Ahmet Akman, "Tanzimat Sonrası Osmanlı Usûl Hukukundaki Gelişmeler", Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi, C.8, S.1/1.
- Ahmet Akman, 1917 Tarihli Usûl-i Muhâkeme-i Şer'iyye Kararnâmesi ve Tahlili, Marmara Üniversitesi SBE, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 1985.
- Ahmet Aydın, "İslam ve Roma Hukukunda Hayvanın Verdiği Zarardan Sorumluluk", İslam Hukuku Araştırmaları Dergisi, S. 28, 2016.
- Ahmet Bilgin, İslam Hukukunda Gerçek Kişilerin Ehliyeti, basılmamış doktora tezi, Diyarbakır 1989.

- Ahmet Erdoğan, 71 No'lu (D. No: 71, S. No: 2254) Amasya Şer'iyye Sicilinin Transkripsiyonu Ve Değerlendirmesi Ondokuzmayıs Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İslâm Tarihi Ve Sanatları Anabilim Dalı, Samsun 2010.
- Ahmet Gökçen, "1296 (1879) Tarihli Usul-i Muhakemat-ı Cezaiye Kanun-ı Muvakkatı", SÜHFD, C. 4, S.1-2, Konya 1994.
- Ahmet Gökçen, Tanzimat Dönemi Osmanlı Ceza Kanunları ve Bu Kanunlardaki— Ceza Müeyyideleri, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 1987.
- Ahmet Gökdemir, Devlet Başkanı Olarak Hz. Muhammed, Siyer Yayınları, İstanbul.
- Ahmet İnanır, İbn Kemal'in Fetvaları Işığında Osmanlı'da İslam Hukuku, Gece Kitaplığı, Ankara 2015.
- Ahmet Kılınç, "17. Yüzyıl Kadı Sicillerine Göre Patrikler Bağlamında Ermenilerin Hukuki Statüsü" Yargıtay Dergisi, C. 45, S. 1, Ankara 2019.
- Ahmet Kılınç, "Çocuk Düşürtme Suçunun 17'inci Yüzyıl İstanbul'undaki Görünümü", Dicle Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 23, S. 38, Diyarbakır 2018.
- Ahmet Kılınç, "İdam Cezasının Tanzimat Dönemi Osmanlı Hukukundaki Görünümüne İlişkin Birkaç Kaynak ve Bu Kaynakların Tahlili", Türk Hukuk Tarihi Araştırmaları Dergisi, S. 11, İstanbul 2011.
- Ahmet Kılınç, "Osmanlı Devleti'nde Alternatif Uyuşmazlık Çözüm Yöntemi Olarak Musihûn: Osmanlı Arabulucuğu" Uluslararası II. Türk Hukuk Tarihi Kongresi, Kongre bildirileri cilt II, Oniki levha Yayıncılık, İstanbul 2016.
- Ahmet Kılınç, Klasik Dönem Osmanlı Devleti'nde İçki İçme Suçu, 6. Uluslararası Balkanlarda Sosyal Bilimler Kongresi, 8*12 Haziran Komrat, Moldova, C.1, editör Recai Çoşkun, Sakarya Üniversitesi Yayınları, 2014.
- Ahmet Kılınç, Mukayeseli Hukuk ve Hukuk Tarihinde Teşhir Cezası, Adalet Yayınevi, Ankara 2014.
- Ahmet Kılınç, Merve Nur Öztürk, "Osmanlı Yargılama Hukukunda Şuhûdü'l Hâlin Statü ve Mesleklerinin Tahlili", Necmettin Erbakan Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 4, S:1, Konya 2021
- Ahmet Kılınç, Betül Kayar, "Osmanlı Yargılama Hukukunda 'Şuhûdü'l Hâl'in Fonksiyonunu Yeniden Değerlendirme Gerekliği", Adalet Dergisi, S. 62-63, Ankara 2019.

- Ahmet Mumcu, Divan-ı Hümayun, Phoenix Yayınları 3. Baskı, Ankara 2007.
- Ahmet Tabakoğlu, "Tekâllîf", TDV İslam Ansiklopedisi, C. 40, İstanbul 2011.
- Ahmet Tabakoğlu, "XVII ve XVIII Yüzyıl Osmanlı Bütçeleri", İstanbul Üniversitesi İktisad Fakültesi Mecmuası, İstanbul 1985.
- Ali Bardakoğlu, "Hanefî Mezhebi", TDV İslam Ansiklopedisi, C.16, İstanbul 1997.
- Ali Haydar Efendi, Dürerül'l Hukkâm Şerhu Mecelleti'l-Ahkâm, C. 4, Osmanlı Yayınevi, Tarihsiz, İstanbul.
- Ali Himmet Berki, Hukuk Mantığı ve Tefsir, Adalet Akademisi Yayınları, Ankara 2018.
- Ali Rafet Özkan, "İslamın Ortaya Çıktığı Dönemde Arap Yarımadasında Diğer Dinlerin Durumu", Dinler Tarihi Araştırmaları IV (Sempozyum), Ankara 2004.
- Ali Sönmez, "Polis Meclisinin Kuruluşu Ve Kaldırılışı,(1845-1850) The Foundation Of Police Council And It' s Abolition (1845-1850)," Tarih Araştırmaları Dergisi, C. XXIV, S. 37, 2005.
- Ali Şafak, "ehl-i vukûf", TDV İslam Ansiklopedisi, C. 10, İstanbul 1994.
- Ali TURAN, 1815 Numaralı Trabzon Şer'iyeye Sicilinin Transkripsiyonu ve Hukuki Değerlendirmesi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2014.
- Arzu Karaslan, 61 Numaralı Manisa Şer'iyeye Sicilinin Transkripsiyon Ve Değerlendirmesi, Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Manisa 2007.
- Aybars Pamir, "İslâm ve Osmanlı Hukuku'nda Kasame Müessesesi" AÜHFD, C.5, S. 4, Ankara 2005
- Aybars Pamir, "Nişancı ve Hukukî Statüsü", AÜHFD, C. 59, S.4, Ankara 2010.
- Ayhan Ceylan, "İslam'da Siyasal İktidar (Velâyet-i Âmme)", Atatürk Üniversitesi Erzincan Hukuk Fakültesi Dergisi, C. VII, S. 1-2, Erzincan 2003.
- Ayhan Ceylan, "Meclis-i Vâlâ-yı Ahkâm-ı Adliye'de Yargı", Atatürk Üniversitesi Erzincan Hukuk Fakültesi Dergisi, C. VIII, S. 1-2, Erzincan 2004.
- Ayla Akgün, 63/2 Numaralı Kayseri Şer'iyeye Sicili (H. 1063-1064 / M. 1653-1654) Transkripsiyon Ve Değerlendirme, Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Kayseri 2009.

- Ayşe Nur Kılınç, Ahmet Kılınç, “Mehrin Türk Pozitif Hukuku Açısından Yeniden Değerlendirilmesi Gerekliliği”, İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 10, S. 2, Malatya 2019.
- Ayşe Seyyide Adıgüzel, Zeynep Trabzonlu, İstanbul kadı sicilleri Eyüb (Havâss-ı Refîa) Mahkemesi 49 numaralı sicil (H. 1054 / M. 1644); Arapça metin Tahsin Özcan; kontrol eden Tahsin Özcan; proje yönetmeni M. Âkif Aydın; editör Coşkun Yılmaz, Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Araştırmaları Merkezi (İSAM), İstanbul 2011.
- Ayzada Taştanova, İslam Ceza Hukukunda İçki İçme Sarhoşluk Haddi (Haddü’ş-Şürib ve Haddü’s-Sükr) Ayırımı ve Hukukî Sonuçları, Ankara 2012.
- Bahadır Bakkaloğlu, H. 1112 - 1114 [M. 1700 - 1702] Tarihli 8 Numaralı Selânik Şer’iyye Sicili (Metin Ve Değerlendirmesi), Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi Tarih Anabilim Dalı, 2018.
- Bahattin Yaman, “18. Yüzyılın İkinci Yarısında Osmanlı Saray Ehl-i Hiref (Sanatkarlar) Teşkilatı”, Süleyman Demirel Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, S. 3, Isparta 1996.
- Bahriye Yıldız 232 Numaralı Maraş Şer’iyye Sicilinin (19 Safer 1296-3 Safer 1297 / 11 Şubat 1879-16 Ocak 1880) 1-75. Sahifelerinin Transkripsiyonu Ve Değerlendirilmesi, Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Kahramanmaraş 2008.
- Baki Çakır, Arapça metin Tahsin Özcan, İstanbul kadı sicilleri Eyüb (Havâss-ı Refîa) Mahkemesi 61 numaralı sicil (H. 1065 - 1066 / M. 1655), kontrol eden Tahsin Özcan; proje yönetmeni M. Âkif Aydın; editör Coşkun Yılmaz, Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Araştırmaları Merkezi (İSAM), İstanbul 2011.
- Baki Çakır, Ayşe Seyyide Adıgüzel, Zeynep Trabzonlu, Hilal Kazan, İstanbul kadı sicilleri Eyüb (Havâss-ı Refîa) Mahkemesi 3 numaralı sicil (H. 993 - 995 / M. 1585 - 1587); Arapça metin Tahsin Özcan; kontrol eden Tahsin Özcan; proje yönetmeni M. Âkif Aydın; editör Coşkun Yılmaz, Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Araştırmaları Merkezi (İSAM), İstanbul 2011.
- Baki Çakır, Zeynep Trabzonlu, Hilal Kazan, Ayşe Seyyide Adıgüzel, İstanbul kadı sicilleri Hasköy Mahkemesi 5 numaralı sicil (H. 1020-1053 / M. 1612-1643); Arapça metin Tahsin Özcan; kontrol eden Tahsin Özcan; proje yönetmeni M. Âkif Aydın; editör Coşkun Yılmaz, Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Araştırmaları Merkezi (İSAM), İstanbul 2011.

- Belkis Konan, "Osmanlı Devleti'nde Çocuk Düşürme Suçu", AÜHFD, C. 57, S. 4, Ankara 2008.
- Betül Kayar, Tanzimat Dönemi Osmanlı Hukuk Reformları, Adalet Yayinevi, Ankara, 2021.
- Betül Kayar, "Osmanlı Yargı Teşkilatında Naib", Yıldırım Beyazıt Hukuk Dergisi, S. 1, Ankara 2020.
- Bilgin Aydın, Ekrem Tak İstanbul Kadı Sicilleri Üsküdar Mahkemesi 1 Numaralı Sicil, İSAM, İstanbul 2008.
- Cafer Çiftçi, "Müşteri Memnuniyeti, Kalite ve Osmanlı Esnafı", U.Ü. Fen-edebiyat Fakültesi, Sosyal Bilimler Dergisi, yıl 5, S. 7, 2004/2.
- Canan Yıldırım, 4 Numaralı Amasya Şer'iyeye Sicili'nin Transkripsiyonu Ve Değerlendirmesi, Amasya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Amasya 2018.
- Caner Yılmaz, H. 1060 – 1061/M. 1650-1651 Tarihli 100 Nolu Manisa Şer'iyeye Sicili, Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Anabilim Dalı Yeniçağ Tarihi Programı Yüksek Lisans Tezi, Manisa 2005.
- Celal Erbay, "Kâsır", TDV İslam Ansiklopedisi, C. 24, İstanbul 2001.
- Celalettin Uzun, H. 1048-1049 / M.1638-1639 Tarihli Harput Şer'iyye Sicili (Transkripsiyon Ve Değerlendirme), Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Anabilim Dalı Yeniçağ Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Elazığ 2011.
- Cengiz İlhan, Günümüz Türkçe'siyle Mecelle (Mecelle- Ahkâm-ı Adliye), Yetkin Yayınları, Ankara 2011.
- Cevat Akşit, İslâm Ceza Hukuku ve İnsânî Esasları, Edebiyat Fakültesi Matbaası, İstanbul 1976.
- Coşkun Can Aktan, "Osmanlı İltizam Sistemi", Türk Dünyası Araştırmaları Dergisi, S. 71, Nisan-1991.
- Coşkun Üçok, Ahmet Mumcu, Gülnihal Bozkurt, Türk Hukuk Tarihi, 17. Baskı, Turhan Kitabevi, Ankara 2015.
- Coşkun Yılmaz, Nejdet Yılmaz, Osmanlılarda Sağlık II, Esen Ofset, İstanbul 2006.
- Dilaver Durakşahin, 652 Numaralı Karahisar-ı Sahib Şer'iyye Sicili Afyonkocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans, Afyonkarahisar 2006.

- Ebru Erdoğan, 167 Numaralı Malatya Kadı Sicilinin (H.1336-1338) / (M.1917-1918) 1-100. Sayfalarının Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Kahramanmaraş 2012.
- Ekrem Buğra Ekinci, Ateş İstidâsı İslam-Osmanlı Hukukunda Mahkeme Kararlarının Kontrolü, Filiz Kitabevi, İstanbul 2001.
- Ekrem Buğra Ekinci, İslâm Hukukunda Değişmenin Sınırı, Arı Sanat Yayınevi, İstanbul 2005, s. 117. Aynı yönde görüş için bk. Halil İncalcık, Ahîlik, Toplum ve Devlet, Doğu Batı Makaleler II, 2. Baskı, Ankara 2009.
- Ekrem Buğra Ekinci, Osmanlı Hukuku, 2. Baskı, Arı Sanat Yayınları İstanbul 2012.
- Ekrem Buğra Ekinci, Tanzimat ve Sonrası Osmanlı Mahkemeleri, Arı Sanat Yayınevi, İstanbul 2004.
- Erhan Afyoncu, "Nişancı", TDV İslam Ansiklopedisi, C. 33, İstanbul 2007.
- Erhan Ekici, 21 Numaralı Kastamonu Şer'iyeye Sicili'nin (1-104) Sayfaları Arası Transkripsiyonu Ve Değerlendirmesi (H. 1128-1129/M. 1716/1717), Kastamonu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Kastamonu 2018.
- Ertuğrul Düzdağ, Kanunî Devri Şeyhülislâmı Ebussuud Efendi Fetvaları, Kapı Yayınları İstanbul 2012.
- Ertuğrul Düzdağ, Şeyhülislâm Ebussûud Efendi Fetvaları Işığında 16. Asır Türk Hayatı, Enderun Kitabevi, İstanbul 1972.
- Esen Yiğit, 149 Numaralı Ayntâb Şer'iyeye Sicili'nin Transkripsiyonu ve Değerlendirmesi (H.1294-1295 / M.1877-1878 / Varak 1-50), Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep 2011.
- Eyüp Erbilici, 1715 Tarihinde Gaziantep'te Sosyal, Siyasî Ve İktisadî Yapı (66 Numaralı Gaziantep Şer'iyeye Sicilleri Metin Transkripsiyonu Ve Değerlendirmesi), Kilis 7 Aralık Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Kilis 2014.
- Fahrettin Atar, "Fetva", TDV İslam Ansiklopedisi, C. 12, İstanbul 1995.
- Fahrettin Atar, İslâm Adliye Teşkilâtı (Ortaya Çıkışı ve İşleyişi), Gaye Maybaası, Ankara 1979.
- Fatih Çoşkun Ertaş, Bülent Şişman, "XVI. ve XVII. Yüzyıllarda Osmanlı'da Tereke Uygulaması ve Muhasebesi Sosyo-Ekonomik Yapıya ve Miras Hukukuna Etkileri", MUFTAV Dergisi, 2013.

- Fatih Küçük, İzzet Sak, Konya Kadı Sicili (100-1081 / 1669-1670) Defter 14, Konya Büyükşehir Belediyesi Kültür Yayınları, Konya 2014.
- Fatime Yazıcı, 54 Numaralı Mühimme Defteri'nin Transkripsiyon Ve Değerlendirilmesi (1-154) Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi Tarih Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Erzurum 2010.
- Fatma Erbay, H.1311-1314 (M.1893-1896) Tarihli (51 Numaralı) İzmir Kasmam Sicilinin Transkripsiyonu, Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Ana Bilim Dalı, Aydın 2009.
- Fatma Şimşek, Haldun Eroğlu, Güven Dinç: "Osmanlı İmparatorluğunda İskat-ı Cenin (Çocuk Düşürme)", Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi, S. 2/6, Kış 2009.
- Fatma Yıldız, 42 Numaralı Ayntâb Şeriyeye Sicili'nin Transkripsiyonu Ve Değerlendirilmesi (H.992-994/1003-1004 M. 1584-1586/1594-1595) (S.339-450), Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep 2015.
- Ferit Devellioğlu, Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat (Eski ve Yeni Harflerle), Aydın Kitabevi Ankara 2007.
- Fethi Gedikli, "XV. ve XVI. Yüzyıllarda Osmanlı Devletinde Deniz Taşımacılığına Dair Bazı Hukuki Emirler Ve Düzenlemeler", Osmanlı Hukuku -Makaleler- Gündoğan Yayınları, İstanbul 2012.
- Fethi Gedikli, Osmanlı Şirket Kültürü XVI.-XVII. Yüzyıllarda Mudârebe Uygulaması, İstanbul 2018.
- Fuat Recep, Hüseyin Kılıç, Rasim Erol, Sabri Atay, Salih Kahrıman, Yılmaz Karaca, İstanbul kadı sicilleri Eyüb (Havâss-ı Refîa) Mahkemesi 90 numaralı sicil (H. 1090-1091 / M. 1679-1680); Arapça metin Mehmet Akman; kontrol eden Fikret Sarıcaoğlu; proje yönetmeni M. Âkif Aydın; editör Coşkun Yılmaz, Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Araştırmaları Merkezi (İSAM), İstanbul 2011.
- Fuat Recep, Rasim Erol, İstanbul kadı sicilleri Rumeli Sadâreti Mahkemesi 80 numaralı sicil (H. 1057 - 1059 / M. 1647 - 1649); Arapça metin Mehmet Akman; kontrol eden Fikret Sarıcaoğlu; proje yönetmeni M. Âkif Aydın; editör Coşkun Yılmaz, Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Araştırmaları Merkezi (İSAM), İstanbul 2011.

- Fuat Recep, Sabri Atay, Hüseyin Kılıç, Yılmaz Karaca, Rasim Erol, Salih Kahrıman, İstanbul kadı sicilleri İstanbul Mahkemesi 24 numaralı sicil (H. 1138 - 1151 / M. 1726 - 1738); Arapça metin Mehmet Akman; kontrol eden Fikret Sarıcaoğlu; proje yönetmeni M. Âkif Aydın; editör Coşkun Yılmaz, Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Araştırmaları Merkezi (İSAM), İstanbul 2010.
- Fuat Recep, Sabri Atay, İstanbul kadı sicilleri Rumeli Sadâreti Mahkemesi 56 numaralı sicil (H. 1042 - 1043 / M. 1633); Arapça metin Mehmet Akman; kontrol eden Fikret Sarıcaoğlu; proje yönetmeni M. Âkif Aydın; editör Coşkun Yılmaz, Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Araştırmaları Merkezi (İSAM), İstanbul 2011.
- Fuat Recep, Salih Kahrıman, İstanbul kadı sicilleri Galata Mahkemesi 90 numaralı sicil (H. 1073-1074 / M. 1663); Arapça metin Mehmet Akman; kontrol eden Mustafa Oğuz; proje yönetmeni M. Âkif Aydın; editör Coşkun Yılmaz, Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Araştırmaları Merkezi (İSAM), İstanbul 2012.
- Gül Akyılmaz, "The Kadi in The Ottoman Empire", Position und Aufgaben des Richters nach westlichem und nach İslamischem Recht, Mohr Siebeck 2007.
- Gülhan Barış, 2 No'lu (H. 1299 - 1304 / M. 1883 - 1888) Yozgat Şer'iyye Sicilinin Transkripsiyonu Ve Değerlendirilmesi, Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İslam Tarihi Ve Sanatları Anabilim Dalı İslam Tarihi Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Kayseri 2007.
- Gülnehal Bozkurt, İslam ve Osmanlı Hukukunda Kölelik, Ankara 1980 Yayınlanmamış Doktora Tezi.
- Gülnehal Bozkurt, Batı Hukukunun Türkiye'de Benimsenmesi Osmanlı Devleti'nden Türkiye Cumhuriyeti'ne Resepsiyon Süreci (1839-1939), Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara 2010.
- Gürcan Yazıcı, 42/1769 No'lu Samsun Şer'iyye Sicili'nin Transkript Ve Tahlili, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İslâm Tarihi Ve Sanatları Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Samsun 2006.
- Gürsoy Akça, "Osmanlı Millet Sisteminin Dönüşümü", Doğu Anadolu Bölgesi Araştırmaları, 2007.
- H. Ahmet Arslantürk, Abdurrahmân Abdî Paşa Kanunnâmesi, Okur Kitablığı, Metamorfoz Yayıncılık, 2012.

- H. Ahmet Arslantürk, M. Sait Türkhan, Konya Kadı Sicilleri (1903-1907 & 1898) Defter 150-151, Konya Büyükşehir Belediyesi Kültür Yayınları, Konya 2012.
- H. İbrahim Acar, "Mehrin İslam Hukuku Açısından Değerlendirilmesi", İslam Hukuku Araştırmaları Dergisi, 17, 2011.
- Halil Cin, "İslâm Hukukunda Mehr", AÜHFD, C. 29, S.1, Ankara 1972.
- Halil Cin, "Osmanlı Toprak Hukukunda Miri Arazinin Hukuki Rejimi ve Bu Arazinin TMK. Karşısındaki Durumu", AÜHFD, C. 22, S. 1, Ankara 1966.
- Halil Cin, Ahmed Akgündüz, Türk Hukuk Tarihi 2. Cilt Özel Hukuk, Selçuk Üniversitesi Yayınları, Konya 1989.
- Halil Cin, Ahmed Akgündüz, Türk Hukuk Tarihi, Osav Yayınları, İstanbul 2011.
- Halil Cin, Gül Akyılmaz, Türk Hukuk Tarihi, 5. Baskı, Sayram Yayınları Konya, 2013.
- Halil Çoban 206/3 Numaralı Urfa Şer'iyye Sicili'nin Transkripsiyon Ve Değerlendirilmesi (367 – 602), Harran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Şanlıurfa 2018.
- Halil Erdoğan, Yusuf Küçükdağ, Konya Kadı Sicili 1916-1921 (Katalogda Yer Almayan), Konya Büyükşehir Belediyesi Kültür Yayınları, Konya 2011.
- Halil İncalık, "Kanunnâme", TDV İslâm Ansiklopedisi, <https://islamansiklopedisi.org.tr/kanunname> (e.t. 09.06.2018)
- Halil İncalık, "Su", TDV İslam Ansiklopedisi, C. 37, İstanbul 2009.
- Halil Sahillioğlu, "Avârız", TDV İslam Ansiklopedisi, C. 4, İstanbul 1991.
- Hamit ŞAFAKCI, 1644-1645 Tarihlerinde Konya'nın Sosyal Ve Ekonomik Durumu (7 Numaralı Konya Şer'iyeye Siciline Göre), Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Anabilim Dalı Yeniçağ Tarihi Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Konya 2005.
- Hamza Yıldız, 2142 Numaralı Safranbolu Şer'iyeye Sicili Transkripsiyonu Ve Değerlendirmesi Karabük Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Karabük 2017.
- Harun Karakaya, Osmanlı Ceza Hukuku'nda Parada Sahtecilik Suçu, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Ankara 2020.
- Hasan Doğan, İslam Muhakeme Hukukunda Ta'dil ve Tezkiye, İslam Hukuku Araştırmaları Dergisi, sayı 29, 2017.

- Hasan Tahsin Fendoğlu, *Türk Hukuk Tarihi*, Filiz Kitabevi, İstanbul 2000.
- Hasan Tahsin Fendoğlu, *İslâm ve Osmanlı Anayasa Hukukunda Yargı Bağımsızlığı*, Beyan Yayınları, İstanbul 1996.
- Hatice Yüzgeçer, *2 Numaralı Yozgat Şer'iyeye Sicili'nin Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi (H.1299-1304/M.1882-1887)*, Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi Kayseri 2005.
- Hüseyin Esen, "Zina", TDV İslam Ansiklopedisi, C. 44, İstanbul 2013.
- Hüseyin Kılıç, Salih Kahriman, Fuat Recep, Sabri Atay, Rasim Erol, Yılmaz Karaca, İstanbul kadı sicilleri Eyüb (Havass-ı Refia) Mahkemesi 74 numaralı sicil (H. 1072 - 1073 / M. 1661 - 1662); Arapça metin Mehmet Akman; kontrol eden Fikret Sarıcaoğlu; proje yönetmeni M. Âkif Aydın; editör Coşkun Yılmaz, Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Araştırmaları Merkezi (İSAM), İstanbul 2011.
- Hüseyin Kılıç, Yılmaz Karaca, Rasim Erol, Salih Kahriman, Fuat Recep, Sabri Atay, İstanbul kadı sicilleri Bâb Mahkemesi 54 numaralı sicil (H. 1102 / M. 1691); Arapça metin Mehmet Akman; kontrol eden Fikret Sarıcaoğlu; proje yönetmeni M. Âkif Aydın; editör Coşkun Yılmaz; Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Araştırmaları Merkezi (İSAM), İstanbul 2011.
- Hüsniye Güner, *21 numaralı Ayıntab Şer'iyeye sicili defteri h.1059-1060 (m. 1649-1650) transkripsiyonu ve değerlendirilmesi*, Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Anabilim Dalı, Muğla 2006.
- Işıl Yurtışığı, *979 Numaralı Bolu Şer'iyeye Sicilinin XIX. Yüzyıl Bolu Tarihi-ne Katkıları (H.1295-1296/ M.1878-1879)*, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Anabilim Dalı Yakınçağ Tarihi Bilim Dalı, Bolu 2009.
- İbn-i Âbidin Muhammed Emin, *Reddu'l-Muhtar Ale'd-Dürü'l-Muhtar, Çeviren: Ahmed Davudoğlu, Mazhar Taşkesenlioğlu, Mehmet Savaş, Şamil Yayınları, C.II, İstanbul 1982.*
- İbrâhim Halebî, *mültekâ Tercümesi Mevkûfât, şerhe eden Mehmed Mevkûfâtı, sadeleştiren Ahmed Davutoğlu, cilt 2, Doyuran Matbaası 1983.*
- İbrahim Hata, *İslâm Hukukunda Çocuk Düşürme, Yüksek Lisans Tezi, Uludağ Üniversitesi SBE, İslam Hukuku Bilim Dalı, Bursa 2011.*
- İbrahim Kâfi Dönmez, "Cünun", TDV İslam Ansiklopedisi, C. 8, İstanbul 1993.
- İbrahim Solak, *İzzet Sak, Konya Kadı Sicili (1103-1104 / 1692-1693) Defter 38, Konya Büyükşehir Belediyesi Kültür Yayınları, Konya 2016.*

- İbrahim Solak, İzzet Sak, Konya Kadı Sicili (1113-1113 / 1701-1702) Defter 39, Konya Büyükşehir Belediyesi Kültür Yayınları, Konya 2016.
- İbrahim Solak, İzzet Sak, Konya Kadı Sicili 1103-1104/1692-1693 Defter 38, Konya Büyükşehir Belediyesi Kültür Yayınları, Konya 2016.
- İbrahim Tüfekçi, Şer 'iye Sicilleri Işığında İslâm Yargılama Hukukunda Bilirkişilik, Marmara Üniversitesi, SBE, Temel İslâm Bilimleri ABD, İslâm Hukuku Bilim Dalı, İstanbul 2000.
- İbrahim Ülker, "1879 Usul-İ Muhakeme-i Hukukîyye Kanun-ı Muvakkatı'nda İmza Ve Mühre İtiraz Ve İtirazın İncelenmesi", SÜHFD, C. 24, S. 2, Konya 2016.
- İlhami Taşdemir 333 Numaralı Bitlis Şer'iyeye Sicili'nin Transkripsiyonu (1 - 115. Sayfalar), Yüzcüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Anabilim Dalı Yeniçağ Tarihi Bilim Dalı (H.1295-1300 /M.1878-1882) Yüksek Lisans Tezi, Van 2010.
- İlhan Akbulut, Türk Hukuk Tarihi, Timaş Yayınları, İstanbul 2018.
- İmam El-Maverdî, EL-Ahkâmü's-Sultaniyye, İlsâm'da Devlet ve Hilâfet Hukuku, Çev. Ali Şafak, Bedir Yayınevi, İstanbul 1994.
- İsmail Bilgili, Konya Kadı Sicili (1323-1324/1905-1906) Defter 140 (Vekâlet Cerîdesi), Konya Büyükşehir Belediyesi Kültür Yayınları Konya 2014.
- İsmail Hakkı Uzunçarşılı, Osmanlı Devletinin İlmiye Teşkilatı, TTKY, Ankara 1988.
- İsmail Hakkı Uzunçarşılı, Osmanlı Devletinin Merkez ve Bahriye Teşkilatı, TTK Yayınları, Ankara 1988.
- İzzet Sak, Cemal Çetin, Konya Kadı Sicili (1126-1127 / 1714-1715) Defter 45, Konya Büyükşehir Belediyesi Kültür Yayınları, Konya 2016.
- İzzet Sak, Cemal Çetin, Konya Kadı Sicili 1138-1139 / 1726-1727 Defter 50, Konya Büyükşehir Belediyesi Kültür Yayınları, Konya 2016.
- İzzet Sak, İbrahim Solak, Konya Kadı Sicili (1135-1136 / 1723-1724) Defter 49, Konya Büyükşehir Belediyesi Kültür Yayınları, Konya 2016.
- İzzet Sak, İbrahim Solak, Konya Kadı Sicili (1148-1149 / 1736-1737) Defter 53, Konya Büyükşehir Belediyesi Kültür Yayınları, Konya 2016.
- İzzet Sak, Konya Kadı Sicili (1070 - 1071 / 1659 - 1661) Defter 10, Konya Büyükşehir Belediyesi Kültür Yayınları, Konya 2014.
- İzzet Sak, Konya Kadı Sicili (1071 - 1072 / 1661 - 1662) Defter 11, Konya Büyükşehir Belediyesi Kültür Yayınları, Konya 2014.

- İzzet Sak, Konya Kadı Sicili (1102-1103 /1691-1692) Defter 37, Konya Büyükşehir Belediyesi Yayınları, Konya 2015.
- İzzet Sak, Konya Kadı Sicili 1115-1116 / 1703-1704) Defter 41, Konya Büyükşehir Belediyesi Kültür Yayınları, Konya 2016.
- Jülide Akyüz, “Evlenme Sözleşmesinin Önemli Bir Ögesi Olan “Mehir” Hakkında Bazı Düşünceler”, Ankara Üniversitesi DTCF Tarih Araştırmaları Dergisi, 38, 2005.
- Kal’a-yı Sultâniyeli Türkzâde Hafız Mehmed Ziyâeddin Efendi, Osmanlı Hukuk Sözlüğü: Mükemmel İstlâhât-ı Kavânin Yâhut Mâlûmat-ı Kanûniye Hülâsası, Hazırlayanlar Fethi Gedikli, İbrahim Enes Onat, Onikilevha Yayınları, İstanbul 2017.
- Kemal Yıldız, “İslam Muhakeme Hukukunda Dâvanın Şartları ve Muhakeme Süreci”, EKEV Akademi Dergisi, yıl 9, S. 24, 2005.
- Kenan Yıldız, İstanbul kadı sicilleri Üsküdar Mahkemesi 9 numaralı sicil (H. 940-942 / M. 1534-1536); kontrol eden Recep Ahışalı; proje yönetmeni M. Âkif Aydın; editör Coşkun Yılmaz, Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Araştırmaları Merkezi (İSAM), İstanbul 2010.
- Köroğlu Kaya, “İslam Ve Osmanlı Yargılama Hukuku’nda Esbab-ı Mûcibe”, YBHD, 2016/2, Ankara.
- Kur’an Yolu Tefsiri; <https://kuran.diyaret.gov.tr/Tefsir> e.t.: 28.9.2019.
- Levent Kuru, 29 Numaralı Edirne Şer’iye Sicili, Edirne Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Edirne 2006.
- Leyla Özpolat, 1 Numaralı Konya Şer’iye Sicili (970–1019 / 1563–1610) (Değerlendirme Ve Transkripsiyon), Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Anabilim Dalı Yeniçağ Tarihi Bilim Dalı, Konya 2016.
- Leyla Özpolat, İzzet Sak, Konya Kadı Sicili (970-1019 / 1563-1610) Defter 1, Konya Büyükşehir Belediyesi Kültür Yayınları, Konya 2016.
- M. Akif Aydın, Osmanlı Aile Hukuku, Klasik Yayınları, İstanbul 2018.
- M. Âkif Aydın, Türk Hukuk Tarihi, 7. Baskı, Beta Yayınları, İstanbul 2009.
- M. Fatih Turan, “İslam Muhakeme Hukukunda İz Bilimi (Kriminalistik) Ve Adli Tıp Çalışmalarını Anımsatan Bazı Uygulamalar” Atatürk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, S. 33, Erzurum 2010.
- M. Macit Kenanoğlu, Ticaret Kanunnâmesi ve Mecelle Işığında Osmanlı Ticaret Hukuku, Lotus Yayınevi, Ankara 2005.

- M. Salih Arı, "Osmanlılar'da Şeyhülislamlık Müessesesi", Yüzüncü Yıl Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, C. 1, S.1, Van 1994.
- Macit Kenanoğlu, Osmanlı Millet Sistemi: Mit ve Gerçek, 2004; Macit Kenanoğlu, "Osmanlı Devleti'nin Gayrimüslim Teb'anın İdaresinde Kullandığı Bir Yöntem Olarak "Ruhani İltizam Sistemi", Dîvân İlmî Araştırmalar, S. 14, 2003.
- Mahmut Duman, 187 Numaralı Sivas Şer'iyeye Sicilinin Transkripsiyonu Ve Değerlendirilmesi (H.1333-1339) Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Kahramanmaraş 2018.
- Mecme'ul Enhur Mülekâl-Ebhur'un Şerhi- Damad Tercümesi, mütercim Mehmet Çelik, Yasin Yayıncılık, İstanbul 2018.
- Mehmet Akman, Fethi Gedikli, İstanbul kadı sicilleri Galata Mahkemesi 20 numaralı sicil (H. 1005-1007 / M. 1596-1599); kontrol eden Mehmet Âkif Aydın; proje yönetmeni M. Âkif Aydın; editör Coşkun Yılmaz, Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Araştırmaları Merkezi (İSAM), İstanbul 2012.
- Mehmet Akman, İstanbul kadı sicilleri Galata Mahkemesi 5 numaralı sicil (H. 983-984 / M. 1575-1576); kontrol eden M. Âkif Aydın; proje yönetmeni M. Âkif Aydın; editör Coşkun Yılmaz, Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Araştırmaları Merkezi (İSAM), İstanbul 2011.
- Mehmet Akman, Fethi Gedikli, İstanbul kadı sicilleri Galata Mahkemesi 7 numaralı sicil (H. 985-986 / M. 1577-1578); kontrol eden M. Âkif Aydın; proje yönetmeni M. Âkif Aydın; editör Coşkun Yılmaz, Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Araştırmaları Merkezi (İSAM), İstanbul 2011.
- Mehmet Akman, Osmanlı Devleti'nde Ceza Yargılaması, Eren Yayınları, İstanbul 2014.
- Mehmet Ali Yıldırım, 152 Numaralı (H.1302-1303/M.1884-1885) Ayntab Şer'iyeye Sicili'nin Transkripsiyonu Ve Değerlendirmesi, Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep 2006.
- Mehmet Aykanat, "Mecelle'de İş Sözleşmesi Türleri", Kamu-iş Dergisi; C.13, S.4, 2014.
- Mehmet Aykanat, Mecelle'de İş Sözleşmesi, Akademik Bakış Dergisi, S. 47, Kırgızistan Ocak Şubat 2015.

- Mehmet Baydaş, 236 Numaralı Hısn-ı Mansur (Adıyaman) Kadı Sicilinin 20-96 Sahifelerinin Transkripsiyonu Ve Değerlendirilmesi, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Anabilim Dalı Tezsiz Yüksek Lisans Projesi, Kahramanmaraş 2008.
- Mehmet Canatar, "Kethüda", TDV İslam Ansiklopedisi, C. 25, Ankara 2002.
- Mehmet İpşirli, "Şeyhülislam", TDV İslam Ansiklopedisi, C. 39, İstanbul 2010.
- Mehmet Kanar, Osmanlı Türkçesi Sözlüğü, "hibre", http://dosyalar.semazen.net/e_kitap/osmanli_turkcesi_sozlugu.pdf e.t.: 30.05.2019
- Mehmet Sedik Kayar, İslam Hukukunda İcâre Akdi, Dicle Üniversitesi, SBE, Temel İslam Bilimleri ABD, Yüksek Lisans Tezi, Diyarbakır 2011.
- Mehmet Şilen, 208 Numaralı Urfa Şer'iyeye Sicili Transkripsiyonu Ve Değerlendirilmesi, Harran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Anabilim Dalı Tarih Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Şanlıurfa 2015.
- Merve Özdemir, "Osmanlı Fetvalarında İskât - 1 Cenînin (Cenin Düşürmenin) Cezai Sonuçları", Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi, C. 9, S. 46, Ekim 2016.
- Muhammed Ali Siğa, 470 Numaralı M. (1877-1878), H. (1294-1295) Ahi Çelebi Mahkemesi Şer'iyeye Sicilinin Transkripsiyonu Ve Değerlendirilmesi, Bitlis Eren Üniversitesi SBE, Yüksek Lisans Tezi Tarih Anabilim Dalı, Bitlis 2018.
- Muhammed B. Ahmet Es-Salih, Çev. Ahmet Akgündüz, İslâm Hukukunda Çocuğun Hukukî Durumuna Genel Bir Bakış, Dicle Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, S. 2, Diyarbakır 1984.
- Muhammed Çalışkan, B-7 Numaralı Şer'iyeye Siciline Göre Bursa (1591-1592), Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Anabilim Dalı Yeniçağ Tarihi Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Ankara 2013.
- Murat Akarsu, "İlk Dönem İslam Tarihinde Yargının Kurumsallaşmasında Dört Halifenin Rolü", Eskiye 37/Kış 2018.
- Murat Eryetgin, 149 Numaralı Ayntâb Şer'iyeye Sicili'nin Transkripsiyonu Ve Değerlendirilmesi (H.1294-1295 / M.1877-1878, S.1-150), Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep 2011.
- Murat Karaköse, 57/1 Numaralı Kayseri Şer'iyeye Sicili (H. 1058-1059 / M. 1648-1649) Transkripsiyon ve Değerlendirme, Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Ana Bilim Dalı Genel Türk Tarihi Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Kayseri 2010.

- Murtaza Çevik, 78/1 Numaralı Kayseri Şer'iyeye Sicili (H. 1078 - 1079/ M. 1668) Transkripsiyon Ve Değerlendirme, Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Kayseri 2009.
- Mustafa Aslan, 1 Numaralı Halep Şer'iyeye Sicilinin Sosyal Ve İktisadi Açılardan Değerlendirilmesi, Kilis 7 Aralık Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Anabilim Dalı Başkanlığı Yüksek Lisans Tezi, Kilis 2016.
- Mustafa Avcı, Osmanlı Ceza Hukuku Genel Hükümler, Mimoza Yayınevi, 2. Baskı, Konya 2014.
- Mustafa Avcı, Osmanlı Ceza Hukuku Özel Hükümler, Mimoza Yayınları, Konya 2014.
- Mustafa Avcı, Osmanlı Ceza Muhakemesinde Sulh (Uzlaştırma), SÜHFD, c. 25, sayı 1, Konya 2017.
- Mustafa Avcı, Türk Hukuk Tarihi, Atlas Akademi, Konya 2018.
- Mustafa Hizmetli, Endülüs'te Hisbe Teşkilatı, TDV Yayınları, Ankara 2011.
- Mustafa Sabri Küçükaşçı, "Seyyid", TDV İslam Ansiklopedisi, C. 37, İstanbul 2009.
- Mustafa Ünal, İslam Hukukunda Haksız Fiil Sorumluluğu, Adalet Yayınevi, Ankara, 2019.
- Mustafa Yıldırım, "İslam Hukukunda İçki İçme Suçu ve Cezası", Dokuz Eylül Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, S. 12-14, İzmir 2001.
- Nevin Ünal Özkorkut, Osmanlı Hukukunda Müdde-i Umumilik, Savcılık Kurumunun Türk Hukukuna Girişi ve Uygulanma Süreci, Turhan Kitabevi, Ankara 2016.
- Nuran Ay, Günümüz ve İslam-Osmanlı Hukukunda Mal Rejimleri, SÜHFD, C. 11, S. 1-2, Konya 2003.
- Nuran Koyuncu, "Osmanlı Devleti'nde Sarrafların Mültezimlere Kefilliği" İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 5, S. 1, Malatya 2014.
- Nuran Koyuncu, Yasin Yılmaz, "Osmanlı'nın Son Yüzylında Hukuk Düşüncesinin Dönüşümü ve Dönemin Başlıca Tartışma Konuları", SÜHFD, C. 26, S. 2, Konya 2018.
- Nuray Güler, İstanbul kadı sicilleri Üsküdar Mahkemesi 14 numaralı sicil (H. 953-955 / M. 1546-1549); Arapça metin Mehmet Akman; kontrol eden Abdülkadir Özcan; proje yönetmeni M. Âkif Aydın; editör Coşkun Yılmaz, Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Araştırmaları Merkezi (İSAM), İstanbul 2010.

- Nurcan Abacı, "Osmanlı Dönemi Bilirkişilik Uygulamaları Üzerine Bir Araştırma", U.Ü. Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi Yıl: 3, Sayı: 3, 2002.
- Orhan Paşazade, 9 Numaralı Mühimme Defter (977-978 / 1569-1570) < Özet Ve Transkripsiyon >, Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Türk Tarih Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi İstanbul 2006.
- Osman Keskiöğlü, Fıkıh Tarihi ve İslâm Hukuku, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, Ankara 2003
- Osmanlı Arşiv'inde Şeyhülislam Fetvaları, BOA, İstanbul 2015.
- Ömer Çağatay, 10 Numaralı Vidin Şer'iyye Sicil Defterinin Transkripsiyonu Ve Değerlendirmesi, Bitlis Eren Üniversitesi/Mardin Artuklu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yeniçağ Anabilim Dalı Tarih Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Bitlis 2015.
- Ömer Nasuhi Bilmen, Hukuki İslamiye ve İstılahatı Fıkhiyye Kamusu, C. I, Bilmen Basım ve Yayınevi.
- Özen Tok, "Osmanlı Dönemi Hekim-Hasta İlişkileri (Kadı Sicillerine Göre XVII. ve XVIII. Yüzyıllarda Kayseri Örneği)", Turkish Studies, C. III-IV, 2008.
- Rahman Şahin, 22 Numaralı Mühimme Defterinin (H.981/M.1573) Transkripsiyon Ve Değerlendirmesi (S. 1-107), Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Anabilim Dalı, Yeniçağ Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Kayseri 2014.
- Rasim Erol, Hüseyin Kılıç, İstanbul kadı sicilleri Rumeli Sadâreti Mahkemesi 21 numaralı sicil (H. 1002 - 1003 / M. 1594 - 1595), Arapça metin Mehmet Akman; kontrol eden Fikret Sarıcaoğlu; proje yönetmeni M. Âkif Aydın; editör Coşkun Yılmaz, Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Araştırmaları Merkezi (İSAM), İstanbul 2011.
- Rasim Erol, Salih Kahriman, Fuat Recep, Sabri Atay, Hüseyin Kılıç, Yılmaz Karaca, İstanbul kadı sicilleri İstanbul Mahkemesi 12 numaralı sicil (H. 1073-1074 / M. 1663-1664); Arapça metin Mehmet Akman; kontrol eden Fikret Sarıcaoğlu; proje yönetmeni M. Âkif Aydın; editör Coşkun Yılmaz, Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Araştırmaları Merkezi (İSAM), İstanbul 2010.
- Rasim Erol, Yılmaz Karaca, İstanbul kadı sicilleri Galata Mahkemesi 37 numaralı sicil (H. 1022-1024 / M. 1613-1615); kontrol eden Fikret Sarıcaoğlu; proje yönetmeni M. Âkif Aydın; editör Coşkun Yılmaz: Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Araştırmaları Merkezi (İSAM), İstanbul 2012.

- Rıfat Günalan, İstanbul kadı sicilleri Bâb Mahkemesi 3 numaralı sicil (H. 1077 / M. 1666 – 1667); Arapça metin Mehmet Akman; kontrol eden Mustafa Oğuz; proje yönetmeni M. Âkif Aydın; editör Coşkun Yılmaz, Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Araştırmaları Merkezi (İSAM), İstanbul 2011.
- Rıfat Günalan, İstanbul kadı sicilleri Üsküdar Mahkemesi 51 numaralı sicil (H. 987-988 / M. 1579-1580), Arapça metin Mehmet Akman; kontrol eden Feridun Emecen; proje yönetmeni M. Âkif Aydın; editör Coşkun Yılmaz,, Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Araştırmaları Merkezi (İSAM), İstanbul 2010.
- Rıfat Günalan, İstanbul kadı sicilleri Üsküdar Mahkemesi 84 numaralı sicil (H. 999 - 1000 / M. 1590 - 1591); Arapça metin Mehmet Akman - Mehmet Canatar; kontrol eden Mehmet Canatar; proje yönetmeni M. Âkif Aydın; editör Coşkun Yılmaz, Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Araştırmaları Merkezi (İSAM), İstanbul 2010.
- Rıfat Günalan, Talip Mert, İstanbul kadı sicilleri Galata Mahkemesi 15 numaralı sicil (H. 981-1000 / M. 1573-1591); kontrol eden Mustafa Oğuz; proje yönetmeni M. Âkif Aydın; editör Coşkun Yılmaz, Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Araştırmaları Merkezi (İSAM), İstanbul 2012.
- Rıfat Günalan, Vildan Kemal, Özlem Altıntop, Hatice Ayyıldız Bahadır, İstanbul kadı sicilleri Üsküdar Mahkemesi 2 numaralı sicil (H. 924-927 / M. 1518-1521); Arapça metin Mehmet Akman; kontrol eden Mahmut Ak - Mustafa Oğuz; proje yönetmeni M. Âkif Aydın; editör Coşkun Yılmaz, Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Araştırmaları Merkezi (İSAM), İstanbul 2010.
- Sabri Atay, Hüseyin Kılıç, Yılmaz Karaca, Rasim Erol, Salih Kahrıman, Fuat Recep, İstanbul kadı sicilleri Bâb Mahkemesi 46 numaralı sicil (H. 1096 - 1097 / M. 1685 - 1686); Arapça metin Mehmet Akman; kontrol eden Fikret Sarıcaoğlu; proje yönetmeni M. Âkif Aydın; editör Coşkun Yılmaz, Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Araştırmaları Merkezi (İSAM), İstanbul 2010.
- Sabri Atay, Rasim Erol, İstanbul kadı sicilleri Galata Mahkemesi 65 numaralı sicil (H. 1051-1053 / M. 1641-1644); Arapça metin Mehmet Akman; kontrol eden Mustafa Oğuz; proje yönetmeni M. Âkif Aydın; editör Coşkun Yılmaz, Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Araştırmaları Merkezi (İSAM), İstanbul 2012.
- Sabri Şakir Ansay, Hukuk Tarihinde İslâm Hukuku, 4. Baskı, Turhan Kitabevi, Ankara 2002.
- Said Öztürk, "Kassam", TDV İslam Ansiklopedisi, C. 24, İstanbul 2001.

- Salih Kahriman, Fuat Recep, Sabri Atay, Hüseyin Kılıç, Yılmaz Karaca, Rasim Erol, İstanbul kadı sicilleri İstanbul Mahkemesi 18 numaralı sicil (H. 1086 - 1087 / M. 1675 - 1676); Arapça metin Mehmet Akman; kontrol eden Fikret Sarıcaoğlu; proje yönetmeni M. Âkif Aydın; editör Coşkun Yılmaz, Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Araştırmaları Merkezi (İSAM), İstanbul 2010.
- Salih Kahriman, Sabri Atay, Fuat Recep, İstanbul kadı sicilleri Eyüb (Havâss-ı Refia) Mahkemesi 37 numaralı sicil (H. 1047 / M. 1637 - 1638); Arapça metin Mehmet Akman; kontrol eden Fikret Sarıcaoğlu; proje yönetmeni M. Âkif Aydın; editör Coşkun Yılmaz, Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Araştırmaları Merkezi (İSAM), İstanbul 2011.
- Saliha Okurgümrükçüoğlu, "İslam Aile Hukukunda Kadının Mehir Hakkına Toplumun Bakışı Üzerine Bir Değerlendirme", Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.17, S.4, Ankara 2013.
- Seda Örsten, Osmanlı Hukukunda Fetvâ, Ankara Üniversitesi SBE Kamu hukuku ABD, Yüksek Lisans Tezi, Ankara 2005.
- Selahattin Bayram, "Osmanlı Devleti'nde Ekonomik Hayatın Yerel Unsurları: Ahilik Teşkilâtı ve Esnaf Loncaları", İstanbul Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, 21, 2012.
- Selman Çetin, 64 No'lu Manisa Şer'iyeye Sicili, Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Anabilim Dalı Yenicağ Tarihi Programı Yüksek Lisans Tezi, Manisa 2013.
- Semra Betül Doğangüzel, Osmanlı Hukukunda Nişanlanma, Adalet Yayınevi, 2. Baskı, Ankara 2021.
- Serkan Meraklı, "Güveni Kötüye Kullanma Suçu (TCK m. 155), Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 11, Özel S. İzmir 2009.
- Serpil Çökük, 57/3 Numaralı Kayseri Şer'iyeye Sicili (H. 1058-1059 / M. 1648-1649) Transkripsiyon Ve Değerlendirme, Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Kayseri 2010.
- Sevgi Kuş, 20 Numaralı(H.1339 /M.1921-H.1343/M.1925) Nevşehir Şer'iyeye Sicili Transkripsiyon Ve Genel Değerlendirme, Nevşehir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Nevşehir 2010.
- Somer Salman, Lefkoşa'nın 8 Numaralı Şer'iyeye Sicili, Transkripsiyon ve Değerlendirme, Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yenicağ Tarihi Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, İzmir 2010.

- Suat Erdoğan, "İslâm Muhâkeme Hukukunda Delil Sistemleri Ve Hâkimin Takdir Yetkisi", Düzce Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, yıl 7, S. 2.
- Süleyman Kaya, Betül Algın, Zeynep Trabzonlu, Asuman Erkan, Behcetü'l-Fetâvâ Şeyhülislam Yenişehirli Abdullah Efendi, Osmanlılarda Hukuk ve Toplum 3, Klasik Yayınları, İstanbul 2011.
- Sümeyye Akça, Üsküdar Kadılığı 23 Nolu Ve H. 968-970 Tarihli Sicilin Diplomatik Yönden İncelenmesi: Metin Ve İnceleme, Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Bilgi Ve Belge Yönetimi Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2005.
- Şahin Doğan, 68 Numaralı Aynât Şer'iyeye Sicili'nin Transkripsiyonu Ve Değerlendirilmesi (H. 1129-1130 / M. 1717-1718 S. 179-356), Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep 2018.
- Şamil Dağcı, "Hükümet-i Adl", TDV İslam Ansiklopedisi, C. 18, İstanbul 1998.
- Şamil Dağcı, İslam Ceza Hukukunda Şahıslara Karşı Müessir Fiiller, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, Ankara 1996.
- Şemsü'l-eimme ebû Sehl Ebû Bekir Muhammed B. Ahmed Serahsi, Meksûd, ed. Mustafa Cevat Akşit, Gümüşev İstanbul 2018.
- Şerife Şahin, 651 Numaralı Karahisâr-I Sâhib Şer'iyeye Sicili'nin Transkripsiyon Ve Değerlendirilmesi, Afyon Kocatepe Üniversitesi, SBE, Tarih ABD, Afyonkarahisar 2010.
- Şevket Pekdemir, "İslam Ceza Hukukuna Göre Olay Yeri İnceleme", İslam Hukuku Araştırmaları Dergisi, 30, 2017.
- Şeyda İbicioğlu, 1572 No'lu Tekirdağ (Rodosçuk) Şer'iyeye Sicili Transkripsiyonu Ve Tahlili, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İslâm Tarihi Ve Sanatları Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2016.
- Şeyhü'l-İslâm Burhanüddîn Ebu'l-Hasan Ali b. Ebû Bekir Merginânî, Hidaye Tercümesi, tercüman Ahmet Meylani, Kahraman Yayınları.
- Talip Mert, Rifat Günalan, İstanbul kadı sicilleri Eyüb (Havâss-ı Refia) Mahkemesi 82 numaralı sicil (H. 1081 / M. 1670-1671); Arapça metin Mehmet Akman; kontrol eden Mustafa Oğuz; proje yönetmeni M. Âkif Aydın; editör Coşkun Yılmaz, Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Araştırmaları Merkezi (İSAM), İstanbul 2011.

- Tevkii Abdurrahman Paşa Kanunnamesi, Milli Tetebbular Mecmuası, C.1, S. 2, Matbaa-i Amire, 1331.
- Uğur Köse, H.1063-1065 (1058), M.1653-1655 Tarihli Çankırı Şer'iyeye Sicilinin Transkripsiyonu Ve Değerlendirilmesi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Anabilim dalı Yeniçağ Tarihi Bilim Dalı H Yüksek Lisans Tezi, Ankara 2009.
- Vehbi Kıvanç, 64/1 Numaralı Kayseri Şer'iyeye Sicili (H. 1066 / M. 1655-1656) Transkripsiyon Ve Değerlendirme, Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Anabilim Dalı Yeniçağ Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Kayseri 2010.
- Yasemin Dağdaş, Zeynep Berktaş, İstanbul kadı sicilleri Üsküdar Mahkemesi 5 numaralı sicil (H. 930-936 / M. 1524-1530); kontrol eden Mustafa Oğuz; proje yönetmeni M. Âkif Aydın; editör Coşkun Yılmaz, Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Araştırmaları Merkezi (İSAM), İstanbul 2010.
- Yaşar UĞURLU, 16. Yüzyıl Sonunda Merkez Taşra İlişkilerinde Çirmen Örneği (15 Nolu Çirmen Şer'İye Sicilinde Padişaha Ait Vesikaların Transkripsiyon Ve Değerlendirilmesi), Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Anabilim Dalı Yeniçağ Tarihi Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Bolu 2008.
- Yılmaz Karaca, Rasim Erol, İstanbul kadı sicilleri Eyüb (Havass-ı Refia) Mahkemesi 19 numaralı sicil (H. 1028 - 1030/ M. 1619 - 1620); Arapça metin Mehmet Akman; kontrol eden Fikret Sarıcaoğlu; proje yönetmeni M. Âkif Aydın; editör Coşkun Yılmaz, Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Araştırmaları Merkezi (İSAM), İstanbul 2011.
- Yılmaz Karaca, Rasim Erol, Salih Kahrıman, Fuat Recep, Sabri Atay, Hüseyin Kılıç, Arapça metin Mehmet Akman, İstanbul kadı sicilleri İstanbul Mahkemesi 3 numaralı sicil (H. 1027 / M. 1618), kontrol eden Fikret Sarıcaoğlu; proje yönetmeni M. Âkif Aydın; editör Coşkun Yılmaz, Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Araştırmaları Merkezi (İSAM), İstanbul 2010.
- Yılmaz Öztuna, "Tarihimizin Süper Yargıçları: Kadılar", Tarih ve Medeniyet, S. XI, Ocak 1995.
- Yılmaz Yurtseven, Gürcan Kayar, "Osmanlı Muhakeme Hukuku'nda Şuhûdü'l Hâl", Akdeniz Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C: 8, No: 1, 2018.
- Yılmaz Yurtseven, İslam Osmanlı Muhakeme Hukukunda Şahitlik Müessesesi, YBHD, 2018/2, Ankara
- Yorgaki, Usûl-İ Muhakemat-ı Hukûkiye Kânûnu Şerhi, Ahmed Talat-Hacı Mehmed Tahir, Matbaa-i Hukukiye, İstanbul R. 1329 M.1913.

- Yunus Apayadın, "Muhayyerlik", TDV İslam Ansiklopedisi, C.31, İstanbul 2006.
- Yusuf Kılıç, Osmanlı Hukukunda Vekâlet Sözleşmesi, Adalet Yayınları, Ankara 2019.
- Yuvacan Atmaca, Ufuk Demirgüç, "Kronoloji Denemesi", http://bizinsanmiyiz.iksv.org/wp-content/uploads/2017/11/sag%CC%86%1%C4%B1k_tr_opt.pdf; e.t.: 10 Mayıs 2019.
- Zikrullah Aykaç, 312 Nolu Diyarbakır Şer'iyye Sicili'nin Transkripsiyonu Ve Değerlendirmesi (H. 1298 - 1300/ M. 1881 - 1883), Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Anabilim Dalı Yakınçağ Tarihi Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Van 2013.
- Zülküf Furkan Altundaş, 8 Numaralı Ayntâb Şer'iyye Sicili'nin Transkripsiyonu Ve Değerlendirmesi (S.100-200) (H.997-998 / M.1589-1590), Kilis 7 Aralık Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Anabilim Dalı, Kilis 2017.

ARŞİV BELGELERİ

- COA, A.{DVNSMHHM.d... Kutu 25 Gömlek 2275 H.27-04-982.
- COA, A.{DVNSMHHM.d...Kutu 26 Gömlek 211 H. 23-03-982.
- COA, A.{DVNSMHHM.d...Kutu 69 Gömlek 525.
- COA, A.{DVNSMHHM.d...Kutu 72, Gömlek 651.
- COA, A.}MKT.UM.. Kutu 36 Gömlek 19 H 25-12-1266.
- COA, C..BH..Kutu 148 Gömlek 7065 H. 29-05-1146.
- COA, A.{DVNSMHHM.d... Kutu 41 Gömlek 701 H. 15-11-987.
- COA, A.{DVNSMHHM.d... Kutu 73, Gömlek 620 H. 20-11-1003.
- COA, A.{DVNSMHHM.d... Kutu:16,Gömlek: 375 H. 23-11-979.
- COA, A.{DVNSMHHM.d... Kutu48, Gömlek 18 H. 13-07-990.
- COA, A.{DVNSMHHM.d... Kutu 14 Gömlek 1567.
- COA, A.{DVNSMHHM.d... Kutu 14 Gömlek 875.
- COA, A.{DVNSMHHM.d... Kutu 15 Gömlek 1594 H. 5 -07-979.
- COA, A.{DVNSMHHM.d... Kutu 25 Gömlek 763 H 5 -11-981.
- COA, A.{DVNSMHHM.d... Kutu 37, Gömlek 486 H-19-12-986.
- COA, A.{DVNSMHHM.d... Kutu 41, Gömlek 255 H 6 -09-987.

- COA, A.{DVNSMHHM.d... Kutu 42 Gmlek 538 H 23-12-989.
- COA, A.{DVNSMHHM.d... Kutu 64 Gmlek227 H 29-12-996.
- COA, A.{DVNSMHHM.d... Kutu 35 Gmlek275 H. 29-05-986.
- COA, A.{DVNSMHHM.d... Kutu: 14, Gmlek:742.
- COA, A.{DVNSMHHM.d... Kutu7 Gmlek No 1226 H 09-10-975.
- COA, A.{DVNSMHHM.d... Kutu71 Gmlek 243.
- COA, A.{DVNSMHHM.d...Kutu 14, Gmlek 235.
- COA, A.{DVNSMHHM.d...Kutu 26, Gmlek 225 H.24-03-982.
- COA, A.{DVNSMHHM.d...Kutu 46 Gmlek 762 H. 19-01-990.
- COA, A.{DVNSMHHM.d...Kutu 48, Gmlek 207.
- COA, A.{DVNSMHHM.d...Kutu 68 Gmlek33.
- COA, A.{DVNSMHHM.d...Kutu 7 Gmlek 1589 H.24-12-975.
- COA, A.{DVNSMHHM.d...Kutu 7, Gmlek 2289 H-25-04-976.
- COA, A.{DVNSMHHM.d...Kutu14 Gmlek 46.
- COA, A.}MKT.UM.. Kutu 35 Gmlek No22 H 15-12-1266.
- COA, A.}MKT.UM.. Kutu 544 Gmlek 80 H 29-08-1278.
- COA, AE.SMMD.IV. Kutu106, Gmlek 12306.
- COA, DH.MKT. Kutu 2322, Gmlek 81 H 21-11-1317.
- COA, İE.SH.. Kutu 1 Gmlek 51.
- COA, TS.MA.d 3813 H 29-06-1041.
- COA, A.{DVNSMHHM.d...Kutu 68 Gmlek 53.
- COA, BLD, Kutu 6, Gmlek 51.
- COA, İE.MDN., Kutu 1, Gmlek 51.

Elif Nurbanu OR

Uygulayıcılar İçin

BOŞANMA DAVALARI

BAŞVURU KİTABI

AÇIKLAMALI ■ İÇTİHATLI ■ UYGULAMALI ■ ÖRNEKLİ

2. BASKI

- Boşanma Davaları
- Nafaka Davaları
- Maddî Tazminat Davaları
- Manevî Tazminat Davaları
- Velâyet
- Kişisel İlişki Kurulması
- Geçici Önlemler
- Tanıma ve Tenfiz

- Boşanma Yargılaması ■
- Dilekçe Örnekleri ■
- Tensip Zaptı Örnekleri ■
- Onanmış Gerekçeli Karar Örnekleri ■
- Hâkim ve Avukatlar İçin Kısa Notlar ■
- Sık Yapılan Hatalara Dair Uyarılar ■
- İlgili Sözleşmeler ■
- İşlevsel Kavram İndeksi ■

ADALET YAYINEVİ

Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Boşanma Davaları Başvuru Kitabı

Elif Nurbanu Or

Hukuk Yayınları Dizisi – 2735

İkinci Baskı : Ocak, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8038 – 93 – 4

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Aktaşlar Grup Matbaacılık
Zübeyde Hanım Mah. Seçim Cad. No: 4/A
İskitler Altındağ / Ankara
Sertifika No: 49205
Tel: (0312) 394 75 15

KAYNAKÇA

- Akıntürk, Turgut/Ateş, Derya, Aile Hukuku, İkinci Cilt, 20. Baskı, Beta Yayıncılık, İstanbul 2017
- Aras, Bahattin, Boşanma Davalarında Yargılama Usulü ve Aile Mahkemeleri, 2007, Adalet Yayınevi, Ankara
- Atmaca Ülkü, Hande, Türk Hukukunda Anlaşmalı Boşanma Protokolü, Yeditepe Üniv. SBE, İstanbul 2017
- Bulut, Harun, Aile Hukukunda Maddî ve Manevî Tazminat Davaları, Beta Yayınları, İstanbul, 2007
- Camcı, Ömer, Boşanma Tazminatı ve Yoksulluk Nafakası, İstanbul, 1996
- Ceylan, Ebru, Türk ve İsviçre Hukukunda Boşanmanın Hukuki Sonuçları, İstanbul, 2006
- Dalamanlı, Lütfü/İzgi, Ömer, Açıklamalı, İçtihatlı ve Örnekli Tazminat Davaları, Ankara, 1999
- Dural, Mustafa/Öğüz, Tufan/Gümüş, Mustafa Alper, Türk Özel Hukuku, C.III (Aile Hukuku), 13. Bası, Fi. Kitabevi, İstanbul 2018
- Ersöz, Oğuz, Türk Hukukunda Zina Nedeniyle Boşanma, Marmara Üniversitesi SBE, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2018
- Gençcan, Ö. Uğur, Boşanma Hukuku, 9. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara 2020 (Boşanma)
- Gençcan, Ö. Uğur, Türk Medeni Kanunu Yorumu, Yetkin Yayınevi, Ankara 2015 (Medeni)
- Kaçar, O., Boşanmada Tazminat (Yüksek Lisans Tezi), Ankara, 1993
- Karahasan, Mustafa Reşit, Tazminat Hukuku, Manevî Tazminat, İstanbul, Beta Yayınevi, 6. Bası, 2001
- Kıcalıoğlu Mustafa., 4721 sayılı Yeni Türk Medeni Kanunu'na Göre Boşanma Halinde Maddî ve Manevî Tazminat, Ankara Barosu Dergisi, S:2002/2
- Kılıçoğlu, Ahmet, Aile Hukuku, 3. Bası, Turhan Kitabevi, Ankara 2017

KAYNAKÇA

- Kırmızı, Ali E., Boşanmanın Sonuçlarından Maddî ve Manevî Tazminat, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Kültür Üniversitesi, Mayıs 2009
- Köprülü, Bülent/Kaneti, Selim, Aile Hukuku , İstanbul, 1989
- Köseoğlu, Bilal/Kocaağa, Köksal,, Aile Hukuku ve Uygulaması, Türkiye Barolar Birliği Yayını, Ankara. 2009
- Oğuzman M. Kemal./Öz Turgut, Borçlar Hukuku Genel Hükümler, 14. Basım, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2018
- Öztan, Bilge, Aile Hukuku, 6. Baskı, Turhan Kitabevi, Ankara 2015
- Özuğur, Ali İhsan, Boşanma, Ayrılık ve Evlenmenin İptali Davaları, 5. Baskı, Seçkin Yayınları, Ankara 2013
- Ruhi, Ahmet Cemal, Boşanma ile İlgili Yabancı Mahkeme Kararlarının Türkiye’de Tanınması ve Tenfizi, Seçkin Yayınevi, İstanbul 2003
- Schwarz, Andreas B., Borçlar Hukuku Dersleri, Cilt 1., İstanbul Üniversitesi Yayınları, Kardeşler Basımevi, İstanbul, 1948, (Çeviren: Bülent Davran)
- Serin Of, Emine, Boşanma Davalarında Manevi Tazminat, TAAD, Yıl:3, 2012, Sayı:10 (Manevi)
- Serin Of, Emine, Boşanmada Maddi Tazminat, Adalet Dergisi, S.33, Y.2009, s. 65-79 (Maddi)
- Serin Of, Emine, Boşanmada Maddi Tazminat, Adalet Dergisi, S.33, Y.2009, s. 65-79 (Maddi)
- Tutumlu, Mehmet Akif, Yeni Türk Medeni Kanunu Hükümlerine Göre Evliliğin Butlanı, Boşanma, Ayrılık Sebepleri ve Boşanmanın Hukuki Sonuçları, Adalet Yayınevi, Ankara, 2002
- Zevkililer, Aydın/Acabey, Beşir/Gökyayla, Emre, Medeni Hukuk, Ankara 2000, Seçkin Yayınevi
- <https://karararama.yargitay.gov.tr>

Doğan AğIRMAN

Yargıtay Üyesi

MİLLÎ & MİLLETLERARASI
TAHKİM

Hukuk Muhakemeleri Kanunu'na Göre Tahkim ve Uygulaması
Milletlerarası Tahkim Kanunu'na Göre Tahkim ve Uygulaması
Tahkimin Tarihi Gelişim ve Günümüzde Tahkim
Tahkim ve Diğer Alternatif Uyuşmazlık Çözüm Yöntemleri
Tahkim Şartı ve Tahkim Sözleşmesi
Hakem Sözleşmesi ve Hakemler
Tahkimde Geçici Hukuki Koruma Tedbirleri
Tahkimde Yargılama Usulü
Hakem Kararı ve Kararın İcrası
İptal Davası ve Diğer Kanun Yolları
Yabancı Hakem Kararlarının Tanınması ve Tenfizi
Güncel Yargıtay Kararları
Tahkim Mevzuatı ve Kuralları

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Millî & Milletlerarası Tahkim
Doğan Ağırman

Hukuk Yayınları Dizisi – 3051

Birinci Baskı : Şubat, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8038 – 94 – 1

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com
 : adalety@adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi
 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:
Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:
Yasin Özbudak

Baskı:

Salmat Basım Yayım Ambalaj San. Tic. Ltd. Şti.
Sertifika No: 47771
Tel: (0312) 341 10 24 - Ankara

KAYNAKÇA

- Akıncı, Ziya;** Milletlerarası Tahkim, Vedat Kitapçılık, İstanbul-2020, s. 40.
- Akın, Pelin;** Uluslar arası Tahkimde Çok Taraflılık, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi C. XVIII, Y. 2014, s. 3-4, s.299-340.
- Alangoya, Yavuz;** Tahkimin Niteliği ve Denetlenmesi, İstanbul 1973.
- Alp, Sedat;** Hitit Kanunları Hakkında, AÜDTCF Dergisi, 30.F, S. 482.
- Artık, Sezin Aktepe;** İstinaf Kanun Yolunda Kamu Düzeni Kavramı, TBB Dergisi, 2018(134), s.257-292.
- Arslan, Ramazan, Yılmaz, Ejder, Ayvaz Taşpınar, Sema, Hanağası, Emel;** Medeni Usul Hukuku, Yetkin Yayınları, Ankara 2019.
- Aydın, M. Akif;** Türk Hukuk Tarihi, Beta Yayınları, 15. Baskı.
- Ayrancı, Hasan;** Sözleşmelerin yüklenilmesi(Devri), Yetkin Yayınları, Ankara 2003.
- Azimli, Mehmet;** Dört Halifeyi Farklı Okumak-4 Hz. Ali, Ankara Okulu Yayınları, Ankara 2017.
- Balci, Muharrem;** İhtilafların Çözüm yolları ve Tahkim, Danışman Yayınları, İstanbul- 1999.
- Bayraklı, Bayraktar;** Yeni Bir Anlayışın Işığında Kur'an Tefsiri, Bayraklı Yayınları, İstanbul- 2005, Cilt 5.
- Bilgen, Mahmut;** Hukuk Yargılamasında Islah, Adalet Yayınevi, Ankara 2016.
- Budak, Ali Cem, Karaaslan, Varol;** Medeni Usul Hukuku, Adalet Yayınevi, Ankara 2018.
- Dayınlarlı, Kemal;** Milli ve Milletlerarası Kamu Düzeni ve Tahkime Etkileri, Ankara 1994.
- Demir, Abdullah;** Kadim Çin Hukuku, Sosyal araştırmalar ve Davranış Bilimleri Dergisi, C. 3, Sayı 3, s.32-42.
- Demirel, Duygu;** Hakem- Bilirkişi Sözleşmesi ve Uygulama Esasları, Terazi Hukuk Dergisi, C.9, Sayı 93, s.24-93.
- Gökyayla, Cemile Demir;** Yabancı Mahkeme Kararlarının Tanınması ve Tenzizde Kamu Düzeni, Seçkin Yayınları, Ankara 2001.

- Demir Gökyayla C.;** Arabuluculuk ve Tahkimi Bir Arada İçeren Uyuşmazlık Çözüm Yolu, (2019) 77(2), İstanbul Hukuk Mecmuası, s, 575-616.
- Dinç, İlhan;** Genel İflas Yoluyla Takibe İtirazın Kaldırılması ve İflas Davasının Tahkime Elverişliliği, TAAD, Yıl 1, Sayı 41(Ocak 2020), s. 427-463.
- Dinçol, Ali, M.;** Hitit Yasalarının Ana Çizgileri ve Eski Önasya Hukuku İle Etkileşimi . Anadolu Araştırmaları, S. 83-100 . dergipark.org.tr
- Ekinci, Ekrem Buğra;** Ateş İstidası, Filiz Kitabevi, İstanbul-2001.
- Ekşi, Nuray;** Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nda Tahkim, Beta Yayınları, İstanbul 2019.
- Erdoğan, Feyiz;** Uluslararası Hukuk ve Tahkim, Seçkin Yayınları, Ankara-2004.
- Eren, Fikret;** Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Yetkin Yayınları, Ankara 2018.
- Ermenek, İbrahim;** Hakem Yargılamasında Bağlantılı Davalar, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 16, Özel Sayı 2014, s. 1215-1252.
- Esen, Emre;** iktisadi Müesseselerde Mecburi Türkçe Kullanılması Hakkında Kanun'un Milletlerarası Tahkim Anlaşmaları Üzerindeki Etkisi, Public and Private International Law Bulletin, İstanbul Üniversitesi Yayınevi, s. 210.
- Güven, Pelin;** Tanıma-Tenfiz(Yabancı Mahkeme Kararlarının Tanınması ve Tenfizi), Yetkin Yayınları, Ankara- 2013.
- Gözütok, Zeki, Albayrak Adem;** Alfabetik Medeni Usul El Kitabı, Adalet yayınevi, Ankara-2021.
- Huysal, Burak;** Milletlerarası Ticari Tahkimde Tahkime Elverişlilik, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2010.
- İlhan, Hüseyin Afşin;** Tahkim Sözleşmesinin Geçerliliği, Adalet Yayınevi, Ankara 2016.
- Kalpsüz, Turgut;** Türkiye'de Milletlerarası Tahkim, Yetkin Yayınları, Ankara- 2010.
- Kara, İlhan;** Yeni Kanuna Göre Tüketici Hukuku, Engin Yayınevi, Ankara-2015.
- Karadaş, İzzet;** 6100 Sayılı HMK'nda Düzenlenen Ulusal(İç) Tahkim, Adalet Yayınevi, Ankara-2013.
- Kayalı, Ferna İpek;** Türk Ticaret Kanunu'na Göre Birleşmeler, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2014, s. 231.

- Kurtulan, Gökçe;** Türk Hukukunda Tüketici Uyuşmazlıklarının Tahkime Elverişliliği, TBB Dergisi 2017(131), s. 253.
- Kuru Baki,;** Hukuk Muhakemeleri usulü, İstanbul 2001, C. 4
- Kuru, Baki;** İstinaf Sistemine Göre Yazılmış Medeni Usul Hukuku, Legal Yayınevi, Ağustos- 2016.
- Musul, Timuçin;** Medeni Usul Hukuku, Adalet Yayınevi, Ankara 2012.
- Okumuş, Nagehan;** Türk Tahkim Hukukunda Hukuki Dinlenilme Hakkına Riayet Edilmemesi Sebebiyle Hakem Kararlarının İptali, EYBÜHED, C.XXII, S. 1-2(2018), s. 191-208).
- Ömeroğlu, Ekin;** Milletlerarası Tahkim Hukukunda Görev Belgesi, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 16, Özel Sayı 2014, s. 1885-1912.
- Özbay, İbrahim/Erdem, Murat;** Bir Kurumsal Tahkim Merkezi örneği: İberoamerikan Tahkim Merkezi, TAAD, Yıl.11, S.42, Nisan 2020, s. 451.
- Özbek, Mustafa Serdar,** Alternatif Uyuşmazlık Çözümü, Yetkin Yayınları, Ankara 2013.
- Özbek, Mustafa Serdar;** Dünya Çapında Adalete Ulaşma Hareketiyle Ortaya Çıkan Gelişmeler ve Alternatif Uyuşmazlık Çözümü, AÜHFD, 2002/2, s. 121-162.
- Özbek, Mustafa Serdar;** Tahkim Şartının asıl Sözleşmeden Ayrılabilirliği İlkesinin Hukuki Sonuçları ve Sınırları, TNB Hukuk Dergisi, Ankara 2020.
- Özbek, Mustafa Serdar;** Tahkim Yargılamasında Hakem Kararı, Türkiye Noterler Birliği Hukuk Dergisi, Yıl 6, Sayı 2, s. 117-198.
- Özbek, Mustafa Serdar;** İptal Edilen Yabancı Hakem Kararlarının Tenfizi, Yargıtay Dergisi, Cilt 47, Sayı 2, Nisan 2021, s. 409-450.
- Pekcanitez, Hakan, Yeşilirmak, Ali;** Pekcanitez Usul Medeni Usul Hukuku, 15. Bası, İstanbul 2017,
- Postacıoğlu, İlhan E., Altay Sümer;** Medeni Usul Hukuku Dersleri, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2020.
- Sina, Ayşen;** Eski Yunan Yargı Sistemi: M.Ö. IV. Yüzyılda Atina'da Yargıçlar ve Mahkemeler, TBB Dergisi 2016 (123), s. 419-450.
- Şanlı, Cemal;** Milletlerarası Özel Hukuk, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2014.
- Şanlı, Cemal, Esen Emre, Ataman-Figenmeşe, İnci;** Milletlerarası Özel Hukuk, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2014.

- Şit, Banu;** Kurumsal Tahkim ve Hakem Kararlarının Tanınması ve Tenfizi, İmaj Yayınları, Ankara- 2005.
- Tanrıöver, Suha;** Hukuk Uyuşmazlıkları Bağlamında Alternatif Uyuşmazlık Çözüm Yolları ve Özellikle Arabuluculuk, TBB Dergisi, Sayı 64, 2006, s. 151-177.
- Turhan, Mehmet(2003);** Değişen Egemenlik Anlayışının Hak ve Özgürlüklerin Korunmasına Etkileri ve Türk Anayasa Mahkemesi, Anayasa Yargısı, 19(1), dergipark.org.tr
- Umar, Bilge;** Hukuk Muhakemeleri Kanunu Şerhi, Yetkin Yayınları-2014.
- Üçok, Coşkun, Mumcu, Ahmet, Bozkurt, Gülnihal;** Türk Hukuk Tarihi, Turhan Kitabevi, Ankara 2018.
- Üstündağ, Saim;** Medeni Yargılama Hukuku, İstanbul 2000.
- Yavuz, Cevdet;** Türk Hukukunda Tahkim Sözleşmesi ve Tabi Olduğu Hükmeler, Tahkim Konulu II. Uluslararası Özel Hukuk Sempozyumu, 14.02.2009, TMSF-MÜHF, s. 142.
- Yeğengil, Rasih;** Tahkim, Cezaevi Matbaası, İstanbul-1974.
- Yeşilova, Bilgehan;** Milletlerarası Tahkimin Hukuki Niteliği Üzerine Düşünceler ve Güncel Gelişmeler, TBB Dergisi, Sayı 76, 2008, 83-164.
- Yılmaz, Ejder;** Cumhuriyetimizin Yetmişbeş Yılında Hukuk Usulü ve Muhakemeleri Kanunu'nda ve İcra İflas Hukuku Kanunu'nda Ortaya Çıkan Gelişmeler, TBB Dergisi, 1998/3, s. 871-876.
- Yılmaz, Ejder;** Tahkimde İtirazın İptali Davası ve Tahkime Elverişlilik Kuralı, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 16, Özel Sayı 2014, s. 531-554.
- Yılmaz, Ejder;** Medeni Yargılama Hukukunda Islah, Yetkin Yayınları, Ankara-2013.

Prof. Dr. Dr. h.c. Hakan HAKERİ

CEZA HUKUKU

GENEL HÜKÜMLER

26. BASKI

ADALET YAYINEVİ

Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Ceza Hukuku Genel Hükümler

Hakan Hakeri

Hukuk Yayınları Dizisi – 1863

Yirmialtıncı Baskı : Şubat 2022

ISBN : 978 – 625 – 8038 – 95 – 8

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
60/C

Tel : (0312) 231 17 00

İstanbul

Fax: (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No:

(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-

Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara
Bursa

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : adalety@adaletyayinevi.com

:facebook.com/adaletyayinevi

:twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Meteksan Matbaacılık ve Teknik Sanayi Ticaret A.Ş

Beytepe Köyü Yolu No:3

06800 Çankaya/Ankara

Sertifika No: 46519

YARARLANILAN KAYNAKLAR

- Akbulut, Berrin, "Tıp Ceza Hukukunda Nedensellik Bağı", Tıp Ceza Hukunun Güncel Sorunları, Ankara 2008, S. 209-296.
- Akbulut, Berrin, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 5. B, Ankara 2018; 6.B., Ankara 2019.
- Akcan, Recep, Hukuk ve Ceza Mahkemesi Kararlarının Birbirine Etkisi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara 1988.
- Akdağ, Hale, Ceza Hukukunda Kusurluluğu Kaldıran ve Azaltan Nedenler, Ankara 2020.
- Akkaş, Ahmet Hulusi, Bir Güvenlik Tedbiri Olarak Belli Hakları kullanmaktan Yoksun Bırakılma, Ankara 2021.
- Aksan, Murat, Ceza Mahkûmiyetine Bağlı Hak Yoksunlukları, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Konya 2007.
- Aksan, Murat, "Ceza Mahkûmiyetine Bağlı Hak Yoksunlukları", EÜHFD, C. III, Sy. 1, 2008 (Aksan, Ceza Mahkûmiyetine Bağlı Hak Yoksunlukları).
- Akyol, Taha, Türkiye'nin Hukuk Serüveni, İstanbul 2014.
- Akyürek, Güçlü, "Gönüllü Vazgeçme Düzenlemesi Gerekli midir?", Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 10 (2), S.184-202.
- Alacakaptan, Uğur, İşlenemez Suç (Alacakaptan, İşlenemez Suç).
- Alacakaptan, Uğur, Suçun Unsurları.
- Algan, Bülent, The Brand New Version of Article 301 of Turkish Penal Code and the Future of Freedom of Expression Cases in Turkey, German Law Journal, Vol. 09, no. 12, 2008, S. 2237-2252.
- Allen, Michael, Criminal Law, 9. B., New York 2007.
- Alparslan/Hergüner/Kaledelen/Ökten (editörler), Amerika Birleşik Devletleri'nde Federal Yargılama Sistemi ve Bu Sistem İçinde Cezai Yargının Yeri ve İşleyişi, <http://www.uscourts.gov/library/turkish.pdf> (erişim tarihi, 30.11.2008).
- Alpmann/Schmidt, Strafrecht AT 1.
- Arslan, Çetin, "Yasaklanmış Hakların Geri Verilmesi", AÜHFD 2007, S. 4, s. 1-53 (Arslan, YGHV).
- Arslan, Çetin, "Yasama Dokunulmazlığının Zamanaşımına Etkisi", AÜHFD 2008, S. 1, s. 35-93 (Arslan, Yasama Dokunulmazlığı).
- Artuk, Mehmet Emin, "Yeni Türk Ceza Kanunu'nun Temel İlkeleri", Hukuk ve Adalet, Nisan 2005 (Artuk, Yeni).
- Artuk, Mehmet Emin, Suç Genel Teorisi, Ceza Hukuku El Kitabı, İstanbul 1989.
- Artuk/Gökçen/Yenidünya: Artuk, Mehmet Emin/Gökçen, Ahmet/Yenidünya, A. Caner, Ceza Hukuku Genel Hükümler I, Ankara 2002; 3. B., Ankara 2007; 4.B., Ankara 2009; 6. B., Ankara 2012.

- Artuk/Gökçen/Alşahin/Çakır: Artuk, Mehmet Emin/Gökçen, Ahmet/Alşahin, Mehmet Emin/Çakır, Kerim, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 13. B., Ankara 2019.
- Avcı, Mustafa, "Türk Ceza Kanunu, TCK Tasarıları ve Özellikle 2004 TCK Tasarısı'nın Genel Olarak Değerlendirilmesi", Türk Ceza Kanunu Reformu, İkinci Kitap, TBB Yayını, Ankara 2004 (Avcı, Türk Ceza Kanunu).
- Avcı, Mustafa, Osmanlı Ceza Hukuku, Genel Hükümler, Konya 2010 (Avcı, Genel Hükümler).
- Avcı, Mustafa, Osmanlı Ceza Hukukuna Giriş, Konya 2008 (Avcı, Osmanlı).
- Avcı, Mustafa, Osmanlı Hukukunda Suçlar ve Cezalar, İstanbul 2004.
- Avcı, Mustafa/Yerdelen, Erdal, "Karar İncelemesi – Garantörsel İhmali Suçta İhmali ve İcrai Davranış Ayrımı", GÜHFD, 2015, s.1, S. 163-190.
- Aydın, Devrim, Türk Ceza Hukukunda Suça İştirak, Ankara 2009.
- Aydın, Murat, 5607 Sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu Çerçevesinde Kaçakçılık Fiilleri ve Yaptırımları, Ankara 2012.
- Aygörmez, Gülsün Ayhan, Fahrlässigkeit und Schuld bei erfolgsqualifizierten Delikten, Dissertation, Hamburg 2012.
- Baumann/Weber, Strafrecht AT, 9. B., Bielefeld 1985.
- Bayraktar, Köksal, "Yeni Türk Ceza Kanunu'nda Hukuka Uygunluk Nedenleri", Erdoğan Teziç'e Armağan, İstanbul 2006, S. 15-23.
- Bekar, Elif, Türk ve Amerikan Ceza Hukukunda Zorunluluk Hali, Ankara 2013.
- Bekar, Elif, Objektif Cezalandırılabilme Koşulları ve Bu Koşullar Bağlamında Türk Ceza Kanunu'nda Yer Alan Suçlar, İstanbul 2017 (Bekar, Objektif Cezalandırılabilme Koşulları).
- Belgesay, M.Reşit, Ceza ve Hukuk Mesuliyeti, İstanbul 1953.
- Bilgen, Hülya, "Karşılaştırmalı Hukukta Genetik Teşhislere İlişkin Hukuki Düzenlemeler", TıpHD, C.2, S. 4, Ekim 2013, s. 69-101.
- Bockelmann, Paul, Strafrecht, AT, 3. B., Münih 1979.
- Braunschneider, Strafrecht AT, 4. B., 1992.
- Brown, David/Farrier, David/McNamara, Luke/Steel, Alex/Grewcock, Michael/Quilter, Julia/Schwartz, Melanie, Criminal Laws, Materials and commentary on Criminal Law and Process of New South Wales, 6. Baskı, Sydney 2015 (atıflar Brown ve diğerleri şeklinde yapılmıştır).
- Cengiz, Recep, "Kan Davasının Toplumsal Değer ve Normlar Açısından Sosyolojik Görünümü; Tokat/Erbaa Örneği", Sosyolojik ve Hukuksal Boyutlarıyla Töre ve Namus Cinayetleri Uluslararası Sempozyumu, Bildiriler, Editörler: Atalay/Uluğ/Atak, AKADER Yayını, Diyarbakır 2003, s. 62.
- Centel, Nur, Türk Ceza Hukukuna Giriş, İstanbul 2001.
- Centel, Nur/Zafer, Hamide/Çakmut, Özlem, Türk Ceza Hukukuna Giriş, 3. B., İstanbul 2005; 5.B., İstanbul 2008.

- Çetin, Erol, Ceza Hukukunda ve Özel Yasalarda Memur, Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanma Usulü ve Memur Suçları, 2. B., Ankara 2003.
- Çınar, Ali Rıza, Türk Ceza Hukukunda Cezalar, Ankara 2005.
- Demir, Abdullah, Şeyhülislam Ebussud Efendi, Devlet-i Aliyye'nin Büyük Hukukçusu, İstanbul 2006.
- Demirbaş, Timur, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 3. B., Ankara 2005; 4. B., Ankara 2006; 5. B., Ankara 2007; 6.B., Ankara 2009.
- Demirel, Muhammed, Suça İştirakte Bağlılık Kuralı, İstanbul 2017.
- Demirel, Muhammed, "Alman ve Türk Mahkeme Kararlarında Suçun İşlendiği Yerde Bulunmanın İştirak Açısından Niteliği", Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi Cilt 25, Sayı 2, Prof. Dr. Ferit Hakan Baykal Armağanı, Aralık 2019, ISSN 2146-0590, s. 682-696 (Demirel Alman ve Türk).
- Demren Dönmez, Burcu, Ceza Hukukunda Alternatif Kusur Şekilleri, İzmir 2012.
- Doğan, İlyas, Devletler Hukuku, Ankara 2008.
- Doğan, Koray, Neticesi Sebebiyle Ağırlaşmış Suçlar, Ankara 2011 (Doğan, Koray)
- Doğru, Osman, İnsan Hakları Avrupa Mahkemesi İçtihatları, İstanbul 2002.
- Donay, Süheyl, Türk Ceza Kanunu Şerhi, İstanbul 2007.
- Dönmezer, Sulhi, Kişilere ve Mala Karşı Cürümler, 16. B., İstanbul 2001.
- Dönmezer, Sulhi/Erman, Sahir, Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku, Genel Kısım, C. I: 12. B., İstanbul 1997; C. II, 12. B. İstanbul 1999; C. III, 11. B., İstanbul 1994.
- Dönmezer, Sulhi, Teşebbüste Hazırlık ve İcra Hareketleri Tefriki, İÜHFMC VIII 1942.
- Dressler, Joshua, Cases and Materials on Criminal Law, 4. B., St. Paul 2007.
- Dutertre, Gilles, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararlarından Örnekler, İnsan Hakları ve Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü, Avrupa Konseyi, Ankara 2007.
- Dülger, İbrahim, "Yeni Türk Ceza Kanunu Sistemi İçerisinde Cinsel Dokunulmazlığa Karşı Suçlar", Türk Ceza Kanunu Reformu Üçüncü Kitap, Ankara 2005, s. 153-163 (Dülger, Cinsel).
- Dülger, İbrahim, Türk Ceza Hukukunda Müsadere, Konya 2009.
- Ekici-Şahin, Meral, Ceza Hukukunda Rıza, İstanbul 2012.
- Ekici Şahin, Meral, İştirak Halinde İşlenen Suçlarda Suça Etki Eden Nedenlerin Şeriklere Sirayeti, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Y. 2015, C. 64, s. 637- 686 (Ekici-Şahin, İştirak).
- Erbaş, Rahime, "Kamu Görevlisi Olmayan Sağlık Mesleği Mensuplarının Gerçeğe Aykırı Belge Düzenlemesi Suçu (TCK 210/2)", İÜHFMC, C.LXXI, S.1, s. 331-352.

- Erdağ, Ali İhsan, Netice Sebebiyle Ağırlaşmış Suç, Ankara 2011.
- Erdem, Mustafa, Yeni TCK'da Faillik ve Suç Ortaklığı, HPD Aralık 2005, S. 5, s. 204-215.
- Erdem, Mustafa Ruhan, "Netice Yüzünden Ağırlaşan Suçlar", 3. Yılında Yeni Ceza Adaleti Sistemi, Ankara 2009 (Erdem, Netice Yüzünden).
- Erem, Faruk, "Kasdın Aşılması", YD, Temmuz 1983, s. 253-260.
- Erem, Faruk/Danışman, Ahmet/Artuk, Mehmet Emin, Ceza Hukuku Genel Hükümler, Tümüyle Gözden Geçirilmiş 14. B., Ankara 1997.
- Erman, Sahir, Hakaret ve Sövme Cürümleri, İstanbul 1989.
- Erman, Sahir/Özek, Çetin, Kamu İdaresine Karşı İşlenen Suçlar, İstanbul 1992 (Erman/Özek, Kamu İdaresine).
- Erman, Sahir/Özek, Çetin, Kişilere Karşı İşlenen Suçlar, İstanbul 1994.
- Ersoy, Uğur, Ceza Hukukunda Objektif Cezalandırılabilme Şartları, Ankara 2015.
- Ertuğrul, Metin, 4926 Sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu, 3. Baskı, Ankara 2004.
- Eryılmaz, Mesut Bedri, Ceza Muhakemesi Hukuku Dersleri, Ankara 2012.
- Eryılmaz, M.Bedri/Bozlak, Ayhan, "Hukukumuzda Zor ve Silah Kullanma Yetkisi", TBBD, S.83, 2009, s. 223-277.
- Esin, Kemal, Uygulamada Adam Öldürme Suçları, Ankara 1989.
- Ferschl, Christine, Das Problem des unmittelbaren Zusammenhangs beim erfolgsqualifizierten Delikt, Dissertation, Berlin 1999.
- Fletcher, George P., The Grammar of Criminal Law, American, Comparative and International, Volume One: Foundations, Oxford University Press 2007.
- Freund, Georg, Strafrecht AT, Berlin, Heidelberg 1998.
- Fuchs, Helmut, Österreichisches Strafrecht, AT I, 3. B., Wien 1998.
- G.Ü. Raporu: Türk Ceza Kanunu Tasarısı Hakkında Galatasaray Üniversitesi'nin Görüşü, Türk Ceza Kanunu Reformu, İkinci Kitap, Makaleler, Görüşler, Raporlar, Türkiye Barolar Birliği Yayını, Ankara 2004.
- Gerçeker, Hasan, Yorumlu Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, 2. Baskı, C.1, Ankara 2014.
- Gökcan, Hasan Tahsin, Ölümle Sonuçlanan Basit Yaralama; Neticesi Sebebiyle Ağırlaşan Suç mu? Taksir Görünümünde Objektif Sorumluluk mu? THD, S:26, Y:2008.
- Göktürk, Neslihan, Haksızlık Yanılgısının Ceza Sorumluluğuna Etkisi, Ankara 2016.
- Gölcüklü, Feyyaz, "İdari Ceza Hukuku ve Anlamı; İdarenin Cezai Müeyyide Tatbiki", SBFD, C. XVIII, Sayı 2, 1963 (Gölcüklü, İdari).

- Gölcüklü, Feyyaz, Ceza Hukuku Ders Notları.
- Gözübüyük, A.Pulat, Mücbir Sebepler Beklenmeyen Haller, Ankara 1977.
- Gropp, Walter, Strafrecht, AT, 3. B., Berlin Heidelberg New York 2005.
- Grünwald, Gerald, "Der Vorsatz des Unterlassungsdelikts", Beiträge zur gesamten Strafrechtswissenschaft, FS für Hellmuth Mayer, Berlin 1966, s. 281-303.
- Gülşen, Recep, Ceza Hukukunda Kusurluluğu Kaldıran Nedenlerden Kaza, Mücbir Sebep, Cebir ve Tehdit, Ankara 2007 (Gülşen, Ceza).
- Gülşen, Recep, Hürriyeti Tahdit Suçları (TCK m. 179-187), Adalet Yayınevi, Ankara 2002.
- Gülşen, Recep, TCK Tasarısı'nda Ceza Sorumluluğunu Kaldıran Nedenlerden Cebir, Şiddet, Korkutma, Tehdit, HPD, S. 2, Sonbahar 2004 (Gülşen, HPD).
- Hafizoğulları, Zeki, "5237 s. Türk Ceza Kanunu'nda Davanın ve Cezanın Düşürülmesi", <http://www.baskent.edu.tr/~zekih/ogrenci/makale.htm>, erişim tarihi, 02.06.2008 (Hafizoğulları, Davanın ve Cezanın Düşürülmesi).
- Hafizoğulları, Zeki, Ceza Normu, Normatif Bir Yapı Olarak Ceza Hukuku Düzeni, Ankara 1987.
- Hafizoğulları, Zeki, Kişilik Hakları, AÜHFD, 1997, S. 1-4 (Hafizoğulları, Kişilik Hakları).
- Hafizoğulları, Zeki/Özen, Muharrem, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 2.B., Ankara 2010.
- Hakeri, Hakan, "Alman Ceza Hukuku'nda Müteselsil Suç", KHUKA, 3 (1999), s. 240-263 (Hakeri, Müteselsil Suç).
- Hakeri, Hakan, Ceza Hukukunda İhmal Kavramı ve İhmali Suçların Çeşitleri, Ankara 2003 (Hakeri, İhmal).
- Hakeri, Hakan, Kasten Öldürme Suçları, 2. B., Ankara 2007 (Hakeri, Kasten Öldürme Suçları).
- Hakeri, Hakan, Ceza Hukukunda Önemsiz Hareketler, TBBD, S. 69, Mart-Nisan 2007.
- Hakeri, Hakan, Sorularla Ceza Hukuku, Ankara 2005 (Hakeri, Sorularla Ceza Hukuku).
- Hakeri, Hakan, Tıp Hukuku, 5. Baskı, Ankara 2012; 13.B., Ankara 2018; 16. B., Ankara 2019 (Hakeri, Tıp Hukuku).
- Hakeri, Hakan, Türk Ceza Kanunu Reformu, Birinci Kitap, Türkiye Barolar Birliği Yayını, Ankara 2004 (Hakeri, Türk Ceza Kanunu Reformu).
- Hakeri, Hakan, Türk Ceza Hukuku'nun Tarihçesi ve Türk Ceza Hukuku Dogmatğine Yabancı Hukukun Etkileri, Alman-Türk Karşılaştırmalı Ceza Hukuku, C.I, (Hilgendorf/Ünver), İstanbul 2010, s. 89-120.
- Hakeri, Hakan/Akbulut, Berrin, Ceza Hukuku Pratik Çalışmaları, 4. B., Konya 2009.

- Hakeri, Hakan/Gülşen, Recep, "Offendicula ve Yeni Türk Ceza Kanunu", Atatürk Üniversitesi Erzincan Hukuk Fakültesi Dergisi, C. IX, Sayı: 1-2, s. 41-71.
- Hakeri, Hakan/Tekin, Derya, 100 Tartışmalı Soruyla Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, Ankara 2021.
- Hakeri, Hakan/Ünver, Yener, Ceza Muhakemesi Hukuku, Temel Bilgiler, 2. Baskı, Ankara 2008.
- Heinrich, Bernd, Strafrecht, AT I, 2. B., Stuttgart 2010; 4. B., Stuttgart 2014.
- Heinrich, Bernd, Ceza Hukuku, Genel Kısım I, Ed. Yener Ünver, Ankara 2014 (Heinrich (Ed. Ünver)).
- Heinrich, Bernd, Ceza Hukuku, Genel Kısım II, Ed. Yener Ünver, Ankara 2015 (Heinrich II (Ed. Ünver)).
- İçel Kayıhan, Suçların İçtimaı, İstanbul 1972.
- İçel Kayıhan, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 6. Baskı, İstanbul 2014 (İçel Genel Hükümler).
- İçel Kayıhan/Evik, A.Hakan Ceza Hukuku Genel Hükümler, 2. Kitap, 4. B., İstanbul 2007.
- İçel, Kayıhan, Ceza Hukukunda Taksirden Doğan Subjektif Sorumluluk, İstanbul 1967 (İçel, Taksir).
- İçel, Kayıhan, Fikri İçtima Üzerinde Bir İnceleme, İHFM, C. XXX, S. 1-2'den ayrı bası, İstanbul 1964 (İçel, Fikri İçtima).
- İçel, Kayıhan/Donay, Süheyl, Karşılaştırmalı ve Uygulamalı Ceza Hukuku, Genel Kısım, 1. Kitap, Yenileştirilmiş 3. B., İstanbul 1999.
- İçel, Kayıhan/Sokullu-Akıncı, Füsun/Özgenç, İzzet/Sözüer, Adem/Mahmutoğlu, Fatih S./Ünver, Yener, Suç Teorisi, 2. Kitap, 2. B., İstanbul 2000 (İçel, Suç Teorisi).
- İçel, Kayıhan/Sokullu-Akıncı, Füsun/Özgenç, İzzet/Sözüer, Adem/Mahmutoğlu, Fatih S./Ünver, Yener, Yaptırım Teorisi, 3. Kitap, İstanbul 2000 (İçel, Yaptırım Teorisi).
- İçer, Zafer, Suça Teşebbüste Hazırlık Hareketleri İle İcra Hareketlerinin Birbirinden Ayrılması, İstanbul 2021.
- İnci, Özen, "5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'na Göre Ceza Sorumluluğunu Kaldıran Nedenlerde Sınırın Aşılması (TCK m. 27)", Terazi Hukuk Dergisi, Yıl 4, Sayı 37, Eylül 2009, S. 111-134.
- İskender, Salih Zeki, "Öğreti ve Yargısal Kararlar Işığında Töre Saikiye Öldürme Suçunun (Namus Cinayetlerinin) Değerlendirilmesi", Yargıtay Dergisi, Ocak-Nisan 2009, C.35, S.1-2, s. 5-60.
- İşten, İnanç, Türk Ceza Hukukunda Suçların İçtimaı, Ankara 2021.
- Jescheck, Hans-Heinrich, Lehrbuch des Strafrechts, Allgemeiner Teil, 4. B., Berlin 1988.

- Jescheck, Hans-Heinrich/Weigend, Thomas, Lehrbuch des Strafrechts, AT, 5. B., Berlin 1996.
- Joecks, Wolfgang, Studienkommentar StGB, 5. B., Mnnih 2004.
- Kangal, Zeynel T., Yeni Türk Ceza Hukuku'nda Tüzel Kişiler, HPD, Temmuz 2006, s. 85-90 (Kangal, YTCK Tüzel Kişiler).
- Kangal, Zeynel T., Ceza Hukukunda Zorunluluk Durumu, Ankara 2010.
- Kangal, Zeynel T., Kabahatler Hukuku, İstanbul 2011 (Kangal, Kabahatler).
- Kangal, Zeynel T., Neticesi Sebebiyle Ağırlamı Suçlarda Objektif ve Subjektif İnadiyet, İstanbul 2013 (Kangal, İnadiyet).
- Karakehya, Hakan, İradilik Unsuru Bağlamında Ceza Hukukunda Kast, Ankara 2010.
- Kartal, Melik, Meşru Savunmanın Hukuki Esası Bağlamında Gereklilik ve Orantılılık, İstanbul 2019.
- Kayaıek, Murat, erefe Karşı Suçlar, Ankara 2008.
- Kaygusuz, Serap, Yargıtay Uygulamaları Kapsamında Taksirle Öldürme, Taksirle Yaralama, Trafik Güvenliğini Tehlikeye Sokma Suçları, 2.B., Ankara 2019.
- Kaymaz, Seydi, Kasten Yaralama Sonucu Ölüme Neden Olma (Neticesi Sebebiyle Ağırlamı Yaralama Suçu), Ankara 2009.
- Kaymaz, Seydi/Bozbayındır, Ali Emrah, "Neticesi Sebebiyle Ağırlaan Yaralama Suçundan Sorumluluk ve Bu Konudaki Bazı Yargıtay Kararlarının Değerlendirilmesi", İHFM 2010, C. LXVIII, S. 1-2, s. 77-119.
- Kaymaz, Seydi, "5237 Sayılı Türk Ceza Kanununa Göre İştirak Halinde İşlenen Suçlarda Nitelikli Hallerin Diğer Suç Ortaklarına Geçii Sorunu", Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.XVI, S.2, Nisan 2012, s. 117-149.
- Keklik, Ramazan, zel Hayatın Gizliliğini İhlal Suçları, Ankara 2012.
- Keskin, Kadri, Taksirle Ölüme ve Yaralanmaya Neden Olma, Ankara 1994.
- Keskin-Kızıroğlu, Serap, "5237 Sayılı Türk Ceza Kanununda Kasten Yaralama Suçu", 3. Yılında Yeni Ceza Adaleti Sistemi, Ankara 2009.
- Kleszczewski, Diethelm, Strafrecht, Allgemeiner Teil, Leipzig 2012.
- Kılıçarslan-Isfen, Sibel, Alman ve Türk Ceza Hukukunda Trafik Güvenliğini Kasten Tehlikeye Sokma Suçları, Ankara 2013.
- Koca, Mahmut, "YTCK'da Hukuka Uygunluk Sebepleri", CHD Ekim 2006, s. 111-143 (Koca, YTCK).
- Koca, Mahmut, TCK'da İntihara İkna ve Yardım Suçu (TCK m. 454), Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 1993.
- Koca, Mahmut/zlmez, İlhan, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, Ankara 2008; 2.Baskı, Ankara 2009; 3.Baskı, Ankara 2010; 4. Baskı, Ankara 2011; 5. Baskı, Ankara 2012; 10. B, Ankara 2017.

- Koca, Mahmut, "6222 Sayılı Sporda Şiddet ve Düzensizliğin Önlenmesine Dair Kanunda Düzenlenen Suçlar ve Kabahatler", Sporda Şiddet ve Düzensizliğin Önlenmesi Kanunu, (Şahin/Özgenç/Üzülmez), 2. Bası, Ankara 2012.
- Koca, Mahmut/Üzülmez, İlhan, "Kişisel Verilerin Kaydedilmesi Suçu (TCK m. 135)", D.E.Ü. Hukuk Fakültesi Dergisi, Prof. Dr. Durmuş Tezcan'a Armağan, 2019, S. 69-93 (Koca/Üzülmez, Kişisel).
- Koç, Ziya, "Ceza Hukukunda Yükümlülüklerin Çatışmasının Hukuki Nitelikleri ve Görünüş Şekilleri", Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. XXV, Yıl: 2021, s. 4, S. 573-612.
- Kunter, Nurullah, Fikri İctima Sebebiyle Suçların Birleştirilmesi, İÜHF 1948, s. 359-379 (Kunter, Fikri İctima).
- Kunter, Nurullah, Suçun Maddi Unsurları Nazariyesi, İstanbul 1954.
- Kunter, Nurullah, Şikâyetin Mevzuu, İHF 1950, 1-2 (Kunter, Şikâyet).
- Kunter, Nurullah/Yenisey, Feridun, Ceza Muhakemesi Hukuku, 11. B., İstanbul 2000.
- Kühl, K., Strafrecht, Allgemeiner Teil, 4. B., München 2002; 5. B., München 2005.
- Lackner/Kühl, Strafgesetzbuch mit Erläuterungen, 24. B., München 2001.
- Lampe, Ernst-Joachim, "Zum Verhältnis von Handlungsrecht und Handlungspflicht im Strafrecht", FS für Lenckner, München 1998, s. 159-177.
- Laufs, Adolf, Arztrecht, 5. B., München 1993.
- Laufs/Uhlenbruck, Handbuch des Arztrechts, 3. B., München 2002.
- LK:Leipziger Kommentar, Strafgesetzbuch, 11. B., Berlin 2003.
- Mahmutoğlu, Fatih, S., "5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nda Hukuka Uygunluk Nedenleri", Hukuk ve Adalet, Yıl: 2, S. 5, Nisan 2005.
- Majno, Ceza Kanunu Şerhi, C. I, Ankara 1977.
- Malkoç, İsmail/Güler, Mahmut, Türk Ceza Kanunu, Genel Hükümler, I, Ankara 1996.
- Mert, Harun, "TCK 19. Maddenin Uygulanmasında Yabancı Ceza Kanununun Tespit Edilmesi", YD, Cilt: 45, s. 3, Temmuz 2019, S. 769-800.
- Munday, Roderick, "İngiliz Hukukunda ve Common Law Ülkelerinde Kanunilik İlkesi" (çev. Zeynel T. Kangal), İÜHF, C. LXI, S. 1-2, Yıl:2003, s. 441-464.
- Okay, Sadık/Aslan, Bedri, Adam Öldürmenin Nevileri, AD 1949, N. 12.
- Otto, Harro, Grundkurs Strafrecht, Berlin, New York 1976.
- Ozansü, Mehmet Cemil, Ceza Hukukunda Kasttan Doğan Subjektif Sorumluluk, Ankara 2007.
- Önder, Ayhan, Ceza Hukuku Genel Hükümler, C. I: İstanbul 1991; C. II: İstanbul 1989; C. III, İstanbul 1989.

- Önder, Ayhan, Mütemadi Suç, İHFM, 1963, S. 1-2, s. 75-120 (Önder, Mütemadi).
- Önder, Ayhan/Hakeri, Hakan, Ceza Hukuku Genel Hükümler, Genişletilmiş ve Yeni Türk Ceza Kanunu'na Göre Gözden Geçirilmiş 3.Baskı (Yayınlanmamış).
- Özbay, Feyzan, "İngiltere ve Türkiye'de Psikiyatri Hastalarına Uygulanan Zorunlu Tedavinin Hukuken Karşılaştırılması", TıpHD, C. 2, S. 3, s. 75-104.
- Özbek, Veli Özer, TCK İzmir Şerhi, Yeni Türk Ceza Kanununun Anlamı, C. I, 3. B., Ankara 2006; C.II, Ankara 2008; 4.B., Ankara 2010.
- Özbek, Veli Özer/Kanbur, M. Nihat/Bacaksız, Pınar/Doğan, Koray/Tepe, İlker, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, Ankara 2010; 7.B., Ankara 2016.
- Özbek, Veli Özer, "Neticesi Sebebiyle Ağırlaşmış Suçlar", CHD 2007, Yıl:2, S. 4, s. 223-246 (Özbek, Neticesi).
- Özek, Çetin, Türk Basın Hukuku, İstanbul 1978.
- Özen, Muharrem, Türk Ceza Hukukunda Meşru Müdafaa, Ankara 1995.
- Özen, Muharrem, Ceza Hukukunda Objektif Sorumluluk, Ankara 1998 (Özen, Objektif Sorumluluk).
- Özen, Muharrem/Tozman, Önder, 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu Işığında İşverenin İş Kazası ve Meslek Hastalığından Doğan Ceza Sorumluluğu, Sicil İş Hukuku Dergisi, Haziran 2008, Yıl 3, Sayı 10.
- Özen, Mustafa, Suçların İçtimaı (Bileşik Suç - Zincirleme Suç -Fikri İçtima), Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara 2008.
- Özen, Mustafa, Ceza Hukukunda Fikri İçtima, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, Sayı 73, Kasım - Aralık 2007 (Özen, Ceza Hukukunda Fikri İçtima).
- Özen, Mustafa, Hakaret Suçu ve İnternet Yoluyla İşlenmesi, TBB Dergisi, Sayı 75, Mart Nisan 2008 (Özen, Hakaret).
- Özen, Mustafa, Cezanın Belirlenmesi ve Bireyselleştirilmesi, MÜHF Hukuk Araştırmaları Dergisi, C.15, S.1-2, 2009 (Özen, Cezanın).
- Özen, Mustafa, 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nda Suça Teşebbüs Kurumu, HPD Temmuz 2006 (Özen, Teşebbüs).
- Özen, Mustafa, İrtikap ve Rüşvet Suçları, Ankara 2010 (Özen, İrtikap ve Rüşvet).
- Özenbaş, Nazmiye, Neticesi Sebebiyle Ağırlaşmış Suçlarda Ceza Sorumluluğunun Esası, Ankara 2012.
- Özenbaş, Nazmiye, "Tarihi Süreç İçerisinde Avusturya Ceza Hukukunda Neticesi Sebebiyle Ağırlaşmış Suçlarda Ceza Sorumluluğunun Esası", Prof. Dr. Nevzat Toroslu'ya Armağan, C.II, Ankara 2015, s. 913-952 (Özenbaş, Tarihi).
- Özgenç, İzzet, Gerekçeli Türk Ceza Kanunu, Ankara 2004 (Özgenç, Gerekçeli).

- Özgengç, İzzet, Suça İştirakin Hukuki Esası ve Faillik, İstanbul 1996 (Özgengç, İştirak).
- Özgengç, İzzet, Türk Ceza Hukuku, Genel Hükümler, 2. B., Ankara 2007; 3. B., Ankara 2008; 4.B., Ankara 2009; 5.B., Ankara 2010; 7. B., Ankara 2012; 9. B., Ankara 2013; 10.B., Ankara 2014; 14. B., Ankara 2018; 15.B., Ankara 2019.
- Özgengç, İzzet, Türk Ceza Kanunu Gazi Şerhi (Genel Hükümler), Ankara 2005 (Özgengç, Gazi Şerhi).
- Özgengç, İzzet/Şahin, Cumhuriyet, Uygulamalı Ceza Hukuku, 3. B., Ankara 2001.
- Özkan, Halid, Ceza Hukukunda Azmettirme, Ankara 2013.
- Öztürk, Bahri/Erdem, Mustafa Ruhan Uygulamalı Ceza Hukuku ve Emniyet Tedbirleri Hukuku, Gözden Geçirilmiş ve Genişletilmiş 5. B., Ankara 2001.
- Öztürk, Bahri/Erdem, Mustafa Ruhan/Özbek, Veli Özer, Uygulamalı Ceza Hukuku ve Emniyet Tedbirleri Hukuku, 16. B., Ankara 2016.
- Parlar, Ali/Hatipoğlu, Muzaffer, Türk Ceza Kanunu Yorumu, 1. Cilt, Ankara 2007.
- Pazarıcı, Hüseyin, Uluslararası Hukuk, Ankara 2012.
- Polatcan, Askeri Ceza Kanunu.
- Quilter, Julia, "One-punch las, mandatory minimums and "alcohol-fuelled" as an aggravating factor: Implications for NSW criminal law", International Journal for Crime, Justice and Social Democracy, 81, S. 81-86.
- Reh binder, Manfred, Hukuk Sosyolojisi (Çev. İlyas Doğan/Hilal Kafkas), 2. Baskı, Ankara 2019.
- Reidy, Aisling, İşkencenin Yasaklanması, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 3.Maddesinin Uygulanmasına İlişkin Kılavuz, İnsan Hakları El Kitapları, No.6, 2.B., Ankara 2003.
- Richter, H.P., Juristische Grundkurse, 2. C., Strafrecht AT I, Kiel.
- Roxin, Claus, "Sinn und Grenze staatlicher Strafe", JuS 1966, s. 377 vd.
- Roxin, Claus, "Der Anfang des beendeten Versuchs – Zugleich ein Beitrag zur Abgrenzung von Vorbereitung und Versuch bei den unechten Unterlassungsdelikten", Festschrift für Reinhart Maurach, Karlsruhe 1972, s. 213-233 (Roxin, Der Anfang).
- Roxin, Claus, Strafrecht Allgemeiner Teil Bd.I, München 1992; 4.B., München 2006
- Roxin, Claus/İsfen, Osman, "Der Allgemeine Teil des neuen türkischen Strafgesetzbuches", GA 2005.
- S/S-Yazar: Schönke/Schröder, Strafgesetzbuch, 26. B., München 2001; 27.B., München 2006.

- Salmanlı, Esra, Avukatlık Mesleği Yönünden İddia ve Savunma Dokunulmazlığı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2019.
- Sancar, Mithat, Temel Hakların Yorumu, Ankara 1995 (Sancar, Temel).
- Sancar, Türkan, Müteselsil Suç, Ankara 1995.
- Savaş, Halide, Sağlık Çalışanlarının ve Sağlık Kurumlarının Tıbbi Müdahaleden Doğan Sorumlulukları, Ankara 2007.
- Savaş, Vural/Mollamahmutoğlu, Sadık, Türk Ceza Kanununun Yorumu, C. I, 3. B., Ankara 1999.
- Schlehofer, Horst, Vorsatz und Tatabweichung, Köln, Berlin, Bonn, München 1996.
- Schmallegger, Frank, Criminal Justice Today, 6.Baskı, New Jersey, tarih yok.
- Schmidt, Rolf, Strafrecht, AT, 2.B., Grasberg 2003.
- Schmitt, A., Untersuchungen zu Wesen und Anwendungsbereich des §16 StGB, Freiburg i.Br.
- SK-Yazar, Systematischer Kommentar zum Strafgesetzbuch, 5. B.
- Soyaslan, Doğan, Ceza Hukuku Genel Hükümler, Ankara 1998; 3. B., Ankara 2005.
- Soyaslan, Doğan, Ceza Hukuku Özel Hükümler, 5. B., Ankara 2005 (Soyaslan, Özel Hükümler).
- Soyaslan, Doğan, Teşebbüs Suçu, Ankara 1994 (Soyaslan, Teşebbüs Suçu).
- Soyaslan, Doğan, Yürütme Organının Suç ve Ceza Koyma Yetkisi, Ankara 1990 (Soyaslan, Yürütme).
- Sözüer, Adem, Suça Teşebbüs, İstanbul 1994.
- Stratenwerth, Günter, Strafrecht, AT I, 2. B., Köln, Berlin, Bonn, München 1976; 4.B., Köln, Berlin, Bonn, München 2000.
- Şare, Ersin, "Türk Ceza Hukukunda Suça Teşebbüs", *TBB Dergisi*, 130, s. 119-156.
- Şare, Ersin, "Yüksek Mahkeme Kararlarında Kasten Yaralama Sonucu Ölüme Neden Olma Suçu (TCK m. 87/4), DÜHFD, C. 25, s. 43, Yıl: 2020, S. 279-334 (Şare, Kasten).
- Şen, Ersan, Yeni Türk Ceza Kanunu Yorumu, C.I (md.1-140), İstanbul 2006.
- Tan, Mehmet, TCK Genel Hükümler, II. Cilt, Ankara 2011.
- Taner, Tahir, Ceza Hukuku, Umumi Kısım, 3. Basım, İstanbul 1953.
- Tezcan, Durmuş/Erdem, Mustafa Ruhan/Sancakdar, Oğuz, Türkiye'nin İnsan Hakları Sorunu, 2.B., Ankara 2004.
- Tezcan, Durmuş/Erdem, Mustafa Ruhan/Sancakdar, Oğuz/Önok, Rifat Murat, İnsan Hakları El Kitabı, 2.B., Ankara 2009.

- Topçu, Kemal, Kasten Yaralama Sonucu Ölüme Neden Olma (Amerikan Hukuku ile Karşılaştırmalı), Ankara 2013.
- Toroslu, Nevzat, Ceza Hukuku, Ankara 2005; Ankara 2009 (Toroslu, Ceza Hukuku)
- Toroslu, Nevzat, Ceza Hukukunda Zaruret Hali, Ankara 1968 (Toroslu, Zaruret Hali).
- Toroslu, Nevzat, Cürümlerin Tasnifi Bakımından Suçun Hukuki Konusu, Ankara 1970.
- Toroslu, Nevzat/Ersoy, Yüksel, "Kanunlaşmaması Gereken Bir Tasarı", Türk Ceza Kanunu Reformu, İkinci Kitap, Makaleler, Görüşler, Raporlar, Türkiye Barolar Birliği Yayını, Ankara 2004.
- Tosun, Öztekin, "Ceza Hukukunda Tefsir ve Yanlış Tefsir", İÜHFM C. XXVIII, S. 1, İstanbul 1962.
- Tosun, Öztekin, Müselsel Suçlar, İÜHFM, C. XXII, S. 1-4, s. 124-149 (Tosun, Müselsel Suçlar).
- Tozman, Önder, Suça Teşebbüs, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara 2008.
- Töngür, Ali Rıza/Çetintürk, Ekrem, Ceza Hukuku Genel Hükümler, Ankara 2020.
- Tulay, M. Emre, "Kast Unsuru ve Cezalandırılabilme Şartı Ekseninde Hakaret Suçu", SÜHFD, C. 27, S. 3, 2019, S. 573-587.
- Traeger, Ludwig, Das Problem der Unterlassungsdelikte im Straf- und Zivilrecht, Marburg 1913.
- Tröndle, Herbert/Fischer, Thomas, Strafgesetzbuch, 52. B., München 2004.
- Turhan, Faruk, "Türk Ceza Kanunu'nun Yer Bakımından Uygulanmasında Evrensellik İlkesi ve Yeni TCK (madde 13)", HPD Ağustos 2005, S. 197-211 (Turhan, HPD).
- Turhan, Faruk, "Yeni Türk Ceza Kanunu'na Göre Cezaların Ertelenmesi ve Uygulamada Ortaya Çıkan Bazı Sorunlar", Erzincan Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.X, S.3-4, Aralık 2006, s. 27-54 (Turhan, Erteleme).
- Turhan, Faruk, "Yeni Türk Ceza Kanunu'nda Güvenlik Tedbiri Olarak Hak Yoksunluğu ve Yasaklığının Hukuki Niteliği, Kapsam ve Koşulları Üzerine Bir Değerlendirme", Ceza Hukuku Dergisi, 2007/4.
- Turhan, Faruk, "Alman Suçluların İadesi Hukukunun Esasları", Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C: 11, Sayı: 3-4, Yıl: 2003, s. 75-113 (Turhan, Alman).
- Türk Ceza Kanunu Reformu, Birinci Kitap, Panel, 21-22 Mayıs 2004, Ankara, Türkiye Barolar Birliği Yayını, S. 121-124.
- Ünver, Yener, "YTCK'da Kusurluluk", CHD, Ekim 2006, s. 37-73 (Ünver, Kusurluluk).

- Ünver, Yener, Ceza Hukukunda İzin Verilen Risk, İstanbul 1998.
- Ünver, Yener, Ceza Hukukuyla Korunması Amaçlanan Hukuksal Değer, Ankara 2003 (Ünver, Hukuksal Değer).
- Ünver, Yener, "Türk Maddi Ceza Hukukunda Cinsel Suçların Eleştirel Olarak İncelenmesi", II. Türkiye-Slovenya Uluslararası Hukuk Sempozyumu: Cinsel Suçlar ve Evlilik Hukuku, Ankara 2014, s. 13-59 (Ünver, Cinsel Saldırı).
- Ünver, Yener, Türk Ceza Hukuku ve Avrupa, Alman-Türk Karşılaştırmalı Ceza Hukuku, C.1, Yeditepe Üniversitesi Yayınları, İstanbul 2010 (Ünver, Avrupa).
- Ünver, Yener, "Hekimin Cezai Sorumluluğu", Roche Sağlık Hukuku Günleri, C.1 Tebliğler, İstanbul 2007, S. 118-158 (Ünver, Hekimin Cezai Sorumluluğu).
- Ünver, Yener/Hakeri, Hakan, Sorularla Ceza Muhakemesi Hukuku, Sorularla Hukuk Dizisi 5, Türkiye Barolar Birliği Yayını, Ankara 2006.
- Ünver, Yener/Hakeri, Hakan, Ceza Muhakemesi Hukuku, 3. Baskı, Ankara 2010; 11.B., Ankara 2016; 12.B., Ankara 2016; 18.B., Ankara 2021.
- Üzülmöz, İlhan, Türk Hukukunda Tekerrür, Ankara 2003.
- Üzülmöz, İlhan, Türk Ceza Hukukunda İşkence Suçu, Ankara 2003 (Üzülmöz, İşkence).
- Üzülmöz, İlhan, Vücut Dokunulmazlığına Karşı Suçlar, Ankara 2013 (Üzülmöz, Vücut).
- Welzel, Hans, Das Deutsche Strafrecht, 11. B., Berlin 1969.
- Werle, Gerhard, "Die allgemeine Straftatlehre insbesondere Der Deliktsaufbau beim vorsatzlichen Begehungsdelikt", JuS 2001, L33; L41; L49.
- Wessels, Johannes, Strafrecht, Allgemeiner Teil, 21. B., Heidelberg 1991.
- Wessels, Johannes/Beulke, Werner, Strafrecht, AT, 40. B., Heidelberg 2010.
- Yalvaç, Gürsel, Karşılaştırmalı, Gerekçeli, İçtihatlı, Türk Ceza Kanunu, Ankara 2008.
- Yaşar, Osman, Uygulamada TCK Genel Hükümler, Ankara 2000.
- Yaşar, Osman/Gökcan, Hasan Tahsin/Artaç, Mustafa, Yorumlu-Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, Ankara 2010. 2. Baskı, Ankara 2014.
- Yavuz, Hakan A., "Türk Ceza Hukukunda Haksızlık Hatası (TCK m.30/4), TAAD, Yıl: 12, Sayı: 46, s. 201-254.
- Yener, Tatbikatta Ağır Ceza Davaları, Ankara 1994.
- Yenisey, Feridun, Polis Okulu Ders Notları.
- Yerdelen, Erdal, Cezanın Belirlenmesi, Ankara 2013 (Yerdelen, Cezanın).
- Yerdelen, Erdal, "Çifte Değerlendirme Yasağı (Doppelverwertungsverbot)", SÜHFD, Y. 2012, C. 20, S, 2.

- Yerdelen, Erdal, Türk Ceza Hukuku Yaptırımları ve İnfazı, Ankara 2021 (Yerdelen, İnfaz).
- Yıldırım, Ramazan, İdari Başvurular 2. B., Konya 2006.
- Yıldız, Ali Kemal, 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu Seminer Notları, İstanbul 2007.
- Yokuş-Sevük, Handan, Yeni Ceza Mevzuatında Çocuğa İlişkin Hükümlerin Değerlendirilmesi, HPD, S. 7 Temmuz 2006.
- Yokuş-Sevük, Handan, 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nda Cinsel Saldırı ve Cinsel Taciz Suçları, TBBD, Mart/Nisan 2005, S.57 (Yokuş-Sevük, Cinsel Saldırı).
- Yokuş-Sevük, Handan, Uyuşturucu veya Uyarıcı Madde Kullanılmasına İlişkin Suçlar, Ankara 2007 (Yokuş-Sevük, Uyuşturucu).
- Yüce, Turhan Tufan, Ceza Hukukunun Temel Kavramları, Ankara 1985.
- Yücel, Mustafa T., Kriminoloji, Suç ve Ceza, Ankara 1986.
- Zafer, Hamide, Ceza Hukuku Genel Hükümler, Ders Kitabı, İstanbul 2010; 2.Bası, 2011; 3. Bası, 2013; 7.B., 2019.

YARGITAY KARARLARINDA KARAR TARİHİ VE KARAR NUMARASI VERİLMİŞTİR.

Müslüm ŞENER

Hakim

DWORKIN'İN
YORUM TEORİSİ
VE
HÜKÜM KURMADAKİ
ÖNEMİ

ADALET YAYINEVİ

Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Dworkin'in Yorum Teorisi ve Hüküm Kurmadaki Önemi
Müslüm Şener

Hukuk Yayınları Dizisi – 3061

Birinci Baskı : Ocak, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8038 – 99 – 6

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com
 : adalety@adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi
 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Meteksan Matbaacılık ve Teknik Sanayi Ticaret A.Ş
Beytepe Köyü Yolu No:3
06800 Çankaya/Ankara
Sertifika No: 46519

KAYNAKÇA

- Akbaş, Kasım: **Hukukun Büyübozumu: Eleştirel Hukuk Çalışmaları Hareketi**, İstanbul, Legal Yayıncılık, 2006.
- Akbaş, Kasım: "Ronald Dworkin: Pozitivizmin ve Doğal Hukukun Eleştirisinden Bir 'Yargılama Kuramı'na", **Çağdaş Hukuk Düşüncesine Giriş**, Kasım Akbaş, Melike Belkıs Aydın, Sevtap Metin, Ertuğrul Uzun 3. Baskı, İstanbul, İthaki Yayınları, 2019.
- Aktaş, Sururi: **Eleştirel Hukuk Çalışmaları**, 2. Baskı, İstanbul, On İki Levha Yayınları, 2011.
- Artuk, M. Emin, Ahmet Gökçen,
M.Emin Alşahin, Kerim Çakır: **Ceza Hukuku: Genel Hükümler**, Yenilenmiş ve Gözden Geçirilmiş 14. Baskı, Ankara, Adalet, 2020.
- Aral, Vecdi: **Hukuk ve Hukuk Bilimi Üzerine**, 7. Baskı, İstanbul, On İki Levha Yayıncılık, 2012.
- Arat, Tuğrul: **Amerikan Hukuk Öğretiminde "Case Method"**, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, Ankara, Sevinç Matbaası, 1968.
- Arat, Ayşe, Mehmet Akçal: "20.07.2017 Tarihli Anayasa Mahkemesi Kararının Arsa Payı Karşılığı İnşaat Sözleşmesinde Yükleniciden Tapuda Pay Devralan Üçüncü Kişilerin Durumuna Etkisi", **SÜHFD**, C. XXVI, S. 2, 2018, ss. 367-369.
- Austin, John: **Hukukun Belirlenmiş Alanı**, Çev. Ülker Yükselbaba-Saim Üye-Umut Koloş, İstanbul, Tekin Yayınevi, 2015.
- Badur, Emel, Gamze Turan Başaran: "Aile Hukukunda Sadakat Yükümlülüğü ve İhlalinden Kaynaklanan Manevi Tazminat İstemi", **Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, C. LXV, S. 1, ss. 101-136.
- Bal, Metin: "Yorum, Anlama ve Sanatı Üzerine: Gadamer", **Afşat Timuçin'e Armağan**, Ed. Çeti Veysal, Zehragül Aşkın Çetin Veysal, İstanbul, Etik Yayınları, 2010, ss. 178-196.
- Balan, Arzu: "Orta Yolcu Bir Formül Olarak Radbruch Formülü", **HÜHFD**, S. 8(1), 2018, ss. 69-94.

- Balı, Ali Şafak: “Hukuk ve Yorum-1”, **Ankara Baros Uluslararası Hukuk Kurultayı**, C. I 2010, ss. 108-115.
- Bayar, Oya: “Anayasal Uyuşmazlıklarda Yorum”, Yayımlanmamış Doktora Tezi, **Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü**, İstanbul, 2008.
- Berki, Ali Himmet: **Hukuk Mantığı ve Tefsir**, Ankara, Türkiye Adalet Akademisi Yayınları, Mart 2018.
- Can, Cahit: **Hukuk Sosyolojisinin Gelişim Yönü**, Gözden Geçirilmiş 2. Baskı, Ankara, AÜHFY, 1997.
- Çebi, Sezgin Seymen: “Aristoteles’te Phronesis Kavramı ve Modern Hukukta Muhakeme”, **Hukuk Kuramı**, C. II, S. 6, 2015, ss. 1-19.
- Ceylan, Şule Şahin: “H.L.A. Hart’ın Yaklaşımıyla Hukuk Kavramı”, **HFSA 23**, 2012, ss.79-86.
- Ceylan, Şule Şahin: “H.L.A. Hart’a Göre Hukuk-Ahlak İlişkisi”, **H.L.A. Hart ve Hukuk-Ahlâk Ayrımı**, Ed. Sercan Gürler, 2. Baskı, İstanbul, Tekin Yayınevi, 2017, ss. 29-64.
- Coşkun, Seyit: “Gadamer’de Hermeneutik Yöntem”, **Uludağ Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Dergisi**, S.12, 2009, ss. 27-37.
- Cotterrell, Roger: **Hukuk Biliminin Politikası: HukukFelsefesine Eleştirel Bir Giriş**, Çev. Saim Üye, 2. Baskı, İstanbul, Pinhan Yayıncılık, 2019.
- Çitak, Burçak: “Yoksulluk Nafakası”, **İÜHFİM**, C. LXXIV, S. 1, 2016, ss. 241-257.
- Demir, Gökhan Yavuz: “Edebi Bir Tür Olarak Hukuk”, **HukukKuramı**, C. II, S. 6, 2015, ss. 45-51.
- Demir, Gökhan Yavuz: **Anlamak İçin Yaşamak**, İstanbul, Nora Kitap, 2017.
- Demircioğlu, H. Reyhan: “Aldatılan Eş Tarafından Üçüncü Kişiyeye Yöneltilen Manevi Tazminat Taleplerinde Hukuka Aykırılık Unsuru”, **Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, C. LXV, S. 3, ss. 687-721.
- Demirdal, M. Balkan: “Ronald Dworkin’in Hukuk Teorisi Işığında Yargıçların Rolü”, **Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, C. XVIII, S. 3-4, 2014, ss. 789-820.
- Dinç, Uğur: **Semantik Doğal Hukuk ve Hukuki Yorum: Micheal S. Moore’un Kuramı**, İstanbul, Legal Yayıncılık, 2014.

- Dinçkol, Abdullah: **Hukuka Giriş**, Genişletilmiş 14. Basım, İstanbul, Der Kitabevi, 2018.
- Dönmezer, Sulhi, Sahir Erman: **Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku**, C. I, 14. Bası, İstanbul, Der Yayınları, 2016.
- Dural, Mustafa, Suat Sarı: **Türk Özel Hukuku**, C: I, 8. Baskı, İstanbul, Filiz Kitabevi, 2013.
- Dural, Mustafa, Tufan Öğüz: **Türk Özel Hukuku: Kişiler Hukuku**, C. II, Gözden Geçirilmiş ve Yenilenmiş 12. Bası, İstanbul, Filiz Kitabevi, 2012.
- Durhan, Gülümser: "Günlük Yaşamda Kullanılan Bir Düşünce Biçimi Olarak Abdüktif Akıl Yürütme", **Beytulhikme An International Journal of Philosophy**, S. 10(2), 2020, ss. 663-675.
- Dworkin, Ronald: **Hakları Ciddiye Almak**, Çev. Ahmet Ulvi Türkbağ, Ankara, Dost Kitabevi, 2007.
- Dworkin, Ronald: **Hukukun Hükümranlığı**, Çev. Ertuğrul Uzun, İstanbul, Nora Kitap, 2018.
- Dworkin, Ronald: "Şüphe Ölümcül Olursa", Çev. Altan Heper, **HFSA** 18, 2008, ss. 242-246.
- E. Palmer, Richard: **Hermenötik**, Çev. İbrahim Görener, İstanbul, Düşün Yayıncılık, 2015.
- Edis, Seyfullah: **Medeni Hukuka Giriş ve Başlangıç Hükümleri**, Gözden Geçirilmiş 2. Bası, Ankara, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, 1983.
- Erişgin, Özlem: "Yasal Düzenlemenin Yorumu, Hukuk ve Yorum-2", **Ankara Barosu Uluslararası Hukuk Kurultayı**, C. I, 2010, ss. 124-150.
- Fabrequettes, M.P.: **Adalet Mantığı ve Hüküm Verme Sanatı**, Çev. Adalet Bakanlığı, Ankara, T.C. Adalet Bakanlığı, 2019.
- Fırıncioğulları, Sevrâ: "Sosyal Bilimler ve Hermeneutik Üzerine Kısa Bir Değerlendirme", **Sosyoloji Dergisi**, S. 33, 2016, ss. 37-48.
- Gadamer, Hans :**Hakikat ve Yöntem**, Çev. Hüsamettin Arslan & İsmail Yavuzcan, İstanbul, Paradigma Yayıncılık, 2008.
- Göksu, Hasan Tuna: "Ronald Dworkin'in Adalet Kuramında Temel Kavramlar: Haklar, İlkeler ve İdeal Yargıç Herkül", **Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi**, S. 4, 2014, ss. 114-132.

- Gözler, Kemal: **Hukukun Genel Teorisine Giriş**, Ankara, US-A Yayıncılık, 1998.
- Gözler, Kemal: **Anayasa Hukukunun Genel Esasları**, 3. Baskı, Bursa, Ekin Basım Yayın Dağıtım, 2012.
- Gözler, Kemal: **Hukuka Giriş**, Umut Akyüz Tarafından Güncelleştirilmiş ve Düzeltilmiş 13. Baskı, Bursa, Ekin Basım Yayın Dağıtım, 2016.
- Gülgeç, Yahya Berkol: **Lex Superior İlkesi: Hukuki Geçerliliği ve Uygulanması**, İstanbul, On İki Levha Yayınları, 2018.
- Güneş, Ahmet M.: **Hukuk Metodolojisi**, 2. Baskı, Bursa, Ekin Basım Yayın Dağıtım, 2017.
- Güriz, Adnan: **Hukuk Felsefesi**, 11. Baskı, Ankara, Siyasal Kitabevi, 2015.
- Güriz, Adnan: **Hukuk Başlangıcı**, 18. Baskı, Ankara, Siyasal Kitabevi, 2017.
- Gürkan, Ülker: **Sosyolojik Hukuk İlmi**, Ankara, AÜHFY, 1961.
- Gürkan, Ülker: **Hukuki Realizm Akımı**, Ankara, AÜHFY, 1967.
- Gürkan, Ülker: **Hukuk Sosyolojisine Giriş**, Gözden Geçirilmiş 4. Baskı, Ankara, Siyasal Kitabevi, 2005.
- Gürler, Sercan: "Çağdaş Ahlak Kuramlarının Hukuk Felsefesine Yansımalarına Örnek Olarak Lawrence Solum'un 'Erdem Ahlakına Dayalı Hukuk Kuramı'", **HfSA** 16, 2007, ss. 141-168.
- Hakeri, Hakan: **Ceza Hukuku: Genel Hükümler-Temel Bilgiler**, Güncellenmiş ve Genişletilmiş 10. Baskı, Ankara, Seçkin Yayıncılık, 2013.
- Hamzaçebi, Mehmet: "Türk Medeni Kanununa Göre Boşanma ve Ayrılık Hallerinde Tedbir, Yoksulluk ve İştirak Nafakası", **Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, C. X, S. 3-4, 2002, ss. 23-48.
- Hart, H.L.A.: "Pozitivizm ve Hukuk İle Ahlakın Ayrılması", Çev. Ertuğrul Uzun, **H.L.A. Hart ve Hukuk-Ahlâk Ayrımı**, 2. Baskı, Ed. Sercan Gürler, İstanbul, Tekin Yayınevi, 2017, ss. 101-152.
- Heper, Altan: "Hukukta Yorum Üzerine Bazı Düşünceler, Hukuk ve Yorum-1", **Ankara Barosu Uluslararası Hukuk Kurultayı**, 2010, ss. 100-108.
- Heper, Altan: **Serbest Hukuk Akımı: Sosyal Bir Olgu Olarak Hukuk**, İstanbul, On İki Levha Yayıncılık, 2016.

- Hirş, Ernest: **Hukuk Felsefesi ve Hukuk Sosyolojisi Dersleri**, Üçüncü Tıpkı Basım, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, Ankara, 2001.
- Işıқтаç, Yasemin: "Yargıcın Hukuk Yaratma Fonksiyonu Üzerine Bir İnceleme", **İstanbul Barosu Dergisi**, C. LXII, S. 1-2-3, 1998, ss. 80-85.
- Işıқтаç, Yasemin: "Dil, Yorumlama ve Hukuk İlişkisi", **Ankara Barosu Dergisi**, S. 1, 2001, ss. 23-34.
- Işıқтаç, Yasemin : "Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi Argümanlarının Hukuk Uygulamasında Kullanılma Olanakları", **HfSA** 8, 2002, ss. 127-135.
- Işıқтаç, Yasemin: **Hukuk Normunun Mantıksal Analizi ve Uygulaması**, 2. Baskı, İstanbul, Filiz Kitabevi, 2004.
- Işıқтаç, Yasemin: **Hukuk Başlangıcı**, İstanbul, Filiz Kitabevi, 2012.
- Işıқтаç, Yasemin: **Hukuk Yazıları II**, Ankara, Yetkin, 2013.
- Işıқтаç, Yasemin: **Hukuk Felsefesi**, Yenilenmiş, Geliştirilmiş, 5. Baskı, İstanbul, Filiz Kitabevi, 2018.
- Işıқтаç, Yasemin: **Hukukun Kaynağı Olarak Örf ve Adet Hukuku**, 2. Baskı, İstanbul, Alkım Yayınları, t.y.
- Işıқтаç, Yasemin, Sevtap Metin: **Hukuk Metodolojisi**, 5. Baskı, İstanbul, Filiz Kitabevi, 2016.
- Karaca, Meriç Seyhan: "Hukuk, Dil ve Hukuki Belirsizlik", **HfSA** 24, 2012, ss. 64-68.
- Karacabey, Ömer Faruk: "Yargıç ve Sosyal Gerçek", **Yargıtay Dergisi**, C. II, S. 1, 1975, ss. 91-100.
- Karakaş, Jale: "Hermeneutik ve Hukuk", **HfSA** 12, 2005, ss. 102-106.
- Karayalçın, Yaşar: **Hukukda Öğretim-Kaynaklar-Metod Problem Çözme**, Genişletilmiş 5. Baskı, Ankara, Sözkesen Matbaacılık, 2001.
- Katoğlu, Tuğrul: "Ceza Hukukunda Yoruma İlişkin Bazı Gözlemler", **Ankara Barosu Uluslararası Hukuk Kurultayı**, C. I, 2010, ss. 150-156.
- Katoğlu, Tuğrul: "Hukuk ve Yorum-1", **Ankara Barosu Uluslararası Hukuk Kurultayı**, C. I, 2010, ss. 79-81.
- Kaya, Asım: "Amaçsal Yorum", **Ankara Barosu Dergisi**, S. 2, 2014 ss. 365- 383.

- Kayhan, Fahrettin: "Yargısal İçtihatlardan Yararlanma Yöntemi ve Türk Hukuku", **Ticaret Hukuku ve Yargıtay Kararları Sempozyumu (Bildiriler-Tartışmalar)**, C. XVI, Ankara, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü Yayınları 1999, ss. 7-55.
- Kelsen, Hans: **Saf Hukuk Kuramı: Hukuk Kuramının Sorunlarına Giriş**, Çev. Ertuğrul Uzun, İstanbul, Nora Kitap, 2016.
- Keyman, Selahattin: **Hukuka Giriş ve Metodoloji**, Ankara, Doruk Kitap ve Yayınevi, 1981.
- Kılıç, Muharrem: "Hukuksal ve Teolojik Metinleri Anlama Sorunu: Felsefi Hermenötik Bağlamında Bir Analiz", **HFSA 12**, 2005, ss. 90-101.
- Kılıç, Muharrem: "Hukuksal Yorumun Filozofik-Yorum Bilimsel Bağlamı", **SDÜİİBFD**, C: XVI, S. 1, 2011, ss. 63-78.
- Koçin, Abdülhakim: **Hukuk ve Edebiyat**, Ankara, Türkiye Adalet Akademisi Yayınları, 2017.
- Kulaklı, Emrah: "Yoksulluk Nafakası ve Yoksulluk Nafakasının Süresi bağlamında Bir Mukayeseli Hukuk İncelemesi", **İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, C. V, S. 2, ss. 237-268.
- Metin, Sevtap: "Hukuk Normunun Yorumu", Yayımlanmamış Doktora Tezi, **İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü**, İstanbul, 2002.
- Metin, Sevtap: "Ronald Dworkin'in Hukuk Teorisinde Yorum Yaklaşımı", **İÜHFİM**, C. LXI, S. 1-2, 2003, ss. 35-83.
- Nomer, Haluk Nami: **Borçlar Hukuku: Genel Hükümler**, Gözden Geçirilmiş 12. Baskı, İstanbul, Beta Yayıncılık, 2012.
- Oğuzman, M. Kemal, Özer Seliçi, **Eşya Hukuku**, Yenilenmiş ve Saibe Oktay Özdemir: Mevzuata Uyarlanmış 17. Baskı, İstanbul, Filiz Kitabevi, 2014.
- Oğuzman, M. Kemal, Nami Barlas: **Medeni Hukuk**, 18. Bası, İstanbul, Vedat Kitapçılık, 2012.
- Oğuzman, M. Kemal, Turgut Öz: **Borçlar Hukuku: Genel Hükümler**, C. II, Gözden Geçirilmiş 10. Bası, İstanbul, Vedat Kitapçılık, 2013.
- Öktem, Niyazi: "Ronald Dworkin ve Hukuk Felsefesi", **Anayasa Yargısı**, S. 28, 2011, ss. 83-96.
- Öktem, Niyazi, Ahmet Ulvi Türkbağ: **Felsefe, Sosyoloji, Hukuk ve Devlet**, Yedinci Basım, İstanbul, Der Yayınları, 2017.

- Özçelik, Ş. Barış: "Paylı Mülkiyete Konu Eşyanın Kiraya Verilmesi", **Ankara Barosu Dergisi**, C. LXVII, S. 2, 2009, ss. 20-28.
- Özkan, Sezai Çınar: "Ronald Dworkin'in İlkeler Yöntemiyle Bir Mahkeme Kararını Yeniden Yazmak: Herkül Olmayı Denemek (AİHM'de Osman Murat Ülke ve Türkiye Davası)", **HÜHFD**, S.8(1), 2018, ss. 5-26.
- Özkök, Gülriz: "Hukuki Belirsizlik Problemi Üzerine", **AÜHFD**, C. LI, S. 52, 2002, ss. 1-18.
- Özkök, Gülriz: "Ronald Dworkin'de Adalet ve Haklar", **HİFA** 5, 2002, ss. 98-106.
- Paşa, Münif: **Hikmet-i Hukuk**, Konya, Çizgi Kitabevi, 2016.
- Rabinow, Paul, William Sullivan,
Albert O. Hirshman, Paul Ricoeur,
Clifford Geertz, Thomas S. Kuhn,
Hans-George Gadamer: **Toplum Bilimlerinde Yorumcu Yaklaşım**,
Çev. Taha Parla, İstanbul, Deniz Yayınları, 2008.
- Rehbinder, Manfred: **Hukuk Sosyolojisi**, Çev. İlyas Doğan, 2. Baskı,
Ankara, Astana Yayınları, 2019.
- Reisoğlu, Safa: **Türk Borçlar Hukuku: Genel Hükümler**, 24. Baskı,
İstanbul, Beta Yayıncılık, 2013.
- Sağlam, Rabia: "Derrida ve Dworkin Arasındaki İlişki: Yapıbozum ve Yargıç Herkül", **AÜHFD**, 2012, ss. 275-320.
- Serozan, Rona: **Hukukta Yöntem-Mantık**, 2. Bası, İstanbul, Vedat Kitapçılık, 2017.
- Serozan, Rona: **Medeni Hukuk: Genel Bölüm: Kişiler Hukuku**, 8. Bası,
İstanbul, Vedat Kitapçılık, 2018.
- Sözer, Ali Nazım: **Hukukta Yöntembilim**, 6. Baskı, Beta Yayıncılık, 2017.
- Şimşirgil, Ahmet, Ekrem Buğra Ekinci: **Ahmed Cevdet Paşa ve Mecelle'den Düsturlar**, Gözden Geçirilmiş 8. Baskı, İstanbul, IQ Yayıncılık, 2018.
- Tan, Turgut: **İdare Hukuku**, Güncelleştirilmiş 2. Baskı, Ankara, Turhan Kitabevi, 2013.

- Taşçier, Feysel: "Gadamer ve Tarih Bilinci Sorunu", **Ethos: Felsefe ve Toplumsal Bilimlerde Diyaloglar**, S. 6(1), 2013, ss. 63-85.
- Tatar, Burhanettin: "Hans-Georg Gadamer ve Hakikat ve Yöntem (Wahrheit und Methode) Adlı Eseri", **Ondokuz Mayıs Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi**, C. XII, S. 12-13, 2001, ss. 277-306.
- Topakkaya, Arslan: **Hukuk Hermeneutiği**, Ankara, Adalet Yayınevi, 2019.
- Topçuoğlu, Hamide: **Hukuk Sosyolojisi: Sosyoloji Açısından Hukuk**, C: I, 3. Baskı, Ankara, AÜHFY, 1969.
- Turhan, Mehmet: "Anayasanın Yorumlanmasında Felsefi Yaklaşım: Ronald Dworkin'e Göre Anayasanın Ahlaksal Okunuşu", **Çankaya Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, C. IX, S. 1, 2012, ss. 1-42.
- Tutumlu, Mehmet Akif: **Yargı Felsefesi Üzerine**, Ankara, Seçkin Yayıncılık, 2018.
- Türkbağ, Ahmet Ulvi: "Amerikan Hukuki Realizm Akımı", **İÜHFİM**, C. LXIII, S. 1-2, 2000, ss. 79-95.
- Türkbağ, Ahmet Ulvi: "Haklar, Hakkaniyet, Bütünlük ve Adalet: Dworkin'in Adalet Perspektifi", **HFSA** 9, 2004, ss. 88-95.
- Türkbağ, Ahmet Ulvi: **Kanıtlanamayanı Kanıtlamak**, 2. Baskı, İstanbul, Der'in Yayınları, 2010.
- Türkbağ, Ahmet Ulvi: "Yorum Üzerine", **Hukuk ve Yorum- 1Ankara Barosu Uluslararası HukukKurultayı**, C. I, 2010, ss. 92-100.
- Türkbağ, Ahmet Ulvi: "Hart-Dworkin Tartışmasının Ana Hatları", **Anayasa Yargısı**, S.28, 2011, ss. 71-82.
- Uğur, Aydın: "Hermeneutik: Eski Bir Yorum Yönteminin Yeniden Gündeme Gelişi ve Hukuk Alanına Uygulanması", **Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Fakültesi Dergisi**, S. 1, 1983, ss. 181-195.
- Uygur, Gülriz: "Hukuki Pozitivizmin Değişen Yüzü Mü?", **AÜHFD**, C. 52, S. 3, 2004, ss. 145-176.
- Uzun, Ertuğrul: "Hukukun Göstergibilimsel Analizi", Yayımlanmamış Doktora Tezi, **Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü**, Eskişehir, 2006.
- Uzun, Ertuğrul: "Yorum Yöntemlerini Bilmek Yorum Yapabilmek İçin Yeterli midir? Hukuk Doktrini, Klasik Yorum Yöntemleri ve Hukuki Argümantasyon Teorisi", **HFSA** 25, 2012, ss. 72-96.

- Uzun, Ertuğrul: “Yorumu Hukuktan Kurtarmak”, **Ankara Barosu Dergisi**, S. 2, 2016, ss. 229-256.
- Uzun, Ertuğrul: **Hukuk Göstergebilimi**, İstanbul, Nora Kitap, Ağustos 2017.
- Uzun, Ertuğrul: **Hukuk Metodolojisinin Sorunları**, 3. Baskı, İstanbul, Nora Kitap, 2018.
- Uzun, Ertuğrul: “H.L.A. Hart: Kurallar Sistemi Olarak Hukuk”, Kasım Akbaş, Melike Belkıs Aydın, Sevtap Metin, Ertuğrul Uzun, **Çağdaş Hukuk Düşüncesine Giriş**, 3. Baskı, İstanbul, İthaki Yayınları, 2019.
- Wacks, Raymond: **Hukuk Felsefesine Kısa Bir Giriş**, Çev. Engin Arıkan, 8. Baskı, İstanbul, Tekin Yayınevi, 2018.
- Yağcı, Kürşad: “Yoksulluk Nafakasında “Süresizlik” Sorunu”, **İstanbul Hukuk Mecmuası**, C. LXXVI, S. 1, 2018, ss. 323-358.
- Yavuz, Cevdet: **Borçlar Hukuku Dersleri: Özel Hükümler**, 6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu’na Göre Güncellenmiş ve Yenilenmiş 12. Baskı, İstanbul, Beta Yayıncılık, 2013.
- Yörükoğlu, Ömer: **Yirminci Yüzyılın İlk Yarısında ABD’de Hakim Olan Hukuk Teorisi**, İstanbul, İÜHFY, 1982.
- Yücel, Mustafa Tören: **Hukuk Felsefesi**, Ankara, Türkiye Adalet Akademisi Yayınları, 2014.
- Zimmermann, Jens: **Hermeneutik: Kısa Bir Giriş**, Çev. Mehmet Çetin, İstanbul, Say Yayınları, 2020.

Dr. Mehmet AKÇAKOCA

Avukat

TIP CEZA HUKUKUNDA

KİŞİSEL SAĞLIK
VERİLERİNİN
KORUNMASI

KAVRAM, KAPSAM, İLKELER, CEZAI KORUMA

ADALET YAYINEVİ

Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Tıp Ceza Hukukunda Kişisel Sağlık Verilerinin Korunması
Mehmet Akçakoca

Hukuk Yayınları Dizisi – 3052

Birinci Baskı : Şubat, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8092 – 00 – 4

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Meteksan Matbaacılık ve Teknik Sanayi Ticaret A.Ş
Beytepe Köyü Yolu No:3
06800 Çankaya/Ankara
Sertifika No: 46519

KAYNAKÇA

- A Dictionary Of Law*, Oxford University Press, Fifth Edition New York.
- Açık Rıza, Kişisel Verileri Koruma Kurumu Yayını, <https://www.kvkk.gov.tr/SharedFolder/Server/CMSFiles/66b2e9c4-223a-4230-b745-568f096fd7de.pdf>, (26/12/2019).
- Adalet Bakanlığı, <http://www.ceza-b.adalet.gov.tr/mevzuat/maddegerekce.doc>, (05/12/2019).
- AHIMA e-HIM Personal Health Record Work Group, *The Role of the Personal Health Record in the EHR.*, Journal of AHIMA 76, no.7, July-August 2005.
- Akbulut, Berrin. *Tıp Ceza Hukukunda Nedensellik Bağı*, V. Türk- Alman Tıp Hukuku Sempozyumu, Türkiye Barolar Birliği Yayını, Birinci Baskı, Nisan 2008, Ankara.
- Akçakoca, Mehmet, *Hekimin Sır Saklama Yükümlülüğü ve Bu Yükümlülüğe Aykırı Davranmasının Ceza Hukuku Açısından Doğuracağı Sorumluluk*, Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt II, Sayı 1-2.
- Akdağ, Hale, *Türk Ceza Kanunu'nda Kişisel Verilerin Korunması*, Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Anabilim Dalı, Ankara 2010.
- Akdur, Recep, *Türkiye'de Sağlık Hizmetleri ve Avrupa Topluluğu Ülkeleri ile Kıyaslanması*, Ankara 1999, <https://acikders.ankara.edu.tr/mod/resource/view.php?id=19673>, (03/06/2019).
- Akgül, Aydın, *Kişisel Verilerin Korunması Açısından İdarenin Hukuki Sorumluluğu ve Yargısal Denetimi*, Yüksek Lisans Tezi, Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kocaeli 2013.
- Akıllıoğlu, Tekin, *İdari Usul ve Kişisel Verilerin Korunması*, <http://www.idare.gen.tr/akillioğlu-idariusul.htm> (06/05/2019).
- Akıncı, Ayşe Nur, *Avrupa Birliği Genel Veri Koruma Tüzüğü'nün Getirdiği Yenilikler ve Türk Hukuku Bakımından Değerlendirilmesi*, Kalkınma Bakanlığı Çalışma Raporu – 6, İktisadi Sektörler ve Koordinasyon Genel Müdürlüğü, Bilgi Toplumu Dairesi Başkanlığı, Haziran 2017.
- Akit, *Başörtülülere Hakaret Eden Ahlaksız Gözaltına Alındı*, <https://www.yeniakit.com.tr/haber/basortululere-hakaret-eden-ahlaksiz-gozaltina-alindi-681644.html>, (17/12/2019).
- Aksoy, Hüseyin Can, *Kişisel Verilerin Korunması*, Çakmak Yayınevi, 1. Baskı, Ankara 2010,

- Aktaş, Sururi, *Cezalandırmanın Amacı Üzerine*, Erzincan Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt XIII, Sayı 1–2, yıl 2009.
- Akyıldız, Sunay, *Uygulamada Hekimin Cezai Sorumluluğu Yönünden Ortaya Çıkan Sorunlar*, Uluslararası 1. Sağlık Hukuku Sempozyumu, XII. Levha Yayıncılık, İstanbul 2011.
- Akyılmaz, Bahtiyar, Murat Sezginer ve Cemil Kaya, *Türk İdare Hukuku*, Seçkin Yayıncılık, Ekim 2015 Ankara.
- Alkan, Nevzat, *Sağlık Kuruluşlarında Tıbbi Belge ve Dökümanların Muhafaza Edilme Süreleri*, Tıp Etiği ve Tıp Hukuku Derneği Bülteni, Yıl: 2, Sayı: 3, Ocak 2007.
- Alptekin, Kâmil, *Sağlık Hakkı ve İnsan Hakları Üzerine Bir Değerlendirme*, Türkiye Klinikleri Tıp Etiği-Hukuku-Tarihi Dergisi, Yıl: 2004, Cilt: 12, Sayı: 2.
- Anayasa Mahkemesi, K. 2008/86, Resmî Gazete, Tarih 25.06.2008, Sayı: 26917.
- Anayasa Mahkemesi, K. 2012/102, Resmî Gazete, Tarih 06.10.2012, Sayı: 28433.
- Anayasa Mahkemesi, K. 2013/30, Legalbank Elektronik Hukuk Bankası, <https://legalbank.net/belge/aym-e-2011-150-k-2013-30-t-14-02-2013/1350652>, E.T. 11/05/2021.
- Anayasa Mahkemesi, K. 2014/184, Legalbank Elektronik Hukuk Bankası, <https://legalbank.net/belge/aym-e-2013-114-k-2014-184-t-04-12-2014-6495-sayili-bazi-kanun-ve-kanun-hukumunde-kararnamelerde-degis/1483931>, E.T. 11/05/2021.
- Anayasa Mahkemesi, K. 2015/102, www.kazanci.com/kho2/ibb/files/amk2015-32.htm, E.T. 19.03.2020.
- Anayasa Mahkemesi, K. 2017/143, Resmî Gazete, Tarih 23.01.2018, Sayı 30310.
- Anayasa Mahkemesi, K. 2021/13, Resmî Gazete, Tarih 16.06.2021, Sayı 31513.
- Arda, Berna, *Etik nedir? Tıp Etiği, Temel İlkeleri, Etik Değerler ve Kural Önerme Üzerine*, IV. Sağlık Hukuku Kurultayı, Ankara Barosu Yayını, Ankara 2012.
- Arıkan, Kemal, *Psikoterapi nedir? Niçin Yapılır?*, <https://www.kemalarikan.com/psikoterapi-nedir-nicin-yapilir.html> (25/05/2019).
- Arslan, Elif Türkan ve Hüseyin Demir, *Sağlık Çalışanlarının Hasta Mahremiyetine İlişkin Tutumu: Nitel Bir Araştırma*, AİBÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 2017, Cilt:17, Yıl:17, Sayı: 4, Yıl: 2017.
- Arslan, Kahan Onur, *İnsan Onuru Kavramı ve Koruma Tedbirleri Bağlamında Temel Bir İlke Olarak İnsan Onurunun Korunması*, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, Yıl: 2015, Sayı: 120.
- Artuk, Mehmet Emin, Ahmet Gökçen ve A. Caner Yenidünya, *Türk Ceza Kanunu Şerhi*, 3.Cilt, Adalet Yayınevi, 2. Baskı, Ankara 2014.

- Avaner, Elif, *Mahremiyet Nedir? Mahremiyetin Sağlık Hizmetleri Penceresinden Görünürlüğü Nasıldır?* Türkiye Biyoetik Dergisi, 2018, Cilt: 5, Sayı: 3.
- Avrupa Birliği Genel Veri Koruma Tüzüğü*, <https://www.kisiselverilerin korunmasi.org/wp-content/uploads/2017/09/GDPR-T%C3%BCrk%C3%A7e-%C3%87eviri-AB-Bakanl%C4%B1%C4%9F%C4%B1.pdf> (23/05/2019).
- Avrupa Birliği Türkiye Delegasyonu, <https://www.avrupa.info.tr/tr/avrupa-birligi-temel-haklar-bildirgesi-708#>, (30/12/2019).
- Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, 25.02.1997, Başvuru No 22009/93, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-58033>, E.T. 18.04.2020.
- Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, S. ve Marper – Birleşik Krallık Kararı, Başvuru Numaraları 30562/04 ve 30566/04, <https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22ite%20mid%22%3A%22001-90051%22%7D>, E.T. 27/06/2021.
- Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, *Tematik Bilgi Notu, Kişisel Verilerin Korunması*, Ocak 2016, https://www.echr.coe.int/Documents/FS_Data_TUR.pdf, (16/10/2019).
- Ayan, Mehmet, *Tıbbi Müdahaleden Doğan Hukuki Sorumluluk*, Kazancı Kitap, Ankara 1991.
- Aydın, Hüseyin, *Ceza Hukukunda Kamu Görevlisi Kavramı*, Ankara Barosu Dergisi, Yıl:68, Sayı: 2010/1.
- Aydın, Nizamettin, *Tıp Ceza Hukukunda Verileri Hukuka Aykırı Olarak Verme ve Ele Geçirme Suçu*, Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 2013/21(2).
- Aydın, Sedat Erdem, *AİHM İçtihatları Bağlamında Kişisel Verilerin Kaydedilmesi Suçu*, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Anabilim Dalı.
- Aydın, A. Buğra ve Nurhak Özer, *Kişisel Sağlık Verilerinin Korunmasına İlişkin Yeni Bir Düzenleme: Kişisel Sağlık Verileri Hakkında Yönetmelik*, <http://www.mondaq.com/turkey/x/818906/Data+Protection+Privacy/Kiisel+salk+verilerinin+korunmasna+ilikin+yeni+bir+dzenleme+kiisel+salk+verileri+hakknda+ynetmelik>, (24/10/2019).
- Aygörmez, Gülsün Ayhan, *Hukuki Kurum Rızanın, Tıp Ceza Hukukunda Geçerli Olarak Kurulması*, Tıp Hukuku Alanında Karşılaştırmalı Güncel Özel Hukuk ve Ceza Hukuku Sorunları Sempozyumu, Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt: VI, Sayı 2, Yıl 2009.
- Bakıcı, Sedat, *5237 Sayılı Yasa Kapsamında Ceza Hukuk Genel Hükümleri*, Adalet Yayınevi, Ankara 2007.
- Bakıcı, Sedat, *Ceza Hukuku Genel Hükümleri*, Adalet Yayınevi, Ankara 2007.
- Banks, Marcus, *Ethnicity: Anthropological Constructions*, Routledge 1996, London And New York.

- Bardak, Ümmühan ve Dilaver Tengilimoğlu, *Sağlık Alanında İnsan Hakları ve Etik*, Hacettepe Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, Cilt: 16, sayı: 1-2, Yıl: 1998.
- Barnshaw, John, Race, Richard T. Schaefer, (Ed.). *Encyclopedia of Race, Ethnicity, and Society*, Volume 1. Sage Publications, 2008.
- Başalp, Nilgün, *Avrupa Birliği Veri Koruması Genel Regülasyonu'nun Temel Yenilikleri*, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi, Hukuk Araştırmaları Dergisi, Cilt:21, Sayı: 1.
- Bayraktar, Köksal, *Tıp Etik Kurallarının Hukuka Etkisi*, V. Türk-Alman Tıp Hukuku Sempozyumu, Türkiye Barolar Birliği Yayını.
- Beccaria, Cesare, *Suçlar ve Cezalar Hakkında*, İtalyanca Aslından Çeviren Sami Selçuk, İmge Yayınevi, 4. Baskı.
- Belgesay, Mustafa Reşit, *Tıbbi Mesuliyet*, İstanbul Üniversitesi Yayınları, İstanbul 1953.
- Biggs, Hazel, *Aydınlatma ve Sır Saklama Yükümlülüğü: Uygulama ve Malpraktis; Sağlık Hukuku Kurultayı*, Ankara Barosu Yayınları, 2. Baskı, Ankara 2009.
- Bir Gün, *Salatalık, İmamı İşinden Etti*, <https://www.birgun.net/haber-detay/salatalik-imami-isinden-etti-117579.html>, (08/11/2017).
- Birtek, Fatih, *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, 6. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara Ekim 2018.
- Birtek, Fatih, *Ceza Muhakemesinde Delil ve İspat*, Adalet Yayınevi, Ankara 2015.
- Birtek, Fatih, *Haberleşmenin Gizliliğini İhlal Suçları*, Seçkin Yayıncılık, 1. Baskı, Ekim 2012.
- Birtek, Fatih, *Tıbbi Müdahaleler Açısından Komplikasyon- Malpraktis Ayırımı*, İstanbul Barosu Dergisi, Cilt: 81, Sayı: 5, Yıl 2007.
- Boz, Ahmet, *Kişisel Verilerin Korunması: Türkiye, ABD ve AB Örnekleri*, Yüksek Lisans Tezi, Polis Akademisi Güvenlik Bilimleri Enstitüsü Güvenlik Stratejileri ve Yönetimi Anabilim Dalı, Ankara 2014.
- Boz, Burak, *Ceza Hukukunda Nedensellik Bağı*, Yüksek Lisans Tezi, Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kamu Hukuku Anabilim Dalı, Mayıs 2016.
- Bozkurt, Enver, *İnsan Hakkı Olarak Sağlık Hakkı*, Sağlık Hukuku Kurultayı, 1-3 Kasım 2007 Ankara, Ankara Barosu Yayını, Birinci Baskı Ankara 2008.
- Braun, Cihan Avcı, *Kişisel Verilerin İşlenmesinde Rıza*, Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt: XV, Sayı: 1, Yıl: 2018.
- Bulakbaşı, Müge, *Sağlık Tanımı Sağlık Hizmetleri Türk Sağlık Sistemi*, <https://neu.edu.tr/wp-content/uploads/2015/11/Sa%C4%9F1%C4%B1k-Tan%C4%B1m%C4%B1-Sa%C4%9F1%C4%B1k-Hizmetleri-T%C3%B1k-Sa%C4%9F1%C4%B1k-Sistemi1.pdf> (25/05/2019).

- Bulut, Pınar, *Sağlık Mesleği Mensuplarının Suçu Bildirmemesi*, Sağlık Hukuku Makaleleri, İstanbul Barosu Yayınları, Nisan 2012.
- Bük, Alaattin, *Elektronik Ortamda Saklanan Kişisel Verilerin Elde Edilmesi /Değiştirilmesi Suretiyle İşlenen Suçların Ceza Hukuku Açısından Değerlendirilmesi*, Polis Akademisi Güvenlik Bilimleri Enstitüsü Güvenlik Stratejileri ve Yönetimi Anabilim Dalı, Doktora Tezi, Ankara 2015.
- Büyükcay, Yusuf, *Hekimin Sır Saklama Yükümlülüğü*, Atatürk Üniversitesi Erzin- can Hukuk Fakültesi Dergisi, C. VIII, S. 1-2 (2004).
- Büyükcay, Yusuf, *Tıbbi Kayıt Olarak Biyolojik Veri Bankaları*, Ankara Barosu III. Sağlık Hukuku Kurultayı, 7-8 Mayıs 2010 Ankara, Ankara Barosu Yayın- ları, 2011.
- Carr, Claudia, *Beginning Medical Law*, Routledge Taylor & Francis Group, First Published 2015, London And New York.
- Ceza Mahkumiyeti*, [https://www.google.com/search?q=t%C3%BCrk%C3%A7e+s%C3%B6zl%C3%BCk&oq=t%C3%BCrk%C3%A7e+s&aqs=chrome.1.69i57j0j69i60j0l3.7763j0j8&sourceid=cchrome&ie=UTF-8#dobs=mahkumiyet,\(26/05/2019\)](https://www.google.com/search?q=t%C3%BCrk%C3%A7e+s%C3%B6zl%C3%BCk&oq=t%C3%BCrk%C3%A7e+s&aqs=chrome.1.69i57j0j69i60j0l3.7763j0j8&sourceid=cchrome&ie=UTF-8#dobs=mahkumiyet,(26/05/2019)).
- Cin, M. Onursal, *Tıp Etiği ve Cezai Sorumluluk*, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilim- ler Enstitüsü Kamu Hukuku Anabilim Dalı, Doktora Tezi, Konya – 2004.
- Cinsel Eğitim, Tedavi ve Araştırma Derneği, *Cinsel Yönelim*, [https://www.cetad.org.tr/73/sik-sorulan-sorular/46/cinsel-yonelim,\(09/05/2021\)](https://www.cetad.org.tr/73/sik-sorulan-sorular/46/cinsel-yonelim,(09/05/2021)).
- Civelek, Dilek Yüksel, *Kişisel Verilerin Korunması ve Bir Kurumsal Yapılanma Önerisi*, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı Yayını, Yayın No: 2821, Nisan 2011,
- Council of Europe, *Committee of Ministers, Recommendation No. R (97) 5 on the Protection of Medical Data (Feb. 13, 1997)*,[http://hrlibrary.umn.edu/instree/coecr97-5.html\(06/05/2019\)](http://hrlibrary.umn.edu/instree/coecr97-5.html(06/05/2019)).
- Cross, Noel, *Criminal Law & Criminal Justice An Introduction*, Sage Publications Ltd, First published 2010 Los Angeles, London, New Delhi, Singapore, Washinton DC.
- Çakıroğlu, Maral Törenli, *Hekimin Borçlarından Özel Olarak Sır Saklama Borcu*, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi- Cilt: 12, Sayı 2, 2010, Yıl: 2012.
- Çakmut, Özlem Yenerer, *Hekimin Cezai Sorumluluğu*, Uluslararası 1. Sağlık Hu- kuku Sempozyumu, XII. Levha Yayıncılık, İstanbul Ocak 2011.
- Çakmut, Özlem Yenerer, *Tıbbî Uygulamalarda Ebelerin Cezai Sorumluluğu*, Anka- ra Barosu III. Sağlık Hukuku Kurultayı 7-8 Mayıs 2010 Ankara Barosu Ya- yınları, 2011.

- Çankaya, Hürol, *Biyoteknoloji ve İnsan Hakları*, Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara 2009.
- Çınar, Tuncay, *Olay Yerinde Tespit Edilen Ayak İzlerinin Değerlendirilmesi; İki Olgu Sunumu*, Adli Tıp Dergisi 2004; 18(3-4).
- Çimen, Mesut, *Sağlık Yönetimi ve Sağlık Yönetim Eğitimi*, Acıbadem Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi, Cilt: 1, Sayı: 3, Temmuz 2010.
- Çobanoğlu, Nesrin, *Tıp Etiği Açısından Tıbbi Bilgilerin Mahremiyeti*, Ankara Barosu III. Sağlık Hukuku Kurultayı, 7-8 Mayıs 2010 Ankara, Ankara Barosu Yayınları, 2011.
- Danıştay 10. Dairesi, E. 2011/7001, <http://www.ankarabarusu.org.tr/images/diger/63/dan10id.Pdf>, E.T. 24.03.2020.
- Danıştay 15. Dairesi, E. 2016/10500, [www.kazanci.com/kho2/ibb/files/dsp.php?fn=15d-2016-10500.htm&kw='2016/10500`#fm](http://www.kazanci.com/kho2/ibb/files/dsp.php?fn=15d-2016-10500.htm&kw='2016/10500`#fm), E.T. 05.11.2019.
- Danıştay 15. Dairesi, E. 2018/1490, [www.kazanci.com/kho2/ibb/files/dsp.php?fn=15d-2018-1490.htm&kw='2018/1490`#fm](http://www.kazanci.com/kho2/ibb/files/dsp.php?fn=15d-2018-1490.htm&kw='2018/1490`#fm), E. T. 05.11.2019.
- Data Protection Act 2018*, Chapter 12, <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/2018/12/contents>, (01.09.2020).
- Değer, Mebrure, *Hastane Eczacılığında Sır*, Türkiye Klinikleri Tıp Etiği-Hukuku-Tarihi Dergisi, 1997;5(3):133-5.
- Demir, Mehmet, *Hasta Tasarrufları ve Tıbbi Kayıt: Alman Hukukunda Konuya İlişkin Yasal Düzenleme*, Ankara Barosu III. Sağlık Hukuku Kurultayı, 7-8 Mayıs 2010 Ankara, Ankara Barosu Yayınları, 2011.
- Demirel, Birol, *Hekimin Yasal Sorumlulukları*, Gazi Tıp Dergisi, Yıl 2005, Cilt 16, Sayı 3.
- Deryal, Yahya, *Hastanın Özel Yaşamına Saygı Hakkının İki Boyutu: Hasta Sırrının Korunması ve Beden Mahremiyeti*, Sağlık Hukuku Kurultayı, Ankara Barosu Yayınları, 2, Baskı, Ankara 2009.
- Deyimler Sözlüğü*, www.dilbilgisi.net, (13.07.2020).
- Dictionary Of Law*, Peter Collin Publishing, Fourth Edition, London.
- Doğan, Cahid, *Sağlık Haklarından Hekimin Sır (Kişisel Veri) Saklama Mükellefiyeti*, Sağlık Hukuku Kurultayı, Ankara Barosu Yayınları, 2. Baskı, Ankara 2009.
- Doğan, Cahid, *Tıbbi Kayıtların Tutulmasından Cezai Sorumluluk*, Ankara Barosu III. Sağlık Hukuku Kurultayı, 7-8 Mayıs 2010 Ankara, Ankara Barosu Yayınları, 2011.
- Doğan, Murat, *Embriyon Nakillerinde Mahremiyet Hakkı*, II. Sağlık Hukuku Kurultayı, Ankara Barosu Yayını, 2009 Ankara.
- Doğan, Öznur Vuran, *Bir İnsan Hakkı Olarak Sağlık Hakkı ve Uluslararası Dayanakları*, Sağlık Hukuku Digestası Dergisi, Ankara Barosu Başkanlığı Yayını, Yıl: 1 Sayı:1, 2009 Ankara.

- Doğan, Sultan ve Ece Altındağ, *Cinsel Yolla Bulaşan Hastalıklar Konusunda Danışmanlık Vermek*, Klinik Tıp Aile Hekimliği Dergisi, Cilt: 9 Sayı: 2, Mart-Nisan 2017.
- Doğru, Osman ve Atilla Nalbant, *İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi*, Yüksek Yargı Kurumlarının Avrupa Standartları Bakımından Rollerinin Güçlendirilmesi Ortak Projesi Yayını, Cilt: II. Pozitif Matbaa, 2013.
- Dolan, Bridget, *Medical Records: Disclosing Confidential Clinical Information*, Psychiatric Bulletin, Year: 2004, Vol.: 28.
- Dönmezer, Sulhi ve Sahir Erman, *Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku*, Cilt: II, Beta Basım Yayım, 10. Basım, Mayıs 1994 İstanbul.
- Dönmezer, Sulhi ve Sahir Erman, *Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku*, Cilt: I, Beta Basım Yayım, 10. Basım, Mayıs 1994 İstanbul.
- Dülger Murat Volkan, *Avrupa Birliği Genel Veri Koruma Tüzüğü Bağlamında Kişisel Verilerin Korunması*, Yaşar Hukuk Dergisi, Cilt 1, Sayı 2, Temmuz 2019.
- Dülger, Murat Volkan, *Bilişim Suçları*, 1. Baskı, Ankara 2004, Seçkin Yayınevi.
- Dülger, Murat Volkan, *Genel Veri Koruma Tüzüğü (GDPR) ve Getirdiği Yenilikler*, https://www.academia.edu/38309802/General_Data_Protection_Regulation_-_Sunum.pdf (06/01/2020).
- Dülger, Murat Volkan, *Kişisel Sağlık Verileri Yönetmeliği'nin Yürütmesinin Durdurulmasına İlişkin Danıştay'ın 9.10.2018 Tarihli Kararına İlişkin Değerlendirme*, [https://www.academia.edu/37873732/Ki%C5%9Fisel_Sa%C4%9FVerileri_Y%C3%B6netmeli%C4%9Finin_Y%C3%BCr%C3%BCtmesinin_Durdurulmas%C4%B1na_%C4%B0li_%C5%9Fkin_Dan%C4%B1%C5%9Ftay_%C4%B1n_9.10.2018_Tarihli_Karar%C4%B1na_%C4%B0li_%C5%9Fkin_De%C4%9Flendirme_\(23/10/2019\)](https://www.academia.edu/37873732/Ki%C5%9Fisel_Sa%C4%9FVerileri_Y%C3%B6netmeli%C4%9Finin_Y%C3%BCr%C3%BCtmesinin_Durdurulmas%C4%B1na_%C4%B0li_%C5%9Fkin_Dan%C4%B1%C5%9Ftay_%C4%B1n_9.10.2018_Tarihli_Karar%C4%B1na_%C4%B0li_%C5%9Fkin_De%C4%9Flendirme_(23/10/2019)).
- Dülger, Murat Volkan, *Kişisel Verilerin Ceza Normlarıyla Korunması*, İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 3 (2), Güz 2016.
- Dülger, Murat Volkan, *Sağlık Hukukunda Kişisel Verilerin Korunması ve Hasta Mahremi-yeti*, İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Yıl 1, Sayı 2, 2015.
- Elçioğlu, Ömür Şayılıgil, *Hasta Hakları Açısından Hekimlik Sırrı*, Türkiye Klinikleri Tıp Etiği-Hukuku-Tarihi Dergisi, 1997;5(1):16-9.
- Ele Geçirmek Deyiminin Anlamı*, <https://www.basarisiralamalari.com/ele-gecirmek-deyiminin-anlami/#:~:text=%E2%9E%A1Ele%20Ge%C3%A7irmek%20deyiminin%20anlam%C4%B1,anlam%C4%B1nda%20da%20olumlu%20%C5%9Fekliyle%20kullan%C4%B1lmaktad%C4%B1r.> (13.07.2020).
- Elliott, Catherine and Frances Quinn, *Criminal Law*, Pearson Education Limited, Eleventh Edition.

- Encyclopedia Of Privacy*, Edited By William G. Staples, Greenwood Press, London 2007.
- Er, Ünal, *Sağlık Hukuku*, Savaş Yayınevi, Ankara 2008.
- Erbaş, Rahime, *Sağlık Mesleği Mensuplarının Suçun Bildirme Yükümlülüğü*, XII Levha Yayıncılık, 1. Baskı, İstanbul 2015.
- Erdem, Mustafa Ruhan, *HIV Enfeksiyonu Bağlamında Hekimin Bildirim Yükümlülüğü*, V. Türk-Alman Tıp Hukuku Sempozyumu, 28 Şubat-1 Mart 2008 Ankara, Türkiye Barolar Birliği Yayını.
- Erdemir, Ayşegül Demirhan, *Hekimin Ceza Hukuku Yönünden Sorumluluğu ve Bazı Sonuçlar*, Türkiye Klinikleri Tıp Etiği-Hukuku-Tarihi Dergisi, 1996;4(2).
- Erdin, Selim, *Ceza Hukukunda İlliyet*, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Bölümü Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2013.
- Erdoğan, Yavuz, *Kişisel Verilerin Korunması Bakımından Türk Ceza Kanunu Hükümlerinin Değerlendirilmesi (Madde 135,136,137,138)*, Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Prof. Dr. Doğan Soyaslan Armağanı, Cilt: 8, Sayı:2, Yıl: 2013, Aralık 2013 Kay-seri, <http://www.kazanci.com/kho2/hebb/files/dsp.php?fn=makale-yavuzerdogan-1.htm&kw=K%C4%B0%C5%9E%C4%B0SEL+VER%C4%B0LER%C4%B0N+KORUNMASI+BAKIMI+NDAN+T%C3%9CRK+CEZA+KANUNU+H%C3%9CK%C3%9CMLER%C4%B0N%C4%B0N+DE%9EERLENDIRILMESI>, (15/11/2019).
- Ergün, İsmail, *Siber Suçların Cezalandırılması ve Türkiye'de Durum*, Adalet Yayınevi, Ankara Eylül 2008.
- Ermeydan, İdris, *Yargıtay Kararları Işığında Meşru Savunmada Sınırım Aşılması*, FSM İlmî Araştırmalar İnsan ve Toplum Bilimleri Dergisi, Sayı: 3, Yıl: 2014 Bahar.
- Esatoğlu, Afsun Ezel, *Sağlık Kurumları Yönetiminin Tıbbî Kayıtlarda Sorumluluğu*, Ankara Barosu III. Sağlık Hukuku Kurultayı, 7-8 Mayıs 2010 Ankara, Ankara Barosu Yayınları, 2011.
- European Commission- *Press Release, Commission proposes a comprehensive reform of data protection rules to increase users' control of their data and to cut costs for businesses*, https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_12_46 (06/01/2020).
- European Commission, *What Is Personal Data?*, https://ec.europa.eu/info/law/law-topic/data-protection/reform/what-personal-data_en, (21.08.2020).
- Felsefe Nedir?*, https://www.google.com/search?ei=xD3pXNLTheqFk74P0LK0yAk&q=felsefe+nedir&oq=felsefe&gs_l=psy-ab.1.0.0110.441897.446446.448573...0.0..0.230.233.5.0j15j1.....0....1..gws-wiz.....0..0i71j0i7i30j0i3j0i13i5i30j0i131j0i67.VHTPqjZPSug, (25/05/2019).

- Ferguson, Angus H., *Should A Doctor Tell?, The Evolution of Medical Confidentiality in Britain*, Routledge Taylor & Francis Group 2016, London And New York.
- Gardner, Thomas J. and Terry M. Anderson, *Criminal Law*, Wadsworth Cengage Learning, Eleventh Edition.
- Gerçeker, Hasan, *Yorumlu Uygulamalı Türk Ceza Kanunu*, Cilt-2, Seçkin Hukuk Yayınları, Güncellenmiş 2. Baskı.
- Google Türkçe Sözlük, *Hasta*, [https://www.google.com/search?ei=4JaXqfNI42MmwXUx5WACg&q=hasta+nedir&oq=hasta+nedir&gslcp=CgZwc3ktYWIQAZIHCAAQRhD5ATICCAAyBggAEBYQHjIGCAAQFhAeMgYIABAWEB4yBggAEBYQHjIGCAAQFhAeUovAAVjrWAFgqsMBAABwAHgAgAGjAYgBnQO SAQ MwLjOYAQCgAQGqAQdnd3Mtd2l6&scient=psyab&ved=0ahUKEwinvdHI54_pAhUNxqYKHdRjBaAQ4dUDCAw&uact=5](https://www.google.com/search?ei=4JaXqfNI42MmwXUx5WACg&q=hasta+nedir&oq=hasta+nedir&gslcp=CgZwc3ktYWIQAZIHCAAQRhD5ATICCAAyBggAEBYQHjIGCAAQFhAeMgYIABAWEB4yBggAEBYQHjIGCAAQFhAeMgYIABAWEB4yBggAEBYQHjIGCAAQFhAeUovAAVjrWAFgqsMBAABwAHgAgAGjAYgBnQO SAQ MwLjOYAQCgAQGqAQdnd3Mtd2l6&scient=psyab&ved=0ahUKEwinvdHI54_pAhUNxqYKHdRjBaAQ4dUDCAw&uact=5), (25.06.2020).
- Google Türkçe Sözlük, <https://www.google.com/search?q=t%C3%BCrk%C3%A7e+s%C3%B6zler%C3%B6zler&oq=t%C3%BCrk%C3%A7e+s%C3%B6zler%C3%B6zler&aqs=chrome.69i59j0j46j0l4.3927j0j8&sourceid=chrome&ie=UTF-8#dobs=%C5%9Fahsi>, (05.06.2020).
- Google Türkçe Sözlük, *Kamu Sağlığı*, https://www.google.com/search?biw=1440&bih=789&ei=7W3qXNCfH8Gik74PweqxAQ&q=kamu+sa%C4%9Fl%C4%B1C4%9F%C4%B1+ne+demek&oq=kamu+sa%C4%9Fl%C4%B1C4%9F%C4%B1+n&gs_l=p sy-ab.1.1.0j0i22i30l6.14.52.7194.10605...0.0.0.187.2056.0j15.....0....1.gw s-wiz.....0i131j0i67j0i1131i70i257j0i131i67.j6CZC OLkBtk, (26/05/2019).
- Google Türkçe Sözlük, *Rıza Göstermek*, https://www.google.com/search?q=r%C4%B1za+g%C3%B6stermek&rlz=1C1GC EA_enTR937TR937&oq=r%C4%B1za+g%C3%B6stermek&aqs=chrome..69i57j0j0i22i30l4j69i60.4271j0j4&sourceid=chrome&ie=UTF-8, (11/05/2021).
- Google Türkçe Sözlük, *Tedavi*, https://www.google.com/search?biw=1440&bih=789&ei=qejqXPu9H-qLmwW9prqQCg&q=tedavi+nedir&oq=tedavi&gs_l=psy-ab.1.6.0i10.779.475.780360..783.504...0.0.0.168.842.0j6.....0....1.gws-wiz.....0i71j0i131j0i67.BMrxaAz7tCI, (26/05/2019).
- Gökcan, Hasan Tahsin, *Tıbbi Müdahaleden Doğan Hukuku ve Cezai Sorumluluk*, Seçkin Hukuk Yayınları.
- Gözler, Kemal, *Anayasa Hukukunun Genel Esasları*, Ekin Basım Yayın, Yedinci Baskı, Temmuz 2015.
- Gözler, Kemal, *Türk Anayasa Hukuku Dersleri*, Ekin Basım Yayın, Onsekizinci Baskı, Şubat 2015.

- Guidelines for the Regulation of Computerized Personal Data File*, <https://www.refworld.org/pdfid/3ddcafaac.pdf> . (24/12/2019).
- Güler, Dilek, *Meşru Savunma*, Yüksek Lisans Tezi, Çankaya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Ana Bilim Dalı, Şubat2017.
- Gültekin, Nil Melek, *Kişisel Verilerin Ceza Hukuku Yönünden Korunması*, Yüksek Lisans Tezi, Galatasaray Üniversitesi, Sosyal Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kamu Hukuku Ana Bilim Dalı, Mayıs 2012.
- Günday, Şeref, *Doğru ve Doğruluk Kuramları*, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi 2 / 1-2, Şubat 2010.
- Güriz, Adnan, *Hukuk Başlangıcı*, Siyasal Kitapevi, Dördüncü Baskı, Eylül 1994, Ankara.
- Gürpınar, Damla, *Kişisel Verilerin Korunamamasından Doğan Hukuki Sorumluluk*, DEÜ. Hukuk Fakültesi Dergisi, Prof. Dr. Şeref Ertaş'a Armağan, C. 19, Özel Sayı-2017.
- Güven, Bilhan, *Hasta Bilgilerinin Gizliliği Prensibi*, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Bilgi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul 2010.
- Haber Türk, *Genetik Verilerimiz İlerde Savaş Silahına Dönüşebilir*, <https://www.haberturk.com/saglik/haber/734629-genetik-bilgilerimiz-ileride-savas-silahina-donusebilir> (18/12/2019).
- Hafen, Ernst, *Personal Data Cooperatives – A New Data Governance Framework for Data Donations and Precision Health*, The Ethics of Medical Data Donation, Springer Nature Switzerland AG Company, 2019.
- Hafizoğulları, Zeki ve Muharrem Özen, *Özel Hayata ve Hayatın Gizli Alanına Karşı Suçlar*, Ankara Barosu Dergisi, Yıl:67, Sayı: 4, Güz 2009.
- Hafizoğulları, Zeki ve Muharrem Özen, *Türk Ceza Hukukunda Devlet Sırrına Genel Bir Bakış*, Ankara Barosu Dergisi, Yıl:68, Sayı: 2010/1.
- Hakeri, Hakan, *Ceza Hukuku*, Genel Hükümler,18. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2015.
- Hakeri, Hakan, *Hastane Yönetiminin Sorumluluğu*, Sağlık Hukuku Kurultayı, Ankara Barosu Yayınları 2008.
- Hakeri, Hakan, *Tıbbî Bilirkişinin Cezaî Sorumluluğu*, IV. Sağlık Hukuku Kurultayı Ankara Barosu Yayını, 2012 Ankara.
- Hakeri, Hakan, *Tıbbi Uygulamalardan Hemşirelerin Cezai Sorumluluğu*, Ankara Barosu III. Sağlık Hukuku Kurultayı 7-8 Mayıs 2010 Ankara Barosu Yayınları, 2011.
- Hakeri, Hakan, *Tıp Hukuku*, Seçkin Yayıncılık, Onuncu Baskı Eylül 2015 Ankara.
- Hakeri, Hakan, *Yeni Türk Ceza Kanunu ve Hekim*, Tıp Etiği ve Tıp Hukuku Derneği Bülteni, Yıl: 1, Sayı: 1, Ocak 2006.

- Handbook on European Data Protection Law*, Publications Office of the European Union, April 2018 Luxemburg.
- Hasta Hakları Platformu, *Bali Bildirgesi*, <http://www.saglikhakki.org/bali1.htm>, (03/06/2019).
- Hasta Hakları Platformu, *Lizbon Bildirgesi*, <http://www.saglikhakki.org/lizbon.htm>, (03/06/2019).
- Hasta Hakları*, <https://sbu.saglik.gov.tr/hastahaklari/amsterdam.htm> (03/06/2019).
- Hasta Haklarına İlişkin Avrupa Statüsü (ANA Sözleşmesi) Temel Doküman*, <https://sbu.saglik.gov.tr/hastahaklari/avrupastatusu.htm> (03/06/2019).
- Hasta ve Hasta Yakını Hakları Derneği, *Bali Bildirgesi*, <http://www.hayad.org.tr/bali-bildirgesi-1995> (03/06/2019).
- Hasta ve Hasta Yakını Hakları Derneği, *Dünya Tıp Birliği Helsinki Bildirgesi*, <http://www.hayad.org.tr/dunya-tip-birligi-helsinki-bildirgesi> (03/06/2019).
- Hasta ve Hasta Yakını Hakları Derneği, <http://www.hayad.org.tr/lizbon-hastahaklari-bildirgesi>, (03/06/2019).
- Herring, Jonathan, *Criminal Law*, Palgrave Macmillan, Macmillan Publishers Limited, Hamps-hire 2011, Eighth Edition.
- Hope, Tony, Julian Savulescu and Judith Hendrick, *Medical Ethics and Law*, The Core Curriculum, Elsevier Limited, Reprinted 2009.
- Hukuk Sözlüğü*, İleri Kitapevi Yayınları, 2013 İzmir.
- Hüseyin, Oktay (Guseinov), *Genetik Silahlar, Eğitim Dergisi Savaş ve Uyarlık Sayısı*, Sayı 17, Kasım 2007, <http://www.egitim.gen.tr/tr/index.php/arsiv/sayi-11-20/sayi-17-savas-ve-uyarlik-kasim-2007/210-genetik-silahlar>, (18/12/2019).
- İrk ne demek?*, <https://www.google.com/search?q=%C4%B1rk+ne+demek&oq=%C4%B1rk&aqs=chrome.469i57j0l5.6616j0j8&sourceid=chrome&ie=UTF-8> (25/05/2019).
- İçel, Kayıhan ve Süheyl Donay, *Karşılaştırmalı ve Uygulamalı Ceza Hukuku Genel Kısım*, Beta Basım Yayım Dağıtım, 1, Bası, İstanbul Mayıs 1987.
- İçel, Kayıhan, *Çağdaş Ceza Hukukunun Evrensel İlkelerinin Kabahat Türünden Eylemler Alanındaki Boyutları*, Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi, Yıl 2016, Sayı 7.
- İktisadi Kalkınma Vakfı, *Kamu Sağlığı Politikası*, <https://www.ikv.org.tr/ikv.asp?id=235> (26/05/2019).
- İmamoğlu, Deniz Alp, *6698 Sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu Uyarınca Özel Nitelikli Kişisel Verilerin İşlenme Şartları*. İstanbul 2017, https://www.academia.edu/36628413/6698_SAYILI_K%C4%B0%C5%9E%4%B0SEL_VER%C4%B0LER%C4%B0N_KORUNMASI_KANUNU_UYARINCA_%C3%96ZE_L_N%C4%B0TEL%C4%B0KL%C4%B0_K%C4%B0C5%9E%C4%B0SEL_VER%C4%B0LER%C4%B0N_%C4%B0%C5%9ELENME_%C5%9EARTLARI, (23/10/2019).

- İnanç Nedir?*, <https://www.google.com/search?q=inan%C3%A7+nedir&oeq=inan%C3%A7+%26aqs=chrome.2.69i5.7j0l5.4238j0j8&sourceid=chrome&ie=UTF-8>, (25/05/2019).
- İstanbul Psikiyatri Enstitüsü, *Cinsel Yönelim*, <https://www.ipe.com.tr/tr/icerik/71/cinsel-yonelim>, (09/05/2021).
- İstanbul Tabip Odası, *25 Soruda "Sağlık.Net 2" Sistemi*, <https://www.istabip.org.tr/dosyalar/hukuk/25sagliknet2.pdf>, (11/05/2021).
- İstek, Ahmet, *Hasta Mahremiyeti Kapsamında Kişisel Veri*, Akademik Teklif Hukuk ve İdari Bilimler Dergisi, Cilt: 3, Sayı: 5, Yıl: 2016.
- İtişgen Rezzan, *Türk Ceza Hukukunda Kişisel Verileri Hukuka Aykırı Olarak Verme veya Ele Geçirme Suçu*, Türkiye Adalet Akademisi Dergisi, Sayı: 23, Yıl: 2015.
- İzgi, M. Cumhur, *Mahremiyet Kavramı Bağlamında Kişisel Sağlık Verileri*, Türkiye Biyoetik Dergisi, Yıl: 2014, Cilt: 1, Sayı: 1.
- İzgi, Mustafa Cumhur ve Neyyire Yasemin Oğuz, *Türk Ceza Kanunu 280. Madde: Sağlık Hakkı mı? Güvenlik mi?* Türkiye Klinikleri, Yıl:2008, Sayı: 16.
- Jones, James W. and Laurence B. McCullough, *Limits Of Confidentiality: To Disclose Or Not To Disclose*, *Journal Of Vascular Surgery*, Volume 58, Number 2, August 2013.
- Journalagent, http://www.journalagent.com/aot/Helsinki_Declaration_tur.pdf (03/06/2019).
- Kaba, Ladji, *Aihm Kararlarında Aile Hayatına Saygı Hakkının Uygulanmasında Devletin Yükümlülükleri*, Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Anabilim Dalı Kamu Hukuku Bilim Dalı, Konya 2018.
- Kalemoğlu, Murat, *Hekimlerin Deontolojik, Cezai ve Hukuki Sorumlulukları*, Nobel Medicus 38, Cilt: 13, Sayı 2.
- Kalyon, Tunç Alp, *Tıbbi Rehabilitasyon*, <http://tuncalpkalyon.com/2008/09/22/tibbi-rehabilitasyon/>, (26/05/2019).
- Kanbur, Mehmet Nihat, *Türk Ceza Kanunu Hükümleri Çerçevesinde Hekimin ve Diğer Sağlık Personelinin Hukuki Sorumluluğuna İlişkin Genel Değerlendirme*, Türkiye Acil Tıp Dergisi, 2009;9 (1).
- Kaplan, Yavuz, *Biyoloji ve Tıbbın Uygulanması Bakımından İnsan Hakları ve İnsan Haysiyetinin Korunması Sözleşmesi*, Milletlerarası Hukuk ve Milletlerarası Özel Hukuk Bülteni, Cilt: 24, Sayı: 1-2, Ocak 2004.
- Kara, Hayrettin ve M. Yücel Ağargün, *Psikiyatrik Etik Açısından Hastaya Ait Bilgilerin Saklanması ve Aktarılması*, Türkiye Klinikleri Journal of Medical Ethics-Law and History, 1996;4 (1).

- Karaarslan, Enis, Ali Murat Ergin, Nalin Turğut ve Özgür Kılıç, *Elektronik Sağlık Kayıtlarının Gizlilik ve Mahremiyeti*, https://www.researchgate.net/profile/Enis_Karaarslan/publication/28797_5276_Elektronik_SaglikKayitlarinin_Gizlilik_ve_Mahremiyeti/links/576cc6ff08ae9bd709961314/Elektronik-Saglik-Kayitlarinin-Gizlilik-ve-Mahremiyeti.pdf, (28/08/2019).
- Karaarslan, Enis, Mehmet Beşir Eren ve Serhat Koç, *Çevrimici Mahremiyet: Teknik ve Hukuksal Durum İncelemesi*, inet-tr'14 - XIX. Türkiye'de İnternet Konferansı Bildirileri, 27 - 29 Kasım 2014 Yaşar Üniversitesi, İzmir, <https://docplayer.biz.tr/39695166-Cevrimici-mahremiyet-teknik-ve-hukuksal-durum-incelemesi.html>, (01.06.2020).
- Karadaş, Neslihan, *Tıp Hukukunda Kişisel Verilerin Açıklanması Suçu*, Yüksek Lisans Tezi, İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Anabilim Dalı, Malatya 2019.
- Karakaş, A. Işıl, *Ulusalüstü Anayasada Temel Haklar Problematigi: Teorik ve Pratik Sorunlar*, http://anayasa.gov.tr/files/pdf/anayasa_yargisi/anyarg22/%C4%B1s%C4%B1l.Pdf, (10/10/2019).
- Karakul, Selman, *Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararlarında Sağlık Hakkı*, İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 3 (2), Güz 2016.
- Karasu, Sinem, *Hekimin Sır Saklama Yükümlülüğü*, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2009.
- Kaya, Cemil, *Avrupa Birliği Veri Koruma Direktifi Ekseninde Hassas Kişisel Veriler ve İşlenmesi*, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası, Cilt. 69, Sayı: 1-2, Yıl: 2011.
- Kaya, Emin, *Sağlık Hizmetleri Yönetimi Ders Notları*, www.eminkaya.net, (12/15/2018).
- Kaya, Mehmet Bedii, *Sağlık Bakanlığı'nın Kişisel Sağlık Verileri Hakkında Yönetmelik'in e İlişkin Değerlendirmeler*, <https://www.mbkaya.com/saglik-bakanligi-kisisel-saglik-verileri-yonetmeligi>, (24/10/2019).
- Kazancı Elektronik ve Basılı Yayımcılık AŞ. Mevzuat Bilgi Bankası Programı.
- Kazancı Hukuk Otomasyon İctihat, [http://www.kazanci.com/kho2/ibb/files/dsp.php?fn=cgk-2012-12-1510.htm&kw="+2012/12-1510`#fm](http://www.kazanci.com/kho2/ibb/files/dsp.php?fn=cgk-2012-12-1510.htm&kw=), (06/12/2019).
- Kazancı Hukuk Otomasyon, Mevzuat Bilgi Bankası, Kazancı Elektronik ve Basılı Yayımcılık AŞ.
- Ketizmen, Muammer ve Ülküderner Çağlar, *E-Devlet Uygulamalarında Kişisel Verilerin Korun(ma)ması*, XII. "Türkiye'de İnternet" Konferansı 8-10 Kasım 2007, Ankara, https://www.academia.edu/9996163/E-Devlet_Uygulamalar_%C4%B1nda_Ki%C5%9Fisel_Verilerin_Korun_ma_mas%C4%B1, (29.05.2020).
- Keyman, Selahattin, *Hekimin Cezaî Sorumluluğu*, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt 35, Sayı: 1-4.

- Kılıçoğlu, Ahmet, *Borçlar Hukuku*, Genel Hükümler, Turhan, 7. Baskı, Ankara 2006.
- Kılık Kıyafet*, [https://www.google.com/search?ei=F0PpXPH1HluQmwWGkKW4DQ&q=k%C4%B1%C4%B1k+k%C4%B1yafet+nedir&oeq=k%C4%B1%C4%B1k+k%C4%B1yafet+nedir&gs_l=psy-ab.3.0j0i22i30l3.1610590.1615260..1615654...0.0..0.172.2639.0j19.....0....1..gws-wiz...0i71j0i67j0i131j0i22i10i30.fwP2An2zYx0,\(25/05/2019\).](https://www.google.com/search?ei=F0PpXPH1HluQmwWGkKW4DQ&q=k%C4%B1%C4%B1k+k%C4%B1yafet+nedir&oeq=k%C4%B1%C4%B1k+k%C4%B1yafet+nedir&gs_l=psy-ab.3.0j0i22i30l3.1610590.1615260..1615654...0.0..0.172.2639.0j19.....0....1..gws-wiz...0i71j0i67j0i131j0i22i10i30.fwP2An2zYx0,(25/05/2019).)
- Kızılyel, Serkan, *İdarenin Sağlık Hizmetinden Doğan Tazminat Sorumluluğu*, Sağlık Hukuku Kurultayı 1-3 Kasım 2007 Ankara, Ankara Barosu Yayınları 2008.
- Kızılyel, Serkan, *Sağlık Hizmetinin Sunumunda Sır Saklama Yükümlülüğünün İdare Hukukuyla Etkileşimi Üzerine*, Sağlık Hukuku Digestası Dergisi, Ankara Barosu Başkanlığı Yayını, Yıl: 1 Sayı:1, 2009 Ankara.
- Kişisel Verileri Koruma Kurulu'nun 31/01/2018 Tarihli ve 2018/10 Sayılı Özel Nitelikli Kişisel Verilerin İşlenmesinde Veri Sorumlularınca Alınması Gereken Yeterli Önlemler [https://kvkk.gov.tr/Icerik/4110/2018-10,\(04/12/2019\).](https://kvkk.gov.tr/Icerik/4110/2018-10,(04/12/2019).)
- Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 21/12/2017 Tarihli ve 2017/62 Sayılı İlke Kararı, [https://kvkk.gov.tr/Icerik/4114/2017-62,\(04/12/2019\).](https://kvkk.gov.tr/Icerik/4114/2017-62,(04/12/2019).)
- Kişisel Verileri Koruma Kurulunun, Veri Sorumlusu Nezdindeki Kişisel Verilere Erişim Yetkisi Bulunan Personelin Yetkisi ve Amacı Dışında Söz Konusu Verileri İşlemesi Hususunun Değerlendirilmesine İlişkin 31/05/2018 Tarih ve 2018/63 Sayılı İlke Kararı, [https://kvkk.gov.tr/Icerik/5248/2018-63\(04/12/2019\).](https://kvkk.gov.tr/Icerik/5248/2018-63(04/12/2019).)
- Kişisel Verilerin Koruma Kurulu, *Kişisel Veri Güvenliği Rehberi*, [https://www.kvkk.gov.tr/SharedFolderServer/CMSFiles/7512d0d4-f345-41cb-bc5b-8d5cf125e3a1.pdf,\(25/05/2019\).](https://www.kvkk.gov.tr/SharedFolderServer/CMSFiles/7512d0d4-f345-41cb-bc5b-8d5cf125e3a1.pdf,(25/05/2019).)
- Kişisel Verilerin Korunması Kanunu Tasarısı (1/541) ve Adalet Komisyonu Raporu*, Türkiye Büyük Millet Meclisi Yasama Dönemi:26, Yasama Yılı:1 Sıra Sayısı: 117, [https://www.tbmm.gov.tr/sirasayi/donem26/yil01/ss117.pdf,\(06,05,2019\).](https://www.tbmm.gov.tr/sirasayi/donem26/yil01/ss117.pdf,(06,05,2019).)
- Koca, Mahmut ve İlhan Üzülmöz, *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*, Seçkin Yayıncılık, Yedinci Baskı, Eylül 2014 Ankara.
- Koca, Mahmut ve İlhan Üzülmöz, *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler*, Adalet Yayınevi, Ankara 2015.
- Koca, Mahmut, *Yeni TCK'de Hekimler Hakkında Uygulanacak Yaptırımlar*, 2. Türk-Alman Tıp Hukuku Sempozyumu, Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt: III, Sayı: 2, Yıl: 2006.
- Kocasakal, Ümit, *Yeni Türk Ceza Kanunu'nda Hekimin Cezai Sorumluluğu*, 2. Türk-Alman Tıp Hukuku Sempozyumu, Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt: III, Sayı: 2, Yıl: 2006.

- Korkmaz, İbrahim, *Kişisel Verilerin Ceza Hukuku Kapsamında Korunması*, Ankara, Seçkin Yayıncılık, 2017.
- Koruyucu Hekimlik, <https://www.google.com/search?q=koruyucu+hekimlik+nedir&oeq=koruyucu+hekimlik+n&aqs=chrome.1.69i57j0l5.9704j0j8&so=urceid=chrome&ie=UTF-8> (26/05/2019).
- Kubbealtı Lügatı, <http://www.lugatim.com/s/mahremiyet>, (11.06.2020).
- Kuşkonmaz, Elif Mendos, *Kişisel Verilerin Ceza Hukuku Yoluyla Korunması*, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2013 İstanbul.
- Küçükgüngör, Erkan, *Tıbbi Kayıtlarda Sır Saklama Yükümlülüğü*, Ankara Barosu III. Sağlık Hukuku Kurultayı, 7-8 Mayıs 2010 Ankara, Ankara Barosu Yayınları.
- Küzeci, Elif, *Kişisel Verilerin Korunması*, Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara 2010.
- Langmack, Hans, *Ceza Hukuku Açısından Hekimin Sır Saklama Yükümü*, Çeviren: Erdener Yurtcan, İÜHFİM, S. 1-4, İstanbul 1974.
- Leung, Wai-Ching, *Law for Doctors*, Blackwell Science Ltd, Reprinted 2000.
- Luggat Osmanlıca Türkçe Sözlük, <https://www.luggat.com/index.php#ceviri> (19/03/2020).
- Macleane, Alasdair, *Briefcase on Medical Law*, Cavendish Publishing Limited, First Published, Great Britain 2001.
- Madalyon Psikiyatri Merkezi, *Psikoterapi nedir?*, <https://madalyonklinik.com/blog/psiko-terapi-nedir> (25/05/2019).
- Malkoç, İsmail, *5237 sayılı Yeni Türk Ceza Kanunu*, 1. Cilt, Malkoç Kitapevi, 2007 Ankara.
- Nedir.com, *Teşhis nedir?*, <https://www.nedir.com/te%C5%9Fhis> (25/05/2019).
- Nedir.Org, *Hukuk Nedir?*, <http://hukuk.nedir.org/> (30/05/2019).
- NND Ne Nedir Ne Demek, Metri Ne Demek?, <https://www.nedirnedemek.com/metri-ne-demek>, (09/05/2021).
- Nuhoğlu, Ayşe, *Tıp Ceza Hukukunda Zaruret Halinin Sınırları*, V. Türk Alman Tıp Hukuku Sempozyumu, Türkiye Barolar Birliği Yayını, Şen Matbaa, Nisan 2008 Ankara, s. 34-69.
- Official Journal of the European Union, 04.05.2016, L 119/34, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=OJ:L:2016:119:FULL>, (12/06/2019).
- Oksay, Reyhan, İnsan, *Nasıl Tanımlanırsa Tanımlansın, Hakları Kutsal*, New Scientist, 6 Ağustos 2016, <https://www.herkesebilimteknoloji.com/haberler/toplum/insan-nasil-tanimlanirsa-tanimlansin-haklari-kutsal>, (15/10/2018).
- Osmanlıca Türkçe Sözlük, <http://www.osmanlicaturkce.com/?k=sanat&t=%40> (19/03/2020).

- Ölmez, Âdem, *İkinci Abdülhamid Döneminde Koruyucu Hekimlik ve Bazı Vesikalar, Belgeler*, Sayı:34, Yıl: 2013,

- Posta, *Makatından Salatalık Çıkan Kayserili İmam Hakkında Flaş Açıklama!*, <http://www.posta.com.tr/makatindan-salatalik-cikan-kayserili-imam-hakkinda-flas-aciklama-haberi-350118>, (08/11/2017).
- Poyraz, Emel, *Avrupa Birliği'nin Tarihsel Gelişimi ve Türkiye*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, İstanbul 2009.
- Psikolojik.gen.tr, *Psikoterapi*, <https://www.psikolojik.gen.tr/psikoterapi.html> (26/05/2019).
- Regulation (EU) 2016/679 Of The European Parliament And Of The Council of 27 April 2016 on the protection of natural persons with regard to the processing of personal data and on the free movement of such data, and repealing Directive 95/46/EC (General Data Protection Regulation), Official Journal of the European Union, <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj>, (23/10/2019).
- Rosenau, Henning, *Ceza Hukukunda Varsayılan Rıza*, Çeviren: Ahmet Hulusi Akkaş, Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Prof Dr. Doğan Soyaslan Armağanı, Cilt: 8 Sayı: 2 Yıl: 2013 Aralık 2013 Kayseri.
- Sarıusta, Kader, *Kişisel Verilerin Ceza Hukuku Yoluyla Korunması*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Temmuz 2018, Gaziantep.
- Savaş, Halide, *Yargı Kararları Işığında Hekimin Sorumluluğu*, Sağlık Hukuku Kurultayı, Ankara Barosu Yayınları, 2. Baskı, Ankara 2009.
- Schwitzgebel, Eric, "Belief", Zalta, Edward (Ed.), The Stanford Encyclopedia of Philosophy, <https://plato.stanford.edu/entries/belief/> (12/11/2019).
- Selçuk, Sami, *Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Türk Uygulaması*, Yargıtay Dergisi, Yıl: 25, Sıra Sayı: 98, Cilt:25, Sayı: 3, Temmuz 1999.
- Sert, Gürkan, *Tıp Hukuku ve Tıp Etiği Açısından Sağlık Hizmetlerinde Mahremiyet Hakkı Kavramı*, Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Deontoloji Anabilim Dalı İstanbul 2007.
- Sevük, Handan Yokuş, *Tıp Ceza Hukukunda Kişisel Verilerin Açıklanması*, V. Türk-Alman Tıp Hukuku Sempozyumu, 28 Şubat-1 Mart 2008 Ankara, Türkiye Barolar Birliği Yayını.
- Seyyar, Ali, *Özürüllük Terimleri Sözlüğü*, Http://Www.Sosyalsiyaset.Net/Documents/Ozurluluk_Terimleri_Sozlugu.Htm, (26/05/2019).
- Simsek, Oğuz, *Anayasa Hukukunda Kişisel Verilerin Korunması*, Beta Basım Yayım Dağıtım, 1. Baskı, Şubat 2008, İstanbul.
- Sistem ne demek?, <https://www.nedirmedemek.com/sistem-ne-demek>, (06/05/2020).
- Somer, Pervin, *Tıbbi Kayıtlar*, Ankara Barosu III. Sağlık Hukuku Kurultayı, 7-8 Mayıs 2010 Ankara, Ankara Barosu Yayınları, 2011.

- Soyaslan, Doğan, *Hekimlerin Ceza Hukuku Yönünden Sorumluluğu*, Sağlık Hukuku Digestası, Ankara Barosu Yayınları, Yıl: 1, Sayı: 1, 2009 Ankara.
- Sözer, Ali Nazım, *Hukukta Yöntembilim*, Beta Yayıncılık, 4. Baskı, İzmir 2013.
- Stauch, Marc, Kay Wheat and John Tingle, *Sourcebook On Medical Law*, Cavendish Publish-ing Limited CP, Second Edition 2002, London – Sydney.
- Şahin, Cumhuriyet ve İzzet Özgenç, *Türk Ceza Hukuku Mevzuatı*, Adalet Bakanlığı Eğitim Dairesi Başkanlığı Yayını, 1. Baskı Mart 2007.
- Şahin, Mehmet, *Yasal (Meşru) Savunma*, TBB Dergisi, Sayı: 75, yıl: 2008.
- Şahin, Meral Ekici, *Ceza Hukukunda Rıza*, Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara 2010.
- Şatır, Nejdete, *Hekimlerin Hukuki ve Cezai Sorumluluğu*, Yetkin Basım ve Dağıtım, Ankara 2015.
- Şenocak, Zarife, *Özel Hukukta Tıbbi Kayıtların Tutulmasından Sorumluluk*, Ankara Barosu III. Sağlık Hukuku Kurultayı, 7-8 Mayıs 2010 Ankara, Ankara Barosu Yayınları, 2011.
- Şimşek, Oğuz, *Anayasa Hukukunda Kişisel Verilerin Korunması*, 1. Baskı, Şubat 2008.
- T.C. Sağlık Bakanlığı, *Sağlık.NET Hakkında*, <https://e-saglik.gov.tr/TR,6212/sagliknet-hakkinda.html>, (11/05/2021).
- Tang, Paul C., Joan S. Ash, David W. Bates at al., *Personal Health Records: Definitions, Benefits, and Strategies for Overcoming Barriers to Adoption*, Journal of the American Medical Informatics Association, Volume 13, Number 2, Mar / Apr 2006.
- TC. Adalet Bakanlığı, *Hukuk Sözlüğü*, [http://www.sozluk.adalet.gov.tr/hukuk\(30/05/2019\)](http://www.sozluk.adalet.gov.tr/hukuk(30/05/2019)).
- Teichmann, Jenny and Katherine C. Evans, *Philosophy: A Beginner's Guide* (Blackwell Publishing, 1999).
- Tek Yol Bilim, *Genetik Verilerimiz Ne Kadar Güvende?*, <https://www.tekyolbilim.com/genetik-verilerimiz-ne-kadar-guvende/>, (18/12/2019).
- Tekin, Ayşe, *Sağlık Hastalık Olgusu ve Toplumsal Kökenleri*, Yüksek Lisans Tezi, Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyoloji Anabilim Dalı, 2007 Isparta.
- Tengilimoğlu, Dilaver, Mahmut Akbolat ve Oğuz Işık, *Sağlık Hizmetlerinin Özellikleri, Sınıflandırılması ve Fonksiyonları*, Sakarya Üniversitesi, İşleme Fakültesi Sağlık Yönetimi Dersi Sunumu, <https://docplayer.biz.tr/109959636-Hastane-isletmeciligi-saglik-hizmetlerinin-ozelliklerini-siniflandirilmesi-ve-fonksiyonlari.html>, (03.06.2019).
- Teşhis*, https://www.google.com/search?ei=n9vq XK6ZFPyEk74PxIewg A4&q=te%C5%9Fhis+ nedir&oq=te%C5%9Fhis&gs_l=psy-ab..0i67j0i1 31j0i67j0i7. 38695 52.387 1998.387 465 6...0.0..0.175.8 64. 0j6.....0....1. .gsw-wiz.....0i71. hA7gxz 6W4os (26/05/2019).

- Tezcan, Durmuş, *Özel Hayatın Gizliliğini İhlal ve Kişisel Verilerin Kaydedilmesi Suçu ile İlgili Bazı Gözlemler*, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası, Cilt LXXI, Sayı 1.
- Tezel, Ayfer, *Halk Sağlığında Kullanılan Kavramlar*, Ankara Üniversitesi Açık Ders Notları, <https://acikders.ankara.edu.tr/mod/resource/view.php?id=5058> (11/12/2019).
- Toroslu, Nevzat, *Ceza Hukuku*, Dördüncü Baskı, Savaş Yayınevi, Ocak 1998.
- Tuğcu, Harun, Coşkun Yorulmaz ve Sermet Koç, *Hekim Sorumluluğu ve Tıbbi Malpraktis*, Birinci Basamakta Adli Tıp, Türk Tabipleri Birliği- İstanbul Tabip Odası Yayını, 2. Baskı, Mart 2011.
- Türk Dil Kurumu Sözlükleri, *İktisat Terimleri Sözlüğü-2004*, <https://sozluk.gov.tr/>, (09.06.2020), (26/05/2019).
- Türk Dil Kurumu, *Biyoloji Terimleri Sözlüğü – 1998*, <https://sozluk.gov.tr/>, (09/05/2021).
- Türk Dil Kurumu, *Edebiyat ve Söz Sanatı Terimleri Sözlüğü*, <http://sozluk.gov.tr/> (19/03/2020).
- Türk Dil Kurumu, *Eğitim Terimleri Sözlüğü – 1974*, <https://sozluk.gov.tr/>, (27.07.2020).
- Türk Dil Kurumu, *Felsefe Terimleri Sözlüğü*, <http://sozluk.gov.tr/> (31/05/2019). (19/03/2020); (25.06.2020).
- Türk Dil Kurumu, *Güncel Türkçe Sözlük*, <http://sozluk.gov.tr/> (30/05/2019), (05.06.2020), (23/05/2019), (09.06.2020).
- Türk Dil Kurumu, *Güzel Sanatlar Terimleri Sözlüğü*, <http://sozluk.gov.tr/> (19/03/2020).
- Türk Dil Kurumu, *İlaç ve Eczacılık Terimleri Sözlüğü*, <http://sozluk.gov.tr/> (25/05/2019).
- Türk Dil Kurumu, *Su Ürünleri Terimleri Sözlüğü – 2007*, <https://sozluk.gov.tr/>, (09/05/2021).
- Türk Dil Kurumu, *Tıp Terimleri Kılavuzu – 2010*, <http://sozluk.gov.tr/> (25/05/2019).
- Türk Dil Kurumu, *Yazın Terimleri Sözlüğü*, <http://sozluk.gov.tr/>, (30/05/2019).
- Türk Dil Kurumu, *Yöntembilim Terimleri Sözlüğü – 1981*, <https://sozluk.gov.tr/>, (27.07.2020), (30/05/2019).
- Türk Dil Kurumu, *Zooloji Terimleri Sözlüğü – 1963*, <https://sozluk.gov.tr/>, (09/05/2021).
- Türk Hematoloji Derneği, *Genetik Terimleri Sözlüğü*, <http://www.thd.org.tr/thd/Data/Books/723/genetik-terimler-sozlu.pdf> (25/05/2019).

- Türk Tabipler Birliği Kişisel Sağlık Verileri Çalışma Grubu, *Sağlık Hizmetlerinde Kişisel Veri Toplanması, Korunması ve Değerlendirilmesi*, <http://www.kisiselsaglikverileri.org/32-saglik-hizmetlerinde-kisisel-veri-toplanmasi-korunmasi-ve-degerlendirilmesi.html> (09/11/2017).
- Türk Tabipleri Birliği *Hekimlik Meslek Etiği Kuralları*, https://www.ttb.org.tr/mevzuat/index.php?option=com_content&task=view&id=65&Itemid=31, (10.05.2019).
- Türkiye Barolar Birliği, *Biyometri nedir? Biyometrik fotoğraf nedir?*, <http://www.avukatkart.com/biyometrik.pdf> (26/05/2019).
- Türkiye Biyoetik Derneği, *Hekim Andı ve Taşındığı Değerler Görüşü*, <https://biyoetik.org.tr/gorusler/hekim-andi-ve-tasidigi-degerler-gorusu/>, (02.06.2020).
- Türkmen, Hafize Öztürk, *Hekim-Hasta İlişkisinde Haklar ve Sorumluluklar*, Toraks Cerrahisi Bülteni, Mart 2014, Cilt: 5, Sayı:1.
- Tütüncübaşı, Deniz Seyrek, *Kişilerin Kendisine Ait Verilerin Kaderini Tayin Hakkının Ceza Hukuku Yoluyla Korunması*, Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir 2015.
- Ukray, Murat, *Yaratılış Gerçekliği, Evrim Teorisi, Kıyamet Gerçekliği Külliyyatı*, 1. Cilt, Ağustos 2009 İstanbul, <https://play.google.com/books/reader?id=zg6SDwAAQBAJ&hl=tr&pg=GBS.PP1>, (10/05/2021).
- Umumi Hıfzıssıhha Kanunu Gereğesi* (UHKG), TBMM. Zabıt Ceridesi, Kırk Sekizinci İnikat, 17-IV-1930, Perşembe, Devre: 3. Cilt :18, İçtima: 3, Sıra No: 115.
- Uruşak, Uğur, *Ceza Hukukunda Hukuka Uygunluk Sebebi Olarak Bir Hakkın Kullanılması*, Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Ana Bilim Dalı, İstanbul 2008.
- UYAP Mevzuat ve İçtihat Programı, TC. Adalet Bakanlığı.
- Uygun, Murat, *Avrupa Birliğinin 95/46 Sayılı Veri Koruma Yönergesi İşığında Kişisel Verilerin Korunması*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara 2010.
- Ülman, Yeşim Işıl, *Etik, Biyoetik, Hukuk: Temel Kavramlar ve Yaklaşımlar*, Acıbadem Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi, Cilt: 1, Sayı: 1, Ocak 2010.
- Ünver, Yener, *Ceza Hukukuyla Korunması Amaçlanan Hukuksal Değer*, Ankara, 2003.
- Ünver, Yener, *Tıbbi Kayıtlar ve Ceza Muhakemesinde İspat*, Ankara Barosu III. Sağlık Hukuku Kurultayı, 7-8 Mayıs 2010 Ankara, Ankara Barosu Yayınları 2011.
- Ünver, Yener, *Türk Tıp Hukukunda Rıza*, 2. Türk- Alman Tıp Hukuku Sempozyumu, Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt: III, Sayı: 2, Yıl: 2006.

- Üzülmez, İlhan, *Sağlık Mesleği Mensuplarının Suçu Bildirmemesi Suçu*, V. Türk Alman Tıp Hukuku Sempozyumu, Türkiye Barolar Birliği Yayını, Şen Matbaa, Nisan 2008 Ankara, s. 823-845.
- World Madical Association, <https://www.wma.net/policies-post/wma-declaration-of-taipei-on-ethical-considerations-regarding-health-databases-and-biobanks/>, (03/06/2019).
- World Medical Association, About Us, <https://www.wma.net/who-we-are/about-us/> (03/06/2019).
- Yargıtay 12. Ceza Dairesi, 2013/22504, Artuk, Gökçen ve Yenidünya, *Türk Ceza*, 3. Cilt, 4660.
- Yargıtay 12. Ceza Dairesi, K. 2012/ 12126, [https:// lib. kazanci. com. tr/ kho3/ ibb/ files/ dsp. php? fn= 12cd- 2011-20072 .htm& kw=E.+2011/+ 20072,+K.+ 2012/+12126&cr=yargitay#fm](https://lib.kazanci.com.tr/kho3/ibb/files/dsp.php?fn=12cd-2011-20072.htm&kw=E.+2011/+20072,+K.+2012/+12126&cr=yargitay#fm), E.T. 26.06.2020.
- Yargıtay 12. Ceza Dairesi, K. 2012/12232, Artuk, Gökçen ve Yenidünya, *Türk Ceza*, 3. Cilt, 4660.
- Yargıtay 12. Ceza Dairesi, K. 2012/18222, [www. kazanci. com/ kho2/ ibb/files/ 12cd-2012- 17703. htm](http://www.kazanci.com/kho2/ibb/files/12cd-2012-17703.htm), E.T. 26.03.2020.
- Yargıtay 12. Ceza Dairesi, K. 2013/15772, [www.kazanci.com/ kho2/ ibb /giris. html](http://www.kazanci.com/kho2/ibb/giris.html), E.T. 26.03.2020.
- Yargıtay 12. Ceza Dairesi, K. 2013/24489, Artuk, Gökçen ve Yenidünya, *Türk Ceza*, 3. Cilt, 4678.
- Yargıtay 12. Ceza Dairesi, K. 2013/24499, Artuk, Gökçen ve Yenidünya, *Türk Ceza*, 3. Cilt, 4619.
- Yargıtay 12. Ceza Dairesi, K. 2013/28269, Artuk, Gökçen ve Yenidünya, *Türk Ceza*, 3. Cilt, 4626.
- Yargıtay 12. Ceza Dairesi, K. 2014/13374, [www.kazanci.com/ kho2/ ibb/ ffiles/ dsp. php? fn= 12cd- 2013-25397. htm&kw=`tedavi` `kişisel+ veri` #fm](http://www.kazanci.com/kho2/ibb/files/dsp.php?fn=12cd-2013-25397.htm&kw='tedavi'`kişisel`veri`#fm), E.T. 30.04.2020.
- Yargıtay 12. Ceza Dairesi, K. 2014/156, Artuk, Gökçen ve Yenidünya, *Türk Ceza*, 4616.
- Yargıtay 12. Ceza Dairesi, K. 2014/16601, [https:/ /lib. kazanci.com.tr / kho3/ ibb/ files/ dsp .php? fn =12cd-2013-27724.htm& kw = `2013/27724` &cr= yargitay # fm](https://lib.kazanci.com.tr/kho3/ibb/files/dsp.php?fn=12cd-2013-27724.htm&kw='2013/27724'&cr=yargitay#fm), E.T. 26.03.2020.
- Yargıtay 12. Ceza Dairesi, K. 2014/17260, [www. kazanci. com/ kho2/ ibb /f files/ dsp. php? fn= 12 cd- 2014-1553. htm& kw= `meslek``sanat``kollaylik`# fm](http://www.kazanci.com/kho2/ibb/files/dsp.php?fn=12cd-2014-1553.htm&kw='meslek`sanat`kollaylik`#fm), E. T. 19.03.2020.
- Yargıtay 12. Ceza Dairesi, K. 2014/17262, [https: / / lib. kazanci. com. tr/ kho3 /ibb / files/ dsp. php? fn =12cd- 2014- 1463. Htm & kw = ` 2014/1463`& cr= yargitay # fm](https://lib.kazanci.com.tr/kho3/ibb/files/dsp.php?fn=12cd-2014-1463.htm&kw='2014/1463'&cr=yargitay#fm), E.T. 26.04.2020.

- Yargıtay 12. Ceza Dairesi, K. 2014/20323, www.kazanci.com/kho2/ibb/files/dsp.php?fn=12cd-2014-9139.htm&kw='meslek''sanat''kolaylik'#fm, E.T. 19.03.2020.
- Yargıtay 12. Ceza Dairesi, K. 2014/20959, www.kazanci.com/kho2/ibb/files/dsp.php?fn=12cd-2014-3107.htm&kw='meslek''sanat''kolaylik'#fm, E.T. 19.03.2020.
- Yargıtay 12. Ceza Dairesi, K. 2014/2291, [www.kazanci.com/kho2/İbb/files/dsp.php?Fn=12cd-2013-8447.Htm&kw='meslek''sanat''kolaylik'#fm](http://www.kazanci.com/kho2/ibb/files/dsp.php?Fn=12cd-2013-8447.Htm&kw='meslek''sanat''kolaylik'#fm), E. T. 19.03.2020.
- Yargıtay 12. Ceza Dairesi, K. 2014/24191, www.kazanci.com/kho2/ibb/files/dsp.php?fn=12cd-2014-3346.htm&kw='ilaç''kişisel+veri'#fm, E.T. 30.04.2020.
- Yargıtay 12. Ceza Dairesi, K. 2014/3720, www.kazanci.com/kho2/İbb/fİles/dsp.php?fn=12cd-2013-14988.htm&kw='meslek''sanat''kolaylik'#fm, E.T. 19.03.2020.
- Yargıtay 12. Ceza Dairesi, K. 2014/4422, www.kazanci.com/kho2/ibb/files/dsp.php?fn=12cd-2013-9912.htm&kw='kast+yokluğu''kişisel+veri'#fm, E.T. 20.04.2020.
- Yargıtay 12. Ceza Dairesi, K. 2014/5273, www.kazanci.com/kho2/ibb/files/dsp.php?fn=12cd-2013-7112.htm&kw='kişisel+verileri''kast'#fm, E.T. 28.04.2020.
- Yargıtay 12. Ceza Dairesi, K. 2014/62, www.kazanci.com/kho2/ibb/files/dsp.php?fn=12cd-2013-8389.htm&kw='137/1'#fm, E. T. 28.02.2020
- Yargıtay 12. Ceza Dairesi, K. 2014/6497, Kazancı Hukuk Otomasyon İçtihat, <http://www.kazanci.com>.
- Yargıtay 12. Ceza Dairesi, K. 2014/7889,, www.kazanci.com/kho2/ibb/files/dsp.php?fn=12cd-2013-12495.htm&kw='2014/7889'#fm, E.T. 04.05.2020.
- Yargıtay 12. Ceza Dairesi, K. 2017/6742, www.kazanci.com/kho2/ibb/files/dsp.php?fn=12cd-2016-1129.htm&kw='137/1'#fm, E. T. 28.02.2020.
- Yargıtay 12. Ceza Dairesi, K. 2018/12027, www.kazanci.com/kho2/ibb/files/dsp.php?fn=12cd-2018-3553.htm&kw='137/1'#fm, E.T. 28.02.2020.
- Yargıtay 12. Ceza Dairesi, K. 2018/2962, www.kazanci.com/kho2/ibb/files/dsp.php?fn=12cd-2017-3653.htm&kw='özel+hayatın+gizliliğini+ihlal+suçuna+teşebbüs'#fm, E.T. 24.03.2020
- Yargıtay 12. Ceza Dairesi, K. 2018/3978, www.kazanci.com/kho2/ibb/files/dsp.php?fn=12cd-2017-1636.htm&kw='137/1'#fm, E.T. 28.02.2020.
- Yargıtay 12. Ceza Dairesi, K. 2018/4285, www.kazanci.com/kho2/ibb/files/dsp.php?fn=12cd-2017-7439.Htm&kw='haksız+tahrik''kişisel+veri'#fm, E.T. 14.04.2020.

- Yargıtay 12. Ceza Dairesi, K. 2018/5552, [https:// lib.kazanci.com.tr/ kho3/ ibb/ files/ dsp. php?fn=12cd- 2017-12478.htm&kw=E.+` 2017/12478,+&cr=y argitay# fm](https://lib.kazanci.com.tr/kho3/ibb/files/dsp.php?fn=12cd-2017-12478.htm&kw=E.+`2017/12478,+&cr=yargitay#fm), E.T. 24.03.2020.
- Yargıtay 12. Ceza Dairesi, K. 2018/6760, [www. kazanci. com/ kho2/ ibb/ files/ dsp.php?fn= 12cd- 2018- 1187. htm&kw =`137/1` #fm](http://www.kazanci.com/kho2/ibb/files/dsp.php?fn=12cd-2018-1187.htm&kw=`137/1`#fm), E. T. 28.02.2020.
- Yargıtay 12. Ceza Dairesi, K. 2018/809, [www. kazanci. com /kho2/ İbb/ files/ dsp.php?Fn= 12cd- 2016-10581. Htm& kw= `meslek``sanat`` kolaylık`# fm](http://www.kazanci.com/kho2/ibb/files/dsp.php?Fn=12cd-2016-10581.Htm&kw=`meslek`sanat`kolaylık`#fm), E.T. 19.03.2020.
- Yargıtay 12. Ceza Dairesi, K. 2019/3141, [www.kazanci.com/ kho2/ ibb/ files/ dsp. php?fn= 12cd- 2018- 8108. htm& kw =`meslek``sanat``kolaylık` #fm](http://www.kazanci.com/kho2/ibb/files/dsp.php?fn=12cd-2018-8108.htm&kw=`meslek`sanat`kolaylık`#fm), E.T. 19.03.2020.
- Yargıtay 12. Ceza Dairesi, K. 2019/4450, [https:// lib. kazanci.com.tr/ kho3/ibb/ files/ dsp. php? fn= 12cd-2019- 2123 .htm & kw=E.+` 2019/2123,+K.+ `2019/4450`&cr= yargitay# fm](https://lib.kazanci.com.tr/kho3/ibb/files/dsp.php?fn=12cd-2019-2123.htm&kw=E.+`2019/2123,+K.+`2019/4450`&cr=yargitay#fm), E.T. 24.04.2020.
- Yargıtay 12. Ceza Dairesi, K. 2019/8315, [https:// lib. kazanci.com.tr /kho3/ ibb/ files/ dsp. php?fn = 12cd- 2018-8327.htm& kw=`2018/8327` &cr= yargitay#fm](https://lib.kazanci.com.tr/kho3/ibb/files/dsp.php?fn=12cd-2018-8327.htm&kw=`2018/8327`&cr=yargitay#fm), E.T. 28.04.2020.
- Yargıtay 12. Ceza Dairesi, K. 2019/8317, [www.kazanci.com/ kho2/ İbb/ files/ dsp.php? Fn= 12cd-2018- 8144 .htm&kw =`136.+ maddedeki`#fm](http://www.kazanci.com/kho2/ibb/files/dsp.php?Fn=12cd-2018-8144.htm&kw=`136.+maddedeki`#fm), E.T. 28.04.2020.
- Yargıtay 12. Ceza Dairesi, K. 2019/8625, [www.kazanci.com/ kho2/ ibb/ files/12cd-2018-8366. htm](http://www.kazanci.com/kho2/ibb/files/12cd-2018-8366.htm), E.T. 26.03.2020.
- Yargıtay 12. Ceza Dairesi, K. 2019/9054, [www.kazanci. com/ kho2/İbb/ files/ dsp.php? fn= 12cd-2018-8466.htm& kw=`136.+ maddedeKi` #fm](http://www.kazanci.com/kho2/ibb/files/dsp.php?fn=12cd-2018-8466.htm&kw=`136.+maddedeKi`#fm), E.T: 28/04/2020.
- Yargıtay 12. Ceza Dairesi, K. 2019/9056, [www. kazanci. com/ kho2/ ibb/ files/ dsp .php? fn= 12cd- 2018- 8360. htm& kw=`136.+maddedeki`#fm](http://www.kazanci.com/kho2/ibb/files/dsp.php?fn=12cd-2018-8360.htm&kw=`136.+maddedeki`#fm), E. T. 28.04.2020.
- Yargıtay 18. Ceza Dairesi, K. 2017/15004, Erişim [https:// kapagan- kocabay. com/ dosyalar/ dosya_10049_KENDiSiNE- KARsI- isLENEN- HAKARET- VE-TEHDiT- OLAYLARINDA- SES- KAYDI- ALINMASI -SUC -DEGiL- VE- HUKUKA- UYGUN-DELiL .pdf](https://kapagan-kocabay.com/dosyalar/dosya_10049_KENDiSiNE-KARsI-isLENEN-HAKARET-VE-TEHDiT-OLAYLARINDA-SES-KAYDI-ALINMASI-SUC-DEGiL-VE-HUKUKA-UYGUN-DELiL.pdf), E.T. 24.03.2020.
- Yargıtay 4. Ceza Dairesi, K. 2012/13691, Artuk, Gökçen ve Yenidünya, Türk Ceza, 3. Cilt, 4670.
- Yargıtay 4. Ceza Dairesi, K. 2013/1376, [https://lib. kazanci.com.tr/ kho3/ ibb/ files/ dsp. php?fn= 4cd- 2011-11771. htm&kw=`2011/11771`&cr= yargitay#fm](https://lib.kazanci.com.tr/kho3/ibb/files/dsp.php?fn=4cd-2011-11771.htm&kw=`2011/11771`&cr=yargitay#fm), E.T. 14.04.2020.
- Yargıtay 4. Ceza Dairesi, K. 2016/13258, [www.kazanci.com/ kho2/ ibb/ files/ dsp.php? fn=4 cd- 2014-15883. htm& kw=`kişisel+ veri`` teşebbüs`# fm](http://www.kazanci.com/kho2/ibb/files/dsp.php?fn=4cd-2014-15883.htm&kw=`kişisel+veri`teşebbüs`#fm), E.T. 20.03.2020.

- Yargıtay 8. Ceza Dairesi, K. 2012/35139, [https:// www.kararara.com/ forum/ viewtopic. php?p= 719920](https://www.kararara.com/forum/viewtopic.php?p=719920), E.T. 15.04.2020.
- Yargıtay 8. Ceza Dairesi, K. 2013/25854,, [www.kazanci.com/ kho2/ ibb/ files/ dsp. Php ?fn= 8cd- 2013-10737 .htm& kw=` kişisel +veri`` teşebbüs`# fm](http://www.kazanci.com/kho2/ibb/files/dsp.php?fn=8cd-2013-10737.htm&kw=`kişisel+veri``teşebbüs`#fm), E.T. 20.03.2020.
- Yargıtay 8. Ceza Dairesi, K. 2014/11750, [https:// www. fullegal. com/ karar- arama/ yargitay - kararlari/ yargitay- 8- ceza - dairesi- 201311684- esas - 201411 -8519882](https://www.fullegal.com/karararama/yargitay-kararlari/yargitay-8-ceza-dairesi-201311684-esas-201411-8519882), E.T. 15.04.2020.
- Yargıtay 8. Ceza Dairesi, K. 2019/12375, [www.kazanci.com/ kho2 /ibb/ files/ dsp. P hp ?fn=8cd -2019-13 099.htm &kw =` kişisel+ verile ri `` teş ebbüs `# f m](http://www.kazanci.com/kho2/ibb/files/dsp.php?fn=8cd-2019-13099.htm&kw=`kişisel+verileri``teşebbüs`#fm), E.T. 20.03.2020.
- Yargıtay Ceza Genel Kurulu, K. 2014/331, 17.06.2014, [http. // www. kazanci. com/ kho2/ ibb / files/ dsp. php? fn= cgk- 2012- 12- 1510. htm &kw= +`2012/ 12- 1510`# fm](http://www.kazanci.com/kho2/ibb/files/dsp.php?fn=cgk-2012-12-1510.htm&kw=`2012/12-1510`#fm), E.T. 06/12/2019.
- Yargıtay Ceza Genel Kurulu, K. 2014/331, Kazancı Hukuk Otomasyon İçtihat, [http. // www. kazanci. com/ kho2/ ibb / files/ dsp. php? fn= cgk- 2012- 12- 1510. htm &kw= +`2012/ 12- 1510`# fm](http://www.kazanci.com/kho2/ibb/files/dsp.php?fn=cgk-2012-12-1510.htm&kw=`2012/12-1510`#fm), E.T. 06/12/2019.
- Yargıtay Ceza Genel Kurulu, K. 2015/2, [www. kazanci. com/ kho2/ ibb/ files/ dsp. php? fn= cgk- 2014-1-572.htm& kw=` teş ebbüs ``neticesi+ harekete+ bi- tişik `` veri `# fm](http://www.kazanci.com/kho2/ibb/files/dsp.php?fn=cgk-2014-1-572.htm&kw=`teşebbüs`neticesi+harekete+bitişik`veri`#fm), E.T. 20.03.2020.
- Yargıtay Ceza Genel Kurulu, K. 2019/414, [https:// lib.kazanci.com.tr/ kho3/ ibb/ files/ dsp. php?fn= cgk-2015-12- 708.htm& kw=` 2015/12-708`&cr= yargitay# fm](https://lib.kazanci.com.tr/kho3/ibb/files/dsp.php?fn=cgk-2015-12-708.htm&kw=`2015/12-708`&cr=yargitay#fm), E.T. 12.04.2020.
- Yaşar, Osman, Hasan Tahsin Gökcan ve Mustafa Artuç, *Yorumlu, İçtihatlı Türk Ceza Kanunu*, III. Cilt, Adalet Yayınevi, 2. Baskı, Ocak 2014.
- Yaşar, Osman, Hasan Tahsin Gökcan ve Mustafa Artuç, *Yorumlu, İçtihatlı Türk Ceza Kanunu*, I. Cilt, Adalet Yayınevi, 2. Baskı, Ocak 2014.
- Yeni Türk Ceza Kanunu Madde Gereçekleri*, [http://www.ceza-bb.adalet.gov.tr/ mevzuat / maddegerekce.doc](http://www.ceza-bb.adalet.gov.tr/mevzuat/maddegerekce.doc) (20/05/2019), (14/12/2017).
- Yeşilyurt, Allı, *Hastanın Kişisel Verilerinin Korunması ve İdarenin Yükümlülükleri*, Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi Cilt: 9 Sayı: 2 Yıl: 2014, [http://www. kazanci.com/ kho2/hebb/ files/dsp.php?fn=makale- alliyesityurt-1.htm&kw= all%C4%B1 #fm](http://www.kazanci.com/kho2/hebb/files/dsp.php?fn=makale-alliyesityurt-1.htm&kw=all%C4%B1#fm), (01.06.2020).
- Yıldız, Ceren, *Ceza Hukuku Açısından Tıbbi Müdahalede Mağdurun Rızası*, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Kültür Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Haziran 2012.
- Yıldız, Pervin, *Rıza ve Rıza Formlarının Hukuksal Niteliği*, VI. Sağlık Hukuku Kurultayı, Ankara Barosu Yayını, Ankara 2017.

- Yılmaz, Ejder, *Hukuk Sözlüğü*, Yetkin Hukuk Yayınları, 5. Baskı, Ankara, 1996.
- Yılmaz, Sabire Sanem, *Tıp Alanında Kişisel Verilerin Hukuka Aykırı Olarak Verilmesinin Ceza Hukuku Açısından Değerlendirilmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Bahçeşehir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul 2004.
- Yılmaz, Tuğsan, *Hekimlerin Sır (Kişisel Verileri) Saklama Yükümlülüğü*; <http://www.tugsanyilmaz.av.tr/saglik-hukuku/hekimlerin-sir-kisisel-verileri-saklama-yukumtulugu>, (27/09/2017).
- Yurtcan, Erdener, *Yargıtay Kararları Işığında TCK Genel Hükümler*, Türkiye Barolar Birliği Yayınları, Cilt 1. İkinci Bası, Kasım 2015, Ankara.
- Yücesoy, Aydın, *Tıp Etiği, İnsan Hakları ve Koruyucu Hekimlik*, İnsan Hakları Araştırma ve Uygulama Merkezi ve Unesco Felsefe ve İnsan Hakları Kürsüsü Bülteni, Temmuz 2019, Sayı: 5, 8-9.
- Yüksel, Gürbüz, *Kişisel Sağlık Verilerinin Hukuki Korunması*, Sağlık Akademisyenleri Dergisi, Yıl 2019, Cilt 6, Sayı 1.
- Zengin, Mehmet Ali, *Bilgi Paylaşımı Bakımından Devlet Sırrı Kavramı ve Ulusal Güvenlik*, Bilgi Ekonomisi ve Yönetimi Dergisi, Yıl: 2011, Cilt: VI, Sayı: II.
- Zengin, Mehmet Ali, *Biyoloji Uygulamaları ve Tıbbi Müdahaleler Karşısında İnsan Haklarının Korunması*, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Ana Bilim Dalı, Doktora Tezi, Konya 2011.
- Zengin, Nazmi, *Sağlık Hakkı ve Sağlık Hizmetlerinin Sunumu*, Sağlıkta Performans ve Kalite Dergisi, <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/303589> (12/12/2019).
- Zevkliler, Aydın, Beşir Acabey ve Emre Gökyayla, *Medeni Hukuk*, Seçkin Yayıncılık, 6. Baskı, Ankara 2000.
- Zevkliler, Aydın, *Medeni Hukuk*, Savaş Yayınları, Ocak 1992 Ankara.
- Zeytin, Zafer, *Hekimin Sır Saklama Yükümlülüğü*, Türkiye Klinikleri Tıp Etiği-Hukuku-Tarihi Dergisi, 2006- 14.
- 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu TBMM Adalet Komisyonunca Kabul Edilen Madde Gerekçeleri, <http://www.ceza-bb.adalet.gov.tr/mevzuat/madde-gerekce.doc>, (14/12/20017).
- 6526 sayılı Kanun Gerekçesi, <https://www.tbmm.gov.tr/sirasayi/donem24/yil01/ss560.pdf> (20/05/2019).

Av. Ömer DELİKAYA, LL.M.

**KAT MÜLKİYETİ
HUKUKUNDA
HÂKİMİN MÜDAHALESİ**

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Kat Mülkiyeti Hukukunda Hâkimin Müdahalesi
Ömer Delikaya

Hukuk Yayınları Dizisi – 3064

Birinci Baskı : Şubat, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8092 – 01 – 1

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Meteksan Matbaacılık ve Teknik Sanayi Ticaret A.Ş
Beytepe Köyü Yolu No:3
06800 Çankaya/Ankara
Sertifika No: 46519

KAYNAKLAR

- AKIPEK, Jale / AKINTÜRK, Turgut / ATEŞ, Derya: Eşya Hukuku, İstanbul 2018.
- AKIPEK, Jale: Gayrimenkul Malikinin Hukukî Mesuliyetinin Hukukî Neticeleri, İstanbul 1955.
- AKSAN NAR, Şerife: Kat Mülkiyetinde Ortak Yerlerin Tabii Olduğu Hukukî Rejim, Ankara 2015.
- ANTALYA, Osman Gökhan: Borçlar Hukuku Genel Hükümler C. 1, Ankara 2019, 181-198.
- ARAT, Ayşe: *“Kat Mülkiyeti ve Kat İrtifakı Kavramları ile Bu Kavramların Kuruluş, Hukukî Nitelik ve Sona Erme Aşamaları Bakımından Karşılaştırılması”*, Maltepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Y.2016/6, 33-58.
- ARCAK, Ali: Açıklamalı- İçtihatlı Kat Mülkiyeti Kanunu, Ankara 1988.
- ARSLAN, İlknur / KIRMIZI, Mustafa: Kat Mülkiyeti Kanun Şerhi, Ankara 2012.
- ARSLAN, Zeynep: *“Eşya Hukukunun Temel İlkeleri Karşısında Kat İrtifakı ve Kat Mülkiyetinin Niteliği”*, Kocaeli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Y.2015/7, 115-134.
- ATALI, Murat / ERMENEK, İbrahim / ERDOĞAN, İhsan: Medenî Usûl Hukuku, Ankara 2018.
- AYAN, Mehmet: Eşya Hukuku -II (Mülkiyet), Ankara 2020.
- AYBAY, Aydın: *“Kat Mülkiyeti Yasasında Değişiklik”*, Maltepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Y.2010/6, 351-367.
- AYBAY, Aydın / SANAL, Nezih: Açıklamalı – İçtihatlı Kat Mülkiyeti Kanunu, 2010.
- AYDOS, Oğuz Sadık: Kat Malikinin Hakları ve Yükümlülükler, Ankara 2019.

- BADUR, Emel: *“Gayrimenkul Malikinın Sorumluluğu”*, TBBD, Y.2001/3, 835-880.
- BELEN, Herdem: *“Kat Mülkiyetinde Yönetim Plânına Tahkim Şartı Konulması ve Buna Bağlı Hukuksal Sonuçlar”*, Prof. Dr. Kemal Oğuzman’ın Anısına Armağan, İstanbul 2000.
- BELEN, Herdem: *“Kat Mülkiyetinin Niteliğine Bağlı Sonuçlar”*, Prof. Dr. Nuri Çelik’e Armağan, İstanbul 2000.
- CAN, Saffet: *“Kat Mülkiyeti Yasasında Yapılan ve Yapılması Gereken Değişiklikler”*, TBBD, Y.2008, S. 77, 342-348.
- ÇİHAN, Ali Hulki: *Ana Gayrimenkulde Kat Mülkiyetinin ve Kat İrtifakının Sona Ermesi*, Ankara 2020.
- ÇAY, Alparslan: *Kat Mülkiyeti Kanunu ve Apartman Yönetimi İle İlgili Mevzuat*, Ankara 2020.
- DİNÇBUDAK SOLAK, Beyza: *Mülkiyet Hakkının Komşuluk Hukuku Bakımından Kısıtlanması*, Ankara 2018.
- EREN, Fikret: *Borçlar Hukuku Genel Hükümler*, Ankara 2019.
- EREN, Fikret: *Mülkiyet Hukuku*, Ankara 2020.
- ERTAŞ, Şeref: *Kat Mülkiyeti Kanun Şerhi*, Ankara 2015.
- FİSUN, Arda: *“Kat Mülkiyeti”*, Ankara Barosu Dergisi, Y.1973/2, 276-295.
- GERMEÇ, Mahir Ersin: *Kat Mülkiyeti Hukuku*, Ankara 2020.
- GERMEÇ, Mahir Ersin: *“Kat Mülkiyetli Taşınmazda Ana Yapının Harap Olması”*, Terazi Hukuk Dergisi, Y.2010/8, 115-121.
- GÖNENSAY, Samim: *“Kat ve Daire Mülkiyeti”*, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası, Y.1945/1, 534-542.
- HATEMİ, Hüseyin: *Eşya Hukuku*, İstanbul 2020.
- HATEMİ, Hüseyin / SEROZAN, Rona / ARPACI, Abdulkadir: *Eşya Hukuku*, İstanbul 1991.
- İLGEZDİ, Ali Rıza: *Adım Adım Kat Mülkiyeti Hukuku*, Ankara 2019.

- KARABAY, Mustafa: 634 Sayılı Kat Mülkiyeti Kanunu Kapsamında Kat Maliklerinin Hak ve Borçları, İstanbul 2019.
- KARAHACIOĞLU, Ali Haydar / ERGİN, Ahmet Cengiz: Açıklamalı -İçtihatlı Kat Mülkiyeti Kanunu, Ankara 2011.
- KARAHASAN, Mustafa Reşit: Kat Mülkiyeti Hukuku C.1, İstanbul 2008.
- KARAHASAN, Mustafa Reşit: *“Kat Mülkiyeti Kanunu’nda Düzenlenen Yönetim Plânının Niteliği ve İşlevi”*, İstanbul Barosu Dergisi, Y.2006/1, 27-39.
- KÖSEOĞLU, Haluk: *“Kat Mülkiyetinin Getirdiği Güçlükler”*, Ankara Barosu Dergisi, Y.1967/1, 41-45.
- KURAK, Necat: Yargıtay Kararları Işığında Kat Mülkiyetinden Kaynaklanan Davalar, Ankara 2020.
- KURU, Baki: Medenî Usûl Hukuku, Ankara 2017.
- KÜPELİOĞLU GELMEZ, Nihan: Kat Mülkiyeti Kanunu’na göre Mülkiyetin Zorunlu Devri, İstanbul 2018.
- OĞUZMAN, M. Kemal / SELİÇİ, Özer / OKTAY ÖZDEMİR, Saibe: Eşya Hukuku, İstanbul 2020.
- OĞUZMAN, M. Kemal: *“Kat Mülkiyeti Hakkında İsviçre’de ve Türkiye’de Hazırlanan Kanun Tasarıları, Tahlil ve Tenkidi”*, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası, Y.1960/1, 133-192.
- OĞUZMAN, M. Kemal: *“Kat Mülkiyeti Kanun Tasarısı Hakkında”*, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası, Y.1963/1, 1019-1037.
- ÖKTEM ÇEVİK, Seda: Toplu Yapılarda Yönetim, İstanbul 2010.
- ÖZYAKIŞIR, Özkan: Konut ve Çatılı İşyeri Kira Sözleşmelerinde Kira Bedeli, Ankara 2019.
- PEKCANİTEZ, Hakan / ATALAY, Oğuz / ÖZEKES, Muhammet: Medenî Usûl Hukuku, İstanbul 2019.
- PULAK, Tahsin Murat: Açıklamalı – Örnekli – Notlu Kat Mülkiyeti Kanunu, Ankara 2019.

- REİSOĞLU, Safa: Kat Mülkiyeti, Ankara 1967.
- REİSOĞLU, Safa: *“Kat Mülkiyeti Konusunda Yeni Gelişmeler”*, Ankara Üniversitesi SBF Dergisi, Y.1963/1, 265-299.
- SARUHAN, Haluk: Kat Mülkiyetine Getirilen Yenilikler, Ankara 2018.
- SEROZAN, Rona: Eşya Hukuku -I, İstanbul 2014.
- ŞİNANOĞLU ALTUNTAŞ, İlknur: Apartman Sorunları ve Çözüm Yolları, Kat Mülkiyetinin Yönetiminde Hâkimin Müdahalesi, Ankara 1998.
- ŞİRMEN, Lâle: Eşya Hukuku, Ankara 2020.
- ŞAZ, Hasan Said: *“Kat Mülkiyeti Kanununda Yönetim Meselesi ve Yöneticinin Husumet Ehliyeti”*, Terazi Hukuk Dergisi, Y.2017/2, 113-121.
- TEKİNAY, Selâhattin Sulhi: Kat Mülkiyeti(Eşya Hukuku II -2), İstanbul 1991.
- TOK, Türker: *“Kat Mülkiyeti Kanunu’nda Yapılan Değişiklikler”*, Terazi Hukuk Dergisi, Y.2008/1, 129-143.
- TURANBOY, Kürşat Nuri: *“Kat İrtifakının Hukukî Mahiyeti”*, Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Y.1990/1, 173-180.
- ÜNER ER, Berna Canan: Kat Mülkiyetinde Yönetim, Kayseri 2018.
- YILMAZ, Özgür: Kat Mülkiyetinin Devri Mecburiyeti, İstanbul 1990.

İNTERNET SİTELERİ :

- <https://gayrimenkulmevzuati.com/islam-hukukunda-mulkiyet-hakkinin-malike-tanidigi-yetkiler>
- <https://lib.kazanci.com.tr/>
- <https://www.sinerjimevzuat.com.tr>
- <https://sozluk.gov.tr/>

Dr. Öğr. Üyesi Abdülazim İBRAHİM

Karabük Üniversitesi
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Hukuk Bilimleri

**MUKAYESELİ HUKUKTA
AZINLIK HAKLARI
2005 IRAK ANAYASASI ÖRNEĞİ**

**ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022**

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Mukayeseli Hukukta Azınlık Hakları 2005 Irak Anayasası Örneği
Abdülazim İbrahim

Hukuk Yayınları Dizisi – 3058

Birinci Baskı : Şubat, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8092 – 03 – 5

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Meteksan Matbaacılık ve Teknik Sanayi Ticaret A.Ş
Beytepe Köyü Yolu No:3
06800 Çankaya/Ankara
Sertifika No: 46519

KAYNAKLAR

KİTAPLAR

- Abbas, A., 1947 Kanun Esasları, (1. Baskı). Kahire: Matba'atu el-Mearif.
- Abdul'al, M. H., *İdari Kararda Sebep Fikri ve İlga Davası*, Dâr ül- Nahdati El-Arabiyyeti.
- Abdulbedi, A. A. (1993)., *Millî Azınlıklar, Küresel Barış Krizi ve Uluslararası Politika*, A114.
- Abdulcevad M. M. (1983)., *İslam Şeriatı ve Hukuk Araştırması*, Kahire: Dâr-ul Fikr el-Arabi.
- Abdulmecit R.M. (1982)., *Denizde Özel Ekonomik Örgüt*, Kahire: Birleşik Basın ve Yayın.
- Abdulmunim, M. A. (2002)., *Anayasa Yargısı Önünde Zorunluluk Koşulu*, Kahire: Dâr-un Nahda el-Arabiyye.
- Abdusselam, C. (1990)., *Uluslararası İnsan Hakları Hukuku, Uluslararası İnsanlık Hukuku*, T2, Dâr-ul Kitab el-Câmi.
- Abdülaziz, S.(2010). Irak'ta Azınlıkların Gerçeği, Varlığı ve Siyasi Güçleri. *Azınlıklar Dergisi*, (2921).
- Abdülrahman, F. (2009)., *2005 Irak Anayasasında Azınlıklar*, Bağdat: Mali Matbaa Yayınları.
- Abulvehhâb, M. R. Müşreffiddin A. A. (1988)., *İdari Yargı*, El-Mektebetu El-Arabiyyetu littubâ'ati,
- Adıyeke, A. N. (2001). *Cemaat-i İslamiyeler; Yunanistan Sınırları İçinde Müslüman Cemaat Örgütlenmeleri (1913-1998)*, Stratejik Araştırma ve Etüdler Millî Komitesi (SAEMK) Ankara: Araştırma Projeleri Dizi.
- Adideyn Muhammed, A. (1985)., *Sivil Sorumlulukta ve Kusur Sorumluluğunda Tazminat Verdirmek*, Dâr El-Matba'atu El-Camiyyeti,
- Afişi, M. (1990)., *Mısır'da ve Yabancı Devletlerde Anayasal Denetim*, Mısır, Tantâ Üniversitesi, Şirketü Sa'ad Re'fet Baskı
- Akkaya, R. (2004)., *Küreselleşme Olgusu Karşısında Ulus Olgusu*. İstanbul: Legal Yayıncılık.
- Al Cedda, R. (1982). Irak'ta *Anayasaların Mevzuatı Beytül Hikmet Yayınevi Tarih Bölümü. Alışmaları Belgesel Serisi (1) Bağdat.*

- AL Hammu, T. (2005). Irak Anayasalarında Dinî ve Siyasi Görüşler, Bağdat: Alhikme Yayınevi.
- Al Hammu, T. (2006)., Irak'ta Dinî Azınlıklar, *Azınlık Meselesi Dergisi*, (1871).
- Alattar, A. H. (2004)., Irak Devleti'nin Tarihinde Azınlıklar, Bağdat: Darül Şuun AL Sakafiyye Yayınları.
- Alcadda, R. (2008)., Irak Anayasa Mevzuatı, Beytülhikme Yayınları, Tarih Çalışma Bölümü, Belgesel Seri no .1., Bağdat.
- Algan B. (2007)., *Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Hakların Korunması*, Ankara: Seçkin Yayınları.
- Alhac, A. (1994)., *Irak'taki Kürt Olayları*, 1. baskı, Beyrut: Alarabiyye Enstitüsü.
- Alhüsni, A. (1980)., Irak'ın Modern Siyasi Tarihi, 4.baskı, 3,c, Beyrut: Darülkütüp Matbaası.
- Ali Musa, A., Irak'ta İdari Yargı Önünde İlga Davası, Mecelletu El-Emn ve El-Hayât, sayı 129, sene 11, Şubat, Rıyâd, 1993.
- Alkubeysi, A. (1999)., Irak Ahvali Şahsiyye, Evlenme ve Boşanma, Bağdat: Darülarabi, 67.
- Alkübeysi, Y. (2010)., Seçim Kanunları ve Azınlıklar, Siyaset İçin, *Aylık Siyaset Dergisi*.
- Arabii, H.(2005)., Irak'ta Ayrımcılığın Oluşumu, Bağdat: Merkez Al Mustakbal Yayınları.
- Alsadi, A. (2004)., Irak Anayasalarında Azınlık Haklarının Koruması, Bağdat: Alhikme Yayınları.
- Alsan, A. (2009)., *Irak Anayasalarında Azınlık Hakları*, Irak Azınlık Komisyonuna Sunulan Tez, Bağdat.
- Alseyyid Habib, K. (2002)., Siyasi ve İslami Tecrübelerde Azınlıklar, 1.baskı, Mısır: Arabiye Baskı ve Dağıtım Evi.
- Alseyyid, İ. S. (1986)., Dünya Gelişiminde Azınlık Hakların Yeri, *Uluslararası Dergisi*, 24(2).
- AlŞammeri, H. H., Irak Ahvali Şahsiyye Yasası ve Değişimleri, *Kerbela Üniversitesi Dergisi*, 12
- Altınbaş, D. (2006, Ekim)., *Avrupa ve Çok Kültürlülük; Fransa Örneği*, ASAM Stratejik Analiz.
- Anayasa Mahkemesinin Kararı, 12.09.1991, *el-Arabiyye Hukuk ve Yargı Dergisi* Yayını, Sayı: 18 Nisan, Arap Devletleri Topluluğu Genel Sekreterliği.
- Antony A. (2000). A History of the Protection of Regional Cultural Minorities in Europe: From the Edict of Nantes to the Present Day, Macmillan Press Ltd, London,

- Arsava, A. F. (1993). *Azınlık Kavramı ve Azınlık Haklarının Uluslararası Belgeler ve Özellikle Medeni ve Siyasi Haklar Sözleşmesi'nin 27. Maddesi Işığında İncelenmesi*. Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi, Yayın No: 579.
- Asfur, M. (1969, Mart), *el-Muhamme Dergisi* (3).
- Asfûr, Sa'ad, *Anayasal Kanununun Hakkında Temel İlkeler ve Siyasi Sistemler*, Menşetü El-Meârif El-İskenderiyyeti.
- Asvad, A. M. (1988). *Anayasalar Üzerinde Çalışmalar, Siyasi ve Hukuki Görüşler, Karşılaştırmalı Çalışmalar, İngilizlerin Irak İşgali, Büyük Irak Devrimi ve Millî Devletin Kalkınması*, 2.c,
- Atıf El-Bennâ, M. (1978), *İdari Yargı, Dâr El-Fikr El-Arabiyyi*,
- Atiyye, N. (1962), *Digi'nin Hukuk Felsefesinin Genel Hatları, Devlet Meselesi Yönetimi Dergisi*, 2(6).
- Atiyye, N. (1975), *Genel Hukuk Felsefesi ve Bireysel Özgürlük Düşüncesi, Danıştay Dergisi*, 20-25.
- Ayşe Füsun Arsava, *Azınlık Haklarının Uluslararası Belgeler ve Özellikle Medeni ve Siyasi Haklar Sözleşmesi'nin 27. Maddesi Işığında İncelenmesi*, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi, A.Ü. Siyasal Bilimler Fakültesi Basımevi, Ankara, 1993.
- Bauman, Z. (2000). *Postmodernizm ve Hoşnutsuzlukları*, Çev. Mehmet ÖZAY, Ayrıntı Yayınları, İstanbul.
- Bayram, Ş. (2002). *Gerçek ve Uygulama Arasında İnsan Hakları ve Özgürlükleri*, T2, Beyrut: Dâr-ul Menhel Lübnani Basım Yayın.
- Bedevisi, S. (1980). *Siyasi Sistem - C. 1 - Kahire - Dâr-un Nahda el-Arabiyye -*
- Bedir, A. M., el-Berzanci, I. A. ve el-Selemi, M. (1993). *İdari Kanun İlkeleri ve Hükümleri*, Hukuk Fakültesi, Bağdat Üniversitesi.
- Bedran, M. M., (1992). *Kamu Düzeni Düşüncesinin İçeriği ve İdari Kontrol Alanındaki Rolü*, Dâr-un Nahda el-Arabiyye, Kahire, S. 11.
- Bedrettin, S. (1987), *Irak Kürtleri Halk ve Hikâyeler* (1.baskı). Beyrut: Almektebe Alkürdiyye Altakaddümiyye Yayınları, DarülKüttap, s.53
- Besyuni, D. *İdari Kanun, Dâru ve Menşetil Mearif, İskenderiye*, 1988 Bilgin, N. (1999). *Kolektif Kimlik*. İstanbul: Sistem Yayıncılık.
- Birleşmiş Milletlerin insan hakları alanında yaptığı çalışmalarda geçmiştir. Satış No, (A-83.XIV.2)
- Cassese A. (1981). *The Self-Determination of Peoples*, The International Bill of Rights, The Covenant on Civil and Political Rights, New York, Colombia University Press Editor Louis Henkin

- Cemaleddin, S. (1982). *İdarenin İşlerine Denetim*, İskenderiye: Menşâtü El-Meârif, Cerane M.Z. (1936). *Anayasal Kanun Hakkında Notlar*, Bağdat: Maba'atu el-Cerîreti.
- Cevdet Küçük, "Osmanlı Millet Sistemi ve Tanzimat" Tanzimat'tan Cumhuriyet'e Türkiye Ansiklopedisi, İstanbul, İletişim Yayınları 1986, sayı: 32.
- Charles, T. (2005). *Çok Kültürcülük Tanınma Politikası*, Hazırlayan, Amy Gutman, İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Chris Chapman and Preti Taneja, Güvensiz Sığınmacı, Tehlikeli Dönüş: Irak'ın Başkaldıran Azınlıkları, Uluslararası Azınlık Hakları Grubu, 7, 2009.
- Çavuşoğlu, N. (2001). *Uluslararası İnsan Hakları Hukukunda Azınlık Hakları*, İstanbul: Su Yayınları.
- Çavuşoğlu, N. (2001). *Uluslararası İnsan Hakları Hukukunda Azınlık Hakları*, (2. Baskı). İstanbul: Su Yayınları.
- Çavuşoğlu, N. "Azınlıkların Korunmasına İlişkin Uluslararası Normlar"
- Çavuşoğlu, Naz, "Azınlık Hakları: Avrupa Standartları ve Türkiye, Bir Karşılaştırma", Ulusal, Uluslarüstü ve Uluslararası Hukukta Azınlık Hakları (Birleşmiş Milletler, Avrupa Birliği, Avrupa Konseyi, Lozan Antlaşması).
- Çelebi, S. A. (1988). Birleşmiş Milletler ve Azınlık Haklarının Korunması.
- Dan E. S.(2006). Baton Rouge'dan Bağdat'a Gelen: Irak Medeni Kanunu, 65 Karşılaştırmalı Bir Bakış LA. L. REV 131, 132.
- Dan E. Stigall, Irak Medeni Kanunu: Kanunun Kaynakları, Özü ve Kopma, 16 J. TRANSNAT'L L. & POL'Y 1, 3 (2006).
- Daverger, (1965). *Kamu Kuruluşları ve Anayasa*, (8. Baskı) Paris.
- De Lub Adere, Traite du droit administrative, Tome 2,1. g. D. P.no.1172
- Digi, (1980). Genel Hukuk Araştırması, Tercüme: *Rüşdi Halid Reşid*, AL-ADALE Dergisi, 1(6).
- E.S. Drower, Mandaeanlar Irak ve İran: Onların Kültüleri, Âdetleri, Efsaneleri ve Folklorları, 59 (2002),"Bir Ayrılık Mümkün Olsa" (Boşanma Tanınmadığını Belirten).
- Ebu El-Ayneyn, M. M. (2003). *Hukuk ve Yargıda Kanunların Anayasaya Uygunluğuna Yargısal Denetim*, 2. Baskı, Menşetü El-Meârif El- İskenderiyyeti.
- Ebu EL-MECİD A. K. (1960). *Birleşik Devletlerde ve Mısır Bölgesinde Kanununun Anayasaya Uygunluğuna Dair Denetim*, Mektebet ül- Nahdati El-Arabiyyeti, Kahire.
- Ebû Zeyd Fehmî, M., (1966). *İdari Yargı ve Devlet Meclisi*, 3. baskı.
- Ebu Zeyd Şahine ş. (2003)., Arap Anayasalarında Eşitlik İlkesi, T2, Dâr el-Nahda el-Arabiyye.

- Ebû Zeyd, M. A. (1983). *Anayasal Kanun*, Dar ül-Nahdati El-Arabiyyeti, Kahire, Edmonds. C, J. (1969). İnançlar ve Ehl-i Hak, *Journal of British Enstitüsü Dergisi*, Pers Çalışmaların Uygulamaları.
- El Yasin, M.A., 1964 Anayasal Kanun ve Siyasi Sistemler, 1. Baskı, Bağdat: Matba'atu El-Mearif.
- El-Atifi, C. (1980)., Muhammed Vefik, İnsan Hakları Ansiklopedisi, Birinci Cilt.
- El-Attâr, Fuad, Siyasi Sistemler ve Anayasal Kanun, Kahire: Dâr ül- Nahdati El-Arabiyyeti.
- El-Batat Rubîn, Yüksek Mahkeme veya Anayasal Teminatlar Mahkemesi, Mecelletu El-Qazâi, birinci sayı, Bağdat, 1934.
- El-Bâz, A. S. (1978). *Mısır'da Kanunların Anayasaya Uygunluğunu Denetleme*, Kahire: Dâr El-Câmiati El-Arabiyyeti.
- El-Berdâ'î, M. (1959)., *Anayasa Mahkemesinin Kanunları Denetlemesi, Mecelle el-Muhâmeti El-Mısriyyeti*, 39.
- El-Beri, İ. S. S. (1985). Uluslararası Bölgesel Düzenlemenin Gölgesinde Azınlık Haklarının Korunması, Kahire.
- EL-Ceburi, M. S. A. (1991). İdari Karar. Bağdat: Dâr-ul Hikme Basım ve Yayın.
- El-Cemel, Y. (1974) *Mısır Arap Cumhuriyetine Ait Anayasal Düzen*, Kahire: Dâr ül- Nahdati El-Arabiyyeti.
- El-Dakuki H., Fransa Devleti Konseyinin 06 Kasım 1936 Tarihli Kararı.
- El-Dakuki H., Fransa Devleti Konseyinin 25 Temmuz 1975 Tarihli Kararı.
- El-Dakuki H., Mısır Anayasa Mahkemesinin Kararı, Dava K.7 01.03.1975 Tarihli Duruşma,
- El- Dakuki Hilmi, İdari Kontrol Çalışmalarının İç Meşruiyetine Yönelik Yargı Denetimi, Mukayeseli Araştırma, Dâr-ul Matbuât el-Câmiyye, Mısır, 1989.
- El-Eyyubî, A.N., *Şimdi ve Gelecekte Irak'ta İdari Yargı*, Matba'atu el-şa'ab.
- El-GAZZÂL Ş. (1982)., *Anayasal Kanun ve Siyasi Sistemler*, 1. Baskı, Beyrut: El-Müessesetü El-Câmi'yyeti lil-Dirasât ve El-Neşir.
- El-Halû M.R. (1985). İdari Yargı, Dâr el-Matbûât El-Câmi'yyeti, İskenderiyye.
- El-Mefraci, I. El-Cidde, R. Zagîr, K. (1990). *Anayasal Kanunun Genel Kuramı ve Irak'taki Anayasal Düzen*, Bağdat: Dâr ül-Hikmeti.
- El-Senari, M. A. *İslam Şeriatı ve Mısır Kanunlarının Anayasallığını Denetleme Kuralları*, Mukayeseli Araştırma.
- El-Senhuri, A. (1995). Yasamanın Anayasaya Aykırılığı, Otoritenin ve Yasamanın Kullanılmasında Sapma, *Danıştay Dergisi*, Birinci Yıl, Mısır.

- El-Şâfi'î Ebu Râs, M. *İdari Yargı*, Mektebetü el-Nasr.
- El-şâvî, M. (1966)., *Anayasal Kanun ve Irak'a Ait Anayasal Kurumlar*, Bağdat: Matba'atu şef'ıq.
- El-Şâvî, M. (1970)., *Kanunların Anayasaya Uygunluğunu Denetlemenin Anlamı*, Mecelletü el-Qazai, Birinci Sayı.
- El-Şerkavi, S., *Uluslararası ve Bölgesel Sözleşmelerde Ayrımcılığın Engellenmesi ve Azınlıkların Korunması*, Cilt. 2, T1, Dâr-ul Ulum Lil Melâyin, Beyrut, 1989
- El- Şerkavi, S. (1969)., *Yetki Kullanımındaki Hedefler ve Sebep Kusuru*, Mecelletu El-Ulûm El-İdariyyeti, 34, sene-10.
- El-Tamavî, S. (1971)., *Kanunların Anayasaya Uygunluğunu Denetlemek İçin Çeşitli Üsluplar*, Mecelletü el-Ulûm El-İdâriyyeti, (1)13.
- El-Tamavî, S. (1974)., *Arap Anayasalarında ve İslami Siyasi Fikirde Üç Otorite*, Dâr ül-Fikr El-Arabiy.
- El-Tamâvî, S. (1976)., *Yargısı, Birinci Kitap, İlga Yargısı*, Kahire: Dâr El-Fikir El-Arabi,
- El-Tamevi, S., *İdari Kanunun Özeti*, Mukayeseli Araştırma, Ayn Şems Matbaası, Kahire, 1975,
- Elva, A. E., *Uluslararası Genel Hukukta Aracılık*, Dâr-ul Nahda el-Arabiyye, Kahire, 1996,
- El-Zennûn, H. (1990)., *Sivil Sorumluluğa Kapsamlı Giriş*, Times, Bağdat,
- Erdoğan, B. (2000)., *Uluslararası Hukukta Azınlık Haklarının Korunması, BM ve Avrupa Sistemlerinin İncelenmesi*, Ankara: Türkiye'de İnsan Hakları, TODAiE Yayın No: 301.
- Erözden, O. (1997)., *Ulus Devlet*. Ankara: Dost Kitabevi Yayınları.
- Eryılmaz, B. (1990)., *Osmanlı Devleti'nde Gayrimüslim Tebaanın Yönetimi*. İstanbul: Doğan Ofset.
- Eş-Şâ'ir, R. (1983)., *Anayasal Kanunu'nun Genel Kuramı*, 3. Baskı, Dar ül-Nahdati El-Arabiyyeti.
- Etienne, B. (1995)., *Immanuel Wallerstein, "İrk Ulus Sınıf, Belirsiz Kimlikler" Çev.*
- Nazlı Ökten, İstanbul: Metis Yayınları.
- Frencesco Capotorti, *Study on the Rights of Persons Belonging to Ethnic, Religious and Linguistic Minorities*, United Nations, New York.
- GALİB. B. ve İsa, M.H., *Siyaset İlmine Giriş*, T. 1.
- Gemalmaz, M.S. (2001)., *Ulusüstü İnsan Hakları Hukukunun Genel Teorisine Giriş* (3. Baskı). İstanbul: Beta Yayınları.

- Gerard J. (1962)., *Amerika Birleşik Devletleri'nde Yüksek Mahkeme, Arapçaya Ter-cüme; Omar El-İskenderî*, Kahire: Mektebetu El-Kahireti El- Hadiüseti,
- Giordan, (H). (1993)., *Les minorites et leuxs droits depuis, 1989*, Paris 1996 Yılı Uluslararası Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklar Sözleşmesi.
- H. Malloy Tove, (1991)., *"National Minority Rights in Europe"* (2. Baskı). Oxford University Pres, 2005, s. 35; Baskın Oran; "Türk-Yunan İlişkilerinde Batı Trakya Sorunu", Bilgi Yayınevi.
- Halemi M. (1974)., *İdari Yargı*, 1. baskı, Kahire: Dâr El-Fıkr El-Arabıyyi.
- Halil, M., *Anayasa ve Siyasi Sistemler*, Meşâtü El-Meârif, İskenderiye, 1987.
- Hamedî, Ş. (1970)., *Siyasi Sistem*, el-Ehliyye Baskı ve Yayın Firması, Bağdat.
- Hamûd B.Ş. (1977)., *Kanununun Anayasaya Uygunluğuna Dair Denetim Hakkında Karşılaştırmalı İnceleme*, Mecelltu El-Adaleti El-İmârâtiyyeti, 16. Sayı.
- Hasbak ş. (1974)., *Kürtler ve İç Sorunlar*, (1. Baskı). Beyrut: Aldar Almüttahide Lil- neşr.
- Hatipoğlu, M. (1999)., *Yunanistan'da Etnik Gruplar ve Azınlıklar*. SAEMK, Araştırma Projeleri Dizisi, 3/99.
- Hawry, A. *Anayasal Kanun ve Siyasi Kurumlar*, İkinci Cilt, Beyrut: El-Ehliyetü Lil- neşr.
- Hekim, H. 2007, *Irak Anayasaları ve Iraklı Vatandaşları Hakları*, 1.Baskı, Bağdat: Alhikme Yayınları.
- Herbert J. L. (1953)., Müslüman Hukuku Üzerine Sempozyum. 22 GEO. WASH. L. REV 127, 129.
- Herbert J. Liebesny, *Yakın Doğu Ülkelerinde Batı Hukukunun Etkisi*, 22 GEO. WASH. L. REV. 127, 130 (1953).
- Hüseyin C. M. (1992). *Uluslararası İnsan Haklarının Amerikan Hukuk Sisteminde Doğrudan Uygulanması*, el-Mektebe el-Alemiyye el-Cedide, Mansura.
- I.L.O, (1969). *activity of I. L. O against racial discimination international labour office Geneve*, p. 11.
- Irak İçişleri Bakanlığı, (1936)., *The Iraq Directory*, Bağdat: Dangoor's Basım Yayınevi.
- Marzat, Ş. (1969)., *Libya'nın Anayasal Kanunu*, El-Camiatü El-Libıyyetü, Dârü Sâdır.
- Anderson, J. N. D. (1960)., *Irak İçin Kişisel Durum Kanunu*, 9 INT'L & COMP. L.Q. 542, 543.
- Anderson, J. N. D. (1960). *Irak Kişisel Statü İçin Bir Kanun* 9 Int'l & COMP. 542, L.Q. 543.

- Jackson, J. P., *Minority Rights in Europe; From Westphalia to Helsinki*, *Review Of International Studies*, 1997,23, British International Studies Association.
- Kaboğlu, Ş. (2002)., *İnsan Hakları, Azınlık Hakları ve Türkiye Ulusal, Uluslararası ve Uluslararası Hukukta Azınlık Hakları* (Birleşmiş Milletler, Avrupa Birliği, Avrupa Konseyi, Lozan Antlaşması), Haz. İbrahim Kaboğlu, İstanbul Barosu İnsan Hakları Merkezi Yayını.
- Kadir, A. B. (1983)., Azınlıklar ve İnsan Hakları, *Hukuk Dergisi*, 7. sene, 3. sayı, Kuveyt Üniversitesi Yayınları.
- Kâsım M. E. (1987)., *CA'FER, Kamu Kanununda Aracı -İdari Yargı-*, Dâr ül-Nahdati El-Arabiyyeti.
- Kaya, Ö. *Tanzimat'tan Lozan'a Azınlıklar*, İstanbul: Yeditepe Yayınevi, Araştırma ve İnceleme Dizisi.
- Kazgan, G. (2000)., *Küreselleşme ve Ulus Devlet*, İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları.
- Kazım, M. S. (2010)., *İnsan Hakları, Demokrasi ve Özgürlükler*, Küttap Yayınları, 26 Kazım, Z. (2008)., Azınlıkların Irak Anayasalarında tanımlanmış Hakları, Erbil, Irak: Evin Kawa Yayıncılık.
- Koçdemir, K.(2004)., *Millî Devlet ve Küreselleşme*. İstanbul: Ötüken Yayınları.
- Köse, H.Ö. Kürselleşme Sürecinde Devletin Yapısal ve İşlevsel Dönüşümü. *Sayıştay Dergisi*, (49).
- Kurban, D. (2003)., *Confronting Equality: The Need for Constitutional Protection of Minorities on Turkey's Path to the European Union*, *Columbia Human Rights Law Review*, 151(35), 160-161.
- Kurubaş, A. (2004)., *Asimilasyon Tanınmaya, Uluslararası Alanda Azınlık Sorunları ve Avrupa Yaklaşımı*. Asil Yayın Dağıtım. (1. Baskı).
- Kurubaş, E. (2004)., *Asimilasyondan Tanınmaya: Uluslararası Alanda Azınlık Sorunları ve Avrupa Yaklaşımı*, Ankara.
- Kurubaş, E., *Asimilasyondan Tanınmaya uluslararası alanda Azınlık Sorunları ve Avrupa Yaklaşımı*, Ankara: Asil Yayınevi/ Hukuk İktisat İşletme Dizisi.
- Küçük, C. (1986). *Osmanlı Millet Sistemi ve Tanzimat* || *Tanzimat'tan Cumhuriyete Türkiye Ansiklopedisi*. İstanbul, İletişim Yayınları sayı 32
- Kymlica, W. (1998)., *Çok Kültürlü Yurttaşlık, Azınlık Haklarının Liberal Teorisi*, İstanbul: Ayrıntı Yayınları.
- Kymlica, W. (2005)., *National Minorities in Post-Communist Europe: The Role of International Norms and European Integration*, Cornell University Press,
- LALANİ Mümtaz: Hâlâ Hedeflenen: Irak'ın Azınlıklara Devam eden Zulüm, *Uluslararası Azınlık Hakları Grubu*, 2010, 5-8.

- Latif, N.ve El-Ati, A. G. *Anayasal Kanun*, Bağdat.
- Leezenberg, M. (1997). Asimilasyon ve Sürülme Arasında: Kuzey Irak'ta Şabak ve Kakailer, Yakın Doğu'da Bağlayıcı Dinî Topluluklarda. K. Kehl-Bodrogi et. Al (eds.). Leiden,
- Leyle, M. K. (1961)., *Siyasi Sitemler, Mısır Kalkınması*, Kahire.
- MASHHOUR Amira, İslam Hukuku ve Cinsiyet Eşitliği - Ortak Bir Zemin Olabilir mi? Şeriat Hukukunda Boşanma ve Çok Eşlilik ve Tunus ve Mısır'da, Çağdaş Mevzuatta Bir Çalışma. 27 HUM. RTS. (2005).
- Matti Moosa, Aşırı Şiiiler: Ghulat Mezhepleri, Syracuse University Press (1987), Ch. 15, pp.
- Mehmesani, S., *Uluslararası Hukuk ve İslam'da Uluslararası İlişkiler*, Dâr-ul İlim Lil- Melâin, Beyrut.
- Merganî, M. (1979)., *Siyasi Sistemlere Kısa Giriş ve Fas Anayasası*, Birinci Cüz, Michiel Leezenberg, "Asimilasyon ve Sürgün Arasında: Kuzey Irak'ta Şebekler ve Kakailer", Yakın Doğu'da Dinî Toplulukların Kümelenmesinde. K. Kehl-Bodrogi et. Al (eds.). Leiden, 1997
- Mirgani, ş. A. (1978)., *Anayasa Hukuku*, baskısız, Dâr-ul Telif, Kahire.
- Muhammed İsmail Ali, Filistin'de İsrail Egemenliğinin Dayanaklarının Meşruiyeti, Alem-ul Kutub, Kahire, 1985.
- Muhammed Mahir EBU EL-AYNEYN, Yasamada Sapma ve Anayasanın Yargı Denetimi, Uygulamalı Araştırma, Mısır, Dâr-ul Nahda el-Arabiyye, Kahire, 1987.
- Mumtaz Lalani, *Hâlâ Hedefte:*, Irak Azınlıkların Devam Eden Zulmü, Uluslararası Azınlık Hakları Grubu 7, Haziran 2010.
- Musulini J. (1983). *Hürriyet Bildirgeleri -Magna Charta'dan Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ne*, İstanbul: Belge Yayınları.
- Oran B. (2001)., *Küreselleşme ve Azınlıklar*, İmaj Yayınevi, Gözden Geçirilmiş ve Genişletilmiş 4. Basım, Ankara.
- Oran B. (2004)., *Türkiye'de Azınlıklar, Kavramlar, Teori, Lozan, İç Mevzuat, İctihat, Uygulama*, TESEV Yayınları.
- Oran, B. (2000)., *Küreselleşme ve Azınlık*, Ankara: İmaj Yayıncılık/Politika Dizisi 5.baskı.
- Oran, B.(2001) *Küreselleşme ve Azınlıklar* 4.Baskı, İmaj Yayıncılık.
- Oran, B. (2009)., *Küreselleşme ve Azınlıklar*, İmaj Kitabevi, 5. Baskı. Ankara.
- Oran, B. *Türkiye'de Azınlıklar: Kavramlar, Teori, Lozan, İç Mevzuat, İctihat, Uygulama*,

- Osman, O. H. (1956)., *Anayasanın Genel İlkeleri*, Mısır Baskısı.
- Osman, O. H. ve EL -TAMEVİ, M.S. (1952)., *Anayasa Hukuku Özeti*, T3, Mısır:Onay Baskısı.
- Önder, A. T. (1999)., *Türkiye'nin Etnik Yapısı*. Ankara: Önerler Yayıncılık.
- Önder, A. T. (2004, Kasım), *Türkiye'deki Etnik Grupların 2500 Seneyi Aşan Bir Kaynaşması ve Birlikteliği Var. 2023 Dergisi*, (43).
- Özakıncı, C. (2005)., *Türkiye'nin Siyasi İntiharı Yeni Osmanlı Tuzağı*. İstanbul: Otopsi Yayınları.
- Özbudun, S. (2006)., *Temel Demirer, "Avrupa Birliği ve Çok Kültürcülük Yalanı"*, Ankara: Ütopya Yayınevi.
- Öztürk, S., *Türk'ün, Türkçe Konuşması Yasak*, 7 Şubat 2007 Tarihli Gözcü Gazetesi.
- Pascal, B. (1997), *Güçsüzlük İsteği, Uluslararası ve Stratejik Tutkuların Sonu mu?*, Çev. Alp Tümertekin, Yapı Kredi yayınları, İstanbul.
- Pazarıcı, H. (1996)., *Uluslararası Hukuk Dersleri II. Kitap*, 4.Baskı, Ankara: Turhan Kitabevi.
- Pazarıcı, H.(1989). *Uluslararası Hukuk Dersleri*, 2. Kitap. Ankara: Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Yayınları 571, Hacettepe Üniversitesi İ.İ.B.F., Uluslararası Hukuk Profesörü.
- Preece J. J. (2001). *Ulusal Azınlıklar ve Avrupa Ulus Devlet Sistemi*, çev. Ayşe-gül Demir, İstanbul: Donkişot Yayınları, 24.
- PRETİ Taneja, *Irak Azınlıkları: Sosyal Hayata Katılım, Uluslararası Azınlık Hakları Grubu*, 15, Kasım 2012.
- Rehman, J. (2002)., *Uluslararası Hukukta Azınlık Hakları, Ulusal, Uluslarüstü ve Uluslararası Hukukta Azınlık Hakları* (Birleşmiş Milletler, Avrupa Birliği, Avrupa Konseyi, Lozan Antlaşması), İstanbul: İstanbul Barosu İnsan Hakları Merkezi Yayını.
- Richard, F. (2001)., *Yırtıcı Küreselleşme*. İstanbul: Küre Yayınları.
- Robert, C. (2005)., *Ulus Devletin Çöküşü, 21. Yüzyılda Düzen ve Kaos*. Çev. Berrin KARAHAN, İstanbul.
- Sabir, S. (1950)., *Devletin Bireyler Üzerindeki Yetkilerinin Boyutu*, *Hukuk ve Ekonomi Dergisi*, 1-2(20).
- Sadeddin, E. M. (1953)., *Polis Yönetmeliklerini Çıkarma Görevini Üstlenen Makam*, *Danıştay Dergisi*, 3.
- Sadioğlu, S. *Azınlık Sorunu ve Çözüm Önerileri, Ulusal, Uluslarüstü ve Uluslararası Hukukta Azınlık Hakları* (Birleşmiş Milletler, Avrupa Birliği, Avrupa Konseyi, Lozan Antlaşması).

- Sadullah, Ö. Ş. (1991)., Uluslararası İnsan Hakları Hukukuna Giriş, Divan el-Matbuât el-Camiyye, Cezayir.
- Sander, O. (1993)., *Siyasi Tarih, İlk Çağlardan 1918'e* (3). Baskı İmge Kitabevi. Sciolino, Elaine, İngiltere İslami Adalet Rolü İstemiyor, New York Times, 18 Kasım 2008.
- Serhan A. M. (1987)., *Uluslararası Hukukun Genel İlkeleri*, Dâr-ul Nahda el-Arabiyye, Kahire.
- Serhan, A. M. (1987)., Uluslararası Genel Hukukta İnsan Haklarının Hukuki Çerçevesi, Dâr el-Nahda el-Arabiyye el-Kahire.
- Seyyid Ali SEYYİD, Kanunların Anayasal Yargı Denetimi, Danıştay Dergisi, Yıl 1, Mısır, 1950.
- Süleyman A. A. (1983)., *Anayasal Kanuna Kısa Giriş*, Mısır: Camiatü Esyût.
- Sabri, A. ve Şabri, L. (1991)., Siyaset ve Azınlık, Patlamaya Gönderen Sebepler, Tercüme: Dukan Karkut, Mısır: Alarabiye Yayınları.
- Şan, M. K. (2006, Aralık 2005-Haziran)., Farklılık ve Çok Kültürlülük Siyasetleri Üzerine Bir Denemell, MİLEL VE NİHAL, *İnanç, Kültür ve Mitoloji Araştırma Dergisi*, 3(1-2).
- Şan, M. K. (25-27 Kasım 2005)., Küreselleşme ve Yerel Kültürün Geleceği. Uluslararası I. Türk Dünyası Sosyologları Kurultayı, Tebliğ.
- Şerif Besyuni, M., Uluslararası Ceza Hukukunda Suç ve İnsan Haklarının Korunması, Cilt 2, Dâr-ul Ulum Lil Melâyin, Beyrut.
- Şeyha, Ş. A. (2000). *Anayasa ve Siyasi Sistemler, Anayasa Analizleri*, Mısır: Manşaat Almaarif, İskanderiye.
- Şihan, Ş. A. (1994). *Anayasal Kanun ve Siyasi Sistemler*, Birinci Cilt, El-Dâr El-Câmi'iyye, Beyrut.
- Talabe, A. (1976). İdari İşlerde Denetim, Dımaşk: El-Matba'atu El-Cedîdeti.
- Toker, H. *Mütareke Döneminde İstanbul Rumları, Genelkurmay ATASE ve Denetleme Başkanlığı Yayınları*, Ankara, 2006.
- Toluner, S. (1999). *Lozan Azınlıkların Korunması Rejimi ve Batı Trakya Türkleri. Cumhuriyetin 75. Yıl Armağanı*, İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yayınları.
- Toni Johnson, ve Lauren Vriens, İslam: Şeriat Altında Yönetim, Dış İlişkiler Konseyi, Kasım 10, 2010.
- Touraine, M. (1997). *Altüst Olan Dünya, 21. Yüzyılın Jeopolitiği*. Birinci Baskı, Ankara: Ümit Yayıncılık.
- Tove H. Malloy, "National Minority Rights in Europe" Oxford University Pres, 2005.

- Tunç, H., Türkiye Komşu Devletlerin Anayasaları, 8. Baskı, Ankara: Asil Yayın.
- Tutar, H. (2000). *Küreselleşme Sürecinde İşletme Yönetimi*. İstanbul: Hayat Yayıncılık.
- Türk Doğan, O. (2003). *Etnik Sosyoloji*. Ankara: İmaj Yayınları.
- Uveydat, A. (1961). *Lübnan, Arap Ülkeleri ve Dünyada Anayasal Düzenler*, Beyrut: Menşurâtu Uveydât.
- Ünal, Ş. (1997). *Milletlerarası Hukuk Açısından Güneydoğu Sorunu ve Terörle Mücadele*, Ankara: TBMM Kültür, Sanat ve Yayın Kurulu Yayınları.
- Yıldız, A. (1994). Etnik Yapının Siyasi Yapılanmaya Etkisi (Belçika, Birleşik Krallık, Finlandiya, Fransa, Hollanda), TBMM Kütüphane ve Dokümantasyon Müdürlüğü Araştırma Birimi, Hukuk ve Siyaset Bilimi Rapor No.43.

2. İNTERNET SİTELERİ

- İnternet: Belirli zulüm olayı belirtilmedi fakat MRG tarafından yapılan röportajlar devam eden korkutmaların olduğunu göstermektedir. *Bakınız* Preti Taneja, *Irak Azınlıkları: Sosyal Hayata katılım*, Uluslararası Azınlık Hakları Grubu, 2011, Web: http://www.minorityrights.org/11106/report_s/iraq-minorities-participation-in-public-life.html. adresinden 22 Ocak 2013'te alınmıştır.
- İnternet: "Feyli bölgesinde özel uydu kanalı kurmak için Feyli Kürt Kültürü Günü'nde İsveç'ten istekler", Web: <http://www.shafaaq.com/en/news/4055-demands-from-sweden-in-faili-kurdish-culture-dayq-to-establish-private-satellite-channel-in-faili-dialect.html>. adresinden 13 Kasım 2013'te alınmıştır.
- İnternet: "Irak: Irak Hapishanelerindeki Filistinlileri Korum", 13 Aralık 2012 Bu konuda ve diğer davalar hakkında daha fazla bilgi için Web: <http://www.hrw.org/news/2012/12/13/iraq-protect-palestinians-iraqi-prisons>
- İnternet: "Irak'ın siyah isyancılarının torunları Obama'yı destekliyor", Al Arabiya Haberleri, Web: <http://www.alarabiya.net/articles/2012/11/03/59402.html>. adresinden 3 Kasım 2008'de alınmıştır.
- İnternet: 115 Ülke içi yer değiştirme gözlem merkezi, Devletsizlik: Milliyetlikten çıkarılan pek çok Iraklı belge elde etmede ırkçılıkla yüz yüze kalmaktadır. (2004---2008), Web: [http://www.internal-displacement.org/idmc/website/countries.nsf/\(httpEnvelopes\)/D2D6CC7BPROTECTEDC6CPROTECTEDD2AD7](http://www.internal-displacement.org/idmc/website/countries.nsf/(httpEnvelopes)/D2D6CC7BPROTECTEDC6CPROTECTEDD2AD7)
- İnternet: ABD Bağdat Elçiliği, Eylül 24, 2009, Referans ID 09BAGHDAD2567, Web: <http://www.cablegatesearch.net/cable.php?id=09BAGHDAD2567>. adresinden 24 Eylül 2009'da alınmıştır.

- İnternet: ABD Devlet Departmanı, Demokrasi Bürosu, İnsan Hakları ve Çalışma, Uluslararası Dinî Özgürlük Raporu 2011: İraq, 2011, Web: <http://www.state.gov/j/drl/rls/hrrpt/humanrightsreport/index.htm?dclid=186428#wrapper>.
- İnternet: ABD Devlet Departmanı, Demokrasi Bürosu, İnsan Hakları ve Çalışma, 2011 İnsan Hakları Uygulamaları Ülke Raporları, 2013, Web: <http://www.state.gov/j/drl/rls/hrrpt/humanrightsreport/index.htm?dclid=186428#wrapper>. adresinden 25 Nisan 2012’de alınmıştır.
- İnternet: *ABD Elçiliği Bağdat*, Referans ID 09BAGHDAD2567, Web: <http://www.cablegatesearch.net/cable.php?id=09BAGHDAD2567> adresinden 24 Eylül 2009’da alınmıştır.
- İnternet: Advisory Opinion on Minority Schools in Albania, 1935 PCIJ. (Ser. A/B) No. 64 http://www.worldcourts.com/pcij/eng/decisions/1935.04.06_albania/ adresinden 27 Aralık 2013’te alınmıştır.
- İnternet: AFP, —İrak kasabası toprak çatışmasının ortasına düştü, || Web: <http://dawn.com/2013/01/03/iraqi-town-caught-in-middle-of-territory-row/>; Al Jazeera, —Ölümlü intihar saldırısı Irak’ın kuzeyini vurdu, || 16 Ocak 2013, Web: <http://www.aljazeera.com/news/middleeast/2013/01/201311672241755601.html>; Mofak Salman, —Tuzhurmatu Türkmen Bölgesi, Husseiniya of Said Al- Shuhadain’de Türkmenleri Hedef Yapma || Türkmen Araştırma Vakfı, 20 şubat 2013, Web: http://www.turkmen.nl/1A_Others/ms.2.13.pdf. 1 adresinden 11 Mart 2012’de alınmıştır.
- İnternet: AFP, “İrak kasabası toprak çatışmasının ortasına düştü”, 3 Ocak 2013, Web: <http://dawn.com/2013/01/03/iraqi-town-caught-in-middle-of-territory-row>.
- İnternet: Ahmet Chetaw ile Kuzey Kafkasya Grup Mesajı Yönetimi için adalet hakkında röportaj, Irak Çerkes Kültür ve Yardımlaşma Derneği başkan yardımcısı 18 Eylül, 2005, Web: http://www.justicefornorthcaucasus.com/jfncmessage_boards/north_caucasus.php?entry_id=1127026920&title=wcb%3A-message-from-the-iraq-circassians%3A-%E2%80%98we-are-also-here. adresinden 15 Temmuz 2012’de alınmıştır.
- İnternet: AK News, “Eğitim bakanı Emo kültürü nedeniyle okullarda üniforma giyilmesini istiyor”, Web: <http://www.aknews.com/en/aknews/3/296676/>. adresinden 18 Mart 2013’te alınmıştır.
- İnternet: Al Jazeera, “Bombalı araba Kuzey Irak azınlıklarını hedef aldı.” 17 Ocak 2012, Web: <http://www.aljazeera.com/news/middleeast/2012/01/20121168132561309.html>; Salam Faraj, “İrak’ta bombalı araba 12 kişiyi öldürdü.” AFP, Web: <http://www.google.com/hostednews/afp/article/ALeqM5iokmH7Xvdv0y5IpxOIoLh8olErg?docId=CNG.98fda0c9f4e98a2e545deefc57b26479.2a1>. adresinden 16 Ocak 2012’de alınmıştır.

- İnternet: Al Jazeera, "Ölümlü intihar saldırısı Irak'ın kuzeyini sarstı," Web::<http://www.aljazeera.com/news/middleeast/2013/01/201311672241755601.html>. adresinden 16 Ocak 2013'te alınmıştır.
- İnternet: Amerikan Eyalet Organizasyonu, Kosta Rika'da Engelli İnsanlara Oy Vermede Erişim, Web: http://www.oas.org/sap/docs/DECO/7EMBs/presentaciones/Seign_Jimenez_e.pdf. 20 12 2012
- İnternet: Anayasa metni ABD'nin Ankara Büyükelçiliğinin İnternet Sitesinden alınmış ve orada yazıldığı şekilde metne aktarılmıştır. Bk. Amerikan Büyükelçiliği Ankara Türkiye, "Amerika Hakkında: Amerika Birleşik Devletleri Anayasası: Açıklamalı" <http://turkish.turkey.usembassy.gov/media/pdf/abd-anayasasi.pdf>. adresinden 17 Kasım 2013'te alınmıştır.
- İnternet: Andrew Vincent, Milliyetçilik ve belirgin özellikler, 80 (2002). 128 Türk Vatandaşlık Kanunu [Türkiye], Kanun No. 403, Web: <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4496b0604.html>. adresinden 11 Şubat 1964'te alınmıştır.
- İnternet: AnkawaNews, "Yanmış dükkânlarını tekrar açmaları durumunda öldürüleceklerini bildiren broşürler." <http://www.ankawa.com/english/?p=5619>; Yine bk. Hammurabi İnsan Hakları Organizasyonu, Hammurabi İnsan Hakları Organizasyonu Raporu (HHRO) Irak Azınlıklarının Durumu hakkında 2013 adresinden 6 Aralık 2011'de alınmıştır.
- İnternet: Anthony Shadid, Bir Çingene Köyünün Kaderinde, Irak Geleceğinin Görüntüsü, Washington Post, 3 Nisan 2004, Web: <http://www.domresearchcenter.com/news/iraq/iraq2.html>.
- İnternet: Anthony Shadid, "Bir Çingene Köyünün Kaderinde, Irak Geleceğinin Görüntüsü" WashingtonPost,3Nisan2013,Web::<http://www.domresearchcenter.com/news/iraq/iraq2.html>.
- İnternet: Aswat al-Iraq, "Maliki önceki rejim tarafından 22,000'den fazla Iraklı Feyli Kürt'ün ülkeden atıldığını söyledi", Web: http://en.info/%28S%280kpkko55gsk1qp45xewexgmu%29%29/Default1.aspx?page=article_page&id=145102; Yine bakınız Reidar Visser, "Maliki, Feyli Kürtler ve Irak'ta bir Etnomezhepsel Siyasal Söyleme dönüş" 2 Ekim 2011, IKJ News, Web: <http://ikjnews.com/?p=1908>. adresinden 10 Ocak 2011 alınmıştır.
- İnternet: Aswat al-Iraq, "Irak Türkmen Cephesi Başkanı Yardımcısı suikast girişiminden kurtuldu", <http://en.aswataliraq.info/Default1.aspx?page=articlepage&id=142495&l=1>. adresinden 12 Mayıs 2011'de alınmıştır.
- İnternet: Avrupa Konseyi, "Report Submitted by Ireland Pursuant to Article 25, Paragraph 1 of the Framework Convention for the Protection of National Minorities", http://www.coe.int/t/dghl/monitoring/minorities/3_FCNMdocs/PDF_1st_SR_Ireland_en.pdf. adresinden 17 Kasım 2013'ten alınmıştır.

- İnternet: Avrupa Konseyi, "Second Report Submitted by Portugal Pursuant to Article 25, Paragraph 2 of the Framework Convention for the Protection of National Minorities", Erişim: http://www.coe.int/t/dghl/monitoring/308minorities/3_FCNMdocs/PDF_2nd_SR_Portugal_en.pdf. adresinden 17 Kasım 2011'de alınmıştır.
- İnternet: BBC, ABD'de Şeriat Hukuku kaçınılmaz, 7 Şubat 2008 Web: http://news.bbc.co.uk/2/hi/uk_news/PROTECTED.stm
- İnternet: Birleşmiş Milletler Antlaşması Koleksiyonu, Bölüm IV, İnsan Hakları, http://treaties.un.org/pages/ViewDetails.aspx?src=TREATY&mtdsg_no=IV--16&chapter=4&lang=en adresinden 17 Kasım 2013'te alınmıştır.
- İnternet: Bulgaristan Cumhuriyeti Ulusal Meclisi, "Constitution", Erişim: 5.11.2013, <http://www.parliament.bg/en/const>.
- İnternet: Bundesverfassungsgesetze, Erişim: 5.11.2013, http://www.bmeia.gv.at/fileadmin/user_upload/bmeia/media/4-Oesterreich_Zentrale/182_bv_deueng_frz.pdf
- İnternet: citing Preti Taneja, Irak Azınlıkları: Sosyal Yaşama Katılım, Uluslararası Azınlık hakları Grubu, 28 Kasım 2011, sayfalar. 9, 23, <http://www.minorityrights.org/11106/reports/iraqs-minorities-participation-in-public-life.html>;
- İnternet: Çek Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesi, "Charter of Fundamental Rights and Freedoms", Erişim: 6.11.2013, http://www.concourt.cz/view/czech_charter ve Legislationonline —Resolution of the Presidium of the Czech National Council of 16 December 1992 on the Declaration of the Charter of Fundamental Rights and Basic Freedoms as a Part of the Constitutional Order of the Czech Republic, adresinden 11 Kasım 2013'te alınmıştır.
- İnternet: Çek Cumhuriyeti Temsilciler Meclisi, "Constitution of the Czech Republic", <http://www.psp.cz/cgi-bin/eng/docs/laws/1993/1.html>. adresinden 6 Kasım 2013'te alınmıştır.
- İnternet: Deepa Babington, "Irak Çingenelerinin Hayatına Yoksulluk ve Korku Egemen Oluyor" Reuters, 6 Ocak 2006, Web: <http://www.domresearchcenter.com/news/iraq/iraq5a.htm>.
- İnternet: Deepa Babington, "Iraklı Çingenelerin Hayatına Yoksulluk ve Korku Egemen Oluyor" Reuters, 6 Ocak 2006, Web: <http://www.domresearchcenter.com/news/iraq/index.html>.
- İnternet: Deepa Babington, "Iraklı Çingenelerin Hayatına Yoksulluk ve Korku Egemen Oluyor" 6 Ocak 2006, Web: <http://www.domresearchcenter.com/news/iraq/index.html>.

- İnternet: Estonya Cumhurbaşkanlığı, "Constitution of the Republic of Estonia", <http://www.president.ee/en/republic-of-estonia/the-constitution/index.html>. adresinden 6 Kasım 2013'te alınmıştır.
- İnternet: Finlandiya Adalet Bakanlığı, "The Constitution of Finland", http://www.om.fi/uploads/54begu60narbnv_1.pdf. adresinden 11 Kasım 2013'te alınmıştır.
- İnternet: Fransa Ulusal Meclisi, "Constitution of October 4, 1958", <http://www.assemblee-nationale.fr/english/8ab.asp> 11 Kasım 2013'te alınmıştır.
- İnternet: Gabriela Wengert and Michelle Alfaro, "Filistinli Mülteciler Irak'ta Koruma Bulabilir mi?" Zorla Göç Özeti, 26 Ağustos 2006, sayfalar. 19-21, *Web:* <http://www.fmreview.org/palestine>.
- İnternet: Genel Öneri No. 20: Özgürlüklerin ayrımcı olmayan uygulamaları (Madde. 5), 15 Mart 1996, Gen. Rec. No. 20 (Genel Yorumlar), [http://www.unhchr.ch/h/tbs/doc.nsf/\(Symbol\)/8b3ad72f8e98a34c802561e004c8b61?OpenDocument](http://www.unhchr.ch/h/tbs/doc.nsf/(Symbol)/8b3ad72f8e98a34c802561e004c8b61?OpenDocument).
- İnternet: Genel Yorum No. 18: Karşı Ayrımcılık, 10 Kasım 1989, CCPR Genel Yorum No. 18 (Genel Yorumlar), [http://www.unhchr.ch/tbs/doc.nsf/\(Symbol\)/3888b0541f8501c9c12563ed004b8d0e?AçıkDoküman](http://www.unhchr.ch/tbs/doc.nsf/(Symbol)/3888b0541f8501c9c12563ed004b8d0e?AçıkDoküman). Genel Yorum No. 25: Kamu işlerine katılma hakkı, oy hakları ve kamu hizmetlerine Eşit Erişim hakkı (Madde 25), CCPR/C/21/Rev.1/Add.7, Genel Yorum No. 25 (Genel Yorumlar), [http://www.unhchr.ch/tbs/doc.nsf/\(Symbol\)/d0b7f023e8d6d9898025651e004bc0eb?OpenDocument](http://www.unhchr.ch/tbs/doc.nsf/(Symbol)/d0b7f023e8d6d9898025651e004bc0eb?OpenDocument). adresinden 12 Temmuz 1996'da alınmıştır.
- İnternet: Gey erkeklerin 2009 yılında hedefli cinayetleri ile daha fazla bilgi için *Bk. İnsan Hakları İzleme Örgütü, Onlar Bizi imha Etmek İstiyor*, p.9, *Web:* <http://www.hrw.org/reports/2009/08/16/they-want-us-exterminated> adresinden 17 Ağustos 2009'da alınmıştır.
- İnternet: Haksız Ayrımcılığı Önleme Yasası ve Eşitliği Geliştirme, Kanun No. 4 veya 2000 Bölüm 1 (S.Afr.), *Web:* www.iwraw-ap.org/resources/pdf/South%20Africa_GE1.pdf.
- İnternet: Hamid ALŞATIRİ,, Siyahi Iraklılar, <http://www.alarabiya.net/articles/2009/04/12/70474.html> adresinden 8 Eylül 2013'te alınmıştır.
- İnternet: Hasan Kanbolat, "Irak Çerkezleri" Today's Zaman, *Web:* <http://www.todayzaman.com/columnist-286504-iraqi-circassians.html>. adresinden 15 Temmuz 2012'de alınmıştır.
- İnternet: <http://londonprogressivejournal.com/article/view/845>; ve UNHCR, BMMYK Seçilme Kılavuzu, Iraklı sığınmacıların Uluslararası korunma ihtiyaçları değerlendirmesi, sayfalar. 93-96, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/46deb05557.html>. adresinden 11 Ağustos 2007'de alınmıştır.

- İnternet: <http://www.almadapress.com/ar/news>, Almada MUDRRİS, Irak'ta Hristiyanların Hakkı, adresinden 12 Eylül 2012'de alınmıştır.
- İnternet: Hunan al Qaddo, -Kürtler ve Şebekler Arasında Çatışmalar,|| Irak Hristiyanları, 26 Ağustos 2013, Web:<http://www.christiansofiraq.com/Shabak8265.html>; Adel Kamal, "Şebekler Kimliklerini Arıyor" Niqash, 6 Ekim 2013, Web: <http://www.niqash.org/articles/?id=2219>; ABD Devlet Departmanı, "Uluslararası Din Özgürlüğü Raporu 2008", Web: <http://www.state.gov/g/drl/rls/irf/2008/108483.htm>; İnsan Hakları İzleme, "Hassas Topraklar Üzerinde", 3 Kasım 2013, Web: <http://www.hrw.org/sites/default/files/reports/iraq1109web.pdf>.
- İnternet: Id. Aynı zamanda bakınız: ABD Devlet Departmanı, 2013 Uluslararası Dinî Özgürlük Raporu, Temmuz 30 2012, Web: <http://www.state.gov/j/drl/rls/irf/2011/nea/192885.htm>. adresinden 30 Temmuz 2012'de alınmıştır.
- İnternet: IILHR Filistin Temsilcisi İle Röportaj, 2013; Bk. UNHCR, "2006 UNHCR Diplomatik Muhtıra Güncellemesi: Irak'taki Filistinlileri Koruma Düşünceleri", Temmuz 2012, Web: <http://www.unhcr.org/refworld/docid/500ebee2.html>.
- İnternet: IILHR röportajlar, 2012; Bakınız Hammurabi İnsan Hakları Organizasyonu, Hammurabi İnsan Hakları Organizasyonu raporu (HHRO) Irak Azınlıklarının durumu hakkında, 2011.; Bakınız Ankawa.com, "Kürt Bölgesel Hükûmeti Kuzey Irak Süryani topraklarını illegal zapt ediyor", 7 Ekim 2012, Web: <http://www.ankawa.com/english/?p=7595>. adresinden 7 Ekim 2012'de alınmıştır.
- İnternet: IILHR röportajlar, 2012; Timothy Williams, "Irak'ta Afrika Yerleşim Bölgesi, Renk Net Gözüküyor" New York Times, 2 December 2009, Web: http://www.nytimes.com/2009/12/03/world/middleeast/03basra.html?_r=0; Karlos Zurutuza, "Irak'ta Siyah Olmak" IPS, 12 October 2011, Web: <http://www.ipsnews.net/2011/10/to-be-black-in-iraq/>. 3 Kasım 2008'de alınmıştır.
- İnternet: IILHR röportajlar, 2012; Yine bk. Uluslararası Yezidi İnsan Hakları Örgütü Misyon Bildirisi, Web: <http://www.yezidihumanrights.org/>. 2013 adresinden 16 Ocak 2012'de alınmıştır.
- İnternet: IILHR röportajları, 2012; bakınız Jasim Alsabawi, "Irak'ta mücadele eden Feyli Kürtleri" Rudaw, 26 Ocak 2013, Web: <http://www.rudaw.net/english/news/iraq/4357.html>. 26 Ocak 2013'te alınmıştır.
- İnternet: IILHR'ye Raporlar, 2012 ve 2013; Bk. Iqbal Tamimi, "Irak'ın Romanları- Unutulmuş Bir Toplum", London Progressive Journal, 18 Eylül 2011, Web: <http://londonprogressivejournal.com/article/845/the-roma-of-iraq-a-forgotten-community>.

- İnternet: İqbal Tamimi, "İrak'ın Romanları-Unutulmuş Bir Toplum", London ProgressiveJournal, Eylül 18, 2011, Web: <http://londonprogressivejournal.com/article/845/the-roma-of-iraq-a-forgotten-community>.
- İnternet: Irak Azınlıklarının Durumu hakkında 2011; Asia News, "Zaho, Irak İslami radikaller Hristiyanların sahip olduğu dükkan ve mülklere saldırdı" Web: <http://www.asianews.it/news-en/Zakho,-Iraqi-Islamic-extremists-attack-Christian-owned-shops-and-properties-23351.html>. adresinden 03 Aralık 2011'de alınmıştır.
- İnternet: Irak Ceza Kanunu (1969), para. 298.UNHCR(BMMYK), "2006 UNHCR: Diplomatik Muhtıra Güncellemesi: Irak'taki Filistinlileri Koruma Düşünceleri", Temmuz 2012, Web: <http://www.unhcr.org/refworld/docid/500ebee2.html>.
- İnternet: Irak Milletvekili Hasan Ozman Türkmen Cephesinden Avrupa Parlamentosu Delegasyonuna Irak'la İlişkiler ile ilgili rapor, Ekim 2011. IILHR ile dosya üzerinde orijinal rapor; Bk. Preti Taneja, *Irak Azınlıkları* 9, <http://www.minorityrights.org/11106/reports/iraqs-minorities-participation-in-public-life.html>. adresinden 16 Ekim 2011'de alınmıştır
- İnternet: Irak STK koordinasyon Komitesi, Yeni Irak Sivil Toplum Kanunu Hukuk Danışmanı Kareem Elbayar, 13 Temmuz 2010, ile ilgili röportaj için: Web: http://www.ncciraq.org/index.php?option=com_content&view=article&id=100&lang=en
- İnternet: IRIN, "Çingeneler daha fazla hak istiyor", IRIN, 3 Mart 2005, Web: <http://www.domresearchcenter.com/news/iraq/iraq3rights.html>.
- İnternet: Irk Ayrımcılığının Ortadan Kaldırılması Komitesi Sonuç Gözlemleri: Irak, 12 Nisan 2001, CERD/C/304/Add.80(sonuç gözlemleri/Yorumlar) [http://www.unhchr.ch/tbs/doc.nsf/\(sembol\)/CERD.C.304.Add.80.en?OpenDocument](http://www.unhchr.ch/tbs/doc.nsf/(sembol)/CERD.C.304.Add.80.en?OpenDocument)..Ayrıca bk.: Lalani 26-27.166 ICESCR Art. 2(2), 6.
- İnternet: İnsan Hakları İçin Birleşmiş Milletler Yüksek Komiserliği Bürosu, Vatandaş olmayanların Hakları, <http://www.ohchr.org/Documents/Publications/noncitizensen.pdf> 149 Lalani, 19
- İnternet: İnsan Hakları İzleme Irak'ta 200.000 ve 500.000 arasında Şebek olduğunu tahmin ediyor. Bk. İnsan Hakları İzleme, "Bir Kavşakta", Şubat 2011, Web: <http://www.hrw.org/sites/default/files/reports/iraq0211W.pdf>. adresinden şubat 2012'de alınmıştır.
- İnternet: İnsan Hakları İzleme Örgütü, "İrak: Emo" Saldırılarını Araştırıyor, Web: <http://www.hrw.org/news/2012/03/16/iraq-investigate-emo-attacks>. adresinden 16 Mart 2012'de alınmıştır.

- İnternet: İnsan Hakları İzleme Örgütü, Adalet Kalite: Irak Merkez Ceza Mahkemesi (2008) başarısızlıkları Web: [http://www.hrw.org/en/reports/2008/12/14/quality--justice--0.Bk.Birleşmiş_Milletler_Yardı_m_Misyonu_Irak_için_dinî,_etnik,_dinsel_ve_cinsel_azınlıklara_yönelik_yaygın_Şiddet_belgeleyen_15-16_\(2009\)_İnsan_Hakları_Raporu](http://www.hrw.org/en/reports/2008/12/14/quality--justice--0.Bk.Birleşmiş_Milletler_Yardı_m_Misyonu_Irak_için_dinî,_etnik,_dinsel_ve_cinsel_azınlıklara_yönelik_yaygın_Şiddet_belgeleyen_15-16_(2009)_İnsan_Hakları_Raporu).
- İnternet: İnsan Hakları İzleme Örgütü, Onlar Bizi İmha Etmek İstiyor, p.9, Web: <http://www.hrw.org/reports/2009/08/16/they-want-us-exterminated>. adresinden 17 Ağustos 2009'da alınmıştır.
- İnternet: İnsan Hakları İzleme, "Irak: Emo" Saldırıları Soruşturması, 16 Mart 2012, Web: <http://www.hrw.org/news/2012/03/16/iraq-investigate-emo-attacks>.
- İnternet: İnsan Hakları İzleme, Bir Kavşakta: ABD güdümlü İstiladan 8 yıl sonra Irak'ta İnsan Hakları, 65, 2011, Web: <http://www.hrw.org/sites/default/files/reports/iraq0211W.pdf>. adresinden 10 Mart 2012'de alınmıştır.
- İnternet: İnsan Hakları İzleme, Bir Kavşakta: ABD güdümlü İstiladan 8 yıl sonra Irak'ta İnsan Hakları, 65, 2013, Web: <http://www.hrw.org/sites/default/files/reports/iraq0211W.pdf>. adresinden Haziran 2013'te alınmıştır.
- İnternet: İnsan Hakları İzleme, Kaçacak Yer Yok.: "Irak'taki Filistinlilerin Tehlikeli Durumu", 9 Eylül 2006, Web www.hrw.org/en/node/11181/section/1.
- İnternet: İnsan Hakları İzleme, Kaçacak Yer Yok. Irak'taki Filistinlilerin Tehlikeli Durumu" 10 Eylül 2006, Web: <http://www.hrw.org/sites/default/files/reports/iraq0706web.pdf>;
- İnternet: İnternet: Wirth'ın tanımı: "a group of people who, because of their physical or cultural characteristics, are singled out from the others in the society in which they live for differential and unequal treatment, and who therefore regard themselves as objects of collective discrimination." <http://en.wikipedia.org/wiki/Minority>, U. 30 Eylül 2006 adresinden 30 Eylül 2006'da alınmıştır.
- İnternet: İrlanda Cumhuriyeti Başbakanlığı, "Constitution of Ireland", http://www.taoiseach.gov.ie/eng/Youth_Zone/About_theConstitution_Flag_Anthem_Harp/Constitution_of_Ireland_2010.rtf adresinden 21 Kasım 2013'te alınmıştır.
- İnternet: İtalya Senatosu, "Constitution of the Italian Republic", Erişim: 11.11.2013, http://www.senato.it/documenti/repository/istituzione/costituzione_inglese.pdf. adresinden 11 Kasım 2013'te alınmıştır.
- İnternet: Jack Healy, "Tehdit ve Cinayetler Genç Iraklıları, Geyler dâhil Korkutuyor" NewYorkTimes, Web: http://www.nytimes.com/2012/03/12/world/middleeast/killings-strike-fear-in-iraqi-gay-and-emo-youth.html?pagewanted=all&_r=0. adresinden 11 Mart 2012'de alınmıştır.

- İnternet Jane Chanaa, Online zoraki göç, FMO Araştırma rehberi: Irak, (Temmuz 2013) Web; http://www.forcedmigration.org/guides/fmo015/fmo015_2.htm.
- İnternet: John Fawcett ve Victor Tanner, "Irak'ın iç göçe zorlanmış insanları" Brookings Enstitüsü – İç Göç üzerine SAIS Projesi, Ekim 2002, Web: <http://www.brookings.edu/fp/projects/IDP/articles/iraqreport.pdf>. adresinden 16 Ekim 2002'de alınmıştır.
- İnternet: Kanada Göç ve Sığınma Bürosu, "İran: Uygulamalar, liderlik ve Ehl-i Hak inancı özel dinî kutlamaları; Toplum üyelerinin İsam Web: <http://www.unhcr.org/refworld/docid/3ae6aab324.html> adresinden dinine ait memurlar tarafından Kürt kişilerden farklı davranılıp davranılmadığı" 1 Ekim 1998'de alınmıştır.
- İnternet: Kanada İnsan Hakları Kanunu, R.S., 1985, c. H--6 (1985). Web: <http://www.canlii.org/en/ca/laws/stat/rsc---1985---c---h---6/latest/rsc---1985---c---h---6.html>.
- İnternet: Khudur Khallat, "Şebek Saldırılarının Arkasında El Kaide ve Baas Partisi var, diyor bir yetkili" AK News, Web: <http://www.aknews.com/en/aknews/3/295195/>. adresinden 11 Mart 2012'de alınmıştır.
- İnternet: Kıbrıs Rum Yönetimi, Birleşmiş Milletler tarafından "Kıbrıs Cumhuriyeti" adıyla Adanın meşru temsilcisi kabul edilmektedir
- İnternet: Konsey Temsilcileri ve sivil toplum örgütlerinin Hristiyan üyeleri tarafından IILHR'ye raporlar, 2012; Bakınız Ankawa.com, "Kürt Bölgesel Hükûmeti Kuzey Irak Süryani topraklarını illegal zapt ediyor" Web: <http://www.ankawa.com/english/?p=7595>. adresinden 7 Ekim 2012'de alınmıştır.
- İnternet: Kurd Net, "Feyli Kürtleri Temsil eden tek Liste Bağdat'ta açıklandı" Web: <http://www.ekurd.net/mismas/articles/misc2012/12/kurdsiniraq191.htm> 3 Aralık 2012'de alınmıştır.
- İnternet: Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı, "Kıbrıs Cumhuriyeti Anayasası", http://www.trncinfo.com/_images/belgeler/4/1960%20Kıbrıs_Cumhuriyeti_Anayasası.pdf adresinden 16 Kasım 2013'te alınmıştır.
- İnternet: Laila Ahmad, "Filistinli Mülteciler Yardım İstiyor,|| NSNBC: Truth blog üzerindeki ambargoyu yıkmak, Haziran 9,2012,Web::<http://nnsbc.Wordpress.com/2012/07/12/palestinian-refugees-calling-for-help-2/>.
- İnternet Letonya Anayasa Mahkemesi, "The Constitution of the Republic of Latvia", Erişim:12.11.2013, <http://www.satv.tiesa.gov.lv/?lang=2&mid=8>. adresinden 12 Kasım 2013'te alınmıştır.
- İnternet: Litvanya Anayasa Mahkemesi, "Constitution of the Republic of Lithuania", http://www.lrkt.lt/Documents2_e.html. adresinden 23 Kasım 2013'te alınmıştır.

- İnternet: Mandaean İnsan Hakları Grubu, Mandaean İnsan Hakları Yıllık Raporu 2011, Eylül 2011, 4, Web: <http://www.mandaeanunion.org/HMRG/MHRG%20Annual%20Report%202011.pdf>; See also Mumtaz Lalani, Hâlâ Hedefte: Irak Azınlıklarına Devam Eden Zulüm, Uluslararası İnsan Hakları Grubu, Haziran 2013'te alınmıştır.
- İnternet: Marie-Helene Verney, "Eve Giden Yol: Feyli Kürtler" Mülteci Dergisi 134,11-13, Web: <http://www.unhcr.org/40570cbf7.pdf>. adresinden 1 Mart 2004'te alınmıştır.
- İnternet: Medeni ve Siyasi Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme, md. 27. Metin için Web: <http://www2.ohchr.org/english/law/ccpr.htm> adresinden 27 Aralık 2013'te alınmıştır.
- İnternet: Mitchell Bard, "Irak Yahudileri" Yahudi Sanal Kütüphanesi, Amerikan-İsrail Ortak İşletmesi, 12 şubat 2013, Web: <http://www.jewishvirtuallibrary.org/jsource/antisemitism/iraqijews.html>. adresinden 12 Şubat 2013'te alınmıştır.
- İnternet: Mofak Salman, "Tuzhurmatu Türkmen Bölgesi, Husseiniya of Said Al-Shuhadain'de Türkmenleri Hedef Yapma" Türkmen Araştırma Vakfı, 20 Şubat 2013, Web: http://www.turkmen.nl/1A_Others/ms.2.13.pdf; Shafaq News, "Tuzhurmatu'da bombalama sonucu ölü 25 ve yaralı 88 kişiye yükselmektedir" Web: <http://www.shafaaq.com/en/news/4889-bombing-outcome-in-tuz-khurmato-rises-to-25-dead-and-88-injured-people-.html>. adresinden 23 Ocak 2013'te alınmıştır.
- İnternet: New Zealand Sığınma Durumu Başvuru Makamı, Sığınma Başvuru No. 74695, para. 25, Eylül 2003'e kadar "Irak'tan pek çok Kakai insan kaçtı." Web: <http://www.unhcr.org/refworld/pdfid/477cfba70.pdf>. adresinden 22 Ocak 2004'te alınmıştır.
- İnternet: NINA, "Türkmen Cephesi Karargâhı Kerkük'te havaya uçuruldu." http://www.ninanews.com/english/News_Details.asp?ar95VQ=FIIII. adresinden 17 Ekim 2011'de alınmıştır.
- İnternet: Ocak 2011 Hamdaniye Iraklı Azınlıkların İttifakı Toplantısında kaydetti: Ayrıca Irak'ın azınlıklar üzerinde 2010 Uluslararası Azınlık Hakları Grubu raporunda belirtildi. Aynı zamanda Lalani de belirtildi (2010), Web: http://www.minorityrights.org/PROTECTED/reports/still_targeted_continued_persecution_of_iraqs_minorities.html (Tam raporu indirmek için sağdaki download butonuna basınız).
- İnternet: ORSAM, Orta Doğu Stratejik Araştırmalar Merkezi, *Irak Çerkezleri (Çeçenler, Dağıstanlılar, Adigeler)*, Rapor No. 134, Web: http://www.orsam.org.tr/en/enUploads/Article/Files/20121116_134ingtum.pdf. adresinden 31 Kasım 2012'de alınmıştır.

- İnternet: ORSAM, Orta Doğu Stratejik Araştırmalar Merkezi, *Irak Çerkezleri (Çeçenler, Dağıstanlılar, Adigeler)*, Rapor No. 134, Web: http://www.orsam.org.tr/en/enUploads/Article/Files/20121116_134ingtum.pdf. adresinden Kasım 2013'te alınmıştır.
- İnternet: ORSAM, Orta Doğu Stratejik Araştırmalar Merkezi, *Irak Çerkezleri (Çeçenler, Dağıstanlılar, Adigeler)*, Rapor No. 134, Web: <http://www.orsam.org.tr/en/enUploads/Article/Files/20121116-134ingtum.pdf>. adresinden Kasım 2012'de alınmıştır.
- İnternet: Özgür Avrupa Radyosu, "Irak Sayım Memurları Bedevilere Odaklandı" 14 Aralık 2013 Web: http://www.rferl.org/content/Iraqi_Census_Takers_To_Focus_On_Bedouin/2041952.html. adresinden 14 Aralık 2013'te alınmıştır.
- İnternet: Portekiz Parlamentosu, "Constitution of the Portuguese Republic", Erişim:13.11.2013, http://app.parlamento.pt/site_antigo/ingles/cons_leg/Constitution_VII_revisao_definitive.pdf adresinden 13 Kasım 2013'te alınmıştır.
- İnternet: Preti Taneja, *Irak Azınlıkları: Sosyal Hayata Katılım, Uluslararası Azınlık Hakları Grubu*, 2011, Web: <http://www.minorityrights.org/11106/reports/iraqs-minorities-participation-in-public-life.html>.
- İnternet: Preti Taneja, *Irak Azınlıkları: Sosyal Hayata Katılım, Uluslararası Azınlık Hakları Grubu*, 2011, Web: <http://www.minorityrights.org/11106/reports/iraqs-minorities-participation-in-public-life.html>. adresinden 17 Ağustos 2011'de alınmıştır.
- İnternet: Preti Taneja, *Irak Azınlıkları: Sosyal Hayata Katılım, Uluslararası Azınlık Hakları Grubu*, 9, Kasım 2011; ABD Devlet Depatmanı, Temmuz-Aralık, 2010 Uluslararası Dinî Özgürlük Raporu, p. 3, <http://www.state.gov/documents/organization/171735.pdf>. adresinden 13 Eylül 2011'de alınmıştır.
- İnternet: *Preti Taneji, Irak Azınlıkları: Toplum Yaşamına Katılma, Uluslararası Azınlık hakları Grubu*, ABD Elçiliği Bağdat, Eylül 24, 2009, Referans ID 09BAGHDAD2567, Web: <http://www.cablegatesearch.net/cable.php?id=09BAGHDAD2567> adresinden Eylül 24 2009'da alınmıştır.
- İnternet: Reidar Visser, "Maliki, Feyli Kürtler, ve Irak'ta bir Etnomezhepsel Siyasal Söyleme Dönüşü" IKJ News, Web: <http://ikjnews.com/?p=1908>. 2 Ekim 2011'de alınmıştır.
- İnternet: Romanya Temsilciler Meclisi, "Constitution of Romania", Erişim:13.11.2013, <http://www.cdep.ro/pls/dic/site.page?id=371> adresinden 13 Kasım 2013'te alınmıştır.

- İnternet: Saddam Huseyin rejimi tarafından kendisi ile olumsuz ilişkileri olup bölgede yaşayan Zawabei Kabilesine bir ceza olarak bu yerleşim yerinin desteklendiği söylenmiştir, Imam El-Liethy, "Saddam'ın Düşüşünden Sonra Iraklı Çingenerin Yaşam Mücadelesi" İslam on Line, 6 Mayıs 2003, Web: <http://www.domresearchcenter.com/news/iraq/index.html>.
- İnternet: Salam Faraj, "Yeni, ultra tutucu Irak'ta Çingenerler serseri olarak görülüyor" AFP, 25 Kasım 2009, Web: <http://js.static.reliefweb.int/report/iraq/gypsies-seen-outcasts-new-ultra-conservative-iraq>.
- İnternet: Sazan M. Mandalawi, İyileşmeyen Yaralar: Irak Feyli Kürtlere yapılan zulmü "soykırım" olarak tanıdı. Niqash News, Web: <http://www.niqash.org/articles/?id=2878>. adresinden 10 Ağustos 2011'de alınmıştır.
- İnternet: Scott Long, "'Gey cinayetleri' emolar ve Irak: Neler oluyor" Bir kâğıt kuş (blog), 8 Mart 2013, Web: <http://paper-bird.net/2012/03/08/gay-killings-emos-and-iraq-whats-going-on/>. adresinden 8 Mart 2013'te alınmıştır.
- İnternet: Servant, -Luxembourg- Constitution, http://www.servat.unibe.ch/icl/lu00000_.html adresinden 23 Kasım 2013,'de alınmıştır.
- İnternet: Shabak News, "Şebek Köyünde Bombalı Araba" Web: <http://www.shabaknews.com/index.html>. adresinden 17 Kasım 2012'de alınmıştır.
- İnternet: Shabak News, "Şebekler Kimlerdir?" Web: <http://www.shabaknews.com/who%20are%20the%20shabak/index.html>; yine bk. Dr. Hunan al Qaddo, "Kürtler ve Şebekler arasında Çatışmalar" Irak Hristiyanları, 26 Ağustos 2005, Web: <http://www.christiansofiraq.com/Shabak8265.html>.
- İnternet: Shafaq News, "Iraklı emolar _blockları" savunuyor... Din onları öldürmeyi reddediyor ve Hükûmet yorum yapmıyor" Web: <http://www.shafaq.com/en/reports/2434-the-qemoq-of-iraqi-defy-the-qblocksq-religion-refuses-killing-them-and-the-government-does-not-comment.html>. adresinden 10 Mart 2012'de alınmıştır.
- İnternet: Slovak Cumhuriyeti Ulusal Konseyi, "Constitution of the Slovak Republic", <http://www.ncsr.sk/web/Static/en-US/NRSR/Dokumenty/constitution.doc>. adresinden 16 Kasım 2013'te alınmıştır.
- İnternet: Stephen Farrell, "Bağdat Yahudileri Birkaç Korkan Kişi Hâline Geldi" New York Times, Web: http://www.nytimes.com/2008/06/01/world/middleeast/01babylon.html?pagewanted=all&_r=0. adresinden 1 Haziran 2008'de alınmıştır.
- İnternet: Stephen Farrell, —Stephen Farrell, "Bağdat Yahudileri Birkaç Korkan Kişi Hâline Geldi" New York Times, 1 Haziran 2013, Web: "New York Times, 1 Haziran 2008, Web: http://www.nytimes.com/2008/06/01/world/middleeast/01babylon.html?pagewanted=all&_r=0; Bakınız Roy

- Gutman,—WikiLeaks Irak'ın Minik Yahudi Toplumunun Güvenliğini Sarsıyor” McClatchy Newspapers, <http://www.mcclatchydc.com/2011/10/07/126581/security-of-iraqs-tiny-jewish.html>. adresinden 7 Ekim 2011'de alınmıştır.
- İnternet: Susan Campbell Irak'ın Faili Kürtleri: Vatansız otuz yıl, Uluslararası Mülteciler, Nisan 2013, Web: <http://www.refugeesinternational.org/blog/faili-kurds-iraq-thirty-years-without-nationality>.
- İnternet: Şafak haberleri, “Irak 120 bin Feyli Kürt için vatandaşlık verildiğini bildirdi” Web: <http://www.shafaaq.com/en/news/2721-iraq-anno-unces-citizenship-for-120-thousand-faili-kurds-.html>. adresinden 13 Haziran 2013'te alınmıştır.
- İnternet: Şafak Haberleri, “Irak Emoları 'blocklara' kafa tutuyor... Dindarlar onları öldürdüklerini reddediyor ve Hükûmetten yorum yok” 10 Mart 2013, Web: <http://www.shafaaq.com/en/reports/2434-the-qemoq-of-iraqi-defy-the-qblo-cksq-religion-refuses-killing-them-and-the-government-does-not-commen-t.html>; adresinden 5 Şubat 2013'te alınmıştır.
- İnternet: Şafak Haberleri, “İçişleri olayın etkilerini tedaviye başlamak için kendi programlarında 'Şafak News' un Lezbiyenler hakkında hikâyesine yer verdi, Web: <http://www.shafaaq.com/en/component/content/article/2541-the-interior-includes-the-story-of-qshafaq-newsq-about-lesbians-in-their-programs-and-begin-to-treat-the-effects-of-the-phenomenon.html>. adresinden 25 Nisan 2012'de alınmıştır.
- İnternet: Şafak Haberleri, “İnsan Hakları Komisyonu [sic] 'Shafaq News' tarafından hazırlanan lezbiyen hikâyesinin gündemlerinde olduğunu bildirir” 12 Nisan 2012, Web: <http://www.shafaaq.com/en/news/2513-human-rights-commission-announces-the-inclusion-of-lesbian-story-prepared-by-qshafaq-newsq-on-its-agenda.html>. adresinden 16 Mart 2012'de alınmıştır.
- İnternet: Şafak Haberleri, “Şafak haberlerinin Lezbiyen Hikâyesi gelecek hafta kadınlar konseyi tarafından tartışılacaktır” Web: <http://www.Shafaaq.com/en/news/2528-lesbian-story-of-qshafaq-newsq-will-be-discussed-next-week-by-the-womens-committee.html>. adresinden 19 Nisan 2012'de alınmıştır.
- İnternet: Şebek toplum üyeleri ile IILHR röportajları 2010 ve 2012; Uluslararası Din Özgürlüğü ABD Komisyonu, Uluslararası Din Özgürlüğü ABD Komisyonu için Yıllık Rapor, Mart 2012,, Web:<http://www.uscirf.gov/images/Annual%20Report%20of%20USCIRF%202012%282%29.pdf>.
- İnternet: Şebek toplum üyeleri ile IILHR röportajları, 2012. Uluslararası Din Özgürlüğü ABD Komisyonu, Uluslararası Din Özgürlüğü ABD Komisyonu için Yıllık Rapor, adı: <http://www.uscirf.gov/images/Annual%20Report%20of%20USCIRF%202012%282%29.pdf>. adresinden 16 Ocak 2012'de alınmıştır.

- İnternet: Şebek toplum üyeleri ile IILHR röportajları, 2012. *Yine bk.* Reidar Visser, *Şebekler Khazna Tepe'nin Zulmüne Tepki Gösteriyor*, Irak ve Körfez Analizleri, <https://gulfanalysis.wordpress.com/2009/08/10/the-shabak-react-to-the-atrocities-of-khazna-tepe/>. adresinden 10 Ağustos 2009'da alınmıştır.
- İnternet: Şebek toplum üyeleri ile IILHR röportajları, 2012; *Yine bk.* Adel Kamal, "Şebekler Kimliklerini Arıyor" 6 Ekim 2012, Niqash, *Web:* <http://www.niqash.org/articles/?id=2219>; Dr. Hunan al Qaddo, "Kürtler ve Şebekler arasında Çatışmalar, II Irak Hristiyanları, 26 Ağustos 2013, *Web:* <http://www.christiansofiraq.com/Shabak8265.html>.
- İnternet: Şebek toplum üyeleri ile IILHR röportajları, 2013 Uluslararası Din Özgürlüğü ABD Komisyonu, Uluslararası Din Özgürlüğü ABD Komisyonu için Yıllık Rapor, p. 98, *Web:* <http://www.uscirf.gov/images/Annual%20Report%20of%20USCIRF%202012%282%29.pdf>. adresinden 11 Mart 2012'de alınmıştır.
- İnternet: Temsil Edilmeyen Uluslar ve İnsanlar Organizasyonu, "Irak Türkmenleri: Küçümşenen, marjinal ve asimilasyon terminolojine maruz kalan" *Web:* <http://www.unpo.org/article/2610>. adresinden 8 Haziran 2005'de alınmıştır.
- İnternet: Timothy Williams, "Irak'ın Yeni Açık Geyleleri Aşağılama ve Tehditlerle Karşı Karşıya" New York Times, *Web:* <http://www.nytimes.com/2009/04/08/world/middleeast/08gay.html>. adresinden 7 Nisan 2013'te alınmıştır.
- İnternet: Tom Charles, "Ongoing Nakba: Irak'taki Filistinli Mültecilerin Kötü Durumu" Jadaliyya, Şubat 6, 2012, *Web:* [http://www.jadaliyya.com/pages/index/4264/an-ongoing-nakba_the-plight-of-palestinian-refugee](http://www.jadaliyya.com/pages/index/4264/an-ongoing-nakba-the-plight-of-palestinian-refugee).
- İnternet: "Topluluk da KRG Hükümetinin kendilerine Kürt kimliği empoze etmesi konusunda büyük bir baskı altındadır." <http://www.alshabak.net/htm/news/Alqado2.htm>.
- İnternet: Ulusal Azınlıkların Korunmasına İlişkin Çerçeve Sözleşme ve Açıklayıcı Rapor Metni için bk. <http://www.un.org/documents/ga/res/47/a47r135.htm> adresinden 27 Aralık 2013'te alınmıştır.
- İnternet: Uluslararası Af Örgütü, "Irak: Filistinli Mültecilere Yapılan İnsan Hakları İhlalleri, 1 Ekim 2007, MDE 14/030/2013, *Web:* <http://www.amnesty.org/en/library/asset/MDE14/030/2007/en/f9d6f3b2-d393-11dd-a329-2f46302a8cc6/mde140302007en.pdf>.
- İnternet: Uluslararası Azınlık Hakları Grubu, Dünya Yerli Halkları ve Azınlıkların Durumu 2011 - Irak, 6 Temmuz 2013, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4e16d36e5f.html>.

- İnternet: Uluslararası Dinî Özgürlük Üzerinde ABD Komisyonu, Yıllık Rapor 2012, 98, Mart 2012, Web: <http://www.uscirf.gov/images/Annual%20Report%20of%20USCIRF%202012%282%29.pdf>. adresinden 16 Mart 2012'de alınmıştır.
- İnternet: Uluslararası Göç Organizasyonu, "Kuzey Irak'ta Hristiyan Ailelerin Ülke İçi, Göç artıyor: IOM Raporu" 07 Şubat 2012; Web: <http://www.iom.int/cms/en/sites/iom/home/news-and-views/press-briefing-notes/pbn-2012/pbn-listing/internal-displacement-of-christian-famil.html>; Bakınız —IOM Acil İhtiyaçlar Değerlendirmesi - Güncelleme: Irak'ın kuzeyine Hristiyanların yerlerinden edilmesi" Web: <http://www.iomiraq.net/Documents/IOM%20Christian%20Displacement%20Update,%2031%20January%202012.pdf>. adresinden 31 Ocak 2012'de alınmıştır.
- İnternet: Uluslararası Göç Organizasyonu, "IOM Acil İhtiyaçlar Değerlendirmesi — Güncelleme: Irak'ın kuzeyine Hristiyanların yerlerinden edilmesi" Web: <http://www.iomiraq.net/Documents/IOM%20Christian%20Displacement%20Update,%2031%20January%202012.pdf>. adresinden 31 Ocak 2012'de alınmıştır.
- İnternet: Uluslararası Göç Organizasyonu, "IOM-Irak Özel Raporu: Suriye Krizi Hızlı Yaptırım" Web: www.data.unhcr.org/syrianrefugees/download.php?id=725. adresinden 14 Ağustos 2012'de alınmıştır.
- İnternet: Uluslararası mülteciler, Kuveyt Devleti: Birleşmiş Milletler Evrensel Periyodik İnceleme Gönderisi, Oturum 8, 2 (Mayıs 2012).
- İnternet: Uluslararası Hukuk ve İnsan Hakları, Kadın ve Irak Hukuk Enstitüsü. (Aralık 2010), Web: www.iilhr.org; ayrıca Irak'ta Barış tesisi, Uzlaşma ve Sorumluluk Rolüne İlişkin Uluslararası Konferansı'nda tartışıldı, 27-28 Ocak 2011, Erbil, Kürdistan, Irak
- İnternet: UNHCR(BMMYK), "2006 UNHCR: Diplomatik Muhtıra Güncellemesi: Irak'taki Filistinlileri Koruma Düşünceleri" July 2012, Web: <http://www.unhcr.org/refworld/docid/500ebee2.html>.
- İnternet: UNHCR(BMMYK), "Diplomatik Muhtıra: Irak'taki Filistinlileri Koruma" Temmuz 2013, Web: <http://www.unhcr.org/refworld/docid/500ebee2.html>.
- İnternet: UNHCR(BMMYK), "UNHCR Güncellemesi; Diplomatik Muhtıra: Irak'taki Filistinlileri Koruma" Temmuz 2012, Web: <http://www.unhcr.org/refworld/docid/500ebee2.html>.
- İnternet: UNHCR(BMMYK), "Diplomatik Muhtıra: Irak'taki Filistinlileri Koruma ve Ülkeden Kaçanlar İçin İnsani Çözümler Arama" Aralık 2006, Web: www.unhcr.org/refworld/docid/45b0fc2e2.html;

- İnternet: USCIRF, USCIRF Yıllık Raporu 2011 “Özel İlgi Ülkeleri: Irak” Web: <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4dbe90c22b.html>. adresinden 28 Nisan 2011’de alınmıştır.
- İnternet: WADI and PANA, Irak’ta Kadın Sünneti: Kerkük İlinde Deneysel Bir Çalışma, İngilizce Web: <http://www.stopfgmkurdistan.org/media/StudyFGMKirkuk-en-1.pdf>. adresinden 10 Ocak 2012 alınmıştır.
- İnternet: Yasunori Kawakami, “Hüseyin Rejiminin Çöküşünden Sonra Irak Çingeneleri” Dom Araştırma Merkezinin Kuri Dergisi, 2(2) 2005, Web: <http://www.domresearchcenter.com/resources/links/kawakami22.html>; Bk. Imam El-Liethy, “Saddam’ın Çöküşünden Sonra Irak Çingenelerinin Yaşam Mücadelesi” İslam Online, Web: <http://www.domresearchcenter.com/news/iraq/iraq1.html>.
- İnternet: Yezidi topluluk üyeleri ile IILHR röportajları; US Devlet Departmanı, Demokrasi Bürosu, İnsan hakları ve Çalışma, *Uluslararası Dinî Özgürlük Raporu 2011: Irak*, 2011, Web: <http://www.state.gov/j/drl/rls/irf/religiousfreedom/index.htm#wrapper>. adresinden 03 Aralık 2011’de alınmıştır.
- İnternet: Zakon O Zabrani Diskriminacije (Ayrımcılığı Yasaklayan Kanun), Sırbistan (Nisan 26, 2009), Web: <http://www.parlament.sr.gov.yu/content/lat/akta/zakoni/asp>. (İngilizce olarak bulunur[gayriresmî]) bk. [http sr&u=http://www.gayecho.com](http://www.gayecho.com)
- İnternet: New Zealand Sığınma Durumu Başvuru Makamı, Sığınma Başvuru No. 74695,
- İnternet: 2003 öncesi ve sonrası Kerbela içinde ve çevresinde Şii Müslümanlar ve Baas rejimi tarafından Kakailere yapılan zulümler; Web: <http://www.unhcr.org/refworld/pdfid/477cfba70.pdf>. adresinden 22 Ocak 2004’te alınmıştır.
- İnternet: UNHCR Seçilme Rehberi, 2012; Mumtaz Lalani, *Hâlâ Hedefte: Irak Azınlıklarına Devam Eden Zulüm*, Uluslararası Azınlık Hakları Grubu, http://www.minorityrights.org/download.php?id=956_ adresinden 4 Haziran 2010’da alınmıştır.

ANAYASALAR:

1. 1925 Irak Cumhuriyeti Anayasası.
2. 1963 Irak Cumhuriyeti Anayasası.
3. 1964 Irak Cumhuriyeti Anayasası.
4. 1970 Irak Cumhuriyeti Anayasası.
5. 2005 Irak Cumhuriyeti Anayasası.
6. 1971 Mısır Anayasası.
7. 1963 Pakistan Hükûmeti Anayasası.
8. 1963 Yugoslavya Anayasası.
9. 1949 Hindistan Anayasası.
10. 1960 Çekoslovakya Anayasası.
11. 1936 yılında değiştirilen 1960 Sovyet Anayasası.
12. 1778 yılında çıkarılan ve değiştirilen Amerika Birleşik Devletleri Anayasası.
13. 1949 Federal Almanya Cumhuriyeti Anayasası.
14. 1954 Çin Anayasası.
15. 1993 Macar Yasası.
16. 1978 İspanyol Anayasası.
17. 1957 Fransız Anayasası.

YASALAR

1. Macar 1993 LXXVII Yasası ulusal ve etnik azınlıklar hakları üzerine
2. Hırvatistan Cumhuriyeti Ulusal Azınlık Hakları Anayasal Yasası
3. 1949 İdari, Yargı Mahkemesinin Hükümü, 27-12-, Macmuatu Ahâmi Mahkemeti El-Qadzâi El-İdari, Macmuatu –sene 3,
4. 1954 Mısır İdari Yargı Mahkemesi Hükümleri, 6 ve 14. Kararları
5. 1949 yılında Mısır Medeni Kanunu
6. Endonezya Cumhuriyeti Kanunu, 2006 sayı 11 Aceh Yönetimiyle ilgili açıklayıcı notlar.
7. Hırvatistan Cumhuriyeti'nde Ulusal Azınlıkların Hakları üzerine Anayasal Kanunu.
8. Irak Devleti'ne Ait Şura Meclisinin Kararı, sayı -16 / idari/ mümeyyiz
9. Azınlıklar Çalışma Grubu ve Irak'taki Kanunu, 7 Mayıs 2011, Bağdat, Irak 85 Raporu.

10. Haziran 2011 tarihinde Hamdanyia, Irak, Azınlıklar ve Irak Kanunu İstisnâde Tartışma.
11. 1970 Irak Kanunu, No. 105
12. Anayasa Konseyinin Önemli Kararlar Toplamı, bir önceki kaynak, S. 309. cc. 28 no., 309, 1973 gd cc.
13. 1953 Bağdat Kanuni Esas
14. 1949 yılında Mısır Medeni Kanunu
15. 2004 Koalisyon Geçici Yönetimi, Emir No 7.
16. 1950 Irak Kanunu, No. 1.ve. 12
17. Birleşmiş Milletler Genel Kurulunun 13 Aralık'ta yayınlanan 143/40 sayılı Kararı, 1985.
18. 1942 Askerî Ceza Kanunu
19. Irak Ceza Kanunu, No. 111 (1969)
20. Irak İdari Yargı Mahkemesinin 29.08.1999 tarihli, 64 sayılı Kararı, Sayı. 64. İdari Yargı 990 (yayınlanmamış).
21. Birleşmiş Milletlerin İnsan Hakları Alanında Yaptığı Çalışmalar, Birleşmiş Milletler Yayınları, Satış No. (A-83.XIV.2),
22. 1971 Irak Siyasi Göçmen Kanunu, No. 51, Madde 18.
23. Bosna ve Hersek'te Vatandaşlık Kanunu, No. 01/97 (1999, 2003)

SÖZLEŞMELER

1. Uluslararası İnsan Hakları Antlaşmaları - Irak, Karşılaştırmalı Kamu Hukuku ve Uluslararası Hukuk için Heidelberg, 2010, sayfa 4, Max Planck Enstitüsü.
2. Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklar Uluslararası Sözleşmesi, GA res. 2200A (XXI), 21. UNGAOR Supp. 49'da (No. 16), UN Doc. A/6316 (1966), 993 UNTS 3, 3 Ocak 1976'da yürürlüğe girmiştir.
3. Medeni ve Siyasi Haklar Uluslararası Sözleşmesi, GA res. 2200A (XXI), 21 UN GAOR Supp. 52'de (No. 16), UN Doc. A/6316 (1966), 999 UNTS 171, 23 Mart 1976'da yürürlüğe girmiştir.
4. Irk Ayrımcılığının Her Türü Ortadan Kaldırılmasına İlişkin Uluslararası Sözleşme. GA res 2106 (XX), EK, 20 BM GAOR Dest. 47 de (No. 14), UN Doc. A/6014 (1966), 660 UNTS 195, 4 Ocak 1969'da yürürlüğe girmiştir.
5. Mısır Yüksek Mahkemesinin Hükmü, 1963, sene 2, 16 /3/ 1957, Mecmuatu Ebu Şâdî.

MAKALALER

- Zumaya, K., *Irak Azınlıklarının Koruma*, Irak Azınlıklar Komisyonun Çalışmaları. Aldufayri, S.(2013)., *Irak'taki Farklı Milletlerin Oluşumu*.
- ALHEYTİ A. (2013). Irak Nüfusunun Oluşumu, Makale Siyasi Gündem, AL Ankabüt Grup.
- Lalani, M. (2010, 7 Haziran). *Hâlâ Hedefte: Irak Azınlıklarına Devam Eden Zulüm, Uluslararası İnsan Hakları Grubu*.
- Abdülrahman, F., 2005 *Irak Anayasası ve Azınlıklar*, Irak'taki Azınlık Yazarlar Grubu Makaleleri.
- Tunç, H. *Uluslararası Sözleşmelerde Azınlık Haklarının Sorunu ve Türkiye*.

GÖRÜŞME, GAZETE VE RÖPORTAJLAR

- IILHR görüşmeler 2012; bakınız: Preti Taneji, Irak'ın Azınlıkları: Sosyal Hayata Katılım, Uluslararası Azınlık Hakları Grubu, 8, Kasım 2013.
- IILHR röportajlar 2012; Mumtaz Lalani, Hâlâ Hedefte: Irak Azınlıklarına Devam eden Zulüm, Uluslararası Azınlık Hakları Grubu, Haziran 2013. (2009 UNAMI'den STK'ya sağlanan veriden).
- IILHR Bağdat'ta Our Lady of Salvation Kilisesinin 2010 yılında bombalanması sonrası toplu göçü yazan Hammurabi İnsan Hakları Organizasyonu ile röportajlar.
- Hammurabi İnsan Hakları Organizasyonu, Hammurabi İnsan Hakları Organizasyonu Raporu (HHRO) Irak Azınlıklarının durumu hakkında, 2013.
- Hammurabi İnsan Hakları Organizasyonu 2006 yılında öldürülen Hristiyan sayısının 80, 2005'te 98, 2004'te 211, 2003'te 84 olduğunu da bildirdi. Bakınız: Hammurabi İnsan Hakları Organizasyonu, Hammurabi İnsan Hakları Organizasyonu Raporu (HHRO) Irak Azınlıklarının durumu hakkında, 2013.
- IILHR Siyahi Iraklı Sivil Toplum Lideri; Mumtaz Lalani İle Röportaj, Hâlâ Hedefte: Devamı Irak Azınlıklarına Zulüm, Uluslararası Azınlık Hakları Grubu, Haziran 2010.
- IILHR'nin taslak yasaların çeşitli resmî olmayan sürümlerini gözden geçirmesi mümkün olmuştur.
- Demokratik Kurumlar ve İnsan Hakları için Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı (AGŞT)., "Seçim Sürecinde Ulusal Azınlık Katılımını Yrd. Kuralları", 16, (2003) bundan böyle "AGŞT Yönergeleri."
- IILHR (Uluslararası Hukuk ve İnsan Hakları Enstitüsü) Filistin Topluluk Temsilcisi ile Röportaj, 2013.

TEZLER

1. Abdurrezzak M.Y. (1997).,1925 ve 1980 Anayasası Gölgesinde Irak'taki Yasama Kurumları, Câmîiatu Bağdat, Doktora Tezi.
2. EL-Berzenci, A.A. (1971). *İdare İçin Hüküm Tespit Otoritesi ve Yargı Denetimi*, Doktora Tezi, Dâr ül- Nahdati El-Arabiyyeti, Kahire.
3. Mecûl, R. M. (2000). *Kanunların Anayasaya Uygunluğunun Denetimi ve Irak Anayasalarının Buna Karşı Konumu*, Mastır Tezi, Aden Üniversitesi, Hukuk Fakültesi.
4. Yusuf Reziki, G. (1990). *Anayasanın Üstünlüğü İlkesi, Ürdün Anayasası'nın Uygulamalı Araştırması*, Doktora Tezi, Kahire.
5. Aldilimi, M. F. (2007). *Irak'taki Azınlıkların Yasal Haklarının Korunması*, Doktora Tezi, Bağdat Üniversitesi, Hukuk Fakültesi.
6. Hadi Alcezairi, M. (2007). *Irak Anayasası'nda Siyasi ve Medeni Haklar*, Yüksek Lisans Tezi, Bağdat Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, Bağdat.
7. Hüseyin A. A. (1978). *Temel Özgürlüklerin Güvenceleri ve Siyasi Sistemlerdeki Gelişimi*, Doktora Tezi, Kahire Üniversitesi.
8. Alzibari, A. S. (2000). *Uluslararası Hukuk İçerisinde Irak Kürdistan'ın Yeri*, Tez, Tekrit, Yüksek Lisans Tezi, Selahattin Üniversitesi.
9. Alassaf, F. A. (2010). *Azınlıklar ve Devletin İstikrarına etkisi*, Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Kıbrıs.
10. EL-DİB Salah S.İ. (1996). *Uluslararası Çağdaş Hukukta Azınlıkların Korunması*, Doktora Tezi, Kahire.
11. Bera, M. H. (2005). *Azınlık Hakları ve Uluslararası Genel Kanun Hükümleri Gölgesinde Korunması*, Master Tezi, Mezopotamya Üniversitesi Hukuk Fakültesi.
12. Selam Eyhâb, Z. (1983). *Parlamentar Sistemde Yürütme Organının Faaliyetleri Üzerinde Siyasi Denetim*, Doktora Tezi, Kahire Üniversitesi, Hukuk Fakültesi.
13. İbrahim, A. M. (2000). *Parlamentar Sistemde Hükûmetin Siyasi Sorumluluğu, (Bazı sistemler arasında karşılaştırma araştırması*, Doktora Tezi, Kahire Üniversitesi.
14. Ebû Zeyd, M. A. (2001). *Yukarıda geçen kaynak, Sf. 346 Aynı şekilde Ali Huseyin Ahmed Gaylân, Hüküm Tespit Etmek Otoritesini Denetimde Modern Yaklaşımlar*, Doktora Tezi, Hukuk Fakültesi, Bağdat Üniversitesi.
15. Munıb Rabı, M. (1998). *İdari Kontrolün Yetkileri Karşısında Hürriyet Teminatları*, (Doktora Tezi), Hukuk Fakültesi, 'Aynu Şems.
16. El-Delîmî, H. R. (1998). *Yetki Kullanımında Sapma*, Mastır Tezi, Hukuk Fakültesi, Câmî'atu Ba'dat.

KRİMİNOLOJİ

SİNEMAYA GİDİYOR

SUÇ TEORİSİ VE POPÜLER KÜLTÜR

Nicole Rafter

Michelle Brown

E D İ T Ö R L E R

Prof. Dr. Dr. h. c. Yener ÜNVER

Dr. Öğr. Üyesi Hale AKDAĞ

Arş. Gör. Kerem ÖZ

ADALET YAYINEVİ

Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Kriminoloji Sinemaya Gidiyor

Yener Ünver - Hale Akdağ - Kerem Öz

Hukuk Yayınları Dizisi – 3057

Birinci Baskı : Şubat, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8092 – 04 – 2

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara

Tel : (0312) 231 17 00

Fax : (0312) 231 17 10

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : adalety@adaletyayinevi.com

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C

(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul

Tel : (0216) 305 72 81

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Salmat Basım Yayım Ambalaj San. Tic. Ltd. Şti.

Sertifika No: 47771

Tel: (0312) 341 10 24 - Ankara

KAYNAKÇA

- Abbott, Jack Henry:** *In the Belly of the Beast: Letters from Prison*, New York: Vintage Press, 1991.
- Adler, Freda:** *Sisters in Crime*, New York: McGraw-Hill, 1975.
- Agnew, Robert:** "Foundation for a General Strain Theory of Crime and Delinquency", *Criminology* 30 (1992): 47-87.
- — — *Why Do Criminals Offend? A General Theory of Crime and Delinquency*, Los Angeles: Roxbury, 2005.
- Agnew, Robert/Timothy Brezina/Joan Paul Wright/Frances T. Cullen:** "Strain, Personality Traits, and Delinquency: Extending General Strain Theory", *Criminology* 40 (2002): 43-70.
- Aichhorn, August:** *Wayward Youth*, New York: Viking Press, 1963.
- Akers, Ronald L.:** *Social Learning and Social Structure*, New Brunswick, NJ: Transaction Publishers, 2009.
- Anderson, Nels:** *The Hobo: The Sociology of the Homeless Man*, Chicago: University of Chicago Press, 1923 (1967).
- Arrigo, Bruce A./Dragan Milovanovic/Robert Carl Schehr:** *The French Connection in Criminology*, Albany: State University of New York Press, 2005.
- Ash, Mitchell G.:** "Psychology" *The Modern Social Sciences*, (Ed. Theodore M. Porter and Dorothy Ross), Cambridge: Cambridge University Press, 2003: 251-74.
- Asimow, Michael/Shannon Mader:** *Law and Popular Culture*, New York: Lang, 2004.
- Bailey, Frankie Y./Donna Hale (eds.):** *Popular Culture, Crime, and Justice*, Belmont, CA: West/Wadsworth, 1998.
- Barak, Gregg:** *Media, Process, and the Social Construction of Crime: Studies in Newsmaking Criminology*, New York: Garland, 1994.
- Baraka, Amiri:** "Spike Lee at the Movies" *Black Cinema*, (Ed. Martha Diawartha), New York: Routledge, 1993: 154-76.
- Beccaria, Cesare:** *On Crimes and Punishments and Other Writings*, New York: Cambridge University Press, 2003.

- Becker, Howard S.:** "Becoming a Marihuana User", *American Journal of Sociology* 59 (1953): 235–42.
- — — (ed.), *The Other Side: Perspectives on Deviance*, New York: Free Press, 1964.
- — — *Outsiders: Studies in the Sociology of Deviance*, New York: Free Press, 1963.
- Beckett, Katherine:** *Making Crime Pay: Law and Order in Contemporary American Politics*, New York: Oxford University Press, 1997.
- Beckett, Katherine/Steve Herbert:** *Banished: The New Social Control in Urban America*, New York: Oxford University Press, 2010.
- Beirne, Piers:** "Towards a Science of Homo Criminalis: Cesare Beccaria's *Dei delitti e delle pene* (1764)", *Criminology* 29 (1993): 777–820.
- Beirne, Piers/James Messerschmidt:** *Criminology*, 3d ed. Boulder, CO: Westview Press, 2000.
- Belknap, Joanne:** *The Invisible Woman: Gender, Crime, and Justice*, Belmont, CA: Wadsworth, 1996.
- Bennett, James:** *Oral History and Delinquency: The Rhetoric of Criminology*, Chicago: University of Chicago Press, 1981.
- Bennett, William J./John J. DiIulio Jr./John P. Walters:** *Body Count: Moral Poverty—And How to Win America's War against Crime and Drugs*, New York: Simon and Schuster, 1996.
- Bertrand, Marie-Andree:** "The Myth of Sexual Equality before the Law" *Proceedings of the Fifth Research Conference on Delinquency and Criminality*, Montreal: Quebec Society of Criminology, 1967.
- Best, Joel:** *Deviance: Career of a Concept*, Belmont, CA: Wadsworth/Thomson, 2004.
- — — *Random Violence: How We Talk about New Crimes and New Victims*, Berkeley: University of California Press, 1999.
- Bonger, Willem:** *Criminality and Economic Conditions*, Boston: Little, Brown, 1916.
- Borde, Raymond/Étienne Chaumeton:** *Panorama du Film Noir Américain*, Paris: Flammarion, 1955.
- — — "Toward a Definition of Film Noir" *Film Noir Reader*, (Ed. Alain Silver and James Ursini), New York: Limelight Editions, 1996: 17-25.
- Botchkovar, Ekatarina V./Charles R. Tittle/Olena Antonaccio:** "General Strain Theory: Additional Evidence Using Cross-Cultural Data", *Criminology* 47 (2009): 131–76.

- Bottoms, Anthony E.:** "Environmental Criminology" *The Oxford Handbook of Criminology*, (Ed. Mike Maguire/Rod Morgan/Robert Reiner), Oxford: Oxford University Press, 1994: 585-656.
- Bowers, Michelle:** "'Thelma & Louise' Debuts" *Entertainment Weekly*, May 23, 1997, 74.
- Boyd, Susan C. Hooked:** *Drug War Films in Britain, Canada, and the United States*, New York: Routledge, 2008.
- Bradshaw, Peter:** *Film of the Week: City of God*, *The Guardian*, January 3, 2003. Accessed July 30, 2009. <http://www.guardian.co.uk/culture/2003/jan/03/artsfeatures2>.
- Braithwaite, John:** *Crime, Shame, and Reintegration*, Cambridge, MA: Cambridge University Press, 1989.
- Brown, Michelle:** "Beyond the Requisites: Alternative Starting Points in the Study of Media Effects and Youth Violence", *Journal of Criminal Justice and Popular Culture* 14 (2007): 1-20.
- — — "Prison Iconography: Regarding the Pain of Others" *The Culture of Punishment: Prison, Society, and Spectacle*, New York: NYU Press, 2009: 50-83.
- Brownmiller, Susan:** *Against Our Will: Men, Women and Rape*, New York: Bantam, 1975.
- Bruinius, Harry:** *Better for All the World: The Secret History of Forced Sterilization and America's Quest for Racial Purity*, New York: Vintage, 2006.
- Bulmer, Martin:** *The Chicago School of Sociology: Institutionalization, Diversity, and the Rise of Sociological Research*, Chicago: University of Chicago Press, 1984.
- Burgess, Ernest W.:** "The Growth of the City: An Introduction to a Research Project" *The City: Suggestions for Investigation of Human Behavior in the Urban Environment*, (Ed. Robert E. Park/Ernest W. Burgess/R. D. McKenzie), Chicago: University of Chicago Press, 1967: 47-62.
- Burgess, Robert L./Ronald L. Akers:** "A Differential Association-Reinforcement Theory of Criminal Behavior", *Social Problems* 14 (1966): 128-47.
- Bursik, Robert J.:** "Urban Dynamics and Ecological Studies of Delinquency", *Social Forces* 63 (1984): 393-413.

- Cain, Maureen:** "Towards Transgression: New Directions in Feminist Criminology", *International Journal of the Sociology of Law* 18 (1990): 1–18.
- Campbell, Russell:** *Marked Women: Prostitutes and Prostitution in the Cinema*, Madison: University of Wisconsin Press, 2006.
- Carlen, Pat:** *Women's Imprisonment: A Study in Social Control*, London: Routledge and Kegan Paul, 1983.
- Carrabine, Eamonn:** *Crime, Culture and the Media*, Malden, MA: Polity, 2008.
- Chambliss, William J.:** *Crime and the Legal Process*, New York: McGraw-Hill, 1969.
- . *On the Take: From Petty Crooks to Presidents*, Bloomington: Indiana University Press, 1988.
- . "A Sociological Analysis of the Law of Vagrancy" *Social Problems* 12 (1964): 150–70.
- Chambliss, William J./Milton Mankoff (eds.):** *Whose Law? What Order? A Conflict Approach to Criminology*, New York: Wiley, 1976.
- Chambliss, William J./Robert Seidman:** *Law, Order, and Power*, New York, Longman Higher Education, 1971.
- Chase, Anthony:** *Movies on Trial: The Legal System on the Silver Screen*, New York: New Press, 2002.
- Chermak, Steven:** *Searching for a Demon: The Media Construction of the Militia Movement*, Boston: Northeastern University Press, 2002.
- . *Victims in the News: Crime and the American News Media*, Boulder, CO: Westview, 1995.
- Chermak, Steven/Frankie Bailey/Michelle Brown (eds.):** *Media Representations of September 11*, New York: Praeger, 2003.
- Chesney-Lind, Meda:** "Women and Crime: The Female Offender", *Signs* 12 (1986): 78–96.
- Clarke, Ronald V./Derek B. Cornish:** "Modelling Offenders' Decisions: A Framework for Research and Policy", *Crime and Justice* 6 (1985): 147–85.
- Clarke, Ronald V./Marcus Felson, (eds.):** *Routine Activity and Rational Choice*, New Brunswick, NJ: Transaction Publishers, 2004.
- Clemmer, Donald:** *The Prison Community*, New York: Holt, Rinehart and Winston, 1958.

- Cloward, Richard A./Lloyd E. Ohlin:** *Delinquency and Opportunity: A Theory of Delinquent Gangs*, New York: Free Press, 1960.
- Cohen, Albert K.:** *Delinquent Boys: The Culture of the Gang*, New York: Free Press, 1955.
- Cohen, Albert K./Alfred Lindesmith/Karl Schuessler:** *The Sutherland Papers*, Bloomington: Indiana University Press, 1956.
- Cohen, Lawrence E./Marcus Felson:** "Social Change and Crime Rate Trends: A Routine Activity Approach", *American Sociological Review* 44 (1979): 588–608.
- Cohen, Stanley:** *Folk Devils and Moral Panics: The Creation of the Mods and Rockers*, London, MacGibbon/Kee, 1972.
- — — *Images of Deviance*, Harmondsworth: Penguin, 1971.
- — — *States of Denial: Knowing about Atrocities and Suffering*, Malden, MA: Blackwell, 2001.
- Cohen, Stanley/Jock Young, (eds.):** *The Manufacture of News: Deviance, Social Problems, and the Mass Media*. London: Constable, 1973.
- Coleman, James S.:** "Social Capital in the Creation of Human Capital", *American Journal of Sociology* 94 (1988): 95–120.
- Conrad, Mark T./Robert Porfirio, (eds.):** *The Philosophy of Film Noir*, Lexington: University Press of Kentucky, 2007.
- Cornish, Derek B./Ronald V. Clarke:** *The Reasoning Criminal: Rational Choice Perspectives on Offending*, New York: Springer-Verlag, 1986.
- Costello, Barbara:** "On the Logical Adequacy of Cultural Deviance Theories", *Theoretical Criminology* 1 (1997): 403–28.
- Cressey, Paul G.:** *The Taxi-Dance Hall: A Sociological Study in Commercialized Recreation and City Life*, Chicago: University of Chicago Press, 1932.
- Currie, Elliott:** *Confronting Crime: An American Challenge*, New York: Pantheon, 1985.
- Daly, Kathleen:** "Gender, Crime, and Criminology", *The Handbook of Crime and Criminology*, (Ed. Michael Tonry), New York: Oxford University Press, 1989.
- _____. *Gender, Crime, and Punishment*, New Haven: Yale University Press, 1994.
- Daly, Kathleen/Meda Chesney-Lind:** "Feminism and Criminology", *Justice Quarterly* 5 (1988): 498–538.

- Daly, Kathleen/Lisa Maher, (eds.):** *Criminology at the Crossroads: Feminist Readings in Crime and Justice*, New York: Oxford University Press, 1998.
- Dargis, Manohla:** "Traffic" Criterion Collection–Online Cinematheque, May 28, 2002. Accessed June 11, 2009. <http://www.criterion.com/current/posts/203>.
- Darwin, Charles:** *On the Origin of Species*, Orig. 1859. New York: Cambridge University Press, 2009.
- Davis, Zeinabu Irene:** "Black Independent or Hollywood Iconoclast?", *Cineaste* 17 (1990): 37–39.
- Deegan, Mary Jo:** *Jane Addams and the Men of the Chicago School, 1892–1918*, New Brunswick, NJ: Transaction Publishers, 1988.
- DeKeseredy, Walter S.:** "The Left Realist Perspective on Race, Class, and Gender", *Race, Gender, and Class in Criminology: The Intersections*. (Ed. Martin D. Schwartz and Dragan Milanovic), New York: Garland, 1997.
- Denzin, Norman:** *The Cinematic Society: The Voyeur's Gaze*, Thousand Oaks, CA: Sage, 1995.
- — — *Images of Postmodern Society: Social Theory and Contemporary Society*, Newbury Park, CA: Sage, 1991.
- _____. *Reading Race: Hollywood and the Cinema of Racial Violence*, Thousand Oaks, CA: Sage, 2002.
- Dobash, Russell P./Rebecca E. Dobash:** *Violence against Women: A Case against Patriarchy*, New York: Free Press, 1979.
- DuBois, W. E. B.:** *The Philadelphia Negro: A Social Study*, Philadelphia: University of Pennsylvania Press, 1899.
- Durgnat, Raymond:** "Paint It Black: The Family Tree of the Film Noir" *Film Noir Reader*, (Ed. Alain Silver and James Ursini), New York: Limelight Editions, 1996: 37–52.
- Durkheim, Émile:** *On Suicide*, New York: Penguin Classics, 2007.
- Elbow, Gary S.:** "Three Recent Brazilian Films: A Review", *Journal of Latin American Geography* 4 (2005): 125–31.
- Erikson, Kai T.:** "Notes on the Sociology of Deviance", *The Other Side: Perspectives on Deviance*, (Ed. Howard S. Becker), New York: Free Press, 1964: 9–22.
- — — *Wayward Puritans: A Study in the Sociology of Deviance*. New York: Macmillan, 1966.

- Eysenck, H.:** *J. Crime and Personality*, St. Albans: Paladin, 1964.
- Farrington, David P.:** "Developmental and Life-Course Criminology", *Criminology* 41 (2003): 221–25.
- — — 1987. "Implications of Biological Findings for Criminological Research" *The Causes of Crime: New Biological Approaches*, (Ed. S. A. Mednick, T. E. Moffitt/S. A. Stack), New York: Cambridge University Press, 1987: 42–64.
- Felson, Marcus:** *Crime and Everyday Life: Insights and Implications for Society*, Thousand Oaks, CA: Pine Forge Press, 1994.
- Ferrell, Jeff:** *Crimes of Style: Urban Graffiti and the Politics of Criminality*, Boston: Northeastern University Press, 1996.
- — — "Cultural Criminology", *Annual Review of Sociology* 25 (1999): 395–418.
- Ferrell, Jeff/Mark S. Hamm:** *Ethnography at the Edge: Crime, Deviance and Field Research*, Boston: Northeastern University Press, 1998.
- Ferrell, Jeff/Keith Hayward/Jock Young:** *Cultural Criminology: An Invitation*, London: Sage, 2008.
- Ferrell, Jeff/Clinton Sanders:** *Cultural Criminology*, Boston: Northeastern University Press, 1995.
- Ferrell, Jeff/Neil Websdale:** *Making Trouble: Cultural Constructions of Crime, Deviance, and Control*, New York: Aldine De Gruyter, 1999.
- Fishman, Mark:** "Crime Waves as Ideology", *Social Problems* 25 (1978): 531–43.
- France, Anatole:** *The Red Lily*, 1894, Accessed July 20, 2010. Project Gutenberg, <http://www.gutenberg.org/etext/3922>.
- Freedman, Estelle:** *Their Sisters' Keepers: Women's Prison Reform in America, 1830–1930*. Ann Arbor: University of Michigan Press, 1981.
- Freeman, Michael, (ed.):** *Law and Popular Culture*, New York: Oxford University Press, 2004.
- Frerichs, Sabine/Richard Munch/Monika Sander:** "Anomic Crime in Post-welfarist Societies: Cult of the Individual, Integration Patterns and Delinquency", *International Journal of Conflict and Violence* 2 (2008): 194–214.
- Freud, Sigmund:** "Criminals from a Sense of Guilt", *The Standard Edition of the Complete Psychological Works of Sigmund Freud*. Vol. 14, London: Hogarth Press, 1916: 332–33.

- Furedi, Frank:** *Culture of Fear: Risk-taking and the Morality of Low Expectation*, New York: Continuum, 2002.
- Garfinkel, Harold:** "Conditions of Successful Degradation Ceremonies", *American Journal of Sociology* 61 (1956): 420–24.
- Garland, David:** "The Limits of the Sovereign State: Strategies of Crime Control in Contemporary Society", *British Journal of Criminology* 36 (1996): 445–71.
- — — (ed.) *Mass Imprisonment: Social Causes and Consequences*, Thousand Oaks, CA: Sage, 2001.
- — — "On the Concept of Moral Panic", *Crime Media Culture* 4 (2008): 9–30.
- Garland, David/Richard Sparks:** "Introduction" to *Criminology and Social Theory*, (Ed. David Garland/Richard Sparks), New York: Oxford, 2000: 1–22.
- Gates, Henry Louis, Jr.:** "Do the Right Thing: Issues and Images", *New York Times*, July 9, 1989, sec. 2:1.
- Gay, Peter:** *Freud: A Life for Our Time*, New York: Norton, 1998.
- Gaylord, Mark S./John F. Galliher:** *The Criminology of Edwin Sutherland*, New Brunswick, NJ: Transaction Books, 1988.
- Giallombardo, Rose:** *Society of Women: A Study of a Woman's Prison*, New York: Wiley, 1966.
- Glassner, Barry:** *The Culture of Fear: Why Americans Are Afraid of the Wrong Things*, New York: Basic Books, 2000.
- Glueck, Sheldon/Eleanor T. Glueck:** *Five Hundred Delinquent Women*, New York: Knopf, 1934.
- Goffman, Erving:** *Asylums: Essays on the Social Situation of Mental Patients and Other Inmates*, New York: Anchor Books, 1961.
- — — *Stigma: Notes on the Management of Spoiled Identity*, New York: Simon/Schuster, 1963.
- Gottfredson, Michael R./Travis Hirschi:** *A General Theory of Crime*, Stanford, CA: Stanford University Press, 1990.
- Gould, Stephen Jay:** "Curveball", *New Yorker*, November 28, 1994, 139–49.
- Greenberg, David:** *Crime and Capitalism: Readings in Marxist Criminology*, Philadelphia: Temple University Press, 1993.
- Greenfield, Steve/Guy Osborn, (eds.):** *Readings in Law and Popular Culture*: New York: Routledge, 2006.

- Grundman, Roy:** "Hollywood Sets the Terms of the Debate", *Cineaste* 4 (December 1991): 35–36.
- Gusfield, Joseph R.:** *Symbolic Crusade: Status Politics and the American Temperance Movement*, Urbana: University of Illinois Press, 1963.
- Hall, Stuart/Charles Critcher/Tony Jefferson/John Clarke/Brian Robert:** *Policing the Crisis: Mugging, the State and Law and Order*, London: Macmillan, 1978.
- Hawley, Amos H.:** "Ecology and Human Ecology", *Social Forces* 22 (1943): 398–405.
- — — *Human Ecology: A Theory of Community Structure*, New York: Ronald Press, 1950.
- — — *Social Pathology*, New York: McGraw-Hill, 1951.
- Hay, Douglas:** *Albion's Fatal Tree: Crime and Society in Eighteenth-Century England*, New York: Penguin, 1975.
- Hayward, Keith:** "Opening the Lens: Cultural Criminology and the Image", *Framing Crime: Cultural Criminology and the Image*, (Ed. Keith Hayward/Mike Presdee), New York: Routledge, 2010: 1–16.
- Hebdige, Dick:** *Hiding in the Light: On Images and Things*, New York: Routledge, 1988.
- — — *Subculture: The Meaning of Style*, London: Methuen, 1979.
- Heidensohn, Frances:** "The Deviance of Women: A Critique and an Enquiry", *British Journal of Sociology* 19 (1968): 160–75.
- Herrnstein, Richard J./Charles Murray:** *The Bell Curve: Intelligence and Class Structure in American Life*, New York: Free Press, 1994.
- Hindelang, Michael J./Michael R. Gottfredson/James Garofalo:** *Victims of Personal Crime: An Empirical Foundation for a Theory of Personal Victimization*, Cambridge, MA: Ballinger, 1978.
- Hirschi, Travis:** *Causes of Delinquency*, Berkeley: University of California Press, 1969.
- Hirschi, Travis/Michael Gottfredson:** 1980. "Introduction: The Sutherland Tradition in Criminology", *Understanding Crime: Current Theory and Research*, (Ed. Travis Hirschi/Michael Gottfredson), Beverly Hills, CA: Sage, 1980: 7–19.
- Holden, Stephen:** "Gangs of Rio de Janeiro", *New York Times*, January 17, 2003, Accessed July 20, 2009. <http://www.nytimes.com/2003/01/17/movies/17CITY.html?>

- Hooks, Bell:** "Counter-hegemonic Art: Do the Right Thing" *Yearning: Race, Gender, and Cultural Politics*, Toronto: Between the Lines, 1990: 173–84.
- Hooton, Earnest A.:** *The American Criminal*, Cambridge: Harvard University Press, 1939.
- — — *Crime and the Man*, Cambridge: Harvard University Press, 1939.
- Irwin, John:** *The Jail: Managing the Underclass in American Society*, Los Angeles: University of California Press, 1992.
- Jack-Roller, The, and Jon Snodgrass with Gilbert Geis, James F. Short Jr., and Solomon Kobrin. *The Jack-Roller at Seventy: A Fifty-Year Follow-Up*. Lexington, MA: Lexington Books, 1982.
- Jackson, George:** *Soledad Brother: The Prison Letters of George Jackson*, New York: Coward McCann, 1970.
- Jenkins, Philip:** *Using Murder: The Social Construction of Serial Homicide*, Hawthorne, NY: Aldine de Gruyter, 1994.
- Jewkes, Yvonne:** *Media and Crime*, London: Sage, 2004.
- Katz, Jack:** *Seductions of Crime: Moral and Sensual Attractions in Doing Evil*, New York: Basic Books, 1988.
- Kelling, George L./Catherine M. Coles:** *Fixing Broken Windows: Restoring Order and Reducing Crime in Our Communities*, New York: Simon and Schuster, 1997.
- King, Neal:** *Heroes in Hard Times: Cop Action Movies in the U.S.*, Philadelphia: Temple University Press, 1999.
- Kitsuse, John I.:** "Societal Reaction to Deviant Behavior: Problems of Theory and Method", *The Other Side: Perspectives on Deviance*, (Ed. Howard S. Becker), New York: Free Press, 1964.
- Klein, Dorie:** "The Etiology of Female Crime: A Review of the Literature", *Issues in Criminology* 8 (1973): 3–30.
- Knapp Commission:** *The Knapp Commission Report on Police Corruption*, New York: George Braziller, 1973.
- Kornhauser, Ruth Rosner:** *Social Sources of Delinquency: An Appraisal of Analytic Models*, Chicago: University of Chicago Press, 1978.
- Kruttschnitt, Candace:** "Social Status and Sentences of Female Offenders", *Law & Society Review* 15 (1980–81): 247–65.

- Laqueur, Walter:** *The Changing Face of Anti-Semitism*, New York: Oxford University Press, 2008.
- Laub, John:** *Criminology in the Making: An Oral History*, Boston: Northeastern University Press, 1983.
- Laub, John/Robert J. Sampson:** *Shared Beginnings, Divergent Lives: Delinquent Boys to Age 70*, Cambridge: Harvard University Press, 2003.
- — — “The Sutherland-Glueck Debate: On the Sociology of Criminological Knowledge”, *American Journal of Sociology* 96 (1991): 1402–40.
- Leitch, Thomas:** *Crime Films*, New York: Cambridge University Press, 2002.
- Lemert, Edwin M.:** “Beyond Mead: The Societal Reaction to Deviance”, *Social Problems* 21 (1974): 457–68.
- — — *Human Deviance, Social Problems and Social Control*, Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall, 1972.
- — — *Social Pathology: A Systematic Approach to the Theory of Sociopathic Behavior*, New York: McGraw-Hill, 1951.
- Lenz, Timothy O.:** *Changing Images of Law in Film and Television Crime Stories*, New York: Lang, 2003.
- Lewis, Oscar:** *Five Families: Mexican Case Studies in the Culture of Poverty*, New York: Basic Books, 1959.
- Liazos, Alexander:** “The Poverty of the Sociology of Deviance: Nuts, Sluts, and Preverts”, *Social Problems* 20 (1972): 103–20.
- Lilly, J. Robert/Francis T. Cullen/Richard A. Ball:** *Criminological Theory: Context and Consequences*, Thousand Oaks, CA: Sage, 2007.
- Lombroso, Cesare:** *Criminal Man. A new translation with introduction and notes by Mary Gibson and Nicole Rafter*, Durham, NC: Duke University Press, 2006.
- — — *Palimpsestes des prisons*, Lyon: A. Storck, 1894.
- — — *L’uomo bianco et uomo di colore*, Padua: Sacchetto, 1871.
- Lombroso, Cesare/Guglielmo Ferrero:** *Criminal Woman, the Prostitute, and the Normal Woman. Newly translated and edited by Nicole Hahn Rafter and Mary Gibson*, Durham, NC: Duke University Press, 2004.
- Lynch, Michael J./Raymond J. Michalowski:** *The New Primer in Radical Criminology: Critical Perspectives on Crime, Power and Identity*, New York: Criminal Justice Press, 2000.

- MacKinnon, Catharine A.:** *The Sexual Harassment of Working Women*, New Haven: Yale University Press, 1979.
- Maher, Lisa:** *Sexed Work: Gender, Race and Resistance in a Brooklyn Drug Market*, New York: Oxford University Press, 2000.
- Maidment, MaDonna:** "Transgressing Boundaries: Feminist Perspectives in Criminology", *Advancing Critical Criminology: Theory and Application*, (Ed. Walter DeKeseredy/Barb Perry), Lanham, MD: Lexington Books, 2006: 43–62.
- Mann, Coramae Richey:** *Female Crime and Delinquency*, Tuscaloosa: University of Alabama Press, 1984.
- Martinson, Robert:** "What Works? Questions and Answers about Prison Reform", *Public Interest* 35 (1974): 22–54.
- Maruna, Shadd:** *Making Good: How Ex-Convicts Reform and Rebuild Their Lives*, Washington, DC: American Psychological Association, 2001.
- Marx, Karl:** *Capital, Volume One. The Marx-Engels Reader*. (Ed. Robert C. Tucker), New York: Norton, 1978.
- — — "Class Conflict and Law", *Karl Marx: Selected Writings in Sociology and Social Philosophy*, (Ed. T. B. Bottomore/Maximilien Rubel), London: McGraw-Hill, 1964: 200-230.
- — — *The Eighteenth Brumaire of Louis Bonaparte*, Chicago: Charles H. Kerr, 1913.
- Marx, Karl/Friedrich Engels:** *The Communist Manifesto*, Moscow: Progress Publishers, 1969.
- Matsueda, Ross L.:** "'Cultural Deviance Theory': The Remarkable Persistence of a Flawed Term", *Theoretical Criminology* 1 (1997): 429–52.
- McDonald, Sarah:** "Performing Masculinity: From City of God to City of Men", *Journal of Iberian and Latin American Studies* 12 (2006): 19–32.
- McKelly, James C.:** "The Double Truth, Ruth: Do the Right Thing and the Culture of Ambiguity", *African American Review* 32 (1998): 215–27.
- McKenzie, R. D.:** "The Ecological Approach to the Study of the Human Activity", *The City: Suggestions for Investigation of Human Behavior in the Urban Environment*, (Ed. Robert E. Park/Ernest W. Burgess/R. D. McKenzie), Chicago: University of Chicago Press, 1967: 63–79.
- McRobbie, Angela/Sarah L. Thornton:** "Rethinking 'Moral Panic' for Multi-mediated Social Worlds", *British Journal of Sociology* 46 (1995): 559–74.

- Melossi, Dario:** "Overcoming the Crisis in Critical Criminology: Toward a Grounded Labeling Theory", *Criminology* 23 (1985): 193–208.
- Melossi, Dario/Massimo Pavarini:** *The Prison and the Factory: Origins of the Penitentiary System*, London: Macmillan, 1981.
- Merton, Robert K.:** "Social Structure and Anomie", *American Sociological Review* 3 (1938): 672–82.
- Messerschmidt, James W.:** *Masculinities and Crime*, Boston: Rowman and Littlefield, 1993.
- Messner, Steven F./Richard Rosenfeld:** *Crime and the American Dream*, Belmont, CA: Wadsworth, 1994.
- Messner, Steven F./Helmut Thome/Richard Rosenfeld:** "Institutions, Anomie, and Violent Crime: Clarifying and Elaborating Institutional-Anomie Theory", *International Journal of Conflict and Violence* 2 (2008): 163–81.
- Miller, Jerome:** *Last One Over the Wall: The Massachusetts Experiment in Closing Reform Schools*, Columbus: Ohio State University Press, 1991.
- Miller, Jody:** *Getting Played: African American Girls, Urban Inequality, and Gendered Violence*, New York: NYU Press, 2008.
- — — *One of the Guys: Girls, Gangs and Gender*, New York: Oxford University Press, 2001.
- Miller, Walter B.:** "Lower Class Culture as a Generating Milieu of Gang Delinquency", *Journal of Social Issues* 14 (1958): 5–19.
- Milovanovic, Dragan:** *Postmodern Criminology*, New York: Garland, 1997.
- Moffitt, Terrie E.:** "'Adolescence-Limited' and 'Life-Course-Persistent' Antisocial Behavior: A Developmental Taxonomy", *Psychological Review* 100 (1993): 674–701.
- Monihan, Daniel Patrick:** *The Negro Family*, Washington, DC: U.S. Department of Labor, 1965.
- Murphy, Daniel S./Mathew B. Robinson:** "The Maximizer: Clarifying Merton's Theories of Anomie and Strain", *Theoretical Criminology* 12 (2008): 501–21.
- Naffine, Ngaire:** *Female Crime*, Sydney: Allen and Unwin, 1987.
- — — *Feminism and Criminology*, Sydney: Allen and Unwin, 1997.
- Naremore, James:** *More Than Night: Film Noir in Its Contexts*, Berkeley: University of California Press, 1998.

- Newman, Graeme/Ronald V. Clarke/S. Giora Shoham, (eds.):** Rational Choice and Situational Crime Prevention: Theoretical Foundations. Brookfield, VT: Ashgate, 1997.
- O'Brien, Martin/Rodanthi Tzanelli/S. Penna/Majid Yar:** "Kill n' Tell, and All That Jazz': The Seductions of Crime in Chicago", *Crime Media Culture* 1, no. 3 (2005): 243–61.
- — — "The Spectacle of Fearsome Acts': Crime in the Melting P(1)ot in Gangs of New York", *Critical Criminology* 13 (2005): 17–35.
- O'Brien, Patricia:** Making It in the "Free World": Women in Transition from Prison, Albany: State University of New York Press, 2001.
- Oliveira, Emanuelle K. F.:** "An Ethic of the Aesthetic: Racial Representation in Brazilian Cinema Today", *Vanderbilt e-journal of Luso-Hispanic Studies* 4 (2008): 42–53.
- Owen, Barbara:** In the Mix: Struggle and Survival in a Women's Prison, Albany: State University of New York Press, 1998.
- Paris, James A.:** "Murder Can Sometimes Smell Like Honeysuckle': Billy Wilder's Double Indemnity", *Film Noir Reader 4: The Crucial Films and Themes*, (Ed. Alain Silver/James Ursini), New York: Limelight Editions, 1944: 9–24.
- Park, Robert E.:** "The City: Suggestions for the Investigation of Human Behavior in the Urban Environment", *The City: Suggestions for Investigation of Human Behavior in the Urban Environment*, (Ed. Robert E. Park/Ernest W. Burgess/R. D. McKenzie), Chicago: University of Chicago Press, 1967: 1–46.
- — — "The Natural History of the Newspaper", *American Journal of Sociology* 29 (1923): 273–89.
- Pashukanis, Evgeny:** The General Theory of Law and Marxism, New York: Transaction Publications, 2001.
- Passas, Nikos:** "Global Anomie Theory and Crime", *The Essential Criminology Reader*, (Ed. Stuart Henry/Mark M. Lanier), Boulder, CO: Westview Press, 2006: 174–82.
- Petrunik, Michael:** 1980. "The Rise and Fall of 'Labelling Theory': The Construction and Destruction of a Sociological Strawman", *Canadian Journal of Sociology* 5 (1980): 213–33.
- Platt, Anthony:** The Child Savers: The Invention of Delinquency, Chicago: University of Chicago Press, 1977.

- — — “Prospects for a Radical Criminology in the United States”, *Crime and Social Justice* 1 (1974): 2–10.
- — — “The Rise of the Child-Saving Movement: A Study in Social Policy and Correctional Reform”, *Annals of the American Academy of Political and Social Science* 381 (1969): 21–38.
- Pollak, Otto:** *The Criminality of Women*, Philadelphia: University of Pennsylvania Press, 1950.
- Potter, Gary W./Victor E. Kappeler, (eds.):** *Constructing Crime: Perspectives on Making News and Social Problems*, Prospect Heights, IL: Waveland, 1998.
- Presdee, Mike:** *Cultural Criminology and the Carnival of Crime*, New York: Routledge, 2000.
- Presser, Lois:** “The Narratives of Offenders”, *Theoretical Criminology* 13 (2009): 177–200.
- Quinney, Richard:** *Class, State, and Crime*, London: Longman Group, 1977.
- — — *Critique of Legal Order*, Boston: Little, Brown, 1974.
- — — *The Problem of Crime*, New York: Dodd, Mead, 1970.
- — — *The Social Reality of Crime*, Boston: Little, Brown, 1970.
- Radzinowicz, Leon:** *Ideology and Crime: A Study of Crime in Its Social and Historical Context*, New York: Columbia University Press, 1966.
- Rafter, Nicole Hahn:** *Creating Born Criminals*, Urbana: University of Illinois Press, 1997.
- — — *The Criminal Brain: Understanding Biological Theories of Crime*, New York: NYU Press, 2008.
- — — “Crime, Film and Criminology: Recent Sex-Crime Movies”, *Theoretical Criminology* 11 (2007): 403–20.
- — — “Gender, Prisons, and Prison History”, *Social Science History* 9 (1985): 233–47.
- — — *Partial Justice: Women, Prisons, and Social Control*, New Brunswick, NJ: Transaction Publishers, 1990.
- — — *Shots in the Mirror: Crime Films and Society*, 2d ed. New York: Oxford University Press, 2006.
- — — “Silence and Memory in Criminology—The American Society of Criminology 2009 Sutherland Address”, *Criminology* 48 (2010): 339–56.

- — — “Somatotyping, Antimodernism, and the Production of Criminological Knowledge”, *Criminology* 45 (2007): 805–33.
- Rafter, Nicole Hahn/Mary Gibson:** “Editors’ Introduction” to Cesare Lombroso and Guglielmo Ferrero, *Criminal Woman, the Prostitute, and the Normal Woman*, Durham, NC: Duke University Press, 2004: 3–33.
- Rafter, Nicole Hahn/Frances Heidensohn, (eds.):** *International Feminist Perspectives in Criminology: Engendering a Discipline*, Philadelphia: Open University Press, 1995.
- Raine, Adrian:** *The Psychopathology of Crime*, San Diego: Academic Press, 1993.
- Rapping, Elayne:** “Feminism Gets the Hollywood Treatment”, *Cineaste* 18 (1991): 30–33.
- Reckless, Walter C.:** *Criminal Behavior*, New York: McGraw-Hill, 1940.
- — — *Vice in Chicago*, Chicago: University of Chicago Press, 1933.
- Regener, Susanne:** “Criminological Museums and the Visualization of Evil”, *Crime, History, and Societies* 7 (2003): 43–56.
- Reiman, Jeffrey H.:** *The Rich Get Richer and the Poor Get Prison: Ideology, Class, and Criminal Justice*, New York: Pearson, 2004.
- Reinarman, Craig:** “The Social Construction of Drug Scares”, *Constructions of Deviance: Social Power, Context and Interaction*, (Ed. Patricia A. Adler/Peter Adler), Belmont, CA: Wadsworth, 1994: 92–103.
- Reiss, Albert J./Michael Tonry, (eds.):** *Communities and Crime*, Chicago: University of Chicago Press, 1986.
- Rose, Dina R./Todd R. Clear:** “Incarceration, Reentry, and Social Capital: Social Networks in the Balance”, *Prisoners Once Removed: The Impact of Incarceration and Reentry on Children, Families, and Communities*, (Ed. Jeremy Travis/Michelle Waul), Washington, DC: Urban Institute Press, 2004: 313–41.
- Rosenau, Pauline Marie:** *Post-modernism and the Social Sciences*, Princeton: Princeton University Press, 1992.
- Rosenfeld, Richard/Steven F. Messner:** “The Origins, Nature, and Prospects of Institutional-Anomie Theory”, *The Essential Criminology Reader*, (Ed. Stuart Henry/Mark M. Lanier), Boulder, CO: Westview Press, 2006: 164–73.

- Rothman, David:** *Conscience and Convenience: The Asylum and Its Alternatives in Progressive America*, Boston: Little, Brown, 1980.
- Rusche, Georg/Otto Kirchheimer:** *Punishment and Social Structure*, New York: Columbia University Press, 1939.
- Sampson, Robert:** "Effects of Socioeconomic Context on Official Reaction to Juvenile Delinquency", *American Sociological Review* 51 (1986): 876–85.
- — — "Foreword", *Life-Course Criminology: Contemporary and Classic Readings*, (Ed. Alex Piquero/Paul Mazerolle), Belmont, CA: Wadsworth, 2001: v–vii.
- — — "Neighborhood and Community: Collective Efficacy and Community Safety", *New Economy* 11 (2004): 106–13.
- — — "Whither the Sociological Study of Crime?", *Annual Review of Sociology* 26 (2000): 711–14.
- Sampson, Robert J./John H. Laub:** *Crime in the Making: Pathways and Turning Points through Life*, Cambridge: Harvard University Press, 1993.
- — — "A Life-Course Theory of Cumulative Disadvantage and the Stability of Delinquency", *Life-Course Criminology: Contemporary and Classic Readings*, (Ed. Alex Piquero/Paul Mazerolle), Belmont, CA: Wadsworth, 2001: 146–69.
- Sampson, Robert J./Jeffrey D. Morenoff/Felton Earls:** "Beyond Social Capital: Spatial Dynamics of Collective Efficacy for Children", *American Sociological Review* 64 (1999): 633–60.
- Sampson, Robert J./Stephen W. Raudenbush:** "Systematic Social Observation of Public Spaces: A New Look at Disorder in Urban Neighborhoods" *American Journal of Sociology* 105 (1999): 603–51.
- Sampson, Robert J./Stephen W. Raudenbush/Felton Earls:** "Neighborhoods and Violent Crime: A Multilevel Study of Collective Efficacy", *Science* 277 (1997): 918–24.
- Sarat, Austin:** "Presidential Address: Imagining the Law of the Father: Loss, Dread, and Mourning in The Sweet Hereafter", *Law & Society Review* 34 (2000): 3–46.
- — — *When the State Kills: Capital Punishment and the American Condition*, Princeton: Princeton University Press, 2001.
- Sasson, Theodore:** *Crime Talk: How Citizens Construct a Social Problem*, Hawthorne, NY: Aldine de Gruyter, 1995.

- Scheingold, Stuart:** *Politics of Law and Order: Street Crime and Public Policy*, New York: Longman, 1984.
- Schmid, David:** *Natural Born Celebrities: The Serial Killer in American Culture*, Chicago: University of Chicago Press, 2005.
- Schrader, Paul:** "Notes on Film Noir" *Film Noir Reader*, (Ed. Alain Silver/James Ursini), New York: Limelight Editions, 1996: 53-64.
- Schur, Edwin M.:** *Crimes without Victims: Deviant Behavior and Public Policy; Abortion, Homosexuality, Drug Addiction*, Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall, 1965.
- — — *Labeling Deviant Behavior: Its Sociological Implications*, New York: Harper and Row, 1971.
- — — *The Politics of Deviance: Stigma Contests and the Uses of Power*, Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall, 1980.
- Schwartz, Martin D./Walter S. DeKeseredy:** "Left Realist Criminology: Strengths, Weaknesses, and the Feminist Critique", *Crime, Law, and Social Change* 15 (1991): 51-72.
- — — *Sexual Assault on the College Campus: The Role of Male Peer Support*, Thousand Oaks, CA: Sage, 1997.
- Schwendinger, Herman/Julia S. Schwendinger:** *Adolescent Subcultures and Delinquency*, New York: Praeger, 1985.
- Schwendinger, Julia R./Herman Schwendinger:** *Rape and Inequality*, Newbury Park, CA: Sage, 1983.
- Scully, Andrew:** *Decarceration: Community Treatment and the Deviant*, Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall, 1977.
- Sellin, Thorsten:** *Culture Conflict and Crime*, New York: Social Science Research Council, 1938.
- Shakur, Sanyika:** *Monster: The Autobiography of an L.A. Gang Member*, New York: Penguin, 1998.
- Shaw, Clifford R.:** *The Jack-Roller: A Delinquent Boy's Own Story*, Chicago: University of Chicago Press, 1930.
- — — *The Natural History of a Delinquent Career*, Chicago: University of Chicago Press, 1931.
- Shaw, Clifford R./Henry D. McKay:** *Juvenile Delinquency in Urban Areas*, Chicago: University of Chicago Press, 1942.

- — — “Social Factors in Juvenile Delinquency”, Report on the Causes of Crime, Vol. 2. National Commission on Law Observance and Enforcement, Washington, DC: Government Printing Office, 1931.
- Shaw, Clifford R./Henry D. McKay/James F. MacDonald:** *Brothers in Crime*, Chicago: University of Chicago Press, 1938.
- Shaw, Clifford R./Harvey Zorbaugh/Henry D. McKay/Leonard S. Cottrell:** *Delinquency Areas*, Chicago: University of Chicago Press, 1929.
- Sheldon, William H.:** *Varieties of Delinquent Youth: An Introduction to Constitutional Psychiatry*, With the collaboration of Emil M. Hartl and Eugene McDermott, New York: Harper/Brothers, 1949.
- Shelley, Mary:** *Frankenstein or the Modern Prometheus*, Orig. 1831, London: Penguin Books, 2003.
- Sherwin, Richard:** *When Law Goes Pop: The Vanishing Line between Law and Popular Culture*, Chicago: University of Chicago Press, 2002.
- Short, James:** *The Social Fabric of the Metropolis: Contributions of the Chicago School of Urban Sociology*, Chicago: University of Chicago Press, 1971.
- Simon, Rita James:** *Women and Crime*, Lexington, MA: Lexington Books, 1975.
- Simpson, Philip L.:** *Psycho Paths: Tracking the Serial Killer through Contemporary American Film and Fiction*, Carbondale: University of Southern Illinois Press, 2000.
- Simpson, Sally S.:** “Feminist Theory, Crime, and Justice”, *Criminology* 27 (1989): 605–31.
- Siwi, Marcio:** “City of God, City of Man”, *SAIS Review* 23 (2003): 233–38.
- Smart, Carol:** *Law, Crime and Sexuality: Essays in Feminism*, London: Sage, 1995.
- — — “The Woman of Legal Discourse”, *Criminology at the Crossroads*, (Ed. Kathleen Daly/Lisa Maher), New York: Oxford University Press, 1998: 21-36.
- — — *Women, Crime and Criminology: A Feminist Critique*, Boston: Routledge/Kegan Paul, 1976.
- Snodgrass, Jon:** “The Criminologist and His Criminal: The Case of Edwin H. Sutherland and Broadway Jones”, *Issues in Criminology* 8 (1973): 1–17.

- Sparks, Richard:** "A Critique of Marxist Criminology", *Crime and Justice: An Annual Review of Research* 2 (1980): 159–210.
- — — *Television and the Drama of Crime: Moral Tales and the Place of Crime in Public Life*, Philadelphia: Open University Press, 1992.
- Spitzer, Stephen:** "Towards a Marxian Theory of Deviance", *Social Problems* 22 (1974): 638–51.
- Staiger, Janet:** *Perverse Spectators: The Practices of Film Reception*, New York: NYU Press, 2000.
- Stanko, Elizabeth:** *Intimate Intrusions: Women's Experience of Male Violence*, London: Routledge/Kegan Paul, 1985.
- Steffensmeier, Darrell J.:** *The Fence*, Lanham, MD: Rowman and Littlefield, 1986.
- Sullivan, Dennis/Larry Tifft, (eds.):** *Handbook of Restorative Justice: A Global Perspective*, New York: Routledge, 2008.
- Surette, Ray:** *Media, Crime, and Criminal Justice: Images and Realities*, Pacific Grove, CA: Brooks/Cole, 1992.
- Sutherland, Edwin H.:** *Criminology*, Philadelphia: Lippincott, 1924.
- — — "Development of the Theory", 1942 Address to the Ohio Valley Sociological Society, as printed in Karl Schuessler, (ed., *Edwin H. Sutherland on Analyzing Crime*), Chicago: University of Chicago Press, 1956: 13–20.
- — — *Principles of Criminology*, Chicago: Lippincott, 1947.
- — — *The Professional Thief: By a Professional Thief*, Chicago: University of Chicago Press, 1937.
- _____. *The Sutherland Papers*, (Ed. Albert Cohen/Alfred Lindesmith/Karl Schuessler), Bloomington: Indiana University Press, 1956.
- — — *White Collar Crime*, New York: Dryden Press, 1949.
- — — *White Collar Crime: The Uncut Version*, New Haven: Yale University Press, 1983.
- — — "White-Collar Criminality", *American Sociological Review* 5 (1940): 1–12, as reprinted in Karl Schuessler, (ed., *Edwin H. Sutherland on Analyzing Crime*), Chicago: University of Chicago Press, 1956.
- Sykes, Gresham:** "The Rise of Critical Criminology", *Journal of Criminal Law and Criminology* 65 (1974): 206–13.

- — — *The Society of Captives: A Study of a Maximum Security Prison*, Princeton: Princeton University Press, 1958.
- Tannenbaum, Frank:** *Crime and the Community*, Boston: Ginn, 1938.
- Taylor, Ian/Paul Walton/Jock Young:** *The New Criminology: For a Social Theory of Deviance*, New York: Harper and Row, 1973.
- Thomas, William I./Florian Znaniecki:** *The Polish Peasant in Europe and America*, Boston: Gorham, 1920.
- Thompson, E. P.:** *Whigs and Hunters: The Origins of the Black Act*, New York: Penguin Books, 1990.
- Thrasher, Frederic M.:** *The Gang: A Study of 1,313 Gangs in Chicago*, Chicago: University of Chicago Press, 1927.
- Title, Charles:** *Control Balance: Toward a General Theory of Deviance*, Boulder, CO: Westview Press, 1995
- Triplett, Ruth:** "The Conflict Perspective, Symbolic Interactionism, and the Status Characteristics Hypothesis", *Justice Quarterly* 10 (1993): 541–56.
- Turk, Austin:** "Conflict and Criminality", *American Sociological Review* 31 (1966): 338–52.
- — — *Criminality and Legal Order*, Chicago: Rand McNally, 1969.
- Tzanelli, R./M. O'Brien/M. Yar:** "'Con Me If You Can': Exploring Crime in the American Cinematic Imagination", *Theoretical Criminology* 9 (2005): 97–117.
- Vold, George B./Thomas J. Bernard/Jeffrey B. Snipes:** *Theoretical Criminology*, 5th ed. New York: Oxford University Press, 2001.
- Walkowitz, Judith:** *City of Dreadful Delight: Narratives of Sexual Danger in Late-Victorian London*, Chicago: University of Chicago Press, 1992.
- Watson, John B.:** *1930 Behaviorism*, Rev. ed., Chicago: University of Chicago Press.
- Western, Bruce:** *Punishment and Inequality in America*, New York: Russell Sage Foundation, 2006.
- Western, Bruce/Katherine Beckett:** "How Unregulated Is the U.S. Labor Market? The Penal System as a Labor Market Institution", *American Journal of Sociology* 104 (1999): 1030–60.
- Whyte, William F.:** *Street Corner Society: The Social Structure of an Italian Slum*, Chicago: University of Chicago Press, 1943.

- Williams, Juan:** "Why Spike Lee's New Film Ultimately Fails", Washington Post, June 25, 1989, G1+.
- Wilson, David/Sean O'Sullivan:** Images of Incarceration: Representations of Prison in Film and Television, Winchester, UK: Waterside Press, 2004.
- Wilson, James Q.:** Thinking about Crime, New York: Vintage Books, 1985.
- Wilson, James Q./Richard J. Herrnstein:** Crime and Human Nature, New York: Simon/Schuster, 1985.
- Wirth, Louis:** The Ghetto, Chicago: University of Chicago Press, 1928.
- Wolfgang, Marvin E./Franco Ferracuti:** The Subculture of Violence, London: Tavistock, 1967.
- Wolfgang, Marvin E., Robert M. Figlio/Thorsten Sellin:** Delinquency in a Birth Cohort, Chicago: University of Chicago Press, 1972.
- Wright, Joan Paul/Stephen G. Tibbetts/Leah E. Daigle:** Criminals in the Making: Criminality across the Life Course, Los Angeles: Sage, 2008.
- Wright, Richard T./Scott H. Decker:** Armed Robbers in Action: Stickups and Street Culture, Boston: Northeastern University Press, 1997.
- Young, Alison:** Imagining Crime, London: Sage, 1996.
- — — Judging the Image, London: Routledge, 2004.
- — — "The Scene of the Crime", Framing Crime: Cultural Criminology and the Image, (Ed. Keith Hayward/Mike Presdee), New York, Routledge, 2010: 83–97.
- Young, Jock/Roger Matthews:** Rethinking Criminology: The Realist Debate, London: Sage, 1992.
- Zehr, Howard:** Changing Lenses: A New Focus for Crime and Justice, Scottdale, PA: Herald Press, 1990.
- Zorbaugh, Harvey W.:** The Gold Coast and the Slum: A Sociological Study of Chicago's Near North Side, Chicago: University of Chicago Press, 1929.

Editörler

Prof. Dr. Serkan AYAN

Dr. Öğretim Üyesi Pınar ÇİFTÇİ

YARGI KARARLARI IŞIĞINDA

AİLE HUKUKUNUN GÜNCEL SORUNLARI

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Yargı Kararları Işığında Aile Hukukunun Güncel Sorunları

Serkan Ayan - Pinar Çiftçi

Hukuk Yayınları Dizisi – 3056

Birinci Baskı : Şubat, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8092 – 05 – 9

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Meteksan Matbaacılık ve Teknik Sanayi Ticaret A.Ş
Beytepe Köyü Yolu No:3
06800 Çankaya/Ankara
Sertifika No: 46519

GÜNCEL YARGI KARARLARI IŞIĞINDA EVLİ KADININ VE ÇOCUĞUN SOYADI

In the Light of Current Judgments Surname of Married Woman and Child

Prof. Dr. Serkan AYAN*

ÖZET

Türk Medeni Kanunu'nun, iki kez iptal istemiyle Anayasa Mahkemesinin önüne gitmiş, fakat her seferinde hatalı dayanaklarla iptal istemi reddedilmiş bulunan 187. maddesine göre kadın evlenince zorunlu olarak kocasının soyadını almaktadır. Buna bağlı olarak evlilik içinde doğan çocuklar da bu soyadı alır.

Mevcut düzenlemeye göre eşler istese bile, ailenin soyadı olarak kadının soyadının kabul edilmesi veya kadının evlilik sonrasında bekarlık soyadını (tek başına) kullanmaya devam etmesi mümkün değildir.

Anayasa Mahkemesi, bu konuda iptal kararı vermekten kaçınmakla birlikte, bireysel başvuru yoluyla önüne gelen davalarda, hak ihlali yönünde bazı kararlar vermiş ve bu konudaki uygulamayı (TMK 187 maddesi halen yürürlükte olmasına rağmen) şekillendirmiştir.

Anayasa Mahkemesinin kararları sonrasında ortaya çıkan uygulamaya göre, kadın isterse evlilik sonrasında da bekarlık soyadını kullanmak için bir dava açmak zorundadır. Kadın bekarlık soyadını, ancak bu dava sonunda alacağı kararla kullanabilmektedir.

---

* D.E.Ü. Hukuk Fakültesi A.M.Y.O. (Medeni Hukuk) Öğretim Üyesi, serkanayan@yahoo.com.

Geçiş hükmü:

“Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte kurulmuş bulunan evliliklerde eşler, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 1 yıl içinde, nüfus memurluğuna birlikte başvurarak, kadının evlenme tarihindeki veya bekârlık soyadının ailenin ortak soyadı olarak kaydedilmesini talep edebilirler.

Kadının soyadı aile soyadı olarak kabul edilirse koca, kendi soyadının, ailenin ortak soyadının önüne eklenmesini isteyebilir.

Ailenin ortak soyadının birinci fıkraya göre değiştirilmesi, soyadını bunlardan alan ve değişiklik tarihinde ergin bulunmayan kişilerin soyadının da değişmesini sağlar. Ergin olanların soyadı, ancak aynı süre içinde buna rıza göstermeleri halinde mümkündür.

Eveli kadın birinci fıkra da belirtilen süre içinde nüfus memurluğuna başvurarak, evlenme tarihindeki mevcut veya bekârlık soyadını kullanmak istediğini bildirebilir. Bu durumda eşler aynı süre içinde birlikte başvurarak, ortak ve henüz ergin olmamış çocuklarının mevcut soyadının, kadın için seçilen soyadıyla değiştirilmesini isteyebilirler. Ergin olanların soyadı, ancak aynı süre içinde buna rıza göstermeleri halinde mümkündür.”

KAYNAKÇA

Abik, Yıldız: Kadının Soyadı ve Buna Bağlı Olarak Çocuğun Soyadı, Ankara 2005

Acabey, Mehmet Beşir: “Türk Hukukunda Aile Adı (Eşlerin ve Çocukların Soyadı)” (DEÜHFD, Özel Sayı, Prof. Dr. Şeref Ertaş’a Armağan, 2017, s.493-512)

Ayan, Serkan: “Anayasa Mahkemesi Kararları ve Çocuklar ile Kadının Soyadına İlişkin Değişiklik Tasarısı Taslağı Işığında Soyadının İlk Kez Edinilmesi, Kendiliğinden Değişmesi ve Değiştirilmesi” (Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi C. XVI, Y. 2012, S.4, s.19-90)

Ekşi, Nuray: “Medeni Kanunun Kadının Soyadına İlişkin Hükmünün AİHS. Anayasa, Cedit ve Möhük Kapsamında Değerlendirilmesi” (Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi Özel Sayısı, 2011/II - 2012/I, Prof.Dr. Erhan ADAL’a Armağan, İstanbul 2012, s.311-331)

Handkommentar zum Schweizer Privatrecht, Personen- und Familienrecht inkl. Kindes- und Erwachsenenschutzrecht, 2. Aufl . Hrsg. Peter

Breitschmid / Alexandra Rumo-Jungo, Zürich 2012 [yazar adı (HandKoom)]

Hegnauer, Cyril: Berner Kommentar zum Schweizerisches Zivilgesetzbuch, Das Familienrecht, Band II, 2. Abt. Die Verwandtschaft; 2. Teilband Die Wirkungen des Kindesverhaeltnisses; 1. Unterteilband Die Gemeinschaft der Eltern und Kinder, Art.270-275 ZGB; Die Unterhaltspflicht der Eltern, Art.276-295 ZGB, Bern 1997.

Müller, Paul: Die Namensänderung nach Art.30 ZGB, Zürich 1972.

Öcal Apaydın, Bahar: “Son Yargı Kararları Işığında Kadının Soyadı Meselesi Çözüme Kavuşturulmuş mudur?” (İnönüÜHFD, 2015 / II, s.425-458)

Serozan, Rona: “Soybağı Hukuku Üzerine Çeşitlemeler” (Prof.Dr. Bilge Öztan’a Armağan, Ankara 2008, s.759-777).

Serozan, Rona: Medeni Hukuk, Genel Bölüm / Kişiler Hukuku, İstanbul 2011 (Medeni Hukuk).

Thurnheer, Simon: “Die Namensänderung in England und der Schweiz” (Jusletter 6. Februar 2012).

Ünal Özkorkut, Nevin: “Kadının Vazgeçilebilir Kişilik Hakkı: Soyadı - Kadının Soyadı Üzerindeki Hakkının Türkiye’deki Tarihsel Gelişimi” (I. Türk Hukuk Tarihi Kongresi Bildirileri, Ed. Fethi Gedikli, İstanbul 2014, s. 23-30).

GÜNCEL TARTIŞMALAR IŞIĞINDA YOKSULLUK NAFAKASI *

Spousal Maintenance (Alimony) in the Light of Current Debates

Doç. Dr. Bahar ÖCAL APAYDIN **

ÖZET

Boşanmanın mali sonuçları arasında, TMK m. 175 vd. hükümlerinde düzenlenen yoksulluk nafakası, evlilik birliğinde eşler arasında geçerli olan dayanışma ve yardımlaşma yükümlülüğünün boşanmadan sonra da kısmen devamı niteliğinde, kanundan doğan bir yükümlülük olarak ifade edilmektedir. Nafaka alacaklısı belirli bir süre ile sınırlı olarak nafaka talep etmişse, hâkim talep edilen süreyle sınırlı olarak nafakaya hükmetmektedir. Belirli bir süreyle sınırlandırılmaksızın yoksulluk nafakasının talep edilmesi hâlinde, hâkimin nafakaya süresiz olarak hükmetmek zorunda olup olmaması, güncel tartışmaların odak noktasını oluşturmaktadır. Uygulamada belirli bir süre ile sınırlı olmaksızın nafaka talep edilmesi halinde süresiz nafakaya hükmedilmesi, yoksulluk nafakasının daha çok kadınlar tarafından talep edilmesi toplumsal gerçeği karşısında, son yıllarda Türkiye’de “süresiz nafaka nedeniyle boşanan erkeklerin mağdur edildiği” söylemlerini ortaya çıkarmıştır. Ancak konunun yalnızca boşanmış erkeğin mağdur edilmesi açısından ele alınamayacak kadar karmaşık ve kadın ba-

---

* Sosyal Güvenlik hukuku ile ilgili kaynaklara ulaşmam ve bu çalışmaya aktarmam konusunda yardımlarını esirmeyen kıymetli meslektaşım Dr. Nalı Elbir’e çok teşekkür ederim.

** Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi, Medeni Hukuk Anabilim Dalı, ORCID: 0000-0001-9106-8286, iletişim: bahar.ocalapaydin@ogu.edu.tr.

seçimi nedeniyle emeklilik haklarında meydana gelebilecek azalmayı mümkün olduğunca hesaba katarak, eşlerin emeklilik hakları" şeklindeki kriterler nazara alınmak suretiyle nafakanın süresinin tayin edilmesi mümkündür. Bu suretle somut olayın özelliklerine göre, kısa süreli nafakaya hükmedilebileceği gibi süresiz nafakaya da hükmedilebilir. Zira benimsediğimiz görüş uyarınca, TMK m. 175 hükmü gerek nafakanın miktarının gerekse süresinin belirlenmesi bakımından hâkime takdir yetkisi tanımaktadır. Yerleşik uygulamanın başka türlü değişmeyeceğinin kabulü halinde ise, bir süre sınırlaması getirmeksizin yapılacak değişiklikle, anılan kriterlerin TMK m. 175 hükmüne eklenmesi söz konusu olabilir. Bu durumda da yine hâkimin takdir yetkisi olduğu unutulmamalıdır. Zira yoksulluk nafakasının süresinin belirlenmesi bakımından kanun hükmünde birtakım kriterler sayılsa dahi tarafların durumu, somut olayın özellikleri ve hakkaniyet düşüncesi bir arada değerlendirilmeksizin nafakaya hükmedilmemelidir.

KAYNAKÇA

- Akçabay**, F. Ceren: Yoksulluk Nafakası Araştırması, Sosyo-hukuki Bir İnceleme, Ankara 2019.
- Akıntürk**, Turgut: Boşanmanın Hukuki Sonuçları, Ankara Hukuk Fakültesi Ellinci Yıl Armağanı 1925-1975, C.II, Boşanma Hukuku Haftası, Ankara 1977.
- Akıntürk**, Turgut/Ateş, Derya: Türk Medeni Hukuku, Aile Hukuku, C.II, İstanbul 2016.
- Arbek**, Ömer: "Boşanmanın Mali Sonuçları", AÜHFD, C.54, S.1, 2005, s.115-161.
- Arkan Serim**, Azra: "Yoksulluk Nafakası", İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası, C.65, S.1, s. 285-302.
- Burcuoğlu**, Halûk: "Boşanmada Kusur ve Yoksulluk Nafakasına İlişkin Gözlemler", İstanbul Aydın Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Y. 4, S. 2, Aralık 2018, s.1-12.
- Ceylan**, Ebru: Türk ve İsviçre Hukukunda Boşanmanın Hukuki Sonuçları, İstanbul 2006.

- Choi, Jongkyun:** The Role of Derived Rights for Old-age Income Security of Women, OECD Social, Employment and Migration Working Papers No. 43, France 2006.
- De Vaus, David/Gray, Matthew/Qu, Lixia/Stanton, David:** The economic consequences of divorce in six OECD countries, Australian Government Australian Institute of Family Studies, Research Report No. 31, Australia 2015.
- De Vaus, David/Gray, Matthew/Qu, Lixia/Stanton, David:** "The economic consequences of divorce in six OECD countries", Aust J Soc Issues 2017;52:180–199.
- Dural, Mustafa/Ögüz, Tufan/ Gümüş, Mustafa Alper:** Türk Özel Hukuku, Cilt III, Aile Hukuku, İstanbul 2019.
- Erdem, Mehmet:** Aile Hukuku, Ankara 2018.
- Feyzioğlu, Feyzi Necmettin/Özakman, Cumhuri/Sarial, Enis:** Aile Hukuku, İstanbul 1986.
- Gençcan, Ömer Uğur:** Boşanma, Tazminat ve Nafaka Hukuku, Ankara 2017.
- Gürkan, Ülker:** "Türk Kadının Hukuki Statüsü ve Sorunlar", AÜHF, C. 35, S. 1, s. 381–396.
- Güzel, Ali/Okur, Ali Rıza/Caniklioğlu, Nurşen:** Sosyal Güvenlik Hukuku, İstanbul 2020.
- Kahraman, Zafer:** Boşanmada Yoksulluk Nafakasının Miktarı ve Süresi; Prof. Dr. Necla Giritlioğlu'na Armağan, (Editörler: Prof. Dr. Hasan Erman, Prof. Dr. Tufan Ögüz, Prof. Dr. Şükran Şıpka, Prof. Dr. Emrehan İnal, Prof. Dr. Basak Baysal), İstanbul 2020.
- Kılıçoğlu, Ahmet M.:** Aile Hukuku, Ankara 2017.
- Kocabaş, Gediz:** "Evlilik Sonrası Dayanışma İlkesi ve Bu İlkenin Sınırı Olarak Clean Break İlkesi Doğrultusunda Yoksulluk Nafakasını Belirleyici Ölçütler", MÜHF – HAD, C. 19, S. 1, s. 357-391.
- Köseoğlu, Bilal/ Kocağa, Köksal:** Aile Hukuku ve Uygulaması, Ankara 2011.
- Oktay-Özdemir, Saibe:** "Türk Hukukunda Boşanma Sisteminde Revizyon İhtiyacı", Public and Private International Law Bulletin, C.35, S.1, 2015, s.29-46.
- Öztan, Bilge:** Aile Hukuku, Ankara 2015.

- Saymen, Ferit H./ Elbir, Halid K.:** Türk Medeni Hukuku, Cilt III, Aile Hukuku, İstanbul 1960.
- Sayn, Isabelle:** La prestation compensatoire en France. Actualidad Jurídica Iberoamericana, La pensión compensatoria en las crisis familiares en el Derecho Comparado, ISSN 2386-4567, IDIBE, núm. 5 bis, nov. 2016, s. 101-122 (<https://halshs.archives-ouvertes.fr/halshs-01939068>, E.T.20.06.2021).
- Schwarz, Andreas:** Aile Hukuku I, (Çev. DAVRAN, Bülent), İstanbul 1946.
- Schwenzer, Ingeborg:** Das clean break-Prinzip im nahehelichen Vermögenrecht, FamPra.ch 4/2000, s. 609-628.
- Seçer, Öz:** “Anlaşmalı Boşanmada Eşlerin Yaptıkları Anlaşma”, İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 7, S. 2, 2016, s.259-278.
- Seçer, Anlaşmalı Boşanma, Öz:** “Anlaşmalı Boşanma”, Bahçeşehir Üniversitesi Kazancı Hakemli Hukuk Dergisi, S. 63-64, s. 39-69.
- Parlak-Börü, Şafak:** Süre Sarmalında Yoksulluk Nafakası: Alman, İsviçre ve Avusturya Hukuk Uygulamaları Işığında Güncel Tartışmalara İlişkin Değerlendirmeler, (Editörler: Murat Önsoy, Mutlu Er), Türk-Alman Çalışmaları Serisi I, Ankara 2020.
- Tuncay, Can/Ekmekçi, Ömer:** Sosyal Güvenlik Hukuku Dersleri, İstanbul 2019.
- Velidedeoğlu, H. Veldet:** Aile Hukuku, İstanbul 1965.
- Yağcı, Kürşat:** “Yoksulluk Nafakasında Süresizlik Sorunu”, İstanbul Hukuk Mecmuası, C. 76, S.1, 2018, s. 323-358.
- Yıldırım, Abdülkerim:** “Yoksulluk Nafakası ve Yoksulluk Nafakasında Süre Sorunu”, Legal Hukuk Dergisi, C. 14, S. 157, Ocak 2016, s. 59-88.
- Yücedağ, Nafiye:** Kadının Talep Ettiği Yoksulluk Nafakası (Women’s Alimony), 6. Uluslararası Suç ve Ceza Film Festivali, (Editor: Prof. Dr. Adem Sözüer), “Yoksulluk”, Tebliğler, İstanbul 2017, s. 509-529.

Elektronik Kaynaklar

www.legalbank.net

<https://www.lexpera.com.tr/>

<https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/>

swisslex.ch

KATILMA ALACAĞININ ÖZELLİKLERİ, ÜZERİNDE TASARRUF EDİLEBİLMESİ, İCRA TAKİBİNE KONU OLABİLMESİ VE ÖDENMESİ

Characteristics of the Participation Credit, Transferability, Subject to Execution Law and Payment

Dr. Öğretim Üyesi Mehmet Beşir ACABEY*

ÖZET

Katılma alacağının hangi andan itibaren devredilebileceği ve icra takibine konu olabileceği belirlenirken; alacağın bütün özelliklerinin, bu kapsamda alacağın nereden, hangi sosyal ilişkiden kaynaklandığının, yani bu hakkın sosyal-maddi yaşam temelinin göz önünde bulundurulması gerekir. Katılma alacağının kaynağı, dayandığı sosyal- maddi /düşünsel temel; eşlerin, bir gönül beraberliği ve hayat ortaklığı olan evlilik birliğinde yaptıkları yardımlaşma, dayanışma, iş birliği ve görev paylaşımıdır. Katılma alacağının özelliği, kaynağı ve dolayısıyla Aile Hukuku ilişkilerinin kendine özgü karakteri ve bu dinamikleri gözetildiğinde; katılma alacağının, ancak mal rejiminin tasfiyesinin tamamlanıp, miktarı, borçlusu ve alacaklısı belirlendikten sonra doğup, muaccel olacağı ve ancak bundan sonra devrinin, rehninin ve haczinin mümkün olduğunu ve bu andan itibaren iflas masasına gireceğinin kabul edilmesinin gerekir.

Tasfiyenin, “tek taraflı tasfiye” veya “çift taraflı tasfiye” (küllî tasfiye) şeklinde yapılması konusunda ise; Yargıtay’ın yeni uygulama-

---

* Dokuz Eylül Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, Medeni Hukuk Anabilim Dalı, mehmet.besir.acabey@gmail.com

Alacaklı eşin ise, paylı mülkiyete konu olan mallar ile (mal rejiminin ölümle sona erme durumunda tanınmış bulunan) aile konutu ve ev eşyası dışında, katılma alacağının ayın olarak yapılmasını, bir başka ifadeyle, edinilmiş mallara katılmanın aynı paylaşım şeklinde yapılmasını isteme yetkisi bulunmamaktadır.

YARARLANILAN KAYNAKLAR

Acabey, M. Beşir: Teorik ve Pratik Yönleriyle Edinilmiş Mallara Katılma Rejimi ve Tasfiyesi, Turhan Kitabevi, Ankara 2020. (Bu eser ilk atıftan sonraki atıflarda; "Acabey (teorik ve pratik katılma rejimi)" şeklinde kısaltılmıştır.

Acabey M. Beşir: Evlilik Birliğinde Yasal Mal Rejimi, İzmir-1988 (Bu eser, ilk atıftan sonraki atıflarda;"Acabey (yasal rejim)" şeklinde kısaltılmıştır.

Acabey M. Beşir: Yeni Medeni Kanununa Göre Yasal Mal Rejimi, 4721 Sayılı Medeni Kanun'un Hukuk Yapısındaki Yenilikleri, Muğla-2002, sh.56-57 (Bu eser, ilk atıftan sonraki atıflarda; "Acabey (bildiri)" şeklinde kısaltılmıştır.

Acabey, Mehmet Beşir: Edinilmiş Mallara Katılma Rejiminde Mal Grupları-İspat Kuralları ve Eşlerin Paylı Mülkiyeti Altındaki Mallara İlişkin Düzenlemeler, Prof. Dr. Ünal Narmanlıoğlu'na Armağan, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.9, Y.2007, Özel Sayı, İzmir-2009. **Kısaltma**: Bu eser dipnotlarda ilk atıftan sonra; "Acabey (mal grupları)" şeklinde kısaltılmıştır.

Acabey, Mehmet Beşir: Edinilmiş Mallara Katılma Rejiminde Tartışmalı Bazı Konular Hakkında Düşünceler, İzmir Barosu Dergisi, Y. 73/ S. 2 / Nisan- 2009. **Kısaltma**: Bu eser dipnotlarda ilk atıftan sonra; "Acabey (tartışmalı konular)" şeklinde kısaltılmıştır.

Dural Mustafa / **Öğüz** Tufan / **Gümüş** Alper: Türk Özel Hukuku, C.III, Aile Hukuku, İstanbul-2015.

Gümüş Alper: Evliliğin Genel Hükümleri ve Mal Rejimleri, İstanbul-2008.

Hausheer Heinz/**Reusser** Ruth/**Geiser** Thomas: Berner Kommentar, Band II, I. Abteilung, 3. Teilband, 1. Unterteilband, Bern-1992.

Hausheer Heinz/**Geiser** Thomas/**Kobel** Esther: Das Eherecht des Schweizerischen Zivilgesetzbuch, Bern-2000.

- Hausheer** Heinz: Basler Kommentar zum Schweizerischen Privatrecht (Hrsg. von Honsell/Vogt/Geiser), Zivilgesetzbuch I, 2. Auflage, Basel-2002, Art. 1-456. **Kısaltma:** Bu eser dipnotlarda ilk atıftan sonra, “**BSK-Hausheer**” şeklinde kısaltılmıştır.
- Karakimseli**, Ayşe: Eşler Arasındaki Yasal Mal Rejimine Karşı Alacaklıları Koruyucu Düzenlemeler, Ankara-2017
- Kılıçoğlu**, Ahmet M.: Katkı-Katılma Alacağı, 7. Bası, Ankara-2020.
- Öncü**, Özge: “Eşlerin “Anlaşmalı Boşanma” Çerçevesinde Mal Rejiminin Tasfiyesine Yönelik Olarak Yaptıkları Anlaşmalar ve Bu Anlaşmaların Uygulamada Doğurduğu Sorunlar”, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 19-Özel Sayı (Prof. Dr. Şeref Ertaş’a Armağan (2017).
- Öztan** Bilge: Aile Hukuku, 5. Bası, Ankara-2004.
- Sarı** Suat: Edinilmiş Mallara Katılma Rejimi, İstanbul-2007.
- Şeker**, Muzaffer: Der türkische und der schweizerische gesetzliche Güterstand im Vergleich, 2006-Freiburg.
- Serozan**, Rona/ **Başoğlu**, Başak/ **Kapancı**, Berk: “Aile Hukukunun Özellikleri, İlkeleri Ve Gelişimi”, Prof. Dr. İlhan Ulsan’a Armağan, C.II, İstanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Yıl: 2016, Cilt: 15, Sayı: 2-Cilt 2 (Özel Sayı).
- Şıpka**, Şükran/**Demir**, Pınar Özlem: İsviçre Federal Mahkemesinin “Edinilmiş Malların Tasfiyesi”ne İlişkin Bir Kararının İncelenmesi (BGE 118 II 27-31), Necip Kocayusufpaşaoğlu İçin Armağan, Ankara-2004.
- Şıpka**, Şükran / **Özdemir**, Ayça: Eşler Arasındaki Malvarlığı Davaları, 2. Bası, İstanbul-2017.
- Topuz**, Gökçen: “Edinilmiş Mallara Katılma Rejiminde Eşlerden Birinin Üçüncü Kişilere Borcundan Dolayı Malvarlığının Haczi,” Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt 19, Sayı 1, Yıl 2011, s.105.
- Zeytin**, Zafer: Edinilmiş Mallara Katılma Rejimi ve Tasfiyesi, 3. Bası, Ankara-2017. **Kısaltma:** Bu eser dipnotlarda ilk atıftan sonra, “**Zeytin** (katılma rejimi)” şeklinde kısaltılmıştır.
- Zeytin**, Zafer: “Edinilmiş Mallara Katılma Rejimindeki Artık Değere Katılma Alacağı (veya Değer Artış Payı Alacağı) Haczedilebilir Mi?”, Terazi Hukuk Dergisi, Nisan, 2007, Sayı: 8.

ANONİM VE LİMİTED ŞİRKETLERDE SERMAYE ARTIRIMININ EDİNİLMİŞ MALLARA KATILMA REJİMİNİN TASFİYESİNE ETKİSİ

Doç. Dr. Ali Haydar YILDIRIM *

ÖZET

Edinilmiş mallara katılma rejiminin önemli sorunlarından biri şirket paylarının mal rejimine konu olmasıdır. Özellikle kök payın kişisel mal olduğu durumda, yapılacak sermaye artırımının mal rejiminin tasfiyesinde nasıl bir etkisi olacağı önem arz etmektedir. Bu noktada, şirket sermaye sermayesiyle malvarlığının birbirinden farklı kavramlar olduğu ifade edilmelidir. Bilançonun pasifinde yer alan sermaye statiktir. Oysa, malvarlığı değişkenlik gösterir. Payın kişisel mal olduğu durumda, daha sonra yapılan sermaye artırımı sonucunda ortaya çıkan yeni paylar da kişisel mal sayılmalıdır. Sermaye artırımının finansmanının edinilmiş veya kişisel mallardan yapılması hukuki sonuçta herhangi bir değişiklik meydana getirmez. Sermaye artırımı sonucunda ortaya çıkan paylar kişisel mal niteliğindedir. Bununla birlikte, sermaye artırımının finansmanının edinilmiş mallardan yapılması durumunda, Türk Medeni Kanununun 230. Maddesi çerçevesinde, denkleştirme alacağı doğmuş olur. Eşler arasında mal rejiminin devam ettiği süre içinde, birden fazla sermaye ar-

---

* Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Ticaret Hukuku Anabilim Dalı Öğretim Üyesi. İşbu çalışmanın temelini Dr. Öğretim Üyesi Ferhat Kayış ile birlikte kaleme aldığımız, "Edinilmiş Mallara Katılma Rejiminin Tasfiyesinde Anonim ve Limited Şirket Paylarıyla İlgili İki Önemli Sorun: Sermaye Artırımı ve Payların Değerlendirme Anı, adlı ve Prof. Dr. Ali Necip Ortan'a Armağan'da yayınlanan makale oluşturmaktadır.

ğerleme fonunun kullanılması durumunda, kişisel malın gelirinin sermaye artırımında kullanılmasından söz edilemeyeceğinden TMK 230 anlamında bir denkleştirmeden de söz etmek olanaklı değildir.

KAYNAKÇA

- Acabey, Mehmet Beşir:** “Edinilmiş Mallara Katılma Rejiminde Tartışmalı Bazı Konular Hakkında Düşünceler”, İzBD 2009, S. 2. s. 169-214.
- Acar, Faruk:** Aile Hukukumuzda Aile Konutu Mal Rejimleri Eşin Yasal Miras Payı, 5. Bası, Ankara 2016.
- Ansay, Tuğrul:**Anonim Şirketler Hukuku, 6. Bası, Ankara 1982
- Arslanlı, Halil:** Anonim Şirketler I, Umumi Hükümler, 3. Bası, İstanbul 1960
- Bahtiyar, Mehmet:** Ortaklıklar Hukuku, 13. Bası, İstanbul 2019.
- Berzek, Ayşe Nur:** Anonim Ortaklıklarda İç Kaynaklardan Sermaye Artırımı, İstanbul 1990.
- Bilgili, Fatih/Demirkapı, Ertan:** Şirketler Hukuku, 9. Baskı, Bursa 2013.
- von Büren, Roland/Stoffel, Walter A./Weber, Rolf H.:**Grundriss des Aktienrechts, 3. Auf, Zürich-Basel- Genf 2011 (Anılış: von Büren/Stoffel/Weber (İlgili Bölüm Yazarı).
- CHK- Handkommentar zum Schweizer Privatrecht- (Personen-und Familienrecht- Partnerschaftsgesetz), 3. Auf.** (Anılış: CHK (İlgili Bölüm Yazarı).
- Civelek Acar, Esra .** Yasal Mal Rejiminin Tasfiyesinde Sermaye Ortaklıkları Payı, İstanbul 2019
- Çelebi, Ali Ergin** “Şirketlerde Ortaklık Payı Kazanılmasının Edinilmiş Mallara Katılma Rejiminde Eşlerin Malvarlığına Etkisi”, TBB Dergisi Kasım - Aralık (133), s. 423-448.
- Çifçi Büberci, Afet Gülen/ İçöz Demirel, Derya:** Anonim ve Limited Şirketlerde -Pay, Kar Payı ve Yedek Akçelerin- Edinilmiş Mallara Katılma Rejimi Kapsamında Tasfiyesi, Ankara 2019.
- Dural, Mustafa/Öğüz, Tufan/Gümüş, Mustafa Alper:** Türk Özel Hukuku, Cilt III, Aile Hukuku, 13. Bası, İstanbul 2018.
- Gümüş, Mustafa Alper:** Teoride ve Uygulamada Evliliğin Genel Hükümleri ve Mal Rejimleri (TMK 185-281), İstanbul 2008.

- Günarslan, Banu Fatma:** Edinilmiş Mallara Katılma Rejiminde Değer Artış Payı Alacağı, Ankara 2017.
- Handschin, Lukas:** Zürcher Kommentar, Allgemeine Bestimmungen, Art. 620-659b OR-Die Aktiengesellschaft-, 2. Auf. (Anılış: ZK (İlgili Bölüm Yazarı)).
- Hausheer, Heinz/Geiser Thomas/Aebi-Müller, Regina E.:** Das Familienrecht des Schweizerischen Zivilgesetzbuch, 5. Auf., Bern 2014.
- Hausheer, Heinz/Reusser, Ruth/Geiser Thomas:** Berner Kommentar, Art. 181-220 ZGB. Das Güterrecht der Ehegatten: Allgemeine Vorschriften und der ordentliche Güterstand der Errungenschaftsbeteiligung. Band II: Das Familienrecht. 1. Abteilung: Das Eherecht. 3. Teilband: Das Güterrecht der Ehegatten. 1. Unterteilband: Allgemeine Vorschriften. Art. 181-195a ZGB - Der ordentliche Güterstand der Errungenschaftsbeteiligung. Art 196-220 ZGB, Bern 1992(Anılış: BK (İlgili Bölüm Yazarı)).
- Honsell, Heinrich/Vogt, Nedim Peter/Geiser Thomas (2014).** Basler Kommentar- Zivilgesetzbuch I (Art. 1-456 ZGB), 5. Auf, Basel 2014(Anılış: BSK (İlgili Bölüm Yazarı ZGB)).
- Karamercan, Fatih:** Katkı – Değer Artış Payı & Katılma Alacağı Davaları, 5. Baskı, Ankara 2019.
- Karayalçın, Yaşar:** “Yeniden Değerleme Fonu- Esas Sermaye Artırımı”, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, Ticaret Hukuku ve Yargıtay Kararları Sempozyumu, VI, Ankara 1989, s. 147-183.
- Kılıçoğlu, M. Ahmet .** “Şirket Hissesinde Katkı – Katılma Alacağı”, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, Ticaret Hukuku ve Yargıtay Kararları Sempozyumu Bildiriler – Tartışmalar, XXVII, Ankara 2015, s. 11-22.
- Kırca, İsmail/Kırca, Çiğdem:** “Edinilmiş Mallara Katılma Rejimi ve Anonim ve Limited Şirketlerde Bağlamın Etkisizleşmesi”, Prof. Dr. Bilge Öztan’a Armağan, Ankara 2008, s. 545-560.
- Kırca, İsmail/Şehirli Çelik, Feyzan Hayal/Manavgat, Çağlar:** Anonim Şirketler Hukuku, C.1 -Temel Kavram ve İlkeler, Kuruluş, Yönetim Kurulu-, Ankara 2013.
- Kostkiewicz, Jolanta Kren/Wolf, Stephan/Amstutz, Marc/Fankhauser, Roland (Hrsg):** OFK - Orell Füssli Kommentar (Navigator.ch), ZGB Kommentar Schweizerisches Zivilgesetzbuch, 3. Auf, Zürich 2016 (Anılış: OFK (İlgili Bölüm Yazarı)).

- Moroğlu, Erdoğan:** Anonim Ortaklıklarda Sermaye Artırımı, 3. Bası, İstanbul 2015.
- Pulaşlı, Hasan:** Şirketler Hukuku Genel Esaslar, 5. Baskı, Ankara 2017.
- Sarı, Suat:** Evlilik Birliğinde Yasal Mal Rejimi Olarak Edinilmiş Mallara Katılma Rejimi, İstanbul 2007
- Sevi, Ali Murat:** Anonim Ortaklıkta Sermayenin Oluşturulması ve Pay Sahiplerine İade Edilmesi Yasası, Ankara 2013.
- Soykan, İsmail Cem:** Türk Ticaret Kanununa Göre Anonim Ortaklıklarda Sermaye Taahhüdü Yoluyla Sermaye Artırımı, İstanbul 2019.
- von Steiger, Fritz:** Das Recht der Aktiengesellschaft in der Schweiz, 4. Auf, Zürich 1970.
- Şener, Oruç Hami:** Teorik ve Uygulamalı Ortaklıklar Hukuku, 4. Bası, Ankara 2019 (Anılış: Ortaklıklar).
- Şener, Oruç Hami:** Yargıtay Kararları Işığında Limited Ortaklıklar Hukuku, Ankara 2017. (Anılış: Limited).
- Şıpka, Şükran:** Türk Hukukunda Edinilmiş Mallara Katılma Rejimi ve Uygulamaya İlişkin Sorunlar, Tıpkı 3. Basım, İstanbul 2013.
- Şıpka, Şükran/Özdoğan, Ayça:** Yargı Kararları Işığında Soru ve Cevaplarla Eşler Arasındaki Malvarlığı Davaları, 2. Baskı, İstanbul 2017
- Türkmen, Emre:** "6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu'na Göre Yeni Pay Alma Hakkına Genel Bir Bakış", DEÜHFD, Prof. Dr. Şeref Ertaş'a Armağan, C. 19, s. 2315-2344.
- Yıldırım, Ali Haydar/Kayış, Ferhat:** Edinilmiş Mallara Katılma Rejiminin Tasfiyesinde Anonim ve Limited Şirket Paylarıyla İlgili İki Önemli Sorun: Sermaye Artırımı ve Payların Değerlendirme Anı, Prof. Dr. Ali Necip Orta'n'a Armağan, İstanbul 2019, s. 1693-1742.
- Yıldız, Şükrü:** Anonim Ortaklıkta Yeni Pay Alma Hakkı, İstanbul 1996.
- Yılmaz, Çiğdem Mine/Bozkurt Yaşar, Sevgi:** "Eşler Arasındaki Mal Rejimi Hükümleri Çerçevesinde Anonim Şirketlerde Bağlı Nama Yazılı Payların İktisabı", TBB Dergisi, Kasım - Aralık (133), s. 449-516.
- Zeytin, Zafer:** Edinilmiş Mallara Katılma Rejimi ve Tasfiyesi, 3. Bası, Ankara 2017.

SOSYAL MEDYANIN BOŞANMA DAVALARINA ETKİSİ VE HUKUKA AYKIRI DELİLLER

The Effect of Social Media on Divorce Proceedings and Unlawful Evidence

Dr. Öğretim Üyesi Pınar ÇİFTÇİ *

ÖZET

Bu çalışma İzmir Barosu tarafından 15 Haziran 2021 tarihinde düzenlenen “Yargı Kararları Işığında Aile Hukukunun Güncel Sorunları” toplantısında sunulan tebliğ esas alınarak hazırlanmıştır. Boşanma yargılamalarında sosyal medya ve yine boşanma yargılamalarında hukuka aykırı delil elde etme sorunu, yargılama hukukumuzda tartışmalı konulardır. Esasen hukuka aykırı delillerin boşanma yargılamalarında ortaya çıkardığı sorunlar ve bunların medenî yargılama sistemine etkileri konusundaki görüş ve değerlendirmelerimizi içeren farklı çalışmalar bulunmaktadır. Ancak bu çalışmada, sorun daha spesifik şekilde sosyal medya mecrası çerçevesinde incelenmiş ve özellikle söz konusu çalışmanın yayımlandığı tarihten bu yana hukukumuzda konuyla ilgili gelişmeler ele alınmıştır. Bu kapsamda konuyla ilgili öğretici görüşlerine ve özellikle Yargıtay’ın son yıllardaki güncel içtihatlarına ayrı bir önem verilmiştir. Konu farklı yönleri ile bir süre daha tartışılmaya devam edecek gibi görünmekteyse de, amacımız bu çalışmanın sorunun çözümü için farklı bir bakış açısı sunarak yargılama hukuku boyutu ile konuyu ele almaktır.

Anahtar kelimeler: Boşanma yargılamaları, sosyal medya, hukuka aykırı deliller, Anayasa, aile hukuku

---

* Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi, Medenî Usûl ve İcra-İflâs Hukuku Ana Bilim Dalı, Doktor Öğretim Üyesi; pnr.ciftci@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0001-9012-9673>.

mından boşanmakta olan eşlerin birbirlerinin kusurunu ispatlamaya çalışması da hukuk devletinin günümüz gerekleri ile bağdaşmamaktadır. Bu durum aile arabuluculuğunun teşvik edildiği günümüz yargılama hukuku tercihleri ile ters düşmektedir. Bu yönüyle boşanma sistemimizde kusur ilkesinden vazgeçilmesi çağdaş medeniyet seviyesine aile ilişkileri bakımından ulaşılmasına etki edeceği gibi, yargılama hukuku bakımından da temel hakların ihlâli bakımından önemli gelişmeler kaydedilmesine etki edecektir.

KAYNAKÇA

- Akil**, Cenk: “Yargıtay Kararları Işığında Medeni Yargılama Hukukunda Hukuka Aykırı Biçimde Elde Edilmiş Delillerin Değerlendirilip Değerlendirilemeyeceği Meselesi”, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi [2012], C. 61, S. 4, s. 1223-1270.
- Atalay**, Oğuz: “Delil Kavramı Üzerine”, Halûk Konuralp Anısına Armağan, C. 1, Yetkin Yayınları, Ankara 2009, (Delil Kavramı), s. 129-138.
- Ateş**, Mustafa: “Hukuk Yargılamasında ve Özellikle Boşanma Davalarında Hukuka Aykırı Deliller”, Terazi Hukuk Dergisi [Şubat 2008], S. 18, s. 89-105.
- Çiftçi**, Pınar: Medeni Yargılama Hukukunda İspat Hakkı ve Sınırlamaları, Adalet Yayınevi, Ankara 2018. (İspat hakkı)
- Çiftçi**, Pınar: “Boşanma Sisteminin Yargılamada Doğurduğu Temel Hak İhlâlleri ve İspat Sorunları”, Prof. Dr. Hakan Pekcanitez Armağanı, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Özel Sayı 2014, Cilt: 16, s. 1741-1821. (Boşanma)
- Gençcan**, Ömer Uğur: Boşanma Davaları Bağlamında Medeni Usul Hukuku, 4. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara 2021.
- Gilles**, Peter [Çev.: **Pekcanitez**, Hakan]: “Yargı Faaliyetinde Kişiliğin ve Kişilik Alanının Korunması”, İzmir Barosu Dergisi, Ocak 1996, Y. 61, s. 9-28.
- Helvacı**, Serap: “İsviçre ve Türk Hukukunda Boşanma Sebepleri”, Prof. Dr. Ömer Teoman’a 55. Yaş Günü Armağanı, 2. Cilt, İstanbul 2002, s. 1151-1169.
- Kılıçoğlu**, Evren: Medeni Yargılamada Hukuka Aykırı Yoldan Elde Edilmiş Delillerin Kullanılması (Yayımlanmamış Doktora Tezi), İstanbul 2011.

- Konuralp**, Halûk: *İspat Kurallarının Zorlanan Sınırları*, Ankara 2009.
- Pekcanitez**, Hakan: "Medeni Usul Hukukunda Hukuka Aykırı Yollardan Elde Edilen Delillerin Değerlendirilmesi", Halûk Konuralp Anısına Armağan, C. 2, Ankara 2009, s. 789-850.
- Serozan**, Rona / **Başıoğlu**, Başak / **Kapancı**, Berk: "Aile Hukukunun Özelilikleri, İlkeleri ve Gelişimi", İstanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 15 (2), 2016, s. 531-560.
- Serozan**, Rona / **Başıoğlu**, Başak / **Kapancı**, Berk: "Aile Hukukunun Özelilikleri, İlkeleri ve Gelişimi", İstanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 15 (2), 2016, s. 531-560.
- Tanrıver**, Süha: "Türk Medeni Usul Hukuku Bağlamında Hukuka Aykırı Yollardan Elde Edilen Delillerin Durumunun İrdelenmesi", TBBD 2006, S. 65, s. 368-377.
- Tutumlu**, Mehmet Akif: "Hukuk Davasında Hukuka Aykırı Yollardan Elde Edilen Delillerin İspat Değeri", Prof. Dr. Fırat Öztan'a Armağan, C. II, Ankara 2010, s. 2155-2162.
- Üstündağ**, Saim: *Medenî Yargılama Hukuku*, C. I-II, İstanbul 2000.
- Yıldırım**, M.Kamil: "Medeni Yargılama Hukukunda İspat Yasakları ve Özellikle Taraflarca Hukuka Aykırı Yoldan Elde Edilmiş Deliller", Erdoğan Teziç'e Armağan, İstanbul 2007, s. 861-871.

BOŞANMA DAVALARINDA GEÇİCİ HUKUKÎ KORUMALARA İLİŞKİN GÜNCEL SORUNLAR

Current Issues Regarding Temporary Legal Protections in Divorce Cases

Dr. Öğretim Üyesi Uğur BULUT *

ÖZET

Yargılama sonucunda elde edilmek istenen nihaî hukukî koruma gerçekleşinceye kadar uyumsuzluk konusunu koruma, düzenleme veya belirli çerçevede ifasını sağlama şeklinde ortaya çıkabilen çeşitli geçici hukukî korumalar gündeme gelmektedir. Aile hukukunda ve boşanma davaları özelinde de birçok farklı geçici hukukî koruma kararı verilebilmektedir. Kanunî ifade edilişi tarzıyla boşanma davasındaki bu geçici önlemlere karar verilmesi ve karardan sonra icra edilmesi konusunda uygulamada birtakım sorunlar ortaya çıkmaktadır.

Boşanma veya ayrılık davası sürecinde hâkim, eşlerin barınma, geçinme ve mallarının yönetimi ile çocukların bakım ve korunması amacıyla gerekli önlemleri alabilir. Bu önlemler kapsamında, tedbir nafakası ile çocukların velayet ve diğer eşle ilişkisinin düzenlenmesi kapsamında verilen geçici hukukî koruma kararları, uygulamada en çok karşılaşılan geçici önlemlerdendir.

Tedbir nafakası ve çocukla kişisel ilişkinin düzenlenmesi gibi aile hukukuna ilişkin önemli konularda geçici hukukî koruma kararı verilmesinde, taraflara ilişkin sosyal ve ekonomik durum raporla-

---

* İzmir Bakırçay Üniversitesi Hukuk Fakültesi Medenî Usûl ve İcra-İflâs Hukuku Anabilim Dalı, ugur.bulut@bakircay.edu.tr, ORCID: 0000-0002-4347-1799

KAYNAKÇA

- Acabey**, Mehmet Beşir: “Çocukları İlgilendiren ve Aile Mahkemelerinin Görev Alanına Giren Hukuki Konular”, İzBD 2006, S. 4, s. 88-140.
- Akkan**, Mine: “Medenî Usûl Hukukunda Etkin Hukukî Koruma”, MİHDER 2007, S. 6, s. 29-68.
- Akkaya**, Tolga: “Boşanma Davasında Alınabilecek Geçici Hukuki Korumalar veya Hakimın Müdahalesi Yoluyla Çocuğun Korunması Kapsamında Zorunlu Arabuluculuk ve Boşanma Süreci (Aile) Danışmanlığı”, ABD, S. 4, 2014, s. 24-61 (Boşanma Danışmanlığı).
- Akkaya**, Tolga: Medenî Usul Hukuku Bakımından Boşanma Davası, Ankara 2017 (Boşanma Davası).
- Akyol Aslan**, Leyla: Medeni Usul Hukukunda Delil Tespiti, Ankara 2011.
- Alangoya**, Yavuz/**Yıldırım**, Kâmil/**Deren-Yıldırım**, Nevhis: Medenî Usul Hukuku Esasları, 8. Baskı, İstanbul 2011.
- Aras**, Bahattin: “Aile Mahkemelerinde Yargılama Usulü”, ABD 2007, S. 2, s. 158-178.
- Arslan**, Ramazan: “Hukuk Muhakemeleri Kanunu’nun Geçici Hukuki Korumalar Konusunda Getirdiği Yenilikler”, Bankacılar Dergisi 2013, Özel Sayı, s. 7-27.
- Arslandoğan**, Birce: Medenî Yargılama Hukukunda Delil Tespiti, 2. Baskı, İstanbul 2020.
- Atalay**, Oğuz: “Türk Medenî Kanunu’nda Aile Hukuku Mal Rejimlerine İlişkin Hükümlerin Takip Hukuku Bakımından Değerlendirilmesi”, Medenî Usul ve İcra-İflâs Hukukçuları Toplantısı I, Eskişehir 9-10 Kasım 2002, s. 51-73.
- Atalı**, Murat/**Ermenek**, İbrahim/**Erdoğan**, Ersin: Medenî Usûl Hukuku, 3. Baskı, Ankara 2020.
- Biçkin**, İnci: “4320 Sayılı Ailenin Korunmasına Dair Kanun’da Düzenlenen Geçici Hukuksal Koruma Önlemleri”, İBD 2006, S. 4, s. 1449-1460.
- Budak**, Ali Cem/**Karaaslan**, Varol: Medenî Usul Hukuku, 4. Baskı, Ankara 2020.
- Deren-Yıldırım**, Nevhis: “Aile Mahkemelerinin Görevi ve Uygulamaları”, Zahit İmre’ye Armağan, İstanbul 2009, s. 245-260.

- Ercan**, İbrahim: Medenî Usul Hukukunda İhtiyati Tedbir, Yayınlanmamış Yüksek Lisan Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya 1992.
- Erişir**, Evrim: Geçici Hukukî Korumanın Temelleri ve İhtiyatî Tedbir Türleri, İstanbul 2013.
- Gürdoğan**, Burhan: “Boşanma Davalarına İlişkin Usul Hükümleri”, Ankara Hukuk Fakültesi Ellinci Yıl Armağanı, C. II, Ankara 1977, s. 205-218.
- Hamzaçebi**, Mehmet: “Boşanma Öncesi ve Sonrasında Nafaka”, Yargıtay Dergisi 2000, S. 3, s. 359-395 (Nafaka).
- Hamzaçebi**, Mehmet: “Türk Medeni Kanununa Göre Boşanma ve Ayrılık Hallerinde Tedbir, Yoksulluk ve İştirak Nafakası”, SÜHFD 2002, S. 3-4, s. 23-49 (TMK).
- Kahveci**, Nalan: “6284 sayılı Kanun Kapsamında Tedbir Kararları”, Ankara Barosu Yeni Yasal Düzenlemeler Işığında Bedensel Zararların Tazmini Esasları ve Usulü Kongresi, 4-5-6 Nisan 2013, s. 451-466.
- Karşlı**, Abdurrahim: Medeni Muhakeme Hukuku, 5. Baskı, İstanbul 2020.
- Korkmaz**, Ramazan: Haksız İhtiyatî Tedbirden ve İhtiyatî Hacizden Kaynaklanan Tazminat Davası, İstanbul 2020.
- Kuru**, Baki: Hukuk Muhakemeleri Usulü, 6. Baskı, C. II, İstanbul 2001 (Usûl Cilt 2).
- Kuru**, Baki: Hukuk Muhakemeleri Usulü, 6. Baskı, C. III, İstanbul 2001 (Usûl Cilt 3).
- Kuru**, Baki: Hukuk Muhakemeleri Usulü, 6. Baskı, C. IV, İstanbul 2001 (Usûl Cilt 4).
- Kuru**, Baki: İcra ve İflâs Hukuku, 3. Baskı, C. III, Ankara 1993 (İcra Cilt 3).
- Kuru**, Baki: İcra ve İflâs Hukuku El Kitabı, 2. Baskı, Ankara 2013 (İcra El Kitabı).
- Kuru**, Baki: Medenî Usul Hukuku El Kitabı, C. I, Ankara 2020 (Usûl El Kitabı 1).
- Kuru**, Baki: Medenî Usul Hukuku El Kitabı, C. II, Ankara 2020 (Usûl El Kitabı 2).
- Mıstaçoğlu**, Yasemin: Medeni Usul Hukukunda İhtiyati Tedbir Yargılaması, İstanbul 2020.

- Orhan**, Şafak: Boşanma Davasında Geçici Hukukî Koruma Tedbirleri, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara 2016.
- Oskay**, Mustafa/**Koçak**, Coşkun/**Deynekli**, Adnan/**Doğan**, Ayhan: İİK Şerhi, 5. Cilt, Ankara 2007.
- Özby**, İbrahim: “Çocukla Kişisel İlişki Kurulmasına İlişkin İlamların İcrası (İİK m. 25/a ve İİK m. 25/b)”, E-Akademi Hukuk, Ekonomi ve Siyasal Bilimler Dergisi, Şubat 2019, S. 84 (<http://www.e-akademi.org/>).
- Özekes**, Muhammet: İcra ve İflâs Hukukunda İhtiyati Haciz, Ankara 1999 (İhtiyatî Haciz).
- Özekes**, Muhammet: Medenî Usul ve İcra-İflâs Hukukçuları Toplantısı I-Tartışmalar, Eskişehir 9-10 Kasım 2002, s. 98 (Tartışmalar).
- Özekes**, Muhammet: Pekcanitez Usûl Medenî Usûl Hukuku, 15. Baskı, İstanbul 2017 (Pekcanitez Usûl).
- Özekes**, Muhammet/**Erişir**, Evrim: “Konusu Para Alacağı Olan Geçici Hukukî Korumaların Karşılaştırılması ve Değerlendirilmesi”, MİHDER 2006, S. 5, s. 1235-1274.
- Özkök**, Süleyman: İhtiyati Tedbirler (HUMK 101-113/A), Ankara 2002.
- Pekcanitez**, Hakan: Pekcanitez Usûl Medenî Usûl Hukuku, 15. Baskı, İstanbul 2017.
- Petek**, Hasan: Medeni Usul Hukukuna Hakim Olan İlkeler Işığında Boşanma Davaları, İzBD 2000, S. 3, s. 11-54.
- Postacıoğlu**, İlhan E./**Altay**, Sümer: Medenî Usul Hukuku Dersleri, 7. Baskı, İstanbul 2015.
- Sungurtekin Özkan**, Meral: “Medenî Kanun’un Aile Hukuku Alanında Getirdiği Değişikliklerin Medenî Usul Hukuku Bakımından Düşündürdükleri”, Medenî Usul ve İcra-İflâs Hukukçuları Toplantısı I-Tartışmalar, Eskişehir 9-10 Kasım 2002, s. 75-91.
- Tanrıver**, Süha: Medenî Usûl Hukuku, C. I, 3. Baskı, Ankara 2020 (Usûl Cilt 1).
- Tanrıver**, Süha: Medenî Usûl Hukuku, C. II, Ankara 2021 (Usûl Cilt 2).
- Tanrıver**, Süha: Türk Aile Mahkemeleri, Ankara 2014 (Aile Mahkemeleri).
- Tekelioğlu**, Şeyda: Aile Mahkemelerinin Görev Alanına Giren Geçici Hukukî Korumalar, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, KTO Karatay Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya 2019.

Umar, Bilge: Hukuk Muhakemeleri Kanunu Şerhi, 2. Baskı, Ankara 2014.

Üstündağ, Saim: İhtiyatî Tedbirler [Geçici Hukukî Himaye (Koruma) Önlemleri], İstanbul 1981 (İhtiyatî Tedbirler).

Üstündağ, Saim: Medeni Yargılama Hukuku, 7. Baskı, İstanbul 2000 (Medenî Yargılama).

Yılmaz, Ejder: Geçici Hukuki Himaye Tedbirleri, C. I, Ankara 2001 (Cilt 1).

Yılmaz, Ejder: Geçici Hukuki Himaye Tedbirleri, C. II, Ankara 2001 (Cilt 2).

Yılmaz, Ejder: Hukuk Muhakemeleri Kanunu Şerhi, 4. Baskı, C. IV, Ankara 2021 (Şerh Cilt 4).

YARGITAY KARARLARI IŞIĞINDA AİLE KONUTUNDAN KAYNAKLANAN UYUŞMAZLIKLARDA GÜNCEL USÛLÎ SORUNLAR

Current Procedure Problems in Disputes Arising from Family Housing within the Framework of Court Decisions

Dr. Buse DİŞEL *

ÖZET

Aile konutu üzerinde yapılan hukukî işlemlere rızası olmayan eş, bu işlemlerin iptali için TMK m. 194 uyarınca dava açabilir. Ancak eşin dava açabilmesinin birtakım şartları vardır. Bu çalışmada, öncelikle aile konutuna ilişkin uyuşmazlıklarda hukukî işlemlere rızası olmayan eşin davalardaki hukukî durumu ve dava açabilmesinin şartları tespit edilmeye çalışılacaktır.

Medenî usûl hukuku bakımından, aile konutuna ilişkin uyuşmazlıklarda uygulamada bazı usûlî sorunlar ortaya çıkmaktadır. Bu sorunların bir kısmının TMK m. 194'deki özel düzenlemeyle spesifik olarak çözümü mümkündür. Ancak bazı sorunların genel usûlî prensiplerle cevaplandırılması ve tartışılması gerekmektedir.

Çalışmamızda, güncel Yargıtay kararları ışığında, medenî usûl hukuku perspektifiyle rızası olmayan eşin aile konutuna ilişkin açmış olduğu davalarda ortaya çıkan usûlî sorunlara ve uygulamadaki tereddütlere çözüm bulunması amaçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Aile konutu, dava takip yetkisi, eşin dava takip yetkisi.

---

* Araştırma Görevlisi, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi, Medenî Usûl ve İcra-İflâs Hukuku Anabilim Dalı, busedisel@hotmail.com.

SONUÇ

Eşlerin ortak yaşamlarının merkezini oluşturan aile konutu, Türk Medeni Kanunu'nun 194. maddesiyle korunmaktadır. Bu hüküm gereğince eşlerden biri diğer eşin açık rızasını almaksızın bazı hukukî işlemleri yapamayacaktır.

İşleme rızası olmayan eşin, aile konutunu korumak menfaatiyle dava takip yetkilisi olarak aile konutu üzerinde haklarını sınırlayan işlemlerin iptali için dava açması mümkündür. Uygulamada meydana gelen sorunların çözümündeki karmaşa ve hatalar, büyük ölçüde eşin dava takip yetkilisi olarak davanın tarafı olduğu noktasının göz ardı edilmesinden kaynaklanmaktadır.

Tereddütleri gidermek adına, TMK m. 194'de eş için sağlanan hukukî korumanın eşe başkasının hakkını dava takip yetkisi tanıdığı-
nın açıkça vurgulanması isabetli olacaktır. Böylece uygulamada karşılaşılan pek çok usûlî sorun çözüme kavuşabilecektir. Bu sebeple ilgili hükme, *“rızası alınmayan eşin dava takip yetkisini kullanarak yolsuz tapu tescilin düzeltilmesi ve geçici aile konutu şerhi verilmesini talep edebilir”* şeklinde bir fıkra eklenmesinin isabetli olacağı kanaatindeyiz.

KAYNAKÇA

- Acar**, Faruk: Aile Hukukumuzda Aile Konutu: Mal Rejimleri ve Eşin Yasal Miras Payı, 5. Bası, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2016.
- Akkan**, Mine: *“Güncel Yargıtay Kararları Işığında Mahkemelerin Görevi”*, Zirve Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 2014/3, Medenî Usûl ve İcra-İflâs Hukukçuları Toplantısı-XI, Özel Sayı, s. 39-88.
- Akkaya**, Tolga: *“İcra Hukuku Bağlamında Süreli İpotek”*, Türkiye Adalet Akademisi Dergisi, Sayı 12, Yıl 4, s. 161-184.
- Alangoya**, Yavuz: *“Yargılama Sırasında Tarafta İradi Olarak Meydana Gelen Değişme Hakkında Düşünceler”*, İstanbul Üniversitesi Mukayeseli Hukuk Araştırmaları Dergisi, C. 3, S. 5, 1969, s. 125-194.
- Alangoya**, Yavuz/**Yıldırım Kamil/Deren-Yıldırım** Nevhis: Medenî Usûl Hukuku Esasları, Tıpkı 8. Bası, İstanbul 2011.

Armutçuoğlu, Can Yalçın: “Aile Konutuna Sağlanan Koruma ve Aile Konutu Şerhinin Hukukî Niteliği”, MÜHFAD C. 17, S. 1-2, 2011, s. 413 vd.

Ayan, Serkan, Evlilik Birliğinin Korunması, Ankara 2004.

Atalı, Murat/**Ermenek**, İbrahim/**Erdoğan**, Ersin: Medenî Usûl Hukuku Ders Kitabı, Ankara 2018.

Barlas, Nami: “Yeni Medeni Kanunu Hükümleri Çerçevesinde Eşler Arası Hukuki İşlem Özgürlüğü ve Sınırları”, Prof. Dr. Necip Kocayusufpaşaoğlu İçin Armağan, Ankara 2004, s. 115-142.

Deren-Yıldırım, Nevhis: Türk, İsviçre ve Alman Medenî Usûl Hukukunda Kesin Hükmün Subjektif Sınırları, İstanbul-1996.

Dişel, Buse: Dava Takip Yetkisi, İstanbul 2020.

Döner, Kemal: Ailenin Korunması Bağlamında Aile Konutu Şerhi ve Şerhin Konutun Hacze ve Satışına Etkisi, Kocaeli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Kocaeli, 2018.

Ertekin, Oğuzhan: Türk Medeni Hukukunda Aile Konutu ve Aile Konutu Şerhi, Ankara 2021.

Gümüş, Mustafa Alper: Türk Medeni Kanununun Getirdiği Yeni Şerhler, 2. Bası, İstanbul 2007.

Hacısalihoğlu, Abdurrahman: Türk Medeni Kanunu’nda Aile Konutu ve Şerhi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul, 2010.

İyilikli, Ahmet Cahit: “Boşanma, Evliliğin İptali Ya Da Eşlerden Birinin Vefatının Aile Konutuna İlişkin Tasarrufun İptali Davasına Etkisi”, UMD, Y. 7, S. 13, 2019, s. 233-294.

Kuru, Baki/**Aydın**, Burak: Medenî Usul Hukuku El Kitabı, C. I, 2. Baskı, Ankara 2021.

Özekes, Muhammet/**Çiftçi**, Pınar: “Anayasa Mahkemesinin Aile Konutunun Haczedilmezliği (Eşin Meskeniyet İddiası) Hakkındaki Kararı Çerçevesinde Tespit, Değerlendirme ve Eleştiriler” (<https://blog.lexpera.com.tr/anayasa-mahkemesinin-aile-konutunun-haczedilmezligi-hakkındaki-karari-degerlendirme/>).

Pekcanıtez Usûl Şerhi, Pekcanıtez Usûl Şerhi (I, II, III), 15. Bası, İstanbul 2017.

Pekcanıtez, Hakan/Atalay, Oğuz/Özekes, Muhammet: Medenî Usûl Hukuku Ders Kitabı, 9. Bası, İstanbul 2021.

Serozan, Rona: “Aile Konutu Şerhine Değişik Bir Yaklaşım (MK 194 III Kuralını Bir Belitmişçesine Yeni Baştan Okuma Zorunluluğu)”, Zahit İmre’ye Armağan, İstanbul 2009, s. 279 vd.

Şıpka, Şükran: Aile Konutu İle İlgili İşlemlerde Diğer Eşin Rızası, 2. Bası, İstanbul 2004.

Uzunkaya, Mehmet Celal, Aile Konutu Üzerinde Tesis Edilebilecek Hukuki İşlemler ve Aile Konutu Şerhi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Ankara 2018.

Prof. Dr.
Murat AYDOĞDU

Doç. Dr.
Nalan KAHVECİ

TÜRK BORÇLAR HUKUKU

ÖZEL HÜKÜMLER

ÖZET KİTAP

- ▶ Mülkiyetin Devri Amacını Güden Sözleşmeler
- ▶ Kullandırma ve Yararlandırma Amacını Güden Sözleşmeler
- ▶ İşgörme Amacını Güden Sözleşmeler
- ▶ Saklama (Muhafaza, Emanet) Amacını Güden Sözleşmeler
- ▶ Güvence (Teminat) Sağlama Amacını Güden Sözleşmeler
- ▶ Sonuçları Talih ve Tesadüfe Bağlı Sözleşmeler
- ▶ Ortaklık (Şirket) Sözleşmeleri (Âdi Ortaklık)

Güncellenmiş ve Gözden Geçirilmiş

2. BASKI

ADALET YAYINEVİ

Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Türk Borçlar Hukuku Özel Hükümler Özet Kitap

Murat AYDOĞDU - Nalan KAHVECİ

Hukuk Yayınları Dizisi – 2504

İkinci Baskı : Şubat, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8092 – 06 – 6

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Ankamat Matbaacılık Sanayi Limited Şirketi
1344. Cadde No: 60 İvedik OSB Yenimahalle/Ankara
Sertifika No: 46700
Tel: (0312) 394 54 94-95

KAYNAKÇA

- ACAR, Faruk: “Kira Sözleşmesi ve Kefalet”, TBK Tasarısının Değerlendirilmesi Sempozyumu, 4. Oturum, LEGAL Hukuk Dergisi, Ekim 2005, Y.3, S.34, (3685-3691), (Kira Sözleşmesi ve Kefalet).
- ACAR, Faruk: Kira Hukuku Şerhi, Beta Yayınevi, 4. Baskı, İstanbul 2017 (Kira Şerhi).
- ACEMOĞLU, Kevork: Türk Hukukunda Tapuya Kayıtlı Olmayan Gayrimenkullerin Hukuki Durumu, İstanbul Üniversitesi Yayınları, İstanbul 1965.
- ADAY, Nejat: Taşınmaz Mülkiyetinin Naklinde Muvazaa, Kazancı Hukuk Yayınları, İstanbul 1992.
- AKBIYIK, Cem: Karma Bağışlama Kavramı ve Miras Hukukundaki Yeri, Alfa Yayınları, İstanbul 1997.
- AKBULUT, Dursun: Açılış Konuşmaları, Finansal Kiralama Hukuku Sempozyumu, 9 Ekim 2004, s.13-32, Galatasaray Üniversitesi, İstanbul 2004.
- AKÇAAL, Mehmet: Sözleşme Sonrası Sorumluluk, Sayram Yayınları, 1. Baskı, Konya, 2018.
- AKEV, Talat: Türk Hususi Hukukunda Kumar ve Bahis, Sulhi Garan Matbaası, İstanbul 1964.
- AKINCI, Bekir: Ticari Satımda Satıcının Temerrüdü ve Müspet Zarar, Sayram Yayınları, Konya 2014.
- AKINTÜRK, Turgut/ATEŞ-KARAMAN, Derya: Aile Hukuku, Beta Yayıncılık, 20. Baskı, Ankara 2017 (Aile).
- AKINTÜRK, Turgut: Satış Akdinde Hasarın İntikali, Sevinç Matbaası, Ankara 1966 .
- AKİPEK ÖCAL, Şebnem/ AYDOĞDU, Murat: Milli Şerh, 6502 sayılı TKHK Şerhi, Madde 5, Editörler: Av. Hakan TOKBAŞ/Özlem TÜZÜNER, Aristo Yayınevi, İstanbul 2016 (Milli Şerh, Madde 5).
- AKİPEK, Jale G./AKINTÜRK, Turgut,/ATEŞ, Derya: Türk Medeni Hukuku Başlangıç Hükümleri Kişiler Hukuku, Beta Yayıncılık, 13. Baskı, Ankara 2016 (Başlangıç-Kişiler).
- AKİPEK, Jale: Türk Eşya Hukuku, İkinci Kitap, Mülkiyet, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, Ankara 1973.
- AKKAYAN-YILDIRIM, Ayça: “Kat Karşılığı İnşaat Sözleşmelerinde Müteahhidin Temerrüde Düşmesi Üzerine Arsa Sahibinin Sözleşmeyi Sona Erdirmesi ve Sona Ermenin Etkileri”, Prof. Dr. Ergun Özsunay’a Armağan, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2004.
- AKSU KAYACAN, Simge: “Ölünceye Kadar Bakma Sözleşmesinde Bakım Alacaklısının Güvence Sağlamaya Yönelik Hakları”, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt: 21, Yıl: 2019, s.353-395 (Ölünceye Kadar Bakma).
- AKSU KAYACAN, Simge: “Sınırdaş Tarımsal Arazi Maliklerinin Önalım Hakkının Doğumu ve İleri Sürülebilmesi İçin Gerekli Unsurlar”, Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt: 15, Sayı: 189-190, s.617-691 (Önalım Hakkının Doğumu ve İleri Sürülebilmesi).

- AKSU KAYACAN, Simge: “5403 Sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu’nda Düzenlenen Önalım Hakkının Kullanılması”, Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt: XVII, Sayı: 2, Yıl: 2020, s.529-598 (Önalım Hakkının Kullanılması).
- AKYAZAN, Sıtkı: Cebri İcrada İhale ve İhalenin Feshi, Kutulmuş Matbaası, İstanbul 1959.
- AKYOL, Şener: Borçlar Hukuku, Genel Hükümler, Filiz Kitabevi, İstanbul 1995 (Genel).
- AKYOL, Şener: Borçlar Hukuku, Özel Borç İlişkileri, 1. Fasikül, Fakülteler Matbaası, İstanbul 1984 (Özel).
- ALTAŞ, Hüseyin: Hasılat ve Şirket Kirası, Yetkin Yayınları, Ankara 2009.
- ALTAY, Sabah: Satım Sözleşmesinde Hasarın Geçişi, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2008.
- ALTINOK-ORMANCI, Pınar : “Tek Satıcılık Sözleşmesinde Müşteri Tazminatı İsviçre Federal mahkemesinin 22 Mayıs 2008 Tarihli Kararı (ATF 134 III 497 vd.) Üzerine Düşünceler”, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Y: 2009, C.58, S.3, (Müşteri Tazminatı).
- ALTINOK-ORMANCI, Pınar: Zararı Azaltma Külfeti, Onikilevha Yayınları, İstanbul 2016, (Zararı Azaltma Külfeti).
- ALTOP, Atilla: Kiralayanın Borçları ve Özellikle Finansal Kiralama Konusu Malı Teslim Borcu, Finansal Kiralama Hukuku Sempozyumu, 9 Ekim 2004, s.40-46, Galatasaray Üniversitesi, İstanbul 2004. (FK Sempozyumu).
- ALTOP, Atilla: Özellikle Taşınır Yatırım Mallarına İlişkin Finansal Kiralama (Leasing) Sözleşmesi, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, Ankara 1990, (FK).
- ALTUNKAYA, Mehmet: Sözleşmenin Kuruluşundan Önce Tüketicinin Korunması, GÜHFD., Haziran-Aralık 2004, C.: VIII, S: 1-2.
- AMSTUTZ, Marc/MORIN, Ariane : Kurzkomentar zum Obligationenrecht, Art.1-529, Basel 2008, Einl. vor Art.184 ff. (AMSTUTZ/MORIN, BASK OR I).
- ANIK, Gülgün : Borçlunun Temerrüdünde Sözleşmeden Dönme, TBB Dergisi, S:59, Y.2005.
- ANSAY, Tuğrul: Türk Borçlar Kanununa Göre Taksitle Satışlar, Ankara 1954.
- ANTALYA, Gökhan/ACAR, Faruk: Ticari İşlemlerde Taşınır Rehni, Aristo Yayınevi, İstanbul 2017.
- ANTALYA, Gökhan: Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Cilt:1, Legal Kitabevi, İstanbul 2015, (Borçlar, C.1).
- ANTALYA, O. Gökhan: Türk-İsviçre ve Alman Hukuklarında Tecrübe veya Muayene Şartıyla Satış, İstanbul 1993, (Onaylama Şartıyla Satış).
- ARAL, Fahrettin/AYRANCI, Hasan: Borçlar Hukuku Özel Borç İlişkileri, Yetkin Yayınları, 11. Baskı, Ankara 2015.
- ARAL, Fahrettin: Mülkiyeti Muhafaza Kaydıyla Satılan Bir Malın Alıcının Alacaklıları Tarafından Haczi, AHFM, 1973.
- ARBEK, Ömer : Satım Konusu Ayıplı Malın Tamir Edilmesi, Yetkin Yayınları, Ankara 2005.
- ARIK, Kemal Fikret: Mahkeme Önünde Sulh, AÜSBFD. 1954, C.IX, S.I.
- ARKAN, Sabih : Ticari İşletme Hukuku, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, 24. Bası, Ankara 2018.

- ARPACI, Abdülkadir: "Eşya Hukukumuzda Yeni Medeni Kanun İle Yapılan Değişikliklerden Bazılarına Kısa Bir Bakış", Prof. Dr. Necip KOCAYUSUFPAŞAOĞLU İçin Armağan, Ankara 2004.
- ARSEBÜK, Esat: Borçlar Hukuku, İkinci Cilt, Ankara Üniversitesi Yayınları, İkinci Bası, İstanbul 1943, (İkinci Cilt).
- ARSEBÜK, Esat: Hususî Akit Tipleri Etrafında İncelemeler, AHFM, 1948, C. V., S.1-4, (Hususi Akit Tipleri).
- ARSLAN, Zeynep: Ürün Kirası Sözleşmesinin Sona Ermesi ve Kiralananın İadesi, Adalet Yayınevi, Ankara 2016.
- ARSLANLI, Halil: Ticarî Bey, İstanbul Üniversitesi Yayınları, İstanbul 1955.
- ARTZ, Markus: Integration der Nebengesetze in das BGB, Einführung in das neue Schuldrecht, JUS Schriftenreihe (SCHWAB/WITT), München 2002.
- ASLAN, Yılmaz : Tüketici Hukuku ve İlgili Mevzuat, Bursa 1996, (Tüketici, 1. Bası).
- ASLAN, Yılmaz: En Son Değişikliklerle ve Yargıtay Işığında Tüketici Hukuku, Bursa 2004, (Tüketici, 2. Bası).
- ASLAN, Yılmaz: Tüketici Hukuku Dersleri, Ekin Yayınevi, Bursa 2006 (Tüketici).
- ATAMER, Yeşim M./KURTULAN GÜNER, Gökçe: "Ürün Güvenliği Ve Teknik Düzenlemeler Kanunu İle İmalatçının Sorumluluğu Konusu Türk Hukuku Açısından Çözülmüş Müdür?", Ankara Üni. Hukuk Fak. Dergisi, S: 70 (2), Y: 2021, s.543-588.
- ATAMER, Yeşim M.: Tüketici Satım Sözleşmelerine İlişkin TKHK m.4-Eleştiriler ve Revizyon Teklifleri- BATİDER, Haziran 2007, C.: XXIV, S:1, (m.4 Eleştirileri).
- ATAMER, Yeşim: Kredi ve Finans Sözleşmelerinde Tüketicinin Korunması, 12 levha Yayınları, 1. Baskı, İstanbul 2016
- ATAMER, Yeşim: Milletlerarası Satım Hukuku-CISG, Onikilevha Yayıncılık, İstanbul 2012, (CISG-Satıcı).
- ATTESLANDER-DÜRRENMATT, Agnes : OR Kommentar, Schweizerisches Obligationenrecht, Herausgeber, KREN-KOSKIEWICZ/NOBEL/ SCHWANDER/ WOLF, Orell Füssli (Verlag) Kommentar (OFK), 2. Auflage, Zürich 2009 OR Ar.216a-221, Art.229-236. (OFK).
- AYAN, Nurşen: Taşınır Satımında Satıcının Kanundan Doğan Ayıba karşı Tekeffül Borcu, SÜHFD., S: 2007/1, Cilt 15, (Ayıba Karşı Tekeffül).
- AYAN, Özge: Acentenin Denkleştirme Talep Etme Hakkı, Seçkin Yayınevi, Ankara 2008 (AYAN, Ö.).
- AYAN, Serkan : Kefalet Sözleşmesi, Ankara 2018 (Kefalet).
- AYAN, Serkan : Kefalet Sözleşmesinden Doğan Uyuşmazlıklarda Görevli ve Yetkili Mahkeme, İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.9, S:2, Y:2018, s.665-692 (Kefalette Görev ve Yetki).
- AYAN, Serkan : Kiracının Kira Sözleşmesinden Doğan Borçlarının Kefaletle Teminat Altına Alınması, Prof.Dr.Şeref Ertaş'a Armağan, C.I, İzmir 2017 Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.19, Özel Sayı, Y:2017, s.295-348 (Kira Borçlarına Kefalet).

- AYAN, Serkan: İnşaat Sözleşmesinde Yüklenicinin Temerrüdü, Seçkin Yayınevi, Ankara 2008.
- AYAN, Serkan: İstanbul Şerhi, Türk Borçlar Kanunu-Yürürlük Kanunu, C.II, Özel Borç İlişkileri, Editörler Kurulu: Prof. Dr. Rona SEROZAN, Prof. Dr. Turgut ÖZ, Prof. Dr. Faruk ACAR, Prof. Dr. Emre GÖKYAYLA, Prof. Dr. H. Murat DEVELİOĞLU, m. 583, İstanbul 2018, No.1 vd. (Yazar adı, İstanbul Şerhi, C.II, m.).
- AYAN, Serkan: Kefalet Sözleşmesi, Adalet Yayınevi, Ankara 2018, (Kefalet).
- AYANOĞLU MORALI, Ahu: İstanbul Şerhi, Türk Borçlar Kanunu-Yürürlük Kanunu, C.II, Özel Borç İlişkileri, Editörler Kurulu: Prof. Dr. Rona SEROZAN, Prof. Dr. Turgut ÖZ, Prof. Dr. Faruk ACAR, Prof. Dr. Emre GÖKYAYLA, Prof. Dr. H. Murat DEVELİOĞLU, m. 347, İstanbul 2018, No.1 vd. (Yazar adı, İstanbul Şerhi, C.II, m.).
- AYDIN ÖZDEMİR, Elif: Konut ve Çatılı İşyeri Kira Sözleşmesi ile Bağlantılı İşlemler (TBK m.340), Adalet Yayınevi, Ankara 2018.
- AYDINLIYIM, Suat: Türk Hukukunda Âdi Kira Sözleşmesinin Son Bulması, Ajans Türk Matbaası, Ankara 1972.
- AYDOĞDU, Murat : 4077 Sayılı TKHK'a Göre Ayıplı Mal veya Hizmetlerde Tüketicinin Korunması", İzmir Barosu Dergisi, Yıl 1997/4, s.28-81, (Ayıplı Mal).
- AYDOĞDU, Murat : 4077 sayılı TKHKa Göre Kapıdan Satışlar, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi, İzmir 1998, (Kapıdan Satış).
- AYDOĞDU, Murat/KAHVECİ, Nalan : Türk Borçlar Hukuku, Özel Borç İlişkileri, Sözleşmeler Hukuku, Adalet Yayınevi, 5. Baskı, Ankara 2021 (Borçlar).
- AYDOĞDU, Murat/KAHVECİ, Nalan : Tüketici Hukuku Dersleri, Ekim 2021, Ankara 2021 (Tüketici).
- AYDOĞDU, Murat/NART, Serdar : İsviçre Borçlar Kanunu'nun Satış ve Eser Sözleşmelerinde Ayıp Sorumluluğuna Yönelik Zamanaşımı Hükümlerini (Art. 210 ve 371 OR) Revize Eden 16 Mart 2012 Tarihli İsviçre Federal Kanunu'nun Değerlendirilmesi, TBB Dergisi, Yıl : 2018 S: 134, s.451-486.
- AYDOĞDU, Murat: "Konut Finansman Sistemi (Mortgage), Sistemin Tüketici Hukukuna Etkileri ve Sistemde Yer Alan Menkul Kıymetler", Ankara 2010, (Konut Finansman Sistemi).
- AYDOĞDU, Murat: "Konut Ve Çatılı İşyeri Kirası Sözleşmelerinde Kiracının Güvence (Depozito) Verme Borcu (TBK 342)" (DEÜHFD, C.14, S.1, 2012, S. 1-53) (Güvence).
- AYDOĞDU, Murat: Genel İşlem Koşulları Şerhi, Adalet Yayınevi, Ankara 2018 (Gik Şerhi).
- AYDOĞDU, Murat: Yasadan ve Sözleşmeden Doğan Önalım Hakkı, Adalet Yayınevi, Ankara 2013 (Önalım).
- AYDOS, Oğuz Sadık: Akreditif, Turhan Kitabevi, Ankara 2000.
- BAERLOCHER, Rene Jacques: Der Hinterlegungsvertrag, Schweizerisches Privatrecht, Bd. VII, 1. Halbband, Basel-Stuttgart 1977.
- BAHTİYAR, Mehmet: Genel İşlem Koşullarına Karşı Tüketicinin Korunması, YD., 1996, S: 1-2.
- BARLAS, Nami: Adi Ortaklık Temeline Dayalı Sözleşme İlişkileri, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2012.

- BAŞARAN, Ece : “Borçlar Kanunu Tasarısı: Türk Kira Hukukunun İkili Yapısının Sonu mu? Terazi Hukuk Dergisi, Ekim 2009, Cilt.4, S.38, (s.55-69).
- BAŞOĞLU, BAŞAK: Türk Hukukunda ve Mukayeseli Hukukta Aynen İfa Talebi, Onikilevha Yayınları, İstanbul 2012.
- BATTAL, Ahmet : Bankacılık Kanunu Şerhi, 5411 sayılı Kanunun Metni ve Açıklaması, Seçkin Yayınev, Ankara 2007.
- BATTAL, Ahmet : Bankacılık Kanunu Şerhi, 5411 sayılı Kanunun Metni ve Açıklaması, Ankara 2007.
- BAUMGARTNER, Hannes: Depot-und Compte-joint unter besondere Berücksichtigung des Innenverhältnis, Basel 1977.
- BAYGIN, Cem: “Culpa In Contrahendo Sorumluluğu ve Amerikan Hukukundaki Uygulaması”, AÜEHFD., 2000, Cilt: 1 – 4, Sayı: 1 – 2.
- BAYSAL, Başak: Sözleşmenin Uyarlanması, EBK.m.138 Aşırı İfa Güçlüğü, Onikilevha Yayınları, 3. Baskı, İstanbul 2019 (Aşırı İfa Güçlüğü).
- BAYSAL, Başak: Yeni Tüketici Hukuku Konferansı/Makaleler-Tartışmalar, (derleyen : Murat İnceoğlu), 12 levha Yayınları, 1. Baskı, İstanbul 2015.
- BECKER, Hermann : Kommentar zum schweizerischen Zivilgesetzbuch, Bd. VI. Obligationenrecht, Vorbemerkungen zu Art. 184-186, Bern 1934.
- BECKER, Hermann : (Çev. Kemal REİSOĞLU) İsviçre Medenî Kanunu Şerhi, VI. Cilt, Borçlar Kanunu, I. Kısım Genel Hükümler, Fasikül II, (İsviçre EBK. 37/63, Türk BK: 37/62), Ankara 1968.
- BİLGE, Necip: Borçlar Hukuku, Özel Borç Münasebetleri, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, Ankara 1971.
- BİLGİLİ, Fatih/DEMİRKAPI, Ertan: Şirketler Hukuku, Dora Yayınevi, 7. Baskı, Bursa, 2012.
- BİLGİLİ, Fatih: Türk Ortaklıklar Hukukunda Gizli Ortaklık İlişkileri, Seçkin Yayınevi, Ankara 2003, (Gizli Ortaklık).
- BİRİNCİ UZUN, Tuba: Götürü Tazminat, Yetkin Yayınları, Ankara 2015.
- BORRIE, Gordon: Laws and Codes for Consumer, JBL, 1980, s.315 vd.
- BÖRÜ, Mehmet Ali/ÖZOK, Mithat/ÖZER, Hikmet: Türk Kira Hukuku, Bozkurt Matbaası, Eskişehir 1961.
- BRAUN AVCI, Cihan: İstanbul Şerhi, Türk Borçlar Kanunu-Yürürlük Kanunu, C.II, Özel Borç İlişkileri, Editörler Kurulu: Prof. Dr. Rona SEROZAN, Prof. Dr. Turgut ÖZ, Prof. Dr. Faruk ACAR, Prof. Dr. Emre GÖKYAYLA, Prof. Dr. H. Murat DEVELİOĞLU, m. 238-242, İstanbul 2018, No.1 vd. (Yazar adı, İstanbul Şerhi, C.II, m.).
- BROX, Hans/WALKER, Wolf-Dietrich: Allgemeines Schulrecht, Mit neuem Schuldrecht, 28. Auflage, München 2002.
- BUCHER, Eugen : Notizen zu Art. 185 OR Gefahrtragung durch den Käufer, ZSR, 1970 (Art.185 OR).
- BUCHER, Eugen : Schweizerischen Obligationenrecht, Besonderer Teil, 3. Aufl, Zürich 1988 (BT).
- BUCHER, Eugen : Schweizerisches Obligationenrecht Allgemeiner Teil Ohne Deliktsrecht, Zürich 1979 (AT).

- BUDAK, Ali Cem: İcra ve İflas Hukukunda Kiralayanın Hapis Hakkının Kullanılması, Yetkin Yayınları, Ankara 2003.
- BURCUOĞLU, Haluk: "Borçlar Kanunu Tasarısı'nın Haksız Eylem Sorumluluğu ve Kira İle İlgili Düzenlemesiyle Getirilen Yenilikler", Prof. Dr. Turgut Akıntürk'e Armağan, Beta, Ankara 2008, s.17-46 (Tasarı).
- BURCUOĞLU, Haluk: Uygulama ve Öğretiden Örneklerle Özel Hukukta, I-Quo Vadis (Nereye), II-Nihayet (TBK'nun her nedense unutulmuş hükümleri uygulanmaya başlandı), İstanbul 2019 (Quo Vadis).
- BURCUOĞLU, Haluk: Yargıtay Kararları Işığında 6570 Sayılı Yasa'ya Göre Kiracının Tahliye Edilmesi, Filiz Kitabevi, İstanbul 1993 (Kira).
- CANSEL, Erol: İsviçre Hukuku, Fransız Hukuku ve Alman Medeni Kanunu ile Mukayeseli Olarak Türk Hukukunda Hasılat Kirası, Desen Matbaası, Ankara 1953.
- CAVIN, Pierre: Der Tausch, Schweizerisches, Privatrecht Bd. VIII, Basel und Stuttgart 1977.
- CRANSTON, Ross: Consumers and the Law, 2. Edit., London 1984.
- ÇABRİ, Sezer: Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun Şerhi, 2. B, Ankara 2021 (Şerh-2021).
- ÇAĞA, Tahir : Gayrimuayyen, Müddetli Âdi İcarlarda Feshi İhbara Dair (İBD., 1950, C. XXIV, S. 10.).
- ÇAĞLAR, Özel: Milli Şerh, 6502 sayılı TKHK Şerhi, Editörler: Av. Hakan TOKBAŞ/Özlem TÜZÜNER, Madde 6, İstanbul 2016.
- ÇEKER, Mustafa : Hukuk Yönüyle Banka Mevduatı, Karahan Kitabevi, Adana 2004.
- ÇEKER, Mustafa: Banka Hukuku Açısından Havale İşlemi ve Karşılaşılan Sorunlar, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi C. XII, Y. 2008, S. 1-2.
- ÇELİK, Nuri/CANİKLİOĞLU, Nursen/CANBOLAT, Talat: İş Hukuku Dersleri, Beta Yayınevi, 29. Bası, İstanbul 2016.
- ÇETİNER, Bilgehan: " Yeni Türk Borçlar Kanunu'nda Yarar ve Hasarın İntikali ile Satıcının Ayıptan Sorumluluğuna İlişkin Hükümlerin Değerlendirilmesi", İÜHFM, s.97-113, 2009.
- DAL, Emel : Ayıplı Mal ve Hizmetlere Karşı Tüketicinin Korunması, Hukuk Gündemi, S:5, Haziran-Temmuz-Ağustos 2006.
- DALAMANLI, Lütfü: Borçlar Kanunu Şerhi, C. 2, İş Matbaacılık ve Ticaret. Ankara 1977.
- DEMİR, Mustafa Duhan: Kat Karşılığı İnşaat Sözleşmesinin Yüklenicinin Temerrüdü Sebebiyle Sona Ermesi, Seçkin Yayıncılık, İstanbul 2017.
- DEMİR, Remzi : Türk Borçlar Kanunu Açısından Taksitle Satış Sözleşmeleri, Ankara 2013.
- DEMİRSAN, Turgut: Kira Hukuku El Kitabı, Fon Matbaası, Ankara 1977.
- DEMİRTABAĞ, D.Akalp : Yasal Önalım Hakkı, yayımlanmamış yl. tezi, İstanbul 2008.
- DESCHENAUX, Henri/TERCIER, Pierre : Sorumluluk Hukuku, Çev. Salim ÖZDEMİR, Ankara 1983.
- DEVELİOĞLU, Hüseyin Murat: "6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun "Taksitle Satım Sözleşmesi" ile İlgili Getirdiği Değişiklikler", Legal Hukuk Dergisi, Yıl: 2011, Cilt: 9, Sayı: 98.

- DOĞAN, Murat/ BAYGIN, Cem: Türk Borçlar Kanunu Tasarısında Kira Sözleşmesine İlişkin Hükümler, Hukukî Perspektifler Dergisi, S. 4, Ağustos, 2005.
- DOĞAN, Vahit : Uluslararası Ticarete Ödeme Aracı Olarak Akreditif, Seçkin Yayıncılık, 3. Baskı, Ankara 2012, (Akreditif).
- DOĞANAY, İsmail: Ticarî Alım Satım Akdi ve Nevileri, Adalet Matbaacılık, Ankara 1993.
- DOĞANAY, İsmail: Ticarî Alım Satım Akdi ve Nevileri, Adalet Yayınevi, 12. Bası, Ankara 2003.
- DOĞRUSÖZ, Edip/YAVUZ, Nihat: Kira Tesbit Davaları, Adalet Matbaacılık, Ankara 1992.
- DOMANİÇ, Hayri: Türk Ticaret Kanunu Şerhi, C.I, Temel Yayınları, İstanbul 1988.
- DURAL, Mustafa/SARI, Suat: Türk Özel Hukuku, C.1, Filiz Kitabevi, 12. Baskı, İstanbul 2017.
- EDİS, Seyfullah: Türk Borçlar Hukukuna Göre Satıcının Ayıba Karşı Tekeffül Borcu, Ankara Üniversitesi Yayınları, Ankara 1963.
- EGGER/ÇERNIS: İsviçre Medenî Kanunu Şerhi, Giriş ve Kişinin Hukuku, 2. bası, Ankara 1947
- EINSELE, Dorothee : Münchener Kommentar zum Handelsgesetzbuch, Band 5, Viertes Buch. Handelsgeschäfte, Erster Abschnitt, Allgemeine Vorschrift, §§ 343–372, Recht des Zahlungsverkehrs, Effektengeschäft, Depotgeschäft, Ottawa Übereinkommen über Internationales Factoring, München 2009.
- ELÇİN-GRASSINGER, Gülçin: Borçlar Kanununa Göre Kefilin Alacaklıya Karşı Sahip Olduğu Savunma İmkanları, İstanbul Alfa, 1996.
- ERBAY, İsmail : Know-How Sözleşmesi, Yetkin Yayınları, Ankara 2002.
- ERDEM, Ercüment: 'Denizasıra Satış Olarak FOB Satış', Batider, S.4 Ankara 1996, (Fob Satış).
- ERDEM, Ercüment: 'Incoterms 2000', Prof. Dr. Köksal Bayraktar'a Armağan, İstanbul 2011, (Incoterms 2000).
- ERDEM, Ercüment: Sif Satışlar, Beta Yayınları, İstanbul 1999, (Sif Satış).
- ERDEM, Ercüment: Tek Satıcılık Sözleşmesinde Denkleştirme Talebi (Müşteri Tazminatı), Ünal Tekinalp'e Armağan, C. I, İstanbul 2003.
- ERDOĞAN, İhsan : "Satıcının TKHK. Karşısında Tekeffül Borcu", Türk Hukuk Enstitüsü Dergisi, Yıl :1, S:2, Ocak 1996, s.16 vd.
- ERDOĞAN, İhsan: Akreditif Sözleşmeleri, Nobel Yayın-Dağıtım, Ankara 2000 (Akreditif)
- EREN, Fikret : Borçlar Hukuku, Genel Hükümler, Yetkin Yayınları, 21. Bası, Ankara 2017 (Genel).
- EREN, Fikret: Borçlar Hukuku Özel Hükümler, Yetkin Yayınevi, 4. Baskı, Ankara 2017 (Özel).
- ERGÜNE, M. Serkan : Olumsuz Zarar, Beta Yayınevi, İstanbul 2008.
- ERLÜLE, Fulya: "Yapımcının Sorumluluğu", MÜHFD-HAD 2008, 14(4), s.303-340.
- ERMAN, Hasan: Arsa Payı Karşılığı İnşaat Sözleşmesi, İstanbul 2010.

- ERMAN, Hasan: İstisna Sözleşmelerinde Beklenilemeyen Haller, İstanbul 1979, (Beklenilemeyen Haller).
- ERNST, Wolfgang/STARK, Milena: Kurzkommentar zum Obligationenrecht, Art.1-529, Basel 2008, Art 211-221 (ERNST/STARK, KUKO OR).
- ERTAŞ, Şeref : Eşya Hukuku, 3. bası, İzmir 1997.
- ERTAŞ, Şeref/SERDAR, İlknur/GÜRPINAR, Damla: Eşya Hukuku, Seçkin Yayınevi, Ankara 2005.
- ERZURUMLUOĞLU, Erzan : Sözleşmeler Hukuku – Özel Borç İlişkileri, Ankara 2015 (Özel).
- ERZURUMLUOĞLU, Erzan: Türk Hukukunda Âdi Kira Sözleşmesinin Sona Ermesi, Ankara 1973 (Kira).
- ESENER, Turhan: Türk Hususî Hukukunda Muvazaalı Muameleler, İstanbul 1956.
- ESİN, Arif : 4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un Uygulama Esasları (<https://www.esrcr.com/postmaster/RKHK.pdf>).
- FEYZİOĞLU, Feyzi Necmeddin : Borçlar Hukuku, İkinci Kısım, Akdin Muhtelif Nevileri, C.1, İstanbul1980 (Özel).
- FEYZİOĞLU, Feyzi Necmettin : Şuî'a Hakkı, İstanbul 1959 (Şuî'a Hakkı).
- FEYZİOĞLU, Necmeddin Feyzi : Borçlar Hukuku, Genel Hükümler, Cilt I, İstanbul 1976.
- FISCHER, Max: Der Begriff der Vertragsfreiheit, Zürich 1952.
- GABELE/DANNENBERG/KROLL : Immobilien-Leasing, Besonderheiten, Vertargsgestaltung, Fallbeispiel, Wiesbaden 1991.
- GAUTSCHI, G. : Kommentar zum schweizerischen Zivilgesetzbuch, Berner Kommentar, Bd. VI, Obligationenrecht, Bern 1960.
- GIGER, Hans : Berner Kommentar, Kommentar zum schweizerischen Zivilgesetzbuch, Bd. VI, Das Obligationenrecht, 2. Abteilung, Die Einzelnen Vertagsverhältnisse, 1. Teilband, Kauf und Tausch, Die Schenkung, 1. Abschnitt, Allgemeine Bestimmungen, Der Fahrniskauf, Art. 184-215 OR, Bern 1979.
- GIGER, Hans : Berner Kommentar, Kommentar zum schweizerischen Zivilgesetzbuch, Bd. VI, Das Obligationenrecht, 2. Abteilung, Die Einzelnen Vertagsverhältnisse, 1. Teilband, Kauf und Tausch, 3. Abschnitt, Der Grundstückkauf, Art.216-221 OR, Bern 1997.
- GIGER, Hans : Berner Kommentar, Kommentar zum schweizerischen Zivilgesetzbuch, Bd. VI, Das Obligationenrecht, 2. Abteilung, Die Einzelnen Vertragsverhältnisse, 1. Teilband, Kauf und Tausch, 4. Abschnitt, Besondere Arten des Kaufes, Art.222-236 OR, Bern 1999.
- GİRGİN, Ömer Ali: Adi Ortaklıkta Temsil ve Borçlardan Sorumluluk, Onikilevha Yayınları, İstanbul 2017
- GÖKTÜRK, Hüseyin Avni: Borçlar Hukuku, 2. Kısım, Akdin Muhtelif Nevileri, Ankara 1951.
- GÖKYAYLA, Cemile Demir : Milletlerarası Özel Hukukta Tek Satıcılık Sözleşmeleri, Seçkin Yayınevi, Ankara 2005.

- GÖKYAYLA, Emre : Eser Sözleşmesinde Ek İş ve İş Değişikliği, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2009 (Ek iş).
- GÖKYAYLA, Emre : İstanbul Şerhi, C.II, m.339, No.1.
- GRUNDMANN, Wolfgang : Leasing und Factoring, Formen, Rechtsgrundlagen, Verträge, 2. Auflage, Wiesbaden 2019.
- GUGGENHEIM, Daniel : Die Verträge der schweizerischen Bankpraxis, 3. Aufl., Zürich 1986.
- GUHL/MERZ/DRUEY: Das Schweizerische Obligationenrecht, mit Einschluss des Handels- und Wertpapierrechts, Zürich 1991, Nachdruck 1995.
- GUHL/MERZ/KOLLER : Das Schweizerische Obligationenrecht, 8. Auflage, Zürich 1991.
- GUHL/MERZ/KUMMER : Das Schweizerische Obligationenrecht, 7. Auflage, Zürich 1980.
- GURSKY, Karl-Heinz : Schuldrecht, Besonderer Teil, Heidelberg 2002.
- GÜL, İbrahim : ABD ve Türk Hukukunda Medeni Ceza, Yetkin Yayınları, Ankara 2015.
- GÜMÜŞ, M. Alper : 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na Göre Borçlar Hukuku, Özel Hükümler, Cilt I, İstanbul 2012.
- GÜMÜŞ, M. Alper : İstanbul Şerhi, m. 285-298, No.1
- GÜMÜŞ, M. Alper: Borçlar Hukuku Özel Hükümler Kısa Ders Kitabı, Filiz Kitabevi, 2. Bası, İstanbul 2017 (Kısa Ders Kitabı).
- GÜMÜŞ, M. Alper: Kira Sözleşmesi, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2012 (Kira).
- GÜMÜŞ, M. Alper : “6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu'na Göre Yan Giderler”, Kazancı Hakemli Hukuk Dergisi, 2013, Cilt 9, s.103-104.
- GÜMÜŞ, M. Alper : Borçlar Hukukunun Genel Hükümleri, Ankara 2021 (BG).
- GÜMÜŞ, Mustafa Alper : 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na Göre Borçlar Hukuku, Özel Hükümler, Cilt II, İstanbul 2012 (C.II).
- GÜNGÖR, Gülin: Tüketicinin Mutad Mesken Hukuku, AÜHFY: 2008, C.57 Sa.2, s.115-132.
- GÜRALL, Jale: Türk Hukukunda Tapuya Kayıtlı Olmayan Gayrimenkullerin Hukukî Durumu ve MK. 639/I, AHFM, 1952.
- GÜRPINAR, Damla : Sözleşme Dışı Yanlış Tavsiyede Bulunma, Öğüt veya Bilgi Vermeden Doğan Hukuki Sorumluluk, İzmir 2006, (Sorumluluk).
- GÜRPINAR, Damla: Eser Sözleşmesinde Ücretin Artırılması ve Eksiltilmesi, Güncel Yayınları, İzmir, 2006.
- GÜRSOY, Kemal/EREN, Fikret/CANSEL, Erol: Türk Eşya Hukuku, Ankara Üniversitesi Basımevi, Ankara 1984.
- GÜRSOY, Kemal: Akdin Muhtelif Nevileri, Ankara 1955.
- GÜRZUMAR, Osman Berat: Franchise Sözleşmeleri ve Bu sözleşmelerin Temelini Oluşturan Sistemlerin Hukukten Korunması, İstanbul 1995.
- HANSU, ESRA: Satım Sözleşmesinde Hasarın Geçışı, İstanbul 2017.
- HATEMİ, Hüseyin : Das Vorkaufsrecht im neuen türkischen ZGB, Prof.Dr. Pierre Widmer'e Armağan, İstanbul 2005.

- HATEMİ, Hüseyin/SEROZAN, Rona/ARPACI, Abdulkadir: Borçlar Hukuku Özel Bölüm, Filiz Kitabevi, İstanbul 1992.
- HAVUTCU, Ayşe: Açık içerik Denetimi Yoluyla Tüketicinin Genel İşlem Şartlarına Karşı Korunması, İzmir 2003, (GİŞ).
- HAVUTÇU, Ayşe: Devre Mülk Hakkı, İzmir 1987, (Devre Mülk Hakkı).
- HAVUTÇU, Ayşe: Seyahat Sözleşmesi ve Ayıplı İfa Halinde Tüketicinin Hakları, MBD, Temmuz-Ekim 1997, (Seyahat).
- HAVUTÇU, Ayşe: Tam İki Tarafa Borç Yükleyen Sözleşmelerde Temerrüt ve Müsbet Zararın Tazmini, İzmir 1995 (Müsbet Zarar).
- HAVUTÇU, Ayşe: Türk Hukukunda Örtülü Bir Boşluk: Üreticinin Sorumluluğu, Ankara 2005 (Üretici).
- HIGI, Peter : Basler Kommentar OR I, Art. 1-529 OR, Herausgeber; HONSELL/VOGT/WIEGAND, 5.Auflage, Basel 2011, Art.222-225, Art.237-238 (BASK OR I).
- HIGI, Peter : Kommentar zum schweizerischen Zivilrecht (Zürcher Kommentar), Bd. V/2b, Die Miete, Art. 253-265 OR, 3. Auflage, Zürich 1994 (ZK).
- HONSELL, HEINRICH: "Die Konkurrenz von Sachmaengelhaftung und Irrtumsanfechtung-Irrungen und Wirrungen" SJZ 103, 2007 (SJZ 103, 2007).
- HONSELL, Heinrich : Römisches Recht, 6. Aufl., Heidelberg 2006 (Römisches Recht).
- HONSELL, Heinrich : Die Vormerkung des obligatorischen Übereignungsanspruchs aus dem Grundstückkaufvertrag im Grundbuch FS REY, 2003.
- HONSELL, Heinrich : Kurzkomentar zum Obligationenrecht, Art.1-529, Basel 2008, Art.151-157, Art.192-210, Art.253-274 (HONSELL, KUKO OR).
- HONSELL, Heinrich: Schweizerisches Obligationenrecht, Besonderer Teil (BT), 3. Aufl, Bern 2003 (BT).
- HUBER, Emil: Die rechtliche Natur Der Zwangsversteigerung, ZSR, 1905.
- HUG, Hans-Jürg : Haftpflicht für Schäden aus der friedlichen Verwendung von Atomenergie, in : Zürcher Beiträge zur Rechtswissenschaft, Neu Folge H.352, Diss., Zürich 1970.
- HUGUENIN, Claire : Obligationenrecht, Besonderer Teil, 3. Aufl, Zürich-Basel, Genf 2008.
- İMRE, Zahit: Alalede Vedia, M.R. Sevig'e Armağan, İstanbul 1956.
- İMRE, Zahit: Doktrinde ve Türk Hukukunda Kusursuz Mesuliyet, İsmail Akgün Matbaası, İstanbul 1949 (Kusursuz Mesuliyet).
- İMRE, Zahit: Usulsüz Vedia Akdi (Türk- İsviçre-Alman Ve Fransız Hukukları Üzerine Bir Tetkik), İHFM, 1944, s.188- 228 (Usulsüz Vedia).
- İNAL, Emrehan: Sonuca Katılmalı Sözleşme Kavramı ve Gelir Paylaşımli İnşaat Sözleşmesi, Onikilevha Yayınları, 2. Baskı, İstanbul 2011.
- İNAL, H. Tamer: Tüketicici Kredileri, Kazancı Hukuk Yayınları, 2. Baskı, İstanbul 2005 (Tüketicici Kredileri).
- İNAN, Nurkut : 4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un Özel Hukuka İlişkin Hükümlerine Eleştirisel Bir Bakış (kazanci.com).

- İNAN, Nurkut: Tek Satıcılık Sözleşmesi ve Üçüncü Kişiler, BATİDER, C. XVII, S. 2, Y:1993.
- İNCEOĞLU, Murat: Kira Hukuku, C.1, Onikilevha Yayıncılık, İstanbul 2014.
- İNCEOĞLU, Murat: Kira Hukuku, C.2, Onikilevha Yayıncılık, İstanbul 2014.
- İŞGÜZAR, Hasan: Tek Satıcılık Sözleşmesi, Ankara 1989.
- JÄGGI, Peter: Bemerkungen zu einem Urteil über den Architektenvertrag, SJZ, 1973, s.301 vd.
- JANSEN, Nils : Die Struktur des Haftungsrechts, Geschichte, Theorie und Dogmatik außervertraglicher Ansprüche auf Shadensersatz, Tübingen 2003.
- KÄHR, Michell : OR Kommentar, Schweizerisches Obligationenrecht, Herausgeber; KREN-KOSKIEWICZ/NOBEL/SCHWANDER/WOLF, Orell Füssli (Verlag) Kommentar (OFK), 2. Auflage, Zürich 2009 OR Ar.222 ff. (OFK).
- KAHRAMAN, Zafer : İstanbul Şerhi, C.II, m.300.
- KAHRAMAN, Zafer : Saf Garanti Taahhütleri, İstanbul 2017.
- KAHRAMAN, Zafer: İstanbul Şerhi, C.II, m. 299.
- KAHVECİ, Nalan: “6098 Sayılı TBK.nun 323. Maddesi çerçevesinde Kira İlişkisinin Devri Durumunda Kira Sözleşmesinden Doğan Borçlardan Sorumluluk” (DEÜ Hukuk Fakültesi Dergisi, Prof. Dr. Şeref ERTAŞ’a Armağan, C.19, Özel Sayı-2017.
- KAHVECİ, Nalan: Alt Kira ve Kiranın Devri, İzmir 2005, (Alt Kira).
- KAHVECİ, Nalan: Taşınır Satımında Ayıplı Mal Nedeniyle Tüketicinin Sözleşmeden Dönmesi, Ankara 2014, (Dönme).
- KALKAN, Arif: Tüketici Hukukunda Ayıplı Maldan Doğan Sorumluluk, Ankara 2018.
- KALPSÜZ, Turgut: Denizaşırı Satışlar, Ankara 1967, (Denizaşırı Satışlar).
- KALPSÜZ, Turgut: Ticarî Satışta İfa Mahalli, Ankara 1960, (İfa Mahalli).
- KANETİ, Selim : Hukukî İşlemlerin Çevrilmesi (Tahvili), İstanbul 1972.
- KANETİ, Selim, Özel Borç İlişkileri (Ders notu), İstanbul 1969, (Ders Notu).
- KANIŞLI, Erhan: “Ürün Güvenliği ve Teknik Düzenlemeler Kanunu (ÜGTDK) Uyarınca Üreticinin Sorumluluğu”, (2020) 78(3) İstanbul Hukuk Mecmuası 1413 (Üreticinin Sorumluluğu).
- KAPANCI, KADİR Berk : 6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu Açısından Satış Hukukunda Ayıptan Doğan Sorumluluk ve Sözleşmesel Garanti Taahhütleri, İstanbul 2012.
- KAPLAN, İbrahim : Banka Sözleşmeleri Hukuku, C.I, Ankara 1996.
- KARA, İlhan: İmalatçının Ürün Sorumluluğu, Ankara 2021 (Ürün Sorumluluğu).
- KARABAĞ-BULUT, Nil : Üçüncü Kişiyi Koruyucu Etkili Sözleşme, İstanbul 2009.
- KARACA, Aybüke: Türk Borçlar Kanununda Evde Hizmet Sözleşmesi, Erzincan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 2012 [V] 2.
- KARAHASAN, M.Reşit: Sorumluluk Hukuku-Kusura Dayanan ve Dayanmayan Sözleşme Dışı Sorumluluk, İstanbul 1995. (Sözleşme Dışı Sorumluluk).
- KARAHASAN, M.Reşit: Tüketicinin Korunması, Yasa Hukuk Dergisi, C: XV, S: 170/1, Şubat 1996, (Tüketici).

- KARAHASAN, Mustafa Reşit: Türk Borçlar Hukuku, Cilt IV, İstanbul 1992 (IV).
- KARAHASAN, Mustafa Reşit: Türk Borçlar Hukuku, Cilt V, İstanbul 2004 (V).
- KARAHASAN, Mustafa Reşit: Türk Borçlar Hukuku, Cilt VI, İstanbul 2004 (VI).
- KARAHASAN, Mustafa Reşit: Türk Borçlar Hukuku, Özel Borç İlişkileri, Cilt II, İstanbul 2002 (II).
- KARAKOÇ, Yusuf: Genel Vergi Hukuku, Yetkin Yayınları, 6. Bası, Ankara 2012.
- KARAYALÇIN, Y: Tapuya Kayıtlı Olmayan Gayrimenkuller Hakkında Son Tevhidi İçtihat Kararı Münasebetiyle, AÜHFĐ 1948/53, (Tapuya Kayıtlı Olmayan Gayrimenkuller).
- KARAYALÇIN, Yaşar: Ticaret Hukuku Dersleri, Ticari Senetler, Ankara 1970, (Ticari Senetler).
- KARAYALÇIN, Yaşar: Ticaret Hukuku, I, Giriş Ticarî İşletme, Ankara 1968.
- KARTAL, Bilal: Kat Karşılığı İnşaat Sözleşmesi, Matsa Yayınevi, Ankara 1993.
- KASER, Max: Römisches Privatrecht, 15. Auflage, München 1989.
- KELLER, Alfred : Haftpflicht im Privatrecht, B. I, 6. Aufl., Bern 2002.
- KELLER, Max/GABI-BOLLIGER, Sonja : Das Schweizerische Schuldrecht, B.II, Haftpflichtrecht, 2. Aufl., Basel und Frankfurt am Main 1988.
- KELLER, Max/SCHMIED-SYZ, Carole : Haftpflichtrecht, Ein Grundriss in Schemen und Tabellen, Zürich 2001.
- KELLER, Max/SIEHR, Kurt : Kaufrecht des OR und Wiener UN-Kaufrecht Zürich 1995.
- KEMPER, Rainer: Verbraucherschutzinstrumente, Baden-Baden 1994.
- KESER, Yıldırım: Ürün Sorumluluğu, Ankara 2021. (Ürün Sorumluluğu)
- KIKINIS, Michael : Kurzkomentar zum Obligationenrecht, Art.1-529, Basel 2008, Art 184-191 (KIKINIS, KUKO OR)
- KILIÇOĞLU, Ahmet : Yargıtay İçtihadı Birleştirme Kararları Işığında Taşınmaz Satımında Şekil ve Hakkın Kötüye Kullanılması, Yargıtay Dergisi, C.15, S.1-4, 1989.
- KILIÇOĞLU, Ahmet M.: Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Turhan Kitabevi, 21. Bası, Ankara 2017.
- KILIÇOĞLU, Mustafa: Sorumluluk Hukuku, C.1, Turhan Kitabevi, Ankara 2002 (Sorumluluk).
- KIRCA, Çiğdem: “Önalım Hakkı Konusunda Medeni Kanundaki Değişiklikler”, Prof. Dr. Ömer Teoman’a 55. Yaş Günü Armağanı, Cilt. II, s.1179, 2002 (Önalım).
- KIRCA, Çiğdem: Franchise Sözleşmesi, Banka ve Ticaret Hukuku Enstitüsü, Ankara 1997, (Franchise).
- KIRCA, Çiğdem: Ürün Sorumluluğu, Ankara 2007 (Ürün Sorumluluğu).
- KIRMIZITAŞ, Türkân : 6361 Sayılı Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanunu’na Göre FİNANSAL KİRALAMA SÖZLEŞMESİ, yüksek lisans tezi, Ankara 2016 (http://acikerisim.baskent.edu.tr/bitstream/handle/11727/2478/t%C3%BCrkan_k%C4%B1rm%C4%B1z%C4%B1ta%C5%9F_tez.pdf?sequence=1&isAllowed=y).
- KIZILOTLU, Zuhal: “Faturada Vade Farkı Kaydının Bulunması ve Bir İçtihat”, Hürses, ‘Hukuki Yaklaşım’, 17.03.2003, Yaklaşım, Sayı:136, s.5.

- KOCAAĞA, Köksal : Türk Özel Hukukunda Finansal Kiralama (Leasing) Sözleşmesi, Ankara 1999.
- KOCAAĞA, Köksal: Türk Özel Hukukunda Cezai Şart, Ankara 2003, (Cezai Şart).
- KOCAMAN, Arif B.: Türk Borçlar Hukukunda Havale, Ankara 2001 (Havale).
- KOCAMAN, Arif B.: Yargıtay Kararları Açısından Havale Tartışmalar, Ticaret Hukuku ve Yargıtay Kararları Sempozyumu XIV, 1997 (Yargıtay Kararları).
- KOCAYUSUFPAŞAOĞLU, Necip : Türk Medenî Hukukunda Gayrimenkul Satış Vaadi, İstanbul 1959 (Satış Vaadi).
- KOCAYUSUFPAŞAOĞLU, Necip: Güven Nazariyesi Karşısında Borç Sözleşmelerinde Hata Kavramı, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, İstanbul 1968, (Hata).
- KOCAYUSUFPAŞAOĞLU/HATEMİ/SEROZAN/ARPACI: Borçlar Hukuku Genel Bölüm, C.3, Filiz Kitabevi, 6. Bası, İstanbul 2014.
- KOCAYUSUFPAŞAOĞLU/HATEMİ/SEROZAN/ARPACI: Borçlar Hukuku Genel Bölüm, C.1, Filiz Kitabevi, 7. Bası, İstanbul 2017.
- KOÇ, Mehmet : Finansal Kiralama (Leasing), İstanbul 2004.
- KOÇ, Nevzat : İsviçre-Türk Hukuku Bakımından Bankaya Tevdi Sözleşmesi, Prof.Dr.Şükrü POSTACIOĞLU'na Armağan, İzmir 1997, (Tevdi).
- KOÇ, Nevzat: İsviçre Türk Hukukunda Alacaklının Temerrüdü, Ankara 1992, (Alacaklı Temerrüdü).
- KOLLER, Alfred : Basler Kommentar OR I, Art. 1-529 OR, Herausgeber; HONSELL/VOGT/WIEGAND, 5.Auflage, Basel 2011, Art.184-191 ff. (BASK OR I).
- KOLLER, Alfred : Schweizerisches Obligationenrecht, Allgemeiner Teil, Grundriss des allgemeinen Schuldrechts ohne Deliktsrecht, Band I, Bern 2006 (OR AT).
- KOLLER, Alfred : Schweizerisches Obligationenrecht, Besonderer Teil, OR BT, Die einzelnen Vertragsverhältnisse Art.184-318 OR, Bern 2012 (OR BT).
- KOLLER, Thomas: Basler Kommentar OR I, Art. 1-529 OR, Herausgeber; HONSELL/VOGT/WIEGAND, 5.Auflage, Basel 2011, Art.466-491 (BASK OR I).
- KOLLER/SCHUMACHER : in Alfred KOLLER, Der Grundstückskauf, Bern 2001.
- KORDOVI, Gabriel: İhtiyaç Sebebiyle Tahliye Davasında İspat Külfiyetinin Mevzuu ve Bu Konuda İçtihatlar Arasında Tutmazlık (İBD. 1965, S. 3-4).
- KORKMAZ, Hülya Taş: İflas Masası, Ankara 2010.
- KOSTAKOĞLU, Cengiz : Banka Kredileri, Tüketici ve Konut Kredileri ile Kredi Kartlarından Doğan Uyuşmazlıklar ve Akreditif, İstanbul 2010, (Akreditif).
- KOSTAKOĞLU, Cengiz: İnşaat Hukuku, Beta Yayınevi, 10. Baskı, İstanbul 2017.
- KOYUNCUOĞLU, Hikmet : Değişen Finansal Kiralama Mevzuatı Işığında Finansal Kiralama Sözleşmesine İlişkin Uygulamadan Kaynaklanan Sorunların Değerlendirilmesi, İstanbul 2015.
- KÖROĞLU, Emre: 6098 Sayılı Türk Borçlar Kanununa Göre Taşınır Satış Sözleşmesinin Sona Ermesi, Ankara 2016.
- KREN-KOSTKIEWICZ, Jolanta : OR Kommentar, Schweizerisches Obligationenrecht, Herausgeber; KREN-KOSKIEWICZ/NOBEL/ SCHWANDER/WOLF, Orell Füssli (Verlag) Kommentar (OFK), 2. Auflage, Zürich 2009 OR Ar.184 ff. (OFK).

- KULAKLI, Emrah: Ürün Sorumluluğu ve Ayıp Kavramı, İstanbul 2009 (Ürün Sorumluluğu).
- KUNTALP, Erden: Ardarda Teslimli Satım Akdi, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, Ankara 1968.
- KUNTALP, Erden: Finansal Kiralama Kanununun Genel Olarak Değerlendirilmesi, Finansal Kiralama Hukuku Sempozyumu, 9 Ekim 2004, Galatasaray Üniversitesi, s.35-39, İstanbul 2004. (FK Sempozyumu).
- KUNTALP, Erden: Karışık Muhtevalı Akit, Ankara 1971 (Karışık Muhtevalı Akit).
- KURT, Ekrem: Tüketim Ödüncü Sözleşmesi, Adalet Yayınevi, Ankara 2014.
- KURU, Baki : İcra ve İflas Hukuku El Kitabı, Adalet Yayınevi, 2. Baskı, Ankara 2013 (İcra El Kitabı).
- KURU, Baki/ARSLAN, Ramazan/YILMAZ, Ejder: İcra İflas Hukuku Ders Kitabı, Ankara 2012.
- KURU, Baki/ARSLAN, Ramazan/YILMAZ, Ejder: Medeni Usul Hukuku Ders Kitabı, 8.Bası, Ankara 1996.
- KURU, Baki/ARSLAN, Ramazan/YILMAZ, Ejder: Medenî Usul Hukuku, Ders Kitabı, 22. Baskı, Ankara 2011.
- KUTLU, Nurgül : Önalım Hakkının Kullanılması, yayımlanmamış yl. tezi, Kocaeli 2010.
- KÜÇÜKYALÇIN, Arzu : Brüksel I. Tüzüğü'nde Tüketici Akitlerine İlişkin Milletlerarası Yetki Kuralları, TBB Dergisi, Y: 17, S: 55, Kasım-Aralık 2004.
- LARENZ, Karl : Lehrbuch des Schuldrechts, Bd. I, Allgemeiner Teil, 14. Aufl., München 1987.
- LICHTLI, Karl: Rechgewahrleistung und Entwährung im schweizerischen Obligationenrecht Bern 1927.
- MAÇ, Mehmet – BÜYÜKAYA, Cüneyt: “Faturadaki Vade Farkı Kaydına Alıcı Tarafından İtiraz Edilmemiş Olması, Bu Kaydın Kabul Edildiği Anlamına Gelmez”, Vergi Dünyası, Sayı:271, Mart 2004, s.6 (Vade Farkı).
- MAKARACI BAŞAK, Aslı : İstanbul Şerhi, C.II, m.336, No.1 vd.
- MAZI, Fikret/N.Talat ARSLAN : Şehirleşme Sürecinde Mücavir Alan Uygulamalarının Hukuk ve Planlama Açısından Değerlendirilmesi, Cumhuriyet Ün. İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi, Cilt 4, Sayı 2, 2003 .
- MEDICUS, Dieter : Schuldrecht II, Besonderer Teil, 12. Aufl., München 2004.
- MERZ, Hans : Massenvertrag und allgemeine Geschaeftsbedingungen, Festgabe für Wilhelm SCHÖNENBERGER, Freiburg 1968.
- MOLLAMAHMUTOĞLU, Hamdi/ ASTARLI, Muhittin: İş Hukuku, Turhan Kitabevi, 4. Bası, Ankara 2011.
- MUSABALLI, Aydın : Tek Satıcılık Sözleşmesi ve Uygulanacak Hukuk (www.turkhukuk sitesi. com/makale_244.htm, e.t.24.3.2012).
- MÜDERRİSOĞLU, Feridun, Avukatlık Vekâlet ve Ücret Sözleşmesi ve İçtihatlar, Ankara 1974.
- MÜLLER, Hermann: Die Gefahrtragung nach schweizerischem Werkvertragsrecht Zürich, s.36 vd.

- NARMANLIOĞLU, Ünal: İş Hukuku, Ferdi İş İlişkileri I, Beta Yayınevi, 5. Baskı, İstanbul 2014.
- NOMER, Haluk Nami/ENGİN, Baki İlkey: Türk Borçlar Kanunu Şerhi, C.I, Satış Sözleşmesi, Ankara 2015.
- OFTINGER, Karl : Federal Mahkeme İçtihatları (Çev. DAYINLARLI, Kemal) Ankara 1985.
- OFTINGER, Karl : Schweizerisches Haftpflichtrecht, Band I, Allgemeiner Teil, 4. Aufl., Zürich 1975 (AT).
- OFTINGER, Karl/BAER, Rolf: Zürcher Kommentar zum schweizerischen Zivilgesetzbuch, IV.Band, Das Sachenrecht, Abteilung 2/c, Das Fahrnispfand, 3. Aufl., Zürich 1981, sistematischer Teil vor Art.884 ZGB.
- OFTINGER, Karl/STARK, Emil W. : Schweizerisches Haftpflichtrecht, Band I, Erster Band, Allgemeiner Teil, Zürich 1995 (I).
- OFTINGER, Karl/STARK, Emil W. : Schweizerisches Haftpflichtrecht, Band II/1, Erster Teilband, Verschuldenshaftung, gewöhnliche Kausalhaftungen, Haftung aus Gewässerverschmutzung, 4. Aufl., Zürich 1987 (II/I).
- OFTINGER, Karl/STARK, Emil W. : Schweizerisches Haftpflichtrecht, Band II/2, Zweiter Teilband, Gefährdungshaftungen: Motorfahrzeughaftpflicht und Motorfahrzeughaftpflichtversicherung, 4. Aufl., Zürich 1989 (II/2).
- OFTINGER, Karl/STARK, Emil W. : Schweizerisches Haftpflichtrecht, Band II/3, Dritter Teilband, Übrige Gefährdungshaftungen, 4. Aufl., Zürich 1991 (II/3).
- OFTINGER, Karl: Der Trödelvertrag, Zürich 1937 (Trödelvertrag).
- OFTINGER, Karl: Die Vertragsfreiheit, Zürich 1948 (Vertragsfreiheit).
- OĞUZMAN, M. Kemal/ÖZ, Turgut, Borçlar Hukuku Genel Hükümler, C.1, Vedat Kitapçılık, 16. Bası, İstanbul 2018.
- OĞUZMAN, M. Kemal/ÖZ, Turgut: Borçlar Hukuku Genel Hükümler, C.2, Vedat Kitapçılık, 13. Bası, İstanbul 2017.
- OĞUZMAN, M. Kemal/SELİÇİ, Özer/OKTAY-ÖZDEMİR, Saibe: Eşya Hukuku, Filiz Kitabevi, 20. Baskı, İstanbul 2017.
- OLGAÇ, Senai : Kazai ve İlmi İçtihatlarla Türk Borçları Kanunu, C. III, Ankara 1963.
- OLGAÇ, Senai, Medenî Hukuk Mevzuatı, İstanbul 1968.
- OLGAÇ, Senai: Âriyet ve Karz, İsmail Akgün Matbaası, İstanbul 1966, (Ariyet ve Karz).
- OLGAÇ, Senai: Kazai ve İlmi İçtihatlarla Türk Borçlar Kanunu ve Hususi Kanunlar, Cilt: II, İstanbul 1966.
- OLGAÇ, Senai: Kira Parasını Tesbit ve Tahliye Davaları, İstanbul 1968.
- OLGAÇ, Senai: Satış - Trampa - Bağışlama, Ankara 1977, (Satış-Trampa-Bağışlama).
- OLGAÇ-KARAHASAN: Gayrimenkullerin Akit Esasına Dayanan İktisap ve Tescilleri, İstanbul 1964.
- ORUÇ, Murat: Satış Sözleşmesinde Riskin Geçişi, İstanbul 2015.
- OSER-SCHÖNENBERGER : Kommentar zum schweizerischen Zivilgesetzbuch, Obligationenrecht, Zürich 1936.

- OZANOĞLU, Hasan S.: Bankacılık İşlemlerinde Bankaların Müşterilerini Aydınlatma Yükümlülüğü, Ankara 2004 (Aydınlatma).
- OZANOĞLU, Hasan S.: Tüketici Sözleşmeleri Kavramı (TKHK'un Maddi Anlamda Uygulama Alanı, AÜHFD. Cilt : 50, Yıl: 2001, Sayı: 1, (Tüketici Sözleşmeleri).
- ÖĞÜZ, Tufan : Know-How Sözleşmesi, İstanbul 2001.
- ÖKTEM ÇEVİK, Seda : İstanbul Şerhi, C.II, m.310, No.1 vd.
- ÖNDER, M. Fahrettin : Banka Hukukunda Tasarruf Mevduatı Sözleşmesi, Süleyman Demirel Ün., İktisadi ve İdari Bilimler Fak., Dergisi, Y.2003, C.8, S.1.
- ÖNEN, Ergun, Medenî Yargılama Hukukunda Sulh, Ankara 1972.
- ÖZ, Turgut : Borçlu Temerrüdünde Sözleşmeden Dönmenin Bu Sözleşme Gereğince Kazanılmış Aynı Haklara Etkisi ve Klasik Dönme Kuramı İle Yeni Dönme Kuramının Kısa Bir Karşılaştırmalı Eleştirisi, MHAD 1985, S.16 (yeni Dönme).
- ÖZ, Turgut: İnşaat Sözleşmesi ve İlgili Mevzuat, Vedat Kitapçılık, 2. Baskı, İstanbul 2012, (İnşaat).
- ÖZ, Turgut: İş Sahibinin Eser Sözleşmesinden Dönmesi, İstanbul 1989, (Dönme).
- ÖZAKMAN, H.Cumhur : Havale İlişkinin Borçlar Hukuku Açısından İncelenmesi ve Kıymetli Evrak Hukukundaki Görünüşü, İÜHFM, C.XLI, S:1-2, Y:1975, s.255 vd.
- ÖZALP, Abdurrahman : Akreditif ve Standby L/C Rezerv Konuları (Uygulama ve Testler), İstanbul 2012, (Akreditif ve Standby L/C Rezerv).
- ÖZALP, Abdurrahman : Dış Ticarete Akreditif Riskler ve UCP, İstanbul 2010 (Akreditif).
- ÖZDEMİR, Hayrunnisa: Türk Borçlar Kanununa ve Viyana Satım Sözleşmesine (CISG) Göre Ayıptan Doğan Sorumluluğun Şartları, Ankara 2013.
- ÖZEN, Burak : 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu Çerçevesinde Kefalet Sözleşmesi, İstanbul 2017, (Kefalet).
- ÖZEN, Burak : İstanbul Şerhi, C.II, m.603, No.1 vd
- ÖZEN, Burak: Kredi Açma Sözleşmeleri, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2017, (Kredi).
- ÖZSUNAY, Ergun: Türk Hukukunda Gerçek Bir Boşluk, Yapımcının Sorumluluğu, BATIDER, 1979, Cilt X, Sayı 1.
- ÖZTAN, Fırat : Kıymetli Evrak Hukuku, Ankara 1997.
- ÖZTAŞ, İlker: Kiralananda Yenilik ve Değişiklik Yapılması, Adalet Yayınevi, Ankara 2016
- ÖZTEKİN-GELGEL, Günsel: Türk Devletler Özel Hukukunda Tüketici Akitlerine İlişkin Sorunlar, Filiz Kitabevi, İstanbul 2000.
- ÖZTÜRK-ERKULUÇ-AKÇOLLU: Temyiz Mahkemesi Dördüncü Hukuk Dairesi Emsal Kararları, Ankara 1959.
- PEKCANİTEZ, Hakan/ATALAY, Oğuz/ÖZEKES, Muhammet: Medenî Usul Hukuku, Temel Bilgiler, Ankara 2012.
- PERMANN, Richard : "Nicht geregelttes Sonderproblem Rohbaumiete bei Geschäftsräumlichkeiten", AJP 2007.
- PERMANN, Richard: Mietrecht Kommentar, OF Verlag, Art.253-274g, Zürich 2007 (PERMANN, Mietr. Kom.)

- PEYER, Jürg: Der Widerruf im schweizerischen Auftragsrecht, Zürich 1974.
- PLANIOL/RIPPERT: Traite elementaire de droit civil, I-II, Paris 1947.
- POROY, Reha/ TEKİNALP, Ünal/ÇAMOĞLU, Ersin: Ortaklıklar Hukuku, C.1, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2014.
- POROY, Reha/TEKİNALP, Ünal: Kıymetli Evrak Hukuku Esasları, İstanbul 1995, 12. bası
- POROY, Reha/YASAMAN, Hamdi: Ticari İşletme Hukuku, İstanbul 2004, N.92 vd.
- POROY, Reha: "Tüketicinin Korunmasına ilişkin Özel Hukuk Sorunları", Hali Arslanlı'nın Anısına Armağan, İstanbul 1978
- PORTMANN, Wolfgang : Basler Kommentar OR I, Art. 1-529 OR, Herausgeber; HONSELL/VOGT/WIEGAND, 5.Auflage, Basel 2011, Art.319-362 (BASK OR I).
- POSTACIOĞLU, İlhan: Gayrimenkullerin Ferağına Müteallik Akitlerde Şekle Riayet Mecburiyeti, İstanbul 1954, (Şekil).
- PULAŞLI, Hasan: Şirketler Hukuku, Genel Esaslar, Adalet Yayınevi, 4. Baskı, Ankara 2016.
- RANCONORI, Giacomo : Nochmals zur zwingenden oder dispositiven Natur der Mietrechtsbestimmungen des Obligationenrechts, mp 2006, s.67 vd.
- RANCONORI, Giacomo : Zwingende und dispositive Bestimmungen im revidierten Mietrecht, mp 1990, s.76 vd.
- REIFNER, Udo: Der Schutzbereich eines Verbraucherschutzgesetzes und die Schutzwürdigkeit des Verbrauchers, JCP 2 (1978), s.203 vd.
- REIN, Walter: Die Voraussetzungen der Bürgschaft im schweizerischen Recht, Würzburg 1937.
- REİSOĞLU, Safa: Türk Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Beta Yayıncılık, 25. Bası, İstanbul 2014 (Safa).
- REİSOĞLU, Seza: Garanti Mukavelesi, Ankara 1963 (Garanti).
- REİSOĞLU, Seza: Türk Hukukunda ve Bankacılık Uygulamasında Akreditif, Ankara 2009 (Akreditif).
- REİSOĞLU, Seza: Türk Kefalet Hukuku, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, Ankara 2013 (Kefalet).
- REY, Heinz : Ausservertragliches Haftpflichtrecht, 4. Aufl., Zürich 2008 (Haftpflichtrecht).
- REYMOND, Claude: Gebrauchsüberlassung verträge; schweizerisches Privatrecht, Bd. VII, Tell. 1 (Herausgegeben von Frank VISCHER) Basel und Stuttgart 1977.
- REYNA, Yuda : 6098 sayılı Türk Borçlar Kanununa Göre Kira ve Tahliye, İBD., C:86, S.3, Y.2012.
- ROBERTO, Vito : Schadensrecht, Basel und Frankfurt 1997 (Schadensrecht.).
- ROBERTO, Vito: Schweizerisches Haftpflichtrecht, Zürich 2002 (Haftpflichtrecht).
- RÜMELIN, Max : Der Zufall im Recht, Freiburg 1896.
- SAYMEN, Ferit/ELBİR, Halit Kemal : Türk Borçlar Hukuku, İstanbul 1958.
- SAYMEN, Ferit/ELBİR, Halit Kemal : Türk İçtihatlar Külliyyatı, Hak Kitabevi, İstanbul 1951, C. II.

- SCHARER, Heinz/MAURENBRECHER, Benedikt: Basler Kommentar OR I, Art. 1-529 OR, Herausgeber; HONSELL/VOGT/WIEGAND, 5.Auflage, Basel 2011, Art.305-318 (BASK OR I).
- SCHINDEL, Jost : Die Haftung für Atomschäden, Göttingen 1964.
- SCHLECHTRIEM/SHWENZER/WIDMER: Milletlerarası Mal Satımına İlişkin Sözleşmeler Hakkında Birleşmiş Milletler Antlaşması (Viyana Satım Sözleşmesi) Şerhi, Yayımcı: SCHLECHTRIEM/SHWENZER, Editörler : Ingeborg SHWENZER/Pınar ÇAĞLAYAN AKSOY, İstanbul 2015.
- SCHMID, Jörg : Kommentar zum Schweizerischen Privatrecht, Zivilgesetzbuch II (BSK ZGB II), Herausgeber; HONSELL/VOGT/GEISER, 2. Aufl., Basel-Frankfurt a.M.2003.
- SCHMID, Jörg : Kommentar zum Schweizerischen Zivilgesetzbuch (Zürcher Kommentar), Bd. VIa: Das Obligationenrecht, Kommentar zur 1. und 2. Abteilung (Art. 1–529 OR), Zürich ab 1909.
- SCHMID, Jörg/STÖCKLI, Hubert : Schweizerisches Obligationenrecht, Besonderer Teil, Zürich-Basel-Genf 2010.
- SCHNYDER, Anton K./PORTMANN, Wolfgang/MÜLLER-CHEN, Markus : Ausservertragliches Haftpflichtrecht, 2.Auflage, Zürich 2013.
- SCHNYDER, Bernhard: Vertragsfreiheit als Privatrechtsbegriff, Freiburg 1960.
- SCHWAB, Martin: Die Rückabwicklung von Verträgen nach §§ 346 ff. BGB n. F., Einführung in das neue Schuldrecht, JUS Schriftenreihe (SCHWAB/WITT), München 2002.
- SCHWARZ, Andreas: Borçlar Hukuku Dersleri, İstanbul 1948, (Borçlar).
- SCHWARZ, Andreas: Satış Akdinde Hasarın İntikali, AHFM,, C. IV, Yıl : 1947.
- Schweizerischer Verband der Immobilienwirtschaft (SVIT): Das schweizerische Mietrecht, Mietrechtskommentar, Zürich 2008 (SIVIT Komm.).
- SEÇER, Öz: İstanbul Şerhi, m.512, No.1 vd
- SELİÇİ, Özer: “Özel Hukukta Mücbir Sebep Kavramı ve Uygulanış Tarzı”, Sorumluluk Hukukundaki Yeni Gelişmeler III. Sempozyumu, Ankara 1979, s.61-69 (Mücbir Sebep).
- SELİÇİ, Özer: Borçlar Kanununa Göre Sözleşmeden Doğan Sürekli Borç İlişkilerinin Sona Ermesi, Fakülteler Matbaası, İstanbul 1977 (Sürekli Borç İlişkileri).
- SELİÇİ, Özer: İnşaat Sözleşmelerinde Müteahhidin Sorumluluğu, Fakülteler Matbaası, İstanbul 1978 (İnşaat).
- SEROZAN, Rona : “Parça Borcu- Çeşit Borcu, Aşılması Gerekli Bir Ayrım”, MHAD 1969, Y:3, S:5 (Parça Borcu).
- SEROZAN, Rona : Borçlar Hukuku, Özel Bölüm, İstanbul 2002, (Özel).
- SEROZAN, Rona : Edim Yükümlerinden Bağımsız Borç İlişkisi, MHAD., Y.2, S.3, İstanbul 1968 (Edim).
- SEROZAN, Rona : İstanbul Şerhi, No.1 vd.
- SEROZAN, Rona : Nispi Hakların Güçlendirilmesi, İÜHF 1974, C. XL, S: 1-4, s.459-479 (Nisbi Haklar).

- SEVİNÇ, Aslıhan : Uluslar arası Ticari Terimler (Incoterms), yayımlanmamış yl. tezi, İstanbul 2009.
- SİR MEN, Lale : Modern Hukukta Sözleşme Kavramı ve Türk Hukuku, H.Cahit OĞUZ OĞLU'na Armağan, Ankara 1972.
- SOMUNCU OĞLU, Ünal : "Türk Hukukunda Finansal Kiralama (Leasing) Sözleşmesine Yüzeysel Bakış" İBD, C.60, S:4-5-6.
- STAUDER Bernd/STAUDER Hildegard: Basler Kommentar OR I, Art. 1-529 OR, Herausgeber; HONSELL/VOGT/WIEGAND, 5.Auflage, Basel 2011, Art.226a-228 (BASK OR I).
- SUNGUR BEY, Ayfer Kutlu : Yetkisiz Temsil -özellikle culpa in contrahendo (sözleşmenin görüşülmesinde kusur) ve olumsuz zarar-, İstanbul 1988.
- SUNGUR BEY, İsmet : Medeni Hukuk sorunları, C.IV, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, İstanbul 1980.
- SUNGUR BEY, İsmet : Türk Hukukuna Göre İktisabî Müruruzaman, İstanbul 1956 (İktisabi Müruruzaman)
- SUNGUR BEY, İsmet, Medeni Hukuk Eleştirileri, İstanbul 1963 (Eleştiri).
- SUNGUR TEKİN, Meral: Avukatlık Mesleği Avukatın Hak ve Yükümlülükleri, İzmir 1995.
- SUSMUŞ, Türker: "Vade Farkının Talep Edile-bilme Şartları, Faiz Karşısındaki Durumu ve KDV İlişkisi"; http://www.alomaliye.com/subat_06/turker_susmus_vade_farkinin.htm, (Vade Farkı).
- SÜZEK, Sarper: İş Hukuku, Beta Yayınevi, 14. Baskı, İstanbul 2017.
- SÜZEK, Sarper: İş Hukuku, Beta Yayınevi, 14. Baskı, İstanbul 2017.
- ŞAHİN, Arif : İhracatta Ödeme Şekilleri, İstanbul 2002.
- ŞEKER, Muzaffer: Kefalette ve Avalde Eşin Rızası, Onikilevha Yayınları, İstanbul 2017
- ŞENER, Oruç Hami: Adi Ortaklık, Yetkin Yayınları, Ankara 2008.
- ŞENER, Oruç Hami: Ortaklıklar Hukuku Ders Kitabı, Seçkin Yayınevi, 3. Baskı, Ankara 2017 (Ortaklıklar).
- ŞİPKA, Şükran Taman: Türk Hukukunda Kanunî Önalım (Şu'f'a) Hakkı, İstanbul 1994.
- TANDOĞAN, Halûk: Tüketicinin Korunması ve Sözleşme Özgürlüğünün Bu Açıdan Sınırlanması, Ankara 1977 (Konferans).
- TANDOĞAN, Haluk: "Tehlike Sorumluluğu Kavramı ve Türk Hukukunda Tehlike Sorumluluklarının Düzenlenmesi Sorunu", BATİDER, Cilt 10, Sayı 2, Yıl 1979 (Tehlike Sorumluluğu).
- TANDOĞAN, Halûk: Banka Teminat Mektuplarının Hukukî Mahiyeti, II. Ticaret ve Banka Hukuku Haftası, Ankara 1962 (Banka Teminat Mektupları).
- TANDOĞAN, Haluk: Borçlar Hukuku, Özel Borç İlişkileri, C. I/1, Vedat Kitapçılık, 6. tıpkı bası, İstanbul 2008.
- TANDOĞAN, Haluk: Borçlar Hukuku, Özel Borç İlişkileri, C. I/2, Vedat Kitapçılık, 6. tıpkı bası, İstanbul 2008.

- TANDOĞAN, Haluk: Borçlar Hukuku, Özel Borç İlişkileri, C. II, Vedat Kitapçılık, 5. tıpkı bası, İstanbul 2010.
- TANDOĞAN, Haluk: Kusura Dayanmayan Sözleşme Dışı Sorumluluk Hukuku, Ankara 1978 (Sözleşme Dışı Sorumluluk).
- TANDOĞAN, Haluk: Mukayeseli Hukuk, Hususiyile Türk-İsviçre ve Alman Hukuku Bakımından Üçüncü Şahsın Zararının Tazmini, Ankara 1963 (Üçüncü Şahsın Zararı).
- TANDOĞAN, Haluk: Türk Mesuliyet Hukuku, Vedat Kitapçılık, 2. Tıpkı Bası, İstanbul 2010 (Mesuliyet).
- TARMAN, Zeynep Derya: "Türk Hukukunda İmalatçının Sorumluluğuna Genel Bir Bakış", İÜHFİM 2007, C.LXV, S.2, s.299-326.
- TEK, GÜLEN Sinem : İstanbul Şerhi, C.II, m.340
- TEK BEN, Tuğçe : Vekalet İlişkilerinde Vekalet Veren Talimatı ve Hukuki Sonuçları, İstanbul 2021.
- TEKİNALP, Ünal : Banka Hukukunun Esasları, 2. Bası, İstanbul 2009 (Banka).
- TEKİNAY, S. Sulhi/AKMAN, Sermet/BURCUOĞLU, Haluk/ALTOP, Atilla: Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Filiz Kitabevi, 7. Baskı, İstanbul 1993.
- TEOMAN, Nebiye: Satım İçin Bırakma Sözleşmesi, Konsinye Satım, Ankara 1989.
- TEPECİ, Kamil: Türk Medeni Kanunu, Ankara 1955.
- TERCAN, Erdal : İflasın Sözleşmelerin Etkisi, Ankara 1996.
- TİFTİK, Mustafa: Türk hukukunda Tehlike Sorumluluklarının Genel Kural İle Düzenlenmesi, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Sorumluluk ve Tazminat Hukuku Sempozyumu, Ankara 28-29 Mayıs 2009.
- TOMBALOĞLU, M. Lütfi : Kira Sözleşmesinden Kaynaklanan Uyuşmazlıklar, Ankara 2015.
- TONGSİR, Ferih: Bağışlama, İHFİM, 1952, C. XVII, s.907-915.
- TOPÇUOĞLU, Metin : Rekabet Hukukunda Üç Kat Tazminat, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Sorumluluk ve Tazminat Hukuku Sempozyumu (28-29 Mayıs 2009), (<http://www.hukuk.gazi.edu.tr/editor/dergi/sempp kitap.pdf>).
- TOPUZ, Murat (Editör) : Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karar Çerçevesinde Döviz İle Sözleşme Yapma Yasağı ve Sözleşmelerin Uyarlanması, Ankara 2019.
- TOPUZ, Murat : Finansal Kiralama (Leasing), Sözleşmesi, 2. Baskı, Ankara 2017 (FK).
- TOPUZ, Seçkin/CANBOLAT, Ferhat: "Kira İlişkisinin Devri - (Yeni) Türk Borçlar Kanununun İlgili 323 üncü Maddesinin Değerlendirilmesi" (<http://tbbdergisi.barobirlik.org.tr/m2011-95-720>), s.97-134.
- TRACHSEL, Gottfried: Begriff und Abgrenzung des Werkvertrages nach gemeinem Recht und modernen Gesetzen, Bern 1923, s.48-49;
- TSCHUDI, Jean Pierre: Die Rohbaumiete/Location de locaux "crus", MRA 2008, s.44 vd.
- TUNÇOMAĞ, Kenan: Borçlar Hukuku, Cilt I, Genel Hükümler, İstanbul 1976 (Genel).
- TUNÇOMAĞ, Kenan: Borçlar Hukuku, Cilt II, Özel Borç İlişkileri, İstanbul 1977 (Özel).

- TUNÇOMAĞ, Kenan: Yargıtay Kararları Açısından Kira Parasının Tayini Meselesi, Yargıtay Yüzüncü Yıldönümü Armağanı, Ankara 1986 (Kira parasının tayini).
- TURANBOY, K. Nuri: Tasarruf Mevduatı Sözleşmesinin Niteliği, Gazi ÜHFD, C.I, 1997.
- TURHAN, Nihat : Dış Ticaret ve Akreditifli İşlemlerin Uluslararası Uygulamaları Kılavuzu, Ankara 2010.
- TUTUMLU, Mehmet Akif : Tüketici Mahkemelerinin Görev ve Yetki Sınırları (Tüketici Sorunları Hakem Heyetleri Dahil), Ankara 2006 (Tüketici Mahkemeleri).
- TÜRK, Ahmet : Hukuki Yönden Banka Havalesi, Ankara 2007.
- TÜRKMEN, Ahmet : Bağışlamanın Geri Alınması, Ankara 2019.
- ULUSAN, İlhan : Culpa In Contrahendo Üstüne, Prof. Dr. Ümit Doğanay'ın Anısına Armağan 1, İstanbul 1982, (Culpa in Contrahendo Üstüne).
- ULUSAN, İlhan: Tehlike Sorumluluğu Üstüne, Mukayeseli Hukuk Araştırmaları Dergisi, 1970, Yıl:4, Sayı:6.
- USTA, Oğuz: Kat Karşılığı İnşaat Sözleşmesinde Cezai Şart ve Kira Tazminatı, Ankara 2017.
- UYAR, Talih : “Tahliye takiplerinde ihtarlı ödeme emrine itiraz edilmesi ve itirazın icra mahkemesince incelenmesi (İİK m. 269b)”, TBB Dergisi, Sayı 84, 2009, s.386 vd.
- UYGUR, Turgut: Açıklamalı İçtihatlı Borçlar Kanunu, Özel Borç İlişkileri, C.IV, Ankara 1991.
- UYGUR, Turgut: Açıklamalı İçtihatlı Borçlar Kanunu, Özel Borç İlişkileri, C.V, Ankara 1991.
- ÜLGEN, Hüseyin / TEOMAN, Ömer / HELVACI, Mehmet / KENDİGELEN, Abuzer / KAYA, Arslan / NOMER, Füsun: Ticari İşletme Hukuku, İstanbul 2006.
- ÜNAL, Akın/KALKAN, Arif: “Türk Hukukunda Ürün Sorumluluğu Üzerine Olan Ve Olması Gereken Hukuka Dair Genel Düşünceler”, TAAD, Yıl: 11, Sayı: 39 (Temmuz 2019), s.45-82.
- VARDAR-HAMAMCIĞLU, Gülşah: Bağışlama Sözleşmesi, Adalet Yayınevi, Ankara 2016.
- VISCHER, Frank : Rechtsgewährleistung beim Unternehmenskauf, SJZ 2005, s.233 vd.
- VON BÜREN, Bruno: Schweizerisches Obligationenrecht, Zürich 1964.
- WALTER, Hans P.: Kurzkomentar zum Obligationenrecht, Art.1-529, Basel 2008, Art 253-274 (KUKO OR).
- WEBER, Roger : Basler Kommentar OR I, Art. 1-529 OR, Herausgeber; HONSELL/VOGT/WIEGAND, 5.Auflage, Basel 2011, Art 253-274 (BASK OR I).
- WIEGAND, Wolfgang : “Das neue Mietrecht und die Dogmatik des OR”, recht 1992, s.110 vd.
- YAVUZ, Cevdet : Tapusuz Gayrimenkullerin Devren Kazanılması, Prof.Dr.Ümit DOĞANAY'a Armağan, C.1, (Tapusuz Gayrimenkuller).
- YAVUZ, Cevdet, Türk Borçlar Hukuku, Özel Hükümler, 6. Bası, İstanbul 2002, (Borçlar).
- YAVUZ, Cevdet/ACAR, Faruk/ÖZEN: Burak, Türk Borçlar Hukuku Özel Hükümler, Beta Yayıncılık, 10.Bası, İstanbul 2014.

- YAVUZ, Cevdet: Özellikle Tüketicinin Korunması Sorunu Bakımından Satıcının Satılının Ayıplarından Doğan Sorumluluğu, İstanbul 1989 (Satıcının Sorumluluğu).
- YAVUZ, Cevdet: Tüketicinin Ayıplı Mal ve Hizmetlere Karşı Korunması, Prof. Dr. M.Kemal OĞUZMAN'ın Anısına Armağan, İstanbul 2000 (Ayıplı Mal ve Hizmetler)
- YAZMAN, İrfan: Alt Kira ve Hasılat Kirası Münasebetlerinde Alt Kira ve Kiranın Devri, Batıder 1960.
- YELMEN, Adem : Asgari Gelir Taahhüdü İhtiva Eden Arsa Payı Karşılığı Gelir Paylaşımli İnşaat Sözleşmesi, Ankara 2018.
- YILDIRIM, Abdulkerim : Mesafe Satımı İle Mesafeli Satım Kavramları Üzerine Karşılaştırmalı Bir İnceleme, GÜHFD, Haziran-Aralık 2005, Cilt : IX, S:1-2.
- YILDIRIM, Ali Haydar: “Adi Ortaklıkta Ortakların Denetleme Hakkı”, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi Cilt: 13, Sayı: 2, 2011.
- YILMAZ, Hamdi: Sözleşme Görüşmelerinde Kusur “Culpa In Contrahendo” ve Sorumluluğun Hukuksal Niteliğinde Yeni Görüşler, Yargıtay Dergisi, C.XI, Sa.3, Temmuz 1985.
- YÜCEDAĞ, Nafiye: Sözleşmeye Aykırı Mal Tesliminde Yenisiyle Değiştirme Hakkı –TBK ve CISG Uyarınca-, Onikilevha Yayınları, İstanbul 2018.
- YÜCER AKTÜRK, İpek: Satım ve Eser Sözleşmelerinde Gözden Geçirme ve Bildirim Külfetleri, Ankara 2012.
- ZANETTI, Gianni F.: Ausgewählte Aspekte der Rohbaumiete, mp 2011, s.89 vd.
- ZEHNDER, Hannes: Die Bestimmung der Mehrwertentschädigung bei Mieterbauten, AJP 1996, s.727 vd.
- ZENGİN, İbrahim Çağrı: Pazarlamacılık Sözleşmesi, Onikilevha Yayınları, İstanbul 2013.
- ZEVLİLİLER, Aydın/ACABEY, Beşir/GÖKYAYLA, K. Emre: Medeni Hukuk, Seçkin Yayınları, 6. Baskı, Ankara 2000.
- ZEVLİLİLER, Aydın/AYDOĞDU, Murat: Tüketicinin Korunması Hukuku, Seçkin Yayıncılık, 3. Bası, İstanbul 2004.
- ZEVLİLİLER, Aydın/GÖKYAYLA, K. Emre: Borçlar Hukuku - Özel Borç İlişkileri, Turhan Kitabevi, 17. Bası, Ankara 2017.
- ZEVLİLİLER, Aydın/HAVUTÇU, Ayşe : Borçlar Hukuku Özel Hükümler, 9. Bası, Ankara 2007.
- ZEVLİLİLER, Aydın: Borçlar Hukuku, Genel Hükümler, Temel Bilgiler, Ankara 2001.
- ZEVLİLİLER, Aydın: İflasta Mülkiyeti Muhafaza Mukavelesi, AHFM, 1968, S. 3-4 (Mülkiyeti Muhafaza).
- ZEVLİLİLER, Aydın: Kamulaştırma Satışın Özel Bir Çeşidi midir? Prof. Dr. Osman Fazıl Berkî'ye Armağan, Ankara 1977 (Kamulaştırma).
- ZEVLİLİLER, Aydın: TKHK - Örnek Yargıtay Kararları ve ilgili Mevzuat, İzmir 1996 (Tüketici).
- ZINDEL, G.Gaudenz/PULVER, Wolfgang : Basler Kommentar OR I, Art. 1-529 OR, Herausgeber; HONSELL/VOGT/WIEGAND, 5.Auflage, Basel 2011, Art.363-379 (BASK OR I).

Prof. Dr. Mustafa ÇOLAK

KAMU MALİYESİ

VE

KAMU MALİ HUKUKU

Açıklama

Analiz

Değerlendirme

- *Kamu Sektörü ve Kamu Harcamaları*
- *Kamu Gelirleri ve Vergi Sistemi*
- *Bütçe Süreci, Kamu Finansmanı ve Denetim*
- *Mahalli İdareler Maliyesi*

ADALET YAYINEVİ

Ankara – 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Kamu Maliyesi ve Kamu Mali Hukuku

Mustafa Çolak

Hukuk Yayınları Dizisi – 3060

Birinci Baskı : Ocak, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8092 – 08 – 0

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : adalety@adaletyayinevi.com

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Meteksan Matbaacılık ve Teknik Sanayi Ticaret A.Ş
Beytepe Köyü Yolu No:3
06800 Çankaya/Ankara
Sertifika No: 46519

KAYNAKLAR

1. ACEMOĞLU, Daren, A.ROBİNSON, James, **Dar Koridor Devletler Toplamlar ve Özgürlüğün Geleceği**, Doğan Egmont Yayıncılık ve Yapımcılık, Ocak 2020, 1.baskı, s.136.
2. ÇOLAK, Mustafa, **Vergi Hukuku**, Ekim/2021, 1.Basım, Adalet Yayınevi, Ankara.
3. ÇOLAK Mustafa, ÇOLAK Mahmut, **Vergi ve SSK Uygulamaları Açısından Yükümlülükler ve Uygulanacak Müeyyideler**, Sirküler Rapor, 2004, TÜRMOB Yayınları.
4. ÇOLAK, Mustafa, **Elektronik Vergileme Hukuku**, Şubat/2020, Seçkin Yayıncılık
5. ÇOLAK, Mustafa, **Mali Hukuk Terimler Sözlüğü**, Haziran/2021, 1.Basım, Adalet Yayınevi, Ankara.
6. ÇOLAK, Mustafa, **Kayıtdışı Ekonomi ve Çözümüne Yönelik Politika Önerileri**, Maliye Bakanlığı SGB yayınları, Ankara, 2012.
7. GÜNEŞ, Gülsen, **Verginin Yasallığı İlkesi**, On İki Levha Yayıncılık, 2.Baskı, Mart 2008,s.13-126.
8. KANCA, Osman Cenk, Metin BAYRAK, Metin Kamu Harcamalarının Türkiye’de Bazı Makro Ekonomik Değişkenler Üzerine Etkisi, **Maliye Finans Yazıları** - 2016 - (106), s.169-200.
9. KESBİÇ, Cüneyt Yenal, BALDEMİR, Ercan, İNCİ, Mustafa, Dışsalıkların Ekonomi Üzerindeki Etkileri Ve İçselleştirilmesine İlişkin Teorik Yaklaşımlar-Çözüm Önerileri: Yatağan Termik Santrali Analizi, **Yönetim ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi**, 2010, s.132,137.
10. OKTAR, Salim Ateş, **Vergi Hukuku**, Türkmen Kitabevi, 2.baskı, 2006.s. 1-15.
11. OKTAYER, Nagihan, **Kamu Maliyesi**, İstanbul Üniversitesi Açık ve Uzaktan Eğitim Fakültesi yayını, s.73-74
12. PARLAKAY, Oğuz, YAVUZ, Alpagut, Negatif Dışsalıkların Çevreye Olumsuz Etkilerinin Önlenmesinde Kullanılan Çözüm Yolları, **Akademik Bakış Dergisi**, Sayı: 57 Eylül - Ekim 2016 Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi s.214.

13. SÖYLER, İlhami, Devlet Borçlarının Enflasyonist, Deflasyonist ve Stagflasyonist Etkileri, **Vergi Raporu**, sayı:95, Ağustos 2007, s.20-28.
14. SÖYLER, İlhami, “Vergi Sistemi Meşruiyetini Kaybetti”, **Dünya Gazetesi**, 03.10.2020.
15. SÖYLER, İlhami, “Kamu Borç Yönetiminde Etkinlik”, **Mali Pusula**, yıl 3, sayı 31, Temmuz 2007, s. 37-38
16. ŞEKER, Murat, **Kamu Maliyesi**, İstanbul Üniversitesi Açık ve Uzaktan Eğitim Fakültesi Kamu Yönetimi Uzaktan Eğitim Programı, s.78.
17. TÜRKAL, Hasan, Borç Yönetimi: Türkiye Üzerine Bir İnceleme, **Akademik Araştırmalar ve Çalışmalar Dergisi**, Yıl: 2020, 12(22) s.153.
18. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, Mahalli İdareler Genel Faaliyet Raporları 2019-2020.
19. Gelir İdaresi Başkanlığı mevzuat web sitesi, www.gib.gov.tr/index.php?id=1028
20. Gelir İdaresi Başkanlığınca yayımlanan rapor, rehber, yayın ve diğer dokümanlar
21. HMB (*Mülga Maliye Bakanlığı*) 2018 ve 2019 Yılı Bütçe Sunuş Konuşmaları.
22. HMB Muhasebat Genel Müdürlüğü Genel Tebliği (Sıra No: 71), Genel Yönetim Mali İstatistikleri, 31/12/2021 tarih ve 31706 (5. Mükerrer) sayılı Resmi Gazete
23. HMB bağlı ve ilgili kuruluşlarının faaliyet raporları
24. HMB Kamu İşletmeleri Raporları
25. HMB, Kamu Maliyesi Raporu 2021-I, Mayıs 2021.
26. HMB web sitesi www.hmb.gov.tr
27. İçişleri Bakanlığı web sitesi, <https://www.icisleri.gov.tr>
28. Sayıştay Başkanlığı web sitesi, www.sayistay.gov.tr.
29. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Milli Emlak Genel Müdürlüğü 2020 yılı Faaliyet Raporu
30. Sayıştay, Kamu İşletmeleri Genel Raporu
31. Sayıştay, 2019 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu

32. SBB 2021-2023, 2022-2024 bütçe hazırlama rehberleri, program bütçe rehber ve açıklamaları
33. SBB web sitesi, www.sbb.gov.tr,
34. TÜRMOB web sitesi; turmob.org.tr
35. Otomasyonlu Vergi Daireleri İşlem Yönergesi
36. Vergi kanunları, ikincil düzenlemeleri
37. 5018 sayılı Kanun, 6085 sayılı Sayıştay Kanunu ve ikincil düzenlemeler
38. Yaklaşım Yayıncılık web sitesi, www.yaklasim.com.tr
39. AYM Kararları, E.2011/138, K.2012/94; E.2013/41, K.2013/124;E: 2017/117, K: 2018/28

Prof. Dr. M. Emin ARTUK
İstanbul Medipol Ü. Hukuk Fak.
Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukuku
Öğretim Üyesi

Doç. Dr. M. Emin ALŞAHİN
Marmara Üniversitesi Hukuk Fak.
Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukuku
Öğretim Üyesi

KRİMİNOLOJİ

Güncellenmiş ve Gözden Geçirilmiş

4. BASKI

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Kriminoloji

M. Emin Artuk - M. Emin Alşahin

Hukuk Yayınları Dizisi – 2093

Dördüncü Baskı : Şubat, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8092 – 09 – 7

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com
 : adalety@adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi
 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Salmat Basım Yayım Ambalaj San. Tic. Ltd. Şti.
Sertifika No: 47771
Tel: (0312) 341 10 24 - Ankara

KAYNAKÇA

- Altınölçek, Haşmet**, Tedavide Müzik ve Antik Dönemde Uygulanması, Müzik ve Bilim Dergisi, C.1, S:1, 2004, <http://muzik-sanat-dusunce.blogspot.com/2011/10/tedavide-muzik-ve-antik-donemde.html>.
- Artuk, Emin**, Ceza Hukukuna Giriş (Ders Notları) I, İstanbul 1983.
- Artuk, M.Emin-Gökçen, Ahmet-Alşahin, M.Emin-Çakır, Kerim**, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 12. Baskı, Ankara 2018.
- Artuk, M.Emin-Gökçen, Ahmet-Alşahin, M.Emin-Çakır, Kerim**, Ceza Hukuku Özel Hükümler, 16. Baskı, Ankara 2017.
- Artuk, Mehmet Emin- Yenidünya, Ahmet Caner**, Suçun Önlenmesi ve Medya, İstanbul Barosu Dergisi, C.:75, S.:1-2-3, 2001.
- Aschaffenburg, G.**, Das Verbrechen und seine Bekämpfung, 3. Auflage, Heidelberg 1933.
- Ata, Ahmet Yılmaz**, Ücretler, İşsizlik ve Suç Arasındaki İlişki: Yatay-Kesit Analizi, Çalışma ve Toplum, 2011/4.
- Aytaç, Mustafa- Aytaç, Serpil- Bayram, Nuran**, Suç Türlerini Etkileyen Faktörlerin İstatistiksel Analizi, 8. Türkiye Ekonometri ve İstatistik Kongresi, İnönü Üniversitesi, 24-25 Mayıs 2007.
- Backovic, Lazar**, Österreichs grösster Pfleges skandal, Spiegel Online, 12.4.2014.
- Bahnsen, Uwe**, Das Ende des St. Pauli Killers Welt, www.welt.de.
- Bayındır, Sinan**, Türk Ceza Hukukunda Akıl Hastalığı, İstanbul 2016.
- Beccaria**, Suçlar ve Cezalar yahut Beşeriyetin Mecellesi, (Çev: Muhiddin Göklü), 3.Baskı, İstanbul 1964.
- Berg, Karl**, Der Sadist. Psychopathologie du vampire de Düsseldorf, Traduction et Préface, Nicolas Castelaux, 2015.
- Besse, François**, Je suis un bandit d'honneur, Bruxelles 1983.
- Blazek, Matthias**, Haarman und Grans-Der Fall, die Beteiligten und die Presseberichterstattung, Stuttgart 2009.
- Bourgoin, Stéphane**, Le livre noir des Serial killers, Dans la tête des tueurs en série, Nord Compo à Villeneuve-D'ascq, 2015.
- Bouzat, Pierre-Pinatel, Jean**, Traité de droit pénal et de criminologie, tome III, Criminologie par **Jean Pinatel**, 2. Edition, Paris 1970.

- Brauneck, A. E.**, Zum Begriff der kriminellen Anlage, in Festschrift für Engisch, Frankfurt/M. 1969.
- Breinersdorfer, Fred**, Der Hammermörder, Das Psychogramm eines Mörders, der die deutsche Polizei über ein Jahrlang beschäftigte, 2. Auflage, München 1992.
- Bungert, Jürgen**, Ich liebte den “Blaubart von Fehmarn” Kultur&Live-Hamburger Abendblatt, https://www.abendblatt.de/kultur_live.
- Campaniello, Nadia**, Women in crime, IZA World of Labor, November 2014, <http://wol.iza.org/articles/women-in-crime.pdf>.
- Canay-Ağaoğlu, H. Dilara**, Kadın Suçluluğu, İstanbul 2015.
- Cawthorne, Nigel**, Seri Katiller (Çev:Selen Çalık-Hatice Kaymak) İstanbul 2010.
- Chernoff, Ninan-Simon, Rita J.**, Women and Crime the World Over, Gender Issues, Summer 2000.
- Cihan, Erol**, Demokratik Bir Toplumda Suç Siyaseti Kavramı, in: Ceza Hukuku El Kitabı, İstanbul 1989.
- Collin, Fernand**, Enrico Ferri et l’avant- projet de code pénal italien de 1921, Bruxelles 1925.
- Constant, Jean**, Eléments de criminologie, Liège 1949.
- Constant, Jean**, Traité élémentaire de droit pénal, tome 1, Liège 1965.
- De Greeff, Etienne**, Introduction à la Criminologie, Paris 1948.
- De Vabres, H. Donnedieu**, La crise moderne du droit pénal, La politique criminelle des états autoritaires, Paris 1938.
- De Vabres, H. Donnedieu**, Traité de droit criminel et de législation pénale comparée, 3. Edition, Paris 1947.
- Demirbaş, Timur**, Kriminoloji, 5. Baskı, Ankara 2014.
- Dezza, Ettore-Seminara, Sergio-Vornbaum Thomas**, Moderne italienische Strafrechtsdenker, Springer-Verlag, Berlin, Heidelberg 2012.
- Dilber, Fatma**, Kitle İletişim Araçları ve Suç Olgusu, Karamanoğlu Mehmet Bey Üniversitesi Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi, 16 (Özel Sayı 1), 2014.
- Dinler, Veysel**, Türkiye’de Kriminolojinin Tarihi (I), Ceza Hukuku Dergisi, Yıl:10, Sayı:29, Aralık 2015.
- Dolu, Osman**, Suç Teorileri, Teori, Araştırma ve Uygulamada Kriminoloji, 5. Baskı, Ankara 2015.

- Dönmezer, Sulhi**, Cezaî Mesuliyetin Esası, İstanbul 1949.
- Dönmezer, Sulhi**, Kriminoloji, 6. Bası, İstanbul 1981.
- Dönmezer, Sulhi**, Sosyoloji, 7. Bası, İstanbul 1978.
- Dönmezer, Sulhi-Erman, Sahir**, Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku, Genel Kısım, Cilt II, 11. Bası, İstanbul 1997.
- Dönmezer, Sulhi-Erman, Sahir**, Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku, Genel Kısım, Cilt I, 12. Bası, İstanbul 1997.
- Durkheim, Emile**, İntihar (Çev.: Zühre İlkelen), İstanbul 2013.
- Durkheim, Emile**, Le suicide. Etude de sociologie, Paris 1930.
- Durkheim, Emile**, Sosyolojik Metodun kuralları (Çev: Enver Aytekin), İstanbul 1994.
- Durkheim, Emile**, Toplumbilimin Yöntem Kuralları (çev: Özer Ozankaya), İstanbul 2013.
- Düzenli, Hilal-Taner, Selda**, Müzik ve Suçluluk, in: **Sancar, Türkan Yalçın**, Kriminoloji Yazıları, Ankara 2015.
- Eker, Ahmet**, "Kontrol Teorileri", in Editör: Ekrem Muş, Kriminoloji, Suç Teorileri ve Uygulamalar, Ankara 2016.
- Enç, Mithat**, Ruh Sağlığı Bilgisi, 7. Basım, İstanbul 1978.
- Erem, Faruk**, Adalet Psikolojisi, Suçlu Psikolojisi, Usul Psikolojisi, Mahpusun Psikolojisi, 7. Baskı, Ankara 1977.
- Erem, Faruk- Danışman, Ahmet- Artuk, Mehmet Emin**, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 14. Baskı, Ankara 1997.
- Exner, Franz**, Kriminalbiologie in ihren Grundzügen, Hamburg 1939.
- Ferri**, La sociologie criminelle, Paris 1914.
- Feuerbach-Mittermaier**, Lehrbuch des gemeinen in Deutschland gültigen peinlichen Rechts, 14. Auflage, 1847.
- Fişek, Nusret**, Çocuk Düşürmenin Sosyal Yönü, http://www.ttb.org.tr/n_fisek/kitap_2/23.html
- Florian, Eugenio**, Trattato di diritto penale, tome1, Mailand 1934.
- Frank, Gerd**, Totmacher 1, Arnstadt 2016.
- Friedrichsen, Gisela**, "Die Toten von Herrn Lange" Spiegel Online, Der Spiegel 30/1993.
- Friedrichsen, Gisela**, "Patientin bereits verstorben" Spiegel Online, Der Spiegel 44/1992.
- Garofalo, Baron Rafaele**, La criminologia, 5. Edition, Paris 1905.

- Garofalo, Baron Rafeale**, *Criminologia*. “Suç, Suçlu ve Ceza” (çev: Dr. Muhtittin Göklü), İstanbul, 1957.
- Garofalo, Baron Rafeale**, *Riparazione alle vittime del delitto*, Torino 1887.
- Garraud, R.**, *Traité théorique et pratique du droit pénal français*, tome 1, 3. Edition, Nouveau Tirage Paris 1928.
- Gassin, Raymond-Cimamonti, Sylvie-Bonfils, Philippe**, *Criminologie*, 7. Edition, Paris 2011.
- Gelişin, Arkın**, *Bir Seri Katilin Anatomisi*, Ted Bundy, Ankara 2014.
- Gelişin, Arkın**, *Seri Katiller Tarihi, İnsan Avcılarının Peşinde*, Ankara 2015.
- Geserick, Gunther-Harborn, Stephan-Pfeiffer, Hans-Schüler, Wolfgang**, *Serienmörder in Deutschland*, Leipzig 2005.
- Geserick-Harborn-Pfeiffer-Schüler**; Gisela Friedrichsen, *Zuflucht bei den Nazis*, *Der Spiegel Online* 13/1997.
- Geserick-Vendura-Wirth**, *Experiment Frauenmord Hilmar S. (1969)* in: Geserick-Harborn-Pfeiffer-Schüler, *Serienmörder in Deutschland*, Leipzig 2005.
- Girod, Hans**, *Blutspuren, Weitere ungewöhnliche Mordfälle aus der DDR*, München 2003.
- Giuttari, Michele**, *Das Monster von Florenz, Anatomie einer Ermittlung* (çev: Katharina Förs-Rita Seuss), Bergisch Gladbach, 2007.
- Gölcüklü, Feyyaz**, *Ceza Hukuku Dersleri*, Ankara 1981-1982 (Teksir).
- Gramberg, Michael**, *Der Blaubart von Fehmarn*, in: Helfried Spitra (Hrsg.): *Die großen Kriminalfälle, Der St. Pauli Killer, der Ausbrecherkönig und neun weitere berühmte Verbrechen*, Frankfurt/Main 2004.
- Grispigni**, *Cours de droit pénal*, t. I, Cedam, 1932.
- Gruhle**, *Die Ursachen der Jugendlichen Verwahrlosung und Kriminalität*, Berlin 1912.
- Gundolf, Hubert**, *Verbrecher von A bis Z*, Hamburg 1966.
- Gültekin, Mücahit**, *Müzik Psikolojisi: Heavy Metal Müziğın Psikososyal Etkileri*, <http://aileakademisi.org/sites/default/files/HEAVY%20METAL%20MÜZİĞİ%20PSİKO-SOSYAL%20ETKİLERİ.pdf>.
- Haddad, Solène**, *50 Affaires Criminelles qui ont marqué la France*, City Editions 2013.
- Harborn, Stephan**, *Das Hannibal-Syndrom, Phänomenen Serienmord*, 13. Auflage, München/Berlin 2016.
- Haarmeyer, Jan**, “Mucki” Pinzner: *Das Ende eines Auftragsmörders*, Hamburger Abendblatt, www.abendblatt.de.

- Heidensohn, Frances**, The Crimes Of Women, Criminal Justice Matters, Volume 5, 1991.
- Hiess, Peter-Lunzer, Christian**, Mord-Express, die grössten Verbrechen in der Geschichte der Eisenbahn, Wien-München 2000.
- Hippel, R. v.**, Die geschichtliche Entwicklung der Freiheitsstrafe, in: Deutsches Gefängniswesen herausgegeben von Erwin Bumke, Berlin 1928.
- Holtzman, Elizabeth**, Premenstrual Symptoms: No Legal Defense, St. John's Law Review, Vol. 60, 1986, (<http://heinonline.org>)
- Hooton**, Crime an the Man, Cambridge 1931.
- Hooton**, The American Criminal, Cambridge 1939.
- İçli, Tülin Günşen**, Kriminoloji, 8. Baskı Ankara 2013.
- İçli, Tülin Günşen**, Türkiye'de Suçlular, Sosyal, Kültürel ve Ekonomik Özellikleri, Ankara 1993.
- İoannou, Maria**, "Suça ilişkin bireyselci açıklamalar", in: David Canter, Suç Psikolojisi (Çev: Ali Dönmez-Işıl Çoklar Başer-Meltem Güler) Ankara 2011.
- Jescheck, Hans-Heinrich- Weigend, Thomas**, Lehrbuch des Strafrechts, Allgemeiner Teil, 5. Auflage, Berlin 1996.
- Kaiser, Günther**, Kriminologie. Ein Lehrbuch, 3. Auflage, Heidelberg 1996.
- Kaner, Sema**, "Suçluluğu Açıklayan Yaklaşımlar", Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, Cilt:25, Sayı:2, Ankara 1992.
- Kantar, Baha**, Ceza Hukuku, Başlangıç, Ankara 1937.
- Karablenli, İ. Metin**, Kriminalistik ve Kriminal Polis Lâboratuvarları, in: Ceza Hukuku El Kitabı, İstanbul 1989.
- Karakan Karakaş, Zeynep**, Antisozyal Kişilik Bozukluğu Olan ve Agresif Davranış Sergileyen Erkek Bireylerde y Kromozomu Düzensizliğinin Araştırılması- Çukurova Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, Adana 2009.
- Karaman Kenekçi, Yasemin-Yücedağ Özcan Arife**, Okullarda Çocuk Suçluluğunun Önlenmesi, <http://www.kriminoloji.com/>.
- Kargın, Vedat**, "Anomi ve Gerilim Teorileri", in: Editör: Ekrem Muş, Kriminoloji, Suç Teori ve Uygulamalar, Ankara, 2016.
- Karınca, Eray**, Sorularla Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet, Türkiye Barolar Birliği Yayınları, Yayın No:179, Ankara 2010.
- Kaygısız, Mustafa**, Türkiye'de Seri Katiller, Paralel Cinayetler, Ankara 2009.

- Keskin Kiziroğlu, Serap**, Türk Ceza Hukukunda Çocuk Düşürtme, Düşürtme ve Kısırlaştırma Suçları, Prof. Dr. Nur Centel'e Armağan, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi, Hukuk Araştırmaları Dergisi, C.:19, S.:2 (Özel Sayı), Yıl:2013.
- Kızmaz, Zahir**, Din ve Suçluluk: Suç Teorileri Açısından Kuramsal Bir Yaklaşım, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, C.:15, S.:1.
- Kızmaz, Zahir**, Ekonomik Yapı ve Suç: Bazı Araştırma Bulguları Üzerine Genel Bir Değerlendirme, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, C.:13, S.:2, Elazığ 2003.
- Kızmaz, Zahir**, Ortadoğu Ülkelerinde Suç Oranlarına Genel Bir Bakış, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Cilt:24, Sayı:1, Elazığ 2014.
- Killias, Martin- Aebi, Marcelo F.- Kuhn, André**, Précis de criminologie, 3. Edition, Berne 2012.
- Kinberg, O.**, Basic problems of criminology, Copenhagen 1935.
- Kleinheyer, Gerd- Schröder, Jan**, Deutsche Juristen aus fünf Jahrhunderten, Karlsruhe und Heidelberg 1976.
- Koç, Kübra Pınar**, Kadına Yönelik Şiddet/Aydın-Efeler Mahallesi Örneği, Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Antropoloji Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, 2015.
- Kompisch, Kathrin-Otto, Frank**, Monster für die Massen, Die Deutschen und ihre Serienmörder, Leipzig 2004.
- Krauss**, Die psychologie des Verbrechens, Tübingen 1884.
- Kunter, Nurullah**, "Türkiye'de Suçluluğun İçtimai Amilleri", Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.:8, S.:3-4, 1951, s.98-121.
- Kürzinger, Josef**, Kriminologie, Eine Einführung in die Lehre von Verbrechen, 2. Auflage, Stuttgart- München- Hannover, 1996.
- Larguier, Jean**, Criminologie et science penitentiaire, 10. Edition, Paris 2005.
- Le Bon, Gustave**, Kitleler Psikolojisi (çev: Hasan İlhan), Ankara 2014.
- Le Bon, Gustave**, Psychologie des foules, (Yığınların Psikolojisi), Paris 1895.
- Lessing, Theodor**, Haarmann, Die Geschichte eines Werwolfs, und andere Gerichtsreportagen, Sammlung Luchterhand im dtv, München 1995.
- Lieber, Harry- Stock, Heidi-Paul Louis**, Serienmörder, Bestien in Menschengestalt, München 2000.
- Lindlau, Dagobert**, Der Lohnkiller, Eine Figur aus dem Organisierten Verbrechen, Hamburg 1992.

- Lombroso, Cesare**, Les applications de l'anthropologie criminelle, Paris 1892.
- Lombroso**, Le crime. Causes et remèdes, Paris 1907.
- Lombroso**, Suç İşlemenin Sebepleri (Çev: Sadi Irmak), 2. Baskı, İstanbul 1963.
- Lourie, Richard**, L'affaire Tchikatilo le démon de Rostov, Paris 1993.
- Lygia Négrier Dormont**, Criminologie, Paris 1992.
- M. Laignel- Lavastine ve V.V. Stanciu**, Précis de criminologie, Paris 1950.
- Mannheim, Hermann**, Vergleichende Kriminologie. Band 1, Stuttgart 1973.
- Matthias, Blazek**, Haarmann und Grans-Der Fall, die Beteiligten und die Presseberichterstattung, Stuttgart 2009.
- Mauz, Gerhard**, "...und das in einem christlichen Haus", Spiegel Online, Der Spiegel 5/1989.
- Mauz, Gerhard**, "Die Staatsanwaltschaft als Partei", Spiegel Online, Der Spiegel 38/1989.
- Mauz, Gerhard**, "...wir haben es mit eiskaltem Mord zu tun", Spiegel Online, Der Spiegel 2/1989.
- Mavili, Aliye**, Şiddetin Psikolojik ve Sosyal Boyutları, in: Güven Toplumunun İnşası, Şiddetin Anatomisi ve Çözüm Yolları, İstanbul 2020.
- Maxwell, J.**, Le crime et la société, Paris 1912.
- Mergen, Armand**, Die Kriminologie. Eine systematische Darstellung, Berlin und Frankfurt am Main, 1967.
- Merle, Roger-Vitu, André**, Traité de droit criminel, tome 1, 5. Edition, Paris 1984.
- Mezger, Edmund**, Kriminologie. München und Berlin 1951.
- Michel, Pascal**, 40 ans d'affaires criminelles, 1969-2009, 2009.
- Murakami, Peter-Murakami, Julia**, Lexikon der Serienmörder, 450 Fallstudien einer pathologischen Tötungsart, 8. Auflage, München 2002.
- Muş, Ekrem- Öz, Salih**, Biyolojik&Psikolojik Teoriler, in: Kriminoloji, Suç Teorileri ve Uygulamalar, Editör: Ekrem Muş, Ankara 2016.
- Neubacher, Frank**, Kriminologie, 3. Auflage, Baden-Baden 2017.
- Neubacher, Frank**, Serienmörder, Kriminalistik 57 (2003).
- Newton, Michael**, Die große Enzyklopädie der Serienmörder, 7. Auflage, Graz 2016.
- Okuyucu, Güneş Ergün-Öntan, Yaprak-Artantaş, Günce**, Kriminoloji ve Kadına Karşı Fiziksel Şiddet, in: Kadına Karşı Şiddet İçeren Suçları İşleyenlerin Kriminolojik Profili, 2. Baskı, Ankara 2021.

- Oyan, Selin-Sağlamtimur, Baybars**, Müziğin İnsanlar ve Çeşitli Canlılar Üzerinde Etkilerinin Değerlendirilmesi, İnönü Üniversitesi Kültür ve Sanat Dergisi, C.2, S.1, 2016.
- Önder, Ayhan**, Ceza Hukuku Genel Hükümler, C.I, İstanbul 1991.
- Özden, Salih Yaşar**, Adli Psikiyatri, İstanbul 2007.
- Parmentier, Hanno**, Der Würger von Düsseldorf, Leben und Taten des Serienmörders Peter Kürten, Suttner Verlag, Erfurt 2013.
- Pinatel, Jean**, Traité élémentaire de science pénitentiaire et de défense sociale, Paris 1950.
- Polat, Ahmet- Gül, Serdar Kenan**, Suçun Ölçümü, Ankara 2010.
- Polat, Oğuz**, Kriminoloji ve Kriminalistik Üzerine Notlar, 2. Baskı, Ankara 2015.
- Pötzl, Norbert F.**, Der Hammermörder, Blutspur eines Polizisten, in: Helfried Spitra (Hrsg.): Die grossen Kriminalfälle, Deutschland im Spiegel berühmter Verbrechen, Frankfurt/Main 2001.
- Pradel, Jean**, Histoire des doctrines pénales, 2. Edition, Paris 1991.
- Preston, Douglas-Spezi, Mario**, Le monstre de Florence (Çev. Sebastian Danchen), Paris 2010.
- Prins**, Science pénale et droit positif, Bruxelles 1889.
- Ranson, Matthew**, Crime, Weather and Climate Change, M-RCBG Associate Working Paper Series, No:8, s.26, http://ksghauser.harvard.edu/index.php/content/download/67660/1243450/version/1/file/ranson_2012-8.FINAL.pdf
- Reiner, Joachim**, "Ich bin eigentlich sehr sensibel" Zeit Online, 3.2.1989.
- Ressler, Robert K.-Shachtman, Tom**, Ich jagte Hannibal Lecter, Die Geschichte des Agenten der 20 Jahre lang Serienmörder zur Strecke brachte, München 1993.
- Roggenkamp, Viola**, Pinzners erdrückendes Erbe In:Die Zeit Nr. 11, 11.3.1988.
- Rundfunk, Norddeutscher**, Landesfunkhaus Niedersachsen (Hrsg.), Kathrin Pagendarm, Eckhardt Reimann et al., Hannover 2006.
- Saldâna, Quintiliano**, La criminologie nouvelle Presses Universitaires, Paris 1929.
- Schmelck, Robert- Picca, Georges**, Pénologie et droit pénitentiaire, Paris 1967.
- Schmidhäuser, Eberhard**, Einführung in das Strafrecht, Reinbek bei Hamburg, 1972.

- Schneider, Hans Joachim**, Einführung in die Kriminologie, 3. Auflage, Berlin-New York 1993.
- Schwind, Hans-Dieter**, Kriminologie, Eine praxisorientierte Einführung mit Beispielen, 10. Auflage, Heidelberg 2000.
- Sebük, Mehmet Ali**, Kriminoloji, Ankara 1942.
- Seelig, Ernst**, Traité de criminologie, Paris 1956.
- Seelig, Ernst**, Lehrbuch der Kriminologie, neubearbeitet und ergänzt von Hanns Bellavic, 3. Auflage, Darmstadt 1963.
- Sezer, Fahri**, Öfke ve Psikolojik Belirtiler Üzerine Müziğin Etkisi, Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi, C.8, S.1, Y.2011.
- Sieklucki, Jean-Michel**, les criminels vont-ils tous en enfer?, Quarante ans de cour d'assises, Anovi 2014.
- Sokullu-Akıncı, Füsün**, Kriminoloji, 5. Bası, İstanbul 2007.
- Somakçı, Pınar**, Türklerde Müzikle Tedavi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, S.15, Y. 2003/2.
- Soyaslan, Doğan**, Kriminoloji (Suç ve Ceza Bilimleri) Dersleri, 3. Baskı, Ankara 2015.
- Stéfani, G.-Lévesseur, G.- Jambu Merlin, R.**, Criminologie et Science pénitentiaire, 2. Edition, Paris 1970.
- Stiegler, Bernd (Hg.)**, Tat ohne Täter, Der Mordfall Fritz Angerstein, Konstanz 2013.
- Taner, Tahir**, Ceza Hukuku Umumi Kısım, 3. Basım, İstanbul 1953.
- Taş, Kemaleddin-Gürler, Adem**, Din ve Suç İlişkisi Üzerine Uygulamalı Bir Araştırma, Journal of Islamic Research, 2011, 22/1.
- Taylor, Lawrance- Dalton, Katharina**, Premenstrual Syndrome: A New Criminal Defense?, California Western Law Review, Vol.19, 1982-1983, (<http://heinonline.org>).
- Thibault, Laurence**, La peine de mort en France et à l'étranger, Saint-Amand (Cher), 1977.
- Thonisen**, Kriminalpolitische Bekämpfungsmethoden, Berlin, 1893.
- Topallı, Fikret**, Seri Katiller 2, İstanbul 2007.
- Topallı, Fikret**, Seri Katiller, 8. Baskı, İstanbul, 2007.
- Többen**, Beiträge zur Psychologie und Psychopathologie der Brandstifter 1917.
- Uzun, Ertuğrul**, Kriminoloji Tarihinde Klasik ve Pozitivist Okullar, Ceza Hukuku Dergisi, Yıl:4, Sayı:9, Nisan 2009.

- v. **Hentig, Hans**, Crime, causes and conditions, New York 1949.
- v. **Liszt, Franz**, Traité de droit pénal allemand (çev: M. René Lobstein), Tome Premier, Paris 1911.
- v. **Liszt, Franz-Schmidt, Eberhard**, Lehrbuch des Deutschen Strafrechts, 25. Auflage, Berlin und Leipzig, 1927.
- Velidedeoğlu, Hıfzı Veldet**, "Cezai Sosyoloji, Cezaların Şahsileştirilmesi ve Enrico Ferri", İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası, C.:6, S.:1, 1940, s.23-35.
- Vidal, Georges-Magnol, Joseph**, Cours de droit criminel et de science pénitentiaire. Tome I, Droit pénal général-science pénitentiaire, 9. Edition, Paris 1949.
- Vouin, Robert- Léauté, Jacques**, Droit pénal et criminologie, Paris 1956.
- Vronsky, Peter**, Femmes Serial Killer, Pourquoi les femmes tuent? (çev: Patricia Barbe-Girault), Paris 2014.
- Wehner, B.**, Die Latenz der Straftaten. Die nicht entdeckte Kriminalität, Wiesbaden 1957.
- Yavuz, Sevinç**, Kolicı Bir Seri Katilin Öyküsü, İstanbul 2001.
- Yaz, Damla**, Seri Katiller, in: **Sancar, Türkan Yalçın**, Kriminoloji Yazıları, Ankara 2015.
- Yıldız Tülin**, Kadına Yönelik Şiddet ve Şiddeti Tanulamada Acil Hemşiresinin Rolü, Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimler Dergisi, Yıl:2011, Cilt:14, Sayı:3.
- Yüce, Turan Tufan**, Ceza Hukuku Dersleri, Cilt 1, Manisa 1982.
- Yücel, Mustafa Tören**, Kriminoloji, Suç ve Ceza, İstanbul 2004.
- Zandberg, Danuta Harrich**, Der St. Pauli Killer, in: Helfried Spittra (Hrsg.): Die großen Kriminalfälle, Der St. Pauli Killer, der Ausbrecherkönig und neun weitere berühmte Verbrechen, Frankfurt/Main 2004.
- Zander, Ulrich**, Schwerin: Die Jagd nachdem "Sandmann", <https://www.svz.de>.
- Zipf, Heinz**, Kriminalpolitik, Eine Einführung in die Grundlagen, Karlsruhe 1973.

Prof. Dr. Murat AYDOĞDU

Doç. Dr. Serdar NART

BORÇLAR HUKUKU

GENEL HÜKÜMLER

ADALET YAYINEVİ

Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Borçlar Hukuku Genel Hükümler

Murat Aydoğdu - Serdar Nart

Hukuk Yayınları Dizisi – 3065

Birinci Baskı : Şubat, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8092 – 13 – 4

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Salmat Basım Yayım Ambalaj San. Tic. Ltd. Şti.

Sertifika No: 47771

Tel: (0312) 341 10 24 - Ankara

KAYNAKLAR

- AKSOY**, Pınar Çağlayan : Akıllı Sözleşmelerin Kuruluşu ve Geçerlilik Şartları, İstanbul 2021 (AKSOY, P.Ç., Akıllı Sözleşmeler).
- ALBAŞ**, Hakan: Türk Borçlar Kanunu Tasarısının Değerlendirilmesi Sempozyumu, 2. Oturum, İfa ve İfa Engelleri, Legal Hukuk Dergisi, Ekim 2005, Yıl: 3, Sayı: 34, s.3643 vd.
- ANTALYA, Gökhan**: Borçlar Hukuku Genel Hükümler, C.I, İstanbul 2015.
- ANTALYA, Gökhan**: Borçlar Hukuku Genel Hükümler, C.III, İstanbul 2017.
- ANTALYA, Gökhan**: Borçlar Hukuku Genel Hükümler, C.V/1-2, Ankara 2019.
- ANTONOPOULOS**, Andreas M./**WOOD**, Gavin : Ethereum, Grundlagen und Programmierung, Smart Contracts und Dapps Entwickeln, Übersetzung von Peter KLICKMAN, 1. Auflage, Heidelberg 2019.
- ARSLAN**, Çetin/**KIRMIZI**, Mustafa: Türk Hukukunda Faiz ve Munzam Zarar, Ankara 2007.
- AYDOĞDU**, Murat : Genel İşlem Koşulları Şerhi (TBK.m.20-25), Ankara 2018 (GİK Şerhi).
- AYDOĞDU**, Murat : Sivil Amaçlı Nükleer Santral İşletenin ve Nükleer Madde Taşıyanın Hukuki Sorumluluğu, Ankara 2009 (Nükleer).
- AYDOĞDU**, Murat /**AYAN**, Serkan : Türk Borçlar ve Türk Ticaret Hukuku'nda Yer Alan Faiz İle İlgili Düzenlemelerin Değerlendirilmesi, 2.Baskı, Ankara 2014.
- AYDOĞDU**, Murat/**KAHVECİ**, Nalan : Türk Borçlar Hukuku, Özel Borç İlişkileri, Sözleşmeler Hukuku, 5.Baskı, Ankara 2021 (Borçlar).
- AYDOĞDU**, Murat/**KAHVECİ**, Nalan : Tüketici Hukuku Dersleri, 5.Baskı, Ankara 2021 (Tüketici).
- BACAKSIZ**, Pınar/**SÜMER**, Seda Yağmur: Robotlar Yapay Zeka ve Ceza Hukuku, Adalet Yayınevi, Ankara 2021.
- BAŞ SÜZEL**, Ece, Bina veya Yapı Eserlerinden Doğan Sorumluluk, İstanbul, 2011.
- BOZKURT YÜKSEL**, Armağan Ebru : "Tüketici Hukuku Penceresinden Yapay Zeka", Sektörel Bazda Tüketici Hukuku ve Uygulamaları, 7.Tüketici Hukuku Kongresi, s.173-190, Ed.: İsmail ÇAKIR/ Hakan TOKBAŞ/ Fehim ÜÇİŞİK/ Hamide ZAFER, İstanbul 2018.
- ÇEKİN**, Mesut Serdar, 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu Madde 71 Çerçevesinde Tehlike Sorumluluğu, İstanbul 2015.

- BARLAS**, Nami, Para Borçlarının İfasında Borçlunun Temerrüdü ve Bu Temerrüt Açısından Düzenlenen Genel Sonuçlar, İstanbul 1991.
- DOĞANCI**, Doğa Ekrem : Blokzincirine Dayalı Akıllı Sözleşmelerin Hukuki Nitelikleri, Kuruluşu, Yorumu, İfası ve Bazı Örnek Hukuki Uygulamalar, İstanbul 2021.
- ÇEKİN**, Mesut Serdar, Borçlar Hukuku ile Veri Koruma Hukuku Açısından Blockchain Teknolojisi ve Akıllı Sözleşmeler: Hukuk Düzenimizde Bir Paradigma Değişimine Gerek Var Mı? İstanbul Üniversitesi, İstanbul Hukuk Mecmuası, Yıl : 2019 (77), S:1, s.315-341.
- ÇUBUKÇU**, Damla Beril : Teknik ve Hukuki Yönleriyle Akıllı Sözleşmeler, Ankara 2021.
- DOĞANCI**, Doğa Ekrem : Blokzincirine Dayalı Akıllı Sözleşmelerin Hukuki Nitelikleri, Kuruluşu, Yorumu, İfası ve Bazı Örnek Hukuki Uygulamalar, İstanbul 2021.
- ERBGUTH**, Jörn : Transparenz von Smart Contracts, s.25-32 (Herausgegeben von Martin, FRIES/Boris, P. PAAL: Smart Contracts), Tübingen 2019.
- EREN**, Fikret: Borçlar Hukuku, Genel Hükümler, 25. Bası, Ankara 2020.
- ESENER**, Turhan: Türk Hususî Hukukunda Muvazaalı Muameleler, İstanbul 1956.
- FINCK**, Michèle : Grundlagen und Technologie von Smart Contracts, s.1-12 (Herausgegeben von Martin, FRIES/Boris, P. PAAL: Smart Contracts), Tübingen 2019.
- GÖKCAN**, Hasan Tahsin: Karayolları Trafik Kanununa Göre Hukuki Sorumluluk, Tazminat, Sigorta ve Rücu Davaları, Ankara 2014.
- GÜMÜŞ**, Mustafa Alper: Borçlar Hukukunun Genel Hükümleri, Ankara 2021.
- GÜRİZ**, Adnan: Hukuk Başlangıcı, Ankara 2013.
- HELVACI**, Mehmet: Borçlar ve Ticaret Kanunu Bakımından Para Borçlarında Faiz Kavramı, İstanbul 2000.
- HOSP**, Julian : Blockchain 2.0, einfach erklärt-weit mehr als nur Bitcoin, München 2019.
- KILIÇOĞLU**, Ahmet: Borçlar Hukuku Genel Hükümler, 19. Bası, Ankara 2015.
- KOCAYUSUFPAŞAOĞLU**, Necip/HATEMİ, Hüseyin/ SEROZAN, Rona/ARPACI, Abdülkadir: Borçlar Hukuku Genel Bölüm, C.I, Borçlar Hukukuna Giriş, Hukuki İşlem, Sözleşme, 5. Basıdan 6. Tıpkı Baskı, İstanbul 2014 (C.I).
- KOCAYUSUFPAŞAOĞLU**, Necip/HATEMİ, Hüseyin/ SEROZAN, Rona/ARPACI, Abdülkadir: Borçlar Hukuku Genel Bölüm, C.II, Sözleşme-Dışı Sorumluluk Hukuku, 5. Basıdan 6. Tıpkı Baskı, İstanbul 2014 (C.II).

- KOCAYUSUFPAŞAOĞLU, Necip/HATEMİ, Hüseyin/ SEROZAN, Rona/ARPAÇI, Abdülkadir:** Borçlar Hukuku Genel Bölüm, C.III, İfa, İfa Engelleri-Haksız Zenginleşme, Genişletilmiş 6. Baskı, İstanbul 2014 (C.III).
- MERZ, Hans:** Schweizerisches Privatrecht, Obligationenrecht, Allgemeiner Teil, 6.Band, Erster Teilband, Basel 1984.
- NART, Serdar :** Hakkaniyet Sorumluluğu, Ankara 2014 (Hakkaniyet).
- NART, Serdar :** “Haksız Fiillerde Zamanaşımına İlişkin Hükümün Değerlendirilmesi (TBK.md.72)”, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, Özel Sayı/Sempozyum No: III, Prof.Dr.Cevdet Yavuz’a Armağan/ 2011, s.226-248 (Haksız Fiil).
- NOMER, Haluk N.:** Borçlar Hukuku Genel Hükümler, 18. Bası, İstanbul 2021.
- OĞUZMAN, Kemal/ ÖZ, Turgut:** Borçlar Hukuku Genel Hükümler, C.I, Genişletilmiş 16. Bası, İstanbul 2018 (C.I).
- OĞUZMAN, Kemal/ ÖZ, Turgut:** Borçlar Hukuku Genel Hükümler, C.II, Genişletilmiş 13. Bası, İstanbul 2017 (C.II).
- ÖZLÜK, Betül :** Akıllı Mesafeli Sözleşmelerde Bilgilendirme Yükümlülüğü, Bilişim Hukuku Dergisi (2020/1), s.81-113 –Akıllı Mesafeli Sözleşmeler- (<https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/1180052>, e.t.19.04.2021).
- PESCH, Jo Paulina :** Blockchain, Smart Contracts und Datenschutz, s.13-24 (Herausgegeben von Martin, FRIES/Boris, P. PAAL: Smart Contracts), Tübingen 2019.
- RIEHM, Thomas :** Smart Contracts und verbotene Eigenmacht, s.85-98 (Herausgegeben von Martin FRIES/Boris P. PAAL: Smart Contracts), Tübingen 2019.
- SCHWENZER, Ingeborg:** Schweizerisches Obligationenrecht Allgemeiner Teil, Bern 2009.
- STÖCKLI, Victor:** Präjudizienbuch OR, Die Rechtsprechung des Bundesgerichts, Herausgegeben von **Gauch, Peter/Aepli, Victor/Stöckli, Hubert**, 7. Aufl., Zürich 2009.
- TITTLUS, Daniel :** Blockchain, Smart Contracts, Smart Cities, Smarte Welt, Berlin 2018.
- TOMRUKÇU, Tuğçe :** Blockchain Teknolojisi ve Fikri Mülkiyet Hukuku Alanında Getirdiği Yenilikler ve Kolaylıklar, s.1-15 (www.jurix.de), e.t.3.12.2019.
- ULUSAN, İlhan,** “Türk Borçlar Kanununda Yer Alan Genel Tehlike Sorumluluğu Kuralına İlişkin Birkaç Tespit ve Hukuk Düzeni Tarafından Faaliyetine İzin Verilmiş Önemli Ölçüde Tehlike Arzeden İşletmelerin Yol Açtığı Zararların Uygun Bir Bedelle Denkleştirilmesi Sorunu, Yaşar Üniversitesi E-Dergisi 8 (2013) : 2897-2906

- WEBER**, Rolf W.: Berner Kommentar, Schweizerisches Zivilgesetzbuch, Das Obligationenrecht, Band VI, 1. Abteilung, Allgemeine Bestimmungen, 4. Teilband Art. 68-96, 2. Aufl., Bern 2005.
- WILKENS**, Robert /**FALK**, Richard : Smart Contracts, Grundlagen, Anwendungsfelder und rechtliche Aspekte, Springer Fachmedien, Wiesbaden 2019.
- YÜCE**, Melek Bilgin : “Hasta Hekim İlişkisinde Yapay Zeka Kullanımı ve Hukuki Sonuçları” Sektörel Bazda Tüketici Hukuku ve Uygulamaları, 7.Tüketici Hukuku Kongresi, s.481 - 502, Ed.: İsmail ÇAKIR/ Hakan TOKBAŞ/ Fehim ÜÇİŞİK/ Hamide ZAFER, İstanbul 2018.
- ZABUNOĞLU**, Yahya Kazım : Kamu Hukukuna Giriş, Ankara 1973.
- ZORLUOĞLU YILMAZ**, Ayça: Tehlike Sorumluluğunda Bedensel Zararlar ve Tazminat, Ankara 2020.

Dr. Mustafa ATALAN

Bölge Adliye Mahkemesi Daire Başkanı

UYGULAMALI-YORUMLU- ANALİZLİ

DOLANDIRICILIK, SAHTECİLİK VE GÜVENİ KÖTÜYE KULLANMA SUÇLARI ŞERHİ

DOLANDIRICILIK, SAHTECİLİK VE GÜVENİ KÖTÜYE KULLANMA SUÇLARI

- ◆ Banka ve Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması Suçları
- ◆ Bedelsiz Senedi Kullanma ve Açığa İmzanın Kötüye Kullanılması Suçları
- ◆ Dolandırıcılık, Sahtecilik ve Güveni Kötüye Kullanma Suçları ile Bağlantılı Suçlar Arasındaki İlişki
- ◆ Sahte Çek, Reçete, İşe Giriş Bildirgesi, Muayene ve Change Araç Suçları
- ◆ Bilişim Suçları, İnternet Saldırıları, Banka Kredi Kartları ve Dolandırıcılık İlişkisi
- ◆ 6114 sayılı Kanun, 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu ve İlgili Diğer Özel Yasaların Uygulanması
- ◆ Teşebbüs, İçtima ve İştirak, Uzlaştırma, Görev-Yetki, Katılma ve Yaptırım Hükümleri
- ◆ Uygulamalı, Yorumlu, Örnekli ve Özet Yargıtay Ceza Genel Kurulu ve Yargıtay Daire Kararları
- ◆ Ayrıntılı Açıklamalar, Karşılaştırmalar ve Yorumlar
- ◆ Soruşturma ve Kovuşturma Usulü, Örnekli Hüküm Kurma Esasları
- ◆ Uygulamaya Yönelik Pratik Bilgiler ve Kategorize Edilmiş Alıştırmalar

Genişletilmiş ve Güncellenmiş

4. BASKI

ADALET YAYINEVİ

Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Dolandırıcılık, Sahtecilik ve Güveni Kötüye Kullanma Suçları Şerhi
Dr. Mustafa Atalan

Hukuk Yayınları Dizisi – 1658

Dördüncü Baskı : Şubat, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8092 – 14 – 1

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Ankamat Matbaacılık Sanayi Limited Şirketi
1344. Cadde No: 60 İvedik OSB Yenimahalle/Ankara
Sertifika No: 46700
Tel: (0312) 394 54 94-95

KAYNAKÇA

- AĞAR** Serkan; Kamu Kurumları Teorisi; Türkiye Barolar Birliği Dergisi, Sayı: 65, 2006
- AKSAN** Murat; Ceza Muhakemesine Bağlı Hak Yoksunluğu, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya, Doktora Tezi
- ALDEMİR** Hüsni; Türk İnfaz Hukuku ve İnfaz Yargılaması, Bilge Yayınevi, Ankara, 2012
- ALTAŞ** Soner; “Yeni Türk Ticaret Kanunu’na Göre Anonim Şirket Yönetim Kurulu’nun Yapısı ve Üyelerin Nitelikleri”, Mali Çözüm Dergisi; Mart-Nisan 2011, s. 119. (<http://archive.ismmmo.org.tr/docs/malicozum/104malicozum/5%20soner%20altas.pdf>) (erişim tarihi: 05/05/2015)
- ARSLAN** Çetin; **AZİZAĞAOĞLU** Bahattin; Yeni Türk Ceza Kanunu Şerhi, Asil Yayınevi, 1.Bası, Ankara, 2004.
- ARTUÇ** Mustafa; Malvarlığına Karşı Suçlar; Kartal Yayınevi, Ankara, 2007.
- ARTUÇ** Mustafa; Hükümün Açıklanmasının Geri Bırakılması, İkinci Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2009
- ARTUÇ** Mustafa; Hüküm Kurma Sanatı, Adalet Yayınevi, 9. Baskı, Ankara, 2017
- ARTUK** Mehmet Emin; **GÖKCEN** Ahmet; **YENİDÜNYA** Ahmet Caner; TCK Şerhi Özel Hükümler, Turhan Yayınevi, C.4, Ankara, 2009.
- ARTUK** Mehmet Emin; **GÖKCEN** Ahmet; **YENİDÜNYA** Ahmet Caner; Ceza Hukuku Genel Hükümler, 8. Baskı, Ankara, 2014.
- ARTUK** Mehmet Emin; **GÖKCEN** Ahmet; **YENİDÜNYA** Ahmet Caner; Uygulamalı Ceza Hukuku, Adalet Yayınevi, İkinci baskı, Ankara, 2013.
- ARTUK** Mehmet Emin; **GÖKCEN** Ahmet; **YENİDÜNYA** Ahmet Caner; 5237 Sayılı TCK’ya Göre Hazırlanmış Ceza Hukuku Genel Hükümler I, Ankara, 2006, s. 32.
- ASLAN** Beşir; Ceza Hukukunda Yaş Küçüklüğünün Etkisi, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İzmir, 2007.
- AYDIN** Hüseyin; Ceza Hukukunda Kamu Görevlisi Kavramı, “Ankara Barosu Dergisi” Ankara, Yıl:68, S:2010/1, <http://www.ankarabarusu.org.tr/siteler/ankarabarusu/tekmakale/2010-1/2010-1-aydin.pdf>, (erişim tarihi: 10/02/2015)

- AYDIN** Öykü Didem; Çocuk Mahkemeleri Yasası ve Türk Ceza Yasasınca Öngörülen Emniyet Tedbirleri, S. 1-4, Ankara 1994, s. 410-415, http://www.hukukfakultesi.hacettepe.edu.tr/cv/oyku_didem_aydin.pdf, (erişim tarihi: 01/04/2015)
- BALO** Yusuf Solmaz; Teori ve Uygulamada Çocuk Ceza Hukuku, Adil Yayınevi, 2. Bası, Ankara, 2005.
- BATTAL** Ahmet; Gerçek Kişilerin Tacir Sıfatına Sahip Olmaları ve İflasa Tabi Tutulma Şartları Konusundaki Yargıtay Uygulaması; s. 4.(erişim tarihi: 09/05/2015), http://www.turgutozal.edu.tr/lvurgun/contents/abattal/files/tacir_sifatinin_sartlari.pdf
- CENTEL** Nur, **ZAFER** Hamide, Ceza Muhakemesi Hukuku, Beta Yayınları, İstanbul, 2003.
- ÇINAR** Ali Rıza, "Hükmün Konusu ve Eylemi Değerlendirmede Mahkemenin Yetkisi", Türkiye Barolar Birliği Dergisi, Ankara, S:84,2009.
- ÇINAR** Ali Rıza, Aleyhe Değiştirme Yasağı Kuralı, Prof. Dr. Nur Centel'e Armağan, Beta Yayınevi, İstanbul, 2013.
- ÇOLAK** Haluk; **TAŞKIN** Mustafa; Ceza Muhakemesi Kanunu Şerhi, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2012
- DEMİR** Önder; İnternet Servis Sağlayıcısının Hukuki Sorumluluğu; Uluslararası İnternet Hukuku Sempozyumu, 21-22 Mayıs 2001, Dokuz Eylül Üniversitesi Yayınları, İzmir, 2002.
- DEMİRBAŞ** Timur; Ceza Hukuku Genel Hükümler; Seçkin Yayınevi, 6. Baskı, Ankara, 2009.
- DONAY** Süheyli; Ceza Yargılaması Hukuku, Beta Yayınları, 2. Baskı, İstanbul, 2012.
- DÖNMEZER** Sulhi; **ERMAN** Sahir; Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku Genel Hükümler, C:1, Beta Yayınevi, İstanbul, 1994.
- DÖNMEZER** Sulhi; **ERMAN** Sahir; Nazari ve Tatbiki Ceza hukuku, Beta Basım Yayım, 14. baskı, İstanbul, 1997.
- EFE** Metin; Çocukların Cezai sorumluluğu, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Konya, 2008,
- EKİNCİ** Mustafa; **ESEN** Sinan; Hırsızlık, Yağma, Güveni Kötüye Kullanma, Dolandırıcılık, Hileli ve Taksirli iflas, Karşılıksız Yararlanma, Belgelerde Sahtecilik ve Bilişim Alanında İşlenen Suçlar, Adalet Yayınevi, Ankara, 2005.

- ERCAN** İsmail; Ceza Hukuku Özel Hükümler; 12 Levha Yayınları, Güncellenmiş 9. Baskı, İstanbul, 2014.
- ERDEM** Mustafa Ruhan; Türk Hukukunda Karşılıksız Yararlanma Suçları, Yetkin Yayınevi, Ankara, 1996.
- ERDOĞAN** Yavuz; Türk Ceza Kanunu'nda Bilişim Suçları; Legal Yayınevi, Ankara, 2012.
- EREM** Faruk; Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, Alperen/Melikşah Kitabevi, C:4, 1985.
- EREM** Faruk; Dolandırıcılık, Burak Sahaf, Ankara, 1956.
- EREM** Faruk; **TOROSLU** Nevzat; TCK Özel Hükümler, Savaş Yayınevi, 8. Baskı, Ankara 2000.
- EREM** Faruk; "Diyalektik Açından Ceza Yargılaması", "Ankara Hukuk Fakültesi Dergisi", C:34, S:1, Ankara, 1977.
- EROL** Haydar; Açıklamalı 5271 Sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu, En Yeni 4700 İçtihat, Yayın Matbaacılık, Ankara, 2009,
- GÖKÇEN** Ahmet; Belgede Sahtecilik Suçları, Adalet Yayınevi, 5. Baskı, Ankara, 2018
- GÖREN** Sami; 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu; Yetkin Yayınevi, Ankara, 2012, s. 961.
- GÜNDÜZ** Remzi; **GÜLTAŞ** Veysel; 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu Genel Hükümler, Bilge Yayınevi, Ankara, 2009.
- HAFIZOĞULLARI** Zeki; Ceza Normu, Normatif Bir Yapı Olarak Ceza Hukuku Düzeni, Ankara, 1987
- HAKERİ** Hakan, Ceza Hukuku Genel Hükümler, Adalet Yayınevi, Ankara, 2011.
- İÇEL** Kayıhan, Suçların İçtimarı, Güven Sahaf, İstanbul, 1972
- İÇEL** Kayıhan; **SOKULLU AKINCI** Füsun; **ÖZGENÇ** İzzet; **SÖZÜER** Adem; Fatih S.; **MAHMUTOĞLU**; **ÜNVER** Yener; İçel Yaptırım Teorisi; Beta Yayınları, İstanbul, 2000.
- İPEK** Ali İhsan, **PARLAK** Engin; İçtihatlarla Türk Ceza Hukukunda Uzlaşma, Adalet Yayınevi, Ankara, 2009.
- KETİZMEN** Muammer; Türk Ceza Hukukunda Bilişim Suçları; Adalet Yayınevi, Ankara, 2008.
- KOCA** Mahmut; **ÜZÜLMEZ** İlhan; Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, Adalet Yayınevi, Ankara, 2013.
- KOCA** Mahmut; **ÜZÜLMEZ** İlhan; Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler; Seçkin Yayınevi, 5. Baskı, Ankara, 2012.

- KOÇAOĞLU** Sinan; Müdafî, Seçkin Yayınevi, 2. Baskı, Ankara, 2012.
- KURT** Levent; Açıklamalı İçtihatlı Tüm Yönleriyle Bilişim Suçları, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2005.
- MADEN** Mehmet; Hapis Cezasına Seçenek yaptırımlar, Adalet Yayınevi, Ankara, 2012.
- MALKOÇ** İsmail; Açıklamalı Türk Ceza Kanunu, Malkoç Kitabevi, Ankara, 2007.
- MALKOÇ** İsmail; Zimmet, İrtikap, Rüşvet Suçları, Malkoç Kitabevi, Ankara, 2010.
- OTACI** Cengiz; "Suçun Kanuni Sonucu Olarak Belli Hakları Kullanmaktan Yoksun Bırakılma", Türkiye Adalet Akademisi Dergisi, 20 Ocak 2011.
- ÖNDER** Ayhan; Ceza Hukuku Genel Hükümler, 2.Bası, Cilt:2, Beta Yayınevi, İstanbul, 1992
- ÖNDER** Ayhan; Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, Filiz Kitabevi, İstanbul, 1994.
- ÖZBEK** Veli Özer; **KANBUR** M. Nihat; **BACAKSIZ** Pınar; **DOĞAN** Koray; **TEPE** İlker; Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2010.
- ÖZGENÇ** İzzet; Ekonomik Çıkar Amacıyla İşlenen Suçlar, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2002.
- ÖZGENÇ** İzzet; Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, Seçkin Yayınevi, 9. Baskı, Ankara, 2013.
- KANBUR** Mehmet Nihat; Bir Hukuki İlişkiye Dayanan Alacağın Tahsil Edilmesi Amacıyla yağma Niteliğindeki Fiillerin İşlenmesi, "E-akademi, Hukuk, Ekonomi ve Siyasal Bilimler Aylık İnternet Dergisi", Aralık 2007, S:70, s.3.(<http://www.e-akademi.org/incele.asp?konu=makaleler/mnkanbur-2.htm>)(erişim tarihi: 10/05/2015)
- KAYMAZ**, Seydi, Ceza Muhakemesinde Aleyhe Değişirme Yasağı, Prof. Dr. Nur Centel'e Armağan, Beta Yayınevi, İstanbul.
- KEYMAN** Selahattin; Ceza Muhakemesinde Savcılık, Sevinç Matbaası, Ankara, 1970
- KOÇ** Ziya; Ceza Muhakemesinde Katılan, On İki Levha Yayınları, İstanbul, 2011.
- KUNTER** Nurullah; Ceza Muhakemesi Hukuku, Beta Yayınları, 9. bası, İstanbul, s.193, 936-937
- MALKOÇ** İsmail; **YÜKSEKTEPE** Mert; Açıklamalar ve Yorumlarla 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu, Malkoç Kitabevi, Ankara, 2008.
- MERAN** Necati; "Hükümün Açıklanmasının Geri Bırakılması Konusunda Bazı Çözümler", Terazi Aylık Hukuk Dergisi, Yıl: 3, S:23, Temmuz 2008.

- METİNER** Haydar; **KOÇ** E. Ahsen; 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu Genel Hükümler, 2. Cilt, Ankara, 2008.
- NUHOĞLU** Ayşe; Ceza Hukukunda Emniyet Tedbirleri; Ankara, 1997
- PARLAR** Ali; Türk Ceza Hukuku'nda Dolandırıcılık Suçları, Bilge Yayınevi, Ankara, 2011.
- PARLAR** Ali; Temel Ceza Yasaları; Bilge Yayınevi, Ankara, 2013.
- PARLAR** Ali; Hükümün Açıklanmasının Geri Bırakılması ve Erteleme, Bilge Yayınevi, Ankara, 2010.
- PARLAR** Ali; **HATİPOĞLU** Muzaffer; 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu Yorumu; Yayın Matbaacılık, Ankara, 2007.
- SAVAŞ** Vural; **MOLLAMAHMUOĞLU** Sadık; Türk Ceza Kanunu'nun Yorumu, Seçkin Yayınevi, Ankara, 1994.
- SELÇUK** Sami; Dolandırıcılık Cürmünün Kimi Suçlardan Ayırımı ve Çeklerle İlgili Suçlar, Kadioğlu Matbaası, Ankara, 1986, s.7.
- SELÇUK** Sami; Dolandırıcılık, Yasa Yayınları, İstanbul, 1982.
- SELÇUK** Sami; Yaptırımı ve Sonuçlarını Ağırlaştırılmama Kuralı ve Ülkemizdeki Düzenlemeye ve Uygulamaya Eleştirel Bir Bakış, Yetkin Yayıncılık, 1. Baskı, Ankara, 2012,
- SOYASLAN** Doğan; Ceza Hukuku Özel Hükümler, Yetkin Yayınları, 10. Baskı, Ankara, 2014.
- SOYASLAN** Doğan; Ceza Muhakemesi Hukuku, Yetkin yayınları, Ankara, 2010.
- ŞENSOY** Naci; Çocuk Suçluluğu, Küçüklük, Çocuk Mahkemeleri ve infaz Müessesesi, İsmail Akgün Matbaası, 1949.
- TAŞDEMİR** Kubilay; Bilişim, Banka ve Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması ve Dolandırıcılık Suçları, Cantekin Matbaacılık, Ankara, 2009.
- TAŞDEMİR** Kubilay; Açıklamalı, İctihatlı Belgelerde Sahtecilik Suçları, Ankara, 2013.
- TAŞDEMİR** Kubilay; Ceza Hukukunda Zamanaşımı, Cantekin Matbaacılık, Ankara, 2011
- TEZCAN** Durmuş, **ERDEM** Mustafa Ruhan; **ÖNOK** Murat; Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2006.
- TOPALOĞLU** Mahir; Türk Hukuku'nda Çocuklara Özgü Güvenlik Tedbirleri, Legal Yayınevi, Ankara, 2010.
- TOPALOĞLU** Mahir; "Çocuk Koruma Kanunu'ndaki Tedbirler Sorunu", Terazi- Aylık Hukuk Dergisi, Y:2, S:12, İstanbul, Ağustos 2007.

- TOROSLU** Nevzat; Ceza Hukuku Genel Kısım, Savaş Yayınevi, Ankara, 2008
- ÖZBEK** Veli Özer; Yeni Türk Ceza Kanunu'nun Anlamı, İzmir Şerhi, C:2, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2008.
- ÖZBEK** Veli Özer; Çocuk Mahkemelerinde Verilebilecek Kararlar, Erteleme Kararları ve Yargı Dışı Çözüm Yolları, Seçkin Yayınevi, Manisa, 1999.
- ÖZGÜN** Akif; Cep Telefonuna Yönelik Suçlar; Adalet Yayınevi, Ankara, 2009
- ÖZKUL** Davut; Bilişim Sistemi Kavramı ve Bilişim Sistemlerinin Denetimi, Sayıştay Dergisi, S:44-45, s. 20 vd.<http://dergi.sayistay.gov.tr/icerik/der44-45m2.pdf> (erişim tarihi: 09/04/2015)
- ÖZTÜRK** Bahri; Ceza Muhakemesi Hukuku, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2010
- ÖZTÜRK** Bahri; **ERDEM** Mustafa Ruhan, Uygulamalı Ceza Hukuku ve Güvenlik Tedbirleri Hukuku, Ankara 2006.
- ÖZTÜRK** Bahri; **TEZCAN** Durmuş; **ERDEM** Mustafa Ruhan; **SIRMA** Özge; **SAYGILAR** Yasemin F.; **ALAN** Esra; Nazari ve Uygulamalı Ceza Muhakemesi Hukuku, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2010.
- TOROSLU** Nevzat; **FEYZİOĞLU** Metin; Ceza Muhakemesi Hukuku, Savaş Yayınevi, Ankara, 2009.
- TURHAN** Faruk; "Türk Ceza Kanunu'nda Güvenlik Tedbiri Olarak Hak Yoksunluğu ve Yasaklılığının Hukuki Niteliği, Kapsam ve Koşulları Üzerine Bir Değerlendirme", Ceza Hukuku Dergisi, Ağustos 2007.
- UĞUR** Hüsamettin, "Suça Sürüklenen Çocuklar Hakkında Hükmün Açıklanmasının geri Bırakılması", Yargıtay Dergisi, Temmuz 2008, Cilt:34, S.3.
- ULU** Ayhan; Türk Ceza Hukukunda Yaş Küçüklüğü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2002.
- ULU** Ayhan; Türk Ceza Hukukunda Yaş Küçüklüğü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2002.
- ÜNVER** Yener; **HAKERİ** Hakan; Ceza Muhakemesi Hukuku, Adalet Yayınevi, Ankara, 2009.
- YAĞBASAN** Yusuf; Çocuk Suçluluğunun Toplumsal Nedenleri ve Cezai Sorumluluğu, Kırıkkale, 2010.
- SANCAR YALÇIN** Türkan; "Yeni Türk Ceza Kanunu'nda "Zincirleme Suç", Türkiye Barolar Birliği Dergisi, S:70, Mayıs/Haziran 2007.
- YALVAÇ** Gürsel; Ceza ve Yargılama Hukuku Yasaları, Adalet Yayınevi, Ankara, 2008.

- YAPAR** Sinem; Türkiye’de Tarımsal Ekonomi ve Destekleme Politikasının Bir Aracı Olarak Doğrudan Gelir Desteği Sistemi; “Dünya Ticaret Örgütü Tarım Anlaşması ve Türk Tarımına Etkileri” isimli yüksek lisans tezinin bir özeti, s.31. <http://dergi.kmu.edu.tr/userfiles/file/aralik2005/2.pdf> (erişim tarihi: 07/04/2015)
- YAŞAR** Osman; **GÖKCAN** Hasan Tahsin; **ARTUÇ** Mustafa; Yorumlu, Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, 2. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2014.
- YAVUZ** Hakan A.; Yeni Türk Ceza Kanunu’nda Basit Dolandırıcılık Suçu, “Ceza Hukuku Dergisi”, Ekim 2006, S.2
- YILMAZ** Zekeriya; Ceza Hukukumuzda Şikayet, Adalet Yayınevi, Ankara, 2010.
- YÜCE** Turhan Tufan, Ceza Hukukunun Temel Kavramları, Turhan Kitabevi, Ankara, 1985
- ZAFER** Hamide; Ceza Hukuku Genel Hükümler, Beta Yayınları, İstanbul, 2011
- ZAFER** Hamide; **CENTEL** Nur; **ÇAKMUT** Zafer; Kişilere Karşı İşlenen Suçlar, Beta Yayınları, İstanbul, 2011, C: I.
<http://www.muhasabedersleri.com/banka-islemleri/banka.html> (erişim tarihi:08/04/2015)
- Adalet Bakanlığı Ceza İşleri Genel Müdürlüğü’nün 01/01/2006 tarih ve 13 numaralı Genelgesi, http://www.adalet.gov.tr/genelgeler/genelge_pdf/13.pdf (erişim tarihi: 20/04/2015)
- Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Hukuki Müzakere Toplantıları, Mardin, 2013, <http://hmt.hsyk.gov.tr/konular/adli-yargi/ceza-hukuku/3-ozel-sorusturma/3.pdf> (erişim tarihi: 29/04/2015)
- Ceza Davasında Katılma, (<http://www.adliform.com/konular/72940-ceza-davasinda-katilma-nedir-kimler-katilma-talebinde-bulunabilir.html>), (erişim tarihi: 20/03/2015)
- Adalet Bakanlığı Yayın İşleri Dairesi Başkanlığı, Tutanaklarla Türk Ceza Kanunu, Ankara 2005.
- www.uyap.gov.tr. (Yargıtay Kararları UYAP sistemi aracılığı ile alınmıştır.)
www.adalet.gov.tr

**Prof. Dr.
Ahmet GÖKCEN**

Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Ceza ve Ceza Usul Hukuku
Öğretim Üyesi

**Prof. Dr.
Murat BALCI**

FSM Vakıf Üni. Hukuk Fakültesi
Ceza ve Ceza Usul Hukuku
Öğretim Üyesi

**Doç. Dr.
M. Emin ALŞAHİN**

Marmara Üni. Hukuk Fakültesi
Ceza ve Ceza Usul Hukuku
Öğretim Üyesi

**Dr. Öğr. Üyesi
Kerim ÇAKIR**

Marmara Üni. Hukuk Fakültesi
Ceza ve Ceza Usul Hukuku
Öğretim Üyesi

CEZA MUHAKEMESİ HUKUKU

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Ceza Muhakemesi Hukuku

Ahmet Gökçen - Murat Balcı - M. Emin Alşahin - Kerim Çakır

Hukuk Yayınları Dizisi – 2082

Altıncı Baskı : Şubat, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8092 – 15 – 8

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Salmat Basım Yayım Ambalaj San. Tic. Ltd. Şti.

Sertifika No: 47771

Tel: (0312) 341 10 24 - Ankara

KAYNAKÇA

- Abdullah, Çelik**, Adil Yargılanma Hakkı Rehberi, Anayasa Mahkemesi Yayınları, Ankara 2014.
- Adalet Bakanlığı Avrupa Birliği Genel Müdürlüğü**, Yargı Etiği ve Yargı Bağımsızlığı Konusunda Uluslararası Belgeler, Ankara 2004.
- Akbulut, Berrin**, “Ceza Muhakemesinde Çocuk ve Çocukların Yakalanması, Gözaltına Alınması”, Prof. Dr. Nur Centel’e Armağan, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, C. 19, S. 2, Y. 2013.
- Akçin, İhsan-Erel, Kemalettin-Halitoğlu, Coşkun-Bozoğlu, Süleyman-Fazla, Yüksel-Örer, Fatma Betül-Özbey, Özcan**, Yargıtay Ceza Genel Kurulu Kararları (2005-2012), Ankara 2012.
- Akgündüz, Ahmet**, 1274-1858 tarihli Osmanlı Ceza Kanunnamesinin Hukuki Kaynakları, Tatbik Şekli ve Men’-i İrtikab Kanunnamesi, Belleten, C.51, S.199, Nisan 1987
- Akgündüz, Ahmet**, Osmanlı Kanunnameleri ve Hukuki Tahlilleri, 1.-8. Kitap, İstanbul 1990-1994.
- Akkaş, Ahmet Hulusi**, Ceza Muhakemesi Bağlamında Yargı Mercileri Kararlarının Birbirleri Üzerindeki Etkisi, 1. Baskı, Ankara 2016.
- Aksan, Murat**, Yeni CMK’da Dava Evrakı İnceleme Yetkisi, HPD, S:3, Mart 2005.
- Aktaş, Yusuf**, Ceza Davalarında Yasayolları (Zamanaşımı ve Süreler), İstanbul 1979.
- Akyazan, Ahmet Emrah**, Karşılaştırmalı Hukukta ve Türk Hukukunda Doğrudan Soru Yönelme (Çapraz Sorgu), Ankara 2009.
- Akyürek, Güçlü**, Ceza Muhakemesi Kanunu’nun Unutulmuş Hükümü: Madde 332 in: Prof. Dr. Köksal Bayraktar’a Armağan, GÜHFD, S. 1, C. 1, 2010.
- Aldıkaçtı, Orhan**, Anayasa Hukukumuzun Gelişmesi ve 1961 Anayasası, İstanbul 1978.
- Aliefendioğlu, Yılmaz**, Anayasa Mahkemesinin İnsan Hakları Konusundaki Genel Tavrı, Mülkiyeliler Birliği Dergisi, S.155, C.XVII, Mayıs 1993.
- Alşahin, Mehmet Emin**, “Adli Kontrol”, Polise Görev, Yetki ve Sorumluluk Veren Mevzuat Uygulamalarına İlişkin Eğitim Projesi (MUYEP) Tebliğleri II, Ankara 2008.
- Alşahin, Mehmet Emin**, “Müdafiin Dosyayı İnceleme Yetkisi”, Legal Hukuk Dergisi, Sayı: 40, Nisan 2006.
- Altunkaş, Aysun**, “Adil Yargılanma Hakkı- İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi ve İnsan Hakları Avrupa Mahkemesi İçtihatları ve Uluslararası Ceza Mahkemesi Roma Statüsü Işığında”, Maltepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Sayı 2007/1.

- Arıkan, Baha**, İslam Ceza Hukukunun Esasları, AD, Yıl. 53, Kasım-Aralık,1962, S.11-12.
- Armağan, Servet**, Temel Haklar ve Ödevler, İstanbul 1980.
- Arnoldi, Olaf**, &214 in: **Knauer, Cristoph – Kudlich, Hans – Schneider Hartmut**, Münchener Kommentar zur Strafprozessordnung Art. 151 – Art. 322 StPO, C. II, Münih (Almanya), C.H. Beck, 2016..
- Arslan, Çetin**, “İstihbaratın Ceza Muhakemesi Hukukunda Kullanımı”, Adli Bilimler ve Hukuktaki Güncel Gelişmeler Paneli’nde yapılan sunum, Adli Bilimciler Derneği ve Türk Hukuk Kurumu 27 Kasım 2010, Ankara.
- Artuç, Mustafa-Hırsılı, Tahir**, Hüküm Kurma Esasları, 4. Baskı, Ankara 2011.
- Artuk, Mehmet Emin**, Ceza Hukukunun Türkiye’deki Gelişmesi, in: Ceza Hukuku El Kitabı, İstanbul 1989.
- Artuk, Mehmet Emin**, Ceza Muhakemesi Hukuku Ders Notları, (Giriş), İstanbul 1982-1983.
- Artuk, Mehmet Emin-Gökçen, Ahmet-Alışahin, Mehmet Emin-Çakır, Kerim**, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 13. Baskı, Ankara 2019.
- Artuk, Mehmet Emin-Gökçen, Ahmet-Alışahin, Mehmet Emin-Çakır, Kerim**, Ceza Hukuku Özel Hükümler, 18. Baskı, Ankara 2019.
- Aşkın, Uğur**, Ceza Muhakemesinde İstinaf Kanun Yolu, Ankara 2018.
- Atar, Fahreddin**, İslam Adliye Teşkilatı, Ortaya Çıkışı ve İşleyişi, Ankara 1979.
- Atay, Ender Ethem**, Yargı Bağımsızlığı ve Tarafsızlığı İlkesi Işığında Danıştay, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi C. XVII, S. 1-2, Y.2013.
- Aydın, Devrim**, Türk Ceza Hukukunda Suça İştirak, 1. Baskı, 2009.
- Aydın, Hüseyin**, Anayasa Mahkemesi Kararları Bağlamında AİHM İhlal Kararının Siyasi Parti Kapatma Davalarında Yargılamanın Yenilenmesi Sebebi Olması, Yasama Dergisi, S. 11, Ocak-Şubat-Mart-Nisan 2009.
- Aydın, Hüseyin**, Ceza Muhakemesi Kanunu’nda Koruma Tedbirleri Nedeniyle Tazminat, Ceza Hukuku Dergisi, Y. 2012.
- Aydın, M. Akif**, Türk Hukuk Tarihi, İstanbul 1996.
- Ayhan, Hüseyin Tanfer**, Ceza Muhakemesi Kanunu 171/1. Maddesi Kapsamında Cumhuriyet Savcısının Kamu Davası Açmada Takdir Yetkisi, İstanbul 2013.
- Ayverdi, İlhan**, Misalli Büyük Türkçe Sözlük, Kubbealtı Lügatı, C.II.
- Bakıcı, Sedat**, Olaydan Kesin Hükme Kadar Ceza Yargılaması ve Ceza Kanunu Genel Hükümler, 3. Baskı, Ankara 2001.
- Bakım, Sevi**, “Ceza Muhakemesi Hukukunda Yargılamanın Yenilenmesi”, MÜHFHAD, C. 19, S. 2, Prof. Dr. Nur Centel’e Armağan, 2013.
- Balcı, Murat**, “Ceza Muhakemesi Hukukunda Gaip veya Kaçak Sanığa Güvence Belgesi Verilmesi (CMK m.246, 248/7)”, TBB Dergisi, 2011.

- Balcı, Murat**, “Delillerin Suçun İşlendiği Hususunda Yeterli Şüphe Sebebi Oluşturması”, *Terazi Hukuk Dergisi*, Yıl:7, S. 72, 2012.
- Balcı, Murat**, “Tutukluluk Süreleri ve Temyiz Aşaması”, *İstanbul Barosu Dergisi*, Cilt: 85, S: 6, Yıl: 2011.
- Balcı, Murat**, *Ceza Muhakemesi Hukukunda Teşhis ve Yüzleştirme*, CHD, Nisan 2010, S.12.
- Balcı, Murat**, *Ceza Muhakemesinde Hüküm ve Çeşitleri*, Ankara 2013.
- Balcı, Murat**, *Ceza Yargılamasında Adli Yardım, Uluslararası Yargı Reformu Sempozyumu*, 2-3 Nisan 2012.
- Balcı, Murat**, *Right to Benefit of Defence Counsel and Artificial Intelligence in Law, “Law in the Digitalization Era”*, İstanbul 2019.
- Balcı, Murat**, *Siyasal veya Askeri Casusluk Suçu*, Ankara 2018.
- Balcı, Murat**, *Türk, Alman ve İsviçre Hukukunda Otopsi*, Ankara 2021.
- Başer, Mert- Yenidünya, A. Caner**, *Türk Ceza ve Ceza Usul Hukuku Kapsamında Yasak Sorgu Yöntemleri, Sanığın Yasak Sorgu Yöntemlerine Karşı Bir Korunma Yolu: “İşkence ve Kötü Muamele Yapmak Suçu”*, İzmir Barosu Dergisi, Sayı:4, İzmir 1996.
- Baytar, Serdal**, “Koruma Tedbirlerinden Doğan Zararın Karşlanması”, *TBB Dergisi*, Sayı 61, 2005.
- Baytaz, Abdullah Batuhan**, *Ceza Muhakemesi Hukukunda Sanığın Hukuki Dinlenilme Hakkı*, İstanbul 2021.
- Beulke, Werner**, *Strafprozessrecht*, 13. Baskı, Heidelberg (Almanya), C.F. Müller, 2016.
- Bıçak, Vahit**, *Suç Muhakemesi Hukuku*, Ankara 2010.
- Birtek, Fatih**, AİHM, *Anayasa Mahkemesi ve Yargıtay Kararları Işığında Ceza Muhakemesinde Delil ve İspat*, Ankara 2016.
- Bozdağ, Ahmet**, *Ceza Muhakemesinde Müdafî*, Ankara 2014.
- Bozkurt Gülnihal**, *Türk Hukuk Tarihinde Azınlıklar*, AÜHFD, C.43, S.1-4, Ankara 1994.
- Bozkurt, Gülnihal**, *Alman-İngiliz Belgelerinin ve Siyasi Gelişmelerin Işığında Gayrimüslim Osmanlı Vatandaşlarının Hukuki Durumu (1839-1914)*, Ankara 1989.
- Bozkurt, Gülnihal**, *İslam Hukukunda Zimmilerin Hukuki Statüleri*, in: D.E.Ü. Hukuk Fakültesi Dergisi, Prof. Dr. Kudret Ayiter Armağanı, C.III, S.1-4, Ankara 1988.
- Bulduk, Seyfi**, *Telekomünikasyon Yoluyla Yapılan İletişimin Adli ve Önleme Amaçlı Olarak Denetlenmesi*, Ankara 2015.
- Can, İsmail Özgür-Karaman, Gökçe**, *Adli Otopsi Ve İlgili Yasal Düzenlemeler*, in: *Hukuk Öğrencileri İçin Adli Tıp*, Ankara 2020.
- Cape, Ed – Namoradze, Zaza – Smith, Roger – Spronken, Taru**, Chapter 2: *The European Convention on Human Rights and the Right to Effective Defence in:*

- Effective Criminal Defence in Europe, Ed: **Cape, Ed – Namoradze, Zaza – Smith, Roger – Spronken, Taru**, Oxford, Intersentia, 2010.
- Centel Başar, Nur**, Ceza Muhakemesi Hukukunda Müdafî, İstanbul 1984.
- Centel, Nur**, “Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu 2000 Tasarısına Eleştirel Yaklaşım”, Prof. Dr. Mahmut Tevfik Birsell’e Armağan, İzmir 2001.
- Centel, Nur**, “Yeni Ceza Muhakemesi Yasasına Göre Hazırlık Soruşturmasının Başlaması ve Yürütülmesi”, Maltepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 2005/1.
- Centel, Nur**, Ceza Muhakemesi Hukukunda Hâkimin Tarafsızlığı, İstanbul 1996.
- Centel, Nur**, Yeni Ceza Muhakemesi Yasasına Göre Hazırlık Soruşturmasının Başlaması ve Yürütülmesi, Maltepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 2005/1.
- Centel, Nur-Zafer, Hamide**, Ceza Muhakemesi Hukuku, 15. Baskı, İstanbul 2018.
- Centel, Nur-Zafer, Hamide-Çakmut, Özlem**, Türk Ceza Hukukuna Giriş, 9. Baskı, İstanbul 2016.
- Cihan, Erol**, “Ceza Muhakemesi Hukukunda İkaz, İhtar, Hukuka Aykırı Vaat ile Telkin Kavramları”, İstanbul Hukuk Fakültesi Mecmuası, C: 35, S: 1-4, 1970.
- Cihan, Erol**, “Suç Teşkil Eden Sorgu Yöntemleri”, Mukayeseli Hukuk Araştırmaları Dergisi, Yıl: 5, 1971.
- Cihan, Erol**, 50. Yılda Ceza Muhakemesi Süjesi Olarak Sanığın Durumu ve Sorgusu, İÜHFİM, C.L, 1984/1-4.
- Cihan, Erol**, Çocuk ve Küçük Suçluluğu ve İnfaz Kanunu Öntasarısı, in: Facultatis Decirtia Anniversaria, M.Ü. Hukuk Fakültesi 10. Yılı, Adliye ve Çocuk Suçluluğu Sempozyumu, İstanbul 1993.
- Cihan, Erol-Yenisey, Feridun**, Ceza Muhakemesi Hukuku, İstanbul 1996.
- Cin, Halil-Akgündüz, Ahmet**, Türk Hukuk Tarihi, Kamu Hukuku, Konya 1989.
- Conrad, Hermann**, Deutsche Rechtsgeschichte Band II, Neuzeit bis 1806.
- Coşkun, Neslihan**, “Adli Kontrol”, Hukuki Perspektifler Dergisi, Sayı: 3, 2005.
- Çakır, Kerim**, “5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu’nda Gizliliğin İhlali Suçu ve Ceza Muhakemesi Hukuku İle İlişkisi”, MÜHF-HAD, C. 18, S. 1, 2012.
- Çakır, Kerim**, Tüzel Kişiler Hakkında Güvenlik Tedbirleri, Beykent Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, S.:8, Aralık 2018.
- Çalışkur, Bedrettin**, Suç Kovuşturması ve Teknik Yazılar, İstanbul 1974.
- Çelik, Yeşim**, Türk Hukukunda Bireysel Başvuru ve Anayasa Mahkemesi Uygulaması, Ankara 2016.
- Çınar, Ali Rıza**, “Aleyhe Değiştirme Yasağı Kuralı”, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, Prof. Dr. Nur Centel’e Armağan, Cilt: 19, Sayı: 2, Yıl: 2013.

- Çınar, Ali Rıza**, Ceza Yargılamasında Olağanüstü Yasayolu Olarak Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının İtirazı, Ord. Prof. Dr. Sulhi Dönmezer'e Armağan, Cilt I, Ankara 2008.
- Çınar, Ali Rıza**, Ceza Yargılamasında Temyiz Yolu, Ankara 2006.
- Çınar, Ali Rıza**, Hükmün Konusu ve Eylemi (Fiili) Değerlendirmede Mahkemenin Yetkisi, TBB Dergisi, Sa. 84, Y. 2009.
- Çınar, Ali Rıza**, Türk ve Alman Ceza Yargılama Hukukunda İstinaf, Ankara 2010.
- Çolak, Haluk-Taşkın, Mustafa**, Ceza Muhakemesi Kanunu Şerhi, Ankara 2007.
- Daguin**, çev: **Arıkan Baha**, Haşiyeli Alman Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu., Ankara 1951.
- Dahs, Hans**, Werwertungsverbote bei unzulässiger Beschlagnahme von Tagebüchaufzeichnungen, Verteidigungsunterlagen sowie bei unzulässiger Gespraechaufzeichnungen und Blutprobe, in: Arbeitsgemeinschaft Strafrecht, Wahrheitsfindung und ihre Schranken, Karlsruhe 1988.
- Danışman, Ahmet**, Ceza Hukuku Açısından Özel Hayatın Korunması, Konya 1991.
- Daver, Bülent**, Türkiye Cumhuriyetinde Laiklik, (Doktora Tezi) Ankara 1955.
- Degener, Wilhelm**, Grundsatz der VerhaeltnismaeBigkeit und strafprozessuale Zwangsmabnahmen, Berlin 1985.
- Demirbaş, Timur**, Sanığın Hazırlık Soruşturmasında İfadesinin Alınması, İzmir 1996.
- Demirbaş, Timur**, Türk Ceza Hukukunda İşkence Suçu, Ankara 1992.
- Dereli, Alparslan**, Mutlak Bozma Nedeni Olarak Savunma Hakkının Kısıtlanması, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2019.
- Develioğlu, Ferit**, Osmanlıca ve Türkçe Ansiklopedik Lügat, 11. Bası Ankara 1993.
- Doğan, Koray**, Ceza Muhakemesinde Belirsizlik Kuşkudan Sanık Yararlanırlık İlkesi, 2. Baskı, Ankara 2018.
- Doğru, Osman-Nalbant Atilla**, İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi Açıklama ve Önemli Kararlar, 1. Cilt, Ankara 2012.
- Donay, Süheyl**, İnsan Hakları Açısından Sanığın Hakları ve Türk Hukuku, İstanbul 1982.
- Dönmez Demren, Burcu**, Ceza Muhakemesi Hukukunda Çapraz Sorgu, 1. Baskı, Ankara 2007.
- Dönmezer, Sulhi**, Cumhuriyet Ceza Hukukunu Getiren Sebeplere Toplu Bakış, in: Doğumunun 100. Yılında Atatürk Sempozyumu, Atatürk ilkeleri ve Ceza Hukuku, İstanbul 1983.
- Dönmezer, Sulhi-Bayraktar, Köksal**, Basın Hukuku, 5. Bası, İstanbul 2013.
- Dönmezer, Sulhi-Erman, Sahir**, Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku Cilt:1, 14. Baskı, 2016.

- Dönmezer, Sulhi-Erman, Sahir**, Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku, C.I, No: 175, İstanbul 1997.
- Dönmezer, Sulhi-Yenisey, Feridun**, Ceza Adalet Sisteminin Etkinliği 1998, İstanbul 2000.
- Dursun, Selman**, “5271 Sayılı CMK’da Müdafî”, HPD, S:3, Mart 2005.
- Dutertre, Gilles**, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararlarından Örnekler, Avrupa Konseyi, Kasım 2003.
- Duygu, İlker**, “Adli Yargıda Dosya İncelemeye Yetkili Olanlar”, AD., Y:76, S:3, Mayıs-Haziran 1985.
- Eker Kazancı, Behiye**, AİHS ve AİHM Kararları Çerçevesinde Yakalama ve Tutuklama Koruma Tedbiri İle Kişi Güvenliği ve Hürriyetinin Sınırlandırılması, TBB Dergisi 2012 (98).
- Ekinci, Ekrem Buğra**, Osmanlı Mahkemeleri Tanzimat ve Sonrası, 2. Baskı, İstanbul 2017,
- Ekinci, Hüseyin-Sağlam, Musa**, 66 Soruda Anayasa Mahkemesi’ne Bireysel Başvuru, Ankara 2012.
- Ekren, Asım**, Haberlere Karşı Yasal Haklar, 2019.
- Elmas, Birsen**, “Yargıtay Kararları Işığında İddianamenin İadesi”, TAAD, Yıl:7, S. 28, 2016.
- Erdem, Mustafa Ruhan-Özbek, Veli Özer**, 4422 sayılı ÇASÖMK Çerçevesinde Uzakla Haberleşmenin Denetlenmesi, Seyfullah Edis’e Armağan, İzmir 2000.
- Erdin, Selim**, Türk Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukukunda Önödeme (TCK m. 75), 1. Baskı, Adalet, 2021.
- Erem, Faruk**, “İşkence”, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, S:2, Ankara 1988.
- Erem, Faruk**, “Savunma ve Ceza Yargılamasının Temeldeki Kusurları”, TBBD, 1988.
- Erem, Faruk**, Adalet Psikolojisi, 8. Bası, Ankara 1987.
- Erem, Faruk**, Ceza Usulü Hukuku, 5. Baskı, Ankara 1978.
- Erem, Faruk**, Diyalektik Açısından Ceza Yargılaması Hukuku 6. Baskı, Ankara 1986.
- Erem, Faruk**, Savunma ve Ceza Yargılamasının Temeldeki Kusurları, TBBD, 1988.
- Ertuğrul, Metin**, “İşkence ve Ötesi Özgürlüğün Bedeli”, Yargıtay Dergisi, C:I, S:4, Ekim 1975.
- Eser, Albin**, “Alman ve Türk Ceza Muhakemesi Hukukunda Sanığın Hukuki Durumu”, (Çev: **Nur Centel**), Yargıtay Dergisi, C:16, S:3, Ankara, Temmuz 1990.
- Faruk en-Nebhan**, (Terc: **Armağan, Servet**), İslam Anayasa Hukukunun Genel Esasları, İstanbul 1980.
- Feyzioğlu, Metin – Taner, Fahri Gökçen**, Ceza Muhakemesinde İspatın Ölçüsü Olarak Vicdani Kanaat, 2. Baskı, İstanbul, İslık Yayınları, 2015.
- Feyzioğlu, Metin**, Ceza Muhakemesinde Vicdani Kanaat, Ankara 2002.

- Feyzioğlu, Metin**, Tanıklık ve Dürüst Muhakeme, Ankara 1998.
- Freyberg, Rolf-Jurgen**, Über die Beshlagnahme, München 1971.
- Gökbilgin, M. Tayyib**, Konsolos Maddesi, İslam Ansiklopedisi, C.6, İstanbul 1977.
- Gökçen, Ahmet**, 1296 (1879) Tarihli Usul-ı Muhakemat-ı Cezaiye Kanun-ı Muvakkat-ı, in. SÜHFD, C.4, S.1-2, 1994.
- Gökçen, Ahmet**, Adliye Teşkilatımızın Tarihi Gelişimi ve 1879 tarihli Mehakim-i Nizamiyenin Teşkilatı Kanun-ı Muvakkatı, in. Prof.Dr. Sahir Erman'a Armağan, İstanbul 1999.
- Gökçen, Ahmet**, Belgede Sahtecilik Suçları (m. 204-212), 5. Baskı, Ankara 2017.
- Gökçen, Ahmet**, Ceza Muhakemesi Hukukunda Basit Elkoyma ve Postada Elkoyma (Özellikle Telefonların Gizlice Denetlenmesi), Ankara 1994.
- Gökçen, Ahmet**, Tanzimat Dönemi Osmanlı Ceza Kanunları ve Bu Kanunlardaki Ceza Müeyyideleri, İstanbul 1989.
- Gökçen, Ahmet-Çakır, Kerim**, Kanun Yolu Olarak Temyiz Ve İnceleme Mercii Olarak Yargıtay, Temyiz İncelemede Hukuki Denetim Ve Hukuki Denetimin Sınırları, Dr. Silvia Tellenbach Armağanı, Ankara 2018.
- Gölcüklü, Feyyaz**, Ceza Davasında Şahıs Hürriyeti, (Muvakkat Yakalama-Tevkif) (Türk Hukukunda), Ankara 1958.
- Gözler, Kemal**, "Sulh Ceza Hâkimlikleri ve Tabii Hâkim İlkesi, "Sahur Operasyonu" Hakkında Bir Açıklama", Güncel Hukuk Dergisi, Ekim 2014.
- Göztepe, Ece**, Anayasa Şikâyeti, AÜHF Yayınları, Ankara 1998.
- Gözübüyük, A. Şeref- Gölcüklü, Feyyaz**, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Uygulaması, 8. Baskı, Ankara 2009.
- Gülşen, Recep**, "Yeni Ceza Muhakemesi Kanunu'nda Arama", Hukuki Perspektifler Dergisi, Nisan Sayısı, No: 3, İstanbul 2005.
- Gültekin Tırtır, Filiz- Tırtır, Mustafa**, "Adli Otopsi", İstanbul Barosu Dergisi, C. 81, S. 5, İstanbul 2007, S. 1983-1996, s.1983.
- Günel, H. Yılmaz**, Bir Örnek Olay Nedeni İle Sanığın Dosyasını Tetkik Özgürlüğü, AÜSBFD, C: XXIX, S:1-2, Mart-Haziran 1974.
- Güngör, Devrim**, 5237 ve 5271 Sayılı Kanunlar Işığında Şikayet Kurumu, Ankara 2009.
- Gürol Cantürk**, Tıbbi Malpraktis İddialarında Adli Otopsinin Önemi, in: II. Ulusal Sağlık Hukuku Kongresi, Ankara 2015
- Hacıoğlu, B. Caner**, "5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununda Tutuklama Koruma Tedbirine Seçenek Olarak Düzenlenen Adli Kontrol Koruma Tedbiri Üzerine Bir İnceleme", Atatürk Üniversitesi Erzincan Hukuk Fakültesi Dergisi, C: IX, S.:1-2, 2005.
- Hafizoğulları, Zeki**, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununda Yapılan Değişiklikler Üzerine, AÜHFD, C: 43, S:1-4, 1993.

- Hatemi, Hüseyin**, Anayasa- Kişi Hak ve Hürriyetleri, (Tebliğ) Hak- İş Anayasa Kurultayı, Ankara 1992.
- Henkel, H.** Strafverfahrensrecht, Ein Lehrbuch, Stuttgart/Mainz, 1968.
- Holtappels, Peter**, Die Entwicklungsgeschichte des Grundsatzes in dubio pro reo, Hamburg 1965.
- Işık, Mehmet**, “Gizli Soruşturmacı Görevlendirilmesi”, TBB Dergisi 2014 (110).
- İçel, Kayıhan**, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 6. Baskı, Beta, İstanbul, 2021.
- İçel, Kayıhan-Donay, Süheyl**, Karşılaştırmalı ve Uygulamalı Ceza Hukuku, Genel Kısım, I, İstanbul 1993.
- İçel, Kayıhan-Sokullu Akıncı, Füsun-Özgenç, İzzet-Sözüer, Adem-Mahmutoğlu, Fatih S.-Ünver, Yener**, Yaptırım Teorisi 3. Kitap, 2. Baskı, İstanbul 2002.
- İnalçık, Halil**, Örfi-Sultani Hukuk ve Fatih’in Kanunları, AÜSBFD, C.XIII, Haziran 1958.
- İnceoğlu, Sibel**, İnsan Hakları Avrupa Mahkemesi Kararlarında Adil Yargılanma Hakkı Kamu ve Özel Hukuk Alanlarında Ortak Yargısal Hak ve İlkeler, İstanbul 2002.
- İpekçioğlu, Pervin Aksoy**, “Ceza Muhakemesi Hukukunda Beden Muayenesi ve Vücuttan Örnek Alma”, İÜHFMD C. LXX, S. 1, 2012.
- İtişgen, Rezzan**, “Ceza Muhakemesi Hukukunda İstinaf”, TAAD, Yıl: 5, Sayı: 16, Ocak 2014.
- Kanadoğlu, Sabih**, “Türkiye Cumhuriyeti Başsavcılığı Kurulmalıdır”, 14 Nisan 2003 tarihli Cumhuriyet Gazetesi.
- Kantar, Baha**, Ceza Muhakemeleri Usulü, Ankara; Güzel Sanatlar Matbaası, 1957.
- Kaplan, Mahmut**, “Onarıcı Adalet ve Türk Ceza Hukukuna Yansımaları”, Akdeniz Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.5, S.1, Haziran 2015.
- Kaplan, Mahmut-Aydın, Özgür**, Beden Muayenesi ve Vücuttan Örnek Alınması, Beykent Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt 2, Sayı 3, Haziran 2016.
- Karakaya, Naim**, “Ceza Muhakemesi Kanunu Kapsamında Yürürlüğe Konulan Yönetmeliklerin Değerlendirilmesi”, Hukuk ve Adalet Dergisi, Y:2, S:6-7, Ekim 2005.
- Karakehya, Hakan**, Ceza Muhakemesi Hukuku, II. Cilt, Ankara 2014.
- Karakehya, Hakan**, Ceza Muhakemesinde Maddi Gerçeğin Tespiti, 1. Baskı, Ankara 2016.
- Kaşıkara, Serhat**, Adil Yargılanma Hakkı ve Türkiye, Ankara 2009.
- Kaya, Köroğlu**, Cezai Konularda Anayasa Mahkemesi’ne Bireysel Başvuru, 2. Baskı, Ankara 2016.

- Kaymaz, Seydi**, “Aleyhe Değiştirme Yasağı”, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, Prof. Dr. Nur Centel’e Armağan, Cilt: 19, Sayı: 2, Yıl: 2013.
- Kaymaz, Seydi**, “Ceza Muhakemesi Hukukunda İstinaf Kanun Yoluna İlişkin Bazı Değerlendirmeler”, İÜHFMD C. LXXIV, S. 1, 2016.
- Kaymaz, Seydi**, Ceza Muhakemesinde Telekomünikasyon Yoluyla İletişimin Denetlenmesi, Ankara 2009.
- Kaynar, Reşat**, Mustafa Reşit Paşa ve Tanzimat, Ankara, 1954.
- Keçelioglu, Elvan**, Ceza Muhakemesi Hukukunda Gözlem Altına Alma, Ankara Barosu Dergisi, 2015/3.
- Keller, Reiner**, Polizeiliche Observation und Strafprozessuale Wahrheitserforschung, Str Vert. 1984.
- Keskin, Serap**, Ceza Muhakemesi Hukukunda Temyiz Nedeni Olarak Hukuka Aykırılık, İstanbul 1997.
- Keyman, Selahattin**, Ceza Muhakemesinde (Asıl Ceza Muhakemesinde) Savcılık, Ankara 1970.
- Kılınç, Bahadır**, “Karşılaştırmalı Anayasa Yargısında Bireysel Başvuru (Anayasa Şikâyeti) Kurumu ve Türkiye Açısından Uygulanabilirliği”, Anayasa Yargısı Dergisi, Nisan 2008, S. 25.
- Kızılarslan, Hakan**, Ceza Muhakemesi, Adli Tıp, Adli Bilimlerde Vücudun Muayenesi&Örnek Alma, Doktrin ve Uygulama, Ankara 2007.
- Kızılarslan, Hakan**, Hukuka Aykırı Delil Açısından Vücut Muayenesi ve Örnek Alma İşlemleri ve CMK Düzenlemesi, Ceza Muhakemesi Kanununun 3. Yılı, İstanbul 2009.
- Kızılkaya, Ezgi**, “Türk Hukuku ve Karşılaştırmalı Hukukta Arama, Elkoyma ve Gözaltı”, TBB Dergisi Yıl: 2010.
- Kindhäuser, Urs - Schumann, Kay H.**, Strafprozessrecht, 5. Baskı, Baden (Almanya), Nomos, 2019.
- Kleinknecht-Meyer**, § 170, Karlsruher Kommentar, Zur Strafprozessordnung und zum Gerichts Verfassungsgesetz, München 1982.
- Klöhn, Wolfhard**, Der Schutz der Intimsphäre im Strafprozeß, Göttingen 1984.
- Koca, Mahmut**, “Müdafinin Hazırlık Dosyasını İnceleme Hakkı”, AÜEHFD, C:1, S:1, 1997.
- Koca, Mahmut**, “Tutuklamada Orantılılık İlkesi Çerçevesinde 2002 CMUK Tasarısının “Adli Kontrol” Tedbirinin Değerlendirilmesi”, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C:5, S:2, 2003.
- Koca, Mahmut**, Müdafinin Hazırlık Dosyasını İnceleme Hakkı, AÜEHFD, C:1, S:1, 1997.
- Koca, Mahmut-Üzülmez, İlhan**, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 10. Baskı, Ankara 2017.

- Koç, Ziya**, Ceza Muhakemesinde Katılan, İstanbul 2011.
- Koray, Doğan**, “Ceza Muhakemesinde Hüküm”, Ceza Hukuku Dergisi, Y:3, S:7, Ağustos 2008.
- Korkmaz, Ramazan**, Medeni Usul Hukuku Açısından Anayasa Mahkemesi’ne Bireysel Başvuru, İstanbul 2014.
- Krauss, Detlef**, Der Schutz der Intimsphäre im Strafprozess in; Festschrift für Wilhelm, Berlin 1973.
- Krey, Volker – Heinrich, Manfred**, Deutsches Strafverfahrensrecht, 2. Baskı, Stuttgart (Almanya), W. Kohlhammer Verlag, 2019.
- Kube, Edwin**, Zur Geschichte des Beweisverfahrens und der Kriminalistik, in Deutschland, Dissertation, 1963.
- Kunter, Nurullah**, “Yirmi Beş Cumhuriyet Yılıının Ceza Tarihçesi, -Ne Bulduk, Ne Yaptık, Ne Yapmalıyız?“, İBD., S.10, Yıl: XXII, Ekim 1948.
- Kunter, Nurullah**, İctihat Değişmesi Nedeniyle Ceza Muhakemesinin Yenilenbilmesi Sorunu, YD, C.14, S.1-2, Ocak- Nisan 1988.
- Kunter, Nurullah**, Tehlike Tedbiri Genel Teorisi ve Para Cezaları için İcrai ve İhtiyatî Haciz, İÜHFİM, C.34, İstanbul 1968.
- Kunter, Nurullah**, Yargılama Makamlarında Dağılan Oyların Toplanması Sorunu, Yargıtay Dergisi, C. 9, S. 3.
- Kunter, Nurullah**, Yirmi Beş Cumhuriyet Yılıının Ceza Tarihçesi, -Ne Bulduk, Ne Yaptık, Ne Yapmalıyız?- İBD., S.10, Yıl: XXII, Ekim 1948.
- Kunter, Nurullah-Yenisey, Feridun**, Muhakeme Hukuku Dalı Olarak Ceza Muhakemesi Hukuku, 10. Bası, İstanbul 1998.
- Kunter, Nurullah-Yenisey, Feridun**, Muhakeme Hukuku Dalı Olarak Ceza Muhakemesi Hukuku, 13. Bası, İstanbul 2004.
- Kunter, Nurullah-Yenisey, Feridun-Nuhoğlu, Ayşe** Muhakeme Dalı Olarak Ceza Muhakemesi Hukuku, 18. Baskı, İstanbul 2010.
- Kurşun, Günal**, Ceza Muhakemesinde Hüküm, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayımlanmamış Doktora Tezi, Ankara 2011.
- Kuzu, Burhan**, 1876 Kanuni Esasisinde Suç Muhakemesine İlişkin Hükümlerin Sonraki Anayasalarımızla Karşılaştırmalı Olarak Açıklanması, İstanbul 1988.
- Lippke, Richard**, Fundamental Values of Criminal Procedure in: The Oxford Handbook of Criminal Process, Ed.: **Brown, Darryl K. – Tuner, Jenia Iontcheva – Weisser, Bettina**, Oxford (İngiltere), Oxford University Press, 2018.
- Loucaides, Loukis G.**, The European Convention on Human Rights Collected Essays, Leiden (Hollanda), Martinus Nijhoff Publishers, 2007.
- Löwe-Rosenberg**, StPO, Grosskommentar, 24 Auflage, Berlin 1986.
- Lütfi, Ahmed**, (Sadeleştiren: **Erdinç Beylem**) Mir’at-ı Adelet yahud Tarihçe-i Adliye-i Devlet-i Aliyye Osmanlı Adalet Düzeni, İstanbul 1997.

- Mahmutoğlu, Fatih S.-Dursun, Selman**, “Yeni Ceza Muhakemesi Kanunu’nda Müdafiiin Görevden Yasaklanması Hali ve Bunun Alman Hukukundaki Düzenlemesiyle Karşılaştırılması”, Polis Dergisi, Sayı 44, 2005.
- Mahmutoğlu, Fatih Selami- Dursun, Selman**, Türk Hukuku’nda Müdafiiin Yasaklılık Halleri, Ankara 2004.
- Maihofer, Werner**, Rechtsstaat menshliche Würde, Frankfurt am Main 1968.
- Malkoç, İsmail-Güler, Mahmut**, Uygulamada Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu, C.:1, Ankara 1998.
- Mardin, Ebül-Ula**, Medeni Hukuk Cephesinden Ahmet Cevdet Paşa, İstanbul 1946.
- Metin, İsmail-Eraslan, Fetullah**, Türkiye’de Polis ve Kişi Hakları, İstanbul 1992.
- Meyer-Goßner, Lutz/Schmitt, Bertram**, Strafprozessordnung mit GVG und Nebengesetzen, Verlag C.H. Beck, 57. Auflage, München 2014.
- Michael Huber**, Grundfragen des Strafurteils, Heft 3, JuS 1990.
- Mumcu, Ahmet**, Hukuksal ve Siyasal Karar Organı Olarak Divan-ı Hümayun, Ankara 1976.
- Müller, Hany**, Das Grundrecht des Fernmeldegeheimnissen - Artikel 10 GG - Und die wesentlichen Ausnahmen, in; Jahrbuch der Deutschen Bunderpost, 30. Jahrgang 1979.
- Nord, Erich**, Das türkische Strafgesetzbuch vom 28 Zilhidje 1274(9 August 1858), S.XI, Berlin 1912.
- Okuyucu Ergün, Güneş**, Ceza Muhakemesi İşlemleri, Ankara 2015.
- Onursal, Sami**, Kamu Davasına Müdahale, İstanbul 1968.
- Ortaylı, İlber**, Hukuk ve İdare Adamı Olarak Osmanlı Devletinde Kadı, Ankara 2015.
- Ölmez, Gökhan-Pancaroğlu, Başar**, “Mağduru Belli Bir Kişi Olmayan Suçların Soruşturmaları Neticesinde Verilen Kovuşturmaya Yer Olmadığı Kararlarının Denetlenmesi Sorunu”, AHBVÜ-HFD, 3/2021.
- Ömeroğlu, Ömer**, “Ceza Muhakemesinde Şüpheli ve Sanığın Fizik Kimlik Tespiti”, TBB Dergisi 2014.
- Ömeroğlu, Ömer**, Ceza Muhakemesinde Hakim ve Savcının Yasaklılığı, Reddi ve Çekinmesi, 1. Baskı, Bursa 2012.
- Önder, Ayhan**, “Ceza Muhakemeleri Usulü Hukukunda Arama”, İÜHFİM, Yıl:1963, C: XXIX, S.:3.
- Önder, Ayhan**, “Ceza Muhakemeleri Usulü Hukukunda Yeni Vakalar ve Yeni Deliller Sebebiyle Muhakemenin İadesi”, İÜHFİM, C.XXXI, S.:1-4.
- Özar, Süleyman**, “Yargı Bağımsızlığı Bağlamında Adalet Bakanı’nın HSYK ve Cumhuriyet Savcısı ile Arasındaki İlişkinin Hukuki Esas ve Kapsamı”, Türkiye Adalet Akademisi Dergisi, Yıl:5, Sayı:17, Nisan 2014.

- Özbek, Veli Özer**, “Türk Hukukunda Gizli Soruşturmacının Ceza Sorumluluğu”, Ceza Hukuku ve Kriminoloji Dergisi, C. 2, Sayı.1-2, Ankara 2014.
- Özbek, Veli Özer**, CMK İzmir Şerhi, Ankara 2005.
- Özbek, Veli Özer-Doğan, Koray**, “Ceza Muhakemesi Kanunu’nda 5560 sayılı Kanun’la Yapılan Değişikliklerin Değerlendirilmesi”, CHD, Yıl:1, S:2, Aralık 2006.
- Özbek, Veli Özer-Doğan, Koray-Bacaksız, Pınar-Tepe, İlker**, Ceza Muhakemesi Hukuku, 9. Baskı, Ankara 2017.
- Özbudun, Ergun**, “Anayasa Hukuku Bakımından Özel Haberleşmenin Gizliliği”, AÜHFD, 50. Yıl Armağanı, C.1, Ankara 1977.
- Özbudun, Ergun**, Türk Anayasa Hukuku, Ankara 1986.
- Özdemir, Süleyman Emre**, Ceza Muhakemesinde İtiraz Kanun Yolu, 1. Baskı, Ankara 2018.
- Özel, Yusuf Ziya**, Adalet Teşkilatının Tarihi Tekamülü, Ankara 1936.
- Özen, Muharrem**, Yargı Bağımsızlığını Zedeleyen Düzenleme, Uygulamalar ve Bağımsızlığı Sağlamaya Yönelik Çözüm Önerileri, Ankara Barosu Dergisi, Yıl:68, Sayı: 2010/1.
- Özen, Mustafa**, “Kamu Davası Açma Konusunda Benimsenen İlkeler, Cumhuriyet Savcısının Takdir Yetkisi ve İddianamenin İadesi”, Ankara Barosu Dergisi, Y:67, S:3, 2009.
- Özgen, Eralp**, Ceza Muhakemesinin Yenilenmesi, Ankara 1968.
- Özgenç, İzzet**, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 13. Baskı, Ankara 2017.
- Özgenç, Nuri Berkay**, Türk Hukukunda ve Mukayeseli Hukukta Uzlaşma, 1. Baskı, İstanbul 2015.
- Özkan, Eray Egemen**, Anayasa Mahkemesi’ne Bireysel Başvurunun Ceza Muhakemesi Hukukuna Etkileri, Yaşar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İzmir 2016.
- Öztekin, Tosun**, Ceza Adaleti Reformunun İlkeleri Sempozyumu II, Kanun Yolları, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, 1973.
- Öztürk, Bahri**, “Ceza Muhakemesi Hukukunda Adil Yargılama Yükümlülüğü”, İKÜHFD, C. 15, S. 1, 2016.
- Öztürk, Bahri**, “Özel Hayatın Gizliliği ve Arama”, Manisa Barosu Dergisi, Nisan 1992.
- Öztürk, Bahri**, Cürüm Eşyasını Satın Alma Suçu ve Basit (Genel) Elkoyma, in: Kuyumculuk Sektörünün Sorunları: 1, İzmir 1992.
- Öztürk, Bahri**, Nazari ve Uygulamalı Ceza Muhakemesi Hukuku, 2. Baskı, Ankara 2010.
- Öztürk, Bahri**, Özel Hayatın Gizliliği ve Arama, Manisa Barosu Dergisi, Nisan 1992.
- Öztürk, Bahri**, Suç Muhakemesi Hukukunda Gaiplik ve Gaiplerin Muhakemesi, İstanbul 1984.

- Öztürk, Bahri**, Yeni Yargıtay Kararları Işığında Delil Yasakları Hukuka Aykırı Olarak Elde Edilen Deliller, Yasak Kanıtlar, Ankara 1995.
- Öztürk, Bahri-Eker Kazancı, Behiye-Soyer Güleç, Sesim**, Ceza Muhakemesi Hukukunda Koruma Tedbirleri, Ankara 2013.
- Öztürk, Bahri-Erdem, Mustafa Ruhan**, Uygulamalı Ceza Muhakemesi Hukuku, 12. Baskı, 2008.
- Öztürk, Bahri-Erdem, Mustafa Ruhan-Özbek, Veli Özer**, Uygulamalı Ceza Muhakemesi Hukuku, Ankara 2004.
- Öztürk, Bahri-Tezcan, Durmuş-Erdem, Ruhan-Gezer, Özge Sırma-Kırıt, Yasemin F. Saygılar-Özaydın, Özdem-Akcan, Esra Alan-Tütüncü, Efser Erden, Villemin, Derya Altınok-Tok, Mustafa Can**, Nazari ve Uygulamalı Ceza Muhakemesi Hukuku, 13. Baskı, Ankara 2019.
- Özütürk, Nejat**, Türk Ceza Kanunu Şerhi ve Tatbikatı, 2. Bası, İstanbul 1970.
- Pamuk, Gülfem**, Türk ve Fransız Ceza Muhakemesi Hukuku'nda Mağdurun Makam Olarak Yeri, İstanbul 2012.
- Parlar, Ali-Sekmen Orhan**, Ceza ve Hukuk Muhakemesinde İstinaf ve Temyiz, Ankara 2016.
- Pekcanitez, Hakan-Atalay, Oğuz-Özekes, Muhammet**, Medeni Usul Hukuku Ders Kitabı, 2. Baskı, Ankara 2014.
- Polatcan, İsmet**, T.C. Anayasası, Gerekçeler, Anayasa Mahkemesi Kararları, Bilimsel Görüşler, İstanbul 1989.
- Pradel, Jean**, Çağdaş Sistemlerde Karşılaştırmalı Ceza Usulü. İSİSC Kollokyumlarının Sentez Raporu (Türkçe'ye Çev.: Sulhi Dönmezer), İstanbul 2000.
- Radbruch, Gustav**, Die Peinliche Gerichtsordnung Kaiser Karls V. von 1532 (Carolina).
- Rohlf, Dietwalt**, Der Grundrechtliche Schutz der Privatsphäre, Berlin 1960.
- Rüpke, Gieselher**, Der verfassungsrechtliche Schutz des Privatheit, 1976.
- Sabuncu, Yavuz- Arnwine, Selin Esen**, "Türkiye İçin Anayasa Şikâyeti Modeli Türkiye'de Bireysel Başvuru Yolu, Anayasa Yargısı Dergisi, S: 21, Nisan 2004.
- Sağlam, Fazıl**, Türk Anayasa Sisteminde Kamu Özgürlükleri ve Anayasa Yargısı, Anayasa Yargısında Avrupa Modeli ve Türkiye Sempozyumunda Sunulan Tebliğ, İstanbul, 13-14 Haziran 1987.
- Sağlam, Musa**, Bireysel Başvuru İnceleme Usulü ve Kabul Edilebilirlik Kriterleri, Ankara 2013.
- Sarıgül, Ali Tanju**, Ceza Muhakemesi Hukukunda İstinaf, Ankara 2012.
- Savaş, Vural- Mollamahmutoğlu, Sadık**, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun Yorumu, II. Cilt, Ankara 1995.
- Savaş, Vural-Mollamahmutoğlu, Sadık**, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun Yorumu, I. Cilt, Madde 1-257, Ankara 1995.

- Savaş, Vural-Mollamahmutoğlu, Sadık**, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun Yorumu - I, Ankara 1995.
- Savaş, Vural-Mollamahmutoğlu, Sadık**, Türk Ceza Kanununun Yorumu, C.:4.
- Schmidt, Eberhard**, Einführung in die Geschichte der deutschen Strafrechtsplege, Göttingen 1965.
- Schmitt, Bertram**, &244 in: Meyer-Goßner/Schmitt Strafprozessordnung, 62. Auflage, Münih (Almanya), C.H. Beck Verlag, 2019.
- Schorn, Hubert**, Der Schutz der Menschenwürde im Strafverfahren, Bingen 1963.
- Schroeder, Friedrich - Christian**, Die Peinliche Gerichtsordnung Kaiser, Karls V. (Carolina) von 1532. U.R. Schriftenreihe der Universitaet Regensburg, Band, 3, Sonderdruck, Juni, 1980.
- Selçuk, Sami**, “Doğru Terim “Muhakeme” Değil, “Yargılama””, Prof. Dr. Nur Centel’e Armağan, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, C.19, S.2, Y.2013.
- Sevük Yokuş, Handan**, “Postada El Koyma ve Telekomünikasyon Yoluyla Yapılan İletişimin Denetlenmesi”, TBB Dergisi, Sayı: 69, 2007.
- Snar, Hasan**, Ceza Muhakemesi Hukukunda Tutuklama, 1. Baskı, İstanbul 2016.
- Sokullu Akıncı, Füsün** Polis, Toplumsal Bir Kurum Olarak Gelişmesi Polis Alt Kültürü ve İnsan Hakları, İstanbul 1986.
- Soyaslan, Doğan**, Ceza Muhakemesi Hukuku, 5. Baskı, Ankara 2014.
- Soysal, Mümtaz**, 100 Soruda Anayasanın Anlamı, İstanbul 1990.
- Sümer, Reha**, Cumhuriyet Savcısının Temyiz Süresi ve Kanun Yoluna Başvuruda Yanılma, Yargıtay Dergisi, Cilt: 32, Sayı: 1 – 2, Ocak – Nisan 2006.
- Şahbaz, İbrahim**, İletişimin Denetlenmesi ve Yasak Deliller, Ankara 2009.
- Şahin, Cumhur**, Ceza Muhakemesi Hukuku I, 8. Baskı, Ankara 2017.
- Şahin, Cumhur**, Ceza Muhakemesi Kanunu Gazi Şerhi, Ankara 2005.
- Şahin, Cumhur**, Ceza Muhakemesinde İspat (Delillerin Doğrudan Doğrualığı İlkesi), Ankara 2001.
- Şahin, Cumhur**, Sanığın Kolluk Tarafından Sorgulanması, Ankara 1994.
- Şahin, Cumhur**, Telekomünikasyon Yoluyla İletişimin Denetlenmesi-Yargıtay Kararları Çerçevesinde Bir Değerlendirme-, Ceza Hukukunun Güncel Sorunları, Ekim 2010.
- Şahin, Cumhur-Göktürk, Neslihan**, Ceza Muhakemesi Hukuku II, 6. Baskı, Ankara 2017.
- Şen, Ersan**, Gizli Dinleme ve Görüntüleme Fiililerinin Türk Hukuku’ndaki Yeri Üzerine Bir İnceleme, İstanbul Barosu Dergisi, C.68, S, 7-8-9, 1993.
- Şen, Ersan**, Türk Hukukunda Telefon Dinleme, Gizli Soruşturmacı, X Muhbir, 5. Baskı, Ankara 2010.

- Şenses, Erkan**, “Ceza Muhakemesinde Beraat Hükümü Verilen Haller”, TBB Dergisi Y:2012, S:98,
- Şibli, Mevlana**, (Terc: **Doğrul, Ömer Rıza**,) Asr-ı Saadet, İslam Tarihi, C. 4, İstanbul 1978.
- Şirin, Tolga**, Türkiye’de Anayasa Şikâyeti (Bireysel Başvuru), İnsan Hakları Avrupa Mahkemesi ve Almanya Uygulaması ile Mukayeseli Bir İnceleme, İstanbul 2013.
- Tan, Hadi**, Müdafaa Hakkının Hududu, Şümülü, CMUK 136-146. Maddeleri Hükümlerinin Açıklanması, AD., Yıl:41, S:7, Temmuz 1950.
- Taner, M. Tahir**, Ceza Muhakemeleri Usulü, 3. Baskı, İstanbul 1955.
- Taner, Tahir**, Kapitulasyonlar Nasıl İlga Edildi? Muammer Raşit Seviğ’e Armağan, İstanbul 1956.
- Taner, Tahir**, Tanzimat Devrinde Ceza Hukuku, in: Tanzimat I, İstanbul 1940.
- Tanilli, Server**, Devlet ve Demokrasi Anayasa Hukukuna Giriş, 6. Bası, İstanbul 1990.
- Tanör, Bülent**, Türkiye'nin insan Hakları Sorunu, 3. Baskı, 1994.
- Taşkın, Mustafa**, Adli ve İstihbari Amaçlı İletişimin Denetlenmesi, Ankara 2008.
- Tezcan, Durmuş**, Türk Hukukunda Haksız Yakalama ve Tutuklama, Ankara 1989.
- Tırtır, Mustafa**, Telekomünikasyon Yolu ile İletişimin Denetlenmesi, İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2015.
- Toma, Elisa**, “the Principle of Equality of Arms – Part of the Right to a Fair Trial”, Union of Jurists of Romania Law Review, S. 1., C. 3, 2011.
- Toroslu, Nevzat-Feyzioğlu, Metin**, Ceza Muhakemesi Hukuku, Ankara 2016.
- Tosun, Öztekin- Güreli, Nevzat**, “Heyecan Göstergesi ile Yalanın Bulunması ve Ceza Hukuku”, İstanbul Hukuk Fakültesi Mecmuası, C:30, S:3-4, 1965.
- Tosun, Öztekin**, “Ceza Muhakemesinde Koruma Tedbiri Olarak Gizli Dinleme”, İÜHFM, C: XLI, S.3-4, İstanbul 1976.
- Tosun, Öztekin**, Özel Hayatın Gizliliğini İhlal Suçları, Değişen Toplum ve Ceza Hukuku Karşısında TCK’nın 50 yılı ve Geleceği, İstanbul 1977.
- Tosun, Öztekin**, Türk Suç Muhakemesi Hukuku Dersleri Muhakemenin Yürüyüşü, İstanbul 1973.
- Tunaya, Tarık Zafer**, Siyasî Müesseseler ve Anayasa Hukuku, İstanbul 1980.
- Turabi, Selami**, Anayasa Mahkemesi’ne Bireysel Başvuru Rehberi, Ankara 2012.
- Turan, Hüseyin**, Adil Yargılanma Hakkı, Ankara, Adalet Yayınevi, 2016.
- Turan, Hüseyin**, Adil Yargılanma Hakkının Bir Unsuru Olarak Aleni Yargılanma Hakkı, CHD., Nisan 2009, Sayı 9.

- Turhan, Faruk**, Ceza Muhakemesi Hukuku, 1. Bası, Ankara 2006.
- Turhan, Faruk**, Ceza Muhakemesinde Tehlike İçindeki Tanıkların Korunması, Türk Alman ve Avusturya Hukuklarında Karşılaştırmalı Olarak, 1. Baskı, Ankara 2009.
- Turhan, Faruk**, Tanıklara Yemin Verilmesine İlişkin Ceza Muhakemesi Kanunu Hükümlerinin Eleştirel Bir Değerlendirmesi, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi C. XXIV, Y. 2020, Sa. 4.
- Turhan, Faruk-Aksan Murat**, Ceza Muhakemesinde Mahkemelerin Yer Bakımından Yetkisi–Doktrin ve Uygulama Işığında Kanun Hükümlerinin Değerlendirilmesi, Prof. Dr. Mehmet Emin Artuk'a Armağan, Ankara 2020.
- Turhan, Faruk-Aksan Murat**, Ceza Muhakemesinde Şüphelinin İfadesinin Alınması Ve Sorguya Çekilmesine İlişkin Hükümlerin Eleştirel Bir Değerlendirmesi, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi C. XXIV, Y. 2020, Sa. 2.
- Uğur, Hüsamettin**, Ceza Muhakemesinde Kovuşturma Mecburiyeti İlkesinden Maslahata Uygunluk İlkesine, TBB Dergisi, Sayı 73, 2007.
- Uzun, Cem Duran**, Anayasa Mahkemesi'ne Bireysel Başvuru Yolu (Anayasa Şikâyeti): Beklentiler ve Riskler, Ankara 2012.
- Uzunçarşılı, İsmail Hakkı**, Osmanlı Devleti Teşkilatına Medhal. Ankara 1970.
- Uzunçarşılı, İsmail Hakkı**, Osmanlı Devletinin Merkez ve Bahriye Teşkilatı, Ankara 1984.
- Üçok, Coşkun**, Osmanlı Kanunnamelerinde İslam Ceza Hukukuna Aykırı Hükümler, III, AÜHFD, S. 1-4, 1947.
- Üçok, Coşkun**, Savcıların Avrupa Hukukunda Gelişmesi ve Türkiye'de Kuruluşu, Ord.Prof. Sabri Şakir Ansay'ın Hatrasına Armağan, Ankara 1964.
- Üçok, Coşkun-Mumcu, Ahmet**, Türk Hukuk Tarihi, Ankara 1991.
- Ünal, Ertuğrul**, 'Uzlaştırma ve Hükümün Açıklanmasının Geri Bırakılması Kurumlarının Masumiyet Karinesi Bağlamında Değerlendirilmesi', İstanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 17, S. 1, 2018.
- Ünal, Ertuğrul**, Ceza Muhakemesi Hukukunda Silahların Eşitliği İlkesi, Adalet Yayınevi, Ankara, 2021.
- Ünver, M. Naci**, Ceza Yargılamasında Yasa Yolları, Ankara 1995.
- Ünver, Yener-Hakeri, Hakan**, Ceza Muhakemesi Hukuku, 12. Baskı, Ankara 2016.
- Üstündağ, Saim**, Medeni Yargılama Hukuku, Cilt: I-II, 7. Baskı, İstanbul 2000.
- Üzülmez, İlhan**, "Türk Hukukunda Suçsuzluk Karinesi ve Sonuçları", TBB Dergisi, S.55, 2005.

- Vidinli, İbrahim**, Müdafinin Dava Evrakını Tetkik Selahiyeti, AD., Y:36, S:12, Aralık 1945.
- Yalkut, Necdet**, “Karşılaştırmalı Hukuk Açısından Sanığın Şüpheden Yararlanması Kuralı”, AD., Y.:72, S.:3, Ankara 1981.
- Yardımcı, Mehmet Murat**, ABD Hukuku ve AIHM İçtihatları ve Türk Hukukunda İletişimin Denetlenmesi, Ankara 2009.
- Yaşar, Osman**, Uygulamalı ve Yorumlu 5271 Sayılı Yeni Ceza Muhakemesi Kanunu, Ankara 2005.
- Yaşar, Verda Gülsen**, Ceza Muhakemesinde Karar ve Hüküm, (Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü) Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara 2010,
- Yenidünya, A. Caner-İçer, Zafer**, Ceza Muhakemesi Hukuku, Ankara 2016.
- Yenidünya, A. Caner-İçer, Zafer**, Ceza Muhakemesinde Bilirkişilik, Ankara 2013.
- Yenidünya, Ahmet Caner**, “5271 Sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu’nda Kamu Davasının Açılması, İddianamenin Unsurları ve İadesi”, e- akademi, Hukuk, Ekonomi ve Siyasal Bilimler Aylık İnternet Dergisi, Şubat 2007.
- Yenisey, Feridun**, Ceza Muhakemesi Hukukunda İstinaf ve Tekrar Kabul Sorunu, İstanbul 1979.
- Yenisey, Feridun**, İnsan Hakları Açısından Arama, Elkoyma, Yakalama ve İfade Alma, Ankara 1995.
- Yenisey, Feridun**, Uygulanan ve Olması Gereken Ceza Muhakemesi Hukuku Hazırlık Soruşturması ve Polis, 2. Baskı, İstanbul 1991.
- Yenisey, Feridun-Nuhoğlu, Ayşe**, Ceza Muhakemesi Hukuku, 5. Baskı, Ankara 2017.
- Yerdelen, Erdal-Özbek, Mustafa Serdar, Altuntaş, Şeyda-Boz, Burak-Erdem, Dilek Özge-Yılmaz, Berna Aysen**, Ceza Muhakemesi Hukukunda Uzlaştırma, 1. Baskı, Ankara 2018.
- Yıldırım, Turan**, Temel Hak ve Hürriyetlerin Sınırlandırılmasında Sınırlamanın Sınırı, Muammer Aksoy’un Anısına Armağan, Ankara 1991.
- Yıldız, Ali Kemal**, “Ceza Muhakemesi Hukukunda Keşif ve Yer Gösterme”, İÜHFMC. LXV, S.1. 2007.
- Yıldız, Ali Kemal**, “Ceza Muhakemesi Hukukunda Sanığın Sorgusu”, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Bölümü Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 1992.
- Yıldız, Ali Kemal**, Ceza Muhakemesi Hukukunda Keşif ve Yer Gösterme, İÜHFMC. LXV, S.1. 2007.
- Yılmaz, Ejder**, Hukuk Sözlüğü, Yetkin Yayınları, 4.Baskı, Ankara 1992.

- Yılmaz, Zahit-Apiş, Özge**, Seri Muhakeme ve Basit Yargılama Düzenlemelerinin Değerlendirilmesi, MÜHF Hukuk Araştırmaları Dergisi, C. 26, S. 1, Haziran 2020.
- Yurtcan, Erdener**, Alman Hukukunda Müdafilerin Görevden Yasaklanması, İstanbul 1981.
- Yurtcan, Erdener**, Ceza Yargılaması Hukuku, 11. Bası, İstanbul, 2005.
- Yurtcan, Erdener**, CMK Şerhi, C. II, Ankara 2015.
- Yurtcan, Erdener**, CMUK. Şerhi, C.:2, İstanbul 1995.
- Yurtcan, Erdener**, Uygulamacı İçin Ceza Yargılaması, İstanbul 2007.
- Yüce, Turhan Tufan**, “Ceza Yargılamasında Zorlayıcı Önlem Kavramı”, Ege Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Yıl 1, S. 1, İzmir 1980.
- Yüce, Turhan Tufan**, “In Dubio Pro Reo Kaidesi”, AD., Y.:53, S.:11-12, 1962.
- Yüce, Turhan Tufan**, “Sanığın Savunması ve Korunması Açısından Ceza Soruşturmasının Ümanist İlkeleri”, TBBD., 1988/1.
- Yüce, Turhan Tufan**, Ceza Muhakemesi Hukukunda Hukuk Devleti Esasları, Erzurum 1963.
- Yüce, Turhan Tufan**, Türk-Alman Ceza Muhakemeleri Hukukunda Kanun Yolları, 1. Baskı, Ankara 1967.
- Zafer, Hamide**, Faile Yardım Suçu ve Müdafinin Bu Suçtan Sorumluluğu, İstanbul 2004.
- Zafer, Hamide**, Medya Özgürlüğü ve Adli Haberlerin Verilişi, Selahattin Sulhi Tekinay’ın Hatırasına Armağan, İstanbul 1999.
- Zwengel, Otto**, Das Strafverfahren in Deutschland von der Zeit der Carolina bis zum Beginn der Reformbewegung des 19. Jahrhunderts Bad Homburg 1963.

Doç. Dr. Ergin ERGÜL

Ankara Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Genel Kamu Hukuku Öğretim Üyesi

YARGI ETİĞİ DERSLERİ

2. BASKI

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Yargı Etiği Dersleri

©Ergin Ergül (ergin.ergul@ankamedipol.edu.tr, erginergul@gmail.com)
(www.erginergul.com)

Hukuk Yayınları Dizisi – 2823

İkinci Baskı : Şubat, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8092 – 16 – 5

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Meteksan Matbaacılık ve Teknik Sanayi Ticaret A.Ş
Beytepe Köyü Yolu No:3
06800 Çankaya/Ankara
Sertifika No: 46519

KAYNAKÇA

- Afyoncu, Erhan, "Osmanlı Adaleti", Adalet Şurası, Adalet Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı, Yayın No:58, Ankara 2018
- Akseki, Ahmed Hamdi, *Ahlâk Dersleri*, DİB Yayınları, 2. Baskı, İstanbul 2016
- Ali Haydar Efendi, Hocaeminefendizade, *Dürerü'l Hükkâm, Şerhu Mecelleti'l - Ahkâm*, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, Ankara 2016
- Altun, Bülent, *İnsan Haklarının Korunmasında ve Geliştirilmesinde Yargıç Etiği ve Sorunlar*, Yüksek lisans Tezi, Maltepe Üniversitesi Sosyal bilimler Enstitüsü, İstanbul 2018.
- Akarca, Mehmet, *Sunuş, Bangalor Yargı Etiği İlkelerinin Yorumu*, Ankara, 2020
- Aral, Vecdi, *Beklediğimiz ve Bizden Beklenen Adalet*, Legal yayıncılık, İstanbul 2014
- Arslan, Zühtü, *Anayasa Teorisi*, Seçkin Yayınları, Ankara 2005
- Avcı, Mustafa, "Mecelleye Göre Hâkimin Nitelikleri ve Yargılama Etiği", Türkiye Adalet Akademisi Dergisi. 2016; (27): 33-58.
- Avcı, Mustafa, Mecelleye Göre Hâkimlik Etiği, *Uluslararası Yargı Etiği Sempozyumu* 26 - 27 Mayıs 2017 – İstanbul
- Aydın, M. Akif, Osmanlı Hukuku, Devlet-i Aliyye'nin Temeli, İSAM yayınları, Ankara 2020
- Barut, Gazi, "İslam Hukuku'nda Edebü'l-Kâdî ve Günümüz Hâkimlik Mesleği ile Karşılaştırması", Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, *Yüksek Lisans Tezi*, Bursa 2006
- Başgil, Ali Fuat, *Esas Teşkilat Hukuku, 1. Cilt, Türkiye Siyasi Rejimi ve Anayasa Prensipleri*, 1960 tarihli basıdan Tıpkı Basım, İstanbul, Nisan 2019
- BM Uyusturucu ve Suç Ofisi, *Bangalor Yargı etiği İlkelerinin Yorumu*, Çev. Mustafa Saldırım, Nihal Eris, Fulya Batur, Ankara 2020 (Metin içi atıflarda BYEİY, 2020: olarak gösterilmiştir.)
- Bodur, Harun. "Etiğin Alet Çantasına Bakmak: Ahlak, Etik ve İlintili temel Kavramlar Üzerine Notlar", *Temaşa Erciyes Üniversitesi Felsefe Bölümü Dergisi / 7* (Haziran 2017): 155-190
- Bulut, Nihat, "Eski Yunandan aydınlanma çağına insan onuru kavramının gelişimine bir bakış", EUHFD, C. XII, S.3-4 (2008)
- Cevizci, Ahmet Paradigma Felsefe Sözlüğü, Paradigma Yayınları, İstanbul 1999
- Chantebout, Bernard, *Droit Constitutionnel et Science Politique*, Armand Colin, Paris 1991

- Çalışır, Kurtuluş Tayan, *Yargı Etiği*, Adalet Yayınevi, Ankara 2015
- Çetiner, Selma, *Yargı Etiği*, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2013
- Çetiner, Selma, "Hukuk Eğitimi ve Etik", *Uluslararası Yargı Etiği Sempozyumu 26 - 27 Mayıs 2017 - İstanbul*
- Çıkla, Selçuk, "La Fontaine'in Masallar'ında Türk İzleri", *Türk Dili*, S. 775, Temmuz 2016, ss. 83-90
- Demirtaş, Tuğba Turgut, "Yargısal Etik Kurallarının Uygulanmasına Bir Örnek: Uluslararası Ceza Mahkemesi Yargısal Etik Kodu", *Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi - Yıl 8, Sayı 15, Haziran 2020 - s. 561 - 572*
- Duverger, Maurice, *Siyasal Rejimler*, çev. Teoman Tunçdoğan, Sosyal Yayınlar, İstanbul 1986
- Ejder, Yılmaz, Yargı Etiği, Public and Private International Law Bulletin, Prof. Dr. Cemal Şanlı'ya Armağan, 40(2): 1293-1311, s. 1293-1311
- Erdem, Hüsameddin, İlkçağ Felsefesi Tarihi, 4. Baskı, Çizgi Kitabevi, Konya 2000
- Erdoğan, Mustafa, *Türk Anayasa Hukuku*, Hukuk Yayınları, Ankara, 2018
- Eren, Abdurrahman, *Anayasa Hukuku Dersleri*, 2. Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara 2020
- Ergül, Ergin, *Siyaset Bilimci ve Kamu Hukukçusu Olarak Farabi*, Bilgeekitap, Goooglekitaplar, 2020
- Ergül, Ergin, *Anayasa Hukukuna Başlangıç*, Adalet Yayınevi, Ankara 2019 (Ergül, 2019b:)
- Ergül, Ergin, *Genel kamu Hukuku, Adalet yayınevi, Ankara 2019 (Ergül, 2019a:)*
- Ergül, Ergin, *İbn Haldun*, Adalet Yayınevi, Ankara 2018
- Ergül, Ergin, *Bir Hukuk ve Siyaset Bilgesi Olarak Mevlâna*, Adalet Yayınevi, Ankara 2019 (Ergül, 2019c:)
- Eryılmaz, Bilal, Biricikoğlu, Hale, "Kamu Yönetiminde Hesap Verebilirlik ve Etik", *İş Ahlakı Dergisi*, Cilt 4, Yıl: 2011, Sayı:7, (19-45).
<http://isahlakidergisi.com/wpcontent/uploads/2014/06/sayi07-yilmaz-tr.pdf>
- Esener, Turgut, *Hukuka Giriş*, Alkım Yayınları, İstanbul 2012
- Fürûzanfer, B., *Mevlâna Celaeddin*, (Çev. Feridun Nafiz Uzluk), Milli Eğitim Basımevi, İstanbul 1986
- Göçgün, Önder, "Dış'tan İç'e Mevlâna", *Uluslararası Mevlâna Bilgi Şöleni*, Ankara 2000, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara 2001
- Gölpınarlı, Abdülbâki, *Mecâlis-i Seba*, İnkılap, İstanbul 2010.
- Gözler, Kemal, *Türk Anayasa Hukuku*, 3. Baskı, Ekin Yayınları, Bursa 2019
- Gürsoy, Kenan, *Etik ve Tasavvuf Felsefi Diyologlar*, Ankara 2015

- Ibn Khaldun, *Le Livre des Exemples I, Autobiographie Muquaddima* par Abdesselam Cheddadi, Gallimard, Paris 2002
- İbn Haldun, *Bilim ve Siyaset Arasında Hatıralar, Et-Ta'rif*, çev. Vecdi Akyüz, Dergah yayınları, 3. Baskı, İstanbul 2017
- İnceoğlu, Sibel, *Devlet'te Etik'ten Etik Devlete: Yargıda Etik*, TÜSİAD Yayınları, 2012
- İnceoğlu, Sibel, *Adil Yargılanma Hakkı*, Avrupa Konseyi Ankara Program Ofisi, Ankara 2018
- Kazıcı, Ziya, "Ahilik", *TDV İslam Ansiklopedisi*, İstanbul 1998, c.1, ss.540-542
- Kılıç, Muharrem, "Türk Yargı Etiği Bildirgesi," *SETA Perspektif*, Mart 2019, Sayı: 234
- Kılıç, Muharrem, *Yargı Adaleti ve Etiği Açısından Yargı Mensuplarının Sosyal Medya Kullanımı*, Seta Rapor, Ankara 2021 <https://setav.org/assets/uploads/2021/01/R180.pdf>
- Kılınç, Ahmet, "Osmanlı Devletinde Hâkimlerin Uyması Gereken Etik İlkeleri: Hâkimin Adabı", *Uluslararası Yargı Etiği Sempozyumu 26 - 27 Mayıs 2017 - İstanbul*
- Kırış, Necati, *Hukuk ve Etik, Hukuk Mesleğinin Ahlaki Boyutu*, Boğaziçi Yayınları, İstanbul 2016
- Kırlangıç, Hicabi, *Mevlâna Celaleddin Rumi Yedi Meclis (Mecalis-i Seb'a)*, Kurtuba Kitap, İstanbul 2010
- Kia, Akkaya Rukiye, *Moderniteden Postmoderniteye Egemenlik ve Hukuk*, Beta, 2. Baskı, İstanbul 2011
- Kia, Akkaya Rukiye, *Bir Ders Konusu Olarak "Devlet" ya da Genel kamu Hukuku Dersinin Kökenleri*, Beta Yayınevi, İstanbul 2013
- Koçi Bey, *Koçi Bey Risaleleri*, Hz. Seda Çakmakoğlu, Kabalcı Yayınları, İstanbul 2008
- Kosei, Morimoto, "İbn Haldûn'un Tespitlerine Göre Memlûk Devleti Yargı Sistemi", çev. Muhammed Tayyib Kılıç, *İSTEM*, Cilt, Sayı 21, Sayfalar 163 – 183
- Kuçuradi, İoanna, *Etik*, Türkiye Felsefe Kurumu Yayını, Ankara 1999 (Kuçuradi, 1999a:)
- Kuçuradi, İoanna, *Felsefi Etik ve Meslek Etikleri, Etik ve Meslek Etikleri*, Türkiye Felsefe Kurumu Yayını, Ankara 1999
- Kuçuradi, İoanna, *İnsan Hakları: Kavramları ve Sorunları*, Türkiye Felsefe Kurumu. İkinci Baskı, Ankara 2013
- Kuçuradi, İoanna, *İnsan ve değerleri*, Türkiye Felsefe Kurumu Yayını, Ankara 2010
- Kuru, Baki, *Hâkim ve Savcuların Bağımsızlığı ve Teminatı*, Sevinç Matbaası, Ankara 1966
- Kutlu, Hüseyin Ali, *Meslek Etiği*, Nobel Yayınları, Ankara 2011
- La Fontaine, *Masallar*, çev. Sabahattin Eyüboğlu, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, 5. Baskı, İstanbul 2007

- Lipson, Leslie, *Siyasetin Temel Sorunları*, Türkiye İş Bankası Yayınları, İstanbul
- Manav, Ahmet Başaran, "Mâverdî'nin Edebü'l-Kâdî Adlı Eseri Çerçevesinde Sünnet Anlayışı", *Karadeniz Teknik Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, cilt/5, sayı 1, 87-121
- Mevlâna, *Fîhi Mâ Fîh, Mevlâna'nın Konuşma ve Sohbetleri*, çev. Cemal Aydın, Türk Edebiyatı Vakfı, İstanbul 2015
- Meyerovitch, Eva De Vitray- / Mortazavi, Djamchid, Mathnawi, *La quête de l'absolu*, édition du Rocher, Paris 2004
- Naim, Ahmed, *İslam Ahlâkının Esasları*, Sadeleştiren Recep Kılıç TDV Yayınları, 2. Baskı Ankara 2014
- Okandan, Recai G., *Umumi Amme Hukuku*, Fakülteler Matbaası, İstanbul, 1966
- Omejec, Jasna, "Renforcer la confiance dans le pouvoir judiciaire Nomination, avancement, destitution des juges et normes déontologiques", Strasbourg, 25 janvier 2019 https://echr.coe.int/Documents/Speech_20190125_Omejec_JY_FRA.pdf
- Özbudun, Ergun, *Türk Anayasa Hukuku*, 18. Basım, Yetkin Yayınları, Ankara 2018
- Özel, Kadir Can, "Etik ve Etik-Hukuk Arasındaki İlişki", *TAAD*, Yıl:9, Sayı: 33 (Ocak 2018)
- Özgen, Mehmet Kasım, *Farabî'de Mutluluk ve Ahlak İlişkisi*, İstanbul: İnsan Yayınları, 1997
- Özlem, Doğan, *Etik: ahlak felsefesi*, İnkılâp, İstanbul 2004
- Öztuna, Yılmaz, *Büyük Türkiye Tarihi*, c. 10. İstanbul 1978.
- Postacıoğlu, E. İlhan, *Okumak ve Yaşamak*, İstanbul 1987
- Pınar, Atilla, "Yargıda Yetkinlik / Kemâlât Kriterleri", *TBB Dergisi* 2015 (118)
- Ouimet, André, « L'indépendance du juge comme devoir déontologique au Québec », *Les Cahiers de la Justice*, 2012/2 (N° 2), p. 75-92. DOI : 10.3917/cdlj.1202.0075. URL : <https://www.cairn.info/revue-les-cahiers-de-la-justice-2012-2-page-75.htm>
- Serozan, Rona, *Hukukta Yöntem-Mantık*, Vedat Kitapçılık, 2. Baskı, İstanbul 2017
- Sipehsâlâr, Feridun bin Ahmed, *Mevlâna ve Etrafındakiler*, Çev. Tahsin Yazıcı, pinhan, İstanbul, 2011
- Sökmen, Alptekin, Tarakçıoğlu, Serdar, *Mesleki Etik*, Detay Yayıncılık, Ankara 2013
- Şahin, Suat, "Tarihten Günümüze Hâkimin vasıfları, Ahlak ve Adabı", *Akademi Kürsü Dergisi* (2017), 2
- Şimşekler, Nuri, *Mevlâna Şiirleriyle Gönle Yolculuk, kandil oldum doğudan batıya*, Selçuk Üniversitesi Yayınları, Konya 2013
- Şimşirgil, Ahmet, Ekinci, Ekrem Buğra, *Ahmed Cevdet Paşa ve Mecelle*, KTB yayınları, İstanbul 2013, 5. Baskı

- Şirazlı Sa'dî, *Hükümdarlara Öğütler*, çev. Prof. Dr. Nimet Yıldırım, Bilge Kültür Sanat, Ankara 2016.
- Tanör, Bülent, *Osmanlı-Türk Anayasal Gelişmeleri*, YKY, 5. Baskı, İstanbul 2000.
- Tepe, Harun, "Yargı Etiği" ya da Yargıda Etik: Yargı Nasıl Etik Olur?", *Uluslararası Yargı Etiği Sempozyumu* 26 - 27 Mayıs 2017 – İstanbul
- Tuğan, E.N, Ömürgönülşen, U, (2020), "Türkiye'de Yargı Etiği İlkeleri Üzerine Bir İnceleme", *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 24 (Aralık Özel Sayı), 85-100.
- Tuncay, A. Can, *Hukuksal Etik Ders Notları*, Beta Yayınları, İstanbul 2013
- Uluslararası Yargı Etiği Sempozyumu Kitabı, İstanbul, 26-27 Mayıs 2016
2015<https://sgb.adalet.gov.tr/Resimler/Dergi/30122019154805uluslararası-yargi-etigi-sempozyum-kitabi.pdf>
- Ulutaş, Ahmet; Atabey, Ömer Serdar, *Ulusal ve Uluslararası Boyutlarıyla Yargı etiği*, XII Levha Yayınları, İstanbul 2013
- Ural, İbrahim, Özcan, Salih, *Sadeleştirilmiş Mecelle*, Fey Vakfı Yayınları, İstanbul 1995
- Uslu, Rifat, "İslam Yargı Hukukunda Hâkimlik Müessesesi", *MANAS Sosyal Araştırmalar Dergisi* 2018 Cilt: 7 Sayı: 4
- Uygun, Oktay, *Devlet Teorisi*, On İki Levha Yayınları, İstanbul 2015
- Ünal, Şeref, *Anayasa Hukuk Açısından Mahkemelerin Bağımsızlığı ve Hâkimlik Teminatı*, TBMM Kültür Sanat ve Yayın Kurulu Yayınları, Ankara 1995
- Vincent, Monteil, *Préface, Ibn Khaldûn, Discour Sur L'Histoire Universelle*, Sinbad, 1997.
- Weeramantry, C. G., *Önsöz, Bangalor Yargı etiği ilkelerinin Yorumu*, Ankara 2020
- Yıldırım, Şahban, "İslam Hukukunda Yargıç Etiği", *e-Şarkiyat İlmi Araştırmalar Dergisi*, www.e-sarkiyat.com Sayı VIII, 2012
- Youf, Dominique, "L'éthique et la déontologie des professionnels de la pjj", *Les Cahiers Dynamiques*, vol. 49, no. 4, 2010, pp. 6-14.
- Yücel, Mustafa T., "Avukatlık Meslek Etiğine Kriminolojik Bir Yaklaşım", *TBB Dergisi*, Sayı 75, 2008
- Yücel, Mustafa T., "Yargılamada Objektiflik ve Tarafsızlık", *TBB Dergisi*, 2014 (111)
- Yüksel, Cüneyt, *Devlette Etikten Etik Devlete: Kamu Yönetiminde Etik*, Kavramsal Çerçeve ve Uluslararası Uygulamalar cilt 1, TÜSİAD (2005).

İNTERNET KAYNAKLARI

- Avrupa Konseyi Türkiye’de Yargı Etiğinin Güçlendirilmesi Projesi Sayfası
- [https://www.coe.int/tr/web/ankara/project-on-strengthening-judicial-ethics-in-turkey#{%2210278365%22:\[2\],%2219179732%22:\[1\]}](https://www.coe.int/tr/web/ankara/project-on-strengthening-judicial-ethics-in-turkey#{%2210278365%22:[2],%2219179732%22:[1]})
- <https://www.hsk.gov.tr/Disliskiler/yargi-etigi.aspx>
- Coşar, Vedat Ahsen, Bir Kitap; “Avukatlık Hukuku” ve Kitaptan Bir Bölüm : “meslek Kuralları/Meslek Etiği”,
- g <https://www.hukukihaber.net/bir-kitap-avukatlik-hukuku-ve-kitaptan-bir-bolum-meslek-kurallarimeslek-etigi-makale, 8358.html>, (erişim: 11.2.2021)

Leyla BALCI

**THE EFFECT OF MERGERS
AND
ACQUISITIONS ON THE
PERFORMANCE OF
COMPANIES**

**ADALET PUBLISHER
Ankara – 2022**

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

The Effect of Mergers and Acquisitions on the Performance of Companies

Leyla Balcı

Yayın Dizisi – 3069

Birinci Baskı : Şubat, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8092 – 17 – 2

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : adalety@adaletyayinevi.com

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Meteksan Matbaacılık ve Teknik Sanayi Ticaret A.Ş
Beytepe Köyü Yolu No:3
06800 Çankaya/Ankara
Sertifika No: 46519

REFERENCES

Books:

- A.Gaughan, P. (2007). *Mergers, Acquisitions and Corporate Restructuring*. New Jersey: John Wiley & Sons, Inc.
- B.Barney, J., & S.Hesterly, W. (2015). *Stratejik Yönetim ve Rekabet Avantajı*. (B. Bıçakçı, Çev.) İstanbul: Aktif Matbaa ve Hiz. San. ve Tic. Ltd. Şti.
- Bedier, M. (2018). *Cross-Border Mergers and Acquisitions*. UK: Edward Elgar Publishing Limited.
- Bragg, S. (2009). *Mergers&Acquisiitons;A Condensed Practitioner's Guide*. Canada: John Wiley&Sons.Inc.
- Eski, M. (2018). *Şirket Satın Almaları*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Frankel, M. (2007). *Investment Bankers. M. E. Frankel içinde, Mergers and Acquisitions Deal Makers*. John Wiley&Sons,Inc.
- Howson, P. (2017). *Due Diligence-Critical Stage in Mergers and Acquisitions*. USA: Routledge. (2021)
- Kavlak, B. (2019). *Uluslararası Şirket Birleşmeleri*. istanbul: On İki Levha Yayıncılık.
- L.Wheelen, T., & Hunger, J. (2015). *Stratejik Yönetim ve İşletme Politikası (Global Sürdürülebilirliğe Doğru)* (13. b.). (A. N. Bingöl, Çev.) İstanbul: Aktif Matbaa ve Hiz. San. ve Tic. Ltd. Şti.
- Mirc, N. (2013). *Human Impacts On The Performance of Mergers and Acquisitions*. S. F. Cooper (Dü.), *Advances in Mergers and Acquisitions*. Emerald Group Publishing.
- Rona, S. (2009). *Sınır Ötesi Birleşme ve Satın Almaların Bankalar Üzerindeki Finansal Etkisi*. İstanbul.
- Saint-Onge, H., & Chatzkel, J. (2009). H. Saint-Onge, & J. Chatzkel içinde, *Beyond The Deal M&As- Breaktrough Performance Gains*.
- Snow, B. (2018). *Mergers&Acquisitions*. Canada: John Wiley&Sons,Inc.
- Şahin, İ. E. (2020). *Şirket Birleşmelerinin Etkinlik Açısından Değerlendirilmesi ve Türk Bankacılık Sektöründe bir Uygulama*. Konya: Eğitim Yayınevi.

Ülgen, H., & Mirze, S. (2018). *İşletmelerde Stratejik Yönetim*. İstanbul: İnkılap Kitabevi Yayın San. ve Tic. A.Ş.

Thesis:

Arı, B. (2010). *Şirket Birleşmeleri*. <http://nek.istanbul.edu.tr:4444/ekos/TEZ/46534.pdf>

Aslan, M. Ü. (2018). *Şirket Birleşme ve Satın Alma kararlarını etkileyen Finansal Faktörlerin Belirlenmesi ve Sektörlere Göre Performanslarını Değerlendirilmesi*. Ankara. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezDetay.jsp?id=kcgMqDZ-13T9wvAxIunbrQ&no=wwTrdmMr3xt4X4EM4Ua-oA>

Bc.Luis E.Marquez Balderas, B. (2019). *Mergers and Acquisitions By Multinational Firms*. Brno: (Master Thesis). Masaryk University. https://is.muni.cz/th/drcp0/Master_Thesis.pdf

Jaakola, H. (2020). *Business Process View To Mergers and Acquisitions Integration: Improving Deal Performance*. (Master Thesis). Tampere University. <https://trepo.tuni.fi/bitstream/handle/10024/120601/JaakolaHeikki.pdf?sequence=2&isAllowed=y> (10 21, 2021)

Kılıçaslan, Ş. (2010). *Şirket Birleşmelerinde Birleşme Sonrası Finansal Etkinliğin Ölçülmesi*. Tokat. https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezDetay.jsp?id=jpsMvjfnuGVeTT5ZOxwIJA&no=GUOi64qaT_YsNPmREYpY9g

Sakarya, Ş. (2002). *Şirket Birleşmelerinde Firma Değerinin Tespiti ve Yönetimi*. (Doctoral Dissertation). Sakarya University. <https://acikerisim.sakarya.edu.tr/handle/20.500.12619/77652>

Södersström, A., & Olsson, E. (2019). *Data-Driven Decisions in Merger & Acquisitions*. Gothenburg, Sweden: (Master Thesis).Chalmers University of Technology.

Articles:

Gönüllü, O. (2017). Dünyada Şirket Birleşme ve Devralma Dalgaları. *Social Sciences Studies Journal*, 316-324.

Gümüş, U. T., Şakar, Z., Akkın, G., & Şahin, M.. Finansal Analizde Kullanılan Oranlar ve Firma Değer İlişkisi. *Dergipark*, 1-18. (n.d.)

Konak, F., & Çıtak, L. (2018). Şirket Birleşme ve Devralmaların Firma Performansına Etkisi: Gelişmiş ve Gelişmekte olan Ülkeler Üzerine Analiz . *Karadeniz Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyal Bilimler Dergisi*, 191-211.

- Mariana, V. (2012). An Overview On The Determinants Of Merger And Acquisition Waves. *Annals of Faculty of Economics*, 390-397.
- Sarıca, S. (2008). Attitudes to Firm Mergers in USA, EU and Turkey. *Ekonomik ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 51-82.
- Serdaroğlu, Y. (2018, September). Sınır Ötesi Şirket Birleşmeleri: Türkiye'de mevcut Düzenlemeler ve AB Kıyaslaması. *Asos Journal-The Journal of Academic Social Science*, s. 355-361.
- Sümer, E. (2000). Birleşmelerde Sinerji. *Dergipark*, 1-6.
- Tarçoçin, C., & Gencer, M. (2007). Farklı Girdi ve Çıktı Yaklaşımlarının Veri Zarflama Analizi Etkinlik Sonuçlarına Etkisi ve Türk Ticari Bankaları Uygulaması. *Bankacılar Dergisi*, 20.

Web pages:

- Advisors, W. (2017). *Why Do Acquirers Overpay For Targets?* <https://watermarkadvisors.com/wire/why-do-acquirers-overpay-for-targets/> (11 20, 2021)
- Ayan, E. (2015). *Şirketlerde Birleşme ve Satınalma Kararlarının İşletme Performansına Etkisi*. İstanbul. <http://acikerisim.ticaret.edu.tr/xmlui/bitstream/handle/11467/2079/63377.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- Chen, J. (2021, 04 30). Investopedia: <https://www.investopedia.com/terms/o/organicgrowth.asp> (n.d.)
- Corderio, M. (2014, 9). *The Seventh M&A Wave*. Camaya Partners: <https://camayapartners.com/wp-content/uploads/2016/06/The-seventh-MA-wave.pdf>
- Deal Room by M&A Science*. (2021, 11 20). <https://dealroom.net/>: <https://dealroom.net/faq/post-merger-and-acquisition-m-a-integration-process>
- Deloitte. (2020). Annual Turkish M&A Review 2020. file:///C:/Users/ASUS/Downloads/Annual-Turkish-MA-Review-2020%20(2).pdf
- Forslund, F., & Sommar, J. (Spring,2018). *The Utilization of Learning in Cross-Border M&A Integration*. Master's Program in Management. <http://umu.diva-portal.org/smash/get/diva2:1240254/FULLTEXT01.pdf>
- G.Chesley, C. (2017). *Merging Cultures; Organizational Behaviour, Leadership, and Differentiation in a Health System Merger*. <https://dc.etsu.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=4701&context=etd>
- Investopedia. <https://www.investopedia.com/terms/o/organicgrowth.asp>

- Kaçmaz, G.. Covid 19'un Şirket Evlilikleri üzerine Etkisi. KPMG: <https://home.kpmg/tr/tr/home/gorusler/2020/04/covid19un-sirket-evlilikleri-uzerine-etkisi-ilk-degerlendirmeler.html> (2021, 11 08)
- Kenton, W.. Investopedia: <https://www.investopedia.com/terms/l/leveraged-buyout.asp> (2021, 12 4)
- McKinsey & Company. <https://www.mckinsey.com/>: <https://www.mckinsey.com/business-functions/people-and-organizational-performance/our-insights/managing-and-supporting-employees-through-cultural-change-in-mergers> (11 20, 2021)
- Taylor, C. *Parametric and Nonparametric Methods in Statistics*. <https://www.thoughtco.com/parametric-and-nonparametric-methods-3126411> (2020, 08 26)
- Üstündağ Demir, S., & Pişmaf, Ş. (2021). *Rekabet Kurumu Birleşme ve Devralma Görünüm Raporu*. Ankara: Ekonomik Analiz ve Araştırma Dairesi Başkanlığı. <https://www.rekabet.gov.tr/tr/Guncel/2020-yilina-iliskin-birlesme-devralma-go-39278ada887deb11812c00505694b4c6>
- Yücebaş, Ö. (2005). *Şirket Birleşmeleri ve Türkiye Uygulaması*. Ankara. <https://dspace.ankara.edu.tr/xmlui/handle/20.500.12575/28663?locale-attribute=en>
- Halkbank: <https://www.halkbank.com.tr/content/halkbank/tr/blog/finans/Finansal-oran-analizi.html> (n.d.)
- Halkbank Kobi: <https://www.halkbankkobi.com.tr/tr/uzmanina-danisin/makaleler/finansal-yonetim/isletmelerin-likidite-duzeyi-nasil-olculur.html> (2022, 01 03)
- <https://www.ideasoft.com.tr>: <https://www.ideasoft.com.tr/stok-devir-hizi-nedir/> (n.d.)
- <https://figopara.com>: <https://figopara.com/blog/tahsil-suresi-nedir-nasil-hesaplanir/> (n.d.)
- <https://www.inovanadolu.com>: <https://www.inovanadolu.com/sozluk/maddi-duran-varlik-devir-hizi-3624> (2021, 11 25)
- https://www.researchgate.net/publication/262919192_Human_impacts_on_the_performance_of_mergers_and_acquisitions (n.d.)

Dr. Cemal Fazıl KARAKAŞ

Hakim

Ankara Bölge Adliye Mahkemesi

23. Hukuk Dairesi Üyesi

HUKUK YARGILAMASINDA

**BELGELERİN
ÜÇÜNCÜ KİŞİLERE
ETKİSİ**

ADALET YAYINEVİ

Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Hukuk Yargılamasında Belgelerin Üçüncü Kişilere Etkisi

Cemal Fazıl Karakaş

Hukuk Yayınları Dizisi – 3066

Birinci Baskı : Şubat, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8092 – 18 – 9

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Meteksan Matbaacılık ve Teknik Sanayi Ticaret A.Ş
Beytepe Köyü Yolu No:3
06800 Çankaya/Ankara
Sertifika No: 46519

KAYNAKÇA*

- ACAR, Ayşe Ece:** Medeni Muhakeme Hukukunda Elektronik İmzalı Belgelerin Delil Niteliği, İstanbul 2013.
- ADAY, Nejat:** Avukatlık Hukukunun Genel Esasları (Avukatlık Kanunu- Avukatlık Asgari Ücret Tarifeleri), İstanbul 1997.
- AKCAN, Recep:** Hacze İştirak, Ankara 2005.
- AKCAN, Recep:** “Yargıtay Kararlarındaki ‘Güçlü Delil’ Kavramının Hukuki Niteliği”, SÜHFD 2004/1-2, ss.8- vd.
- AKİL, Cenk:** Borçlunun Üçüncü Kişilerdeki Mal ve Alacaklarının Haczi, Ankara 2013.
- AKKAN, Mine:** “Medeni Usul Hukukunda Tarafların Farklı Olması Durumunda Kesin Hükmün Delil Niteliği”, Prof. Dr. Bilge Umar’a Armağan, (DEÜHFD 2009/Özel Sayı), İzmir 2010, ss.3-61.
- AKKUŞ, Ozan:** “Üçüncü Kişilerin Hükmün İptalini Talep Etmesi Üzerine Bir İnceleme”, SDÜHFD 2020/1, ss.243 – 272.
- AKYOL, Şener:** Alacaklının Verdiği Üçüncü Şahsın İfayı Kendi Adına Talep Yetkisi, İstanbul 1981.
- AKYOL ASLAN, Leyla:** Medeni Usul Hukukunda Delil Tespiti (Hukuk Muhakemeleri Kanunu'na Göre), Ankara 2011.
- ALBAYRAK, Hakan:** Medeni Usul ve İcra İflas Hukukunda Yaklaşık İspat, Ankara 2013.
- ALANGOYA, Yavuz /YILDIRIM, M. Kamil /DEREN YILDIRIM, Nevhis:** Medeni Usul Hukuku Esasları, 4.b., İstanbul 2004.
- ALANGOYA, Yavuz:** Medeni Usul Hukukunda Vakıaların ve Delillerin Toplanmasına İlişkin İlkeler, İstanbul 1979. (Alangoya, Vakıaların ve Delillerin Toplanması)
- ALANGOYA, Yavuz:** “‘Senede Karşı Senetle İspat’ Kuralı ve ‘Hayatın Olağan Akışı’ Kavramı”, Prof. Dr. Necip Kocayusufpaşaoğlu için Armağan, Ankara 2004, ss.521-531. (Alangoya, Hayatın Olağan Akışı)

---

* Atıflar kural olarak yazarın soyadı kullanılarak yapılmıştır. Birden çok eserinden faydalanılmalarda kısaltılmış atıf şekli parantez içinde gösterilmiştir.

- ALANGOYA, Yavuz:** *“Medeni Usulün Amacı ve Hukuk Muhakemeleri Kanunu Tasarısı’nın Bazı Hükümlerinin Değerlendirilmesi”*, Medeni Usul ve İcra-İflas Hukukçuları Toplantısı V, Hukuk Muhakemeleri Kanunu Tasarısı Değerlendirmesi, Ankara 8-9 Eylül 2006, ss.33-54. (Alangoya, Medeni Usulün Amacı)
- ALTAŞ, Hüseyin:** *Şekle Aykırılığın Olumsuz Sonuçlarının Giderilmesi*, Ankara 1998.
- ANSAY, Sabri Şakir:** *Hukuk Yargılama Usûlleri*, 7.b., Ankara 1960.
- ANTALYA, O. Gökhan:** *Borçlar Hukuku Genel Hükümler, C.V/1-1, 2.b.*, Ankara 2019.
- ARKAN, Sabih:** *Ticari İşletme Hukuku*, 20.b., Ankara 2015.
- ARSLAN, Ramazan:** *Medeni Usul Hukukunda Dürüstlük Kuralı*, Ankara 1999. (Arslan, Dürüstlük Kuralı)
- ARSLAN, Ramazan/YILMAZ, Ejder/TAŞPINAR AYVAZ, Sema/HANAĞASI, Emel:** *Medenî Usul Hukuku*, 6.b., Ankara 2020.
- ASLAN, Kudret:** *Hacizde İstihkak Davası*, Ankara 2005.
- ATAAY, Aytekin:** *Medeni Hukukun Genel Teorisi, Temel Bilgiler-Genel Kavramlar*, 4.b., İstanbul 1995.
- ATAAY, Aytekin:** *Borçlar Hukukunun Genel Teorisi, Birinci Yarım*, 5.b., İstanbul 1995.
- ATALAY, Oğuz:** *Medeni Usul Hukukunda Menfi Vakıaların İspatı*, İzmir 2001. (Atalay, Menfi Vakıaların İspatı)
- ATALAY, Oğuz:** *“Emare İspatı”*, Manisa BD, Temmuz-Ekim 1999,, ss.7-22. (Atalay, Emare İspatı)
- ATAMER, Kerim:** *“Tacirler Arasındaki Sözleşmelere, Genel İşlem Koşullarıyla İlgili Hükümler (TBK m.20-25) Uygulanır mı?”*, Ticaret Hukuku ve Yargıtay Kararları Sempozyumu, XXX, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, Ankara 23.12.2016, ss.9-37.
- BATTAL, Ahmet:** *Bankacılık Kanunu Şerhi*, Ankara 2006. (Battal, Şerh)
- BATTAL, Ahmet:** *Güven Kurumu Nitelendirmesi Işığında Bankaların Hukuki Sorumluluğu*, Ankara2001. (Battal, Güven Kurumu)
- BAYSAL, Başak:** *“Kanunların Zaman Açısından Yürürlüğü”*, Prof. Dr. Necip Kocayusufpaşaoğlu için Armağan, Ankara 2004, ss.475-503.

- BECKER, Herman:** İsviçre Medeni Kanunu Şerhi, C.VI, Borçlar Kanunu, I. Kısım – Genel Hükümler, çev. B.Olçay, Ankara 1967.
- BERKİN, Necmeddin:** “İspat Hukukunda Senet Delili ve Yazılı Şekil”, İÜHFHD 1946/4, ss. 1175 – 1192. (Berkin, Yazılı Şekil)
- BERKİN, Necmeddin:** Usûl Hukukunda Senetler ve Senetlerin İspat Kuvveti, İstanbul 1948. (Berkin, Senetler)
- BERKİN, Necmeddin:** “Senetlerin Tanzimi ve Takip Hukuku Bakımından Ehemmiyeti”, İÜHFHD 1947/2, ss. 622 - 656. (Berkin, Senetlerin Tanzimi).
- BİÇKİN, İnci:** “Elektronik İmza ve Elektronik İmza ile İlgili Yasal Düzenlemeler”, TBBD 2006/63, s.109-125.
- BİLGE, Necip:** Medeni Yargılama Hukuku, 2.b., Ankara 1967.
- BİLGE, Necip/ÖNEN, Ergun:** Medeni Yargılama Hukuku, Ankara 1978.
- BLOOMEYER, Arwed:** “Medeni Usul Hukukunda Delillerin Takdiri”, çev. T. Akıntürk, AÜHFHD 1968/3, ss.167-178. (Bloomeyer, Delillerin Takdiri)
- BLOOMEYER, Arwed:** “Kesin Hüküm Tesiri ve Sınırları”, çev. İ. Yazman, AÜHFHD 1968/3, ss.225-238. (Bloomeyer, Kesin Hüküm)
- BOLAYIR, Nur:** “Medeni Usûl Hukukunda İspat Hakkı ve İspat Hakkının Sınırları”, Prof. Dr. Ejder Yılmaz’a Armağan, C.I, Ankara 2014, ss.555-585.
- BORAN GÜNEYSU, Nilüfer:** “Yargılamanın İadesi Sebebi Olarak Üçüncü Kişilerin Hükümün İptalini Talep Etmesi”, MİHDER 2016/33, ss. 23-62.
- BOZER, Ali/GÖLE, Celal:** Kıymetli Evrak Hukuku, 7.b., Ankara 2017.
- BUDAK, Ali Cem:** Medeni Usul Hukukunda Üçüncü Kişilerin Haklarının Korunması, İstanbul 2000. (Budak, Üçüncü Kişiler)
- BUDAK, Ali Cem:** “Alangoya’ya Göre Yargılamanın Amacı ve Hâkimin Gerçeği Aramaktan Vazgeçmesi”, Medipol HFD 2019/2, ss.33-43. (Budak, Alangoya’ya Göre Yargılamanın Amacı)
- BUDAK, Ali Cem/KARAASLAN, Varol:** Medenî Usul Hukuku, 5.b., İstanbul 2021. (Budak/Karaaslan, Usul)
- BUDAK, Ali Cem (Ed.)/KARAASLAN, Varol/APAYDIN, Eylem/AYDEMİR, Fatih:** Avukatlık ve Noterlik Hukuku, İstanbul 2021.
- BUDAK, Ali Cem/KARAASLAN, Varol:** “7251 Sayılı Kanun’la Hukuk Muhakemeleri Kanunu’nda Yapılan Değişiklikler”, İBD 2020/5, ss.15-50. (Budak/Karaaslan, 7251)

- BULUR, Alper:** “6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu Hükümleri Uyarınca E-İspat”, Prof. Dr. Erhan Adal’a Armağan (YÜHFD 2011/2), ss.779-798.
- ÇALKIN, Fahri:** “Hukuk Davalarında İsbat Hakkının Kullanılmasının Şartları”, ABD 1949/62, ss.17-21.
- DAĞ, Üner:** Türk Usul Hukukunda Senetlerin Üçüncü Şahıslara Karşı İspat Kuvveti, Yayınlanmamış yüksek lisans semineri, İstanbul 1981.
- DELİDUMAN, Seyithan:** Medeni Usul ve İcra İflas Hukukunda Noter Senetleri, Ankara 2001. (Deliduman, Noter Senetleri)
- DELİDUMAN, Seyithan:** “Medeni Usul Hukukunda Senet ve Senetlerle Yazılı Şekil Arasındaki İlişki”, EÜHFD 2000/1-2, ss.413-435. (Deliduman, Senet)
- DEMİR, Abdullah:** “Hayatın Olağan Akışı”, Terazi Hukuk Dergisi 2008/28, ss.129-133.
- DEREN-YILDIRIM, Nevhis:** “İcra Hukuku’nda Paylaştırmaya İlişkin İlkeler Hakkında Düşünceler”, İcra Hukuku Analizleri, İstanbul 2000, ss.1-17. (Deren-Yıldırım, Paylaştırma)
- DEREN-YILDIRIM, Nevhis:** Kesin Hükmün Subjektif Sınırları, İstanbul 1996. (Deren-Yıldırım, Subjektif Sınırlar)
- DEYNEKLİ, Adnan/KISA, Sedat:** Hacizde ve İflasta Sıra Cetveli, 3.b., Ankara 2005.
- EDİS, Seyfullah:** Medeni Hukuka Giriş ve Başlangıç Hükümleri, 6.b., Ankara 1997.
- EGGER, August:** İsviçre Medeni Kanunu Şerhi, Giriş ve Kişinin Hukuku (Mad. 1-10 ve 11-89), çev. V. Çernis, Ankara 1947.
- EKER, Doğukan:** “Türk Sosyal Güvenlik Hukukunda Asgari İşçilik Uygulaması”, Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi 2020/16, ss.163-201.
- ERDOĞAN, Celal:** Hukuk Usûlü Muhakemeleri Kanunu, Ankara 1982.
- ERDÖNMEZ, Güray:** “Hukuk Muhakemeleri Kanunu Bakımından Delillerin İbrazi”, Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun Değerlendirilmesi konulu 10’uncu Medeni Usul ve İcra-İflas Hukukçuları Toplantısı, (İzmir 1-2 Ekim 2012), Ankara 2012, ss.348-375. (Erdönmez, Delillerin İbrazi)
- ERDÖNMEZ, Güray:** “Hukuk Muhakemeleri Kanunu’na Göre Delillerin Gösterilmesi ve İbrazi”, İBD, 2013/5, s.15-53. (Erdönmez, Delillerin Gösterilmesi ve İbrazi)

- ERDÖNMEZ, Güray:** Alacaklılara Zarar Verme Kastıyla Yapılan Tasarrufların İptali, 2.b., İstanbul 2019. (Erdönmez, Tasarrufların İptali)
- EREN, Fikret:** Borçlar Hukuku Genel Hükümler, 22.b., Ankara 2017. (Eren, Borçlar)
- EREN, Fikret:** *“Türk Medeni Kanununa Göre Yasal Önalım Hakkı”*, GÜHFD 2008/1-2, ss.103-127. (Eren, Önalım)
- EROL, Nevzat:** Hukukta Deliller ve İkamesi, Ankara 1969.
- ERSOY, Rıfat:** İctihatlı Hukuk Usûlü Muhakemeleri Kanunu, Ankara 1976.
- ERTURGUT, Mine:** Medeni Usul Hukukunda Elektronik İmzalı Belgelerin Delil Olarak Değerlendirilmesi, Ankara 2004.
- ERTURGUT, Mine:** Elektronik İmza Kanunu Bakımından E-Belge ve E-İmza, Türkiye Bankalar Birliği, Bankacılar Dergisi 2004/48, ss.66-79.
- ESENER, Turhan:** Borçlar Hukuku I, Ankara 1969.
- ESENER, Turhan:** Türk Hususi Hukukunda Muvazaalı Muameleler, İstanbul 1956.
- FABREGUETTES, M. P.:** Adalet Mantığı ve Hüküm Verme Sanatı, çev. Komisyon, Ankara 1945.
- FEYZİOĞLU, N. Feyzi:** Borçlar Hukuku, C.I, İstanbul 1976.
- FUNK, Fritz:** Borçlar Kanunu Şerhi, I – Umumi Hükümler, çev. H. Veldet ve C. H. Selek, İstanbul 1938.
- GAUL, Hans Friedhelm:** *“Yargılamanın Amacı-Güncelliğini Koruyan Bir Konu”*, çev. N. Deren-Yıldırım, İlkeler Işığında Medeni Yargılama Hukuku, 5.b., İstanbul 2006.
- GÖKTÜRK, H. Avni:** Türk Hukukunda Yazılı Şekil, Ankara 1937.
- GÖKTÜRK, H. Avni:** Miras Hukuku, Ankara 1937.
- GÜMÜŞ, Mustafa Alper:** Borçlar Hukukunun Genel Hükümleri, Ankara 2021.
- GÜNERGÖK, Özcan:** Avukatlık Sözleşmesi, 2.b., Ankara 2009.
- GÜRSOY, Kemal Tahir/EREN, Fikret/CANSEL, Erol:** Türk Eşya Hukuku, Ankara 1978.
- HATEMİ, Hüseyin:** İntikal (Geçiş) Dönemi Hukuku (Zaman Yönünden Yürürlük Hukuku), İstanbul 2004. (Hatemi, İntikal Dönemi Hukuku)

- HATEMİ, Hüseyin:** Medeni Hukuk'a Giriş, 8.b., İstanbul 2017. (Hatemi, Medeni Hukuk)
- HATEMİ, Hüseyin/GÖKYAYLA, Kerem:** Borçlar Hukuku Genel Bölüm, 5.b., İstanbul 2021.
- HELVACI, İlhan:** Miras Hukuku, İstanbul 2017. (internet)[http://www.ilhanhelvacidersleri.com/araclar/icerik-dosyasi-baglantisid\(13\)](http://www.ilhanhelvacidersleri.com/araclar/icerik-dosyasi-baglantisid(13))
- HENCKEL, Wolfram:** *"Yargılama Hukuku Kurallarının Adalet Değeri Üzerine"*, çev. E. Önen, AÜHF 1969/1, ss.231-246.
- İNAN, Ali Naim:** Borçlar Hukuku Genel Hükümler Ders Kitabı, 3.b., Ankara 1984.
- İYİLİKLİ, Ahmet Cahit:** Haciz İhbarnameleri (İİK m.89), Ankara 2012.
- KALE, Serdar/KESER, Salih:** *"Medeni Yargılama Hukukunda Delil Sistemi"*, Mehmet Akif Aydın'a Armağan, MÜHF - HAD 2015/2, ss.701-725.
- KAPLAN, İbrahim:** Türk-İsviçre Hukukunda Mimarlık Sözleşmesi ve Mimarın Sorumluluğu, Ankara 1983.
- KARAASLAN, Varol:** *"Banka Dekontu ve Havale Makbuzunun Delil Değeri"*, MİHDER 2016/35, ss.610-635.
- KARAKAŞ, F. Tülay:** *"Karine Kavramı, Kanuni Karineler ve Varsayımlar"*, AÜHF 2013/3, ss.728-759.
- KARAKAŞ, Cemal Fazıl:** *"Sıra Cetveline İtiraz Davalarında Alt Sıradaki Alacaklıya Yönelik İddialar ve Karşı Davalarda Hukuki Yarar Sorunu"*, Adana BD 2009/7, s.14-21. (Karakas, Sıra Cetveline İtiraz)
- KARAKAŞ, Cemal Fazıl:** İcra ve İflas Hukukunda Banka Alacaklarının Korunması, Ankara 2019. (Karakas, Banka Alacaklarının Korunması)
- KARAOĞLU, Hasan:** Hukuk Usûlü Muhakemeleri Kanunu, 2.b., İstanbul 1957.
- KARSLI, Abdurrahim:** Medeni Muhakeme Hukuku, 3.b., İstanbul 2014.
- KARSLI, Abdurrahim/KOÇ, Evren/KONURALP, Cengiz Serhat:** Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nda Problemler, İstanbul 2014.
- KENDİGELEN, Abuzer/KIRCA, İsmail:** Kıymetli Evrak Hukuku, 2.b., İstanbul 2019.
- KILIÇOĞLU, Ahmet M.:** Türk Borçlar Hukukunda Kanuni Halefiyet, Ankara 1979.

- KILIÇOĞLU YILMAZ, Kumru:** Haksız Kazancın İadesi, Ankara 2014.
- KINACIOĞLU, Naci:** Kıymetli Evrak Hukuku, 3.B., Ankara 1987.
- KİRAZ, Taylan Özgür:** 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu ile Getirilen Yenilikler, Ankara 2012. (Kiraz, Yenilikler)
- KİRAZ, Taylan Özgür:** Medeni Yargılama Hukukunda İkrar, 2.b., Ankara 2013. (Kiraz, İkrar)
- KİRAZ, Taylan Özgür:** İcra Mahkemesinde İtirazın Kaldırılması (İİK md.68-70, 4.b., Ankara 2013. (Kiraz, İtirazın Kaldırılması)
- KOCAYUSUFPAŞAOĞLU, Necip/HATEMİ, Hüseyin/SEROZAN, Rona/ ARPACI, Abdulkadir:** Borçlar Hukuku Genel Bölüm, C.I, 6.b., İstanbul 2014.
- KOÇ, Evren:** Medeni Usul Hukukunda Belge Kavramı, İstanbul 2021.
- KOÇHİSARLIOĞLU, Cengiz:** “Karine ve Borçlar Kanunu’nun 96’ncı Maddesindeki Kusur Karinesi”, YD 1984/1-2, ss.272-276.
- KONURALP, Haluk:** Yazılı Delil Başlangıcı, Ankara 2009.
- KÖPRÜLÜ, Bülent:** Miras Hukuku Dersleri, 2.b., İstanbul 1985.
- KÖTELİ, M. Argun:** Mimarlık Sözleşmesi, İstanbul 1985.
- KURU, Baki:** İcra ve İflâs Kanunu Değişikliği Hakkında Düşünceler, Ankara 1962.
- KURU, Baki:** İcra ve İflas Hukuku, 3.b., İstanbul; C.I 1988, C.II 1990, C.III 1993, C.IV 1997. (Kuru, İcra İflas)
- KURU, Baki:** Hukuk Muhakemeleri Usulü, 6.b., İstanbul 2001. (Kuru, Usul).
- KURU, Baki:** İcra ve İflas Hukuku El Kitabı, 2.b., Ankara 2013. (Kuru, El Kitabı)
- KURU, Baki/AYDIN, Burak:** Medeni Usul Hukuku El Kitabı, C.I, 2.b., Ankara 2021.
- KURU, Baki:** “Hukuk Muhakemeleri Kanunu Tasarısı Hakkında Genel Değerlendirme”, Medeni Usul ve İcra-İflas Hukukçuları Toplantısı V, Hukuk Muhakemeleri Kanunu Tasarısı Değerlendirmesi, Ankara 8-9 Eylül 2006, ss.57-85. (Kuru, Değerlendirme)
- MERİÇ, Nedim:** Türk-İsviçre İcra Hukukunda Paylaştırma Kuralları ve Sıra Cetveline Müracaat Yolları, Ankara 2015.

- OĞUZMAN, Kemal/ÖZ, Turgut:** Borçlar Hukuku Genel Hükümler, 19.b., İstanbul 2021.
- OĞUZMAN, Kemal/SELİÇİ, Özer/OKTAY ÖZDEMİR, Saibe:** Eşya Hukuku, 11.b., İstanbul 2021.
- OLGAÇ, Senai:** İcra İflas, C.I, Ankara 1978.
- OSER, Hugo/SCHÖNENBERGER, Wilhelm:** İsviçre Medeni Kanunu Şerhi, C.V, Borçlar Hukuku, çev. R. Seçkin, Ankara 1947.
- ÖNEN, Ergun:** Medeni Yargılama Hukuku, Ankara 1979.
- ÖZ, Turgut:** Öğreti ve Uygulamada Sebepsiz Zenginleşme (Borçlar Kanunu 61-66. Maddelerine İlişkin İçtihatlar İle), İstanbul 1990.
- ÖZBEK, Mustafa Serdar:** Noter Senetlerinde Sahtelik, 2.b., Ankara 2013.
- ÖZEKES, Muhammet:** Medeni Usul Hukukunda Asli Müdahale, İstanbul 1995.
- ÖZEN, Burak:** Haksız Zilyedlikte İade, İstanbul 2003.
- ÖZKAYA-FERENDECI, H. Özden:** “Yeni Hukuk Muhakemeleri Kanunu’ndaki Belge Terimi ve İspat Hukukundaki Yeri”, Prof. Dr. Hakan Pekcanitez’e Armağan, C.I (DEÜHFD 2014/Özel Sayı), İzmir 2015, ss.813-830.
- ÖZRAŞİT, Ticen:** Türk, İngiliz ve KKTC Medeni Usul Hukuklarında Deliller ve Delillerin Toplanmasına İlişkin Temel Kavramlar ile Güncel Sorunlar, İstanbul 2017.
- ÖZSUNAY, Ergun:** “Türk Hukukunda Takma Adın Korunması”, Prof. Dr. Selahattin Sulhi Tekinay’ın Hatrasına Armağan, İstanbul 1999, ss.479-482.
- ÖZTAN, Fırat:** Kıymetli Evrak Hukuku, 2.b., Ankara 2007.
- ÖZTEK, Selçuk/TAŞPINAR AYVAZ, Sema/KALE, Serdar:** “Hukuk Muhakemeleri Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında 20 Mart 2020 Tarihli Kanun Teklifi’ne İlişkin Bazı Açıklamalar ve Kanun Teklifinin Değerlendirilmesi”, TBBD 2020/149, ss.77-152.
- ÖZTÜRK, Sezai:** İnşaat ve İhale Konusu İşlerde Asgari İşçilik Uygulaması, Yetkin Yayınevi, Ankara 2013.
- PEKCANITEZ, Hakan:** “Elektronik Ticaretin Türk İspat Hukukuna Getirdiği Sorunlar ve Çözüm Önerileri”, Uluslararası İnternet Hukuku Sempozyumu, İzmir 2002.

- PEKCANITEZ, Hakan/ATALAY, Oğuz/ÖZEKES, Muhammet/AKKAN, Mine/TAŞ KORKMAZ, Hülya:** Pekcanitez Usul-Medeni Usul Hukuku, C.II, 15.b., İstanbul 2017. (Pekcanitez Usul Hukuku)
- PEKCANITEZ, Hakan/ATALAY, Oğuz/ÖZEKES, Muhammet:** *“Hukuk Muhakemeleri Kanunu’nda Değişiklik Yapılmasına Dair 7251 Sayılı Kanun Hakkında Değerlendirme”*, TBBD 2020/150, ss.247-299.
- POROY, Reha/TEKİNALP, Ünal:** Kıymetli Evrak Hukuku Esasları, 15.b., İstanbul 2001.
- POSTACIOĞLU, İlhan E.:** *“Mukavelelerin Üçüncü Şahıslara Karşı İspat Şekli”*, İÜHFD 1953/1-2, ss.94-102. (Postacioğlu, İspat Şekli)
- POSTACIOĞLU, İlhan E.:** Şehadetle İspat Memnuiyeti ve Hudutları, 2.b., İstanbul 1964. (Postacioğlu, Şehadetle İspat)
- POSTACIOĞLU, İlhan E./ALTAY, Sümer:** İcra Hukuku Esasları, 5.b., İstanbul 2010. (Postacioğlu/Altay, İcra)
- POSTACIOĞLU, İlhan E./ALTAY, Sümer:** Medeni Usûl Hukuku Dersleri, 8.b., İstanbul 2020. (Postacioğlu/Altay, Usul)
- PULAŞLI, Hasan:** Kıymetli Evrak Hukukunun Esasları, 3.b., Ankara 2013.
- SARI, Suat:** Uygulamalı Miras Hukuku, İstanbul 2018.
- SARIGÜL ATA, Bersun:** *“Belge ve Belgenin Delil Kuvveti”*, ABD 2020/1, ss.1-40.
- SARIKAYA, Sinan:** İspatın Konusu, yayımlanmamış yüksek lisans semineri, İstanbul 2012. ((8) (PDF) İspatın Konusu | Sinan Sarıkaya - Academia.edu) (Erişim t.: 31.01.2022)
- SAYMEN, Ferit/ELBİR, Halit Kemal:** Borçlar Hukuku, C.I, İstanbul 1958.
- SCHWARZ, Andreas B.:** Borçlar Hukuku Dersleri, C.I, çev. B. Davran, İstanbul 1948.
- SUNGURTEKİN ÖZKAN, Meral:** Avukatlık Mesleği, Avukatın Hak ve Yükümlülükleri, 2.b., İzmir 1999.
- ŞENER, Esat:** Miras Hukuku, Ankara 1977.
- TANDOĞAN, Haluk:** Borçlar Hukuku, Özel Borç İlişkileri, C.II, 3.b., Ankara 1987.
- TANRIVER, Süha:** Medeni Usul Hukuku, C.I, Temel Kavramlar ve İlk Derece Yargılaması, 3.b., Ankara 2020. (Tanrıver, Usul)

- TANRIVER, Süha:** İlamlı İcranın Dayanakları ve İcranın İadesi, Ankara 1996. (Tanriver, İlamlı İcranın Dayanakları)
- TANRIVER, Süha:** “Yabancı Ülke Noteri Huzurunda Yapılan Noter Senetlerinin Türkiye’de İcrası”, Makalelerim I, Ankara 2005, ss.371-380. (Tanriver, Yabancı Ülke Noteri)
- TAŞPINAR, Sema:** “Fiili Karinelerin İspat Yükünün Dağılımındaki Rolü”, AÜHFD 1996/1-4, ss.533-572. (Taşpınar, Karineler)
- TAŞPINAR, Sema:** “Medeni Yargılama Hukukunda Amaç Sorunu”, Prof. Dr. Faruk Erem Armağanı, TBB yay., Ankara 1999, ss.759-787. (Taşpınar, Amaç Sorunu)
- TAŞPINAR, Sema:** Medeni Usul Hukukunda İspat Sözleşmeleri, Ankara 2001. (Taşpınar, İspat Sözleşmeleri)
- TAŞPINAR AYVAZ, Sema:** Türk Borçlar Kanunu ve Hukuk Muhakemeleleri Kanunu'nun İmza Atamayanlarla İlgili Düzenlemesine Eleştirel Bir Bakış, AÜHFD 2012/1, ss.351-382. (Taşpınar Ayvaz, İmza)
- TEKİNAY, Selahattin Sulhi/AKMAN, Sermet Galip/BURCUOĞLU, Haluk/ALTOP, Atilla:** Tekinay Borçlar Hukuku, 7.b., İstanbul 1993.
- TERCAN, Erdal:** Medeni Usûl Hukukunda Tarafların İsticvabı, Ankara 2001.
- TERCAN, Erdal:** “Medeni Usul Hukukunda Gerçeği Söyleme Yükümlülüğü”, Prof. Dr. Şakir Berki’ye Armağan, SÜHFD 1996/1-2, ss.181-212. (Tercan, Gerçeği Söyleme Yükümlülüğü)
- TERCIER, Pierre/PICHONNAZ, Pascal/DEVELİOĞLU, H. Murat:** Borçlar Hukuku Genel Hükümler, İstanbul 2016.
- TOK, Ozan/KOLTAŞ, Harika:** “Senetle İspat Kuralının Tesis Ediliş Amacı Bakımından Bazı Vakıaların İspatına İlişkin Değerlendirmeler”, Prof. Dr. Cevdet Yavuz’a Armağan (Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi, Hukuk Araştırmaları Dergisi; Özel Hukuk Sempozyumu Özel Sayısı, Sempozyum No: III), İstanbul 2000, ss.2693-2719.
- TOPUZ, Gökçen:** Medeni Usul Hukukunda Karinelerle İspat, Ankara 2011.
- TORAMAN, Barış:** “Medeni Usul Hukukunda İspat Hakkına Dair Bazı Tespit ve Değerlendirmeler”, Prof. Dr. Hakan Pekcanitez’e Armağan, C.II (DEÜHFD Özel Sayı 2014/16), İzmir 2015, ss.1483-1523.
- TUĞ, Adnan:** Türk Özel Hukukunda Şekil, Konya 1994.

- TUNCER, İdil:** “Yabancı Ülkelerde Düzenlenen Resmi Senetlerin İspat Gücü”, MİHDER 2008/8, ss.791-805.
- TUNÇOMAĞ, Kenan:** Ticari Senetlerde Şekil, İBD 1955/9-10, ss.463-483. (Tunçomağ, Şekil)
- TUNÇOMAĞ, Kenan:** Türk Borçlar Hukuku, C.I (Genel Hükümler), 6.b., İstanbul 1976. (Tunçomağ I)
- ULUKAPI, Ömer/ATALI, Murat:** Noterlik Hukuku, 2.b., Konya 2001.
- ULUKAPI, Ömer/YARDIMCI, Taner Emre:** “6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu Çerçevesinde Sonradan Delil Gösterilmesi”, Prof. Dr. Hakan Pekcanitez’e Armağan, C.I (DEÜHFD Özel Sayı 2014/16), İzmir 2015, ss.483-507.
- UMAR, Bilge:** Hukuk Muhakemeleri Kanunu Şerhi, Ankara 2011. (Umar, Şerh)
- UMAR, Bilge:** “Türk Medeni Usul Hukukunda İadei Muhakeme”, İÜHFD 1963/1-2, ss. 261-298. (Umar, İadei Muhakeme)
- UMAR, Bilge:** “Hususi Hukukta Karineler”, Ord. Prof. Dr. Sabri Şakir Ansay’ın Hatırasına Armağan, Ankara 1964, ss.181-195. (Umar, Karineler)
- UMAR, Bilge/YILMAZ, Ejder:** İspat Yüğü, 2.b., İstanbul 1980.
- UYAR, Talih:** Tasarrufun İptali Davaları (İİK m.277-284), Ankara 2017.
- ÜSTÜNDAĞ, Saim:** Medeni Yargılama Hukuku, C.I-II, 7.b., İstanbul 2000. (Üstündağ, Yargılama)
- ÜSTÜNDAĞ, Saim:** İcra Hukukunun Esasları, İstanbul 2004. (Üstündağ, İcra)
- ÜSTÜNDAĞ, Saim:** İflas Hukuku (İflas, Konkordato, İptal Davaları), 8.b., İstanbul 2009. (Üstündağ, İflas)
- ÜNAL, Oğuz Kürşat:** Fatura ve Teyit Mektubu, 5.b., Ankara 2013.
- VARER, Nilgün:** “Yabancı Resmi Belgelerin Tasdiki Mecburiyetinin Kaldırılması Sözleşmesi (Apostil) ve Uygulanması”, Uluslararası Hukuk Bülteni, 2016/7, ss.10-11.<https://diabgm.adalet.gov.tr/Resimler/SayfaDokuman/2682019104210bultensayi7.pdf> (Erişim t.: 31.01.2022)
- Von TUHR, Andreas:** Borçlar Hukuku, C.I-II, çev. C. Edege, Ankara 1983.

- YAVAŞ, Murat:** Senetle İspat ve Senede Karşı Senetle İspat Kuralları ile Bu Kuralların İstisnaları, Ankara 2009.
- YAVUZ, Cevdet:** Türk-İsviçre ve Fransız Medeni Hukuklarında Dolaylı Temsil, İstanbul 1983.
- YILDIRIM, M. Kamil:** Medeni Usûl Hukukunda Delillerin Değerlendirilmesi, İstanbul 1990. (Yıldırım, Delillerin Değerlendirilmesi)
- YILDIRIM, M. Kamil:** “İsviçre Federal Medeni Usûl Kanunu Taslağında İspat Hukuku ve Özellikle İspat Hakkı”, Prof. Dr. Özer Seliçi’ye Armağan, Ankara 2006.
- YILDIRIM, M. Kamil:** “Senetle İspat Kuralının Türk Medeni Yargılama Hukukundaki Önemi”, İlkeler Işığında Medeni Yargılama Hukuku, 5.b., İstanbul 2006, ss.104-125. (Yıldırım, Senetle İspat)
- YILDIRIM, M. Kamil/TOK, Ozan:** “İtirazın Kaldırılması Yargılamasında Delil Başlangıcının Delil Değeri”, MÜHF-HAD 2016/1, ss.241-250.
- YILMAZ, Ejder:** “Hacze Takipli Katılma”, AÜHFHD 1973/1, ss.271-316. (Yılmaz, Takipli Katılma)
- YILMAZ, Ejder:** Hukuk Sözlüğü, 5.b., Ankara 2001. (Yılmaz, Sözlük)
- YILMAZ, Ejder:** Islah, 4.b., Ankara 2013. (Yılmaz, Islah)
- YILMAZ, Ejder:** Hukuk Muhakemeleri Kanunu Şerhi, 3.b., Ankara 2017. (Yılmaz, Şerh)
- YÜKSEL, Sera Reyhani:** “Vekalet Sözleşmesinde Vekalet Veren (Müvekkilin) Borçları”, e-akademi 2013/134, ss.1-27. ([http://www.e-akademi.org/incele.asp?konu=VEK%C2LET%20S%D6ZLE%DEMES%DDNDE%20VEK%C2LET%20VEREN%DDN%20\(M%DCVEKK%DDL%DDN\)%20BOR%C7LARI&kimlik=-39355244&url=makaleler/sryuksel.pdf](http://www.e-akademi.org/incele.asp?konu=VEK%C2LET%20S%D6ZLE%DEMES%DDNDE%20VEK%C2LET%20VEREN%DDN%20(M%DCVEKK%DDL%DDN)%20BOR%C7LARI&kimlik=-39355244&url=makaleler/sryuksel.pdf)) erişim t.:
- YÜNLÜ, Sezer:** “6100 Sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun Uygulamasında Karşılaşılabilecek Sorunlar ve Aydınlanması Gereken Konular”, İBD 2012/2, ss.111-115.
- ZEVKLİLER, Aydın:** Medeni Hukuk, Ankara 1992.

Prof. Dr. Hasan TUNÇ

TÜRK ANAYASA HUKUKU

DERS KİTABI

Gözden Geçirilmiş ve Yenilenmiş

3. BASKI

ADALET YAYINEVİ

Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Türk Anayasa Hukuku (Ders Kitabı)

Prof. Dr. Hasan Tunç

Hukuk Yayınları Dizisi – 3067

Üçüncü Baskı : Şubat, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8092 – 19 – 6

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara

Tel : (0312) 231 17 00

Fax : (0312) 231 17 10

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : adalety@adaletyayinevi.com

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C

(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul

Tel : (0216) 305 72 81

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Salamat Basım Yayım Ambalaj San. Tic. Ltd. Şti.

Sertifika No: 47771

Tel: (0312) 341 10 24 - Ankara

KAYNAKÇA

- ABADAN, Yavuz, "Osmanlı İmparatorluğu'nda Anayasa Sistemine Geçiş Hareketleri", **Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, 1968, C.14, S.1.
- ABADAN, Yavuz –SAVCI, Bahri, **Türkiye'de Anayasa Gelişmelerine Bir Bakış**, Ankara 1959.
- ABRAHAM, Henry J., **The Judicial Process**, Fourth Edition, Oxford University Press, New York – Oxford 1980.
- ABRAHAM, Henry J., The Pillars and Politics of Judicial Independence in the United States, in **Judicial Independence in the Age of Democracy**, Peter H. RUSSELL/David M. O'BRIEN eds., University Press of Virginia, Charlottesville and London, 2001.
- ABDÜLHAKİMOĞULLARI, **Bir Yasama Bağımsızlığı Türü Olarak Türkiye'de Yasama Dokunulmazlığı**, Gazi Kitabevi, Ankara, 2008.
- ABULHAKİMOĞULLARI, Erdal-ERDİNÇ, Burcu, "Kamu Görevlilerinin Milletvekilliği Seçimlerine Katılmak Üzere Görevden Çekilmeleri Ve Göreve Dönmeleri", **GÜHFD**, Cilt: XIX, Sayı: 4, 2015.
- ACAR, Bülent, "Anayasa Mahkemesinin Seçim Hukukuna İlişkin Bazı Kararlarının Değerlendirilmesi", **Ankara Barosu Dergisi**, Yıl 2002, S.3.
- Ahmet Necdet Paşa, **Tarih-i Cevdet**, 5.Cilt, Üçdal Neşriyat, İstanbul, 1984.
- AKILLIOĞLU, Tekin, "Düşünce ve Anlatım Özgürlüğü ve Kamu Görevlileri", **İnsan Hakları ve Kamu Görevlileri**, TODAİE Yayınları, Ankara, 1992. ÇAĞLAR, Bakır, "Parlamentolar ve Anayasa Mahkemeleri, Teori ve Pratikte Anayasa Yargısının Sınırları Problemi", (**Anayasa Yargısı 3**), Anayasa Mahkemesi Yayını, Ankara 1987
- AKIN, İlhan F., **Temel Hak ve Özgürlükler**, Fakülteler Matbaası, İstanbul 1968.
- AKŞİN, Sina, **Ana Çizgileriyle Türkiye'nin Yakın Tarihi -1-**, Cumhuriyet Yayını, 1997.
- AKYILMAZ, Bahtiyar, SEZGİNER, Murat, KAYA, Cemil, **Türk İdare Hukuku**,12. Baskı, Savaş Yayınevi, Ankara, 2020.
- ALDIKAÇTI, Orhan, **Anayasa Hukukumuzun Gelişmesi ve 1961 Anayasası**, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, İstanbul, 1978.
- ALGAN, Bülent, **Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Hakların Korunması**, Seçkin Yayınevi, 2007.

- ALİEFENDİOĞLU, Yılmaz, "Türk Anayasa Yargısında Denetim Yolu", **Danıştay Dergisi**, Y.14, 1984.
- ALİEFENDİOĞLU, Yılmaz, "Yasaların Cumhurbaşkanınca Geri Gönderilmesi", **Amme İdare Dergisi**, C. 21, S. 1, Yıl 1988 ss. 5-39.
- ALİEFENDİOĞLU, Yılmaz, "Anayasa Yargısı Açısından Olağanüstü Yönetim Usulleri" **Amme İdaresi Dergisi**, C. 25, Sa. 2, 1992, ss. 25-46.
- ANAYURT, Ömer, EKİNCİ, Ahmet, "Tek Yapılı Yürütme Esasına Dayalı Hükümet Sistemlerinde Başkan Yardımcılığı Kurumu ve 2017 Anayasa Değişikliği ile Getirilen Sistemde Cumhurbaşkanlığı Yardımcılığı Kurumu Üzerine Karşılaştırmalı Bir Analiz", **Zafer GÖREN Armağanı**, Yetkin Yayınları, Ankara, 2017, ss. 441-501.
- ANDERSON William, W.WEIDNER, Edward, **American Government**, Fourth Edition, New York 1953.
- ARASLI, Oya, **Seçim Sistemi Kavramı ve Türkiye'de Uygulanan Seçim Sistemleri**, Ankara 1989.
- ARAUJO, Victor, SILVA, Thiago, VIERA, Marcelo, "Measuring Presidential Dominance over Cabinet in Presidential Systems: Constitutional Design and Power Sharing", **Brazilian Political Science Review**, C. 10, Sa. 2, 2016, ss. 1/23.
- ARMAĞAN, Servet, **Anayasa Mahkememizde Kazai Murakabe Sistemi**, İÜHF Yayını, İstanbul 1967.
- ARMAĞAN, Servet, **Memleketimizde İçtüzükler**, İstanbul, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayını, 1972.
- ARMAĞAN, Servet, **Türk Esas Teşkilat Hukuku**, İstanbul 1979.
- ARMAĞAN, Servet, **1961 Anayasa'sı ve Bakanlar Kurulu**, İÜHF Yayınları, İstanbul, 1978.
- ARMAĞAN, Servet, **Temel Haklar ve Ödevler**, Fakülteler Matbaası, İstanbul 1980.
- AROLD, Nina-Louisa; **The Legal Culture of the European Court of Human Rights**, Martinus Mnjhoff Publishers, 2007.
- ARSEL, İlhan, **Amerikan Anayasası ve Federal Yüksek Mahkeme**, AÜHF Yayını, Ankara 1958.
- ARSEL, İlhan, **Türk Anayasa Hukuku'nun Umumi Esasları**, 1963.
- ARSEL, İlhan, **Türk Anayasa Hukuku**, Mars Matbaası, 1959.
- ARSEL, İlhan; **Türk Anayasa Hukukunun Umumi Esasları: Birinci Kitap: Cumhuriyetin Temel Kuruluşu**, Mars Matbaası, Ankara, 1965.
- ARSEL, İlhan, **Teokratik Devlet Anlayışından Demokratik Devlet Anlayışına**, İstanbul, 1993.
- ATAR, Yavuz, **Türk Anayasa Hukuku**, Güncelleştirilmiş 2.baskı, Konya, 2007, Mimoza Yayınları.

- ATAY, Ender Ethem, **İdare Hukuku**, Turhan Kitabevi, Ankara 2006.
- BACH, S., BENDA, S., "Parliamentary Rules and Judicial Review in Romania", **East European Constitutional Review**, Vol.: 4, Num.: 3, Summer 1995.
- BAKIRCI, Fahri, "Anayasa Mahkemesinin Eylemli İçtüzük Kuralına İlişkin İçtihat Değişikliğinin Gerekçesi Üzerine", **TBB Dergisi**, Sayı. 112, 2014.
- BALTA, Tahsin Bekir, "Türkiye'de Anayasa Yargısı 1" **AÜHFD**, Cilt: XVIII, 1961, Sayı: 1-4.
- BARRETT, Richard; BÍLKOVÁ, Veronika; CLEVELAND, Sarah; SCHOLSEM, Jean-Claude; SUCHOCKA, Hanna, TUORI (VENICE REPORT), Kaarlo, Turkey Opinion On The Amendments To The Constitution Adopted By The Grand National Assembly On 21 January 2017 And To Be Submitted To A National Referendum On 16 April 2017", **Venice Commission 110th Plenary Session (Venice, 9-11 March 2017)**, [http://www.venice.coe.int/webforms/documents/?pdf=CDL-AD\(2017\)005-e](http://www.venice.coe.int/webforms/documents/?pdf=CDL-AD(2017)005-e) (Erişim Tarihi, 14.3.2017).
- BAŞGİL, Ali Fuat, **Din ve Lâiklik**, İstanbul, 1962.
- BAŞGİL, Ali Fuat: **Esas Teşkilat Hukuku, Türkiye Siyasi Rejimi ve Anayasa Prensipleri**, Cilt I. (Fasikül I.) Baha Matbaası, İstanbul, 1960.
- BATUM, Süheyl, **Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Türk Anayasal Sistemine Etkileri**, İstanbul 1993.
- BENEDIKTER, Thomas, **Modern Özerklik Sistemleri: Dünya Özerklik Örnekleri**, (Çev: Hülya TÜRKER, Mehmet SALİM, Özgür DEMİREL vd.), Nika Yayınevi, Ankara, 2014
- BİNGÖL, İrfan, **Ülkemizde Anayasa Hareketleri**, Ankara: Atak Ofset, 1993.
- BLAIS, Andre, "The Classification of the Electoral Systems", **European Journal of Political Research**, Yıl 1988, S. 16.
- BOZKURT, Rauf-İBA, Şeref, **100 Soruda Parlamento: Parlamento Hukukuna Giriş**, Ankara, Nobel Yayın Dağıtım, 2004.
- BREWER-CARIAS, Allan R., **Judicial Review in Comparative Law**, Cambridge University Press 1989.
- BULMER, Elliot, **Presidential Legislative Powers**, International IDEA Constitution-Building Primer 15, International IDEA, 2. Baskı Stockholm, 2017.
- CAN, Osman, "Anayasa Mahkemesi Kararlarında Düşünce Özgürlüğü", **Maltepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Yıl 2005, Sayı 2.
- CAN, Osman, **Demokratikleşme Serüveninde Anayasa ve Siyasi Partilerin Kapatılması**, Seçkin Yayınları, Ankara 2005.
- CAN, Osman, "Anayasayı Değiştirme İktidarı ve Denetim Sorunu", **AÜSBF Dergisi**, **Prof.Dr. Yavuz Sabuncu'ya Armağan**, Temmuz-Eylül 2007.
- CANSEL, Erol, "Anayasa Mahkemesinin Verdiği İptal Kararlarından Doğan Kimi Sorunlar", (**Anayasa Yargısı 9**), Anayasa Mahkemesi Yayını, Ankara 1993.

- CAPPELLETTI, Mauro, **Judicial Review in the Contemporary World**, The Bobbs-Merrill 1971.
- CAPPELLETTI, Mauro, **The Judicial Process in Comparative Perspective**, (Ed., P.J. Kollmer-J.M.Olson), Clarendon Press, Oxford 1989.
- CAREY, John; SHUGART, Matthew Soberg, "Calling Out the Tank sor Filling Out the Forms?", içinde **Executive Decree Authority** (Ed. John CAREY, Matthew Soberg SHUGART), Cambridge University Press, 1998, ss. 1-29.
- CİLAVDAROĞLU, Ahmet A; EKİCİ, Birol, "Türkiye Büyük Millet Meclisinin Bütçe Hakkını Kullanabilme Kapasitesi", **Amme İdaresi Dergisi**, C. 46, Sa. 3, 2013, ss. 59-88.
- CİN, Halil - AKYILMAZ, Sevgi Gül, **Feodalite ve Osmanlı Düzeni**, Konya 1995.
- CİN, Halil, "Tanzimat Döneminde Osmanlı Hukuku ve Yargılama Usulleri" **150.Yılında Tanzimat**, Ankara, 1992.
- CHEIBUB, Jose Antonio, "Presidentialism, Electoral Identifiability, and Budget Balances in Democratic Systems", **American Political Science Review**, C. 100, Sa. 3, 2006, ss. 353-368.
- CHEIBUB, Jose Antonio, **Presidentialism Parlamentarism and Democracy**, Cambridge University Press, New York, 2007.
- CHEIBUB, Jose Antonio; ELKINS, Zachary; Ginsburg, "Latin American Presidentialism in Comparative and Historical Perspective", **Texas Law Review**, C. 89, 2011, s. 2-33.
- ÇAĞLAR, Bakır, "Parlamentolar ve Anayasa Mahkemeleri, Teori ve Pratikte Anayasa Yargısının Sınırları Problemi", (**Anayasa Yargısı 3**), Anayasa Mahkemesi Yayını, Ankara 1987.
- ÇAĞLAR, Bakır, **Anayasa Bilimi Bir Çalışma Taslağı**, BFS Yayınları, İstanbul 1989.
- ÇAĞLAR, Bakır, "Anayasa Mahkemesi Kararlarında Demokrasi" **Anayasa Yargısı**, Ankara 1990, sayı 7.
- ÇAĞLAR, Bakır, "Anayasa Hukuku ve Anayasa'nın Yargıcı, Yenilenen Anayasa Kavramı Üzerine Düşünceler", (**Anayasa Yargısı 8**), Anayasa Mahkemesi Yayını, Ankara 1991.
- ÇAĞLAR, Bakır, "Hukuk'la Kavranan Demokrasi ya da Anayasal Demokrasi", (**Anayasa Yargısı 10**), Anayasa Mahkemesi Yayını Ankara 1993.
- ÇEÇEN, Anıl, **Atatürk ve Cumhuriyet**, İmge Yayınları, Ankara, 1994.
- ÇEÇEN, Anıl; **Ulus Devlet Türkiye Cumhuriyeti**, Kilit Yayınları, Ankara 2009.
- ÇELİKİYAY, Hakan Sabri, "Anayasa Mahkemesi'nin Bireysel Başvuru Kararlarının "Başvuru Yollarının Tüketilmesi" Ölçütü Açısından Değerlendirilmesi", **İÜHF Mecmuası**, C. LXXIII, S. 1, 2015.
- ÇINAR, Yetkin-GÖKSEL, Türkmen, **21 Şubat 2018'de Teklif Edilen "İttifaklı D'hondt" Sistemine Göre Seçim Simülasyonları**, TEPAV Yayınları, 2018.

- COX, Gary, **Making Votes Count**, Cambridge University Press, 2. Baskı, 1997.
- COX, Gary W.; MORGENSTERN, Scott, "Latin America's Reactive Assemblies and Proactive Presidents", **Comparative Politics**, C. 33, Sa. 2, 2001, ss. 171-189.
- DAHL, Robert; **Demokrasi ve Eleştirileri**, (Çev: Levent Köker), Yetkin Yayınevi, Ankara 1993.
- DAHL, Robert; SHAPIRO, Ian; **On Democracy**, Yale University Press, 2015.
- DAHL, Robert A.; **Polyarchy, Participation and Opposition**, New Haven, Yale University Press, 1971.
- DEMİRKOL, Ferman, **Yargı Bağımsızlığı**, Kazancı Hukuk Yayınları, İstanbul, 1991.
- DEVEREUX, Robert, **The First Ottoman Constitutional Period**, Baltimore, The John Hopkins Press, 1963.
- DOĞAN, İzzettin, **Türk Anayasa Düzeninin Avrupa Toplulukları Hukuk Düzeniyle Bütünleşmesi Sorunu**, İÜHF Yayını, İstanbul 1976.
- DOĞAN, İlyas, "Türk Tipi Başkanlık Modeli Bağlamında 2017 Anayasa Değişikliğinin Değerlendirilmesi", **Dört Kıtada Başkanlık Sistemi**, (Ed. DOĞAN, İlyas; ÜNVER, Serdar), Astana Yayınları, Ankara, 2017.
- DOĞRU, Osman. **İnsan Hakları Avrupa Mahkemesi İçtihatları Cilt I**, Legal Yayıncılık, Birinci Baskı, İstanbul 2004.
- DOĞRU, Osman, **Anayasa Mahkemesi'ne Bireysel Başvuru Rehberi**, Legal Yayıncılık, İstanbul, Ekim 2012.
- DOVAL, Gisela Pereyra; ACTIS Esteban, "The Political and Economic Instability of Dilma Rouseff's Second Government in Brazil: Between impeachment and the Pragmatic Turn", **India Quarterly: A Journal of International Affairs**, C. 72, Sa. 2, 2016, ss. 120-131.
- DÖNMEZ, Gökhan, **1982 Anayasası'nda Milletvekilliği Statüsünün Kazanılması ve Sona Ermesi**, Adalet Yayınevi, Ankara, 2016.
- DURAN, Lütfi, "Kanun Hükmünde Kararname", **AİD.**, C. 8., S. 2, 1975.
- DURMUŞ, Arzu, **Siyasi Partilerin Kapatılması ve Yüce Divan Kararlarını Yeniden Tartışmak**, İstanbul 2001.
- EKİNCİ, Ahmet, **Yükselen Bir Hükümet Sistemi Tercihi Olarak Tek Başlı Karma Hükümet Sistemleri**, Yetkin Yayınevi, Ankara, 2020.
- EKİNCİ Ahmet; YILDIRIM, Serkan Nebi; "Brezilya'nın Başkanlık Sistemi Uygulanması", içinde **Dört Kıtada Başkanlık Sistemi** (Ed. DOĞAN, İlyas ve ÜNVER, Serdar), Astana Yayıncılık, 2017, Ankara.
- EKİNCİ, Hüseyin, "Kabul Edilebilirlik Kriterleri", **Bireysel Başvuru İnceleme Usulü ve Kabul Edilebilirlik Kriterleri**, Anayasa Mahkemesi Yayınları, Ankara, 2013.

- EKİNCİ, Hüseyin, SAĞLAM, Musa, **Sorularla Anayasa Mahkemesine Bireysel Başvuru**, Anayasa Mahkemesi Yayınları Ankara, 2014.
- ERDOĞAN, Mustafa, **Modern Türkiye’de Anayasalar ve Siyasi Hayat**, Siyasal Kitabevi, Ankara 1997.
- ERDOĞAN, Mustafa, **Modern Türkiye’de Anayasalar ve Siyasi Hayat**, Siyasal Kitabevi, Ankara 1997.
- ERDOĞAN, Mustafa, **Liberal Toplum, Liberal Siyaset**, Siyasal Kitabevi, Ankara, 1998,
- ERDOĞAN, Mustafa, **Anayasal Demokrasi**, Siyasal Kitabevi, Ankara, 2001.
- ERDOĞAN, Mustafa, **Türkiye’de Anayasalar ve Siyaset**, Liberte Yayınları, 4. Baskı, Ankara, 2003.
- ERGÜL, Ozan, “Anayasa Mahkemesi’nin TBMM İçtüzük Değişikliğini İptal Kararı Işığında Özel Yasama Yöntemine Bir Bakış”, **Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt 51, Sayı 4, 2002.
- EROĞLU, İzzet, “Türkiye Büyük Millet Meclisi Danışma Kurulunun İşlevleri”, **Yasama Dergisi**, Sayı 8, 2008.
- EROĞUL, Cem, **Anayasayı Değiştirme Sorunu**, AÜSBF Yayınları, Ankara, 1974.
- EROĞUL, Cem, **Demokrat Parti Tarihi ve İdeolojisi**, İmge Yayınları, İstanbul, 1989.
- EROĞUL, Cem, **Anatüzeeye Giriş (Anayasa Hukukuna Giriş)**, 6. Baskı, İmaj Yayıncılık, Ankara, 2000.
- ESEN, Bülent Nuri **Türk Anayasa Hukuku**, Ayyıldız Matbaası, Ankara, 1971.
- ESEN, Selin, “2016 Anayasa Değişiklik Teklifinin Değerlendirilmesi”, **Ankara Barosu Dergisi**, 2016/4.
- EŞEN, Hamit, “Parlamento Hukuku Açısından Başkanlık Divanı’nın Konumu, Görevleri ve Yetkileri”, **Yasama Dergisi**, Sayı 4, 2007.
- FAHNER, Johannes Henrik; “Revisiting the Human Right to Democracy: A Positivist Analysis”, **The International Journal of Human Rights**, Cilt: 21, Sayı: 3, 2017.
- FAIRLIE, A. John, “The Administrative Powers of the President”, **Michigan Law Review**, C. 2, Sa. 3, 1903, ss. 190-210.
- FENDOĞLU, Hasan Tahsin, **Yargının Bağımsızlığı ve Tarafsızlığı**, Yetkin Yayınları, Ankara, 2010.
- FEREHON, John; PASQUINO, Pasquale; “The Law of the Exception: A Typology of the Emergency Power”, **International Journal of Constitutional Law**, 2004, ss. 210-239.
- FEYZİOĞLU, Metin, **Meclis Soruşturması**, Savaş Yayınevi. Ankara, 2006.
- FEYZİOĞLU, Turhan, **Atatürk ve Milliyetçilik**, Ankara 1986.

- FEYZİOĞLU, Turhan, **Kanunların Anayasa'ya Uygunluğunun Kazai Murakabesi**, Ankara 1951.
- GEERING, John, THACKER, Strom, MORENO, Carola, "Are Federal Systems Better than Unitary Systems", **Boston University Working Paper**, 2007, s. 3. <http://www.bu.edu/sthacker/files/2012/01/Are-Federal-Systems-Better-than-Unitary-Systems.pdf>. Erişim: 18.01.2019.
- GIEGERICH, Thomas "Yargının Bağımsızlığı-Kavramsal Çerçeve, Tarihsel Gelişim, Tarafsızlıkla İlişkisi ve Türkiye Üzerine Gözlemler", içinde **Yargının Bağımsızlığı, Tarafsızlığı ve Etkililiği (Uluslararası Sempozyum)**, (ed. Ahmet TAŞKIN), Türkiye Adalet Akademisi Yayınları, Ankara, 2009.
- GİRİTLİ, İsmet; BİLGİN, Pertev; AKGÜNER Tayfun, **İdare Hukuku**, Der Yayınları, İstanbul, 2006.
- GOLOĞLU, Mahmut, **Üçüncü Meşrutiyet**, Ankara, 1970.
- GÖKÇİMEN, Semra, "Tasarı ve Tekliflerin Genel Kurulda Görüşülme Süreci", **Kanun Yapım Süreci Sempozyumu**, TBMM Basımevi, Ankara, 2011.
- GÖKSEL, Türkmen-ÇINAR, Yetkin, **Mevcut Seçim Sisteminin İyileştirilmesine Yönelik Sayısal Analizler ve Politika Önerileri**, TEPAV Yayınları No: 58, 2011.
- GÖREN, Zafer, **Anayasa Hukuku**, Ankara, 2006, Seçkin Yayınları.
- GÖREN, Zafer, "Sosyal Devlet", **Prof. Dr. Seyfullah Edis'e Armağan**, Dokuz Eylül Üniversitesi Yayını, İzmir, 2000.
- GÖZE, Ayferi, **Siyasal Düşünceler Tarihi**, İÜHF Yayını, İstanbul 1982.
- GÖZLER, Kemal, "**Kanun Hükmünde Kararnemelerin Hukuki Rejimi**", Ekin Kitabevi Yayınları, 2000, Bursa.
- GÖZLER, Kemal, **Türk Anayasa Hukuku**, Bursa Ekin Kitabevi Yayınları, 2000.
- GÖZLER, Kemal, "Yasama Dokunulmazlığı: Bir Karşılaştırmalı Anayasa Hukuku İncelemesi", **AÜSBFD**, Cilt 56, No 3, Temmuz-Eylül 2001.
- GÖZLER, Kemal, "Parti Kapatmanın Kriteri Ne? Parti Kapatmaya Karşı Anayasa Değişikliği Çözüm mü?", **Türkiye Günlüğü**, Yıl Sayı 93, Bahar 2008
- GÖZLER, Kemal, **Türk Anayasa Hukuku Dersleri**, Ekin Kitabevi, Bursa, 2008.
- GÖZLER, Kemal, **İdare Hukuku Dersleri**, Ekin Yayınları, 8. Baskı, 2009.
- GÖZLER, Kemal, **Hukukun Temel Kavramları**, Ekin Yayınları, Bursa, 2009.
- GÖZLER, Kemal, **Anayasa Hukukunun Genel Esasları**, Ekin Yayınevi, Bursa, 2010.
- GÖZLER, Kemal, **Türk Anayasa Hukuku Dersleri**, Ekin Yayınevi, 12. Baskı, Bursa, 2011.
- GÖZLER, Kemal, **Anayasa Hukukunun Genel Teorisi (Cilt I)**, Ekin Kitabevi Yayınları, Bursa, 2011.

- GÖZLER, Kemal, **Anayasa Hukukunun Genel Teorisi (Cilt II)**, Ekin Kitabevi Yayınları, Bursa 2011.
- GÖZLER, Kemal, "Türkiye'de Bir Bilinmeyen: Isdar", **Prof. Dr. Erdal Onar'a Armağan**, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, Ankara, 2013.
- GÖZLER, Kemal, **İdare Hukukuna Giriş**, Ekin Kitabevi Bursa, 2007.
- GÖZLER, Kemal, **İnsan Hakları Hukuku**, Ekin Yayınevi, Bursa, 2017.
- GÖZLER, Kemal, "'Fesih' ve 'Seçimlerin Yenilenmesi' Farklı Kavramlar mı? 'Cumhurbaşkanının Meclisi Fesih Yetkisi Yoktur' İddiası Üzerine Bir İnceleme", <http://www.anayasa.gen.tr/fesih-yenileme.html> Erişim Tarihi: 18.06.2018).
- GÖZLER, Kemal, "Cumhurbaşkanlığı Sistemi Mi, Başkanlık Sistemi Mi, Yoksa Neverland Sistemi Mi? 16 Nisan'da Neyi Oylayacağız?" <http://www.anayasa.gen.tr/neverland.htm>, (Erişim tarihi 8.3.2017).
- GÖZLER, Kemal, "Fesih" ve "Seçimlerin Yenilenmesi" Farklı Kavramlar Mıdır? "Cumhurbaşkanının Meclisi Fesih Yetkisi Yoktur" İddiası Üzerine Bir İnceleme", <http://www.anayasa.gen.tr/fesih-bozdog.html> (erişim tarihi: 24.4.2018)..
- GÖZTEPE, Ece, "Türkiye'de Anayasa Mahkemesi'ne Bireysel Başvuru Hakkının 6216 sayılı Kanun Kapsamında Değerlendirilmesi", **TBB Dergisi**, S:95, 2011.
- GÖZÜBÜYÜK, Şeref, **Anayasa Hukuku**, S. Yayınları, Ankara 1986.
- GÜLENER, Serdar, **Başkanlık Sistemlerinde Denge ve Denetleme**, SETA, Ankara, 2016.
- GÜLENER, Serdar, MİŞ, Nebi, **Cumhurbaşkanlığı Sistemi**, SETA, Şubat 2017.
- GÜLSOY, Tevfik Mehmet, "Anayasa Mahkemesi Kararlarında Ölçü-Norm ve Siyasal Alanın Sınırı Olarak Başlangıç İlkeler", **Liberal Düşünce Dergisi**, Sayı:22.
- GÜNAL, Erdoğan, **Türkiye'de Seçim Sistemlerinin Siyasal Kurumlar Üzerindeki Etkileri**, Turhan Kitabevi, Ankara, 2005.
- GÜNER YAŞAR, Gizem, "Şili Başkanlık Sistemi", içinde **Dört Kıtada Başkanlık Sistemi** Ed. DOĞAN, İlyas ve ÜNVER, Serdar, Astana Yayıncılık, 2017, Ankara.
- GÜNEŞ, Seyithan, "Özgürlük ve Güvencesi Açısından Hukuk Devleti İlkesi", **Ankara Barosu Dergisi**, S.3, 1997.
- GÜNEŞ, Turan, **Parlamentar Rejimin Bugünkü Manası ve İşleyişi**, İÜHF Yayını, İstanbul, 1956.
- GÜNEŞ, Turan, "CHP'nin Haksız İktisaplarının İadesi Hakkında 6195 Sayılı Kanunu İptal Eden Anayasa Mahkemesi Kararı Üzerine", **AÜSBFD**, Cilt. 18, Sayı. 3, 1963.
- GÜR, A.Refik, **Hukuk Devleti Kazai Murakabe**, Çeltüt Matbaası, İstanbul 1958.
- GÜRBÜZ, Yaşar, **Anayasalar**, Filiz Kitabevi, İstanbul 1981.
- GÜRİZ, Adnan, **Hukuk Felsefesi**, AÜHF Yayını, Ankara 1985.

- HAKYEMEZ, Yusuf Şevki, **Militan Demokrasi Anlayışı ve 1982 Anayasa'sı**, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2000.
- HAKYEMEZ, Yusuf Şevki, "2001 Yılında Yapılan Anayasa Değişikliklerinin Siyasal Parti Özgürlüğü Üzerindeki Etkileri", **Anayasa Yargısı** 19, Ankara 2002.
- HAMDEMİR, Berkan, **Türk Anayasa Hukukunda Bireysel Başvuru**, Adalet Yayınevi, Ankara.
- HAMILTON, Alexander MADISON, James Madison, JAY, John, **The Federalist Papers**, Oxford World's Classics, New York.
- HAMILTON, Alexander MADISON, James Madison, JAY, John, **Anayasa Üzerine Düşünceler**, Siyasi İlimler Derneği Yayını, (çev. M.Soyal), İstanbul 1962.
- HASDEMİR, Tuba, "1980 Sonrası Türkiye'de Seçim Sistemi- Kimi Saptamalar", **Ankara Üniversitesi Siyasal Bilimler Fakültesi Dergisi**, Yıl 2004, C. 47, S.1.
- HATEMİ, Hüseyin, **Hukuk Devleti Öğretisi**, İşaret Yayınları, İstanbul, 1989.
- HATTEM, Marcel van, **Pork in Brazil and the Executive Toolbox**, Dissertation, Leiden University, 2012.
- HAYEK, Freidrich A., **Kanun, Yasama Faaliyeti ve Özgürlük (Kurallar ve Düzen)**, (çev. A. Yayla), Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, No: 331. ÇAĞLAR, Bakır, "Hukuk'la Kavranan Demokrasi ya da Anayasal Demokrasi", (**Anayasa Yargısı** 10), Anayasa Mahkemesi Yayını Ankara 1993
- HAZAR, Zeynep, "Siyasi Partilerin Kapatılması Ve Demokratik Toplumda Gerekliklik İlkesi: Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararları Çerçevesinde Bir İnceleme", **Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Yıl. 3, Sayı. 1, 2018.
- HAZIR, Hayati, "Sened-i İttifak'ın Kamu Hukuku Bakımından Önemi", **Dicle Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, 1984, S.2.
- HAZIR, Hayati, "Tanzimat Fermanı'nın Anayasa Hukuku Açısından Tahlili", **Tanzimat'ın 150. Yıldönümü Uluslararası Sempozyumu (Bildiriler)**, Ankara, 1991.
- HOCAOĞLU, A. Şeref - OCAKÇIOĞLU, İsmet: **Anayasa ve Anayasa Mahkemesi**, Ankara, 1971.
- HOLLAND, Kenneth M. "İntroduction", **Judicial Activism in Comparative Perspective**, (ed., K.M.HOLLAND), Macmillan 1991.
- İBA, Şeref, "TBMM Başkanvekillerinin Tarafsızlığı ve Sorumluluğu Üzerine", **Mülkiye**, Cilt XXVI, Sayı 235, 2002.
- İBA, Şeref, "Cumhurbaşkanınca Yayımlanması Kısmen veya Tamamen Uygun Bulunmayan Kanunların Meclise Geri Gönderilmesi", **AÜHF**, C.53., S.3, 2003.
- İBA, Şeref; **Parlamento Hukuku**, Türkiye İş Bankası Yayınları, İstanbul, 2010.
- İNCEOĞLU, Sibel, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararları ve Diğer Uluslararası Belgeler Işığında Mahkemelerin Bağımsızlığı ve Tarafsızlığı", içinde **Yargının Bağımsızlığı, Tarafsızlığı ve Etkililiği (Uluslararası Sempozyum)**, (ed. Ahmet TAŞKIN), Ankara, 2009, ss. 54-64.

- İZGİ, Ömer, GÖREN, Zafer, **Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının Yorumu**, Ankara, 2002, C.2, (3.10.2001 değişiklikleri ile), T.B.M.M. Basım Evi.
- İZMİR, Gökalp; "Milletvekili Seçilme Yeterliliği ve Bu sıfatın Kazanılması", **Yasama Dergisi**, Sayı: 18/51, 2011.
- JAMES, Simon, **British Cabinet Government**, Routhledge (U.K.), 1999.
- KABOĞLU, İbrahim, **Kollektif Özgürlükler**, DÜHF Yayınları, Diyarbakır 1989.
- KABOĞLU, İbrahim Ö., "Kelsen Modeli Sınırlarında Demokratikleşme Sürecinde Anayasa Yargıçları", (**Anayasa Yargısı 10**), Anayasa Mahkemesi Yayını, Ankara 1993.
- KABOĞLU, İbrahim Ö., **Anayasa Yargısı**, İmge Kitabevi, Ankara 1994.
- KABOĞLU, İbrahim, **Anayasa Hukuku Dersleri**, 2.Baskı, İstanbul, 2005, Legal Yayıncılık.
- KABOĞLU, İbrahim, "Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (10 Aralık 2016)", **Ankara Barosu Dergisi**, 2016/4.
- KALAYCIOĞLU, Ersin - SARIBAY, Ali Yaşar, "Tanzimat: Modernleşme Arayışı ve Siyasal Değişim", **Türkiye'de Siyaset: Süreklilik ve Değişim**, Der Yayınları.
- KAPANİ, Münci, **İcra Organı Karşısında Hâkimlerin İstiklali**, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, Ankara, 1956.
- KAPANİ, Münci, **İnsan Haklarının Uluslararası Boyutları**, Bilgi Yayınevi, Ankara 1987.
- KAPANİ, Münci, **Politika Bilimine Giriş**, Bilgi Yayınevi, Ankara, 2004.
- KARAMUSTAFAOĞLU, Tuncer, **Yasama Meclisinde Komisyonlar**, Ankara, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayını, 1965.
- KARAMUSTAFAOĞLU, Tuncer, **Yasama Meclislerini Fesih Hakkı**, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, Ankara, 1982.
- KARAMUSTAFAOĞLU, Tuncer, "Anayasa Yargısının Temel Sorunları", **AÜHFD**, Cilt: XXV, Sayı: 3-4.
- KARATEPE, Şükrü, **Türk Anayasa Hukukunun Gelişimi**, İzmir, 1988.
- KARATEPE, Şükrü, **Darbeler Anayasalar ve Modernleşme**, İz Yayıncılık, İstanbul, 1993.
- KERSE, Ahmet: **Türkiye'de 1961 Anayasasına Göre Cumhurbaşkanı**, Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul, 1973.
- KESKİNSOY, Ömer, **Yasama Sorumsuzluğu**, Ankara, Turhan Kitabevi, 2007.
- KESKİNSOY, Ömer, **Yasama Dokunulmazlığı**, Ankara, Adalet Yayınevi, 2008.
- KEYMAN, Selahattin, **Hukuka Giriş ve Metodoloji**, Doruk Yayınları, Ankara 1981.
- KIRATLI, Metin, **Anayasa Yargısında Somut Norm Denetimi**, AÜSBF Yayını, Ankara 1966.

- KIRMAZ, Birol, **Avrupa Birliği Sürecinde Türk Anayasasında Hâkimlerin Dene-timi Ve Yargı Bağımsızlığı** Adalet Yayınevi Ankara, 2009.
- KİLİ, Suna, "1876 Anayasa'sı'nın Çağdaşlaşma Sorunları Açısından Değerlendiril-mesi", **Kanun-ı Esasi'nin 100.Yıl ARMAĞAN**, AÜSBF Yayını, Ankara, 1978.
- KOCAMAN, Habip, "Kanun Tasarı ve Tekliflerinin TBMM'de İlk İncelemesi", **Kanun Yapım Süreci Sempozyumu**, TBMM Basımevi, Ankara, 2011.
- KOÇAK, Mustafa, **Siyasal Partiler ve Türkiye'de Parti Yasakları**, Ankara 2002.
- KÖKÜSARİ, İsmail, **Anayasa Mahkemesi Kararlarının Türleri ve Nitelikleri**, On İki Levha Yayınları, Ankara, 2009..
- KURU, Baki, **Hâkim ve Savcıların Bağımsızlığı ve Teminatı**, Kültür Edebiyat Yayınevi, Ankara, 1966.
- KUTLU, Aydoğan, **Cumhuriyet Kavramı ve Türkiye'deki Evrimi**, Ankara Üniver-sitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2011
- KUZU, Burhan, **1982 Anayasa'sının Temel Nitelikleri ve Getirdiği Yenilikler**, Filiz Kitabevi, İstanbul 1990.
- KUZU, Burhan, **Parlamentar Rejimlerde Devlet Başkanı'nın Konumu ve 1961-1982 Anayasalarında Durum**", **İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası**, C, 53, S, 1-4, 1990, ss. 34-90.
- KUZU, Burhan, **Türk Anayasa Metinleri ve İlgili Mevzuat**, Filiz Kitabevi, İstanbul 1997.
- KÜÇÜK, Adnan, **Siyasi Partilere İlişkin Yasaklamalar**, Ankara 2005.
- KÜRKÇÜER, Orhan Melih, **Esas Teşkilat Hukuku**, III. Baskı, Ankara 1966.
- LARKINS, Cristopher, "The Legacies of Hyper-Presidentialism: Executive-Judicial Relations, Constitutional Cultures, and The Future of Democratic Governance in Argentina and Peru", **Ph.D Thesis**, University of Southern Carolina, 1998.
- LESUEUR, A.P., "The Judges and the intention of Parliament: Is Judicial Review Undemocratic", **Parliamentary Affairs**, Vol.: 44, Nu.: 3, 1994.
- LIJPHART, Arend, **Çağdaş Demokrasiler**, (çev. E. ÖZBUDUN-E. ONULDURAN), Türk Demokrasi Vakfı ve Siyasi İlimler Derneği Ortak Yayını.
- LIJPHART, Arend; "Democratic Quality in Stable Democracies", **Society**, Cilt: 48, Sayı: 1, 2011.
- LINZ, Juan J., "Democracy: Presidential or Parliamentary Does It Make a Diffrence?", 1985, http://pdf.usaid.gov/pdf_docs/PNABJ524.pdf (Erişim Tarihi: 7.3.2017).
- MAINWARING, Scott, **Presidentialism, Multiparty Systems, and Democracy: Difficult Equation**, **Kellogg Institute**, 1990, <https://www3.nd.edu/~kellogg/publications/workingpapers/WPS/144.pdf>, (Erişim Tarihi: 14.3.2017).

- MAINWARING, Scott, SHUGART, Matthew S. "Juan Linz, Presidentialism and Democracy: A Critical Appraisal", **Comparative Politics**, 1997, 449-471.
- MAINWARING, Scott, SHUGART, Matthew Soberg, "Presidencialismo y Democracia en America Latina: Revision de los Terminos del Debate", içinde **Presidencialismo y Democracia en America Latina**, Paidos, 2002, Buenos Aires y Mexico, ss. 19-64MARDİN, Şerif, **Türk Modernleşmesi**, İletişim Yayınları, İstanbul 1991.
- MARDİN, Şerif, **Türkiye'de Toplum ve Siyaset**, 2.Baskı, İletişim Yayınları, İstanbul, 1991.
- MACHACEK, Rudolf, "Temel Hak Temini ile Politika Arkasındaki Gerilimli alanda Anayasa Yargısı", (**Anayasa Yargısı 9**), Anayasa Mahkemesi Yayını, Ankara 1993.
- McNEIL, Dixie Faye Mercer. **Presidential Impeachment, Executive Accountability nad the Collective Executive**. Diss. Texas Tech University, 1978.
- McWHINNEY, Edward, **Constitution-Making: Principles, Process, Practice**, University of Toronto Press, Toronto Buffalo London 1981.
- METİN, Yüksel, **Ölçülülük İlkesi**, Karşılaştırmalı Bir Anayasa Hukuku İncelemesi, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2002.
- METİN, Yüksel, "Türkiye'de Yargı Bağımsızlığına ilişkin Kimi Sorunlar ve Çözüm Önerileri", **Anayasa Mahkemesi'nin 48. Kuruluş Yıldönümü Sempozyumu**, 22 Nisan 2010, Ankara, Anayasa Yargısı, Cilt 27.
- MONTERO, Garcia Mercedes, "Instituciones y Actividad Legislativa En America Latina" **Documentos CIDOB**, Serie América Latina, 23, Barcelona, 2008
- MUMCU, Ahmet, "Osmanlı Devletinde 1876 Anayasasına Değın Temel Hak ve Özgürlükler ile 1876 Anayasa'sının Temel Yapısı", **Türk Parlamentoculuğunun İlk Yüzyılı**, Ankara 1976.
- MUMCUOĞLU, Maksut, "Hukuk Devletinde Bağımsız Yargının Yeri ve Bağımsız Yargının Türkiye Gelişimi", **Ankara Barosu Dergisi**, Yıl 46, S.2, Mart 1989.
- MUMCUOĞLU, Maksut, "Hukuk Devletinde Bağımsız Yargının Yeri ve Bağımsız Yargının Türkiye Gelişimi", **ABD**, Y. 46, Sa. 2, 1989, ss. 262-306.
- NAL, Sabahattin, "Parlamentar, Başkanlık ve Yarı başkanlık Sistemleri", içinde **Dört Kıtada Başkanlık Sistemi**, (Ed. DOĞAN, İlyas; ÜNVER, Serdar), 2017, Ankara.
- NALBANT, Atilla, **Üniter Devlet: Bölgeselleşmeden Küreselleşmeye**, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul, 1997.
- O'DONNELL, Guilermo, "Delegative Democracy", **Journal of Democracy**, C. 5, Sa. 1, 1994.
- ODER, Bertil Emrah, "Türkiye'de Başkanlık ve Yarı-Başkanlık Rejimi Tartışmaları: 1991-2005 Yılları Arasında Basına Yansıyan Öneri ve Tepkilerden Kesitler", **Başkanlık Sistemi**, Türkiye Barolar Birliği Yayını, Ankara, 2005.

- OKANDAN, Recai Galip; **Umumi Amme Hukuku**, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, İstanbul, 1966.
- OKTAY, Cemil, "Kuvvetler Ayrılığı İlkesinin Yargı Açısından Anlamı ve Türkiye Örneği", **Anayasa Yargısı Dergisi**, S.1, 1984.
- ONAR, Erdal, **Meclis Araştırması**, AÜHF Yayınları, 1977.
- ONAR, Erdal, **1982 Anayasasında Anayasayı Değiştirme Sorunu**, Ankara, 1993.
- ONAR, Erdal, "1982 Anayasası'nda Milletvekilliğinin Düşmesi", **Anayasa Yargısı**, Anayasa Mahkemesi Yayınları, Cilt 14, Ankara 1997.
- ONAR, Erdal; "Türkiye'nin Başkanlık Veya Yarı Başkanlık Sistemine Geçmesi Düşünülmesi midir?", **Başkanlık Sistemi**, Türkiye Barolar Birliği Yayınları, No. 77, Ankara, 2005.
- ONAR, Erdal, "1982 Anayasa'sının 2007 Yılında 5678 Sayılı Kanunla Değiştirilmesi Süreci Üzerine Düşünceler", **Prof.Dr. Ergun Özbudun'a Armağan**, Cilt II, **Anayasa Hukuku**, Yetkin Yayınları, Ankara, 2008.
- ONAR, Siddık Sami, **İdare Hukukunun Umumi Esasları**, 1.Cilt, 3. Baskı, İstanbul.
- OROZCO HENRIQUEZ, Jesus, ZOVATTO, Daniel, "Alcance De Los Poderes Presidenciales En Los Países Latinoamericanos", A. Ellis, J. J. Orozco Henríquez & D. Zovatto, edits. **Cómo hacer que funcione el sistema presidencial**. México: UNAM, ss. 45-97.
- ORTAYLI, İlber, "Tanzimat Adamı ve Tanzimat Toplumunu", **Türkiye'de Siyaset: Süreklilik ve Değişim**, Der Yayınları.
- OYTAN, Muammer, "*Fransa'da Anayasa Konseyinin Kuruluşu Görevleri ve İşleyişi Konusunda Bir İnceleme*" T.O.D.A.İ. Dergisi, C.13, 5.3, Eylül 1980.
- ÖDEN, Merih, **Türk Anayasa Hukukunda Siyasi Partilerin Anayasa'ya aykırı Eylemleri Nedeniyle Kapatılmaları**, Yetkin Yayınları, Ankara, 2003.
- ÖKTEM, Niyazi, "Hukuk Felsefesi ve Anayasa Yargısı", (**Anayasa Yargısı 8**), Anayasa Mahkemesi Yayını, Ankara 1991.
- ÖZBEY, Özcan, **Türk Hukukunda Anayasa Mahkemesine Bireysel Başvuru Hakkı**, Adalet Yayınevi, Ankara, 2012.
- ÖZBUDUN, Ergun, **Siyasal Partiler**, AÜHF Yayını, Ankara, 1977.
- ÖZBUDUN, Ergun, "1961 ve 1982 Anayasalarında Kanun Hükmünde Kararnameler", **Anayasa Yargısı 6**, ss. 227-237.
- ÖZBUDUN, Ergun, **Demokrasiye Geçiş Sürecinde Anayasa Yapımı**, Bilgi Yayınevi, 1993.
- ÖZBUDUN, Ergun, "Seçim Sistemleri ve Türkiye", **AÜHFD**, C.44, S.1-4.
- ÖZBUDUN, Ergun, "Siyasi Partiler ve Seçim Kanunlarında Değişiklik Önerileri Sempozyumunda Sunulan Tebliğ", in: **Siyasi Partiler ve Seçim Kanunlarında Değişiklik Önerileri Sempozyumu**, Ankara 2005.

- ÖZBUDUN, Ergun, **Türk Anayasa Hukuku**, Yetkin Yayınları, 12. Baskı, 2011.
- ÖZBUDUN, Ergun, **Türk Anayasa Hukuku**, 17. Baskı, Yetkin Yayıncılık, Ankara, 2017.
- ÖZCAN, Hüseyin, **Yasama Bağımsızlıkları**, Seçkin Yayınevi, Ankara.
- ÖZÇELİK, Selçuk “Sened-i İttifak”, **İ.Ü.H.F.M.**, Cilt XXIV, 1-4.
- ÖZÇELİK, Selçuk, “Karar İncelemesi”, **İHF**, c. XXI., sy. 1-4.
- ÖZÇELİK, Selçuk, **Anayasa Hukuku Dersleri**, İkinci Cilt, Filiz Kitabevi, İstanbul 1983.
- ÖZEK, Çetin, “**Mutlak Yasama Dokunulmazlığı Sınırlandırılabilir mi?**” **İÜHFD**, Cilt:31 Sayı:1-4, 1965.
- ÖZELER, Neslihan, “El Salvador Cumhuriyeti: Hukuki Bir Bakışı” **Dört Kıtada Başkanlık Sistemi**, (Ed. DOĞAN, İlyas; ÜNVER, Serdar), Astana Yayınları, Ankara, 2017.
- ÖZEN, Muharrem, “Yargı Bağımsızlığını Zedeleyen Düzenleme, Uygulamalar ve Bağımsızlığı Sağlamaya Yönelik Çözüm Önerileri” **Ankara Barosu Dergisi**, Yıl:68, Sayı: 2010/1.
- ÖZER, Attila, **Gereğçeli ve 1961 Anayasa’sı ile mukayeseli 1982 Anayasa’sı**, Ankara, 1996.
- ÖZER, Attila, **Anayasa Hukuku Genel İlkeler**, Turhan Kitabevi, Ankara, 2010.
- ÖZER Attila, **Anayasa Hukuku**, Gazi Kitabevi, 7. Baskı, Ankara, 2016.
- ÖZGENÇ, İzzet, **Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler**, Seçkin Yayınları, Ankara, 2016.
- ÖZKAYA, Eraslan, “2003-2004 Adli Yılı Açış Konuşması”, **Yargıtay Başkanlığı Yayınları**, Ankara 2003.
- ÖZKUL, Fatih, “Anayasalarımızda Yargının Bağımsızlığı ve Tarafsızlığı”, **Ankara Barosu Dergisi**, 2016/3, ss. 201-266.
- ÖZSARIOĞLU, Fatma, “Türkiye’de Yargı Bağımsızlığı Ve Hâkimlik Teminatı”, **Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi**, Trabzon 2011.
- ÖZSOY BOYUNSUZ, Şule, **Dünyada Başkanlık Sistemleri**, İmge Yayınevi, Ankara 2017.
- ÖZSOY BOYUNSUZ, Şule, “Siyasi Parti Sistemlerine Göre Başkanlık Rejiminin Türleri”, **Amme İdaresi Dergisi**, C. 49, S. 3, Eylül 2016, s.1-40.
- ÖZTÜRK, Bahri, “Bir Ceza Muhakemesi Olarak Yüce Divan”, **Anayasa Yargısı**, S 12, Ankara 1995.
- ÖZTÜRK, Kemal N.: “Türkiye’de Cumhurbaşkanlığı Geleneği”, **AİD**, C.25., S.1., Mart 1992.
- ÖZTAN, Bilge, **Medeni Hukukun Temel Kavramları**, Turhan Kitabevi, Ankara, 2011.

- PAZARCI, Hüseyin, **Uluslararası Hukuk**, Turhan Kitabevi, Ankara 2004.
- PELTASON, J.W., **Birleşik Devletler Anayasası**, Birleşik Devletler Tanıtma Dairesi 1987.
- PEREZ-LINAN, A., **Presidential Impeachment and the New Political Instability in Latin America**, Cambridge University Press, 2007.
- PERREIRA, Carlos, MELO, Marcus, "The Political Economy of Budgeting in Latin America-Procedures, Oversight, and Participation", *scioteca.caf.com*, 2011.
- PERREIRA, Carlos; MUELLER, Bernardo, "The Costing of Governing-Strategic Behavior of President and Legislators in Brazil's Budgetary Process", **Comparative Political Studies**, C. 37, Sa. 7, 2004, ss. 781-815.
- POLANYI, Karl, **Büyük Dönüşüm: Çağımızın Siyasal ve Ekonomik Kökenleri**, (Çev: Ayşe BUĞRA), İletişim Yayınları, 11. Baskı, 2013.
- PURCELL, L. Edward, **Vice Presidents-A Biographical Dictionary**, Facts On File, Fourth Edition, New York, 2010.
- ROCHE, John P, LEVY, Leonard W, **The Presidency**, Documents in American Government, Brace and World Inc, 1964, Harcourt.
- ROSE-ACKERMAN, Susan, DESIERTO, Diane A, VOLOSIN, Natalia, "Hyper-Presidentialism: Separation of Powers without Checks and Balances in Argentina and Philippines", **Berkeley Journal of International Law**, C. 29, Sa. 1, 2011.
- ROSENFELD, Michel, **Law, Justice, Democracy and Clash of Cultures: A Pluralist Account**, Cambridge University Press, New York, 2011.
- RUMPF, Cristian, **Türk Anayasa Hukukuna Giriş**, (çev. B.ODER), Ankara 1995.
- RUSSELL, Bertrand, **Batı Felsefesi Tarihi**, (çev. M.Sencer), Say, İstanbul 1983.
- SABUNCU, Yavuz, **Anayasa'ya Giriş**, İmaj Yayınevi, Ankara, 2005.
- SAĞLAM, Fazıl, **Temel Hakların Sınırlanması ve Özü**, AÜSBF Yayını, Ankara 1982.
- SAĞLAM, Fazıl, Kanun Hükmünde Kararname Çıkarma Yetkisinin Sınırları: Uygulamanın Yaygınlaşmasından Doğabilecek Sorunlar", **Anayasa Yargısı**, Ankara, Anayasa Mahkemesi yayınları, 1984, Cilt I.
- SAĞLAM, Fazıl, **Siyasal Partiler Hukukunun Güncel Sorunları**, Beta Yayınları, İstanbul, 1999.
- SAĞLAM, Fazıl, Siyasi Partiler Kanunu'nda Uluslar Arası Standartlara Uygunluk Sağlamak İçin Yapılması Gereken Değişiklikler, **Anayasa Yargısı**, 2000.
- SAĞLAM, Musa, "Bireylerin Anayasa Mahkemesi'ne Başvurusu (Bir Reform Önerisi)", **TBB Dergisi**, Sayı: 60, 2005.
- SALİHPAŞAOĞLU, Yaşar, **Türkiye'de Basın Özgürlüğü**, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2007.

- SAMUELS, David J., "Progressive Ambition, Federalism and Pork-Barreling in Brazil", içinde **Legislative Politics in Latin America**, (Ed. Morgenstern, Scott, Nacif, Benito), Cambridge University Press, 2002, New York, ss. 315-341
- SANTISO, Carlos, BELGRANO, Arturo Garcia, "Legislative Budget Oversight in Presidential Systems: Governance of the Budget in Peru", **XVI Regional Seminar on Fiscal Policy organised by the Economic Commission on Latin America and the Caribbean (ECLAC)**, Santiago de Chile, 2004, <https://www.cepal.org/ilpes/noticias/paginas/6/13526/CarlosSantiso.pdf> (erişim tarihi 25.4.2018).
- SARTORI, Giovanni, **Demokrasi Teorisine Geri Dönüş**, (çev. T. KARAMUSTAFAOĞLU -M. TURHAN) Türk Demokrasi Vakfı Yayını, Ankara 1993.
- SAYE, Albert B., **American Constitutional Law**, Columbus, Ohio 1975, s. 82-83; VILE, M.J.C, **Constitutionalism and the Separation of Powers**, Oxford, 1967.
- SCOTT, D.M.M., "**O**" **Level British Constitution**, Üçüncü Baskı, Londra, 1979.
- SEBÜK, Mehmet Ali, "Türk Hukuk ve Adalet Reformu-Birinci Türk Hukuk Kongresine Sunulan Tebliğler", **TBB Yayınları**, Sevinç Matbaası, Ankara 1972.
- SENCER, Muzaffer, **Türkiye'nin Yönetim Yapısı**, Alan Yayıncılık, 2. Baskı, İstanbul 1992.
- SEVİNÇ, Murat, "Türkiye Komünist Partisi Kapatma Davası ve Devlet Yardımından Mahrum Bırakma Yaptırımı", **AÜSBF Dergisi**, Cilt 60, Sayı 2.
- SEVİNÇ, Murat, "Güncel Gelişmeler Işığında, 1982 Anayasasına Göre Cumhurbaşkanlığı", **AÜHFD**, C. 57, Sa. 2, ss. 109-137.
- SEZER, Yusuf, **Meclis Soruşturması**, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Konya, 2010.
- SEZGİNER, Murat, **Günümüz Demokrasilerinde Kuvvetler İlişkisi ve 1982 Anayasası'nda Sorunlar**, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2010.
- SHAPIRO, Martin, STONE SWEET, Alec, "The New Constitutional Politics of Europe", **Comparative Political Studies**, Vol.: 26, Num.: 4, 1994.
- SHUGART, Matthew Soberg, CAREY, John, **Presidents and Assemblies, Constitutional Design and Electoral Dynamics**, Cambridge University Press, 1992.
- SIR, Onur, **Hukuk Devleti Açısından Kanunların Anayasaya Uygunluğunun Yargısal Denetimi**, Adalet Yayınevi, Ankara, 2011.
- SKARIC, Svetomir, "The Federal State and The Decentralized States" (Case Study: the Republic of Macedonia as a Regional state), **Mimesis, Bauru**, vol. 19, no. 2, 1998.
- SOYSAL, Mümtaz, **100 Soruda Anayasanın Anlamı**, Gerçek Yayınevi, İstanbul 1993.
- SOYSAL, Mümtaz, **Anayasa'nın Anlamı**, Gerçek Yayınevi, İstanbul 1979.

- SOYSAL, Mümtaz; **Anayasaya Giriş**, Ankara Üniversitesi SBF Yayın no:271, Ankara 1969.
- SOYSAL, Mümtaz, "İnsan Hakları Açısından Temel Hak ve Özgürlüklerin Niteliği", **Anayasa Yargısı**, Ankara 1987.
- SÖĞÜTLÜ, Mahmut Yalçın, **Siyasi Parti Özgürlüğü**, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İzmir, 2006.
- Stelberger, Helmut, "Models Of Constitutional Jurisdiction", **European Commission for Democracy Through Law**, Council of Europe, Strasbourg 1992.
- STERETT, Susan, "Judicial in Britain", **Comperative Political Studies**, Vol.: 26, Num.: 4, 1994.
- SURLU, Mehmet Handan, "Gündemden İnmeyen Sorun: Yargı Bağımsızlığı ya da Türk Yargı Bağımsızlığının Simgesi Olarak Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun Özlenen Oluşumu", "**Anayasa ve Uyum Yasaları**" Konulu Panelde **Sunulan Tebliğ**, İBD, C. 77, Sa. 1, 2003.
- ŞAHİN, Kemal, **Yasamanın Yürütme ve Yargı Üzerindeki Kılıcı**, Beta Yayınevi, İstanbul, 2001.
- ŞEREF İBA, Yasin SÖYLER, "Yeni Hükümet Sisteminde Cumhurbaşkanlığı Kararname ile Cumhurbaşkanı Kararının Nitelik Farklı ve Hukuki Sonuçları", **Anayasa Yargısı Dergisi**, C. 36, Sa. 1, 2019
- TAN, Turgut, GÖZÜBÜYÜK, Şeref, **İdare Hukuku Cilt I**, Turhan Kitabevi, 10. Baskı, Ankara, 2014.
- TANİLLİ, Servet, **Devlet ve Demokrasi**, 2. Baskı, Say Kitap Pazarlama, İstanbul 1981.
- TANÖR, Bülent, **İki Anayasa 1961-1982**, Beta, İstanbul 1986
- TANÖR, Bülent, **Osmanlı-Türk Anayasal Gelişmeleri (1789-1980)**, Der Yayınları, İstanbul 1995.
- TANÖR, Bülent, **Türkiye'de Demokratikleşme Perspektifleri**, TÜSİAD Yayınları, İstanbul 1997.
- TANÖR, Bülent, **Osmanlı-Türk Anayasal Gelişmeleri**, 19. Baskı, Yapı Kredi yayınları, İstanbul, 2010.
- TANÖR, Bülent, "Anayasal Gelişmelere Toplu Bakış ", **Tanzimat'tan Cumhuriyete Türkiye Ansiklopedisi, 1. Cilt** İletişim Yayınları, İstanbul, 1986.
- TANÖR, Bülent (1986a): **İki Anayasa 1961-1982**, Beta, İstanbul 1986.
- TANÖR, Bülent - YÜZBAŞIOĞLU, Necmi, **1982 Anayasa'sına Göre Türk Anayasa Hukuku**, YKY, İstanbul, 2001.
- TANÖR, Bülent-YÜZBAŞIOĞLU, Necmi; **1982 Anayasasına Göre Türk Anayasa Hukuku**, Beta Yayınları, İstanbul, 2009.

- TAŞKIN, Ş. Cankat, "1982 Anayasası'nda Cumhurbaşkanının Sorumsuzluğu", **TBB Dergisi**, 2011, C. 92, ss. 384-418.
- TAVITS, Margit, **Presidents with Prime Ministers: Do Direct Elections Matter?**, Oxford University Press, Oxford, 2009.
- TEZİÇ, Erdoğan, **1961 Anayasasına Göre Kanun Kavramı**, İstanbul, 1972.
- TEZİÇ, Erdoğan, **Anayasa Hukuku**, Beta, İstanbul 1986.
- TEZİÇ, Erdoğan, "Cumhurbaşkanının Geri Gönderme Yetkisi", **İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası**, C. 52, S. 1-4, Yıl 1987, s. 101-116.
- TEZİÇ, Erdoğan, **Anayasa Hukuku**, Beta Yayınları, 12. Baskı, İstanbul, 2007.
- TİKVEŞ, Özkan, **Türkiye Cumhuriyeti Anayasası Şerhi ve Uygulaması**, İstanbul, 1969.
- TİKVEŞ, Özkan, **Teorik ve Pratik Anayasa Hukuku**, İzmir, 1982.
- TOROSLU, Nevzat, **Ceza Muhakemesi Hukuku**, Savaş Yayınevi, Ankara, 1998.
- TUNAYA, Tarık Zafer, "1876 Kanun-ı Esasisi ve Türkiye'de Anayasa Geleneği", **Tanzimat'tan Cumhuriyete Türkiye Ansiklopedisi, 1. Cilt**, İletişim Yayınları, İstanbul, 1986.
- TUNAYA, Tarık Zafer, **Siyasal Kurumlar ve Anayasa Hukuku**, 1982.
- TUNCER, Erol, "Türkiye'de Seçim Uygulamaları/Sorunları Işığında Temsilde Adalet Yönetimde İstikrar İlkelerinin İşlevselliği", **Anayasa Yargısı**, 2006.
- TUNÇ, Hasan, **Türk Anayasa Yargısında İtiraz Yolu**, Erzincan 1992.
- TUNÇ, Hasan: **Türk Seçim Sistemi (Eleştirel Yaklaşım)**; Konya Sağlık Eğitim Enstitüsü Yayın Nu.:21, Konya 1995.
- TUNÇ, Hasan: "Cumhuriyet Dönemi Anayasalarımızda Milliyetçilik Anlayışı ve Atatürk Milliyetçiliği", **Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Haziran-Aralık 1998, Vol:1, No:1, Prof.Dr. İhsan TARAKÇIOĞLU'na Armağan, (Faruk BİLİR ile birlikte).
- TUNÇ, Hasan, **Karşılaştırmalı Anayasa Yargısı (Denetim Kapsamı ve Organları)**, Yetkin Yayınları, Ankara, 1997.
- TUNÇ, Hasan, **Anayasa Hukukuna Giriş**, 2. Baskı, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara, 1999.
- TUNÇ, Hasan: "Uluslararası Sözleşmelerde Azınlık Hakları Sorunu ve Türkiye" **Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt VIII, Sayı 1-2, Haziran-Aralık 2004, Baskı Şubat 2005.
- TUNÇ, Hasan; YAVUZ, Bülent; "Avantaj ve Dezavantajları ile Başkanlık Sistemi", **TBB Dergisi**, Sa. 81, 2009.
- TUNÇ, Hasan, BİLİR, Faruk, YAVUZ, Bülent, **Türk Anayasa Hukuku**, 7. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2015.

- TUNÇAY, Mete, "1293 Kanun-u Esasinin Son Tadilleri", **Kanun-u Esasinin 100.Yılı ARMAĞAN**, (1978)ı, AÜSBF. Yayını, Ankara, 1978.
- TURAN, Şerafettin, **Türk Devrim Tarihi**, C.II, Bilgi Yayınevi, 1998.
- TURHAN, Mehmet, **Hükûmet Sistemleri ve 1982 Anayasası**, Diyarbakır, 1989.
- TURHAN, Mehmet, "Olağanüstü Hallerde Çıkarılabilecek Kanun Hükmünde Kararnameler", **Amme İdaresi Dergisi**, C. 25, Sa. 3, 1992, ss. 13-36.
- TURHAN, Mehmet, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Siyasi Parti Kapatma Davaları, **Liberal Düşünce Dergisi**, s.22, Ankara 2001.
- TÜLEN, Hikmet, "Yasama Sorumsuzluğunun Mutlaklığı Üzerine Düşünceler" **Atatürk Üniversitesi Erzincan Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt:3, Sayı:1, 1999.
- TÜLEN, Hikmet, **Türk Anayasa Hukukunda Bakanların Cezai Sorumluluğu ve Meclis Soruşturması**, Mimoza Yayınları, Konya, 1999.
- TÜRK, Hikmet Sami, "Seçim, Seçim Sistemleri ve Anayasal Tercih, **Anayasa Yargısı**, Sayı: 23, 2006.
- ULUŞAHİN, Nur, **Anayasal Bir Tercih Olarak Başkanlık Sistemi**, Yetkin Yayınevi, 1999.
- ULUŞAHİN, Nur, **Saf Hükümet Sistemleri Karşısında İki Başlı Yürütme Yapılanması**, Yetkin Yayınları, Ankara, 2007.
- UYGUN, Oktay, **1982 Anayasa'sında Temel Hak ve Özgürlüklerin Genel Rejimi**, Kazancı Yayınları, İstanbul, 1992.
- UYGUN, Oktay, "Siyasi Partilerin Kapatılması Rejiminin Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Çerçevesinde Değerlendirilmesi", **Anayasa Yargısı 17**, Ankara 2000.
- UZELTÜRK, Sultan Tahmazoğlu, "Anayasa Mahkemesi Kararlarında Seçim Sistemleri", **Anayasa Yargısı**, Yıl 2006, S. 23.
- ÜÇOK, Coşkun, "1876 Anayasa'sının Kaynakları", **Türk Parlamentoculuğunun İlk Yüzyılı**, Siyasi İlimler Türk Derneği, Ankara, 1976.
- ÜLGEN, Hilmi Ziya, **Lâiklik**, 50 Yıl, Ankara, 1973.
- ÜNAL, Hasan, **Adli/Yargısal Bir Faaliyet Olarak Meclis Soruşturması**, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2005.
- ÜNSAL, Artun, **Siyaset ve Anayasa Mahkemesi**, AÜSBF Yayını, Ankara 1980.
- VEDEL, George, "Teşri ve İcranın Münasebetleri Problemi", (Çev.; T. Timur), **AÜSBFD**, Cilt: XV, Eylül 1960, Sayı.3.
- VILE, M.J.C, **Constitutionalism and the Seperation of Powers**, Oxford, 1967.
- WACHTLER, Sol, "Judicial Lawmaking", **New York University Law Review**, Vol.: 65, Num.: 1, April 1990.

- WALTMAN, Jerold L. "Judicial Activism in England", **Judicial Activism in Comparative Perspective**, (Ed., Kenneth M. HOLLAND), Macmillan 1991.
- YAPICI, Havvana, "Komisyonların Yasama Sürecindeki Rollerini Bağlamında Komisyon Aşamasındaki Özel Yöntem ve Uygulamalar", **Yasama Dergisi**, Sayı 5, 2007.
- YAVUZ, Bülent, "2007 Anayasa Değişikliğinin Doğurduğu Tereddütler ve Çözüm Yolları", **Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, C. XII, Y. 2008, Sa. 1-2, s.1173-1214.
- YAVUZ, Bülent, **Kuruluş ve İşleyişi Açısından Türkiye'de Yargı Bağımsızlığı ve Tarafsızlığı**, Adalet Yayınevi, Ankara, 2012.
- YAVUZ, Bülent, BAYINDIR, Savaş, "Cumhurbaşkanının Bakanlar Kuruluna Başkanlık Etmesi Tartışmaları Ve Sistem Arayışı", **Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, C. 18, Sa. 3-4, 2014,, ss. 433-457.
- YOKUŞ, Sevtap, **Temel Hak ve Özgürlüklerin Kötüye Kullanımı**, Yetkin Yayınları, Ankara, 2002.
- YOUNG HUN KIM, "Impeachment and Presidential Politics in New Democracies", **Democratization** C. 21, sa. 3, 2014, ss.519-553.
- YÜZBAŞIOĞLU, Necmi, "Türkiye'de Uygulanan Seçim Sistemleri ve Bunlara İlişkin Anayasa Mahkemesi Kararlarına Göre Nasıl Bir Seçim Sistemi", **İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası**, Yıl 1996, C.LV.
- YÜZBAŞIOĞLU, Necmi, **Türk Anayasa Yargısında Anayasallık Bloku**, İÜHF Yayını, İstanbul 1993.

Prof. Dr. Ramazan YILDIRIM

Prof. Dr. Serkan ÇINARLI

TÜRK İDARE HUKUKU DERSLERİ

CİLT: II

Gözden Geçirilmiş ve Genişletilmiş

5. BASI

ADALET YAYINEVİ
Ankara – 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Türk İdare Hukuku Dersleri

Ramazan Yıldırım - Serkan Çınarlı

Hukuk Yayınları Dizisi – 2793

Beşinci Baskı : Mart, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8092 – 20 – 2

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara

Tel : (0312) 231 17 00

Fax : (0312) 231 17 10

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : adalety@adaletyayinevi.com

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C

(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul

Tel : (0216) 305 72 81

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Salamat Basım Yayım Ambalaj San. Tic. Ltd. Şti.

Sertifika No: 47771

Tel: (0312) 341 10 24 - Ankara

KAYNAKLAR

AĞAR, Şefik Can: İdarî Hiyerarşi Kudreti, İstanbul, 1970.

AKGÜNDÜZ, Ahmet: “Arşivo Belgeleri Işığında Şûra-yı Devlet’ten Danıştay’a İdarî Yargı Teşkilatı”, II. Ulusal İdare Hukuku Kongresi Bildiri Özetleri, 10-14 Mayıs 1993, Ankara.

AKGÜNER, Tayfun: 1961 Anayasasına Göre Millî Güvenlik Kavramı ve Millî Güvenlik Kurulu, İstanbul, 1983.

AKGÜNER, Tayfun: Özel Girişim Özgürlüğü ve Yatırımları Teşvik Tedbirleri, İstanbul, 1979.

AKILLIOĞLU, Tekin: “Kamu Yararı Üzerine Düşünceler”, İHİD, Y. 9, S. 1-3, 1988.

AKILLIOĞLU, Tekin: “Yönetmelik Yargıda İşlemin Neden Öğesinin Yargısal Denetimi”, AİD, C. 21, S. 4.

AKILLIOĞLU, Tekin: “İnsan Hakları ve Yönetim Hukuku”, 2000 Yılında İdarî Yargı Sempozyumu, 11-12 Mayıs 2000, Ankara, 2000.

AKILLIOĞLU, Tekin: “İnsan Hakları ve Yönetmelik Yargı Yöntemimiz”, II. Ulusal İdare Hukuku Kongresi, 10-14 Mayıs 1993, Ankara, 1993.

AKOĞLU, Nursel: “Kişinin Kamu Hizmetine Girme ve Kalma Hakkı”, İnsan Hakları ve Kamu Görevlileri Sempozyumu, Ankara, 1992.

AKTAŞ, Sururi/ AKKOYUNLU, Abdullah: “İdari Kolluk Faaliyetlerinin Temel Anayasal Sınırları”, EÜHFD, C. XX, S. 1-2, 2016.

AKYILMAZ, Bahtiyar: İdare Hukuku, Konya, 2004.

AKYILMAZ, Bahtiyar/ SEZGİNER, Murat: İdare Hukuku Dersleri, Konya, 2001.

AKYILMAZ, Bahtiyar/ SEZGİNER, Murat/ KAYA, Cemil: Türk İdare Hukuku, Ankara, 2009.

AKYILMAZ, Bahtiyar/ SEZGİNER, Murat/ KAYA, Cemil: Türk İdare Hukuku, Ankara, 2019.

AKYÜZ, Şafak: İş Ortaklıklarının Kurumlar Vergisi Kanunu Açısından Değerlendirilmesi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, 2008.

ALİEFENDİOĞLU, Yılmaz: “2001 Yılı Anayasa Değişikliklerinin Temel Hak ve Özgürlüklerin Sınırlanmasında Getirdiği Yeni Boyut”, Anayasa Yargısı, (2002) S. 19.

ALPAR, Erol: “İdare Hukukunda Kazanılmış Hak Kavramı ve Uygulaması”, Askerî Yüksek İdare Mahkemesi Dergisi, S. 15.

ALTAY, Evren: İdarî Yargı Kararlarının Uygulanmamasından Doğan Uyuşmazlıklar, Ankara, 2004.

ALTOP, Atilla: Borçlar Hukuku Genel Hükümler, 7. Baskı, İstanbul, 1993.

ALTUN, Murat/ KULUÇLU, Erdal: “Doktrin ve Mevzuat Işığında Kamuoyu Denetimine Genel Bir Bakış”, www.dergi.sayistay.gov.tr/icerik/der56m2.pdf, 16.05.2012.

- ARDIÇOĞLU, M. Artuk:** *"Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi"*, Ankara Barosu Dergisi, S. 3, 2017.
- ARSLAN, Süleyman:** *Türkiye'de ve İngiltere'de Merkezi İdarenin Mahalli İdareler Üzerindeki Denetimi*, Ankara, 1978.
- ASLAN, Zehrettin/ BERK, Kahraman:** *Rekabet Kurumu'nun Oluşumu, Görev ve Yetkileri ile Yargısal Denetimi*, İstanbul, 2000.
- ATAAY, Aytekin:** *Borçlar Hukuku Genel Hükümler, İkinci Bası*, 1975.
- ATAAY, Aytekin:** *Medenî Hukuk Genel Teorisi, Üçüncü Bası*, İstanbul, 1980.
- ATAY, Cevdet:** *Devlet Yönetimi ve Denetimi*, İstanbul, 1999.
- ATAY, E. Ethem:** *İdare Hukuku*, Ankara, 2006.
- ATAY, Ethem/ ODABAŞI, Hasan/ GÖKCAN, Hasan Tahsin:** *Teori ve Yargı Kararları Işığında İdarenin Sorumluluğu ve Tazminat Davaları*, Ankara 2003.
- AYAN, Mehmet:** *Borçlar Hukuku Genel Hükümler, 4. Baskı*, Konya, 2005.
- AYAN, Mehmet:** *Medeni Hukuka Giriş, 2. Baskı*, Konya, 2005.
- AZAK, Kerim:** *Akademik Personelin Disiplin Rejimi*, Ankara, 2021.
- AZAK, Kerim:** *"Anayasa Mahkemesi Kararlarında Hukuki Güvenlik İlkesi"*, İzmir Bakırçay Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 1, S. 1, 2020.
- AZRAK, Ali Ülkü:** *"Almanya ve Avusturya'da Anayasa Yargısının Esasları"*, İÜSBF Dergisi, S. 2, Y. 2, 1984.
- AZRAK, Ali Ülkü:** *"İptal Davalarının Objektif Niteliği"*, Hukuk Kurultayı 2000, C.1, Ankara, 2000.
- AZRAK, Ali Ülkü:** *"Hukuk Devleti, İdare Hukuku ve Danıştay"*, II. Ulusal İdare Hukuku Kongresi, 10-14 Mayıs 1993, Ankara, 1993.
- AZRAK, Ali Ülkü:** *"Devletleştirme, Anayasa ve 3082 Sayılı Kanun"*, İdare Hukuku ve İlimleri Dergisi, Y. 4, S. 1-3.
- AZRAK, Ali Ülkü:** *"İdarenin Yargısal Denetimine İlişkin Sorunlar"*, Uluslararası Anayasa Kurultayı" 9-13 Ocak 2001, Ankara.
- AZRAK, Ali Ülkü:** *Avrupa Topluluklarında İdarî Yargının Genel Esasları*, İstanbul, 1988.
- AZRAK, Ali, Ülkü:** *"İdarî Yargı Denetiminin Sınırı Olarak İdarenin Takdir Yetkisi"*, İHİD, Y. 6, S. 1-3.
- BAŞSOY, Ahmet:** *"Yerel Yönetimler ve İdarî Yargı İlişkisi"*, II. Ulusal İdare Hukuku Kongresi, 10-14 Mayıs 1993, Ankara, 1993.
- BAŞTÜRK, Faruk:** *"Finansal Kiralama Sözleşmelerinin Şekli ve Tescili veya Şerhi"*, AÜHFD, Y. 2008, C. 57, S. 4.
- BAYINDIR, M. Savaş:** *"Sağlık Hizmetlerinde İdarenin ve Hekimin Sorumluluğu"*, GÜHFD (İbrahim Ongün'e Armağan), C. XI, S. 1-2.
- BAYRAKTAR, Köksal:** *Hekimin Tedavi Nedeniyle Cezai Sorumluluğu*, İstanbul, 1972.
- BERKARDA, Kemal:** *"Olağanüstü Yönetim Usulleri"*, Günışığında Yönetim, İstanbul, 1996.
- BİLGEN, Pertev:** *İdare Hukuku Ders Notları İdarî Yargıya Giriş*, İstanbul 1995.
- BİLGEN, Pertev:** *1961 Anayasasına Göre Sıkıyönetim*, İstanbul, 1976.

- BİLGİN, Kamil Ufuk:** *"Kamu Yönetiminde Kaliteli Hizmet Anlayışı"*, Kamu Yönetimi Disiplini Sempozyumu, C. I, Ankara, 1995.
- BILETI Philippe/ LICHÈRE, Francois:** *"Regulatory Law in France"*, in TORT and Insurance Law, Vol. 19 (Ed. European Centre of Tort and Insurance Law), Springer Wien, Newyork, 2007.
- BOZ, Selman Sacit:** *"663 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'de Öngörülen Sağlık Serbest Bölgesi"*, Mevlana Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 1, S. 1, 2013.
- BOZ, Selman Sacit:** *"According to the Petroleum Market Law with the Number of 5015 Administrative and Punitive Sanctions Applied for Origin of Domestic and Foreign Associations will Operate in Turkish Petroleum Sector"*, International Journal of Arts and Sciences (Conferences in Several Academic Disciplines), 22- 25 Mayıs 2012, Provence-France.
- BOZ, Selman Sacit:** *"Petrol Piyasası Kanunu ve Yaptırımlar"*, Çağ Üniversitesi Uluslararası Enerji Hukuku Sempozyumu, 10-11 Mayıs 2012, Adana.
- BOZ, Selman Sacit:** *"Elektronik İhale (E-İhale)"*, KHUKA, Y. 16, S. 1-32, 2013/1.
- BOZ, Selman Sacit:** *"Kamu Özel İşbirliği (PPP) Modeli"*, İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 4, S. 2, 2013.
- BOZ, Selman Sacit:** *Memur Yargılanmasında İzin ve İtiraz Süreci*, Ankara, 2014.
- BOZKURT, Ömer/ ERGUN, Turgay:** *Kamu Yönetimi Sözlüğü*, Ankara, 1998.
- BUCAKTEPE, Adil:** *Genel İdarî Kolluk ve Kolluk İşlemleri*, Yayımlanmamış doktora tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 2008.
- CRAIG, P.P.:** *Administrative Law*, 2. Edition, London, 1989.
- ÇAĞLAYAN, Ramazan:** *"İdarî İşlemin Geri Alınması Üzerine"*, Atatürk Ün. Erzincan Hukuk Fak. Der., C. IV, S. 1-2.
- ÇAĞLAYAN, Ramazan:** *İdarî Yargılama Hukuku*, Ankara, 2011.
- ÇAKAN, Cemal:** *Finansal Kiralama (Leasing) ve Türkiye Uygulamaları*, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İnönü Üniversitesi, 2006.
- ÇINARLI, Serkan/ AZAK, Kerim:** *"Kamu Hastanelerinde Covid-19 Nedeniyle Zarar Gören Hastaların İdareye Başvuru Sürecinin Tartışılması (İYUK Madde 13 Kapsamında)"* (Covid-19), in BATI, Murat ve ÇAĞLAYAN, Sezai (Edt.), *Bir Küresel Salgın ve Hukuk: Covid-19*, Ankara, 2021.
- ÇINARLI, Serkan/ BOULANGER, Özge Didem/ AZAK, Kerim:** *"Kamuda Çalışan Hekimler Yönünden Covid-19 Nedeniyle İdarenin Kusursuz Sorumluluğunun İncelenmesi"*, in Covid-19 Hukuk ve Hukuk Sempozyumu, Melda SUR/ Mine KASAPOĞLU TURHAN (Edt.), İstanbul, 2021.
- ÇINARLI, Serkan/ DEMİRKOL, Selami/ GÜZEL, Oğuzhan/ AĞAR, Baykal/ AZAK, Kerim:** *Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu Emsal Kararları 2020*, Ankara, 2021.
- ÇINARLI, Serkan/ ERMUMCU, Fidan/ MERAL, Orhan/ AZAK, Kerim:** *Tıbbî Uygulamadan Doğan İdarî Yargı (Tam Yargı) Davaları*, 2. Baskı, Ankara, 2021.
- ÇINARLI, Serkan/ GÖNCÜ DÖNER, Munise Seray/ AZAK, Kerim:** *Kamu Görevlilerine Rücu Davaları*, Ankara, 2021.
- ÇIRAKMAN, Erol:** *"Dava Açma Ehliyeti"*, İdare Hukuku ve İdarî Yargı ile İlgili İncelemeler, C. I, Ankara, 1976.

- ÇOBAN, Ayşegül:** İdare Hukukunda Kazanılmış Hak İlkesi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Ün. Sos. Bil. Enstitüsü, Konya, 2004.
- DAKİN, J.:** "Planlamayı Tercihler Teorisine Dayandıran Görüşün Değerlendirilmesi", Çev. KELEŞ, Ruşen, AÜSBFD, C. XIX., S.2, Haziran, 1964.
- DALLI, Özen:** Fransa'da Bölge Planlama Faaliyetleri, Ankara, 1968.
- DİNÇER, Güven:** "Tüzüklerin Danıştay'ca İncelenmesinin Hukuki Niteliği", İdare Hukuku ve İdari Yargı ile İlgili İncelemeler, C. I, Ankara, 1976.
- DURAN, Lutfi:** "İdarî Usul İlkeleri ve Kapsadığı Konular", İdarî Usul Kanunu Hazırlığı Uluslararası Sempozyumu, 17-18 Ocak 1998.
- DURAN, Lutfi:** "İdarî İşlem Niteliğinde Yargı Kararıyla Vergi Davalarının Çözümü I", AİD, C. 20, S. 4.
- DURAN, Lutfi:** İdare Hukuku Ders Notları, İstanbul.
- DURAN, Lutfi:** "İdare Alanının Düzenlenmesinde Teşrii ve Tanzimi Tasarrufların Sınırları", İHM, C.30, S.1-4.
- DURAN, Lutfi:** Türkiye İdaresinin Sorumluluğu, Ankara, 1974.
- DÜREN, Akın:** İdare Hukuku Dersleri, Ankara, 1979.
- EKMEKÇİ, Cengiz:** Finansal Kiralama Sözleşmesi ve Vergi Uygulamasında Görülen Sorunlar, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Uludağ Üniversitesi, 2000.
- EPİK, Mahmut Nedim:** İdare Hukukunda İstifa, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk. Ün. Sos. Bil. Enstitüsü, Konya, 2011.
- ERDOĞAN, Yunus Emre:** "İnsan Hakları", <http://www.yunusemreerdogan.com/dosyalar/ih.pdf>, E.T. 15.08.2016.
- EREN, Fikret:** Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Onikinci Baskı, İstanbul, 2010.
- EROL, Ahmet:** "Finansal Kiralama (Leasing)", Mükellefin Dergisi, S. 77, Mayıs 1999.
- ERKAL, Atilla:** "Türk ve Alman Hukukunda Gerekeç Yükümlülüğü", SÜHFD, C. 17, S. 1, Y. 2009.
- ERKUT, Celal:** İdari İşlemin Kimliği, Ankara, 1990.
- ERSÖZ, Ahmet Kürşat:** Türk İdare Hukuku Açısından Sağlık Hizmetlerinden Kaynaklanan Sorumluluk, İstanbul, 2012.
- ERTEKİN, Yücel:** "Planlama Hizmetinin Örgütlenmesi Üzerine Düşünceler", AİD, C. 17, S. 3, Eylül 1984.
- ERYILMAZ, Bilal:** Kamu Yönetimi, İstanbul, 2000.
- EVREN, Çınar Can:** "İdarenin Sorumluluğunu Etkileyen Neden Olarak Mücbir Sebep", Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. XIV, Y. 2010, S. 1.
- ERTUĞ, Hasan Refik:** İdarenin Denetlenmesi, Ankara, 1947.
- FAWCETT, J.E.S.:** The Application Of The European Convention On, Human Right, Oxford University Press, England, 1969.
- FREEDMAN, Charles, E.:** Modern Fransa'da Danıştay, Çev. GÖKTAN, Işık, Ankara, 1971.
- GİRİTLİ, İsmet/ BİLGEN, Pertev:** İdarî Kaza Ders Notları, İstanbul, 1966.
- GİRİTLİ, İsmet/ AKGÜNER, Tayfun:** İdare Hukuku Dersleri, İstanbul, 1987.
- GİRİTLİ, İsmet/ BİLGEN, Pertev/ AKGÜNER, Tayfun:** İdare Hukuku, İstanbul, 2001.

- GİRİTLİ, İsmet:** Türkiye'nin İdarî Yapısı, 8. Baskı, İstanbul, 1991.
- GÖKPINAR, Mahmut:** "Danıştay Kararlarında Hizmet Kusuru-Kişisel Kusur Ayırımı", İstanbul Barosu Dergisi, C. 80, S. 5, Y. 2006.
- GÖZE, Ayferi:** Siyasal Düşünceler ve Yönetimler, 5. Baskı, İstanbul, 1989.
- GÖZLER, Kemal:** İdare Hukuku Dersleri, 8. Bası, Bursa, 2009.
- GÖZLER, Kemal:** İdare Hukuku, C. I, 3. Baskı, Bursa, 2019.
- GÖZLER, Kemal:** İdare Hukuku, C. 2, Bursa 2003.
- GÖZLER, Kemal/ KAPLAN, Gürsel:** İdare Hukuku Dersleri, Bursa, Ocak-2013.
- GÖZÜBÜYÜK, A. Şeref:** Yönetim Hukuku, 26. Bası, Ankara, 2004.
- GÖZÜBÜYÜK, A. Şeref:** Yönetimsel Yargı, 10. Bası, Ankara, 1996.
- GÖZÜBÜYÜK, A. Şeref/ TAN, Turgut:** İdare Hukuku, C. I, 3. Bası, Ankara, 2004. (Aksi belirtilmediği sürece atıflar bu esere yapılmıştır.)
- GÖZÜBÜYÜK, A. Şeref/ TAN, Turgut:** İdare Hukuku Cilt I -Genel Esaslar-, 13. Baskı, Ankara, 2019.
- GÖZÜBÜYÜK, A. Şeref/ TAN, Turgut:** İdare Hukuku, C. II, Ankara, 1999.
- GÜLAN, Aydın:** "Elektronik Haberleşme Kanunu Taslağında Yer Alan Evrensel Hizmet Kavramı", www.akader.info/KHUKA/in-dex.htm, 22.02. 2010.
- GÜNDAY, Metin:** İdare Hukuku, 7. Bası, Ankara, 2003. (Aksi belirtilmediği sürece atıflar bu esere yapılmıştır.)
- GÜNDAY, Metin:** İdare Hukuku, Güncellenmiş ve Gözden Geçirilmiş 10.Baskı, Ankara, 2015.
- GÜRAN, Sait:** "Egemenlik Ulusundur, Üstünlük Anayasadadır", Anayasa Yargısı, S. 17, Ankara, 2000.
- GÜRKAN, Mehmet Fatih:** Eğitim Kamu Hizmetinin Görülmesinde Kamu Özel Ortaklığı, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Konya, 2013.
- GÜZEL, Oğuzhan:** Hukuk Devletinde İdarî Dava Konu Olabilecek İşlem Kavramı, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi 2015.
- HANDLER, A. Benjamin:** "The Fundamental Aims of Planning", Planning The Canadian Environment, Editor: Gertler, L.O., Harvest House, Montreal, Canada, 1968.
- HONDU, Selçuk:** "İYUK'da Yer Alan İdarî Usuller ve Uygulaması", İdarî Usul Kanunu Hazırlığı Uluslararası Sempozyumu, 17-18 Ocak 1998, Ankara.
- İSKİT, Temel:** "Avrupa Topluluğunun Siyasi ve Hukuki Temelleri ve Bugünkü Düzenindeki Yeri", Avrupa Topluluğu Sempozyumu, Ankara, 1989.
- İSLAMOV, Nazım:** Joint Venture, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, 2003.
- KALABALIK, Halil:** İdari Yargılama Usulü, 3. Baskı, Konya, 2009.
- KALABALIK, Halil:** İmar Hukuku, Ankara, 2002.
- KARAMAN, Zerrin Toprak:** "Ekonomik ve Politik Yönleriyle Güneydoğu Anadolu", Türk İdare Dergisi, Y. 65, S. 400.
- KARATEPE, Selma:** "Türkiye'de Yönetim-Yurttaş İlişkisi ve Uygulamada Çıkan Sorunlar", Kamu Yönetimi Disiplini Sempozyumu, C. I, Ankara, 1995.
- KARAUZ, Ağâh Kürşat:** "Sulh Sözleşmesi", Akdeniz Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. I, S. I, Aralık, 2011.

- KARAVELİOĞLU, Celal:** Açıklamalı ve En Son İçtihatlarla İdarî Yargılama Usulü Kanunu, Trabzon, 1993.
- KILIÇOĞLU, Ahmet M.:** Borçlar Hukuku Genel Hükümler, 3. Bası, Ankara, 2003.
- KILINÇ, Ahmet:** “Hizmet Kusuru ve Fiili Yol”, <http://www.ilkerduman.av.tr/makaleoku.aspx?id=473&/Y%C3%96NETSEL%20YARGI/H%C4%B0ZMET%20KUSURU%20VE%20F%C4%B0%C4%B0L%C4%B0%20YOL>, E. T. 26.08.2016
- KIRATLI, Metin:** Koruyucu Kamu Hizmetleri, Ankara, 1973.
- KUBALI, Hüseyin Nail:** Anayasa Hukuku Dersleri, İstanbul, 1971.
- LAIDIE, Yan:** “Kamu Hizmetlerindeki İmtiyaz Sözleşmelerinde Tahkim”, Hukuk Kurultayı 2000, Ankara, 2000.
- LATOURNERIE Roger:** Conceil D’Etat’nun Yargılama Yöntemleri Üzerine Bir Dene-me, Çev. Yıldızhan YAYLA, İstanbul.
- MATTARELLA, Bernardo Giorgio:** “The Influence of European and Global Administrative Law on National Administrative Act”, in Global Administrative Law an EU Administrative Law (ed. Edoardo Chiti/ Bernardo Giorgio Mattarella) Springerlink, 2011.
- MONJARDET, Dominique:** “Polis”, Çev., Mansur GÜNEŞ, www.egm.gov.tr/egitim/dergi/eskisayi/39/web/ceviri/Mansur_Gunes.htm; 26.8.2009.
- MUTLU, Servet:** “G.A.P. Bölgesi’nde Sanayi ve Gerekli Teşvik Sistemleri”, G.A.P. ve Sanayi Sempozyumu, Ankara, 1993.
- ODYAKMAZ, Zehra:** “Genel Olarak İdarenin Sözleşmeleri”, GÜHFD (İhsan Tarakçıoğlu’na Armağan), C. II, S. 1-2.
- ODYAKMAZ, Zehra/ ÇINARLI, Serkan/ AVCIOĞLU AKSOY, Ezgi:** İdare Hukukunda Yargı Öncesi Uyuşmazlık Çözüm Usûlleri, 2. Baskı, Ankara, 2018.
- OĞURLU, Yücel:** İdare Hukukunda Kazanılmış Haklara Saygı ve Haklı Beklentiler Sorunu, Ankara, 2003.
- OĞURLU, Yücel:** Karşılaştırmalı İdare Hukukunda Ölçülülük İlkesi, Ankara, 2002.
- OĞUZMAN, Kemal/ ÖZ, M. Turgut:** Borçlar Hukuku Genel Hükümler, İstanbul 2010.
- ÖKSÜZ, İskender:** Türk’üm Özür Dilerim, 2. Baskı, İstanbul, 2013.
- ONAR, Sıddık Sami:** İdare Hukukunun Umumi Esasları, 3. Bası, İstanbul, 1967.
- OZANSOY, Cüneyt:** “Türkiye’de Kamu Hizmeti Tartışmaları: Bir Hamaset ve Habaset Alanı” AÜHFD, C. 46, S. 1-4.
- ÖNDÜL, Hüsnü:** “İnsan Onuru”, www.alevileriz.biz/archive/index.php/t-20314.html, 30.8.2009.
- ÖZAY, İl Han:** “Anayasa Mahkemesi’nin Bir Kararı Hakkında Kısa Notlar”, KHUKA, Y. 7, Eylül 2004.
- ÖZAY, İl Han:** “İdarî Yargı Denetiminin Kapsamı ve Sınırı”, Hukuk Kurultayı 2000, Ankara, 2000.
- ÖZAY, İl Han:** “‘Komisyonlar Saltanatı’ Ülkesinin ‘İdare Hukuku’”, İdare Hukuku ve İlimleri Dergisi, Y. 4 (1983), S. 1-3.
- ÖZAY, İl Han:** Günışığında Yönetim, İstanbul, 1996.
- ÖZAY, İl Han:** “Anayasa: Özgürlükler ve İdari Kolluk Etkinlikleri”, Anayasa Yargısı, Anayasa Mahkemesi Yayınları, Cilt 19, 2002, s. 275-286

- ÖZBUDUN, Ergun:** Türk Anayasa Hukuku 8. Bası, Ankara, 2004.
- ÖZDEMİR, Erol:** “*Beceri Kazandırma Programları*”, G.A.P. 1. Urfa-Harran Kalkınma Sempozyumu, Ankara, 1988.
- ÖZGENÇ, İzzet:** “*Kolluk Görevlilerinin Zor ve Silah Kullanma Yetkisi*”, Polise Görev, Yetki ve Sorumluluk Veren Mevzuat Uygulamaları Eğitim Projesi Tebliği, Ankara, 2008.
- ÖZGÜLDÜR, Serdar:** Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Işığında Tam Yargı Davaları, Ankara, 1996.
- ÖZKAN, Hasan/ AKYILDIZ, Sunay Öner:** Hasta - Hekim Hakları ve Davaları, Ankara, 2008.
- ÖZTÜRK, Azim:** 21. Yüzyıl Türkiye’si İçin Yerel Yönetim Modeli, İstanbul, 1997.
- POLATCAN, İsmet:** Türkiye Cumhuriyeti Anayasası Gerekçeler Anayasa Mahkemesi Kararları Bilimsel Görüşler, 1. Baskı, İstanbul, 1989.
- POROY, Reha/ TEKİNALP, Ünal/ ÇAMOĞLU, Ersin,** Ortaklıklar ve Kooperatif Hukuku, B. 10, İstanbul, 2005
- SARICA, Ragıp:** İdare Hukuku, Çoğaltılmış Ders Notları, İstanbul, 1970.
- SARICA, Ragıp:** İdarî Kaza, C. I, İstanbul, 1949.
- SELİÇİ, Özer:** “*Özel Hukukta Mücbir Sebep Kavramı ve Uygulanış Tarzı*”, İdare Hukuku Alanında Sorumluluk, Sorumluluk Hukukundaki Yeni Gelişmeler III. Sempozyumu, Ankara 12- 13 Mayıs 1979, Fakülteler Matbaası, İstanbul, 1980.
- SEZGİNER, Murat:** “*İdari İşlem – İcraîlik – Ayrılabilir İşlem – Yargısal Denetim*”, İHM, C. LXIX, S.1-2, s.241-250.
- SEZGİNER, Murat:** “*İmtiyaz Sözleşmelerinde İhale Süreci*”, GÜHFD (İbrahim Ongün’e Armağan), C. XI, S.1-2.
- STRAUSS, Peter L.:** “*The Rule Of Law in Amercan (Administrative) State*”, II. Ulusal İdare Hukuku Kongresi, 10-14 Mayıs 1993, Ankara, 1993.
- ŞAHİNİZ, Salih:** “*Yargıtay Kararları Işığında ‘Kamulaştırmazsız Elkoyma’*”, Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. I, S. 1.
- ŞİRİN, Tolga:** “*İşlemeyen Sistemlerin Fonksiyonel Olmayan Yanıtı: Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi*”, Anayasa Hukuku Dergisi, C. XII, S. 14, 2018, s. 289-356.
- TAGMA, Korkmaz:** Siyasi Sistemler, Yönetim Modelleri ve Türkiye, İstanbul 2002.
- TAMER, Mustafa:** “*Bölge Kalkınması ve Yerel Yönetimler*”, Türk İdare Dergisi, Y. 64, S. 396.
- TAN, Turgut:** “*Anayasa Mahkemesi Kararlarında Kamu Hizmeti Kavramı*”, Anayasa Yargısı, S. 8, Ankara, 1991.
- TAN, Turgut:** “*İdarenin Özel Hukuk Alanındaki İşlemleri*”, II. Ulusal İdare Hukuku Kongresi, 10-14 Mayıs 1993, Ankara, 1993.
- TAN, Turgut:** “*Kamu Hizmeti İmtiyazı Sözleşmelerinin Dünü Bugünü*”, Hukuk Kurultayı 2000, Ankara, 2000.
- TAN, Turgut:** Ekonomik Kamu Hukuku, Ankara, 1984.
- TAN, Turgut:** İdarî İşlemin Geri Alınması, Ankara, 1970.
- TAN, Turgut:** Planlamanın Hukuki Düzeni, Ankara, 1976.

- TANDOĞAN, Sabri:** “*Objektif ve Sübjektif Tasarruflarda Yokluk*”, İdare Hukuku ve İdari Yargı ile İlgili İncelemeler, C. I, Ankara, 1976.
- TANRIVER, Süha:** “*Yabancı Hakem Kararlarının Türkiye’de Tenfizi Bağlamında Kamu Düzenine Etkisi*” in Hukukî - Ekonomik Perspektiflerden Uluslararası Tahkim ve Kamu Hizmeti (Ed. Ali Ulusoy), Ankara, 2001.
- TAŞ BEREKET, Zuhâl:** “*İdarenin Hukuki Sorumluluğunun Sağlanması Aracı Olarak Tam Yargı Davaları*”, İdari Yargı Sempozyumu, 11-12 Nisan 2003, Mersin.
- TEKİNAY, Selahattin Sulhi / AKMAN, Sermet / BURCUOĞLU, Haluk / ALTOP, Atilla:** Borçlar Hukuku Genel Hükümler, 7. Baskı, İstanbul, 1993.
- TEZİÇ, Erdoğan:** Anayasa Hukuku, İstanbul, 1986.
- TOLON, Kemal Doğu:** “*İptal ve Tam Yargı Davalarında Kazanılmış Hak*”, İdare Hukuku ve İdarî Yargı ile İlgili İncelemeler III, Ankara, 1980.
- TORTOP, Nuri:** Yönetim Bilimi, Ankara, 1983.
- TURHAN, Mehmet:** Hükümet Sistemleri ve 1982 Anayasası, Diyarbakır, 1989.
- Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği:** Avrupa Birliği Nedir?, Ankara, 2002.
- ULER, Yıldırım:** İdarî Yargıda İptal Kararlarının Sonuçları, Ankara, 1970.
- ULUSOY, Ali D.:** Yeni Türk İdare Hukuku, Ankara, 2019. (Aksi belirtilmediği sürece atıflar bu esere yapılmıştır.)
- ULUSOY, Ali D.:** Yeni Türk İdare Hukuku, 4. Baskı, Ankara, 2021.
- USTA, Hikmet:** “*Neden Adli Polis Kurulmalıdır*”, www.yayin.adalet.gov.tr/4_sayi%20i%C3%A7erik/Hikmet%20Usta.htm, 2.10.2009.
- ÜSTÜN, Gül:** “*İdarenin Usul Dışı Fiillerinden: Fiilî Yol*”, *Marmara Üniversitesi hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 13, S.1.2
- ÜSTÜN, Süleyman:** “*Kamu Harcamalarında Verimlilik ve Etkinlik*”, *Kazancı Hukuk Dergisi*, S. 10.
- ÜSTÜN, Ümit Süleyman:** Türk Vergi Hukukunda İdarenin Takdir Yetkisi, Ankara, 2007.
- YALÇIN, Enes:** İdare Hukukunda Eksik Kapsamlı Düzenlemelerin Yargısal Denetimi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2015.
- YASİN, Melikşah:** 1982 Anayasasına Göre Türkiye’de Yönetimin Parlamento Tarafından Denetlenmesi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Bölümü, İstanbul, 1998.
- YAYLA, Yıldızhan:** “*Sosyal Devletten İktisadi Devlete (Veya Kamu Hizmetinin Sonu)*”, *Hukuk Araştırmaları*, C. 1, S. 1.
- YAYLA, Yıldızhan:** Anayasa Hukuku Ders Notları, 2. Bası, İstanbul, 1986.
- YAYLA, Yıldızhan:** İdare Hukuku I, İkinci Bası, İstanbul, 1990.
- YAYLA, Yıldızhan:** İdare Hukuku, İstanbul, 2009.
- YAYLA, Yıldızhan:** Şehir Planlamasının Başlıca Hukuki Meseleleri ve İstanbul Örneği, İstanbul, 1975.
- YAYLA, Yıldızhan:** “*İdarenin Takdir Yetkisi*”, İHM, C. XXX, S. 1-2.
- YENİCE, Kazım/ ESİN, Yüksel:** Açıklamalı-İçtihatlı-Notlu İdarî Yargılama Usulü, Ankara, 1983.

- YILDIRIM, Ramazan:** *“Türk İdarî Yargısında Görev ve Yetki”*, AİD, C. 29, S. 3.
- YILDIRIM, Ramazan:** *“İptal Davalarının Objektifliği ve İdarenin Takdir Yetkisine İlişkin Danıştay 8. Dairesinin Bir Kararının Değerlendirilmesi”*, KHUKA, Mart 2005.
- YILDIRIM, Ramazan:** Açıklamalı ve Kaynakçalı İdare Hukuku Sözlüğü, Konya, 2006.
- YILDIRIM, Ramazan:** Devlet Yapısı ve Nitelikleri, 2. Bası, Diyarbakır, 2003.
- YILDIRIM, Ramazan:** İdare Hukuku açısından G.A.P, Diyarbakır, 2000.
- YILDIRIM, Ramazan:** İdare Hukuku Dersleri I, Konya, 3. Baskı, Konya, 2009.
- YILDIRIM, Ramazan:** İdari Başvurular, 2. Bası, Konya, 2006.
- YILDIRIM, Ramazan/ ÇINARLI, Serkan:** Türk İdarî Yargılama Hukuku Dersleri, Cilt 3, 3. Baskı, Ankara, 2021.
- YILDIRIM, Turan:** *“Hukuk Devleti Ayıbı: Anayasanın Geçici 15. Maddesi”*, Prof. Dr. Nuri Çelik’e ARMAĞAN, C. I, İstanbul, 2001.
- YILDIRIM, Turan:** *“İdarî Usul Yasası Kapsamında İdareye Başvuru”*, İdari Usul Kanunu Hazırlığı Uluslararası Sempozyumu, 17-18 Ocak 1998, Ankara.
- YILDIRIM, Turan:** *“Seçilme Yeterliliğini Kaybetme ve Mahkûmiyet Sebebiyle Belediye Başkanlığından Düşürülme”*, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları, C. 7, S. 1-3, Y. 1992- 1993.
- YILDIRIM, Turan:** *“Bağımsız İdarî Otoritelerin Yargısal Denetimi”*, 2000 Yılında İdari Yargı Sempozyumu, 11-12 Mayıs 2002, Ankara.
- YILMAZ, Ejder:** Hukuk Sözlüğü, B. 10, Ankara, 2011.
- YILMAZ, Safiye:** İdarenin Manevi Tazminat Sorumluluğu, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya, 2011.
- YİĞİTBAŞI, Şahabettin:** *“Emredici ve Yol Gösterici Planlarda Karşılaşılan Genel Sorunlar Metod Yaklaşımları ve Türk Planlamasının Durumu”*, Ege Üniversitesi İ.T.B.F. Dergisi, Y. 11, Mart 1977, S. 13.
- YUİLL, Doulas/ ALLEN, Kevin:** Regional Development Agencies In Europe: An Overview, Centre For The Study Of Public Policy in the University Of Strathclyde, Glasgow, Scotland, 1981.
- YÜCE, Turhan Tufan:** *“Ceza Hukuku İlkelerinin Disiplin Ceza Hukukunda Geçerliliği Sorunu ve Danıştay Kararlarının Bu Açıdan Tahlili”*, Danıştay Dergisi, Y. 24, S. 88, 1994.
- ZABUNOĞLU, Yahya Kazım:** *“Bir İdarî Sözleşme Türü Olarak Kamu Hizmeti İmtiyazı Sözleşmeleri”*, Hukuk Kurultayı 2000, 2000.
- ZABUNOĞLU, Yahya Kazım:** İdare Hukuku, C. I, Ankara, 2012.
- ZANOBİNİ, Guidio:** İdare Hukuku, Çev. Atf Akgüç/ Sair Erman, İstanbul, 1945.
- “659 sayılı KHK’nin Anayasa Hükümleri Karşısındaki Durumu”, www.malikelavuz.com
- “İngiltere Sanayiciye Ne Teşvikler Veriyor?”, GÖRÜŞ, C. 6, S. 9, Eylül 1978. “Bölgesel Kalkınma Politikası”, G.A.P Dergisi, Y. 1, S. 1, 1993.
- https://en.wikipedia.org/wiki/Administrative_court, Et. 02.03.2016.

Serap KAYGUSUZ
Yargıtay 12. C.D. Tetkik Hâkimi

YARGITAY UYGULAMALARI KAPSAMINDA

TAKSİRLE ÖLDÜRME
TAKSİRLE YARALAMA
TRAFİK GÜVENLİĞİNİ
TEHLİKEYE SOKMA SUÇLARI

Yeni İçtihatlarla Güncellenmiş ve Genişletilmiş

3. Baskı

ADALET YAYINEVİ

Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

**Yargıtay Uygulamaları Kapsamında Taksirle Öldürme Taksirle Yaralama
Trafik Güvenliğini Tehlikeye Sokma Suçları**
Serap Kaygusuz

Hukuk Yayınları Dizisi – 2244

Üçüncü Baskı : Mart, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8092 – 21 – 9

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com
 : adalety@adaletyayinevi.com

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : facebook.com/adaletyayinevi
 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Ankamat Matbaacılık Sanayi Limited Şirketi
1344. Cadde No: 60 İvedik OSB Yenimahalle/Ankara
Sertifika No: 46700
Tel: (0312) 394 54 94-95

KAYNAKÇA

- **Abdurrahim Özer/Ayşe Doğan** Yargıtay 9. Ceza Dairesi'nin Görevi Kapsamındaki Suçlar Adalet Yayınevi Ankara 2010.
- Adlî Tıp Kurumu Başkanlığı, Adlî Tıp Derneği ve Adlî Tıp Uzmanları Derneği tarafından müşterek hazırlanmış olan, **Türk Ceza Kanununda Tanımlanan Yaralama Suçlarının Adlî Tıp Açısından Değerlendirilmesi Rehberi**.
- **Adli Tıp Kurumu** tarafından hazırlanan “Türk Ceza Kanunu'nda Tanımlanan Yaralama Suçlarının Adli Tıp Açısından Değerlendirilmesi” kılavuzu Haziran 2013.
- **Ahmet Er-Ömür Topaç-Serap Kaygusuz**, Tıbbî Müdahaleden Kaynaklanan Hukukî Cezaî ve İdarî Sorumluluk, Adalet Yayınevi, 2020
- **Artuk-Gökçen** Ceza Hukuku Genel Hükümler 12. Baskı Adalet Yayınevi Ankara 2018.
- **Artuk-Gökçen** Ceza Hukuku Genel Hükümler 14. Baskı Adalet Yayınevi Ankara
- **Artuk-Gökçen** Ceza Hukuku Özel Hükümler 18. Baskı Adalet Yayınevi Ankara
- **Artuk-Gökçen-Yenidünya** Ceza Hukuku Genel Hükümler 9. Baskı Adalet Yayınevi Ankara 2015.
- **Centel / Zafer / Çakmut** Kişilere Karşı İşlenen Suçlar 3. Baskı
- **Durmuş Tezcan– Mustafa Ruhan Erdem – R. Murat Önok** Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku Ankara Eylül 2013.
- **Ejder Yılmaz**; Hukuk Sözlüğü 5. Baskı, Yetkin Hukuk Yayınları, Ankara 1996.
- **Elvan Keçelioğlu** Taksirli Suçun Dogmatığı Ankara 2015.
- **Emniyet Genel Müdürlüğü Trafik Hizmetleri Başkanlığı** resmi internet sayfası, www.trafik.gov.tr/Sayfalar/AlkolluAracKul.aspx.
- **Fatih Selami Mahmutoğlu-Serra Karadeniz** Türk Ceza Kanunu Genel Hükümler Şerhi İstanbul 2017.
- **Hakan Hakeri** Tıp Hukuku 16. Baskı.
- **Hakan Hakeri** Tıp Hukuku Ankara 2010.

- **Hasan Tahsin Gökcan** Tıbbi Müdahaleden Doğan Hukuki ve Cezai Sorumluluk Seçkin Yayınevi 2. Baskı 2014.
- **IV. Uluslararası Tıp Hukuku Kongresi** Bildiri Kitabı, 8-10 Ocak 2021.
- **İlhan Üzülmez** Vücut Dokunulmazlığına Karşı Suçlar Adalet Yayınevi Ankara 2013.
- **İsmail Rüştü Cirit / Osman Atalay** Vücut Dokunulmazlığına Karşı Suçlar Kasten Yaralama Suçları Türkiye Adalet Akademisi Yayınları 2020.
- **Kamu Denetçiliği Kurumu** Yayınları Soma Maden Kazasından Hareketle Kömür Madencilğinde İş Sağlığı ve Güvenliği Özel Raporu No:10 Haziran 2015.
- **Mahmut Koca/İlhan Üzülmez** Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler 13. baskı.
- **Mahmut Koca/İlhan Üzülmez** Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler 9. baskı.
- **Mahmut Koca/İlhan Üzülmez** Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler Adalet Yayınevi 5. baskı. Ankara 2018
- **Murat Bedrettin** Trafik Hukuku 4. baskı Ankara 2011.
- **Mustafa Artuç** Ceza Muhakemesi Kanunu 2. Baskı.
- **Mustafa Artuç** Türk Ceza Kanunu 5. Baskı.
- **Osman Yaşar** Ceza Muhakemesi Kanunu Seçkin Hukuk 8. baskı.
- **Sami Narter** İş Sağlığı ve Güvenliğinde İdari, Cezai ve Hukuki Sorumluluk Adalet Yayınevi Ankara 2014.
- **Selvi Özçelik-Murat Balaban** Sağlık Hukuku ikinci baskı Ankara 2015.
- **Serap Kaygusuz**, Vücut Dokunulmazlığına Karşı Suçlar, Türkiye Adalet Akademisi Yayınları, Eylül 2021
- **TC. Adalet Bakanlığı Eğitim Dairesi Başkanlığı** Türk Ceza Hukuku Mevzuatı Prof. Dr. Cumhur Şahin, Prof Dr. İzzet Özgenç, birinci baskı Mart 2007.
- **TC. Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı** İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü, İşveren ve İşveren Vekilinin İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitim Rehberi
- **Timur Demirbaş** Ceza Hukuku Genel Hükümler 11. Baskı Seçkin Yayınevi İzmir 2016.
- **Yargıtay Ceza Genel Kurulu Kararları**, Abdülhalik Yıldız Yargıtay Ceza Genel Kurulu Başkanı
- **Zeki Hafizoğulları-Muharrem Özen** Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler US-A yayıncılık 5. baskı Ankara 2012.

- **Zeki Hafızoğulları-Muharrem Özen** Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler US-A yayıncılık 11. baskı Ankara 2018.

YARARLANILAN İNTERNET SİTELERİ

- www.resmigazete.gov.tr
- <https://tr.m.wikipedia.org/wiki/>
- www.sozluk.adalet.gov.tr
- <https://www.sözlük.gov.tr>
- isvesosyalguvenlik.com/agir-ve-tehlikeli-isler-yonetmeligi/

Prof. Dr. Hasan PULAŞLI
İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Ticaret Hukuku Öğretim Üyesi

ŞİRKETLER HUKUKU

GENEL ESASLAR

**(Allgemeine Grundlagen des
Gesellschaftsrechts)**

Güncellenmiş ve Genişletilmiş

8. Baskı

- Adî şirket
- Kollektif şirket
- Komandit şirket
- Sermayesi paylara bölünmüş
komandit şirket
- Şirketler topluluğu
- Anonim şirket
- Limited şirket

ADALET YAYINEVİ
ANKARA - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Şirketler Hukuku Genel Esaslar

Hasan Pulaşlı

Hukuk Yayınları Dizisi – 1778

Sekizinci Baskı : Mart, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8092 – 22 – 6

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Ankamat Matbaacılık Sanayi Limited Şirketi
1344. Cadde No: 60 İvedik OSB Yenimahalle/Ankara
Sertifika No: 46700
Tel: (0312) 394 54 94-95

BİBLİYOGRAFYA

- Affolter**, Markus; Die Durchsetzung von Informationspflichten im Zivilprozess (Diss. St. Gallen 1993 = St. Galler studien zum Privat-, Handels- und Wirtschaftsrecht 36).
- Akbilek**, Nevzat, Türk ve Avrupa Birliği Hukukunda Şirket Birleşmelerinde Pay Sahiplerinin Korunması, 1. baskı, Ankara 2009.
- Akdağ Güney**, Necla, Umwandlung öffentlicher Unternehmen in der Türkei, (Diss.), Frankfurt a. M./Berlin/Bern, 2002.
- Akdağ Güney**, Necla, Türk Ticaret kanunu Tasarısında Şirketlerin Yeniden Yapılanmasına İlişkin Düzenlemeler hakkında Genel Değerlendirme, Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Yıl. 2005, C. II, Sa.1.
- Akdağ Güney**, Necla, Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyelerinin Hukuki Sorumluluğu, 2. bası, İstanbul 2010.
- Akdağ Güney**, Necla, 6552 Sayılı Torba Kanun İle TTT Md. 371'e Eklenen Yedinci Fıkraya İlişkin Değerlendirmeler, Arslanlı Bilim Arşivi, (2014) s. 1 vd.
- Akdağ Güney**, Necla, Anonim Şirket Yönetim Kurulu, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2012.
- Akdağ Güney**, Necla, Anonim Şirketlerde Eşitlik İlkesi, GÜHFD, C.XVIII, ıl. 2004, Sa. 3-4, s.115-135.
- Aker**, Halit; Hâkim İşletme İle Bağımlı Şirket Arasındaki Hukukî İlişki ve Hâkim İşletmenin Sadakat Borcu.
- Aker**, Halit, (Türk Ticaret Kanunu Tasarısı'nın Kolektif ve Komandit Şirketlerde Şirket Kararlarına İlişkin Oy Hakkı Düzenlemeleri (TK Tasarı m.226,309) Hakkında Bazı Düşünceler, Legal Hukuk Dergisi, Eylül 2009, Yıl.7, Sa. 81, s. 2799-28129).
- Akın**, Murat Yusuf, Şirketler Hukukunda ve Özellikle Anonim Şirketlerde Pay Sahibinin Sadakat Borcu, İstanbul, 2002.
- Akünel**, Teoman, Anonim Ortaklıkta Yeni Pay Alma Hakkı, Mukayeseli Hukuk Dergisi, 1969, Sa.5, 257 vd.
- Akünel**, Teoman; Türk Medeni Hukukunda Tüzel Kişiler, İstanbul 1995.
- Akyol**, Şener.; Know-How – Management – Joint Venture Ve Büyük Çaplı İnşaat Sözleşmeleri, Borçlar Hukuku (Özel Borç İlişkileri), İ.Fasikül, İstanbul 1997.
- Al Kılıç**, Şengül, Türk Ticaret Kanunu Tasarısına Göre Ticaret Şirketlerinin Birleşmesi, 1. Basım, İstanbul 2009.
- Alışkan**, Murat, Limited Şirket, Tarihçe Niteliği, İstanbul 2013.
- Altay**, Sıtkı Anlam, 4672 Sayılı Kanun'un Bankaların yeniden yapılandırılmasına ve Tasfiyesine İlişkin Sistem Üzerine Etkileri, Ömer Teoman'a 55. Yaş Armağanı, İstanbul 2002.

- Altay**, Sıtkı Anlam, “Türk Ve İsviçre Anonim Ortaklıklar Hukuku’nda Esas Sözleşmesel Bağlam”, Anonim Ortaklıkların Haklı Nedenle Feshi, İsviçre Borçlar Kanunu’nun İktisabının 80. Yılında İsviçre Borçlar Hukuku’nun Türk Ticaret Hukukuna Etkileri, İstanbul 2009, S.563-638.
- Ansay**, Tuğrul, Yargıtay Uygulamasında Anonim Şirketler Hukuku, Ankara 1981.
- Ansay**, Tuğrul, İnfisah Eden Bir Anonim Şirket Ana Sözleşmesinin Değiştirilebilmesi Sorunu, Ticaret Hukuku Ve Yargıtay Kararları Sempozyumu Iıı, Ankara 1986.
- Ansay**, Tuğrul; Adı Şirket, Dernek ve Ticaret Şirketleri, Ankara 1967.
- Ansay**, Tuğrul; Anonim Şirketler Hukuku, 6. Bası, Ankara 1982.
- Appenzeller**, Hansjürg; Werden Internet-Gv Bald Zu Einer Alternative?, Finanz Und Wirtschaft Vom 16. Februar 2000, S. 27 Vd.
- Arat**, Tuğrul, Ticaret Şirketlerinin Tâbiyeti, Ankara, 1970.
- Arıcı**, Fatih, Alacak Hakkının Anonim Ortaklığa Sermaye Olarak Taahhüdü, İstanbul 2003.
- Arkan**, Sabih, Ticari İşletme Hukuku, 19. Baskı, Ankara 2014.
- Arslan**, İbrahim, Anonim Şirketlerde Yönetim Yetkisinin Sınırlandırılması, (Dok.Tezi), Konya 1994.
- Arslanlı**, Halil, Anonim Şirketler I, Umumî Hükümler, 3. baskı, İstanbul 1960.
- Arslanlı**, Halil, Ticari Bey’, 4. baskı, İstanbul 1955.
- Arslanlı**, Halil, Anonim Şirketler II-III. Anonim Şirketin Organizasyonu ve Tahviller, İstanbul 1960.
- Arslanlı**, Halil, Anonim Şirketler I-Iı, İstanbul 1960.
- Arslanlı/Domaniç**, Limited Şirket Hukuku ve Uygulaması, Hisseli Komandit Şirketler, C. Iıı, İstanbul 1989.
- Atabek**, Reşat, Tek Ortaklı Şirket, Batider, 1983, C.Xıv, Sa.1, 23-35.
- Atalay**, Oğuz, Anonim Şirketlerin İflası, İzmir 1996.
- Atan**, T. Türk Ticaret Kanununa Göre Anonim Şirketlerde İdare Meclisi Azalarının Hukuki Mesuliyeti, Ankara, 1967.
- Atasoy**, Ömer Adil, Avrupa Şirketinde Çalışanların Yönetime Katılması, Eskişehir 1995.
- Ayan**, Özge, 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu Çerçevesinde, Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyelerinin Sadakat Yükümlülüğü ve Bu Yükümlülüğün İhlalinin Sonuçları, Ankara 2013.
- Aydın**, Alihan, Anonim Ortaklıkta Çoğunluk Pay Sahiplerinin Azınlığa Karşı Korunması, Prof. Dr. E. Moroğlu’na Armağan, İstanbul 1999, S. 29 Vd.
- Ayoğlu**, Tolga, Bankalar Hukukunda Malî yapının Bozulması kavramı Malî Yapısı Bozulan Bankaların Temettü Avansı Müessessinden yararlanma İmkânı, Ömer Teoman’a 55. Yaş Armağanı, İstanbul 2002, s. 66 vd.

- Ayoğlu**, Tolga, “Yeni Pay Alma Hakkının Sınırlandırılması ve Kaldırılması”, İsviçre Borçlar Kanunu’nun İktisabının 80. Yılında İsviçre Borçlar Hukuku’nun Türk Ticaret Hukukuna Etkileri, İstanbul 2009, S. 659-712.
- Ayoğlu**, Tolga, “Anonim Ortaklıkların Kendi Paylarını İktisap Etmeleri Ve Karşılıklı Katılmalar Meselesi”, Anonim Ortaklıkların Haklı Nedenle Feshi, İsviçre Borçlar Kanunu’nun İktisabının 80. Yılında İsviçre Borçlar Hukuku’nun Türk Ticaret Hukukuna Etkileri, İstanbul 2009, S. 525-562.
- Aytaç**, Zühtü, Anonim Ortaklıklarda İbra, Ankara 1982.
- Aytaç**, Zühtü, Sermaye Piyasası Hukuku Ve Hisse Senetleri, Ankara, 1988.
- Aytaç**, Zühtü, Bağlı İşletmeler Hukuku ve Türk Hukukundaki Görünüm, Batider, C.VIII, 1976, Sa.4, S. 97 Vd.
- Aytaç**, Zühtü, Deutsches und türkisches Konzernrecht im Vergleich, Freiburg i. Br., Diss. 1975.
- Aytaç**, Zühtü, Anonim Ortaklıklarda İbra, Ankara 1982.
- Brechbühl**, B., Haftung Aus Erweckten Kozernvertrauen, Diss. Bern 1998.
- Bächtold**, Thomas Christian, die Informationen des Verwaltungsrates, Diss. Bern 1997.
- Baer**, Jakob, Die Abwehr der Überfremdung nach schweizrischem Aktienrecht, ZGR,1976, S. 62 Vd.
- Baer**, Jakob, Führung und Kontrolle von Unternehmen, Der Schweizer Treuhänder (St), 2006/11, S. 800.
- Bahtiyar**, Mehmet, Anonim Ortaklıkta Kayıtlı Sermaye Sistemi Ve Sermaye Artırımı, İstanbul 1996.
- Bahtiyar**, Mehmet, Anonim Ortaklık Anasözleşmesi, İstanbul 2001.
- Bahtiyar**, Mehmet, Anonim Ortaklıkta Kayıtlı Sermaye Artırımını Tescili Ve Tescilin İşlevi, Batider C.XVIII S.4, 1996.
- Ballar**, Suat, Türk Dernekler Hukuku, İstanbul, 1987.
- Barlas**, Nami, Adî Ortaklık Temeline Dayalı Sözleşme İlişkileri, İstanbul 1998 Ve 2. Baskı 2008.
- Bärtschi**, Harald, Verantwortlichkeit Im Aktienrecht, Diss. Zürich 2001(Sshw, Bd. 210).
- Barz**, C.H. Grosskommentar zum Aktiengesetz, 3.Aufl. Berlin 1973.
- Başpınar**, Veysel, Borç Sözleşmelerinin Kısmî Butlanı, Ankara 1998.
- Baştuğ**, İ./Göksoy,Y.C., Limited Şirkette Ortakların Denetleme Hakları, Oğuz İmregün’e Armağan, İstanbul 1998.
- Baştuğ**, İrfan; Şirketler Hukukunun Temel İlkeleri, İzmir 1974.
- Battal**, Ahmet, Bankacılık Kanunu Şerhi (5411 Sayılı Kanun ve Açıklaması), Ankara 2006 ve izleyen baskıları.
- Baudenbacher**, Basler Kommentar, Obligationenrecht II, 2. Aufl. Basel / Genf /München 2002.

- Baumbach/Hueck**, Aktiengesetz, Kurzkommentar, 13.Auflage München 1968.
- Becker**, H. Kommentar zum schweizerischen Zivilgesetzbuch Bd. V. Obligationenrecht, 2. Abteilung, Bern 1934.
- Benckendorf**, Andreas, Der Erwerb eigener Aktien im deutschen und US-amerikanischen Recht, Baden-Baden 1998.
- Benz**, Ulrich; Aktienbuch und Aktionärwechsel, Diss, Zürich 1981.
- Berber**, Leyla, K.; İnternet Üzerinden Yapılan İşlemlerde Elektronik Para ve Dijital İmza, Ankara 2002.
- Bertsch**, Wilfried, Die Auflösung der Aktiengesellschaft aus wichtigen Gründen, diss. Zürich 1947.
- Bertschinger**, Urs, Aktienrechtliche Verantwortlichkeit: Weisungen des Aktionärs an die Verwaltungsräte schliessen Anspruch der Gesellschaft aus, in: SZW 72 (2000), s. 197 vd.
- Beuthien**, Volker; Unternehmenskonzentration und Kleineraktionärsschutz, JuS 1970.
- Biçer**, Levent/**Hamamcıoğlu**, Esra, Limited Şirket Payının Rehni, Kadir Has Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. I, S. 2, Ankara 2013, s. 59-88.
- Bilge**, Mehmet Emin, Anonim Ortaklık Genel Kurul Toplantılarında Temsilci Aracılığıyla Oy Vermede İnternet Kullanımı, Atatürk Üniversitesi Erzincan Hukuk Fakültesi Dergisi (Aühfd), C.VII, S.1-2, S. 341-367.
- Bilge**, Mehmet Emin, Pay Sahiplerinin Anonim Ortaklık Genel Kurul Toplantılarına İnternet Ortamında Katılımı, Bilgi Toplumunda Hukuk, Prof. Dr. Ünal Tekinalp'e Armağan İstanbul 2003. C. I, S. 219.
- Bilgili**, Fatih/**Demirkapı**, Erhan, Şirketler Hukuku, 9. Basım, Bursa 2013,
- Bilgili**, Fatih, "İsviçre Ve Alman Hukuku Işığında Türk Ortaklıklar Hukukunda Gizli Ortaklık İlişkileri, Ankara 2003.
- Bilgili**, Fatih, İnternet Ve Anonim Ortaklık Genel Kurulu, Prof. Dr. Necip Kocayusufoğlu İçin Armağan, Ankara 2004, S.565 Vd.
- Bilgili**, Fatih, İsviçre Ve Alman Hukuklarında Anonim Ortaklıkların Organlarının Davranışlarından Dolayı Üçüncü Kişiler Karşısındaki Sorumluluğu Ve Organların Tazminat Borcu, Ankara 2004.
- Bilgili**, Fatih; Adi Ortaklığın Fiil Ehliyeti Ve Alman Federal Mahkemesi'nin Verdiği Yeni Karar Karşısında Ortaya Çıkan Durum, Prof. Dr. Ömer Teoman'a 55. Yaş Armağanı, İstanbul 2002, S. 197 Vd.
- Bilgili**, Fatih; Publizitätspflichten Von Aktiengesellschaften Nach Dem Türkischen Kapitalmarktrecht –Vergleich Und Hinweise Auf Die Deutsche Lösung–, Frankfurt Am Main 2000.
- Binder**, Andreas, Die Verfassung der Aktiengesellschaft, Zürich 1988.
- Birsel**, Mahmut T. Anonim Şirketlerde Tali Yüküm, Batider, C.VIII, Sa. 3, s. 41 Vd.
- Birsel**, Mahmut T., Yargıtay Kararları Işığında Şirket Kârı Konusunda Anonim Şirket İle Pay Sahibi Arasındaki Menfaat Tartışması, Ankara 1971.

- Birsell**, Mahmut T., Anonim Şirketlerde Azınlık Hakları, İmran Öktem'e Armağan, Ankara, 1970, S. 639 vd.
- Bischoff**, Jörg, Das Shareholder Value-Konzept, Wissbaden 1994.
- Blanquet**, Françoise: “Das Statut der Europäischen Aktiengesellschaft (Societas Europaea «SE»)”, ZGR 1/2002, s. 20 ff. ZGR 1/2002, s. 59.
- Blättler**, Jörg, Basler Kommentar, 4. Auflage 2012, Art. 660 vd. (*Neuhaus*, Markus R. ile birlikte).
- Blum**, Oliver, Rechtliche Aspekte der Due Diligence, Der Schweizer Treuhänder 4/2006, s. 233 vd.
- Boemle**, Max, Aktienzertifikate, interims- und Lieferscheine, Diss. St. Gallen 1955.
- Boemle**, Max, Wird die nennwertlose Aktie die Volksaktie bringen? Der Schweizerischer Treuhänder 5/2002, s. 500 vd.
- Bosman**, Aleidus Gerard, Konzernverbundenheit ihr Auswirkungen auf Veträge mit Dritten, Zürich 1984.
- Bozgeyik**, Hayri. Halka Açık Anonim Şirketlerde Kâr Dağıtımı, Batider C.XX. 2000, Sa. 3, s. 117 vd.
- Bozkurt**, Enver/**Özcan**, Mehmet/**Köktaş**, Arif, Avrupa Birliği Hukuku, 2. Baskı, Ankara 2004.
- Boztosun Odman**, Nuriye Ayşe, Hukuksal Açından Bağımsız Yönetim Kurulu Üyeliği, Ankara 2013.
- Böckli**, Peter, Schweizer Aktienrecht, 2. Auflage, Zürich 1996.
- Böckli**, Peter, Aggressive Aktienaufkäufer und Unternehmensleistungen in Clich, Neue Zürcher Zeitung, Nr.48, 27/28.2.1988.
- Böckli**, Aktienrechtliche Sondervermögen und Darlehen an Aktionäre, in: Festschrift für Frank Vischer, Zürich 1983, s. 527 vd.
- Böckli**, Der Schweizer Treuhänder 3/2000, s. 133vd.
- Böckli**, Neun Regeln der «Best Practice» für den Rückkauf nichtkотиerten eigener Aktien, Der Schweizer Treuhänder, 2001, 575 ff.
- Böckli**, Peter; Corporate Governance auf Schnellstrassen und Holzwegen, Schweizer Treuhänder, 3/2000, s. 135 ff.
- Böckli**, Peter, Rechtsfragen zum Spaltungsverfahren des Fusionsgesetzes, Der Schweizerischer Treuhänder, 11/2004 s. 899 ff.
- Böckli**, Peter, Schweizer Aktienrecht, 3. Aufl., Zürich-Basel-Genf 2004.
- Böckli**, Peter, Rechtsfragen, Schweizerischer Treuhänder, 11/2004, s. 906.
- Bröcker**, Norbert/**Schouler**, Oliver; Bereit für die Online-Hauptversammlung?, in: Dirk Zetzsche (Hrsg.), Berlin 2002.
- Brügger**, Urs, Aspekte des börsenhaldels mit vinkulierten Namenaktien SZW 1992, 215 vd.
- Bucher**, Eugen,: Berner Kommentar, Bd.I/1, 1. Teilband.

- Butzke**, Volker, in *Obermüller, W/Werner, W/Winden, K*: Die Hauptversammlung der Aktiengesellschaft, 4. Auflage, Berlin 2008.
- Bühler**, Christoph, B., US Corporate Governance Reform: Impact on NYSE-Listed Swiss Companies, Zürich 2004.
- Bürgi**, Wolfgang, Das Obligationenrecht, 5. Teil, Die Aktiengesellschaft, Zürich 1969.
- Bürgi/Nordmann**, Zürher Kommentar, Die Aktiengesellschaft. (Art. 739-771), Zürich 1979.
- Caffisch**, Silvio; Die Bedeutung und die Grenzen der rechtlichen Selbständigkeit der abhängigen Gesellschaft im Recht der Aktiengesellschaft, Zürich 1961.
- Camponovo**, Rico A.; Die Verantwortlichkeit der Revisionsstelle im Spiel von Rechtsprechung. Der Schweizer Treuhänder (ST) 1-2/2004, s. 71 vd.
- Candan**, Turgut, Kanunî Temsilcilerin Vergisel Sorumluluğu, Ankara 1994.
- Carbonara/von der Crone**, Aushändigung von Jahresabschlüssen, SWZ 1/2004, s. 88 ff.
- Cassut**, Andreas, Sonderprüfung im künftigen schweizerischen Aktienrecht, Diss. Zürich 1991.
- Cassut**, Andreas, Das Institut der Sonderprüfung, Der Schweizer Treuhänder 1991.
- Cihanhiroğlu**, Celal, Alman ve İsviçre Hukuku ile Mukayeseli Olarak Türk Hukukunda Kollektif Ortağın Mesuliyeti (Tez), 1974, s.25 vd. 43 vd.
- Claussen**, Carsten, P., Die Hauptversammlung im Wandel, in: Dirk Zetsche (Hrsg.), Berlin 2002.
- von Büren**, Roland, Der Konzern im neuen Aktienrecht, Grundfragen des neuen Aktienrechts, Bern 1993.
- von Büren**, Roland.: Fusion, Umwandlung und Vermögensübertragung unter Beteiligung von Instituten des öffentlichen Rechts, SZW/RSDA 3/2004, s.178 vd.
- von Büren**, R./Stoffel, W.A./Schnyder, A.K./Christen-Westenberg, C., Aktienrecht, Zürich 2000.
- von Colbe/Buse**; Was ist und was bedeutet Shareholder Value aus wirtschaftlicher Sicht, ZGR 1997, s. 271.
- Coştan**, Hülya, Anonim Ortaklıklarda Bölünme, Ankara 2004.
- Coştan**, Hülya, Türk Ticaret Kanunu tasarısı Hükümlerine Göre Anonim Şirketin Birleşme, Bölünme ve Tür Değiştirme yapılmasında Alacaklının Korunması, Ankara 2009.
- Coştan**, Hülya, Türk Ticaret Kanunu Tasarısı Hükümlerine Göre Anonim Şirketin Birleşme, Bölünme ve Tür Değiştirme Yoluyla Yeniden Yapılanmasında Alacaklıların Korunması, Ankara 2009 ve 3. bası 2012.
- von der Crone**, H.C./Beyeler, K./Dédeyan, D., Stakeholder im Aktienrecht, Zeitschrift für Schweizerisches Recht (SZR), 4. Heft, 1. Halbband, Zürich.

- von der Crone, H.C.**, Die Internet-Generalversammlung, Festschrift für Peter Forstmoser zum 60. Geburtstag, Zürich 2003, s. 158 vd.
- von der Crone, H.C.**, Die Leitung der Generalversammlung, SZW/RSDA 1/2004, 2 vd.
- von der Crone, H.C.**; Arbeitsteilung im Verwaltungsrat, SSHW (Schweizer Schriften zum Handels- und Wirtschaftsrecht, Zürich 2006, s. 79 vd.
- von der Crone, H.C.**; Die Internet-Generalversammlung, Festschrift für Peter Forstmoser zum 60. Geburtstag, Zürich 2003, s. 155.
- von der Crone, H.C./Martinez, Marolda**; Vermögensübertragung, SZW/RSDA 3/2004, s. 297 vd.
- von der Crone, Hans Carpar**; Interessentkonflikte im Aktienrecht SZW 1994, s. 7.
- von der Crone, Hans Caspar A. Carbonara, L.M. Martinez**, Corporate Governance und Führungsorganisation in der Aktiengesellschaft, (SJZ [Schweizerische Juristenzeitung], 100 (2004), Nr. 17, S.405-412.
- von der Crone, Hans Caspar**, Arbeitsteilung im Verwaltungsrat (SSPHW Band, 76, Bern, 2006, s. 79-86.
- von der Crone, Karin Beyeler, Daniel Dédeyan**, ZSR/NF bd. 122, 2003, I.Hb. s. 409 vd.
- von der Crone / Gersbach / Kessler / Dietrich/Berlinger**, Fusionsgesetz, Fusion: Executive Summary s. 1/2. Internetplattform zum Transaktionsrecht, <<http://www.fusg.ch/site/fusion/summary/index.php?datum=2004-07-01>>,Stand:01.07.2004, besucht am 17.11.2004.
- von der Crone, Hans Caspar**; Bericht zur Teilrevision des Aktienrechts, Teil 4: Stimmrechtsvertretung/Dispoaktien, www.rwi.unizh.ch/vdc. 20.7.2006.
- Çağa, Barbaros**, Limited Şirkette Ortaklık Payının Devri, Batider, C.VII (1974), Sa. 3, s. 581 vd..
- Çağlar, Hayrettin**, Anonim Şirketlerde Esas Sermayenin Azaltılması, Ankara 2010.
- Çamoğlu, Ersin**, Yönetim Kurulu Üyelerinin Hukuki Sorumluluğu, İstanbul 1972 ve 3. Baskı 2010.
- Çamoğlu, Ersin**, Kollektif Ortaklıkta Haklı Sebep Kavramı ve Ortağın Haklı Sebep- le Çıkarılması, İstanbul 1976.
- Çamoğlu, Ersin**, Limited Ortaklıktan Çıkarılma, Batider, C.XXX,(Eylül 2014), Sa.3, s. 5-20.
- Çebi, Hakan**, Türk Ticaret Tasarısına Göre Anonim Ortaklıkların Bölünmesi, 1. baskı İstanbul 2010.
- Çeker, Mustafa**, Halka Açık Anonim Şirketlerde Temsilci Aracılığıyla Oy Kullan- ma Ve Pay Sahiplerine Çağrıda Bulunularak Vekâlet Toplanması, Batider, C. XVIII. (1995), S.1-2, s. 173 vd.
- Çeker, Mustafa**, Anonim Ortaklık Payı Üzerinde Hapis Hakkı Bulunması Halinde Oy Hakkı Kime Aittir? (Yargıtay 11. Hukuk Dairesi'nin Bir Kararı Münasebeti- yle), Batider C. XVIII (1996), S.4, s. 157 vd.

- Çeker**, Mustafa; Anonim Ortaklıkta Oy Hakkı ve Kullanılması (doktora tezi), Ankara 2000.
- Çelik**, Aytekin; Türk Ticaret Tasarısı'na Göre Anonim Şirketlerin Denetimi, Prof. Dr. Tuğrul Ansay'a Armağan, Ankara 2006, s. 543 vd.
- Çelik**, Aytekin, Anonim Şirketler Ortaklıktan Çıkarılma, Ankara 2012.
- Çelikaş**, İlyas, Anonim Ortaklığın Kendi Paylarını İktisabı, İstanbul 2006.
- Çemberci**, Mustafa, Kollektif Şirket Hangi Halde Sona Ermiş Sayılır, Batider, 1967, C. IV, Sa.1, s. 77 vd.
- Çevik**, Kemal; Türk Hukukunda Tek Ortaklı Şirket/Sınırlı Sorumlu Ticarî İşletme, Prof. Dr. Ali Bozer'e Armağan, Ankara 1998, s. 41 vd.
- Çiğsar**, Melih Gizem, Limited Şirkette Esas Sermaye Payının Rehni, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2019.
- Dağ**, Üner, Pay Defterinin Niteliği ve Anonim Ortaklığın Pay Sahiplerine İlişkin Diğer Kayıtlar, İkt. ve Mal. C.XXXVI, Sa. 4 (1989), s. 152 vd.
- Dayımlarlı**, Kemal, Joint Venture Sözleşmesi, Ankara 1989.
- Demirkapı**, Ertan, Türk Ticaret Kanunu ve Türk Ticaret Kanunu Tasarısına Göre Limited Ortaklıkta Payın Devri, İzmir 2008.
- Develi**, Bilge, 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu Çerçevesinde Ayrılma Akçesi, Gühfd, C.17, Sa. 1-2, s. 443-489
- Dietrich**, Nikolas; The "Business Judgement Rule": Whose judgement, Corporate Governance Reiw, June/July 2002.
- Dinç**, İlhan, Sermaye Piyasası Kurulunun Seri: IV, No.44 Sayılı Tebliği Kapsamında Çağrıda Bulunma Yükümlülüğüne İlişkin Son Gelişmeler, Batider, 2010, C. XXVI, Sa. 2, s. 243 vd.
- Doğan**, Beşir Fatih; Anonim Şirketlerin Kendi Paylarını İktisabının Fayda Ve Zararları, Prof. Dr. Fikren Eren'e Armağan, Ankara 2006, S. 449 Vd.
- Doğan**, Beşir Fatih; Der Erwerb eigener Aktien im deutschen und türkischen Recht im Hinblick auf europäisches Recht, Hamburg 2004.
- Doğan**, Beşir Fatih; Anonim Şirket Yönetim Kurulunun Organizasyonu ve Yönetim Yetkisinin Devri, İstanbul 2011.
- Doğanay**, İsmail, Anonim Ortaklıklarda Yönetim Kurulu Üyelerinin "Hukukî" Sorumluluğu, Batider, C.XVII, sa. 3, s. 57 vd.
- Doğanay**, İsmail, Türk Ticaret Kanunu Şerhi, C.1, Ankara 1990.
- Domaniç**, Hayri, Kıymetli Evrak Hukuku, İstanbul 1975.
- Domaniç**, Hayri, Anonim Şirket Ana Mukavelelerine Yazılması Gerekli ve Mümkün Unsurlar, Halil Arslanlı'nın Anısına Armağan, İstanbul, 1978, s. 309. vd .
- Domaniç**, Hayri, Anonim Şirketler Hukuku ve Uygulaması, TTK Şerhi II, İstanbul 1988.
- Domaniç**, Hayri, Hisse Senetlerinin Çıkarılma Zamanı ve Mecburiyeti, Yaklaşım Dergisi. 1994, Sa. 15, s. 5 vd.

- Domaniç**, Hayri, Ticaret Hukukunun Umumi Esasları, İstanbul, 1970.
- Domaniç**, Hayri, Türk Ticaret Kanunu Şerhi, C.I, Adi Kollektif ve Komandit Şirketler, AKKŞ), 3. bası, İstanbul 1988.
- Druey**, Jean Nicolas, Das Informationsrecht des eizelnen Verwaltungsratsmitglieds, SZW 65 (1993), s. 49 vd.
- Druey**, Jean-Nicolas, Organ und Organisation. Zur Verantwortlichkeit aus aktienrechtlicher Organschaft, SAG 53 (1981), s. 77 vd.
- Druey/Vogel**; Das schweizerische Konzernrecht in der Praxis der Gerichte, Zürich 1999.
- Dubois**, Maurice, Unternehmungsstrategie und Strategische Risikoanalyse, Kernaufgaben der der Unternehmungsführung, Der Schweizer Treuhänder 2006/10, s. 723 vd.
- Dubs/Truff**, Obligatinenrecht II, Basler Kommentar, 2. und 3. Auflage, Basel, Genf München 2002.
- Ebenroth**, Carsten Thomas, Konzernbildungs- und Konzernleitungskontrolle, 1987.
- Egolf**, Andreas Konrad, Das Pastulat der Erleichterung der Neuausgabe von Aktien im Rechte der schweizerischen Aktiengesellschaft, Diss, Zürich, 1975, s. 21 vd.
- Eisenhardt**, Ulrich, Gesellschaftsrecht, 10. ergänzte und überarbeitete Auflage, München 2002.
- Emch**, Daniel; Gegenwärtiger Stand und wichtigste Neuerungen der GmbH-Rechtsrevision, s.1.
- Emmerich**, V./Habersack, M., Aktien- und GmbH-Konzernrecht, München 2003.
- Emmerich**, Volker / **Sonnenschein**, Jürgen, Konzernrecht, 5. Auflage München 1993.
- Epeçeli**, Sevgi, Türk Ticaret Kanunu Tasarısı'nın Bölünmeye İlişkin 159, 160 ve 16. Maddeleri Üzerine Bir İnceleme, İBD. 84, Sa.1, s. 193-216.
- Eppenberger**, Matthias; Informations des Aktionärs- Auskunfts- oder Mitteilungspflicht? Diss. St. Gallen, Bern 1990.
- Ercan** Tevfik, Ticaret Kanunu Yargıtay İlke Kararları, Ankara 2014.
- Erdem**, Hüseyin Ercüment, Türk ve İsviçre Hukuklarında Eşit İşlem İlkesi, İsviçre Borçlar Kanunu'nun İktibasının 80. Yılında İsviçre Borçlar Hukukunun Türk Ticaret Hukukuna Etkileri, İstanbul 2009, s. 393 vd.
- Erdem**, Nuri, Anonim Ortaklığın haklı Sebep Feshi, İstanbul 2012.
- Erem**, Turgut, S, Ticaret Hukuku Prensipleri, 7. Bası, İstanbul 1977.
- Eren**, Fikret; Borçlar Hukuku, Genel Hükümler 14. Baskı Ankara 2012.
- Erimez**, R. Şirketlerde Kâr Dağıtımı ve Yedek Akçeler, İstanbul 1972.
- Eriş**, Gönen, Açıklamalı-İçtihatlı Türk Ticaret Kanunu, C.II. Ankara 1988.
- Eriş**, Gönen, Anonim Şirketler Hukuku, Ankara 1995.
- Eriş**, Gönen, Ticari İşletme ve Şirketler, 3. bası, Ankara 2004.
- Eriş**, Gönen, Ticari işletme ve Şirketler 2. bası İstanbul 1989.

- Ettinger**, Jochen, Stock-Options, Köln 1999.
- von Steiger**, F. Die Nutzniessung an Aktien, SAG 17 (1944/45), s. 54.
- Fedderson**, Dieter; Aktienoptionasprogramme für Führungskräfte aus kapitalmarkt-rechlicher und steuerlicher Sicht, ZHR 161 (1997), s.269 vd.
- Fleischer**, Holger, Aktiengesetz Kommentar, in: K. Schmidt/Lütter, Köln, 2008. § 53a vd.
- Flume**, Werner. Gesellschaft und Gesamthand, ZHR, 136, (1972), s. 177 vd.
- Forstmoser, P/Meier-Hayoz, A./Nobel, P.**; Schweizerisches Aktienrecht, Bern 1996.
- Forstmoser**, Peter, Die aktienrechtliche Verantwortlichkeit, 2. Aufl. Zürich 1987.
- Forstmoser**, Peter, Die Informations- und Meinungsäusserungsrechte des Aktionärs, in: Rechtsfragen um die Generalversammlung, Schriften zum neuen Aktienrecht 11, Zürich 1997.
- Forstmoser**, Peter, Schweizerisches Aktienrecht, Bd. I, Lieferung 1, Zürich 1981.
- Forstmoser/Meier-Hayoz**, Schweizerisches Gesellschaftsrecht, 9. vollständig bearbeitete Auflage, Bern 2004 ve 11. Auflage 2012
- Franko**, Nisim, Ticaret Şirketlerinde Rekâbet Memnuiyeti, Batider, 1985, Cilt XIII, Sayı 1vd.
- von Gamm**, Otto-Friedrich F., Das Bürgerliche Gesetzbuch mit besonderer Berücksichtigung der Rechtsprechung und des Bundesgerichtshofes, Kommentar, Bd. 2, 12. Aufl. Berlin- New York 1978.
- Gautschi**, Georg, Fiduziarisches Rechtverhältnisse besonderer Art, SJZ, 1949, 301.
- Georg, F.Thomas/Leuering**, Dieter, Die Europäische Aktiengesellschaft- Societas Europaea, NJW, 2002, Heft 20, s. 1449 vd.
- Giger**, Gion; Corporate Governance als neues Element im schweizerischen Aktienrecht, Zürich 2003.
- Glanzmann**, Lukas, Die Verantwortlichkeitsklage unter Corporate-Governance-Aspekten, ZSR NF 119 (2000), s. 135 vd.
- Glanzmann**, Lukas; Der Fusions-, Spaltungs- und Umwandlungsbeschluss im neuen Fusionsgesetz, SJZ, 101 (2005), Nr.7, s. 157 vd.
- Göksoy**, Can, Y. Anonim Ortaklıkta Payın Rehni, Ankara 2001.
- Göle**, Celal, Ticari İşletmenin Merkez ve Şubesinin Tayini Sorunu, Prof. Dr. E. Hirsch'in Hatırasına Armağan, Ankara, 1986, s. 188 vd.
- Grass**, Andrea, R., Business Judgment Rule, Schranken richterlichen Überprüfbarkeit von Management-Entscheidungen in aktienrechtlichen Veantwörtlichkeitsprozessen, Zürich 1998.
- von Greyerz**, Christopf, Die Aktiengesellschaft, Schweizerisches Privatrecht VIII/2, Basel 1982.
- Gröpler,Hendrikje/Huberle,Claudia/Jürgend,Caspar**; Die virtuelle Hauptversammlung, in: Dirk Zetzsche (Hrsg.), Berlin 2002.

- Grundmann, Stefan- Müllbert, O. Peter**, Corporate Governance-Europäische Perspektiven (Symposium zum 60.Geburstag von Klaus J. Hopt am 1./2. September 2000 in Mainz), ZGR 2/2001, s. 215 vd.
- Grunewald, Barbara**, Gesellschaftsrecht, 8. Auflage Köln 2011.
- Güçük, Turgut**, Genel Kurula Katılma ve Oy Hakkının Engellenmesi, Ticaret Hukuku ve Yargıtay Kararları Sempozyumu Iv,1987,S. 255 Vd.
- Gürel, Murat**, Anonim Şirketin Kandı Paylarının İktisabı Amacıyla Finansal Destek Verme Yasağı, Ankara 2014.
- Handschin, Lukas/ Truniger, Christof**, Die neue GmbH, 2. vollständig neu bearbeitete Auflage, Zürich-Basel-Genf 2006.
- Handschin, Lukas**, Der Konzern im geltenden schweizerischen Privatrechts, Zürich 1994.
- Handschin, Lukas**, Die Verantwortlichkeit des Verwaltungsrates ausserhalb des Konkurses seiner Gesellschaft, Festschrift 100 Jahre Aargauischer Anwaltverband, Zürich/Basel/Genf 2005.
- Hasenböhler, Stefan**, Die Haftungsvoraussetzungen der Verantwortlichklage nach Art. 754 OR im Vergleich zum US-amerikanischen Recht, Basler Diss. Zürich 2003.
- Hasselbach, Kai/Schumacher, Stephan**, Hauptversammlung im Internet, ZGR 29 (2000), s. 263 vd.
- Hatemi, Hüseyin**, Önceki ve Bugünkü Türk Hukukunda Vakıf Kurma Muamelesi, İstanbul 1969.
- Heberlein, R.**, Die Kompetenzausscheidung bei der Aktiengesellschaft in Liquidation, Zürich 1969.
- Hefermehl/Bungeroht**, Kommentar zum Aktiengesetz, Bd. I, München 1973.
- Heize, Meinhard**, Die Europäische Aktiengesellschaft, ZGR1/2002, s.67 vd.
- Helvacı, Mehmet**, Anonim Ortaklıkta Ticaret Kanunundan Kaynaklanan Azınlık Haklarının Hukukî Niteliği ve Tanımı, Oğuz İmregün'e Armağan, İstanbul, 1998, s. 297 vd.
- Helvacı, Mehmet**, Anonim Ortaklıkta Yönetim Kurulu Üyesinin Mütessesil Sorumluluğunun Anlamı ve İsviçre Borçlar Kanunu 759. Maddesi İle Getirilen Mütessesil Sorumluluğun Anlamının Tanıtılması, Prof. Dr. Hayri Domaniç'e 80. Yaş Günü Armağanı, İstanbul 2001, C. I, s. 230 vd.
- Helvacı, Mehmet**, Anonim Ortaklıkta Yönetim Kurulu Üyesinin Hukukî Sorumluluğu, 2. Bası, İstanbul 2001.
- Helvacı, Mehmet**, Anonim Ortaklıkların Bölünmesi (Yeniden Yapılandırma Modeli Olarak Bölünme), İstanbul 2004.
- Henn, G.**; Die Gleichbehandlung der Aktionäre in Theorie und Praxis, AG 9/1985, s. 240 vd.
- Hensler, Marianne**, Die bedingte Kapitalerhöhung, Zürich 1982.

- Hermann**, Rüdiger; Funktion, Kontrolle und Haftung der Leitungsorgane von Aktiengesellschaften in Deutschland, der Schweiz, Australien und den USA, Frankfurt am Main 1996.
- Herschson**, Heinrich; Ankauf eigener Aktien, SJZ (1967) 14, s. 215 vd.
- Hızır**, Serdar, 6098 Sayılı (Yeni) Borçlar Kanunu'nun 633'ncü Maddesine Göre Adi Şirketten Çıkmanın ve Çıkarılmanın Genel şartları ve Koşulları, Prof. Dr. Sarper Süzek'e Armağan, İstanbul 2011, C.III, s. 2817 vd.
- Hirsch**, Ernst, E. Ticaret Hukuku Dersleri, İstanbul 1946.
- Hirsch**, Ernst, E. Das Türkische Aktienrecht, Frankfurt a.M., Berlin 1958.
- Homburger**, Eric, Kommentar Schweizerischen Zivilgesetzbuch (Zürcher Kommentar), 5. Teil,- Die Aktiengesellschaft, Teilband V 5b, Der Verwaltungsrat, Art. 707-726 OR, Zürich 1997.
- Homburger**, Eric, Leitfaden zum neuen Aktienrecht Zürich, 1991.
- Hommelhoff**, Peter, Die OECD-Principles on Corporate Governance- ihre Chancen und Risiken aus dem Blickwinkel der deutschen corporate governance- Bewegung, ZGR 2001, 238.
- Hopt**, K. J. in: *Heldrich/Hopt* (Hrsg), 50 Jahre BGH (Festgabe aus der wissenschaft), Bd. II, 2000, S.497, 525 ff.
- Hopt**, K. J. Gemeinsame Grundsätze der Corporate Governance in Europa? Überlegungen zum Einfluss der Wertpapiermärkte auf Unternehmen und Ihre Regulierung und zum Zusammenwachsen von common law und civil law im Gesellschafts- und kapitalmarktrecht, ZGR 6/2000, 779-818.
- Hueck**, Alfred, Gesellschaftsrecht, 6.Auflage, München, Berlin, 1965.
- Huguenin**, J., Das Gleichbehandlungsprinzip im Aktienrecht, Zürich 1994.
- Hüffer**, Üwe, Aktiengesetz, 5. neuarbeitete Auflage, München 2002.
- Hüffer**, Üwe, Aktiengesetz, Beck'sche Kurz Kommentar, 10. Aufl. München 2012.
- İmregün**, Oğuz, Anonim Şirketlerde Pay Sahipleri Arasında Umumi Heyet Kararlarından Doğan Menfaat İhtilâfları ve Bunların Telif Çareleri, İstanbul 1962.
- İmregün**, Oğuz, Anonim Şirketler, 3. bası, İstanbul 1974.
- İmregün**, Oğuz, Kara Ticaret Hukuku Dersleri, İstanbul 1979.
- İmregün**, Oğuz, Anonim Ortaklıklar, 4. bası, İstanbul 1989.
- İmregün**, Oğuz, Anonim Ortaklıkta Yönetim Kurulu Üyelerinin Ortaklığa karşı Hukusal Sorumu, E. Moroğlu'na 65. Yaş Armağanı, İstanbul, 1999, s. 255 vd.
- İşeri**, Ahmet, Türk Medeni Kanununa Göre Vakıf (Tesis), Ankara, 1960.
- Jacops**, Cläire, H., Das aktienrechtliche Gleichbehandlungsprinzip im Aktienrecht, Zürich 1994.
- Jäggi**, Peter, Überlegungen, Festschrift für T.GUHL, 1950, 199.
- Jäger**, Axel, Aktiengesellschaft, unter besondere Berücksichtigung der KGaA, München 2004.

- Jäger, C.**, Die Spaltung von aktiengesellschaften zwecks privatisierung im Vergleich Deutschland-Franchreich, Freiburg 1994.
- Kumich, K.** Haftung aus «Konzernvertrauen», Diss. Zürich 1998.
- Kabaalioğlu, Haluk**, Sermaye Piyasasında Kamuyu Aydınlatma İlkesi, İstanbul, 1985.
- Käch, S.**, Die Rechtsstellung des Vertreters einer jurischen Person im Verwaltungsrat der Aktiengesellschaft, Zürich 2001.
- Kaczynski, Daniel Christian**: Der aktive Grossaktionär in der Publikumsgesellschaften, Diss. Zürich 2000.
- Kağıtçıoğlu, Mutlu**, Anonim Şirketlerde Kısmi Bölünme, İstanbul 2012.
- Kahyaoglu, E.C.** -1975 tarihli Tasarıya Göre- Avrupa Anonim Ortaklığında (“SE”) Yürütme Kurulu (İkt. Mal. C: XXXIII, Sa. 5, 1986, s.155 vd.
- Karahan, Sami**, Anonim Şirketlerde Tasfiye, Konya 1998.
- Karahan, Sami**, Anonim ve Limited Şirketlerde Ek Tasfiye, Ömer Teoman’a 55. Yaş Armağanı, İstanbul 2002, s. 445 vd.
- Karahan, Sami**, Anonim Ortaklıklarda İmtiyazlı Paylar ve İmtiyazların Korunması, İstanbul, 1991.
- Karahan, Sami**, Anonim ve Limited Ortaklıklarda Fesih Kararının Geri Alınması, Prof. Dr. Ö. Teoman’a 55. Yaş Günü Armağanı, İstanbul 2002, s. 563 vd.
- Karasu, Rauf**, Türk Ticaret Kanunu Tasarısına Göre Anonim Şirketlerde Emredici Hükümler İlkesi, Ankara 2009.
- Karayalçın, Yaşar**, Şirketler Hukuku. Ankara 1973.
- Karayalçın, Yaşar**, Anonim Şirketlerde Çıplak Payın Haczedilmesi ve Paraya Çevrilmesi, XVI. Ticaret Hukuku ve Yargıtay Kararları Sempozyumu, 1999 Ankara, 149 vd.
- Karayalçın, Yaşar**, Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulunun Hangi Kararları Aleyhine Dava Açılabilir? Ticaret Hukuku ve Yargıtay Kararları Sempozyumu, III, 1986, s. 239-283.
- Karayalçın, Yaşar**, İsviçre Borçlar Kanununda Anonim Şirketler Hukuku Alanında Yapılan Değişiklikler, Batider, 1993, C.XVII, Sa.1, s. 5 vd.
- Karayalçın, Yaşar**, Mecburi-Kanuni Yedek Akçeler ve Kullanılması, Baditer, C. IV. S. 3, s. 554 vd.
- Karayalçın, Yaşar**, Meseleler ve Görüşler I. 1982.
- Karayalçın, Yaşar**, Meseleler ve Görüşler II, 1983.
- Karayalçın, Yaşar**, Muhasebe Hukuku, Ankara 1988.
- Karayalçın, Yaşar**, Özel Hukukta Meseleler ve Görüşler III, 1988.
- Karayalçın, Yaşar**, Özel Hukukta Meseleler ve Görüşler IV, Ankara 1992.
- Karayalçın, Yaşar**, Özel Hukukta Meseleler Görüşler, V. Ankara 1997.
- Karayalçın, Yaşar**, “Anonim Şirkette Çoğunluk-Azınlık İlişkisi Bakımından Kontrol (Blok) Satışı ve Genel Alım Önerisi“, Prof. Dr. Haluk Tandoğan’a Armağan, Ankara 1990, s. 351.

- Karayalçın**, Yaşar, Şirketler Hukuku Dersleri, Ankara 1965.
- Karayalçın**, Yaşar, Ticaret Hukuku, C.II, Şirketler Hukuku, 2. bası, Ankara 1973.
- Karayalçın**, Yaşar, Yeniden Değerleme, Fadıl Hikmet Sur'un Hatırasına Düzenlenen Konferans, Ankara 1983, s. 33 vd.
- Karayalçın**, Yaşar, Anonim Ortaklıklarda Genel Kurul Başkanının Üstün Oyu, Batider, C.VI.1972, Sa. 4, s. 667.
- Karayalçın**, Yaşar, İsviçre Borçlar kanununda Anonim Şirketler Hukuku Alanında Yapılan Değişiklikler, Batider, 1993, C.XVII, S.1, s.5 vd.
- Kaya**, Arslan, Anonim Ortaklıkta Pay Sahibinin Bilgi Alma Hakkı, Ankara 2001.
- Kayar**, İsmail, Adı Şirketin Ticaret Unvanı ve Ticaret Siciline Tescili, Prof. Dr. Ömer Teoman'a 55.Yaş Armağanı, C. I, İstanbul 2002, s. 479 vd.
- Kayar**, İsmail, Anonim Ortaklıkta Malî Durumun Bozulması ve Alınacak Tedbirler, Konya 1997.
- Kayıhan**, Şaban, Anonim ortaklıklarda genel Kurul ve İnternet, Batider 2003, C.XXII, Sa.1, s. 79 vd.
- Kendigelen**, Abuzer, İptal Davası Açma Hakkı ve Pay Sahipliği Sıfatının Cüz'i Halefiyet (Payların Devri) Sonucu Değişmesi, Prof. Dr. Hayri Domaniç'e 80.Yaş Günü Armağanı, C I, s. 319.
- Kendigelen**, Abuzer, Anonim Ortaklık Payı (Pay Senedi) Üzerinde Hapis Hakkı ve Bu Hakka Konu Oluşturan Paya İlişkin Oy Hakkının Kime Ait Olduğu Sorunu, Batider, 1997. C.XIX, s. 103 vd.
- Kendigelen**, Abuzer, Anonim Ortaklık Payı Üzerinde İntifa Hakkı, (Doktora tezi), İstanbul 1994.
- Kendigelen**, Abuzer, İsviçre Hukukunda Oy Hakkında İmtiyazlı Paylar (Stimmrechtsaktie), Prof. Dr. Oğuz İmregün'e Armağan, İstanbul 1998, s. 335 vd .
- Kendigelen**, Abuzer, Anonim Ortaklıkta Yönetime Katılma Haklarında İmtiyaz, İstanbul, 1999.
- Kendigelen**, Abuzer, Yeni Türk Ticaret Kanunu, Değişiklikler, Yenilikler ve İlk Tespitler, İstanbul 2011 ve 2. bası 2013.
- Kırca**, İsmail, Tüzel Kişiliğin Kazanılmasından Önce Anonim Şirket Adına Yapılan İşlemler (TTK m. 301/II), Batider, C. XIX, Sa. 4, s. 85 vd.
- Kırca**, İsmail, Anonim Şirket Yönetim Kurulu Kararlarında Takdir Yetkisi-Özen Borcu, Batider 2004 (Haziran), C. XXII, Sa.3, s. 85 vd.
- Kırca**, İsmail, Ticaret Şirketlerinde Temsil Yetkisine Getirilen ve Tescili Caiz Olmayan Sınırlandırmamaların Üçüncü Kişilere Etkisi, Batider, 1994. C. XVII, Sa.3. s.149 vd.
- Kırca**, İsmail, TTK m. 371.7 hakkında Bir İnceleme: AB'ye Üyelik Yolunda Geri Adı, Batider, C.XXX (Eylül 2014), Sa. 3, s.23 vd.,
- Kırca.İ/Şehirli Çelik**, F.H./Manavgat,Ç. Anonim Şirketler Hukuku C.1Temel kavram ve İlkeler Kurulu Yönetim Kurulu, Ankara 2013.

- Kıyığı**, Osman Nazım; Hukuk ve Ekonomi Terimleri Sözlüğü, München 1999.
- Kızilot**, Şükrü; Danıştay Kararları ve Özelgeler, C.II, Ankara 1995.
- Kindler**, “Die Aktiengesellschaft für den Mittelstand –Das Gesetz für kleine Aktiengesellschaften und zur Deregulierung des Aktiengesetzes”, NJW 1994, s. 3041.
- Kleindiek**, Detlef; Stock Options und Erwerb eigener Aktien, Gesellschaftsrecht Köln 1997.
- Klug**, Michael, Erwerb eigener Aktien als Instrument zur Abwehr feindlicher Übernahmen, Münster 2001.
- Kohler**, Klaus; Stock Options für Führungskräfte aus der Sicht der Praxis, ZHR 161 (1997), s. 246 vd.
- Kopp**, Hans Joachim; Erwerb eigener Aktien, ökonomische Analyse vor dem Kapitalmarktes, Wiesbaden 1996.
- Koppensteiner**, Kommnetar zum Aktiengesetz, 2. Auflage 1987 Köln.
- Korkut**, Ömer, Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulu Üyelerinin Şirkete Ait Belgelelerin Kopyasını Alma Yetkisi, Erzincan Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, (Aralık 2006), C. X. Sa. 3-4, s. 521 vd.
- Korkut**, Ömer, Anonim Şirketlerde İnançlı Yönetim Kurulu Üyeliği (Doktora tezi), Ankara 2007.
- Korkut**, Ömer, 6012 Sayılı Türk Ticaret Kanununa Göre Anonim Şirketlerde Genel Kurul Kararlarının Butlanı, (doçentlik tezi) Adana 2012.
- Köprülü**. B./**Kaneti**. S.; Sınırlı Aynî Haklar, İstanbul 1982.
- Körber**, Torsten, Heidelberger Kommentar zum Aktiengesetz, herausgegeben von Tobias Bürgers/Torsten Körber, Heidelberg 2008.
- Köse kaya**, Fatih, Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyelerinin Mesleki Sorumluluk Sigortası, Ankara 2013.
- Kraft**, Alfons/**Kreutz**, Peter; Gesellschaftsrecht, Berlin 1992.
- Kraft**, Gerhard/**Altvater**, Christian; Die zivilrechtliche, bilanzielle und steuerliche Behandlung des Rückkaufs eingener Aktien, NZG (Neue Zeitschrift für Gesellschaftsrecht) 1998.
- Kraft**, Kölner Kommentar zum Aktiengesetz, Köln 1985.
- Krenate**, Georg, Praxiskommentar Verwaltungsrat, Art. 707-726,754 OR und Spezialgesetze, 2. Auflage Zürich 2005.
- Krnet**, Georg, Praxiskommentar, Verwaltungsrat, Art. 707-726, 754 OR und Spezialgesetze, Ein Handbuch für Verwaltungsräte, Bern 2001.
- Kubilay**, Huriye, Genel Kurul Toplantı ve Karar Yetersayıları Hakkında Şirket Sözleşmesi Hükmünün Yorumu Üzerine Bir Karar İncelemesi, Prof. Oğuz İmreğün’e Armağan, İstanbul 1998, s. 387 vd .

- Kubilay**, Huriye, Anonim ve Limited Şirketlerde Yönetim Kurulu Üyelerinin ve Müdürlerin Sorumluluk Sigortası, Bilgi Toplumunda Hukuk, Ünal Tekinalp'e Armağan, İstanbul 2003, s.537 vd.
- Kummer**, Andreas, Organisationsreglement in der Aktiengesellschaft. Der Schweizer Treuhänder, 2006/12, s. 916 vd.
- Kunz**, Peter, V.,Die Auskunfts- und Einsichtsrechte des Verwaltungsratsmitglieds, AJP 1993, s. 49 vd.
- Kunz**, Rudolf, Die Annahmeverantwortung von Mitgliedern des Verwaltungsrats, Diss. St.Galen, Bamberg 2004.
- Kuru**, Baki, Şahıs Şirketleri ve Ortaklarının İflâsı, Ankara 1963.
- Kuru**, Baki, İcra ve İflâs Hukuku, Ankara 1983.
- Küçükşavaş**, Nihat, Genel Muhasebe, İlkeler ve Uygulaması, Genişletilmiş 9. bası, İstanbul 2001 ve izleyen basılar
- Küng**, Manfred, in: Obligatinenrecht II, Basler Kommentar, 2. und 3. Auflage, Basel, Genf München 2002.
- Ladner**, Thomas: Das Vorwegzeignungsrecht des Aktionärs unter Berücksichtigung von Corporate Governance-Aspekten: Zugleich ein Beitrag zum Begriff des Gesellschaftsinteresses im schweizerischen Aktienrecht, Diss. St. Galen 1996.
- Länzlinger**, Andreas; in: Obligatinenrecht II, Basler Kommentar, 2. und 3. Auflage, Basel, Genf, München 2002.
- Larenz**, Karl, Lehrbuch des Schuldrechts, Bd. II, München 1977.
- Lehmann**, Hans, Das Gesellschaftsrecht, 2.Auflage Frankfurt 1959.
- Liebscher**, Thomas; Beck'sches Handbuch der AG-mit KGaA-Gesellschaftsrecht-Steuerrecht- Börsengang, (Herausgegeben von Welf **Müller** ve Thomas **Rödder**), München 2004.
- Lazopoulos**, Michael, Interessenkonflikte und Verantwortlichkeit des fudiziarischen Verwaltungsrates, Zürich, Basel, Genf 2004.
- Lutter**, Marcus, in: Einer im 2. Halbjahr erscheinenden Schweizer Festschrift, Für Haftung wegen des Erstrebens von Marktvertrauen und des damit verbundenen Wettbewerbsvorteils, NZG 2002, 10,11.
- Lutter**, Marcus, vergleichende Corporate Governance- Die deutsche Sicht, ZGR, 2/2001, s. 224 vd.
- Lutter**, Marcus, in: Köllner Kommentar zum Aktiengesetz, Band 1, Köln-Berlin-Bonn-München 1970.
- Lutter**, Marcus; Die Erklärung zum Corporate Governance Kodex gemäß § 161 AktG, Pflichtverstöße und Binnenhaftung von Vorstands- und Aufsichtsratsmitgliedern, ZHR 166, (2202), 523 vd.
- Lutter**, Marcus; Die Zivilrechtliche Haftung in der Unternehmensgruppe, ZGR 1982, s. 244.

- Lutter, M./Grunewald, B.** zur Umgehung von Vinkulierungsklauseln, in Satzungen von Aktiengesellschaften und Gesellschaft M.H., AG.1/1989, 109 vd.
- Lutz, Peter,** Vinkulierte Namenaktien, Zürich, 1988.
- Lücken, Christian P.,** Der Erwerb eigener Aktien nach §§ 71 ff. AktG, Berlin 2004.
- Lütolf, S.H.** Strafbarkeit der juristischen Personen, Dis. Zürich 1997.
- Lyk, Reto;** Entwicklungstendenzen bei der Übertragung schweizerischer kotierter Namenaktien, SAG. 51 (1979), 9.
- Manavgat, Çağlar, Alenî Pay Satın Alım Teklifi (Tender Offer – Takeover Bid),** Ankara 1997.
- Manavgat, Çağlar;** Sermaye Piyasasında Aracı Kurumlar, Ankara 1991.
- Martens, Klaus-Peter;** Der Erwerb eigener Aktien zum Umtausch im Verschmelzungsverfahren, Festschrift für Karlheinz Boujong zum 65. Geburtstag, München 1996, s. 335 vd.
- Martens, Klaus-Peter,** Erwerb und Veräusserung eigener Aktien im Börsenhandel, AG 1996.
- Marxer, Florian,** Die personlistische Aktiengesellschaft im leichtensteinischen Recht. Eine Analyse unter besonderer Berücksichtigung des Rechtes der Vinkulierung und Aktionärsbindungsverträge, SSHW band 263, Diss. Zürich 2007.
- Meier/Hayoz/Forstmoser;** Schweizerisches Gesellschaftsrecht, Bern 2004 ve 11. Auflage, 2012.
- Meier-Hayoz, Arthur,** Personengesellschaftliche Elemente im Recht der Aktiengesellschaft. In: Festschrift für Walther Hug, Professor Dr. jur., S. J. D. Harvard, zum 70. Geburtstag, 14. April 1968.
- Meier-Hayoz/Forstmoser,** Schweizerisches Gesellschaftsrecht, 9. Aufl. Bern 2004.
- Meier-Hayoz/von der Crone,** Wertpapierrecht, Bern 1985.
- Meier-Hayoz-Forstmoser,** Schweizerisches Gesellschaftsrecht, 8. Aufl. Zürich 1998.
- Meier-Hayoz-Forstmoser,** Schweizerisches Gesellschaftsrecht, vollständig neu bearbeitete elfte Auflage Bern 2012.
- Meier-Schatz, C. J.** Der unabhängiger Verwaltungsrat, Festschrift für Nicolas Druey zum 65. Geburtstag, Zürich 2002, s. 479 vd.
- Meier-Schatz, C. J.** Unabhängigkeit als gesellschaftsrechtlicher Eigenwert und daraus resultierende Verwaltungspflichten des Verwaltungsrates, ZSR, 2002/121, Sa.3, s. 291 vd.
- Mestmäcker, Hans-Joachim,** Verwaltung, Konzerngewalt und Rechte der Aktionäre, Karlsruhe 1958.
- Metzger, Peter,** Schweizerisches juristisches Wörterbuch, Bern, Stuttgart, Wien 1996.
- Mimaroglu, Sait Kemal,** Anonim Şirketlerde İdare Meclis Azalarının Hukuki Mes'uliyeti, Ankara, 1967.

- von Moos-Busch**, Irene, Das Organisationsreglement, Diss. Zürich 1996.
- Moroğlu**, Erdoğan, Anonim Ortaklıkta Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlüğü, 2. Bası, Ankara, 1993 ve izleyen baskılar.
- Moroğlu**, Erdoğan, Anonim Ortaklıkta Özel Denetçi, İÜHFMC.XLII 1976, S.1-4, E. Hirsch'e Armağan, s. 341 vd.
- Moroğlu**, Erdoğan, Anonim Ortaklık Anasözleşmesi ve Hukuki Niteliği, Prof. Dr. M.Kemal Oğuzman'ın Anısına Armağan, İstanbul 2000, s. 522.
- Moroğlu**, Erdoğan, Anonim Ortaklık Genel Kurulunu Toplantıya Davet İçin Azınlık Pysahiplerini Yetkilendiren Mahkeme Kararının Uygulanmasının Ertelemesi, Prof. Dr. Hayri Domaniç'e 80. Yaş Armağanı, İstanbul 2001, s. 355 vd.
- Moroğlu**, Erdoğan, Anonim Ortaklıkta Genel Kurulun Toplantıya Daveti Merasimine Aykırılığın Genel Kurul Kararına Etkisi ve Yargıtay Kararları, Ticaret Hukuku ve Yargıtay Kararları Sempozyumu, VIII, s.39vd.
- Moroğlu**, Erdoğan, Kurucu İntifa Hakkı Sahiplerinin Kâr Payı Talep Hakları ve Yargıtay Kararları, Prof. Dr. O. İmregün'e Armağan, İstanbul, 1998,s.421 vd.
- Moroğlu**, Erdoğan, Notlu-İçtihatlı, Türk Ticaret Kanunu ve İlgili mevzuat, İstanbul, 1999 ve 2001.
- Moroğlu**, Erdoğan, Oy Sözleşmeleri, İstanbul 1978.
- Moroğlu**, Erdoğan; Özellikle Anonim ve Limited Şirketlerde Oy Sözleşmeleri, 2. bası, Ankara 1996.
- Mutter**, Stefan, Unternehmerische Entscheidungen und Haftung des Aufsichtsrates der Aktiengesellschaft, Köln 1994.
- Muthers**, Christof/**Ulbrich**, Martin, Internet und Akteingesellschaft, (Wertpapier-Mitteilungen (WM) Heft 5/2005, 215.
- Mülberrt**, Peter, Shareholder Value aus rechtlicher Sicht, ZGR 1997, s. 131 vd.
- Müller/Lipp/Plüss**, Der Verwahrungsrat, Ein Handbuch für Praxis, 2. Auflage, Zürich 1999.
- Müller-Freienfels**, Wolfram, Zur Lehre vom sogenannten "Durchgriff" bei juristischen Personen im Privatrecht, AcP 156 (1957), s. 522 vd.
- Narbay**, Şafak/**Deliduman**, Seyithan, Alman Federal Mahkemesinin (Dış-) Adi Şirketin Hak ve Taraf Ehliyetine Sahip Olduğuna İlişkin 29.1.2001 Tarihli Kararı, Prof. Dr. Ömer Teoman'a 55. Yaş Armağanı, İstanbul 2002, s. 577 vd.
- Narbay**, Şafak, Alman Paylı Ortaklıklar Kanunu'nda (AktG) Değişiklik Yapan "Nama Yazılı Pay Senetleri Kanunu (NaStraG)"nun "Pay Defteri (*Aktienbuch*) Konusundaki Yeni Düzenlemeleri, Prof. Dr. H: Domaniç'e 80. Yaş Günü Armağanı, İstanbul 2001, s. 365 vd.
- Narbay**, Şafak; Anonim Ortaklıkta Pay Defteri, Ankara 2003.
- Narbay**, Şafak, Türk Ticaret Kanunu Tasarısı'na Göre anonim Ortaklıkta Özel Denetim Yapılması Şartları ve Özel Denetçinin Atanma Usulü, Prof. Dr. Hüseyin Ülgen'e Armağan, İstanbul 2007, s. 287-327.

- Narbay**, Şafak, Türk Ticaret Kanunu Tasarısı'na Göre anonim Ortaklıkta Özel Denetim, İstanbul 2010.
- Nenninger**, John, Der Schutz der Minderheiten in der Aktiengesellschaft nach schweizeischem Recht, Diss. Basel 1974.
- Neuhaus**, R. Markus/**Balkanyi**, Patrick, Basler Kommentar, 4. Auflage, Basel 2012.
- Noack**, Ulrich; Zukunft der Hauptversammlung- Hauptversammlung der Zukunft, *in*: Dirk Zetzsche (Hrsg.), Berlin 2002.
- Noack**, Ulrich, Hauptversammlung und Internet: Information-Kommunikation-Entscheidung, s. 18, <http://www.jura.uni-duesseldorf.de/service/hv/Symposion%20Tuebingen.rtf>, s. 18-19.
- Nobel**, Peter, Aktienrechtliche Entscheide, 2. Aufl. Zürich 1991.
- Nobel**, Peter, Das neue Fusionsgesetz und die gernzüberschreitende Fusion und Sitzverlegung in der EU: rechtsvergleichende Bemerkungen, SZW/RSDA 3/2004, s. 162 vd.
- Nomer**, Fisun, Anonim Ortaklıklarda Oydan Yoksun Paylar, İstanbul, 1994.
- Nomer**, Fisun; Anonim Ortaklıkta Eşit Davranma (Eşit İşlem) İlkesi, Prof. Dr. Oğuz İmregün'e Armağan, İstanbul 1998, s. 469 vd.
- Nomer**, Fisun, Anonim Ortaklıkta Pay Sahibinin sadakat Yükümlülüğü, İstanbul 1999.
- Nomer**, Füsün, 6362 Sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nda Kolektif Yatırım Kuruluşları ve Özellikle Değişken Sermayeli Yatırım Ortaklığı, İÜHFM, Yıl.2013, C. LXXI, Sa. 2, s.131 vd.
- Noyan**, Erdal, Banka Hukuku, Ankara 2002.
- Oertli**, Mathias/Thomas **Christensen**; Das neue Fusionsgesetz - Ein zivil- und steuerrechtlicher Überblich - Fusion und Spaltung, Der Schweizer Treuhänder 1-2/2004, s. 105 vd.
- Oertle/du Pasquier**, Obligationenrecht II, Basler Kommentar, Basel-Genf-München 2002 ve 2008 ve 2012 basıları.
- Oftinger**, Karl, Schweizerisches Haftpflichtrecht, Bd. I, 4. Aufl. Zürich 1975.
- Oğuzman**, Kemal, Tüzel Kişiler Hukuku Dersleri, 4.bası, İstanbul 1988.
- Oğuzman**, Kemal/**Barlas**, Nami, Medeni Hukuk, Giriş, Kaynaklar, temel Kavramlar, 10. bası, İstanbul 2003.
- Okçuoğlu**, Yavuz, Anonim ve Kooperatif Şirketler Genel Kurur Kararlarının İptali İçin Gerekli Olan Muhalefet ve Muhalefetin Tutanağa Geçirilmesi, Ticaret Hukuku ve Yargıtay Kararları Sempozyum. II, 1985, 264vd.
- Okçuoğlu**, Yavuz, Anasözleşmesinde Belirtilen Sürenin Bitmesine Rağmen Faaliyetine Devam Eden Anonim Şirketin Hukuki Durumu, Prof. Dr. Ernest E.Hirsch'in Hatırasına Armağan, Ankara, 1986, 239 vd.
- Okur**, Yiğit, Tahsin, İktisat ve Maliye Dergisi, C.XVIII, Sa.7. 273 vd; 11.HD.28.5.1981. 2243/2678 (YKD.C.VII.Sa.10.1300).
- Okutan Nilsson**, Gül, Halka Açık Anonim Ortaklıklarda Birikimli Oy kullanımı, Ünal Tekinalp'e Armağan, İstanbul 2003, s. 563 vd.

- Okutan-Nilsson**, Gül; Anonim Ortaklıklarda Pay Sahipleri Sözleşmeleri, İstanbul 2003.
- Okutan-Nilsson**, Gül, Türk Ticaret Kanunu Tasarısına Göre Şirketler Topluluğu Hukuku, İstanbul 2009.
- Olgıati**, Lorenzo, Schweizerische Nominees im Aktienregister amerikanischer Publikums-gesellschaften, Diss. Zürich 1995.
- Omağ**, Merih Kemal; Anonim Şirketler Hukukunda Eşit İşlem İlkesi, Hukuk Araştırmaları Dergisi, 1986, C.1, No.1, s. 1 vd.
- Öçal**, Akar, Anonim Şirket Genel Kurullarında Mektupla Oy kullanma (Fransız Örneği), İkt.Mal. C. 34. (1987-88), s.378 vd.
- Öçal**, Akar, Kollektif Şirkete Sonradan Giren Ortağın Sorumluluğu, Prof. Dr. Hayri Domanıç'e 80 Yaş Armağanı, İstanbul 2001.
- Öçal**, Akar, Kollektif Şirket Ortaklarının Tabi Olduğu Rekabet Yasağına Mukayeseli Hukuk Açısından Genel Bir Bakış (İkt.Mal. C.XXVII, Sayı 11 (Şubat 1981).
- Öçal**, Akar, Anonim Şirketlerde Malî Durumun Bozulmasının Ortaya Çıkardığı Bazı Hukukî Sorunlar, Ankara Ticaret Odası Dergisi, 1975/6, s. 9 vd.
- Örerler**, Esin, Okay; Finansal Değerlendirme Açısından Finansal Tabloların Şeffaflığı, Muhasebe ve Denetime Bakış, Yıl 5, Sa.15, Mayıs 2005, s. 1 vd.
- Özatlan**, Yurdal, Anonim Şirketlerde Ortaklık Paylarının ve Ortaklık Haklarının İncelenmesi Davası (Denkleştirme Davası), XII Levha Yıncılık AŞ, İstanbul 2014.
- Özdamar**, Mehmet, Anonim Ortaklıkların Kendi Paylarını İktisap Etmesi, Ankara 2005.
- Özenli**, Soysal, Uygulamada Adı Ortaklık ve Neden Olduğu Davalar, Ankara, 1988.
- Özer**, Işık, Türk Ticaret Kanunu Tasarısına Göre Anonim Şirket Genel Kuruluna Elektronik Ortamda Katılım, Batider, C.XXV, Sa. 4, s. 662 vd.
- Özer**, Işık, Türk ve Yabancı Hukuk Sistemlerinde Anonim Şirket Yöneticilerinin Mali Hakları, (*doktora tezi*), Ankara 2013.
- Özer**, Işık, Katılma İntifa Senedi Sahipleri Özel Kurulu, Başkent Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Yıl. 2015, C.1, Sa.1, s. 369-399.
- Özkorkut**, Korkut, Anonim Ortaklıklarda Yönetim Kurulu Kararlarının İptali, Ankara 1996.
- Özkorkut**, Korkut, Bağımsız Yönetim Kurulu Üyeleri, Ankara 2007.
- Özkorkut**, Korkut, Türk Ticaret Kanunu Tasarısı'na Göre Anonim Şirketlerin Denetiminde Yeni Bir Dönem: Bağımsız Denetleme Kuruluşları, Serbest Muhasebeci Malî Müşavirler ve Yeminli Malî Müşavirler, Batider, C.XXIII, Sa.2, 31 vd.
- Özsunay**, Ergun, Medeni Hukukumuzda Tüzel Kişiler, İstanbul 1982.
- Özsunay**, Ergun, Türk Hukukunda ve Mukayeseli Hukukta İnançlı Muameleler, İstanbul, 1968.
- Öztan**, Bilge, Medeni Hukuk Tüzel Kişilerinde Organ Kavramı ve Organın Fiillerinden Doğan Sorumluluk, Ankara 1970.

- Öztan**, Bilge, Medeni Hukuk'un Temel Kavramları, 3. bası, Ankara 1998.
- Öztan**, Fırat; Kıymetli Evrak Hukuku, Ankara 1975 ve izleyen yıllar.
- Pash**, Ali; Anonim Ortaklık Kurumsal yönetimi, Corporate Governance, İstanbul 2004.
- Pash**, Ali, Anonim Ortaklığın Devralınması,(doktora tezi), Vedat Kitapçılık İstanbul 2009
- Pash**, Ali,"Compliance" Kavramının Anonim Ortaklıklar Hukukundaki Anlamı ve Sorumluluk Sistemine Etkisi, İÜHFM, Prof. Dr. Ersin Çamoğlu'na Armağan, Yıl.2013, Sa.2, s. 317 vd.
- Patak**, Sascha Daniel, Die virtuelle Generalversammlung im schweizerischen Aktienrecht, Zürich, Basel, Genf 2005.
- Pedroja**, G. Die Sonderprüfung im neuen Aktienrecht, AJP 1992, s. 780.
- Pekcanitez**, Hakan, Anonim Ortaklıkların İflâsı, Ankara 1991.
- Pellanda**, Roth Katja, Organisation des Verwaltungsrates. Zusammensetzung, Arbeitsteilung, Informationen und Verantwortlichkeit, Diss. Zürich 2007.
- Pellens**, Bernhard/**Hillebrand**, Franca, Vorzugsaktien vor dem Hintergrund der Corporate Governance- Diskussion, AG, 2/2001, s. 57 vd.
- Peltzer**, Martin/**von Werder**, Axel, Der "German Code Corporate Governance (GCCG)" des Berliner İnitiativkreises, AG 1/2001, heft 1, s. 1-15.
- Pestalozzi/Henggl** R. Die Namenaktien und ihre Vinkulierung, Aarau 1948.
- Picononi**, Vito, Rechtsformen Konzernmässiger Abhängigkeit, SJZ 1955, s. 321 vd.
- Plattner**, Jürgen, Die Zwillingssaktie, Diss. Zürich 1970.
- von Planta**, Thomas, Der Schutz der Aktionäre bei der Kapitalerhöhung, Basel-Frankfurt a.M. 1982.
- von Planta**, Andreas, Die Haftung des Hauptaktionärs, Diss. Basel und Frankfurt a.M. 1981.
- von Planta**, Thomas, Der Schutz der Aktionäre bei der Kapitalerhöhung, Basel, Frankfurt a.M. 1992.
- von Planta/Lenz**, Obligatinenrecht II, Basler Kommentar, 2. und 3. Auflage, Basel, Genf, München 2002.
- Pletscher**, Vinkulierungsvorschriften bei kotierten Gesellschaften und Statutarische Freiheit, SZW 1992, s. 210 vd .
- Plüss**, Adrian; Die Rechtsstellung des Verwaltungsratsmitgliedes, Diss. Zürich 1990.
- Poroy**, R.(**Tekinalp**, Ü./**Çamoğlu**, E.): Ortaklıklar ve Kooperatif Hukuku, 9. bası, İstanbul 2004 ve izleyen diğer basılar.
- Poroy**, Reha; Halka Açık Anonim Şirketlerde Çağrı Yoluyla Oyda Vekalet veya Hisse Senedi Toplanmasına İlişkin Sorunlar, Hayri Domaniç'e Armağan, İstanbul, 1995, 189 vd.
- Postacıoğlu**, İlhan; Anonim Şirketlerde İdare Meclisi Azalarının Hukuki Mesuliyeti İle İlgili Bazı Meseleler, Arslanlı'ya Armağan, İstanbul 1978, s. 479 vd.

- Priester**, “Die kleine AG– ein neuer Star unter den Rechtsformen?”, BB 1996, s. 333.
- Pulaşlı**, Hasan, Şarta Bağlı İşlemler ve Hukuki Sonuçları, Ankara 1989.
- Pulaşlı**, Hasan, Şirketler Hukuku, 1. bası, Adana 1989 ve 12. baskı 2012.
- Pulaşlı**, Hasan. Anonim Şirket Yönetim Kurulu Kararlarının Geçerlilik Şartları, Adana Barosu Dergisi, 1992, s. 34 vd.
- Pulaşlı**, H. Türk Ticaret Kanunu Tasarısına Göre Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyelerinin Özen ve Mütessesil Sorumluluğu- Batider, C.XXV, Mart/ 2009, Sa. 1, s. 27-63.
- Pulaşlı**, H. Türk Ticaret Kanunu Tasarısına Göre Anonim Şirketlerde Yöneticilerin Hukukî Sorumluluğu, Prof. Dr. Ali Naim İnan’a Armağan, Ankara 2008. 571-590.
- Pulaşlı**, H, Anonim Şirketlerde Temsil Şekli, Özel Temsil Halleri ve Temsil Yetkisinin Murahhaslara Devredilmesi, Batider,2020, C.XXXVI, Sa. 2, s. 5-39
- Pulaşlı**, Hasan, Bağlı Nama Yazılı Pay Senetleri, Ankara 1992.
- Pulaşlı**, Hasan Limited Şirketlerde Haklı Sebeplerle Çıkma ve Çıkarılma, Adana Barosu Dergisi, Nisan 1997, Yıl:6, Da.17, s. 11 vd.
- Pulaşlı**, Hasan, Anonim Şirketlerde Yönetimde İmtiyaz ve Buna İlişkin Esas Sözleşme Düzenlemelerinin Anlam ve Etkisi, Moroğlu’na 65.Yaş Günü Armağanı, İstanbul, 1999, 563 vd.
- Pulaşlı**, Hasan, Yeni Tüzük Hükümlerine Göre Avrupa Anonim Şirketi”, Batider, XXI, (Aralık 2002), Sa.4, s. 5 vd.
- Pulaşlı**, Hasan, Eski Yönetim Kurulu Üyesinin Bilgi Alma Hakkı Var mıdır? Batider, C.XXII, Sa. 3 s. 53 vd.
- Pulaşlı**, Hasan; Şirketler Hukuku, güncelleştirilmiş 4. bası, Adana 2003.
- Pulaşlı**, Hasan, Anonim Şirket Yönetiminde Yeni Model: Corporate Governance, Ankara 2003.
- Pulaşlı**, Hasan, Alman Hukukunda Büyük Pay Sahiplerinin Azınlığı Şirkten Çıkarma Hakkı, Ünal Tekinalp’e Armağan, İstanbul 2003, s. 649 vd.
- Pulaşlı**, Hasan; Anonim Ortaklıkta Yönetim Kurulu Üyeliğinin Temsili, Fehiman Tekil’e Armağan, İstanbul 2003, s. 165 vd.
- Pulaşlı**, Hasan, Corporate Governance ve Yeni Düzenlemeler Işığında Şirket Yöneticilerinin Ücretlerinin Açıklanma Yükümü, *Batider*, C.XXIII (Haziran 2005), Sa.1, s.31 vd.
- Pulaşlı**, Hasan, Türk Ticaret Kanunu Tasarısının Değerlendirilmesi ve Eleştirilen Hükümler, Türk Ticaret Kanunu Tasarısı Sempozyumu, 27-28 Mayıs 2005 İstanbul Yeditepe Üniversitesi, Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.II, Sa.1, yıl. 2005, s. 429 vd.
- Pulaşlı**, Hasan, Yönetim Kurulu Üyelerinin Görevinin Kendiliğinden Sona Ermesine İlişkin Esas Sözleşme Hükümlerinin Türk Ticaret Kanunu ve Tasarıya Göre Değerlendirilmesi. XXI. Ticaret Hukuku ve Yargıtay Kararları Sempozyumu, 9-11 Aralık 2005, Ankara. s. 9 vd.

- Pulaşlı, Hasan**, Türk Ticaret Kanunu ve Tasarısına Göre Anonim Şirket Genel Kurullarında Oy Hakkının Kullanılması, Prof. Dr. Fikret Eren'e Armağan, Ankara 2006, s. 785 vd.
- Pulaşlı, Hasan**, Eski Yönetim Kurulu Üyelerinin Genel Kurulun İbra Etmeme Kararının İptalini Dava Etme Hakkının Türk Ticaret Kanununa ve Tasarıya Göre Değerlendirilmesi, Prof. Dr. Tuğrul Ansay'a Armağan, Ankara 2006.
- Pulaşlı, Hasan**, Alman Federal Mahkemesinin Ön Şirkete İlişkin 23.10.2006 Tarihli Kararı ve Türk Ticaret Kanunu Tasarısı Bakımından Değerlendirilmesi, Prof. Dr. Hüseyin Ülgen'e Armağan, İstanbul 2007.
- Pulaşlı, Hasan**, Temel Kavramlar, 6. bası, Adana 2006 ve izleyen yıllar.
- Pulaşlı, Hasan**, Kıymetli Evrak Hukuku, Güncellenmiş 3. bası, 2013.
- Pulaşlı, Hasan**, Elektronik Ortamda Genel Kurula İlişkin Düzenlemelerin Evrimi ve 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunundaki Durum, Prof. Dr. Alper Süzek'e Armağan, İstanbul 2011.
- Pulaşlı, Hasan**, Türk Ticaret Kanunu Tasarısına Göre Anonim Şirketlerde Sermaye Artırımı, Batider, 2006 (Aralık), C. XXIII, Sa.4, s. 35 vd.
- Pulaşlı, Hasan**, Anonim Şirketler Hukukunda CEO'nun Hukukî Durumu, Batider, C.XXIV, Sa. 1, s.19 vd.
- Pulaşlı, Hasan**, Anonim Şirketlerde İç Yönerge, Legal Hukuk Dergisi, (LHD), Yıl. 2013, C.11, Sayı. 125, s. 35-47.
- Pulaşlı, Hasan**, İsviçre ve Alman Hukuku ile karşılaştırılmalı, Notlu ve İçtihatlı Türk Ticaret Kanunu ve İlgili Ticari Mevzuat, Ankara 2013.
- Pulaşlı, Hasan**, Şirketler Hukuku, Genel Esaslar, Güncellenmiş 2. baskı, Ankara 2013.
- Pulaşlı, Hasan**, Türk Hukuk Sisteminde Bulunması Gereken Bir Ortaklık Tipi "meslektaş ortaklığı" (*Partnerschaftsgesellschaft*), Hasan Kalyoncu Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Mart 2013, Sayı: 3, s. 5-14.
- Pulaşlı, Hasan**, Alman Hukukundaki Adi Ortaklığın Hak ve Taraf Ehliyetinin Türk Hukukunda Adi Ortaklığa Uygulanabilirlik Sorunu, Kazancı Hukuk Araştırmaları Dergisi (KHD), Nisan 2014, Sa.2, s. 123 vd.
- Pulaşlı, Hasan**, Avrupa'da Avukatlık Mesleğinin Sermaye Şirketi Olarak Şeklinde İcrası ve Türk Avukatlık Kanunu Taslağındaki Avukatlık Şirketine İlişkin Kısmının Değerlendirilmesi, Legal Hukuk dergisi (LHD), C.12, Sa. 140, Ağustos 2014, s. 51-99.
- Pulaşlı, Hasan**, 6552 Sayılı (Torba) Kanunla Türk Ticaret Kanununa Eklenen Yeni Hükümlerin Değerlendirilmesi, LHD, C.12, Sa. 142, s. 39 vd.
- Pulaşlı, Hasan** "Sermayesiz" Sermaye Şirketi İle Ortaya Çıkan Hukuki Sorunlar ve Bunlara Karşı Alınması Gereken Hukuki Önlemler, Batider 2018, S.2, C.XXXIV, s. 5-19.
- Pulaşlı, Hasan**, Yönetim Kurulunun İşadamı Kararının Yargı Denetimine Tabi Olmaması Gerektiğine İlişkin Paradigma:"Geriye Bakış Hatası" (Rückschaufehler-Hindsight Bias), Prof Dr. Ersin Çamoğlu'na Saygı Günü, Şirketler Hukuku nun Güncel Sorunları Sempozyumu, Seçkin Yayınları, 2019, s. 25 vd.
- Pühler, Roland**, Aktienrecht, 2. Aufl. Köln, Berlin, Bonn, München 2004.

- Raiser**, Thomas, Recht der der Kapitalgesellschaften, 3. neubearbeitete Auflage, München 2001.
- Raiser**, Thomas, Rechtsform und Realität juristischer Personen, Berlin- Tübingen, 1955, tpk1 2. bası 1980.
- Rehbinder**, Eckard; Konzernausussenrecht und allgemeines Privarrecht, Bad Hom- burg; Berlin, Zürich 1969.
- Reiff**, Felix, Beiräte als Beratungs- und Führungsgremien bei schweizerischen Akti- engesellschaften, Diss. Zürich 1988.
- Schmidt R.H./ Spindler**. G. Shareholder Value Zwischen Ökonomie und Recht, in Festschrift für F. Kübler, 1999.
- Reisoğlu**, S. Bankalar Hukuku Şerhi, ve Bankacılık Uygulamasında Diğer Hukuki Kavramlar, Ankara 2002.
- Riegger**, Bodo, Hauptversammlung und Internet, ZHR 165 (2001), s. 209.
- Ringleb**, Henrik-Michael; Kommentar zum Deutschen Corporate Governance, München- 2003.
- Ringleb/Kremer/Lutter/von Werder**, Kommentar zum Deutschen Corporate Go- vernance Kodex, München 2003.
- Salzgeber/Dürig**, E., Das Vorverkaufsrecht und verwandte rechte an Aktien, Diss. Zürich 1970= ZBR 345 vd.
- Sauber**, Thomas; Zur aktienrechtlichen Verantwortlichkeit stiller und verdeckter Verwaltungsratsmitglieder, Diss. Zürich 1987.
- Sayhan**, İsmet; Anonim Şirketlerde Aktiflerin Pasifleri Karşılıyamasının Sonucu Olarak İflâs ve İflâsın Ertelenmesi, Batider, C.XXIII, Sa.1, s.78 vd.
- Schaad**, H.P. in : Basler Kommentar, Obligatinenrecht II, 2. und 3. Auflage, Basel, Genf, München 2002 ve 2012.
- Schanz**, Kay-Michael; Feindliche Übernahme und Strategien der Verteidigung, NZG 2000, s. 338.
- Schenker**, Franz, in: Obligatinenrecht II, Basler Kommentar, 2. Auflage 2002; 3. Auflage, 2008 ve 4. Auflage Basel, Genf München 2012.
- Schleifer**, Patrick, Der Gesetzliche Stimmrechtsausschluss im Schweizerischen Aktienrecht, Diss. Zürich 1993.
- Schluep**, Walter. A. SAG 34 (1961/62), 228.
- Schluep**, W. A. Die Wohlerworbenen Rechte des Aktionärs und Ihre Schutz nach schweizerischem Recht, Diss. St. Gallen 1955.
- Schmid** Harald, Die Umwandlung von Inhaber- und Namenaktien und umkehrt. einschliesslich der Vinkulierung und Devinkulierung von Namenaktien nach schweizerischem und deutschem Recht, Diss, Fribourg, 1956.
- Schmid**, Harald, Die Umwandlung von Inhaber Namenaktien Umgekehrt, Diss., Freiburg 1956.

- Schmidt**, Karsten, Gesellschaftsrecht, 2. Aufl. Köln, Berlin, Bonn, München 1991.
- Schmidt**, Karsten, Zum Verständnis des konzernrechtlichen Abhängigkeitsberichts –Vergleich des Art. 152 e des türkischen Konzernrechtsentwurfs mit § 312 des deutschen Aktiengesetzes–, Bilgi Toplumunda Hukuk, Ünal Tekinalp’ e Armağan, İstanbul 2003, C. I, s. 663.
- Schmidt**, Reinhard H./ **Spindler**, Gerald, Shareholder Value Zwischen Ökonomie und Recht, in Festschrift für F. Kübler, 1999. s. 535 vd.
- Schmidt**, K/M. **Lutter**, (Hrsg.) Aktiengesetz Kommentar, Köln 2008.
- Schneider**, H.Uwe, Gesetzliches Verbot für Stimmrechtsbeschränkungen bei der Aktiengesellschaft. AG. 2/1990, 56 vd.
- Schrieber**, Dietmar Auswirkungen des interneteinsatzes auf die Präsenz bei der Hauptversammlungen, in:Dirk Zetzsche (Hrsg.), Berlin 2002, s.216 vd.
- Schrötter**, Die Grenzen der Abschliessbarkeit personenbezogener Aktiengesellschaften, Diss, 1976. 137 vd.
- Schucany**, Emil, Die Beschlussfassung des Verwaltungsrates, SAG 1957/58, s. 167 vd.
- Schucany**, Emil, Kommentar zum schweizerischen Aktienrecht, 2. Aufl. Zürich, 1960.
- Schucany**, Emil, Stimmenkumulierung und –konzentrierung bei der Wahl des Verwaltungsrates, SAG 1958/59, s. 129 vd.
- Schumacher**, Andreas, Beck’sches Handbuch der AG, -mit KGaA- Gesellschaftsrecht, Steuerrecht, Börsengang, München 2004.
- von Savigny**, F.C. System des heutigen römischen Rechts Bd. II, Berlin 1840.
- Seibt**, H. Christoph, Deutscher Corporate Governance Kodex und Entsprechens-Erklärung (§ 161 AktG-E), AG 5/2002, s. 249 vd.
- Semler**, Johannes; Leitung und Überwachung der Aktiengesellschaft, Köln-Berlin-München 1996.
- Sengir**, T. Anonim Ortaklıklarda Tasfiye İşlemlerinin Gayesi, Batider, C. XIV, s. 699.
- Serozan**, Rona; Tüzel Kişiler, İstanbul 1994.
- Siegwart**, A. Kommentar zum schweizerischen Zivilgesetzbuch, V. Band, OR 5.Teil: Die Aktiengesellschaft, a. Allgemeine Bestimmungen (Art. 620-659), Zürich 1945.
- Sieveling/Technau**, Das Problem sogenannter "disponibler Stimmrechte" zur Umgehung der Vinkulierung von Namenaktien, AG. 1/1989, 17 vd.
- Siger**, J. **Hasselbach**, Kai, Der Ausschluss von Minderheitenaktionären nach den neuen §§ 327a ff AktG, ZGR 1/2002, s.120 vd.
- Solchà**, Carlo, Societe anonyme et droit des successions, Thèse, Fribourg, 1964.
- Spindler**, in; K.**Schmidt/Lutter**, Aktiengesetz Kommentar, Köln 2008.
- Stahlin**, Max, Gedanken zur Dissoziierung von Aktienrechten, ZSR 79 (1960), 326;
- Stauber**, Eric, F. Das Recht des Aktionärs auf Gesetz- und Statutenmässige Verwaltung, Diss. Zürich 1985.

- Stauber, Eric, F.;** Das recht des Aktionärs auf Gesetz- und statutenmässige Verwaltung und seine Durchsetzung nach schweizerischem Recht, Diss. Zürich 1998.
- Stechel, Hubert,** Der erbrechtliche Übergang vinkulierter Namenaktien, Diss, Freiburg 1958.
- Stefan/Mutter,**'in (Unternehmerische Entscheidungen und Haftung des Aufsichtsrates der Aktiengesellschaft), Köln 1994.
- v. Steiger, W.,** Obligationenrecht. V; Die Gesellschaft mit beschränkter Haftung, Zürich 1951.
- von Steiger, Fritz,** İsviçre'de Anonim Şirketler Hukuku, (çev. Çağa.T.), İstanbul 1968.
- von Steiger, Fritz,** Das recht der Aktiengesellschaft in der Schweiz, 4.Auflage, Zürich 1970.
- von Steiger, Fritz,** Der sog. Verwaltungsratsproporz (Art. 708 Abs. 4, 5 und 6 OR), SAG 1938/39, s. 193 vd.
- von Steiger, Fritz,** Zur Frage der rechtlichen Stellung des "abhängigen" Verwaltungsrates, SAG 1954, s. 33, 38.
- von Steiger, Werner,** Zürher Kommentar V/5c, Zürich 1965, Vorb. Zu Art 808-819.
- von Steiger, Werner,** Gesellschaftsrecht, Allgemeiner Teil und Personengesellschaften, in: Schweizerisches Privatrecht, Bd. VIII/1, Basel Stuttgart 1976
- von Steiger, Werner,** Gesellschaftsrecht, Schweizerisches Privatrecht VIII/1, Stuttgart / Basel 1976.
- von Steiger, Walter,** Zürcher Kommentar zum BGB, V. Band, Die Gesellschaft mit beschränkter Haftung, Zürich 1965.
- Sumer, Ayşe;** Anonim Ortaklıkta Azınlık Haklarının Korunması ve Anonim Ortaklığın haklı Nedenlerle Feshi, İstanbul 1991.
- Sünner, Eckart,** Effizienz von Unternehmensorganen als Grundsatz der Corporate Governance, AG, 11/2000.
- Şahin, Ayşe,** Anonim Ortaklığın Haklı Sebep Feshi, İstanbul 2013.
- Şener, Oruç Hami,** Teorik ve Uygulamalı Şirketler Hukuku Ders Kitabı, Ankara 2012.
- Şener, Oruç Hami,** Yargıtay Kararları Işığında Limited Ortaklıklar Hukuku, Ankara 2017.
- Şenocak, Kemal,** Mesleki Sorumluluk Sigortası, Ankara 2000.
- Tandoğan, Haluk,** Borçlar Hukuku, Özel Borç İlişkileri, C.I/1, Ankara, 1985.
- Tandoğan, Haluk,** Özel Borç İlişkileri, 1982.
- Tandoğan, Haluk,** Anonim Şirketlerde Hissedarların Umumi Heyete İştirak ve Rey Haklarının Esas Mukavele İle Tahdidi, I. Ticaret ve Banka Hukuku Haftası, Ankara, 1960, s. 98 vd.
- Tandoğan, Haluk,** Kamu Hükûmî Şahısların Anonim Şirket İdare Meclisinde Temsili, Batider, C.I. Sa. 3, s. 7 vd.

- Tanner**, Brigitte, Quoren für die Beschlussfassung in der Aktiengesellschaft, Diss. Zürich 1987.
- Tanner**, Brigitte; Obligationenrecht, 5. Teil Die Aktiengesellschaft, Teilband V 5b Die Generalversammlung, Zürich 2003.
- Tekil**, Fahiman, Hükümsüzlük ve İptal Edilebilirlik Ayırımı Hakkında Bir Yargıtay kararı Üzerine Düşünceler, Prof. Dr. E. Moroğlu'na 65.Yaş Günü Armağanı, İstanbul, 1999, s. 593 vd.
- Tekil**, Fahiman, Anonim Şirketler Hukuku, İstanbul 1998.
- Tekil**, Müge, Sermaye Piyasası Kurulu'nun Sermaye Piyasası Kanunu'na Tabi Anonim Ortaklıkların Genel Kurul Kararları Aleyhine İptal davası Açma Yetkisi –4487 Sayılı Kanun İle SerPK 46/I, (c)'de Yapılan Değişiklik Üzerine Düşünceler, Prof. Dr. Ömer Teoman'a 55. Yaş Günü Armağanı, C.I, İstanbul 2002, s.765 vd .
- Tekil**, Müge; Anonim Ortaklık Yöneticileri İle Denetçileri İçin Sorumluluk Sigortası, Prof. Dr. Fehiman Tekil'in Anısına Armağan, s. 115 vd.
- Tekinalp**, Gülören; Türk Hukukunda Ortakların Vatandaşlığı, İ.Ü.Hukuk Fakültesi 50.Yıl Armağanı, s.551 vd.
- Tekinalp**, Ünal, Anonim Ortaklık Yönetim Kurullarında Tüzel Kişilerin Temsili, Ankara 1965.
- Tekinalp**, Ünal, “Bilançonun Ertelenmesi ile Etkilenecek Maddeler ölçütü” (Azınlığın Bilançonun Onaylanmasına İlişkin Müzakerenin Ertelenmesi İstemi – Sorunlar, düşünceler-, İHFM.C. XLII. S. 1-4 (1977), ayrı bası, s. 7).
- Tekinalp**, Ünal, İmtiyazlı Paylara İlişkin Bazı Sorunlar, Ticaret Hukuku ve Yargıtay Kararları Sempozyumu XIII, 1996, Ankara, s. 1- 23.
- Tekinalp**, Ünal; Anonim Ortaklıklara İlişkin Yeni Hukuk Politikalarının Dinamikleri ve Bunlar Arasındaki İlişki, Prof. Dr. T. Kalpsüz'e Armağan, Ankara 2003, s. 227 vd.
- Tekinalp**, Ünal; Fondaki Bankanın Hukuku, İstanbul 2003.
- Tekinalp**, Ünal; Ticaret Ortaklıklarında Birleşme Kavramı, Sınırları ve Bazı Problemler, Banka Der., C.VIII, Sa.10 (Ekim 1970), s. 28.
- Tekinalp**, Ünal, Hakların En Az Zarar Verecek Şekilde Kullanılması İlkesi, İkt. ve Mal. C. XXVI, 1970, sh.78-80.
- Tekinalp**, Ünal, Tek Kişilik Ortaklık I, Tek Paysahipli Anonim Ortaklık, İstanbul 2011.
- Tekinalp**, Ünal, Anonim Ortaklıkta Yeni bağlam Sisteminin Esasları, Pay Defteri Hukuku ile, İstanbul 2012.
- Tekinalp**, Ünal, Birleşmede Ayrılma Akçesi, Regesta, Yıl. 2012, C.2, s. 21-27.
- Tekinalp**, Ünal, Sermaye Ortaklıklarının Yeni Hukuku, Güncelleştirilmiş 3. baskı, İstanbul 2013.
- Tenker**, Nejat, Türkiye'de Holdingler ve Vergi Muhasebesi Açısından İncelenmesi, Ankara, 1979.

- Temel**, Erhan; Die Aktienrechtliche Haftung der Mitglieder des Vorstands/Verwaltungsrates einer Konzernunabhängigen Aktiengesellschaft nach deutschem und türkischem Recht, Frankfurt a.M. 2001.
- Teoman**, Ömer; Yargıtay'ın Limited Ortaklıklarda Oy Hakkı ve Kâr Dağıtımına İlişkin Son Kararları, Sempozyum IV (1987), 285 vd.
- Teoman**, Ömer, Kendilerine Yasal Danışman Atanan Kişilerin Anonim Ortaklıklarda Yönetim Kurulu Üyesi Olup Olmayacakları Sorunu, İkt.Mal. 1980, C.XXVI, Sh.416 vd., 422 vd.
- Teoman**, Ömer, Alman ve İsviçre Anonim Ortaklıklar Hukukunda Pay Bedelinin Ödenme Oranının Oy Hakkına Etkisi ve Türk Sistemi Üzerine Düşünceler, H. Arslanlı'nın Anısına Armağan, İstanbul 1978, s. 599 vd.
- Teoman**, Ömer, Anonim Ortaklıklarda Dinleyicilerin Katılması, İkt.Mal. C. XXIII, 1976, Sa. 3, s. 113 vd.
- Teoman**, Ömer, Anonim Ortaklıkta Paylar Üzerinde İntifa hakkının Bulunması Durumunda Oy Hakkı Dışındaki Yönetim Haklarının Kimin Tarafından Kullanılacağı Sorunu, Ekonomik Hukuk Dergisi, 1978, Sa. 4, s. 49 vd.
- Teoman**, Ömer, Anonim Ortaklık Genel Kurullarında Pay Sahiplerinin Konuşma Süresinin Sınırlandırılması, İkt.Mal., C.XXVII, Sa.12 (Mart, 1981), 457 vd.
- Teoman**, Ömer, Azınlığın Bilânço Görüşmelerinin Ertelenmesini İsteme Hakkı («6762 sayılı»TTK m. 377) Konusundaki Yargıtay Kararlarının Değerlendirilmesi, V. Ticaret Hukuku ve Yargıtay Kararları Sempozyumu, V, 1988 Ankara, 75 vd.
- Teoman**, Ömer, “Toplantılara Katılmayan Bir Yönetim Kurulu Üyesinin Kazanç Payı Alabilip Alamayacağı Sorunu. Ticaret Hukuku ve Yargıtay Kararları Sempozyumu, C.XI (13–14 Mayıs 1994), Ankara 1994, s. 93 vd.
- Teoman**, Ömer, Yaşayan Ticaret Hukuku, (YTH) C.I, K.6, 1994, s. 35.
- Teoman**, Ömer, Otuz Yıl Ticaret Hukuku, Tüm Makalelerim, C.II. İstanbul 2001.
- Thalmann**, A., Die Treupflicht der Verwaltung der Aktiengesellschaft, Zürich 1975.
- Topaloğlu**, Mustafa, Maden ve Taşocakları Hukuku, Adana 2003.
- Topaloğlu**, Mustafa, Bilişim Hukuku, Adana 2005.
- Trüb**, Hans, Die Eigentumsübertragungen vinkulierten Namenaktien und Anteilen der Gesellschaft mit beschränkter Haftung, Diss., Bern 1946.
- Tschäni**, R, Unternehmensübernahmen nach schweizerischem Recht. Basel, Frankfurt/ a. M. 1989.
- Tschäni**, Obligatinenrecht II, Basler Kommentar, 2. und 3. Auflage, Basel, Genf München 2002.
- von Tuhr/Edge**, Borçlar Hukuku C.I-II, Ankara 1983.
- Tuncel**, Kürşat, Gayrimenkul Yatırım Ortaklıkları Türkiye Uygulaması, Ankara 1997.
- Tunçomağ**, Kenan; Borçlar Hukuku, C.I. Genel Hükümler, İstanbul 1968.
- Turanboy**, Asuman, Varakasız Kıymetli Evrak, Ankara 1998.

- Turanboy**, Asuman; Anonim Şirketlerde Temsilci Aracılığıyla Oy Kullanma ve Hissedarlara Çağrı Yoluyla Oyda Vekâlet Toplama, AÜHFD, 1996, C.45, Sa. 1-4, s. 433 vd.
- Türk**, Ahmet, Sermaye Kaybı, s. 86 vd, 120 vd.; Anonim Ortaklıkta Gizli Yedek Akçeler, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.IV, Sa.2, İzmir 2002, s. 173 vd.
- Türk**, Ahmet, Anonim Ortaklıkta Sermaye Kaybı ve Borca Batıklığın Hukukî Sonuçları (TTK m. 324), Ankara 1999.
- Türk**, Hikmet Sami, Anonim Ortaklık Pay Senetlerinde İtibarı Değer Farklılıkları, Prof. Dr. M. Koloğlu'ya Armağan, Ankara, 1975, s.567 vd.
- Türk**, Hikmet Sami, Anonim Ortaklık Genel Kurul Toplantılarında Gündeme Bağlılık İlkesi ve Yönetim Kurulu Üyelerinin Azil veya Seçimi, Ticaret Hukuku ve Yargıtay Kararları Sempozyumu, (Sempozyum I) Ankara, 1984, C.I, 179 vd .
- Türk**, Hikmet Sami, Süreleri Sona Eren Anonim Ortaklıklara İlişkin Danıştay ve Yargıtay Kararları, Ticaret Hukuku ve Yargıtay Kararları Sempozyumu III, Ankara 1986, 113 vd.
- Türk**, Hikmet Sami; Ticaret Ortaklarının Birleşmesi, Ankara 1986.
- Türker**, Kaya, Türk Hukukunda Kollektif Şirket, Ankara 1980. Tüzel Kişiler, Özellikle: Dernekler ve Vakıflar, 2 bası, İstanbul 1994.
- Uçkan**, Özcan, Türk Hukukunda Madencilğe İlişkin Haklar ve Bunların Ticaret Şirketlerine Sermaye Olarak Getirilmesi, Eskişehir, 1983.
- Ulmer**, Peter: Der deutsche Corporate Governance Kodex – ein neues Regulierungsinstrument für börsennotierte Aktiengesellschaften, ZHR 166 (2002), 150 ff (157).
- Ulmer**, P. Müncher Kommentar zum Bürgerlichen Gesetzbuch, Bd.3, 2. Aufl. München 1994.
- Ulmer**, Peter; Der Gläubigerschutz im faktischen GmbH-Konzern beim Fehlen von Minderheitsgesellschafter, ZHR 1984, s. 391.
- Ulusoy**, Erol; Anonim Şirketlerde Şirketle İşlem Yapma Yasağı ve Çifte Temsil, Ankara 2005.
- Ulusoy**, Erol; Şirketler Hukukunda İbranın Hukukî Niteliği, Turgut Kapsüz'e Armağan, Ankara 2003.
- Üçışık**, Oğuz, Güzin, Türk Hukukunda Kollektif Ortaklıkta Ortakların Sorumluluğu, İstanbul, 1985.
- Ünal**, Mustafa, Anonim Ortaklıklarda Yönetim ve Yönetim Görevlerinin Murahhaslara Bırakılması (Batider, 1982, C.XI. Sa.3, 49 vd.).
- Ünal**, Mustafa; Anonim Şirketlerde Kanuni Temsilcilerin Kamu Alacağından Sorumluluğu (Türk Ticaret Kanunu (TTK) ve Maliye Bakanlığı'nın Seri No.lu Tahsilat Tebliği Açısından Konuya Bakış). Yaklaşım Yıl.4. S. 47, Kasım 1996, s. 59 vd.

- Ünal**, Mücahit, Sermaye Piyasası Araçlarının Kaydileştirilmesi, Ankara 2012.
- Ünal**, Oğuz Kürşat; Halka Açık Anonim Ortaklıklar, Ankara 1999.
- Ünal**, Oğuz Kürşat; Sermaye Piyasası Hukuku ve Mevzuatı, Ankara 2005.
- Ünal**, Şeref, Ana sözleşmelerindeki Süreleri Biten ve Sürelerini Uzatmamış Olan Anonim Şirketlerin Hukuki Durumu. Ticaret Hukuku ve Yargıtay Kararları Sempozyumu I, Ankara 1984, 75 vd.
- Usluel Gürbüz**, Aslı E., Birleşme, Bölünme ve Tür Değiştirme Yoluyla Yeniden Yapılanma İşlemlerinde Yöneticilerin Hukuki Sorumluluğu, Batider,(2013), C.XXIX, Sa.1, s. 141-65.
- Uzel**, Necdet, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu ve 6362 Sayılı Sermaye Piyasası Kanununa Göre Anonim Ortaklıkta Esas sözleşmesel Bağlam, İstanbul 2013.
- Uzunallı**, Sevilay, Anonim Şirkette İşletme Konusu, Ankara 2013
- Valk**, Tobias; Unternehmenstransaktion und Due Diligence, Integraler Bestandteil des Transaktionsprozesses, Der Schweizer Treuhänder, 4/2006, s. 244 vd.
- Velidedeoğlu**, Hıfzı Veldet, Türk Medeni Hukuku, Şahsın Hukuku., C.I, 2. Cüz, İstanbul 1963.
- Vischer**, Frank; 10 Jahre neues Aktienrecht, Würdigung aufgrund der Gerichtspraxis, Der Schweizer Treuhänder 5/2002, s. 391 vd. (393).
- Vogel**, A., Die Haftung der Muttergesellschaft als materielles, faktisches oder gundgegebenes Organ der Tochtergesellschaft, Diss. St. Gallen = St. Galler Studien 51.
- Vetter**, Eberhard, Handgeld für in der Hauptversammlung präsekte Aktionäre, AG 1-2/2006, s. 32 vd.
- von Werder**, Axel: Der "German Code Corporate Governance (GCCG)" des Berliner İniativkreises, AG 1/2001, heft 1, s. 1-15.
- Watter**, Rolf, / Urs, **Kägi**; Der Übergang von Verträgen bei Fusionen, Spaltungen und Vermögensübertragungen, SZW/RSDA 3/2004, s. 231 vd.
- Watter/Honsell/Vogt.**; Kommentar zum schweizerischen Privatrecht, Obligationenrecht II, Art. 716-731, 726-731a, 752-753, Basel/Frankfurt a.M. 1994 ve 2012.
- Weber**, H., der Anspruch des Aktionärs auf das Bezugsrecht, SAG 5 (1962/63), s. 321 vd.
- Weber**, Martin; Vertretung im Verwaltungsrat, Qualifikation – Zulässigkeit-Schranken, Diss. Zürich 1994.
- Weber**, Rolf.H., E-Commer und Recht, Zürich 2001; Rechtsfragen des Electronic Commerce; herausgegeben von **Ehlers**, Dirk, **Wolfgang**, Hans-Michael, **Pünder**, Hermann Köln 2001.
- Weiss**, G., Zum schweizerischen Aktienrecht, Bern 1968.
- Wellkamp**, Ludger; Vorstand, Aufsichtsrat und Aktionär, 2. aktualisierte Aufl. Bonn 2000.

- Wenninger**, Renate; Die aktienrechtliche Schweigepflicht, Diss. Zürich 1983.
- Wernli**, Martin, in: Basler Kommentar (Hrsg) Honsell/Vogt/Wetter, Kommentar zum schweizerischen Privatrecht (KSP), Obligationenrecht II, Art. 707-715a, Basel/Frankfurt a.M. 1994. ve 2012.
- Wettstein**, G., Die nicht voll einbezahlte Aktie, Diss. Zürich 1948.
- Widder**, Stefan / **Kocher**, Dirk: Die Behandlung eigener Aktien im Rahmen der Mitteilungspflichten nach §§ 21 ff. WpHG, AG, 2007, Heft 1-2, s. 13 vd.
- Wiedemann**, Hebert. Die Übertragung und Vererbung von Mitgliedschaftsrechten bei Haldelgesellschaften, München-Berlin 1965.
- Wiedemann**, Herbert; Organverantwortung und Gesellschafterklagen in der Aktiengesellschaft. In: Rheinisch-Westfälische Akademie der Wissenschaften Vorträge G. 296, Opladen 1989.
- Wieland**, K. Zur Übertragbarkeit und Übertragungsform unbeurkundeter Aktienrechte und von aktienrechtlichen Rechten, SAG 21, s. 141 vd.
- Wilhelm**, Jan; Rechtsform und Haftung bei der juristischen Person, Köln, Berlin, Bonn, München 1981.
- Winkler**, Max, das Aktienbuch, Diss. Bern 1940.
- Wohlmann**, Hebert, Die Treupflicht des Aktionärs, Diss. Zürich 1968.
- Wohlmann**, Herbert; Zur Organvertretung im neuen schweizerischen Aktienrecht, SJZ 90 (1994), s. 116 vd .
- Wohlmann**, Herbert; SZW 2001, s. 154 vd.
- Wohlwend**, Corrado; Die Hauptversammlung im Wandel der Kommunikationsformen, Diss. Frankfurt a.M. 2001.
- Wolf**, Ulrich; Shareholder Value und Aktiengesetz, BB 1997, s. 373 vd.
- Wunderer**, Rolf, Der Verwaltungsrats-Präsident, Diss. St. Gallen 1995.
- Würdinger**, H., Aktienrecht und der verbundenen Unternehmen, 4. Auflage, Karlsruhe 1981.
- Würdinger**, H., Aktien- und Konzernrecht, 3. Aufl. Karlsruhe 1973.
- Würdinger**, Hans, Grosskommentar zum AktG, 3. Aufl. Karlsruhe 1975.
- Würzer**, W., Die Zuordnung der Rechte aus gespaltenen Aktien, Diss, St.Gallen 1982.
- Yanlı**, Veliye, Anonim Ortaklıklarda Tüzel Kişilik Perdesinin Kaldırılarak Pay Sahiplerinin Ortaklık Alacaklılarına Karşı Sorumlu Kılınması, Doçentlik Tezi, İstanbul, 2000.
- Yanlı**, Veliye, İnançlı Yönetim Kurulu Üyeleri ve Konzernlerdeki Durumu, Prof. Dr. Oğuz İmregün'e Armağan, İstanbul 1998, s. 654.
- Yanlı**, Veliye, Anonim Ortaklıklar Hukukunda "Küçük Anonim Ortaklıklar ve Anonim Ortaklıklar Hukukunun Kuralsızlaştırılması Hakkında Kanun" İle Yapılan Değişiklikler, İHFM C.LVI, S.1-4 (1998), s.269 vd.

- Yanlı, Veliye**, Limited Ortaklıkta Amme Borçlarından Dolayı Ortakların Sorumluluğu, E. Moroğlu'na 65. Yaş Armağanı, İstanbul, 1999, s. 743 vd.
- Yanlı, Veliye**; Sermaye Piyasası Hukuku Çerçevesinde Halka Açık Şirketler ve Kamunun Aydınlatılması, İstanbul 2005.
- Yaralı, Levent**, Şirketler Hukukuna İlişkin Yargıtay Kararları C. I, Ankara 2012.
- Yaralı, Levent**, Anonim Şirketin Vergi Borçlarından Yönetim Kurulu Üyelerinin Sorumluluğu, İstanbul 2013.
- Yasaman, Hamdi**; İsviçre ve Fransız Hukukunda Yatırım Fonları ve Türk Hukukunda Uygulama İmkânları, İstanbul 1980.
- Yasaman, Hamdi**, İsviçre ve Fransız Hukukunda Yatırım Fonları ve Türk Hukukunda Uygulama İmkânları, İstanbul, 1980.
- Yasaman, Hamdi**; Anonim Ortaklıkların Birleşmesi, Ankara, 1987.
- Yasaman, Hamdi**, Anonim Ortaklıkların Haklı Nedenle Feshi, İsviçre Borçlar Kanunu'nun İktisabının 80. Yılında İsviçre Borçlar Hukuku'nun Türk Ticaret Hukukuna Etkileri, İstanbul 2009, s. 713-734.
- Yavuz, Nihat**, 6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun Getirdiği Değişiklikler ve Yenilikler, 3. bası, Ankara 2012, s. 883 vd.
- Yıldız, Şükrü**, Türk Ticaret Kanunu Tasarısına Göre Limited Şirketler Hukuku, İstanbul 2007.
- Yıldız, Şükrü**, BTHE Sempozyumu, XVII, Ankara.
- Yıldız, Şükrü**, Anonim Ortaklıkta İhraç Primleri (Agio), AÜEHFD, C.IV, Sa.1-2, (2000).
- Yıldız, Şükrü**, Anonim Ortaklıkta Pay Sahipleri Açısından Eşit İşlem İlkesi, Ankara 2004.
- Yıldız, Şükrü**, Anonim Ortaklıkta Yeni Pay Alma Hakkı, Doktora Tezi, İstanbul 1996.
- Yıldız, Şükrü**, Anonim Ortaklıkta Yönetim Kurulu Üyelerinin Kamu Borçlarından Sorumluluğu, Prof. Dr. Erdoğan Moroğlu'na 65.Yaş Günü Armağanı, İstanbul 1999.
- Yılmaz, A. Lerzan**, Die Verantwortlichkeit im Konzern nach schweizerischem, türkischem und deutschem Recht, Bern 1988.
- Yılmaz, A. Lerzan**, Konzernmässige Abhängigkeit und deren Rechtsfolgen nach deutschem Aktiengesetz, Hukuk Araştırmaları, C.4, sa. 1-3. 1989.
- Yılmaz, Ejder**; Hukuku Sözlüğü, 5. baskı, Ankara 1996.
- Yongalık, Aynur**, Adi Şirkette Sermaye Payı, Ankara 1991.
- Zetsche, Dirk**, Die virtuelle Hauptversammlung, Bank- und Kapitalmarktrecht (BKR), 18/2003.
- Zientek, Niklas**, Verlagerung der Hauptversammlung ins Internet? Die Virtuelle Hauptversammlung, s. 17-18. <http://www.jura.uni-duesseldorf.de/~dozenten/noack/Texte/Sonstige/iklas.ientekseina-acit.pdf>.

- Zindel**, Aktionäre ohne Stimmrecht und stimmrechtslose Aktionäre, in: Festschrift für *Forstmoser*, 1993.
- Zindel**, P.R./**Isler**, G.G., Basler Kommentar zum Schweizerischem Privatrecht, Obligationenrecht II, Art. 530-1186 OR, 2. Auflage, Basel-Genf-München 2002.
- Zobl**, D., Berner Kommentar, Kommentar zum schweizerischen Privatrecht, Das Sachenrecht, 2. Abt. Die beschränkten dinglichen Rechte, 5. Teilband: Das Fahrnispfand, Bern 1996.
- Zobl**, Dieter, Zur Verpfändung vinkulierter Namenaktien nach neuem Aktienrecht, SZW, 4/1994.
- Zöllner**, in: Kölner Kommentar zum Aktiengesetz Köln 1968.
- Zweifel**, Martin; Holdingsgesellschaften und Konzern Zürich 1973.
- Zwicker**, Stefan; Der Inhalt des Organisationsreglementes nach dem neuen Aktienrecht, Der Schweizer Treuhänder, 1-2/1994.

KANUN GEREKÇELERİ

- BOTSCHAFT** zur Änderung des Obligationenrechts (Aktienrecht und Rechnungslegungsrecht sowie Anpassungen im Recht der Kollektiv- und Kommanditgesellschaft, im GmbH-Recht, Genossenschafts-, Handelsregister- sowie Firmenrecht) vom 21. Dezember 2007, BBl 2007.
- BOTSCHAFT** zur Revision des Obligationenrechts (GmbH-Recht sowie Anpassungen im Aktien-, Genossenschafts-, Handelsregister- und Firmenrecht), vom 19.12.2001, BBL 2002.
- TASARI (TÜRK TİCARET KANUNU)**, Ankara 2005 ve 2008.

Serkan KOŞAR

Gelir Uzmanı

Özkan AYKAR

Gelir Uzmanı

Onur ŞAHİN

Gelir Uzmanı

Tüm Yönleriyle

GAYRİMENKUL VERGİ REHBERİ

*Ticari Kazanç Kapsamında Gayrimenkul Alım Satımları
Kurumlar Vergisi Yönüyle Gayrimenkul Gelirleri
Gayrimenkul Alım Satımında KDV ve Harçlar
Diğer Kazanç ve İratların Vergilendirilmesi
Kira Gelirlerinin Vergilendirilmesi
Emlak Vergisi Kanunu ve Sıkça Sorulan Sorular
Değerli Konut Vergisi Uygulaması*

2. BASKI

ADALET YAYINEVİ

Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Tüm Yönleriyle Gayrimenkul Vergi Rehberi

Serkan Koşar - Özkan Aykar - Onur Şahin

Hukuk Yayınları Dizisi – 2826

İkinci Baskı : Mart, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8092 – 23 – 3

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara

Tel : (0312) 231 17 00

Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C

(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul

Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Meteksan Matbaacılık ve Teknik Sanayi Ticaret A.Ş

Beytepe Köyü Yolu No:3

06800 Çankaya/Ankara

Sertifika No: 46519

KAYNAKÇA

- ALPTEKİN, Volkan; *Türk Vergi Sistemi*, Gazi Kitabevi, Ankara, 2013.
- ARMAĞAN, Ramazan; “*Türkiye’de Gelir ve Kurumlar Vergisi Oranlarında İndirimin Vergi Gelirleri Üzerine Etkileri*”, Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 12 (3), 2007, 227-252.
- ARPACI, Altan Ömer; “*Kurumlar Vergisi Mükellefi Olarak İktisadi Kamu Kuruluşları ile Dernek veya Vakıflara Ait İktisadi İşletmeler*”, *Mali Çözüm Dergisi*, 97, 2010, 167-184.
- BILICI, Nurettin; *Vergi Hukuku Genel Hükümler, Türk Vergi Sistemi* Seçkin Ankara 2006.
- CURA, Aykut ve SÜTÇÜ Nezi; “*Arsa Satışı Karşılığı Gelir Paylaşımı Sözleşmesinde Şekil*”, (turkhukuk sitesi.com) (19.03.2012).
- ÇAĞLAR, Kemal; *Gayrimenkul Alım Satımı ile Kira Gelirlerinin Vergilendirilmesi*, Adalet Yayınevi, 5.baskı. Ankara, Şubat 2020.
- ÇETİN, Güneş, GÖKBUNAR, Ramazan; “*Mükellef Haklarına Vergi İdaresi Çalışanlarının Bakışı*”, *Yönetim ve Ekonomi Dergisi*, 17 (1), 2010, 23-46.
- Değerli Konut Vergisi Uygulama Genel Tebliği (15/01/2021 tarihli ve 31365 sayılı Resmi Gazete)
- DİL, Şeref; “*Gelir ve Kurumlar Vergisi Kanunlarında Yer Alan Muafiyet, İstisna ve İndirimler*”, Yüksek Lisans Tezi, Okan Üniversitesi SBE, 2014.
- Emlak Vergisi Kanunu (1319 Sayılı)
- Gelir Vergisi Kanunu (193 Sayılı)
- GİB, (Mükellef Hizmetleri Daire Başkanlığı) *Diğer Kazanç ve İratların Vergilendirilmesi Rehberi*, No:351, Şubat/2020.
- GİB, (Mükellef Hizmetleri Daire Başkanlığı) *Kira Geliri Elde Eden Mükellefler İçin Vergi Rehberi*, No:333, Şubat/2020.
- KARAKAŞ, Gökhan; “*Kat Mülkiyeti Nedir*” On Hukuk Bürosu, (onhukukburosusu.com/kat-mulkiyeti.html) (19.03.2012).
- Katma Değer Vergisi Kanunu (3065 Sayılı)
- KDV Genel Uygulama Tebliği (26.04.2014 tarihli ve 28983 sayılı Resmi Gazete) (Değişiklikler İşlemiştir)

- KUNTER, Nurullah; *Muhakeme Hukuku Dalı Olarak Ceza Muhakemesi Hukuku*, 8. Baskı, Kazancı Hukuk Yayınları, İstanbul, 1986.
- KURBETÇİ, Pınar; *“Kurumlar Vergisinde İstisnalar”*, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi SBE, 2010.
- KURU, Baki, Ramazan ARSLAN, Ejder YILMAZ; *Medeni Usul Hukuku*, 4. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, 1991.
- Kurumlar Vergisi Kanunu (5520 sayılı)
- KIZILOT, Şükrü; Hürriyet emlak <http://www.hurriyetemlak.com/> Mali Yaklaşım Köşesi 13.02.2003.
- MAÇ, Mehmet ve TURUT Şenol; *“Hasılat Paylaşımı Sözleşmesi Kapsamında Arsa Satılması”* Lebib Yalkın Mevzuat Dergisi, S.87. Mart 2011.
- ORUÇ, Anıl; *“Kurumlar Vergisinde İstisna Uygulamaların Değerlendirilmesi”*, Yüksek Lisans Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi SBE, 2013.
- OZANSOY, Ahmet; <https://vergialgi.net/vatandasa-cezali-tapu-harc-yagiyor-peki-suc-kimde> (Erişim:30.01.2021)
- ÖNCEL, Mualla, Ahmet KUMRULU, Nami ÇAĞAN; *Vergi Hukuku*, Turhan Kitabevi Ankara 2014.
- ÖNER, Cihat; *“Dar Mükellefiyette Ticari Kazancın Türkiye’de Elde Edilmiş Sayılmadığı Haller Üzerine”*, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 63 (2), 2014, 365-395.
- ÖNER, Erdoğan; *Türk Vergi Sistemi*, Seçkin Ankara 2015, s.123.
- Taşınmaz Ticareti Hakkında Yönetmelik (08/05/2018 tarihli ve 30442 sayılı Resmi Gazete)
- Türk Borçlar Kanunu (6098 sayılı)
- TÜRKAY, İmdat; *“2013 yılında Gayrimenkul Satan Kişilerin beyanname verme şartları”*, Vergici ve Muhasebeciyle Diyalog, sayı:309 Ocak 2015.
- ÜLGEN, Soner; *“Hasılat Paylaşımı Esasına Dayalı Gayrimenkul Satış Sözleşmelerinin Vergilendirilmesi”* Yaklaşım, Sayı: 217, Ocak 2011.
- Vergi Usul Kanunu (213 sayılı)
- YAVUZ, Hakan; *“Türkiye’de Kurumlar Vergisinin Ekonomik Etkileri ve Değerlendirilmesi”*, Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi SBE, 2008.s.50.
- 78 Seri No’lu Emlak Vergisi Kanunu Genel Tebliği (29/12/2020 tarihli ve 31349 Mükerrer sayılı Resmî Gazete)
- 313 Seri No’lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği (29/12/2020 tarihli ve 31349 Mükerrer sayılı Resmi Gazete)

- 310 Seri No'lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği (27/12/2019 tarihli ve 30991 (2. Mükerrer) sayılı Resmi Gazete)
- 115/2019-5 Sayılı Vergi Usul Kanunu Sirküleri (29/03/2019 tarihli ve VUK-115 / 2019-5 sayılı)
- 1 Seri No'lu Kurumlar Vergisi Genel Tebliği (03/04/2017 tarihli ve 26484 sayılı Resmi Gazete) (Değişiklikler İşlemiş)
- 264 Seri No'lu Gelir Vergisi Genel Tebliği (01.05.2007 tarihli ve 26509 sayılı Resmi Gazete)
- 227 Seri No'lu Gelir Vergisi Genel Tebliği (25.09.1999 tarihli ve 23827 sayılı Resmi Gazete)

Dr. İLYAS FIRAT CENGİZ

**LEGAL RESPONSES TO
'TERRORISTIC SPEECH':
AN EVALUATION OF THE TURKEY'S
LAW IN THE LIGHT OF ECtHR
AND UNHRC STANDARDS**

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Legal Responses to ‘Terroristic Speech’: An Evaluation of the Turkey’s Law in the Light of ECtHR and UNHRC Standards

Dr. İlyas Fırat Cengiz

Hukuk Yayınları Dizisi – 3070

Birinci Baskı : Mart, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8092 – 24 – 0

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Meteksan Matbaacılık ve Teknik Sanayi Ticaret A.Ş
Beytepe Köyü Yolu No:3
06800 Çankaya/Ankara
Sertifika No: 46519

BIBLIOGRAPHY

Books

Akbulut İlhan, *Terörle Mücadele Kanunu ve Açıklaması*, (İstanbul, 1993)

Akın Engin, *Anayasa Mahkemesi-Yargıtay Kararları ve Uluslararası Hukuk Metinleri Çerçevesinde: Terör ve Terörün Finansmanı Suçu*, (Adalet, 2009)

Allen Michael, *Textbook on Criminal Law*, (OUP, 12th Ed. 2013)

Andrea Bianchi and Keller Alexis (Eds), *Counterterrorism: Democracy's Challenge* (Hart Publishing, 2008)

Ashworth Andrew, *Principles of Criminal Law*, (OUP, 4th Ed, 2003)

Baker Alan, *Incitement to Terror and Violence: New Challenges, New Responses* (the Jerusalem Centre for Public Affairs and the Konrad-Adenauer-Stiftung, 2011)

Barendt Eric, *Freedom of Speech* (UOP, second Ed, 2005)

Bayraktar Köksal, *Siyasal Suç* (İstanbul Üniversitesi Yayınları, 1982)

Bollinger Lee, *The Tolerant Society* (OUP, 1986)

Borneman John, *Settling Accounts: Violence, Justice, and Accountability in Post-socialist Europe* (Princeton: Princeton University Press, 1997)

Brown D. and Merrill D., eds, *Violent Persuasion: The Politics and Imagery of Terrorism* (Seattle: Bay Press, 1993)

Callamard Agnes, *Article 19: Expert Meeting on the Links Between article 19 and 20 of the ICCPR: Freedom of Expression and Advocacy of Religious Hatred that Constitutes Incitement to Discrimination, Hostility or Violence* (UN HCHR, Geneva, October 2-3, 2008)

Charles, W. Kegley (Ed), *The New Global Terrorism: Characteristics, Causes, Controls* (Pearson Education, 2003)

- Cram Ian, *Terror and the War on Dissent: Freedom of Expression in the Age of Al-Qaeda* (Springer, Berlin, 2009)
- Crenshaw Martha & Pimlott John (Eds.), *Encyclopaedia of World Terrorism* (Sharpe, 1997)
- Crenshaw Martha (Ed.), *Terrorism, Legitimacy and Power: The Consequences of Political Power* (Wesleyan University Press, 1983)
- Crenshaw Martha, *Explaining Terrorism: Causes, Processes and Consequences* (Routledge, 2011)
- Dworkin Ronald, *Taking Rights Seriously: with a new appendix. a response to critics* (Harvard University Press, 1978)
- Emerson Thomas, *The System of Freedom of Expression* (Random House, 1976)
- Emiliou Nicholas, *The Principle of Proportionality in European Law: A Comparative Study* (Kluwer Law International, 1996)
- English R., *Terrorism; How to Respond* (OUP, 2009)
- Feldman David, *Civil Liberties and Human Rights in England and Wales* (OUP, 2th Ed. 2002)
- Fenwick Helen, *Civil Liberties and Human Rights*, (Cavendish Publishing Limited, London, 4th Ed. 2007)
- Ginkel Bibi van, *Incitement to Terrorism: A Matter of Prevention or Repression?* (ICCT Research Paper, August 2011)
- Greer Steven, *The European Convention of Human Rights: Achievements, Problems and Prospects* (CUP, 2006)
- Greer Steven, *The Exceptions to Articles 8 to 11 of the European Convention on Human Rights* (Strasbourg, Council of Europe, 1997)
- Gurr Ted Robert, *Why Men Rebel* (Princeton University Press, New Jersey, 1971)
- Hafizoğulları Zeki and Özen M., *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler: Toplumla Karşı Suçlar*, (USA Yayıncılık, 2012)
- Hakeri Hakan, *Ceza Hukuku Genel Hükümler: Temel Bilgiler* (Seçkin, 8th Ed. 2012)

Hamilton Michael, 'The Misrule of Law? "Terrorist Speech"', Human Rights and the Legal Construction of Risk', in P. Bard, (ed.) *The Rule of Law and Terrorism* (HVG-ORAC, 2015)

Hare Ivan and Weinstein James, (eds.) *Extreme Speech* (OUP: 2009)

Head Michael, *Crimes against the State from Treason to Terrorism* (Ashgate, 2011)

Henkin Louis (Ed.), *The International Bill of Rights: The Covenant on Civil and Political Rights* (New York, Columbia University Press, 1981)

Hennebel L., and Tigroudja H., (ed.), *Balancing Liberty and Security: The Human Rights Pendulum* (Nijmegen: Wolf Legal Publishers, 2012)

Herring Jonathan, *Criminal Law: Text, Cases and Materials*, (OUP, Fifth Ed, 2012)

Jackson R., Jarvis L., Gunning J., and Smyth M. (Eds), *Terrorism: A Critical Introduction* (New York Palgrave Macmillan, 2011)

Jayawickrama Nihal, *The Judicial Application of Human Rights Law: National, Regional and International Jurisprudence* (CUP, 2002)

Jenkins Brian Michael, *New Modes of Conflicts*, (The Rand Corporation, 1983)

Kaboğlu İbrahim, *Özgürlükler Hukuku*, (İmge Yayınevi, 1999)

Karpat Kemal, *Studies on Turkish Politics and Society: Selected Articles and Essays* (Brill, 2003)

Keller H., and Sweet A. Stone, *A Europe of Rights: The Impact of the ECHR on National Legal Systems* (OUP: 2008)

Koçak T., Dogan T., ve Kutluata Z., *Türkiye de İfade Özgürlüğü* (bgst Yayınları 2009)

Korkmaz Ömer, *Düşünce Özgürlüğü ve Sınırları*, Seyfullah Edis'e Armağan, (Dokuz Eylül Üniversitesi Yayını, İzmir 2000)

Kretzmer D., Hazan F. K., and Stiftung F. E., (Eds), *Freedom of Speech and Incitement Against Democracy* (Kluwer, 2000)

Kurt Şahin, *Uygulamada Terör Suçları ve İlgili Mevzuat*, (Seçkin Yayınevi, 1998)

- Leach Philip, *Taking a Case to the European Court of Human Rights*, (Oxford, 2nd Ed. 2005)
- Mango Andrew, *Turkey and the War on Terror: For Forty Years We Fought Alone* (London: Routledge, 2005)
- Manual A., *Countering Terrorism, Protecting Human Rights* (OSCE/ODIHR, 2007)
- McCulloch J., and Wilson D., *Pre-crime: Pre-emption, precaution and the future* (Routledge, 2015)
- McGonagle Tarlach and Donders Yvonne (Ed.), *The UN and Freedom of Expression* (CUP: 2015)
- Meiklejohn, A., 'Political Freedom' (1960) (expanded version of Meiklejohn's Free Speech (1948))
- Mill J.M., *On Liberty* (first published 1859, Batoch Books 2001)
- Miller David, 'The media and Northern Ireland Censorship, Information Management and the Broadcasting Ban' *Censoring Northern Ireland*; in Greg Philo (Ed), *The Glasgow Media Group Reader, Vol. II: Industry, Economy, War and Politics* (Routledge, 1995)
- Mireille D. Marty, *The European Convention for the Protection of Human Rights: International Protection versus National Restrictions* (Kluwer Academic Publisher, 1992)
- Nowak Manfred, *The UN Covenant on Civil and Political Rights* (Engel, Germany, 2005)
- Özbudun Ergun, 'State Elites and Democratic Political Culture in Turkey' in ed. Larry Diamond, *Political Culture and Democracy in Developing Countries* (Lynne Rienner Publishers, 1993)
- Özgenç İzzet, *Terörle Mücadele Kanunu*, (Seçkin Yayıncılık, 2006)
- Özhan Hacı Ali and Bekir Berat Özipek, *Yargıtay Kararlarında İfade Özgürlüğü* (LDT, 2003)
- Persak Nina, *Criminalising Harmful Conduct: The Harm Principle, its Limits and Continental Counterparts* (Springer, 2007)
- Priestland Gerald, *The Future of Violence* (Hamish Hamilton, London, 1974)

Roach Kent, 'The Case for Defining Terrorism with Restraint and Without Reference to Political or Religious Motive' in (eds. A Lynch, E McDonald, & G Williams) *Law and Liberty in the War on Terror* (The Federation Press, Sydney, 2007)

Sajó András (ed.) *Militant Democracy* (Eleven International Publishing, 2004)

Schmid Alex, and Jongman Albert J., *Political Terrorism: A New Guide to Actors, Authors, Concepts, Data Bases, Theories, And Literature* (London, Transaction Publishers, 2005)

Schmid Alex, *The Routledge Handbook of Terrorism Research* (Routledge, 2013)

Schyff Gerhard van der, *Limitation of Rights: A Study of the European Convention and the South African Bill of Rights* (Nijmegen, Wolf Legal Publishers, 2005)

Sejal Parmar, 'The Rabat Plan of Action: A Critical Turning Point in International Law on "Hate Speech"' in Molnár Péter (Ed), *Free speech and censorship around the globe* (Central European University Press, 2015)

Sorial Sarah, *Sedition and the Advocacy of Violence: Free Speech and Counter-Terrorism* (Routledge, 2013)

Sottiaux Stefan, *Terrorism and the Limitation of Rights: The ECHR and the US Constitution* (Hart Publishing, 2008)

Stampnitzky Lisa, *Disciplining Terror: How Experts Invented "terrorism"* (CUP, 2014)

Stanger Roland J. (Ed), Falk, *Foreword to Essays on Espionage and International Law* (Stanger, 1962)

Stephen Sir James Fitzjames, *A Digest of the Criminal Law* (Sweet & Maxwell, 4th Ed., 1887)

Tanör Bülent, *Siyasi Düşünce Hürriyeti ve 1961 Türk Anaysası* (Phd Thesis, Oncu Kitabevi, 1969)

Thiel Markus, *The 'Militant Democracy' Principle in Modern Democracies* (Ashgate, 2009)

Walter C., Vöneky S., Röben V., Schorkopf F. (Eds), *Terrorism as a Challenge for National and International Law: Security versus Liberty?* (Springer, 2004)

Wilkinson Paul, *Political Terrorism* (London, Macmillan, 1974)

Wilkinson Paul, *Terrorism and Liberal State* (Macmillan, London, 1977)

Wilkinson Paul, *Terrorism versus Democracy: The Liberal State Response* (3rd. Ed. Routledge, 2011)

Williams David, *Keeping the Peace: The Police and Public Order* (London: Hutchinson, 1967)

Yourow Howard C., *The Margin of Appreciation Doctrine in the Dynamics of European Human Rights Jurisprudence* (Martinus Nijhoff, Dordrecht, 1996)

Articles

Acar Bülent, 'Hukuk Düzenimizde Düşüncenin Açıklanmasının Cezalandırılması ve Cezalandırmanın Sınırı', (1995) 3 Ankara Barosu Dergisi 14-45

Alacakaptan Uğur, 'Demokratik Anayasa ve Ceza Kanunu'nun 141 ve 142'inci Maddeleri' (1966) 1 Ankara Hukuk Fakültesi Dergisi 3-20

Alemdar Zeynep, 'Modelling' for Democracy? Turkey's Historical Issues with Freedom of Speech' (2014) 50 Middle Eastern Studies 568-588

Anthony Richards, 'Conceptualizing Terrorism' (2014) 37/3 Studies in Conflict & Terrorism 213-236

Aydın Öykü Didem, 'Düşünce Özgürlüğü İlkesi Işığında Salt İfade Ve İletişimsel Eylem Suçları' 2006 http://www.turkhukuk sitesi.com/makale_1055.htm 1-31

Banisar David, *Speaking of Terror: A Survey of the Effects of Counter-Terrorism Legislation on Freedom of The Media in Europe* (2009) 7/3 International Journal of Civil Society Law 33-77

- Barak-Erez Daphne and Scharia David, 'Freedom of Speech, Support for Terrorism, and the Challenge of Global Constitutional Law' (2011) 2 *Harvard National Security Journal* 1-30
- Barendt Eric, 'Threats to Freedom of Speech in the United Kingdom?' (2005) 28/3 *UASW Law Journal* 895-899
- Bayir Derya, 'Representation of the `Kurds` by the Turkish Judiciary` (2013) 35 *Human rights Quarterly* 116-142
- Blasi Vincent, 'The Pathological Perspective and the First Amendment', (1985) 85/3 *Columbia Law Review*, 449-514
- Bowring Bill, 'Negating pluralist democracy: The European Court of Human Rights Forgets the Rights of Electors' (2007) 11 *KHRP Legal Review* 67-96
- Boyne Shawn Marie, 'Free Speech, Terrorism, and European Security: Defining and Defending the Political Community` (2010) 30 *Pace L. Rev.* 417- 483
- Boyne Shawn Marie, 'The Criminalization of Speech in an Age of Terror' (June 12, 2009) 1-29
- Buchhandler-Raphael Michal, 'Overcriminalizing Speech', (2015) 36 *Cardozo Law Review* 1667- 1737
- Cihan Erol, 'Ceza Hukukunda Propaganda Kavramı', (1978) 1 *Ceza Hukuku ve Kriminoloji Dergisi*, 9-18
- Coşkun Vahap, 'Turkey`s Illiberal Judiciary: Cases and Decisions`, (2010) 12 *Insight Turkey* 43-67
- Demirel Tanel, '12 Eylül'e Doğru Ordu ve Demokrasi`, (2001) 56 *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi* 43-75
- Donohue Laura K., 'Terrorist Speech and the Future of Free Expression', (2005) 27/1 *Cordozo Law Review* 233-341
- Douglas Roger 'The Ambiguity of Sedition: The Trials of William Fordon Burns`, (2005) 9 *Australian Journal of Legal History* 227-248
- Dudley R., 'A Reformulation of the Harm Principle`, (1978) 6 *Political Theory* 233-246

- Duman İlker, 'Yargıtay Kararlarında "Halkı Birbirine Düşürmek" Suçu', (2001) 1 *Türkiye Barolar Birliği Dergisi* 199-234
- Emerson Thomas, 'Toward A General Theory of the First Amendment', (1963) 72 *The Yale Law Journal* 877-956
- Enders Walter and Sandler Todd, 'After 9/11: Is It All Different Now?', (2005) 49/2 *The Journal of Conflict Resolution* 259-277
- Erdem Fazil Hüsnü, 'TCK'nın 312 Maddesinin Koruduğu Hukuksal Değerin Kısa Bir Analizi: Türk Devlet Düzeni v. Demokratik Kamu Düzeni', (2003) 52 *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 37-62
- Erdoğan Mustafa, 'Thoughts Arising from ECHR Decision on the Welfare Party', (2001) 6 *Journal of Liberal Thought*
- Forcese Craig & Roach Kent, 'Criminalizing Terrorism Babble: Canada's Dubious New Terrorist Crime', (2015) 53/1 *Albert Law Review* 35-84
- Friedrichs J., 'Defining the International Public Enemy: The Political Struggle Behind the Legal Debate on International Terrorism', (2006) 19 *Leiden J of International Law* 69-91
- Garcia-Mora Manuel R., 'Treason, Sediton and Espionage as Political Offence under the Law of Extradition', (1964) 26 *University of Pittsburgh Law Review* 65-97
- Golder Ben, and Williams George, 'What is 'Terrorism'? Problems of Legal Definition', (2004) 27/2 *University of NSW Law Journal*, 270-295
- Greenawalt Kent, 'Free Speech Justifications', (1989) 89 *Columbia Law Review* 119-155
- Greene Alan, 'The Quest for a Satisfactory Definition of Terrorism: R v Gul', (2014) 77(5) *Modern Law Review* 780-793
- Greig D.W., 'Reciprocity, Proportionality, and the Law of Treaties', (1994) 34 *Va. J. Int'L L.* 295-404
- Head Michael, 'Counter-Terrorism' Laws: a Threat to Political Freedom, Civil Liberties and Constitutional Rights', (2002) 26 *Melbourne University Law Review* 666-689
- Helfer Laurence R., 'Consensus, Coherence, and the European Convention on Human Rights', (1993) 26 *CORNELL INT'L L.J.* 133-165

Hocking Jenny, 'Counter-Terrorism and the Criminalisation of Politics: Australia's New Security Powers of Detention, Proscription and Control', (2003) 49 *Australian Journal of Politics and History* 355-371

Hoffman Bruce, 'The confluence of international and domestic trends in terrorism', (1997) 9/2 *Terrorism and Political Violence* 1-15

<http://ssrn.com/abstract=1418496> or <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.1418496> accessed on 06/04/2013

Hupf Robert. "'Step Into the Game": Assessing the Interactive Nature of Virtual Reality Video

Games Through the Context of "Terroristic Speech" ExpressO (2014)
Available at: http://works.bepress.com/robert_hupf/3/

Jackson Vicki C., 'Being Proportional about Proportionality', (2004) 21 *Const. Comment.* 803-859

Karagöz Kasım, 'The Dissolution of Political Parties Under the Jurisdiction of the European Court of Human Rights and Examining the Case of Welfare Party According to the Venice Commission Reports', (2006) 1 *Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 311-348

Kazan Turgut, 'İfade Özgürlüğü ve Terörle Mücadele Yasası',

<http://www.tchd.org.tr/MenuContent.aspx?id=140> (excessed on 06/07/2013)

Kendrick L., 'Speech, Intent, and the Chilling Effect', (2012-13) 54 *William & Mary Law Rev* 1633-1691

Kennedy D., 'The international human rights movement: part of the problem?' (2001) 3 *EHRLR* 245-267

Kuçuradi İoanna, 'İnsan Haklari: Kavramlar ve Çesitleri Konferansı', *Ankara Barosu Eğitim Merkezi*, 01/04/2005 1-12

Kuzu Burhan, 'Gündemde Yine 312 Var' 12/06/2013

<http://arsiv.zaman.com.tr/2001/12/08/yorumlar/yorum2.htm>, (excessed on 08/011/2013)

Laborde Jean-Paul and DeFeo Michael, 'Problems and Prospects of Implementing UN Action against Terrorism', (2006) 4/5 *J Int Criminal Justice* 1087-1103

- Levitt Geoffrey, 'Is "Terrorism" Worth Defining?', (1986) 13 Ohio Northern University Law Review 97-115
- Loewenstein Karl, 'Militant Democracy and Fundamental Rights', (1937) 31 American Political Science Review 417-432
- Macklem Patrick, 'Militant democracy, Legal Pluralism, and the Paradox of Self-Determination` (2006) 4 International Journal of Constitutional Law 488-516
- Maher Laurence W., 'The Use and Abuse of Sedition', (1992) 14 Sydney Law Review 287-316
- Marks Susan, 'The European Court of Human Rights and its `Democratic Society`, (1995) 66 British Yearbook of International Law Volume 209-238
- Massey R. Calvin, 'Hate Speech, Cultural Diversity, and the Foundational Paradigms of Free Expression`, (1992) 40 UCLA Law Review 103-197
- Masur Jonathan S., 'Probability Thresholds', (2007) 92 IOWA L. REV. 1293-1358
- McCulloch Jude and Pickering Sharon, 'Pre-crime and Counter-Terrorism: Imagining Future Crime in the 'War on Terror'', (2009) 49 Brit. J. Criminology 628-645
- Moe Christian, 'Refah Partisi (The Welfare Party) and Others v. Turkey`, (2003) 6 The International Journal of Not-for-Profit Law 1-14
- Montgomery Chris, 'Can Brandenburg v. Ohio Survive the Internet and the Age of Terrorism?: The Secret Weakening of a Venerable Doctrine', (2009) 70 Ohio State Law Journal 141-193
- Murphy John, 'Defining International Terrorism: A Way Out of the Quagmire' (1989) 19 IYBHR 13-48
- Murray Daragh, 'Freedom of Expression, Counter Terrorism and the Internet in Light of the UK terrorist Act 2006 and the Jurisprudence of the European Court of Human Rights` (2009) 27 Netherlands Quarterly of Human Rights 331-360

Özbudun Ergun, 'Türk Anayasa Mahkemesinin Yargısal Aktivizmi ve Siyasal Elitlerin Tepkisi', (2007) 63 Ankara Üniversitesi SBF Dergisi 257-268

Özek Çetin, 'Suç Teşkil Eden Fiillerin Övülmesi ve TCK'nın 142/4. Maddesi ile ilgili iki Yargıtay Kararı', (1967) 33 İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası 438-458

Özek Çetin, 'Devletin Şahsiyeti Aleyhine Cürümlerin Genel Prensipleri', (1966) 32/2 İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası 597-683

Özhan Hacı Ali, 'Application of Decisions of European Court of Human Rights in Contracting Parties', (2001) 6 Journal of Liberal Thought

Palmer Sir Geoffrey, 'Political Speech and Sedition', (2009) 36, 11 and 12 Yearbook of New Zealand Jurisprudence 36-51

Parmar Sejal, 'The Rabat Plan of Action: a global blueprint for combating "hate speech"' (2014) 1 European Human Rights Law Review 21-31

Post Robert, 'Equality and Autonomy in First Amendment Jurisprudence', (1997) 95 MICH. L. REV. 1517- 1559

Raz Joseph, 'Free Speech and Personal Identification', (1991) 11 Oxford Journal of Legal Studies 303-324

Redish M. H., 'The Value of Free Speech', (1982) 130 University of Pennsylvania Law Review 591-645

Regan Daniel, '"European Consensus": A Worthy Endeavour for the European Court of Human Rights?', (2011) 14 Trinity College Law Review 51-76

Ronen Yael, 'Incitement to Terrorist Acts under International Law', (2010) 23 Leiden Journal of International Law 645 – 674

Sajó András, 'From Militant Democracy to the Preventive State?' (2005-2006) 27 Cardozo L. Rev. 2255- 2295

Saul Ben, Attempts to Define 'Terrorism' in International Law (2008) 52 Netherlands International Law Review, 57-83

Saul Ben, 'Criminality and Terrorism, Legal Studies Research Paper No. 10/106', (2010) (Sydney Law School, October 2010) <http://ssrn.com/abstract=1699505> accessed 12.05.2014

- Saul Ben, 'Defending 'Terrorism': Justifications and Excuses for Terrorism in International Criminal Law' (2008) 25 *Australian Yearbook of International Law*, 177-226
- Saul Ben, 'Defining Terrorism: A Conceptual Minefield', (2015) (Sydney Law School Legal Studies Research Paper No. 15/84,) 1-14
- Saul Ben, 'Speaking of Terror: Criminalising Incitement to Violence', (2005) 28/3 *UNSW Law Journal* 868-886
- Sayari Sabri, 'Political Violence and Terrorism in Turkey, 1976–80 A Retrospective Analysis', (2010) 22/2 *Terrorism and Political Violence*, 198-215
- Schauer Frederick, 'Facts and The First Amendment', (2010) 57 *UCLA Law Review* 897
- Schmid Alex, 'Terrorism, The Definitional Problem', (2004) 26 *Case W. Res. J. INT'L L.* 375-419
- Schorlemer Sabine von, 'Human Rights: Substantive and Institutional Implications of the War on Terror', (2003) 14 *European Journal of International Law* 265-282
- Setty Sudha, 'What's in a Name? How Nations Define Terrorism Ten Years After 9/11', (2011) 33/1 *U. Pa. J. Int'l L.* 1-63
- Sofaer A., 'Terrorism and the Law' (1986) 64/5 *Foreign Affairs* 901-922
- Sorel Jean-Marc, 'Some Question about the Definition of Terrorism and the Fight against its Financing', (2003) 14 *EJIL* 365-378
- Sorial Sarah, 'Can Saying Something Make it so? The Nature of Sedition Harm', (2010) 29 *Law and Philosophy* 273-305
- Sottiaux Stefan and Schyff Gerhard Van Der, 'Methods of International Human Rights Adjudication: Towards a More Structured Decision-Making Process for the European Court of Human Rights', (2008) 31 *Hastings Int'l & Comp. L. Rev.* 115-156
- Stone Geoffrey R., 'Free Speech and National Security', (2009) 84 *Ind. L. J.* 939-962
- Tanör Bülent, 'Terörle Mücadele Kanunu Üzerine İlk Düşünceler', (1990) 1-2 *MHB* 165-173

Timmermann W. K., 'Incitement in International Criminal Law', (2006) 88 *International Review of the Red Cross* 823-852

Tombak Aytaç, 'Ceza Hukuku Açısından Propoganda Kavramı', (1969) 6 *Ankara Barosu Dergisi* 1043-1050

Voorhoof Dirk, 'European Court of Human Rights: where is the 'Chilling Effect'?' <https://www.hitpages.com/doc/4836606326341632/1#pageTop> (accessed 12.07.2014)

Walker Clive, 'Militant Speech about Terrorism in a Smart Militant Democracy', 80(4) *Mississippi Law Journal* 1395-1453

Walter Christian, 'Defining Terrorism in National and International Law'

https://www.unodc.org/tldb/bibliography/Biblio_Terr_Def_Walter_2003.pdf (accessed 27.01.2014)

Warbrick Colin, 'The European Response to Terrorism in an Age of Human Rights', (2004) 15 *The European Journal of International Law* 989-1018

Watts Nicole F., 'Activists in Office: Pro-Kurdish Contentious Politics in Turkey', (2006) 5/2 *Ethnopolitics* 125-144

Wise Judith, 'Dissent and the Militant Democracy: The German Constitution and the Banning of the Free German Workers Party', (1998) 5 *U. Chi. L. Sch. Roundtable* 301-343

Yılmaz Ensar, 'Sociology of Political Parties' Closure Regime', (2009) 3 *African Journal of Business Management* 831-883

Young Reuven, 'Defining Terrorism: The Evaluation of Terrorism as a Legal Concept in International Law and Its Influence on Definitions in Domestic Legislation', (2006) 29 *Boston College International and Comparative Law Review* 23-105

Reports, Working Papers, Commentaries, and other Documents

"Apologie du terrorisme" and "incitement to terrorism" (Council of Europe Publishing, 2004)

A Special Report by the Committee to Protect Journalists (CPJ), the Committee to Protect Journalists, Turkey's Press Freedom Crisis the

Dark Days of Jailing Journalists and Criminalizing Dissent (October 2012)

Amnesty International, 104TH Session of the Human Rights Committee – Pre-Sessional Meeting on Turkey (22 December 2011)

Amnesty International, Turkey: Article 301: How the Law on "Denigrating Turkishness" is an Insult to Free Expression, 3 January 2006, EUR 44/003/2006, available at: <http://www.refworld.org/docid/44c611504.html> [accessed 11 August 2016]

ARTICLE 19, the Committee to Protect Journalists, English PEN, Freedom House, P24 and PEN International

Article 5 of the Council of Europe Convention on the Prevention of Terrorism 2005; Council of

Australian Law Reform Commission, Fighting Words: A Review of Seditious Laws in Australia (Report 104, 2006)

Background Paper on Human Rights Considerations in Combating Incitement to Terrorism and Related Offences, OSCE/CoE Expert Workshop Preventing Terrorism: Fighting Incitement and Related Terrorist Activities (Vienna, 19-20 October 2006)

Committee of Experts on Terrorism, 'Apologie du terrorisme' and 'incitement to terrorism': Analytical Report (3rd meeting, Strasbourg, 6-8 July 2004), CODEXTER (2004)

Committee of Ministers at the Multidisciplinary Group on International Action against Terrorism (GMT) its 109th Session on 8 November 2001

Committee's General Comment No. 25 (1996): Article 25 (Participation in Public Affairs and the Right to Vote), (CCPR/C/21/Rev.1/ADd.7)

Concluding Observation of the Human Rights Committee on Algeria (CCPR/C/79/Add.95) 18 August 1998

Concluding observations of the Human Rights Committee on Belarus (CCPR/C/79/Add.86) 19 November 1997

Concluding observations of the Human Rights Committee on Hong Kong (CCPR/C/HKG/CO/2) 21 April 2006; (CCPR/C/CHN-HKG/CO/3) 29 April 2013; and (CCPR/C/79/Add.117) 15 November 1999

Concluding observations of the Human Rights Committee on South Korea (CCPR/C/79/Add.114) 01 November 1999 and CCPR/C/KOR/CO/3 28 November 2006

Concluding observations of the Human Rights Committee on Spain (CCPR/C/ESP/CO/5) 5 January 2009

Concluding observations of the Human Rights Committee on the Russian Federation (CCPR/CO/79/RUS) 1 December 2003 and CCPR/C/RUS/CO/6, 24 November 2009

Concluding observations of the Human Rights Committee on Turkey (CCPR/C/TUR/CO/1) 2 November 2012

Concluding observations of the Human Rights Committee on United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland (CCPR/C/GBR/CO/6) 25 July 2008

Concluding observations of the Human Rights Committee on United States of America, (CCPR/C/USA/CO/3) 15 September 2006

Concluding observations of the Human Rights Committee on Uzbekistan (CCPR/CO/83/UZB) 26 April 2005

Europe Convention on the Prevention of Terrorism - Explanatory Report - [2005] COETSER 2 (16 May 2005)

European Commission, "Turkey 2013 Progress Report" 16 October 2013
http://ec.europa.eu/enlargement/pdf/key_documents/2013/package/brochures/turkey_2013.pdf Accessed on 25 August 2016,

Explanatory Report on Council of Europe Convention on the Prevention of Terrorism (adopted by the Committee of Ministers, 925th Meeting, Council of Europe) CM (2005)

Freedom House, *Democracy in Crisis: Corruption, Media, and Power in Turkey*, (November 2013)

Freedom House, *Turkey in Transit Democratization in Turkey*, (2008) p.16-17

General Assembly, Measures to eliminate international terrorism; A/RES/46/51, 67th plenary meeting, 9 December 1991

Global Campaign for Free Expression Article 19, Memorandum on the Malaysian Sedition Act 1948 (London, July 2003)

Guidelines of the Committee of Ministers of the Council of Europe on Protecting Freedom of Expression and Information in Times of Crisis (1005th meeting – 26 September 2007)

Guidelines on Human Rights and the Fight against Terrorism adopted by the Committee of Ministers on 11 July 2002 at the 804th meeting of the Ministers' Deputies; Directorate General of Human Rights, December 2002

Human Rights Committee's General Comment 27 (1999), Freedom of movement (Art.12) (CCPR/C/21/Rev.1/Add.9)

Human Rights Committee's General Comment 31 (2004), Nature of the General Legal Obligation on States Parties to the Covenant, (CCPR/C/21/Rev.1/Add.13)

Human Rights Committee's general comment No. 34 (2011) on Freedoms of Opinion and Expression (CCPR/C/GC/34)

Human Rights Committee's General Comment No 33 (2008) (CCPR/C/GC/33)

Human Rights Council Working Group on the Universal Periodic Review, Twenty-first session 19–30 January 2015 (A/HRC/WG.6/21/TUR/3)

Human Rights Instruments Volume I; Complaint of General Comments and General Recommendation Adopted by Human Rights Treaty Bodies, HRI/GEN/1/Rev.9 (Vol. I) 27 May 2008

International PEN, International Publishers Association and Index on Censorship (NGOs in Consultative Status with ECOSOC): Contribution to the 8th session of the Working Group of the Universal Periodic Review Submission on Turkey (9 November 2009)

Joint Declaration of Defamation of Religious, and Anti-Terrorism and Anti-Extremism Legislation (9 December 2008)

Joint NGO Submission to the UN Universal Periodic Review (CIVICUS and hCa) 21st Session of the UPR Working Group (15 June 2014)

Joint Submission to the UN Universal Periodic Review of Turkey (14 June 2014) For consideration at the 21st session of the UN working group in January/February 2015,

Martin Scheinin, *Politically Motivated Violence and Acts of Terror: Conceptual and Legal Issues*, (The International Council on Human Rights Policy: Eight Annual International Council Meeting-Terrorism and Human Rights: Discussing Politically Motivated Violence, Lahore, 2005)

Media Freedom is Part of the Solution to the Kurdish Issues: Turkey October 2015, Reporters Without Borders for Freedom of Information

New Zealand Law Commission Reforming the Law of Sedition (NZLC R96, Wellington, 2007)

Official Records of the General Assembly, Sixty-sixth Session, Supplement No. 40, vol. I (A/66/40 (Vol. I))

OSCE/CoE Expert Workshop Preventing Terrorism: Fighting Incitement and Related Terrorist Activities, Background Paper on Human Rights Considerations in Combating Incitement to Terrorism and Related Offences (Vienna, 19-20 October 2006)

Policy Brief, Prohibiting incitement to discrimination, hostility or violence (ARTICLE 19 Free Word Centre, December 2012)

Rabat Plan of Action on the Prohibition of Advocacy of National, Racial or Religious Hatred that Constitutes Incitement to Discrimination, Hostility or Violence: 'Conclusions and

Recommendations Emanating from the four Regional Expert Workshops Organised by OHCHR in 2011, and adopted by experts in Rabat, Morocco on 5 October 2012.

Report of the Counter-Terrorism Committee to UN Security Council on the Implementation of Resolution 1624 (2005), UN Doc. S/2006/737 (15 September 2006)

Report of the Secretary-General, The Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms while Countering Terrorism (A/63/337) 28 August 2008

Report of the Secretary-General, *Uniting against terrorism: Recommendations for Global Counter Terrorism Strategy (A/60/825)* 27 April 2006

Report of the Special Rapporteur Ambeyi Ligabo on the Promotion and Protection of the Right to Freedom of Opinion and Expression, (submitted in accordance with Commission resolution 2002/48) (E/CN.4/2003/67) 30 December 2002

Report of the Special Rapporteur Ambeyi Ligabo on the Promotion and Protection of the Right to Freedom of Opinion and Expression, (A/HRC/7/14) 28 February 2008

Report of the Special Rapporteur Frank La Rue on the Promotion and Protection of the Right to Freedom of Opinion and Expression, (A/HRC/11/4) 30 April 2009

Report of the Special Rapporteur Mr Ben Emmerson on the promotion and protection of human rights and fundamental freedoms while countering terrorism: Framework principles for securing the human rights of victims of terrorism (A/HRC/20/14) 4 June 2012

Report of the Special Rapporteur Mr. Abid Hussain on the promotion and protection of the right to freedom of opinion and expression (submitted in accordance with Commission resolution 2000/38) (E/CN.4/2001/64) 13 February 2001

Report of the Special Rapporteur Mr. Abid Hussain on the promotion and protection of the right to freedom of opinion and expression, (submitted in accordance with Commission resolution 2001/47) (E/CN.4/2002/75) 30 January 2002

Report of the Special Rapporteur Mr. Abid Hussain on the protection and promotion of the right to freedom of opinion and expression (E/CN.4/1999/64) 29 January 1999

Report of the Special Rapporteur on the promotion and protection of the right to freedom of opinion and expression, Mr. Frank La Rue (A/HRC/14/23) 20 April 2000

Report of the Special Rapporteur on the promotion and protection of human rights and fundamental freedoms while countering terrorism, Martin Scheinin (A/61/267) 16 August 2006

Report of the Special Rapporteur on the promotion and protection of human rights and fundamental freedoms while countering terrorism, Martin Scheinin: Ten areas of best practices in countering terrorism; (A/HRC/16/51) 22 December 2010

Report of the Special Rapporteur on the promotion and protection of the rights to freedom of opinion and expression Addendum: Tenth anniversary joint declaration: Ten key challenges to freedom of expression in the next decade (A/HRC/14/23/Add.2) 25 March 2010

Report of the Special Rapporteur on the promotion and protection of human rights and fundamental freedoms while countering terrorism, Martin Scheinin, E/CN.4/2006/98

Report of the Special Rapporteur, Mr. Abid Hussain, on promotion and protection of the right to freedom of opinion and expression (submitted pursuant to Commission on Human

Rights resolution 1997/26) (E/CN.4/1998/40) 28 January 1998

Report of the Special Rapporteur, Mr. Abid Hussain, on the Promotion and protection of the right to freedom of opinion and expression; (E/CN.4/1995/32) 14 December 1994

Siracusa Principles on the Limitation and Derogation of Provisions in the International Covenant on Civil and Political Rights: Annex, UN Doc E/CN.4/1984/4 (1984)

The Australian Law Reform Commission, Review of Sedition Laws (10 April 2006)

The International Commission of Jurists (ICJ): Briefing Paper: Amendment to the Framework Decision on Combating Terrorism – Provocation to Commit a Terrorist Offence. General Assembly, A/RES/46/51, 67th plenary meeting, 9 December 1991

The Johannesburg Principles on National Security, Freedom of Expression and Access to Information (November 1996)

Universal Periodic Review – 21st Session CSW – Stakeholder Submission Turkey (June 2014)

Parliamentary Discussion

TBMM Tutanak Dergisi, 90. Birlesim, 10/04/2013

TBMM Tutanak Dergisi, 122. Birleşim, 19/06/2006

TBMM Tutanak Dergisi, 96. Birleşim 19/06/2003

TBMM Tutanak Dergisi, 132. Birleşim, 25.9.2001

TBMM Tutanak Dergisi, 106. Birleşim, 11/04/1991

LIST OF CASES:**Cases from Turkey:**

The Constitutional Court Cases

The Constitutional Court, E.1963/25 K.1963/87, 8/4/1963

The Constitutional Court, E.1963/16 K.1963/83, 8/4/1963

The Constitutional Court, E.1963/17 K.1963/84, 08/04/1963

The Constitutional Court, E.1963/204 K.1963/179, 08/07/1963

The Constitutional Court, E.1963/128 K.1964/8, 28.01.1964

The Constitutional Court, E.1963/173 K.1965/40, 26/9/1965

The Constitutional Court, E.1971/1 K.1971/1, 20/01/1971

The Constitutional Court, E.1971/3 K.1971/3, 20/07/1971

The Constitutional Court, E.1980/19 K.1980/48, 3/07/1980

The Constitutional Court, E.1979/31 K.1980/59, 27/11/1980

The Constitutional Court E.1991/18 K.1992/20 (31.3.1992)

The Constitutional Court, E.1997/1 K.1998/1, 16/1/1998

The Constitutional Court, E.2006/121 K.2009/90, 18/06/2009

The Constitutional Court, App No: 2012/1184, 16/7/2014

The Constitutional Court, App No: 2013/2602, 23/01/2014

The Constitutional Court, App No: 2013/5356, 08/05/2014

The Constitutional Court, App No: 2013/409, 25/6/2014
The Constitutional Court, App No: 2013/1461, 12/11/2014
The Constitutional Court, App No: 2014/3986, 2/4/2014
The Constitutional Court, App no: 2014/4705, 29/5/2014

Yargıtay Cases:

Y(3). C.D, E.1955/4416 K.1955/7163, 6/4/1955
YCGK, E.1966/276 K.1966/456, 05/12/1966
Y(5). C.D, E.1973/2269 K.1974/379, 04/02/1974
Y(9). C.D, E.1974/2 K.1974/2, 18/06/1974
YCGK E.1974/1-230 K.1974/412,23/09/1974
Y(5). C.D, E.1973/2269 K.1974/379, 04/02/1974
Y(9). C.D, E.1976/46 K.1976/48, 05/10/1976
YCGK, E.1976/9-3 K.1976/23, 26/01/1976
Y(8). C.D, E.1976/7025 K.1976/6885, 05/10/1976
Y(9). C.D, E.1976/2878 K.1976/4105, 18/05/1976
Y(9). C.D, E.1976/52 K.1976/52, 13/10/1976
Y(8). C.D, E.1985/872 K.1985/1682, 01/04/1985
YCGK, E.1985/9-595 K.1986/293, 26/05/1986
YCGK, E.1986/9-365 K.1987/199, 13/04/1987
YCGK, E.1990/9-263 K.1990/336, 10/12/1990
YCGK, E.1990/9-341 K.1991/34, 18/02/1991
YCGK, E1990/9-330 K.1991/18, 11/02/1991
Y(9). C.D, E.1992/11430 K.1993/592, 09/02/1993
YGCK, E.1993/9-157 K.1993/190, 20.09.1993
Y(9). C.D, E.1993 / 3602 K.1993 / 4318, 26.10.1993
YCGK, E.1992/8-299 K.1993/10, 25/01/1993

- YCGK, E.1993/9-157 K.1993/190, 20/09/1993
- Y(9). C.D, E.1994/1027 K.1994/1881, 08/04/1994
- Y(8). C.D, E.1994/6163 K.1994/7188, 10/06/1994
- Y(9). C.D, E.1994 / 881 K.1994 / 1488, 24.03.1994
- Y(8). C.D, E.1993/11775 K.1994/5, 05.01.1994
- Y(9). C.D, E.1994 / 725 K.1994 / 1449, 23.03.1994
- Y(9). C.D, E.1994 / 2980 K.1994 / 3839, 27.06.1994
- Y(9) C.D, E.1995/9-123 K.1995/153, 22/05/1995
- Y(9). C.D, E.1995/4186 K.1995/5414, 26/10/1995
- Y(9). C.D E.1995/6119 K.1995/5720,09/11/1995
- Y(9). C.D, E.1995/3693 K.1995/4225, 03/07/1995
- Y(9). C.D, E.1997/6007 K.1998/1306, 28/04/1998
- Y(9). C.D, E.1998/10296 K.1998/11672, 23/09/1998
- Y.C.G.K, E.1998/247 K.1998/335, 27/10/1998
- Y(8)C.D, E.1997/19078 K.1998/1127, 04.02.1998
- Y.C.G.K, E.1999/77 K.1999/70, 20.04.1999
- Y.C.G.K, E.1999/9-77 K.1999/70, 20.04.1999
- YCGK, E.1999/9-33 K.1999/38, 16/03/1999
- Y(8). C.D, E.1999/12715 K.1999/14981, 03.11.1999
- YCGK, E.1999/9-58 K.1999/69, 20/04/1999
- Y(8). C.D, E.1999/1140 K.1999/3117, 10.03.1999
- Y(9). C.D, E.2002/2125 K.2002/2249 18/11/2002
- Y(9). C.D, E.2003 / 1902 K.2003 / 1934, 23.10.2003
- Y(9). C.D, E.2003 / 1520 K.2003 / 1752, 13.10.2003
- Y(9). C.D, E.2003 / 2142 K.2003 / 2232, 11.12.2003
- YCGK, E.2003 / 9-39 K.2003 / 32, 11/03/2003
- Y(8). C.D, E.2002/12999 K.2003/7591, 22/12/2003

- Y(8). C.D, E.2002/10542 K.2004/3111, 08/04/2004
- Y(8). C.D, E.2003/357 K.2004/2457, 19/03/2004
- Y(9). C.D, E.2004/978 K.2004/2802, 14/06/2004,
- Y(9). C.D, E.2004 / 391 K.2004 / 962, 30.03.2004,
- Y(9). C.D, E.2004 / 002396, K. 2004 / 2846, 14.06.2004
- Y(9). C.D, E.2004 / 2912, K2004 / 3075, 17.06.2004
- Y(9). C.D, E.2004/744 K.2004/1361, 15/04/2004
- YCGK, K.2004/8-130 K.2004/206, 23/11/2004
- Y(9). C.D, E.2004 / 152, K.2004 / 417, 17.02.2004
- Y (9). C.D, E.2004/2397 K.2004/2048, 10/05/2004
- Y(9). C.D, E.2004 / 1528 K.2004 / 2904, 15.06.2004
- Y (9). C.D, E.2004/996 K.2004/3035, 17/06/2004
- YCGK, K.2004/8-130 K.2004/206, 23/11/2004
- YCGK, E.2004/8-201 K.2005/30, 15/03/2005
- YCGK, E.2007 / 69 K.2007 / 99, 17.04.2007
- YCGK, E.2006 / 8345 K.2007 / 13, 30.01.2007
- YCGK, E.2006/8-345 K.2007/13, 30/01/2007
- YCGK, E.2007/69 K.2007/99, 17/04/2007
- YCGK, E.2007/8-244 K.2008/92, 29/04/2008
- Y(9). C.D, E.2007/9370 K.2008/617, 04/02/2008
- YCGK, E. 2007/9-230 K. 2008/23, 12/02/2008
- Y(9). C.D, E.2007 / 10663 K 2008 / 12819, 24/11/2008
- Y(9). C.D, E.2009/17938 K.2011/27655, 13/03/2008
- YCGK, E.2008 / 184 K.2009 / 43, 03.03.2009
- Y (8). C.D, E.2007/7162 K.2009/4809, 26/03/2009
- Y (8). C.D, E.2008/5295 K.2010/5826, 13/04/2010
- Y (8). C.D, E.2009/14199 K.2011/3073, 25/05/2011

YCGK, E.2011 / 18 K.2011 / 27, 29/03/2011
Y(9). C.D, E.2009 / 7991 K.2011 / 2120, 06.04.2011
Y(8). C.D, E.2009 / 3222 K.2011 / 4969, 15.06.2011
Y(8). C.D, E.2011 / 9318 K.2011 / 9517, 13.09.2011
Y(9). C.D, E.2009/20979 K.2011/30210, 19/12/2011
Y(9). C.D, E.2009/14883 K.2011/30914, 29/12/2011
Y(9). C.D, E.2012/882 K.2012/6067, 10/05/1012
Y(8). C.D, E.2009/7316 K.2012/17738, 23/05/2012
Y(8). C.D, E.2009 / 18022 K 2012 / 21275, 20.06.2012
Y(8). C.D, E. 2009/13825, K. 2012/23385, 04.07.2012
Y(9). C.D, E.2010 / 4243 K.2012 / 1683, 08.02.2012
Y(8). C.D, E.2012/882 K.2012/6067, 10.05.2012
Y(9). C.D, E.2010/1679 K.2012/140, 03/01/2012
Y(8). C.D, E. 2013/12126, K. 2013/20425, 10.07.2013
Y(8). C.D, E.2013/1567 K.2013/5627, 15.02.2013
Y(1). CD, E.1967/3228 K.1967/877
YCGK, 5/12/1995, 9-321/355
YCGK, 5/12/1995, 9-321/355
YCGK 18.10.82. E.9/310 K.368

ECtHR Cases:

Adams and Benn v. the UK App no 28979/95 30343/96 (EComHR Decision, 13/01/1997)
Aksoy v. Turkey, App no 21987/93 (ECtHR, 18 December 1996)
Al Nashif v. Bulgaria App no 50963/99, (ECtHR, 20/06/2002)
Alinak v. Turkey, App no. 40287/98 (ECtHR, 29 March 2005)
Arslan v. Turkey App no 23462/94 (ECtHR, 8 July 1999)

- Association Ekin v. France App no 39288/98 (17 July 2001)
- Aydin v Germany App no 16637/07 (ECtHR, 27/04/2011)
- B.H., M.W., H.P. and G.K. v. Austria App No. 12774/87 (EComHR, 12 October 1989)
- Balogh v Hungary App no 47940/99 (ECtHR, 20 July 2004)
- Barthold v. Germany App no 8734/79 (ECtHR, 25 March 1985)
- Başkaya and Okçuoğlu v. Turkey App no 23536/94 and 24408/94 (ECtHR, 8 July 1999)
- Birdal v. Turkey App no 53047/99 (ECtHR, 2 October 2007)
- Brind and Others v. The UK App no 18714/91 (EComHR Decision, 09/05/1994)
- Çamyar and Berktaş v. Turkey App no 41959/02 (ECtHR, 15 February 2011)
- Castells v Spain App no 11798/85 (ECtHR, 23 April 1992)
- Çetin and Others v. Turkey App no 40153/98 and 40160/98 (ECtHR, 13 February 2003)
- Ceylan v. Turkey App no 23556/94 (ECtHR, 8 July 1999)
- Demirel and Ateş (no. 3) v. Turkey App no. 11976/03 (ECtHR, 9 December 2008)
- Dicle v. Turkey App no. 34685/97 (ECtHR, 10 November 2004)
- Doğaner c. Turkey App no 49283/99 (ECtHR, 21 October 2004) (Turkish Translation)
- Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikası v. Turkey App no 20641/05 (ECtHR, 25 September 2012)
- Erdel v Germany App no. 30067/04 (ECtHR, 12 August 2004)
- Erdoğdu and İnce v. Turkey App no 25067/94 and 25068/94 (ECtHR, 8 July 1999)
- Erdoğdu v. Turkey App no 25723/94 (ECtHR, 15 June 2000)
- F.P v Germany App No. 19459/92 (EComHR Decision, 30 January 1992)
- Faber v. Hungary App no 40721/08 (ECtHR, 24 July 2012)

- Fevzi Saygılı v. Turkey App no 74243/01 (ECtHR, 8 January 2008)
- Fratanoló v. Hungary App no 29459/10 (ECtHR, 08/03/2012)
- Gerger v. Turkey App no 24919/94 (ECtHR, 8 July 1999)
- Gül and Others v. Turkey App no 4870/02 (ECtHR, 8 June 2010)
- Gümüş and Others v. Turkey App no 40303/98 (ECtHR, 15 March 2005)
- Halis v. Turkey App no 30007/96 (ECtHR, 11 January 2005)
- Handyside v the United Kingdom App no 5493/72 (ECtHR, 7 December 1976)
- Herri Batasuna v. Spain, Application nos 25803/04 and 25817/04, (ECtHR, 30 June 2009)
- Herwig Nachtmann v. Austria App no. 36773/97 (EComHR, 2 July 1997)
- Hogefeld v Germany App no 35402/97 (ECtHR, 20 January 2000)
- İncal v. Turkey, App no 41/1997/825/1031 (ECtHR, 9 June 1998)
- Ireland v. the United Kingdom, App no. 5310/71 (ECtHR, 18 January 1978)
- Jersild v. Denmark App no 15890/89 (ECtHR, 23/09/1994)
- Jobe v. UK App no 48278/09 (ECtHR, 14 June 2011)
- Kalın v. Turkey App no 31236/96 (ECtHR, 10 November 2004) (Turkish Translation)
- Kaptan v. Switzerland App no 55641/00 (ECtHR, 12 April 2001)
- Karatas v. Turkey App no 23168/94 (ECtHR, 8 July 1999)
- Karkin v Turkey App no 43928/98 (ECtHR, 23 September 2003) (Turkish Translation)
- Kasymakhunov v. Russia App no 26261/05 and 26377/06 (ECtHR, 14 March 2013)
- Kern v. Germany App no 26870/04 (EComHR Decision, 29 May 2007)
- Kilic v Turkey App no 40498/98 (ECtHR, 8 July 2003)
- Koç and Tambaş v. Turkey App no 50934/99 (ECtHR, 21/06/2006)
- Kosiek v. Germany App no. 9704/82 (ECtHR, 28 August 1986)

- Kühen v Germany App no. 12194/86 (EComHR Decision, 11 April 1986)
- Leroy c. France App no 36109/03 (ECtHR, 2 October 2008) (Turkish Translation)
- Linges v Austria App no 9815/82 (EComHR Decision, 8 July 1986)
- Marckx v. Belgium App no. 6833/74 (ECtHR, 13 June 1979)
- McLaughlin v. the UK App no 18759/91 (EComHR Decision, 09/05/1994)
- Mosley v. UK App no: 48009/08 (ECtHR, 15/09/2011)
- Norwood v UK App no 23131/03 (ECtHR, 16 July 2003)
- Observer and Guardian v. UK App no 13585/88 (ECtHR, 26 November 1991)
- Osman v. The United Kingdom App no: 87/1997/871/1083 (ECtHR, 28 October 1998)
- Otegi Mondragon v. Spain App no 2034/07 (ECtHR, 15 March 2011)
- Otto v Germany App no 27574/02 (ECtHR, 11 July 2002)
- OuranioToxo and Others v. Greece, App no 74989/01 (ECtHR, 20 October 2005)
- Özgür Gündem v. Turkey App no 23144/93 (ECtHR, 16 March 2000)
- Öztürk v. Turkey App no. 22479/93 (ECtHR, 28 September 1999)
- Purcell and others v Ireland App no 15404/89 (EComHR Decision, 16 April 1991)
- Refah Partisi (The Welfare Party) and Others v. Turkey App no 41340/98, 41342/98, 41343/98 and 41344/98 (ECtHR, 13 February 2003)
- Reimann and Fisch v. Germany App no 250/57 (EComHR Decision, 17 August 1956)
- Saygılı and Falakaoğlu v. Turkey (no. 2) App no. 38991/02 (ECtHR, 17/05/2009)
- Saygılı and Falakaoğlu v. Turkey Application no. 39457/03 (ECtHR, 21/01/2009)
- Schimanek v Austria App no. 32307/96 (ECtHR, 1 February 2000)

- Şener v. Turkey App no. 26680/95 (ECtHR, 18 July 2000)
- Silver and Others v. UK App nos 5947/72; 6205/73; 7052/75; 7061/75; 7107/75; 7113/75; 7136/75 (ECtHR, 25 March 1983)
- Socialist Party and Others v. Turkey App no 20/1997/804/ 1007 (ECtHR, 25 May 1998)
- Stankov and the United Macedonian Organisation Ilinden v. Bulgaria App no 29221/95 and 29225/95 (ECtHR, 2 October 2001)
- Sürek and Özdemir v. Turkey App no 23927/94 and 24277/94 (ECtHR, 8 July 1999)
- Sürek v. Turkey (no. 2) App no 24122/94 (ECtHR, 8 July 1999)
- Sürek v. Turkey (no. 3) App no 24735/94 (ECtHR, 8 July 1999)
- Sürek v. Turkey (no. 4) App no 24762/94 (ECtHR, 8 July 1999)
- Sürek v. Turkey (No:1) App no 26682/95 (ECtHR, 8 July 1999)
- The Sunday Times v UK App no 6538/74 (ECtHR, 26 April 1979)
- The Sunday Times v. the United Kingdom (no. 2) App no 13166/87 (ECtHR, 26 November 1991)
- TourkikiEnosiXanthis and Others v. Greece App no 26698/05 (ECtHR, 29/09/2008)
- Tyrer v. UK App no. 5856/72 (ECtHR, 25 April 1978)
- Ulusoy and others v. Turkey App no: 34797/03 (ECtHR, 03-05-2007)
- Ulusoy v. Turkey App no 52709/99 (ECtHR, 31 July 2007)
- United Communist Part of Turkey and Others v. Turkey App no 133/1996/752/951 (ECtHR, 30 January 1998)
- Ürper and Others v. Turkey App nos 14526/07, 14747/07, 15022/07, 15737/07, 36137/07, 47245/07, 50371/07, 50372/07 and 54637/07 (ECtHR, 20/01/2010)
- Üstün v. Turkey App no. 37685/02 (ECtHR, 10/08/2007)
- Vajnai v. Hungary App no 33629/06 (ECtHR, 8 July 2008)
- Varlı and Others v Turkey App no 57299/00 (Turkish translation) (ECtHR, 27 April 2006)

Varlı v. Turkey (No.2) App no 38586/97 (ECtHR, 19 October 2004) (Turkish Translation)

Vogt v. Germany App no. 17851/91 (ECtHR, 26 September 1995)

Weber and Saravia v. Germany, Application no. 54934/00 (ECtHR Inadmissibility Decision, 10 January 2000)

Yılmaz and Kılınc v Turkey App no: 68514/01 (ECtHR, 17 July 2008) (Turkish Translation)

Zana v. Turkey App 69/1996/688/880 (ECtHR, 25 November 1997)

UN Human Rights Committee and The Committee on the Elimination of Racial Discrimination Communications:

A.K. and A.R. v. Uzbekistan, CCPR/C/95/D/1233/2003; (Human Rights Committee, Communication 2009-03-31)

A.S. v. Russian Federation, CERD/C/79/D/45/2009, (Human Rights Committee, Communication 2011-8-26)

A.W.P v. Denmark, CCPR/C/109/D/1879/2009 (Human Rights Committee, Communication 2013-11-01)

Abbassi Salim v. Algeria, CCPR/C/89/D/1172/2003 (Human Rights Committee, Communication 2007-03-28)

Aduayom et al. v. Togo, 422/1990, 423/1990 and 424/1990, (Human Rights Committee, Communication 1996-07-12)

Al-Rabassi v. Libya, CCPR/C/111/D/1860/2009 (Human Rights Committee, Communication 2008-12-16)

Andersen v. Denmark, CCPR/C/99/D/1868/2009 (Human Rights Committee, Communication 2010-07-26)

Baban Omar Sharif v. Australia, CCPR/C/78/D/1014/2001 (Human Rights Committee, Communication 2003-08-06)

Bandajevsky v. Belarus, CCPR/C/86/D/1100/2002, (Human Rights Committee, Communication 2006-3-28)

Belyazeka Syargei v. Belarus, CCPR/C/104/D/1772/2008, (Human Rights Committee, Communication 2012-03-26)

- Benhadj Ali v. Algeria, CCPR/C/90/D/1173/2003 (Human Rights Committee, Communication 2007-07-20)
- Bodrožić Zeljko v. Serbia and Montenegro, CCPR/C/85/D/1180/ 2003 (Human Rights Committee, Communication 2005-10-31)
- Cheol Kim Jong- v. the Republic of Korea, CCPR/C/84/D/968/ 2001, (Human Rights Committee, Communication 2005-07-27)
- Coleman Patrick v. Australia, CCPR/C/87/D/1157/2003 (Human Rights Committee, Communication 2006-07-17)
- Domukovsky, Tsiklauri, Gelbakhiani and Dokvadze v. Georgia, CCPR/C/62/D/623, 624, 626, 627/1995; (Human Rights Committee, Communication 1998-04-06)
- Faurisson v. France, CCPR/C/58/D/550/1993 (Human Rights Committee, Communication 1996-11-08)
- Gauthier v. Canada, CCPR/C/65/D/633/1995 (Human Rights Committee, Communication 1999-3-7)
- Govsha Sergei, Syritsa Viktor and Mezyak Viktor v. Belarus, CCPR/C/105/D/1790/2008 (Human Rights Committee, Communication 2012-07-27)
- Gryb Mecheslav v. Belarus, CCPR/C/103/D/1316/2004 (Human Rights Committee, Communication 2011-10-26)
- Kang Yong Joo- v. Republic of Korea, CCPR/C/78/D/878/1999 (Human Rights Committee, Communication, 2003-07-15)
- Katsora Vladimir v. Belarus, CCPR/C/106/D/1836/2008, (Human Rights Committee, Communication 2012-10-24)
- Kim Keun-Tae v. Republic of Korea, CCPR/C/64/D/574/1994 (Human Rights Committee, Communication 1998-11-03)
- Komarovsky v. Belarus, CCPR/C/109/D/1839/2008 (Human Rights Committee, Communication 2013-10-25)
- Kone v. Senegal, CCPR/C/52/D/386/1989 (Human Rights Committee, Communication 1994-10-5)
- Korneenko Viktor v. Belarus, CCPR/C/95/D/1553/2007 (Human Rights Committee, Communication 2009-03-20)

- Kulov v. Kyrgyzstan, CCPR/C/99/D/1369/2005 (Human Rights Committee, Communication 2010-07-26)
- Laptsevich Vladimir Petrovich v. Belarus, CCPR/C/68/D/780/ 1997 (Human Rights Committee, Communication 2000-03-20)
- Lovell Avon v. Australia, CCPR/C/80/D/920/2000, (Human Rights Committee, Communication 2004-03-24)
- M.A. v. Italy, 117/1981 10 April (Human Rights Committee, Communication 1984-4-10)
- M.N at all v. Tajikistan, CCPR/C/89/D/1500/2006 (Human Rights Committee, Communication 2012-10-29)
- Mavlonov and Sa'di v. Uzbekistan, CCPR/C/95/D/1334/2004, (Human Rights Committee, Communication 2009-03-19)
- Miha v. Equatorial Guinea, CCPR/C/51/D/414/1990 (Human Rights Committee, Communication 1994-7-10)
- Morais Rafael Marques de v. Angola, CCPR/C/83/D/1128/2002 (Human Rights Committee, Communication 2005-03-29)
- Mukong v. Cameroon, CCPR/C/51/D/458/1991 (Human Rights Committee, Communication 2007-10-26)
- Njaru v. Cameroon, CCPR/C/89/D/1353/2005; (Human Rights Committee, Communication 2007-03-19)
- Park Tae Hoon v. Republic of Korea, CCPR/C/64/D/628/1995 (Human Rights Committee, Communication 1998-10-20)
- Pavel Levinov v. Belarus, CCPR/C/105/D/1867/2009, 1936, 1975, 1977-1981, 2010/2010 (Human Rights Committee, Communication 2012-07-16)
- Pivonos Antonina v. Belarus, CCPR/C/106/D/1830/2008, (Human Rights Committee, Communication 2012-10-29)
- Protsko Alexander and Tolchin Andrei v. Belarus, CCPR/C/ 109/D/ 1919-1920/2009 (Human Rights Committee, Communication 2013-12-2)
- Rakhim Mavlonov and Shansiy Sa'di v. Uzbekistan, CCPR/C/95/D/ 1334/2004 (Human Rights Committee, Communication 2009-03-19)
- Ross v. Canada, CCPR/C/70/D/736/1997; (Human Rights Committee, Communication 2000-10-18)

- Schumilin Vladimir v. Belarus, CCPR/C/105/D/1784/2008, (Human Rights Committee, Communication 2012-07-23)
- Shchetko v. Belarus, CCPR/C/87/D/1009/2001 (Human Rights Committee, Communication 2006-7-8)
- Shin Hak-Chul v. Republic of Korea, CCPR/C/80/D/926/2000 (Human Rights Committee, Communication 2004-03-16)
- Sohn Jong-Kyu v. Republic of Korea, CCPR/C/54/D/518/1992 (Human Rights Committee, Communication 1994-7-7)
- Sudalenko Leonid v. Belarus, CCPR/C/104/1750/2008, (Human Rights Committee, Communication 2012-03-14)
- Svetik Leonid v. Belarus, CCPR/C/81/D/927/2000 (Human Rights Committee, Communication 2004-07-08)
- TBB-Turkish Union in Berlin v. Germany, CERD/C/82/D/48/2010; (Human Rights Committee, Communication 2013-2-26)
- The Jewish community of Oslo v. Norway, CERD/C/67/D/ 30/2003 (Human Rights Committee, Communication 2005-8-15)
- Toktakunov Nurbek v. Kyrgyzstan, CCPR/C/101/D/1470/2006, (Human Rights Committee, Communication 2011-03-28)
- Tulzhenkova Maria v. Belarus, CCPR/C/103/D/1838/2008 (Human Rights Committee, Communication 2011-10-30)
- Turchenyak Denis v. Belarus, CCPR/C/108/D/1948/2010 (Human Rights Committee, Communication 2013-07-24)
- Umarov v. Uzbekistan, CCPR/C/100/D/1449/2006 (Human Rights Committee, Communication 2010-10-19)
- Velichkin Vladimir v. Belarus, CCPR/C/85/D/1022/2001 (Human Rights Committee, Communication 2005-10-20)
- Youbko Galina v. Belarus, CCPR/C/110/D/1903/2009 (Human Rights Committee, Communication 2014-03-17)

Other Relevant Cases:

- Abrams v. United State-250 U.S. 616 (1919)
- Abrams v. United States, 250 U.S. 616, (1919)
- Brandenburg v. Ohio, 395 U.S. 444, (1969)
- Debs v. United States, 249 U.S. 211, (1919),
- Dennis v. United States, 341 U.S. 494 (1951)
- Frohwerk v. United States, 249 U.S. 204, (1919)
- Gitlow v. New York, 268 U.S. 652, (1925)
- Holder v. Humanitarian Law Project 561 U. S. 1 (2010)
- Noto v. United States 367 U.S. 290, (1961)
- Pierce v. United State-252 U.S. 239 (1920)
- R v. Gul [2013] UKSC 64
- Schaeter v. United State-251 U.S. 466 (1920)
- Schenck v. United States, 249 U.S. 47, (1919)
- Whitney v. California, 274 U.S. 357(1927).
- Yates v. United States 354 U.S. 298, (1957)

The List of Key Legislations

- 765 Turkish Penal Code (1926)
- 5237 Turkish Penal Code (2004)
- 3713 Law on Fight against Terrorism of Turkey (1991)
- The Constitution of Turkey (1982)
- The Council of Europe Convention on the Prevention of Terrorism (2005)
- The Council of the European Union Framework Decision on Combating Terrorism (2008)
- The European Convention on Human Rights (1959)

The International Covenant on Civil and Political Rights (1966)

The Convention on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination (1966)

UN Security Council Resolution 1373 (2001)

UN Security Council Resolution 1624 (2005)

Av. LLM. Senem OVALIOĞLU SEYİS

**AVRUPA BİRLİĞİ HUKUKUNDA
KİŞİSEL VERİLERİN
KORUNMASI**

**ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022**

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Avrupa Birliği Hukukunda Kişisel Verilerin Korunması

Senem Ovalioğlu Seyis

Hukuk Yayınları Dizisi – 3071

Birinci Baskı : Mart, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8092 – 25 – 7

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Meteksan Matbaacılık ve Teknik Sanayi Ticaret A.Ş
Beytepe Köyü Yolu No:3
06800 Çankaya/Ankara
Sertifika No: 46519

KAYNAKÇA

KİTAP

- Aksoy, Hüseyin Can. **Medeni Hukuk ve Özellikle Kişilik Hakkı Yönünden Kişisel Verilerin Korunması**, Çakmak Yayınevi, Ankara, 2010.
- Altındere, Murat. **Kişisel Verilerin Korunması Hukuku ve Uygulaması**, Adalet Yayınevi, Ankara, 2020.
- Aşıkoğlu, Şehriban İpek. **Avrupa Birliği ve Türk Hukukunda Kişisel Verilerin Korunması ve Büyük Veri**, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2018.
- Avrupa Birliği Temel Haklar Ajansı, **Handbook on European Data Protection Law**, Avrupa Birliği Temel Haklar Ajansı Yayınları, Luxemburg, 2018.
- Aydın, Sedat Erdem. **AİHM İçtihatları Bağlamında Kişisel Verilerin Kaydedilmesi Suçu**, Oniki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2015.
- Ayözger, Ayşe Çiğdem. **Elektronik Haberleşme Sektöründe Kişisel Verilerin Korunması**, 2. Baskı, Beta Yayınları, İstanbul, 2019.
- Aysun, Melike Köse. **Kişisel Verilerin Kaydedilmesi Suçu**, Seçkin Yayıncılık, Antalya, 2018.
- Bart Custers, Alan M. Sears, FrancienDechesne, IlinaGeorgieva, Tommaso-Tani ve Simone Van der Hof. **EU Personal Data Protection in Policy and Practice**, Springer, TheHague, 2019.
- Başar, Cemal. **Türk İdare Hukuku ve Avrupa Birliği Hukuku Işığında Kişisel Verilerin Korunması**, On İki Levha Yayınları, İstanbul, 2020.
- Bayındır, Hamza. **Özel Sağlık Kurumları Kapsamında Kişisel Sağlık Verilerinin İşlenmesi ve Korunması**, On İki Levha Yayınları, İstanbul, 2020.
- Bilgi Edinme Değerlendirme Kurulu, **25 Soruda Bilgi Edinme Hakkı**, Bilgi Edinme Değerlendirme Kurulu Yayınları, Ankara, 2015.

- Çekin, M. Serdar. **Avrupa Birliği Hukukuyla Mukayeseli Olarak 6698 Sayılı Kanun Çerçevesinde Kişisel Verilerin Korunması Hukuku**, 2. Baskı, On İki Levha Yayınları, İstanbul, 2019.
- Develioğlu, H. Murat. **6698 Sayılı Kişisel Verilerin korunması Kanunu ile Karşılaştırmalı Olarak Avrupa Birliği Genel Veri Koruma Tüzüğü Uyarınca Kişisel Verilerin Korunması Hukuku**, On İki Levha Yayınları, İstanbul, 2017.
- Fuster, G. Gonzalez. **The Emergence of Personal Data Protection as a Fundamental Right of the EU**, Springer, Belçika, 2014.
- Gemicioğlu, Bora ve Zeynephan Gemicioğlu. **Kişisel Verilerin Korunması Mevzuatı Uluslararası Düzenlemeler ve İçtihatlar**, On İki Levha Yayınları, İstanbul, 2020.
- Göçmen Uyarer, Sinem. **Kişisel Verilerin Korunması Kanunu ve Türk Ceza Kanunu Kapsamında Kişisel Verilerin Korunması**, 2. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2020.
- Gür, İkbâl. **Kişisel Verilerin Korunması Hususunda AB İle ABD Arasında Çıkan Uyuşmazlıklar ve Çözüm Yolları**, Turhan Kitabevi, Ankara, 2010.
- Helvacı, Serap. **Gerçek Kişiler**, 7. Baskı, Legal Yayıncılık, İstanbul, 2016.
- Hizarci, Emine. **6698 Sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanununun AB Veri Koruma Hukuku Işığında Değerlendirilmesi**, Yetkin Yayınları, Ankara, 2020.
- Kama Işık, Sezen. **Avrupa Veri Koruma Hukukuna Anayasal Bir Bakış**, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2020.
- Kişisel Verileri Koruma Kurumu, **Kişisel Verilerin Korunması Kanununa İlişkin Uygulama Rehberi**, KVKK Yayınları, Ankara, 2019.
- Küzeci, Elif. **Kişisel Verilerin Korunması**, Turhan Kitabevi, Ankara, 2010.
- Mutlu, Muhammet Sefa. **Kişisel Verilerin Soruşturma Evresinde İşlenmesi ve İnsan Hakları Kapsamında Korunması**, Adalet Yayınevi, Ankara, 2020.
- Özcan, Göknil. **Bankacılık İş ve İşlemlerinde Kişisel Verilerin Korunması**, On İki Levha Yayınları, İstanbul, 2020.

- Özek, Çetin. **Türk Basın Hukuku**, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, İstanbul, 1978.
- Özkan, Oğulcan. **Kişisel Verilerin Korunması**, Yetkin Yayınları, Ankara, 2020.
- Raul, Alan Charles (Ed.). **The Privacy, Data Protection and Cybersecurity Law Review**, 6. Basım, The Law Review, Londra, 2019.
- Room, Stewart. **Data Protection&Compliance in Context**, Swindon, United Kingdom, The British Computer Society Publishing and Information Product, 2007.
- Sert, Şeyma. **Kişisel Verilerin Türk Ceza Kanunu Kapsamında Korunması**, Seçkin Yayıncılık, İstanbul, 2019.
- Şimşek, Oğuz. **Anayasa Hukukunda Kişisel Verilerin Korunması**, Beta Yayınları, İstanbul, 2008.
- Taştan, Furkan Güven. **Türk Sözleşme Hukukunda Kişisel Verilerin Korunması**, 2. Baskı, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, Kasım 2017.
- Tolun, Yüksel ve İslam Safa Kaya. **Uygulayıcılar İçin Türkiye’de ve Avrupa’da Kişisel Verilerin İşlenmesi KVKK- GDPR Karşılaştırması**, Adalet Yayınevi, Ankara, 2020.
- Voight Paul ve Axel Von Dem Bussche. **The EU General Data Protection Regultaion (GDPR) A Practical Guide**, Springer, Almanya, 2017.
- Westin, Alan. **Privacy and Freedom**, ABD, 1970.
- Yakışır, Ceren. **Türk Ceza Kanunu’nda Kişisel Verilerin Basın Yayın Yoluyla Açıklanması Suçu**, On İki Levha Yayınları, İstanbul, 2019.

MAKALE

- Akçay, Ekrem Yaşar, Çiğdem Argun ve Elvettin Akman. “AB’nin Tarihsel Gelişimi ve Ortak Dış ve Güvenlik Politikası”, **Süleyman Demirel Üniversitesi Vizyoner Dergisi**, Cilt:3, Sayı:4, 2011, ss.117-131.
- Akgül, Aydın. “Kişisel Verilerin Korunmasında Yeni Bir Hak: “Unutulma Hakkı” ve AB Adalet Divanı’nın “Google Kararı”, **Türkiye Barolar Birliği Dergisi**, Sayı: 116, 2016, ss.11-38
- Akıllıoğlu, Tekin. “Yönetimde Açıklık-Gizlilik ve Bilgi Alma Hakkı”, **Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi**, Cilt:46, Sayı:3-4, 1991, ss.1-12.

- Akkurt, Sinan Sami. "Kişisel Veri Kavramının Hukuki Niteliğine İlişkin Yaklaşımlara Mukayeseli Bir Bakış", **Kişisel Verileri Koruma Dergisi**, Cilt:2, Sayı:1, 2020, ss.20-32.
- Aşıkoğlu, Şehriban İpek. "Veri Sorumlularının Aydınlatma Yükümlülüğü - Avrupa Birliği ve Türk Hukukunda-", **Kişisel Verileri Koruma Dergisi**, Cilt:1, Sayı:2, 2019, ss.41-65.
- Atak, Songül. "Avrupa Konseyi'nin Kişisel Veriler Açısından Sağladığı Temel Güvenceler", **Türkiye Barolar Birliği Dergisi**, Sayı:87, 2010, ss.90-120.
- Bartow, Ann. "Our Data, Ourselves: Privacy, Propertization and Gender", **University of San Francisco Law Review**, Cilt:34, 2000, ss. 685-760.
- Başalp, Nilgün. "Avrupa Birliği Veri Koruması Genel Regülasyonu'nun Temel Yenilikleri", **Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi**", Cilt:21, Sayı:1, 2015, ss.77-106.
- Başara, Gamze Turan. "Kişisel Veri İşleme Sözleşmesi", **Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi**, Sayı:16, 2020, ss.57-90.
- Bayraktar, Köksal. "Özel Yaşamın Gizliliğine Saygı İlkesi" **Maltepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt:1, Sayı:1, 2007, ss.111-124.
- Bulut, İpek Çimen. "Avrupa Birliği Genel Veri Koruma Tüzüğü Kapsamında Getirilen Yeni Teknik ve Yaptırım Mekanizmaları", **Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi**, Cilt:20, Sayı:2, 2020, ss.127-145.
- Büyükbay, Can. "Almanya'nın AB İçerisindeki Rolü: Uluslar arası Krizler Bağlamında Dış Politikada Süreklilik ve Değişim", **Ege Stratejik Araştırmalar Dergisi**, Cilt: 8, Sayı:1, 2017, ss.19-38.
- Dal, Ufuk. "Avrupa Birliği Genel Veri Koruma Tüzüğü'nün Ülke Dışı Uygulama Yetkisi ve Bu Yetkinin Uluslar arası Hukukta Meşruiyeti", **Kişisel Verileri Koruma Dergisi**, Cilt: 1, Sayı: 1, 2019, ss.21-33.
- Deniz, Bahar Yeşim. "Avrupa Birliği Hukukunda Temel Haklar ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ile Etkileşim", **Türkiye Barolar Birliği Dergisi**, Sayı:97, 2011, ss.49-74.
- Dülger, Murat Volkan. "İnsan Hakları ve Temel Hak ve Özgürlükler Bağlamında Kişisel Verilerin Korunması", **İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt:5, Sayı:1, 2018, ss.71-143.

- Dülger, Murat Volkan. "Avrupa Birliği Genel Veri Koruma Tüzüğü Bağlamında Kişisel Verilerin Korunması", **Yaşar Hukuk Dergisi**, Cilt: 1, Sayı: 2, 2019, ss.71-174.
- Elmalıcı, Hasan. "Bilişim Çağının Ortaya Çıkardığı Temel Bir İnsan Hakkı Olarak Unutulma Hakkı", **Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt:65, Sayı:4, 2016, ss.1603-1636.
- Engels, Barbara. "Data Portability Among Online Platforms", **Internet Policy Review- Journal on Internet Regulation**, Cilt:5, 2016, ss. 1-17.
- Gülener, Serdar. "Dijital Hafızadan Silinmeyi İstemek: Temel Bir İnsan Hakkı Olarak 'Unutulma Hakkı'", **Türkiye Barolar Birliği Dergisi**, Sayı: 102, 2012, ss.219-240.
- Hornung, Gerritve ChristophSchnabel. "Data ProtectionIn Germany I: The Population Census Decision And The Right To Informational Self-Determination", **Computer Law& Security Report**,Cilt:25, Sayı: 1, 2009, ss. 84-88.
- İzgi, M. Cumhur. "Mahremiyet Kavramı Bağlamında Kişisel Sağlık Verileri", **Türkiye Biyoetik Dergisi**, Cilt:1, Sayı:1, 2014, ss.25-37.
- Karakaş, Işıl. "Ulusalüstü Anayasada Temel Haklar Problematiği: Teorik ve Pratik Sorunlar", **Anayasa Yargısı Dergisi**, Cilt:21, Sayı:1, 2005, ss.31-38.
- Kaya, Cemil. " Avrupa Birliği Veri Koruma Direktifi Ekseninde Hassas (Kişisel) Veriler ve İşlenmesi", **İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası**, Cilt: 69, Sayı: 1-2, 2011, ss.317-334.
- Kaygısız, Ümmühan. "Düşünce Özgürlüğüne Verilen Önem Açısından Hukuk Sitemlerine Kavramsal Bir Yaklaşım", **Akademik Bakış Dergisi**, Sayı:52, 2015, ss.99-110.
- Kılınç, Doğan. "Anayasal Bir Hak Olarak Kişisel Verilerin Korunması", **Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt: 61, Sayı: 3, 2012, ss.1089-1169.
- Korkmaz, İlhan. "Facebook ve Mahremiyet: Görmek ve Gözetle(n)mek" **Yalova Sosyal Bilimler Dergisi**, Cilt:3, Sayı:5, 2013, ss.107-122.
- Metin, Yüksel. "Avrupa Birliği Temel Haklar Şartı", **Ankara Üniversitesi Siyasal Bilimler Fakültesi Dergisi**, Cilt:57, Sayı:4, 2001, ss.35-63.

- Nalbantoğlu, Seray. "Bir Temel Hak Olarak Unutulma Hakkı", **Türkiye Adalet Akademisi Dergisi**, Sayı:35, 2018, ss.583-605.
- Oğuz, Habip." Elektronik Ortamda Kişisel Verilerin Korunması, Bazı Ülke Uygulamaları ve Ülkemizdeki Durum", **Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi**, Cilt:1 Sayı:3, 2013, ss. 1-38.
- ROßNAGEL, Alexander. "Konflikte Zwischen Informationsfreiheit und Datenschutz?", **MMR**, 2007.
- Samuelson, Pamele. "Privacy As Intellectual Property?", **Stanford Law Review**, Cilt: 52, 2000, ss.1130-1170.
- Selek, Ozan. "Genel Veri Koruma Tüzüğü Işığında Kişisel Verilerin İşlenmesinde Rıza Açıklaması", **Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt: 21, Sayı:2, 2019, ss.911-951.
- Stuart, Allyson Haynes."Google Search Results: Buried If Not Forgotten", **North Carolina Journal Of Law&Technology**, Cilt: 15, 2014, ss. 463-518.
- Tansuğ, Çağla. "Fransız Hukukunda Kişisel Verileri Koruma Otoritesi: CNIL" **Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt:14, Sayı:2, 2017, ss. 335-353.
- Tatar, Volkan ve Nuri Gökhan Toprak, "Kendi Kaderini Tayin Kavramının Hukuki ve Siyasi Yönleri Üzerine Bir İnceleme", **Bilge Strateji Dergisi**, Cilt:7, Sayı:13, 2015, ss.55-69.
- Tekin, Nurullah. "Kişisel Verilerin Korunması İle İlgili Türkiye'deki Kanun Tasarısının Avrupa Birliği Veri Koruma Direktifi Işığında Değerlendirilmesi", **Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi**, Sayı:4, 2014, ss.222-262.
- Tezcan, Durmuş. "Bilgisayar Karşısında Özel Hayatın Korunması", **Anayasa Dergisi**, Cilt: 8, 1991, ss. 385-392.
- Yücedağ, Nafiye. "Kişisel Verilerin Korunması Kanunu Kapsamında Genel İlkeler", **Kişisel Verileri Koruma Dergisi**, Cilt:1, Sayı:1, ss.47-63.
- Yücedağ, Nafiye. "Medeni Hukuk Açısından Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nun Uygulama Alanı ve Genel Hukuka Uygunluk Sebepleri", **İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası**, Cilt:75, Sayı:2, 2017, ss.765-789.

- Yüksel, Mehmet. "Mahremiyet Hakkı ve Sosyo- Tarihsel Gelişimi", **Ankara Üniversitesi Siyasal Bilimler Fakültesi Dergisi**, Cilt:58, Sayı:1, 2003 (Mahremiyet Hakkı), ss.181-213.
- Yüksel, Mehmet. "Modernleşme ve Mahremiyet", **Kültür ve İletişim Dergisi**, Cilt:6, Sayı:1, 2003, ss.75-108.

TEZ

- Akgül, Aydın. **Kişisel Verilerin Korunması Açısından İdarenin Hukuki Sorumluluğu ve Yargısal Denetimi**, (Yayımlanmamış Doktora Tezi), Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kocaeli, 2013.
- Avcıoğlu, Nur Halet. **Türk Hukukunda Kişisel Verilerin Korunması Hakkı**, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), KTO Karatay Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya, 2018.
- Bozkurt, Habip. **Kişisel Verilerin İşlenmesinin Hukuki Boyutu**, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Kadir Has Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul, 2019.
- Mendos Kuşkonmaz, Elif. **Kişisel Verilerin Türk Ceza Kanunu Kapsamında Korunması**, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2013.
- Öz Demetoğlu, Gizem. **Türk ve Avrupa Birliği Veri Koruma Hukuku Bağlamında Blok Zincir Teknolojisinde Unutulma Hakkı**, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Marmara Üniversitesi Avrupa Birliği Enstitüsü, İstanbul, 2019.
- Türkel, Nagihan. **Özel Hayatın Gizliliğini İhlal Suçu**, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir, 2010.
- Uygun, Murat. **Avrupa Birliği' nin 95/46 Sayılı Veri Koruma Yönergesi Işığında Kişisel Verilerin Korunması**, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 2010.
- Yörük, Onur Doğan. **(AB) 2016/679 Sayılı Avrupa Birliği Genel Veri Koruma Tüzüğü Doğrultusunda Kişisel Verilerin Korunması**, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İzmir Ekonomi Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İzmir, 2019.

İNTERNET

- “What does it mean if you are joint controllers?” <https://ico.org.uk/for-organisations/guide-to-data-protection/guide-to-the-general-data-protection-regulation-gdpr/controllers-and-processors/what-does-it-mean-if-you-are-joint-controllers/> (01.05.2021).
- 2000/C 364/01 Sayılı Temel Haklar Şartı: https://sbb.gov.tr/wpcontent/uploads/2018/11/Avrupa_Birligi_Temel_Haklar_Sarti%E2%80%8B.pdf (06.04.2021).
- Ahi, Şebnem. “Kişilere Kişisel Verileri Üzerinde Kontrol Yetkisi Veren Hak” **Aylık Bilişim Kültür Dergisi**, Ocak 2014, <http://www.bilisimdergisi.org.tr/bilisim-dergisi-sayilari/s161.pdf> (27.04.2021).
- Avrupa Birliği Antlaşması <https://ab.gov.tr/files/pub/antlasmalar.pdf> (15.04.2021).
- Benjamin May, Farah Bencheliha, “Data Protection And Privacy In France” <https://www.lexology.com/library/detail.aspx?g=eea3a783-f360-469d-986f-9434a7893c7f> (13.06.2021).
- Data Protection and Cybersecurity Laws in Germany, <https://cms.law/en/int/expert-guides/cms-expert-guide-to-data-protection-and-cyber-security-laws/germany> (23.05.2021).
- Federal Alman Veri Koruma Yasası “Undesgesetz zum Schutz natürlicher Personen beider Verarbeitungspersonenbezogener Daten” <https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=bundesnormen&Gesetzesnummer=10001597> (04.01.2021).
- Özgür Eralp, "Veri Sorumlusunun Meşru Menfaatleri için Veri İşlenmesinin Zorunlu Olması", [https://www.ozgureralp.com.tr/soru-327-ilgili-kisinin-temel-hak-ve-ozgurluklerinezarar-vermemek-kaydiyla-veri-sorumlusunun-mesru-menfaatleri-icin-veri-islenmesininzorunlu-olmasi - ne-anlama-gelmektedir/](https://www.ozgureralp.com.tr/soru-327-ilgili-kisinin-temel-hak-ve-ozgurluklerinezarar-vermemek-kaydiyla-veri-sorumlusunun-mesru-menfaatleri-icin-veri-islenmesininzorunlu-olmasi-ne-anlama-gelmektedir/) (13.03.2021).
- The History of the General Data Protection Regulation, https://edps.europa.eu/data-protection/data-protection/legislation/history-general-data-protection-regulation_en (11.04.2021).

KARARLAR

Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi R(85) 20 Sayılı ve 25 Ekim 1985 tarihli kararı: <https://rm.coe.int/CoERMPublicCommonSearchServices/DisplayDCTMContent?documentId=09000016804bd336> (31.03.2021).

Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi R(86) 1 Sayılı ve 23 Ocak 1986 tarihli kararı: <https://rm.coe.int/CoERMPublicCommonSearchServices/DisplayDCTMContent?documentId=09000016804dd352> (31.03.2021).

ABAD'ın 12 Aralık 2013 tarihli ve C-486/12 sayılı kararı <https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=145533&pageIndex=0&doclang=EN&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=5350641> (24.04.2021).

ABAD'ın 13.05.2014 tarihli ve C-131/12 sayılı kararı: <https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?docid=152065&doclang=en> (19.03.2021).

ABAD'ın 1 Ekim 2015 tarihli ve C-201/14 sayılı kararı <https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=168943&pageIndex=0&doclang=EN&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=10950936> (24.04.2021).

ABAD'ın 24.09.2019 tarihli, C-136/7 sayılı kararı <http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?docid=218106&doclang=EN> (14.01.2021).

Belçika Denetim Makamı'nın 14 Temmuz 2020 tarih ve 37/2020 sayılı kararı <https://www.autoriteprotectiondonnees.be/publications/decision-quant-au-fond-n-372020.pdf> (28.04.2021).

CNIL'in SERGIC'e uyguladığı cezaya ilişkin karar <https://www.cnil.fr/en/node/114081> (23.01.2021).

Federal Alman Anayasa Mahkemesi 1 BvR 209/83 sayılı ve 15 Aralık 1983 tarihli kararı https://www.bundesverfassungsgericht.de/SharedDocs/Entscheidungen/EN/1983/12/rs19831215_1bvr020983en.html (03.01.2021).

Ömer Faruk KESER

UYGULAMAYA BAKAN YÖNLERİYLE

**REŞİT OLMAYANLA
CİNSEL İLİŞKİ SUÇU**

ADALET YAYINEVİ

Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Uygulamaya Bakan Yönleriyle Reşit Olmayanla Cinsel İlişki Suçu
Ömer Faruk Keser

Hukuk Yayınları Dizisi – 3072

Birinci Baskı : Mart, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8092 – 26 – 4

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Meteksan Matbaacılık ve Teknik Sanayi Ticaret A.Ş
Beytepe Köyü Yolu No:3
06800 Çankaya/Ankara
Sertifika No: 46519

KAYNAKÇA

- (2006). Ekim 01, 2019 tarihinde <http://www.resmigazete.gov.tr>: <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2006/02/20060225-6.htm> adresinden alındı
- Adalet Bakanlığı Yayın İşleri Dairesi Başkanlığı. (2016). *Kanun Yararına Bozma Sonucu Verilen Yargıtay İlamları*. Ankara: Yayın İşleri Dairesi Başkanlığı.
- Akarşlan, M. (1998). *Anahatlarıyla Çocuk Hakları ve Çocuk Hakları Mevzuatı*. İstanbul: Alfa.
- Akay, E. (1985). Irza Geçme. *İstanbul Üniversitesi Mecmuası*, 656.
- Akçin, İ. (2006, Ocak-Nisan). Cinsel Dokunulmazlığa Karşı Suçlar. *Yargıtay Dergisi*, s. 99-144.
- Aksakal, E. (2014). Reşit Olmayanla Cinsel İlişki Suçu. *İstanbul Barosu*, 257-276.
- Alacakaptan, U. (tarih yok). *Suçun Unsurları*. Ekim 07, 2019 tarihinde <http://kitaplar.ankara.edu.tr>: <http://kitaplar.ankara.edu.tr/dosyalar/pdf/802.pdf> adresinden alındı
- Anbarlı Bozatay, Ş., & Ürünal, A. A. (2018). Ceza Muhakemesi Kanunu Kapsamında Uzlaştırma Kapsamına Giren Suçlar: Kurumsal ve Hukuki Bir Değerlendirme. *Yönetim Birimleri Dergisi*, 329-344.
- Arslantürk, M. (2014). *Türk Ceza Kanunu Uygulamasında Cinsel Suçlar*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Artuk, M. E. (2006, Mayıs 01). Cinsel Taciz Suçu (TCK. M.105). *Çalışma ve Toplum Dergisi*, 29-44.
- Artuk, M. E., & Alşahin, M. E. (2016). Sarkıntılık Fiili. *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 3243-3270.
- Artuk, M. E., Gökçen, A., & Yenidünya, A. C. (2014). *Türk Ceza Kanunu Şerhi*. Ankara: Adalet Yayınevi.
- Artuk, M. E., Yenidünya, A. C., & Gökçen, A. (2015). *Ceza Hukuku Özel Hükümler*. Ankara: Adalet Yayınevi.
- Aydın, D. Ö. (2004). Cinsel Dokunulmazlığa Karşı Suçlar. *Hukuki Perspektifler Dergisi*, 156.
- Aydın, M. (2014). *Çocukların Cinsel İstismarı Ve Reşit Olmayanla Cinsel İlişki Suçu 2.Baskı*. Ankara: Seçkin.
- Aygörmez, G. A. (2009). Hukuki Kurum Rızanın Tıp Ceza Hukukunda Geçerli Olarak Kurulması. *Yedi Tepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 135-173.

- Ayral, F. (2010). *Çocukların Cinsel İstismarı ve Bu Suçla Mücadele*. İstanbul: Yalın Yayıncılık.
- Beyazıt, Ö. (2010). Reşit Olmayanla Cinsel İlişki Suçu. *Türkiye Adalet Akademisi Dergisi*, 293-310. Birleşmiş Milletler Çocuk Adalet Sisteminin Uygulanması Hakkında Asgari Standart Kurallar Pekin Kuralları. (tarih yok). Eylül 17, 2019 tarihinde Çocuk Hakları Baro Birlik: http://cocukhaklari.barobirlik.org.tr/dokuman/mevzuat_uakararlar/cocukadaletsistemininuygulanmasi.pdf adresinden alındı
- Centel, N. (1997). *Cinsel Suç Mağduru Kadının Korunması*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi.
- Çakıcı Gerçek, L. (2011). Yargıtay Kararlarıyla Cinsel Taciz Suçu. *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 54-60.
- Çocuğun Cinsel İstismarı Suçlarında Mağdurun Rızası Kavramı*. (tarih yok). Ekim 31, 2019 tarihinde <http://www.magdur.adalet.gov.tr>: <http://www.magdur.adalet.gov.tr/images/cocugun-cinsel-istismari-suclarinda.pdf> adresinden alındı
- Doğan, R. (2017). Anlamli Yanıt Üretilmeyen İkilem: Reşit Olmayanla Cinsel İlişki Suçu. *Ankara Barosu*, 123-149.
- Dönmezer, S. (1975). *Genel Adap ve Aile Düzenine Karşı Cürümler*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yayınları.
- Dönmezer, S. (1983). *Ceza Hukuku Özel Kısım*. İstanbul: Filiz Kitapevi.
- Dönmezer, S. (1983). *Ceza Hukuku Özel Kısım, Genel Adap ve Aile Düzenine Karşı Cürümler*. İstanbul: Filiz Kitapevi.
- Dönmezer, S., & Yenisey, F. (2003). *Ceza Hukuku Güncel Kaynakları Cilt 1 - Cinsel ve Cinselliğe İlişkin Suçlarda Yeni Trendler*. İstanbul: Bahçeşehir Üniversitesi.
- Dursun, İ. (2013). Cinsel Saldırı Suçu. *Legal Hukuk Dergisi*, 12-13.
- Dursun, S. (2014). *Türk Ceza Hukukunda Cinsel Suçlara Genel Bir Bakış*. Ankara: Seçkin.
- Egemenoğlu, A. (2017). Yargıtay Kararları Işığında 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nda Tehdit Suçu (TCK m.106). *İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 59-102.
- Ekici Şahin, M. (2010). *Ceza Hukukunda Rıza*. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Anabilimdalı Doktora Tezi. Ankara.
- Erem, F. (tarih yok). *Suçun Konusu ve Hümanist Doktrin*. Ekim 02, 2019 tarihinde <http://dergiler.ankara.edu.tr>: <http://dergiler.ankara.edu.tr/dergiler/38/335/3395.pdf> adresinden alındı
- Freud, S. (2019). *Cinsellik Üzerine*. İstanbul: Say.

- Gençcan, Ö. U. (2011). *Aile Hukuku*. Ankara: Yetkin Yayınları.
- Gökalp, Ö. T. (2013). Ceza Usul Hukukunda Uzlaşma. *Hukuk ve İktisat Araştırmaları Dergisi*, 21-30.
- Gündel, A. (2009). *5237 Sayılı TCK'da Cinsel Saldırı-Cinsel İstismar*. Ankara: Seçkin. Gündüz, R., & Gültaş, V. (2013). *Cinsel Suçlar*. Ankara: Bilge Yayınevi.
- Güngör, D. (2006). Ceza Hukukunda Fiil Üzerinde Hata.
- Güngör, D. (2007). Ceza Hukukunda Kural Üzerinde Hata. *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, 135-160.
- Güngören, İ. (1193). Önsöz. Ü. SAYIN içinde, *Cinselliğin Farklı Boyutları* (s. 9). İstanbul: Yol.
- Hafizoğulları, Z. (tarih yok). *Beşeri Cinsellik ve Yeni Türk Ceza Kanunu*. Eylül Pazartesi, 2019 tarihinde <http://baskent.edu.tr>: <http://www.baskent.edu.tr/~zekih/uygulamaci/cinselsuclar.doc> adresinden alındı
- Hafizoğulları, Z., & Güngör, D. (2007). Türk Ceza Hukukunda Suçların Tasnifi. *Türk Barolar Birliği Dergisi*, 21-50.
- Hafizoğulları, Z., & Özen, M. (tarih yok). *Türk Ceza Hukukunda Özel Hükümler Kişilere Karşı Suçlar*. Ankara: US-A Yayıncılık.
- Hakeri, H. (2014). *Ceza Hukuku Genel Hükümler*. Ankara: Adalet Yayınevi.
- Horozgil, D. (2011). Çocukların Cinsel İstismarı Suçunun Basit Şekli. *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, 108-146.
- KANGAL, Z. (2011). Ceza Hukukunda Varsayılan Rıza. *Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 223.
- Kangal, Z. T. (2011). Ceza Hukukunda Varsayılan Rıza. *Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 223-251.
- Kantarci, N. (2016). *Reşit Olmayanla Cinsel İlişki Suçu*. Ankara: Adalet.
- Kaşıkar, M. S. (2010). Türk Ceza Hukukunda Şahısta Hata ve Hedefte Sapma. *Türkiye Adalet Akademisi Dergisi*, 347-384.
- Katoğlu, T. (2012). *Ceza Hukukunda Suçun Mağduru Kavramının Sınırları*. Ekim 10, 2019 tarihinde <https://dergipark.org.tr>: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/624032> adresinden alındı
- Kaya, M. (2010). Çocuğun Cinsel İstismarı Suçunda Vücuda Temas Şartı Var mıdır? *Terazi Hukuk Dergisi*, 107.
- Kılıç, A. (2008). Cinsel Hakimiyet ve Yeni Türk Ceza Kanununda Cinsel Saldırı Suçu (TCK m.102). *Türk Barolar Birliği Dergisi*, 167-204.
- Koca, M., & İlhan, Ü. (2017). *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler*. Ankara: Adalet Yayınları.
- Koca, M., & Üzülmez, İ. (2017). *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*. Ankara: Seçkin.

- Kocaoğlu, S. S. (2016). *Yargı Kararları Işığında Cinsel Dokunulmazlığa Karşı Suçlar*. Ankara: Yetkin Yayınları.
- Koç, Z. (2009). Alman Ceza Hukukunda Cinsel Özgürlüğe Karşı İşlenen Suçlar Alanında Son Gelişmeler. *Adalet Dergisi*, 244.
- Köksal, A. (2015). *Ankara Üniversitesi*. Mart 26, 2019 tarihinde <http://kitaplar.ankara.edu.tr>: <http://kitaplar.ankara.edu.tr/dosyalar/pdf/873.pdf> adresinden alındı
- Köze Şahin, B. (2009). *Cinsel Dokunulmazlığa Karşı Suçlardan Çocukların Cinsel İstismarı*. Konya.
- Malkoç, İ. (2005). *Yeni Türk Ceza Kanununda Cinsel Saldırı Suçları*. Ankara: Malkoç Kitapevi.
- Malkoç, İ. (2009). *Türk Ceza Kanunu Uygulamasında Cinsel Suçlar*. Ankara: Malkoç Kitapevi.
- Memiş Kartal, P. (2013). Türk Ceza Hukukunda Cinsel Saldırı Suçu. N. CENTEL içinde, *Ceza Hukukunda Kadının Şiddete Karşı Korunması* (s. 95). İstanbul: On İki Levha Yayıncılık.
- Memiş Kartal, P. (2014). *Türk Ceza Hukukunda Çocukların Cinsel İstismarı*. İstanbul: D&R.
- Memiş Kartal, P. (2016). *Reşit Olmayanla Cinsel İlişki (TCK m.104)*. Temmuz 08, 2019 tarihinde <https://dergipark.org.tr>: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/621650> adresinden alındı
- Nuhoğlu, A. (2004). *Türk Ceza Kanununda ve 2002 Tasarısında Cinsel Suçlar*. İstanbul: Seçkin.
- Otaç, C. (2000). *Genel Adap ve Aile Düzenine Karşı Suçlar*. Ankara: Seçkin.
- Önder, A. (1985). *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler*. İstanbul: Beta Yayınları.
- Özbek, V. Ö. (2008). *Türk Ceza Kanununun Anlamı TCK İzmir Şerhi*. Ankara: Seçkin.
- Özbek, V. Ö., Doğan, K., Bacaksız, P., & Tepe, İ. (2017). *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler*. Ankara: Seçkin.
- Özek, Ç. (1999). 1997 Türk Ceza Yasası Tasarısına İlişkin Düşünceler. *Prof.Dr.Sahir ERMAN'a Armağan* (s. 663). içinde İstanbul: Alfa Basım Yayım Dağıtım.
- Özen, M. (2017). *Ceza Hukuku Özel Hükümler Dersleri*. Ankara: Adalet Yayınevi.
- Özen, M., & Özen, M. (2008). Hukuka Uygunluk Nedeni Olarak Hukukta Rıza. *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, 236-248.
- Özgenç, İ. (2004). *Gerekçeli Türk Ceza Kanunu*. Ankara: Seçkin.
- Özgenç, İ. (2005). *Türk Ceza Kanunu Gazi Şerhi*. Ankara: Seçkin.
- Özgül, İ. E. (2012). *Cinsellik ve Cinsel Yaşam*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.

- Özgüven, İ. E. (2012). *Cinsellik ve Cinsel Yaşam*. İstanbul: Nobel Yayınları.
- Paris, G. (2016). *Cinselliğin Önemi-Arzuya Yeniden Kavuşmak*. İstanbul: Ayrıntı.
- Parlar, A., & Banko, M. (2014). *6545 Sayılı Kanun İle Yapılan Değişiklikler Çerçevesinde Cinsel Suçlar*. Ankara: Adalet Yayınevi.
- Polat, O., & Reva, Z. (2018). Çocuk Hakları Sözleşmesi'ndeki Çocuk Tanımının Karşılaştırmalı Hukuk Çerçevesinde İncelenmesi. *Adalet Dergisi*, 167-190.
- Sağlam, M., & Aral, N. (2016). *Tarihsel Süreç İçerisinde Çocuk ve Çocukluk Kavramları*. Eylül 16, 2019 tarihinde Çocuk ve Medeniyet: <http://cocukvedenedeniyet.cocukvakfi.org.tr/index.php/CMD/article/view/41/18> adresinden alındı
- Savaşçı, B. (2012). *Çocukların Cinsel İstismarı Suçu*. İstanbul: Legal Yayıncılık.
- Seçgin, D. (2018). *Çocukların Cinsel İstismarı Suçu*. ANKARA.
- Serozan, R. (2005). *Çocuk Hukuku*. İstanbul: Vedat Kitapevi.
- Soner Baykal, C. (2019, Haziran). Reşit Olmayanla Cinsel İlişki Suçu. Soyaslan, D. (2014). *Ceza Hukuku Özel Hükümler*. Ankara: Yetkin Yayıncılık.
- Soyer Güleç, S. (2008). Türk Ceza Kanununda Haksızlık Yanılgısı (M.30/4). *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 59-91.
- Sözüer, A. (1994). Tehdit Suçu. *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası*, 125- 146.
- Şare, E. (2016). Suça Teşebbüsün Cezasızlığı: Gönüllü Vazgeçme. *Adalet Dergisi*, 157- 182.
- Şenol, C. (2017). 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'na Göre İştirak Halinde İşlenen Suçlarda Gönüllü Vazgeçme (TCK m.41). *Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi*, 507-552.
- Taner, F. G. (2011). Türk Ceza Hukukunda Şantaj Suçu. *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, 118-156.
- Taner, F. G. (2013). *Türk Ceza Hukukunda Cinsel Özgürlüğe Karşı Suçlar*. Ankara: Seçkin.
- Taneri, G. (2014). *Cinsel Suçlar*. Ankara: Bilge Yayınevi.
- Taşkın, C. (tarih yok). *Çocuğun Cinsel İstismarı Suçu*. Mayıs 15, 2019 tarihinde <http://cankattaskin.av.tr>: <http://cankattaskin.av.tr/wp-content/uploads/2011/03/%C3%A7ocu%C4%9Fun-cinsel-istismar%C4%B1.pdf> adresinden alındı
- Tezcan, D., Erdem, M. R., & Önok, M. (2013). *Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku 10.Baskı*. Ankara: Seçkin.
- Toroslu, N. (2015). *Ceza Hukuku Özel Kısım 8.Baskı*. Ankara: Savaş Yayınevi.
- Tuğrul, A. C., & Tuğrul, M. C. (2018). *Cinsel Dokunulmazlığa Karşı İşlenen Suçlar & Enstet İlişkiler*. Ankara: Ütopya Grafik.

- Ünver, Y. (2001). Özellikle Cinsel Suçlar Alanında Olmak Üzere, Kadınlarla İlgili Ceza Hukuku Normlarındaki Değişim ve Türkiye'deki Durum. *Adalet Yüksekokulu 20.Yıl Armağanı* (s. 295). içinde İstanbul: Beta Basım Yayım Dağıtım A.Ş.
- Ünver, Y. (2003). *Ceza Hukuku İle Korunması Amaçlanan Hukuksal Değer*. Ankara: Seçkin.
- Ünver, Y. (2008). *Cinsel Dokunulmazlığa ve Genel Ahlak Karşı Suçlar*. İstanbul: Türk Ceza Huku Derneği Yayınları.
- Ünver, Y. (2014). Türk Maddi Hukukunda Cinsel Suçların Eleştirel Olarak İncelenmesi, II.Türkiye-Slovenya Uluslararası Hukuk Sempozyumu, Cinsel Suçlar ve Evlilik Hukuku. *II.Türkiye-Slovenya Uluslararası Hukuk Sempozyumu* (s. 51). Ankara: Seçkin.
- Üzülmöz, İ. (tarih yok). *Cinsel Dokunulmazlığa Karşı Suçlar*. Ekim 23, 2019 tarihinde <http://www.ceza-bb.adalet.gov.tr>: <http://www.ceza-bb.adalet.gov.tr/makale/122.doc> adresinden alındı
- Yaşın Sancar, T. (2002). Türk Ceza Kanunu Tasarısının (2000) Bazı Hükümleri Hakkında Düşünceler. *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 1-25.
- Yaşar, O., Gökcan, H. T., & Artuç, M. (2010). *Yorumlu-Uygulamalı Türk Ceza Kanunu*.Ankara: Adalet Yayınevi.
- Yenerer Çakmut, Ö. (2010). *Soybağımın Belirlenmesi ve Ceza Hukukunda Soybağımın Değiştirme Suçu*. Beta Basım Yayın.
- Yenidünya, A. C. (2005). 5237 sayılı Yeni Türk Ceza Kanunu'nda Cinsel Dokunulmazlığa Karşı Suçlar. *Legal Hukuk Dergisi*, 3305.
- Yıldırım Doğru, S. (tarih yok). *Zihinsel Engelli Çocuklarda Cinsel İstismar*. Ekim 15, 2019 tarihinde <https://dergipark.org.tr>: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/16578> adresinden alındı
- Yokuş Sevük, H. (2005). 5237 S. TCK'da Çocukların Cinsel İstismarı ve Reşit Olmayanlarla Cinsel İlişki Suçları. *Hukuk ve Adalet Dergisi*, 297.
- Yokuş Sevük, H. (2005). 5237 Sayılı Türk Ceza Kanununda Cinsel Saldırı Suçları ve Cinsel Taciz Suçları. *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, 243-282.
- Yokuş Sevük, H. (2015). 6545 Sayılı Kanun İle Cinsel Dokunulmazlığa Karşı Suçlarda Yapılan Değişikliklerin Değerlendirilmesi. *Ceza Hukuku ve Kriminoloji Dergisi*, 119-145.
- Yörükoğlu, A. (1997). *Değişen Toplumda Aile ve Çocuk*. İSTANBUL: ÖZGÜR.
- Yurtcan, E. (2009). *Yargıtay Kararları Işığında Cinsel Suçlar*. İstanbul: İstanbul Barosu Yayınları.

Mehmet Türker ERENALP

HAKARET SUÇUNDA

İSNADIN İSPATI

ADALET YAYINEVİ
Ankara – 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Hakaret Suçunda İsnadın İspatı

Mehmet Türker Erenalp

Hukuk Yayınları Dizisi – 3074

Birinci Baskı : Mart, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8092 – 27 – 1

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Meteksan Matbaacılık ve Teknik Sanayi Ticaret A.Ş
Beytepe Köyü Yolu No:3
06800 Çankaya/Ankara
Sertifika No: 46519

KAYNAKLAR

- acikders.tuba.gov.tr. *Siyasal Düşünceler Tarihi 5.Hafta Sosyal Sözleşme Teorileri 1: Thomas Hobbes (Ders Notları)*. tuba.gov.tr/pluginfile.php/1356/course/section/635/5.Hafta%20-%20Sosyal%20S%C3%B6zleşme%20Teorileri%20I%3B%20Thomas%20Hobbes.pdf (Aralık 5, 2020 tarihinde erişilmiştir).
- Amaç, Faik Muzaffer. «İspat Hakkının Hukukumuzda Dünkü ve Bugünkü Durumu.» *İstanbul Barosu Dergisi* 41, no. 7-8 (1967): 420-428.
- Arısoy, Mine. «Hakaret.» *Türkiye Barolar Birliği Dergisi* 20, no. 72 (2007): 152-205.
- Avcı, Mustafa. *Osmanlı Ceza Hukuku 2 Özel Hükümler*. 3.Baskı. Ankara: Adalet Yayınevi, 2018.
- Aydın, Devrim. «Türk Ceza Kanunu'nda Hakaret Suçu.» *Prof.Dr. Nur Centel'e Armağan* içinde, yazar Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi, 879-918. İstanbul: Pasifik Yayınları, 1988.
- Bayraktar, Köksal, et al. *Özel Ceza Hukuku Cilt 3*. (1. Baskı). İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2018.
- Beccaria, Cesare. *Suçlar ve Cezalar Hakkında*. (8. Baskı). Çeviren Sami Selçuk. Ankara: İmge Kitabevi, 2019.
- Centel, Nur, Hamide Zafer, ve Özlem Çakmut. *Kişilere Karşı İşlenen Suçlar*. (4. Baskı). Ankara: Beta Yayıncılık, 2017.
- Criminal Code of the Kingdom of Spain*. https://www.legislationline.org/download/id/6443/file/Spain_CC_am2013_en.pdf (Mayıs 10, 2021 tarihinde erişilmiştir).
- Çalışır, Ayfer Akdemir, ve Kurtuluş Tayanç Çalışır. *Teoride ve Pratikte Hakaret Suçları*. (1. Baskı). Ankara: Adalet Yayınevi, 2013.
- Çamur, Ömer. «Kamu Yönetiminde Kamu Yararının Gerçekleştirilmesinde Adaletin Önemi.» *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi* 9, no. 1 (2020): 605-614.
- Çetin, Erol. *Yeni Türk Ceza Yasasındaki Hakaret Suçları*. (3. Baskı). Ankara: Seçkin Yayınevi, 2008.

- Demircan, Ömer. «İletişim Açısından Hakaret ve Küfür.» *Dilbilim Araştırmaları Dergisi* 5 (1994): 264-273.
- Develioğlu, Ferit. *Osmanlıca-Türkçe Lûgat*. Ankara: Aydın Kitabevi, 1988.
- Doğan, İlyas. «Alman Öğretisinde İnsan Onuru ve Güncel Sorunlar Hakkında Kısa Bir Giriş.» *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 2005: 51-59.
- Doğan, Mehmet. *Büyük Türkçe Sözlük*. (11. Baskı). İstanbul: Bahar Yayınları, 1996.
- Dönmezer, Sulhi. «Ceza Kanununun 481 inci Maddesi.» *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası* 15, no. 1 (1949): 405-414.
- Dönmezer, Sulhi. «Hakaret Cürmünde Hakikati Maddenin İsbatı Üzerinde Mukayeseli Bir Tetkik.» *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası* 16, no. 1-2 (1950): 97-109.
- Dönmezer, Sulhi. «Yeni 481.Madde Üzerinde Bazı Mülahazalar.» *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası* 29, no. 1-2 (1963): 17-28.
- Duran, Asim. «İnsan Onuruna İlişkin Farklı Perspektifler.» *Dinbilimleri Akademik Araştırma Dergisi*, 2018: 101-121.
- Duran, Hasan. «İfade Özgürlüğü ve Türkiye.» *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 2006: 57-81.
- Dülger, İbrahim. «5237 Sayılı Türk Ceza Kanununun 127.Maddesinin (İsnadın İspatı) Anayasaya Uygunluğu Sorunu.» *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 16, no. 2 (2008): 127-138.
- Erdağ, Ali İhsan. «İsnadın İspatı.» *Hukuki Perspektifler Dergisi*, no. 2 (2004): 139-141.
- Erem, Faruk. *Hakaret ve Sövme*. Ankara: Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, 1958.
- Erem, Faruk, ve Nevzat Toroslu. *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler*. (5. Baskı). Ankara: Savaş Yayınları, 1987.
- Ergül, Teoman. «İspat Hakkı Konusunda Türk Ceza Kanununun Anayasaya Aykırılığı Sorunu.» *Adalet Dergisi*, no. 6 (1967): 460-463.
- Erman, Sahir. «Bir Tevhidi İçtihat Kararı Münasebetile: Demokratik ve Antidemokratik Zihniyet.» *Sosyal Hukuk ve İktisat Mecmuası* 1, no. 11 (1949): 481-487.

- . *Hakaret ve Sövme Suçları*. (2. Baskı). İstanbul, 1989.
- German Criminal Code*. https://www.legislationline.org/download/id/6115/file/Germany_CC_am2013_en.pdf (Mayıs 9, 2021 tarihinde erişilmiştir).
- Gökcan, Hasan Tahsin. «Türk Ceza Kanunu Uygulamasında Kamu Görevlisi Kavramı.» *Ceza Hukuku ve Kriminoloji Dergisi*, 2015: 150.
- Göktürk, Neslihan. «Suçun Yasal Tanımında Yer Alan "Hukuka Aykırılık" İfadesinin İcra Ettiği Fonksiyon.» *İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 2016: 418-419.
- Gözler, Kemal. *Türk Anayasa Hukuku Dersleri*. (26. Baskı). Bursa: Ekin Yayınevi, 2021.
- Gül, Cengiz. «AİHM Kararlarında İfade ve Medya Özgürlüğünün Sınırlandırılması Kriterleri.» *Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 2019: 105-126.
- Gülan, Aydın. «Kamu Hizmeti Kavramı.» *İdare Hukuku ve İlimleri Dergisi*, 2011: 147-159.
- Gülseren, Fehmi Şener. «İnternet Ortamında İşlenen Hakaret Suçları.» *Lefke Avrupa Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* 4, no. 1 (2013): 15-33.
- Günday, Metin. *İdare Hukuku*. (11. Baskı). Ankara: İmaj Yayınevi, 2017.
- Güngör, Devrim, ve Güneş Okuyucu Ergün. «Ceza Muhakemesinde Bekletici Sorun Kararının Dava Zamanaşımının Durmasına Etkisi.» *Türkiye Barolar Birliği Dergisi* 22, no. 83 (2009): 68-72.
- Gürdoğan, Özkan. «Hakaret Suçu.» *Doktora Tezi*. Ankara Üniversitesi, 2012.
- Hafızoğulları, Zeki, ve Günal Kurşun. «Türk Ceza Hukukunda Şerefe Karşı Suçlar.» *Emniyet Genel Müdürlüğü Polis Dergisi* 12, no. 48-49 (2006): 42-47.
- Hafızoğulları, Zeki, ve Muharrem Özen. *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*. (12. Baskı). Ankara: US-A Yayıncılık, 2019.
- . *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler: Kişilere Karşı Suçlar*. (5. Baskı). Ankara: US-A Yayıncılık, 2016.
- Karaman, Hayreddin. *Mukayeseli İslam Hukuku*. İstanbul: İrfan Yayınevi, 1978.
- Kaya, Esra. «Hakaret Suçunda İspat Hakkı.» *Hukuk Gündemi Dergisi*, no. 6 (2006): 41-48.
- Kayanççek, Murat. *Şerefe Karşı Suçlar*. Ankara: Adalet Yayınevi, 2008.

- Keleş, Ruşen. «Kıyıların Korunması ve Toplum Yararı.» *Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi* 44, no. 1-2 (1989): 39-62.
- Koca, Mahmut. «YTCK'da Hukuka Uygunluk Sebepleri.» *Ceza Hukuku Dergisi* 1, no. 1 (2006): 111-143.
- Koca, Mahmut, ve İlhan Üzülmöz. *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*. (13. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2020.
- . *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler*. (7. Baskı). Ankara: Adalet Yayınevi, 2020.
- Koloş, Umut. «Türk Hukukunda İsnadın İspatı Hakkının Çok Boyutlu Hukuk Kavrayışı Bakımından Analizi.» *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası* 72, no. 1 (2014): 627-672.
- Küçükler, Eren. «Şerefe Karşı Suçlar.» *İstanbul Barosu Dergisi* 91, no. 3 (2017): 170-181.
- Lewis, Bernard. *Modern Türkiye'nin Doğuşu*. Çeviren Metin Kıratlı. Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi, 2000.
- Muzaffer, Faik Amaç. «İspat Hakkının Hukukumuzda Dünkü ve Bugünkü Durumu.» *İstanbul Barosu Dergisi*, 1967: 420-428.
- Özen, Mustafa. *Ceza Hukuku Özel Hükümler Dersleri*. (6. Baskı). Ankara: Adalet Yayınevi, 2021.
- Özgenç, İzzet. «Kamu Görevi, Yükümlülük Suçları, Yükümlülük Suçlarına İştirak (Karar İncelemesi).» *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 4, no. 1-2 (1994): 329-348.
- . *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*. (16. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2020.
- Parlar, Ali, ve Meltem Banko. *Cezai ve Hukuki Sorumluluk Boyutlarıyla Hakaret ve Özel Hayata Karşı Suçlar*. Ankara: Adalet Yayınevi, 2014.
- Salihpaşaoğlu, Yaşar. «Türkiye'de Basın Özgürlüğü.» *Doktora Tezi*. Ankara Üniversitesi, 2007.
- Sınar, Hasan. «Türk Ceza Kanunu'nda Hakaret Suçu ve Bu Suçun Karşılaştırmalı Hukukta Gelişen Hakaretin Suç Olmaktan Çıkarılması Eğilimi Yönünden Değerlendirilmesi.» *Ceza Hukuku Dergisi* 9, no. 24 (2014): 75-119.
- Soyaslan, Doğan. *Ceza Hukuku Özel Hükümler*. (13. Baskı). Ankara: Yetkin Yayınevi, 2020.
- Sunay, Reyhan. «İfade Hürriyetinin Muhtevası ve Sınırları.» *Liberal Düşünce Topluluğu*, 2011.

- Şahin, Halil Altuntaş ve Muzaffer. *Kur'an-ı Kerim Meali*. Ankara: Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, 2009.
- Taneri, Gökhan. *Tehdit Hakaret*. (1. Baskı). Ankara: Bilge Yayınevi, 2014.
- Tarhan, Emine Ülker. *Yeni Türk Ceza Yasasında Tehdit ve Hakaret Suçları*. Ankara: Yetkin Yayınları, 2007.
- Tatar, Bülent. «Türk Ceza Hukukunda Hakaret Suçları (Şerefe Karşı Suçlar).» *Doktora Tezi*. Marmara Üniversitesi, 2009.
- Tezcan, Durmuş, Mustafa Ruhan Erdem, ve R. Murat Önok. *Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku*. (18. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2020.
- The Swedish Criminal Code*. https://www.legislationline.org/download/id/8662/file/Sweden_criminal_code_am2020_en.pdf (Mayıs 10, 2021 tarihinde erişilmiştir).
- Tombaloğlu, Nermin. «Anayasa Mahkemesi Kararlarında Kamu Yararı Kavramı.» *İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 5, no. 1 (2014): 353-388.
- . «Doktora Tezi.» *Türk Yüksek Yargısında Kamu Yararı Kavramı*. Ankara Üniversitesi, 2013.
- Tumay, Murat. «Demokratik Toplumda İfade Özgürlüğü Kavramı, İçeriği ve Sınırlarının Belirlenmesi Sorunu.» *Süleyman Demirel Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 2019: 117-130.
- Üzülmez, İlhan. «Hakaret Suçu.» *Ceza Hukuku Dergisi* 5, no. 12 (2010): 41-71.
- Vural, Mithat Kadri. «Siyasal Bir Hesaplaşma Olarak; "Hasan Âli Yücel-Kenan Öner Davası".» *Yeniden İmece Dergisi* 8, no. 28 (2010): 41-45.
- Yaşar, Osman, Hasan Tahsin Gökcan, ve Mustafa Artuç. *Yorumlu-Uygulamalı Türk Ceza Kanunu*. (2. Baskı). Ankara: Adalet Yayınevi, 2014.
- Yenidünya, Ahmet Caner, ve Mehmet Emin Alşahin. «Bireyin Şerefine Karşı Suçlar.» *Türkiye Barolar Birliği Dergisi* 19, no. 68 (2007): 43-93.
- Yiğitoğlu, Mustafa, ve Ömer Faruk Habergetiren. «Yahudilik ve İslam'da Zina Suçu ve Cezası.» *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi* 5, no. 2 (2016): 271-297.
- Yılmaz, Dilşat. «Türk Hukukunda Kamu Hizmeti Kavramı ve Kriterleri.» *Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 2008: 1215-1234.
- Yurtcan, Erdener. *Yargıtay Kararları Işığında Hakaret Suçları*. (3. Baskı). Ankara: Türkiye Barolar Birliği Yayınları, 2018.

Av. Narin ARSLAN

**AB'DE YENİLENEBİLİR ENERJİ
İKİLİ ELEKTRİK TEDARİK SÖZLEŞMELERİ
(PPA'LAR) VE
AB UYUM SÜRECİNDE TÜRKİYE'DEKİ İLGİLİ
MEVZUATLARA ENTEGRASYONU**

**ADALET YAYINEVİ
Ankara – 2022**

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

**AB’de Yenilenebilir Enerji İekli Elektrik Tedarik Sözleşmeleri (PPA’lar) ve
AB Uyum Sürecinde Türkiye’deki İlgili Mevzuatlara Entegrasyonu**
Narin Arslan

Hukuk Yayınları Dizisi – 3073

Birinci Baskı : Mart, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8092 – 28 – 8

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com
 : adalety@adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi
 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Meteksan Matbaacılık ve Teknik Sanayi Ticaret A.Ş
Beytepe Köyü Yolu No:3
06800 Çankaya/Ankara
Sertifika No: 46519

KAYNAKÇA

KİTAPLAR

- Akıncı, Müslüm. Bağımsız İdari Otoriteler ve Ombudsman, Beta Yayınları, İstanbul 1999.
- Ayrancı, Hasan. Enerji Sözleşmeleri, Yetkin Yayınları, Ankara 2010.
- Bergman, Lars ve diğerleri. A European Market for Electricity, SNS, 2000.
- Can, Hacı. Avrupa Birliği Hukuku Ders Kitabı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2017.
- Can, Mustafa Erdem. Hukuki Açıdan Elektrik Piyasasında Rekabet, Turhan Kitabevi, Ankara 2006.
- Ceylan, Murat. Elektrik Enerji Santralleri ve Elektrik Enerjisi İletimi ve Dağıtımı, 6. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2020.
- Devir, Kenan. Türk Elektrik Piyasası'nın İşleyişi, Dora Yayıncılık, 2017.
- Ergün, Çağdaş Evrim. Avrupa Birliği Enerji Hukuku, Çakmak Yayınevi, Ankara 2007.
- Ertaş, Şeref. Eşya Hukuku, 12. Baskı, Barış Yayınları Fakülteler Kitabevi, İzmir, Ekim 2015.
- Foulkes, David. Administrative Law, Butterworths, Eighth Edition, London, Dublin, Edinburgh, 1995.
- Gönen, Yakup. Türkiye'de Elektrik Kamu Hizmetinin Yürütülmesi ve Lisans Usulü, Adalet Yayınevi, Ankara 2011, (Lisans).
- Gözler, Kemal. İdare Hukukuna Giriş, 19. Baskı, Ekin Basın Yayın Dağıtım, 2014.
- Gözler, Kemal ve Gürsel Kaplan. İdare Hukukuna Giriş, Güncellenmiş 26. Baskı, Ekin Yayıncılık, Bursa, 2020, XX+444 s.
- Güven, Kudret. Enerji Sağlama Sözleşmeleri Hüküm ve Sonuçları, Ankara, 1994.
- Heffron, J. Raphael. Energy Law: An Introduction, Springer, London, 2015.
- İbiş, Cemal. "Uluslararası Finansal Raporlama Standartları'na (URFS) Genel Bakış" SMMMOMO Yayın Organı, Ocak-Şubat-Mart, Yıl 2006, Sayı 74.
- Karaaslan, Abdülkerim ve Melisa Gezen. Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Değerlendirilmesi Türkiye Örneği, Ekin Basın Yayın Dağıtım, Bursa, 2017.
- Karakılıç, Hasan. Hukuki Açıdan Elektrik Piyasası, Avrupa Birliği ve Türkiye Örneği, Güncel Yayınevi, İzmir 2006.

- Kaya, Mustafa Göktuğ. Yenilenebilir Enerji ve Yeşil Enerji Açısından Vergi Politikası, Gazi Kitabevi, Ankara 2018.
- Köstekçi, Yaşar ve Özge Köstekçi. Hukuk ve Ceza Davaları Boyutuyla Elektrik Enerjisi Hukuku, 3. Bası, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2012.
- Onar, Sıddık Sami. İdare Hukukunun Umumi Esasları, İsmail Akgün Matbaacılık – Hak Kitabevi, 1966, Cilt 1.
- Özdemir, Yüksel. Türkiye'nin Enerji Stratejisi, Nobel Yayınları, Ankara 2020.
- Özbek, Veli Özer ve diğerleri. Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 9. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2015.
- Öztan, Bilge. Medeni Hukukun Temel Kavramları, 38. Baskı, Turhan Kitabevi, Ankara, 2013.
- Sancakdar, Oğuz. İdare Hukuku Teorik Çalışma Kitabı, 3. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2013.
- Talus, Kim ve diğerleri. 'Development of the Sustainability Aspects of EU Energy Policy', Research Handbook on Climate Change Mitigation Law (Edward Elgar, 2015), (Handbook).
- Talus, Kim. Introduction to EU Energy Law, Oxford Press, 2016.
- Tiryaki, Refik. Ekonomik Özgürlükler ve Anayasa, Yetkin Yayınları, Ankara, 2008.
- Zapata, Tan Tahsin. Medeni Hukuk, Savaş Yayınevi, Ankara, 2015.

DİĞER ESERLER

11. Kalkınma Planı (2019-2023), Özel İhtisas Komisyon Raporu, Yayın No: KB: 2979-ÖİK: 761, Ankara, 2018.
- Akçollu, Yeşim. Elektrik Sektöründe Rekabet ve Regülasyon, Rekabet Kurumu, Uzmanlık Tezleri Serisi No:31, Ankara 2003.
- Aslan, Nagehan Talat. "Yönetimin Yeni Yapı Taşları Bağımsız İdari Otoriteler: Yavru Leviathanlara Doğru", Sosyal Siyaset Konferansları, Sayı:59, 2010/2.
- Chenghui Tang ve Fan Zhang 2019 IOP Conf. Ser.: Earth Environ. Sci. 295 052054.
- Çakmak, Zeynep. Bağımsız İdari Otorite Olarak Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu, (Yayımlanmamış Doktora Tezi), Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara 2011.
- Doğan, Beşir Fatih. "Teiaş'ın Uyguladığı Cezai Şartların Hukuka Uygunluğu", İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt: 4, Sayı:1, 2013.

- Düstur, Tertip:3, Cilt:25, Ankara Devlet Matbaası, 1944, s. 1103, Dolun, Türkiye’de Elektrik Sektörü, s.2.’den aktaran Emine Erol. Türkiye’de Elektrik Enerjisinin Tarihi Gelişimi 1902 – 2000, (Yayımlanmamış Doktora Tezi), İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2007.
- Ediger, Volkan ve Çiğdem Kentmen. “Enerjinin Toplumsal Boyutu ve Türk Halkının Enerji Tercihleri/Social Dimension of Energy Choices of Turkish Public”, Mülkiye Dergisi, Cilt: XXXIV, Sayı:268, 2010.
- Ergün, Çağdaş Evrim. “Türkiye ve Avrupa Birliği’nde Enerji Alanındaki Bağımsız İdari Otoriteler”, TBB Dergisi, Sayı:50, 2004, (BİO).
- Gönen, Yakup. “Elektrik Piyasası Faaliyetlerinin Kamu Hizmeti Niteliğine İlişkin Bir Değerlendirme”, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. XIV, Y. 2010, (Değerlendirme), S.2.
- Günday, Metin. “Bağımsız İdari Otoriteler”, Rekabet Kurumu Kuruluş Yıldönümü, 5 Kasım 2001 Tarihli Panelde Sunulan Tebliğ, Rekabet Kurumu Yayını, Ankara, 2001.
- Işıksungur, Özlem Dögerlioğlu. “Elektriğin Hukuki Niteliği”, Erzincan Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Vol. XV, No.3, 2011, s.249-266.
- Kulalı, İhsan. Elektrik Sektöründe Özelleştirme ve Türkiye uygulaması, Uzmanlık Tezi, Devlet Planlama Teşkilatı, Ankara, 1997.
- Narin, Müslime ve Younes Gholizadeh. “Avrupa Birliği ve Türkiye’nin Yenilenebilir Enerji Politikalarının Karşılaştırılması” International Conference on Eurasian Economies, 2018, 2C.
- Oder, Burak. “Avrupa Topluluğu’nda Elektrik Enerjisi Pazarı’nın Düzenlenmesi”, İHİD (Pertev Bilgen’e Armağan), S.1-3, C.13, İstanbul, 2003.
- Özdemir, Naziye. Türkiye’de Elektriğin Tarihsel Gelişimi (1900-1938), Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Türk İnkılap Tarihi Enstitüsü, Ankara 2011.
- Pauliat, Helene. “Les autorités administratives indépendantes en droit comparé, Bağımsız İdari Otoriteler”, Türk-Fransız Ortak Kolokyumu, 21 ve 22 Ekim 1996, İstanbul, 1998.
- Re-Source. Introduction to Corporate Sourcing of Renewable Electricity in Europe, 2020.
- Şenyol, Mesut A. “Türkiye’de Elektrik Enerjisi”, Enerji Dünyası, DEK, TMK, Ankara, Ayyıldız Matbaası 1975, s.160’dan aktaran Emine Erol, Türkiye’de Elektrik Enerjisinin Tarihi Gelişimi 1902 – 2000, (Yayımlanmamış Doktora Tezi), İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul 2007.

- Tamzok, Nejat. Kamu Politikası Analizi: Elektrik Sektörü, Doktora Tezi, TC Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi (Yönetim Bilimleri) Anabilim Dalı, Ankara, 2007.
- Tan, Turgut. "Ekonomik Regülasyon ve Bağımsız İdari Otoriteler, Danıştay ve İdari Yargı Günü", Sempozyum 137. Yıl, Danıştay Tasnif ve Yayın Bürosu, 2005.
- T.C. Cumhurbaşkanlığı Devlet Denetleme Kurulu Raporu. 22.09.2005, 2005/4.
- TMMOB. Türkiye Enerji Görünümü, 2020.
- TÜSİAD. 21. Yüzyıla Girerken Türkiye'nin Enerji Stratejisinin Değerlendirilmesi, Yayın No: TÜSİAD-T/98-12/239, İstanbul, Aralık 1998.
- Uğurlu, Ebru. "Lizbon Antlaşması'ndan Sonra Avrupa Birliği", Avrasya Etüdleri, no. 2, 2008.
- Ulusoy, Ali. "Bağımsız İdari Kurumlar", Danıştay Dergisi, Yıl:29, Sayı:100, 1999.
- Ulusoy, Ali. "Kamu Hizmeti Anlayışında Yeni Yönelimler: Avrupa Yapılanmasının Kamu Hizmeti Teorisine Etkileri", Amme İdaresi Dergisi, Cilt 31, Sayı 2, 1998.
- Voyvoda Özlem ve Ebru Voyvoda. "Türkiye'de Enerji Sektörünün Yeniden Yapılandırılması Sürecinde Hukuk Düzenlemeleri", Elektrik Sektörü, Çalışma ve Toplum Ekonomi ve Hukuk Dergisi, no:60 (2019) s.127-154.
- Yurtoğlu, Nadir. "Cumhuriyet Türkiye'sinde Elektrik Enerjisi Üretimi ve Enerji Politikaları", Makale, Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi, 2018; 34 (2).

İNTERNET KAYNAKLARI

- 11. Kalkınma Planı (2019-2023), <https://www.sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2019/07/OnbirinciKalkinmaPlani.pdf>, (Son Erişim Tarihi:15.05.2021).
- AB Enerji Politikası, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=LEGISSUM%3Aenergy&qid=1611359382259>, (19.10.2020).
- ABİA m.194/1, <https://www.ab.gov.tr/files/pub/antlasmalar.pdf>, (20.05.2021).
- AIB, <https://www.aib-net.org/aib>, (15.04.2021).
- Arera, <https://www.arera.it/it/index.htm#>, (10.03.2021).
- Asya – Pasifik, <https://tr.wikipedia.org/wiki/Asya-Pasifik>, (15.01.2021).
- Avrupa Birliği Antlaşması Ve Avrupa Birliği'nin İşleyişi Hakkında Antlaşma, m194, bkz. <https://www.ab.gov.tr/files/pub/antlasmalar.pdf>, (04.04.2021).

- Avrupa Birliği'nin Sınırda Karbon Düzenleme Mekanizması Etki Analizi Çerçevesinde Komisyon'a iletilen Ülke Görüşümüz için bkz. https://ticaret.gov.tr/data/5f901d8813b8760d9ce54aeb/AB%20S%C4%B1n%C4%B1rda%20Karbon%20D%C3%BCzenleme%20Mekanizmas%C4%B1%20Etki%20Analizi-%C3%9Clke%20G%C3%B6r%C3%BC%59F%C3%B C_Ek_Turkey% 20Views% 20 on%20CBA.pdf.pdf, (05.05.2021).
- Avrupa İklim Yasası: AB'nin 2050 net sıfır emisyon hedefini yasal olarak bağlayıcı kılan 4 Mart 2020 tarihli yasa. Detaylı bilgi için bkz: https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/commission-proposal-regulation-european-climate-law-march-2020_en.pdf, (03.06.2021).
- Avrupa, Orta Doğu ve Afrika, https://tr.wikipedia.org/wiki/Avrupa,_Orta_Do%C4%9Fu_ve_Afrika, (15.01.2021).
- Avrupa Topluluğu'nu Kuran Antlaşma, http://data.europa.eu/eli/treaty/tec_1992/oj, (27.04.2021).
- Başsavcı Cosmas'ın 26 Kasım 1996 tarihinde verdiği birleşik görüş için bakınız, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/TXT/?uri=CELEX:61994 CC0157>, (27.04.2021).
- Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi, <https://iklim.csb.gov.tr/birlesmis-milletler-iklim-degisikligi-cerceve-sozlesmesi-i-4362>, (21.04.2021).
- BloombergNEF, Global corporate PPA volumes, by region, <https://resource-platform.eu/wp-content/uploads/files/statements/RE-Source-introduction-to-corporate-sourcing.pdf>, (15.01.2021).
- Bundesnetzagentur, https://www.bundesnetzagentur.de/cdn_121/DE/Home/home_node.html, (25.03.2021).
- Case C-265/08, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A62008CC0265>, (28.04.2021).
- Case C-6/64, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/TXT/?uri=CELEX:61964 CJ0006#I1>, (27.04.2021).
- Case C-393/92, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/TXT/?uri=CELEX:61992CJ0393>, (27.04.2021).
- Case C-157/94, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/TXT/?uri=CELEX:61994CJ0157>, (27.04.2021).
- Case C-158/94, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/TXT/?uri=CELEX:61994CJ0158>, (27.04.2021).
- Case C-159/94, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/TXT/?uri=CELEX:61994CJ0159>, (27.04.2021).

- Case C-160/94, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/TXT/?uri=CELEX:61994CJ0160>, (27.04.2021).
- Case C-379/98, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/TXT/?uri=CELEX:61998CJ0379#I1>, (27.04.2021).
- Case C-523/18, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/TXT/?uri=CELEX:62018CJ0523>, (28.04.2021).
- Case C-320/91, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/TXT/?uri=CELEX:61991CJ0320>, (01.05.2021).
- Case C-393/92, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/TXT/?uri=CELEX:61992CJ0393>, (01.05.2021).
- Clean Energy For All Europeans, https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:fa6ea15b-b7b0-11e6-9e3c-01aa75ed71a1.0001.02/DOC_1&format=PDF, (20.10.2020).
- Commercial and industrial roof-mounted installed PV in selected European markets, <https://resource-platform.eu/wp-content/uploads/files/statements/RE-Source-introduction-to-corporate-sourcing.pdf>, (15.01.2021).
- Commission proposes new rules for consumer centred clean energy transition, 27.11.2019, https://ec.europa.eu/energy/news/commission-proposes-new-rules-consumer-centred-clean-energy-transition_en?redir=1, (10.01.2021).
- Communication From The Commission To The European Parliament, The European Council, The Council, The European Economic And Social Committee And The Committee Of The Regions The European Green Deal COM/2019/640 Final, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52019DC0640&qid=1622669130451>, (04.05.2021).
- COM/2010/0639, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52010DC0639&from=EN>, (04.01.2021).
- COM/2011/0885 Final, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A52011DC0885>, (12.01.2021).
- COM/2014/015 Final, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex:52014DC0015>, (05.01.2021).
- COM (2014) 21 Final, https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/20140122_swd_prices.pdf, (28.04.2021).
- COM (2015) 80 Final, https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:1bd46c90-bdd4-11e4-bbe1-01aa75ed71a1.0001.03/DOC_1&format=PDF, (20.10.2020).

- COM 2019/640 Finali, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52019DC0640&qid=1622669130451>, (02.05.2021).
- COM/2020/952 Final, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/GA/TXT/?uri=CELEX%3A52020DC0952>, (Son Erişim Tarihi:10.01.2021).
- Corporate Power Purchase Agreement, <https://efet.org/standardisation/cppa/>, (02.02.2021).
- Corporate renewable PPAs: A framework for the future,
<https://www.nortonrosefulbright.com/en/knowledge/publications/3ea24a79/corporate-renewable-ppas---a-framework-for-the-future>, (22.05.2021).
- Council Directive 2003/96/EC of 27 October 2003 restructuring the Community framework for the taxation of energy products and electricity, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32003L0096&qid=1621552355639>, (15.01.2021).
- Corporate renewable PPAs: A framework for the future,
<https://www.nortonrosefulbright.com/en/knowledge/publications/3ea24a79/corporate-renewable-ppas---a-framework-for-the-future>, (22.05.2021).
- CRE, <https://www.cre.fr/en/>, (10.03.2021).
- Cross-Border PPA, <https://resource-platform.eu/wp-content/uploads/files/statements/RE-Source-introduction-to-corporate-sourcing.pdf>, (15.01.2021).
- Dan. 1.D 1992/232 E.-1992/294 K. K.T: 24.9.1992, <http://www.kazancı.com/>, (25.03.2021).
- Directive 2001/77/EC of the European Parliament and of the Council of 27 September 2001 on the promotion of electricity produced from renewable energy sources in the internal electricity market, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32001L0077&qid=1621557528320>, (27.04.2021).
- Directive 2003/54/EC of the European Parliament and of the Council of 26 June 2003 concerning common rules for the internal market in electricity and repealing Directive 96/92/EC, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32003L0054&qid=1621557766682>, (27.04.2021).
- Directive 2009/28/EC of the European Parliament and of the Council of 23 April 2009 on the promotion of the use of energy from renewable sources and amending and subsequently repealing Directives 2001/77/EC and 2003/30/EC, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A02009L0028-20151005>, (12.12.2020).

- Directive 2009/72/EC of the European Parliament and of the Council of 13 July 2009 concerning common rules for the internal market in electricity and repealing Directive 2003/54/EC, [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX %3 A3 2009L0072&qid=1621557964321](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32009L0072&qid=1621557964321), (28.04.2021).
- Directive (EU) 2018/2001 Article 19, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32018L2001&qid=1622156444828>, (20.01.2021).
- Directive (EU) 2018/2001 of the European Parliament and of the Council of 11 December 2018 on the promotion of the use of energy from renewable sources, [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX %3A3201 8L2001 &qid= 1621551917679](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32018L2001&qid=1621551917679), (10.04.2021).
- Directive (EU) 2019/944 of the European Parliament and of the Council of 5 June 2019 on common rules for the internal market for electricity and amending Directive 2012/27/EU, Article 7, [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ EN/TXT/ HTML/?uri= CELEX:32019L0944&qid= 1611045184049 &from=EN#d1e4753-125-1](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:32019L0944&qid=1611045184049&from=EN#d1e4753-125-1), (15.03.2021).
- EBTK, 2013; TMMOB, 2012). (TR22 Güney Marmara Bölgesi Yenilenebilir Enerji Araştırması Sonuç Raporu, 2013, [https://www.kalkinmakutuphanesi.gov.tr/ dokuman/ yenilenebilir-enerji-arastirmasi-sonuc-raporu/591](https://www.kalkinmakutuphanesi.gov.tr/dokuman/yenilenebilir-enerji-arastirmasi-sonuc-raporu/591), (15.04.2021).
- Elektrik Piyasası Yönetmelikler Listesi, [https://www.epdk.gov.tr/Detay/Icerik/ 3-0-159-3/yonetmelikler](https://www.epdk.gov.tr/Detay/Icerik/3-0-159-3/yonetmelikler), (31.05.2021).
- "Elektrik Üretim A.Ş.", <https://www.euas.gov.tr/tr-TR/hakkimizda>, (15.05.2021).
- Energiavirasto, <https://energiavirasto.fi/etusivu>, (23.05.2021).
- Energy Report 2019, [https://www.baywa-re.de/en/energy-report-2019/# energyreport- registration](https://www.baywa-re.de/en/energy-report-2019/#energyreport-registration), (02.01.2021).
- Enerji ve Maden Hukukunda Uzman Arabuluculuk, [https://adb.adalet.gov.tr/Resimler/ Sayfa Dokuman/ 183202121 0622 Enerji_ve_Maden.pdf](https://adb.adalet.gov.tr/Resimler/SayfaDokuman/1832021210622Enerji_ve_Maden.pdf), (28.05.2021).
- Energy Road Map 2050, [https://ec.europa.eu/energy/ sites/ener/ files/ documents/2012_ energy_ roadmap_2050_en_0.pdf](https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/2012_energy_roadmap_2050_en_0.pdf), (05.04.2021).
- Entsoe, <https://www.entsoe.eu>, (Son Erişim Tarihi:21.04.2021).
- EPDK, Elektrik Piyasası 2020 Yılı Piyasa Gelişim Raporu, Ankara, 2021, <http://epdk.gov.tr/Detay/Icerik/3-0-0-102/yillik-rapor-elektrik-piyasasi-gelisim-raporlari>, (03.03.2021), s.V-VI.

- EPIAŞ, “Lisanslarına Göre Katılımcı Sayısı”, 01.05.2021, <https://rapor.epias.com.tr/rapor/xhtml/dgpKatilimciSayisi.xhtml>, (28.05.2021).
- European Commission (2007), Renewable Energy Road Map, Renewable energies in the 21st century: building a more sustainable future, [COM(2006/848)], <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX:52006DC0848>, (01.03.2021).
- Facebook signs PPA with Luxcara for 294MW wind capacity in Norway, 23.05.2018, <https://luxcara.com/luxcara-and-facebook-to-add-294-mw-of-new-wind-capacity-to-nordic-grid/>, (22.05.2021).
- Fasil 15: Enerji Avrupa Birliği'nin Enerji Politikası, 13/07/2020, https://www.ab.gov.tr/fasil-15-enerji_80.html, (20.10.2020).
- Fatih Yazıtış, Elektrik Piyasaları, 22.09.2018, <https://www.dunyaenerji.org.tr/wp-content/uploads/2018/02/FatihYazitasSunum.pdf>, (20.05.2021).
- Financial PPA, <https://resource-platform.eu/wp-content/uploads/files/statements/RE-Source-introduction-to-corporate-sourcing.pdf>, (15.01.2021).
- Green Electricity supply, <https://resource-platform.eu/wp-content/uploads/files/statements/RE-Source-introduction-to-corporate-sourcing.pdf>, (15.01.2021).
- Green House Gas Protocol, <https://ghgprotocol.org/corporate-standard>, (10.02.2021).
- Green Paper-Towards a European strategy for the security of energy supply/*COM/2000/0769 final*/, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex:52000DC0769>, (27.05.2021).
- Guarantee of origin, https://en.wikipedia.org/wiki/Guarantee_of_origin, (15.04.2021).
- Hicran Çiğdem Yorgancıoğlu, AB Enerji Politikalarında Türkiye, 29.10.2016, <http://www.cigdemyorgancioglu.org/article/79/ab-enerji-politikalarinda-turkiyenin-yeri-hicran-cigdem-yorgancioglu>, (11.01.2021).
- İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi, https://webdosya.csb.gov.tr/db/iklim/webmenu/webmenu12421_1.pdf, (21.04.2021).
- IEA, Global Energy Review, Nisan 2021, <https://www.iea.org/reports/global-energy-review-2021/electricity#electricity-supply>, (01.06.2021).
- Kurul Kararı, <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2021/04/20210417-5.pdf>, (25.06.2021).
- Kyoto Protokolü, <https://iklim.csb.gov.tr/kyoto-protokolu-i-4363>, (21.04.2021).
- Leasing, <https://resource-platform.eu/wp-content/uploads/files/statements/RE-Source-introduction-to-corporate-sourcing.pdf>, (10.01.2021).

- Madde Gerekçesi, <https://www2.tbmm.gov.tr/d24/1/1-0787.pdf>, (08.05.2021).
- Menafii Umumiyeye Müteallik İmtiyazat Hakkında Kanun, <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/0.1.6.pdf>, (21.03.2021).
- Multi-Buyer PPA, <https://resource-platform.eu/wp-content/uploads/files/statements/RE-Source-introduction-to-corporate-sourcing.pdf>, (15.01.2021).
- Multi-Seller PPA, <https://resource-platform.eu/wp-content/uploads/files/statements/RE-Source-introduction-to-corporate-sourcing.pdf>, (15.01.2021).
- Multi-Technology PPA, <https://resource-platform.eu/wp-content/uploads/files/statements/RE-Source-introduction-to-corporate-sourcing.pdf>, (15.01.2021).
- Mülga Directive 2001/77/EC, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32001L0077&qid=1622156387445>, (20.01.2021).
- National renewable energy action plans 2020, https://ec.europa.eu/energy/topics/renewable-energy/national-renewable-energy-action-plans-2020_en, (20.01.2020).
- OFGEM, <https://www.ofgem.gov.uk/about-us/who-we-are>, (15.04.2021).
- On-Site PPA, <https://resource-platform.eu/wp-content/uploads/files/statements/RE-Source-introduction-to-corporate-sourcing.pdf>, (10.01.2021).
- Paris Anlaşması, <https://unfccc.int/resource/docs/2015/cop21/eng/l09r01.pdf>, (04.05.2021).
- Physical PPA, <https://resource-platform.eu/wp-content/uploads/files/statements/RE-Source-introduction-to-corporate-sourcing.pdf>, (15.01.2021).
- Private-wire PPA, <https://resource-platform.eu/wp-content/uploads/files/statements/RE-Source-introduction-to-corporate-sourcing.pdf>, (10.01.2021).
- Projeler, <https://iklim.csb.gov.tr/>, (03.05.2021).
- Proxy Generation PPA Model Diagram, <https://resource-platform.eu/wp-content/uploads/files/statements/RE-Source-introduction-to-corporate-sourcing.pdf>, (15.01.2021).
- Regulation (EC) No 713/2009 of the European Parliament and of the Council of 13 July 2009 establishing an Agency for the Cooperation of Energy Regulators, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32009R0713>, (16.04.2021).
- Regulation (EU) 2019/941 of the European Parliament and of the Council of 5 June 2019 on risk-preparedness in the electricity sector and repealing Directive 2005/89/EC, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32019R0941&qid=1621549856672>, (20.05.2021).

- Regulation (EU) 2019/942 of the European Parliament and of the Council of 5 June 2019 establishing a European Union Agency for the Cooperation of Energy Regulators, [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX %3A32019R0942&qid=1621717181577](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32019R0942&qid=1621717181577), (22.05.2021).
- Regulation (EU) 2019/943 of the European Parliament and of the Council of 5 June 2019 on the internal market for electricity, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32019R0943&qid=1621469116267>, (19.05.2021).
- Renewable Power Generation Costs in 2019, <https://www.irena.org/publications/2020/Jun/Renewable-Power-Costs-in-2019>, (28.05.2021).
- Renewable Energy Progress Report, 14.10.2020 COM(2020) 952 final, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1602743359876&uri=COM:2020:952:FIN>, (03.04.2021).
- Renewable energy: White Paper laying down a Community strategy and action plan, 13.03.2001, [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/ALL/?uri=LEGISSUM %3A127023](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/ALL/?uri=LEGISSUM%3A127023), (27.05.2021).
- Republic of Turkey Intended Nationally Determined Contribution, <https://www4.unfccc.int/sites/submissions/indc/Submission%20Pages/submissions.aspx>, (04.05.2021).
- Re-Source, <http://resource-platform.eu/>, (15.02.2021).
- Roadmap for Sustainable Electricity Trade Between Morocco and the European Internal Energy Market, https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/2016_11_13_set_roadmap_joint_declaration-vf.pdf, (21.04.2021).
- Self-Owned Off-Site, <https://resource-platform.eu/wp-content/uploads/files/statements/RE-Source-introduction-to-corporate-sourcing.pdf>, (15.01.2021).
- Self-Owned On-Site, <https://resource-platform.eu/wp-content/uploads/files/statements/RE-Source-introduction-to-corporate-sourcing.pdf>, (10.01.2021).
- Shotwick, <https://britishrenewables.com/shotwick/>, (15.01.2021).
- SolarPower Europe, Commercial and industrial roof-mounted installed PV in selected Europeans markets, <https://resource-platform.eu/wp-content/uploads/files/statements/RE-Source-introduction-to-corporate-sourcing.pdf>, (15.01.2021).
- Successful business case: 3 MW PV rooftop installation with onsite direct wire PPA in Torino (Başarılı iş senaryosu: Torino'da yerinde doğrudan telli PPA ile 3 MW PV çatı kurulumu), 01/12/2017, <https://www.pveurope.eu/solar-generator/successful-business-case-3-mw-pv-rooftop-installation-onsite-direct-wire-ppa-torino>, (15.01.2021).

- Tarihçe, <https://enerji.gov.tr/tarihce>, (08.01.2021).
- Tarihçe, <https://www.epias.com.tr/epias-kurumsal/tarihce/>, (28.05.2021).
- Tarihçe, <https://www.epdk.gov.tr/Detay/Icerik/1-1167/tarihce>, (06.05.2021).
- “Tarihte Elektrik Enerjisi ve Önemi”, 10.03.2014, <https://almergroup.wordpress.com/2014/03/10/tarihte-elektrik-enerjisi-ve-onemi/#:~:text=%C4%B0lk%20elektrik%20santrali%201882'de,bir%20dinamo%20ile%20elektrik%20%C3%BCretmi%C5%9Ftir>, (21.03.2021).
- TC Ticaret Bakanlığı, Sınırdaki Karbon Düzenlemesi Mekanizması, 21.10.2020, <https://ticaret.gov.tr/dis-iliskiler/avrupa-birligi/sinirda-karbon-duzenleme-mekanizmasi>, (05.05.2021).
- TEİAŞ, Nisan 2021 Kurulu Güç Raporu, <https://www.teias.gov.tr/TR/kurulu-guc-raporlari>, (15.05.2021).
- The Paris Agreement, <https://unfccc.int/process-and-meetings/the-paris-agreement/the-paris-agreement>, (04.05.2021).
- The 2030 climate and energy framework, <https://www.consilium.europa.eu/en/policies/climate-change/2030-climate-and-energy-framework/>, (20.10.2020).
- Trade and Cooperation Agreement Between The European Union And The European Atomic Energy Community, Of The One Part, And The United Kingdom Of Great Britain And Northern Ireland, Of The Other Part,
- https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv%3AOJ.L_.2020.444.01.0014.01.ENG, (16.05.2021).
- Transforming our world: The 2030 Agenda for Sustainable Development, <https://sdgs.un.org/2030agenda>, (04.05.2021).
- TR22 Güney Marmara Bölgesi Yenilenebilir Enerji Araştırması Sonuç Raporu, 2013, <https://www.kalkinmakutuphanesi.gov.tr/dokuman/yenilenebilir-enerji-arastirmasi-sonuc-raporu/591>, (15.04.2021).
- Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş. 2020 Faaliyet Raporu, https://www.tedas.gov.tr/#!tedas_faaliyet_raporlari, (16.05.2021).
- “Türkiye’de Elektrik Tarihi 1930-1950”, https://tr.wikipedia.org/wiki/T%C3%BCrkiye%27de_elektri%C4%9Fin_tarihi, (06.12.2020).
- Unbundled Guarantee of Origin Certificates, <https://resource-platform.eu/wp-content/uploads/files/statements/RE-Source-introduction-to-corporate-sourcing.pdf>, (15.01.2021).
- “Üretim ve İletim”, <https://tr.wikipedia.org/wiki/Elektrik>, (21.03.2021).
- “What is a PPA?”, https://www.group.rwe/en/our-portfolio/our-products/power-purchase-agreement/?dateFrom=05.01.2021&dateTo=04.02.2022&list1=*, (10.12.2021).

- WindEurope, Corporate PPAs by year and country, <https://resource-platform.eu/wp-content/uploads/files/statements/RE-Source-introduction-to-corporate-sourcing.pdf>, (Son Erişim Tarihi:15.01.2021).
- Yenilenebilir Kaynaklardan Enerji, <https://ec.europa.eu/eurostat/web/energy/data/shares>, (23.04.2021).
- Zerrin Taç Altuntaşoğlu, “Yenilenebilir Enerji Avrupa Birliği ve Türkiye Müktesebatı”, Tebliğ, 21-23 Aralık 2005, https://www.emo.org.tr/etkinlikler/enerji/etkinlik_bildirileri_detay.php?etkinlikkod=3&bilkod=49, (10.11.2020).
- Zinnur Yılmaz, “Türkiye’nin Mevcut Enerji Durumu”, https://www.academia.edu/30629203/T%C3%9CRKIYEN%C4%B0N_MEVCUT_ENERJ%C4%B0_DURUMU, (04.03.2021).
- 100% Dutch wind power, <https://www.schiphol.nl/en/schiphol-group/page/100-percent-dutch-wind-power/>, (17.01.2021).
- 18 Aralık 2000 tarihli IMF Niyet Mektubu, <https://www.tcmb.gov.t/wps/wcm/connect/f5c83fd3-2a16-48ff-8fe9-0e0eed9b2fb3/18.pdf?MOD=AJPERES&CACHEID=ROOTWORKSPACE-f5c83fd3-2a16-48ff-8fe9-0e0eed9b2fb3-m3fB7yR>, (04.04.2020).
- 2016 yılı TEİAŞ Faaliyet Raporu, http://www.sp.gov.tr/upload/xSPRapor/files/5SINs+2016_TEIAS_Faaliyet_Raporu_pdf.pdf, (21.04.2021).
- “2050 Enerji Stratejisi”, 16 Mart 2020, <https://ec.europa.eu/energy/topics/energy-strategy/previous-energy-strategies?redir=1#the-2050-energy-roadmap-2011->, (08.01.2021).

Prof. Dr. Hacı CAN
DEU Hukuk Fakültesi
Milletlerarası Özel Hukuk
Anabilim Dalı Başkanı

Arş. Gör. Ekin TUNA
DEU Hukuk Fakültesi
Milletlerarası Özel Hukuk
Anabilim Dalı Araştırma Görevlisi

MİLLETLERARASI ÖZEL HUKUK VE USUL HUKUKU

TEMEL BİLGİLER

Güncelleştirilmiş

2. BASI

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku (Temel Bilgiler)

Hacı Can - Ekin Tuna

Hukuk Yayınları Dizisi – 2532

İkinci Bası : Mart, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8092 – 29 – 5

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Meteksan Matbaacılık ve Teknik Sanayi Ticaret A.Ş.
Beytepe Köyü Yolu No:3
06800 Çankaya/Ankara
Sertifika No: 46519

KAYNAKÇA

- AKINCI, Ziya**, Milletlerarası Tahkim, 6. Baskı, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2021.
- AKINCI, Ziya/DEMİR- GÖKYAYLA, Cemile**, Milletlerarası Aile Hukuku, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2010.
- AKİL, Cenk**, Hâkimin Hukuku Kendiliğinden Uygulaması İlkesi, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt 57, Sayı 3, 2008, s. 1-32.
- ALİBABA, Arzu**, Milletlerarası Unsurlu Sözleşmelerde Hukuk Seçimi ve Sınırlandırılması, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Özel Hukuk (Milletlerarası Özel Hukuk) Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Ankara 2005.
- ALTHAMMER, Cristoph**, Kollisionsrechtliche Fragestellungen bei der Anwendung ausländischen Rechts durch die Amtsgerichte gemäß § 119 Abs. 1 Nr. 1c GVG, IPRax 2007, 514-519.
- ALTUĞ, Yılmaz/YASAN, Mustafa**, Milletlerarası Özel Hukukta Kamu Düzeni, Prof. Dr. Ergun Önen'e Armağan, Alkım Yayınevi, İstanbul 2003, s. 139-149.
- ARAT, Tuğrul**, Evlat Edinmeye İlişkin Bağlama Kuralları (Basılmamış Doktora Tezi) Ankara 1982.
- ARSLAN, İlyas**, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin Milletlerarası Özel Hukuka Etkisi, Adalet Yayınevi 2019.
- ATAMAN-FİĞANMEŞE, İnci**, Çifte Vatandaşlık Halinde MÖHUK'un 4. Maddesinin b ve c Bentlerinin Uygulanma Alanı, MHB1999/2000, S. 1-2, Aysel Çelikel'e Armağan, s. 95-114.
- AYAN, Serkan**, Zamanaşımının Durması ve Zamanaşımının Kesilmesi, Adalet Yayınevi, Ankara 2020.
- AYBAY, Rona**, Türk Mahkemesince Uygulanacak Yabancı Yasanın, Anayasa'ya Aykırılığı Sorunu, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, Sayı 54, 2004, s. 139-145.
- AYBAY, Rona**, An Introduction to Law, Alfa Yayınları, İstanbul, 2013.

- AYBAY, Rona/DARDAĞAN, Esra**, Milletlerarası Düzeyde Yasaların Çatışması (Kanunlar İhtilâfı), 2. Baskı, İstanbul Bilgi Ü. Yayını, İstanbul 2008.
- AYGÜN, Mesut**, Milletlerarası Özel Hukukta Nafakaya İlişkin Yeni Sistem, Yetkin Yayınları, Ankara 2016.
- AYGÜN, Mesut**, Güncel Gelişmelerin Işığında Çekten Doğan Yabancı Unsurlu Uyuşmazlıklara Uygulanacak Hukukun Tespiti, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 2012, C. LXI, S. 3, s. 925-972.
- AYOĞLU, Tolga**, Uluslararası Ticari Sözleşmelere Uygulanan Genel Prensipler, Maddi Hükümler ve Ticari Adet - Teamüller Olarak Lex Mercatoria, Vedat Yayınevi, İstanbul 2011.
- BALKAR-BOZKURT, Süheyla**, Milletlerarası Özel Hukukta Bitmeyen Tartışma: Atıf (Renvoi) Teorisi, Uygulaması ve Değerlendirilmesi, Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 2014/2, Doç. Dr. Melike Batur Yamaner'in Anısına Armağan, Cilt II, s. 795-862.
- BALKAR, Süheyla**, Milletlerarası Satım Sözleşmelerine Uygulanacak Hukuk ve Maddî Milletlerarası Özel Hukuk Kuralları, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Galatasaray Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2002.
- BASEDOV, Jürgen**, Avrupa Özel Hukukunun Doğuşu, çev. Arzu Oğuz, AÜHFD 2003, 1-18.
- BEHN, Oliver**, Das Bundesverfassungsgericht und die Hinterbliebenenrente bei "hinkender Ehe, NJW 1984, 1014-1019.
- BERNITT, Carmen Christina**, Die Anknüpfung von Vorfragen im europäischen Kollisionsrecht, Mohr Siebeck, Tübingen, 2010.
- BISCHOFF, Kai**, EGBGB Art. 19, in Barbara Dauner-Lieb/Werner Langen (Hrsg.) BGB Schuldrecht, Nomos Kommentar, Band 2, 3. Auflage, Nomos Verlag, Baden Baden 2016.
- BLECKMANN, Albert**, Die völkerrechtlichen Grundlagen des internationalen Kollisionsrechts, Carl Heymanns Verlag, Köln, 1992.
- BÖHMER, Christof**, Heilung formfehlerhafter Ehen durch Statutenwechsel?, FS Firsching, 1985, 41-51.

- BUDZIKIEWICZ, Christiene**, Materielle Statuseinheit und kollisionsrechtliche Statusverbesserung, Mohr Siebeck, Tübingen 2007.
- BUSSE, Daniel**, "Rom I" und „Rom II": Anwendbarkeit vor Schiedsgerichten, *ecolex* 2012, 1072-1075.
- CAN, Hacı/ TUNA, Ekin** , Milletlerarası Özel Hukuk, 4.Bası, Adalet Yayınevi Ankara 2019.
- CAN, Hacı/ TUNA, Ekin** , Milletlerarası Usul Hukuku, 2.Bası, Adalet Yayınevi Ankara 2019.
- CAN, Hacı/ TUNA, Ekin** , Sınırşan Sözleşmelere İlişkin Meseleler: Sözleşme Alacağından Üçüncü Kişilerin Sorumlu Tutulması Çerçevesinde Zamanaşımı Defisinin İleri Sürülmesine İlişkin Bir Vaka İncelemesi, Kadir Has Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Haziran 2019, Cilt: 7-Sayı 1, s. 111-133.
- CAN, Hacı/TUNA, Ekin**, Mavi Kartlı Yabancılar, Adalet Yayınevi, Ankara 2018.
- COESTER-WALTJEN, Dagmar**, Das religiöse jüdische Recht im internationalen Privat und Verfahrensrecht, FS Kühne, 2009, 669-688.
- CUMALIOĞLU, Emre**, Yabancı Mahkeme Kararlarının Tanınması ve Tenfizi Bakımından Türk Mahkemelerinin Münhasır Yetkisi, Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 2008, Cilt 3, Sayı 2, s. 431-448.
- ÇELİKEL, Aysel**, Devletler Özel Hukuku'nun Konusuna Giren Uyuşmazlıklarda Anayasal Denetim, *Anayasa Yargısı Dergisi*, Cilt 8, 1991, s. 209-224.
- ÇELİKEL, Aysel/ERDEM, Bahadır**, Milletlerarası Özel Hukuk, Yenilenmiş 16. Bası, Beta Yayıncılık, İstanbul 2020.
- DANNEMANN, Gerhard**, Die ungewollte Diskriminierung in der internationalen Rechtsanwendung. Zur Anwendung, Berücksichtigung und Anpassung von Normen aus unterschiedlichen Rechtsordnungen, Tübingen 2004, in *RabelsZ* 70 (2006), 601-608.
- DANNEMANN, Gerhard**, Sachrechtliche Gründe für die Berücksichtigung nicht anwendbaren Rechts, FS Stoll, 2001, 417-436.
- DOĞAN, Vahit**, Milletlerarası Ticaret Hukuku, Savaş Yayınevi, Ankara 2020.

- DOĞAN, Vahit**, Milletlerarası Özel Hukuk, 5. Bası, Savaş Yayınevi, Ankara 2019.
- DOĞAN, Vahit**, Banka Teminat Mektupları, 3. Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara 2005.
- DÖLLE, Hans**, Über die Anwendung fremden Rechts, Gewerblicher Rechtsschutz und Urheberrecht (GRUR), 1957, 56-62.
- DÖRNER, Heinrich**, Probleme des neuen internationalen Kindschaftsrechts, FS Henrich, 2000, 119-131.
- DRÖMANN, Philipp**, Die Integration ausländischer Sachenrechte im deutschen internationalen Privatrecht, Lit Verlag, Münster, 2013.
- DUTTA, Anatol**, Trusts in Schleswig-Holstein? - ein Lehrstück zum Testieren unter falschem Recht, IPRax 2016, 139-143.
- DUTTA, Anatol**, Fragen des Allgemeinen Teils und Einbindung in das Kollisionsrecht der EU - Vorstellung des Vorschlags, in Dutta, Anatol; Helms, Tobias; Pintens, Walter (eds.): Ein Name in ganz Europa : Vorschläge für ein internationales Namensrecht der Europäischen Union. *Schriften zum deutschen und ausländischen Familien- und Erbrecht*, Vol. 15. Frankfurt am Main Wolfgang Metzner Verlag, 75-81.
- DUTTA, Anatol**, Vollstreckung in öffentlichrechtliche Forderungen ausländischer Staaten, IPRax 2007, 109-117.
- EBENROTH, Carsten/EYLES, Uwe**, Der Renvoi nach der Novellierung des deutschen Internationalen Privatrechts, IPRax 1989, 1-12.
- EICHENHOFER, Eberhard**, Neue internationalfamilienrechtliche Vorfragen im Sozialrecht, SGB 2016, 184-189.
- EICHENHOFER, Eberhard**, Internationales Sozialrecht, C.H. Beck Verlag, München 1994.
- EKŞİ, Nuray**, Milletlerarası Deniz Ticareti Alanında "Incorporation" Yoluyla Yapılan Tahkim Anlaşmaları, 2. Bası, İstanbul, 2010.
- EKŞİ, Nuray**, Yargıtay Kararları Işığında Milletlerarası Miras Hukuku, Beta Yayıncılık, İstanbul 2013.
- EKŞİ, Nuray**, Sözleşmeden Doğan Borçlara Uygulanacak Hukuk Hakkında Roma Konvansiyonu, Beta Yayıncılık, İstanbul 2004.

- EKŞİ, Nuray**, Yabancılık Unsuru Taşıyan Akitler ve Bu Akitlerin AT Roma Konvansiyonu'na Göre Anlamı, MHB, 1992, S.1-2, s. 1-10.
- ERDOĞAN Ersin**, Medenî Usûl Hukuku Kurallarının Yer Bakımından Uygulanması, Yetkin Yayınları, Ankara 2016.
- ERKAN, Mustafa**, MÖHUK Madde 31 Bağlamında Türk Hukukunda Doğrudan Uygulanan Kurallara Bakış, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. XV, Yıl 2011, Sayı 2, s. 81-121.
- ERSEN-PERÇİN, Gizem**, Milletlerarası Özel Hukuk Bakımından Mal Rejimleri, XII Levha, İstanbul 2014.
- ERTEN, Rifat**, Türklerin Kişi Hallerine İlişkin Davalarda Türk Mahkemelerinin Milletlerarası Yetkisi, Yetkin Yayınları, Ankara 2017.
- ESPLUGUES, Carlos/José Luis IGLESIAS/Guillermo PALAO (Ed.)**, Application of Foreign Law, Sellier, Munich 2011.
- FAWCETT, James/Peter NORTH**, Cheshire and North's Private International Law, 12. Bası, Oxford University Press, London, 1992.
- FRANK, Rainer**, Öffentlich-rechtliche Ansprüche fremder Staaten vor inländischen Gerichten, RabelsZ 34 (1970), 56-75.
- GABAUER, Martin**, Art. 11 Rom I-VO, Beck-online.Groskommentar; BeckOGK, Verlag C.H. Beck, München, 2016.
- GİRAY, Faruk K.**, Milletlerarası Özel Hukuk Hakkaniyetinin 5718 Sayılı MÖHUK Kapsamında Değerlendirilmesi, Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Prof. Dr. Erhan Adal'a Armağan, Yıl 2011-2012, Cilt VIII-IX, Sayı 1-2, s. 555-577.
- GÖKSU, Mustafa**, "Hukuk Yargılamasında Vakıa ve Hukuk", Haluk Konuralp Anısına Armağan, Ankara, Yetkin Yayınevi, 2009, C. I, s. 323-350.
- GÖSSL, Susanne Lilian**, Die Vorfrage im Internationalen Privatrecht der EU, ZfRV 2011, 65-71.
- GRIMM, Alexander**, Applicability of the Rome I and II Regulations to International Arbitration, Schieds VZ 2012, 189-200.
- GUTZLER, Stephan**, SGB I § 34, in Rolfs/Giesen/ Kreikebohm/ Udsching (Hrsg.), Beck'scher Online-Kommentar Sozialrecht, 43. Edition, Stand: 1. Dezember 2016.

- GÜNGÖR, Gülin**, Temel Milletlerarası Özel Hukuk Metinlerinin Sözeleşmeden Doğan Borç İlişkilerine Uygulanacak Hukuk Konusunda Yakınlık Yaklaşımı, YetkinYayınevi 2007.
- GÜRİZ, Adnan**, Hukuk Başlangıcı, 10. Bası, Siyasal Kitabevi, Ankara, 2005.
- HARFIELD, Henry**, Extraterritorial Application of Law - General Principles, 64 Am. Soc'y Int'l L. Proc., 1970, 130-134.
- HAUSMANN, Rainer**, Anwendbares Recht vor deutschen und italienischen Schiedsgerichten – Bindung an die Rom I-Verordnung oder Sonderkollisionsrecht?, in Festschrift für Bernd von Hoffmann, 2011, 971-986.
- HAUSMANN, Rainer**, Pleading and Proof of Foreign Law - a Comparative Analysis, The European Legal Forum - Forum iuris communis Europae, Sayı 1, 2008, 1-13.
- HAUSMANN, Rainer**, EGBGB Art. 4, J. von Staudingers Kommentar zum Bürgerlichen Gesetzbuch, Neubearbeitung, Sellier - de Gruyter, Berlin 2007.
- HAUSMANN, Rainer/ODERSKY, Felix**, Internationales Privatrecht in der Notar- und Gestaltungspraxis, 3., neu bearbeitete und erweiterte Auflage, C.H. Beck, München 2017.
- HEINZE, Christian**, Bausteine eines Allgemeinen Teils des europäischen Internationalen Privatrechts, FS Kropholler, 2008, 105-128.
- HELDRIICH, Anfreas**, Das Internationale Privatrecht in der Rechtsprechung des Bundesgerichtshofs, FS BGH, 2000, 733-766.
- HELMS, Tobias**, Vereinbarung von Gütertrennung durch Wahl des Güterstandes anlässlich einer Eheschließung auf Mauritius, IPRax 2012, 324-325.
- HENRICH, Dieter**, Vorfragen im Familien- und Erbrecht: eine unendliche Geschichte, Liber Amicorum Klaus Schurig Zum 70. Geburtstag, Dr. Otto Schmidt Verlag, 2012, 63-72.
- HENRICH, Dieter**, Rückverweisung abweichender Qualifikation im internationalen Namensrecht (BGH, S. 137), IPRax 2008, 121-123.
- HENRICH, Dieter**, Die Wirksamkeit der Adoption als Vorfrage für die Namensführung des Adoptierten, IPRax 1998, 96-97.

- HENRICH, Dieter**, Kindschaftsreformgesetz und IPR, FamRZ 1998, 1401-1406.
- HENRICH, Dieter**, Das Bestehen einer Ehe als Vorfrage im IPR, StAZ 1966, 219-224.
- HEPTING, Reinhard**, Das IPR des Kindesnamens nach der Kindschaftsrechtsreform, StAZ 1998, 133-146.
- HERFARTH, Christopf**, Die Scheidung nach jüdischem Recht im internationalen Zivilverfahrensrecht, Universitätsverlag Winter, Heidelberg, 2000.
- HERZOG, Brigitte**, Proof of International Law and Foreign Law Before a French Judge, Va. J. Int'l L., Vol. 18:4, 1978, 651-663.
- HEßLER, Hans-Joachim**, Islamisch-rechtliche Morgengabe: vereinbarter Vermögensausgleich im deutschen Scheidungsfolgenrecht, IPRax 1988, 95-98.
- HOFFMANN, Bernd**, Art. 27 EGBGB, in Soergel, Hans-Theodor (Begr.), Bürgerliches Gesetzbuch mit Einführungsgesetz und Nebengesetzen (BGB), 12., vollständig überarbeitete und erweiterte Auflage, Kohlhammer Verlag, 1996.
- HOHLOCH, Gerhard**, Internationales Privatrecht Einleitung, in Erman, Walter, Bürgerliches Gesetzbuch: Handkommentar mit AGG, EGBGB (Auszug), Schmidt, Otto; Auflage: 12., Neubearb. Auflage, 2008.
- HOHLOCH, Gerhard**, Das Deliktsstatut: Grundlagen und Grundlinien des internationalen Deliktsrechts, Hermann Luchterhand Verlag, Berlin, 1984.
- HUG, Sabine**, Die Substitution im Internationalen Privatrecht – anhand von Beispielen aus dem internationalen Familienrecht, München/Florentz 1983.
- HUNTER, I. A.**, Proving Foreign and International Law in the Courts of England and Wales, 18 Va. J. Int'l L. 1977-1978, 665-696.
- HUYSAL, Burak**, 6100 Sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu ile Getirilen Yenilikler Işığında Yabancı Mahkeme Kararlarının Tanınması ve Tenfizi Konusunda Bazı Tespitler, İÜHFD, C:32, S:1, T.2012, s. 75-101.

- HÜBNER, Hess**, Die Revisibilität ausländischen Rechts nach der Neufassung des §545 ZPO, Neue Juristische Wochenschrift (NJW) 2009, 3132-3135.
- İLDAN, Merve**, 5718 Sayılı Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanun'un 1. Maddesi Çerçevesinde Yabancılık Unsuru, İstanbul Medipol Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2021.
- JÄNTERÄ-JAREBORG, Maarit**, Foreign Law in National Courts A Comparative Perspective, Recuil des Cours, Cilt 304, 2003, 185-385.
- JOCHER, Rainer**, Die persönlichen Rechtsbeziehungen der Ehegatten in einer „hinkenden“ Ehe – ein Sonderproblem?, FamRZ 1964, 392-397.
- KARTZKE, Ulrich**, Renvoi und Sinn der Verweisung, IPRax 1988, 8-13.
- KEGEL, Gerhard/SCHURIG, Klaus**, Internationales Privatrecht, 9. neubearbeitete Auflage, C.H. Beck Verlag, München 2004.
- KLASEN, Karla**, Inhalt und Reichweite der Kollisionsnorm in § 1051 Abs. 1 und 2 ZPO | KSzW 2013, 181-188.
- KLINKHARDT, Horst**, Das enttäuschte Adoptivkind, IPRax 1999, 356-357.
- KONDRING, Jörg**, Flucht vor dem deutschen AGB-Recht bei Inlandsverträgen, RIW 2010, 184-191.
- KÖSOĞLU, Mehmet**, Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanununun 31. Maddesi: Sözleşme ile Sıkı İlişkili Üçüncü Bir Devletin Doğrudan Uygulanan Kurallarına Etki Tanınması, MHB Yıl 28, Sayı 1-2, s. 147-172.
- KREUZER, Karl**, Berichtigungsklauseln im Internationalen Privatrecht, IPRax 1993, 157-162.
- KREUZER, Karl**, Zur Funktion von kollisionsrechtlichen Berichtigungsnormen, ZfRV 33 (1992), 168-192.
- KURU, Baki**, Hukuk Muhakemeleri Usulü, Cilt II, Sevinç Matbaası, Ankara 1980.
- KROPHOLLER, Jan**, Internationales Privatrecht: Einschliesslich der Grundbegriffe des Internationalen Zivilverfahrensrechts, 6. Auflage, Mohr Siebeck Verlag, Tübingen 2006.

- KROPHOLLER, Jan/v. HEIN, Jan**, Europäisches Zivilprozessrecht, Kommentar zu EuGVO, Lugano-Übereinkommen 2007, neu bearbeitete und umfassend aktualisierte Auflage, Hardcover Deutscher Fachverlag GmbH, Frankfurt 2018.
- KURU, Baki/Ramazan, ARSLAN/Ejder, YILMAZ**, Medenî Usul Hukuku, 18. Bası, Yetkin Hukuk Yayınları, Ankara, 2007.
- KÜPE, Bahar**, Milletlerarası Özel Hukukta Şekil, Adalet Yayınevi, Ankara 2021.
- LEIBLE, Stefan**, Wege zu Einem Europäischen Privatrecht Anwendungsprobleme und Entwicklungsperspektiven des Gemeinschaftsprivatrechts, Habilitationsschrift, Bayreuth 2001.
- LOOSCHELDERS, Dirk**, Erbstatut nach "altem" IPR, Anmerkung zu dem Beschluss des OLG Düsseldorf vom 3. 6. 2016 - I-3 Wx 268/14, FamRZ 2016, 2153-2154.
- LOOSCHELDERS, Dirk**, Die Anpassung im internationalen Privatrecht : zur Methodik der Rechtsanwendung in Fällen mit wesentlicher Verbindung zu mehreren nicht miteinander harmonisierenden Rechtsordnungen, Müller Verlag, Heidelberg 1995.
- MAKAROV, Alexander N.**, Die privatrechtlichen Vorfragen im Staatsangehörigkeitsrecht, ZfRV 2 (1962), 147-157.
- MANKOWSKI, Peter**, Zur Rechtsprechung - Obergrenze für das erstattungsfähige Honorar eines ausländischen Verkehrsanwalts? (BGH, NJW 2005, 1373), NJW 2005, 2346-2349.
- MANKOWSKI, Peter**, Wichtige Klärungen im Internationalen Arbeitsrecht, IPRax 1994, 88-98.
- MANN, Frederick Alexander**, The Judicial Recognition of an Unrecognized State, International and Comparative Law Quarterly, 1987, Vol. 36, 348-350.
- MANSEL, Heinz Peter**, Zum Verhältnis von Vorfrage und Substitution - Am Beispiel einer unterhaltsrechtlichen Vorfrage des iranischen Scheidungsrechts, FS Kropholler, 2008, 353-372.
- MANSEL, Heinz Peter**, Substitution im deutschen Zwangsvollstreckungsrecht, FS W. Lorenz, 1991, 651-731.

- MÄSCH, Gerhard**, Zur Vorfrage im europäischen IPR, in Leible/Unberath, Brauchen wir eine Rom 0-Verordnung?, Überlegungen zu einem Allgemeinen Teil des europäischen IPR, Jena 2013, 201-221.
- MÄSCH, Gerhard**, Art. 10, in Heinz Georg Bamberger/Herbert Roth (Hrsg.), Kommentar zum Bürgerlichen Gesetzbuch, 3. Auflage, Verlag C. H. Beck, München 2012.
- MÄSCH, Gerhard**, Einstein und das Scheidungsurteil - die kollisionsrechtliche Relativität der Rechtskraft nach dem BayObLG: (zu BayObLG, 12.9.2002 - 1Z BR 10/02, unten S. 121, Nr. 9), IPRax 2004.
- MAULTZSCH, Felix**, Parteiautonomie im Internationalen Privat- und Zivilverfahrensrecht, in Jan von Hein u. Giesela Rühl (Hrsg.), Kohärenz im Internationalen Privat- und Verfahrensrecht der Europäischen Union, Mohr Siebeck, Tübingen 2016, 153-182.
- MCGUIRE, Mary R.**, Verfahrenskoordination und Verjährungsunterbrechung im Europäischen Prozessrecht, Mohr Siebeck, Tübingen 2004.
- MEKENGEC ACUN, Merve**, 5718 sayılı Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanun Kapsamında Atıf (Renvoi) Prensibinin Uygulanması, EÜHFD, C. XVII, S. 3-4 (2013), s. 237-283.
- MERRYMEN, John Henry**, Foreign Law as a Problem, 19 Stan. J. Int'l L., 1983, 151-173.
- MROZYNSKI, Peter**, Sozialgesetzbuch Allgemeiner Teil, 5., vollständig neubearbeitete Auflage, Verlag C.H. Beck, München 2014.
- MÜLLER, Michael F.**, Mehrdeutige Begriffe im Internationalen Privatrecht, Jura 2015, 1319-1325.
- NAGEL, Heinrich/Peter GOTTWALD**, Internationales Zivilprozessrecht, 7. Basi, Verlag. Dr. Otto Schmidt, Köln 2013.
- NEUHAUS, Paul H.**, Die Grundbegriffe des Internationalen Privatrechts, 2. Auflage, Mohr Siebeck Verlag, Tübingen, 1976.
- NOJACK, Jana**, Exklusivnormen im IPR, Interessenanalyse, dogmatische Einordnung und Anwendungsprobleme, Mohr Siebeck Verlag, Tübingen 2005.

- NOMER, Ergin**, Devletler Hususi Hukuku, Yenilenmiş 22. Bası, Beta Yayıncılık, İstanbul 2017.
- NOMER, Ergin**, Davada Yabancı Kanun, İstanbul Üniversitesi Yayınları, İstanbul, 1972.
- OĞUZ, Arzu**, Hukuk Tarihi ve Karşılaştırmalı hukuk Açısından Milletlerarası Ticaret Hukuku (Lex Mercatoria) – Unidroit İlkeleri'nin Lex Mercatoria Niteliği, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Yıl 2001, Cilt 50, Sayı 3, s. 11–53.
- OĞUZMAN, Kemal /Nami, BARLAS**, Medenî Hukuk, 18. Bası, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2012.
- ÖKÇÜN, A. Gündüz**, Devletler Hususî Hukuku'nun Kaynakları ve Kamu Düzeni, 2. Bası, Sermaye Piyasası Kurulu Yayınları, Ankara 1997.
- ÖMEROĞLU, Ekin**, Fikri Mülkiyet Haklarının İhlaline Uygulanacak Hukukta “Soft Law” Tarafından Hukuk Seçimine Yer Verilmesi, (2019) 40 (1) PPIL, s. 55-77.
- ÖNAL, Ali**, Amerikan, Avrupa Birliği ve Türk Hukuku Kapsamında Haksız Fiillere Uygulanacak Hukuka Dair Genel Kural Yetkin Yayınevi, Ankara 2021.
- ÖNAL, Ali**, Türk Hukuku ve AB Düzenlemeleri Çerçevesinde Vekâletsiz İş Görmeye Uygulanacak Hukuk, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi 22 (2016), s. 2151-2180.
- ÖZDEMİR, Hatice**, MÖHUK Kapsamına Giren Sözleşmelerin Tespiti Bağlamında “ Yabancılık Unsuru Taşıyan Sözleşme” ve “Milletlerarası Sözleşme” Kavramları, İstanbul Barosu Dergisi, 1999, Sayı 4, s. 926-941.
- ÖZDEMİR-KOCASAKAL, Hatice**, Sözleşmelere Uygulanacak Hukukun MÖHUK m. 24 Çerçevesinde Tespiti ve Üçüncü Devletin Doğrudan Uygulanan Kuralları, Milletlerarası Hukuk ve Milletlerarası Özel Hukuk Bülteni, Y. 30, Sayı 1-2, 2010, s. 27-88.
- ÖZDEMİR KOCASAKAL, Hatice**, Doğrudan Uygulanan Kurallar ve Sözleşmeler Üzerindeki Etkileri, Galatasaray Üniversitesi Yayınları, İstanbul 2001.

- ÖZKAN, Işıl**, Tanınmamış Devletlerin Yasa Hukukî İşlem ve Kararlarının Tanınması, On İki Levha Yayıncılık 2017.
- ÖZTÜRK, Necla**, Evlilik Mallarına Uygulanacak Hukuk Hakkında La Haye Sözleşmesi'nin Özellikleri ve Sözleşme'nin Onaylandığı Ülkelerdeki Türk Vatandaşlarına Etkisi, TBB Dergisi, Sayı 71, 2007, s. 81-107.
- PEKCANITEZ, Hakan/ATALAY, Oğuz/ÖZEKES, Muhammet**, Medenî Usûl Hukuku, 14. Bası, Yetkin Yayınları, Ankara 2013.
- PFEIFFER, Thomas**, Die Abwahl des deutschen AGB-Rechts mittels Schiedsabrede in einem Inlandsfall, NJW 2012, 1169-1174.
- PFEIFFER, Thomas**, Methoden der Ermittlung ausländischen Rechts, in Rolf Stürner/Hiroyuki Matsumoto/Wolfgang Lücke/Masahisa Deguchi, Festschrift für Dieter Leipold zum 70. Geburtstag, 2009, 283-300.
- PRÜTTING, Hanns**, Münchener Kommentar zur Zivilprozessordnung, 4. Bası, Verlag C.H. Beck, München, 2013.
- RAKOB, Julia**, Ausländische Mobiliarsicherungsrechte im Inland, Universitätsverlag Winter GmbH Heidelberg 2001.
- RAUSCHER, Thomas**, Internationales Privatrecht, Mit internationalem Verfahrensrecht, 5., neu bearbeitete Auflage, C.F. Müller Verlag, Köln 2017.
- RAUSCHER, Thomas**, Sachnormverweisungen aus dem Sinn der Verweisung, NJW 1988, 2151-2154.
- ROLOFF, Steffanie**, Die Geltendmachung ausländischer öffentlich-rechtlicher Ansprüche im Inland, Peter Lang Verlag, Frankfurt u.a. 1994.
- RUHİ, A. Cemal**, Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanun, 4. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2014.
- RUHİ, A. Cemal/Yavuz KAPLAN**, Yabancı Mahkeme ve Hakem Kararlarının Tenfizi Açısından Kamu Düzeni (Ordre Public), MHB, Yıl 22, 2002, s. 643-663.
- SAATCIOĞLU, Onur Can**, 5718 Sayılı MÖHUK m.37/2 Hükmünde Yer Verilen "Münhasıran" Kavramı ile "Söz Konusu İşletmenin İşyeri" İfadesi Hakkında Değerlendirmeler, Hacettepe HFD, 7(1) 2017, s. 333-364.

- SAKMAR, Ata**, Yabancı İlâmların Türkiye'deki Sonuçları, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, İstanbul, 1982.
- SAMTLEBEN, Jürgen**, Zur kollisionsrechtlichen „Vorfrage“ im öffentlichen Recht, *RabelsZ* 52 (1988), 466-497.
- SARGIN, Fügen**, Milletlerarası Usul Hukukunda Yetki Anlaşmaları, Yetkin Yayınevi, Ankara 1996.
- SCHILF, Sven**, Römische IPR-Verordnungen - kein Korsett für internationale Schiedsgerichte, *RIW* 2013, 678-692.
- SCHMITTMANN, Jens/KOCKER, Sabine**, Zur Geltendmachung niederländischer Parksteuern vor deutschen Gerichten, *DAR* 1996, 293-296.
- SCHRÖDER, Jochen**, Die Anpassung von Kollisions- und Sachnormen, *Neu Kölner rechtswissenschaftliche Abhandlungen* 18, Köln 1961.
- SCHULZ, Carsten**, Die Subsumtion ausländischer Rechtstatsachen, Duncker & Humblot GmbH, Berlin 1997.
- SCHURIG, Klaus**, Eine hinkende Vereinheitlichung des internationalen Ehescheidungsrechts in Europa, *Festschrift für v. Hoffmann*, 2011, 405-415.
- SCHURIG, Klaus**, Kollisionsnorm und Sachrecht: Zu Struktur, Standort und Methode des internationalen Privatrechts. (Schriften zum Internationalen Recht), Duncker & Humblot, Berlin 1981.
- SCHUZ, Rhona**, *A Modern Approach to the Incidental Question*, Springer Verlag, Heidelberg u.a.1997.
- SCHÜTZE, Rolf**, *Deutsches Internationales Zivilprozessrecht unter Einschluss des Europäischen Zivilprozessrechts*, 2. Auflage, de Gruyter, Göttingen, 2005.
- SEEWALD, Otfried**, SGB I § 34, *Kasseler Kommentar zum Sozialversicherungsrecht*, 89. ErgLfg. 2016, Beck-online.
- SIEHR, Kurt**, Kindesentführung und EuEheVO - Vorfragen und gewöhnlicher Aufenthalt im Europäischen Kollisionsrecht, *IPRax* 2012, 316-320.
- SONNENBERGER, Hand Jürgen**, *Münchener Kommentar zum Bürgerlichen Gesetzbuch*, 6. Auflage, Verlag C.H. Beck, München, 2012.

- SONNENBERGER, Hand Jürgen**, Internationales Privatrecht - Band 10 (Bürgerliches Gesetzbuch - Münchener Kommentar), 5. Auflage, Verlag C. H. Beck München 2010.
- SPELLENBERG, Ulrich**, EGBGB Art. 11 Form von Rechtsgeschäften, Münchener Kommentar zum BGB 5. Auflage, C.H. Beck Verlag, München 2010.
- STURM, Fritz**, Einl. IPR, J. von Staudingers Kommentar zum Bürgerlichen Gesetzbuch, Sellier - de Gruyter, 2012.
- STURM, Fritz/STURM, Gudrun**, § 34 SGB I: Ein Riegel im deutschen internationalen Sozialrecht, Festschrift für Lorenz, 2001, 423-440.
- STURM, Fritz**, Selbständige und unselbständige Anknüpfung im deutschen IPR bei Vor- und Familiennamen, StAZ 1990, 350-356.
- ŞANLI, Cemal/ESEN, Emre/Ataman-Figanmeşe, İnci**, Milletlerarası Özel Hukuk, 9. Bası, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2021.
- ŞENSÖZ, Ebru**, 27.11.2007 Tarih ve 5718 Sayılı MÖHUK Uyarınca Yabancılik Unsuru Taşıyan Evlilik Mallarına İlişkin İhtilâflarda Uygulanacak Hukuk, İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Hukuk Sayısı, 2009/2, s. 173-211.
- TARMAN, Zeynep Derya**, Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanun (MÖHUK)'daki Boşluk: Ada Uygulanacak Hukuk, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 66 (2017), s. 461-490.
- TARMAN, Zeynep Derya**, Yabancılik Unsuru Taşıyan İş Sözleşmelerine Uygulanacak Hukuk, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 59 (2010), s. 521-550.
- TARMAN, Zeynep Derya**, 5718 Sayılı Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanun (MÖHUK) Uyarınca Yabancılik Unsuru Taşıyan Akdi Borç İlişkilerinde Hukuk Seçimi, BATİDER, 2010, C.XXVI, S.1, s. 143-168.
- TEKİN, Esra**, Milletlerarası Özel Hukukta Kişilik Haklarının İnternet Yoluyla İhlalinde Sorumluluk, On İki Levha Yayınları, İstanbul 2021.
- TEKİNALP, Gülören**, Milletlerarası Özel Hukuk Bağlama Kuralları, Vedat Yayınevi, Ankara 2011.

- TEKİNALP, Gülören**, Türk Milletlerarası Özel Hukuk ve Milletlerarası Usul Hukuku Tasarısı, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası, 2011, s. 91-121.
- TEKİNALP, Gülören**, MÖHUK'ta Uygulanacak Hukuk Açısından Düzenlenmeyen veya Eksik Düzenlenen Konular, Prof. Dr. Selâhattin Sulhi Tekinay'ın Hatırasına Armağan, Beta Yayınevi, İstanbul, 1999, s. 579-588.
- TEKİNALP, Gülören/UYANIK, Ayfer**, Milletlerarası Özel Hukuk - Bağlama Kuralları, 12. Bası, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2016.
- THORN, Karsten**, Art. 3-47 EGBGB, Bürgerliches Gesetzbuch: BGB, C.H. Beck Verlag, Otto Palandt-Bearbeiter ab 68. Aufl. 2009.
- TOPÇUOĞLU, Hamide**, Tavsif İhtilafları, AÜHFD 5 (1949), s. (80-141).
- ULUOCAK, Nihal**, Milletlerarası Özel Hukuk Dersleri, Filiz Kitapevi, İstanbul 1989.
- VAN VENROOY, Gerd J.**, Internationalprivatrechtliche Substitution, Hartung-Gorre Verlag, Konstanz 1999.
- VOGEL, Klaus**, Der räumliche Anwendungsbereich der Verwaltungsrechtsnorm, Metzner Verlag, Frankfurt a.M. 1965.
- v. BAR, Jan/MANKOWSKI, Peter**, Internationales Privatrecht Band 1: Allgemeine Lehren, 2. Auflage, C.H. Beck Verlag, München 2003.
- von HEIN, Jan**, Einleitung zum Internationalen Privatrecht, in Franz Jürgen Säcker u.a. (Hrsg.) Münchener Kommentar zum BGB, Band 11, 7. Auflage, München 2018.
- von HEIN, Jan**, Rom I-VO Art. 11, in Thomas Rauscher (Hrsg.) Europäisches Zivilprozess- und Kollisionsrecht EuZPR/EuIPR Band III: Rom I-VO, Rom II-VO, 4., neu bearbeitete Auflage, Verlag Dr. Otto Schmidt, Köln 2016.
- von HOFFMANN, Bernd/Thorn, Karsten**, Internationales Privatrecht, 9. Auflage, C.H. Beck Verlag, München 2007.
- v. MOHRENFELS, Winkler**, Kollisionsrechtliche Vorfragen und materielles Recht, RabelsZ 51 (1987), 20-34.
- YASAN- TEPETAŞ, Candan**, İmalatçının Sorumluluğuna Uygulanacak Hukuk, On İki Levha Yayınları, İstanbul 2021.

- YAŞAR, Tuğçe N.**, Türk Mahkemelerinde Yabancı Hukukun Uygulanması, Milletlerarası Hukuk ve Milletlerarası Özel Hukuk Bülteni, Yıl 33, Sayı 2, 2013, s. 75-114.
- YILMAZ, Ejder**, Hukuk Sözlüğü, 10. Bası, Yetkin Hukuk Yayınları, Ankara, 2006.
- WANDT, Manfred**, Internationale Produkthaftung, Fachmedien Recht und Wirtschaft in Deutscher Fachverlag GmbH, Berlin 1995.
- WELLER, Marc-Philippe**, Das autonome Unternehmenskollisionsrecht, IPRax 2017, 167-178.
- WELLER, Marc-Philippe**, Die neue Mobilitätsanknüpfung im Internationalen Familienrecht - Abfederung des Personalstatutenwechsels über die Datumtheorie, IPRax 2014, 225-233.
- WENGLER, Wilhelm**, Überfragte Vorfrage (zu BayObLG, 11.1.1990, IPRax 1991, 119), IPRax 1991, 105-107.
- WENGLER, Wilhelm**, Vorfragen beim Namensrecht, IPRax 1987, 164-167.
- WENGLER, Wilhelm**, Alternative Zuweisung von Vorfragen und hinkenden Ehen, IPRax 1984, 68-72.
- WENGLER, Wilhelm**, Zur Zulässigkeit von „gesetzändernden“ Rechtsverordnungen, JZ 1964, 622 ff.

Kemal ÇAĞLAR

Gelir Uzmanı

AÇIKLAMALI - İÇTİHATLI

VERĐİ USUL KANUNU

VE

YORUMU

- Vergi Usul Kanunu Metni
- Vergilendirmede Genel Esaslar
- Ödeme, Vergi Hatası ve Zamanaşımı
- Defter Tutma Esasları ve Vesikalar
- Değerleme Esasları ve Yapılması
- Finansal Kiralama ve Esasları
- Amortisman Ayırma ve Esasları
- Vergi Cezası ve Esasları
- Uzlaşma ve Esasları
- Vergi Davası Açılması ve Esasları

Gözden Geçirilmiş ve Güncellenmiş

7. BASKI

ADALET YAYINEVİ

Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Vergi Usul Kanunu ve Yorumu

Kemal Çağlar

Hukuk Yayınları Dizisi – 1600

Yedinci Baskı : Mart, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8092 – 30 – 1

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Vadi Grafik Tasarım Ltd. Şti.
İvedik Org. San. Bölgesi 1420. Cadde
No: 58/1 Yenimahalle/Ankara
Tel: 0 312 395 85 71
Sertifika No: 47479

YARARLANILAN KAYNAKLAR

1 Seri No'lu Kurumlar Vergisi Genel Tebliği

1 Seri No'lu Transfer Fiyatlandırması Yoluyla Örtülü Kazanç Dağıtımını Genel Tebliği

1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu

197 sayılı Motorlu Taşıtlar Vergisi Kanunu

213 sayılı Vergi Usul Kanunu

213 sayılı Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu

6183 sayılı Amme Alacakları Tahsil Usulü Hakkında Kanunu

7338 sayılı Veraset ve İntikal Vergisi Kanunu

AKGÜL, Erol Serbest Muhasebeci Mali Müşavir <http://tasfiye.nedir.com/#ixzz3RYt9Y52h> (Erişim 12.02.2015)

AYKAR, Özkan (2013) Sahte Fatura Düzenleyenlere Yeni Yapıtlarım
www.Alomaliye.com (Erişim 05.02.2015)

Bakanlar Kurulu Kararları

BİLİCİ Nurettin, Vergi Hukuku Genel Hükümler, Türk Vergi Hukuku Seçkin Yayıncılık Ankara 2006

BULUTOĞLU, Kenan, Türk Vergi Sistemi, Fakülteler Matbaası, İstanbul, 1976.

CANDAN, Turgut, Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun, Maliye ve Hukuk Yayınları, Mart 2007

ÇAĞLAR, Kemal, Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun ve Yorumu
Adalet Yayınevi, Ankara 2014

ÇAĞLAR, Kemal, AYKAR, Özkan, ERTEKİN, Özkan Vergisel İşlemlerde Dava Rehberi Adalet Yayınevi Ankara 2010

ÇAĞLAR, Kemal, Maliye İş Güvenliği Dergisi www.yenimaliyebülteni.com

ÇOLAK, Fatih, Serbest Muhasebeci Mali Müşavir

Danıştay Kararları

Ekodialog, 'Örtülü Kazanç', http://www.ekodialog.com/Konular/ortulu_kazanc_sermaye.html (Erişim:20.11.2014)

Faruk Aslan – Vergi Usul Kanunu Kapsamında Kesilen Özel Usulsüzlük Cezaları

Gelir Uzmanları ve Yardımcıları Derneği Makaleler, ÇAĞLAR Kemal, AYKAR Özkan, BURAK Ömer Faruk <http://www.guyader.org>

Girişim Sermayesi Yatırım Ortaklıkları, SPK Yatırımcı Bilgilendirme Kitapçıkları 6, Mart 2010, Ankara.

- <http://amortisman.nedir.com/#ixzz3SNV945L7>
- <http://malibilgi.blogcu.com/vergi-yoklama-memurlarinin-arama-yetkisi-var-midir/11504172>
- <http://tarihvemedenyet.org/2009/09/tahrir-sistemi-ve-tapu-tahrir-defterleri/>
- <http://www.dersmuhasebe.com/genel-muhasebe-1/defter-tutma.html>
- <http://www.muhasabedersleri.com/butce-vergi/vergi-matrahi-tarifesi.html>
- <http://www.muhasabenet.net/2009-3110-kacakcilik%20suclari%20ve%20naylon%20fatura%20ihtilaflari.html>
- <http://www.vergi.tc/yargi-karar/0-0/b952371b-a8a7-4fc8-a99a-85f505a27668>
- <http://www.vergi.tc/yargi-karar/0-0/b952371b-a8a7-4fc8-a99a-85f505a27668>
- <http://www.vergidanismani.com/sayfa.aspx?iid=287#.VOUDfeasVMQ>
- KUMRULU, Ahmet, Türkiye’de Vergi Yargısının İşlevi ve Hukuk Düzenine Katkısı Üzerine Değerlendirme, 1993, Ankara, s. 231.
- Lebib Yalkın Mevzuat Dergisi Mart 2012 Sayısı (Erişim 07.02.2015)
- ÖNCEL, Mualla, ÇAĞAN, Nami ve KUMRULU, Ahmet, Vergi Hukuku, Ankara, 2003.
- ÖNCELL, Mualla, Kumrulu, Ahmet, Çağan, Nami, “Vergi Hukuku” Turhan Kitabevi, Ankara, Ocak 2008
- ÖZBALCI, Vergi Davaları, Oluş Yayıncılık, Ankara, 2008.
- SAYGILIOĞLU, Nevzat: Vergi Hukukunda Yorum, Ankara, 1987.
- SEZER, Yılmaz (2014), ‘İlişkili şirketten borçlanmalarda örtülü sermaye, transfer fiyatlandırması, KDV ve fatura, <http://www.dunya.com/iliskili-sirketten-borclanmalarda-ortulu-sermaye-transfer-fiyatlandirmasi-kdv-ve-fat-243782h.htm> (Erişim: 20.11.2014)
- Şerif Arı Yeminli Mali Müşavirlik A.Ş <http://www.saymmas.com.tr/?p=2364#more-2364>
- Tasfiye nedir <http://tasfiye.nedir.com/#ixzz3RYt9Y52h>
- Toroslu, Vefa, ‘Finansman Fonu ve Muhasebesi’, Mali Çözüm Dergisi, Sayı:44, 1998.
- ÜST, Hüseyin huseyinust.com/konu-vergihukuku-ozet.html
- www.Alomaliye.com, ÇETİN, Sadi Yeminli Mali Müşavir sadicetin@turmob.org.tr (Erişim 15.02.2015)
- www.muhasabedersleri.com Erişim:17.02.2015
- Yanar, Gülşen, ‘Türkiye Muhasebe Standardı-3 Nakit Akış Tabloları’, Mali Çözüm Dergisi, Sayı:66, 2004.
- Yıldız, Mehmet, ‘Güncel Yatırım İndirimi Uygulaması ve 4842 sayılı Kanun Sonrası Oluşacak Yeni Durum, Mali Çözüm Dergisi, Sayı:62, 2003.

Dr. Öğr. Üyesi Hasan KARSLIOĞLU

TİCARİ SİRRİN KAPSAMI
HUKUKİ NİTELİĞİ VE HAKSIZ REKABET
HUKUKU KAPSAMINDA KORUNMASI

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

**Ticari Sırrın Kapsamı, Hukuki Niteliği ve
Haksız Rekabet Hukuku Kapsamında Korunması**
Hasan Karslıoğlu

Hukuk Yayınları Dizisi – 3075

Birinci Baskı : Şubat, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8092 – 31 – 8

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Salmat Basım Yayım Ambalaj San. Tic. Ltd. Şti.

Sertifika No: 47771

Tel: (0312) 341 10 24 – Ankara

KAYNAKÇA^(*)

- ADAM, Duncan/ BREMERMAN, Mitchell/ DURAN, Jessica vd.; **Digitalisation and Working Life: lessons from the Uber Cases Around Europe, Eurofund**, 25 Ocak 2016.
- AKDAĞ GÜNEY, Necla; **Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyelerinin Hukuki Sorumluluğu**, 2. Baskı, İstanbul-2010.
- AKİL, Cenk; **Medeni Yargılama Hukukunda Mahkemelerce Yapılan Delil Tespiti**, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.58, S.1, 2009.
- AKPINAR, Erdem; **Haksız Rekabet Düzenlemelerinin Tarihi Gelişimi ve Genişleyen Uygulama ve Koruma Alanı**, KTO Karatay Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.4, S.1, 2019.
- AKSOY, M. Ali; **Haksız Rekabet Halleri ve Haksız Rekabetin Tespiti**, Yayımlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara-2011.
- AKSU, Mustafa; **Fikir ve Sanat Eserleri Hukukunda Yayma Hakkının Tükenmesi ve Avrupa Adalet Divanınının 3 Temmuz 2012 Tarihli Usedsoft / Oracle Kararının Hukukumuzda Bu Açıdan Etkisi Bağlamında Değerlendirilmesi**, I. Fikri Mülkiyet Hukuku Uluslararası Sempozyumu, 2014.
- AKTEPE, Gökhan; **Limited Ortaklıklarda Ortakların ve Müdürlerin Sır Saklama Yükümlülüğü**, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.21, S.3, 2017.
- AKYOL, Şener; **Dürüstlük Kuralı ve Hakkın Kötüye Kullanılması Yasağı**, İstanbul-2006.
- ALBAYRAK, Mustafa; **Şikâyete Tabi Suçların Özellikleri ve Bu Suçlara Bağlı Hukuki Sonuçlar**, TBB Dergisi, S.77, 2008.
- ALBORS-Llorens, Albertina; **Competition and Consumer Law in the European Union: Evolution and Convergence**, Yearbook of European Law, C.1, S. 33, 2014.
- ALTAY, Sıtkı A; **İsviçre Federal Mahkemesinin İş Mahsullerinden Yararlanma Suretiyle Haksız Rekabete İlişkin İçtihadının Değerlendirilmesi**,

---

(*) Birden fazla eserine atıf yapılan yazarların eserlerini ayırtmak için kullanılan kısaltmalar ilgili eserin sonunda parantez içinde gösterilmiştir.

- Erden Kuntalp'e Armağan, Galatasaray Üniversitesi hukuk Fakültesi Dergisi, Y.2004/1, İstanbul-2004.
- ALTINTAŞ, Ayşe Tuğba; **Franchise Sözleşmesinde Tarafların Borçları**, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara-2019.
- ANTALYA, O. Gökhan; **Manevi Zararın Belirlenmesi ve Manevi Zararın Hesaplanma-sı-Türk Hukukunda Manavi Zararın İki Aşamalı Olarak Belirlenmesine İlişkin Bir Model Önerisi-**, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmalar Dergisi, Sempozyum No:III, Prof. Dr. Cevdet Yavuz'a Armağan, İstanbul-2012.
- ARICI, M. Fatih; **Haksız Rekabet ve Yargıtay Kararları, Yürürlüğünün 5. Yılında ve Yargıtay Kararları Işığında Türk Ticaret Kanunu Sempozyumu**, İstanbul-2018.
- ARIKAN, Mustafa; **Culpa in Contrahendo Sorumluluğu**, Selçuk Üniversitesi Hukuk fakültesi Dergisi, C.17, S.1, Konya-2009.
- ARKAN AKBIYIK, Azra; **Gerçek Olmayan Vekaletsiz İş Görme**, İstanbul-1999.
- ARKAN, Sabih; **Haksız Rekabet ve Rekabetin Korunması Hakkındaki Kanun Hükümleri Arasındaki İlişki**, Prof. Dr. Turgut Kalpsüz' e Armağan, Ankara-2003, (Rekabet).
- ARKAN, Sabih; **Ticari İşletme Hukuku**, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, 27. Baskı, Ankara-2021, (Ticari İşletme).
- ARKUN SARIHASAN, Büşra; **İş Hukukunda İşçinin Sır Saklama Yükümlülüğü**, Yayınlanmamış Yüksek lisans Tezi, İstanbul Bilgi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul-2010.
- ARSLAN, Çetin; **Türk Ticaret Kanunu'nda Haksız Rekabet Suçu**, International Conference On Eurasian Economies, 2016.
- ARSLAN, Çetin/ÖZDEMİR, Didar; **Ticari Sırların Ceza Hukuku Tarafından Korunması**, International Conference On Eurasian Economies 2017.
- ARSLAN, İsmail; **Tescilsiz Markaların Korunması**, Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.16, S.1, 2008.
- ATALAY, Oğuz; **Anonim Şirketlerde Bilgi Alma ve İnceleme Haklarının Mahkeme Aracılığıyla Kullanılması**, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.16, Özel Sayı, Prof. Dr. Hakan PEKCANİTEZ'e Armağan, İzmir-2015.
- ATAMER; Yeşim; **Yeni Türk Borçlar Hukuku Hükümleri Uyarınca Genel İşlem Koşullarının Denetlenmesi THKH md.6 ve TTK md. 55/1-f ile**

- Karşılaştırmalı Olarak, Türk Hukukundan Genel İşlem Şartları Sempozyumu**, Ankara- 2011.
- ATILA YÖRÜK, Pelin; **Reklamların Haksız Rekabet Boyutu Karşısında Tüketicilerin Korunması**, Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul Kültür Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2018.
- AYAN, Özge; **Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyelerinin Sadakat Yükümlülüğü ve Bu Yükümlülüğün İhlalinin Sonuçları**, Ankara-2013.
- AYAN, Serkan; **6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 1530. Maddesi Gereğince Borçlunun Temerrüdü**, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 12, Özel Sayı, 2010.
- AYDIN, Hüseyin; **Türk Ticaret Kanunu'nda Haksız Rekabet Suçları**, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Anlara-2008.
- AYHAN, Rıza/ÇAĞLAR, Hayrettin/ÖZDAMAR, Mehmet; **Ticari İşletme Hukuku Genel Esaslar**, 14. Baskı, Ankara-2021.
- AYHAN, Rıza; **Haksız Rekabet Münasebetiyle Elde Edilen Menfaatlerin İadesi**, Konya-1990.
- AYHAN, Rıza; **Ticari İş Kavramı Ve Tacir Sıfatına Bağlanan Ücret Ve Sözleşme Ceza-larının İndirilmesini İsteyememe**, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.17, 2013, (Makale).
- BAGRIAÇIK, S. Nur; **Üretim ve İş Sırlarının Haksız Rekabete Konu Olması ve Yaptırımları**, İstanbul-2017.
- BAHTİYAR, Mehmet; **Ortaklıklar Hukuku**, 15. Baskı, İstanbul-2021, (Ortaklıklar).
- BAHTİYAR, Mehmet; **Ticari İşletme Hukuku**, 21. Baskı, İstanbul-2020, (İşletme).
- BAKAN, Muhammed/DOĞAN, İnci F.; **Rekabet ve Türk Ticaret Kanunu'nda Haksız Rekabet**, Social Sciences Studies Journal, C.4, S.16, 2018, sh.1415, http://sssjournal.com/Makaleler/1354905397_30_4-16.ID530.%20%c4%b0.DO%c4%9eAN&M.BAKAN_1409-1425.pdf (Son Yararlanma Tarihi; 01.06.2020)
- BAKIM, Sevi: **5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'na Göre Ticari Sır Bankacılık Sırrı veya Müşteri Sırrı Niteliğindeki Bilgi veya Belgelerin Açıklanması Suçu**, Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Kazancı Dergisi.
- BANTERLE, Francesco; **The Interface Between Data Protection and IP Law: The Case of Trade Secrets and the Database sui generis Right in Marke-**

- ting Operations, and the Ownership of Raw Data in Big Data Analysis, 2016.
- BAR, Christian v.; **Non-Contractual Liability Arising Out of Damage Caused to Another**, Sellier. European Law Publishers GmbH, Mnnih-2009.
- BAŞ SZEL, Ece; **Gerçek Olmayan Vekaletsiz İŐ Grme (Menfaat Devri Yapıtırımı)**, İstanbul-2015.
- BAŐBUŐOĐLU, Tarık; **Uygulamalı Türk Ticaret Kanunu, Açıklamalar, İçtihatlar**, Ankara-1988.
- BAŞPINAR, Veysel, KOCABEY, Doğan; **İnternette Fikri Hakların Korunması**, Ankara- 2007.
- BEKTAŞ, İbrahim; **Haksız Rekabet Hukukunda Dürüst ve Bozulmamış Re-kabeti Sağlama Amacı (TTK m.54) ve İŞleyen Rekabet lt**, Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, C.34, S.3, 2018.
- BELLİCAN, Cüneyt; **Bir Haksız Fiil/Haksız Rekabet rneği Olarak Başkalarının veya rnlerinin Ktlenmesi**, Fasikül Hukuk Dergisi, C.11, S.111, Şubat-2019.
- BEN ATAR, Doron S; **Trade Secrets: Intellectual Piracy and the Origins of American Industrial Power**, Yale University Press-2004.
- BINDSCHEDLER, **Der Strafrechtliche Schutz Wirtschaftlicher Geheimnisse**, Bern-1981.
- BİÇER, Levent; **6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu'na Göre Haksız Rekabet (TTK 54-63)**, Maltepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.0, S.1, İstanbul-2012.
- BİLGE, Mehmet E; **Ticari Sırların Korunması**, Ankara-2005.
- BİLGİLİ, Fatih/DEMİRKAPI, Ertan; **Ticari İŞletme Hukuku**, 6. Baskı, Bursa-2016.
- BİRİNCİ, Betül; **Anonim Şirketlerde Pay Sahibinin Bilgi Edinme Hakkı, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü**, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul-2019.
- BOGDAN, Michael; **Komparativ Rttkunskap**, NORSTEDTS, STOCKHOLM-1993.
- BONE, G, Robert; **A New Look at Trade Secret Law: Doctrine in Search of Justification**, California Law Review, 1998.
- BOULAY, Charlotte; **The Protection of Trade Secrets and Know-How Are Countries Providing Enough Or Too Much Protection?**, Swiss Report, 2015.

- BOZ, Burak; **Ceza Hukukunda Nedensellik Bağı**, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Mayıs 2016.
- BOZBEL, Savaş; **Fikri Mülkiyet Hukuku**, Oniki Levha Yayıncılık, 2012.
- BOZKURT YÜKSEL, A. Ebru; **Ticari Sırların Dijital Ortamda Korunması**, TAAD, Y.9, S.33, 2018.
- BRADLEY, Colin/CURRIE, Bernadette; **Advances in the Field of Reverse Engineering, Computer-Aided Design & Applications**, C.2, S.5, Y. 2005.
- BUI-EVE, Hanna; **To Hire or Not to Hire: What Silicon Valley Companies Should Know About Hiring Competitor's Employees**, Hastings Law Journal, C.48, 1996-1997.
- BULUT, Uğur; **Sözleşme Görüşmelerinden Doğan Sorumlulukta Tüketici Mahkemelerinin Görevine İlişkin Bir Yargıtay Kararı İncelmesi**, Ankara Barosu Dergisi, S.2, Ankara-2012.
- CALLMAN, Rudolf-pf-h; **The Law of Unfair Competition, Trademarks and Monopolies**, 1996.
- CAMCI, Ömer; **Haksız Rekabet Davaları-2**, İstanbul-2002.
- CAN, Mustafa; **Türk Ticaret Kanun Tasarısına Göre Haksız Rekabet**, TBB Dergisi, S.69, Ankara-2007.
- CAN, Özcan; **Limited Şirketlerde Ortakların Bilgi Alma ve İnceleme Hakkı**, Ankara-2015.
- CARTWRIGHT, John/HESSELINK, Martijn; **Precontractual Liability in European Private Law**, Cambridge University Press, 2008.
- CAVICO, J Frank/MUFFLER, Stephen; **The Duty Of Loyalty In The Employment Relationship, Legal Analysis And Recommendations For Employers And Workers**, Journal of Legal, Ethical and Regulatory Issues, C.21, S.3, Y.2018.
- CENTEL, Nur; **Ceza Hukukunda Tüzel Kişilerin Sorumluluğu -Şirketler Hakkında Yaptırım Uygulanması**, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, S.65, Y.2016.
- CERVANTES, C. Felipe; **Unfair Competition By A Worker That Has Left The Company May Be Claimed In A Labor Court**, 2020, <https://bloglaboral.garrigues.com/en/unfair-competition-by-a-worker-that-has-left-the-company-may-be-claimed-in-a-labor-court>, (Son Yararlanma Tarihi; 31.03.2021).

- CHIAPPETTA, Vincent: **“Myth, Chameleon or Intellectual Property Olympian? A Normative Framework Supporting Trade Secret Law”**, Geo. Mason L. Rev. 1999.
- CORBETT, J.T. Ron; **Impact of NAFTA and TRIPS on Intellectual Property Rights Protections in Canada and the United States**, International Law Review Association of SMU, 2000.
- CORREA, Carlos M.; **Legal Nature and Contractual Conditions in Know-How Transactions**, Georgia Journal of International and Comparative Law, C.11, S.3, 1981.
- COX, Charles C./FOGARTY, Kevin S.; **Bases of Insider Trading Law**, Ohio State Law Journal.
- ÇABUKOĞLU, Özcan; **Türk Ticaret Kanunu’nda Haksız Rekabet ve Kanunda Yer Alan Bazı Özel Suç Tipleri**, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul-2018.
- ÇAMOĞLU, Ersin; **Limited Ortağın Bilgi Alma ve İnceleme Hakkının Kullanılması ve Sınırları**, Prof. Dr. Hamdi YASAMAN’a Armağan, İstanbul-2012.
- ÇANGA, Tarık M; **İnternette Fikir ve Sanat Eserleri Üzerindeki Hakların Korunması**, Ankara-2007.
- ÇAPA, Mehmet Sadık; **Haksız Rekabet Hukukunda Başkalarının İş Ürünlerinden Yetkisiz Yararlanma (TTK M. 55/1-C)**, Ankara Barosu Dergisi, S.2, Y.2014.
- ÇINAR, Nihal: **Türk Ticaret Kanunu’na Göre Haksız Rekabet ve Yaptırımları**, Ankara-2017.
- ÇİFTÇİOĞLU, Cengiz: **Sırrın Korunması Boyutuyla Ticari Sır, Bankacılık Sırrı veya Müşteri Sırrı Açıklama Suçu**, İstanbul-2017.
- ÇOLAK, Uğur; **Türk Marka Hukuku**, 3. Baskı, İstanbul-2016.
- ÇUBUKOĞLU, Ozan; **Türk Ticaret Kanunu’nda Haksız Rekabet ve Kanunda Yer Alan Bazı Özel Suç Tipleri**, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul-2018.
- DALYAN, Şener; **Bilgisayar Programlarının Fıkrâ Hukukta Korunması** Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara-2008.
- DAVIES, Paul L.; **Gower’s Principles on Modern Company Law**, London-2000.
- DAVİS, S. Harry; **Overview of the Law of Insider Trading**, 2017, https://legacy.pli.edu/product_files/Titles/4553/%23172874_Insider%20Tra

- ding%20AB%202017_20161005095421.pdf, (Son Yararlanma Tarihi; 12.10.2021).
- DELİKTAŞ, Emre Ali; **Tanınmış Markanın Farklı Mal ve Hizmetler Yönünden Koruna-bileceği Haller**, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Özel Hukuk Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara-2018.
- DEUTCH, Miguel; **The Property Concept of Trade Secrets in Anglo-American Law: An Ongoing Debate**, 31 U. Rich. L. Rev. 313 (1997).
- DEREN YILDIRIM, Nevhis; **Haksız Rekabet Hukuku ile Fikri ve Sınai Mülkiyet Hukuku'nda Müdahalenin Men'i Davası ve Ortaya Çıkan Hukuki Sorunlar**, Ankara Barosu Uluslararası Hukuk Kurultayı-Fikri Mülkiyet ve Rekabet Hukuku, Ankara-2002.
- DEMİR, Remzi; **Yargıtay 15. Ceza Dairesi' nin 2017/6957 Esas, 2019/3420 Karar Sayılı Kararı Işığında, Türk Ceza Kanunu'nun 239/2. Maddesinde Yer Alan 'Ticari Sır' Kavramının Aydınlatılması**, Terazi Hukuk Dergisi, C.16, S.179.
- DİNÇ, Serhan; **Türk Ticaret Kanunu'na Göre Haksız Rekabet Halleri ve Buna İlişkin Davalar**, Ankara-2020.
- DİNÇER, Yasin; **Karıştırılmaya Yol Açan Önlemler Almak (İltibas) Sureti İle Haksız Rekabet**, Ankara-2018.
- DİŞBUDAK, Aylin; **Türk Hukukunda Aldatıcı Reklamlar**, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara-2007.
- DLA Piper's Guide to Going Global, **Intellectual Property and Technology, Trade Secrets**: <https://www.dlapiperintelligence.com/going-global/intellectual-property/index.html?t=trade-secrets&s=ownership-licenses>, (Son Yararlanma Tarihi; 15.6.2020).
- DOĞAN YENİSEY, Kübra/ÖZTÜRK, Özgür; **İşçinin Sözleşme Sonrası Sır Saklama Yükümlülüğü**, Devrim Ulucan'a Armağan, İstanbul-2008.
- DOĞAN YENİSEY, Kübra; **İş Hukukunda İşçinin Sır Saklama Yükümlülüğü**, İstanbul Bilgi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul-2010.
- DOĞANAY, İsmail; **Türk Ticaret Kanunu'nun Haksız Rekabete Dair Hükmeleri Yargıtay'ca Nasıl Uygulanıyor?** BATİDER, C.5, S.3, Y.1970, (Haksız Rekabet).
- DOĞANAY, İsmail; **Türk Ticaret Kanunu Şerhi**, İstanbul-2004, (TTK Şerhi).

- DOMANIÇ, Hayri; **Türk Ticaret Kanunu Şerhi**, C.1, İstanbul-1988, (Şerh).
- DOMANIÇ, Hayri; **Ticaret Hukukunun Genel Esasları**, İstanbul-1988, (Genel Esas).
- DONAY, Süheyl; **Mesleki Sırrın Açıklanması Suçu**, İstanbul-1978.
- DPT, **Yedinci Beş Yıllık Kalkınma Planı, Fikri ve Sınai Haklar Özel İhtisas Komisyon Raporu**, Ocak-1995, (Yedinci Beş Yıllık Kalkınma Planı).
- DPT, **On Birinci Beş Yıllık Kalkınma Planı, Fikri Haklar Özel İhtisas Komisyon Raporu**, Ankara-2018, (On Birinci Beş Yıllık Kalkınma Planı).
- DUMAN, Haluk; **Sermaye Piyasasının Etkinliği Açısından, Kamunun Aydınlatılması Sürecinde, Şirket Çevresinin İhtiyaç Duyduğu Bilginin Özellikleri: İMKB’de Bir Uygulama**, Muhasebe ve Finansman Dergisi, S.1, Nisan-2011.
- DURMAZ, Gülşah; **“Çoğaltma Hakkı ve Sınırlandırılması”**, Bilgi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Hukuk Yüksek Lisans Tezi, İstanbul-2016.
- ERBAY, İsmail; **Know-How Sözleşmesi**, Ankara-2002.
- ERDEM, D. Özge; **Ticari Sır, Bankacılık Sırrı ve Müşteri Sırrı Niteliğindeki Bilgi ve Belgeleri Açıklama Suçu**, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara-2018.
- ERDEM, Ercüment; **Rekabet Hukuku ve Haksız Rekabet İlişkisi**, Prof. Dr. Ömer Teoman’a 55. Yaş Günü Armağanı, C. I, İstanbul-2002.
- ERDOĞAN, Mehmet S; **Gizlilik Sözleşmesi ve Türk Hukukunda Sır ve Sırların Korunması**, İstanbul-2022.
- ERDİL, Engin; **Haksız Rekabet Hukuku**, İstanbul-2012.
- EREM, Faruk/ALTIOK, Akın/TANDOĞAN, Haluk; **Bankalar Kanunu Şerhi**, Ankara-1975.
- EREM, Faruk/DANIŞMAN, Ahmet/ARTUK, Mehmet Emin; **Ceza Hukuku Genel Hükümler**, Ankara-1997.
- EREN, Fikret; **Borçlar Hukuku Genel Hükümler**, 26. Baskı, Ankara-2021.
- ERMAN, Sahir; **Ekonomik Suçların Tespitinde Suç Siyaset**, İstanbul-1984.
- ERTAŞ, Şeref; **Eşya Hukuku**, 4.Baskı, Ankara-2002.
- ERTÜRK ARSLAN, Arzu; **Türk İş Hukukunda İşçinin Sadakat Borcu**, İstanbul-2010.
- ESENER, Turhan/GÜVEN, Kudret; **Eşya Hukuku**, Ankara-2012.

- EULAU, H. Peter; **Inducing Breach of Contract: A Comparison of the Laws of the United States, France, The Federal Republic of Germany and Switzerland**, Boston College International and Comparative Law Review, C.2, S.1, 1978, <https://lawdigitalcommons.bc.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1618&context=iclr>, (Son Yararlanma Tarihi; 11.09.2021).
- European Commission, **Study on Trade Secrets and Confidential Business Information in the Internal Market**, Final Study April 2013, Contract Number: MARKT/2011/128/D, 2013, https://ec.europa.eu/growth/publications/study-trade-secrets-and-confidential-business-information-internal-market_en, (Son Yararlanma Tarihi; 17.08.2021).
- FINGER, Manuela ve SCHMIEDER, Sandra; **The New Law Against Unfair Competition: An Assessment**, German Law Journal, S.6, No.1, 1 Ocak 2005.
- FÖBUS, Nikolaus; **Die Insuffizienz Des Strafrechtlichen Schutzes Von Geschäfts- und**.
- FRIDMAN, David D./LANDES, William M./POSNER Richard A.; **Some Economics of Trade Secret Law**, Journal of Economic Perspectives 5.1-1991, <https://pubs.aeaweb.org/doi/pdfplus/10.1257/jep.5.1.61>, (Son Yararlanma Tarihi; 08.05.2020).
- FRIGNANI, Aldo; **Know-how And Trade Secrets**, Milano-1997, <http://www.jus.unitn.it/cardozo/Review/Business/Frignani-1997/Parigi2.htm>, (Son Yararlanma Tarihi; 26.05.2020).
- FUNK, Christine/ BURGIC, Nemanja; **What Are The Implications Of The New Trade Secrets Act (Geschäftsgeheimnisgesetz) For Companies?** <https://www.mondaq.com/germany/trade-secrets/802922/what-are-the-implications-of-the-new-trade-secrets-act-geschftsgeheimnisgesetz-for-companies>, (Son Yararlanma Tarihi; 28.02.2021).
- GAERTNER, Anette/KRUSE, Iris, **The New German Trade Secrets Act – A Game Changer**, 2019, <https://www.mondaq.com/germany/trade-secrets/808874/the-new-german-trade-secrets-act-a-game-changer> (Son Yararlanma Tarihi; 28.02.2021).
- GARNER, A. Bryan; **Black’s Law Dictionary**, 11. Baskı, Thomson Reuters, 2019.
- GARZA, Joe/ HARDY, J. Sidney/O’CONNELL, Micheal/ROJAS, I. Jose; **Protecting Intellectual Property and Trade Secrets in the United States and Beyond**, FDCC Quarterly, 2015.
- GERBER, David J.; **Law and Competition in Twentieth Century Europe: Protecting Prometheus**, Oxford University Press, New York-1998.
- GİMPEL, Jean; **Ortaçağda Endüstri Devrimi**, Ankara-2004.

- GOODHART, Arthur L; **Restatement of the Law of Torts, Volume IV: A Comparison Between American and English Law**, University of Pennsylvania Law Review, C.91, S.6, 1943.
- GODFREY, Eleanore R.; **Inevitable Disclosure of Trade Secrets: Employee Mobility v. Employer's Rights**, Journal of High Technology Law, 2004.
- GÖÇMEN, Sevgi; **İnternet Aracılığı İle Eser Sahibinin Haklarının İhlali** Kültür Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul-2015.
- GÖKPINAR, Mahmut; **Ceza Sorumluluğunun Temeli: "Kast"**, TBB Dergisi, S.79, Y.2008.
- GÖKSOY, Yaşar Can; **Yeni Alman Haksız Rekabet Kanunu ve Haksız Rekabet Alanında Getirdiği Yenilikler**, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.9, S.2, İzmir-2007.
- GÖKTÜRK, Kürşat; **Amerikan, Alman, İsviçre ve Türk Hukukunda İşadamı Kararı İlkesi**, İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.2 S.2, Y.2011.
- GÖNENÇ, Ramazan; **İşletmelerin Haksız Rekabet Oluşturan Eylemleri, Yargıtay'ın 2012-2018 Yılları Arasındaki Kararları Üzerinden Bir Analiz**, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya-2019.
- GÖTZ, Andreas; **Der Schutz Bertiesbs-Und Geschäftsgeheimnissen İm Zivikvertfaahren**, Tübingen-2014.
- GÖZÜBÜYÜK, Şeref; **Hukuka Giriş ve Hukukun Temel Kavramları**, Ankara-2016.
- GRAVES, Charles Tait; **"Trade Secrets as Property: Theory and Consequences."** J. Intell. Prop. 15, 2007.
- GÜNEŞ, İlhami; **Uygulamada Fikri ve Sınai Mülkiyet Hakları, Haksız Rekabet Davaları**, 6. Baskı, Ankara-2020.
- GÜNGÖR, Esin Gürbüz, **Paris Sözleşmesi Kapsamında Tanınmış Markaların Sınai Mülkiyet Kanunu'na Göre Korunması**, Uluslararası İktisadi ve İdari İncelemeler Dergisi, 2017.
- GÜRİZ, Adnan; **Hukuk Başlangıcı**, Ankara-1999.
- GÜRPINAR, Bünyamin/CELEP Faruk; **Anonim Ortaklıklarda Yönetim ve Temsil Yetkisinin Devri Bağlamında Yöneticinin Özen Borcunun Rekabet ve Temsil Sorunu ile İlişkisi**, Beykent Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.1, S.1, Haziran-2015.

- GÜVEN, Şirin; **6102 sayılı Yeni Türk Ticaret Kanunu'nu Beklerken** Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Özel Sayı, C.18, S.2, İstanbul-2012, (Sempozyum).
- GÜVEN, Şirin; **Haksız Rekabet Hukukunun Amacı ve Koruduğu Menfaatler**, Ankara-2012, (Menfaatler).
- GÜVEN, Zeki; **Fikri Mülkiyet Hukukunda Yenilik ve Orijinallik**, İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.2, S.2, Eskişehir-2011.
- HAINES, Charles Grove; **Efforts to Define Unfair Competition**; The Yale Law Journal, 1919, <https://www.jstor.org/stable/pdf/786890.pdf>, (Son Yararlanma Tarihi; 18.08.2020).
- HAS, Hüsnüye; **Seçilmiş Bazı Malların, İş Ürünlerinin veya faaliyetlerin tedarik Fiyatının Altında Satışa Sunulmasının Reklamları Vurgulanmasıyla Oluşan Haksız Rekabet Hali**, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir-2019.
- HAWKLAND, William D; **Some Recent American Developments in the Protection of Know-How**, Buffalo Law Review, C. 20, S.1, Y.1970.
- HAYDEN, Paul; **A Goodly Apple Rotten at the Heart: Commercial Disparagement in Comparative Advertising as Common-Law Tortious Unfair Competition**, IOWA Law Review, 1990.
- HEIDENREICH, Jan Peter; **The New German Act Against Unfair Competition**, German Law Archive, 2013, <https://germanlawarchive.iuscomp.org/?p=349>, (Son Yararlanma Tarihi; 18.08.2020).
- HEISER, Kristian J.; **Can Capital Market Law Approaches Be Harmonized With Essential Principles of Company Law**, EBLR 2000.
- HENNING-BODEWIG, Frauke; **Unfair Competition Law: European Union and Member States**, Kluwer Law International, 2006.
- HILL, James; **Trade Secrets, Unjust Enrichment and the Classification of Obligations**, Virginia Journal of Law and Technology, Charlottesville, Virginia -1995.
- HILTON, E. William; **What Sort of Improper Conduct Constitutes Misappropriation of a Trade Secret**, 30 IDEA J.L. & TECH. n.3, 1990.
- İMREGÜN, Oğuz; **Kara Ticaret Hukuku Dersleri**, İstanbul-2005.
- İNAL, Emrehan; **Türk Hukukunda Aldatıcı ve Örtülü Reklamlar**, Uluslararası Reklam Hukuku Sempozyumu, İstanbul-2009.
- JENNY, Frédéric/LIANOS, Ioannis/HOVENKAMP, Herbert/MARSHALL, Frances/THAMBİSETTY, Sivaramjani; **Competition law, intellectual**

- property rights and dynamic analysis: Towards a new institutional “equilibrium?”**, Concurrences Journal No. 4-2013, Art. No. 58789, 2013.
- JUNG, Peter; **UCP-Directive and Swiss Law against Unfair Competition**, Journal of European Consumer and Market Law, C.5, S.2, 2016.
- KALE, Serdar; **Haksız Rekabet Hukuku’nda Eski Hale Getirme Davası (Tevavüzün Ref’i Davası TTK m. 58/1-c)**, İstanbul-2004.
- KALENDER, Emre; **Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyelerinin Bilgi Alma Hakkı**, Ankara-2017.
- KANDIRALIOĞLU, Pınar Ç; **Türk Hukukunda Bankaların Sır Saklama Yükümlülüğü**, İstanbul-2011.
- KAPLAN, A. Galip; **Elektronik Ortamda İşlenen Haksız Rekabet Halleri**, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Isparta-2019.
- KARA, Elif; **Türk Marka Hukukunda Gerçek Hak Sahipliği İlkesi**, İstanbul-2018.
- KARA, Enes; **Sınai Mülkiyet Haklarının Haksız Rekabet Hükümleri Çerçevesinde Korunması**, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Medeniyet Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Hazitan-2020.
- KARA, Mustafa Sencer; **Genel İşlem Şartlarına İlişkin Haksız Rekabet Hükümleri**, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi C.17, S.1-2, Y.2013.
- KARAARSLAN, Pelin; **Buluşlara İlişkin Bir Fikri Mülkiyet Stratejisi Olarak “Stratejik Yayım “Defensive Publishing”**, Hacettepe Hukuk Fakültesi Dergisi, C.10, S.2, Y.2020.
- KARACA, E. Can; **Hukuki Açıdan Marka ve Marka Hakkı**, The Journal of Europe-Middle East Social Science Studies, C.1, S.1, Y.2015. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/174234> (Son Yararlanma Tarihi; 10.04.2021)
- KARAHAN, Sami; **Ticari İşletme Hukuku**, 27. Baskı, İstanbul-2015.
- KARAHAN, Sami/SULUK, Cahit/SARAÇ, Tahir/NAL, Temel; **Fikri Mülkiyet Hukukunun Esasları**, Ankara-2013.
- KARAKAŞ EKER, Hilal; **Bitcoin ve Kripto Paraların Hukuki Yönden Değerlendirilmesi**, Bursa Barosu Dergisi, C.43, S.7, Y.2019.
- KARAKILIÇ, Hasan; **Piyasa Ekonomisi Açısından Rekabet ve Haksız Rekabet İlişkisi**, BATIDER, C.32, S.3, Y.2016.
- KARAMAN ODABAŞI, Fatma; **Uygulamada Fikri Mülkiyet Haklarının Haksız Rekabete Konu Olması**, İstanbul-2015.

- KARASU, Gülçin; **Gayri Maddi Hakların Vergilendirilmesi**, İstanbul-2014.
- KARATAŞ DURMUŞ, Neslihan; **Ticari Sırların ve Kişisel Verilerin Korunması Kapsamında Vergi Mahremiyeti**, Türkiye Adalet Akademisi Dergisi, C.8, S.31, Y.2017.
- KARAYALÇIN, Yaşar; **Özel Hukukta Meseleler ve Görüşler “Hukuki Mütaalaalar”** (1992-1996), Ankara-1996.
- KARSLIOĞLU, Hasan; **Anonim Şirketlerde Örtülü Kâr Dağıtımı**, Ankara-2015, (Kar Dağıtımı).
- KARSLIOĞLU, Hasan; **Anonim Şirketlerde Örtülü Kâr Dağıtımı Nitelendirilmesi**, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi C.23, S.4, Y.2019, (Nitelendirme).
- KARSLIOĞLU, Hasan; **Anonim Şirketlerde İç Yönerge Işığında Yönetim Kurulunun Sorumluluğu**, Kırıkkale Üniversitesi Hukuk Fakültesi, Ticaret Hukuku Sempozyumu, Kırıkkale-2021.
- KASTLER, Holger/MCLEAN, Susan/SCHÖNIG, Wolfgang/WILSON, Bryan; **Worldwide: Harmonization Of Trade Secrets In Europe And New US Trade Secrets Law Gets The Green Light - What Do These Changes Mean For Companies In Germany, The UK And The US?**. <https://www.mondaq.com/unitedstates/trade-secrets/497520/harmonization-of-trade-secrets-in-europe-and-new-us-trade-secrets-law-gets-the-green-light-what-do-these-changes-mean-for-companies-in-germany-the-uk-and-the-us>, 2016, (Son Yararlanma Tarihi; 24.02.2022)
- KATASOYLU, Damla; **Haksız Rekabet Hükümlerine Göre Üretim ve İş Sırlarının Korunması**, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul-2019.
- KAYA, Arslan; **Anonim Ortaklıkta Pay Sahibinin Bilgi Alma Hakkı**, Ankara-2001.
- KAYAR, İsmail; **Ticari İşletme Hukuku**, 11. Baskı, Ankara-2018.
- KAYASOYLU, Damla; **Haksız Rekabet Hükümlerine Göre Üretim ve İş Sırlarının Korunması**, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul-2019.
- KAYIRGAN, Hasan; **İş Hukukunda Sadakat Borcunun Genel Bir Değerlendirmesi**, Prof. Dr. Ali Rıza Okur’a Armağan, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, C.20, S.1, Y.2014.
- KENDİGELEN, Abuzer; **Yeni Türk Ticaret Kanunu, Değişiklikler, Yenilikler ve İlk Tespitler**, 2. Baskı, İstanbul-2012.

- KENT, Wallace; **Unfair Competition: Truthful Disparagement of a Trader's Reputation**, Michigan Law Review, C.38, S.8.
- KESİCİ, Buğra; **Rekabet Hukukunun İhlalinden Kaynaklanan Haksız Fiil Sorumluluğu**, İstanbul-2017.
- KILIÇOĞLU, Ahmet M.; **Borçlar Hukuku Genel Hükümler**, 25. Baskı, Ankara-2021.
- KILIÇOĞLU, Ahmet M.; **Sınai Haklarla Karşılaştırmalı Fikri Haklar**, 7. Baskı, İstanbul-2021.
- KIRCA, Çiğdem; **Know-How Sözleşmelerinin Hukuki Niteliği**, Prof. Dr. Ali BOZER'e Armağan, Ankara-1998.
- KITCH, Edmund W.; **The Expansion of Trade Secrecy Protection and the Mobility of Management Employees: A New Problem for the Law**, South Carolina Law Review, C.47, 1995-1996.
- KİZİR, Mahmut; **Yargıtay Kararları Işığında Basiretli İşadamı Gibi Hareket Etme Yükümlülüğünün Sözleşmenin Değişen Şartlara Uyarlanmasına Etkisi**, Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.19, S.2, Y.2011.
- KLITZKE, A. Ramon; **Trade Secrets: Important Quasi-Property Rights, The Business Lawyer**, C. 41, 1986, sh.556, <https://t3.besumpnext.site/588.html>, (Son Yararlanma Tarihi; 27.01.2021).
- KLOEPFER, Michael; **Informationrecht**, München-2002.
- KOÇAK GÜNDÜZ, Şirin; **Haksız Rekabette Hukuk Davaları**, Yüksek Lisans Tezi, Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Antalya-2019.
- KOLASA, Magdalena; **Concept of Trade Secrets. In Trade Secrets and Employee Mobility: In Search of an Equilibrium**, Cambridge Intellectual Property and Information Law, 2018.
- KOSTOS, Theodore M.; **Unauthorized Use of Technical Data in Government Contracts: Remedies of the Data Owner**, 6 B.C.L. Review 753, 1965, <http://lawdigitalcommons.bc.edu/bclr/vol6/iss4/4>; <https://lawdigitalcommons.bc.edu/cgi/viewcontent.cgi?referer=https://scholar.google.com/&httpsredir=1&article=2968&context=bclr>, (Son Yararlanma Tarihi; 11.05.2020).
- KOZLOVA, Yuliia; **Keeping Trade Secrets Safe in Private Negotiations: Liability for Misappropriation of Ideas Not Protected by Intellectual Property Rights in Germany and the Netherlands**, Yüksek Lisans Tezi, 2018.
- KRÜGER, Stefan/WIENCKE, Julia/KOCH, Andre; **"Der Datenpool als Geschäftsgeheimnis"**, GRUR-Gewerblicher Rechtsschutz und Urheberrecht, 2020.

- KURT, Selin; **Ticari Sır, Bankacılık Sırrı veya Müşteri Sırrı Niteliğindeki Bilgi ve Belgelerin Açıklanma Suçu**, Galatasaray Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul-2019.
- KUŞOĞLU, Dilay; **İşletme Çalışanlarının TTK m. 55/1-c Kapsamında Müşteri Çevresine İlişkin Haksız Rekabet Fiilleri ve Hukuki Sonuçları**, Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Bursa-2017.
- KÜÇÜKALİ, Canan; **Karşılaştırmalı Hukuk ve Türk Hukuku'nda Çalışanların Buluş-ları ve Patentlenmesi**, Terazi Hukuk Dergisi, C. 14, S. 152, Y.2019.
- LADAS, Stephen P.; **Legal Protection of Know-How, Patent, Trademark and Copyright** Journal of Research and Education, C. 7, S.4, 1963-1964.
- LAFRANCE, Mary; **Passing Off and Unfair Competition: Conflict and Convergence in Competition Law**, Scholarly Works, Michigan State Law Review, 2011, <https://scholars.law.unlv.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1806&context=facpub>, (Son Yararlanma Tarihi; 20.09.2021)
- LANDES, William M./POSNER, Richard A.; **The Economic Structure of Intellectual Property Law**, The Belknap Press of Harvard University Press, 2003.
- LUKENS, Edward C.; **The Application of the Principles of Unfair Competition to Cases of Dissimilar Products**, University of Pennsylvania Law Review, C.75, S.3, 1927.
- MAR, Anita; **Trade Secrets, Confidential Information, Know-How: What The Differences?**, TradeMarkAngel, <https://trademarkangel.com/trade-secrets-confidential-information/>, (Son Yararlanma Tarihi; 11.02.20219).
- MEITINGER, Ingo; **Der Schutz von Geschäftsgeheimnissen im globalen und regionalen Wirtschaftsrecht**, 2002.
- MENELL, Peter S./ LEMLEY, Mark A./MERGES, Robert P., **Intellectual Property in the New Technological Age: 2019 - Chapters 1 and 2**, 2019.
- MERRİLL, Thomas W./ SMİTH, Henry E.; **Optimal Standardization in The Law of Property: The Numerus Clausus Principle**, Yale J. L. 2000.
- MISKOLCZİ-BODNÁR, Peter; **Definition of Comparative Advertising**, European Integration Studies, C. 3, S. 1, 2004.
- MİCKLİTZ, Hans-W., REİCH, Norbert ve ROTT, Peter; **Understanding EU Consumer Law**, Intersentia Antwerp- Oxford- Portland, 2009.
- MİMAROĞLU, S. Kemal; **Ticaret Hukuku, İşletme Hukuku**, Ankara-1970.
- MİROĞLU, Haslet; **Sermaye Piyasası Açısından Ticari Sır**, Ankara Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi, Ankara-2007.

- NASH, John B.; **The Concept of Property in Know-How**, PTC J. Res. & Ed., C. 6, S.2, 1962.
- NİMS, Harry D.; **Unfair Competition by False Statements or Disparagement**, Cornell Law Quarterly, C.19, S.1, 1933.
- NOMER ERTAN, Füsün / ÜLGEN, Hüseyin / HELVACI, Mehmet / KENDİGELEN, Abuzer/KAYA, Arslan; **Ticari İşletme Hukuku**, İstanbul-2015.
- NOMER ERTAN, Füsün; **Haksız Rekabet Hukuku**, İstanbul-2016.
- ODMAN BOZTOSUN, Ayşe; **Haksız Rekabet Hukukunda Emeğin Korunması İlkesinin Yargıtay Kararları Işığında Değerlendirilmesi**, Ticaret Hukuku ve Yargıtay Kararları Sempozyumu, Bildiriler-Tartışmalar, Ankara-2006.
- OĞUZMAN, M. Kemal/ÖZ, Turgut; **Borçlar Hukuku Dersleri**, İstanbul-2000.
- OĞUZMAN, M. KEMAL/ÖZ, M. Turgut; **Borçlar Hukuku Genel Hükümler Cilt-1**, 19. Baskı, İstanbul-2021.
- OĞUZMAN, M. Kemal/SELİÇİ, Özer/OKTAY ÖZDEMİR, Saibe; **Eşya Hukuku**, 23. Baskı, İstanbul-2021.
- OĞUZ, Habip; **Sorumluluk Hukukunda Kusur**, TAAD, C. 7, S. 28, Y.2016.
- OKAN, Neval; **İnternette Haksız Rekabet**, İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.2, S.1, Y. 2011.
- ORTAN, A. Necip; **Know-How ve Hukuken Korunması Sorunu**, Ankara Barosu Dergisi, Ankara-1980.
- ORUÇ, Murat; **Haksız Rekabette Maddi Tazminat Davası**, İstanbul-2009.
- ÖCAL AKİPEK, Şebnem; **Hukukumuzda Haksız Şartlar Ve Sonuçları**, Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, S.2, C.12, Y.2016.
- ÖĞÜZ, Tufan; **Know-How Sözleşmeleri**, 2. Baskı, İstanbul-2018.
- ÖZDAMAR, Mehmet/ERMENEK, İbrahim; **Haksız Rekabet Davaları ve Korunan Menfaat**, Ankara Barosu Dergisi, S.1, Y.2007.
- ÖZDEMİR, Hayrunisa; **Aldatıcı Reklamlara Karşı Tüketicinin Korunması**, AÜHFD, C.53, S.3, Y.2004.
- ÖZDEMİR, S. Sırrı/TAMER Elanur; **Kurumsal Yönetim İlkeleri Işığında Anonim Şirketlerde Genel Kurula İlişkin İlkelerin Değerlendirilmesi**, Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi, S.14, Y.2019.

- ÖZDEMİR, S. Sırrı; **Haksız Rekabet Kavramı Açısından Dürüstlük Kuralına Aykırı Reklamlar**, Ankara- 2013, (Reklamlar).
- ÖZDEMİR, S. Sırrı; **Ticari Muhakeme Kuralı (Business Judgment Rule) ve Türk Hukukunda Uygulanabilirliği**, İstanbul-2017, (Ticari Muhakeme).
- ÖZDEMİR TÜROĞLU, Gökçe; **Roma Haksız Rekabet Hukukuna İlişkin Olarak Actio Servi Corrupti**, AÜHFD, C.54, S.4, Y.2005.
- ÖZDİLEK, Ali Osman; **İnternet ve Hukuk**, İstanbul-2002.
- ÖZEL, Çağlar/ÖZDEMİR, Semih S; **Türk Hukukunda Haksız Rekabete İlişkin Düzenlemeler**, D.E.Ü. Hukuk Fakültesi Dergisi, Prof. Dr. Şeref ERTAŞ'a Armağan, C. 19, Özel Sayı-2017, sh.189-206.
- ÖZEN, Muharrem/KÖKSAL, Atacan; **Göreve İlişkin Sırların Açıklanması Suçu**, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.69, S.1, Y.2020.
- ÖZKAN, Hasan; **İhtiyati Tedbir, Delil Tespiti, İhtiyati Haciz ve Kamu Alacığının Tahsilinde İhtiyati Haciz**, İstanbul-2006.
- ÖZSAĞIR, Arif; **Dünden Bugüne Büyümenin Dinamiği**, KMU İİBF Dergisi, S.14, Y.2008.
- ÖZSUNAY, Ergun, **Karşılaştırmalı Reklamlar**, Uluslararası Reklam Hukuku Sempozyumu, 1. Bası, İstanbul-2009.
- ÖZTAN, Bilge; **Medeni Hukuk'un Temel Kavramları**, Ankara-2015.
- ÖZTAN, Bilge; **Medeni Hukuk Tüzel Kişilerinde Organ Kavramı ve Organın Fiillerinden Doğan Sorumluluk**, Ankara-1970.
- ÖZTÜRK, Sezin; **Ticari Sır Bankacılık Sırrı ve Müşteri Sırrı Niteliğindeki Bilgi ve Belgelerin Açıklanması Suçu (TCK M.239)**, Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir-2009.
- PAKSOY, M. Sermin; **Sözleşmeyi İhlale Yönelme**, İstanbul-2018.
- PATTERSON, Mark R.; **Standardization of Standard-Form Contracts: Competition and Contract Implications**, William and Mary Law Review, C.52, S.2, 2010.
- PEKDİNÇER, R. Tamer/YILDIZ, O. Ali; **İsviçre Hukuku ile Mukayeseli Türk Haksız Rekabet Hukuku Mevzuatı**, Ankara-2019.
- PEKDİNÇER, R. Tamer; **Haksız Rekabet ve Marka Hukukuna İlişkin Bilirkişi Raporları ve Mütalaalar-II**, Ankara-2019, (Mütalaalar-II).
- PEKDİNÇER, R. Tamer; **Haksız Rekabet ve Marka Hukukuna İlişkin Bilirkişi Raporları ve Mütalaalar**, İstanbul-2015, (Mütalaalar).

- PEKHAMARAT SARAÇ, Büşra; **Haksız Rekabet halleri ve Sonuçları**, Yüksek Lisans Tezi, Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Antalya-2018.
- PINAR, Hamdi; **Rekabet Hukuku ile Haksız Rekabet Hukuku İlişkisi**, Rekabet Dergisi, C.15, S.2, Y.2014, (Rekabet).
- PINAR, Hamdi; **Reklam ve Satış Yöntemlerine İlişkin Haksız Rekabet Halleri**, İstanbul-2012, (Reklam).
- POROY, Reha/YASAMAN, Hamdi; **Ticari İşletme Hukuku**, 18. Baskı, İstanbul-2019.
- POYRAZ, Zeynelabidin; **İş şartlarına Uymamak Suretiyle Haksız Rekabet Hali**, İstanbul-2011.
- PULAŞLI, Hasan; **Yeni Ticaret Kanunu'na Göre Yönetim Kurulu Üyelerinin Bilgi Edinme ve İnceleme Hakkı**, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, C.18, S.2, Y.2012, (Bilgi Edinme).
- PULAŞLI, Hasan; **Türk Ticaret Kanunu Tasarısına Göre Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyelerinin Özen Yükümlülüğü ve Mütessesil Sorumluluğu**, BATIDER, C.25, S.1, Y. 2009, (Sorumluluk).
- PULAŞLI, Hasan; **Şirketler Hukuku Şerhi I. Cilt**, Ankara-2022, (Şerh).
- PULAT, Mustafa; **Fikri Mülkiyet Hakları ve Ticaret: Türkiye'nin Durumu, Türkiye'nin Yaklaşımı, Dünya Ticaret Örgütü Doha Turu Çok Taraflı Ticaret Müzakereleri ve Türkiye**, 2008, https://www.tepav.org.tr/upload/files/1271234792r5707.Dunya_Ticaret_Orgutu_Doha_Turu_Cok_Taraflı_Ticaret_Muzakereleri_ve_Turkiye.pdf, (Son Yararlanma Tarihi; 19.03.2021).
- RAMIREZ, Rodrigo A; **Der Strafrechtliche Schutz Von Geshaefts- und Betriebsgeheimnissen**, Kenzingen-2009.
- RICHARDSON, Megan; **Of Shrink-Wraps, 'Click-Wraps' And Reverse Engineering: Rethinking Trade Secret Protection**, UNSW Law Journal C.25 S.3, Melbourne-2002.
- RODAU, G. Andrew; **Protection of Intellectual Property-Patent, Copyright, and Trade Secret Law in the United States and Abroad**, North Carolina Journal of International Law, C.10, S.3, 1985.
- RODRÍGUEZ, Rodrigo; **Der Geheimnisschutz İn Der Neuen Schweizerischen ZPO, ZZP, 123, Bd, H.3**, 2010.
- ROTONDI, Mario; **Unfair Competition in Europe Its Present Theory and Unfair Trade Practice**, The American Journal of Comparative Law, C.7, S.3, 1958.

- ROUVIER, Gilles; **France: New Trade Secrets Law For France**, LLP, Shaw Seyfarth, 07.12.2018, <https://www.mondaq.com/france/trade-secrets/762128/new-trade-secrets-law-for-france>, (Son Yararlanma Tarihi; 24.03.2021).
- ROUBIER, Paul; **Le Droit de la Propriete Industrielle** Vol. II, 1952.
- SAMPATH, P.H.N.; **The Law of Unfair Competition: International, European and Sri Lankan Perspectives**, Sri Lanka Journal of International Law, S.20. C.1, 2008.
- SANCAR, Türkan; **Ekonomik Suç Gerçekliği Karşısında Ekonomik Suça Ekonomik Ceza Söylemi**, Bildiriler-Tartışmalar-Panel, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, Ankara-2002.
- SANDEEN, Sharon K; **A Contract by Any Other Name Is Still a Contract: Examining the Effectiveness of Trade Secret Clauses to Protect Databases**, *Idea* 45, 2004, https://ipmall.law.unh.edu/sites/default/files/hosted_resources/IDEA/idea-vol45-no2-sandeen.pdf, (Son Yararlanma Tarihi; 15.06.2020).
- SARIKAYA, Sinan; **Haksız Rekabet Hukukunda Sözleşmeyi İhlale veya Sona Erdirmeye Yönelme**, Yüksek Lisans tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul-2014.
- SAVAŞ, Firdevs; **Reklam Vasıtasıyla Ortaya Çıkan Saldırgan Ticari Uygulamalar**, Cumhuriyet Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi, C.18, S.2, Y.2017, (Reklam).
- SAVAŞ, Firdevs; **Haksız Rekabet Hukukunda Saldırgan Satış Yöntemleri**, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ocak-2018, (Haksız Rekabet).
- SAYHAN, İsmail; **Rekabet Kavramı ve Haksız Rekabet, Rekabet Yasağı ve Rekabetin Korunması Müesseselerinin Hukuki Temeli**, Ufuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 1, S. 2, Aralık-2013.
- SAYIN, Hediye Bahar; **Haksız Rekabet Hukuku Açısından Üretim ve İş Sırının Hukuka Aykırı Olarak İfşası**, Terazi Hukuk Dergisi, C.12, S.136, Y.2017.
- SAYRE, Bowes Francis; **Inducing Breach of Contract**, Harvard Law Review, C.36, S. 6, 1923, https://www.jstor.org/stable/1328279?seq=1#metadata_info_tab_contents, (Son Yararlanma Tarihi; 21.04.2021).
- SCHUMACHER, Hubertus; **Geheimnisschutz im Zivilprozess Aus Österreichischer Sicht**, ZFP, 123, Bd, H.3, 2010.
- SEROZAN, Rona; **Medeni Hukuk**, İstanbul-2013.

- SEYHUN, Hasan Nejat; **Investment Intelligence from Insider Trading**, 2000, [https://books.google.com.tr/books?id=iYuh-gfnwb0C&printsec=frontcover&hl=tr&source=gbs_ge_summary_r&cad=0#v=onepage &q &f=false](https://books.google.com.tr/books?id=iYuh-gfnwb0C&printsec=frontcover&hl=tr&source=gbs_ge_summary_r&cad=0#v=onepage&q&f=false), (Son Yararlanma Tarihi; 14.09.2021).
- SHUKLA, Uphar; **Comparative Advertising and Product Disparagement vis-à-vis Trademark Law**, Fikri Mülkiyet Hakları Dergisi, S. 11, 2006.
- SIMMONS JR, T. Richard; **Inducing Breach of Contract**, Louisiana Law Review, C.30, S.4, 1970, <https://digitalcommons.law.lsu.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=3681&context=lalrev>, (Son Yararlanma Tarihi; 30.08.2021)
- SOYDEMİR, Güzide; **İnternette Haksız Rekabetin Önlenmesi**, İstanbul- 2015.
- SOYER, M. Polat; **İşverenin Değişmesi-Rekabet Yasağı Sözleşmesi**, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi, Prof. Dr. Mahmut Teyfik BİRSEL'e Armağan, İzmir-2001.
- SULEMAN, Saadiye; **"Comparative Advertising, Disparagement and Trademark Infringement: An Interface"**, Yüksek Lisans Tezi, Hindistan Hukuk Enstitüsü, New Delhi, 2011.
- SULU, Muhammed; **Ticari Sırların Korunması**, İstanbul-2017.
- SULUK, Cahit; **Karşılaştırmalı Hukuk Işığında Türk Hukukunda Tescilsiz Sınai Ürünlerinin Haksız Rekabet Hükümleri ile Korunması**, 6102 Sayılı Yeni Türk Ticaret Kanunu'nu Beklerken, Sempozyum, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, Özel sayı, C.18, S.2, İstanbul-2012, (Tescilsiz Sınai Ürünler).
- SULUK Cahit; **Çalışan Buluşları Hukuku**, 2. Baskı, Ankara-2020, (Çalışan Buluşları).
- SULUK, Cahit/ORHAN, Ali; **Uygulamalı Fikri Mülkiyet Hukuku**, Cilt II, İstanbul- 2005.
- SUMNER, John P., PLUNKETT, Dianne; **Copyright, Patent and Trade Secret Protection for Computer Software in Western Europe**, Computer/Law Journal, C.4, S.8, 1988.
- SWANTJE/PFUHL, MARCUS; **Shutz von Betriebs - Geschäftsgeheimnissen**, Berlin-2004.
- ŞEHİRALİ ÇELİK, F. Hayal; **Tasarımların Haksız Rekabet Hükümlerine Göre Korunması**, Ankara-2014.
- ŞENBAŞ, Pınar; **Bilgi Teknolojileri Dış Kaynak Alımında Kişisel Verilerin Korunması ve Gizlilik Sözleşmesi**, Yüksek Lisans Tezi, Bilgi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul-2013.

- ŞENGEL, Berkant; **Türk Hukukunda Haksız Rekabet Halleri ve Rekabetin Korunması**, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara-1998.
- ŞENOCAK, Kemal; **İşletme Personelinin Ayarılması Meselesinin Haksız Rekabet Hükümleri Çerçevesinde (TTK md.56 vd) Değerlendirilmesi**, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.50, S.2, Y.2001.
- TAMER, Ahmet; **Yanlış veya Yanıltıcı Beyan ve Hareketlerle Haksız Rekabet**, Ankara-2011.
- TANRIKULU, Sezin; **5411 sayılı Bankacılık Kanunu Açısından "Sırların Saklanması ve Sırların Açıklanması"**, Dicle Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt 8-9, 2004.
- TAŞAN KUTGİ, Ayşe Selcen; **Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulu Üyelerinin Yükümlülükleri ve Tabi Olduğu Yasaklar**, İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Y.2017, S.34.
- TAYŞI, Şafak; **Sinai Mülkiyet Hakları ve TRB 1 Uygulamaları**, Fırat Kalkınma Ajansı, Eylül-2012.
- TEKİN, Kemal Doruk; **Banka Sırrı Kavramı Yönünden Bankalarda Sır Saklama Yükümlülüğü**, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara-2009.
- TEKİNALP, Ünal; **Fikri Mülkiyet Hukuku**, 5. Baskı, 2012-İstanbul, (Fikri Mülkiyet).
- TEKİNALP, Ünal; **Sermaye Ortaklıklarının Yeni Hukuku**, 4. Baskı, İstanbul-2015, (Sermaye).
- TEKİNALP, Ünal; **Yeni Haksız Rekabet Hukukunda Amaç, İlke ve Üç Boyutluluk**, Prof. Dr. Seza REİSOĞLU Armağanı, Ankara-2016, (Haksız Rekabet).
- TEKŞEN, M. Gökhan; **Ticari Sır, Bankacılık Sırrı veya Müşteri Sırrı Niteliğindeki Bilgi veya Belgelerin Açıklanma Suçu (TCK Madde 239)**, yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara-2012.
- TEOMAN, Ömer; **Reklamlara İlişkin Haksız Rekabet ve Uyuşmazlıkları**, Uluslararası Reklam Hukuku Sempozyumu, İstanbul-2009.
- TIKTIK YAZICI, Çiğdem; **Arabuluculukta Gizliliğin Korunması**, İstanbul Kültür Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayımlanmamış Doktora Tezi, İstanbul-2010.

- TOFTAR, A. Taha; **Rekabet Kurumu'nun İnceleme ve Karar Verme Usulü**, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Bahçeşehir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul-2012.
- TOPÇUOĞLU, Metin; **Genel İşlem Şartları ile Rekabet İhlali ve Sonuçları**, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.19, S.4, Y.2015, (Genel İşlem).
- TOPÇUOĞLU, Metin; **Türk Ticaret Kanunu ve Yeni Tüketicinin Korunması Hakkındaki Kanun Açısından Haksız Ticari Uygulamalar**, Türkiye Adalet Akademisi Dergisi, S.24, Y.2016, (Haksız Ticari Uygulamalar).
- TUNC, Andre; **Unfair Competition-French and European Approaches**, Monash University Law Review, S.1, 1974.
- TURANBOY, Asuman; **İnsider Muameleleri (Şirkete Ait Gizli Bilgilerin Haksız Kullanımı)**, Ankara-1990, (Gizli Bilgi).
- TURANBOY, Asuman; **Ticari Sır**, Prof. Dr. Tuğrul Ansay'a Armağan, İstanbul-2006, (Ticari Sır).
- Türk Hukuk Lügati**, Ankara-1991.
- ULLRİCH, Hanns; **Anti-Unfair Competition Law and Anti-Trust Law: A Continental Conundrum?**, EUI Working Paper LAW No. 2005/01, <https://cadmus.eui.eu/bitstream/handle/1814/2832/law05-01.pdf>, (Son Yararlanma Tarihi; 20.08.2020).
- ULUSAN, M. İlhan/BELLİCAN, Cüneyt; **Katalog ve Broşür Gibi Tanıtıcı ve Bilgi Verici Çalışmaların Farklı Hukuki Koruma Türleri Bakımından Değerlendirilmesi**, Prof. Dr. Seza Reisoğlu Armağanı, Ankara-2016.
- USLUEL GÜRBÜZ, Aşlı E; **Türk Özel Hukukunda Özellikle Anonim Şirketlerde Ticari Sırrın Korunması**, İstanbul-2009.
- UŞAN, M. Fatih; **Eski İşçinin Sır Saklama Borcu (Karşılaştırmalı Bir İnceleme)**, Sicil İş Hukuku Dergisi, S.1, Y.2006.
- UŞAN, M. Fatih; **İş Hukukunda İş Sırrının Korunması**, Ankara-2003.
- UTKU, Doruk; **Sınai Hakların Rehni**, Ankara-2009.
- UYGUR, Turgut; **6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu Şerhi, Cilt I**, Ankara-2012.
- UZUNALLI, Sevilay; **Genel İşlem Şartının Haksız Rekabet Hükümleri ile Denetlenmesi**, İstanbul Üniversitesi Hukuk fakültesi Mecmuası, C.71, S.2, Y.2013.
- UZUNOĞLU, Hayrettin; **Finansal Bilgi Manipülasyonu: BIST Sınai Endeksi (XUSIN) Uygulaması**, Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara- 2018.

- ÜÇÜNÇÜ, S. Hilal; **Medeni Yargılama Hukukunda Kişisel Verilerin ve Sırların Korunması**, İstanbul-2019.
- ÜLGEN, Hüseyin/HELVACI Mehmet/KAYA, Arslan/NOMER ERTAN, Füsun; **Ticari İşletme Hukuku**, İstanbul-2021.
- ÜNLÜTEPE, Mustafa; **6502 Sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun'a Göre Taksitle Satış Sözleşmesi**, Ankara Barosu Dergisi, S.2, Y.2014.
- ÜZÜLMEZ, İlhan/ Mahmut KOCA; **Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler**, 8. Baskı, Ankara-2015.
- ÜZÜLMEZ, İlhan/ ÖZDAMAR Mehmet; 5. Türk-Kore Ceza Hukuku Günleri, Karşılaştırmalı Hukukta Ekonomik Suçlar Uluslararası Sempozyumu, Tebliğler: **"Rekabet Hukuku ile Haksız Rekabet Hukuku Arasındaki İlişki ve Rekabet İhlalinin Cezalandırılabilirliği Üzerine Değerlendirmeler"**, 2. Cilt, 7. Bölüm, Y.2020.
- VINKA, Anders: **Les Secrets d'Affaires en France et en Suède**, Yüksek Lisans Tezi, 1999-2000, <https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:23843/FULLTEXT01.pdf>, (Son Yararlanma Tarihi; 26.05.2020).
- VUTT, Andres/VUTT Margit; **Shareholders' Individual Information Right, Juridica Int'l 23-2015**.
- WANG, William Kai-Sheng/STEINBERG, Marc I.; Introduction: **Insider Trading**, Oxford University Press, 2010, https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1690822. (Son Yararlanma Tarihi; 12.10.2021)
- WILF, Steven; **Trade Secrets, Property, and Social Relations**, Connecticut Law Review, C.34, 2001-2002.
- WILS, Wouter PJ.; **The Oral Hearing in Competition Proceedings Before The European Commission**, World Competition 35.3 2012, https://www.researchgate.net/profile/Wouter_Wils/publication/256018090_The_Oral_Hearing_in_CompetitionProceedings_Before_the_European_Commission/links/0deec5346540cce217000000/The-Oral-Hearing-in-Competition-Proceedings-Before-the-European-Commission.pdf, (Son Yararlanma Tarihi; 21.06.2020).
- WODKE Carolina/Richters Swantje/PFUHL Marcus; **Shutz von Betriebs – Geschäftsgeheimnissen**, Berlin, 2004.
- WOLFF, John; **Unfair Competition by Truthful Disparagement**, Yale Law Journal, C.47, S.8, 1938.
- YAĞCIOĞLU, K. Muharrem; **Haksız Rekabet Hukukunda Emek İlkesi ve Uygulanması**, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Prof. Dr. Şeref ERTAŞ'a Armağan, C.19, Özel Sayı-2017.
- YASAMAN, Hamdi; **Haksız Rekabet ve Rekabet Yasası**, Ankara-2020.

- YASAN, Mustafa; **Yerli Üreticinin Damping ve Sübvansiyona Karşı İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesi Hakkında Kanun Çerçevesinde Korunması**, I. Uluslararası Kafkasya- Orta Asya Dış Ticaret ve Lojistik Kongresi, Kars-2015.
- YAVAŞ, Murat; **Medeni Usul Hukukunda Delil Tespiti**, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul-1999.
- YAZICI, E. Sena; **Bilgisayar Programlarının Fikri Mülkiyet Hukuku Çerçevesinde Korunması**, 2020, <https://blog.lexpera.com.tr/bilgisayar-programlarinin-fikri-mulkiyet-hukuku-cercevesinde-korunmasi/>, (Son Yararlanma Tarihi; 01.03.2021).
- YENİOCAK, Umut; **Borçlar Kanunu Hükümlerine Göre Genel İşlem Koşullarının Yargısal Denetimi**, TBB Dergisi, S.107, Ankara-2013.
- YEŞİLTEPE, Salih Ö.; **Ticaret Sırrı- İş Sırrı**, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırma Dergisi, Doç. Dr. Mehmet SOMER Anısına Armağan, İstanbul-2006
- YILDIRIM, Fikret; **Ticari Sır Bakımından Aleniyet ilkesi**, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul-2015.
- YILDIRIM, M. Mücahit; **Know-How Sözleşmeleri**, Yıldırım Beyazıt Hukuk Fakültesi Dergisi, S.1, Y.2018.
- YILDIZ, Ozan Ali; **Telif Hukuku ve Haksız Rekabet Hukuku Çerçevesinde Eser Adlarının Korunması**, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, C.26, S.2, Aralık-2020.
- YILMAZ, Abdüssamet; **Haksız Rekabet Hukukunda Genel İşlem Şartı Kullanımı**, Ankara-2015.
- YILMAZ, Çağatay; **Ticaret Hukukunda Ticari Sır ve Korunması**, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Bilgi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul-2016.
- YILMAZ, Ejder; **Geçici Hukuki Himaye Tedbirleri**, C.I, Ankara-2001.
- YILMAZ, Mustafa; **Reklamlara İlişkin Özel Haksız Rekabet**, İstanbul Barosu Dergisi, C.80, S.4, İstanbul-2006.
- YÜKSEL, Cüneyt/YÜKSEL, Ender; **Küresel Ekonomide Şirketlerin Modern Fikri Mülkiyet Stratejisi ve Sayısal Mülkiyet Hakkının Korunması**, (https://www.emo.org.tr/ekler/67a26d87265ea39_ek.pdf). (Son Yararlanma Tarihi; 21.08.2020).
- ZIYLAN, Çetin; **Türkiye’de Reklam Düzenlemeleri, Denetimi, Kurumlar ve İşleyişi**, Uluslararası Reklam Hukuku Sempozyumu, İstanbul-2009.

ELEKTRONİK KAYNAKLAR

<http://www.rechtslexikon.net/d/geheimnis/geheimnis.htm>, (Son Yararlanma Tarihi; 13.07.2020).

<https://www.duden.de/rechtschreibung/geheim>, (Son Yararlanma Tarihi; 14.05.2020).

<https://www.gesetze-im-internet.de/geschgehg/BJNR046610019.html>, (Son Yararlanma Tarihi; 04.03.2021).

<https://www.legifrance.gouv.fr/affichCodeArticle.do?idArticle=LEGIARTI000037266553&cidTexte=LEGITEXT000005634379&dateTexte=2018080>, (Son Yararlanma Tarihi; 22.05.2020).

<https://www.dlapiperintelligence.com/goingglobal/intellectual-property/index.html?t=trade-secrets&s=nature-of-right>, (Son Yararlanma Tarihi; 15.06.2020).

<https://www.dlapiperintelligence.com/goingglobal/intellectual-property/index.html?t=trade-secrets&s=ownership-licenses>, (Son Yararlanma Tarihi; 15.6.2020).

<https://www.limegreenipnews.com/files/2018/06/Global-Trade-Secrets-Guide.pdf>, (Son Yararlanma Tarihi; 15.06.2020).

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32016L0943>, (Son Yararlanma Tarihi; 15.6.2020).

<https://www.legifrance.gouv.fr/affichCodeArticle.do?idArticle=LEGIARTI000037266553&cidTexte=LEGITEXT000005634379&dateTexte=20181217&fastPos=1&fastReqId=1152180260&oldAction=rechCodeArticle>, (Son Yararlanma Tarihi; 22.05.2020).

<https://caselaw.findlaw.com/md-court-of-appeals/1472333.html>, (Son Yararlanma Tarihi; 05.03.2021).

<https://www.legifrance.gouv.fr/affichJuriJudi.do?idTexte=JURITEXT000034282575>, (Son Yararlanma Tarihi; 25.05.2020).

<https://www.larousse.fr/dictionnaires/francais/know-how/45621>, (Son Yararlanma Tarihi; 26.05.2020).

<https://www.uniformlaws.org/HigherLogic/System/DownloadDocumentFile.ashx?DocumentFileKey=e19b2528-e0b1-0054-23c4-8069701a4b62>, (Son Yararlanma Tarihi; 04.03.2021).

<https://casetext.com/case/northern-petrochemical-company-v-tomlinson>, (Son Yararlanma Tarihi; 4.03.2021).

<https://law.justia.com/cases/tennessee/court-of-appeals/1990/801-s-w-2d-814-1.html>, (Son Yararlanma Tarihi; 04.03.2021).

- https://www.gesetze-im-internet.de/aktg/_93.html, (Son Yararlanma Tarihi; 04.03.2021).
- http://www.gesetze-im-internet.de/hgb/_90.html, (Son Yararlanma Tarihi; 04.03.2021).
- <https://www.legifrance.gouv.fr/affichCodeArticle.do?idArticle=LEGIARTI000020344895&cidTexte=LEGITEXT000006069414&dateTexte=20080501>, (Son Yararlanma Tarihi; 26.05.2020).
- <https://www.efl.fr/droit/affaires/details.html?ref=ui-6728cc03-c323-4716-98dc-fc60282c57fb>, (Son Yararlanma Tarihi; 26.05.2020).
- <https://www.dalloz-actualite.fr/sites/dalloz-actualite.fr/files/resources/2017/04/fl2004vt1585929.pdf> (Son Yararlanma Tarihi; 11.02.2021).
- <https://www.dictionnaire-juridique.com/definition/secret-des-affaires.php>, (Son Yararlanma Tarihi; 27.05.2020).
- <http://www.telifhklari.gov.tr/Ticaretle-Baglantili-Fikri-Mulkiyet-Anlasmasi-TRIPS;jsessionid=ED45476EE8C75760B9A4ED8E53F18A7A>, (Son Yararlanma Tarihi; 15.02.2021).
- https://www.wto.org/english/tratop_e/trips_e/intel2_e.htm, (Son Yararlanma Tarihi; 08.03.2021).
- https://sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2018/11/Avrupa_Birligi_Temel_Haklar_Sarti%E2%80%8B.pdf, (Son Yararlanma Tarihi; 16.02.2021).
- <https://www.winston.com/en/thought-leadership/eu-trade-secrets-directive-what-are-reasonable-steps.html>, (Son Yararlanma Tarihi; 09.03.2021).
- <https://www.congress.gov/103/statute/STATUTE-107/STATUTE-107-Pg2057.pdf>, (Son Yararlanma Tarihi; 03.03.2021).
- <https://www.borsaistanbul.com/tr/sayfa/207/kamuyu-aydinlatma-platformu>, (Son Yararlanma Tarihi; 28.01.2021).
- https://www.loc.gov/law/help/online-privacy-law/2012/germany.php#_ftn21, (Son Yararlanma Tarihi; 27.03.2021).
- http://hudoc.echr.coe.int/spa?i=001-17708_2, (Son Erişim Tarihi; 27.03.2021).
- <https://www.anayasa.gov.tr/media/7015/2016-13010.pdf>, (Son Yararlanma Tarihi; 27.03.2021).
- <https://law.justia.com/cases/federal/appellate-courts/F2/116/427/1508669/>, (Son Yararlanma Tarihi; 27.03.2021).
- https://www.gesetze-im-internet.de/uwg_2004/BJNR141400004.html, (Son Yararlanma Tarihi; 17.03.2021).

- <https://www.merriam-webster.com/dictionary/disparage#other-words>, (Son Yararlanma Tarihi; 27.03.2021).
- <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A31993L0013>, (Son Yararlanma Tarihi; 06.11.2020).
- <http://arresten.eu/verbintenissenrecht/hr-15-11-1957-nj-1958-67-baris-riezenkamp/>, (Son Yararlanma Tarihi; 17.06.2020).
- <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A31993L0013>, (Son Yararlanma Tarihi; 06.11.2020).
- <https://www.cairn.info/revue-securite-et-strategie-2012-1-page-5.htm>, (Son Yararlanma Tarihi; 28.05.2020).
- <https://www.trade.gov/data-visualization/trading-partners-exports-and-imports>, (Son Yararlanma Tarihi; 03.03.2021).
- <https://sozluk.gov.tr/>, (Son Yararlanma Tarihi; 03.05.2020).
- <https://www.tdk.gov.tr>, (Son Yararlanma Tarihi; 11.05.2020).
- <https://www.mondaq.com/uk/intellectual-property/910026/trade-secret-escapes>, (Son Yararlanma Tarihi; 27.01.2021).
- <https://www2.tbmm.gov.tr/d24/1/1-0483.pdf>, (Son Yararlanma Tarihi; 28.01.2021).
- <https://caselaw.findlaw.com/md-court-of-appeals/1472333.html>, (Son Yararlanma Tarihi; 27.01.2021).
- <https://supreme.justia.com/cases/federal/us/416/470/>, (Son Yararlanma Tarihi; 27.01.2021).
- <https://casetext.com/case/atlantic-wool-combing-co-v-norfolk-mills>, (Son Yararlanma Tarihi; 27.01.2021).
- <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/25fe67c7-bc82-11e8-99ee-01aa75ed71a1>, (Son Yararlanma Tarihi; 24.03.2021).
- https://www.wto.org/english/tratop_e/trips_e/ipcw543_e.pdf, (Son Yararlanma Tarihi; 24.01.2021).
- <https://www.wipo.int/edocs/lexdocs/laws/en/ch/ch016en.pdf>, (Son Yararlanma Tarihi; 27.03.2021).

Necip TURGUTER
Sayıştay E. Uzman Denetçisi
Bağımsız Denetçi

**BELEDİYE BAŞKANLARI
MECLİS ÜYELERİ VE
ENCÜMEN ÜYELERİNİN
SORUMLULUKLARI**

İDARİ SORUMLULUK - MALİ SORUMLULUK - CEZA SORUMLULUĞU

Genişletilmiş ve Güncellenmiş

2. BASKI

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Belediye Başkanları Meclis Üyeleri Ve Encümen Üyelerinin Sorumlulukları
Necip Turguter

Hukuk Yayınları Dizisi – 2388

İkinci Baskı : Mart, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8092 – 33 – 2

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Meteksan Matbaacılık ve Teknik Sanayi Ticaret A.Ş
Beytepe Köyü Yolu No:3
06800 Çankaya/Ankara
Sertifika No: 46519

KAYNAKÇA

- 1- **Dr. CAN Hasan Hüseyin;**
Uygulamalı Belediye Kanunu Mali Yönetim, Denetim Ankara 2009
- 2- **DEVELİOĞLU Ferit;**
Osmanlıca – Türkçe Ansiklopedik Lügat, Aydın Kitabevi Yayınları
Ankara
- 3- **DOĞANYİĞİT Saadettin;**
Açıklamalı soru çözümlü Belediye Kanunu ve Büyükşehir Belediye
Kanunu, Seçkin Yayıncılık A.Ş. Ankara 2005
- 4- **DOĞANYİĞİT Saadettin – GÜVENDİ İrfan;**
Belediye Sorunları Rehberi, Seçkin Yayıncılık A.Ş. Ankara 2002
- 5- **Prof. Dr. GÖZÜBÜYÜK A. Şeref – DİNCER Güven;**
İdari Yargılama Usulü, Turhan Kitabevi Basım Yayın Tic. Ltd. Şt.
Ankara 2001
- 6- **GÖNEN Dinçer – IŞIK Hikmet;**
Açıklamalı Devlet İhale Kanunu Ankara 1997
- 7- **KARDEŞ Selahattin;**
Milli Emlak Muhasebet Kontrolörleri Derneği Yayını, Ankara 2006
- 8- **TURGUTER Necip;**
Kamu Taşınmaz Malları ile Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların
Kaydına İlişkin Yönetmelik Açıklaması, Ankara Üniversitesi Bası-
mevi 2007
- 9- **TURGUTER Necip;**
Kamu Zararı Açıklaması, Ankara Üniversitesi Basımevi 2012
- 10- **TURGUTER Necip;**
“5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu Açıklaması”
Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü Ankara 2015
- 11- **TURGUTER Necip;**
Taşınır Mal Yönetmeliği Açıklaması, Adalet Yayınevi Ankara 2017
(5. Baskı)

- 12- 2709 sayılı Kanun; 1982 Türkiye Cumhuriyet Anayasası
- 13- 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu
- 14- 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu
- 15- 5393 sayılı Belediye Kanunu
- 16- 3194 sayılı İmar Kanunu
- 17- Yargıtay Kararları
- 18- Danıştay Kararları
- 19- Sayıştay Kararları

Dr. Öğr. Üyesi İlhan BULUT

SUÇTA NETİCE

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

AYBÜ-Hukuk Ceza Hukuku Serisi – 2

Suçta Netice

İlhan Bulut

Hukuk Yayınları Dizisi – 3094

Birinci Baskı : Mart, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8092 – 34 – 9

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Meteksan Matbaacılık ve Teknik Sanayi Ticaret A.Ş
Beytepe Köyü Yolu No:3
06800 Çankaya/Ankara
Sertifika No: 46519

KAYNAKÇA

- Akbulut, Berrin**, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 5. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2018 (**Akbulut**, Genel Hükümler).
- Akkurt, Sinan Sami/Erdoğan, Kemal/Tokat, Hüseyin**, Borçlar Hukuku, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2018.
- Aktan, Coşkun Can**, "*Ahlak ve Ahlak Felsefesine Giriş*", Hukuk ve İktisat Araştırmaları Dergisi, Cilt: 1, Sayı: 1, Yıl: 2009, (s. 38-59).
- Aktaş, Kadir**, "*Etik-Ahlâk İlişkisi ve Etiğin Gelişim Süreci*", Uluslararası Yönetim ve Sosyal Araştırmalar Dergisi, Cilt: 1, Sayı: 2, Yıl: 2014, (s. 22-32).
- Alacakaptan, Uğur**, Suçun Unsurları, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları No: 263, Ankara, 1975.
- Albayrak, Mustafa**, "*Yeni Ceza Yargılamasında Ek İddianame Düzenlenmesi Sorunu*", Terazi Hukuk Dergisi, Cilt: 4, Sayı: 33, Yıl: 2009, (s. 95-104).
- Alexander, Larry**, "*The Philosophy of Criminal Law*", The Oxford Handbook of Jurisprudence and Philosophy of Law, ed. Kenneth Einar Himma Jules I. Coleman, and Scott J. Shapiro Oxford University Press, Oxford, 2004.
- Alşahin, Mehmet Emin**, Ceza Hukukunda Zamanaşımı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2016.
- Amelung, Knut**, Rechtsgüterschutz und Schutz der Gesellschaft, Athenäum Verlag, Frankfurt 1972.
- American, Law Institute**, Model Penal Code and Commentaries: (Official Draft and Revised Comments), Washington, 1985.
- Artuk, Mehmet Emin/Alşahin, Mehmet Emin**, "*Objektif Cezalandırılabilme Şartı ve Zamanaşımı*", MÜHF-HAD, Prof. Dr. Nur Centel'e Armağan, Özel Sayı, Cilt: 19, Sayı: 2, Yıl: 2013, (s. 17-44).
- Artuk, Mehmet Emin/Gökçen, Ahmet/Alşahin, M. Emin/Çakır, Kerim**, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 12. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2018.
- Avcı, Mustafa**, Osmanlı Ceza Hukuku, Mimoza Yayınevi, Konya, 2014.
- Aydın, Devrim**, "*Ceza Kanunlarının Yer Yönünden Uygulanması*", TBBD, Cilt: 94, Yıl: 2011, (s. 131-148).
- Aziz, Davinia Filza Abdul**, "*Punishment as Response to Harm: Why the Attempt Warrants Lesser Punishment than the Completed Crime*", Singapur Journal of Legal Studies, Yıl: 2002, (604 - 616).

- Baker, Dennis J.**, *"The Harm Principle vs Kantian Criteria for Ensuring Fair, Principled and Just Criminalisation"*, Australian Journal of Legal Philosophy, Cilt: 33, Yıl: 2008, (s. 66-99).
- Baumann, Jürgen/Weber, Ulrich/Mitsch, Wolfgang/Eisele, Jörg**, Strafrecht Allgemeiner Teil, 12. Auflage, Verlag Ernst und Werner, Bielefeld, 2016.
- Bayraktar, Köksal/Evik, Vesile Sonay/Kurt, Gülşah**, Özel Ceza Hukuku Cilt I: Uluslararası Suçlar, 2. Baskı, On İki Levha Yayınları, İstanbul, 2017.
- Bekar, Elif**, Objektif Cezalandırılabilirlik Koşulları ve Bu Koşullar Bağlamında Türk Ceza Kanunu'nda Yer Alan Suçlar, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2017.
- Beling, Ernst**, Die Lehre vom Verbrechen, Verlag von J.E.B. Mohr, Tübingen, 1906.
- Bentham, Jeremy**, *"Ahlak ve Yasama İlkelerine Giriş,"* çev. Aysel Doğan, AÜHFD, Cilt: 57, Sayı: 4, Yıl: 2008, (s. 381-390).
- Berg-Cross, Linda**, *"Intentionality, Degree of Damage, and Moral Judgments"*, Child Development, Cilt: 46, Sayı: 4, Yıl: 1975, (s. 970-974).
- Binavince, Emilio S.**, Die vier Momente der Fahrlässigkeitsdelikte, Bielefeld: Verlag E. und W. Giescking, 1969.
- Bockelmann, Paul/Volk, Klaus**, Strafrecht Allgemeiner Teil, 4. Auflage, C. H. Beck Verlag, München, 1987.
- Boynukalın, Mehmet**, "Suç", TDV İslam Ansiklopedisi, İstanbul, 2009.
- Bozbayındır, Ali Emrah**, *"The Advent of Preventive Criminal Law: An Erosion of the Traditional Criminal Law?"*, in: Criminal Law Forum, Springer, 2018.
- Bozdoğan-Akbulut**, "Bilişim Suçları", Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt: 8, Sayı: 1-2 (Milenyum Armağanı), Yıl: 2000, (s. 545-555).
- Brady, Patrick**, *"Chaos Theory, Control Theory, and Literary Theory or: A Story of Three Butterflies"*, Modern Language Studies, Cilt: 20, Sayı: 4, Yıl: 1990, (s. 65-79).
- Bringewat, Peter**, Grundbegriffe des Strafrechts, 3. Auflage, Nomos Verlag, Baden-Baden, 2018.
- Busch, Richard**, Moderne Wandlungen der Verbrechenlehre, Verlag von J. C. B. Mohr, Tübingen, 1949.
- Cansel, Erol/Çağlar, Özel**, Borçlar Hukuku Genel Hükümler Cilt I, 2. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2017.
- Centel, Nur/Zafer, Hamide /Çakmut, Özlem**, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 10. Bası, Beta Yayınları, İstanbul, 2017 (**Centel/Zafer/Çakmut**, Genel Hükümler).
- Centel, Nur/Zafer, Hamide**, Ceza Muhakemesi Hukuku, 13. Baskı, Beta Yayınları, İstanbul, 2016.
- Centel, Nur/Zafer, Hamide/Çakmut, Özlem**, Kişilere Karşı İşlenen Suçlar Cilt I, Beta Yayınevi, İstanbul, 2016 (**Centel/Zafer/Çakmut**, Kişilere Karşı İşlenen Suçlar).

- Cevizci, Ahmet**, Etiğe Giriş, Paradigma Yayınları, İstanbul, 2002 (**Cevizci**, Etiğe Giriş).
- Cevizci, Ahmet**, Etik - Ahlak Felsefesi, Say Yayınları, İstanbul, 2014 (**Cevizci**, Etik).
- Cevizci, Ahmet**, Felsefe Tarihi, Say Yayınları, İstanbul, 2015 (**Cevizci**, Felsefe Tarihi).
- Cevizci, Ahmet**, Paradigma Felsefe Sözlüğü, Say Yayınları, İstanbul, 1999 (**Cevizci**, Felsefe Sözlüğü).
- Chen, Chun-Wei**, Gefährdungsvorsatz im modernen Strafrecht, Peter Lang Verlag, Frankfurt, 2016.
- Croce, Nicholas**, Newton and The Three Laws of Motion, New York, 2005.
- Çelebi, Nilgün**, "Sosyoloji ve Nedensellik", Araştırma Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Felsefe Bölümü Dergisi, Cilt: 14, Sayı: 1, Yıl: 1992, (s. 27-40).
- Çelen, Ömer**, Bir İştirak Şekli Olarak Yardım Etme (Asli Fail Yardım Eden Ayrımı), Yayınlanmamış Doktora Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Ana Bilim Dalı, Konya 2015.
- Çelik, Haşim Cem**, "Heisenberg, Nedensellik ve Determinizm", Flsf Dergisi, Cilt: 4, Sayı: 2007, Yıl: 2007, (s. 123-135).
- Çıvgın, Ayşe**, "David Hume: Felsefe ve Metafiziğin Mahiyeti", Kaygı, Uludağ Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Felsefe Dergisi, Sayı: 20, Yıl: 2013, (s. 31-40).
- Çuhacı, Aysu**, "Ulrich Beck'in Risk Toplumu Kuramı", Sosyoloji Dergisi, Cilt: 3, Sayı: 14, Yıl: 2007, (s. 129-157).
- Dağcı, Şamil**, "İslam Ceza Hukukunda İrade-Suç İlişkinin Cezaya Etkisi", Marife Bilimsel Birikim, Cilt: 3, Sayı: 1, Yıl: 2003, (s. 71-78).
- Daragenli, Vesile Sonay**, "Tehlike Suçları," Prof. Dr. Sahir Erman'a Armağan, İstanbul, Yıl: 1999, (s. 163-188).
- Decoeur, Henri**, Confronting the Shadow State: An International Law Perspective on State Organized Crime, Oxford University Press, New York, 2018.
- Degener, Wilhelm**, "Zu den Bedeutungen des Erfolges im Strafrecht Speziell: Zur strafbarkeitsbegründenden sowie zur strafrahmen-prägenden Bedeutung des tatbestandlichen Erfolgseintritts", ZStW, Cilt: 103, Sayı: 2, Yıl: 1991, (s. 357-397).
- Demirbaş, Ali Timur**, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 12. Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2017 (**Demirbaş**, (2017)).
- Demirbaş, Ali Timur**, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 14. Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2019 (**Demirbaş**, (2019)).
- Dencker, Friedrich**, "Erfolg und Schuldidee, zur Diskussion um die systematische und sachliche Bedeutung des Erfolges im Strafrecht", in: Gedächtnisschrift für Armin Kaufmann, Carl Heymanns Verlag, Köln, 1989.
- Doğan, Koray**, Neticesi Sebebiyle Ağırlaşmış Suçlar, Adalet Yayınevi, Ankara, 2015.

- Donini, Massimo**, Verbrechenslehre. Eine Betrachtung aus der Sicht des italienischen Strafrechts, Berliner Wissenschaftsverlag, Berlin, 2005.
- Dorling, Danny/Gordon, Dave/Hillyard, Paddy/Pantazis, Christina/Pemberton, Simon/Tombs, Steve**, Criminal Obsessions: Why Harm Matters More Than Crime?, London, 2008.
- Dönmezer, Sulhi**, "*Maddi Sebebiyet Alakası*", İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası, Cilt: 9, Sayı: 1-2, (s. 85-119) (**Dönmezer**, Sebebiyet Alakası).
- Dönmezer, Sulhi**, "*Mukayeseli Hukukta Yasalaştırma Eğilimi ve İlkeleri*", İÜHFİM, Cilt: 45, Sayı: 1-4, Yıl: 1981, (s. 815-840) (**Dönmezer**, Yasalaştırma).
- Dönmezer, Sulhi**, "*Suç Siyaseti*", İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası, Cilt: 52, Sayı: 1-4, Yıl: 1987, (s. 1-33) (**Dönmezer**, Suç Siyaseti).
- Dönmezer, Sulhi**, "*Üç Eklektik Müellif (Cuche, Prins, Saleilles)*", İÜHFİM, Cilt 15, Sayı 2-3, 1949, (s. 527-545) (**Dönmezer**, Müellif).
- Dönmezer, Sulhi/Erman, Sahir**, Nazari Ceza Hukuku, Cilt I, Baskı 11, Beta Yayınevi, İstanbul, 1994 (**Dönmezer/Erman**, Ceza Hukuku Cilt I (1994)).
- Dönmezer, Sulhi/Erman, Sahir**, Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku, Cilt I, 14. Bası, Der Yayınları, İstanbul, 2016 (**Dönmezer/Erman**, Ceza Hukuku Cilt I (2016)).
- Dönmezer, Sulhi/Erman, Sahir**, Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku Cilt II, 10. Bası, İstanbul, 1994 (**Dönmezer/Erman**, Ceza Hukuku Cilt II).
- Dursun, Abdurrazzak**, "*David Hume ve Gazâlî'de Nedensellik Problemi*", Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Cilt: 5, Sayı: 2, Yıl: 2015, (s. 1-11).
- Dursun, Selman/Bozbayındır, Ali Emrah**, "*Ceza Hukukunda Hukuka Uygunluk Nedenlerinin Manevi Unsurları Meselesi*", İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası, Cilt: 73, Sayı: 1, Yıl: 2015, (s. 63-90).
- Düwell, Marcus/Hübenthal, Christoph/Werner, Micha H.**, Handbuch Ethik, Springer, Stuttgart, 2006.
- Ebert, Udo**, Strafrecht Allgemeiner Teil, 3. Auflage, C. F. Müller, Heidelberg, 2001.
- Ekkehard, Kaufmann**, Die Erfolgshaftung: Untersuchungen über die strafrechtliche Zuordnung im Rechtsdenken des frühen Mittelalters, Vittorio Klostermann Verlag, Frankfurt a. M., 1958 (**Kaufmann**, Erfolgshaftung).
- Engisch, Karl**, Die Kausalität als Merkmal der strafrechtlichen Tatbestände, Mohr Verlag, Tübingen, 1931.
- Erb, Volker**, "*Die Zurechnung von Erfolgen im Strafrecht*", JuS, Yıl: 1994, (s. 449 - 456).
- Erem, Faruk**, "*Psikanalizm Açısından Ceza Hukuku*", AÜHFİM, Cilt: 44, Sayı: 1, Yıl: 1995, (s. 479-488) (**Erem**, Psikanalizm).
- Erem, Faruk**, Ceza Usulü Hukuku, Ankara, 1968 (**Erem**, Usul).
- Erem, Faruk**, Ümanist Doktrin Açısından Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, Cilt I, 10. Baskı, Sevinç Matbaası, Ankara, 1973 (**Erem**, Genel Hükümler (1973)).

- Erem, Faruk/Danışman, Ahmet/Artuk, Mehmet Emin**, Ümanist Doktrin Açısından Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler 14. Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara, 1997.
- Ersoy, Uğur**, "Hareketin ve Neticenin Haksızlığı Kavramları Işığında Taksirli Suçlarda Meydana Gelen Sonucun/Neticenin Hukukî Niteliği Üzerine Bir İnceleme", CHD, Cilt: 13, Sayı: 36, Yıl: 2018, (s. 39-67) (**Ersoy**, Haksızlık).
- Ersoy, Uğur**, "Türk ve Alman Ceza Hukuku Sistemlerinde Kusur Prensibinin Kapsamı ve Objektif Cezalandırılabilme Şartlarının Kusur Prensibi İle Bağdaştırılabilirliği", TBBD, Cilt: 109, Yıl: 2013, (s. 203-250) (**Ersoy**, Kusur Prensibi).
- Ersoy, Uğur**, Ceza Hukukunda Objektif Cezalandırılabilme Şartları Adalet Yayınevi, Ankara 2015, (**Ersoy**, Objektif Cezalandırılabilme Şartları).
- Eser, Albin**, "The Principle of Harm in the Concept of Crime: A Comparative Analysis of the Criminally Protected Legal Interests", Duquesne University Law Review, Cilt: 4, Yıl: 1965, (s. 345-418) (**Eser**, The Principle of Harm).
- Eser, Albin**, in: Schönke-Schröder, Strafgesetzbuch Kommentar, 29. Auflage, 2014, vor. §8.
- Evik, Ali Hakan**, "Hileli İflas Suçunda" Suçun İşlendiği Tarihin Tespitine" İlişkin Bir Yargıtay Kararının Değerlendirilmesi", MÜHF-HAD, Cilt: 19, Sayı: 2, Yıl: 2013, (s. 1087-1100).
- Evik, Vesile Sonay**, "Suç İşlemek Amacıyla Örgütlenme Suçu", MÜHF-HAD, Cilt: 19, Sayı: 2, Yıl: 2013, (s. 667-697).
- Feinberg, Joel**, Harm to Others: The Moral Limits of the Criminal Law, Vol. I. Oxford University Press, 1984.
- Feuerbach, Paul Johann Anselm**, Ist Sicherung vor dem Verbrechen Zweck der Strafe und ist Strafrecht Präventionsrecht?, Ersten Theils zweites Stück, Nachdruck, Keip Verlag, Frankfurt, 1985.
- Finkelstein, Claire**, "Is Risk a harm?", University of Pennsylvania Law Review, Cilt: 151, Sayı: 3, Yıl: 2002, (s. 963 - 1002).
- Fletcher, George P.**, Grammar of Criminal Law, Volume One: Foundations, Oxford University Press, 2007.
- Forsyth, Donelson R.**, "Honorable Intentions versus Praiseworthy Accomplishments: The impact of Motives and Outcomes on the Moral Self", Current Psychology, Cilt: 12, Sayı: 4, Yıl: 1993, (s. 296-311).
- Foster, Nigel G/Sule, Satish**, German Legal System and Laws, 4. Edition, Oxford University Press, USA, 2010.
- Frankena, William**, Etik, çev. Azmi Aydın, İmge Yayınevi, Ankara, 2007.
- Freund, Georg**, Erfolgsdelikt und Unterlassen: zu den Legitimationsbedingungen von Schuldspruch und Strafe, Heymann Verlag, Köln, 1992 (**Freund**, Erfolgsdelikt).

- Freund, George**, Strafrecht Allgemeiner Teil (Personale Strafrechtslehre) 2. Auflage, Springer Verlag, Berlin, 2009 (**Freund**, AT).
- Frisch, Wolfgang**, Tatbestandmässiges Verhalten und Zurechnung des Erfolges, Müller Juristische Verlag, Heidelberg, 1988.
- Frister, Helmut**, Strafrecht Allgemeiner Teil, 7. Auflage, C. H. Beck Verlag, München, 2015.
- Fuchs, Helmut**, Österreichisches Strafrecht Allgemeiner Teil I, 7. Auflage, Verlag Österreich, Wien, 2008.
- Gallas, Wilhelm**, "Abstrakte und konkrete Gefährdung", in: Festschrift Für Ernst Heinitz zum 70. Geburtstag, Berlin, 1972 (**Gallas**, Gefährdung).
- Gallas, Wilhelm**, "Zur Struktur des Strafrechtlichen Unrechtsbegriff," in: Festschrift für Paul Bockelmann, C. H. Beck'sche Verlagsbuchhandlung, München, 1979 (**Gallas**, Unrechtsbegriff).
- Gallas, Wilhelm**, Beiträge zur Verbrechenslehre, de Gruyter Verlag, Berlin, 1968 (**Gallas**, Verbrechenslehre).
- Gökberk, Macit**, Felsefe Tarihi, Remzi Kitabevi, İstanbul, 1967.
- Gökçen, Ahmet**, Belgede Sahtecilik Suçları (m. 204 - 212) Adalet Yayınevi, Ankara, 2016.
- Göktürk, Neslihan**, Fikri İctima (Suçların İctimai), Seçkin Yayınevi, Ankara, 2013.
- Grispigni, Filippo**, "Alman Doktrininde Yeni Bir Suç Nazariyesi", çev. Nurullah Kunter, İÜHFİM, Cilt: 18, Sayı: 1-2, (s. 533-547).
- Gropp, Walter**, Strafrecht Allgemeiner Teil, 2. Auflage, Springer Verlag, Berlin, 2001.
- Gur-Arye, Miriam**, "The Nature of Crime: A Synthesis, Following the Three Perspectives Offered in the Grammar of Criminal Law", Criminal Justice Ethics Cilt: 27, Sayı: 1, Yıl: 2008, (s. 91-98).
- Gülseren, Fehmi**, "Ceza Hukukunda Aleniyet Kavramı", Lefke Avrupa Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Cilt: 5, Sayı: 1, Yıl: 2014, (s. 32-59).
- Güriz, Adnan**, Hukuk Felsefesi, Siyasal Kitabevi, Ankara, 2017.
- Hafizoğulları, Zeki/Özen, Muharrem**, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 11. Baskı, USA Yayıncılık, Ankara, 2018 (**Hafizoğulları/Özen**, Genel Hükümler).
- Hafizoğulları, Zeki/Özen, Muharrem**, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler - Kişilere Karşı Suçlar, 5. Baskı, USA Yayıncılık, Ankara, 2016 (**Hafizoğulları/Özen**, Özel Hükümler).
- Haft, Fritjof**, Strafrecht Allgemeiner Teil, 9. Auflage, C. H. Beck Verlag, München, 2004.
- Hakeri, Hakan**, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 19. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2016 (**Hakeri**, Genel Hükümler).

- Hakeri, Hakan**, Ceza Hukukunda İhmal Kavramı ve İhmali Suçların Çeşitleri, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2003 (**Hakeri**, İhmal).
- Hall, Daniel E.**, Criminal Law and Procedure, 6th Edition, Delmar Cengage Learning, New York, 2012.
- Harcourt, Bernard E.**, "The Collapse of the Harm Principle", Journal of Criminal Law and Criminology, Cilt: 90, Yıl: 1999, (s. 109-194).
- Harro, Otto**, "Personales Unrecht, Schuld und Strafe", ZStW, Cilt: 87, Sayı: 3, Yıl: 1975, (s. 539-597).
- Hassemer, Winfried**, "German Legal Philosophy and the Criminal Law", Tel Aviv U. Stud. L., Cilt: 10, Yıl: 1990, (s. 187 - 194) (**Hassemer**, Criminal Law).
- Hassemer, Winfried**, Einführung in die Grundlagen des Strafrechts, 2. Auflage, C. H. Beck Verlag, München, 1990 (**Hassemer**, Grundlagen des Strafrechts).
- Hauf, Claus-Jürgen**, Strafrecht Allgemeiner Teil, Zweite Auflage, Herman Luchterhand Verlag, Neuwied, 2001.
- Heinrich, Bernd**, Strafrecht Allgemeiner Teil, 5. Auflage, w. Kohlhammer Verlag, Stuttgart 2016.
- Herzberg, Rolf Dietrich**, "Gedanken zur finalen Handlungslehre", Revista electrónica de ciencia penal y criminología, Sayı: 10, Yıl: 2008, (s. 1-31).
- Hesel, Gerd Johannes**, Untersuchungen zur Dogmatik und den Erscheinungsformen "modernen" Strafrechts, N. G. Elwert Verlag Marburg, 2004.
- Hilgendorf, Eric**, "Zur Lehre vom 'Erfolg in seiner konkreten Gestalt'", GA für Strafrecht, Cilt: 142, Yıl: 1995, (s. 515-534).
- Hilgendorf, Eric/Valerius, Brian**, Strafrecht Allgemeiner Teil, 2. Auflage, C. H. Beck Verlag, München, 2015.
- Hoffman-Holland, Klaus**, Strafrecht Allgemeiner Teil, 2. Auflage, Verlag Mohr Siebeck, Tübingen, 2011.
- Honig, Richard**, "İllyet Nazariyesine Dair", çev. Abadan, Yavuz, İÜHFİM, Cilt: 2, Yıl: 1936, (s. 169-188).
- Hooker, Brad**, "Rule-consequentialism versus Act-consequentialism", Politeia Cilt: 24, Sayı: 1, Yıl: 2008, (s. 75-85).
- Horn, Eckhard**, Konkrete Gefährungsdelikte, Verlag Otto Schmidt, Köln, 1973.
- Hsueh, Chih-Jen**, Abschied vom Begriff der Tatbeendigung im Strafrecht, Duncker & Humblot, Berlin, 2013.
- Hursthouse, Rosalind**, On Virtue Ethics, Oxford University Press, New York, 1999.
- Hübner, Dietmar**, Einführung in die philosophische Ethik, 2. Auflage, Vandenhoeck und Ruprecht Verlag, Ulm, 2018.

- İçel, Kayıhan**, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 4. Bası, Beta Yayınları, İstanbul, 2017 (**İçel**, Genel Hükümler).
- İçel, Kayıhan**, Ceza Hukukunda Taksirden Doğan Sübjektif Sorumluluk İstanbul Üniversitesi Yayınları, İstanbul, 1967 (**İçel**, Taksir).
- İçel, Kayıhan**, Suçların İçtimaı (Genel Bilgiler - Fikri İçtima - Müteselsil Suçlar - Görünüşte İçtima), Sermet Matbaası, İstanbul, 1972 (**İçel**, İçtima).
- İçel, Kayıhan/Sokullu Akıncı, Füsun/Özgenç, İzzet/Sözüer, Adem/Mahmutoğlu, Fatih S./Ünver, Yener**, Suç Teorisi, Beta Yayınları, İstanbul, 1999.
- Jakobs, Günther**, Strafrecht Allgemeiner Teil, 2. Auflage, De Gruyter Verlag, Berlin, 1993.
- Jenssen, R. Wilhelm**, Der Erfolg und seine Bedeutung für das Strafrechts, Ruprecht-Karls - Universität zu Heidelberg, Heidelberg 1915.
- Jescheck, Hans-Heinrich/Weigend, Thomas**, Lehrbuch des Strafrechts, Allgemeiner Teil, 5. Auflage, Duncker und Humblot Verlag, Berlin, 1996.
- Kangal, Zeynel**, "Cezalandırılabilirliğin Objektif Koşulları", İÜHFİM, Cilt: 68, Sayı: 1-2, (s. 151-167).
- Karaçay, Timur**, "Determinizm ve Kaos", Mantık, Matematik ve Felsefe II. Ulusal Sempozyumu, Yıl: 2004, (s. 21-24).
- Kart, Berfin**, Deontolojist ve Teleolojist Kuramların İkileminde "Erdem Etiği", Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2006.
- Kasiske, Peter**, Strafrecht I: Grundlagen und Allgemeiner Teil, 2. Auflage, Verlag W. Kohlhammer, Stuttgart, 2016.
- Kaspar, Johannes**, Strafrecht Allgemeiner Teil- Einführung, 2. Auflage, Nomos Verlag, Baden-Baden, 2017.
- Katoğlu, Tuğrul**, Ceza Hukukunda Hukuka Aykırılık, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2003.
- Kaufmann, Armin**, "Zum Stande der Lehre vom personalen Unrecht", in: Festschrift für Hans Welzel 1974 (**Kaufmann**, Unrecht).
- Kaufmann, Armin**, Die Aufgabe des Strafrechts, VS Verlag für Sozialwissenschaften, Wiesbaden, 1983 (**Kaufmann**, Aufgabe).
- Kaufmann, Arthur**, Schuld und Strafe, Carl Heymanns Verlag, Köln, 1966 (**Kaufmann**, Schuld).
- Keçelioğlu, Elvan**, "Ceza Hukukunda Haksızlık, Hareketin ve Neticenin Haksızlığı (Alman Ceza Hukuku Üzerine Bir İnceleme)", CHD, Cilt: 8, Sayı: 21, Yıl: 2013, (s. 21-32) (**Keçelioğlu**, Haksızlık).
- Keçelioğlu, Elvan**, Taksirli Suçun Dogmatığı, Turhan Kitabevi, Ankara 2015 (**Keçelioğlu**, Taksir).

- Keiler, Johannes/Roef, David**, Comparative Concepts of Criminal Law, 2nd Edition, Intersentia Publishing, 2016.
- Keller, Christoph**, Zur tatbestandlichen Handlungseinheit, Duncker & Humblot Berlin, 2004.
- Keyman, Selahattin**, "*Suç Genel Teorisinin İki Temel Sorunu: Genel ve Soyut hareket Kavramı - Suçun İncelenmesinde Tekçi ve Tahlilci Yöntemler*", in: Prof. D. Fadıl Hakkı Sur'un Anısına Armağan, Ankara, 1983.
- Kindhäuser, Urs**, Gefährdung als Straftat: rechtstheoretische Untersuchungen zur Dogmatik der abstrakten und konkreten Gefährdungsdelikte, Vittorio Klostermann, Würzburg, 1989 (**Kindhäuser**, Gefährdung).
- Kindhäuser, Urs**, Strafrecht Allgemeiner Teil, 8. Auflage, Nomos Verlags, Baden Baden, 2007 (**Kindhäuser**, AT).
- Kindhäuser, Urs/Neumann, Ulfrid/Paeffgen, Hans-Ulrich**, Strafgesetzbuch, NK-Bearbeiter Nomos Kommentar. Ed., 2017, StGB § 46 Rn. 57.
- Koca, Mahmut**, "*Kısırlaştırma Suçu (TCK m. 101)*", İÜHFİM Cilt: 67, Sayı: 1-2, Yıl: 2009, (s. 43-55).
- Koca, Mahmut/Üzülmez, İlhan**, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, Seçkin Yayınevi, Ankara 2018 (**Koca/Üzülmez**, Genel Hükümler).
- Koca, Mahmut/Üzülmez, İlhan**, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, Adalet Yayınevi, Ankara, 2016 (**Koca/Üzülmez**, Özel Hükümler).
- Kozak, İbrahim Erol**, Kadim Dönemler Genel Hukuk Tarihi, Adalet Yayınevi, Ankara 2011.
- Köhler, Michael**, Strafrecht Allgemeiner Teil, Springer Verlag, Berlin, 1997.
- Kölz-Ott, Monika**, Eventualvorsatz und Versuch, Schulthess Polygraphischer Verlag, Zürich, 1974.
- Krauß, Detlef**, "*Erfolgsunwert und Handlungsunwert im Unrecht*", ZStW, Cilt: 76, Sayı: 1, Yıl: 1964, (s. 19-68).
- Krey, Volker/Esser, Robert**, Deutsches Strafrecht Allgemeiner Teil, W. Kohlhammer Stuttgart, 2016.
- Krümpelmann, Justus**, Die Bagatelldelikte, Duncker & Humblot, Berlin, 1966.
- Kudlich, Hans**, Strafrecht Allgemeiner Teil, 2. Auflage, C. H. Beck Verlag, München, 2006.
- Kunter, Nurullah**, "*Hukuk Umum Nazariyesinde "Fiil" ve Bir Suç Unsuru Olarak "Netice"*", A. Samim Gönensay'a Armağan, Yıl: Y. 1955, (s. 194-211) (**Kunter**, Fiil ve Netice).
- Kunter, Nurullah**, Muhakeme Hukuku Dahı Olarak Ceza Muhakemesi Hukuku, Kazancı Hukuk Yayınları, İstanbul, 1981 (**Kunter**, Muhakeme).

- Kunter, Nurullah**, Suçun Kanuni Unsurları Nazariyesi, İstanbul Ünivesitesi Yayınları İstanbul, 1949 (**Kunter**, Kanuni Unsurlar).
- Kunter, Nurullah**, Suçun Maddi Unsurları Nazariyesi (Hareket- Netice- Sebebiyet Alakası), İsmail Akgün Matbaası, İstanbul, 1954 (**Kunter**, Maddi Unsurlar).
- Kühl, Kristian**, Strafrecht Allgemeiner Teil, 8. Auflage, Verlag Franz Vahlen, München, 2017.
- Lehle, Thomas**, Der Erfolgsbegriff und die deutsche Strafrechtzuständigkeit im Internet, Hartung-Gorre, Konstanz, 1999.
- Leupold, Henning**, Die Tathandlung der reinen Erfolgsdelikte und das Tatbestandsmodell der "*actio libera in causa*" im Licht verfassungrechtlicher Schranken, Duncker und Humblot, Berlin, 2005.
- Levy, Ken**, "*The Solution to the Problem of Outcome Luck: Why Harm Is Just as Punishable as the Wrongful Action That Causes It*", Law and Philosophy, Cilt: 24, Sayı: 3, Yıl: 2005, (s. 263-303).
- Lüderssen, Klaus**, "*Die strafrechtsgestaltende Kraft des Beweisrechts*", ZStW, Cilt: 85, Sayı: 2, Yıl: 1973, (s. 288-319) (**Lüderssen**, Beweisrecht).
- Lüderssen, Klaus**, "*Erfolgszurechnung und 'Kriminalisierung'*", in Festschrift für Paul Bockelmann C. H. Beck'sche Verlagsbuchandlung, München, 1979 (**Lüderssen**, Erfolgszurechnung).
- Maiwald, Manfred**, "*Über taugliche, untaugliche und grob unverständige Versuche. Eine rechtsvergleichende Bestandsaufnahme*", Grundfragen des Strafrechts, Rechtsphilosophie und die Reform der Juristenausbildung, ed. Heinz Koriath ve Krack, Ralf, Universitätsverlag Göttingen, Göttingen, 2010 (**Maiwald**, Versuch).
- Maiwald, Manfred**, Einführung in das Italienische Strafrecht und Strafprozessrecht, Peter Lang Verlag, Frankfurt, 2009 (**Maiwald**, Italienische Strafrecht).
- Martin, Jörg**, Strafbarkeit grenzüberschreitender Umweltbeeinträchtigungen - Zugleich ein Beitrag zur Gefährdungsdogmatik und zum Umweltvölkerrecht, Eigenverlag Max Planck Institut Freiburg i. Br., 1989.
- Matt, Holger**, Strafrecht Allgemeiner Teil I, C.H. Beck'sche Verlagsbuchandlung, München, 1996.
- Maurach, Reinhart/Gössel, Karl Heinz/Zipf, Heinz/Dölling, Dieter/Laue, Christian/Renzikowski, Joachim**, Strafrecht Allgemeiner Teil Teilband II, 8. Auflage C. F. Müller, 2014.
- Maurach, Reinhart/Zipf, Heinz**, Strafrecht Allgemeiner Teil, Teilband I, 8. Auflage, C. H. Müller Juristischer Verlag, Heidelberg, 1992.
- Mengüşoğlu, Takiyettin**, Felsefeye Giriş, Remzi Kitabevi, İstanbul, 1958.
- Meraklı, Serkan**, Ceza Hukukunda Kusur, Seçkin Yayınevi Ankara, 2017.

- Mezger, Edmund**, "*Subjektivismus und Objektivismus in der strafgerichtlichen Rechtsprechung des Reichsgerichts*", Die Reichsgerichtspraxis im Deutschen Rechtsleben, ed. Otto Schreiber, Walter de Gruyter, Berlin, 1929.
- Mueller, Gerhard OW**, "*Criminal Theory: An Appraisal of Jerome Hall's Studies in Jurisprudence and Criminal Theory*", Indiana Law Journal, Cilt: 34, Sayı: 2, Yıl: 1958, (s. 206-231).
- Murmann, Uwe**, Grundkurs Strafrecht, 2. Auflage, C. H. Beck Verlag, München, 2013.
- Müller-Dietz, Heinz**, Grenzen des Schuldgedankens im Strafrecht, Verlag C. F. Müller, Karlsruhe, 1967.
- Münzberg, Wolfgang**, Verhalten und Erfolg Als Grundlagen der Rechtswidrigkeit und Haftung, Vittorio Kolstermann Frankfurt, 1966.
- Naucke, Wolfgang**, Strafrecht - Eine Einführung, 10. Auflage, Hermann Luchterhand Verlag, Neuwiedel, 2002.
- Nuttal, John**, Ahlak Üzerine Tartışmalar - Etiğe Giriş, çev. Abdullah Yılmaz, Ayrıntı Yayınları, İstanbul, 2011.
- O'Donnel, Kerri**, Sir Isaac Newton: Using the Laws of Motion to Solve Problems, New York, 2007.
- Oğuzman, M. Kemal/Öz, Turgut**, Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Cilt 2, 10. Bası, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2013.
- Ostendorf, Herbert**, "Grundzüge des konkreten Gefährdungsdelikts", JuS, Yıl: 1982, (s. 426-433).
- Ozansü, Mehmet Cemil**, Ceza Hukukunda Kasttan Doğan Sübjektif Sorumluluk, Seçkin, 2007 (**Ozansü**, Kast).
- Ozansü, Mehmet Cemil**, Erken Modernlikte Ceza Sorumluluğunun Kamusal-laşması ve Rasyonelleşmesi On İki Levha Yayınları, İstanbul, 2014 (**Ozansü**, Ceza Sorumluluğu).
- Öktem, Ülker**, "*Descartes'da Bilginin Kesinliği Problemi*", Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, Cilt: 40, Sayı: 1, Yıl: 1999, (s. 311-332).
- Önder, Ayhan**, Ceza Hukuku Genel Hükümler, Cilt II-III, 2. Bası, Beta Yayınları, İstanbul, 1992 (**Önder**, Genel Hükümler).
- Önder, Ayhan**, Şahıslara ve Mala Karşı Cürümler ve Bilişim Alanında Suçlar, Filiz Kitabevi, İstanbul, 1994 (**Önder**, Cürümler).
- Özbek, Veli Özer**, "*İnternet Kullanımında Ortaya Çıkabilecek Bazı Ceza Hukuku Sorunları*", DEÜHFD, Cilt: 4, Sayı: 1, Yıl: 2002.
- Özbek, Veli Özer/Doğan, Koray/Bacaksız, Pınar//Tepe, İlker**, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 13. Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2018.

- Özbek, Veli Özer/Doğan, Koray**, "Zorunluluk Halinin (TCK m. 25/2) Hukukî Niteliği", DEÜHFD, Cilt: 9, Sayı: 2, Yıl: 2007, (s.195-222).
- Özbek, Veli Özer/Doğan, Koray/Bacaksız, Pınar**, Ceza Muhakemesi Hukuku, 12. Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2019 (**Özbek/Doğan/Bacaksız**, Muhakeme).
- Özbek, Veli Özer/Doğan, Koray/Bacaksız, Pınar**, Türk Ceza Hukuku - Genel Hükümler, 10. Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2019 (**Özbek/Doğan/Bacaksız**, Genel Hükümler).
- Özen, Muharrem**, Ceza Hukukunda Objektif Sorumluluk, USA Yayıncılık, Ankara, 1998 (**Özen**, Objektif Sorumluluk).
- Özen, Mustafa**, Ceza Hukuku Özel Hükümler Temel Suç Tipleri, Adalet Yayınevi, Ankara, 2018 (**Özen**, Özel Hükümler).
- Özen, Mustafa**, Ceza Hukukunda Taksir, Adalet Yayınevi, Ankara 2011 (**Özen**, Taksir).
- Özen, Mustafa**, Öğreti ve Uygulama Işığında Ceza Hukuku Genel Hükümler, Adalet Yayınevi, Ankara, 2017 (**Özen**, Genel Hükümler).
- Özen, Mustafa**, Suçların İçtimaı (Zincirleme Suç - Fikri İçtima - Bileşik Suç), Yayınlanmamış Doktora Tezi Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku (Ceza ve Ceza Usul Hukuku) Anabilim Dalı, Ankara 2008 (**Özen**, İçtima).
- Özenbaş, Nazmiye**, Neticesi Sebebiyle Ağırlaşmış Suçlarda Ceza Sorumluluğunun Esası, Adalet Yayınevi, Ankara, 2012.
- Özgenç, İzzet**, Suça İştirakin Hukukî Esası ve Faillik, İstanbul, 1996 (**Özgenç**, İştirak).
- Özgenç, İzzet**, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 14. Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2018 (**Özgenç**, Genel Hükümler).
- Özlem, Doğan**, Etik - Ahlak Felsefesi, Notos Yayınevi, İstanbul, 2004.
- Öztürk, Bahri/Erdem, Mustafa Ruhan**, Uygulamalı Ceza Hukuku ve Güvenlik Tedbirleri Hukuku, 16. Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2016 (**Öztürk/Erdem**, (2016)).
- Öztürk, Bahri/Erdem, Mustafa Ruhan**, Uygulamalı Ceza Hukuku ve Güvenlik Tedbirleri Hukuku, 19. Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2019 (**Öztürk/ Erdem** (2019)).
- Öztürk, Bahri/Ruhan, Mustafa Erdem/Tezcan, Durmuş/Tütüncü, Efser Erden/Akcan, Esra Alan/Gezer, Özge Sırma/Kırıt, Yasemin F. Saygılar/Özaydın, Özdem**, Nazari ve Uygulamalı Ceza Muhakemesi Hukuku, Seçkin Yayınevi Ankara, 2016.
- Paoli, Letizia/Greenfield, Victoria A**, "Harm: A Neglected Concept in Criminology, A Necessary Benchmark For Crime-Control Policy", European Journal of Crime, Criminal Law and Criminal Justice, Cilt: 21, Sayı: 3-4, Yıl: 2013, (s. 359-377).

- Peters, Rudolph**, *Crime and Punishment in Islamic Law*, Cambridge University Press, New York, 2005.
- Puppe, Ingeborg**, "*Der Erfolg und seine kausale Erklärung im Strafrecht*", ZStW, Cilt: 92, Sayı: 4, Yıl: 1980, (s. 863-911) (**Puppe**, Erfolg).
- Puppe, Ingeborg**, *Die Erfolgszurechnung im Strafrecht*, Nomos Verlag, Baden-Baden, 2000 (**Puppe**, Erfolgszurechnung).
- Puppe, Ingeborg**, *Strafrecht Allgemeiner Teil: im Spiegel der Rechtsprechung*, Nomos Verlag, Baden-Baden, 2016 (**Puppe**, AT).
- Puppe, Ingeborg**, in: *Nomos Kommentar (NK) STGB*, 5. Auflage 2017, vor. §§ 13ff, Rn. 62-79.
- Puppe, Ingeborg**, *The Result and Its Causal Explanation in Criminal Law*, (March 7 2016), <https://ssrn.com/abstract=2743259> (s.e.t.: 15.07.2018) (**Puppe**, Result).
- Rengier, Rudolph**, *Strafrecht Allgemeiner Teil*, 9. Auflage, C. H. Beck Verlag, München, 2017.
- Robbennolt, Jennifer K.**, "*Outcome Severity and Judgments of "Responsibility": A Meta-Analytic Review*", *Journal of applied social psychology*, Cilt: 30, Sayı: 12, Yıl: 2000, (s. 2575-2609).
- Ronzani, Marco**, *Erfolg und individuelle Zurechnung im Umweltstrafrecht*. Ed., Freiburg i. Br: Eigenverlag Max-Planck-Institute für Ausländ. u. Internat. Strafrecht, 1992.
- Roxin, Claus**, "*Pflichtwidrigkeit und Erfolg bei fahrlässigen Delikten*", ZStW, Cilt: 74, Sayı: 3, Yıl: 1962, (s. 411-444) (**Roxin**, Fahrlässigkeit).
- Roxin, Claus**, "*Zur Kritik der Finalen Handlungslehre*", ZStW, Cilt: 74, Sayı: 3. Yıl: 1962, (s. 515-561) (**Roxin**, Handlungslehre).
- Roxin, Claus**, *Strafrecht Allgemeiner Teil, Band I*, 4. Auflage, C. H. Beck Verlag, München, 2005 (**Roxin**, Band I).
- Roxin, Claus**, *Strafrecht Allgemeiner Teil Band II*, Verlag C. H. Beck, München, 2003 (**Roxin**, Band II).
- Röh, Lars**, *Die kausale Erklärung überbedingter Erfolge im Strafrecht*, Peter Lang Verlag, Frankfurt a. M., 1995.
- Ryu, Paul K**, "*Causation in Criminal Law*", *University of Pennsylvania Law Review*, Cilt: 106, Sayı: 6, Yıl: 1958, (s. 773-805).
- S. Oley Cutler, SJ**, "*Criminal Punishment-Legal and Moral Considerations*", *The Catholic Lawyer*, Cilt: 6, Sayı: 2, Yıl: 2016, (s. 110-125).
- Scheb, John M.**, *Criminal Law and Procedure*, Belmont, 2011.
- Schmidhäuser, Eberhard**, *Strafrecht Allgemeiner Teil*, 2. Auflage, Mohr Siebeck Verlag, Tübingen, 1975.

- Schmidt, Rolf**, Strafrecht Allgemeiner Teil (Grundlagen der Strafbarkeit, Aufbau des Strafrechtlichen Gutachtens), 19. Auflage, Rolf Schmidt Verlag, Bremen, 2018.
- Schröder, Horst**, "Abstrakt-konkrete Gefährdungsdelikte?", JZ, Cilt: 22, Sayı: 17, Yıl: 1967, (s. 522-525).
- Schulhofer, Stephen J.**, "Harm and punishment: A critique of emphasis on the results of conduct in the criminal law", University of Pennsylvania Law Review, Cilt: 122, Sayı: 6, Yıl: 1974, (s. 1497-1607).
- Schweikert, Heinrich**, Die Wandlungen der Tatbestandslehre seit Beling, Verlag C. F. Müller, Karlsruhe, 1957.
- Sevük, Handan Yokuş**, "Görevi Kötüye Kullanma Suçu (TCK m. 257)", DÜHFD, Cilt: 23, Sayı: 39, (s. 257-316).
- Signorelli, Walter P.**, Criminal Law, Procedure, and Evidence, CRC Press, Florida, 2011.
- Sinn, Arndt**, "Alman Hava Güvenlik Kanunu md. 14/III Hükmüne Göre Masumların Öldürülmesi - Meşru Mudur?", Çev Ömer Çelen in: Terör ve Düşman Ceza Hukuku, ed. Yener Ünver, Seçkin Yayınevi, Ankara 2008.
- Skirberkk, Gunnar/Gilje, Nils**, Antik Yunandan Modern Döneme Felsefe Tarihi, Kesit Yayınları, İstanbul, 2013.
- Soyaslan, Doğan**, Ceza Hukuku Genel Hükümler, Yetkin Yayınları, Ankara 2018 (Soyaslan, Genel Hükümler).
- Soyaslan, Doğan**, Ceza Hukuku Özel Hükümler, 11. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, 2016 (Soyaslan, Özel Hükümler).
- Soyaslan, Doğan**, Ceza Muhakemesi Hukuku, 6. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, 2016 (Soyaslan, Muhakeme).
- Sözüer, Adem**, Suça Teşebbüs, Kazancı Kitap Ticaret, İstanbul, 1994.
- Sparks, Richard**, "The Media, Populism, Public Opinion and Crime", Criminal Justice Matters, Cilt: 43, Sayı: 1, Yıl: 2001, (s. 6-7).
- Spendel, Günter**, "Zur Notwendigkeit des Objektivismus im Strafrecht", ZStW, Cilt: 65, Sayı: 4, Yıl: 1953, (s. 519-538) (Spendel, Objektivismus).
- Spendel, Günter**, "Gegen den "Verteidigungswillen" als Notwehnerfordernis", in Festschrift für Bockelmann, C. H. Beck'sche Verlagsbuchhandlung München, 1979 (Spendel, Verteidigung).
- Stratenwerth, Günter**, "Zur Relevanz des Erfolgsunwertes im Strafrecht, " in: Festschrift für Friedrich Schaffstein, 1975.
- Stratenwerth, Günter/Kuhlen, Lothar**, Strafrecht Allgemeiner Teil I (Die Straftat), 5. Auflage, Carl Heymanns Verlag, Köln, 2004.

- Streng, Franz**, in: Nomos Kommentar (NK) STGB, 5. Auflage 2017, vor. §46.
- Şahin, Cumhuri**, Ceza Muhakemesi Hukuku I, Seçkin Yayınevi Ankara, 2015.
- Şahin, Cumhuri/Göktürk, Neslihan**, Ceza Muhakemesi Hukuku I, 10. Bası, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2019.
- Taner, Tahir**, Ceza Hukuku Umumi Kısım, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, İstanbul, 1949.
- Tezcan, Durmuş/Erdem, Mustafa Ruhan/Önok, R. Murat**, Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku, 16. Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2018.
- Toroslu, Haluk**, "*Bilinçli Taksir Üzerine Bir Değerlendirme*", TBBĐ, Cilt: 29, Sayı: 126, Yıl: 2016, (s. 95-122).
- Toroslu, Nevzat/Toroslu, Haluk**, Ceza Hukuku Genel Kısım, 24. Baskı, Savaş Yayınevi, Ankara, 2018.
- Tosun, Öztekin**, Türk Suç Muhakemesi Hukuku Dersleri Cilt 1 Genel Kısım, 3. Bası, İstanbul Üniversitesi Yayınları, İstanbul, 1981.
- Tozman, Önder**, Suça Teşebbüs, Adalet Yayınevi, Ankara, 2015.
- Tümerkan, Somay**, "*Klasik, Pozitivist Okullarda ve Toplumsal Savunma Hareketinde Ceza Sorumluluğunun Esası*", İÜHFĐM, Cilt: 48, Sayı: 1-4, Yıl: 1983, (s. 51-71).
- Türkoğlu, Halide Gökçe**, Roma Hukukunda Suç ve Ceza, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2017.
- Udeh, Abdulkadir**, İslam Ceza Hukuku ve Beşeri Hukuk, Çev Akif Nuri, İhya Yayınları, İstanbul, 1976.
- Uşan, Fatih/Akıncı, Şahin/Akyılmaz, Bahtiyar/Doğan, Vahit vd.**, Hukuka Giriş, ed. İbrahim Dülger, Konya, 2010.
- Uygun, Oktay**, Hukuk Teorileri, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2017.
- Ünver, Yener**, Ceza Hukukuyla Korunması Amaçlanan Hukuksal Değer, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2003.
- Üzülmez, İlhan**, "*Dolaylı Faillik*", EÜHFD, Cilt: 1, Sayı: 2, Yıl: 2006, (s. 79-96).
- Von Ferneck**, Alexander Freiherrn Hold, Die Idee der Schuld, Verlag von Duncker & Humblot, Leipzig, 1911.
- Von Hippel, Robert**, Deutsches Strafrecht, Band 2, Springer Verlag, Berlin-Heidelberg, 1971 (**Von Hippel**, Strafrecht).
- Von Hippel, Robert**, Lehrbuch des Strafrechts, Springer Verlag, Berlin – Heidelberg, 1932 (**Von Hippel**, Lehrbuch).
- Von Liszt, Franz**, "*Der Zweckgedanke im Strafrecht*", in: Strafrechtliche Aufsätze und Vorträge I. Band, Berlin, 1905 (**Von Liszt**, Zweckgedanke).
- Von Liszt, Franz**, Lehrbuch des Deutschen Strafrechts, 23. Auflage, Walter de Gruyter Verlag, Berlin und Leipzig, 1921 (**Von Liszt**, Lehrbuch).

- Von Liszt, Franz/Schmidt, Eberhard**, Lehrbuch des Deutschen Strafrechts, 1. Band, Walter de Gruyter Verlag, Berlin und Leipzig, 1932.
- Wacks, Raymond**, Hukuk Kuramını Anlamak, çev. Fatma Süzgün/Şahin Ünver, Astana Yayınları, Ankara 2016.
- Waiblinger, Max**, "Subjektivismus und Objektivismus in der neueren Lehre und Rechtsprechung vom Versuch", ZStW, Cilt: 69, Sayı: 2, Yıl: 1957, (s. 189-222).
- Walter, Tonio**, Der Kern des Strafrechts, Verlag Mohr Siebeck, Tübingen, 2006.
- Welzel, Hans**, Aktuelle Strafrechtsprobleme im Rahmen der finalen Handlungslehre: Vortrag gehalten vor der Juristischen Studiengesellschaft in Karlsruhe am 29. Mai 1953, Verlag C. F. Müller, Karlsruhe, 1953 (**Welzel**, Aktuell).
- Welzel, Hans**, Das Deutsche Strafrecht, 9. Auflage, Walter De Gruyter Verlag, Berlin, 1965 (**Welzel**, Strafrecht).
- Welzel, Hans**, Der Allgemeine Teil des deutschen Strafrechts in seinen Grundzügen, De Gruyter, 1940 (**Welzel**, AT).
- Welzel, Hans**, Fahrlässigkeit und Verkehrsdelikte: zur Dogmatik der fahrlässigen Delikte, CF Müller, Karlsruhe, 1961 (**Welzel**, Fahrlässigkeit).
- Welzel, Hans**, Um die finale Handlungslehre, Verlag J. C. B. Mohr Tübingen, 1949 (**Welzel**, Handlungslehre).
- Wessels, Johannes /Beulke, Werner/Satzger, Helmut**, Strafrecht Allgemeiner Teil, 46. Auflage, C. F. Müller Verlag, Heidelberg, 2016.
- Wright, Richard W/Puppe, Ingeborg**, "Causation: Linguistic, Philosophical, Legal and Economic", Chicago-Kent Law Review, Cilt: 91, Sayı: 2, Yıl: 2016, (s. 461-502).
- Yaşar, Yusuf**, "Mukayeseli Hukukta İftira, Suç İsnadı ve Mahkeme Kararları", MÜHF-HAD, Cilt: 22, Sayı: 3, Yıl: 2016, (s. 3385-3404).
- Yenisey, Feridun/Nuhoglu, Ayşe**, Ceza Muhakemesi Hukuku, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2019.
- Yenisey, Feridun/Plagemann, Gottfried**, Alman Ceza Kanunu, Beta Yayınevi, İstanbul, 2009.
- Yerdelen, Erdal**, Cezanın Belirlenmesi (Türk-Alman Uygulaması), Adalet Yayınevi, Ankara, 2013.
- Yiğit, Yaşar**, İslam Ceza Hukuku, Ankara, 2012.
- Young, Liane/Saxe, Rebecca**, "Innocent intentions: A correlation between forgiveness for accidental harm and neural activity", Neuropsychologia, Cilt: 47, Sayı: 10, Yıl: 2009, (s. 2065-2072).
- Yüce, Turhan Tufan**, Ceza Hukuku Dersleri, Cilt I, Şafak Yayınevi, Manisa, 1982.

Zafer, Hamide, Ceza Hukuku Genel Hükümler (TCK m. 1-75), 5. Baskı, Beta Yayınları, İstanbul, 2015.

Zelazo, Philip David/Helwig, Charles C/Lau, Anna, "*Intention, act, and outcome in behavioral prediction and moral judgment*", *Child Development*, Cilt: 67, Sayı: 5, Yıl: 1996, (s. 2478-2492).

Zielinski, Diethart, Handlungs- und Erfolgswert im Unrechtsbegriff: Untersuchungen z. Struktur von Unrechtsbegründung u. Unrechtsausschluss, Duncker und Humblot, 1973.

Zipf, Heinz, Kriminalpolitik, C. F. Müller Verlag, Karlsruhe, 1980.

İnternet Kaynakları

"*Foundation of Criminal Law (USA)*", <[http://infocrim.org/#!/reports?r=\(usa:II.D.1:en\)&a=0C](http://infocrim.org/#!/reports?r=(usa:II.D.1:en)&a=0C)>, (s.e.t.: 22.05.2019).

Encyclopædia Britannica, "*Determinism*", <https://www.britannica.com/topic/determinism>, (s.e.t.: 24.10.2017).

Haines, Williams, "*Consequantialism*", *The Internet Encyclopedia of Philosophy*, <http://www.iep.utm.edu/conseque/>, (s.e.t.: 24.03.2018).

Legalbank Veri Tabanı, www.legalbank.net.

Sinnott-Armstrong, Walter, "*Consequentialism*", *The Stanford Encyclopedia of Philosophy*, 2015, <https://plato.stanford.edu/archives/win2015/entries/consequentialism/>, (s.e.t.) 24.03.2018.

Türk Dil Kurumu, Güncel Türkçe Sözlük <http://www.tdk.gov.tr>.

Dr. Dr. Mahmut GÖKPINAR

**CEZA HUKUKUNDA
GÖREVİN
YERİNE GETİRİLMESİ**

**ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022**

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Ceza Hukukunda Görevin Yerine Getirilmesi

Mahmut Gökpınar

Hukuk Yayınları Dizisi – 3083

Birinci Baskı : Mart, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8092 – 35 – 6

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara

Tel : (0312) 231 17 00

Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C

(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul

Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Meteksan Matbaacılık ve Teknik Sanayi Ticaret A.Ş

Beytepe Köyü Yolu No:3

06800 Çankaya/Ankara

Sertifika No: 46519

KAYNAKÇA

- AKKAŞ, Ahmet Hulusi, Ceza Muhakemesi Bağlamında Yargı Mercileri Kararlarının Birbirleri Üzerindeki Etkisi, Adalet Yayınevi, Ankara 2016
- AKBULUT, Berrin, Türk Ceza Kanunu ile Kabahatler Kanununun Genel Hükümlerinin Yaptırım Hükümleri Dışında Karşılaştırmalı Olarak İncelemesi, Adalet Yayınevi, Güncelleştirilmiş ve Genişletilmiş 2. Baskı, Ankara 2014 (Kabahatler Kanunu)
- AKBULUT, Berrin, Ceza Hukuku Genel Hükümler, Adalet Yayınevi, 3. Baskı, Ankara 2016 (Genel Hükümler)
- AKBULUT, Berrin, “*Dış Beden Muayenesi*”, TAAD, Sy. 27, 2016, ss. 83-123. (Muayene)
- AKBULUT, Berrin, “*Kasten Öldürme Suçu (TCK m. 81)*”, AHVÜHFD, C. XXIV, Sy. 4, 2020, ss. 273-357. (Kasten Öldürme)
- AKINCI SOKULLU, Füsün, “*Ceza Hukukunda Kusurluluk*”, in: Ceza Hukuku Günleri, 70. Yılında Türk Ceza Kanunu Genel Hükümler, Beta Yayınları, İstanbul 1998, ss. 95-107.
- AKYILMAZ, Bahtiyar, İdari Usul İlkeleri Işığında İdari İşlemin Yapılış Usulü, Yetkin Yayınevi, Ankara 2000
- AKÇA, Kürşat, “*Anayasa Mahkemesi Kararlarında Mülkiyet Hakkı*”, İÜHFD, Özel Sayı, C. 1, 2015, ss. 543-596.
- ALLER, Jacobo Dopico Gómez, “*Criminal Omissions: A European Perspective*”, *New Criminal Law Review*, Vol. 11, Issue. 3, ss. 419–451.
- AKYÜREK, Güçlü, “*İhmali Suçlar*”, in: Prof. Dr. Feridun YENİSEY’e Armağan, C. I, Beta Yayınevi, İstanbul 2014, ss. 139-158.
- ALACAKAPTAN, Uğur, Suçun Unsurları, AÜHFY, Ankara 1970
- ALCAMO, Martina, Stratificazione Normativa, Tesi di Dottorato İnedita, Università degli Studi di Palermo, 2015
- ALGAN, Bülent, Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Hakların Korunması, Seçkin Yayınevi, Ankara 2007
- ALŞAHİN, Mehmet Emin, “*Göreve İlişkin Sırrın Açıklanması Suçu (TCK m.258)*”, MÜHF-HAD C. 20, Sy. 2, 2014, ss. 219-250.

- AMBOS, Kai, Zur strafbefreienden Wirkung des "Handelns auf Befehl" aus deutscher und völkerstrafrechtlicher Sicht, Juristische Rundschau, 1998/6, ss. 221-226. (Handelns)
- AMBOS, Kai, "May a State Torture Suspects to Save the Life of Innocents?", Journal of International Criminal Justice, 2008/6, ss. 261-287. (Torture)
- AMBOS, Kai, "Current Issues In International Criminal Law", Criminal Law Forum, Vol. 14, 2003, ss. 225-260. (Criminal Law)
- AMBOS, Kai, "Omissions", in: Core Concepts in Criminal Law and Criminal Justice, Cambridge University Press, 2019, ss. 17-53. (Omission)
- AMELUNG, Knut, "Obedience To Superior Order and Corporal Punishment As An Educational Method", Israel Law Review, Vol. 30, 1996, ss. 154-161.
- ANSERMET, Lydia, "Manifest Illegality and the ICC Superior Orders Defense: Schuldtheorie Mistake of Law Doctrine as an Article 33(1)(c)", Vanderbilt Journal of Transnational Law, Vol. 47, 2014, ss. 1426-1463.
- AOLAİN, Fionnuala Ni, "The Evolving Jurisprudence of the European Convention Concerning the Right to Life", Netherlands Quarterly of Human Rights. Vol. 19/1, 2001, ss. 21-24.
- ARASLI, Tevfik, Emir ve Yapılmasından Doğacak Sorumun Kime Ait Olacağı, Doğuş Matbaası, Ankara 1950
- ASHWORTH, Andrew/HORDER, Jeremy, Principles of Criminal Law, 7th edn, 2013
- ARTUK, Mehmet Emin, "İşkence Suçu", CHD, Sy. 7, 2008, ss. 5-40.
- ARTUK, Mehmet Emin/ÇINAR, Ali Rıza, "Yeni Bir Ceza Kanunu Arayışları ve Adalet Alt Komisyonu Tasarısı Üzerine Düşünceler", in: Türk Ceza Kanunu Reformu, İkinci Kitap, Ed.: Teoman ERGÜL, TBBY, Ankara 2004, ss. 37-84.
- ARTUK Mehmet Emin/GÖKCEN, Ahmet/YENİDÜNYA, Caner, Ceza Hukuku Genel Hükümler, Adalet Yayınevi, 10.Baskı, Ankara 2016
- ARTUK, Mehmet Emin/ALŞAHİN, Mehmet Emin, "Yardım veya Bildirim Yükümlülüğünün Yerine Getirilmemesi Suçu (TCK. m. 98)", MÜHF – HAD, C. 18, Sy. 1, ss. 3-38.
- ARZT, Gunther, "Ignorance or Mistake of Law", The American Journal of Comparative Law, Vol. 24/4, 1976, s. 658., ss. 646-679. (Ignorance)
- ARZT, Gunther, "The Proplem of Mistake Of Law", BYU Law Review Volume, Vol.3, 1986, ss. 711-732. (Mistake Of Law)

- ATALAY, Esra, “Sanat Özgürlüğü Temel Hakkının Hukukî Niteliği”, DÜHFD, C. 6, Sy. 1, 2004, ss. 43-66.
- AVCI, Mustafa/ YERDELEN, Erdal, “Karar İncelemesi- Garantörsel İhmali Suçta İhmali ve İcrai Davranış Ayrımı”, GÜHFD, C. XIX, Sy. 1, 2015, ss. 163-190.
- AYDIN, Devrim, Türk Ceza Hukukunda Suça İştirak, Yetkin Yayınları, Ankara 2009 (Suça İştirak)
- AYDIN, Devrim, “Toplantı ve Gösteri Yürüyüşlerine Müdahalenin Esasları”, AÜHFD, Sy. 65/4, 2016, ss. 3283-3308. (Müdahale Esasları)
- AZRAK, Ali Ülkü, “Anayasa Mahkemesi İptal Kararlarının Geriye Yürümezliği”, Anayasa Yargısı Dergisi, C. 1, 1984, ss.151-168.
- BABA, Yasemin, Haksızlık Derecesindeki Azlığın Cezalandırma Üzerindeki Etkisi, Yayımlanmamış Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2017
- BAKICI, Sedat, “Tehdit Suçu ve Unsurları”, ABD, Sy. 5, 1992, ss. 717-727.
- BALCI, Murat, Ceza Muhakemesinde Hüküm Çeşitleri, Adalet Yayınevi, Ankara 2013
- BAŞTÜRK, Ömer Özmen, Milli İstihbarat Teşkilatı'na Ait Bilgi, Belge ve Kimliklere Karşı Suçlar, Adalet Yayınevi, Ankara 2019
- BAUMANN, Jürgen/WEBER, Ulrich/ MITSCH, Wolfgang, Strafrecht Allgemeiner Teil, 11. Neubearbeitete Auflage, 2003
- BAYRAKTAR, Köksal, Hekimin Tedavi Nedeniyle Cezai Sorumluluğu, İÜHFY, İstanbul 1972 (Cezai Sorumluluk)
- BAYRAKTAR, Köksal, “Ceza Kanunundaki Hukuka Uygunluk Nedenleri”, in: Ceza Hukuku Günleri, 70. Yılında Türk Ceza Kanunu Genel Hükümler, (26-27 Mart 1997-İstanbul), Beta Yayınevi, İstanbul 1998, ss. 67-74. (Hukuka Uygunluk)
- BAYRAKTAR, Köksal, “Yeni Türk Ceza Kanunda Hukuka Uygunluk Nedenleri”, in: Erdoğan Teziç’e Armağan, GSÜY, 2007, ss. 15-22. (Yeni Hukuka Uygunluk Nedenleri)
- BEKAR, Elif, Türk ve Amerikan Ceza Hukukunda Zorunluluk Hali, Seçkin Yayınevi, Ankara 2013 (Zorunluluk Hali)
- BEKAR, Elif, “Ceza Muhakemesinde Hüküm Çeşitleri (CMK m. 223)”, İÜHFM, C. LXXV, Sy. 1, 2017, ss. 15-60. (Hüküm Çeşitleri)
- BELUR, Jyoti, Permission to Shoot? Police Use of Deadly Force in Democracies, London 2010

- BEREKET, Zühal, *Hukukun Genel İlkeleri ve Danıştay, Yetkin Yayınları*, Ankara 1996
- BERMAN, Mitchell N., "*Justification And Excuse, Law and Morality*", *Duke Law Journal*, Vol.53/1, 2003, ss. 1-77.
- BERNSMANN, Klaus, "*Private Self-Defence And Necessity In German Penal Law And In The Penal Law Proposal - Some Remarks*", *Israel Law Review*, Vol. 30, 1996, ss. 171-187.
- BOCK, Stefanie, "*The Prerequisite of Personal Guilt and the Duty to Know the Law in the Light of Article 32 ICC Statute*", *Utrecht Law Review*, Vol. 9, Issue. 4, 2013, ss. 184-197.
- BOHLANDER, Michael, *Principles Of German Criminal Law, Studies In International And Comparative Criminal Law: Volume 2*, Oxford And Portland, Oregon 2009
- BOZBAYINDIR, Ali Emrah, "*Meşru Savunmada Sınırın Aşılması*", *CHD, Sy. 18*, 2012, ss. 113-136.
- BÖREKÇİ, Eşref Barış, "*Yeni Düzenlemeler Işığında Önleme Aramaları*", *YÜHFD, C. XVII, Özel Sayı*, 2020, ss. 89-113.
- BRUGGER, Winfried, "*May Government Ever Use Torture? Two Responses from German Law*", *The American Journal of Comparative Law*, Vol. 48, Issue. 4, 2000, ss. 661-678.
- BUTTLE, John W, "*Officer Safety and Public Safety: Training the Police to Use Force in the United Kingdom*", in: *Police Use Of Force A Global Perspective*, Ed.: Joseph B. KUHNS/ Johannes KNUTSSON, ss. 32-42.
- BÜLBÜL, Erdoğan, *İdari İşlemlerin Yürürlükten Kaldırılması*, Beta Yayınevi, İstanbul 2010
- CANPOLAT, Can, *Kusur İlkesi Işığında Zorlayıcı Cebir*, Adalet Yayınevi, Ankara 2016
- CASSANİ, Carlotta, "*Hukuka Uygunluk Nedeni Olarak Hukukta Rıza*", Çev.: Muharrem ÖZEN, *TBBD, Sy. 77*, 2008, ss. 236-248.
- CENTEL, Nur/ZAFER, Hamide/ ÇAKMUT YENERER, *Özlem, Türk Ceza Hukukuna Giriş*. Beta Yayınevi, 5. Baskı, İstanbul 2008
- CENTEL, Nur, "*İhmali Davranışla Kasten Öldürme veya Yaralama Suçu (TCK.m.83, 88/2)*", in: *Alman-Türk Karşılaştırmalı Ceza Hukuku*, Prof. Dr. Köksal BAYRAKTAR'a Armağan, C.III., Ed.: Eric HILGENDORF/ Yener ÜNVER, İstanbul 2010, ss. 75-91.

- CERNUSCA, Matthias, A Comparative Approach to Normative Elements in the Definition of International Crimes, Doctoral Thesis, Albert-Ludwigs-Universität Freiburg im Breisgau, 2018.
- CİHAN, Erol, Cebir Kullanma Cürmü (TCK. m. 188.), İÜHFY, İstanbul 1978
- CHIESA, Luis E. *"Normative Gaps in the Criminal Law: A Reasons Theory of Wrongdoing"*, Pace Law Faculty Publications, 2007, ss. 102-141.
- CİN, M. Onursal, Tıp Etiği ve Cezai Sorumluluk, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2004 (Cezai Sorumluluk)
- CİN, Onursal, *"Kolluğun Zor Kullanma Yetkisi"*, SÜHFD, C.8, Sy.1-2, 2000, ss. 665-686. (Zor Yetkisi)
- CHRISTIANE, Nill Theobald, Defences Bei Kriegsverbrechen am Beispiel Deutschland und der USA, 1998
- CHRISTOPHER, Russell, *"Tripartite Structures of Criminal Law in Germany and Other Civil Law Jurisdictions "*, Cardozo Law Review, Vol. 28, 2007, ss. 2675-2695. (Criminal Law)
- CHRISTOPHER, Russell L., *"Unknowing Justification and the Logical Necessity of the Dadson Principle in Self-Defence"*, Oxford Journal of Legal Studies, Vol. 15, Issue. 2, 1995, ss. 229-251. (Unknowing Justification)
- COHAN, John Alan, *"Torture and The Necessity Doctrine"*, Valparaiso University Law Review, Vol.41/4, 2007, ss. 1587-1632.
- CONDE, Francisco Muñoz, *"Putative Self-Defense: A Borderline Case Between Justification And Excuse"*, New Criminal Law Review, Vol. 11, 2008, ss. 590-614.
- CORRADO, Michael, *"Notes on the Structure of a Theory of Excuses"*, Journal of Criminal Law and Criminology, Vol. 82, Issue. 3, 1991, ss. 465-497.
- CRAWSHAW, Ralph, *"The Right To Life And The Use Of Lethal Force"*, Police Journal, Vol.64, 1991, ss. 299-308.
- CRAWSHAW, Ralph/DEVLİN, Barry/WILLIAMSON, Tom, Human Rights and Policing, 1998
- ÇAĞLAYAN, Ramazan, İdari Yargı Kararlarının Sonuçları ve Uygulanması, Asil Yayıncılık, 3. Baskı, Ankara 2004
- ÇETİNKAYA, Muhammed Buhari, Türk ve Fransız Ceza Hukukunda Kanununun Hükmünü Yerine Getirme, Yayınlanmış Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2020
- ÇEÇEN Anıl, İnsan Hakları, Gündoğan Yayınları, 2. Baskı, Ankara 1989

- DEĞİRMENCİ, Olgun, *Askeri Ceza ve Disiplin Hukuku*, Seçkin Yayınevi, 2. Baskı, Ankara 2014 (Askeri Ceza)
- DEĞİRMENCİ, Olgun, “*Askeri Ceza Hukukunda Emre İtaatsizlikte Israr Suçu*”, KHO Bilim Dergisi, C.18, Sy .2, 2008, ss. 1-35. (Emre İtaatsizlik)
- DEĞİRMENCİ, Olgun, “*Uluslararası Ceza Hukukunda Amirin Emrini İfa Sorumluluğu*”, LHD, C. 10, Sy. 120, 2012, ss. 57-77. (İfa Sorumluluğu)
- DEĞİRMENCİ, Olgun, “*Türk Ceza Hukukunda Kusurluluğu Kaldıran Neden Olarak Amirin Emrini İfa*”, TAAD, Sy. 10, 2012, ss. 455-484. (Amirin Emri)
- DEMİRBAŞ, Timur, *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, Seçkin Yayınları, 10. Baskı, Ankara 2014 (Genel Hükümler)
- DEMİRBAŞ, Timur, *İşkence Suçu*, Seçkin Yayıncılık, 2. Baskı, Ankara 2016 (İşkence)
- DEMİRBAŞ, Timur, “*Türk Ceza Kanununda Hukuka Uygunluk Sebeplerinde Sınırın Aşılması*”, İn: Prof. Dr. Hayri DOMANIÇ’e Armağan, İÜHFY, 1995, ss. 277-286. (Hukuka Uygunluk)
- DEMİREL, Hakkı, “*Emrin İcrası Suretiyle İşlenen Suçlar*”, AÜHFD, C. 7, Sy. 1, 1950, ss. 116-121. (Emrin İcrası)
- DEMİREL, Muhammed, *Amirin Emrini Yerine Getirmenin Ceza Sorumluluğuna Etkisi*, İstanbul Arşivi, İstanbul 2014 (Amirin Emri)
- DEMİREL, Muhammed, *Suçta İştirakte Bağlılık Kuralı*, Oniki Levha Yayınları, İstanbul 2017 (Bağlılık Kuralı)
- DEMİREL, Muhammed, “*Alman Hukukuyla Karşılaştırmalı Yardım Etme Hareketleri*”, CHKD, C. 5, Sy. 2, 2017, ss. 119-161. (Yardım Etme)
- DEMİREL, Muhammed, “*Evi Terk Eden Çocuğu Evlenmek Amacıyla Yanında Tutan Kişinin Fiiline İlişkin Yargıtay Ceza Genel Kurulu Kararının Değerlendirilmesi*”, EÜHFD, C. XIII, Sy. 2, 2018, ss. 289-314. (Karar Değerlendirilmesi)
- DEMİREL, Muhammed, “*Uyuşturucu Madde Ticareti Suçlarında Alıcı Kılığına Giren Kolluk Görevlisinin Hukuki Niteliği ve Cezalandırılabilirliği*”, CHD, Sy. 36, 2018, ss. 101-159. (Madde Ticareti)
- DİLLOF, Anthony M., “*Unraveling Unkonown Justifaction*”, Notre Dame L. Rewiev, 2002, ss. 1-38.
- DOĞAN, Koray, “*Cezaların Belirlenmesi ve Bireyselleştirilmesi*”, CHD, Sy. 4, 2007, ss. 277-302. (Cezaların Belirlenmesi)
- DOĞAN, Koray, “*Ceza Muhakemesinde Hüküm*”, CHD, Sy. 7, 2008, ss. 171-201. (Hüküm)

- DOĞAN, Koray, "Tehlike Suçu İle Zarar Suçu Arasındaki Suçların İctimai Sorunu", TAAD, Sy. 16, 2014, ss. 179-208. (Tehlike Suçu)
- DOĞAN, Koray, Ceza Muhakemesinde Belirsizlik Kuşkudan Sanık Yararlanır İlkesi "in dubio reo", Seçkin Yayıncılık, Ankara 2016 (Muhakeme Belirsizlik)
- DOĞAN, Koray/MERAKLI, Serkan, Trafik Ceza Hukuku, Seçkin Yayınevi, Ankara 2019
- DONELLY, Jack, Teoride ve Uygulamada Evrensel İnsan Hakları, Çev: ERDOĞAN, Mustafa/KORKUT, Levent, Yetkin Yayınevi, Ankara 1995
- DÖNMEZER, Sulhi/ERMAN, Sahir, Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku, C. II, 10. Basım, Beta Baskı, İstanbul 1994
- DÖNMEZER, Sulhi, "Kolluğun Zor Kullanma Yetkisi ve İnsan Hakları", in: Kolluğun Silah Kullanma Yetkisi, Ceza Hukuku Derneği Yayınları, İstanbul 2005, ss. 9-24.
- DÖNMEZ, Burcu, "Ceza Muhakemesi Uygulamasında Görev Suçu", DEÜHFD, Prof. Dr. Şeref ERTAŞ'a Armağan Özel Sayısı, C. 19, 2017, ss. 2727-2748.
- DEİTERS, Mark, "Straflosigkeit des agent provocateur?", JuS 2006, ss. 302-306.
- DUBBER, Markus, An Introduction To The Model Penal Code, Second Edition (Penal Code)
- DUBBER, Markus, "The Promise of German Criminal Law: A Science of Crime and Punishment", German Law Journal, 2005/6, ss. 1-37. (Crime and Punishment)
- DUBİN, Danielle R., "A Woman's Cry For Help: Why The United States Should Apply Germany's Model Of Self-Defense For The Battered Woman", ILSA Journal of Int'l & Comparative Law, Vol. 2., 1995, ss. 235-267.
- DUFF, Antony, "Harms and Wrongs", Buffalo Criminal Law Review, Vol. 5, 2001/1, ss. 13-45. (Wrongs)
- DUFF, Antony, "Rethinking Justifications", Twenty-Five Years of George P. Fletcher's Rethinking Criminal Law, Vol. 39/4, 2004, 2004, ss. 829-850. (Justifications)
- DURAN, Gökhan Yaşar, "Askerî Ceza Hukukunda Ast'a Müessir Fiil Suçu (AsCK m.117)", TBBD, Sy. 113, 2014, ss. 217-282.
- DURSUN, Selman, "Türk Ceza Hukuku'nda Emrin İfasının Hukuki Niteliğinin Alman ve İtalyan Ceza Hukuku'yla Karşılaştırmalı Olarak İncelenmesi", GÜHFD, C. XVIII, Sy. 2, 2014, ss. 203-252.

- DURŞUN, Selman/BOZBAYINDIR, Ali Emrah, “Ceza Hukukunda Hukuka Uygunluk Nedenlerinin Manevi Unsurları Meselesi”, İÜHFİM, C. LXXIII, Sy. 1, 2015, ss. 63-90.
- DUMAN, İlker Hasan, “Kanunsuz Emir”, YD, C. 13, Sy. 1-2, 1987, ss. 45-50.
- DÜLGER, İbrahim, “Tıp Ceza Hukukunda Genital Muayene”, İn: Tıp Ceza Hukukunun Güncel Sorunları, Türk- Alman Tıp Hukuku Sempozyumu, TBBY, 2008, ss. 1259-1283.
- ERBAŞ, Rahime, Türk Ceza Kanunun’da Görünüşte İhmali Suçlarda Garantörlük, İstanbul Arşivi, İstanbul 2019 (İhmali Suçlar)
- ERBAŞ, Rahime, “Haksızlık Hatasının Kaçınılabılır Olduğunu Gösteren Ölçütlerin Kanunda Öngörülmesi: Avusturya Ceza Kanunu Örneği”, CHD, Sy. 40, 2019, ss. 379-401. (Haksızlık Hatası)
- ERDEM, Mustafa Ruhan, “Mal Varlığına Yönelik Saldırılara Karşı Meşru Savunma İçin İnsan Öldürme ve Yaşam Hakkı (AİHS m.2)”, DÜHFD, C. 9, Özel Sayı, 2007, ss. 987-998. (Meşru Savunma)
- ERDEM, Mustafa Ruhan, “Ceza Hukuku Müdahalesinin Meşruluğu ve Sınırları”, in: Prof. Dr. M. İlhan ULUSAN’ a Armağan, C. III, 2016, ss. 247-260. (Ceza Hukuku Müdahalesi)
- ERDEM, Mustafa Ruhan, “Suçun Konusunda Yanılma ve Sapma”, DEÜHFD, C. 21, 2019, ss. 43-68. (Suçta Yanılma)
- EREM, Faruk, Ümanist Doktrin Açısından Türk Ceza Hukuku, C.1, Genel Hükümler, AÜHFY, 8. Baskı, Ankara 1971 (Genel Hükümler)
- EREM, Faruk, “CEZA HUKUKUNDA Hakkın Kullanılması”, AÜHFD, C. 41, Sy. 1, 1990, ss. 5-17. (Hakkın Kullanılması)
- EREM, Faruk/DANIŞMAN, Ahmet/ARTUK, Mehmet Emin, Ceza Hukuku Genel Hükümler, Seçkin Yayınları, 14.Baskı, Ankara 1997
- EREN, Fikret, Borçlar Hukuku Genel Hükümler, C. I, Beta Yayınevi, 6. Bası, 1998
- ERYILDIZ, Sefa, “Alman Ceza Hukuku’nda Meşru Müdafaa Sınırlarının Aşılması”, CHD, Sy. 31, 2016, ss. 93-127.
- ESER, Albin, “The Principle of, Harm” in the Concept of Crime A Comparative Analysis of the Criminally Protected Legal Interests”, Duquesne University Law Review 1966/4, ss. 345-417. (The Principle of Harm)
- ESER, Albin, “Justification and Excuse ”, The American Journal of Comparative Law, Vol. 24/4, 1976, ss. 621-637. (Justification)

- ERGÜN OKUYUCU, Güneş, “Görevi Kötüye Kullanma Suçu”, TBBD, Sy.82, 2009, ss. 1-31 (Görevi Kötüye Kullanma)
- ERGÜN OKUYUCU, Güneş, Konut Dokunulmazlığını İhlal Suçu, Çakmak Yayınevi, Ankara 2010 (Konut Dokunulmazlığı)
- ERMAN, Sahir, Askeri Ceza Hukuku, 7. Bası. İstanbul 1983 (Askeri Ceza)
- ERMAN, Barış, Ceza Hukukunda Tıbbi Müdahalelerin Hukuka Uygunluğu, Seçkin Yayınevi, Ankara 2003 (Tıbbi Müdahale)
- ERMAN, Ragıp Barış, Yanılmanın Ceza Sorumluluğuna Etkisi, Yayımlanmamış Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2006 (Yanılma)
- ERSAN, Aykut, “Halkı Kin ve Düşmanlığa Tahrik veya Aşağılama”, TBBD, Sy. 111, 2014, ss. 77-106.
- ERSOY, Uğur, “Sendikal Hakların Kullanılmasının Engellenmesi Suçu (TCK m.118)”, GÜHFD, C. XX, Sy. 2, 2016, ss. 471-515. (Engelleme Suçu)
- ERSOY, Uğur, “Hareketin ve Neticenin Haksızlığı Kavramları Işığında Taksirli Suçlarda Meydana Gelen Sorumluluğun/Neticenin Hukuki Niteliği Üzerine Bir İnceleme”, CHD, Sy. 36, 2018, ss. 39-67. (Hareketin Haksızlığı)
- EŞİTLİ AYGÜN, Ezgi, İnsan Üzerinde Deney ve Deneme Suçları, Yayımlanmamış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2012
- FEYZİOĞLU, Metin, “Açlık Grevi”, AÜHFD, C. 43, Sy. 11, 1993, ss. 157-168. (Grev)
- FEYZİOĞLU, Metin, “Terbiye ve İnzibat Vasıtalarını Kötüye Kullanma ve Aile Bireylerine Karşı Fena Muamelede Bulunma Suçları”, AÜHFD, C. 50, Sy. 1, 2001, ss. 41-53. (Fena Muamelede Bulunma Suçu)
- FLANİGAN, Jenny M., “Once, Twice, Three Times a Victim: Why a Defendant in a Sexual Assault Case Has No Right to Compel Physical Examinations”, West Virginia Law Review, Vol. 113, Issue. 2, 2011, ss. 621-647.
- FLETCHER, George P, Basic Concepts of Criminal Law, Oxford University Press, 1998 (Criminal Law)
- FLETCHER, George P., “Criminal Omissions: Some Perspectives”, The American Journal of Comparative Law, Vol. 24, No. 4, 1976), ss. 703-717. (Criminal Omissions)
- FREUND, Georg, Strafrecht Allgemeiner Teil Personale Straftatlehre, 1998 (Strafrecht Allgemeiner)
- FREUND, Georg, “Straftatbegriff Der Personalen Straftatlehre Und Deliktsaufbau”, in: Prof. Dr. Feridun YENİSEY’e Armağan, C. I, Beta Yayınevi, İstanbul 2014, ss. 13-32. (Personalen Straftatlehre)

- FRİSCH, Wolfgang, “*Hukuk Devleti Ceza Hukukunda Cezalandırılabilirliğin Esaslı Şartları*”, Çev.: Hakan HAKERİ, in: Türk Ceza Kanunu Tasarısı İçin Müzakereler, SÜHFY, Konya 1998, ss. 93-141.
- FORNASARI, Gabriele/MENGHİNİ, Antonia, *Percorsi Europei di Diritto Penale- Secondo Edizione*, 2012
- GAETA, Poela, “*The Defence Of Superior Orders: The Statute Of International Criminal Court Versus Customary International Law*”, *European Journal of International Law*, 1999/4, ss. 172-191. (Superior Orders)
- GAETA, Poala, “*May Necessity be Available as a Defence for Torture in the Interrogation of Suspected Terrorists*”, *Journal of International Criminal Justice*, 2004/9, ss. 785-794 (Torture)
- GALLAS, Wilhelm, “*Cezalandırılabilirliğin Temelleri ve Sınırları, Suç Kavramı Üzerine Düşünceler*”, Çev.: İzzet ÖZGENÇ, SÜHFD, C. 4, Sy. 1-2, 1994, ss. 305-327.
- GEOFFREY, P. Alpert/WILLIAM, C. Smith “*How Reasonable Is the Reasonable Man?: Police and Excessive Force*”, *The Journal of Criminal Law and Criminology*, Vol. 85, Issue. 2, 1994, ss. 481-501.
- GENÇAY SEVGİLİ, Fatma Didem, “*Adsız Düzenleyici İşlemlerin Normlar Hiyerarşisindeki Yeri*”, AÜHFD, C. 38, Sy. 2, ss. 397-417.
- GETZLER, Joshua, “*Use of Force in Protecting Property*”, *Theoretical Inquiries in Law*, Vol. 7, Issue. 1, 2006, ss. 131-166.
- GROPP, Walter, “*Alman Bakışına göre Türk Ceza Kanunu 1989 Öntasarısında Hukuka Uygunluk Sebepleri*”, Çev.: Faruk TURHAN, in: Türk Ceza Kanunu Tasarısı İçin Müzakereler, SÜHFY, Konya 1998, ss. 205-233.
- GOTTSCHALK, Florian, “*Verfahrenshindernis bei Tatprovokation durch Lockspitzel? Staatliche Tatprovokationen im Lichte der Rechtsprechung des EGMR*”, *StudZR*, 2013/1, ss. 49-82.
- GÖKCEN, Ahmet/BALCI, Murat, “*Kasten Öldürme ve Yaralama Suçlarının İhmalî Davranışla İşlenmesi*”, *CHD*, Sy. 18, 2012, ss. 7-30. (Kasten Öldürme)
- GÖKCEN, Ahmet/BALCI, Murat, “*Kasten Yaralama Suçu*”, in: Prof. Dr. Feridun YENİSEY’e Armağan, C. I, Beta Yayınevi, İstanbul 2014, ss. 349-420. (Kasten Yaralama)
- GÖKPINAR, Mahmut, “*Danıştay Kararlarında Hizmet Kusuru- Kişisel Kusur Ayrımı*”, *İBD*, C. 80, Sy. 5, 2006, ss. 1941-1945. (Kusur Ayrımı)
- GÖKPINAR, Mahmut, “*Bir Kavram Olarak İnsan Hakları ve Çeşitli Açılardan Sınıflandırılması*”, *TBBD*, Sy. 120, 2015, ss. 1-72. (İnsan Hakları)

- GÖKTÜRK, Neslihan, Haksızlık Yanılgısının Ceza Sorumluluğuna Etkisi, Seçkin Yayınevi, Ankara 2016 (Haksızlık Yanılgısı)
- GÖKTÜRK, Neslihan, "Hukuka Uygunluk Nedenlerinin Maddi Koşullarında Yanılgının Hukuki Niteliği", CHD, Sy. 26, 2014, ss. 7-30. (Maddi Yanılgı)
- GÖKTÜRK, Neslihan, "Hukuka Uygunluk Nedenleri Objektif Nitelikte Midir?", CHD, Sy. 27, 2015, ss. 7-28. (Hukuka Uygunluk)
- GÖKTÜRK, Neslihan, "Kişiler Arasındaki Konuşmaların Dinlenmesi Ve Kayda Alınması Suçu(TCK M. 133)", TAAD, Sy. 24, 2016, ss. 149-198. (Konuşmaların Dinlenmesi)
- GÖKTÜRK, Neslihan, "Suçun Yasal Tanımında Yer Alan 'Hukuka Aykırılık' İfadesinin İcra Ettiği Fonksiyon", İÜHFD, C. 7, Sy. 1, 2016, ss. 407- 450. (Hukuka Aykırılık)
- GÖREN, Zafer, "Avrupa Birliği Temel Haklar Şartının Ana İlkesi: Dokunulmaz İnsan Onuru", İTÜHFD, Sy. 12, 2007, ss. 21-37.
- GÖZLER, Kemal, "Yorum İlkeleri", in: Kamu Hukukçuları Platformu Anayasa Hukukunda Yorum Ve Norm Somutlaşması, Der.: Ozan ERGÜL, TBBY, Ankara 2012, ss. 15-119. (Yorum)
- GÖZLER, Kemal, İdare Hukuku, Ekin Yayınevi, C. I-II, 2. Baskı, Bursa 2009 (C. I,II)
- GÖZÜBÜYÜK, Şeref/ TAN, Turgut, İdare Hukuku Genel Esaslar, C. I, Ankara 1998
- GREENAWALT, Kent, "The Perplexing Borders Of Justification and Excuse", Columbia Law Review, Vol. 84/8, 1984, ss. 1897-1927. (Justification and Excuse)
- GREENAWALT, Kent, "Distinguishing Justifications From Excuses", Law and Contemporary Problems, Vol. 49. Issue. 3, 1989, ss. 89-108. (Distinguishing)
- GUR-ARYE, Miriam, "Reliance on a Lawyer's Mistaken Advice—Should It be an Excuse from Criminal Liability", American Journal of Criminal Law, Vol. 29, 2002, ss. 455-480.
- GUERRERO, J García, "Hunger Striking In Prisons: Ethics and The Ethical And Legal Aspects", Rev Esp Sanid Penit, Issue. 15, 2013, ss. 9-15.
- GÜLEÇ, Berkol, "Teoride ve Pozitif Hukukta Suç-Kabahat Ayırımı", in: Kabahat Hukuku Yazıları, Ed.: Zeynel KANGAL, Oniki Levha Yayınları, İstanbul 2017, ss. 27-72.

- GÜLŞEN, Recep, *Ceza Hukukunda Sorumluluğu Kaldıran Nedenlerden Kaza, Mücbir Sebep, Cebir ve Tehdit*, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2007
- GÜNAL, Yılmaz, "Amirin Emrini İcrada, Emrin Meşruiyetini Kontrol Meselesi", AÜSBFD, C. 20, Sy. 2, 1965, ss. 635-669. (Emrin Meşruiyeti)
- GÜNAL, Yılmaz, *Yetkili Merciin Emrini İfa*, AÜSBFY, Ankara 1967 (Yetkili Mercii)
- GÜNAL, Yılmaz, "Askeri Münasebetlerde Emir ve Sorumluluk", AÜSBFD, C. 22, Sy. 4, 1967, ss. 169-207. (Emir ve Sorumluluk)
- GÜNGÖR, Devrim, "Ceza Hukukunda Kural Üzerinde Hata", TBBD, Sy. 68, 2007, ss. 135-160.
- GÜRİZ, Adnan, *Hukuk Başlangıcı*, Siyasal Kitapevi, 17. Baskı, Ankara 2016
- GÜNEYSU, Gökhan, *Uluslararası Hukukta Amirin Emri*, XII Levha Yayınları, İstanbul 2015
- HAFIZOĞULLARI, Zeki, "Türk Ceza Hukuku Sisteminde Zaruret Hali ve Üçüncü Kişiyi Kurtarma", AÜHFD, C. XXVIII, Sy. 1-4, 1971, ss. 91-132. (Zaruret Hali)
- HAFIZOĞULLARI, "Zeki, *Hukukî Bilmeme ve Açık Ceza Normları*", 50. Yıl Armağanı, AÜHFY, Ankara 1977, ss. 193-212. (Hukukî Bilmeme)
- HAFIZOĞULLARI, Zeki, "Kusurluluğu Kaldıran Bir Neden Olarak Ceza Hukukunda İstenemezlik İlkesi", AÜHFD, C.57., Sy. 3, ss. 337-369. (İstenemezlik İlkesi)
- HAFIZOĞULLARI, Zeki, "İnsan Hakları, Polis Görevi ve Yetkisi", AÜHFD, C. 44, Sy. 1, 1995, ss. 556-585. (Polis Görevi)
- HAFIZOĞULLARI, Zeki/GÜNGÖR, Devrim, "Türk Ceza Hukukunda Suçların Tasnifi", TBBD, Sy. 69, 2007, ss. 21-50.
- HAFIZOĞULLARI, Zeki, *Ceza Normu Normatif Bir Yapı Olarak Ceza Hukuku Düzeni*, US-A Yayıncılık, Ankara 1996 (Ceza Normu)
- HAFIZOĞULLARI, Zeki/ÖZEN, Muharrem, *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, Us-A Yayıncılık, 2. Baskı, Ankara 2010
- HAKERİ, Hakan, *Ceza Hukukunda İhmal Kavramı ve İhmali Suçların Çeşitleri -İcra-İhmal Ayırımı-İhmali Suçların Unsurları-* Seçkin Yayınevi, Ankara 2003 (İhmal Kavramı)
- HAKERİ, Hakan, *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, 17. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2014 (Genel Hükümler)
- HAKERİ, Hakan, "Yeni Türk Ceza Kanunu'nda İhmali Suçlar", HAD, Sy. 5, 2005, ss. 112-155. (İhmali Suçlar)

- HAKERİ, Hakan, "Yeni Türk Ceza Kanunun'da İştirak", CHD, Sy.1, 2006, ss. 75-110. (İştirak)
- HAKERİ, Hakan, "Ceza Hukukunda Önemsiz Hareketler", TBBD, Sy. 69, 2007, ss. 55-96. (Önemsiz Hareket)
- HASSEMER, Winfried, "Justification and Excuse in Criminal Law: Theses and Comments", BYU Law Review, Vol. 3, 1986, ss. 573-609.
- HAUSTEIN, H.Berthold, "Alman Ceza Hukukunda İhmalin Cezalandırılabilirliğinin Esasları", Çev.: Mehmet Nihat KANBUR, CHD, Sy. 26, 2014, ss. 201-203.
- HEINRICH, Bernd, Ceza Hukuku Genel Kısım-I, Ed.: Yener ÜNVER, Adalet Yayınevi, Ankara 2014 (Heinrich-I)
- HELLER, Kevin Jon, "Mistake of Legal Element, the Common Law, and Article 32 of the Rome Statute", Journal of International Criminal Justice, 2008/6, ss. 419-445.
- HELMERT, Volker, "Avrupa Mukayeseli Hukuku'nda Suç Kavramı", Çev.: H. Özden ÖZKAYA FERENDEÇİ, MÜHF-HAD, C. 18, Sy. 1, 2012, ss. 39-50.
- HERRMANN, Joachim "Causing the Conditions of One's Own Defense: The Multifaceted Approach of German Law", BYU Law Review, Vol.1983, Issue. 3, ss. 747-767.
- HERZOG, Mitarbeiter Felix, "Rechtsstaatliche Begrenzungen der Verbrechensbekämpfung - Eine kritische Bilanz der höchstrichterlichen Rechtsprechung zum tatprovokierenden Einsatz polizeilicher Lockspitze", NStZ 1985, ss. 1-13.
- HESSBRUEGGE, Jan Arno, Human Rights And Personal Self-Defense in International Law, Oxford University Press, 2017
- HIRSCH, Hans Joachim, "Kusur İlkesi ve Ceza Hukukundaki Fonksiyonu", Çev.: Yener ÜNVER, in: Türk Ceza Kanunu Tasarısı İçin Müzakereler, SÜHFY, Konya 1998, ss. 297-315. (Kusur İlkesi)
- HIRSCH, Andreas von, "Harm and Wrongdoing in Criminalisation Theory", Criminal Law and Philos, 2012, ss. 1-12. (Wrongdoing)
- HİLGENDORF, Eric/VALERİUS, Brian, Alman Ceza Hukuku Genel Kısım, Çev.: Salih OKTAR, Yetkin Yayınevi, Ankara 2021
- HİLLENKAMP, Thomas/CORNELİUS, Kai, "Hukuka Uygunluk Nedenlerinin Maddi Koşullarının Hatalı Varsayılması Kastı Ortadan Kaldırır Mı?", Çev.: Buket Abanoz ÖZTÜRK, İHFM, Sy. 78/4, 2021, ss. 2111-2129.
- HÖRNLE, Tatjana, "Guilt and Choice in Criminal Law Theory – A Critical Assessment", Bergen Journal of Criminal Law and Criminal Justice, Vol. 4, Issue. 1, ss. 1-24.

- HURD, Heidi M., *“Justification and Excuse, Wrongdoing and Culpability”*, Propter Honoris Respectum, Vol. 74, 1999, ss. 1551-1573
- IFIGENEIA, Kapsaskı, *“Dignity, Rights, and the Role of Consent in German Criminal Law”*, San Diego Law Review. Vol. 57, Issue. 2, 2017, ss. 401-422.
- İÇEL, Kayıhan/ÖZGENÇ İzzet/SÖZÜER, Adem/MAHMUTOĞLU, Fatih S /ÜNVER, Yener, *İçel Suç Teorisi*, 2.Kitap, Sebat Mümesillik Yayıncılık, İstanbul 1999
- İÇEL, Kayıhan, *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, Beta Yayınevi, Yenilenmiş Bası, İstanbul 2014
- JACOBS, Pauline, *Force-Feeding of Prisoners and Detainees on Hunger Strike*, 2012
- JAKOBS, Günther, *“Imputation in Criminal Law and the Conditions for Norm Validity”*, Buffalo Criminal Law Review, Vol. 7., 2004/2, ss. 491-511. (Norm Validity)
- JAKOPS, Günther, *“Yurttaş Ceza Hukuku ve Düşman Ceza Hukuku”*, İn: Terör ve Düşman Ceza Hukuku, Çev.: Mehmet Cemil OZANSÜ, Seçkin Yayınevi, Ed.: Yener ÜNVER, Ankara 2008, ss. 489-506. (Düşman Ceza Hukuku)
- JESCHECK, Hans-Heinrich/WEGEND, Thomas, *Lehrbuch des Strafrechts Allgemeiner Teil*, 5. Auf, Berlin 1996
- JESCHECK, Hans-Heinrich, *Almanya Federal Cumhuriyeti Ceza Hukukuna Giriş*, Çev.: Kayıhan İÇEL/Köksal BAYRAKTAR/Feridun YENİSEY, AÜHFY, İstanbul 1989 (Ceza Hukuku)
- JESCHECK, Hans-Heinrich, *“The Doctrine Of Mens Rea İn German Criminal Law - Its Historical Background and Present State”*, The Comparative and International Law Journal of Southern Africa, Vol. 8, 1975, ss. 112-120. (Mens Rea)
- JESCHECK, Hans-Heinrich, *“Türk Ceza Kanununun Ön Tasarısında Yer Alan Kusur İlkesinin Mukayeseli Hukuk Açısından İncelenmesi”*, İÜHFY, C. 54, Sy. 1-4, 1991-1994, ss. 15-31. (Kusur İlkesi)
- JESSBERGER, Florian, *“Bad Torture-Good Torture-What International Criminal Lawyers May Learn From The Recent Trial Of Police Officers İn Germany”*, Journal of International Criminal Justice, Vol. 3, 2005, ss.1059-1073.
- JOERDEN, Jan C, *“Ceza Hukukunun Bir Sınırı Olarak Zorda Kalış Hali (Türk Hukukuna İlişkin Karşılaştırılmalı Hukuk Görüşleriyle)”*, Çev.: Yener ÜNVER, HKD, C. 2, Sy. 2, 2012, ss.127-140. (Zorda Kalış)

- JOERDEN, Jan C, " *Alman Ceza Hukukunda Yardım Yükümlülüklerinin Beklenebilirliği*", HKD, C. 2, Sy. 3, 2012, ss. 105-118. (Yükümlülüklerinin Beklenebilirliği)
- JÜNEMANN M.A, Alexander, " *Alman Ceza Hukukunda Hukuka Uygunluk Sebeplerinin Sistemi*", CHD, Sy. 26, 2014, ss. 279-281.
- İÇEL, Kayıhan, *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, Beta Yayınevi, Yenilenmiş Bası, İstanbul 2014
- İNCİ, Z. Özen, " *Şüpheli ve Sanığa Rağmen Bir Ceza Muhakemesi Hukuku Mu? Şüpheli ve Sanığın Ceza Muhakemesi İşlemlerine Katlanma Yükümlülüğü ve Bu Yükümlülüğün Sınırları Hakkında Düşünceler*", HÜHFD, Sy.7/2, 2017, ss. 119-168.
- KARAKEHYA, Hakan, " *Yargılama Sırasında Fiilin veya Fiilin Hukuki Niteliğinin Değişmesinin Ceza Muhakemesine Etkisi*", in: Prof. Dr. Feridun YENİSEY'e Armağan, C. I, Beta Yayınevi, İstanbul 2014, s. 1127, ss. 1121-1146.
- KANATOĞLU, Osman Korkut, *Türk ve Alman Anayasa Yargısında Anayasal Değerlerin Çatışması ve Uyumlaştırılması*, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2000
- KANBUR, Mehmet Nihat, " *Genital Muayane Suçu*", CHD, Sy.16, 2011, ss. 7-29. (Genital Muayane)
- KANBUR, Nihat Mehmet, " *Türk Ceza Kanununda Mevcut Hükümler Çerçevesinde İhmal Suretiyle İcra Suçlarına İlişkin Sorunlar Üzerine Değerlendirmeler*", CHD, Sy. 18, 2012, ss. 31-74. (İhmal Suretiyle İcra)
- KANETİ, Selim, *Haksız Fiilde Hukuka Aykırılık Unsuru*, Kazancı Yayınevi, İstanbul 2007
- KANGAL, Zeynel, *Askeri Ceza Hukuku*, 1. Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara 2010 (Askeri Ceza)
- KANGAL, Zeynel, *Ceza Hukukunda Zorunluluk Durumu*, Seçkin Yayınevi, Ankara 2010 (Zorunluluk Durumu)
- KANGAL, Zeynel T, *Kabahatler Hukuku*, XII Levha Yayınları, İstanbul 2011 (Kabahat)
- KANGAL, Zeynel, " *Ceza Hukukunda Hukuka Uygunluk Nedeni Olarak Kanun Hükmünün Yerine Getirilmesi*", BÜHFKHHD, C.8, Sy. 89-90, 2012, ss. 23-68. (Kanun Hükmü)
- KANGAL, Zeynel, " *Görevi Yaptırmamak İçin Direnme Suçu*", in: Prof. Dr. Feridun YENİSEY'e Armağan, C.I, Beta Yayınevi, İstanbul 2014, ss. 491-542 (Direnme Suçu)

- KARAKAŞ, Işıl, “Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi ve Yaşam Hakkı: ‘MC Cann’ dan ‘Kaya’ ve Ötesine”, GSÜHFD, Sy.1, 2002, ss. 58-70.
- KARAKEHYA, Hakan, “Yargılama Sırasında Fiilin veya Fiilin Hukuki Niteliğinin Değişmesinin Ceza Muhakemesine Etkisi”, in: Prof. Dr. Feridun YENİSEY’e Armağan, C.I, Beta Yayınevi, İstanbul 2014, ss. 1121-1146.
- KARAKEHYA, Hakan/ARABACI, Murat, “Cumhuriyet Savcısının Hukuki Statüsü, Muhakemedeki Taraf Pozisyonu ve İspat Yükünün Bulunması Üzerine.”, AÜHFD, C. 65, Sy. 4, 2016, ss. 2059-2081.
- KATOĞLU, Tuğrul, Ceza Hukukunda Hukuka Aykırılık, Seçkin Yayınevi, Ankara 2003 (Hukuka Aykırılık)
- KATOĞLU, Tuğrul, “Ekip Halinde Yürütülen Faaliyetlerde Güven İlkesi ve Ceza Sorumluluğu”, TBBD, Sy. 68, 2007, ss. 29-42 (Güven İlkesi)
- KATOĞLU, Tuğrul, “Türk Ceza Kanunu ve Hukuka Uygunluk Nedenlerinin Sistematiği”, in: Alman-Türk Karşılaştırmalı Ceza Hukuku, Prof. Dr. Köksal BAYRAKTAR’a Armağan, C. III., Ed.: Eric HILGENDORF/Yener ÜNVER, İstanbul 2010, ss.148-154. (Hukuka Uygunluk)
- KAYA, Cemil, Kararlarından Hareketle Kamu Yararı Kavramına Danıştay’ın Bakışı, XII Levha Yayınları, İstanbul 2011
- KAYMAZ, Seydi, “Malvarlığına Yönelik Saldırlara Kaşı Meşru Savunma ve Yaşam Hakkı”, in: : Prof. Dr. Feridun YENİSEY’e Armağan, C.I, Beta Yayınevi, İstanbul 2014, ss. 229-267.
- KAZEKER, Gözde, Ceza Hukukunda Elverişsiz Teşebbüs, Adalet Yayınevi, Ankara 2019
- KEÇELİOĞLU, Elvan, Taksirli Suçun Dogmatığı, Turhan Kitapevi, Ankara 2015 (Taksirli Suç)
- KEÇELİOĞLU, Elvan, “Kusurluluğu Ortadan Kaldıran Sebeplerle Hukuka Uygunluk Sebepleri Arasındaki Ayırımın TCK’nın Uygulanması Bakımından Pratik Sonuçları”, TBBD, Sy. 87, ss. 299-321. (Hukuka Uygunluk)
- KEÇELİOĞLU, Elvan, “Ceza Hukukunda Haksızlık, Hareketin ve Neticenin Haksızlığı (Alman Ceza Hukuku Üzerine Bir İnceleme)”, CHD, Sy. 21, 2013, ss. 27-31. (Ceza Hukukunda Haksızlık)
- KELEP, Tuba, “Türk Ceza Kanunu M. 301’in İfade Özgürlüğü Bağlamında Değerlendirilmesi: Aihm’in Akşam Kararı Neler Düşündürüyor?”, İÜHFM, C. LXXI, Sy. 1, 2013, ss. 757-776.
- KELSEN, Hans, Pure Theory of Law, The Law Book Exchange, 2008 (Theory of Law)

- KELSEN, Hans, *"The Concept Of The Legal Order"*, The American Journal Of Jurisprudence, ss. 64-84. (Legal Order)
- KELSEN, Hans, *"Saf Hukuk Kuramı: Devlet ve Hukuk Özdeşliği"*, İn: Devlet Kuramı, Der.: Cemal Bali AKAL, Dost Kitapevi, 2. Baskı, ss.425-458. (Saf Hukuk)
- KEYMAN, Selahattin, *"Tipiklik ve Ceza Hukuku"*, AÜHFD, C.31, Sy. 1, 1980, ss. 59-105. (Tipiklik)
- KEYMAN, Selâhattin, *"Cürmi Fiilin Yapısal Unsuru Olarak Hareket"*, AÜHFD, C. 40, Sy. 1, 1988, ss. 121-171. (Cürmi Fiil)
- KLATT, Matthias/MEİSTER, Moritz, *"Proportionality—A Benefit To Human Rights? Remarks on The I-CON Controversy "*, I•CON, Vol. 10/3, ss. 687–708.
- KOCA, Mahmut, *"YTCK'da Hukuka Uygunluk Sebepleri"*, CHD, Sy. 1, 2006, ss. 115-143. (Hukuka Uygunluk)
- KOCA, Mahmut/ ÜZÜLMEZ, İlhan, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 7. Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara 2014(Genel Hükümler)
- KOCA, Mahmut/ÜZÜLMEZ, İlhan, *"Hukuka Uygunluk Sebeplerinde Sınırın Aşılması (TCK M.77)"*, EÜHFD, C. XI, Sy. 1-2, 2007, ss. 39-53. (Hukuka Uygunluk)
- KOCASAKAL, Ümit, *"Kişilerin Huzur ve Sükûnunu Bozma Suçu (TCK 123)"*, ABD, Sy. 2, 2015, ss. 111-146.
- KOROSEC, Damjan/ZGAGA, Sabina, *"Slovenya Raporu Özellikle Hukuka Uygunluk Nedenleri Sistemi Çerçevesinde"*, İn: Dünyada ve Türkiye'de Ceza Hukuku Reformları Kongresi, C.1, Oniki Levha Yayınları, 2010, ss. 367-384.
- KÖHLER, Michael, Strafrecht Allgemeiner Teil, Hamburg 1996
- KÖYBAŞI, Serkan, *"Bir Hukuka Uygunluk Sebebi Olarak İklim Değişikliği"*, GHD, Sy. 59, 2008, ss. 30-33.
- KRASSER, Anja, *"Compulsory Vaccination in a Fundamental Rights Perspective: Lessons from the EctHR"*, ICL Journal, Vol. 15(2), 2021, ss. 207–233.
- KREBS, Beatrice, *"Justification and Excuse in Article 31(1) of the Rome Statute"*, Cambridge Journal of International and Comparative Law, Vol. 2/3, 2013, ss. 382–410.
- KNUTSSON, Johannes, *"Police Use of Firearms in Sweden"*, in: Police Use Of Force A Global Perspective, Ed.: Joseph B. KUHNS/ Johannes KNUTSSON, ss. 105-114.

- KREMİNİZER, Mordechai/MENASHE, Doron/GHANAYİM, Khalid, *“The Use of Lethal Force by Police”*, Criminal Law Quarterly, Vol. 53, 2007, ss. 67-97.
- KUMAR, Manohar/SANTORO, Daniele *“A Justification of Whistleblowing”*, Philosophy and Social Criticism, Vol. XX/X, 2017, ss. 1-16.
- KUNTER, Nurullah, Suçun Maddi Unsurları Nazariyesi (Hareket-Netice-Sebebiyet Alakası), İÜHFY, İstanbul 1964
- KUNTER, Nurullah/YENİSEY, Feridun/ NUHOĞLU, Ayşe, Muhakeme Hukuku Dalı Olarak Ceza Muhakemesi Hukuku, Beta Yayınları, 18. Baskı, İstanbul 2010
- KÜÇÜKTAŞDEMİR, Özgür, Türk Ceza Hukukunda Maddi ve Manevi Cebir (TCK md.28), Seçkin Yayınevi, Ankara 2012
- KÜPPER, Georg, *“Amaç ve Hata”*, Çev.: İhsan Yılmaz BAYRAKTARLI/ Ahmet Hulusi AKKAŞ, EÜHFD, C. XIII, Sy. 2, 2018, ss. 263-284.
- LENCKNER, Theodor, *“The Principle of Interest Blancing as a General Basis Of Justifaction”*, Brigham Young University Law Review, Vol. 3, 1986, ss. 645-668. (Basis Of Justifaction)
- LENCKNER, Theodor, *“Insanity and Prevention: On Linking Culpability and Prevention in the Concept of Insanity”*, BYU Law Review, Issue. 3, 1986, ss. 769-792. (Insanity and Prevention)
- LERNER, Renée Lettow, *“The Worldwide Popular Revolt Against Proportionality in Self-Defense Law”*, Journal of Law Economics, and Policy, Vol. 2, 2007, ss. 1-48.
- LEYLAND, Peter/ANTHONY, Gordon, Textbook on Administrative Law, Seventh Edition, 2013
- MAHMUTOĞLU, Fatih S, *“5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu’nda Hukuka Uygunluk Nedenleri”*, HAD, Sy. 5, 2005, ss. 42-60.
- MAHMUTOĞLU, Fatih Selami/KARADENİZ Serra, Türk Ceza Kanunu Genel Hükümler Şerhi, Beta Yayınevi, İstanbul 2017
- MANN, Elizabeth M./THOMAS, Thomas A., *“To What Extent Does the Privilege Against Self- Incrimination Protect an Accused from Physical Disclosures”*, Vanderbilt Law Review, Vol. 1, Issue. 2, ss. 243-261.
- MARCHUK, Iryna, The Fundamental Concept of Crime in International Criminal Law A Comparative Law Analysis, 2013
- MARSCH, Nikolaus/TÜNSMEYER, Vanessa, *“The Principle Of Proportionality in German Administrative Law”*, in: The Judge and the Proportionate Use of Discretion A Comparative Study, Ed.: Sofia RANCHORDÁS/ Boudewijn de WAARD, 2017, ss. 13-42.

- MERAKLI, Serkan, “Mazeret Sebeplerinin Türk Ceza Kanunu Bakımından Değerlendirilmesi”, CHD, Sy. 12, 2010, ss. 261-302. (Mazeret Sebepleri)
- MERAKLI, Serkan, Ceza Hukukunda Kusur, Seçkin Yayınevi, Ankara 2017 (Kusur)
- MERT, Harun, “Yurt Dışında İşlenen Suçlardan Dolayı Türkiye’de Yapılan Yargılamalarda Yabancı Ceza Kanununun Göz Önünde Bulundurulması”, Yayımlanmamış Doktora Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2015
- MONSEN, Alf, “Military Obedience in Internal Norwegian Penal Law and in the Law of War”, Military Law and Law of War Review, 1971
- MORSE, Stephen J, “Fear Of Danger, Flight From Culpability”, Psychology, Public Policy, and Law, Vol. 4, Issue. 1/2, 1998, ss. 250-267. (Culpability)
- MORSE, Stephen J., “Reason, Results, and Criminal Responsibility”, University of Illinois Law Review, Sy. 2, 2004, ss. 363-444. (Criminal Responsibility)
- MOUSOURAKIS, George, “Justifications, Excuses and the Reasonable Person Standard in the Criminal Law”, Hosei Riron, Vol. 4, Issue. 2, 2000, ss. 78-107.
- MYHRER, Tor-Geir/STRYPE, Jon, “Police Use of Guns in a Routinely Unarmed Police Force: Regulations and Practice in Norway””, in: Police Use Of Force A Global Perspective, Ed.: Joseph B. KUHNS/ Johannes KNUTSSON, ss. 95-104.
- NEUMANN, Ulfrid, “Mistake Of Law”, Israel Law Review, Vol. 30, 1996, ss. 207-213. (Mistake)
- NEUMANN, Ulfrid, “The ‘Deserved’ Punishment”, in; The Oxford Handbook of Criminal Law, Oxford University Press, 2014, Eds.:Markus Dubber/Tatjana Hörnle, ss. 67-86. (Punishment)
- NEWHOUSE, M.E., “Two Types Of Legal Wrongdoing”, Legal Theory, Vol. 22, 2016, ss. 59-75.
- NOLTE, Georg “General Principles of German and European Administrative Law: A Comparison in Historical Perspective”, The Modern Law Review, Vol. 57, Issue. 2, 1994, ss. 191-212.
- NOMER, Haluk, Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Beta Yayınevi, 12. Baskı, İstanbul 2012
- OEHMICHEN, Anna, “Die Rechtsprechung des Europäischen Gerichtshofs für Menschenrechte zur Tatprovokation im Rahmen verdeckter Ermittlungen und ihre Rezeption durch den Bundesgerichtshof”, CHKD, C. 2, Sy. 1-2, 2014, ss. 106-113.

- OKTAR, Salih, “*Ceza Kanunu Dışındaki Hukuka Uygunluk Sebepleri*”, in: *Ceza Hukuku Günleri*, 70. Yılında Türk Ceza Kanunu Genel Hükümler, (26-27 Mart 1997-İstanbul), Beta Yayınevi, İstanbul 1998, ss. 75-88.
- OKUYUCU, Güneş, “*Türk Ceza Hukukunda Kamusal Faaliyet ve Kamu Görevlisi*”, in: *Alman-Türk Karşılaştırmalı Ceza Hukuku*, Prof. Dr. Köksal BAYRAKTAR’a Armağan, C. III, Ed.: Eric HILGENDORF/Yener ÜNVER, İstanbul 2010, ss. 527-542.
- OLGUN, Eser, “*Kasten Öldürme Suçunun Türk-Alman Karşılaştırmalı Ceza Hukuku Bakımından İncelenmesi*”, in: Prof. Dr. Nur CENTEL’e Armağan, 2013, ss. 1631-1666.
- OTACI, Cengiz, “*Hukuka Uygunluk Nedeni Olarak Zilyetliğin Korunması*”, *TAAD*, Sy. 10, 2012, ss. 537-567.
- OTTO, Harro, “*Marburg Personales Unrecht, Schuld und Strafe*”, *Zeitschr. f. d. ges. Strafrechtsw*, LXXXVII, 1975, ss. 539-597.
- OZANSÜ, Mehmet Cemil, *Ceza Hukukunda Kasttan Doğan Subjektif Sorumluluk*, Seçkin Yayınevi, Ankara 2007
- ÖNDER, Ayhan, *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, C.II-III, Filiz Kitapevi, İstanbul 1992
- ÖNOK, Rıfat Murat, *Uluslararası Boyutuyla İşkence Suçu*, Seçkin Yayınevi, Ankara 2006 (İşkence Suçu)
- ÖNOK, R.Murat, “*İnsan Hakları ve Türk Ceza Hukuku Açısından İnfaz Kurumları ve Tutukevlerindeki Açlık Greverine Müdahale Yükümlülüğü ve Bunun İhmalinden Doğan Sorumluluk*”, *HAD*, Sy.9, 2007, ss. 173-216. (Açlık Grevi)
- ÖNSEL, Oğuzhan, “*Askeri Ceza Kanununun 1’inci ve Ek 8’inci Maddeleri Işığında Türk Ceza Kanununun Genel Hükümlerinin Askerî Ceza Kanununa Etkisi*”, *AAD*, Sy. 135, 2012, ss. 1-41.
- ÖZBEK, Veli Özer/KANBUR, M. Nihat/DOĞAN, Koray/BACAŞIZ, Pınar/TEPE, İlker, *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümleri*, Seçkin Yayıncılık, 5. Baskı, Ankara 2014
- ÖZBEK, Veli Özer/ DOĞAN, Koray, “*Zorunluluk Halinin (TCK M.25/2) Hukuki Niteliği*”, *DÜHFD*, C. 9, Sy. 2, 2007, ss. 195-222.
- ÖZBEK, Veli Özer, *Organize Suçlulukla Mücadelede Kullanılan Gizli Görevlinin Görevinin Gerektirdiği Suçlar Bakımından Cezalandırılabilirliği*, Yetkin Yayınevi, Ankara 2003 (Görevin Gerektirdiği Suç)

- ÖZBEK, Veli Özer, “*Türk Hukuku’nda Gizli Soruşturmacının Ceza Sorumluluğu*”, CHKD, C. 2, Sy. 1-2, 2014, ss.135-155. (Gizli Soruşturmacı)
- ÖZEN, Muharrem, *Türk Ceza Hukukunda Meşru Müdafaa*, Seçkin Yayınevi, Ankara 1995 (Meşru Müdafaa)
- ÖZEN, Muharrem, *Ceza Hukukunda Objektif Sorumluluk*, US-A Yayıncılık, Ankara 1998 (Objektif Sorumluluk)
- ÖZEN, Muharrem, *Genel Tehlike Yaratan Suçlar*, U-S-A Yayıncılık, Ankara 2010 (Genel Tehlike)
- ÖZEN, Mustafa, *Ceza Hukuku Genel Hükümler Dersleri*, Adalet Yayınevi, Ankara 2017 (Genel Hükümler)
- ÖZEN, Mustafa, “*Kamu Davası Açma Konusunda Benimsenen İlkeler, Cumhuriyet Savcısının Takdir Yetkisi ve İddianamenin İadesi*”, ABD, Sy. 3, 2009, ss.17-28. (İddianamenin İadesi)
- ÖZGENÇ, İzzet, *Uygulamalı Ceza Hukuku Çözümlü Örnek Olaylar ve Karar Tahlilleri, Gözden Geçirilmiş ve Genişletilmiş 2. Baskı*, Sebat Yayınevi, İstanbul 1998 (Uygulamalı Ceza Hukuku)
- ÖZGENÇ, İzzet, “*‘Kavga Suçu’ (TCK.m.464.) Üzerine Düşünceler*”, YD, C. 19, Sy. 4, 1993, ss. 477-500. (Kavga Suçu)
- ÖZGENÇ, İzzet, “*Emniyet Görevlilerinin Silah Kullanma Yetkisi Üzerine Düşünceler*”, İBD, Sy. 1-3, Cilt: 68, 1994 (Emniyet Yetkisi)
- ÖZGENÇ, İzzet, “*Türk Ceza Kanunu Tasarısındaki Suça İştirake İlişkin Hükümlerin Değerlendirilmesi*”, YD, Sy.1-2, 1999, ss. 70-85. (İştirak Hükümlerinin Değerlendirilmesi)
- ÖZGENÇ, İzzet, “*Kolluk Görevlilerinin Zor ve Silah Kullanma Yetkisi*”, in: *Polise Görev, Yetki ve Sorumluluk Veren Mevzuat Uygulamaları Eğitim Projesi(MUYEP) Tebliğleri-II, 2007 Antalya*, ss. 205-210. (Zor Yetkisi)
- ÖZGENÇ, İzzet, “*İcrai Suça İhmal Davranışla İştirak: Anayasa Mahkemesi’nin Bir Kararı Üzerine Değerlendirmeler*”, CHKD, C. 2, Sy. 1-2, ss. 1-10. (İhmal Davranış)
- ÖZGENÇ, İzzet, “*Davranış Normları Teorisi (Hukuk ve Ahlak İlişkisi)*”, TÜBA Günce Hukuk Dergisi, Sy. 59, 2019, ss. 30-32. (Hukuk ve Ahlak İlişkisi)
- ÖZGENÇ, İzzet, “*Beden Muayenesi, Vücuttan Biyolojik Örnek Alma, Moleküler Genetik İnceleme ve Dna Verilerinin Muhafazası İşlemleriyle İlgili Rıza Ve Yetki Sorunları Üzerine Hukuki Değerlendirmeler*” HBVÜHFD, C. XXIV, Sy. 3, 2020, ss. 233-264. (Beden Muayenesi)

- ÖZGENÇ, İzzet, Türk Ceza Kanunu Gazi Şerhi Genel Hükümler, Seçkin Yayınevi, 2. Baskı, Ankara 2005 (Gazi Şerhi)
- ÖZGENÇ, İzzet, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 11. baskı, Seçkin Yayınları, Ankara 2015 (Genel Hükümler)
- ÖZGENÇ, İzzet, Suç Örgütleri, Seçkin Yayınevi, 9. Baskı, Ankara 2017 (Örgüt)
- ÖZGENÇ, İzzet/ŞAHİN, Cumhur, “Kamu Görevinin Kötüye Kullanılması Suçu Üzerine Düşünceler”, GÜHFD, C. VI, Sy. 1- 2, 2002, ss. 1-48. (Görevi Kötüye Kullanma)
- ÖZGENÇ, İzzet/ŞAHİN, Cumhur, “İddia ve Savunma Hakkı”, GÜHFD, C. 5, Sy.1-2, 2003, ss. 84-111. (Savunma Hakkı)
- ÖZKAN, Salih, Ceza Hukukunda Önemsizlik, Oniki Levha Yayınları, İstanbul 2018
- ÖZTÜRK, Bahri/ERDEM, Mustafa Ruhan, Uygulamalı Ceza Hukuku ve Güvenlik Tedbirleri Hukuku, Seçkin Yayınevi, 15. Baskı, Ankara 2015
- PAMUK, Gülfem, “Gürültü Kabahati (Kabahatler Kanunu m. 36)”, in: Prof. Dr. Feridun YENİSEY’e Armağan, C. I, Beta Yayınevi, İstanbul 2014, ss. 667-686.
- PISAPIA, Gian Domenico, İtalyan Ceza Hukuku Müesseseleri: Genel Kısım, Çev.; Atıf AKGÜÇ, 1965
- POLAT, Harun Ersin, Türk Ceza Hukukunda Hukuka Uygunluk Nedeni Olarak Kanun Hükmünü Yerine Getirme, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Çankaya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2018
- POLATCAN, İsmet, TSK İç Hizmet Kanunu ve Yönetmeliği, yky., Ankara 2010.
- PŁYWACZEWSKI, Emil W/NOWICKA, Izabela, “The Use of Force by Police in Poland”, in: Police Use Of Force A Global Perspective, Ed.: Joseph B. KUHNS/ Johannes KNUTSSON, ss. 14-21.
- PLAGEMANN, Gottfried, “Alman Hukuku’nda Gizli Soruşturmacının Kullanılması ve Gizli Soruşturmacının Yetkileri”, CHKD, C. 2, Sy. 1-2, 2014, ss. 157-189.
- PUPPE, Ingeborg, “The Concep of Causation in the Law”, in: Critical Essay on Causation and Responsibility, Ed.: Benedikt KAHMEN/Markus S. STEPANIANS, Berlin 2013, ss. 67-109.
- ROBINSON, Paul H., “A TheoryOfjustification: Societal Harm As A Prerequisite For CriminalLiability”, University of Pennsylvania Law School, Penn Law: Legal Scholarship Repository, 1975, ss. 266-292.

- RESTIVO, Natalia M., *"Defense of Superior Orders in International Criminal Law as Portrayed in Three Trials: Eichmann, Calley and England"*, Cornell Law School Graduate Student Paper 18., 2006
- MARTINOVIĆ, Igor, *"Intention and Awareness of Wrongdoing Exploring the Intersections between Experimental Philosophy and German Criminal Law"*, Zeitschrift für Internationale Strafrechtsdogmatik, 2017/9, ss. 564-572.
- KARAASLAN, Reşit, *"Hukuka Uygunluk Nedenlerinin Koşullarında Hata"*, LHD, Sy. 172, ss. 1665-1721.
- ROACH, Kent, *" A Preliminary Assessment of the New Self-Defence and Defence of Property Provisions"*, Canadian Criminal Law Review, Vol. 16, 2012, ss. 275-299.
- ROGALL, Klaus, *"Germany Principles Of Criminal Procedure And Their Application In Disciplinary Proceedings"*, International Review of Penal Law, Vol. 74, 2003/3, ss. 924-958.
- ROXİN, Claus, *" The Dogmatic Structure Of Criminal Liability İn The General Part Of The Draft Israeli Penal Code — A Comparison With German Law"*, Israel Law Review, Vol. 30, 1996, ss. 60-81. (Criminal Liability)
- ROXİN, Claus, Strafrecht Allgemeiner Teil, Band I, Grundlagen- Der Aufbau der Verbrechenslehre, 4. Auflage, München 2006 (Strafrecht Allgemeiner)
- ROXİN, Clusus, Suç Teorisindeki Gelişmeler Açısından Türk ve Alman Ceza Hukuku Reformlarını Değerlendirme Sempozyumu'nun açılışında yapmış olduğu konuşma, Çev.: Ali İhsan ERDAĞ, HPD, Sy.7, 2006 (Suç Teorisindeki Gelişmeler)
- ROXİN, Clusus, *"Yasağa İlişkin Yanılma"*, Çev.: Osman İSFEN, in: Suç Politikası, Karşılaştırmalı Güncel Ceza Hukuku Serisi 5, Prof. Dr. H.C. Claus ROXİN'e Armağan, Ed.: Yener ÜNVER, Ankara 2006, ss. 243-275. (Yasak Yanılgısı)
- ROXİN, Claus, *"Prevention, Censure and Responsibility: The Recet Dabete on the Purposes of Punishment"*, in; The Oxford Handbook of Criminal Law, Oxford University Press, 2014, Eds.:Markus Dubber/Tatjana Hörnle, ss. 23-42. (Censure)
- RÖNNEAU, Thomas, *"Özgürlüğün Gerçekleşme Aracı Olarak Rıza"*, CHD, Sy. 26, 2014, ss. 171-179.
- SANCHES, Yoan, *"Proportionality in French Administrative Law"*, in: The Judge and the Proportionate Use of Discretion A Comparative Study, Ed.: Sofia RANCHORDÁS/ Boudewijn de WAARD, 2017, ss. 43-72.

- SATZGER, Helmut, “ *German Criminal Law and the Rome Statute – A Critical Analysis of the New German Code of Crimes against International Law*”, *International Criminal Law Review* 2, 2002, ss. 261–282.
- SCHRİBER, Hans-Ludvig, “*Problems of Justifaction and Excuse in The Setting Of Accessorial Conduct*”, *BYU Law Review*, Vol. 3, 1986, ss. 611-643.
- SCHROEDER, Frierrich Christian, “*Taksirin Kanunen Tanımlanmasına İlişkin Problemler*”, Çev.: İzzet ÖZGENÇ, in: *Türk Ceza Kanunu Tasarısı İçin Müzakereler*, SÜHFY, Konya 1998, ss. 255-296.
- SEHER, Gerhard, “*Comment on Andreas von Hirsch: The Roles of Harm and Wrongdoing in Criminalisation Theory*”, *Criminal Law and Philos*, 2013, ss. 1-8.
- SEVÜK, Handan Yokuş, “*Kolluk Görevlilerinin Silah Kullanma Yetkisi ve Yaşam Hakkı*”, *YÜHFD*, C. IX, Sy. 2, 2012, ss. 239-286.
- SKİNNER, Stephen, “*Death in Genoa: The G8 Summit Shooting and the Right to Life*”, *European Journal of Crime, Criminal Law and Criminal Justice*, Vol. 11/ 3, 2003, ss. 233–252. (Right to Life)
- SKİNNER, Stephen, “*The Right to Life, Democracy and State Responsibility in ‘Urban Guerilla’Conflict: The European Court of Human Rights Grand Chamber Judgment in Giuliani and Gaggio v Italy*”, *Human Rights Law Review*, Vol. 11/3, 2011, ss. 567-577. (State Responsibility)
- SKİNNER, Stephen, “*Tainted Law? The Italian Penal Code, Fascism and Democracy*”, Forthcoming in the *International Journal of Law in Context*, Vol. 7, 2011, ss. 1-55. (Tainted Law)
- ŞİRİN, Tolga, *30 Soruda Toplantı ve Gösteri Yürüyüşü Hakkı*, XII Levha Yayınları, İstanbul 2013
- SOMMER, Ulrich, “*Das Tatbestandslose Tatverhalten des Agent Provocateur*”, *Juristische Rundschau Heft*, 1986/2, ss. 485-495.
- SORNARAJAH, M., “*Excessive Self-Defence In Commonwealth Law*”, *The International and Comparative Law Quarterly*, Vol. 21, issue. 4, 1972, ss. 758-770.
- SOYASLAN, Doğan, *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, 6. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara 2014
- SÖZÜER, Adem, “*Tehdit Suçu*”, *İHFM*, C. LIV, 1994, ss. 125-146.
- STAKER, Christopher, “*Defence of Superior Orders Reviseted*”, *The Australian Law Journal*, Vol. 79, 2005, ss. 430-447.

- SUNSHINE, Steven C., "Should a Hunger-Striking Prisoner Be Allowed to Die?", Boston College Law Review, Vol. 25, Issue.2, 1984, ss. 423-458.
- SWOBODA, Von Lukas-Sebastian, "Deragent provocateur" aus verwaltungsstrafrechtlicher Sicht", ZVG 2016 / 4, ss. 304-310.
- ŞAHİN EKİCİ, Meral, Ceza Hukukunda Rıza, XII Levha Yayınları, İstanbul 2012
- ŞAHİN, Cumhur, Sanığın Kolluk Tarafından Sorgulanması, Yetkin Yayınları, Ankara 1994
- ŞAHİN, Cumhur/GÖKTÜRK, Neslihan, Ceza Muhakemesi Hukuku II, Seçkin Yayınevi, 6. Baskı, Ankara 2017
- ŞENOL, Cem, Teori ve Uygulamada Ceza Muhakemesinde Hukuka Aykırı Delillerin Kullanılması ve Değerlendirilmesi Yasağı, Oniki Levha Yayınları, 2. Baskı, İstanbul 2018
- ŞİMŞEK, Oğuz, Anayasa Hukukunda İnsan Onuru Kavramı ve Korunması, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1999
- TAKAHASHİ, Yutaka ARAI, "Proportionality – A German Approach", Amicus Curiae, Issue: 19, 1999, ss. 11-13.
- TANER, M. Tahir, Ceza Hukuku Umumi Kısım, 3. Baskı, İstanbul Akgün Matbaası, İstanbul 1953 (Umumi Kısım)
- TANER, Fahri Gökçen, Türk Ceza Hukukunda Cinsel Özgürlüğe Karşı Suçlar (6545 ve 6763 Sayılı Kanunu Değişiklikleriyle), Seçkin Yayınevi, Genişletilmiş ve Güncellenmiş 2. Baskı, Ankara 2017 (Cinsel Özgürlüğe Karşı Suçlar)
- TANER, Fahri Gökçen, "TCK'nın 5. Maddesinin Yürürlüğe Girmesi Karşısında Tck Dışındaki Kanunlarda Yer Alan Dava Ve Ceza Zamanaşımını Durduran Nedenlerin Yürürlük Durumu", TBBĐ, Sy. 83, 2009, ss. 137-154. (Ceza Zamanaşımı)
- TANER, Fahri Gökçen, "Türk Ceza Hukukunda Meşru Savunma", CHD, Sy. 12, 2010, ss. 218-253. (Meşru Savunma)
- TAŞKIN, Ozan Ercan, Kışkırtıcı Ajan, Seçkin Yayınevi, Ankara 2011
- TAYLOR, Greg, "Concepts of Intention in German Criminal Law", Oxford Journal of Legal Studies, Vol. 24, 2004/1, ss. 99-127.
- TEMİZ SAVAŞCI, Bilgehan, Ceza Hukukunda Amirin Emrinin Yerine Getirilmesi, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2018 TEZCAN, Durmuş/ERDEM, Mustafa Ruhan, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesinin TCK Tasarısı Hakkındaki Raporu, in: Türk Ceza Kanunu Reformu, İkinci Kitap, Ed.: Teoman ERGÜL, TBBY, Ankara 2004

- TEZCAN, Durmuş/ ERDEM, Ruhan/ÖNOK, R. Murat/Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku, Seçkin Yayıncılık, 15. Baskı, Ankara 2017
- TIEDEMANN, Klaus, “Bilgisayarlarla (Kompüter) İşlenen Suçların Ceza Hukuku Yönünden İncelenmesi”, Çev.: Erdener YURTCAN, İÜHFİM, C.XLI, Sy.1-4, ss. 319-332.
- TRİFFTERER, Otto /BOCK, Stefanie, “Article 33 Superior Orders and Prescription Of Law”, in: The Rome Statute of the International Criminal Court: A Commentary, Ed.: Otto TRİFFTERER/Kai AMBOS, Third Edition, 2016, ss. 1182-1196.
- TRİFFTERER, Otto/OHLİN, Jens David, “Article 32 Mistake Of Fact Or Mistake Of law”in: The Rome Statute of the International Criminal Court: A Commentary, Ed.: Otto TRİFFTERER/Kai AMBOS, Third Edition, 2016, ss. 1161-1181.
- TİFTİK, Levent, Türk Askeri Ceza Hukukunda Emre İtaatsizlik Suçları, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2004
- TOROSLU, Nevzat/ERSOY, Yüksel, “ Kanunlaşmaması Gereken Bir Tasarı”, in: Türk Ceza Kanunu Reformu, İkinci Kitap, Ed.: Teoman ERGÜL, TBBY, Ankara 2004, ss. 1-20.
- TOROSLU, Nevzat, Ceza Hukukunda Zaruret Hali, AÜHFY, 1968 (Zaruret Hali)
- TOROSLU, Nevzat, “İftira Cürümünün Hukuki Konusu”, AÜHFD, C. XXXVII, Sy.1-4, 1980, ss. 107-128 (İftira Cürümü)
- TOROSLU, Nevzat, Ceza Hukuku Genel Kısım, Savaş Kitapevi, Ankara 2017 (Genel Kısım)
- TOPÇU, Namık Kemal, Devletin Güvenliğine Karşı Suçlar, Seçkin Yayınevi, Ankara 2016
- TOZMAN, Önder, “Kışkırtıcı Ajanın(Ajan Provakatör) Cezai Sorumluluğu”, CHD, Sy. 9, 2009, ss. 169-190.
- TOZMAN, Önder/KANBUR, Mehmet Nihat, “Türk Ceza Kanunu Madde 301 ve İfade Özgürlüğü Üzerine Düşünceler”, CHD, Sy. 22, 2013, ss. 27-60
- TSEN-TA, Jack Lee, “Medical Investigation of Suspects by the Police”, Singapore Law Review, Vol. 17, 1996, ss. 51-87.
- TULAY, M. Emre, “Zorunluluk Halinde Smürin Aşılması Meselesi”, ÇÜHFD, C.5, Sy.1, 2020, ss. 3171-3191.

- TURHAN, Faruk, "Ceza Muhakemesinde Beden Muayenesi ve Tıp Hukuku (Özellikle AİHM Kararları Işığında Şüpheli veya Sanığın Zorla Muayenesi Konusunun Değerlendirilmesi", in: Tıp Ceza Hukukunun Güncel Sorunları, V. Türk-Alman Tıp Hukuku Sempozyumu, Ankara 2008, ss. 1025-1074.
- TÜRAY, Aras, "5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 5. Maddesine İlişkin Bir İnceleme", İn: Prof. Dr. Nur Centel'e. Armağan, MÜHF – HAD, Özel Sayı, C. 19, 2013, ss. 1727-1747.
- ULUKANLIGİL, Metin, Askeri Yargıda İtaatsizlik Suçları, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2001
- ULUSOY, Ali, "Fransız ve Avrupa Birliği Kamu Hizmeti Anlayışlarının Türk Hukukuna Etkisi", AÜHFD, Sy:1-4, C. 48, 1999, ss. 155-176.
- URUŞAK, Uğur, Ceza Hukukunda Hukuka Uygunluk Sebebi Olarak Bir Hakkın Kullanılması, XII Levha Yayınları, İstanbul 2010
- UYGUN, Oktay, İnsan Hakları Kuramı, İnsan Hakları (Cogito), Yapı Kredi Yayınları, İstanbul 2000
- ÜNVER, Yener, Ceza Hukukunda İzin Verilen Risk, Yayınlanmış Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1996 (İzin Verilen Risk)
- ÜNVER, Yener, Ceza Hukukuyla Korunması Amaçlanan Hukuksal Değer, Seçkin Yayınevi, Ankara 2003 (Hukuksal Değer)
- ÜNVER, Yener, Adliye Karşı Suçlar, Seçkin Yayıncılık, 3. Baskı, Ankara 2012 (Adliye Karşı)
- ÜNVER, Yener, "YTCK'da Kusurluluk", CHD, Sy. 1, 2006, ss. 37-73. (Kusurluluk)
- ÜNVER, Yener, " Türk Yargı Kararlarının Kanunilik İlkesi ve Sonuçları Açısından Değerlendirilmesi", in: Ceza Hukukunda Kanunilik İlkesi, C. 3, Ed.: Yener ÜNVER, Seçkin Yayınevi, Ankara 2014, ss. 11-34. (Kanunilik İlkesi)
- ÜZÜLMEZ, İlhan, "Yeni Türk Ceza Kanun'da İşkence ve Eziyet Suçu", HAD, Sy. 5, 2005, ss. 227-247. (İşkence Suçu)
- ÜZÜLMEZ, İlhan, "Yeni Türk Ceza Kanununda Kişiyi Hürriyetinden Yoksun Kılma Suçu", GÜHFD, C. XI, Sy. 2, 2007, ss. 1183-1210. (Yoksun Kılma)
- ÜZÜLMEZ, İlhan, Yeni Türk Ceza Kanunu'nun Hürriyete Karşı İşlenen Suçlar Sistemi Çerçevesinde TEHDİT, ŞANTAJ ve CEBİR KULLANMA SUÇLARI, Turhan Kitabevi, Ankara 2007 (Tehdit ve Cebir)
- VERSEVELD, Annemieke van, Mistake of Law, Excusing Perpetrators of International Crimes, 2012
- WALL, Jesse, "Public Wrongs and Private Wrongs", Canadian Journal of Law & Jurisprudence, Vol. XXXI, 2018, ss. 177-196.

- WEİGEND, Thomas, *"Intent, Mistake of Law, and Co-perpetrationin the Lubanga Decisionon Confirmation of Charges"*, Journal of International Criminal Justice, 2008/6, ss. 471-487. (Mistake of Law)
- WEİGEND, Thomas, *"Criminal Law, General Part, Information Society And Penal Law"*, International Review of Penal Law, Vol. 84, 2013, ss. 49-73. (Criminal Law)
- WEİGEND, Thomas, *"The Potential to Secure a Fair Trial Through Evidence Exclusion: A German Perspective"*, İn: Do Exclusionary Rules Ensure a Fair Trial? A Comparative Perspective on Evidentiary Rules, Ed.: Sabine GLESS/Thomas RİCHTER, 2018, ss. 61-92. (Evidence Exclusion)
- WENDT, Rudolf, *"The Principle of "Ultima Ratio" And/Or the Principle of Proportionality"*, OñatiSocio-Legal Series, Vol. 3, İssue. 1, 2013, ss. 81-94.
- WESTEN, Peter, *"An Attitudinal Theory Of Excuse"*, An International Journal of Social, Political, and Legal Philosophy, Vol. 130/1, 2019, ss. 1-82.
- WISSENBACH, Johanna, *The Defence Of Superior Orders In International Criminal Law*, LLM Research Paper, 2009/2010
- WOLFGANG, Naucke, *"An Insider's Perspective on the Significance of the German Criminal Theory's General System for Analyzing Criminal Acts; Foreign Law"*, BYU Law Review Volume, Issue. 3, 1984, ss. 305-321.
- WUENSCH, Sabine, *The Legalistic Approach In German Law Enforcement The Impact On Training and Daily Police Work*,
- YARSUVAT, Duygun/ BAYRAKTAR, Köksal, *"Yeni Türk Ceza Kanunundaki Bazı Suçlar Karşısında Tıbbi Uygulamaların Durumu"*, GSÜHFD, Sy. 2, 2004, ss. 63-85.
- YAŞAR, Kenan Evren, *"Karşılaştırmalı Olarak Anayasayı İhlal Suçu"*, CHKD, C. 2, Sy. 1-2, 2014, ss. 189-234.
- YAŞAR, Osman/ GÖKCAN, Hasan Tahsin/ ARTUÇ, Mustafa, *Yorumlu Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, C.1-4*, Adalet Yayınevi, Ankara 2014 (C.1-4)
- YAYLA, Mehmet, *Devlet Sırlarına Karşı Suçlar ve Casusluk*, Seçkin Yayınevi, Ankara 2012
- YAVUZ, A.Hakan, *"Yeni Bir Kolluk Tedbiri Olarak Önleyici Gözaltı: İç Güvenlik Paketi Kapsamında Düzenlenen Koruma Altına Alma ve Uzaklaştırma Tedbirleri Üzerine Bir İnceleme"*, TAAAD, Sy.27, 2016, ss. 609-666.
- YENİSEY, Feridun, *Uygulanan ve Olması Gereken Ceza Muhakemesi Hukuku-Hazırlık Soruşturması ve Polis*, Beta Yayınevi, İstanbul 1987 (Hazırlık Soruşturması)

- YENİSEY, Feridun, *Kolluk Hukuku*, Beta Yayınevi, İstanbul 2009 (Kolluk)
- YEO, Stanley, “*Revisiting Excessive Self-Defence*”, *Current Issues In Criminal Justice*, Vol. 2, Issue.1, 2000, ss. 39-57.
- YERDELEN, Erdal, “*Ceza Hukukunda Yorum Hatası(Der Subsumtionsirrtum)*”. *CHD*, Sy. 25, 2014, s. 89, ss. 69-102. (Yorum Hatası)
- YERDELEN, Erdal, *Ceza Muhakemesinde Hükümün Gerekçesi*, Adalet Yayınevi, Ankara 2015 (Hükümün Gerekçesi)
- YILDIZ, Ali Kemal, “*Ceza Muhakemesi Hukukunda Yakalama ve Gözaltına Alma*”, *SÜHFD*, C. 14, Sy. 1, 2006, ss. 131-214 . (Yakalama ve Gözaltı)
- YILDIZ, Ali Kemal, “*Tehdit, Şantaj ve Cebir Suçları (TCK m.106,107,108)*”, in: *Alman-Türk Karşılaştırmalı Ceza Hukuku*, Prof. Dr. Köksal BAYRAKTAR'a Armağan, C. III, Ed.: Eric HILGENDORF/Yener ÜNVER, İstanbul 2010, ss. 475-526. (Tehdit ve Cebir)
- YOKUŞ, Sevtap, “*Covid-19 Bağlamında Zorunlu Aşı Tartışmalarının Hukuki Boyutu*”, *İstanbul Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Sağlık Bilimlerinde İleri Araştırmalar Dergisi*, C.4, Ek sayı 1, 2021, ss. 43-50.
- ZABUNOĞLU, H.Gökçe, “*AİHM Kararlarında Toplantı ve Gösteri Yürüyüşü Hakkı ve Kolluğun Zor Kullanma Yetkisi*”, *AÜHFD*, Sy. 66/3, 2017, ss. 627-658.
- ZAFER, Hamide, *Özel Hayatın ve Hayatın Gizli Alanın Ceza Hukukuyla Korunması (TCK m. 132-134)*, Beta Yayınevi, İstanbul 2010 (Özel Hayatın Korunması)
- ZAFER, Hamide, *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, TCK M. 1-75., Beta Yayınevi, İstanbul 2014 (Genel Hükümler)
- ZİMMERMANN, Till, “*Justification or Excuse? The Collision of Positive Duties in German Criminal Law*”, *The Journal of Criminal Law*, Issue. 78, 2014, ss. 263-276.
- ZÖLLER, A. Mark, “*Beweisrechtliche Probleme beim Einsatz Verdeckter Ermittler*”, *CHKD*, C.2, Sy.1-2, ss. 85-103.

DİĞER KAYNAKLAR

- ZAFER, Hamide, "*Kötü Muamele Suçu (TCK m.232)(Aynı Konutta Birlikte Yaşayan Birine Kötü Muamele ve Terbiye Hakkından Doğan Disiplin Yetkisinin Kötüye Kullanılması)*", <http://hamidezafer.com/wpcontent/uploads/2012/05/42K%C3%B6t%C3%BCMuameleSu%C3%A7u-HZ-AA-PDF.pdf>, (Kötü Muamele)
- AYMKD, Sy. 23, 1989
- DD, Sy.74-75, 1989
- DD, Sy. 98, 1999
- www.kararara.com.tr.
- Sinerji Mevzuat ve İçtihat Programı
- <file:///C:/Users/06/Downloads/001-57498.pdf>.
- <https://www.acibadem.com.tr/Hayat/Bilgi/donmanin-belirtileri-nelerdir>.
- <http://www.adalet.gov.tr/duyurular/2011/eylul/anayasalar/ulkeana/pdf/08-Almanya%20209-276.pdf>
- https://www.adaletbiz.com/images/dosyalarim/ocak_yarg_tay_ceza.pdf
- [http://hudoc.echr.coe.int/sites/eng/pages/search.aspx?i=001-57804#{"itemid":\["001-57804"\]}](http://hudoc.echr.coe.int/sites/eng/pages/search.aspx?i=001-57804#{).
- <https://hukukikarar.com>.
- www.hukukturk.com.
- https://www.anayasa.gov.tr/media/3572/1_gafgen-almanya.pdf
- <https://www.legislationline.org/documents/section/criminal-codes>

Dr. Ayşe KARACA ÖZ

**İFA ZAMANINI
ERTELEME
SÖZLEŞMESİ**

**ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022**

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

İfa Zamanını Erteleme Sözleşmesi

Ayşe Karaca Öz

Hukuk Yayınları Dizisi – 3077

Birinci Baskı : Mart, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8092 – 36 – 3

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Meteksan Matbaacılık ve Teknik Sanayi Ticaret A.Ş
Beytepe Köyü Yolu No:3
06800 Çankaya/Ankara
Sertifika No: 46519

KAYNAKÇA

- Abandan, Y. (1951). "Akit Serbestisi ve Zamanaşımı", *Adalet Dergisi*, S.9, 1383- 1399.
- Abik, Y. (2009). "İpotekli Konut Kredisi Kullanan Tüketicinin Temerrüdü", *Toprak Mülkiyeti Sempozyumu*, Ankara: Memleket Yayınları, 347-368.
- Açıkgöz, A. (2017). *Dar Anlamda Vesayeti Gerektiren Hâller ve Vesayet Altına Almanın İşlem Ehliyeti Bakımından Sonuçları*. (1. Baskı). İstanbul: On İki Levha Yayıncılık.
- Addorizio de Feo, R (2001). *Die Fälligkeit von Vertragsforderungen*. Zürich.
- Aebi Müller, R., Müller, C. (2018). *BK- Berner Kommentar, Obligationenrecht Allgemeine Bestimmungen. Art 1-18*, N. 16.
- Aeppli, V. (1991). *Zürcher Kommentar, Obligationenrecht, Das Erlöschen der Obligationenrecht. Erste Lieferung: Art. 114-126 OR*. (3. Auflage). Art. 119.
- Aichberger, T., Schmidt, A. (2021). *Creifelds Kompakt, Rechtswörterbuch*. (4. Edition). Leistungszeit. München: C.H. Beck Verlag.
- Akçay, E. (2010). *Türk Borçlar Kanunu'na Göre Zamanaşımı*. İstanbul: On İki Levha Yayınları.
- Akıntürk, T. (1971). *Müteselsil Borçluluk*. Ankara: Sevinç Matbaası.
- Akıntürk, T., Ateş, D. (2020). *Aile Hukuku*. (Yenilenmiş 22. Bası). II. Cilt, İstanbul: Beta Yayınevi.
- Akıpek, J. (1974). *Türk Eşya Hukuku (Aynî Haklar)*, III. Kitap Sınırlı Aynî Haklar. Ankara: Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları.
- Akıpek, Ş. (1999). *Türk Hukuku ve Mukayeseli Hukuk Açısından Tüketici Kredisi*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Akıpek, Ş. (1999). *Türk Hukuku ve Mukayeseli Hukuk Açısından Tüketici Kredisi*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Akkanat, H. (2000). "İfada Gecikme ve Borçlu Temerrüdü", *Prof. Dr. M. Kemal Oğuzman'ın Anısına Armağan*, 1-49.

- Akkuş, M. (2019). *Ticari İş Kavramı ve Ticari İşlerde Faiz*. Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Aksu, M. (2013). "Türk Borçlar Kanunu'nun Getirdiği Yeniliklerden İbra", *Prof. Dr. Aydın Zevkliler'e Armağan, Yaşar Üniversitesi Elektronik Dergisi*, C.8, Özel Sayı.
- Akünel, T. (1995). *Türk Medenî Hukukunda Tüzel Kişiler*. İstanbul: Beta Basım Yayın.
- Akyol, Ş. (1976). *Tam Üçüncü Şahıs Yararına Sözleşme*. İstanbul: Fakülteler Matbaası.
- Akyol, Ş. (2009). *Türk Medeni Hukukunda Temsil*. İstanbul: Vedat Kitapçılık.
- Altaş, H. (2009). *Hasılat ve Şirket Kirası (BK. Mad. 270-298)*. (1. Baskı). Ankara: Yetkin Yayınları.
- Altaş, H. (2014). *Medeni Hukukta Başlangıç Hükümleri (TMK. m.1-7)*. Ankara: Yetkin Yayınları.
- Ansay, Ş. (1944). "Sulh", *AÜHFD*, 1(2). 200-209.
- Antalya, G. (2019). *Borçlar Hukuku Genel Hükümler*. (2. Baskı). C. V/1,3, Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Aral, F. (2010). *Türk Borçlar Hukukunda Takas*. (2. Baskı). Ankara: Yetkin Yayınları.
- Arat, A. (2006). *Sözleşmenin Değişen Şartlara Uyarlanması*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Arat, A. (2018). "Müteselsil Borçta Alacaklılar ile Borçlular Arasındaki İlişkinin Hüküm ve Sonuçları", *SÜHFD*, 26(2). 325-366.
- Arat, A. (2019). "Tüketici Kredileri ve Konut Finansmanında Yeniden Yapılandırmanın Yenileme ve Sözleşmede Değişiklik Yapılması ile İlişkisi", *Terazi Hukuk Dergisi*, 14(156), 1522-1535.
- Arat, A., Ercan Özler, M. (2018). "Konkordato- İbra İlişkisi Çerçevesinde Konkordatonun bir Tür İbra Olup Olmadığı Sorunu", *13(145), Terazi Hukuk Dergisi*, 14-28.
- Arat, S.(2007). *Ehliyetleri Açısından Dernek ve Vakıf Tüzel Kişilikleri*. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Arat, S.(2007). *Ehliyetleri Açısından Dernek ve Vakıf Tüzel Kişilikleri*. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.

- Arkan, S. (2018). *Ticari İşletme Hukuku*. (Yirmi Dördüncü Bası). Ankara: Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü Yayınları.
- Arpacı, Ö. (2019). *Eser Sözleşmesinde İşsahibinin Edimin İfasına Katılımı*. Ankara: Yetkin Yayınları.
- Arsebük, E. (1954). "Alacağın Temliki ve Borcun Nakli", *Ankara Üniversitesi Dergisi*, C. 11, S. 1-2, 4-14.
- Arslan, R., Yılmaz, E., Taşpınar Ayvaz, S., (2016). *İcra ve İflas Hukuku*. (1. Baskı). Ankara: Yetkin Yayınları.
- Arslan, R., Yılmaz, E., Taşpınar Ayvaz, S., Hanağası, E. (2019). *Medeni Usul Hukuku*. (5. Baskı). Ankara: Yetkin Yayınları.
- Aslan, Ç. M. (2006). *Gabinin Unsurları ve Hukukî Sonuçları* (BK. Md. 21). Ankara: Yetkin Yayınları.
- Ayan Durhan, E. (2021). *Eser Sözleşmesinde Ayıbı Takip Eden Zarardan Sorumluluk*. Ankara: Adalet Yayınevi.
- Ayan, S. (2010). "6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 1530. Maddesi Gereğince Borçlunun Temerrüdü", *DEÜHFD*, C.12, Özel S. (Basım Yılı 2012).
- Ayan, S. (2018). *Kefalet Sözleşmesi*. (Birinci Baskı). Ankara: Adalet Yayınevi.
- Aydoğdu, M. (2011). "6098 Sayılı Türk Borçlar Kanununda Faiz İle İlgili Düzenlemeler", *DEÜHFD*, 12(1). 85-136.
- Aydoğdu, M., Kahveci, N. (2017). *Türk Borçlar Hukuku Özel Borç İlişkileri*. (3. Baskı). İstanbul: Adalet Yayınevi.
- Ayhan, R., Özdamar, M., Çağlar, H. (2015). *Ticari İşletme Hukuku*. (8. Bası). Ankara: Yetkin Yayınları.
- Ayrancı, H. (2006). *Ön Sözleşme*. Ankara: Yetkin Yayınları.
- Başara, G., Başara, İ. (2010). "Borçlar Kanunu Tasarısında İrade Sakatlıkları", *Prof. Dr. Fırat Öztan'a Armağan*, C.I, Ankara: Turhan Kitabevi, 331-355.
- Baygın, C. (2010). "Türk Borçlar Kanunu'nun Borç İlişkisinin Hükümleri-Borçların ve Borç İlişkilerinin Sona Ermesi Konularında Getirdiği Bazı Yenilik ve Değişiklikler", *ERÜHFD*, XIV(3-4). 119-144.
- Baysal, B. (2020). *Sözleşmenin Uyarlanması*. (4. Baskı). İstanbul: On İki Levha Yayıncılık.
- Becker, H. (1941). *Schweizerisches Zivilgesetzbuch, Obligationenrecht BK - Berner Kommentar Art. 1-183 OR, Band/Nr. VI/1*.

- Belen, H. (2013). "Türk Borçlar Kanunu'nda Kira Sözleşmesi Türleri İle Genel Hükümler Uyarınca Kiraya Veren Borçlarına İlişkin Değerlendirmeler", *İstanbul Barosu Dergisi*, 87(3). 106-137.
- Bilgetekin, N. T. (2018). *İnşaat Sözleşmelerinde Süre Uzatımı ve Fıdıc Sözleşmelerindeki Görünümü*. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Bilgili, F. (2012). "Ticari Defterler- Cari Hesap-Acente (m. 64-123)", *EÜHFD*, XVI (3-4). 55-91.
- Blank, H., Börstighaus, U.P. (2020). *Miete. BGB § 548 Verjährung der Ersatzansprüche und des Wegnahmerechts*. (6. Auflage). München: Verlag C.H. Beck, RN. 84.
- Bozer, A. (2002). *Borçlar Hukuku Genel Hükümler*. Ankara: Dayınlarlı Yayınları.
- Bozer, A., Göle, C. (2018). *Ticari İşletme Hukuku*. (Güncellenmiş ve Genişletilmiş 5. Baskı). Ankara: Bankacılık Enstitüsü Yayınları.
- Bozkurt Yaşar, S. (2006). "Türk Özel Hukukunda Şekil Kavramı ve Şekil Eksikliği Sebebiyle Hükümsüzlüğün TMK. M. 2/F'sı Gereğince Sınırlanması", *Terazi Hukuk Dergisi*, 1(4). 31-44.
- Böckli, P. (2009). *Schweizer Aktienrecht*. Zürich.
- Bucher, E. (1988). *Schweizerisches Obligationenrecht Allgemeiner Teil*. (2. Aufl.), Zürich: Schulthess Polygraphischer Verlag AG.
- Buz, V. (2005). *Medeni Hukukta Yenilik Doğuran Haklar*. Ankara: Yetkin Yayınları.
- Buz, V. (2014). *Borçlunun Temerrüdünde Sözleşmeden Dönme*. Ankara: Yetkin Yayınları.
- Büyükay, Y. (2014). *Eser Sözleşmesi*. (2. Baskı). Ankara: Yetkin Yayınları.
- Canbolat, F. (2008). "Def'i ve İtiraz Arasındaki Farklar ve İleri Sürülmesinin Hukukî Sonuçları", *EÜHFD*, 3(1), 255-268.
- Coşkun, M. (2016). *Açıklamalı- İctihatlı İcra ve İflas Kanunu*. (5. Baskı). 2. Cilt, Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Çabri, S. (2016). "Konut Finansmanı Sözleşmelerinde Erken Ödeme Hakkı, Refinansman(Yeniden Finansman), Faiz Değişikliği, Vadenin Kısaltılması Veya Uzatılmasına İlişkin Anlaşmalar İle Erken Ödeme Tazminatı", 5. *Tüketici Hukuku Kongresi Makale, Bildiri ve Ses Çözümleri, Sektörel Bazda Tüketici Hukuku ve Uygulamaları 2015-2016*, Ankara: Bilge Yayınevi, 41-62.

- Çakırca, S. İ. (2015). *6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu'na Göre Aşırı Yararlanma Kavramı*. (1. Baskı). İstanbul: On İki Levha Yayıncılık.
- Çandarlı, Z. (1945). "Müteselsil Borçlu ve Alacaklıların Zaman Aşımı Kesimi", *AD*, 1945/10.
- Çanga, Z. G. (2019). *Velayetin Kapsamı*. Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Çelik, A. Ç. (2004). *Tazminat ve Alacaklarda Zamanaşımı*. İstanbul: Legal Yayıncılık.
- Çetiner, B. (2020). "Dernekler Örneğinde Tüzel Kişi Temsil Organının Temsil Gücünün/ Yetkisinin Sınırlanması", *Prof. Dr. Necla Giritlioğlu'na Armağan*, On İki Levha Yayıncılık, 231-253.
- Çınar, N. U. (2014). *Türk Borçlar Kanunu'nda Düzenlenen Kira Sözleşmelerinde Kira Bedelinin Ödenmemesi ve Hukukî Sonuçları*. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık.
- Çukadar, N. (2014). *Borç İlişkilerinde Def'i Hakkı ve İtirazlar*. Ankara: Yetkin Yayınları.
- Dalci, N. (2009). *Alacağın Toptan Temliki*. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
- Demir, M. (2005). "Türk Medeni Kanunu'na Göre Edinilmiş Mallara Katılma Rejiminde Değer Artış Payı ve Denkleştirme Alacağı", *TBB Dergisi*, S. 61, 292-303.
- Demircioğlu, R. (2018). *Kira Sözleşmesinde Yan Giderler*. (1. Baskı). Ankara: Yetkin Yayınları.
- Denizci, Ö. S. (2009). *Türk Borçlar Hukukunda İbra*. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Develioğlu, H. M. (2012). *Takas*. (2. Baskı). İstanbul: Vedat Kitapçılık.
- Dural, M. (1973). "İmkânsızlık Kavramı ve Türleri", *Batider*, 7(1). 11-58. (Kısaltılışı: Dural, İmkânsızlık Kavramı).
- Dural, M. (1979). *Borçlunun Sorumlu Olmadığı Sonraki İmkânsızlık*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yayınları.
- Dural, M. (1995). *Türk Medeni Hukukunda Gerçek Kişiler*. İstanbul: Filiz Yayınevi.
- Dural, M., Ögüz, T., Gümüş, M. A. (2020). *Türk Özel Hukuku- Aile Hukuku*. İstanbul: Filiz Kitabevi.
- Durgut, R. (2012). *Cari Hesap Sözleşmesi*. (1.Baskı). İstanbul: Vedat Kitapçılık.

- Edis, S. (1989). *Medeni Hukuka Giriş ve Başlangıç Hükümleri*. (4. Baskı). Ankara: Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları.
- Elpe, M. N. (1967). *Vasilik ve Kayyımlik Hukuku*. Ankara: Balkanoğlu Matbaacılık.
- Endemann, F. (1900). *Lehrbuch des bürgerlichen Rechts*. (6. Auflage). Berlin.
- Ercan, İ. (2008). *İcra ve İflas Hukukunda Malvarlığının Terki Suretiyle Konkordato*. Konya: Mimoza Yayınları.
- Erdem, M. (2005). "Mahkeme Dışı Konkordato", *Maltepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 4(1). 225-240.
- Erdem, M. (2010). *Özel Hukukta Zamanaşımı*. İstanbul: On İki Levha Yayınları.
- Erdoğan, İ., Keskin, A. D. (2020). *Türk Medeni Hukuku (Başlangıç Hükümleri-Kişiler Hukuku)*. (3. Baskı). Ankara: Gazi Kitabevi.
- Eren, F. (2017). *Borçlar Hukuku Özel Hükümler*. (4. Bası). Ankara: Yetkin Yayınları.
- Eren, F. (2019). *Borçlar Hukuku Genel Hükümler*. (24. Baskı). Ankara: Yetkin Yayınları.
- Ergün, Ö. (2017). "Kişi Kavramları ve Çeşitleri", *Dicle Üniversitesi Adalet Meslek Yüksekokulu Dicle Adalet Dergisi*, 1(1). 1-14
- Eriş, G. (2014). *Ticari İşletme ve Şirketler Hukuku (54-424. Maddeler)*. (2. Baskı). C. II, Ankara: Seçkin Yayıncılık, m. 89.
- Ermenek, İ. (2009). *İflâsın Ertelenmesi*. Ankara: Adalet Yayınevi.
- Erzurumluoğlu, E. (1970). *Türk İsviçre Borçlar Hukuku Sistemine Göre Borçluya Yüklenemeyen Nedenlerle Edimin Yerine Getirilememesi*. (1. Baskı). Ankara: İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi Yayınları.
- Feyzioğlu, F.N. (1986). *Aile Hukuku*. (3. Baskı). İstanbul: Filiz Kitabevi.
- Feyzioğlu, F.N. (1977). *Borçlar Hukuku Genel Hükümler*. (2.Bası). İstanbul: Fakülteler Matbaası.
- Fikentscher, W. (1992). *Schuldrecht*. (8. Neuarbeitete Auflage). Berlin, New York: W. De Gruyter.
- Fischer, R., Haager, K., Kreft, F., Kuhn, G., Scheffler, G. (1960). *Das Bürgerliche Gesetzbuch §705-853. (Elfte Auflage)*. II. Band, 2. Teil, Berlin: Walter de Gruyter.
- Förster, C. (2010). *Allgemeiner Teil des BGB*. Heidelberg: C.F. Müller.
- Gauch, P. (1988). "Der ausssergerichtliche Vergleich". *Innominatverträge: Festgabe zum 60. Geburtstag von Walter R. Schluemp*, Zürich: Schulthess Polygraphischer Verlag AG.

- Gauch, P., Schlupe, Schmid, J., Emmenegger, S. (2008). *Schweizerisches Obligationenrecht Allgemeiner Teil*. (6. Auflage). Band I-II, 2008, Zürich: Schulthess Polygraphischer Verlag AG.
- Gautschi, A. (2009). *Solidarschuld und Ausgleich*. (1. Edition). Zurich/St. Gallen: Dike Verlag.
- Gençcan, Ö. U. (2007). *4721 sayılı Türk Medenî Kanunu*. (2. Baskı). 2.Cilt (Madde 185-530), Ankara: Yetkin Yayınları.
- Gernhuber, J. (1989). *Das Schuldverhältnis*. Tübingen: Mohr Siebeck Verlag.
- Gernhuber, J. (1983). *Die Erfüllung und ihre Surrogate*. Tübingen: Mohr Siebeck Verlag.
- Giger, H. (1999). *Berner Kommentar zum schweizerischen Privatrecht. Band. VI.*, Bern: Stämpfli Verlag.
- Glarner, H. (1925). *Die Stundung im schweiz Obligationen Rechte*. Zürich: Druck der Hans A. Gutzwiller Aktiengesellschaft.
- Grassinger, G. E. (1996). *Kefilin Alacaklıya Karşı Sahip Olduğu Savunma İmkanları*. İstanbul: Alfa Yayınları.
- Grothe (2018). *Münchener Kommentar zum BGB., BGB §205 Hemmung der Verjährung bei Leistungsverweigerungsrecht*.
- Gröschler, P. (2001). "Zur Wirkungsweise und zur Frage der Geltendmachung von Einrede und Einwendung im materiellen Zivilrecht", *Archiv für die civilistische Praxis*, Mohr Siebeck GmbH & Co. KG, 48-90.
- Gut, G. (1941). *Die Wirkungen der Solidarbürgschaft im Verhältnis des Gläubigers zum Bürgen nach neuem Recht*. Bern: Stämpfli Verlag AG.
- Gümüş, M. A. (2012). *Borçlar Hukuku Özel Hükümler*. Cilt II, İstanbul: Vedat Kitapçılık.
- Gümüş, M. A. (2014). *6502 Sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun Şerhi*. C. I, İstanbul: Vedat Kitapçılık.
- Gümüş, M. A. (2015). *Türk-İsviçre Borçlar Hukukunda İbra Sözleşmesi*. (Birinci Baskı). İstanbul: Vedat Kitapçılık.
- Gümüş, M.A. (2013). "Mucceleyetin Ertelenmesi", *Legal Hukuk Dergisi*, 11(126). 19-41.
- Günergök, Ö. (2014). *Alacağın Devrinde Borçlunun Hukukî Durumu*. İstanbul: Vedat Kitapçılık.

- Gürsoy, K. T., Eren, F., Cansel, E. (1984). *Türk Eşya Hukuku*. (2. Baskı). Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi.
- Güvenç, Ö. (2021). *Sözleşmenin Kurulmasında İrade Açıklamalarının Yorumu*. Ankara: Adalet Yayınevi.
- Hajek, R. (1932). *Die Stundung. Wesen und Wirkung der Stundung im Bürgerlichen Recht*. Quakenbrück: Handelsdruckerei C. Trute.
- Halim, H. (1933). "Müruru Zaman Müddetini Tatil Eden Muvakelenameler", *Hukukî Bilgiler Mecmuası*, İstanbul: Bankalar Matbaası, 4526-4531.
- Hanna, J. (1931). "Credit Insurance", *University of Pennsylvania Law Review and American Law Register*, 79(5), 521-548.
- Hatemi, H., Gökyayla, K. E. (2012). *Borçlar Hukuku*. (2. Bası). İstanbul: Vedat Kitapçılık.
- Hatemi, H., Serozan, R., Arpacı, A.(1991). *Eşya Hukuku*. (1. Baskı). İstanbul: Filiz Kitabevi.
- Hausheer, H., Reusser, R., Geiser, T., (1992). *Berner Kommentar. Kommentar zum schweizerischen Privatrecht, Band II, 1. Abteilung, Allgemeine Vorschriften, Art. 181-195a ZGB; Der ordentliche Güterstand der Errungenschaftsbeteiligung, Art. 196-220 ZGB, Das Familienrecht, Das Eherecht, Das Güterrecht der Ehegatten*. Bern: Stämpfli Verlag.
- Helvacı, M. (2000). *Para Borçlarında Faiz Kavramı*. (1. Baskı). İstanbul: Beta Yayınevi.
- Helvacı, S. (2001). "Kişiliğin Korunması ve Vesayet Hukuku", *Prof. Dr. Erdoğan Moroğlu'na Armağan*, İstanbul: Beta Yayınevi.
- Hermisson, V. (1985). "Richterlicher Hinweis auf Einrede und Gestaltungsmöglichkeiten", *NJW*, Heft 43, 2555- 2608.
- Hızır Asrav, F. (2019). *Sulh Sözleşmesi*. Ankara: Adalet Yayınevi.
- Higi, P. (2003). *Kommentar zum Schweizerischen Zivilgesetzbuch, Obligationenrecht, Kommentar zur 1. und 2. Abteilung (Art. 1-529 OR), Die Leihe, Art. 305-318 OR, (Dritte völlig neu bearbeitete Auflage)*. Zürich: Schulthess Juristische Medien AG.
- Schulze, R., Dörner, H., Hoeren, T., Kemper, R. (2019). *Bürgerliches Gesetzbuch Handkommentar*. (10. Auflage), Baden-Baden: Nomos Verlagsgesellschaft.
- Honsell, H. (2008). *Kurzkommentar Obligationenrecht Art. 1-529*. Basel: Helbing Lichtenhahn Verlag.

- Honsell, H., Vogt, N.P., Geiser, T., (1996). *Basler Kommentar Zivilgesetzbuch I*. Basel: Helbing & Lichtenhahn, Art.8.
- Hübner, H. (1985). *Allgemeiner Teil des Bürgerlichen Gesetzbuches*. De Gruyter: Berlin, New York, 400.
- İnal, H.T. (2014). *Tüketici Hukuku*. (3. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- İnceoğlu, M. M. (2009). *Borçlar Hukukunda Doğrudan Temsil*. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık.
- Jäggi, P. (1973). *Kommentar zum Schweizerischen Zivilgesetzbuch Obligationenrecht, Kommentar zur 1.und 2. Abteilung(Art. 1-529 OR), Zürcher Kommentar Band/Nr. V/1a, Art. 12*.
- Kapancı, K. B. (2015). *Birlikte Borçlulukta Borçlular Arasındaki İlişki*. (2. Baskı). İstanbul: Vedat Kitapçılık.
- Kaplan, İ. (1999). "İnşaatın Teslim Süresinde Gecikmeler ve Müteahhide Süre Uzatımı Verilmesini Gerektiren Durumlar", *Faruk Erem Armağanı*, 377-393.
- Karaca, H. (2015). *Türk Hukukunda Velayetin Kapsamı ve Hükümleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Karakaş, F.T. (2013). "Karine Kavramı, Kanunî Karineler ve Varsayımlar", *AÜHFD*, 62(3), 729-759.
- Karauz, A. K. (2014). *Sulh Sözleşmesi*. Ankara: Adalet Yayınevi.
- Karayalçın, Y. (1968). *Ticaret Hukuku I. Giriş- Ticari İşletme*. (3. Baskı). Ankara: Güzel İstanbul Matbaası.
- Kayar, İ. (2000). "Cari Hesapta Faiz", *Batider*, 20(3). 63-80.
- Keskin, A. (2019). "Türk Ticaret Kanununda Cari Hesap", *Terazi Hukuk Dergisi*, 14(149). 78-83.
- Keskin, A.D. (2007). "Kesin Vadeli İşlemlerde İfa Etmeme: Temerrüt ve İmkânsızlık", *GÜHFD*, XI (1-2). Ankara.
- Keskin, A.D. (2014). "Ergin Kısıtlı Üzerindeki Velayet Hakkı (Uzatılmış Velayet)", *ERÜHFD*, 9(2), 28-60.
- Kessler, F.(2000). *Der Verjährungsverzicht im Schweizerischen Privatrecht*. Zürich: Schulthess Polygraphischer Verlag AG.
- Kılıçoğlu, A. (2014). *Katkı-Katılma Alacağı*. (4. Bası). Ankara: Turhan Kitabevi. K
- Kılıçoğlu, A. (2020). *Borçlar Hukuku Genel Hükümler*. (24. Bası). Ankara: Turhan Kitabevi.

- Kılınç, A. (2018). *Adam Çalıştıranın Organizasyon Sorumluluğu*. Ankara: Adalet Yayınevi.
- Kınacı, N. (1962). "Cari Hesap", *Batider*, 1(3). 373-383.
- Killias, L., Wiget, M. (2016). *CHK- Handkommentar zum Schweizer Privatrecht, Obligationenrecht- Allgemeine Bestimmungen*. Art. 129, 821-823.
- Kizir, M. (2012). *Borçlu Temerrüdünün Sona Ermesi*. Ankara: Adalet Yayınevi.
- Klinke, U. (1983). *Causa und Genetisches Synallagma*. Berlin: Duncker & Humblot.
- Kocaağa, K. (2014). *İnşaat Sözleşmesi*. Ankara: Yetkin Yayınları.
- Kocayusufpaşaoğlu, N. (1968). *Güven Nazariyesi Karşısında Borç Sözleşmelerinde Hata Kavramı*. İstanbul: Garanti Matbaası.
- Kocayusufpaşaoğlu, N., Hatemi, H., Serozan, R., Arpacı, A. (2014). *Borçlar Hukuku Genel Bölüm*. I. Cilt, İstanbul: Filiz Kitabevi.
- Koch, H. (1933). *Die Stundungseinrede*. Rostock: Hinstorf.
- Koller, A. (2009). *Schweizerisches Obligationenrecht Allgemeiner Teil*. (3. Auflage). Bern: Stämpfli Verlag.
- Kostkiewicz, (2016), J. K. (2016). *Schweizerisches Obligationenrecht Orell Füssli Kommentar (OFK)*.
- Koyuncuoğlu, T, Koyuncuoğlu, H., Koyuncuoğlu İçöz, Ö. (2017). *Türkiye Hukuku ve Karşılaştırmalı Hukukta Yargıtay Kararları İle Birlikte Borcun ve Sözleşmenin Yenilenmesi*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Koyuncuoğlu, T. (1972). *Türk ve İsviçre Hukukunda Borcun Yenilenmesi*. İstanbul: Fakülteler Matbaası.
- Köprülü, B. (1967). *Medeni Hukukta Tüzel Kişiler*. İstanbul: Fakülteler Matbaası.
- Köprülü, B., Kaneti, S. (1982). *Sınırlı Aynî Haklar*. (İkinci Bası). İstanbul: Fakülteler Matbaası.
- Krüger, W. (2019). *Münchener Kommentar zum Bürgerlichen Gesetzbuch: BGB. Band 2: Schuldrecht Allgemeiner Teil I (§241-310)*. §271.
- Kumkale, R. (2018). *Konkordato*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Kurt, E. (2016). "Kendilerine Yasal Danışman Atanan Kişilerin Hukukî Durumu", *Uluslararası Antalya Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 4(4). 41-80.
- Kurt, L. M. (2012). *Yüklenicinin Eseri Teslim Borcunda Temerrüdü*. (1. Baskı). Ankara: Yetkin Yayınları.

- Kuru, B. (2019). *İcra ve İflas Hukuku*. (3. Baskı). Ankara: Yetkin Yayınları.
- Küçük, D. (2009). "Tüketici Kredi Sigortasına Alternatif Bir Uygulama: Borcu Sonlandırma ve Borcu Erteleme Sözleşmeleri", *Terazi Hukuk Dergisi*, 4(38), 19-40.
- Küçük, D. (2010). "Borç Ödeme Sigortasının Hukukî Yönden İncelenmesi", *Terazi Hukuk Dergisi*, 5(46), 21-58.
- Larenz, K. (1987). *Lehrbuch des Schuldrechts*. (14. Auflage). München: C.H. Beck'sche Verlagsbuchhandlung.
- Larenz, K., Wolf, M. (1997). *Allgemeiner Teil des Bürgerlichen Rechts*. (8. Auflage). München: Verlag C.H. Beck, N. 110.
- Lindner, A.(1939). *Die Stundung der Entgeltforderung*. Dresden: Verlag M. Ditttert &Co.
- Lorenz (2020). BeckOK BGB. (53. Edition). BGB § 271.
- Michalski, L., Heidinger, A., Leible, S., Schmidt, J. (2017). Kommentar zum Gesetz betreffend die Gesellschaften mit beschränkter Haftung. (GmbH-Gesetz). (3. neu Bearbeitete Auflage). München: C.H. Beck Verlag. Rn. 125-127.
- Musielak, H, J. (2009). *Grundkrus BGB*. (11. Auflage). München: C.H. Beck Verlag.
- Oğuz, A. (2020). "Covid 19, Mücbir Sebep ve Sözleşmelere Etkisi", *Terazi Hukuk Dergisi*, 15(166). 1275-1285.
- Oğuz, C. (2004). "Para Ödücünün Haklı Sebep Feshi", *Batider*, 22(3). 177-186.
- Oğuz, S. (2016). "Bireysel Kredilerle Bağlantılı Sigortalar Uygulama Esasları Yönetmeliğindeki Son Gelişmelerin Değerlendirilmesi", *Terazi Hukuk Dergisi*, 11(124), 51-59.
- Oğuzman, K.M., Seliçi, Ö., Oktay Özdemir, S. (2012). *Eşya Hukuku*. (Onbeşinci Bası). İstanbul: Filiz Kitabevi.
- Oğuzman, M.K., Öz, T. (2020). *Borçlar Hukuku Genel Hükümler*. (18. Bası). C.1, İstanbul: Vedat Kitapçılık.
- Oğuzman, M.K., Seliçi, Ö., Oktay-Özdemir, S. (2015). *Kişiler Hukuku*. (15. Bası). İstanbul: Filiz Kitabevi.
- Oktay, S. (1996). "İsimsiz Sözleşmelerin Geçerliliği, Yorumu ve Boşlukların Tamamlanması", *İHFM*, C. LV. 263-295.

- Oppenheimer, R. H. (1961). "Credit Insurance and Foreign Trade", *Insurance Law Journal*, 1961(11). 759-774.
- Oral, T. (2018). *Tüzel Kişilerin Manevi Zararlarının Tazmini*. (1. Baskı). İstanbul: On İki Levha Yayıncılık.
- Oser, H., Schönerberger, W. (1950). *Borçlar Hukuku İkinci Kısım Madde: 41-109*. (Çev. Recai Seçkin). Ankara: Yeni Cezaevi Basımevi. (Eserin orijinali 1936'da yayımlandı).
- Oskay, M., Koçak, C., Deynekli, A., Doğan, A., (2007). *İİK Şerhi (100-176/b)*. 3. Cilt, Ankara.
- Oskay, M., Koçak, C., Deynekli, A., Doğan, A., (2007). *İİK Şerhi (277-370. Maddeler)*. 5. Cilt, Ankara: Turhan Kitabevi.
- Ozanoğlu, H. S. (1999). "İstisna ve Özellikle İnşaat Sözleşmelerinde Müteahhidin Eseri Teslim Zamanında Gecikmesine Bağlanan İfaya Eklenen Cezai Şart Kayıtları", *GÜHFD*, 3(1-2), 65-118.
- Öçal, A. (1965). *Türk Hususî Hukukunda Gecikme Faizi*. İstanbul: Sulhi Garan Matbaası.
- Öğüz, T. (2007). *Türk Hukukunda Vakıf Tüzel Kişiliğinin Hukukî Esasları*. (Birinci Baskı). İstanbul: Beşir Kitabevi.
- Öksüz, A. G. (2016). *Taksitle Satış Sözleşmesi*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Ölekli, N. (2019). *Banka Kredi Açma Sözleşmelerindeki Muacceliyet Şartları*. (1. Baskı). İstanbul: On İki Levha Yayınları.
- Önal, Y. B. (1997). "Kredi Sigortası; Bazı Özellikleri Uygulaması ve Ülkemiz Bağlamında Geleceğinin Değerlendirilmesi", *Reasüror Dergisi*, 10-24.
- Önay, I. (2016). *Yenileme*. (1. Baskı). İstanbul: On İki Levha Yayınları.
- Öz, K. (2015). *Tadil Sözleşmesi*. İstanbul: Filiz Kitabevi.
- Öz, M.T. (2013). *İnşaat Sözleşmesi ve İlgili Mevzuat*. İstanbul: Vedat Kitapçılık.
- Özbilen, A.B. (2016). *Sözleşmelerin Şekli ve Şekil Yönünden Hükümsüzlüğü*. İstanbul: Oniki Levha Yayıncılık.
- Özcan, D., Ocağ, U. (2016). *İbra Sözleşmesi (İbraname)*. Ankara: Adalet Yayınevi.
- Özçelik, B. (2014). "Sözleşmeden Doğan Borçların İfasında Hukukî İmkânsızlık ve Sonuçları", *AÜHFD*, 63(3). 569-622.
- Özçelik, Ş. B. (2009). *Borçlunun Sorumlu Olmadığı Sebeplerle Borcun İfa Edilmesi ve Mücbir Sebep Kayıtları*. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Doktora Tezi.

- Özdamar, E. (2014). "Temerrüt Faizi Kavramı ve Çeşitli Davalarda ve Takiplerde Başlangıç Zamanı", *Terazi Hukuk Dergisi*, 9(96). 60-69.
- Özen, B. (2016). *Kefalet Sözleşmesi*. (4. Baskı). İstanbul: Vedat Kitapçılık.
- Özkaya, E. (2013). *Yanılma Aldatma Korkutma Davaları*. (2. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık. (Kısaltılışı, Özkaya, (2013a))
- Özkaya, E. (2013). *Aşırı Yararlanma (Gabin) Davaları*. (2. Baskı). Ankara: Seçkin Yayınları. (Kısaltılışı, Özkaya, (2013b))
- Öztan, B. (1970). *Medeni Hukuk Tüzel Kişilerinde Organ Kavramı ve Organın Fiillerinden Doğan Sorumluluk*. Ankara: Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları.
- Öztan, B. (2014). *Medeni Hukukun Temel Kavramları*. (39. Baskı). Ankara: Turhan Kitabevi.
- Öztan, B. (2015). *Aile Hukuku*. (6. Bası). Ankara: Turhan Kitabevi.
- Özyakışır, Ö. (2019). *Konut ve Çatılı İşyeri Kira Sözleşmelerinde Kira Bedeli*. Ankara: Adalet Yayınevi.
- Palandt, O. (2007). *Beck'sche Kurz Kommentare Bürgerliches Gesetzbuch*. (66. Auflage). Band. 7, München: Verlag C. H. Beck.
- Pecanitez, H., Erdönmez, G. (2018). *7101 Sayılı Kanun Çerçevesinde Konkordato*. İstanbul: Vedat Kitapçılık.
- Poroy, R., Yasaman, H. (2015). *Ticari İşletme Hukuku*. İstanbul: Vedat Kitapçılık.
- Reisoğlu, S. (2013). *Türk Kefalet Hukuku*. Ankara: Cem Web Ofset San.
- Roger, Z. (1990). Berner Kommentar, Schweizerisches Zivilgesetzbuch, Das Obligationenrecht, Allgemeine Bestimmungen, Art. 32-40 OR.
- Roth, H. (1988). *Die Einrede des Bürgerlichen Rechts*. München: Verlag, C.H. Beck.
- Sarı, S. (2010). "Belirli Vadenin Sözleşmenin Kurulduğu Anda Belirlenebilir Olması Zorunlu Mudur?", *Prof. Dr. Rona Serozan'a Armağan*, C.II, İstanbul, 1575- 1584.
- Saymen, F.H., Köprülü, B. (1965). *Medeni Hukuk Dersleri*. C.II: Borçlar Hukuku, İstanbul.
- Schaller, J. M. (2010). *Einwendungen und Einreden im schweizerischen Schuldrecht*. Zürich: Dike Verlag.
- Schenker, F. (1988). *Die Voraussetzungen und die Folgen des Schuldnerverzugs im schweizerischen Obligationenrecht*. Freiburg: Universitätsverlag.

- Schimansky, H., Bunte, J., Lwowski, J. (2017). *Bankrechts Handbuch*. (5. Auflage). 3. Abschnitt. Einlagen- und Kreditgeschäft 17. Kapitel. Kreditsicherung § 91. Bürgschaft, München: C.H. Beck Verlag.
- Schulze, R., Dörner, H., Hoeren, T., Kemper, R. (2019). *Bürgerliches Gesetzbuch Handkommentar*. (10. Auflage). Baden- Baden: Nomos Verlagsgesellschaft.
- Schüller, J. (1904). *Begriff und Wirkung der Stundung*. Leipzig: Franke.
- Schwenzer, I. (2009). *Schweizerisches Obligationenrecht*. (Fünfte überarbeitete Auflage). Bern: Stämpfli Verlag.
- Seliçi, Ö. (1968). "Kesin Vadeli İşlemler", *MHAD*, S.3, 92-107.
- Serdar, İ. (2012). "Taksitle Satış Sözleşmesine İlişkin Hükümlerin Uygulama Alanı", *Prof. Dr. Cevdet Yavuz'a Armağan*, 473- 498.
- Serozan, R. (2007). *Sözleşmeden Dönme*. (Gözden Geçirilmiş İkinci Bası). İstanbul: Vedat Kitapçılık.
- Simmen, R. (1981). *Die Einrede des nicht erfüllten Vertrags (OR 82)*. Bern: Stämpfli Verlag.
- Sirmen, A. L. (1992). *Türk Özel Hukukunda Şart*. Ankara: İş Bankası Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü.
- Sirmen, A. L. (2013). *Eşya Hukuku*. Ankara: Yetkin Yayınları.
- Spiro, K. (1975). *Die Begrenzung privater Rechte durch Verjährungs-, Verwirkungs- und Fatalfristen: Die Verjährung der Forderungen*. Bern: Stämpfli Verlag.
- Şahan, S. (2020). *Medeni Usul Hukukunda Sulh*. Ankara: Adalet Yayınevi.
- Şahin Caner, A. (2017). *Türk Borçlar Kanununda Müteselsil Borçluluk*. (1. Baskı). İstanbul: On İki Levha Yayınları.
- Şahin, H. (2020). *Mücbir Sebep Nedeniyle Borcun İfa Edilememesi*. Ankara: Yetkin Yayınları.
- Şahin, M. F. (2018). *İfa Zamanı*. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Sengül, M. (2012). "Edinilmiş Mallara Katılma Rejiminde Katılma Alacağının İfasına İlişkin Hüküm ve Sonuçlar", *Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 7(3), 61-97.
- Tanrıver, S. (1993). *Konkordato Komiseri*. Ankara: Yetkin Yayınları.
- Tanrıver, S. (1994). "Mahkeme Huzurunda Yapılan Sulhler", *Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Dergisi*, 49(1), 333-348.

- Tat, O. (2018). *Türk Medeni Kanunu'nda Yasal Danışmanlık*. (1. Baskı). İstanbul: On İki Levha Yayıncılık.
- Tekinalp, Ü. (2009). *Banka Hukukunun Esasları*. (2. Bası). İstanbul: Vedat Kitapçılık.
- Tekinay, S. S., Akman, S., Burcuoğlu, H., Altop, A. (1993). *Borçlar Hukuku Genel Hükümler*. (Yedinci Baskı). İstanbul: Filiz Kitabevi.
- Tokbaş, H., Üçışık, F. (2013). *Tüketici Hukuku Sempozyumu Ses Çözümleri ve Makaleleri Tüketici Hukuku Açıklamaları*. Ankara: BilgeYayınevi, 324- 332
- Tokbaş, H.; Üçışık, F. (2015). *Sektörel Bazda Tüketici Hukuku ve Uygulamaları 2014-2015*. Ankara: Bilgi Yayınevi.
- Topuz, S. (2009). *Edimler Arasındaki Denge İlişisinin Bozulması Ve Sonraki İfa Güçlüğü*. (1. Baskı). Ankara: Yetkin Yayınları.
- Topuz, S., Canbolat, F. (2008). "Türk- İsviçre ve Alman Borçlar Hukukunda İmkânsızlığın Düzenlenişi", *AÜHFD*, 57(3). 673-718.
- Tuhan Boz, R. (2021). *Medeni Hukukta Hakkın Etkisizleşmesi*. Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Yayınlanmamış Doktora Tezi.
- Turanboy, K. N. (1998). *İbra Sözleşmesi*. Ankara: Yetkin Yayınları.
- Turanboy, N. (2010). "Ödünç Sözleşmesi ve Ödünç Olarak Belirtilen Sözleşmeler", *Prof. Dr. Fırat Öztan'a Armağan*, II. Cilt, Ankara, 2141-2154.
- Tümerdem, M. (2018). *Sürekli Borç İlişkilerinde Borçlunun Temerrüdü ve Sonuçları*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Tüzemen Atik, E. (2014). "Fıdıç Kırmızı Kitap (New Red Book) Kuralları Uyarınca İnşaat Sözleşmelerinde Müteahhidin Sorumluluğu", *GÜHFD*. C. XVIII, 53-84.
- Uluslan, B. (2011). "Sulh Sözleşmeleri", *Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi Prof. Dr. Erhan Adal'a Armağan*, 8(2). İstanbul: Yeditepe Üniversitesi Yayınları, 975-992.
- Uluslan, İ. (1971). "Maddi ve Usul Hukuku Bakımından Sulh Sözleşmesi", *İstanbul Üniversitesi Mukayeseli Hukuk Araştırma Dergisi*, 5(7), 125-147.
- Uyar, T., Uyar, C., (2012). *İcra ve İflas Kanunu Şerhi El Kitabı (İİK. m. 1-134)*. Cilt:1, Ankara: Bilge Yayınevi.
- Ünan, S. (2016). *Sigorta Tüketici Hukuku*. (1. Baskı). İstanbul: On İki Levha Yayıncılık.

- Vardar Hamamcioğlu, G. (2014). *Medeni Hukukta Tasarruf İşlemi Kavramı*. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık.
- Vardar Hamamcioğlu, G. (2020). *Taşınır ve Taşınmaz Mülkiyetini Konu Alan Bağışlama Sözleşmesi*. (2. Baskı). Ankara: Adalet Yayınevi.
- Von Bar, C., Zimmermann, R. (2005). *Grundregeln des Europäischen Vertragsrecht*. Teil III, München: European Law Publishers.
- Von Tuhr, A, Escher, A. (1974). *Allgemeiner Teil des Schweizerischen Obligationenrechts*. (Dritte Auflage). Zürich: Schulthess Polygraphischer Verlag AG.
- Von Tuhr, A., Peter, H. (1979). *Allgemeiner Teil des Schweizerischen Obligationenrechts* (3. Auflage). Band I, Zürich: Schulthess Polygraphischer Verlag AG.
- Völker, L. (2018). *Bürgerliches Recht Kompakt*. (3. Auflage). Norderstedt: Books on Demand.
- Weber, R. H. (2005). *Das Obligationenrecht. Band VI, 1. Abteilung, Allgemeinen Bestimmungen, Art. 68-96*.
- Westermann, H. P., Bydlinski, P., Weber, R. (2007). *BGB Schuldrecht Allgemeiner Teil*. (6. Auflage). Heidelberg: C. F. Müller Verlag.
- Wuolfschleger, P. (2016). *Handkommentar zum Schweizer Privatrecht, Obligationenrecht- Allgemeine Bestimmungen*. (Dritte Auflage). Art. 1-183.
- Yağcı, K. (2018). "Borcun İfasının, Sözleşmenin Kurulmasından Sonraki Bir Olgunun Gerçekleşmesinden İtibaren Belirli Bir Sürenin Geçmesiyle Mucel Olacağına Kararlaştırıldığı Hâllerde Borçlunun Temerrüde Düşmesi İçin İhtar Şart mıdır? (Vadenin Sonradan Belirli Hâle Gelebilirliği Üzerine)", 77(1). *İstanbul Hukuk Mecmuası*, 267-313.
- Yaşa, M. (1994). "Borçlar Ödenmezse Neler Yaşanır? Moratoryum, Konsolidasyon, Değişirme", *Ekonomik Forum*, 8(8). 16-21.
- Yavuz, C. (2016). *Borçlar Hukuku Dersleri Özel Hükümler*. İstanbul: Beta Yayınevi.
- Yıldırım, A. (2020). "Koronavirüs Krizinin Özel Hukuk Sözleşmelerine Etkisi", *Terazi Hukuk Dergisi*, 15(165). 986-995.
- Yıldırım, M. F. (2002). *Borçlar Hukukuna Göre Sözleşmenin Kuruluşunda Hile*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Yıldız, M.G. (2017). *Türk Borçlar Kanunu'nun Genel Hükümlerine Göre Borçlu Temerrüdünün Şartları ve Sonuçları*. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul.

- Yılmaz Aslan, İ. (2015). *Tüketici Hukuku*. (5. Baskı). Bursa: Ekin Yayınevi.
- Yılmaz, C. (2012). "6098 Sayılı TBK Çerçevesinde Taksitle Satış Sözleşmesi", *Prof. Dr. Cevdet Yavuz'a Armağan*, 443-471.
- Yılmaz, E. (2016). *İcra ve İflâs Kanunu Şerhi*. Ankara: Yetkin Yayınları.
- Yüce, M.B. (2015). *Alacaklı ve Borçlu Açısından İfa Zamanı*. (Birinci Baskı). İstanbul: Vedat Kitapçılık.
- Yücel, Ö. (2011). *Çocuğun Kayyım Tarafından Temsili*. Ankara: Turhan Kitabevi.
- Yücel, Ö. (2020). "COVID 19 Salgınının Borç İlişkilerine Hukuksal Etkileri", *Terazi Hukuk Dergisi*, 15(166). 1189-1202.
- Yücer, İ. (2007). "Yenileme (Tecdit)", *DEÜHFD*, 9(1). 233-259.
- Zäck, R., Künzler, A. (2014). *BK- Berner Kommentar Schweizerisches Zivilgesetzbuch, Das Obligationenrecht Allgemeine Bestimmungen, Art. 32-40 OR Stellvertretung*. Bern: Stämpfli Verlag, Art. 32.
- Zevkliler, A., Gökyayla, K.E. (2015). *Borçlar Hukuku Özel Borç İlişkileri*. (15. Bası). Ankara: Turhan Kitabevi.

Elektronik Kaynaklar

- What are debt cancellation or debt suspension products offered with an auto loan?" <https://www.consumerfinance.gov/ask-cfpb/what-are-debt-cancellation-or-debt-suspension-products-offered-with-an-auto-loan-en-803/> (Erişim Tarihi: 24.11.2020).
- The basic of credit insurance: Do you really need it?" <https://www.insure.com/life-insurance/credit-insurance.html>(Erişim Tarihi: 24.11.2020).
- Makaracı Başak, A., Öktem Çevik, S., Yörük, I (2020). "Korona Virüsün İşyeri Kira Sözleşmelerine Etkisi", www.lexpera.com (Erişim Tarihi: 17.11.2020).
- <https://moral.av.tr/tr/makaleler/covid19-sozlesmelere-etkisi-mucbir-sebep-force-majeure-tartismasi-ve-degerlendirmesi-490>.
- Özçelik, B. (2020). "COVID 19 Salgını Çerçevesinde Alınan Önlemlerin Sözleşme Hukuku ve Mücbir Sebep Kapsamında Değerlendirilmesi", www.lexpera.com. (Erişim Tarihi: 17.11.2020).
- Klubes, B. B., Simmonds, D. (2003). "Surviving Debt Cancellation and Debt Supervision Agreements". *ABA Bank Compliance*, 30-35, <https://buckleyfirm.com/uploads/36/doc/ABA%20surviving%20debt%20jul03.pdf> (Erişim Tarihi: 25.11.2020).

K.J.(2020). "Debt Cancellation Contract (DCC)". <https://www.investopedia.com/terms/d/debit-cancellation-contract.asp> (Erişim Tarihi: 25.11.2020).

"The making of debt cancellation contracts and debt suspension agreements by financial institutions". <https://www.dfs.ny.gov/insurance/ogco2004/rg040613.htm>. (Erişim Tarihi: 25.11.2020).

<https://covid19.saglik.gov.tr/TR-66300/covid-19-nedir-.html> (Erişim Tarihi: 25.02.2021).

<https://www.resmigazete.gov.tr/>.

Demir&Partners Law Firm, "Koronavirüsün (Covid 19) Sözleşmelere Etkisi". https://www.demir.av.tr/yayinlar/Covid-19#_ftn16.

OLG Frankfurt, Urteil vom 18.05.1989 – 3 U 266/88, www.beck.online.de.

BGH NJW-RR 1992 1140, <https://beck-online.beck.de/> (Erişim tarihi: 22.03.2020).

<https://www.icisleri.gov.tr/81-il-valiligine-koronavirus-tedbirleri-konulu-ek-genelge-gonderildi>,<https://covid19.saglik.gov.tr/TR-66300/covid-19-nedir-.html> (Erişim Tarihi: 25.02.2021).

"Consumer and Debt Protection Products: Results of New Consumer Survey",https://www.federalreserve.gov/pubs/bulletin/2012/pdf/consumer_debt_products_20121227.pdf (Erişim Tarihi: 25.11.2020).

<https://beck-online.beck.de/Home>

www.kazanci.com.tr

<https://www.jurix.com.tr/>

<https://www.swisslex.ch/>

<https://legalbank.net/arama> .

<https://entscheide.weblaw.ch/>

Dr. Neslihan AKÇA

İVAZLI MİRAS SÖZLEŞMELERİ

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

İvazlı Miras Sözleşmeleri

Neslihan Akça

Hukuk Yayınları Dizisi – 3087

Birinci Baskı : Mart, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8092 – 37 – 0

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Meteksan Matbaacılık ve Teknik Sanayi Ticaret A.Ş
Beytepe Köyü Yolu No:3
06800 Çankaya/Ankara
Sertifika No: 46519

KAYNAKÇA

- AĞCA TOPLANDI, Pınar: Ölüme Bağlı Tasarrufların İptali, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2008.
- AKARTEPE, Alpaslan: Ölünceye Kadar Bakma Sözleşmesi, Genişletilmiş 2. Baskı, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2010.
- AKBIYIK, Cem: Karma Bağışlama Kavramı ve Miras Hukukundaki Yeri, Alfa, İstanbul 1997.
- AKÇA, Neslihan: "Yasal Mirasçılarının Mirastan Feragatinden Yararlanacak Kişilerin Tespiti ve Feragatin Hükümden Düşmesi", İÜHFHD, 10(1), 2019, ss. 237-247.
- AKÇAAL, Mehmet: "İsviçre Medeni Kanunu'na Göre Kayımlık Türleri", DEÜHFHD, C. 20, Sa. 2, Yıl 2018, ss. 63-87.
- AKSOY DURSUN, Sanem: "Ölüme Bağlı Tasarrufların Yorumuna Dair Bazı Düşünceler", İÜHFHD, C. LXVI, Sa. 2, 2008. ss. 311-326.
- ALBAŞ, Hakan: "Miras Hukukunda İptal ve Tenkis Def'i", MÜHFHAD, C. 18, Sa. 3, ss. 143-162 (Kısaltma: ALBAŞ, İptal ve Tenkis).
- ALBAŞ, Hakan: "Mirastan Feragat Sözleşmesi ve Hükümlerine İlişkin Bazı Sorunlar", DEÜHFHD, C. 9, Özel Sayı, 2007, ss. 535-552 (Kısaltma: ALBAŞ, Mirastan Feragat).
- ANGST-WEBER, Karin: Die Rechtsstellung des Erben vor Eintritt des Erbfalles, Dissertation, Juris Druck Verlag, Zürich 1984.
- ANTALYA, O. Gökhan (Editör)/TOPUZ, Murat: Marmara Hukuk Yorumu, C. 1, Medeni Hukuk (Giriş-Kavramlar-Başlangıç Hükümleri), Genişletilmiş 3. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2019.
- ANTALYA, O. Gökhan: Borçlar Hukuku Genel Hükümler, C. 1, Legal, İstanbul 2015, (Kısaltma: ANTALYA, Borçlar Hukuku).
- ANTALYA, O. Gökhan: Miras Hukuku, Genişletilmiş 5. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2021, (Kısaltma: ANTALYA, Miras Hukuku).

- ANTALYA, O. Gökhan: Mirastan Feragat Sözleşmesi, Alkım Yayınevi, İstanbul 1999 (Kısaltma: ANTALYA, Mirastan Feragat).
- ARBEK, Ömer: Miras Hukukunda Ölüme Bağlı İşlemlerde İrade Serbestisi Sınırları ve Müeyyidesi, Yetkin Yayınları, Ankara 2007.
- ATAMULU, İsmail: Türk Borçlar Hukukunda Muvazaa, Adalet Yayınevi, Ankara 2017.
- ATZLI, Josef: Erbverzicht gegen Abfindung bei Mangeln in der Abfindung, Leipzig 1935.
- AYAN, Mehmet: Miras Hukuku, Gözden Geçirilmiş 9. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2016.
- AYBAY, Aydın: Miras Hukuku Derstleri, Gözden Geçirilmiş 3. Baskı, T.C. Maltepe Üniversitesi Yayınları: 15, İstanbul 2002.
- AYİTER, Nuşin/KILIÇOĞLU, Ahmet M.: Miras Hukuku, Genişletilmiş 2. Bası, Savaş Yayınları, Ankara 1991.
- BADERTSCHER, Pia: ZGB Art. 514, Orell Füssli Kommentar (ZGB Kommentar), 3. überarbeitete Aufl., Orell Füssli Verlag AG, Zürich 2016.
- BAUMANN, Andreas: "Die Berücksichtigung von privaten Pflegeleistungen im Erbrecht", Successio - Zeitschrift für Erbrecht, 2011, ss. 30-43.
- BAYDAR, Utku: Türk Medeni Kanununa Göre Mirasçılıktan Çıkarma, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2005.
- BAYGIN, Cem: "Ölüme Bağlı Tasarruflarda Yorum", AÜEHFD, C. IV, Sa. 1-2, 2000, ss. 567-594 (Kısaltma: BAYGIN, Yorum).
- BAYGIN, Cem: "Tenkis Davalarında Mirasbırakanın Tasarruf Nisabının Hesaplanması", EÜHFD, C. XII, S. 3-4, 2008, ss. 137-179 (Kısaltma: BAYGIN, Tasarruf Nisabı).
- BAYGIN, Cem: Türk Miras Hukukunda Alacaklıların Korunması, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2005 (Kısaltma: BAYGIN, Alacaklıların Korunması).
- BECK, Alexander: Grundriss des Schweizerischen Erbrechts, 2. Aufl., Verlag Stämpfli & Cie AG, Bern 1976.
- BERKİ, Şakir: "Türk Medeni Kanununda Mirasdan Feragat", Prof. Dr. Mahmut Koloğlu'ya 70. Yaş Armağanı, Sevinç Matbaası, Ankara 1975, ss. 389-409 (Kısaltma: BERKİ, Feragat).
- BERKİ, Şakir: "Türk Miras Hukukun Esasları", C. 11, Sa. 3, 1954, ss. 174-221 (Kısaltma: BERKİ, Miras Hukuku).

- BESELER, Georg: Die Lehre von den Erbverträgen, II/1, Göttingen 1837, (Kısaltma: BESELER, II/1).
- BESELER, Georg: Die Lehre von den Erbverträgen, II/2, Göttingen 1837, (Kısaltma: BESELER, II/2).
- BIÇAKCI, Levent: Mirastan Feragat Sözleşmesi, İstanbul 1999.
- BIRRER, Stefan: "Der Erbvertrag in Kombination mit einer Vermögensübertragung unter Lebenden nach Art. 534 ZGB", LBR - Luzerner Beiträge zur Rechtswissenschaft Band/Nr. 76, Schulthess Juristische Medien AG, 2013, ss. 39-55.
- BORNHAUSER, Philip R.: "Der Ehe- und Erbvertrag Dogmatische Grundlage für die Praxis", ZStP, Zürcher Studien zum Privatrecht Band/Nr. 243, Schulthess Juristische Medien AG, 2012, ss. 174-205.
- BREITSCHMID, Peter: Zivilgesetzbuch II, Basler Kommentar, 5. Aufl., Helbing Lichtenhahn Verlag, Basel 2015.
- BROX, Hans/WALKER, Wolf-Dietrich: Erbrecht, 27. Aufl., Verlag Franz Vahlen, München 2016.
- BUTTIKER, Arnold: Der Erbverzicht nach schweizerischem ZGB, Verlag von Stämpfli & Cie., Bern 1942.
- CROME, Carl: Deutschen Bürgerlichen Rechts, Fünfter Band, Erbrecht, Verlag von J. C. B. Mohr (Paul Siebeck), Tübingen 1912.
- ÇABRİ, Sezer: Miras Hukuku Şerhi, C. 1, 1. Baskı, On İki Levha, İstanbul 2018.
- ÇINAR, Ömer: "Miras Sözleşmesinin Tek Taraflı İrade Beyanı İle Sona Erdirilmesi", İTÜSBD, Yıl 6, Sa. 12, Güz 2007/2, ss. 219-230
- DALCI ÖZDOĞAN, Nurchihan: "Sağlararası Kazandırma Konusu Taşınmazların Tenkisi", İnÜHFD, C. 8, S. 2, Yıl 2017.
- DAMRAU, Jürgen: Der Erbverzicht als Mittel zweckmäßiger Vorsorge für den Todesfall, Verlag Ernst und Werner Gieseking, Bielefeld 1966.
- DEMİR, Mehmet: "Olumlu Miras Sözleşmeleri", C. 20, Sa. 3, Temmuz 1994, ss. 279-294.
- DİNÇER, Seher Serap: Mirastan Feragat Sözleşmesi ve Hukuki Sonuçları, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2009.
- DRUEY, Jean Nicolas: Grundriss des Erbrechts, 5. Aufl., Stämpfli Verlag AG, Bern 2002.

- DURAL, Mustafa/ÖZ, Turgut: Türk Özel Hukuku C. IV Miras Hukuku, 13. Baskı, Filiz Kitabevi, İstanbul 2019.
- DURAL, Mustafa: Miras Sözleşmeleri, Fakülteler Matbaası, İstanbul 1980.
- EDER, Ferdinand: Der Erbverzichts- und Abfindungsvertrag nach dem Bürgerlichen Gesetzbuch, Dissertation, 1956.
- EHMANN, Horst: "Zur Causa-Lehre", JZ, 58. Jahrg., Nr. 14, 2003, ss. 702-714.
- EITEL, Paul/ZEITER, Alexandra: ZGB Art. 468, FamKomm Erwachsenenschutz, hrsg. Andrea Büchler, Christoph Häfeli, Audrey Leuba, Martin Stettler, Zurich 2013.
- EITEL, Paul: Berücksichtigung lebzeitiger Zuwendungen im Erbrecht, Objekte und Subjekte von Ausgleichung und Herabsetzung, Stämpfli Verlag AG, Bern 1998.
- ENGELCH, Walter: Die Herabsetzungsklage des schweizerischen Zivilgesetzbuches, Dissertation, Berner 1920.
- ENGİN, Baki İlkey: Mirastan Yoksunluk, Beşir Kitabevi, İstanbul 2010.
- ERDOĞAN, İhsan/KESKİN, A. Dilşad: Türk Medeni Hukuku, Gazi Kitabevi, Ankara 2018.
- EREN, Fikret: Türk Medeni Hukukunda Tenkis Davası, Sevinç Matbaası, Ankara 1973 (Kısaltma: EREN, Tenkis).
- EREN, Fikret/YÜCER AKTÜRK, İpek: Türk Miras Hukuku, Yetkin Yayınları, Ankara 2019.
- EREN, Fikret: Borçlar Hukuku Genel Hükümler, 24. Baskı, Yetkin, Ankara 2019 (Kısaltma: EREN, Borçlar).
- EREN, Fikret: Türk Medeni Hukukunda Ölüme Bağlı Tasarrufların İptali Davası, Yargıçoğlu Matbaası, Ankara 1966 (Kısaltma: EREN, İptal).
- ESCHER, Arnold: Das Erbrecht, Kommentar zum Schweizerischen Zivilgesetzbuch, III. Band, Erste Abteilung, Dritte Aufl., Schulthess & Co AG, Zürich 1959.
- GÖNENSAY, Samim/BİRSEN, Kemaleddin: Miras Hukuku, 2. Baskı, Ahmed Said Matbaası, İstanbul 1963.
- GREVEN, Ludwig: Der entgeltliche Erbvertrag, Aachen, 1930.
- GROSS, Walter: Die Erbverträge im schweizer, Z.G.B., Dissertation, 1916.

- GRUNDLER, Jvo: Willensmangel des Gegenkontrahenten beim entgeltlichen Erbvertrag, Verlag Paul Haupt, Bern, Stuttgart, Wien 1998.
- GÜBELI, Christian A.: Gläubigerschutz im Erbrecht, Schulthess Polygraphischer Verlag AG, Zürich 1998.
- GUHL, Theo/KOLLER, Alfred/SCHNYDER, Anton K./DRUEY, Jean Nicolas: "§ 58. Leibrenten- und Verpfändungsvertrag", Das Schweizerische Obligationenrecht mit Einschluss des Handels- und Wertpapierrechts, 9. Aufl., Schulthess, Zurich 2000, ss. 643-651.
- GÜNAL, Nadi: "Roma Miras Hukuku'na Genel Bir Bakış ve Vasiyet Yolu İle Miras", AÜHFĐ, C. 44, Sa. 1, Yıl 1995, ss. 425-442.
- HASEMEYER, Ludwig: "Zur Anwendung des 139 BGB auf Erbverträge", Zeitschrift für das gesamte Familienrecht, 14. Jahrgang, 1967, ss. 30-33.
- HATEMİ, Hüseyin: Miras Hukuku, 5. Bası, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2014.
- HAUSHEER, Hainz: "Die Abgrenzung der Verfügungen von Todes wegen von den Verfügungen unter Lebenden", Testament und Erbvertrag, Praktische Probleme im Lichte der aktuellen Rechtsentwicklung, Verlag Paul Haupt, Bern und Stuttgart 1991, ss. 79-100.
- HELVACI, İlhan: Mirasın Reddi, Filiz Kitabevi, İstanbul 2002.
- HOHL, Markus: Aufhebung von Erbverträgen unter Lebenden und von Todes wegen, Juris Druck Vergal, Zürich 1974.
- HOHMANN, Klaus: Rechtsfolgen von Störungen im Rahmen eines entgeltlichen Erbvertrags und Sicherung der Rechte der Vertragsparteien, Dissertation, 1993.
- HOMBERGER, Arthur: Die Verpfändungsverträge im schweizerischen Recht, Verlag von Stämpfli & Cie, Bern 1918.
- HRUBESCH-MILLAUER, Stephanie: "Departement für Privatrecht - Der Erbschaft: Konstruktion und Aufhebungsmöglichkeiten", Berner Gedanken zum Recht Festgabeder Rechtswissenschaftlichen Fakultät der Universität Bern für den Schweizerischen Juristentag 2014, ss. 17-34 (Kısaltma: HRUBESCH-MILLAUER, Erbschaft).
- HRUBESCH-MILLAUER, Stephanie: Der Erbvertrag: Bindung und Sicherung des (letzten) Willens des Erblassers, Dike Verlag AG., Zürich 2008 (Kısaltma: HRUBESCH-MILLAUER, Erbvertrag).

- HRUBESCH-MILLAUER, Stephanie: Erbrecht Art. 457-640 ZGB, CHK - Handkommentar zum Schweizer Privatrecht, hrsg.: Peter Breitschmid, Alexandra Jungo, 3. Aufl., Schulthess Juristische Medien AG, Zürich 2016 (Kısaltma: HRUBESCH-MILLAUER, Erbrecht).
- ITSCHNER, Albert Johannes: Die Bindungen des Erblassers an den Erbvertrag, Dissertation, Basel 1974.
- İMRE, Zahit/ERMAN, Hasan: Miras Hukuku, Gözden Geçirilmiş 9. Basım, Der Yayınları, İstanbul 2013.
- İMRE, Zahit: "Ölüme Bağlı Tasarrufların Ahlakı Aykırılık Sebebiyle İptali Konusunda, İsviçre Mahkeme İçtihatlarında Görülen Gelişme ve Temayüller", İÜMHAD, C.1, Sa.1, Yıl 1967, ss. 138-148.
- İNAN, Ali Naim/ERTAŞ, Şeref/ALBAŞ, Hakan: Miras Hukuku, 10. Bası, Seçkin Yayınları, Ankara 2019.
- İnternet: Beck-Online; <https://beck-online.beck.de/>, Erişim Tarihi: 02.12.2019.
- İnternet: Juris; <https://www.juris.de>, Erişim Tarihi: 14.01.2020.
- İnternet: Swisslex; <https://www.swisslex.ch>, Erişim Tarihi: 01.02.2020.
- İŞGÜZAR, Hasan/DEMİR, Mehmet/YILMAZ, Süleyman: Miras Hukuku, Yetkin Yayınları, Ankara 2019.
- KAISER, Andrea: "Der entgeltliche Pflichtteilsverzicht Entgeltlicher Erbverzichtsvertrag als Ausnahme vom unentziehbaren Erbteil", *Der Schweizer Treuhänder* ST 10/02, Treuhänder-Kammer Verlag, ss. 889-892 (Kısaltma: KAISER, Erbverzichtsvertrag).
- KAISER, Andrea: "Pflichtteilsverzicht mit Abfindungsvereinbarung", *AJP*, 2002, ss. 12-26 (Kısaltma: KAISER, Abfindung).
- KANETİ, Selim: "Tapu Uygulamaları Açısından Miras Hukuku Sözleşmeleri", İÜHFİM, C. 48, Sa. 1-4, Yıl 1983, ss. 99-112.
- KANİTİ, Salomon: Akdin İfa Edilmediği Def'i, Ahmed Said Matbaası, İstanbul 1962.
- KANZLEITER, Reiner: Einleitung BGB § 2274, J. von Staudingers Kommentar zum Bürgerlichen Gesetzbuch mit Einführungsgesetz und Nebengesetzen, Erbrecht, §§ 2265-2302, Buch 5, Sellier - de Gruyter, Berlin 2019,

- KAPLAN, İbrahim: "İsviçre Medeni Kanunu'nun (ZGB'nin) Yetişkinlerin Korunmasına İlişkin Yeni Hükümlerinin Değerlendirilmesi", TBB Dergisi, Sa. 137, 2018, ss. 375-404.
- KEIM, Rüdiger: Zuwendungsausgleich durch Erbverzicht, Dissertation, 1979.
- KILIÇOĞLU, Ahmet M.: Miras Hukuku, Genişletilmiş 6. Bası, Turhan Kitabevi, Ankara 2015.
- KIPP, Theodor/COING, Helmut: Erbrecht, 14. Aufl., J. C. B. Mohr (Paul Siebeck), Tübingen 1990.
- KLINKE, Ulrich: Causa und genetisches Synallagma, Duncker & Humblot, Berlin 1983.
- KOCAYUSUFPAŞAOĞLU, Necip: Borçlar Hukukuna Giriş, Hukuki işlem, Sözleşme, 4. Bası, İstanbul 2008'den Tıpkı 5. Bası, İstanbul, 2010 (Kısaltma: KOCAYUSUFPAŞAOĞLU, Borçlar).
- KOCAYUSUFPAŞAOĞLU, Necip: Miras Hukuku, Hiç Değiştirilmemiş 3. Bası, Filiz Kitabevi, İstanbul 1987 (Kısaltma: KOCAYUSUPAŞAOĞLU, Miras Hukuku).
- KORKMAZ, Tekin: Ölünceye Kadar Bakma Sözleşmesi, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara 2008.
- KÖPRÜLÜ, Bülent: Miras Hukuku Dersleri I, Fakülteler Matbaası, İstanbul 1975-1976.
- KÜÇÜKGÜNGÖR, Erkan: "Roma ve Türk Hukukunda Muayyen Mal Vasiyeti", AÜHF, C. 45, Sa. 1, Yıl 1996, ss. 505-531.
- LANGE, Heinrich/KUCHINKE, Kurt: Erbrecht, 5. Aufl., Verlag C. H. Beck, München 2001.
- LARENZ, Karl: Allgemeiner Teil des Deutschen Bürgerlichen Rechts, 7. Aufl., C.H. Beck'sche Verlagsbuchhandlung, München 1989.
- LEENEN, Detlef: BGB Allgemeiner Teil: Rechtsgeschäftslehre, 2. Auflage, De Gruyter. Berlin 2015.
- LEIPOLD, Dieter: Erbrecht, 21. Aufl., Mohr Siebeck, Tübingen 2016.
- LIEBISCH, Arnold: Das Wesen der unentgeltlichen Zuwendungen unter Lebenden, im bürgerlichen Recht und im Reichssteuerrecht, Verlag von Theodor Weicher, Leipzig 1927.
- LUKE, Wolfgang: Vertragliche Störungen beim "entgeltlichen" Erbvertrag, C. F. Müller Juristischer Verlag, Heidelberg 1990.

- MARXER, Susanne: ZGB Art. 468, Orell Füssli Kommentar (ZGB Kommentar), hrsg. Jolanta Kren Kostkiewicz, Stephan Wolf, Marc Amstutz, Roland Fankhauser, 3. überarbeitete Aufl., Orell Füssli Verlag AG, Zürich 2016.
- MAYER, Jörg: vorb. zu §§ 2274 ff., Testament und Erbvertrag, 6. Aufl., Carl Heymanns Verlag, 2015.
- MÜLLER, Gottfried: Die Ungültigkeitsklage bei den Verfügungen von Todes wegen, Dissertation, Zürich 1929.
- NAR, Ahmet: Türk Miras Hukukunda Tenkis, 1. Baskı, Onikilevha, İstanbul 2016.
- NAVE, August: Erbverträge Erbverzichte zu Gunsten Dritter nach dem B.G.B., Dissertation, Berlin 1907.
- OERTMANN, Paul: Entgeltliche Geschäfte, C. H. Beck'sche Verlagsbuchhandlung, München 1912.
- OĞUZMAN, M. Kemal/ÖZ, Turgut: Borçlar Hukuku Genel Hükümler, C. I, 13. Bası, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2015 (Kısaltma: OĞUZMAN/ÖZ, Borçlar Hukuku C. I).
- OĞUZMAN, M. Kemal/ÖZ, Turgut: Borçlar Hukuku Genel Hükümler, C. II, 12. Bası, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2016 (Kısaltma: OĞUZMAN/ÖZ, Borçlar Hukuku C. II).
- OĞUZMAN, M. Kemal/SELİÇİ, Özer/OKTAY-ÖZDEMİR, Saibe: Eşya Hukuku, 15. Baskı, Filiz Kitabevi, İstanbul 2012.
- OĞUZMAN, M. Kemal: Miras Hukuku, 5. Bası, Filiz Kitabevi, İstanbul 1991.
- ÖZDEMİR, Hayrunnisa: "Mirasçıların Murisin Borçlarından Dolayı Sorumluluğu", EÜHFD, C. XVI, Sa. 1-2, 2012, ss. 191-223.
- ÖZTAN, Bilge: Miras Hukuku, 6. Bası, Turhan Kitabevi, Ankara 2014.
- PETEK, Hasan: "Mirasçılık Sifatını Sona Erdiren Sebeplerin Mirasbırakanın Serbestçe Tasarruf Edebileceği Kısım Üzerindeki Etkisi", DEÜHFD, C. 4, Sa. 2, Yıl 2002, ss. 139-172 (Kısaltma: PETEK, Mirasçılık).
- PETEK, Hasan: "Saklı Pay Kurallarının Mirasın Paylaştırılmasında Uygulanması", İstanbul Barosu Dergisi, C. 85, Sa. 4, Yıl 2011, ss. 58-79.
- PIOTET, Paul: Erbrecht, Schweizerisches Privatrecht IV/1, Helbing & Lichtenhahn Verlag AG, Basel und Stuttgart 1978.

- POSER, Annette: Der entgeltliche Erbvertrag im Zivil- und Steuerrecht, Peter Lang GmbH, Frankfurt 2000.
- RASCHEIN, Rolf: Die Ungültigkeit der Verfügungen von Todes wegen, Dissertation, Verlag P. G. Keller, Winterthur 1954.
- REUTHE, Kurt: Der Erbverzichtsvertrag nach dem Bürgerlichen Gesetzbuche, Dissertation, 1907.
- SARI FİDAN, Özlem: "Mirasçılık Sifatını Kaybedenlerin Miras Ortaklığı İle İlişkileri", GÜHFD, C. XIX, Sa. 2, Yıl 2015, ss. 149-164.
- SCHLÜTER, Wilfried/ROTHEL, Anne: Erbrecht, 17. Aufl., C. H. Beck, 2015.
- SCHMID, Hermann: Struktur des entgeltlichen Erbverzichts gemäss Art. 495 Abs. 1 ZGB, Stämpfli & Cie AG, Bern 1991.
- SEÇER, Öz: "Miras Sözleşmesinden Tek Taraflı Dönme", TBB Dergisi, 2014 (111), ss. 37-60.
- SEILER, Benedikt: Die erbrechtliche Ungültigkeit, Schulthess, Zürich, Basel, Genf 2017.
- SEROZAN, Rona: Sözleşmeden Dönme, 2. Bası, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2007 (Kısaltma: SEROZAN, Dönme).
- SEROZAN, Rona/ENGİN, Baki İlkey: Miras Hukuku, Güncellenmiş 6. Bası, Seçkin Yayınları, Ankara 2019.
- SEROZAN, Rona: "Mirasçıya Geçen ve Geçmeyen Haklar, Mirasçının Aslından Kazandığı Haklar ve Mirasbırakanın Ölüm Sonrasına Uzanan Hakları", Prof. Dr. Nihal Uluocak'a Armağan, Beta Yayınevi, İstanbul 1999, ss. 311-317.
- SEROZAN, Rona: Medeni Hukuk, Vedat Kitapçılık, 6. Bası, İstanbul 2015 (Kısaltma: SEROZAN, Medeni Hukuk).
- SEROZAN, Rona: Sağlararası İşlem Yoluyla Ölüme Bağlı Kazandırma, Fakülteler Matbaası, İstanbul 1979 (Kısaltma: SEROZAN, Kazandırma).
- SİRMEN, Lale: Türk Özel Hukukunda Şart, Ayyıldız Matbaası, Ankara 1992.
- SOKOLOWSKI, Krzysztof Piotr: Die gemischte Schenkung, Eine dogmatische und rechtsvergleichende Analyse, Verlag Dr. Hut, München 2013.
- STÖCKLI, Hubert: Das Synallagma im Vertragsrecht, Schulthess, 2008.

- STUDHALTER, Philipp: ZGB Art. 495, 496, Orell Füssli Kommentar (ZGB Kommentar), Orell Füssli Verlag AG, hrsg. Jolanta Kren Kostkiewicz, Peter Nobel, Ivo Schwander, Stephan Wolf, 3. überarbeitete Auflage, Orell Füssli Verlag AG, Zürich 2016.
- STÜRZEBECKER, Thomas: Rücktritt von entgeltlichen Erbvertrag, Centaurus-Verlagsgesellschaft, Pfaffenweiler 1987.
- TUNCER KAZANCI, İdil/ÖCAL APAYDIN, Bahar: "Mirasçıların Alacaklılarını Koruyan Davalar İle Tasarrufun İptali Davası İlişkisi", İnÜHFD, Özel Sayı, C. 2, Yıl 2015, ss. 775-808.
- TUNÇ, Aybike: "İvazlı Mirastan Feragat Sözleşmesinde Sağlararası Edim Borçlusunun Temerrüdü", LHD, C: 14, Sa. 164, Yıl. 2016, ss. 4210-4222.
- TUNÇOMAĞ, Kenan: Türk Borçlar Hukuku Genel Hükümler, C. 1, 6. Bası, Sermet Matbaası, İstanbul 1976.
- TUOR, Peter/SCHNYDER, Bernhard/SCHMID, Jörg: Das Schweizerische Zivilgesetzbuch, Schulthess Polygraphischer Verlag AG, Zürich 1995.
- TUOR, Peter: Das Erbrecht, Kommentar zum schweizerischen Zivilgesetzbuch, Erste Abteilung, Zweite Aufl., Verlag Stämpfli & Cie, Bern 1952.
- TURAN, Gamze: Ölümüne Bağlı Tasarrufların Hükümsüzlüğü, Turhan Kitabevi, Ankara 2009.
- TURAN BAŞARA, Gamze: "Ölümüne Bağlı Tasarrufların Tenkisi ve Tenkis Davası", TAAD, Y. 7, Sa. 27, Temmuz 2016, ss. 265-407.
- VOLLMAR, Martina: Der entgeltliche Erbvertrag, Konstruktion und Rechtsfolgen, Verlag Dr. Kovač, Hamburg 2002.
- von TUHR, Andreas: Borçlar Hukukunun Umumi Kısmı, çev. Cevat Edege, C. 1-2, 2. Baskı, Olgaç Matbaası, Ankara 1983.
- WEGMANN, Rudolf: Die Beschränkung der subjektiven Rechte des Erben durch Gläubiger, Miterben und Ehegatten nach dem Recht des schweizerischen Zivilgesetzbuches, Dissertation, Zürich 1937.
- WEIMAR, Peter: Das Erbrecht, Berner Kommentar, Band III, 1. Abteilung, Stämpfli Verlag AG, Bern 2009.
- WEISS, Kinga M./HOFSTETTER, Domino M.: "Die Qualifikation von Betreuungs- und Pflegeleistungen durch Angehörige und ihre Bedeutung im Erbrecht", AJP, Dike Verlag AG, 2014, ss. 342-360.

- WELTI, Max: Willensmängel bei den Verfügungen von Todes wegen, Dissertation, Bern-Druck von Stämpfli & Cie., 1928.
- WINISTORFER, Michèle: Die unentgeltliche Zuwendung im Privatrecht, insbesondere im Erbrecht, Schulthess Juristische Medien AG, Zürich 2000.
- WOLF, Manfred: § 2274, Soergel Kommentar zum Bürgerlichen Gesetzbuch, Band 23, Erbrecht 3 §§ 2274-2385, 13. Aufl., Verlag W. Kohlhammer, Stuttgart 2002.
- YAĞCI, Kürşad: Cezai Mirasçılıktan Çıkarma, 1. Baskı, Onikilevha, İstanbul 2013.
- YAKUPOĞLU, Sekine Derya: Olumlu Miras Sözleşmesi ve Bağlayıcılık Sorunu. Yayımlanmamış Doktora Tezi, İhsan Doğramacı Bilkent Üniversitesi Ekonomi ve Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara 2019.
- YILDIRIM, Abdülkerim: Türk Hukukunda Ölüme Bağlı Tasarruflarda Şart ve Mükellefiyetler, Turhan Kitabevi, Ankara 2004.
- YILDIRIM, Mustafa Fadıl: "Miras Hakkından İvazsız Feragat Halinde Feragat Eden Mirasçının Alacaklılarının Feragatin İptalini İsteme Sorunu", GÜHFD, C. XVIII, Y. 2014, Sa. 3-4, ss. 67-76 (Kısaltma: YILDIRIM, Miras Hakkı).
- ZIMMERMANN, Walter: Erbrecht, 4. Aufl., Erich Schmidt Verlag, Berlin 2013.
- ZOLLER, Beat: Schenkungen und Vorempfänge als herabsetzungspflichtige Zuwendungen, unter besonderer Berücksichtigung des Umgehungstatbestands, Schulthess Polygraphischer Verlag AG., Zürich 1998.

Suzan AYTURAN

KARAYOLLARI TRAFİK KANUNU
KAPSAMINDA
SÜRÜCÜ BELGESİNİN
GERİ ALINMASI

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Karayolları Trafik Kanunu Kapsamında Sürücü Belgesinin Geri Alınması
Suzan Ayturan

Hukuk Yayınları Dizisi – 3078

Birinci Baskı : Mart, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8092 – 38 – 7

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com
 : adalety@adaletyayinevi.com

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : facebook.com/adaletyayinevi
 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Meteksan Matbaacılık ve Teknik Sanayi Ticaret A.Ş
Beytepe Köyü Yolu No:3
06800 Çankaya/Ankara
Sertifika No: 46519

KAYNAKLAR

- Akbulut, B. (2014). *Türk Ceza Kanunu İle Kabahatler Kanunu Genel Hükümlerinin Yaptırım Hükümleri Dışında Karşılaştırmalı Olarak İncelenmesi* (2. Baskı). Ankara.
- Akbulut, İ. (2003). İslam Hukukunda Suçlar ve Cezalar. *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, (52): 167-181.
- Akgündüz, A. (2011). İslam ve Osmanlı Hukuku Külliyyatı-3: Özel Hukuk-2/Miras-Borçlar- Eşya-Ticaret ve Devletler Hususî Hukuku. İstanbul.
- Akgündüz, S. N. (2016). Tanzimat Dönemi Osmanlı Ceza Hukukunun Kaynakları. *AİBÜ İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 4(8): 1-16.
- Akipek, G. ve Akıntürk, T. (2004). *Türk Medeni Hukuku, Birinci Cilt, Başlangıç Hükümleri, Kişiler Hukuku* (5. Baskı), İstanbul.
- Aksoy İpekçioğlu, P. (2012). Türk Ceza Kanunu'nda Bileşik Suç. *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 61(1): 43-67.
- Akyılmaz, B. (2002). Anayasal Esaslar Çerçevesinde Kamu Personeli Disiplin Hukuku ve Uygulamadaki Sorunlar. *Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 6(1-2): 241-262.
- Akyılmaz, B., Sezginer, M. ve Kaya C. (2011). *Türk İdare Hukuku* (2. Baskı), Ankara.
- Akyılmaz, B., Sezginer, M. ve Kaya C. (2018). *Türk İdari Yargılama Hukuku* (1. Baskı), Ankara.
- Aşirdizer M. ve Hekimoğlu, Y. (2015). Trafikte Yol Kenarı Alkol, Uyuşturucu ve Uyarıcı Tarama Testleri: Tarihçesi, Gelişimi ve Günümüzde Kullanımı. *Adli Tıp Bülteni*, 20(3), 181-187.
- Aydın, M.A. (2012). *Türk Hukuk Tarihi*. İstanbul.
- Bekar, E. (2011). Kabahatler Kanununun Genel Hükümlerinin Değerlendirilmesi. *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası*, 69(1-2): 1033-1050.
- Bozkurt, S. *Metil Alkol Zehirlenmesi*, https://file.atuder.org.tr/_atuder.org/fileUpload/iio9Y7q942Eg.pdf
- Can, S. (2017). İdari Para Cezası. *Türkiye Adalet Akademisi Dergisi*, (29): 407-430.
- Centel, N. ve Zafer, H. (2008). *Ceza Muhakemesi Hukuku* (6. Baskı), İstanbul.

- Çağlayan, R. (2006). *İdari Yargıda Kanun Yolları (Kararlara Karşı Başvuru Yolları)*, (2. Baskı).
- Çalışkan, İ. (1990). İslam Hukukunda Ceza Kavramı ve Hadd Cezaları. *Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 31(1): 367-397.
- Ekinci, M. (2017), Ceza Hukuku İlkeleri Açısından İdari Yaptırımlar. *Yıldırım Beyazıt Hukuk Dergisi*, (1).
- Eraslan, Y. ve Çoban Atık, A. (2020). Yargı Kararları Işığında İdari Yaptırımlarda Görevli Yargı Yeri Sorunu. *Türkiye Adalet Akademisi Dergisi*, (41): 151-186.
- Erdinç, B. (2012). İdari Yaptırımların Kavramsal Çerçevesi. *Ankara Barosu Dergisi*, (2): 239-276.
- Eşitli, E. A. (2013). Suçların ve Cezaların Kanuniliği İlkesi, *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, (104): 225-246.
- Gayretli, M. (2010). 1858 Osmanlı Ceza Kanununun Kaynağı Üzerindeki Tartışmaları ve Bu Kanuna Ait Bir Taslak Metnin Bir Kısmıyla İlgili Değerlendirmeler. *E-akademi Dergisi*, (106).
- Giritli, İ., Bilgen, P. ve Akgüner, T. (2006). *İdare Hukuku* (2. Baskı), İstanbul.
- Göktürk, N. (2014). Türk Hukukunda Suçların İçtimaı. *Ceza Hukuku ve Kriminoloji Dergisi*, 2(1-2): 31-59.
- Gözübüyük, A.Ş. ve Tan, T. (2011). *İdare Hukuku Cilt:1* (8. Baskı), Ankara.
- Gözübüyük, Ş. (2006). *Yönetim Hukuku* (24. Baskı), Ankara.
- Gülgeç, Y. B. (2017). Teoride ve Pozitif Hukukta Suç-Kabahat Ayrımı. T. Z. Kangal (Ed.), *Kabahatler Hukuku Yazıları-I*, İstanbul.
- Günday, M. (2011). *İdare Hukuku* (10. Baskı), Ankara.
- Gülan, A. (2019). Kanun Değişikliğiyle İdari Para Cezası Verilmeden Önce Uyarı Şartı Getirilmesi, Kimi Durumlarda Görülmekte Olan İptal Davasını Etkileyebilecek Lehe Bir Düzenleme Sayılabilir mi?. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Prof. Dr. Durmuş Tezcan'a Armağan, 21(Özel S.): 2953-2960.
- Hafizoğulları, Z. (1993). Türk Ceza Hukukunun Esasları, Pazar Ekonomisinin Oluşması ve İşlemesinde Önemi. *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 43(1): 23-33.
- İnan, A. N. (2005). *Medeni Hukuk*, Ankara.
- İçel, K. (2016). *Ceza Hukuku Genel Hükümler* (Yenilenmiş Baskı), İstanbul.
- Kangal, T.Z. (2019). *Kabahatler Hukuku* (2. Baskı), İstanbul.

- Kalabalık, H. (2011). *İdari Yargılama Usulü Hukuku* (4. Baskı), Konya.
- Kaplan, G. (2020). *İdari Yargılama Hukuku* (Güncelleştirilmiş 6. Baskı), Bursa.
- Karabulut, M. (2008). *İdari Yaptırımların Hukuki Rejimi*, Ankara.
- Kart, A. ve Ketizmen M. (2019). Kabahatler Kanununun İçtima Hükümleri Açısından Kişisel Verilerin Korunmasına İlişkin Suç ve Kabahatler İle Kurul'un İdari Ceza Kararlarına İlişkin Bir Değerlendirme. *Kişisel Verileri Koruma Dergisi*, 1(2), 17-29.
- Kaşıkar, M.S. (2017). Kabahatler Kanununun Yer ve Kişi Bakımından Uygulanması. T. Z. Kangal (Ed.), *Kabahatler Hukuku Yazıları-I*, İstanbul.
- Koca, M. ve Üzülmez, İ. (2015). *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*, Ankara.
- Kurtoğlu, Y. T. (2017). Kabahatler Hukukunun Tarihçesi. T. Z. Kangal (Ed.), *Kabahatler Hukuku Yazıları-I*, İstanbul.
- Mahmutoglu, F.S. (1995). *Kabahatleri Suç Olmaktan Çıkarma Eğilimi ve Düzene Aykırılıklar Hukukunda (İdari Ceza Hukukunda) Yaptırım Rejimi*, İstanbul.
- Narter, R. ve Sarıcaoğlu, E. (2013). Türk Vergi Hukukunda Vergi Kabahatlerinde ve Suçlarında İçtima, *EÜHFD*, 18(1-2), 73-99.
- Oğurlu, Y. (1999). İdari Yaptırımlara Genel Bir Bakış ve İdari Yaptırım-Ceza Yaptırımı Ayrımı, *Atatürk Üniversitesi Erzurum Hukuk Fakültesi Dergisi*, 3(1): 143-194.
- Oğurlu, Y. (2000). *İdari Yaptırımlar Karşısında Yargısal Korunma*, Ankara.
- Ormanoğlu, H. D. (2016). Anayasal Bağlamda ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Boyutuyla Suçsuzluk Karinesi. *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 65(4): 2241-2276.
- Özay, İ. H. (1985). *İdari Yaptırımlar*, İstanbul.
- Özbek, V.Ö. (2006). *Yeni Türk Ceza Kanununun Anlamı Cilt:1* (3. Baskı), Ankara.
- Özen, E., Genç, E. ve Kaya, Z. (2013). *Türkiye'de Trafik Kazalarının Maliyetlerinin Sigortacılık ve Finansal Sistem Bağlamında Değerlendirilmesi Uşak İlinde Ampirik Bir Çalışma*. 17. Finans Sempozyumu, Muğla.
- Özen, E., Genç, E. ve Kaya, Z. (2014). Trafik Kazalarının Nedenlerine İlişkin Düşünceler ve Trafikte Farkındalık: Uşak İli Örneği. *Optimum Ekonomi ve Yönetim Bilimleri Dergisi*, 1(1), 1-19,
- Özen, M. (2007). Ceza Hukukunda Fikri İçtima. *TBB Dergisi*, (73):132-145.
- Özgenç, İ. (2014). *Türk Ceza Hukuku*, Ankara.

- Öztan, B. (2005). *Medenî Hukukun Temel Kavramları* (19. Baskı), Ankara.
- Pek A. ve Pınarcı, M. (2010). Alkol ve Bağımlılık Yapıcı Madde Kullanımının Trafik Güvenliğine Etkisi, *Polis Bilimleri Dergisi*, 12(4), 1-17.
- Pekcanitez, H., Atalay, O. ve Özkes, M. (2020). *Medeni Usul Hukuku*, İstanbul.
- Sungur, İ., Akdur, R., ve Piyal, B. (2014). Türkiye'deki Trafik Kazalarının Analizi. *Ankara Medical Journal*, 14(3), 114-124.
- Torunoğlu, T. (2010). Vergi Ziyat Kabahati. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 12(Özel S.): 477-544.
- Toroslu, N. ve Feyzioğlu, M. (2008). *Ceza Muhakemesi Hukuku* (6. Baskı), Ankara.
- Ulusoy, A. D. (2013). *İdari Yaptırımlar*, İstanbul.
- Üçok, C., M. Ahmet ve Bozkurt, G. (2011). *Türk Hukuk Tarihi*, Ankara.
- Ünyılmaz, H. (2017). Kabahatler Hukukunda Kanunilik İlkesi. T. Z. Kangal (Ed.), *Kabahatler Hukuku Yazıları-I*, İstanbul.
- Üzülmez, İ. (2005). Türk Hukukunda Suçsuzluk Karinesi ve Sonuçları. *TBB Dergisi*, (58): 41-72.
- Yenigün, M. (2006). Alkol Tüketimi ve Tıp. *Haseki Tıp Bülteni*, (44).
- Yıldırım, T. (2008). *İdari Yargı*, İstanbul.
- Yılmaz, S. (2017). Anayasa Mahkemesinin Bireysel Başvuru Kararlarında İdari Yaptırımlar. T. Z. Kangal (Ed.), *Kabahatler Hukuku Yazıları-I*, İstanbul.
- Yurtcan, E. (2016). *Yargıtay Kararları Işığında Kabahatler Kanunu ve Yorumu* (2. Baskı), Ankara.
- Yücesoy, A.A. (2017). İdari Yaptırımların Yargısal Denetiminde Görevli Yargı Kolu Sorunu, T. Z. Kangal (Ed.), *Kabahatler Hukuku Yazıları-I*, İstanbul.
- Zanobini, G. (1964). *İdari Müeyyideler*, (Günel, H. Y. Çev.), Ankara.

İnternet Kaynakları

- URL 1- <https://tr.euronews.com/2018/12/07/dso-raporu-trafik-kazalarinda-her-yil-1-35-milyon-kisi-hayatini-kaybediyor> (Erişim tarihi:23.04.2021)
- URL 2- Sağlık İstatistikleri Yıllığı 2010, <https://sbu.saglik.gov.tr/Ekutuphane/kitaplar/saglikistatistikleriyilligi2010.pdf> (Erişim tarihi:20/04/ 2021).

Mahkeme Kararları

- Anayasa Mahkemesinin 23/10/1996 tarih ve E:1996/48, K:1996/41 sayılı kararı, 18/09/1997 tarih ve 23114 sayılı Resmi Gazete.
- Anayasa Mahkemesinin 23/10/1996 tarih ve E:1996/48, K:1996/41 sayılı kararı, 18/09/1997 tarih ve 23114 sayılı Resmi Gazete.
- Anayasa Mahkemesinin 15/05/1997 tarih ve E:1996/72, K:1997/51 sayılı kararı, 01/02/2001 tarih ve 24305 sayılı Resmi Gazete.
- Anayasa Mahkemesinin 23/10/1997 tarih ve E:1997/19, K:1997/66 sayılı kararı, 16/01/1999 tarih ve 23585 sayılı Resmi Gazete.
- Anayasa Mahkemesinin 23/05/2001 tarih ve E:2001/231, K:2001/89 sayılı kararı, 19/01/2002 tarih ve 24645 sayılı Resmi Gazete.
- Anayasa Mahkemesinin 23/05/2001 tarih ve E:2001/232, K:2001/89 sayılı kararı, 19/01/2002 tarih ve 24645 sayılı Resmi Gazete.
- Anayasa Mahkemesinin 23/05/2001 tarih ve E:2001/231, K:2001/89 sayılı kararı, 19/01/2002 tarih ve 24645 sayılı Resmi Gazete.
- Anayasa Mahkemesinin 11/06/2009 tarih ve E:2007/115, K:2009/80 sayılı kararı, 26/11/2009 tarih ve 27418 sayılı Resmi Gazete.
- Anayasa Mahkemesinin 07/07/2011 tarih ve E:2010/69, K:2011/116 sayılı kararı, 21/10/2011 tarih ve 28091 sayılı Resmi Gazete.
- Anayasa Mahkemesinin 29/11/2012 tarih ve E:2012/106, K:2012/190 sayılı kararı, 06/03/2013 tarih ve 28579 sayılı Resmi Gazete.
- Anayasa Mahkemesinin 29/11/2012 tarih ve E:2012/106, K:2012/190 sayılı kararı, 06/03/2013 tarih ve 28579 sayılı Resmi Gazete.
- Anayasa Mahkemesinin 28/02/2013 tarih ve E:2012/116, K:2013/32 sayılı kararı, 13/08/2013 tarih ve 28734 sayılı Resmi Gazete.
- Anayasa Mahkemesinin 11/09/2014 tarih ve E:2014/52, K:2014/139 sayılı kararı.
- Anayasa Mahkemesinin 05/03/2015 tarih ve E:2014/124, K:2015/24 sayılı kararı, 12/06/2015 tarih ve 29384 sayılı Resmi Gazete.
- Anayasa Mahkemesinin 14/03/2019 tarih ve E:2019/1, K:2019/14 sayılı kararı, 19/04/2019 tarih ve 30750 sayılı Resmi Gazete.
- Anayasa Mahkemesinin 14/03/2019 tarih ve E:2019/1, K:2019/14 sayılı kararı, 19/04/2019 tarih ve 30750 sayılı Resmi Gazete.
- Anayasa Mahkemesi Birinci Bölümünün 15/04/2014 tarih ve 2013/849 başvuru numaralı kararı.

- Anayasa Mahkemesi Birinci Bölümünün 26/02/2015 tarih ve 2014/7146 başvuru numaralı kararı, 16/04/2015 tarih ve 29328 sayılı Resmi Gazete.
- Anayasa Mahkemesi Birinci Bölümünün 21/05/2015 tarih ve 2013/8508 başvuru numaralı kararı.
- Anayasa Mahkemesi Birinci Bölümünün 10/06/2015 tarih ve 2014/1292 başvuru numaralı kararı, 18/09/2015 tarih ve 29348 sayılı Resmi Gazete.
- Anayasa Mahkemesi Birinci Bölümünün 27/02/2020 tarih ve 2017/16903 başvuru numaralı kararı, 09/04/2020 tarih ve 31094 sayılı Resmi Gazete,
- Anayasa Mahkemesi İkinci Bölümünün 07/05/2015 tarih ve 2014/3143 başvuru numaralı kararı, 25/06/2015 tarih ve 29397 sayılı Resmi Gazete.
- Anayasa Mahkemesi İkinci Bölümünün 19/04/2017 tarih ve 2014/3905 başvuru numaralı kararı, 17/05/2017 tarih ve 30069 sayılı Resmi Gazete.
- Yargıtay 7. Ceza Dairesinin 29/4/2013 tarihli ve E.2012/31671, K.2013/10142 sayılı kararı.
- Yargıtay 7. Ceza Dairesinin 19/4/2012 tarihli ve E.2012/3000, K. 2012/8436 sayılı kararı.
- Yargıtay 7. Ceza Dairesinin 29/4/2013 tarihli ve E.2012/31671, K.2013/10142 sayılı kararı.
- Yargıtay 7. Ceza Dairesinin 19/4/2012 tarihli ve E.2012/3000, K. 2012/8436 sayılı kararı.
- Yargıtay 19. Ceza Dairesi'nin 12/05/2016 tarih ve E:2016/3281, K:2016/17904 sayılı kararı.
- Yargıtay 19. Ceza Dairesi'nin 02/06/2016 tarih ve E:2016/5265, K:2016/18985 sayılı kararı.
- Yargıtay 19. Ceza Dairesi'nin 30/08/2020 tarih ve E:2020/3166, K:2020/12024 sayılı kararı.
- Yargıtay 19. Ceza Dairesi'nin 07/10/2020 tarih ve E:2020/3183, K:2020/12382 sayılı kararı.
- Yargıtay 19. Ceza Dairesi'nin 12/05/2016 tarih ve E:2015/34515, K:2016/17911 sayılı kararı.
- Yargıtay 19. Ceza Dairesi'nin 18/09/2017 tarih ve E:12993, K:2017/6942 sayılı kararı.
- Yargıtay 19. Ceza Dairesi'nin 24/09/2018 tarih ve E:2017/2955, K:2018/9273 sayılı kararı.

- Yargıtay 19. Ceza Dairesi'nin 09/12/2019 tarih ve E:2018/4582, K:2019/15196 sayılı kararı.
- Yargıtay 19. Ceza Dairesi'nin 03/10/2019 tarih ve E:2019/31472, K:12154 sayılı kararı.
- Yargıtay 19. Ceza Dairesi'nin 17/10/2016 tarih ve E:2016/10809, K:2016/21484 sayılı kararı.
- Yargıtay 19. Ceza Dairesi'nin 24/09/2018 tarih ve E.2017/2955, K:2018/9273 sayılı kararı.
- Yargıtay 19. Ceza Dairesi'nin 12/05/2016 tarih ve E:2016/3281, K:2016/17904 sayılı kararı.
- Yargıtay 19. Ceza Dairesi'nin 14/01/2016 tarih ve E:2015/16526, K:2016/341 sayılı kararı.
- Yargıtay 19. Ceza Dairesi'nin 18/09/2017 tarih ve E:2016/13003, K:2017/6939 sayılı kararı.
- Yargıtay 19. Ceza Dairesi'nin 18/09/2017 tarih ve E:2016/15527, K:2017/6940 sayılı kararı.
- Yargıtay 19. Ceza Dairesi'nin 30/08/2020 tarih ve E:2020/3166, K:2020/12024 sayılı kararı.
- Yargıtay 19. Ceza Dairesi'nin 02/06/2016 tarih ve E:2016/5265, K:2016/18985 sayılı kararı.
- Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu'nun 17/02/2020 tarih ve E:2020/55, K:2020/10 sayılı kararı.
- Uyuşmazlık Mahkemesinin 24/09/2018 tarih ve E:2018/569, K:2018/506 sayılı kararı, 24.10.2018 tarih ve 30575 sayılı Resmi Gazete.
- Uyuşmazlık Mahkemesinin 25/06/2018 tarih ve E:2018/370, K:2018/396 sayılı kararı, 20.07.2018 tarih ve 30484 sayılı Resmi Gazete.
- Uyuşmazlık mahkemesinin 25/06/2018 tarih ve E:2018/371, K:2018/364 sayılı kararı, 20.07.2018 tarih ve 30484 sayılı Resmi Gazete.

Halis AKSU
Vergi MfettiŒi

KÜRESEL BOYUTUYLA
KRİPTO PARALAR
VE BUNLARIN TÜRKİYE'DE
VERGİLENDİRİLEBİLİRLİĞİ
ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Küresel Boyutuyla Kripto Paralar ve Bunların Türkiye’de Vergilendirilebilirliği Üzerine Bir Değerlendirme

Halis Aksu

Hukuk Yayınları Dizisi – 3080

Birinci Baskı : Mart, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8092 – 39 – 4

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Meteksan Matbaacılık ve Teknik Sanayi Ticaret A.Ş
Beytepe Köyü Yolu No:3
06800 Çankaya/Ankara
Sertifika No: 46519

KAYNAKÇA

- 1 Seri No.lu Kurumlar Vergisi Genel Tebliği.
- 1 Sıra No.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği.
- 1163 sayılı Kooperatifler Kanunu.
- 130 Sıra No.lu VUK Genel Tebliği.
- 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu.
- 213 sayılı Vergi Usul Kanunu.
- 217 Sıra No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliği.
- 232 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliği.
- 2499 sayılı eski Sermaye Piyasası Kanunu.
- 283 Sıra No.lu VUK Genel Tebliği.
- 30 Nisan 2021 tarih ve 3941 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı.
- 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu.
- 4458 sayılı Gümrük Kanunu.
- 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu.
- 5253 sayılı Dernekler Kanunu.
- 5422 sayılı eski Kurumlar Vergisi Kanunu.
- 5520 sayılı yeni Kurumlar Vergisi Kanunu.
- 5549 sayılı Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanun.
- 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu.
- 6362 sayılı yeni Sermaye Piyasası Kanunu.
- 6493 sayılı Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanun.
- 6493 sayılı Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanun.

- AA. "Bakan Zeybekci'den Yerli Kripto Para Açıklaması", **Hürriyet**, 10.02.2018, <https://www.hurriyet.com.tr/ekonomi/bakan-zeybekciden-yerli-kripto-para-aciklamasi-40737656>, (21.06.2020).
- AA. "Hazine'den 'Kripto Para' Açıklaması", **Sabah**, 11.01.2018, <https://www.sabah.com.tr/ekonomi/2018/01/11/hazineden-kripto-para-aciklamasi>, (21.06.2020).
- AAX News & Insights. "Crypto Regulation in Asia, Europe, and North America", 29.07.2019, <https://blog.aax.com/en/2019/07/29/crypto-regulation-asia-europe-north-america/>, (08.06.2020).
- Aba Şenbayram, Emel. "Paranın Geldiği Uç Nokta: Bitcoin", **Harran Üniversitesi İİBF Dergisi**, Cilt:3, Sayı:4, 2019, ss. 72-92.
- ABD Hükümeti Hesap Verebilirlik Ofisi (GAO). "Virtual Currencies", **Report to the Ranking Member, Committee on Ways and Means, House of Representatives**, Şubat 2020, <https://www.gao.gov/assets/710/704573.pdf>, (25.05.2020).
- ABD Kongre Hukuk Kütüphanesi Global Hukuk Araştırmaları Merkezi. "Regulation of Cryptocurrency Around the World", Haziran 2018, <https://www.loc.gov/law/help/cryptocurrency/cryptocurrency-world-survey.pdf>, (23.05.2020).
- Adrian, Tobias ve Tommaso Mancini-Griffoli. **The Rise of Digital Money**, International Monetary Fund Publication Service, Washington DC, 2019.
- Afşar, Muharrem, Kağan Özdemir ve Bengül Gülümser Arslan, **Para Teorisi**, Anadolu Üniversitesi Yayınları, Eskişehir, 2012.
- Akat, Asaf Savaş. **İktisadi Analiz**, 2. Baskı, Eflatun Yayınevi, Ankara, 2009.
- Akbank Lab. "Blockchain Teknolojisi Türkiye'de İlk Kez Akbank'ta", 29.06.2017, <https://www.akbanklab.com/tr/guncel/basinda-biz/blockchain-teknojisi-turkiyede-ilk-kez-akbankta>, (19.04.2020).
- Akiz, Emre Hakan. "Kripto Paranın Vergilendirilmesi, Muhasebeleştirilmesi ve Denetimi", **Tartışma Metinleri**, İstanbul Üniversitesi Dış Ticaret Enstitüsü, Haziran 2019, <https://ticaret.edu.tr/uploads/dosyalar/921/224%20Kripto%20Paranın%20Vergilendirilmesi.pdf>, (02.04.2020).
- Aksu, Halis. "Dolaylı Vergilerin Yansıtılmasının Analizi", **İzmir Yeminli Mali Müşavirler Odası Dergisi**, Sayı:149, Mart-Nisan 2019, ss. 66-76.
- Aksu, Halis. "Gayrimenkul Sermaye İratlarında Tahakkuk ve Tahsilat İlkesi: Geçmiş Yıl Gerçek Giderleri Hakkında Değerlendirme", **İzmir Yeminli Mali Müşavirler Odası Dergisi**, Sayı:135, 2016, (GMSİ), ss. 48-56.

- Aksu, Halis. "Türkiye'de Vergi İncelemeleri, Vergi Yargısı ve İnceleme Raporlarının Dava Konusu Edilebilirliği Üzerine Bir Değerlendirme", **Yaklaşım Dergisi**, Sayı:317, Mayıs 2019, ss. 529-545.
- Aktan, Coşkun Can, Dilek Dileyici ve Tarık Vural. "Vergi Ne Üzerinden Alınmalı?: Vergi Konusunun Seçiminde Optimalite ve Meşruiyet", **Vergileme Ekonomisi ve Vergileme Psikolojisi**, (Ed. Coşkun Can Aktan, Dilek Dileyici ve İstiklal Yaşar Vural), Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2006, ss. 51-73.
- Aktan, Coşkun Can. "İdeal Vergi Sistemi Tasarımı ve Optimal Vergileme", **Vergileme Ekonomisi ve Vergileme Psikolojisi**, (Ed. Coşkun Can Aktan, Dilek Dileyici ve İstiklal Yaşar Vural), Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2006, ss. 11-49.
- Ali, Robleh, John Barrdear, Roger Clews ve James Southgate. "Innovations in Payment Technologies and the Emergence of Digital Currencies", **Bank of England Quarterly Bulletin 2014 Q3**, Cilt:54, Sayı: 3, 2014, ss. 262-275.
- Alpago, Hasan. "Bitcoin'den Selfcoin'e Kripto Paralar", **IBAD Uluslararası Bilimsel Araştırmalar Dergisi**, Cilt:3, Sayı:2, 2018, ss. 411-428.
- Altay, Asuman. **Kamu Maliyesi**, 3. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2017.
- Altınay, Ayşenur. "Sanayi Devriminden 1990'lara Dünyadaki Finansal Yapının Gelişimi ve Bretton Woods Kurumlarının Ortaya Çıkış Süreci", **Bankacılık ve Sermaye Piyasası Araştırmaları Dergisi**, Cilt:2, Sayı:5, 2018, ss. 1-18.
- Altuncu, Hasan, Zafer Kütük ve Yusuf Akdağ. **Vergisel İşlemlerin Muha-sebeleştirilmesi**, Vergi Müfettişleri Derneği Yayınları, Ankara, Ağustos 2014.
- Ant, Serhat. "Ripple Nedir?", **CoinTürk**, 02.12.2019, <https://cointurk.com/ripple-nedir-altcoinlerin-yukselen-yildizi-hakkinda-bilmeniz-gerekenler>, (12.05.2020).
- Antonopoulos, Andreas M. ve Gavin Wood. "Smart Contracts and Solidity", 12.11.2018, <https://github.com/ethereumbook/ethereumbook/blob/develop/07smart-contracts-solidity.asciidoc#what-is-a-smart-contract>, (10.05.2020).
- Aren, Sadun. **100 Soruda Para ve Para Politikası**, İmge Kitabevi, Ankara, 2007.

- Arıkan, Zeynep ve Ahmet İnneci. "Vergilendirilebilir Gelir ve Gelir Vergisinde Üniter Yapıyı Bozan Uygulamalar", **Sosyoekonomi Dergisi**, Cilt:24, Sayı:30, 2016, ss. 11-28.
- Armknrecht, Frederik, Ghassan O. Karame, Avikarsha Mandal, Franck Youssef ve Erik Zenner, "Ripple: Overview and Outlook", **Trust and Trustworthy Computing**, (Ed. Mauro Conti, Matthias Schunter ve Ioannis Askoxylakis, Springer International Publishing, İsviçre, 2015.
- Aslantaş Ateş, Burcu. "Kripto Para Birimleri, Bitcoin ve Muhasebesi", **Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, Cilt:7 Sayı:1, 2016, ss. 349-366.
- Asmundson, Irena ve Ceyda Oner. "Back to Basics: What is Money?", **IMF Finance & Development**, Cilt:49, Cilt:3, Eylül 2012, s. 52-53.
- Athanassiou, Phoebus ve Natalia Mas-Guix. **Electronic Money Institutions: Current Trends, Regulatory Issues and Future Prospects**, ECB, Frankfurt, Temmuz 2008.
- Avrupa Birliği Adalet Divanı. "The Exchange of Traditional Currencies for Units of the 'Bitcoin' Virtual Currency is Exempt from VAT", **Press Release No: 128/15**, Lüksemburg, 22.11.2015, <https://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2015-10/cp150128en.pdf>, (23.05.2020).
- Ay, Hakan. **Kamu Maliyesi**, 5. Baskı, Kitapana Yayınevi, İzmir, 2018.
- Baktas, Sima. "Turkey Blockchain & Cryptocurrency Regulation", **GlobalB Law**, 30.07.2018, <https://medium.com/blocklaw/turkey-blockchain-cryptocurrency-regulation-9ef75a63f16b>, (21.06.2020).
- Balaylar, Nilgün Acar ve Aylin Abuk Duygulu. "Türkiye'de Para İkamesi Olgusu ve Para Talebinin İstikrarı", **Dokuz Eylül Üniversitesi İİBF Dergisi**, Cilt:19, Sayı:2, 2004, ss. 33-54.
- Banco Central do Brasil. "Comunicado No. 31.379, de 16 de Novembro de 2017", <https://www.bcb.gov.br/estabilidadefinanceira/exibenormativo?tipo=Comunicado&numero=31379>, (31.05.2020).
- Baş, Hanife. "Türkler En Büyük Kripto Para Yatırımcısı!", **CNN Türk**, 24.01.2020, <https://www.cnnturk.com/ekonomi/turkler-en-buyuk-kripto-para-yatirimcisi?page=1>, (21.06.2020).
- BDDK. "25.11.2013 Tarih ve 2013/32 Sayılı Basın Açıklaması", 25.11.2013, https://www.bddk.org.tr/ContentBddk/dokuman/duyuru_0512_01.pdf, (21.06.2020).

- Bezhovski, Zlatko. "The Future of the Mobile Payment as Electronic Payment System", **European Journal of Business and Management**, Cilt:8, Cilt:8, 2016, ss. 127-132.
- BIS Committee on Payments and Market Infrastructures. "Digital Currencies", Kasım 2015, <https://www.bis.org/cpmi/publ/d137.pdf>, (26.12.2019).
- BigPara. "Kripto Paralara SPK Denetimi", **Hürriyet**, 04.01.2020, http://bigpara.hurriyet.com.tr/haberler/ekonomi-haberleri/kripto-paralara-spk-denetimi_ID1459467/, (21.06.2020).
- Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu. "Mobil Ödeme Sistemleri", Eylül 2015, <https://www.btk.gov.tr/uploads/pages/slug/mobil-odeme-hizmetleri.pdf>, (19.12.2019).
- Bilici, Nurettin. **Vergi Hukuku (Genel Hükümler, Türk Vergi Sistemi)**, 24. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2010.
- Bitcoin Haber. "Bitcoin Çizgi Roman Oldu", 13.12.2014, <https://www.bitcoinhaber.net/bitcoin-cizgi-roman-oldu>, (09.05.2020).
- Bitlo. "Bitcoin Cash Nedir?", <https://www.bitlo.com/rehber/bitcoin-cash-nedir>, (13.05.2020).
- Bitlo. "Litecoin Nedir?", <https://www.bitlo.com/rehber/litecoin-nedir>, (14.05.2020).
- BKM. "Yerli ve Yabancı Kredi Kartlarının Yurt İçi Kullanımı", <https://bkm.com.tr/yerli-ve-yabanci-kredi-kartlarinin-yurt-ici-kullanimi>, (12.12.2019).
- Blockchain Association of Eurasia. "Bitcoin ve Dijital Paranın Dünya Ülkelerine Göre Yasal Durumu", Kasım 2017, <https://blasea.org/bitcoin-ve-dijital-paranin-dunya-ulkelerine-gore-yasal-durumu/>, (23.05.2020).
- Blockchain. "Blockchain Cüzdanları", <https://www.blockchain.com/charts/my-wallet-n-users>, (17.05.2020).
- Blockchain. "Günlük Onaylanmış İşlemler: Günlük Teyit Edilen İşlemlerin Toplam Sayısı", <https://www.blockchain.com/charts/n-transactions>, (17.05.2020).
- Blockchain. "Total Circulating Bitcoin", <https://www.blockchain.com/en/charts/total-bitcoins>, (09.05.2020).
- Borsa İstanbul. "Borsa İstanbul Hakkında", <https://www.borsaistanbul.com/tr/sayfa/471/borsa-istanbul-hakkinda>, (03.01.2021).

- Borsa İstanbul. “Piyasalar”, <https://www.borsaistanbul.com/tr/sayfa/862/piyasalar>, (03.01.2020).
- Bozkurt Yüksel, Armağan Ebru. “Elektronik Para, Sanal Para, Bitcoin ve Linden Doları’na Hukuki Bir Bakış”, **İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası**, Cilt:73, Sayı:2, 2015, ss. 173-220.
- BtcTürk. “Ripple (XRP) Nedir?”, https://pro.btcturk.com/faydalibilgiler/xrp-nedir?gclid=CjwKCAjw7-P1BRA2EiwAXoPWA-023FCn_S1mlqIcZW_XO9Hr-camSUD6tPWfRdRne519Z2Notp3dwRoCd4UQAvD_BwE, (12.05.2020).
- Bunjaku, Flamur, Olivera Gjorgieva-Trajkovska ve Emilija Miteva-Kacarski. “Cryptocurrencies – Advantages and Disadvantages”, **Journal of Economics**, Cilt:2, Cilt:1, Aralık 2017, ss. 31-39.
- Business Wire. “eBay's PayPal Unit Completes Acquisition of VeriSign's Payment Gateway Business”, 21.12.2005, <https://www.businesswire.com/news/home/20051121005324/en/eBays-PayPal-Unit-Completes-Acquisition-VeriSigns-Payment>, (18.01.2020).
- Cengiz, Kadir. “En Popüler Kripto Para Birimi: Bitcoin”, **Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi**, Cilt:1, Sayı:2, 2018, ss. 87-100.
- Ciaian, Pavel, Miroslava Rajcaniova ve d’Artis Kanés. “The Economics of Bitcoin Price Formation”, **Applied Economics**, Cilt:48, Sayı:19, 2016, ss. 1799-1815.
- CNN Türk. “Dünyadaki Bitcoin ATM Sayısı 6 Bini Aştı”, 18.11.2019, <https://www.cnnturk.com/yerel-haberler/istanbul/merkez/dunyadaki-bitcoin-atm-sayisi-6-bini-asti-1229074>, (25.02.2020).
- CNN Türk. “Türkiye’de Bitcoin’den Para Kazanan Gelir Vergisi ve KDV Ödeyebilir”, **CNN Türk**, 13.12.2017, <https://www.cnnturk.com/ekonomi/kripto-para/turkiyede-bitcoinden-para-kazanan-gelir-vergisi-ve-kdv-odeyebilir>, (21.06.2020).
- Coin Market Cap. “All Cryptocurrencies”, <https://coinmarketcap.com/all/views/all/>, (18.04.2020).
- Coin Market Cap. “Cryptocurrency Exchanges by Trade Volume”, <https://coinmarketcap.com/rankings/exchanges/>, (09.05.2020).
- Coin Market Cap. “Global Charts”, <https://coinmarketcap.com/charts/>, (18.04.2020).
- Coin Market Cap. “Global Charts”, <https://coinmarketcap.com/charts/>, (10.05.2020).

- Coinmap. "All the Cryptocurrency Merchants and ATMs of the World in One Map", <https://coinmap.org/view/#/world/46.43785690/-33.39843750/2>, (17.05.2020).
- CoinMap. "All the Cryptocurrency Merchants and ATMs of the World", <https://coinmap.org/view>, (06.05.2020).
- CoinMarketCap. "All Cryptocurrencies", <https://coinmarketcap.com/all/views/all/>, (16.05.2020).
- CoinMarketCap. "All Cryptocurrencies", <https://coinmarketcap.com/all/views/all/>, (16.05.2020).
- CoinMarketCap. "Global Charts: Percent of Total Market Capitilization (Dominance)", <https://coinmarketcap.com/charts/#dominance-percentage>, (17.05.2020).
- CoinMarketCap. "Total Market Capitalization", <https://coinmarketcap.com/charts/>, (16.05.2020).
- CoinTürk. "Türk Bitcoin Borsaları", <https://coin-turk.com/piyasalar>, (09.05.2020).
- CoinTürk. "Türkiye'de Bitcoin Kabul Eden İşletmeler", <https://coin-turk.com/bitcoin-kabul-eden-isletmeler>, (09.05.2020).
- Collins, Tim. "The Rise of Bitcoin Was Predicted By Nobel Prize Winning Economist Milton Friedman in an Interview Recorded 18 Years Ago, Footage Reveals", **Daily Mail**, 20.10.2017, <https://www.dailymail.co.uk/sciencetech/article-5000260/Bitcoin-predicted-Milton-Friedman-18-years-ago.html>, (28.03.2020).
- CRA. "Guide for Cryptocurrency Users and Tax Professionals", **Vergi Direktifi**, 27.06.2019, <https://www.canada.ca/en/revenue-agency/programs/about-canada-revenue-agency-cra/compliance/digital-currency/cryptocurrency-guide.html>, (17.06.2020).
- Crosby, Michael, Pradan Pattanayak, Sanjeev Verma ve Vignesh Kalyanaraman. "BlockChain Technology: Beyond Bitcoin", **Applied Innovation Review**, Sayı:2, Haziran 2016.
- Çalışır, Mustafa ve Cahit Şanver. "Kripto Paralar ve Para & Maliye Politikalarına Muhtemel Yansımaları", **IBANESS Konferans Serisi**, Tekirdağ, 24-25.03.2018, ss. 150-163.
- Çarkacıoğlu, Abdurrahman. **Kripto-Para Bitcoin**, (Araştırma Raporu), Sermaye Piyasası Kurulu Araştırma Dairesi, Aralık 2016.

- Çetinkaya, Şahin. "Kripto Paraların Gelişimi ve Para Piyasalarındaki Yerinin Swot Analizi ile İncelenmesi", **Uluslararası Ekonomi ve Siyaset Bilimleri Akademik Araştırmalar Dergisi**, Cilt:2, Sayı:5, 2018, ss. 11-21.
- Çölkesen, Rifat ve Ege Kipman. "Mobil Se-Cüzdan Mimari Tasarımı ve Uygulaması", **Akademik Bilişim 2008**, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale, 30.01-01.02.2008, ss. 517-522.
- Dağlı, İbrahim. "Kripto Paraların Dünya Ekonomisindeki Makroekonomik Boyutu ve Türk Lirası Bazında Yatırım-Tasarruf Aracı Olarak Kripto Paralara Genel Bir Bakış", **Uygulamalı Ekonomi ve Sosyal Bilimler Dergisi**, Cilt:1, Sayı:1, Mart 2019, ss. 40-49.
- Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğü. "Küçük Sözlük", <https://www.darphane.gov.tr/kucuk-sozluk>, (20.10.2019).
- Demirhan, Habip. "Vergi Denetiminde Yeni Bir Yaklaşım Olarak Blok Zinciri Teknolojisi", **Bingöl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, Cilt:9, Sayı:18, 2019, ss. 857-875.
- DHA. "Türkiye'de Her 5 Kişiden 1'i Kripto Para Kullanıyor", **Hürriyet**, 22.08.2019, <https://www.hurriyet.com.tr/teknoloji/turkiyede-her-5-kisiden-1i-kripto-para-kullaniyor-41308665>, (21.06.2020).
- Digicash. "About the Product", <https://www.digi.cash/about-product>, (02.01.2020).
- Dilek, Şerif. **Blockchain Teknolojisi ve Bitcoin**, Seta Vakfı Yayınları, İstanbul, 2018.
- Diñçer, Mehmet Reşit ve Mehmet Hakan Kalelioğlu. "Gelirin Tespiti ve Vergilendirilmesi: Safi Artış Teorisi, Kaynak Teorisi", **Ufuk Üniversitesi SBE Dergisi**, Cilt:2, Sayı:3, 2013, ss. 85-104.
- Disis, Jill. "FED Chair Calls Bitcoin 'Highly Speculative'", **CNN Business**, 13.12.2017, <https://money.cnn.com/2017/12/13/investing/bitcoin-janet-yellen-federal-reserve/index.html>, (26.05.2020).
- Dizkırıcı, Ahmet Selçuk ve Ahmet Gökgöz, "Kripto Para Birimleri ve Türkiye'de Bitcoin Muhasebesi", **Journal of Accounting, Finance and Auditing Studies**, Cilt: 4, Sayı: 2, 2018, s.99; Günay ve Kargı, ss. 92-105.
- Doğrusöz, Mehmet Ezhan. "Anayasa Değişikliği Bağlamında 73. Madde", **Vergiye Hukuki Bakış**, 01.03.2016, <https://www.bumindogruso.com/article/anayasa-degisklg-baglaminda-73-madde>, (23.10.2020).
- Döviz.com. "Litecoin (LTC) Fiyatları, Litecoin Nedir?", <https://www.doviz.com/kripto-paralar/litecoin>, (14.05.2020).

- Duramaz, Selim ve Sabri Dündar, "Elektronik Ödeme Sistemlerinin Karşılaştırılması: Türkiye ve İtalya Örneği", **Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi**, Cilt:7, Sayı:1, 2014, ss. 24-37.
- Durdu, Erdal. **Kripto Para Birimi Olarak Bitcoin ve Ceza Hukuku**, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Galatasaray Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2018.
- Eagleton, Catherine ve Jonathan Williams. **Paranın Tarihi**, çev. Fadime Kahya, Türkiye İş Bankası Yayınları, İstanbul, 2011.
- ECB, **Reports on Electronic Money**, Frankfurt, Ağustos 1998.
- ECB. "Electronification of Payments in Europe", **Monthly Bulletin**, Frankfurt, Mayıs 2003, ss. 61-72.
- ECB. "E-Payments Without Frontiers", **Issues Paper For The ECB Conference**, 10.11.2004, ss. 1-54.
- ECB. "Towards an Integrated European Card Payments Market", **Monthly Bulletin**, Frankfurt, January 2012, ss. 75-86.
- ECB. **Virtual Currency Schemes - A Further Analysis**, ECB, Frankfurt, Şubat 2015.
- ECB. **Virtual Currency Schemes - A Further Analysis**, ECB, Frankfurt, 2012.
- Eğilmez, Mahfi. "Cryptocurrency", **Kendime Yazılar**, 21.06.2017, <http://www.mahfiegilmez.com/2017/06/cryptocurrency.html>, (25.02.2020).
- Eğilmez, Mahfi. "Hitit Para Politikası", 18.12.2011, <http://www.mahfiegilmez.com/2011/12/hitit-para-politikas.html>, (29.11.2019).
- Eğilmez, Mahfi. "Kripto Paralar, Bitcoin ve Blockchain", **Kendime Yazılar**, <http://www.mahfiegilmez.com/2017/11/kripto-paralar-bitcoin-ve-blockchain.html>, (18.05.2020).
- Eğilmez, Mahfi. "Para ve Faiz", **Kendime Yazılar**, 20.10.2012, <http://www.mahfiegilmez.com/2012/11/para-ve-faiz.html>, (03.09.2019).
- Ekodialog. "Bankaların Para Yaratması", **Özgün Ekonomi ve Makale Arşivi**, https://www.ekodialog.com/finansal_eko/bankalarin_para_yaratmasi.html, (06.12.2019).
- Ekodialog. "Kredi Kartının Tarihsel Gelişimi", <https://www.ekodialog.com/kredi-karti-piyasasi/kredi-kartlari-tarihsel-gelisimi.html>, (07.11.2019).

- Ekşioğlu, Erdoğan. **Elektronik Para Kullanımının Ekonomik Etkileri (Türkiye Üzerinde Bir Uygulama)**, (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sivas, 2017.
- Ercan, Fuat. **Para ve Kapitalizm**, Ceylan Yayıncılık, İstanbul, 1997.
- Erdoğan, Cemal. "Avrupa Birliği'nde Elektronik Ödeme Sistemlerindeki Gelişmeler", **Bankacılar Dergisi**, Sayı:48, Mart 2004, ss. 80-93.
- Ergin, Feridun. **Para ve Faiz Teorileri**, Beta Yayıncılık, İstanbul, 1983.
- Ergin, Ömer. "Bitcoin Cash (BCH) Nedir? Nasıl Alınır? Bitcoin Cash Başlangıç Rehberi", 02.12.2018, <https://www.coinkolik.com/bitcoin-cash-nedir/>, (13.05.2020).
- Erkuş, Hakan ve Arif Gümüş. "Blockchain ve Kripto Paraların Kullanımı Üzerine Bir Değerlendirme", **Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi**, Cilt:7, Sayı:2, 2019, ss. 41-49.
- Eroğlu, Ömer. **Para Teorisi ve Politikası Ders Notları**, Süleyman Demirel Üniversitesi Yayınları: 50, Isparta, 2004.
- Ethereum.org. "What is Ethereum?", <https://ethereum.org/what-is-ethereum/>, (10.05.2020).
- European Banking Authority (EBA). **EBA Opinion on 'Virtual Currencies'**, EBA, Temmuz 2014.
- European Parliament, "Directive 2009/110/EC of the European Parliament and of The Council of 16.09.2009", **Official Journal of the Euran Union**, 10.10.2009.
- Evlimoğlu, Umut ve Umut Tolga Gümüş. "İtibari Paranın Kullanımdan Kaldırılmasına Yönelik Teorik Bir Değerlendirme", **Lefke Avrupa Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi**, Cilt:9, Sayı:2, 2018, ss. 167-183.
- Evren, Mustafa. "Havale ve EFT Nedir, Aralarındaki Farklar Nelerdir?", 08.04.2017, <http://volkan.com.tr/volmagazine/havale-ve-eft-nedir-aralarindaki-farklar-nelerdir>, (27.08.2019).
- Financial Action Task Force (FATF). "Virtual Currencies: Key Definitions and Potential AML/CFT Risks", **FATF Report**, Haziran 2014, <https://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/Virtual-currency-key-definitions-and-potential-aml-cft-risks.pdf>, (25.12.2019).
- Galbraith, John Kenneth. **Para, Nereden Gelir Nereye Gider**, çev. Nilgün Himmetoğlu ve Belkıs Çorakçı, Altın Kitaplar Basımevi, İstanbul, 1990.

- Gelirler Kontrolörleri Derneği. **Vergi Rehberi**, Gelirler Kontrolörleri Derneği Yayınevi, Ankara, Ağustos 2014.
- Gerçek Ekonomi. “Kağıt Para Nasıl Ortaya Çıktı, Karşılığı Nereye Gitti?”, <http://gercekekonomi.org/para-ve-enflasyon/kagit-para-nasil-ortaya-cikti-karsiligi-nereye-gitti>, (06.11.2019).
- Gesley, Jenny. “Germany: Federal Ministry of Finance Publishes Guidance on VAT Treatment of Virtual Currencies”, **ABD Kongre Kütüphanesi**, 13.03.2018, <https://www.loc.gov/law/foreign-news/article/germany-federal-ministry-of-finance-publishes-guidance-on-vat-treatment-of-virtual-currencies/>, (26.06.2020).
- Global Legal Insights. “Blockchain & Cryptocurrency Regulations 2020 | China”, <https://www.globallegalinsights.com/practice-areas/blockchain-laws-and-regulations/china#chaptercontent4>, (08.06.2020).
- Gonnard, Rene. “Paranın Fonksiyonları”, çev. Refii Şükrü Suvla, **İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası**, Cilt:4, Sayı:14, 1938, ss. 346-360.
- Gök, Onur. **Gelir Vergisi Matrahının Tespiti ve Beyanı**, 3. Baskı, Vergi Müfettişleri Derneği Yayınları, Ankara, Şubat 2017.
- Guttman, Robert. **Cybercash: The Coming Era of Electronic Money**, Palgrave McMillan, London, 2003.
- Gülçiçek, Ayşe. **Yorum ve Açıklamalarla Katma Değer Vergisi**, Gelirler Kontrolörleri Derneği Yayınları, İstanbul, Temmuz 2015.
- Güleç, Tuna Can. **Blockchain Tabanlı Kripto Para Birimlerinin Mevcut Durumuna Dair Finansal Analizler ve Geleceği**, (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Manisa, 2018.
- Gümüş, Umut Tolga, Durmuş Sezer ve Mustafa Seçgin Aydın. “Elektronik Ödeme Sistemleri, E-Ticaret ve Sanal Paraların Muhasebe Kaydı”, **Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi**, Sayı:72, Haziran 2018, ss. 166-178.
- Günal, Mehmet. **Para, Banka ve Finansal Sistem**, Yeni Dönem Yayıncılık, Ankara, 2006.
- Günay, Hamdi Furkan ve Veli Kargı. “Kripto Paranın Vergilendirilmesi Fikrinin Mali Yönden Değerlendirilmesi”, **Journal of Life Economics**, Cilt:5, Sayı:3, Temmuz 2018, ss. 61-76.

- Günen, Emre. "Bitcoin Blok Ödülü Yarılanması Nedir?", **CoinTelegraph**, 16.04.2020, <https://tr.cointelegraph.com/news/halving-101-what-is-bitcoin-block-reward-halving>, (09.05.2020).
- Hamdi, Helmi. "Can E-Payment Systems Revolutionize Finance of the Less Developed Countries? The Case of Mobile Payment Technology", **International Journal of Economics and Financial Issues**, Cilt:1, Cilt:2, 2011, ss. 46-53.
- Hatiboğlu, Zeyyat. **Para, Kredi ve Bankacılık**, Hamle Matbaası, İstanbul, 1967.
- Hiç, Mükerrerem. **Para Teorisi**, İstanbul Üniversitesi Yayınları: 1443, İstanbul, 1969.
- Higgins, Stan. "Brazil to Tax Bitcoin Investors, Not Everyday Users", **Coindesk**, 08.04.2014, <https://www.coindesk.com/brazil-tax-bitcoin-investors-everyday-users>, (31.05.2020).
- Hileman, Garrick ve Michel Rauchs. **Global Cryptocurrency Benchmarking Study**, University of Cambridge Judge Business School, Cambridge, 2017.
- HMRC. "Cryptoassets: Tax for Businesses", **Politika Belgesi**, 20.12.2019, <https://www.gov.uk/government/publications/tax-on-cryptoassets/cryptoassets-tax-for-businesses>, (Businesses), (10.06.2020).
- HMRC. "Cryptoassets: Tax for Individuals", **Politika Belgesi**, 20.12.2019, <https://www.gov.uk/government/publications/tax-on-cryptoassets/cryptoassets-for-individuals>, (10.06.2020).
- Imbert, Fred. "FED Chairman Powell Says Cryptocurrencies Present Big Risks to Investors" **CNBC**, 18.07.2018, <https://www.cnbc.com/2018/07/18/fed-chairman-rips-into-cryptocurrencies-cites-big-risk-to-investors.html>, (26.06.2020).
- IMF. **Virtual Currencies and Beyond: Initial Considerations**, IMF Monetary and Capital Markets, Legal, and Strategy and Policy Review Departments, Ocak 2016.
- IRS. "Notice 2014-21", <https://www.irs.gov/pub/irs-drop/n-14-21.pdf>, (25.05.2020).
- IRS. "Revenue Ruling 2019-24", <https://www.irs.gov/pub/irs-drop/rr-19-24.pdf>, (25.05.2020).

- IRS. "Taxable and Nontaxable Income", **Department of the Treasury Publication 525**, Şubat 2020, <https://www.irs.gov/pub/irs-pdf/p525.pdf>, (25.05.2020).
- Irwin, Neil. "Cybercash To Unload Assets for \$20 Million", **The Washington Post**, 13.04.2001, <https://www.washingtonpost.com/archive/business/2001/04/13/cybercash-to-unload-assets-for-20-million/2e1a9656-c637-4d8f-bc42-5fd2548dc1b3/>, (18.01.2020).
- İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı Mükellef Hizmetleri Gelir Vergileri Grup Müdürlüğü'nün 17.02.2016 tarih ve 62030549-120[37-2015/826]-13218 sayılı Özelgesi.
- Jani, Shailak. "An Overview of Ripple Technology & its Comparison with Bitcoin Technology", 2018, https://www.researchgate.net/publication/322436263_An_Overview_of_Ripple_Technology_its_Comparison_with_Bitcoin_Technology, (11.05.2020).
- Kaiser, Ben, Mireya Jurado ve Alex Ledger. "The Looming Threat of China: An Analysis of Chinese Influence on Bitcoin", Ekim 2018, <https://blockchain.princeton.edu/papers/2018-10-ben-kaiser.pdf>, (08.06.2020).
- Kamacı, Ahmet ve Nazır Mahmut Özden. "Lale Çılgınlığı ve Kripto Para İlişkisi", **Econder International Academic Journal**, Cilt:3, Sayı:1, 2019, ss. 26-40.
- Kamalak, Mustafa. "Para ve Para Sistemleri", **Atatürk Üniversitesi İİBF Dergisi**, Cilt:4, Sayı:3-4, 1980, ss. 71-97.
- Kaplanhan, Fatih. "Kripto Paranın Türk Mevzuatı Açısından Değerlendirmesi 'Bitcoin Örneği'", **Vergi Sorunları Dergisi**, Cilt: 41, Sayı: 353, 2018, ss. 105-123.
- Karaoğlan, Serhat, Tayfun Arar ve Onur Bilgin. "Türkiye'de Kripto Para Farkındalığı ve Kripto Para Kabul Eden İşletmelerin Motivasyonları", **İşletme ve İktisat Çalışmaları Dergisi**, Cilt: 6, Sayı: 2, 2018, ss. 15-28.
- Karataş, Muhammed ve Erdoğan Gavcar. "Bazı Meslek Gruplarının Tasarruf Eğilimlerinin Araştırılması (Muğla İli Örneği)", **Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, Cilt:3, Sayı:2, 2001, ss. 38-46.
- Kasireddy, Preethi. "How Does Ethereum Work, Anyway?", 27.09.2017, <https://medium.com/@preethikasireddy/how-does-ethereum-work-anyway-22d1df506369>, (10.05.2017).

- Katma Değer Vergisi Genel Uygulama Tebliği.
- Kaya, Feridun. **Türkiye’de Kredi Kartı Uygulaması**, Türkiye Bankalar Birliği Yayınları, İstanbul, Ocak 2009.
- Keleş, Ali. **İslam’a Göre Para Kavramı (Tarihi, Tanımı ve Fonksiyonları)**, (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bursa, 1998.
- Kenger, Emire ve Emre Tokmak. “Ödeme Sistemleri ve Kripto Para”, **International Social Sciences Studies Journal**, Cilt:4, Sayı:2, 2018, ss. 4696-4705.
- Kesebir, Murat ve Bülent Günceler. “Kripto Para Birimlerinin Parlak Geleceği”, **Iğdır Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi**, Sayı:17, Ocak 2019, ss. 601-621.
- Keser Berber, Leyla. **İnternet Üzerinden Yapılan İşlemlerde Elektronik Para ve Dijital İmza**, Yetkin Yayınları, Ankara, 2002.
- Ketenci, Görkem. **Finansal Yeniliklerin Banknot Kullanımına Etkileri**, (Uzmanlık Yeterlilik Tezi), TCMB Banknot Matbaası Genel Müdürlüğü, Ankara, Kasım 2005.
- Kharpal, Arjun. “Bank of England’s Carney Calls for More Regulation Around the ‘Speculative Mania’ of Cryptocurrencies”, **CNBC**, 02.03.2018, <https://www.cnbc.com/2018/03/02/bank-of-england-mark-carney-cryptocurrency-regulation.html>, (10.06.2020).
- Kızıl, Erkan. “Türkiye’de Kripto Paranın Vergilendirilmesi ve Muhasebeleştirilmesi”, **Mali Çözüm Dergisi**, Cilt: 29, Sayı: 155, 2019, ss. 179-196.
- Koçoğlu, Şehnaz, Yasin Erdem Çevik ve Cihan Tanrıöven. “Bitcoin Piyasalarının Etkinliği, Likiditesi ve Oynaklığı”, **İşletme Araştırmaları Dergisi (İAD)**, Cilt:8, Sayı:2, 2016, ss. 77-97.
- Köklü, Aziz. **Para ve Kredi: Teori-Politika**, Ankara İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi Yayınevi, Ankara, 1967.
- Köksal, Ayşegül ve Zeki Doğan. “Kurumlar Vergisi Mükellefleri İçin Korumalı İşyeri İndirimi Uygulaması”, **Vergi Raporu Dergisi**, Sayı:244, Ocak 2020, ss. 11-20.
- Kwon, Yujin, Hyounghick Kim, Jinwoo Shin ve Yongdae Kim, “Bitcoin vs. Bitcoin Cash: Coexistence or Downfall of Bitcoin Cash?”, 2019 IEEE Symposium on Security and Privacy (SP), San Francisco - ABD, 19-23 Mayıs 2019, ss. 935-951.

- Lagarde, Christine. "Central Banking and Fintech - A Brave New World?", **Bank of England Conference**, 29.09.2017, <https://www.imf.org/en/News/Articles/2017/09/28/sp092917-central-banking-and-fintech-a-brave-new-world>, (24.05.2020).
- Lamport, Leslie, Robert Shostak ve Marshall Pease. "The Byzantine Generals Problem", **Transactions on Programming Languages and Systems**, Cilt:4, Cilt:3, Temmuz 1982, ss. 382-401.
- Likhuta, Vlad, Anatoliy Kaplan, Dima Gadomsky, Kyrylo Korol, Oleh Heletkanych, Orest Havryliak ve Tetiana Otter. "Bitcoin Regulation: Global Impact, National Lawmaking", **Forklog & Axon Report**, Şubat 2017, https://about.nvestlegal.com/bitcoin_regulation_en.pdf, (31.05.2020).
- Litecoin.org. "What is Litecoin?", <https://litecoin.org/>, (14.05.2020).
- Marian, Omri. "Kripto Para Birimi Üstün Vergi Cenneti Mi?", çev. Sedat Pelin Gürlek Keleş, **İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası**, Cilt: 74, Sayı: 2, 2016, ss. 919-930.
- Mastercard. "Mastercard Önemli Kilometretaşları", <https://www.mastercard.com.tr/tr-tr/about-mastercard/who-we-are/history.html>, (07.11.2019).
- Mishkin, Frederic S. **The Economics of Money, Banking and Financial Markets**, Seventh Edition, The Addison-Wesley Series, USA, 2004.
- Nadaroğlu, Halil. **Kamu Maliyesi Teorisi**, Beta Yayın, İstanbul, 1996.
- Nakamoto, Satoshi. "Bitcoin: A Peer-to-Peer Electronic Cash System", 31.10.2018, <https://bitcoin.org/bitcoin.pdf>, (19.04.2020).
- Orhan, Osman Z. ve Seyfettin Erdoğan. **Para Politikası**, 4. Baskı, Özkan Matbaacılık, Ankara, 2007.
- Ortaç, Fevzi Rifat. "Vergilendirilebilir Gelir Kavramı, Geliri Belirleyen Teoriler ve Türk Gelir Yergisinde Yer Alan Gelir Tanımlaması", **Gazi Üniversitesi İİBF Dergisi**, Cilt:1, Sayı:2, 1999, ss. 105-115.
- Ossolinski, Crystal, Tai Lam ve David Emery. **The Changing Way We Pay: Trends in Consumer Payments**, Payments Policy Department of Reserve Bank of Australia, Haziran 2014.
- Öçal, Tezer. **Para Teorisi**, Gazi Üniversitesi Yayınları, Ankara, 1985.
- Ödemelerde Kripto Varlıkların Kullanılmamasına Dair Yönetmelik.
- Özateşler, Mustafa. **Ekonomi Bilimi-II, Makroekonomi Ders Notları**, İktisat Bölümü Masüstü Yayıncılık Birimi, İzmir, 2006.

- Öztürk, Nurettin ve Asuman Koç. "Elektronik Para, Diğer Para Türleriyle Karşılaştırılması ve Olası Etkileri", **Selçuk Üniversitesi Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi**, Cilt:6, Sayı:11, 2006, ss. 207-243.
- Pamuk, Şevket. **Osmanlı İmparatorluğu'nda Paranın Tarihi**, 3. Baskı, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, İstanbul, 2003.
- Parasız, İlker. **Para, Banka ve Finansal Piyasalar**, 6. Baskı, Ezgi Kitapevi, Bursa, 1997.
- Parasız, İlker. **Para, Banka ve Finansal Piyasalar**, 8. Baskı, Ezgi Kitapevi, Bursa, 2005.
- Paribu. "6 Maddede Bitcoin Cash Nedir?", Nisan 2020, <https://www.paribu.com/blog/kriptopara/6-maddede-bitcoin-cash-nedir/>, (13.05.2020).
- Parlakkaya, Raif. "Elektronik Ticaret ve Muhasebe Uygulamalarına Etkileri", **Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi**, Cilt:2005, Sayı:2, 2005, ss. 168-175.
- Partz, Helen. "New Hampshire's Second Bill to Accept Bitcoin as Tax Payment Fails", **CoinTelegraph**, 17.01.2020, <https://cointelegraph.com/news/new-hampshires-second-bill-to-accept-bitcoin-as-tax-payment-fails>, (25.05.2020).
- Paypal. "How PayPal Work", <https://www.paypal.com/us/webapps/mpp/how-paypal-works/overview>, (29.01.2020).
- Paypal. "Türkiye'deki Müşterilerimiz İçin Önemli Bilgilendirme", <https://www.paypal.com/tr/home>, (29.01.2020).
- Paypal. "What is PayPal?", <https://www.paypal.com/us/webapps/mpp/paypal-popup>, (29.01.2020).
- PayPal. "Who We Are", <https://www.paypal.com/us/webapps/mpp/about>, (29.01.2020).
- Pilkington, Marc. "Blockchain Technology: Principles and Applications", **Research Handbook on Digital Transformations**, (Ed. F. Xavier Olleros ve Majlinda Zhegu), Edward Elgar Publishing, Cheltenham, 2016, ss. 225-253.
- Pirinççi, Ayşe Esra. "Yeni Dünya Düzeninde Sanal Para Bitcoin'in Değerlendirilmesi", **Uluslararası Ekonomi Siyaset İnsan ve Toplum Bilimleri Dergisi**, Cilt:1, S:1, 2018, ss. 45-52.
- Razali, Rosehaslina. "The Overview of E-cash: Implementation and Security Issues", **Global Information Assurance Certification Paper**, Sans Institute, 2002.

- Ripple. "XRP: The Best Digital Asset for Global Payments", <https://ripple.com/xrp/>, (11.05.2020).
- San, Sayın. "Para", <http://yildiz.edu.tr/~sayinsan/hafta3.pdf>, (05.12.2019).
- Say, Cem. **5 Soruda Blokzinciri**, Bankalararası Kart Merkezi Yayınları, İstanbul, Eylül 2019.
- Sayın, Kudret Şevket ve Ebru Mercan. "Kripto Para Birimleri: Vergilendirilmesi ve Dünyadaki Uygulamaları", **Journal of Social and Humanities Sciences Research**, Cilt:5, Sayı:20, 2018, ss. 701-711.
- Schrade, Dirk. "Bitcoin is not a Virtual Currency", **Deutsche Bundesbank**, 20.02.2018, <https://www.bundesbank.de/en/tasks/topics/-bitcoin-is-not-a-virtual-currency--667600>, (26.05.2020).
- Serçemeli, Murat. "Kripto Para Birimlerinin Muhasebeleştirilmesi ve Vergilendirilmesi", **Finans Politik & Ekonomik Yorumlar Dergisi**, Sayı: 639, Mayıs 2018, ss. 33-66.
- Seyidoğlu, Halil. **Ekonomik Terimler, Ansiklopedik Sözlük**, 2. Baskı, Güzem Can Yayınları, İstanbul, 1999.
- Shin, Hyun Song. "Cryptocurrencies: Looking Beyond the Hype", **BIS Annual Economic Report**, Bank of International Settlements, June 2019, ss. 91-114.
- Singh, Robin. "Cryptocurrency Taxes in the UK: What You Need to Know", **Nasdaq**, 29.01.2020, <https://www.nasdaq.com/articles/cryptocurrency-taxes-in-the-uk%3A-what-you-need-to-know-2020-01-29>, (10.06.2020).
- Solodan, Kateryna. "Legal Regulation of Cryptocurrency Taxation in European Countries", **European Journal of Law and Public Administration**, Cilt: 6, Sayı: 1, 2019, ss. 64-74.
- Sönmez, Asuman. "Sanal Para Bitcoin", **The Turkish Online Journal of Design, Art and Communication (TOJDAC)**, Cilt: 4, Sayı: 3, Temmuz 2017, ss. 1-14.
- Sprankel, Simon. "Technical Basis of Digital Currencies, Working Paper", Technische Universität Darmstadt, 02.08.2013, <https://www.coderblog.de/wp-content/uploads/technical-basis-of-digital-currencies.pdf>, (14.05.2020).
- Stalder, Felix. **Making Money: Notes on Technology as Environment**, (A Thesis for Degree of Doctor), University of Toronto, Canada, 2001.
- Statista. "Number of Blockchain Wallet Users Globally 2016-2019", 17.02.2020, <https://www.statista.com/statistics/647374/worldwide-blockchain-wallet-users/>, (18.04.2020).

- Statista. "PayPal's Total Payment Volume from 1st Quarter 2014 to 3rd Quarter 2019", <https://www.statista.com/statistics/277841/paypals-total-payment-volume>, (29.01.2020).
- Stempel, Jonathan. "Bitcoin is Money, U.S. Judge Says in Case Tied to JPMorgan Hack", **Reuters**, 20.09.2016, <https://www.reuters.com/article/us-jpmorgan-cyber-bitcoin/bitcoin-is-money-u-s-judge-says-in-case-tied-to-jpmorgan-hack-idUSKCN11P2DE>, (26.05.2020).
- Suç Gelirlerinin Aklanmasının ve Terörün Finansmanının Önlenmesine Dair Tedbirler Hakkında Yönetmelik.
- Suvla, Refii Şükrü. **Para ve Kredi**, Güven Basımevi, İstanbul, 1963.
- Şahin, Hakan. "Paranın Doğası ve Türleri Üzerine Bir İnceleme", **Liberal Düşünce Dergisi**, Sayı:84, 2016, ss. 93-102.
- Şahin, Muhammet. "Kripto Para Yeni Bir Vergi Sığınağı Mı? Bilişim Teknolojilerindeki Gelişmeler Temelinde Bir Değerlendirme", **Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, Sayı: 34, Ocak 2019, ss. 169-181.
- Şahin, Osman Nuri. "TMS & TFRS Işığında Muhasebe, Vergi ve Denetim Açısından Bitcoin ve Diğer Kripto Para Birimleri", **Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi**, Cilt:20, Sayı:4, 2018, ss. 898-923.
- Şanver, Cahit ve Mustafa Çalışır. "Kripto Paralar, Alım Satımı ve KDV", **IBANESS Konferans Serisi**, Tekirdağ, 24-25.03.2018, ss. 202-206.
- Şeker, Muzaffer. "Elektronik Ödeme Sistemleri", **İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi**, Sayı:20, Güz 2011, ss. 55-73.
- Şen, Hüseyin ve İsa Sağbaşı. **Vergi Teorisi ve Politikası**, 3. Baskı, Barış Arıkan Yayınları, Ankara, 2017.
- Şener, Oruç Hami. "Ecash Sisteminde Üretilen Elektronik Paranın (Nakdi) Para Kavramı Bakımından Değerlendirilmesi", **Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt:9, Özel Sayı, 2007, ss. 455-490.
- Şıklar, İlyas. **Para Teorisi ve Politikası**, (Ed. Sevgi Gerek), Anadolu Üniversitesi Yayınları, Eskişehir, 2004.
- Tabak, Şule Şenel. **Elektronik Para ve Merkez Bankacılığı**, (Uzmanlık Yeterlilik Tezi), TCMB Piyasalar Genel Müdürlüğü, Ankara, 2002.
- Tarandach, Fabio ve Ricardo Luiz Becker, "Cryptocurrency Transactions Fall on to the Brazilian Federal Revenue's Radar", **International Tax Review**, 23.12.2019, <https://www.internationaltaxreview.com/article/b1jh3y3dhyjvz3/cryptocurrency-transactions-fall-on-to-the-brazilian-federal-revenues-radar>, (31.05.2020).

- Tarlan, Selim. **Tarihte Para**, Maliye ve Gümrük Bakanlığı Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı, Ankara, 1992.
- TCMB. "TCMB Ödeme Sistemleri", http://eftemkt.tcmb.gov.tr/odeme Sistemleri_TR.htm, (11.12.2019).
- TDK. "Güncel Türkçe Sözlük", **TDK Sözlükleri**, <https://sozluk.gov.tr>, (27.12.2020).
- Tekin, Oğuz. "Lydia Krallığı'ndan Osmanlı İmparatorluğu'na Anadolu'da Sikke Darbı", **Anadolu'da Paranın Tarihi**, (Ed. Bülent Arı), TCMB Yayınları, Ankara, 2011, ss. 32-49.
- Temelli, Fatma. "Kripto Para Birimlerinden Bitcoin ve Muhasebe Açısından Değerlendirilmesi", **İktisadi Yenilik Dergisi**, Cilt:6, Sayı:2, Temmuz 2019, ss. 107-119.
- Toker, Yemliha. "Ethereum Nedir ve Nasıl Çalışır?" **Özgür Bilgi Kanalı**, 29.11.2019, <https://ozgurlukicin.com/teknoloji-haberleri/ethereum-nedir-ve-nasil-calisir/>, (10.05.2020).
- Tosuner, Mehmet ve Zeynep Arıkan, **Türk Vergi Sistemi**, 23. Baskı, Kanyılmaz Matbaası, İzmir, 2018.
- Tosuner, Mehmet ve Zeynep Arıkan. **Vergi Usul Hukuku**, Gözden Geçirilmiş ve Yenilenmiş Baskı, Kanyılmaz Matbaası, İzmir, 2018.
- Turan, Zübeyir. "Kripto Paralar, Bitcoin, Blockchain, Petro Gold, Dijital Para ve Kullanım Alanları", **Ömer Halisdemir Üniversitesi İİBF Dergisi**, Cilt:11, Sayı:3, Temmuz 2018, ss. 1-5.
- TÜBİTAK (BİLGEM). "BİLGEM'de Blokzincir", **Blokzincir Araştırma Laboratuvarı**, <https://blokzincir.bilgem.tubitak.gov.tr/bzlab.html>, (29.03.2020).
- TÜBİTAK Bilişim ve Bilgi Güvenliği İleri Teknolojiler Araştırma Merkezi (BİLGEM). "Blokzincir Teknolojileri", **Blokzincir Araştırma Laboratuvarı**, <https://blokzincir.bilgem.tubitak.gov.tr/bz-calistay/blokzincir.html>, (24.03.2020).
- Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karar.
- U.S. Treasury Financial Crimes Enforcement Network (FinCen). "Application of FinCEN's Regulations to Persons Administering, Exchanging, or Using Virtual Currencies", 18.03.2013, <https://www.fincen.gov/sites/default/files/guidance/FIN-2013-G001.pdf>, (14.02.2020).

- Ulucan Özkul, Fatma ve Ece Baş. "Dijital Çağın Teknolojisi Blokzincir ve Kripto Paralar: Ulusal Mevzuat ve Uluslararası Standartlar Çerçevesinde Mali Yönden Değerlendirme", **Muhasebe ve Denetime Bakış**, Cilt: 20, Sayı: 60, 2020, ss. 57-74.
- Usta, Ahmet ve Serkan Doğanterkin. "Blockchain 101", **Bankalararası Kart Merkezi Yayınları**, https://www.bkm.com.tr/wp-content/uploads/2019/08/15082019_kitap.pdf, (24.03.2020).
- Usta, Ahmet. "Paranın Serüveni: Kripto Paraların Öncesi ve Sonrası", **Bankalararası Kart Merkezi**, <https://bkm.com.tr/paranin-seruveni>, (07.11.2019).
- Ünsal, Erdal M. **Makro İktisat**, 8. Baskı, İmaj Yayıncılık, Ankara, 2009.
- Ünsal, Ersin ve Ömer Kocaoğlu. "Blok Zinciri Teknolojisi: Kullanım Alanları, Açık Noktaları ve Gelecek Beklentileri", **Avrupa Bilim ve Teknoloji Dergisi**, Sayı:13, Ağustos 2018, ss. 54-64.
- Üzer, Betül. **Sanal Para Birimleri**, (Uzmanlık Yeterlilik Tezi), TCMB Ödeme Sistemleri Genel Müdürlüğü, Ankara, Eylül 2017.
- Vergi Müfettişleri Derneği. **Beyanname Düzenleme Rehberi: Gelir Vergisi Kanunu Rehberi**, Vergi Müfettişleri Derneği Yayınları, Ankara, Mart 2017.
- Vergi Müfettişleri Derneği. **Beyanname Düzenleme Rehberi: Kurumlar Vergisi Kanunu Rehberi**, Vergi Müfettişleri Derneği Yayınları, Ankara, Mart 2017.
- Vergi Müfettişleri Derneği. **Beyanname Düzenleme Rehberi: Vergi Usul Kanunu Rehberi**, Vergi Müfettişleri Derneği Yayınları, Ankara, Mart 2017.
- Visa. "History of Visa: Our Journey", https://usa.visa.com/about-visa/our_business/history-of-visa.html, (07.11.2019).
- Vural, İstiklal Yaşar. "Globalleşme, Vergi Politikası ve Vergi Reformları", **Vergileme Ekonomisi ve Vergileme Psikolojisi**, (Ed. Coşkun Can Aktan, Dilek Dileyici ve İstiklal Yaşar Vural), Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2006, ss. 91-114.
- Weber, Ricarda. **Chablis-Market Analysis of Digital Payment Systems**, Technischen Universität München, Ağustos 1998.
- Wright, Aaron ve Primavera De Filippi. "Decentralized Blockchain Technology and the Rise Of Lex Cryptographia", **SSRN Electronic Journal**, 10.03.2015, <https://ssrn.com/abstract=2580664>, (25.02.2020).

- Yalçın, Nursel ve Filiz Gürbüz. "Açık Kaynak Para Birimi Bitcoin", **AB-2015 XVII. Akademik Bilişim Konferansı Bildirileri**, Anadolu Üniversitesi Eskişehir, 04-06.02.2015, ss. 1196-1199.
- Yalçın, Selçuk. "Kripto Değişim Araçlarının Muhasebeleştirilmesi", **Muhasebe ve Finansman Dergisi**, Sayı: 81, Ocak 2019, ss. 101-120.
- Yardımcıoğlu, Mahmut ve Gamze Şerbetçi. "Bitcoin'in Yapısı ve Yasa Dışı Kullanımı", **Al Farabi Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi**, Cilt:2, Sayı:4, 2018, ss. 165-190.
- Yay, Gülsün Gürkan. **Para ve Finans: Teori-Politika**, 1. Baskı, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları: 399, İstanbul, 2012.
- Yıldırım, Fatih. "Kripto Paralar, Blok Zinciri Teknolojisi ve Uluslararası İlişkilere Muhtemel Etkileri", **Medeniyet Araştırmaları Dergisi**, Cilt:2, Sayı:4, 2015, ss. 81-97.
- Yıldırım, Murat. "Blok Zincir Teknolojisi, Kripto Paralar ve Ülkelerin Kripto Paralara Yaklaşımları", **Bartın Üniversitesi İİBF Dergisi**, Cilt: 10, Sayı: 20, 2019, ss. 265-277.
- Yörümez, Esra. "Geçmişten Günümüze Paranın Tarihi", **Araştırma Yazıları**, 08.06.2019, <https://www.tesadernegi.org/gecmisten-gunumuze-paranın-tarihi.html>, (28.08.2019).
- Yumuşaker, Mehmet Can. "Kripto Para ve Tipleri, Bitcoin Olgusu ve Muhasebesi", **OPUS Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi**, Cilt:12, Sayı:18, Ağustos 2019, ss. 1007-1029.
- Zarakolu, Avni. **Para, Kredi ve Bankalar**, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü Yayınları, Ankara, 1970.

Dr. Öğr. Üyesi Bengi Sermet SAYIN KORKMAZ

**ROMA HUKUKU'NDA
CIVIS (VATANDAŞ)
KAVRAMI**

**ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022**

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Roma Hukuku'nda CIVIS (Vatandaş) Kavramı

Bengi Sermet Sayın Korkmaz

Hukuk Yayınları Dizisi – 3079

Birinci Baskı : Mart, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8092 – 40 – 0

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : adalety@adaletyayinevi.com

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Meteksan Matbaacılık ve Teknik Sanayi Ticaret A.Ş
Beytepe Köyü Yolu No:3
06800 Çankaya/Ankara
Sertifika No: 46519

KAYNAKÇA

- Akıncı, Şahin:** Roma Hukuku Dersleri, Konya 2003.
- Akman, Şefik Taylan:** “Roma Antikitesinde Sosyal-Politik-Ekonomik Değişimlerin Hukuksal Yapı ve Kamu Düzeni Üzerindeki Etkileri”, Hacettepe HFD, C. 2, S. 2, 2012, ss. 89–107.
- Aksaray, Buse:** Roma Hukukunda Kadının Hak ve Fiil Ehliyeti, İstanbul 2012.
- Albertario, Emilio:** Corso Di Diritto Romano Le Obbligazioni, C. 1, Milano 1947.
- Anthon, Charles:** A Manual of Roman Antiquities, New York 1851.
- Apuleius:** Başkalaşımalar-Altın Eşek, Çev. Çiğdem Dürüşken, İstanbul 2017.
- Ariès, P./Duby, G.:** Özel Hayatın Tarihi, Roma İmparatorluğu’ndan 1000 Yılına, Çev. Turhan Ilgaz, İstanbul 2006.
- Arsal, Sadri Maksudi:** Umumi Hukuk Tarihi, İstanbul 1948.
- Atlan, Sabahat:** Roma Tarihi’nin Ana Hatları, I. Kısım, İstanbul 1970.
- Ayiter, Kudret:** Klasik Roma Hukuku’nda Dosun Tesisi, Ankara 1958 [Dos].
- Ayiter, Kudret:** Roma Hukuku Dersleri Aile Hukuku, Ankara 1963 [Aile Hukuku].
- Bârlea, Petre Gheorghe:** “The Concept of Latinitas a Diachronic Approach”, Diversité et Identité Culturelle en Europe, Vol. XVI, No. 2, ss. 57-68.
- Barrow, Reginald H.:** Romalılar, İstanbul 2006.
- Benario, Herbert W.:** “The Dediticii of the Constitutio Antoniniana”, Transactions and Proceedings of the American Philological Association, Vol. 85, 1954, ss. 188-196.
- Berki, Şakir:** Roma Hukuku, İstanbul 1949 [Roma Hukuku].
- Berki, Şakir:** Romada Miras Hukuku, AÜHFD, C. 10, S. 1, 1953, ss. 542-576 [Miras].
- Berger, Adolf:** Encyclopedic Dictionary of Roman Law, Philadelphia 1953.
- Bourne, Frank C.:** “The Roman Republican Census and Census Statistics”, The Classical Weekly, Vol. 45, No. 9, 1952, ss. 129-135.

- Bradley, Keith R.:** *“Roman Slavery and Roman Law”*, Historical Reflections / Réflexions Historiques, Vol. 15, No. 3, 1988, ss. 477-495.
- Buckland, W. W.:** *The Roman Law of Slavery*, Cambridge, 1908 [Slavery].
- Buckland W. W.:** *The Text-Book of Roman Law from Augustus to Justinian*, Cambridge 1950 [Roman Law].
- Buckler, W.H.:** *The Origin and History of Contract in Roman Law: Down to the End of the Republican Period*, London 1983.
- Burrows, Andrew/Johnston, David/ Zimmermann, Reinhard:** *Judge and Jurist*, Oxford, 2013.
- Chase, George Davis:** *“The Origin of Roman Praenomina”*, Harvard Studies in Classical Philology, 1897, Vol. 8, ss. 103-184.
- Cicero:** Şair Archias Savunması – *Pro A. Licinio Archia Poeta Oratio*, Çev. Bedia Demiriş/Çiğdem Dürüşken, İstanbul 1998 [Archias].
- Cicero:** *Yasalar Üzerine*, Çev. C. Cengiz Çevik, İstanbul 2020 [Yasalar Üzerine].
- Cicero:** *Yükümlülükler Üzerine*, Çev. C. Cengiz Çevik, İstanbul 2017 [Yükümlülükler Üzerine].
- Claussen, M. A.:** *“Peregrinatio and Peregrini in Augustine’s City of God”*, Traditio, Vol. 46, 1991, ss. 33-75.
- Colognesi, Luigi Capogrossi:** *“Roma Egemenliği: Yurttaşlık ve Kölelik*, Çev. Özcan Karadeniz Çelebican, AÜHFD, C. 43 S. 1, 1993, ss. 299-311.
- Corbino, Alessandro:** *“Roma’da Arkaik ve Cumhuriyet Dönemlerinde, Anayasal-Politik Dengeler-Hukuksal Gelişim, Hukukçuların Hukuk Yaşamındaki Roller”*, Çev. Özcan Çelebican, AÜHFD, C. 44, S. 1, 1995, ss. 61-78.
- Couch, A. J.:** *“Roma’nın Eski Hukuk Dönemi’nde Kadın”*, Çev. İpek Sevdâ Söğüt, Prof. Dr. Ali Güzel’e Armağan, İstanbul 2010, C. II, s. 1491-1504.
- Çelgin, Güler:** *“Constitutio Antoniniana’nın Termessos’taki Etkisi ve Kentteki Yazıtların Tarihlenmesindeki Önemi”*, Anadolu Araştırmaları, S. 12, 1990, ss. 171-182.
- Demircioğlu, Halil:** *Roma Tarihi*, I. Cilt, 1. Kısım, Ankara 1998.
- Di Marzo, Salvatore:** *Roma Hukuku*, Çev. Ziya Umur, İstanbul 1954.
- Doğan, Vahit:** *Türk Vatandaşlık Hukuku*, Ankara 2018.
- Doğancı, Kâmil:** *Roma Principatus Dönemi (M.Ö. 27-M.S. 284) Bithynia Eyaleti Valileri (Prosopografik Bir İnceleme)*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara 2007.

- Doğancı, Kâmil/Altın, Recep:** “Roma İmparatorluğunda Asker Evlilikleri Yasası”, TAD, C. 37, S. 64, 2018, ss. 71-96.
- Doğancı Kâmil/Kocakuşak Fulya:** “Eski Roma Ailesinde Pater Familias ve Patria Potestas Kavramları”, Uludağ Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi, C. 16, S. 27, 2014, ss. 233-250.
- Dönmez, Ethem:** “Antik Roma Uygarlığı’nın İlk Yazılı Yasaları Leges Duodecim Tabularum Üzerinde Hellen Hukuku’nun Tesirleri”, Akademik Tarih ve Düşünce Dergisi, C. 7, S. 2, 2020, ss. 1027-1066.
- Dürüşken, Çiğdem:** Roma Dini, İstanbul 2003.
- Elal, Çağla:** “Roma Hukuku’nda Hak Ehliyeti Çerçevesinde Çocuk”, Prof. Dr. Belgin Erdoğan’a Armağan, İstanbul 2011, ss. 77-92.
- Emiroğlu, Haluk:** *Ius Gentium*-Kavimler Hukuku, Sakarya 2007 [Ius Gentium].
- Emiroğlu, Haluk:** Roma Hukukunda Kadının Durumu, Ankara 2003 [Roma Hukuku].
- Emiroğlu, Haluk:** “Roma Hukuku’nun Bilgi Kaynaklarından Corpus Iuris Civilis ve Türkiye’de Hukuk Resepsiyonu”, AÜHFD, C. 51, S. 3, 2002 [Corpus Iuris Civilis].
- Erdoğan, Belgin:** Roma Eşya Hukuku, İstanbul 2003.
- Eren, Selahattin:** “Roma Hukukunda Köle Mülkiyetinin Sınırları”, MÜHF-HAD, Prof. Dr. Bülent TAHİROĞLU’na Armağan, C. 23, Özel Sayı-2017, ss. 283-322.
- Evans Grubbs, Judith:** Women and the Law in the Roman Empire, New York 2002.
- Gardner, Jane F.:** Being a Roman Citizen, New York 2010 [Citizen].
- Gardner, Jane F.:** Family and Familia in Roman Law and Life, New York 1998 [Family].
- Gardner, Jane F.:** “Proofs of Status in The Roman World”, Bulletin of the Institute of Classical Studies, No. 33, 1986, ss. 1-14 [Status].
- Gaudemet, Jean:** “Roma İmparatorluğunda Kadının Hukukî Durumu”, Çev. Bülent Tahiroğlu, İÜHFM, C. 6, S. 9, 1972, ss. 205-230.
- Girard, Paolo Federico:** Manuale Elementare Di Diritto Romano, Milano 1909.
- Gönenç, Fulya İlçin:** “Roma Hukukunda Boşanma (Divortium)”, Atatürk Üniversitesi EHFD, C.VII, S. 1-2, 2003, ss. 645-654 [Divortium].

- Gönenç, Fulya İlçin:** Roma Hukukunda Kadın, İstanbul 2010 [Roma Hukuku].
- Gönenç, Fulya İlçin:** “Roma’nın Vatandaşlık Politikası”, Prof. Dr. Necip Kocayusufpaşaoğlu’na Armağan”, Ankara 2004, ss. 659-675 [Vatandaşlık].
- Grosso, Giuseppe:** Il Sistema Romano Dei Contratti, Torino 1963.
- Günel, Nadi:** “Roma Hukuku’nda Kazandırıcı Zamanaşımı ile Mülkiyetin İktisabının Yeri ve Önemi”, AÜHFD, C. 47, S. 1, 1998, ss. 119-136 [Kazandırıcı Zamanaşımı].
- Günel, Nadi:** “Roma Hukukunun Temel Kriterleri, Kavram ve Kurumları”, Doğu Batı Düşünce Dergisi: Romalılar I, S. 49, 2009, ss. 11-32 [Roma Hukuku].
- Günel, Nadi:** “Roma Miras Hukuku’na Genel Bir Bakış ve Vasiyet Yolu ile Miras”, AÜHFD, C. 44, S. 1, 1995, ss. 425-442 [Miras].
- Günel, Nadi/Küçükgüngör, Erkan:** “Roma Hukuku’nda İkametgâh (Domicilium) Kavramı”, AÜHFD, C. 46, S. 1-4, 1997, ss. 121-127.
- Güneş Ceylan, Seldağ:** “Roma Hukuku’nda Kayyımlik (Cura) Müessesesine Genel Bir Bakış”, AÜHFD, C. 53, S. 1, 2004, ss. 221-230 [Cura].
- Güneş Ceylan, Seldağ:** Roma Hukukundan Günümüze Velayet-Vesayet Hukuku, Ankara 2004 [Velayet].
- Güneş Ceylan, Seldağ:** “Roma Hukukunun Günümüz Hukuk Düzenlerine Etkisi”, GÜHFD, C. 8, S. 2, ss. 1-19 [Roma Hukuku].
- Güneş Peschke, Seldağ:** “Roma’da Kadının Fiil Ehliyetinin Sınırları”, MÜHFHAD, Prof. Dr. Bülent TAHİROĞLU’na Armağan, C. 23, Özel Sayı-2017, ss. 17-32.
- Güngör, Gülin:** Tabiiyet Hukuku, Ankara 2021.
- Günveren, G. Burcu:** “Ius Civile’nin Tanıdığı Azat Etme Muameleleri ve Özel Hukuk Bakımından Sonuçları”, İÜHFİM, C. 76, S. 2, 2018, ss. 529-557 [Azat Etme].
- Günveren, Güzide Burcu:** Roma Hukukunda Evlat Edinme (Adoptio) ve Türk Hukukuna Etkileri, İstanbul 2020 [Adoptio].
- Günveren, G. Burcu:** “Roma Hukukunda Statuliber”, Prof. Dr. Cevdet Yavuz’a Armağan, İstanbul 2012, ss. 1241-1256 [Statuliber].
- Gürten, Kadir:** “Roma’da Devlete Karşı İşlenen Bazı Suçlar ve Cezaları”, Ankara Barosu Dergisi, C. 75, S. 3, 2017, ss. 55-79.
- Güven Tamer, Diler:** “Roma Hukukunda Kadının Mirasçılığı”, İÜHFİM, C. 57, S. 1-2, 1999, ss. 225-240.

- Harries, Jill:** *Cicero and the Jurists: from Citizens' Law to the Lawful State*, London 2006.
- Heichelheim, F. M.:** “*The Text of the Constitutio Antoniniana and the Three Other Decrees of the Emperor Caracalla Contained in Papyrus Gissensis 40*”, *The Journal of Egyptian Archaeology*, Vol. 26, 1941, ss. 10-22.
- Honig, Richard:** *Roma Hukuku Dersleri*, Çev. Şemseddin Talip, İstanbul 1935.
- Honsell, Heinrich:** *Römisches Recht*, Zürich 2011.
- Hoyt, Sarah F.:** “*The Etymology of Religion*”, *Journal of the American Oriental Society*, Vol. 32, No. 2, 1912, ss. 126-129.
- İpek, Nurcan:** “*Arkaik ve Klasik Dönem Roma Ailesinde Çocuk ve Yeni Doğan Bebeğin Terk Edilmesi Meselesi*”, *MÜHF-HAD*, C. 23, S. 2, ss. 295-359 [Roma Ailesi].
- İpek, Nurcan:** “*Roma Hukukunda Hısımlık*”, *MÜHF-HAD*, C. 21, S. 1, ss. 167-203 [Hısımlık].
- İpek, Nurcan:** “*Roma Yazınında ve Hukukunda, Roma'nın Temel Erdemlerinden Biri: Pietas*”, *MÜHF-HAD*, C. 27, S. 1, 2021, ss. 566-592 [Pietas].
- İzник, Erkan:** “*Pagan Bir İmparatorluğun Hıristiyan İmparatorluğa Dönüşümü*” *Doğu Batı Düşünce Dergisi: Romalılar I*, S. 49, 2009, ss. 41-76.
- Karadeniz, Özcan:** *Roma Hukukunda Peculium Müessesesi*, *AÜHFD*, C. 25, S. 3, 1968, ss. 179-194.
- Karadeniz Çelebican, Özcan:** “*Çağdaş Mülkiyet Anlayışı Dolayısıyla Roma Mülkiyetinin Yeniden Değerlendirilmesi Zorunluluğu*”, *BATİDER*, 1986, C. 13, S. 3-4, 1986, ss. 157- 168 [Mülkiyet].
- Karadeniz Çelebican, Özcan:** *Roma Eşya Hukuku*, Ankara 2015 [Eşya Hukuku].
- Karadeniz Çelebican, Özcan:** *Roma Hukuku Tarihi Giriş-Kaynaklar-Genel Kavramlar Şahsın Hukuku-Hakların Korunması*, Ankara 2014 [Tarihi Giriş].
- Karahan, Ümran Ozan:** “*Roma Cumhuriyet Dönemi'nde Exilium (Sürgün)*”, *SEFAD*, S. 45, 2021, ss. 441-458.
- Karakocalı, Ahmet:** “*Magistrate: The Most Important Political Body of Roman Republic*”, *Ankara Bar Review*, 2013/2, ss. 66-82.
- Karaman, Başak:** “*Roma Hukukunda Persona Kavramı*”, *BÜHFD*, C. 10, S. 127-128, 2015, ss. 81-114.
- Kaser, Max:** *Roman Private Law*, Hamburg 1965.

- Kaser, Max/Knütel, Rolf/ Lohsse, Sebastian:** Römisches Privatrecht, München 2017.
- Katar, Murat:** Hristiyanlığa Kadar Roma'da Din, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Elâzığ, 2017.
- Kaya, Mehmet Ali:** "Roma Lejyonerleri ve Anadolu", Tarih Araştırmaları Dergisi, C. 24, S. 37, 2005, ss. 87-98.
- Kayak, Sevgi:** "Roma Hukukunda Aile Kurumu", Hacettepe HFD, C. 8, S. 2, 2018, ss. 249- 302.
- Koschaker, Paul/Ayiter, Kudret:** Modern Özel Hukuka Giriş Olarak Roma Özel Hukukunun Ana Hatları, Ankara 1983.
- Kudlien, Fridolf:** "Loco Servorum: Statusbegriff Römischer Juristen?", Hermes, 124. Bd., H. 3, 1996, ss. 355-366.
- Kunkel, Wolfgang:** An Introduction to Roman Legal and Constitutional History, Oxford 1966.
- Küçük, Eşref:** "Eski Roma'da Cumhuriyet Dönemi Halk Meclisleri ve Yasa Yapım Süreçleri", Hacettepe HFD, C. 7, S. 1, 2017, ss. 199-214 [Halk Meclisleri].
- Küçükgüngör, Erkan:** Roma Hukukunda Vasiyet (*Testamentum*), Ankara 2007 [Testamentum].
- Küçükgüngör, Erkan:** Roma Hukukunda Vedia Sözleşmesi (*Depositum*), Ankara 2002 [Depositum].
- Küçükgüngör, Erkan:** "Roma ve Türk Hukukunda Muayyen Mal Vasiyeti", AÜHFD, C. 45, S. 1, 1996, ss. 505-531 [Muayyen Mal Vasiyeti].
- Küçükgüngör, Erkan:** "The Essential Legal Effects of Adoption on the Relationship Between Parents and Children in Roman Law", Free Law Journal, Vol. 2, No. 4, 18 October 2006, ss. 83-92 [Adoption].
- Leage, Richard William:** Roman Private Law, London 1942.
- Lee R. W.:** M.Ö. 753'e kadar Roma Hukuku-Tarihi Bir Bakış, Çev. Serpil ALTOP, İstanbul 2002 [Roma Hukuku].
- Lee, R. W.:** The Elements of Roman Law with a Translation of the Institutes of Justinian, London 1956 [Roman Law].
- Levy-Bruhl, Henri:** "Eski Roma Aile Hukukunda İki Cereyan", Çev. Hüseyin Nail, İÜHFM, C. 6, S. 1, 1940, ss. 146-155.
- MacMullen, Ramsay:** "Late Roman Slavery", Zeitschrift für Alte Geschichte, Bd. 36, H. 3, 1987, ss. 359-382.

- Marcus Tullius Cicero:** Select Orations: with an English Commentary by Anthon Charles/Boyd James, London 1842.
- Mathisen, Ralph W.:** "Peregrini, Barbari, and Cives Romani: Concepts of Citizenship and the Legal Identity of Barbarians in the Later Roman Empire", *The American Historical Review*, Vol. 111, No. 4, 2006, ss. 1011-1040.
- Millar, Fergus:** "The Date of the Constitutio Antoniniana", *The Journal of Egyptian Archaeology*, Vol. 48, 1962, ss. 124-131.
- Muirhead, John S.:** An Outline of Roman Law, London 1947.
- Nicholas, Barry:** An Introduction to Roman Law, Oxford 1962.
- Oğuz, Arzu:** "Roma Hukukunda Mülkiyetin Devir İşlemlerinden Biri Olan Traditio'nun Sebebe Bağlılığı (Iusta Causa Traditionis)", *AÜHFD*, C. 47, S. 1, 1998, ss. 49-83.
- Oğuzoğlu, H. Cahit:** Roma Hukuku, Ankara 1959.
- Onians, Richard Broxton:** The Origins of European Thought: About the Body, the Mind, the Soul, the World, Time and Fate, Cambridge University Press, 1988.
- Özer Sarıtaş, Duygu:** Cumhuriyet Dönemi Roma Vergi Sistemi, İstanbul 2012.
- Özkan, Elif Burcu:** "Yasalar ve Gelenekler Işığında Arkaik ve Klasik Dönem Yunan ve Cumhuriyet Dönemi Romalı Kadınların Aile Hayatı", *İstanbul Üniversitesi Kadın Araştırmaları Dergisi*, C. 2, S. 15, 2017, ss. 1-25.
- Özkan Sungurtekin, Meral/Türkoğlu Özdemir, Gökçe:** Roma Hukukundan Günümüze Medeni Yargılamanın Esasları, Ankara 2008.
- Özsunar, Erdal:** "Principatus Döneminde Romalı Askerlerin Hukukî Durumu", *MÜHFD*, C. 2, S. 1, 2013, ss. 63-92.
- Öztek, Selçuk:** "Roma Medeni Usul Hukukunun Ana Hatları", *İÜHFM*, C. 51, S. 1-4, 1985, ss. 335-372.
- Palaz Erdemir, Hatice:** "Roma Vatandaş Hukukunun Konusu Olarak Kadın", *Tarih Dergisi*, S. 63, 2016, ss. 1-26.
- Paribeni, R.:** "Roma Hukukunda Aile Kurumu I", Çev. Şemseddin Talip, *İÜHFM*, C. 1, S. 1, 1935, ss. 79-96, s. 82 [Aile Kurumu I].
- Paribeni, R.:** "Roma Hukukunda Aile Kurumu II", Çev. Şemseddin Talip, *İÜHFM*, C. 1, S. 2, 1935, ss. 232-246 [Aile Kurumu II].
- Paribeni, R.:** "Roma Hukukunda Aile Kurumu III", Çev. Şemseddin Talip, *İÜHFM*, C. 1, S. 3, 1935, ss. 373-388 [Aile Kurumu III].

- Pelloso, Carlo:** “*Serviles Personae* in Roman Law “Paradox” or “Otherness?””, *Journal of Global Slavery* 3, 2018, ss. 92–128.
- Pierre, Barbara:** “*Classification of Property and Conceptions of Ownership in Civil and Common Law*”, *Revue Générale De Droit*, Vol. 28, No. 2, June 1997, 235–274.
- Provera, Giuseppe.:** *Enciclopedia del diritto*, C. XXV, Varese 1958.
- Publicus Ovidius Naso:** *Fasti (I-VI) Roma Takvimi ve Festivaller*, Çev. Asuman Coşkun Abuagla, İstanbul 2016.
- Rado, Türkan:** *Roma Hukuku Dersleri Borçlar Hukuku*, İstanbul 1997 [Borçlar Hukuku].
- Rado, Türkan:** “*Roma Hukukunda Cebrî İcra Usullerinin İnkişafı*”, *İÜHFİM*, C. 10, S. 1-2, 1944, ss. 229-240 [Cebrî İcra].
- Rado-Basman, Türkan:** “*Eski Roma Hukukunda Bazı Evlenme Şekilleri*”, *İÜHFİM*, C. 8, S. 3-4, 1942, s. 530-544.
- Rawson, Berly:** *Marriage, Divorce and Children in Ancient Rome*, Oxford 1991.
- Rawson, Berly/Weaver, Paul:** *The Roman Family in Italy*, Oxford 1997.
- Richardson, J. S.:** “*The Ownership of Roman Land: Tiberius Gracchus and the Italians*”, *The Journal of Roman Studies*, Vol. 70, 1980, ss. 1-11.
- Roby, Henry John:** *Roman Private Law in the Times of Cicero and of the Antonines*, New Jersey 2000 [Roman Private Law].
- Roby, H.:** “*The Roman Law of Slavery*”, *Journal of the Society of Comparative Legislation*, Vol. 10, No. 1, 1909, ss. 13-16, s. 14 vd. [Slavery].
- Salway, Benet:** “*What’s in a Name? A Survey of Roman Onomastic Practice from c. 700 B.C. to A.D. 700*”, *The Journal of Roman Studies* 1994, Vol. 84, ss. 124-145.
- Sarı, Safiye:** “*İkonografik Bağlamda Antik Dönem Tuniklerinin Form Özelliklerinin İncelenmesi*”, *Art-Sanat Dergisi*, S. 7, 2017, ss. 19-51.
- Sayın Korkmaz, S. Bengi:** *Roma Hukuku’nda Vekalet Sözleşmesi*, Ankara 2014.
- Scheid, John:** *An Introduction to Roman Religion*, Translated by Janet Lloyd, Indiana 2003.
- Schulz, Fritz:** *Principles of Roman Law*, Oxford 1936 [Roman Law].

- Schulz, Fritz:** "Roman Registers of Births and Birth Certificates", Parts 1, The Journal of Roman Studies, Vol. 32, 1942, ss. 78-91 [Birth Certificates I].
- Schulz, Fritz:** "Roman Registers of Births and Birth Certificates", Part II, The Journal of Roman Studies, Vol. 33, Parts 2, 1943, ss. 55-64 [Birth Certificates II].
- Schubart, W.:** "Zur Constitutio Antoniniana", Aegyptus, Vol. 20, No. 1-2, 1940, ss. 31-38.
- Schwarz, Andreas:** Roma Hukuku Dersleri, İstanbul 1956.
- Selek, Hulûsi:** "Roma Hukukuna Göre Aile Müessesesi", İzmirBD, S. 1-2, 1936, ss. 214-232.
- Serim, Gökçe:** Roma İmparatorluk Döneminde Aile Hukukuna İlişkin Düzenlemeler, Ankara 2018.
- Sevig, Vasfi Raşid:** Roma Hukuku-Tarihçe ve Institutiton, Ankara 1939.
- Sherwin-White A. N.:** The Roman Citizenship, Oxford 1996.
- Shumway, Edgar S.:** "Freedom and Slavery in Roman Law", The American Law Register (1898-1907), Vol. 49, No. 11, Volume 40 New Series, 1901, ss. 636-653.
- Sohm, Rudolph:** The Institutes: A Text-Book of the History and System of Roman Private Law, Florida 1994.
- Somer, Pervin:** "Dar Anlamda Roma Aile Hukukunun Esasları", Maltepe ÜHFD, S. 2, 2002, ss. 155-180 [Aile Hukuku].
- Somer, Pervin:** "Roma Hukukunda Vergilendirme", Prof. Dr. Ergun Önen'e Armağan, İstanbul 2003, ss. 697-716 [Vergilendirme].
- Somer, Pervin/Gönenç, Fulya İlçin:** "Roma Hukukunda Vergi Toplama Şirketleri (Societas Publicanorum veya Societas Vectigalis)", Mehmet Somer'e Armağan, 2006, ss. 711-730.
- Sögüt, İpek Sevda:** "Roma ve Türk Hukuku'nda Aile Fideikomisi (Fideicommissum Familiae Relictum) Kavramı", TBB Dergisi, C. 32, S. 147, 2020, ss. 143-181.
- Sögütlü Erişgin, Özlem:** Roma Kamu Hukukuna Giriş, Ankara 2017, s. 115 [Kamu Hukuku].
- Sögütlü Erişgin, Özlem:** "Roma Toplumunda Kadının Konumu", İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 4, S. 2, 2013, ss. 1-31 [Roma Toplumunu].
- Sögütlü, Özlem:** Roma Özel Hukuku, Ankara 2021.

- Sütken, Elvan:** “Roma Aile Hukukunda Patria Potestas”, AndHD, C. 5, S. 1, Ocak 2019, ss. 67-100 [Patria Potestas].
- Sütken, Elvan:** “Roma Mülkiyetinde Mancipatio’nun Yeri ve Önemi”, TAAD, C. 7, S. 27, 2016, ss. 467-492 [Mancipatio].
- Tahiroğlu, Bülent:** “Roma Hukuku’nda Azat Etmenin Tahditleri”, İÜHFMD, C. 38, S. 1-4, 1973, ss. 521-546 [Azat Etme].
- Tahiroğlu, Bülent:** Roma Hukuku’nda Mülkiyet Hakkının Sınırları, İstanbul 2001 [Mülkiyet].
- Tahiroğlu, Bülent/Erdoğan, Belgin:** Roma Hukuku Dersleri Tarihi Giriş-Hukuk Tarihi-Genel Kavramlar-Usul Hukuku, İstanbul 2005.
- Talamanca, Mario:** Istituzioni Di Diritto Romano, Milano, 1990.
- Tamer, Diler:** “Roma Vatandaşlık Hukukunda Origo ve Domicilium”, Değişen Dünyada İnsan, Hukuk ve Devlet: Edip F. Çelik’e Armağan, İstanbul 1995.
- Titus Livius:** Roma Tarihi, Çev. Sabahat Şenbark, İstanbul 1992.
- Töre, Nazlı:** “Değişen Dünyada Vatandaşlık”, Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi, S. 10, 2017, ss. 553-595.Ar
- Türkoğlu Gökçe H.:** “Roma Cumhuriyet ve İlk İmparatorluk Dönemlerinin İdari Yapısı”, DEÜHFD, C. 11, S. 2, 2009 (Basım Yılı: 2011), ss. 251-289 [İdari Yapı].
- Türkoğlu, H. Gökçe:** “Roma Devletinde Suçla Mücadele ve Kamu Düzenini Sağlama”, DEÜHFD, Prof. Dr. Şeref ERTAŞ’a Armağan, C. 19, Özel Sayı-2017, s. 1867-1899 [Roma Devleti].
- Türkoğlu, Halide Gökçe:** “Roma Hukukunda Humanitas ile Maiestas Populi Romani Arasındaki Bağlantı”, TBB Dergisi, S. 96, 2011, ss. 229-268 [Humanitas].0
- Türkoğlu Özdemir, Gökçe:** “Roma Medeni Usul Hukukunda Formula Yargılaması”, DEÜHFD, C. 7, S. 1, 2005, s. 167-212 [Formula].
- Türkoğlu Özdemir, H. Gökçe:** Roma Hukukunda Infamia (Şerefsizlik), Ankara 2008 [Infamia].
- Umur, Ziya:** Roma Hukuku Ders Notları, İstanbul 1999 [Ders Notları].
- Umur, Ziya:** Roma Hukuku Lügati, İstanbul 1975 [Lügat].
- Umur, Ziya:** Roma Hukuku, Tarihi Giriş-Kaynaklar-Umumi Mefhumlar-Hakların Himayesi, İstanbul 1984 [Tarihi Giriş].
- Umur, Ziya:** “Roma Miras Hukukunun Ana Hatları”, İÜHFMD, C. 31, S. 1-4, 1966, ss. 159-195 [Miras].

- Üskül Engin, Zeynep Özlem/Karaman, Başak:** “Roma İmparatorluğu ve Hukukunda Ailenin Toplumsal Temelleri”, Galatasaray ÜHFD, C. 1, 2006, s. 255-313.
- Ventura, Mişon:** Roma Hukuku, İstanbul 1934.
- Villers, Robert:** “Roma Hukukunda Cumhuriyet Devri Sonuna Kadar Kadının Hukukî Durumu”, Çev. Bülent Tahiroğlu, İÜHFM, 1974, C. 39, ss. 427-438.
- Villey, Michel:** Roma Hukuku Güncelliği, Çev. Bülent Tahiroğlu, İstanbul 2003.
- Visky, Karoly:** “Roma Hukuku’nda Kölelik ve Serbest Meslekler”, Çev. Bülent Tahiroğlu, İÜHFM, C. 40, S. 1-4, 1974, ss. 689-900.1
- Voci, Pasquale:** Istituzioni Di Diritto Romano, Milano 1996.7
- Vout, Caroline:** “The Myth of the Toga: Understanding the History of Roman Dress”, Greece & Rome, Vol. 43, No. 2, 1996, ss. 204-220.
- Watson, Alan:** Contract of Mandate in Roman Law, London 1961 [Mandate].
- Watson, Alan:** Studies in Roman Private Law, London 1991 [Private Law].
- Wilhelm, Adolf:** “Die Constitutio Antoniniana”, American Journal of Archaeology, Vol. 38, No. 1, 1934, ss. 178-181.
- Winter, Thomas Nelson:** Apology as Prosecution: The Trial of Apuleius, Lincoln 1968.
- Yıldız, Sevil:** “Roma Hukukunda Evlenme Engelleri”, AÜHFD, C. 69, S. 2, 2020, ss. 879-914 [Evlenme Engelleri].
- Yıldız, Sevil:** Roma Hukukunda Soybağı Kurulmamış Çocuğun Hukukî Durumu, Ankara 2020 [Soybağı].

LATİNCE METİNLER İÇİN YARARLANILAN KAYNAKLAR

- Birks, P./ McLeod, G.: Justinian’s Institutes, New York 1993.
- Gordon, W.M./Robinson, O.F.: The Institutes of Gaius, London 1997.
- Gaius: Institutiones, Borçlar Kısmı, Çev. Türkan Rado, İstanbul 1953.
- Iustinianus: Institutiones, Çev. Ziya Umur, İstanbul 1968.
- Watson, A.: The Digest of Justinian, Vol. 1-4, Philadelphia 1998.
- https://droitromain.univ-grenoble-alpes.fr/Anglica/digest_Scott.htm
- <http://www.thelatinlibrary.com>
- <http://www.perseus.tufts.edu/hopper/>

İNCELENEN METİNLER

DIGESTA

- D. 1. 1. 1. 4 Ulpianus
 D. 1. 1. 2 Pomponius
 D. 1. 1. 4 Ulpianus
 D. 1. 1. 5 Hermogenianus
 D. 1. 1. 6 pr. Ulpianus
 D. 1. 1. 7. 1 Papinianus
 D. 1. 2. 2. 5 Pomponius
 D. 1. 5. 4. 1 Florentinus
 D. 1. 5. 4. 2 Gaius
 D. 1. 5. 5. 1 Marcianus
 D. 1. 5. 17 Ulpianus
 D. 1. 6. 2 Ulpianus
 D. 2. 4. 5 Paulus
 D. 4. 5. 11 Paulus
 D. 15. 1. 41 Ulpianus
 D. 16. 3. 27 Paulus
 D. 22. 3. 29. 1 Scaevola
 D. 23. 2. 2 Paulus
 D. 23. 2. 16. 2 Paulus
 D. 23. 2. 22 Celsus
 D. 26. 1. 1. pr. Paulus
 D. 26. 1. 16. pr. Gaius
 D. 26. 7. 7. 2 Ulpianus
 D. 27. 10. 13 Gaius
 D. 27. 10. 16. pr. Tryphoninus
 D. 29. 5. 1. 1 Ulpianus
 D. 40. 8. 2 Modestinus
 D. 41. 1. 1 pr. Gaius
 D. 41. 1. 9. 3 Gaius
 D. 41. 1. 13 pr. Neratius
 D. 43. 30. 3. 6 Ulpianus
 D. 47. 10. 5. 2 Ulpianus
 D. 47. 10. 5. 5 Ulpianus
 D. 48. 5. 11. pr. Papinianus
 D. 48. 19. 28. 16 Callistratus
 D. 48. 22. 15 pr. Marcianus
 D. 49. 16. 4. 1-2 Menenius
 D. 49. 16. 4. 3 Menenius
 D. 49. 16. 4. 4 Menenius
 D. 49. 16. 4. 10 Menenius
 D. 49. 16. 13. 3 Macer
 D. 50. 1. 3-4 Ulpianus
 D. 50. 1. 5 Paulus
 D. 50. 1. 6 pr. Ulpianus
 D. 50. 1. 6. 2 Ulpianus
 D. 50. 1. 9 Neratius
 D. 50. 1. 20 Paulus
 D. 50. 1. 22. 2 Paulus
 D. 50. 1. 22. 3 Paulus
 D. 50. 1. 22. 6 Paulus
 D. 50. 1. 23. 1 Hermogenianus
 D. 50. 1. 27 pr. Ulpianus
 D. 50. 1. 27. 2 Ulpianus
 D. 50. 1. 27. 3 Ulpianus
 D. 50. 1. 29 Gaius
 D. 50. 1. 31 Marcellus
 D. 50. 1. 32 Modestinus
 D. 50. 1. 33 Modestinus
 D. 50. 1. 38. 3 Papirius
 D. 50. 16. 46. 1 Ulpianus
 D. 50. 16. 118 Pomponius
 D. 50. 16. 147 Clementius
 D. 50. 16. 152 Gaius

D. 50. 16. 195. 1 Ulpianus

D. 50. 16. 195. 2 Ulpianus

D. 50. 17. 7 Pomponius

D. 50. 17. 32 Ulpianus

D. 50. 17. 211 Paulus

GAIUS INSTITUTIONES

Gaius Ins. 1. 1-2

Gaius Ins. 1. 3

Gaius Ins. 1. 9

Gaius Ins. 1. 52

Gaius Ins. 1. 55

Gaius Ins. 1. 57

Gaius Ins. 1. 63

Gaius Ins. 1. 78

Gaius Ins. 1. 119

Gaius Ins. 1. 128

Gaius Ins. 1. 144

Gaius Ins. 1. 145

Gaius Ins. 1.149

Gaius Ins. 1. 155

Gaius Ins. 1. 156

Gaius Ins. 1. 185

Gaius Ins. 2. 19

Gaius Ins. 2. 46

Gaius Ins. 2. 87

Gaius Ins. 2. 101

Gaius Ins. 2. 104

Gaius Ins. 2. 185

Gaius Ins. 2. 229

Gaius Ins. 3. 114

IUSTINIANUS INSTITUTIONES

Iust. Ins. 1. 2. pr.-2

Iust. Ins. 1. 2. 2

Iust. Ins. 1. 3. pr.

Iust. Ins. 1. 3. 1

Iust. Ins. 1. 3. 2-4

Iust. Ins. 1. 3. 5

Iust. Ins. 1. 4. 1

Iust. Ins. 1. 5. pr.

Iust. Ins. 1. 5. 1-2

Iust. Ins. 1. 5. 3

Iust. Ins. 1. 6. pr.-7

Iust. Ins. 1. 7

Iust. Ins. 1. 8 pr.

Iust. Ins. 1. 9. pr.-3

Iust. Ins. 1. 10. pr.

Iust. Ins. 1. 10. 1

Iust. Ins. 1. 10. 3-5

Iust. Ins. 1. 10. 6-10

Iust. Ins. 1. 10. 12

Iust. Ins. 1. 12. 1-2

Iust. Ins. 1. 12. 3

Iust. Ins. 1. 13. pr.-5

Iust. Ins. 1. 14. pr.-5

Iust. Ins. 1. 22. pr.

Iust. Ins. 1. 26. 12-13

Iust. Ins. 2. 1. 11

Iust. Ins. 2. 1. 40

Iust. Ins. 2. 20. 34

Iust. Ins. 2. 23. 1

Iust. Ins. 3. 1. pr.

Iust. Ins. 3. 1. 1-2

Iust. Ins. 3. 2. pr.-2

Iust. Ins. 3. 2. 3

Iust. Ins. 3. 15 pr.

IUSTINIANUS CODEX

Iust. Cod. 9. 13. 1. 2

Iust. Cod. 12. 1. 2

DİĞER

Aulus Gellius, Noctes Atticae 5. 7.
1-2

Cicero, De Inventione 2. 67

Cicero, De Legibus 1. 4. 14

Cicero, De Legibus 1. 5. 17

Cicero, De Legibus 2. 8. 19

Cicero, De Legibus 2. 8. 20

Cicero, De Legibus 2. 9. 22

Cicero, De Legibus 2. 10. 26

Cicero, De Legibus 2. 11. 27

Cicero, De Legibus 2. 12. 29

Cicero, De Legibus 2. 12. 30

Cicero, De Legibus 2. 19. 47-48

Cicero, De Legibus 2. 22. 55

Cicero, De Legibus 3. 1. 2

Cicero, De Legibus 3. 1. 5

Cicero, De Officiis 1. 12. 37

Cicero, De Officiis 1. 17. 54

Cicero De Officiis 1. 25. 85

Cicero De Officiis 1. 34. 124

Cicero, De Officiis 1. 34. 125

Cicero, De Officiis 2. 21. 74

Cicero, De Officiis 3. 17. 69

Cicero, De Oratore 1. 197

Cicero De Re Republica 1. 49

Constitutio Antoniniana

L. Apulei Madaurensis Apologia 89

Livius, 3. 34. 6

Marcus Aurelius, Historia Augusta
1. 9. 7. 9

Minucius Felix, Marcus, Octavius 6

Ovidius, Fasti II, 535 – 542

Pro A. Licinio Archia Poeta Oratio
4. 7

Quintilian, Institutio Oratoria 7. 3.27

Seneca Epistles 1. 4. 2

XII Tab. 1. 1-3

XII Tab. 1. 9

XII Tab. 3. 1

XII Tab. 3. 2

XII Tab. 3. 5

XII Tab. 5. 1

Kemal AĞLAR

Gelir Uzmanı

Mehmet YÜCE

Gelir Uzmanı

Açıklamalı - İçtihatlı

GAYRİMENKUL ALIM SATIMI İLE KİRA GELİRLERİNİN VERGİLENDİRİLMESİ

*Gayrimenkullerin Elden Çıkarılmasından Elde Edilen Değer Artış Kazancı
Devamlı Olarak Gayrimenkul Alım Satımı
Safi Değer Artışının Tespiti
Gayrimenkullerin İktisap Bedelinin Tespiti
Değer Artış Kazancının Beyanı
Gayrimenkul Alım-Satımında KDV
Gayrimenkul Alım-Satımında Tapu Harcı Yükümlülüğü*

Gözden Geçirilmiş ve Güncellenmiş

7. BASKI

ADALET YAYINEVİ

Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Gayrimenkul Alım Satımı ile Kira Gelirlerinin Vergilendirilmesi

Kemal Çağlar - Mehmet Yüce

Hukuk Yayınları Dizisi – 1850

Yedinci Baskı : Mart, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8092 – 42 – 4

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Meteksan Matbaacılık ve Teknik Sanayi Ticaret A.Ş
Beytepe Köyü Yolu No:3
06800 Çankaya/Ankara
Sertifika No: 46519

YARARLANILAN KAYNAKLAR

1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu

16 Nolu Gelir Vergisi Sirküleri

193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu

213 sayılı Vergi Usul Kanunu

25.03.2011 tarih ve 76 No.lu Gelir Vergisi Sirküleri

287 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliği

290 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliği

3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu

492 sayılı Harçlar Kanunu

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu

73 Seri No.lu Harçlar Kanunu Genel Tebliği

AYKAR Özkan, Kiracı Olan ve Konutlarını Kiraya Veren Mükelleflerin Kira Bedellerine İlişkin İndirim, <http://www.vergialgi.net/vergi/kiraci-olan-ve-konutlarini-kiraya-veren-mukelleflerin-kira-bedellerine-iliskin-indirim/>

BİLİCİ Nurettin, Vergi Hukuku Genel Hükümler, Türk Vergi Sistemi, Ankara 2006

ÇAĞLAR Kemal, Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun ve Yorumu, Ankara 2014

ÇAĞLAR, Kemal, Maliye ve İş Güvenliği Dergisi www.yenimaliyebülteni.com, Ankara 2015

ÇAĞLAR Kemal, Vergi Usul Kanunu ve Yorumu, Ankara 2015

ÇAKMAK Şefik, Gelir ve Kurumlar Vergisi Beyanname Düzenleme Rehberi 2010-ASMM Odası

Gelir Vergisi Genel Tebliği

GİB Menkul Sermaye İradı Elde Edenler İçin GV Beyanname Düzenleme Rehberi

Hesap Uzmanları Derneği Yayınları Katma Değer Vergisi Kılavuzu

<http://www.muhasibex.com/gelirin-ozellikleri>

<http://www.tuik.gov.tr/> Konut Satış İstatistikleri, Aralık 2014)

<http://www.tuik.gov.tr/> Konut Satış İstatistikleri, Aralık 2014.

<http://www.vergialgi.net/>Bülent TAŞ, Araştırmalar/Gayrimenkul Satışları Hızlandı, 13 Mayıs 2013.

<http://www.vergialgi.net/makaleler/Dr. Ahmet OZANSOY, Fıkra Gibi Kanun Maddesi!, 2 Haziran 2013.>

<http://www.vergialgi.net/makaleler/gayrimenkul-alim-ve-satiminin-vergisel-boyutlari/>

http://www.emsalymm.com.tr/makaleler/haber_oku.php?haber_id=5

MAÇ Mehmet, Katma Değer Vergisi Yorum ve Açıklamaları

ÖNCEL Mualla, KUMRULU, Ahmet, ÇAĞAN, Nami, Vergi Hukuku Ankara 2014

ÖZ Erdoğan, Yeminli Mali Müşavir

TOLU Abdullah, Makaleler 2014 Ankara

TURAN Süleyman, Makaleler 19 Kasım 2007 Ankara

TÜRKAY İmdat, 2013 Yılında Gayrimenkul Satan Kişilerin Beyanname Verme Şartları, Vergici ve Muhasebeciyle Diyalog, Sayı: 309, Ocak-2014.

URAS Güngör, Konut satışında 2013'te rekor var, <http://www.milliyet.com.tr/19.02.2014>.

ÜLGER ZÜBEYİR, Makaleler <http://www.troyesdenetim.com/?Bid=903159>

www.gib.gov.tr/Form ve Yayınlar/Gayrimenkullerin Elden Çıkarılmasında Vergisel Yükümlülükler, Nisan/2014.

www.gib.gov.tr/Özelgeler.

www.gib.gov.tr/Tabu İşlemlerinde Gayrimenkullerin Gerçek Alım Satım Bedellerinin Beyanı İşlemlerinde Gayrimenkullerin Gerçek Alım Satım Bedellerinin Beyanı.

YILMAZ Altan, 2014 Yılında Satılan Gayrimenkullerden Elde Edilen Kazançların Beyanı, Maliye Postası, s:828, 1 Mart 2015.

Kemal ÇAĞLAR

Herkes İçin
ETKİLİ İLETİŞİM
STRATEJİLERİ

İletişimde Bilinmesi Gereken Kurallar
İletişim Halinde Yapılan Hatalar
İletişim Stratejileri

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Herkes İçin Etkili İletişim Stratejileri

Kemal Çağlar

Araştırma İnceleme Deneme Dizisi – 12

Altıncı Baskı : Mart, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8092 – 43 – 1

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara

Tel : (0312) 231 17 00

Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C

(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul

Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr - adaletyayinevi.com

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Meteksan Matbaacılık ve Teknik Sanayi Ticaret A.Ş

Beytepe Köyü Yolu No:3

06800 Çankaya/Ankara

Sertifika No: 46519

KAYNAKLAR

AKGÜL, Kamile Perçin, Kişilerarası İletişimde Dans ve Beden Dili İşlevini Etkileyen Etmenler ve Bir Alan Araştırması. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya, 2006.

AYKAR, Özkan, Büyük Sözler Pınarından Başarıyı Öğrenerek Adımla Adalet Yayınevi, Ankara, 2012.

BALTAŞ Zuhâl ve Acar BALTAŞ, Bedenin Dili. Remzi Kitabevi, İstanbul, 1994.

BERK Engin, Yazınsal İletişim ve Halkla İlişkiler, Yeni İnsan Yayınevi, İstanbul, 2007.

DÖKMEN, Üstün, Sanatta ve Günlük Yaşamda İletişim Çatışmaları ve Empati, Sistem Yayıncılık, İstanbul, 1989.

ERTAN, Murat Tarihi Sözler Antolojisi, Avşar Matbaacılık, Ankara, 2010

http://blog.milliyet.com.tr/Sozlu_sozsuz_iletisim/Blog

<http://diksiyon.org/etkili-konusmanin-ilkeleri/> 09.10.2016

<http://diksiyonakademi.com/etkili-iletisim-nedir>

<http://mikroifadeler.com/ellerin-kullaniminda-8-etkili-hareket/> 28.09.2016

<http://notoku.com/egitimde-dramanin-amaclari/> 14.10.2016

http://www.biymed.com/makaleler/haber_detay.asp?haberID=438 02.10.2016

- <http://www.burem.boun.edu.tr/?q=node/46> 07.10.2016
- <http://www.derszamani.net/iyi-bir-konusmacida-olmasi-gereken-ozellikler.html> 13.10.2016
- <http://www.dilededebiyat.net/dil-ve-anlatim-dersi/9-sinif-dil-ve-anlatim-dersi-konu-anlatimlari-ve-etkinlik-ornekleri/9-sinif-dil-ve-anlatim-dersi-insan-iletisim-ve-dil-konusu> 10.10.2016
- <http://www.eokul-meb.com/akilsiz-basin-zahmetini-cezasini-ayaklar-ceker-atasozunun-anlami-29063/> (30.09.2016)
- <http://www.footdoctor.com.tr/bunlaribiliyormusunuz.html> (03.10.2016)
- <http://www.gengcelisim.com/v2/kategoriler/31-beden-dili/63-egitimde-beden-dilinin-onemi.html>
- <http://www.gengcelisim.com/v2/kategoriler/42-hitabet-sanati/4718-mevlanadan-6-altin-hitabet-kurali.html> 04.10.2016
- <http://www.hakanmenguc.org/nasil-etkili-konusmaci-olabilirim-1/>
- <http://www.ilketkinlik.com/yazi/Soylev-nutuk-hitabet-nedir-soylevin-ortak-ozellikleri-dikkat-edilecek-hususlar-soylev-cesitleri-tarihsel-gelisimi-fth125#ixzz4MUE8Tn> 09.10.2016
- <http://www.kendinigelistir.com/tag/beden-dili/> 02.10.2016
- <http://www.kursattuncel.com/2013/04/beden-dilinde-bas-goz-ve-dudaklar/>
- <http://www.meslekidersler.com/ders-notlari/cocuk-gelisimi-ders-notlari/drama-nedir.html> 14.10.2016

- <http://www.renklinot.com/soru-cevap-2/yazili-iletisim-araclari-nelerdir-aciklayiniz.html>
- <http://www.sorucenneti.net/diksiyon-ve-hitabet-dersi/diksiyon-ve-hitabet-ders-notlari-hitabet-nedir-hitabetin-ozellikleri-ve-cesitleri.html>
- <http://www.turkcebilgi.com/hitabet> 03.10.2016
- <http://www.turkceogretimi.com/Turkcenin-Do%C4%9Fru-Kullan%C4%B1m%C4%B1/article/634-etkili-konusmada-dikkat-edilmesi-gereken-konular/33> 04.10.2016
- <http://www.turkceogretimi.com/Turkcenin-Do%C4%9Fru-Kullan%C4%B1m%C4%B1/article/650-etkili-dinleme-stratejileri-dinlemenin-onemi-dinleme-cesitleri/33> 07.10.2016
- <http://www.turkedebiyati.org/forum/konular/349-ogretim-surecinde-iletisim-ogeleri-ve-beden-dilinin-onemi> 14.10.2016
- <http://www.turkedebiyati.org/iletisim-nedir.html>
- <https://ansbet.wordpress.com/2015/02/23/empati-ile-ilgili-en-guzel-sozler/>
- <https://sorularlailamiyet.com/aile-gecimsizligi-ve-cozum-yollari-hakkinda-bilgi-verir-misiniz-esim-ile-her-kavgada-bana-yarin-seni>
- KAŞIKÇI, Ercan, Doğrucu Beden Dili. Hayat Yayıncılık İletişim Eğitim Hizmetleri, İstanbul.2006.
- ORTA, Ahmet Zeki, Etkili İletişim Sürecinde Kişilerarası İletişim Becerileri Ve Yaratıcı Drama Uygulama Örneği, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Kültür Üniversitesi, İstanbul, 2009.

- RECA, Ö.Faruk, Başarılı ve Güzel Beden Dili ve Konuşma Sanatı Tutku Yayınevi, Ankara, 2010.
- SAYGIN, Oğuz, İnsan İlişkilerinde 4x4'lük İletişim. Hayat Yayıncılık, İstanbul.2005.
- ŞEN S., Sınıfcı İletişimde Beden Dili (Anadolu Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi Öğretmenlerinin Beden Dilin Kullanma Düzeylerinin Belirlenmesine Yönelik Bir Araştırma. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.2016.

Doç. Dr. Özgür BİYAN

APARTMAN VE SİTE YÖNETİMİ

HUKUKİ VE MALİ REHBER

KAT MALİKLERİ İLE YÖNETİCİLERİN VE YÖNETİM ŞİRKETLERİNİN BAŞVURU KİTABI

Gözden Geçirilmiş ve Güncellenmiş 8.Baskı

Yorumlu ve Güncel Açıklamalar
Konu ile İlgili Temel Bilgiler
Sıkça Sorulan Sorular
Örnek Belgeler
Vergi ve Muhasebe
1 Ocak 2022 İtibariyle Güncel Kanunlar
ve Önemli Yönetmelikler (tam metin)
Yargı Kararları (tam metin)
Özelgeler (Muktezalar) (tam metin)
Kavram Dizini

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Apartman, Site ve İşhanı Yönetimleri
Özgür Biyan

Hukuk Yayınları Dizisi – 1671

Sekizinci Baskı : Mart, 2022
Yedinci Baskı : Şubat, 2019
Altıncı Baskı : Mart, 2017
Beşinci Baskı : Mayıs, 2015
Dördüncü Baskı : Mayıs, 2013
Üçüncü Baskı : Temmuz, 2011

ISBN : 978 – 625 – 8092 – 44 – 8

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr - adaletyayinevi.com
 : adalety@adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi
 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Apsiyon Bilişim Sistemleri A.Ş.

Baskı:

Salmat Basım Yayım Ambalaj San. Tic. Ltd. Şti.
Sertifika No: 47771
Tel: (0312) 341 10 24 - Ankara

YARARLANILAN KAYNAKLAR

- Ahmet KAVAK, "Apartman ve Site Yönetimlerince İstihdam Edilen Güvenlik Görevlisi ve Bekçi Ücretlerinin Vergilendirilmesi Gerekli Midir?", Dünya Gazetesi, 10 Ağustos 2011.
- Ahmet TÜRKMEN ve Burak KEÇECİOĞLU, "Kat Mülkiyetine Tabi Yapılarda Profesyonel Yöneticilik Sözleşmesi", D.E.Ü. Hukuk Fakültesi Dergisi, Prof. Dr. Şeref ERTAŞ'a Armağan, C. 19, Özel Sayı-2017.
- Anlı ATAÖV ve Sevin OSMAY, "Türkiye'de Kentsel Dönüşüme Yöntemsel Bir Yaklaşım", METU JFA, 2007/2.
- Arif TEMİR, "Kapıcı Konutları, Yöneticiler ve Kapıcılar", Yaklaşım, Sayı:120, Aralık 2002.
- Arif TEMİR, "Apartmanlarda İş Sağlığı ve Güvenliği Mevzuatına Göre Risk Değerlendirmesi Örneği", Yaklaşım, Mart 2013, Sayı: 243.
- Ayhan YALÇIN, Apartman Yöneticisinin El Kitabı, Geçit Kitabevi, 24.Baskı, İstanbul, Temmuz 2007.
- Bayram GÜZEL, "Apartman ve Site Yönetimleri ile İlgili Vergisel Sorunlar", Yaklaşım, Sayı:100, Nisan 2001.
- Bekir GEÇER, İş Hukuku İşveren Rehberi, Yaklaşım Yayınları, Ankara, Ekim 2005, s.216.
- Cumhuriyet Sinan ÖZDEMİR, "Kapıcıya Ödenecek Kıdem Tazminatından Kiracı Sorumlu Olur mu?", http://www.alomaliye.com/2009/cumhuriyet_sinan_kapiciya_kidem.htm, (Erişim:11.03.2011).
- Cumhuriyet Sinan ÖZDEMİR, İş Kanunu Uygulama Rehberi, Maliye ve Hukuk Yayınları, Ankara Kasım 2005.
- Cüneyt OLGAC, "Kıdem Tazminatına Hak Kazanma Şartları Hesaplanması ve Uygulamada Yaşanan Sorunlar ile Çözüm Önerileri", Yaklaşım, Sayı:171, Mart 2007.
- Deniz Tavşancı KALAFATOĞLU, "Türkiye'de Hayvan Hakları", İstanbul Barosu Dergisi, Cilt:93, Sayı:6, 2019.
- Ejder YILMAZ, Hukuk Sözlüğü, 1992, Ankara.
- Elif DEMİRHAN, "Apartmanlarda Balkon Kapatma Olayı ve Danıştay'ın Görüşü", Yaklaşım, Sayı:150, Haziran 2005.

- Erdal CANPOLAT, "Apartman Yöneticilerine Toplu Yapı Konutlarının Yönetim ve Denetim Kurulu Üyelerine Ödenen Ücretlerin Vergi Mevzuatımız Karşısındaki Durumu ve Çözüm Önerileri", Yaklaşım, Sayı:124, Nisan 2003.
- Erdoğan GÖKÇE, "Yeni Kat Mülkiyeti Yasası'na Eleştiriler", İstanbul Barosu Dergisi, Cilt:82, Sayı:2, 2008.
- Erdoğan GÖKÇE, "Kat Mülkiyeti Kanunu'nu Değiştiren 5711 Sayılı Kanun'dan Sonra Ortak Gider Alacak Davasının Çözüm Yolları", İstanbul Barosu Dergisi, Cilt:83, Sayı:2, 2009.
- Erol UÇMAZBAŞ, "4857 Sayılı İş Kanunu'na Göre İhbar Tazminatı ve Vergilendirilmesi", Vergi Dünyası, Sayı:280, Ekim 2004.
- Fatma TELEK, "Kat Mülkiyeti-Kat İrtifakı Arasındaki Farklar", İstanbul Barosu Dergisi, Cilt:83, Sayı:1, Yıl:2009.
- Füsun ARDA, "Kat Mülkiyeti", Ankara Barosu Dergisi, Sayı:2, Yıl: 1973.
- Hasan PETEK, "Kat Mülkiyetinde Kiracının Diğer Kat Malikleri Tarafından Tahliyesi", İstanbul Barosu Dergisi, Cilt:84, Sayı:4, Yıl:2010.
- Hidayet MAT, "5711 Sayılı Yasa ile Yapılan Değişiklikler Çerçevesinde Kat Mülkiyetinde Kat Maliklerinin Hakları Ve Yükümlülükleri-I", Yaklaşım, Sayı:181, Ocak 2008.
- Hüseyin YALÇIN, Ücretlerin Vergilendirilmesi, Kılavuz Yayınları, İstanbul, Ekim, 1998.
- İlhan ÖZTRAK, "Kat Mülkiyetinde Yönetim Planı", Ankara Üniversitesi SBF Dergisi, Cilt:22, Sayı 03, Ocak 1967.
- Levent GENÇYÜREK, "Apartman Yönetimi Adına Açılan Hesaplara Yürütülen Faizlerin Gelir Vergisi Kanunu Açısından Değerlendirilmesi", Yaklaşım, Sayı:113, Mayıs 2002.
- Necip BİLGE, Hukuk Başlangıcı, Turhan Kitabevi, 10.b., Ankara, 1995.
- Mali Mevzuat Platformu, İstanbul YMM Odası, 15 Haziran 2005.
- M. Şeref KISACIK ve Özlem KAYA, "Kat Mülkiyeti Hukukuna Göre Yöneticinin Taraf Sıfatı", İstanbul Barosu Dergisi, Cilt: 94, Sayı: 3, Yıl: 2020.
- Mehmet MAÇ, "Site (veya Apartman) Yöneticileri ile Yönetim Hizmeti Yapan Kooperatif ve Şirketlerin Vergiler Karşısındaki Durumu", Vergi Dünyası, Sayı:247, Mart 2002.
- Mualla ÖZTÜRK, "Apartmanlara Ait Ortak Kullanım Yerlerinin, Apartman Yönetimleri Tarafından Mobil Telefon Şebekelerini İşleten Firmalara Baz İstasyonu Olarak Kiraya Verilmesinden Elde Edilen Gelirlerin Vergilendirilmesi", Yaklaşım, Sayı:111, Mart 2002.

- Mustafa İHTİYAR, Kat Mülkiyetinde Denetim, Kocaeli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Temmuz 1999.
- Müjdat ŞAKAR, İş Kanunu Yorumu, Yaklaşım Yayıncılık, Ankara, Temmuz 2006.
Necip BİLGE, Hukuk Başlangıcı, Turhan Kitabevi, 10.b., Ankara, 1995.
Neslihan YILDIRIM, Kat Mülkiyeti Kanunundaki Yeni Düzenlemeler, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul, 2011.
- Orhan YILMAZ, "Kat Mülkiyeti Kanununa Eklenen Toplu Yapılara İlişkin Özel Hükümler", İstanbul Barosu Dergisi, Cilt:82, Sayı:2, Yıl:2008.
- Oya ARMUTÇU, "Balkon Davası", Hürriyet, 09.10.2013.
- Ozan KÜLEKÇİ, Türkiye'de Apartmanlaşma Olgusu ve Apartman Yönetimleri, Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul, 2002.
- Ozan Özen, "Apartman Gürültü Yönetmeliği, Şikayet Nereye Yapılır?", 05.10.2020, <https://www.apsiyon.com/blog/apartman-gurultu-yonetmeligi-sikayet-nereye-yapilir>, (Erişim tarihi: 25.06.2021).
- Özgür BİYAN, "Apartman ve Sitelerde Ortak Yerlerin Kiraya Verilmesi Karşılığında Elde Edilen Gelirlerin Vergilendirilmesi", E-Yaklaşım, Ekim 2006, Sayı:39.
- Özgür BİYAN, "KDV Açısından İktisadi İşletmelere Dahil Olmayan Gayrimenkullerin Kiralanması", E-Yaklaşım, Eylül 2006, Sayı:38.
- Özgür Biyan, "Gelir Vergisi Tevkifatı Açısından Belirsiz Bir Kavram "Sair Kurum": Apartman ve Site Yönetimleri Özelinde Bir Değerlendirme", Vergi Sorunları Dergisi, Sayı:380, Mayıs 2020.
- Özgür Biyan, Apartman ve Site Yönetimleri Tarafından Elde Edilen Gelirlerin Gelir Vergisi Açısından Kat Maliklerine Etkileri, Vergi Raporu Dergisi, Sayı:263, Ağustos 2021.
- Pars TUĞLACI, Okyanus Ansiklopedik Sözlük, Cilt:1, Cem Yayınevi, İstanbul, 1985.
- Ramazan CENK, Ücretler, Tazminatlar ve Harcırahlar, Yaklaşım Yayınları, Ankara, 1999.
- Rükneddin KUMKALE, Hukuki ve Mali Yönleriyle Defter ve Belgeler, Seçkin Yayınları, Ankara, 2003.
- Saffet CAN, "Kat Mülkiyeti Yasasında Yapılan ve Yapılması Gereken Değişiklikler Üzerine", Türkiye Barolar Birliği Dergisi, Sayı:77, 2008.

- Seda Öktem ÇEVİK, Toplu Yapılarda Yönetim, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, (Doktora Tezi), İstanbul, 2010.
- Serbülen BAYRAK, "Apartman Yönetimlerine Bir İyi Bir de Kötü Haber", Referans Gazetesi, 12.07.2006.
- Şerafettin GÖKALP, Kat Mülkiyeti Kanunu ve İlgili Mevzuat (Yöneticinin El Kitabı), Seçkin Yayıncılık, Ankara, Şubat 2011.
- Şükrü KIZILOĞ, Danıştay Kararları ve Özelgeler (Muktezalar), Cilt:3, Yaklaşım Yayınları, Ankara, Nisan 1996.
- Şükrü KIZILOĞ, "Apartmana 56.595 liralık ceza gelebilir", Hürriyet, 4 Şubat 2013.
- Şükrü KIZILOĞ, "Kiracınız Aidatları Ödüyor Mu?", Hürriyet, 27.09.2007.
- Şükrü KIZILOĞ, Danıştay Kararları ve Özelgeler (Muktezalar), Cilt:4, Yaklaşım Yayınları, Ankara, Haziran 1998.
- Tuğçe TUZCUOĞLU, "Kat Mülkiyeti Kanununa Eklenen Toplu Yapılara İlişkin Hükümlerin Değerlendirilmesi", E-Journal of Yaşar University, Özel Sayı (Prof. Dr. Aydın Zevkililer'e Armağan), Vol:8, 2013, Cilt:III.
- Turgut CANDAN ve Nurettin BİLİCİ, "Apartmanlarda Evcil Hayvan Beslenmesi Bina Yönetim Planına Konulan Hükümle Yasaklanabilir mi?", Terazi Hukuk Dergisi, Cilt:9, Sayı:94, (Haziran 2014).
- Türk Dil Kurumu Online Sözlük, <http://www.tdk.org.tr/>, (19.07.2006).
- Türk Vergi Kanunları Uygulamalarına İlişkin Özelgeler, Maliye Bakanlığı Gelirler Genel Müdürlüğü, Ankara, Eylül 1999.
- Yılmaz ÖZBALCI, Gelir Vergisi Kanunu Yorum ve Açıklamaları (Föy-Volan), Oluş Yayıncılık, Ankara Nisan 2006.
- “ Kat Mülkiyeti Kanunu'nda Neler Değişti?”, Bursa Hakimiyet Gazetesi, 10.12.2007, (Av.Şerafettin Gökalp ile yapılan söyleşi).
  - www.yargitay.gov.tr
  - www.alomaliye.com
  - www.ozgurbiyan.com
  - TÜRK DİL KURUMU ONLİNE SÖZLÜK (www.tdk.org.tr).

E D İ T Ö R

Doç. Dr. R veyda KIZILBOĞA ÖZASLAN

KENTLİ HAKLARI

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Kentli Hakları

Editör: Rûveyda Kızılboğa Özaslan

Hukuk Yayınları Dizisi – 3081

Birinci Baskı : Mart, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8092 – 45 – 5

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Meteksan Matbaacılık ve Teknik Sanayi Ticaret A.Ş
Beytepe Köyü Yolu No:3
06800 Çankaya/Ankara
Sertifika No: 46519

KENTSEL HAKLARIN İNSAN HAKLARI SINIFLANDIRMASI İÇİNDEKİ YERİ

Pınar DİKMEN¹

ÖZ

Üretim ilişkilerinin klasik kent kavramını dönüştürmesi sonucu ortaya çıkan kentsel haklar, kentlilerin talep edilebilir insan haklarına sahip olduğu anlayışına dayanmaktadır. Kentsel haklar teorisini anlayabilmek için bu hakların, insan hakları sınıflandırması içindeki yerinin tartışılması önemlidir. Bu cihetle çalışmada, literatürde kabul gören temel ayrımlara bağlı kalınarak, insan haklarının sınıflandırılması hakkında genel bir çerçeve çizilmiş ve insan haklarının tarihsel gelişim çizgileri, hak öznelerinin devletle olan ilişkileri, konuları, özneleri ve bağlayıcılıkları bakımından çeşitli sınıflandırmalara tabi tutulduğu ortaya konmuştur. Bu tespitin ardından, kentsel hakların içeriği ve koruduğu değerler hakkında bilgi vermek amacıyla, konuyla ilgili düzenlemeler getiren temel Avrupa Konseyi ve Birleşmiş Milletler belgeleri incelenmiştir. Çalışmanın son kısmında kentsel haklar, her bir insan hakları sınıflandırması özelinde ayrı ayrı analiz edilmiştir. Birçok hak sınıflandırmasıyla ortak öğeler barındıran kentsel hakların, bir bütün olarak değerlendirildiklerinde, dayanışma hakları sınıflandırmasına dâhil olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar kelimeler: *Kentsel Haklar, Kentsel Hakların Sınıflandırılması, İnsan Haklarının Sınıflandırılması*

GİRİŞ

Batıdaki iktisadî gelişmelerin bir sonucu olarak filizlenen ve insanın, insan olmaktan kaynaklı olarak dokunulamaz ve devredilemez birtakım haklara sahip olduğu anlayışına dayanan evrensel insan hakları teorisinde, haklar çeşitli sınıflandırmalara tabi tutul-

---

¹ Doktor Öğretim Üyesi, Marmara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi, Hukuk Anabilim Dalı, pinaryardikmen@marmara.edu.tr, ORCID No: 0000-0001-7123-3109.

KAYNAKÇA

Kitaplar ve Makaleler

- Akad, M., Dinçkol, B. & Bulut, N. (2014). *Genel Kamu Hukuku* (10 b.). İstanbul: Der.
- Akkoyunlu Ertan, K. & Ertan, B. (2005). Kentli Hakları: Kent ve İnsan Hakları Bağlamında Kentsel Hizmetlere Erişim Hakkı. M. Ökmen içinde, *Kentsel Dönüşüm ve İnsan Hakları* (s. 45-72). İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi.
- Algan, B. (2004). Rethinking “Third Generation” Human Rights. *Ankara Law Review*, 1(1), s. 121-155.
- Anayurt, Ö. (1998). Hakların Bütünlüğü İlkesi Açısından İnsan Haklarına İlişkin Sınıflandırmaların Değerlendirilmesi. *Türkiye’de İnsan Hakları Konferansı*, (s. 47-57).
- Attoh, K. (2011). What kind of right is the right to the city? *Progress in Human Geography*, 35(5), 669–685.
- Bauder, H. (2021). Urban migrant and refugee solidarity beyond city limits. *Urban Studies*, 58(16), s. 3213–3229.
- Bennoune, K. (2018). Les droits culturels, principaux enjeux actuels dans l’ensemble des droits humains. *Conférence-débats*. Université de Fribourg.
- Boyar, O. & Kama Işık, S. (2019, Aralık). Dördüncü Kuşak Haklar ve Bilişim Teknolojilerinin Doğuşunda Mahremiyet Kavramına Karşılaştırmalı Bir Bakış. *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi - Prof. Dr. Ferit Hakan Baykal Armağanı*, 25(2), s. 602-623.
- Carril, B. B. (2014). The right of access to culture: An effective human right for the establishment of consistent cultural policies in Europe in the context of the economic crisis? *Revista Española de Relaciones Internacionales*(5), s. 44-62.
- Çelebi, B. (2014). Yerel Yönetimlerin Uluslararası Müdahaleleri İçin Yasal Bir Dayanak: Uluslararası Hukuk ve Kentli Hakları. *Tesam Akademi Dergisi*, 1(1), s. 129-155.
- Davis, D. & Fernández, J. (2020). Collective property rights and social citizenship: recent trends in Urban Latin America. *Social Policy and Society*, 19(2), s. 319-330.

- Domaradzki, S., Khvostova, M. & Pupovac, D. (2019). Karel Vasak's Generations of Rights and the Contemporary Human Rights Discourse. *Human Rights Review*, 20(4), s. 423-443.
- Duymaz, E. (2017). İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi'nin İnsanlık Haklarının Gerçekleştirilmesine Potansiyel Katkısı. *Anayasa Hukuku Dergisi*, 6(12), s. 579-608.
- Garnier, J.-P. (2011). Du droit au logement au droit à la ville: de quel(s) droit(s) parle-t-on ? *L'Homme & la Société*, 4(182), s.197-217.
- Ghosh, B. (2001). *Dependency Theory Revisited*. Routledge.
- Gönüllü, G. (2014). Çevresel-Kentsel Hakların Gelişimi: Dünyada ve Türkiye'de Kentsel Haklar. *İnsan Hakları Yıllığı*, 32, s. 31-52.
- Gözler, K. (2011). *Anayasa Hukukunun Genel Teorisi* (Cilt II). Bursa: Ekin.
- Güler, M. (2011). Kentsel Haklar, Kapitalizm ve Katılım. *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi*, 66(01), s. 49-71.
- Harvey, D. (2003). *The Right to the City*. davidharvey: <http://davidharvey.org> adresinden alındı. Erişim Tarihi: 12 Kasım 2021.
- Hennebel, L. (2010). Classement et hiérarchisation des droits de l'homme. *Annuaire international de justice constitutionnelle*, 26, s. 423-435.
- Herrera, C. (2009). *Les droits sociaux*. Paris: PUF.
- Kaboğlu, İ. Ö. (2002). *Özgürlükler Hukuku* (6 b.). İstanbul: İmge.
- Kaboğlu, İ. Ö. (2013). *Özgürlükler Hukuku 1 İnsan Hakları Genel Teorisine Giriş* (7 b.). Ankara: İmge.
- Karasu, M. A. (2008). Kentli Haklarının Gelişimi ve Hukuki Boyutları. *TBB Dergisi*(78), s. 37-52.
- Keleş, R. (1993). *Kentleşme Politikası* (3 b.). Ankara: İmge.
- Keleş, R. (1994). Kent ve Çevre Haklarının Korunması Üzerine Gözlemler. *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi*, 49(3), s. 275-281.
- Lefebvre, H. (1967). Le droit à la ville. *L'Homme et la société*, 12(6), s. 29-35.
- Lefebvre, H. (2011). *Du rural à l'urbain*. Paris: Anthropos.
- Nickel, J. (2008). Rethinking Indivisibility: Towards A Theory of Supporting Relations between Human Rights. *Human Rights Quarterly*, 30(2), s. 984-1001.
- Önder, M. (2008). Kentli Hakları ve Yerel Siyaset. *Yerel Siyaset* (s. 187-212). içinde İstanbul: Okutan.

- Öner, R., & Osmanoğulları, F. (2017, Haziran). Kentli Haklarına Karşı Şehir Hakkı: Farklılıklar, Benzerlikler ve Eğilimler. *Emek Araştırma Dergisi (GEAD)*, 8(11), s. 75-98.
- Pazarıcı, H. (2018). *Uluslararası Hukuk* (7 b.). Ankara: Turhan.
- Risse, M. (2021). The Fourth Generation of Human Rights: Epistemic Rights in Digital Lifeworlds. *Moral Philosophy and Politics*, 8(2), s. 351-378.
- Schmid, C. (2012). Henri Lefebvre, the right to the city, and the new metropolitan mainstream. N. Brenner, P. Marcuse & M. Mayer (Dü) içinde, *Cities for People, Not for Profit: Critical Urban Theory and the Right to the City* (C. Findlay, Çev., s. 54-74). Routledge.
- Şirin, T. (2014). Gelecek Kuşaklardan Doğanın Haklarına: Bolivya ve Ekvador Anayasaları. II. *Çevre ve Kent Hukuku Kurultayı*. Ankara: Türkiye Barolar Birliği.
- Tanilli, S. (1981). *Devlet ve Demokrasi Anayasa Hukukuna Giriş* (2 b.). İstanbul: Say.
- Tekeli, İ. (2001). *Modernite Aşılırken Kent Planlaması*. Ankara: İmge.
- Tuğaç, Ç. (2020). Avrupa Kentsel Şartı'ndan Avrupa Yeşil Sözleşmesi'ne: Avrupa'da Kentsel Politikaların Gelişim Süreci ve Geleceği. *Avrupa Çalışmaları Dergisi*, 19(1), s. 225-267
- Uygun, O. (2011). Çağımızın İnsan Onuruna Tehditler Karşısında İnsan Haklarının Önemi. İ. Kuçuradi içinde, *Hukuk Felsefesini Yeniden Düşünmek: Hukuk Teorileri, İnsan Hakları ve Anayasalar* (s. 67-97). İstanbul: Maltepe Üniversitesi İnsan Hakları Araştırma ve Uygulama Merkezi UNESCO Felsefe ve İnsan Hakları Kürsüsü.
- Uygun, O. (2015). *Devlet Teorisi*. İstanbul: On İki Levha.
- Vasak, K. (1977, November). Human Rights: A Thirty-Year Struggle: the Sustained Efforts to give Force of law to the Universal Declaration of Human Rights. *The UNESCO Courier*, 11, s. 29-32.
- Wellman, C. (2000, August). Solidarity, the Individual and Human Rights. *Human Rights Quarterly*, 22(3), s. 639-657.
- Yıldız, A. (2013). European Urban Charter 1992 and 2008. S. Idowu, N. Capaldi & A. Gupta içinde, *Encyclopedia of Corporate Social Responsibility* (s. 1104-1111). Berlin; Heidelberg: Springer.
- Yolcu, S. (2018). *Anayasa Yargısında Sosyal Hakların Korunması*. Ankara: Seçkin.

Uluslararası Sözleşmeler ve Belgeler

- Avrupa Gözden Geçirilmiş Sosyal Şartı (1996).
- Avrupa Kentsel Şartı (1992).
- Avrupa Kentsel Şartı II – Yeni Bir Kentlilik İçin Manifesto (2008).
- Avrupa Sosyal Şartı (1961).
- Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı (1985).
- Biyoloji ve Tıp Uygulamalarına İlişkin İnsan Haklarının ve İnsanların Onurunun Korunması Sözleşmesi (1997).
- Biyoloji ve Tıp Uygulamalarına İlişkin İnsan Haklarının ve İnsanların Onurunun Korunması Sözleşmesine Ek İnsan Klonlamanın Yasaklanmasına İlişkin Protokol (1998).
- İnsan Haklarını ve Ana Hürriyetleri Korumaya Dair Sözleşme (1950).
- İnsan Yerleşimleri Hakkında İstanbul Deklarasyonu (1996).
- İnsan Yerleşimleri Hakkında Vancouver Deklarasyonu (1976).
- Uluslararası Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklar Sözleşmesi (1966).
- Uluslararası Medeni ve Siyasi Haklar Sözleşmesi (1966).
- Yeni Kentsel Gündem Sürdürülebilir Şehirler ve İnsan Yerleşimleri Üzerine Herkes için Quito Deklarasyonu (2016).

Kararlar

- İHAM, E. – İsviçre, No. 10279/83, 07.05.1985, kk.
- İHAM, Kıbrıs – Yunanistan, No. 41666/98, 22.05.2003.
- İHAM, Mangouras – İspanya, No. 12050/04, 28.09.2010, B.D.
- İHAM, Öneriyıldız – Türkiye, İHAM, No. 48939/99, 30.11.2004.
- İHAM, SCEA Ferme de Fresnoy – Fransa, No. 61093/00, 01.12.2005, kk.

KENTSEL ULAŖIM HAKKI

Recep BOZDOĞAN*

ÖZ

UlaŖım temel hak ve özgürlüklerden olup devlet veya herhangi bir otorite tarafından güvence altına alınmasa bile insanın temel ihtiyaçlardan biri olarak kabul edilmektedir. Kent ise insanlığın tarih boyunca vücuda getirdiği en geliŖmiŖ fiziksel üründür. Kentin kendine özgü karmaŖık yapısı ve insanlığın geliŖen ihtiyaçları, kentsel ulaŖımı da karmaŖık bir hizmet alanı haline getirmiŖtir. Günümüz toplumunda en fazla memnun kalınan veya en çok Ŗikâyet edilen hizmet alanlarından biri olarak kentsel ulaŖımın niteliği, ulaŖım hakkından ne ölçüde yararlanılabildiğini göstermektedir. Özellikle Avrupa Kentsel Haklar Deklarasyonu, Avrupa Kentsel Ŗartları ile BütünleŖik Kentsel GeliŖme Stratejisi ve Eylem Planı; ulaŖım hizmetlerinin yürütülmesi ve ulaŖım hakkından yararlanılmasına dair çerçeve metinler niteliğindedir. Hem merkezi idarenin hem de yerel yönetimlerin, ulaŖım hizmetlerinin yürütülmesi ve ulaŖım hakkından mümkün olan en adaletli ve etkili bir Ŗekilde yararlanılmasının sağlanması bağlamında dikkate alması gereken birçok husus bulunmaktadır. Özellikle kentsel sosyal ve ekonomik hayatın gösterdiği geliŖim, kentli toplumun yaŖadıđı deđiŖim ve dönüŖüm ile bilimsel ve teknolojik geliŖmeler ulaŖım hakkının sınırlarını ve ulaŖım hizmetlerinin standartlarını yeniden belirlemektedir.

Anahtar Kelimeler: *UlaŖım, kent, kentsel ulaŖım sistemleri, hak, ulaŖım hakkı*

GİRİŖ

UlaŖım hakkı temel hak ve özgürlükler kapsamında değerlendirilmektedir. 1948 yılında yayımlanan BirleŖmiŖ Millet İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi'nde ilk defa hüküm altına alınan ulaŖım hakkı, diğer uluslararası metinlerin yanı sıra ülkelerin anayasalarında ve kanunlarda da düzenlenmiŖtir. Kentsel ulaŖım ise karmaŖık bir

---

* Prof. Dr., Marmara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Yerel Yönetimler Bölümü, rbozdogan@marmara.edu.tr, ORCID ID: 0000-0001-8416-8318.

YARARLANILAN KAYNAKLAR

- Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi ve Avrupa Konseyi (1963), *Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi*, https://www.echr.coe.int/documents/convention_tur.pdf, erişim: 02.06.2021.
- Avrupa Konseyi (2008), *European Urban Charter II*, <https://rm.coe.int/urban-charter-ii-manifesto-for-a-new-urbanity-publication-a5-58-pages-/168095e1d5>, erişim: 07.06.2021.
- “Bakanlar Kurulu Kararı”, Karar Sayısı: 94/5749, Karar Tarihi: 09.06.1994, *Resmî Gazete*, Sayı: 21990, Tarih: 14.07.1994.
- Bakırcı, M. (2021), *Ulaşım Coğrafyası*, İstanbul Üniversitesi’den uyarlanmıştır. http://auzefkitap.istanbul.edu.tr/kitap/cografya_lisans_ao/ulasim_cografyası.pdf, erişim: 05.07.2021.
- “Belediye Kanunu”, Kanun No: 5393, Kabul Tarihi: 03.07.2005, *Resmî Gazete*, Tarih: 13.07.2005, Sayı: 25874.
- Birleşmiş Milletler (1948), *Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Evrensel Beyanname*, <https://www.hsk.gov.tr/Eklentiler/Dosyalar/9a3bfe74-cdc4-4ae4-b876-8cb1d7eeae05.pdf>, erişim: 21.05.2021.
- Birleşmiş Milletler (1976), *Birleşmiş Milletler Kişisel ve Siyasal Haklar Uluslararası Sözleşmesi*, https://diabgm.adalet.gov.tr/arsiv/sozlesmeler/coktarafli-soz/bm/bm_05.pdf, erişim: 17.07.2021.
- Bozdoğan, R. (2021), *İstanbul için Küresel Hedefler*, İstanbul: Esenler Belediyesi Prof. Dr. Sadettin Ökten Şehir Düşünce Merkezi Yayını, ISBN: 9786056890659.
- “Büyükşehir Belediyesi Kanunu”, Kanun No: 5216, Kabul Tarihi: 10.07.2004, *Resmî Gazete*, Tarih: 23.07.2004, Sayı: 25531.
- Cansever, T. (2016), *Osmanlı Şehri*, Dördüncü Baskı, İstanbul: TİMAŞ Yayınları, ISBN: 6051141633.
- Cirit, F. (2014), *Sürdürülebilir Kent İçi Ulaşım Politikaları ve Toplu Taşıma Sistemlerinin Karşılaştırılması*, Uzmanlık Tezi, Kalkınma Bakanlığı, Yayın No: 2891, Ankara.
- Council of Europe (1992), *European Urban Charter*, <https://rm.coe.int/168071923d>, erişim: 03.08.2021.
- Çevre ve Şehircilik Bakanlığı (2010), *Bütünleşik Kentsel Gelişme Stratejisi ve Eylem Planı (KENTGES)*, https://webdosya.csb.gov.tr/db/kentges/editordosya/kentges_tr.pdf, erişim: 11.08.2021.
- Erdoğan, H. T. (2016), “Ulaşım Hizmetlerinin Ekonomik Kalkınma Üzerine Etkileri”, *İstanbul Gelişim Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Cilt 3, Sayı 1, ss. 187-215.

- Geray, C. (2000), "Kenttaşlık Hakları", *Türkiye'de İnsan Hakları*, Ed: Oya Çitçi, Ankara: TODAİE (Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü) İnsan Hakları Araştırma ve Derleme Merkezi Yayını, ISBN: 9789757669814, ss. 498-510.
- Gölcüklü, F. (1992), *Kişi Özgürlüğü ve Güvenliği; İnsan Hakları Kurallarının İç Hukukta Uygulanması Kollokyumu*, Ankara.
- Göney, S. (1977), *Şehir Coğrafyası I*, Üçüncü Baskı, İstanbul Üniversitesi Yayını, No. 3908, ISBN: 9754044090.
- Gözler, K. (2019), *Hukuka Giriş*, 16. Baskı, Bursa: Ekin Basım, Yayın, Dağıtım, ISBN: 9786053278924.
- Harvey, D. (2015), *Asi Şehirler; Şehir Hakkından Kentsel Devrime Doğru*, Çev: Ayşe Deniz Temiz, İstanbul: Metis Yayıncılık, ISBN: 9789753429085.
- İçişleri Bakanlığı (1996), *Avrupa Kentsel Şartı*, Ankara: Mahallî İdareler Genel Müdürlüğü Yayını, ISBN: 975756558X.
- "İl Özel İdaresi Kanunu", Kanun No: 5302, Kabul Tarihi: 22.02.2005, *Resmî Gazete*, Tarih: 04.03.2005, Sayı: 25745.
- Kaboğlu, İ. Ö. (1989), *Kolektif Özgürlükler*, Diyarbakır: Dicle Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları.
- Kaboğlu, İ. Ö. (2002), *Özgürlükler Hukuku*, Ankara: İmge Kitabevi, ISBN: 9879755333588.
- "Karayolları Trafik Kanunu", Kanun No: 2918, Kabul Tarihi: 13.10.1983, *Resmî Gazete*, Tarih: 18.10.1983, Sayı: 18195.
- Lefebvre, H. (2015), *Şehir Hakkı*, Çev: Işık Ergüden, İstanbul: Sel Yayıncılık, ISBN: 9789755707761.
- Rawls, J. (2020), *Hakkaniyet Olarak Adalet*, Çev. Osman Baş, İstanbul: Pinhan Yayıncılık, ISBN: 978-605-7768-12-4.
- Sassen, S. (2002), "Locating Cities on Global Circuits", *Environment & Urbanization*, Vol. 14, No. 1, April 2002, ss. 13-30.
- Smith, R. G. (2003), "World City Actor-Networks", *Progress in Human Geography*, 27 (1), ss. 25-44.
- Şahbaz, İ. (2004), "Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinde Kişi Özgürlük ve Güvenliği", *TBB (Türkiye Barolar Birliği) Dergisi*, Sayı: 55, ss. 201-225.
- Şenatalar, B. (2003), *Kamu Ekonomisi*, Anadolu Üniversitesi Yayını, Eskişehir.
- "T.C. Anayasası", Kanun No: 2709, Kabul Tarihi: 18.10.1982, *Resmî Gazete*, Tarih: 09.11.1982, Sayı: 17863 (Mükerrer).

KENTSEL EKONOMİK KALKINMANIN SAĞLANMASINDA BELEDİYELER İLE KOOPERATİFLER ARASI İŞBİRLİĞİNİN ÖNEMİ

İmam Bakır KANLI*

ÖZ

Kentleşme, insan ve insanlığı kendine has özellikleri ve boyutları ile doğrudan etkileyen, dünyadaki en önemli olgulardan biridir. Dünya nüfusunun yarısından fazlasının artık şehirlerde yaşamaya başlamış olması ve 2030 yılında bu nüfusun 5 milyar olacağını tahmin edilmesi de sürecin önemini göstermektedir. Diğer yandan kentler, sadece yerel ekonomik kalkınmanın itici gücü değil aynı zamanda ulusal kalkınmaya giden yolun da stratejik yapı taşlarıdır. Ekonomisi güçlü olan kentler, yoksullukla mücadele başta olmak üzere; konut, teknik ve sosyal kentsel altyapı hizmetlerinin yerel halka ulaştırılmasında önemli rol üstlenerek, sürdürülebilirliğe de katkı sağlarlar. Bu misyonu sağlamada, kent ekonomisinin önemli paydaşlarından birisi olan kooperatifler, sahip oldukları; dayanışma, ortaklık, işbirliği gibi sosyolojik unsurları ile bir çok konuda sağladığı olumlu dışsallıklarla sadece ekonomik yönden yerel yapının kalkınmasında değil, aynı zamanda kentlerin sürdürülebilir kalkınmasında da önemli rol oynarlar. Bu önem günümüzde, bölgesel ve uluslararası ölçekte karşılık bulmuş ve *Kentsel Ekonomik Kalkınma Hakkı* olarak kavramsallaştırılmıştır. İşte bu çalışmada, kentsel ekonomik kalkınmayı sağlamada yerel yönetimlerin, spesifik olarak ise belediyelerin, kooperatiflerle geliştireceği ve üstleneceği rol ve önem, *kentsel ekonomik kalkınma hakkı* kapsamında ele alınmaktadır. Çalışma altı bölümden oluşmaktadır. Giriş bölümünde, yerel ekonominin önemi ve şehirlerin sistemik sürdürülebilirliğine olan katkısı ele alınırken, ikinci bölümde, çalışmanın daha iyi anlaşılabilmesi için bazı temel kavramlar ele alınmış ve açıklanmıştır. Üçüncü bölümde *Avrupa Kentsel Şartı* kapsamında kentsel ekonomik kalkınma tartışılmakta, dördüncü bölümde ise; kentlerin ekonomik kalkınmasını sağlamada stratejik bir araç olan kooperatifler ve önemi ele alınmaktadır. Beşinci bölümde; yerel yönetimler ile kooperatifler arası işbirliğinin kentsel

---

* Doç. Dr., Marmara Üniversitesi, Siyasal Bilgiler Fakültesi, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, bkanli@yahoo.com, ORCID No: 0000-0002-5715-8752

KAYNAKÇA

- Akbaş, H. E., Bozkurt, S. ve Yazıcı, K. (2018). Osmanlı Devletinde Lonca Teşkilatı Yapısı ve Yönetim Düşüncesi ile Karşılaştırılması, *Muhasebe ve Finans Tarihi Araştırmaları Dergisi* (9), 165-202.
- Akdemir, S. (2017). Hak Merkezli Yenilikçi Hukuk Düşüncesi Çerçevesinde İnsanlık Anayasası Kavramı, *Siyaset, Ekonomi ve Yönetim Araştırmaları Dergisi*, 5 (3), 207-224.
- Bakırcı, M. (2007). *Türkiye’de Kırsal Kalkınma, Kavramlar, Politikalar, Uygulamalar*, Nobel Yayınevi, No:116, Sosyal Bilimler Dizisi: 62, 1. Basım, Şubat 2007, ISBN: 978-9944-77-120-7.
- Beitz, C. R. (2009). *The Idea of Human Rights*. ISBN 978-0-199-57245-8, Oxford University Press, Oxford.
- Ben-Ner, A. (2002). The Shifting Boundaries of the Mixed Economy and the Future of the Nonprofit Sector. *Annals of Public and Cooperative Economics*, 73 (1), 5-40. [<https://doi.org/10.1111/1467-8292.00184>]
- Birchall, J. (2003). *Rediscovering the Cooperative Advantage Poverty Reduction Through Self-Help*, ISBN 92-2-113603-5, ILO, Geneva, Switzerland.
- Carpita, M., & Golia, S. (2012). Measuring the Quality of Work: The Case of the Italian Social Cooperatives. *Quality & Quantity*, 46 (6), 1659-1685. [<https://doi.org/10.1007/s11135-011-9515-0>]
- Costa, E., Andreus, M., Carini, C., & Carpita, M. (2012). Exploring the Efficiency of Italian Social Cooperatives by Descriptive and Principal Component Analysis. *Service Business*, 6 (1), 117-136. [<https://doi.org/10.1007/s11628-011-0131-9>]
- Council of Europe (1992). *Report on the European Urban Charter*. Draft Resolution presented by the Committee on the Natural and Built Environment, Standing Conference of Local and Regional Authorities of Europe, Twenty-Seventh Session Strasbourg, 17-19 March 1992. [<https://rm.coe.int/168071923d>]
- Cranston, M. (1973). *What Are Human Rights?* (2nd ed.) London: Bodley Head.
- Dave Grace and Associates (2014). *Measuring the Size and Scope of the Cooperative Economy, Results of the 2014 Global Census on Co-operatives*, April 2014, Department of Social and Economic Affairs, Division for Social Policy and Development. Şubat 21, 2021 tarihinde <https://www.un.org/sa/socdev/documents/2014/coopsegm/grace.pdf> adresinden alındı

- Degli Antoni, G., & Portale, E. (2011). The Effect of Corporate Social Responsibility on Social Capital Creation in Social Cooperatives. *Nonprofit and Voluntary Sector Quarterly*, 40 (3), 566-582. [https://doi.org/10.1177/0899764010362568]
- Eum, H. (2017). *Cooperatives and Employment Second Global Report: Contribution of Cooperatives to Decent Work in the Changing World of Work*, CICOPA, ISBN: 978-2-930816-03-6.
- Forsythe, D. P. (2006). *Human Rights in International Relations*, Second Edition, ISBN 978-0-521-68427-9, Cambridge University Press, Cambridge.
- Freeman, M. (2017). *Human Rights*, ISBN: 978-1-5095-1028-3, Third Edition, Polity Press, USA.
- Göymen, K. (2004). *Yerel Kalkınma Önderi ve Paydaşı Olarak Belediyeler, Yerel Kalkınmada Belediyelerin Rolü*, Konferans Bildirileri, Sabancı Üniversitesi, İstanbul Politikalar Merkezi, Nisan 22, 2021 tarihinde <http://www.sabanciuniv.edu/ipm/tr/ArastirmaAlanlari/documents/KorelGoymen.pdf> adresinden alındı.
- ILO (2002). *Study on Generating Employment through Micro and Small Enterprise and Cooperative Development in Lao PDR*, ISBN 92-2-113362-1, Lao PDR, Bangkok.
- Jones, P. (1999). Human Rights, Group Rights, and Peoples' Rights, *Human Rights Quarterly*, 21 (1), 80-107.
- Kahraman, R. (2014). Türk Ahi Teşkilatının İşleyişi ve Çorum Tarihinde Ahilik, *Hitit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (1), 93-109.
- Kanlı, İ. B., & Efe, A. (2021). Yerel Yönetimlerin Sosyal Politikalarını Gerçekleştirmede Sosyal Kooperatiflerin Rolü: Evsizler Kooperatifi. 3. *Sektör Sosyal Ekonomi Dergisi*, 56 (2), 716-759.
- Kanlı, İ. B. (2016). Sürdürülebilir Gelişmeyi Sağlamada Startejik Bir Araç: Mahalle Kooperatifleri, *Çağdaş Yerel Yönetimler*, 25 (3), 1-34.
- Kara M., Yücel R., Dinçer P. K. (2016). Sürdürülebilir Kalkınmaya Tarım Kooperatiflerinin Etkileri ve Ortaklarının Beklentileri: Bolu ve Düzce İllerinde Bir Uygulama, *AİBÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 16 (4), 47-61.
- Karagöz, Y. (2002). Liberal Öğretide Adalet, Hak ve Özgürlük, *Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 26, 267-295.
- Kerlin, J. (2006). Social Enterprise in the United States and Europe: Understanding and Learning From the Differences. *VOLUNTAS: International Journal of Voluntary and Nonprofit Organizations*, 17, 246-262. [https://doi.org/10.1007/s11266-006-9016-2]

- Kudat, A. (2014). Hak ve Hukuk Kavramları Üzerinde Bir Değerlendirme, *Adam Akademi*, 4/2, 87-106.
- Merrifield, A. (2017). *Fifty Years On: The Right to the City* (içinde: The Right to the City), (Eds. Verso), ISBN-13: 978-1-78873-004-4, London:UK.
- Mitchell, D. (2003). *The Right to the City: Social Justice and the Fight for Public Space*, ISBN 1-57230-847-8, The Guilford Press, New York.
- Mori, P. A. (2014). Community and Cooperation: The Evolution of Cooperatives towards New Models of Citizens' Democratic Participation in Public Services Provision, *Annals of Public and Cooperative Economics*, 85 (3), 327-352.
- Pektaş, E. K. ve Akın, F. (2010). Avrupa Kentsel Şartları Perspektifinde Bir Kentli Hakkı Olarak "Katılım Hakkı" ve Türkiye, *Afyon Kocatepe Üniversitesi İ.I.B.F. Dergisi*, 12 (2), 23-49.
- Picciotti, A., Bernardoni, A., Cossignani, M. ve Ferrucci, L. (2014). Social Cooperatives in Italy: Economic Antecedents and Regional Distribution, *Annals of Public and Cooperative Economics*, 85 (2), 213-231.
- Purcell, M. (2002). Excavating Lefebvre: The Right to the City and its Urban Politics of the Inhabitant, *GeoJournal*, 58, 99-108.
- Renteln, A. D. (1988). The Concept of Human Rights. *Anthropos*, 4 (6), 343-364.
- Segu'i-Mas, E, Bollas, A., Helena, M. ve Polo-Garrido, F. (2015). Sustainability Assurance on the Biggest Cooperatives of the World: An Analysis of their Adoption and Quality, *Annals of Public and Cooperative Economics*, 86 (2), 363-383.
- Selvi, D. (2016). Fütüvvet ve Ahîlik Teşkilatlarının Ahlâkî İlkelerinin Oluşmasında Tasavvufun Öncülüğü, *İhya Uluslararası İslam Araştırmaları Dergisi*, 2 (1), 1-37.
- UN (2017). *Policy Paper 1: The Right to the City and Cities for All*. Habitat III Policy Papers, ISBN:978-92-1-132746-5, <http://uploads.habitat3.org/hb3/abitat%20III%20Policy%20Paper%201.pdf>, Erişim Tarihi: 14.03.2021.
- United Nations (2003). *Supportive Environment For Cooperatives: A Stakeholder Dialogue On Definitions, Prerequisites And Process of Creation*, Division for Social Policy and Development Department of Economic and Social Affairs, Report of an Expert Group Meeting held in Ulaanbaatar, Mongolia, 15-17 May 2002. https://www.un.org/esa/ocdev/social/documents/coop_gm_report.pdf, Erişim Tarihi: 19 Şubat 2021.

- Wanyama, F. O. (2009). *Surviving Liberalization: The Cooperative Movement in Kenya*, ILO, ISBN: 978-9-22122-564-5; 978-9-22122-565-2 (web pdf), CoopAFRICA Working Paper No.10, Tanzania. [https://www.ilo.org/cmstp5/roups/public/---ed_emp/---emp_ent/---coop/documents/publication/wcms_117886.pdf]
- [www.ccre.org](https://www.ccre.org/docs/Local_and_Regional_Government_in_Europe.EN.pdf). Mart 21, 2021 tarihinde https://www.ccre.org/docs/Local_and_Regional_Government_in_Europe.EN.pdf adresinden alındı.
- [www.copac.coop](http://www.copac.coop/data-explorer/). Şubat 20, 2021 tarihinde <http://www.copac.coop/data-explorer/> adresinden alındı.
- [www.etimolojiturkce.com](https://www.etimolojiturkce.com/kelime/kooperatif). Kooperatif. Şubat 19, 2021 tarihinde <https://www.etimolojiturkce.com/kelime/kooperatif> adresinden alındı.
- [www.etimolojiturkce.com](https://www.etimolojiturkce.com/kelime/opus). Opus. Şubat 19, 2021 tarihinde <https://www.etimolojiturkce.com/kelime/opus> adresinden alındı.
- [www.eur-lex.europa.eu](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=LEGISSUM:l26018). (2003). European Cooperative Society, Şubat 19, 2021 tarihinde <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=LEGISSUM:l26018> adresinden alındı.
- [www.hic-net.org](https://www.hic-net.org/coalition/our-history/). Mart 14, 2021 tarihinde <https://www.hic-net.org/coalition/our-history/> adresinden alındı.
- [www.hic-net.org](https://www.hic-net.org/world-charter-for-the-right-to-the-city/). Mart 14, 2021 tarihinde <https://www.hic-net.org/world-charter-for-the-right-to-the-city/> adresinden alındı.
- [www.ica.coop](https://www.ica.coop/en/cooperatives/cooperative-identity). Cooperative Identity. Nisan 10, 2021 tarihinde <https://www.ica.coop/en/cooperatives/cooperative-identity> adresinden alındı.
- [www.ica.coop](https://www.ica.coop/en/cooperatives/facts-and-figures). Facts and Figures. Nisan 10, 2021 tarihinde <https://www.ica.coop/en/cooperatives/facts-and-figures> adresinden alındı.
- [www.ica.coop](https://www.ica.coop/en/rochdale-pioneers). Rochdale Pionners. Şubat 28, 2021 tarihinde <https://www.ica.coop/en/rochdale-pioneers> adresinden alındı.
- [www.ica.coop](https://www.ica.coop/en/cooperatives/what-is-a-cooperative). What is a cooperative. Şubat, 2021 tarihinde <https://www.ica.coop/en/cooperatives/what-is-a-cooperative> adresinden alındı.
- [www.ilo.org](https://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=NORMLEXPUB:12100:0::NO::P12100_ILO_CODE:R193). ILO 193 No'lu Kooperatiflerin Teşviki Hakkında Tavsiye Kararı. Şubat 19, 2021 tarihinde, https://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=NORMLEXPUB:12100:0::NO::P12100_ILO_CODE:R193, adresinden alındı.
- [www.islamansiklopedisi.org.tr](https://islamansiklopedisi.org.tr/hisbe-teşkilatı). Hisbe Teşkilatı. Şubat 28, 2021 tarihinde [https://islamansiklopedisi.org.tr/hisbe](https://islamansiklopedisi.org.tr/hisbe-teşkilatı) adresinden alındı.
- [www.iwdc.coop](https://www.iwdc.coop/why-a-coop/facts-about-cooperatives-1). Mayıs 4, 2021 tarihinde <https://www.iwdc.coop/why-a-coop/facts-about-cooperatives-1> adresinden alındı.

- www.kalscoop.com. Şubat 20, 2021 tarihinde <https://www.kalscoops.com/cooperatives-and-their-popularity-across-the-world/> adresinden alındı.
- www.mevzuat.gov.tr. Mart 28, 2021 tarihinde <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.5216-20080702.pdf> adresinden alındı.
- www.mevzuat.gov.tr. Mart 28, 2021 tarihinde <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.5393.pdf> adresinden alındı.
- www.ncbaclusa.coop. Haziran 5, 2021 tarihinde <https://ncbaclusa.coop/resources/what-is-a-co-op/> adresinden alındı.
- www.rm.coe.int. Şubat 20, 2021 tarihinde <https://rm.coe.int/09000016807-1923d> adresinden alındı.
- www.sozluk.gov.tr. Kooperatif. Şubat 19, 2021 tarihinde <https://sozluk.gov.tr> adresinden alındı.
- www.tbb.gov.tr. Mart 28, 2021 tarihinde https://www.tbb.gov.tr/storage/userfiles/rehber_ve_bilgi_notlari/6360_torba_personel_rehber.pdf adresinden alındı.
- www.un.org. (2001). Draft Guidelines Aimed at Creating a Supportive Environment for the Development of Cooperatives, Şubat 19, 2021 tarihinde <https://www.un.org/esa/socdev/social/documents/AnnexE200168.pdf> adresinden alındı.
- www.un.org. Human Rights. Mart 6, 2021 tarihinde <https://www.un.org/en/universal-declaration-human-rights/> adresinden alındı.
- www.un.org. Prepared for the United Nations consultation of UN member states and the cooperative movement on the desirability and feasibility of proclaiming an International Year of Cooperatives 2008. Mart 28, 2021 tarihinde <https://www.un.org/esa/socdev/social/cooperatives/documents/survey/background.pdf> adresinden alındı.
- Yıldız A.G. (2013). European Urban Charter 1992 and 2008. In: Idowu S.O., Capaldi N., Zu L., Gupta A.D. (eds) Encyclopedia of Corporate Social Responsibility. Springer, Berlin, Heidelberg. [https://doi.org/10.1007/978-3-642-28036-8_337]
- Zaimova, D., Zheliazkov, G. ve Gaidardjieva, V. (2012). Cooperative Movement and Rural Development in Bulgaria: Policy Support and Practical Implementation, *International Journal of Cooperative Studies*, 1 (2), 47-54.

KONUT HAKKININ SUNUMUNDA YETKİLİ AKTÖRLER: TOKİ VE BELEDİYELER

Kamil ÖZASLAN*

ÖZ

Barınma insanın biyolojik bedeninin, psikolojik olarak da sağlıklı ve güvenli şekilde yaşayabilmesi için gerekli temel ihtiyaçlarından biridir. Konut ise bu temel ihtiyacın giderilmesinde kullanılan en medeni araç olarak kabul edilir. Bu nedenle, günümüz dünya nüfusunun yarısından fazlasının yaşadığı kentlerde asgari yaşam koşullarını sağlayabilen, sağlıklı ve güvenli bir konuta erişim tüm kentlilerin en doğal hakkıdır. Bireylerin bu haktan adaletli ve yeterli şekilde yararlanabilmelerini sağlamak ise merkezi idarenin ve yerel yönetimlerin temel görev ve sorumlulukları arasında yer almaktadır. Bu hususta idare, hem düzenleyici hem destekleyici hem de üretici olabilmektedir. İdarenin bu gücüne ve yetkisine rağmen konuta erişim hakkı, dünyanın hiçbir ülkesinde tam olarak sağlanamamaktadır. Benzer durum Türkiye için de geçerlidir. Buradan hareketle çalışmanın amacı, temel bir insan ve kentli hakkı olarak konuta erişimde merkezi idare ile yerel yönetimlerin rolünü ve konumunu ortaya koymaktır. Bu bağlamda merkezi idarenin en etkin ve yetkin aktörü, Toplu Konut İdaresi Başkanlığı (TOKİ) iken; konut üretmek amacıyla kurulmuş belediye şirketleri ise yerel yönetimlerin en önemli aktörleri durumundadır. Dolayısıyla çalışmanın kapsamını bu iki aktör oluşturmaktadır. Konut üretiminde faal olan özel ya da kamuya ait diğer tüm aktörler ise kapsam dışında bırakılmıştır. Bu amaç ve kapsama uygun olarak çalışmada literatür tarama yöntemi kullanılmış, bilgiler ilgili kurumların nicel verileri ile desteklenmiştir. Çalışma sonucunda, bireylerin konuta erişimini kolaylaştırmak amacıyla özellikle 2002 yılı sonrasında yetkisi ve kaynakları iyileştirilen TOKİ'nin milyonlarca insanı konut sahibi yaptığı, ancak kamu yönetiminin bütünü içerisinde olağanın üstünde bir güce sahip, denetimden uzak ve özerk bir kurum haline dönüştüğü, belediyelerin yetkinliğinin ise kendi sorumluluk alanında dahi oldukça sınırlı kaldığı sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Kent, Barınma, Konut, Konut Hakkı, TOKİ, Belediye, Belediye Şirketleri*

---

* Dr, Yazı İşleri Müdürü, Beşiktaş Belediyesi, kamil.ozaslan@hotmail.com, ORCID ID: 0000-0003-1295-9502.

uygulanan konut politikasının en belirgin hedefi *mülk konut* sayısını artırmaktır. Kredi olanakları, arsa kolaylıkları, vergi indirimleri, konut üretmek amacıyla kurulmuş kooperatiflerin desteklenmesi, ipotekli konut finansman sistemlerinin geliştirilmesi gibi araçlar bireylerin konut sahibi olmalarına yönelik uygulamalardır. Ancak mülk konut sistemini destekleyen konut politikaları yüksek kar getirisi nedeniyle konutu yatırım aracına dönüştürebilmekte, böylece konut fiyatları olağanüstü artabilmektedir. Artan fiyatlar ise toplumun orta ve yoksul kesiminin konuta erişimini daha da güçleştirmektedir. Bu nedenle birçok gelişmiş ülkede olduğu gibi barınma ihtiyacının mülk konut yerine *kira desteği* ya da *kiralık sosyal konut* yöntemleri ile giderilmesi çok daha kolay ve rasyonel olacaktır.

KAYNAKÇA

- Abdulahkimoğulları, E. & Kale, F. (2013). Türk Anayasalarında ve Karşılaştırmalı Hukukta Konut Hakkı. *TAAD*, 15, s.15-38.
- Akalın, M. (2016). Sosyal Konutların Türkiye'nin Konut Politikaları İçerisindeki Yeri ve TOKİ'nin Sosyal Konut Uygulamaları, *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 26 (1), s. 107-123.
- Arılı, A. (2010). Habitat II Tartışmaları ve İstanbul'da Toplumsal Dönüşüm, *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi*, 8 (16), s. 367-388.
- Aydın, M. K. & Çakmak, E. e. (2017). Sosyal Devletin Temelleri. *Bilgi Sosyal Bilimler Dergisi*, 1, s. 1-19.
- Aydın, S. (2019). Konut Sorununa Devletin Müdahale Aracı Olarak Emlak Bankası, *Eğitim Bilim Toplum Dergisi*, 17 (66), s. 74-107.
- Bozdoğan, R. (2004). "Birleşmiş Milletler Uygulamaları ve Yerel Yönetimler." *Öneri Dergisi*, 6 (22), s. 229-235.
- Çelebi, B. (2014). Yerel Yönetimlerin Uluslararası Müdahaleleri İçin Yasal Bir Dayanak: Uluslararası Hukuk ve Kentli Hakları, *TESAM Akademi Dergisi*, 1 (1), s. 129-155.
- Çezik, A. (1982). *Kentleşme Yerleşme Sektör Raporu*. DPT Yayını, Ankara.
- Çoban, A. N. (2012). Cumhuriyetin İlanından Günümüze Konut Politikası, *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi*, 67 (3), s. 75-108.
- Emini, E. M. (2004). Hak Kavramı. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 12, s. 203-216.

- Erat, V. (2014). Türkiye’de Kamu Politikası Alan Yazını Üzerine Bir İnceleme. *Gümüşhane Üniversitesi SBE Elektronik Dergisi*, 5 (10), s. 78-117.
- Erdoğan, G. (2008). Avrupa Sosyal Şartı ve Gözden Geçirilmiş Avrupa Şartı, *TBB Dergisi*, 77, s. 123-166.
- Ersöz, H. (2005). 5272 Sayılı Yasa Öncesinde Türkiye’de Belediyelerin Sosyal Politika Alanındaki Deneyimleri. *Sosyal Siyaset Konferansları Dergisi*, 50, s. 133-151.
- Geray, C. (2000). Kenttaşlık Hakları. İnsan Hakları Yıllığı, Cilt 21. TODAİE. S. 499-510.
- Gönüllü, G. (2014). Çevresel-Kentsel Hakların Gelişimi: Dünyada ve Türkiye’de Kentsel Haklar, *İnsan Hakları Yıllığı*, 32, s. 31-52.
- Gümüş, A. T. (2010). Küreselleşme ve Sosyal Devlet. Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 18 (1), s. 85-146.
- Harvey, D. (2013). Sosyal Adalet ve Şehir. Çev: Mehmet Morali. Metis Yayınları. İstanbul.
- Hohmann, J. (2013). The Right to Housing. Law, Concepts, Possibilities. USA: Hart Publishing.
- İnce, N. & Kanlı, İ. B. & Eryiğit, B. H. (2017). İnsan Hakkı Olarak Konut Hakkı. *International Journal of Political Studies*, 3 (2), s. 21-36.
- Kalağan, G. (2021). Türkiye’de Kentsel Haklar: Sosyal Devlet Bağlamında Konut Hakkı Üzerine Bir İnceleme, *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi İİBF Dergisi*, 8 (1), s. 85-106.
- Karasu, M. A. (2008). Kentli Haklarının Gelişimi ve Hukuki Boyutları. *TBB Dergisi*, 78, s. 37-52.
- Karasu, M. A. (2017). Nasıl Bir Toplu Konut İdarisi. *Van Yüzyüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 4, s. 455-477.
- Kaştan, Y. (2010). Cumhuriyet Döneminde Nüfus Hareketlerinin Fonksiyonu. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7 (1), s. 65-76.
- Keleş, R. (1966). Sosyal Konut Politikası Kavramı Üzerine Bir Deneme ve Türkiye’de Sosyal Konut Politikası. *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi*, 21 (2), s. 167-234.
- Keleş, R. (2017). Kentleşme Politikası, Ankara: İmge Yayınevi.
- Keleş, R. (2021). Kent Terimleri Sözlüğü, Ankara: İmge Yayınevi.
- Kellekçi, L. Ö. & Berköz, L. (2006). Konut ve Çevresel Kalite Memnuniyetini Yükselten Faktörler. *İTÜ Dergisi*, 5 (2), s. 167-178.
- Kıvılcım Akkoyunlu, E. (1997). Kentli Hakları. *Amme İdaresi Dergisi*, 30 (3), s. 31-48.

- Kızılboğa Özaslan, R. (2020). “Depremlere Dirençli Güvenlik Hakkı(muz)”, Farklı Açılımlarla İnsan Hakları ve Güvenlik, Editör: Ömer Özkaya, Ankara: Adalet Yayınevi.
- Kızılboğa Özaslan, R. & Bozkurt, E. (2019). “The Right to Environment and Its Reflections on Municipalities”, Strategic Perspectives on Sustainable Development and Migration Issues in Turkey and Abroad, Editör: İmam Bakır Kanlı, UK: Cambridge Scholar Publishing.
- Koç, H. (1998). Konut Politikaları ve Uygulamaları: İzmir Örneği, *Ege Mimarlık Dergisi*, 28 (4), s. 31-33.
- Kula, S. & Çakar, B. (2015). Maslow İhtiyaçlar Hiyerarşisi Bağlamında Güvenlik Algısı ve Yaşam Doyumu Arasındaki İlişki. *Bartın Üniversitesi İİBF Dergisi*, 6(12), s. 191-210.
- Lefebvre, H. (2015). Şehir Hakkı (Çev.: Ergüden, I.), İstanbul: Sel Yayıncılık.
- Maslow, A. H. (1954). *Motivation And Personality*. New York: Harper&Row. Publishers.
- Mengi, A. (2018). “Toplu Konut Üretim Modelleri: 1987-2017”, Kentsel Politikalar, Editör: Ayşegül Mengi & Deniz İşçioğlu, Ankara: Palme Yayınları. 87-96.
- Metin, Y. & Uz, A. (2007). Avrupa Birliği Temel Haklar Ajansı, Uluslararası Asya ve Afrika Çalışmaları Kongresi ICANAS 38 10-15 Eylül 2007 Bildiri Kitabı, Cilt II, Ankara, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Yayınları, s. 1029-1046.
- Okumuş, G. & Türkoğlu, H. (2017). Komşuluk Birimi Ölçeğinde, Coğrafi Bilgi Sistemleri Tabanlı Bir Kentsel Sürdürülebilirlik Değerlendirme Modeli Önerisi, *Planlama Dergisi*, 27 (2), s. 193-204.
- Olgun, H. (2010). Ütopya’dan Distopya’ya: “Modern Şehircilik” ve Kritiği, *İdeal Kent*, 1 (1), s. 96-111.
- Önver, M. Ş. (2016). Konut ve Konut Politikası, İstanbul: IJOPEC Yayınları.
- Örselli, E. & Bayrakçı, E. (2016). *Yerel Hizmetlerde Vatandaş Karnesi: Konya Örneği*. Konya: Çizgi Kitapevi.
- Özaslan, K. (2021). *Türkiye’nin Değişen Göç Politikası ve Belediyeler: İstanbul Örneği*. Ankara: Adalet Yayınevi.
- Özaslan, K. (2021). *Değişen Hükümet Sistemi Ekseninde İdari Vesayet ve Belediyeler*. İçinde: Kamuda Denetim (Ed. Kızılboğa Özaslan, R.). Ankara: Adalet Yayınevi.

- Özel, M. (2015). Kamu Politikası ve Yerel Yönetimler. İçinde: Yerel Yönetimlerde Yerel Kamu Politikası Yaklaşımları. (Ed. Özel, M.) Çizgi Kitapevi Yayınları. Konya.
- Özkaya, Ö. (2019). *Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sisteminde İdarenin Bütünlüğü İlkesi*. Ankara: Adalet Yayınevi.
- Pustu, Y. (2006). Küreselleşme Sürecinde Kent Antik Site'den Dünya Kentine. *Sayıştay Dergisi*, 60, s. 129-152.
- Şengül, T. H. (2009). *Kentsel Çelişki ve Siyaset*, Ankara: İmge Yayınevi.
- Tercan, B. (2018). 1948'den Bugüne İmar Afları, *Mimarlık Dergisi*, 403, s. 20-31
- TOKİ. (1999). *Habitat Gündemi ve İstanbul Deklarasyonu. Hedef ve İlkeler, Tahhütler ve Küresel Eylem Planı*. Ankara: T.C. Başbakanlık Toplu Konut İdaresi Başkanlığı.
- Tosun, E. K. & Fırat, Z. (2012). Kentsel Mekândaki Değişimler ve Kişilerin Konut Tercihleri: Bursa Örneği, *Business and Economics Research Journal*, 3 (1), s. 173-195.
- Türkçü, Ç. (1996). Habitat II'ye Doğru. *Ege Mimarlık Dergisi*, 2 (19), s. 13-15.
- Türkiye Barolar Birliği. (2012). *Uluslararası Çevre Koruma Sözleşmeleri*, Ankara: Türkiye Barolar Birliği Yayınları.
- Ulusoy, A. E. (2020). Türkiye'de Konut Politikaları: Tarihsel Süreç ve Aktörlerin Rolü, *Kamu Yönetimi ve Politikaları Dergisi*, 1 (3), s. 87-123.
- Yaylı, H. & Gönültaş, Y. C. (2018). Habitat Konferanslarına Tarihsel Bir Bakış, *KAYSEM 12 E-Bildiriler Kitabı*, Kırıkkale: Kırıkkale Üniversitesi, s. 870-893.
- Yeşilçayır, C. (2020). İnsan Haklarında Kuşaklar Tartışması ve Bir Çözüm Denemesi. *Temaşa Felsefe Dergisi*, 13, s. 13-73.
- Yıldırım, S. (2019). *Ansiklopedik Kent Sözlüğü*. İstanbul: Marmara Belediyeler Birliği Kültür Yayınları.
- Yılmaz, N. & Bulut, Y. (2009). *Kent Yoksulluğu ve Gecekondu*, İstanbul: Beta Yayınları.
- Yiğitbaşıoğlu, H. (1998). Kentlerin Çevre Sorunları ve Habitat Konferansları, *Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih – Coğrafya Fakültesi Dergisi*, 38 (1-2), s. 13-30.
- Yücel, Y. F. (2010). Hak ve Menfaatler Üzerine Bir İnceleme, *TBB Dergisi*, 91, s. 335-357.

Çevrim İçi Kaynaklar

- AA, <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/100-milyondan-fazla-kisi-evsiz-yasiyor/1995716> (9/9/2021).
- AB Temel Haklar Şartı, https://www.europarl.europa.eu/germany/resource/static/files/europa_grundrechtecharta/_30.03.2010.pdf (30/12/2021).
- Avrupa Konseyi, <https://rm.coe.int/168071923d> (31/12/2021).
- Avrupa Konseyi, <https://rm.coe.int/168071a1b5> (31/12/2021).
- Avrupa Konseyi, <https://www.coe.int/tr/web/impact-convention-human-rights/european-social-charter#/> (24/9/2021).
- AYM, <https://www.anayasa.gov.tr/tr/kararlar-bilgi-bankasi/> (28/12/2021).
- BM, <https://www.unhcr.org/refugee-statistics/> (28/1/2022).
- BM, <https://www.unhcr.org/internally-displaced-people.html> (28/1/2022).
- BM, https://www.un.org/development/desa/dspd/2020/03/resolution-homelessness/_8/12/2021.
- BM, <https://www.un.org/en/about-us/universal-declaration-of-human-rights> (13/9/2021).
- İHD, <https://www.ihd.org.tr/insan-haklari-evrensel-beyannamesi/> (13/9/2021).
- BM, <https://www.un.org/development/desa/dspd/wp-content/uploads/sites/22/2020/06/chair-summary-csod58-priority-theme-panel.pdf> (9/9/2021).
- BM, <http://www.un-documents.net/vp-c.htm> (9/11/2021).
- BM, <https://population.un.org/wpp/Graphs/DemographicProfiles/Line/900> (26/11/2021).
- BM, <https://www.un.org/development/desa/publications/2018-revision-of-world-urbanization-prospects.html> (26.8.2021).
- BM, https://unhabitat.org/sites/default/files/2020/09/gsm-population-data-booklet-2020_3.pdf (26.8.2021).
- BÜ, <https://insanhaklarimerkezi.bilgi.edu.tr/tr/content/122-kadnlara-kars-her-turlu-ayrımclgn-onlenmesi-sozlesmesi/> (13/9/2021).
- BÜ, <https://insanhaklarimerkezi.bilgi.edu.tr/tr/content/124-cocuk-haklarnadair-sozlesme/> (13/9/2021).
- BÜ, <https://insanhaklarimerkezi.bilgi.edu.tr/tr/content/81-gozden-gecirilmis-avrupa-sosyal-sart/> (24/9/2021).
- BÜ, <https://insanhaklarimerkezi.bilgi.edu.tr/tr/content/67-avrupa-sosyal-sart/> (24/9/2021).

- DB, <https://data.worldbank.org/indicator/SP.POP.TOTL> (18/2/2022).
- DB, <https://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.PCAP.CD> (31/12/2021).
- DB, <https://data.worldbank.org/indicator/SP.URB.TOTL.IN.ZS> (26.8.2021).
- Hürriyet Gazetesi, <https://www.hurriyet.com.tr/ekonomi/turkiyenin-2023e-kadarki-konut-ihtiyaci-7-5-milyon-20612408> (24/11/2021).
- KİPTAŞ, <https://www.kiptas.istanbul/hakkimizda> (7/12/2021).
- KİPTAŞ, <https://www.kiptas.istanbul/tamamlanan-projeler> (20/2/2022).
- KİPTAŞ, https://belgex.s3.amazonaws.com/uploads/file_name/2105/9ffa9c852ad72a1440e95a41ea65420.pdf (8/12/2021).
- İçişleri Bakanlığı, <https://www.e-icisleri.gov.tr/Anasayfa/MulkiIdariBolumleri.aspx> (12/02/2021).
- mfa, <https://www.mfa.gov.tr/bm-insan-yerlesimleri-programi.tr.mfa> (15/9/2021).
- SBB, https://www.sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2021/12/Birinci_Bes_Yillik_Kalkinma_Planı-1963-1967.pdf (16/12/2021).
- SBB, <https://www.sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2018/11/Onuncu-Kalk%C4%B1nma-Plan%C4%B1-2014-2018.pdf> (24/11/2021).
- SBB, https://www.sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2019/07/OnbirinciKalkinma_Planı.pdf (26/11/2021).
- TCMB, <https://www.tcmb.gov.tr/wps/wcm/connect/8bbac42a-c854-4c58-8b0c-e7e55c35ec2d/KFE.pdf?MOD=AJPERES&CACHEID=ROOTWORKSPACE-8bbac42a-c854-4c58-8b0c-e7e55c35ec2d-nY2iZ.-> (18/2/2022).
- TOKİ. (2019). TOKİ Kurumsal Tanıtım Dokümanı. <http://i.toki.gov.tr/content/entities/main-page-slider/20191011095737969524-pdf.pdf> (22/11/2021).
- TOKİ. (2021). TOKİ HABER, Toplu Konut İdaresi Başkanlığı, Sayı 141 (Kasım 2021). <https://www.tokihaber.com.tr/e-dergi/> (6/12/2021).
- TÜİK, <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Adrese-Dayali-Nufus-Kayit-Sistemi-Sonuclari-2021-45500> (24/11/2021).
- TÜİK, <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Istatistiklerle-Aile-2020-37251> (22/11/2021).
- TÜİK, <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Gelir-ve-Yasam-Kosullari-Arastirmasi-2020-37404> (22/11/2021).
- TÜİK, <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Income-and-Living-Conditions-Survey-2020-37404> (8/12/2021).

- TÜİK, <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Gelir-ve-Yasam-Kosullari-Arastirmasi-2020-37404> (22/11/2021).
- TÜİK, <https://data.tuik.gov.tr/Kategori/GetKategori?p=insaat-ve-konut-116&dil=1> (26/11/2021).
- Türk-İş Sendikası, <https://www.turkis.org.tr/kasim-2021-acilik-ve-yoksulluk-siniri/#:~:text=D%C3%B6rt%20ki%C5%9Filik%20bir%20ailenin%20sa%C4%9F1%C4%B1k%C4%B1,3.191%2C55%20TL'dir.> (30/12/2021).
- UNICEF, <https://www.unicef.org/turkey/%C3%A7ocuk-haklar%C4%B1nadair-s%C3%B6zle%C5%9Fme> (13/9/2021).

SAĞLIK HAKKININ TESİSİNDE BELEDİYELERİN ROLÜ

Rüveyda KIZILBOĞA ÖZASLAN*

Öz

Sağlık, evrenin var olduğu andan bu yana değişmeyen ve hatta önemi her geçen gün artan önemli bir ihtiyaçtır. İhtiyaçların karşılık bulması için ise haklar ortaya çıkmaktadır. Bunun neticesinde ise hakka ilişkin sorumlular ve sorumluluklar belirlenmekte, tarafları bağlayıcı hukuki düzenlemeler yapılmaktadır. Bu kapsamda çalışmada öncelikle sağlık ile ilgili kavramsal çerçeve çizilmekte akabinde sağlığı bir hak olarak düzenleyen ulusal ve Türkiye'nin de taraf olduğu uluslararası belgeler incelenmektedir. Son olarak yerelde halkın ihtiyaçlarını karşılamada etkili aktör olan belediyelerin doğrudan sağlık hakkına yönelik ve sağlık hakkını dolaylı olarak etkileyen hizmetleri ele alınmaktadır. Çalışmanın amacı en genel ifadeyle sağlığın "her şeyin başı olduğu" ilkesinden yola çıkılarak, sağlık hakkının tesisinde belediye hizmetlerinin önemini ortaya koymaktır. Aralık 2019 tarihinden bu yana dünyayı adeta esir alan bir virüsün, toplumları sağlıktan ekonomiye kadar birçok alanda nasıl olumsuz etkilediğine tanık olunduğu bir dönemde ele alınan bu çalışmanın, özellikle yerelde gerekli tedbirlerin alınması ve hizmetlerin etkili sunulmasının ulusal ve hatta küresel düzeyde sağlık ile ilgili yaşanacak sorunların azalmasında etkili olduğu değerlendirilmesi ile okuyuculara katkı sunması hedeflenmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Sağlık Hakkı, Sağlık Hakkını Düzenleyen Ulusal ve Uluslararası Belgeler, Belediyeler*

Giriş

Sağlık ve hastalık, farklı tanımlamalarla ifade edilmeye çalışılan ve içeriğinde birçok anlamı barındıran kavramlardır. Sağlığın tanımlanmasının zorluğu karşısında 1948 yılında Dünya Sağlık Örgütü'nün (DSÖ) bu sorumluluğu yerine getirmesi istenmiştir. DSÖ

---

* Doç. Dr. Marmara Üniversitesi, Siyasal Bilgiler Fakültesi, Yerel Yönetimler Bölümü, ruveyda.kizilboga@marmara.edu.tr, ORCID ID: 0000-0001-7468-0844.

Şehircilik Bakanlığının izninin alınması zorunludur. İzmir Buca belediyesi de meclis kararı ile Avrupa Kentsel Şartı'na taraf olmuş Türkiye'de tek belediyedir. Belediyelerin mevzuattaki koşulları yerine getirmesi ve Şartlardaki ilkeleri gerçekleştirmede Avrupa kentleri ile yarışması yereldeki yaşam kalitesini artmasına ve beldeler arası gelişmişlik farklarının en aza indirilmesine tesir edecektir.

Var olmanın beraberinde getirdiği en kıymetli haklardan biri olan sağlık, genellikle değeri kaybedildikten sonra anlaşılan bir unsurdur. Bu nedenle hak boyutu ile talep edilmesi için şartlar kolaylaştırılırken bireyin de hem kendi hem de çevresindekilerin ve çevrenin sağlığını koruma hususunda tedbiri elden bırakmamaya özen göstermesi beklenir.

KAYNAKÇA

- Acil Sağlık Hizmetleri Yönetmeliği, 11.05.2000 tarihli ve 24046 sayılı Resmi Gazete, <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=4798&MevzuatTur=7&MevzuatTertip=5>, Erişim Tarihi: 12.05.2021.
- Aile Hekimliği Kanunu, 09.12.2004 tarihli ve 25665 sayılı Resmi Gazete, <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.5258.pdf>, Erişim Tarihi: 12.05.2021.
- Akın, A. ve Türkçelik Türkel, E.,(2020). Sağlık Hizmetlerine Erişimde Toplumsal Cinsiyet Eşitliği, Ankara: CEİD Yayınları.
- Avrupa Konseyi, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi, https://www.echr.coe.int/Documents/Convention_TUR.pdf, <https://www.resmigazete.gov.tr/arsiv/8662.pdf>, Erişim Tarihi: 08.04.2021.
- Avrupa Konseyi, Avrupa Sosyal Şartı, 1996, <https://rm.coe.int/CoERMPublicCommonSearchServices/DisplayDCTMContent?documentId=090000168007cf93>, <https://www.resmigazete.gov.tr/arsiv/20312.pdf>, Erişim Tarihi: 08.04.2021.
- Avrupa Konseyi, Gözden Geçirilmiş Avrupa Sosyal Şartı, 09.04.2007 tarihli ve 26488 sayılı Resmi Gazete, <https://rm.coe.int/CoERMPublicCommonSearchServices/DisplayDCTMContent?documentId=090000168007cf93>, <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2007/04/20070409-1.htm>, Erişim Tarihi: 01.07.2021.
- Avrupa Konseyi, Avrupa Kentsel Şartı-I, <http://www.mo.org.tr/UIKDocs/urbancharter1.pdf>, Erişim Tarihi: 31.01.2022.

- Avrupa Konseyi, Avrupa Kentsel Şartı-II, <http://www.mo.org.tr/UIKDocs/urbancharter2.pdf>, Erişim Tarihi: 31.01.2022.
- BM, ESKH İlişkin Uluslararası Sözleşme, 1976. <https://www.ohchr.org/Documents/ProfessionalInterest/cescr.pdf>, Erişim Tarihi: 08.04.2021.
- BM ESKHK (2006) Genel Yorum No. 14, Madde 12: Ulaşılabilecek En Yüksek Sağlık Standardına Sahip Olma Hakkı, Birleşmiş Milletlerde İnsan Hakları Yorumları, Lema Uyar (der.) İstanbul: Bilgi Üniversitesi Yayınları, https://insanhaklarimerkezi.bilgi.edu.tr/media/uploads/2016/05/05/BM_de_Insan_Haklari_Yorumlari_1981_2006.pdf, Erişim Tarihi: 07.10.2021.
- BM, İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi, 2017, [https://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/217\(III\)](https://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/217(III)), Erişim Tarihi: 08.04.2021.
- BM, Her Türlü Irk Ayrımcılığının Ortadan Kaldırılması İlişkin Uluslararası Sözleşme, 16.06.2002 tarih ve 24787 sayılı Resmi Gazete, <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2002/06/20020616.htm#2>. Erişim Tarihi: 06.08.2021.
- BM, Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Ortadan Kaldırılması Sözleşmesi, 14.10.1985 tarihli ve 18898 sayılı Resmi Gazete, <https://www.resmigazete.gov.tr/arsiv/18898.pdf>, Erişim Tarihi: 14.07.2021.
- BM, Çocuk Haklarına Dair Sözleşme, 27.01.1995 tarihli ve 22184 sayılı Resmi Gazete, <https://www.resmigazete.gov.tr/arsiv/22184.pdf>, Erişim Tarihi: 22.06.2021.
- BM, 1994, Uluslararası Nüfus ve Kalkınma Konferansı Raporu, https://www.un.org/development/desa/pd/sites/www.un.org.development.desa.pd/files/icpd_en.pdf, Erişim Tarihi: 10.01.2021.
- BM, Engelli Kişilerin Hakları Sözleşmesi 14.07.2009 tarihli ve 27288 sayılı Resmi Gazete, <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2009/07/20090714-1.htm>, Erişim Tarihi: 28.09.2021.
- BM, Tüm Göçmen İşçilerin ve Aile Fertlerinin Haklarının Korunmasına Dair Uluslararası Sözleşme, 08.07.2004 tarihli ve 25516 sayılı Resmi Gazete, <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2004/07/20040708.htm#7>, Erişim Tarihi: 28.09.2021.
- BM Kalkınma Programı (UNDP), Sustainable Development Goals, <http://www.undp.org/>, Erişim Tarihi: 24.01.2022.
- Bulaşıcı Hastalıklar Sürveyans ve Kontrol Esasları Yönetmeliği, 30.05.2007 tarihli 26537 sayılı Resmi Gazete.
- Çakıcı, K. ve Kızılböğâ Özaslan, R. (2021). Birleşmiş Milletler 2030 Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarının Akıllı Kent Uygulamalarındaki Karşılığı: İstanbul Büyükşehir Belediyesi Örneği, Gümüşhane Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Elektronik Dergisi, 12(2), 209-233.

- Dericiler, Ö. Y. 2014. AİHM İçtihatları Çerçevesinde Özel Hayata ve Aile Hayatına Saygı Gösterilmesi Hakkı Bağlamında Sağlık Hakkının Korunması, VI. Sosyal İnsan Hakları Ulusal Sempozyumu Bildiriler Kitabı, İstanbul: Petrol-İş Yayını, <https://www.petrol-is.org.tr/sites/default/files/tum-dokuman-baski.pdf>, Erişim Tarihi: 07.01.2021.
- Dinçkol, A. (2007). Temel Hukuk Bilgisi, İstanbul: Der Yarınlr, 4. Baskı.
- DSÖ Anayasası. (2006). https://www.who.int/governance/eb/who_constitution_en.pdf. Erişim tarihi: 07.04.2021.
- Gürün, F. (2018). Belediyelerde Sağlık Hizmetlerinin Türk Mevzuatındaki Yeri, Üsküdar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Sayı: 4, 125-150.
- Irmak, H. (2008). Sularla İlişkili Hastalıklar, Ankara: Sağlık Bakanlığı Yayın No: 727. <https://sbu.saglik.gov.tr/Ekutuphane/kitaplar/t74.pdf>, Erişim Tarihi: 02.11.2021.
- Kol, E. (2015). Türkiye’de Sağlık Reformlarının Sağlık Hakkı Açısından Değerlendirilmesi, Sosyal Güvenlik Dergisi, 5(1), 135-164.
- Morens, D.M., Gregory K. F. ve A. S. Fauci, (2009). What is a Pandemic. The Journal of Infectious Diseases, 200, 1018-1021.
- Sağlık Bakanlığı Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü, 2019, Pandemik İnfluenza Ulusal Hazırlık Planı, https://www.grip.gov.tr/depo/saglik-calisanlari/ulusal_pandemi_plani.pdf, Erişim Tarihi: 08.04.2021.
- Sağlık Bakanlığı Dış İlişkiler Dairesi Başkanlığı, 1997, Dünya Sağlık Örgütü ve Türkiye İle İlişkileri, <https://sbu.saglik.gov.tr/Ekutuphane/kitaplar/dsoandturkey.pdf>, Erişim Tarihi: 03.09.2021.
- Sayım, F. (2011). Sağlık Hizmetlerinin Finansmanına İlişkin Ulusal Hesaplar ve Sağlık Alanında Belediyelere Verilen Görev ile Yetkiler, Bütçe Dünyası Dergisi, Sayı 35, 151-165.
- Şahin, A. (2010). Ulusalüstü İnsan Hakları Hukukunda Ekonomik Sosyal ve Kültürel Hakların Niteliği Bağlamında Sağlık Hakkının Kapsamı Üzerine Bir İnceleme, AUHFD, 59(4), 711-766.
- Temiz, Ö.(2014). Türk Hukukunda Bir Temel Hak Olarak Sağlık Hakkı, Ankara Üniversitesi SBF Dergisi, 69(1), 165-188.
- Tillich, P. (1961). The Meaning Of Health, Perspectives in Biology and Medicine, 5(1), 92-100.
- Timisi, N. (2003). BM Kadının Statüsü Komisyonu 47. Dönem Toplantısı, İletişim: Araştırmaları Dergisi, 1(1), 145-150.
- 1921 Anayasası, 20.01.1921 tarihli ve 85 Kanun Numaralı, <https://www.anayasa.gov.tr/tr/mevzuat/onceki-anayasalar/1921-anayasasi/>, Erişim tarihi: 23.06.2021.

- 1961 Anayasası, 20.07.1961 tarihli ve 10859 sayılı Resmi Gazete, <https://www.anayasa.gov.tr/tr/mevzuat/onceki-anayasalar/1961-anayasasi/>, Erişim tarihi: 23.06.2021.
- 1982 Anayasası, 09.11.1982 tarihli ve 17863 sayılı Resmi Gazete, <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.2709.pdf>, Erişim tarihi: 23.06.2021.
- 5393 sayılı Belediye Kanunu, 13.07.2005 tarihli ve 25874 sayılı Resmi Gazete, <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.5393.pdf>, Erişim tarihi: 09.04.2021.
- 5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu, 23.07.2004 tarihli ve 25531 sayılı Resmi Gazete, <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.5216.pdf>, Erişim tarihi: 09.04.2021.
- 5326 sayılı Kabahatler Kanunu, 31.03.2005 tarihli ve 25772 sayılı Resmi Gazete, <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.5326.pdf>, Erişim Tarihi: 07.01.2022.
- 5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanunu, 01.07.2004 tarihli ve 25509 sayılı Resmi Gazete, <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.5199-20100611.pdf>, Erişim Tarihi: 28.09.2021.
- Çevresel Gürültünün Değerlendirilmesi ve Yönetimi Yönetmeliği, 04.06.20120 tarihli ve 27601 sayılı Resmi Gazete <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=14012&MevzuatTur=7&MevzuatTertip=5> Erişim Tarihi: 07.01.2022.
- Türk Dil Kurumu Sözlüğü, <https://sozluk.gov.tr>, Erişim Tarihi: 07.05.2021.
- <https://www.merriam-webster.com>, Erişim Tarihi: 09.04.2021.
- <https://www.oxfordlearnersdictionaries.com>, Erişim Tarihi: 09.04.2021.
- <https://kazete.com.tr/haber/bucadan-ab-kent-sartina-onay-34315>, Erişim Tarihi: 17.06.2021.
- <https://www.haberturk.com/dilovasinda-kanserden-olum-orani-yuzde-337-1889430> Erişim Tarihi: 02.11.2021
- <https://dspace.ceid.org.tr/xmlui/bitstream/handle/1/547/ekutuphane2.3.2.1.1.pdf?sequence=1&isAllowed=y>, Erişim Tarihi: 24.01.2022.
- <https://www.bbc.com/turkce/haberler-dunya-54315485>, Erişim Tarihi: 27.09.2021.

GIDA HAKKI VE GIDA HUKUKUNDA HUKUKİ SORUMLULUK

Nurten İNCE AKMAN*

ÖZ

İnsan haklarının korunması ve geliştirilmesi insanlığın ortak ülküsü haline gelmiştir. İnsan hakları denildiğinde birçok hakla bağlantılı olan gıda hakkı, korunması gereken önemli bir hak olarak karşımıza çıkmaktadır. İnsan onuruna yakışır bir yaşam için gıda hakkının korunmasına duyulan ihtiyaç gün geçtikçe artmaktadır. Dünya nüfusunun büyük bir kısmının yetersiz beslendiği ve son yıllarda bu sayının gittikçe arttığı bilinmektedir. Savaş, iklim değişikliği, Covid 19 pandemisi gibi pek çok etmen gıda hakkına ulaşmayı olumsuz olarak etkilemektedir. Bu durumda özellikle işsiz, topraksız, yaşlı, çocuk ve kadın gibi dezavantajlı grupların gıda hakkına erişimi sekteye uğramaktadır. Bu çalışmada gıda hakkı tanımlandıktan sonra, gıda hakkının yer aldığı uluslararası metin ve bildirilere yer verilerek Türk hukukunda gıda hakkının ve gıda hukukunda hukuki sorumluluğun nasıl düzenlendiği incelenecektir. Ekonomik ve sosyal hakların devletlerin maddi gücüne bağlı olduğu ve maliyetli olmasından ötürü gıda hakkı gibi hakların dava edilemeyeceği fikrinin geçerli olup olmadığı bu çalışmada detaylı bir şekilde ele alınacaktır. Gerçek anlamda gıda hakkının korunması için merkezi yönetimlerin dışında yerel yönetimlerin de faaliyetlerde bulunmaları gerekmektedir. Türkiye’de bazı yerel yönetimlerin gıda hakkının gerçekleştirilmesine yönelik yaptığı çalışmalara yer verilerek bunların yeterli olup olmadığı hususu incelenerek gıda hakkının etkin bir şekilde korunması için çözüm önerilerinde bulunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: *Gıda Hakkı, Gıda Hukukunda Hukuki Sorumluluk, Gıda Hakkının Dava Edilebilirliği, Devletin Yükümlülükleri, Gıda Hakkına Yönelik Tedbirler*

---

* Dr. Öğr. Üyesi, Marmara Üniversitesi, Siyasal Bilgiler Fakültesi, Hukuk Bilimleri Anabilim Dalı, nurten.ince@marmara.edu.tr, ORCID NO: 0000-0002-8674-3221.

- Gıda hakkıyla ilgili açılacak davalarda taraf ehliyeti genişletilmelidir. Bu şekilde gıda hakkının korunması için tüketici dernekleri başta olmak üzere pek çok dernek ve/veya kuruluşlara dava yoluyla gıda hakkının gerçekleşmesine hizmet etme imkânı tanınmış olunur.
- Uzun vadede devletler tarafından çok sayıda sosyal konutlar yapılarak dar gelirli ailelere bu konutların satımı ve/veya kiralanması gerekir. Böylelikle halkın gelirinin büyük bir kısmını barınma için değil, gıda için harcaması sağlanmış olur.

Sonuç olarak Covid 19 pandemisi nedeniyle insanların ekonomik gelirleri ve gıdaya erişimleri hakkında birçok sorun yaşanmaktadır. Covid 19 pandemisi sağlık hakkı dışında gıda hakkının da son derece önemli bir hak olduğunu ve devletlerin gıda politikalarını geliştirmesi gerektiğini göstermektedir. Bireylerin, sivil toplum örgütlerinin gıda israfı gibi hususlarda da insiyatif almaları ve çalışma yapmaları gerekir. İnsan onuruna yaraşır bir yaşamın sağlanması ve gıda hakkının layığıyla yerine getirilmesi için merkezi ve yerel yönetimlerin uzun vadeli projeler yaparak hayata geçirmesi elzemdir.

KAYNAKÇA

- Abdulahkimoğulları, E. & Kale, F. (2013), Türk Anayasalarında Karşılaştırmalı Hukukta Konut Hakkı, *TAAD, Yıl: 4, Sa: 15*, s. 15-38.
- Alston, P. (1979-1980). The United Nations specialized agencies and implementation of the International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights, *Columbia Journal of Transnational Law, Vol. 18, No. 1*, s. 79-118.
- Akad, M. (1992). Teori ve Uygulamada Sosyal Güvenlik Hakkı, İstanbul: Kazancı Hukuk Yayınları, No:112.
- Aktaş, N. & Özdoğan, Y. (2016). Gıda ve Beslenme Okuryazarlığı, *Harran Tarım ve Gıda Bilimleri Dergisi, C: 20, Sa: 2*, s. 146-153.
- Antalya, O. G. (2019). *Borçlar Hukuku Genel Hükümler, C. V/1,2* Ankara.
- Ateş, Z. G. (2020). *Biyogüvenlik Kanunu Çerçevesinde Hukuki Sorumluluk*, İstanbul.

- Atik, İ. & Atik, A. (2019). Merkezi ve Yerel Yönetimlerin Gıda Güvenliğindeki Etkileri: Dünyadan ve Türkiye'den Örnekler, *Uluslararası Yönetim Akademisi Dergisi*, C: 2, Sa: 2, s. 455-465.
- Başözen, A. (2012). Genetiği Değiştirilmiş (GDO'lu) Ürünlerin Tüketilmesinden Kaynaklanan Zararlarda Nedenselliğin İspatına Yönelik İspat Sorunları, *MÜHFD*, C. 1, Sa. 1, *Gen Hukuku Özel Sayısı*, s. 219-249.
- Çiçek, E. (2009). Kar mı İnsan Hakkı mı "Bir insan Hakkı olarak Su hakkının Dava Edilebilirliği", *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, Sa. 80, s. 182-228.
- Çoşkun, V. (2006). İnsan hakları-Liberal Açıdan bir Tahlil, Ankara: Liverte Yayınları.
- Courtis, C. (2007). The Right to Food as a JusticiabVol. 11, s. 317-337.
- Dennis, M. & J-Sterwart, David, P. (2004). Justiciability of Economic, Social, and Cultural Rights: Should There be an International Complaints Mechanism to Adjudicate the Rights to Food, Water, Housing, and Health, *American Journal of International Law*, Vol. 98, 2004, s. 462- 515.
- Doğan, G. (2010). Türkiye'de Gen Teknik Uygulamalar ve Bu Uygulamalardan Doğan Hukuki Sorumluluk, *YÜHFD*, C. 7, Sa. 2, *Çevre Hukuku Sempozyumu Özel Sayı*, s. 107-136.
- Donnelly, J. (1995). Teoride ve Uygulamada Evrensel İnsan Hakları, (Çev. Mustafa Erdoğan, Levent Korkut), Ankara: Yetkin Yayınevi.
- Dutta, G. (2015). Justitciability of Right to Food, *International Journal of Scientific and Research Publications* Vol. 5, Issue 1, s. 1-5.
- Esterik, P. V. (2019). Right to food; right to feed; right to be fed. The intersection of women's rights and the right to food, *Agriculture and Human Values*, 16, s. 225-232.
- Fao and Ohchr, Right to Adequate Food, Fact Sheet No.34, Geneva: United Nations, 2010. <http://www.ohchr.org/Documents/Publications/FactSheet34en.pdf> (Erişim tarihi:15.07.2021).
- Frison, C.& Claeys P. (2013) Right to Food in International Law, *Encyclopedia of Food and Agricultural Ethics Springer Reference Encyclopedia of Food and Agricultural Ethics Edition: 1*, Chapter: 323, Editors: P. B. Thompson, D.M. Kaplan, K. Millar, L. Heldke, R. Bawden, Springer Netherlands, s. 1-8
- Fritzsche, P. K. (2004). Menschenrechte, Paderborn.
- Gemalmaz, M. S. (2001). İnsan Hakları Hukukunun Genel Teorisine Giriş, Üçüncü Baskı, İstanbul: Beta Yayınevi.
- Gemalmaz, M. (S. (2010). Ulusalüstü İnsan Hakları Hukuku Belgeleri-II. Cilt/Uluslararası Sistemler, İstanbul: Legal Yayınları, 2010, s. 3-19.

- Gemalmaz, M. S. (1987). Bir İnsan Hakkı Olarak Çevre Hakkı ve Türk Düzenlenmesi, *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası*, C. 52, Sa. 1-4, s. 233-278.
- Golay, C. (2008). *The Global Food Crisis and Right to Food*, CETİM (Ed.) Critical Report. Nr. 3 Dezember.
- Golay, C. (2009). *The Right to Food and Access to Justice: Examples at the national, regional and international levels*, Food and Agriculture Organization of the United Nations, Rome.
- Gülmez, M. (2013) Sosyal Haklırsız “Yeni” Anayasa mı?, Eleştirel Gözle Emek ve Sermayenin Önerileri, Hatiboğlu Yayınevi.
- Güneş, A. M. (2008). Genetiği Değiştirilmiş Organizmalar ve Çevre Hukuku, *İÜHFİM*, C. LXVI, Sa: 2, s. 49-90.
- Gürpınar, D. (2013). Biyogüvenlik Kanunu Çerçevesinde Hukuki Sorumluluk, *D.E.Ü. Hukuk Fakültesi Dergisi*, C: 15, Sa: 0, s. 1067-1110.
- Güzeloğlu, T. (2009). Küresel Gıda Krizi ve Beslenme Hakkı (Right to Food), *TBB Dergisi*, Sa: 80, s. 299-314.
- Halaç, E. (2002). Gıda Kalitesi ve Gıda Mevzuatı İle İlgili Temel Kavramlar Işığında Türk ve AB Gıda Mevzuatının Karşılaştırılması, *Akdeniz İ.İ.B.F. Dergisi S: 4*, 107-131.
- Havutçu, A. (2005). Türk Hukukunda Örtülü Bir Boşluk: Üreticinin Sorumluluğu, İzmir.
- İnce, N. (2017). Bir İnsan Hakkı Olarak Su Hakkı ve Dava Edilebilirliği, *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, C. 1, Özel Sayı 4, *Alan Sosyal Bilimler*, s. 1-19
- İnce, N, Kanlı, İ.M, Eryiğit, B. H. (2017). İnsan Hakkı olarak Konut Hakkı, *Uluslararası Politik Araştırmalar Dergisi*, C.3, Sa.2, s. 21-32.
- Kaboğlu, İ. Ö. (1988-1989) Çevre Hakkı Üzerine (Bir Danıştay Kararının Düşündürdükleri), *İnsan Hakları Yıllığı*, C: 10-11, s. 107-137.
- Kanalan, İ. (2015). Die universelle Durchsetzung des Rechts auf Nahrung gegen transnationale Unternehmen, Mohr Siebeck, Tübingen.
- Kardos, G. (2008) The internationally recognized right to housing, *Cuadernos Constitucionales de la Cátedra Fadrique Furió Ceriol n° 64/65*, s. 91-100.
- Kılıç, M. (2021). Gıda Hakkının Ekonomi-Politiği: Pandemi Döneminde Gıda Hakkı, *Legal Hukuk Dergisi*, C: 19, Sa: 218, s.559-609.
- Klein, E. (2001). Die General Comments: Zu einem eher unbekanntem Instrument des Menschenrechtsschutzes, Ipsen, Jörn/Schmidt-Jortzig (Ed.) *Recht-Staat-Gemeinwohl, FS für Dietrich Rauschnig*, s. 301-311.

- Koç, Emin, "Gıda Güvenliği ve Kamu Sağlığının Korunması", *Türkiye Adalet Akademisi Dergisi*, Cilt: 6-22, 2015, s.395-426.
- Koenig, M. (2005). *Menschenrechte*, Frankfurt a.M: Peterlang
- Kommer, S. (2016). *Menschenrechte wider den Hunger. Das Recht auf Nahrung zwischen Wissenschaft, Politik und globalen Märkten*, Nomos Verlag.
- Kucs, A., Seldova, Z. & Pierhurovica, L. (2008) *The Right to Housing: International, European and National Perspectives*, *Cuadernos Constitucionales de la Cátedra Fadrique Furió Ceriol nº 64/65*, s. 101-123.
- Künnemann, R., & Epal-Ratjen S. (2005). *The right to food: A resource manual for NGOs*. Washington, DC: https://www.fian.org/fileadmin/media/publications_2015/Right-to-Food-Resource-Manual-for-NGOs-2004.pdf
- Lewis, B. (2012). *Environmental Rights or A Right to the Environment? Exploring the Nexus Between Human Rights and Environmental Protection*, *Macquarie Journal of International and Comparative Environmental Law*, Vol. 8 (1), s. 36-47.
- Mander, H. (2012). *Food from Courts: The Indian Experience*, *IDS Bulletin July 2012*, Vol. 43, No. 1, s. 15-24.
- Mapulanga- Hulston, J. K (2002). *Examining the Justiciability of Economic, Social and Cultural Rights*, *The International Journal of Human Rights*, Vol. 6, No. 4, s. 29-48.
- Martignoni, J. B. (2018). *Engendering the right to food? International human rights law, food security and the rural woman*, *Transnational Legal Theory*, 9: 3-3, s. 400-414.
- Mettke, T. (1979), "Gıda Hukukunun Gelişimi", Necip Ortan (çev.), *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt: 36, Sayı: 1, 1979, s. 227-247.
- Narula, S. (2006). *The Right to Food: Holding Global Actors Accountable Under International Law*, *Columbia Journal of Transnational Law*, Vol. 44, No: 3, s. 691-800.
- Negiz, N.&Yalçın, Ö. (2018). *Kentli Haklarının Türkiye Eksenindeki Yeri*, *Kaysem 12/ Türkiye'de Toplum, Yerleşim ve Yönetim Tartışmaları*, s. 326-340.
- Niyaz, Ö.C & İnan, İ. H. (2016). *Türkiye'de Gıda Güvencesinin Mevcut Durumunun Değerlendirilmesi*, *Adnan Menderes Üniversitesi, Ziraat Fakültesi Dergisi*, 13 (2), s. 1-7.
- Peerzada, R. İ. (2019). *Uluslararası Hukukta Gıda Hakkı*, Bilkent Üniversitesi, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara

- Riedel, E. (2005). Allgemeine Bemerkungen zu Bestimmungen des Internationalen Paktes über Wirtschaftliche, Soziale und Kulturelle Rechte der Vereinten Nationen, Deutsches Institut für Menschenrechte (Ed.), *Die General Comment' zu den VN-Menschenrechtsverträgen, Deutsche Übersetzung und Kurzeinführung*, Baden- Baden, s. 160-167.
- Rudolf, B. (Ed.) (2007), *Menschenrecht Wasser?* Frankfurt am Main: Peterlang.
- Özdemir, H. (2017). Gıda Hukuku ve Hukuki Sorumluluk, *D.E.Ü. Hukuk Fakültesi Dergisi, Prof. Dr. Şeref Ertaş'a Armağan, C. 19, Özel Sayı-2017*, s.443-491.
- Şahinöz, A. (2016). Yerelden Küresel Gıda Güvencesi, *Türkiye Biyoetik Dergisi, 2016, Vol.3 No: 3*, s. 184-197.
- Sert Sütçü, S. (2021). Genetiği ile Oynanan Organizmaların (GDO) Tüketici Hukukuna Etkisi, *9. Tüketici Hukuku Kongresi 2020*, (Ed. Hakan Tokbaş), Aristo.
- Srivastava, A. K. & Tiwary, M. (2009) *Right to Food*, Fourth Edition, HRLN Human Rights Law Network, Indian.
- Sur, M. (1997-1998). Sosyal Hakların Uluslararası Alanda Korunma Sistemleri, *İnsan Hakları Yıllığı*, s. 65-91.
- Sütlaş, M. (2013). Yeni Anayasa'da "konut, barınma ve çevre hakkı" <https://bianet.org/biamag/kent/149367-yeni-anayasa-da-konut-barinma-ve-cevre-hakki>
- Tekir, A. F. (2016). Gıda Hakkı, Marmara Üniversitesi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
- Tiftik, M. (1997). Tehlike Sorumluluğunun Ayırıcı Özellikleri ve Türk Hukukunda Tehlike Sorumluluklarının Genel Kurul İle Düzenlenmesi Sorunu.
- Turhan, A. (2013). İnsan Hakkı Kuşakları arasındaki tamamlayıcılık ilişkisi, *İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi C. 4 Sa. 2*, s. 357-378.
- Windfuhr, M. (2000). Soziale Menschenrechte und Globalisierung, Armin, Gabriele von/Deile, Volkmar/Hutter, Franz-Josef/Kurtenbach, Sabine/Tessmer, Carsten (Ed.), *Jahrbuch Menschenrechte 2000*, Suhrkamp, Frankfurt s. 173-185.
- Woods, J. M. (2003). Justiciable Social Rights as a Critique of the Liberal Paradigm, *Texas International Law Journal Vol 38*, s. 763-793.

- Yıldırım, M. F. (2012). Biyogüvenlik Kanunu Kapsamında Genetiği Değiştirilmiş Ürünlerden Doğan Hukuki Sorumluluk, *MÜHFD, C. 1, Sa. 1, Gen Hukuku Özel Sayısı*, s. 55-65.
- Yıldırım, M. F. (2008). *Gen Teknik Uygulamalarından Doğan Hukuki Sorumluluk*, Ankara.
- Yıldırım, E. (2015). Uluslararası Deneyimler Işığında Sosyal Hakların Dava Edilebilirliği ve Anayasa Yargısı: Bir Scylla ve Charybdis İkilemi mi?, Çoban, Ali Rıza/Gülener, Serdar/Sağlam, Musa/Ekinci, Hüseyin (Ed.) *Haşim Kılıç'a Armağan*, s. 1131-1193.
- Yücel Dericiler, Ö. (2018) Şirketlerin İnsan Haklarına İlişkin Yükümlülüklerinin Niteliği ve Temellendirilmesi Sorunu: Saygı Gösterme Sorumluluğu Ne Yükler? *Antalya Bilim Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 6, Sa: 11 s. 59-82*.
- Ziegler, J. (2011). *The Fight for The Right to Food: Lessons Learned*, London: Palgrave Macmillan.
- Ziegler, J. (2008). *Report of the special rapporteur on the right to food*. New York, US: Human Rights Council, United Nations.

SU HAKKININ HUKUKİ VE YÖNETSEL BOYUTLARI

Orhan Veli ALICI*

ÖZ

Küresel iklim krizinin giderek telafisi güç sorunlara sebebiyet verdiği günümüzde, yaşamı var ederek ekosistemin idamesini sağlayan ve her geçen gün yok olan "su" belki de hiç bu kadar önem arz etmediği bir zamana erişmiştir. İlerleyen yıllarda önemini giderek artıracak olan ve bir haktan öte varlığın sebebi bu yaşam zaruretine duyulan gereksinim suyun korunmasını ulusüstü elzem bir amaç haline de getirecektir. Yaşam hakkının ayrılmaz bir unsuru olan su hakkının kabul edilmesi birçok ülkede anayasal düzeyde yer bulurken ekonomik gelişme ve sanayileşme karşısında suyun giderek haktan ziyade bir meta haline geldiği de görülmektedir. Bu çalışmada ulusüstü ve ulusal düzenlemeler çerçevesinde normsal bir analiz yapılarak kentsel yaşamda insani tüketim amaçlı sağlıklı ve temiz içme suyuna erişim çerçevesinde "su hakkı" konusu ele alınacaktır. Özellikle kentleşme ve iklim krizinin yaşandığı günümüzde alınması gereken aksiyonlarla suyun bir hak ve korunması gereken bir yaşam unsuru olmasının yanı sıra ekonomik bir meta oluşu arasında da bir değerlendirme yapılmıştır. Konu kapsamında Türkiye özelinde yeterli düzenlemelerin yapılması, suyun çok yönlü kullanımı, korunma zarureti ve su fakiri olan coğrafyamızda kentsel alanda karar mercilerinin su ile ilgili alması gereken politikalar irdelenmiştir. Sağlıklı içme suyu temini ve kullanılması kapsamında ele alınmış olan konuda bir üst karar ve vesayet makamının gerekliliği ile suyun temel bir yaşam hakkı olarak ücretlendirilmesi sorunsalına da değinilmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Su Hakkı, İklim Krizi, Su Kanunu, İçme Suyu, İnsani Tüketim Amaçlı Su*

---

* Doç. Dr., Tarsus Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü orhanvelialici@tarsus.edu.tr
ORCID ID: 0000-0002-8670-3879

kesimlerince dikkatle kullanılması, izlenmesi ve karar mercilerinin su ile ilgili politikalarının ve faaliyetlerinin kamuoyu nezdinde hassasiyetle denetlenmesinin gerekliliği ön plana çıkmaktadır. Son olarak metnin girişinde yer verilen, suya methiyeler dizgen coğrafyanın özlü bir atasözü ile bu çalışmanın bitirilmesinin yerinde olacağı düşünölmektedir. “*Suyu kesilmiş değirmene dönmek*” atasözünün işaret ettiği distopyanın fark edilmesi dileğiyle...

KAYNAKÇA

- 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi, 10.07.2018 tarihli ve 30474 sayılı Resmi Gazete, Erişim Adresi: <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=1&MevzuatTur=19&MevzuatTertip>
- 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum Ve Kuruluşlar İle Diğer Kurum Ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi, 15/7/2018 tarih ve 30479 Resmi Gazete, Erişim Adresi: <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/19.5.4.pdf>
- 167 sayılı Yeraltı Suları Hakkında Kanun, 23/12/1960 tarihli ve 10688 sayılı Resmi Gazete, Erişim Adresi: <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.4.167.pdf>
- 442 sayılı Köy Kanunu, 7/4/1924 tarihli ve 68 sayılı Resmi Gazete, Erişim Adresi: <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.3.442.pdf>
- 658 sayılı Türkiye Su Enstitüsünün Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname, 2/11/2011 tarihli ve 28103 sayılı Resmi Gazete, Erişim Adresi: <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=658&MevzuatTur=4&MevzuatTertip=5>
- 2560 sayılı İstanbul Su Ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş Ve Görevleri Hakkında Kanun, 20.11.1981 tarihli ve 17523 sayılı Resmi Gazete, Erişim Adresi: <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=2560&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5>
- 2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası, 09.11.1982 tarihli ve 17863 sayılı Resmi Gazete, Erişim Adresi: <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.2709.pdf>
- 2872 sayılı Çevre Kanunu, 11/8/1983 tarih ve 8132 sayılı Resmi Gazete, Erişim Adresi: <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.2872.pdf>

- 4736 sayılı Kamu Kurum Ve Kuruluşlarının Ürettikleri Mal Ve Hizmet Tarifeleri İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun, 19/1/2002 tarih ve 24645 sayılı Resmi Gazete, Erişim Adresi: <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.4736.pdf>
- 4920 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı, 16/12/2021 tarih ve 31691 sayılı Resmi Gazete, Erişim Adresi: <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2021/12/20211216-1.pdf>
- 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu, 10.07.2004 tarihli ve 25531 sayılı Resmi Gazete, Erişim Adresi: <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5216&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5>
- 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu, 4/3/2005 tarihli ve 25745 sayılı Resmi Gazete, Erişim Adresi: <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.5302.pdf>
- 5393 sayılı Belediye Kanunu, 03.07.2005 tarihli ve 25874 sayılı Resmi Gazete, Erişim Adresi: <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5393&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5>
- 7478 sayılı Köy İçme Suları Hakkında Kanun, 16/5/1960 tarihli ve 10506 sayılı Resmi Gazetede, Erişim Adresi: <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=7478&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=3>
- Akıllı, H. (2012). Su Hizmetlerinde Dejavu: Osmanlı Su Şirketlerinden Antsu'ya. *Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi*, 21 (4), s. 15-26.
- Alıcı, O. V. (2020). Su Ve Kanalizasyon İdareleri Üzerindeki İdari Vesayet Yetkisinin Dönüşümü: Teknik Vesayet. *Türkiye Adalet Akademisi Dergisi*, 1 (42), s. 247-268 .
- Alıcı, O.V. ve Özaslan, K. (2017). Büyükşehir Belediyeleri İçin Bir Su Yönetim Modeli Önerisi. *Aydın İktisat Fakültesi, EUREFE'17*, s. 133-146.
- Atıksu Altyapı Ve Evsel Katı Atık Bertaraf Tesisleri Tarifelerinin Belirlenmesinde Uyulacak Usul Ve Esaslara İlişkin Yönetmelik, 27/10/2010 tarihli ve 27742 sayılı Resmi Gazetede. Erişim Adresi: <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/yonetmelik/7.5.14390.doc>
- Ayrangöl, Z. (2019). *Küresel Kamusal Mallar ve Su Hakkı*. Ekin Basım yayım Dağıtım: Bursa.
- Barlow, M. (2021). *Su Hakkı*. Çev: Arife Köse, Yeni İnsan Yayınevi: İstanbul.
- Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, (2021). Paris Anlaşması/ Niyet Edilen Ulusal Olarak Belirlenmiş Katkı. Erişim Adresi: <https://iklim.csb.gov.tr/paris-anlasmasi-i-98587>
- Çiçek, E. (2009). Kar Mı İnsan Hakkı Mı "Bir İnsan Hakkı Olarak Su Hakkının Dava Edilebilirliği". *TBB Dergisi*, (80), s. 182-228.
- Dünya Su Konseyi (2021). Erişim Adresi: <https://www.worldwatercouncil.org/en>

- Es, M. ve Ateş, H. (2004). Kent Yönetimi, Kentleşme ve Göç: Sorunlar ve Çözüm Önerileri. *Sosyal Siyaset Konferansları Dergisi*, (48), s. 205-248.
- Firidin, E. (2015). Su Sorununun, Su Hakkı ve Su Etiği Çerçevesinde Değerlendirilmesi. *Aksaray Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 7 (2), s. 43-55.
- Gözler, K. ve Kaplan, G. (2015). *İdare Hukuku Dersleri*. Bursa: Ekin Kitabevi
- İçme Suyu Temin Edilen Suların Kalitesi Ve Arıtılması Hakkında Yönetmelik, 6/7/2019 tarihli ve 30823 sayılı Resmi Gazete, Erişim Adresi: <https://kms.kaysis.gov.tr/Home/Goster/152886>
- İçme Suyu Temin Ve Dağıtım Sistemlerindeki Su Kayıplarının Kontrolü Yönetmeliği, 08/05/2014 tarihli ve 28994 sayılı Resmi Gazete, Erişim Adresi: <https://kms.kaysis.gov.tr/Home/Goster/43432>
- İçme-Kullanma Suyu Havzalarının Korunmasına Dair Yönetmelik, 28/10/2017 tarihli ve 30224 sayılı Resmi Gazete, Erişim Adresi: <https://kms.kaysis.gov.tr/Home/Goster/136276>
- İnsani Tüketim Amaçlı Sular Hakkında Yönetmelik, 17.02.2005 tarihli ve 25730 sayılı Resmi Gazete, Erişim Adresi: <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=7510&MevzuatTur=7&MevzuatTertip=5>
- İnsani Tüketim Amaçlı Sular Hakkında Yönetmelik, 17/02/2005 tarihli ve 25730 sayılı Resmi Gazete, Erişim Adresi: <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=7510&MevzuatTur=7&MevzuatTertip=5>
- Konya Ovası Projesi (KOP) Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı (2012). Orman Ve Su İşleri Bakanlığı Tarafından Hazırlanan "Su Kanunu Tasarısı" İle İlgili Kop Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı'nın Görüşleri, Erişim Adresi: <http://www.kop.gov.tr/upload/dokumanlar/33.pdf>
- Narin, A. (2016). Su Hakkı Ve Bir Müdahale Aracı Olarak Suyun Özelleştirilmesi. *Türkiye Adalet Akademisi Dergisi*, (27), s. 729-756.
- NTV, (2009). "Bedeva Su Dağıtmaya Devam Edeceğiz" başlıklı haber. Erişim Adresi: <https://www.ntv.com.tr/turkiye/bedava-su-dagitmaya-devam-edecegiz,Khp35RCdfkiBXqHfjZgzW>
- Ocak, A. (2019). *Bir Doğa ve İnsan Hakkı Olarak Su Hakkı*. On İki Levha Yayıncılık: İstanbul.
- Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği, 03.07.2017 tarihli ve 30113 sayılı Resmî Gazete, Erişim Adresi: <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=23722&MevzuatTur=7&MevzuatTertip=5>
- Sav, Ö. (2007). Su Hakkı. *TBB Dergisi*, (68), s. 342-359.
- Sayıştay Başkanlığı (2017). İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü (İSKİ) 2016 Yılı Düzenlilik Denetim Raporu. Erişim Adresi: <https://www.sayistay.gov.tr/reports/download/2656-istanbul-su-ve-kanalizasyon-idaresi-gene>

- Su Hakkı Kampanyası (2012). Bolivya ve Güney Afrika'da Su Hakkı Mücadeleleri, Erişim Adresi: <https://www.suhakki.org/2012/12/bolivya-ve-guney-afrikada-su-hakki-mucadeleleri/#dn2>
- Su Hakkı Kampanyası (2014). "Su Kanunu Tasarısı" Eleştirisi ve Alternatif Su Kanunu Tasarısı, Sosyal Değişim Derneği, Erişim Adresi: <https://www.suhakki.org/wp-content/uploads/2014/08/su-kanunu-tasarisi-elestirisi-SuHakkiKampanyasi.pdf>
- Su Hakkı Kampanyası (2018). İtalyan Su Hareketi'nden Müşterek Barselona'ya, Erişim Adresi: <https://www.suhakki.org/2018/05/italyan-su-hareketinden-musterek-barselonaya/>
- Su Şurası (2021). Erişim Adresi: <https://susurasi.gov.tr/>
- Su Yönetimi Genel Müdürlüğü (2019). Tarım ve Orman Bakanlığı Su Kanunu Taslağı Sunumu, Erişim Adresi: <https://www.tarimorman.gov.tr/SYGM/Belgeler/Su%20Kalitesi%20H%C4%B0E%20Haber%202019/Su%20Kanunu%20Tasla%C4%9F%C4%B1.pdf>
- Sulak Alanların Korunması Yönetmeliği, 4/4/2014 tarihli ve 28962 sayılı Resmi Gazete, Erişim Adresi: <https://kms.kaysis.gov.tr/Home/Goster/43333>
- Şirin, T. (2010). Suyun İnsan Hakkı Olarak Değeri. *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi*, 16 (3-4), s. 85-168.
- Tarım ve Orman Bakanlığı, (2021). AB Su Müktesabatı. Erişim Adresi: <https://www.tarimorman.gov.tr/SYGM/Link/8/Ab-Mevzuati>
- TEMA, Türkiye Erozyonla Mücadele, Ağaçlandırma ve Doğal Varlıkları Koruma Vakfı (2014). Tema Vakfı Su Kanunu Tasarısı, Erişim Adresi: <https://cdn-tema.mncdn.com/Uploads/Cms/tema-vakfi-su-kanunu-tasarisi.pdf>
- TÜSİAD (2020). Su Kanununa İlişkin TÜSİAD Görüşü, Erişim Adresi: https://tusiad.org/tr/cevre-iklim-degisikligi-cg/item/download/7810_5a1dad1cff58a8d71e18bb9225c5b0d1
- Ünal, Y. A. (2021). *Türkiye'de Su Hakkı*. On İki Levha Yayıncılık: İstanbul.
- Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü (2020). 2020 Yılı Mahalli İdareler Genel Faaliyet Raporu, Erişim Adresi: https://webdosya.csb.gov.tr/db/yerelyonetimler/icerikler/2020_yili_mahall-idareler_genel_faaliyet_raporu-20210621180102.pdf
- Yüzeysel Sular ve Yeraltı Sularının İzlenmesine Dair Yönetmelik, 11/02/2014 tarih ve 28910 sayılı Resmi Gazete, Erişim Adresi: <https://kms.kaysis.gov.tr/Home/Goster/43182>

KENT HAKKI VE KATILIM TARTIŞMALARI: AKTÖRLER, TALEPLER VE STRATEJİLER

Osman SAVAŞKAN*

ÖZ

Bu makale, kent hakkı çerçevesinde konuyla ilgili uluslararası ve ulusal düzeyde yapılmış çalışmaları da göz önünde bulundurarak katılım hakkını tartışmaktadır. 1960'lı yıllarda Henri Lefebvre'in katılım hakkının içeriği, kapsamı ve mekanizmalarıyla ilgili başlattığı tartışmaya farklı teorik, politik ve normatif arka plandan beslenen önemli katkılar yapılmıştır. Bu katkıların bir eksenini kentsel toplumsal hareketler aracılığıyla halihazırdaki liberal ekonomi ve ulus-devlet merkezli siyasi düzene alternatif oluşturabilecek katılım mekanizmalarının önemine işaret eden çalışmalar oluşturur. Diğer eksen ise uluslararası örgütlerin dokümanlarına ve belgelerine de yansıyan katılım pratiklerinin hem temsili demokrasinin krizine cevap üreteceğini hem de toplumun özellikle de dezavantajlı kesimlerinin kamusal alana ve hizmetlere eşit oranda katılımını kolaylaştıracağını iddia eder. Gerek dünyada gerekse Türkiye'deki katılım mekanizmalarının durumunu her iki eksen açısından eleştirel bir şekilde değerlendirmeyi amaçlayan bu yazı, katılım hakkının normatif tartışmaların ötesine geçerek tarihsel ve yerel koşulları, aktörler arasındaki müzakere, çatışma süreçlerini göz önünde bulunduran bir yaklaşımla ele alınması gerektiğini savunur.

Anahtar Kelimeler: *Kent Hakkı, Katılım, Kent Vatandaşlığı, Yönetişim*

GİRİŞ

Woodrow Wilson, modern kamu yönetimi disiplininin kurucu metni olarak kabul edilen İdarenin İncelenmesi (*The Study of Administration*) adlı makalesinde döneminin ABD'sinden yola çık-

---

* Dr. Öğr. Üyesi, Marmara Üniversitesi, Siyasal Bilgiler Fakültesi, Yerel Yönetimler Bölümü, osman.savaskan@marmara.edu.tr. ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-0683-3006> Makalenin yazım sürecindeki katkılarından dolayı Berra Zeynep Dodurka'ya, Çiğdem Aksu Çam'a, Rüveyda Kızılboğa Özasan'a ve Tolgahan Aydın'er'e çok teşekkür ederim.

KAYNAKÇA

- Acar, M. (2013). Türkiye’de Yerel Demokrasi ve Yönetişime Dair Bazı Şerhler. 8. Bölgesel Kalkınma ve Yönetişim Sempozyumu, *Kentsel Gelişmenin Yönetişimi Bildiriler Kitabı* (s. 140-144). Ankara: TEPAV.
- Acar, M. (2014). Revisiting Local Democracy in Turkey. K. Göymen & O. Sazak (Der.), *Centralization Decentralization Debate Revisited* içinde (s.306-320). İstanbul: Sabancı University, IPM.
- Aksoy, Ş. (1985). Yeni Sağ ve Kamu Yönetimi. *Kamu Yönetimi Sempozyum Bildirileri, cilt.2*, s.159-173. Ankara: TODAİE.
- Aksu-Çam, Ç. (2015). “Yönetişim” in Türkçe Serüveni. N. E. Erkan (Der.), *Şehir Kavramlarının Yolculuğu* içinde (s.197-241). İstanbul: İdeal Kültür Yayıncılık.
- Aksu-Çam, Ç. (2017). Kentsel Siyasetin Yeni Sloganı: Yönetişim. *Şehir ve Toplum*, 8., 31-39.
- Alkan, A. (2013). “Yerim mi Dar, Yenim mi?” Cinsiyete Dayalı Hak İhlalleri ve Ötesi. S. Zeybekoğlu-Sadri, M. Ökmen, K. Akkoyunlu-. Ertan, B. Ertan, H. Sadri, M. C. Yalçın, E. Çavuşoğlu, D. Bezmez, S. Yardımcı, A. Alkan & E. Tuncer-Gürkaş (Der.), *Kentsel Dönüşüm ve İnsan Hakları* içinde (s.121--163). İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları.
- Althorpe, C. & Horak, M. (2021). The End of the Right to the City: A Radical Cooperative View. *Urban Affairs Review* (ilk olarak online), DOI: 10.1177/10780874211057815 (erişim tarihi: 30 Kasım 2021).
- Arlı, A. (2012). Şehir Sosyolojisi: 1970 Öncesi Tartışmalar Hakkında Bir Yeniden Değerlendirme. K. Alver (Der.), *Kent Sosyolojisi* içinde (s.107-149). Ankara: Hece Yayınları.
- Arnstein, S. R. (1969). A Ladder of Citizen Participation. *Journal of the American Institute of Planners*, 35 (4), 216-224.
- Arıkoğa, E. (2014). Büyükşehir Belediye Meclislerindeki Temsil Adaletsizliğinin Coğrafi ve Siyasi Görünümleri. *Siyasal Bilimler Dergisi*, 2 (2), 35-61.
- Avcı, S. (2019). *Neoliberalizm ve Kültür Endüstrisi Ekseninde Dönüşen Bir Endüstri Mirası: Bomonti Bira Fabrikası*. İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Avrupa Kentsel Şartı (1992), <http://www.migm.gov.tr/kurumlar/migm.gov.tr/AVRUPA-KONSEYI/EuropeanUrbanCharter-1.pdf> (Erişim Tarihi: 08.01.2022).

- Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı (1985), <https://rm.coe.int/168007a088> (Erişim Tarihi: 08.01.2022).
- Aydiner, T. (2019). Kentsel Siyasa Yapım Süreci ve Vatandaş Katılımı. B. U. Kocaoğlu (Der.), *Kamu Yönetiminde Doğrudan Vatandaş Katılımı* içinde (s.133-155). İstanbul: İmaj Yayınevi.
- Barzelay, M. & Armajani, B. (1992). *Breaking Through Bureaucracy: A New Vision for Managing in Government*. California: University of California Press.
- Baubock, R. (2003). Reinventing Urban Citizenship. *Citizenship Studies*, 7 (2), 139-160.
- Bayırbağ, M. K. & Göksel, A. (2015). Kamu Yönetimi. G. Atılğan & E. A. Aytekin (Der.), *Siyaset Bilimi* içinde (s.153-169). İstanbul: Yordam yayınları, 5.baskı, 2015.
- "Belediye Kanunu". *Resmî Gazete*, Kanun no: 5393, sayı: 25874, yayım tarihi: 13.07.2005
- Bezmez, D. (2013). Urban Citizenship, the Right to the City and the Politics of Disability in Istanbul. *International Journal of Urban and Regional Research*, 37 (1), 93-114.
- Bezmez, D. & Yardımcı, S. (2013). Kent Vatandaşlığı, Kent Hakkı ve Sakat Hakkı. S. Zeybekoğlu-Sadri, M. Ökmen, K. Akkoyunlu-. Ertan, B. Ertan, H. Sadri, M. C. Yalçın, E. Çavuşoğlu, D. Bezmez, S. Yardımcı, A. Alkan & E. Tuncer-Gürkaş (Der.), *Kentsel Dönüşüm ve İnsan Hakları* içinde (s.107-119). İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları.
- Blokland, T., Hentschel, C., Holm, A., Lebuhn, H. & Margalit, T. (2015). Urban Citizenship and Right to the City: The Fragmentation of Claims. *International journal of Urban and Regional Research*, 39 (4), 655-665.
- Brenner, N. (2004). *New State Spaces: Urban Governance and the Rescaling of Statehood*. Oxford; New York: Oxford University Press.
- Brenner, N. & Theodore, N. (Der.) (2002). *Spaces of Neoliberalism: Urban Restructuring in Northern America and Western Europe*. Malden, MA; Oxford: Wiley-Blackwell.
- Buğra, A. (1998). The Immoral Economy of Housing in Turkey. *International Journal of Urban and Regional Research*, 22 (2), 303-317.
- "Büyükşehir Belediyesi Kanunu". *Resmî Gazete*, Kanun no: 5216, sayı: 25531, yayım tarihi: 23.07.2004.
- Castells, M. (2020). *Kent Sınıf İktidar*. (A. Türkün, Çev.). Ankara: Phoenix Yayınevi.
- Cohen, N. & Margalit, T. (2015). 'There are Really Two Cities Here' Fragmented Urban Citizenship in Tel Aviv. *International journal of Urban and Regional Research*, 39 (4), 666-686.

- Davis, M. (2006). *Gecekondu Gezegeni*. (G. Koca, Çev.). İstanbul: Metis Yayınları.
- Demirbaş, G. (2021). Kent Hakkı (*Right to the City*). Y. M. Işıklı, E. Alacadağlı & E. Akcagündüz (Der.), *Kamu Yönetimi Ansiklopedisi* içinde (Genişletilmiş 2. Cilt, s. 567-577). Ankara: Astana Yayınları.
- Deniz, M. B. (2018). Kent Hakkı Tartışması Etrafında Türkiye’de Kentsel Toplumsal Hareketler: İstanbul Başibüyük ve Ankara Dikmen Vadisi Örnekleri. O. Savaşkan & M. Ertan (Der.), *Türkiye’nin Büyük Dönüşümü: Ayşe Buğra’ya Armağan* içinde (s.175-196). İstanbul: İletişim Yayınları.
- Dikeç, M. (2002). Police, Politics, and the Right to the City. *Geo Journal*, 58 (2-3), 91-98.
- Dikeç, M. & Gilbert, L. (2002). Right to the City: Homage or a New Social Ethics? *Capitalism Nature Socialism*, 13 (2), 58-74.
- Dinler, D. (2015). Gezi’nin Sınırları: Büyük Kentlerdeki Mahallelerde İktisadi ve Sosyal İlişkiler Üzerine Notlar. *Toplum ve Bilim*, 133, 97-131.
- Duru, B. & Alkan, A. (Der.) (2002). *20. Yüzyıl Kenti*. Ankara: İmge Kitabevi Yayınları.
- Erder, S. (1996). *Ümraniye: İstanbul’a Bir Kent Kondu*. İstanbul: İletişim Yayınları, 1996.
- Erder, S. (2015). *İstanbul Bir Keroansaray (mı?): Göç Yazuları*. İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları.
- Erder, S. & İncioğlu, N. (2008). *Türkiye’de Yerel Politikanın Yükselişi*. İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları.
- Erdi-Lelandais, G. (2014). Space and Identity in Resistance against Neoliberal Urban Planning in Turkey. *International Journal of Urban and Regional Research*, 38 (5), 1785-1806.
- Esping-Andersen, G. (2006). Toplumsal Riskler ve Refah Devletleri. A. Buğra ve Çağlar Keyder (der.), *Sosyal Politikaları Yazuları* içinde (s. 33-54, B. Y. Çakar ve U. B. Balaban, Çev.). İstanbul: İletişim Yayınları.
- Florida, R. L. (2005). *Cities and the Creative Class*. New York: Routledge, 2005.
- Genç, Fırat (2019). Çitlemeler ve Politikanın Yitimi: Türkiye’de Güncel Kentsel Rejim. *Praksis*, 49, 9-38.
- Geniş, Ş. & Köse-Akkirman, D. (2020). Eşitsizlik Mekanları Olarak Mahalleler ve Kadınların Kent Hakkı. *Amme İdare Dergisi*, 53 (1), 1-35.
- Ghulyan, H. (2017). Lefebvre’nin Mekân Kuramının Yapısal ve Kavramsal Çerçevesine Dair Bir Okuma. *Çağdaş Yerel Yönetimler*, 26 (3), 1-29.
- Glaeser, E. L. (2011). *Triumph of the City: How Our Greatest Invention Makes us richer, Smarter, Greener, Healthier, and Happier*. New York: Penguin Press, 2011.

- Gül, M. (2018). *Modern İstanbul'un Doğuşu: Bir Kentin Dönüşümü ve Modernizasyonu*. (B. Helvacıoğlu, Çev.). İstanbul: Sel Yayıncılık.
- Günlük-Şenesen, G., Yücel, Y., Yakar-Önal, A., Ergüneş, N. & Yakut-Çakar, B. (2017). *Kadınsız Kentler: Toplumsal Cinsiyet Açısından Belediyelerin Politika ve Bütçeleri*. İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları.
- Harvey, D. (1989). From Managerialism to Entrepreneurialism: The Transformation in Urban Governance in Late Capitalism. *Geografiska Annaler: Series B, Human Geography*, 71 (1), 3-17.
- Harvey, D. (2013). *Asi Şehirler: Şehir Hakkından Kentsel Devrime Doğru*. (A. D. Temiz, Çev.). İstanbul: Metis Yayınları.
- Hobsbawn, E. J. (1996). *The Age of Extremes: A History of the World, 1914-1991*. New York: Vintage Books.
- Inin, E. F. (Der.) (2000). *Democracy, Citizenship, and the Global City*. Londra; New York: Routledge.
- Işık, O. & Pınarcıoğlu, M. M. (2001). *Nöbetleşe Yoksulluk: Sultanbeyli Örneği*. İstanbul: İletişim Yayınları.
- Jessop, B. & Sum, N (2006). *Beyond the Regulation Approach: Putting Capitalist Economies in Place*. Cheltenham, UK & Northampton, MA: Edward Elgar.
- Kalfa, A., Sevim-Aytekin, B. & Özge-Dinç, Z. (2009). Kent İçi Ulaşımın Cinsiyeti: Ankara Örneği. A. Alkan (Der.), *Cins Cins Mekân* içinde (s. 217-242). İstanbul: Varlık Yayınları.
- Katznelson, I. (2019). *Marksizm ve Kent*. (C. Göğüş, Çev.). İstanbul: Ayrıntı Yayınları.
- Kaymaz, C. (2021). Henri Lefebvre'in Müdahaleleri: Kentsel Haklara Karşı Kent Hakkı. *Alternatif Politika*, 13 (3), s.758-789.
- Keleş, R. (2020). Avrupa Kuruluşlarının Bakış Açısından Yerel Demokrasi ve Halk Katılımı. R. Keleş, Y. Erbay & K. Görmez, *Türkiye'de ve Avrupa'da Yerel Temsil ve Katılım* içinde (s.15-56). Ankara: İmge Kitabevi Yayınları.
- Keyder, Ç. (2005). Globalization and Social Exclusion in Istanbul. *International Journal of Urban and Regional Research*, 29 (1), 124-134.
- Keyder, Ç. (2013). Yeni Orta Sınıf. <https://bilimakademisi.org/wp-content/uploads/2013/09/Yeni-Orta-Sinif.pdf>. (Erişim Tarihi: 12.07.2021).
- Kiremitçi-Güler, Cansu (2020). *Yeni Orta Sınıf ve Kültürel Sermaye Ekseninde Mekânın Dönüşümü: Kadıköy Tarihi Çarşı ve Moda Örnekleri*. Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yerel Yönetimler Anabilim dalı, Yayınlanmamış yüksek Lisans Tezi.

- Kosnick, K. (2015). A Clash of Subcultures? Questioning Queer-Muslim Antagonisms in the Neoliberal City. *International Journal of Urban and Regional Research*, 39 (4), 687-703.
- Kovalıkaya, Ç., Fırat, D., Yılıgür, E., Aslan, Ş. & Dikmen-Özarslan, A. (2021). *Bomonti: Kentsel Dönüşüm ve Mekânın Belleği*. İstanbul: İletişim Yayınları.
- Kratke, S. (2014). "Yaratıcı Şehirlerin" Yeni Kentsel Büyüme İdeolojisi. N. Brenner, P. Marcuse & M. Mayer (Der.), *Kar için Değil Halk İçin: Eleştirel Kent Teorisi ve Kent Hakkı* içinde (A. Y. Şen, Çev., s.182-198). İstanbul: Sel Yayıncılık.
- Kuran, H. (2021). *Şehir Hakkı: Neoliberal Kentleşme ve Sınıf Mücadelesi*. Ankara: Nika Yayınevi.
- Lefebvre, H. (2020a). *Mekânın Üretimi*. (I. Ergüden, Çev.). İstanbul: Sel Yayıncılık.
- Lefebvre, H. (2020b). *Şehir Hakkı*. (I. Ergüden, Çev.). İstanbul: Sel Yayıncılık.
- Lefebvre, H. (2021). *Kentsel Devrim*. (S. Sezer, Çev.). İstanbul: Sel Yayıncılık.
- Lipsky, M. (1980). *Street Level Bureaucracy: Dilemmas of the Individual in Public Services*. New York: Russell Sage Foundation.
- Logan, J. R. & Molotch, H. L. (1987). *Urban Fortunes: The Political Economy of Place*. Berkeley, CA: University of California Press.
- Lordoğlu, C. (2018). *İstanbul'da Bekar Kadın Olmak*. İstanbul: İletişim Yayınları.
- Marcuse, P. (2014). Hani Kent, Kim (ler)in Hakkı? N. Brenner, P. Marcuse & M. Mayer (Der.), *Kar için Değil Halk İçin: Eleştirel Kent Teorisi ve Kent Hakkı* (A. Y. Şen, Çev., s.47-71). İstanbul: Sel Yayıncılık.
- Massey, D. (1994). *Space, Place and Gender*. Cambridge: Polity Press.
- Mayer, M. (2009). The 'Right to City' in the Context of Shifting Mottos of Urban Social Movements. *City*, 13 (2-3), 362-374.
- Mayer, M. & Boudreau, J. A. (2012). Social Movements in Urban Politics: Trends in Research and Practice. J. Peter, K. Mossberger & S. E. Clarke (Der.), *The Oxford Handbook of Urban Politics* içinde. New York: Oxford University Press.
- Novy, J. & Colomb, C. (2013). Struggling for the Right to the City in Berlin and Hamburg: New Urban Social Movements, New 'Spaces of Hope'? *International Journal of Urban and Regional Research*, 37 (5), 1816-1838.
- Nuhoglu-Soysal, Y. (1994). *Limits of Citizenship: Migrants and Postnational Membership in Europe*. Chicago: University of Chicago.
- OECD (2001). *Citizens as Partners: OECD Handbook on Information, Consultation and Public Participation in Policy-Making*. Paris: OECD.
- Ong, A. (1999). *Flexible Citizenship: The Cultural Logics of Transnationality*. Durham, N.C.: Duke University Press.

- Ökten, A. N., İnal-Çekiç, T. & Kozaman, S. (2021). Civic Engagement in an Informal Settlement: Between the Devil and Blue Sea. *Cities*, 112 (Mayıs), 103-110.
- Ömürgönülşen, U. (2002). Kamu Sektörünün Yönetimi Sorununa Yeni Bir Yaklaşım: Yeni Kamu İşletmeciliği. M. Acar & M. K. Öktem (Der.), *Çağdaş Kamu Yönetimi* içinde (s.3-43). Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Öniş, Z. ve Şenses, F. (2005). Rethinking the Emerging Post-Washington Consensus. *Development and Change*, 36 (2), 263-290.
- Öz, Ö. & Eder, M. (2018). 'Problem Spaces' and Struggles over the Right to the City: Challenges of Living Differentially in a Gentrifying Istanbul Neighborhood. *International Journal of Urban and Regional Research*, 42 (6), 1030-1047.
- Özden-Fırat, B. (2019). Müşterekleştirme ve Çitlemenin Zamanı: Güllüce'de Toprak Mücadeleleri. *Praksis*, 49, 39-66.
- Pateman, C. (1970). *Participation and Democratic Theory*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Peck, J. (2005). Struggling with Creative Class. *International Journal of Urban and Regional Research*, 29 (4), 740-770.
- Peck, J. (2012). Austerity Urbanism: American Cities under Extreme Economy. *City*, 16 (6), 626-655.
- Poggi, G. (1990). *The State: Its Nature, Development, and Prospects*. Stanford, Calif.: Stanford University Press.
- Polat, İ. (2017). Katılım ve Yönetişim Mekanizması Olan Kent Konseyleri. *Şehir ve Toplum*, 8, 53-57.
- Purcell, M. (2002). Excavating Lefebvre: The Right to the City and its Urban Politics of the Inhabitant. *GeoJournal*, 58 (2-3), 99-108.
- Purcell, M. (2003). Citizenship and the Right to the Global City: Reimagining the Capitalist World Order. *International Journal of Urban and Regional Research*, 27 (3), 564-590.
- Purcell, M. (2006). Urban Democracy and the Local Trap. *Urban Studies*, 43 (11), 1921-1941.
- Purcell, M. (2014). Possible Worlds: Henri Lefebvre and the Right to the City. *Journal of Urban Affairs*, 36 (1), 141-154.
- Rabrenovic, G. (2009). Urban Social Movements. J. S. Davies & D. L. Imbroscio (Der.), *Theories of Urban Politics* içinde. Los Angeles, Sage.
- Sadri, H. (2013). Kent Hakkından Kentte İnsan Haklarına. S. Zeybekoğlu-Sadri, M. Ökmen, K. Akkoyunlu-. Ertan, B. Ertan, H. Sadri, M. C. Yalçıntan, E. Çavuşoğlu, D. Bezmez, S. Yardımcı, A. Alkan & E. Tuncer-Gürkaş (Der.), *Kentsel Dönüşüm ve İnsan Hakları* içinde (s.73-85). İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları.

- Sassen, S. (1996). *Losing Control? Sovereignty in an Age of Globalization*. New York: Columbia University Press.
- Savaşkan, O. (2017). 2000 sonrası Türkiye’inde Yerel Yönetimler Reform Süreci. *Toplum ve Bilim*, 141, 173 -194.
- Savaşkan, O. (2020). Türkiye’de Belediye Başkanı Olmak: Sınırlar, Stratejiler ve Meşruiyet. *Çağdaş Yerel Yönetimler*, 29 (2), 57-83.
- Savaşkan, O. & Aksu-Çam, Ç. (2019). Kentsel Siyaset Literatürünün Türkiye Yazımındaki Serüveni: Politik Ekonomi ve Kurumsalcı Yaklaşımların Eleştirel Bir Değerlendirmesi *Memleket Siyaset Yönetim*, 14 (32), 147-182.
- Scott, J. C. (2020). *Devlet Gibi Görmek: Bazı Toplumsal Kalkınma Planlarının Başarısızlık Hikayeleri*. (O. Karakaş, Çev.). İstanbul: Koç Üniversitesi Yayınları.
- Seçkiner-Bingöl, E. (2019). Doğrudan Vatandaş Katılımına İlişkin Kavramsal Çerçeve. B. Uçar-Kocaoğlu (der.), *Kamu Yönetiminde Doğrudan Vatandaş Katılımı* içinde (s.51-70). İstanbul: İmaj Yayıncılık.
- Semerci, P. U. (Der.) (2015). *Yerel Demokrasi Sorunsalı: Büyükşehir Belediye Meclisleri Yapısı ve İşleyişi*. İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları.
- Soygüzel, H. (2017). Türkiye’nin Kent Konseyi Deneyimi Üzerine Bir Değerlendirme. *Şehir ve Toplum*, 8, 41-50.
- Stone, C. N. (1989). *Regime Politics: Governing Atlanta, 1946-1988*. Lawrence, University Press of Kansas.
- Tekeli, İ. (2011). *Kent, Kentli Hakları, Kentleşme ve Kentsel Dönüşüm*. İstanbul: Tarih Vakfı Yurt Yayınları.
- Tekeli, İ. (2017). Yerel Yönetimlerde Hizmetin Ötesinde Katılımcılık Bulunuyor. *Şehir ve Toplum*, 8, 11-19.
- Tuncer, S. (2012). Beşerî Coğrafyaya İtirazlar. *Fe Dergi*, 18 (1), 79-90.
- Ünsal, Ö. (2015). Neoliberal Kent Politikaları ve Direnişin Siyaseti: İstanbul’da Yeni Kentsel Muhalefet. A. B. Candan & C. Özbay (Der.), *Yeni İstanbul Çalışmaları: Sınırlar, Mücadeleler, Açılımlar* içinde (s.175-196). İstanbul: Metis Yayınları.
- Wilson, W. (1887). The Study of Administration. *Political Science Quarterly*, 2 (2), 197-222.
- Yerel Yönetimlere Katılımla İlgili Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı Ek Protokol (2009), <https://rm.coe.int/168008482a> (Erişim Tarihi: 08.01.2022).
- Zengin, A. (2015). Trans-Beyoğlu: Kentsel dönüşüm, Şehir Hakkı ve Trans Kadınlar. A. B. Candan & C. Özbay (Der.), *Yeni İstanbul Çalışmaları: Sınırlar, Mücadeleler, Açılımlar* içinde (s.360-375). İstanbul: Metis Yayınları.

FEMİNİST PERSPEKTİFTEN KADINLARIN KENTLİ HAKLARININ İRDELENMESİ

Leyla KAHRAMAN YÜCE*

“Sahip olduğumuz hiçbir şey mücadele etmeden kazanılmadı; gelecekte elde edeceğimiz hiçbir şey de mücadele etmeden verilmeyecek” (Kern, 2020, s. 137).

ÖZ

Ortaçağ feodalizmine karşı geliştirilen “Kent havası insanı özgür kılar” söylemi hiçbir zaman kentteki tüm yurttaşları içerecek biçimde kapsayıcı olmamış, özgürlüğün temel belirleyeni her zaman toplumsal yapı içerisindeki hegemonik iktidar ilişkileri olmuştur. Süregelen farklı eşitsizlik ve ayrımcılık türleri içerisinde kent havasının hiç bir dönemde tamamen özgürleştiremediği sabit olan/değişmeyen grup -hangi niteliklere sahip olduğu, hangi soya ya da toplumsal sınıfa dahil olduğu fark etmeksizin- salt cinsiyeti nedeniyle kadınlar olmuştur. Kesştiği diğer eşitsizlik türleri de üzerine eklenince kadınlar hiçbir zaman dünyayı erkeklerle eşit bir şekilde paylaşmamışlardır.

Hüküm süren eşitsizlik ilişkileri düzleminden hareket eden bu kavramsal ve teorik çalışmanın üç temel amacı bulunmaktadır. Öncelikle feminist perspektiften patriarkanın toplumsal cinsiyet eşitsizliği ile kadınların haklarını nasıl sınırlandırdığı, belirlediği ve hatta yok saydığı, kadınların başkaldırısı ve yürüttüğü mücadele ekseninde ortaya konulacaktır. Bu bağlamda çalışmanın ilk amacı kadın hakları ile kentli hakları arasındaki ilişkiyi ortaya koymaktır. Kurulan bu ilişkiden hareketle çalışmanın ikinci amacını salt cinsiyeti nedeniyle kadınların bir kentli olabilmesi ve bir kentli olarak kentin sunduğu tüm hizmetlerden faydalanabilmesi, kentin yönetimine ve karar alma mekanizmalarına katılmasının ne kadar zor olduğunu ortaya koymak oluşturmaktadır. Çalışmanın üçüncü amacı, günümüzde tüm yakıcılığıyla küresel düzeyde köklü bir şekilde çözüme kavuşturulamayan; cinsiyet eşitsizliği, ayrımcılık ve şiddetin ortadan kaldırılabilmesi için kent ekseninde patriarkanın hakim kodlama, kalıp ve pratiklerinin görünür kılınmasına ve bu yapının ortadan kaldırılmasına katkı sağlamaktır.

---

* Doç. Dr. Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi İİBF Kamu Yönetimi Bölümü
Merkez, Nevşehir, lkahraman@nevsehir.edu.tr,
ORCID ID: 0000- 0002-7631-4896

KAYNAKÇA

- Akduran, Ö., Yakar Önal, A., & Günlük Şenesen, G. (2018). Kentsel Haklar ve Hizmetlere Erişimde Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Haritalama ve İzleme Çalışması *Türkiye’de Katılımcı Demokrasinin Güçlendirilmesi: Toplumsal Cinsiyet Eşitliğinin İzlenmesi Projesi*. Ankara: CEİD Yayınları.
- Aktaş, G. (2017). Kadın Açısından Kente İlişkin Mekan Pratikleri. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*(27), 136-149.
- Alkan, A. (1999). Toplumsal Cinsiyet ve Kent Planlaması . *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi*, 54 (4), <https://dergipark.org.tr/tr/pub/ausbf/issue/3224/44876>.
- Alkan, A. (2000). *Yerel Politika ve Kadın* Retrieved from http://kasaum.ankara.edu.tr/wp-content/uploads/sites/34/2020/06/ayten-alkan_Yerel_Politikada_Kadin.pdf
- Alkan, A. (2005). Cinsiyet: Kadınların Kentte Görünmez Varlığı. *Dipnot Yayınevi, Ankara*.
- Aybay, R. (2006). Açıklamalı İnsan Hakları Evrensel Bildirisi. *Türkiye Barolar Birliği Yayınları*, 113.
- Beebeejaun, Y. (2017). Gender, Urban Space, And The Right To Everyday Life. *Journal of Urban Affairs*, 39(3), 323-334.
- Benston, M. (1989). The Political Economy Of Women's Liberation. *Monthly Review*, 41(7), 31-44.
- Berktaş, F. (2004). Kadınların İnsan Haklarının Gelişimi ve Türkiye. *Sivil Toplum ve Demokrasi Konferans Yazıları*. Erişim Tarihi: 11.10, 2018, https://stk.bilgi.edu.tr/media/uploads/2015/02/01/berktay_std_7.pdf, Erişim Tarihi: 11.01.2021.
- Brenner, N. (2014). Eleştirel Kent Teorisi Nedir? *Kar için Değil Halk İçin: Eleştirel Kent Teorisi ve Kent Hakkı*, 1, 29-46.
- Buckingham, S. (2010). Examining the Right to the City from a Gender Perspective. *Cities for All*, 57-63. Santiago, Chile: <https://dspace.ceid.org.tr/xmlui/bitstream/handle/1/97/ekutuphane4.1.7.1.pdf?sequence=1&isAllowed=y>, Erişim Tarihi: 11.04.2021.
- Butler, J. (2008). Cinsiyet Belası. *İstanbul: Metis Yayınları*.
- Castells, M. (1977). *The Urban Question: A Marxist Approach*: London: E. Arnold.
- Childe, V. G. (1950). The Urban Revolution. *The Town Planning Review*, 21(1), 3-17.
- Connel, R. W. (1998). Toplumsal Cinsiyet ve İktidar. *Ayrıntı Yayınları, İstanbul*.
- Çakır, S. (2019). *Erkek Kulübünde Siyaset*: Sel Yayıncılık.

- Çetinkaya, Ü. (2008), Divan Edebiyatında Kadına Genel Bakış, *Turkish Studies*, 3(4), 279-334.
- Ecevit, Y., & Bayrakçeken Tüzel, G. (2019). *Türkiye’de Katılımcı Demokrasinin Güçlendirilmesi: Toplumsal Cinsiyet Eşitliğinin İzlenmesi Projesi. İçinde Toplumsal Cinsiyet Eşitliğinin İzlenmesi İçin El Kitabı*. Ankara: CEİD Yayınları.
- Ecevit, Y., Karkıner, N. (2011). *Toplumsal Cinsiyet Sosyolojisi. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları*.
- Eroğul, C. (2013). Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler. In E. A. A. Gökhan Atılgan (Ed.), *Siyaset Bilimi: Kavramlar, İdeolojiler ve Disiplinlerarası İlişkiler* (s. 17-28). İstanbul: Yordam Kitap Dağıtım. (3. Basım).
- Ertan, A., & Kıvılcım-Ertan, B. (2013). Kentli Hakları: Kent ve İnsan Hakları Bağlamında Kentsel Hizmetlere Erişim Hakkı. *Kentsel Dönüşüm ve İnsan Hakları, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, İstanbul*, 45-72.
- EŞİK. (2020). Eşitlik İçin Kadın Platformu. <https://esikplatform.net/>, Erişim Tarihi: 10.11.2021.
- Fenster, T. (2006). The Right To The Gendered City: Different Formations Of Belonging In Everyday Life. *Journal Of Gender Studies*, 14(3), 217-231.
- Firestone, S. (1993). Cinselliğin Diyalektiği. *Çev. Yurdanur Salman. İstanbul: Payel Yayınevi*, 12.
- Friedan, B. (2010). *The Feminine Mystique: WW Norton & Company*.
- Göztepe, E. (1996). Kadının ve Kadın Yurttaşın Haklar Bildirgesi. *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 45(1), 185-189.
- Greed, C. (1994). The Place Of Ethnography In Planning: Or Is It ‘Real Research’? *Planning Practice & Research*, 9(2), 119-127.
- Günlük-Şenesen, G., Yücel, Y., Yakar-Önal, A., Ergüneş, N., & Yakut-Çakar, B. (2017). *Kadınsız Kentler: Toplumsal Cinsiyet Açısından Belediyelerin Politika ve Bütçeleri*. İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları.
- Harvey, David. (2008). “The Right to The City” *New Left Review* 53: 23-39.
- Harvey, David. (2010). *Social Justice And The City (Vol. 1): University of Georgia Press*.
- Harvey, David. (2011), “Günümüzde Küreselleşme” & “Eşitsiz Coğrafi Gelişme ve Evrensel Haklar”. *Umut Mekânları, (Çev. Zeynep Gambetti) İstanbul: Metis*, 74-122.
- Harvey, David. (2013), *Asi Şehirler: Şehir Hakkından Kentsel Devrime Doğru, (Çev. Ayşe Deniz Temiz), Metis Yayınları, İstanbul*.
- Harvey, David. (2016), *Kent Deneyimi, (Çev. Esin Soğançılar), Sel Yayıncılık, İstanbul*.

- Hayden, D. (1980). What Would A Non-Sexist City Be Like? Speculations On Housing, Urban Design, And Human Work. *Signs: Journal of Women in Culture and Society*, 5(S3), S170-S187.
- Hochschild, A., Machung, A. (2012). *The Second Shift: Working Families And The Revolution At Home*: Penguin.
- Kaypak, Ş. (2012). Kadın Dostu Kentler ve Kent Konseyi İlişkileri. In Y. v. Özkan & (Eds.), *Prof. Dr. Cihangir Akın'a Armağan* (pp. 363-380). Sakarya: Sakarya Üniversitesi Yayını.
- Kelly, J. (1984). Did Women Have a Renaissance? Women. *History and Theory. The Essays of Joan Kelly*. Chicago: University of Chicago Press, 19-50.
- Kern, L. (2020). *Feminist City: Claiming Space In A Man-Made World*: Verso Books.
- Kuran, S. A. (2019). Kent Hakkı Çerçevesinde 6360 Sayılı Yasanın İncelenmesi, *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 11(27), 97-110.
- Küçük, H., & Akpınar, İ. E. (2018). Feminist Kuram Çerçevesinde Kent Konseylerinde Kadının Yeri: Esenler Kent Konseyi-Kâğıthane Kent Konseyi Örneği. *Kırklareli Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 7(3), 120-140.
- Lefebvre, H. (2014), *Mekânın Üretimi*, (Çev. Işık Ergüden), İstanbul: Sel Yayıncılık.
- Lefebvre, H. (2011). Kent Hakkı, (Gizem Aksümer ve Julia Strutz, Çev.). *Eğitim Bilim Toplum Dergisi*, 9(36), 140-152.
- Lefebvre, Henri. (2016), *Modern Dünyada Gündelik Hayat*, (Çev. Işın Gürbüz), İstanbul: Metis Yayıncılık.
- Lister, R. (2012). Citizenship And Gender. *The Wiley-Blackwell Companion to Political Sociology*, 1, 372-382.
- Little, J. vd, (1998). *Women and Cities, Gender and the Urban Environment*: Londra: Macmillan.
- MacKinnon, C. A. (1989). *Toward A Feminist Theory Of The State*: Harvard University Press.
- Marshall, T. H., & Bottomore, T. B. (1992). *Citizenship And Social Class* (Vol. 2): Pluto Press London.
- Massey, D. (2001). *Space, Place And Gender*: John Wiley & Sons.
- McDowell, L. (1983). Towards An Understanding Of The Gender Division Of Urban Space. *Environment and Planning D: Society and Space*, 1(1), 59-72. doi: <https://doi.org/10.1068/d010059>

- Millett, K. (2016). *Sexual Politics*: Columbia University Press.
- Oakley, A. (2015). *Sex, Gender And Society*: Ashgate Publishing, Ltd.
- OPHI&UNDP. (2021). Global Multidimensional Poverty Index 2021 – Unmasking Disparities By Ethnicity-, Caste And Gender. *Global MPI*. Retrieved 10.10., 2021, from <https://ophi.org.uk/global-mpi-report-2021/>
- Purcell, M. (2002). Excavating Lefebvre: The Right To The City And Its Urban Politics Of The Inhabitant. *GeoJournal*, 58(2), 99-108.
- Roberts, M. (1991). *Living In A Man-Made World: Gender Assumptions In Modern Housing Design*: Taylor & Francis.
- Sancar, S., Toksöz, G., Yüksel-Kaptanoğlu, İ., Memiş-Parmaksız, E., Arslan, H., Kabadayı, A., Akyıldırım O, İnanç, B. (2021). *Türkiye’de Toplumsal Cinsiyet Eşitliğini İzleme Raporu 2019-2020*. Ankara: CEİD Yayınları.
- Segal, L. (1999). *Works: Why Feminism? Gender, Psychology, Politics*, New York: Colombia University Press.
- Scott, J. W. (2010). Toplumsal Cinsiyet: Faydalı Bir Tarihsel Analiz Kategorisi. *Kültür ve Siyasette Feminist Yaklaşımlar*, 12, 112-138.
- Seydaoğlu, R. (2021, 18.11.2021). “Bu Dem Talan Çağıdır”. *GazeteKarınca*, <https://gazetekarınca.com/bu-dem-talan-cagidir/>, Erişim Tarihi: 20.11.2021.
- Smith, S. (2005) *Society-Space*. London: Hodder Arnold, 18-33.
- Şenol, N., Sargın, A., Salmaner, N., Karaca, Ö., Mısırlıoğlu, S., Ulusoy, S., Yılmaz, T., İnceler Aktan, S. (2010). Birleşmiş Milletler Kadın Ve Kız Çocuklarının İnsan Haklarının Korunması ve Geliştirilmesi Ortak Programı: Kadın Dostu Kentler, Ankara: Damla Matbaacılık.
- Şentürk, A. (2017). *Cinsiyet Eşitlikçi Perspektifle Belediye Bütçeleri: Fatih Belediyesi*. İstanbul Üniversitesi, https://www.academia.edu/38962081/Cinsiyet_E%C5%9Fitlik%C3%A7i_Perspektifle_Belediye_B%C3%BCt%C3%A7eleri_Fatih_Belediyesi?auto=download, Erişim Tarihi: 20.03.2021.
- Thompson, D. (2001). *Radical Feminism Today*: Sage Publications Ltd.
- Tokman, L. Y., & Alkan, A. (2005). Yerel Politika ve Planlamayla Cinslerarası Eşitlik Bakış Açısının Bütünleştirilmesi: “Yarın için Bugünden” Kampanyası Deneyimi, 8 Kasım Dünya Şehircilik Günü 29. *Kolokyumu-Planlamada Yeni Politika ve Stratejiler: Riskler ve Fırsatlar İstanbul: İTÜ Mimarlık Fakültesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü & TMMOB Şehir Plancıları Odası*, 467-478.
- Tong, R.;Botts, T., F. (2021). *Feminist Düşünce*. (Çev. B. S. Aydaş). İstanbul: Sel Yayıncılık.

- Tuncer, S. (2012). Beşeri Coğrafyaya Feminist İtirazlar. *Fe Dergi*, 4(1), 78-90.
- Turut, H., & Özgür, E. M. (2018). Klasik Kent Kuramlarından Eleştirel Kent Kuramlarına Geçiş Bağlamında Kentleri Yeniden Okumak. *Ege Coğrafya Dergisi*, 27(1), 1-19.
- UN, W. (2017). Safe Cities and Safe Public Spaces: Global Results Report. New York: UN Women.
- UN, Women (2019). Safe Cities And Safe Public Spaces For Women And Girls Global Flagship Initiative: International Compendium Of Practices.
- UN, Women (2021). Turkey. *Europe and Central Asia*. Retrieved Eylül,10, 2021, from <https://eca.unwomen.org/en/where-we-are/turkey>,
- Walby, S. (2016). Patriyarka Kuramı, Çev. Hülya Osmanoğlu, Ankara, Dipnot Yayınları.
- Walters, M. (2005). *Feminism: A Very Short Introduction* (Vol. 141): Oxford University Press.
- WEF. (2021). Global Gender Gap Report 2021 Insight Report March 2021. *Global Gender Gap*. from https://www3.weforum.org/docs/WEF_GGGR_2021.pdf.
- Yakut-Çakar, B. (2020). Kentsel Haklar ve Hizmetlere Erişimde Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Haritalama ve İzleme Çalışması 2017-2020 Güncelleme *Türkiye'de Katılımcı Demokrasinin Güçlendirilmesi: Toplumsal Cinsiyet Eşitliğinin İzlenmesi Projesi Faz II*. Ankara: CEİD Yayınları.

Hasan YILDIRIM

Ankara BAM 9. C.D. Başkanı

Dr. Remzi DEMİR

Ankara BAM 27. C.D. Üyesi

**YARGITAY VE BÖLGE ADLİYE MAHKEMELERİ
KARARLARI EŞLİĞİNDE;**

YAĞMA SUÇLARI

ADALET YAYINEVİ

Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Yargıtay ve Bölge Adliye Mahkemeleri Kararları Eşliğinde;

Yağma Suçları

Hasan Yıldırım-Remzi Demir

Hukuk Yayınları Dizisi – 3082

Birinci Baskı : Mart, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8092 – 46 – 2

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara

Tel : (0312) 231 17 00

Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C

(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul

Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Vadi Grafik Tasarım Ltd. Şti.

İvedik Org. San. Bölgesi 1420. Cadde

No: 58/1 Yenimahalle/Ankara

Tel: 0 312 395 85 71

Sertifika No: 47479

KAYNAKÇA

- ACAR, Hüseyin, *Türk Ceza Hukukunda Gönüllü Vazgeçme Kurumu*, Adalet Yayınevi, Ankara 2013
- ALBAY, Celal, *"Kanun Yararına Bozma"*, Ceza Muhakemesinde Kanun Yolları, Ankara 2018.
- APIŞ, Özge, *"Türk Ceza Muhakemesinde Hükmün İddianamede Gösterilen Fiil ve Fail Hakkında Verilmesi Meselesi"*, Prof. Dr. İbrahim Dülger'in Anısına Armağan, Antalya Bilim Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Seçkin Yayıncılık, Cilt:8, Sayı: 16, Aralık, Ankara 2020,
- ARTUÇ, Mustafa, *Malvarlığına Karşı Suçlar*, 3. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2018. (Malvarlığı).
- ARTUÇ, Mustafa, *Pratik Türk Ceza Kanunu*, 2. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2018. (Ceza).
- AYDIN, Devrim, *"Suça İştirak Hükümlerinin Uygulanmasına İlişkin Sorunlar"*, Suç ve Ceza Dergisi, Sayı: 2, İstanbul 2019.
- AZİZAĞAOĞLU, Bahattin, *"Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının İtirazının Hukuki Niteliği"*, Ceza Muhakemesinde Kanun Yolları, Ankara 2018.
- BADEM, Semiyet, *"Ceza Muhakemesi Hukukunda Tanık"*, Türkiye Adalet Akademisi Dergisi, Sayı:45, Ocak 2021
- BAĞLAR, Yunus Emre, *"Ceza Muhakemesi Hukukunda Beden Muayenesi ve Vücuttan Örnek Alınması"*, Türkiye Adalet Akademisi Dergisi, Sayı:45, Ocak 2021,
- BALCI, Fidan/ ÖZTÜRK, Seyithan, *Hırsızlık Karşılıksız Yararlanma Kaçak Elektrik, Su ve Doğalgaz Kullanımı ve Yağma Suçları*, Adalet Yayınevi, Ankara 2017.
- BATUR, Necat, *"Ceza Yargılamasında Moleküler Genetik İnceleme"*, TBBD, Yıl: 2016, Sayı: 126, 2016
- BOYRACI, Ali, *5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nda Düzenlenen Senedin Yağması Suçu*, Onikilevha, İstanbul 2020.

- BOZDAĞ, Ahmet/ SARIUSTA, Kader, “Ceza Yargılamasında Mağdurun Beyanı ve Delil Değeri”, İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt: 8, Sayı: 2, 2017.
- CANKURT, Ezgi, “Yağma Suçu ve Cebir Kavramı”, Beykent Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt: 1, Sayı: 2, 2015.
- ÇİFTÇİ, Halil İbrahim, “5271 Sayılı Ceza Muhakemesi Kanununda Temyiz Yasa Yolu”, Ceza Muhakemesinde Kanun Yolları, Ankara 2018.
- DOĞAN, Recep, “Ceza Muhakemesi Hukukunda Beden Muayenesi ve Vücuttan Örnek Alma”, TBBB, Sayı: 142, 2019.
- DONAY, Süheyl, Ceza Yargılama Hukuku, 2. Baskı, Beta, İstanbul 2012.
- DURAN, Gökhan Yaşar, Ceza Hukukunda Haksız Tahrik, Legal, İstanbul 2010.
- EKER, Hüseyin, “Mala Karşı İşlenen Suçlarda Etkin Pişmanlık (5237 sayılı TCK’nın 168. maddesi)”, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, Sayı: 100, 2012 (Pişmanlık)
- EKER, Hüseyin, “Yargıtay Kararları Işığında Yağma Suçunda Değer Azlığı Kavramı (5237 sayılı TCK’nın 150/2 Maddesi)”, Terazi Hukuk Dergisi, Sayı: 50, 2010 (Değer).
- ENGİN, Şafak, Hırsızlık, Yağma (Gasp) ve Dolandırıcılık Suçları İle Müşterek Hükümler, Ankara 2002.
- GÖZÜBÜYÜK, Abdullah Pulat, Türk Ceza Kanunu Açıklaması, 3. Bası, Kazancı Yayınevi, Ankara 1976.
- GÜNAY, Mehmet, “Yağma Suçunun Hukuki İlişkiye Dayanan Alacağı Tahsil Amacıyla İşlenmesi”, Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi, Sayı: 5, 2015.
- İNCİ, Zekiye, “Ceza Muhakemesi Hukukunda Teşhis”, TBBB, Sayı: 85, 2009.
- KANBUR, Mehmet Nihat, “Bir Hukuki İlişkiye Dayanan Alacağın Tahsil Edilmesi Amacıyla Yağma Niteliğindeki Fiillerin İşlenmesi”, e- akademi hukuk, ekonomi ve siyasal bilimler aylık internet dergisi, Aralık 2007. (Yağma)
- KANBUR, Mehmet Nihat, “ Kendiliğinden Hak Alma Fiillerinin Yeni Türk Ceza Kanunu Bakımından Değerlendirilmesi”, Ceza Hukuk Dergisi, Sayı: 2, 2006. (Hak Alma).

- KIYAK, Fahrettin, Yağma Cürümleri ve Tatbikatı, Yıldız Matbaası, Ankara 1955.
- KOCA, Mahmut, "5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nda Yağma Suçu", Legal Hukuk Dergisi, Sayı: 32, İstanbul 2005 (5237).
- KOCA, Mahmut/ ÜZÜLMEZ, İlhan, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 8. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2020.
- KOPARAN, M. Reşat, "Ceza Sorumluluğunu Kaldıran ve Azaltan Sebepler (24.-34. Maddeler), Terazi Hukuk Dergisi, Sayı: 2, Ankara 2006.
- KORKMAZ, Esra Şule, Türk Ceza Hukukunda Yağma Suçu, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2021.
- NOMER, Halûk N., Borçlar Hukuku Genel Hükümler, 14. Baskı, Beta, İstanbul 2015.
- NOYAN, Erdal, Hırsızlık ve Yağma Suçları, Bilge Kitabevi, Ankara 2005.
- NUHOĞLU, Ayşe/ TEZCAN, Durmuş/ OKTAR, Salih/ DEMİRAGÇ, Fahrettin/ ÇULHA, Rifat, Ceza Muhakemesi Hukuku Başvuru, Kitabevi, Türkiye Barolar Birliği Yayınları, 3. Baskı, Ankara 2018.
- ÖZBALCI, Yalın Yarkın, "Ceza Muhakemesi Hukukunda İçerik ve Dene-tim Bağlamında Duruşma Tutanakları", Suç ve Ceza Dergisi, Sayı: 2, İstanbul 2019
- ÖZBEK, Veli Özer/ DOĞAN, Koray/ BACAKSIZ, Pınar, Türk Ceza Huku-ku Genel Hükümler, 10. Bası, Seçkin, Ankara 2019, (Genel Hükümler)
- ÖZBEK, Veli Özer/DOĞAN, Koray, "Zorunluluk Halinin (TCK m. 25/2) Hukuki Niteliği", Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt: 9, Sayı: 2, 2007.
- ÖZBEY, Özcan, "Yağma Suçunda Daha Az Cezayı Gerektiren Hal ve Etkin Pişmanlık Hükümünün Uygulaması", Terazi Hukuk Dergisi, Sayı: 44, Ankara 2010.
- ÖZEN, Mustafa, "Kasten Yaralama Suçunun Maddi Unsur Bakımından Bazı Suçlarla İlişkisi", Terazi Hukuk Dergisi, Sayı: 22, 2008.
- ÖZGENÇ, İzzet, Türk Ceza Kanunu Gazi Şerhi, 3. Baskı, T.C. Adalet Ba-kanlığı Eğitim Dairesi Başkanlığı, Ankara 2006.
- ÖZTAN, Bilge, Medeni Hukukun Temel Kavramları, 45. Baskı, Yetkin Ya-yınları, Ankara 2020.

- PARLAR, Ali, Ceza Muhakemesi Kanunu Şerhi, Bilge Yayınevi, Ankara 2015.
- SAVAŞ, Vural/ MOLLAMAHMUTOĞLU, Sadık, Türk Ceza Kanununun Yorumu, 2. Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara 1998.
- SEÇKİN, Mehmet Beyhan, “Ceza Muhakemesinde İstinaf Kanun Yolu ve Bölge Adliye Mahkemeleri”, Ceza Muhakemesinde Kanun Yolları, Ankara 2018.
- SOYASLAN, Doğan, Ceza Muhakemesi Hukuku, 4. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara 2010.
- ŞAHBAZ, İbrahim, Açıklamalı ve İçtihatlı Türk Ceza Kanunu, I. Cilt, Yetkin Yayınları, Ankara 2016.
- ŞİMŞEK, Furkan Ali, Ceza Hukukunda Tekerrür ve Mükerrirlere Özgü İnfaz Rejimi, Suç ve Ceza Dergisi, Sayı: 2, İstanbul 2020
- TANERİ, Gökhan, Yağma- Dolandırıcılık- Güveni Kötüye Kullanma, Bilge Yayınevi, Ankara 2013.
- TAŞDEMİR, Kubilay/ ÖZKEPİR, Ramazan, Belgelerde Sahtecilik, Mala Karşı Suçlar ve Bilişim Alanında Suçlar”, Adil Yayınevi, Ankara 1998.
- TAŞKIN, Ahmet, “Yağma Suçunda Mal Kavramı”, Terazi Aylık Hukuk Dergisi, Sayı: 20, 2008.
- TOROSLU, Nevzat/ FEYZİOĞLU, Metin, Ceza Muhakemesi Hukuku, Savaş Yayınevi, Ankara 2015.
- Ulusal Yargı Ağı Projesi
- YENİGÜN, Bülent, “Yargılamanın Yenilenmesi”, Ceza Muhakemesinde Kanun Yolları, Ankara 2018.
- YILDIRIM, Hasan/ SOYUBELLİ, Fethullah, Ceza Muhakemesi Hukukunda Soruşturma Evresi, Polis Akademisi Yayınları, Ankara 2018.
- YURTCAN, Erdener, Yargıtay Kararları Işığında Türk Ceza Kanunu Genel Hükümler, Cilt: 1, 2. Baskı, Türkiye Barolar Birliği Yayını, Ankara 2015, (Genel 1).
- YURTCAN, Erdener, Yargıtay Kararları Işığında Türk Ceza Kanunu Genel Hükümler, Cilt: 2, 2. Baskı, Türkiye Barolar Birliği Yayını, Ankara 2015, (Genel 2).

Doç. Dr. Ergin ERGÜL

MEDENİYET ESTETİĞİ

D E R S L E R İ

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Medeniyet Estetiği Dersleri

Ergin Ergül

Hukuk Yayınları Dizisi – 3085

Birinci Baskı : Mart, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8092 – 48 – 6

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara

Tel : (0312) 231 17 00

Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C

(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul

Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Meteksan Matbaacılık ve Teknik Sanayi Ticaret A.Ş

Beytepe Köyü Yolu No:3

06800 Çankaya/Ankara

Sertifika No: 46519

KAYNAKÇA

- Acer, A. ve Öcal Ş. (Ed.). (2016). *Molla Câmî'de Varlık*. İstanbul: Litera Yayıncılık.
- Aktürk, Ş. (2007). "Braudel'den Elias'a ve Huntington'a "Medeniyet". Kavramının Kullanımları", *Doğu-Batı Dergisi*, 41,
- Algar, H. (2016). *Abdurrahman Câmî*, çev. Abdullah Taha Orhan-Zeyneb Hafsa Orhan, İstanbul: Litera Yayıncılık
- Andican, A. (2009). *Osmanlı'dan Günümüze Türkiye ve Orta Asya*, İstanbul: Doğan Kitap yayınları
- Aral, V. (2021). *Hukuk Felsefesinin Temel Sorunları*, İstanbul: onikilevha yayınları
- Araz, N. (2001). *Mevlâna-İnsan-Biz*, Uluslararası Mevlâna Bilgi Şöleni, 15-17 Aralık 2000, *Bildiriler Kitabı*, Ankara: Kültür Bakanlığı Yayını,
- Arberry, A.J.,(1961). *Discourse of Rumî*, London.
- Arrow, K, Klein, L, Sen, A (2003). *Civilisation, globalisation, guerre, Discours d'économistes*, Grenoble: PUG
- Arslan, A. (2015). *Önsöz, Farabî, Mutluluğun Kazanılması*, Divan Yayınları, Ankara
- Arslan, A. (2019). *Önsöz, Farabî, İdeal Devlet*, İstanbul: TİB Kültür Yayınları, VI. Baskı,
- Arslan, Z. (2022). *Anayasa Mahkemesi Üyesi Kenan Yaşar'ın Andicme Töreni Açış Konuşması*, 16.2.2022, <https://www.anayasa.gov.tr/tr/baskan/konusmalar/anayasa-mahkemesi-uyesi-kenan-yasarin-andicme-toreni-acis-konusmasi/>
- Ayaz, F. Y. (2015). *Memlükler (1250-1517)*. İstanbul: İSAM Yayınları.
- Aydın, M. (2007). *Mevlâna Hümanizminin Boyutları*, *Türk İslam Medeniyeti Akademik Araştırmalar Dergisi*, *Mevlâna Özel Sayısı*, 2007/3.
- Aydın, S. M. (2016). *Siyasetin Aynasında Kültür ve Medeniyet*, İstanbul: Kapı Yayınları
- Aydın, Ş. (2015). *Ziya Paşa'nın Harâbât'ında Fars Şiiri ve Farsça Söyleyen Şairler*, *Nüsha, Şarkiyat Araştırmaları Dergisi*, Yıl/Volume: XV, Sayı: 41, Haziran-Aralık, 2015.
- Aydınlı, Y. (2018). *Farabî*. İstanbul: İSAM Yayınları.
- Ayengin, T (2017). *İslam ve İnsan Hakları*, İstanbul: Ravza yayınları
- Ayvazoğlu (2007). *Beşir Refik Durbaş, Mevlâna ve Günümüz Türkçesiyle Şiirleri*, İstanbul: Boyut Yayınları
- Banarlı, N. S. (2008). *Tarih ve Tasavvuf Sohbetleri*, İstanbul: Kubbealtı, 4. Baskı,

- Barkçin, S.S. (2017). *Bir Kutlu Sefer, Tasavvuf ve Tarikatler*, İstanbul: İnsan yayınları
- Barkçin, S.S. (2021). *Medeniyet Aklı*, İstanbul: Mostar Yayınları
- Başgil, A. F. (2019). *Esas Teşkilat Hukuku, 1. Cilt, Türkiye Siyasi Rejimi ve Anayasa Prensipleri*, 1960 tarihli basıdan Tıpkı Basım, İstanbul
- Bayraktar, L (2016). *Medeniyet ve Felsefe*, Ankara: Aktif Düşünce Yayınları
- Braudel, F. (2013). *Akdeniz, Tarih, Mekân, İnsanlar ve Miras*, çev. Necati Erkurt, Aykut Derman, Ankara: Metis Yayınları
- Bricteux, Auguste (1911). *Djami, Salaman et Absal*, Paris
- Butterworth, C. (2001). *Al Farabî: the Political Writings*. London: Cornell University Press.
- Câmî, A. (2014). *Baharistan*, çev. Turgay Şafak, Giriş, İstanbul: Büyüyen Ay,
- Câmî, M. (2009). *Sûfilelere Armağan, Tühfet'l-Ahrâr*, çev. Yusuf Öz, İstanbul: Kurtuba, Yayınları
- Câmî, M. (1999). *Salaman ve Absal*, Hz. Sadık Yalsızuçanlar, İstanbul
- Câmî, M. (2002). *Baharistan*. (Çev. A. Karaismailoğlu). Ankara: Akçağ Yayınları.
- Can, Ş. (2003). *Konularına Göre Açıklamalı Mesnevi Tercümesi*, İstanbul: Ötüken
- Can, Ş. (2008). *Rubailer, Mevlâna*, İstanbul: Kırkambar,
- Can, Ş. (2009). *Dîvan-ı Kebir, Seçmeler*, c.1, İstanbul: Ötüken,
- Chenderoff, Leili Anvar- (2004). *Rûmî*, Paris: Edition Médecis-Entrelacs,
- Çağbayır, Y. (2006). *Büyük Türkçe Sözlük*, İstanbul: TİKA yayınları, C.6
- Çelebi, A. H. (2012). *Molla Câmî*, Ankara: Hece yayınları, 2. Baskı
- Çiçekler, M. (2008). *Sadi-i Şirazi*. İslam Ansiklopedisi. İstanbul: TDV Yayınları: C.35. 405-407.
- Çiftçi, H. (2009). "Camî'den Eleştirel Latife ve Nükteler: Edebî, Sosyal ve Dini Kusurlara Dair". Ed. Hicabi Kırlangıç - Şerife Yerdemir. 1-38. Ankara: Türk Tarih Kurumu
- Demirli, E. (2015). Şehir ve Peygamber. *Sabah Ülkesi*, 43.
- Dunlop, D.M. (2017). *Giriş: Siyaset Felsefesine Dair Görüşler*. İçinde: *Farabî'nin İki Eseri: Siyaset Felsefesine Dair Görüşler ve Mutluluk Yoluna Yönelme*. (Çev. Hanefi Özcan). İstanbul: MÜ İlahiyat Fakültesi Yayınları.
- Durant, W. (2004). *İslâm Medeniyeti* (Çev. Orhan Bahaeddin). Ankara: Elips Yayınları.
- Dûrî, A. (1991). *Bağdat 1: Genel Bakış*. TDV İslam Ansiklopedisi. C. 4, 425-433
- Düzenli, Y. (2015). Muhakkik Mimar Turgut Cansever'den İslâm Şehri'ne Dair Yeni Bir Tasavvur ve Tasarım. *Sabah Ülkesi*. 43, 04 | 2015.

- Ebû Nasr el-Farabî. (2012). *es-Siyâsetü'l-Medeniyye veya Mebâdiü'l-Mevcûdat*. (Çev. Mehmet S. Aydın, Abdulkadir Şener, M. Rami Ayas). İstanbul: Büyüyen Ay Yayınları
- Ekrem, S. M. (çev. A. Naci Tokmak), "Mevlâna'nın İkbâl'in Sanat ve Düşüncesi Üzerindeki Etkisi", <http://dergipark.gov.tr/download/article-file/10422>, s.41-42
- Erguner, K. (2015). İnsan, Mabet ve Şehirlilik, Sabah Ülkesi, sayı 43, 04 | 2015
- Ergül, E (2020). Farabî, Siyaset Bilimci ve Kamu Hukukçusu Olarak, Google e-kitap
- Ergül, E. (2019). Çağlar Aşan Bir Bilge: Abdurrahman Câmî, Haber Ajanda, Şubat 2019
- Ergül, E. (2019b). *Bir Adalet ve Siyaset Düşünürü Olarak Sadi Şirazi*. Ankara: Adalet Yayınevi.
- Ergül, E. (2019c). *Hukukçu ve Siyaset Bilimci Kimliğiyle İbn Haldun*. Ankara: Adalet Yayınevi, 3. Baskı.
- Ergül, E. (2019d), Abdurrahman Câmî. *Haber Ajanda*. 147.
- Ergül, E. (2020). Abdurrahman Câmî, Bir Arif Hukukçu Ombudsman, Google e-kitap
- Ergül, E. (2021). Medeniyetimizin Kadim kentleri ve Kurucu Düşünürleri, Kent ve Maneviyat, ed. Seyfettin Erşahn, Zehra Erşahin, Ankara: İdealkent Yayınları, 165-197.
- Ergül, E., (2019a). *Bir Hukuk ve Siyaset Bilgesi Olarak Mevlâna*. Ankara: Adalet Yayınevi.
- Ergül, H. S. (2010). *Bütüncül Gelişimin Anahtarı, Mevlâna Yolu*, Ankara: Akçağ Yayınları
- Ergül, H. S. *Mevlâna ile 365 Gün Aşkın Gelişim*, Ankara: Yargı Yayınevi,
- Erzen, M. H. (2014). Şem'î Şem'ullah'ın Şerh-i Tuhtet'ul-Ahrar'da İzlediği Şerh Metodu, Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic Volume 9/12 Fall 2014, p. 255-280
- Farabî, (2019). *El- Medinetü'l-Fazıla: Tanrı Âlem İnsan*. (Çev. Yaşar Aydın). İstanbul: Litera Yayıncılık.
- Fiş, R. (2005). *Bir Mutasavvıf, Bir Âhi hümanisti, Celaleddin Rumî Mevlâna* (Rusçadan çeviren: Mazlum Beyhan), İstanbul: Gelenek Yayınları,
- Fürûzanfer, B. (2005). *Mevlâna Celaleddin*, (Çev. Feridun Nafiz Uzlu), Konya: Konya Valiliği İl, Kültür ve Turizm Müdürlüğü
- Gardet, L. (2014). *Müslüman Site Toplumsal ve Siyasi Hayat*. (Çev. Ahmet Arslan). İstanbul: Ayrıntı Yayınları.
- Gençosman, M. N. (1994). *Mevlâna'nın Rubaileri*, İstanbul: MEB Yayınları,
- Gökçe, E. (2020). Yayıma Hazırlayanın Önsözü, Ali Nihat Tarlan, *Mevlâna*, İstanbul: Ketebe Yayınları,

- Gölpınarlı, A. (1999). *Mevlâna Celâleddin: Mektuplar*. İstanbul: İnkılap.
- Gölpınarlı, A. (2009). (çev.), *Fîhi Mâ-Fîh*, İstanbul: İnkılap
- Gölpınarlı, A. (2010). *Mecâlis-i Seba*, İstanbul: İnkılap,
- Gölpınarlı, A. (2017). *Mesnevi Tercemesi ve Şerhi*, I-II. cilt, 8. Baskı, İnkılap: İstanbul
- Gürdoğan, N. (2015). "Mesnevi aklın cilası gönlün aynasıdır", Yeni Şafak, 15 Aralık 2015
- Gürsoy, K. (2014). *Bir Evrensel Projemiz Var mı?*, Ankara: Aktif Düşünce Yayınları,
- Halman, T. S. (2004). *Sevda Yüce Gözlerle, Rubailer*, Mevlâna Celaleddin Rumi'den, İstanbul: Hece,
- Hatemi, H. (2010). *Hız. Mevlâna'dan Rubailer Vuslat denizi*, İstanbul: Sufi Kitap, İ
- Hikmet, A. A. (1949). *Câmî, Hayatı ve Eserleri* (trc. M. Nuri Gencosman), İstanbul
- Huart, C. (1978). *Mevleviler Beldesi Konya*. (Çev. Nezih Uzel). İstanbul: Tercüman 1001 Temel Eser.
- Ibn Haldun, (2001). *Mukaddime-t- İbn Haldun*. (Hazırlayan Ahmed Zagbi). Beyrut: Dar el Erkam.
- Ibn Khaldun. (2002). *Le Livre des Exemples, I, Autobiographie, Muqaddima: Texte traduit, Présenté et Annoté par Abdesselam Cheddadi*. Paris: Gallimard.
- Ibn Khaldûn.(1997). *Discours sur l'Histoire universelle: Al- Muqaddima*. (par Vincent Monteil). Paris: Editions Sindbad.
- İkbal, Z. (2017). *Adalet, İslami ve Batılı perspektifler*, çev. Lütfü Sunar, İstanbul: İktisat yayınları:
- Iraj Dehghan, Jâmî's Salâmân and Absâl, Journal of Near Eastern Studies, Vol. 30, No. 2 (Apr., 1971), pp. 118-126 Published by: University of Chicago Press
- Işık, C. (2015). *Mevlâna'nın Mesnevî'sinde Şehir ve Köy*. (Yüksek Lisans Tezi). Erişim adresi <http://acikerisimarsiv.selcuk.edu.tr>.
- İbn Haldun.(2017). *Bilim ve Siyaset Arasında Hatıralar: Et-Ta'rif*. (Çev.Vecdi Akyüz). İstanbul: Dergah Yayınları.
- İkbal, M. (2010). *Cavidname*, İstanbul: Kırkambar Yayınları
- İlaydın, H. (1997). "Önsöz", *Gülistan*, İstanbul: MEB Yayınları
- İnançer, Ö.T. (2009). *Dinle Neyden*, İstanbul: Sufi Kitap
- Kadir, A. (2002). *Bugünün Diliyle Mevlâna*, İstanbul: Say yayınları
- Kalın, İ. (2010). "Dünya Görüşü, Varlık Tasavvuru ve Düzen Fikri: Medeniyet Kavramına Giriş". *Divan: Disiplinlerarası Çalışmalar Dergisi* (2010) : 1-61
- Kanar, M. (2017). *Önsöz. Sa'dî-yî Şîrâzî*, *Gülistan*, İstanbul: Şule Yayınları.
- Kaplan, M. (1974). *Mevlâna ve İnsanlık*, *Hisar Dergisi*, Ocak, 1974, <http://www.susam.selcuk.edu.tr/arastirmalar/dusunceler.html>.

- Karaismailoğlu, A., (2002). Molla Câmî Baharistan, Önsöz, Akçağ Yayınları, Ankara
- Karpuz, H. (2002), *Konya*. İslam Ansiklopedisi. İstanbul: TDV Yayınları. C.26. 189-193.
- Katouzian, H (2006). Sa'di, The Poet of Life, Love and Compassion, Oxford: Oneworlds
- Keklik, N. Mevlâna'da Metafor Yoluyla Felsefe, http://akademik.semazen.net/article_detail.php?id=501, erişim tarihi: 11.07.2011.
- Kemikli, B. (2001). Belh'ten Anadolu'ya Akan Medeniyet Arkı, Keşkül Dergisi, 2011 yaz
- Khalifat, S. (1990). Fârâbî'nin Risala al- Tanbih ala Sabil al Sa'ada'sı üzerine Yeni Işıklar, Uluslararası İbn Türk, Hârezmi, Farabî, Beyrûnî ve İbn Sînâ Sempozyumu Bildirileri, çev. M.Türker-Küyel, (Ankara,9-12 Eylül, 1985), Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Yayını
- Khermimoun, Jamel (2018). "Problèmes de civilisation", Islam in Modern Societies Facts, Issues, and Perspectives in the West, WestBow Press, Bloomington, 2018. ffhal-02495631f, <https://hal.archives-ouvertes.fr/hal-02495631/document>
- Kılıç, M. E. (2010). Mesnevi, Aşk-ı Mevlâna'da Yananlara Konuşur, Yüzakı Dergisi, <http://akademik.semazen.net/erişim tarihi:06.05.2010>.
- Kılıç, M. E. (2011). Mevlâna gündelik hayatımızın neresinde?, <http://akademik.semazen.net/>, erişim tarihi: 18.08.2011.
- Kırlangıç, H. (2010). *Mevlâna Celaleddin Rumi Yedi Meclis (Mecalis-i Seb'a)*, İstanbul: Kurtuba Kitap
- Köktürk, M. (2015). Yeni Medeniyet ve Yeni Yaşama Estetiği, tarihlerinde, TASAM "TSV 2023 Medeniyet İnşası Türkiye Vizyonu Uluslararası Kongresi" İstanbul, 5-6 Kasım 2015, https://tasam.org/tr-TR/Icerik/54664/yeni_medeniyet_ve_yeni_yasama_estetigi
- Köprülü, M. F. (1945). Çağatay Edebiyatı, İA, C. III, Ankara: MEB yay.
- Lewis, F. (2010). Mevlâna, Geçmiş ve Şimdi, Doğu ve Batı, İstanbul : Kabalcı
- Lopez, É (2012). Le grand livre de l'histoire des civilisations, Deuxième édition, Eyrolles, Paris 2012
- Massé. H (1919). Essai sur le poète Saadi, suivi d'une bibliographie, Paris: P. Geuthner, 1919
- Meriç, C. (1986). Kültürden İrfana, İstanbul: İnsan Yayınları,
- Meriç, C. (2015). Umrandan Uygarlığa, İstanbul: İletişim Yayınları
- Mevlâna, (2015). *Fîhi Mâ Fîh, Mevlâna'nın konuşma ve sohbetleri*, (çev.), Aydın, Cemal, İstanbul: Türk Edebiyatı Vakfı
- Meyerovitch, E. (2010). *Le livre du dedans*, Paris: Babel

- Meyerovitch, E. de V. (2011). *Kozmik Raks ve Mevlâna*. (Çev. Melek Öztürk ve Abdullah Öztürk) . Ankara: Elips Yayınları.
- Meyerovitch, E. et Damchid, M. (1993). *Rubâi'yât*, Paris: Albin Michel
- Meyerovitch, E. et Damchid, M. (2004). *Mathnawi, La quête de l'absolu*, Paris: édition du Rocher,
- Morimoto, K. (2013). İbn Haldûn'un Tespitlerine Göre Memlûk Devleti Yargı Sistemi. (Çev. Muhammed Tayyib Kılıç). *İSTEM: İslâm, San'at, Tarih, Edebiyat ve Mûsikîsi Dergisi*, C. XI/21. 163-183.
- Mostafavi, Moharram (2016). *13. Yüzyılın Büyük Mutasavvıfı Evhadeddin-i Kirmani ve Anadolu Tasavvufundaki Yeri*, İstanbul: Kitapevi,
- Mücahit, H. T.(2012). *Fârâbî'den Abduh'a Siyasi Düşünce*. (Çev. Vecdi Akyüz). İstanbul: İz Yayıncılık. 3. Baskı.
- Nedvî, E. (2007).*Hz. Mevlâna*, (çev.Yusuf Karaca), İstanbul
- Nevâyî, A. Ş. (2016). *Mahbûbu'l Kalûb*, çev. Vahit Türk, İstanbul: Ötüken Yayınları
- Okumuş, E. "Fârâbî'nin Medeniyet Sosyolojisine Katkıları". *Diyanet İlmi Dergi* 52 / 3 (September 2016): 11-30
- Okumuş, E. (2005). "Osmanlılarda Siyasal Bir Kurum Olarak Adalet Dairesi", *Sosyal Bilimler Araştırma Dergisi*, say. 5. (2005), s. 45-51.
- Okumuş, Ö. CÂMÎ, Abdurrahman, TDV, *İslam Ansiklopedisi*, <https://islamansiklopedisi.org.tr/Câmî-abdurrahman>
- Oruç, H. (2013). *Hüseyin Baykara ve Zamanı, dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Anabilim Dalı, Kütahya 2013*
- Önder, M. (1992). *Molla Câmî'de Mevlâna Hayranlığı*, VI. Millî Mevlâna Kongresi Bildirileri, Konya
- Önder, M. (1998). *Mevlâna ve Mevlevilik*, İstanbul: Aksoy yayıncılık
- Örs D. –Kırlangıç, H. (2017), *Mesnevi-i Ma'nevî* (çev.), İstanbul: Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı,
- Özarslan, E. (2005). *Ârif Nihat Asya'nın Şiirlerinde Dış Dünya: Tarihî Coğrafya ve Şehir İslam Şehri Kavramı Tezahürleri*. A. Ü. *Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi* . Prof. Dr. M. Fahrettin Kırzioğlu Özel Sayısı. 145-175.
- Özaydın, A. (1991). "*Bağdat*" (*Kültür ve Medeniyet*). *İslam ansiklopedisi*. İstanbul: TDV Yayınları, c. 4. 437-441.
- Özcan, H. (2017). *Farabî'nin İki Eseri, Siyaset Felsefesine Dair Görüşler ve Mutluluk Yoluna Yönelme*. İstanbul: MÜ İlahiyat Fakültesi Yayınları.
- Özdamar, M. (2010). *İnsanlığın Piri Hz. Mevlâna*, İstanbul: Kırk Kandil
- Özgüdenli, O. G. (2010). *Şiraz*. *İslam Ansiklopedisi*. İstanbul: TDV Yayınları. s.182-184.

- Öztürk, A. (2015). *Medeniyet ve Sosyoloji & İmajoloji Çalışmaları*, Ankara: Elis
- Öztürk, N. (2008). *Mevlâna Düşüncesinde Muhtaçlık ve Yoksunluk Kavramları*, Ed. Adnan Karaismailoğlu, *Mevlâna Araştırmaları 2*, Ankara 2008, s. 43-58.
- Raymond, A. (2010). *İslam Şehri*. İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları. C.38.
- Rousseau, J. J. (2005). *Toplum Sözleşmesi*, çev. Turhan Ilgaz, Ankara: Paragraf
- Saadi, (1880), *Boustan*. (Traduction, A.C. Barbier de Meynard). Paris.
- Sadi-i Şirazi, (2011). *Bostan ve Gülistan*. (Çev. Hikmet İlaydın). Ankara: Hece Yayınları
- Sarıçam, İ, Erşahin (2017). *İslam Medeniyeti Tarihi*, Ankara: TDV Yayınları,
- Sarioğlu, H.İ. (2013). *Mevlâna Celaleddin-i Rumi, Rubailer*, Ankara: Diyanet İşleri Başkanlığı Yayını
- Saruhan, M. S. (2020). *Farabi'nin Ahlak Felsefesi, Türksoy Farabi Özel sayısı*
- Seyyid E. F. (2001). *Kahire: Kuruluşu ve Osmanlı Öncesi*. İslam Ansiklopedisi. İstanbul: TDV Yayınları. C. 24. 173-175
- Shadchehr, F. (2008). *Abd al-Rahman Jami: "Naqshbandi Sufi, Persian Poet, A Dissertation*, The Ohio State University
- Sipehsâlâr, F.(1977). *Mevlâna ve Etrafındakiler*, Çev. Tahsin Yazıcı, İstanbul: Pinhan
- Şafak, T.(2014). *Giriş, Abdurrahman Câmî, Baharistan*, İstanbul: Büyüyen Ay
- Şahinoğlu, N. (1991). *Sa'di-yi Şirazi ve İbn Teymiye'de Fert ve Cemiyet İlişkileri*, İstanbul: İşaret yayınları
- Şehsuvaroğlu, B. N. (1950). *Farabî*, Alfarabi, İstanbul: İsmail Akgün Matbaası
- Şentürk, R. (2007). *Açık Medeniyet: Bir Fıkıh Medeniyeti Olarak İslam*, Ay Vakfı, *Medeniyet Özel Sayısı*, 2007, 82-83-84.
- Şentürk, R.(2010). *Açık Medeniyet, Çok Medeniyetli Dünyaya ve Topluma doğru*, İstanbul: Timaş
- Şeyh Sâdi. (2016). *Bostan- Gülistan*. (Çev. Yakup Kenan Necefzade). İstanbul: Bedir Yayınevi
- Şimşekler, N. (2013). *Mevlâna Şiirleriyle Gönle Yolculuk, kandil oldum doğudan batıya*, Konya: Selçuk Üniversitesi Yayınları,
- Şirazlı Sadi, (2016). *Hükümdarlara Öğütler*, çev. Nimet Yıldırım, İstanbul: Bilgi Kültür Sanat
- Tahir'ül Mevlevî, *Mesnevi Şerhi*, İstanbul: Şamil Yayınları, 2. Baskı, tarihsiz,
- Tahirü'l Mevlevî, *Mevlâna, Mesnevi*, İstanbul: Kırkambar
- Taşköprülüzâde Ahmed Efendi (2019). *Eş Şakâ'iku'n-Nu'mâniyye Fî Ulemâi'd-Devleti'l-Osmâniyye, Osmanlı Âlimleri*, Hazırlayan: Muhammet Hekimoğlu, İstanbul: Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı,

- TDK, *Büyük Sözlük*, <http://www.tdk.gov.tr>, erişim: 19.06, 2017
- Terzi, A. (2005). Önsöz, *Câmî, Salâman ve Absal*, Şark İslam klasikleri, İstanbul: Milli Eğitim Basımevi,
- Top, H. (2013). *Mesnevi-i Mânevî Şerhi*, C. I, Konya 2011, C. IV, Konya: Rumi Yayınları
- Topçu, N. (2011). *Yarınci Türkiye*, İstanbul: Dergâh Yayınları,
- Topçu, N. (2012). *Mevlâna ve Tasavvuf*, İstanbul: Dergah Yayınları 3. baskı,
- Turgut, K. (2013). Abdurrahman Câmî: Hayatı, Eserleri ve Türk Edebiyatına Etkileri, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Doğu Dilleri ve Edebiyatları Anabilim Dalı Fars Dili ve Edebiyatı Bilim Dalı, doktora tezi, İstanbul
- Türkmen, E. (2016). Muhammed İkbâl'in Gözüyle Mevlâna, Konya: Nüve
- Uludağ, S. (2014). "Câmî". Türk Dünyası Bilgeler Zirvesi: Gönül Sultanları Buluşması. 26-28 Mayıs 2014. 2013 Türk Dünyası Kültür Başkenti Ajansı (TDKB). Eskişehir
- Uslu, R. (1998). *Herat*. İslam Ansiklopedisi: İstanbul: TDV Yayınları. C. 17. 215-218.
- Uzel, N. (2009). *Mevlâna ve İnsan*, İstanbul: Milenyum Yayınları, 3. Baskı,
- Ülken, H.Z. (2004). *Aşk Ahlâkı*, İstanbul: TİB Kültür Yayınları
- Ülken, H.Z. (2001). *İslam Felsefesi*, İstanbul: Doğu Batı Yayınları
- Ülken, H.Z. (2015). *Uyanış Devirlerinde Tercümenin Rolü*, İstanbul: TİB Kültür Yayınları:
- Ünver, S. (2013). *Konya Defterleri*, İstanbul: Kubbealtı, 2. Baskı,
- Yıldırım, N. (2008). "Sa'dî-yi Şîrâzî'nin İdarecilere Bakışı ve Medhiyeye Getirdiği Yeni Boyut", <https://nyildirim.wordpress.com/2008/02/17/sa%E2%80%99di-yi-sirazi%E2%80%99nin-idarecilere-bakisi-ve-medhiyeye-getirdigi-yeni-boyut/>
- Yıldırım, N. (2016). *Şirazlı Sadi, Hükümdarlara Öğütler*. İstanbul: Bilgi Kültür Sanat.
- Yıldırım, T. (2010). *Hüseyin Baykara Divanı: İnceleme-Metin-Dizin* İstanbul: Hayat Yayınları
- Yılmaz, H. K. (2007). Mesnevî ve Rûhu'l-Beyân'da Köylülük ve Şehirliklik, Uluslararası. *Mevlâna Sempozyumu Bildirileri*. C.2. Erişim adresi http://isamveri.org/pdfdrg/D128228/2010_c2/2010_c2_YILMAZHK.pdf
- Yılmaz, H. K. (2008). *Çağları Aşan Mevlâna Çağrısı*, İstanbul: Erkam Yayınları
- Yiğit, İ. (2004). *Memlükler*. İslam Ansiklopedisi. İstanbul: TDV Yayınları. C.29. 90-97.
- Yücebaş H. (1981). *Fatih Sultan Mehmet*. İstanbul: Memleket Yayınları.
- Yücel, H. A. (2017). *Mevlâna, Rubailer*, İstanbul: Türkiye İş Bankası Yayınları

YAZARIN KİTAPLARI

1. **Uyuşturucu Maddeler ve Suçları**, Yetkin Yayınevi, Ankara 1997
2. **Uygulamada Yoklama Kaçağı, Bakaya ve Saklı Suçları ve İlgili Mevzuat**, Yetkin Yayınevi, Ankara 1997
3. **Karaparanın Aklanması ve Suçları**, Adalet Yayınevi, Ankara 1998
4. **İnsan Hakları Belge ve Sözleşmeleri**, Barış yayınevi, Ankara 1999
5. **Karapara Endüstrisi ve Aklama Suçu**, Yargı Yayınevi, Ankara 2001
6. **Anayasa ve İnsan Hakları**, Yargı Yayınevi, Ankara 2002
7. **Fransızca -Türkçe, Modern Hukuk Sözlüğü**, Turhan Yayınevi, Ankara 2002
8. **Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi ve Uygulaması**, Yargı Yayınevi, Ankara 2003. Güncellenmiş 2.Baskı, Yargı Yayınevi, Ankara 2004
9. **Suçluların İadesi ve Hükümlülerin Nakli**, Yetkin Yayınevi, Ankara 2003
10. **Kara Ekonomi ve Aklama Suçu**, Adalet yayınevi, Ankara 2005
11. **Herkes 1 Yılda Yabancı Dil Öğrenebilir**, Yargı Yayınevi, Ankara 2005
12. **La sagesse de Rumî (Mevlâna Bilgeliği/Fransızca)**, Ankara 2007
13. **Küresel Köyde Suç ve Adalet**, Adalet Yayınevi, Ankara 2008
14. **Hukukçu ve Yöneticiler İçin Mevlâna Bilgeliği**, Orient Yayınları, Ankara 2011. Güncellenmiş 2. Baskı, Türkiye Adalet Akademisi Yayınları, Ankara 2015. Güncellenmiş 3. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2017
15. **Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Türk Hukukunda Sınır Dışı Etme, Geri Gönderme ve Geri Verme**, Yargı Yayınevi, Ankara 2012
16. **Etkili İkinci Dil Edinme ve Kullanma**, Yargı Yayınevi, Ankara 2012
17. **Fransızca-Türkçe, Türkçe – Fransızca Modern Hukuk Sözlüğü**, Yargı Yayınevi, Ankara 2012
18. **Anayasa Mahkemesine ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine Bireysel Başvuru ve Uygulaması**, Yargı Yayınevi, Ankara 2012
19. **Mevlâna Evrensel Barış ve Adalet İçin Bir İlham Hazinesi**, Konya Büyükşehir Belediyesi, Kültür AŞ Yayınları, Konya 2014
20. **Rumi: a Source of universal justice and peace**, Metropolitan Municipality of Konya, Directorate of Culture Publications, Konya 2014
21. **İslam İşbirliği Teşkilatı Bağımsız Daimi İnsan Hakları Komisyonu, Kuruluşu, Yapısı, Misyonu ve Vizyonu**, Adalet Yayınevi, Ankara 2014
22. **Un poete de liberté, de la justice, et de l'amour: Rumî**, Konya Büyükşehir Belediyesi, Kültür AŞ Yayınları, Konya 2015

23. **Rumi: Un guide pour la justice universelle et la paix**, les Publications de l'Académie de la Justice de Turquie, Ankara 2017
24. **Rumi, A guide for universal justice and peace**, Justice Academy of Turkey, Ankara 2017
25. **İkinci Dil, İstediyin Dili Bir Yılda Akıcı Konuş**, Elips Yayınları, Ankara, 2017
26. **Hukukçu ve Siyaset Bilimci Kimliğiyle İbn Haldun, Devlet ve Hukuk Kuramının Hukuk, Adalet ve İnsan Hakları Boyutları**, 3. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2018
27. **Bilge Siyasetin İlkeleri**, Tahir b. Hüseyin, Adalet Yayınevi, Ankara 2018
28. **Bürokratlara Tavsiyeler**, Abdulhamid El Katib, Adalet Yayınevi, Ankara 2018
29. **İbn Haldun'un Teorileri ile Karşılaştırmalı Genel Kamu Hukuku**, Adalet Yayınevi, Ankara 2019
30. **Anayasa Hukukuna Başlangıç**, Adalet Yayınevi, Ankara 2019
31. **Bir Adalet ve Siyaset Düşünürü Olarak Sadi Şirazi**, Adalet Yayınevi, Ankara 2019
32. **Bir Hukuk ve Siyaset Bilgesi Olarak Mevlâna**, Adalet Yayınevi/Navi, Ankara 2019
33. **Rûmî et sa sagesse politico-juridique, Un trésor d'inspiration pour la liberté, la justice et le paix au 21ème siècle**, Muse Editions, Rîgâ 2019
34. **Farabî, Siyaset Bilimci ve Kamu Hukukçusu Olarak**, Google e-kitap, 2020
35. **Abdurrahman Cami, Bir Arif Hukukçu Ombudsman**, Google e-kitap, 2020
36. **Yargı Etiği Dersleri**, Adalet Yayınevi, Ankara 2021, **2. Baskı Ankara 2022**
37. **İlk Çağ'dan Günümüze Karşılaştırmalı Devlet Teorisi (Genel Kamu Hukuku dersleri)**, Adalet Yayınevi, Ankara 2021
38. **Hukuka Genel Giriş**, Adalet Yayınevi, Ankara 2021
39. **Ibn Khaldun et l'Etat dans la Science de la Société et de la Civilisation, "Un regard actuel sur les textes politiques et juridiques de la Muqaddima"**Maison d'édition Adalet, Ankara 2022
40. **Medeniyet Estetiği Dersleri**, Adalet Yayınevi, Ankara 2022

Uğur ÇOLAK

**TÜRK PATENT
HUKUKU**

ADALET YAYINEVİ
Ankara – 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Türk Patent Hukuku
Uğur Çolak

Hukuk Yayınları Dizisi – 3092

Birinci Baskı : Mart 2022

ISBN : 978 – 625 – 8092 – 49 – 3

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com
 : adalety@adaletyayinevi.com

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : facebook.com/adaletyayinevi
 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Ece Elif Çolak

Baskı:

Salmat Basım Yayım Ambalaj San. Tic. Ltd. Şti.
Sertifika No: 47771
Tel: (0312) 341 10 24 – Ankara

KAYNAKÇA ³⁶⁹¹

A KİTAPLAR

- ABBE BROWN-SMITA KHERIA-JANE CORNWELL MARTA ILJADICA** : Contemporary Intellectual Property, Law and Policy, 5th Edition, Oxford University Press, 2019
- ADEM ASLAN** : Türk ve AB Hukukunda Fikri Mülkiyet Hakkının Tükenmesi, Beta Yayınevi, İstanbul-2004
- AHMET CEMAL RUHİ** : Yabancı Hakem Kararlarının Tanınması ve Tenfizi, Oniki Levha Yayınları, İstanbul-2019
- AHMET KAYAKÖKÜ** : Patent Başvurusu, Seçkin Yayınevi, Ankara-2017
- AKIN ÜNAL** : Kelepçeleme Sözleşmeleri, 2. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara - 2017
- ALİ NECİP ORTAN** : Avrupa Patent Sistemi, Cilt I, Avrupa Patenti Anlaşması, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü yayınları, Ankara-1991
- ALİ NECİP ORTAN** : Avrupa Patent Sistemi, Cilt II, Lüksemburg Anlaşması, Patent İşbirliği Anlaşması, Strazburg Anlaşması, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü yayınları, Ankara-1992
- ALİ NECİP ORTAN** : Patent Lisansı Sözleşmesi, Doğan Basımevi, Ankara-1979
- ALİ NECİP ORTAN** : İşçi Buluşları Hukuku, Dokuz Eylül Üniversitesi Yayınları, İzmir-1987
- ALİM TAŞKIN** : Tahkim Hukukunda Tahkim Anlaşması Hakem Kurulu ve Tahkim Yargılaması, Yetkin Yayınevi, Ankara-2019
- ALİ RIZA KÖKER - UĞUR GÜRŞAD YALÇINER** : Patent ve Faydalı Modelden Kaynaklanan Uyuşmazlıklar, Adalet Yayınevi, 2. Baskı, Ankara-2021
- ANNETTE KUR - THOMAS DREIER - STEFAN LUGINBUEHL** : European Intellectual Property Law, Text, Cases And Materials, 2nd. Edition, Edward Elgar Publishing - 2019
- ANNETTE KUR - MARTIN SENFTLEBEN** : European Trademark Law, Oxford University Press, 2017
- ARMAĞAN EBRU BOZKURT YÜKSEL** : Patent Uyuşmazlıklarının Çözüm Yolları, Yetkin Yayınları, Ankara- 2009

³⁶⁹¹ Yazarların ön adlarına göre alfabetik sıralama ile.

- AYSEL ÇELİKEL – BAHADIR ERDEM** : Milletlerarası Özel Hukuk, 9. Bası, İstanbul - 2009
- AYŞE ODMAN** : Fikri Mülkiyet Hukuku İle Rekabet Hukukunun Teknolojik Yeniliklerin Teşvikindeki Rolü, Seçkin Yayınevi, Ankara-2002
- AYŞE ODMAN BOZTOSUN** : İslahçı Hakkı, Seçkin Yayınevi, Ankara-2006
- BAKİ KURU** : İstinaf Sistemine Göre Yazılmış Medeni Usul Hukuku, Legal Yayınları, İstanbul, Ağustos-2016
- BAŞAK BAYSAL** : Sözleşmenin Uyarlanması, Üçüncü Baskı, Oniki Levha Yayınları, İstanbul-2019
- BENGT DOMEIJ** : Pharmaceutical Patents in Europe, Kluwer Law International, Netherlands - Temmuz 2000
- BERKAY ERGÜN** : Standart Zorunlu Patent (SEP) Bağlamında Hakim Durumun Kötüye Kullanılması, Seçkin Yayınları, Ankara-2020
- BURAK ONGAN** : Sınai Haklara İlişkin Lisans Sözleşmelerinde Tarafların Hukuki Durumu, ANKARA-2007
- BURÇAK YILDIZ – DİLEK İMİRLİOĞLU** : Sınai Mülkiyet Hukuku, Adalet Yayınevi, Ankara-2021
- CAFER EMİNOĞLU – ERSİN ERDOĞAN** : Ticari Uyuşmazlıklarda Arabuluculuk, Adalet Yayınevi, Ankara-2020
- CAHİT SULUK** : Çalışan Buluşları Hukuku, Seçkin Yayınları, 2. Baskı, Ankara-2020,
- CAHİT SULUK – RAUF KARASU – TEMEL NAL** : Fikri Mülkiyet Hukuku, Seçkin Yayınevi, Ankara - 2020
- CHRISTOPHER HEATH (EDITOR)** : Patent Enforcement in The United Kingdom, (Patent Enforcement Worldwide), 3rd. Edition, Hart Publishing, Oxford & Portland, Oregon-2015
- CHRISTOPHER HEATH – ANSELM KAMPERMAN SANDERS** : Intellectual Property Liability of Consumers Facilitators and Intermediaries, Kluwer Law, 2012
- ÇİĞDEM CEYLAN** : Marka Lisansı Sözleşmesi, Ankara Barosu Fikri Mülkiyet ve Rekabet Hukuku Dergisi, Yıl : 18, Cilt: 19, sh.71
- DAVID BAINBRIDGE** : Intellectual Property, Tenth Edition, Pearson Ed.- 2018
- DENİZ TOPÇU** : Patent Lisans Sözleşmeleri, Seçkin Yayıncılık, Ankara -2016
- DORUK UTKU** : Sınai Hakların Rehni, Yetkin Yayınları, Ankara-2009
- ERNST HIRSCH** : Fikri ve Sınai Haklar, AR Matbaası, Ankara-1948,

- FARUK DIVARCI** : Araştırma ve Geliştirme (AR-GE) Sözleşmeleri, Yetkin Yayınları, Ankara-2021
- FİKRET EREN** : Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Yetkin Yayınevi, 20. Baskı, Ankara-2016
- FİKRET EREN** : Türk Miras Hukuku, Yetkin Yayınevi, Ankara-2019,
- FİKRET EREN** : Mülkiyet Hukuku, 5. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara-2020
- GUY TRITTON** : Intellectual property in Europe, Second Edition, 2002
- GÜLMELAHAT DOĞAN** : Teknoloji Transfer Sözleşmeleri ve Rekabet Hukuku Uygulamaları, Turhan Kitabevi, Ankara-2020
- GÜRAY ERDÖNMEZ** : Medeni Usul Hukukunda Belgelerin İbrazi Mecburiyeti, 12 Levha Yayınları, İstanbul-2014
- HAMDİ YASAMAN / TOLGA AYOĞLU / FÜLÜRİYA YUSUFOĞLU BİLGİN / PINAR MEMİŞ KARTAL / SİNAN H. YÜKSEL / ZEYNEP YASAMAN** : Sınai Mülkiyet Kanunu Şerhi, Seçkin Yayınevi, İstanbul-2021
- HALUK N. NOMER** : Borçlar Hukuku, Genel Hükümler, 17. Bası, Beta Yayınevi, İstanbul-2020
- HÜSEYİN ÜLGEN – MEHMET HELVACI – ABUZER KENDİGELEN – ARSLAN KAYA – FÜSUN NOMER ERTAN** : Ticari İşletme Hukuku, Oniki Levha Yayınları, Beşinci Tıpkı Bası, İstanbul-2015
- HYEWON AHN** : Standard of Patentability for Pharmaceutical Selection Inventions, (Second Generation Patents in Pharmaceutical Innovation) Nomos Verlagsgesellschaft, (Munich Intellectual Property Law Center, MIPLC, Munich- 2014
- İLHAMİ GÜNEŞ** : Patent ve Faydalı Model Hukuku, Seçkin Yayınevi, Ekim 2017 – ANKARA
- JEREMY PHILIPS–ALISON FIRTH** : Introduction to Intellectual Property Law, 2002
- İREM TOPRAKKAYA** : Fikir ve Sanat Eserlerinden Doğan Uyuşmazlıkların Arabuluculuk Yoluyla Çözümü, Oniki Levha Yayınları, İstanbul-2021
- KEMAL ATASOY** : Sözleşme Özgürlüğünün Kamu Düzenine Aykırılık Sınırı, Oniki Lavha Yayınları, İstanbul-2020
- KEMAL OĞUZMAN – M. TURGUT ÖZ** : Borçlar Hukuku, Genel Hükümler, Vedat Kitapçılık, İstanbul -2019
- KEMAL OĞUZMAN – ÖZER SELİÇİ- SAİBE OKTAY ÖZDEMİR** : Eşya Hukuku, 19. Baskı, Filiz Kitabevi, İstanbul-2016,
- KEMAL OĞUZMAN – NAMİ BARLAS** : MEDENİ HUKUK, 23. Bası, Vedat Yayıncılık, 2017

- KEMAL ŞENOCAK / ZAFER KAHRAMAN / İDİL TUNCER KAZANCI / ÖCAL APAYDIN** : Ticari İşlemlerde Taşınır Rehni, Yetkin Yayınları, Ankara-2019
- KLAUS GRABINSKI** : Injunctive Relief and Proportionality in Case of a Public Interest in the Use of a Patent : Different Ways – Same Result, GRUR 2/2021
- LATİF TİLE** : Uyarılama Sebebi Olarak Aşırı İfa Güçlüğü, Yetkin Yayınları, Ankara-2021
- LIONEL BENTLY – BRAD SHERMAN - DEV GANGJEE - PHILIP JOHNSON** : Intellectual Property Law, Oxford Press, 5th Edition, 2018
- MICHAEL BLAKENEY**: Trade Related Aspects of Intellectual Property Rights : A Concise Guide to The TRIPS Agreement, Sweet & Maxwell, 1996
- MUHAMMET ÖZEKES (Editör)** : Covid-19 Salgınının Hukuki Boyutu, 2. Bası, Oniki Levha Yayıncılık, İstanbul-2021
- MUSTAFA GÜNEY ÇALIŞKAN** : Uluslararası Patent Başvurusu, Seçkin Yayınevi, Ankara-2021
- MUSTAFA TÜYSÜZ** : Fikri Mülkiyet Hakları Çerçevesinde Yeni Bitki Çeşitleri Üzerinde İslahçı Hakkı, Yetkin Yayınevi, Ankara-2007
- NUŞİN AYİTER** : İhtira Hukuku, Sevinç Matbaası, Ankara-1968
- ONUR SARI** : Patent Lisans Sözleşmeleri, Seçkin Yayınevi, Ankara-2019
- OSMAN BERAT GÜRZUMAR** : Zorunlu Unsur Doktrinine Dayalı Sözleşme Yapma Yükümlülüğü, Seçkin Yayınevi, Ankara-2006
- ÖMER EKMEKÇİ – MUHAMMET ÖZEKES - MURAT ATALI – VURAL SEVEN** : Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk, Oniki Levha yayınları, 2. Baskı, İstanbul-2019,
- ÖZLEM CANBELDEK AKIN** : Milletlerarası Derdestlik (*Lis Pendens*), Oniki Levha Yayınları, İstanbul-2019, sh.6 ve 23
- ÖZLEM TÜZÜNER** : Faydalı Modelin Korunması ve Faydalı Modelin Korunmasına Uygulanacak Hukuk, İstanbul -2011
- PAUL TORREMANS (HOLYOAK & TORREMANS)** : Intellectual Property Law, Ninth Edition, Oxford Press, 2019
- PAUL ENGLAND** : A Practitioner's Guide To European Law, Hart Publishing, 2019
- RIZA AYHAN – HAYRETTİN ÇAĞLAR / BURÇAK YILDIZ – DİLEK İMİRLİOĞLU** : Sınai Mülkiyet Hukuku, Seçkin Yayıncılık, Ankara-2021
- ROBIN JACOB** : Equivalentents : An Uncertain And Pernicious Doctrine, GRUR, 2/2021, sh.341

- ROGER E. SCHECHTER / JOHN R THOMAS** : Principles of Patent Law, West Academic Publishing, 3rd Edition, Washington-2019
- SAADET HANDE ÖZSOY**: Türk Hukukunda Patent Lisansı Sözleşmesi, Turhan Kitabevi, Ankara-2011
- SAİBE OKTAY ÖZDEMİR** : Sınai Haklara İlişkin Lisans Sözleşmeleri ve Rekabet Hukuku Düzenlemelerinin Lisans Sözleşmelerine Uygulanması, Beta Yayınevi, İstanbul-2002
- SARPER SÜZEK** : İş Hukuku, (Genel Esaslar Bireysel İş Hukuku), Yenilenmiş 21. Baskı, Beta Yayınları, İstanbul – 2021
- SEHER ELİF KÖSE** : Milletlerarası Ticari Tahkimde İhtiyati Tedbir Kararlarını Verme Yetkisi ve İhtiyati Tedbir Kararlarının İcra Edilebilirliği, Oniki Levha Yayınları, İstanbul – 2021
- ŞİRİN AYDINCIK** : Fikri Haklara İlişkin Lisans Sözleşmeleri, Arıkan Yayınları, İstanbul -2006
- TALAT CANBOLAT** : İşçi Buluşları, Beta yayınları, İstanbul-2007
- TAMER SOYSAL** : Tarımda Biyoteknoloji Uygulamaları ve Patent Hakları, Adalet Yayınevi, Ankara-2019
- THIERRY CALAME (Editör)** : Compulsory Licensing in Europe, European Patent Academy -European Patent Office, Almanya-2018
- TREVOR COOK** : A User's Guide to Patents, Fifth Edition, Bloomsbury Professional-2019
- TUĞÇE TUZCUOĞLU** : Genel İşlem Şartları, Seçkin Yayınevi, Ankara-2020, sh.233
- UĞUR ÇOLAK** : Türk Marka Hukuku, Genişletilmiş ve Gözden Geçirilmiş 4. Baskı, Oniki Levha Yayınları, İstanbul-2018
- ÜNAL TEKİNALP** : Fikri Mülkiyet Hukuku, Genişletilmiş ve Güncelenmiş 5. Bası, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2012
- VEDAT BUZ** : Borçlunun Temerrüdünde Sözleşmeden Dönme, Yetkin Yayınları, Ankara-2015
- VEYSEL BAŞPINAR – DOĞAN KOCABEY** : İnternette Fikri Hakların Korunması-2007
- WILLIAM CORNISH - DAVID LLEWELYN - TANYA APLIN** : Intellectual Property : Patents, Copyright, Trade Marks, Allied Rights, Ninth Edition, 2019
- YAHYA BERKOL GÜLGEÇ** : Normlar Hiyerarşisi, Oniki levha yayınları, 2. Baskı, İstanbul-2018

- YAŞAR KARAYALÇIN – AYNUR YONGALIK** : Hukukta Öğretim – Kaynaklar – Metod, Problem Çözme, 8. Baskı, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü Yayınları, Ankara-2020
- YILMAZ ARSLAN** : Rekabet Hukuku Dersleri, Gözden Geçirilmiş Yedinci Baskı, Adalet Yayınevi, Mart, 2020 - ANKARA
- YUSUF ÇALIŞKAN** : Uluslararası Fikri Mülkiyet Hukukunda Uyuşmazlık Çözüm Mekanizmaları, İstanbul 2008

B	MAKALELER
----------	------------------

- ADNAN DEYNEKLİ** : Yabancı Hakem Kararlarının Türkiye’de Tanınması ve Tenfizinde Karşılaşılan Sorunlar, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 16, Özel Sayı 2014, s. 105-122 (Basım Yılı: 2015) Prof. Dr. Hakan PEKCANİTEZ’e Armağan
- AISLING MCMAHON – DAVID M. DOYLE** : Patentability and De-Extinct Animals in Europe: The Patented Woolly Mammoth? Journal of Law and the Biosciences, Vol.7, Issue:1, Ocak 2020
- ALİ ARIÖZ – ÖZGÜR CAN ÖZBEK** : Hakim Durumun Kötüye Kullanılmasının Sonucu Olarak Zorunlu Lisanslama : Değerlendirme Kriterleri ve Uygulanan Standartlar, Rekabet Hukuku Dergisi, Yıl : 2010, Cilt :11, Sayı : 3
- ALİ PASLI** : Fikri Mülkiyet Hukukunda Hükümsüzlüğün Sonuçları, FMHD Yıl : 2006 Sayı 3
- ALPER SARGIN** : Fikri Mülkiyet Hukukundan Doğan Uyuşmazlıklarda Arabuluculuk, Fikri Mülkiyet Hukuku Yıllığı, 2014, Seçkin Yayınevi, Ankara-2016
- ANA NORDBERG - TIMO MINSSEN** : “Ray of Hope” For European Stem Cell Patents or “Out of The Smog into The Fog”? : An Analysis of European Case Law and How It Compares to The US, International Review of Intellectual Property and Competition Law (IIC), Yıl: 2016, Sayı:2
- ANDREAS FURRER / MARKUS MULLER-CHEN / BİLGEHAN ÇETİNER** : Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Oniki Levha Yayınevi, İstanbul-2021
- ANDREAS GROSCHE** : “Software Patents, Boon or Bane For Europe ?”, International Journal of Law and Information Technology, Oxford University Press 2006, Vol. 14 No. 3
- ANDREAS HEINEMANN** : Standard Essential Patents in Standard Setting Organisations : Competition Law and The Realisation of Licensing Commitments, Journal of Intellectual Property Law & Practice, 2015, Vol:10, No:12

- ANDRES GUADAMUZ GONZALES** : “Software Patent Debate”, *Journal of Intellectual Property Law & Practice*, Volume 1, Sayı: 3, Şubat- 2006
- ANDREW J.K WELLS** : Technical Contribution and Plausibility : The Approach of the European Patent Office and The Courts of England and Wales, *Journal of Intellectual Property Law and Practice*, 2019, Vol:19, No:10,
- ANNE LEATHEY – DEBORAH OWEN** : Enforcement of Screening Method Patents : The MedImmune Case, *Journal Of Intellectual Property Law & Practice*, 2012, Vol:7, No:1
- ANNE LEWIS** : The Legality of 3D Printing : How Technology is Moving Faster Than The Law, *Tulane Journal of Technology & Intellectual Property*, Vol.17
- ARMAĞAN EBRU BOZKURT YÜKSEL** : Üç Boyutlu Yazıcıların Fikri Mülkiyet Hukukuna Etkileri, *Fikri Mülkiyet Hukuku Yıllığı*, Yıl : 2014, Yetkin Yayınevi, 2016,
- ASKAN DEUTSCH – ROBER ZIMMERMAN** : Customs Seizure Proceedings in The European Union and The United States, *Journal of Intellectual Property Law & Practice*, 2014, Vol: 9, No:4,
- AYDIN MUTLU** : İkinci Tıbbi Kullanım İstemlerinin Yeni Sınai Mülkiyet Kanunu Işığında Patentlenebilirliği, *Ankara Barosu, Fikri Mülkiyet ve Rekabet Hukuku Dergisi*, Yıl:2018, Cilt :19, Sayı : 2016/2, 2017/1
- AYDIN MUTLU** : Klinik Testlerin Avrupa Patent Sözleşmesine Üye Bazı Ülkelerde Patent Hukuku Açısından Değerlendirilmesi, *Fikri Mülkiyet Hukuku Dergisi (FMHD)* Yıl:2005-2006, Sayı:1
- AYNUR HASOĞLU** : Danıştay Kararları Işığında Yetki ve Usulde Paralellik İlkesi, *Türkiye Adalet Akademisi Dergisi*, Yıl:9, Sayı : 33 (2018)
- AYŞE SAADET ARIKAN** : Fikri ve Sınai Haklar Açısından Paralel İthalat, AB ve Türkiye (Doktora Tezi) (İnternet Erişimi, [acikarxiv.ankara.edu.tr/ browse/1452/2074.pdf](http://acikarxiv.ankara.edu.tr/browse/1452/2074.pdf), 14.09.2014)
- AYŞEGÜL ÖZDEMİR** : Patenting Biotechnological Inventions in Europe and the US, *Ankara Bar Review*, 2009/1
- BANU AVCIOĞLU** : Biyoteknolojik Buluşlar, *Türk Patent Enstitüsü, Uzmanlık Tezi*, Ankara-2001
- BARIŞ ATALAY** : Türk Patent Mevzuatında Yenilik Olgusunun Avrupa Patent Sözleşmesindeki Köken ve Uygulama Varyasyonları, *Fikri Mülkiyet Hukuku Yıllığı*, 2011 (Ankara-2012)
- BARIŞ KAYA** : Sınai Mülkiyet Kanunu md.85/3 Hükmü Kapsamında Bolar İstisnasının Uygulanması, *İstanbul Hukuk Mecmuası*, 76/2, 2018, 417–442. [https://doi.org/ 10.26650/mecmua.2018.76.2.0014](https://doi.org/10.26650/mecmua.2018.76.2.0014)

- BAŞAK BAYSAL / MURAT UYANIK / M. SELİM UYANIK** : Koronavirüs 2019 (Covid-2019) ve Sözleşmeler, (Covid-19 Salgınının Hukuki Boyutu, Editör Muhammet ÖZEKES, Oniki Levha Yayıncılık, 2021)
- BAŞAK ERDOĞAN** : Avrupa Patent Sözleşmesi'nin 53 (b) Maddesinde Yer Alan "Bitki Çeşitleri" ile "Önemli Ölçüde Biyolojik Esasa Dayanan Bitki Üretim Usulleri"ne İlişkin Patentlenebilirlik İstisnası ve EPO'nun İstisnanın Kapsamına Yaklaşımı, Fikri Mülkiyet Hukuku Yıllığı, 2012
- BENGT DOMEIJ** : Pharmaceutical Patents in Europe, Kluwer Law International, Netherlands - 2000
- BRIAN WHITEHEAD / Stuart JACKSON – Richard KEMPNER** : Patents and Enantiomers : Generics vs. Lundbeck, Oxford Journal of Intellectual Property Law & Practise, 2007, Cilt : 2, Sayı : 12
- BRIAN WHITEHEAD / Stuart JACKSON / Richard KEMPNER** : "Managing Generic Competition and Patent Strategies in The Pharmaceutical Industry", Jornal of Intellectual Property Law & Practice, Vol:3, N0:4
- BRIAN WHITEHEAD** : *Trends in English Patent Litigation: Are Patents More Likely To Be Upheld As Valid Now Than 5 Years Ago ?* Journal Of Intellectual Property Law And Practice, 2010, Vol:5, No:3,
- BURAK ONGAN** : Sınai Haklara İlişkin Lisans Sözleşmelerinde Lisans Verenin Garanti Yükümlülüğü, Legal Fikri ve Sınai Haklar Dergisi, Yıl:2, Sayı:8,
- C.Mc OUSTRA** : Legal Protection for Computer Programs, *The Computer Journal*, Cilt: 8, Sayı: 4, Ocak 1966,
- CAHİT SULUK / YASEMİN KENAROĞLU** : Türk Fikri Mülkiyet Hukukunda Güncel Gelişmeler, İstanbul Ticaret Odası Yayınları No: 2011-32, İstanbul 201
- CAHİT SULUK**: Fikri Mülkiyet Hukukunda Milli Muamele İlkesi ve Yabancıların Teminat Gösterme Yükümlülüğü Prof. Hüseyin Ülgen'e ARMAĞAN, İstanbul 2007
- CAHİT SULUK**: Sınai Mülkiyet Haklarında Hükümsüzlük Kararlarının Etkisi FMHD YIL 2006 SAYI
- CARLOS M. CORREA** : A Guide to Pharmaceutical Patents, South Centre, Switzerland – 2012 https://www.southcentre.int/wp-content/uploads/2016/05/Bk_2012_A-Guide-to-Pharmaceutical-Patents_EN.pdf
- CARLOS M. CORREA** : Protecting Test Data for Pharmaceutical and Agrochemical Products Under Free Trade Agreements, [www.iprsonline.org/ untadictsd/ bellagio/docs/correa_Bellagio.pdf](http://www.iprsonline.org/untadictsd/bellagio/docs/correa_Bellagio.pdf)

- CEMİLE DEMİR GÖKYAYLA** : Ticari Uyuşmazlıklarda Türk Mahkemelerinin Milletlerarası Yetkisi, Vedat Kitapçılık, İstanbul-2021
- CEYDA SÜRAL** : Hakem Kararlarının İcrası ve İptal Davası, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt:16, Özel sayı 2014 (Basım Yılı :2015, Hakan Pekcanitez'e Armağan)
- CHARLES CLIFT** : Data Protection and Data Exclusivity in Pharmaceuticals and Agrochemicals, Handbook of Best Practices
- CHRISTIAN HELMERS** : Invalid but Infringed ? An Analysis of Germany's Bifurcated Patent Litigation System, Santa Clara University, 2014 https://www.law.berkeley.edu/files/Helmerts_Christian_IPSC_paper_2014.pdf
- CHRISTIAN OSTERRIETH** : Patent Enforcement in Germany, (Patent Enforcement Worldwide), Edited by **Christopher HEATH**, 3rd. Edition, 2015, Oxford / Portland / Oregon- 2015
- CHRISTOPHER HAYES – JENS TOFTELUNG MADSEN** : Anticipating Something New in Germany, Journal of Intellectual Property Law & Practice, Vol:4, Issue.8, August 2009
- CHRISTOPHER HAYES** : Patent Term Extensions for Enantiomeric Medicines, Journal of Intellectual Property Law & Practice, 2012, Vol. 7, No. 3
- CHRISTOPHER HEATH / THOMAS F.COTTER** : Competative Overview and TRIPS Enforcement Provisions, Patent Enforcement in Germany, (Patent Enforcement Worldwide), Edited by Christopher HEATH, 3rd Edition, 2015
- CHRISTOPHER RENNIE SMITH** : Patent Enforcement in The United Kingdom, (Patent Enforcement Worldwide), Edited by **Christopher HEATH**, 3rd Edition, 2015
- CLAUDIO GERMINARIO** : Double Patenting in The Practice of The European Union, International Review of Intellectual Property And Competition Law (IIC) Yıl:2011, Sayı :4
- DANIELE FABRIS** : From The Phosita to The MOSITA : Will “Secondary Considerations” Save Pharmaceutical Patents From Artifical Intelligence ? International Review of Intellectual Property and Competition Law (IIC) Yıl : 2011, Sayı :2
- DAVID KITCHIN** : The Role of The Technical Contribution To The Art in Modern Patent Law, GRUR International, 2021,
- EDDY D. VENTOSE** : Patent Protection for Diagnostic Methods Under The European Patent Convention, International Review of Intellectual Property and Competition Law (IIC) Yıl : 2007, Sayı :6

- EDWARD CRONAN** :, "Plausibility After Warner-Lambert v. Actavis : Fantastic Legal Test and Where to Find Them, Journal of Intellectual Property Law & Practice, 2019, Vol.14, No : 7
- ELİF BETÜL AKIN** : Sınai Mülkiyet Kanunu'nda Marka Tescil Sürecine İlişkin Düzenlemeler ve Yenilikler, 6769 Sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu Sempozyumu, 9-11 MART 2017, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, 2017
- EMEL BADUR – GÜLMELAHAT DOĞAN** : Patent Lisans Sözleşmelerinde Taraf Değişikliği, Çankaya Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.4, S.1, Nisan-2019
- EMMANUEL ROUCOUNAS** : The Debate Regarding the Grace Period in International Patent Law: A Reminder, ALLEA Biennial Yearbook -2006
- EMRE CUMALIOĞLU** : Covid-19 (Yeni Korona Virus) Pandemisinin Özel Hukuk Sözleşmelerine Etkisinin; İmkansızlık, Amacın Bozulması, Uyarılma ve Ödemezlik Def'i Bakımından Değerlendirilmesi, (Covid-19 Salgınının Hukuki Boyutu, Editör : Muhammet ÖZEKES, Oniki Levha Yayıncılık, İstanbul-2021)
- ERDAL KULUÇLU** : Türk Hukuk Sisteminde Normlar Hiyerarşisi ve Sayıştay Denetimine Etkileri, Sayıştay Dergisi, Sayı :71
- EREN GÖNEN** : Avrupa Birliği Rekabet Hukukunda Para Cezaları, Ankara Barosu Fikri Mülkiyet ve Rekabet Hukuku Dergisi, Yıl:3, Cilt.3, Sayı:1,
- ERIC M. SOLOVY – DEEPAK RAJU** : A Manufacturing – for- Export Exception to Patent Protection : A Proposal For Exporting Violations of The TRIPS Agreement and Beyond ? Oxford Journal of Intellectual Property Law & Practice, 2018, Vol:13, No:1
- ERKAN SEVİNÇ** : Ülkemizde Patent Gerçeği, Türkiye'nin Patent Profiline Bakışı, Fikri Mülkiyet Hukuku Dergisi, Yıl : 2005-2006, Sayı : 1
- ERSİN ERDOĞAN** : 6769 Sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu Çerçevesinde Patent Hakları Açısından Öngörülen İhtiyati Tedbirlere İlişkin Bazı Düşünceler, Ticaret ve Fikri Mülkiyet Hukuku Dergisi, Yıl : 2017, Cilt :3, Sayı:1
- ESTHER VAN ZIMMEREN – GEERTRUI VAN OVERWALLE** : A Paper Tiger ? Compulsory License Regimes For Public Health in Europe, International Review of Intellectual Property and Competition Law (IIC) Yıl:2011, Sayı:1
- EVA STANKOVA** : Human Inventorship in European Patent Law, Cambridge Law Journal, 80 (2), Temmuz-2021, sh. 342
- EVELINA KURGONAITE / PAT TREACY / EDWIN BOND** : Looking Back to The Future – Selective SEP Licensing Through a Competition Law Lens ?, Journal of European Competition Law & Practice, 2020, Vol:11, No:3-4,

- FERZAN HAYAL ŞEHİRALİ ÇELİK** : İhtira Beratı Kanunu Döneminde Verilmiş Patentlerin Süresi Doldu Mu ? Fikri Mülkiyet Hukuku Yıllığı, 2011, (Yetkin Yayınevi, Ankara 2012)
- FEYZAN HAYAL ŞEHİRALİ ÇELİK** : Patent Verilebilirlik Değerlendirmesinde Önceki Tarihli Başvurular, Ticaret ve Fikri Mülkiyet Hukuku Dergisi, Yıl:2017, Cilt:3, Sayı :1
- FEYZAN HAYAL ŞEHİRALİ ÇELİK** : Sınai Mülkiyet Hukukunda Sicile Kaydedilmeyen Hukuki İşlemlerden Doğan Hakların Üçüncü Kişilere Karşı İleri Sürülememesi. SMK m.148/5 ve Ötesi, Prof. Sabih ARKAN'A Armağan, 12 Levha Yayınları, İstanbul - 2019,
- FEVZİ FIRAT GÖZÜYEŞİL** : Patent Konularının Bağımlılığı Halinde Zorunlu Lisans, Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Yıl : 2020, Cilt :28, Sayı :2
- FİKRET YILDIRIM** : Tahkimde İptal Davası ve İptal Davasının Amaçları Bakımından Bazı Değerlendirmeler, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi (2016), C.22, S.3 (Cevdet Yavuz'a Armağan),
- FLORIAN LEVERVE** : Patents on Genes, Usefulness and The Requirement of Industrial Application, Journal of Intellectual Property Law & Practice, 2009, Vol:4, No:4
- FRANÇOIS ESSEMONTET** : Fikri Mülkiyet ve Tahkim, (Çeviren : Cem Çağatay ORAK) Ankara Barosu, Fikri Mülkiyet ve Rekabet Hukuku Dergisi, Yıl:7, Cilt:7, Sayı:1
- FÜLÜRYA YUSUFOĞLU** : Avrupa Patent Ofisi Nezdindeki İtiraz Prosedürü İle Paralel Olarak Yürütülen Hükümsüzlük Davası ve Bekletici Mesele Sorunu, Fikri Mülkiyet Hukuku Yıllığı, Yıl :2011
- FÜLÜRYA YUSUFOĞLU** : Avrupa Patent Ofisinde Yürütülen İtiraz Sürecini Bekletici Mesele Yapmayı Patent Hükümsüz Kılan Türk Mahkemesi Kararı ve Konuya İlişkin Görüşler, Fikri Mülkiyet Hukuku Yıllığı, 2014 (Yetkin Yayınevi, Ankara-2016),
- FÜLÜRYA YUSUFOĞLU** : Yeni Doz Rejimlerinde Kullanılan İlaçların Patente Konu Olması ve Korunması, Fikri Mülkiyet Hukuku Yıllığı, 2010
- GABRIEL CUONZO - DANIELA AMPOLLINI** : Generic Medicines And Second Medical Use Patents: Litigation or Regulation ? An Overview of Recent European Case Law and Practice, International Review of Intellectual Property and Competition Law, (IIC), 2018, Sayı:8
- GRAHAM DUTFIELD** : Who Invents Life : Intelligent Designers, Blind Watchmakers or Genetic Engineers ? Journal of Intellectual Property Law & Practice, 2010, Vol:5, No:7

- GREGORY SIDAK** : The Meaning of FRAND, Part II, Injunctions, Journal of Competition Law and Economics, 2015
- GÜLBEN KARLIDAĞ** : Biyoteknoloji Patentleri ve Organik Tarım, Fikri Mülkiyet Hukuku Yıllığı, 2012
- GÜLBEN KARLIDAĞ** : Myriad Kararı ve Klavuzu Sonrası Amerika’da Patentlenebilirlik Kriterleri, Fikri Mülkiyet Hukuku Yıllığı, 2013
- GÜLER SOMER – AHMET YAŞAR** : Kimya Terimleri Sözlüğü, Türk Dil Kurumu Yayınları, İstanbul - 2009
- GÜNHAN GÖNÜL** : The Interface Between Intellectual Property Rights And Article 102 of The Treaty on The Functioning of The European Union, Rekabet Hukuku Dergisi, Yıl : 2014, Cilt :14, sayı:4
- HABİB ASAN – AYBEN İŞILAY ÖZDOĞAN** : Sınai Mülkiyet Hakları Uygulamaları – 2, Patent, Faydalı Model ve Entegre Devre Topografyası, Lykeon Yayıncılık, Ankara - Eylül 2021
- HAKAN PEKCANİTEZ** : Milletlerarası Tahkim Kanunu’na Göre Verilen Hakem Kararlarının İcrası, Prof. Hamdi Yasaman’a Armağan, Oniki Levha Yayınları, İstanbul – 2017
- HAMDİ YASAMAN** : Patent Hukukunda Ticari Sırların Korunması, Fikri Mülkiyet Hukuku Yıllığı, Yıl: 2009
- HANS MARSHALL** : Alman Hukukunda Patent Hakları Uygulaması, Ankara Barosu Fikri Mülkiyet ve Rekabet Hukuku Dergisi, Yıl:5, Cilt: 5, Sayı : 2 (*Çeviren : Uğur Çolak*)
- HÜLYA ÇETİN** : Patent Haklarının Korunması Bağlamında 2004/48 Sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Direktifi ve Karşılık Türk Mevzuatı, Fikri Mülkiyet Hukuku Yıllığı, 12 Levha Yayınları, İstanbul-2009
- HÜLYA ÇETİN** : Sınai Mülkiyet Haklarının Korunmasına İlişkin Gümrük Tedbirleri İle Hakların Esasına İlişkin Hükümlerin Etkisi, 6769 Sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu Sempozyumu, Editör : Feyzan Hayal ŞEHİRALİ ÇELİK, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü Yayını, 2017
- ISABELLE ROMET / AMANDINE MEITER / DORA TALVARD** : Patent Enforcement in France, Patent Enforcement in Germany, (Patent Enforcement Worldwide), Edited by **Christopher HEATH**, 3rd Edition, 2015,
- İBRAHİM BEKTAŞ** : 6769 Sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu’na Göre Patent Hukukunda Zorunlu Lisans (Değişiklikler ve Eksiklikler) Prof. Sabih Arkan’a Armağan, 12 Levha Yayınları, İstanbul-2019,

- İLHAMİ GÜNEŞ** : Sınai Mülkiyet Kanunu Kapsamında Delil Tespiti, İhtiyati Tedbirler ve Hızlı İmha Süreci, 6769 Sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu Sempozyumu, Editör : Feyzan Hayal ŞEHİRALİ ÇELİK, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü Yayını, 2017
- İSMET DÖKMECİ – HANDAN DÖKMECİ** : Büyük Tıp Sözlüğü, 4. Baskı, Nobel Tıp Yayınevi, İstanbul-2014
- İSMET SAYHAN** : Rekabet HukukundaTazminat Sorumluluğu Bakımından Hukuka Aykırılık Unsuru ve Sorumluluğun Sınırı, Ankara Barosu Fikri Mülkiyet ve Rekabet Hukuku Dergisi, Yıl:5, Cilt:4, Sayı:3,
- JANET FREILICH** : “The Paradox of Legal Equivalents and Scientific Equivalence: Reconciling Patent Law 's Doctrine of Equivalents with the FDA's Bioequivalence Requirement”, SMU Law Review, Yıl: 2013, Cilt :66, Sayı : 1
- JAY PIL CHOI – HEIKO GERLACH** : Patent Pools, Litigation and Innovation, Rand Journal of Economics, Vol:46, No:3 (Fall,2015)
- JAY PIL CHOI** : Patent Pools And Cross-Licensing in The Shadow of Patent Litigation, International Economic Review, Vol:51, No:2, (Wiley, May-2010)
- JEREMY PHILIPS (editör)** : European Trade Mark Reports, SWEET & MAXWELL, 2013/4,
- JOCHEN BÜCHLING** : The protection of Computer Implemented Inventions - An Analysis of The Latest case Law of The German Federal Court of Justice, Journal of Intellectual property Law & Practice, 2013, Vol:8, No.12,
- JOHN P. HATTER** : The Doctrine of Equivalents in Patent Litigation : An Analysis of Epilady Controversery, Indiana International, Comperative Law Review, Vol:5, No:2, 1995
- JONAS HEITTO** : The Lost Tribe : SEP Licensing Practices in German Post-Huawei Jurisprudence, Journal Of Intellectual Property Law & Practice, 2021, Vol:16, No:1
- JONATHAN J. DARROW** : The Patentability of Enantiomers: Implications for the Pharmaceutical Industry, Stanford Technology Law Review, Yıl : 2007, Cilt 25, Sayı :1
- JOSE ELIZALDE** : The Patentability of Human Genes : An Ethical Debate in the European Community, Journal of Medicine and Philosophy 1998, Vol. 23, No. 3
- JOSEPH STRAUS** : The Bolar Exception And The Supply of Patented Active Pharmaceutical Ingredients to Generic Drug Producers : An Attempt to Interpret Article 10 (6) of Directive 2004/27, Journal of Intellectual Property Law & Practice, 2014, Vol:9, No:11

- JOSEPH STRAUS** : The Right to Priority in Article 4A (1) of The Paris Convention And Article 87(1) of The European Patent Convention, Journal of Intellectual Property Law & Practice, 2019, Vol:14, No:9
- JOSEPHA KOCH** : G-3/19 – The Struggle for Power Within The EPC, GRUR International, 69 (10), 2020
- JUSTINA PILA** : Dispute over the Meaning of “Invention” in Art. 52(2) EPC - The Patentability of Computer-Implemented Inventions in Europe, IIC, 2005
- KATHARINA OSGERBY – CHRISTOPHER STOTHERS** : Contracts, Patents and Chess – Applying Arnold v. Britton to Patent Claim Construction, Journal of Intellectual Property Law & Practice, 2017, Vol:12, No:1,
- KATHERINA A. HELM** : The Battle Over Global Drug Markets : Enforcement of Pharmaceutical Patents in The United States, Europe and Japan, Journal of Intellectual Property Law & Practice, 2009, Cilt.4, Sayı :1
- KATRIN CREMERS / FABIAN GAESSLER / DIETMAR HARHOFF / CHRISTIAN HELMERS** : Invalid but Infringed ? An Analysis of Germany’s Bifurcated Patent Litigation System, Santa Clara University,2014 https://www.law.berkeley.edu/files/Helmers_Christian_IPSC_paper_2014.pdf
- KATRIN CREMERS / MAX ERNICKE / FABIAN GAESSLER / DIETMAR HARHOFF / CHRISTIAN HELMERS / LUKE Mc DONAGH / PAULA SCHLISSLER / NICOLAS van ZEEBROECK** : Patent Litigation in Europe, European Journal of Law and Economics, Yıl ; 2017
- KLAUS GRABINSKI** : Claim Interpretation and The Doctrine of Equivalence, Presentation, Chengdu, 10.09.2009
- LEA TOCHTERMANN** : The Fate of The ETSI FRAND Declaration in The Transfer of SEPs, Journal of Intellectual Property Law & Practice, 2021, Vol:16, No:2
- LEVENT YAVUZ** : Biyoteknolojik Buluşlar Hakkında Avrupa Patent Ofisine Sıklıkla Sorulan Hususlar, Ankara Barosu Fikri Mülkiyet ve Rekabet Hukuku Dergisi, Yıl:4, Cilt.4, Sayı:1
- MARCO STIEF – ULRIKE ZORR** : Pregabalin And Fulvestrant – A Comparison of German And English Liability Regimes for Swiss-Type Claims in Light of Current Case Law, Journal of Intellectual Property Law & Practice, 2019, Vol:14, No.6
- MARCUS ACKERMANN** : “No Need for Plausibility in German Patent Law”, GRUR International Journal of European and International IP Law, Yıl: 2021, Sayı : 1
- MARCUS NORRGARD / TIMO MINNSEN** : Enforcing Patents in The Era of 3D Printing, Journal of Intellectual Property Law & Practice, 2015, Vol:10, No:11,

- MARI MINN** : “Assessment of Disclosure In European Prodrug Patent Claims, Chicago Kent Journal of Intellectual Property, Yıl : 2019, Cilt :18, Sayı 3
- MARIO FRANZOSI** : “Novelty and Non-Obviousness, The Relevant Prior Art”, The Journal of World Intellectual Property, Werner Publishing -2000
- MARIO FRANZOSI** : Implementation of Doctrine of Equivalents in The Court Cases for Patent And Utility Model Infringements, Fikri Mülkiyet Hukuku Yıllığı, 2014, Seçkin Yayınevi, Ankara-2016
- MARTIN JADELMAN/ NICHOLAS PUMPFREY/ SHAMMAD BASHEER / PETER MEIER BECK/ YUKIO NAGASAWA / MAXIMILLIAN ROSPATTAND / MARTIN SULSKY** : The Doctrine of Equivalents in Various Patent Regimes, Does Anybody Have It Right ? Yale Journal of Law and Technology, Vol. 11 [2009], Iss. 1, Art. 9,
- MARVIN BARTHELS** : Ethical Limits for Patentability ? On The Board of Appeal’s Balancing of Animal Suffering and Medical Benefit – T-0682/16 Non-Human Organism/INTREXON of 5 June 2020, GRUR International Journal of European and International IP Law, Yıl:2021, Sayı:1
- MATTHEW J. CONIGLIERO / ANDREW C. GREENBERG / MARK A. LEMLEY** : “Foreseeability in Patent Law, Berkeley Technology Law Journal, Yıl:2001, Cilt:16, Sayı :3
- MAURO SQUITIERI** : "Refusals to License Under European Union Competition Law After Microsoft,"Journal of International Business and Law : Vol. 11: Iss. 1, Article 4. (2012) <http://scholarlycommons.law.hofstra.edu/jibl/vol11/iss1/4>
- MEHMET EMİN BİLGE** : Ticari Sırların Korunması, Asil Yayıncılık, Ankara – 2005
- MELİH CAN KORKMAZ** : Rekabet Hukuku ve Fikri Mülkiyet Hukuku’nun Çatışmaları ve Özellikle Mikrosoft, Magill, Bronner ve IMS Health Kararları İle Zorunlu Unsur Doktrininin Fikri Hakları İhlal Edebilecek Şekilde Geniş Uygulanmasının Ortaya Çıkardığı Sorunlar ve Değerlendirme, Fikri Mülkiyet Hukuku Yıllığı, 2014, Seçkin Yayınevi-2016
- MELİHA MERVE ŞİMŞEK** : Bitki ve Hayvan Türlerinin Patentlenebilirliğinde Bir İstisna Teşkil Eden G2/12 ve G-2/13 Numaralı Avrupa Patent Ofisi Genişletilmiş Temyiz Kurulu Kararları, Fikri Mülkiyet Hukuku Yıllığı, 2014, Yetkin Yayınevi, Ankara-2016,
- METE ÖZGÜR FALCIOĞLU** : Biyoteknolojik Buluşların Avrupa Patent Sözleşmesi Sisteminde Patentlenmesi, Ankara Barosu Fikri Mülkiyet ve Rekabet Hukuku Dergisi, Yıl:5, Cilt:5, Sayı:4

- MICHAEL A. KOCK** : Essentially Biological Processes : The Interpretation of The Exception Under Article 53(b) of The European Patent Convention, *Journal of Intellectual Property Law & Practice*, 2007, Vol:2, No:5,
- MIGUEL VIDAL QUADRAS** :, Analysis of EU Regulation 2019/933 on the SPC Manufacturing Waiver Exception, *IIC*, Yıl 2019, Sayı :8,
- MIKE SNODIN** : Pharmaceutical Innovations And Obligations Under TRIPS, *Oxford Journal of Intellectual Property Law & Practice*, 2017, Vol.12, No.6
- MUHAMMED SULU** : Ticari Sırların Korunması, Genişletilmiş 3. Baskı, Oniki Levha Yayınları, İstanbul-2020
- MURAT YILDIRIM** : İlaç Patentlerinde İstemlerin Yorumlanması, Ankara Barosu Fikri Mülkiyet ve Rekabet Hukuku Dergisi, Yıl:6 Cilt.6, Sayı:2
- MUSTAFA AKSU** : Bilgisayar Programlarının Fikri Mülkiyet Hukukunda Korunması, Beta Yayınevi, İstanbul-2006
- MUSTAFA ARIKAN** : Culpa in Contrahendo Sorumluluğu, Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Yıl : 2009, Cilt :17, Sayı : 1
- MUSTAFA ATEŞ** : Rekabet Hukukundaki “Anlaşma” ve Borçlar Hukukundaki “Sözleşme” Kavramları Üzerine, Ankara Barosu Fikri Mülkiyet ve Rekabet Hukuku Dergisi (FMR) Yıl : 15, Cilt:15, Sayı:2014/1
- MUSTAFA ATEŞ** : Taklit ve Korsan Malların Uluslararası Ticareti, GATT-TRIPS Anlaşmasının Bu Ticaretin Önlenmesine İlişkin Hükümleri, Ankara Barosu, Fikri Mülkiyet ve Rekabet Hukuku Dergisi, Yıl:3, Cilt:3, Sayı:1
- MUSTAFA GÖKSU** : Hukuk Muhakemeleri Kanununa Göre İhtiyati Tedbirin Uygulanmasının Talep Etme Zorunluluğu, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Yıl:2015, Cilt:16, Özel Sayı
- NAINA KHANNA** : Settling The Saga of Patenting Plants Obtained Through Essentially Biological Processes : A Dynamic Approach By The EPO, *Journal of Intellectual Property Law & Practice*, Volume 16, Issue 3, Mart 2021
- NORMAN SIEBRASSE – KEITH CULVER** : The Experimental Use Defence to Patent Infringement, *The University of Toronto Law Journal*, University of Toronto Press, Vol:56, No:4 (Autumn 2006)
- OĞUZ ERSÖZ** : Genel İşlem Koşullarının Kişi Bakımından Uygulama Alanı ve Tacirler Bakımından Uygulanması, İstanbul Aydın Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Yıl:3, Sayı:1, Haziran-2017,
- ONUR SARI** : Türk Patent Kurumu Nezdinde Patent Edinme Sürecinin Hukuki Değerlendirmesi, *Barolar Birliği Dergisi*, 2019

- OSMAN B. GÜRZUMAR** : 4054 Sayılı rekabetin Korunması Hakkında Kanununun 4. Maddesine Aykırı Sözleşmelerin Tabi Olduğu Geçersizlik Rejimi, Rekabet Hukuku Dergisi, Aralık-2002, Sayı : 12
- OSMAN UMUT KARACA** : Dava Şartı Olan Arabuluculuk Kapsamındaki Sınai Mülkiyet Uyuşmazlıkları, Ankara Barosu Fikri Mülkiyet ve Rekabet Hukuku Dergisi, (FMR) 2019/1,
- ÖZGÜR ÖZTÜRK** : İşletmenin Zor Kararı : Patentlemek ya da Patentlememek, Fikri Mülkiyet Hukuku Yıllığı 2010, Oniki Levha Yayınları, İstanbul-2011
- PAUL COLE** : KSR And Standards of Inventive Step : A European View, The John Marshall Review of Intellectual Property Law, 14 (2008)
- PAUL ENGLAND** : Common Issues of Direct and Indirect Infringement in Europe and The UPS, Journal of Intellectual Property Law & Practice, 2017, Vol:12, No:7
- PAUL ENGLAND** : The Scope Of Protection of Patent Claims in Europe and The UPC, Journal of Intellectual Property Law and Practice, 2016, Vol:11, No:9
- PAULA SCHLIESSLER / NICOLAS van ZEEBROECK** : Patent Litigation in Europe, European Journal of Law and Economics, Yıl; 2017, Sayı..44
- PAULO STAZI** : Comment on “International Stem Cell”: The EU Court of Justice Revisits the Patentability of Processes for the Production of Human Stem Cells – The Decision in *International Stem Cell Corporation International Intellectual Property and Competition Law (IIC) 2015*, Sayı : 6
- PELİN KARAASLAN** : Dolaylı Patent İhlali, Seçkin Yayınları, Ankara-2021
- PETER BLOK** : The Possibility of Inventive Equivalents, GRUR International, 2021, S.1,
- PHILIPP WIDERA** : Has Pemetrexed Revived The Doctrine of Equivalence ? GRUR International, 2017, Sayı 12
- PIOTR STANISZEWSKI** : The Interplay Between IP Rights And Competition Law in The Context of Standardisation, Journal of Intellectual Property Law & Practice, 2007, Vol:2, No:10
- JANE B.REECE / LISA A. URRY / MICHAEL L. CAIN / STEVEN A. WASSERMAN / PETER V. MINORSKY / ROBERT B. JACKSON** : CAMPELL BİYOLOJİ, 9. Baskı, (Çeviri : Prof. Ertunç Gündüz / Prof. İsmail Türkan) Palme Yayıncılık, Ankara-2015
- REMZİ TAMER PEKDİNÇER** : Fikri Mülkiyet Hukuku’nda Gümrüklerde El Koymadan Kaynaklanan Tazminat Talepleri, “İpek Yolu Canlanıyor” Sempozyumu, Marmara Üniversitesi <http://dosya.marmara.edu.tr/huk/Sempozyumyay...>

- REMZİ TAMER PEKDİNÇER - İREM TOPRAKKAYA BABALIK** : Korona Virüs Salgınının Sözleşmelere Etkisi, İfa İmkazsızlığı, İfa Güçlüğü ve Uyarılama, (Covid-19 Salgınının Hukuki Boyutu, Editör : Muhammet ÖZEKES, Oniki Levha Yayıncılık, İstanbul-2021)
- RICHARD BINNS – JAMES AGNEW** : IP Licenses and Agreements : Recent Developments, Journal of Intellectual Property Law & Practice, 2018, Vol : 13, No:12
- RICHARD LI-DAR WANG / PEI CHEN HUANG** : Patent Protection of Pharmacologically Active Metabolites: Theoretical and Technological Analysis on the Jurisprudence of Four Regions, Santa Clara High Technology Law Journal, (2013) Cilt: 29, Sayı:3
- RIKARD MIKALSEN** : The Scope of The Paris Convention's Temporary Presence Exception From Patent Infringement For Visiting Foreign Vessels, Journal of Intellectual Property Law & Practice, 2016, Vol:11, No:8
- ROB J. AERTS** : Biotechnological Patents in Europe – Functions of Recombinant DNA and Expressed Protein And Satisfaction of The Industrial Applicability Requirement, International Review of Intellectual Property and Competition Law, Yıl:2008, Sayı:3
- ROBERT W. EMERSON** : The French Huissier As A Model for U.S. Civil Procedure Reform, University of Michigan, Journal of Law Reform, 2010, Vol:43
- ROBIN JACOB** : Patent Thickets : A Paper for The European Patent Office Economic and Scientific Advisory Board Meeting, Journal of Intellectual Property Law & Practice, 2013, Vol:8, No:3
- ROSA MARIA BALLARDINI / PETER MEIER-BECK** : Infringement of Claims : The Doctrine of Equivalents and Related Issues – German Position, Munich-2010, https://ficpi.org/system/files/gonzo/2010-Munich-7-1_and_7-2-Meier-Beck.pdf
- ROSA MARIA BALLARDINI** : Software Patens in Europe : The Technical Requirement Dilemma, Journal of Intellectual Property Law & Practice, Yıl : 2008, Sayı :3
- ROY COLLINS** : The Doctrine of Equivalents : Rethinking The Balance Between Equity and Predictability, Golden Gate University Law Review, 1992, Volume:22, Issue:2, Article :3
- SEDA NURTAÇ BAYRAMOĞLU** : Rekabet Hukukunda Fikri Mülkiyet Haklarının Toplu Hak Yönetimi : Patent Havuzları ve Standart Belirleme, Aralık-2012, Rekabet Kurumu, Ankara,

- SELİN ÖZDEN MERHACI – VEHBİ UMUT ERKAN** : 6769 Sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu'na Göre Markada Paydaşların Önalım Hakkı, (SMK.md.148/3) Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, Cilt:35, Sayı:1, Mart 2019
- SERDAR ARIKAN** : Tecavüz Davaları ve Talepler, 6769 Sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu Sempozyumu, Editör : Feyzan Hayal ŞEHİRALİ ÇELİK, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü Yayını, 2017
- SIGRID STERCKX – JULIAN COCKBAIN** : “The Patentability of Computer Programs in Europe: An Improved Interpretation of Articles 52(2) and (3) of the European Patent Convention”, The Journal of World Intellectual Property, Blackwell Publishing, Aralık-2009,
- STEFAN V. STREINBRENER** : Patentable Subject Matter Under Article 52 (2) and (3) EPC : A Whitelist of Positive Cases From The EPO Board of Appeal- *Part 1*, Journal of Intellectual Property Law & Practice, 2018, Vol.13, **No.1**
- STEFAN V. STREINBRENER** : Patentable Subject Matter Under Article 52(2) and (3) EPC : A Whitelist of Positive Cases From The EPO Board of Appeal – *Part 2*, Journal of Intellectual Property Law & Practice, 2018, Vol:13, **No:2**
- STEFANO BARAZZA** : Licensing Standard Essential Patents, Part One : The Definition of F/RAND Commitments and The Determination of Royalty Rates, Journal of Intellectual Property Law & Practice, 2014, Vol:9, No:6
- ŞEREF İBA / YASİN SÖYLER** : Yeni Hükümet Sisteminde Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Cumhurbaşkanı Kararının Nitelik Farkı ve Hukuki Sonuçları, 2019, Anayasa Yargısı, Cilt : 36, Sayı:1
- TAHİR SARAÇ** : Patentten Doğan Hakka Tecavüz ve Hakkın Korunması, Seçkin Yayınları, Ankara-2003
- TALAT KAYA** : A Comperative Analysis of The Patentibility of Computer Softwares Under The TRIPS Agreement; The USA, The EU and TURKEY, Ankara Law Review, Vol : 4, No:1, (Summer 2007)
- TAMAR KHUCHUA** : Different “Rules of the Game” – Impact of National Court Systems on Patent Litigation in the EU and the Need for New Perspectives, Journal of Intellectual Property, Information Technology and E-Commerce Law (JIPITEC), Yıl : 2019, Cilt :10, Sayı:2
- TEKİN MEMİŞ** : Patent Haklarının Sınırlandırılmasında Üç Özel Hal : Patent Havuzları, Çapraz Lisans Anlaşmaları ve Patent Trolleri, Fikri Mülkiyet Hukuku Yıllığı, 2011, Yetkin Yayınları, Ankara-2012
- TEKİN MEMİŞ** : Patentlenebilirlik Kriterleri Açısından Genetik Çalışmalar, Fikri Mülkiyet Hukuku Yıllığı, 2019,

- THOMAS M. LEBER** : Novelty of Selection Inventions : Case Law on “Narrow”, “Sufficiently Far Removed” and “Purposive Selection”, Journal of Intellectual Property Law & Practice, Yıl : 2013, Cilt : 8, Sayı : 7
- TILMAN MULLER - STOY / JÖRG WAHL** : The European Union, Cross Border Cases, Enforcement Directive And Unified Patent Court, Patent Enforcement Worldwide (Edited by. Christopher HEATH) 3rd. Edition
- TIMO MINNSEN / ANA NORDBERG** : The Impact of Broccoli II & Tomato II on European patents in Conventional Breeding, GMO’s and Synthetic Biology: The Grand Finale of a Juicy Patents Tale? Biotechnology Law Reports, Yıl : 2015, Sayı : 3
- TIMOTHY MALONEY** : Patent Litigation in The United States, (Patent Enforcement Worldwide), Edited by Christopher HEATH, 3rd. Edition, Oxford /Portland /Oregon -2015
- TIMOTHY R. HOLBROOK – LUCAS OSBORN** : Digital Patent Infringement in an Era of 3D Printing (Kasım, 2014). UC Davis Law Review, vol. 48, 2015., Emory Legal Studies Research Paper No. 14-321,
- TINA SOMMER** : The Scope of Gene Patent Protection And The TRIPS Agreement : An Exclusively Non-Discriminatory Approach ? International Review of Intellectual Property and Competition Law (IIC), Yıl:2007, Sayı : 1
- TOLGA AYOĞLU** : Marka Hakkına Tecavüz Davalarında Tescil İşleminin Hukuka Aykırılığı Savunması, Ankara Barosu Fikri Mülkiyet ve Rekabet Hukuku Dergisi, Yıl:7, Cilt:7, Sayı:1
- TOLGA OKAT** : Polpharma Davası ve Bolar İstisnasının Sınırlarına İlişkin Bir Değerlendirme, Fikri Mülkiyet Hukuku Yıllığı, 2021
- TOSHIKO TAKENAKA** : The Doctrine of Equivalentents and The Third Prong of German Test : A Comparative Law, GRUR Int, 2021
- TREVOR COOK** : Review of The Year in English Patent Litigation 2019, Journal of Intellectual Property Law & Practice
- TUBA YEŞİL** : FRAND İlkeleri Çerçevesinde Lisanslanan “Standarda Esas Patentler”e Daie Mahkeme Emri Uygulamaları : AB Rekabet Hukuku Açısından Değerlendirme, .Rekabet Hukuku Dergisi, Cilt 18, Sayı:1, Haziran-2017
- TÜRKAY ALICA**: 6769 Sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu’nda Önceki Hakların Etkisi, 6769 Sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu Sempozyumu, Editör : Feyzan Hayal ŞEHİRALİ ÇELİK, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü Yayını, 2017
- UĞUR ÇOLAK** (*Çeviri sahibi*) : Alman Hukukunda Patent Hakları Uygulaması (*Eser Sahibi : Hans MARSHALL*) Ankara Barosu Fikri Mülkiyet ve Rekabet Hukuku Dergisi, Yıl:5, Cilt:5, Sayı.2

- UĞUR ÇOLAK** : Avrupa Patent Ofisi ve Türk Mahkemeleri Nezdinde Eş Zamanlı Patent Yargılaması, Fikri Mülkiyet Hukuku Yıllığı, Yetkin Yayınları, 2014 (Ankara-2016)
- UĞUR ÇOLAK** : Fikri Mülkiyet Davalarında Bilirkişi Raporlarının Değerlendirilmesi ve Bağlayıcılığı Sorunu, Fikri Mülkiyet Hukuku Yıllığı, 2010, Oniki Levha Yayınevi, İstanbul-2011
- UĞUR ÇOLAK** : Kısaltılmış Ruhsat Başvurusundan Kaynaklanan Hukuki Uyuşmazlıklar ve Veri İmtiyazı Uygulaması, Fikri Mülkiyet Yıllığı, 2009
- UĞUR ÇOLAK** : Patent Hukukunda Buluşsal Adım İncelemesi, Fikri Mülkiyet Hukuku Yıllığı, Yetkin Yayınları, 2011 (Ankara-2012)
- UĞUR G. YALÇINER** : İlaç ve Patent : Türkiye’de ve Dünyada Son Gelişmeler, FMR, C.2, Sayı : 2002/3
- UĞUR G. YALÇINER** : Sınai Mülkiyet Mevzuatında Neden KHK’lar ? KHK’lar Nasıl Doğdu ? Türkiye’de Patent ve Marka Vekilliği’nin Geçmişi, Bugünü ve Geleceği, 6769 Sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu Sempozyumu, (Editör : Feyzan Hayal ŞEHİRALİ ÇELİK) Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü Yayınları, Ankara-2017
- ULRICH SCHATZ** : Patentability of Genetic Engineering Inventions in European Patent Office Practice, International Review of Intellectual Property and Competition Law (IIC), 1998, Sayı :1
- UWE SCHAREN** : The Practice of Claiming Injunctive Relief For Patent Infringement in Germany, Journal of Intellectual Property Law & Practice, 2019, Vol:14, No:2
- ÜNAL TEKİNALP** : Sınai Mülkiyet Kanunu’nun Öne Çıkan Yenilikleri, 6769 Sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu Sempozyumu, Editör : Feyzan Hayal ŞEHİRALİ ÇELİK, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü Yayını, Ankara 2017
- VILHELM SCHRÖDER – PHILIPP WIDERA** : Obtaining Evidence in Patent Litigation And Trade Secret Protection : A Tale of Two Poles, GRUR International, Oxford - 2021, Vol:70, Issue:4,
- WARREN GRIMES** : Perverse Results From Pharmaceutical Patents in The United States, International Review of Intellectual Property and Competition Law, Cilt : 52, Sayı:5, Mayıs -2021
- WILLIAM GRANTHAM** : The Arbitrability of Intellectual Property Disputes, Berkeley Journal of International Law, Vol.14
- WINFRIED TILMANN** : Validity of Selective Claims – Venice Conferences III and V Lundbeck and Olanzapin, International Review of Intellectual Property and Competition Law (IIC) Yıl 2010, Sayı :2

YASEMİN AKTAŞ DAĞ : Veri İmtiyazı Koruması ve Bolar İstisnasının Bu Koruma Üzerindeki Etkisi, FSHD - Cilt 13, Sayı : 4: 2017

YEŞİM AKER : Marka Tescil Sürecinde Türk Patent ve Marka Kurumu Kararlarına Karşı Başvurulabilecek Hukuki Yollar, Seçkin Yayınevi, Ankara-2021

ZERRİN EYMİRLİOĞLU : 6769 Sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu'nda Tecavüzün Mevcut Olmadığına İlişkin Davalar ve Dava Açılmayacak Kişiler, Sınai Mülkiyet Kanunu Sempozyumu, Bakanlık ve Ticaret Hukuku Yayınları, Ankara-2018

ZİYA AKINCI : Milletlerarası Tahkim, 5. Baskı, Vedat Kitabevi-2020,

Doç. Dr. Polat TUNÇER

TEMEL HUKUK BİLGİSİ

Yenilenmiş ve Gözden Geçirilmiş

6. Baskı

ADALET YAYINEVİ

Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Temel Hukuk Bilgisi

Polat Tunçer

Hukuk Yayınları Dizisi – 1201

Altıncı Baskı : Mart, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8092 – 50 – 9

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Meteksan Matbaacılık ve Teknik Sanayi Ticaret A.Ş
Beytepe Köyü Yolu No:3
06800 Çankaya/Ankara
Sertifika No: 46519

KAYNAKÇA

Kitap ve Makaleler

- Adal, Erhan; **Hukukun Temel İlkeleri**, 10.Baskı, İstanbul, Legal Yay., 2009.
- Akıntürk, Turgut; **Borçlar Hukuku**, 14. Baskı, İstanbul, Beta Yay., 2009.
- Akıntürk, Turgut; **Temel Hukuk**, Ünite: 1-28, Ed. Ömer Zühtü Altan, 2.Baskı, Eskişehir, Anadolu Üniversitesi Yay., No: 17, 1999.
- Akıntürk, Turgut; **Medenî Hukuk**, 6. Baskı, Ankara, Savaş Yay., 1996.
- Akıntürk, Turgut ve Derya Ateş Karaman; **Türk Medenî Hukuku**, Cilt II, 14. Baskı, İstanbul, Beta Yay., 2012.
- Akipek, Jale G., Turgut Akıntürk ve Derya Ateş Karaman; **Türk Medenî Hukuku**, Cilt I, 8. Baskı, İstanbul, Beta Yay., 2011.
- Anayurt, Ömer; **Hukuka Giriş ve Hukukun Temel Kavramları**, 3.Baskı, Ankara, Seçkin Yay., 2002.
- Alp, Mustafa ve Duygu Çelebi, "İş Yargılamasında Belirsiz Alacak Davası", **İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası**, Prof. Dr. Fevzi Şahlanan'a Armağan Özel Sayısı, Cilt I, 2016, s.84. (s.83-137).
- Andaç, Faruk; **Hukukun Temel Kavramları**, Ankara, Detay Yay., 2008.
- Aslan, M. Yasin; "Türk Hukukunda Tüzel Kişilerin Ceza Sorumluluğu", **Ankara Barosu Dergisi**, Yıl: 68 say: 2010/2, s. 233-246.
- Aydın, Nurullah; **Türk Suç ve Ceza Hukuku**, Ankara, Turhan Kitabevi, 2008.
- Battal, Ahmet; **Hukukun Temel Kavramları**, 2. Baskı, Ankara, Gazi Kitabevi, 2003.
- Bayraklı, Hasan Hüseyin; **Hukukun Temel Kavramları**, 2. Baskı, Trabzon, Murathan Yay., 2009.
- Bozkurt, Enver; **Hukukun Temel Kavramları**, 3. Baskı, Ankara, Asil Yay., 2004.
- Can, Halil ve Semih Güner; **Hukukun Temel Kavramları**, 2. Baskı, Ankara, Siyasal Kitabevi, 2001.
- Cansel, Erol ve Çağlar Özel, "Türk Borçlar Hukukunda Ceza Koşulu", Prof. Dr. Aydın Zevkliler'e Armağan, Yaşar Üniversitesi Elektronik Dergisi, Özel Sayı, 2013, s.713-733.
- Coşkun Karadağ, Neslihan; "Zamanaşımı Sürelerine Etkisi Açısından Mücbir Sebepler ve Ödemeye Eleştirel Bakış", **AÜHFD**, 61 (3) 2012, s.1017-1055.
- Deryal, Yahya; **Hukukun Temel Kavramları**, 5.Baskı, Trabzon, 2006.
- Doğan, Mehmet; **Büyük Türkçe Sözlük**,

- Dural, Mustafa ve Suat Sarı, **Türk Özel Hukuku**, Cilt I, 6. Baskı, İstanbul, Filiz Kitabevi, 2011.
- Dural, Mustafa ve Tufan Oğuz, **Türk Özel Hukuku**, Cilt: II, Kişiler Hukuku, 11. Baskı, İstanbul, Filiz Kitabevi, 2011.
- Ercan, İbrahim; **Genel Hukuk Bilgisi**, Ankara, Gazi Kitabevi, 2010.
- Eroğlu, Hamza; **İdare Hukuku**, 3. Baskı, Ankara, Ankara İktisadî ve Ticarî İlimler Akademisi Yay., 1978.
- Ertaş, Şeref; "Eşya Hukuku Ders Notları", 3 Ekim 2010. <https://savcibey55.wordpress.com/2010/10/03/esya-hukuku-ders-notlari/> (ET: 28 Kasım 2020).
- Esener, Turhan ve Kudret Güven, **Eşya Hukuku**, Ankara, "S" Yayınları, 1990.
- Gerçek, Leyla Çakıcı; **Genel Hukuk Bilgisi**, 2. Baskı, İstanbul, Beta Yay., 2010.
- Görgün, Şanal; **Hukukun Temel Kavramları**, 5. Baskı, Ankara, Yetkin Yay., 1996.
- Gözler, Kemal; **Hukukun Temel Kavramları**, 8. Baskı, Bursa, Ekin Yay., 2011.
- Gözler, Kemal; **Genel Hukuk Bilgisi**, 9. Baskı, Bursa, Ekin Yay., 2009.
- Gözler, Kemal; **İdare Hukukuna Giriş**, 9. Baskı, Bursa, Ekin Yay., 2008.
- Gözler, Kemal; **İdare Hukuku Dersleri**, 9. Baskı, Bursa, Ekin Yay., 2010.
- Gözler, Kemal; **Hukuka Giriş**, 6. Baskı, Bursa, Ekin Yay., 2009.
- Gözübüyük, Şeref; **Hukuka Giriş**, 18. Baskı, Ankara, Turhan Kitabevi, 2003.
- Gültekin, Sadettin ve Hamdi Çiyiltepe; **Hukukun Temel Kavramları**, Trabzon, Murathan Yay., 2009.
- Kayar, İsmail; **Borçlar Hukuku**, 6. Baskı, Ankara, Detay Yay., 2007.
- Kuru, Baki ve Şanal Görgün, **İcra ve İflas Hukuku Bilgisi**, Ankara, 1992.
- Oğuzman, Kemal ve Nami Barlas; **Medenî Hukuk**, 18. Baskı, İstanbul, Vedat Kitapçılık, 2012.
- Öncel, Mualla, Ahmet Kumrulu ve Nami Çağan, **Vergi Hukuku**, 15. Baskı, Ankara, Turhan Kitabevi, 2008.
- Pulaşlı, Hasan; **Temel Hukuk**, 6. Baskı, Adana, Karahan Kitabevi, 2006.
- Reisoğlu, Safa; **Borçlar Hukuku**, Ankara, "S" Yay., 1986.
- Selçuk, Sami; **Bağımsız Yargı Özgür Düşünce**, İmge Yay., Ankara, 2007.
- Şakar, Müjdat; **Genel Hukuk**, 2. Baskı, İstanbul, Beta Yay., 2011.
- Şen, Ersan; **Hukuka Giriş**, 2. Baskı, İstanbul, Der Yay., 2010.
- Şenyüz, Doğan; **Borçlar Hukuku**, 4. Baskı, Bursa, Ekin Yay., 2009.
- Tunçer, Polat; **İş ve Sosyal Güvenlik Hukuku**, Bursa, Ekin Yay., 2012

Kanun ve Yönetmelikler

- Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun** (26 Eylül 2004/5235).
- Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun** (30 Mart 2011/ 6216).
- Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanun** (6 Ocak 1982 / 2576).
- Ceza Muhakemesi Kanunu** (4 Aralık 2004/5271).
- Çocuk Koruma Kanunu** (3 Temmuz 2005/ 5395).
- Danıştay Kanunu** (6 Ocak 1982 / 2575).
- Finansal Kiralama Kanunu** (10 Haziran 1985 / 3226).
- Gayrimenkul Kiraları Hakkında Kanun** (18 Mayıs 1955 / 6570).
- Hukuk Muhakemeleri Kanunu** (12 Ocak 2011 / 6100).
- İcra ve İflas Kanunu** (9 Haziran 1932 / 2004).
- İdarî Yargılama Usulü Kanunu** (6 Ocak 1982 / 2577).
- İş Kanunu** (22 Mayıs 2003 / 4857).
- Kat Mülkiyeti Kanunu** (23 Haziran 1965 / 634).
- Kooperatifler Kanunu** (24 Nisan 1969 / 1163).
- Nüfus Hizmetleri Kanunu** (25 Nisan 2006 / 5490).
- Sosyal Güvenlik Kurumu Kanunu** (16 Mayıs 2006/5502).
- Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu** (31 Mayıs 2006/5510).
- Türk Borçlar Kanunu** (11 Ocak 2011/ 6098).
- Türk Ceza Kanunu** (26 Eylül 2004/5237).
- Türk Ticaret Kanunu** (13 Ocak 2011/6102).
- Türkiye Cumhuriyeti Anayasası** (18 Ekim 1982/2709).
- Umumî Hıfzıssıhha Kanunu** (1930/1593).
- Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun** (12 Haziran 1979/2247),
- Yargıtay Kanunu** (4 Şubat 1983 / 2797).
- Evlendirme Yönetmeliği** (07 Kasım 1985)
- Tapu Sicili Tüzüğü** (Bakanlar Kurulu Kararı Tarihi: 18 Mayıs 1994- 94/5623).
- Tapu Planları Tüzüğü** (Bakanlar Kurulu Kararı Tarihi: 28 Temmuz 2008/14001).

Doç. Dr. Hanifi SEVER & Ömer KUPLAY

**İNSANSIZ
HAVA ARAÇLARI
(MAKİNELERİN YÜKSELİŞİ)**

ADALET YAYINEVİ
Ankara 2022

EM 809'daki kahramanlara...*

-
- * 15.07.2020 tarihinde Terörle Mücadele Harekatı kapsamında görev uçuşu icra ettikleri esnada Van'da Artos dağına çarparak Şehit olan;
Pilot Komiser Gökhan Mete ALTUNBAŞ
Pilot Komiser Yardımcısı Samet ÜSTÜNER
İHA Pilotu Komiser Yardımcısı İrfan AYDOĞAN
İHA Pilotu Komiser Yardımcısı Semih GÜZELAY
Uçak Teknisyeni Mustafa KESKİN
Polis Memuru Onur Ramazan BAYRAM ve
Polis Memuru Burak DERYA'nın aziz hatıralarına.

KAYNAKLAR

- Abukhait, R., Bani-Melhem, S., & Mohd Shamsudin, F. (2020). Do employee resilience, focus on opportunity, and work-related curiosity predict innovative work behaviour? the mediating role of career adaptability. *International Journal of Innovation Management*, 24(07), 31-60
- Akşar, E. & Selim, S.(2018). Sabit Kanatlı İnsansız Hava Araçlarında (İHA) Kanat Tasarımının Uçuş Süresi, Manevra Kabiliyeti, Kalkış Hızı (Vstall) Üzerine Etkilerinin Araştırılması, VII. *Uzaktan Algılama-CBS Sempozyumu* 18-21 Eylül 2018, Eskişehir.
- Alacaci, A. G. (2015). *Kanat Performansını Arttırmak İçin Winglet Tasarımı Ve Bir Uygulaması*, İstanbul Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi.
- Alparşlan, A. M. & Kayalari M. (2012). Örgütsel Sessizlik: Sessizlik Davranışları ve Örgütsel ve Bireysel Etkileri, *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. 4(6), 136-147.
- Altunok, T. (2010). Türkiye'nin İHA Serüveni. *Bilim ve Teknik Dergisi*, 517, 38.
- Antony, J. (2012). A SWOT Analysis on Six Sigma: Some Perspectives from Leading Academics and Practitioners. *International Journal of Productivity and Performance Management*.61(6), 691-698.
- Arjomandi, M., Agostino, S., Mammone, M., Nelson, M., & Zhou, T. (2006). Classification of unmanned aerial vehicles. *Report for Mechanical Engineering class, University of Adelaide, Adelaide, Australia*.
- Asch, S. E. (1955). Opinions and Social Pressure, *Scientific American*, 193(5), 31-35.
- Aydın Okur, D. (2016). *Uluslararası Hukuk Açısından İnsansız Hava Araçlarıyla Gerçekleştirilen Saldırıları*, Turhan Kitapevi, Ankara.
- Bakır, G. (2019). İnsansız Hava Araçlarının Savunma Sanayi Harcamasında Yeri ve Önemi. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 6(2), 127-134.
- Baykal, T. (2018). Örgütlerde Etkinlik ve Etkililik İçin Stratejik Yönetim ve Stratejik Planlama. *Sosyal Bilimler Araştırma Dergisi*, 7(2), 151-160.
- Bayraktar H. & Bayraktar, S. (2010). Teknolojileriyle Dünyadaki Rakipleriyle Yarışan Özgün ve Milli İnsansız Hava Araçları Bayraktar, Malazgirt ve Çaldıran, *TUBİTAK Bilim ve Teknik Dergisi*, Yıl 44, Sayı 517, 58-61.
- Bildik, B. (2009). *Liderlik Tarzları, Örgütsel Sessizlik Ve Örgütsel Bağlılık İlişkisi*, Gebze Yüksek Teknoloji Enstitüsü Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Anabilim Dalı, Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi.
- Boissenin, S. & Salavy, E. (2010). A320 Family/ Evolution of ground spoiler logic, *Safety First*.
- Bowman, E. H. & Helfat, C. E. (2001). Does Corporate Strategy Matter? *Strategic Management Journal*, 22(1), 1-23.

- Business Intelligence (2020). *The Drones Report*, www.businessinsider.com
- Castillo, P., Lozano, R., & Dzul, A. E. (2005). Modelling and control of mini-helicopters. *Modelling and Control of Mini-Flying Machines*, 81-119.
- Cobb, B. J. (2011). *Adaptive discrete event simulation for analysis of Harpy swarm attack*. Naval Postgraduate School Monterey Ca.
- Cole, C. (2019). *Accidents Will Happen. Drone Wars*, UK Publication. Peace House, 19 Paradise Street, Oxford
- Cramer, M., & Tuttgart, S. (1999). Direct Geocoding-is Aerial Triangulation Obsolete?., Ptotogrammetric Week 1999 (Ed. Fritsch & Spiller) Wichmann Verlag, Heidelberg, Germany.
- Czinkota, M. R. & Ronkainen, I. A. (2013). *International marketing*. Cengage Learning.
- Çakıcı, A., (2007). Örgütlerde Sessizlik: Sessizliğin Teorik Temelleri ve Dinamikleri, *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Cilt: 16, Sayı: 1, 145-162.
- Çetin G. (2010). Türk İnsansız Uçak Sistemlerinin En Gelişmiş: ANKA, *TUBİTAK Bilim ve Teknik Dergisi*, Yıl 44, Sayı 517, 48-51.
- Çoban, A. B. (2016). *İnsansız hava araçlarında kullanılan kanatçıkların sayısal incelenmesi*, TOBB ETÜ Fen Bilimleri Enstitüsü, Yayımlanmış Yüksek lisans tezi.
- Davey, C. L. & Davidson, M. J. (2000). The right of passage? The experiences of female pilots in commercial aviation. *Feminism & Psychology*, 10(2), 195-225.
- Demirağ, İ. (2020), *İnsansız Hava Araçları (Drone) ve Hukuk*, Aristo Yayınları, İstanbul.
- Demirkıran Z. (2010), Uçan Torpidodan Günümüze İnsansız Hava Araçlarının Gelişimi, *Tubitak Bilim ve Teknik Dergisi*, Sayı 517, 28-31.
- Department of Defence (DOD). (2010). *DOD Dictionary of Military and Associated Terms*.
- Doggett Jr, R. V. & Farmer, M. G. (1976). Preliminary study of effects of winglets on wing flutter. *NASA Technical Memorandum*, TM X-3433. LAngley Research Center, Hampton Va.
- Dougherty, T. W. & Dreher, G. F. (2007). Mentoring and career outcomes. *The handbook of mentoring at work: Theory, research and practice*, 51-93.
- Dönmez, K. (2017). Türk Hava Sahasında Meydana Gelen Ölümcül Uçak Kazalarına İnsan Faktörleri Analiz ve Sınıflandırma Sisteminin (HFACS) Uygulanması. *The Journal Of Academic Social Science Studies*, 6(59), 229-253.
- Düz, S. (2020). *The Ascension of Turkey as a Drone Power: History, Strategy, and Geopolitical Implications*. Ankara: SETA.
- Eisenbeiss, H. (2004). A mini unmanned aerial vehicle (UAV): system overview and image acquisition. *International Archives of Photogrammetry. Remote Sensing and Spatial Information Sciences*, 36(5/W1), 1-7.
- Fu, Y., Yang, G., Song, X., Li, Z., Xu, X., Feng, H., & Zhao, C. (2021). Improved estimation of winter wheat aboveground biomass using multiscale textures extracted from UAV-based digital images and hyperspectral feature analysis. *Remote Sensing*, 13(4), 581.

- Gertler, J. (2012). US Unmanned Aerial Systems (Congressional Research Service Report No. R42136). *Washington, DC: Government Printing Office.*
- Gettinger, D. (2018). *Drone spending in the fiscal year 2019 defense budget.* Center for the Study of the Drone at Bard College.
- Greenberg, J. & Baron, R.A. (2003). *Behaviour in Organisations: Understanding and Managing the Human Side of Work*, 8. baskı, Prentice Hall, Pearson Education Inc. Upper Saddle River, New Jersey, USA.
- Haider, A. (2014). Remotely Piloted Aircraft Systems in Contested Environments-A Vulnerability Analysis, *Joint Air Power Competence Centre (JAPCC)*, Kalkar, Germany.
- Haser, A. B. (2010). Bu insansız hava aracından daha önce yapmamış mıydık? *Bilim ve Teknik Dergisi, Aralık sayısı*, 32-37.
- Helms, M. M. & Nixon, J. (2010). Exploring SWOT Analysis—Where are We now? *Journal of strategy and management*, 3(3), 215-251.
- Hitt, M. A., Gimeno, J., & Hoskisson, R. E. (1998). Current and Future Research Methods in Strategic Management. *Organizational Research Methods*, 1(1), 6-44.
- Hoskisson, R. E., Wan, W. P., Yiu, D., & Hitt, M. A. (1999). Theory and Research in Strategic Management: Swings of a Pendulum. *Journal of Management*, 25(3), 417-456.
- Hussen, A. (2004). *Principles of Environmental Economics*, Routledge, Second Edition, New York.
- Islam, N., Rashid, M. M., Pasandideh, F., Ray, B., Moore, S., & Kadel, R. (2021). A Review of Applications and Communication Technologies for Internet of Things (IoT) and Unmanned Aerial Vehicle (UAV) Based Sustainable Smart Farming. *Sustainability*, 13(4), 1821, 1-20.
- Jarnot, G. (2012). History. In R. Barnhart, S. Hottman, D. Marshall, & E. Shappee (Eds.), *Introduction to Unmanned Aircraft Systems*. New York: CRC Press.
- Kahveci, G. (2010). *İlköğretim Okullarında Örgütsel Sessizlik İle Örgütsel Bağıllık Arasındaki İlişkiler*, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Yönetimi Teftişi Planlaması Ve Ekonomisi Anabilim Dalı, Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi.
- Kahveci, M. & Nazlı, C.A.N. (2017). İnsansız hava araçları: tarihçesi, tanımı, dünyada ve türkiye'deki yasal durumu. *Selçuk Üniversitesi Mühendislik, Bilim ve Teknoloji Dergisi*, 5(4), 511-535.
- Karaağaç, C. (2016). *İHA Sistemleri Yol Haritası Geleceğin Hava Kuvvetleri 2016-2050*, STM Şirketi.
- Kaynak, Ü. (2018). "Türk Uçak Sanayii'nin Modern Döneminin Öncü Projeleri", Türk Havacılığında Başarı Hikayeleri Çalıştayı, 19-20 Nisan 2018, Atılım Üniversitesi.
- Kök, T. (2012). İnsansız hava araçlarının güvenli kullanımı için spektrum ihtiyaçlarının belirlenmesi ile ilgili öneriler. *Teknik Uzmanlık Tezi, İstanbul, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu*, Teknik Uzmanlık Tezi, İstanbul.

- Kretzmer, D., van den Herik, L., & Schrijver, N. (2013). The Legal Regime Governing the Use of Lethal Force in the Fight against Terrorism. In *Counter-Terrorism Strategies in a Fragmented International Legal Order: Meeting the Challenges* (pp. 559-588). New York: Cambridge University Press.
- Leigh, D. (2009). SWOT Analysis. *Handbook of Improving Performance in the Workplace: Volumes 1-3*, 115-140.
- Lohnert, E., Wittmann, E., Pielmeier, J., & Sayda, F. (2001). PARAMOUNT public safety & commercial info-mobility applications & services in the mountains. In *Proceedings of the 14th International Technical Meeting of the Satellite Division of The Institute of Navigation (ION GPS 2001)* (pp. 319-325).
- Mahadevan, P. (2010). The military utility of drones. *CSS Analyses in Security Policy*, 78, 1-3.
- Maria, W. D., (2006). Brother Secret, Sister Silence: Sibling Conspiracies Against Managerial Integrity, *Journal of Business Ethics*, 65(3), 219– 234.
- Martinez, M. E. (1998). What is problem solving?. *The Phi Delta Kappan*, 79(8), 605-609.
- Masutti, A., & Tomasello, F. (Eds.). (2018). *International regulation of non-military drones*. Edward Elgar Publishing.
- McKiernan, P. (2006). Exploring Environmental Context within The History of Strategic Management. *International Studies of Management & Organization*, 36(3), 7-21.
- McMenemy, D. & Lee, S. (2007). Vroom's expectancy theory and the public library customer motivation model. *Library Review*, 56(9), 788-796.
- McNeal, G. S. (2013). Amazon testing drones for 30 minute delivery using service called Amazon prime air video. 30 Aralık 2014'de <http://www.forbes.com/sites/gregorymcneal/2013/12/02/amazontesting-drones-for-30-minute-delivery-using-service-called-amazonprime-air/>.
- Mele, C., Pels, J., & Polese, F. (2010). A Brief Review of Systems Theories and Their Managerial Applications. *Service Science*, 2(1-2), 126-135.
- Milliken, F. J., Morrison, E. W., & Hewlin, P. F. (2003). An exploratory study of employee silence: Issues that employees don't communicate upward and why. *Journal of management studies*, 40(6), 1453-1476.
- Mitchell, J., Kristovics, A., & Vermeulen, L. (2006). Gender issues in aviation: Pilot perceptions and employment relations, *International Journal of Employment Studies* 14(1), 35-59.
- Moreno-Riano, G. (2002). Experimental implications for the Spiral of Silence, *The Social Science Journal*, 39, 65-81.
- Morrison, E. W. & Milliken, F. J., (2000). Organizational Silence: A Barrier To Change And Development in A Pluralistic, *The Academy Of Management Review*, 25(4), 706-725.
- Moy, P., Domke, D. & Stamm, K. (2001). The Spiral of Silence and Public Opinion on Affirmative Action, *Journalism and Mass Communication Quarterly*, 78 (1): 7-25.

- Murphy, J. D. (2005). *Military aircraft, origins to 1918: an illustrated history of their impact*. ABC-CLIO.
- Murray, C. C., & Park, W. (2012). Incorporating human factor considerations in unmanned aerial vehicle routing. *IEEE Transactions on Systems, Man, and Cybernetics: Systems*, 43(4), 860-874.
- Nakane, I. (2006). Silence and politeness in intercultural communication in university seminars, *Journal of Pragmatics*, 38(11), 1811-1835.
- Newcome, L. R. (2004). *Unmanned Aviation: A Brief History of Unmanned Aerial Vehicles*; American Institute of Aeronautics and Astronautics. Inc.: Reston, VA, USA, 45-50.
- Nex, F., & Remondino, F. (2014). UAV for 3D mapping applications: a review. *Applied geomatics*, 6(1), 1-15.
- Nisser, T., & Westin, C. (2006). Human factors challenges in unmanned aerial vehicles (uavs): A literature review. *School of Aviation of the Lund University, Ljungbyhed*.
- Noelle-Neumann, E. (1974). The Spiral of Silence, A Theory of Public Opinion, *Journal of Communication*, 24 (2): 43-51.
- Nolin, P. C. (2001). Countering the Afghan Insurgency: Low-tech Threats, High-Tech Solutions. *NATO Parliamentary Assembly Special Report*, 189, 5.
- Özcan, O. (2017). İnsansız Hava Aracı (İHA) ile Farklı Yüksekliklerden Üretilen Sayısal Yüzey Modellerinin (SYM) Doğruluk Analizi. *Mühendislik ve Yer Bilimleri Dergisi*, 2(1), 1-7.
- Pakkan, B., & Ermiş, M. (2010). İnsansız Hava Araçlarının Genetik Algoritma Yöntemiyle Çoklu Hedeflere Planlanması. *Havacılık ve Uzay Teknolojileri Dergisi*, 4(3), 77-84.
- Parijat, P., & Bagga, S. (2014). Victor Vroom's Expectancy Theory Of Motivation—An Evaluation. *International Research Journal of Business and Management*, 7(9), 1-8.
- Pauluis, O., Czaj, A. and Korty, R. (2008). The Global Atmospheric Circulation on Moist Isentropes. *Science*, 321, 1075-1078.
- Pauluis, O., Czaja, A. and Korty, R. (2009). The Global Atmospheric Circulation in Moist Isentropic Coordinates. *Journal of Climate* 23 (11): 3077–3093.
- Peker, A. E. & Boyraz, A. (2017). Stratejik Yönetim Kavramına Teorik Bir Yaklaşım, *Fırat Üniversitesi Uluslararası İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 1(2), 67-92.
- Peljko, Ž., Jeraj, M., Săvoiu, G., & Marič, M. (2016). An empirical study of the relationship between entrepreneurial curiosity and innovativeness. *Organizacija*, 49(3), 172-182.
- Phadermrod, B., Crowder, R. M., & Wills, G. B. (2019). Importance-Performance Analysis Based SWOT Analysis. *International Journal of Information Management*, 44, 194-203.
- Pickton, D. W., & Wright, S. (1998). What's Swot in Strategic Analysis? *Strategic Change*, 7(2), 101-109.

- Pinder C. C., & Harlos K. P. (2001). Employee Silence: Quiescence And Acquiescence As Responses to Perceived Injustice, *Personnel and Human Resources Management*, 20, 331- 369.
- Pooley, D. & Seaman, R. (2011). *The Air Pilot's Manual 2: Aviation Law & Meteorology*. 10. baskı. Shoreham, West Sussex: Pooley's Air Pilot Publishing.
- Powell, T. C. (2014). Strategic Management and the Person. *Strategic Organization*, 12(3), 200-207.
- Premeaux, S.F. & Bedeian, A.G. (2003). Breaking the Silence: The Moderating Effects of Self-Monitoring in Predicting Speaking Up in the Workplace, *Journal of Management Studies*, 40(6): 1539-1562.
- Sampson Jr, E., & St James II, W. D. (2012). Mentorship interactions in the aviation or aerospace industries. *Academy of Strategic Management Journal*, 11(2), 35-49.
- Schultz, C. E. (2006). *INS and GPS integration* (Master's thesis, Technical University of Denmark, DTU, DK-2800 Kgs. Lyngby, Denmark).
- Sever H. & Sever, M. (2013). Avrupa Birliği ve Türkiye Ekseninde Yasadışı Göç ve İltica Paradoksu: Domino Etkisi Sonrası Yaşananlar, *Polis Bilimleri Dergisi*, 15(2),85-108.
- Sever, H. (2021). Aviation Management and Human Factor: Evaluation of Unmanned Aerial Vehicle Accidents. *International Journal of Scientific Research in Multidisciplinary Studies*, 7(3), 30-37.
- Sever, H. (2021). *Decision-Making in Aviation Management*, Gece Publication, Ankara.
- Shappell, S. A., & Wiegmann, D. A. (2000). *The human factors analysis and classification system--HFACS.*, Washington: U.S. Department of Transportation Federal Aviation Administration.
- Sheehan, J. (2003). *Business and Corporate Aviation Management*, McGraw-Hill Publication, USA
- SSM (Savunma Sanayii Müsteşarlığı) (2011) *Türkiye İnsansız Hava Aracı Sistemleri Yol Haritası (2011-2030)*, Ankara.
- STM (2021). *Kuvvet Çarpanı Olarak Otonom Sistemler*. STM ThinkTech Odak Toplantısı, Ankara 23 Haziran 2021.
- Suh, A. (2010). *Leonardonun defterleri*, Arkadaş yayıncılık, (çev. Alev Serin)
- Sünnetçi İ. (2020). ANKA+ MALE Yakın Gelecekte Envantere Girecek! - Defence Turkey Magazine, 8 May 2020, www.defenceturkey.com/en/content/anka-male-yakin-gelecekte-envantere-girecek-4028.
- Şahin, H. & Oktay, T. (2019). Başkalaşan Kanat Ucu Tasarımı ve Avantajları. *Avrupa Bilim ve Teknoloji Dergisi*, (17), 606-610.
- TAI, (2020). *TAI Dergisi*, 119. Sayısı, Ankara.
- Trigeorgis, L. & Reuer, J. J. (2017). Real Options Theory in Strategic Management. *Strategic Management Journal*, 38(1), 42-63.
- Türengül, M. (2005). Üretim ve Hizmet İşletmeleri Açısından Yönetim Ve Organizasyon Yaklaşımlarına Toplu Bir Bakış (Klasik-Neoklasik-Modern-Neomodern Yaklaşımlar). *Dumlupınar Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 9, 107-120.

- US Department of Defense (2001). *Unmanned Aerial Vehicles Roadmap, 2002-2025*. Office of the Secretary of Defense, Department of Defense, Washington, DC, April 2001.
- US Military. (2013). *Unmanned Aircraft System (UAS) Service Demand 2015 - 2035 Literature Review & Projections of Future Usage*, Department of Transportation, Technical Report, Version 0.1.
- Uyar, T. (2018). Uluslararası Sivil Havacılık Örgütü (ICAO) Emniyet Yönetim Sisteminde Risk Kavramı, *VII. Ulusal Havacılık ve Uzay Konferansı Bildiri Kitabı*, 12-14 Eylül 2018, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Samsun.
- Vakola, M. & Bouradas, D. (2005). Antecedents and consequences of organisational silence: an empirical investigation, *Employee Relations*, 27(5), 441-458.
- Valavanis, K. P. (Ed.). (2008). *Advances in unmanned aerial vehicles: state of the art and the road to autonomy*. Springer.
- Van Dyne, L., Ang, S., & Botero, I.C. (2003). Conceptualizing Employee Silence and Employee Voice as Multidimensional Construct, *Journal of Management Studies*, 40, 1359-1392.
- Vermeulen, L. P. (2009). Flight instructors' perceptions of pilot behaviour related to gender. *SA Journal of Industrial Psychology*, 35(1), 128-135.
- Whitcomb, R. T. (1976). A Design Approach and Selected Wind Tunnel Results at High Subsonic Speeds for Wing-Tip Mounted Winglets; NASA TN D-8260. *Natl. Aeronaut. Space Admin: Washington, DC, USA*.
- Wiegmann, D. & Shappell, S. (2001). Applying The Human Factors Analysis and Classification System (HFACS) to the Analysis of Commercial Aviation Accident Data, *11th International Symposium on Aviation Psychology*, Columbus, OH.
- Willnat, L., Lee, W. & Detenber, B.H. (2002). Individual-Level Predictors of Public Outspokenness: A Test of the Spiral of Silence Theory in Singapore, *International Journal of Public Opinion Research*, 14 (4): 391-412.
- Yao, H., Qin, R., & Chen, X. (2019). Unmanned aerial vehicle for remote sensing applications—A review. *Remote Sensing*, 11(12), 1443, 1-22.
- Yüksel, S. (2010). *Low velocity impact analysis of a composite mini unmanned air vehicle during belly landing* (Master's thesis). Master of Science in Aerospace Engineering Department, Middle East Technical University
- Zaloga, S. J. (2011). *Unmanned aerial vehicles: robotic air warfare 1917–2007*. Bloomsbury Publishing., Oxford.

Twitter

- Baykar. (2019, November 08). Ukrayna'ya İhraç edilen Bayraktar Tb2 SİHA'LAR KABUL testlerini başarıyla tamamladı. baykar, Ukrayna Savunma BAKANLIĞI ve Ukrspecelexport yetkilileri tarafından Teslimata İLİŞKİN nihai Kabul İmzaları Kiev'de atıldı.dost ülke Ukrayna ile İŞ BİRLİĞİMİZ ARTARAK DEVAM Edecek. @@@@@ Pic.twitter.com/paxi8 eimc8. Retrieved February 11, 2021, from https://twitter.com/Baykar_Savunma/status/1192811162502602753
- Bayraktar, S. (2019). “#SeyirDefteri Hakkari Hantepe 2009Türkiye'nin İlk Milli Heli İHA'sı Malazgirt, Eğitimini Şırnak'ta Acilen Tamamladıktan Sonra Operasyonlarda Çatışmalara Girdi. Sonrasında Bir Kaza Geçirdi. Kaza Bahanesiyle Uçuşu Yasaklandı. Proje Birilerinin Maşası Olan Bürokratlarca Öldürüldü. Pic.twitter.com/5BnsPtjPIN.” Twitter, 1 Feb. 2019, twitter.com/Selcuk/status/1091230432945979392.
- Bayraktar, S. (2020). “Tam 5 Yıl Önce...Envantere Yeni Giren #BayraktarTB2 Görev Yapmaya Başlamış.Görevde İlk 1000 Saati Henüz Tamamlamış.Şimdi 270.000 Saati Geride Biraktı.Semalarımızda Hür Ve Özgür...#MilliTeknolojiHamlesi ➔TR<https://t.co/Bj673g2AsA>.” Twitter, 9 Dec. 2020, twitter.com/Selcuk/status/1336635643506667521.
- Demir, İ. (2020). “Jandarma Genel Komutanlığı'na 3 Adet #Bayraktar TB2 Teslimatı Gerçekleştirdik. Böylece Envantere Giren İHA/SİHA Sayısı 107'ye Ulaştı.#MilliTeknolojiHamlesi İle Çıktığı Yolda Ülkemizin Her Kritik Döneminde Gönülden İşe Koyulan @Baykar_Savunma'yı Tebrik Ediyorum@Selcuk@Haluk Pic.twitter.com/4kq5qivNPU.” Twitter, 8 May 2020, twitter.com/IsmailDemirSSB/status/1258697352761749505.
- MoD. (2020). العنصر 2020 pic.twitter.com/1gN6B7wvZL. Retrieved February 11, 2021, from https://twitter.com/MOD_Qatar/status/1245288567955488768
- Порошенко, П. (2019, January 12). Як Ми І ДОМОВЛЯЛИСЯ З ПРЕЗИДЕНТОМ Туреччини Реджепом ТАІПОМ Ердоганом, підписано угоду Про закупівлю ДЛЯ УКРАЇНСЬКОГО війська Ударних Турецьких дронів Bayraktar TB2.Продовжуємо Переозброювати УКРАЇНСЬКУ Армію сучасними зразками, ЩО ВІДПОВІДАЮТЬ Стандартам НАТО!#НОВААРМІЯ PIC.TWITTER.COM/DIDCYNJYXX. Retrieved February 11, 2021, from <https://twitter.com/poroshenko/status/1084020791619080192>

Alper Yükselen BİKİRLİ
Yargıtay 7. CD Üyesi

Seyfettin ÇİLESİZ
Yargıtay 7. CD Onursal Üyesi

İ Ç T İ H A T L I

6455, 6545, 6770, 7061, 7077, 7148,
7161, 7186, 7242, 7244, 7255, 7318 ve
7341 sayılı Kanunlarla Değişik 5607 sayılı

KAÇAKÇILIKLA MÜCADELE KANUNU AÇIKLAMASI

- 7242 sayılı Kanunla yapılan değişiklik açıklamaları
- Kaçakçılık fiilinin internet aracılığıyla işlenmesi (md. 3/1, 5)
- Kaçakçılık fiilinin kargo taşımacılığı yoluyla işlenmesi (md. 3/5, 18)
- Kaçakçılık fiilinin serbest bölgelerde işlenmesi (md. 3/1)
- Kaçakçılık fiilinin gözetim belgesi sahteciliğiyle işlenmesi (md. 3/2)
- Bilgisayar veri ya da komut taşıyıcılarının ithali ve ihracı (md. 3/1, 9)
- Türkiye’de ikamet etmeyenlere özel faturayla eşya satışı (md. 3/9)
- FORM A belgesi, A.TR, EUR.1, EUR-MED dolaşım sertifikaları (md. 3/2)
- Geçici ithalat rejimi kapsamında kişisel kullanıma mahsus araç (md. 3/4)
- Yargıtay kararları (Ocak 2022 dahil)

Güncellenmiş - Gözden Geçirilmiş - Yenilenmiş

6. BASKI

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

İçtihatlı 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu Açıklaması
Alper Yükselen Bikirli - Seyfettin Çilesiz

Hukuk Yayınları Dizisi – 2048

Altıncı Baskı : Nisan, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8092 – 52 – 3

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com
 : adalety@adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi
 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Ankamat Matbaacılık Sanayi Limited Şirketi
1344. Cadde No: 60 İvedik OSB Yenimahalle/Ankara
Sertifika No: 46700
Tel: (0312) 394 54 94-95

YARARLANILAN KAYNAKLAR

- Sedat Bakıcı; Ceza Hukuku Genel Hükümleri, Adalet Yayınevi, 2007, Ankara
- Centel, Zafer, Çakmut; Türk Ceza Hukukuna Giriş, 3. Baskı, Beta Yayınevi
- Prof. Eran Şen; Yeni Türk Ceza Kanunu Yorumu
- Doç. Dr. Veli Özer Özbek; Yeni Türk Ceza Kanununun Anlamı, Genel hükümler İzmir Şerhi, 2. Baskı, Seçkin Kitabevi
- Prof. Erdener Yurtcan; Yeni Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu Şerhi, 2007, Beta Kitabevi
- Kaptan Kılıç; Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu, Gazi Kitabevi Eylül 2013 Ankara
- Bilican, Gökçelik, Topçuoğlu; Açıklamalı 4926 Sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu
- Bilican, Gökçelik, Topçuoğlu; Açıklamalı 5607 Sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu, 2007, Ankara
- Prof. Dr. İzzet Özgenc; Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu, Ankara 2007, Seçkin Kitabevi
- Yrd. Doç. Dr. Murat Balcı; Petrol Kaçakçılığı Suçları, Ankara 2010, Adalet Yayınevi
- Dr. Doğan Gedik; Akaryakıt Kaçakçılığı Suçları, Ankara, Adalet Yayınevi

Dr. Öğr. Üyesi Talat KAYA

**EKONOMİK YAPTIRIMLARIN
ULUSLARARASI TİCARİ SÖZLEŞMELERDEN
KAYNAKLANAN UYUŞMAZLIKLARIN
ÇÖZÜMÜNE ETKİSİ**

**ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022**

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Ekonomik Yaptırımların Uluslararası Ticari Sözleşmelerden Kaynaklanan Uyuşmazlıkların Çözümüne Etkisi

Talat Kaya

Hukuk Yayınları Dizisi – 3089

Birinci Baskı : Mart, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8092 – 53 – 0

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Vadi Grafik Tasarım Ltd. Şti.
İvedik Org. San. Bölgesi 1420. Cadde
No: 58/1 Yenimahalle/Ankara
Tel: 0 312 395 85 71
Sertifika No: 47479

KAYNAKÇA

Makale ve Kitaplar

- Abi-Saab G.** : The Concept of Sanction in International Law, *United Nations Sanctions and International Law*, Gowlland-Debbas V.(Ed.), Kluwer Law International, 2001.
- Acar S.** : Ekonomik Yaptırımlar, Vedat Kitapçılık, 2015.
- Ahn T.** : The Applicability of Economic Sanctions to the Merits in International Arbitration Proceedings: With a Focus on the Dynamics Between Public International Law Principles, Private International Law Rules and International Arbitration Theories, *18 Pepp. Disp. Resol. L.J.*299, 2018, s. 299-323.
- Akıncı Z.** : Milletlerarası Özel Hukuk, Vedat Kitapçılık, 2020 (Milletlerarası Özel).
- : Milletlerarası Tahkim, Genişletilmiş ve Güncelleştirilmiş 6. Baskı, Vedat Kitapçılık, 2021 (Tahkim).
- : Milletlerarası Usul Hukukunda Yetki Sözleşmesine Dayanan Yabancı Derdestlik, Ankara, 2002, (Yabancı Derdestlik).
- Alexander K.** : Economic Sanctions, Palgrave Macmillan, 2009.
- Akkutay B.L.** : Birleşmiş Milletler Andlaşması Çerçevesinde Ekonomik Yaptırımların Hukukî Niteliği ve Yargısal Denetimi, *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, S: 111, 2014, s. 411-447.
- Arat T.** : Yabancı İlamların Tanınması ve Tenfizi, *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 21(1), 1964, s. 421-527.
- Arı T.** : Irak, İran ve ABD, Önleyici Savaş, Petrol ve Hegemonya, Alfa Yayınları, 2004.
- Arslan, İ.** : 5718 Sayılı Milletlerarası Özel Hukuk Ve Usul Hukuku Hakkında Kanun Uyarınca Sözleşmeden Doğan Borç İlişkilerinde Zımni Hukuk Seçimi, *Milletlerarası Hukuk ve Milletlerarası Özel Hukuk Bülteni* 33 (2), 2016, s. 1-41.

- Aslan M.** : ABD'nin Nükleer Anlaşmadan Çekilmesinin Ekonomik Sonuçları, İran Araştırmaları Merkezi, 2018.
- Arslan R.** : Medeni Usul Hukukunda Dürüstlük Kuralı, S Yayınları, 1989.
- Atay E.** : Uluslararası Anlaşmaların İç hukuktaki Yeri ve İdareyi Bağlayıcılığı, *Ankara Barosu Hukuk Kurultayı*, 2000, s. 391-425.
- Ataman-Figanmeşe İ.** : Milletlerarası Ticarî Hakem Kararlarının İptal ve Tenfiz Davaları Yoluyla Mahkemelerce Mükerrer Kontrole Tâbi Tutulmaları Sorunu ve Bu Sorunun Giderilmesine Yönelik İki Öneri, *Milletlerarası Hukuk ve Milletlerarası Özel Hukuk Bülteni*, 31(2), 2012, s. 35-81.
- Audit B.** : How Do Mandatory Rules of Law Function in International Civil Litigation?, *American Review of International Arbitration*, 18, 2007, s. 37-50.
- Avato E./ Winkler M.** : Reinforcing the Public Law Taboo: A Note on Hellenic Republic v Nikiforidis, *European Law Review*, 4, 2018, s. 569-582.
- Aybay R./ Dardağan E.** : Uluslararası Düzeyde Yasaların Çatışması (Kanunlar İhtilafı), 2. Baskı, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, 2008.
- Aygül M.** : Milletlerarası Ticarî Sözleşmelerde Lex Mercatoria'nın Uygulanması, *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 12(3-4), 2014, s. 45-85 (Lex Mercatoria).
- : Yabancı Mahkeme Kararlarının Tanınması ve Tenfizi Davalarında Bazı Usul Hukuku Problemleri, *Milletlerarası Hukuk ve Milletlerarası Özel Hukuk Bülteni*, 31(2), 2012, s. 104-105 (Usul Hukuku Problemleri)
- Aygül M./ Vural Çelenk B.** : Ekonomik Yaptırımlar ve Akreditif, *Ticaret ve Fikri Mülkiyet Hukuku Dergisi*, 4(1), 2018, s. 1-18.
- Aygün M.** : ABD Kanunlar İhtilâfı Hukukuna Kuramsal ve Metodolojik Bir Bakış: Çeşitli Teori ve Metotlar, II. Restatement ve Sözleşmeye Uygulanacak Hukuk, *Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 20 (2), 2016. s. 129-170.
- Ayhan İzmirli H.L.** : Milletlerarası Ticari Sözleşmelerin Müzakeresi ve Hazırlanması, Adalet Yayınevi, 2017.

- Azeredo Da Silveira M.** : Trade Sanctions and International Sales: An Inquiry into International Arbitration and Commercial Litigation, Kluwer Law International; 2014 (Trade Sanctions) .
- : Economic Sanctions and Contractual Disputes Between Private Operators, *Research Handbook on UN Sanctions and International Law*, Van Den Herik L. (Ed), Edward Elgar Publishing, 2017, s. 333, (Contractual Disputes).
- Barcelo J.J.** : Who Decides the Arbitrator's Jurisdiction Separability and Competence Competence in Transnational Perspective, *Vanderbilt Journal of Transnational Law*, 36(4), 2003, s. 1115-1136.
- Barraclough A./ Waincymer J.** : Mandatory Rules of Law in International Commercial Arbitration, *Melbourne Journal Of International Law*, 6(2), 2005, s. 205-244.
- Bartholomeusz L.** : The Amicus Curiae before International Courts and Tribunals, *Non-State Actors and International Law*, 5(2), 2005, s. 209-286.
- Basedow J.** : Exclusive Choice of Court Agreements as a Derogation from Imperative Norms, Max Planck Private Law Research Paper No. 14/1, 2013. (Choice of Court Agreements).
- : Private Law Effects of Foreign Export Controls An International Case Report, *German Yearbook of International Law*, 27, 1984, s. 109-141 (Export Controls).
- : The Law of Open Societies: Private Ordering and Public Regulation in the Conflict of Laws, Brill Publishing, 2015 (Open Societies).
- Bayata Canyas, A.F.** : 5718 Sayılı Yeni MÖHUK Uyarınca Doğrudan Uygulanan Kurallar ve Özellikle Üçüncü Devletin Doğrudan Uygulanan Kuralları, Haluk Konuralp Anısına Armağan, C.3, 2009, s. 141-166, (Doğrudan Uygulanan Kural).
- : Roma I Tüzüğü ile Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanun Uyarınca Sözleşmeden Doğan Borç İlişkilerinde Örtülü Hukuk Seçimi, *Hacettepe Hukuk Fakültesi Dergisi*, 1(1), 2011 (Örtülü Hukuk Seçimi).

- Bayraktaroğlu Özçelik G.** : Milletlerarası Usul Hukukunda Paralel Davalar, Yetkin Yayınları, 2016.
- Blessing M.** : Impact of the Extraterritorial Application of Mandatory Rules of Law on International Contracts, Vogt N.P (Ed), Swiss Commercial Law Series, Vol. 9, 1999, s. 1-76.
- : Introduction to Arbitration Swiss and International Perspectives, Swiss Commercial Law Series, Vol. 10, 1999, (Arbitration).
- : Mandatory Rules of Law versus Party Autonomy in International Arbitration, *Journal of International Arbitration*, 14 (4), 1997, s. 23-40 (Mandatory Rules).
- Bonell M.J.** : The Law Governing International Commercial Contracts and the Actual Role of the UNIDROIT Principles, *Uniform Law Review*, 23(1), 2018, s. 15-41.
- Bonomi A.** : Overriding Mandatory Provisions in the Rome I Regulation on the Law Applicable to Contracts, *Yearbook of Private International Law*, 10, 2008, s. 285-300.
- Born G.B.** : International Arbitration: Law and Practice, Kluwer Law International BV, 2014.
- Bossuyt M.** : The Adverse Consequences of Economic Sanctions on the Enjoyment of Human Rights, United Nations, Economic and Social Council, Working Paper, E/CN.4/Sub.2/2000/33, 2000.
- Bowett D.W.** : Bowett D. W; International Law and Economic Coercion, *Virginia Journal of International Law*, 16, 1975-1976, s. 245-259.
- Böckstiegel K. H.** : Public Policy and Arbitrability, Sanders P.(eds), in Comparative Arbitration Practice and Public Policy in Arbitration, ICCA Congress Series, Vol. 3, 1987, s. 177-204.
- Can H.** : Türk Hukuk Düzeninin Milletlerarası Hukuka Açıklığı, *Yasama Dergisi*, 12, 2009, s. 5-65.
- Can H./ Tuna E.** : Milletlerarası Özel Hukuk, Güncelleştirilmiş 5. Baskı, Adalet Yayınevi, 2021 (Milletlerarası Özel).
- : Milletlerarası Tahkim Hukuku, Seçkin Yayıncılık, 2021 (Milletlerarası Tahkim).

- : Milletlerarası Usul Hukuku, 2. Baskı, 2019 (Milletlerarası Usul).
- Can M.C.** : Milletlerarası Ticari Tahkimde Tahkime Elverişliliğe Uygulanacak Hukuk, *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi*, 26(2), 2020, s. 1349-1370.
- Canbeldek Akın Ö.** : Milletlerarası Derdestlik (*Lis Pendens*), Onikilevha Yayınları, 2019.
- Ceylan, N. A.** : Milletlerarası Ticari Tahkimde Doğrudan Uygulanan Kuralların Etkisi, Seçkin Yayıncılık, 2016.
- Çalışkan Y.** : UNIDROIT'nın Özel Hukuka İlişkin Çalışmalarına Genel Bir Bakış, *Milletlerarası Hukuk ve Milletlerarası Özel Hukuk Bülteni*, 41(2), 2021, s. 463-481 (UNIDROIT).
- : Uluslararası Satım Hukukunda Kanunlar İhtilafı Meseleleri, Beta Yayınları, 2014 (Uluslararası Satım).
- Carter J.H./ Lee S./ Pahis S.** : United States, *International Arbitration Review*, Carter J. (Ed.), 8th ed., 2017, s. 515-538.
- Cassese A.** : International Law, Second Edition, Oxford University Press, New York, 2005.
- Chong A.** : The Public Policy and Mandatory Rules of Third Countries in International Contracts, *Journal of Private International Law*, 2(1), 2006, s. 27-70.
- Chukwumerije O.** : Applicable Substantive Law in International Commercial Arbitration, *Anglo-American Law Review*, 23(3), 1994, s. 265-310.
- Cortese B.** : International Economic Sanctions as a Component of Public Policy for Conflict of Laws Purposes, *Economic Sanctions in International Law / Les sanctions Économiques en Droit International*, Picchio Forlati L./ Sicilianos A. (Eds), Hague Academy of International Law, The Law Books of the Academy, 23, Nijhoff, 2004.
- Craig W.L.** : Application of the Trading with the Enemy Act to Foreign Corporations Owned by Americans: Reflections on *Fruehauf v. Massardy*, *Harvard Law Review*, 1970, 83(3), s. 579-601. <https://doi.org/10.2307/1339659> Erişim tarihi 10 Ocak 2022.

- Crawford J.** : The Relationship Between Sanctions and Countermeasures, *United Nations Sanctions and International Law*, Vera Gowlland-Debbas V. (Ed.), Kluwer Law International, 2001.
- Çağlar M.T.** : BMGK Daimi Üyelerinin Suriye Krizine Yaklaşımı: Uyuşmayan Talepler ve Çatışan Çözümler”, *USBAD Uluslararası Sosyal Bilimler Akademi Dergisi*, 2 (4), 2020, s. 968-999.
- Çelikel A./ Erdem B.B.** : Milletlerarası Özel Hukuk, 17. Bası, Beta Yayınları, 2020.
- Çelikel A./ Nomer E./ Giray F. K./ Esen E.** : Milletlerarası Özel Hukuk: Pratik Çalışma Kitabı: Çözümlemiş Örnek Olaylar-Seçilmiş Mahkeme Kararları, 16. Baskı, Beta Yayınları, 2022.
- Çokişler, E.** : Uluslararası Hukukta İkincil Yaptırımlar Açısından Amerika'nın Hasımlarıyla Mücadele Yasası, *Uluslararası İlişkiler Dergisi*, 18, 2021, s. 71-86.
- Dardağan Kibar E.** : Kanunlar İhtilafı Açısından Yabancı Kamu Hukukuna Bakış, Siyasal Kitabevi, 2013 (Yabancı Kamu Hukuku).
: Milletlerarası Usul Hukukunda “Aşkın Yetki” Kavramı, 2005 (Aşkın Yetki).
- Davidsson E.** : Towards a Definition of Economic Sanctions, (revised version 2003) <http://www.geocities.ws/ecosanctions/definition.pdf>, Erişim tarihi 14 Ekim 2019.
- De Brabandere E./ Holloway D.** : Sanctions and International Arbitration, *Research Handbook on UN Sanctions and International Law*, Van Den Herik L. (Ed.), Edward Elgar Publishing, 2017, s. 304-329.
- Demir Gökyayla C.** : Ticari Uyuşmazlıklarda Türk Mahkemelerinin Milletlerarası Yetkisi, Vedat Kitapçılık, 2021 (Ticari Uyuşmazlıklar).
: Milletlerarası Özel Hukukta Tek Satıcılık Sözleşmeleri, Vedat kitapçılık, 2013 (Tek Satıcılık).
: Yabancı Mahkeme Kararlarının Tanınması ve Tenfizinde Kamu Düzeni, 2001, (Kamu Düzeni).
- Demirkol B.** : Milletlerarası Yetki Anlaşmaları, Vedat Kitapçılık, 2008.

- Di Brozolo L.G.R.** : Mandatory Rules and International Arbitration, *American Review of International Arbitration*, 23, 2012, s. 49-75.
- Dicey A.V./ Morris J.H.C./ Collins L.** : Dicey, Morris and Collins on the Conflict of Laws, 14th Edition, Sweet & Maxwell, London, 2006.
- Dilek M. S./ Oğuz Ş.** : Trump Yönetiminin CAATSA Hamlesi (14 Aralık 2020) Ne Anlama Geliyor?", *Uluslararası Kriz ve Siyaset Araştırmaları Dergisi*, 5, 2021, s. 185-218.
- Dickinson A.** : Third-Country Mandatory Rules in the Law Applicable to Contractual Obligations: So Long, Farewell, Auf Wiedersehen, Adieu?, *Journal of Private International Law*, 3(1), 2007, s. 53-88.
- Doğan V.** : Milletlerarası Özel Hukuk, 7. Baskı, Savaş Kitapevi, 2021 (Milletlerarası Özel).
- : Milletlerarası Ticaret Hukuku, Savaş Yayınevi, 2020, s. 11 (Milletlerarası Ticaret).
- : Türk Hukukunda Yabancı Derdestlik, *Milletlerarası Hukuk ve Milletlerarası Özel Hukuk Bülteni*, 22(2), 2011, s. 121-148 (Derdestlik).
- Dupont P.** : Unilateral European Sanctions as Countermeasures: The Case of the EU Measures Against Iran, *United Nations Sanctions and International Law*, Gowlland-Debbas V. (Ed.), Kluwer Law International, 2001.
- Drezner D.W.** : The Sanctions Paradox: Economic Statecraft and International Relations, Cambridge University Press, 1999.
- Dziggel O.C.** : The Reagan Pipeline Sanctions: Implications for U.S. Domestic Policy and the Future of International Law, *Towson University Journal Of International Affairs*, L(1), 2016, s. 129-154.
- Ekşi N.** : Kanunlar İhtilafı Alanında "Incorporation", *Milletlerarası Hukuk ve Milletlerarası Özel Hukuk Bülteni*, 19 (1-2), 2011, s. 263-291 (Incorporation).
- : Milletlerarası Ticaret Hukuku, Beta Yayınları, 2020 (Milletlerarası Ticaret).

- : Türk Mahkemelerinin Milletlerarası Yetkisi, 2. Baskı, Beta Yayınları, 2000, (Milletlerarası Yetki).
- : Yabancı Mahkemenin “Aşırı” Yetkisinin Tenfiz Mahkemesi Tarafından Denetlenmesi (5718 Sayılı MÖHUK md. 54/b), *İstanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 9(2), 2010, s. 25-70 (Aşırı Yetki).
- : Yabancı Mahkeme Kararlarının Tanınması ve Tenfizi, 2. Baskı, 2020, (Tenfiz).
- : Yargıtay Kararları Işığında Yabancı Hakem Kararlarının Tenfizinde Kamu Düzeni, *Milletlerarası Hukuk ve Milletlerarası Özel Hukuk Bülteni*, 40(1), Prof. Dr. Cemal Şanlı’ya Armağan, 2020, s. 143-201 (Kamu Düzeni).
- Elagab O.Y.** : The Legality of Non-forcible Counter-measures in International Law, Clarendon Press, Oxford, 1998.
- Ercan D.** : Türkiye’de Faaliyet Gösteren Acente veya Tek Satıcıların Taraf Oldukları Yabancı Unsurlu Sözleşmelerde Yer Alan Yetki veya Tahkim Şartına Rağmen Açacakları Davaların Türk Mahkemelerinde Görülüp Görülemeyeceği Meselesi, *Milletlerarası Hukuk ve Milletlerarası Özel Hukuk Bülteni*, 40(2), 2020, s. 1613-1658.
- Erdem B.** : 5718 Sayılı Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanun’da Düzenlenen Sözleşmeden Doğan Borç İlişkilerine Uygulanacak Olan Hukuk, Avrupa’da Devletler Özel Hukuku ve Yeni Türk Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanun’un Akitler ve Ticaret Hukukuna İlişkin Hükümleri, Koç Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dr. Nüsret-Semahat Arsel Uluslararası Ticaret Hukuku Araştırmaları Merkezi Konferans Yayınları Serisi-2, Legal Yayıncılık, 2010, s. 95-104.
- Eren F.** : Borçlar Hukuku Genel Hükümler, 20. Baskı, Yetkin Yayınevi, 2016.
- Erkan, M.** : MÖHUK Madde 31 Bağlamında Türk Hukukunda Doğrudan Uygulanan Kurallara Bakış, *Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 15 (2), 2011, s. 81-121 (Doğrudan Uygulanan Kurallar).

- : Milletlerarası Tahkimde Yetki Sorunları, Yetkin Yayıncılık, 2013, (Yetki).
- : Tahkim Şartının Ayrılabilirliği Prensibinin Asıl Sözleşmenin Yokluğu Durumunda Değerlendirilmesi. *Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 17(2), 2013, 535-562 (Separability).
- Ersen Perçin, G.** : Alternatif Uyuşmazlık Çözüm Yöntemlerinden Arabuluculuğun Hukuksal Düzenlemelerdeki Yeri, *Milletlerarası Hukuk ve Milletlerarası Özel Hukuk Bülteni*, 31(2), 2012, s. 177-201.
- Erten R.** : Türklerin Kişi Hâllerine İlişkin Davalarda Türk Mahkemelerinin Milletlerarası yetkisi (MÖHUK m. 41), Yetkin Yayınları, 2017. (Kişi Hâlleri).
- : Milletlerarası Ticari Tahkim Hukukunda Geçici Korunma Önlemleri, 2010 (Geçici Korunma Önlemleri).
- Esen E.** : Uluslararası Tahkime Tâbi Bir Uyuşmazlığın Devlet Mahkemelerine Götürülmesi Hâlinde Tahkim Anlaşmasının Geçerliliğine İlişkin İtirazların İncelenmesi ve Kompetenz-Kompetenz Prensibi. *Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Ata Sakmar'a Armağan, 2011 (Kompetenz).
- : Türk Hukukunda Yabancı Mahkeme Kararlarının Tanınması ve Tenfizinde Münhasır Yetki Kavramı, *Milletlerarası Hukuk ve Milletlerarası Özel Hukuk Bülteni*, 22 (2), 2011, s. 183-206 (Münhasır Yetki).
- : Yabancı Mahkeme Lehine Yapılan Yetki Anlaşmasına Dayanan Yetki İtirazının Değerlenmesinde Dürüstlük Kuralının Etkisi Ve Yatgıtay 11. Hukuk Dairesinin 6.3.2009 Tarihli İctihadının Eleştirisi, *Milletlerarası Hukuk ve Milletlerarası Özel Hukuk Bülteni*, 31, 2012, s. 191-207 (Yetki Anlaşması).
- Eyler R.** : Economic Sanctions, International Policy and Political Economy at Work, Palgrave Macmillan, 2007.
- Farrall J. M.** : United Nations Sanctions and the Rule of Law, Cambridge University Press, 2007.

- Fazilatfar H.** : Overriding Mandatory Rules in International Commercial Arbitration, Edward Elgar Publishing, 2019.
- Fouchard P./ Goldman B.** : Fouchard, Gaillard, Goldman on International Commercial Arbitration, Kluwer Law International, 1999.
- Forner-Delaygua Q.** : Changes to Jurisdiction Based on Exclusive Jurisdiction Agreements under the Brussels I Regulation Recast, *Journal of Private International Law*, 11 (3), 2015, s. 379-405.
- Gan Y.** : Mandatory Rules in Private International Law in The People's Republic of China, *Yearbook of Private International Law*, 14, 2012-2013, s. 305-321.
- Geisinger E./ Bartsch P./ Raneda J./ Ebere S.** : The Impact of International Trade Sanctions on Contractual Obligations and on International Commercial Arbitration. *International Business Law Journal*, 2012, s. 405-437.
- Goode R.** : The Role of the Lex Loci Arbitri in International Commercial Arbitration, *Arbitration International*, 17(1), 2001, s. 19- 40.
- Gowlland-Debbas V.** : United Nations Sanctions and International Law, Kluwer Law International, 2001.
- Grusic U.** : Some Recent Developments regarding the Treatment of Overriding Mandatory Rules of Third Countries, *ELTE Law Journal*, 1, 2020, s. 89-112.
- Guedj T. G.** : The Theory of the Lois de Police, A Functional Trend in Continental Private International Law-A Comparative Analysis with Modern American Theories, *The American Journal of Comparative Law*, 39(4), 1991, s. 664-667.
- Guzman A.T.** : Arbitrator Liability: Reconciling Arbitration and Mandatory Rules, *Duke Law Journal*, 49(5), 2000, s. 1279-1334.
- Gündüz A.** : Milletlerarası Hukuk, 11. Baskı, Savaş Yayınevi, 2021.
- Güner C.** : 14 Mart 1978 tarihli Temsile Uygulanacak Hukuk Hakında La Haye Konvansiyonu, *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 62(3), s. 691-728.

- Güngör G.** : Temel Milletlerarası Özel Hukuk Metinlerinin Sözleşmeden Doğan Borç İlişkilerine Uygulanacak Hukuk Konusunda Yakınlık Yaklaşımı, Yetkin Yayınları, 2007 (Yakınlık Yaklaşımı).
- : The Principle of Proximity in Contractual Obligations: The New Turkish Law on Private International Law and International Civil Procedure, *Ankara Law Review*, 5(1), 2008, s. 1-21. (Proximity)
- : Türk Milletlerarası Özel Hukuku, 2. Bası, Yetkin Yayınları, 2021, (Milletlerarası Özel).
- Güven P.** : Tanıma Tenfiz, Yabnacı Mahkeme Kararlarının Tanınması ve Tenfizi, Yetkin Yayınları, 2013.
- Hagemeyer-Witzleb T.M.** : The International Law of Economic Warfare, European Yearbook of International Economic Law Book Series, Vol. 16, 2021.
- Hayashi M.** : Russia: The Crimea Question and Autonomous Sanctions, in Economic Sanctions in International Law and Practice, Routledge, 2019.
- Happold M.** : Economic Sanctions and International Law: An Introduction, *United Nations Sanctions and International Law*, Gowlland-Debbas V. (Ed.), Kluwer Law International, 2001.
- Hufbauer G. C./ Schott J. J., Elliott K. A./ Oegg B.** : Economic Sanctions Reconsidered, Third Edition, Peterson Institute, 2007.
- Huysal B.** : Milletlerarası Ticari Tahkimde Tahkime Elverişlilik, Vedat Kitapçılık, 2010 (Tahkime Elverişlilik)
- : Milletlerarası Ticari Tahkimde Hakemlerin Müdahaleci Kuralları Uygulama Yükümlülüğü, *Maltepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 10(1), 2011, s. 129-150 (Müdahaleci Kurallar).
- İnalcık H.** : Seçme Eserler I-II, Devlet-i Aliyye, 55. Baskı, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, 2015.

- Jackson J.H.** : Status of Treaties in Domestic Legal Systems: A Policy Analysis, *American Journal of International Law*, 86(2), 1992, s. 310- 340.
- Jarvin S.** : The Sources and Limits of the Arbitrator's Powers, *Contemporary Problems in International Arbitration*, Lew, J.D.M. (Ed.), Brill, 1987, s. 50-72.
- Juenger F. K.** : Forum Shopping, Domestic and International, *Tulane Law Review*, 63 (3), 1988-1989, s. 553-574.
- Kaempfer W.H./ Lowenberg A.D.** : The Political Economy of Economic Sanctions, Chapter 27, *Handbook of Defense Economics Defense in a Globalized World*, Sandler T./ Hartley K. (Eds), Vol. 2, 2007, s. 867-911.
- Kalpsüz T.** : Türkiye'de Milletlerarası Tahkim, Banka ve Ticaret Hukuku Enstitüsü Yayınları, 2007.
- Kelsen H.** : Principles of International Law, The Lawbook Exchange Ltd., Clark New Jersey, 2003.
- Kessedjian C.** : Mandatory Rules of Law in International Arbitration: What Are Mandatory Rules?, *American Review of International Arbitration* 18, 2007, s. 147-153.
- Kleinheisterka mp J.** : Overriding Mandatory Laws In International Arbitration, *International & Comparative Law Quarterly*, 67(4), 2018, s. 903-930.
- Kokott J./ Sutter P.** : *Beverly Overseas SA v. Privredna Banka Zagreb* Case No. 4C.172/2000, *The American Journal of International Law*, Vol. 97(1), 2003, s. 175-178.
- Konak A.** : Kırım'ın İlhakı ile Sonuçlanan Ukrayna Krizi ve Ekonomik Etkileri, *Uluslararası Afro-Avasya Araştırmaları Dergisi*, 4(8), 2019, s. 80-93.
- Konan B.** : 1915 Tarihli "Memâlik-i Osmaniye'de Bulunan Ecanibin Hukuk ve Vezaifi Hakkında Kanun-ı Muvakkat"a Göre Yabancıların Osmanlı Devleti'nde Hukuki Durumunun Değerlendirilmesi, Gedikli F. (Ed.), *I. Türk Hukuk Tarihi Kongresi Bildirileri*, On İki Levha Yayıncılık, 2014, ss. 225-245.

- Kotelnikov A.** : Economic Sanctions, Arbitrability and Public Policy, *International Arbitration Law Review*, 23(1), 2020, s. 19-39, (Arbitrability and Public Policy).
- : Contracts Affected by Economic Sanctions: Russian and International Perspectives, *The Law and Policy of New Eurasian Regionalization*, Aseeva, A./ Górski, J. (Eds.) Brill Nijhoff, 2021.
- Kuipers, J. J.** : EU Law and Private International Law: the Interrelationship in Contractual Obligations, Martinus Nijhoff Publishers, 2011.
- Lando O.** : The Law Applicable to the Merits of the Dispute, *Essays on International Commercial Arbitration*, Sarcevic (Ed.) 1991, s. 129-159.
- Lando O./
Nielsen P.A.** : The Rome I Regulation, The European Group of Private International Law, Working Paper, s. 25, <https://gedip-egpil.eu/wp-content/uploads/2008/10/The-Rome-I-Regulation.pdf> Erişim tarihi 10 Ocak 2021.
- Lew J.D.M.** : Determination of Applicable Substantive Law. *International Business Lawyer*, 25(4), 1997, s. 158 (Substantive Law).
- : Determination of Arbitrators Jurisdiction and the Public Policy Limitations on that Jurisdiction, *Contemporary Problems in International Arbitration*, Lew J.D.M. (Ed.), Brill, 1987, s. 73-85 (Arbitrators Jurisdiction).
- Lew J.D.M./
Mistelis
L.A./Kröll S.M.** : Comparative International Commercial Arbitration, Kluwer Law, 2003.
- Lovely M. E/
Schott J.J.** : Can China Blunt the Impact of New US Economic Sanctions?, Peterson Institute for International Economics, Policy Brief, 2021.
- Lowenfeld A.** : Unilateral Versus Collective Sanctions: An American Perception, *United Nations Sanctions and International Law*, Gowlland-Debbas V. (Ed.), Kluwer Law International, 2001.
- Majlessi M.S.** : Use of Economic Sanctions Under International Law: A Contemporary Assessment, LLM Thesis, McGill University, 1999.

- Malskyy M./
Karel O./
Rybak I.** : Public Policy Against the Backdrop of International Sanctions Regime: Ukrainian Court Gives a Steer on key Dimensions, IBA Litigation Committee newsletter in November 2020., <https://www.ibanet.org/article/DED8568A-F228-4FE4-BC39-56BAB085FAEA> Erişim tarihi 11 Şubat 2021.
- Mankowski, P.** : Commercial Agents under European Jurisdiction Rules: The Brussels I Regulation Plus the Procedural Consequences of Ingmar, *Yearbook of Private International Law*, 10, 2008, s. 19-55.
- Maniruzzaman
A.F.** : International Arbitrator and Mandatory Public Law Rules in the Context of State Contracts: an Overview, *Journal of International Arbitration*, 7(3), 1990, s. 53-64.
- Marian B.** : The Dualist and Monist Theories. International. Law's Comprehension of these Theories, http://revcurentjur.ro/old/arhiva/attachments_200712/recjurid071_22F.pdf Erişim tarihi 10 Mayıs 2021.
- Mayer P.** : Mandatory Rules of Law in International Arbitration, *Arbitration International* 2(4), 1986, s. 274-293.
- Mazzacano P. J.** : Force Majeure, Impossibility, Frustration & the Like: Excuses for Non-Performance; the Historical Origins and Development of an Autonomous Commercial Norm in the CISG, *Nordic Journal of Commercial Law*, 2011(2), 2011.
- Meagher D.** : Caught in the Economic Crosshairs: Secondary Sanctions and the American Sanctions Regime, *Fordham Law Review*, 89, 2020, s. 999-1030.
- Meyer J.A.** : Second Thoughts on Secondary Sanctions, *University of Pennsylvania Journal of International Law*, 30, 2009, s. 905-968.
- Mayer P./
Sheppard A.** : Final ILA Report on Public Policy as a Bar to Enforcement of International Arbitral Awards, *Arbitration International*, 19(2) 2003.
- Mistelis L.A.** : Mandatory Rules in International Arbitration: too Much too Early or too Little too Late? Concluding Remarks, *American Review of International Arbitration*, 18, 2007, s. 217-228.

- Nadelmann K.H.** : The Benelux Uniform Law on Private International Law, Comment, *The American Journal of Comparative Law*, 1970, s. 406-425.
- Nomer E.** : Devletler Hususi Hukuku, Yenilenmiş 23. Bası, Beta Yayınları, 2021 (DHH).
- : Ehliyetsizlik Sebebi İle Almanya'daki Gayrimenkuller İçin Vasiyetin İptali, *Milletlerarası Hukuk ve Milletlerarası Özel Hukuk Bülteni*, 1981, 1(2), s. 61-63 (Ehliyetsizlik).
- : Milletlerarası Usul Hukuku, Yenilenmiş 2. Bası, Beta Yayınları, 2018 (MUH).
- : Yabancı Mahkeme İlamlarının Tenfizinde Mahkemenin Yetkisi ve Kamu Düzeni, *Milletlerarası Hukuk ve Milletlerarası Özel Hukuk Bülteni* 23 (1-2), 2011, s. 565-578 (Mahkemenin Yetkisi).
- Nomer E./ Ekşi N./ Öztekin Gelgel G.** : Milletlerarası Tahkim Hukuku, 6. Bası, 2021.
- Oğuz A.** : Lex Mercatoria, Yetkin Yayınları, 2004.
- Otto D./ Elwan O.** : Article V(2), Recognition and Enforcement of Foreign Arbitral Awards, Kronke H./ Nacimiento P./ Otto D./ Christine Port N (Eds), A Global Commentary on the New York Convention,. Kluwer Law International, 2010, s. 345-414.
- Özbek M.** : Alternatif Uyuşmazlık Çözümü, 4. Baskı, Yetkin Yayınları, 2016.
- Özdemir Kocasakal H.** : Doğrudan Uygulanan Kurallar ve Sözleşmeler Üzerindeki Etkileri Galatasaray Üniversitesi Yayınları, 2001. (Doğrudan Uygulanan Kurallar).
- : Sözleşmelere Uygulanacak Hukukun MÖHUK m. 24 Çerçevesinde Tespiti ve Üçüncü Devletin Doğrudan Uygulanan Kuralları, *Milletlerarası Hukuk ve Milletlerarası Özel Hukuk Bülteni*, 30 (1-2), 2012, s. 27-62 (Uygulanacak Hukuk).
- : Doğrudan Uygulanan Kuralların Milletlerarası Tahkimde Esasa Uygulanacak Hukuk Üzerindeki Etkileri, *Tahkim ve Uygulanacak Hukuk*, Akıncı Z/ Demirkol B. (Eds), İstanbul Tahkim Merkezi Yayınları IV, 2021, s. 221-267 (Milletlerarası Tahkim).

- Özel S.** : Milletlerarası Ticari Tahkimde Kanunlar İhtilafı Meseleleri, Legal Yayıncılık, 2008 (Tahkimde Kanunlar İhtilafı).
- : Tahkimde Uyuşmazlığın Esasına Uygulanacak Hukuk, *Tahkim ve Uygulanacak Hukuk*, Akıncı Z/ Demirkol B. (Eds), İstanbul Tahkim Merkezi Yayınları IV, 2021 (Esasa Uygulanacak Hukuk).
- Özgenç Z.** : Brüksel I Bis Tüzüğü Uyarınca Yetki Anlaşmalarının Geçerliliği, *Milletlerarası Hukuk ve Milletlerarası Özel Hukuk Bülteni*, 37(2), 2017, s. 641-669.
- Özman A.** : Devletler Hukukunda Müeyyide, 1974.
- Özkan I.** : Uluslararası Ticari Tahkimde Uygulanacak Hukuk, *Milletlerarası Hukuk ve Milletlerarası Özel Hukuk Bülteni*, 40(2), 2020, s. 831-858.
- Özkan I./ Tütüncübaşı U.** : Uluslararası Usul Hukuku, Adalet Yayınevi, 2017.
- Öztekin Gelgel G.** Akit Dışı Borç İlişkilerine Uygulanacak Hukuk Hakkındaki Avrupa Birliği Düzenlemesi, Beta Yayınları, 2006.
- Panich A./ Dementyeva O./ Podoplelova P.** : Russian Courts to Have Exclusive Jurisdiction Over Sanctioned Persons, *Global Arbitration Review* on 10 June 2020, <https://globalarbitrationreview.com/russian-courts-have-exclusive-jurisdiction-over-sanctioned-persons> Erişim tarihi 4 Ocak 2021;
- Pazarıcı H.** : Uluslararası Hukuk, Gözden Geçirilmiş 20. Bası, 2021.
- Pellet A./ Miron A.** : "Sanctions", in R. Wolfrum (ed.), *The Max Planck Encyclopedia of Public International Law*, Oxford University Press, <https://opil.ouplaw.com/view/10.1093/law:epil/9780199231690/law-9780199231690-e984> Erişim tarihi 5 Ekim 2020.
- Perlow G.H.** : Taking Peacetime Trade Sanctions to the Limit: The Soviet Pipeline Embargo, *Case Western Reserve Journal of International Law*, 15 (2), 1983, s. 253-272.
- Reinisch A.** : Widening the US Embargo Against Cuba Extraterritorially: A Few Public International Law Comments on the 'Cuban Liberty and Democratic Solidarity (LIBERTAD) Act of 1996', *European Journal of International Law*, (7(4), 1996, s. 547-548.

- Ruys T./ Ryngaert C.** : Secondary Sanctions: A weapon out of Control? The International Legality of, and European Responses to US Secondary Sanctions, *The British Yearbook of International Law*, 2020, s. 1-116.
- Rühl G.** : Extending Ingmar to Jurisdiction and Arbitration Clauses: The End of Party Autonomy in Contracts with Commercial Agents? (OLG München, 17 May 2006 – 7 U 1781/06), *European Review of Private Law*, 15(6), 2007, s. 891-903.
- Sakmar A./Ekşi N./ Yılmaz İ.** : Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanun, Mahkeme Kararları, Yenilenmiş 3. Baskı, Beta Yayınları, 2001.
- Sargın F.** : Milletlerarası Usûl Hukukunda Yetki Anlaşmaları, Yetkin Yayınları 1996.
- Sarıöz Büyükalp A. İ.** : Denkleştirme Talebinin Hukuki Niteliği ve Kanunlar İhtilafı Hukuku Bağlamında Değerlendirilmesi, *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 21, 2019, s. 523-581.
- Selçuk S.** : Hukuk Muhakemeleri Kanunu'na Göre Verilen Hakem Kararlarının İcrası, *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, Sayı 140, 2019, s. 115-140.
- Seviğ, V.R.** : Milli Tahkim ve Milletlerarası Tahkim, *Milletlerarası Hukuk ve Milletlerarası Özel Hukuk Bülteni*, 23(1-2), 2003, s. 643-648
- Shaw M.N.** : International Law, Sixth Edition, Cambridge University Press, 2008.
- Simons G.** : Imposing Economic Sanctions, Legal Remedy or Genocidal Tool?, Pluto Press, 1999.
- Silberman L./ Ferrari F.** : Getting to the Law Applicable to the Merits in International Arbitration and the Consequences of Getting it Wrong, New York University School of Law NYU Center for Law, Economics and Organization, Law & Economics Research Paper Series Working Paper No. 10-40, 2010.
- Shaw M.N.** : International Law, Sixth Edition, Cambridge University Press, 2008.

- Süral C.** : Hakem Kararlarının İcrası ve İptal Davası, *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt 16 Özel Sayı, 2014, s. 1377-1411.
- Szabados T.** : Economic Sanctions in EU Private International Law, Oxford Hart Publishing, 2019, (Economic Sanctions).
- : Overriding Mandatory Provisions in the Autonomous Private International Law of the EU Member States General Report. *ELTE Law Journal*, 1, 2020, s. 9-36 (Overriding Mandatory Provisions).
- : EU Economic Sanctions in Arbitration, *Journal of International Arbitration*, Kluwer Law International 2018, 38(4), s. 439-461 (Arbitration).
- Szasz P.** : The Law of Economic Sanctions, Chapter XVII, *International Law Studies, The Law of Armed Conflict: Into the Next Millennium*, Schmitt M./ Green L. C. (Eds), 71 (1), 1998, s. 455-481 .
- Şanlı C.** : Uluslararası Ticari Akitlerin Hazırlanması ve Uyuşmazlıkların Çözüm Yolları, Beta Yayınları, 2019 (Uluslararası Ticari Akitler).
- : Milletlerarası Ticari Tahkimde Esasa Uygulanacak Hukuk, Banka ve Ticaret Araştırma Enstitüsü, 1986 (Esasa Uygulanacak Hukuk).
- Şanlı C./ Esen E./ Ataman-Figanmeşe İ.** : Milletlerarası Özel Hukuk, 9. Baskı, Beta Yayınları, 2021.
- Şit B.** : Kurumsal Tahkim ve Hakem Kararlarının Tanınması ve Tenfizi, İmaj Yayınevi, 2005.
- Şimşek G.E.** : Uluslararası Hukuk Açısından Ekonomik Yaptırımlar ve ABD'nin Tek Taraflı Yaptırımlarının Kısa Bir Değerlendirilmesi, *İstanbul Hukuk Mecmuası*, 78, 2021, s. 2049-2078.
- Takavut İ.D.** : Milletlerarası Ticari Tahkimde Doğrudan Uygulanan Kurallar, On İki Levha Yayıncılık, 2018.
- Tanrıver S.** : Hukuk Uyuşmazlıkları Bağlamında Alternatif Uyuşmazlık Çözüm Yolları ve Özellikle Arabuluculuk, *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, 64, 2006, s. 151-177 (Arabuluculuk).

- : Yabancı Hakem Kararlarının Türkiye’de Tenfizi Bağlamında Kamu Düzeninin Etkisi, Prof. Dr. Yılmaz Altuğ’a Armağan, *Milletlerarası Hukuk ve Milletlerarası Özel Hukuk Bülteni*, 17 (1-2), 2011, s. 467-492 (Kamu Düzeni).
- Tarman Z.D.** : Akdi Borç İlişkilerine Uygulanacak Hukuk Hakkındaki Roma I Tüzüğü, *Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi*, 25(2), 2009, s. 299-332 (Roma I Tüzüğü).
- : Yabancı Mahkeme ve Hakem Kararlarının Türkiye’de Tenfizinde Karşılaşılan Sorunlara İlişkin Bazı Tespitler, *Milletlerarası Hukuk ve Milletlerarası Özel Hukuk Bülteni* 37 (2), 2017, s. 798–820 (Tenfiz).
- Tekinalp G.** : Milletlerarası Özel Hukuk, Bağlama ve Usul Hukuku Kuralları, Vedat Kitapçılık, 2020.
- : Milletlerarası Özel Hukuk, Bağlama Kuralları, 5. Bası, Beta Yayınları, 1995.
- Tiryakioğlu B.** : Rekabet Hukukundan Doğan Kanunlar İhtilafı, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, 1987, s. 34 (Rekabet)
- : Taşınır Mallara İlişkin Milletlerarası Unsurlu Satım Akitlerine Uygulanacak Hukuk, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, 1996 (Taşınır Mallar).
- : Türklerin Kişi Hallerine İlişkin Davâlarda Türk Mahkemelerinin Milletlerarası Yetkisi, Tuğrul Arat’a Armağan, Yetkin Yayınları, 2012, s. 1141-1165 (Kişi Halleri).
- : Yabancı Mahkeme Kararlarının Tanınması ve Tenfizinde Kamu Düzenine Aykırılık, *Yabancı Mahkeme ve Hakem Kararlarının Tanınması ve Tenfizinde Güncel Gelişmeler*, Bozkurt S.B. (Ed), Oniki Levha Yayınları, 2018, s. 83-94.
- Torremans P./ Fawcett J.** : Cheshire, North & Fawcett: Private International law, Oxford University Press, 2017.
- Turhan T.** : Milletlerarası Sözleşmelerde Yabancı Para Kayıtları, Banka ve Ticaret Araştırma Enstitüsü, 1996.
- Tütüncü A.N.** : Güvenlik Konseyi Kararlarının İç Hukukta İcrası, Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Özel Sayı, 2013, s. 17-26.
- Tüysüz C.** : Milletlerarası Ticari Tahkimde Üçüncü Devletin Doğrudan Uygulanan Kurallarının Tatbiki, *Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi*, 7(14), 2019, s. 463-500.

- Van Houtte H.** : Trade Sanctions and Arbitration, *International Business Lawyer* 25(4), 1997, s. 166-170 (Trade Sanctions and Arbitration).
- : The Impact of Trade Prohibitions on Transnational Contracts. *International Business Law Journal*, 1988(2), s. 141-154 (Trade Prohibitions).
- Von Hoffman B.** : Internationally Mandatory Rules of Law Before Arbitral Tribunals, *Acts of State and Arbitration*, Böckstiegel K.H. (Ed.), Carl Heymanns Verlag KG, 1999, s. 3-28.
- Yılmaz, E.** : "Avukatın Uzlaşma Sağlama Yetkisi", 75. Yaş Günü İçin Prof. Dr. Baki Kuru Armağanı, Türkiye Barolar Birliği, 2005, s. 843- 856.

Lügat, Rapor, Uluslararası Anlaşma, Yabancı Mevzuat ve Diğer Dokümanlar:

- Annan K.A. We The Peoples, The Role of the United Nations in the 21st Century (Millennium Report of the Secretary-General), s. 50, https://www.un.org/en/events/pastevents/pdfs/We_The_Peoples.pdf Erişim tarihi 20 Nisan 2021.
- Black's Law Dictionary, Garner B. A, (Eds in Chief), Second Pocket Edition, 2001.
- Council Regulation (EC) No 2271/96 of 22 November 1996 Protecting Against the Effects of the Extra-Territorial Application of Legislation Adopted by a Third Country, and Actions Based Thereon or Resulting Therefrom, Official Journal L 309, 29/11/1996 P. 0001 – 0006, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex:31996R2271> Erişim tarihi 10 Ocak 2020. (Council Regulation (EC) No 2271/96).
- Council Regulation (EU) 833/2014 of 31 July 2014 Concerning Restrictive Measures in view of Russia's Actions Destabilising the Situation in Ukraine [2014] OJ L229/1.
- Council Regulation (EU) 2016/44 of 18 January 2016 Concerning Restrictive Measures in view of the Situation in Libya and Repealing Regulation (EU) No 204/2011 [2016] OJ L12/1.
- Cuban Liberty and Democratic Solidarity (LIBERTAD) Act of 1996, <https://www.govinfo.gov/content/pkg/PLAW-104publ114/html/PLAW-104publ114.htm> Erişim tarihi 10 Şubat 2020.

- Draft Articles on Responsibility of States for Internationally Wrongful Acts, Yearbook of the International Law Commission, vol. II, Part Two, 2001, A/CN.4/SER.A/2001/Add.1 (Part 2) (Taslak Maddeler).
- European Commission, Guidance Note Questions and Answers: adoption of update of the Blocking Statute, Official Journal C 277/I/03, 7/8/2018, s.1. [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52018XC0807\(01\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52018XC0807(01)&from=EN) Erişim tarihi 10 Ocak 2020. (Guidance).
- European External Action Service (EEAS), Iran Deal: EU to shield EU companies from re-imposed US Snctions, https://eeas.europa.eu/topics/nuclear-safety/49155/iran-deal-eu-shield-eu-companies-re-imposed-us-sanctions_en Erişim tarihi 16 Mayıs 2020.
- France: Note on Court of Appeals Decision in Fruehauf Corporation v. Massardy (Jurisdiction over Subsidiaries of Foreign Companies; East-West Trade), International Legal Materials, American Society of International Law, 5(3), 1966, s. 476 <http://www.jstor.org/stable/20690069> Erişim tarihi 10 Ocak 2022.
- Foreign Extraterritorial Measures Act, R.S.C., 1985, c. F-29, <https://laws-lois.justice.gc.ca/eng/acts/f-29/page-1.html#docCont> Erişim tarihi 10 Ocak 2020.
- Giuliano M./ Lagarde P., Report on the Convention on the Law Applicable to Contractual Obligations, OJ C282, 31 October 1980, s. 17 (Giuliano-Lagarde Raporu).
- Government of Canada, Foreign Extraterritorial Measures Act, R.S.C., 1985, c. F-29, <https://laws-lois.justice.gc.ca/eng/acts/f-29/page-1.html#docCont> Erişim tarihi 10 Ocak 2020.
- Institut De Droit International, Session of Wiesbaden – 1975, “The Application of Foreign Public Law” https://www.idi-iil.org/app/uploads/2017/06/1975_wies_04_en.pdf Erişim tarihi 17 Kasım 2020.
- Law No. 57 of 1990 Protecting Iraqi Funds Interests and Rights Inside and Outside Iraq, (Çev.: Al-Mukhtar S.), Yearbook of Islamic and Middle Eastern Law, Vol. 1, 1994, s. 519-520.
- Max Planck Institute for Comparative and International Private Law, Comments on the European Commission’s Proposal for a Regulation of the European Parliament and the Council on the law applicable to contractual obligations (Rome I), *Rabels Zeitschrift für ausländisches und internationales Privatrecht / The Rabel Journal of Comparative and International Private Law*, Bd. 71, H. 2, 2007, s. 225-344.

- Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanun Tasarısı ve Gerekeşesi, s. 9 <https://www2.tbmm.gov.tr/d23/1/1-0337.pdf> Erişim tarihi 4 Nisan 2020.
- Regulation (EC) No 593/2008 of the European Parliament and of the Council of 17 June 2008, On the Law Applicable to Contractual Obligations (Rome I), OJ L 177, 4.7.2008, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32008R0593&from=EN> Erişim tarihi 14 Temmuz 2021.
- Regulation (EU) No 1215/2012 of the European Parliament and of the Council of 12 December 2012 on Jurisdiction and the Recognition and Enforcement of Judgments in Civil and Commercial Matters (recast), Consolidated text, <http://data.europa.eu/eli/reg/2012/1215/2015-02-26> Erişim tarihi 4 Kasım 2021.
- Rusya Federasyonu Medeni Kanunu, https://www.wto.org/english/thewto_e/acc_e/rus_e/wtaccrus58_leg_360.pdf Erişim tarihi 19 Mayıs 2020.
- Swiss Confederation, Fedlex, the Publication Platform for Federal Law, Federal Act on Private International Law (PILA), AS 1988 1776, https://www.fedlex.admin.ch/eli/cc/1988/1776_1776_1776/en Erişim tarihi 14 Temmuz 2021.
- T.C. Ticaret Bakanlığı, Dış Temsilcilikler ve Uluslararası Etkinlikler Genel Müdürlüğü, Suriye Ülke Profili, s. 11, <https://ticaret.gov.tr/data/5ed6044b13b87656dc5b5a22/Suriye.pdf> Erişim tarihi 22 Ekim 2021.
- The Hague Rules and The Visby Amendments, <https://www.admiraltylawguide.com/interconv.html#CG> Erişim tarihi 21 Kasım 2020.
- Türk Hukuk Lügatı, 3. Baskı, 1991.
- UNCITRAL Model Law on International Commercial Arbitration (1985), with Amendments as Adopted in 2006, <https://uncitral.un.org/en/texts> Erişim tarihi 14 Temmuz 2021.
- UNCITRAL Model Law on International Commercial Mediation and International Settlement Agreements Resulting from Mediation, 2018 (amending the UNCITRAL Model Law on International Commercial Conciliation, 2002), <https://uncitral.un.org/en/texts> Erişim tarihi 14 Temmuz 2021.
- UNCITRAL Secretariat, Guide on the Convention on the Recognition and Enforcement of Foreign Arbitral Awards (New York, 1958), 2016.

- United Nations Department of Political Affairs (UNDPPA), Subsidiary Organs of The United Nations Security Council, Factsheet, 2021.
- United Nations General Assembly, 75/289, Necessity of Ending the Economic, Commercial and Financial Embargo Imposed by the United States of America Against Cuba, A/RES/75/289.
- United Nations Security Council, Resolution 687 (1991) [On Restoration of the Sovereignty, Independence and Territorial Integrity of Kuwait] UN Doc S/RES/687.
- United Nations Security Council, Resolution 748 (1992) [On sanctions against the Libyan Arab Jamahiriya] UN Doc S/RES/748.
- United Nations Security Council, Resolution 757 (1992) [On Sanctions Against Yugoslavia] UN Doc S/RES/757.
- United Nations Security Council resolution 883 (1993) [On Sanctions Against the Libyan Arab Jamahiriya in Connection with Libyan Non-compliance with Security Council resolutions 731 (1992) and 748 (1992)], UN Doc S/RES/883.
- United Nations Security Council, Resolution 1970 (2011) [on establishment of a Security Council Committee to monitor implementation of the arms embargo against the Libyan Arab Jamahiriya] UN Doc S/RES/1970 (2011).
- United Nations Security Council Resolution 917 (1994) [On Expansion of the Sanctions Until the Return of the Legitimately Elected President to Haiti], UN Doc S/RES/917.
- Yearbook of International Law Commission, Vol. I, 1979.
- Yılmaz E., Hukuk Sözlüğü, Genişletilmiş 4. Baskı, Yetkin Yayınları, 1992.

Yabancı Mahkeme Kararları:

ABD Mahkeme Kararları

- American Safety Equip. Corp. v. J. P. Maguire & Co.*, 391 F.2d 821, 1968, <http://openjurist.org/391/f2d/821/american-safety-equipment-corp-v-j-p-maguire-and-co-american-safety-equipment-corp> Erişim tarihi 19 Mayıs 2021.
- Ministry of Defense of the Islamic Republic of Iran v Gould, Inc*, 969 F.2d 764 (9th Cir. 1992), <https://law.justia.com/cases/federal/appellate-courts/F2/969/764/238533/> Erişim tarihi 20 Mayıs 2021.

- Ministry of Defense and Support for the Armed Forces of the Islamic Republic of Iran v. Cubic Defense Sys., Inc.*, 665 F.3d 1091, 1103 (9th Cir. 2011), https://newyorkconvention1958.org/index.php?lvl=notice_display&id=1231 Erişim tarihi 10 Şubat 2021.
- Ministry Support for the Armed Forces of the Islamic Republic of Iran v. Frym*, 814 F.3d 1053, 16 Cal. Daily Op. Serv. 2130, 2016 Daily Journal D.A.R. 1989, 9th Cir., 2016, https://casetext.com/case/ministry-support-for-the-armed-forces-of-the-islamic-republic-of-iran-v-frym/?PHONE_NUMBER_GROUP=P Erişim tarihi 3 Nisan 2021.
- Mitsubishi v. Soler Chrysler-Plymouth*, 473 U.S. 614, 1985, <https://supreme.justia.com/cases/federal/us/473/614/> Erişim tarihi 12 Şubat 2021.
- National Oil Corp. v. Libyan Sun Oil Co.*, 733 F. Supp. 800 (D. Del. 1990), Judgment of March 15 1990, <https://law.justia.com/cases/federal/district-courts/FSupp/733/800/1517002/> Erişim tarihi 3 Nisan 2021.
- Northrop Corp. v. Triad Financial Establishment*, 593 F. Supp. 928 (C.D. Cal. 1984). <https://casetext.com/case/northrop-corp-v-triad-financial-establishment#p942> Erişim tarihi 20 Kasım 2021.
- Northrop Corp. v. Triad International Marketing S.A.*, 811 F.2d 1265 (9th Cir. 1987), <https://casetext.com/case/northrop-corp-v-triad-intl-marketing-sa> Erişim tarihi 20 Kasım 2021.
- Parsons & Whittemore Overseas v. Société Générale de L'Industrie du Papier (RAKTA)*, Court of Appeals, Second Circuit, United States of America, 508 F.2d 969, 974, 1974. https://casetext.com/case/parsons-wh-ov-v-societe-g-de-l-du-p/?PHONE_NUMBER_GROUP=P Erişim tarihi 10 Mayıs 2021.
- Scherk v. Alberto-Culver Co.*, 417 U.S. 506, 1974, <https://supreme.justia.com/cases/federal/us/417/506/> Erişim tarihi 12 Şubat 2021.
- Wilko v. Swan*, 346 U.S. 427 1953, <https://supreme.justia.com/cases/federal/us/346/427/> Erişim tarihi 20 Mayıs 2021.
- Belship Navigation, Inc. v. Sealift, Inc.*, 95 Civ. 2748, 1995 WL 447656 (S.D.N.Y.); <http://www.newyorkconvention.org/11165/web/files/document/1/8/18676.pdf>. Erişim tarihi 17 Mayıs 2020.
- United States v. Halkbank*, 15 Cr. 867 (RMB) (S.D.N.Y. Oct. 1, 2020), <https://casetext.com/case/united-states-v-halkbank-2> Erişim tarihi 30 Kasım 2021.

ABAD Kararları

- Case C-124/20, *Bank Melli Iran, Aktiengesellschaft nach iranischem Recht v. Telekom Deutschland GmbH*, Opinion of Advocate General Hogan, para 3, <https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?docid=241168&doclang=en> Erişim tarihi 12 Haziran 2021.
- Case C-124/20, *Bank Melli Iran v Telekom Deutschland GmbH*, [2021] ECLI:EU:C:2021:1035, Judgment Of The Court (Grand Chamber), <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:62020CJ0124>, Erişim tarihi 8 Şubat 2022.
- Case C-135/15 *Hellenic Republic v. Grigorios Nikiforidis* [2016] ECLI:EU:C:2016:774 <https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=184541&pageIndex=0&doclang=en&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=5632485> Erişim tarihi 6 Haziran 2019.
- Case C-159/97 *Trasporti Castelletti Spedizioni Internazionali SpA v Hugo Trumpy SpA* [1999] ECR I-01597, para 46-52, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A61997CJ0159>, Erişim tarihi 6 Haziran 2020.
- Case C-381/98 *Ingmar GB Ltd v. Eaton Leonard Technologies Inc.* [2001] ECR I-9305, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A61998CJ0381> Erişim tarihi 22 Aralık 2021.
- Case C-269/95 *Francesco Benincasa v Dentalkit Srl* [1997] ECR I-3767, para 24-28; <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A61995CJ0269> Erişim tarihi 6 Haziran 2020.

Alman Mahkeme Kararları

- BGH 5.9.2012 – VII ZR 25/12, <https://beck-online.beck.de/> Erişim tarihi 20 Ekim 2021.
- BGH 21.12. 1960, BGHZ 34, 169, <https://beck-online.beck.de/> Erişim tarihi 28 Ekim 2021.
- Oberlandesgericht (München) 17.05.2006 7 U 1781/06, <https://beck-online.beck.de/> Erişim tarihi 20 Ekim 2021.
- Oberlandesgericht (OLG) Stuttgart 29.12.2011 – 5 U 126/11, <https://beck-online.beck.de/> Erişim tarihi 20 Ekim 2021.

Birleşik Krallık Mahkeme Kararları

- Akai Pty Ltd v People Insurance Co Ltd*, QB (Comm Ct) [1 998] 1 Lloyd' s Rep 90, <https://www.lexisnexis.com/uk> Erişim tarihi 30 Kasım 2020.
- Banco San Juan Internacional Inc v Petróleos De Venezuela SA* [2020] EWHC 2937 (Comm), <https://www.lexisnexis.com/uk> Erişim tarihi 24 Aralık 2021.
- Foster v. Driscoll and others* [1928. F. 345.] *Lindsay v. Attfield and another* [1928. L. 536.] *Lindsay v. Driscoll and others* [1928. L. 516.] - [1929] 1 K.B. 470, <https://www.lexisnexis.com/uk/> Erişim tarihi 12 Kasım 2020.
- Ralli Bros v Compania Naviera Sota y Aznar* [1920] 2 KB 287 <https://www.lexisnexis.com/uk/> Erişim tarihi 12 Kasım 2020.
- Regazzoni v. K. C. Sethia, Ltd.* [1957] 3 All E.R. 286. House of Lords, 21 October, 1957, <https://www.lexisnexis.com/uk/> Erişim tarihi 10 Nisan 2021
- The Hollandia*-[1983] 1 A.C. 565, <https://www.lexisnexis.com/uk> Erişim tarihi 21 Kasım 2020.
- Ministry of Defence and Support for Armed Forces of the Islamic Republic of Iran v International Military Services Ltd*, England and Wales High Court, (Commercial Court) 24, July 2019, <https://www.lexisnexis.com/uk> Erişim tarihi 19 Kasım 2021.
- Ministry of Defence & Support for Armed Forces of the Islamic Republic of Iran v International Military Services Ltd*, England and Wales, Court of Appeal, [2020] EWCA Civ 145, 12, February 2020, https://newyorkconvention1958.org/index.php?lvl=notice_display&id=1231. Erişim tarihi 19 Kasım 2021.

Fransız Mahkeme Kararları

- Cour d' appel de Paris, 25 février 2015, no 12/23757, <https://www.doctrine.fr/d/CA/Paris/2015/R001A672F0FC6B25B33C3> Erişim tarihi 20 Ocak 2020.
- Cour de cassation (Ire Ch civ), Arrêt n°1003 du 22 octobre 2008 (07-15.823), https://www.courdecassation.fr/decision/607951179ba5988459c490a4?search_api_fulltext=Monster%20Cable&op=Rechercher&previousdecisionpage=&previousdecisionindex=&nextdecisionpage=&nextdecisionindex=, Erişim tarihi 6 Haziran 2020.
- Cour de Cassation, Chambre Commerciale, Financière et Économique, Arrêt n° 1018 du 24 novembre 2015 (14-14.924), https://www.courdecassation.fr/decision/6079e6559ba5988459c5c35e?search_api_fulltext=14-14.924&sort

=&items_per_page=&judilibre_chambre=&judilibre_type=&judilibre_matiere=&judilibre_publication=&judilibre_solution=&op=&date_du=&date_au=&previousdecisionpage=&previousdecisionindex=&nextdecisionpage=&nextdecisionindex= Erişim tarihi 6 Haziran 2020.

Cour de Cassation, Chambre Commerciale, Financière et Économique, Arrêt n°330 du 16 mars 2010 (08-21.511), https://www.courdecassation.fr/decision/6079d8889ba5988459c5bd4c?search_api_fulltext=Moller%20Mærsk%20&sort=&items_per_page=&judilibre_chambre=&judilibre_type=&judilibre_matiere=&judilibre_publication=&judilibre_solution=&op=&date_du=2010-03-16&date_au=2010-03-16&previousdecisionpage=&previousdecisionindex=&nextdecisionpage=&nextdecisionindex= Erişim tarihi 10 Nisan 2020.

Jean Tardits et Cie. v. Jydsk Andels Foderstof Forretning, and Jean Tardits et Cie, v. Korn og Foderstof Kompagniet, 1961 REV. CRIT. DIP 778.

Court of Appeals of Paris, International Chamber of Commerce, Pole 5 Chamber 16, Order of June 3 2020, No 19-07261 <https://www.cours-appel.justice.fr/sites/default/files/2021-03/Judgment%2003ju20%20TCM%20anon.pdf> Erişim tarihi 30 Nisan 2021.

İsviçre Mahkeme Kararları

Beverly Overseas SA v. Privredna Banka Zagreb Case No. 4C.172/2000, <https://www.bger.ch/>, Erişim tarihi 6 Haziran 2020.

Fincantieri Cantieri Navali Italiani SpA et OTO Melara Spa v ATF, 23 June 1992, https://newyorkconvention1958.org/index.php?lvl=notice_display&id=910 Erişim tarihi 10 Mayıs 2020.

Iranian Co Z v Swiss Co X (21 January 2014) Case 4A_250/2013 (Tribunal Fédéral Suisse), <https://www.swissarbitrationdecisions.com/sites/default/files/21%20janvier%202014%204A%20250%202013.pdf> Erişim tarihi 10 Mart 2021.

Diğer Ülke Mahkeme Kararları

Akai Pty Ltd v People's Insurance Co Ltd [1996] HCA 39, <https://jade.io/article/67971> Erişim tarihi 10 Aralık 2020 (Avustralya).

Compagnie Européenne des Pétroles SA v. Sensor Nederland BV, The Netherlands: District Court at the Hague, International Legal Materials, Vol. 22, No. 1983, Cambridge University Press, s. 73-74, <https://www.jstor.org/stable/20692540> Erişim tarihi 12 Şubat 2020 (Hollanda).

Corte di Appello Genoa, 7 May 1994, *Fincantieri - Cantieri Navali Italiani SpA and Oto Melara SpA v Ministry of Defence, Armament and Supply Directorate of Iraq, Republic of Iraq*, XXI YBCA 594(1996) (İtalya).

Corte di Cassazione, Sezioni Unite (Joint Chambers of the Supreme Court), *Government and Ministries of the Republic of Iraq v. Armamenti e Aerospazio S.p.A. et al.*, Case No. 23893, 24 Nov. 2015 (İtalya).

La Compagnie Nationale Air France v. Libyan Arab Airlines, Cour d'appel du Québec, Canada, 31 March 2003, (Unofficial English Translation), para 14-18; https://newyorkconvention1958.org/index.php?lvl=notice_display&id=963 Erişim tarihi 15 Şubat 2019 (Kanada).

Türk Mahkeme Kararları

Ankara BAM 21. HD., 2019/331-2020/660 S., 03 Temmuz 2020, <https://www.corpus.com.tr> Erişim tarihi 10 Haziran 2021.

Yargıtay 2. HD, 2012/616 E., 2012/26084 K., 5 Kasım 2012, <https://www.corpus.com.tr> Erişim tarihi 7 Kasım 2021.

Yargıtay 2. HD. 2020/6076 E., 2021/411 K., 20 Ocak 2021, <https://www.corpus.com.tr> Erişim tarihi 10 Haziran 2021.

Yargıtay 11. HD, 2013/8046 E., 2013/12239 K., 12 Haziran 2013; <https://www.corpus.com.tr> Erişim tarihi 10 Haziran 2021.

Yargıtay 11. HD, 2013/15951 E., 2013/23072 K., 17 Aralık 2013, <https://www.corpus.com.tr> Erişim tarihi 10 Haziran 2021.

Yargıtay 11. HD, 1997/3609 E., 1997/5636 K., 19 Haziran 1997, <https://www.corpus.com.tr> Erişim tarihi 7 Kasım 2021.

Yargıtay 11. HD, 2005/7474 E., 2006/1347 K., 13 Şubat 2006, <https://www.corpus.com.tr> Erişim tarihi 7 Kasım 2021.

Yargıtay 11. HD, 2020/7799 E., 2020/5908 K., 15 Aralık 2020, <https://www.corpus.com.tr> Erişim tarihi 7 Kasım 2021.

Yargıtay 11. HD, 2004/7664 E., 2005/5754 K., 02 Haziran 2005, <https://www.corpus.com.tr> Erişim tarihi 10 Haziran 2021.

Yargıtay 11. HD, 2016/725 E., 2016/7777K., 06 Ekim 2016, <https://www.corpus.com.tr> Erişim tarihi 10 Şubat 2021.

Yargıtay 11. HD, 2016/3303 E., 2017/1922 K., 30 Mart 2017, <https://www.corpus.com.tr> Erişim tarihi 10 Şubat 2021.

- Yargıtay 11. HD., 2020/6223 E., 2020/5328 K. 24 Kasım 2020, <https://www.corpus.com.tr> Erişim Tarihi 10 Mayıs 2021.
- Yargıtay 13. HD. 2015/4460 E., 2016/9068 K., 30 Mart 2016, <https://www.corpus.com.tr> Erişim tarihi 10 Haziran 2021.
- Yargıtay 15. HD. 2014/2183 E., 2014/3226 K., 12 Mayıs 2014, <https://www.corpus.com.tr> Erişim tarihi 10 Haziran 2021.
- Yargıtay 15. HD. 2014/2183 E., 2014/3226 K., 12 Mayıs 2014; <https://www.corpus.com.tr> Erişim tarihi 10 Eylül 2021.
- Yargıtay 15. HD. 2016/895 E., 2016/2050 K., 31 Mart 2016, <https://www.corpus.com.tr> Erişim tarihi 10 Eylül 2021.
- Yargıtay 19. HD. 2013/18073 E., 2014/1091 K., 14 Ocak 2014, <https://www.corpus.com.tr> Erişim Tarihi 10 Haziran 2021.
- Yargıtay 4. HD 1973/2094 E., 1974/296 K., 14 Mayıs 1974, <https://legalbank.net/> Erişim tarihi 12 Ocak 2020.
- Yargıtay 23. HD, 2015/397 E., 2016/2509 K., 20 Nisan 2016 <https://www.corpus.com.tr> Erişim tarihi 9 Şubat 2021.
- Yargıtay Büyük Genel Kurulu, İçtihadı Birleştirme Kararı, 2010/1 E., 2012/1 K. 10 Şubat 2012, <https://www.corpus.com.tr> Erişim tarihi 10 Haziran 2021.
- Yargıtay HGK, 1998/28 E., 1998/325 K., 6 Mayıs 1998, <https://www.corpus.com.tr> Erişim tarihi 20 Nisan 2020.
- Yargıtay HGK, 2013/1135 E., 2014/973 K., 26 Kasım 2014, <https://www.corpus.com.tr> Erişim tarihi 10 Haziran 2021.
- Yargıtay HGK, 2013/1136 E., 2014/974 K., 26 Kasım 2014, <https://www.corpus.com.tr> Erişim tarihi 10 Haziran 2021.
- Yargıtay HGK, 2013/1628 E., 2015/894 K. 4 Mart 2015, <https://www.corpus.com.tr> Erişim Tarihi 11 Haziran 2021.

Hakem Kararları

- Chamber of National and International Arbitration of Milan, Final Award of 20 July 1992, No. 1491, http://www.camera-arbitrale.it/Documenti/lodo_20-07-1992.pdf Erişim tarihi 10 Haziran 2020.
- ICC Case No. 1110 (1963); <https://www.trans-lex.org/201110>, son erişim tarihi 12 Mayıs 2020.

ICC Case No 1512, (1971) Preliminary Award, <https://www.wolterskluwer.com>
Erişim tarihi 5 Şubat 2022

ICC Case No 1859 (1973),

ICC Case No 1230 (1963)

ICC Case No 2136 (1974)

ICC Case No. 2730, (1982), https://www.trans-lex.org/202730/mark_937000/icc-award-no-2730-clunet-1984-at-914-et-seq/#1a Erişim tarihi 20 Mayıs 2021.

ICC Case No. 2390 (1984).

ICC Case No 3093 (1979).

ICC Case No. 3099 (1980).

ICC Case No 4132 (1983), Preliminary Award, <https://www.wolterskluwer.com>
Erişim tarihi 5 Şubat 2022.

ICC Case No. 6719, (1994), http://translex.uni-koeln.de/206719/_/icc-award-no-6719-clunet-1994-at-1071-et-seq/ Erişim tarihi 10 Nisan 2020.

ICC Case No. 15089 (2008), <http://www.unilex.info/case.cfm?pid=2&do=case&id=1440&step=Abstract> Erişim tarihi 18 Nisan 2020.

ICC Case No 6320 (1992), Final Award, <https://www.wolterskluwer.com> Erişim tarihi 5 Şubat 2022.

ICC Case No 6294 (1991).

ICC Case No. 8626 (1996).

İnternet Kaynakları:

Al Jazeera, Arab States Issue 13 demands to End Qatar-Gulf crisis, <https://www.aljazeera.com/news/2017/7/12/arab-states-issue-13-demands-to-end-qatar-gulf-crisis> Erişim tarihi 22 Ekim 2021.

Australian Government, Russia Sanctions Regime, <https://www.dfat.gov.au/international-relations/security/sanctions/sanctions-regimes/Pages/russia-sanctions-regime>, Erişim tarihi 17 Ekim 2021.

Government of Canada, Canadian Sanctions Related to Russia, https://www.international.gc.ca/world-monde/international_relations-relations_internationales/sanctions/russia-russie.aspx?lang=eng Erişim tarihi 17 Ekim 2021.

- Government of Canada, Canadian Sanctions Related to Russia, https://www.international.gc.ca/world-monde/international_relations-relations_internationales/sanctions/russia-russie.aspx?lang=eng#a5 Erişim tarihi 1 Mart 2022.
- Government of Norway, Measures Against Individuals Whose Actions Threaten Ukraine's Territorial Integrity, https://www.regjeringen.no/en/historical-archive/solbergs-government/Ministries/ud/news1/2014/Measures_against_individuals_whose_actions_threaten_Ukraines_territorial_integrity/id753686/ Erişim tarihi 17 Ekim 2021.
- European Commission, Restrictive Measures (Sanctions), https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/banking-and-finance/international-relations/restrictive-measures-sanctions_en#objectives Erişim tarihi 7 Mayıs 2020.
- European Commission, Relations with the United Kingdom, https://ec.europa.eu/info/relations-united-kingdom_en Erişim tarihi 30 Mayıs 2020.
- European Commission, EU Sanctions Against Russia Following the Invasion of Ukraine, https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/fs_22_1402 Erişim tarihi 1 Mart 2022.
- European Commission, Joint Statement on Further Restrictive Economic Measures https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/statement_22_1423 Erişim tarihi 1 Mart 2022.
- International Trade Centre, Investment Map, <https://www.investmentmap.org/investment/indicators-by-country> Erişim tarihi 14 Temmuz 2021.
- What is Lloyd's?, <https://www.lloyds.com/about-lloyds/what-is-lloyds> Erişim tarihi 9 Ocak 2021.
- Russian Government, On Measures to Implement the Presidential Executive order On Adopting Special Economic Measures to Provide for Security of the Russian Federation, <http://government.ru/en/docs/14195/> Erişim tarihi 17 Ekim 2021.
- Scheyder E./ Soldatkin V., Exxon Quits Some Russian Joint Ventures Citing Sanctions, <https://www.reuters.com/article/us-exxon-mobil-russia-rosneft-oil-idUSKCN1GC39B> Erişim tarihi 24 Ekim 2021.
- Selby-Green M., French Oil Giant Total pulls out of \$4.8 billion Iran deal under US Pressure, <https://www.businessinsider.com/total-pulls-out-of-48-billion-iranian-oil-project-under-us-pressure-2018-8> Erişim tarihi 20 Mayıs 2021.

- Semina P., Extension of Exclusive Jurisdiction of Russian State Courts over Disputes Involving Sanctioned Persons: Protection of National Interests or a Threat to Party Autonomy, Kluwer Arbitration Blog, August 4 2020, <http://arbitrationblog.kluwerarbitration.com/2020/08/04/extension-of-exclusive-jurisdiction-of-russian-state-courts-over-disputes-involving-sanctioned-persons-protection-of-national-interests-or-a-threat-to-party-autonomy/>, Erişim tarihi 4 Ocak 2021.
- Tass, Russian News Agency, Russian Supreme Court Turns Down Siemens' Appeal Against Court Rulings on Crimean Turbines, <https://tass.com/economy/1026180> Erişim tarihi 27 Aralık 2021.
- The American Law Institute, Restatement of the Law Third, Conflict of Laws, <https://www.ali.org/projects/show/conflict-laws/> Erişim tarihi 31 Ekim 2021.
- The European Council, EU Restrictive Measures in Response to the Crisis in Ukraine, <https://www.consilium.europa.eu/en/policies/sanctions/ukraine-crisis/> Erişim tarihi 17 Ekim 2021.
- The European Council, Turkey's illegal drilling activities in the Eastern Mediterranean: EU puts two persons on sanctions list, <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2020/02/27/turkey-s-illegal-drilling-activities-in-the-eastern-mediterranean-eu-puts-two-persons-on-sanctions-list/#> Erişim tarihi 24 Ekim 2021.
- The UK Government, UK Statement on Further Economic Sanctions Targeted at the Central Bank of the Russian Federation, <https://www.gov.uk/government/news/uk-statement-on-further-economic-sanctions-targeted-at-the-central-bank-of-the-russian-federation> Erişim tarihi 1 Mart 2022.
- The White House, Fact Sheet: Joined by Allies and Partners, the United States Imposes Devastating Costs on Russia, <https://www.whitehouse.gov/briefing-room/statements-releases/2022/02/24/fact-sheet-joined-by-allies-and-partners-the-united-states-imposes-devastating-costs-on-russia/> Erişim tarihi 1 Mart 2022.
- United Nations Security Council, Sanctions, <https://www.un.org/securitycouncil/sanctions/information> Erişim tarihi 7 Mayıs 2020
- United Kingdom, Foreign, Commonwealth & Development Office, UK Sanctions, <https://www.gov.uk/guidance/uk-sanctions> Erişim tarihi 7 Mayıs 2020

- United States Department of State, Ukraine and Russia Sanctions, <https://www.state.gov/ukraine-and-russia-sanctions/> Erişim tarihi 17 Ekim 2021.
- United States, Department of State, CAATSA Section 231 “Imposition of Sanctions on Turkish Presidency of Defense Industries”, <https://2017-2021.state.gov/caatsa-section-231-imposition-of-sanctions-on-turkish-presidency-of-defense-industries/index.html> Erişim tarihi 17 Ekim 2021
- United States, Department of the Treasury, Countering America’s Adversaries Through Sanctions Act, <https://home.treasury.gov/policy-issues/financial-sanctions/sanctions-programs-and-country-information/countering-americas-adversaries-through-sanctions-act> Erişim tarihi 22 Ekim 2021.
- United States, Department of the Treasury, Office of Foreign Assets Control, Sanctions Programs and Information, <https://home.treasury.gov/policy-issues/office-of-foreign-assets-control-sanctions-programs-and-information> Erişim tarihi 7 Mayıs 2020.
- United States, Department of Treasury, Office of Foreign Assets Control, Ukraine/ Russia Related Sanctions, <https://home.treasury.gov/policy-issues/financial-sanctions/sanctions-programs-and-country-information/ukraine-russia-related-sanctions> Erişim tarihi 24 Ekim 2021.
- Walsh J., The Blocking Statute – Deciphering its Provisions, How to Handle the EU/US Conflict, and Actions to Date <https://sanctionsassociation.org/the-blocking-statute-deciphering-its-provisions-how-to-handle-the-eu-us-conflict-and-actions-to-date/> Erişim tarihi 11 Haziran 2021.
- World Trade Organization, STATS, <https://timeseries.wto.org/> Erişim tarihi 14 Ekim 2021.
- Yetim M., Katar’a uygulanan ablukanın kalkması: Körfez’de ‘kırılgan’ birlik dönemi ve Türkiye, <https://tr.euronews.com/2021/01/07/katar-a-uygulanan-ablukan-n-kalkmas-korfez-de-k-r-lgan-birlik-donemi-ve-turkiye-gorus> Erişim tarihi 18 Ekim 2021.

Dr. Kürşat AKÇA

MİLİTAN DEMOKRASİ ANLAYIŞI

ANAYASAL BOYUTU VE TEMEL HAKLARIN
ETKİSİZLEŞTİRİLMESİ ÖRNEĞİ

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Militan Demokrasi Anlayışı

Kürşat Akça

Hukuk Yayınları Dizisi – 3088

Birinci Baskı : Mart, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8092 – 54 – 7

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Meteksan Matbaacılık ve Teknik Sanayi Ticaret A.Ş
Beytepe Köyü Yolu No:3
06800 Çankaya/Ankara
Sertifika No: 46519

KAYNAKÇA

- ACCETTI, Carlo Invernizzi/ZUCKERMAN, Ian: "What's Wrong with Militant Democracy?", *Political Studies*, 65 (2017), ss. 182-199.
- AKIN, İlhan: *Kamu Hukuku*, Fakülteler Matbaası, İstanbul 1980.
- AKTAN, Coşkun Can: "Klasik Liberalizm, Neo-Liberalizm ve Libertarianizm", *Amme İdaresi Dergisi*, 28/1 (1995), ss. 1-32.
- AKYEL, Recai: "Türkiye'de Siyasi Partilerin Hukuksal Konumları ve Denetimleri", *Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi*, 6/12 (2018), ss. 115-154.
- ALKAN, Haluk/EROĞLU, Müzeyyen: "Türk Cumhuriyetlerinde Siyasal Partiler: Kazakistan ve Özbekistan Siyasal Parti Sistemleri Üzerine Karşılaştırmalı Bir Analiz", *OAKA*, 6/12 (2011), ss. 68-87.
- AMERİKANIN SESİ: "Bahçeli: "HDP Kapatılsın", 11.12.2020, <https://www.amerikanin sesi.com/a/bahceli-hdp-kapatilsin/5696111.html>, Erişim Tarihi: 10.04.2020.
- ANSCHÜTZ, Gerhard: *Die Verfassung des Deutschen Reichs vom 11. August 1919*, Hermann Gentner Verlag, Bad Homburg vor der Höhe 1960.
- APELT, Willibald: *Geschichte der Weimarer Verfassung*, C.H. Beck'sche Verlagsbuchhandlung, München 1964.
- ARAL, Vecdi: *Hukuk Felsefesinin Temel Sorunları*, XII Levha Yayıncılık, İstanbul 2010.
- ARMAĞAN, Servet: "Federal Almanya Anayasa Mahkemesi Kanunu", *İÜMHAD*, 4/6 (1970), ss. 191-230.
- ARMAOĞLU, Fahri: *20. Yüzyıl Siyasal Tarihi 1914-1995*, Alkım Yayınevi, İstanbul 2007.
- AUGUSTEIJN, Joost/HIJZEN, Constant/VRIES, Mark Leon de: "Introduction: Democracy, the Nation State, and Their Adversaries", In *Historical Perspectives on Democracies and their Adversaries*, editors Joost Augusteijn, Constant Hijzen and Mark Leon de Vries, Palgrave Macmillan, Amsterdam 2019, ss. 3-15.
- AUPRICH, Andreas: "Austria", In *The 'Militant Democracy' Principle in Modern Democracies*, editor Markus Thiel, Ashgate Publishing, Farnham 2009, ss. 37-58.
- AVINERI, Shlomo: "Introduction", In *Militant Democracy*, editor Andras Sajó, Eleven International Publishing, Utrecht 2004, ss. 1-14.
- BACKES, Uwe: *Schutz des Staates*, Springer Fachmedien Wiesbaden GmbH, Wiesbaden 1998.
- BAUER-KIRSCH, Angela: "Herrenchiesee der Verfassungskonvent von Herrenchiesee – Wegbereiter des Parlamentarischen Rates", *Yayımlanmamış Doktora Tezi*, Rheinischen Friedrich-Wilhelms-Universität zu Bonn, 2005.
- BAYRAM, Mehmet Hanifi: "Avrupa Birliği'nin Dayandığı Değerlerin Korunması", *Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi*, 6/11 (2018), ss. 67-82.
- BBC: "Avrupa Parlamentosu, AB üyesi Macaristan'a soruşturma başlatıyor", 17.05.2017, <https://www.bbc.com/turkce/39951609>, Erişim Tarihi: 10.04.2020.

- BEIMENBETOV, Serik: "A comparative analysis of 'Defensive Democracy': a cross-national assesment of formal-legal defensiveness in 8 advanced European democracies", *Yayımlanmamış Doktora Tezi*, University of Exeter, 2014.
- BENDERSKY, Joseph W.: *A Concise History of Nazi Germany*, Rowman & Littlefield Publishers, Lanham 2014.
- BERMAN, Sheri: *Democracy and dictatorship in Europe, From the Ancien Régime to the Present Day*, Oxford University Press, New York 2019.
- BESIREVIC, Violeta: "A Short Guide to Militant Democracy: Some Remarks on the Straousbourg Jurisprudence", In *European Yearbook on Human Rights*, eds. Wolfgang Benedek, Florence Benoît-Rohmer, Wolfram Karl, Manfred Nowak, NW Verlag, Vienna 2012, ss. 243-258.
- BLIGH, Gur: "Defending Democracy: A New Understanding of the Party-Banning Phenomenon", *Vanderbilt Journal of Transnational Law*, 46/5 (2013), ss. 1321-1379.
- BOURNE, Angela K.: "Democratisation and the Illegalisation of Political Parties in Europe", *Working Paper Series on the Legal Regulation of Political Parties*, 7 (2011), ss. 1-26 (Kısaltma: BOURNE, Democrasition).
- BOURNE, Angela K.: "The proscription of parties and the problem of 'miltant democracy", <http://www.dundee.ac.uk/politics/research/csepp/>, Erişim Tarihi: 05.05.2020 (Kısaltma: BOURNE, The proscription of parties).
- BOVENTER, Gregor Paul: *Grenzen politischer Freiheit im demokratischen Staat: Das Konzept der streitbaren Demokratie in einem internationalen Vergleich*, Duncker & Humboldt, Berlin 1985.
- BRACHER, Karl Dietrich: "Überlegungen zu Verfassung und Scheitern der Weimarer Republik", In *Weimar und die Deutsche Verfassung*, herausgeber Andreas Rödder, Klett-Cotta, Stuttgart 1999, ss. 55-65.
- BREDT, Johann Victor: "Der Weg der Verfassungsänderung", *Zeitschrift für die gesamte Staatswissenschaft/Journal of Institutional and Theoretical Economics*, 82/3 (1927), ss. 437-456.
- BRENNER, Michael: "GG Art. 18", In *Mangoldt/Klein/Starck Grundgesetz Kommentar Band 2*, herausgeber Peter M. Huber ve Andreas Voßkuhle, C.H. Beck, München 2018, m. 1-96.
- BUIS, Claire-Lise: "France", In *The 'Militant Democracy' Principle in Modern Democracies*, editor Markus Thiel, Ashgate Publishing, Farnham 2009, ss. 75-108.
- BULLA, Eckart: "Die Lehre von der streitbaren Demokratie: Versuch einer kritischen Analyse unter besonderer Berücksichtigung der Rechtsprechung des Bundesverfassungsgericht", *Archiv des öffentlichen Rechts*, 98/3 (1973), ss. 340-360.
- BURATTI, Andrea: *Western Constitutionalism*, Springer Nature Switzerland AG and G.Giappichelli Editore, Cham 2019.
- BUZ, Vedat: *Medeni Hukukta Yenilik Doğuran Haklar, Yetkin Yayınları*, Ankara 2005.
- CALDWELL, Peter C.: *Popular Sovereignty and The Crisis of German Constitutional Law*, Duke University Press, Durham and London 1997.

- CAMBRIDGE ONLINE DICTIONARY: Cambridge Online Sözlük: Cambridge University Press, "Militant", 2019, <https://dictionary.cambridge.org/tr/sözlük/ingilizce/militant>.
- CAN, Osman: Demokratikleşme Serüveninde Anayasa ve Siyasi Partilerin Kapatılması, Seçkin Yayınevi, Ankara 2005.
- CANU, Isabelle: Der Schutz der Demokratie in Deutschland und Frankreich, Springer Fachmedien Wiesbaden GmbH, Wiesbaden 1997.
- CAPOCCIA, Giovanni: "Militant Democracy: The Institutional Bases of Democratic Self-Preservation", Annual Review of Law and Social Science, 9/1 (2013), ss. 207-226 (Kısaltma: CAPOCCIA, Militant Democracy).
- CAPOCCIA, Giovanni: Defending Democracy, The Johns Hopkins University Press, Baltimore and London 2005 (Kısaltma: CAPOCCIA, Defending Democracy).
- CAVANAUGH, Kathleen/HUGHEL, Edel: "Rethinking What is Necessary in a Democratic Society: Militant Democracy and the Turkish State", Human Rights Quarterly, 38/3 (2016), ss. 623-654.
- ÇATLI, Mehmet: Demokratik Toplum Düzeninin Gereklere Bağlamında Muktedir/Erkli Demokrasi, Oniki Levha Yayınları, İstanbul 2018.
- CECCANTI, Stefano/CLEMENTI, Francesco: "Italy", In The 'Militant Democracy' Principle in Modern Democracies, editor Markus Thiel, Ashgate Publishing, Farnham 2009, ss. 209-218.
- CLITEUR, Paul/RIJPKEMA, Bastiaan: "The Foundations of Militant Democracy", In The State of Exception and Militant Democracy in a Time of Terror, editors A. Ellian and G. Molier, Republic of Letters Publishing, Dordrecht 2012, ss. 227-272.
- DAGTOGLOU, Prodromos: "Der Mißbrauch von Grundrechten in der griechischen Theorie und Praxis", In Der Mißbrauch von Grundrechten in der Demokratie, herausgeber Julia Iliopoulos-Strangas, Nomos Verlagsgesellschaft, Baden-Baden 1989, ss. 103-116.
- DIE WELT: "Rechtsextremisten behalten Grundrechte", <https://www.welt.de/print-welt/article658710/Rechtsextremisten-behalten-Grundrechte.html>, Erişim Tarihi: 05.05.2020.
- DIE VERFASSUNG DES DEUTSCHEN REICHES ("Weimarer Reichsverfassung"), <http://www.verfassungen.de/de19-33/verf19-i.htm>, Erişim Tarihi: 01.02.2020.
- DOEMMING, Klaus Berto von/FUESSLEIN, Rudolf Werner/MATZ, Werner: "Entstehungsgeschichte der Artikel des Grundgesetzes", In Jahrbuch des öffentlichen Rechts der Gegenwart, herausgeber Gerhard Leibholz und Hermann v., Mangoldt, J.C.B. Mohr Siebeck, Tübingen 1951, ss. 171-176.
- DOĞAN, İlyas: "Avrupa Konseyi Çerçevesinde İnsan Haklarını Koruma Sistemi", İçinde Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Hukuku, editör İlyas Doğan, Astana Yayınları, Ankara 2019, ss. 33-62.
- DREYER, Michael: "Weimar als wehrhafte Demokratie – ein unterschätztes Vorbild", In Die Weimarer Verfassung Wert und Wirkung für die Demokratie, herausgeber Friedrich-Ebert-Stiftung Landesbüro Thüringen, Wagemann Medien GmbH, Berlin 2009, ss. 161-189.

- DÜRIG Günter/KLEIN, Hans H.: "GG Art. 18", In Maunz/Dürig Grundgesetz Kommentar Band III Art. 17-28, herausgeber Roman Herzog, Matthias Herdegen, Rupert Scholz, Hans H. Klein, Verlag C. H. Beck, München 2018, rn. 1-144.
- DÜRIG, Günter: "Die Verwirkung von Grundrechten nach Artikel 18 des Grundgesetzes: Ein Beitrag zur öffentlich-rechtlichen Verwirkungslehre", Juristen Zeitung, 7/17 (1952), ss. 513-518.
- ECHTERHÖLTER, Rudolf: "Zur Problematik des Art. 18 GG", Juristen Zeitung, 8/21 (1953), ss. 656-658.
- ENTWURF EINES VIERUNDSECHZIGSTEN GESETZES ZUR ÄNDERUNG DES GRUNDGESETZES: Gesetz zur Erweiterung der Verwirkungsregelung des Artikels 18 des Grundgesetzes um die ungestörte Religionsausübung des Artikels 4 Absatz 2 des Grundgesetzes, Drucksache 19/4484, (), <https://www.bundestag.de/drucksachen>, Erişim Tarihi: 17.11.2019.
- EPPING, Volker, Grundrechte, Springer Verlag, Berlin-Heidelberg 2015.
- ERCAN, Mehmet Sercan, "Anayasa Mahkemesi Kararları Işığında Siyasal Parti Yasakları", İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 3/1 (2016), ss. 49-70.
- ERDOĞAN, Mustafa: "Siyasi Partiler, Devlet ve Demokrasi", Liberal Düşünce Dergisi, 6/22 (2001), ss. 59-66.
- FEISEL, Franca: "Is the spectre of Weimar still haunting?: 'Militant democracy' and party proscription in contemporary Germany", MaRBLLe Research Papers, 3 (2017), ss. 1-17.
- FLÜMANN, Gereon: Streitbare Demokratie in Deutschland und den Vereinigten Staaten, Springer Fachmedien, Wiesbaden 2015.
- FOX, Gregory H./NOLTE, Georg: "Intolerant Democracies", Harvard International Law Journal, 36/1 (1995), ss. 1-70.
- GALLWAS, Hans-Ulrich: Der Missbrauch von Grundrechten, Duncker & Humblot, Berlin 1967.
- GEIGER, Willi: Gesetz über das Bundesverfassungsgericht vom 12 März 1951 – Kommentar, Verlag Franz Vahlen, Berlin und Frankfurt 1952.
- GESCHÄFTSORDNUNG DER BUNDESREGIERUNG: <https://www.bundesregierung.de/bregde/themen/geschaeftsordnung-der-bundesregierung-459846>, Erişim Tarihi: 01.05.2020.
- GLAESER, Walter Schmitt: "Grundrechtsverwirkung", In Handbuch der Grundrechte in Deutschland und Europa Band III, herausgeber Detlef Merten und Hans Jürgen Papier, C.F. Müller Verlag, Heidelberg 2009, ss. 749-779 (Kısaltma: GLAESER, Grundrechtsverwirkung).
- GLAESER, Walter Schmitt: Mißbrauch und Verwirkung der Grundrechte im politischen Meinungskampf, Verlag Gehlen, Bad Homburg-Berlin-Zürich 1968 (Kısaltma: GLAESER, Missbrauch).
- GÖREN, Zafer: Temel Hak Genel Teorisi, Dokuz Eylül Üniversitesi Yayınları, İzmir 2000.
- GÖZLER, Kemal: Anayasa Hukukunun Genel Teorisi Cilt II, Ekin Yayınevi, Bursa 2011 (Kısaltma: GÖZLER, Anayasa Hukuku).

- GÖZLER, Kemal: İnsan Hakları Hukuku, Ekin Basım Yayın Dağıtım, Bursa 2017 (Kısaltma: GÖZLER, İnsan Hakları).
- GÖZTEPE, Ece: "Bir Klasik Eser Olarak Carl Schmitt'in "Anayasa Öğretisi", İÜHFİM, 73/1 (2015), ss. 129-180.
- GÖZÜBÜYÜK, Şeref/GÖLCÜKLÜ, Feyyaz: Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Uygulaması, Turhan Kitabevi, Ankara 2009.
- GÜL, Cengiz: "AİHM Kararlarında İfade ve Medya Özgürlüğünün Sınırlandırılması Kriterleri", EÜHFD, 14/1 (2019), ss. 105-128.
- GRIMM, Dieter: Die Bedeutung der Weimarer Verfassung in der deutschen Verfassungsgeschichte, Kleine Schriften-Stiftung Reichspräsident Friedrich Ebert Gedenkstätte, Heidelberg 1992.
- GROH, Kathrin: "Zwischen Skylla und Charybdis: Die Streitbare Demokratie", In Weimars lange Schatten – Weimar als Argument nach 1945, herausgeber Christoph Gusy, Nomos, Baden-Baden 2003, ss. 425-454.
- GRZESZICK, Bernd: "GG Art. 20", In Maunz/Dürig Grundgesetz Kommentar Band III Art. 17-28, herausgeber Roman Herzog, Matthias Herdegen, Rupert Scholz und Hans H. Klein, Verlag C. H. Beck, München 2020, rn. 1-66.
- GUSY, Christoph: "Die freiheitliche demokratische Grundordnung", In Archiv des öffentlichen Rechts, herausgeber P. Badura, K. Hesse, P. Lerche, J.C.B. Mohr (Paul Siebeck), Tübingen 1980, ss. 279-310 (Kısaltma: GUSY, Die freiheitliche).
- GUSY, Christoph: Weimar - die Wehrlose Republik?, J.C.B. Mohr (Paul Siebeck), Tübingen 1991 (Kısaltma: GUSY, Weimar).
- HAKYEMEZ, Yusuf Şevki: Militan Demokrasi Anlayışı ve 1982 Anayasası, Seçkin Yayınevi, Ankara 2000.
- HALLER, Ernst Friedrich: "Grundrechtsverwirkung und Zuständigkeitsmonopol des Bundesverfassungsgerichts", Yayınlanmamış Doktora Tezi, Eberhard- Karls Universität, 1963.
- HARVEY, Paul: "Militant democracy and the European Convention on Human Rights", European Law Review, (2004), ss. 407-420.
- HAZAR, Zeynep: "Siyasi Partilerin Kapatılması ve Demokratik Toplumda Gereklik İlkesi: Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararları Çerçevesinde Bir İnceleme", YBHD, 3/1 (2018), ss. 73-106.
- HEINEMANN, Jan: "Das Widerstandsrecht nach Art. 20 Abs. 4 GG", In Wehrhafte Demokratie, herausgeber Markus Thiel, Mohr Siebeck, Tübingen 2003, ss. 99-128.
- HEPER, Yunus: Beka Kaygısı: Devletin Ülkesi ve Milletiyle Bölünmez Bütünlüğü, XII Levha Yayınları, İstanbul 2015.
- HESSE, Konrad: "Bedeutung der Grundrechte", In Handbuch des Verfassungsrechts der Bundesrepublik Deutschland, herausgeber Ernst Benda, Werner Maihofer, Hans-Jochen Vogel, Walter de Gruyter, Berlin-New York 1994, ss. 127-160.
- HETT, Benjamin Carter: Demokrasinin Ölümü: Hitler'in Yükselişi ve Weimar Cumhuriyeti'nin Çöküşü, Çeviren Ahmet Kar, Profil Kitap, İstanbul 2019.

- HOLTFRERICH, Carl-Ludwig: "Politische Kultur und ökonomische Probleme der Weimarer Republik aus heutiger Sicht", In Weimar und die Deutsche Verfassung, herausgeber Andreas Rödder, Klett-Cotta, Stuttgart 1999, ss. 25-53.
- HÖNSCH, Gerhard: "Die Verwirkung von Grundrechten nach Art.18 GG und das Monopol des Bundesverfassungsgerichts aus Art. 18 GG", Yayınlanmamış Doktora Tezi, Universität Hamburg, 1962.
- HUBER, Ernst Rudolf: Bewahrung und Wandlung: Studien zur deutschen Staatstheorie und Verfassungsgeschichte, Duncker & Humblot, Berlin 1975.
- HUBER, Ernst Rudolf: Deutsche Verfassungsgeschichte Seit 1789 - Band VI Die Weimarer Reichsverfassung, Verlag W. Kohlhammer, Stuttgart – Berlin – Köln - Mainz 1981 (Kısaltma: HUBER, Deutsche Verfassungsgeschichte).
- HUBER, Ernst Rudolf: Wirtschaftsverwaltungsrecht Band I, J.C.B. Mohr (Paul Siebeck), Tübingen 1953.
- HUNTINGTON, Samuel Phillips: Üçüncü Dalga – Yirminci Yüzyıl Sonlarında Demokrasi, Çeviren Ergun Özbudun, Yetkin Yayınları, Ankara 1991.
- HÜRRİYET: "Parti kapatma maddesine ret", 03.05.2010, <https://www.hurriyet.com.tr/gundem/parti-kapatma-maddesine-ret-14607511>, Erişim Tarihi: 17.02.2020.
- ISSACHAROFF, Samuel: "Fragile Democracies", Harvard Law Review, 120/6 (2007), ss. 1407-1467.
- JAHREIß, Hermann: "Demokratie, Selbstbewußtheit - Selbstgefährdung – Selbstschutz (Zur deutschen Verfassungsproblematik seit 1945)", Festschrift Richard Thoma zum 75. Geburtstag am 19. Dezember 1949 - J. C. B. Mohr (Paul Siebeck), 1950, ss. 71-91.
- JARASS, Hans D./PIEROTH, Bodo: Grundgesetz für die Bundesrepublik Deutschland Kommentar, C. H. Beck, München 2016.
- JASCHKE, Hans-Gerd: "Die Zukunft der 'streitbaren Demokratie'", Totalitarismus und Demokratie, 1 (2004), ss. 109-123.
- JASPER, Gotthard: "Der Geist von Weimar - Die Grundentscheidungen der Weimarer Verfassung und ihre Bewährung", In Die Weimarer Republik: Das Schwere Erbe Band I 1918-1923, herausgeber Theo Stammen und Everhard Holtmann, Bayerische Landeszentrale für politische Bildungsarbeit, München 1992, ss. 147-190 (Kısaltma: JASPER, Der Geist von Weimar).
- JASPER, Gotthard: Der Schutz der Republik, J.C.B. Mohr (Paul Siebeck), Tübingen 1963 (Kısaltma: JASPER, Der Schutz der Republik).
- JELLINEK, Walter: "Kabinettsfrage und Gesetzgebungsnotstand nach dem Bonner Grundgesetz", VVDStRL, 1950, ss. 3-66.
- KALTWASSER, Cristóbal Rovira: "Militant Democracy Versus Populism", In Militant Democracy and Its Critics (epub versiyon), editors Anthoula Malkopoulou and Alexander S. Kirshner, Edinburgh University Press, Edinburgh 2019, ss. 80-101.
- KAPANİ, Münci: Kamu Hürriyetleri, Yetkin Yayınları, Ankara 2013.
- KELSEN, Hans: Vom Wesen und Wert der Demokratie, Scientia Verlag, Aalen 1963.
- KESER, Hayri: Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi ve Devletin Pozitif Yükümlülükleri, Adalet Yayınevi, Ankara 2014.

- KESSLER, Hermann: "Die Grundrechtsverwirkung des Artikels 18 GG", Yayınlanmamış Doktora Tezi, Johannes Gutenberg Universität, 1952.
- KIRSHNER, Alexander S.: *Militan Demokrasi*, Çeviren Ferit Burak Aydar, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul 2017.
- KLAMT, Martin: "Militant Democracy and the Democratic Dilemma: Different Ways of Protecting Democratic Constitutions", In *Explorations in Legal Cultures*, editors Fred Bruinsma and David Nelken, Reed Business BV, Gravenhage 2007, ss. 133-159 (Kısaltma: KLAMT, Militant Democracy).
- KLAMT, Martin: *Die Europäische Union als Streitbare Demokratie Rechtsvergleichende und europarechtliche Dimensionen einer Idee*, Herbert Utz Verlag, München 2012 (Kısaltma: KLAMT, Die Europäische Union).
- KLEMMER, Hans: "Verwirkung von Grundrechten", Yayınlanmamış Doktora Tezi, Rechts- und Staatswissenschaftliche Fakultät der Universität Bonn, 1954.
- KREBS, Walter: "Art. 18 – Verwirkung von Grundrechten", In *Grundgesetz Kommentar Band 1*, herausgeber Ingo von Münch und Philip Kunig, C.H. Beck, München 2012, ss. 1327-1342.
- KROHN, Claus-Dieter: *Intellectuals in Exile: Refugee Scholars and the New School for Social Research*, University of Massachusetts Press, Massachusetts 1993.
- KRÜPER, Julian: "Entscheidungsanmerkungs (BVerfG, Urt. v. 17.1.2017 – 2 BvB 1/13)", *Zeitschrift für das Juristische Studium*, 3 (2017), ss. 365-369.
- KUTSCHA, Martin: *Verfassung und streitbare Demokratie*, Pahl-Rugenstein Verlag, Köln 1979.
- KÜÇÜK, Adnan: *Siyasi Partilere İlişkin Yasaklamalar*, Asil Yayın Dağıtım, Ankara 2005.
- LAMEYER, Johannes: *Streitbare Demokratie*, Duncker & Humblot, Berlin 1978.
- LERCHE, Peter: "Das Asylrecht ist unverwundbar", In *Festschrift für Adolf Arndt zum 65. Geburtstag*, herausgeber Horst Ehmke, Carlo Schmid, Hans Scharoun, Europäische Verlagsanstalt, Frankfurt am Main 1969, ss. 199-214.
- LOEWENSTEIN, Karl: "Autocracy Versus Democracy in Contemporary Europe I", *The American Political Science Review*, 29/4 (1935), ss. 571-593.
- LOEWENSTEIN, Karl: "Autocracy Versus Democracy in Contemporary Europe II", *The American Political Science Review*, 29/5 (1935), ss. 755-784.
- LOEWENSTEIN, Karl: "Militant Democracy and Fundamental Rights I", *The American Political Science Review*, 31/3 (1937), ss. 417-432 (Kısaltma: LOEWENSTEIN, Militant Democracy and Fundamental Rights I).
- LOEWENSTEIN, Karl: "Militant Democracy and Fundamental Rights II", *The American Political Science Review*, 31/4 (1937), ss. 638-658 (Kısaltma: LOEWENSTEIN, Militant Democracy and Fundamental Rights II).
- LOSURDO, Federico: "The Prohibition of the Abuse of Rights in the Judicial Dialogue in Europe", https://www.academia.edu/3405707/THE_PROHIBITION_OF_THE_ABUSE_OF_RIGHTS_IN_THE_JUDICIAL_DIALOGUE_IN_EUROPE, Erişim Tarihi: 04.15.2020.

- MACKLEM, Patrick: "Guarding the Perimeter: Militant Democracy and Religious Freedom in Europe", *Constellations - Blackwell Publishing*, 19/4 (2012), ss. 575-590 (Kısaltma: MACKLEM, Guarding the Perimeter).
- MACKLEM, Patrick: "Militant democracy, legal pluralism, and the paradox of self-determination". *International Journal of Constitutional Law*, 4/3 (2006), ss. 488-516 (Kısaltma: MACKLEM, Militant democracy).
- MAFTEAN, Miles Roger: "Fighting Fire with Fire': A Normative Exploration of the Militant Democracy Principle", *Yayımlanmamış Doktora Tezi*, Central European University Department of Political Science, 2018.
- MALKOPOULOU, Anthoula/NORMAN, Ludvig: "Three Models of Democratic Self-Defence: Militant Democracy and Its Alternatives", *Political Studies*, 66/2 (2018), ss. 442-458.
- MANN, Michael: *Fascists*, Cambridge University Press, New York 2004.
- MANNHEIM, Karl: *Diagnose Unserer Zeit - Gedanken Eines Soziologen*, Çeviren Fritz Blum, Europa Verlag, Zürich-Wien-Konstanz 1951.
- MANNHEIM, Karl: *Diagnosis of Our Time*, Kegan Paul and Co., Ltd., London 1943 (Kısaltma: MANNHEIM, Diagnosis of Our Time).
- MANTOAN, Justinian L.: "Die AfD will für ihre Ziele am Grundgesetz schrauben", *Bochumer Stadt- und Studierendenzzeitung*, 01.10.2018, <https://www.bszonline.de/artikel/die-afd-will-f%C3%BCr-ihre-ziele-am-grundgesetz-schrauben>, Erişim Tarihi: 17.11.2019.
- MAUNZ, Theodor: "Verwirkung von Grundrechten", In *Wege und Verfahren des Verfassungs Lebens - Festschrift für Peter Lerche zum 65. Geburtstag*, herausgeber Peter Badura und Rupert Scholz, C. H. Beck'sche Verlagsbuchhandlung, München 1993, ss. 281-288.
- MEIER, Horst: *Parteiverbote und demokratische Republik: Zur Interpretation und Kritik von Art. 21 Abs. 2 des Grundgesetzes*, Nomos Verlagsgesellschaft, Baden-Baden 1993.
- MİLLİYET: "AB'de bir ilk: 7. madde ilk kez devreye sokuldu!", 20.12.2017, <https://www.milliyet.com.tr/dunya/ab-de-bir-ilk-7-madde-ilk-kez-devreye-sokuldu-2576433>, Erişim Tarihi: 10.04.2020.
- MODEL Otto/MÜLLER, Klaus: *Grundgesetz für die Bundesrepublik Deutschland - Taschenkommentar für Studium und Praxis*, Carl Heymanns Verlag, Köln-Berlin-Bonn-München 1996.
- MOLenaar, Fransje: "The Development of European Standards on Political Parties and their Regulation", *Working Paper Series on the Legal Regulation of Political Parties*, 4 (2010), ss. 1-59.
- MOLIER, Gelijs/RIJPKEMA, Bastiaan: "Germany's New Militant Democracy Regime: National Democratic Party II and the German Federal Constitutional Court's 'Potentiality' Criterion for Party Bans", *European Constitutional Law Review*, 14/2 (2018), ss. 394-409.
- MORREE, Paulien Elsbeth: *Rights and Wrongs under the ECHR - The prohibition of abuse of rights in Article 17 of the European Convention on Human Rights*, Intersentia, Cambridge 2016.

- MÜLLER, Jan-Werner: "Individual Militant Democracy", In *Militant Democracy and Its Critics* (epub versiyon), herausgeber Anthoula Malkopoulou and Alexander S. Kirshner, Edinburgh University Press, Edinburgh 2019, ss. 16-42 (Kısaltma: MÜLLER, Individual).
- MÜLLER, Jan-Werner: "Militant Democracy", In *The Oxford of Comparative Constitutional Law*, editors Michel Rosenfeld and Andras Sajó, Oxford University Press, Oxford 2012, ss. 1253-1270 (Kısaltma: MÜLLER, Militant Democracy).
- MÜLLER, Jan-Werner: "Protecting Popular Self-Government from the People? New Normative Perspectives on Militant Democracy", *Annual Review of Political Science*, 19 (2016), ss. 249-265 (Kısaltma: MÜLLER, Protecting Popular Self-Government).
- MULLOR, Joan Solanes/PÉREZ, Aida Torres: "The Constitution of Spain: The Challenges for the Constitutional Order Under European and Global Governance", In *National Constitutions in European and Global Governance: Democracy, Rights, the Rule of Law*, editors Anneli Albi and Samo Bardutzky, Asser Press - Springer Open, Berlin-Heidelberg 2019, ss. 543-590.
- NAL, Sebahattin: *Demokratik Toplum Düzeni ve Parti Yasakları*, Gündoğan Yayınları, İstanbul 2016.
- NEUBERGER, Benyamin: "Israel", In *The 'Militant Democracy' Principle in Modern Democracies*, editor Markus Thiel, Ashgate Publishing, Farnham 2009, ss. 183-207.
- NIESEN, Peter: "Anti-extremism, Negative Republicanism, Civic Society: Three Paradigms for Banning Political Parties", *Annual of German and European Law*, (2003), ss. 81-112.
- OLSEN, Tore Vincents: "Liberal Democratic Sanctions in the EU", In *Militant Democracy and Its Critics* (epub versiyon), editors Anthoula Malkopoulou and Alexander S. Kirshner, Edinburgh University Press, Edinburgh 2019, ss. 167-187.
- OXFORD LEXICO ONLINE DICTIONARY: Oxford University Press, 2019, "Militant", <https://www.lexico.com/definition/militant>.
- ÖDER, Bertil Emrah: "Turkey", In *The 'Militant Democracy' Principle in Modern Democracies*, editor Markus Thiel, Ashgate Publishing, Farnham 2009, ss. 263-310.
- ÖZBUDUN, Ergun: *Siyasal Partiler*, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, Ankara 1979.
- ÖZCAN, Hüseyin/YANIK, Murat: *Siyasi Partiler Hukuku*, Der Yayınları, İstanbul 2007.
- PACINI, Chiara Maria/PICCIO, Daniela Romée: "Party Regulation in Italy and its effects", *Working Paper Series on the Legal Regulation of Political Parties*, 26 (2012), ss. 1-23.
- PAGENKOPF, Martin: "Art. 18", In *Grundgesetz Kommentar*, herausgeber Michael Sachs, C. H. Beck, München 2018, ss. 745-752.
- PAPIER, Hans-Jürgen/DURNER, Wolfgang: "Streitbare Demokratie", In *Archiv des öffentlichen Rechts*, herausgeber Peter Badura, Udo di Fabio und Gerhard Robbers, Mohr Siebeck, Tübingen 2003, ss. 340-371.
- PERİNÇEK, Doğu: "Federal Almanya Siyasi Partiler Kanunu", *AÜHFĐ*, 24/1 (1967), ss. 105-123.

- PERİNÇEK, Doğu: *Anayasa ve Siyasi Partiler Rejimi*, Kaynak Yayınları, İstanbul 2008 (Kısaltma: PERİNÇEK, *Anayasa ve Siyasi Partiler*).
- PESTALOZZA, Christian: *Verfassungsprozeßrecht*, C. H. Beck'sche Verlagsbuchhandlung, München 1991.
- PETEREK, Jörg: "Verfahren in den Fällen des § 13 Nr. 1 [Verwirkung von Grundrechten]", In *Bundesverfassungsgerichtsgesetz*, herausgeber Christian Burkiczak, Franz-Wilhelm Dollinger und Frank Schorkopf, C.F. Müller, Heidelberg 2015, ss. 788-824.
- PFERSMANN, Otto: "Shaping Militant Democracy: Legal Limits to Democratic Stability", In *Militant Democracy*, editor Andras Sajo, Eleven International Publishing, Utrecht 2004, ss. 47-68.
- PLACHE, Ben: "Soldiers for Democracy: Karl Loewenstein, John H. Herz, Militant Democracy and the Defense of the Democratic State", *Yayımlanmamış Doktora Tezi*, Virginia Commonwealth University, 2013.
- POPPER, Karl: *Açık Toplum ve Düşmanları - C. 1 Platon*, Çeviren Mete Tunçay, Remzi Kitabevi, İstanbul 1989 (Kısaltma: POPPER, C.1 Platon).
- POPPER, Karl: *Açık Toplum ve Düşmanları - C. 2 Hegel, Marx ve sonrası*, Çeviren Mete Tunçay, Remzi Kitabevi, İstanbul 1989 (Kısaltma: POPPER, C.2 Hegel, Marx ve sonrası).
- PRADO, Carlos Vidal: "Spain", In *The 'Militant Democracy' Principle in Modern Democracies*, editor Markus Thiel, Ashgate Publishing, Farnham 2009, ss. 243-262.
- RADBRUCH, Gustav: "Der Relativismus in der Rechtsphilosophie (1934)", In *Gustav Radbruch Gesamtausgabe Band 3*, herausgeber Arthur Kaufmann, C.F. Müller Juristischer Verlag, Heidelberg 1990, ss. 17-23 (Kısaltma: RADBRUCH, *Der Relativismus*).
- RADBRUCH, Gustav: *Kulturlehre des Sozialismus*, Arani Verlag, Berlin 1949 (Kısaltma: RADBRUCH, *Kulturlehre des Sozialismus*).
- RENSMANN, Thilo: "Procedural Fairness in a Militant Democracy: 'The Uprising of the Decent' Fails Before the Federal Constitutional Court", *German Law Journal*, 4/11 (2003), ss. 1117-1136.
- RIJPKEMA, Bastiaan: *Militant Democracy: The Limits of Democratic Tolerance*, Çeviren Anna Asbury, Routledge, London and New York 2018.
- ROACH, Kent: "Anti-Terrorism and Militant Democracy: Some Western and Eastern Responses", In *Militant Democracy*, editor Andras Sajo, Eleven International Publishing, Utrecht 2004, ss. 171-207.
- RÖDDER, Andreas: "Nähe und Ferne der Vergangenheit – Zur politischen Kultur der Weimarer Republik Kommentar", In *Weimar und die deutsche Verfassung - zur Geschichte und Aktualität von 1919*, herausgeber Andreas Rödder, Klett-Cotta, Stuttgart 1999, ss. 67-88 (Kısaltma: RÖDDER, *Nähe und Ferne*).
- RÖDDER, Andreas: "Weimar und die deutsche Verfassung eine Zeitreise durch die Geschichte", In *Weimar und die deutsche Verfassung - zur Geschichte und Aktualität von 1919*, herausgeber Andreas Rödder, Klett-Cotta, Stuttgart 1999, ss. 11-24 (Kısaltma: RÖDDER, *Weimar*).

- RUMENS, Stefan/ABTS, Koen: "Defending Democracy: The Concentric Containment of Political Extremism", *Political Studies*, 58 (2010), ss. 649-665.
- SAĞLAM, Fazıl: *Anayasa Hukuku Ders Notları, Yakın Doğu Üniversitesi Yayınları, Lefkoşa 2013.*
- SAJO, Andras/UITZ, Renata: *The Constitution of Freedom - An Introduction to Legal Constitutionalism*, Oxford University Press, Oxford 2017.
- SAJO, Andras: "Emotional Politics", *Constellations - Blackwell Publishing Ltd.*, 19/4 (2012), ss. 562-574 (Kısaltma: SAJO, Emotional Politics).
- SAJO, Andras: "Militant Constitutionalism", In *Militant Democracy and Its Critics* (epub versiyon), editors Anthoula Malkopoulou and Alexander S. Kirshner, Edinburgh University Press, Edinburgh 2019, ss. 208-228 (Kısaltma: SAJO, Militant Constitutionalism).
- SAJO, Andras: "Militant Democracy and Transition towards Democracy", In *Militant Democracy*, editor Andras Sajo, Eleven International Publishing, Utrecht 2004, ss. 209-230 (Kısaltma: SAJO, Militant Democracy).
- SAKAGUCHI, Shojiro: "Japan", In *The 'Militant Democracy' Principle in Modern Democracies*, editor Markus Thiel, Ashgate Publishing, Farnham 2009, ss. 219-242.
- SATTLER, Andreas: *Die rechtliche Bedeutung der Entscheidung für die streitbare Demokratie*, Nomos Verlagsgesellschaft, Baden-Baden 1982.
- SCHABAS, William A.: *The European Convention on Human Rights - A Commentary*, Oxford University Press, Oxford 2015.
- SCHERB, Armin: *Der Bürger in der Streitbaren Demokratie*, Vs Verlag für Sozialwissenschaften, Wiesbaden 2008.
- SCHMITT, Carl: *Der Hüter der Verfassung*, Duncker & Humblot, Berlin 1985.
- SCHMITT, Carl: *Kanunilik ve Meşruiyet, Çeviren Mehmet Cemil Ozansü, İthaki Yayınları, İstanbul 2018* (Kısaltma: SCHMITT, Kanunilik ve Meşruiyet).
- SCHMITT, Carl: *Parlamentar Demokrasinin Krizi, Çeviren A. Emre Zeybekoğlu, Dost Kitabevi Yayınları, Ankara 2017.*
- SCHMITT, Carl: *Verfassungslehre*, Verlag von Duncker & Humblot, München und Leipzig 1928 (Kısaltma: SCHMITT, Verfassungslehre).
- SCHNEIDER, Hans: "Das Ermächtigungsgesetz vom 24. März 1933", *Vierteljahrshefte für Zeitgeschichte*, 3 (1953), ss. 197-221 (Kısaltma: SCHNEIDER, Das Ermächtigungsgesetz).
- SCHNEIDER, Hans: "Die Reichsverfassung vom 11. August 1919", In *Handbuch des Staatsrecht – Band I Historische Grundlagen*, herausgeber Josef Isensee und Paul Kirchhof, C. F. Müller, Heidelberg 2005, ss. 177-234 (Kısaltma: SCHNEIDER, Die Reichsverfassung).
- SCHNELLE, Eva Marie: *Freiheitsmissbrauch und Grundrechtsverwirkung - Versuch einer Neubestimmung von Artikel 18 GG*, Duncker & Humblot, Berlin 2014.
- SEITERS, Stephan: "Art. 18 - Verwirkung von Grundrechten", In *Grundgesetz Mitarbeiterkommentar und Handbuch*, herausgeber Dieter C. Umbach und Thomas Clemens, C. F. Müller Verlag, Heidelberg 2002, ss. 1787-1208.

- SONTHEIMER, Von Kurt: "Das Jahrhundert des Faschismus - Von Weimar zu Hitler", Der Spiegel, 33 (1999), ss. 63-73.
- SÖLLNER, Alfons: Deutsche Politikwissenschaftler in der Emigration, Westdeutscher Verlag, Opladen 1996.
- SPUTNİK: "İki ismin vekilliğinin düşürülmesi başlangıç, HDP'ye kapatma davası açılmalı", 08.06.2020, <https://tr.sputniknews.com/turkiye/202006081042210768-perincek-iki-ismin-vekilliginin-dusurulmesi-baslangic-hdpye-kapatma-davasi-acilmali/>, Erişim Tarihi: 10.08.2020.
- STERN, Klaus: Das Staatsrecht der Bundesrepublik Deutschland Band III/2 - Allgemeine Lehren der Grundrechte, C. H. Beck'sche Verlagsbuchhandlung, München 1994.
- STORER, Colin: Weimar Cumhuriyeti'nin Kısa Tarihi, Çeviren Sedef Özge, İletişim Yayınları, İstanbul 2015.
- STREINZ, Rudolf: "GG Art. 21", In Mangoldt/Klein/Starck Grundgesetz Kommentar Band 2, herausgeber Peter M. Huber ve Andreas Voßkuhle, C.H. Beck, München 2018, rn. 1-257.
- STRUTH, Anna Katharina: Hassrede und Freiheit der Meinungsäußerung, Springer, Heidelberg 2019.
- SULEJMANOVA, Marija: "Populism and Militant Democracy – Case Study of Germany, Bulgaria and Jurisprudence of the European Court of Human Rights", Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Central European University, 2017.
- ŞİMŞEK, Oğuz: "Federal Alman Anayasa Hukuku'nda Temel Hakların Düşmesi", Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 5/1 (2003), ss. 94-112.
- TDK GÜNCEL TÜRKÇE SÖZLÜK: TDK Online Sözlük: Türk Dil Kurumu, 2019, "Mücadele", "Militan", <https://sozluk.gov.tr/>.
- TEITEL, Ruti: "Militating Democracy: Comparative Constitutional Perspectives", Michigan Journal of International Law, 29/1 (2007), ss. 49-70.
- TELLİ, Kutlay: İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi Bağlamında Siyasi Partiler Rejimi, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2012.
- THE CONSTITUTION OF THE GERMAN EMPIRE OF AUGUST 11, 1919 (WEIMAR CONSTITUTION), http://germanhistorydocs.ghi-dc.org/sub_document.cfm?document_id=3937&language=english, Erişim Tarihi: 01.02.2020.
- THIEL, Markus: "Comperative Aspects", In The 'Militant Democracy' Principle in Modern Democracies, editor Markus Thiel, Ashgate Publishing, Farnham 2009, ss. 379-424 (Kısaltma: THIEL, Comperative Aspects).
- THIEL, Markus: "Das Verbot verfassungswidriger Parteien", In Wehrhafte Demokratie, herausgeber Markus Thiel, Mohr Siebeck, Tübingen 2003, ss. 173-207 (Kısaltma: THIEL, Das Verbot).
- THIEL, Markus: "Die Verwirkung von Grundrechten gemäß Art. 18 GG", In Wehrhafte Demokratie, herausgeber Markus Thiel, Mohr Siebeck, Tübingen 2003, ss. 129-172 (Kısaltma: THIEL, Die Verwirkung von Grundrechten).

- THIEL, Markus: "Germany", In The 'Militant Democracy' Principle in Modern Democracies, editor Markus Thiel, Ashgate Publishing, Farnham 2009, ss. 109-145 (Kısaltma: THIEL, Germany).
- THIEL, Markus: "Introduction", In The 'Militant Democracy' Principle in Modern Democracies, editor Markus Thiel, Ashgate Publishing, Farnham 2009, ss. 1-13.
- THIEL, Markus ve diğerleri: The 'Militant Democracy' Principle in Modern Democracies, ed. Markus Thiel, Ashgate Publishing, 2009.
- THIEL, Markus ve diğerleri: Wehrhafte Demokratie, hrsg. Markus Thiel, Mohr Siebeck, Tübingen 2003.
- THIEL, Markus: "Zur Einführung: Die „wehrhafte Demokratie“ als verfassungsrechtliche Grundentscheidung Wehrhafte Demokratie", In Wehrhafte Demokratie, herausgeber Markus Thiel, Mohr Siebeck, Tübingen 2003, ss. 1-24 (Kısaltma: THIEL, Zur Einführung).
- TILLMANS, Reiner: "Wehrhaftigkeit durch Werthaftigkeit - der ethische Grundkonsens als Existenzvoraussetzung des freiheitlichen Staates", In Wehrhafte Demokratie, herausgeber Markus Thiel, Mohr Siebeck, Tübingen 2003, ss. 25-55.
- TÖGEL, Akif: "Dünya Anayasalarında Değiştirilemez Maddeler ve Türkiye'nin Yeni Anayasası için Öneriler", TAAD, 7/27 (2016), ss. 757-792.
- TUNA, Orhan: "Avrupa Komünizmi", İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Mecmuası, (Prof. Dr. S. F. Ülgener'e Armağan) C. 43 (1987), ss. 261-281.
- TUSHNET, Mark V.: "United States of America", In The 'Militant Democracy' Principle in Modern Democracies, editor Markus Thiel, Ashgate Publishing, Farnham 2009, ss. 357-377.
- TYULKINA, Svetlana: "Militant Democracy as an Inherent Democratic Quality", In Militant Democracy and Its Critics (epub versiyon), editors Anthoula Malkopoulou and Alexander S. Kirshner, Edinburgh University Press, Edinburgh 2019, ss. 229-267 (Kısaltma: TYULKINA, Inherent Democratic Quality).
- TYULKINA, Svetlana: "Militant Democracy: An Alien Concept for Australian Constitutional Law?", Adelaide Law Review, 36/2 (2015), ss. 517-539 (Kısaltma: TYULKINA, Australian Constitutional Law).
- TYULKINA, Svetlana: Militant Democracy - Undemocratic Political Parties and Beyond, Routledge, London and New York 2015 (Kısaltma: TYULKINA, Undemocratic Political Parties).
- TYULKINA, Svetlana: "Militant Democracy", Yayınlanmamış Doktora Tezi, Central European University Department of Legal Studies, 2011 (Kısaltma: TYULKINA, Militant Democracy).
- UNRUH, Peter: Weimarer Staatsrechtslehre und Grundgesetz, Duncker & Humblot, Berlin 2004.
- UYGUN, Oktay: "Mücadeleci Demokrasi ve Siyasal Partilerin Kapatılması", İçinde Demokrasinin Garantisi: İnsan Onuru ve İnsan Hakları, editör Ulrike Dufner, ss. 256-273.

- VAAN, Michiel de: *Etymological Dictionary of Latin and the other Italic Languages*, Brill Publ., Leiden-Boston 2008.
- VAUT, Simon vd.: *Ekonomi ve Sosyal Demokrasi, Çeviren Recai Hallaç, Friedrich Ebert Vakfı Sosyal Demokrasi Akademisi, Bonn 2014.*
- VENICE COMMISSION: *Guidelines on Prohibition and Dissolution of Political Parties and Analogous Measures*, Venice Comission, Venice 1999.
- VERFASSUNGSAUSSCHUSS DER MINISTERPRÄSIDENTEN KONFERENZ DER WESTLICHEN BESATZUNGSZONEN: *Bericht über den Verfassungskonvent auf Herrenchiemsee vom 10. bis 23. August 1948*, Richard Pflaum Verlag, München 1948.
- VINX, Lars: "Democratic Equality and Militant Democracy", *Constellations*, (2020), ss. 1-17.
- VON COELLN, Christian: "Artikel 18 GG", In *Grundrechte-Kommentar*, herausgeber Klaus Stern und Florian Becker, Wolters Kluwer Deutschland GmbH – JURION, Köln 2016, rn. 1-56.
- WALTER, Christian: "Interactions between International and National Norms: Towards an Internationalized Concept of Militant Democracy", In *Militant Democracy – Political Science, Law and Philosophy*, editors Afshin Ellian and Bastiaan Rijpkema, Springer, Switzerland 2018, ss. 79-95.
- WILKE, Dieter: "Die Verwirkung der Pressefreiheit und das strafrechtliche Berufsverbot", *Yayınlanmamış Doktora Tezi, Freien Universität Berlin, 1963.*
- WISE, Judith: "Dissent and the Militant Democracy: The German Constitution and the Banning of the Free German Workers Party", *The University of Chiago Law School Roundtable*, 5/1 (1998), ss. 301-343.
- WITTRECK, Fabian: "Artikel 18 – Grundrechtsverwirkung", In *Grundgesetz Kommentar Band 1*, herausgeber Horst Dreier, ss. 1673-1699, Mohr Siebeck, Tübingen 2013.
- YILMAZOĞLU, Yunus Emre/PERDEÇİOĞLU, İsmail Emrah: *Türkiye Cumhuriyeti Anayasası (Gerekçeli)*, Anayasa Mahkemesi Yayınları, Ankara 2019.
- YOKUŞ, Sevtap: *Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nde ve 1982 Anayasası'nda Hak ve Özgürlüklerin Kötüye Kullanımı*, Yetkin Yayınları, Ankara 2002.
- ZACHARIAS, Diana: "Die sog. Ewigkeitsgarantie des Art. 79 Abs. 3 GG", In *Wehrhafte Demokratie*, herausgeber Markus Thiel, Mohr Siebeck, Tübingen 2003, ss. 57-97.
- ZAND, Joseph: "The Concept of Democracy and the European Convention on Human Rights", *University of Baltimore Journal of International Law*, 5/2 (2017), ss. 195-227.
- ZIPPELIUS, Reinhold: *Kleine deutsche Verfassungsgeschichte*, Verlag C.H.Beck, München 2006.
- ZAND, Joseph and Hayri Keser: "Democracy is one of the Main Features of the European Convention on Human Rights", *Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 17/4 (2013), ss. 183-222.
- ZU DEM GESETZENTWURF DES ABGEORDNETEN STEPHAN BRANDNER UND DER FRAKTION DER AFD: *Drucksache 19/9026*, <https://www.bundestag.de/drucksachen>, Erişim Tarihi: 17.11.2019.

Anayasa Mahkemesi Kararları

- Anayasa Mahkemesi K. 1988/1 (8 Aralık 1988).
- Anayasa Mahkemesi K. 1991/1 (16 Temmuz 1991).
- Anayasa Mahkemesi. K. 1991/2 (24 Eylül 1991).
- Anayasa Mahkemesi. K. 1992/1 (10 Temmuz 1992).
- Anayasa Mahkemesi. K. 1993/1 (14 Temmuz 1993).
- Anayasa Mahkemesi. K. 1993/2 (23 Kasım 1993).
- Anayasa Mahkemesi. K. 1993/3 (30 Kasım 1993).
- Anayasa Mahkemesi. K. 1994/1 (10 Şubat 1994).
- Anayasa Mahkemesi. K. 1994/2 (16 Haziran 1994).
- Anayasa Mahkemesi. K. 1994/3 (13 Eylül 1994).
- Anayasa Mahkemesi. K. 1995/1 (19 Temmuz 1995).
- Anayasa Mahkemesi. K. 1996/1 (19 Mart 1996).
- Anayasa Mahkemesi. K. 1997/1 (14 Şubat 1997).
- Anayasa Mahkemesi. K. 1997/2 (18 Şubat 1997).
- Anayasa Mahkemesi. K. 1998/1 (16 Ocak 1998).
- Anayasa Mahkemesi. K. 1999/1 (26 Şubat 1999).
- Anayasa Mahkemesi. K. 2001/2 (22 Haziran 2001).
- Anayasa Mahkemesi. K. 2003/1 (13 Mart 2003).
- Anayasa Mahkemesi. K. 2003/13 (1 Nisan 2003).
- Anayasa Mahkemesi. K. 2008/116 (5 Haziran 2008).
- Anayasa Mahkemesi. K. 2008/2 (30 Temmuz 2008).
- Anayasa Mahkemesi. K. 2009/4 (11 Aralık 2009).

Federal Alman Anayasa Mahkemesi Kararları

- BVerfGE 11, 282, <https://www.servat.unibe.ch/dfr/bv011282.html>, Erişim Tarihi: 21.02.2020.
- BVerfGE 144, 20, <https://www.servat.unibe.ch/dfr/bv144020.html>, Erişim Tarihi 15.02.2020.
- BVerfGE 2, 1, <https://www.servat.unibe.ch/dfr/bv002001.html>, Erişim Tarihi 21.01.2020.
- BVerfGE 25, 44, <https://www.servat.unibe.ch/dfr/bv025044.html>, Erişim Tarihi 20.12.2019.
- BVerfGE 25, 88, <https://www.servat.unibe.ch/dfr/bv025088.html>, Erişim Tarihi 21.12.2019.
- BVerfGE 38, 23, <https://www.servat.unibe.ch/dfr/bv038023.html>, Erişim Tarihi 15.02.2020.
- BVerfGE 28, 36, <https://www.servat.unibe.ch/dfr/bv028036.html>, Erişim Tarihi 21.12.2019.

- BVerfGE 28, 51, <https://www.servat.unibe.ch/dfr/bv028051.html>, Erişim Tarihi: 21.12.2019.
- BVerfGE 30, 1, <https://www.servat.unibe.ch/Dfr/bv030001.html>, Erişim Tarihi: 22.12.2019.
- BVerfGE 39, 334, <https://www.servat.unibe.ch/dfr/bv039334.html>, Erişim Tarihi: 25.01.2020.
- BVerfGE 5, 85, <https://www.servat.unibe.ch/dfr/bv005085.html>, Erişim Tarihi: 20.12.2019.
- BVerfGE 91, 262, <https://www.servat.unibe.ch/dfr/bv091262.html>, Erişim Tarihi: 07.02.2020.
- BVerfGE 91, 276, <https://www.servat.unibe.ch/Dfr/bv091276.html>, Erişim Tarihi: 07.02.2020.
- BVerfGE, 39, 334, <https://www.servat.unibe.ch/dfr/bv039334.html>, Erişim Tarihi: 07.03.2020.
- BVerfGE, 5, 85, <https://www.servat.unibe.ch/dfr/bv005085.html>, Erişim Tarihi: 07.03.2020

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararları

- ECHR, Association of Citizens Radko and Paunkovski v. 'the former Yugoslav Republic of Macedonia', Appl. No: 74651/01, 15/01/2009
- ECHR, Austria v. Italy (Komisyon), 788/60
- ECHR, Baçzkowski and Others v. Poland, Appl. No: 1543/06, 03/05/2007
- ECHR, Chassagnou and Others v. France [GC], Appl. No: 25088/94, 28331/95 ve 28443/95, 29.04.1999
- ECHR, Church of Scientology Moscow v. Russia, Appl. No: 18147/02, 24/09/2007
- ECHR, Freedom and Democracy Party (ÖZDEP) v. Turkey [GC], Appl. No: 23885/94, 08/12/1999
- ECHR, Galstyan v. Armenia, Appl. No: 26986/03, 15/11/2007
- ECHR, Gerger v. Turkey, Appl. No: 24919/94, 08/07/1999
- ECHR, Glasenapp v. Germany, Appl. No: 9228/80, 28/08/1986
- ECHR, Gorzelik and Others v. Poland [GC], Appl. No: 44158/98, 17/02/2004
- ECHR, HADEP and Demir v. Turkey, Appl. No: 28003/03, 14.12.2010
- ECHR, Handyside v. The United Kingdom, Appl. No: 5493/72, 7.12.1976
- ECHR, Herri Batasuna and Batasuna v. Spain, Appl. No: 25803/04 ve 25817/ 04, 30.06.2009
- ECHR, Keegan v. Ireland, Appl. No: 16969/90, 26/05/1994
- ECHR, Lawless v. Ireland (no. 3 - "the Law"), Appl. No: 332/57, 01/07/1961
- ECHR, Leyla Şahin v. Turkey [GC], Appl. No: 44774/98, 10.10.2005
- ECHR, Mkrtchyan v. Armenia, Appl. No: 6562/03, 11/07/2007

- ECHR, N.F. v. Italy, Appl. No: 37119/97, 02/08/2001
- ECHR, Orban and Others v. France, Appl. No: 20985/05, 15/01/2009
- ECHR, Ouranio Toxo and Others v. Greece, Appl. No: 74989/01, 20/10/2005
- ECHR, Paksas v. Lithuania [GC], Appl. No: 34932/04, 16/01/2011
- ECHR, Partidul Comunistilor (Nepeceristi) and Ungureanu v. Romania, Appl. No: 46626/99, 3.02.2005
- ECHR, Perinçek v. Switzerland [GC], Appl. No: 27510/08, 15/10/2015
- ECHR, Refah Partisi (the Welfare Party) and Others v. Turkey [C], Appl. No: 41340/98, 41342/98, 41343/98 ve 41344/98, 31.07.2001
- ECHR, Refah Partisi (the Welfare Party) and Others v. Turkey [GC], Appl. No: 41340/98, 41342/98, 41343/98 and 41344/98, 13.02.2003
- ECHR, Rekvényi v. Hungary [GC], 25390/94, 20/05/1999
- ECHR, Republican Party of Russia v. Russia, Appl. No: 12976/07, 12.04.2011
- ECHR, Sanoma Uitgevers B.V. v. The Netherlands [GC], Appl. No: 38224/03, 14/09/2010
- ECHR, Sidiropoulos and Others v. Greece, Appl. No: 57/1997/841/1047, 10/07/1998
- ECHR, Socialist Party and Others v. Turkey, Appl. No: 20/1997/804/1007, 25.05.1998
- ECHR, Stankov and the United Macedonian Organisation Ilinden v. Bulgaria, Appl. No: 29221/95 ve 29225/95, 2.01.2001
- ECHR, Tsonev v. Bulgaria, Appl. No: 45963/99, 13/07/2006.
- ECHR, United Communist Party of Turkey and Others v. Turkey, Appl. No: 133/1996/752/951, 30/01/1998
- ECHR, Vogt v. Germany, Appl. No: 17851/91, 26.09.1995
- ECHR, Vona v. Hungary, APPL. NO: 35943/10, 09/07/2013
- ECHR, Vörður Ólafsson v. Iceland, Appl. No: 20161/06, 27/04/2010
- ECHR, X v. Italy (Komisyon), Appl. No: 6741, 21.05.1976
- ECHR, Young, James and Webster v. the United Kingdom, Appl. No: 7601/76 ve 7806/77, 13/08/1981
- ECHR, Ždanoka v. Latvia [GC], Appl. No: 58278/00, 16.03.2006
- ECHR, Zhechev v. Bulgaria, Appl. No: 57045/00, 21/06/2007

FSMVÜ Hukuk Fakültesi
1. Spor Hukuku Zirvesi

“SPORDA DOPİNG”

Prof. Dr. SELÇUK ÖZTEK'e
ARMAGAN

Editör: Prof. Dr. Murat BALCI

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

FSMVÜ Hukuk Fakültesi 1. Spor Hukuku Zirvesi “Sporda Doping”

Editör: Murat Balcı

Hukuk Yayınları Dizisi – 3090

Birinci Baskı : Mart, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8092 – 56 – 1

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara

Tel : (0312) 231 17 00

Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C

(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul

Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Salmat Basım Yayım Ambalaj San. Tic. Ltd. Şti.

Sertifika No: 47771

Tel: (0312) 341 10 24 - Ankara

KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI AÇISINDAN DOPİNG TEST SONUÇLARI

◆ Doç. Dr. Hüseyin AYDIN*

Giriş

Kişisel verilerin korunması hakkı, başlangıçta özel hayatın korunması hakkı kapsamında değerlendirilirken dijitalleşmenin yaygınlaşması ile birlikte müstakil bir hak olarak hukuk düzenin bir parçası haline gelmiş ve önemi her geçen gün artarak devam etmektedir. Kişisel verilerin bir kısmı önemi nedeniyle özel kişisel veri olarak tanımlanmakta ve daha fazla hukuki himayeye mazhar olmaktadır. Bunlardan biri de sağlık verisidir.

İnsanın en mahrem kişisel verilerinden olan sağlık verisinin ise doping ile olan ilişkisi ise açıktır. Sporcuların nerede olduğu bilgisinin toplanması, idrar ve kan örneklerinin toplanması, örneklerin analiz edilmesi ve bunlardan damıtılan verilerin kullanılmasının veri koruma hukuku kapsamında kabul edilmektedir¹.

İşbu çalışmada doping test sonuçlarının kaydedilmesi, işlenmesi ve aktarılması gibi konular, kişisel verilerin korunması hakkı kapsamında değerlendirilmektedir.

Genel Olarak Kişisel Veri Kavramı, Tanımı ve Unsurları

Dünyadaki teknolojik gelişmelere bağlı olarak veri paylaşımının hızla artması ile birlikte gerçek kişilerin kendilerine ait verilerin korunmasını isteme, işlenen kişisel veriler hakkında bilgilendirilme, bu verilerin düzeltilmesini ve silinmesini talep etme, verilerin amaçsız-

* FSMVÜ Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi

¹ Bart VAN DER SLOOT, Mara PAUN, Ronald LEENES, *Athletes' Human Rights and the Fight Against Doping: A Study of the European Legal Framework*, Springer & Asser Press, The Hague, The Netherlands, 2020, s.1

sel bütünlüğünün ve insan onuruna ilişkin hususların korunmasını içerir⁴⁴. Kişisel verilerin korunması hakkının global olarak vazgeçilmez bir hak olarak görülmesi ile birlikte spor ve dople mütadele gibi kamusal faydası olan alanlar ile örtüşmeyi sağlaması kaçınılmaz hale gelmiştir.

Bu bağlamda, Türkiye Dople mütadele Komisyonu' nun hem sporcu hem diğ er paydaşlar için kamu sağ lığ ının korunması adına oldukça önemli bir kurum oldu ğ u açıktır, zira spor faaliyetlerinin birleştiriciliğ i düşünöldüğ ünde genç nesillere adil ve sağ lıklı sporcu profilinin örnek gösterilmesinde dople mütadele etkin mütadelenin rolü büyüktür. Kanaatimizce, Komisyon' un bu misyonunu sporcunun temel insani hakları ile dengeli bir şekilde yürütebilmesi de en az bu rolü kadar değerlidir.

KAYNAKÇA

- Akgöl, Aydın, Danıştay ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararları Işığ ında Kişisel Verilerin Korunması, 2. Bs., Beta Basım, İstanbul, 2016.
- Akıncı, Ayşe Nur, Avrupa Birliğ i Genel Veri Koruma Tüzüğ ü'nün Getirdiğ i Yenilikler ve Türk Hukuku Bakımından Değerlendirilmesi, Kalkınma Bakanlığ ı İktisadi Sektörler ve Koordinasyon Genel Müdürlüğ ü Bilgi Toplumunu Dairesi Başkanlığ ı, Çalışma Raporu-6, Y. 2017.
- Akkurt, Sinan Sami, "Kişisel Veri Kavramının Hukuki Niteliğ ine İlişkin Yaklaşımlara Mukayeseli Bir Bakış", Kişisel Verileri Koruma Dergisi, C. 2, S. 1, 2020, ss. 20-32.
- Altındağ Halil, "Kişisel Sağ lık Verilerinin İşlenmesine İlişkin 6698 Sayılı Kanun'daki Hükümlerin Avrupa Birliğ i Mevzuatı İle Karşılaştırmalı Olarak Değerlendirilmesi", II. Uluslararası Tıp Hukuku Kongresi Bildirileri Kitabı (Ed. Doğ an, C. / Hakeri, H.), Ankara 2018.
- Ather Olca Emre, Can Özgü, Ulusal ve Uluslararası Yönetmeliklerde Kişisel Sağ lık Verisi Mahremiyetinin Korunması, International Conference on Information Security and Cryptology Konferans Bildirisi, 2014.
- Aydın, Muhammet, Kişisel Verilerin Korunması Bağ lamında İdarenin Sorumluluğ u ve Yargısal Denetimi, Ufuk Üniversitesi, Ankara, 2020, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.

---

⁴⁴ VAN DER SLOOT, s.236

- Ayözger Öngün, Kişisel Verilerin Korunması Hukuku Elektronik Haberleşme Sektörüne İlişkin Özel Düzenlemeler Dahil, 2. Bs, İstanbul 2016.
- Başar, Cemal, Türk İdare Hukuku ve Avrupa Birliği Hukuku Işığında Kişisel Verilerin Korunması, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir, 2019, Yayınlanmamış Doktora Tezi.
- Çelik, Yeşim, "Özel Hayatın Gizliliğinin Yansıması Olarak Kişisel Verilerin Korunması ve Bu Bağlamda Unutulma Hakkı", Türkiye Adalet Akademisi Dergisi, C. 8, S. 32, Y. 2017, ss. 391-410.
- Dülger Murat Volkan, Sağlık Hukukunda Kişisel Verilerin Korunması ve Hasta Mahremiyeti, İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.1, S. 2, Y. 2015, ss. 43-80.
- Ersoy, Eren, Gizlilik, Bireysel Haklar, Kişisel Verilerin Korunması Bildirisi <http://ab.org.tr/ab06/bildiri/6.doc> (s.e.t.:30.05.2021)
- Güreş Fıratcan, Sporda Bütünlük: Doping, Supplement Kullanımı, Yolsuzluk, Şike Ve Etik Karar Vermenin Sporun Bütünleştirici Özelliği Üzerine Etkisinin İncelenmesi, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Aydın, 2021, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Kabadayı, Elif Sinem, Dijital Çağda Hissedilen Unutulma İhtiyacı Ve Kişisel Verilerin Korunması Bağlamında Yeni Bir Hak Olarak Unutulma Hakkı, Ankara Üniversitesi, Ankara, 2021, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Kılınç, Doğan, "Anayasal Bir Hak Olarak Kişisel Verilerin Korunması", Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 61, S. 3, Y. 2012, ss. 1089-1169.
- Kişisel Verileri Koruma Kurumu, Açık Rıza, KVKK Yay., Ankara 2019.
- Kişisel Verileri Koruma Kurumu, Anayasal Bir Hak Olarak Kişisel Verilerin Korunmasını İsteme Hakkı, KVKK Yay., Ankara 2019.
- Kişisel Verileri Koruma Kurumu, Kişisel Verilerin İşlenme Şartları, KVKK Yay., Ankara 2019.
- Kişisel Verileri Koruma Kurumu, Kişisel Verilerin Korunması Kanununa İlişkin Uygulama Rehberi, KVKK Yay., Ankara 2019 .
- Kişisel Verileri Koruma Kurumu, Madde Ve Gerekçesi İle Kişisel Verilerin Korunması Kanunu (Bilgi Notu) Ve Kişisel Verilerin Korunmasına İlişkin Terimler Sözlüğü, KVKK Yay., Ankara 2019.
- Kişisel Verileri Koruma Kurumu, 6698 Sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanununun Uygulanmasına Yönelik Soru Cevaplar Ankara 2019.

- Kişisel Verileri Koruma Kurumu, 6698 Sayılı Kanunda Yer Alan Temel Kavramlar, KVKK Yay., Ankara 2019.
- Orak Beşir, Kişisel Sağlık Verilerinin Korunması, Hacettepe Üniversitesi, Ankara, 2021, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Ross Stephen F., Nafziger James A.R., Handbook on International Sports Law, Edward Edgar Publishing, Bs. 6, İngiltere 2011.
- Taştan Furkan Güven, Türk Sözleşme Hukukunda Kişisel Verilerin Korunması, 2. Bs., Ankara 2017.
- Van Der Sloot Bart, Paun Mara, Leenes Ronald, Athletes' Human Rights and the Fight Against Doping: A Study of the European Legal Framework, Springer & Asser Press, The Hague, The Netherlands, 2020.
- Zeytin Zafer, Hekimin Sır Saklama Yükümlülüğü, Türkiye Klinikleri Journal of Medical Ethics, C.14, S.2, Y. 2006, ss. 77-82.

İnternet Kaynakları

- <https://curia.europa.eu/> (s.e.t.:14.10.2021).
- https://www.echr.coe.int/Documents/Convention_TUR.pdf (s.e.t.:30.05.2021).
- <https://eur-lex.europa.eu/> (s.e.t.: 14.10.2021).
- <http://www.multeci.org.tr/> (s.e.t.:30.05.2021).
- <https://www.resmigazete.gov.tr/> (s.e.t.:18.10.2021).
- <https://www.tdmk.org.tr/> (s.e.t.:15.10.2021).
- <https://www.who.int/about/> (s.e.t.:15.10.2021).
- <https://www.wada-ama.org/> (s.e.t.:15.10.2021).

E-SPOR VE DOPİNG ¹

◆ Dr. Öğr. Üyesi Kerim ÇAKIR*

I. GENEL AÇIKLAMALAR VE E-SPOR

Teknolojinin son yıllarda hızla gelişmesi, internete dünyanın her yerinden ulaşılabilmesi ve Covid-19 salgını ile birlikte insanların bilgisayar ve iletişim teknolojileri ile daha fazla vakit geçirmeye başlaması, e-sporun (elektronik spor)² küresel çapta yayılmasına ve büyük bir ekonomi oluşturmaya sebebiyet vermiştir.

Teknoloji dünyasında yaşanan gelişmeler ve internetin sunduğu etkileşimli ortam e-spora olan ilgiyi artırmıştır. Başlangıçta hobi olarak görülen e-spor özellikle gençlerin ilgi odağı olmuş ve içinde para ödülleri ve kazançlı reklam anlaşmalarının olduğu bir mesleğe dönüşmüştür³.

---

¹ 20 Ekim 2021 tarihinde Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi Hukuk Fakültesinde "1. Spor Hukuku Zirvesi Sporda Doping" konulu panelde sunulan tebliğ metnidir.

* Dr. Öğretim Üyesi, Marmara Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, Ceza ve Ceza Usul Hukuku Anabilim Dalı,
E-posta: kerimcakir@marmara.edu.tr; ORCID ID: 0000-0003-1821-9935.

² Elektronik spor (diğer adlarıyla e-Spor veya eSpor), organize video oyunu yarışmalarına verilen isim. Oyunlar, genellikle profesyonel oyuncular arasında profesyonel organizasyonlar ile düzenlendiğinde bu ismi alır. Elektronik sporlarda en çok rastlanan oyun türleri strateji oyunları, dövüş oyunları, birinci şahıs nişancı oyunları ve spor oyunlarıdır. League of Legends Dünya Şampiyonası, The International, Evolution Championship Series ve Intel Extreme Masters gibi turnuvalar canlı yayınlanır ve oyunculara altı haneli miktarlara kadar önemli para ödülleri sağlar. e-Spor karşılaşmalarında yer alan oyunculara siberatlet (İngilizce: cyberathlete) denir. Bkz. https://tr.wikipedia.org/wiki/Elektronik_spor

³ **Daum, Oliver**, Doping im E-Sport: Altes Problem, neue Gefahren, In: Legal Tribune Online, 01.05.2020, https://www.lto.de/persistent/a_id/41475/ (Erişim tarihi: 03.10.2021).

cadele, adil ve temiz sporun temel kaygısıdır. Örneğin, bir video oyununu oyuncusunun, oyunu kendisi için kolaylaştırmak veya rakipleri için daha zor hale getirmek için normal oyuna göre bir avantaj yaratmak amacıyla standart olmayan yöntemler- örneğin teknik manipülasyon yoluyla- kullanması doping olarak değerlendirilebilir.

Son olarak belirtelim ki organizatörler ve lisans sahipleri e-sporunda dopinge mücadele önlemlerine katkı konusunu yeniden gözden geçirmek zorundadır. Dopinge mücadele kuralları ve yasakları e-spor için geçerli değildir. Ancak önemli bir adım olarak ESIC'in, dopinge mücadele yönergeleri kabul edilebilir ve e-sporcular için zorunlu bir doping testi getirilebilir.

KAYNAKÇA

- Akgöl, Oğuzcan**, Spor Endüstrisi ve Dijitalleşme: Türkiye'de Esport Yapılanması Üzerine Bir İnceleme, TRT akademi, Spor Yayıncılığı, Cilt 4, Sayı 8, Temmuz 2019.
- Bagger von Grafenstein, Tim**, eSport: Welche Vor- und Nachteile bringt eine rechtliche Qualifizierung als Sport mit sich?, MMR, 2018.
- Baumann, Anastasia**, E-Sport vs. Sport IV: Ist das Cheating des E-Sports das Doping des Sports?, <https://www.lhr-law.de/magazin/e-sportrecht/esport-vs-sport-iv-ist-das-cheating-im-esport-das-doping-im-sport/>
- Daum, Oliver**, Doping im E-Sport: Altes Problem, neue Gefahren, In: Legal Tribune Online, 01.05.2020, https://www.lto.de/persistent/a_id/41475/
- Doğu, Hakkı Mert**, E- Spor Ve E-Spor Hukuku'nda Sporcu Sözleşmeleri, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Yıl 2020, Cilt 69, Sayı 2, (443 – 453).
- IESF, 13th Esports World Championship Official Rulebook, Son güncelleme, Kasım 2021.
- IESF, Competition Regulations (Müsabaka Kuralları) Son Güncelleme 20.08.2021. <https://iesf.org/wp-content/uploads/2021/08/EWC21-Competition-Regulation-Aug-2021.pdf>
- Kartal, Mehmet**, Küreselleşme Bağlamında Türkiye'de E-Spor, (Editör Doç. Dr. Cenk Temel) Ankara 2020.
- Kilci, Alp Kaan**, Spor Ve Dijital Oyunda Son Nokta: Esport, 2. Baskı, Ankara 2021.
- Paslı, Ali- Gökçe, Görkem-Yollu, Yağmur-Karaca, Nimet**, E-Spor: Hukuki Bakış, Ankara 2021.
- Ulusal Gençlik Ve Spor Politikası Belgesi.

DÜNYA ANTI DOPİNG AJANSI (WADA)'NIN YAPILANMASI VE İDARİ İŞLEYİŞİ

◆ Dr. Can YALÇINKAYA

1. Uluslararası Birliğe İhtiyaç ve Kuruluş

Doping, sportif performansı artırmak amacıyla yasaklanmış ve vücuda yabancı maddelerin kullanılması ya da herhangi bir maddenin anormal miktarlarda tüketilmesi veya vücuda normal dışı yollardan alınması olarak tanımlanır.^[1] Çinliler tarafından haşhaş ve Romalılar tarafından mantar tüketimi olarak tespit edilebilen ilk performans artırma çabalarına modern zamanların ilk örnekleri olarak İkinci Dünya Savaşı sırasında Alman askerlere amfetamin verilmesi ya da sosyal hayatta kullanılan kokain, morfin, viagra kullanımı sayılabilir.

Sportif anlamda da 20.yüzyılın özellikle ortalarından itibaren testosteron hormonu kullanımı ile birlikte planlı performans arttırıcı madde kullanımı maalesef yaygınlaşmıştır. Bir hastalık gibi yayılıp adil oyuna zarar veren doğal olmayan yollardan performans artırma çabaları, doğal görünen ancak etik kabul edilemeyecek yollara da sapmıştır. Testosteron hormonu artması için kadın sporcuların yarışmalardan hemen önce hamile bırakıldıklarına ilişkin söylentiler yanında şampiyon sporcuların çocuklarının kullanılan yabancı maddeler nedeni ile sakat doğduğu bilinen bir gerçektir.

Yayılan bu tehlike karşısında Uluslararası Olimpiyat Komitesi (IOC) ilk olarak 1968 yılındaki Meksika Olimpiyatlarında performans arttırıcı madde denetimine yönelik testleri yapılmasını sağlamıştır. Ancak Uluslararası Olimpiyat Komitesinin bu uygulaması öncesinde 1960'lı yılların başında Fransa ve Belçika gibi Devletlerin performans arttırıcı maddelerin tespiti için farmakolojik çalışmalar

^[1] <https://tr.wikipedia.org/wiki/Doping>

Bir Çalışma Grubunun oluşturulması Dünya Anti Doping Ajansı (WADA) Vakıf Kurulu tarafından önerilebilir, ancak bu halde, kurulacak Çalışma Grubunun konusu ile ilgili Daimi Komite veya Uzman Danışma Grubu Başkanının görüşü alınır. Ayrıca Dünya Anti Doping Ajansı (WADA) Yönetim Kurulu da bir Çalışma Grubu kurup yetkisini onaylayabilir.

Çalışma Grupları yalnızca ihtiyaç duyulduğunda ve genellikle süreli bir yetkiyi kullanacak şekilde oluşturulur. Çalışma Grubundan beklenen neticenin alınmadığı durumlarda, görev süresinin uzatılması mümkündür. Kural olarak bu oluşumların süresiz olarak devam etmesi beklenmemektedir ancak istisnai biçimde çalışmalarının doğası gereği devam etmesi gerekirse Çalışma Grubunun bir Uzman Danışma Grubuna yükseltilip yükseltilmeyeceğine ayrıca karar verilir.

Çalışma Grupları kural olarak kalıcı olarak kabul edilmeseler de, bazılarının görevlerinin birkaç yıl sürmesi gerekebilmektedir. Bu durumlarda varlıklarının gerekliliğinin denetimi için en az üç yılda bir gözden geçirilmelidir. Çalışmalarını erteleme ve ihtiyaç duyulduğunda yeniden etkinleştirme kararı alınabilir. Bu gibi durumlarda, görev ve yeni zaman çizelgeleri, çalışmalarına devam etmeden önce yeniden tanımlanmalıdır. ^[24]

KAYNAKLAR

- Dünya Anti Doping Ajansı (WADA) Statüsü 2021
 Dünya Anti Doping Ajansı (WADA) Yönetim Kuralları 2021
 Dünya Anti Doping Ajansı (WADA) Uzman Danışma Gruplarına Genel Bakış Aralık 2020
 (<https://www.wada-ama.org/en/resources/governance/overview-of-wada-expert-advisory-groups>)
 Dünya Anti Doping Ajansı (WADA) Çalışma Gruplarına Genel Bakış Aralık 2020

^[24] WADA Çalışma Gruplarına Genel Bakış Aralık 2020

(<https://www.wada-ama.org/en/resources/governance/overview-of-wada-working-groups>)

(<https://www.wada-ama.org/en/resources/governance/overview-of-wada-working-groups>)

Erkiner, Kısmet. Hukuk Boyutunda Doping, Ankara: Nobel Yayın Dağıtım, 2006

Karakaya, Yunus Emre. (Ed.), Sporda Yeni Yaklaşımlar "Güncel Konular ve Yeni Gelişmeler", Ankara: Gazi Kitabevi, 2017

Erten, Rifat. Milletlerarası Özel Hukukta Spor, Ankara: Adalet Yayınevi, 2007

TBMM Spor Kulüplerinin Sorunları ile Sporda şiddet Sorununun Araştırılarak Alınması Gereken Önlemlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırma Komisyonu Bakanlığının A.01.1.GEÇ. 10/80-41 sayı ve 16.12.2010 tarihli yazısı üzerine Spor Hukuku Enstitüsü tarafından sunulan rapor

UNESCO Spor ve Beden Eğitimi Bakanlar Konferansının 1988 Moskova toplantısında aldıkları "5 sayılı Tavsiye Kararı"

15.07.1971 tarih ve 13896 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Beden Terbiyesi Ceza Yönetmeliği

Uluslararası Olimpiyat Komitesi (IOC) Şartı

Yalçınkaya, Can. Sporun İdari Yapılanması ve Spor Disiplin Hukuku. İstanbul: Legal, 2021

Dr. Bayram DOĞAN

**Karşılaştırmalı Hukukta
Anayasal Bir Hak Olarak**

KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI HAKKI

**ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022**

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Karşılaştırmalı Hukukta Anayasal Bir Hak Olarak
Kişisel Verilerin Korunması Hakkı
Bayram Doğan

Hukuk Yayınları Dizisi – 3091

Birinci Baskı : Mart, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8092 – 57 – 8

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Meteksan Matbaacılık ve Teknik Sanayi Ticaret A.Ş
Beytepe Köyü Yolu No:3
06800 Çankaya/Ankara
Sertifika No: 46519

KAYNAKÇA

- AKAD, Mehmet / VURAL DİNÇKOL, Bihterin, **Genel Kamu Hukuku**, 8. Basım, Der Yayınları, İstanbul, 2013.
- AKDAĞ, Hale, **Türk Ceza Kanunu Kapsamında Kişisel Verilerin Korunması**, Adalet Yayınevi, Ankara, 2013.
- AKGÜL, Aydın, "Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararlarında Kişisel Verilerin Korunması Hakkı" **Terazi Hukuk Dergisi**, 9 (92), 2014, s. 72-81.
- AKGÜL, Aydın, "Kişisel Verilerin Korunmasında Yeni Bir Hak: Unutulma Hakkı ve AB Adalet Divanı'nın Google Kararı", **TBBD**, C. Ocak-Şubat 2015, S. 116, s. 11-38.
- AKGÜL, Aydın, **Kişisel Verilerin Korunması Açısından İdarenin Hukuki Sorumluluğu ve Yargısal Denetimi**, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kocaeli, 2013.
- AKINCI, Ayşe Nur, **Büyük Veri Uygulamalarında Kişisel Veri Mahremiyeti**, Sektörler ve Kamu Yatırımları Genel Müdürlüğü, Ankara, 2019.
- AKINCI, Fatih, "Lekelenme Hakkı", **TAAD**, Yıl 11, S. 43, Temmuz 2020, s. 177-202.
- AKKURT, Sinan Sami, "17.06.2015 Tarih, E. 2014/4-56, K. 2015/1679 Sayılı Yargıtay Hukuk Genel Kurulu Kararı ve Mukayeseli Hukuk Çerçevesinde Unutulma Hakkı", **AÜHFD**, C. 65, S. 4, 2016, s. 2605-2635.
- AKPINAR, Mahmut, "Gün Işığında Yönetim Açısından Türk Kamu Yönetiminde Açıklık ve Şeffaflık Sorunu", **Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi**, C. 16, S. 2, 2011, s. 235-261.
- AKSOY, Hüseyin Can, **Medeni Hukuk ve Özellikle Kişilik Hakkı Yönünden Kişisel Verilerin Korunması**, Çakmak Yayınevi, Ankara, 2010.
- AKTAŞ, Batuhan, **Özel Hayatın Gizliliğini İhlal (İnsan Hakları Avrupa Mahkemesi ve Yargıtay Kararları Açısından)**, Der Yayınları, İstanbul, 2017.
- ALEXY, Robert, **A Theory of Constitutional Rights**, Oxford University Press, Oxford, 2010.
- ALTINTAŞ, Şükrü, **Türkiye'de İnsan Haklarının Gelişimi ve Kurumsal Yapılanması: İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Örneği**, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Karamanoğlu Mehmet Bey Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Karaman, 2019.
- ANAYURT, Ömer, "Hakların Bütünlüğü İlkesi Açısından İnsan Haklarına İlişkin Sınıfların Değerlendirilmesi", **Türkiye'de İnsan Hakları**, **TODAİE**, 2000, s. 45-59.
- ANAYURT, Ömer, **Anayasa Hukuku Genel Kısım (Temel İlkeler, Kavram ve Kurumlar)**, 4. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2021.

- ARENAS RAMÍRO, Mónica, **El derecho fundamental a la protección de datos personales en Europa**, Tirant Lo Blanch, Valencia, 2006.
- ARSLAN, Çetin, “Avrupa Birliği Hukukunda Kişisel Verilerin Üçüncü Ülkelere Aktarılması”, **Kazancı Hakemli Hukuk Dergisi**, S. 79-80, 2011, s. 31-61.
- ARSLAN, Zühtü, “Temel Hak ve Özgürlüklerin Sınırlanması: Anayasanın 13. maddesi Üzerine Bazı Düşünceler”, **Anayasa Yargısı**, C. 18, S. 1, Yıl 2002, s. 139-154.
- ARSLANTAŞ, Toktaş Selma / Binark Mutlu / Dikmen Ergin Şafak, Fidaner B. Işık, KÜZECİ Elif, Özaygen Alkım, Türkiye’de Dijital Gözetim, s.17, T.C. Kimlik Numarasından E-Kimlik Kartlarına Yurttaşın Sayısal Bedenlenişi, Yayınevi: **Alternatif Bilişim Derneği**, Ceylan Matbaa, İstanbul, 2012.
- ATAK, Songül, “Avrupa Konseyi’nin Kişisel Veriler Açısından Sağladığı Temel Güvenceler”, **TBBD**, S. 87, 2010, s. 90-120.
- ATAR, Yavuz, **Türk Anayasa Hukuku**, 13. Baskı, Seçkin Yayınları, Ankara, 2019.
- ATWILL, Online, Privacy Law: France Country Report, Library of Congress, June 2012, <https://www.loc.gov/law/help/online-privacy-law/2012/france.php>, E.T. 21.10.2021.
- AUSLOOS, Jef, “The ‘Right to be Forgotten Worth Remembering?”, **Computer Law & Security Review**, Vol. 28, No. 2, 2012, s. 1-17.
- AVANS, A.C. “European Data Protection Law”, **American Journal of Comparative Law**, C. 29, Yıl 1981.
- AVCIOĞLU, Nur Halet, **Türk Hukukunda Kişisel Verilerin Korunması Hakkı**, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, KTO Karatay Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Anabilim Dalı, Konya, 2018.
- AYBAY, Rona, **İnsan Hakları**, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, İstanbul, 2015.
- AYDOĞDU, Yasin, “Kamu İdaresinde Kişisel Verilerin Korunması”, **SÜHFD**, C. 29, S. 1, 2021, s. 26-295.
- AYDOĞDU, Yasin, “Yapay Zekâ Marifetiyle Kişisel Verilerin İşlenmesi ve Terörizme Etkileri”, **Yeni Nesil Terörizm İçinde**, Ed. Muhittin Imıl, Nobel Yayıncılık, 2020, s. 161-180.
- BABAHAÑOĞLU, Veysel / ÖRSELLİ, Erhan, **Türk Kamu Yönetiminde Kişisel Verilerin Korunması ve Güvenliğine İlişkin Kurumsal Yapılanma: Kişisel Verilerin Korunması Kurumu**, I. Uluslararası Sosyal Bilimler Sempozyumu ASOS Congress Bildiri Kitabı, Elâzığ, 2016, s. 550-556.
- Balıkesir Ticaret Platformu, Görünmezlik Hakkımız Olmalı mı? s. 2, Balıkesir Dünyası Dijital Sosyal Yaşam Gündem 100 Yüze, Ajans 100 Yüze Akıllı Katalog, <https://balikesirticaretplatformu.com/haber/1196/gorunmezlik-hakkimiz-olmalı-mi>, 2020.

- BASKIN, Onur, **Kişilik Hakkı Kapsamında Kişisel Verilerin Korunması**, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2021.
- BAŞALP, Nilgün , **Kişisel Verilerin Korunması ve Saklanması**, Yetkin Yayınları, Ankara.
- BAŞAR, Cemal, **Türk İdare Hukuku ve Avrupa Birliği Hukuku Işığında Kişisel Verilerin Korunması ve Saklanması**, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2020.
- BEİER, Bernd R. "Genetic Testing and the Right of Self-Determination: The Experience in the Federal Republic of Germany", **Hofstra Law Review**, 16 (3), 1988, p. 601-614.
- BELLOS, David, **Is That a Fish in Your Ear? The Amazing Adventure of Translation**, Penguin Books, London, 2011.
- BENNETT, Louis, "Reflections on Privacy, Identity and Consent in on-line Services" **Information Security Technical Report**, 14(3), August, 2009, p. 119-123, doi.org/10.1016/j.istr.2009.10.003
- BEZGIN, Yüksel Ertürk, **Soruşturmanın Gizliliği İlkesi Kapsamında Lekelenme Hakkı**, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Anabilim Dalı, Erzincan, 2020.
- BİLİR, Faruk, **100 Soruda Kişisel Verilerin Korunması Kanunu**, KVKK Yayınları, Ankara, 2018.
- BLACKBURN, Robert, 2001, "The institutions and processes of the Convention", in *Fundamental rights in Europe: The European Convention on Human Rights and its Member States, 1950-2000*, eds. Robert Blackburn and Jörg Polakiewicz, Oxford: Oxford University Press.
- BORING, Nicolas, *Online Privacy Law: France Country Report*, Library of Congress, December 2017, https://www.loc.gov/law/help/online-privacy-law/2017/france.php#_ftn1, E.T. 25.09.2021.
- BOYAR, Oya / IŞIK, Sezen KAMA, "Dördüncü Kuşak Haklar ve Bilişim Teknolojilerinin Doğuşunda Mahremiyet Kavramına Karşılaştırmalı Bir Bakış", **MÜHFHAD**, C. 25, S. 2, Prof. Dr. Ferit Hakan Baykal Armağanı, Aralık 2019, s. 602-623.
- BOZ, Ahmet, **Kişisel Verilerin Korunması: Türkiye, ABD ve AB Örnekleri**, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Polis Akademisi Güvenlik Bilimleri Enstitüsü Güvenlik Stratejileri ve Yönetimi A.B.D., Ankara, 2014.
- BOZKURT, Habip, **Kişisel Verilerin İşlenmesinin Hukuki Boyutu**, Yetkin Yayınları, İstanbul, 2021.
- BRAUN, Cihan Avcı, "Kişisel Verilerin İşlenmesinde Rıza", **YÜHFD**, C. XV, S. 1, 2018, s. 13-35.
- BRİBOİSİA, Emmanuele / DROOGHENBROECK, Sébastien Van, "Emprunts et migrations entre le Droit de l'Union européenne et le Droit du Conseil de

- l'Europe", Traduction et droits européens: Enjeux d'une rencontre: Hommage au Recteur Michel van de Kerchove. Eds. Antoine Bailleux, Yves Cartuyvels, Hugues Dumont, and François Ost, **Facultés universitaires Saint-Louis**. Bruxelles, 2009, p. 133–180.
- BURKERT, Herbert, "Privacy/data protection: A German/European perspective", in, "Proceedings of 2nd Symposium of the Max Planck Project Group on the Law of Common Goods and the Computer Science and Telecommunications Board of the National Research Council", Wood Hole, Mass, (1999). p. 43–69. <http://www.coll.mpg.de/sites/www.coll.mpg.de/files/text/burkert.pdf>, E.T. 12.12.2021.
- BÜK, Alaattin, **Bilişim Alanında Kişisel Verilerin Korunması**, 1. Baskı, Seçkin, Ankara, 2018, s. 27
- BYGRAVE, Lee A, **Data Protection Law: Approaching its Rationale, Logic and Limits**, Kluwer Law International, London, 2002.
- CANBEK, Gürol / SAĞIROĞLU, Şeref, "Bilgi, Bilgi Güvenliği ve Süreçleri Üzerine Bir İnceleme", **Politeknik Dergisi**, C.9, S.3, 2006, s. 165-174.
- CANİKLİOĞLU, Meltem DİKMEN, "Anlamı, Kapsamı ve Sınırlarıyla Temel Haklar ve Anayasalarımız", İçinde: Mahmut Tefvik BİRSEL'e Armağan, **DEÜHFY**, İzmir 2001, s. 461-494.
- CAREY, Peter, **Data Protection: A Practical Guide to UK and EU Law**, Oxford University Press, 2004.
- CHARLESWORTH, Andrew, "Implementing the European Union Data Protection Directive 1995 in UK Law: The Data Protection Act 1998", **Government Information Quarterly**, C. 16, S. 3, 1999.
- CRAİG, Terence / LUDLOFF, Mary E., **Privacy and Big Data; The Players, Regulators, and Stakeholders**, O'Reilly Media, 2011.
- CRAWFORD, Kate, "Erişilebilirlik Çağında Bilgi ve Veri" Sempozyum Açılış Konuşması, Boston, Northeastern University Law Journal, Massachusetts, 2015.
- ÇALIŞKAN, Suat, Lekelenmeme Hakkı, s. 1, **Hukuki Haber İnternet Sitesi**, 2019. <https://www.hukukihaber.net/lekelenmeme-hakki-makale,7232.html>. E.T. 16.01.2020.
- ÇEKİN, Mesut Serdar, **Avrupa Birliği Hukukuyla Mukayaeseli Olarak 6698 Sayılı Kanun Çerçevesinde Kişisel Verilerin Korunması Hukuku**, 3 Baskı, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2020.
- ÇELİK, Yeşim, "Özel Hayatın Gizliliğinin Yansıması Olarak Kişisel Verilerin Korunması ve Bu Bağlamda Unutulma Hakkı", **TAAD**, C. 8, S.32, 2017, s. 387-406.
- ÇIRAK, Ezgi, "Dijital Çağda Sonsuza Kadar Hatırlamaya Karşı: Unutulma Hakkı", **Ceza Hukuku Dergisi**, C.13, S.36, 2018, s. 161-189.

- ÇOBANSOY, Gökçe, **İnsan Hakları Açısından Kişisel Verilerin Korunması**, Maltepe Üniversitesi Lisans Üstü Eğitim Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2020.
- DAVIES, Thomas Y., "Recovering the Original Fourth Amendment". **Michigan Law Review**, 98(3), 1999. p. 547-750.
- DAVUTOĞLU Ülkü, **Privacy and the Role of Regulations Regarding Data Protection in Telecommunications Sector: A case Study on Turkey**, University of Westminster School of Media, Arts & Design Department of Journalism & Mass Communication, 2010.
- DE BÚRCA, Gráinne., **The evolution of EU Human Rights Law. In The Evolution of EU law**, (2nd ed.), eds. Paul Craig and Gráinne De Búrca, Oxford University Press, Oxford, 2011, p. 465-497.
- DE MARTÍNEZ-PUJALTE, Tomás / DOMÍNGO, Antonio Luis. "La interpretación de la garantía del contenido esencial y la estructura de los derechos fundamentales, "Los Derechos Fundamentales en el Sistema Constitucional: Teoría General e Implicaciones Prácticas", eds. Antonio Luis Martínez-Pujalte ve Tomás De Domingo, Editorial Comares, Granada, 2011, p. 31-55.
- DEMİRKOL, Mustafa, "Kişi Hak ve Hürriyetlerinin Korunması Karşısında Anayasa Madde.13, Bu Hükme Aykırı Yasal Düzenleme ve Faaliyetlerin Anayasa Madde.11 Açısından Değerlendirilmesi", **BSBD**, ICOMEP, Özel Sayı, 2017, s. 17-27.
- DE SCHUTTER, Olivier, **International Human Rights Law**, Cambridge University Press, Cambridge, 2010.
- DE WITTE, Bruno, "The past and future role of the European Court of Justice in the protection of human rights", "The EU and Human Rights", eds. Philip Alston, Mara Bustelo and James Heenan, **Oxford University Press**, Oxford, 1999, p. 859-897.
- DEVELİOĞLU, Hüseyin Murat, 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu ile Karşılaştırmalı Olarak Avrupa Birliği Genel Veri Koruma Tüzüğü Uyarınca Kişisel Verilerin Korunması Hukuku, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2017.
- DİNÇ, Engin, **Kişisel Verilerin Korunmasında Uluslararası Düzenlemeler Ve Türkiye'nin Durumu**, Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Diyarbakır, 2006.
- DİNEV, Tamara / HART, Paul, "Internet Privacy Concerns and Social Awareness as Determinants of Intention to Transac", **International Journal of Electronic Commerce**, 10(2), 2005, P. 7-29, doi.org/10.2753/JEC1086-4415100201
- DLA, Piper, **Data Protection Laws of The World**. United Kingdem, **DLA Piper**, 2012.
- DOĞAN, Adnan Coşkun, **Kişisel Verilerin Korunması, Muhafazası ve Paylaşımı**, Ankara, 2015.

- DOĞAN, Bayram / BAYSAK, Emine, “Kişisel Verilerin Korunması Bağlamında Unutulma Hakkı”, *USVES Tam Metin Kitabı*, Asos Yayınevi, 2021, s. 116-140.
- DOĞAN, Bayram / TURAN, Mehmet, “Anayasa Hukuku Bağlamında Medine Vesikası”, *SDÜHFD*, C. 11, S. 1, 2021, s. 69-95.
- DOĞAN, İlyas, **İnsan Hakları Hukuku**, 2. Baskı, Astana Yayınları, Ankara, 2015.
- DREYER, Emmanuel, “Du caractère fondamental de certains droits. Droit Prospectif: Revue de la Recherche Juridique”, 31(113), 2006, p. 551–580.
- DUMAN, Berat, **Anayasa Hukukunda Kişisel Verilerin Korunması**, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Anabilim Dalı, Konya, 2020.
- DÜLGER, Murat Volkan, “Kişisel Verilerin Korunması Kanunu ve Türk Ceza Kanunu Bağlamında Kişisel Verilerin Ceza Normlarıyla Korunması”, **İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, C. 3, S. 2, 2016, s. 101-167.
- DÜLGER, Murat Volkan, “İnsan Hakları ve Temel Hak ve Özgürlükler Bağlamında Kişisel Verilerin Korunması”, **İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, C. 5, S. 1, 2018, s. 71-143.
- DÜLGER, Murat Volkan, “Avrupa Birliği Genel Veri Koruma Tüzüğü Bağlamında Kişisel Verilerin Korunması”, **Yaşar Hukuk Dergisi**, C. 1, S. 2, 2019, s. 71-174.
- DÜLGER, Murat Volkan, **Kişisel Verilerin Korunması Hukuku**, 3. Baskı, Hukuk Akademisi, İstanbul, 2020.
- EHLERS, Dirk, “The fundamental freedoms of the European communities”, “European fundamental Rights and Freedoms: General Principles”, ed. Dirk Ehlers, Berlin, 2007, p. 175–225, De Gruyter.
- Electronic Privacy Information Center (EPIC) and Privacy International (PI), *Privacy & Human Rights 2006, An international survey of privacy laws and developments*, Washington, D.C. and London, 2007, EPIC / PI.
- ELMALICA, Hasan, “Bilişim Çağının Ortaya Çıkardığı Temel Bir İnsan Hakkı: Unutulma Hakkı”, **AÜHFD**, C.65, S.4, 2016, s.1603-1636.
- EMİNAĞAOĞLU, Mete / GÖKŞEN, Yılmaz, “Bilgi Güvenliği Nedir, Ne Değildir, Türkiye’de Bilgi Güvenliği Sorunları ve Çözüm Önerileri”, **Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, C. 11, S. 4, 2009, s. 1-15.
- ERARSLAN, Sevgi, **Özel Nitelikli Kişisel Verilerin İşlenmesinde Açık Rızanın Aranmadığı Haller**, On İki Levha Yayıncılık, 2. Baskı, İstanbul, 2020
- ERTÜRK, Eray, **Türk Hukukunda Lekelenmeme Hakkı**, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2020.
- ERDOĞAN, Canan, “Çocukların Kişisel Verilerinin Korunması (Sosyal Medya Örneği Kapsamında)”, **DEÜHFD**, Prof. Dr. Durmuş TEZCAN’a Armağan, C. 21, S. (Özel), 2019, s. 2445-2467.

- ERDOĞAN, Mustafa, **Anayasal Demokrasi**, 5. Baskı, Siyasal Kitabevi, Ankara, 2003.
- ERDOĞAN, Mustafa, **İnsan Hakları Teorisi ve Hukuku**, 5. Baskı, Orion Kitabevi, Ankara, 2015.
- ERDOĞAN, Mustafa, **Türk Anayasa Hukuku**, 2. Baskı, Hukuk Yayınları, Ankara, 2019.
- EREN, Abdurrahman, **Anayasa Hukuku Dersleri**, Seçkin Yayıncılık, İstanbul, 2020.
- EREN, Abdurrahman, **Ulusal İnsan Hakları Kurumları**, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2012.
- EROĞLU, Şahika, "Dijital Yaşamda Mahremiyet (Gizlilik) Kavramı ve Kişisel Veriler", **Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi**, C. 35, S. 2, 2018, s. 130-153.
- EU Network of Independent Experts on Fundamental Rights**, 2006, http://ec.europa.eu/justice/fundamental-rights/files/networkcommentaryfinal_en.pdf, E.T. 08.11.2021.
- FENDOĞLU, Hasan Tahsin, **Anayasa Hukuku**, 7. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, 2019.
- FENDOĞLU, Hasan Tahsin, **İnsan Hakları Hukuku**, Yetkin Yayınları, Ankara, 2020.
- FUSTER, Gloria González and Gellert, Raphaël, "The fundamental right of data protection in the European Union: in search of an uncharted right", **International Review of Law, Computers & Technology**, 26/1 2012, s. 73- 82.
- FUSTER, Gloria González, The Emergence of Personal Data Protection as a Fundamental Right of the EU, **Law Governance and Technology Series 16. Switzerland: Springer**, 2014.
- GESLEY, Jenny, "Online Privacy Law: Germany Country Report", **Library of Congress**, December 2017, <https://www.loc.gov/law/help/online-privacy-law/2017/germany.php>, E.T. 16.10.2021
- GOETTKE, Richard / CHRİSTİANA, Joseph / SMİTH, Prof. Michael D. / WALDO, Dr. Jim / ROSEN, Dr. Alon / FRİEDMAN, Allan, **Privacy and Online Social Networking Websites**, Computer Science 199r: Special Topics in Computer Science Computation and Society, 2007, p. 51-70.
- GÖÇER, Mahmut, **Uluslararası Hukuk ve İnsan Haklarının Uluslararası Korunması**, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2002.
- GÖKPINAR, Mahmut, "Bir Kavram Olarak İnsan Hakları ve Çeşitli Açılardan Sınıflandırılması", **TBBD**, C. 28, S. 120, 2015, s. 11-72.
- GÖREN, Zafer "Temel Hakların Sınırlanması-Sınırlamanın Sınırları", **İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi**, Yıl 6, S. 12, Güz 2007/2, s. 39-59.

- GÖREN, Zafer **Anayasa Hukuku**, 4. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, 2019.
- GÖZLER, Kemal, “Anayasa Değişikliğinin Temel Hak ve Hürriyetlerin Sınırlandırılması Bakımından Getirdikleri ve Götürdükleri, (Anayasanın 13. Maddesinin Yeni Şekli Hakkında Bir İnceleme)”, **Ankara Barosu Dergisi**, Yıl 59, S. 2001/4, s. 53-67.
- GÖZLER, Kemal, **İnsan Hakları Hukukuna Giriş**, Ekin Yayınevi, Bursa, 2017.
- GÖZLER, Kemal, **Türk Anayasa Hukuku**, 4. Baskı, Ekin Basım Yayın Dağıtım, Bursa, 2021.
- GRANT, Hazel, “Data Protection 1998-2008”, **The Computer Law and Security Review (CLSR)**, 25(1), 2009, p. 44-50. <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0267364908001696>, E.T. 13.10.2021.
- GREWE, Constance / RUIZ FABRİ, Hélène, “Droits constitutionnels européens”, Paris: Presses Universitaires de France, 1995.
- GUİLD, Elspeth / LESİEUR, Guillaume, “The European Court of Justice on the European Convention on Human Rights: Who Said What, When?”, London: Kluwer Law International, 1998.
- GÜNDÜZ, Ebru / YAZICIOĞLU, İsmail, “Bilgi Edinme Hakkı Çerçevesinde Kişisel Verilerin Korunması, Anayasa Yargısı”, C. 38, S. 1, 2021, s. 171-204.
- GÜLENER, Serdar, “Dijital Hafızadan Silinmeyi İstemek: Temel Bir İnsan Hakkı Olarak Unutulma Hakkı”, **TBB**, C. 25, S. 102, 2012, s. 219-240.
- GÜLMEZ, Mesut, **Birleşmiş Milletler Sisteminde İnsan Haklarının Korunması**, Türkiye Barolar Birliği Yayınları, Ankara, 2004.
- GÜLSÜN, Ramazan, “İnsan Onuru ve Lekelenmeme Hakkı”, *International Journal Of Legal Progress*, C. 1, S. 2, Yıl 2015, s. 17-42.
- GÜLTEKİN, Nil Melek, **Kişisel Verilerin Ceza Hukuku Yönünden Korunması**, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Galatasaray Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku A.B.D., İstanbul, 2012.
- GÜNDÜZÖZ, İlker, *Yeni Kuşak İnsan Hakları Çerçevesinde Türkiye’de Mülki İdare Amirliğine Analitik Bir Yaklaşım*, İnsan Hakları Yıllığı, 2015.
- GÜNEŞ, Ahmet Mithat, **İnsan Hakları Hukukuna Giriş**, Adalet Yayınevi, Ankara, 2020.
- GÜNEYSU, Boran Nilüfer / MEMİŞ, Burak, “Kişisel Verilerin Korunması Kanunu Kapsamında Avukatın Yükümlülük ve Sorumlulukları”, **andHD**, C. 5, S. 2, 2019, s. 313-337.
- GÜR, Berna AKÇALI, “Uluslararası Hukuk ve AB Hukuku Boyutuyla Kişisel Verilerin Yurt Dışına Aktarılması” **MÜHFHAD**, 25 (2), 2019, s. 857.
- GÜR, İkbâl, **Kişisel Verilerin Korunması Hususunda AB İle ABD Arasında Çıkan Uyuşmazlıklar ve Çözüm Yolları**, Turhan Kitabevi, Ankara, 2010.

- GÜRBÜZ, Meral Burak, “Bir Kişilik Hakkı Olarak Kişinin Genetik Bilgileri Üzerinde Kendi Geleceğini Belirleme Hakkı”, **Maltepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, C. 10, S. 1-2, 2011, s. 113-127.
- GÜRSES, Bekir, **AB ve Türk Hukukunda Kişisel Verilerin Korunması Mevzuat Uyumuna Yönelik Bir Değerlendirme**, Platon Hukuk Yayınevi, Ankara, 2021.
- HARPAZ, Guy, “The European Court of Justice and its relations with the European Court of Human Rights: The quest for enhanced reliance, coherence and legitimacy”, **Common Market Law Review** 46, 2009, p. 105–141.
- HATIPOĞLU, Selami, **Kişisel Verilerin Korunması ve İdarenin Sorumluluğu**, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Yönetimi Anabilim Dalı, Edirne, 2019.
- HENKOĞLU, Türkay, **Hassas Bilgi Varlıklarının ve Kişisel Verilerin Hukuksal Düzenlemeler ile Korunması ve Bu Kapsamda Üniversiteler İçin Bilgi Güvenliği Politikasının Geliştirilmesi**, Yayımlanmamış Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2015.
- HOFVERBERG, Elin, Online Privacy Law: Sweden Country Report, Library of Congress, June 2012, <https://www.loc.gov/law/help/online-privacy-law/2012/sweden.php>, E.T. 22.10.2021.
- HOOKE, Elizabeth I. / MARTIN, Cécile / IVANOVA, Suzette, “Transborder Law: Application of the European Union Data Privacy Law to Multinational Corporations”, **International Law Practicum**, 21(2), 2008, p. 124-131. doi: PRAC&eq=search&srch=TRUE&rlt=CLID_QRYRLT9421036135145&fmqv=s&origin=Search&vr=2.0&method=TNC&cfid=1&mt=314&sv=Split&pb=BC6E23F9
- HORNUNG, Gerrit / CHRISTOPH, Schnabel, “Data protection in Germany I: The population census decision and the right to informational self-determination”, **Computer Law & Security Report** 25, 2009, p. 84–88.
- HOŞNUT, Yasime, “Uluslararası Düzenlemelerde ve Türkiye’de Kişisel Verilerin Korunması”, **Yeni Medya Hakemli Akademik E-Dergi**, 2019, s. 1-45.
- İŞİK, Sezen Kama, **Avrupa Veri Koruma Hukukuna Anayasal Bakış**, On İki Levha Yayıncılık, Ankara, 2020.
- İMREN, Ebru Şimşek / GÜVEN, Ahmet, Demokratik ve Şeffaf Yönetimi Anlamlandıran Bir Hak: ‘Bilgi Edinme Hakkı’, **Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi**, C. 1, 2007, s. 257-272.
- İNCEOĞLU, Yasemin, “Medya-Kamuyoyu ve Güvenlik Üzerine”, **Medya ve Güvenlik Sektörü Gözetimi: Sınırlar ve İmkanlar**, içinde (Ed. Volkan AYTAZ / Ayşe ÇAVDAR), TESEV Yayınları, 2009, s. 13-25.
- İSPİR, Rümeyza / GÜL, Cengiz, “Dijital Görünmezlik Hakları”, **Journal Of Social, Humanities and Administrative Sciences**, 7(42), 2021, s. 1272-1279.

- JAY, Rosemary / HAMILTON, Angus, Data Protection Law and Practice, Second Edition, **Thomson: Sweet & Maxwell Ltd.**, 2003.
- KABOĞLU, İbrahim Ö., Anayasa Hukuku Dersleri (Genel Esaslar), Gözden Geçirilmiş ve Güncellenmiş 14. Baskı, Legal Yayınevi, İstanbul, 2019.
- KABOĞLU, İbrahim Ö., **Özgürlükler Hukuku 1 'İnsan Hakları Genel Kuramına Giriş'**, 7. Baskı, İmge Yayınevi, Ankara, 2013.
- KABOĞLU, İbrahim Özden, **Anayasa Hukuku Dersleri**, 14. Baskı, Legal Yayıncılık, İstanbul, 2019.
- KALABALIK, Halil, **İnsan Hakları Hukukuna Giriş**, 3. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2021.
- KANADOĞLU, Korkut, **Özel Yaşamın Gizliliği Paneli**, Türkiye Barolar Birliği, Ankara, 2009.
- KANADOĞLU, Osman Korkut / DUYGUN, Ahmet Mert, **Anayasa Hukukunun Genel Esasları**, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2020.
- KAPANİ, Munci, **Kamu Hürriyetleri**, 7. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, 2013.
- KARACAN, Mehmet, "Unutulma Hakkı ve Güncel Gelişmeler Işığında Türk Hukuku'ndaki Görünümü", **academia.edu**, 2020, s. 1-43, E.T. 02.02.2021.
- KARAKAYA, Naim, Lekelenmeme Hakkı, s. 316, CHKD, Cilt: 3, Sayı: 2, 2015, 311-317
- KARAOSMANOĞLU, Fatih, **İnsan Hakları**, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2012.
- KARLIDAĞ, Serpil, "Ekonomi Politik Açından Kişisel Verilerin Korunması", **Amme İdaresi Dergisi**, C. 46, S.1, 2013. s. 127-152.
- KARSLI, Ülkü Fitnet, **İnsan Haklarının Gelişimi ve Türkiye'de Kurumsal Yapılanması.**, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Karabük Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Fakültesi, Karabük, 2021.
- KART, Aslihan / KETİZMEN, Muammer, "Kabahatler Kanunu'nun İçtima Hükmüleri Açısından Kişisel Verilerin Korunmasına İlişkin Suç ve Kabahatler ile Kurul'un İdari Ceza Kararlarına İlişkin Bir Değerlendirme", **Kişisel Verileri Koruma Dergisi**, C. 1, S. 2, 2019. s. 17-29.
- KAYA, Mehmet Bedii, Elektronik Ticaret Hukuku Ticari Elektronik İletiler, On İki Levha Yayıncılık, Baskı 2, İstanbul, 2020.
- KAYA, Cemil, "Avrupa Birliği Veri Koruma Direktifi Ekseninde Hassas (Kişisel) Veriler ve İşlenmesi", **İÜHFİM**, C. LXIX, S. 1-2, 2011. s. 317-334.
- KAYA, İslam Safa / TOLUN, Yüksel, Türkiye'de, Avrupa'da ve California'da Kişisel Verilerin İşlenmesi, Adalet, Güncellenmiş 2. Baskı, Ankara, 2022.
- KAYA, Mehmet Bedii, **Elektronik Ticaret Hukuku Ticari Elektronik İletiler**, On İki Levha Yayıncılık, 2. Baskı, İstanbul, 2020.
- KESER, Hayri, **Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi ve Devletin Pozitif Sorumlulukları**, Adalet Yayınevi, Ankara, 2014.

- KESER, Leyla / KAYA, M. Bedii / KINIKOĞLU, Batu, "Hukuki Analiz", Türkiye'de Kişisel Verilerin Korunmasının Hukuki ve Ekonomik Analizi, **İstanbul Bilgi Üniversitesi & TEPAV**, 2014. s. 39-74.
- KILINÇ, Doğan, "Anayasal Bir Hak Olarak Kişisel Verilerin Korunması, (Protection of Personal Data as a Constitutional Right)", **AÜHFD**, C. 3, S. 61, 2012. s. 1089-1169.
- Kişisel Verileri Koruma Kurumu. **Kişisel Verilerin Korunması Kanuna İlişkin Uygulama Rehberi**, KVKK Yayınları, Ankara, 2019.
- KOMMERS, Donald P., "The Constitutional Jurisprudence of the Federal Republic of Germany", **Duke University Press**, London, 1997.
- KOOPS, Bert-Jaap / RONALD Leenes / DE HERT Paul, "Constitutional rights and new technologies: A comparative study covering Belgium, Canada, France, Germany, Sweden, and the United States", Tilburg: Tilburg Institute for Law, Technology, and Society (TILT), 2007.
- KORFF, Douwe, "Comparative study on different approaches to new privacy challenges, in particular in the light of technological developments. Working Paper no. 2: Data protection laws in the EU: The difficulties in meeting the challenges posed by global social and technical developments", European Commission, 2010.
- KORFF, Douwe, "European Commission study on implementation of Data Protection Directive (Study Contract ETD/2001/B5-3001/A/49): Comparative summary of national laws", European Commission, 2002.
- KORFF, Douwe, New Challenges to Data Protection Study-Country Report: United Kingdom. European Commission DG Justice, Freedom and Security Report, 2010.
- KORKMAZ, İbrahim, "Kişisel Verilerin Korunması Hakkında Bir Değerlendirme", **TBB**, S. 124, 2016, s. 81-152.
- KORKMAZ, İbrahim, Kişisel Verilerin Ceza Hukuku Kapsamında Korunması, 2. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2019
- KUNER, Christopher, **European Data Protection Law: Corporate Compliance and Regulation**, (Second Edition b.), Oxford University Press, 2007.
- KUNER, Cristopher, **European Data Privacy Law and Online Business**, Oxford University Press, 2003.
- KURŞUN, Günel, **101 Soruda Uluslararası Ceza Mahkemesi**, İnsan Hakları Gündemi Derneği, Ankara, 2011.
- KUTLU, Önder / KAHRAMAN, Selçuk, "Türkiye'de Kişisel Verilerin Korunması Politikasının Analizi", **Siyaset, Ekonomi ve Yönetim Araştırmaları Dergisi**, C. 5, S.4, 2017, s. 45-62.

- KÜÇÜK, Ayhan, "Bilgi Edinme Hakkının Sınırları ve Bu Hakkın İhlalinde İdare ve Kamu Görevlilerinin Sorumluluğu", **Sayıştay Dergisi**, C. 81, 2011, s. 111-139.
- KÜÇÜK, Tefik Sönmez, "Kişisel Verilerin Korunması Hakkı Çerçevesinde Kamuya Açık Alanların Kamu Tüzel Kişileri Tarafından Video Kamera Aracılığı İle Önleyici Amaçla İzlenmesi", **YÜHFD**, C. XV, S. 1, 2018, s. 49-89.
- KÜPELİ, Ceren, "Şiddet Mağduru Kadınların Unutulma Hakkı", **Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi**, C. 22, S. 1, 2016, s. 231-232.
- KÜZECİ, Elif, "İstatistikî Birimler ve Bilgilerin Geleceğini Belirleme Hakkı", **İnsan Hakları Yıllığı**, C. 32, 2014. s. 53-75.
- KÜZECİ, Elif, **Kişisel Verilerin Korunması**, 4. Baskı, On İki Levha Yayınları, İstanbul, 2020.
- LAMBERT, Paul B., *Understanding the New European Data Protection Rules*, (Florida: Taylor & Francis Group), 2018, s. 9-20.
- LANDWEHR, Carl E., "Computer security", **International journal of information security**, 1(1), 2001, p. 3-13, doi: <http://dx.doi.org/10.1007/s102070100003>
- LAUREL J. Harbour / IAN D. MacDonald / ELENİ Gill. "Protection of Personal Data: The United Kingdom Perspective", **Defense Counsel Journal**, 70(1), 2003, p. 1-184.
- LAWSON, Rick, "Confusion and conflict? Diverging interpretations of the European Convention on Human Rights in Strasbourg and Luxembourg", "The Dynamics of the Protection of Human Rights in Europe: Essays in honour of Henry G Schermers", eds. Rick Lawson and Matthijs De Blois, 1994, p. 219-252.
- LLOYD, Ian J., *Information Technology Law*, Fifth Edition, Oxford University Press, Oxford 2008.
- LUGARESİ, Nicola / SILVIA. Bertazzo "La tutela del diritto alla privacy davanti al Garante per la Protezione dei Dati Personali: Profili sostanziali e procedurali" içinde "La Politica della Privacy: Tra Tutela dei Diritti e Garanzia dei Sistemi", ed. Bruno Dente, Nicola Lugaresi, and Maria Stella Righettini, 2009, 23-140. Firenze: Passigli.
- MAYER-SCHÖNBERGER, Viktor, *Delete: The Virtue of Forgetting in the Digital Age*. **Princeton University Press**, 2011. DOI 10.1007/s12394-010-0039-x
- MODERNE, Franck, "La notion de droit fondamental dans les traditions constitutionnelles des États membres de l'Union européenne, "Réalité et perspectives du droit Communautaire des droits fondamentaux", eds. Frédéric Sudre and Henri Labayle. Bruxelles, Bruylant, 2000.
- MORANGE, Jean, "Liberté. In Dictionnaire de la culture juridique", eds. Denis Alland and Stéphane Rials, 950, Paris: Quadrige/Lamy-PUF, 2003.

- MORIJN, John, "Balancing fundamental rights and common market freedoms in Union law: Schmidberger and Omega in the light of the European constitution", **European Law Journal** 12, (1), 2006, p. 15-40.
- MURILLO DE LA CUEVA, Pablo Lucas, "La construcción del derecho a la autodeterminación informativa", **Revista de Estudios Políticos** 104 (abril-junio), 1999, p. 35-60.
- MURILLO DE LA CUEVA, Pablo Lucas, "La construcción del derecho a la autodeterminación informativa y las garantías para su efectividad", "El derecho a la autodeterminación informativa", eds., Pablo Lucas Murillo de la Cueva and José Luis Piñar Mañas, 2009, p. 11-80. Madrid: Fundación Coloquio Jurídico Europeo.
- MUTLU, Muhammet Sefa, *Kişisel Verilerin Soruşturma Evresinde İşlenmesi ve İnsan Hakları Kapsamında Korunması*, Kadir Has Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Hukuk Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2019.
- MUGÖKTLU, Muhammet Sefa, **Kişisel Verilerin Soruşturma Evresinde İşlenmesi ve İnsan Hakları Kapsamında Korunması**, Adalet Yayınları, İstanbul, 2020.
- NAİR, Güney / BALTA, Emine, "Bilgi İletişim Teknolojileri Kullanımında Sınırları Aşan Bir Sosyal Sorun Alanı Olarak Unutulma Hakkı", **CÜSBD**, C. 41, S. 2, 2017, s. 119-120.
- NALBANTOĞLU, Seray, "Bir Temel Hak Olarak Unutulma Hakkı", **TAAD**, Yıl 9, S. 35, 2018, s. 583-605.
- NERGELIUS, Joakim, "New Tendencies in Modern Nordic Constitutional Doctrine or the Development of Nordic Constitutional Law", **Scandinavian Studies in Law**, 52, 2007, p. 11-16.
- OCAK, Ayşenur, "Hakları Dengelemek: Unutulma Hakkı İfade Özgürlüğüne Karşı", **TAAD**, C. 9, S. 33, 2018, s. 507-535.
- OECD Guidelines on the Protection of Privacy and Transborder Flows of Personal Data, 2013, <https://www.oecd.org/sti/ieconomy/oecdguidelinesonthe-protectionofprivacyandtransborderflowsofpersonaldata.htm> E.T. 11.10.2021.
- OĞUZ, Sefer, "Kişisel Verilerin Korunması Hukukunun Genel İlkeleri", **Bilgi ve Yönetim Dergisi**, C. 13, S. 2, 2018, s. 121-138.
- SOLÍS, Ordóñez David, "Privacidad y protección judicial de los datos personales", Bosch, Barcelona, 2011.
- ORTÍ VALLEJO, Antonio, "El nuevo derecho fundamental (y de la personalidad) a la libertad informática: A propósito de la STC 254/1993", de 20 de julio, *Derecho Privado y Constitución* 2 (enero-abril): 1994, p.305-332.
- OVERSTRAETEN, Tanguy Van, *Data Protected – Belgium*, <https://clientsites.linklaters.com/Clients/dataprotected/Pages/Belgium.aspx> E.T. 22.10.2021.

- ÖĞÜTÇÜ, Muhlis, "Doğal Hukuk ve Pozitif Hukuk Işığında İnsan Hakları Alanındaki Bazı Kavramlar", Prof. Dr. İrfan Baştuğ Anısına Armağan, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt: 7, Özel Sayı, 2005
- ÖKSÜZOĞLU, Hilal Tuğba, "6698 Sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu ve Avrupa Birliği Hukukunda Kişisel Verilerin Silinmesi ve Düzeltilmesi", Bilişim Hukuku Dergisi, C. 1, S. 2, 2019, s. 185-242.
- ÖMÜR, Rahmi Can, "Kişisel Sağlık Verilerinin Korunması ve Hastanelerin Sorumluluğu", **YÜHFD**, C. XV, S. 1, 2018, s. 133-180.
- ÖRNEK, Meral, Cookies (Çerezler) Nedir? 2016, <https://pazarlamasyon.com/cookies-erezler-nedir/> E.T. 17.10.2021.
- ÖZBUDUN, Ergun, Türk Anayasa Hukuku, 19. Basım, Yetkin Yayınları, Ankara, 2019.
- ÖZDEMİR, Hayrunisa, **Elektornik Haberleşme Alanında Kişisel Verilerin Özel Hukuk Hükümlerine Göre Korunması**, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 2009.
- ÖZDEMİR, Hayrunisa, "Haberleşmenin Gizliliği ve Kişisel Veriler", **EÜHFD**, C. XIII, S. 1-2, 2009, s. 285-303.
- ÖZEL, Kadir Can, "Ana Hatlarıyla Kişisel Verilerin Korunmasının Tarihsel Süreci ile Amacı ve Kişisel Verilerin Korunması Hakkı", **İstanbul Barosu Dergisi**, C. 94, S. 2, 2020, s. 241-256.
- ÖZKAN, Oğulcan, Kişisel Verilerin Korunması, Yetkin Yayınları, Ankara, 2020.
- PALMER, Edith, Online Privacy Law, Germany Country Report, Library of Congress, June 2012, <https://www.loc.gov/law/help/online-privacy-law/2012/germany.php>, E.T. 21.09.2021.
- PEARSON, Siani / MONT, Marco Casassa, "Sticky Policies: An Approach for Managing Privacy across Multiple Parties", **IEEE**, 44(9), 2011, p. 60-68, doi.org/10.1109/MC.2011.225
- PEHLİVAN, Oğuz Kaan, "Kişisel Verilerin Korunması Kanunu Ne Vadediyor?", 2016, <http://www.aljazeera.com.tr/gorus/kisisel-verilerin-korunmasi-kanunu-ne-vadediyor> E.T. 14.12.2020.
- PELTZ-STEELE, Richard J., The Pond Betwixt: Differences in the US-EU Data Protection/Safe Harbor Negotiation, 2015, *Journal of Internet Law*, v: 19(1), s. 15.
- PÉREZ LUÑO, Antonio Enrique, "Derechos Humanos, Estado de Derecho y Constitución (10th ed.)", Madrid: Tecnos, 2010.
- PERNÍCE, Ingolf / RALF, Kanitz, "Fundamental Rights and Multilevel Constitutionalism in Europe", WHI Paper 7/04, (Walter Hallstein-Institut für Europäisches Vergassungsrecht), **Humboldt-Universität zu Berlin**, 2004.

- PÍCOD, Fabrice, "Les sources", "In Réalité et perspectives du droit communautaire des droits fondamentaux", eds. Frédéric Sudre and Henri Labayle, Bruxelles, Bruylant, 2000, p. 125-185.
- PIÑAR MAÑAS, José Luis, "Protección de datos: Origen, situación actual y retos de futuro", "El derecho a la autodeterminación informativa" eds. Pablo Lucas Murillo de la Cueva and José Luis Piñar Mañas, 2009, p. 81-179. Madrid: Fundación Coloquio Jurídico Europeo.
- POSPÍŠIL, Filip /MAREK, Tichy, "Comparative Study on Different Approaches to New Privacy Challenges", içinde Particular in the Light to Technological Developments: Country Study A.1. Czech Republic: European Commission, 2010.
- POULLET, Yves, "Towards new Data Protection Principles in a new ICT Environment", 2007.
- POUVNEY, Antoinette / POULLET, Yves, "The Right to Informational Self Determination and the Value of Self-Development: Reassessing the Importance of Privacy for Democracy", **Reinventing Data Protection**, Almany: Springer, 2009, p. 45-76.
- PÍPER March DLA, Data Protection Laws of The World, United Kingdom: DLA Piper, 2012, P. 795-809.
- PRAKKE, Lucas / CONSTANTIN, Kortmann, Constitutional Law of 15 Member States, Deventer: Kluwer Legal Publishers, 2004.
- PRUDENTOV, Roman V., 2020, "Private Life and Surveillance in a Digital Era: Human Rights in European Perspective", Digital Law Journal. Vol. 1, No. 2, s. 44.
- PUHAKAINEN, Petri, A design theory for information security awareness, **Faculty of Science, University of Oulu**, 2006, <http://jultika.oulu.fi/files/isbn9514281144.pdf> E.T. 16.10.2021.
- REIDENBERG, Joel R., "Resolving Conflicting International Data Privacy Rules in Cyberspace", 52 Stan. Law Review, 2000, p. 1315-1370.
- RHEE, Hyeun-Suk / RYU, Young / KİM, Cheongtag, I Am Fine but You Are Not: Optimistic Bias and Illusion of Control on Information Security, 2005, file:///C:/Users/BRC%20MTFK/Downloads/RheeRyuKim.pdf 16.10.2021.
- RİDLEY-SİEGERT, Thomas, "Data privacy: What the consumer really thinks", **Journal of Direct, Data and Digital Marketing Practice**, 2015. p.30-35, doi.org/10.1057/dddmp.2015.40
- RİGAUX, François, **La protection de la vie privée et des autres biens de la personnalité**, Bruxelles: Bruylant, 1990.
- RİNCÓN EÍZAGA, Lorena, "Human rights in the European Union: Conflict between the Luxembourg and Strasbourg Courts regarding interpretation of Article 8 of the European Convention on human rights", **Revista Colombiana de Derecho Internacional 11 (mayo)**, 2008, p. 119-154.

- RİNGELHEİM, Julie, "Processing Data on Racial or Ethnic Origin for Antidiscrimination Policies: How To Reconcile The Promotion Of Equality With The Right To Privacy?", Center For Human Rights and Global Justice, NYU School of Law, New York, 2006, s. 23.
- RODOTA, Stefano, Data Protection as a Fundemantal Right; Reinventing Data Protection? Ed: Serge Gutwirth/Yves Poullet/ Paul De Hert/ C'ecile de Terwangne /Sjaak Nouwt/Heidelberg, Springer, 2009, s. 77-82.
- RODOTÀ, Stefano, **La vita e le regole: Tra diritto e non diritto**, Milano: Feltrinelli. 2009.
- Room, Stewart, "Data Protection and Compliance in Context", British Computer Society, Swindon 2007.
- SAĞLAM, Fazıl, Temel Hakların Sınırlanması ve Özü, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Yayınları, No, 506, Ankara, 1982.
- SAKA, Rıza / ÇAĞLAYAN, Ramazan / KOCA, Mahmut, **Avrupa Birliği Hukuku, İdare Hukuku ve Ceza Hukuku Açısından Kişisel Verileri İmhası**, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2020.
- SALİHPAŞAOĞLU, Yaşar, "Özel Hayatın Kapsamı: Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi İçtihatları Işığında Bir Değerlendirme", **Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, C. XVII, S. 3, 2013, s. 227-266.
- SARICA, İpek, Kişisel Verilerin Korunması Kapsamında "Veri Minimizasyonu" Nedir?
- SCHNEİDER, Peter, "Peculiaridad y función de los derechos fundamentales en el Estado Constitucional Democrático", **Revista de Estudios Políticos** 7, 1979, p. 7-36.
- SERT, Şeyma, **Kişisel Verilerin Türk Ceza Kanunu Kapsamında Korunması**, Seçkin Yayınları, Ankara, 2019.
- SEVİMLİ, K. Ahmet, **İşçinin Özel Yaşamına Müdahalenin Sınırları**, Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2006.
- SEVİNÇHAN, Yakup, "**Kişisel Verilerin Korunması Yasal Düzenlemesi**", Genç Hukukçular Hukuk Okumaları Grubu Sunum Raporu, 2016.
- SEZER, Tijen Dünder, "1982 Anayasasına Göre Özel Sınırlama Sebebi Bulunmayan Temel Hak ve Özgürlüklerin Sınırlandırılması Sorunu ve Anayasa Mahkemesi Kararları", **Anayasa Hukuku Dergisi**, Cilt: 3, Sayı 5, Yıl 2014,
- SEZER, Tijen Dünder, "1982 Anayasasına Göre Özel Sınırlama Sebebi Bulunmayan Temel Hak ve Özgürlüklerin Sınırlandırılması Sorunu ve Anayasa Mahkemesi Kararları", **Anayasa Hukuku Dergisi**, C. 3, S. 5, Yıl 2014, s. 375-411.

- SINAR, Hasan, "Kişisel Verileri Hukuka Aykırı Olarak Verme, Yayma Veya Ele Geçirme Suçu (TCK md 136)", **Kişisel Verileri Koruma Dergisi**, C. 2, S. 1, 2020. s. 33-62.
- SİLVEİRA, Luis, "Private life-A sensitive data in Portugal", Data protection review.eu: edited by the Data Protection Agency of Madrid, 2007.
- SIMPSON, Jeremy / ENDÍCOTT-POPOVSKY, Barbara, **A Systematic Approach to Information Systems Security Education**, 2010. https://www.systemsconcept.org/static_files/2010/CISSE10_SAISSSE.pdf E.T. 15.10.2021.
- SLOOT, Bart van der, "Legal fundamentalism: Is data protection really a fundamental right", **Law, Governance and Technology Series**; Vol. 36, Springer, 2007, s. 13-16.
- SOLANES CORELLA, Ángeles / CARDONA María Belén, "Protección de Datos Personales y Derechos de los Extranjeros Inmigrantes", Valencia: Tirant Lo Blanch, 2005.
- SOLOVE, Daniel J., "Access and Aggregation: Public Records, Privacy and the Constitution". 86 Minn. Law Review, 2002, p. 1137-1217.
- SOLOVE, Daniel J., **The Digital Person: Technology and Privacy in the Information Age**, NYU Press, New York, 2004.
- SOTTO, Lisa J / SIMPSON P Aaron, **Law Business Research Ltd**, 3 Edition, London, 2015, s. 208-214.
- SOYKAN, Cavidan, **Bir İnsan Hakkı Olarak Bilgi Edinme Hakkı**, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 2006.
- SÖZÜER, Eren, Unutulma Hakkı "İnsan Hakları Hukuku Perspektifinden Bir İnceleme", On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2017.
- SPINELLÌ, Altiero, **Diario Europeo: 1976-1986**, Bologna: Il Mulino, 1992.
- SUDRE, Frédéric, Droit européen et international des droits de l'homme (7th ed.). **Presses Universitaires de France**, Paris, 2005.
- SULLIVAN, James M., "IADC International Law Committee Survey of Electronic Discovery and Data Privacy Law", **Defense Counsel Journal**, 77(3), 2010, p. 396-421.
- SZÉKELY, Iván, "Hungary In Global Privacy Protection: The First Generation", eds. James B. Rule and Graham Greenleaf, Cheltenham: Edward Elgar Publishing, 2008, p. 174-206.
- ŞAHİN, Meral EKİCİ, Ceza Hukukunda Rıza, On İki Levha Yayıncılık, Ankara, 2012.
- ŞEREFÖĞLU HENKOĞLU, Halise, "Unutulma Hakkı: Dijitalleşme sürecinde Bilgiye Erişim Özgürlüğünü Tehdit Eder Mi? Bilgi Sistemleri ve Bilişim Yönetimi: Beklentiler ve Yeni Yaklaşımlar", **academia**, 2017, s. 191-212.

- ŞİMŞEK, Oğuz, “4422 sayılı Çıkar Amaçlı Suç Örgütleriyle Mücadele Kanunu ve Kanununun 4. maddesine Göre Kayıt ve Verilerin İncelenmesi ve Kişisel Nitelikli Verilerin Korunması”, **İzmir Barosu Dergisi**, (4), 2001, <http://web.deu.edu.tr/ab/MAKALE/deu%20MAK/0012.html> E.T. 29.12.2020.
- ŞİMŞEK, Oğuz, **Anayasa Hukukunda Kişisel Verilerin Korunması**, Beta Basım, İstanbul, 2008.
- ALTINTAŞ, Şükrü, **Türkiye’de İnsan Haklarının Gelişimi ve Kurumsal Yapılanması: İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Örneği**, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Karamanoğlu Mehmet Bey Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Karaman, 2019,
- LARRİEUX Tamò Adam, **Designing for Privacy and its Legal Framework: Data Protection by Design and Default for the Internet of Things**, Springer, 2018.
- TAN, Qing, & PİVOT, Frederique, “Big Data Privacy: Changing Perception of Privacy”, Chengdu, China: IEEE International Conference on Smart, 2015, doi.org/10.1109/SmartCity.2015.176
- TANÖR, Bülent / YÜZBAŞIOĞLU, Necmi, **1982 Anayasasına Göre Türk Anayasa Hukuku**, 17. Bası, Beta Yayınları, İstanbul, 2018.
- TANRIVERMİŞ, Atilla, **Masumiyet Karinesini Genişleten Bir İlke Olarak Lekelememe Hakkı**, Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul, 2021.
- TAŞTAN, Furkan Güven, **Türk Sözleşme Hukukunda Kişisel Verilerin Korunması**, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2017.
- TBD, **Kişisel Verilerin Korunması ya da Kişisel Verilerin İşlenmesi Karşısında Bireyin Korunması**, Ankara: Türkiye Bilişim Derneği, 2008, s. 88.
- TEZCAN, Durmuş / ERDEM, Mustafa Ruhan / SANCAKDAR, Oğuz / ÖNOK, Rifat Murat, **İnsan Hakları El Kitabı**, Genişletilmiş 5. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2014,
- TİTREK, Gizem Büşra, **Türk Ceza Hukukunda Kişisel Verilerin Korunmasına Yönelik Suçlar**, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Bursa Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku ABD, Bursa, 2020.
- TOPALOĞLU, Mustafa, **Bilişim Hukuku**, Karahan Kitapevi, Adana, 2005.
- TOURKOKHORİTİ, Ioanna, “The Snowden Revelations, the Transatlantic Trade and Investment Partnership and the Divide between U.S.-EU in Data Privacy Protection”. **University of Arkansas at Little Rock Law Review**, 36, 2014, p. 161-176.
- TURAN, Metin, **Karşılaştırmalı Hukukta Kişisel Verilerin Korunması**, 3. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2019.
- TURHAN, Aydın, “İnsan Hakkı Kuşakları Arasındaki Tamamlayıcılık İlişkisi”, **İÜHFD**, C. 4, S. 2, 2013, s. 357-378.

- TURHAN, Mehmet, Anayasal Devlet, 4. Baskı, Naturel Yayınları, Ankara, 2005.
- UŞAKLIOĞLU, Ahmet Yavuz, **Dijital Hukuk**, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2020.
- UYARER, Sinem GÖÇMEN, Kişisel Verilerin Korunması, Seçkin, Ankara, 2020.
- UYGUN, Oktay, **İnsan Hakları Kuramı**, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul, 2000.
- UYGUN, Oktay, **Kamu Hukuku İncelemeleri; İnsan Hakları, Demokrasi, Hukuk Devleti, Egemenlik**, 2. Baskı, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2013.
- UYSAL, Cem, Ceza Hukukunda Suçsuzluk Karinesi Üzerine Bir İnceleme ve Le-kelenmeme Hakkı, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hu-kuku Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Ankara 2017.
- ÜÇÜNCÜ, Sümeyye Hilal, **Medeni Yargılama Hukukunda Kişisel Verilerin ve Sırların Korunması**, On İki Levha Yayıncılık, Ankara, 2019.
- VURALOĞLU, Mehmet Oğuz, "Kişisel Verilerin İşlenmesi Suretiyle Kişilik Hakkı İhlâlinde Kazancın Devri Talebi", **YÜHFD C. XV, S. 1**, 2018, s. 181-199.
- WAGUESPACK, Leslie J., "Computer Security Primer: Systems Architecture, Special Ontology and Cloud Virtual Machines", **Information Systems Education Journal (ISEDJ)**, 12(2). 2014. <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1140788.pdf> E.T. 14.10.2021.
- WALTER, Christian, "The notion of European fundamental rights and freedoms", "European Fundamental Rights and Freedoms", ed. Dirk Ehlers, 2007, 1-24, Berlin: De Gruyter.
- WARREN, Dearnley, "Data Protection Legislation in the United Kingdom From Development to Statute 1969- 84", **Taylor & Francis Group Ltd**, 8(2), 2005, p. 238- 263.
- WARREN, Samuel D., "The Right to Privacy". **The Harvard Law Review Association**, 4(5), 2018, p. 193-220.
- WESTİN, Alan Furman, **Privacy and freedom**, Atheneum: Bodley Head, New York, 1970.
- WETZEL, Joseph R, "Improving Fundamental rights Protection in the European Union: Resolving the Conflict and Confusion Between the Luxembourg and Strasbourg Courts", **Fordham Law Review** 71, 2003, p. 2823-2862.
- YAĞMURLU, Aslı Dara, "Bilgi Edinme Kanunu ve Halkla İlişkiler", **TODAİE, C. 40, S. 4**, 2007, s. 63-79.
- YAVUZ, Can, **İnternet'teki Arama Sonuçlarından Kişisel Verilerin Kaldırılması Unutulma Hakkı**, 2. Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2018.
- YILMAZ, Berrak, **Türk Anayasa Mahkemesi ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararları Işığında Kişisel Verilerin Korunması**, Yayınlanmamış Dok-tora Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Anabilim Dalı, Ankara, 2019.

- YOKUŞ, Sevtap, **Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nde ve 1982 Anayasası'nda Hak ve Özgürlüklerin Kötüye Kullanımı**, Yetkin Yayınları, Ankara, 2002.
- YÜCEL, Yonca Fatma, "Hak ve Menfaatler Üzerine Bir İnceleme", TBBB, Yıl 2010, S. 91, s.335-357.
- YÜKSEL CİVELEK, Dilek, **Kişisel Verilerin Korunması ve Bir Kurumsal Yapılanma Önerisi, Devlet Planlama Teşkilatı**, 2011.
- YÜKSEL, Mehmet, "Mahremiyet Hakkı ve Sosyo-Tarihsel Gelişimi", **AÜSBFD**, C. 58, S.1, 2003, s. 181-213.
- ZENGİN, Mehmet Ali, "Bilgi İletişim Teknolojilerinin Demokrasi İçerisinde Kullanımı ve Dijital Demokrasiye Geçiş", Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. XVII, S. 4, 2013, s. 272-273.

YARARLANILAN BAŞLICA İNTERNET SİTELERİ

- <https://www.hukukihaber.net/makale/kisisel-verilerin-korunmasi-kapsaminda-veri-minimizasyonu-h445962.html>, E.T. 13.12.2021.

ULUSAL DÜZENLEMELER

- **Kişisel Verilerin Silinmesi, Yok Edilmesi veya Anonim Hale Getirilmesi Hakkında Yönetmelik**, <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2017/10/20171028-10.htm> E. T. 30.11.2021.

ULUSLARARASI DÜZENLEMELER

- **28 Eylül 2000 tarihli AB Temel Haklar Bildirgesi**, E.T. 10.12.2022.
- **4.5.2016 Tarih ve L 119 sayılı Avrupa Birliği Resmî Gazetesinde Yayınlanan Avrupa Birliği Genel Veri Koruma Tüzüğü (GDPR)**. Brüksel. <https://www.kisiselverilerin korunmasi.org/wp-content/uploads/2017/09/GDPR-Türkçe-Çeviri-AB-Bakanlığı.pdf>, E.T. 28.10.2021.
- **AVRUPA İNSAN HAKLARI SÖZLEŞMESİ**, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, Council of Europe F-67075 Strasbourg cedex: https://www.echr.coe.int/Documents/Convention_TUR.pdf E.T. 25.10.2020.
- **EU General Data Protection Regulation (GDPR)**, Article 1. Subject – Matter and Objectives. C. Kuner, L. A. Bygrave, C. Docksey, & L. Drechsler içinde, **EU General Data Protection Regulation (GDPR): A Commentary**, Hijman, 2019, p. 50-51.
- **İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi**, TC. Resmî Gazete, Sayı: 7217, 27 Mayıs 1949, <https://www.resmigazete.gov.tr/arsiv/7217.pdf>, E.T. 03.11.2021.
- **Kişisel ve Siyasal Haklar Uluslararası Sözleşmesi**, 1966, https://inhak.adalet.gov.tr/Resimler/Dokuman/2312020093321bm_05.pdf, E.T. 28.10.2021.

- **Kişisel Verilerin Otomatik İşleme Tabi Tutulma Sürecinde Bireylerin Korunmasına İlişkin 108 Sayılı Sözleşme**, 1981.
- Lizbon Anlaşması, 2007.
- Mobil Elektronik Sistem Entegrasyonu, 2021, <https://www.cokbilgili.com/genel/mobese-nedir.html>, E.T. 29.10.2021.
- Personuppgiftslagen, SFS 1998.
- Smith v. Maryland, 442 U.S. 735, 1979.

MAHKEME KARARLARI

- C-1/58 Stork & Cie. v High Authority, [1959] ECR 43 davası.
- C-11/70 Internationale Handelsgesellschaft mbH v Einfuhr- und Vorratsstelle für Getreide und Futtermittel [1970] ECR 1125, davası 17 Aralık 1970 tarihli karar.
- C-136/79 National Panasonic v Commission [1980] ECR 2035.
- C-31/59 Acciaeria e tubificio di Brescia v High Authority [1960] ECR 153.
- C-36/75 Rutili v Ministre de l'intérieur [1975] ECR 1219.
- **COMMISSION OF THE EUROPEAN COMMUNITIES (COM)**, Turkey 2008 Progress Report, Brussels, 2008.
- Washington v. Glucksberg, davası, 521 U.S., 1997.

DiĞER

- Türk Dil Kurumu Sözlükleri, Genel Türkçe Sözlük, <https://sozluk.gov.tr/>, E.T. 31.10.2021.

Turan ÇINAR
Arabulucu - Avukat

Açıklamalı – İctihatlı – Uygulamalı

KONULARINA GÖRE

TAPU İPTALİ

ve

TESCİL DAVALARI

5. baskı

- Mülkiyet
- **Mülkiyet Davaları**
- Zilyetlik
- **Zilyetlik Davaları**
- Tapu Sicili
- **Muvazaa**
- Satış Vaadi Sözleşmesi
- **İnanç Sözleşmesi**
- Eser Sözleşmesi
- **Gabin (Darda Kalma)**
- Hata (Yanılma)
- **Hile (Yanılma)**
- İkra (Korkutma)
- **Hibe (Bağışlama)**
- Şu'fa (Önalım) Hakkı
- İştira (Alım) Hakkı
- **Vefa (Geri Alım) Hakkı**
- Vekâlet Görevinin Kötüye Kullanılması
- **Ölünceye Kadar Bakma Sözleşmesi**
- Arazideki Yapılar
- **Kamulaştırma**
- Kamulaştırmaz El Atma
- **İyi Niyetle Kazanma**
- Yolsuz Tescil ve Tapu Kaydının Tashihi
- **Harici Satış**
- Kıyı Kanunu
- **Kazandırıcı Zamanlaşımına Dayalı Tescil**
- Kadastro Davaları
- **İmar ve İhya**
- Orman Davaları

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Açıklamalı - İçtihatlı - Uygulamalı
Konularına Göre Tapu İptali ve Tescil Davaları
Turan Çınar

Hukuk Yayınları Dizisi – 815

Beşinci Baskı : Nisan, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8092 – 58 – 5

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Ankamat Matbaacılık Sanayi Limited Şirketi
1344. Cadde No: 60 İvedik OSB Yenimahalle/Ankara
Sertifika No: 46700
Tel: (0312) 394 54 94-95

KAYNAKÇA

- AKAGÜNDÜZ Ahmet:** Osmanlı Kanunnameleri Cilt 1, Fatih Devri Kanunnameleri.
- AKARTEPE Alpaslan:** Ölünceye Kadar Bakma Sözleşmesi. İstanbul 2005
- AKSAY Behlül:** 3042 Sayılı Kadastro Kanunu Ankara 1994
- ALDEMİR Hüsnü/KAÇAK Nazif:** Mer'a, Yaylak ve Kışlak Davaları. Ankara 1999
- ARCAK Ali/İMSEL Tevfik:** Mer'a e Yayla Davaları, Köy Orta Malları. İdari Sınır Anlaşmazlıkları. Ankara 1970
- ATEŞ Turan:** Ormanların Hukuksal Durumu ve 2/B. İstanbul 2005
- BİLGE Necip:** Borçlar Hukuku. Özel Borç Münasebetleri. Ankara. 1971
- ÇINAR Turan:** Kamulaştırma ve Kamulaştırmaz El Atma Davaları. Erzurum 2005
- ESENER Turan:** Borçlar Hukuk 1969, temsil 1961
- FEYZİOĞLU N. Feyzi:** Borçlar Hukuku. Aktin Muhtelif Nevileri. İstanbul 1980
- FEYZİOĞLU N. Feyzi:** Borçlar Hukuku Genel Hükümler. İstanbul 1977.
- GÜRSOY Kemal Tahir/EREN Fikret/CANSEL Erol:** Türk Eşya Hukuku. Ankara 1984
- KANADOĞLU Sabih:** Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Hukuku. Ankara 1998
- KARAHASAN Mustafa Reşit/ÖZMEN İhsan:** Zilyetlik, Tescil Tapu İptali Davaları. Ankara 1983
- KILIÇ Halil:** Gayrimenkul Davaları. Ankara 2001
- KILIÇ Halil:** Kadastro Davaları. Cilt 1. Ankara 1999
- KURT Ekrem:** Tapu Sicilinin Düzeltilmesi. İstanbul 2004
- OĞUZMAN M. Kemal/SELİÇİ Özer:** Eşya Hukuku. İstanbul 2002
- OLGAÇ Senai:** Kazai ve İlmi İçtihatlarla Borçlar Kanunu. Ankara 1976
- OZANALP Nusret:** Tapulama Kanunu Şerhi. Ankara 1971
- ÖZER Rukiye/BELEÇ Mehmet:** Hukukta Temel Kanunlar. Ankara 2007

- ÖZDEMİR H. Hilmi:** İmar İhya ve Zilyetliğe Dayanan Tapu İptali Davaları. Ankara 1996
- ÖZDEMİR Şükrü/DEDA Necip:** Orman Hukuku. Ankara 1991
- ÖZDİL Zekai İ.:** Tapulu Taşınmaz Mal Davaları. Ankara 1998
- ÖZKAYA Eraslan:** El Atmanın Önlenmesi Davaları. Ankara 2005
- ÖZKAYA Eraslan:** Hata, Hile, İkrahd Davaları. Ankara 2000
- SEYEMEN Ferit Hakkı:** Türk Eşya Hukuku. İstanbul 1954
- TANDOĞAN Haluk:** Borçlar Hukuku. Özel Borç İlişkileri. Ankara 1982
- TEKİNAY Selahattin Sulhi:** Eşya Hukuku. İstanbul 1978
- TUNÇOMAĞ Kenan:** Borçlar Hukuku Cilt 1. İstanbul 1972
- UMAR Bilge/ÇİLİNGİROĞLU Atlan:** Eski Eserler Hukuku. 1990
- UYGUR Turgut:** İnşaat Hukuku, Sözleşmeden Doğan Borçlar ve Eser Sözleşmesi. Ankara 1993
- ÜLGENALP Nuri:** Eski Hukukumuzda Gayrimenkule Tasarruf Belgeleri. Ankara 1949
- VELİDEDEOĞLU Hıfzı Veldet:** Türk Medeni Hukuku. İstanbul 1963
- ZEVKLİLER Aydın/AYDOĞDU Murat/PETEK Hasan:** Borçlar Hukuku Özel Borç İlişkileri. Ankara 1998
- YILMAZ Zekeriya:** Tapu İptali ve Tescil, Düzeltme Davaları. Ankara 2006

Editörler
Doç. Dr. Mehmet AYKANAT
Dr. Melikşah AYDIN

SİYASET-İ ŞER'İYYE

İbnü'l-Hâzım Ferid'in Mukayeseli Hukuk Anlayışı

Transliterasyon, Sadeleştirme ve Değerlendirme

Doç. Dr. Mehmet Aykanat

Dr. Melikşah Aydın

Bahaddin Karakuş

Samed Atasoy

Yasin Yılmaz

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Siyaset-i Şer'iyye / İbnü'l-Hâzım Ferid'in Mukayeseli Hukuk Anlayışı
Mehmet Aykanat - Melikşah Aydın

Hukuk Yayınları Dizisi – 3093

Birinci Baskı : Mart, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8092 – 59 – 2

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com
 : adalety@adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi
 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Meteksan Matbaacılık ve Teknik Sanayi Ticaret A.Ş
Beytepe Köyü Yolu No:3
06800 Çankaya/Ankara
Sertifika No: 46519

İBNÜ'L-HÂZİM FERİD VE SİYASET-İ ŞER'İYYE MAKALELERİ

Bahaddin KARAKUŞ *

Cumhuriyet tarihinde, hakkında oldukça sınırlı çalışma yapılan İbnü'l-Hâzım Ferîd'in hayatına dair bilgiler de kısıtlıdır. Ferîd, 1873 veya 1874 yılında Aydın'da doğmuştur. *Te'sîsü'n-Nazar ve Rûhü'l-Fıkh, Eshelü'l-Ferâiz* adlı eserine atıf yaptığı babası Ahmed Hâzım Efendi (v. 1927), Aydın Mahkeme-i Şer'îyye Başkatibidir. Tahsiline ilk olarak Aydın'da babasının rahle-i tedrisinde başlayan, ardından Faik Paşa Medresesi'nde eğitim gören İbnü'l-Hâzım, daha sonra İzmir İdâdîsi'ni bitirmiştir. Tahsilini sürdürdüğü bu dönemde İzmir'de, meşhur muhaddis Abdürrahim Efendi'den hadîs icâzeti almıştır. İzmir'deki tahsilinden sonra İstanbul'a gelerek burada Mekteb-i Hukuk-ı Şahane'ye kaydolmuştur. Bu okuldan da "aliyyü'l-âlâ" derecede diploma ile 1906 tarihinde mezun olmuştur. 1326/1908 yılında Temyîz-i Ceza Zabt Kâtipliği¹, 1328/1910'da Manisa Cinayet Mahkemesi Reisliği görevleri dışında, 1914'e kadar muhtelif yerlerde hâkimlik görevinde bulunduktan sonra, hâkimlik görevinden istifa ederek İzmir'e gelmiş ve burada avukatlık mesleğini sürdürmüştür.

1918 yılında kurulan İzmir Müdafaa-i Hukuk-ı Osmanî Kongresi'nde "*Müsavat Gazetesi* Başyazarı" unvanıyla üye olarak bulunmuştur.² Ayrıca 22 Şubat 1895 tarihinde yayın dünyasına dâhil olan ve II. Abdülhamid, Meşrutiyet, savaş ve Cumhuriyet dönemlerinde yayın hayatına devam eden *Ahenk Dergisi*'nde baş muharrirlik görevini üstlenmiştir.³ Siyaseten İttihatçılara muhalif bir tavır benimseyerek İtilafçılara daha yakın durduğu için bazı sıkıntılara maruz kalmıştır. İzmir'in Yunan işgali altında olduğu sancılı dönemde Yunan muhalifi yazıları münasebetiyle 1922 yılın-

---

* Dr. Öğrencisi, bahaddinkarakus42@gmail.com, Orcid: 0000-0003-1980-0705

¹ İbnü'l-Hâzım Ferîd, "Siyaset-i Şer'îyye, III", *Beyânü'l-Hak*, cilt 1, sayı 10, s. 212.

² *Anadolu Ve Rumeli'de Gerçekleştirilen Ulusal ve Yerel Kongreler ve Kongre Kentleri Bibliyografyası*, T.B.M.M. Kültür, Sanat ve Yayın Kurulu Yayınları, cilt 3, s. 27.

Ahmet Hilmi Balcı, *İzmir İstiklal Mahkemesi ve İzmir Basını(1906-1926 Cumhuriyetin De Facto Kuruluşu: Ahenk Gazetesi'nde Söylem/İktidar)*, (Basılmamış Doktora Tezi), Ankara Üniversitesi, Ankara 2007, s. 9.

Sonuç

Osmanlı son döneminde siyaset ve şeriat ekseninde cereyan eden tartışmalar, fikir ayrılıkları ve hakikat arayışlarının bir tür kriz döneminde cereyan ettiği dikkate alınınca, farklı çevrelerin ortak kaygısının aslında devletin ve halkın selameti olduğu hissi uyanmaktadır. Birçok mütefekkir, bozulmaların ıslahı için halk temelli bir hareketi göz ardı etmese de öncelikli hedeflerinin yönetim şekli ve hukuk sistemi olduğu aşikârdır. Siyâset-i şer'îyye eserleri bin yılı aşkın süredir devam edegelen devlet geleneğimizle bağ kurma noktasında bir köprü vazifesi görmüştür. Burada gerek âdil yönetimin ve yöneticinin temel esasları gerekse hukuka dair hikmetler ve İslam esasları, asırlar içinde ortaya çıkan birikim ışığında serdedilmiştir. Buna mukabil Batı'dan gelen fikriyatın tesirinde olanlar, geçmişle hesaplaşma ve İslam geleneğini kusurlu görme eğiliminde olmuştur.

Bu dönemde *Mecelle*, *Arazi Kanunu* ve *Usul-i Muhakeme Kanunu* gibi çeşitli hukuki düzenlemeler arasında herhalde en çok tartışılan *Ceza Kanunu*dur. Zira 1858 gibi erken sayılabilecek bir tarihte doğrudan *Fransa Ceza Kanunu*'ndan tercüme ederek bir kanun meydana getirilmesi radikal bir adımdır. Toplumun örfüyle de doğrudan ilgili olan tazir cezalarına dair birçok hüküm içeren bu kanunda görülen sorunlar, Osmanlı toplumuyla kanunun doku uyumsuzluğunun göstergesidir. Ayrıca kanun maddeleri sadece tazir cezalarıyla sınırlandırılmamış ve başta vaat edilen şeriata muhalif olmama şartına da tamamen sadık kalmamıştır. Bunlara bir de mahkeme sisteminde görülen aksaklıklar eklenince Ferîd'in yazılarında ele aldığı sorunlar ortaya çıkmıştır. Kendisi uzun yıllar bilfiil mahkemelerde görev yaptığı için içerden bir ses olan bu hukukçunun tespitleri oldukça önemlidir. Ferîd'in yazılarında dikkat çeken bir husus da sadece güncel problemlerle ilgilenmeyip, daha genel manada Hukuk Felsefesi alanına giren evrensel hukuk ilkeleri hususunda da tespitler yaparak, çözüm önerileri getirmesidir. Batı hukukunu da yakından takip ettiğini anladığımız Ferîd'in geniş vizyonlu hukuk tasavvuru, daha uzun soluklu çalışmalar yapılmasını hak etmektedir.

Kaynakça

- Adalıoğlu, Hasan Hüseyin. *Siyâsetnâme*, 2009, <https://islamansiklopedisi.org.tr/siyâsetnâme> (Erişim Tarihi: 21.03.2021).
- Adolphe, Franck. *Philosophie Du Droit Pénal*, Germer Baillièrre, Paris, 1864.
- Balcı, Ahmet Hilmi. *İzmir İstiklal Mahkemesi ve İzmir Basını(1906-1926 Cumhuriyetin De Facto Kuruluşu: Ahenk Gazetesi'nde Söylem/İktidar)*, (Basılmamış Doktora Tezi), Ankara Üniversitesi, Ankara 2007.

- Akgündüz, Ahmed. *Karşılaştırmalı Mecelle-i Ahkâm-ı Adliye*, OSAV Yayınları, İstanbul, 2003.
- Akgündüz, Said Nuri. *Tanzimat Dönemi Osmanlı Ceza Hukuku Uygulaması*, Rağbet Yayınları, İstanbul, 2017.
- Akman Ahmet. *Usûl-i Muhâkeme-i Şer'iyeye Kararnâmesi ve Tahlili*, Marmara Üniversitesi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 1985.
- Anadolu Ve Rumeli'de Gerçekleştirilen Ulusal ve Yerel Kongreler ve Kongre Kentleri Bibliyografyası*, T.B.M.M. Kültür, Sanat ve Yayın Kurulu Yayınları, Ankara 1993.
- Apaydın, Yunus. *Siyaset-i Şeriyeye*, 2009, <https://islamansiklopedisi.org.tr/siyaset-i-seriyeye> (Erişim Tarihi: 30.03.2021).
- Aslan, Taner. "II. Meşrutiyet Dönemi Genel Af Uygulamaları", *Akademik Bakış*, C. III, S. 5, 2009, s. 41-60.
- Balcı, Ahmet Hilmi. *İzmir İstiklal Mahkemesi ve İzmir Basını(1906-1926 Cumhuriyetin De Facto Kuruluşu: Ahenk Gazetesi'nde Söylem/İktidar)*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi, Ankara, 2007.
- Beyâzîzâde, Ahmed Efendi. *el-Usûlü'l-münîfe li'l-İmâm Ebî Hanîfe*, İFAV Yayınları, IV. Baskı, İstanbul, 2014.
- Bilmen, Ömer Nasuhi. *Hukukî İslâmiyye ve İstilahatı Fıkhiyye Kamusu*, Bilmen Yayınları, İstanbul, 1968.
- Birsin, Mehmet. "Siyâset"ten Örfî Hukuka: Siyâset-i Şer'iyenin Serüveni", *Mesned İlahiyat Araştırmaları Dergisi*, C. X, S. 2, 2019, s. 425-460.
- Bursalı, Mehmed Tâhir. *Siyasete Mûteallik Âsâr-ı İslamiyye*, Kader Matbaası, İstanbul, 1330.
- Cevdet Paşa, Ahmed. *Ma'rûzât* (haz. Yusuf Halaçoğlu), Çağrı Yayınları, İstanbul.
- Ceza Kanunnâme-i Hümayunu*, Mekteb-i Fünûn-u Şahane Matbaası, İstanbul, 1300.
- Durmuş, Abdullah. *Elmalılı Muhammed Hamdi Yazır'ın Hukukçuluğu*, EKM Matbaacılık, Malatya, 2010, s. 358.
- Ebu Yusuf, Yakub b. İbrâhîm. *Kitabu'l-Harac*, el-Mektebetü'l-Ezheriyye, Kahire.
- Engin, Ramazan. *İslam Hukukunda Siyaset-i Şeriyeye Kavramı ve İbn Hazm Ferîd'in Risalesi*, Yayınlanmamış Lisans Bitirme Tezi, Ankara Üniversitesi, Ankara, 2001.
- Ferîd, İbnü'l-Hâzım. *Siyâset-i Şer'iyeye I-XXVIII*, Beyanü'l-Hak, C. I, S. 7, 1908– C. II, S. 56, 1910.
- Ferîd, İbnü'l-Hâzım. *Te'sisü'n-nazar ve Rûhu'l-fıkıh* (haz. Bahaddin Karakuş), Kökler Derneği Yayınları, İstanbul 2020.
- Haddadî, Ebu Bekr b. Ali. *el-Cevheretü'n-neyyira*, el-Matbaatü'l-hayriyye.
- Halaçoğlu, Yusuf/Aydın, Mehmet Âkif. *Cevdet Paşa*, 1993, <https://islamansiklopedisi.org.tr/cevdet-pasa> (Erişim Tarihi: 09.03.2021).

- Hallaq, Wael Benjamin. *İslam Hukukuna Giriş* (trc. Necmeddin Kızılkaya), II. Baskı, Pınar Yayınları, İstanbul, 2018.
- Hamevî, *Gamzu uyûni'l-besâir, İdâretü'l-Kur'an*, Karaçi, 2015.
- Huyugüzel, Ömer Faruk. *İzmir Fikir ve Sanat Adamları (1850-1950)*, Kültür Bakanlığı Kültür Eserleri, Ankara 2000.
- İbn Abidin, Muhammed Emin. *Reddü'-Muhtâr*, Daru'l-fikr, Beyrut, 1992.
- İbn Nüceym, Zeynüddîn b. İbrâhîm. *el-Bahrü'r-râ'ik*, Daru'l-Kitabi'l-İslami.
- İskilipli, Mehmed Âtîf Efendi. *Medeniyet-i Şer'îyye Terakkیات-ı Diniyye*, Matbaa-yı Ahmed Kamil, İstanbul, 1329.
- Kara, İsmail. *İlim Bilmez Tarih Hatırlatmaz-Şerh ve Haşiye Meselesine Dair Birkaç Not*, Dergah Yayınları, İstanbul.
- Karakoç, Serkiz. *Ceza Kanunu*, Cihan Matbaası, İstanbul, 1337.
- Kaya, Mahmut. *Fârâbî*, 1995, <https://islamansiklopedisi.org.tr/farabi> (Erişim Tarihi: 21.03.2021).
- Köksal, Asım Cüneyd, "Elmalılı M. Hamdi Yazır'ın Fıkıh Ve Siyaset Düşüncesi", *Doğ'u'dan Batı'ya Düşüncenin Serüveni*, II. Baskı, İnsan Yayınları, İstanbul, 2017, C. 9, s. 629-695.
- Köksal, Asım Cüneyd. *Fıkıh ve Siyaset*, Klasik Yayınları, I. Baskı, İstanbul, 2016.
- Merginânî, Alî b. Ebî Bekr. *el-Hidâye*, Daru İhyau't-turâsî'l-Arabî, Beyrut.
- Midilli, Muharrem. "Dede Cöngi'nin es-Siyâsetü'-Şer'iyyesi Osmanlı Ceza Kanunlarının Hukukî Temellendirmesi Midir?" (*Osmanlı'da İlm-i Fıkıh içinde*), İSAR Yayınları, İstanbul, 2017, s. 225-256.
- Midilli, Muharrem. "Osmanlı'da Hukukun Kaynaklarından Örf ile Örf-i Sultanî'nin Ebu'l-Berekât en-Nesefî ve Tursun Bey'in Tarifleri Çerçevesinde Mukayesesi", *I. Türk Hukuk Tarihi Kongresi Bildirileri*, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2014, s. 657-667.
- Midilli, Muharrem. *Klasik Osmanlı Ceza Hukukunda Şeriat-Kanun Ayrımı*, Klasik Yayınları, İstanbul, 2019.
- Münif Paşa, Mehmet Tahir. *Hikmet-i Hukuk*, Çizgi Kitabevi, Konya, 2016.
- Ömer Faruk Huyugüzel, *İzmir Fikir ve Sanat Adamları (1850-1950)*, Kültür Bakanlığı Kültür Eserleri, Ankara 2000
- Öner, Senem. *Çeviri Yoluyla Kanun Yapmak: 1858 Tarihli Osmanlı Ceza Kanunu'nun 1810 Tarihli Fransız Ceza Kanunu'ndan Çevrilmesi*, Yayımlanmamış Doktora Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi, İstanbul, 2013.
- Özcan, Azmi. *İslamcılık*, 2001, <https://islamansiklopedisi.org.tr/islamcilik#2-ikinci-mesrutiyet> (Erişim Tarihi: 26.03.2021).
- Özkent, Ali Haydar. *Avukatın Kitabı*, Arkadaş Basımevi, 1940, (Tıpkıbasım-2002).

- Saylan, Kemal. "II. Abdülhamid Döneminde Mahkemelerin Islahına Dair Hazırlanan Layihalar ve İsimli Bir Layiha Örneği", *Karadeniz Uluslararası Bilimsel Dergi*, C. XXXI, S. 31, s. 265 - 278
- Serahsî, Muhammed b. Ebî Sehl, *Şerhu's-Siyeri'l-kebîr*, es-Şeriketü'-Şarkıyye, 1974.
- Serahsî, Muhammed b. Ebî Sehl. *el-Mebsût*, Daru'l-marife, Beyrut, 1993.
- Seydişehrî, Mahmud Esad. *Ravzâtü'l-Cennât fi Usûli'l-İtikâd Tercümesi*, (sadeleştirilen: Bahaddin Karakuş), Hacıveyiszade İlim ve Kültür Vakfı Yayınevi, İstanbul, 2019.
- Seydişehrî, Mahmud Esad. *Tarih-i İlmi Hukuk*, Matbaa-yı Âmire, İstanbul, 1331.
- Şeref, Abdurrahman. *Tarih Musahabeleri*, Başbakanlık Basımevi, Ankara, 1985.
- Umur, Ziya. "Roma Miras Hukuku'nun Ana Hatları", *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası*, C. XXXI, S. 1-4, 2011, s. 159 – 195.
- Uzun, Mustafa İsmet. *Ali Kemal*, 1989, <https://islamansiklopedisi.org.tr/ali-kemal> (Erişim Tarihi: 31.03.2021).
- Ünal, Mustafa/Yılmaz, Yasin. "Osmanlı Ceza Kanunnamesi Şerh Literatürü Üzerine Bir Derkenar", *Mahmud Esad Seydişehrî'nin Ceza Hukuku Dersleri*, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2020.
- Yaman, Ahmet. *Fetva Usûlü ve Âdâbı*, İFAV Yayınları, İstanbul, 2017.
- Yaman, Ahmet. *Siyaset ve Fıkıh*, İz Yayıncılık, İstanbul, 2015.
- Yazır, Elmalılı Hamdi. "İslamiyet ve Hilafet ve Meşihat-ı İslamiyye", *Beyanü'l-Hak*, C. I, S. 22, 1909, s. 511-514.
- Yeni Asır Gazetesi*, 17 Şubat 1935
- Yeni Asır Gazetesi*, 17 Şubat 1935.
- Yörük, Ali Adem. *Mekteb-i Hukuk'un Kuruluşu Ve Faaliyetleri (1878-1900)*, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul, 2008.

İBNÜ'L-HÂZİM'İN 1858 CEZA KANUNNAMESİNE YÖNELTİĞİ ELEŞTİRİLER

Melikşah AYDIN & Yasin YILMAZ *

İbnü'l-Hâzım Ferîd, siyaset-i şer'iyeden her ne kadar İslam hukukunun ruhunu anlayarak onu bütün hukuk alanlarına teşmil etse de hem ilgisi ve hem de görev yaptığı mahkeme itibarıyla ceza hukukuna ağırlık vermiş, yazdığı makale dizisinde o dönem yürürlükte olan ceza kanununa eleştirilerini serdetmiştir. Şüphesiz her dönem olduğu gibi o dönem için de eleştirel hukuk çalışmalarına ayrı bir yer ayırmak gerekir. Mevcut kanunların geliştirilmesi ancak bu kanunlardaki yanlışlıkların ve eksikliklerin giderilmesi ile mümkündür ki bunun için de hukukçuların kanunları eleştirmeleri icap eder.

Ferîd'e göre suç işlenmeyen bir toplum tasavvur edilemez, dolayısıyla toplumsal düzenin korunması suçluların suçları oranında cezalandırılmaları ve bu şekilde suça yönelme ihtimali olanlara ibret teşkil etmeleri gereklidir. Her devlette ceza kanunu mevcut bulursa da bunun uygulanması her toplumun kendine has özelliklerine göre farklılık arz eder.¹ Ceza kanunu eleştirilerine geçmeden uygulamanın da kanun metni kadar mühim olduğunun farkında olan Ferîd, kendi döneminde rastladığı bazı örneklerden hareketle ceza mahkemelerinde masumiyetin asıl olduğunun bazı hâkim ve savcılar tarafından unutulduğunu ifade etmiş, şahit olduğu haksız kararların kanundan değil uygulayıcılardan kaynaklandığını vurgulamıştır.²

1. Kamu Davası ve Savcılık Kurumu

Ferîd, kamu davası uygulamasının ve kamunun haklarını muhafaza etmek için dava açan savcıların İslam hukukunda da esasen mevcut olduğunu Hz. Peygamber döneminden bir örnekle temellendirmiştir. Bu örnekte Safvan'ın cübbesi çalınmış, hırsıza el kesme cezası verilmiş, ancak Safvan

---

* Melikşah Aydın, Dr. Öğr. Üyesi, Hacettepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Tarihi Anabilim Dalı, aydinmeliksah@gmail.com, Orcid: 0000-0002-4077-5025

Yasin Yılmaz, Arş. Gör., Necmettin Erbakan Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Tarihi Anabilim Dalı, yasinylimazz@yahoo.com, Orcid: 0000-0002-3742-8743

¹ İbnü'l-Hâzım Ferîd, "Siyaset-i Şer'iyeye: II", s. 162.

² Ferîd, "Siyaset-i Şer'iyeye: III", s. 211.

Kaynaklar

- ABDURREZZAK, Ebû Bekr Abdurrezzâk b. Hemmâm es-San‘ânî, *el-Musannef* (nşr. Habîburrahmân el-Azamî), I-XI, el-Mektebû'l-İslâmî, Beyrut 1403/1982.
- ACAR, İsmail, “Osmanlılarda Zina Suçu ve Cezası”, *Türkler*, C. 10, Ankara, 2002.
- AHMED ZİYA, *Mufassal Kanun-ı Ceza ve Teferruatı Şerhi*, İstanbul: Cihan Matbaası, 1329.
- AKGÜNDÜZ, Said Nuri, *Tanzimat Dönemi Osmanlı Ceza Hukuku Uygulaması*, MÜSBE, Doktora Tezi, İstanbul, 2010.
- AKMAN, Mehmet, *Osmanlı Devleti’nde Ceza Yargılaması*, İstanbul: Eren Yayınevi, 2004.
- AKŞİT, Cevat, *İslam Ceza Hukuku ve İnsani Esasları*, İstanbul, Kültür Basın Yayın Birliği, t.y.
- APAYDIN, Hacı Yunus, “Kefalet”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi (DİA)*, C.25, <https://islamansiklopedisi.org.tr/kefalet>.
- APAYDIN, Hacı Yunus, “Şahit”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi (DİA)*, C.38, <https://islamansiklopedisi.org.tr/sahit>.
- ATALAY, Arif, “İslam Ceza Hukuku Açısından İnsan Hakları ve Şiddet”, *İslam Hukuku Araştırmaları Dergisi*, Sy:28, 2016.
- ATAR, Fahrettin, *İslam Adliye Teşkilatı*, Ankara: DİB Yayınları, 1991.
- ATAR, Fahrettin, *İslam Yargılama Hukukunun Esasları*, İstanbul: MÜİFV Yayınları, 2013.
- AVCI, Mustafa, *Osmanlı Ceza Hukuku Genel Hükümler-I*, 3.Baskı, Ankara: Adalet Yayınevi, 2018. (Ceza Genel)
- AVCI, Mustafa, *Osmanlı Ceza Hukuku Özel Hükümler-II*, 3.Baskı, Ankara: Adalet Yayınevi, 2018. (Ceza Özel)
- AVCI, Mustafa, *Hukuk Tarihimizde Hapis*, 2.Bası, Ankara: Adalet Yayınevi, 2019.
- AYDIN, M. Akif, *Türk Hukuk Tarihi*, 16. Bası, İstanbul: Beta Yayınları, 2019.
- AYDIN, Melikşah, *Klasik Dönem Osmanlı Yargılama Hukukunda Tanıklık*, İstanbul: Oniki Levha Yayınları, 2021.
- BARDAKOĞLU, Ali, “Hırsızlık”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi (DİA)*, C.17, <https://islamansiklopedisi.org.tr/hirsizlik>.
- BARDAKOĞLU, Ali, “Eşkiya”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi (DİA)*, C.11, <https://islamansiklopedisi.org.tr/eskiya>.
- BARDAKOĞLU, Ali, “Hapis”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi (DİA)*, C.16, <https://islamansiklopedisi.org.tr/hapis>.
- BARDAKOĞLU, Ali, “İkrah”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi (DİA)*, C.22, <https://islamansiklopedisi.org.tr/ikrah>.
- BERKİ, Şakir ve HAMİDİ, Hayrullah, *İslam Hususi Hukukunun Ana Hatları “Kur’an’da Hukuk”*, Ankara, 1962,

- BİLMEN, Ömer Nasuhi, *Hukuk-ı İslâmiyye ve Istılahat-ı Fıkhiyye Kamusu*, İstanbul: Bilmen Yayınevi, 1970. (Kamus)
- BUHARÎ, Ebû Abdillâh Muhammed b. İsmâîl b. İbrâhîm el-Cu'fî, *Sahih-i Buhari*, terc. Mehmed Sofuoğlu, Ötüken Yayınları, İstanbul, 1990.
- CİN, Halil ve AKGÜNDÜZ, Ahmet, *Türk Hukuk Tarihi*, 3. Baskı, İstanbul: OSAV Yayınları, 1995.
- DAĞCI, Şamil, *İslam Ceza Hukukunda Müessir Fiiller*, Ankara: TDV Yayınları, 2018.
- DAREKUTNÎ, Ebû'l-Hasen Alî b. Ömer el-Bağdâdî, *Sünenü'd-Dârekuṭnî*, I-V, Beyrut: Müessesetü'r-Risâle, 1424/2004.
- DAVUDOĞLU, Ahmet, *Sahih-i Müslim Tercüme ve Şerhi*, İstanbul, 1977.
- DÖNMEZ, İbrahim Kâfi, "Cünun", *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi (DİA)*, C.8, <https://islamansiklopedisi.org.tr/cünun>.
- EBU DAVUD, Süleyman b. Eşar, *Sünen-i Ebu Davud*, terc. Abdullah Parlıyan, Konya: Konya Kitapçılık, 2007.
- EBU ZEHRÂ, Muhammed, *İslam Hukukunda Suç ve Ceza*, çev. İbrahim Tüfekçi, İstanbul: Kitabevi Yayınları, 1994.
- EKİNCİ, Ekrem Buğra, *Osmanlı Hukuku Adalet ve Mülk*, İstanbul: Arı Sanat Yayınları, 2008.
- ERTURHAN, Sabri, *İslam Ceza Hukuku Etrafındaki Tartışmalar*, İstanbul: Rağbet Yayınları, 2008.
- Fetava-yı Hindiyîye*, Fetava-yı Alemgiriyye, çev. Mustafa Efe, İstanbul: Huzur Yayınları, 2004.
- GÖZÜBENLİ, Beşir, "Ateh", *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi (DİA)*, C.4, <https://islamansiklopedisi.org.tr/ateh>.
- HATA, İbrahim, "İslam Hukukunda Çocuk Düşürme", UÜSBE Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Bursa, 2011.
- HEYD, Uriel, *Studies in Old Ottoman Criminal Law*, Oxford: Clarendon Press, 1973.
- HÜLAGU, Metin, *İslam Hukukunda Hapis Cezası*, Kayseri: Rey Yayıncılık, 1996.
- IMBER, Colin, *Şeriatın Kanuna Ebussuud ve Osmanlıda İslami Hukuk*, çev. Murteza Bedir, İstanbul: Tarih Vakfı Yurt Yayınları, 2004.
- İBN ABİDİN, Muhammed Emîn b. Ömer b. Abdilazîz el-Hüseynî ed-Dımaşkî, *Reddü'l-Muhtar Ale'd-Dürri'l-Muhtar*, çev. Mehmet Savaş ve diğerleri, İstanbul: Şamil Yayınları, 1983.
- İBN EBİ ŞEYBE, Ebû Bekr Abdullâh b. Muhammed b. Ebî Şeybe, *Kitabü'l Musannef fi'l-Ehadis ve'l-Asar*, 1.Baskı, Mektebu'r-Rüşd, 1409.
- İBN MACE, Muhammed b. Yezid Ebu Abdillâh el-Kazvini, *Sünen-i İbn Mace*, çev. Haydar Hatipoğlu, İstanbul: Kahraman Yayınları, 1982.

- İBN RÜŞD, Ebü'l-Velîd Muhammed b. Ahmed b. Muhammed el-Kurtubî, *Bidâyetü'l-Müctehid ve Nihâyetü'l-Muktesid*, çev. Ahmet Meylani, İstanbul: Ensar Neşriyat, 2015.
- İBN TEYMİYYE, Takıyyuddin Ahmed, *Hisbe*, çev. Vecdi Akyüz, İstanbul, 1989.
- KALLEK, Cengiz, "Hisbe", *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi (DİA)*, C.18, <https://islamansiklopedisi.org.tr/hisbe>.
- KASANİ, Alaeddin Ebu Bekir b. Mesud, *Bedaiu's-Sanâi fi Tertibi's-Şerai*, Mısır, 1327.
- MENEKŞE, Ömer, *XVII ve XVIII. Yüzyılda Osmanlı Devletinde Hırsızlık Suçu ve Cezası*, MÜSBE Basılmamış Doktora Tezi, İstanbul, 1998.
- MÜSLİM, Ebü'l-Hüseyn Müslim b. el-Haccâc b. Müslim el-Kuşeyrî, *Sahih-i Müslim*, terc. Ahmed Davudoğlu, İstanbul: Sönmez Neşriyat, 1977.
- ÖZKORKUT, Nevin Ünal, *Osmanlı Hukukunda Müdde-i Umumilik (Savcılık Kurumunun Türk Hukukuna Giriş ve Uygulanma Süreci)*, Ankara: Turhan Kitabevi, 2016.
- PULAHA, Selami ve YÜCEL, Yaşar, I. *Selim Kanunnameleri (1512-1520)*, Ankara: TTK Yayınları, 1988.
- SCHACHT, Joseph, *İslam Hukukuna Giriş*, (çev. Mehmet Dağ, Abdülkadir Şener), Ankara: AÜİF Yayınları, 1986.
- SERAHSİ, Ebu Sehl Ebu Bekir Muhammed b. Ahmed, *Mebisûl*, ed. Mustafa Cevat Akşit, İstanbul: Gümüşev Yayıncılık, 2008.
- ŞEN, Murat, "Şahitliğin Geçerlilik Şartlarının Önceki Hukukumuzdaki Düzenleniş Biçimi", *Atatürk Üniversitesi Erzincan Hukuk Fakültesi Dergisi*, C.3, Sy:1, Erzincan, 1999.
- Şeyhülislam Çatalcalı Ali Efendi, *Fetava-yı Ali Efendi*, haz. H. Necati Demirtaş, İstanbul: Kubbealtı Neşriyat, 2014.
- Şeyhülislam Yenişehirli Abdullah Efendi, *Behcetül Fetava*, haz. Süleyman Kaya ve heyet, İstanbul: Klasik Yayınları, 2011.
- ŞİRBİNİ, Şemsüddîn Muhammed b. Ahmed el-Hatîb, *Muğni'l-Muhtac*, çev. Soner Duman, İstanbul: Mirac Yayınları, 2017.
- TİRMİZİ, *Sünen-i Tirmizi*, Ter: Abdullah Parlıyan, Konya: Konya Kitapçılık, 2004.
- UDEH, Abdülkadir, *Mukayeseli İslam Ceza Hukuku*, çev. Ali Şafak, 2.Baskı, İstanbul: Kayıhan Yayınları, 2012.
- ÜÇOK, Çoşkun, "Savcılıkların Avrupa Hukukunda Gelişmesi ve Türkiye'de Kuruluşu", *Ord. Prof. Dr. Sabri Şakir Ansay'ın Hatırasına Armağan*, Ankara: AÜHF Yayınları, 1964.
- YAZIR, Elmalılı Muhammed Hamdi, *Hak Dini Kur'an Dili*, İstanbul: Eser Neşriyat, 1979.
- ZÖHRAP, Kirkor, *Hukuk-ı Ceza*, İstanbul, 1325.

İBNÜ'L-HÂZİM'İN SİGORTA VE DENİZ TİCARETİ HUKUKUNA DAİR GÖRÜŞLERİ

Mehmet AYKANAT *

Giriş

Osmanlı'nın son dönem hukukçularından olan İbnü'l-Hâzım Ferîd, siyaset-i şer'iyeye serisi¹ ile tartışmalı pek çok hukuki konuyu mukayeseli bir usulde ele almış, hukuki açıdan değerli bir çalışma ortaya koymuştur. İbnü'l-Hâzım Ferîd, bu seri içerisinde sigorta hukukuna ve bu konuyla bağlantılı deniz ticareti hukukuna ilişkin bazı konularda görüşlerini açıklamıştır. Bu açıklamaları yaparken genel bilgiler yanında Osmanlı hukuki düzenlemelerine ve şer'i hukukun konu hakkındaki hükmüne değinmiştir. Böylece kapsamlı çok genişletmeden konuları mukayeseli bir şekilde ele almıştır. Ferîd'in sigorta hukukuna ve deniz ticareti hukukuna ilişkin görüşlerini açıkladığı makaleler 19. makale ile başlamakta 24. makale ile sona ermektedir.

Ferîd'in ele almış olduğu bu konular, dönemin tartışmalı konuları arasındadır. Sigorta ve deniz ticareti konuları aynı zamanda birbiriyle bağlantılı olan konulardır. Sigorta ve deniz ticareti arasındaki ilişki çok eskilere dayanmaktadır. Ticari sigortanın ilk olarak denizcilik alanında ortaya çıktığı, İtalya'daki deniz ödöncü kurumunun ilk ticari sigortanın temelini oluşturduğu kabul edilmektedir.²

Sigortanın bu dönemde tartışmalı bir konu olmasının sebebi İslam hukuku literatürüne ve Osmanlı uygulamasına yeni giren bir konu olmasıdır. İslam hukuku literatüründe sigortadan ilk kez İbn Abidin'in Reddü'l Muhtar adlı eserinde bahsetmesi³ üzerinden çok geçmeden uygulamada sıkça

---

* Doç. Dr., Afyon Kocatepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Tarihi Anabilim Dalı, mehmetaykanat@gmail.com, Orcid: 0000-0003-0968-4165

¹ Siyaset-i şer'iyeye tartışmaları hakkında genel bilgi için bkz. Bahaddin Karakuş, "Osmanlı Son Döneminde Siyaset-i Şer'iyeye Tartışmaları: İbnü'l-Hazım Ferîd Örneği", *Necmettin Erbakan Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, c. 4, sy. 1 (2021), s. 85-102.

² Rayegan Kender, *Türkiye'de Hususi Sigorta Hukuku*, İstanbul: XII Levha Yayınları, 1990, s. 13.

³ Mustafa Avcı, "Sigortanın Osmanlı Hukukuna Girişi", *Türkler cilt 14*, 2002, s. 438.; Nihat Dalgın, "Sigorta", *TDV İslam Ansiklopedisi*, 2009, <https://islamansiklopedisi.org.tr/sigorta.>; Hasan Hacak, "İslam Hukukunda Sigorta ve Fıkıh Bilginlerinin Sigortaya Yaklaşımının Genel Bir Değerlendirmesi", *Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, c. 1, sy. 30 (2006), s. 31-35.

Kaynaklar

- ABDULAHAD, "Hasarat-ı Bahriye", *Maarif*, c. 3, sy. 71 (1308), s. 291–93.
- — —, "Hasarat-ı Bahriyeden Hususi Avaryalar", *Maarif*, c. 3, sy. 72 (1308), s. 309–10.
- ADIGÜZEL Burak, *Taşıma Hukuku (Deniz Ticareti Hariç)*, Ankara: Adalet Yayınevi, 2020.
- AHMED REŞİD, *Hukuk-ı Ticaret İkinci Kitab*, İstanbul: Dersaadet Ticaret Odası Gazetesi Matbaası, 1312.
- AKGÜNDÜZ Ahmed, *Osmanlı Kanunnameleri ve Hukuki Tahlilleri*, İstanbul: Fey Vakfı, 1990.
- ALI NUSRET, "Terakkiyat-ı Bahriye", *Maarif*, c. 3, sy. 60–61 (1308), s. 119–26.
- ASLAN Hakan, "Türkiye'de Tekafül (İslami Sigorta) Uygulamaları: Problemler ve Çözüm Önerileri", *Uluslararası İslam Ekonomisi ve Finansı Araştırmaları Dergisi*, c. 1, sy. 1 (2015), s. 93–117.
- AVCI Mustafa, "Sigortanın Osmanlı Hukukuna Girişi", *Türkler cilt 14*, 2002, s. 767–788.
- — —, *Türk Hukuk Tarihi*, 9. Bası, Konya: Atlas, 2020.
- ÇAKAN Oya, *Sigorta Tahkim Yargılaması ve Tahkime Elverişliliğin Değerlendirilmesi*, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2021.
- DALGIN Nihat, "Sigorta", *TDV İslam Ansiklopedisi (DİA)*, 2009, <https://islamansiklopedisi.org.tr/sigorta>.
- DEMİR Fahri, "Sigorta (Akıle Müessesesi ve Süftece Muamelesi Işığında Bir Tedkik", *Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, c. 18, sy. 2 (2002), s. 169–200.
- GEDİKLİ Fethi, "XV. ve XVI. Yüzyıllarda Osmanlı Devleti'nde Deniz Taşımacılığına Dair Bazı Hukuki Terimler ve Düzenlemeler", *Türk Hukuk Tarihi Araştırmaları*, c. Bahar, sy. 1 (2006), s. 41–64.
- GÜÇLÜ Hasan Murat, Ömer Faruk SELEŞ, İbrahim KAYHAN, (ed.), *Sigorta Hukuku*, Ankara: Adalet Yayınevi, 2021.
- HACAK Hasan, "İslam Hukukunda Sigorta ve Fıkıh Bilginlerinin Sigortaya Yaklaşımının Genel Bir Değerlendirmesi", *Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, c. 1, sy. 30 (2006), s. 21–50.
- HANÇERLIOĞLU Orhan, *Ticaret Sözlüğü*, Remzi Kitabevi, 1982.
- İBNÜ'L-HÂZİM FERİD, "Siyaset-i Şer'iyye: XIX", *Beyanülhak*, c. 2, sy. 27 (1325), s. 633–36.
- — —, "Siyaset-i Şer'iyye: XX", *Beyanülhak*, c. 2, sy. 28 (1325), s. 646–49.
- — —, "Siyaset-i Şer'iyye: XXI", *Beyanülhak*, c. 2, sy. 29 (1325), s. 683–85.
- — —, "Siyaset-i Şer'iyye: XXII", *Beyanülhak*, c. 2, sy. 31 (1325), s. 719–21.

- — —, “Siyaset-i Şer’iyye: XXIII”, *Beyanülhak*, c. 2, sy. 32 (1325), s. 742–45.
- — —, “Siyaset-i Şer’iyye: XXIV”, *Beyanülhak*, c. 2, sy. 33 (1325), s. 775–77.
- İZGÖER Zeki, *Ahmet Cevdet Paşa*, İstanbul: Şule Yayınları, 1999.
- KARAKUŞ Bahaddin, “Osmanlı Son Döneminde Siyaset-i Şer’iyye Tartışmaları: İbnü’l-Hazım Ferid Örneği”, *Necmettin Erbakan Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, c. 4, sy. 1 (2021), s. 85–102.
- KENDER Rayegan, *Türkiye’de Hususi Sigorta Hukuku*, İstanbul: XII Levha Yayınları, 1990.
- MUSTAFA SABRI, “Din-i İslam’da Hedef-i Münakaşa Olan Mesailden: Sigorta - Kumar”, *Beyanülhak*, c. 4, sy. 100 (1326), s. 1858–61.
- — —, *İslamda Münakaşaya Sebep Olan Meseleler Hakkında Cevaplar*, çev. Osman Nuri Gürsoy, İstanbul: Sebil Yayınevi, 1974.
- ÖNDER Salih, *Gemi Kira Sözleşmesi*, Ankara: Türkiye Barolar Birliği, 2016.
- ONUR Mehmet, *İslam Borçlar Hukukunda Risk Teorisi ve Rizikolu Akitler*, Ankara: Astana Yayınları, 2018.
- SAĞLAM Hadi, “İslam Hukuk Tarihindeki Akile Bugününün Sigortası Mıdır”, *Cumhuriyet Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, c. 15, sy. 1 (2011), s. 265–92.
- SAMAR Mahmut, “Türkiye’de Katılım Sigortacılığı (Tekafül) Literatürü”, *İlahiyat Akademi*, sy. 13 (2021), s. 97–122.
- SÖYLER İlhami, *Tüm Yönleriyle Tekafül (İslami Sigorta)*, Ankara: Adalet Yayınevi, 2018.
- TAŞKIN Melda, “Türk Ticaret Kanunu’na Göre Gemi Kira Sözleşmelerinde Kiraya Verenin Ayıptan Sorumluluğu”, *İstanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, c. 16, sy. 2 (2017), s. 721–47.
- Türk Hukuk Lugati*, Ankara: Türk Hukuk Kurumu, 1991.
- ÜLKER İbrahim, *Osmanlı Noterlik Hukuku*, Ankara: Adalet, 2018.
- ÜNAL Mustafa, *İslam Hukukunda Haksız Fiil Sorumluluğu*, Ankara: Adalet, 2019.
- ÜNALAN Abdulkerim, “İslam Hukukunda Muvalat Akdi ve Sigorta Açısından Değerlendirilmesi”, *Dicle Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, c. 10, sy. 1 (2008), s. 1–17.
- YAZICI Servet, “İslamda Sigorta ve Tekafül Sigortası”, *İslam İktisadı ve Finansı*, ed. Hakan Sarıbaş, Zonguldak, 2017, s. 173–94.
- YUSUF Muhammed Fazlı b., “Tekafül İşletmesinin Kavramı ve İşleyişi Hakkında Kısa Tanıtma (İslami Sigorta)”, *I. Uluslararası İslam Ticaret Hukukunun Günümüzdeki Meseleleri Kongresi*, 1997, s. 931–56.
- ZERQA M. Ahmed, Muhammed Abdülaziz NECCAR, *İslam’a Göre Banka ve Sigorta*, çev. Hayreddin Karaman, İstanbul: Nesil Yayınları, 1992.

İBNÜ'L-HÂZİM'İN AİLE HUKUKUNA DAİR GÖRÜŞLERİ

Samed ATASOY *

Giriş

İbni Hazım Ferîd, siyaset-i şer'iyeye ilişkin yazdığı makaleler topluluğunda amacının şer'i hüküm ile kanun hükmünün benzerlik ve farklılıklarını ortaya koymak olduğunu ifade etmektedir. 25, 26, 27 ve 28. makalelerde aile hukukuna ilişkin olarak nesep, lakît ve evlat edinme meselesini değerlendirmiştir. Bu değerlendirmelerinde zikredilen konuların tüm detaylarına yer vermemiş, yalnızca konuya ilişkin genel nitelikte şer'i hükümler ile Osmanlıda uygulanan kanun arasında ne gibi ilişki olduğu üzerinde durmuştur. Ayrıca diğer devletlerde ve özellikle de Avrupa ülkelerinde bu konularda ne gibi hüküm bulunduğu da zaman zaman yer vermiştir. Ferîd'in bu sistematikte aslında meselelerin önemli noktalarına temas ederek kısmen karşılaştırma usulünü benimsediğini ifade edebiliriz. Bu sebeple çalışmamızda Ferîd'in bu 4 makale üzerinde özetle hangi görüşlere yer verdiği, hangi görüşleri savunduğu ve hangi görüşleri ne gibi sebeplerle reddedip eleştirdiği üzerinde durulacaktır. Çalışmamızda her konu öncesinde Ferîd'in ele aldığı konular ile alakalı kısa fıkhi bilgiler verilmek suretiyle ele aldığı konuların ve bu konularda görüşlerinin daha iyi anlaşılması amaçlanmıştır. Çalışmamızda genellikle Ferîd'in görüşleri özetlenip değerlendirildiğinden dolayı her kısımda, zikrettiğimiz görüşün ona ait olduğu ifade edilmemiştir. Ferîd'e atf yaptığımız kısımların tamamı onun görüşlerinin bir değerlendirmesi ve yorumlaması olduğu bilgisi bu konuda yeterli görülmektedir. Ayrıca Ferîd'in verdiği bazı bilgilerin -zühul eseri olarak- eksik veya yanlış olduğu anlaşılmıştır. Bu hususlardaki yanlış ve eksiklikler tespit edilip bunlarla alakalı ek bilgiler dipnotlara yazılmıştır.

1. Nesep

Ferîd, 25. ve 26. makalesinde batı hukukunda yer alan istilsak¹ kavramını ve İslam hukukunda yer alan istilhak² kavramını ele almıştır. İstilsak

---

* Arş. Gör., Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Tarihi Anabilim Dalı, samedatasoy1109@hotmail.com, Orcid: 0000-0002-5379-3978

makalelerinde eleştirilecek nokta ise Halife Sultan Abdülhamid aleyhine olan ifadelerinin içeriği ve birçok yerde rahatsız edici biçimde tekrar etmesidir.

Kaynakça

- ACAR, İbrahim, “İslam Hukuku Açısında Evlat Edinme ve Hz. Peygamber’in Zeynep’le Evliliği”, *İslam Hukuku Araştırmaları Dergisi*, S. 7, Nisan 2006, s. 99-110.
- ATASOY, Samed, *İslam ve Osmanlı Hukukunda Hidane*, Adalet Yayınevi, Ankara, 2019.
- BEKTAŞ, Meryem, “İslam Hukukunda Çocuk Hakları Bağlamında Koruyucu Aile”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2015.
- BİLMEN, Ömer Nasuhi, *Hukuk-ı İslâmiyye ve Istılahat-ı Fıkhiyye Kamusu*, Bilmen Yayınevi, İstanbul.
- CENGİZ, Gül Hanım, “II. Abdülhamid Dönemi Osmanlı Sosyal Politikalarında Çocuk”, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Isparta.
- DÖNMEZ, İbrahim Kafi, “Nesep”, *DİA*, C. 32, <https://islamansiklopedisi.org.tr/nesep>.
- GÜNAY, Hacı Mehmet, “Nifas”, *DİA*, C. 33, <https://islamansiklopedisi.org.tr/nifas>.
- HALEBİ, İbrahim b. Muhammed b. İbrahim, *Mülteka'l-Ebhur*, Çev. Mustafa Uysal, Dizerkonca Matbaası, İstanbul, 1968.
- HAMİDULLAH, Muhammed, “Zeynep Bint Cahş”, *DİA*, C. 44, <https://islamansiklopedisi.org.tr/zeynepbintcahs>.
- İBN ABİDİN, Muhammed Emin, *Reddül-Muhtar Ale'd-Dürrü'l-Muhtar*, Çev. Ahmed Davudoğlu, Şamil Yayınevi, İstanbul.
- İBN RÜŞD, *Bidayetü'l Müctehid ve Nihayetü'l Muktesid*, Ter. Ahmed Meylani, Ensar Yayınevi, İstanbul, 2015.
- KÖSE, Murtaza, “Mukayeseli Hukukta Evlat Edinme Problemi”, *Atatürk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 15/2001, s. 267-306.
- KÖSE, Saffet, “Lakit”, *DİA*, 27, <https://islamansiklopedisi.org.tr/lakit>.
- KURT, Abdurrahman, “İslam’ın Koruyucu Aileye Bakışı”, *Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi*, S. 6, C. 6, 1994, s. 177-186.
- MERGİNANİ, Şeyhülislam Burhanüddin Ebu'l-Hasan Ali b. Ebu Bekir, *Delilleriyle Hanefî Fıkhı el-Hidâye*, Ter. Ahmed Meylani, Kahraman Yayınları, İstanbul, 2013.
- SERAHSİ, Ebu Sehl Ebu Bekir Muhammed b. Ahmed, *Mebûsât*, Editör: Mustafa Cevat Akşit, Gümüşev Yayıncılık, İstanbul, 2008.
- TAYŞİ, Mehmet Serhan, “Kıyafe”, *DİA*, C. 25, <https://islamansiklopedisi.org.tr/kıyafe>.

- TENGER, Feyza, “İslam Hukukunda Hakimin Takdir Yetkisi Bağlamında Kendi Bilgisiyle Hüküm Vermesi”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 2006.
- TURAN, M. Fatih, “İslam Muhakeme Hukukunda İz Bilimi (Kriminalistik) ve Adli Tıp Çalışmalarını Anımsatan Bazı Uygulamalar”, *Atatürk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, S. 33, Erzurum, 2010, s. 145-169.
- ZUHAYLİ, Vehbe, *İslam Fıkıh Ansiklopedisi*, Çev. Ahmet Efe, Beşir Eryarsoy, Nurettin Yıldız, vd., İstanbul, 1994.

Dr. Selman ÖZDEMİR
Hâkim
Bölge İdare Mahkemesi Üyesi

BİLİRKİŞİ İNCELEMESİ

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Bilirkişi İncelemesi

Selman Özdemir

Hukuk Yayınları Dizisi – 3098

Birinci Baskı : Nisan, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8092 – 60 – 8

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Meteksan Matbaacılık ve Teknik Sanayi Ticaret A.Ş
Beytepe Köyü Yolu No:3
06800 Çankaya/Ankara
Sertifika No: 46519

KAYNAKÇA

- Abacı, Nurcan; "Osmanlı Dönemi Bilirkişilik Uygulamaları Üzerine Bir Araştırma", *Uludağ Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Yıl 3, Sayı 3, 2002.
- Açan, İbrahim; "Delil", *Ankara Barosu Dergisi*, Sayı 4, Yıl 1975.
- Adal, Erhan; *Hukukun Temel Kavramları*, Marmara Üniversitesi Yayınları, İstanbul, 1985.
- Adalet Bakanlığı; Strateji Geliştirme Başkanlığı'nun 22.10.2013 tarih ve .../3196 sayılı Bilirkişi Avansı konulu yazısı.
- Adalet Bakanlığı; "Bilirkişilerin Uyacağı Rehber İlkeler ve Bilirkişi Raporlarında Bulunması Gereken Standartlar", <https://bilirkisilik.adalet.gov.tr/Resimler/SayfaDokuman/792020110047%C4%B0LKELER%20VE%20STANDARTLAR.pdf>, 20.05.2021.
- Adalet Bakanlığı; *Bilirkişilik Kanunu Tasarısı – Madde Gerekçeleri*, <https://mgm.adalet.gov.tr/Resimler/SayfaDokuman/4112019102617Bilirki%C5%9Fi lik%20Tasar%C4%B1s%C4%B1%20Tasla%C4%9F%C4%B1%20.doc.pdf>, 16.01.2019.
- Adalet Bakanlığı; <https://bilirkisilik.adalet.gov.tr/sayfalar/bilirkisilisteleri.html>, 13.05.2020.
- Adâlet Bakanlığı; Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü'nün (Bilirkişilik Daire Başkanlığı'nun) 05.03.2021 tarih ve (...)6017 sayılı yazısı.
- Adalet Bakanlığı; Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü'nün (Bilirkişilik Daire Başkanlığı'nun) Talimat Dosyalarında Bilirkişi Görevlendirmesi konulu 31.08.2021 tarih ve .../23278 sayılı yazısı.
- Adalet Bakanlığı; "İhep Kapsamında Sürdürülen Pilot Uygulama Başarılı Şekilde Yürütülüyor", *Basın Açıklaması*, <https://basin.adalet.gov.tr/ihep-kapsaminda-surdurulen-pilot-uygulama-basarili-sekilde-yurutuluyor>, 11.07.2021.
- Adalet Bakanlığı (Kanunlar Genel Müdürlüğü); *Hukuk Usûlü Muhakemeleri Kanunundan Hukuk Muhakemeleri Kanununa*, Adâlet Bakanlığı Yayınları, Ankara, 2011.
- Adalet Bakanlığı, "Tüzel Bilirkişilik İstanbul Ve Antalya'da Uygulanacak" – *Basın Açıklaması*, <https://basin.adalet.gov.tr/tuzel-bilirkisilik-istanbul-ve-antalya-da-uygulanacak>, 04.12.2021.
- "Adlî Tıp ve Adlî Bilimlerin Tarihçesi"; http://www.psikolojikdanisma.net/adli_tip_ve_adlibilimlerin_tarihcesi.htm, 27.11.2007.
- Akdoğan, Bayram; "Sanat, Sanatçı, Sanat Eseri ve Ahlâk", *Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, C. 42, Sayı 1, Yıl 2001.
- Akıllıoğlu, Tekin; "Bilirkişi ve Doğru Yargılama", *İdarî Yargı Açısından Bilirkişi – Onar, Sarıca, Duran Hukuk Devleti Günü, İdare Hukuku ve İlimleri Dergisi*, C. 16, Sayı 1, Yıl 2013.
- Akıntürk, Turgut; "Şart Ve Mükellefiyet Kavramları Üzerinde Bir İnceleme", *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 27, Sayı 3.
- Akil, Cenk; "Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun Hâkimin Bilirkişi Raporuyla Bağlı Olup Olmadığı Hakkında Vermiş Olduğu 24.12.2008 gün ve E. 2008/4-734, K. 2008/766 sayılı Kararının Tahlihi", *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 60, Sayı 3, Yıl 2011.

- Aktaş, Ekin Özgür; “Ceza Muhakemesinde Tıbbî Konulara Ait Adli Tıp Uygulamaları”, *XIV. Türk-Alman Tıp Hukuku Sempozyumu - Tıp Hukukunda Bilirkişilik*, İzmir Barosu Yayınları, İzmir, 2018.
- Aktuna, Mehmet; *İdarî Yargıda Bilirkişinin Yasaklı Olması Ve Reddi*, Çankaya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2019.
- Akyazan, Sıtkı; “İcra ve İflas Kanununun 68’inci Maddesi Üzerinde Bir İnceleme”, *Adâlet Dergisi*, Sayı 12, Yıl 1955.
- Akyılmaz, Ali; “Hukuk Muhakemeleri Kanununda Yapılan Değişikliklerin İdari Yargılama Usûlüne Etkileri”, *İdarî Yargılama Usûlü Kanunu’nun 30. Yılında İdarî Yargı Sempozyumu Kitabı*, (Edit. Serkan Ağar - Oğuzhan Güzel - Mehpare Çaptuğ), Ankara Barosu Yayınları, Ankara, 2013.
- Akyol, Leylâ; *Medenî Usûl Hukukunda Delillerin Tespiti*, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2003.
- Alangoya, H. Yavuz / Yıldırım, M. Kamil / Yıldırım, Nevhis Deren; *Medenî Usûl Hukuku Esasları*, Alkım Yayınevi, İstanbul, 2005.
- Aldemir, Hüsnü; *Hukuk Davalarında Yargılama Giderleri*, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2000.
- Algan, Giray; “Bilirkişilik, Teknik Müşavirlik, Hakemlik, Ekspertiz - Seminer Konuşması”, *TMMOB Ve Bilirkişilik*, TMMOB Yayınları, Ankara, 2005.
- Alihocagil, Ömer Buğra; “Medenî Usûl Hukukunda Bilirkişi Raporunun Hazırlanması ve Bilirkişi Raporuna İtiraz”, *Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 22, Sayı 3–4, Yıl 2018.
- Alptürk, Arif (hazırlayan); *Bilirkişilik Semineri*, Mimarlar Odası İzmir Şubesi Yayınları, İzmir, 2004.
- Altay, Şakir; “Bilirkişi Mütalaası Ve Hakîm”, *Adâlet Dergisi*, Yıl 48, Sayı 8, 1957.
- Ankara Üniversitesi; “Sanat Nedir?”, *Ziraat Fakültesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü – Kültür, Sanat ve Peyzaj Ders Notları*, https://acikders.ankara.edu.tr/pluginfile.php/11885/mod_resource/content/1/8.%20Hafta%20Sanat%20Nedir.pdf, 19.07.2019.
- Ansay, Sabri Şakir; *Hukuk Yargılama Usûlleri*, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, Ankara, 1960.
- Arda, Berna; “Bilim Üretiminde Dürüstlüğün Anlamı ve İntihâl Üzerine”, <http://uvf.ulakbim.gov.tr/tip/sempozyum7/arda.pdf>, 24.01.2019.
- Arıdemir, Arzu; *Sözleşmeye Aykırılıktan Doğan Manevî Tazminat*, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Doktora Tezi, İstanbul, 2008.
- Arslan, Aziz Serkan; *Medenî Usûl Hukukunda Doğrudanlık İlkesi*, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Doktora Tezi, Konya, 2011.
- Arslan, Çetin / Özdemir, Didar; “Ticarî Sırların Ceza Hukuku Tarafından Korunması”, *International Conference on Eurasian Economies* (11 Temmuz 2017), <https://www.avekon.org/papers/1824.pdf>, 02.02.2020.
- Arslan, Hatice Seval; *Medenî Usûl Hukukunda Bilirkişi Raporu ve Bağlayıcılığı*, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2002.

- Arslan, Mehmet Emin; "Bilirkişilik Müessesesinin Hukukî Niteliği ve Bilirkişinin Hukukî Statüsü", https://www.academia.edu/29526182/Bilirki%C5%9Fili%C4%9Fin_hukuki_niteli%C4%9Fi_ve_Bilirki%C5%9Finin_hukuki_stat%C3%BCs%C3%BC, 13.04.2020.
- Arslan, Ramazan / Yılmaz, Ejder / Taşpınar Ayvaz, Sema / Hanağası, Emel; *Medenî Usûl Hukuku*, Yetkin Yayınları, Ankara, 2018.
- Arslantaş, Mete; *Milletlerarası Özel Hukukta İstinabe*, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, Konya, 2010.
- Aslan, Zehreddin; "Türk İdarî Yargı Sisteminde Re'sen Araştırma İlkesi", *İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi*, Yıl 2001, Sayı 23-24.
- Aşçıoğlu, Çetin; "Yargılama Çalışmalarında Bilirkişi Sorunu Ve (Hukuk Davalarında) Nitelendirmede Bilirkişinin Görevi", *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, Yıl 1992, Sayı 8.
- Aşçıoğlu, Çetin; "Bilirkişilik Kavramı ve Görev Sınırları", *Bilirkişilik Sempozyumu - Sam-sun*, Türkiye Barolar Birliği Yayınları, Ankara, 2001.
- Aşçıoğlu, Çetin; "Bilirkişilik, Teknik Müşavirlik, Hakemlik, Ekspertiz Atölye Çalışması", *TMMOB ve Bilirkişilik*, TMMOB Yayınları, Ankara, 2005.
- Aşçıoğlu, Çetin; *Yargılamada Maddî Gerçeğin Belirlenmesi ve Kanayan Yara Bilirkişilik*, Kendi Yayını, Ankara, 2010.
- Aşçıoğlu, Çetin; "Bilirkişi Egemenliği Altındaki Yargı Bağımsızlığını ve Yansızlığını Yitiriyor", <http://yeniayaklasimler.org/?d=1163>, 17.12.2021.
- Aşık, İbrahim; "Adlî Yazışma", *Hukuk Dili ve Adlî Yazışmalar*, (Edit. Olcay Işık, Gökçe Canarslan), Anadolu Üniversitesi Yayınları, Eskişehir, 2020.
- Atalay, Oğuz; "İspat ve Delillere İlişkin Hükümler Açısından HMK ve Sonrası Dönem", *Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 10'uncu Yılı Sempozyumu - 10.12.2021*, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi, <https://youtu.be/-fZsFc7ohSM>, 22.12.2021.
- Atalı, Murat; *Medenî Usûl Hukuku*, Anadolu Üniversitesi Yayınları, Eskişehir, 2012.
- Atar, Fahrettin; *İslâm Adliye Teşkilâtı*, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, Ankara, 1991.
- Atay, Ender Ethem; "Yargı Kararlarının Gerekçelendirilmesi ve İdarî Yargıdaki Uygulaması", *Danıştay Dergisi*, Yıl 2018, Sayı 147.
- Aybakan, Bilâl; "Niyabet", *İslam Ansiklopedisi*, C. 33, TDV Yayınları, İstanbul, 2007.
- Aydın, Muammer; Türk Hukuk Sisteminde Bilirkişilik Konulu Seminer Konuşması, 13 Mart 2010, <https://www.istanbulbarosu.org.tr/HaberDetay.aspx?ID=4866>, 17.12.2021.
- Bahadır, Uğur; "Devletler Özel Hukuku'nda İspata Uygulanacak Hukuk", http://www.turkhukuksitesi.com/makale_131.htm, 20.01.2008.
- Bahriyeli, Kemal; *Türk Ceza Kanunu'nda Kamu Görevlisinin Suçu Bildirmemesi Suçu (TCK m.279)*, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2010.
- Balcı, Mesut Taner; "İspat", <http://www.mesuttanerbalcı.name.tr/index.php?page=sorgula&kod=1172&sozcuk=ispata>, 30.06.2017.
- Barlas, Nami; "Dürüstlük Kuralı ve Hakkın Kötüye Kullanılması Yasağının Alman Medenî Kanunundaki Düzenlenme Tarzı ve Eleştirisi", *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası*, C. 55, Sayı 3, 1997.

- Bayrakal, Sedat; "Bilirkişilik Kanun Tasarısı Bağlamında Sanat Tarihi'nde Bilirkişilik Uygulamalarına Genel Bakış", *Sanat Tarihi Dergisi*, Sayı 25/2, Ekim 2016.
- Bayram, Levent; "Deliller ve Bilirkişilik Müessesesi", http://www.egm.gov.tr/egitim/dergi/eskisayi/28/yeni/web/Levent_BAYRAM.htm, 19.12.2009.
- Baytak, İsmail; "Eski Batı Roma İmparatorluk Dönemine Geçiş", *Eski Çağ Tarihi ve Uygarıkları IV Ders Notları*, <https://www.dicle.edu.tr/Contents/029a9653-3c0a-430f-99a0-cdfed8be5c80.pdf>, 16.01.2019.
- Belgesay, Mustafa Reşit; *Hukuk ve Ceza Usûlü Muhakemesinde Deliller*, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, İstanbul, 1940.
- Belgesay, Mustafa Reşit; "Ehli Vukuf Mütaleasının İlmî Değeri Ve Kanunî İsbat Kuvveti", *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası*, Yıl 1945, C. 10, Sayı 3-4.
- Belgesay, Mustafa Reşat; *Hukuk Usûlü Muhakemeleri Kanunu*, İstanbul Üniversitesi Yayınları, İstanbul, 1947.
- Belgesay, Mustafa Reşit; *Hukuk Usûlü Muhakemeleri Kanunu – Rasyonel Tefsiri, Gerekli Tadilleri, Bir Proje*, İstanbul Üniversitesi Yayınları, İstanbul, 1947.
- Berkin, Necmeddin M.; "Adalet Mahkemesi Kararları – Zamanaşımı", *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası*, Yıl 1975, C. 41, Sayı 3-4.
- Berkin, Necmettin M.; *Medenî Usûl Hukuku Esasları*, Hamle Matbaası, Ankara, 1969.
- Bilgin, Hikmet; "Anglo Sakson Hukuk Sistemlerinde Arabuluculuk", *Hukuk Gündemi Dergisi*, Yıl 2009, Sayı 1.
- Bilgin, Hüseyin; *İdarî Davalar Ve Çözüm Yolları*, Seçkin Yayınları, Ankara, 2018.
- Birsen, Müfit; "Amme Dâvasının Hazırlanması Ve Açılması (1)", *Adalet Dergisi*, Yıl 44, Sayı 7, 1952.
- Boşça, Süleyman; *Medenî Usûl Hukukunda İstinabe*, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2008.
- Bozdağ, Bekir; "Bilirkişilik Kanunu Tasarısı Münasebetiyle Yapılan Konuşma", https://www5.tbmm.gov.tr//develop/owa/genel_kurul.cl_getir?pEid=53058, 13.12.2021.
- Bozdağ, Bekir; "Bilirkişilik Kanunu Tasarısı (1/687) Adalet Komisyonu Görüşmeleri", https://www5.tbmm.gov.tr//develop/owa/komisyon_tutanaklari.mv_goruntule?pTutanakId=7785, 17.12.2021.
- Bozdağ, Bekir; "Bilirkişilik Kanunu Tasarısı (1/687) Adalet Komisyonu Görüşmeleri", https://www5.tbmm.gov.tr//develop/owa/komisyon_tutanaklari.mv_goruntule?pTutanakId=9937, 17.12.2021.
- Budak, Ali Cem; "AT Konsey ve Komisyonunun Yeni Rekabet Tüzükleri ve Rekabet Kanununda Yapılan Değişiklikler Işığında Delillerin Toplanması ve İspat", *Perşembe Konferansları*, Rekabet Kurumu Yayınları, Ankara, 2004.
- Buhur, Oğuzhan; "Türk Hukuku'nda Bilirkişi Seçimi ve Bilirkişi Raporunun Bağlayıcılığı", http://www.turkhukuksitesi.com/makale_44.htm, 20.01.2008.
- Bulut, Erhan; "Bilirkişi Seçimi ve Bilirkişi Raporunun Bağlayıcılığı", *Mevzuat Dergisi*, Yıl 4, Sayı 47, Kasım 2001.

- Can, İsmet; “Keşif İcrası ve Bilirkişi İncelemesi”, *Türkiye Adalet Akademisi Eğitim Merkezi Müdürlüğü 5. İdarî Yargı Dönemi Hazırlık Eğitimi Ders Notları*, Teksir, Ankara, 2008.
- Candan, Turgut; *Açıklamalı İdarî Yargılama Usûlü Kanunu*, Maliye ve Hukuk Yayınları, Ankara, 2006.
- Candan, Turgut; “İdarî Yargıda Feragat Uygulaması Ve Ek Karar Müessesesinin Uygulanabilirliği”, <https://turgutcandan.com/2021/09/22/idari-yargida-feragat-uygulamasi-ve-ek-karar-muessesesinin-uygulanabilirligi/>, 20.09.2021.
- Cenk, Akil; “Medenî Yargılama Hukukunda Mahkemelerce Yapılan Delil Tespiti”, *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Yıl 2009, C. 58, Sayı 1.
- Cin, Mehmet Onursal; “Ceza Yargılamasında Bilirkişilik ve Uygulama Sorunları”, *Necmettin Erbakan Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 4, Sayı 1, Yıl 2021.
- Civaoğlu, Güneri; “40 Yıl 5 Dakika”, [https://www.milliyet.com.tr/yazarlar/guneri-civaoğlu/40-yil-5-dakika-5253351](https://www.milliyet.com.tr/yazarlar/guneri-civaoглу/40-yil-5-dakika-5253351), 08.09.2020.
- Coşkun, Ayşegül Atay; “İstinaf Yargılaması”, *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, Yıl 2018, Sayı 135.
- Çağlayan, Ramazan; *İdarî Yargılama Hukuku*, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2015.
- Çakıroğlu, Maral Törenli; “Hekimin Borçlarından Özel Olarak Sır Saklama Borcu”, *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 12, Sayı 2, Yıl 2010.
- Çakrak, Recep / İldeş, Samet; “Kamu Hukuku ve Özel Hukuk Açısından Dürüstlük Kuralı ve Uygulama Alanı”, *Sakarya Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 2, Sayı 2, Aralık 2014.
- Çalı, Hasan Hüseyin; “Zor Kullanma Yetkisi”, <http://www.caginpolisi.com.tr/19/57-58-59.htm>, 16.06.2008.
- Çalışkan, Vedat; *Medenî Usûl Hukukunda Bilirkişinin Yasaklılığı, Reddi Ve Sorumluluğu*, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, Erzincan, 2021.
- Çalkın, Fahri; “Hukuk Davalarında İsbat Hakkının Kullanılmasının Şartları”, *Ankara Barosu Dergisi*, Yıl 1949, Sayı 5.
- Çelikli, İbrahim; “Bilirkişiliğin Gerekliliği-1”, <http://www.muhasibetr.com/yazarlarimiz/ibrahim/001/>, 30.11.2007.
- Çelikli, İbrahim; “Bilirkişiliğin Gerekliliği-2”, <http://www.muhasibetr.com/yazarlarimiz/ibrahim/002/>, 01.12.2007.
- Çelikli, İbrahim; “Bilirkişiliğin Gerekliliği-3”, <http://www.muhasibetr.com/yazarlarimiz/ibrahim/003/>, 01.12.2007.
- Çınarlı, Serkan; “Bilirkişi Raporunun İdare Hukuku Açısından Delil Değeri”, *XIV. Türk-Alman Tıp Hukuku Sempozyumu - Tıp Hukukunda Bilirkişilik*, İzmir Barosu Yayınları, İzmir, 2018.
- Çolak, Kemal; “Bilirkişinin Yargılamadaki Konumu ve Görev Sınırları”, *Konya Barosu Dergisi*, Yıl 2019, Sayı 1.
- Dağlı, Mehmet; *Türk Medenî Hukukunda Koruma Amacıyla Özgürlüğün Kısıtlanması*, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, Konya, 2008.

- Damar, Fatma; *Avukatlar Tarafından Uzman Mütalaası Kullanımı Ve Yaşanan Sorunlar*, İstanbul Üniversitesi - Cerrahpaşa Adli Tıp Ve Adli Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2019.
- Dedeoğaç, Ender; "Hukuk Muhakemeleri Kanunu Tasarısında Bilirkişilik ve Uzmanlık Kurumu", <http://www.inisiyatif.net/document/37.asp>, 06.01.2008.
- Deliduman, Seyithan; "Türk ve Alman Hukukunda Bilirkişilik", *Medenî Usûl ve İcra – İflas Hukukçuları Toplantısı II-III*, Türkiye Barolar Birliği Yayınları, Ankara, 2007.
- Demir, Evin Emine; "Avukatlık Sözleşmesi İle Vekâlet Sözleşmesinin Karşılaştırılması", <http://demirvedemirhukuk.com/images/yayinlar/k01.pdf>, 08.08.2020.
- Demir, Faruk Ömercan; *Medenî Yargılama Hukukunda İstinabe*, Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, Diyarbakır, 2014.
- Demirel, Özbay; "İş Hukukunda İspat ve Araçları", <http://www.adalet.org/forum2/makale/xysbekran.php?idno=6803&id2=21950>, 04.10.2009.
- Demirören Haber Ajansı; "Mahkeme, İneğini Satıp Kredi Çeken Kazım Delal'den Bilirkişi Ücreti Talep Etti", <https://www.haberler.com/hes-lere-karsi-actigi-davada-inegini-satip-banka-9319260-haberi/>, 30.07.2021.
- Deryal, Yahya; "Bilirkişiden Ek Rapor İstenmesi ve Yeni Bilirkişi İncelemesi", *XIV. Türk-Alman Tıp Hukuku Sempozyumu - Tıp Hukukunda Bilirkişilik*, İzmir Barosu Yayınları, İzmir, 2018.
- Deryal, Yahya; "Türk Hukukunda Özel Bilirkişilik Uygulaması", <http://www.yahyaderyal.net/index.php?link=105>, 28.07.2021.
- Deryal, Yahya; *Türk Hukukunda Bilirkişilik ve Bilirkişi Raporu Örnekleri*, Beta Yayınları, İstanbul, 2001.
- Devellioğlu, Ferit; *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat*, Aydın Kitabevi Yayınları, Ankara, 2007.
- Dikici, Saim; <http://www.adalet.org/forum2/goster.php?konu=Adli%20t%20FDp%20kuruumu%20benzeri%20akt%20FCerya,tenkis,hesap,vs%20her%20hususta%20rapor%20verecek%20&fid=718630&alan=Mesleki%20Konular>, 05.12.2021.
- Dinçtürk Şenel, Özlem; *Türk Ceza Hukuku Reformu Bağlamında Bilirkişilik*, İstanbul Üniversitesi Adli Tıp Enstitüsü Doktora Tezi, İstanbul, 2015.
- Doğanay, İsmail; "Türk Hususî Hukukunda Zilyedliğin Himayesi", *Adliye Dergisi*, Yıl, Sayı 4, Aralık 1959.
- Dönmez, İbrahim Kâfi; "Cehâlet", *İslâm Ansiklopedisi*, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, <https://cdn.islamansiklopedisi.org.tr/dosya/7/C07002665.pdf>, 22.04.2020.
- Duman, İlker Hasan; *Hukuk Mahkemesinde Bilirkişilik*, Kartal Yayınevi, İstanbul, 1985.
- Durmaz, Şerife; *Türkiye'de Uygulanan Ücret Politikaları*, Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Isparta, 2010.
- Dülger, İbrahim; "Ceza Muhakemesi Kanunundaki Bilirkişi İncelemesine İlişkin Düzenlemelerin Değerlendirilmesi", *Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 11, Sayı 1-2, Yıl 2007.
- Dündar, Hamit; "766 Sayılı Tapulama Yasasının 33 üncü Maddesi Üzerine Bir İnceleme", *Adalet Dergisi*, Yıl 76, Sayı 2, Mart - Nisan 1985.

- Ege, Önder; *Medenî Usûl Hukukunda Keşif*, Çağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, Mersin, 2013.
- Ekici, Akın; "Bankacılık Mevzuatı Kapsamında Banka ve Müşteri Sırrı", *Bankacılar Dergisi*, Sayı 63, Yıl 2007.
- Elyıldırım, Hasan; *Hukuk Yargılamasında Uzman Görüşü (Özel Bilirkişi)*, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2021.
- Emiroğlu, Selim; "Türkçe Sözlükteki Akrabalık Adlarının Tasnifi", *Turkish Studies Dergisi*, C. 7, Sayı 4, Yıl 2012/Sonbahar.
- EMO İzmir Şubesi; "Bilirkişilik Hem Siyasileştiriliyor Hem De Ticarileştiriliyor...", *TMMOB Elektrik Mühendisleri Odası İzmir Şubesi Bülteni*, Sayı 319, Aralık 2016.
- Emre, Zeynel; "Bilirkişilik Kanunu Tasarısı (1/687) Adalet Komisyonu Görüşmeleri", https://www5.tbmm.gov.tr//develop/owa/komisyon_tutanaklari.mv_goruntule?pTutanakId=9925, 17.12.2021.
- Erdem, Arzu; "Bilirkişilik Kanunu Tasarısı Münasebetiyle Yapılan Konuşma", https://www5.tbmm.gov.tr//develop/owa/genel_kurul.cl_getir?pEid=53167, 17.12.2021.
- Erdem, B. Bahadır; "Milletlerarası Özel Hukukta İstinabe", *Milletlerarası Hukuk ve Milletlerarası Özel Hukuk Bülteni*, C. 9, Sayı 2, Yıl 1989.
- Erdem, Mustafa Ruhan; "Suçu Bildirmeme Suçu (TCK m. 278)", *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, Sayı 80, Yıl 2009.
- Erdoğan, Ersin / Toraman, Barış; *Bilirkişilik Temel Eğitimi Kaynak Kitabı*, (Edit. Talat Canbolat), Adalet Bakanlığı Yayınları, Ankara, 2016.
- Erdoğan, Ersin / Üçüncü, S. Hilâl; "Bilirkişilik Kurumu Ve Bilirkişi Raporunun Delil Değerine İlişkin Bazı Sorunlar", *Hacettepe Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 10, Sayı 1, 2020.
- Erdoğan, Mustafa; *Medenî Usûl Hukukunda Keşif Tutanağı*, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2007.
- Erem, Faruk; "Ceza Hukukunda Meslek Sırrı", *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Yıl 1943, Sayı 1, C 1.
- Ergül, Hüseyin Fazlı; "Kurumlarda Ücret, Ücret Sistemleri Ve Ücret-Başarı İlişkisi", *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, Güz-2006, C. 5, Sayı 18.
- Ergün, Zafer; *İçtihatlı Hukuk Usûlü Muhakemeleri Kanunu*, Adalet Yayınevi, Ankara, 2005.
- Ergüne, Mehmet Serkan; "Nişanın Bozulmasında Maddi Tazminat", *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası*, C. 74, Sayı 2, Yıl 2016.
- Erkan, Vehbi Umut; "6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu'na Göre Vekâlet Sözleşmesinde Vekâlet Veren Ücret Ödeme Borcu Dışındaki Diğer Borçları", *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 62, Sayı 2, Yıl 2013.
- Erol, Ahmet; *Türk Hukukunda Ücret Ve Ücretin Vergilemesi*, İstanbul Serbest Muhasebeci ve Malî Müşavirler Odası Yayınları, İstanbul, 2012.
- Ersoy, Uğur; "Bir Koruma Tedbiri Türü Olarak Şirket Yönetimi İçin Kayyım Tayini (Cmk M.133)", *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 65, Sayı 4, Yıl 2016.
- Ertem, Ahmet Turgut; "İstinabeye Talimat Denilemez", *Adalet Dergisi*, Nisan-Mayıs 1972, Sayı 4-5.

- Federal Rules of Evidence; https://www.law.cornell.edu/rules/fre/rule_706, 08.12.2021.
- Feyzioğlu, Metin; *Ceza Muhakemesi Hukukunda Tanıklık*, Us-A Yayıncılık, Ankara, 1996.
- Gamsız Bilgin, Nursel / Ögenler, Oya / Akça, Tamer; “Ülkemizde Adli Otopsinin Tarihi-çesi”, *Lokman Hekim Journal*, 2011, Sayı 1.
- Gazioğlu, Namık; “Tüm Yönleri İle Bilirkişilik Yasası”, *Harita Bülteni*, Sayı 98, Ağustos 2017.
- Gezgin, Ali Galip; “Kur’ân’da “Anlama”ya Dâir Kelimeler Üzerine Analitik Bir İnceleme (II)”, *Süleyman Demirel Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, Yıl 2018/2, Sayı 41.
- Girgin, Atilla; “Tarafsızlık (Nedensellik, Objektiflik)”, *Marmara İletişim Dergisi*, C. 11, Sayı 11, Yıl 2001.
- Gökdağ, Mehmet; “Bilirkişilik Kanunu Tasarısı (1/687) Adalet Komisyonu Görüşmeleri”, https://www5.tbmm.gov.tr//develop/owa/komisyon_tutanaklari.mv_goruntule?pTutanakId=10450, 17.12.2021.
- Gökdağ, Mehmet; “Bilirkişilik Kanunu Tasarısı Münasebetiyle Yapılan Konuşma”, https://www5.tbmm.gov.tr//develop/owa/genel_kurul.cl_getir?pEid=53060, 13.12.2021.
- Gözler, Kemal; *İdare Hukuku C. 2*, Ekin Kitabevi Yayınları, Bursa, 2003.
- Gözler, Kemal; “Cumhurbaşkanı Abdullah Gül’ün Görev Süresi Ne Kadardır ve Bu Görev Süresi Kanunla Belirlenebilir Mi?”, *Terazi Hukuk Dergisi*, Yıl 7, Sayı 66, Şubat 2012.
- Gözler, Kemal; “Sulh Ceza Hâkimlikleri Ve Tabîi Hâkim İlkesi: “Sahur Operasyonu” Hakkında Bir Açıklama”, *Güncel Hukuk Dergisi*, Ekim 2014.
- Gözler, Kemal; “Dava Belgelerinin Yayınlanması Sorunu”, <https://www.anayasa.gen.tr/dava-belgelerinin-yayini.htm>, 02.07.2021.
- Gözübüyük, A. Pulat; “Devlete Karşı Suçlarda Bilirkişilik”, *Adalet Dergisi*, Sayı 5, Eylül - Ekim 1979.
- Gözübüyük, A. Şeref / Dinçer, Güven; *İdarî Yargılama Usûlü*, Turhan Kitabevi, Ankara, 1999.
- Gülsoy, M. Ziya; “Bilirkişilik Hakkında Bir İnceleme”, *Türkiye Mühendislik Haberleri Dergisi*, Ocak 1971.
- Gülsoy, M. Ziya; “Bilirkişilik Hakkında Hukukî Bir İnceleme”, *Bilirkişiler İçin El Altı Bilgileri*, TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası Yayınları, Ankara, 1982.
- Günay, Mehmet / Günay, Meryem; “Delil Tespiti”, *Adalet Dergisi*, Sayı 34, Mayıs 2009.
- Güngör, Devrim / Albayrak, Adem; *İstinaf*, Ankara Barosu Yayınları, Ankara, 2016.
- Gürelli, Nevzat; “Ceza Muhakemesinde Bilirkişilik Kurumuna İlişkin Meseleler”, *Prof. Dr. Ümit Yaşar Doğanay’ın Anısına Armağan I*, İstanbul Üniversitesi Yayınları, İstanbul, 1982.
- Haack, Susan; “The Expert Witness: Lessons from the U.S. Experience”, *Humana-Mente Journal*, Issue 28, May 2015.
- Hatipoğlu, Tahsin; *Medenî Yargılama Hukukunda Delil Sözleşmeleri*, Kadir Has Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2019.
- Hayta, Mustafa; “İslâm Yargılama Hukukunda İstinâbe”, *Mütefekkir*, C.7, Sayı 13, Haziran 2020.

- Hondu, Selçuk; “İdarî Yargılama Usûlü”, *Türkiye Adalet Akademisi Eğitim Merkezi Müdürlüğü 2. İdarî Yargı Hazırlık Dönemi Ders Notları*, Ankara, 2006, Teksir.
- Hondu, Selçuk; “İdarî Yargıda Keşif ve Bilirkişi İncelemesi”, *İdarî Yargı Açısından Bilirkişi – Onar, Sarıca, Duran Hukuk Devleti Günü, İdare Hukuku ve İlimleri Dergisi*, C. 16, Sayı 1, Yıl 2013.
- HSK; “Ağır Ceza Merkezleri”, <https://www.hsk.gov.tr/Eklentiler/Dosyalar/f6e0d661-beda-473d-ab00-0936871e3cfc.pdf>, 21.05.2020.
- HSK Teftiş Kurulu Başkanlığı; 30.12.2019 Tarih Ve 76096 Sayılı Yazısı Ekinde Yer Alan Konya Bölge İdare Mahkemesi’ne Ait Tavsiyeler Listesi.
- HSK Teftiş Kurulu Başkanlığı; *Bölge İdare Mahkemeleri Tavsiyeler Listesi*, <https://www.hsk.gov.tr/Eklentiler/Dosyalar/31a1f5ec-8e12-4115-be6f-ace19dccc06c.pdf>, 30.07.2021.
- HSK Teftiş Kurulu Başkanlığı, *İdarî Yargı Tavsiyeler Listesi*, <https://www.hsk.gov.tr/Eklentiler/301220211621idari-yargi-genel-tavsiyeleri-30122021pdf.pdf>, s.40, 06.01.2022.
- Hürriyet Gazetesi; “Rizeli Çevreci Kazım Delal’den Bilirkişi Ücreti İsyanı: Satacak Başka İneğim Yok”, <https://www.hurriyet.com.tr/gundem/satacak-baska-inegim-yok-40015646>, 30.07.2021.
- İçel, Kayıhan; “Ticarî Sır, Bankacılık Sırrı veya Müşteri Sırrı Niteliğindeki Bilgi veya Belgelerin Açıklanması Suçları – Bu Tür Sırlarla İlgili Bilgi İstenmesinin Sınırları”, *İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Yıl 9, Sayı 18, Güz 2010, s.30.
- İnan, Atilla; “Sempozyum Konuşması”, *Bilirkişilik Sempozyumu - Samsun, Türkiye Barolar Birliği Yayınları*, Ankara, 2001.
- İnan, Atilla; “Bilirkişi Ücretlerinin Belirlenmesi ve Ödenmesi”, *Maliye ve Sigorta Yorumları Dergisi*, Yıl 2003, Sayı 384.
- Kaçak, Nazif; *Hukuk Davalarında İspat Rehberi*, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2006.
- “Kadı, Kadılık”, <http://www.os-ar.com/modules.php?name=Encyclopedia&op=content&tid=501179&page=2>, 16.01.2019.
- Kalaycı, Mustafa; “Bilirkişilik Kanunu Tasarısı Münasebetiyle Yapılan Konuşma”, https://www5.tbmm.gov.tr/develop/owa/genel_kurul.cl_getir?pEid=53055, 17.12.2021.
- Kale, Serdar / Keser, Salih; “Medenî Yargılama Hukukunda Delil Sistemi”, *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi – Mehmet Âkif Aydın’a Armağan*, C. 21, Sayı 2, Yıl 2015.
- Kalkınma Bakanlığı; *On Birinci Kalkınma Planı (2019-2023) Adalet Hizmetlerinde Etkinlik Özel İhtisas Komisyonu Raporu*, Kalkınma Bakanlığı Yayınları, Ankara, 2018.
- Kanar, Mehmet; *Osmanlıca Türkçesi Sözlüğü*, Say Yayınları, İstanbul, 2009.
- Karabağ, Emel; “Kamulaştırma Bedelinin Tespiti Ve Tescil Davaları; Arazi, Arsa, Yapı İrtifak Hakları Bedellerinin Belirlenmesindeki Ölçütler, Faize İlişkin Sorunlar”, *Kamulaştırma Hukuku Toplantıları Paneli*, Ankara Barosu, <https://www.youtube.com/watch?v=HVaMnJ59dEk&t=9708s>, 09.01.2022.
- Karabıyık, Vehbi; “Vergi Yargılamasında Bilirkişi Seçimi, Reddi ve Bilirkişi Raporuna İtiraz”, *Yaklaşım*, Yıl 2003, Sayı 126.

- Karaburun, Gökhan; "Karar Örnekleriyle Yargıtay'ın Bilirkişiliğe Bakışı ve Bilirkişiliğin Sorunları", *Adli Tıp Bülteni*, Yıl 2017, C. 22, Sayı 3.
- Karakoç, Yusuf; "Vergi Yargılaması Hukukunda Bilirkişilik Kurumu", *Vergi Dünyası Dergisi*, Yıl 1997, Sayı 193.
- Karavelioğlu, Celâl; *Açıklamalı İçtihatlı İdarî Yargılama Usûlü Kanunu - C.2*, Karavelioğlu Hukuk Yayınları, Ankara, 2006.
- Kaşıkcı, Mehmet; "Tapulama Kanununun 54 üncü Maddesi ve Tatbikatı", *Yargıtay Dergisi*, Nisan 1977, C. 3, Sayı 2.
- Kaya, Mert; *Medenî Usûl Hukukunda Delillerin Gösterilmesi*, Çağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, Mersin, 2019.
- Kaygısız, Mustafa; *Hukuk Sistemimizde Olay Yeri İncelemesi Delil ve Bilirkişilik*, Kendi Yayını, Ankara, 1998.
- Kaygısız, Mustafa; "Yargılamanın Tarihsel Gelişimi", *Çağın Polis Dergisi*, 2004, Sayı 34.
- Kayran, Belma; *Türk Medenî Kanununda Vesayet Hukuku*, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, Konya, 2012.
- Kılınç, Kâzım; *Sosyo-Ekonomik Yönleriyle Asgarî Ücret ve Uygulaması*, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 1987.
- Kırsaç, Esat; "Bilirkişilik, Teknik Müşavirlik, Hakemlik, Eksperlik - Seminer Konuşması", *TMMOB Ve Bilirkişilik*, TMMOB Yayınları, Ankara, 2005.
- Kiper, Osman; *Hukuk Davalarında Kanıtlar*, Adil Yayınevi, Ankara, 2005.
- Koç, Nevzat; "Türk Medenî Kanunundaki Düzenlemeler Işığında Vesayet Hukukuna Genel Bir Bakış", *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Prof. Dr. İrfan Baştuğ Anısına Armağan, C. 7, Özel Sayı, Yıl 2005.
- Koç, Sermet; "Bilirkişilik Ve Adli Tıp Kurumu", *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, Yıl 2004, Sayı 50.
- Konuralp, Haluk; "Konuşma Metni", TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası Adana Şubesi'nce Düzenlenen Bilirkişilik Müessesesinin Hukukî ve Etik Açından İrdelenmesi Konulu Seminer, www.adanabarasu.org.tr/tmmob.doc, 01.12.2007.
- Koral, Rabi; "Takdiri İspat Vasıtaları", *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası*, Yıl 1946, C. 12, Sayı 4.
- Kozan, Nurten; "Yargının Kanayan Yarası Bilirkişilik", <http://www.turkhukuksitesi.com/showthread.php?t=5138>, 17.12.2021.
- Kumkale, Rüknettin; "Bilirkişilik ve Malî Müşavirlik Mesleği", http://www.alomaliye.com/ruknettin_kumkale_bilirkisilik.htm, 01.12.2007.
- Kunt, İsmail Hakkı; "Objektif Hüsnüniyet İlkesinin Tarafalara ve Hâkime Yönelmesi", *Yargıtay Dergisi*, C. 11, Sayı 3, Temmuz 1985.
- Kuru, Baki / Arslan, Ramazan / Yılmaz, Ejder; *Medenî Usul Hukuku (Ders Kitabı)*, Yetkin Yayınları, Ankara, 2007.
- Kuru, Baki; *Hukuk Muhakemeleri Usûlü C. III*, Demir Yayınları, İstanbul, 2001.
- Kuru, Baki; "Tebliğ", "İdarî Yargıda Keşif ve Bilirkişi İncelemesi", İdarî Yargı Açısından Bilirkişi – Onar, Sarıca, Duran Hukuk Devleti Günü, *İdare Hukuku ve İlimleri Dergisi*, C. 16, Sayı 1, Yıl 2013.

- Küçük, Hayati; "Bilirkişi Eğiticilerinin Eğitim Semineri Seminer Konuşması", *TMMOB Ve Bilirkişilik*, TMMOB Yayınları, Ankara, 2005.
- Mavioğlu, Oral; "Bilirkişiye Başvurma Zorunluluğu ve Bilirkişi Raporları Karşısında Yargıcın Durumu", *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C.36, Sayı 1-4, İstanbul, 1971.
- Mecek, Hüseyin; *Ceza Muhakemesinde Bilirkişilik*, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, Konya, 2011.
- Morris, Stuart; "Getting Real About Expert Evidence", National Environment Law-2005 National Conference, Canberra, 2005.
- Musluoğlu, A. Lütfi; "Resmî Bilirkişi Ve Adli Tıp", *Adâlet Dergisi*, Sayı 8, Yıl 1955.
- Musluoğlu, A. Lütfi; "Takip Hukukunda Ehliyyukuf", *Adliye Dergisi*, Yıl 50, Sayı 4, Aralık 1959.
- Muşul, Timuçin; *Notlu-İçtihatlı; Hukuk Usûlü Muhakemeleri Kanunu ve İlgili Mevzuat*, Arıkan Yayınları, İstanbul, 2008, s.688.
- Mülâyim, Z. Gökalp / Güneş, Turan; *Ziraat Yüksek Mühendisleri İçin Bilirkişi Rehberi*, TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası Yayınları, Ankara, 1965.
- Nart, Serdar; "Alman ve Türk Hukukunda Senetle İspat", *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 9, Sayı 1, 2007.
- Onar, Sıddık Sami / Belgesay, Mustafa Reşit; *Adliye Hukukunun Umumî Esasları*, İstanbul Üniversitesi Yayınları, İstanbul, 1944.
- Onar, Sıddık Sami; *İdare Hukukunun Umumî Esasları C. I*, İsmail Akgün Matbaası, İstanbul, 1966.
- Onar, Sıddık Sami; *İdare Hukukunun Umumî Esasları C. II*, İsmail Akgün Matbaası, İstanbul, 1966.
- Onar, Sıddık Sami; *İdare Hukukunun Umumî Esasları C. III*, İsmail Akgün Matbaası, İstanbul, 1966.
- Organ, İbrahim / Sevinç, Cansu; "Vergi Yargılamasında Bilirkişilik Kurumu Ve Bilirkişilik Kanun Tasarısının Getireceği Yenilikler", *Maliye Dergisi*, Sayı 170, Ocak-Haziran 2016.
- Öner, Yıldız; "Tebliğat ve Tanıklık Hakkında", *Çağın Polisi Dergisi*, Sayı 2, Ankara, 2002.
- Öz, Ersan / Albayrak, Süleyman; "Vergi Yargısında Bilirkişilik", *Türkiye Adalet Akademisi Dergisi*, C.1, Yıl 1, Sayı 3, 2010.
- Özbek, Abdulkadir; "Psiko - Biyolojik Açından, Ceza Sistemlerinde Suçlu Çocuk Ve Ergenlerin Durumu Ve Bilirkişilik Sorunu", *Adalet Dergisi*, Yıl 63, Sayı 6 - 7, Haziran - Temmuz 1972.
- Özbudun, Ergun; *Türk Anayasa Hukuku*, Yetkin Yayınları, Ankara, 2005.
- Özdemir, Mustafa; "Çalıştay Konuşması", *TMMOB I. Bilirkişilik Çalıştayı*, Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Yayınları, Ankara, 2014.
- Özdemir, Selman; "İdare Hukukunda Hak İktisâbına İyiniyetin Etkisi", *Mahallî İdareler Dergisi*, Sayı 55, Temmuz 2017.
- Özdemir, Selman; "İspat Aracı Olarak Tanık Delilinin İdare Mahkemelerinde Kullanımı", *Adâlet Dergisi*, Eylül 2017, Sayı 59.

- Özdemir, Selman; "Yerindelik Yasağı Kuralının İdarî Yargı Bakımından İncelenmesi", *Adalet Dergisi*, Sayı 60, Ocak 2018.
- Özdemir, Selman; "İdarî İşlemin Geri Alınmasında, İçtihadı Birleştirme Kurulu Kararlarının İdarî Yargı Pratiğindeki Uygulanışına Dair Bir Değerlendirme", *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 29, Sayı 2, 2021.
- Özden, Salih Yaşar; "Tıbbî Bilirkişiliğin Tarihi Gelişimi ve Adli Psikiyatride Bilirkişinin Özellikleri", *Düşünen Adam*, Yıl 1977, Sayı 10/2.
- Özekes, Muhammet; "İdarî Yargıda İstinaf Semineri 2. Gün 1. Oturum, Tartışmalar Bölümü Konuşması", *İdarî Yargıda İstinaf Semineri Kitabı*, Adalet Bakanlığı Yayınları, Ankara, 2009.
- Özekes, Muhammet; "Medenî Usûl Hukuku Dersi 19: Deliller-3 Bilirkişi Keşif", <https://www.youtube.com/watch?v=EqiN-qkyZRg&t=495s>, 08.01.2022.
- Özel, Salih; "Türk Vergi Hukukunda Bilirkişilik ve Yeminli Mali Müşavirlik Mesleği İlişkisi-II", *Lebib Yalkın Mükellefin Dergisi*, Yıl 2003, Sayı 132.
- Özkan, Cahit; "Bilirkişilik Kanunu Tasarısı (1/687) Adalet Komisyonu Görüşmeleri", https://www5.tbmm.gov.tr/develop/owa/komisyon_tutanaklari.mv_goruntule?pTutanakId=9928, 17.12.2021.
- Özkaya, Ali; "Bilirkişilik Kanunu Tasarısı (1/687) Adalet Komisyonu Görüşmeleri", https://www5.tbmm.gov.tr/develop/owa/komisyon_tutanaklari.mv_goruntule?pTutanakId=10350, 17.12.2021.
- Özkaya, Ali; "Bilirkişilik Kanunu Tasarısı (1/687) Adalet Komisyonu Görüşmeleri", https://www5.tbmm.gov.tr/develop/owa/komisyon_tutanaklari.mv_goruntule?pTutanakId=9924, 17.12.2021.
- Özkaya, Ali; "Bilirkişilik Kanunu Tasarısı (1/687) Adalet Komisyonu Görüşmeleri", https://www5.tbmm.gov.tr/develop/owa/komisyon_tutanaklari.mv_goruntule?pTutanakId=9924, 17.12.2021.
- Özkök, Gülriz; "Hukukî Belirsizlik Problemi Üzerine", *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Yıl 2002, Cilt 51, Sayı 2.
- Özmuncu, Seda; "Türk Hukukunda Yargıtay Kararları Işığında Re'sen Araştırma İlkesi", *Süleyman Demirel Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Medenî Usûl ve İcra-İflâs Hukukçuları Birliği Özel Sayısı, Cilt 4, Sayı 2, Yıl 2014.
- Özok, Özdemir; "Bilirkişilik ve Hazırlık Aşamasında Savunma", Rize Barosu Tarafından 01.05.2004 Günü Düzenlenen Panel Konuşması, http://www.barobirlik.org.tr/tbb/baskan/konusmalar/040501_rize.aspx, 30.11.2007.
- Özşahin, Alişahin; "Haksız Fiilden Doğan Trafik Kazalarında Ölüm Halinde Sorumluluk", *Adalet Dergisi*, Yıl 63, Sayı 6 - 7, Haziran - Temmuz 1972.
- Öztekin, Günseli; "İsbat Hukuku ve Delillere Uygulanacak Hukuk Hakkında Görüşler", *Milletlerarası Hukuk ve Milletlerarası Özel Hukuk Bülteni*, C. 9, Sayı 1, Yıl 1989.
- Öztürk, Osman; *Osmanlı Hukuk Tarihinde Mecelle*, İslâmî İlimler Araştırma Vakfı Neşriyatı, İstanbul, 1973.
- Öztürk, Yaşar; "Bilirkişinin Seçimi ile İlgili Başımıza Gelen Bazı Konular", *Bilirkişilik Sempozyumu - Samsun, Türkiye Barolar Birliği Yayınları*, Ankara, 2001.

- Paksoy, Mustafa; "Cumhuriyet Savcısının Bağımsızlığı Meselesi", *Erzincan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, C.7, Sayı 1, Yıl 2014.
- Papakçı, Acun; "Hukukî Bilirkişilik", *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi*, C. 22, Sayı 1, 2016.
- Pekcanitez, Hakan; Türk Hukuk Sisteminde Bilirkişilik Konulu Seminer Konuşması, 13 Mart 2010, <https://www.istanbulbarosu.org.tr/HaberDetay.aspx?ID=4866>, 17.12.2021.
- Pekcanitez, Hakan / Atalay, Oğuz / Özekes, Muhammet; *Medenî Usûl Hukuku*, Yetkin Yayınları, Ankara, 2006.
- Pekcanitez, Hakan / Atalay, Oğuz / Özekes, *Medenî Usûl Hukuku*, Yetkin Yayınları, Ankara, 2013.
- Pekcanitez, Hakan; "Genel Değerlendirme", *Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 10'uncu Yılı Sempozyumu - 10.12.2021*, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi, <https://youtu.be/-fZsFc7ohSM>, 22.12.2021.
- Pekcanitez, Hakan; "7251 Sayılı Kanunla Değişik Hukuk Muhakemeleri Kanunu", Avukat Hakları Grubu, <https://www.youtube.com/watch?v=tvmHJ9LboBE>, 26.12.2021.
- Polat, Oğuz; "Taraf Bilirkişiliği Nedir?", *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, Yıl 2012, Sayı 100.
- Postacıoğlu, İlhan E.; *Medeni Usûl Hukuku Dersleri*, Sulhi Garan Matbaası, İstanbul, 1975.
- Rahman, Fazlur; "Faiz ve Riba", *Marife Dergisi*, (Çev. Hakan Şahin) C. 20, Sayı 1, Yaz 2020.
- Reisoğlu, Safa; *Borçlar Hukuku Genel Hükümler*, Beta Yayınları, İstanbul, 2004.
- Roxin, Claus; "İspat Hukukunun Esasları", (Çev. Yener Ünver), *İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Yıl 4 Sayı 8, Güz 2005/2.
- Sağlam, Hadi / Gökbayır, Sema / Sağlam, Emine / Çolak, Mehmet; "İslâm Hukuku ve Modern Hukuk Bağlamında Şahitlik Müessesesinin Değerlendirilmesi", *Hitit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Yıl 5, Sayı 2, Aralık 2012.
- Saldırım, Mustafa; "DNA İncelemesinin Hukuk Alanındaki İşlevi", *Adalet Dergisi*, Ağustos 2000, Sayı 4.
- Sarıaslan, Osman; "Bireysel Başvuru Süreciyle Değişen Yargısal Paradigma Ve Adil Yargılanma Hakkı Ekseninde İdari Yargıda Re'sen Araştırma İlkesi", *Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi*, Yıl 2018, Sayı 12.
- Simil, Cemil; "Hâkimin Davayı Aydınlatma Ödevinin Sınırları", *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 16, Özel Sayı, Prof. Dr. Hakan Pekcanitez'e Armağan 2014, (Basım Yılı: 2015).
- Soğancı, Mehmet; "Açılış Konuşması", *TMMOB I. Bilirkişilik Çalıştayı*, Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Yayınları, Ankara, 2014.
- Soyaslan, Doğan; "Ceza Hukukunda Bilirkişilik ve Bilirkişi Raporunun Bağlayıcılığı", *Bilirkişilik Sempozyumu - Samsun*, Türkiye Barolar Birliği Yayınları, Ankara, 2001.
- Soydan, Başar; *Türk Vergi Yargısında Bilirkişilik*, İstanbul Ticaret Odası Yayınları, İstanbul, 2010.
- Sökmen, Uğur; *Kamu İdaresinde Soruşturma - Kovuşturma*, Maliye Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı Yayınları, Ankara, 2009.
- Şafak, Ali; *İslâm Arazi Hukuku ve Tatbikati*, TÜRDAV Yayınları, İstanbul, 1977.

- Şahin, Cumhur; “Ceza Muhakemesinde Bilirkişi Atanması Ve Zorunlu Bilirkişilik”, *Bilirkişilik Sempozyumu Kitabı*, Türkiye Barolar Birliği – Samsun Barosu Yayınları, Ankara, 2001.
- Şahin, Cumhur; *Ceza Muhakemesinde İspat (Delillerin Doğrudan Doğruyalığı İlkesi)*, Yetkin Yayınevi, Ankara, 2001.
- Şahin, İlyas; “4483 Sayılı Kanunda Öngörülen Ön İnceleme Görevlisinin Yetkileri Ve Bu Çerçeve İzin Sisteminin Gerekliliği Hakkında Değerlendirme”, *Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 19, Yıl 2015, Sayı 3
- Şavran, Temmuz Gönç; *Sosyolojiye Giriş* (Edit. Nadir Suğur), Anadolu Üniversitesi Yayınları, Eskişehir, 2012.
- Şen, Murat; “Önceki Hukukumuzda Şahitliğin Tanımı, Şartları ve Nisabı”, *Atatürk Üniversitesi Erzincan Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 2, Yıl, 1998, Sayı 1.
- Şenol, Mehmet; *Kamulaştırma Bilirkişiliği*, TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası Yayınları, Ankara, t. y.
- Şensoy, Naci; “Akıl Hastalıklarında Ehlivukuf Tetkikleri Ve Akıl Hastası Suçlulara Tatbik Edilecek Tedbirlerle Bunların Uygulanacağı Müesseseler”, *Adalet Dergisi*, Yıl 42, Sayı 1, 1951.
- Tandoğan, Beril Pınar; *Rekabet Hukuku ve Deliller*, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Özel Hukuk Anabilim Dalı Ödev Metni, Ankara, 2001.
- Tanrıver, Süha; “Bilirkişinin Etik, Hukukî ve Cezaî Açılardan Sorumluluğu”, *Bilirkişilik Sempozyumu*, Türkiye Barolar Birliği Yayınları, Ankara, 2001.
- Tanrıver, Süha; *Bilirkişinin Hukukî Statüsü Yükümlülükleri, Yetkileri ve Sorumlulukları*, Yetkin Yayınları, Ankara, 2002.
- Tanrıver, Süha; “Bilirkişinin Sorumluluğu”, *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, Sayı 56, Yıl 2005.
- Tanrıver, Süha; “Ankara Üniversitesi’nde Bilirkişilik Konulu Çalıştay Konuşması” – “Bilirkişiler, Ücretlerden Şikâyetçi”, *Ankara Üniversitesi Bülteni*, Ocak 2010.
- Tanrıver, Süha; “Hukuk Fakültesi Öğretim Üyeleri (Elemanları) Mahkemelerce Bilirkişilik Görevini Kabule Zorlanabilirler Mi?”, *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, Yıl 2011, Sayı 92.
- Tanrıver, Süha; “Tabî Hâkim İlkesi ve Medenî Yargı”, *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, Yıl 2013, Sayı 104.
- Taş, Hülya; “Osmanlı Kadı Mahkemesindeki “Şühûdü’l-Hâl” Nasıl Değerlendirilebilir?”, *Bilig*, Kış 2008, Sayı 44.
- Taşkın, Ahmet; “Mobbing Davalarında İspat Sorunu”, *Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 20, Yıl 2016.
- Taşpınar, Sema; “Bilirkişi Ücreti”, *Bilirkişilik Sempozyumu - Samsun*, Türkiye Barolar Birliği Yayınları, Ankara, 2001.
- Taşyaran, Fatma Özge; *Medenî Usûl Hukukunda Tıbbî Bilirkişilik*, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2005.
- TBMM; Bilirkişilik Kanunu Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu – Alt Komisyon Raporu, <https://www.tbmm.gov.tr/sirasayi/donem26/yil01/ss388.pdf>, 20.02.2020.
- TBMM; *Madde Gereçli Türkiye Cumhuriyeti Anayasası*, TBMM Yayınları, Ankara, 2008.

- TBMM; “Çorum Milletvekili M. Kemal Biberoglu'nun, 1086 Sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 275 ve 281 nci Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifi ve Adalet Komisyonu Raporu”, *Millet Meclisi Tutanak Dergisi*, 1.3.1978 tarihli 120 nci Birleşimden 11.5.1978 tarihli 144 üncü Birleşime kadar, C. 5, 1978.
- TBMM; “Başbakanlık Kanunlar Ve Kararlar Genel Müdürlüğü'nün 24.03.1988 Tarih Ve K. K. Gen. Md. 07/101 - 2140/01318 Sayılı Yazısı Eki Kanun Tasarısı Gerekçesi”, 06.01.1982 Tarih Ve 2577 Sayılı İdarî Yargılama Usulü Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu'nun Raporu, <https://www.tbmm.gov.tr/tutanaklar/TUTANAK/TBMM/d18/c042/tbmm18042093ss0120.pdf>, 28.04.2019.
- TBMM; “Kabahatler Kanunu Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu”, <https://www.tbmm.gov.tr/sirasayi/donem22/yil01/ss840m.htm>, 12.12.2020.
- TBMM; “Kanun Tasarı ve Teklifleri”, *Millî Güvenlik Konseyi Tutanak Dergisi*, 63 üncü Birleşim, Cilt 4, 1981.
- TBMM; 08.05.1981 tarih ve 101-838/03587 sayılı Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Tetkik Dairesi Bakanlığı yazısı eki 1086 Sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi, Bu Kanuna Yeni Maddeler Eklenmesi ve 2004 Sayılı İcra ve İflas Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu, *Millî Güvenlik Konseyi Tutanak Dergisi*, 63 üncü Birleşim, Cilt 4, 1981.
- TBMM; *Madde Gerekçeli Türkiye Cumhuriyeti Anayasası*, TBMM Yayınları, Ankara, 2011.
- TBMM; Hukuk Muhakemeleri Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve Gerekçe, http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sirasayi_sd.sorgu_baslangic, 27.07.2020.
- TBMM; İstanbul Milletvekili Abdullah Güler ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Tokat Milletvekili Özlem Zengin ile 128 Milletvekilinin Hukuk Muhakemeleri Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/2735) ve Adalet Komisyonu Raporu, <https://www5.tbmm.gov.tr/sirasayi/donem27/yil01/ss216.pdf>, 13.12.2021.
- Temizer, Burak / Kaya, Burak; “Bilirkişilik Müessesesi ve Bilirkişi Raporlarının Bağlayıcılığı Üzerine Düşünceler”, *GSI Articletter*, Winter 2018.
- Terzioğlu, Ahmet; “İş Hukukunda İşverenin Borcu Olarak Ücret”, *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, Ekim 2019, C. 18, Sayı 72.
- Timeturk; “Jül Sezar”, <https://www.timeturk.com/jul-sezar/biyografi-805220>, 16.01.2019.
- TMMOB Harita Kadastro Mühendisleri Odası; “Yeni Yasa Bağlamında Bilirkişilik ve Harita Mühendisliği”, *Harita Bülteni*, Sayı 98, Ağustos 2017.
- Tor, Fahrettin Oğuz; “Bilirkişilik Kanunu Tasarısı Münasebetiyle Yapılan Konuşma”, https://www5.tbmm.gov.tr/develop/owa/genel_kurul.cl_getir?pEid=53061, 13.12.2021.
- Toraman, Barış; “Anglo-Amerikan Hukukunda Mahkeme Tarafından Tayin Edilen Bilirkişiler”, *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Hukuk Özel Sayısı, 2013.
- Tunca, Fahrünnisa; “İdarî Yargının Sorunları ve İdarî Yargıda İstinaf”, *İdarî Yargıda İstinaf Semineri Kitabı*, Adalet Bakanlığı Yayınları, Ankara, 2009.

- Tunçer, Asuman İnce; *Yalan Tanıklık Suçu*, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Doktora Tezi, Ankara, 2019.
- Türk Dil Kurumu; “Bilir”, <https://sozluk.gov.tr/>, 11.08.2021.
- Türk Dil Kurumu; “Delil”; <http://tdkterim.gov.tr/bts/?kategori=veritbn&kelimesec=87113>, 31.01.2010.
- Türk Dil Kurumu; “Dürüstlük”; <http://www.tdk.gov.tr/TR/SozBul.aspx?F6E10F88-92433CFFAAAF6AA849816B2EF05A79F75456518A>, 05.09.2008.
- Türk Dil Kurumu; “Düşman”, <https://sozluk.gov.tr/>, 25.08.2021.
- Türk Dil Kurumu; “İtibar”, <http://sozluk.gov.tr/>, 11.07.2019.
- Türk Dil Kurumu; “Kişi”, <https://sozluk.gov.tr/>, 11.08.2021.
- Türk Dil Kurumu; “Sebat”, http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&arama=kelime&guid=TDK.GTS.5956b429666ee1.89877840, 30.06.2017.
- Türk Dil Kurumu; “Seri”, <https://sozluk.gov.tr/>, 11.09.2020.
- Türk Dil Kurumu; “Sübut”, http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&arama=kelime&guid=TDK.GTS.5956b699bb97c8.78757509, 30.06.2017.
- Türk Dil Kurumu; “Şeref”, <http://sozluk.gov.tr/>, 11.07.2019.
- Türk Dil Kurumu; “Şey”, <https://sozluk.gov.tr/>, 15.02.2020.
- Türk Dil Kurumu; “Takdir”, <http://tdk.org.tr/TR/sozbul.ASPX?F6E10F8892433CFFAAAF6-AA849816B2EF05A79F75456518CA&Kelime=takdir%20hakkı&EskiSoz=takdir&GerIDon=2>, 04.01.2008.
- Türk Dil Kurumu; “Usul”, http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&arama=kelime&guid=TDK.GTS.595b56ee087a75.97590976, 03.07.2017.
- Türk Dil Kurumu; “Belirsizlik”, <https://sozluk.gov.tr/>, 02.09.2020.
- Türk Dil Kurumu; “Sır”, <https://sozluk.gov.tr/>, 02.02.2020.
- Türk Hukuk Kurumu; *Türk Hukuk Lüğati*, Başbakanlık Yayınları, Ankara, 1991.
- Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği; *Bilirkişilik Alanında Yaşanan Sorunlar Ve Çözüm Önerileri Raporu*, TMMOB Yayınları, Ankara, 2019.
- Türk, Hikmet Sami; “Bilirkişilik”, *Adalet Dergisi*, Yıl 91, Sayı 5, Ekim 2000.
- Türkçe Etimoloji Sözlüğü, “İspat Kelime Kökeni”, <https://www.etimolojiturkce.com/kelime/ispat>, 30.06.2017.
- Türkçe Etimoloji Sözlüğü, “Sebat Kelime Kökeni”, <https://www.etimolojiturkce.com/kelime/sebat>, 30.06.2017.
- Tüysüz, A. Vahit; “Tapulama Tespitlerinde Tespit Bilirkişisi Sayısı Hakkında Bir İnceleme”, *Adalet Dergisi*, Yıl 76, Sayı 2, Mart - Nisan 1985.
- Uçar, Erkan; “Sempozyum Konuşması”, *Trafik Kazalarından Kaynaklanan Hukuk ve Ceza Yargılamalarında Bilirkişilik Sempozyumu*, Adâlet Bakanlığı Yayınları, Ankara, 2014.
- Ulukapı, Ömer; “Bilirkişi Raporu ve Bilirkişi Raporunun Delil Olarak Değeri”, *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 9, Sayı 3-4, Yıl 2001.
- Ulukapı, Ömer; “Bilirkişi Raporu ve Bilirkişi Raporunun Delil Olarak Değeri”, *Bilirkişilik Sempozyumu*, Türkiye Barolar Birliği Yayınları, Samsun, 2001.

- Ulusoy, Ali; "İdarî Yargıda İstinaf Semineri 2. Gün 1. Oturum, Oturum Başkanı Konuşması", *İdarî Yargıda İstinaf Semineri Kitabı*, Adalet Bakanlığı Yayınları, Ankara, 2009.
- Ustabulut, Batuhan; "İdarî Yargılama Usûlünde Bilirkişilik Müessesesi", 7. *Türkiye Lisansüstü Çalışmalar Kongresi Bildiriler Kitabı - I (Edebiyat - Eğitim - Felsefe - Hukuk)*, İLEM (İlmî Etütler Derneği) Yayınları, İstanbul, 2018.
- Uyanık, R. Yüce; "1086 sayılı Hukuk Usûlü Muhakemeleri Kanunu ve 6100 Sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununda Bilirkişilik", *Sosyal Bilimler Dergisi*, Yıl 2, Sayı 2, Mart 2015.
- UYAP (Ulusal Yargı Ağı Projesi) Sistemi.
- Uygur, Tanju; "Hukuk Yargılama Yasasında Yapılan Son Değişiklikler", *Ankara Barosu Dergisi*, 1982/1.
- Üçok, Cahit; "Ankara Üniversitesi'nde Bilirkişilik Konulu Çalıştay Konuşması" – "Bilirkişiler, Ücretlerden Şikâyetçi", *Ankara Üniversitesi Bülteni*, Ocak 2010.
- Ünsal, Erdal; "Sanat ve Hayat Bağlamında, Sanat/Zanaat Söylemi", *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, C. 20, Sayı 1, Haziran 2018.
- Ünver, Yener; "Bilirkişilik Kanunu", *XIV. Türk-Alman Tıp Hukuku Sempozyumu - Tıp Hukukunda Bilirkişilik*, İzmir Barosu Yayınları, İzmir, 2018.
- Ürcan, Gülümden; *Sözlü Yargılama Usûlü*, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, İzmir, 2002.
- Üstündağ, Akın; "Bilirkişilik Kanunu Tasarısı Münasebetiyle Yapılan Konuşma", https://www5.tbmm.gov.tr//develop/owa/genel_kurul.cl_getir?pEid=53175, 17.12.2021.
- Wikipedia; "Dürüstlük"; <http://tr.wikipedia.org/wiki/Samimiyet>, 28.03.2008.
- www.anayasa.gov.tr
- www.mevzuat.gov.tr
- www.resmigazete.gov.tr
- Yaman, Murat; *İdarî Yargı Dava Rehberi*, Adalet Yayınevi, Ankara, 2011.
- Yasin, Melikşah; *İdarî Yargılama Usûlünde İspat*, XII Levha Yayınları, İstanbul, 2015.
- Yavuz, Hüseyin; "Sempozyum Konuşması", *Trafik Kazalarından Kaynaklanan Hukuk ve Ceza Yargulamalarında Bilirkişilik Sempozyumu*, Adâlet Bakanlığı Yayınları, Ankara, 2014.
- Yavuz, Nihat; "Mukayeseli Hukuk Açısından Dava Açılmasının İyiniyetli Zilyedi Hangi Andan İtibaren Kötü Niyetli Zilyet Haline Sokacağı Sorunu", *Yargıtay Dergisi*, C. 6, Ekim 1980, Sayı 4.
- Yavuz, Yusuf Şevki; "Delil", *İslâm Ansiklopedisi*, İSAM Yayınları, C. 9, İstanbul, 1994.
- Yavuzdoğan, Seçkin; *İdarî Yargılama Usûlü Kanunu'nun 31. Maddesi Çerçevesinde Medenî Yargılama Hukuku-İdarî Yargılama Hukuku İlişkisi*, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Doktora Tezi, İstanbul, 2007.
- Yedekci, Gülay; "Bilirkişilik Kanunu Tasarısı Münasebetiyle Yapılan Konuşma", https://www5.tbmm.gov.tr//develop/owa/genel_kurul.cl_getir?pEid=53176, 17.12.2021.
- Yıldırım, Behçet; "Bilirkişilik Kanunu Tasarısı Münasebetiyle Yapılan Konuşma", https://www5.tbmm.gov.tr//develop/owa/genel_kurul.cl_getir?pEid=53079, 17.12.2021.

- Yıldırım, M. Fehmi; "Hakem Ve Bilirkişi Odaları", *Madencilik Bülteni*, Sayı 62, Aralık 2001.
- Yıldırım, Kâmil; "Bilirkişi Delilinin Mukayeseli Hukuk ve Türk Hukukundaki Durumu", 75. Yaş Günü İçin Prof. Dr. Baki Kuru'ya Armağan, (Haz. Hakan Pekcanitez), Türkiye Barolar Birliği Yayınları, Ankara, 2004.
- Yıldırım, M. Kâmil; "Medenî Yargılama Hukukunda Hâkimin Rolü", *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi* (Cevdet Yavuz'a Armağan), C. 22, Sayı 3, Yıl 2016.
- Yıldırım, Ramazan / Odyakmaz, Zehra / Çoban Atik, Ayşegül / Çalışkan, A. Ziya / Ersöz, A. Kürşat / Deniz, Yusuf; "İdare Mahkemeleri Örneğinde Bilirkişilik Uygulamaları", *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 19, Sayı 1, Yıl 2011.
- Yıldız, Osman; "Dilimizdeki Arapça ve Farsça Kökenli Kelimelerde Görülen Fonetik Değişmeler", *Süleyman Demirel Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Yıl 1999, Sayı 4.
- Yıldız, Şükrü; "Sermaye Şirketlerine Yönetim Kayyımı Atanmasını Gerektiren Haller", *İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Sayı:32, 2017/2.
- Yılmaz, Ejder; "Uygulamada Bilirkişilik ve Bilirkişi Raporları", *Malî Hukuk Dergisi*, 1992, Sayı 62.
- Yılmaz, Ejder; "Rekabet Hukukunda İspat Yükü", *Rekabet Hukukunda Güncel Gelişmeler Sempozyumu - II*, Rekabet Kurumu Yayınları, Ankara, 2004.
- Yılmaz, Ejder; "Usûl Ekonomisi", *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Yıl 2008, C. 57, Sayı 1.
- Yılmaz, Ejder; "Hukuk Muhakemeleri Kanununda Süreler", *Yaşar Üniversitesi Elektronik Dergisi*, C. 3, Prof. Dr. Aydın Zevklilere Armağan Özel Sayısı, 2013.
- Yılmaz, Necati; "Bilirkişilik Kanunu Tasarısı Münasebetiyle Yapılan Konuşma", https://www5.tbmm.gov.tr//develop/owa/genel_kurul.cl_getir?pEid=53063, 17.12.2021.
- Yılmaz, Orhan; *Hukukta Keşif*, Erciyes Matbaası, Kayseri, 1955.
- Yılmaz, Orhan; "Hukuk Davalarında Tahkikatın Yürütülmesi", *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, Yıl 1989, Sayı 4.
- Yurtcan, Erdener; *Ceza Yargılaması Hukuku*, Beta Yayınları, İstanbul, 2007.
- Yurtcan, Erdener; *Cumhuriyet Savcısının ve Ceza Yargıcının Başvuru Kitabı*, Beta Yayınları, İstanbul, 2008.
- Yücel, Ali Rıza; "Bilirkişilik Kurumu Ve Uygulamadaki Sorunlar", *Türkiye Mühendislik Haberleri Dergisi*, Sayı 447, Yıl 2008/1.
- Zapata, Tan Tahsin; *Medenî Hukuk*, Savaş Yayınevi, Ankara, 2005.
- Zevkliler, Aydın; *Medenî Hukuk: Giriş ve Başlangıç Hükümleri, Kişiler Hukuku, Aile Hukuku*, Savaş Yayınları, Ankara, 1995.

Abdulkadir AYGÜL

**AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ
KARARLARININ İCRASI**

**ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022**

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararlarının İcrası
Abdulkadir Aygöl

Hukuk Yayınları Dizisi – 3095

Birinci Baskı : Mart, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8092 – 61 – 5

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com
 : adalety@adaletyayinevi.com

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : facebook.com/adaletyayinevi
 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Meteksan Matbaacılık ve Teknik Sanayi Ticaret A.Ş
Beytepe Köyü Yolu No:3
06800 Çankaya/Ankara
Sertifika No: 46519

KAYNAKÇA

KİTAPLAR

1. Akandji-Kombé, Jean-François. Positive obligations under the European Convention on Human Rights: A guide to the implementation of the European Convention on Human Rights. Strasbourg: Council of Europe, 2007. <https://rm.coe.int/168007ff4d>
2. Anagnostou, Dia. *The European Court of Human Rights: Implementing Strasbourg's Judgments on Domestic Policy*. Edinburgh University Press, 2013. <https://www.jstor.org/stable/10.3366/j.ctt3fgtp3>
3. Avrupa Konseyi, *Human Rights Today: European Legal Texts (1999)*. Council of Europe, 1999.
4. Bates, Ed. *The Evolution of the European Convention on Human Rights: From Its Inception to the Creation of a Permanent Court of Human Rights. The Evolution of the European Convention on Human Rights*. Oxford University Press, 2010. <https://oxford.universitypressscholarship.com/view/10.1093/acprof:oso/9780199207992.001.0001/acprof-9780199207992>
5. Baluarte, David C. vd. *From Judgment to Justice: Implementing International and Regional Human Rights Decisions*. New York: Open Society Foundations, 2010. <https://www.srji.org/upload/medialibrary/694/implementation-report-osi.pdf>
6. Bond, Martyn. *The Council of Europe: Structure, History and Issues in European Politics*. London: Routledge, 1st edition., 2013.
7. Breuer, Marten (ed.). *Principled Resistance to ECtHR Judgments - A New Paradigm?* Berlin, Heidelberg: Springer, 2019. <https://doi.org/10.1007/978-3-662-58986-1>
8. Christoffersen, Jonas - Mikael Rask Madsen (ed.). *The European Court of Human Rights between Law and Politics*. Oxford University Press, 2011. <https://doi.org/10.1093/acprof:oso/9780199694495.001.0001>

9. De Londras, Fiona - Dzehtsiarou, Kanstantsin. *Great Debates on the European Convention on Human Rights*. London: Palgrave Macmillan Education, First published., 2018.
10. Dzehtsiarou, Kanstantsin. *European Consensus and the Legitimacy of the European Court of Human Rights*. Cambridge: Cambridge University Press, 2015. <https://doi.org/10.1017/CBO9781139644471>
11. Ergül, Ergin. *Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi ve Uygulaması*. Ankara: Yargı Yayınevi, 2. Baskı., 2004.
12. Fellmeth, Aaron Xavier - Horwitz, Maurice. *Guide to Latin in International Law*. Oxford; New York: Oxford University Press, 2009.
13. Gerards, J. H. - J. W. A. Fleuren (ed.). *Implementation of the European Convention on Human Rights and of the Judgments of the ECtHR in National Case-Law: A Comparative Analysis*. Cambridge, United Kingdom: Intersentia, 2014.
14. Gözler, Kemal. *İnsan Hakları Hukuku*. Bursa: Ekin Basım Yayın Dağıtım, 2. Baskı., 2018.
15. Gözübüyük, A. Şeref - Gölcüklü, Feyyaz. *Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Uygulaması: Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi İnceleme ve Yargılama Yöntemi*. Ankara: Turhan Kitabevi Yayınları, 2011.
16. Ichim, Octavian. *Just Satisfaction under the European Convention on Human Rights*. Cambridge: Cambridge University Press, 2015. <https://doi.org/10.1017/CBO9781139680424>
17. Kiestra, Louwrens R. *The Impact of the European Convention on Human Rights on Private International Law*. The Hague: T.M.C. Asser Press, 2014. <https://doi.org/10.1007/978-94-6265-032-9>
18. Lambert-Abdelgawad, Elisabeth. *The Execution of Judgments of the European Court of Human Rights*. Strasbourg: Council of Europe, 2nd ed Edition., 2008.
19. Morawa, Alexander H. E vd. *Article 3 of the European Convention on Human Rights: A Practitioner's Handbook*. Geneva, Switzerland: World Organisation Against Torture, 2014.
20. Mowbray, Alastair. *Cases, Materials, and Commentary on the European Convention on Human Rights*. Oxford: Oxford University Press, 3rd edition., 2012.

21. Nussberger, Angelika. *The European Court of Human Rights*. Oxford, New York: Oxford University Press, 2020.
22. Özdek, Yasemin. *Avrupa İnsan Hakları Hukuku ve Türkiye*. Ankara: TODAİE, Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü, 2004.
23. Reid, Karen. *A Practitioner's Guide to the European Convention on Human Rights*. London: Sweet & Maxwell, 6th edition., 2019.
24. Robertson, Arthur Henry. *Human Rights in Europe*. Manchester: Manchester University Press, 1963.
25. Schabas, William. *The European Convention on Human Rights: A Commentary*. Oxford, United Kingdom: Oxford University Press, First edition., 2015.
26. Straw, Jack. *Last man standing: Memoirs of a political survivor*. London: Macmillan, 2012.
27. Von Staden, Andreas. *Strategies of Compliance with the European Court of Human Rights: Rational Choice within Normative Constraints*. Philadelphia: University of Pennsylvania Press, 2018.
28. Wassenberg, Birte. *History of the Council of Europe*. Council of Europe, 2013.
29. Zupancic, Bostjan M. *On the European Court of Human Rights: An Insider's Retrospective*. Utrecht: Eleven International Publishing, 2019.

KİTAP BÖLÜMLERİ

1. Barkhuysen, Tom - Emmerik, Michiel L. van. "A Comparative View on the Execution of Judgments of the European Court of Human Rights". *European Court of Human Rights: Remedies and Execution of Judgments*. Rochester, NY: Social Science Research Network, 2005. <https://papers.ssrn.com/abstract=1896160>
2. Bates, Ed. "Principled Criticism and a Warning from the 'UK' to the ECtHR?" *Principled Resistance to ECtHR Judgments - A New Paradigm?* ed. Marten Breuer. 193-244. Berlin, Heidelberg: Springer, 2019. https://doi.org/10.1007/978-3-662-58986-1_7

3. Dolt, Frédéric. "Le Comité des Ministres et la restitutio in integrum". *Les mutations de l'activité du Comité des ministres*. ed. Philippe Boillat vd., 43-67. Anthemis, 2012.
4. Laffranque, Julia. "Can't Get Just Satisfaction". *Judgments of the European Court of Human Rights - Effects and Implementation*. ed. Anja Seibert-Fohr - Mark Eugen Villiger, 75-114. Baden-Baden, Germany: Nomos, 2014. <https://doi.org/10.4324/9781315590738-6>
5. Lambert-Abdelgawad, Elisabeth. "The Court as a part of the Council of Europe: the Parliamentary Assembly and the Committee of Ministers". *Constituting Europe: The European Court of Human Rights in a National, European and Global Context*. ed. Andreas Føllesdal vd. 263-300. Studies on Human Rights Conventions. Cambridge: Cambridge University Press, 2013. <https://doi.org/10.1017/CBO9781139169295.008>
6. Leach, Philip. "No longer offering fine mantras to a parched child? The European Court's developing approach to remedies". *Constituting Europe: The European Court of Human Rights in a National, European and Global Context*. ed. Andreas Føllesdal vd. 142-180. Studies on Human Rights Conventions. Cambridge: Cambridge University Press, 2013. <https://doi.org/10.1017/CBO9781139169295.006>
7. Lobov, Mikhail. "Restitutio in integrum in the system of the European Court of Human Rights". *Russia and the European Court of Human Rights: a Decade of Change, Essays in Honor of Anatoly Kovler, Judge of the European Court of Human Rights in 1999-2012*. ed. Olga Chernishova - Mikhail Lobov, 77-101. Oisterwijk: Wolf Legal Publishers (WLP), 2013.
8. Russo, Carlo. "The Drafting History of the European Convention on Human Rights and Fundamental Freedoms". *Mainly Human Rights: Studies in Honour of J.J. Cremona*. ed. Salvino Busuttil - J J Cremona, 234-244. Valletta, Malta: Fondation Internaionale Malte, 1999.
9. Tomuschat, Christian. "Reperation Orders by International Human Rights Bodies - Financial Compensation or Restitutio in Integrum". *La Convention Européenne Des Droits de l'homme, Un Instrument Vivant: Mélanges En l'honneur de Christos L. Rozakis = The European Convention on Human Rights, a Living Instrument: Essays in Honour of Christos L. Rozakis*. ed. Dean Spielmann vd. Bruxelles: Bruylant, 2011.

MAKALELER

1. Alleweldt, Ralf. "Avoiding Another Brexit: The Subsidiarity Principle, the European Convention on Human Rights and the United Kingdom". *Commonwealth & Comparative Politics*, c. 57, sy 2, Nisan 2019, ss. 223-241. doi:10.1080/14662043.2019.1574011.
2. Buyse, Antoine. "Lost and Regained? Restitution as a Remedy for Human Rights Violations in the Context of International Law". *Zeitschrift Für Ausländisches Öffentliches Recht Und Völkerrecht* 68 (2008), 129-153. https://www.zaoerv.de/68_2008/68_2008_1_a_128_154.pdf.
3. Cengiz, Serkan. "Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararlarının İcrası ve Sürecin Denetlenmesi". *Toplum ve Hukuk Dergisi*, Bahar, 2003. https://serkancengiz.av.tr/fileadmin/articles/Avrupa__C2802D.pdf.
4. Colandrea, V. "On the Power of the European Court of Human Rights to Order Specific Non-Monetary Measures: Some Remarks in Light of the Assanidze, Broniowski and Sejdicovic Cases". *Human Rights Law Review*, c. 7, sy 2, Mart 2007, ss. 396-411. doi: 10.1093/hrlr/ngm011.
5. De Londras, Fiona, ve Kanstantsin Dzehtsiarou. "Mission Impossible? Addressing Non-Execution Through Infringement Proceedings in the European Court of Human Rights". *International and Comparative Law Quarterly*, c. 66, sy 2, Nisan 2017, ss. 467-90. doi:10.1017/S002058931700001X.
6. Doğru, Osman. "İnsan Hakları Avrupa Mahkemesi Kararlarının İç Hukuklara Etkileri". *Anayasa Yargısı Dergisi*, sy. 17, 2000, ss. 194-225.
7. Fikfak, Veronika. "Changing State Behaviour: Damages before the European Court of Human Rights". *European Journal of International Law*, c. 29, sy 4, Aralık 2018, ss. 1091-125. doi:10.1093/ejil/chy064.
8. Gerards, Janneke. "Inadmissibility Decisions of the European Court of Human Rights: A Critique of the Lack of Reasoning". *Human Rights Law Review*, c. 14, sy 1, Mart 2014, ss. 148-58. doi: 10.1093/hrlr/ngt044.
9. Gerards, Janneke H., ve Lize R. Glas. "Access to Justice in the European Convention on Human Rights System". *Netherlands*

- Quarterly of Human Rights*, c. 35, sy 1, Mart 2017, ss. 11-30. doi:10.1177/0924051917693988.
10. Glas, Lize R. "The European Court of Human Rights Supervising the Execution of Its Judgments". *Netherlands Quarterly of Human Rights*, c. 37, sy 3, Eylül 2019, ss. 228-44. doi:10.1177/0924051919861844.
  11. Goodman, Ryan, ve Derek Jinks. "How to Influence States: Socialization and International Human Rights Law". *Duke Law Journal*, c. 54, sy 3, 2004, ss. 621-703. <https://scholarship.law.duke.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1240&context=dlj>
  12. Grzelak, Katarzyna. "The Role of the Polish Government in Execution of the Judgements of the European Court of Human Rights". *Espaço Jurídico Journal of Law [EJLL]*, Ekim 2019. doi:10.18593/ejll.20211.
  13. Hillebrecht, Courtney. "Implementing International Human Rights Law at Home: Domestic Politics and the European Court of Human Rights". *Human Rights Review*, c. 13, sy 3, Eylül 2012, ss. 279-301. doi:10.1007/s12142-012-0227-1.
  14. Hillebrecht, Courtney. "The Power of Human Rights Tribunals: Compliance with the European Court of Human Rights and Domestic Policy Change". *European Journal of International Relations*, c. 20, sy 4, Aralık 2014, ss. 1100-23. doi:10.1177/1354066113508591.
  15. Karaman, Ebru. "Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin Kararlarının Yerine Getirilmemesinden Doğan Sorumluluk". *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası*, c. 72, sy 1, Haziran 2014, ss. 411-34. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/iuhfm/115295>.
  16. Keller, Helen – Marti, Cedric. "Reconceptualizing Implementation: The Judicialization of the Execution of the European Court of Human Rights' Judgments". *European Journal of International Law*, c. 26, sy 4, Kasım 2015, ss. 829-50. doi:10.1093/ejil/chv056.
  17. Loucaides, Louikis G. "Reparation for Violations of Human Rights under the European Convention and Restitutio in Integrum". *European Human Rights Law Review*, sy 2 (2008), 182-192.

18. Mälksoo, Lauri. "Russia's Constitutional Court Defies the European Court of Human Rights: Constitutional Court of the Russian Federation Judgment of 14 July 2015, No 21-Π/2015". *European Constitutional Law Review* c.12, sy 4, (Eylül 2016), 377-395. <https://doi.org/10.1017/S1574019616000237>
19. Marmo, Marinella. "The Execution of Judgments of the European Court of Human Rights – A Political Battle". *Maastricht Journal of European and Comparative Law*, c. 15, sy 2, Haziran 2008, ss. 235-58. doi:10.1177/1023263X0801500205.
20. Pomeranz, William E. "Uneasy Partners: Russia and the European Court of Human Rights". *Human Rights Brief*, c. 19, sy 3, Ocak 2012, ss. 17-21. <https://digitalcommons.wcl.american.edu/hrbrief/vol19/iss3/3/>.
21. Renda, Yaprak. "Loizidou Kararından Bugüne Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin Kararları ve Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi Kararlarının Kıbrıs'taki Mülkiyet Sorununa Etkisi". *Ankara Barosu Dergisi*, sy. 1, 2013, ss. 387 - 397.
22. Speck, Anne-Katrin. "The European System of Human Rights Protection: No Rolls-Royce, but a Solid Engine Fit for the Future? In Conversation with Council of Europe Insiders". *Journal of Human Rights Practice*, c. 12, sy 1, Şubat 2020, ss. 149-56. doi:10.1093/jhuman/huaa006.
23. Stiansen, Øyvind. "Delayed but Not Derailed: Legislative Compliance with European Court of Human Rights Judgments". *The International Journal of Human Rights*, c. 23, sy 8, Eylül 2019, ss. 1221-47. doi:10.1080/13642987.2019.1593153.
24. Tubić, Bojan. "The Execution of Judgments of the European Court of Human Rights". *Zbornik Radova Pravnog Fakulteta, Novi Sad*, c. 53, sy 1, 2019, ss. 211-32. doi:10.5937/zrpfns53-20671.
25. Türmen, Rıza. "Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin İç Hukumuza Etkileri". *Anayasa Yargısı Dergisi*, sy 17, 2000, ss. 32-42.
26. Ünal, Şeref. "Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararlarının Türk İç Hukukuna Etkileri". *Anayasa Yargısı Dergisi*, sy 17, 2000, ss. 63-85.
27. Walton, Clarence C. "The Hague 'Congress of Europe': A Case Study of Public Opinion". *The Western Political Quarterly*, c.12, sy 3, 1959, 738-52. <https://doi.org/10.2307/443870>

28. Weil, Gordon L. "The Evolution of the European Convention on Human Rights". *The American Journal of International Law*, c. 57, sy 4, American Society of International Law, 1963, ss. 804-27. doi:10.2307/2196337.

TEZLER

1. Bilgin, Fehmi Kerem. *Uluslararası Hukukta restitutio in integrum ilkesi*. İstanbul Üniversitesi, Doktora Tezi, 2014.
2. Desyatnikova, Natalia. *Execution of the Decisions of the European Court of Human Rights in the Russian Federation: Law or Ambition?* Tilburg Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi, 2014. <http://arno.uvt.nl/show.cgi?fid=134432>
3. Dimitrijević, Ivan. *Remedies for Human Rights Violations in Jurisprudence of the European Court of Human Rights and Their Execution by Member States*. Tilburg Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi, 2017. <http://arno.uvt.nl/show.cgi?fid=142890>
4. Ericson, Matilda Bussararin. *The Execution of Judgements of the European Court of Human Rights*. Uppsala Universitet, Yüksek Lisans Tezi, 2016.
5. Erge, Recep Ersel. *Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararlarında Hakkaniyete Uygun Tatmin*. Atatürk Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi, 2016.
6. Forst, Deborah. *The Execution of Judgements of the European Court of Human Rights: Limits and Ways Ahead*, 2012. <http://repository.gchumanrights.org/handle/20.500.11825/710>
7. Schneider, Jan. *Reparation and Enforcement of Judgments: A Comparative Analysis of the European and Inter-American Human Rights Systems*. Johannes Gutenberg-Universität, Doktora Tezi, 2015. <https://doi.org/10.13140/RG.2.1.4292.3601>
8. Tanrıseven, Musa. *Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin İhlal Kararları Sebebiyle Yargılamanın Yenilenmesi ve Uluslararası Hukukun İç Hukuka Etkilerindeki Değişim*. Ankara Üniversitesi, Doktora Tezi, 2010.

AİHM KARARLARI ve BELGELERİ

1. *Adil Tazmin Talepleri (Uygulama Talimatı)*. (2007). https://www.echr.coe.int/Documents/PD_satisfaction_claims_TUR.pdf
2. *Advisory opinion concerning the recognition in domestic law of a legal parent-child relationship between a child born through a gestational surrogacy arrangement abroad and the intended mother*. Başvuru No: P16-2018-001, 10 Nisan 2019, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=003-6380464-8364383>.
3. *Advisory opinion concerning the use of the "blanket reference" or "legislation by reference" technique in the definition of an offence and the standards of comparison between the criminal law in force at the time of the commission of the offence and the amended criminal law*. Başvuru No: P16-2019-001, 29 Mayıs 2019, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=003-6708535-9264619>.
4. *Aleksanyan/Rusya*. Başvuru No: 46468/06, 22 Aralık 2008, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-90390>.
5. *Alekseyev/Rusya*. Başvuru No: 4916/07; 25924/08 ve 14599/09, 21 Ekim 2010, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-101257>.
6. *Allenet de Ribemont/Fransa*. Başvuru No: 15175/89, 10 Şubat 1995, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-57914>.
7. *Allenet de Ribemont/Fransa (Yorum)*. Başvuru No: 15175/89, 07 Ağustos 1996, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-57987>.
8. *Altunay/Türkiye*. Başvuru No: 42936/07, 17 Nisan 2012, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-120108>.
9. *Analysis of statistics 2020*. (Ocak 2021). https://www.echr.coe.int/Documents/Stats_analysis_2019_ENG.pdf
10. *Anchugov ve Gladkov/Rusya*. Başvuru No: 11157/04 15162/05, 04 Temmuz 2013, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-122260>.
11. *Aquilina/Malta*. Başvuru No: 25642/94, 29 Nisan 1999, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-58239>.
12. *Assanidze/Gürcistan [BD]*. Başvuru No: 71503/01, 08 Nisan 2004, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-61875>.

13. *Aydoğdu/Türkiye*. Başvuru No: 40448/06, 30 Ağustos 2016, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-168621>.
14. *Bajrami/Arnavutluk*. Başvuru No: 35853/04, 18 Aralık 2007, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-84050>.
15. *Barišič/Slovenia*. 32600/05, 18 Ekim 2012, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-113805>.
16. *Bayar ve Gürbüz/Türkiye*. Başvuru No: 37569/06, 27 Kasım 2012, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-114773>.
17. *Bekir-Ousta ve Diğerleri/Yunanistan*. Başvuru No: 35151/05, T: 11 Ekim 2007, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=002-2481>.
18. *Bekir-Ousta ve Diğerleri/Yunanistan*. Başvuru No: 7050/14, T: 13 Aralık 2016, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-170535>.
19. *Belçika Eğitiminde Dil Kullanımı Hakkında Kanununun Belirli Yönlerine İlişkin Dava/Belçika*. Başvuru No: 1474/62; 1677/62; 1691/62; 1769/63; 1994/63; 2126/64, 23 Temmuz 1968, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-57525>.
20. *Ben Yaacoub/Belçika*. Başvuru No: 9976/82, 27 Kasım 1987, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-57437>.
21. *Bochan/Ukrayna (No. 2)*. Başvuru No: 22251/08, 05 Şubat 2015, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-152331>.
22. *Borgers/Belçika*. Başvuru No: 12005/86, 30 Ekim 1991, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-57720>.
23. *Bozcaada Kimisis Teodoku Rum Ortodoks Kilisesi Vakfı/Türkiye (No.2)*. Başvuru No: 37646/03, 06 Ekim 2009, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-94800>.
24. *Broniowski/Polonya [BD]*, Başvuru No: 31443/96, 22 Haziran 2004, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-61828>.
25. *Brumarescu/Romanya (Madde 41)*. Başvuru No: 28342/95, 23 Ocak 2001, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-59159>.
26. *Burmych ve Diğerleri/Ukrayna*. Başvuru No: 46852/13, 12 Ekim 2017, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-178082>.
27. *Cacuci ve S.C. Virra & Cont Pad S.R.L/Romanya*. Başvuru No: 27153/07, 13 Kasım 2018, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-187596>.

28. *Calogero Diana/İtalya*. Başvuru No: 15211/89, 15 Kasım 1996, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-58072>.
29. *Cangöz ve Diğerleri/Türkiye*. Başvuru No: 7469/06, 19 Eylül 2017, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-177072>.
30. *Carbonara ve Ventura/İtalya*. Başvuru No: 24638/94, 11 Aralık 2003, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-61525>.
31. *Celikbilek/Türkiye*, Başvuru No: 27693/95, 31 Mayıs 2005, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-69202>.
32. *Centre for Legal Resources on behalf of Valentin Câmpeanu/Romanya*. Başvuru No: 47848/08, 17 Temmuz 2014, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-145577>.
33. *Christine Goodwin/Birleşik Krallık*. Başvuru No: 28957/95, 11 Temmuz 2002, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-60596>.
34. *Cruz Varas ve Diğerleri/İsveç*. Başvuru No: 15576/89, 20 Mart 1991, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-57674>.
35. *Cudak/Litvanya [BD]*. Başvuru No: 15869/02, 23 Mart 2010, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-97879>.
36. *Çıraklar/Türkiye*. Başvuru No: 19601/92, 28 Ekim 1998, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-58253>.
37. *Çölgeçen ve Diğerleri/Türkiye*. Başvuru No: 50124/07, 12 Aralık 2017, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-179408>.
38. *Dacia S.R.L./Moldova (Adil Tatmin)*. Başvuru No: 3052/04, 24 Şubat 2009, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-91479>.
39. *Damir Sibgatullin/Rusya*. Başvuru No: 1413/05, 28 Mayıs 2014, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-144141>.
40. *Danimarka/Türkiye*. Başvuru No: 34382/97, 05 Nisan 2000, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-58542>.
41. *De Wilde, Ooms and Versyp/Belçika (Madde 50)*. Başvuru No: 2832/66, 10 Mart 1972, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-57607>.
42. *Demirel/Türkiye*. Başvuru No: 39324/98, 28 Ocak 2003, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-60897>.
43. *Demopoulos ve Diğerleri/Türkiye*. Başvuru No: 46113/99, 3843/02, 13751/02, 13466/03, 10200/04, 14163/04, 19993/04, 21819/04, 01 Mart 2010, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-97649>.

44. *Doğan ve Diğerleri/Türkiye*. Başvuru No: 8803/02, 13 Temmuz 2006, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-76309>.
45. *Domenichini/İtalya*. Başvuru No: 15943/90, 15 Kasım 1996, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-58073>.
46. *Dorigo/İtalya*. Başvuru No: 46520/99, 16 Kasım 2000, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-59001>.
47. *Dudgeon/Birleşik Krallık*. Başvuru No: 7525/76, 22 Ekim 1981, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-57473>.
48. *E/İrlanda*. Başvuru No: 42734/09, 01 Ekim 2013, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-127874>.
49. *Emin ve Diğerleri/Yunanistan*, Başvuru No: 34144/05, 27 Mart 2008, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-85591>.
50. *Ergin/Türkiye (No. 6)*. Başvuru No: 47533/99, 04 Mayıs 2006, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-75327>.
51. *Fatullayev/Azərbaycan*. Başvuru No: 40984/07, 22 Nisan 2010, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-98401>.
52. *Fellner ve Diğerleri/Türkiye*. Başvuru No: 13312/08, 10 Ekim 2017, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-180821>.
53. *Fener Rum Erkek Lisesi Vakfı/Türkiye*. Başvuru No: 34478/97, 09 Ocak 2007, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-78866>.
54. *Fonyódi/Macaristan*. Başvuru No: 30799/04, 07 Nisan 2009, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-92081>.
55. *Frodl/Avusturya*. Başvuru No: 20201/04, 08 Nisan 2010, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-98132>.
56. *Gencel/Türkiye*. Başvuru No: 53431/99, 23 Ekim 2003, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-61392>.
57. *Gladysheva/Rusya*. Başvuru No: 7097/10, 06 Aralık 2011, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-107713>.
58. *Görgülü/Almanya*. Başvuru No: 74969/01, 26 Şubat 2004, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-61646>.
59. *Gözüm/Türkiye*. Başvuru No: 4789/10, 20 Ocak 2015, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-156974>.

60. *Greens and M.T./Birleşik Krallık*. Başvuru No: 60041/08 60054/08, 23 Kasım 2010, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-101853>.
61. *Grigoriades/Yunanistan*. Başvuru No: 24348/94, 25 Kasım 1997, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-58116>.
62. *Guðmundur Andri Ástráðsson/İrlanda*. Başvuru No: 26374/18, 01 Aralık 2020, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-206582>.
63. *Guzzardi/İtalya*. Başvuru No: 7367/76, 06 Kasım 1980, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-57498>.
64. *Hakkar/Fransa*. Başvuru No: 19033/91, 27 Haziran 1995, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-47495>.
65. *Hirst/Birleşik Krallık (no. 2)*. Başvuru No: 74025/01, 06 Ekim 2005, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-70442>.
66. *I./Birleşik Krallık*. Başvuru No: 25680/94, 11 Temmuz 2002, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-60595>.
67. *Ilaşcu ve Diğerleri/Moldova ve Rusya [BD]*. Başvuru No: 48787/99, 08 Temmuz 2004, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-61886>.
68. *İlgar Mammadov/Azərbaycan (ihlal davası) [BD]*, Başvuru No: 15172/13, 29 Mayıs 2019, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-193543>.
69. *Incal/Türkiye [BD]*. Başvuru No: 22678/93, 09 Haziran 1998, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-58197>.
70. *Inter-State applications*. https://www.echr.coe.int/Documents/Inter_State_applications_ENG.pdf
71. *İrfan Temel ve Diğerleri/Türkiye*. Başvuru No: 36458/02, 03 Mart 2009, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-91532>.
72. *Kasymakhunov/Rusya*. Başvuru No: 29604/12, 14 Kasım 2013, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-128055>.
73. *K.H. ve Diğerleri/Slovakya*. Başvuru No: 32881/04, 28 Nisan 2009, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-92418>.
74. *Kıbrıs/Türkiye [BD]*. Başvuru No: 25781/94, 12 Mayıs 2014, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-144151>.
75. *Kısaca Mahkeme*. https://www.echr.coe.int/Documents/Court_in_brief_tur.pdf

76. *Kokkinakis/Yunanistan*. Başvuru No: 14307/88, 25 Mayıs 1993, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-57827>.
77. *Kurić ve Diğerleri/Slovenya [BD]*. Başvuru No: 26828/06, 12 Mart 2014, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-141899>.
78. *Launch of new system for single judge decisions with more detailed reasoning*. ECHR 180 (2017). 01 Haziran 2017. <http://hudoc.echr.coe.int/eng-press?i=003-5735020-7285664>
79. *Loizidou/Türkiye [BD]*. Başvuru No: 15318/89, 18 Aralık 1996, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-58007>.
80. *Lungoci/Romanya*. Başvuru No: 62710/00, 26 Ocak 2006, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-72174>.
81. *M. Özel ve Diğerleri*. Başvuru No: 14350/05 15245/05 16051/05, 31 Mart 2020, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-204497>,
82. *Maksimov/Azerbaycan*. Başvuru No: 38228/05, 08 Ekim 2009, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-94871>.
83. *Malysh ve Ivanin/Ukrayna*. Başvuru No: 40139/14 41418/14, 09 Eylül 2014, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-147032>.
84. *Mamatkulov ve Askarov/Türkiye [BD]*. Başvuru No: 46827/99; 46951/99, 04 Şubat 2005, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-68183>.
85. *Marckx/Belçika*. Başvuru No: 6833/74, 13 Haziran 1979, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-57534>.
86. *M.B./Polonya*. Başvuru No: 34091/96, 27 Nisan 2004, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-61736>.
87. *Mooren/Almanya*. Başvuru No: 11364/03, 09 Temmuz 2009, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-93528>.
88. *Moreira de Azevedo/Portekiz*, Başvuru No: 11296/84, 23 Ekim 1990, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-57645>.
89. *Nadtoka/Rusya (No. 2)*. Başvuru No: 29097/08, 06 Ekim 2020, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-204833>.
90. *Nağmetov/Rusya*. Başvuru No: 35589/08, 30 Mart 2017, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-172440>.
91. *Neumeister/Avusturya (Madde 50)*. Başvuru No: 1936/63, 07 Mayıs 1974, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-57543>.

92. *Nicolas/Fransa*. Başvuru No: 2021/03, 27 Haziran 2006, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-76051>.
93. *OAQ Neftyanaya Kompaniya Yukos/Rusya (Adil Tatmin)*. Başvuru No: 14902/04, 31 Temmuz 2014, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-145730>.
94. *Oleksandr Volkov/Ukrayna*. Başvuru No: 21722/11, 09 Ocak 2013, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-115871>.
95. *Oliari ve Diğerleri/İtalya*. Başvuru No: 18766/11 ve 36030/11, 21 Temmuz 2015, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-156265>.
96. *Özen ve Diğerleri/Türkiye*. Başvuru No: 29272/08, 23 Şubat 2016, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-171641>.
97. *Paladi/Moldova*. Başvuru No: 39806/05, 10 Mart 2009, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-91702>.
98. *Papamichalopoulos ve Diğerleri/Yunanistan (Madde 50)*. Başvuru No: 14556/89, 31 Kasım 1995, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-57961>.
99. *Pardo/Fransa*. Başvuru No: 13416/87, 10 Temmuz 1996, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-57994>.
100. *Pataki ve Dunshirn/Avusturya*. Başvuru No: 596/59, 789/60, 28 Mart 1963, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-73437>.
101. *Perinçek/İsviçre*. Başvuru No: 27510/08, 15 Ekim 2015, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-158235>.
102. *Pilot Judgements*. (Mayıs 2020). https://www.echr.coe.int/Documents/FS_Pilot_judgments_ENG.pdf
103. *Practical Guide on Admissibility Criteria*. 28 Şubat 2020. https://www.echr.coe.int/Documents/Admissibility_guide_ENG.pdf
104. *Prigală/Moldova*. Başvuru No: 36763/06, 13 Şubat 2018, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-181112>.
105. *Reisner/Türkiye*. Başvuru No: 46815/09, 21 Temmuz 2015, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-159599>.
106. Report on the Implementation of the Revised Rule on the Lodging of New Applications, (Şubat 2015). https://www.echr.coe.int/Documents/Report_Rule_47_ENG.pdf

107. *Ringeisen/Avusturya (Madde 50)*. Başvuru No: 2614/65, 22 Haziran 1972, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-57566>.
108. *Ringeisen/Avusturya (Yorum)*. Başvuru No: 2614/65, 23 Haziran 1973, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-57567>.
109. *Rules of Court*. <https://www.echr.coe.int/Pages/home.aspx?p=basictexts/rules>
110. *Sabri Güneş/Türkiye*. Başvuru No: 27396/06, 12 Mayıs 2014, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-111957>.
111. *Sadak ve Diğerleri/Türkiye (No. 1)*. Başvuru No: 29900/96, 29901/96, 29902/96 ve 29903/96, 17 Temmuz 2001, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-59594>.
112. *Saghinadze ve Diğerleri/Gürcistan*. Başvuru No: 18768/05, 13 Ocak 2015, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-150227>.
113. *Saunders/Birleşik Krallık*. Başvuru No: 19187/91, 17 Aralık 1996, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-58009>.
114. *Scoppola/İtalya (no. 2)*. Başvuru No: 10249/03, 17 Eylül 2009, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-94135>.
115. *Scoppola/İtalya (No 3.)*. Başvuru No: 126/05, 18 Ocak 2011, <http://hudoc.echr.coe.int/fre?i=001-102856>.
116. *Scozzari ve Giuntal/İtalya*. Başvuru No: 39221/98 41963/98, 13 Temmuz 2000, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-58752>.
117. *Selim/Kıbrıs*. Başvuru No: 47293/99, 16 Temmuz 2002, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-60611>.
118. *Selmouni/Fransa*. Başvuru No: 25803/94, 28 Temmuz 1999, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-58287>.
119. *Sorguç/Türkiye*. Başvuru No: 17089/03, 23 Haziran 2009, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-93161>.
120. *Sporrong ve Lönnroth/İsveç*. Başvuru No: 7151/75; 7152/75, 23 Eylül 1982, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-57580>.
121. *Stoica/Romanya*. Başvuru No: 42722/02, 04 Mart 2008, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-85308>.
122. *Stolyarova/Rusya*. Başvuru No: 15711/13, 29 Ocak 2015, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-150675>.

123. *Stran Greek Refineries and Stratis Andreadis/Yunanistan*. Başvuru No: 13427/87, 09 Aralık 1994, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-57913>.
124. *Şükran Aydın ve Diğerleri/Türkiye*. Başvuru No: 49197/06; 23196/07; 50242/08; 60912/08 ve 14871/09, 22 Ocak 2013, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-116031>.
125. *Tahsin Acar/Türkiye*. Başvuru No: 26307/95, 06 Mayıs 2003, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-61076>.
126. *Tehrani ve Diğerleri/Türkiye*. Başvuru No: 32940/08, 13 Nisan 2010, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-98259>.
127. *Thlimmenos/Yunanistan*. Başvuru No: 34369/97, 06 Nisan 2000, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-58561>.
128. *Tourkiki Enosi Xanthis ve Diğerleri/Yunanistan*, Başvuru No: 26698/05, 27 Mart 2008, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-85589>.
129. *Tsfayo/Birleşik Krallık*. Başvuru No: 60860/00, 14 Kasım 2006, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-77995>.
130. *Turgut ve Diğerleri/Türkiye*. Başvuru No: 1411/03, 08 Temmuz 2008, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-87441>.
131. *Velikova/Bulgaristan*. Başvuru No: 41488/98, 18 Mayıs 2000, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-58831>.
132. *Verein Gegen Tierfabriken Schweiz (VgT)/İsviçre (no. 2) [BD]*. Başvuru No: 32772/02, 30 Haziran 2009, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-93265>.
133. *Verein Gegen Tierfabriken/İsviçre*. Başvuru No: 24699/94, 28 Haziran 2001, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-59535>.
134. *Vermeire/Belçika*. Başvuru No: 12849/87, 29 Kasım 1991, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-57712>.
135. *Vladimir Romanov/Rusya*. Başvuru No: 41461/02, 24 Temmuz 2008, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-87836>.
136. *Xanthis Turkish Union ve Diğerleri ve Ayşe Galip ve Diğerleri/Yunanistan*, Başvuru No: 55557/12 ve 73646/13, 10 Aralık 2015, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-159459>.
137. *Xenides-Arestis/Türkiye*, Başvuru No: 46347/99, 22 Aralık 2005, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-71800>.

138. *Yılmaz/Almanya*. Başvuru No: 52853/99, 17 Nisan 2003, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-65590>.
139. *Yöyler/Türkiye*. Başvuru No: 26973/95, 24 Temmuz 2003, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-61264>.
140. *Yuriy Nikolayevich Ivanov/Ukrayna*. Başvuru No: 40450/04, 15 Ekim 2009, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-95032>.
141. *Yüksel/Türkiye*. Başvuru No: 49756/09, 01 Ekim 2013, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-127880>.

DİĞER MAHKEME KARARLARI

1. Yargıtay Hukuk Genel Kurulu. E: 2009/4-383 - K: 2009/517, T: 18.11.2009
2. Ankara 12. İdare Mahkemesi, E: 2018/1166 - K: 2019/1890; T: 26.09.2019
3. Ankara 8. İdare Mahkemesi, E: 2018/2202 - K: 2019/1328, T: 25.06.2019
4. Ankara 15. İdare Mahkemesi E:2018/2638 - K:2019/1852, T: 18.11.2019
5. Ankara Bölge İdare Mahkemesi 10. İdari Dava Dairesi E: 2020/918 - K: 2020/832, T: 11.06.2020
6. Ankara Bölge İdare Mahkemesi 12. İdari Dava Dairesi E: 2019/2043 - K: 2020/72, T:09.01.2020
7. Ankara Bölge İdare Mahkemesi 10. İdari Dava Dairesi E: 2020/463 - K: 2020/500, T: 04.05.2020.

BAKANLAR KOMİTESİ KARARLARI ve BELGELERİ

1. *Abdolkhani group ve Karimnia/Türkiye*. Faaliyet Raporu, DH-DD(2016)1297, 21 Kasım 2016, [http://hudoc.exec.coe.int/eng?i=DH-DD\(2016\)1297E](http://hudoc.exec.coe.int/eng?i=DH-DD(2016)1297E).
2. *Anchugov ve Gladkov Grubu/Rusya*. Faaliyet Raporu, DH-DD(2019)740, 02 Temmuz 2019, [http://hudoc.exec.coe.int/eng?i=DH-DD\(2019\)740E](http://hudoc.exec.coe.int/eng?i=DH-DD(2019)740E).

3. *Anchugov ve Gladkov/Rusya ve 1 Diğer Dava*. Nihâî Çözüm Kararı, CM/ResDH(2019)240, 25 Eylül 2019, <http://hudoc.exec.coe.int/eng?i=001-196634>.
4. *Assanidze/Gürcistan*. Nihâî Çözüm Kararı, ResDH(2006)53, 02 Kasım 2006, <http://hudoc.exec.coe.int/eng?i=001-78117>.
5. *Avrupa Konseyi Statüsü*. https://inhak.adalet.gov.tr/Resimler/Dokuman/2712020093815001_tur.pdf
6. *Batı ve Diğerleri/Türkiye*. CM/Del/Dec(2020)1383/H46-21, 01 Ekim 2020, [http://hudoc.exec.coe.int/eng?i=CM/Del/Dec\(2020\)1383/H46-21E](http://hudoc.exec.coe.int/eng?i=CM/Del/Dec(2020)1383/H46-21E).
7. *Bayar ve Gürbüz/Türkiye ve Diğer 21 Dava*. Nihâî Çözüm Kararı, CM/ResDH(2019)330, 05 Aralık 2019, <http://hudoc.exec.coe.int/eng?i=001-199705>.
8. *Bekir Ousta ve Diğerleri*. Ara Karar, CM/ResDH(2014)84, 05 Haziran 2014, https://search.coe.int/cm/Pages/result_details.aspx?ObjectID=09000016805c5dd1.
9. *Bekir Ousta ve Diğerleri*. Ara Karar, CM/Notes/1280/H46-13, 10 Mart 2017, https://search.coe.int/cm/Pages/result_details.aspx?ObjectID=09000016806dda24
10. *Bekir Ousta ve Diğerleri*. Sekreteryanın notu, <http://hudoc.exec.coe.int/eng?i=004-15567>.
11. *Bekir Ousta ve Diğerleri*. 'Greek Helsinki Monitor' Görüşü, DH-DD(2021)443, T: 21 Nisan 2021, [http://hudoc.exec.coe.int/eng?i=DH-DD\(2021\)443E](http://hudoc.exec.coe.int/eng?i=DH-DD(2021)443E).
12. *Belçika Dil Davası*. Nihâî Çözüm Kararı, 01 Ocak 1972, <http://hudoc.exec.coe.int/eng?i=001-55398>.
13. *Ben Yaacoub/Belçika*. Ara Karar, DH (88) 13, 29 Eylül 1988, <http://hudoc.exec.coe.int/eng?i=001-55455>.
14. *Borgers/Belçika*. Nihâî Çözüm Kararı, ResDH(2001)108, 15 Ekim 2001, <http://hudoc.exec.coe.int/eng?i=001-55992>.
15. *Brumarescu ve 30 Diğer Dava/Romanya*. Nihâî Çözüm Kararı, CM/ResDH(2007)90, 20 Haziran 2007, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-81539>.
16. *Calogero Diana ve 6 Diğer Dava*. ResDH(2005)55, 05 Temmuz 2005, <http://hudoc.exec.coe.int/eng?i=001-69872>.

17. *Çıraklar/Türkiye*. Nihâî Çözüm Kararı, DH (99) 555, 08 Ekim 1999, <http://hudoc.exec.coe.int/eng?i=001-55729>.
18. *Dacia S.R.L./Moldova*. Sekretaryanın notu. <http://hudoc.exec.coe.int/eng?i=004-6794>.
19. *Dudgeon/Birleşik Krallık*. Nihâî Çözüm Kararı, DH (83) 13, 27 Ekim 1983, <http://hudoc.exec.coe.int/eng?i=001-55416>.
20. *Erikson/İsviçre*. Nihâî Çözüm Kararı, ResDH(91)14, 06 Haziran 1991, <http://hudoc.exec.coe.int/eng?i=001-55510>.
21. *Ergin No.6 Grubu/Türkiye*, Nihâî Çözüm Kararı, CM/ResDH(2019) 148, 06 Haziran 2019, https://search.coe.int/cm/Pages/result_details.aspx?ObjectID=090000168094d2b2.
22. *Fener Rum Erkek Lisesi Vakfı Davalar Grubu/Türkiye*. Gözden Geçirilmiş Faaliyet Raporu, DH-DD(2019)985, 11 Eylül 2019, [http://hudoc.exec.coe.int/eng?i=DH-DD\(2019\)985E](http://hudoc.exec.coe.int/eng?i=DH-DD(2019)985E).
23. *Gladysheva ve Stolyarova/Rusya*. Eylem Planı, DH-DD(2016)859, 02 Ağustos 2016, [http://hudoc.exec.coe.int/eng?i=DH-DD\(2016\)859E](http://hudoc.exec.coe.int/eng?i=DH-DD(2016)859E).
24. *Görgülü/Almanya*. CM/ResDH(2009)4, 09 Ocak 2009, <http://hudoc.exec.coe.int/eng?i=001-91153>.
25. *Grigoriades/Yunanistan*. Nihâî Çözüm Kararı, ResDH(2004)79, 22 Aralık 2004, <http://hudoc.exec.coe.int/eng?i=001-68010>.
26. *Guide for the drafting of action plans and reports for the execution of judgments of the European Court of Human Rights*. Directorate General Human Rights and Rule of Law Directorate of Human Rights Department for The Execution of Judgments of the European Court of Human Rights, 2015. <https://rm.coe.int/CoERMPublicCommonSearchServices/DisplayDCTMContent?documentId=0900001680592206>
27. Güney Kıbrıs Rum Yönetiminin Memorandumu, DH-DD (2021) 887, 08 Eylül 2021, [http://hudoc.exec.coe.int/eng?i=DH-DD\(2021\)887E](http://hudoc.exec.coe.int/eng?i=DH-DD(2021)887E).
28. *Hakkar/Fransa*. Nihâî Çözüm Kararı, ResDH(2001)4, 14 Şubat 2001, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-52202>.
29. *Herczegfalvy/Avusturya*. Nihâî Çözüm Kararı, ResDH(94)48, 09 Haziran 1994, <http://hudoc.exec.coe.int/eng?i=001-55619>.

30. *Hertel/İsviçre*. Nihâî Çözüm Kararı, ResDH(2000)122, T: 02 Ekim 2000, <http://hudoc.exec.coe.int/eng?i=001-55892>.
31. *Hirst/Birleşik Krallık No. 2*. Ara Karar, CM/ResDH(2009)160, 03 Aralık 2009, https://search.coe.int/cm/Pages/result_details.aspx?ObjectID=09000016805c1b12.
32. *Ilaşcu ve Diğerleri ve Ivantoc ve Diğerleri/Moldova ve Rusya*. Nihâî Çözüm Kararı, CM/ResDH(2014)37, 06 Mart 2014, <http://hudoc.exec.coe.int/eng?i=001-146491>.
33. *İrfan Temel ve Diğerleri Grup Dosyası*. Gözden Geçirilmiş Eylem Raporu, DH-DD(2019)94, 29 Ocak 2019, <https://rm.coe.int/CoERMPublicCommonSearchServices/DisplayDCTMContent?documentId=09000016809204ea>.
34. *İrfan Temel ve Diğerleri ve 1 Diğer Dava*. Nihâî Çözüm Kararı, CM/ResDH(2019)113, 02 Mayıs 2019, <http://hudoc.exec.coe.int/eng?i=001-193280>.
35. *Kararların ve Dostane Çözüm Şartlarının İcrasının Denetimine İlişkin Bakanlar Komitesi Kuralları (Rules of the Committee of Ministers for the supervision of the execution of judgments and of the terms of friendly settlements)*. 18 Ocak 2017. <https://rm.coe.int/16806eebf0>
36. *Kokkinakis/Yunanistan*. Nihâî Çözüm Kararı, Res DH(97)576, 15 Aralık 1997, <http://hudoc.exec.coe.int/eng?i=001-55756>.
37. *Mahmudov ve Agazade ve Fatullayev/Azərbaycan*. Faaliyet Raporu, DH-DD(2011)1078, 29 Kasım 2011, [http://hudoc.exec.coe.int/eng?i=DH-DD\(2011\)1078E](http://hudoc.exec.coe.int/eng?i=DH-DD(2011)1078E).
38. *Marckx/Belçika*. Nihâî Çözüm Kararı, DH (88) 3, 04 Mart 1988, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-55447>.
39. *Mooren/Almanya*. CM/ResDH(2011)216, 02 Aralık 2011, <http://hudoc.exec.coe.int/eng?i=001-108124>.
40. *Müller/İsviçre*. Nihâî Çözüm Kararı, ResDH(2004)17, 22 Nisan 2004, <http://hudoc.exec.coe.int/eng?i=001-56357>.
41. *Hirst/Birleşik Krallık (no.2) ve 4 Diğer Dava*. Nihâî Çözüm Kararı. CM/ResDH(2018)467, 06 Aralık 2018, <http://hudoc.exec.coe.int/eng?i=001-188692>.

42. *Oleksandr Volkov/Ukrayna*, Başvuran vekilinin komünikasyonu. DH-DD(2015)145, 04 Şubat 2015, [http://hudoc.exec.coe.int/eng?i=DH-DD\(2015\)145E](http://hudoc.exec.coe.int/eng?i=DH-DD(2015)145E).
43. *Ormancı ve Diğerleri ve Diğer 281 Dava*. Nihâî Çözüm Kararı, CM/ResDH(2014)298, 17 Aralık 2014, <http://hudoc.exec.coe.int/eng?i=001-150270>.
44. *Papamichalopoulos ve Diğerleri/Yunanistan*. Nihâî Çözüm Kararı, DH (98) 309, 25 Eylül 1998, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-55784>.
45. *Perinçek/İsviçre*. Nihâî Çözüm Kararı, CM/ResDH(2016)326, 09 Kasım 2016, <http://hudoc.exec.coe.int/eng?i=001-169004>.
46. *Prigală/Moldova*. Nihâî Çözüm Kararı, CM/ResDH(2018)417, Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi, 14 Kasım 2018, <http://hudoc.exec.coe.int/eng?i=001-187978>.
47. *Recommendation No. R (2000) 2 of the Committee of Ministers to member states on the re-examination or reopening of certain cases at domestic level following judgements of the European Court of Human Rights*. Tavsiye Kararı, Recommendation No. R (2000) 2, 19 Ocak 2000, https://search.coe.int/cm/Pages/result_details.aspx?ObjectID=09000016805e2f06.
48. *Sabanovic/Karadağ ve Sırbistan*. Nihâî Çözüm Kararı, CM/ResDH (2016)44, 30 Mart 2016, <http://hudoc.exec.coe.int/eng?i=001-162076>.
49. *Sadak, Zana, Dicle and Doğan/Türkiye*. Ara Karar, ResDH(2002)59, 30 Nisan 2002, <http://hudoc.exec.coe.int/eng?i=001-56403>.
50. *Sadak, Zana, Dicle and Doğan/Türkiye*. Ara Karar, ResDH(2004)31, 06 Nisan 2004, <http://hudoc.exec.coe.int/eng?i=001-56370>.
51. *Sadak, Zana, Dicle and Doğan/Türkiye*. Nihâî Çözüm Kararı, ResDH(2004)86, 09 Aralık 2004, <http://hudoc.exec.coe.int/eng?i=001-67791>.
52. *Saghinadze/Gürcistan*. Gözden Geçirilmiş Faaliyet Raporu, DH-DD(2016)193, 23 Şubat 2016, [http://hudoc.exec.coe.int/eng?i=DH-DD\(2016\)193E](http://hudoc.exec.coe.int/eng?i=DH-DD(2016)193E).
53. *Saunders/Birleşik Krallık*. Nihâî Çözüm Kararı, ResDH(2004)88, T: 21 Aralık 2004, <http://hudoc.exec.coe.int/eng?i=001-67802>.

54. *Simon ve Nicolas/Fransa*. Nihâî Çözüm Kararı, CM/ResDH (2009)58, 02 Nisan 2009, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-92295>.
55. *Sporrong ve Lönnroth/İsveç*. Nihâî Çözüm Kararı, DH (85) 17, 25 Ekim 1985, <http://hudoc.exec.coe.int/eng?i=001-55434>.
56. *Stran Greek Refineries and Stratis Andreadis/Yunanistan*. Ara Karar, DH(96)251, 15 Mayıs 1996, <http://hudoc.exec.coe.int/eng?i=001-55822>.
57. *Stran Greek Refineries and Stratis Andreadis/Yunanistan*. Nihâî Çözüm Kararı, DH (97) 184, 20 Mart 1997, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-55737>.
58. *Supervision of the Execution of Judgments and Secisions of the European Court of Human Rights*. 13th Annual Report of the Committee of Ministers, 2020, <https://rm.coe.int/annual-report-2019/16809ec315>.
59. *The Memorandum on monitoring of the payment of sums awarded by way of just satisfaction: an overview of the Committee of Ministers' present practice*. CM/Inf/DH(2008)7-final, 15 Ocak 2009. https://search.coe.int/cm/Pages/result_details.aspx?ObjectID=09000016805af4ec
60. *Thlimmenos/Yunanistan*. Nihâî Çözüm Kararı, ResDH(2005)89, 26 Ekim 2005, <http://hudoc.exec.coe.int/eng?i=001-71142>.
61. *Verein Gegen Tierfabriken Schweiz (VgT)/İsviçre (no. 2)*. Nihâî Çözüm Kararı, CM/ResDH(2010)113, 05 Ekim 2010, <http://hudoc.exec.coe.int/eng?i=001-101060>.
62. *Verein Gegen Tierfabriken/İsviçre*. Nihâî Çözüm Kararı, ResDH (2003)125, 08 Temmuz 2003, <http://hudoc.exec.coe.int/eng?i=001-56261>.
63. *Xenides-Arestis grubu/Türkiye*. CM/Notes/1411/H46-40, 16 Eylül 2021, https://search.coe.int/cm/Pages/result_details.aspx?ObjectID=090001680a3a83a.
64. *Yılmaz/Almanya*. Nihâî Çözüm Kararı, CM/ResDH(2007)125, 31 Ekim 2007, <http://hudoc.exec.coe.int/eng?i=001-83677>.

DİĞERLERİ

1. Bates, Ed. "A Chronology on the Prisoner Voting Saga (2004-2015)" (28 Ekim 2015).
2. BBC. "Votes for prisoners: Cameron says UK will fight European Court" (24 Mayıs 2012). <https://www.bbc.com/news/uk-politics-18177776> <https://ukstrasbourgsptlight.wordpress.com/2015/10/28/a-chronology-on-the-prisoner-voting-saga-2004-2015-echr/>
3. Bogush, Gleb - Pads kocimaite, Ausra. "Case Closed, but what about the Execution of the Judgment? The closure of Anchugov and Gladkov v. Russia". (30 Ekim 2019). <https://www.ejiltalk.org/case-closed-but-what-about-the-execution-of-the-judgment-the-closure-of-anchugov-and-gladkov-v-russia/>
4. Churchill, Winston. "United States of Europe". Zürich Üniversitesi, 19 Eylül 1946. <https://winstonchurchill.org/resources/speeches/1946-1963-elder-statesman/united-states-of-europe/>
5. Lavrysen, Laurens. "Advisory Opinion No. 2: a Slightly Bigger Rodent". *strasbourgobservers* (05 Haziran 2020). <https://strasbourgobservers.com/2020/06/05/advisory-opinion-no-2-a-slightly-bigger-rodent/>
6. Lavrysen, Laurens. "The mountain gave birth to a mouse: the first Advisory Opinion under Protocol No. 16". (24 Nisan 2019). <https://strasbourgobservers.com/2019/04/24/the-mountain-gave-birth-to-a-mouse-the-first-advisory-opinion-under-protocol-no-16/>
7. Londras, Fiona De. "Mission Impossible? Addressing Non-Execution Through Infringement Proceedings in the European Court of Human Rights". Program adı: The Execution of European Court of Human Rights Judgements, University of Nottingham Human Rights Law Centre, 2017. <https://www.nottingham.ac.uk/hrlc/documents/specialevents/trotter-february-20121.pdf>
8. Milanovic, Marko. "Prisoner Voting and Strategic Judging", (22 Mayıs 2012). <https://www.ejiltalk.org/prisoner-voting-and-strategic-judging/>
9. Open Society Justice Initiative. *Protocol 14: How it Works*. (2012). <https://www.justiceinitiative.org/uploads/4d7dcfc0-ff44-45bb-951f-5047b529148d/echr2-protocol14-20120227.pdf>

10. Pushkar, Pavlo. "The Role of the Committee of Ministers and the Department for the Execution of Judgments". Program adı: The Execution of European Court of Human Rights Judgements, University of Nottingham Human Rights Law Centre, 2017. <https://www.nottingham.ac.uk/hrlc/documents/specialevents/trotter-february-20121.pdf>
11. *The Times*. "Cameron sickened by prisoner vote" (03 Kasım 2010). <https://www.thetimes.co.uk/article/cameron-sickened-by-prisoner-vote-j3zf67bbm2t>
12. Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı. *The Statement Issued by The Ministry of Foreign Affairs on the Judgment Given by the European Court of Human Rights* (30 Temmuz 1998). http://www.mfa.gov.tr/the-statement-issued-by-the-ministry-of-foreign-affairs-on-the-judgment-given-by-the-european-court-of-human-rights-_br_30-july_-1998_br_.en.mfa
13. Venedik Komisyonu. *Russian Federation / Final Opinion on the Amendments to the Federal Constitutional Law on the Constitutional Court*. CDL-AD(2016)016). (13 Haziran 2016). [https://www.venice.coe.int/webforms/documents/default.aspx?pdffile=CDL-AD\(2016\)016-e](https://www.venice.coe.int/webforms/documents/default.aspx?pdffile=CDL-AD(2016)016-e)
14. AK, Avrupa Konseyi. "47 Member States". Erişim 25 Ekim 2020. <https://www.coe.int/en/web/portal/47-members-states>
15. AK, Avrupa Konseyi. "About the Council of Europe - Overview - History", ts. <https://www.coe.int/en/web/yerevan/the-coe/about-coe/overview>
16. AK, Avrupa Konseyi. "Üye devletlerimiz". Erişim 31 Ekim 2020. <https://www.coe.int/tr/web/about-us/our-member-states>
17. AKPM, Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisi. "Mr Fernand DEHOUSSE". Erişim 29 Ekim 2020. <https://pace.coe.int/en/members/474/dehousse>
18. AKPM, Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisi. *Execution of judgments of the European Court of Human Rights*, Resolution 1226 (2000), 28 Şubat 2000, <https://assembly.coe.int/nw/xml/XRef/Xref-XML2HTML-EN.asp?fileid=16834&lang=en>.

19. AYM, Anayasa Mahkemesi. "AİHM Yapısı". Erişim 31 Ekim 2020. <https://www.anayasa.gov.tr/tr/yayinlar/insan-haklari-bilgi-bankasi/avrupa-insan-haklari-mahkemesi/aih-m-yapisi/>
20. EMI, European Movement International. "Who we are". Erişim 29 Ekim 2020. <https://europeanmovement.eu/who-we-are/history/>

Dr. Sacit YILMAZ
Yargıtay Cumhuriyet Savcısı

Çevre Hukuku Bağlamında
Türk Ceza Kanunundaki
ÇEVRE SUÇLARI

Çevrenin Kasten Kirletilmesi Suçu (TCK 181)
Çevrenin Taksirle Kirletilmesi Suçu (TCK 182)
Gürültüye Neden Olma Suçu (TCK 183)
İmar Kirliliğine Neden Olma Suçu (TCK 184)
Zehirli Madde Katma Suçu (TCK 185)
Radyasyon Yayma Suçu (TCK 172)
Tehlikeli Maddelerin İzinsiz Olarak Bulundurulması
veya El Değiştirmesi Suçu (TCK 174)
Zehirli Madde İmal ve Ticareti Suçu (TCK 193)
Çevre Kanunu
Kabahatler Kanunu

2. BASKI

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Çevre Hukuku Bağlamında Türk Ceza Kanunundaki Çevre Suçları
Dr. Sacit Yılmaz

Hukuk Yayınları Dizisi – 1205

İkinci Baskı : Nisan, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8092 – 62 – 2

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com
 : adalety@adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi
 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Meteksan Matbaacılık ve Teknik Sanayi Ticaret A.Ş
Beytepe Köyü Yolu No:3
06800 Çankaya/Ankara
Sertifika No: 46519

KAYNAKÇA

- Agarkova, Elena – Buttacavoli, Steven - Sneed, Sekret T. - Yang, Jonathan J.-
Environmental Crimes, American Criminal Law Review Vol. 37:333
- Akın, Galip - Küresel Çevre Sorunları, C.Ü. Sosyal Bilimler Dergisi, Mayıs, 2007,
Cilt:31, No:1
- Akıncı, Müslüm - Türk Çevre Hukuku, Kocaeli Kitap Kulübü Yay, Ağustos 1996
- Albrecht, Eike - The Regulation of Environmental Noise in Germany, Journal for
European Environmental & Planning Law, 2010
- Altuğ, Fevzi - Çevre Sorunları, Uludağ Üniversitesi Güçlendirme Vakfı Yay, No:41,
Bursa, 1990
- Ansiklopedik Çevre Sözlüğü, Ankara, Türkiye Çevre Vakfı Yayını, 2001
- Arısoy, Mine - 5237 Sayılı Türk Ceza Kanununda İmar Kirliliğine Neden Olma
Suçu, Terazi Aylık Hukuk Dergisi, Y.2, S.13, Eylül 2007
- Artuk, M.Emin – Gökçen, Ahmet – Yenidünya, Caner - Ceza Hukuku Genel Hü-
kümler, Turhan Kitabevi, Ankara, 2011
- Artuk, M.Emin - Çevrenin Kasten Kirletilmesi Suçu, İstanbul Medipol Üniversitesi
Hukuk Fakültesi Dergisi 1 (1), Bahar 2014
- Asatekin, Gül - Kültür ve Doğa Varlıklarımız, Ankara, 2004,
[http://www.kulturvarliklari.gov.tr/Eklenti/38970,kultur-ve-doga-
varliklarimiz.pdf?0](http://www.kulturvarliklari.gov.tr/Eklenti/38970,kultur-ve-doga-varliklarimiz.pdf?0)
- Ataklı, Şermin - Türkiye Uygulamasında Çevresel Etki Değerlendirmesi, Çevre
Sorunlarına Çağdaş Yaklaşımlar, Edit. Mehmet C. Marin, Uğur Yıldırım,
Beta Yay, İstanbul, 2004
- Atkins, Andrew - A Complicated Environment: The Problem With Extending
Victims' Rights To Victims Of Environmental Crimes, 67 Wash. & Lee L.
Rev. 1623 (2010), s.1637
- Aybay, Aydın - İnsan Çevre Toplum, İmge Kitabevi, Ankara, 1992
- Aydın, Devrim - Suça Teşebbüs, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi,
C:55, S:1
- Aykul, Ömer - Ekolojik Hukuk, Seçkin Yayınları, Ankara, 2012
- Badur, Emel - Çevreyi Kirletenin Hukuki Sorumluluğu, Çevre Hukuku Sempo-
zumu, Türkiye Adalet Akademisi Yayınları, Ankara, 2006

- Baehr, Tilman - Atıkların Sınırlarötesi Taşınımı, Çevre ve Orman Bakanlığı Yay, Mayıs 2009
- Bahtiyar, Mehmet - Ortaklıklar Hukuku, Beta Yay, İstanbul, 2006
- Bal, Çiğdem - Biyolojik Silahlar, <http://www.travma.org.tr/userfiles/file/cigdem%20bal.pdf>, Erişim Tarihi: 22/11/2012
- Bayraktar, Köksal - Çevrenin Korunması ve Türk Hukuku, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Yay, No:465, Ankara, 1981
- Berberoğlu, Ahmet - Çevre Hukukunun İdari Yargı Düzeyinde Uygulanması, Çevre Hukuku Sempozyumu, Türkiye Adalet Akademisi Yay, Ankara, 2006
- Boon, Foo Kim - Environmental Criminal Law in Singapore, Singapore Academy of Law Journal, 9 S.Ac.La.J, 1997
- Bozyiğit, Recep - Karaaslan, Tufan - Çevre Bilgisi, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara, 1998
- Brack, Duncan - International Environmental Crime: The Nature And Control Of Environmental Black Markets, Rua Workshop 27.28 May 2002
- Brunnée, Jutta - The United States and International Environmental Law: Living with an Elephant, EJIL (2004), Vol. 15 No. 4
- Calve, James - Environmental Crimes:Upping The Ante For Noncompliance With Environmental Laws, Military Law Review, Vol:133
- Caner, Oğuz - Akıl, Abdulkadir - Tehlikeli Atıkların Sınır Ötesi Taşınması Ve Bertarafının Kontrolüne İlişkin Basel Konvansiyonu, İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi Yıl: 7, Sayı 14, Güz 2008
- Ceylan, İbrahim - İmar Kirliliğine Neden Olma Suçu, Ceza Hukuku Dergisi, Seçkin Yayıncılık, Ağustos 2009, S. 10
- Cohen, Mark - Environmental Crime And Punishment: Legal/Economic Theory And Empirical Evidence On Enforcement Of Federal Environmental Statutes, Heinonline -- 82 J. Crim. L. & Criminology 1108 1991-1992, Vol:82
- Çelik, M. Lamih - İmar Kirliliğine Neden Olma Suçunun Su Abonesi Verme Açısından Tahlili, Mahalli İdareler Dergisi, Ekim 2007, S.159
- Çetin, Süleyman - Kente Karşı Suç, Legal Hukuk Dergisi, Sayı 17, Mayıs 2004
- Çevre Bakanlığı, Çevre Notları, Ankara, 1998
- Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, 2011 Türkiye Çevre Durum Raporu, Yayın No:11
- Çımrın, Füsün Kökalan - Bergama Köylü Hareketinin Dünü ve Bugünü, Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi, C:14, S:53, 2015

- Dağdemir, Özcan - Çevre Sorunlarına Ekonomik Yaklaşımlar ve Optimal Politika Arayışları", Gazi kitap evi, Ankara, 2003
- Demirbaş, Timur - Ceza Hukuku Genel Hükümler, Seçkin Yay, Ankara, 2009
- Dinç, Güney - Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ne Göre Çevre ve İnsan, TBB Yayınları, No:143, Ankara, 2008
- Dönmezer, Sulhi - Kişilere ve Mala Karşı Cürümler, Beta Yay, İstanbul, Eylül 2001
- Duman, Bahattin - Çevre, Sakarya Üniversitesi Yay. No:47, 2002
- Dura, Cihan - Çevre Sorunları ve Ekonomi, TÇSV Yayını, Ankara, 1991
- El-Khoury, Janane - Environmental criminality Field and legal study, Energy Procedia 6 (2011)
- Elliott, Lorraine - Transnational environmental crime in the Asia Pacific: an 'un(der)securitized' security problem?, The Pacific Review, Vol. 20 No. 4 December 2007
- Eren, Abdurrahman - Ulusal İnsan Hakları Kurumları, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2014
- Ergen, Cafer – Böke, Veli - Kaçak Yapı, Seçkin Yay, Ankara, 2006
- Erim, Refet - Türkiye'de Yasama, Yürütme ve Yargının Çevre Yaklaşımları, İnsan Çevre, Toplum, İmge Yay, Ocak, 1992
- Erkiner, Hakkı Hakan - BM Uluslararası Adalet Divanı Kararlarının BM Güvenlik Konseyi Aracılığıyla Uygulanması, MÜHF-HAD, C.23, S.2
- Ertaş, Şeref - Çevre Hukuku ve Hayvan Hakları Hukuku, İleri Yay, İzmir, 2012
- Faure, Michael G. - Zhang, Hao - Environmental Criminal Law In China: A Critical Analysis, Environmental Law Reporter, 1-2011
- Faure LI .M, Prof. Dr. Michael G., The Implementation Of The Environmental Crime Directives In Europe, Ninth International Conference On Environmental Compliance And Enforcement 2011
- Fitzmaurice, Malgosia - The European Court Of Human Rights, Environmental Damage And The Applicability Of Article 8 Of The European Convention On Human Rights And Fundamental Freedoms, Environmental Law Review, 13 (2011)
- Gemalmaz, Mehmet Semih - Çevre Hakkı ve Türk Düzenlemesi, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası, C:LII, S:1-4
- Gillespie, Alexander - Environmental Impact Assessments in International Law, RECIEL 17 (2) 2008. ISSN 0962 8797
- Girard, April L. – Day, Suzanne – Snider, Laureen - Tracking Environmental Crime through CEPA: Canada's Environment Cops or Industry's Best Friend?, Canadian Journal of Sociology, 35(2) 2010

- Giyik, Abdalbaki - İmar Kirliliğine Neden Olma Suçu, TBB Dergisi, 2018 (134)
- Gökçan, Hasan Tahsin – Artuç, Mustafa - Türk Ceza Kanunu Şerhi, Adalet Yayınevi, Ankara, 2021
- Gökdayı, İsmail - Çevrenin Geleceği, Türkiye Çevre Vakfı Yay, Şubat 1997
- Güler, Çağatay - Çevre Sözlüğü, Saypa Yay, Ankara, 1994
- Güneş, Ahmet M. - Avrupa Birliği Çevre Hukuku, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2011
- Güneş, Ahmet M. - Alman Çevre Hukukunun Anayasal Çerçevesi, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C:58, S:4, 2009
- Güneş, Ahmet M. - Aarhus Sözleşmesi Üzerine Bir İnceleme, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.XIV, S:1, 2010
- Güneş, Yusuf – Coşkun, Aynur Aydın - Çevre Hukuku, Kazancı Yayınları, İstanbul, 2004
- Gürpınar, Ergün - Çevre Sorunları, Der Yay, İstanbul, 1988
- Güzel, Alper - Sürdürülebilir Kalkınmada Yerel Yönetimlerin Mali Sorumlulukları, <http://vizyon2023.tubitak.gov.tr>
- Hafizoğulları, Zeki - Özen, Muharrem - Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler Toplumuna Karşı Suçlar, Usa Yay, Ankara, 2012
- Hakeri, Hakan - Ceza Hukuku Genel Hükümler, Seçkin Yay, Ankara, 2009
- İlgürel, Nuri - Şerefhanoglu, Müjgan - Değişik Sanayi Kuruluşlarında Gürültünün Nesnel, Öznel ve Yönetmelikler Bağlamında İncelenmesi, Megaron Mimarlık Dergisi, YTÜ Yayınları, C1, S 1, İstanbul, 2005
- Kaboğlu, İbrahim - Çevre Hakkı, İletişim Yay, İstanbul, 1992
- Kaboğlu, İbrahim - Çevre Hakkı Üzerine, İnsan Hakları Yıllığı, C:10-11, 1988-1989
- Kaboğlu, İbrahim - İnsan Haklarının Gelişmeci Özelliği ve Anayasa Yargısı, Anayasa Yargısı, No:9, AYM Yayını, Ankara, 1993
- Kalabalık, Halil - İmar Hukuku, Seçkin Yay, 2005, Ankara
- Kangal, Zeynel - Tüzel Kişilerin Ceza Sorumluluğu, Seçkin Yay, Ankara, 2003
- Kantar, Elvend - Çevre Korunmasına Ait Cezai Müeyyideler, Çevre Hukuku Araştırmaları, Türkiye Çevre Sorunları Vakfı Yay, Ağustos, 1981
- Karakaya, Etem - Paris İklim Anlaşması: İçeriği ve Türkiye Üzerine Bir Değerlendirme, Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, C:3, S:1
- Karavelioğlu, Celal - İhtihatlı İmar Hukuku, Karavelioğlu Hukuk Yay, Ankara, 2007

- Katoğlu, Tuğrul - Yeni Türk Ceza Kanunu ve evreye Karşı Suçlar, Mülkiye Dergisi, S:246, C:XXIX
- Katoğlu, Tuğrul - Ceza Hukukunda Suçun Mağduru Kavramının Sınırları, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C:61, S:2, 2012
- Kaya, Yasemin – Ertürk, Hasan - Uluslararası evre Suçlarıyla Mücadele ve çok Tarafly evre Anlaşmalarının Etkinliği, Uluslararası Hukuk ve Politika Dergisi, C:4, No:15
- Kaya, Yasemin - Paris Anlaşmasının İklim Adaleti Perspektifinden Değerlendirmek, Uluslararası İlişkiler Akademik Dergi, C:14, S:54, 2017
- Keleş, Ruşen - Hamamcı, Can - evrebilim, İmge Kitabevi, Ocak 1997
- Keleş, Ruşen – Ertan, Birol - evre Hukukuna Giriş, İmge Kitabevi, Ankara, Ocak 2002
- Kuzu, Burhan - Sağlıklı ve Dengeli Bir evrede Yaşama Hakkının Gelişim Süreci, İstanbul Üniversitesi Mukayeseli Hukuk Araştırmaları Dergisi, C:20, 1996
- Koca, Mahmut – zlmez, İlhan - Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, Seçkin Yay, Ankara, 2009
- Ktk, Akif - Uluslararası Hukukta Gemi Kaynakly Kirlenme ve Devlet Gemilerinin Egemenlikten Doğan Bağışıklığı, Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, Y:2001, C:6, S:2
- La Franchi, Scott - Surveying The Precautionary Principle Ongoing Global Development: The Evolution of an Emergent Environmental Management Tool, Boston Collage Environmental Affairs Law Review [Vol . 32:679]
- Mandiberg, Susan - Locating The Environmental Harm In Environmental Crimes, Utah Law Review, No.4
- Memiş, Emin - evre ve evre İdare Hukuku, Filiz Kitabevi, İstanbul, 2015
- Mengi, Ayşegl – Keleş, Ruşen - İmar Hukukuna Giriş, İmge Kitabevi, Ankara, 2003
- O’Hear, Michael - Sentencing The Green-Collar Offender: Punishment, Culpability, And Environmental Crime, The Journal Of Criminal Law & Criminology Vol. 95, No, I, 2004
- Otacı, Cengiz - evrenin Kasten ve Taksirle Kirlenmesi Suçuna (TCK 181, 182) İlişkin Yargıtay 4. Ceza Dairesi Kararlarında Belirlenen İlkeler, Ankara Barosu Dergisi, Y: 73, 2015/1
- zbek, Veli zer - Yeni Türk Ceza Kanununun Anlamı, İzmir şerhi, C:1, Seçkin Yay, Ankara, 2006

- Özbek, Veli Özer - Zehirli Madde Katma ve Bozulmuş veya Değiştirilmiş Gıdaların Ticareti Suçları, D.E.Ü Hukuk Fakültesi Dergisi, Prof.Dr. Durmuş Tezcan'a Armağan, C. 21, Özel S., 2019
- Özbek, Veli Özer – Kanbur, Nihat- Bacaksız, Pınar – Doğan, Koray – Tepe, İlker, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, Seçkin Yay, Ankara, 2010
- Özdek, Yasemin - İnsan Hakkı Olarak Çevre Hakkı, TODAİE Yay No:249, Ankara, 1993
- Özdemir, Şevket - Türkiye'de Toplumsal Değişme ve Çevre Sorunlarına Duyarlılık, Palme Yay, Ankara, 1988
- Özen, Muharrem - Türk Ceza Kanunu Tasarısının Tüzel Kişilerin Ceza Sorumluluğuna İlişkin Hükümlerine Bir Bakış, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C:52, S:1-4, 2003
- Özen, Mustafa - Kamu Sağlığına Karşı İşlenen Suçlar, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası, C: LXVI, S.2, 2008
- Özkan, Ali Yaşar - Çevre Kirliliğinin Neden Olduğu Zararlardan Doğan Hukuki ve Cezai Sorumluluk, Çevre ve Kent Hukuku Kurultayı, Türkiye Barolar Birliği Yayınları, Ankara, 2012
- Özkan, Noyan - Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi ve Çevre Hukuku, Çevre Hukuku Sempozyumu, Türkiye Adalet Akademisi Yay, Ankara, 2006
- Parlar, Ali - Hatipoğlu, Muzaffer - 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu Yorumu, Yayın Matbaacılık Ve Ticaret İşletmesi, C.II, Ankara, 2007
- Pazarıcı, Hüseyin - Çevre Sorunları Konusunda Uluslararası Antlaşmalar ve Türkiye, Türkiye Çevre Sorunları Vakfı Yay, Ocak 1987
- Ruffell, Alastair – Dawson, Lorna - Forensic Geology in Environmental Crime: Illegal Waste Movement & Burial in Northern Ireland, Environmental Forensics, 10, 2009
- Sav, Özden - Devletin Çevre Zararından Doğan Uluslararası Sorumluluğu, Mahkeme Kararlarında Çevre Sorunları, Türkiye Çevre Sorunları Vakfı Yay, Ankara, Eylül 1986
- Saygılı, Abdurrahman - Çevre Hukuku Açısından Çevresel Etki Değerlendirilmesi, İmaj Kitabevi, Ankara, 2007
- Semiz, Yasemin - Anayasa Mahkemesinin Çevre Hakkı Perspektifi, Hacettepe HFD, 4(2) 2014
- Sevük, Handan Yokuş - Çevre Hukuku Doğal Çevrenin Korunması, Adalet Yayınları, Ankara, 2017
- Sevük, Handan Yokuş - Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, Adalet Yayınevi, Ankara, 2020

- Stessens, Guy - Corporate Criminal Liability: A Comparative Perspective, *International and Comparative Law Quarterly*, Vol.43, 1994
- Sütçü, Nezih - İmar Kirliliğine Neden Olma Suçunun Tahlili, *Legal Hukuk Dergisi*, Mart 2005, S. 27, İstanbul
- Şen, Ersan - Çevre Ceza Hukuku, Kazancı Hukuk Yay, No:140, İstanbul, 1994
- Şen, Ersan - Mukayeseli Hukuk ve Çevre Koruma Anlayışı, *Güncel Hukuk Dergisi*, Haziran 2005, S:18
- Taneri, Gökhan - Çevreye Karşı Suçlar, Bilge Yayınevi, Ankara, 2016
- Tezcan, Durmuş; Erdem, Mustafa Ruhan; Sancakdar, Oğuz; Önok, Rıfat Murat - İnsan Hakları El Kitabı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2011
- Toroslu, Nevzat - Doğal Çevrenin Kirletilmesi ve Ceza Hukuku, Akif Erginay'a 65. Yaş Armağanı, Ankara, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları No. 460, 1981
- Toroslu, Nevzat - Ceza Hukuku ve Çevre, Türkiye Çevre Sorunları Vakfı Yay, 1982
- Toroslu, Nevzat - Ceza Hukuku Genel Kısım, Savaş Yay, Ankara, 2009
- Tunç, Hasan – Güven, Yusuf - Çevre Hakkı ve 1982 Anayasası, *Erzincan Hukuk Fakültesi Dergisi*, C:1, S:1, 1997
- Turgut, Nükhet Yılmaz - Çevre Politikası ve Hukuku, İmaj Yay, Ankara, 2009
- Turgut, Nükhet - Çevre Hukukunun Temel Kavram ve İlkeleri, Çevre Hukuku Sempozyumu, Türkiye Adalet Akademisi Yay, Ankara, 2006
- Turgut, Nükhet - Çevre Hukuku, Savaş Yay, Ankara, 1998
- Tütüncü, Ayşe Nur - Tehlikeli Faaliyetlerden Kaynaklanan Sınır Aşan Zararın Önlenmesi Sorununa Bir Bakış, *Milletlerarası Hukuk Bülteni*, Y:22, S:2, 2002
- Tütüncü, Ayşe Nur - Lanoux Gölü Hakem Mahkemesi Kararı, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası, C:LVI, 1998, S:1-4
- Uhlmann, David M. - Environmental Crime Comes Of Age: The Evolution Of Criminal Enforcement In The Environmental Regulatory Scheme, *Utah Law Review*, No:4
- Uluğ, Erol - İnsan Çevre ve Toplum, İmge Kitapevi Yayınları No:46, Ankara, 1992
- Ural, Engin - Anayasalar ve Çevre, *Çevre Hukuku Araştırmaları*, Türkiye Çevre Sorunları Vakfı Yay, Ankara, Ağustos 1981
- Üçışık, Güzin - Üçışık, Fehim - Çevre Hukuku, Ötüken Yay, İstanbul, 2013
- Ünver, Yener - Ceza Hukukuyla Korunması Amaçlanan Hukuksal Değer, Seçkin Yay, Ankara, 2003

- Ünver, Yener - Nuhoglu, Ayşe - Federal Almanya Çevre Ceza Hukuku, Beta Yay, İstanbul, 1999
- Walters, Reece - Toxic Atmospheres Air Pollution, Trade and the Politics of Regulation, Crit Crim (2010) 18
- Wang, Shizhou - Environmental Crime and Environmental Criminal Law in the People's Republic of China, uropean Journal of Crime, Criminal Law and Criminal Justice, Vol. 12/2, 2004
- White, Rob - Environmental issues and the criminological imagination, Theoretical Criminology 7 (4), 2003
- Wright, Glen - Conceptualising and combating transnational environmental crime, Trends Organ Crim (2011) 14
- Wyatt, Julian - Law-making at the intersection of international environmental, humanitarian and criminal law: the issue of damage to the environment in international armed conflict, International Review of the Red Cross, Volume 92, September 2010
- Uygun, Oktay - Kamu Hukuku İncelemeleri, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2011
- Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı, Ceza Muhakemesinde Toplanması Gereken Deliller, Türkiye Adalet Akademisi Yayınları, Ankara, 2020
- Yarsuvat, Duygun - Tüzel Kişilerin Ceza Sorumluluğu, İÜHF Eğt. Öğrt. Yar. Vakfı Yay, İstanbul, 1999
- Yaşamış, Firuz - Çevre Ceza Hukukunda Son Gelişmeler: Yeni Türk Ceza Kanunu ve Kabahatler Kanunu, TBB Dergisi, S:58, 2005
- Yıldız, Ali Kemal - İmar Kirliliğine Neden Olma Suçu / TCK 184", GSÜ Hukuk Fakültesi Dergisi, Prof.Dr. Ender KUNTALP'e Armağan, C.2, Kamu Hukuku, Beta Basım Yayım, İstanbul, 2004
- Yılmaz, Zekeriya - Notlu Gerekçeli Açıklamalı Yeni Türk Ceza Kanunu, Seçkin Yayınları, Ankara, 2004
- Yılmaz, Zahit – Apiş, Özge - Seri Muhakeme ve Basit Yargılama Düzenlemelerinin Değerlendirilmesi, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, C:26, S:1, Haziran 2020
- Zengin, Mehmet Ali - Çevre Hakkının Korunması Ve Kimyasalların Zararlı Etkilerinin Önlenmesi Bakımından Ab Kimyasalların Kaydı, Değerlendirilmesi Ve Ruhsatlanması Düzenlemesi, Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C:1, S:1-2, Haziran 2011

www.icj-cij.org

<http://inhak.adalet.gov.tr/ara/karar/taskinvedigerleri2004.pdf>

<http://www.anayasa.gov.tr>

<http://www.danistay.gov.tr>

<http://www.bilkent.edu.tr/~bilheal/aykonu/ay2011/radyasyonturk.htm>

http://www.cygm.gov.tr/CYGM/Files/Guncelbelgeler/Radyasyon_olcum_sunum.pdf

http://www.cevreonline.com/atik2/nukleer_enerji_radyoaktif_atiklar.htm

<http://nukleer.wordpress.com/2-radyoaktif-madde-nedir/> Erişim Tarihi:

<http://laws-lois.justice.gc.ca/eng/acts/C-15.31/page-110.html#docCont>

<http://www.mfa.gov.tr/tehlikeli-atiklarin-sinir-asiri-tasinmasi-ve-bertaraf-edilmesinin-kontrolune-iliskin-basel-sozlesmesi.tr.mfa>

<http://www.cygm.gov.tr/CYGM/Files/mevzuat/genelge/AYD5.doc>

Atık Yönetimi Eylem Planı, Çevre ve Orman Bakanlığı,

<http://atikyonetimi.cevreorman.gov.tr/atikyonetimi/Files/Belgeler/sagmenu/atikeylemplani.pdf>

<http://www.bestecevre.com/cevre-mevzuati>

<https://www5.tbmm.gov.tr/sirasayi/donem26/yil01/ss438.pdf>

Gülbike Nilay ELVERDİ TUNA

**CEZA HUKUKU BOYUTUYLA
ÇOCUKLARIN ÇEVİRİMİÇİ
CİNSEL İSTİSMARI**

**ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022**

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Ceza Hukuku Boyutuyla Çocukların Çevrimiçi Cinsel İstismarı
Gölbike Nilay Elverdi Tuna

Hukuk Yayınları Dizisi – 3097

Birinci Baskı : Nisan, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8092 – 63 – 9

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Meteksan Matbaacılık ve Teknik Sanayi Ticaret A.Ş.
Beytepe Köyü Yolu No:3
06800 Çankaya/Ankara
Sertifika No: 46519

KAYNAKÇA

- Varrella, Andrea. "Live Streaming of Child Sexual Abuse: Background, Legislative Frameworks and the Experience of the Philippines." *ECPAT International Journal*, 2017: 47-61.
- Açar, Kemal Veli. "Sexual Extortion of Children in Cyberspace." *International Journal of Cyber Criminology*, 2016: 110-126.
- Arslantürk, Mustafa. *"Türk Ceza Kanunu Uygulamasında Cinsel Suçlar"*. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2019.
- Atalay, Ayşe Özge. *Türk Ceza Hukukunda Fuhuş Suçu*. İstanbul: Yüksek Lisans Tezi, 2013.
- Baş, Eylem. «"Türk Ceza Hukukunda Cinsel Taciz Suçu".» *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 2016: 1135-1215.
- Bayraktar, Köksal, ve diğerleri. *Özel Ceza Hukuku - Cilt II: Kişilere Karşı Suçlar-1-(TCK m. 81-105)*. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2017.
- Bulut, Sefa. «"Çocuk Cinsel İstismarı Hakkında Bir Derleme".» *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi* 3, no. 28 (2016): 139-156.
- Choo, Kim-Kwang Raymond. *Online Child Grooming: "A Literature Review On The Misuse Of Social Networking Sites For Grooming Children For Sexual Offences"*. Australian Institute of Criminology, 2009.
- Craven, Samantha, Sarah Brown, and Elizabeth Gilchrist. "Sexual grooming of children: Review of literature and theoretical considerations." *Journal of Sexual Aggression*, 2006: 287-299.
- Çıkman, Bükre, Özlem Salman, ve Deniz Çalışkan. «"Adı: Meraklı, Soyadı: Çocuk, Durum: Çevrimiçi, Sonuç: Grooming İnternette Çocuk İstismarı".» *Güncel Pediatri*, 2017: 87-97.
- Derin, Sümeyye, ve Filiz Bilge. «Ergenlerde İnternet Bağımlılığı ve Öznel İyi Oluş Düzeyi.» *Türk Psikoloji Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 01 10 2016: 35-51.
- Dülger, Murat Volkan. «"İnternet Aracılığıyla İşlenen Cinsel Suçlar".» *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi 14. Ceza Hukuku Günleri 'Cinsel Suçlar'*. İstanbul: Akademia, 2019. 1-33.

- Dülger, Murat Volkan. «Avrupa Konseyi ve Avrupa Birliği Düzenlemelerinde Çocuk Pornografisinin İnternet Aracılığıyla Yayılmasına Karşı Yapılan Düzenlemeler.» *İstanbul Barosu Dergisi*, 2004: 1485-1496.
- ECPAT International. *"Bilgilendirme Raporu: Çocukların Ticari ve Cinsel Sömürüsüyle Mücadele Türkiye"*. Bangkok: ECPAT International, 2020.
- . «"Çocuk Cinsel İstismarına İlişkin Materyaller ya da Çocuk Pornografisi"» 2016. <https://www.ecpat.org/wp-content/uploads/2016/04/Manifestations-factsheets-SECO--Turkish.4.pdf> (erişildi: 11 2020).
- ECPAT International. *"ECPAT Country Overview: Turkey"*. Bangkok: ECPAT International, 2020.
- ECPAT International. *"ECPAT Ülke Değerlendirmesi: Türkiye"*. Bangkok: ECPAT International, 2020.
- . «"Gerçek Zamanlı Çocuk Cinsel İstismarının Canlı Yayını"» 2016. <https://www.ecpat.org/wp-content/uploads/2016/04/Manifestations-factsheets-SECO--Turkish.5.pdf> (erişildi: 11 2020).
- . «"Sanal Grooming"» 2016. <https://www.ecpat.org/wp-content/uploads/2016/04/Manifestations-factsheets-SECO--Turkish.2.pdf> (erişildi: 2020).
- . «"Sexting Factsheet"» 2016. <https://www.ecpat.org/wp-content/uploads/2016/04/Manifestations-factsheets-SECO--Turkish.1.pdf> (erişildi: 11 2020).
- . «"Sextortion Factsheet"» *ECPAT International*. 2016. <https://www.ecpat.org/wp-content/uploads/2016/04/Manifestations-factsheets-SECO--Turkish.3.pdf> (erişildi: 11 2020).
- ECPAT International. *"Terminology Guidelines for the Protection of Children from Sexual Exploitation and Sexual Abuse"*. Uluslararası Çocuk Merkezi-ECPAT Türkiye, 2019.
- ECPAT International. *"Trends in online child sexual abuse material"*. Bangkok:: ECPAT International, April 2018.
- ECPAT International and Religions for Peace. *Protecting Children From Online Sexual Exploitation; "A Guide To Action For Religious Leaders And Communities"*, 2016,. Bangkok: ECPAT, 2016.

- Elliott, Ian A., and Anthony R. Beech. "Understanding online child pornography use: Applying sexual offense theory to internet offenders." *Agression and Violent Behavior*, 2009: 180-193.
- Eneman, Marie, Alisdair A. Gillespie, ve C. Stahl Bernd. «"TECHNOLOGY AND SEXUAL ABUSE: A CRITICAL REVIEW OF AN INTERNET GROOMING CASE".» *ICIS 2010 Proceedings*, no. Paper 144 (2010).
- Erden Tütüncü, Efser. *"Kriminolojik Değerlendirmeler Işığında Ceza Hukukunsa Fücür(Ensest)"*. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2018.
- European Financial Coalition against Commercial Sexual Exploitation of Children Online. "European Financial Coalition against Commercial Sexual Exploitation of Children Online." 2015.
- Girgin, Ömer Ali, ve Seray Gönal. «Çocuğun Kişisel Verilerinin Sosyal Medyada Ebeveyn Tarafından Paylaşılmasının Hukuki Sonuçları.» *Türkiye Adalet Akademisi Dergisi*, 2020: 99-126.
- Gönültaş, Miraç Burak. «Cinsel İstismarcıların Çocuklara Yaklaşım Metot ve Teknikleri.» *Zeitschrift Für Die Welt Der Türken*, 2016: 289-305.
- International Centre for Missing & Exploited Children. *"Online Grooming of Children for Sexual Purposes: Model Legislation & Global Review"*. International Centre for Missing & Exploited Children, 2017.
- IWF. "iwf-2019-annual-report-zero-tolerance." *iwf.org.uk*. 2019. <https://www.iwf.org.uk/report/iwf-2019-annual-report-zero-tolerance> (accessed 11 20, 2020).
- . *www.iwf.org.uk.n.d.* https://www.iwf.org.uk/?gclid=CjwKCAiA7939BRBMEiWA-hX5Jzz9FmffXKOZe-IEd5UfR3cDxIvoBk9OPksqzWtKbf53HLAZN69C3BoC8mAQAvD_BwE (accessed 11 20, 2020).
- Joleby, Malin, Sara Landström, Carolina Lunde, and Linda S. Jonsson. "Experiences and psychological health among children exposed to online child sexual abuse – a mixed methods study." *PSYCHOLOGY, CRIME & LAW*, 2021: 159-181.
- Karaaslan, Reşit. «"Cyber-Grooming ve Cinsel İstismar Suçunda Bedensel Temas Koşuluna Eleştirel Bir Bakış".» *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi 14. Türk Ceza Hukuku Günleri "Cinsel Dokunulmazlığa Karşı Suçlar"*. İstanbul: Yayımlanmamış Konferans Bildirisi, 2019. 1-16.

- Keser Berber, Leyla, ve Ayça Atabey. *Fighting Against All Odds: A Policy Roadmap To Combat Online Child Sexual Abuse In Turkey*. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2020.
- Kloess, Juliane A, Anthony R Beech, and Leigh Harkins. ""Online Child Sexual Exploitation: Prevalence, Process, Offender Characteristics"." *Trauma, Violence and Abuse*, 2014: 126-139.
- Kloess, Juliane A., Catherine E. Hamilton-Giachritsis, and Anthony R. Beech. ""Offense Processes of Online Sexual Grooming and Abuse of Children Via Internet Communication Platforms"." *Sage Publishing*, 2019: 73-96.
- Koca, Mahmut, ve İlhan Üzülmez. *"Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler"*. Ankara: Adalet Yayınevi, 2019.
- Koçak, Hüseyin, ve Ali Nazmi Dandin. «Toplumsal ve Yönetmel Alanda Bilişim Teknolojilerinin Kriminal Etkileri.» *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi / Cilt: 19, Sayı: 1, Haziran 2017, 137- 152* 19, no. 1 (Haziran 2017): 137- 152.
- Kopecky, Kamil. *"Cyber Grooming Danger Of Cyberspace"*. ISBN 978-80-254-7573-7. Olomouc, 2010.
- Kopecky, Kamil. ""Online blackmail of Czech children focused on so-called "sextortion" analysis of culprit and victim behaviors"." *Elsevier*, 2016: 11-19.
- Layla S. Sandra Concepcion, Hernandez, Andrew C. Lacsina, Michelle C. Ylade, Josephine Aldaba, Hilton Y. Lam, Leonardo R. Estacio, Jr., Anna Lena Lopez,. "Sexual Exploitation and Abuse of Children Online in the Philippines: A Review of Online News and Artic." *ACTA MEDICA PHILIPPINA*, 2018: 305-311.
- Lee, Hee-Eun, Tatiana Ermakova, Vasilis Ververis, and Benjamin Fabian. ""Detecting child sexual abuse material: A comprehensive survey"." *Elsevier Ltd.*, July 21, 2020: 1-11.
- Memiş Kartal, Pınar. *"Türk Ceza Hukuku'nda Çocukların Cinsel İstismarı"*. İstanbul: Der Yayınları, 2014.
- NCMEC,CyberTipline. *Missingkids*. n.d. <https://www.missingkids.org/content/dam/missingkids/pdfs/ncmec-analysis/sextortionfactsheet.pdf> (accessed 11 2020).

- Nouwen, Yvonne. Online Child Sexual Exploitation "A Common Understanding" . ECPAT International, 2017.
- O'Connell, Rachel. «"A typology of cyber sexploitation and online grooming practices".» <http://image.guardian.co.uk/sys-files/Society/documents/2003/07/17/Groomingreport.pdf>. 2003. (erişildi: Şubat 5, 2020).
- Önok, R. Murat. «Avrupa Konseyi Siber Suç Sözleşmesi Işığında Siber Suçlarla Mücadelede Uluslararası İşbirliği.» *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi*, 2013: 1229-1269.
- Özbek, Veli Özer. *Müstehcenlik Suçu*. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2009.
- Polat, Oğuz. *Tüm Boyutlarıyla Çocuk İstismarı - I Tanımlar*. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2019.
- . *Viktimoloji*. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2020.
- Quayle, Ethel, and Terry Jones. "Sexualized Images of Children on the Internet." *Sexual Abuse: A Journal of Research and Treatment*, 2011: 7-21.
- Quayle, Ethel, Silvia Allegro, Linda Hutton, Michael Sheath, and Lars Lööf. "Rapid skill acquisition and online sexual grooming of children." *Elsevier* , 08 12, 2014: 368-375.
- Ramiro Laurie S., Andrea B. Martinez, Janelle Rose D. Tan, Kachela Mariano, Gaea Marelle J. Miranda, Greggry Bautista,. "Online child sexual exploitation and abuse: A community diagnosis using the social norms theory." *Child Abuse & Neglect*,, 2019: 1-13.
- Rebecca Williams, Ian A. Elliott, Anthony R. Beech. ""Identifying Sexual Grooming Themes used by Internet Sex Offenders"." *Deviant Behavior*, 2013.
- Schermer, B.W., Iлина Georgieva, Simone Van der Hof, and Bert-Jaap Koops. *Legal Aspects of Sweetie 2.0.*. Netherlands: TILT, 2016.
- Sokullu Akıncı, Füsün, ve Selman Dursun. *Viktimoloji*. İstanbul: Beta Yayıncılık, 2016.
- Şalgam, Didem. Türkiye'de Mağdur Çocuklar *"Bilgi Notu 2: Cinsel Suç Mağduru Çocuklar"*. Bilgi Notu, Uluslararası Çocuk Merkezi, 2016.
- Şen, Sedat, and Mehmet Akif Ocağ. "Public Employees' Level of Awareness and Perception on Sexual Abuse of Children in Online Environments: Turkey Case." *Journal of Learning and Teaching in Digital Age*, 2017: 3-10.

- Taner, Fahri Gökçen. "Türk Ceza Hukuku'da Cinsel Özgürlüğe Karşı Suçlar". Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2017.
- Taneri, Gökhan. «"Müstehcenlik Suçu".» *Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 13, no. 1 (2018): 561-619.
- Taneri, Gökhan. «Fuhuş Suçu.» *Çukurova Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 2015: 87-125.
- Terre des Hommes. "'Webcam child sex tourism'." *Terre des Hommes Holland*. November 4, 2013. <https://www.creativeholland.com/en/sweetie-%E2%80%93-terre-des-hommes-netherlands> (accessed Mart 2020).
- Tezcan, Durmuş, Mustafa Ruhan Erdem, ve Murat R. Önok. "Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku". Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2020.
- Turgut, Yiğit Emrah, and Engin Kursun. "Mobile Internet Experiences of the Children in Turkey and European Countries: A Comparative Analysis of Internet Access, Use, Activities, Skills and Risks." *Eurasian Journal of Educational Research*, 2020: 225-248.
- Turhan, Engin. Türk ve Alman Hukukunda Çocukların Cinsel İstismarı. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2021.
- UNICEF. "Children In A Digital World". United Nations Children's Fund (UNICEF), 2017.
- United Nations Office On Drugs And Crime. "Study on the Effects of New Information Technologies on the Abuse and Exploitation of Children". New York: United Nations, 2015.
- Üzülmez, İlhan. «Çocukların Cinsel İstismarı Suçu.» *Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 2009: 25-42.
- Webster Stephen, Julia Davidson, Antonia Bifulco, Petter Gottschalk, Vincenzo Caretti, Thierry Pham, Julie Grove-Hills, Caroline Turley, Charlotte Tompkins, Stefano Ciulla, Vanessa Milazzo, Adriano Schimmenti, and Giuseppe Craparo. "European Online Grooming Project". Final Report, European Commission Safer Internet Plus Programme, 2012.
- Welner, Michael. «NAASCA.» *National Association of Adult Survivors of Child Abuse*. 18 10 2010. www.naasca.org/2011-Articles/010911-6StagesOfGrooming.htm (erişildi: 11 2020).

- WeProtect Global Alliance. "Global Threat Assessment 2018". United Kingdom: WeProtect Global Alliance, 2018.
- WeProtect Global Alliance. "Global Threat Assessment 2019". United Kingdom: WeProtect Global Alliance, 2019.
- WeProtect Global Alliance. "Impact of Covid-19 On Online Child Sexual Exploitation". United Kingdom: WeProtect Global Alliance, 2020.
- Whittle, Helen C., Catherine E. Hamilton Giachritsis, and Anthony R. Beech. "'Under His Spell': Victims' Perspectives of Being Groomed Online". *Social Sciences*, 2014: 404-426.
- Whittle, Helen C., Catherine E. Hamilton Giachritsis, and Anthony R. Beech. "'Victims' Voices: The Impact of Online Grooming and Sexual Abuse". *Universal Journal of Psychology*, 2013: 59-71.
- Whittle, Helen C., Catherine E. Hamilton Giachritsis, and Anthony R. Beech. "In their own words: "Young peoples' vulnerabilities to being groomed and sexually abused online". *Psychology*, 2014: 1-13.
- Whittle, Helen C., Catherine E. Hamilton-Giachritsis, ve Anthony R. Beech. «"A Review of young people's vulnerabilities to online grooming"». *Aggression and Violent Behavior*, 2013: 62-70.
- Winters , Georgia M., ve Elizabeth L. Jeglic. «"Stages of Sexual Grooming: Recognizing Potentially Predatory Behaviors of Child Molesters"». *Deviant Behavior* (Deviant Behavior, 38:6, 724-733,), 2017: 724-733.
- Wolak, Janis, David Finkelhor, and Kimberly J. Mitchell. *Trends in Arrests for Child Pornography Production: The Third National Juvenile Online*. Durham: NH: Crimes against Children Research Center, 2012.
- Wolak, Janis, David Finkelhor, Wendy Walsh, and Leah Treitman. "Sextortion of Minors: Characteristics and Dynamics." *Journal of Adolescent Health*, 2018: 72-79.
- Wolak, Janis, Marc Liberatore, and Brian Neil Levine. "Measuring a year of child pornography trafficking by U.S. computers on a peer-to-peer network." *Child Abuse & Neglect*, 2014: 347-356.
- www.missingkids.org. n.d. <https://www.missingkids.org/theissues/sextortion> (accessed 11 17, 2020).
- Yavuz, Can. *Cinsel İçerikli Görüntülerin Rıza Dışı Paylaşımı İntikam Pornosu*. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2021.

- Yenerer Çakmut, Özlem. «Cinsel Şiddet Mağduru Çocuk Kavramı ve Türk Ceza Kanunu'nun Çocuğa Yönelik Cinsel Şiddet.» *Marmara Üniversitesi Hukuk Dergisi*, 2016: 35-51.
- Yokuş Sevük, Handan. "Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler". Ankara: Adalet Yayınevi, 2019.
- Zafer, Hamide. «Fuhuş Suçu (TCK. m.227).» *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 2019: 3157-3183.
- Ziyalar, Neylan. "Çocuk İstismarı ve Çocukla Adli Görüşme". Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2020.
- <https://www.resmigazete.gov.tr/arsiv/22184.pdf> (erişim tarihi 10.11.2020)
- https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2011/09/20110910-4-1.pdf__ (erişim tarihi 10.11.2020)
- <http://5te1.cocukhaklariizleme.org> (erişim tarihi 10.11.2020)
- <https://www.tbmm.gov.tr/kanunlar/k4804.html> (erişim tarihi 11.11.2020)
- <https://www.ecpat.org/resources> (erişim tarihi 13.11.2020)
- https://tr.wikipedia.org/wiki/%C3%87ocuk_istismar%C4%B1 (erişim tarihi 11.12.2020)
- <http://www.bilgitoplumu.gov.tr/2013/tuik-2013-yili-hanehalki-bilisim-teknolojileri-kullanım-arastirmasi-sonuclari-aciklandi/> (erişim tarihi 12.11.2020)
- <https://www.oecd.org/education/ceeri/Booklet-21st-century-children.pdf> (erişim tarihi 12.11.2020)
- https://www.ofcom.org.uk/__data/assets/pdf_file/0023/190616/children-media-use-attitudes-2019-report.pdf (erişim tarihi 12.11.2020)
- <https://www.bbc.com/news/uk-wales-38284216> (erişim tarihi 17.11.2020)
- <https://www.theguardian.com/uk-news/2017/jan/20/welsh-gamer-jailed-for-grooming-two-boys-on-minecraft> (erişim tarihi 17.11.2020)
- <https://www.mirror.co.uk/news/uk-news/paedophiles-using-clash-clans-instagram-7117707> (erişim tarihi 17.11.2020)
- <https://www.mirror.co.uk/news/us-news/military-cop-jailed-grooming-british-13059698> (erişim tarihi 17.11.2020)

- <https://www.abc.net.au/news/2017-05-19/snapchat-grooming-lures-16yo-sydney-girl-to-america-for-sex/8542686> (erişim tarihi 17.11.2020)
- <https://www.independentturkish.com/node/100426/yaşam/internette-çocuklara-yönelik-cinsel-istismarın-nerede-yaşadığı-yarısından-facebook> (erişim tarihi 17.11.2020)
- <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DE/TXT/?uri=celex%3A32011L0093> (erişim tarihi 17.11.2020)
- <https://www.mirror.co.uk/news/uk-news/mothers-harrowing-warning-after-son-12733279> (erişim tarihi 17.11.2020)
- <https://www.mirror.co.uk/news/uk-news/female-pervert-groomed-autistic-boy-13199496> (erişim tarihi 17.11.2020)
- <https://www.washingtonpost.com/news/true-crime/wp/2016/03/17/the-man-who-posed-as-his-daughters-online-boyfriend-to-get-nude-photos-of-her/> (erişim tarihi 17.11.2020)
- <https://www.mirror.co.uk/news/us-news/military-cop-jailed-grooming-british-13059698> (erişim tarihi 17.11.2020)
- https://www.iwf.org.uk/sites/default/files/reports/2017-04/iwf_report_2016.pdf (erişim Tarihi 20.11.2020)
- https://www.ilo.org/ankara/conventions-ratified-by-turkey/WCMS_377311/lang--tr/index.htm (erişim tarihi 2.12.2020)
- <https://www.coe.int/tr/web/impact-convention-human-rights/convention-on-cybercrime#/Turkey> (erişim tarihi 2.12.2020)
- <https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22fulltext%22%3A%5B%22CASE%20OF%20S%3C%2F%3E%20DERMAN%20v.%20SWEDEN%22%22%5D%2C%22itemid%22%3A%22001-146268%22%5D%7D> (erişim Tarihi 11.12.2020)
- <https://www.hosting.com.tr/blog/url-nedir-url-nasil-kisaltilir/> (erişim tarihi 25.12.2020)
- https://www.iwf.org.uk/sites/default/files/reports/2017-04/iwf_report_2016.pdf
- https://tr.wikipedia.org/wiki/Vekil_sunucu (erişim tarihi 1.12.2020)
- <https://www.cybertip.ca/app/en/projects-arachnid> (erişim tarihi 1.12.2020)
- <https://www.bbc.com/turkce/haberler-dunya-55330103> (erişim tarihi 20.12.2020)
- <https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list/-/conventions/treaty/201/signatures> (erişim tarihi 6.12.2020)

- https://en.wikipedia.org/wiki/Legality_of_child_pornography (erişim tarihi 6.12.2020)
- <https://www.weprotect.org/> (erişim tarihi 6.12.2020)
- <https://www.gesetze-iminternet.de/juschg/BJNR273000002.html#:~:text=%C2%A7%204%20Gastst%C3%A4tten,Mahlzeit%20oder%20ein%20Getr%C3%A4nk%20einnehmen.> (erişim tarihi 4.12.2020)
- <https://www.gesetze-im-internet.de/stgb/> (erişim tarihi 4.12.2020)
- https://www.gesetze-im-internet.de/stgb/_176.html (erişim tarihi 4.12.2020)
- https://www.gesetze-im-internet.de/stgb/_184b.html (erişim tarihi 4.12.2020)
- https://www.gesetze-im-internet.de/stgb/_184c.html (erişim tarihi 4.12.2020)
- https://www.gesetze-im-internet.de/stgb/_184d.html (erişim tarihi 4.12.2020)
- <https://www.spiegel.de/panorama/justiz/cybergrooming-gesetzentwurf-fuer-straftaerlichkeit-des-versuches-a-1290846.html> (erişim tarihi 4.12.2020)
- https://www.bka.de/SharedDocs/Pressemitteilungen/DE/Presse_2020/pm200511_PK_Kinderhilfe.pdf?__blob=publicationFile&v=4 (erişim Tarihi 4.12.2020)
- <https://stopsesta.org/#facts> (erişim Tarihi 2.12.2020)
- <https://www.acf.hhs.gov/sites/default/files/cb/capta.pdf> (erişim Tarihi 2.12.2020)
- <https://www.law.cornell.edu/uscode/text/18/2251> (erişim Tarihi 2.12.2020)
- <https://www.ftc.gov/tips-advice/business-center/guidance/complying-coppa-frequently-asked-questions-0> (erişim Tarihi 2.12.2020)
- <https://www.missingkids.org/gethelponow/cybertipline#overview> (erişim Tarihi 2.12.2020)
- https://www.legislation.gov.au/Details/C2020C00245/Html/Volume_2 (erişim Tarihi 2.12.2020)
- <https://www.legislation.gov.au/Details/C2017C00179>
- <https://www.legislation.gov.au/Details/C2019B00020/Explanatory%20Memorandum/Text> (erişim tarihi 2.12.2020)
- https://www.legislationonline.org/download/id/6415/file/Netherlands_CC_a_m2012_en.pdf (erişim tarihi 6.12.2020)
- <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/1978/37> (erişim tarihi 6.12.2020)

- <http://www.legislation.gov.uk/ukpga/2003/42/section/15/2015-04-13> (erişim tarihi 19.04.2020)
- <http://www.legislation.gov.uk/ukpga/2003/42/section/15A> (erişim tarihi 19.04.2020)
- <https://publications.parliament.uk/pa/cm200203/cmselect/cmhaff/639/639ap08.htm#n28> (erişim tarihi 6.12.2020)
- https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/604931/circular-commencement-s67-serious-crime-act-2015.pdf (erişim tarihi 6.12.2020)
- <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/1988/33/section/160> (erişim tarihi 6.12.2020)
- <https://www.saferinternet.org.uk/about> (erişim tarihi 7.12.2020)
- <https://www.ceop.police.uk/safety-centre/> (erişim tarihi 7.12.2020)
- <https://www.mariecollinsfoundation.org.uk/> (erişim tarihi 7.12.2020)
- <https://www.nspcc.org.uk/> (erişim tarihi 7.12.2020)
- <https://www.stopitnow.org.uk/> (erişim tarihi 7.12.2020)
- <https://www.haberturk.com/saglik/haber/1259262-10-yasindaki-kiz-cocuguna-whatsapp-yoluyla-taciz> (erişim tarihi 15.12.2020)
- <https://www.corpus.com.tr/#!/Yargitay>
- <https://sozluk.gov.tr/> (erişim tarihi 19.12.2020)
- <https://www.ensonhaber.com/3-sayfa/internetten-cocuk-istismari-yapan-bir-kisi-yakalandi> (erişim tarihi 19.12.2020)
- <https://www.ntv.com.tr/turkiye/cevrimici-cocuk-istismarina-darbe-bacak-goruntusu-ele-verdi,sWjG701lek29nAOFLFWucQ> (erişim tarihi 19.12.2020)
- https://cdn2.hubspot.net/hubfs/2405078/cms-pdfs/fileadmin/user_upload/dyna_content/tr/gfk_digitaltalks_cocuklarin_cihaz_sahipligi_ve_sosyal_medya_kullanimi_basin_bulteni_agustos_2018.pdf (erişim tarihi 19.12.2020)
- <https://www.ihtarweb.org.tr/> (erişim tarihi 20.12.2020)
- <https://www.siberay.com/> (erişim tarihi 25.12.2020)
- <https://www.inhope.org/EN/articles/eu-strategy-to-fight-child-sexual-abuse-part-7> (erişim tarihi 20.12.2020)

Doç. Dr. Polat TUNÇER

İDARE HUKUKU TEMEL BİLGİLER

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

İdare Hukuku Temel Bilgiler

Polat Tunçer

Hukuk Yayınları Dizisi – 3096

Birinci Baskı : Nisan, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8092 – 65 – 3

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara

Tel : (0312) 231 17 00

Fax : (0312) 231 17 10

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

 : adalet.com.tr - adaletyayinevi.com

 : adalety@adaletyayinevi.com

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C

(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul

Tel : (0216) 305 72 81

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Meteksan Matbaacılık ve Teknik Sanayi Ticaret A.Ş

Beytepe Köyü Yolu No:3

06800 Çankaya/Ankara

Sertifika No: 46519

KAYNAKÇA

- Acar, M. Cemil; **Havaalanı Terminal Binalarında Yap-İşlet-Devret Modeli**, Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Yayınları Havaalanları Daire Başkanlığı. <http://web.shgm.gov.tr/documents/sivilhavacilik/files/pdf/kurumsal/yayinlar/had-a01.pdf> (ET: 26 Mart 2020).
- Acar, Hasan; "Kamu Güvenliği Kavramı ve Küresel Terörün Etkisiyle Devletlerin Güvenlik Politikalarında Yeni Paradigma Arayışı", **Kamu Güvenliği Politikaları : Yerelden Küresele**, Ed. Hasan Acar, 1. Baskı, Nobel Yay., Bursa, 2019, s.1-22.
- Acun, Barış; "İdarî Yargılama Usulünde Yargılamanın Yenilenmesi Başvurusu", **İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt 11, Sayı 1, 2020, s.338-352.
- Açdoğuran, S. Burak; "İdarî İşlemin Yetki Unsuru ve Yetki Unsurundaki Sakatlıklar", Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt 7, Sayı 1-2, 1999, s.1-19.
- Açıl, Murat; "2017 Anayasa Değişiklikleri Çerçevesinde Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri", İstanbul Hukuk Mecmuası, Cilt 76, Sayı 2, 2018, s.725-756.
- Açımız, Bige; "İdarenin Esnek Hukuk İşlemlerinin Yargısal Denetime Konu Edilmesi: Fransız Hukuku Odaklı İnceleme", **Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi**, Cilt 24, Sayı 2, 2018, s.530-568.
- Adalet Bakanlığı, **İdare Hukuku Ders Notu: Aday Memur Hazırlayıcı Eğitimi**, Eğitim Dairesi Başkanlığı. <http://www.edb.adalet.gov.tr/e-book/13-%C4%B0DAREHUKUKU.pdf> (8 Ağustos 2019).
- Adalet Bakanlığı, **Aday Memur Hazırlayıcı Eğitimi: İdare Hukuku Ders Notu**, Eğitim Dairesi Başkanlığı. <https://edb.adalet.gov.tr/e-book/13-%C4%B0DAREHUKUKU.pdf> (8 Şubat 2020).
- Ağar, Serkan; "Kamu Kurumları (Hizmet Yerinden Yönetim Kuruluşları) Teorisi", **TBB Dergisi**, Sayı 65, 2006, s.277-310.
- Akel, Yeliz Neslihan; "İdarî Usul ve İhale İlkeleri Temelinde Pazarlık Usulü Hakkında Bir Değerlendirme", **Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi**, Cilt 6, Sayı 11, 2018, s.1-48.
- Akıllı, Hüsniye; "Kamu Hizmeti İmtiyazından Yap İşlet Devret Yöntemine: Yasal Serüven", **Sayıştay Dergisi**, Sayı 89, 2013, s.91-114.
- Akil, Cenk; "Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin Bir Kararı Vesilesiyle Devlet Mallarının Haczedilmezliği Kuralı Üzerine Düşünceler", **Ankara Barosu Dergisi**, Sayı 2, 2012, s.99-119.

- Akpınar, Elçin; “Kamu Yönetiminde Denetim Olgusu ve Türkiye’de Kamu Yönetiminin Denetlenmesi”, **Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kamu Yönetimi Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi**, Isparta 2006, s.x+139.
- Aktan, Coşkun Can; “Osmanlı İltizam Sistemi”, **Türk Dünyası Araştırmaları Dergisi**, Sayı 71, Nisan-1991. s.73-79.
- Aktaş, Sururi ve Sencer Abdullah Akkoyunlu, “ İdarî Kolluk Faaliyetlerinin Temel Anayasal Sınırları Olarak Kanunilik ve Ölçülülük İlkeleri”, **EÜHFD**, Cilt XX, Sayı 1–2, 2016, s.1-25.
- Aktaş, Gülsüm; “Uyuşmazlık Mahkemesi Kararlarında İdari Yargının Görev Alanı Ölçütleri (Belirlenebilir Mi?) ”, **Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi**, Sayı 5, 2015, s.1-35.
- Aktaş, Batuhan ve Serkan Seyhan, “Uyuşmazlık Mahkemesi Kararları Işığında İdari Yargının Görev Alanının Belirlenmesine İlişkin Bir İnceleme”, **TBB Dergisi**, Sayı 144, 2019 s.105-172.
- Aktepe Artık, Sezin; “İstinaf Kanun Yolunda Kamu Düzeni Kavramı”, **TBB Dergisi**, Sayı 134, 2018, s.257-292.
- Akçakaya, Murat ve Abdülkadir Özdemir, “Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi ve Siyasal İstikrar”, **Üçüncü Sektör Sosyal Ekonomi Dergisi**, Cilt 53, Sayı 3, 2018, s.922-944.
- Akyazan, Ahmet Emrah; “Maddî Açından İdarî İşlemler”, **TBB Dergisi**, Sayı 85, 2009, s. 220-240.
- Akyel, Recai vd.; **Umumî Murakebe Heyeti'nden Sayıştay'a Yüksek Denetleme Kurulu (1938-2010)**, Sayıştay Başkanlığı Yay., Ankara, 2012.
- Akyılmaz, Bahtiyar - Murat Sezginer ve Cemil Kaya, **Türk İdare Hukuku**, 4. Baskı, Seçkin Yay., Ankara, 2013.
- Akyılmaz, Bahtiyar; “Anayasal Esaslar Çerçevesinde Kamu Personeli Disiplin Hukuku ve Uygulamadaki Sorunlar”, **Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt 6, Sayı 1-2, 2004, s.241-262.
- Akyılmaz, Cemre; “2017 Anayasa Değişikliğine Göre Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri”, **Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt 23, Sayı 1, 2019, s.191-207.
- Alan, Nuri; “İdarî Usul ve İdarî Yargı”, **Danıştay Dergisi**, Cilt 30, Sayı 102, 2000, s.3-15.
- Alan, Nuri; “İdarî Yargının Dünü, Bugünü, Sorunları ve Çözümü”, **Türkiye Barolar Birliği Dergisi**, Sayı 2, 1998, s.517-560.
- Alıcı, Orhan Veli; “Belediyelerde ve Bağlı İdarelerde Liyakat ve Kariyer İlkelelerinin Geçerliliği Çerçevesinde Bir Durum Analizi: Yerel Sarmal”, **Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi**, Cilt 28, Sayı 4, Ekim 2019, s.65-90.

- Alıcı, Orhan Veli; "Büyükşehir Belediyesinin İlçe Belediyeleri Üzerindeki Denetim Yetkisinin Kavramsal Açından Değerlendirilmesi", **Yerel Politikalar Dergisi**, Sayı 2, 2012, s.38-52.
- Aliefendioğlu, Yılmaz; "Anayasa Mahkemesi Kararları Işığında Yokluk ya da Yok İşlem", **TBB Dergisi**, Sayı 81, 2009, s.1-14.
- Altan, Yakup; "Türk Kamu Personel Yönetiminde Performans Değerlemesi Sistemi ve Çağdaş Bir Model Önerisi", **Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Anabilim Dalı**, Doktora Tezi, 2005, s.x+203.
- Altın, Aytuğ; "Kamu Hizmeti Anlayışında Değişim", **Anemon Muş Alpaslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi**, Cilt 1, Sayı 2, 2013, s.101-118.
- Altın, Aytuğ; "İdari Kolluğun Temel Faaliyet Alanı Olarak Kamu Düzeni Kavramı", VI. Yıldız Uluslararası Sosyal Bilimler Kongresi, 12-13 Aralık 2019 İstanbul, Tam Metin Bildiri Kitabı, s.733-745.
- Altındağ, Halil; "İdari İşlemin Geri Alınması Sebebi Olarak Açık Hata", **Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt 20, Sayı 4, 2016, s.81-97.
- Altun, Murat ve Erdal Kuluçlu; "Doktrin ve Mevzuat Işığında Kamuoyu Denetimine Genel Bir Bakış", **Sayıştay Dergisi**, Sayı 56, 2005, s.23-51.
- Amıkıoğlu, Hüseyin; "Rödovans Sözleşmesi ile İşletilen Bir Maden İşletmesinden Doğan Zararlardan Sorumluluk", **DEÜ Hukuk Fakültesi Dergisi**, Prof. Dr. Şeref Ertaş'a Armağan, Cilt 19, Özel Sayı-2017, s.1271-1303.
- Anayasa Mahkemesi **Kararlar Dergisi**, Sayı 27, Cilt 2, s.550-551.
- Ardıçoğlu, M. Artuk; "Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi", **Ankara Barosu Dergisi**, Sayı 3, 2017, s.21-51.
- Arslan, Mustafa; "İdari Kolluk Uygulamalarında Kolluk Kuvveti Anlayışından Kolluk Hizmeti Anlayışına Geçiş", **Erciyes Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi**, Sayı: 52, 2018, s.175-196.
- Arslan, Kahan Onur; "Kamu Malı Niteliğinin Tespiti ve Kamu Mallarından Yararlanmanın Esasları", **TBB Dergisi**, Sayı 131, 2017, s.57-86.
- Arslanoğlu, Mehmet; "Acele Kamulaştırma", **MÜHF – HAD**, Cilt 19, Sayı 3, s.203-224.
- Aslan, Gündüz Alp; "Türk Hukukunda Bağımsız İdari Otoritelerin Düzenleyici İşlem Yapma Yetkisi ve Yetki Unsurundaki Sakatlığın Düzenleyici İşleme Etkisi", **Ankara Üniversitesi, Hukuk Fak. Dergisi**, 65 (3) 2016 s.571-631.
- Aslan, M. Yasin; "İdarî Yaptırımlar", **TBB Dergisi**, Sayı 85, 2009, s.173-188.
- Aslan, Sait Bahadır; "6831 Sayılı Orman Kanununun 2'nci Maddesinin (B) Bendi Gereği Orman Sınırları Dışına Çıkarılan Taşınmazların Durumu", **Omudsmen Akademik Dergisi**, Cilt 2, Sayı 3, 2015, s.173-188.

- Atar, Yavuz; "Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerinin Hukuki Rejimi ve Anayasallık Denetimi", **Anayasam Mahkemesi 56. Kuruluş Sempozyumu**, 25 Nisan 2019, Ankara, Anayasa Mahkemesi, s.1-15.
- Atakan, Arda; "Kamu Düzeni Kavramı", **MÜHF – HAD**, Cilt 13, Sayı 1-2, 2007, s.59-136.
- Atay, Ender Ethem; "İdare Hukukuna İlişkin Temel Tespitler ve Bu Hukuk Dalının Belli Başlı Özellikleri", **Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt 11, Sayı 1, 2, 2007, s.503-527.
- Atay, Ender Ethem; "Hukuk Devleti İlkesi Işığında İdarenin Denetimi ve Kamu Denetçiliği Kurumu", **Ombudsman Akademik Dergisi**, Sayı 1, 2014, s.1-30.
- Ateş, Mustafa; "Rekabet Hukukunda Anlaşma ve Borçlar Hukukundaki Sözleşme Kavramları Üzerine", **FMR, Ankara Barosu Fikrî Mülkiyet ve Rekabet Hukuku Dergisi**, Sayı 1, 2014, s.85-92.
- Avcı, Mustafa; "İdari Yargıda İstinaf", **TBB Dergisi**, Sayı 96, 2011, s.179-204.
- Aydın, M. Kemal ve Eyüp Ensar Çakmak, "Sosyal Devletin Temelleri", **Bilgi Sosyal Bilimler Dergisi**, Sayı 3- 4, 2 0 1 7, s.1-19.
- Aydinoğlu, Zeynep Nihal; "İdarenin Kanuniliği İlkesi Bağlamında İdari Yaptırımlar", **Çankaya Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt 2, Sayı 1, 2017, s.11-43.
- Aydoğdu, Eyüp ve Yasin Ataç, "İmza Sahteciliğinin Türleri, Tespiti ve Önlenmesi", **Polis Bilimleri Dergisi**, Cilt 13, Sayı 2, 2011, s.49-71.
- Aydoğdu, Yasin; "Yeni Hükümet Sisteminde Cumhurbaşkanlığı İşlemleri", **Düzce Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, Cilt 9, Sayı 1, 2019, s.85-92.
- Aytürk, Nihat; "Yönetimde Yetki Devri ve İmza Yetkisi", **Amme İdare Dergisi**, Cilt 33, Sayı 1, 2000, s.79-110.
- Ayyıldız, Hakan; "Kolluk Faaliyetlerinin Denetimi Hakkında Genel Bir Değerlendirme", **TBB Dergisi**, Sayı 143, 2019, s.143-180.
- Azrak, Ülkü; "Devletleştirme, Anayasa ve 3082 sayılı Kanun", **İdare Hukuku ve İlimleri Dergisi**, Cilt 4, Sayı 1-3, 1983, s.11-19.
- Azrak, A. Ülkü; "İdarî Yargıda Anayasaya Uygunluk Sorunu", **Anayasa Yargısı Dergisi**, Cilt 9, 1992, s.323-340.
- Balkan, Ali; "İdarenin Yargı Dışı Yollardan Denetlenmesi", **Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kamu Hukuku Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi**, Erzurum, 2009, s.viii+170.
- Banazılı, A. Muhammet; "Yerel Kamu Hizmeti Sunumunda "Yeniden Belediyeleş-tirme (Remunicipalisation)": OECD Ülkeleri ve Türkiye'den Uygulama Örnekleri", **Medeniyet Araştırmaları Dergisi**, Cilt 3, Sayı 6, 2018, s.111-132.

- Başgil, Ali Fuat; "Muasır Devlette Memur Meselesi ve Memurların Meslekî Vazife ve Terbiyesi", **İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası**, Cilt 7, Sayı 4, 1941, s.790-803.
- Baştürk, Efe; "Demokratik Devletin Gerekleri ve Türkiye", **Liberal Düşünce**, Cilt 16, Sayı 61-62, 2011, s.49-60.
- Bayındır, Muhammed Savaş; "İdarî Denetim Olarak İdarî Vesayet", **Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kamu Hukuku Anabilim Dalı**, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara, 2007, s.vi+256.
- Bayram, Zeynep; "Kolluğun Suç Öncesi ve Sonrası Kişisel Veri Toplama Yetkisi", **Bahçeşehir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Ana Bilim Dalı**, Yüksek Lisans Tezi, s.vii+97.
- Berkün, Sanem; "Kamu Açısından Yönetim", **HAK-İŞ Uluslararası Emek ve Toplum Dergisi**, Cilt 6, Sayı 16, 2017/3, s.638-663.
- Beşikçi Mehmet; "II. Meşrutiyet Döneminde Bir Memur Örgütlenmesi Olarak Mülkiye Mezunları Cemiyeti, 1908-1916", **Toplum ve Bilim Dergisi**, Sayı 119, 2010, s.162-183.
- Beydoğan, T. Ayhan; "Türk Hukukunda İmtiyaz Sözleşmelerinin Hukuki Niteliği: 406 ve 5809 Sayılı Kanunlar Açısından Değerlendirilmesi", **Ankara Barosu Dergisi**, Sayı 4, 2011, s.113-135.
- Bilgehan, Aslıhan Deniz; "Kamu Kurumları Üzerinde İdarî Vesayet Denetiminin Sınırları", **İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kamu Hukuku Anabilim Dalı**, Yüksek Lisans Tezi, 2018, s.ix+112.
- Boz, Selman Sacit; "Kamu Özel İşbirliği (PPP) Modeli", **İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt 4 Sayı 2, 2013, s.277-332.
- Bozan, Mahmut; "Üniter Yapıda Merkezîyet ve Adem-i Merkezîyetin Uyumu", **Bartın Üniversitesi İİBF Dergisi**, Cilt 8 Sayı 16, 2017, s.21-38.
- Bozdağ, Ahmet; "İdare Hukukunda İdarenin Hizmet Kusuru ve Danıştay Uygulaması", **Türk İdare Dergisi**, Sayı 468, Eylül 2010, s.33-48.
- Bozkurt, Yakup; "Kamu Yönetiminde Teftiş Kurulu Başkanlığının Kaldırılmasına Dönük Sorunlar", **Ankara Barosu Dergisi**, Cilt 68, Sayı4, 2010, s.269-278.
- Bozoğlu, Menekşe; "Kamu Yönetiminin İdarî Denetimi ve Ombudsmanlık Kurumu", **Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kamu Yönetimi Anabilim Dalı**, Yüksek Lisans Tezi, Konya 2008, s.vii+107.
- Bucaktepe, Adil; "İdare Hukukunda Vekâlet", **TAAD**, Cilt 7, Sayı 26, 2016, s.143-167.
- Bucaktepe, Adil; "Devlet Memurluğu ve Memurların Değerlendirilmesi Üzerine Düşünceler", **Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt 18, Sayı 3-4, 2014, s.459-489.

- Bucaktepe, Adil; "Devlet Memurluğu ve Memurların Değerlendirilmesi Üzerine Düşünceler", **Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt 18, Sayı 3, 2014, s.459 – 490.
- Buluş, Abdulkadir; "Vergi Toplamının Özerkleştirilmesinin Vergi Toplamının Etkinliğine Katkısı: İltizam Sistemi ile Bir Mukayese", **Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, Cilt 19, Sayı 1, 2010, s.81-120.
- Can, Hasan Hüseyin; "Yerel Yönetimlerde İmtiyaz Uygulamaları", **Türk İdare Dergisi**, Sayı 478, 2014, s.381-419.
- Cantemir, Zehra Betül; "Yapım İşi İhalelerinde Yaklaşık Maliyetin Önemi, Belirlenmesi, İhale Sürecine Etkisi ve Yaşanan Sorunlara İlişkin Öneriler", **Uzmanlık Tezi, İller Bankası AŞ**, 2017, s.ix+1-119.
- Candan, Hakan ve Arzu Maltaş Erol, "Türkiye’de Sosyal Adaletin Temininde Sosyal Devletin Rolü", **Sayıştay Dergisi**, Sayı 106, 2017, s.87-119.
- Cardona, Francisco; ""The Delegation of Administrative Decision Making Powers: A Tool for Better Public Performance", **SIGMA/OECD**, p.1-14. <https://pdfs.semanticscholar.org/a77f/0f71b61afe9c8947f255206eb13b62fab572.pdf> (ET: 20 Eylül 2019).
- Cassese, Sabino; "19. Yüzyıldan 21. Yüzyıla İdare Hukukunun Dönüşümleri", Çev.: Eren Kalanyuva, **İdare Hukuku ve İlimleri Dergisi**, Cilt 15, Sayı 2, 2012, s.153-165.
- Ceylan, Mahmut; "İdari Yargıda Delil Serbestisi ve Sınırları", **Karadeniz Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyal Bilimler Dergisi**, Cilt 8 Sayı 16, 2018, s.325-341.
- Cilingir, Gülcan Azimli; "Türkiye’deki Düzenleyici ve Denetleyici Kuruluşların İdari Yapı İçerisindeki Rolü", **Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi**, Cilt 2, Sayı 1, 2018, s.1-13.
- Çağlayan, Ramazan; "İdarî Yargıda Yargılamanın Yenilenmesi Sebepleri ve Sınırlılığı", <http://www.idare.gen.tr/caglayan-yenileme.htm> (ET: 5 Ağustos 2020).
- Çağlayan, Ramazan; **İdare Hukuku Dersleri: Temel Bilgiler**, 2. Baskı, Adalet Yay., Ankara, 2015.
- Çağlayan, Ramazan; **İdare Hukuku Dersleri**, 1.Baskı, Adalet Yay., Ankara, 2013.
- Çağlayan, Ramazan; **İdare Hukuku Dersleri**, 5. Baskı, Adalet Yay., Ankara, 2017.
- Çağlayan, Ramazan; "Hukukumuzda Kamu Tüzel Kişiliği Kavramı ve Kıstasları", **Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi**, Issue 7, 2016, s.373-398.
- Çağlayan, Ramazan; "Türk Hukukunda İdarenin Takdir Yetkisinin Yargısal Denetimi", **Ankara Üniversitesi Erzincan Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt 7, Sayı 3-4, 2003, s.171-208.

- Çağlayan, Ramazan; "Risk İlkesi Gereğince İdarenin Kusursuz Sorumluluğu Bağlamında Sosyal Risk İlkesi", **Sorumluk ve Tazminat Hukuku Sempozyumu, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi** (28-29 Mayıs 2009), Ankara, Gazi Üniversitesi, 2009, s.451-495
- Çağrı, Mustafa; "**İzin**", **İslam Ansiklopedisi**; <https://islamansiklopedisi.org.tr/izin> (ET: 24 Mayıs 2020).
- Çakır, Hüseyin Melih; "Danıştay Kararları Çerçevesinde Yokluk Teorisi", **Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Hukuk Anabilim Dalı Kamu Hukuku Bilim Dalı**, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2010, s.vi+134.
- Çal, Sedat; **Türkiye'de Kamu Hizmeti ve İmtiyazın Dönüşüm Öyküsü**, Ankara, **TOBB Yayın** No: 58, 2008.
- Çataloluk, Cuma; "Kamu Borçlanması, Gerçekleşme Biçimi ve Makro Ekonomik Etkiler (Teorik Bir Yaklaşım, Türkiye Örneği)", **Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, Cilt 12, Sayı 21, 2009, s.240-258.
- Çebi Buğdaycı, Melike Özge; "İdarî Usul ve Dinlenilme Hakkı", **Yıldırım Beyazıt Hukuk Dergisi**, Sayı 1, 2016, s.25-46.
- Çevik, Özge - Can Şimşek ve Ömer Faruk Kafalı, "Türk Hukukunda İmtiyaz Sözleşmeleri", 3. Bölüm, 2017, s.33-50.
- Çapar, Selim - Recep Demir ve Şükrü Yıldırım; "Kamu Hizmet Sunumunda İdarecilerin İşlevi", **Türk İdare Dergisi**, Sayı 481, 2015, s.361-399.
- Çelik, Mehmet Sıtkı; "Mülkiyet Hakkı ve Kamulaştırma: Türk İdarî Yargı Uygulamasının Mülkiyet Hakkı ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Bağlamında İrdelenmesi", s.1-27. http://www.imarkadastro.com/userfiles/file/Dokuman/MSCelik_kamulastirma_idari.pdf (ET: 26 Nisan 2020).
- Çıtak, H. Alperen ve Murat Erdoğan; "Yasama Tekniğinde Yeni Bir Eğilim: Kanun Formunda Bireysel İdarî İşlemler", **Ankara Barosu Dergisi**, Sayı 4, 2012, s.257-275.
- Çitil, Bünyamin; "Rödövens Sözleşmesinin Maden Hukukundaki Yeri ve Mali Yükümlülükler", **TAAD**, Cilt 11, Sayı 39, 2019, s.215-242.
- Çoban Atik, Ayşegül; "Kamulaştırmada Yargısal Denetim", **Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Ana Bilim Dalı**, Doktora Tezi, 2013, s.ix+419.
- Çoban, Orhan - Nihat Doğanalp ve Doğan Uysal, "Türkiye'de Kamu İç Borçlanmasının Makroekonomik Etkileri", **Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, Sayı 20, 2008, s.245-255.
- Dalkılıç, Elvin Evrim; "İdarenin Denetim Yetkisinin Özel Kişilere Devrine Anayasa Mahkemesi'nin Yaklaşımı", **Ankara Barosu Dergisi**, Sayı 2, 2013, s.107-123.

- Deli, Ümmü Gülsüm; "Türk İdare Hukukunda Kamu Hizmetinin Uyarlanma İlkesi", **Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Hukuk Anabilim Dalı Kamu Hukuku Bilim Dalı**, Yüksek Lisans Tezi, 2015, s.iv+147.
- Demircioğlu, Mustafa Yaşar; "Kamu İhale Hukukunda, Benzer İş, Kavramı ve İş Deneyim Belgeleri", **Ankara Barosu Dergisi**, Sayı 2, 2014, s.157-209.
- Demirkol, Selami; "İdari Yargılama Usulünde Ehliyet Olgusu", **İdare Hukuku ve İlimleri Dergisi**, Cilt 15, Sayı 1, 2012, s.11-32.
- Demir, Murat ve Ersan Sever, "Kamu İç Borçlanmasının Büyüme, Faiz ve Enflasyon Oranı Üzerindeki Etkileri", **Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi**, Cilt 7, Sayı 25, 2008, s.170-196.
- Demirci, Fatih; "1982 Anayasası'nda Demokratik Devlet İlkesi: Kavramsal ve Yapısal Bir Analiz", **Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt 12, Sayı 1-2, 2008, s.641-661.
- Demren Dönmez, Burcu; "Türk Ceza Kanunu'nda 'Kamu Görevlisi' Kavramı", **TBB Dergisi**, Sayı 94, 2011, s.95-130.
- Derbil, Süheyy; "Kamu Hizmeti Nedir?", **Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt 7, Sayı 3-4, 1950, s.28-36.
- Derdiman, R. Cengiz ve Yusuf Uysal, "Türk Kamu Yönetiminde Yetki Devri", UÜ. Fen-Edebiyat Fakültesi **Sosyal Bilimler Dergisi**, Cilt 16, Sayı 27, 2014, s.251-277.
- Dericiler Özge Yücel; "Sosyal Haklara İlişkin Devlet Yükümlülükleri ve Devletin Değişen İşlevi", **Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi Arkivi Dergisi**, Prof. Dr. Adnan Güriz Anısına, "Hukuka Felsefi ve Sosyolojik Bakışlar - V" Sempozyumu, İstanbul Barosu - HFSA Bildiriler / 1 (13-17 Eylül 2010, İstanbul), 23. Kitap, Haz.: Hayrettin Ökçesiz, Gülriz Uygur ve Saim Üye, İstanbul Barosu Yay., İstanbul 2012, s.120-128.
- Deviner Erguvan, Derya; "İdarî İşlemin Geriye Yürümezliği İlkesi ve Geri Alma İstisnası", Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü **Kamu Hukuku Anabilim Dalı** Kamu Hukuku Programı Doktora Tezi, İzmir, 2016, s.xv+415.
- Dilaveroğlu, Arzu; "İdarenin Kusursuz Sorumluluğu Çerçevesinde Tehlike ve Sosyal Risk İlkesi", **Tarih Kültür ve Sanat Araştırmaları Dergisi**, Cilt 6, Sayı 3, 2017, s.1365-1380.
- Dinçkol, Hulusi Alphan; "İdarî Yargı'da Hâkimin Takdir Yetkisinin Denetlenmesi", **Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi**, Cilt 19, Sayı 2, 2013, Prof. Dr. Nur Centel'e Armağan, s.1567-1594.
- Dinçkol, Bihterin; "Yönetilenlerin Öz Yönetimi- Kamuoyu", **İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi**, Cilt 5, Sayı 10, 2006/2, s.49-66.

- Dolunay, Ayhan; "Son Değişiklikler Kapsamında Kamu Hizmeti İmtiyaz Sözleşmeleri Uyuşmazlıklarında Tahkim", **Tarih Kültür ve Sanat Araştırmaları Dergisi**, Cilt 7, Sayı 2, 2018, s.600-623.
- Dönmez, İbrahim Kâfi; "Şüf'a", **TDV İslâm Ansiklopedisi**, İstanbul, Cilt 39, 2010, s.248-252.
- Duran, Lütfi; "İdarî İşlemden Sorumluluk: İptal Davası-Tam Yargı Davası", **İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası**, Cilt 33, Sayı 3-4, 1967, s.3-26.
- Dursun, Hasan; "Yeni Bir Yetkilendirme (İmtiyaz) Sözleşmeleri Kanunu Yapılmasına Mutlak Bir Gereksinim Vardır", **TBB Dergisi**, Sayı 125, 2016, s.85-146.
- Dursun, Hasan; "İdarî İşlemlerin İdare Tarafından Re'sen İcrası", **TBB Dergisi**, Sayı 72, 2007, s.247-275.
- Durucasu, Hasan ve Elif Acar; "Yap İşlet Devret (YİD) Modeli, Tarafları, Önemli Sözleşme Unsurları ve Belirsizlikleri", **The Journal of Academic Social Science**, Cilt 3, Sayı 12, 2015, s.296-313.
- Doğan, Baran; "Bölge İdare Mahkemesi Nedir?", April 2018, <https://barandogan.av.tr/blog/vergi-ve-idare-hukuku/bolge-idare-mahkemesi-nedir.html> (ET: 13 Haziran 2020).
- Doğan, Gülmelahat; "Sürekli Borç İlişkilerinde Borçlunun Temerrüdü", **Ankara Barosu Dergisi**, Sayı 4, 2014, s.387-413.
- Duran, Lütfi; "Bunalım Kararnameleri", **AÜ Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi**, Cilt 50, Sayı 3, 1995, s.141-158.
- Egeli, Haluk - Hakan Ay ve Nazlı Keyifli, "Düzenleyici ve Denetleyici Kurumlar ve Ülke Uygulamaları". Prof. Dr. Fevzi Devrim'e Armağan, **Dokuz Eylül Üniversitesi Yayınları**, Ed: Kâmil Tügen ve Asuman Altay, İzmir 2014, s.209-218.
- Eldem, Hulusi; "Yerel Yönetimler Reformunun Bir Parçası Olarak Köy Kanunu Tasarı Taslağı", **Optimum Ekonomi ve Yönetim Bilimleri Dergisi**, Cilt 2, Sayı 1, 2015, s.39-61.
- Emek, Uğur; **Yap-İşlet Devret (YİD), Yap-İşlet (Yİ) ve Kamu Hizmeti İmtiyaz Mevzuatı**, 2.Baskı, Devlet Planlama Teşkilatı, Yayın No: 2659, 2002.
- Erkal, Mehmet; "Öşür", **TDV İslâm Ansiklopedisi**, Cilt 34, İstanbul, 2007, s.97-100.
- Erkin, Baki; "Anayasal Çerçeve de Türkiye'de Çalışma Hakkı", **ÇSGB Çalışma Dünyası Dergisi**, Cilt 1, Sayı 2, 2013, s.66-84.
- Eroğlu Durkal, Müzeyyen; "İdarenin Sorumluluğunun Ortaya Çıkışı ve Temeli", **Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt 23, Sayı 1, 2019, s.159-189.
- Ersöz, Kürşat ve Seher Serttaş, "Devlet Memurlarının İsnat ve İftiralara Karşı Korunması", **İzmir Barosu Dergisi**, 2019, s.161-196.

- Eroğlu Durkal, Müzeyyen; "Tam Yargı Davalarında Tazminat", **TBB Dergisi**, Sayı 131, 2017, s.179-210.
- Eroğlu Durkal, Müzeyyen; "İdarenin Sorumluluğunun Ortaya Çıkışı ve Temeli", **Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt 23, Sayı 1, 2019, s.159-189.
- Eroğlu, Hamza; **İdare Hukuku**, 3. Baskı, Ankara, Ankara İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi Yayını, 1978.
- Erol, Ömer Faruk; "Cumhurbaşkanlığı Düzenlemelerinin Yargısal Denetimi", **Cumhurbaşkanlığı Sisteminde Yürütme Sempozyum Bildiri Kitabı**, Marmara Üniversitesi Yayınevi, 2019, s.65-87.
- Erol, Mesut; "Kamu Hizmetlerinin Görölüş Usullerinden Ruhsat (lisans, idarî izin, yetkilendirme) Yöntemi ve Düzenleyici ve Denetleyici Kurumların Lisans Konusundaki Yetkilerinin Danıştay Kararları Çerçevesinde Değerlendirilmesi", **TBB Dergisi**, Sayı 90, 2010, s.344-378.
- Erol, Gülhanım (Sızlı); **Kamu Hizmetlerinin Görölmesinde İmtiyaz Yöntemi ve Türkiye Uygulaması**, DPT Yayın No: 2487, Basılmış Uzmanlık Tezi,1999.
- Ertanhan, Mesut; "İdare Hukukunda Yetki Devri ile İmza Yetkisi Devrinde Devreden Kişilerin Sorumluluğu", **Terazi Hukuku Dergisi**, Cilt 12, Sayı 129, 2017, s.68-84.
- Erturun, Hidayet; "Yetki Gaspi", **Hukuk Gündemi**, Sayı 1, 2014, s.42-43.
- Eryılmaz, M. Bedri; "Ceza Muhakemesi Kanunu ve Adli Kolluk: Adli Kolluk Amirleri, Sorumluları ve Görevlilerinin Belirlenmesi", **Ankara Barosu Dergisi**, Cilt 65, Sayı 1, 2007, s.110-119.
- Evren, Çınar Can; "Bir Danıştay Kararı Üzerine Kamu Hizmetinde Bedel Sorunu", **Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt 11, Sayı 1-2, 2007, s.679-691.
- Evren, Çınar Can; "İdarenin Sorumluluğunu Etkileyen Neden Olarak Mücbir Sebep", **Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt 14, Sayı 1, 2010, s.263-297.
- Evren, Çınar Can; "İptal Davalarında Kendiliğinden Araştırma İlkesi", **Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt 12, Sayı 1-2, 2008, s.701-723.
- Fiş Üstün, Gül; "İdarî İşlemlerin Yokluğunun Tespitinde Görevli Yargı Düzene", **Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi (Kazancı Hakemli Hukuk Dergisi)**, Cilt 9, 2013, s.24-41. Danıştay 10. Dairesi'nin 02.02.2005 tarih, 2001/4040 E., 2005/ 181 K. sayılı kararı.
- Gençoğlu, Şerife; "Türk İdare Hukukunda Yap-İşlet-Devret Modeli", **Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü**, Kamu Hukuku Anabilim Dalı, Basılmamış Yüksek Lisans Tez, 2008.

- Genç, Mehmet; "İltizam", TDV **İslam Ansiklopedisi**, Cilt 22, 2000, s.154-155.
- Gençay, Fatma Didem Sevgili; "Adsız Düzenleyici İşlemlerin Normlar Hiyerarşisindeki Yeri", **Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt 63, Sayı 2, 2014, s.397-417.
- Giritli, İsmet - Pertev Bilgen ve Tayfun Akgüner, **İdare Hukuku**, Der Yay., İstanbul, 2001.
- Gişi, Merve Burcu; "İdare Hukukunda Yorum ve İdarî Uyuşmazlıkların Çözümünde ve Yorumlanmasında Hukuk Devleti İlkesinin Yeri ve Önemi", **Erzincan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, Cilt 9, Sayı 2, 2016, s.215 -232.
- Göçgün, Muhammed; **İdari İşlemin Konu Unsuru**, On iki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2017.
- Göker, Zeliha; "Kamusal Mallar Tanımında Farklı Görüşler", **Maliye Dergisi**, Sayı 155, 2008, s.108-118.
- Göküş, Mehmet; "Küreselleşme Sürecinin Kamu Hizmetine Yansıması", **Selçuk Üniversitesi İİBF Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi**, Cilt 10, Sayı 20, 2010, s.193-218.
- Gökdeniz, Kutay - Vahap Aydemir ve Semih Çağan, "Cumhuriyet Sonrası Türk Kamu Yönetiminde Liyakat Sistemi Uygulamaları", **Ekonomi ve Yönetim Araştırmaları Dergisi**, Cilt 6, Sayı 2, 2017, s.200-215.
- Gönül, Hüseyin Kaan Kürşat; "İdarî Vesayet Denetimi ve Mülkî İdare Amirleri", **Karabük Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Kamu Yönetimi Anabilim Dalı**, Yüksek Lisans Tezi, 2019, s.1-125.
- Gözler, Kemal; **İdare Hukuku**, Cilt I, 1. Baskı, Ekin, Bursa, 2003.
- Gözler, Kemal; **İdare Hukuku**, Cilt I, 3. Baskı, Ekin Yay., Bursa, 2019.
- Gören, Zafer; "Sosyal Hukuk Devletinde Özgürlük ve Yükümlülük", **İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi**, Cilt 13, Sayı 26, 2014/2, s.26-46.
- Gözler, Kemal; **İdare Hukukuna Giriş**, 9.Baskı, Ekin Yay., Bursa, 2008.
- Gözübüyük, Şeref ve Turgut Tan, **İdare Hukuku**, Cilt 1, Genel Esaslar, 7. Baskı, Turhan Kitabevi Yay., Ankara, 2010.
- Gözler, Kemal; **İdare Hukuku Dersleri**, 9. Baskı, Ekin Yay., Bursa, 2010.
- Güçyetmez, Mustafa; "Karşılaştırmalı Demokrasi Modelleri ve Hükümet Sistemleriyle İlişkisi", **Hacettepe Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt 7, Sayı 1, 2017, s.479-496.
- Gül, İbrahim; "Danıştay Kararlarında Kamu Yararı Kavramı", **Ankara Barosu Dergisi**, Sayı 2, 2014, s.535-550.
- Gül, Serdar Kenan; "Kamu Yönetiminde ve Güvenlik Hizmetlerinde Hesap Verebilirlik", **Polis Bilimleri Dergisi**, Cilt 10, Sayı 4, 2008, s.71-94.

- Gülan, Aydın; "Borcunu Ödemeyen Devlete Karşı Ne Yapılabilir?", **İdare Hukuku ve İlimleri Dergisi**, Cilt 16, Sayı 1, 1995, s.22-29.
- Gülan, Aydın; "Türkiye'de Kamu Hizmetlerinin Gelişimi", **İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası**, Cilt 56, Sayı 1-4, 1998, s.97-107.
- Güngör, Devrim ve Âdem Albayrak, **İstinaf**, Ankara Barosu Yayınları, 2016.
- Gündüz, Bülent Turhan; "Türk İdarî Yargısında Yürütmenin Durdurulması Sorunu", **Ankara Barosu Dergisi**, Cilt 66, Sayı 2, 2008, s.123-126.
- Güneşer Demirci, Aytül; "Kamu Personel Sistemleri Analizi: Türkiye'de Kariyer-Kadro Gerilimi", **Ankara Üniversitesi Kamu Yönetimi ve Siyaset Anabilim Dalı**, Doktora Tezi, 2009, s.vii+227.
- Güran, Sait; "Yargı Denetiminin Kapsamı", **İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası**, Ord. Sulhi Dönmezer'e Armağan, Cilt 52, Sayı 1-4, 1986-1987, s.35-45.
- Gürkan, Mehmet Fatih - Yusuf Deniz ve Selman Sacit Boz, "İdarî Yargıda Kanun Yararına Bozma", **Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt 21, Sayı 1, 2013, s.105-127.
- Gündüz, F. Ebru; "Yürütmenin Düzenleyici İşlemleri ve Yargısal Denetimleri", **Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt 11, Sayı 1-2, 2007, s.753-775.
- Günday, Metin; **İdare Hukuku**, 10.Baskı, İmaj Yay., Ankara, 2011.
- Gürpınar, Bulut; "Millî Güvenlik Kurulu ve Dış Politika", **Uluslararası İlişkiler Dergisi**, Cilt 10, Sayı 39, 2013, s.73-104.
- Güveyi, Nazmiye; "Anglo-Sakson Hukuk Sistemi ve Kara Avrupa'sı Hukuk Sistemi Boyutuyla Ekonomik İdare Hukuku Üzerine Bazı Düşünceler", **Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt 21, Sayı 1, 2017, s.83-122.
- Güzel, Oğuzhan; "Anayasa Mahkemesi Kararları Işığında İdarî Yargının Görev Alanına Yönelik Müdahalelerin Değerlendirilmesi", **Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt 17, 2013, Sayı 1-2, s.1483. (1483-1524).
- Hasoğlu, Aynur; "Danıştay Kararları Işığında, Yetki ve Usulde Paralellik İlkesi", **TAAD**, Cilt 9, Sayı 33, 2018, s.123-141.
- Hasoğlu, Aynur; "Danıştay Kararları Işığında İdare Hukukunda Sebep İkamesi Kavramı", **Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt 14, Sayı 1, 2019, s.147-173.
- İliman, Tarık ve Recep Tekeli, "Türkiye'deki Denetleyici ve Düzenleyici Kuruluşlar: İdarî Para Cezalarının Hukuksal Zeminlerinin Değerlendirilmesi", **Adnan Menderes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, Cilt 3, Sayı 1, 2016, s.23-36.
- Işıklar, Celal; "İdare Hukukunda Yokluk Askerî Yüksek İdare Mahkemesi Uygulaması", **İÜHFİM**, Cilt 69, Sayı 1 - 2, 2011, s.805-880.

- İba, Şeref ve Yasin Söyler; “Yeni Hükümet Sisteminde Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Cumhurbaşkanı Kararının Nitelik Farkı ve Hukukî Sonuçları”, **Anayasa Yargısı**, Cilt 36, Sayı 1, 2019, s.195–223.
- İlal, Ersan; “Sınıflandırma ve Devlet Memurları Kanunu”, **İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası**, Cilt 32, Sayı 2-4, 1966, s.749-781.
- İnaç, Hüsamettin ve Feyzullah Ünal, “Türkiye’de Kamu Yönetiminin Denetlenmesinde Yönetimde Açıklığın Önemi ve Uygulanma Düzeyi”, **Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi**, Sayı 18, 2007, s.1-22.
- İnal, Yunus Can; “Mülki İdare Amirlerinin Mahalli İdareler Üzerindeki İdarî Vesayet Yetkileri”, **Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Anabilim Dalı**, Yüksek Lisans Tezi, 2012, s.ix+151.
- Kadioğlu, Ali; “İdarî İşlemin Şekil Unsuru”, **Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Anabilim Dalı**, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Konya 2010, s. vii+ 131.
- Kağıtçıoğlu, Mutlu; “İdarî İşlemin İcraîliği”, **TBB Dergisi**, Sayı 103, 2012, s.267-284.
- Kahreman, İsmail; “Danıştay’ın İmtiyaz Sözleşmeleri Üzerindeki İdari Görev ve Yetkileri”, **İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Anabilim Dalı**, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, s.58. (viii+93).
- Kalabalık, Halil; “İdarenin Takdir Yetkisinin Sınırları ve Yargısal Denetimi”, **Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt 1, Sayı 1, 1999, s.172-211.
- Kalkınma Bakanlığı, Onuncu Kalkınma Planı (2014-2018): Kamu İşletmeciliği, Özel İhtisas Komisyonu Raporu, 2023, Ankara, 2014.**
- Kamu Yararının Zorunlu Kıldığı Hallerde, Kamu Hizmeti Niteliği Taşıyan Özel Teşebbüslerin Devletleştirilmesi Usul ve Esasları Hakkında Kanun, (20 Kasım 1984/ 3082).**
- Kanadoğlu, Korkut; “Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi”, **Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Sayı 2, 2018, s.637-650.
- Kanlıgöz, Cihana; “İdarî İşlemlerde Yazılı Bildirim”, **Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt 40, Sayı 1, 1988, s.173-192.
- Kanlıgöz, Cihan; “Kamu Borçlanma (İstikraz) Sözleşmeleri”, **Ankara Üniversitesi SBF Dergisi**, Cilt 52, Sayı 1, 1997, s.339-355.
- Kanlıgöz, Cihan; “Kamu Borçlanma (İstikraz) Sözleşmeleri”, **Ankara Üniversitesi SBF Dergisi**, Cilt 52, Sayı 1, 1997, s.339-355.
- Kaplan, Gürsel; “İptal Kararlarının Etki ve Sonuçlarının Zaman Yönünden Yargıç Tarafından Sınırlandırılması”, **Hacettepe Hukuk Fak. Dergisi**, Cilt 3, Sayı 2, 2013, s.31–38.

- Kaplan, Gürsel; **İdarî Yargılama Hukuku**, 6. Baskı, Ekin Yay., Bursa, 2020.
- Kaplan, Gürsel; **İdarî Yargılama Hukuku**, 1.Baskı, Ekin Yay., Bursa, 2016.
- Kara, Bülent; "Sosyal Devletten Küresel Devlete: Türkiye'de Kamu Çalışanları ve Temel Haklar", **Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi**, Cilt 14, Sayı 1, 2009, s.369-386.
- Kara, Bülent; "Sosyal Haklar ve Özel Olarak Korunması Gereken Kişiler", Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Yönetimi Bölümü Doktora Tezi, Aralık 2008, s.1-230.
- Karaege, Özge; "Sağlık Hizmetlerinde İdarenin Kusurlu Sorumluluğu", **Celal Bayar Üniversitesi İİBF Yönetim ve Ekonomi Dergisi**, Cilt 8, Sayı 2, 2001, s.107-124.
- Karakaş, Mehmet; "Devletin Düzenleyici Rolü ve Türkiye'de Bağımsız İdarî Otoriteler", **Maliye Dergisi**, Sayı 154, 2008, s.99-120.
- Karaca, Egemen; "Kamulaştırmaz El Koymanın Unsurları ve Kamulaştırmaz El Koymaya Karşı Yargısal Başvuru Yolları", **TBB Dergisi**, Sayı 137, 2018, s.273-309.
- Karatepe, Selma ve Salim Kurnaz, "Kamu Yönetiminde Liyakat İlkesi: İngiltere Örneği Üzerinden Türkiye İçin Bir Değerlendirme", **Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, Cilt 46, Sayı 1, 2019, s.77-104.
- Karlı, Mehmet Rauf; "Sözleşmeli Personel İstihdamı Üzerine Hukuki Bir İnceleme: KİT Sözleşmeli Personeli Örneği", **İÜHFİM**, Cilt 73, Sayı 2, 2015, s.71-86.
- Karahanogulları, Onur; "Kamu Hizmetleri Piyasa İlişkisinde Dördüncü Tip: Eksik İmtiyaz (Kamu-Özel Ortaklığı)", **Ankara Üniversitesi SBF Dergisi**, Cilt 66, Sayı 3, 2011, s.177-215.
- Karahanogulları, Onur; "İdarenin Yargısal Denetimine Yönelik Anayasa Değişiklikleri ve Takdir Yetkisinin Yargısal Denetimi", **Mülkiye Dergisi**, Cilt 35, Sayı 270, 2011, s.43-64.
- Karahanogulları, Onur; "Kanun Hükmünde Kararname Çıkarma Yetkisi", **Ankara Üniversitesi SBF Dergisi**, 1997, s.387-433.
- Kasapoğlu Turhan, Mine; "İdari Yargıda İvedi Yargılama Usulü", **Ankara Barosu Dergisi**, Sayı 3, 2015, s.185-219.
- Kasapoğlu Turhan, Mine; "İdari Yargıda Yürütmenin Durdurulmasının Kanunla Sınırlandırılması ve Sınırlandırmanın Sınırları", **Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt 14, Sayı 2, 2012, s.1-37.
- Kavruk, Hikmet ve Hasan Yaylı, "2004 Belediye Reform Çalışmalarında İdari Vesayete İlişkin Düzenlemelerinin Değerlendirilmesi ve Bir Araştırma", **Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi**, Cilt 10, Sayı 3, 2008, s.1-31.
- Kayar, Nihat; **İdarî Yargı**, 3. Baskı, Ekin Yay., Bursa, 2015.

- Kayar, Nihat; **Kamu Personel Yönetimi**, 2. Baskı, Ekin Yay., Bursa, 2010.
- Kent, Bülent; "Almanya'da İdarî Yargı Teşkilatı", **Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt 15, Sayı 2, 2007, s.185-214.
- Kent, Bülent; "Türk ve Alman Hukukunda Genel Düzenleyici İşlemler", **İÜHFMC**, 69, Sayı 1 -2, 2011, s.485-504.
- Keskin, Züleyha; "İdarî Yargıda İstinaf Kanun Yolu", **TBB Dergisi**, Sayı 126, 2016, s.235-262.
- Keskinsoy, Ömer - Semih Batur Kaya ve Temel Meri; "Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi", **Ankara Üniversitesi SBF Dergisi**, Erken görünüm tarihi: 24.02.2020, s.1-34. DOI: 10.33630/ausbf.693306
- Kırışık, Fatih; "İdare ile Bireyler Arasındaki İlişkilerde Güç Dengesizliğinin Giderilmesinde Etkili Bir Yöntem: İdarî Usul", **Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi**, Sayı 37, 2013, s.245-252.
- Kızıloğa, Rüveyda; "Köy İdaresine Yönelik Kanun Tasarısı'ndaki Düzenlemeler", **Öneri Dergisi**, Cilt 9, Sayı 35, 2011, s.183-197.
- Kiraz, Refik; "İdare Hukukunda Kamu Mallarından Yararlanma", **Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kamu Hukuku Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi**, 2011, s.xv+189.
- Koç, Celaleddin; "İdarî İşlemin Amaç Unsuru", **Bursa Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kamu Hukuku Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi**, 2019, s.xi+298.
- Korkmaz, Yakup; "Özel Ormanlar ve Mülkiyet Açısından Değerlendirmesi", **Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt 14, Sayı 1, 2010, s.101-124.
- Koza, Şerife Aygün ve Ceyda Şataf; "Antalya Büyükşehir Belediyesinin Mali Yapısının Değerlendirilmesi", **Uluslararası Yönetim Akademisi Dergisi**, Cilt 2, Sayı 1, 2019, s.145. (142-157).
- Kuçuradi, İoanna; "Yirmibirinci Yüzyılın Eşiğinde Demokrasi Kavramı ve Sorunları", **Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi**, Cumhuriyetimizin 75. Yılı Özel Sayısı, s.21-27.
- Kuluçlu, Erdal; "Türk Hukuk Sisteminde Normlar Hiyerarşisi ve Sayıştay Denetimine Etkileri", **Sayıştay Dergisi**, Sayı 71, 2008, s.3-22.
- Kuyaksil, Ali ve Ali Altunbaş; "Türklerde Hukuk Devleti Anlayışının Tarihsel Gelişimi", **Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, Cilt 9, Sayı 19, 2012, s. s.15-46.
- Küçükcalay, A. Mesud ve Ali Çelikkaya, "Osmanlı Vergi Sistemi ve Bir Vergi Tahsil Yöntemi Olarak İltizam", **Türkler Ansiklopedi**, Cilt 10, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara, 2002, s.878-892.

- National Treasury and the dpsa, "Principles of Public Administration and Financial Management Delegations", Chapter 2: Definitions and Concepts of Delegation, (Department: National National Treasury Republic of South Africa and Department: Public Service and Administration Republic of South Africa), Approved by Cabinet on 7 August 2013, s.v+58. <http://www.treasury.gov.za/legislation/pfma/delegations/Delegation%20Principles%20for%20Financial%20Management.pdf> (ET: 20 Eylül 2019).
- Ocak, Kasım; "Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi İle İdarî Vesayet Yetkisi Düzenlenmesinin Bir Örneği Olarak Cumhurbaşkanlığı Ofisleri", **Anayasa Yargısı**, Cilt 36, Sayı 1, 2019, s.163-193.
- Odyakmaz, Zehra; "Genel Olarak İdarenin Sözleşmeleri", **Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt 2, Sayı 2, 1998, s.1-63.
- Okur, Yaşar; "Türkiye'de Teftiş ve İç Denetim: Kavramlar, Beklentiler ve Hayatla Yüzleşme", **Maliye Dergisi**, Sayı 158, 2010, s.570-586.
- Önen, Semih Mustafa; "Denetim", **Kamu Yönetimi Ansiklopedisi**, Ed: Yase-min Mamur Işıkçı ve Esmeray Alacadağlı, 2. Baskı, Astana Yay., Ankara, 2019, s.155-163.
- Önen, Semih Mustafa ve İhsan Eken, "Yerel Yönetimler Üzerinde Uygulanan İdarî Vesayet Yetkisinin İrdelenmesi", **Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi**, Cilt 15, Sayı 56, 2016, s.216-234.
- Önkal, Güncel ve Osman Sümer, "Etik Açısından Kamu Yararı Kavramının Olanaksızlığı", **II. Kamu Etiği, Seçilmiş Kongre Bildirileri (27-28 Mart 2013)**, Ed.: Feyzi Uluğ, Kıvılcım Akkoyunlu Ertan ve Hande Özgen, 1. Baskı, TODAİE Yayın No: 383, 2014, s.42-59.
- Özbey, Özcan; "İdari Yargı Kararlarının Uygulanmamasından Doğan Hukuki ve Cezai Sorumluluk", **Ankara Barosu Dergisi**, Cilt 67, Sayı 4, 2009, s.45-63.
- Özbirecikli, A. Rana; "Anayasa Mahkemesi Kararlarında Hukuk Devleti Anlayışı Üzerine Bir İnceleme", **Mustafa Kemal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kamu Yönetimi Anabilim Dalı**, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Hatay, 2006, s. x +126.
- Özdeş, Orhan; "İdarî Yargıda Yürütmenin Durdurulması ve Niteliği", **Danıştay Dergisi**, Cilt 9, Sayı 32-33, 1979, s.3-21.
- Özçelik, Ş. Barış; "Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununa Göre Mücbir Sebepler ve Sonuçları", **TBB Dergisi**, Sayı 123, 2016, s.303-324.
- Özdemir, Selman; "Yapı Ruhsatının Kolluk / Zabıta Niteliği", **Mahallî İdareler Dergisi**, Cilt 5, Sayı 51, 2017, s.3-13.
- Özel, Sadullah; "Türkiye'deki Kamulaştırma ve Acele Kamulaştırma Uygulamasının Ölçülülük İlkesi ve Demokratik Toplum Düzeninin Gereklere Uygunluğu", **Turkish Studies**, Volume 11, No. 8, 2016, s.293-312.

- Özkan, Ahmet Fatih; "Ekonomik Kamu Düzeni ve Ekonomik Kolluk Faaliyeti", **Ankara Barosu Dergisi**, Cilt 67, Sayı 4, 2009, s.75-94.
- Özkal Sayan, İpek; "Türkiye'de Kamu Personel Sistemi: İdari, Askeri, Akademik, Adli Personel Ayrımı", **Ankara Üniversitesi SBF Dergisi**, Cilt 64, Sayı 1, 2009, s.201-245.
- Parlak, Nükrettin, Hacı Ömer Köse ve Metin Toprak (2020); "Kamu-Özel İşbirliği Modeli ve Türkiye Uygulamaları: Sayıştay Raporları Işığında Uygulama Sonuçlarının Değerlendirilmesi", **Sayıştay Dergisi**, Cilt 31, Sayı 119, Aralık 2020, s.9-39.
- Pehlivan, Ali; "İstinaf Kanun Yolu ve Uygulamasının Değerlendirilmesi", **DEÜ Hukuk Fakültesi Dergisi**, Prof. Dr. Durmuş Tezcan'a Armağan, Cilt 21, Özel Sayı, 2019, s.965-995.
- Pekgüçlü (Karabulu), Güzin; "Türk Özel Hukukunda Yap-İşlet-Devret (YİD) Sözleşmesi", **Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü**, Özel Hukuk Anabilim Dalı, Basılmamış Doktora Tezi, 2005.
- Musa Sağlam, "Fransız Uyuşmazlık Mahkemesi 2015 Reformu: Değişiklikler ve Gerekçeleri" **Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi**, Sayı 5, Haziran 2015, s.667-706.
- Sarıaslan, Osman; "Bireysel Başvuru Süreciyle Değişen Yargısal Paradigma ve Adil Yargılanma Hakkı Ekseninde İdari Yargıda Re'sen Araştırma İlkesi", **Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi**, Cilt 6, Sayı 12, 2018, s.647-692.
- Sancakdar, Oğuz; "AİHM'nin Gayrimenkul Mülkiyeti ve İmar Hukuku Uyuşmazlıklarına Yaklaşımından Kesitler ve Karar Örnekleri", **İzmir Barosu Dergisi**, 2019, s.511-558.
- Sancakdar, Oğuz; "Kamu İhale Kurulu Kararlarının Yargısal Denetimi Bağlamında Yürütmenin Durdurulması ve Hukukî Sonuçları", **Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Sayı 16, 2015, s.3843-3911.
- Sar, Enes - Berivan Çakıroğlu ve Emre Özdoğan, "Türk İdare Hukukunda Yetki ve Usulde Paralellik İlkesi", Part 7, **GSI Articletter** 2019, s.115-128.
- Saraç, Osman; "Kamu Yararı Kavramı", **Maliye Dergisi**, Sayı 139, 2002, s.16-26.
- Sarısu, Ayhan; "Örgütlerde Yetki Göçerimi ve İmza Devri", **Yaklaşım Dergisi**, Cilt 22, Sayı 263, 2014, s.276-281.
- Sayıştay**, "Kamu İhale Mevzuatı Denetçi Yardımcıları İçin Eğitim Ders Notu", s.43. (1-202). https://www.sayistay.gov.tr/tr/Upload/95906369/files/yayinlar/Kamu_%C4%B0hale.pdf (ET: 28 Mart 2020).
- Seçkin, Sinan ve Gül Üstün, "İdari İşlemlerde Takdir Yetkisi ve Gerekçe İlkesi", Mehmet Akif Aydın'a Armağan, **Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi**, Cilt 21, Sayı 2, s.509-533.

- Sever, D. Çiğdem; "Türkiye'de Düzenleyici Kurumların Yapısı, İşlevi ve Dönüşümü", **Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt 64, Sayı 1, 2015, s.195-236.
- Sezginer, Murat; "İmtiyaz Sözleşmelerinde İhale Süreci", **Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt 11, Sayı 1-2, 2007, s.1079-1093.
- Sezer, Yasin; "Kamu İhalelerine Katılmada Davet Yöntemi", **Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Prof. Dr. Hakan Pekcanitez'e Armağan, Cilt 16, Özel Sayı 2014, s.3913-3947. (Basım Yılı: 2015).
- Sezer, Özcan; "Kamu Hizmetlerinde Müşteri (Vatandaş) Odaklılık: Türkiye'de Kamu Hizmeti Anlayışı Açısından Bir Değerlendirme", **ZKÜ Sosyal Bilimler Dergisi**, Cilt 4, Sayı 8, 2008, s.147-171.
- Sezen, Seriyeye; "Millî Güvenlik Kurulu Üzerine", **Amme idaresi Dergisi**, Cilt 33, Sayı 4, 2000, s.63-83.
- Sezginer, Murat; "İdarenin Müdahale Ettiği Özel Hukuk Sözleşmeleri", **Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt 17, Sayı 1-2, 2013, s.1589-1621.
- Sezer, Özcan ve Tarık Vural; "Kamu Hizmetlerinin Sunumunda Devletin Değişen Rolü ve Merkezi Yönetim ile Yerel Yönetimler Arasında Yetki ve Görev Paylaşımı", **Maliye Dergisi**, Sayı 159, 2010, s.203-219.
- Söyler, İlhami; **Devletin Mallarının Kamu Finansmanı Açısından Değerlendirilmesi**, Maliye Bakanlığı Yayınları, Yayın No: 368, Ankara, 2005.
- Söyler, Yasin; "Kariyer Uzmanlık Statüsü Cumhurbaşkanlığı Kararnameleriyle Düzenlenebilir mi?", **Yaşam Dergisi**, Sayı 39, 2019, s.51-104.
- Şahin, Yahya; "Yasa ve Düzenleyici İdarî İşlemlerin Değişmesinin Kazanılmış Haklar Yönünden İncelenmesi", **Danıştay Dergisi**, Cilt 39, Sayı 120, 2009, s.1-28.
- Şahin İlkörkor, Zehra; "Kamu Yönetiminde Etkinliğin Sağlanmasında Alternatif Bir Model: İhale Yöntemi", **Türk İdare Dergisi**, Sayı 468, 2010, s.63-84.
- Şanlı Atay, Yeliz; "İdarî İşlemlerde Başvuru Yollarının Gösterilmesi Yükümlülüğü", **TBB Dergisi**, Sayı 96, 2011, s.293-318.
- Şaşmaz, Aysema Pelin; "İdarenin Sorumluluğu Ve Danıştay Kararlarındaki Görünümüne Genel Bakış", **Ekonomi İşletme Siyaset ve Uluslararası İlişkiler Dergisi (JEBPIR)**, Cilt 2, Sayı 2, 2016, s.211-235.
- Şen, Mahmut; "İdarenin Yargısal Denetiminin Sınırlarına İlişkin Modeller", **Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt 17, Sayı 1-2, 2013, s.1623-1641.
- Şenlen, Süheyla; "Türkiye'de İdarî Yargının Doğuşu ve Tarihi Gelişimi", **Ankara Üniversitesi SBF Dergisi**, Cilt 49, Sayı 03, 1994, s.401-413.
- Şimşek, Mehmet; "İdarî Yargıda İtiraz ve İstinaf Kanun Yollarının Karşılaştırılması", **Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi**, Cilt 5, Sayı 7, 2016, s.961-985.

- Şirin, Memduh Cemil; "Yargı Kararlarına Göre İdari Sözleşmelerin Sona Erme Halleri", **İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kamu Hukuku Anabilim Dalı**, Yüksek Lisans Tezi, 2006, s.ix+134.
- Tabakoğlu, Ahmet; "Osmanlılarda Öşür", **TDV İslâm Ansiklopedisi**, Cilt 34, İstanbul, 2007, s.100-103.
- Tan, Turgut; **İdare Hukuku**, 4. Baskı, Turhan Kitabevi Yay., Ankara, 2015.
- Tan, Turgut; "Bağımsız İdarî Otoriteler veya Düzenleyici Kurullar", **Amme İdaresi Dergisi**, Cilt 35, Sayı 2, 2002, s.11-37.
- Tan, Turgut; "İdarî Sözleşme Kuramına İlişkin Gözlemler", **Ankara Üniversitesi SBF Dergisi**, Cilt 50, Sayı 3, 1995 s.291-309.
- Taşlıyan, Mustafa - Nazmiye Ülkü Arı ve Burak Duzman, "İnsan Kaynakları Yönetiminde Kariyer Planlama ve Kariyer Yönetimi: İİBF Öğrencileri Üzerinde Bir Alan Araştırması", **Organizasyon ve Yönetim Bilimleri Dergisi**, Cilt 3, Sayı 2, 2011, s.231-241.
- Tataroğlu, Muhittin; **Bilgi Çağında Kamu Yönetiminin Denetimi**, 1.Baskı, Kitapana Yay., İzmir, 2017.
- Taşdöğen, Salih; "Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri", **Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt 65, Sayı 3, 2016, s.937-966.
- Taşpolat Tuğsavul, Melis; "İstinafa İncelemesi Sonucunda Verilebilecek Kararlar", **TBB Dergisi**, Sayı 134, 2018, s.313-354.
- Tekinsoy, M. Ayhan; "İdarî Sözleşmelerde Ölçüt Sorunu", **Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt 55, Sayı 2, 2006, s.181-227.
- Tekinsoy, M. Ayhan; "Bağımsız İdari Otoriteler ve Regülasyon Anlayışı – Tartışmalar, Sorunlar", **Ankara Barosu Dergisi**, Cilt 65, Sayı: 2, 2007, s.119-134.
- Temizel, Handan; "Kamuoyu Kuramları ve Kamuoyu Oluşumunda Kitle İletişim Araçları", **SÜ İİBF Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi**, Cilt 8, Sayı 15, 2008, s.126-146.
- Tetik, Ahmet Talha; "Hukuk Devleti İlkesi Bağlamında Takdir Yetkisi", **Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt 25, Sayı 2, 2017, s.249-276.
- Tezcan, Murat; "Kamulaştırma Yoluyla Mülkiyet Transferi", **TBB Dergisi**, Sayı 108, 2013, s.377-382.
- Tezcan, Durmuş; "Türk İdare Hukuku Açısından 21.Yüzyıl Arifesinde Yerel Yönetimlerin İşlemleri Üzerinde Vesayet Denetimi", **Prof. Dr. Mahmut Tevfik Birsnel'e Armağan**, İzmir 2001, s.659-666.
- Topdemir, Bülent ve Murat Azaltun, "Yap-İşlet-Devret İle Yapılan Havalimanı Yatırımları Üzerine Bir Değerlendirme", **Muhasebe ve Finansman Dergisi**, Özel Sayı, 2019 s.33-54.
- Tokalı, Muhammet; "Sağlık Kamu Hizmetinde İdarenin Tazminat Sorumluluğu", **Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Anabilim Dalı Kamu Hukuku Bilim Dalı**, Doktora Tezi, 2016, s.ix+247.

- Tombaloğlu, Neremin; "Anayasa Mahkemesi Kararlarında Kamu Yararı Kavramı", **İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt 5, Sayı 1, 2014, s.353-388.
- Turan, Ebru; "Yap İşlet Devret Modelinde Muhasebe Düzeni", **İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme Ana Bilim Dalı, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi**, 2009.
- Uğur, Hüsamettin; "Bağımsız Düzenleyici Kurullar Hakkında Hukukumuzda Yaşanan Düzensizlik ve Bazı Öneriler", **Terazi Hukuk Dergisi**, Cilt 2, Sayı 14, 2007, s.67-79.
- Ulusoy, Ahmet ve Tekin Akdemir, **Mahalli İdareler**, 5.Baskı, Seçkin Yay., Ankara, 2007.
- Ulusoy, Ahmet ve Tekin Akdemir, "Yerel Yönetimler ve Malî Özerklik: Türkiye ve OECD Ülkelerinin Karşılaştırmalı Analizi", **Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, Cilt 12, Sayı 21, 2009 s.259-287.
- Ulusoy, Ahmet ve Havvanur Feyza Erdem, "İç Borçlanma ve Enflasyon Etkileşimi: Türkiye Örneği", **Yönetim ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi**, Cilt 12, Sayı 22, 2014, s.122-135.
- Uler, Yıldırım; "Sözleşmeli Personel İdarî Sözleşmeler", **Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt 22, Sayı 1, 1966, s.215-238.
- Ural, Şafak; "Demokrasi Kavramı, Toplumsal Değerler ve Birey", **İlahiyat Fakültesi Dergisi**, Cilt 40, 1999, s.451-459.
- Uyanık, Halit; "İdare Hukukunun Eksen Kayması: İdarenin Üstünlüğünün Gereçlendirilmesi Sorunu", **İÜHF**, Cilt 69, Sayı 1 - 2, 2011, s.1149-1162.
- Uyumaz, Alper ve Fatma Güngör, "Rödovans Sözleşmesi", **Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi** Cilt 19, Sayı 4, 2015, s.145-186.
- Uz, Abdullah; "Kamu-Özel Ortaklığı/ Public-Private Partnership (Kavram ve Hukuksal Çerçeve)", **Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt 11, Sayı 1-2, 2007, s.1165-1182.
- Ülgen, Özen; "Cumhurbaşkanlığı Kararnemeleri: İlk Gözlemler", **Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Sayı 2, 2018, s.619-636.
- Ünlüçay, Mehmet; "İdarenin Yargısal Denetimi ve Hukukun Üstünlüğü", **Danıştay Dergisi**, Cilt 34, Sayı 107, 2004, s.1-7.
- Üstün, Gül; "İdari Yargıda İstinaf Kanun Yolu Üzerine Bir Değerlendirme", **MÜHF - HAD**, Cilt 22, Sayı 2, 2016, s.13-38.
- Üstün, Ümit Süleyman ve Hande Sena Çalış; "4734 Sayılı Kamu İhale Kanununa Hâkim Olan İlkelerin Değerlendirilmesi", **Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt 26, Sayı 2, 2018, s.111-147.

- Varol Yüksekaya, Seda; "Kamu Taşınmazları Denetimi Taşınmaz Semineri Ders Notları", 2018, s.1-86. https://www.sayistay.gov.tr/tr/Upload/95906369/files/yayinlar/Ta%C5%9F%C4%B1nmaz_Denetimi.pdf (ET: 21 Nisan 2020).
- Yaraşır Tülümce, Sevinç ve Ersin Yavuz, "Türkiye'de Borçlanma ve Ekonomik Büyüme Arasındaki İlişki", **Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi**, ICMEB17 Özel Sayısı, s.1034-1048.
- Yaşar, Hasan Nuri; **İdare Hukuku**, 3. Baskı, Der Yay., İstanbul, 2016.
- Yaşar, Hasan Nuri; "İdarî Yargıda Yürütmenin Durdurulmasının Gerekçesi Olarak Anayasaya Aykırılık Kanısı", **İÜHF**, Cilt 72, Sayı 2, 2014, s.751-758.
- Yaşar, Hasan Nuri; "İdarenin Sorumluluğu Üzerine Düşünceler", **İÜHF**, Cilt 66, Sayı 1, 2008, s.201-220.
- Yavuz, Ali; "Başlangıcından Bugüne Türkiye'nin Borçlanma Serüveni: Durum ve Beklentiler", **SDÜ Fen Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi**, Sayı 20, 2009, s.203-226.
- Yavuz Marım, Tuğba; "Madenlerin İşletilmesi ve Rödovans Sözleşmesi", **Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Özel Hukuk Anabilim Dalı**, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2021, s.(vii+215).
- Yerlikaya, Gökhan Kürşat; "Türkiye'de Yap-İşlet-Devret Modeli Çerçevesinde Görevli Şirkete Tanınan Yatırım Dönemi ve Proje Kapsamında Katma Değer Vergisi İstisnası", **İÜHF**, Cilt 71, Sayı 2, 2013, s.527-542.
- Yeşilyurt Duran, Allı; "İdarî Hizmet Sözleşmesi", **Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt 12, Sayı 1, 2017, s.115-154.
- Yıldırım, Turan; "Danıştay Kararlarında Mücbir Sebep Kavramı", **Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi**, Cilt 25, Sayı 2, Prof. Dr. Ferit Hakan Baykal Armağanı, 2019, s.1520-1538.
- Yıldırım, Turan ve Muhammed Göçgün, "İdarenin Düzenleyici İşlemlerinde Eşitlik İlkesi", **İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt 3, Sayı 2, 2016, s.39-60.
- Yıldırım, Turan; "Yargı Kararlarının Uygulanmaması Sorunu", **Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi**, Cilt 1, Sayı 1, 2004, s.1-12.
- Yıldırım, Arzu; "Türkiye'de Yerel Yönetim Reformu Kapsamında İl Özel İdaresinde İdari Vesayet Uygulaması", **Social Sciences Studies Journal (SSSjournal)** Cilt 3, Sayı 12, 2017, s.2277-2284.
- Yıldırım, Turan; "Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri", **MÜHF - HAD**, Cilt 23, Sayı 2, 2017, s.13-28.
- Yıldırım, Mutlu; "Kamu Yönetiminin Kadim Paradoksu: Nepotizm ve Meritokrasi", **Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi**, Cilt 11, Sayı 2, 2013, s.353-380.

- Yıldız, Hayrettin; "Hukuk Devleti'nin Gelişim Sürecinde Mülk Devleti ve Polis Devletinin Yeri", **Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt 15, Sayı 2, 2013, s.211-230.
- Yılmaz, Nimet; "İdarî İzin Kimin Hakkı? 23 Mayıs 2019". <https://aliteznel.com.tr/idari-izin-kimin-hakki-9080/> (ET: 23 Mayıs 2019).
- Yılmaz, Dilşat; "Türk İdare Hukuku'nda İdari İşlemin Kesinliği Üzerine Bir Değerlendirme: Kime Göre, Ne İçin, Kesinlik", **Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt 21, Sayı 2, 2017, s.105-153.
- Yılmaz, Elif; "İdarî İşlemlerin Geriye Yürümezliği", **International Journal of Social Sciences and Education Research**, Volume 1, No. 4, 2015, s.1024-1036.
- Yılmaz, Harun; "Türk Hukukunda Düzenleme Yetkisinin Tarihsel Gelişimi ve Niteliği", **TBB Dergisi**, Sayı 110, 2014, s.219-240.
- Yılmaz, Dilşat; "Alman İdare Hukuku'nda İdarenin Takdir Yetkisi ve Takdir Yetkisinin Yargısal Denetimi", **İstanbul Üniversitesi HFM**, Cilt 69, Sayı 1-2, 2011, s.1019-1032.
- Yılmazoğlu, Yunus Emre ve Özgür Duman; "Acele Kamulaştırmanın Mülkiyet Hakkı Bakımından Yol Açtığı Meseleler: Anayasa Mahkemesi'nin "Ali Ekber Akyol ve Diğerleri" İle "Ali Hıdır Akyol ve Diğerleri" Kararlarının Analizi", **Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi**, Cilt 6, Sayı 11, 2018, s.513-583.
- Yosunkaya, Selçuk; "Türkiye'de Belediye Yönetimi Üzerindeki İdarî Vesayet Denetimi", **Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Yönetimi Anabilim Dalı**, Yüksek Lisans Tezi, 2018, s.xiii+70.
- Yourarticlelibrary.com; "Hierarchy in Public Administration: Definition, Functions and Limitations" <https://www.yourarticlelibrary.com/public-administration/hierarchy-in-public-administration-definition-functions-and-limitations/63431> (ET: 27 Mayıs 2020).
- Yücel, Recep; "KİT'ler ve Entelektüel Sermayenin İşletmelere Katkısı: (1923-1939) Dönemine Ait Bir İnceleme", 2013/1 **Ankara Barosu Dergisi**, 2013, s.59-71.
- Yücesoy, Ayşe Aslı; "Kanuni İdare İlkesi Çerçevesinde Tedviren Görevlendirme Usulü", **Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt 26, Sayı1, 2018, s.127-147.
- Yüksel, Erkan; "Kamuoyu Oluşturma ve Gündem Belirleme Kavramları Nerede Kesişmekte, Nerede Ayrılmaktadır?", **Sosyal Bilimler Dergisi**, Sayı 1, 2007, s.571-586.
- Zafer, Hamide; "Savunma Hakkı ve Sınırları", **Hukuk Araştırmaları Dergisi**, Prof. Dr. Nur Centel'e Armağan, 2013, s.507-540.
- Zorba, Meltem; "Kamu İhale Sözleşmelerinin Sona Ermesi", s.1-12. <http://www.meltemzorba.av.tr/wp-content/uploads/2018/12/MakaleKamuIhale.pdf> (ET: 4 Nisan 2020).

KANUNLAR

- Amme Alacaklarının Tahsili Usulü Hakkında Kanun (21 Temmuz 1953/ 6183).
- Amme Hükmi Şahısları veya Müesseseleri Tarafından Fiilen Amme Hizmetlerine Tahsis Edilmiş Gayrimenkuller Hakkında Kanun (12 Ocak 1961/ 221).
- Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkındaki Kanun (30 Mart 2011/ 6216).
- Arsa Üretimi ve Değerlendirilmesi Hakkında Kanun (29 Nisan 1969/ 1164).
- Asker Ailelerinden Muhtaç Olanlara Yardım Hakkında Kanunu (11 Ağustos 1941/ 4109).
- Askeri Yasak Bölgeler ve Güvenlik Bölgeleri Kanunu (18 Aralık 1981/ 2565).
- Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Kanunu (11 Ağustos 1983/ 2876).
- Bankacılık Kanunu (19 Ekim 2005/ 5411).
- Bazı Kamu Personeline Tayın Bedeli Verilmesi Hakkında Kanun (22 Haziran 1978 / 2155).
- Bazı Yatırım ve Hizmetlerin Yap-İşlet-Devret Modeli Çerçevesinde Yapılması Hakkında Kanun (8 Haziran 1994/ 3996).
- Belediye Gelirleri Kanunu (26 Mayıs 1981/ 2464).
- Belediye Kanunu (3 Temmuz 2005/ 5393).
- Bilgi Edinme Hakkında Kanunu (9 Ekim 2003 tarih ve 4982 sayılı) .
- Bölge İdare Mahkemeleri Kanunu (6 Ocak 1982/ 2576).
- Büyükşehir Belediyesi Kanunu (10 Temmuz 2004/ 5216).
- Ceza Muhakemesi Kanunu (4 Aralık 2004/ 5271).
- Çarşı ve Mahalle Bekçileri Kanunu (14 Temmuz 1966/ 772).
- Çarşı ve Mahalle Bekçileri Kanunu (11 Haziran 2020/ 7245).
- Çiftçi Mallarının Korunması Hakkında Kanun (2 Temmuz 1941/ 4081).
- Danıştay Kanunu (6 Ocak 1982/ 2575).
- Dernekler Kanunu (4 Kasım 2004/ 5253).
- Devlet İhale Kanunu (8 Eylül 1983/ 2886).
- Devlet Memurları Kanunu'na (14 Temmuz 1965/ 657).
- Devlet İstihbarat Hizmetleri ve Millî İstihbarat Teşkilatı Kanunu (1 Kasım 1983/ 2937).
- Devlet Memurları Kanunu (14 Temmuz 1965/ 657).
- Devlet Tiyatroları Personeli Hakkında Kanun (10 Haziran 1949/ 5441).
- Emniyet Teşkilatı Kanunu (4 Haziran 1937/ 3201).

- Eski Eserler Kanunu (25 Nisan 1973/ 1710).
- Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu (5 Aralık 1951/ 5846).
- Hâkimler ve Savcılar Kurulu Kanunu (11 Aralık 2010/ 6087).
- Hâkimler ve Savcılar Kanunu (24 Şubat 1983/ 2802).
- İcra ve İflas Kanunu (9 Haziran 1932/ 2004).
- İdarî Yargılama Usul Kanunu (6 Ocak 1982/ 2577).
- İl İdaresi Kanunu (10 Haziran 1949/ 5442).
- İl Özel İdaresi Kanunu (22 Şubat 2005/ 5302).
- İl Özel İdarelerine ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanun (2 Temmuz 2008 / 5779).
- İmar Kanunu (3 Mayıs 1985/ 3194).
- İstimlâk Kanunu (9 Ekim 1956/ 6830).
- Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanunu (10 Mart 1983/ 2803).
- Kabahatler Kanunu (30 Mart 2005/ 5326).
- Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu (21 Mart 2007/ 5607).
- Kadastro Kanunu (21 Haziran 1987/ 3402).
- Kamulaştırma Kanunu (4 Kasım 1983/ 2942).
- Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunu (14 Haziran 2012/ 6328).
- Kamu İhale Kanunu (4 Ocak 2002/ 4734).
- Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu (5 Ocak 2002/ 4735).
- Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu (10 Aralık 2003/ 5018).
- Kara Sınırlarının Korunması ve Güvenliği Hakkında Kanun (10 Kasım 1988/ 3497).
- Karayolları Genel Müdürlüğü Dışındaki Kuruluşların Erişme Kontrollü Karayolu (otoyol) Yapımı, Bakımı ve İşletilmesi ile Görevlendirilmesi Hakkında Kanun (28 Mayıs 1988/ 3465).
- Köy Kanunu (18 Mart 1924/ 442).
- Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanunu (19 Nisan 1990/ 3628).
- Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun (2 Aralık 1999/ 4483).
- Menafii Umumiyeye Müteallik Hususat İçin Efrada Ait Arazi ile Taş Ocaklarının Muvakkaten İşgali Hakkında Kanun (9 Şubat 1331: 1915).
- Millî Müdafaa Mükellefiyeti Kanunu (7 Haziran 1939/ 3634).
- Muhtar Ödenek ve Sosyal Güvenlik Yasası (29 Ağustos 1977/ 2018),

- Nüfus Hizmetleri Kanunu (25 Nisan 2006/ 5490).
- Olağanüstü Hal Kanunu (25 Ekim 1983/ 2935).
- Orman Kanunu (31 Ağustos 1956/ 6831).
- Ölçüler ve Ayar Kanunu (11 Ocak 1989/ 3516).
- Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanun (10 Haziran 2004/ 5188).
- Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu (4 Temmuz 1934 / 2559).
- Radyoloji, Radyom ve Elektrikle Tedavi ve Diğer Fizyoterapi Müesseseleri Hakkında Kanunu (19 Nisan 1937/ 3153).
- Sanayinin Geliştirilmesi ve Üretimin Desteklenmesi Amacıyla Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun (1 Temmuz 2017/ 7033).
- Sahil Güvenlik Komutanlığı Kanunu (9 Temmuz 1982/ 2692).
- Sayıştay Kanunu (3 Aralık 2010/ 6085).
- Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanunu (1 Haziran 1989/ 3568).
- Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu (31 Mayıs 2006/ 5510).
- Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun (7 Kasım 2013/ 6502).
- Türk Caza Kanunu (26 Eylül 2004/ 5237).
- Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun (21 Ocak 2017/ 6771).
- Türkiye Cumhuriyeti Anayasası (18 Ekim 1982/ 2709).
- Türkiye ve Ortadoğu Amme İdaresi Enstitüsü Teşkilat Kanunu (25 Haziran 1958/ 7163).
- Türk Borçlar Kanunu (11 Ocak 2011/ 6098).
- Türkiye Elektrik Kurumu Dışındaki Kuruluşların Elektrik Üretimi, İletimi, Dağıtım ve Ticareti ile Görevlendirilmesi Hakkında Kanun (4 Aralık 1984/ 3096).
- Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu (27 Temmuz 1967/ 926).
- Türk Silahlı Kuvvetleri Disiplin Kanunu (31 Ocak 2013 / 6413).
- Umumi Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanun (15 Mayıs 1959/ 7269).
- Umuru Belediyeye Müteallik Ahkâmı Cezaiye Hakkında 16 Nisan 1340 tarih ve 486 Numaralı Kanunun Bazı Maddelerini Muaddil Kanun (15 Mayıs 1930/ 1608).
- Vergi Usul Kanunu (4 Ocak 1961/ 213).
- Yükseköğretim Kanunu (4 Kasım 1981/ 2547).
- Yüksek Öğretim Personel Kanunu (11 Ekim 1983/ 2914).

KARARNAME VE YÖNETMELİKLER

- Adres ve Numaralamaya İlişkin Yönetmelik (31 Temmuz 2006/ 25245 sayılı RG).
- Anayasada Yapılan Değişikliklere Uyum Sağlanması Amacıyla Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (KHK: 703, 9 Temmuz 2018/ 30473 sayılı RG).
- Belediye Zabıta Yönetmeliği (11 Nisan 2007/ 26490 sayılı RG).
- Belediye ve Bağlı Kuruluşları ile Mahalli İdare Birlikleri Norm Kadro İlke ve Standartlarına Dair Yönetmelik (22 Şubat 2007/ 26442 sayılı RG).
- Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi, No:1 (10 Temmuz 2018/ 30474 sayılı RG).
- Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi No: 5 (15 Temmuz 2018 tarihli RG).
- Devlet Memurlarına Verilecek Hastalık Raporları ile Hastalık ve Refakat İznine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik (22 Ağustos 2011/ 2226 sayılı BKK).
- Devlet Memurları Yiyecek Yardımı Yönetmeliği Uygulama Tebliği (15 Ocak 2020/ 31009 sayılı RG).
- Devlet Memurları Yiyecek Yardımı Yönetmeliği (19 Kasım 1986 / 11220 sayılı BKK).
- Devlet Denetleme Kurulu Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi (Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin Sayısı: 5, 15 Temmuz 2018/ 30479 sayılı RG).
- Doğum Yardımı Yönetmeliği (5 Mayıs 2015/ 7695 sayılı BKK).
- Emniyet Teşkilatı Disiplin Tüzüğü (23 Mart 1979 tarih ve 7/17339 sayılı BKK).
- Emniyet Teşkilatı Sağlık Şartları Yönetmeliği (3 Ocak 2018/ 30290 sayılı RG).
- Genel Kolluk Disiplin Hükümleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname, (23 Ocak 2017 / 682 sayılı KHK).
- Hazine Taşınmazlarının İdaresi Hakkında Yönetmelik (19 Haziran 2007/ 26557 sayılı RG).
- İl ve İlçe İnsan Hakları Kurullarının Kuruluş, Görev ve Çalışma Esasları Hakkında Yönetmelik (23 Kasım 2003/ 25298 sayılı RG).
- Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik (13 Eylül 2006/ /10970 BKK).
- Kamu İktisadî Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (8 Haziran 1984/ 233).
- Kamu Kurum ve Kuruluşlarında Çalışan Personelin Kılık ve Kıyafetine Dair Yönetmelik (16 Temmuz 1982/ 8/5105 sayılı BKK).
- Köy ve Mahalle Muhtarlarının Ödeneklerinin Ödenme Usulü, Köy ve Mahalle Muhtarları ve İhtiyar Heyetleri Tarafından Verilecek Resmî Evrak ile

Mahalle Muhtarlarının Harç Tahsilâtının ve Paylarının Ödenmesi Biçimi Hakkında Yönetmelik (16 Aralık 1987/ 19666 sayılı RG).

- Memurlara Yapılacak Giyecek Yardımı Yönetmeliği (14 Eylül 1991/ 2268 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı / Cumhurbaşkanlığı Yönetmeliği).
- Polis Meslek Eğitim Merkezleri Giriş Yönetmeliği (6 Haziran 2015/ 29378 sayılı RG).
- Türkiye Bilimler Akademisinin Kurulması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (18 Mart 1993/ 497).
- Valilik ve Kaymakamlık Birimleri Teşkilatı, Görev ve Çalışma Yönetmeliği (08 Haziran 2011/ 27958 sayılı RG).

İNTERNET KAYNAKLARI

- https://openaccess.ihu.edu.tr/xmlui/bitstream/handle/20.500.12154/768/Yavuz-Atar_AYM.pdf?sequence=1&isAllowed=y (ET: 19 Mart 2020).
- https://www.goksusafiisik.av.tr/Articleletter/2019_Winter/GSI_Articleletter_2019_Winter_Article7.pdf (ET: 28 Şubat 2020)
- <https://www.e-icisleri.gov.tr/Anasayfa/MulkiIdariBolumleri.aspx> (ET: 26 Ekim 2019).
- <https://ekonomihukuk.com/anayasa-hukuku/yetki-ve-imza-devri-karsilastirma/> (ET: 20 Eylül 2019).
- https://personeldb.erciyes.edu.tr/form_mevzuat/anayasa.pdf (ET: 29 Ağustos 2019).
- <https://www.hsk.gov.tr/Eklentiler/Dosyalar/4732c85c-b3e0-4e0b-8cae-19e8fff1e806.pdf> (ET: 13 Haziran 2020).
- <https://www.etimolojiturkce.com/kelime/istinaf> (ET: 13 Haziran 2020).
- <http://www.adalet.gov.tr/Baglantilar/IdariYargiBirimleri/> (ET: 13 Haziran 2020).
- <http://cdn.istanbul.edu.tr/statics/idarehukuku-hukuk.istanbul.edu.tr/wp-content/uploads/2015/04/27-Mart.pdf> (ET: 22 Haziran 2020).
- <http://cdn.istanbul.edu.tr/statics/idarehukuku-hukuk.istanbul.edu.tr/wp-content/uploads/2014/11/IDARI-VESAYET-ORNEKLERI.pdf> (ET: 7 Haziran 2020).
- <https://yirmisekiz.net/2019/04/12/idari-uyusmazliklarin-yargisal-olmayan-yollardan-cozumlenmesi/> (ET: 27 Mayıs 2020)
- <https://www.memurlar.net/haber/14618/memurlar-dernek-kurabilir-mi-veya-derneklere-uye-olabilir-mi.html> (ET: 9 Mayıs 2020).
- <https://www.tdk.gov.tr/genel/ataturk-kultur-dil-ve-tarih-yuksekkurumu/> (ET: 1 Ocak 2022).

Selman Sacit BOZ

Buket ÇAKICI

Selin ARDIÇ

Dilara YEKEBAŞ

TÜRK İDARİ YARGILAMA HUKUKUNDA
İSPAT VE DELİLLER

∞ *Telif ücreti Darülaceze'ye bağışlanmıştır* ∞

Editör: Dr. Öğr. Üyesi Selman Sacit BOZ

ADALET YAYINEVİ
Ankara – 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Türk İdari Yargılama Hukukunda İspat ve Deliller

Selman Sacit Boz - Selin Ardıç - Buket Çakıcı - Dilara Yekebaş

Hukuk Yayınları Dizisi – 3101

Birinci Baskı : Nisan, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8092 – 66 – 0

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : adalety@adaletyayinevi.com

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Meteksan Matbaacılık ve Teknik Sanayi Ticaret A.Ş.
Beytepe Köyü Yolu No:3
06800 Çankaya/Ankara
Sertifika No: 46519

KAYNAKLAR

- AĞAR, Baykal**, Medeni Usul Hukuku İle Karşılaştırmalı Olarak İdari Yargılama Usulü Hukukunda Deliller, Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir, 2019.
- AKGÜNER, Tayfun**, İdare Hukuku, 9. Baskı, İstanbul, 2021.
- AKINCI, Müslüm**, Adil Yargılanma Hakkı, Ankara, 2008.
- AKİL, Cenk**, "Medeni Yargılama Hukukunda Mahkeme Tarafından Atanan Bilirkişi-Uzman Tanık Ayrımı", Ankara Barosu Dergisi, S. 2, 2011, s. 172-183.
- AKKAYA, Mustafa**, "Vergi Sorumlusunun Vergi Yargısı ve Vergi İdaresi Karşısındaki Konumu", Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 46, S. 1-4, 1997, s. 185-208.
- AKTUNA, Mehmet**, İdari Yargıda Bilirkişinin Yasaklı Olması ve Reddi, İstanbul, 2020.
- AKYILMAZ, Bahtiyar-SEZGİNER, Murat-KAYA, Cemil**, Türk İdare Hukuku, 6. Baskı, Ankara, 2021.
- ALAN, Nuri**, "İdari Yargının Sorunları ve Çözüm Önerileri", Danıştay Dergisi, Y. 29, S. 97, 1999, s. 3-27.
- ALANGOYA, Yavuz**, Medeni Usul Hukuku Esasları, 2. Baskı, İstanbul, 2001.
- ALBAYRAK AÇI, Zeynep**, Medeni Usul Hukukunda Keşif, Ankara, 2019.
- ALPERTONGA, Mustafa Yusuf**, İdari Yargılama Usulünde Deliller, Yüksek Lisans Tezi, Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kırıkkale, 2010.
- ANSAY, Sabri Şakir**, Hukuk Yargılama Usulleri, 5. Baskı, Ankara, 1954.
- ARDIÇOĞLU, Artuk**, "İdari Yargıda Tanık", Yaklaşım Dergisi, C. 18, S. 215, Ankara, 2010, s. 297-303.
- ASLAN, Zehreddin**, "Türk İdari Yargı Sisteminde Resen Araştırma İlkesi", İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilimler Fakültesi Dergisi, No: 23-24, Ekim 2000-Mart 2001, s. 53-58, [Türk İdari Yargı Sisteminde Re'sen Araştırma İlkesi].

- ASLAN, Zehreddin**, Açıklamalı ve İçtihatlı İdari Yargılama Usulü Kanunu Vergi Yargılamasıyla Birlikte, Ankara, 2019.
- AŞIK, İbrahim**, Medeni Usul Hukukunda Keşif, Ankara, 2019.
- ATAY, Cevdet**, İdari Yargıda Temyiz Davası, Doktora Tezi, Bursa, 1981.
- ATAY, Ender Ethem**, İdari Yargılama Hukuku, Ankara, 2021.
- ATKAN, Mehmet Ali**, İdari Yargılama Usulünün Özellikleri Açısından İspat ve Deliller, Yüksek Lisans Tezi, Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Diyarbakır, 2010.
- AZRAK, Ali Ülkü**, "İptal Davalarının Objektif Niteliği", Hukuk Kurultayı, C. 1, Ankara, 2000, s. 331-347.
- AZRAK, Ali Ülkü**, "Yargı ve İdare İki Fonksiyonun Karşılaşması Üzerine Teorik Bir Deneme", İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası, C. 34, S. 1-4, 1969, s. 129-155.
- BEDİR, Fikri**, İdari Yargılama Usulünde Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu'nun Uygulanma Kabiliyeti, Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 2010.
- BİLGİN, Hüseyin**, İdari Davalar ve Çözüm Yolları, Ankara, 2018.
- BİRBİR EFENDİOĞLU, Didem**, İdari Yargılama Hukukunda İspat Standardı, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2019.
- BOZ, Selman Sacit-TETİK, Ahmet Talha-BÖLÜKBAŞI, Mustafa Oğuzhan-NACAĞ, Mehmet**, Türk İdari Yargılama Hukukunda Temyiz, Ankara, 2021.
- BUĞDAYCI ÇEBİ, Melike Özge**, "İdari Usul ve Dinlenilme Hakkı", Yıldırım Beyazıt Hukuk Dergisi, S. 1, 2016, s. 25-46.
- CANDAN, Turgut**, Açıklamalı İdari Yargılama Usulü Kanunu, 5. Baskı, Ankara, 2012.
- CENAN, Eren**, İdari Yargıda Hakkaniyete Uygun Yargılanma İlkesi, Ankara, 2019.
- CEYLAN, Mahmut**, "İdari Yargıda Delil Serbestisi ve Sınırları", Karadeniz Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyal Bilimler Dergisi, Y. 8, S. 16, Aralık 2018, s. 325-341.
- CEYLAN, Mahmut**, İdari Yargıya Hakim Olan İlkeler, İstanbul, 2017, [İdari Yargıya Hakim Olan İlkeler]

- COŞKUN, Sabri-KARYAĞDI, Müjgan**, İdari Yargılama Usulü Örnek İçtihatlar-Yorumlar, Ankara, 2001.
- ÇAĞLAYAN, Ramazan**, "İdari Yargıda Kesin Hüküm", Atatürk Üniversitesi Erzincan Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 3, S. 1, s. 123-141, [İdari Yargıda Kesin Hüküm].
- ÇAĞLAYAN, Ramazan**, "İdari Yargılama Usulünde Tanık Delilinin Yeri", Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 11, S. 3-4, 2003, s. 195-206, [İdari Yargılama Usulünde Tanık Delilinin Yeri].
- ÇAĞLAYAN, Ramazan**, İdari Yargı Kararlarına Karşı Başvuru Yolları (Fransa-Türkiye Mukayeseli Bir Deneme), Ankara, 2017, [İdari Yargı Kararlarına Karşı Başvuru Yolları].
- ÇAĞLAYAN, Ramazan**, İdari Yargıda Kanun Yolları (Karara Karşı Başvuru Yolları), 2. Baskı, Ankara, 2008, [İdari Yargıda Kanun Yolları].
- ÇAĞLAYAN, Ramazan**, İdarî Yargılama Hukuku, 13. Baskı, Ankara, 2021.
- ÇALIŞ, Hande Sena**, İdari Yargının Varlık Sebebi Olarak İptal Davası, Ankara, 2018.
- ÇEBİ BUĞDAYCI, Melike Özge**, "İdari Yargılama Usulünde Keşif Delili", Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 29, S. 1, 2021, s. 1-45.
- ÇINAR, İbrahim**, "Mahkemeye Erişim Hakkı Kapsamında İdari Yargıda İslah", Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi, S. 7, 2016, s. 479-506.
- ÇINARLI, Serkan**, "İdarî Yargıda İstinaf Aşamasında Keşif Delili", KTO Karatay Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 3, S. 1, 2018, s. 11-25.
- ÇINARLI, Serkan-AĞAR, Baykal**, "İdarî Yargıda Duruşmaların Verimliliği Sorunu", KTO Karatay Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 1, S. 2, 2016, s. 45-65.
- ÇINARLI, Serkan-AZAK, Kerim**, "Danıştay Kararları Işığında İdari Yargıda Disiplin Cezalarının İptali Davalarında Tanık Delili Sorunu", Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 29, S. 1, 2021, s. 509-535.
- ÇIRAKMAN, Erol**, "Hukuk Yargılama Usulünün İdari Yargıda Uygulanması", İdari Yargıda Son Gelişmeler Sempozyumu, Danıştay Yayınları, Ankara, 1982, s. 102-112.
- ÇOLAK, Kemal**, "Bilirkişinin Yargılamadaki Konumu ve Görev Sınırları", Konya Barosu Dergisi, S. 1, 2019, s. 49-55.

- ÇOLAK, N. İlker**, "Bilgi Edinme Hakkının Sınırları ve Sınırlama Ölçütleri", <https://www.ilkercolak.com.tr/bilgi-edinme-hakkinin-sinirlari-ve-sinirlama-olcutleri/>, e.t.: 03.01.2022.
- ÇULHA, Cem**, Türk İdari Yargılama Hukukunda Yargılamanın Yenilenmesi Müessesesi, Yüksek Lisans Tezi, Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Antalya, 2018.
- DAVUT, Şevki**, "Devlet Sırrı Kavramı ve İdari Yargı Denetimine Etkisi", Terazi Hukuk Dergisi, C. 6, S. 62, 2011, s. 66-71.
- DERDİMAN, R. Cengiz**, İdarî Yargının Genel Esasları, 3. Baskı, Bursa, 2014.
- DERYAL, Yahya**, Yargıtay ve Danıştay İçtihatları ile Bilimsel Görüşler Işığında; Hukuk Usulü, Ceza Usulü ve İdari Yargılama Usulü Açısından Karşılaştırmalı Türk Hukukunda Bilirkişilik, Ankara, 2015.
- DİNÇ, Güney**, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ne Göre Adil Yargılanma Hakkı, İzmir, 2006.
- EGE, Önder**, Medeni Usul Hukukunda Keşif, Ankara, 2014.
- ELÇİM, Mustafa**, Hukuk Devleti Açısından İdari Yargılama Usulünde Kanıtlama Yöntemi ve Araçları, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kocaeli, 2001.
- ERASLAN, Yunus**, Türk Hukukunda Yargı Mensuplarının Disiplin Sorumluluğu, Ankara, 2018.
- ERDEM KARAHANOGULLARI, Özlem-ER, Salih**, "İdari Yargıda Hakim ve Savcı Adaylarının Eğitimi", Danıştay Dergisi, Y. 33, S. 106, 2003, s. 1-55.
- ERDOĞAN, Ersin-ÜÇÜNCÜ, S. Hilal**, "Bilirkişilik Kurumu ve Bilirkişi Raporunun Delil Değerine İlişkin Bazı Sorunlar", Hacettepe Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 10, S. 1, 2020, s. 354-387.
- ERGÜN, Çağdaş Evrim**, "Vergi Yargılamasında Re'sen Araştırma İlkesi", Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 55, S. 2, 2006, s. 65-89.
- ERKUT, Celal**, İptal Davasının Konusunu Oluşturma Bakımından İdari İşlemin Kimliği, Ankara, 2015.
- ERKUT, Celal-SOYBAY, Selçuk**, Anayasa ve İdari Yargılama Hukukuna İlişkin Kanunlar, 5. Baskı, İstanbul, 2001.
- ERSÖZ, A. Kürşat**, "İdari Yargılama Usulünde Tanıklık", Akdeniz Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 5, S. 1, 2015, s. 31-48.

- EVREN, Çınar Can**, "İptal Davalarında Kendiliğinden Araştırma İlkesi", Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 12, S. 1-2, 2008, s. 701-723.
- FEYZİOĞLU, Metin**, Ceza Muhakemesi Hukukunda Tanıklık, Ankara, 1996.
- GÖRGÜN, L. Şanal**, Medeni Usul Hukuku, 4. Baskı, Ankara, 2015.
- GÖZTAŞ, Kenan**, İdari Yargıda İspat, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Kültür Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2011.
- GÖZTEPE, Şulener**, "İdari İşlemin Yargısal Denetiminde Dikkate Alınan İlkeler", Gaziantep University Journal of Social Sciences, S. 3, C. 19, 2020, s. 967-987.
- GÖZÜBÜYÜK, A. Şeref**, Yönetmelik Yargı, 34. Baskı, Ankara, 2015.
- GÖZÜBÜYÜK, A. Şeref-DİNÇER, Güven**, İdari Yargılama Usulü (Kanun-Açıklama-İçtihat), 2. Baskı, Ankara, 1999.
- GÖZÜBÜYÜK, Şeref-TAN, Turgut**, İdare Hukuku, İdari Yargılama Hukuku, C. 2, 8. Baskı, Ankara, 2016.
- GÜMÜŞKAYA, Gamze**, "Türk Vergi Yargılaması Hukuku'nda Duruşma", İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası, C. 66, S. 2, 2008, s. 15-48.
- GÜNDAY, Metin**, "Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu Hükümlerinin İdari Yargıda Uygulanma Alanı", İdari Yargının Yapılandırılması ve Karşılaştırmalı İdari Yargılama Usulü, Danıştay Sempozyumu, 11-12 Mayıs 2001, s. 79-89.
- GÜNDAY, Metin**, İdare Hukuku, Ankara, 10. Baskı, 2015.
- GÜNDÜZ, Fatma Ebru**, "İdari Yargılama Hukukunda Aleyhe Hüküm Verme ve Aleyhe Bozma Yasağı", Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 24, S. 2, 2020, s. 333-360.
- GÜRBÜZ, Reşit**, İdari Yargılama Hukuku, 3. Baskı, Ankara, 2020.
- GÜVEZ, Adem**, "İdari Yargılama Hukukunda Tanık Delili", Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 29, S. 3, 2021, s. 2087-2130.
- HONDU, Selçuk**, "İdari Yargılama Usulünde 'Duruşma' Yapılması ve Uygulamadaki Durum", Danıştay Dergisi, S. 89, 1995, s. 3-16, [İdari Yargılama Usulünde 'Duruşma' Yapılması ve Uygulamadaki Durum].
- HONDU, Selçuk**, "İdari Yargılama Usulünde Tanık", I. Ulusal İdare Hukuku Kongresi, Ankara, 1990, s. 263-268.

- IŞIKLAR, Celâl**, "İdarî Yargıda Duruşma", Türkiye Adalet Akademisi Dergisi, C. 2, Y. 2, S. 4, 2011, s. 45-100.
- KALABALIK, Halil**, İdari Yargılama Usulü Hukuku, 14. Baskı, Ankara, 2020.
- KAPLAN, Gürsel**, "İdari Yargılama Hukukunda Sözlülük Usulü ve Tanık Dinlenebilmesi Hakkında Kısa Bir Değerlendirme", İstanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 13, S. 1, 2014, s. 33-46, [İdari Yargılama Hukukunda Sözlülük Usulü].
- KAPLAN, Gürsel**, "İdari Yargılama Hukukunda Usulü Kazanılmış Hak", Türkiye Barolar Birliği Dergisi, S. 76, 2008, s. 231-287.
- KAPLAN, Gürsel**, İdari Yargılama Hukuku, 2. Baskı, Bursa, 2017, [İdari Yargılama Hukuku].
- KARA, Seyfettin**, "İdari Yargılama Usulünde Islah", Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi, S. 10, Y. 5, 2017, s. 409-443.
- KARAKOÇ, Yusuf**, "Vergi Yargılaması Hukukunda Tanık Beyanının Delil Olması", Vergi Sorunları Dergisi, S. 104, s. 90-120.
- KARAKOÇ, Yusuf**, Türk Vergi Yargılaması Hukukunda Delil Sistemi, İzmir, 1994.
- KARAKOÇ, Yusuf**, Vergi Sorunlarının/Vergi Uyuşmazlıklarının Çözüm Yolları (Vergi Yargılaması Hukuku), Ankara, 2007.
- KARAMERCAN, Fatih**, "Medeni Usul Hukukunda Tanık ve Tanıklık", Ankara Barosu Dergisi, C. 76, S. 3, 2018, s. 151- 191.
- KARAŞLAR, Ahmet Bahaddin**, İdari Yargılama Hukukunda Yargılamanın Yenilenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 2010.
- KARAVELİOĞLU, Celâl**, Açıklamalı, İçtihatlı ve İstinaf Kurumuyla İdari Yargılama Usulü Kanunu, 9. Baskı, Ankara, 2016.
- KARAVELİOĞLU, Celal-KARAVELİOĞLU, Erdem Cemil**, Açıklama ve Son İçtihatlarla İdari Yargılama Usulü Kanunu, Ankara, 2015.
- KAYAR, Nihat**, İdarî Yargı Kuruluş ve İşleyiş, 3. Baskı, Bursa, 2015
- KAYILIOĞLU, Deniz**, Türk İdari Yargılama Hukukunda Bilirkişilik, Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 2019.
- KESKİN, Züleyha**, "İdari Yargıda İstinaf Kanun Yolu", Türkiye Barolar Birliği Dergisi, S. 126, s. 235-262.

- KONURALP, Haluk**, Medeni Usul Hukukunda İspat Kurallarının Zorlanan Sınırları, Ankara, 1999.
- KÖKSAL, Mustafa**, "İdari Yargıda Duruşma ve Duruşmaya İlişkin Uygulamadaki Sorunlar", Terazi Hukuk Dergisi, C. 4, S. 38, 2009, s. 139-150.
- KÖROĞLU, Hasan**, Türk Mahkemelerinde Bilirkişilik ve Bilirkişi Kurumları, Ankara, 2001.
- KUNTER, Nurullah-YENİSEY, Feridun**, Muhakeme Hukuku Dalı Olarak Ceza Muhakemesi Hukuku, İstanbul, 2000.
- KURU, Baki**, "Onar-Sarıca-Duran Hukuk Devleti Günü İdari Yargı Açısından Bilirkişi", İdare Hukuku ve İlimleri Dergisi, C. 16, S. 1, 2013, s. 65-105.
- KURU, Baki**, İstinaf Sistemine Göre Yazılmış Medeni Usul Hukuku, Ankara, 2016.
- KURU, Baki-ARSLAN, Ramazan-YILMAZ, Ejder**, Medenî Usul Hukuku, 24. Baskı, Ankara, 2013.
- KURU, Baki-BUDAK, Ali Cem**, "Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun Getirdiği Başlıca Yenilikler", İstanbul Barosu Dergisi, C. 85, S. 5, İstanbul, 2011, s. 3-43.
- KÜÇÜK, Çolpan Mücahit**, "İdari Yargıda Tanık", Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 25, S. 1, 2021, s. 551-572.
- NOHUTÇU, Ahmet**, İdari Yargı, 18. Baskı, Ankara, 2018.
- OCAK, Memduh**, "İdari Yargıda Duruşmanın Adil Yargılanması Açısından İncelenmesi", Türkiye Barolar Birliği Dergisi, S. 145, 2019, s. 349-367.
- ODYAKMAZ, Zehra-KAYMAK, Ümit-ERCAN, İsmail**, Themis İdari Yargı, 11. Baskı, İstanbul, 2015.
- OĞURLU, Yücel**, "Danıştay Kararları Işığında İdari Yargılama Usulünde Re'sen Araştırma İlkesi", A.Ü. Erzincan Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 2, S. 1, 1998, s. 121-133.
- OĞURLU, Yücel-ALTIPARMAK, Cüneyd**, 101 Soruda İdari Yargılama Hukuku El Kitabı, Ankara, 2020.
- ONAR, Sıddık Sami**, İdare Hukukunun Umumi Esasları, C. 3, 3. Baskı, İstanbul, 1996.
- ORAL, Hasan**, "Vergi Yargılaması Hukukunda Tanık Beyanı (Türkiye Uygulamasının Avrupa Yaklaşımı Işığında Değerlendirilmesi)", Türkiye Barolar Birliği Dergisi, C. 32, S. 147, 2020, s. 75-109.

- OYTAN, Muammer**, "Türk ve Fransız Hukukunda Bilirkişi İncelemesi, Keşif, Delil Tespiti, Anket Uygulaması ve Sahteliğin İleri Sürülmesi", *Türk İdare Dergisi*, Y. 65, S. 398, Mart 1993, s. 45-93
- ÖNCEL, Mualla-KUMRULU, Ahmet-ÇAĞAN, Nami**, *Vergi Hukuku*, 22. Baskı, Ankara, 2013.
- ÖZAY, İl Han**, *Gün Işığında Yönetim II Yargısal Korunma*, İstanbul, 2010.
- ÖZCAN, Elvin Evrim**, "İdari Yargılama Hukukunda Islah", *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, S. 92, 2011, s. 223-237.
- ÖZDEMİR, Mustafa**, *İdari Yargıda İspat ve Deliller*, Yüksek Lisans Tezi, Zirve Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep, 2014.
- ÖZDEMİR, Selman**, *İdari Yargılama Hukukunda Bilirkişilik Müessesesi*, Yüksek Lisans Tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyonkarahisar, 2008.
- ÖZTOPRAK, Sezin**, "Yargı Kararları Işığında İdari Yargılama Usulünde Tanık", *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 23, S. 2, 2021, s. 1363-1404.
- ÖZTOPRAK, Sezin-BOZ, Selman Sacit**, "The Equality of Arms Principle and the Field of Application Under Turkish Judicial Law Regarding the Right to Litigious Trial", 03 June 2014, 10th International Academic Conference, Vienna.
- PARLAK, Bayram**, *İdari Yargıda İspat ve İspata Yarayan Araçlar*, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 2006.
- PARLAR, Ali-HATİPOĞLU, Muzaffer**, *Ceza Muhakemesi Kanunu Yorumu*, C. 1, Ankara, 2008.
- PEKCANITEZ, Hakan-ATALAY, Oğuz-ÖZEKES, Muhammet**, *Medenî Usûl Hukuku Ders Kitabı*, 9. Baskı, İstanbul, 2021.
- SANCAKDAR, Oğuz**, *İdari Yargılama Hukuku Genel Esaslar*, 3. Baskı, İzmir, 2019.
- SANCAKDAR, Oğuz-ALTINOK ÇALIŞKAN, Elif-DURSUN, Gizem-SEYHAN, Serkan-YAĞCI, Pınar**, *Disiplin Hukuku*, Ankara, 2019.
- SARIASLAN, Osman**, "Bireysel Başvuru Süreciyle Değişen Yargısal Paradigma ve Adil Yargılanma Hakkı Ekseninde İdari Yargıda Re'sen Araştırma İlkesi", *Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi*, S. 12, Y. 6, 2018, s. 647-692.

- SUNAY, Süheyla Şenlen**, İdari Yargılama Usulüne Hakim Olan İlkeler Karşısında İsbat ve Delil Hususları, İstanbul, 1997.
- TANRIVER, Süha**, "Bilirkişinin Sorumluluğu", Türkiye Barolar Birliği Dergisi, S. 56, 2005, s. 133-166, [Bilirkişinin Sorumluluğu].
- TANRIVER, Süha**, Medenî Usûl Hukuku, C. 1, 4. Baskı, Ankara, 2021.
- TAŞTAN, Mehmet**, Ceza ve Yargılama Mevzuatı, Konya, 2021.
- TAYLAR, Yıldırım**, Vergi Hukukunda Vergiyi Doğuran Olay, Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir, 2013.
- TDK**, Güncel Türkçe Sözlük, tdk.gov.tr.
- TELLİ, Semih Tekin**, "İdari Yargıda Kesin Hüküm", İdare Hukuku ve İdari Yargı İle İlgili İncelemeler III, Ankara, 1980.
- TETİK, Ahmet Talha**, "Hukuk Devleti İlkesi Bağlamında Takdir Yetkisi ve Yerindelik Denetimi İlişkisi", Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, S. 2, C. 25, 2017, s. 249-276.
- TEZEL, Adnan**, "Türk Vergi Hukukunda İspat ve Delil Sistemi", Yaklaşım Dergisi, S. 56, 1997, s. 8-18.
- TORAMAN, Barış**, Medeni Usul Hukukunda Bilirkişi İncelemesi, Ankara, 2017.
- TOROSLU, Nevzat-FEYZİOĞLU, Metin**, Ceza Muhakemesi Hukuku, Ankara, 2008.
- TUNÇER, Polat**, İdare Hukukuna Giriş, Ankara, 2020.
- TÜRKOĞLU ÜSTÜN, Kamile**, İdari Yargılama Usulüne Hâkim Olan İlkeler, Ankara, 2019.
- ULUSOY, Ali D.**, İdari Yargılama Hukuku, 2. Baskı, Ankara, 2020, [İdari Yargılama Hukuku].
- ULUSOY, Ali D.**, Yeni Türk İdare Hukuku, 4. Baskı, Ankara, 2021.
- UZUN, Mine**, "Bir Adil Yargılanma Hakkı Olarak Tanığı Sorgulama ve Tanık Dinletme Hakkının Türk Vergi Yargılamasındaki Yeri", Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 63, S. 1, 2014, s. 219-245.
- ÜLKER, Gözde**, "İdari Yargılama Usulünde Davadan Feragat", Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, S. 3, C. 22, 2016, s. 3353-3384.

- ÜZÜM, Şahin**, İdari Yargılama Usulünde Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun Uygulanabilirliği, Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya, 2019.
- YASİN, Melikşah**, "İdari Yargılama Usulünde Davadan Feragat ve Davayı Kabul", *Erzincan Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 8, S. 3-4, 2004, s. 149-184, [İdari Yargılama Usulünde Davadan Feragat ve Davayı Kabul].
- YASİN, Melikşah**, İdari Yargılama Usulünde İspat, İstanbul, 2015.
- YAVUZDOĞAN, Seçkin**, İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 31. Maddesi Çerçevesinde Medeni Yargılama Hukuku-İdari Yargılama Hukuku İlişkisi, Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2007.
- YAYLA, Yıldızhan**, İdare Hukuku, 2. Baskı, İstanbul, 2010.
- YAYLAK, Cihan**, İdari Yargılama Usulünde Hukuka Aykırı Delillerin Değerlendirilmesi, İstanbul, 2018.
- YENİCE, Kâzım-ESİN, Yüksel**, Açıklamalı-İçtihatlı-Notlu İdari Yargılama Usulü, Ankara, 1983.
- YENİDÜNYA, A. Caner-İÇER, Zafer**, Ceza Muhakemesi Hukuku, Ankara, 2016.
- YILDIRIM, Ramazan**, "İdare Hukuku Açısından Bilgi Edinme Hak ve Özgürlüğü", İdari Usul Kanunu Hazırlığı Uluslararası Sempozyumu-Bildiriler, Ankara, s. 227-238.
- YILDIRIM, Ramazan-ÇINARLI, Serkan**, Türk İdarî Yargılama Hukuku Dersleri, C. 3, 3. Baskı, Ankara, 2021.
- YILDIRIM, Turan**, İdari Yargı, İstanbul, 2008.
- YILDIRIM, Turan-FİŞ ÜSTÜN, Gül**, Açıklamalı-Notlu İdari Yargılama Usulü Kanunu, İstanbul, 2020.
- YILMAZ, Dilşat**, "Usul Ekonomisi İlkesi Çerçevesinde Türk İdari Yargılama Usulünde Sözlülük İlkesine İlişkin Bazı Değerlendirmeler", *Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 23, S. 2, 2019, s. 267-320.
- YILMAZ, Ejder**, Hukuk Sözlüğü, 5. Baskı, Ankara, 2014.
- YILMAZ, Ejder**, Yemin, 3. Baskı, Ankara, 2021, [Yemin].

YÜZBAŞIOĞLU, Cihan, "İdari Usulde Öksüz Kalmış Bir Alan: İdari İşlemlere Karşı Zorunlu İdari Başvurulardan Kaynaklanan Sorunlar", Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 19, S. 1, Haziran 2020, s. 305-389.

ZABUNOĞLU, Yahya Kâzım, "İdari Yargılama Usulü: Genel İlkeler ve Pozitif Düzenlemeler", İdari Yargıda Son Gelişmeler Sempozyumu, Ankara, 1982, s. 87-101.

ZABUNOĞLU, Yahya Kâzım, İdare Hukuku, C. 2, Ankara, 2012, [İdare Hukuku].

Yargı kararlarına erişim "www.uyap.gov.tr" adlı siteden sağlanmıştır.

Ali Fuat YILDIRIM

Hâkim

**KONUT VE ÇATILI İŞYERİ KİRALARINDA
SÖZLEŞMENİN GEREKSİNİM SEBEBİYLE
SONA ERMESİ**

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

**Konut ve Çatılı İşyeri Kiralarında
Sözleşmenin Gereksinim Sebebiyle Sona Ermesi**
Ali Fuat Yıldırım

Hukuk Yayınları Dizisi – 3099

Birinci Baskı : Nisan, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8092 – 68 – 4

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Meteksan Matbaacılık ve Teknik Sanayi Ticaret A.Ş
Beytepe Köyü Yolu No:3
06800 Çankaya/Ankara
Sertifika No: 46519

KAYNAKÇA

- Akay, Merve Akgün.** *Konut ve Çatılı İşyeri Kira Sözleşmelerine Özgü Sona Erme Sebepleri*, 1. bs. Ankara: Seçkin, 2017.
- Akıncı, Şahin.** "İşyeri Kiralarında Kiracının Korunması Açısından Borçlar Kanunu Tasarısının Bazı Hükümlerinin Değerlendirilmesi". *Ankara Hukuk Fakültesi Dergisi*. C.57, S.3, (2008): 33-50.
- Akıntürk, Turgut ve Derya Ateş.** *Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Özel Borç İlişkileri*, 28. bs. İstanbul: Beta, 2019.
- Akkanat, Halil.** "Kira Sözleşmesinin Sona Ermesi" *Türk Borçlar Kanunu Sempozyumu; Makaleler-Tebliğler, Der. Murat İnceoğlu, (İstanbul, On İki Levha Yayınları, 2012).*
- Akyiğit, Ercan.** *6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nda Kira Sözleşmesi*, 1. bs. Ankara: Seçkin, 2012.
- Altun, Ertan.** "6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu Kapsamında Konut ve Çatılı İşyeri Gereksinimi Sebebiyle Kira Sözleşmesinin Sona Erdirilmesi" *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. M.Ü. Sosyal Bilim Enstitüsü, 2013.*
- Anıl, Yaşar Şahin.** *Kira Tahliye Davaları*, 1. bs. İstanbul: Beta, 2007.
- Apaydın, Bahar Öcal.** "Konut ve Çatılı İşyeri Kiralarında Yeniden Kiralama Yasağı". *Başkent Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*. C.5, S.1, (2019): 57-99.
- Aral, Fahrettin ve Hasan Ayrancı.** *Borçlar Hukuku -Özel Borç İlişkileri-*, 12. bs. Ankara: Yetkin, 2019.
- Arpacı, Abdülkadir.** *Kira Hukuku ve Uygulaması, Kiracılık ve Kira Rehberi*, 1. bs. İstanbul: Temel Yayınları, 2002.
- "Konut ve İşyeri Kiralarının Aynı Hükümlere Tabi Kılınması Doğru Mudur?". *Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*. C.5, S.2, (2008): 3-7.
- Ayan, Nurşen.** "Kira Konusu Taşınmazın İhtiyaç Nedeniyle Tahliye Ettirilmesi". *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*. C.15, S.2, (2007): 11-24.
- Aydemir, Efrail.** *Türk Borçlar Yasasına Göre Kira Hukuku*, 4. bs. Ankara: Seçkin, 2016.

- Aydınlım, Suat.** *Türk Hukukunda Adi Kira Sözleşmesinin Son Bulması*, 1. bs. Ankara: Ajans Türk, 1973.
- Aydoğdu, Murat.** "Kamu Kurum ve Kuruluşların Akdettikleri Kira Sözleşmelerinde Uygulanacak Ve Uygulanmayacak Türk Borçlar Kanunu'nun Hükümleri". *İzmir Barosu Dergisi*. C.72, S.2, (2014):142-158.
- Aydoğdu, Murat ve Nalan Kahveci.** *Türk Borçlar Hukuku Özel Borç İlişkileri "Sözleşmeler Hukuku"*, 4. bs. Ankara: Adalet Yayınevi, 2019.
- Başaran, Ece.** "Borçlar Kanunu Tasarısı: Türk Kira Hukukunun İkili Yapısının Sonu". *Terazi Hukuk Dergisi*. C.4, S.38, (2009):55-69.
- Batur, İsmail Cenk.** "Konut Gereksinimine Dayalı Tahliye Davalarında "Samimi ve Gerçek İhtiyaç" Kavramı". *İstanbul Barosu Dergisi*. C.91, S.6, (2017): 217-221.
- Belen, Herdem.** "Türk Borçlar Kanunu'nda Kira Sözleşmesi Türleri İle Genel Hükümler Uyarınca Kiraya Veren Borçlarına İlişkin Değerlendirmeler". *İstanbul Barosu Dergisi*. C.87, S.3, (2013): 106-137.
- Bilen, Ayşegül.** *Borçlar Hukuku Özel Hükümler*, 1. bs. İstanbul: On iki levha, 2019.
- Bora, Sevda.** "818 Sayılı Borçlar Kanunu ile Karşılaştırmalı Olarak 6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu'na Göre Ürün Kirası". *Terazi Hukuk Dergisi*. C.8, S.82, (2013): 22-32.
- Boztepe, Merve.** "Konut ve Çatılı İşyeri Kira Sözleşmelerinin Uygulama Alanı" Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İ.M.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2019.
- Burcuoğlu, Haluk.** *Yargıtay Kararları Işığında;6570 Sayılı Yasaya Göre Kiracının Tahliye Edilmesi*, 1. bs. İstanbul: Filiz Kitapevi,1993.
- Celep, Ayça.** *Yeniden İnşa veya İmar Sebebiyle Tahliye ve Kentsel Dönüşümde Kiracının Durumu*, 1. bs. İstanbul: On iki levha, 2018.
- Ceran, Mithat.** *Kira Sözleşmesi ve Tahliye Davaları*, 3. bs. Ankara: Yetkin, 2019.
- , *Kira Sözleşmesi Tahliye*, 1. bs. Ankara: Yetkin, 2012.
- Cihan, Ali Hulki.** "Yargıtay Uygulaması Işığında Kiraya Veren Duyduğu Gereksinim Nedeniyle Sözleşmenin Sona Erdirilmesi ve Tahliyesinin Hukuki Esasları". *Beykent Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*. C.4, S.7, (2018): 67-83.

- Çınar, Nihal Ural.** "Türk Borçlar Kanunu'nda Düzenlenen Kira Sözleşmelerinde Kira Bedelinin Ödenmemesi Ve Hukuki Sonuçları" Yayınlanmamış Doktora Tezi. İ.K.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2013.
- Çınar, Ömer.** "6570 Sayılı Gayrimenkul Kiraları Hakkında Kanuna Göre Konut İhtiyacı Nedeniyle Tahliye Davası". *İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. C.7, S.14, (2008): 113-136.
- Demir, Fatma Nur.** "Konut ve Çatılı İşyeri Kiralarında Kira Sözleşmesinin Dava Yoluyla Sona Ermesi" Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. K.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2019.
- Dereli, Zeliha.** "Roma Hukukundan Günümüze İntifa Hakkı Sahibinin Hakları". *Türkiye Adalet Akademisi Dergisi*. C.1, S.7, (2009): 123-146.
- Doğan, Murat.** *Konut ve Çatılı İşyeri Kira Sözleşmelerinin Sona Ermesi*, 1. bs. Ankara: Adalet Yayınevi, 2011.
- Doğan, Şeyma.** "6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na Göre Konut ve Çatılı İşyeri Kira Sözleşmelerinin Kiraya Verenden Kaynaklanan Sebepler ile Sona Ermesi" Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. M.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2019.
- Duygu, Bilsel.** "Konut ve İşyeri İhtiyacı Nedeniyle Tahliye". *İstanbul Barosu Dergisi*. C.84, S.5, (2010): 3109-3126.
- Ercin, Ferhat.** "(Büyük Ticaret Merkezlerinin İçinde Bulunan Koridor, Sahanlık, Merdiven Altı ve Benzeri Bölümlerde Kiraya Verilen Yerlerin Tahliye Davalarında) Musakkafılık Kavramının Etkisi Ve 6570 Sayılı Yasanın Uygulama Zorunluluğu". *İstanbul Barosu Dergisi*. C.82, S.1, (2008): 59-78.
- Eren, Fikren.** *Borçlar Hukuku Özel Hükümler*, 5. bs. Ankara: Yetkin, 2017.
- Erkan, Kutluhan.** "Ürün Kirasının Unsurları, Adi Kira ile Ayrım ve Ürün Kirasına Uygulanacak Hükümler". *Maltepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*. C.12, S. 2, (2013): 173-185.
- Ertaş, Şeref vd.** *Borçlar Hukuku Genel Hükümler ve Özel Borç İlişkileri Ana İlkeleri*, 2. bs. İzmir: Barış Yayınları Fakülteler Kitabevi, 2013.
- Erzurumluoğlu, Erzan.** *Sözleşmeler Hukuku (Özel Borç İlişkileri)*, 9. bs. Ankara: Yetkin, 2019.
- Feyzioğlu, Feyzi Necmeddin.** *Borçlar Hukuku; Akdin Muhtelif Nevileri (Özel Borç İlişkileri)*, 1. bs. İstanbul: Fakülteler Matbaası, 1980.
- Gökyayla, Emre.** "Konut Ve Çatılı İşyeri Kiralarına İlişkin Hükümlerin Uygulama Alanı (TBK.m.339), Prof. Doç. Aydın Zevkilere Armağan, C.II". *Yaşar Üniversitesi Elektronik Dergisi*. C.8, S. Özel (2013): 0-1252.

- Gül, İbrahim.** "Eski Kiracıya Yeniden Kiraya Verme Zorunluluğu". *Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*. C.23,S.4, (2019): 99-119.
- Gül, Nevran Suiçmez.** "Konut ve Çatılı İşyeri Kiralarında Sözleşmenin Sona Ermesi" Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. D.E.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2019.
- Güler, A. Alev.** "6570 Sayılı Kira Kanununun 15-16. Maddelerinin Uygulanmasında Ortaya Çıkan Sorunlar". *Ankara Barosu Dergisi*. C. S.4, (1978): 353-382.
- Güler, Zeynep.** "Konut ve Çatılı İşyeri Kiralarında Sözleşmenin Kiraya Verenden Kaynaklanan Sebeplerle Dava Yoluyla Sona Ermesi". *İstanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*. C.15, S.2, (2016): 713-748.
- Gümüş, Mustafa Alper.** *6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na Göre Kira Sözleşmesi*, 2. bs. İstanbul: Vedat Yayıncılık, 2012.
- , *Borçlar Hukuku Özel Hükümler Kısa Ders Kitabı*, 4. bs. İstanbul: Filiz Kitapevi, 2019.
- Günay, Cevdet İlhan.** *Türk Borçlar Kanununun Şerhi*, 2. bs. Ankara: Yetkin, 2015.
- Günay, Erhan.** *Konut ve Çatılı İşyeri Kiralarında Kira Tespiti ve Kira Sözleşmesinin Sona Erdirilmesi*, 1. bs. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2017.
- Günel, Mustafa Cahit.** "Kamu Kurum Ve Kuruluşlarının Taraf Olduğu Konut ve Çatılı İşyeri Kiralarına Uygulanacak Hukuk (TBK m.339/f.II)". *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası*. C.72, S.1, (2014): 831-850.
- İnceoğlu, M. Murat.** *Kira Hukuku Cilt 1*, 1. bs. İstanbul: On iki levha, 2014.
- , *Kira Hukuku Cilt 2*, 1. bs. İstanbul: On iki levha, 2014.
- İpek, Eyüp.** "6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu İle Konut Ve Çatılı İşyeri Kiralarında Tahliye Sebeplerine İlişkin Getirilen Yenilikler". *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*. S.102 (2012): 59-92.
- Kahveci, Nalan.** *Alt Kira ve Kiranın Devri*, 1. bs. İzmir: Seçkin, 2005.
- Kalender, Ahmet.** "Konut ve Çatılı İşyeri Kiralarında Sözleşmenin Sona Erdirilmesi". *Terazi Hukuk Dergisi*. C.12, S.136, (2017): 27-35.
- Kaplan, İbrahim.** "Borçlar Kanunu Tasarısı Hakkındaki Görüşlerim". *Terazi Hukuk Dergisi*. C.3, S.25, (2008): 17-37.
- Karahasan, Mustafa Reşit.** *Türk Borçlar Hukuku; Özel Borç İlişkileri Birinci Cilt*, 1. bs. İstanbul: Beta Yayınları, 2002.

- Kayar, İsmail.** *Borçlar Hukuku Genel Hükümler Özel Borç İlişkileri*, 11. bs. Ankara: Seçkin, 2019.
- Keskin, Nur.** "6570 Sayılı Gayrimenkul Kiraları Hakkındaki Kanuna Göre İhtiyaç Sebebiyle Kira Sözleşmesinin Sona erdirilmesi" Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. G.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2007.
- Kılıçoğlu, Ahmet M.** *Borçlar Hukuku Özel Hükümler*, 1. bs. Ankara: Turhan Yayınevi, 2019.
- Kılıçoğlu, Mustafa.** *Kira Hukuku'ndan Doğan Tahliye, Tespit, Uyarılma, Tazminat ve Alacak Davaları*, 4. bs. İstanbul: Bilge, 2017.
- Kırmızı, Mustafa.** *6098 Sayılı Yasada Konut ve Çatılı İşyeri Kiraları*, 1. bs. Ankara: Şen Matbaa, 2014.
- Kurak, Necati.** *Kira Sözleşmelerinden Kaynaklanan Davalar*, 1. bs. Ankara: Adalet Yayınevi, 2019.
- Kuru, Baki.** *Medeni Usul Hukuku Ders Kitabı*, 3. bs. Ankara: Yetkin, 2019.
- Oğuzman, Kemal ve Nami Barlas.** *Medeni Hukuk Giriş, Kaynaklar, Temel Kavramlar*, 25. bs. İstanbul: Vedat Kitapçılık, 2019.
- Olgaç, Senai.** *Gayrimenkul Kiraları Hakkında Kanun; Açıklamalı ve Uygulamalı, Tahliye Kira Tespit Davaları*, 1. bs. Ankara: Olgaç Matbaası, 1978.
- Oy Osman ve Gerçek Onur Oy.** *Kira Sözleşmeleri ve Tahliye Davaları*, 1. bs. İstanbul: Beta Yayınları, 2015.
- Öz, M. Turgut.** *Yeni Borçlar Kanununun Getirdiği Başlıca Değişiklikler ve Yenilikler*, 3. bs. İstanbul: Vedat Yayıncılık, 2012.
- Özdemir, Elif Aydın.** "Türk Borçlar Kanunu'na Göre Niteliği Gereği Geçici Kullanıma Özgülmüş Taşınmazların Kiralanması". *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*. C.19, Prof. Dr. Şeref Ertaş'a Armağan, (2017): 1523-1547.
- Özdoğan, Mustafa ve Tuğba Oymak.** *6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nda Kira, Genel Hükümler, Konut ve Çatılı Kirası Tahliye*, 1. bs. İstanbul: Bilge, 2013.
- Pekcanitez, Hakan vd.** *Medeni Usul Hukuku, Ders Kitapları*, 7. bs. İstanbul: On iki levha, 2019.
- Remzi, Mehmet ve Sezer Aydın.** *Borçlar Hukuku Özel Hükümler*, 9. bs. Ankara: Adalet Yayınevi, 2019.
- Ruhi, Ahmet Cemal.** *Kira Hukuku, Cilt 1*, 1. bs. Ankara: Seçkin, 2011.

- Ruhi, Canan ve Ahmet Cemal Ruhi.** *Türk Borçlar Kanuna Göre Kira Hukuku (En Son Yargıtay İçtihatlarıyla)*, 1. bs. Ankara: Seçkin, 2016.
- Safarov, Gulmammad.** "Yeni Türk Borçlar Kanunu'na Göre Konut ve Çatılı İşyeri Kirası" Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. A.Ü, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2015.
- Sağlam, İpek.** "Türk Borçlar Kanunu'nun Ürün Kirası Sözleşmesine İlişkin Hükümlerinin Uygulama Alanı". *İstanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*. C.15, S.2, (2016): 467-481.
- Saruhan, Utku.** "Yeniden Kiralama Yasağı (TBK m.355)". *Türkiye Adalet Akademisi Dergisi*. C.10, S.37, (2019): 353-382.
- Şener, Oruç Hami.** *İşyeri İhtiyacı Nedeniyle Tahliye Davaları ve Ortaklıklar Hukukuyla Bağlantısı*, 1. bs. Ankara: Seçkin, 2010.
- Şenyüz, Doğan.** *Borçlar Hukuku Genel Ve Özel Hükümler*, 9. bs. Bursa: Ekin, 2018.
- Tandoğan, Haluk.** *Borçlar Hukuku Özel Borç İlişkileri Cilt I/2*, 4. bs. İstanbul: Vedat, 2008.
- Topuz, Seçkin ve Ferhat Canbolat.** "Kira İlişkisinin Devri-(Yeni) Türk Borçlar Kanunu'nun İlgili 323'üncü Maddesinin Değerlendirilmesi". *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*. S.95, (2011): 97-134.
- Tosun, Yalçın.** "Konut ve Çatılı İşyeri Kiralarında Kiraya Veren Gereksinimi". *Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*. C.11, S.137, (2016): 31-53.
- Tunaboğlu, Müslim.** *Kira Sözleşmesinde Fesih ve Tahliye Davaları*, 1. bs. Ankara: Yetkin, 2013.
- Tunçmağ, Kenan.** *Borçlar Hukuku; Özel Borç İlişkileri*, 2. bs. İstanbul: Fakülteler Matbaası, 1974.
- Türk Dil Kurumu.** *Türkçe Sözlük*, 11. bs. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları, 2011.
- Uyumaz, Alper ve Mehmet Akçaal.** "Türk Borçlar Kanununun Konut ve Çatılı İşyeri Kiraları ile Ürün Kirasına İlişkin Hükümlerinin Değerlendirilmesi". *Mevlana Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*. C.1, S.2, (2013): 137-169.
- Ünal, Canan.** "Yargıtay Kararları Işığında Borçlar Kanunu ve Gayrimenkul Kiraları Hakkında Kanuna Göre Kira Sözleşmesinin Sona Erme Nedenleri". *İstanbul Barosu Dergisi*. C.84, S.3, (2010): 1525-1543.

Yavuz, Cevdet vd. *Borçlar Hukuku Dersleri Özel Hükümler*, 16. bs. İstanbul: Beta Yayınevi, 2019.

Yavuz, Nihat. *Kira Hukuku*, 6. bs. Ankara: Adalet Yayınevi, 2018.

Yücer, İpek. "Alt Kira". *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*. C.57, S.3, (2008): 791-832.

Zevkliler, Aydın ve Emre Gökyayla. *Borçlar Hukuku Özel Borç İlişkileri*, 19. bs. İstanbul: Turan kitapevi, 2019.

www.sinerjimevzuat.com.tr.

www.uyap.gov.tr,

<https://emlakkulisi.com/turkiyede-2020-sonunda-kac-avm-acilacak/625846>

Murat YAMAN
Avukat (Emekli Hakim)

İDARİ YARGI DAVA REHBERİ

- Görevli ve Yetkili Mahkeme
- Davacı (Ehliyet)
- Davalı (Husumet)
- Dava Açma Süreleri
- Davanın Konusu
- Maddi Olay
- Yürütmenin Durdurulması İstemi
- Dava Dilekçesinin Verileceği Yerler
- Danıştay, Bölge İdare Mahkemesi, İdare ve Vergi Mahkemelerinde Kullanılacak Matbu ve Konularına Göre Dilekçe Örnekleri
  - İptal Davası Dilekçe Örnekleri
  - Tam Yargı Davası Dilekçe Örnekleri
  - Vergi Davası Dilekçe Örnekleri
- İdari Yargılama Sırasında Kullanılabilecek Diğer Dilekçe Örnekleri

Güncellenmiş ve Genişletilmiş

8. Baskı

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

İdari Yargı Dava Rehberi

Murat Yaman

Hukuk Yayınları Dizisi – 1870

Sekizinci Baskı : Nisan, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8092 – 69 – 1

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Vadi Grafik Tasarım Ltd. Şti.
İvedik Org. San. Bölgesi 1420. Cadde
No: 58/1 Yenimahalle/Ankara
Tel: 0 312 395 85 71
Sertifika No: 47479

KAYNAKÇA

- AKARSU, Ayhan:** "İdari Yargılama Usulünde Karar Düzeltme", AYİM 25 nci Yıl Armağanı, Ankara 1998.
- AKINCI, Müslüm:** Bağımsız İdari Otoriteler ve Ombudsman, İstanbul 1999.
- AKYILMAZ, Bahtiyar:** Yürütmenin Durdurulması, Ankara 2000.
- AKYILMAZ, Bahtiyar:** İdare Hukuku, Konya 2003.
- ALAN, Nuri:** "İdari Usul ve İdari Yargı", Ankara Barosu Dergisi, S.2000/2.
- ALDEMİR, Hüsnü:** Hukuk Davalarında Yargılama Giderleri, Ankara 2000.
- ALİEFENDİOĞLU, Yılmaz:** Anayasa Yargısı ve Türk Anayasa Mahkemesi, Ankara 1996.
- ALPAR, Erol:** Yönetimin Hareket Serbestisi Alanının Yargısal Denetimi ve Sınırları, Ankara 1990.
- ALPAR, Erol:** "AYİM'de Yargılama Yöntemi", Silahlı Kuvvetler Dergisi, Y:113, S:341, Ankara 1994.
- ANADOLU, F. Kerim:** "Usul Hükümleri Yönünden Yüksek Askeri İdare Mahkemesi", Prof. Dr. OSMAN F. BEKRİ'ye Armağan, A.Ü.H.F. Yayını, No:411, Ankara 1977.
- ARMAĞAN, Tuncay:** İdarenin Sorumluluğu ve Tam Yargı Davaları, Ankara 1997.
- ARSLAN, Ahmet - SINMAZ, Emin - DÜNDAR, Tuncay:** İdari Yargılama Usulü İle İlgili Danıştay İdari Dava Daireleri Genel Kurul Kararları, Ankara 2002.
- ARSLAN, Ramazan:** Medeni Usul Hukuku, Ankara 1991.
- ASLAN, Zehreddin:** İdari Yargıda Yürütmenin Durdurulması, İstanbul 1993 (Yayınlanmamış Doktora Tezi).
- ASLAN, Zehreddin:** İdari Yargıda Yürütmenin Durdurulması, 2nci Bası, İstanbul 2001.
- AYDINALP, Sezai:** "AYİM'in Görev Alanı Sorunu", AYİM Dergisi, S.8 Ankara 1994.
- AYDINALP, Sezai:** "Devletin Askeri Manevra ve Atışlarından Doğan Zararlar Nedeniyle Hukuki Sorumluluğu", Ankara Barosu Dergisi, Sayı: 1993/4.
- AYİM (Askeri Yüksek İdare Mahkemesi) Dergileri, Y.:** 1985-2005, S.:1-20.
- BAL, Yakup:** İdari Yargılama Usulü İle İlgili Danıştay 10. Dairesi Seçilmiş Kararları, Ankara 2003.

- BAL, Yakup - KARABULUT, Mustafa - ŞAHİN, Yahya:** İdari Yargılama Usulü İle İlgili Danıştay 10. Dairesi Seçilmiş Kararları, Ankara 2003.
- BERK, Kahraman:** "İdari Yargıda Müdahilin Temyiz Hakkı", İstanbul Barosu Dergisi, Cilt: 74, S. 2000/4.
- BİLGİN, Hüseyin:** "İdari Yargıda Delil Tespiti", Adalet Dergisi, Y:93 S.10 Ocak 2002.
- CANDAN, Turgut:** "Tespit Davası ve İdari Yargı", Danıştay Dergisi, Yıl: 19, S:72-73, 1989.
- CANDAN, Turgut:** İdari Yargılama Usulü Kanunu, Ankara 2005.
- CANDEMİR, Taner:** AYİM'in 20nci Kuruluş Yılı Töreni Konuşması, Ankara 1993.
- CANDEMİR, Taner:** "AYİM'in Görev Alanı", Danıştay Dergisi, Yıl:8, S.28-29, 1978.
- COŞKUN, Sabri - KARYAĞDI, Müjgan:** İdari Yargılama Usulü, Ankara 2001.
- ÇAĞLAYAN, Ramazan:** "İdari Yargıda Kesin Hüküm", Erzincan Hukuk Fakültesi Dergisi, C:III, S.1.
- ÇAĞLAYAN, Ramazan:** İdari Yargı Kararlarının Sonuçları ve Uygulanması (2nci Baskı), Ankara 2001.
- ÇAĞLAYAN, Ramazan:** İdari Yargıda Kanun Yolları, Ankara 2002.
- ÇAĞLAYAN, Ramazan:** İdare Hukuku Dersleri, 6. Baskı, Ankara 2018.
- ÇAĞLAYAN, Muhtar M.:** "Hakimin Davaya Bakmaması ve Reddi Konusu", Adalet Dergisi, Y:63, S.10, Ekim 1972.
- ÇEKEN, Hüseyin:** "İdari İşlem ve İdari Eylem", AYİM Dergisi, S.16.
- ÇELİK, Osman:** Tarihsel Gelişimi ve Kararları Işığında, AYİM ve Sorunlarına Bir Yaklaşım, Ankara 1996 (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi).
- ÇELİK, Hüseyin:** Hukuk Mahkemelerinde Dava Açılması, Ankara 2005.
- ÇELİK, Hüseyin:** Hukuk Davalarında Görev ve Yetki Sorunu, Ankara 2005.
- ÇIRAKMAN, Erol:** "Danıştay'da Dava Dilekçesi Üzerinde İlk İnceleme", Atatürk'ün 100. Doğum Yılı Kutlama Sempozyumu, Danıştay Yayını, Ankara 25-16 Mayıs 1981.
- DEMİR, Gürtan:** "Bilirkişilik ve Uygulamadaki Sorunlar", Ankara Barosu Dergisi, Y.33, S.1976-6.
- DEMİRKOL, Selami - BAŞBEREKET, Zuhale:** İdari Yargıda Dava Açma ve Davaların Takip Usulü, 2. Baskı, İstanbul 2001.
- DERYAL, Yahya:** Türk Hukukunda Bilirkişilik ve Bilirkişi Raporu Örneği, İstanbul 2001.
- DEVİRİM, Semahattin:** "Kurumun Personele Rücu Hakkı", Danıştay Dergisi, Yıl:10, Sayı:38-39.

- DEVİRİM, Semahattin:** "10. Yılını Dolduran AYİM", Adalet Dergisi, Y. 73, S. 3, Ankara 1983.
- DİNÇ, M. İlhan - CANDAN, Turgut:** "İdari Yargılama Usulünde Davanın İhbarı", Danıştay Dergisi, Y. 22, S. 84-85, 1982.
- DUMAN, İlker Hasan:** "Hukuk Mahkemesinde Bilirkişilik", Ankara Barosu Dergisi, Y. 41, S. 1984/5.
- DURAN, Lütfi:** Türk İdaresinin Sorumluluğu, Ankara 1974.
- DURMUŞ, A. Alper:** Memur Disiplin Hukuku, Ankara 2005.
- EKİNCİ, Mustafa:** Kabahatler Kanunu ile İdari Suç ve Cezalar, Ankara 2005.
- ERDOĞDU, Ahmet:** "Görüşme Yöntemi", Danıştay Dergisi, Y.3, S.16-17, 1975.
- ERDOĞDU, Ahmet:** "Tespit Davası", Danıştay Dergisi, Y.1, S.3, 1971.
- ERKUT, Celal:** İptal Davasının Konusunu Oluşturma Bakımından İdari İşlemin Kimliği, Ankara 1990.
- EROĞLU, Yaşar:** "Danıştay Kanunuyla Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununa Atf Yapılmayan Hallerde Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu Hükmülerinin Danıştay'da Uygulanışı", Danıştay Dergisi, S.8.
- GİRİTLİ, İsmet - BİLGİN, Pertev - AKGÜNER, Tayfun:** İdare Hukuku, İstanbul 2001.
- GÖZLER, Kemal:** İdare Hukuku Dersleri, Bursa 2003.
- GÖZÜBÜYÜK, A. Şeref:** "AYİM ve Görevleri", Prof. Dr. Fikret Arık'a Armağan, AÜSBF. Todaie, Ankara 1973.
- GÖZÜBÜYÜK, A. Şeref - DİNÇER, Güven:** İdari Yargılama Usulü, 2. Baskı, Ankara 2001.
- GÖZÜBÜYÜK, A. Şeref - TAN, Turgut:** İdare Hukuku, Cilt 2, İdare Yargılama Hukuku, Ankara 2003.
- GÖZÜBÜYÜK, A. Şeref:** Yönetmelik Yargı, Ankara 1983.
- GÖZÜBÜYÜK, A. Şeref:** Yönetmelik Yargı, 14. Basım, Ankara 2001.
- GÜL, Hulusi:** Türk Hukukunda İdare Ajanının Hukuki Sorumluluğu, Ankara 1999 (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi).
- GÜLAN, Aydın:** Kamu Hizmeti Kavramı, İHD. Yıl: 9, Sayı: 1-3.
- GÜNDAY, Metin:** İdare Hukuku, Ankara 2004.
- HONDU, Selçuk:** "İdari Yargılama Usulünde Duruşma Yapılması ve Uygulanmadaki Durum", Danıştay Dergisi, Yıl.25, S.8-9.
- HONDU, Selçuk:** "İdari Yargılama Usulünde Tebligat Giderlerine İlişkin Bir İnceleme", Adalet Dergisi, Yıl.76, S.4, Ankara 1985.

- IŞIKAY, Mahir:** "Yürütmenin Durdurulması", AYİM Dergisi, S.15, Ankara 2000.
- İNAN, Atilla:** "Kamu Görevlilerinin Hukuka Aykırı Davranışlarından Devlet ve Diğer Kamu Tüzel Kişilerinin Kusursuz Sorumluluğu", Danıştay Dergisi, Yıl: 11, Sayı: 42-43.
- KABALAK, Yörük:** "Harçlarla İlgili Yanlış Bir Uygulama", İstanbul Barosu Dergisi, C.57, S.7-8-9, 1983.
- KALABALIK, Halil:** İdari Yargılama Hukuku, İstanbul 2003.
- KARAHANOĞULLARI, Özlem Erdem:** "İdari Davalarda Süre Sorunları", İdari Yargı Sempozyumu, Mersin Barosu Yayını, 1999, s.87.
- KARAHASAN, Mustafa Reşit:** Türk Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Cilt. 1, İstanbul 2003.
- KARAVELİOĞLU, Celal:** İdari Yargılama Usulü Kanunu, 5. Baskı, Kayseri 2001.
- KARAVELİOĞLU, Celal:** İdari Yargılama Usulü Kanunu, 6. Baskı, Kayseri 2006.
- KAYA, Cemil:** İdarenin Takdir Yetkisi ve Yargısal Denetimi, Konya 1997 (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi).
- KAYIŞOĞLU, Bahattin,** "İdari Eylemlere İlişkin Sorumluluk Sebepleri", Ankara Barosu Dergisi, Y:33, Sayı:1976/2.
- KESKİN, O. Kadri:** "Görevli Olmayan Yerlere Başvurma Halinde İdari Dava Açma Süresi", Adalet Dergisi, Y.77, S.1, Ankara 1986.
- KILINÇ, Bahadır:** Yürütmenin Durdurulması, Ankara 1998.
- KİRAZ, Taylan Özgür:** "Hükümlerin Tavzihine İlişkin Bazı Tespitler", Maltepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Yıl: 2002, S.2.
- KİRAZ, Taylan Özgür:** Medeni Yargılama Hukukunda İkrar, Ankara 2005.
- KİRAZ, Taylan Özgür - YAMAN, Murat:** "Asker Kişilere Tebligat", Türkiye Barolar Birliği Dergisi, Temmuz/Ağustos 2006, s.65.
- KİRAZ, Taylan Özgür:** "Kamusal Alan Kavramı ve Bu Kavramın Tanımlanması Zorunluluğu", Prof. Dr. Fikret EREN'e Armağan, Ankara 2006.
- KÖPRÜ, Orhan:** Türkiye'de Askeri Yargı, Ankara 1988 (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi).
- KÖROĞLU, Hasan:** Türk Mahkemelerinde Birlikçilik ve Birlikçi Kurumları, Ankara 2001.
- KURU, Baki - ARSLAN, Ramazan - YILMAZ, Ejder:** Medeni Usul Hukuku, 4. Baskı, Ankara 1991.
- KURU, Baki:** Medeni Usul Hukuku, Ankara 1983.
- KURU, Baki:** "Hukuk Davası Açarken Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar", İstanbul Barosu Dergisi, C.58, S.10-11-12, 1984.

- KURU, Baki:** Hukuk Muhakemeleri Usulü Kanunu, 6. Baskı, İstanbul 2001.
- METİN, Yüksel:** Ölçülülük İlkesi, Ankara 2002.
- ONAR, Sıddık Sami:** İdare Hukukunun Umumi Esasları, 3. Baskı, İstanbul 1996.
- OYTAN, Muammer:** Danıştay'da Görülen Davalarda Yürütmenin Durdurulması, Ankara 1973.
- ÖKTEMER, Semih:** "Başvurma Harcı", Adalet Dergisi, Y.57, S.8-9, 1966.
- ÖNEN, Ergun:** "Feragat ve Kabul Kesin Hüküm Teşkil Etmez", Ankara Barosu Dergisi, Y:23, S.1976-1.
- ÖNGÖREN, Mürsel:** Türk Hukukunda İdari Dava Açma Süreleri, İstanbul 1990.
- ÖZAY, İlhan:** Yargısal Koruma, İstanbul 2001.
- ÖZAY, İlhan:** Günışığında Yönetim, İstanbul 2004.
- ÖZAY, İlhan:** Günışığında Yönetim, İstanbul 2002.
- ÖZBUDUN, Ergun:** Türk Anayasa Hukuku, Ankara 2000.
- ÖZDAĞ, Savaş:** Türk Hukukunda İdarenin Kusursuz Sorumluluğu, Ankara 1990 (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi).
- ÖZDEŞ, Orhan:** "Hakimin Reddi İsteminde Bulunmaya Yetkili Olanlar, Reddi Hakim İsteminden Feragat ve Reddi Hakim Kararlarının Düzeltilmesi", Danıştay Dergisi, Y.2, S.5, 1972.
- ÖZDEŞ, Orhan:** "Danıştay Kararlarının Yerine Getirilmesi Zorunluluğu", Danıştay Dergisi, Yıl.6, S.20.
- ÖZGÜLDÜR, Serdar:** AYİM Kararları Işığında Tam Yargı Davaları, Ankara 1996.
- ÖZGÜLDÜR, Serdar:** "AYİM Sorumluluk Hukukunda, İdari İşlemlerin Yol Açtığı Zararlar ve Bunların Tazmini Sorununa Mukayeseli Bir Yaklaşım", AYİM. 25. Yıl Armağanı, Ankara 1998.
- PANDAR, Nursafa:** "AYİM'in Görevleri", Ankara Barosu Dergisi, Y:31, S.1974/3.
- PINAR, İbrahim:** Memur Suçlarında İdari ve Adli Soruşturma Usulleri, Ankara 2003.
- RUHİ, Ahmet Cemal:** Tebligat Hukuku, Ankara 2003.
- SONER, Lütfi Fikri:** "Feragat Kabul ve Sulhe Dair Bazı Sorunlar", Ankara Barosu Dergisi, Y.34, S.1977/3.
- SUNAY, Süheyla Şenlen:** İdari Yargılama Usulüne Hakim Olan İlkeler Karşısında İspat ve Delil Hususları, İstanbul 1997.
- SUNAY, Süheyla Şenlen:** Askeri Yüksek İdare Mahkemesi ve Görev Kriterleri, İstanbul 1996.
- ŞAHİN, Mustafa:** "Askeri İdari Yargının Kısa Tarihçesi", Silahlı Kuvvetler Dergisi, Y.104, S.299, Eylül 1995.

- ŞAHİN, Mustafa:** "Kişi Yönünden AYİM'in Görev Alanı", Danıştay Dergisi, Y.8, S.30-31, 1978.
- ŞENGÜN, Kemal Oğuz:** "Kanıtların Saptanması Giderleri Hakkında Bir İnceleme", Adalet Dergisi, Y.63, S.10, Ekim 1972.
- TANRIVER, Süha:** Bilirkişinin Hukuki Statüsü, Yükümlülükler, Yetkileri ve Sorumluluğu, Ankara 2002.
- TEZİÇ, Erdoğan:** Anayasa Hukuku, İstanbul 1999.
- TOĞRUL, İlhan:** Askeri İdari Yargı, Ankara 1973.
- TOĞRUL, İlhan:** "Askeri İdari Yargının Genel Esasları ve Yargılama Usulleri", Askeri Adalet Dergisi, Y.16, S.64, Ankara 1972.
- ULUER, Yıldırım:** İdari Yargıda İptal Kararlarının Sonuçları, Ankara 1970 (Ank. Üni. Huk. Fak. Yay. No:281).
- ULUKAPI, Ömer:** "Bilirkişi Raporu ve Bilirkişi Raporunun Delil Olarak Değeri", Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.9, S.3-4, Y.2001.
- ULUSOY, Ali:** Bağımsız İdari Otoriteler, Ankara 2003.
- UYGUR, Turgut:** Borçlar Kanunu, Ankara 2003.
- ÜÇOK, Zeki:** Türk Silahlı Kuvvetleri Mensuplarına İlişkin Tazminat Hukuku ve Uygulaması, Eskişehir 1995 (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi).
- ÜNLÜÇAY, Mehmet:** "İdarenin Tazmin Borcu ve Enflasyon Olgusu", Danıştay Dergisi, Sayı: 94.
- YAMAN, Derya - YAMAN, Murat:** Askeri Yargı ve Adli Yargı Arasındaki Görev Sorunları, Ankara 2001.
- YAMAN, Murat:** Açıklamalı-İçtihatlı-Dilekçe Örneklili Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Kanunu, 2 nci Bası, Ankara 2006.
- YAMAN, Murat:** "Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Kararları Işığında İdare Hukukunda Sorumluluk, Hizmet Kusuru ve Kusursuz Sorumluluk Kavramları", AYİM Dergisi, S.18, Kitap:1.
- YAYLA, Yıldızhan:** İdare Hukuku I, İstanbul 1990.
- YILMAZ, Ejder:** "Yargılama Giderlerinin İşlevi ve Sosyal Hukuk Devleti", Ankara Barosu Dergisi, Y.41, S.1948/2.
- ZABUNOĞLU, Yahya Kamil:** "Askeri İdari Yargısı ve Anayasa Mahkemesinin Bir Kararı Üzerine", Ankara Barosu Dergisi, Y.34, S.1977-1, Ankara 1977.

Dr. İsmail TAZEGÜL

İDARİ YARGI KARARLARINDA
ÇEVRESEL
BAŞVURU HAKKI

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

İdari Yargı Kararlarında Çevresel Başvuru Hakkı

İsmail Tazegül

Hukuk Yayınları Dizisi – 3102

Birinci Baskı : Nisan, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8092 – 70 – 7

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Meteksan Matbaacılık ve Teknik Sanayi Ticaret A.Ş
Beytepe Köyü Yolu No:3
06800 Çankaya/Ankara
Sertifika No: 46519

KAYNAKÇA

- Abdulahkimoğulları, Erdal, Sezer, Özcan, Akpınar, Mahmut, Küresel Ulusal ve Yerel Düzeyde Bir İnsan Hakkı Olarak Çevre Hakkının Gelişimi, SDÜSBED, Sayı 14, 2011/2
- AGENDA 21, United Nations Conference on Environment & Development Rio de Janerio, Brazil, 3 to 14 June 1992. <https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/Agenda21.pdf>
- Akıllıoğlu, Tekin, İnsan Hakları I Kavram Kaynaklar ve Koruma Sistemleri, İmaj Yay., Ankara, 1995
- Akkoyunlu Ertan, Kıvılcım, Kentli Hakları, Amme İdaresi Dergisi, Cilt 30, Sayı 3, Eylül 1997
- Akyılmaz, Bahtiyar, Sezginer, Murat, Kaya, Cemil, Türk İdari Yargılama Hukuku, Savaş, Ankara, 2019
- Alada, Adalet, B., Gürpınar, Ergun, Budak, Sevim, "Rio Konferansı Üzerine Düşünceler", <http://istanbul.dergipark.gov.tr/download/article-file/5549>
- Alica, Süheyla Suzan, Çevresel Etki Değerlendirmesinin Yargı Kararları Çerçevesinde İrdelenmesi, Gazi Üniversitesi HFD., C XV, S 3, 2011
- Alica, Süheyla, Çevre Denetiminde İdarenin Sorumluluğu, GÜHFD., C. XV, S.4, 2011
- Alica Gökalp, Süheyla Suzan, Çevresel Etki Değerlendirmesi, Adalet Yayınevi, Ankara, 2019
- Amador, Teresa, The Aarhus Convention Inventory of EU Member States' measures on access to justice in environmental matters, Country Report for Portugal on Access to Justice in Environmental Matters, Milieu Ltd, Belgium, July 2007
- Aral, Berdal, Üçüncü Kuşak İnsan Hakları Olarak Kollektif Haklar, Siyasal Kitabevi, Ankara, 2010
- Atay, Ender Ethem, İdari Yargılamam Hukuku, Seçkin, Ankara, 2020
- Atay, Ender Ethem, İdare Hukuku, Turhan Kitabevi, Ankara, 2006
- Aygörmez-Uğurlubay, Gülsün Ayhan, Çevreye Karşı Suçlar, Yetkin Yayınları, Ankara, 2015
- Aykul, Ömer, Ekolojik Hukuk, Seçkin, Ankara, 2012
- Bonine, John E., Best Practices-Access to Justice (Agenda for Public Interest Law Reform), http://www.accessinitiative.org/sites/default/files/best_practices_-_access_to_justice_7-0.doc

- Boynudelik, Mahmut, Edt., *Ekolojik Anayasa*, Yeni İnsan Yayınevi, İstanbul, 2011
- Brennecke, Nicolas, "Facilitating Public Interest Environmental Litigation Through Locus Standi Requirements A Comparative Analysis of South Africa and Germany, University of Cape Town", Master Dissertation, 2017
- Candan, Turgut, *İdari Yargılama Usulü Kanunu*, Maliye ve Hukuk Yayınları, Ankara, 2006
- Coşkun, Aynur, Aydın, "Aarhus Sözleşmesinin İdare Hukuku Açısından İrdelemesi", TODAİE, İnsan Hakları Yıllığı, Cilt 23-24, 2001-2002
- Çağlayan, Ramazan, *İdari Yargılama Hukuku*, Seçkin, Ankara, 2011
- Çakmak, Zeynep, *Bağımsız İdari Otorite Olarak Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu*, Doktora Tezi, 2011
- Çeçen, Anıl, *İnsan Hakları*, Gündoğan, Ankara, 2010
- Diñç, Güney, "Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ne Göre Çevre ve İnsan", TBB Yay., Ankara, 2008
- Doğan, Seyhun, Tüzer, Mutlu, "Küresel İklim Değişikliği İle Mücadele: Genel Yaklaşımlar ve Uluslararası Çabalar", *Sosyoloji Konferansları Dergisi*, Sayı 44, 2011
- Doremus, Holly, *Environmental Ethics and Environmental Law: Harmony, Dissonance, Cacophony or Irrelevance*, *Environs*, Vol.27, No:1, Fall2003
- Duymaz, Erkan, *Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin Çevrenin Korunmasına Katkısı*, *İ.Ü.S.B.F. Dergisi*, No:47, Ekim 2012
- Ekşigil, Adnan, "Doğa Hakları ve Hukuk", *Birikim*, Sayı 68-69, 1995
- Engin, Billur, "İklim Değişikliği İle Mücadelede Uluslararası İşbirliğinin Önemi", *Sosyal Bilimler Dergisi*, 2010/2
- Erhürman, Tufan, "Çevre Davalarında Menfaat İhlali", *AÜHFD*, 60 (3) 2011
- Erkut, Celal, "Kamu Kudreti Ayrıcalıkları ve Tutuk Adalet Anlayışı", *Yenilik Basımevi*, İstanbul, 2004
- Erol, Ömer Faruk, *Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerinin Yargısal Denetimi*, *Cumhurbaşkanlığı Sisteminde Yürütme Sempozyum Bildiri Kitabı*, Marmara Üniv. Yay., İstanbul, 2018
- Ertaş, Şeref, *Çevre Hukuku ve Hayvan Hakları Hukuku*, İleri, İzmir, 2012
- Federlin, Christine, "The Aarhus Convention Inventory of EU Member States' measures on access to justice in environmental matters", *Country Report for Germany on Access to Justice in Environmental Matters*, Milieu Ltd, Belgium, July 2007
- Garner A. Bryan, *Black's Law Dictionary*, Ninth ed., West Publishing, St. Paul, 2009

- Gemalmaz, Mehmet Semih, Tarihselliği Bağlamında İnsan Hakları, TODAİE, İnsan Hakları Yıllığı, Sayı,7-8, 1986
- Gemalmaz, M. Semih, "Bir İnsan Hakkı Olarak Çevre Hakkı ve Türk Düzenlemesi", İÜHFM, C 52, Sayı1-4, 1986-1987
- Gözler, Kemal, İdare Hukuku, Cilt I, Ekin, Bursa, 2003
- Gözler, Kemal, İdare Hukuku, Cilt II, Ekin, Bursa, 2003
- Gözübüyük, Şeref, Yönetmelik Yargısı, Turhan Kitabevi, Ankara, 1999
- Gözübüyük, Şeref, Tan, Turgut, İdare Hukuku, Cilt 2, Turhan Kitabevi, Ankara, 2008
- Guide on Article 8 of the European Convention on Human Rights Right to respect for private and family life, home and correspondence, updated on 31 August 2019, European Court of Human Rights, 2019 https://www.echr.coe.int/Documents/Guide_Art_8_ENG.pdf
- Gül, İbrahim, Danıştay Kararlarında Kamu Yararı Kavramı, Ankara Barosu Dergisi, 2014/2
- Gündüz, Ebru, İdari Davalarda Ehliyet ve Husumet, Yetkin, Ankara, 2016
- Güneş, Ahmet M., "Aarhus Sözleşmesi Üzerine Bir İnceleme", GÜHF Dergisi, C XIV, 2010
- Güneş, Ahmet M., Avrupa Birliği Çevre Hukuku, XII Levha Yay., İstanbul, 2011
- Güneş, Ahmet, M., "Uluslararası Çevre Hukuku Üzerine Bir İnceleme", İÜHFM, Cilt LXX, S1, 2012
- Güneş, Ahmet. M., "Alman Çevre Hukukunun Anayasal Çerçevesi", AÜHFD, Cilt 58, Sayı 4, 2009
- Güneş, Ahmet M., "Aarhus Sözleşmesi ve Çevresel Bilgiye Erişim Hakkı", DÜHFD, Cilt 17-18, Sayı 26-27-28-29, 2012-2013
- Güneş, Ahmet M., "Yeni Anayasa Tartışmaları Bağlamında Çevre", Gazi Ü.H.F.D., C XV, S. 3, 2011
- Güneş, Yusuf, Coşkun, Aynur Aydın, Çevre Hukuku, Kazancı, İstanbul, 2004
- Güneş, Felemez, İYUK Madde 28/4 Değişikliği: Yargı Kararlarının İdare Tarafından Uygulanmaması ve Çözüm Önerileri, TAAD, Yıl 7, S. 28, Ekim 2016
- Hamamcı, Can, "Çevrenin Uluslararası Boyutları", İnsan Çevre Toplum, Der: R. Keleş, İmge, Ankara, 1997
- Hamamcı, Can, "Çevre Hakkı Üzerine Düşünceler", TODAİE, İnsan Hakları Yıllığı, s. 5/6-1, 1984
- Hammons, Jeffrey T., Public Interest Standing and Judicial Review of Environmental Matters: A Comparative Approach, Columbia Journal of Environmental Law, Vol.41,N:3, 2016

- Heta-Elena Heiskanen, *Towards Greener Human Rights Protection Rewriting the Environmental Case-Law of the European Court of Human Rights*, Acta Universitatis Tamperensis 2367, Tampere University Press Tampere 2018
- İnceoğlu, Sibel, “İnsan Hakları Avrupa Mahkemesi Kararlarında Âdil Yargılanma Hakkı, Kamu ve Özel Hukuk Alanlarında Ortak Yargısal Hak ve İlkeliler”, İkinci Bası, İstanbul 2005 den aktaran; Aydın, Bihter, *Türk İdari Yargı Düzeninde Mahkemeye Erişim Hakkı*, TAAD, Yıl 4, Sayı 15, Ekim 2013
- Kaboğlu, İbrahim Ö., Yancı Özalp, Nihan, *Çevre Hakkı*, Tekin Yayınevi, İstanbul, 2021
- Kaboğlu, İbrahim Ö., *Anayasa Hukuku Dersleri*, Legal, İstanbul, 2017
- Kaboğlu, İbrahim Ö., *Özgürlükler Hukuku I*, İmge Kitabevi, Ankara, 2013
- Kaboğlu, İbrahim Ö., *Çevre Hakkı*, İletişim Yay., İstanbul, 1992
- Kaboğlu, İbrahim Ö., *Dayanışma Haklarının Hukuksal Değeri Soyut Talepler Mi, İnsan Hakları Mı?*, İnsan Hakları Yıllığı, TODAİE Yay., Cilt 13, 1991
- Kaboğlu, İbrahim Ö., *Kollektif Özgürlükler*, DÜHF Yay., Diyarbakır, 1989
- Kaboğlu, İbrahim Ö., Dönmez, Oğuz, *Afrika İnsan ve Halklar Hakları Şartı*, DÜHFD, 1985, www.dicle.edu.tr, Erişim Tarihi:12.01.2016
- Kaboğlu, İbrahim Ö., *Çevre Hakkı Üzerine (Bir Danıştay Kararının Düşündürdükleri)*, İnsan Hakları Yıllığı, TODAİE Yay., Cilt 10-11, 1988-1989
- Kaboğlu, İbrahim Ö., *Çevre Hakkı Karşısında İdare ve Yurttaş*, www.ibrahimkaboglu.org, Erişim Tarihi:20.03.2016
- Kaboğlu, İbrahim Ö., “Çevre Hakkı Karşısında İdare ve Yurttaş”, www.ibrahimkaboglu.org
- Kalabalık, Halil, *İdari Yargılama Usulü Hukuku*, Sayram Basım Yayıncılık, Konya, 2013
- Kalabalık, Halil, *İnsan Hakları Hukuku*, Seçkin, Ankara, 2015
- Kaplan, Gürsel, “Danıştay Kararları ve İlgili Özel Yasal Düzenlemeler Çerçevesinde İdari Yargıda Ehliyet ve Husumet”, İÜHFİM, Cilt LXIX, Sayı 1-2, Yıl 2011 (*İl Han Özey’a Armağan*, İstanbul, Legal, 2011)
- Kaplan, Gürsel, *İdari Yargılama Hukuku*, Ekin Yayınları, Bursa, 2019
- Kapani, Münci, *Kamu Hürriyetleri*, Yetkin, Ankara, 1993
- Kasapoğlu Turhan, Mine, *İdari Yargıda İvedi Yargılama Usulü*, Ankara Barosu Dergisi, 2015/3
- Karabacak, Orhan, “Taşınmaz Kültür ve Tabiat Varlıklarının Korunmasında Devletin Yükümlülükleri: Karşılaştırmalı Bir Analiz”, Yayımlanmamış Doktora Tezi, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ocak 2016
- Karahanogulları, Onur, *İdari Yargı İdarenin Hukuka Zorlanması*, Turhan Kitabevi, 2019
- Kavas, Kayhan, Sezer, Sibel, “Johannesburg Dünya Sürdürülebilir Kalkınma Zirvesi’nin Ardından”, *Türk İdare Dergisi*, Aralık 2002

- Keleş, Ruşen, Ertan, Birol, Çevre Hukukuna Giriş, İmge Kitabevi, Ankara, 2002
- Kılıç, Selim, Çevre Hakkının Gelişim Sürecinde İnsan Haklarının Rolü, TODAİE, İnsan Hakları Yıllığı, Cilt 30, 2012
- Kılıç, Selim, Uluslararası Çevre Hukukunun Gelişimi Üzerine Bir İnceleme, CÜİBD, Cilt 2. S2
- Kili, Suna, Gözübüyük, A.Şeref, Türk Anayasa Metinleri, Türkiye İş Bankası Yay., İstanbul, 2000
- Kurdoğlu, Oğuz, "Dünya Doğayı Koruma Hareketinin Tarihsel Gelişimi ve Güncel Boyutu", AÇÜOFD, Cilt 8/1, 2007
- Sancakdar, Oğuz, İdari Yargılama Hukuku, Sorubankası Yay., 2019
- Stone, Christopher D., "Should Trees Have Standing? Towards Legal Rights for Natural Objects", Southern California Law Review 45, 1972 <https://iseethics.files.wordpress.com/2013/02/stone-christopher-d-should-trees-have-standing.pdf>
- Ksentini, Fatma Zohra, İnsan Hakları ve Çevre, Sivil Toplum Geliştirme Merkezi, 1994
- Lewis, Bridget, Environmental Right or A Right to the Environment? Exploring the Nexus Between Human Rights and Environmental Protection, Macquarie Journal of International and Comparative Environmental Law, Vol 8, N1, January 2012
- Madra, Ömer, Ekolojik Anayasa, Yeni İnsan Yayınevi, İstanbul, 2011
- Mairal, Héctor A. "Collective and Class Actions in Argentina". Paper presented to The Globalization of Class Actions, An international conference co-sponsored by Stanford Law School and the Centre for Socio-Legal Studies, Oxford University, United Kingdom, December 2007. http://globalclassactions.stanford.edu/sites/default/files/documents/Argentina_National_Report.pdf
- May, Rames R., Daly, Erin, "Dünyada Çevresel Anayasacılık", Çeviren: Şirin, Tolga, Orcan, N. Umut, Ekoloji Kolektifi, İstanbul, 2018
- Münir, Metin, İnsan Olan Nehir, 18.03.2017 tarihli yazı <https://t24.com.tr/yazarlar/metin-munir/insan-olan-nehir,16804> <https://www.bbc.com/news/world-asia-39282918>
- Ocak, Kasım, Çevrenin Korunmasına Yönelik Kolluk Faaliyetlerinden Dolayı İdarenin Sorumluluğu, Seçkin, Ankara, 2019
- Onar, Sıddık Sami, İdare Hukukunun Umumi Esasları, Cilt III, 3. Bası, İsmail Akgün Matbaası, İstanbul, s. 1961
- Özbudun, Ergun, Türk Anayasa Hukuku, Yetkin, Ankara, 2009
- Özbey, Özcan, İdari Yargı Kararlarının Uygulanmamasından Doğan Hukuki ve Cezai Sorumluluk, Ankara Barosu Dergisi, Y. 67, S. 4, 2009
- Özdağ, Ufuk, "Çevresel Eleştiriye Giriş, Doğa Kültür Edebiyat", Ürün Yayınları, 2017
- Özdek, Yasemin E., İnsan Hakkı Olarak Çevre Hakkı, T.O.D.A.İ.E., Ankara, 1993

- Pecharroman, Lidia Cano, *Rights of Nature: Rivers That Can Stand in Court*, AC4, Earth Institute Publishing, Columbia University, New York, 2018
- Pring, George Rock; Pring, Catherine Kitty, *Environmental Courts & Tribunals: A Guide for Policy Makers* UNON/Publishing Services Section/Nairobi, 2016
- Report of the World Commission on Environment and Development: "Our Common Future", Gro Harlem Brundtland, Oslo, 20 March 1987. <http://www.un-documents.net/our-common-future.pdf>
- Report of the United Nations Conference on the Human Environment, Stockholm, 5-16 June 1972, UN Publication, A/Conf.48/14/Rev.1, <http://www.un-documents.net/aconf48-14r1.pdf>
- Republic of Philippines Supreme Court, *Rules of Procedure for Environmental Cases*-A.M. No. 09-6-8-SC http://philja.judiciary.gov.ph/assets/files/pdf/learning_materials/A.m.No.09-6-8-SC_Rules_of_Procedure_for_Envi_Cases.pdf
- Rubiano, Daniel Rincon, *Environmental law in Colombia*, Alphen aan den Rijn: Kluwer Law International, cop. Wolters-Kluwer, 2011 s.158-162. Ayrıca bkz: Danielle Andrade and the others, *Environmental Justice Project*, <http://www.ukela.org/content/doclib/116.pdf> s.5
- Shue, Henry, *Temel Hakların Evrenselliği, İnsan Haklarının Felsefi Temelleri*, Yay. Haz. İoanna Kuçuradi, Türkiye Felsefe Kurumu, Ankara, 2009
- Şahin, Cenk, *Amerikan Federal İdare Hukukunda Regülasyon*, Oniki Levha Yay., İstanbul, 2010
- Şen, Ersan, *Çevre Ceza Hukuku*, Kazancı Kitap, İstanbul, 1994
- Şengül, Mihriban, *Türkiye'de ÇED ve ÇED Yönetmeliği İçerik Çözümlemesi*, Detay Yayıncılık, Ankara, 2002
- Şirin, Tolga, *Çevre İnsan Devlet*, Tekin Yayınları, İstanbul, 2015
- Şirin, Tolga, *Gelecek Kuşaklardan Doğanın Haklarına: Bolivya ve Ekvador Anayasalar*, Türkiye Barolar Birliği II. Çevre ve Kent Hukuku Kurultayı, 2014, https://www.academia.edu/21718107/GELECEK_KU%C5%9EAKLARDAN_DO%C4%9EANIN_HAKLARINA_BOL%C4%B0VYA_VE_EKVADOR_A_NAYASALARI
- Tahmazoğlu Üzeltürk, Sultan, *Anayasa Hukuku Açısından Sağlık Hakkı*, Legal, İstanbul, 2012.
- Talas, Cahit, "Sosyal Haklar ve Türk Anayasalarında Sosyal Hakların Evrimi", *İnsan Hakları Yıllığı*, TODAİE Yay., 1981-1982
- Taneri, Gökhan, *Çevreye Karşı Suçlar*, Bilge Yayınevi, Ankara, 2016
- Tanör, Bülent, *Anayasa Hukukunda Sosyal Haklar*, May Yay., İstanbul, 1978
- Tombaloğlu, Nermin, "Anayasa Mahkemesi Kararlarında Kamu Yararı Kavramı", *İnönü Üniv. H.F.D.*, Cilt 5, Sayı 1, 2014
- Turgut, Nükhet, *Sürdürülebilir Kalkınmanın Sağlanmasında Katılımın Rolü*, AÜHFD, C. 45, S. 1-4, 1996

- Turgut, Nükhet Y., Çevre Politikası ve Hukuku, İmaj, Ankara, 2012
- Uluslan, İlhan, "Türk Borçlar Kanunu'nda Yer Alan Genel Tehlike Sorumluluğu Kuralına İlişkin Birkaç Tespit Ve Hukuk Düzeni Tarafından Faaliyetine İzin Verilmiş Önemli Ölçüde Tehlike Arz eden İşletmelerin Yol Açtığı Zararların Uygun Bir Bedelle Denkleştirilmesi Sorunu", Yaşar Üniversitesi Dergisi, Cilt 8, 2013, <http://dergipark.ulakbim.gov.tr/jyasar/article/view/5000066326>
- Ulusoy, Ali D., İdari Yargılama Hukuku, Yetkin Yayınları, 2020
- Uygun, Oktay, İnsan Haklarını Geliştirmede Yargının Rolü, Danıştay ve İdari Yargı Günü 142. Yıl Sempozyumu, 2010
- Uygun, Oktay, Kamu Hukuku İncelemeleri İnsan Hakları, Demokrasi Hukuk Devleti Egemenlik, XII Levha, İstanbul, 2013
- Uygun, Oktay, İnsan Hakları Kuramı, İnsan Hakları, YKY, İstanbul, 2000
- Yancı, Nihan, Çevresel Etki Değerlendirmesi, Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>
- Yancı, Nihan, Çevresel Bilgilenme Hakkı, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2004, <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>
- Yancı Özalp, Nihan, Çevresel Haklara İnsan Hakları Avrupa Mahkemesi Yaklaşımı, Anayasa Hukuku Dergisi, C2, S3, 2013
- Yancı Özalp, Nihan, "Bolivya Anayasasında Ülkesel Haklar", Yeditepe Üniversitesi HFD., Cilt XIV, Sayı 1, 2017
- Yaşar, Hasan Nuri, İdari Yargı İdari Yargıç Yargısal Emir, XII Levha Yayınları, İstanbul, 2013
- Yenice K., Esin Y., İdari Yargılama Usulü Kanunu, Ankara, 1983
- Yeşilyurt, Nazile İrem, "İdari Yargıda Yürütmenin Durdurulması ve İvedi Yargılama: Hukuka Sermayeye Koşut Hız Ayarı", Ankara Üniversitesi SBF Dergisi, Cilt 70, No:2, 2015
- Yıldırım, Turan, Yasin, M., Kaman, N., Özdemir, H.E., Üstün, G., Çakır, HM., Okay Tekinsoy, Ö., İdare Hukuku, Onikilevha, İstanbul, 2020
- Yıldırım, Turan, Fiş Üstün, Gül, İdari Yargılama Usulü Kanunu, Onikilevha, İstanbul, 2020
- Yıldırım, Turan, Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri, MÜHFHAD., C 23, S 2, 2017
- Yıldırım, Turan, İdari Yargı, Beta, İstanbul, 2008
- Yıldırım, Turan, İdari Yargı Kararlarının Uygulanmaması Sorunu, UİBD., Vol 1, 2004
- Yılmaz, Sacit, Çevre Suçları, Adalet Yayınları, Ankara, 2013
- Yokuş, Sevtap, Türkiye'de Anayasa Şikayetini Hazırlayan Koşullar, Türkiye'de Anayasa Mahkemesine Bireysel Başvuru, Ed: Sevtap Yokuş, Seçkin, Ankara, 2014
- Yokuş Sevvük, Handan, Çevre Hukuku, Adalet Yayınları, Ankara, 2013

YARGI KARARLARI

- Anayasa Mahkemesi'nin Yılmaz Körükçü Kararı Başv. No:2017/23668 K.T.:29.09.2020
- Anayasa Mahkemesi'nin Arif Ekim ve Diğerleri kararı Başv. No:2016/9276, K.T.:08.09.2020
- Anayasa Mahkemesi'nin Arzu Mülayim ve Diğerleri Kararı Başv. No:2017/25436 K.T.:21.07.2020
- Anayasa Mahkemesi'nin Ahmet Recai Kural Kararı Başv. No:2017/14702 K.T.:01.07.2020
- Anayasa Mahkemesi'nin Hasan Kaya ve Diğerleri Kararı Başv. No:2017/22750 K.T.:01.07.2020
- Anayasa Mahkemesi'nin Kemal Çakır ve Diğerleri kararı Başv. No:2016/13846 K.T.:05.03.2020
- Anayasa Mahkemesi'nin Şafak Tuncer kararı Başv. No:2019/41665 K.T.:20/4/2020
- Anayasa Mahkemesi'nin Mehmet Şahin kararı Başv. No: 2019/40003 K.T.:20.04.2020
- Anayasa Mahkemesi'nin Ali Akbaş kararı Başv. No:2019/39999 K.T.:20.04.2020
- Anayasa Mahkemesi'nin Başvuru Nolu Nezahat Topal kararı Başv. No:2019/42507 K.T.:20.04.2020
- Anayasa Mahkemesi'nin E:2018/70 K:2019/54 sayılı 26.06.2019 tarihli kararı
- Anayasa Mahkemesi'nin Nazife Başkan kararı Başv. No:2016/69236 K.T.:03.07.2019
- Anayasa Mahkemesi'nin Egeçep Derneği ve Diğerleri kararı Başv.No:2015/4453 K.T.:03.07.2018
- Anayasa Mahkemesi'nin Binali Özkaradeniz ve diğerleri kararı Başv. No:2014/4686 K.T.:01.02.2018
- Anayasa Mahkemesi'nin E:2017/124 K:2018/9 sayılı 14.02.2018 tarihli kararı
- Anayasa Mahkemesi'nin Fatma Çavuşoğlu ve Bilal Çavuşoğlu Kararı Başv. No:2014/5167 K.T.:28.09.2016
- Anayasa Mahkemesi'nin Osman Yücel Kararı Başv. No:2014/4874 K.T.:15.06.2016
- Anayasa Mahkemesi'nin Mehmet Bolat ve Diğerleri kararı Başv.No: 2013/5974 K.T.:10.03.2016
- Anayasa Mahkemesi'nin Mehmet Kurt kararı Başv.No:2013/2552 K.T.:25.02.2016
- Anayasa Mahkemesi'nin Ahmet İsmail Onat kararı Başv.No:2013/6714 K.T.:21.04.2016

- Anayasa Mahkemesi'nin Hüseyin Tunç Karlık Zahide Şadan Karluk kararı Başvr.No:2013/6587 K.T.:24.03.2016
- Anayasa Mahkemesi'nin Tezcan Karakuş Candan ve Diğerleri kararı Başvr.No:2014/5809 K.T.:10.12.2014
- Anayasa Mahkemesi'nin 19.03.2015 tarih E:2014/146 K:2015/31 sayılı kararı.
- Anayasa Mahkemesi'nin E:1963/336 K:1967/29 sayılı kararı, 26-27.09.1967, AMKD, Say.6.
- Anayasa Mahkemesi'nin E:1963/336 K:1967/29 sayılı kararı, 26-27.09.1967, AMKD, Say.6.
- Anayasa Mahkemesi'nin E:1988/19 K:1988/33 kararı, 26.10.1988, AMKD, Say. 24.
- Anayasa Mahkemesi'nin 15.01.2009 tarih E:2006/99 K:2009/9 sayılı kararı
- Anayasa Mahkemesi'nin 04.02.2010 tarih E:2006/23 K:2010/27 sayılı kararı
- Anayasa Mahkemesi'nin 21.09.1995 tarih E: 1995/27 K: 1995/47 sayılı kararı
- Anayasa Mahkemesi'nin 10.04.2003 tarih E:2002/112 K:2003/33 sayılı kararı
- Anayasa Mahkemesi'nin 17.03.2011 tarih E:2009/58 K:2011/52 sayılı kararı
- Anayasa Mahkemesi'nin, B.No:2013/5974 Karar Tarihi:13.03.2016
- Anayasa Mahkemesi'nin, B.No:2013/9661, Karar Tarihi:09.09.2015
- Anayasa Mahkemesi'nin, B.No:2013/1613, Karar Tarihi:02.10.2013
- Anayasa Mahkemesi'nin, B.No:2012/791, Karar Tarihi:07.11.2013
- Danıştay 14.D. 04.04.2017 tarih E:2016/11479 K:2017/2029 sayılı kararı
- Danıştay 14.D. 04.04.2017 tarih E:2016/8448 K:2017/2025 sayılı kararı
- Danıştay 14.D. 28.01.2016 tarih E:2015/908 K:2016/422 sayılı kararı
- Danıştay 14.D. 02.02.2016 tarih E:2015/592 sayılı YD kararı
- Danıştay İDDK. 11.10.2016 tarih E:2016/297 K:2016/2651 sayılı kararı
- Danıştay 14.D. 28.01.2016 tarih E:2015/908 K:2016/422 sayılı kararı
- Danıştay 14.D. 28.01.2016 tarih E:2015/8082 K:2016/419 sayılı kararı
- Danıştay 14.D. 22.03.2016 tarih E:2015/9771 K:2016/2056 sayılı kararı
- Danıştay 14.D. 26.04.2016 tarih E:2015/2215 K:2016/3328 sayılı kararı
- Danıştay 14.D. 26.04.2016 tarih E:2015/2215 K:2016/3328 sayılı kararı
- Danıştay 14.D. 26.04.2016 tarih E:2015/2215 K:2016/3328 sayılı kararı
- Danıştay 14.D. 26.04.2016 tarih E:2015/2215 K:2016/3328 sayılı kararı
- Danıştay 14.D. 28.01.2016 tarih E:2015/908 K:2016/422 sayılı kararı
- Danıştay 14.D. 28.01.2016 tarih E:2015/11311 K:2016/411 sayılı kararı
- Danıştay 14.D. 28.01.2016 tarih E:2015/8082 K:2016/419 sayılı kararı
- Danıştay 14.D. 28.01.2016 tarih E:2015/908 K:2016/422 sayılı kararı
- Danıştay 14.D. 26.04.2016 tarih E:2015/2215 K:2016/3328 sayılı kararı
- Danıştay 14.D. 28.01.2016 tarih E:2015/908 K:2016/422 sayılı kararı
- Danıştay 14.D. 28.01.2016 tarih E:2015/11311 K:2016/411 sayılı kararı

- Danıştay 14.D. 28.01.2016 tarih E:2015/908 K:2016/422 sayılı kararı
- Danıştay 14.D. 28.01.2016 tarih E:2015/8082 K:2016/419 sayılı kararı
- Danıştay 14.D. 08.03.2016 tarih ve E:2015/9337 K:2016/1492 sayılı kararı
- Danıştay 14.D. 25.06.2016 tarih E:2014/575 K:2015/5889 sayılı kararı
- Danıştay 14.D. 18.05.2016 tarih E:2016/512 K:2016/4151 sayılı kararı
- Danıştay 14.D. 27.01.2016 tarih E:2015/10889 K:2016/384 sayılı kararı
- Danıştay 14.D. 20.01.2016 tarih E:2015/7305 K:2016/125 sayılı kararı
- Danıştay 14.D. 23.11.2016 tarih E:2013/1730 K:2016/6687 sayılı kararı
- Danıştay İDDK. 04.02.2016 tarih E:2014/4064 K:2016/176 sayılı kararı
- Danıştay 14.D. 21.01.2016 tarih E:2015/2593 K:2016/235 sayılı kararı
- Danıştay 14.D. 12.05.2016 tarih E:2016/1371 K:2016/3846 sayılı kararı
- Danıştay 14.D. 22.03.2016 tarih E:2015/9771 K:2016/2056 sayılı kararı
- Danıştay 14.D 21.04.2016 tarih E:2015/9219 K:2016/3157 sayılı kararı
- Danıştay 14.D. 10.06.2015 tarih E:2014/8854 K:2015/5118 sayılı kararı
- Danıştay 14.D. 22.10.2015 tarih E:2014/7918 K:2015/7857 sayılı kararı
- İzmir 2. İdare Mahkemesi'nin 16.12.2015 tarih E:2015/1345 K:2015/1678 sayılı kararı
- Danıştay 14.D. 30.04.2015 tarih ve E:2013/2257 K:2015/3474 sayılı kararı
- Danıştay 14.D. 30.04.2015 tarih E:2014/11554 K:2015/3506 sayılı kararı
- İzmir 5. İdare Mahkemesi'nin 19.12.2015 tarih E:2014/1671 K:2015/227 sayılı kararı
- Danıştay 14.D. 19.10.2015 tarih E:2015/2757 K:2015/7628 sayılı kararı
- Ankara 4. İdare Mahkemesi'nin 16.01.2015 tarih E:2014/1987 K:2015/42 sayılı kararı
- Danıştay 14.D. 22.10.2015 tarih E:2015/2672 K:2015/7840 sayılı kararı
- Danıştay 14.D. 22.10.2015 tarih E:2014/7918 K:2015/7857 sayılı kararı
- Danıştay 14.D. 30.09.2015 tarih E:2014/11223 K:2015/6857 sayılı kararı
- Danıştay 14.D. 02.12.2015 tarih E:2014/5435 K:2015/9549 sayılı kararı
- Danıştay 14.D. 15.10.2015 tarih E:2014/10135 K:2015/7539 sayılı kararı
- Danıştay 14.D. 07.04.2015 tarih E:2014/10157 K:2015/2620 sayılı kararı
- Danıştay 14.D. 15.10.2015 tarih E:2014/1656 K:2015/7549 sayılı kararı
- Danıştay 14.D. 08.10.2015 tarih E:2014/11397 K:2015/7342 sayılı kararı
- Danıştay 14.D. 30.09.2015 tarih E:2014/11223 K:2015/6857 sayılı kararı
- Danıştay 14.D. 29.04.2015 tarih ve E:2013/3080 K:2015/3410 sayılı kararı
- İzmir 3. İdare Mahkemesi'nin 24.04.2015 tarih E:2013/271 K:2015/532 sayılı kararı
- Danıştay 14.D. 22.04.2015 tarih E:2013/7468 K:2015/3192 sayılı kararı
- Danıştay 14.D. 22.04.2015 tarih E:2013/7468 K:2015/3192 sayılı kararı
- Danıştay 14.D. 26.10.2015 tarih E:2014/7591 K:2015/7894 sayılı kararı
- Danıştay 14.D. 30.09.2015 tarih E:2014/11223 K:2015/6857 sayılı kararı
- Danıştay 14.D. 22.04.2015 tarih E:2013/7468 K:2015/3192 sayılı kararı

- Danıştay 14.D. 22.04.2015 tarih E:2013/7468 K:2015/3192 sayılı kararı
- Danıştay 14.D. 26.10.2015 tarih E:2014/7591 K:2015/7894 sayılı kararı
- Danıştay 14.D. 29.04.2015 tarih ve E:2013/3080 K:2015/3410 sayılı kararı
- Danıştay 14.D. 06.10.2015 tarih E:2014/491 K:2015/7128 sayılı kararı
- Danıştay 14.D. 04.11.2015 tarih E:2014/6249 K:2015/8155 sayılı kararı
- Danıştay 6.D. 26.01.2015 tarih E:2011/9150 sayılı YD kararı
- Danıştay İDDK. 15.10.2015 tarih YD. İtiraz No:2015/1068 sayılı kararı
- Danıştay İDDK. 04.02.2015 tarih E:2013/24 K:2015/174 sayılı kararı
- Danıştay 14.D. 30.04.2015 tarih E:2015/48 K:2015/3500 sayılı kararı
- Danıştay İDDK., 05.10.2015 tarih E:2015/3251 K:2015/3205 sayılı kararı
- Danıştay 14.D. 04.11.2015 tarih E:2014/6249 K:201578155 sayılı kararı
- Danıştay 14.D. 18.06.2015 tarih E:2013/1174 K:2015/5471 sayılı kararı
- Danıştay 14.D. 02.12.2015 tarih E:2014/5435 sayılı kararı
- Danıştay 14.D. 30.09.2015 tarih E:2014/11223 K:2015/6857 sayılı kararı
- Danıştay 14.D. 17.09.2015 tarih E:2014/10388 K:2015/6710 sayılı kararı
- Danıştay 14.D. 06.10.2015 tarih E:2014/491 K:2015/7128 sayılı kararı
- Danıştay 14.D. 25.06.2015 tarih E:2014/575 K:2015/5889 sayılı kararı
- Danıştay 14.D. 10.06.2015 tarih E:2014/8854 K:2015/5118 sayılı kararı
- Danıştay 14.D. 30.04.2015 tarih E:2013/8385 K:2015/3501 sayılı kararı
- Danıştay 14.D. 10.06.2015 tarih E:2014/8854 K:2015/5118 sayılı kararı
- Danıştay 14.D. 25.05.2015 tarih E:2014/575 K:2015/5889 sayılı kararı
- Danıştay 14.D. 21.04.2015 tarih E:2013/4094 K:2015/3154 sayılı kararı
- Danıştay 14.D. 12.02.2015 tarih E:2014/8864 K:2015/1095 sayılı kararı
- Danıştay 14.D. 07.10.2015 tarih E:2013/707 K:2015/7237 sayılı kararı
- Danıştay 14.D. 19.11.2015 tarih E:2015/4244 K:2015/9009 sayılı kararı
- Danıştay 14.D. 16.04.2015 tarih E:2014/10708 K:2015/3079 sayılı kararı
- Danıştay 14.D. 05.03.2015 tarih E:2014/10471 K:2015/1744 sayılı kararı
- Danıştay 14.D. 01.04.2015 tarih E:2013/7597 K:2015/2445 sayılı kararı
- İzmir 4. İdare Mahkemesi'nin 11.06.2015 tarih E:2015/40 K:20151001 sayılı kararı
- Danıştay 14.D. 26.10.2015 tarih E:2014/7591 K:2015/7894 sayılı kararı
- Danıştay 14.D. 28.05.2015 tarih E:2015/1236 K:2015/4552 sayılı kararı
- Danıştay 14.D. 30.04.2015 tarih E:2013/2257 K:2015/3474 sayılı kararı
- Danıştay 14.D 05.05.2015 tarih E:2013/1569 K:2015/3607 sayılı kararı
- Danıştay 14.D. 14.10.2015 tarih E:2014/285 sayılı YD Kararı
- Danıştay 14.D. 01.04.2015 tarih E:2013/7597 K:2015/2445 sayılı kararı
- Danıştay 14.D. 03.07.2014 tarih E:2014/2544 K:2014/7316 sayılı kararı
- Danıştay 6.D. 28.03.2014 tarih E:2013/5536 K:2014/2440 sayılı kararı

- Danıştay İDDK., 27.01.2014 tarih E:2012/52 K:2014/91 sayılı kararı
- Danıştay 14.D. 21.04.2014 tarih E:2012/9732 K:2014/4948 sayılı kararı
- Danıştay 14.D. 03.06.2014 tarih E:2014/2688 K:2014/6362 sayılı kararı
- Rize İdare Mahkemesi'nin 24.12.2014 tarih E:2013/484 K:2014/747 sayılı kararı
- Rize İdare Mahkemesi'nin 24.12.2014 tarih E:2013/484 K:2014/747 sayılı kararı
- Rize İdare Mahkemesi'nin 24.12.2014 tarih E:2013/484 K:2014/747 sayılı kararı
- Danıştay 14.D. 15.10.2014 tarih E:2013/8560 K:2014/8342 sayılı kararı
- Danıştay 14.D. 15.10.2014 tarih E:2013/8560 K:2014/8342 sayılı kararı
- Danıştay 6.D. 28.03.2014 tarih E:2013/1015 K:2014/2428 sayılı kararı
- Rize İdare Mahkemesi'nin 24.12.2014 tarih E:2013/484 K:2014/747 sayılı kararı
- Rize İdare Mahkemesi'nin 24.12.2014 tarih E:2013/484 K:2014/747 sayılı kararı
- Danıştay 14.D. 28.04.2014 tarih E:2013/4556 K:2015/3316 sayılı kararı
- Danıştay 14.D. 24.06.2014 tarih E:2012/9140 K:2014/6993 sayılı kararı
- Danıştay 6.D. 26.11.2014 tarih E:2011/4773 K:2014/7690 sayılı kararı
- Danıştay 6.D. 28.10.2014 tarih E:2014/7272 YD Kabul Kararı
- Danıştay 13.D. 24.12.2014 tarih E:2014/956 K:2014/4507 sayılı kararı
- Danıştay 8.D. 10.06.2014 tarih E:2012/1619 K:2014/4978 sayılı kararı
- Danıştay 6.D. 28.03.2014 tarih E:2013/5536 K:2014/2440 sayılı kararı
- Danıştay 10.D. 17.02.2014 tarih E:2009/1713 K:2014/895 sayılı kararı
- Danıştay 6.D. 28.03.2014 tarih E:2013/5536 K:2014/2440 sayılı kararı
- Danıştay 6.D. 05.02.2014 tarih E:2010/750 K:2014/718 sayılı kararı
- Danıştay 6.D. 07.05.2014 tarih E:2013/4085 K:2014/3607 sayılı kararı
- Ordu İdare Mahkemesi'nin 27.12.2013 tarih E:2012/835 K:2013/1668 sayılı kararı
- Danıştay 14.D. 28.02.2013 tarih E:2011/14794 K:2013/1444 sayılı kararı
- Danıştay 14.D. 27.02.2013 tarih E:2011/13784 K:2013/1306 sayılı kararı
- Elazığ 1. İdare Mahkemesi'nin 27.02.2013 tarih E:2012/186 K:2013/157 sayılı kararı
- Danıştay 14.D. 24.10.2013 tarih E:2012/9094 K:2013/7096 sayılı kararı
- Danıştay 14.D. 02.10.2013 tarih E:2012/9524 K:2013/6604 sayılı kararı
- Danıştay 14.D. 24.09.2013 tarih E:2013/4238 K:2013/6294 sayılı kararı
- Danıştay 14.D. 02.10.2013 tarih E:2012/9524 K:2013/6604 sayılı kararı
- Danıştay 14.D. 10.10.2013 tarih E:2012/9642 K:2013/6947 sayılı kararı
- Danıştay 14.D. 24.10.2013 tarih E:2012/10264 K:2013/7128 sayılı kararı
- Danıştay 14.D. 24.10.2013 tarih E:2012/9834 K:2013/7132 sayılı kararı
- Danıştay 14.D. 24.09.2013 tarih E:2013/4238 K:2013/6294 sayılı kararı
- Antalya 3. İdare Mahkemesi'nin 09.10.2013 tarih E:2013/1186 K:2013/964 sayılı kararı
- Danıştay 14.D. 09.10.2013 tarih E:2012/189 K:2013/6901 sayılı kararı

- Danıştay 14.D. 25.10.2013 tarih E:2011/6991 K:2013/7213 sayılı kararı
- Danıştay 14.D. 24.09.2013 tarih E:2013/4238 K:2013/6294 sayılı kararı
- Danıştay İDDK. 25.12.2013 tarih E:2011/2420 K:2013/4687 sayılı kararı
- Rize İdare Mahkemesi'nin 26.07.2012 tarih E:2011/859 K:2012/477 sayılı kararı
- Antalya 2. İdare Mahkemesi'nin 26.04.2012 tarih E:2010/1047 K:2012/705 sayılı kararı
- Danıştay 14.D. 15.02.2012 tarih E:2011/15596 K:2012/965 sayılı kararı
- Rize İdare Mahkemesi'nin 27.08.2012 tarih E:2011/475 K:2012/569 sayılı kararı
- Rize İdare Mahkemesi'nin 26.07.2012 tarih E:2011/859 K:2012/477 sayılı kararı
- Rize İdare Mahkemesi'nin 31.07.2012 tarih E:2010/88 K:2012/486 sayılı kararı
- Ordu İdare Mahkemesi'nin 15.03.2012 tarih E:2011/223 K:2012/458 sayılı kararı
- Rize İdare Mahkemesi'nin 27.08.2012 tarih E:2011/475 K:2012/569 sayılı kararı
- Danıştay 6.D. 27.09.2012 tarih E:2012/4525 K:2012/4622 sayılı kararı
- Zonguldak İdare Mahkemesi'nin 30.11.2012 tarih E:2011/1875 K:2012/1539 sayılı kararı
- Danıştay 14.D. 06.11.2012 tarih E:2011/15162 K:2012/7461 sayılı kararı
- Danıştay 14.D. 13.12.2012 tarih E:2011/16787 K:2012/9669 sayılı kararı
- Danıştay 14.D. 14.03.2012 tarih E:2011/15665 K:2012/1738 sayılı kararı
- Danıştay 14.D. 14.03.2012 tarih E:2011/15665 K:2012/1738 sayılı kararı
- Danıştay 14.D. 14.03.2012 tarih E:2011/15665 K:2012/1738 sayılı kararı
- Danıştay 14.D. 18.04.2012 tarih E:2011/168 K:2012/2918 sayılı kararı
- Danıştay 14.D. 21.09.2011 tarih E:2011/13587 K:2011/795 sayılı kararı
- Danıştay 14.D. 22.06.2011 tarih E:2011/5290 K:2011/266 sayılı kararı
- Malatya İdare Mahkemesi'nin 03.11.2011 tarih E:2011/4327 K:2011/2996 sayılı kararı
- Ankara 2. İdare Mahkemesinin 21.09.2011 tarih E:2010/288 K:2011/1380 sayılı kararı
- Danıştay 6.D. 08.06.2011 tarih E:2010/12920 K:2011/2120 sayılı kararı
- Danıştay 10.D. 11.05.2011 tarih E:2010/13350 K:2011/1738 sayılı kararı
- Danıştay 10.D. 11.05.2011 tarih E:2010/13350 K:2011/1738 sayılı kararı
- Danıştay 14.D. 21.09.2011 tarih ve E:2011/13142 K:2011/796 sayılı kararı
- Danıştay 6.D. 02.02.2011 tarih E:2008/8999 K:2011/165 sayılı kararı
- Danıştay 14.D. E:2011/13742 K:2011/796 sayılı kararı
- Danıştay İDDK. 07.10.2010 tarihli YD İtiraz No:2010/968 sayılı YD kabul kararı
- İzmir 4. İdare Mahkemesi'nin 30.4.2010 tarih E:2009/249 K:2010/567 sayılı kararı
- Danıştay 6.D. 19.10.2010 tarih E:2010/6031 K:2010/9530 sayılı kararı
- Danıştay 6.D. 08.11.2010 tarih E:2010/2297 K:2010/10209 sayılı kararı

- Danıştay 6.D. 14.07.2010 tarih E:2010/3561 K:2010/7719 sayılı kararı
- Danıştay 8.D. 02.06.2010 tarih E:2008/720 K:2010/3180 sayılı kararı
- Danıştay 6.D. 08.03.2010 tarih E:2009/15183 K:2010/2254 sayılı kararı
- Danıştay İDDK. 22.10.2009 tarih E:2009/230 K:2009/1797 sayılı kararı
- Danıştay İDDK. 07.05.2009 tarih Y.D. İtiraz No:2008/1490 sayılı kararı
- Samsun 2. İdare Mahkemesi'nin 28.12.2009 tarih E:2009/1007 K:2009/1372 sayılı kararı
- Danıştay 6. D. 20.05.2008 tarih E:2007/545 sayılı kararı
- Danıştay 6.D. 30.05.2008 tarih E:2008/1749 K:2008/3525 sayılı kararı
- Ankara 2. İdare Mahkemesinin 27.06.2007 tarih E:2007/591 K:2007/1479 sayılı kararı
- Danıştay 6.D. 09.05.2007 tarih E:2005/423 K:2007/2614 sayılı kararı
- Danıştay İDDK. 31.05.2007 tarih E:2006/4713 K:2007/1302 sayılı kararı
- Danıştay 8.D. 03.04.2007 tarih E:2005/4971 K:2007/1833 sayılı kararı
- Danıştay 10.D. 25.01.2006 tarih E:2004/9540 K:2006/60 sayılı kararı
- Danıştay İDDK. 29.04.2004 tarih E:2001/553 K:2004/528 sayılı kararı
- Danıştay İDDK. 07.10.2004 tarih E:2004/2163 K:2004/788 sayılı kararı
- Danıştay 8.D. 07.12.2004 tarih E:2004/1447 K:2004/4766 sayılı kararı
- Danıştay 8.D. 12.03.2004 tarih E:2003/4391 K:2004/1272 sayılı kararı
- Danıştay İDDK. 06.06.2003 tarih E:2002/925 K:2003/409 sayılı kararı
- Danıştay İDDK. 04.05.2001 tarih E:2001/315 K:2001/420 sayılı kararı
- Danıştay İDDK. 14.09.2001 tarih E:2001/176 K:2001/624 sayılı kararı
- Danıştay 6.D. 24.11.1999 tarih E:1998/1451 K:1999/5992 sayılı kararı
- Danıştay 6.D. 24.11.1998 tarih E:1997/3489 K:1998/5794 sayılı kararı
- Danıştay İDDGK. 13.06.1997 tarih E:1997/195 K:1997/400 sayılı kararı
- Danıştay DDK. 25.01.1974 tarih ve E:1972/586 K:1974/80 sayılı kararı
- Danıştay 6.D. 26.06.1993 tarih E:1993/562 K:1993/2506 sayılı kararı
- Danıştay 10.D. 29.09.1994 tarih E:1993/4733 K:1994/4393 sayılı kararı
- Danıştay 6.D. 21.03.1988 tarih E:1987/931 K:1988/417 sayılı kararı
- Danıştay 10.D. 24.06.1986 tarih E:1985/2739 K:1986/1451 sayılı kararı
- Danıştay İDDK., 02.02.1990 tarih ve E:1990/670 K:1990/101 sayılı kararı
- Danıştay 02.06.1972 tarih E:1968/293 K:1972/623 sayılı kararı
- Danıştay 10. D. 29.09.1994 tarih ve E:1993/4733 K:1994/4393 sayılı kararı
- Danıştay İDDGK 13.06.1997 tarih E:1997/195 K:1997/400 sayılı kararı
- Danıştay 6.D. 26.06.1993 tarih E:1993/562 K:1993/2506 sayılı kararı
- Danıştay DDK 25.01.1974 tarih ve E:1972/586 K:1974/80 sayılı kararı
- Danıştay 10.D., 03.12.1997 tarih ve E:1996/2608 K:1997/5233 sayılı kararı

- Danıştay 10.D., 01.07.1993 tarih ve E:1993/2258 K:1993/2798 sayılı kararı
- Danıştay 10.D. 24.06.1986 tarih E:1985/2739 K:1986/1451 sayılı kararı
- Ankara 5. İdare Mahkemesi'nin 01.10.1986 tarih E:1986/287 K:1986/742 sayılı kararı
- Danıştay 6.D. 16.12.1986 tarih E:1986/1323 K:1986/1135 sayılı kararı
- Danıştay İDDGK 17.11.1989 tarih E:1989/422 sayılı kararı
- Danıştay 10. D. E:1990/2278 K:1992/1672 sayılı kararı
- Danıştay 6.D. E:1999/1498 K:2000/6482 sayılı kararı
- Danıştay 6.D. 18.11.1986 tarih E:1986/664 K:1986/967 sayılı kararı
- Danıştay GK. 22.11.1951 tarih E:1951/734 K:1951/2212 sayılı kararı
- Danıştay 6.D. 21.03.1988 tarih E:1987/931 K:1988/417 sayılı kararı
- Yargıtay 4. Hukuk Dairesinin 27/04/2017 tarih ve E:2015/13541 K:2017/2353 sayılı kararı
- Yargıtay 4. Hukuk Dairesinin E:2016/15911 K:2017/426 sayılı kararı
- Yargıtay 4. Hukuk Dairesinin 18/09/2014 tarih ve E:2014/5614 K:2014/11947 sayılı kararı.
- Yargıtay 4. Hukuk Dairesinin 20/02/2014 tarih ve E:2013/15544 K:2014/2817 sayılı kararı.
- Yargıtay 4. Hukuk Dairesinin 16.01.2014 tarih ve E:2013/11735 K:2014/393 sayılı kararı.
- Yargıtay 4. Hukuk Dairesinin 26/12/2013 tarih ve E:2013/16744 K:2013/20759 sayılı kararı.
- Yargıtay 4. Hukuk Dairesinin 13.10.2008 tarih ve E:2008/1554 K:2008/11727 sayılı kararı
- Yargıtay 4. Hukuk Dairesinin 22.09.2008 tarih ve E:2007/14629 K:2008/10720 sayılı kararı
- Yargıtay 4. Hukuk Dairesinin 28.04.2009 tarih ve E:2008/11088 K:2009/6022 sayılı kararı
- Yargıtay 4. Hukuk Dairesinin 20/11/2008 tarih ve E:2008/1773 K:2008/14364 sayılı kararı

Tuğba ÇAĞLAR

Avukat

GÜNCEL MEVZUAT VE YARGITAY KARARLARI IŞIĞINDA

**KAMULAŞTIRMA
VE KAMULAŞTIRMASIZ
EL ATMANIN MATEMATİĞİ**

Genişletilmiş ve Gözden Geçirilmiş

2. BASKI

ADALET YAYINEVİ

Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Güncel Mevzuat ve Yargıtay Kararları Işığında
Kamulaştırma ve Kamulaştırmaz El Atmanın Matematiği
Tuğba Çağlar Kurt

Hukuk Yayınları Dizisi – 1864

İkinci Baskı : Nisan, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8092 – 71 – 4

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : adalety@adaletyayinevi.com

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Vadi Grafik Tasarım Ltd. Şti.
İvedik Org. San. Bölgesi 1420. Cadde
No: 58/1 Yenimahalle/Ankara
Tel: 0 312 395 85 71
Sertifika No: 47479

KAYNAKÇA

- Açlar, A. Çağdaş, V., 2002, Mühendis, Mimar ve Uzmanlar İçin Taşınmaz (Taşınmaz) Değerlemesi. TMMOB HKMO Yayınları, Ankara.
- Alp, A., Yılmaz, U., 2004, Gayrimenkul Finansmanı ve Değerlemesi, İMKB Yayınları, İstanbul.
- Balchin, Paul N., 1985, Urban Land Economics, Kiev.
- Gültekin, T., 2008, Gayrimenkul Bilgi Bankası, İstanbul.
- Yazıcı, C. Dinçer, I. Balsarı, Z., 2006 Gayrimenkul Değerleme Yöntemleri Sınava Hazırlık Eğitimi I.Bölüm, Değerleme Uzmanları Derneği, İstanbul.
- Yomralıoğlu, T., 1997, Taşınmazların Değerlendirilmesi ve Kat Mülkiyeti Mevzuatı, Trabzon.
- URL-1: Adalet Bakanlığı, 2012. <http://www.mevzuat.adalet.gov.tr/html/5175.html>
- URL-2: Atak Gayrimenkul, <http://www.atakgd.com.tr>
- URL-3: Başbakanlık, 2006. <http://www.mevzuat.adalet.gov.tr/html/5175.html>
- URL-4: <http://www.dud.org.tr>
- URL-5: <http://www.gib.gov.tr> Kaynaklar
- TUİK., 2018, Türkiye İstatistik Kurumu Yayınları, Ankara TCMB., 2018. Ödemeler Dengesi Raporu Ekim 2018, Ankara
- Yüksel, A., 2012 Gayrimenkul Hukuku Derneği İktisadi İşletmesi, Ankara Aktif Eğitim Merkezi, 2017 SPK Gayrimenkul Değerleme Esasları, Ankara Nişancı, R., 2010. Bilirkişi Raporu, Trabzon
- Yavuz N., 2017. Bilirkişi Raporu, Trabzon Demir A., 2017. Bilirkişi Raporu, Trabzon
- 2016 -MAR, Tuğba ÇAĞLAR

Muharrem BALCI

HUKUKUN YAYGINLAŞTIRILMASINA NOTLAR - 1

- Kavramsal Analiz: Hak – Adalet – Özgürlük – Meşruiyet
- Hukuk Mantığı
- Her Türü “Son” İçin Gerekli “Hukuk Formasyonu”
- Hukuk Mesleği ve Misyon - Vizyon Tartışmalarında Tarihi Gerçeklikten Gelecek Tasavvuruna Süreç İşçiliği
- Hukukçu Kardeşlerime Hatırlatmalar

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Hukukun Yaygınlaştırılmasına Notlar - 1

Editör: Muhammet Negiz

Hukuk Yayınları Dizisi – 3104

Birinci Baskı : Nisan, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8092 – 72 – 1

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Ankamat Matbaacılık Sanayi Limited Şirketi
1344. Cadde No: 60 İvedik OSB Yenimahalle/Ankara
Sertifika No: 46700
Tel: (0312) 394 54 94-95

KAYNAKÇA

Adalet Canlı AKBAŞ, *Bağımlılıklar Kapsamında Yaşam Hakkının Dokunulmazlığı*,
<http://www.muhammedbalci.com/hukukdunyasi/alintilar/187.pdf>

Ahmet Halûk ATALAY, *Bir Hukuk Mantiği Var Mıdır?*

<http://hukukkurami.net/media/file/hukukmantiği.pdf>

Ahmet MUMCU; İNSAN HAKLARI & KAMU ÖZGÜRLÜKLERİ, Ankara: 1994, Savaş Yay.

Ahmet ŞİMŞİRGİL – Ekrem Buğra EKİNCİ, *AHMET CEVDET PAŞA VE MECELLE*, IQ Sanat ve Yayıncılık, İst: 2016

Ahmet Yaşar OCAK, *Fütüvvetnameler.*,

<http://www.islamansiklopedisi.info/dia/ayrmetin.php?idno=130265>

Akif EMRE; *Toplum Mühendisliği Projesi Olarak Muhafazakârlık*. Anlayış Dergisi Sayı: 9

_____ ; *Hak Etmek Pay Kapmak Değildir.*

<https://www.yenisafak.com/yazarlar/akifemre/hak-etmek-pay-kapmak-degildir-2007664>

_____ ; *“Gücün zirvede olduğu dönemde yanlış işaret edemeyenlerin zaaf zamanlarında eleştiri hakları olamaz.”*

<https://islamianaliz.com/haber/7436336/akif-emre-gucun-zirvede-oldugu-donemde-yanlisi-isaret-edemeyenlerin-zaaf-zamanlarında-elestiri-hakları-olamaz>

Ali Himmet BERKİ; *Açıklamalı MECELLE*, 3. Baskı, (İst. 1982, Hikmet Yay.)

_____ ; *HUKUK MANTIĞI ve TEFİR, Kanun ve Mukavelelerin Tanzim ve Tefsirine Ait Kaide ve Asıllar*, (Ankara: 1948, Güney Matbaacılık)

Ali KOÇAK, *“Feminizm, kapitalizmin odağı mı oldu?”* <https://www.dunyabulteni.net/kultur-sanat/feminizm-kapitalizmin-odaligi-mi-oldu-h296437.html>

Ali Özcan DEMİR, *Platon’un Mağara Metaforu*,

<https://aliozcanemir.wordpress.com/2013/08/17/platonun-magara-metaforu/>

Ali SEYYAR – Cihan Selçuk ÖZ, *İNSAN KAYNAKLARI TERİMLERİ – ANSİKLOPEDİK SÖZLÜK*, Değişim Yayınları, İst: 2007.

- Aliya İZZETBEGOVIÇ, KONUŞMALAR, Yöneliş Yay. İst: 2003.
- Antohny SULLIVAN; *Muhafazakârlık, Çoğulculuk ve İslâm*, Liberal Düşünce Dergisi, Sayı: 5.
- Bağış ERTEN, “*Yeni Bir Hukuk Siyaseti*”,
<http://www.gelecek.gen.tr/sayi14/yenibirhukuk.htm>
- Bernard LEVİS, MODERN TÜRKİYENİN DOĞUŞU, Çev: Metin KIRATLI, 8. Basım, (Ankara: 2000, Türk Tarih Kurumu Yay)
- Bilal AYBAKAN– İbrahim Kâfi DÖNMEZ. (DİB. İSAM, İslam Ansiklopedisi “Meşru” kavramı <http://www.islamansiklopedisi.info/dia/ayrmetin.php?idno=290380>
- CAN AKTAN, *Organizasyonlarda Vizyon, Misyon, Değerler ve Ahlak Bildirgelerinin Oluşturulması İçin Değişim İlkeleri*,
<http://www.canaktan.org/yonetim/yeni-yonetim/vizyon-yonetimi.htm>
- Cevdet YAVUZ; MEDENİ KANUN BORÇLAR KANUNU ve DİĞER MEVZUAT, 6. Basım, (İst: 1998, Beta Yay)
- Chaim PERELMAN; *Yeniden Soruşturulan Adalet*, Derleyen: Hayrettin ÖKÇESİZ, ÇAĞDAŞ HUKUK FELSEFESİ VE HUKUK KURAMI İNCELEMELERİ, (İst: 1997, Alkım Yay)
- Cihan ÖZPINAR, “*Manevi Asketizmden Dünyevi Asketizme*” KAPİTALİST TOPLUMA WEBER’Cİ BAKIŞ”,
<http://www.muharrembalci.com/hukukdunyasi/alintilar/215.pdf>.
- Coşkun ÜÇÖK – Ahmet MUMCU; TÜRK HUKUK TARİHİ, 5. Baskı, (Ankara: Savaş Yayınları, 1985)
- E. Sare YILMAZ, *Kadın Hareketinde Yeni Bir İtme: Toplumsal Cinsiyet Adaleti*
<http://turkishpolicy.com/Files/ArticlePDF/a-new-momentum-gender-justice-in-the-womens-movement-winter-2015-tr.pdf>
- Elif DURSÜÜST, *Kabul Edilme Sürecinde Türk Kanun-ı Medenisi*,
http://isamveri.org/pdfdrgr/D02671/2009_12/2009_12_DUESUNUSTE.pdf
- Elmalılı Hamdi YAZIR; HAK DİNİ KUR’AN DİLİ, (İst: Azim Dağ.)
- Emir KAYA; HUKUK ZİHNİYETİ, Ankara 2016, Adalet Yayınevi.
- Eren SOLMAZ, İDARE HUKUKU, İstanbul Üniversitesi Açık Ve Uzaktan Eğitim Fakültesi İdare Hukuku Adalet Programı. http://auzefkitap.istanbul.edu.tr/kitap/adalet_ao/idarehukuku.pdf
- Eric HOFFER; AKLIN MUHTERİS ÇAĞI, Ayışığı Kitapları, İst. 2000.

- Etyen MAHÇUPYAN; *Hukuk Devleti Ve Entellektüel*, Doğu Batı Düşünce Dergisi, Yıl: 4, Sayı 13, Kasım, Aralık, Ocak 2000–01
- Fahrettin ALTUN; *AKP ve Muhafazakâr Demokrasi*, Anlayış Dergisi, Sayı: 9.
- Fatih ÖZKUL, *Anayasalarımızda Laiklik İlkesi*, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/398211>
- Fatma Karabıyık BARBAROSOĞLU; *SÖZÜM SÖZ*, s.264. 3.Baskı, Profil Yay. İst: 2015, Hazırlayan Asım Öz.
- F. Develilioğlu, *OSMANLICA–TÜRKÇE ANSİKLOPEDİK LUGAT*, Ankara Aydın Kitabevi.
- H. Gökçe ZABUNOĞLU, *Günümüzde Ulus–Devlet*, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/475599>
- Hakan BAYRI, *Türkiye’de Kimlik Siyaseti Sorunu ve Ulusal Kimlik*. (1980 Sonrası Döneme Sosyo-Politik Bir Bakış). 2008. Doktora Tezi. <https://www.atauni.edu.tr/yuklemeler/a811b5d60e1c8f4df13a060186c5b2d8.pdf>
- Hans KELSEN, *Adalet Nedir?* Çev. Ali ACAR; <http://tbbdergisi.barobirlik.org.tr/m2013–107–1301>
- Hasan AKSAKAL: *Tahakküm, Türk Muhafazakârlığında Başından Beri Vardı*, <https://www.sosyalbilimler.org/hasan-aksakal-soylesisi/>
- Hasan YAYLI, *Fransız Devriminden Günümüze Ulus–Devlet*, <https://www.turkyurdu.com.tr/yazar-yazi.php?id=2307>
- Hayrettin KARAMAN, *Hırsızlık Cezası*, <http://www.hayrettinkaraman.net/yazi/hayat/0133.htm>
- Hayrettin ÖKÇESİZ; *ÇAĞDAŞ HUKUK FELSEFESİ ve KURAMI İNCELEMELERİ*, (İst: 1997, Alkım Yay)
- ; *HUKUK DEVLETİ Ve YARGICI*, Yeni Türkiye Dergisi, Sayı: 17.
- Hüseyin HATEMİ; *Adalet Kavramının Mutlaklığı Ve Rölativizmin Kabul Edilmezliği*, (Didim: 1996, Dünya Müslüman Hukukçular Konferansı’nda sunulu tebliğ) <http://www.muhammedbalci.com/hukukdunyasi/alintilar/279.pdf>
- Hidayet, Şefkatli TUKSAL; *Bir Zamanlar Adanmıştık Hepimiz*. Yeni Şafak, 26.10.1996.
- İlhan F. AKIN; *TEMEL HAK VE ÖZGÜRLÜKLER*, İstanbul Üniversitesi, 1971.
- Ioanna KUÇURADİ; *“Adalet Kavramı”*, Derl: Hayrettin ÖKÇESİZ, *Çağdaş Hukuk Felsefesi ve Hukuk Kuramı İncelemeleri*, İst: 1997, Alkım Yay.
- İhsan ELİAÇIK; *Yeniden Doğuşun Rüyası*, DRAM VE ÜTOPYA. Yarın Dergisi, Nisan 2003.

- İl Han ÖZAY; DEVLET İDARÎ REJİM VE YARGISAL KORUNMA. Filiz Kitabevi, İst. 1986.
- İlyas ÇELEBİ, *Sünnetullah* Maddesi, <https://islamansiklopedisi.org.tr/sunnetullah>
- İsmet SUNGURBEY; *Hak Nedir?* Derl: Hayrettin ÖKÇESİZ, ÇAĞDAŞ HUKUK FELSEFESİ VE HUKUK KURAMI İNCELEMELERİ, İst: 1997, Alkım Yay.
- Jan BERTING, *KİMLİK SİYASETİ*, Çev: Hüsamettin İNANÇ. Bilge Kültür Sanat Yayınevi, 2018
- Kadir CANGIZBAY; *Bir Kavram Olarak İnsan Hakları*, Doğu Batı Düşünce Dergisi, Yıl: 4, Sayı: 13, Kasım, Aralık, Ocak 2000–01.
- Kadriye BAKIRCI, *İstanbul Sözleşmesi*.
<http://www.muhammedbalci.com/hukukdunyasi/tce/881.pdf>
- Kemal İNAL; EĞİTİM VE İKTİDAR, Ütopya Yay., İst: 2008.
- Luggat, Osmanlıca Türkçe Sözlük.
<https://www.luggat.com/malumat%C4%B1%20sab%C4%B1ka/1/1>
- M. A. Yekta SARAÇ, *İcaz Maddesi*. İslam Ansiklopedisi,
<https://islamansiklopedisi.org.tr/icaz—belagat>
- M. Emin EMİNİ, “*Hak Kavramı*”, dergisosyalbil.selcuk.edu.tr/susbed/article/download/705/657
- M. Semih GEMALMAZ; ULUSALÜSTÜ İNSAN HAKLARI HUKUKUNUN GENEL TEORİSİNE GİRİŞ. İst. 1997. Beta Yay.
- Max Weber; SOSYOLOJİ YAZILARI, Çev. Taha PARLA, 3. Baskı, (İst: 1993, Hürriyet Vakfı Yay)
- MAZLUMDER, <http://www.mazlumder.org>
- MAZLUMDER, *Taksim Gezi Parkı Olayları Raporu*,
<https://istanbul.mazlumder.org/tr/main/yayinlar/yurt-ici-raporlar/3/taksim-gezi-parki-olaylari-raporu/1094>
- MAZLUMDER, *Şirnak İli Uludere İlçesi, Roboski Köyü Olayları İnceleme ve Araştırma Raporu*, <https://mazlumder.org/tr/main/yayinlar/yurt-ici-raporlar/3/mazlumder-sirnak-ili-uludere-ilcesi-roboski-k/1159>
- MAZLUMDER, *SOMA Maden Faciasınsa İnceleme ve Gözlem Raporu*,
<http://www.muhammedbalci.com/hukukdunyasi/raporlar/326.pdf>
- MECELLE-İ AHKÂM-I ADLİYYE SÛRET-İ HATT-I HÛMAYÛN İlk 100 Maddesi,
<http://www.muhammedbalci.com/hukukdunyasi/belgeler/232.pdf>
- Mehmet Fikret GEZGİN – Halil İbrahim SARIOĞLU, *HUKUKUN TEMEL KAVRAMLARI*,
<http://auzefkitap.istanbul.edu.tr/kitap/kok/hukukuntemelkavramlariu143.pdf>

Mehmet METİNER, *Reisçilik Tasfiye Edilmelidir*, 17 Ağustos 2017.

<https://www.star.com.tr/yazar/reisciler-tasfiye-edilmeli-yazi-1246750/>

Mehmet METİNER, *Ak Parti, Kırmızı Çizgiler Reisçilik*, 17 Ağustos 2021.

<https://www.yenisafak.com/yazarlar/mehmet-metiner/ak-parti-kirmizi-cizgiler-reiscilik-2059345>

Mehmet Tevfik ÖZCAN; *Hukuk İdeolojisi: Adalet Sorununa Sosyolojik Bir Yaklaşım*, Derleme.

Mehmet ERDOĞAN; İSLAM HUKUKUNDA AHKÂMIN DEĞİŞMESİ, (İst: 1990, İfav Yay)

Muharrem BALCI; *Tanzimat'tan Günümüze, Islah, Resepsiyon Ve Uyum Çalışmalarının Tahlili*, (İst: 20 Mayıs 2000, Türkiye Milli Kültür Vakfı, Osmanlı'nın 700. Kuruluş Kutlamalarında sunulu Tebliğ)

<http://www.muhamrembalci.com/yayinlar/tebligler/52.pdf>

—————; *Pençedeki Demokrasi*, Yeni Türkiye Dergisi, Eylül-Ekim, 1997, Sayı: 17. 'Demokrasi' <http://www.muhamrembalci.com/yayinlar/makaleler/93.pdf>

—————; *Uluslararası Ticari Tahkim Yasası Üzerine Rapor*, (İst: Senabil Vakfı'nda 21.07.1999'da sunulu tebliğ)

<http://www.muhamrembalci.com/yayinlar/raporlar/58.pdf>

—————; *Uluslararası İnsan Hakları Hukukunun Önemi*, (İst: 04.05.2001, Mazlumder'de sunulu tebliğ)

<http://www.muhamrembalci.com/yayinlar/tebligler/50.pdf>

—————; *Hak – Adalet – Özgürlük – Meşruiyet Kavramsal Analiz*

<http://www.muhamrembalci.com/yayinlar/tebligler/3.pdf>

—————; *Hukuk Mantığı, BİRİKİMLER –I–*, İst: 2003. <http://www.muhamrembalci.com/hukukdunyasi/makaleler/birikimlerI/83.pdf>

—————; *Her Türü "Son" İçin Gerekli "Hukuk Formasyonu"*

<http://www.muhamrembalci.com/yayinlar/tebligler/6.pdf>

—————; *İhtilafların Çözüm Yolları ve TAHKİM*, Danışman Yayınları, İst: 1999. <http://www.muhamrembalci.com/yayinlar/kitaplar/37.pdf>

—————; *Koşulların Hukuk Kavramlarına Etkisi*,

<http://www.muhamrembalci.com/yayinlar/tebligler/230.pdf>

—————; *"Bireysel ve Toplumsal Sorumluluk İçin Hak Adalet Özgürlük Kavramları & Hak Arama Bilinci"*

- <http://www.muharrembalci.com/yayinlar/tebligler/205.pdf>
 _____; “Sivilleşme”,
<http://www.muharrembalci.com/yayinlar/tebligler/1.pdf>
 _____; “Müslüman Hukukçuyu Bekleyen Tehlikeler Dönüştürme Projeleri”, <http://www.muharrembalci.com/yayinlar/tebligler/239.pdf>
 _____; *İstanbul Sözleşmesi ve Toplumsal Cinsiyet Bağlamında KADEM'E CEVAPLAR*, Yüzleşme Yayınları, İst: 2020
 _____; *İSTANBUL SÖZLEŞMESİNDEN İNSANI VE AİLEYİ KORUMAK*, Pınar Yayınları, İst: 2020
 _____, *Bir İfsad Projesi Toplumsal Cinsiyet Eşitliği*,
<http://www.muharrembalci.com/hukukdunyasi/tce/870.pdf>
 _____; *Hukuk Toplumu – Hukuk Devleti*,
<http://www.muharrembalci.com/yayinlar/tebligler/238.pdf>
 _____; *Avrupa Birliği Uyum Yasaları Analizleri*,
<http://www.muharrembalci.com/yayinlar/tebligler/163.pdf>
 _____; *Bir Dönüşüm Projesi Olarak TAHKİM*.
<http://www.muharrembalci.com/yayinlar/tebligler/186.pdf>
 _____; *Diriliş Saati Söyleşi*, *Diriliş Saati Dergisi*. Eylül Ekim 2017, Sayı: 35 <http://www.muharrembalci.com/ornekkisi/akifemre/150.pdf>
 Muhiddin GÖKLÜ; *KANUNLARINIZI KAPATIN, KALBLERİNİZİ AÇIN*. Hüsnütabiat Matbaası, İstanbul: 1967
 Mustafa AYDIN; *Yoğunluğu Azaltılmış İslâm*. Umran Dergisi, Mart 115/2004
 Mustafa ÖZEL; *Hem Milli Hem Evrensel Muhafazakâr Olunabilir mi?* Anlayış Dergisi, Sayı. 9.
 Mustafa ŞEN; *Yeni Cemaat*. Bilim ve Düşünce Dergisi, Sayı: 2.
 Mustafa ERDOĞAN, “Özgürlük Üzerine Notlar”,
<http://www.liberal.org.tr/sayfa/ozgurluk-ustune-notlar-mustafa-erdogan,267.php>
 _____; *DERSİMİZ ÖZGÜRLÜK*, (İst: 2001, Pınar Yay.)
 _____; *Hikmet-İ Hükümet'ten Hukuk Devletine Yol Var mı?*
 Doğu Batı Düşünce Dergisi, Yıl: 4, Sayı: 13, Kasım, Aralık, Ocak 2000–01
 Mücahit GÜLTEKİN; *Posthümanist Savaş Döneminde Dindarlık ve İnsanlık*,
<http://www.muharrembalci.com/hukukdunyasi/tce/851.pdf>
 Mücahit GÜLTEKİN, “*Dindar - Muhafazakâr Gruplar LGBT ya da Feminist Hareketlerden Ne Öğrenebilir?*” <http://www.muharrembalci.com/hukukdunyasi/tce/886.pdf>

- Necip Süleyman DOĞULU; *Enstrümental Demokrasi*. Gerçek Hayat Dergisi, Sayı. 174.
- Necmettin AYDIN, BİRİKİMLER I, *Avukatın Hak ve Sorumlulukları*,
<http://www.muhamrembalci.com/hukukdunyasi/makaleler/birikimlerI/76.pdf>
- Nur Zelal CEYLAN, *Birlikte Yaşamak*,
<http://www.muhamrembalci.com/oykuler/paylasim/8.pdf>
- Niccolo MACHIAVELLİ, PRENS, Çev: Nazım GÜVENÇ, *Anahtar Kitaplar* Yayınevi, İst. 2. Baskı 1994
- Niyazi ÖKTEM; TABİİ HUKUK DERSLERİ.
 _____; HUKUK FELSEFESİ DERS NOTLARI. Der Yayınları, İst: 1983
- Ömer ÖMERİ, *Ulus devlet anlayışının düşünsel arka planı*,
<https://www.indyturk.com/node/237486/t%C3%BCrkiyeden-sesler/ulus-devlet-anlay%C4%B1%C5%9F%C4%B1n%C4%B1n-d%C3%BC%C5%9F%C3%BCnsele-arka-plan%C4%B1>
- Ramazan ALTINTAŞ, *Teolojik Sekülerleşmenin Neden Olduğu İnanç ve Davranış Problemleri*, <http://www.muhamrembalci.com/hukukdunyasi/alintilar/221.pdf>
 _____; DİN VE SEKÜLERLEŞME, Pınar Yay. İst: 2005
- Roberto Mangabeira UNGER; *İkonomi ve Adalet*, Derleme: Hayrettin ÖKÇESİZ, ÇAĞDAŞ HUKUK FELSEFESİ VE HUKUK KURAMI İNCELEMELERİ, (İst: 1997, Alkım Yay.)
- Sadri Maksudî ARSAL; HUKUK FELSEFESİ TARİHİ, İst: 1945, İsmail Akgün Mat. SAVA Paşa, İSLÂM HUKUKU NAZARİYATI HAKKINDA BİR ETÜD, C. 1, Baha Arıkan (çev.), İstanbul: Kitabevi Yayınları, 1955. Ayrıca: Diyanet İşleri Başk. Yayınları, İst. 2017. <http://www.muhamrembalci.com/kitaplika/108.pdf>
- Serdar TABANOĞLU; *Postmodernizm ve Hukuk, Postmodernizm ve Hukuk, “Boyutlar Arası Bir Geçişe Yaklaşım Denemesi”*, BİRİKİMLER I,
<http://www.muhamrembalci.com/hukukdunyasi/makaleler/birikimlerI/82.pdf>
- Sertaç KAPTAN; <http://www.lisefelsefe.com/odevler/weber.htm>
- Seyfettin ASLAN, *Sivil Toplum: Kavramsal Değişim ve Dönüşüm*,
<https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/70208>
- Sıddık Sami ONAR, İDARE HUKUKUNUN UMUMİ ESASLARI, İsmail Akgün Matbaası İst: 3. Baskı.
- Songül DEMİR; *Kamusal Alanın Belirlenmesinde Ben İle Öteki'nin Yeri*, Doğu Batı Düşünce Dergisi, Kasım, Aralık, Ocak 1998–99, Sayı: 5.
- Suat AL, *Müslümanların Çıldıratan Sessizliği*,
<http://www.muhamrembalci.com/hukukdunyasi/alintilar/283.pdf>

- Şerif MARDİN; İDEOLOJİ, (Ankara, 1995, 3. Baskı, İletişim Yay.)
- Şerife Gül ARIMAN; *Yargısal Aktivoizm ve Yasama Erkinin Gaspı*.
<http://www.muhamrembalci.com/hukukdunyasi/makaleler/birikimlerIII/119.pdf>
- Şükrü ÖZEN, *el-FURŪK*, الفـرـوق <https://islamansiklopedisi.org.tr/el-furuk>
- Tanıl BORA; *Muhafazakârlığın Değişimi ve Türk Muhafazakârlığında Bazı Yol İzleri*, Toplum Bilim Dergisi, Sayı. 74
- Tanıl BORA; TÜRK SAĞININ ÜÇ HALİ –Milliyetçilik – Muhafazakârlık – İslâmcılık. Birikim Yay. İst: 2015
- Tarık ÖZBİLGİN; ELEŞTİREL HUKUK SOSYOLOJİSİ DERSLERİ, İst: 1971, Sulhi Garan Matb. Taşkın TAKIŞ; Yurttaşlardan Bir Müzakere, Doğu Batı Dergisi, Kasım, Aralık, Ocak 1998–99, Sayı: 5.
- ; “...Değiştirilmesi Teklif Dahi Edilemez”, Doğu Batı Düşünce Dergisi, Yıl: 4, Sayı: 13, Kasım, Aralık, Ocak 2000–01, s. 13.
- Taylan MARAL, *Kültür ve Kimlik Tanımlamalarına Sosyo-Kültürel Bakış*,
<https://taylanmaral.wordpress.com/2016/01/04/kultur-ve-kimlik-tanimlamalarına-sosyo-kulturel-bakis/>
- TÜRK HUKUK LŪGATI, Türk Hukuk Kurumu, Ankara 1991, Başbakanlık Basımevi. http://www.muhamrembalci.com/Turk_Hukuk_Lugati.pdf
- Vecdi ARAL; HUKUK FELSEFESİNİN TEMEL SORUNLARI, İst: 1992. Filiz Yay.
- ; Hukuki Değer Olarak Adalet, Derl: Hayrettin ÖKÇESİZ, ÇAĞDAŞ HUKUK FELSEFESİ VE HUKUK KURAMI İNCELEMELERİ, İst: 1997, Alkım Yay.
- Vehbi HACIKADİROĞLU; Doğal Hukuk Sorunu, HFSA. Sayı: 4.
<http://hfsa-sempozyum.com/wp-content/uploads/2019/02/HFSA4-Hac%C4%B1kadirog%CC%86lu.pdf>
- ; *Haklar ve Ödeoler*. Derl: Niyazi ÖKTEM – Ahmet Ulvi TÜRKBAĞ, FELSEFE, SOSYOLOJİ HUKUK VE DEVLET, İst: 2001, Der. Yay.
- Wael B HALLAQ, Çev. Muharrem KILIÇ, *Dini ve Dini Olmayan Kültürlerde Hukuki Akıl Yürütmenin Mantığı: İslam Hukuku ve İngiliz Hukuku (Common Law) Örneği*. Sakarya Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi 5/2002.
<http://www.muhamrembalci.com/hukukdunyasi/alintilar/777.pdf> (Erişim 9.10.2018)
- Yasin DIVRAK – Ahmet Hasan KILIÇ, *SAVUNMA HAKKI*,
<http://www.muhamrembalci.com/hukukdunyasi/baro2002/kitap/479.pdf>
- Yusuf HALAÇOĞLU - Mehmet Akif AYDIN, *CEVDET PAŞA, XIX. yüzyılım ünlü Türk âlimi ve devlet adamı*. <https://islamansiklopedisi.org.tr/cevdet-pasa>

Yalçın AKDOĞAN, Yerel Siyaset Sempozyumu, “Yerel Siyaset – Kavramlar”. Okutan Yayıncılık, Ocak 2008.

—————; *Din – Devlet İlişkisi ve Cemaatlerin Yapısal Dönüşümü*. Bilim ve Düşünce Dergisi, Sayı.1.

—————; *Elhamdülillah Muhafazakârız*. Düşünce Dergisi, Sayı.2.

—————; MUHAFAZAKÂR DEMOKRASİ. www.akparti.org.tr

Yavuz YILDIRIM, *Fransız Devrimi’nde Yurttaşlık Ve Etkilerine Dair Bir Değerlendirme*, Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi 251 2019 Cilt 21 Ek Sayı (251–271). <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/782131>

Yücel OĞURLU, *Diderot Etkisi ve Tüketim Çılgınlığı*,

<https://www.dirilispostasi.com/makale/diderot-etkisi-ve-tuketim-cilginligi-5be621ebc0d1c5115c68baab>

Zeki SARIHAN, *Yoksa Ben Bir Komünist miyim?*

<http://ahmetsaltik.net/tag/sinifsiz-bir-toplum/>

Zeynep Özlem ÜSKÜL ENGİN, *Olan Hukuk – Olmayan Hukuk*,

<http://hfsa-sempozyum.com/wp-content/uploads/2019/02/HFSA23-Engin.pdf>

.....

Boyun Eğme Dergisi, 20 Mayıs 2016 Cuma, Sayı: 33. <https://haber.sol.org.tr/medya/boyun-egmede-bu-hafta-lenin-neden-burjuvazinin-ahiri-demisti-156462>

<https://islamansiklopedisi.org.tr/icaz-belagat>

http://www.sosyalsiyaset.com/documents/sozluk_v.htm

<http://www.ahilik.gen.tr/>

<http://www.ahilik.gen.tr/>

<http://www.ahilik.gen.tr/> <http://www.ahilik.gen.tr/> <http://www.tuketiciler.org>

<http://www.felsefeekibi.com/site/default.asp?PG=580>

<http://www.felsefeekibi.com/site/default.asp?PG=580>

<http://www.felsefeekibi.com/site/default.asp?PG=580>

Hukuk Felsefesi, https://tr.wikipedia.org/wiki/Hukuk_felsefesi

HUKUK VAKFI, <https://www.hukukvakfi.org/amacimiz>

HUKUKÇULAR DERNEĞİ, www.hukukcularder.org

İtalya’da karar: *Aç olan hırsızlık yaparsa suç değil*.

http://www.yeniasya.com.tr/dunya/italya-da-karar-ac-olan-hirsizlik-yaparsa-suc-degil_395729

“Erdoğan 2 milyar dolarlık fabrikayı açtı, ‘paranın dini imanı olmaz’ dedi.”

<https://www.hurriyet.com.tr/ekonomi/erdogan-2-milyar-dolarlik-fabrikayi-acti-paranin-dini-imani-olmaz-dedi-17228328>

- “Erdoğan: Din üzerinden siyasete karşıyız.” <https://www.hurriyet.com.tr/gundem/erdogan-din-uzerinden-siyasete-karsiyiz-194995>
- Kellim kelim la yenfa. <https://www.posta.com.tr/kellim-kelim-la-yenfa-nedemektir-anlami-ne-2072908>
- “Komünizm Gelecekse Onu Da Biz Getiririz Diyen, Aşık Veysel’i Şehre Sokmayan: Ankara Valisi Nevzat Tandoğan.”
<https://onedio.com/haber/komunizm-gelecekse-biz-getiririz-diyen-asik-veysel-i-sehre-sokmayan-ankara-valisi-nevzat-tandogan-822496>
- “O zaman emirlere uyuyordunuz ama” <http://www.gazetevatan.com/o-zaman-emirlere-uyuyordunuz-ama-14923-gundem/?f=mobil>
- TDK, <https://sozluk.gov.tr/>
- Topçu Kışlası AVM ve rezidans oluyor! Başbakan Erdoğan, Taksim’deki Topçu Kışlası’nın AVM ve Rezidans Olacağını açıkladı. <http://www.gazetevatan.com/topcu-kislasi-avm-ve-rezidans-oluyor-534125-gundem/>
- Hukuk Felsefesi*, https://tr.wikipedia.org/wiki/Hukuk_felsefesi

Prof. Dr. Zeynel T. KANGAL
Bursa Uludağ Üniversitesi
Hukuk Fakültesi Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukuku
Anabilim Dalı Öğretim Üyesi

KABAHAHLER HUKUKU

3. Baskı

ADALET YAYINEVİ
Ankara – 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Kabahatler Hukuku

Zeynel T. Kangal

Hukuk Yayınları Dizisi – 3103

Birinci Baskı : Nisan, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8092 – 73 – 8

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Vadi Grafik Tasarım Ltd. Şti.
İvedik Org. San. Bölgesi 1420. Cadde
No: 58/1 Yenimahalle/Ankara
Tel: 0 312 395 85 71
Sertifika No: 47479

KAYNAKÇA

- Ak, Ahmet:** "Vergi Ceza Hukukunda Tekerrür Hükümlerinin Vergi Cezaları Açısından Değerlendirilmesi", Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İİBF Dergisi, 2015, c: 10, sy: 3, s. 255-276.
- Akalan, Abdullah Recai:** "Emre Aykırılık Kabahati", GÜHFD, 2007, c: XI, sy: 1-2, İbrahim Ongün'e Armağan, s. 369-387.
- Akbulut, Berrin:** *Türk Ceza Kanunu ile Kabahatler Kanununun Genel Hükümlerinin Yaptırım Hükümleri Dışında Karşılaştırmalı Olarak İncelenmesi*, Ankara, 2010.
- Akbulut, Berrin:** *Ceza Hukuku, Genel Hükümler*, 4. Baskı, Ankara, 2017.
- Akbulut, Berrin:** "Kabahatler Hukukunda Kanunilik İlkesi ve Covid-19 Nedeniyle Alınan Tedbirlere Aykırılık", CHKD, 2021, c: 9, sy: 1, s. 197-253.
- Aksoylu, Özge:** "Türk Hukukunda İdari Yargının Görev Alanına Yasal Müdahaleler ve Anayasa", GSÜHFD, 2012/1, s. 67-121.
- Aktaş, Batuhan:** "Sporda Şiddete Neden Olabilecek Açıklamalarda Bulunma Kabahati Üzerine Bir İnceleme (6222 S. K. m. 22)", TAAD, 2016, yıl: 7, sy: 26, s. 395-428.
- Akünel, Teoman:** "Ceza Hukuku İlkeleri Işığında Dernek Cezaları", GSÜHFD, 2010/1, Köksal Bayraktar'a Armağan, c: I, s. 91-107.
- Alpsoy, Zeliha:** "İdari Yaptırım Kavramı ve Mülkiyetin Kamuya Geçirilmesi", DÜHFD, 2021, c: 26, sy: 45, s. 261-303.
- Altıparmak, Cüneyd:** "Kabahatler Hukukunda Soruşturma Zamanaşımı", İBD, 2008, c: 82, sy: 1, s. 49-57.
- Apaydın, Bahadır:** "Türk Rekabet Hukukunda İdari Para Cezalarında Esas Alınacak Ciro Yılıının Belirlenmesi Sorunu ve Danıştay Uygulaması", MÜHF-HAD, 2019, c: 25, sy: 1, s. 27-52.
- Araç, İbrahim/Erikli, Hasan:** "Anayasanın 87'nci Maddesine Göre Kabulünde Nitelikli Çoğunluk Aranması Gereken Af Kanunları", Yasama Dergisi, 2006, sy: 1, s. 25-45.
- Artuk, M. Emin/Gökçen, Ahmet/Alşahin, M. Emin/Çakır, Kerim:** *Ceza Hukuku, Genel Hükümler*, 12. Baskı, Ankara, 2018.
- Artuk, Mehmet Emin/Gökçen, Ahmet/Yenidünya, Ahmet Caner:** *Ceza Hukuku, Özel Hükümler*, 10. Baskı, Ankara, 2010.
- Aslan, M. Yasin:** "İdari Yaptırımlar", TBBD, 2009, sy: 85, s. 173-188.
- Avcı, Mustafa/Bilgin, Hüseyin:** "Alkollü Araç Kullanımı Nedeniyle Sürücü Belgesine Geçici Süreli El Konulması İşlemleri Üzerine Bir İnceleme", Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi, 2019, sy: 13, s. 129-166.
- Ayanoğlu, Taner:** "Görevli Yargı Yerinin Belirlenmesinde İdari Yaptırımlarla Bağlantılı İdari Kararların Etkisi", Legal Hukuk Dergisi, 2018, c: 16, sy: 191, s. 5069-5086.

- Ayatar-Kızılyar, Sema:** "Ceza Yaptırımı ile İdari Yaptırım Ayrımı", Yaşar Üniversitesi Dergisi, 2013, c: 8, Özel Sayı: Aydın Zevkliler'e Armağan, c: II, s. 1637-1667.
- Aydın, Devrim:** *Türk Ceza Hukukunda Suça İştirak*, Ankara, 2009.
- Aydın, Ufuk/Ezer, Burcu:** "İş Sağlığı ve Güvenliği Mevzuatına Aykırılık Sebebiyle Uygulanan İdari Para Cezalarına İlişkin Sorunlar", Çalışma ve Toplum, 2014/4, c: 43, s. 11-32.
- Aydinoğlu, Zeynep Nihal:** "İdarenin Kanuniliği İlkesi Bağlamında İdari Yaptırımlar", ÇÜHFD, 2017, c: 2, sy: 1, s. 11-43.
- Balan, Arzu:** "Trans Birey Uygulaması Örneğinde 'Rahatsız Etme Kabahati' Üzerine Bazı Tespit ve Değerlendirmeler", Fasikül, 2015 (Haziran), sy: 67, s. 33-42.
- Balcı, Murat:** "Enerji Verimliliği Kanununda Düzenlenen Kabahatler (5627 Sayılı Kanun m. 10)", Terazi, 2010 (Kasım), sy: 51, s. 19-40.
- Bandır, Oğuz:** "Kabahatler Hukukunda Yorum ve Kıyas", Kabahatler Hukuku Yazıları – II (Editör: Zeynel T. Kangal), İstanbul, 2018, s. 1-48.
- Bardakçı, Mehmet Akif:** *Kabahatler Kanununa Göre İdari Para Cezaları ve İdari Para Cezalarının Yargısal Denetimi*, İÜ. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2006.
- Baş, Sezgin:** "6112 Sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Hakkında Kanun'da Düzenlenen İdari Yaptırımlar", Kabahatler Hukuku Yazıları – II (Editör: Zeynel T. Kangal), İstanbul, 2018, s. 207-246.
- Başaran-Yavaşlar, Funda:** "Vergi Suç ve Kabahatleri Hukuku'nda Son Durum", İBD, 2008, c: 82, sy: 6, s. 2839-2859.
- Başaran-Yavaşlar, Funda:** "Vergi Usul Kanunu'nda Yer Alan Vergisel Kabahat ve Yaptırımlar", İdari Ceza Hukuku Sempozyumu, Ankara, 2009, s. 285-297.
- Başaran-Yavaşlar, Funda:** "Vergi Yaptırım Hukukuna Farklı Bir Yaklaşım: Dekriminalizasyon", İKÜHFD, 2016, c: 15/1, s. 317-324.
- Baumann, Jürgen/Weber, Ulrich/Mitsch, Wolfgang:** *Strafrecht, Allgemeiner Teil, Lehrbuch*, 11. Auflage, Bielefeld, 2003.
- Bayraktar, Köksal:** *Hekimin Tedavi Nedeniyle Cezaî Sorumluluğu*, İstanbul, 1972.
- Bayraktar, Köksal:** "Ceza Hukukunda Suç Olmaktan Çıkarma Akımı", İÜHFM, 1984, c: L, sy: 1-4, s. 197-212.
- Bekar, Elif:** "Kabahatler Kanunu'nun Genel Hükümlerinin Değerlendirilmesi", İÜHFM, 2011, c: LXIX, sy: 1-2, İl Han Özay'a Armağan, s. 1033-1050.
- Benli, Salih:** "Kabahatler Kanununda Düzenlenen İdari Yaptırımlara İlişkin Kanun Yolları", AD, 2010 (Eylül), sy: 38, s. 1-25.
- Bilgin, Hüseyin/Çelik, Barış:** "5728 Sayılı Kanun İle Birlikte İdari Yargının Görev Alanındaki Değişiklikler Üzerine Bir İnceleme", TBBD, 2009, sy: 82, s. 1-43.
- Bohnert, Joachim:** *Ordnungswidrigkeitenrecht*, 4. Auflage, München, 2010.
- Bulut, Mehmet:** *Tüm Yönleriyle Reform Sonrası Sosyal Güvenlik Uygulamalarında İdari Para Cezaları, İtiraz ve Dava Yolları*, Ankara, 2008.

- Can, Emre:** *İdari İşlemin Şekil Unsuru*, İstanbul, 2016.
- Can, Sibel:** “İdari Para Cezası”, TAAD, 2017, yıl: 7, sy: 29, s. 407-429.
- Candan, Turgut:** “Danıştay Kararlarında Vergisel Kabahatler ve Yaptırımlar Hukukuna İlişkin Temel İlkeler”, İdari Ceza Hukuku Sempozyumu, Ankara, 2009, s. 245-284.
- Canoğlu, Veysel Candan:** “2918 Sayılı Karayolları Trafik Kanunu M. 116/1 Kapsamında Sürücünün Tespit Edilemediği Durumlarda Tescil Plakası Sahibi Hakkında Uygulanan İdari Yaptırımın Masumiyet Karinesi Aykırılığı”, İBÜHFD, 2020, c: 1, sy: 2, s. 367-404.
- Canoğlu, Veysel Candan:** “Anayasa M. 38/7 Bağlamında Ceza Sorumluluğunun Şahsiliği İlkesinin Kabahatler ve Disiplin Suçlarında Uygulanabilirliği”, Suç ve Ceza, 2021, sy: 1, s. 43-98.
- Centel, Nur/Zafer, Hamide/Çakmut, Özlem:** *Türk Ceza Hukukuna Giriş*, 10. Bası, İstanbul, 2017.
- Ceylan, Mahmut:** *İdari Yaptırımların Düzenlenmesinde ve Uygulanmasında Yetki*, Ankara, 2021.
- Coşkun, Şenol/Kurşun, Fatma:** “Cezaların Şahsiliği İlkesi Bakımından İmar Kanununun 42 nci Maddesinde Belirtilen Yapının Sahibi Kavramı”, TAAD, 2014, yıl: 5, sy: 18, s. 515-550.
- Cremer, Wolfram:** “Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararlarında İdarî Ceza Hukuku”, (Çev.: Serdar Nart), İdari Ceza Hukuku Sempozyumu, Ankara, 2009, s. 173-184.
- Çağlayan, Ramazan:** *İdari Yaptırımlar Hukuku (Kabahatler Kanunu Yorumu)*, Ankara, 2006.
- Çağlayan, Ramazan:** “Kabahatler Kanunu ve Uygulaması”, Rekabet Kurumu Perşembe Konferansları, Ankara, 2010, s. 147-152.
- Çağlayan, Ramazan/Doğan, Beşir Fatih:** “Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun Verdiği Para Cezalarının Uygulanması Sorunu Üzerine”, GÜHFD, 2008, c: XII, sy: 1-2, Atilla Özer’e Armağan, s. 565-583.
- Çakır, Kerim:** “Çevreyi Kirletme Kabahati (KK m. 41)”, Feridun Yenisey’e Armağan, c: I, İstanbul, 2014, s. 719-742.
- Çalışkan, Bilal:** “Sürücü Belgesinin Geri Alınmasının İptali Davasının Görüleceği Yargı Yeri”, AD, 2016, sy: 56, s. 1-4.
- Çanga Belber, Eda:** “İdari İşlemin Konu Unsuru Bakımından Sermaye Piyasası Kurulunun Uyguladığı İdari Para Cezaları”, TAAD, 2018, yıl: 9, sy: 35, s. 545-581.
- Çelik, M. Lamih:** “Kabahatler Kanunu’na Göre Verilecek Belediye İdari Para Cezaları”, İBD, 2007, Ceza Hukuku Özel Sayısı, s. 111-122.
- Çınarlı, Serkan/Boulanger, Özge Didem:** “Uyuşmazlık Mahkemesi Kararları Işığında İdari Yaptırımlarda Görevli Yargı Kolu Sorunu”, Terazi, 2019 (Mart), sy: 151, s. 490-503.
- Çoban, Ülviye Müjde:** *Kabahatler Kanunu’ndaki İdarî Para Cezaları*, SÜ. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Konya, 2009.

- Darandeli, A. Vahap:** *Yargıtay, Danıştay ve Uyuşmazlık Mahkemesi İçtihatları Işığında Adli Yargı Yerlerinde Görülen İdarî Uyuşmazlıklar ve Davalar*, Ankara, 2004.
- Değirmenci, Olgun:** "5651 Sayılı Kanun Kapsamında İdari Tedbir Olarak Verilen Erişimin Engellenmesi Kararlarının Yerine Getirilmemesi Kabahati", Terazi, 2018 (Hazine), sy: 142, s. 137-147.
- Değirmenci, Olgun:** "Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunda Yer Alan Cezai Hükümlerin Kabahatler Kanununun Genel Hükümleri Çerçevesinde Değerlendirilmesi", Mehmet Emin Artuk'a Armağan, Ankara, 2020, s. 915-933.
- Delmas-Marty, Mireille:** *Le flou du droit, Du Code pénal aux droits de l'homme*, Paris, 2004.
- Demirbaş, Timur:** *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, 13. Baskı, Ankara, 2018.
- Demirtaş, Soner:** "Türk Hukukunda Suç Olmaktan Çıkarma ve Ceza Vermekten Kaçınma Eğilimi", DEÜHFD, 2019, c: 21, Özel Sayı: Durmuş Tezcan'a Armağan - I, s. 491-515.
- Desportes, Frédéric/Le Gunehec, Francis:** *Droit pénal général*, 12e éd., Paris, 2005.
- Dinçkol, Hulusi Alphan:** "Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurulu'nun Ayrımcılık Yasağının İhlali Kapsamında İdari Yaptırım Yetkisi", MÜHF-HAD, 2021, c: 27, sy: 1, s. 188-215.
- Doğan, Koray:** "Tüzel Kişilerin İdari Para Cezası Sorumluluğunda İsnadiyet Sorunu", DEÜHFD, 2015, c: 17, sy: 1, s. 1-77.
- Doğanay, Selim:** "İdarî Yaptırımlar ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin Konuya Yaklaşımı", AD, 2016, sy: 54, s. 1-18.
- Döner, Ayhan:** "Cezai ve İdari Yaptırımların Farklılığı Bağlamında TBMM'nin Af Yetkisi", EÜHFD, 2008, c: XII, sy: 3-4, s. 33-54.
- Dursun, Hasan:** *İdari Suç ve Cezalarda Kanunilik İlkesi*, Ankara, 2015.
- Dursun, Selman:** *Ekonomik Suçlar ve Bankacılık Suçları Bağlamında Bankacılık Düzenine Karşı İşlenen Suçlar*, Ankara, 2006.
- Dursun, Selman:** *Sermaye Piyasasında Gerçeğe Aykırılıktan Doğan Suçlar*, İstanbul, 2010.
- Dursun, Selman:** "Türk Ceza Hukuku'nda Emrin İfasının Hukuki Niteliğinin Alman ve İtalyan Ceza Hukuku'yla Karşılaştırmalı Olarak İncelenmesi", GÜHFD, 2014, c: XVIII, sy: 2, s. 203-252.
- Ekinci, Murat:** "Ceza Hukuku İlkeleri Açısından İdari Yaptırımlar", YBHD, 2017/1, s. 19-54.
- Eraslan, Yunus/Çoban Atik, Ayşegül:** "Yargı Kararları Işığında İdari Yaptırımlarda Görevli Yargı Yeri Sorunu", TAAD, 2020, sy: 41, s. 151-185.
- Erdem, Tahir:** *Vergisel Kabahatler*, İstanbul, 2010.
- Erdinç, Burcu:** "İdari Yaptırımların Kavramsal Çerçevesi ve Cezai Yaptırımlarla Karşılaştırılması", ABD, 2012, sy: 2, s. 239-276.
- Erman, Barış:** *Ceza Hukukunda Tıbbi Müdahalelerin Hukuka Uygunluğu*, Ankara, 2003.

- Erman, Ragıp Barış:** *Yanılmanın Ceza Sorumluluğuna Etkisi*, İÜ. Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Anabilim Dalı Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul, 2006.
- Eroğlu, Fulya:** "5411 Sayılı Bankacılık Kanunu'na Göre İdari Para Cezaları Sistemi", *Suç ve Ceza*, 2009, sy: 4, s. 65-78.
- Evren, Çınar Can:** "Kabahatlerde Kanunilik İlkesi", İÜHFİM, 2011, c: LXIX, sy: 1-2, İl Han Özay'a Armağan, s. 968-1001.
- Feyzioğlu, Metin:** "İşyeri Kapatma Cezası ve Anayasa Karşısındaki Konumu", *TBBĐ*, 1993/1, s. 5-22.
- Forster, Susanne:** "Rahmenbedingungen, Vorgaben, Grundlagen und Entwicklung des Strafrechts in England und Wales", *Nationales Strafrecht in rechtsvergleichender Darstellung, Allgemeiner Teil, Teilband I, Grundlagen*, Berlin, 2009, s. 127-190.
- Fuchs, Helmut:** *Österreichisches Strafrecht, Allgemeiner Teil I*, 7. Auflage, Wien-New York, 2008.
- Gedik, Doğan:** "Kabahatlerde Soruşturma Usulü", *Terazi*, 2010 (Kasım), sy: 51, s. 137-148.
- Gedik, Doğan/Yüce, Ersoy:** *Bir İdari Yaptırım Türü Olarak Kabahatler Hukukunda Müllükiyetin Kamuya Geçirilmesi*, İstanbul, 2011.
- Gişi, Selçuk:** "Kabahatleri Suç Olmaktan Çıkarma Eğilimi ve Kabahatler Kanunu", *İNÜHFD*, 2017, c: 8, sy: 1, s. 129-152.
- Göçgün, Muhammed:** *İdari İşlemin Konu Unsuru*, İstanbul, 2017.
- Gölcüklü, Feyyaz:** "İdarî Ceza Hukuku ve Anlamı; İdarenin Cezaî Müeyyide Tatbiki", *AÜSBFD*, 1963 (Haziran), c: XVIII, sy: 2, s. 115-182.
- Gölcüklü, Feyyaz:** "İdarî Ceza Müeyyideleri ve Bunlara Karşı Kanun Yolları", *AÜSBFD*, 1963 (Eylül-Aralık), c: XVIII, sy: 3-4, s. 189-215.
- Gözler, Kemal:** *İdare Hukuku Dersleri*, 7. Baskı, Bursa, 2008.
- Gözler, Kemal:** "Sokak Düşünleri ve Hukuk", *ZABUNOĞLU Armağanı*, Ankara, 2011, s. 357-372.
- Gözübüyük, A. Şeref:** *Yönetmelik Yargısı*, 28. Bası, Ankara, 2009.
- Güçlü, Yaşar:** *İdari Para Cezaları ve Diğer İdari Yaptırımlar*, 2. Baskı, Ankara, 2010.
- Gülân, Aydın:** "Kabahatler Kanunu'ndan Sonra İdari Para Cezalarına Karşı Yargısal Denetim", *MESS Sicil*, 2016, sy: 1, s. 159-170.
- Gülân, Aydın:** "Kanun Değişikliğiyle İdari Para Cezası Verilmeden Önce 'Uyarı' Şartı Getirilmesi, Kimi Durumlarda Görülmekte Olan İptal Davasını Etkileyecek Lehe Bir Düzenleme Sayılabilir mi?", *DEÜHFD*, 2019, c: 21, Özel Sayı: Durmuş Tezcan'a Armağan – III, s. 2953-2960.
- Gülgeç, Yahya Berkol:** "Teoride ve Pozitif Hukukta Suç – Kabahat Ayrımı", *Kabahatler Hukuku Yazıları – I* (Editör: Zeynel T. Kangal), İstanbul, 2017, s. 27-72.
- Günday, Metin:** "İdarî Yargının Görev Alanının Anayasal Dayanakları", *Anayasa Yargısı Dergisi*, 1997, c: 14, s. 347-358.

- Günday, Metin:** *İdare Hukuku*, 10. Baskı, Ankara, 2013.
- Gündüz, Fatma Ebru:** “İdari Yaptırımların Zaman Bakımından Uygulanması”, TAAD, 2017, sy: 32, s. 33-59.
- Günerbüyük, Uygur:** “İdari İşlemler Suç ve Ceza Konulup Konulamayacağı ile Kabahatleri Suç Olmaktan Çıkarma Eğilimi Bağlamında Kanunilik İlkesi”, Avrupa Birliği’ne Uyum Sürecinde Türk Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukuku, İstanbul, 2008, s. 11-32.
- Gürühan, Caner:** “Kimliği Bildirmeme Kabahatinin Özgürlük ve Güvenlik Hakkı Bağlamında Değerlendirilmesi”, Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi, 2015, sy: 6, s. 163-184.
- Hafızoğulları, Zeki:** *Ceza Normu, Normatif Bir Yapı Olarak Ceza Hukuku Düzeni*, 2. Baskı, Ankara, 1996.
- Hafızoğulları, Zeki/Özen, Muharrem:** *Türk Ceza Hukuku, Genel Hükümler*, 10. Baskı, Ankara, 2017.
- Hakeri, Hakan:** *Tıp Hukuku*, 4. Baskı, Ankara, 2012.
- Hakeri, Hakan:** *Ceza Hukuku, Genel Hükümler*, 16. Baskı, Ankara, 2013.
- Hasan, Abu Saleh Md Mahmudul:** “Anglo-Sakson Hukuk Sistemine Sahip Bangladeş’te Kabahatler Hukuku”, Kabahatler Hukuku Yazıları – II (Editör: Zeynel T. Kangal), İstanbul, 2018, s. 145-160.
- Işık, Neşe/Dündar, Mustafa:** *100 Soruda 2872 Sayılı Çevre Kanunu Uyarınca Kesilen İdari Para Cezaları*, Ankara, 2014.
- İçel, Kayıhan:** “İdarî Ceza Hukuku ve Kabahatleri Suç Olmaktan Çıkarma Eğilimi”, İÜHFİM, 1984, c: L, sy: 1-4, s. 117-131.
- İçel, Kayıhan/Yurtcan, Erdener:** “Alman Düzene Aykırılıklar Kanunu”, İÜHFİM, 1971, c: XXXVI, sy: 1-4’ten Ayrı Bası.
- İçel, Kayıhan/Donay, Süheyl:** *Karşılaştırmalı ve Uygulamalı Ceza Hukuku*, 1. Kitap, 4. Bası, İstanbul, 2005.
- İçel, Kayıhan/Sokullu-Akıncı, Füsun/Özgenç, İzzet/Sözüer, Adem/Mahmutoğlu, Fatih S./Ünver, Yener:** *İçel – Suç Teorisi*, 2. Kitap, 3. Bası, İstanbul, 2004.
- İçel, Kayıhan/Evik, A. Hakan:** *İçel – Ceza Hukuku, Genel Hükümler II*, 4. Bası, İstanbul, 2007.
- İçel, Kayıhan:** “Çağdaş Ceza Hukukunun Evrensel İlkelerinin Kabahat Türünden Eylemler Alanındaki Boyutları”, Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi, 2016, sy: 7, s. 621-635.
- İnan Orman, Merve:** “Avrupa Birliği Hukukunda İdari Para Cezaları”, Kabahatler Hukuku Yazıları – II (Editör: Zeynel T. Kangal), İstanbul, 2018, s. 111-144.
- İnceoğlu, Sibel:** *İnsan Hakları Avrupa Mahkemesi Kararlarında Adil Yargılanma Hakkı*, İstanbul, 2002.
- İnceoğlu, Sibel:** “Adil Yargılanma Hakkı”, İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi ve Anayasa, Anayasa Mahkemesine Bireysel Başvuru Kapsamında Bir İnceleme (Ed.: Sibel İnceoğlu), 2. Baskı, İstanbul, 2013, s. 209-286.

- Jakobs, Günther:** *Strafrecht, Allgemeiner Teil*, 2. Auflage, Berlin-New York, 1991.
- Jarvers, Konstanze:** *“Rahmenbedingungen, Vorgaben, Grundlagen und Entwicklung des Strafrechts in Italien”*, Nationales Strafrecht in rechtsvergleichender Darstellung, Allgemeiner Teil, Teilband I, Grundlagen, Berlin, 2009, s. 277-339.
- Jescheck, Hans-Heinrich:** *Alman Ceza Hukukuna Giriş*, (Çev.: **Feridun Yenisey**), 2. Bası, İstanbul, 2007.
- Jescheck, Hans-Heinrich/Weigend, Thomas:** *Lehrbuch des Strafrechts, Allgemeiner Teil*, 5. Auflage, Berlin, 1996.
- Kangal, Zeynel T.:** *Tüzel Kişilerin Ceza Sorumluluğu*, Ankara, 2003.
- Kangal, Zeynel T.:** *“Yeni Türk Ceza Hukuku’nda Tüzel Kişiler”*, HPD, Temmuz 2006, sy: 7, s. 85-90.
- Kangal, Zeynel T.:** *Ceza Hukukunda Zorunluluk Durumu*, Ankara, 2010.
- Kangal, Zeynel T.:** *“Cezalandırılabilirliğin Objektif Koşulları”*, İÜHFM, 2010, c: LXVIII, sy: 1-2, s. 151-167.
- Kangal, Zeynel T.:** *“Türk Ceza Hukukunda Suça Teşebbüsten Gönüllü Vazgeçme”*, Beiträge zum deutschen und türkischen Strafrecht und Strafprozessrecht, Die Entwicklung von Rechtssystemen in ihrer gesellschaftlichen Verankerung, Baden-Baden, 2010, s. 335-361.
- Kangal, Zeynel T.:** *“Ceza Kanunlarının Zaman Bakımından Uygulanması”*, GSÜHFD, 2010/1, Köksal Bayraktar’a Armağan, c: I, s. 785-812.
- Kangal, Zeynel T.:** *“Anayasal Güvence Olarak Suçta ve Cezada Kanunilik İlkesi”*, CHD, Aralık 2011, sy: 17, s. 61-106.
- Kangal, Zeynel T.:** *“Kişisel Cezasızlık Nedenleri ve Cezayı Kaldıran veya Azaltan Kişisel Nedenler”*, Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Kazancı Hakemli Hukuk Dergisi, 2011, c: 7, sy: 85-86, s. 38-60.
- Kangal, Zeynel T.:** *“Ceza Hukukunda Hukuka Uygunluk Nedeni Olarak Kanun Hükmünün Yerine Getirilmesi”*, Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Kazancı Hakemli Hukuk Dergisi, 2012, c: 8, sy: 89-90, s. 23-68.
- Kangal, Zeynel T.:** *“Verantwortlichkeit von Juristischen Personen aus der Sicht des türkischen Strafrechts und des Ordnungswidrigkeitenrechts”*, Sanktionen gegen juristische Personen, Internationales Kolloquium zu Ehren von Prof. Dr. Dr. h.c. mult. Klaus Tiedemann (İstanbul, 21 May 2011), İstanbul, 2013, s. 193-200.
- Kangal, Zeynel T.:** *“Yoklama Kaçağı Kalma Kabahati”*, Kabahatler Hukuku Yazıları – II (Editör: Zeynel T. Kangal), İstanbul, 2018, s. 317-335.
- Kangal, Zeynel T.:** *“Bakaya Kabahati”*, Kabahatler Hukuku Yazıları – II (Editör: Zeynel T. Kangal), İstanbul, 2018, s. 337-351.
- Kangal, Zeynel T.:** *“Dolandırıcılık”*, Özel Ceza Hukuku, c: IV, Malvarlığına Karşı Suçlar, İstanbul, 2018, s. 249-284.
- Kangal, Zeynel T.:** *Kişisel Verilerin Ceza ve Kabahatler Hukukunda Korunması*, İstanbul, 2019.

- Kangal, Zeynel T.:** “Göçmen Kaçakçılığı Suçu”, DEÜHFD, 2019, c: 21, Özel Sayı: Durmuş Tezcan’a Armağan - I, s. 221-277.
- Kangal, Zeynel T.:** “Muhafaza Görevini Kötüye Kullanma”, Özel Ceza Hukuku, c: X, Adliye Karşı Suçlar, İstanbul, 2021, s. 441-470.
- Kaplan, Onur:** “İdari Yaptırımların Yargısal Denetiminde Görevli Yargı Yerinin Belirlenmesi”, YÜHFD, c: XVI, 2019/1, s. 55-74.
- Kaplan, Onur:** “İdari Yaptırımlarda Masumiyet Karinesi ve Anayasa Mahkemesinin Bireysel Başvuru Kararlarındaki Yaklaşımı”, Suç ve Ceza, 2019, sy: 1, s. 71-99.
- Kaplan, Onur:** “Danıştay Kararları Çerçevesinde İdari Yaptırımlarda Lehe Hükümün Uygulanması İlkesi”, ERÜHFD, 2021, c: XVI, sy: 2, s. 445-486.
- Kaplan, Recep:** “Vergi Kabahatlerinde Yer ve Kişi Bakımından Uygulama Kuralları”, Vergi Dünyası, Ocak 2013, sy: 377, s. 99-107.
- Karabulut, Mustafa:** *İdari Yaptırımların Hukuki Rejimi*, Ankara, 2008.
- Karagülmez, Ali:** *Suç Olmaktan Çıkarma - İdarî Para Cezaları - Açıklamalı Kabahatler Kanunu*, Ankara, 2005.
- Karakehya, Hakan:** “Kumar Kabahati (Kabahatler K. m. 34)”, ERÜHFD, 2013, c: VIII, sy: 2, Doğan SOYASLAN Armağanı, s. 229-242.
- Karakurt, Ahu:** “Sermaye Piyasası Kanunu Bağlamında İdari Yaptırımlar”, TBB, 2009, sy: 85, s. 137-172.
- Karaman, Ebru:** *Türk İdari Yargısının Görev Alanının Anayasal Dayanağı (Fransız İdari Yargısı ile Karşılaştırmalı)*, İstanbul, 2013.
- Kaşıkkara, Mustafa Serhat:** “Kabahatler Kanunu’nun Yer ve Kişi Bakımından Uygulanması”, Kabahatler Hukuku Yazıları – I (Editör: Zeynel T. Kangal), İstanbul, 2017, s. 101-148.
- Kaşka, Hasan:** “Kabahatlerin Beyaz Hüküm Niteliğindeki Normlarla Düzenlenebilmesi Meselesi (Kabahatler Kanunu Madde 4/1 Üzerine Bir İnceleme)”, SDÜHFD, 2013, c: 3, sy: 2, s. 168-249.
- Katoğlu, Tuğrul:** *Ceza Kanunlarının Zaman Yönünden Uygulanması*, Ankara, 2008.
- Katoğlu, Tuğrul:** “Kabahatler ve Zaman Yönünden Uygulamaya İlişkin Kimi Sorunlar”, Halûk Konuralp Anısına Armağan, c: II, Ankara, 2009, s. 1021-1035.
- Katoğlu, Tuğrul:** “Ceza Hukukçusu Gözüyle Rekabet Hukuku Mevzuatında Yapılması Öngörülen Değişiklikler”, ABD, 2014/3, s. 395-411.
- Kaya, Asım:** *Rekabetin Korunması Hakkında Kanunda Düzenlenen İdari Para Cezaları*, Ankara, 2015.
- Kleszczewski, Diethelm:** *Ordnungswidrigkeitenrecht*, München, 2010.
- Koca, Mahmut/Üzülmez, İlhan:** *Türk Ceza Hukuku, Genel Hükümler*, 11. Baskı, Ankara, 2018.
- Koçak, Nazım Taha:** “Kabahatler Kanunu Uyarınca Verilen Para Cezalarında İki Dereceli Yargılama Sorunu”, ABD, 2014, sy: 2, s. 489-499.

- Köhler, Michael:** *Strafrecht, Allgemeiner Teil*, Berlin-Heidelberg, 1997.
- Köprülü, Timuçin:** “*Dilencilik Suçu ve Kabahati*”, Teoman ERGÜL’e Armağan, Ankara, 2017, s. 649-678.
- Kula, Ayşegül:** “*Kabahatler Kanunu’nun Genel Hükümleri*”, TBBD, 2019, sy: 140, s. 43-70.
- Kunter, Nurullah:** *Muhakeme Hukuku Dalı Olarak Ceza Muhakemesi Hukuku*, 9. Bası, İstanbul, 1989.
- Kurt, Hayrettin:** “*İdari Yaptırımlara Karşı Güvenceler*”, GÜHFD, 2014, c: XVIII, sy: 1, s. 131-178.
- Kühne, Hans-Heiner:** “*Almanya’da İdari Ceza Hukuku’nun Anayasal Temelleri*”, (Çev.: Bahri Öztürk), İdari Ceza Hukuku Sempozyumu, Ankara, 2009, s. 111-115.
- Mahmutoğlu, Fatih Selami:** *Kabahatleri Suç Olmaktan Çıkarma Eğilimi ve Düzene Aykırılıklar Hukukunda (İdari Ceza Hukukunda) Yaptırım Rejimi*, İstanbul, 1995.
- Mahmutoğlu, Fatih S.:** “*İdarî Para Yaptırımını Gerektiren Eylemler Yönünden Yargılama Rejimi*”, İÜHFMD, 1995-1996, c: LV, sy: 1-2, s. 151-171.
- Mahmutoğlu, Fatih S.:** “*Suç-Kabahat Ayrımı – İdari Ceza Hukuku’nun Temelleri*”, İdari Ceza Hukuku Sempozyumu, Ankara, 2009, s. 27-42.
- Manso Porto, Teresa:** “*Rahmenbedingungen, Vorgaben, Grundlagen und Entwicklung des Strafrechts in Spanien*”, Nationales Strafrecht in rechtsvergleichender Darstellung, Allgemeiner Teil, Teilband I, Grundlagen, Berlin, 2009, s. 663-730.
- Maurach, Reinhart/Zipf, Heinz:** *Strafrecht, Allgemeiner Teil, Teilband I*, 8. Auflage, Heidelberg, 1992.
- Meran, Necati:** *Yargıtay İçtihatlarıyla Kabahatler Kanunu ve Özel Kanunlarda İdari Para Cezaları*, 4. Baskı, Ankara, 2015.
- Mert, Alican:** “*AİHM Kararlarında Vergi Kabahatleri*”, Kabahatler Hukuku Yazıları – I (Editör: Zeynel T. Kangal), İstanbul, 2017, s. 281-328.
- Mitsch, Wolfgang:** *Recht der Ordnungswidrigkeiten*, 2. Auflage, Berlin-Heidelberg-New York, 2005.
- Nişanyan, Sevan:** *Nişanyan Sözlük, Çağdaş Türkçenin Etimolojisi*, İstanbul, 2018.
- Oder, Burak/Karcıoğlu, N. Kaan:** “*Ceza ve İdare Hukuku İlkeleri Açısından Rekabet Hukukundaki Yeni Yaptırım Politikasının Değerlendirilmesi*”, Rekabet Hukuku Yaptırım Politikasında Yeni Dönem, Ceza ve Pişmanlık Yönetmelikleri, (Editör: Kerem Cem Sanlı), İstanbul, 2009, s. 117-142.
- Oğurlu, Yücel:** “*İdari Yaptırımlara Genel Bir Bakış ve İdari Yaptırım-Ceza Yaptırımı Ayrımı*”, AÜEHFD, 1999, c: III, sy: 1, s. 143-194.
- Oğurlu, Yücel:** *İdarî Yaptırımlar Karşısında Yargısal Korunma*, 2. Baskı, Ankara, 2001.
- Otacı, Cengiz/Keskin, İbrahim:** *Türk Kabahatler Hukuku*, 2. Bası, Ankara, 2010.
- Otacı, Cengiz/Keskin, İbrahim:** “*5560 Sayılı Kanun İle Kabahatler Kanununda Yapılan Değişikliklerin Değerlendirilmesi*”, AD, 2011 (Ocak), sy: 39, s. 56-71.

- Ozansü, Mehmet Cemil:** *Ceza Hukukunda Kasttan Doğan Sübjektif Sorumluluk*, Ankara, 2007.
- Özay, İl Han:** *İdarî Yaptırımlar*, İstanbul, 1985.
- Özay, İl Han:** *Günüşğında Yönetim*, İstanbul, 2002.
- Özbek, Veli Özer/Doğan, Koray/Bacaksız, Pınar/Tepe, İlker:** *Türk Ceza Hukuku, Genel Hükümler*, 9. Baskı, Ankara, 2018.
- Özdemir, Selman:** “Yapı Denetim Kuruluşuna İmar Kanunu Kapsamında Para Cezası Verilip Verilemeyeceği Hakkında Bir İnceleme: Yapı Denetim Kuruluşlarının Fennî Mesuliyet Sorumlulukları”, NEÜHFD, 2020, c: 3, sy: 2, s. 182-207.
- Özdemir Ekici, Didar:** “Türk Ceza Kanunu, Kabahatler Kanunu ve Çevre Kanunu’nda Düzenlenen Gürültü Suç ve Kabahatleri Üzerine Karşılaştırmalı Bir İnceleme”, DEÜHFD, 2019, c: 21, Özel Sayı: Durmuş Tezcan’a Armağan - I, s. 1179-1215.
- Özen, Mustafa:** *İdari Ceza Hukuku*, Ankara, 2013.
- Özen, Mustafa:** “5326 Sayılı Kabahatler Kanununda; Netice, Kusur ve Ölçülülük İlkesi”, ERÜHFD, 2013, c: VIII, sy: 2, Doğan Soyaslan Armağanı, s. 253-255.
- Özgenç, İzzet:** *Türk Ceza Hukuku, Genel Hükümler*, 14. Bası, Ankara, 2018.
- Özkaya Özlüer, İlgin:** “İdari Yaptırımların Özellikleri ve Çevre Kanunu”, ABD, 2015, sy: 1, s. 121-186.
- Öztoprak, Sezin:** “Çevre Hukukunda İdari Yaptırımlar”, KTO-KÜHFD, 2018, c: 3, sy: 1, s. 41-78.
- Öztürk, Bahri:** “Kabahatler Kanunu’nun Genel Esasları”, İdari Ceza Hukuku Sempozyumu, Ankara, 2009, s. 123-139.
- Öztürk, Bahri/Erdem, Mustafa Ruhan:** *Uygulamalı Ceza Hukuku ve Güvenlik Tedbirleri Hukuku*, 20. Baskı, Ankara, 2020.
- Öztürk, Şerif Ahmet:** “Bankacılık Kanunu’nda Düzenlenen Kabahatler”, Kabahatler Hukuku Yazıları – II (Editör: Zeynel T. Kangal), İstanbul, 2018, s. 161-206.
- Pamuk, Gülfem:** “Gürültü Kabahati (Kabahatler Kanunu m. 36)”, Feridun Yenisey’e Armağan, c: I, İstanbul, 2014, s. 667-686.
- Pehlivan, Ali:** *Kabahatler Hukukunun Genel Esasları*, İstanbul, 2020.
- Pfützner, Peggy/Adams, Sabine/Neumann, Leveke:** “Rahmenbedingungen, Vorgaben, Grundlagen und Entwicklung des Strafrechts in Frankreich”, Nationales Strafrecht in rechtsvergleichender Darstellung, Allgemeiner Teil, Teilband I, Grundlagen, Berlin, 2009, s. 191-276.
- Pradel, Jean:** *Manuel de droit pénal général*, 14e éd., Paris, 2002.
- Pradel, Jean:** *Droit pénal comparé*, 2e éd., Paris, 2002.
- Pradel, Jean/Corstens, Geert:** *Droit pénal européen*, 2e éd., Paris, 2002.
- Rosenkötter, Günter/Louis, Jürgen:** *Das Recht der Ordnungswidrigkeiten*, 7. Auflage, Stuttgart-München-Hannover-Berlin-Weimar-Dresden, 2011.

- Roxin, Claus:** *Strafrecht, Allgemeiner Teil, Band I, Grundlagen, der Aufbau der Verbrechenslehre*, 4. Auflage, München, 2006.
- Sancakdar, Oğuz:** “İdari Cezaların Yaptırımlar Teorisindeki Yeri ve Türk Hukuku’ndaki Anayasal Temelleri”, İdari Ceza Hukuku Sempozyumu, Ankara, 2009, s. 59-109.
- Schmidhäuser, Eberhard:** *Strafrecht, Allgemeiner Teil, Lehrbuch*, 2. Auflage, Tübingen, 1975.
- Seer, Roman:** “Alman Hukuku’nda Vergi Kabahatleri”, (Çev.: **Funda Başaran-Yavaşlar**), İdari Ceza Hukuku Sempozyumu, Ankara, 2009, s. 221-231.
- Sieber, Ulrich:** “Alman İdari Yaptırım Hukuku”, (Çev.: **Erdem İzzet Külçür**), Ulrich Sieber: Bilişim Teknolojisi ile Globalleşen Dünyadaki Tehlikelerin Önlenmesi ve Ceza Hukuku (Editörler: Feridun Yenisey – Salih Oktar – Zehra Başer Doğan), Ankara, 2021, s. 493-526.
- Son, Misuk:** “Rahmenbedingungen, Vorgaben, Grundlagen und Entwicklung des Strafrechts in Korea”, Nationales Strafrecht in rechtsvergleichender Darstellung, Allgemeiner Teil, Teilband I, Grundlagen, Berlin, 2009, s. 341-414.
- Soyaslan, Doğan:** *Ceza Hukuku, Genel Hükümler*, 3. Baskı, Ankara, 2005.
- Söyler, Yasin:** “Kabahatler Kanununa İlişkin Anayasa Mahkemesi Kararı Üzerine Bir Değerlendirme”, Yasama Dergisi, 2009, sy: 12, s. 136-167.
- Söyler, Yasin:** “Yeni Bir İdari Suç Olarak Covid-19 Salgın Sürecinde İhdas Edilen Fahiş Fiyat Artışı”, TAAD, 2021, yıl: 12, sy: 45, s. 463-488.
- Söyler, Yasin:** “Fahiş Fiyat Artışlarına Karşı İdari Yaptırım Uygulanmasında Yetki Çatışması”, İstanbul Hukuk Mecmuası, 2021, c: 79, sy: 1, s. 211-249.
- Sözüer, Adem/Dursun, Selman:** “5411 Sayılı Kanun’da Öngörülen Kabahatler”, HPD, 2005, sy: 5, s. 192-199.
- Sözüer, Adem/Dursun, Selman:** “TCK, CMK ve Kabahatler Kanunu’ndaki Son Değişiklikler Ne Getiriyor?”, HPD, 2006, sy: 9, s. 203-218.
- Stefani, Gaston/Levasseur, Georges/Bouloc, Bernard:** *Droit pénal général*, 19e éd., Paris, 2005.
- Şahin, Cumhur/Özgenç, İzzet:** “Kabahatler Kanununun Uygulanmasına İlişkin Hukukî Değerlendirmeler (I)”, Fasikül, 2010 (Mart), sy: 4, s. 10-13.
- Şen, Ersan:** *Çevre Ceza Hukuku*, İstanbul, 1994.
- Şen, Ersan:** “İdari Ceza Hukuku”, İÜSBFD, 1994 (Temmuz), sy: 8, s. 21-50.
- Şen, Ersan:** “Kabahatler Kanunu’nun Ceza Muhakemesi Kanunu Hükümleri İle İlişkisi”, CHD, 2010 (Nisan), yıl: 5, sy: 12, s. 11-17.
- Şenyüz, Doğan:** *Vergi Ceza Hukuku (Vergi Kabahatleri ve Suçları)*, 10. Baskı, Bursa, 2017.
- Tan, İbrahim:** “Sporda Şiddete Neden Olabilecek Açıklamalarda Bulunma Kabahati”, Kabahatler Hukuku Yazıları – II (Editör: Zeynel T. Kangal), İstanbul, 2018, s. 247-282.

- Tan, İbrahim:** *"Vergi Ziyayı Kabahati"*, Kabahatler Hukuku Yazıları – II (Editör: Zeynel T. Kangal), İstanbul, 2018, s. 283-316.
- Taner, Fahri Gökçen:** *"Bireysel Başvuru Sonrası Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukuku: Belki de Hiçbir Şey Eskisi Gibi Olmayacak"*, AÜHF 90. Kuruluş Yıldönümü Armağanı, Ankara, 2017, s. 531-565.
- Taşdelen, Aziz:** *Vergi Usul Kanunu Yönünden Vergi Kabahatleri*, Ankara, 2010.
- Taşdelen, Aziz:** *"Vergi Kabahatlerinin Anayasal Temelleri Üzerine Düşünceler"*, AÜHFD, 2010, c: 59, sy: 4, s. 767-795.
- Taşdöğen, Salih:** *"İdari Yaptırım Kararlarının Hukuki Niteliği ve Unsurları"*, Kabahatler Hukuku Yazıları – I (Editör: Zeynel T. Kangal), İstanbul, 2017, s. 149-179.
- Tezcan, Durmuş:** *"Haksız Rekabeti (veya Rekabete Aykırı Davranışları) Önlemede İdari Cezalar"*, FMR, 2002, c: 2, sy: 1, s. 15-51.
- Tezcan, Durmuş:** *"AİHS Açısından Vergi Cezaları ve Adil Yargılanma Hakkı"*, Danıştay ve İdarî Yargı Günü 138. Yıl Sempozyumu (11-12 Mayıs 2006), Ankara, 2008, s. 17-31.
- Tezcan, Durmuş:** *"İdari Muhakeme Hukuku ile Ceza Muhakemesi Hukuku Arasındaki Farklılığın Anlamı ve Önemi"*, İdari Ceza Hukuku Sempozyumu, Ankara, 2009, s. 161-172.
- Tezcan, Durmuş:** *"Çevre Hukukunda Adli ve İdari Yaptırımlar"*, Kamu Hukuku, Özel Hukuk ve Ceza Hukuku Alanlarında Kamunun Önderliği ve Bireysel Özerklik Sempozyumu, Ankara, 2009, s. 123-135.
- Tezcan, Durmuş/Erdem, Mustafa Ruhan/Sancakdar, Oğuz/Önok, Rıfat Murat:** *İnsan Hakları El kitabı*, 3. Baskı, Ankara, 2010.
- Teziç, Erdoğan/Yayla, Yıldızhan/Bayraktar, Köksal/Yurtcan, Erdener/Öztek, Selçuk/Batum, Süheyl/Yüzbaşıoğlu, Necmi:** *Yargılama Düzeninde Kalite*, TÜSİAD Yayınları, İstanbul, 1998.
- Theisen, Rolf-Dieter:** *Ordnungswidrigkeitenrecht*, 3. Auflage, Witten, 1995.
- Thieß, Uwe:** *Ordnungswidrigkeitenrecht*, Neuwied-Kriftel, 2002.
- Toros Kurtoğlu, Yasemin:** *"Kabahatler Hukukunun Tarihçesi"*, Kabahatler Hukuku Yazıları – I (Editör: Zeynel T. Kangal), İstanbul, 2017, s. 1-26.
- Toroslu, Nevzat/Toroslu, Haluk:** *Ceza Hukuku, Genel Kısım*, 24. Baskı, Ankara, 2018.
- Treder, Lutz:** *Ordnungswidrigkeiten Recht*, Heidelberg, 1996.
- Tunç, Selen:** *"İHAS Madde 6'nın Kabahatlere Uygulanması"*, Kabahatler Hukuku Yazıları – II (Editör: Zeynel T. Kangal), İstanbul, 2018, s. 85-110.
- Türk Dil Kurumu,** *Türkçe Sözlük*, 9. Baskı, Ankara, 1998.
- Tüzün, Duygu:** *"Kabahatler Kanununun Genel Hükümleri ve İdari Yaptırımlar Üzerine Bazı Gözlemler"*, ÇÜHFD, 2020, c: 5, sy: 1, Ceren Damar Şenel'e Armağan – III, s. 3315-3335.
- Uğur, Hüsamettin:** *"Kabahatler Kanunu ve 5252 Sayılı Kanun'a Göre İdari Para Cezası ve Yargıtay Uygulanması"*, TBBD, 2009, sy: 85, s. 189-219.

- Uğur, Hüsamettin:** “Yüksek Mahkeme Kararları Işığında Kabahatler Kanunu’na Göre Kanun Yolları (Başvuru ve İtiraz)”, TBBD, 2010, sy: 89, s. 405-438.
- Ulu, Güher:** *İdari İşlemin Yetki Unsuru*, Ankara, 2012.
- Ulusoy, Ali:** “Erkler Ayrılığı ve Yürütme-Yargı İlişkileri Bağlamında Kabahatler Kanununun Değerlendirilmesi”, Danıştay ve İdarî Yargı Günü 140. Yıl Sempozyumu (12 Mayıs 2008), Ankara, 2009, s. 21-35.
- Ulusoy, Ali:** “İdari Ceza Hukuku’nun İşlevi ve Hukuk Düzeni İçindeki Yeri”, İdari Ceza Hukuku Sempozyumu, Ankara, 2009, s. 43-48.
- Ulusoy, Ali:** *İdari Yaptırımlar*, İstanbul, 2013.
- Ulusoy, Ali:** “Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi’nin İdari Yaptırımlara Bakışı”, Yıldırım Uluer’e Armağan, Lefkoşa, 2014, s. 635-643.
- Uran, Emrah:** *Türkiye’deki Bağımsız İdari Otoritelerin İdari Yaptırım Yetkisi*, İstanbul, 2012.
- Uygun, Burcu:** “İdari Para Cezaları”, Kabahatler Hukuku Yazıları – II (Editör: Zeynel T. Kangal), İstanbul, 2018, s. 49-84.
- Ülgen, Celal:** *Kabahatler Kanunu*, İstanbul, 2005.
- Ünver, Yener:** *Ceza Hukukuyla Korunması Amaçlanan Hukuksal Değer*, Ankara, 2003.
- Ünver, Yener/Hakeri, Hakan:** *Ceza Muhakemesi Hukuku*, 14. Baskı, Ankara, 2018.
- Ünyılmaz, Habip:** “Kabahatler Hukukunda Kanunîlik İlkesi”, Kabahatler Hukuku Yazıları – I (Editör: Zeynel T. Kangal), İstanbul, 2017, s. 73-100.
- Üzeltürk, Hakan:** “Birinci ve İkinci Boğaz Köprülerinden Geçiş Ücretlerinde Af”, YÜHFD, 2019, c: XVI, sy: 1, s. 183-188.
- Vural, Sezin:** “Sarhoşluk Kabahati”, ÇÜHFD, 2020, c: 5, sy: 1, Ceren Damar Şenel’e Armağan – III, s. 3453-3481.
- Wessels, Johannes/Beulke, Werner:** *Strafrecht, Allgemeiner Teil, Die Straftat und ihr Aufbau*, 41. Auflage, Heidelberg-München-Landsberg-Frechen-Hamburg, 2011.
- Wolters, Gereon:** “Alman Kabahatler Hukuku’nun Kanuni Temelleri”, (Çev.: Cüneyt Bellican/Bilge Erson-Asar), İdari Ceza Hukuku Sempozyumu, Ankara, 2009, s. 141-149.
- Yalçın, İsmail:** *Tüm Yönleriyle Kabahatler Hukuku*, Ankara, 2007.
- Yavuz, Şahin:** “Kabahatler Kanununun İştirake İlişkin Hükümleri Rekabet İhlallerine Uygulanabilir mi?”, AÜHFD, 2014, c: 63, sy: 4, s. 901-926.
- Yıldız, Ali Kemal:** “Kabahatler Kanunu – Uygulama ve Sorunlar”, Emniyet Genel Müdürlüğü TCK-CMK-Kabahatler Kanunu ve İlgili Yönetmeliklerin Uygulamalarının Değerlendirilmesi Semineri Tebliğleri, Ankara, 2006, s. 191-200.
- Yıldız, Ferhat:** “İdari Yaptırımların Cezai Yaptırımlarla Karşılaştırılması”, Terazi, 2014 (Temmuz), sy: 95, s. 87-94.
- Yılmaz, Sibel:** “Anayasa Mahkemesi’nin Bireysel Başvuru Kararlarında İdari Yaptırımlar”, Kabahatler Hukuku Yazıları – I (Editör: Zeynel T. Kangal), İstanbul, 2017, s. 223-279.

- Yurtcan, Erdener:** *Yargıtay Kararları Işığında Kabahatler Kanunu ve Yorumu*, 2. Bası, Ankara, 2016.
- Yücesoy, Ayşe Aslı:** *İdari Yargılama Hukukunda İptal Davalarında Menfaat (İdari Yargıda Subjektif Dava Ehliyeti Koşulu)*, Ankara, 2016.
- Yücesoy, Ayşe Aslı:** "İdari Yaptırımların Yargısal Denetiminde Görevli Yargı Kolu Sorunu", *Kabahatler Hukuku Yazıları – I* (Editör: Zeynel T. Kangal), İstanbul, 2017, s. 181-221.
- Zafer, Hamide:** "İdari Yaptırım Usulü", *Şükrü Alpaslan Armağanı*, İstanbul, 2007, s. 667-680.
- Zafer, Hamide:** *Ceza Hukuku, Genel Hükümler*, 6. Bası, İstanbul, 2016.
- Zafer, Hamide/Pamuk, Gülfem/Çakır, Kerim:** *Gerekçeli-Açıklamalı-İçtihatlı Kabahatler Kanunu*, İstanbul, 2014.
- Zanobini, Guido:** "İdari Ceza Hukukunda Kıstas Mes'elesi", (Çev.: **Yılmaz Günal**), AÜSBFD, 1963, c: XVIII, sy: 3, s. 301-318.
- Zanobini, Guido:** *İdari Müeyyideler*, (Çev.: **H. Yılmaz Günal**), Ankara, 1964.
- Zerbes, Ingeborg:** "Rahmenbedingungen, Vorgaben, Grundlagen und Entwicklung des Strafrechts in Österreich", *Nationales Strafrecht in rechtsvergleichender Darstellung, Allgemeiner Teil, Teilband I, Grundlagen*, Berlin, 2009, s. 415-480.
- Zhao, Yang/Richter, Thomas:** "Rahmenbedingungen, Vorgaben, Grundlagen und Entwicklung des Strafrechts in China", *Nationales Strafrecht in rechtsvergleichender Darstellung, Allgemeiner Teil, Teilband I, Grundlagen*, Berlin, 2009, s. 1-60.

Yuzarsif Selçuk COŞKUN

**CEZA MUHAKEMESİNDE
SUSMA HAKKI
VE
BAĞLANTILI HAKLAR**

Gözden Geçirilmiş, Genişletilmiş, Güncelleştirilmiş

2. BASKI

**ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022**

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Ceza Muhakemesinde Susma Hakkı ve Bağlantılı Haklar
Yuzarsif Selçuk Coşkun

Hukuk Yayınları Dizisi – 3016

İkinci Baskı : Nisan, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8092 – 76 – 9

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr - adaletyayinevi.com

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Meteksan Matbaacılık ve Teknik Sanayi Ticaret A.Ş.
Beytepe Köyü Yolu No:3
06800 Çankaya/Ankara
Sertifika No: 46519

KAYNAKÇA

- Adar Özdemir Çiğdem, Nemo Tenetur İlkesi Bağlamında Beden Muayenesi ve Vücuttan Örnek Alınması, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2021.
- Akar İbrahim, Ceza Muhakemesinde Teşhis, Galatasaray Üniversitesi Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Eylül 2019.
- Akiloğlu Tekin, İnsan Hakları, C. 1, Ankara, 1995.
- Akıncı Fatih, *Türkiye Adalet Akademisi Dergisi*, S. 43, Temmuz 2020, s.177-202.
- Aksoy İpekçioğlu, Pervin, “Vücuttan Örnek Alma İşleminin Hukuki Niteliği ve Anayasaya Uygunluğu”, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, Prof. Dr. Nur Centel’e Armağan, C. 19, S. 2, Y. 2013, s. 1157- 1175.
- Aktan Hamdi Yaver / Ünsal Levent, İfade Özgürlüğü ve Laiklik, Adalet Yayınevi, Ankara, 2016.
- Akyürek Güçlü, “Ceza Yargılamasında Hukuka Aykırı Delillerin Değerlendirilmesi Sorunu”, *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, S. 101, 2012, s. 61-82.
- Alsharo Muhammed Akif, Tüzel Kişilerin Ceza Sorumluluğu, Yaşar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, İzmir 2018.
- Altıparmak Cüneyt, “Kimliğini Bildirmeme Kabahati”, *Terazi Hukuk Dergisi*, S. 23, 2008.

- Altunkaş Aysun, "Hukuka Aykırı Delil Teorisi Işığında İfade Alma ve Sorgu", İstanbul Bilgi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2006.
- Anayurt Ömer. "Adil Yargılanma İlkesi Olarak Masumiyet Karinesi" Dr. Şükrü Alpaslan'a Armağan, İstanbul: İstanbul Barosu Yayınları (2007): 173-228
- Arslan Çetin, Ceza Muhakemesi Kanunu ile İlgili Mevzuat, 3 Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2021.
- Ashby, Joseph R., "Declining to State A Name In Consideration Of The Fifth Amendment's Self Incrimination Clause and Law Enforcement Databases After Hiibel", Michigan Law Review, Vol. 104, February 2006.
- Bağlar Yunus Emre, Ceza Muhakemesi Hukukunda Beden Muayenesi ve Vücuttan Örnek Alınması, Adalet Yayınevi, Ankara, 2021.
- Baytaz Abdullah Batuhan, İstanbul Ceza Hukuku Kriminoloji Arşivi No:41 Ceza Muhakemesi Hukukunda Sanığın Hukuki Dinlenme Hakkı, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2021.
- Başer Mert/Yenidünya Caner, "Türk Ceza ve Ceza Usul Hukuku Kapsamında Yasak Sorgu Yöntemleri, Sanığın Yasak Sorgu Yöntemlerine Karşı Bir Korunma Yolu: İşkence ve Kötü Muamele Yapmak Suçu", *İzmir Barosu Dergisi*, S. 4, 1996.
- Bıçak Vahit, Suç Muhakemesi Hukuku, Seçkin Yayıncılık, Ankara, Ekim 2010.

- Birtek Fatih, Ceza Muhakemesinde Delil ve İspat, 1. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2016.
- Bouchet Françoise -Saullnier, "İnsancıl Hukuk Sözlüğü" Çeviren: Sellahatin Bağdatlı, İletişim Yayınları, 2002.
- Buchholz Momme, Der nemo tenetur- Grundsatz, Kiel, Springer, 2017.
- Centel Nur/Zafer Hamide, Ceza Muhakemesi Hukuku, 12. Baskı, Beta, İstanbul 2015.
- CentelNur/Zafer Hamide, Ceza Muhakemesi Hukuku, 14. Baskı, Beta, İstanbul 2017.
- Centel Nur/Zafer Hamide, Ceza Muhakemesi Hukuku, 19. Baskı, Beta Yayıncılık, İstanbul 2020.
- Cihan Erol, Suç Teşkil Eden Sorgu Yöntemleri, *Mukayeseli Hukuk Araştırmaları Dergisi*, 1969, Yıl:5, Sayı:7, s.77-88.
- Çınar Ali Rıza, "Hukuka Aykırı Kanıtlar", *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, S. 55, 2004, s.31-64.
- Çiçekli Bülent, "Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Türkiye Kararlarının Analizi (2002- 2005) ve Ceza Muhakemesine Yansımaları", *CHD*, S. 1, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2006.
- Demirbaş Timur. Soruşturma Evresinde Şüphelinin İfade-sinin Alınması Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi, Döner Sermaye İşletmesi Yayınları No:71, İzmir, 1996
- Demirbaş Timur, Soruşturma Evresinde Şüphelinin İfade-sinin Alınması, Seçkin Yayıncılık, Ankara: 2011.

- Demirbaş Timur, Soruşturma Evresinde Şüphelinin İfadesinin Alınması, 5. Baskı, Ankara, Seçkin Yayıncılık, 2018.
- Doğan Koray, “Soruşturmada Tuzağa Düşürme Yasağı”, Dr.Dr.h.c. Silva Tellenbach’a Armağan, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2018, s. 969-989.
- Dictionary Black’s Law, Sixth Edition [Centennial Edition: 1881-1991], Editor: Black Hanry Campbell, Weat Publishing Co., St. Paul, Minnesota, USA, 1990
- Diñer Filiz, “Yasak Sorgu Yöntemleri”, *Manisa Barosu Dergisi*, Ekim 1995, Yıl:14, S:55, s.4-50.
- Dutertre Gilles, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararlarından Örnekler, Avrupa Konseyi, Almanya, 2003.
- Dülger Murat Volkan, “Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi’nin Gäfgen Kararı Bağlamında Ceza Muhakemesinde İşkence Tehdidi ile Elde Edilen Delillerin Kullanımı Sorunu”, *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, S. 111, 2014.
- Dülger Murat Volkan, Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukuku Mevzuatı, 4. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2021.
- Dönmez Burcu Demren, Ceza Muhakemesi Hukukunda Çapraz Sorgu, Ankara, Seçkin Yayıncılık, 2007.
- Dönmezer Sulhi, Özel Ceza Hukuku Dersleri, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi, İstanbul, 1984.
- Dönmezer Sulhi, Suçsuzluk Karinesi Üzerine Düşünceler, Prof. Dr. Nurullah Kunter’e Armağan, İstanbul, 1998. s.67-74
- Elmas Birsen, Uyuşturucu ve Uyarıcı Madde Suçları, 2. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2017.

- Evik, Ali Hakan. "Yasak İfade Alma Yöntemleri ve Önlenmesi." *Legal Hukuk Dergisi*, Kasım. 2004: 3130-3142.
- Er Deniz Erol, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Işığında Hukukumuzda Sanık Hakları, Ankara, 2002.
- Erdoğan Gülnur, İşyerinde İfade Özgürlüğü, Adalet Yayınevi, Ankara, 2017.
- Eser Albin, "Alman ve Türk Ceza Muhakemesi Hukukunda Sanığın Hukuki Durumu", Çeviri: Nur Centel), *Yargıtay Dergisi*, S. 16, 1990.
- Feyzioğlu Metin, "Suçsuzluk Karinesi: Kavram Hakkında Genel Bilgiler ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi", *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 48, S. 1-4, 1999 (Feyzioğlu Metin, "Suçsuzluk Karinesi).
- Feyzioğlu Metin Ceza Muhakemesi Hukukunda Tanıklık, 1. Baskı, Ankara, US-A Yayıncılık, 1996(Feyzioğlu Tanıklık).
- Feyzioğlu Metin, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Madde 6/3-a Uyarınca İsnadın Bildirilmesi ve Türk Hukuku, *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, S.55.,Y.2004, s.102-125(Feyzioğlu İsnadın Bildirilmesi).
- Fırat Tarık, Genital Muayene Suçu ve Hekimin Sorumluluğu, Doktora Tezi, İstanbul 2021.
- Gizem Ceren Demir Koşar, Yaşam Hakkı ile İşkence ve Kötü Muamele Yasağı Kapsamında Cezasızlık Sorunu, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2021.
- Göçmen Kaya Özen, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Ceza Muhakemesi Kanunu Kapsamında Yakalama ve Gözaltı Koruma Tedbirleri, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2021.

- Gökçen, Ahmet/ Balcı Murat/ Alşahin, M. Emin/Çakır, Kerim, *Ceza Muhakemesi Hukuku*, 3. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2018.
- Gökçen Ahmet/Çakır Kerim, "Ceza Muhakemesinde Delil, Delillerin Muhafazası, Toplanması, Değerlendirilmesi ve Delil Yasakları", *D.E.Ü Hukuk Fakültesi Dergisi, Prof. Dr. Durmuş Tezcan'a Armağan, C.21, Özel S.2019, s.2912-2951*.
- Guriz Adnan, *İfade Hürriyetinin Sınırları, Düşünce Özgürlüğü, Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi* Arkivi Yayınları:3, İstanbul, 1998.
- Gündüz Aslan, *Milletlerarası Hukuk ve Milletlerarası Teşkilatlar ile İlgili Temel Metinler*, İstanbul, 1987.
- Günay Meryem, *Uyuşturucu ve Uyarıcı Madde İmal ve Ticaret Suçlarında Etkin Pişmanlık*, TBBB, S.133, Y.2017, s.133-162.
- Haydar Nuran, *Susma Hakkı, Galatasaray Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi*, Haziran 2019.
- Hartmut Schneider, "Zur strafprozessualen Verwertbarkeit des Schweigens von Beschuldigten", *Neue Zeitschrift für Strafrecht*, 2017, C. 37, S. 2, (2), Naklen: Asuman İnce Tuncer, *Susma Hakkı Bağlamında Bir Takım Ceza Muhakemesi İşlemlerinin Değerlendirilmesi, Anadolu Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt 4, Sayı 2, Temmuz 2018, s.361*.
- Horzum Ekin Deniz, "Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararları Bağlamında Yasak Sorgu Yöntemleri", *Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Ana Bilim Dalı, İstanbul 2011*.

Joseph R. Ashby, "Declining to State A Name In Consideration of the Fifth Amendment's Self Incrimination Clause and Law Enforcement Databases After Hiibel", *Michigan Law Review*, Vol. 104, February 2006.

Özen İNCİ, Şüpheli ve Sanığa Rağmen Bir Ceza Muhakemesi Hukuku Mu? Şüpheli ve Sanığın Ceza Muhakemesi İşlemlerine Katılma Yükümlülüğü ve Bu Yükümlülüğün Sınırları Hakkında Düşünceler, *Hacettepe Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt 7, Sayı 2, 2017, 119-168.

İtişgen Rezzan, Kişinin Kendini Suçlamaya Zorlanamaması İlkesi (Nemo Tenetur) ve Susma Hakkı, XII Levha, İstanbul, 2013.

Kan Aydın Çağrı, "Adil Yargılanmanın Bir Unsuru Olarak Susma Hakkı", *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, S. 91, Ankara, Kasım-Aralık 2010.,

Kara Eyüp: "Lekelenme Hakkı", *Adalet Dergisi*, Yıl 2012, Sayı 43, s. 188- 197.

Karaaslan Reşit, Soruşturma Organları Hesabına Hareket Eden Özel Kişilerin Eylemlerinin Kamu Makamları Hesabına Hareket Eden Kişilerin Eylemlerinin Kamu Makamlarına Atfedilebilirliği- İfade Almada Yasak Sorgu Usulü Olan "Aldatma" Örneği Üzerine Bir İnceleme, *Ankara Hacı Bayramı Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. XXV, Y. 2021, S.555-621.

Karakehya Hakan, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 6. maddesi Bağlamında Ceza Muhakemesinde Duruşma, Savaş, Ankara, 2008.

- Karakehya Hakan, Ceza Muhakemesi Hukuku, Nisan Kitabevi, 3. Baskı, Eskişehir, 2019.
- Kaplan Yakup, Ceza Muhakemesinde Savunma Hakkı ve Savunma Hakkının Sınırlandırılmasına Bağlı Hukuki Sonuçlar, Aristo Yayınevi, İstanbul, 2021.
- Karanlık Meltem, Galatasaray Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2019.
- Karan Ulaş ,İfade Özgürlüğü, Anayasa Mahkemesine Bireysel Başvuru El Kitapları Serisi-2.
- Kaya Semih Batur, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi ve Anayasa Mahkemesine Göre İşkence Yasası, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2022.
- Kaygusuz Ziyaettin, "Kimlik Sorma ve Kimlik Tespiti", *Polis Bilimleri Dergisi*, C. 10, S. 1, 2008.
- Kaymaz Seydi, Uygulamada ve Teoride Ceza Muhakemesinde Hukuka Aykırı (Yasak) Deliller, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 1997.
- Kılıç Ümmügülsüm, Nemo Tenetur İlkesi Işığında Ceza Muhakemesi Hukukunda Beden Muayenesi, Yayımlanmamış Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Hukuk Anabilim Dalı, Kamu Hukuku Bilim Dalı, İstanbul, 2010.
- Kızıllarslan Hakan "Soruşturma Yapılmasına Yer Olmadığı Kararları (SYOK) ve Bu Kararların Ceza Muhakemesi Sistematiği Açısından İncelenmesi" *Türkiye Barolar Birliği Dergisi* Eylül-Ekim 2019, Sayı 144, s. 59-104.

- Kibar Recep, Türk Hukukunda Sanık Hakları, Ankara Yetkin Yayınevi, Ankara 1997.
- Koca Mahmut, Hazırlık Soruşturmasında Sanığın Savunma Hakkı, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul, 1998.
- Koca Mahmut/Üzülmez İlhan, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 13. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2020.
- Mahmut Koca/İlhan Üzülmez, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 14 .Baskı, Seçkin Yayıncılık , Ankara 2021.
- Kocaoğlu, Serhat Sinan, “Susma Hakkı”, *Ankara Barosu Dergisi*, S.1, 2011.s.29-58.
- Kunter Nurullah, Yenisey Feridun, Muhakeme Hukuku Dalı Olarak Ceza Muhakemesi Hukuku, Cilt 1, İstanbul 2002.
- Memiş Kartal Pınar, Ceza Muhakemesinde Delil,
- Kunter Nurullah / Yenisey Feridun / Nuhoğlu Ayşe, Muhakeme Hukuku Dalı Olarak Ceza Muhakemesi Hukuku, 14. Bası, İstanbul, Beta, 2006.
- Nuhoğlu Ayşe, “İşkence Yasağı ve İşkence Suçu” Prof. Dr. Sahir Erman’a Aramağan, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, Yayın No:8, İstanbul, Alfa Basım Yayın Dağıtım, 1999.
- İpekçioğlu Aksoy Pervin Vücuttan Örnek Alma İşleminin Hukuki Niteliği ve Anayasaya Uygunluğu, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, Cilt 19, Sayı 2, 2013, 1157 – 1176.

- Önok Murat, Uluslararası Boyutuyla İşkence Suçu, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2006.
- Özen Muharrem/Köksal Atacan, "Suçsuzluk Karinesi Bağlamında Soruşturma Yapılmasına Yer Olmadığı Kararı", *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, S.68, C.(11), 2019, s.261-286.
- Özen Mustafa Ceza Muhakemesi Hukuku, 4. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2021.
- Özbek Veli Özer, TCK İzmir Şerhi, C. 1, 3. baskı, Ankara, 2006.
- Özbek Veli Özer/Kanbur Mehmet/Nihat Doğan Koray/Bacaksız Pınar/Tepe İlker, "Ceza Muhakemesi Hukuku", B.6, Ankara 2014.
- Özbek Veli Özer/Doğan Koray/Bacaksız Pınar/Tepe İlker, Ceza Muhakemesi Hukuku, 11. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2018.
- Özbek Veli Özer/Doğan Koray/Bacaksız Pınar, Ceza Muhakemesi Hukuku, Seçkin Yayıncılık, 12. Baskı, Ankara, 2019.
- Özbek Veli Özer, Polis Hukuku ve Ceza Muhakemesi Hukukunda Temel Haklara Müdahaleler (Önleyici Tedbirler -Açık ve Gizli Koruma Tedbirleri, Seçkin Yayıncılık Ankara 2021.
- Özboyacı Alper, Ceza Muhakemesi Hukukunda Delil Yasakları, İstanbul: Kazancı Hukuk Yayınevi, 2008.
- Özdemir Didar, "Türk Ceza Muhakemesi Hukukunda Susma Hakkı", *Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, S. 2, 2017. s. 149 – 185.

- Özen Mustafa, Ceza Muhakemesi Hukuku Dersleri, 6.Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2021.
- Özgenç İzzet/Şahin Cumhur, "İşkence Suçu", *Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. IV, S.1- 2, Haziran-Aralık 2000.
- Özgenç İzzet, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 10. baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2014.
- Öztürk Bahri/Erdem Mustafa Ruhan/Özbek Veli Özer: Uygulamalı Ceza Muhakemesi Hukuku, 5. Bası, Ankara 2000.
- Öztürk Bahri, Erdem Mustafa Ruhan, Uygulamalı Ceza Muhakemesi Hukuku, Ankara, 2006.
- Öztürk Bahri ve Erdem Mustafa Ruhan, Uygulamalı Ceza Muhakemesi Hukuku, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2007.
- Öztürk Bahri/Erdem Mustafa Ruhan, Uygulamalı Ceza Muhakemesi Hukuku, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2008.
- Öztürk Bahri/Tezcan Durmuş/Erdem Mustafa Ruhan/ Gezer Özge Sırma/Saygılar Kırıt Yasemin F./Alan Akcan Esra/Özaydın Özdem/Erden Tütüncü Efser/ Altınok Villemin Derya/ Tok Mehmet Can, Nazari ve Uygulamalı Ceza Muhakemesi Hukuku, (Ed: Bahri Öztürk), 12. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2018.
- Öztürk Bahri/Tezcan Durmuş/Erdem, Mustafa Ruhan/ Gezer, Özge Sırma/Saygılar Kırıt, Yasemin F. /Akcan Esra Alan/Özaydın Özdem/Tütüncü, Efser Erden/Altınok Villemin, Tok Derya/Can, Mehmet, Nazari ve Uygulamalı Ceza Muhakemesi Hukuku, 13. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2019.

- Öztürk Bahri/ Tezcan Durmuş/ Erdem Mustafa Ruhan/ Sırma Gezer Özge/ Saygılar Kırıt Yasemin F./Alan Akcan Esra/ Özaydın Özdem/ Erden Tütüncü Efser/ Altınok Villemın Derya/ Tok Mehmet Can, Nazari ve Uyulmalı Ceza Muhakemesi Hukuku, 15. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2021.
- Pulaşlı Hasan/Korkut Ömer, Temel Hukuk, 12.Baskı, Karahan Kitapevi, 2012.
- Sancar Türkan , Alenen Tahkir ve Tezyif Suçları, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2006.
- Sarıgül Ali Tanju, “Ceza Muhakemesi Hukukunda İstinaf”, Bilge Yayınevi, 1. Baskı, Ankara Ocak 2009.
- Skoll Geoffrey R., “Torture, and Fifth Amendment: Torture, the Global War on Terror, and Constitutional Values”, Criminal Justice Review, Vol. 33, No. 1, March 2008, s. 29-47.
- Sudre, Frédéric, “l’article 3”, La Convention Européenne des Droits de l’Homme”, (Sous la direction de: L. E. Pettiti-E. DecauxP-H. Imbert), 2. éd., Economica, Paris 1999.
- Sunay Reyhan , İfade Hürriyetinin Muhtevası ve Sınırları, Liberal Düşünce Topluluğu Yayınları, Ankara, 2001.
- Soyaslan Doğan, Ceza Hukuku Özel Hükümler, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2005.
- Sürücü A. Sinan, Ceza Muhakemesi Kanunu Avukat Şerhi, Yetkin Yayıncılık, Ankara 2021.
- Şahin Cumhur, Sanığın Kolluk Tarafından Sorgulanması (Sanığın Sorgulanması), Yetkin Yayınları, Ankara 1994.

- Şahin Cumhuri, "Sorguda Sanığın İfade Özgürlüğü ve Yasak Sorgu Yöntemleri" Uluslararası Sempozyum: Modern Adli Soruşturma Yöntemleri ve İnsan Hakları, Polis Akademisi, Ankara, Mayıs 1996, s. 29-31.
- Şahin Cumhuri, Ceza Muhakemesinde İspat ve Delilerin Doğrudan Doğrualığı İlkesi, Ankara, Yetkin Yayınları, 2001
- Şahin Cumhuri, Ceza Muhakemesi Hukuku I, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2007.
- Şahin Cumhuri, Telekomünikasyon Yoluyla İletişim Denetlenmesi Yargıtay Kararları Çevresinde Bir Değerlendirme, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi C.XI, S.1-2,Y.2007, s. 1095-1112.
- Şahin Cumhuri, Ceza Muhakemesi Hukuku I, 7. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2016.
- Şahin Cumhuri/Göktür, Neslihan, Ceza Muhakemesi Hukuku I, 11. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2020.
- Şahinkaya Yalçın, "İnsan Hakları Avrupa Mahkemesi Kararlarında ve Türk Hukukunda Suçsuzluk Karinesi", Seçkin Yayıncılık, Ankara 2008.
- Şık Hüseyin, "Suçsuzluk Karinesi", *Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi*, S.1, 2021.
- Taner Fahri Gökçen, Ceza Muhakemesi Hukukunda Adil Yargılanma Hakkı Bağlamında Çelişmeli ve Silahların Eşitliği, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2021.
- Taneri Gökhan, Ceza Muhakemesi Kanunu El Kitabı, Ankara 2020.

- Tanör Bülent, Siyasi Düşünce Hürriyeti ve 1961 Türk Anayasası, Öncü Kitabevi, İstanbul, 1969.
- Taşkın Mustafa, Adli ve İstihbari Amaçlı İletişimin Denetlenmesi, 4. Baskı, Ankara, Seçkin, 2013.
- Toroslu Nevzat/Feyzioğlu Metin, Ceza Muhakemesi Hukuku, 14. Baskı, Savaş Yayınevi,, Ankara 2015.
- Toroslu Nevzat/Feyzioğlu Metin, Ceza Muhakemesi Kanunu ve İlgili Kanunlar, Savaş Kitapevi, Ankara, İstanbul 2021.
- Turabi Selami, İfade ve Basın Özgürlüğü, Adalet Yayınevi, Ankara 2016.
- Turhan Faruk, “Ceza Muhakemesi Hukuku”, Asil Yayın Dağıtım Ltd.Şti, Ankara 2006.
- Turhan Faruk, "Ceza Muhakemesinde Beden Muayenesi ve Tıp Hukuku (Özellikle AİHM Kararları Işığında Şüpheli veya Sanığın Zorla Muayenesi Konusunun Değerlendirilmesi)", Tıp Ceza Hukukunun Güncel Sorunları, V. Türk-Alman Tıp Hukuku Sempozyumu, Ankara 2008, s.1025-1074.
- Turhan Faruk / Aksan Murat, “Ceza Muhakemesinde Şüphelinin İfadesinin Alınması ve Sorguya Çekilmesine İlişkin Hükümlerin Eleştirel Bir Değerlendirilmesi”,Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Y.2020, C.24, S.2, s. 289-331.
- Üçok Coşkun, Siyasal Tarih (1789-1960), 3.Baskı, Ankara 1980.
- Ünal Ertuğrul, Ceza Muhakemesi Hukukunda Silahların Eşitliği İlkesi, Adalet Yayınevi, Ankara 2021.

- Ünver Yener/Hakeri Hakan, Ceza Muhakemesi Hukuku, 12.Bası, Ankara 2016.
- Ünver Yener/Hakeri Hakan, Ceza Muhakemesi Hukuku, 14. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2018
- Ünver Yener/Hakeri Hakan, Ceza Muhakemesi Hukuku, Adalet Yayınevi, 17. Baskı, Ankara 2020.
- Üzülmez İlhan, Türk Hukukunda İşkence Suçu, Turhan Kitabevi, 1. baskı, Ankara 2003.
- Üzülmez İlhan, "Türk Hukukunda Suçsuzluk Karinesi ve Sonuçları", *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, S. 58, 2005, s.41-72.
- Vitkauskas Dovydas/Dikov Grigoriy, (Çeviri: Serkan Cengiz), Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Kapsamında Adil Yargılama Hakkının Korunması, Avrupa Konseyi İnsan Hakları El Kitabı, Strazburg, 2012.
- Yayla Mehmet, Ceza Muhakemesinde İspat ve Şüpheler, 2.Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2021.
- Yenisey Feridun/Nuhoğlu Ayşe, Ceza Muhakemesi Hukuk Ders Kitabı, İstanbul 2014.
- Yenisey Feridun/Nuhoğlu Ayşe, Ceza Muhakemesi Hukuku, Güncellenmiş 6.Baskı, Eylül 2018.
- Yenisey Feridun, Nuhoğlu Ayşe, Ceza Muhakemesi Hukuku, 8. Baskı, Ankara 2020.
- Yenisey Feridun, Nuhoğlu Ayşe, Ceza Muhakemesi Hukuku Başvuru Kitabı, 7.Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2021.
- Yüce Turhan Tufan, Sanığın Savunması ve Korunması Açısından Ceza Soruşturmasının Hümanist İlkeleri, *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, Cilt: 1, Sayı:1 | Ocak 1988, s.156-167.

- Yıldırım Akif, "Anayasa Mahkemesi Uygulamasında Adil Yargılanma Hakkı (Ceza Hukuku Boyutu)", *Türkiye Adalet Akademisi Dergisi*, Nisan 2016, Sayı 26, s. 333-376
- Yılmaz Ejder "Hukuk Sözlüğü", 10 Bs. Yetkin Yayınları, Ankara, 2011.
- Yılmaztekin Ahmet Erhan, Ceza Muhakemesi Hukukunda Müdafî Yardımından Yararlanma Hakkı Yargı Kararları Işığında, Adalet Yayınevi, Ankara 2021.
- Yurtcan Erdener, Ceza Muhakemesi Kanunu Şerhi, 9. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2019.
- Yurtcan, Erdener, Ceza Yargılaması Hukuku, 16. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2019 (Yurtcan, Ceza Yargılaması Hukuku).
- Zafer Hamide, "5271 Sayılı Ceza Muhakemesi Kanununda Sağlık Hakkı ile ilgili Düzenlemeler", Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Sempozyum Özel Sayısı 1, Sağlık Hukuku Sempozyumu: 17 Kasım 2016, Ocak, 2007, s. 184-201.
- Zoğlar Durmaz Burcu, İstanbul Ceza Hukuku ve Kriminoloji Arşivi Yayın No: 38 Ceza Muhakemesi Hukukunda İspat Bakımından İfade ve Sorgu, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2021.
- http://www.ceza-bb.adalet.gov.tr/mevzuat/cmkmadde_gerekce.doc, (Çevrimiçi), Erişim Tarihi: 14.10.2018.
- Yargıtay kararları için <https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/>

Mahkeme Kararları

- İHM, “Batiashvili/Gürcistan”, (B.N.: 8284/07, 10.10.2019 T, §82)
- AİHM, “Urat /Türkiye”, (B. No: 53561/09, 13952/11, 27.11.2018T, §42)
- AİHM, “Beuze/Belçik” (B.No. 71409/10, §§ 119-50, 9. 11. 2018)
- AİHM, “Güç/Türkiye”, (B. No: 15374/11, 23.01.2018T, §32.)
- AİHM, “Seven/Türkiye”, (B. No: 60392/08, 23.01.2018T, §43.)
- AİHM, “Ersin Erkuş ve Diğerleri/Türkiye” Davası, (B. No:40952/07, 31.05.2016T)
- AİHM, “Kemal Coşkun/Türkiye”, (B. No: 45028/07, 28.04.2017T, §41-42)
- AİHM, “Cezmi Demir ve diğerleri/Türkiye”, (B. No: 2013/293: 17/7/2014T, § 117)
- AİHM, “Lutsenko / Ukrayna”,(B. No: 6492/11, 03.07.2012. §.44-53).
- AİHM, “Duman/Türkiye”, (B. No. 28439/03, 23.03.2010T §. 50)
- AİHM, “Alexandre/Zaichenk, (B. No:39660/02, 18.2.2010 T., § 52-60.)
- AİHM, “Panteleyenko/Ukrayna”, (B.N.: 11901/02, 29.06.2009T, §70)

- AİHM, “Bykov/Rusya”, (B.No. 4378/02, §. 93, 10.03.2009)
- AİHM, “Çağlayan/Türkiye”, (B. No:30461/ 221.10.2008 T.)
- AİHM, “Jalloh/Almanya”, (B. No. 548210/00, 11.07.2006T, §. 72)
- AİHM, “Bulut/Türkiye”, (B. No:51480/99, 25.4.2006 T)
- AİHM, “Bulut/Türkiye”, (B. No:51480/99, 25.4.2006 T)
- AİHM, “Tekin/Türkiye”, (B. No: 50971/99, 25.10.2005T)
- AİHM, “Capeau/Belçika”, (B.N.: 42914/98, 13.01.2005T)
- AİHM, “Mehmet Emin Yüksel/Türkiye”, (B. No: 40154/98, 20/7/2004T, § 37)
- AİHM, “Rivas/Fransa”, (B. No:59584/00; 1.04.2004T)
- AİHM, “Elçi ve Diğerleri/Türkiye”, (B. No:63129/15 13.11.2003T, §. 641, 647.)
- AİHM, “Indelicato/İtalya”, (B. No.: 31143/96, 18/10/2001T)
- AİHM, “Price/Birleşik Krallık”, (B. No:33394/96, 10.07.2001T.)
- AİHM, “Luca/İtalya”, (B. No. 33354/96,27.02.2001T, §. 41-45)
- AİHM, “Eğmez- /Kıbrıs”, (B. No: 30873/96, 21.12.2000T.)
- AİHM, “Heaney and McGuinness/İrlanda”, (B. No: 34720/97, 21.12.2000T, §.57-58)
- AİHM, “Heaney and McGuinness/İrlanda”, (B. No: 34720/97, 21.12.2000T, §.57-58)
- AİHM, “Condron/Birleşik Krallık”, (B.No. 35718/97, §. 56, 02.05.2000)

- AİHM, “Oğur/Türkiye”, (B. No: 21594/93, 20/5/1999T, §§ 91 ve 92)
- AİHM “Ergi/Türkiye”, (B. No: 23818/94, 28/7/1998T, §§ 83 ve 84)
- AİHM, “Güleç/Türkiye”, (B. No: 21593/93, 27/7/1998T, §§ 81 ve 82)
- AİHM, “Aydın/Türkiye”, (B. No: 25660/94, 25.09.1997T, § 82)
- AİHM, “Saunders /Birleşik Krallık”, (B. No. 19187/91, 17.12.1996T, §.68-69;)
- AİHM, “Döner/Türkiye”, (B. No: 10590/83, 06.12.1988T)
- AİHM, “Barbera, Messegue ve Jabardo/İspanya”, (B. No: 10590/83, 06.12.1988T)
- AİHM, “Eckle/Almanya”, (B. No.:8130/78, 15.07.1982T, §. 73)
- AİHM, “Tyrer/Birleşik Krallık”, (B. No: 5856/72, 25.04.1978 § 29, 30)
- AİHM, “Birleşik Krallık /İrlanda)”, (B. No. 55721/07, 18.01.1978T. § 162.)
- AİHM, “Roges /Richmond”, (B. No:365/53420.03.1961T)
- AYM, Ak ve diğerleri; (B.No:2019/2763,08.09.2021T, §.25)
- AYM, Salih Öz (B.No.2015/13327, 17.07.2018T)
- AYM, Salih Öz (B.No.2015/13327, 17.7.2018 T)
- AYM, Genel Kurulu Ahmet Altuntaş ve Diğerleri (B.N.:2015/19616, 17.5.2018T)
- AYM, Yusuf Karakuş ve diğer başvuruçular, (B. No:2014/12002, 08.12.2016 T)

-
- AYM, Sami Özbil (B. No: 2012/543, T15/10/2014T)
  - AYM, Serpil Kerimoğlu ve diğerleri; (B. No: 2012/752, 17/09/2013T, § 56.)
  - Danıştay 1. Daire (E. 2000/29, K. 2000/59, T. 17.04.2000)

Hasan Tahsin GÖKCAN
AYM Başkanvekili

**TÜRK CEZA KANUNUNDAKİ
BAZI GENEL VE ÖZEL NİTELİKLİ
KAMU GÖREVİ YÜKÜMLÜLÜK SUÇLARI**

**GÖREVİ KÖTÜYE KULLANMA
ZİMMET - İRTİKAP - RÜŞVET VE
DENETİM GÖREVİNİ İHMAL
SUÇLARI**

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Görevi Kötüye Kullanma Zimmet - İrtikap - Rüşvet ve Denetim Görevini İhmal Suçları
Hasan Tahsin Gökcan

Hukuk Yayınları Dizisi – 3106

Birinci Baskı : Nisan, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8092 – 78 – 3

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara

Tel : (0312) 231 17 00

Fax : (0312) 231 17 10

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : adalety@adaletyayinevi.com

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C

(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul

Tel : (0216) 305 72 81

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Ankamat Matbaacılık Sanayi Limited Şirketi

1344. Cadde No: 60 İvedik OSB Yenimahalle/Ankara

Sertifika No: 46700

Tel: (0312) 394 54 94-95

KAYNAKLAR

- Akbulut**, Berrin, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 6.B. Ankara 2019
- Akbulut**, Berrin, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 4.B. Ankara 2017
- Akbulut**, Berrin, Rüşvet Suçları, SÜHFD. Milenyum Armağanı, C. 8, S. 1-2, 2000
- Akbulut**, İlhan, Türk Ceza Kanununda Zimmet Suçu, Askeri Adalet Dergisi, Mayıs 1998
- Akdağ, Selami**: Türk Ceza Kanunu Şerhi, Ankara 1976
- Akçin, İhsan** : Kamu İdaresinin Güvenilirliğine Ve İşleyişine Karşı Suçlar, (Zimmet, İrtikap, Denetim Görevinin İhmali, Rüşvet Suçları), Seçkin Yayınevi, Ankara 2007
- Akyılmaz/Sezginer/Kaya**, Türk İdare Hukuku, 7. B. Ankara 2016
- Alacakaptan, Uğur**: Suçun Unsurları, Ankara 1975
- Altıparmak**, Cüneyt, TCK Uygulamasında Kamu Zararı, Prof.Dr. Feridun Yenisey'e Armağan, C.II, İstanbul 2014
- Arslan, Çetin**: “Memura Aktif Mukavemet Suçu ve Bazı Suçlarla İçtimai Sorunu”, AÜHFD. 2002, S.2.
- Arslan, Çetin**: “Memura Aktif Mukavemet Suçu ve Bu Suçtaki Özel Haksız Tahrik Hükümü Üzerine Bir İnceleme”, Kamu Hukuku Arşivi (KHUKA), Yıl 5, Eylül 2002.
- Artuç, Mustafa** : Mal Varlığına Karşı Suçlar, Ankara 2007
- Artuç, Mustafa** : 2006 İçtihatları İle TCK, CMK, CGİK, Ankara 2007
- Artuk, M. Emin/Alşahin, M. Emin**, Objektif Cezalandırma Şartı ve Zamanaşımı, MÜHF HAD Özel Sayı, 2013, C. 19
- Artuk/Gökçen/Alşahin/Çakır**, Ceza Hukuku Özel Hükümler, 19. B. Ankara 2021.
- Artuk/Gökçen/Alşahin/Çakır**, Ceza Hukuku Özel Hükümler, 18.B. Ankara 2019
- Artuk/Gökçen/Alşahin/Çakır**, CH Genel Hükümler, 14.B. 2020
- Artuk/Gökçen/Alşahin/Çakır**, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 12.B. 2018
- Artuk/Gökçen/Yenidünya**, TCK Şerhi, Özel Hükümler, C.5
- Artuk/Gökçen/Yenidünya**: Ceza Hukuku Özel Hükümler, 6. Bası, Turhan Kitabevi, Ankara 2005 (Kısaltma : age. / Ceza Özel Hükümler)
- Artuk/Gökçen/Yenidünya**: Ceza Hukuku Özel Hükümler, 7. Bası, Turhan Kitabevi, Ankara 2006
- Artuk/Gökçen/Yenidünya**: Ceza Hukuku Genel Hükümler, Birinci Kitap, 2.Bası, Turhan Kitabevi, Ankara 2006
- Aslan**, Volkan, Zimmet Suçu, Prof.Dr. Füsün Sokullu Akıncı'ya Armağan, C.I. İÜHF 2013, S.1

- Aslan, Zehreddin:** 657 Sayılı Devlet Memurları Kanununa Göre Disiplin Suç ve Cezaları, Alfa Yayınevi, İstanbul 2001
- Atar, Yavuz,** Türk Anayasa Hukuku, 13.B. Ankara 2019
- Atay, E. Ethem,** İdare Hukuku, 6.B. Ankara 2018
- Atay, Ender Ethem :** İdare Hukuku, Turhan Yayınevi, Ankara 2006
- Aydın, Hüseyin,** Ceza Hukukunda Kamu görevlisi Kavramı, ABD, Yıl 68, 2010, S.1
- Bakıcı, Sedat :** Açıklamalı Zimmet-İrtikap-Rüşvet Suçları, Ankara 1988
- Başaran, Serkan,** Türk Ceza Hukukunda Görevi Kötüye Kullanma Suçu, Ankara 2018
- Battal, Ahmet :** Bankacılık Kanununu Şerhi, 2.Bası, Ankara 2007
- Bayrak, Ramazan:** Yaralama Suçları, Adil Yayınevi, Ankara 2001
- Baytemir, Erdal, Kamu İdaresinin Güvenirliğine ve İşleyişine Karşı Suçlar ile Banka Zimmeti, Ankara 2011**
- Bekri, M. Nedim,** Türk Ceza Kanununda Zimmet Suçu, Ankara 2007
- Centel,** Zimmet Suçu, Prof. Dr. Durmuş Tezcan'a Armağan, DEÜHFD C.21, Özel Sayı İzmir 2019
- Centel/Zafer/Çakmut,** Türk Ceza Hukukuna Giriş, 11.B. İstanbul 2020
- Centel/Zafer,** Ceza Muhakemesi Hukuku, 19.B. İstanbul 2020
- Centel/Zafer/Çakmut :** Türk Ceza Hukukuna Giriş, 3.Bası, Beta Yayınevi, İstanbul 2005
- Cihan, Erol:** Cebir Kullanma Cürmü (TCK M.88), İstanbul 1978
- Cihan, Erol:** "Görevi Kötüye Kullanma Suçu", Hıfzı Timur Anısına Armağan, İstanbul 1979
- Çetin, Erol:** Ceza Hukuku ve Özel Yasalarda Memur, Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanma Usulü ve Memur Suçları, Ankara 2000
- Çetin, Erol:** Hakaret ve Sövme Suçları, Ankara 2001
- Demirbaş, Timur:** Türk Ceza Kanununda Özel Haksız Tahrik Halleri, Üçdal Neşriyat, İstanbul 1985
- Demirbaş, Timur:** "Memuriyet Görevini İhmal ve Kötüye Kullanma", Kudret Ayiter Armağanı, 9 Eylül Üniversitesi HFD. 1987, C.3, S.1-4, (249-278)
- Demirel,** Muhammed, Amirin Emri, İstanbul 2014
- Döner,** Ayhan, Türk Anayasa Hukuku, Ankara 2021
- Dönmez, Burcu Dermen,** Türk Ceza Kanunu'nda Kamu Görevlisi Kavramı, TBBD Yıl 2011, Sayı 4
- Dönmezer, Sulhi:** Kişilere ve Mala Karşı Cürümler, 14. Bası, Beta Yayın ve Dağıtım, İstanbul 1995
- Dönmezer, Sulhi:** "Mahkeme İçtihatları Kroniği", İHFM, C. IX, S.3-4
- Dönmezer, Sulhi:** Özel Ceza Hukuku Dersleri, İstanbul 1984
- Dönmezer, Sulhi/Erman Sahir:** Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku, C. I, II, III, 12. Bası, Beta Basım Yayım, İstanbul 1997
- Dönmezer, Sulhi:** "Memuriyet Vazifesini İhmal ve Suistimal Suçlarını Birbirinden Ayırmaya Yarayacak Kıstas", İÜHFM. C.XI. S.1-2, İstanbul 1945.

- Dursun, Selman,** TCH'da Emrin İfasının Hukuki Niteliğinin Alman ve İtalyan Ceza Hukukuyla Karşılaştırılması olarak İncelenmesi, GÜHFD 2014, S. 2
- Esen, Sinan,** Malvarlığına Karşı Suçlar, Belgelerde Sahtecilik ve Bilişim Alanında Suçlar, Ankara 2007
- Esen, Sinan/Ekinci, Mustafa:** Sahtecilik, Hırsızlık, Gasp, Dolandırıcılık, Emniyeti Suistimal, Bilişim Alanında Suçlar, Ankara 2003
- Erem, Faruk:** Türk Ceza Kanunu Şerhi, C. II. Seçkin Yayınevi, Ankara 1993
- Erem, Faruk:** "Ceza Hukukunda Cebir Kavramı", YD. C. 16, S.1-2. Ocak-Nisan 1990
- Erem, Faruk:** "Memura Mukavemet", AD. 1959, S.3
- Erem, Faruk/Danışman/Artuk:** Ceza Hukuku Genel Hükümler, Seçkin Yayınevi, Ankara 1997
- Erman, Sahir:** "Ceza Tatbikatında Memur", Siyasal Bilgiler Okulu Dergisi, C.2, Ankara 1947
- Erman, Sahir:** Hakaret ve Sövme, İstanbul 1989
- Erman, Sahir/Özek, Çetin:** Ceza Hukuku Özel Bölüm, Kamu İdaresine Karşı İşlenen Suçlar, İstanbul 1992
- Erman, Sahir/Özek, Çetin:** Ceza Hukuku Özel Bölüm, Kişilere Karşı Suçlar, İstanbul 1994
- Ersoy, Yüksel:** Çalışma Hürriyetine Karşı Suçlar, Ankara 1973
- Ertaş, Şeref:** Eşya Hukuku, Seçkin Yayınevi, Ankara 2005
- Giritli, İ./Bilgen, P./Akgüner, T:** İdare Hukuku, 2. Bası, İstanbul 2006
- Gökcan, H.Tahsin,** Tıbbi Müdahaleden Doğan Hukuki ve Cezai Sorumluluk, 3.B. Ankara 2017
- Gökcan, H. Tahsin,** Türk Ceza Kanunu Uygulamasında Kamu Görevlisi Kavramı, İÜHF Ceza Hukuku ve Kriminoloji Dergisi, C.III, 2015, S.2.
- Gökcan, H. Tahsin,** Yeni Türk Ceza Kanunu Hükümleri Karşısında Avukatlık Mesleği, Ankara Barosu Dergisi, Yıl 67, Bahar 2009, S.2
- Gökcan, H. Tahsin,** Görevi kötüye Kullanma, Zimmet, Bankacılık Zimmeti, İrtikap, Rüşvet Suçları ve Kamu İdaresine Karşı Suçlar, Ankara 2008
- Gökcan, Hasan Tahsin:** Yargıtay Kararları Işığında Hekimin Ceza Sorumluluğu, Dr. Şükrü Alpaslan Armağanı, İstanbul Barosu-Türk Ceza Hukuku Derneği, Mayıs 2007
- Gökcan, H. Tahsin,** 5237 Sayılı Türk Ceza Kanununda Zimmet Suçu, Eskişehir Barosu Dergisi, S. 9, Şubat 2006
- Gökcan, Hasan Tahsin:** 5237 Sayılı Türk Ceza Kanununda Görevi Kötüye Kullanma Suçu, Yargıtay Dergisi, C. 31, S.4, Ekim 2005
- Gökcan, Hasan Tahsin:** Açıklamalı Avukatlık Yasası, Ankara 2001
- Gökcan, H.Tahsin/Artaç, Mustafa:** Ceza Ve Usul Hukukunda Kamu Görevlisi Kavramı ve Özel Soruşturma Usulleri, Adalet Yayınevi, Ankara 2016.
- Gökcan, H.Tahsin/Artaç, Mustafa:** Ceza Ve Usul Hukukunda Kamu Görevlisi Kavramı ve Özel Soruşturma Usulleri, Seçkin Yayınevi, 3.B. Ankara 2012.

- Gökcan, H.Tahsin/Artuç, Mustafa:** Ceza Ve Usul Hukukunda Kamu Görevlisi Kavramı ve Özel Soruşturma Usulleri, Seçkin Yayınevi, Ankara 2007
- Gökcan, H.Tahsin/Kaymaz Seydi:** Ceza Hukukumuzda Memur ve Memurlara Karşı İşlenen Suçlar, Seçkin Yayınevi, Ankara 2004
- Gökcan, H.Tahsin/Kaymaz Seydi:** Önödemeğe Bağlı Suçlar, Ankara 1998
- Gökcan H. Tahsin/Kaymaz Seydi:** Türk Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukukunda Uzlaşma ve Önödeme, Seçkin Yayınevi, Ankara 2005
- Gözübüyük, A. Pulat:** Türk Ceza Kanunu Gözübüyük Şerhi, C. II, Kazancı Yayınları, İstanbul 1990
- Günday, Metin:** İdare Hukuku, İmaj Yayıncılık, Ankara 1996
- Gündel, Ahmet:** Zimmet, Sahtecilik, Hırsızlık, Gasp, Dolandırıcılık, Emniyeti Suiistimal Suçları, Seçkin Yayınevi, Ankara 2002
- Gündüz, Nuran,** Ceza Yasasında Rüşvet ve İrtikap Suçları, BHFD 2016, S. 37
- Güngör, Burak,** Adil Yargılanma Hakkı Yönüyle Bir Suç İsnadı Altında Bulunanların Silahların Eşitliği ve Çelişmeli Yargılama İlkeleri Kapsamındaki Güvençeleri, AYM Yayınları, 2019
- Gürelli, Nevzat:** İrtikap ve Rüşvet Cürümleri, 1954, Yayınlanmamış Doktora Tezi
- Güngör, Şener/Kavalalı, A.Mümin :** Uygulamada Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri, Yetkin Yayınevi, Ankara 1990.
- Hakeri,** Ceza Hukuku Genel Hükümler, 21.B. Ankara 2017
- Hakeri, Hakan:** Ceza Hukukunda İhmal Kavramı ve İhmali Suçların Çeşitleri, Seçkin Yayınevi, Ankara 2003
- Hakeri, Hakan:** Yeni Türk Ceza Hukukunun Temel Kavramları, Ankara 2005
- İçel, Kayıhan:** Suçların İçtimaı, İstanbul 1972
- İçel, Kayıhan:** Fikri İçtima Üzerine Bir İnceleme, İÜHFİM, C. XXX, S.1-2
- İçel, Kayıhan /Donay, Süheyl :** Karşılaştırmalı ve Uygulamalı Ceza Hukuku Genel Kısım, 4. Bası, İstanbul 2005.
- İçel/Akıncı/Özgenç/Sözüer/Mahmutoğlu/Ünver:** Suç Teorisi (Kısaltma: İçel Suç Teorisi), 2. Bası, Beta Yayınevi, İstanbul 2000.
- İnanç, Zekeriya Alper/İnanç, Hatice/Olgaç, Samet Can,** Zimmet Suçu, Ankara 2015
- İtişgen, Rezzan,** Türk Ceza Hukukunda Zimmet Suçu, Prof.Dr. Füsün Sokullu Akıncı'ya Armağan, C.I. İÜHFİM 2013, S.1
- Kaban/Aşaner/Güven/Yalvaç: Yargıtay** Ceza Genel Kurulu Kararları, Ankara 2001
- Kaban/Aşaner/Güven/Yalvaç: Yargıtay** Ceza Genel Kurulu Kararları, Ankara 2004
- Karahanogulları, Onur:** Kamu Hizmeti, 2. Bası, Ankara 2004
- Kaymaz Seydi/Gökcan H. Tahsin:** Sulh Ceza Davaları, 2.Bası, Adil Yayınevi, Ankara 2002
- Kılıç, Ali Şahin,** Uluslararası Boyutuyla Rüşvet Suçu, Ankara 2016
- Kıyak, F./Çağlayan M./Şenel C.:** Devlet İdaresi Aleyhinde Cürümler ve Memurun Muhakematı Kanunu, Ankara 1960.

- Koca, Mahmut/Üzülmez, İlhan**, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 13.B. 2020
- Koca, Mahmut/Üzülmez, İlhan**, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 11.B. 2018
- Koca, Mahmut/Üzülmez, İlhan**, Türk Ceza Hukuku, Özel Hükümler, 4.B. 2017
- Kocalar, Salih**: Zimmet Suçu, Adalet Dergisi, S.2, Mart-Nisan 1989
- Kunter, Nurullah**: “Fikri İctima Sebebiyle Suçların Birleşmesi”, İHFM, C. XIV, S.1-2, İstanbul 1948
- Kunter, Nurullah**: “Ceza Tatbikatında Amme Vazifesi ve Amme Hizmeti Tefriki ve Avukatların Durumu”, İÜHFM, C. III, 1947
- Kunter, Nurullah**: Suçun Kanuni Unsurları Nazariyesi, İstanbul 1949
- Kunter, Nurullah**: Suçun Maddi Unsurları Nazariyesi, İstanbul 1954
- Kunter, Nurullah**: “Komiser Muavinlerinin Huzurlarında Vazifeden Dolayı Hakaret Suçunun Cezası”, İHFM, C. XIII, No: 4
- Mahmutoğlu, Fatih, Selami**: Ekonomik Suçlar Bağlamında Kredi Hukukundan Kaynaklanan Suç ve İdari Suçlar, Ankara 2003
- Mahmutoğlu, Fatih, Selami**: “Bankalar Kanununun 22/3 ile 22/4. Maddeleri Arasındaki Temel Farklar”, Hukuki Perspektifler Dergisi, S.3, Nisan 2005
- Majno**: Ceza Kanunu Şerhi, Sevinç Matbaası, Ankara 1978, C.2
- Malkoç, İsmail**: Açıklamalı Yeni Türk Ceza Kanunu, Özel Hükümler, 2. Cilt, Ankara 2006.
- Malkoç, İsmail**: Açıklamalı İçtihatlı Yeni Türk Ceza Kanunu, 2.Cilt, Ankara 2007.
- Malkoç, İsmail**: Açıklamalı Türk Ceza Kanunu, Yetkin Yayınevi, Ankara 2002, C. II
- Malkoç, İsmail**: Türk Ceza Kanunu, Turhan Kitabevi, Ankara 1999
- Memiş Kartal, Pınar**, Görevi Kötüye Kullanma Suçu, Prof.Dr. Nur Centel’e Armağan, (s.1373-1395), MÜHF HAD. Yıl 2013, C.19, S.2
- Meran, Necati**: Yeni Türk Ceza Kanununda Görevi Kötüye Kullanma Suçu, Terazi Aylık Hukuk Dergisi, Yıl 2, Sayı 9, Mayıs 2007.
- Nuhoğlu, Ayşe**, Yeni Ceza Kanunu İle Kamu İdaresi Aleyhinde Cürümlerde Getirilen Değişiklikler, Mehmet Somer’e Armağan, İstanbul 2006
- Mestav, Mehmet**: Açıklamalı İçtihatlı Orman Kanunu ve İlgili Mevzuat, Ankara 2001
- Okuyucu-Ergün**, Güneş, Rüşvet Suçu, (in: Ekonomik Suçlar), Ankara 2015
- Okuyucu Ergün**, Güneş, Görevi Kötüye Kullanma Suçu, TBB D. S. 82, 2009
- Okuyucu Ergün**, Güneş, Türk Ceza Hukukunda Zimmet Suçu, 2008
- Onar, Sıdık, Sami**: İdare Hukukunun Umumi Esasları, C.I, İstanbul 1966, s. 14.
- Önder, Ayhan**: Ceza Hukuku Dersleri, Filiz Kitabevi, İstanbul 1992
- Önder, Ayhan**: Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 4. Bası, Filiz Kitabevi, İstanbul 1994
- Önder, Ayhan**: Şahıslara ve Mala Karşı Cürümler ve Bilişim Alanında Suçlar, Filiz Kitabevi, İstanbul 1994
- Özbek/Doğan/Bacaksız/Tepe**, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 15.B. 2020
- Özbek/Doğan/Bacaksız/Tepe**, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 13.B. Ankara 2018
- Özbek/Doğan/Bacaksız/Tepe**, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 11.B. Ankara 2017

- Özbek, Veli Özer / Kanbur, Nihat / Bacaksız, Pınar / Doğan, Koray/Tepe, İlker**, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 2. B. Ankara 2011
- Özbek, Veli Özer**, TCK İzmir Şerhi, Türk Ceza Kanununun Anlamı, C.I. 4.B. Ankara 2010
- Özbek, Veli Özer**: Yeni Türk Ceza Kanununun Anlamı, C. I. 2. Bası, Seçkin Yayınevi, Ankara 2005
- Özbudun, Ergun**, Anayasa Hukuku, 19.B. Ankara 2019
- Özen, Muharrem**: Hakim Cezai Sorumluluğu, Ankara 2004
- Özen, Mustafa**, Ceza Hukuku Özel Hükümler Dersleri, 2.B. Ankara 2017
- Özen, Mustafa**, İrtikap ve Rüşvet Suçları, Ankara 2010.
- Özen, Mustafa/Tozman, Önder**, Türk Ceza Hukukunda Kamu Görevlisi Kavramı, Amme İdaresi Dergisi, 2009, C. 42, S. 4.
- Özgenç**, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 16.B. Ankara 2020
- Özgenç**, İrtikap, Rüşvet ve Görevi Kötüye Kullanma Suçları, 2.B. Ankara 2013
- Özgenç**, İrtikap, Rüşvet ve Görevi Kötüye Kullanma Suçları, Ankara 2012
- Özgenç**, İzzet, Zimmet Suçu, Ankara 2009
- Özgenç, İzzet**: Suça İştirakin Hukuki Esası ve Faillik, İstanbul, 1996.
- Özgenç, İzzet**: Türk Ceza Kanunu Gazi Şerhi – Genel Hükümler, 3.Bası, Adalet Bakanlığı Yayını, Ankara 2006
- Özgenç, İzzet**: Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, Seçkin Yayınevi, Ankara 2006
- Özgenç, İzzet**: Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 2. Bası, Seçkin Yayınevi, Ankara 2007
- Özgenç İzzet**: Kamu Görevi Yükümlülük Suçları, Yükümlülük Suçlarına İştirak, SÜHFD. 1994, C.4, S.1-2.
- Özgenç, İzzet**: Ekonomik Çıkar Amacıyla İşlenen Suçlar, Seçkin Yayınevi, Ankara 2002
- Özgenç, İzzet/Şahin, Cumhuri**: Uygulamalı Ceza Hukuku, 3. Bası, Seçkin Yayınevi, Ankara 2001
- Özgenç, İzzet/Şahin, Cumhuri**: “Kamu Görevinin Kötüye Kullanılması Suçu Üzerine düşünceler” Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.VI. S.1-2, Haziran – Aralık 2002 (Bası Mayıs 2004)
- Öztürk/Özbek/Erdem**: Uygulamalı Ceza Muhakemesi Hukuku, Seçkin Yayınevi, 6. Baskı, Ankara 2001
- Parlar, Ali/Hatipoğlu, Muzaffer**: 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu Yorumu, C.II, Ankara 2007
- Sancar, T. Yalçın**: Mütessesil Suç, Seçkin Yayınevi, Ankara 1995
- Savaş, V./Mollamahmutoğlu S.**: Türk Ceza Kanununun Yorumu, C. II, Ankara 1995
- Selçuk, Sami**: Karşıoylarımız, Turhan Kitabevi, Ankara 2001
- Selçuk, Sami**: “İzrar ve Tehdit Cürümlerinde Kast”, Yargıtay Dergisi, Temmuz 1985
- Selçuk, Sami**: “Kavramlar, Adlandırmalar ve Kararlar”, Yargıtay Dergisi, Ekim 1993, S.4

- Selçuk, Sami:** Memur Yargılaması Hakkında, Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği, Ankara 1997
- Selçuk, Sami:** “Türk Ceza Yasasının 251. Maddesinin Uygulanması”, Yasa Hukuk Mevzuat ve İçtihat Dergisi, Mayıs 1988
- Sır, Onur,** Hukuk Devleti Açısından Kanunların Anayasaya Uygunluğunun Yargısal Denetimi, Ankara 2011
- Sonay Evik,** Vesile, Görevi Kötüye Kullanma Suçları, İstanbul 2019
- Sonay Evik,** Vesile, İrtikap Suçu, Galatasaray Hukuk Fakültesi Dergisi, 2007, S. 2
- Soyaslan,** Doğan, Ceza Hukuku Özel Hükümler, 13.B. Ankara 2020
- Soyaslan,** Doğan, Ceza Hukuku Özel Hükümler, 12.B. Ankara 2018
- Soyaslan, Doğan:** Ceza Hukuku Özel Hükümler, 5. Bası, Yetkin Yayınevi, Ankara 2005
- Soyaslan, Doğan:** Ceza Hukuku Özel Hükümler, 3. Bası, Savaş Yayınevi, Ankara 1999
- Sözüer, Adem:** Yeni Bankacılık Kanununda Suçlar ve Yaptırımlar, Hukuki Perspektifler Dergisi, Sayı 5, Aralık 2005
- Şekercioğlu, Metin:** Ceza Hukukumuzda Memur Kavramı, İstanbul 1974
- Şahin, Cumhur:** Türk Hukukunda Memurluk Görevini İhmal ve Kötüye Kullanma Suçları, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara 1987
- Şık,** Hüseyin, 5237 sayılı Türk Cez Kanununda Görevi Kötüye Kullanma Suçu (MD. 257), Ankara 2008
- Tanör,** Bülent/**Yüzbaşıoğlu,** Necmi, 1982 Anayasasına Göre Türk Anayasa Hukuku, 18.B. 2019
- Tezcan, D. / Erdem M. R.:** Ceza Özel Hukuku, İzmir 2000
- Tezcan, Durmuş:** “Rüşvetin Cezalandırılması, Cezalar ve Önleyici Tedbirler”, Turhan Tufan Yüce’ye Armağan, İzmir 2001
- Tezcan/Erdem/Önok,** Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku, 18.B. Ankara 2020
- Tezcan/Erdem/Önok,** Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku, 16.B. Ankara 2019
- Tezcan/Erdem/Önok,** Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku, 16.B. Ankara 2018.
- Tezcan/Erdem/Önok,** Ceza Özel Hukuku, Ankara 2017,
- Tezcan/Erdem/Önok:** Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku, 5.Bası, Seçkin Yayınevi, Ankara 2007.
- Tezcan/Erdem/Önok:** Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku, 4.Bası, Seçkin Yayınevi, Ankara 2006. (Kısaltma : age / Ceza Özel Hukuku)
- Temel Türkçe Sözlük – Kamus-ı Türki** 1985
- Turabi,** Selami, Ceza Hukukunda Kamu Görevlisi Kavramı, CHD. Y. 7, S. 20, 2012
- Turabi,** Selami, Zimmet Suçları, Ankara 2012
- Turabi,** İrtikap Suçları (5237 Sayılı TCK M.250) Ankara 2009
- Türkçe Sözlük:** Türk Dil Kurumu, 1992
- Türk Hukuk Lugatı:** Başbakanlık, 4. Bası
- Türkoğlu,** Türker, Görevi Kötüye Kullanma Suçu, Ankara 2016
- Toroslu,** Ceza Hukuku Özel Kısım, 9.B. Ankara 2018

- Toroslu, Nevzat:** Ceza Hukuku Genel Kısım, Savaş Yayınevi, Ankara 2005
- Toroslu, Nevza:** Ceza Hukuku Özel Kısım, Savaş Yayınevi Ankara 2005
- Tuğrul, Ahmet Ceylani,** Zimmet Banka Zimmeti Rüşvet ve İrtikap Suçları, Ankara 2012
- Tulay, M. Emre,** Kanunilik İlkesi Işığında Ceza Hukuku Kurallarının Zaman Bakımından Uygulanması Ve Delil Elde Etme Yöntemlerinde Zaman Bakımından Uygulanma Sorunu, Cevdet Yavuz'a Armağan, C.II, İstanbul 2016
- Üzülmez, İlhan,** Görevi Kötüye Kullanma Suçu, GÜHFD C.XVI, Y.2012, S.1
- Üzülmez, İlhan** Yeni Ceza Kanununda İrtikap Suçu, Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 14, Aralık 2006, S.2
- Üzülmez, İlhan:** “Yeni Türk Ceza Kanununda Zimmet Suçu”, Hukuki Perspektifler Dergisi, Aralık 2005
- Yalvaç, Gürsel:** Karşılaştırmalı Gerekçeli TCK, CMK, CGTİK, Ankara 2005
- Yarsuvat, Duygun:** Devlet İdaresi Aleyhine İşlenen Suçların Genel Prensipleri, İÜHFM, C.30, S.3-4, İstanbul 1965
- Yarsuvat, Duygun:** Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Hürriyeti, İstanbul 1968
- Yaşar/Gökcan/Artuç,** Uygulamalı Ceza Hukuku, 2.B. Ankara 2014, C.6
- Yaşar, Osman:** Ceza Muhakemesi Kanunu, C.I, C.II, Seçkin Yayınevi, Ankara 2007
- Yaşar, Osman:** Asliye Ceza Davaları, Ankara 1996
- Yaşar, Osman:** İçtihatlı Türk Ceza Kanunu, Seçkin Yayınevi, Ankara 2001
- Yerdelen, Erdal,** İrtikap Suçu, (in: Ekonomik Suçlar), Ankara 2015
- Yerdelen, Erdal,** İrtikap Suçu, EÜHFD Prof.Dr. Doğan Soyaslan'a Armağan, Ankara 2013
- Yılmaz, Ömrü/Öncel, Hakan/Şahin, Ümit,** Banka Zimmeti, Ankara 2018
- Yiğit, Uğur:** Bankacılık Suçları, Ankara 2006, s. 441.
- Yokuş Sevük,** Handan, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 3.B. Ankara 2020
- Yokuş Sevük,** Handan, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 2.B. Ankara 2019
- Yokuş Sevük,** Handan, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, Ankara 2018
- Yokuş Sevük,** Görevi Kötüye Kullanma Suçu, DÜHFD, Cilt: 23, Sayı: 39, Yıl: 2018, (s. 257-316)
- Yurtcan,** Yargıtay Kararları Işığında Rüşvet-Zimmet-İrtikap-Görevi Kötüye Kullanma Öteki Kamu Yönetimine Karşı Suçlar, 2015
- Yüce, Turhan Tufan:** Ceza Hukukunun Temel Kavramları, Turhan Kitabevi, Ankara 1985
- Yüce, T.Tufan:** Ceza Hukuku İlkelerinin Disiplin Ceza Hukukunda Geçerliliği Sorunu ve Danıştay Kararlarının Bu Açından Tahlili, Danıştay Dergisi, 1994
- Zafer,** Hamide, Görevi Kötüye Kullanma Suçu, MÜHF HAD C.25, S. 2, Prof.Dr. Ferit Hakan Baykal Armağanı, Aralık 2019
- Zafer,** Hamide, Ceza Hukuku Genel Hükümler, İstanbul 2016

Enes AYDIN

**KAYYIM
GÖREVLENDİRİLEN
BELEDİYELERDE
GÜVENLİK**

(Eylül 2016 – Mart 2019 Arası)

**ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022**

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Kayım Görevlendirilen Belediyelerde Güvenlik (Eylül 2016 - Mart 2019 Arası)
Enes Aydın

Hukuk Yayınları Dizisi – 3107

Birinci Baskı : Nisan, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8092 – 79 – 0

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com
 : adalety@adaletyayinevi.com

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : facebook.com/adaletyayinevi
 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Meteksan Matbaacılık ve Teknik Sanayi Ticaret A.Ş.
Beytepe Köyü Yolu No:3
06800 Çankaya/Ankara
Sertifika No: 46519

KAYNAKÇA

- Abadie, Alberto ve Gardeazabal, Javier, (2008), "Terrorism and the world economy", *European Economic Review*, S. 52, Cambridge, s. 1-27.
- Açıkmeşe, Sinem Akgül, (2014), "Güvenlik, Güvenlik Çalışmaları ve Güvenikleştirme", Evren Balta (ed.), *Küresel Siyasete Giriş: Uluslararası İlişkilerde Kavramlar, Teoriler, Süreçler*, İstanbul: İletişim Yayınları, s. 250.
- Aljazeera Türk, (2016), "HDP'liler Canlı Bombanın Cenazesinde", 16 Haziran 2016, <http://www.aljazeera.com.tr/haber/hdpliler-canli-bombanin-cenazesinde>, (E.T:15.01.2020).
- Alp, İnönü Akgün, (2013), "Terörün Ekonomik Etkileri", *Uluslararası Güvenlik ve Terörizm Dergisi*, C.4, S.1, Ankara, s. 1-19.
- Alptekin, Hüseyin ve İlhan, Bekir, (2018), *Kayyum Atanan Belediyelerin PKK Terörü İle Mücadeledeki Rolü*, İstanbul: SETA Yayınları.
- Altuğ, Yılmaz, (1995), *Terörün Anatomisi*, İstanbul: Altın Kitaplar Yayınevi.
- Anadolu Ajansı, (2016), "Maliye Bakanı Ağbal: HDP'li Belediyeler Terörizmin Finansmanı İşini Yapıyorlar", 12 Eylül 2016, <https://www.aa.com.tr/tr/turkiye/maliye-bakani-agbal-hdpli-belediyeler-terorizmin-finansmani-isini-yapiyorlar/645256>, (E.T: 15.01.2020).
- Anadolu Ajansı, (2017), "Lice'de Terör Örgütü PKK'nın Sözde Mahkemesi Yıkıldı", 13 Nisan 2017, <https://www.aa.com.tr/tr/turkiye/licede-terror-orgutu-pkknin-sozde-mahkemesi-yikildi/796258>, (E.T: 15.01.2020).
- Anayasa, (2018), <https://www.mevzuat.gov.tr/>, (E.T. 20.01.2020).

- Arends, Frederik, (2012), “Homeros’dan Hobbes ve Ötesine: Avrupa Geleneğinde “Güvenlik” Kavramı”, Mustafa Aydın ve diğerleri (Ed.), Uluslararası İlişkilerde Çatışmadan Güvenliğe, İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları.
- Artuklu Kaymakamlığı, (2016), “Artuklu Kaymakamlığı Basın Duyurusu”, 10 Temmuz 2016, <http://www.artuklu.gov.tr/artuklu-kaymakamligi-basin-duyurusu>, (E.T: 15.01.2020).
- Avcı, Engin, (2019), “Yeni Sol Dalgadan Küresel Dalgaya Türkiye’de Terörizm”, *Kara Harp Okulu Bilim Dergisi*, C. 29, S. 1, Ankara, s.139-166.
- Ayoob, Muhammed, (1995), *The Third World Security Predicament: State Making, Regional Conflict, and the International System*, Boulder: Lynne Rienner.
- Bakradze, Şota, (2007), Terörizm ve Güvenlik Sorunları Yüksek Lisans Tezi, Ankara: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Bal, İhsan ve Özeren, Süleyman, (2012), *Türkiye’de Terörle Mücadele: PKK Örneği. Dünyadan Örneklerle Terörle Mücadele*, Ankara: USAK Yayınları.
- Baysal, Başar ve Lülecı, Çağla, (2015), “Kopenhag Okulu ve Güvenlikleştirme Teorisi”, *Güvenlik Stratejileri Dergisi*, C. 11, S. 2, Ankara: 63-65, 71.
- Belediye Kanunu, (2005), <https://www.mevzuat.gov.tr/>, (E.T. 05.01.2020).
- Bilgin, Pınar, (2010), “Güvenlik Çalışmalarında Yeni Açılımlar: Yeni Güvenlik Çalışmaları”, *SAREM Stratejik Araştırmaları Dergisi*, C. 8, S. 14. Ankara.
- Bismil Belediyesi, (2019), *Bismil’de Park Atağı*, <http://www.bismil.bel.tr/bismilde-park-atagi/3936.html>, (E.T: 24.01.2020).
- Booth, Ken, (1991), “Security and Emancipation”, *Review of International Studies*, C. 17, S.4, Cambridge, s.313-326.
- Brauch, Hans Günter, (2012), “Güvenliğin Yeniden Kavramsallaştırılması: Barış, Güvenlik, Kalkınma ve Çevre Kavramsal Dörtlüsü”, Mustafa Aydın ve diğerleri (Ed.), Uluslararası İlişkilerde Çatışmadan Güvenliğe, İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları.

- Brück, Tilman ve Wickström Bengt-Arne, (2004), *The economic consequences of terror: a brief survey: Households in Conflict Network*.
- Bulut, Nihat, (2003), *Feodaliteden Küreselleşmeye Ekonomik İktidar Siyasal İktidar İlişkisi*, Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Buzan, Barry, (1991), *People, State and Fear: An Agenda for International Security Studies in the Post-Cold War Era*, New York: Harvester Wheatsheaf.
- Buzan, Barry; Waeaver, Ole; Wilde, Jaab de, (1998), *Security: A New Framework for Analysis*, Boulder: Lynne Rienner.
- CNN Turk İnternet Sitesi, (2018), "Diyarbakır'da 34 Bin Metrekarelik Temapark Hizmete Açıldı", 11 Aralık 2018, <https://www.cnnturk.com/turkiye/diyarbakirda-34-bin-metrekarelik-temapark-hizmete-acildi>, (E.T: 25.01.2020).
- Dayınlarlı, Kemal, (2010), *Dictionary of Legal Terms*, Ankara: Dayınlarlı Hukuk Yayınları.
- Demir, Cenker Korhan, (2010), *Sebeplerinden Mücadele Yöntemlerine Avrupa'da Etnik Ayrılcı Terörizmin Analizi; PIRA, ETA, PKK*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara: Kara Harp Okulu Savunma Bilimleri Enstitüsü.
- Demir, Cenker Korhan, (2017), *Sebeplerinden Mücadele Yöntemlerine Avrupa'da Etnik Ayrılcı Terörizmin Analizi; PIRA, ETA, PKK*, Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Durant, Gilles, (2019), "Pas-de-Calais: Après la révocation du maire d'Hesdin, la préfecture ordonne une nouvelle élection", *20 Minutes France İnternet Sitesi*, 28 Ağustos 2019, <https://www.20minutes.fr/lille/2591367-20190828-calais-apres-revocation-maire-hesdin-prefecture-ordonne-nouvelle-election>, (E.T: 27.11.2019).
- Enders, Walter; Sandler, Todd; Parise, Gerald F., (1992), "An Econometric Analysis of the Impact of Terrorism on Tourism", *Kyklos*, C. 45, S. 4, Basel, s. 531-554.
- Ergül, Ergin, (2014), "Avrupa Konseyi Çerçevesinde Terörle Hukuki Ve Kurumsal Mücadele", *Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C.18, S. 3-4, Ankara, s.749.

- Etimoloji Türkçe, <https://www.etimolojiturkce.com/kelime/kayyim>, (E.T:29.12.2019).
- Giddens, Anthony, (2000), *Elimizden Kaçıp Giden Dünya*, (Çev. Osman Akınhay), İstanbul: Alfa Yayınevi.
- Global Terrorism Database, <https://www.start.umd.edu/gtd/search/Results.aspx?search=pkk&sa.x=-451&%20sa.y=-208&sa=Search>, (E.T: 05.01.2020).
- Gözler, Kemal, (2011), *Anayasa Hukukunun Genel Teorisi Cilt I.*, Bursa: Ekin Basım Yayın Dağıtım.
- Gündüz, Rahmi, (2019), "Fransa'da Hükümet Küçük Sarkozy Lakaplı Belediye Başkanını Görevden Aldı", *Euronews İnternet Sitesi*, 23 Ağustos 2019, <https://tr.euronews.com/2019/08/23/fransada-belediye-baskani-gorevden-alindi>, (E.T: 28.11.2019).
- Güneş Gazetesi, (2016), "İşte HDP'li Belediyelerin Sabıka Kaydı", 18 Eylül 2016, <http://www.gunes.com/gundem/ste-hdpli-belediyelerin-sabika-kaydi-719392>, (E.T: 15.01.2020).
- Güngör, Hayrettin, (2017), "Terör Suçu Nedeniyle Belediye Başkanı Görevlendirilmesi (Kayyum)", *Türkiye Belediyeler Birliği Dergisi*, S. 827-828, Ankara, s. 22-28.
- Heywood, Andrew, (2007), *Politics*, New York: Palgrave Macmillan.
- Hobbes, Thomas, (2008), *Leviathan*, (Çev. Semih Lim), İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- İçişleri Bakanlığı, (2016), "Basın Açıklaması", <https://www.icisleri.gov.tr/basin-aciklamasi11092016>, (E.T: 05.01.2020).
- İhlas Haber Ajansı, (2016), "Kayyum Atanan Belediyelerin Terör Sabıkalı Açıklandı", 11 Eylül 2016, <https://www.sondakika.com/haber/haber-28-belediye-kayyum-atandi-8771530/>, (E.T: 15.01.2020).
- İnternethaber, (2016), "İşte Kayyum Atanan O Belediyelerde Yaşanan Hain Olaylar", 11 Eylül 2016, <https://www.internethaber.com/iste-kayyum-atanan-o-belediyelerde-yasanan-hain-olaylar-1714450h.htm>, (E.T: 15.01.2020).

- Kamu Düzeni ve Güvenliği Müsteşarlığı, (2017), *Güvenlik Terimleri Sözlüğü*, Ankara: Kamu Düzeni ve Güvenliği Müsteşarlığı Yayınları.
- Karatay, Özcan ve Kapisuzoğlu, Mehmet, (2011), Mali ve Ekonomik Suçların Terörün Finansmanı Bağlamında Değerlendirilmesi, *Ekonomi Bilimleri Dergisi*, C. 3, S. 1, Bayburt, s. 115.
- Koptagel, Günsel, (2001), *Tıpsal Psikoloji*, İstanbul: Nobel Tıp Kitabevleri.
- Köse, Talha, (2017), "Çözüm Sürecinin Yükseliş ve Düşüşü", *Türkiye Ortadoğu Çalışmaları Dergisi*, C. 4, S. 1, Sakarya, s. 13-40.
- Kurum, Mehmet, (2016), Terörist Örgütlerin Güvenlik Ortamları ve PKK, Ankara: Nobel Bilimsel Eserler.
- Kurum, Mehmet, (2018), "Terörist Örgüt PKK Şiddeti ile Örgütün Desteklediği Siyasi Partilerin Oy Oranları İlişkisi", *Uluslararası 10. Uludağ Uluslararası İlişkiler Kongresi*, 8-10 Ekim, 2018, Bursa: Uludağ Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümü, ss. 711-742.
- Kuveloğlu, Dursun, (2004), *Turizm @ Gelecek.tr*, Ankara: Elips Yayıncılık.
- Küçükaltan, Derman ve Oğuzhan, Adil, (1998), "Türkiye'de Turizm Hedefli Terör Hareketleri Üzerine Bir Model Denemesi: Almanya Örneği", *21. Yüzyılın Eşiğinde Türkiye Turizmi Sempozyumu*, 16 Nisan 1998, Ankara: Başkent Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu.
- Lıcalı, Mahmut, (2014), "Demirtaş: Hangisi Terörist", *Cumhuriyet*, 12 Temmuz 2014, <http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/demirtas-hangisi-terorist-93381>, (E.T:05.01.2020).
- Locke, John, (2002), *Sivil Toplumda Devlet (Uygar Yönetim Üzerine İkinci Deneme)*, (Çev. Serdar Taşçı ve Hale Akman), İstanbul: Metropol Yayınları.
- Mali Suçları Araştırma Kurulu Başkanlığı (MASAK), (2019), *Kar Amacı Gütmeyen Kuruluşların Terörün Finansmanı Amacıyla Suiistimalinin Önlenmesine Yönelik Rehber*, Ankara: MASAK Yayınları.
- Masala, Carlo, (1999), *Demographic Pressure and Ecological Restraints: The Case of the Mediterranean*, *International Security Challenges in a Changing World*, Kurt R. Spillman ve Joachim Krause (Ed.), Bern: Petter Lang.

- Maslow, Abraham, (1943), *A Theory of Human Motivation*, New Delhi: General Press.
- McSweeney, Bill, (1999), *Identity and Interests: A Sociology of International Relations*, New York: Cambridge University Press.
- Milliyet Gazetesi, (2016), "O Belediyelere Kayyum Atanmasının Nedeni Belli Oldu", 11 Eylül 2016, <https://www.milliyet.com.tr/gundem/o-belediyelere-kayyum-atanmasinin-nedeni-belli-oldu-2309726>, (E.T: 15.01.2020).
- Milliyet Gazetesi, (2017), "Muammer Uludemir Sanat Parkı Yenileniyor", 21 Şubat, 2017, <https://www.milliyet.com.tr/yerel-haberler/eskisehir/muammer-uludemir-sanat-parki-yenileniyor-11856138>, (E.T: 25.01.2020).
- Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Tedbirler Alınması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname, (2016), <https://www.mevzuat.gov.tr/>, (E.T. 20.01.2020).
- Özcan, Nihat Ali, (2002), "Bir Terör Örgütü Olarak PKK; İdeolojisi, Yönetimi, Yükselişi ve Çöküşü", *Dünyada ve Türkiye'de Terör Konferansı: Ekonomik ve Sosyal Yapıya Yansımaları*, 20-24 Mayıs, 2002, Ankara: Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası, ss. 107-120.
- Sabah Gazetesi, (2016), "HDP'li Belediyelerin İşçi Referansı Kandil", 08. Kasım 2016, <https://www.sabah.com.tr/gundem/2016/11/08/hdpli-belediyelerin-isci-referansi-kandil>, (E.T: 15.01.2020).
- Sedefoğlu, Candan, (2009), *Suç Gelirlerinin Aklanmasında Önleyici ve Denetleyici Kurumlar; Mali Suçları Aratırma Kurulu ve Mali Eylem Görev Gücü, Yüksek Lisans Tezi*, İstanbul: İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi.
- Sikora P., "Co to jest zarząd komisaryczny i kiedy się go ustanawia?", *Prawna Gazetesi İnternet Sitesi*, 13 Ekim 2018, <https://serwisy.gazetaprawna.pl/samorząd/artykuły/1299016,zarząd-komisarycznykiedy-sie-ustanawia.html> (Makale metninin İngilizceye çevrilmesinde <https://translate.google.com/> ve <https://www.deepl.com/translator> kullanılmıştır.), (E.T: 29.11.2019).
- Sönmez, Sevil ve Graefe, Alan, (1998), "Influence of terrorism risk on foreign tourism decisions", *Annals of Tourism Research*, C. 25, S. 1, s. 112-144.

- Sputniknews, (2016), “Öz Yönetim İlan Eden Belediye Başkanı İçin Ağır-
laştırılmış Müebbet İstemi”, 26 Ocak 2016,
<https://tr.sputniknews.com/turkiye/201601261020448431-ozyonetim-belediye-baskani-muebbet/>, (E.T: 15.01.2020).
- T.C. İçişleri Bakanlığı, (2017), *Biz Anadoluyuz*, Ankara: Strateji Geliştirme Başkanlığı.
- T.C. İçişleri Bakanlığı, (2019), “Belediyelerdeki Kayyum Sistemi ve Mevcut Durum Raporu”, Ankara.
- T.C. İçişleri Bakanlığı, (2019), *Gönül İşi- Terör Nedeniyle Görevlendirme Yapılan Belediyelerin Çalışmaları*, Ankara.
- Taner, Bahar, (2000), “Terörizm ve Turizm”, *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, C. 11, S. 2, Ankara, s. 93-98.
- TDK, (2019), *Türk Dil Kurumu Sözlükleri*, <https://sozluk.gov.tr/>, (E.T. 12.12.2019).
- Terörizmin Finansmanının Önlenmesi Hakkında Kanun, (2013), <https://www.mevzuat.gov.tr/>, (E.T. 05.01.2020).
- Terörle Mücadele Kanunu, (1991), <https://www.mevzuat.gov.tr/>, (E.T. 05.01.2020).
- Tuna, Gülgün, (2003), *Küresel Ekonomik, Ekolojik ve Sosyal Tehditler: Yeni Güvenlik*, Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Turhan, Faruk ve Aksu Muharrem, (2011), “11 Eylül Sonrası ABD’de Özgürlük ve Güvenlik Dengesi Açısından Terörü Önleme Amaçlı Tedbirler-Özellikle Patriot Kanunu ile Getirilen Kısıtlamalar”, *S. D. Ü. Hukuk Fakültesi Dergisi*, C.1, S. 1, Isparta, s. 47-90.
- Türkiye Barolar Birliği, (2006), *Türkiye ve Terörizm*, Ankara: Türkiye Barolar Birliği Yayınları.
- Türkiye Gazetesi, (2017), “Yatırım Hayâldi, Kayyum Gerçekleştirdi”, 19 Aralık 2017, <https://www.turkiyegazetesi.com.tr/gundem/528781.aspx>, (E.T: 25.01.2020).
- Türkiye İstatistik Kurumu, (2020), *Gösterge Uygulaması*, <https://biruni.tuik.gov.tr/ilgosterge/?locale=tr>, (E.T. 03.03.2020).

- Urhal, Ömer, (2009), *Küreselleşen Dünyada Güvenlik: Milli Güvenlik, Kamu Güvenliği, Örgütlü Suçlar ve Suç İstihbaratı*, Ankara: Adalet Yayınevi.
- Walt, Stephen M., (2003), "Güvenlik Çalışmalarının Rönesansı", *Avrasya Dosyası (Güvenlik Bilimleri Özel)*, C. 9, S. 2, İstanbul, s. 71-106.
- Yeni Akit Gazetesi, (2016), "Örgütün Gerçek Yüzü Ortaya Çıktı", 15 Şubat 2016, <https://www.yeniakit.com.tr/haber/orgutun-gercek-yuzu-ortaya-cikti-134278.html>, (E.T: 15.01.2020).
- Yeni Akit Gazetesi, (2019), "Acılı Babalar HDP'ye İsyân Etti", 7 Eylül 2019, <https://www.yeniakit.com.tr/haber/acili-babalar-hdpye-isyane-etti-belediye-arabasiyla-oglum-kacirdilar-920081.html>, (E.T: .15.01.2020).
- Yenişafak Gazetesi, (2018), "Hakkari'de Terörden Temizlenen Buzul Göllerinde Festival", 01 Temmuz 2018, <https://www.yenisafak.com/gundem/hakkaride-terorden-temizlenen-buzul-gollerinde-festival-3371573>, (E.T: 10.02.2020).
- Yıldırım, Ali ve Şimşek, Hasan, (2003), *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*, Ankara: Seçkin Yayınları.
- Yılmaz, Burcu Selin ve Yılmaz, Özgür Devrim, (2005), "Terörizm ve Terörizmin Hedefi Olarak Turizm Endüstrisi", *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, C. 4, S. 13, s.39-58.
- Yılmaz, Eren Alper; Öziç, Hatice Can; Akbulut, Ahmet, (2016), "Güvenlik Özgürlük Dengesi Bağlamında Türkiye'deki İç Güvenlik Paketi Tartışmaları", *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Afro-Avrasya Özel Sayısı, Kütahya, s. 132-146.
- Yılmaz, Özgür Devrim, (2004), *Turizm İşletmelerinde Kriz Yönetimi Ve Konaklama İşletmeleri Yöneticilerinin Krizlere İlişkin Yaklaşımlarına Yönelik Bir Araştırma*, Yüksek Lisans Tezi, İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Yüksek Seçim Kurulu, (2020), Mahalli İdareler Seçim Sonuçları, <https://sonuc.ysk.gov.tr/sorgu>, (E.T: 10.02.2020).

- “Code général des collectivités territoriales (Yerel Yönetimler Kanunu)”, Legifrance (Fransa Mevzuat İnternet Sitesi), https://www.legifrance.gouv.fr/affichCode.do;jsessionid=B4950E0D4522297AAABB095875BCBEB4.tplgfr22s_1?idSectionTA=LEGISCTA000006180965&cidTexte=LEGITEXT000006070633&dateTexte=20190927, (E.T: 27.11.2019).
- “LEGGE 8 giugno 1990, n. 142 Ordinamento delle autonomie locali” (8 Haziran 1990 tarih ve 142 sayılı Yerel Özerklik Kanunu”, Gazzetta Ufficiale (İtalya Resmi Gazetesi), <https://www.gazzettaufficiale.it/eli/id/1990/06/12/090G0189/sg> (Kanun metninin çevrilmesinde <https://translate.google.com/> ve <https://www.deepl.com/translator> kullanılmıştır.), (E.T: 29.11.2019).
- “USTAWA z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (8 Mart 1990 Tarihli Yerel Özerklik Kanunu”, ISAP (Polonya Temsilciler Meclisi (Sejm) Mevzuat Sitesi), <http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU19900160095/U/D19900095Lj.pdf> (Kanun metninin İngilizceye çevrilmesinde <https://translate.google.com/> ve <https://www.deepl.com/translator> kullanılmıştır.), (E.T: 29.11.2019).

Av. Orhan ÇELEN

Av. Nihan DOKUMACIOĞLU

7068 SAYILI

GENEL KOLLUK

(POLİS-JANDARMA-SAHİL GÜVENLİK)

DİSİPLİN

HÜKÜMLERİ HK.

KANUN ŞERHİ

Cilt 2

ADALET YAYINEVİ

Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

7068 Sayılı Genel Kolluk (Polis-Jandarma-Sahil Güvenlik)

Disiplin Hükümleri Hk. Kanun Şerhi

Orhan Çelen - Nihan Dokumacıoğlu

Kitabın her hakkı saklıdır. Kısmen veya tamamen çoğaltılamaz.
Yazarlarının birlikte yazılı izni olmadıkça ve kaynak göstermeksizin alıntı yapılamaz.

Hukuk Yayınları Dizisi – 3109

Birinci Baskı : Nisan, 2022

ISBN (Takım) : 978 – 625 – 8092 – 80 – 6

ISBN (2.Cilt) : 978 – 625 – 8092 – 83 – 7

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Vadi Grafik Tasarım Ltd. Şti.
İvedik Org. San. Bölgesi 1420. Cadde
No: 58/1 Yenimahalle/Ankara
Tel: 0 312 395 85 71
Sertifika No: 47479

KAYNAKÇA

Adalet Bk.lığı

Disiplin Soruşturması Ders Notu, <https://edb.adalet.gov.tr>

Ahmetoğlu, Enver

657 sayılı DMK'na göre Memur Disiplin Cezaları, (yayımlanmamış yüksek lisans tezi), İstanbul, 1986.

Akgül, Arif-Gül, Serdar Kenan

Polis Yolsuzluğunun Kontrolüne Yönelik Geliştirilen Stratejiler: Amerika Örneği, Polis Bilimleri Dergisi Cilt:11 (3), 2009

Akılhoğlu, Tekin

“Bireyin Yönetmel İşlemler Karşısında Korunması ve Yönetim Hukukumuz”, Amme İdaresi Dergisi, C.14, S.3, 1981,

Akılhoğlu, Tekin

Yönetim Önünde Savunma Hakları, TODAİE Yayınları, Ankara 1983,

Akılhoğlu, Tekin

“Yönetmel İşlemlerde Gerekçe İlkesi”, Amme İdaresi Dergisi, C.15, S.2, Haziran 1982, (Gerekçe İlkesi)

Akil, Cenk

İstinaf Kavramı, Yetkin Yayınları, Ankara, 2010

Aktaş, Batuhan

“Yargıtay Kararları Işığında 3628 Sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanunu'nda Düzenlenen Suç Tipleri”, MÜHF - HAD, Prof. Dr. Bülent Tahiroğlu'na Armağan, s.796

Akural, Sami

İdari Yargıda Yürütmenin Durdurulması ve Yürütmenin Durdurulması Kararlarının Etki ve Sonuçları, İdare Hukuku ve İdari Yargı İle İlgili İncelemeler, Güneş Matbaası, Ankara 1976,

Aksoylu, İlter

“İdari Yargı Kararlarının Gerekçelerinin Bağlayıcılığı”, AYİM. Dergisi, sayı 21.

Akıymaz, Bahtiyar

“Anayasal Esaslar Çerçevesinde Kamu Personeli Disiplin Hukuku ve Uygulamadaki Sorunlar”, GÜHD., http://webftp.gazi.edu.tr/hukuk/dergi/6_9.pdf, (Kamu Personeli Disiplin Hukuku)

Akıymaz, Bahtiyar

İdari Usul İlkeleri Işığında İdari İşlemin Yapılış Usulü, Yetkin Yayınevi, Ankara, 2000, (İdari İşlem)

Akyüz, Ünal

“Siyaset ve Ahlak”, Yasama Dergisi, Y.2009, Sayı 11, 11

Alacakaptan, Uğur

“Sarhoşluk Halinde İşlenen Suçlarda Cezai Mesuliyet”, AÜ. Hukuk Fakültesi Yayınları No: 163, 1961 Ankara, 254s.

Alan, Nuri

“İptal Davalarının Ön ve Esastan Kabul Şartları”, Danıştay Dergisi, Yıl.13, Sayı 50-51, 1983, (İptal Davaları).

Alan, Nuri

“Türk idari yargısında yerindelik ve takdir yetkisinin Değerlendirilmesi”, İdari Yargıda Son Gelişmeler Sempozyumu, Danıştay Başkanlığı Yayınları, Ankara 1982

Alpar, Erol

“Yönetimin Hareket Serbestisi Alanının Yargısal Denetimi ve Sınırları”, Danıştay Yayınları No: 52, Ankara 1990

Arcagök, M. Sait

“Ceza Kovuşturmasının Disiplin Soruşturması Üzerine Etkisi”, http://dergiler.sgb.gov.tr/calismalar/maliye_dergisi/yayinlar/md/134/M.SaitARCAG%C3%96K.pdf, s.5

Arıç, Ayten Sezer

“Türklerdeki Kıyafetin Kısa Tarihi”, TC. Başbakanlık Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, <http://www.atam.gov.tr/dergi/sayi-64-65-66/turklerdeki-kiyafetin-kisa-tarihi>

Artuç, Mustafa

Kişilere Karşı Suçlar, Adalet Yayınevi, Ankara 2008

Artuk, Mehmet Emin-Gökçen, Ahmet-Yenidünya, Caner Ahmet

Ceza Hukuku Genel Hükümler, Yeniden Gözden Geçirilmiş 5. Baskı, Ankara 2011

Artuk, Mehmet Emin-Gökçen, Ahmet-Yenidünya, Caner Ahmet

Ceza Hukuku Özel Hükümler, 14. Baskı, Ankara 2014, s. 170

Aslan, Zehrettin

“Kamu Personelinin Disiplin Hukukundan Kaynaklanan Sorunları”, Sempozyum, 2003, İstanbul

Aydemir, Süleyman Ruhi

“Görevi ihmal”, Mevzuat Dergisi, Y.8, S.88, Nisan 2005

Aydın, Devrim

“Ceza Muhakemesi Kanunu’nda İtiraz”, TBB.Dergisi., S.65, 2006, s.61-72

Barın, Taylan

“Kolluk Gözetim Komisyonu Hakkında Mevzuat Eksenli Kısa Bir Değerlendirme”, TBB Dergisi 2016 (126)

Başa, Şafak

“Özel Hayatın Gizliliği İlkesi ve Disiplin Hukuku, Denetim Dergisi”, Sayı: 127-128, 2014/3-4, s: 26-30

Basa, Şafak

“Aleyhe Düzeltme Yasağı (Reformatio In Peius) İlkesi’nin Disiplin Hukukunda Uygulanabilirliği”, Denetim Dergisi, Yıl: 25, Sayı: 119, (Temmuz-Eylül 2012)

Başar, Hüseyin

“Kamu Görevlilerine Yönelik Soruşturmalar”, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Yıl: 1988, Sayı: 3

Başbüyük, İsa

“Türk Ceza Kanunu’nda İşkence Suçu”, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi Cilt: 12, Özel S., 2010, s.1443-1485 (Basım Yılı: 2012)

Bayraktar, Erman

"Takdir Yetkisi ve Yargı Yoluyla Denetimi", İdare Hukuku ve İdari Yargıyla İlgili İncelemeler, Danıştay Başkanlığı Yayınları, Yayın No 21

Baytemir, Erdal

Cinsel Dokunulmazlığa, Kişi Hürriyetine ve Genel Ahlakla Karşı Suçlar, Ankara, 2009

Baysal, Başak- Karataş Kural, Sadife

Yeni Vakıflar İçin Yasal Mevzuat Rehberi, TÜSEV Yayınları, Haziran 2020

Bereket Baş, Zuhar

“İdari Yargılama Hukuku Açısından İstinaf ve Kabulü Sorunu” Danıştay Dergisi C.27, S.11, Ankara, 1996, www.danistay.gov.tr

Beyoğlu, Cem Ümit

“AİHM Kararları Işığında Kamu Görevlilerinin Grev Hakkı”, TBB Dergisi 2018 (135)

Bilge, Burak

“AİHM İçtihatları Bağlamında Etkin Soruşturma Yükümlülüğü”, İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi Cilt: 5 Sayı:2 Yıl 2014

Bilge, Necip

Hukuk Başlangıcı, 21. Bası, Ankara, 2006

Boz,Selman Sacit - Eraslan ,Yunus

İdari Yargılama Usulünde “Karar Verilmesine Yer Olmadığı” Kararları, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi C. XXIV, Y. 2020, S.2

Bucaktepe, Adil

“Devlet Memurluğu ve Memurların Değerlendirilmesi Üzerine Düşünce”, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi C. XVIII, Y. 2014, S.3-4

Candan, Turgut

Açıklamalı İdari Yargılama Usulü Kanunu, Maliye ve Hukuk Yayınları, Ankara 2006

Candan,Turgut

“İdari İstinaf Sistemine Geçişin Temyiz Kanun Yoluna Getirdiği Değişiklikler (1), (2), <https://turgutcandan.com/2016/11/30/idari-istinaf-sistemine-gecisin-temyiz-kanun-yoluna-getirdigi-degisiklikler12/>

Cem, Cemil

“Disiplin ve Disiplin Hukuku”, Ankara Barosu Dergisi, 1969, S.5, s.822, <http://www.ankarabarusu.org.tr/siteler/ankarabarusu/tekmakale/1969-5/4.pdf>

Centel, Nur-Zafer, Hamide-Çakmut, Özlem

Kişilere Karşı İşlenen Suçlar, C.I, Beta Yayıncılık, İstanbul 2007

Centel, Nur-Zafer, Hamide-Çakmut, Özlem

Türk Ceza Hukukuna Giriş, Altıncı Bası, İstanbul Kasım 2011

Çağlayan, Ramazan

İdari Yargılama Hukuku, Güncellenmiş 5.Baskı, Seçkin Yayınları, Eylül 2014, Ankara

Çakır, Tercan

“Kısıtlı İdari Yargı”, Ankara Barosu Dergisi, S.6, 1984

Çelik, Kadir

“Disiplin cezalarında zamanaşımı ve tekerrür”, <http://www.kontder.org.tr/disiplin-cezalarinda.html>

Çınar, Ali Rıza

İstinaf” Fasikül Aylık Hukuk Dergisi Y.2, S.8, Ankara, Temmuz 2010

Çiftçioğlu, Cengiz Topel

“2802 sayılı Hakimler ve Savcılar Kanununa göre hakim ve savcıların disiplin soruşturmaları”, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi Cilt: 13, Sayı: 1, 2011, s.127-157 (Basım Yılı: 2012)

Çoban, Adnan

“Tamaruz”, <http://www.htanoropsikiyatri.com/temaruz.html>

Çokgezen, Duğu Merki

Fuhuş Suçu (TCK 227), Doktora Tezi, Türkiye Cumhuriyeti Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Anabilim Dalı, Ankara 2021

Çolak, İlker

“Genek Kolluk ve Özel Güvenlik İlişkileri”, <https://www.ilkercolak.com.tr/genel-kolluk-ve-ozel-guvenlik-iliskileri/>

Çolak, Nusret İlker- Özdemir, Dursun

“Hükmün Açıklanmasının Geri Bırakılması ve Memuriyete Etkisi”, <http://www.ilkercolak.com.tr/hukmun-aciklanmasinin-geri-birakilmasi-ve-memuriyete-etkisi/>

Dal, Kemal

Türk Esas Teşkilat Hukuku, İkinci Baskı, Ankara 1986

Değirmenci, Olgun

“Ceza Hukukunda Yanılma Kavramı ve Hukuka Uygunluk Nedenlerinde Yanılma”, TBB Dergisi 2014 (110)

Değirmenci, Olgun- Tanrıverdi, Battalgazi

Türk Silahlı Kuvvetleri Disiplin Kanunu Şerhi, Ankara, Temmuz 2013, 1. Baskı,

Değirmenci, Olgun

“Askerî Ceza Hukukunda Amire veya Üste Hakaret Suçu (As.C.K. m. 85)”, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi C. XVI, Y. 2012, S.2

Demir, Ayside

“Hitap ederken ünvanların önemi”, <http://celebromantic.blogspot.com.tr/2013/09/hitap-ederken-unvanlarnonemi.html>

Demirağ, Fahrettin

Gereççeli ve Açıklamalı Türk Silahlı Kuvvetleri Disiplin Kanunu ile Askeri Ceza Kanunu ve İç Hizmet Kanunu, Adalet Yayınevi, Ankara 2014, 484s.

Demirbaş, Timur

Ceza Hukuku Genel hükümler, Ankara 2009

Demirbaş, Yüce, Yavuz

“Ombudsmanlık Kurumu ve Türkiye’de Ombudsmanlık”, <http://akademik-perspektif.com/2013/02/04/ombudsmanlik-kurumu-ve-turkiyede-ombudsmanlik/>

Demirkol, Selami

"İptal Davasında İdari İşlemin Beş Unsuru", Sayıştay Dergisi, Nisan-Haziran 1998, Sayı 29

Deniz, Buket

"İdarenin Sorumluluğunu Doğuran Hizmet Kusuru ve Hizmet Kusuru-Kişisel Kusur Ayrımı", TBB Dergisi 2021 (153), s.212; s.http://tbbdergisi.barobirlik.org.tr/m2021-153-1969

Disiplin Hukuku ve Uygulaması,

http://www.ibb.gov.tr/sites/teftiskurulu/seminerler/Documents/Disiplin_Huku-ku.swf

Dönmezer, Sulhi

Genel Adap ve Aile Düzenine Karşı Sürümler, İstanbul, 1975

Dönmezer, Sulhi - Erman, Sahir

Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku, Genel Kısım Cilt 2, İstanbul 1978

Duman, İlker Hasan

"Devletin Ulusu ve Ülkesiyle Bölünmez Bütünlüğü ve Bu gerekçe ile Hak ve Özgürlüklerin Sınırlandırılması", Türkiye Barolar Birliği Dergisi 2001/2

Duran, Gökhan Yaşar

Askeri Disiplin Hukuku, Oniki Levha Yayıncılık, İstanbul Nisan 2012, 583s.

Duran, Gökhan Yaşar

"Askeri Ceza Hukukunda Başkasının Yaralanmasına ve Ölmesine Sebep Olma Suçu (Asck m.146)", 2015/3 Ankara Barosu Dergisi

Durmuş, A. Alper

Açıklamalı, İçtihatlı, Notlu Memur Disiplin Hukuku, Adalet Yayınevi, Ankara Mart 2014, 950s.

Dündar, Erol

"Milli Eğitim Mensuplarına İlişkin Disiplin Cezaları ve Yargı Denetimi", Dnş.Derg.,1988, S.68-69, s.3-45, (Yargı Denetimi)

Dündar, Erol

"Nazariyeler, Türk ve Fransız Danıştay'ı İçtihatlarına Göre Maksat Denetimi", İdare Hukuku ve İdari Yargı ile İlgili İncelemeler I, Danıştay yayınları, Güneş Matbaası, Ankara 1976, (Maksat Denetimi)

Doğan, Sevil

"Toplu Eylem Hakkı ve Siyasi Grev Bağlamında Bir Yargıtay Kararı İncelemesi", Çalışma ve Toplum Ekonomi ve Hukuk Dergisi, 2014/1

Ercan, İsmail

"Hakim ve Savcıların Disiplin Sorumluluğu", Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Hukuk Anabilim Dalı Kamu Hukuku Bilim Dalı, Y. Lisans Tezi, İstanbul 2008

Erdem, Jülide Gül

"Ölçülülük İlkesinin İdarenin Takdir Yetkisinin Kullanımındaki Yeri", AÜHFED, 62 (4) 2013, s.971-1005

Erdinç, Burcu

İdari İşlem Kuramında Yokluk, Yüksek Lisans Tezi (yayımlanmamış), Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kamu Hukuk ABD, Ankara 2013

Erdoğan, Sabri

“Objektif ve Sübjektif Tasarruflarda Yokluk”, İdare Hukuku ve İdari Yargı İle İlgili İncelemeler, I, Danıştay Başkanlığı, Güneş Matbaası, 1976 Ankara

Erdoğan, Ziya

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu’na Göre Disiplin Cezaları ve Yargısal Denetimi, Yüksek Lisans Tezi (yayımlanmamış), Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara 2010

Erem, Faruk

Türk Ceza Kanunu, Genel Hükümler, Cilt 2, Onuncu Baskı, Ankara 1974, 561s.

Ergutekin, İdris

“Askeri Ceza Kanununda Düzenlenen Fer’i Cezalar”, TAAD, Yıl:7, Sayı:27 (Temmuz 2016)

Erkut, Celal

“İdari İşlemlerin Kimliği”, Danıştay Yayınları, Ankara 1990

Erman, Sahir- Özek, Çetin

Ceza Hukuku Özel Bölüm (Kişilere Karşı İşlenen Suçlar), Dünya Yayıncılık, İstanbul 1994

Eroğlu, Hamza

İdare Hukuku Dersleri, Genel Esaslar, İdari Teşkilat ve İdarenin Denetlenmesi, Sevinç Matbaası, Ankara 1974, 443s.

Erol, Atanur

İdari Yaptırımların Hukuki Nitelikleri ve İdari Yaptırım Kararlarına Karşı Yargısal Başvuru Yolları, Yüksek Lisans Tezi (yayımlanmamış), Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Yönetimi Anabilim Dalı, Edirne 2009

Ersöz, Kürşat

“Devlet Memurlarının Siyaset Yapma Yasağı ve Değerlendirilmesi”, TAAD, Yıl:7, Sayı:26 (Nisan 2016), s.71-104

Erzurumluoğlu, Erzan

“Hukuk Devleti ve Yargı Bağımsızlığı”, Ankara Barosu Dergisi, C.46, S.1, Ocak 1989

Eryılmaz, Ali

Ceza ve Disiplin Hukukunda Hukuka Aykırı Delil, Hukab Yayınları, Ankara 2013, 246s.

Esendemir, Ferit Deniz

682 sayılı Genel Kolluk Disiplin Hükümleri Hakkında Kanun Hükümünde Kararname Çerçevesinde Meslekten Çıkarma Disiplin Cezası, Y.Lisans Tezi, Çağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Anabilim Dalı, Mersin Şubat 2018, s.128

Feyzioğlu, Necmeddin

“Cezai ve Hukuki Cepheleriyle Kumar ve Bahis”,Ahmet Esat Asebük’ün Anısına Armağan, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, Ankara 1958

Fındıkcı, İlhami

“Kişilik Nedir? Nasıl Oluşur?”, <http://www.subconturkey.Com/2011/Mart/koseyazisi-Kisilik-Nedir-Nasil-Oludur.html>

Gazi Üniversitesi, Mobbing Birimi,

“Mobbing nedir?” <http://mobbing.gazi.edu.tr/posts/view/title/mobbing-nedir-37863>

Giritli, İsmet

Kamu Yönetimi Teşkilatı ve Personeli, İstanbul 1979

Giritli, İsmet – Bilgen, Pertev

İdare Hukuku, Filiz Kitabevi, İstanbul, 1979, 260s.

Gökpınar, Mahmut

“Ceza Sorumluluğunun Temeli”, “Kast”, TBB Dergisi, Sayı 79, 2008, s.198-234

Görür, Hamit

“Vergi Hukukunda Adalet İlkesi”, İzmir 2010, s.1, <http://www.izmirbim.adalet.gov.tr/makaleler/mesleki/VERG%C4%B0%20HUKUKUNDA%20ADALET.doc>

Gözler, Kemal

Hukuka Giriş, 1. Bası, Bursa, 1998

Gözler, Kemal-Gürsel, Kaplan

İdare Hukukuna Giriş, Bursa, 2017, Ekin Basın Yayın Dağıtım

Gözübüyük, A. Şeref

Yönetimsel Yargı, Güncellenmiş 33. Bası, Ağustos 2013, Ankara, Turhan Kitabevi yayınları, 574s, (Yönetimsel Yargı)

Gözübüyük, A. Şeref

Yönetim Hukuku, 32. Bası, Ağustos 2014, Ankara, Turhan Kitabevi yayınları, 523s, (Yönetim Hukuku)

Gözübüyük, A. Şeref

Türkiye'nin Yönetim Yapısı, Turhan Kitabevi, Ankara, 2015, (Yönetim Yapısı)

Gül, İdil Işık-Karan, Ulaş

Ayrımcılık Yasağı, Kavram, Hukuk, İzleme ve Belgeleme, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları 351, İnsan Hakları Hukuku Çalışmaları 13, 1. Baskı, İstanbul, Şubat 2011

Gülseren, Fehmi Şener

“Ceza Hukukunda Aleniyet Kavramı”, Lefke Avrupa Üniversitesi, Sosyal Bilimler Dergisi, Haziran 2014

Günay, Erhan

Hükmün Açıklanmasının Geri Bırakılması, Ankara 2010

Günday, Metin

İdare Hukuku Dersleri I (Giriş-İdari İşlemler-İdari Faaliyetler), Ankara 1990, A.Ü. Hukuk Fakültesi Döner Sermaye İşletmesi

Günday, Metin - Turan Yıldırım

İdare Hukuku, Anadolu Üniversitesi Yayınları, Eskişehir, 2009

Güney, Alptekin-Aslanova, Kemale

“Türk Hukuku'nda Grev Yasakları ve ILO Normları”, Çalışma ve Toplum Dergisi, 2014/1

Gündüz, Bilal

“Son Değişiklikler Işığında Hükmün Açıklanmasının Geri Bırakılması”, <http://ankara.adalet.gov.tr/makaleler/HukmunAciklanmasininGeriBirakilmasi.pdf>

Güran, Sait

“Yargı Denetiminin Kapsamı”, İÜHFİM, C.52, S.1-4, 1987

Gürkan, Fatih-Deniz, Yusuf- Boz, Sacit

“İdari Yargıda Kanun Yararına Bozma”, [http://dergipark.gov.tr /download/article-file/262811](http://dergipark.gov.tr/download/article-file/262811),

Gürüz, Adnan

“Adalet Kavramı”, s.13, http://www.anayasa.gov.tr /files/pdf/ anayasa_yargisi/ anyarg7/adnan.pdf

Güveyi, Ümit

“Memur Disiplin Suçunda Mobing”, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi C. XVII, Y. 2013, Sa. 1-2, s.1456

Hafizoğulları, Zeki – Özen, Muharrem

“Türk Ceza Hukukunda Devlet Sırrına Genel Bir Bakış”, Ankara Barosu Dergisi, Yıl:68, Sayı: 2010/1

Hafizoğulları, Zeki-Özen, Muharrem

Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler Topluma Karşı Suçlar, Ankara, 2016

Hafizoğulları, Zeki- Kurşun, Günal

“Türk Ceza Hukukunda Örgütlü Suçluluk”, TBB Dergisi, Sayı 71, 2007 2

Hakeri, Hakan

Ceza Hukuku, 4. Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara Eylül 2005, (Ceza Hukuku)

Hakeri, Hakan

Tıp Hukuku, Ankara, 5.Bası, 2012

Hançerlioğlu, Orhan

Felsefe Ansiklopedisi, Cilt 1(A-D), İstanbul 1976

Hardal, Mahmut

Disiplin Hükümlerinin Uygulanması ve Disiplin Cezalarına İtiraz, 2. Baskı, Sam-sun, Eylül 2011, 167s.

Işıklar, Celal

TSK. Disiplin Kanunu ve Yorumu, Adalet Yayınevi, Ankara 2015

Işıklar, Celal

Genel Kolluk Disiplin Hükümleri, Polis, Jandarma, S. Güvenlik, 682 sayılı Kanun Hükümünde Kararname, Adalet Yayınevi, Ankara 2017

Işıklar, Celal

“Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin Disiplin Hukukuna İlişkin Kararları”, AYİM.Dergisi, No 21

Kalabak, Halil

İdare Hukuku Ders Notları, 2001, Eser Ofset, Trabzon

Kalay, Jale

AİHM Kararları Işığı Altında Etkili ve Etkin Bir İdari Yargı Denetimi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu hukuku Anabilim Dalı, Ankara 2007, Y.Lisans tezi

Kaplan, Ersin

“İdari Yargıda Yeni Kanun Yolu:İstinaf”, <http://www.vmhk.org.tr/ idari-yargida-yeni-kanun-yolu-istinaf/>

Karabulut, Mustafa

İdari Yaptırımların Hukuki Rejimi, Turhan Kitabevi, Ankara 2008

Karahanoğulları, Özlem Erdem

“Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararlarında İdari Yargı”, İnsan Hakları Yıllığı, C.23-24, 2001-2002

Karahanoğulları, Özlem Erdem

“Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin Altıncı Maddesi ve İdari Yargı”, İnsan Hakları Yıllığı, Yıl:2001-2002 Cilt:23-24

Karahanoğulları, Onur

“Memur Disiplin Hukukunun Niteliği ve İlkeleri”, Çağdaş Yönetimler, C.8, S.3, Temmuz 1999

Karakehya, Hakan

“Kumar Oynanması İçin Yer ve İmkan Sağlama Suçu”, *Prof. Dr. Nur Centel’e Armağan*

Karatepe, Şükrü

İdare Hukuku, İzmir 1988

Kasar, Zişan

"Televizyon Yayınlarının Radyo ve Televizyon Üst Kurulu Tarafından Durdurulması Hukuka Uygun mudur? Anayasa Mahkemesinin Önemli bir Kararı Üzerine Konunun İncelenmesi", İstanbul Barosu Dergisi, S.4,1997

Kaya, Cemil

“Memur Disiplin Suç ve Cezalarına ve Disiplin Soruşturmalarına Hakim Olan Temel İlkeler”, Amme İdaresi Dergisi, C.38, S.2, Haziran 2005, s 61-87

Kazancı, Behiye Eker

“AİHS ve AİHM kararları çerçevesinde yakalama ve tutuklama koruma tedbiri ile kişi güvenliği ve hürriyetinin sınırlandırılması”, TBB Dergisi 2012 (98), S.75-104, s.77 vd.

Kesim, Erdoğan

“Bir Etik Davranış İlkesi Olarak Hesap Verebilirlik (Hesap Verme Sorumluluğu)”, Siyasette ve Yönetimde Etik Sempozyumu, Sakarya Üniversitesi, Adapazarı

Kılınç, Ahmet

“Devlet Memurları Kanununda Düzenlenen Disiplin Suç ve Cezaları”, Temmuz 2003, http://www.turkhukuksitesi.com/makale_97.htm

Kıratlı, Metin

Koruyucu İdari Hizmetler, TODAİE Yayınları, Ankara 1973

Kırmızıgül, Hüsamettin

Uygulama ve Teoride Disiplin Suç ve Cezaları ve Denetim Yolları, Kazancı Yayınları, İstanbul 1998, 480s.

Kızılyar Ayatar, Sema

“Ceza Yaptırımı ile İdari Yaptırım Ayrımı”, <http://journal.yasar.edu.tr/wp-content/uploads/2014/01/17-Sema-Ayatar-Kızılyar.pdf>

Köksel, Mehmet – Öztürk, Bayram

“Kamu Yönetimi- Koordinasyon ve Denetimde Koordinasyon”, TODAİ 2001-2012 Dönemi, <http://todaie2011.blogspot.com.tr/2011/12/kamu-yonetimi-koordinasyon-ve-denetimde.html>

Korkmaz, Kadir

“Takdir Yetkisinin Disiplin Hukukunda Kullanımı Ve Yargısal Denetimi”, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi C. XIII, Y. 2009, Sa. 1-2, s. 241-252

Malkoç, İsmail

“Görevi İhmal”, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, 1994/1

Malkoç, İsmail-Güler, Mahmut

Türk Ceza Kanunu Özel Hükümler-4, Adil Yayınevi, Ankara

Malkoç, İsmail - Güler, Mahmut

Uygulamada Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu, C.1, Adil Yayınevi, 1996, Ankara

Mecek, Mehmet

“Kamu İdareleri ile Bağlı Kurum ve Kuruluşlarda Çalışan Personelin Kılık-Kıyafet Kurallarına Uyuma Zorunluluğu”, <http://www.bekad.org/?sayfa=makaledetay&id=32#>

Mermut, Güler

“İptal Davalarının Şartı olarak Kanuna Aykırılık”, idare Hukuku ve İdari Yargı ile İlgili İncelemeler I, Ankara 1976, Danıştay Tasnif ve Yayın Bürosu Yayınları, No: 21

Metin, Yüksel

“Bireysel başvurunun hukuksal işlevleri”, <https://anayasatakip.ku.edu.tr>

Milli Eğitim Bakanlığı, Halkla İlişkiler ve Organizasyon Hizmetleri

“Protokol ve Görgü Kuralları”, Ankara 2007, s.1-5

Muratoğlu, Tahir

“Yargısal Faaliyetler Bağlamında Tesis Edilen Disiplin Yaptırımları ve Bu Yaptırımların Hukuka Uygunluğu”, Dicle Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt: 19, Sayı: 30-31, Yıl: 2014, s.77-147

Nazaroğlu, Yavuz

“Genel Olarak İdari Para Cezalarının Para Cezaları İçindeki Yeri ve Nitelikleri”, Dnş.Derg., S.14-15, 1974

Odyakmaz, Zehra- Kaymak, Ümit- Ercan, İsmail

İdari Yargı, Güncelleştirilmiş 9. Baskı, İstanbul Ağustos 2013, Oniki Levha Yayıncılık 529s.(İdari Yargı)

Oğurlu, Yücel

”Ceza mahkemesi kararının disiplin cezalarına etkisi ve sorunu "ne bis in idem" kuralı”, Ankara Hukuk Fakültesi Dergisi, S.2, 2003, Ankara

Onar, Sıddık Sami

İdare Hukukunun Umumi Esasları, Hak Kitabevi, İstanbul, 3. Baskı, I, II ve III. Cilt, 1966

Oytan, Muammer

“Türkiye’de İdari Yargı Denetiminin Sınırları”, Türk İdare Dergisi, Ankara 1985, S.366

Ozansoy, Cüneyt

“Tarihsel ve Kuramsal Açından İdarenin Kusurdan Doğan Sorumluluğu”, Yayımlanmamış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 1989

Öcal, Akar

“Türk Hukukunda Memurların Ticaret Yapma Yasağı (Devlet Memurları Kanununun 28. Maddesi Üzerinde Bir İnceleme)”, <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/1171135>

Önder, Ayhan

Ceza Hukuku Genel Hükümler, C. II-III, Beta Basım Yayım Dağıtım, İstanbul 1992

Önen, Mesut

Hukukun Temel Kavramları, 5. Bası, İstanbul, 1999

Özay, İl Han

İdari Yaptırımlar, İÜ Yayın No: 3326, Hukuk Fak. Yayın No: 691, İstanbul 1985, (İdari Yaptırımlar)

Özay, İl Han

Günışığında Yönetim II, Yargısal Korunma, Filiz Yayınları, İstanbul 2004, (Yönetim)

Özbakan, Hulusi

İlgili Mevzuatı ile İçtihatlı, Gerekçeli, Notlu, Açıklamalı, Örnekli Disiplin Mahkemeleri ve Disiplin Suç ve Cezaları Kanunu, Ankara 1990, 207s. (Disiplin Mah. Kanunu)

Özbek, Veli Özer-Doğan, Koray-Bacaksız, Pınar-Tepe, İlker

Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 12.Bası, Ankara 2017

Özcan, Hüseyin

Ansiklopedik Hukuk Sözlüğü, 4. Baskı, Ankara 1975, XV+740 s.

Özer, Cumhur

“Ceza Hukukunda Hukuka Uygunluk Nedeni olarak Emrin Yerine Getirilmesi”, SDÜ. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kamu Yönetimi ABD, Yüksek Lisans Tezi, Isparta, 2002

Özgen, Eralp

“İdari Tasarruflardaki Sakatlıklar”, AÜHFD., C.17, S.1-4, 1960

Özkan, Ahmet Fatih

“Ekonomik Kamu Düzeni ve Ekonomik Kolluk Faaliyeti”, Ankara Barosu Dergisi, 67(4), 2009

Özsemerci, Kemal

“Türk Kamu Yönetiminde Yolsuzluklar, Nedenleri, Zararları ve Çözüm Önerileri (Araştırma)”, Sayıştay Deg. Ekim 2002, <http://www.sayistay.gov.tr/yayin/elek/elekicerik/35KamuYonYolsuzluk.pdf>

Öztürk, Cemal

“Polis Disiplin İşlemleri: Tüzükten Genel Kolluk Disiplin Hükümleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye”, Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi 2018 6(ICEESS’ 18) 29-36, <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/535756>

Özyörük, Mukbil

İdare Hukuku Dersleri, III. Sınıf Programı, İkinci Kısım, Ankara Hukuk Fakültesi, Teksir, Ankara 1974-1975

Parlar Ali-Hatipoğlu Muzaffer

5237 sayılı Türk Ceza Kanunu Yorumu, Ankara 2007, 1. Cilt

Pirler, Orhan

Açıklamalı ve Uygulamalı Devlet Memurları Kanunu, Er-Tu Matbaası, 1980, s.371

Pınar, İbrahim

Devlet Memurları Kanunu Şerhi ve İlgili Mevzuat, 7. baskı, Seçkin kitabevi, Ankara, 1999, (DMK. Şerhi)

Pınar, İbrahim

Açıklamalı-İçtihatlı Memur Suçlarında Soruşturma Usulü, Ankara 1997, Seçkin Yayınevi. (Memur Suçlarında Soruşturma Usulü), 1206s.

Osse, Anneke

Polislik Faaliyetlerini Anlamak- İnsan Hakları Savunucuları İçin bir Kaynak, Tuğba Andaç, Zeynep Başer, Banu Dökmecibaşı, Fatih Gençkal, Zeynep Gültekin, Nagehan Gürbüz ve İlknur Urkun (Çev.), İstanbul 2015, Bion Matbaacılık

Sağlam, Mehmet

“Türk Personel Hukukunda Disiplin Suç ve Cezalarına İlişkin Esaslar ve Uygulaması”, Mahalli İdareler Derneği Yayını, Ankara 2003, IX+523s.

Sancaktar, Oğuz

Memur Hukuku, Anadolu Üniversitesi Yayınları, Eskişehir, 2010

Sancaktar, Oğuz

Disiplin Yaptırımı Olarak Devlet Memuriyetinden Çıkarma ve Yargısal Denetimi, Ankara 2001, Yetkin Yayınları, (Devlet Memuriyetinden Çıkarma)

Sancaktar, Oğuz

“Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi’nin Türk Yargı Sistemindeki Konumu ve Kararlarının İdari Yargı Hâkiminin Vereceği Kararlara Etkisi”, Sempozyum Danıştay ve İdari Yargı Günü, 139. Yıl 11 Mayıs 2007, s211-297

Sanıvar, Ramadan

İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi’nin 6. Maddesi Çerçevesinde Adil Yargılanma Hakkı ve Sanığa Tanınan Temel Haklar, Yüksek Lisans Tezi (yayımlanmamış), Doğu Akdeniz Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim, Öğretim ve Araştırma Enstitüsü, Kamu Hukuku, Mart 2012, Gazi Magusa K.Kıbrıs, s.15-16, 19, <http://i-rep.emu.edu.tr:8080/jspui/bitstream/11129/331/1/Sanıvar.pdf>

Sarıca, Ragıp

İdari Kaza, İstanbul 1942, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Talebe Cemiyeti Yayınları No: 2

Sarıca, Ragıp

İdari Kaza, Cilt I, İdari Davalar, İstanbul 1949, İstanbul Üniversitesi Yayınları No: 403, Hukuk Fakültesi Yayınları No: 91, (İdari Kaza)

Sevinç, İsmail-Babahanoglu, Veyssel

“Küresel Güvenliğin Değişken Yapısı ve Terör Örgütleri Üzerine Etkisi: Deaş Terör Örgütü Örneği”, Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi Y.2019, C.24, S.4, s.969-987

Sırabaşı, Volkan

İnternet ve Radyo-Televizyon Aracılığıyla Kişilik Haklarına Tecavüz, Adalet Yayınevi, Ankara, 2007, 2. Bası

Silahlı Kuvvetler İçin Savaş Hukuku Bilgisi

Genelkurmay Başkanlığı Basımevi, Ankara 1987

Siyaset Bilimine Giriş

Acikogretim.istanbul.edu.tr, https://cdn-acikogretim.istanbul.edu.tr/auzefcontent/20_21_Guz/siyaset_bilimine_giris/6/index.html

Sökmen, Uğur

“Kamu İdaresinde Soruşturma Kovuşturma”, Maliye Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı, 2009, (Soruşturma Kovuşturma)

Sökmen, Uğur

“Disiplin cezası olarak memurun brüt aylığından kesinti yapılması”, Vergi Raporu Dergisi, Haziran 2012, www.maliyeokulu.org.tr/index

Sönmez, Nevzat

Disiplin Hukuku, Seçkin Yayınevi, Ankara 2002

Söyler, Yasin

“Yargıtay Kararları Işığında Kişisel Kusur, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi C. XIV, Y. 2010, Sa. 2

Sönmez, Nevzat

Disiplin Hukuku, Seçkin Yayınevi, Ankara 2002

Şafak, Ali

Hukuk Başlangıcı Ders Kitabı, 2. Baskı, Ankara 1992

Şahin, Burak- Ercan, Bahar

“Hükmün Açıklanmasının Geri Bırakılması”, Hukuk Gündemi, 2012/2

Şahin, Fatih

T’elsiz Haberleşme Standartları”, İstanbul Aydın Üniversitesi Dergisi (İAÜD) Yıl 5, Sayı 18, Sayfa (1 - 12)

Şanlı, Yeliz

“Anayasa Değişikliğinin Uzanamadığı Yer: Uyarma Ve Kınama Cezalarının Yargısal Denetimi Ve Bir Danıştay Kararı”, TBB Dergisi, Sayı 70, 2007

Şen, Ersan

Türk Ceza Kanunu Yorumu, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2006

Şen, Ersan

“Atatürk’e Hakaret Suçu”, <https://www.haber7.com/yazarlar/prof-dr-ersan-sen/2332013-ataturke-hakaret-sucu>

Şen, Ersan

“Ne Bis İn İdem Prensibi”, <http://t24.com.tr/yazarlar/ersan-sen/ne-bis-in-idem-prensibi,7328>

Şen, Ersan

Çevre Ceza Hukuku, İstanbul, 1994

Şen, Ersan

“Emniyet (Kolluk) disiplin Mevzuatında İstikrarlı Hatalar”, <http://www.haber7.com/yazarlar/prof-dr-ersan-sen/2267516-emniyet-kolluk-disiplin-mevzuatinda-istikrarli-hatalar;> Geçici 1 nci maddenin birinci ve ikinci fıkralarının isabetli olduğu yönünde görüş için bkz: Işıklar, Celal: A.g.e., (Genel Kolluk), s.29

Şen; Ersan

“Spor Müsabakalarında Bahis ve Şans Oyunları Oynatma Suçu”, <https://www.hukukihaber.net/spor-musabakalarinda-bahis-ve-sans-oyunlari-oynatma-sucu-makale,6723.html>

Şen, Mustafa Lütfi

“Kamu Görevlilerini Yoldan Çıkaran Bubi Tuzakları”, Siyasette ve Yönetimde Etik Sempozyumu. Sakarya Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi. s. 361–376

Taşdemir, Mustafa Can

Türk Ceza Hukukunda Suç Delillerini Yok Etme, Gizleme veya Değiştirme Suçu, Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Anabilim Dalı, Kayseri 2019

Tandoğan, Sabri

Objektif ve Sübjektif Tasarruflarda Yokluk, İdare Hukuku ve İdari Yargı İle İlgili İncelemeler I, Ankara, Danıştay Yayınları, 1976

Taşkın, Ahmet

Kamu Görevlileri Disiplin Hukuku, Seçkin Yayınevi, 1.Baskı, Ankara 2006,

Taşkın, Rifat

1946 yılına kadar bütün değişiklikleri Yargıtay içtihatlarını havi olan gerekçeli Askeri Ceza Kanunu, Şerh, Sekizinci Basım, Harp Okulu Basımevi, Ankara 1946, 295s.

Telli, S. T.

“İdari Yargıda Kesin Hüküm”, İdare Hukuku ve İdari Yargı İle İlgili İncelemeler III., Ankara 1980, s.103

Temizel, Handan

“Kamuoyu Kuramları ve Kamuoyu Oluşumunda Kitle İletişim Araçları”, Sakarya Üniversitesi, İİBF Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi

Terör nedeniyle belediyelere yapılan görevlendirmeler

İçişleri Bakanlığı yayını, Mart 2017, [www.icisleri.gov.tr/duyurular/ Belediyeler.pdf](http://www.icisleri.gov.tr/duyurular/Belediyeler.pdf)

Tezcan, Durmuş

“Adil Yargılanma Hakkı ve Etkili Başvuru Hakkı Açısından Büyük Dairenin Pellegrin ve Vilho Eskelinen ve Diğerleri Kararları Işığında, Adil Yargılanma, Yüksek Askeri Şura, Uyarma ve Kınama Cezaları”, Fasikül Dergisi, Yıl:2009,Sayı:1

Toydemir, Seçkin

Adil Yargılanma Hakkı Çerçevesinde Türk İdari Yargı Sistemi, Yüksek lisans tezi (yayımlanmamış), İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Hukuk Yüksek Lisans Programı (İnsan Hakları Hukuku), 2013

Tuğlacı, Pars

İktisadi ve Hukuki Terimler Sözlüğü, İstanbul 1996, s.161

Turhan, Hüseyin

“İnisiyatif ve Sorumluluk Duygusu”, Deniz Harp Okulu Pusula Dergisi, Yıl 2013, S.73, http://www.dho.edu.tr/sayfalar/00_anasayfa/11_pusula/73/inisiyatif.html

Turgut, İsmail Kıldan-Akdemir, Tugay

“Kasten Yaralama Suçunda Silah Kavramının Yargıtay Kararları Doğrultusunda İncelenmesi”, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/155611>

Turinay, Faruk Y.

“Terörle Mücadele Kanunu’na Göre Mutlak ve Nispi Terör Suçları”, İnsan&İnsan, Yıl/Year 6, Sayı/Issue 20, Bahar/Spring 2019, s.337-350

Tutum, Cahit

Personel Yönetimi, TODAİE, Ankara 1979

Türkçüer, İbrahim ve diğerleri

“Munchausen Sendromu mu? Yoksa Temaruz mu?”, Türkiye Acil Tıp Dergisi, 2010, 10(1)

Türkiye Terörizm, Rapor

Türkiye Barolar Birliği Yayınları: 107, Rapor, 2006.

Uğur, Hüsamettin

“3628 sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanunu'na Eleştirel Bir Bakış ve Çözüm Önerileri,” TBB Dergisi, Sayı: 76, 2008

Uluhan, Emine Filiz

“Temaruz (Similasyon)”, Psikiyat, <http://psikoterapipsikiyatri.com/temaruz-similasyon/>

Ulusoy, Ali D.

İdari Yaptırımlar, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2013

Üstün, Gül

“İdari Yargıda İstinaf Kanun Yolu Üzerine Bir Değerlendirme”, MÜHF - HAD, C.22, S.2, s.13-38

Üzülmez, İlhan

“Yeni Ceza Kanunu'nun Siteminde Cezanın Belirlenmesi ve Bireyselleştirilmesi”, Ege Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.X, S.3-4 (2006)

Yaman, Murat

Türk Silahlı Kuvvetleri Disiplin Kanunu, Adalet Yayınevi, Ankara 2013, XVII+861s.

Yenice Kazım- Esin, Yüksel

Açıklamalı, İçtihatlı, Notlu İdari Yargılama Usulü, Arısan Matbaacılık, Ankara 1983

Yenidünya, A. Caner

“Uyuşturucu veya Uyarıcı Madde Kullanılmasını Kolaylaştırma Suçu (TCK. M. 190)”, Uyuşturucu Madde Bağımlılığı ile Mücadele ve Ceza Hukuku Paneli, Doğu Üniversitesi Hukuk Fakültesi, 9.5.2011, Seçkin Yayınevi

Yılmaz, Abdulhalim

Türk Ceza Hukukunda İşkence Suçu (5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 94 ve 95. Maddeleri), İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2007

Yılmaz, Yunus

İdare Hukukunda Hukukun Genel İlkeleri ve Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Uygulamaları, Doktora Tezi (Yayımlanmamış), Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kamu Hukuk ABD., Ankara 2011

Yücel, Yonca F.

“Hak ve Menfaatler Üzerine Bir İnceleme”, TBB Dergisi 2010 (91)

Zafer, Hamide

“Kötü Muamale Suçu (TCK. M.232) Aynı konutta Birlikte Yaşayan Birine Kötü Muamele ve Terbiye Hakkında Doğan Disiplin Yetkisinin Kötüye Kullanılması”, <http://hamidezafer.com/wp-content/uploads/2012/05/42-K%C3%B6t%C3%BCMuameleSu%C3%A7u-HZ-AA-PDF.pdf>

Zafer, Hamide

“Fuhuş Suçu (TCK m.227)”, D.E.Ü. Hukuk Fakültesi Dergisi, Prof. Dr. Durmuş Tezcan’a Armağan, C.21, Özel S., 2019, s. 3157-3183

Zanobini, Guido (Çevirenler: Atıf Akgüç-Sahir Erman)

İdare Hukuku, Birinci Cilt, Umumiyet İtibarile İdari Nizam, İstanbul 1945, İ.Ü. Yayınları No: 270, Hukuk Fakültesi No: 56

Zeytinoğlu, Emin

“Ayrımcılık Yaşadığına Genel Bir Bakış”, İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi Yıl: 9, Sayı 18, Güz 2010

İKİNCİ CİLDİN SONU

Prof. Dr. Hacı CAN

Dr. Ekin TUNA

D.E.Ü. Hukuk Fakültesi
Milletlerarası Özel Hukuk Anabilim Dalı

MİLLETLERARASI USUL HUKUKU

Genişletilmiş ve Güncellenmiş

3. Baskı

ADALET YAYINEVİ

Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Milletlerarası Usul Hukuku

Hacı Can - Ekin Tuna

Hukuk Yayınları Dizisi – 2145

Birinci Baskı : Nisan, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8092 – 82 – 0

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara

Tel : (0312) 231 17 00

Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C

(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul

Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Meteksan Matbaacılık ve Teknik Sanayi Ticaret A.Ş.

Beytepe Köyü Yolu No:3

06800 Çankaya/Ankara

Sertifika No: 46519

KAYNAKÇA

- ACAR, Serdar**, Son Gelişmeler Işığında “Anti-Suit Injunction”, Prof. Dr. Hüseyin Ülgen’e Armağan, Cilt 22, Vedat Kitapçılık 2007, s.1609- 1654.
- ACUN-MEKENGEÇ**, Merve, Türk Hukuku’nda Teminat Gösterme Yükümlülüğü, Public and Private International Law Bulletin, Volume: 37, Issue: 2, 1-33.
- ADEN**, Menno, Kollisionsrechtliche Wahlfeststellung, DZWir 1997, 81-83.
- AKINCI**, Ziya/**DEMİR GÖKYAYLA**, Cemile, Milletlerarası Aile Hukuku, İstanbul, 2010.
- AKİL**, Cenk, Hâkimin Hukuku Kendiliğinden Uygulaması İlkesi, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt 57, Sayı 3, 2008, s. 1-32.
- ALTUĞ**, Yılmaz, Türk Milletlerarası Usul Hukuku, 3. Bası, Fakülteler Matbaası, İstanbul, 1983.
- ANSAY**, Tuğrul, Hukuk Yargılama Usûlleri, 7. Bası, Ankara Üniversitesi Yayınları, Ankara, 1960.
- ARSLAN**, Ramazan/**YILMAZ**, Ejder/**TAŞPINAR AYVAZ**, Sema/**HANAĞASI**, Emel, 4. Baskı, Yetkin Yayınevi, Ankara, 2018.
- ARAT**, Tuğrul, Yabancı İlamların Tanınması ve Tenfizi, AÜHFĐ, C. 21, s. 1-4, 1964.
- ATAMAN-FİĞANMEŞE**, İnci, Milletlerarası Usul Hukukunda Delillerin Temini, İstanbul Üniversitesi Özel Hukuk Anabilim Dalı Doktora Tezi, İstanbul 2005.
- AY**, Yunus Emre: A Refusal Reason of Recognition and Enforcement of Foreign Arbitral Awards: Public Policy, Zbornik Radova Pravnog fakulteta u Splitu, god. 56, 2/2019, str. 503-522.
- AYBAY**, Rona/**DARDAĞAN**, Esra, Uluslararası Düzeyde Yasaların Çatışması (Kanunlar İhtilafı), 2. Baskı, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayını, İstanbul, 2008.
- AYGÜL**, Musa, Yabancı Mahkeme Kararlarının Tanınması Ve Tenfizi Davalarında Bazı Usul Hukuku Problemleri (Harç-İspat Yükü Ve Deliller-Vasıflandırma), MHB, Cilt: 31, Sayı: 2, s. 83-121.
- AYGÜN**, Mesut, Yabancılık Unsurunun Mahiyeti ve Yargılamadaki Rolü, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 16, Özel Sayı 2014,

- s. 1025-1066 (Basım Yılı: 2015) Prof. Dr. Hakan PEKCANITEZ'e Armağan, s. 1025-1066.
- BAMBERGER**, Heinz Georg/**ROTH**, Herbert /**HAU**, Wolfgang/**POSECK**, Roman, Bürgerliches Gesetzbuch: BGB, 4. Auflage, CH Beck Verlag, München, 2019.
- BARAN-ÇELİK**, Neşe, "Türk Hukukunda Uluslararası Koruma Başvurusunda Bulunan veya Uluslararası Korumadan Yararlanan Yabancıların Hak ve Yükümlülükleri", İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi Özel sayı, C. I, Yıl: 2015, s. 67-148.
- BELGESAY**, Mustafa Reşit, İcra ve İflâs Hukuku, Cilt 2, Bası 2, Ankara, 1953.
- BERNITT**, Carmen Christina, Die Anknüpfung von Vorfragen im europäischen Kollisionsrecht, Mohr Siebeck Verlag, Tübingen, 2010.
- BERKİ**, Osman Fazıl, "Ecnebilerin Hak ve Vazifeleri Hakkındaki Muvakkat Kanunda Teminat" AÜHFD, Yıl: 1946, C. 3, Sayı: 2-4 s. 403-422.
- BIEN**, Florian, 1. Auflage 2021 Nomos Verlagsgesellschaft, Baden-Baden 2021. Der kartellrechtliche ordre public in der internationalen Schiedsgerichtsbarkeits. 93 (100).
- BİRİNCİ UZUN**, Tuba, Avrupa Birliği'ne Üye Devletler Arasında Mahkeme Kararlarının Serbest Dolaşımı, TAAD, Yıl: 5, Sayı:19 (Ekim 2014), s. 997-1037.
- BİRSEL**, Mahmut Tevfik, The Impact of International Arbitration Conventions and Bilateral Treaties on the Development of Commercial Arbitration in Turkey, Selahattin Sulhi Tekinay'ın Anısına Armağan, İstanbul 1999, s.119-141.
- BORN**, Gary, International Commercial Arbitration, 2. Aufl. 2014.
- CAN**, Hacı/**TUNA**, Ekin, Milletlerarası Özel Hukuk, 5.Baskı, Ankara 2021, Adalet Yayınevi.
- CAN**, Hacı/ **TUNA**, Ekin, Milletlerarası Usul Hukuku,2. Bası, Ankara 2019, Adalet Yayınevi.
- CAN** Hacı/**TUNA** Ekin, Mavi Kartlı Yabancılar, Ankara 2018, Adalet Yayınevi.
- CANBELDEK**, Özlem, Milletlerarası Tahkimde Derdestlik İtirazı, İzmir Barosu Dergisi, Eylül 2017, s.45-92.
- CANBELDEK**, Özlem, Hukuk Muhakemeleri Kanunu ve Milletlerarası Özel Hukuk ve Usûl Kanunu Işığında Yetki Sözleşmeleri, Medeni Usul ve İcra İflas Hukuku Dergisi, Yıl: 2012, S.23, s.209 vd.
- CLIFT**, Rhys, Forum Shopping, Anti-Suit Injunctions and EU Law: A Brief Overview (and update), Hill Dickinson LLP, February 2007.

- COESTER-WALTJEN**, Dagmar, Das religiöse jüdische Recht im internationalen Privat und Verfahrensrecht, FS Kühne, 2009, 669-688.
- CUMALIOĞLU**, Emre, Yabancı Mahkeme Kararlarının Tanınması ve Tenfizi Bakımından Türk Mahkemelerinin Münhasır Yetkisi, Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt 3, Sayı 2, 2008, s. 431-448.
- ÇALIŞKAN**, Yusuf, Türk Tabiiyetinde Olan Kişiler ile İlgili Davalar Işığında Amerikan Milletlerarası Yargılama Hukukundaki Bazı Temel Kavramlar, TBB Dergisi, Sayı 62, 2006, s. 62-83.
- ÇELİKEL**, Aysel, Yabancı Mahkeme Kararlarının Tanınması ve Müktesep Haklar Nazariyesi, İÜHFİM, C. XXIX, S. 1-2, İstanbul, 1963, s. 240-260.
- ÇELİKEL**, Aysel, Yeni Kanuna Göre Yabancı Mahkeme Kararlarının Tenfiz Şartları, Milletlerarası Hukuk Bülteni (MHB), C: 2, S: 2, T. 1982.
- ÇELİKEL**, Aysel, Milletlerarası Özel Hukuk, İstanbul, 1987.
- ÇELİKEL**, Aysel/ERDEM Bahadır, Milletlerarası Özel Hukuk, Yenilenmiş 14. Bası, Beta Yayıncılık, İstanbul, 2016.
- ÇİÇEKLİ**, Bülent, Yabancı Unsurlu Boşanma Dâvalarında Türk Mahkemelerinin Milletlerarası Yetkisi, e-akademi, Hukuk, Ekonomi ve Siyasal Bilimler Aylık İnternet Dergisi, Şubat 2004, S. 24 (Erişim Tarihi: 16.04.2017, <http://www.e-akademi.org/makaleler/bcicekli-1.htm>).
- ÇÖREKÇİ**, Elif, "Hukuk Muhakemeleri Kanunu Tasarısı ve 5718 Sayılı Yeni Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanun Bakımından Teminat Gösterme Yükümlülüğü", Prof. Dr. Saim Üstündağ'a Armağan, Adalet Yayınevi, Ankara, 2009.
- ÇÖRTOĞLU KOCA**, Sema, Boşanma, Ayrılık ve Evliliğin Butlanı Davaları ile Velayete İlişkin Davalarda Milletlerarası Yetki Sorunu, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, CXX, Yıl 2016, S. 2, s. 209-268, Ankara 2016.
- DANNEMANN**, Gerhard, Die ungewollte Diskriminierung in der internationalen Rechtsanwendung Zur Anwendung, Berücksichtigung und Anpassung von Normen aus unterschiedlichen Rechtsordnungen, Mohr Siebeck Verlag, Tübingen, 2004.
- DAYINLARLI**, Kemal, Milletlerarası Tahkim Sözleşmesine Uygulanacak Hukuk, s. 4 vd. (erişim adresi: http://www.dayinlarli.gen.tr/wp-content/uploads/2018/03/yarg.der_ekim-1988.pdf).
- DEMİR-GÖKYAYLA**, Cemile, Yabancı Mahkeme Kararlarının Tanınması ve Tenfizinde Kamu Düzeni, Ankara, 2001.
- DEYNEKLİ**, Adnan, Yabancı Hakem Kararlarının Türkiye'de Tanınması Ve Tenfizinde Karşılaşılan Sorunlar, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakül-

- tesi Dergisi, Prof. Dr. Hakan PEKCANITEZ'e Armağan C. 16, Özel Sayı 2014, s. 105-122 (Basım Yılı: 2015).
- DİCEY AND MORRIS**, on the Conflict of Laws, Lawrence COLLINS (Ed.), Sweet&Maxwell, 2 vols. ccxxx, London, 2000, s. 391-393.
- DİNÇ**, Feriha Bilge, Nafaka ilâmlarının Tanınması ve Tenfizi (Tez-Çoğaltılmış Nüsha), Ankara, 1985.
- DOĞAN**, Vahit, Milletlerarası Özel Hukuk, Gözden Geçirilmiş 3. Bası, Savaş Yayınevi, Ankara 2015.
- DOĞAN**, Vahit: Milletlerarası Ticaret Hukuku, Savaş Yayınları, Ankara 2020.
- DOUGLAS**, Michael, Anti-Suit Injunctions In Australia, (2017) 41(1) Melbourne University Law Review.
- DRÖMANN**, Philipp, Die Integration ausländischer Sachenrechte im deutschen internationalen Privatrecht, Lit Verlag, Münster, 2013.
- DUTTA**, Anatol, Trusts in Schleswig-Holstein? – ein Lehrstück zum Testieren unter falschem Recht, IPRax 2016, 139-143.
- EKŞİ**, Nuray, Yabancılık Unsuru Taşıyan Âkitler ve Bu Âkitlerin AT Roma Konvansiyonu'na Göre Anlamı, MHB, 1992, S. 1-2, s. 1-10.
- EKŞİ** Nuray, Uluslararası Ticarete İlişkin İki Güncel Sorun: Sözleşme Bedelinin Yabancı Para Olarak Ödenmesi ve Yabancı Mahkemenin Yetkisinin Tesisi, İBD, 10–11–12/1998.
- EKŞİ**, Nuray, Türk Mahkemelerinin Milletlerarası Yetkisi, 2. Bası, Beta Yayıncılık, İstanbul 2000.
- EKŞİ**, Nuray, Milletlerarası Nitelikli Davalara İlişkin Mahkeme Kararları, Arıkan Yayıncılık, İstanbul, 2007.
- EKŞİ**, Nuray, Yabancı Mahkemenin Aşırı Yetkisinin Tenfiz Mahkemesi Tarafından Denetlenmesi (5718 sayılı MÖHUK m. 54/b), İstanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi C. 9, S. 2 T. 2010, s. 25-70.
- EKŞİ**, Nuray, Yabancı Mahkeme Kararlarının Tanınması ve Tenfizi, İstanbul, 2013.
- EKŞİ**, Nuray, Yabancılar ve Uluslararası Koruma Hukuku, 6735 Sayılı Uluslararası İşgücü Kanunu'na Göre Hazırlanmış 4. Baskı, Beta Yayıncılık, İstanbul, 2016.
- EMEK**, Uğur, Milletlerarası Ticarete Tahkim Prosedürü, 1999.
- ERDOĞAN**, Ersin Milletlerarası Derdestlik (Lis Alibi Pendens), Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 16, Özel Sayı 2014 (Basım Yılı: 2015), Prof. Dr. Hakan PEKCANITEZ'e Armağan s. 1857-1884.

- ERTAŞ**, Şeref, *Yabancı İlamların Tanınması ve Tenfizi*, Kudret Ayiter Armağanı, DEÜHFD, C.III (1987), S.1-4, s. 365-438.
- ERTEN**, Rifat, *Türklerin Kişi Hâllerine İlişkin Davalarda Türk Mahkemelerinin Milletlerarası Yetkisi*, Yetkin, Ankara 2017.
- ERTEN**, Rifat, *Uyuşmazlıkların Alternatif Uyuşmazlık Çözüm Yöntemleri ve Tahkim Yoluyla Çözümü*”, Uluslararası Ticaret Hukuku, T.C. Anadolu Üniversitesi Yayını No. 3308, Açıköğretim Fakültesi Yayını No. 2170, Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Basımevi 2016.
- ESEN**, Emre, *Yargıtay İçtihatları Birleştirmeli: Yabancı Devlet Mahkemesini Yetkili Kılan Yetki Anlaşmasında Yetkili Mahkemeyi Yalnızca Devlet Adı İle Belirtmek Geçerli Mi Geçersiz Mi?*, 25/01/2022, *Lexpera Blog'*, (<https://blog.lexpera.com.tr/yargitay-ictihatlari-birlestirmeli-yabanci-devlet-mahkemesini-yetkili-kilan-yetki-anlasmasinda-yetkili-mahkemeyi-yalnizca-devlet-adi-ile-belirtmek-gecerli-mi-gecersiz-mi/#fn2>)
- ESEN**, Emre, *Alman Hukukunda İhtarlı Basit Dava Usulü (Mahnverfahren) Çerçevesinde Verilen Kararların Türk Hukukunda Tenfizi*, MHB, Cilt 27, Sayı 1-2, 2007, s. 21-80.
- ESEN**, Emre, *Türk Hukukunda Yabancı Mahkeme Kararlarının Tanınması ve Tenfizinde Münhasır Yetki Kavramı*, Prof. Dr. Ergin Nomer'e Armağan, Milletlerarası Hukuk ve Milletlerarası Özel Hukuk Bülteni, Yıl 22, Sayı 2, 2002, s. 183-207.
- FRIEDRICH**, Juenger K., *What's Wrong with Forum Shopping?*, *Sydney Law Review*, 16 (1994), 5-13.
- GEIMER**, Reinhold, *Internationales Zivilprozessrecht*, 5. Auflage, Otto Schmidt Verlag, Köln, 2004.
- GEİMER**, Reinhold, *Die Reichweite der Bereichsausnahme zu Gunsten der Schiedsgerichtsbarkeit in Art. 1 Abs. 2 lit. d EuGVVO n.F.*, in: Büscher u. a. (Hrsg.), *Festschrift für Hans-Jürgen Ahrens*, 2016, S. 501-519.
- GİRAY**, Faruk Kerem; *Milletlerarası Özel Hukuk Hakkaniyetinin 5718 Sayılı MÖHUK Kapsamında Değerlendirilmesi*, Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Prof. Dr. Erhan Adal'a Armağan, Yıl 2011– 2012, Cilt VIII-IX, Sayı 1-2, s. 555–577.
- GÖĞER**, Erdoğan, *Devletler Hususî Hukuku (Kanunlar İhtilâfı)*, Sevinç Matbaası, 4. Bası, Ankara, 1977.
- GÖKÇENAY**, Berivan, *Türkiye'de Tanınması ve Tenfizi Mümkün Mahkeme Kararları*, Yayınlanmamış Doktora Tezi Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2009.

- GÖKSU**, Mustafa, Hukuk Yargılamasında Vakıa ve Hukuk, Haluk Konuralp Anısına Armağan, Ankara, Yetkin Yayınevi, 2009, C. I, s. 323-350.
- GÜVEN**, Pelin, TanımaTenfiz, Yetkin Yayınevi, Ankara 2013.
- HAUNHORST**, Sabine, Die “weseneigene (Un)-Zuständigkeit” deutscher Gerichte, 1994.
- HELDRICH**, Andreas, Internationale Zuständigkeit und anwendbares Recht, Mohr Siebeck Verlag, Tübingen, 1969.
- HERFARTH**, Christopf, Die Scheidung nach jüdischem Recht im internationalen Zivilverfahrensrecht, Universitätsverlag Winter, Heidelberg, 2000.
- HEßLER**, Hans-Joachim, Islamisch-rechtliche Morgengabe: vereinbarter Vermögensausgleich im deutschen Scheidungsfolgenrecht, IPRax 1988, 95-98.
- HUYSAL**, Burak, 6100 Sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu ile Getirilen Yenilikler Işığında Yabancı Mahkeme Kararlarının Tanınması ve Tenfizi Konusunda Bazı Tespitler, İÜHFD, C: 32, S: 1, T. 2012, s. 75-101.
- HUYSAL**, Burak, “Nüfus Hizmetleri Kanunu Kapsamında Yabancı Boşanma Kararlarının Doğrudan Tescili”, MHB, Cilt: 37, Sayı: 2, s. 473-507.
- JUENGER**, Friedrich, Jurisdiction, Choice of Law and the Elusive Goal of Decisional Harmony, in: Sumampouw, Mathilde/ Barnkoorn, L.A.N.M./ Friedberg-Swartzburg Judith A./ Tromm, J.J.M./ Wade, J.A. (Hrsg.), Law and Reality – Essays on National and International Procedural Law in Honour of Cornelis Carel Albert Voskuil, Dordrecht/Boston/London 1992, s. 137-147.
- HILL**, Jonathan, International Commercial Disputes, Hart Publishing, Oxford, 1994.
- KARAASLAN**, Erol/**KARAASLAN**, Varol, Alman ve Türk Hukukuna Göre Yabancı Mahkeme Kararlarının Tanınması, Adalet Dergisi 2005, Sayı 22, s. 121-143.
- KARAN**, Hakan, Milletlerarası Ticarî Tahkimin Hukuki Mahiyeti, s. 225-226; Birsal, M.T.-Budak, A.C.: Milletlerarası Tahkim Konusunda Türk Hukuku Açısından Sorunlar ve Öneriler - Türk Tahkim Hukuku ve UNCITRAL Kanun Örneği, Milletlerarası Tahkim Konusunda Yasal Bir Düzenleme Gerekir mi?, Sempozyum 11 Nisan 1997.
- KARSTEN**, Thorn/ **von HOFFMANN**, Bernd, Internationales Privatrecht, C.H. Beck Verlag, München, 2007.
- KEGEL**, Gerhard/**SCHURIG**, Klaus, Internationales Privatrecht, 9. neubearbeitete Auflage, C.H. Beck Verlag, München, 2004.

- KLINKHARDT**, Horst, Das enttäuschte Adoptivkind, IPRax 1999, 356-357.
- KOCASAKAL**, Hatice Özdemir, Milletlerarası Tahkim Kanununun Uygulama Alanının Belirlenmesi, Prof. Dr. Özer Seliçi'ye Armağan, Seçkin Yayınevi, Ankara 2006.
- KORAL**, Rabi, Birleşmiş Milletler Cenevre Konferansı ve 21 Nisan 1961 Tarihli Sözleşme, C. XXX, İÜHFİM, S. 3-4.
- KORKMAZ**, Melis Silacı, New York Konvansiyonu Uyarınca Tahkim Anlaşmasının Geçerliliği ve Ehliyet, On İki Levha Yayınevi 2020.
- KÖLE**, Mehmet, Yabancı Mahkeme Kararlarının Tanıma Ve Tenfizinde Usul, Dicle Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt: 21, Sayı: 34, Yıl: 2016, s. 39-98.
- KREUZER**, Karl, Berichtigungsklauseln im Internationalen Privatrecht, IPRax 1993, 157-162.
- KROPHOLLER**, Jan, Internationales Privatrecht, Mohr Siebeck Verlag, Tübingen 2006.
- KURU**, Baki, Hukuk Muhakemeleri Usulü, C. VI, B.6, İstanbul, 2001, İstanbul 2001.
- KURU**, Baki/**YILMAZ**, Ejder, Türkiye'de Yabancı Hakem Kararlarının Tanınması, Yabancı Hakem Kararlarının Türkiye'de Tanınması ve Tenfizi (Bildiriler-Tartışmalar), II. Tahkim Haftası, Ankara, 25-26 Kasım 1983.
- LACHMANN**, Jens Peter, Handbuch für die Schiedsgerichtspraxis, Verlag Otto Schmidt, 3. Aufl. 2008, Rn. 2651-2657.
- LOOSCHELDERS**, Dirk, Die Anpassung im internationalen Privatrecht: zur Methodik der Rechtsanwendung in Fällen mit wesentlicher Verbindung zu mehreren nicht miteinander harmonisierenden Rechtsordnungen, Müller Verlag, Heidelberg, 1995.
- MANKOWSKI**, Peter, Die Schiedsausnahme des Art. 1 Abs. 2 lit. d Brüssel Ia-VO, IHR 2015, 189-204.
- MANKOWSKI**, Peter, Internationale Zuständigkeit und anwendbares Recht – Parallelen und Divergenzen, FS Andreas Heldrich zum 70. Geburtstag, München, 2005, s. 867-897.
- MANSEL**, Heinz Peter, Zum Verhältnis von Vorfrage und Substitution – Am Beispiel einer unterhaltsrechtlichen Vorfrage des iranischen Scheidungsrechts, FS Kropholler, 2008, 353-372.
- MARK**, Jürgen/**ZIEGENGEIN**, Hans-Jörg, Der Gerichtsstand des Vermögens im Spannungsfeld zwischen Völkerrecht und deutschem internationalen Prozeßrecht, NJW 1992, 3062-3065.

- MÄSCH**, Gerald, Eine Lehrstunde aus Karlsruhe zum Internationalen Privatrecht, NJW 1996, 1453-1455.
- McGUIRE**, Mary Rose, Verfahrenskoordination und Verjährungsunterbrechung im Europäischen Prozessrecht, Mohr Siebeck Verlag, Tübingen, 2004.
- MUSIELAK**, Hans-Joachim/ **WOLFGANG**, Voit, Zivilprozessordnung, 16. Neu bearbeitete Auflage, Verlag C.H. Beck, München, 2019.
- NAGEL Heinrich**, Die Grundzüge des Beweisrechts im Europäischen Zivilprozess, Nomos Verlagsgesellschaft, Baden Baden, 1967.
- NAGEL**, Heinrich/**GOTTWALD**, Peter, Internationales Zivilprozessrecht, 6. neubearbeitete Auflage, Verlag Dr. Otto Schmidt, Köln, 2007.
- NOMER**, Ergin, Davada Yabancı Kanun, İstanbul Üniversitesi Yayınları, İstanbul, 1972.
- NOMER**, Ergin, "Devletler Hususi Hukukunda 'Milletlerarası Yetki' Mefhumu", İHFM, 1974, S. 1-4, s. 402-408.
- NOMER**, Ergin, Milletlerarası Usul Hukuku, Beta Basım, İstanbul, 2009.
- NOMER**, Ergin, Yabancı Mahkeme Kararlarının Tenfizinde Gerekeç (Gerekeç), İstanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C:10, S:1 T. Ocak 2011.
- NOMER**, Ergin, Devletler Hususi Hukuku, Yenilenmiş 23. Bası, Beta Yayınevi, İstanbul, 2021.
- NOMER**, Ergin/**EKŞİ**, Nuray/**ÖZTEKİN GELGEL**, Günseli, Milletlerarası Tahkim Hukuku, C.1, İstanbul, 2008.
- NOMER**, Ergin/ **ŞANLI**, Cemal, Devletler Hususî Hukuku, B.16, İstanbul 2008.
- NUSSBAUM**, Arthur, Deutsches internationales Privatrecht: unter besonderer Berücksichtigung des österreichischen und schweizerischen Rechts, J.C.B. Mohr, Tübingen, 1932.
- OĞUZ**, Arzu, Hukuk Tarihi ve Karşılaştırmalı Hukuk Açısından Uluslararası Ticaret Hukuku, 2001. (<http://dergiler.ankara.edu.tr/dergiler/38/289/2633.pdf> E.T.23.04.2019).
- ÖNAL**, Ali, Yabancı Unsurlu İflâs Davalarında Türk Mahkemelerinin Yetkisi Sorunu, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 16, Özel Sayı, Prof. Dr. Hakan PEKCANITEZ'e Armağan 2014, s. 2881-2907 (Basım Yılı: 2015).
- ÖZBAKAN**, Işıl, Türk Hukukunda Yabancı Mahkeme Kararlarının Tanınması ve Tenfizi, Kazancı Yayınevi, Ankara, 1987.

- ÖZDEMİR**, Hatice, "MÖHUK Kapsamına Giren Sözleşmelerin Tespiti Bağlamında "Yabancılık Unsuru Taşıyan Sözleşme" ve "Uluslararası Sözleşme" Kavramları", İstanbul Barosu Dergisi, 1999, C. LXXIII, S. 4, s. 926-941.
- ÖZDEMİR-KOCASAKAL**, Hatice, Sözleşmelere Uygulanacak Hukukun MÖHUK m. 24 Çerçevesinde Tespiti ve Üçüncü Devletin Doğrudan Uygulanan Kuralları, s. 27-88.
- ÖZEKES**, Muhammet: Sorularla Medeni Usûl Hukukunda Yeni Kanun Yolu Sistemi (İstinaf ve Temyiz), Türkiye Barolar Birliği Yayınları: 134, Sorularla Hukuk Dizisi: 6, Ankara 2008.
- ÖZKAN**, Işıl, Devletler Özel Hukunda İkametgâh, Mutad Mesken Ve İşyeri Bağlama Noktalarının Yeniden Değerlendirilmesi, Naturel Yayınevi, Ankara, 2003.
- ÖZUĞUR**, Ali, Boşanma, Ayrılık ve Evlenmenin İptali Davaları, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2013.
- PEKCANITEZ**, Hakan/**ATALAY**, Oğuz/**ÖZEKES**, Muhammet, Medenî Usûl Hukuku, 14. Bası, Yetkin Yayınları, Ankara, 2013.
- PEKCANITEZ**, Hakan/ **ATALAY**, Oğuz/**ÖZEKES**, Muhammet, Medeni Usul Hukuku Ders Kitabı (Ders Kitabı), 3. Bası, Ankara, 2015.
- PFEIFFER**, Thomas, Methoden der Ermittlung ausländischen Rechts, in: Rolf Stürner/Hiroyuki Matsumoto/Wolfgang Lücke/Masahisa Deguchi, Festschrift für Dieter Leipold zum 70. Geburtstag, 2009, s. 283-300.
- POLKINGHORNE**, Michael/**GILL**, Ainsley, Due Process Paranoia: Need We Be Cruel to Be Kind? 34 J. Int.Arb. (2017), 935-946.
- RAUSCHER**, Thomas, Internationales Privatrecht, 3. Neu bearbeitete Auflage, C.F. Müller Verlag, Heidelberg, 2009.
- RAKOB**, Julia, Ausländische Mobiliarsicherungsrechte im Inland, Universitätsverlag Winter GmbH, Heidelberg, 2001.
- REHM**, Gebhard, Wirksamkeit in Deutschland vorgenommener Akte ausländischer Urkundspersonen?, RabelsZ 64 (2000), 104-122.
- ROSENBERG**, Leo/**SCHWAB**, Karl Heinz/**GOTTWALD**, Peter, Zivilprozessrecht, 18. neu bearbeitete Auflage, C.H.BECK Verlag, München, 2018.
- SAKMAR**, Ata, Devletler Hususi Hukukunda Boşanma (Boşanma), İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, İstanbul, 1976.
- SAKMAR**, Ata, Yabancı ilâmların Türkiye'deki Sonuçları, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, İstanbul, 1982.

- SANDERS**, Pieter, Önsöz, içinde: Milletlerarası Ticari Tahkim Konseyi, 1958 New York Sözleşmesi'nin Yorumlanmasına İlişkin ICCA Rehberi: Hâkimler İçin El Kitabı, (Türkçeye çevirenler: Ali Yeşilirmak/İsmail G. Esin, Lahey 2015.
- SANDROCK**, Otto, „Gewöhnliche“ Fehler in Schiedssprüchen: Wann können sie zur Aufhebung des Schiedsspruchs führen? BB 2001, 2173 (2175).
- SARGIN**, Fügen, Milletlerarası Usul Hukukunda Yetki Anlaşmaları, Yetkin Yayınevi, Ankara, 1996.
- SCHACK**, Haimo, Internationales Zivilverfahrenrecht, 5. Neu bearbeitete Auflage, C.H. Beck Verlag, München, 2010.
- SCHRÖDER**, Jochen, Die Anpassung von Kollisions- und Sachnormen, Neu Kölner rechtswissenschaftliche Abhandlungen 18, Walter De Gruyter Verlag, Köln, 1961.
- SCHÜTZE**, Rolf A., Die Verweigerung der Klagezustellung bei völkerrechtswidriger Usurpierung internationaler Zuständigkeit, RIW 2009, 497 vd.
- SEVİĞ**, Vedat Raşit, Kanunlar İhtilafı, Yasama ve Yargılama Çatışmaları, Gözden Geçirilmiş ve Genişletilmiş 2. bası, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, İstanbul, 1974.
- SIEHR**, Kurt, „Forum Shopping“ im internationalen Rechtsverkehr, ZfRV 25 (1984), 124-144.
- SOERGEL**, Hans-Theodor, EGBGB Vor Art. 3 und Art. 7, in Gerhard Kegel (Hrsg.), Bürgerliches Gesetzbuch mit Einführungsgesetz, Kommentar, Bad 8, 11. Auflage, Kohlhammer Verlag, Stuttgart, 1984.
- SÖĞÜT**, İpek Sevda, Roma Hukukunda Tahkim, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2011.
- STEIN**, Friedrich /**JONAS**, Martin, Kommentar zur Zivilprozessordnung, ZPO, 23. Aufl. 2014, Anhang zu § 1061 Rn. 369.
- STEİNDORFF**, Ernst, Das Offenlassen der Rechtswahl im IPR und die Nachprüfung ausländischen Rechts durch das Revisionsgericht, JZ 1963, 200-205.
- STURM**, Fritz, Einl. IPR, in: J. von Staudingers Kommentar zum Bürgerlichen Gesetzbuch, de Gruyter Verlag, Berlin, 2012.
- SÜRAL**, Ceyda, Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun Türk Mahkemelerinin Milletlerarası Yetkisine Etkisi, TBB Dergisi 2012 (100), s. 167-216.
- ŞANLI**, Cemal, Yabancı Veraset İlamlarının Türk Mahkemelerinde “Tanınması” veya “Delil” Olarak Kullanılması (s. 291-307), Prof.Dr. İlhan E. Postacıoğlu'na Armağan, İstanbul, 1990.

- ŞANLI**, Cemal, Uluslararası Ticari Âkitlerin Hazırlanması ve Uyuşmazlıkların Çözüm Yolları, 2. Baskı, Beta Yayını, İstanbul, 2002.
- ŞANLI**, Cemal, 21 Nisan 1961 Tarihli Avrupa Anlaşması ve Türk Tahkim Hukuku, Avrupa (Cenevre)- New York Sözleşmeleri ve Türk Tahkim Hukuku Sempozyumu (10/5/1990), Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü Yayınları, Ankara, 1990
- ŞANLI**, Cemal/**ESEN**, Emre/**ATAMAN-FİĞANMEŞE**, İnci, Milletlerarası Özel Hukuk, 5. Bası, İstanbul, 2016.
- ŞEKERCİ**, Ersin, “Medeni Usûl Hukukunda ve İdari Yargılama Usûlünde Derdestlik I”, Yargıtay Dergisi, 1986/3, s. 206-226 ve “II”, Yargıtay Dergisi, 1986/4, s. 396-406.
- ŞENSÖZ**, Ebru, “Türkiye’nin Taraf Olduğu Bazı Milletlerarası Sözleşmeler Çerçevesinde Doğrudan Tanıma Usulü” “10. Yıl’a Armağan” İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi Yıl:11 Sayı: 22 Güz 2012/2, s. 389-444.
- ŞENSÖZ**, Ebru, Aile Hukukuna İlişkin Yabancı Kararların Tanınması, Doktora Tezi, Galatasaray Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ocak 2012, s. 33-56.
- ŞENSÖZ MALKOÇ**, Ebru, Türk Milletlerarası Usul Hukukunda Milletlerarası Derdestlik ve Bağlantılı Dava İtirazı, Beta Yayınevi, İstanbul 2020.
- TANRIVER**, Süha, Hukuk Uyuşmazlıkları Bağlamında Alternatif Uyuşmazlık Çözüm Yolları ve Özellikle Arabuluculuk, TBB Dergisi, Sayı 64, 2006, s.151-177.
- TAŞ-KORKMAZ**, Hülya, Medeni Usul Hukukunda İradi Taraf Değişikliği, Ankara, 2014.
- TEKİNALP**, Gülören Türk Milletlerarası Özel Hukuk ve Milletlerarası Usul Hukuku Tasarısı (Tasarı), İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası (İHF), (1978), Cilt 64, Sayı 1-4, s. 91-121.
- TEKİNALP**, Gülören, The 2007 Turkish Code Concerning Private International Law and International Civil Procedure, Yearbook of Private International Law, 9 (2007), Sellier, european law publishers, s. 312-243.
- TEZGEL**, Mehmet, Türk Hukukunda Yabancı Boşanma Kararlarının Tanınması ve Tenfizi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Ankara 2011.
- TİRYAKİOĞLU**, Bilgin, Yabancı Boşanma Kararlarının Türkiye’de Tanınması ve Tenfizi, Ankara, 1996.

- TİRYAKİOĞLU**, Bilgin, Türklerin Kişi Hâllerine İlişkin Davâlarda Türk Mahkemelerinin Milletlerarası Yetkisi, Prof. Dr. Tuğrul Arat'a Armağan, Ankara, 2012, s. 1023-1061.
- TUNA**, Ekin, Milletlerarası Ticarî Tahkim Hukukunda İptal Davası, Adalet 2016.
- TURHAN**, Turgut, Milletlerarası Sözleşmelerde Yabancı Para Kayıtları, Ankara, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü Yayınları, Ankara, 1997.
- YAŞAR**, Tuğçe Nimet, *"Türk Mahkemelerinde Yabancı Hukukun Uygulanması"*, MHB, Yıl 33, Sayı 2, 2013, s. 75-114.
- YILMAZ**, Ejder, *"Davada İnanca"*, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi El-linci Yıl Armağanı, C. I, Ankara, 1977, s. 381-410.
- UYANIK ÇAVUŞOĞLU**, Ayfer, Türk Milletlerarası Özel Hukukunda Bo-şanma, Beta Yayınevi, İstanbul, 2006.
- von BAR**, Jan/**MANKOWSKİ**, Peter, Internationales Privatrecht Band 1: All-gemeine Lehren, 2. Auflage, C.H.BECK Verlag, München, 2003.
- von HEIN**, Jan, Das Günstigkeitsprinzip im Internationalen Deliktsrecht, Mohr Siebeck Verlag, Tübingen, 1999.
- WELLER**, Marc-Philippe, Das autonome Unternehmenskollisionsrecht, IPRax 2017, 167-178.
- WENGLER**, Wilhelm, Völkerrecht II, Springer-Verlag, Berlin, Heidelberg, 1964.
- ZÖLLER**, Richard /**GEİMER**, Reinhold, ZPO, Köln Otto Schmidt 32. Aufl. 2018, § 1061.

Av. Birsen ELMAS
Yargıtay Emekli Tetkik Hakimi

UYUŞTURUCU
VE
UYARICI MADDE
SUÇLARI

5. BASKI

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Uyuşturucu ve Uyarıcı Madde Suçları

Birsen Elmas

Hukuk Yayınları Dizisi – 1705

Beşinci Baskı : Mayıs, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8092 – 84 – 4

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com
 : adalety@adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi
 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Ankamat Matbaacılık Sanayi Limited Şirketi
1344. Cadde No: 60 İvedik OSB Yenimahalle/Ankara
Sertifika No: 46700
Tel: (0312) 394 54 94-95

KAYNAKÇA

- AKKAYA, Çetin;** Uyuşturucu ve Uyarıcı Madde Suçları (2013)
- Artuç, Mustafa.** Malvarlığına Karşı Suçlar, 3. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2018
- ARTUÇ, Mustafa;** Hüküm Kurma Sanatı (2015)
- BALCI, Murat;** Türk Ceza Kanununda Uyuşturucu Madde Suçları (2009)
- CENTEL, Nur/ ZAFER Hamide/ÇAKMUT, Özlem;** Türk Ceza Hukukuna Giriş (2006)
- Centel, Nur/Zafer, Hamide/Çakmut, Özlem.** Türk Ceza Hukukuna Giriş, Beta 10. Bası, (2017)
- Çetin, Soner Hamza.** Kullanmak İçin Uyuşturucu veya Uyarıcı Madde Satın Almak, Kabul Etmek, Bulundurmak ya da Uyuşturucu veya Uyarıcı Madde Kullanmak Suçu, Ankara Üni. Hukuk Fak. Dergisi, 65(4) (2016)
- Çakın, Özgür.** Suç İşlemek Amacıyla Örgüt Kurma Suçu(m.220), Ankara Üniversitesi Yüksek Lisans Tezi (2015)
- DEMİRBAŞ, Timur;** Ceza Hukuku Genel Hükümler (2009)
- Demirbaş, Timur.** Ceza Hukuku Genel Hükümler, 12. Baskı, (2017)
- DOĞAN, Fatma Karakaş;** Türk Ceza Hukukunda Uyuşturucu ve Uyarıcı Madde Suçları (2015)
- EREM, Faruk;** Türk Ceza Kanunu Şerhi Özel Hükümler (1993)
- ERMAN, Sahir /ÖZEK, Çetin;** Kamunun Selametine Karşı İşlenen suçlar (1995)
- Evik, Vesile Sonay.** Suç İşlemek Amacıyla Örgütlenme Suçu, Prof. Dr. Nur Centel'e Armağan, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, C:19, S:2, İstanbul, (2013)
- GÜNAL, H.Yılmaz;** Uyuşturucu Madde Suçları (1976)
- Gündel, Ahmet.** Türk Ceza Kanunu Açıklaması, Seçkin Yayınevi, (2009)
- GÜNGÖR, Şener/KINACI, Ali;** Uyuşturucu ve Psicotrop Maddelerle İlgili Suçlar (2001)
- Göktürk, Neslihan.** Fikri İçtima, Adalet Yayınevi, Ankara (2013)
- İçel, Kayıhan.** Ceza Hukuku Genel Hükümler, 4. Baskı (2017)
- İÇEL, Kayıhan;** II. Ulusal Adli Tıp Günleri-Panel Serbest Bildirileri (1986)

- İÇEL, Kayıhan;** Suçların İçtimaı (1972)
- Hafizoğulları, Zeki/ Özen, Muharrem.** Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler Top-
luma Karşı Suçlar, US-A Yayıncılık, 3.Bası(Tıpkı Basım), Ankara (2017)
- Koca, Mahmut.** Fikri İçtima, CHD, Ağustos (2007)
- KOCA, Mahmut;** Yeni Nesil Psiko-aktif Maddeler Sempozyumu ATK(2013)
- KOCA, Mahmut/ÜZÜLMEZ İlhan;** Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler (2014)
- KURT, Şahin/KURT, Ela;** Uygulamada Uyuşturucu veya Uyarıcı Madde Suçları
(2007)
- Mahmutoğlu, Fatih Selami/Karadeniz, Serra.** Türk Ceza Kanunu Genel Hüküm-
ler Şerhi, Beta İstanbul (2017)
- MALKOÇ, İsmail;** Türk Ceza Kanunu (2001)
- MALKOÇ, İsmail;** Açıklamalı Yeni Türk Ceza Kanunu (2007)
- ÖNER, Mehmet Zülfü;** Uyuşturucu veya Uyarıcı Madde İmal ve Ticareti Suçları
(2011)
- Özbek, Veli Özer.** Yeni Türk Ceza Kanununun Anlamı, (2006)
- Özbek, Veli Özer/Kanbur, Mehmet Nihat/Doğan, Koray/Bacaksız, Pınar/Tepe,
İlker.** Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 8. Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara
(2015)
- Özen, Mustafa.** Ceza Hukukunda Fikri İçtima, TBB Dergisi, Sayı 73, Kasım-
Aralık (2007)
- ÖZGENÇ, İzzet;** G.Ü.Türk Hukuku Uygulama ve Araştırma Merkezi Türk Ceza
Kanununun 188 ve Devamı maddelerinde Tanımlanan Suçların Konusuna
İlişkin Açıklamalar
- ÖZGENÇ, İzzet;** Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler (2008)
- Özgenç,İzzet.** Suç Örgütleri, 12. Bası, Seçkin Yayınevi (2019)
- ÖZTÜRK, Bahri/TEZCAN, Durmuş/ERDEM, Mustafa Ruhan/SIRMA, Özge/KIRIT,
Yasemin f.saygılar/ÖZAYDIN, Özdem/AKCAN, Esra Alan/ERDEN, Efser;
Nazari ve Uygulamalı Ceza Muhakemesi Hukuku Ders Kitabı (2014)**
- PARLAR, Ali/DEMİREL, Güleç;** Türk Ceza Kanununda Uyuşturucu ve Uyarıcı
madde Suçları (2015)
- PARLAR, Ali/HATIPOĞLU, Muzaffer;** Türk Ceza Kanunu Yorumu (2007)
- SANCAR, Türkan Yalçın;** Müteselsil Suç (1995)
- SAVAŞ Vural/MOLLAMAHMUTOĞLU Sadık;** Türk Ceza Kanununun Yorumu (1994)
- Sarıtaş, Erkan.** Suç İşlemek Amacıyla Örgütlenme Suçları, İstanbul Ceza Huku-
ku ve Kriminoloji Arşivi, İstanbul (2018=

- Selbes, Ece.** Uyuşturucu veya Uyarıcı Madde İmal ve Ticareti Suçu, Yüksek Lisans Tezi, Çankaya Üniversitesi Ankara 2016
- SEVÜK, Yokuş Handan;** Uyuşturucu veya Uyarıcı Madde Kullanılmasına İlişkin Suçlar (2007)
- SOYASLAN, Doğan;** Ceza Hukuku Özel Hükümler (1997)
- TANDOĞAN, Haluk;** Borçlar Hukuku Özel Borç İlişkileri
- TEZCAN/ERDEM/ÖNOK;** Teorik ve Pratik Ceza hukuku, 6. Baskı (2008)
- Tezcan, Durmuş/Erdem, Mustafa Ruhan/Önok, Murat.** Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku, Genişletilmiş ve Güncellenmiş 15. Baskı, Ankara, Seçkin, (2017)
- Toroslu, Nevzat.** Ceza Hukuku Genel Kısım, 11. Bası, (2008)
- TDK;** Türkçe Sözlük
- YALVAÇ, Gürsel;** Karşılaştırmalı-Gerekçeli-İçtihatlı Türk Ceza Kanunu (2008)
- YAŞAR, Osman/GÖKCAN, Hasan Tahsin/ARTUÇ, Mustafa;** Yorumlu-Uygulamalı Türk Ceza Kanunu (2014)
- Yaşar, Yusuf.** En Son Değişikliklerle Öğreti ve Yargıtay Uygulamalarına Göre Türk Ceza Kanununda Uyuşturucu veya Uyarıcı Madde İmal ve Ticareti Suçları, İstanbul, Digesta Yayınevi (2015)
- Yavuz Gündüz, Tuğçe.** Türk Ceza Kanununda Yer Alan Uyuşturucu veya Uyarıcı Madde İmal ve Ticareti Suçu(TCK. m.188), Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi İstanbul 2018
- Yargıtay Ceza Daireleri Uygulamasında Sıklıkla Rastlanan Bozma Sebepleri(CMK-TCK-Özel Yasalar),** Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı, Genişletilmiş 2. Bası, Ankara 2018
- Yenidünya, A.Caner/ İçer, Zafer.** Suç İşlemek Amacıyla Örgüt Kurma Suçu, Prof. Dr. Nur Centel'e Armağan, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, C:19, S:2, İstanbul (2013)
- YURTCAN, Erdener;** Yargıtay kararları Işığında Uyuşturucu Suçları (2012)
- Yurtlu, Fatih.** Suç İşlemek Amacıyla Örgüt Kurma, Kurulmuş Örgüte Üye Olma veya Bu Örgüte Üye Olma, Gazi Üniversitesi Ankara Yüksek Lisans Tezi (2013)
- Yüksektepe, Mert Asker.** Örgüt Suçları, Aristo (2018)
- Yolcu, Ferit.** Uyuşturucu veya Uyarıcı Madde İmal ve Ticareti Suçu(TCK m.188), Yüksek Lisans Tezi, Dicle Üniversitesi Diyarbakır 2015

Murat SEMİZ
BAM Cumhuriyet Savcısı

MAL VARLIĞINA KARŞI SUÇLAR

VE

CEZALANDIRMA-YARGILAMA HÜKÜM KURMA ESASLARI

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Mal Varlığına Karşı Suçlar ve Cezalandırma-Yargılama ve Hüküm Kurma Esasları
Murat Semiz

Hukuk Yayınları Dizisi – 3110

Birinci Baskı : Nisan, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8092 – 87 – 5

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com
 : adalety@adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi
 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Ankamat Matbaacılık Sanayi Limited Şirketi
1344. Cadde No: 60 İvedik OSB Yenimahalle/Ankara
Sertifika No: 46700
Tel: (0312) 394 54 94-95

KAYNAKÇA

- *Alşahin, Mehmet Emin, Yargıtay Kararları Işığında Mala Zarar Verme Suçları, Ankara, 2010*
- *Akıntürk/Karaman, Aile Hukuku, İstanbul, 2012.*
- *Artuç, Mustafa“Mala Karşı Suçlar” Adalet Yayınevi-Ankara, Ocak-2020, 4. Bası*
- *Bakıcı, Sedat/Yalovaç, Gürsel, “Ceza Hukuku Özel Hükümleri”, Adalet Yayınevi-Ankara-2008*
- *Bakıcı, Sedat; Ceza Hukuku Özel Hükümler, Adalet Yayınevi, Ankara-2008,*
- *Centel/Zafer/Çakmut, Kişilere Karşı Suçlar, Beta Yayınevi-2017, Cilt I*
- *Dönmezer, Sulhi,“Kişilere ve Mala Karşı Cürümler, Kişilere ve Mala Karşı Cürümler, 16. Bası, İstanbul, Beta Yayınevi*
- *Eker, Hüseyin, Yağma Suçları, Adalet yayınevi, Ankara-2014*
- *Hafızoğulları/Özen, “Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler” Kişilere Karşı Suçlar, Seçkin Kitabevi Eylül-2021*
- *Gökçen, Ahmet/Erdin, Selim/ Şener Doğan Büşra, “Hırsızlık Suçu, Malvarlığına Karşı Suçlar, Adalet Yayınevi, Ankara 2018*
- *Koca/Üzülmez, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, Adalet-2020*
- *Kuru, Baki, Medeni Usul Ders Kitabı, 1. Baskı, İstanbul 2015*
- *Önder/Ayhan, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, İstanbul-1994*
- *Üzülmez, İlhan, Tehdit, Şantaj ve Cebir Kullanma Suçları, Ankara-2017*
- *Şahbaz, İbrahim, Açıklamalı ve İçtihatlı Türk Ceza Kanunu 1.Cilt, Ankara, 2016*
- *Toroslu, Nevzat, “Ceza Hukuku Özel kısım” Savaş Yayınevi-Ankara Eylül 2019,*
- *Tezcan/Erdem/Önok, “ Teorik ve Pratik Ceza Hukuku” Seçkin Yayınevi-Ankara-2019*
- *Parlar/Hatipoğlu, Asliye Ceza Davaları, Adalet Yayınevi-2007*
- *Parlar/Hatipoğlu, Türk Ceza Kanunu Yorumu, Seçkin Yayınevi-2010, cilt 2,*
- *Semiz/Murat, “Bilişim Suçları ve Soruşturma Yöntemleri”, Adalet Yayınevi, 2. Baskı, Ocak, 2021,*

Dr. Melikşah ÇIRAKOĞLU

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi
Hukuk Fakóltesi Araştırma Görevlisi

TÜRKİYE'DE
KOLLUĞUN SİVİL DENETİMİ
VE
KARŞILAŞTIRMALI ÜLKE
ÖRNEKLERİ

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Türkiye’de Kolluğun Sivil Denetimi ve Karşılaştırmalı Ülke Örnekleri
Melikşah Çırakoğlu

Hukuk Yayınları Dizisi – 3111

Birinci Baskı : Mayıs, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8092 – 88 – 2

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com
 : adalety@adaletyayinevi.com

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : facebook.com/adaletyayinevi
 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Ankamat Matbaacılık Sanayi Limited Şirketi
1344. Cadde No: 60 İvedik OSB Yenimahalle/Ankara
Sertifika No: 46700
Tel: (0312) 394 54 94-95

KAYNAKÇA

- Adalet Bakanlığı** (2021) İnsan Hakları Eylem Planı-Özgür Birey, Güçlü Toplum; Daha Demokratik Bir Türkiye, Ankara, Adalet Bakanlığı.
- Ahern, Bertie** (2015) "*Good Friday Agreement Negotiations*" Conflict Resolution: The Irish Experience, London, Democratic Progress Institute.
- Ahmet Vefik Paşa** (2000) *Lehce-i Osmani (Ed. Toparlı, Recep)*, 1.Baskı, Ankara, Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Akay, Hale** (2014) *Avrupa Birliği ile 10 Yıl: Mali Yardımlar, Sivil Toplum ve Katılım*, 1.Baskı, İstanbul, Türkiye Avrupa Vakfı.
- Akgül, Aydın** (2016) *Genel İdari Kolluk Faaliyetleri ve Yargısal Denetimi*, 1.Baskı, Ankara, Adalet Yayınevi.
- Akgüner, Tayfun** (2014) *Kamu Personel Yönetimi*, İstanbul, Der Yayınları.
- Akgüner, Tayfun/ Berk, Kahraman** (2017) *İdare Hukuku*, 8.Baskı, İstanbul, Der Yayınları.
- Akıncı, Müslüm** (2017) *Danıştay Kararları Işığında İdarenin Denetim ve Gözetim Görevi*, 1.Baskı, İstanbul, 12 Levha Yayınları.
- Akkoyunlu, Sencer Abdullah** (2017) "*Kamu Düzeninin Sağlanmasında Kolluğun Yetkileri*" Yayınlanmamış Doktora Tezi (Tez Danışmanı: **Aktaş, Sururi/ Akyılmaz, Bahtiyar**), Erzincan, Erzincan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Akman, Elvettin/ Chiftchi, Aizat** (2018) "*İnsan Haklarını Koruma Mekanizması Olarak Ombudsmanlık Kurumu: Rusya Federasyonu Örneği*" Ombudsman Akademik, S.Özel Sayı:1, ss.183-212.
- Aksakal Kaymakçı, Hülya** (2008) "*Çalışma Hayatında Mobing (Sakarya İmalat Sektöründe Bir Araştırma)*" Yayınlanmamış Doktora Tezi (Tez Danışmanı: **Uğur, Adem**), Sakarya, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

- Aksungur, Ali Burak** (2018) "*Türk İdare Geleneğinde Yerel Güvenlik: Mahalle Bekçilerine Dair Bir İnceleme*" Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi (Tez Danışmanı: **Göküş, Mehmet**), Konya, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Aktaş, Sururi/ Akkoyunlu, Sencer Abdullah** (2016) "*İdari Kolluk Faaliyetlerinin Temel Anayasal Sınırları Olarak Kanunilik ve Ölçülülük İlkeleri*" Erzurum Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.20, S.1-2, ss.1-25.
- Akyıldız, Ali** (1990) "*Devlet Denetleme Kurulu*" Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi (Tez Danışmanı: **Özer, Attila**), Ankara, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Akyılmaz, Bahtiyar** (2002) "*Anayasal Esaslar Çerçevesinde Kamu Personeli Disiplin Hukuku ve Uygulamadaki Sorunlar*" Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.6, S.1-2, ss.239-260.
- Akyılmaz, Bahtiyar** (2000) *İdari Usul İlkeleri Işığında İdari İşlemin Yapılış Usulü*, Ankara, Yetkin.
- Akyılmaz, Bahtiyar/ Sezginer, Murat/ Kaya, Cemil** (2021a) *Türk İdare Hukuku*, 14.Baskı, Ankara, Savaş Yayınevi.
- Akyılmaz, Bahtiyar/ Sezginer, Murat/ Kaya, Cemil** (2021b) *Türk İdari Yargılama Hukuku*, 6.Baskı, Ankara, Savaş Yayınevi.
- Al, Kerem/ Bulut, Sami/ Özkılınç, Mehmet Ali/ Arıkan, Hakan/ Üçkuyu, Mustafa/ Firik, Mehmet** (2007) *IPCC İnceleme- Araştırma Raporu, İçişleri Bakanlığı*.
- Albayrak, Haydar** (2020) "*Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun Türk Kamu Yönetiminin Denetimindeki Yeri ve İşlevi*" Sayıştay Dergisi, C.31, S.119, ss.129-153.
- Alder, John** (2015) *Constitutional and Administrative Law*, 10.Baskı, London, Palgrave Macmillan.
- Alpar, Güray** (2013) "*Güvenliğin Sağlanmasında Bir Kolluk Kuvveti Olan Jandarmanın Geçmişten Günümüze Rolü ve Dünyadaki Konumu*" *Güvenlik Bilimleri Dergisi*, C.2, S.1, ss.79-106.
- Alston, Philip** (2010) *Report of the Special Rapporteur on Extrajudicial, Summary or Arbitrary Executions - Study on Police Oversight Mechanisms*, United Nations, <<https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/G10/137/51/PDF/G1013751.pdf?OpenElement>> s.e.t. 03.09.2021.

- Altun, Murat/ Kuluçlu, Erdal** (2005) "*Doktrin ve Mevzuat Işığında Kamuoyu Denetimine Genel Bir Bakış*" *Sayıştay Dergisi*, S.56.
- Altuntop, Serkan** (2015) "*Hesapverebilirlik Bağlamında Kolluğun Sivil Denetimi: Sivil Gözetim Kurulları*" *İnsan Hakları Yıllığı*, C.33.
- Amnesty International** (2009a) *Public Outrage: Police Officers Above the Law in France*, 1.Baskı, London, Amnesty International Publications.
- Amnesty International** (2009b) *France: An Effective Mandate for the Defender of Rights*, 1.Baskı, London, Amnesty International Publications.
- Amnesty International** (2005) *France: The Search for Justice: The Effective Impunity of Law Enforcement Officers in Cases of Shootings, Deaths in Custody or Torture and Ill-Treatment*, 1.Baskı, London, Amnesty International Publications.
- Amnesty International, Dutch Section** (2015) *Police Oversight*, Amsterdam, Amnesty International Publications.
- Angiolini, Dame Elish** (2020) *Independent Review of Complaints Handling, Investigations and Misconduct Issues in Relation to Policing*, Edinburgh, APS Group Scotland.
- Aras, Hüseyin** (2017) "*Türkiye'de Kültürel Çeşitlilik ve Demokratik Polislik*" *Güvenlik Bilimleri Dergisi*, C.19, S.1, ss.107-142.
- Archer, David** (1999) "*Exploring 'bullying' Culture in the Para-Military Organisation*" *International Journal of Manpower*, C.20, S.1/2.
- Aslan, Onur Ender** (2000) "*Memurların Yargılanması Hakkındaki Yeni Yasa Üzerine Düşünceler*" *Amme İdaresi Dergisi*, C.33, S.1.
- Aslan, Zehreddin/ Altındağ, Halil** (2020) *Memurların Disiplin ve Ceza Soruşturması*, 3.Baskı, Ankara, Seçkin Yayınevi.
- Assemblée Nationale, Service des Affaires Internationales et de Défense** (2014) *The National Assembly in the French Institutions*, Paris, Assemblée Nationale.
- Atak, Selçuk/ Ekici, Niyazi** (2012) "*Fransa Polis Eğitimi*" (Ed. Kaptı, Alican/ Gültekin, Sebhattin) *Polis Eğitim Sistemleri*, 1.Baskı, Ankara, Polis Akademisi Yayınları.
- Atay, Ender Ethem** (2021) *İdare Hukuku*, 7.Baskı, Ankara, Turhan Kitabevi.

- Atay, Ender Ethem** (2014) "*Hukuk Devleti İlkesi Işığında İdarenin Denetimi ve Kamu Denetçiliği Kurumu*" Ombudsman Akademik, S.1.
- Atay, Ender Ethem** (2006) "*Bağımsız İdari Otoriteler ve Türkiye Uygulaması*" Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.10, S.1-2, ss.259-293.
- Autin, Jean-Louis** (2011) "*Le Statut du Défenseur des Droits*" École Nationale D'administration, S.2011/3, ss.421-431.
- Avrupa Birliği Bakanlığı** (2016) Member States Involment in Twinning Projects, <https://www.ab.gov.tr/files/EKYB/eslestirme_klasoru/member_states_involvement_01_02_16.pdf> s.e.t. 22.05.2019.
- Avrupa Birliği Bakanlığı** (2013) Avrupa Birliği Müzakere Sürecinde Yargı ve Temel Haklar Faslı, 1.Baskı, Ankara, MRK Baskı ve Tanıtım Hizmetleri.
- Avrupa Birliği Bakanlığı, Eğitim ve Kurumsal Yapılanma Başkanlığı** (2012) Twinning Mekanizması ve Türkiye, Ankara, MD Matbaacılık.
- Avrupa Birliği Türkiye Delegasyonu** (2018) "AB, Kolluk Kurumları İçin Şikâyet Sistemini Destekliyor" *www.avrupa.info.tr*, <<https://www.avrupa.info.tr/pr/ab-kolluk-kurumlari-icin-sikayet-sistemini-destekliyor-7987>> s.e.t. 28.05.2021.
- Avrupa Birliği Türkiye Delegasyonu** (2009) "AB ve İçişleri Bakanlığı Birlikte Çalışıyor" *www.avrupa.info.tr*, <<https://www.avrupa.info.tr/tr/news/ab-ve-icisleri-bakanligi-birlikte-calisiyor-5458>> s.e.t. 02.05.2021.
- Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi** (2015a) "*Eren/Türkiye Kararı*" E: 2007/36617, K.T: 20.10.2015, <<https://legalbank.net/belge/aihm-2-dsi-2007-36617-t-20-10-2015-afet-sureyya-eren-turkiye-davasi/1512805/kolluk>> s.e.t. 23.05.2019.
- Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi** (2015b) "*Salin ve Karşın/Türkiye Kararı*" E: 2009/44188, K.T: 23.06.2015, <<https://legalbank.net/belge/aihm-2-dsi-2009-44188-t-23-06-2015-salin-ve-karsin-turkiye-davasi/1494718/kolluk>> s.e.t. 24.05.2019.
- Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi** (2015c) "*Dölek ve Diğerleri/ Türkiye Kararı*" E: 2010/34902, K.T: 28.04.2015, <<https://legalbank.net/belge/aihm-2-dsi-2010-34902-t-28-04-2015-sultan-dolek-ve-digerleri-turkiye-davasi/1497067/etkin+SORU%C5%9Fturma>> s.e.t. 23.05.2019.

- Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi** (2015d) "*Tunç/Türkiye Kararı*" E: 2005/24014, K.T: 14.04.2015, <<https://legalbank.net/belge/aihm-2005-24014-t-14-04-2015-mustafa-tunc-ve-fecire-tunc-turkiye/1506152/kolluk>> s.e.t. 24.05.2019.
- Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi** (2014) "*Durmaz/Türkiye Kararı*" E: 2007/321, K.T: 13.11.2014, <<https://legalbank.net/belge/aihm-2-dsi-2007-321-t-13-11-2014-kizinin-supheli-olumuyla-ilgili-olarak-ulusal-makamlar-tarafindan-e/1429220/etkin+SORU%C5%9Fturma>> s.e.t. 23.05.2019.
- Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi** (2012) "*Taştan/Türkiye Kararı*" E: 41824/05, K.T: 26.06.2012, <https://legalbank.net/belge/aihm-2-d-41824-05-t-26-06-2012/1178727/41824_05> s.e.t. 24.05.2019.
- Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi** (2007a) "*Ramsahai/Hollanda Kararı*" E: 52391/99, K.T: 15.05.2007.
- Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi** (2007b) "*Chitayev/Rusya Kararı*" E: 59334/00, K.T: 18.01.2007.
- Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi** (2006) "*Ognyanova/Bulgaristan Kararı*" E: 46317/99, K.T: 23.02.2006.
- Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi** (2005a) "*Nachova/Bulgaristan Kararı*" E: 43577/98-43579/98, K.T: 06.06.2005.
- Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi** (2005b) "*Adalı/Türkiye Kararı*" E: 38187/97, K.T: 31.03.2005, <<https://legalbank.net/belge/aihm-38187-97-t-31-03-2005-adali-turkiye-davasi/507310/adal%C4%B1>> s.e.t. 23.05.2019.
- Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi** (2005c) "*Isayeva/Rusya Kararı*" E: 5794/00-57948/00-57949/00, K.T: 24.02.2005.
- Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi** (2004) "*Batu/Türkiye Kararı*" E: 33097/96 ile 57834/00, K.T: 03.07.2004.
- Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi** (2001) "*McKerr/Birleşik Krallık Kararı*" E: 28883/95, K.T: 04.05.2001.
- Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi** (1998) "*Yaşa/Türkiye Kararı*" E: 63/1997/847/1054, K.T: 02.09.1998, <https://legalbank.net/belge/aihm-63-1997-847-1054-t-02-09-1998-yasa-turkiye-davasi/507381/ya%C5%9Ffa_T%C3%BCrkiye> s.e.t. 23.05.2019.

- Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi** (1997) "*Aydın/Türkiye Kararı*" E: 57/1996/676/866, K.T: 25.09.1997.
- Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi** (1996) "*Aksoy/Türkiye Kararı*" E: 100/1995/606/694, K.T: 18.12.1996.
- Avrupa Konseyi** (2020) 2020 Türkiye Raporu, Strazburg, Avrupa Konseyi.
- Avrupa Konseyi** (2019) 2019 Türkiye Raporu, Strazburg, Avrupa Konseyi.
- Avrupa Konseyi** (2018) 2018 Türkiye Raporu, Strazburg, Avrupa Konseyi.
- Avrupa Konseyi, İnsan Hakları Komiseri** (2012) Avrupa İnsan Hakları Komiseri Thomas Hammerberg'in 10-14 Ekim 2011 Tarihleri Arasındaki Türkiye Ziyaretini Müteakiben Hazırladığı Rapor, <<https://rm.coe.int/16806db733>> s.e.t. 15.02.2021.
- Avrupa Parlamentosu ve Konseyi** (2006) 17 Mayıs 2006 Tarihli Avrupa Parlamentosu ve Konseyinin 2006/43/EC Sayılı Direktifi (*Çev. KGMDSK*), <https://kgk.gov.tr/Portalv2Uploads/files/Duyurular/v1/Mevzuat/Uluslararası%C4%B1%20D%C3%BCzenlemeler/200643EC_Ab_Direktifi.pdf> s.e.t. 24.01.2021.
- Aydın, Ahmet Hamdi** (1999) "*Polis Personel Yönetimi*" Polis Bilimleri Dergisi, C.1, S.4, ss.95-120.
- Aydın, Devrim** (2016) "*Toplantı ve Gösteri Yürüyüşlerine Müdahale Esasları*" Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.65, S.4, ss.3283-3308.
- AYM** (1963) E: 1963/204, K.T: 08.07.1963.
- Ayyıldız, Hakan** (2021) "*Ceza Muhakemesinde Adli Kolluk ve Soruşturmadaki Rolü*" Yayımlanmamış Doktora Tezi (Tez Danışmanı: **Tozman, Önder**), Ankara, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Ayyıldız, Hakan** (2019) "*Kolluk Faaliyetlerinin Denetimi Hakkında Genel Bir Değerlendirme*" Türkiye Barolar Birliği Dergisi, S.143, ss.143-180.
- Balta, Tahsin Bekir** (1968) *Kısa İdare Hukuku I* (Ders Notları), Ankara, Balkanoğlu Matbaacılık.
- Barın, Taylan** (2016) "*Kolluk Gözetim Komisyonu Hakkında Mevzuat Eksentli Kısa Bir Değerlendirme*" Türkiye Barolar Birliği Dergisi, S.126.
- Barker, Philip W.** (2009) *Religious Nationalism in Modern Europe If God Be For Us*, 1.Baskı, Oxford, Routledge.

- Barnett, Hilaire** (2013) *Constitutional & Administrative Law*, 10.Baskı, Oxford, Routledge.
- BBC** (2019a) "Stormont: Why does Northern Ireland not have a government?", <<https://www.bbc.co.uk/newsround/38648719>> s.e.t. 10.08.2019.
- BBC** (2019b) "Police Ombudsman Al Hutchinson to stand down in January", <<https://www.bbc.com/news/uk-northern-ireland-15386227>> s.e.t. 19.08.2019.
- Bell, John** (2004) "*Fransa'da Bağımsız İdari Otoriteler*" (Çev. Kaya, Cemil) 75.Yaş Günü İçin Prof. Dr. Baki Kuru Armağanı, 1.Baskı, Ankara, Türkiye Barolar Birliği, ss.403-416.
- Benyon, John** (1984) "*The Policing Issues*" (Ed. Benyon, John) Scarman and After, 3.Baskı, Oxford, Pergamon Press.
- Beren, Fatih** (2001) "*Türkiye'deki Polislik Uygulamaları Perspektifinden Polis Meslek Etiği*" Polis Bilimleri Dergisi, C.3, S.1-2.
- Bican, Ercan (Ed.)** (2013) *Dünya Sahil Güvenlik Teşkilatları*, 1.Baskı, İstanbul, Deniz Basımevi Müdürlüğü.
- Blackwell, Amy Hackney** (2008) *The Essential Law Dictionary*, Canada, Sphinx Publishing.
- Bousta, Rhita/ Sagar, Arun** (2014) "*Alternative Dispute Resolution in French Administrative Proceedings*" (Ed. Dragos, Dacian C./ Neamtu, Bogdana) *Alternative Dispute Resolution in European Administrative Law*, 1.Baskı, Berlin, Springer.
- Bouvier, John** (1856) *A Law Dictionary* (HTML Version) 1.Cilt, 6.Baskı, Philadelphia, Childs & Peterson, <http://www.republicsg.info/dictionaries/1856_bouvier_6.pdf> s.e.t. 06.08.2019.
- Bowling, Ben/ Parmar, Alpa/ Philips, Coretta** (2008) "*Policing Minority Ethnic Communities*" (Ed. Newburn, Tim) *Handbook of Policing*, 2.Baskı, Exeter, Willan Publishing.
- Boyar, Oya/ Çınarlı, Gülден** (2020) "*Parlamentar Denetim Aracı Olarak İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu*" Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, C.26, S.2, ss.608-632.
- Boz, Selman Sacit/ Özdemir, Yücel/ Nacak, Mehmet/ Öndin, Hasan Burak/ Bölükbaşı, Mustafa Oğuzhan/ Ulusoy, Sümeyye** (2020) *İdare*

- Hukuku Açısından Kamu Düzeni Unsurları (Ed. Boz, Selman Sacit), 1.Baskı, Ankara, Adalet Yayınevi.
- Bölükbaşı, Mustafa Oğuzhan** (2021) "*Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemindeki Bakan Yardımcısı ile Önceki Sistemdeki Bakan Yardımcısı ve Müsteşarın Kıyaslanması*" İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.12, S.1, ss.287-303.
- Bradley, Anthony/ Ewing, Keith** (2007) *Constitutional and Administrative Law*, 14.Baskı, Essex, Pearson Education.
- Brereton, David** (2000) "*Evaluating the Performance of External Oversight Bodies*" (Ed. Goldsmith, Andrew J./ Lewis, Colleen) *Civilian Oversight of Policing*, 1.Baskı, Oxford, Hart Publishing, ss.105-124.
- Brewer, John D./ Guelke, Adrian/ Hume, Ian/ Moxon-Browne, Edward/ Wilford, Rick** (1996) *The Police, Public Order and the State Policing in Great Britain, Northern Ireland, the Irish Republic, the USA, Israel, South Africa and China*, 2.Baskı, London, Palgrave Macmillan.
- Bronskill, Jim** (2019) "After years of grappling with harassment, RCMP to get civilian oversight board" *www.thestar.com*, <<https://www.thestar.com/news/canada/2019/01/16/new-advisory-board-to-help-rcmp-modernize-amid-history-of-bullying-harassment.html>> s.e.t. 04.02.2021.
- Brown, Arthur** (1998) *Police Governance in England and Wales*, 1.Baskı, London, Cavendish Publishing.
- Bucaktepe, Adil** (2008) "*Genel İdari Kolluk ve Kolluk İşlemleri*" Yayımlanmamış Doktora Tezi (Tez Danışmanı: **Akyılmaz, Bahtiyar**), Ankara, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Cabinet Office** (2017) *Public Bodies 2017*, 1.Baskı, APS Group.
- Cabinet Office** (2006a) *Public Bodies: A Guide for Departments Chapter 2: Policy and Characteristics of a Public Body*, <https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/690946/Public_Bodies_-_a_guide_for_departments_-_chapter_2.pdf> s.e.t. 07.08.2019.
- Cabinet Office** (2006b) *Public Bodies: A Guide for Departments Chapter 10: Dissolving a Public Body*, <https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/690952/Public_Bodies_-_a_guide_for_departments_-_chapter_10.pdf> s.e.t. 09.08.2019.

- Cameron, John** (1969) Disturbances in Northern Ireland Report of the Commission appointed by the Governor of Northern Ireland, Belfast, Her Majesty's Stationery Office.
- Carr, Nicola** (2017) "*The Criminal Justice System in Northern Ireland*" (Ed. Case, Steve/ Johnson, Phil/ Manlow, David/ Smith, Roger/ Williams, Kate) Criminology, 1.Baskı, Oxford, Oxford University Press.
- Casey-Maslen, Stuart/ Abbott, Kingsley** (2019) The Investigation and Prosecution of Potentially Unlawful Death A Practitioners' Guide, Geneva, International Commission of Jurists.
- Centel, Nur/ Zafer, Hamide** (2016) Ceza Muhakemesi Hukuku, İstanbul, Beta.
- Cerrah, İbrahim** (2008) Avrupa Konseyi Avrupa Polis Etiği Kuralları ve Türkiye'de Güvenlik Personelinde Mesleki Sosyalleşme, 1.Baskı, İstanbul, TESEV Yayınları.
- Cerrah, İbrahim** (2006) "*Polis*" (Ed. Cizre, Ümit) Almanak Türkiye 2005 Güvenlik Sektörü ve Demokratik Gözetim, 1.Baskı, İstanbul, TESEV Yayınları.
- Cerrah, İbrahim/ Çevik, H. Hüseyin/ Göksu, Turgut/ Balcıoğlu, Ercan** (2009) "*Kolluk Hizmetleri ve Etik*" Kamu Etiği Akademik Araştırmaları, 1.Cilt, Ankara, Fersa Ofset.
- Chopin, Isabelle/ Germaine, Catharina** (2020) A Comparative Analysis of Non-Discrimination Law in Europe, 1.Baskı, Luxembourg, Publications Office of the European Union.
- Cin, Emine** (2008) "*Türk Hukukunda Kolluk Yetkisinin Kullanılması ve Sınırları*" Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi (Tez Danışmanı: **Akyıldız, Ali**), Kırıkkale, Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Cin Karagöz, Emine** (2016) "*Kadın-Erkek Eşitliği ve Ayrımcılık Yasağı Bağlamında Türkiye Eşitlik ve İnsan Hakları Kurumu'nun Yetkileri*" Yasama Dergisi, S.32, ss.21-40.
- CoESS** "History" *www.coess.org*, <<https://www.coess.org/about.php?page=history>> s.e.t. 10.02.2021.
- Cole, Eden/ Eppert, Kerstin/ Kinzelbach, Katrin** (2008) Public Oversight of the Security Sector A Handbook for Civil Society Organizations, Bratislava, UNDP-DCAF.

- Commissioner of Human Rights** (2013) Report by Nils Muižnieks Commissioner for Human Rights of the Council of Europe Following His Visit to Turkey From 1 to 5 July 2013, <<https://rm.coe.int/16806db680>> s.e.t. 15.02.2021.
- Commissioner of Human Rights** (2009) Opinion of The Commissioner For Human Rights Concerning Independent and Effective Determination of Complaints Against The Police [CommDH(2009)4], COE, <<https://rm.coe.int/opinion-of-the-commissioner-for-human-rights-thomas-hammarberg-concern/16806daa54>> s.e.t. 06.02.2021.
- Craith, Máiréad Nic** (2003) Culture and Identity Politics in Northern Ireland, 1.Baskı, New York, Palgrave Macmillan.
- Crowther, Neil/ O’Cinneide, Colm** (2013) Bridging the Divide? Integrating the Functions of National Equality Bodies and National Human Rights Institutions in the European Union, 1.Baskı, London, UCL Faculty of Law.
- Çağlayan, Ramazan** (2020a) İdare Hukuku Dersleri, 8.Baskı, Ankara, Adalet Yayınevi.
- Çağlayan, Ramazan** (2020b) İdari Yargılama Hukuku, 12.Baskı, Ankara, Seçkin.
- Çakıcı, Yalçın** (2003) "İnterpol, Suçlu İadesine İlişkin Sözleşmeler ve Suçluların Uluslararası Takibi" (Ed. Günşen İçli, Tülin/ Karaosmanoğlu, Fatih) Uluslararası Polislik ve İç Güvenlik, 1.Baskı, Ankara, Nobel Yayın Dağıtım, ss.125-133.
- Çebi Buğdaycı, Melike Özge** (2020) İdarenin Re’sen İcra Yetkisi, 1.Baskı, Ankara, Adalet Yayınevi.
- Çokkaş, Yakup** (2019) "Dönüşen Yapısı İtibariyle Devlet Denetleme Kurulu" İzmir Barosu Dergisi, S.2, ss.85-125.
- Çukur, Cengiz** (2016) Türk Hukuku ve Karşılaştırmalı Hukukta İş Yerinde Psikolojik Taciz (Ed. Yapıcı Kaya, Havvana/ Büyükcan, Tufan), 1.Baskı, Ankara, TBMM Araştırma Merkezi Yayınları.
- Danıştay 10.Dairesi** (2013) E: 2009/9893, K.T: 26.12.2013.
- DCAF** (2019) Toolkit on Police Integrity, 1.Baskı, Geneva, DCAF.
- De Maillard, Jacques/ Hunold, Daniela/ Rochê, Sebastian/ Oberwitter, Dietrich/ Zagrodzki, Mathieu** (2016) "Professional and Political Logic

in Identity Checks: Different Policing Styles In France And Germany
Revue Française de Science Politique, C.66, S.2, ss.21-42.

Defender of Rights (2020a) "Colleges" *www.defenseurdesdroits.fr*, <<https://www.defenseurdesdroits.fr/en/colleges>> s.e.t. 02.01.2021.

Defender of Rights (2020b) "The Delegates" *www.defenseurdesdroits.fr*, <<https://www.defenseurdesdroits.fr/en/the-delegates>> s.e.t. 02.01.2021.

Defender of Rights (2020c) "Respect for the Ethics of Security" *www.defenseurdesdroits.fr*, <<https://www.defenseurdesdroits.fr/node/23695>> s.e.t. 17.01.2021.

Defender of Rights (2020d) "Seize the Defender of Rights" *www.defenseurdesdroits.fr*, <<https://www.defenseurdesdroits.fr/en/saisir>> s.e.t. 10.01.2021.

Defender of Rights (2017a) Annual Activity Report 2016, Paris, Defender of Rights.

Defender of Rights (2017b) The Defender of Rights, a Unique Institution for Protecting Rights and Freedoms, <<https://www.defenseurdesdroits.fr/sites/default/files/atoms/files/dep-ddd-eng-num-19.06.19.pdf>> s.e.t. 05.01.2021.

Defender of Rights (2014) Report Concerning the Relationships Between Police and Citizens and Identity Checks, <<https://ipcan.org/publications/report-concerning-the-relationships-between-police-citizens-and-identity-checks-defensor-of-rights?aid=648&sa=1>> s.e.t. 17.01.2021.

Defender of Rights (2012) Annual Report: 2011 Synthesis, Paris, Kazoar.

Demirdal, Balkan (2015) "*BM İşkençe ve Diğer Zalimane, Gayri İnsani ve Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Sözleşme*" (Ed. Doğan, İlyas) İnsan Hakları Hukuku, 2.Baskı, Ankara, Astana Yayıncılık.

Den Boer, Monica/ Fernhout, Roel (2008) Policing the Police; Police Oversight Mechanisms in Europe: Towards a Comparative Overview of Ombudsmen and Their Competencies, ASEF.

Department of Justice (2012a) Future Operation of the Office of the Police Ombudsman for Northern Ireland, Belfast, Department of Justice.

Department of Justice (2012b) Management Statement and Financial Memorandum the Office of the Police Ombudsman for Northern

- Ireland, <<https://www.policeombudsman.org/PONI/files/38/38c5fb-d6-54fb-4a4a-bd11-e249f2f79839.PDF>> s.e.t. 09.08.2019.
- Derbil, Süheyp** (1943) "*Polis Kavramı*" Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.1, S.4, ss.473-485.
- Derdiman, R. Cengiz** (2015) *İdare Hukuku*, Bursa, Alfa Akademi.
- Derdiman, R. Cengiz** (2007) *Polis Yönetimi ve Hukuku*, 3.Baskı, Ankara, Nobel Yayın Dağıtım.
- Derdiman, R. Cengiz** (1998) "*Etkin Ceza Adaleti Açısından Alternatif Bir Öneri Olarak Cumhuriyet Savcısından Ayrı Adli Polis Modeli*" Ceza Adalet Sistemi Sempozyumu, Ankara, Emniyet Genel Müdürlüğü Basımevi, ss.221-242.
- Derosier, Jean-Philippe/ Acar, Başak** (2020) "*Arms Export in France*" (Ed. *Lustgarten, Laurence*) *Law and the Arms Trade: Weapons, Blood and Rules*, 1.Baskı, Oxford, Hart Publishing, ss.179-206.
- Devas, William** (2015) "*Roundtable Discussion: Conflict Resolution in Ireland: An Overview*" *Conflict Resolution: The Irish Experience*, London, Democratic Progress Institute.
- Dışişleri Bakanlığı, Avrupa Birliği Başkanlığı** (2020) "Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı İçin Bağımsız Bir Polis Şikâyet Komisyonu ve Şikayet Sistemi Kurulması" *www.ab.gov.tr*, <https://ab.gov.tr/emniyet-genel-mudurlugu-jandarma-genel-komutanligi-ve-sahil-guvenlik-komutanligi-icin-bagimsiz-bir-polis-sikayet-komisyon_52219.html> s.e.t. 28.05.2021.
- DPI** (2013) *Good Friday Agreement*, 1.Baskı, London, Democratic Progress Institute.
- Dupont, Benoit** (2008) "*The French Police System Caught Between a Rock and a Hard Place: the Tension of Serving Both the State and the Public*" (Ed. *Haberfeld, Maria R./ Cerrah, İbrahim*) *Comparative Policing: The Struggle for Democratization*, 1.Baskı, California, Sage Publications, ss.247-277.
- Duran, Lütfi** (1997) "*Türkiye'de Bağımsız İdari Otoriteler*" *Amme İdaresi Dergisi*, C.30, S.1, ss.3-10.
- Duran, Lütfi** (1982) *İdare Hukuku Ders Notları*, İstanbul, İstanbul Üniversitesi Yayınları.

- Dursun, Gizem** (2018) Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi ve Anayasa Mahkemesi Kararları Işığında İşkence Yasağı ve İşkenceyi Etkili Biçimde Soruşturma Yükümlülüğü, 1.Baskı, Ankara, Seçkin Yayınevi.
- Dursun, Hasan** (2011) "*Türkiye'de Ombudsmanlığın (Kamusalığın) Etkin Olarak İşleyebilme Yetisi Yoktur*" Türkiye Barolar Birliği Dergisi, S.95, ss.377-418.
- Düğmeci, Fatih** (2019) Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu'nun Yapısı ve İdare Üzerindeki Ayrımcılık Denetimi, 1.Baskı, Ankara, Adalet Yayınevi.
- Düğmeci, Fatih** (2018) "*Paris Prensipleri Işığında Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu'nun (TİHEK) Bağımsızlığının Değerlendirilmesi*" (Ed. Şenocak, Kemal) 4. Uluslararası Hukuk Sempozyumu Tam Metin Kitabı, 1.Baskı, Elazığ, Asos Yayınevi.
- ECOSOC** (1989) Guidelines for the Effective Implementation of the Code of Conduct for Law Enforcement Officials, <https://digitallibrary.un.org/record/75546/files/E_RES_1989_61-EN.pdf> s.e.t. 09.02.2021.
- Ekinci, Murat** (2017) "*Ceza Hukuku İlkeleri Açısından İdari Yaptırımlar*" Yıldırım Beyazıt Hukuk Dergisi, S.3, ss.19-54.
- Elban, Hasan Kemal** (2008) "*Avrupa Konseyi ve İnsan Hakları Avrupa Mahkemesi İlişkileri*" Türkiye Barolar Birliği Dergisi, S.77, ss.167-190.
- Electoral and Administrative Review Commission** (1992) Report on Review of Parliamentary Committees Volume One, Queensland, Government Printer.
- Ellison, Graham** (2007) "*A Blueprint for Democratic Policing Anywhere in the World? Police Reform, Political Transition, and Conflict Resolution in Northern Ireland*" Police Quarterly, C.10, S.3.
- Endicott, Timothy** (2011) Administrative Law, 2.Baskı, New York, Oxford University Press.
- Equinnet** (2012) Defender of Rights – France, <[https://adsdatabase.ohchr.org/IssueLibrary/DEFENSEUR%20DES%20DROITS%20\(France\).pdf](https://adsdatabase.ohchr.org/IssueLibrary/DEFENSEUR%20DES%20DROITS%20(France).pdf)> s.e.t. 02.01.2021.
- Erdem, Abdullah Yasin** (2016) "*Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sisteminde Devlet Denetleme Kurulu*" Uludağ Journal of Economy and Society, C.35, S.2, ss.1-24.

- Erdoğdu, Ahmet** (1963) "*Memurin Muhakematı Hakkındaki Kanunun Kaldırılması Özleminde Olanlar*" Türk İdare Dergisi, S.281.
- Eren, Hayrettin** (2016) Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu, 1.Baskı, Ankara, Adalet Yayınevi.
- Ergül, Ergin** (2012) Fransızca- Türkçe, Türkçe -Fransızca Modern Hukuk Sözlüğü, 1.Baskı, Ankara, Yargı Kitabevi.
- Erkal, Atıla** (2015) İdare Hukukunda Mobbing, 1.Baskı, Ankara, Adalet.
- Erkut, Celal** (1990) İptal Davasının Konusunu Oluşturma Bakımından İdari İşlemin Kimliği, Ankara, Danıştay Matbaası.
- Eroğlu, İzzet** (2006) "*TBMM İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu*" Yasama Dergisi, S.2, ss.32-74.
- European Commission, International Cooperation and Development** (2017) Twinning Project Fiche - Independent Police Complaints Commission and Complaints System for the Turkish National Police, Gendarmerie and Coast Guard, <<https://webgate.ec.europa.eu/europeaid/online-services/index.cfm?ADSSChck=1622206687167&do=publi.getDoc&documentId=158950&pubID=138763>> s.e.t. 28.05.2021.
- European Court of Human Rights, Council of Europe** Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi, Council of Europe, <https://www.echr.coe.int/documents/convention_tur.pdf> s.e.t. 04.03.2021.
- Evren, Çınar Can** (2016) "*Kolluk Gözetim Komisyonu*" Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.20, S.4.
- Eyüboğlu, İsmet Zeki** (1991) Türk Dilinin Etimolojik Sözlüğü, 2.Baskı, İstanbul, Sosyal Yayınlar.
- Fassin, Didier** (2013) Enforcing Order an Ethnography of Urban Policing, 1.Baskı, Cambridge, Polity Press.
- Fendoğlu, Hasan Tahsin** (1997) "*Adli Kolluk Üzerine*" Yargıtay Dergisi, C.23, S.3, ss.229-242.
- Fındıklı, Remzi** (2000) "*Polis Mesleğinin Özellikleri ve Mesleki Kimlik Olgusu*" Polis Bilimleri Dergisi, C.2, S.5-6, ss.1-16.
- Fındıklı, Remzi** (1993) İngiliz Polis Teşkilatı, 1.Baskı, Ankara, Akid Yayıncılık.

- First Meeting of The Eu-Turkey Visa Liberalization Dialogue Agreed Minutes* (2013) <https://www.ab.gov.tr/files/sib/19_agreed_minutes_ve_annotated_roadmap.pdf> s.e.t. 22.05.2018.
- Fitzduff, Mari** (2002) *Beyond Violence: Conflict resolution process in Northern Ireland*, 1.Baskı, New York, United Nations University Press.
- Gay, Oonagh** (1996) *The Quango Debate*, 1.Baskı, London, House of Commons Library.
- General Assembly of UN** (1993) *Paris Principles*, <https://nhri.ohchr.org/EN/AboutUs/Documents/Paris%20Principles_ENG.docx>s.e.t. 09.02.2021.
- Gişi, Selçuk** (2017) "*Ombudsmanlık Kurumu, İsveç ve Fransa Ülke Uygulamaları ile Avrupa Ombudsmanı Üzerine Bir İnceleme*" Yıldırım Beyazıt Hukuk Dergisi, S.2017/2, ss.1-42.
- Gleizal, Jean Jacques/ Domenach, J. Gatti/ Journes, Claude** (2000) *Batı Demokrasilerinde Polis (Çev. Kandemir, Mustafa)*, 1.Baskı, Ankara, Temiz Yayınları.
- Governance* <<https://www.met.police.uk/police-forces/metropolitan-police/areas/about-us/about-the-met/governance/>> s.e.t. 15.12.2020a.
- Gov.uk** "Being stopped by the police while driving", <<https://www.gov.uk/stopped-by-police-while-driving-your-rights/minor-motoring-offences>> s.e.t. 19.08.2019.
- Gözler, Kemal** (2020a) *İnsan Hakları Hukuku*, 3.Baskı, Bursa, Ekin Kitabevi.
- Gözler, Kemal** (2020b) *Anayasa Hukukunun Genel Teorisi 2.Cilt*, 2.Baskı, Bursa, Ekin Yayınevi.
- Gözler, Kemal** (2019a) *İdare Hukuku 2.Cilt*, 3.Baskı, Bursa, Ekin.
- Gözler, Kemal** (2019b) *İdare Hukuku 1.Cilt*, 3.Baskı, Bursa, Ekin.
- Gözler, Kemal/ Kaplan, Gürsel** (2020) *İdare Hukuku Dersleri*, 22.Baskı, Bursa, Ekin.
- Gözübüyük, A. Şeref** (2016) *Yönetim Hukuku*, 34.Baskı, Ankara, Turhan Kitabevi.
- Grace, Jamie** (2016) *Constitutional & Administrative Law*, 1.Baskı, Oxford, Routledge.

- Gül, Hüseyin/ Kılıç, Ramazan** (2016) "*Fransa Tecrübesi Perspektifinden Türkiye'de "Kamu Denetçiliği"*" Sosyal Bilimler Dergisi, S.49, ss.183-213.
- Gülmez, Mesut** (1983) "*Polis Örgütünün İlk Kuruluş Belgesi ve Kaynağı*" Amme İdaresi Dergisi, C.16, S.4, ss.3-15.
- Gülmez, Recep** (2018) "*İnsan Hakları İzleme Örgütü Raporlarında 2002-2017 Yılları Arası Türkiye'de İnsan Hakları*" Alnteri Sosyal Bilimler Dergisi, C.2, S.3.
- Günel, H. Yılmaz** (1959) "*İdare Amirlerine Tanınan Zabıta Selahiyetlerinin Kullanılma Şekilleri ve Tahdidi*" Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi, C.14, S.2, ss.118-139.
- Günel, H. Yılmaz** (1958) "*Disiplin Cezaları*" Ankara Üniversitesi Siyasi Bilimler Fakültesi Dergisi, C.13, S.2.
- Günday, Metin** (2011) *İdare Hukuku*, Ankara, İmaj Kitabevi.
- Günday, Metin** (2001) "*Bağımsız İdari Otoriteler Paneli*" Bağımsız İdari Otoriteler, 1.Baskı, Ankara, Rekabet Kurumu.
- Gündüz, F. Ebru** (2016) *İdari Davalarda Ehliyet ve Husumet*, 1.Baskı, Ankara, Yetkin Yayınları.
- Gündüz, F. Ebru** (2015) "*Anayasa Mahkemesi Kararlarına Göre İdari Vesayet*" Dicle Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.20, S.33, ss.63-89.
- Güngör, Mustafa** (2020) "*Kolluk Şikâyet ve Gözetim Sistemi ve Türkiye İçin Kolluk Gözetim Kurumu (Kolluk Ombudsmanlığı) Önerisi*" Yayımlanmamış Doktora Tezi (Tez Danışmanı: **Karakılçık, Yusuf**), Malatya, İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Güngör, Mustafa/ Karakilçık, Yusuf** (2020) "*Bağımsız Kolluk Şikâyet Sisteminin Temel Özellikleri ve Örnek Ülke Uygulamaları*" Ombudsman Akademik, S.13, ss.311-343.
- Güveyi, Ümit** (2013) "*Memur Disiplin Hukukunda Mobbing*" Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.17, S.1-2, ss.1455-1481.
- Hargreaves, Alec G.** (2015) "*Empty Promises? Public Policy against Racial and Ethnic Discrimination in France*" French Politics, Culture & Society, C.33, S.3, ss.95-115.
- Harrison, James/ Cunneen, Mary** (2000) *An Independent Police Complaints Commission*, London, Liberty.

- Hayes, Maurice** (1997) A Police Ombudsman for Northern Ireland?, 1.Baskı, London, Her Majesty's Stationery Office.
- Hessbruegge, Jan** (2017) "Minnesota Protocol on the Investigation of Unlawful Death Gets a New Life" *www.ejiltalk.org*, <<https://www.ejiltalk.org/minnesota-protocol-on-the-investigation-of-unlawful-death-gets-a-new-life/>> s.e.t. 14.03.2021.
- Heyns, Cristof** (2017) "Restating the Law on the Investigation of Potentially Unlawful Death: The 2016 Minnesota Protocol" *www.justsecurity.org*, <<https://www.justsecurity.org/41360/restating-law-investigation-pf-potentially-unlawful-death-2016-minnesota-protocol/>> s.e.t. 14.03.2021.
- Home Office** (2020) Statutory Guidance on Professional Standards, Performance and Integrity in Policing, Home Office.
- Hopkins, Tamar** (2009) An Effective System for Investigating Complaints Against Police - A Study of Human Rights Compliance in Police Complaint Models in the US, Canada, UK, Northern Ireland and Australia, Melbourne, Victoria Law Foundation.
- House of Commons, Northern Ireland Affairs Committee** (2005) The Functions of the Polis Ombudsman for Northern Ireland, 1.Baskı, London, Her Majesty's Stationery Office.
- Independent Commission (The Patten Commission)** (1999) A New Beginning: Policing in Northern Ireland The Report of The Independent Commission on Policing For Northern Ireland, <<https://cain.ulster.ac.uk/issues/police/patten/patten99.pdf>> s.e.t. 02.08.2019.
- Interpol** (2002) Global Standarts to Combat Corruption in Police Forces/Services, <<https://policehumanrightsresources.org/content/uploads/2001/01/Global-Standards-to-Combat-Corruption-in-Police-Forces-Services.pdf?x96812>>.
- Interpol** (1956) Constitution of the ICPO-INTERPOL, <<https://www.interpol.int/content/download/590/file/Constitution%20of%20the%20ICPO-INTERPOL-EN.pdf?inLanguage=eng-GB>> s.e.t. 10.02.2021.
- IOPC** (2020a) Statutory Guidance on the Police Complaints System, IOPC, <https://policeconduct.gov.uk/sites/default/files/Documents/statutoryguidance/2020_statutory_guidance_english.pdf> s.e.t. 13.08.2020.

- IOPC** (2020b) Staff Diversity Report 2019-2020, <<https://policeconduct.gov.uk/sites/default/files/Documents/Who-we-are/accountability-performance/IOPC-Staff-Diversity-Report-2020.pdf>> s.e.t. 05.07.2021.
- IOPC** (2020c) A guide to IOPC independent investigations, <https://policeconduct.gov.uk/sites/default/files/Documents/Investigations/our-investigations-a-guide-to-IOPC-independent-investigations_2020.pdf> s.e.t. 11.12.2020.
- IOPC** (2019a) Independent Office for Police Conduct Business Plan 2019-2020, <https://www.policeconduct.gov.uk/sites/default/files/Documents/Who-we-are/accountability-performance/IOPC_Business_plan_2019-20.pdf> s.e.t. 05.11.2019.
- IOPC** (2019b) Annual Report and Statement of Accounts 2018/19, London, Her Majesty's Stationery Office.
- IOPC** (2019c) "Our People" *www.policeconduct.gov.uk*, <<https://policeconduct.gov.uk/who-we-are/our-people>> s.e.t. 27.10.2019.
- IOPC** (2018a) Annual Report and Statement of Accounts 2017/18, London, Her Majesty's Stationery Office.
- IOPC** (2018b) Independent Office For Police Conduct Standing Orders, <http://www.ipcc.gov.uk/sites/default/files/Documents/Who-we-are/Board_minutes/StandingOrders_February2018.pdf> s.e.t. 17.10.2019.
- IOPC** "Make a Complaint" *www.iopc.gov.uk*, <<https://policeconduct.gov.uk/complaints-reviews-and-appeals/make-complaint>> s.e.t. 24.09.2020a.
- IOPC** "Our service - complaints, compliments and how to challenge our decision" *www.iopc.gov.uk*, <<http://www.ipcc.gov.uk/complaints-reviews-and-appeals/our-service-complaints-compliments-and-how-challenge-our-decision>> s.e.t. 19.12.2020b.
- IPCC** (2017a) "Becoming the IOPC", <https://webarchive.nationalarchives.gov.uk/20170914105243tf_/http://www.ipcc.gov.uk/page/becoming-the-iopc> s.e.t. 15.10.2019.
- IPCC** (2017b) "*Independent Office for Police Conduct and Legislative Change*" Oversight Bulletin, S.5, <https://webarchive.nationalarchives.gov.uk/20170914105218/http://www.ipcc.gov.uk/sites/default/files/Documents/oversight-bulletin/Oversight_bulletin_Issue_5_April_May_June_2017.pdf> s.e.t. 15.10.2019.

- IPCC** (2015) Statutory Guidance to the Police Service on the Handling of Complaints,
<https://policeconduct.gov.uk/sites/default/files/Documents/statutoryguidance/2015_statutory_guidance_english.pdf> s.e.t. 07.01.2020.
- Işıklar, Celal** (2017) Genel Kolluk Disiplin Hükümleri, 1.Baskı, Ankara, Adalet Yayınevi.
- İçişleri Bakanlığı** (2008) Türk Polisi ve Jandarması için Bağımsız Bir Polis Şikayet Komisyonu ve Şikayet Sistemi Kurulması Projesi- Beyin Fırtınası Toplantısı (Katılımcılar için Briefing Dokümanı), İçişleri Bakanlığı.
- İçişleri Bakanlığı, Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Dairesi Başkanlığı** (2012) AB Projeleri Faaliyet Bülteni 2012, Ankara, İçişleri Bakanlığı Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Dairesi Başkanlığı.
- İçişleri Bakanlığı, Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği** (2013) "İç Güvenlik Sektörünün Sivil Gözetiminin Geliştirilmesi Projesi" www.icisleri.gov.tr, <<https://icisleri.gov.tr/ic-guvenlik-sektorunun-sivil-gozetiminin-gelistirilmesi-projesi-24-01-2013>> s.e.t. 19.05.2019.
- İçişleri Bakanlığı, İller İdaresi Genel Müdürlüğü** "İç Güvenlik Sektörünün Sivil Gözetiminin Geliştirilmesi" www.icisleri.gov.tr, <<https://www.icisleri.gov.tr/illeridaresi/ic-guvenlik-sektorunun-sivil-gozetiminin-gelistirilmesi>> s.e.t. 19.05.2019.
- İçişleri Bakanlığı, Mülkiye Teftiş Kurulu** (2020) Genelge, <<http://www.kollukgozetim.gov.tr/kurumlar/kollukgozetim.gov.tr/Mevzuat/Genelge.pdf>> s.e.t. 17.01.2022.
- İHD** (2007) İnsan Hakları Eğiticileri İçin Başvuru Kitabı, 1.Baskı, Ankara, Öncü Basımevi.
- İktisadi Kalkınma Vakfı** (2014) Türkiye ile Vize Serbestliğine İlişkin Yol Haritası Birinci Değerlendirme Raporu (Çev. İktisadi Kalkınma Vakfı), İstanbul, İKV, <[https://www.ikv.org.tr/images/files/roadmap%20for%20visa%20liberalisation_final%20\(revisedversion\)2.pdf](https://www.ikv.org.tr/images/files/roadmap%20for%20visa%20liberalisation_final%20(revisedversion)2.pdf)> s.e.t. 22.05.2019.
- İnsan Hakları Başkanlığı** (2008) 2007 Yılı Türkiye İnsan Hakları Raporu, Ankara, Başbakanlık.
- İşkencenin ve Gayriinsani ya da Küçültücü Ceza veya Muamelenin Önlenmesine Dair Avrupa Sözleşmesi** <<https://humanrightscenter.bilgi.edu.tr/tr/content/99-iskencenin-ve-gayriinsani-ya-da-kucultucu-ceza>>

- veya-muamelenin-onlenmesine-dair-avrupa-sozlesmesi/> s.e.t. 22.05.2019b.
- İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsani veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesi** <<https://humanrightscenter.bilgi.edu.tr/tr/content/129-iskenceye-ve-diger-zalimane-gayriinsani-veya-kucultucu-muamele-veya-cezaya-kars-birlesmis-milletler-sozlesmesi/>> s.e.t. 22.05.2019c.
- İşman, İlhan** (2018) "*Mobbing Nedir? Ne Değildir?*" (Ed. Oğan, Hasan/ Bayrak, Emel) Sağlıkta Mobbing, Mobbingte Sağlık, 1.Baskı, Ankara, Türk Tabipler Birliği Yayınları.
- Jandarma Genel Komutanlığı** (2021) "Bölge Komutanlıkları" www.jandarma.gov.tr, <<https://www.jandarma.gov.tr/bolge-komutanliklari>> s.e.t. 14.11.2021.
- Jandarma Okullar Komutanlığı** (2001) Jandarma Etiği Meslek Ahlakı, 1.Baskı, Ankara, Barışcan Ofset.
- Jobard, Fabien** (2004) "*France*" (Ed. Greenwood, David/ Huisman, Sander) Transparency and Accountability of Police Forces, Security Services and Intelligence Services, 1.Baskı, Geneva, DCAF.
- Jones, Trevor** (2008) "*The Accountability of Policing*" (Ed. Newburn, Tim) Handbook of Policing, 2.Baskı, Abingdon, Willan Publishing.
- Jones, Trevor/ Newburn, Tim/ Smith, David** (1994) Democracy and Policing, 1.Baskı, London, Policy Studies Institute.
- Kağıtçıoğlu, Mutlu** (2018) "*Kamu Denetçiliği Kurumunu (Türk Ombudsmanını) Yeniden Tasarlamak*" Anayasa Hukuku Dergisi, C.7, S.14, ss.457-512.
- Kalabalık, Halil** (2021) İdare Hukuku Dersleri 2.Cilt, 5.Baskı, Ankara, Seçkin Yayınevi.
- Kalabalık, Halil** (2017) İnsan Hakları Hukuku, 5.Baskı, Ankara, Seçkin Yayınevi.
- Kara, Evrim** (2016) "*Devlet-Kolluk İlişkisi Kapsamında Jandarma ve Türk Jandarması*" Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi (Tez Danışmanı: **Zengin, Ozan**), Ankara, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Karabörk, İdris (Ed.)** (2014) Belgelerle Türk Polis Tarihi 1.Cilt, 2.Baskı, Ankara, Emniyet Genel Müdürlüğü Arşiv ve Dokümantasyon Dairesi Başkanlığı.

- Karadaş, Cemalettin** (2012) İç Güvenlik Sektörünün Sivil Gözetiminin Geliştirilmesi Projesi Yerel Güvenlik Planları Pilot Uygulama Kitapçığı, Ankara, İçişleri Bakanlığı İller İdaresi Genel Müdürlüğü.
- Karadaş, Cemalettin** (2010) İç Güvenlik Sektörünün Sivil Gözetimi Konusunda Karşılaştırmalı Değerlendirme, 1.Baskı, Ankara, UNDP.
- Karahanogulları, Onur** (1999) "*Memur Disiplin Hukukunun Niteliği ve İlkelere*" Çağdaş Yerel Yönetimler, C.8, S.3.
- Karaosmanoğlu, Fatih/ Ceylan, Onur** (2009) Türkiye'de İç Güvenlik Sektörünün Sivil Gözetimi Hukuk Taraması Nihai Raporu, Ankara.
- Karasu, Koray** (2004) "*İngiltere*" Kamu Yönetimi Ülke İncelemeleri, 1.Baskı, Ankara, Ankara Üniversitesi Basımevi.
- Karatepe, Şükrü** (2018a) Türk Anayasa Hukuku, 2.Baskı, Ankara, Savaş Yayınevi.
- Karatepe, Şükrü** (2018b) Anayasa Hukuku, 3.Baskı, Ankara, Savaş Yayınevi.
- Karcı, Şükrü Mert** (2016) Ombudsman: İskandinav Modelleri ve Türkiye Uygulaması, 1.Baskı, Ankara, Seçkin Yayınevi.
- Karslı, Mehmet Rauf** (2020) "*Üst Kademe Kamu Yöneticilerinin Atama Usul ve Esasları Üzerine Bir İnceleme*" Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.28, S.1, ss.187-208.
- Kasapoğlu Turhan, Mine** (2013) "*Kamu Görevlileri Bakımından İşyerinde Psikolojik Taciz (Mobbing) ve Hukuki Korunma Yolları*" Türkiye Barolar Birliği Dergisi, S.105, ss.89-128.
- Katıman, Esra** (2004) "*Uluslararası Antlaşmaları Denetleme Mekanizmaları-Greta ve Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komiseri Karşılaştırmalı İncelemesi*" Türkiye Barolar Birliği Dergisi, S.113, ss.127-140.
- Kavsıracı, Ozan** (2018) "*Polis Faaliyetlerinde Gri Alanlar ve Etik*" Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi, C.9, S.16.
- Kaya, Ali** (1992) "*Devlet Denetleme Kurulu*" Yayınlanmamış Doktora Tezi (Tez Danışmanı: **Kuzu, Burhan**), İstanbul, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Kent, Bülent** (2019) Türkiye'de İnternet Sitelerine Erişimin Engellenmesi, 1.Baskı, Ankara, Adalet Yayınevi.

- Kent, Bülent** (2012) *Elektrik Piyasasının Düzenlenmesi ve Düzenleyici Kurumlar*, 1.Baskı, Ankara, Adalet Yayınevi.
- KGK Kariyer Uzmanı Tanıtım Broşürü**, <<https://kgk.gov.tr/DynamicContentDetail/5276/Tan%C4%B1t%C4%B1m-Kitap%C7%A7%C4%B1g%C7%A6%C4%B1>> s.e.t. 24.01.2021.
- Kılıç, Ecevit** (2009) "*JİTEM'in Öyküsü*" (Ed. Bayramoğlu, Ali/ İnsel, Ahmet) *Almanak Türkiye 2006-2008 Güvenlik Sektörü ve Demokratik Gözetim*, 1.Baskı, İstanbul, TESEV Yayınları.
- Kıratlı, Metin** (1973) *Koruyucu İdari Hizmetler*, Ankara, Sevinç Matbaası.
- Kırmızıgül, Hüsamettin** (1993) "*Memurlar Tahkikat ve Muhakeme Usulü*" Yüksek Lisans Tezi (Tez Danışmanı: **Cihan, Erol**), İstanbul, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Kleinig, John** (2008) *Ethics and Criminal Justice*, 1.Baskı, Cambridge, Cambridge University Press.
- Kleinig, John** (2001) "*The Blue Wall of Silence: An Ethical Analysis*" *International Journal of Applied Philosophy*, C.15, S.1.
- Kolluk Etik İlkeleri** (2007) <https://www.jandarma.gov.tr/kurumlar/jandarma.gov.tr/Jandarma/Kolluk_Etik_Ilkeleri/Kolluk_Etik_Ilkeleri.pdf> s.e.t. 16.06.2019.
- Kolluk Gözetim Komisyonu** (2021a) 2020 Yılı Faaliyet Raporu, İçişleri Bakanlığı, <http://www.kollukgozetim.gov.tr/kurumlar/kollukgozetim.gov.tr/Mevzuat/2020_faaliyet_raporu.pdf> s.e.t. 16.01.2022.
- Kolluk Gözetim Komisyonu** (2021b) "Kolluk Gözetim Komisyonu Sekreteryası" *www.kollukgozetim.gov.tr*, <<http://www.kollukgozetim.gov.tr/teskilat-semasi#>> s.e.t. 21.06.2021.
- Kolluk Gözetim Komisyonu** "Kolluk Personeli İhbar/Şikâyet Başvuru Formu" *www.kollukgozetim.gov.tr*, <<https://vkmweb.e-icisleri.gov.tr/TeftisKurulu/KollukIhbarSikayet/BasvuruKayit>> s.e.t. 10.07.2021.
- Koparan, Necdet** (2007) "*Türk Jandarma Teşkilâtı (1908-1923)*" Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi (Tez Danışmanı: **Ercan, Yavuz**), Ankara, Ankara Üniversitesi Türk İnkılap Tarihi Enstitüsü.
- Koyuncu, Erkan** (2010) "*İç Güvenlik Sektörünün Sivil Gözetiminin Geliştirilmesi Projesi*" *İdarecinin Sesi Dergisi*, S.142.

- Kurşun, Günal** (2015) "Açılış Konuşması" Ulusal İnsan Hakları Kurumları: (İyi Uygulama Örnekleri ve Deneyim Paylaşımı) Uluslararası Konferansı, 1.Baskı, Ankara, Türkiye İnsan Hakları Kurumu Başkanlığı.
- Landau, Tammy** (1996) "When police investigate police: A view from complainants" Canadian Journal of Criminology, C.38, S.3, ss.291-315.
- Lander, Bruce** (2015) The Oversight and Management of Complaints About Police the Receipt and Assessment of Complaints and Reports About Public Administration, Adelaide, Independent Commissioner Against Corruption.
- Latraverse, Sophie** (2017) "The Litigation of Anti-Discrimination Cases in France by Collective Actors: a Selective Mobilization Hindered by Tradition" (Ed. Muir, Elise/ Kilpatrick, Claire/ Miller, Jeffrey/ De Witte, Bruno) How EU Law Shapes Opportunities for Preliminary References on Fundamental Rights: Discrimination, Data Protection and Asylum, 1.Baskı, Fiesole, European University Institute.
- Latraverse, Sophie** (2016) Country report: Non-discrimination France, Brussels, European Commission Publications Office.
- Lewis, Colleen** (2000) "The Politics of Civilian Oversight: Serious Commitment or Lip Service?" Civilian Oversight of Policing, 1.Baskı, Oxford, Hart Publishing, ss.19-40.
- Lyazid, Maryvonne** (2014) "Fransa" I. Uluslararası Kamu Denetçiliği (Ombudsmanlık) Sempozyumu, Ankara, Kamu Denetçiliği Kurumu.
- Macpherson, William** (1999) The Stephen Lawrence Inquiry Report, London, Her Majesty's Stationery Office.
- Maitland, Frederic William** (1901) "Bir Tüzeltişlilik Olarak Taht" (Çev. Yükselbaba, Ülker) Law Quarterly Review, S.17.
- Malochet, Virginie** (2020) "The Pluralization of Local Policing" (Ed. De Maillard, Jacques/ Skogan, Wesley G.) Policing in France, 1.Baskı, Oxford, Routledge.
- McNulty, Shannon** (2002) "Building Trust in Northern Ireland: The Role of Civilian Review of the Police" Indiana International & Comparative Law Review, C.12, S.2.
- Memurlar.net** (2007) "Kolluk personeline ağır ceza geliyor", <<https://www.memurlar.net/haber/100878/kolluk-personeline-agir-ceza-geliyor.html>> s.e.t. 16.06.2019.

- Mercat-Bruns, Marie** (2016) *Discrimination at Work Comparing European, French, and American Law*, 1.Baskı, Oakland, University of California Press.
- Ministère de l'Europe et des Affaires Étrangères** (2017) National Action Plan for The Implementation of the United Nations Guiding Principles on Business And Human Rights, <https://www.diplomatie.gouv.fr/IMG/pdf/pnadh_version_finale_en_cle8ffacb.pdf> s.e.t. 02.01.2021.
- Ministère de l'Intérieur** (2014) Code of Ethics of the Police and the Gendarmerie in France, <<https://www.interieur.gouv.fr/content/download/92271/718772/file/code-deontologie-police-gendarmeie-version-anglaise.pdf>> s.e.t. 01.11.2022.
- Ministry of Defence, Directorate of Security and Resilience** (2019) Ministry of Defence's Departmental Mandate and Statement of Requirement for the MOD Police, <https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/805206/MDP_Statement_of_Requirement-O.pdf> s.e.t. 04.09.2019.
- MOPAC** (2020) Mopac External Structure Chart, <https://www.london.gov.uk/sites/default/files/mopac_external_structure_chart_-_june_2020.pdf> s.e.t. 15.12.2020.
- Moreau de Bellaing, Cédric** (2020) "*Oversight of the French Police*" (Ed. De Maillard, Jacques/ Skogan, Wesley G.) *Policing in France*, 1.Baskı, Oxford, Routledge.
- Mouchette, Julien** (2014) "*L'«autonomie Budgétaire» du Défenseur des Droits: Complément ou Obstacle à Son Indépendance?»*" *Revue Française de Droit Constitutionnel*, S.99, ss.557-580.
- Mulcahy, Aogan** (2016) "*Trajectories of Policing in Ireland*" (Ed. Healy, Deirdre/ Hamilton, Claire/ Daly, Yvonne/ Butler, Michelle) *The Routledge Handbook of Irish Criminology*, 1.Baskı, Oxford, Routledge.
- Mulholland, Marc** (2003) *Northern Ireland: A Very Short Introduction*, 1.Baskı, New York, Oxford University Press.
- Mutlu, Kayhan** (2000) "*Problems of Nepotism and Favouritism in the Police Organization in Turkey*" *Policing: An International Journal of Police Strategies & Management*, C.23, S.3.

- Neild, Rachel** (2000) *Themes and Debates in Public Security - a Manual for Civil Society/ Internal Controls and Disciplinary Units*, Washington, Washington Office on Latin America.
- Neild, Rachel/ Bridges, Lee** (2012) *Reducing Ethnic Profiling in the European Union: A Handbook of Good Practices*, 1.Baskı, New York, Open Society Foundations.
- Neyroud, Peter** (2008) "*Policing and Ethics*" (Ed. *Newburn, Tim*) *Handbook of Policing*, 2.Baskı, Abingdon, Willan Publishing.
- Niessen, Jan/ Cormack, Janet** (2005) "*The Independence of Equality Bodies*" *European Anti-Discrimination Law Review*, S.1, ss.23-28.
- North Ireland Statics and Research Agency** (2017) *Public Bodies Annual Report for Northern Ireland, 2015/16*, The Executive Officer.
- Northern Ireland (Executive Formation and Exercise of Functions) Act 2018** (2018) <<https://www.legislation.gov.uk/ukpga/2018/28>> s.e.t. 17.01.2022.
- Ocqueteau, Frederic** (2005) "*La Surveillance Civile: se Surveiller les uns les Autres*" (Ed. *Brodeur, Jean-Paul/ Jobard, Fabien*) *Citoyens Et Délateurs: La Délation Peut-Elle Être Civique?*, 1.Baskı, Paris, Les Éditions Autrement, ss.94-113.
- Odyakmaz, Zehra/ Keskin, Bayram/ Deniz, Yusuf** (2016) "*6701 Sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu Üzerine Bir Değerlendirme*" *Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi*, S.7, ss.721-761.
- OECD** (2007) *The OECD DAC Handbook On Security System Reform (SSR) Supporting Security And Justice*, Paris, OECD.
- Office for Police Integrity** (2010) *Review of the Investigation of Deaths Associated with Police Contact*, Melbourne, OPI.
- Office of the First Minister and Deputy First Minister** (2014) *Public Bodies and Public Appointments: Annual Report 2013/14.*, OFMDFM.
- Office of the UN High Commissioner for Human Rights** (2017) *The Minnesota Protocol on the Investigation of Potentially Unlawful Death* (2016), New York/Geneva, United Nations Publications.
- Okay Tekinsoy, Özge** (2011) *İdare Hukukunda Kamu Düzeni Kavramı*, 1.Baskı, İstanbul, 12 Levha Yayınları.

- O'Loan, Nuala** (2014) *"The Police Ombudsman for Northern Ireland: Some Reflections"* (Ed. Doyle, John) Policing The Narrow Ground: Lessons From the Transformation of Policing in Northern Ireland, 1.Baskı, Dublin, Royal Irish Academy.
- Onar, Sıddık Sami** (1966a) İdare Hukukunun Umumi Esasları 3.Cilt, 3.Baskı, İstanbul, İsmail Akgün Matbaası.
- Onar, Sıddık Sami** (1966b) İdare Hukukunun Umumi Esasları 2.Cilt, 3.Baskı, İstanbul, İsmail Akgün Matbaası.
- OPONI** (2020) Review under Section 61(4) of the Police (Northern Ireland) Act 1998, <<https://www.policeombudsman.org/PONI/files/4a/4a6df267-71c3-431b-a85a-a5ac8ed7956d.pdf>> s.e.t. 19.01.2022.
- OPONI** (2019a) Annual Report on Public Awareness of the Police Complaints System in Northern Ireland, 2018/19, Belfast, OPONI.
- OPONI** (2019b) Police Ombudsman for Northern Ireland Annual Report and Accounts for the Year Ended 31 March 2019, 1.Baskı, Belfast, Corporate Document Services.
- OPONI** (2019c) "About Us" *www.policeombudsman.org*, <<https://www.policeombudsman.org/About-Us>> s.e.t. 10.08.2019.
- OPONI** (2018) "Secretary of State Announcement About New Police Ombudsman" *www.policeombudsman.org*, <<https://www.policeombudsman.org/Media-Releases/2019/Secretary-of-State-announcement-about-new-Police-O>> s.e.t. 10.08.2019.
- OPONI** (2016a) Audit and Risk Committee for Office of the Police Ombudsman for Northern Ireland, <<https://www.policeombudsman.org/PONI/files/df/dfb6f57c-3933-4f90-97e6-2f970fc1e902.pdf>> s.e.t. 06.08.2019.
- OPONI** (2016b) The Office of the Police Ombudsman for Northern Ireland – Corporate Governance Arrangements (May 2016), <<https://www.policeombudsman.org/getattachment/About-Us/Corporate-Governance/Corporate-Governance-Arrangements-May-2016.DOC>> s.e.t. 10.08.2019.
- OPONI** (2007) The Police Complaints System in Northern Ireland, Belfast, OPONI.
- OPONI** (2004) Annual Report April 2003-March 2004, Belfast, <<https://www.policeombudsman.org/PONI/files/b6/b6cabfdb-a52e-4ceb-8747-e317414b884f.pdf>>.

- OPONI/ Department of Justice** (2012) Memorandum of Understanding 'Rules of Engagement', <<https://www.policeombudsman.org/PONI/files/38/38c5fbd6-54fb-4a4a-bd11-e249f2f79839.PDF>> (Appendix A)> s.e.t. 09.08.2019.
- O'Rawe, Mary** (2003) "*Transitional Policing Arrangements in Northern Ireland: The Can't and the Won't of the Change Dialectic*" Fordham International Law Journal, C.26, S.4.
- Osse, Anneke/ Dossett, Graham** (2011) Handbook on Police Accountability, Oversight and Integrity, 1.Baskı, Vienna, United Nations Publications.
- Önder, Özgür** (2010) "*Koruyucu Ruh Sağlığı Çerçevesinden Yıldırma (Mobbing)*" Türkiye Psikiyatri Derneği 14. Bahar Sempozyumu Bildiriler Kitabı, 1.Baskı, Antalya, Türkiye Psikiyatri Derneği.
- Önen, S. Mustafa** (2019) "*Denetim*" Kamu Yönetimi Ansiklopedisi, 2.Baskı, Ankara, Astana Yayıncılık.
- Önen, S. Mustafa/ Güngör, Mustafa** (2018) "*Kolluk Kuvvetlerinin Sivil Gözetimi: Kuzey İrlanda Polis Ombudsmanlığı Örneği*" İnönü Üniversitesi Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi, C.7, S.1.
- Özay, İl Han** (2017) *Günüşğında Yönetim*, 3.Baskı, İstanbul, Filiz Kitabevi.
- Özcan, Abdulkadir** (2001) "*Karakol*" Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi, 24.Cilt, Ankara, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları.
- Özcan, Ahmet** (2017) "*Osmanlı Devleti'nde Jandarma Teşkilatı Kurulmasının Gündeme İlk Defa Gelişi (1839)*" (Ed. Yiğit, Yücel) Türk Polis Tarihinin Kökenleri, Ankara, Polis Akademisi Yayınları.
- Özdemir, Birol** (2015) Kamu Denetçiliği Kurumunun İşlevi, Yapısı ve Devlet Teşkilatındaki Konumu, Ankara, Adalet Yayınevi.
- Özder, Serap** (2018) "*Kolluk Kuvvetlerinin Sivil Gözetimi ve Türkiye'de Uygulanabilirliği*" Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi (Tez Danışmanı: **Çomaklı, Şafak Ertan**), Ankara, Polis Akademisi Güvenlik Bilimleri Enstitüsü.
- Özen, Sibel** (2008) Birleşik Krallık'ta Kamu Yönetimi Reformları (Ed. Yılmaz, Osman), 1.Baskı, Ankara, British Council Türkiye.
- Özgür, Erdem/ Erciyes, Erdem** (2020) "*Güven Üzerine İnşa Edilen İç Güvenlik Faaliyeti: Sivil Gözetim Bağlamında Danimarka Polis Teşkilatı Örneği*" Türk İdare Dergisi, S.490, ss.233-268.

- Özkan, Cemal** (1985) "*Tanzimat'tan Cumhuriyet'e Ordu*" Tanzimat'tan Cumhuriyet'e Türkiye Ansiklopedisi, 5.Cilt, 1.Baskı, İstanbul, İletişim Yayınları, ss.1259-1268.
- Özlem, Doğan** (2004) *Etik-Ahlâk Felsefesi-*, 1.Baskı, İstanbul, İnkılap Kitabevi.
- Öztürk, Cemil** (2010) "*Bağımsız Kolluk Şikâyet Sistemi*" Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi (Tez Danışmanı: **Yavuzdoğan, Seçkin**), Antalya, Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Parlatır, İsmail/ Gözaydın, Nevzat/ Zülfikar, Hamza** (1998) *Türkçe Sözlük*, 9.Baskı, Ankara, Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Payam, Mehmet Murat/ Özdemir, Recep** (2018) *İslam Hukuku ve Kolluk Meslek Etiği*, 1.Baskı, İstanbul, Hiperlink Yayıncılık.
- Pehlivanlı, Hamit** (2020) "*Cumhuriyet Dönemi Jandarma Teşkilatı*" *Atatürk Ansiklopedisi*, <<https://ataturkansiklopedisi.gov.tr/bilgi/cumhuriyet-donemi-jandarma-teskilati/>> s.e.t. 14.11.2021.
- Pickl, Victor J.** (1986) "*Ombudsman ve Yönetimde Reform*" (*Çev. Turgay, Ergun*) *Amme İdaresi Dergisi*, C.19, S.4.
- Police (Northern Ireland) Act 1998** (1998) <<https://www.legislation.gov.uk/ukpga/1998/32/data.pdf>> s.e.t. 04.08.2019.
- Porter, Louise** (2016) "*Police Professional Standards Units and External Oversight Agencies Can There Be Productive Collaboration?*" (Ed. *Prenzler, Tim/ Heyer, Garth den*) *Civilian Oversight of Police Advancing Accountability in Law Enforcement*, 1.Baskı, Florida, CRC Press.
- Porter, Louise/ Prenzler, Tim** (2012) "*Police Oversight in the United Kingdom: The Balance of Independence and Collaboration*" *International Journal of Law, Crime and Justice*, S.40.
- Pot, Ferrie/ Blomeyer, Roland/ Geveci, Sevil/ Günaydın, Hülya** (2011) *Review of Twinning in Turkey Annexes to the Final Report*, Rotterdam, ECORYS.
- Prenzler, Tim** (2016a) "*Scandal, Inquiry, and Reform: The Evolving Locus of Responsibility for Police Integrity*" (Ed. *Prenzler, Tim/ Heyer, Garth den*) *Civilian Oversight of Police Advancing Accountability in Law Enforcement*, 1.Baskı, Florida, CRC Press.

- Prenzler, Tim** (2016b) "*Managing Police Conduct: Finding the Ideal Division of Labor between Internal and External Processes*" (Ed. Prenzler, Tim/ Heyer, Garth den) *Civilian Oversight of Police Advancing Accountability in Law Enforcement*, 1.Baskı, Florida, CRC Press.
- Prenzler, Tim** (2009) *Police Corruption: Preventing Misconduct and Maintaining Integrity*, 1.Baskı, Florida, CRC Press.
- Prenzler, Tim** (2004) "*Stakeholder Perspectives on Police Complaints and Discipline: Towards a Civilian Control Model*" *The Australian and New Zealand Journal of Criminology*, C.37, S.1, ss.85-113.
- Prenzler, Tim** (2000) "*Civilian Oversight Of Police: A Test Of Capture Theory*" *The British Journal of Criminology*, C.40, S.4.
- Presthold, Jennifer** (2016) "*The Minnesota Protocol: Creating Guidelines for Effective Investigations*" *Human Rights Observer*, C.28, S.1, ss.4-5.
- Priestley, William** (2017) *Police Oversight Mechanisms in the Council of Europa Member States*, 2.Baskı, Strazburg, Council of Europe Publishing.
- Punch, Maurice** (2011) *Police Corruption Deviance, Reform and Accountability in Policing*, 2.Baskı, New York, Routledge.
- Rochê, Sebastian (Ed.)** (2015) *The Governance and Oversight of Internal Security Forces in Turkey and 7 EU Countries*, 2.Baskı, Ertem Printing.
- Sahil Güvenlik Komutanlığı** (2019) "Tarihçe", <https://www.sg.gov.tr/baskanliklar/genel_sekreterlik/tarihce/tarihce.asp> s.e.t. 13.03.2019.
- Sahil Güvenlik Komutanlığı, Genel Sekreterliği** (1992) "*Sahil Güvenlik Komutanlığımın Tarihi, Görevleri ve Geleceğe Yönelik Hedefleri*" *Türk İdare Dergisi*, S.394, ss.233-238.
- Sakin, Orhan** (2011) *Yeniçeri Ocağı®: Tarihi ve Yasaları*, 1.Baskı, İstanbul, Doğu Yayınevi.
- Sanders, Andrew/ Young, Richard** (2008) "*Police Powers*" (Ed. Newburn, Tim) *Handbook of Policing*, 2.Baskı, Exeter, Willan Publishing.
- Sarı, Buğra** (2020) "*Uluslararası Kriminal Polis Teşkilatı'nın Uluslararası Örgüt Statüsü*" *Siyasal: Journal of Political Sciences*, C.29, S.1, ss.1-24.

- Savage, Steven P.** (2016) "*Independent Minded: The Role and Status of "Independence" in the Investigation of Police Complaints*" (Ed. Prenzler, Tim/ Heyer, Garth den) *Civilian Oversight of Police Advancing Accountability in Law Enforcement*, 1.Baskı, Florida, CRC Press.
- Savage, Steven P.** (2013) "*Thinking Independence: Calling the Police to Account through the Independent Investigation of Police Complaints*" *British Journal of Criminology*, S.53.
- Saygın, Engin** (2018) "*Güncel Gelişmeler Işığında Yükseköğretim Kamu Görevlilerinin Disiplin Suç ve Cezalarının Değerlendirilmesi*" *Akdeniz Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C.8, S.1, ss.79-108.
- Saygın, Engin** (2011) "*Turkey's Ombudsman: A Real Ombudsman?*" *EGPA Annual Conference*, Bucharest, EGPA, ss.1-21.
- Saygın, Engin** (2009) "*Improving Human Rights through Non-judicial National Institutions: The Effectiveness of the Ombudsman Institution in Turkey*" *European Public Law*, C.15, S.3, ss.403-428.
- Saygın, Engin** (2008) "*Ombudsmanı Beklerken: Anayasa Mahkemesi'nin Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunu İptaline Dair Gerekçeli Kararı Üzerine Bir İnceleme*" *Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C.12, S.1-2, ss.1045-1072.
- Sayın, Cengiz** (2006) "*Kolluk Kuvvetleri Etik İlkeleri*" *Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi (Tez Danışmanı: Kazancı, Metin)*, Ankara, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Secreteriat of UN** (1991) *Eighth United Nations Congress on the Prevention of Crime and the Treatment of Offenders*, New York, United Nations Publications.
- Seçilmiş, Ramazan/Demirel, Özkan** (2017) *AB Projeleri Faaliyet Bülteni 2017*, Ankara, İçişleri Bakanlığı AB ve Dış İlişkiler Dairesi Başkanlığı.
- Sen, Sankar** (2010) *Enforcing Police Accountability Through Civilian Oversight*, 1.Baskı, New Delhi, Sage Publications India.
- Seneviratne, Mary** (2004) "*Policing the Police in the United Kingdom*" *Policing & Society*, C.14, S.4.
- Senior Police Advisor, to the OSCE Secretary General** (2011) *International Police Standards Guidebook on Democratic Policing*, 2.Baskı, Geneva, DCAF.

- Shallcross, Linda** (2003) "The Workplace Mobbing Syndrome: Response and Prevention in the Public Sector" *www.mobbing.ca*, <<http://antonhout.com/mobbingca/mobsyndrome-1.htm>> s.e.t. 03.02.2021.
- Sinclair Webb, Emma** (2008) *Adalet Karşı Safları Sıklaştırmak Türkiye’de Polis Şiddetiyle Mücadele Önündeki Engeller (Çev. Dalkıran, Özlem/ Eşsiz, Veysel)*, 1.Baskı, Human Rights Watch.
- Sipahi, Hakan/ Kartal, Yasin** (2018) "Whistleblowing ile Mobbing İlişkisi: Kavramsal Bir Bakış ve Çözüm Önerileri" *International Journal of Public Administration, C.2, S.4*, ss.119-134.
- Sivil Gözetim** (2021) "Proje Bilgileri / İç Güvenlik Kurumlarının Sivil Gözetiminin Güçlendirilmesi Projesi-III.Aşama" *Sivilgozetim.org.tr*, <<http://sivilgozetim.org.tr/proje-bilgileri/>> s.e.t. 03.05.2021.
- Sivil Gözetim** (2019) "Hakkımızda" *Sivilgozetim.org.tr*, <<http://www.sivilgozetim.org.tr/Pages/TR/hakkimizda.html>> s.e.t. 22.05.2019.
- Sivil Gözetim** Proje, <<http://www.sivilgozetim.org.tr/Source/Publication/proje.pdf>> s.e.t. 24.05.2019.
- Smith, Graham** (2020) *Written Evidence Submitted by Dr Graham Smith, Senior Lecturer in Law, University of Manchester*, <<https://committees.parliament.uk/writtenevidence/11175/pdf/>> s.e.t. 22.03.2021.
- Smith, Graham** (2010) "Every Complaint Matters: Human Rights Commissioner’s Opinion Concerning Independent and Effective Determination of Complaints Against the Police" *International Journal of Law, Crime and Justice, S.38*, ss.59-71.
- Smith, Graham** (2005) "A Most Enduring Problem: Police Complaints Reform in England and Wales" *Journal of Social Policy, C.35, S.1*.
- Soner, B. Ali** (2015) *Demokratik Polis Gözetim ve Denetim Mekanizmaları: İngiltere ve Kuzey İrlanda Çalışma Ziyareti, İstanbul, Kamusal Politika ve Demokrasi Çalışmaları Merkezi*.
- Soyaslan, Doğan** (2016) *Ceza Muhakemesi Hukuku*, 6.Baskı, Ankara, Yetkin Yayınları.
- Sönmez, Ali** (2012) "Osmanlı Devleti’nde İç Güvenliğin Dönüşümü: Zaptiye Teşkilatı’ndan Jandarma’ya" *Uluslararası Asya ve Kuzey Afrika Çalış-*

- maları Kongresi (10-15 Eylül 2007), 6.Cilt, Ankara, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, ss.2855-2863.
- Söyler, Yasin** (2020) "3 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesine Göre Üst Kademe Kamu Yöneticisi Kimdir?" ASBÜ Hukuk Fakültesi Dergisi, C.2, S.1, ss.59-110.
- Stenning, Philip C.** (2000) "Evaluating Police Complaints Legislation: A Suggested Framework" (Ed. Goldsmith, Andrew J./ Lewis, Colleen) Civilian Oversight of Policing: Governance Democracy and Human Rights, 1.Baskı, Oxford, Hart Publishing.
- Şahin, Cumhur** (2015) Ceza Muhakemesi Hukuku I, Ankara, Seçkin.
- Şahin, Eyüp** (2018a) Türk Polis Eğitim Tarihi, 1.Baskı, Ankara, Emniyet Genel Müdürlüğü Yayınları.
- Şahin, Eyüp** (2018b) Çarşı ve Mahalle Bekçileri, 1.Baskı, Ankara, Emniyet Genel Müdürlüğü Yayınları.
- Şanlı Atay, Yeliz** (2011) Türk İdare Hukukunda Adsız Düzenleyici İşlemler, 1.Baskı, Ankara, TODAİE.
- Şeker, Güven/ Baytun, Uğur** (2013) "Geçmişten Günümüze Kent Güvenliğinde Mahalle Ölçekli Güvenlik Uygulamaları: Çarşı Mahalle Bekçiliği" Tarihte Türk Polis Teşkilatı Sempozyumu, Ankara, Polis Akademisi Yayınları.
- Şen, Ersan** (2016) "6713 Sayılı Kanunda Soruşturmanın Gizliliği Riski" *www.haber7.com*, <<https://www.haber7.com/yazarlar/prof-dr-ersan-sen/1978911-6713-sayili-kanunda-sorusturmanin-gizlilik-riski>> s.e.t. 04.09.2021.
- Şen, Mustafa Lütfi** (2017) Kamu Görevlileri Etik Rehberi, 7.Baskı, Ankara, Kamu Görevlileri Etik Kurulu.
- Şener, Mahmut** (2019) "Avrupa Birliği ve Türkiye'de Kolluğun Sivil Gözetimi ve Mülki İdare" Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi (Tez Danışmanı: **Kutlu, Önder**), Konya, Necmettin Erbakan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Şimşek Akın, Havva** (2014) "Kolluğun Yapısı ve Sivil Gözetimi" Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi (Tez Danışmanı: **Yavuzdoğan, Seçkin**), Antalya, Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Tan, Turgut/ Bayazıt, Bahar** (2021) İdare Hukuku, 10.Baskı, Ankara, Turhan Kitabevi.

- Tanır, Oğuz** (1993) "*Cumhuriyetin 70.Yılında Sahil Güvenlik Hizmetleri*" Türk İdare Dergisi, S.401, ss.331-340.
- TBMM** (2016) 277 Sıra Sayılı Kolluk Gözetim Komisyonu Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ile Avrupa Birliği Uyum Komisyonu ve İçişleri Komisyonu Raporları, Ankara, TBMM Basımevi.
- TBMM, Avrupa Birliği Uyum Komisyonu** (2012) Türkiye Büyük Millet Meclisi Avrupa Birliği Uyum Komisyonu Raporu, TBMM, <https://www.tbmm.gov.tr/komisyon/abuyum/belge/faaliyet/donem24/1_584.pdf> s.e.t. 03.09.2021.
- Tekinsoy, M.Ayhan** (2007) "*Bağımsız İdari Otoriteler ve Regülasyon Anlayışı – Tartışmalar, Sorunlar*" Ankara Barosu Dergisi, S.2007/2.
- The Belfast Agreement-10 April 1998** (1998) The UK Government Northern Ireland Office, <https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/136652/agreement.pdf> s.e.t. 03.08.2019.
- The Commissioner for Public Appointments** (2017a) "HM Government Public Appointments/Independent Office for Police Conduct - Director General" *www.cabinetoffice.gov.uk*, <<https://publicappointments.cabinetoffice.gov.uk/appointment/independent-office-police-conduct-director-general/>> s.e.t. 30.10.2019.
- The Commissioner for Public Appointments** (2017b) "HM Government Public Appointments/Independent Office For Police Conduct - Non Executive Board Members And One Senior Independent Director" *www.cabinetoffice.gov.uk*, <<https://publicappointments.cabinetoffice.gov.uk/appointment/independent-office-police-conduct-non-executive-board-members-one-senior-independent-director/>> s.e.t. 31.10.2019.
- The Commissioner for Public Appointments for Northern Ireland** (2018) Candidate Information Booklet / Police Ombudsman for Northern Ireland, The Executive Officer, <<https://www.executiveoffice-ni.gov.uk/sites/default/files/publications/execcoffice/poni-2018-candidate-information-booklet.pdf>> s.e.t. 19.08.2019.
- The Council of Europe** (2002) The European Code of Police Ethics - Recommendation Rec(2001)10 Adopted by the Committee of Ministers of the Council of Europe on 19 September 2001 and

Explanatory Memorandum, 2.Baskı, Strasbourg, Council of Europe Publishing.

The European Code of Police Ethics <<https://polis.osce.org/european-code-police-ethics#:~:text=The%20European%20Code%20of%20Police%20Ethic%20addresses%20issues%20such%20as,and%20intervention%2C%20police%20accountability%20and>> s.e.t. 12.02.2021d.

The European Committee for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment (2010) CPT Standards [CPT/Inf/E (2002) 1 - Rev. 2010], Strasbourg, Secretariat of the CPT, Council of Europe.

The Overview of The Explanatory Notes of The Police Reform and Social Responsibility Act 2011 <<https://www.legislation.gov.uk/ukpga/2011/13/notes/division/2>> s.e.t. 12.08.2020e.

The UN Committee Against Torture (2011) Report of the Committee Against Torture Forty-Fifth session (1–19 November 2010) Forty-Sixth Session (9 May–3 June 2011), United Nations Publications, <<https://www2.ohchr.org/english/bodies/cat/docs/A.66.44.pdf>> s.e.t. 15.02.2021.

The UN Committee Against Torture (2003) Report of the Committee Against Torture Twenty-Ninth Session (11-22 November 2002) Thirtieth Session (28 April-16 May 2003), United Nations Publications, <https://digitallibrary.un.org/record/505454/files/A_58_44-EN.pdf> s.e.t. 15.02.2021.

The UN Committee on Human Rights (2012) Concluding Observations on the Initial Report of Turkey Adopted by the Committee at its 106th Session (15 October-2 November 2012), United Nations Publications, <https://digitallibrary.un.org/record/737826/files/CCPR_C_TUR_CO_1-EN.pdf> s.e.t. 15.02.2021.

TİHEK (2018) E: 2018/83, K.T: 18.07.2018.

TİHEK "BM ve Ulusal İnsan Hakları Kurumları" www.tihék.gov.tr, <<https://www.tihék.gov.tr/bm-ve-ulusal-insan-haklari-kurumlari/>> s.e.t. 09.02.2021.

Tinç, Hatice Sevinç/ Çam, Mehmet Mert (2018) Osmanlı Jandarması ve İç Güvenlik Harekâtı Binbaşı Ömer Fevzi (Mardin), 1.Baskı, İstanbul, İlgî Kültür Sanat Yayıncılık.

- Topping, Ivan** (1987) "Police Complaints System in Northern Ireland" Police Journal, C.60, S.3.
- Tosun, Öztekin** (1984) "Memurların Suçlarında Özel Muhakeme Kuralları II" Yargıtay Dergisi, C.10, S.1-2.
- Tosun, Öztekin** (1972) "Suç Kolluğu" İstanbul Üniversitesi Mukayeseli Hukuk Araştırmaları Dergisi, C.6, S.9.
- Tögel, Akif** (2017) "Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sisteminde Devlet Denetleme Kurulunun İdari Denetimdeki Rolü" Ombudsman Akademik, S.5.
- Tulloch, Micheal H.** (2017) Rapport de L'examen Indépendant des Organismes de -Surveillance de la Police, Imprimeur de la Reine pour l'Ontario, <https://www.attorneygeneral.jus.gov.on.ca/french/about/pubs/police_oversight_review/> s.e.t. 14.12.2021.
- Türk Hukuk Kurumu** (1991) Türk Hukuk Lügatı, 3.Baskı, Ankara, Başbakanlık Mevzuatı Geliştirme ve Yayın Genel Müdürlüğü.
- Türkiye Barolar Birliği** (2020) "Tüm Yönleriyle Mobbing Sempozyumu Sonuç Bildirisi" www.mobbing.org.tr,<<https://www.mobbing.org.tr/tum-yonleriyle-mobbing-sempozyumu-sonuc-bildirisi/>> s.e.t. 04.02.2021.
- Türkiye Barolar Birliği** (1974) Adli Zabitanın İdari Zabıtanın Ayrılması Hakkında TBB Yönetim Kurulu Raporu, Ankara, Türkiye Barolar Birliği.
- Türkiye İnsan Hakları Vakfı** (2008) Birleşmiş Milletler Hukuk Dışı, Keyfi ve Yargısız İnfazların Önlenmesine ve Soruşturulmasına İlişkin El Kılavuzu, 1.Baskı, İstanbul, TİHV Yayınları.
- Türkmen, Zekeriya** (2016) "Jandarma" Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi, EK-1.Cilt, 2.Baskı, İstanbul, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, ss.689-691.
- Ulusoy, Ali D.** (2021) "Devlet Denetleme Kurulu sendika ve meslek örgütlerini denetleyebilir mi?" www.t24.com.tr, <<https://t24.com.tr/yazarlar/ali-d-ulusoy/devlet-denetleme-kurulu-sendika-ve-meslek-orgutlerini-denetleyebilir-mi,32230>> s.e.t. 25.08.2021.
- Ulusoy, Ali D.** (2020) Yeni Türk İdare Hukuku, 3.Baskı, Ankara, Yetkin Yayınları.
- Ulusoy, Ali D.** (2003) Bağımsız İdari Otoriteler, 1.Baskı, Ankara, Turhan Kitabevi.

- UNDP Türkiye** (2021) "İç Güvenlik Sektörünün Sivil Gözetiminin Güçlendirilmesi Aşama III" *www.tr.undp.org*, <<https://www.tr.undp.org/content/turkey/tr/home/projects/strengthening-the-civilian-oversight-of-internal-security-forces.html>> s.e.t. 03.05.2021.
- UNDP Türkiye** (2008) Fransa'da İç Güvenlik Birimleri Üzerindeki Sivil Denetim, <<http://www.undp.org/content/dam/turkey/docs/news-from-new-horizons/issue-28/UNDP-TR-Fransa-civilianoversight.pdf>> s.e.t. 24.12.2020.
- Uni-Europa** "About", <<https://www.uni-europa.org/about/>> s.e.t. 10.02.2021.
- UNODC** (2004) United Nations Convention Against Corruption, 1.Baskı, New York, United Nations Publications.
- Usak.gov.tr** (2020) "Kolluk Gözetim Komisyonu toplantısı İçişleri Bakan Yardımcısı Muhterem İnce başkanlığında Uşak'ta yapıldı", <<http://www.usak.gov.tr/kolluk-gozetim-komisyonu-toplantisi-icisleri-bakan-yardimcisi-muhterem-ince-baskanliginda-usakta-yapildi>> s.e.t. 03.08.2021.
- Üçkuyu, Mustafa** (2010) "İngiltere ve Galler'de Uygulanan Bağımsız Kolluk ,Şikayet Sisteminin Türkiye'ye Uygulanabilirliği" Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi (Tez Danışmanı: **Çevik, H. Hüseyin**), Ankara, Polis Akademisi Güvenlik Bilimleri Enstitüsü.
- Üçok, Coşkun/ Mumcu, Ahmet/ Bozkurt, Gülnihal** (2015) Türk Hukuk Tarihi, 17.Baskı, Ankara, Turhan.
- Üçpınar, Hülya** (2012) Uygulamacılar için Alıkonulma Yerlerinin İzlenmesi El Kitabı, 1.Baskı, Ankara, Türkiye İnsan Hakları Vakfı.
- VEREDUS** (2017) Independent Office for Police Conduct Director, Wales Candidate Brief, <https://www.veredus.co.uk/File.ashx?path=Root/Documents/IOPC_Dtr_for_Wales_-_Information_Pack_FINAL.pdf> s.e.t. 28.10.2019.
- Waddington, Peter/ Wright, Martin** (2008) "Police Use of Force, Firearms and Riot-Control" (Ed. Newburn, Tim) Handbook of Policing, 2.Baskı, Exeter, Willan Publishing.
- Waters, Ian/ Brown, Katie** (2000) "Police Complaints And The Complainants' Experience" The British Journal of Criminology, C.40, S.4.
- West, Paul** (1988) "Investigation of Complaints Against the Police: Summary Report of a National Survey" American Journal of Police, C.7, S.2.

- Wisler, Dominique** (2011) *Police Governance: European Union Best Practices*, DCAF.
- Yaşar, Hasan Nuri** (2016) *İdare Hukuku*, 3.Baskı, İstanbul, Der Yayınları.
- Yavuzdoğan, Seçkin** (2010) "*İngiltere'de Bağımsız Kolluk Şikâyet Sistemi ve Türkiye'de Uygulanabilirliği*" *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C.12, S.Özel Sayı.
- Yavuzdoğan, Seçkin/ Şimşek Akın, Havva** (2015) "*Kolluğun Sivil Gözetimi*" *Türkiye Adalet Akademisi Dergisi*, S.20, ss.191-220.
- Yayla, Yıldızhan** (2010) *İdare Hukuku*, 2.Baskı, İstanbul, Beta Basım Yayın.
- Yayla, Yıldızhan** (1985) "*Memurların Yargılanması*" *İdare Hukuku ve İlimleri Dergisi*, C.6, S.1-3.
- Yelbaşı, Cengiz** (2014) *Ansiklopedik Hukuk Sözlüğü*, Ankara, Sim.
- Yenisey, Feridun** (2015) *Kolluk Hukuku*, 2.Baskı, Ankara, Beta Basım Yayın.
- Yenisey, Feridun/ Nuhoglu, Ayşe** (2017) *Ceza Muhakemesi Hukuku*, 5.Baskı, Ankara, Seçkin Yayınevi.
- Yıldırım, Turan** (1991) "*Memurun Muhakematı-Anayasaya Aykırılığın Mahkemelerce İleri Sürülmesi*" *Argumentum*, C.2, S.13.
- Yıldırım, Turan/ Yasin, Melikşah/ Kaman, Nur/ Özdemir, H. Eyüp/ Üstün, Gül/ Çakır, Hüseyin Melih/ Okay Tekinsoy, Özge** (2021) *İdare Hukuku (Ed. Yıldırım, Turan)*, 8.Baskı, İstanbul, 12 Levha Yayınları.
- Yüce, Necip** (2020) *Ombudsman - Dünya Örnekleri Ve Türkiye'de Kamu Denetçiliği Uygulaması*, 1.Baskı, Ankara, Gazi Kitabevi.
- Yüksel, Cüneyt** (2005) *Devlette Etikten Etik Devlete: Kamu Yönetiminde Etik (Kavramsal Çerçeve ve Uluslararası Uygulamalar)* 1.Cilt, 1.Baskı, İstanbul, TÜSİAD.
- Zabunoğlu, H. Gökçe** (2016) "*Kolluğun Sivil Gözetimi*" *İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C.7, S.2, ss.457-482.

Av. Firuze Dilem BULGAN LL.M.

**ULUSLARARASI
BANKA GARANTİ SÖZLEŞMELERİ
VE
BANKANIN SAVUNMA ARAÇLARI**

**ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022**

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Uluslararası Banka Garanti Sözleşmeleri ve Bankanın Savunma Araçları
Firuze Dilem Bulgan

Hukuk Yayınları Dizisi – 3113

Birinci Baskı : Mayıs, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8092 – 89 – 9

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Vadi Grafik Tasarım Ltd. Şti.
İvedik Org. San. Bölgesi 1420. Cadde
No: 58/1 Yenimahalle/Ankara
Tel: 0 312 395 85 71
Sertifika No: 47479

KAYNAKÇA

- Adolphsen, Jens. **Europäisches Zivilverfahrensrecht**, 2.Auflage, Gießen, 2014.
- Affaki, George ve Roy Goode. **Guide to ICC Uniform Rules for Demand Guarantees URDG758**, ICC Publication, 2011.
- Ahvenainen, Laura. **On Demand Guarantees in Iran**, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Laurea University of Applied Sciences, February, 2009. www.thesis.fi (20.04.2021)
- Akipek, Jale G. ve Turgut Akıntürk. **Türk Medeni Hukuku**, Cilt:I Yeni Medeni Hukuka Uyarkanmış Başlangıç Hükümleri- Kişiler Hukuku, 5.Bası, İstanbul, 2004.
- Akyazan, Sıtkı. "Banka Teminat Mektuplarında Zamanaşımı", **Batider**, 1975, Cilt:VIII, Sayı:1, ss.1-13.
- Akyol, Şener. **Dürüstlük Kuralı Ve Hakkın Kötüye Kullanılması Yasağı**, 2.Bası, İstanbul, 2006.
- Apaydın, Eylem. "**The Principle of Good Faith in Contracts: Under the International Uniform Laws Cisg, Unidroit Principles and Principles of European Contract Law**", Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi. Under The International Uniform Lawscisg, Unidroit Principles And Principles Of Europeancontract Law, 2020.
- Aral, Fahrettin ve Hasan Ayrancı. **Borçlar Hukuku Özel Borç İlişkileri**, Genişletilmiş 9.Bası, Ankara, 2012.
- Aral, Fahrettin, "Teminat Mektuplarında Lehdar ile Muhatap ve Lehdar ile Banka Arasındaki Hukuki İlişki", **Batider**, Cilt: XXIV, Sayı:21, Aralık 2007, ss. 189- 200. (Hukuki İlişki) www.heinonline.com (07.03.2019)
- Arkan, Sabih. "Teminat Mektubu Veren Bankanın Hukuki Durumu", **Batider** 1992, Cilt:XVI, Sayı:4, ss.59-84.
- Ataay, Aytekin. **Medeni Hukukun Genel Teorisi**, 3.Bası, İstanbul, 1980.

- Ayan, Serkan. **Kefalet Sözleşmesi**, Adalet Yayınevi, Ankara, 2018.
- Aydoğdu, Murat ve Nalan Kahveci. **Türk Borçlar Hukuku Özel Borç İlişkileri**, İleri Kitapevi, İzmir, 2013.
- Aydoğdu, Murat. "6098 Sayılı Türk Borçlar Kanununda Faiz İle İlgili Düzenlemeler". **DEU Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt: 12, Sayı: 1, 2010, s.85-136, basım. 2011.
- Barlas, Nami. **Türk Hukuk Sisteminde Banka Teminat Mektupları**, İstanbul, 1986.
- Baumann, Max. **Kommentar zum Schweizerischen Zivilgesetzbuch**, Erster Band, Einleitung- Das Personenrecht, 3.Auflage, Art.1-7 ZGB (Max Baumann/David Dürr/Arnold Marti/Viktor Lieder), Zürich, 1998.
- Beckers, Loede. "Bank Policies on Guarantee Calls", **1 Int'l Fin. L. Rev.** ss.32-34 (1982) www.heinonline.com (28.10.2018)
- Bergsten, Eric E. "A New Regime for International Independent Guarantees and Stand-by Letters of Credit: The UNCITRAL Draft Convention on Guaranty Letters", **The International Lawyer**, Cilt: 27, Sayı: 4,1993, ss.859-879. <https://core.ac.uk> (01.04.2021)
- Bertrams, Roeland F. **Bank Guarantees in International Trade**, Fourth Revised Editions, Wolters Kluwer Law&Business, 2013.
- Bingöl, İtir F. "Lex Mercatoria ve Türk Tahkim Hukuku'ndaki Yeri", **D.E.Ü. Hukuk Fakültesi Dergisi**, Prof. Dr. Şeref ERTAŞ'a Armağan, Cilt:19, Özel Sayı-2017, ss. 1953-1969. www.researchgate.net (01.04.2021)
- Blau, Werner ve Joachim Jedzig. "Bank Guarantees to Pay upon First Written Demand in German Courts", **23 Int'l L 725** (1989). <https://scholar.smu.edu/til/vol23/iss3/10> (03/04/2021)
- Bolgár, Vera. "Abuse of Rights in France, Germany, and Switzerland: A Survey of a Recent Chapter in Legal Doctrine", **35 La. L. Rev.** (1975), ss. 1015-1036.
- Both, Alexandre, Tervel Stoyanov. "Chapter 28: Switzerland", **International Bank and Other Guarantees Handbook-Europe**, Ed. Aubin, Yann; de Longeaux, Louis; Vecchiato, Jean-Claude, Kluwer Law International B.V., The Netherlands, 2017, ss.1239-1292.

- Braggion, Antonio. "Bank guarantees and international jurisdiction based on "connection"", **J.I.B.L.R.** 2014, Cilt: 29, Sayı: 6, ss.319-324. www.thomsonreuters.com (07.03.2019)
- Buz Vedat. "Sözleşmeden Kararlaştırılandan Fazla İfa Halinde İade Talebinin Hukuki Dayanağı", **Ticaret Hukuku Ve Yargıtay Kararları Sempozyumu**, XXI, 9-10 Aralık 2005, ss.133-158.
- Büsser, Andres. **Einreden und Einwendungen der Bank als Garantin gegenüber dem Zahlungsanspruch des Begünstigten**; Frieberg-Schweiz, 1997.
- Byers, Michael. "Abuse of Rights: An Old Principle, A New Age", (2002) 47 **R.D. McGill** 389, ss.389-431. www.researchgate.net (12.07.2020)
- Can, Hacı ve Ali Gümrah Toker. **Milletlerarası Usul Hukuku**, Ankara, 2017.
- Canaris, Claus-Wilhelm **Bankvertragsrecht** 1.Teil, 3. Aufl, Berlin,1988.
- Canpolat, Ferhat. **Banka Garantisinde Savunma İmkanları ve İhtiyati Tedbirler**, Ankara, 2009.
- Coing, Helmut. "Probleme der internationalen Bankgarantie", **ZHR** 147 (1983), ss.125-144.
- Cueto-Rua, Julio. "Abuse of Rights", **35 La. L. Rev.** (1975), <https://digitalcommons.law.lsu.edu/lalrev/vol35/iss5/3> (20.07.2019)
- Çelikel, Aysel ve B. Bahadır Erdem. **Milletlerarası Özel Hukuk**, 15.bası, Beta Yayınları, 2017.
- Doğan, Vahit, "Mücbir Sebeplerin Teminat Mektuplarına Etkisi", **Banka Teminat Mektuplarına İlişkin ICC Kuralları(2010 Revizyonu-URDG 758) Makaleler**, Editör: EKŞİ, Nuray, Beta Yayınları, 1. Baskı, İstanbul, 2011, ss. 133- 153.
- Doğan, Vahit. **Milletlerarası Özel Hukuk**, Gözden geçirilmiş 3.bası, Ankara, 2015.
- Doğan,Vahit. "Teminat Akreditifleri", **Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt:VI, Sayı:1- 2, 2002, ss.11-33. www.acikarsiv.gazi.edu.tr (28.10.2018)
- Doğan, Vahit. **Banka Teminat Mektupları**, Genişletilmiş 6.bası, Ankara, 2020.

- Dohm, Jürgen. **Bankgarantien im internationalen Handel**, Bern 1985.
- Dr. Steffen Scheffen, Dr. Kullmann, Dr. Lepa and Bischoff. "Bank Guarantee", **Re (VI ZR 14/83)**, [1987] E.C.C. 26 (1984).
www.thomsonreuters.com (07.03.2019)
- Dural, Mustafa ve Suat Sarı. **Türk Özel Hukuku**, Cilt:I Temel Kavramlar ve Medeni Kanununun Başlangıç Hükümleri, 3.bası, İstanbul, 2006.
- Edis, Seyfullah. **Medeni Hukuka Giriş ve Başlangıç Hükümleri**, 6.Bası, Ankara, 1997.
- Egger, August, **Zürcher Kommentar- Kommentar zum Schweizerischen Zivilgesetzbuch, Band-I: Einleitung und Personenrecht (Art.1-89 ZGB)**, Zürich, 1930 – Nachdruck:1978.
- Ekici, Akın ve Nihayet Durukanoglu. **Türk Hukukunda ve Bankacılık Uygulamasında Teminat Mektupları, Garanti ve Kontrgarantiler**, İstanbul, 2016.
- Ekşi, Nuray. **Milletlerarası Ticaret Hukuku**, 2.bası, Beta Yayınları, 2015.
- Ekşi, Nuray(Ed.). **Banka Teminat Mektuplarına İlişkin ICC Kuralları (2010 Revizyonu-URDG 758)**, Beta Yayınları, 2011.
- Eren, Fikret. **Borçlar Hukuku Genel Hükümler**, Yetkin Yayınları, 14.Baskı, 2012.
- Getz, Herbert A. "Enjoining the International Standby Letter of Credit: The Iranian Letter of Credit Cases", **Harvard International Law Journal**, Cilt: 21, Sayı: 1, Winter 1980, ss. 189-252. www.heinonline.com (20.04.2021)
- Giger, Hans. "Problems of Bank Guarantee Abuse in Swiss Law", 1987 **Ariz. J. Int'l Comp. L.** 38 (1987) www.heinonline.com (28.10.2018)
- Goode, Roy: "Usage and Its Reception in Transnational Commercial Law", **Int'l & Comp. L. Q.**, 1997, Cilt: 46.
- Gorton, Lars. "Draft UNCITRAL Convention on independent guarantees", **J.B.L.** 1997, May, ss.240-253. www.thomsonreuters.com (07.03.2019)
- Guettler, Andre ve Vahid Saadi. Public Bank Guarantees and Allocative Efficiency, **IWH Discussion Papers** No. 7/2015. www.iwh-halle.de (07.03.2019)

- Guggenheim, D. **Die Verträge der Schweizerischen Bankpraxis**, Zurich,1986.
- Gustavus, Joseph D. "Letter of Credit Compliance under Revised UCC Article 5 and UCP 500", 114 **Banking L.J.** 55 (1997) www.heinonline.com (28.10.2018)
- Harrison, Polly Jean,"VTB Bank First in Russia to Issue a Digital Bank Guarantee via Russian Blockchain Platform", **the Fintechtimes**, 21.12. 2020, <https://thefintechtimes.com/vtb-bank-first-in-russia-to-issue-a-digital-bank-guarantee-via-russian-blockchain-platform/> (30.04.2021)
- Hogan& Lovells.** "Jurisdiction and Governing Law Rules in the European Union", January, 2016. www.hoganlovells.com (05.05.2021)
- Homsy, Paul C., "Legal Aspects of Doing Business in Saudi Arabia", **International Lawyer**, 1982, ss.51-66. www.heinonline.com (20.04.2021)
- Horlacher, Matthew H. "The Rome Convention and The German Paradigm: Forecasting the Demise of the European Convention on the Law Applicable to Contractual Obligations", **Cornell Int'L. J.** 1994, Cilt.:27, ss.173-201.
- Hughes, Martin. "When is a Guarantee Not a Guarantee", 3 **Law & Fin. Mkt. Rev.** 31 (2009) www.heinonline.com. (29.10.2018)
- Hugo, Charl. "Demand Guarantees in the People's Republic Of China And The Republic Of South Africa", **Brics Law Journal**, Cilt: VI, Sayı:2, 2019. www.researchgate.net (20.04.2021)
- Hugo, Charl. "Letters of Credit and Demand Guarantees: A Tale of Two Sets of Rules of the International Chamber of Commerce", 2017 **J. S. AFR. L.** 1 (2017). www.heinonline.com (01.04.2021) (ICC)
- İlan, Fuat. "Letter of Credit", 5 **Banka Hukuk Dergisi** 562 (1970). www.heinonline.com (01.04.2021)
- Kahyaoglu, Emin C. **Banka Garantileri**, İstanbul, 1995.
- Karahan, Sami, Zekeriyya Arı, Hayri Bozgeyik, Tahir Saraç ve Mücahit Ünal. **Kıymetli Evrak Hukuku**, Mimoza Yayınları, 2013.
- Kaya, Arslan, "İlk Yazılı Talepte Ödeme Klotunu İhtiva Eden Banka Garantilerinde Hakkın Kötüye Kullanılması Sorunu", Reha Poroy'a Ar-

- mağın, **İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, İstanbul, 1995, ss.211- 244.
- Kelly-Louw, Michelle, “Illegality as an Exception to the Autonomy Principle of Bank Demand Guarantees”, **Comparative and International Law Journal of Southern Africa**, 2009, Cilt:42, Sayı: 3, ss. 339-386.
- Kelly-Louw, Michelle, “International Measures to Prohibit Fraudulent Calls on Demand Guarantees and Standby Letters of Credit”, **George Mason Journal of International Commercial Law 2009-2010 Journal Staff**, ss.72-120. (Fraudulent Calls) www.heinonline.com. (29.10.2018)
- Kelly-Louw, Michelle, “Limiting Exceptions to the Autonomy Principle of Demand Guarantees and Letters of Credit”, **Essays in Honour of Frans Malan**, LexisNexis, 2014, ss. 197-218. (Autonomy Principle) (www.academia.edu)
- Kelly-Louw, Michelle, “**Selective Legal Aspect of Bank Demand Guarantees**”,University of South Africa, Pretoria, October, 2009. (Legal Aspect) <http://hdl.handle.net/10500/1350> (18.02.2020)
- Kleiner, Beat. **Bankgarantie**,4.Aufl., Zurich, 1990.
- Konig, Stephan. “Germany: requirements of claim under a guarantee on first demand”, **J.I.B.L.** 1994, 9(6), N122-123. www.thomsonreuters.com (07.03.2019)
- Koziol, Helmut. **Die Rückforderung bei unberechtigter Inanspruchnahme der Garantie**, ÖBA 1999, ss.249-256.
- Kozlchyk, Boris. “Bank Guarantees And Letters Of Credit: Time For A Return To The Fold”, **Penn Law: Legal Scholarship Repository**, Cilt:11, Sayı:1, 2014. <https://scholarship.law.upenn.edu/jil/vol11/iss1/1> (18.02.2020)
- Kring, F. Banu. “The Latest Regulation of the International Chamber of Commerce on Documentary Credits uniform Rules 600 (UCP 600) and Some of its Novelties Brought in Practice”, 11 **Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, s.1219 (2009) www.heinonline.com (28.10.2018)
- Lale, Muktedir. **Yargıtay Uygulamasında Banka Teminat Mektupları**, Ankara, 2015.

- Lando, Ole. "The Lex Mercatoria in International Commercial Arbitration", 34 *INT'L & COMP. L.Q.* 747 (1985).
- Lukic, Alexandar. "Bank Demand Guarantee and Standby Letter of Credit as Collaterals in International Trading Operation", *IJIM*, V.2, I.10, October,2014. ss.13-15.
- Lukic, Alexandar. "The Role and Importance of Bank Demand Guarantees in International Trade", *Int.J.Eco. Res.*, 2014, Cilt:5, Sayı:3, ss.6-9. www.ijeronline.com (07.03.2019).
- Mafi, Homayoun ve Mahdi Rahmani. "Analysis of Legal Nature of Bank Guarantees in Iranian Law", *IJSR*, Cilt:2, Sayı:11, November, 2013, ss.262-266. www.worldwidejournals.com (24.04.2021)
- Maniruzzaman, Abul F.M. "The Lex Mercatoria and International Contracts: A Challenge for International Commercial Arbitration?", *AM. U. INT'L L. Rev.*,Cilt:14, Sayı:3, 1999, ss.658-732. <http://digitalcommons.wcl.american.edu/auilr> (01.04.2021)
- Max-Planck-Institut for ausländisches und internationales Privatrecht. "*The suretyship in the law of the Member States of the European Communities*", **Competition: Approximation Of Legislation Series-** 1971, Hamburg.
- McGuinness, Gina M. "The Rome Convention: The Contracting Parties' Choice", *San Diego Int'l L. J.* Cilt: I, 2000, ss.127-172. (10.02.2020)
- Melzer, Wolfgang. "Current developments in German decisions on guarantees", *I.B.F.L.* 1995, 14(2), ss.13-16. www.thomsonreuters.com (07.03.2019)
- Melzer, Wolfgang. "Germany: discrepancies in an extend-or-pay-request under a guarantee upon first demand according to recent German case law", *I.B.F.L.* 1996, 14(12), ss. 137-139. www.thomsonreuters.com (07.03.2019).
- Melzer, Wolfgang. "Germany: first demand guarantees - recent decisions by the German Supreme Court", *I.B.F.L.* 1997, 15(10), ss.117-119. www.thomsonreuters.com (07.03.2019).
- Melzer, Wolfgang. "Germany: recent decisions and tendencies affecting the German law on guarantees", *I.B.F.L.* 1996, Cilt: 15, Sayı: 4, ss.46-48.

- Merz, Hans. Berner Kommentar, **Kommentar zum Schweizerischen Privatrecht**, Einleitung (Art.1-10 ZGB), Bern, 1962- Nachdruck:1966, Art.2 ZGB.
- Mugasha, Agasha. "Enjoining the beneficiary's claim on a letter of credit or bank guarantee", **J.B.L.** 2004, Sep, ss.515-538. www.thomsonreuters.com (07.03.2019)
- Munoz, Edgardo ve David Obey Ament-Guemez. "Independent Guarantee Clauses in CISG Contracts", 7 **Geo. Mason J. Int'l Com. L.**, Cilt:7:2, ss.83 (2016) www.heinonline.com (05.04.2021)
- Nielsen, Jens ve Nicolai Nielsen,. "The German Bank Guarantee: Lesson to Be Drawn for China", 5 **Geo. Mason J. Int'l Com. L.** 171 (2014) www.heinonline.com (28.10.2018)
- Nielsen, Jens ve Nicolai Nielsen. "Standby Letters of Credit and the ISP 98: A European Perspective", 16 **B.F.L.R.** 163. www.thomsonreuters.com (07.03.2019)
- Nielsen, Jens. **Bankgarantien bei Aushandelsgeschäften**, Köln, 1986.
- Nomer, Ergin. **Devletler Hususi Hukuku**, 21.bası, İstanbul, 2015.
- Oğuzman, M. Kemal ve M.Turgut Öz. **Borçlar Hukuku Genel Hükümler**, 4. Bası İstanbul 2006.
- Oğuzman, M.Kemal ve Nami Barlas. **Medeni Hukuk**, 17.Bası, İstanbul, 2011.
- Oy, Osman ve Gülcan Güngüler. **Türk Hukuk Mevzuatına Göre Kredi ve Kredi Teminatları**, Beta Yayınları, 1. Bası, İstanbul, 2008.
- Özen, Burak. **6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu Çerçevesinde Kefalet Sözleşmesi**, 4.bası, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2017.
- Özkan, Işıl ve Uğur Tütüncübaşı. **Uluslararası Usul Hukuku**, Genişletilmiş 2.bası, Adalet Yayınevi, Ankara, 2020.
- Özsunay, Ergun. **Medeni Hukuka Giriş**, 5.Bası, İstanbul, 1986.
- Pekcanitez, Hakan, Oğuz Atalay ve Muhammet Özekes. **Medeni Usul Hukuku**, Yetkin Yayınları, Ankara, 2013.
- Pieck, Manfred. "A Study of the Significant Aspects of German Contract Law", **Annual Survey of International & Comparative Law**, Cilt:3, Sayı:1, Art. 7, (111), 1996, ss.111- 176.

- Rasskazova, Natalya. "Independent Security Rights under Russian Legislation", **Juridica International Law Review**, Cilt:XX, 2013, ss.94-103. www.juridicainternational.eu (24.04.2021)
- Reisoğlu, Seza. "Garanti Sözleşmesi ve Uygulamada Ortaya Çıkan Sorunlar", **Ankara Hukuk Fakültesi 50. Yıl Armağanı**, 1925-1975, Cilt: I, Ankara 1977, ss.335-357.
- Reisoğlu, Seza. **Banka Teminat Mektupları ve Kontrgarantiler**, Ankara, 2003.
- Reisoğlu, Seza. **Bankacılık Kanunu Şerhi**, Cilt I ve II, Ankara, 2007.
- Reisoğlu, Seza. **Garanti Mukavelesi**, Ankara, 1963.
- Ridder, Philip ve Marc- Philippe Weller. "Unforeseen Circumstances, Hardship, Impossibility and Force Majeure under German Contract Law", **22 Eur. Rev. Private L.** 371 (2014), ss.371-392. www.heinonline.com (07.03.2019)
- Samuel, Geoffrey. **Introduction to the Common Law**, Edward Elgar Pub, 2014.
- Saymen, Ferit H. "Mukayeseli Hukuk Bakımından Hakkın Suiistimali", **İÜHFİM** 1946, ss.1129-1151.
- SchiedsVZ **Zeitschrift für Shiedsverfahren**, 2006, s.335, 839.
- SchiedsVZ **Zeitschrift für Shiedsverfahren**, 2008, s.196, 200.
- Schmitthoff, Clive M. "Nature and Evolution of the Transnational Law of Commercial Transactions", in **Clive Schmitthoff's Selected Essay's on International Trade Law** ed., Cheng, Chia-Jui, Londra, 1988.
- Schröder, Burkhard. **Regress und Rückabwicklung bei der Bankgarantie auf erstes Anfordern**, Diss. München 2003.
- Schulze, W. G. "The UCP 600: A New Law Applicable to Documentary Letters of Credit", **21 S. Afr. Mercantile L.J.** 228 (2009) www.heinonline.com (28.10.2018)
- Schwank, Friedrich. "New trends in international bank guarantees", **Int. Bank. L.** 1987, 6(3), 35-40. www.thomsonreuters.com (07.03.2019)
- Schwarz, Andreas B. **Medeni Hukuka Giriş** (Çeviren: Hıfzı Veldet), İstanbul, 1942.

- Seviş, V. Raşit. **Kanunlar İhtilafı, Yasama ve Yargılama Çatışmaları**, İstanbul, 1974.
- Somuncuoğlu, Unal. "A Decision by the Court of Cassation and Bank Letters of Guarantee", 8 **Banka Huk. Dergisi** 165 (1975) www.heinonline.com. (28.10.2018)
- Stammler, Rudolf. Der Garantievertrag, Archiv für die civilistische Privatrecht 69/19, 1866.
- Stadius van Eps, Randolph ve Alan Steele-Nicholson. "Preventing Dutch Guarantee Abuse", 7 **In'tl Fin. L. Rev.** 16 (1988) www.heinonline.com. (29.10.2018)
- Sungurtekin, Meral. "Banka Teminat Mektuplarına İlişkin Uluslararası Unsurlu İhtilaflara Uygulanacak Hukuk Hakkında Bir İnceleme", **TBB Dergisi**, Cilt: II, 1990, ss.543-567.
- Sural, Ceyda. **Uluslararası Ticari Sözleşmelere Uygulanacak Hukuk Olarak Unidroit Prensipleri**, İzmir, 2008.
- Şanlı, Cemal, Emre Esen ve İnci Ataman-Figanmeşe. **Milletlerarası Özel Hukuk**, 7.bası, Beta Yayınları, 2019.
- Şanlı, Cemal. "Milletlerarası Akitlerde Zamanaşımı", **İBD**, Cilt:63, 1989, ss.637-649.
- Şanlı, Cemal. **Uluslararası Ticari Akitlerin Hazırlanması ve Uyuşmazlıkların Çözüm Yolları**, Beta Yayınları, 2013.
- Tandoğan, Haluk. "Report Prepared by the Study Group of the International Chamber of Commerce on the Preliminary Draft of Revised Uniform Rules concerning Contract Guarantees", 8 **Banka Huk. Dergisi** 1 (1976) www.heinonline.com (28.10.2018).
- Tandoğan, Haluk. **Borçlar Hukuku-Özel Borç İlişkileri**, Cilt:II, Ankara 1987.
- Tandoğan, Haluk. **Garanti Mukavelesi**, Ankara, 1959.
- Tekinalp, Ünal. **Banka Hukukunun Esasları**, Cilt: I, İstanbul, 1988.
- Tekinay, Selahattin Sulhi. **Medeni Hukuka Giriş Dersleri**, İstanbul 1992.
- Teoman Ömer. "Teminat Mektubunu Teyid Eden Bankanın Hukuki Sorumluluğu", **Ticaret Hukuku ve Yargıtay Kararları Sempozyumu**, VI (28-29 Nisan 1995), Ankara 1995, ss.107-144.

- Toker, Ali Gümrah. “Yabancı Unsurlu Teminat Mektubu Sözleşmesine Uygulanacak Hukuk”, **Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt: 12, Özel Sayı, 2010, ss.991-1052.(Basım yılı:2012)
- Toker, Ali Gümrah. “Viyana Satım Sözleşmesi(CISG) Uyarınca Sözleşmenin Esaslı İhlali”, **Milletlerarası Hukuk ve Milletlerarası Özel Hukuk Bülteni**, Cilt:33, Sayı:1, 2016, ss.213-250. www.dergipark.org.tr (27.09.2021)
- Topçuoğlu, Hamide. **Kanuna Karşı Hile**, İzmir 1950.
- Tuor, Peter, Bernhard Schnyder ve Jörg Schmid. **Das Schweizerische Zivilgesetzbuch**, 11.Auflage, Zürich, 1995.
- Unicredit**. “*Bank Guarantees in Foreign Trade*”, Munich, October, 2017.
- Van Boom, Willem H. “Impossibility, Impracticability and Unforeseen Circumstances”, **SSRN Electronic Journal**, March, 2020. www.researchgate.net (12.07.2020)
- Van Lith, Hélène. **International Jurisdiction and Commercial Litigation Uniform Rules for Contract Disputes**, Thesis, Erasmus Universiteit Rotterdam, The Hague, The Netherlands, 2009. <https://repub.eur.nl> (05.05.2021)
- Vasseur, Michel. “Fransız Hukuku’nda Banka Teminat Mektupları”, Çev. Yavaş, Murat, **MÜHF-HAD**, Cilt:14, Sayı:1-2. ss.237-252.
- Velidedeoğlu, Hıfzı Veldet. **Türk Medeni Hukuku**, Cilt I: Umumi Esaslar, 5. Bası, İstanbul, 1956.
- Vischer, Frank. **Inernationales Vertragsrecht**, Bern, 1962.
- Von Mettenheim, Heinrich. “Die mißbräuchliche Inanspruchnahme bedingungsloser Bankgarantien”, **RIW/AWD**, 1981.
- Von Tuhr, Andreas ve Arnold Escher. **Allgemeiner Teil des Schweizerischen Obligationenrechts**, Bd. II, 3. Aufl., Zürich 1974.
- Von Tuhr, Andreas ve Hans Peter. **Allgemeiner Teil des Schweizerischen Obligationenrechts**, Bd. I, 3 A., Zürich 1979.
- Von Westphalen, Graf. **Die Bankgarantie im internationalen Handelsverkehr**, 3.Auflage, Heidelberg 2005.

- Wong, Shirley C. Y. "The Law of Guarantee in China and Hong Kong", **Hong Kong Law Journal**, Cilt: 26, Sayı: 3, 1996, ss. 369-394. www.heinonline.com (20.04.2021)
- Yılmaz, Ejder. **Hukuk Sözlüğü**, Yetkin Yayınları, Yenilenmiş 4.baskı, Ankara, 2010.
- Zahn, Johannes C. D., Dietmar Ehrlich ve Kerstin Neumann. **Zahlung und Zahlungssicherung im Aussenhandel**, 7.Aufl, Berlin-New York, 2001.
- Zobl, Dieter. **Die Bankgarantie im schweizerischen Recht**, Personensicherheiten- Berner Bankrechtstag, 1997, Bern 1997, ss.23-53.

Sanam MUSTAFAYEVA

21. YÜZYILDA ASKERİ İŞGAL
HUKUKUNUN YENİ YÜZÜ:
**ASKERİ MEVCUDİYET
OLMAKSIZIN
İŞGALİN MÜMKÜNLÜĞÜ**

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

**21. Yüzyılda Askeri İşgal Hukukunun Yeni Yüzü:
Askeri Mevcudiyet Olmaksızın İşgalin Mümkünlüğü**
Sanam Mustafayeva

Hukuk Yayınları Dizisi – 3112

Birinci Baskı : Mayıs, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8092 – 90 – 5

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Vadi Grafik Tasarım Ltd. Şti.
İvedik Org. San. Bölgesi 1420. Cadde
No: 58/1 Yenimahalle/Ankara
Tel: 0 312 395 85 71
Sertifika No: 47479

KAYNAKÇA

1. Kitaplar

- 12 Ağustos 1949 Tarihli Cenevre Sözleşmeleri ve Ek Protokolleri, Yay. Haz.: Melike Batur Yamaner/A. Emre Öktem/Bleda Kurtdarcan/Mehmet C. Uzun [Elektronik Sürüm]. İstanbul: Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları.
- Arzumanlı, Vaqif, Nazim Mustafa (1998). Tarixin Qara Səhifələri: Deportasiya. Soyqırım. Qaçqınlıq. Bakı: Qartal.
- Austin, Reginald (1991). "The Law of International Armed Conflicts." Şu kitapta: Ed. Mohammed Bedjaoui, *International Law: Achievements and Prospects*, Dordrecht: Martinus Nijhoff, 765-792.
- Çaşın, Mesut Hakkı (2019). *Modern Uluslararası Hukukun Esasları*. İstanbul: Yeditepe Üniversitesi Yayınevi.
- Dinstein, Yoram, (2009). *The International Law of Belligerent Occupation*. New York: Cambridge University Press.
- Gasser, Hans Peter (2013). "Protection of The Civilian Population." Şu kitapta: Ed. Dieter Fleck, *The Handbook of International Humanitarian Law*. Oxford: Oxford University Press, 501-591.
- G. Partan, Daniel (1968). "Legal Aspects of The Vietnam Conflict." Şu kitapta: Ed. Richard A. Falk. *The Vietnam War and International Law*. New Jersey: Princeton University Press, 201-236.
- H. Feilchenfeld, Ernst (1942). *The International Economic Law of Belligerent Occupation*. Washington D.C.: The Endowment.
- Hüseynov, Lətif (2012). *Beynəlxalq Hüquq*. Bakı: Qanun Nəşriyyatı.
- Kalaycı, Caner (2018). "Jus Ad Bellum & Jus In Bello İlişkisi". Şu kitapta: Ed. Fatma Taşdemir, Gökhan Albayrak, *Uluslararası İnsancıl Hukuk, Kavramlar, İlkeler ve Yeni Gelişmeler*, Ankara: Adalet yayınları, 61-82.
- Karaman, Şeyda Türkay (2018). *Uluslararası Silahlı Çatışmalar Hukukunda Kültürel Varlıkların Korunması*. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık.
- Məmmədov Rüstəm, Xaqani Məmmədov (2017). *Müasir Beynəlxalq Hüquq Nöqteyi-Nəzərindən Azərbaycanın İşğal Olunmuş Ərazilərində Ermənistanın Qanunsuz və Hüquqa Zidd Fəaliyyəti*. Bakı: "MM-S" Müəssisəsi.

- N. Show, Malcolm (2018). Uluslararası Hukuk (Çev. İ. Kaya). Ankara: Türkiye Bilimler Akademisi (TÜBA).
- Özer, Adem (2018). "Geleceğin Kalaşnikofları Otonom Silah Sistemleri ve Uluslararası İnsancıl Hukuk." Şu kitapta: Ed. Fatma Taşdemir, Gökhan Albayrak, Uluslararası İnsancıl Hukuk, Kavramlar, İlkeler ve Yeni Gelişmeler, Ankara: Adalet yayınları, 199-249.
- Pazarıcı, Hüseyin (2012). Uluslararası Hukuk. Ankara: Turhan Kitabevi.
- Taşdemir, Hakan (2018). "Silahlı Çatışmalarda Sivil Kişilerin ve Sivil Nesnelere Korunması." Şu kitapta: Ed. Fatma Taşdemir, Gökhan Albayrak, Uluslararası İnsancıl Hukuk, Kavramlar, İlkeler ve Yeni Gelişmeler, Ankara: Adalet yayınları, 37-60.
- Taşdemir, Fatma, Gökhan Albayrak (2018). "İnsancıl Hukuk Açısından Siber Savaş ve Hacker'ların Hedef Alınması". Şu kitapta: Ed. Fatma Taşdemir, Gökhan Albayrak, Uluslararası İnsancıl Hukuk, Kavramlar, İlkeler ve Yeni Gelişmeler, Ankara: Adalet yayınları, 179-197.
- Uluslararası Kırmızı Haç Komitesi (2004). Uluslararası İnsancıl Hukuk: Sorularınıza Cevaplar (Çev. Türk Kızılayı) [Elektronik Sürüm]. Cenevre: ICRC.
- Von Glahn, Gerhard, (1957). The Occupation of Enemy Territory... A Commentary on The Law and Practice of Belligerent Occupation. Minneapolis: The University of Minnesota Press.

2. Makaleler, Raporlar ve Diğer Basılı Yayınlar

- Albayrak, Gökhan (2020). "Uluslararası İnsancıl Hukukta İşgale İlişkin Hukuki Meseleler". Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 28 (2), 445-471.
- Amnesty International (2003). "Iraq: Responsibilities of The Occupying Powers. 1-15.
- Arai-Takahashi, Yutaka (2012). "Preoccupied with Occupation: Critical Examinations of the Historical Development of the Law of Occupation". International Review of The Red Cross: Humanitarian Debate: Law, Policy, Action, 94 (885), 51-80.
- Bachmutsky, Roi (2018). "Otherwise Occupied: The Legal Status of the Gaza Strip 50 Years after the Six-Day War". Virginia Journal of International Law, 57 (2), 413-454.

- Ben-Naftali, Orna, Aeyal M. Gross, Keren Michaeli (2005). "Illegal Occupation: Framing the Occupied Palestinian Territory". *Berkeley Journal International Law*, 23 (3), 551-614.
- Benvenisti, Eyal, (2015). "Occupation and Territorial Administration". *GlobalTrust Working Paper Series*, (11), 1-22.
- Bhuta, Nehal (2005). "The Antinomies of Transformative Occupation". *The European Journal of International Law*, 16 (4), 721-740.
- Bussolati, Nicolò (2015). "The Rise of Non-State Actors in Cyberwarfare" in *Cyberwar Law and Ethics for Virtual Conflicts*. Oxford University Press, 102-126.
- Cavanaugh, Kathleen A. (2002). "Selective Justice: The Case of Israel and the Occupied Territories". *Fordham International Law Journal*, 26 (4), 933-960.
- Chang, Zen (2017). "Cyberwarfare and International Humanitarian Law". *Creighton International and Comparative Law Journal*, 9 (1), 29-53.
- Cuyckens, Hanne (2016). "Is Israel Still an Occupying Power in Gaza?". *Netherlands International Law Review*, 63 (3), 275-295.
- C. Whitmore, Clifford (1896). *The Doctrine of the Acquisition of Territory by Occupation in International Law*, A Thesis. Cornell University, New York.
- Çağlayan, Sezai (2019), *Angajman Kuralları: Uluslararası Hukuk Ekseninde Askeri-Politik Denge Arayışı*, Doktora Tezi. Trabzon Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Trabzon.
- Çakan, Seher (2019). "Uluslararası Hukuk Bağlamında Silahlı İnsansız Hava Araçları ve Hukuki Düzenlemeleri". *Türkiye Adalet Akademisi Dergisi*, (37), 203-225.
- Çakır, Mustafa (2020). "Moral and Political Grounds of Armed Humanitarian Intervention". *Süleyman Demirel Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 10 (2), 103-118.
- Darcy, Shane, John Reynolds (2010). "An Enduring Occupation: The Status of the Gaza Strip from the Perspective of International Humanitarian Law". *Journal of Conflict & Security Law*, 15 (2), 211-243.
- Denk, Erdem (2004). "Uluslararası Adalet Divanı'nın İsrail'in İşgal Altındaki Filistin Topraklarında İnşa Etmekte Olduğu Duvar Konusundaki Kararı". *Uluslararası İlişkiler*, 1 (3), 151-173.

- Eker, Sami (2015). "Savaş Olgusunun Dönüşümü: Yeni Savaşlar ve Suriye Krizi Örneği". *Türkiye Ortadoğu Çalışmaları Dergisi*, 2 (1), 31-66.
- Erdağ, Ramazan (2020). "Savaş ve Çatışmanın Değişen Yapısı: Silahların İnsansızlaştırılması". *Güvenlik Çalışmaları Dergisi*, 22 (1), 3-22.
- Ereker, Fulya A. (2004). "İlkçağlardan Günümüze Haklı Savaş Kavramı". *Uluslararası İlişkiler*, 1 (3) 1-36.
- Ferraro, Tristan (March 2012). *Occupation and Other Forms of Administration of Foreign Territory*. Geneva: ICRC.
- Ferraro, Tristan (2012). "Determining The Beginning and End of An Occupation Under International Humanitarian Law". *International Review of The Red Cross: Humanitarian Debate: Law, Policy, Action*, 94 (885), 133-163.
- Gilder, Alexandr (2017). "Bringing Occupation Into The 21st Century: The Effective Implementation of Occupation by Proxy". *Utrecht Law Review*, 13 (1), 60-81.
- Gül, Yunus Emre (2021), "Is The Requirement of 'Boots On The Ground' Necessary Anymore For An occupation?". *IBAD*, (9), 336-346.
- Gürpınar, Nuray Kaya (2019). *Uluslararası Nitelikte Silahlı Çatışmalar Bakımından Uluslararası İnsancıl Hukukun Uygulama Anının Tespiti Sorunu*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Bilgi Üniversitesi Lisansüstü Programlar Enstitüsü, İstanbul.
- Haig, Zsolt (2015), "Electronic Warfare in Cyberspace". *Security and Defence Quarterly*, 2 (7), 22-35.
- Hoş, Hasan Serdar, (2011). *Haklı Savaş ve İnsancıl Hukuk*. Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Hülagü, Funda (2011). "Irak'ta Devlet İnşası Sürecinde Özel Güvenliğin Rolü: Tarihsel-Sosyolojik Bir Perspektif". *Ortadoğu Etütleri*, 3 (1), 91-121.
- ICRC (October 2011). *International Humanitarian Law and The Challenges of Contemporary Armed Conflicts*, (31IC/11/5.1.2).
- İşık, Alper (2017). "Uluslararası Silahlı Çatışmalar Hukukunda Hastanelerin, Tıbbi Personelin ve Tedavi Görenlerin Korunması". *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi*, 23 (1), 159-193.
- J. Beltman, Laurence (1965). *Belligerent Occupation – The Conceptual Sufficiency of Occupation, as Codified in Contemporary Multilateral Treaties, to Armed Conflict in the Nuclear, A Thesis*, United States Army Judge Advocate General's School, Virginia.

- Juan, Guillaume (2016). "The Challenges of Cyber Warfare to the Laws of Armed Conflicts: Humanitarian Impact and Regulation Attempts" LLM Thesis, University of Glasgow School of Law, Glasgow.
- Katılmış, Rezzan (2018). Yeni Çatışmaların Yarattığı Sorunlar ve İnsancıl Hukuk. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Bilgi Üniversitesi Lisansüstü Programlar Enstitüsü, İstanbul.
- Kaya, Hülya (2018), Transformation of The International Law of Occupation: Case of Iraq, Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Kahveci, Muzaffer, Nazlı Can (2017). "İnsansız Hava Araçları: Tarihçesi, Tanımı, Dünyada ve Türkiye'deki Yasal Durumu". Selçuk Üniversitesi, Mühendislik, Bilim ve Teknoloji Dergisi, 5 (4), 511-535.
- Kaya, İbrahim (2011). "Hostile Occupation and International Humanitarian Law", Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 9 (3-4), 65-75.
- Kovács, László (2009), "Electronic Warfare and The Asymmetric Challenges. Védelmi Elektronika, (3), 135-151.
- Köylü, Murat (2018). "İsrail'in Filistinli Gençlere Yönelik İnsan Hakları İhlalleri, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu". Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Akademik Dergisi, (1), 63-95.
- Lesaffer, Randall (2005). "Argument from Roman Law in Current International Law: Occupation and Acquisitive Prescription". The European Journal of International Law, 16 (1), 25-58.
- Longobardo, Marco (2017). "(New) Cyber Exploitation and (Old) International Humanitarian Law". Zeitschrift Für Ausländisches Öffentliches Recht und Völkerrecht, (77), 809-834.
- Özer, Yusuf (2018). "Savaşın Değişen Karakteri: Teori ve Uygulamada Hibrit Savaş". Güvenlik Bilimleri Dergisi, 7 (1), 29-56.
- Özdemir, Ahmet (2016). "Uluslararası İnsancıl Hukukun Uygulamaya Yönelik Caydırıcı ve Zorlayıcı İlkesi: Koruma Sorumluluğu". Akademik Hassasiyetler, 3 (5), 87-115.
- Peron, Alcides Eduardo dos Reis, Rafael de Brito Dias (2018). " 'No Boots on the Ground': Reflections on the US Drone Campaign through Virtuous War and STS Theories". Contexto Internacional, 40 (1), 53-71.

- P. Ramsay, Joseph (1955). *Belligerent Occupation, A Thesis. The Judge Advocate General's School, Virginia.*
- Tangör, Burak, Haldun Yaçınkaya (2010). "Güvenlik Yönetişimi Çerçevesinde Özel Askeri Şirketler". *Uluslararası İlişkiler*, 7 (25), 127-154.
- Толочко, Ольга, "Режим Военной Оккупации в Современном Международном Гуманитарном Прабей". *Альманах Міжнародного Права*, (1), 180-188.
- Tütüncü, Ayşe Nur (2011). "Özgürlük Harekâtı Sonrasında Irak'ın Düzeni ve Koalisyon Güçlerinin Eylemlerini Yöneten Milletlerarası Hukuk". *Milletlerarası Hukuk ve Milletlerarası Özel Hukuk Bülteni*, 24 (1-2), 727-740.
- Vaios, Koutroulis (2012). "The Application of International Humanitarian Law and İnternational Human Rights Law in Situations of Prolonged Occupation: Only a Matter of Time?". *International Review of The Red Cross*, 94 (885), 165-205.

3. Elektronik Kaynaklar

- Akbal, Özdemir (2012). "ABD'nin Afrika'ya Uzanan Eli: U.S AFRİCOM". 21. Yüzyıl Enstitüsü. <https://21yyte.org/tr/merkezler/bolgesel-arastirma-merkezleri/amerika-arastirmalari-merkezi/abd-nin-afrikaya-uzanan-eli-u-s-africom> (ET: 28.04.2021).
- Beauchamp, Scott (2015). 'Boots On The Ground' And Other Military Jargon Are Designed To Confuse? *The Guardian*. <https://www.theguardian.com/commentisfree/2015/nov/13/boots-on-the-ground-other-confusing-military-jargon-us-troops> (ET: 28.04.2021).
- Benvenisti, Eyal (2012). *International Law of Occupation [Elektronik Sürüm]*. Oxford: Oxford University Press. <http://ebookcentral.proquest.com> (ET: 01.06.2021)
- Carcano, Andrea (2015). *The Transformation of Occupied Territory in International Law. [Elektronik Sürüm]*. Leiden: Koninklijke Brill NV. <https://books.google.az/books?id=2qSXCgAAQBAJ&printsec=frontcover&hl=ru#v=onepage&q&f=false> (ET: 29.04.2021).
- Chinkin, Christine (2008). "Laws of Occupation". Conference on Multilateralism and International Law with Western Sahara as A Case Study Hosted by The South African Department of Foreign Affairs and the University of Pretoria. Pretoria. 196-221. <http://removethewall.org/wp-content/uploads/2014/05/Laws-of-Occupation-Christine-Chinkin-2009.pdf> (ET: 29.04.2021).

- Convention (I) for the Amelioration of the Condition of the Wounded and Sick in Armed Forces in the Field. Geneva, 12 August 1949. Commentary of 2016, Article 2: Application of The Convention, para.309. <https://ihl-databases.icrc.org/applic/ihl/ihl.nsf/Comment.xsp?action=openDocument&documentId=BE2D518CF5DE54EAC1257F7D0036B518> (ET: 23.05.2021).
- Convention (IV) respecting the Laws and Customs of War on Land and its annex: Regulations concerning the Laws and Customs of War on Land. The Hague, 18 October 1907. <https://ihl-databases.icrc.org/applic/ihl/ihl.nsf/Article.xsp?action=openDocument&documentId=01D426B0086089BEC12563CD00516887> (ET: 29.04.2021).
- Cordesman, Anthony H. (2015). Boots On The Ground: The Realities in Afganistan, Iraq and Syria. Center for Strategic & International Studies (CSIS). <https://www.csis.org/analysis/boots-ground-realities-afghanistan-iraq-and-syria> (ET: 28.04.2021).
- Croatia Defence Council. ET: (28.04.2021), https://en.wikipedia.org/wiki/Croatian_Defence_Council
- Cuyckens, Hanne (2018). Revisiting the Law of Occupation [Elektronik Sürüm]. Leiden: Koninklijke Brill NV. https://books.google.az/books?id=VDI9DwAAQBAJ&printsec=frontcover&hl=ru&source=gbs_ge_summary_r&cad=0#v=onepage.e&q&f=false (ET: 29.04.2021).
- Diakonia International Humanitarian Centre (December 2020). Covid-19 in occupied Gaza: What Are The Health –Related And Other Obligations of The Responsible Authorities? <https://www.diakonia.se/globalassets/documents/ihl/ihl-in-opt/briefs/covid-19-in-occupied-gaza-dec-2020.pdf> (ET: 29.04.2021).
- Drone Warfare. (ET: 28.04.2021), <https://www.thebureauinvestigates.com/projects/drone-war#:~:text=Between%202010%20and%202020%20the,the%20White%20House%20to%20account>
- Erivan Zorbalığı: Ermeniler Tarafından Yakılan Camiler Şimdilerde Domuz ve İnekler İçin Ahır Olarak Kullanılıyor, (15 Temmuz 2020). ET: (10.03.2021), <https://www.yenisafak.com/dunya/ermeniler-tarafindan-yakilan-camiler-simdilerde-domuz-ve-inekler-icin-ahir-olarak-kullaniliyor-3549258>
- Ermenistan - Azerbaycan, Dağlık Karabağ sorunu, <http://www.virtualkarabakh.az/tr/post-Mitem/28/48/ermenistan-azerbaycan-daglik-karabag-sorunu.html> (ET: 29.04.2021).

- Fikir Turu. ABD Komandolarının Yeni Yüzü. (2021). <https://fikirturu.com/jeo-strateji/abd-komandolarinin-karanlik-yuzu/> (ET 06.04.2021).
- Gross, Aeyal (2012). Rethinking Occupation: The Functional Approach. <http://opiniojuris.org/2012/04/23/rethinking-occupation-the-functional-approach/> ET: (11.03.2021).
- Haltiwanger, John, (2020). "A Quarter of a Million Iraqis Protested The US Military's 'Occupation' of Their Country". <https://www.businessinsider.com/hundreds-of-thousands-of-iraqis-march-against-us-military-occupation-2020-1> (ET: 20.05.2021).
- Hever, Shir, Dalit Baum (2009). Israel: Remote Occupation? <https://therealnews.com/aicsheverdbaum1027pt2> (ET: 29.04.2021).
- History of Drone Warfare. Erişim: 28.04.2021, <https://www.thebureauinvestigates.com/explainers/history-of-drone-warfare/>, (ET: 20.05.2021).
- Hoehn, John R., (October 2020). Defense Primer: Electronic Warfare, (IF11118). <https://fas.org/sgp/crs/natsec/IF11118.pdf> (ET: 20.05.2021).
- Hohmann, Jessie, Daniel Joyce (2018). International Law's Objects [Elektronik Sürüm]. Oxford: Oxford University Press. https://books.google.az/books?id=3IN8DwAAQBAJ&printsec=frontcover&hl=ru&source=gbs_ge_summary_r&cad=0#v=onepage.e&q&f=false (ET: 29.04.2021).
- Human Rights Watch, World Report 2021, Israel and Palestine, Events of 2020. <https://www.hrw.org/world-report/2021/country-chapters/israel/palestine> (ET: 29.04.2021).
- "İsrail Filistinli Tutuklulara Türlü İşkenceler Uyguluyor", 08.10.2019. <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/israil-filistinli-tutuklulara-turlu-iskenceler-uyguluyor/1606319> (ET: 29.04.2021).
- İsrail'in aşı kampanyası: 'Başarısının sırrı ne; Filistinlilere Covid-19 aşısı yapılıyor mu? (09 Ocak 2021). <https://tr.euronews.com/2021/01/09/israil-in-as-kampanyas-basar-s-n-n-s-rr-ne-filistinlilere-covid-19-as-s-yap-l-yor-mu> (ET: 15.03.2021).
- International Committee of The Red Cross, 10.05.2013. <https://www.icrc.org/en/doc/resources/documents/interview/2013/05-10-drone-weapons-ihl.htm#:~:text=Drones%20are%20not%20specifically%20mentioned,rules%20of%20international%20humanitarian%20law> (ET: 29.04.2021).
- Klare, Michael T. (2019). "Autonomous Weapons Systems and The Laws of War". Arms Control Today. <https://www.armscontrol.org/act/2019-03/features/autonomous-weapons-systems-laws-war> (ET: 28.04.2021).

- Lockheed Martin and The U.S. Army Move Forward With Electronic Warfare (EW) Pod For MQ-1C Grey Eagle UAV. Erişim: 28.04.2021, <https://www.militaryaerospace.com/rf-analog/article/14175773/electronic-warfare-ew-unmanned-jamming> (ET: 28.04.2021).
- Milanovic, Marko (17.06.2015). European Court Decides That Israel Is Not Occupying Gaza. Erişim: Blog of European Journal of International Law. <https://www.ejiltalk.org/european-court-decides-that-israel-is-not-occupying-gaza/> (ET: 29.04.2021).
- Occupied Territory. (ET: 28.04.2021). <https://guide-humanitarian-law.org/content/article/3/occupied-territory/>
- Oxford Research Group (October 2014). New Ways of War: Is Remote Control Warfare Effective? The Remote Control Digest. <https://www.statewatch.org/media/documents/news/2014/oct/Remote-Control-Digest.pdf> (ET: 29.04.2021).
- Öndül, Hüsnü (2008). "İnsancıl Hukuka Giriş". İnsan Hakları Derneği. <https://www.ihd.org.tr/insancil-hukuka-g/> (ET: 28.04.2021).
- Rogers, Paul (December 2012). Remote Control – A New Way of War, ISN ETH Zurich. https://www.files.ethz.ch/isn/188527/ISN_156053_en.pdf (ET: 29.04.2021).
- Sınmaz, Kadriye (2019). "Kudüs'te Hak İhlalleri" [Elektronik Sürüm]. İNSAMER (100). (ET: 29.04.2021), https://insamer.com/tr/kuduste-hak-ihlalleri_2160.html
- Sönmez, Beril (2020). Analistler: 'Azerbaycan, Türk SİHA'larıyla Üstünlük Sağladı'. <https://www.hurriyet.com.tr/dunya/analistler-azerbaycan-turk-sihalariyla-ustunluk-sagladi-41696503> (ET: 29.04.2021).
- The New Battlefield: The Race To Integrate Cyber And Electronic Warfare. Erişim: 28.04.2021. <https://www.army-technology.com/features/new-battlefield-race-integrate-cyber-electronic-warfare/> (ET: 28.04.2021).
- Traub, James (2016). The Empty Threat of 'Boots On The Ground', New York Times Magazine. <https://www.nytimes.com/2016/01/10/magazine/the-empty-threat-of-boots-on-the-ground.html> (ET: 28.04.2021).
- Türk Dil Kurumu Sözlükleri. (ET: 28.04.2021), <https://sozluk.gov.tr/>
- Ukrayna Lideri: Rusya'nın İşgali Altındayız, (28 Ağustos 2014). (ET: 29.04.2021), https://www.bbc.com/turkce/haberler/2014/08/140828_vj_porosenko_rusya

- Ukrayna İstanbul Başkonsolosluğu, RF Tarafından İşgal Edilen Bölgelerde Ukrayna Vatandaşlarına Rus Pasaportu Verilmesi Konusunda Kremlin'in Tutumuna Karşı Ukrayna Dışişleri Bakanlığı'nun Açıklamasıdır, (25 Nisan 2019). (ET: 29.04.2021), <https://istanbul.mfa.gov.ua/news/72157-rf-tarafından-igal-edilen-blgelerde-ukrayna-vatandalarna-rus-pasaportu-verilmesi-konusunda-kremlinin-tutumuna-kar-ukrayna-dileri-bakanlınn-aklamasdr>
- United Nations, Question of Palestine – COVID-19: Israel Has “Legal Duty” to Ensure That Palestinians in OPT Receive Essential Health Seviles – Special Rapporteur on The Situation of Human Rights in The OPT Press Release, (19.03.2020). (ET: 29.04.2021), <https://www.un.org/unispal/document/covid-19-israel-has-legal-duty-to-ensure-that-palestinians-in-opt-receive-essential-health-services-special-rapporteur-on-the-situation-of-human-rights-in-the-opt-press-release/>
- Wright, James (2016). Remembering Those Who Wore the ‘Boots On The Ground?’ The Atlantic. <https://www.theatlantic.com/politics/archive/2016/05/boots-on-the-ground/484682/> (ET: 28.04.2021).
- Where Does The Phrase “Boots On The Ground” Comes From? 30 September 2014, <https://www.bbc.com/news/blogs-magazine-monitor-29413429> (ET: 29.04.2021).
- Yeni Nesil Savaş: Siber Savaş, Erişim: 11.10.2019. <https://vizyonergenc.com/icerik/yeni-nesil-savas-siber-savas> (ET: 29.04.2021).
- Zabcı, Filiz Çulha (Temmuz 2013). Yeni Savaşların Gizli Yüzü: Özel Askeri Şirketler (56). https://tasam.org/Files/PDF/Raporlar/ yeni_savaslarin_gizli_yuzu_ozel_askeri_sirketler_d3ad2e36-9fa4-4222-a919-a4d2177e86c3.pdf (ET: 29.04.2021).
- <https://www.cnnturk.com/dunya/son-dakika-haberi-israil-gazzeeye-kara-harekati-baslatti> (ET: 27.05.2021).
- <https://www.icrc.org/en/doc/assets/files/publications/icrc-002-4094.pdf> (ET: 29.04.2021).
- <https://www.diakonia.se/en/IHL/The-Law/International-Humanitarian-Law-1/issues-addressed-by-ihl-2/Occupation/> (ET: 29.04.2021).
- https://www.youtube.com/watch?v=S8LK_sRoCOI (ET: 29.04.2021).

4. Bölgesel ve Uluslararası Mahkeme Kararları

EctHR, Case of Chiragov and Others v. Armenia, Application no.13216/05, 16 June 2015. [Elektronik Sürüm]. <http://hudoc.echr.coe.int/fre?i=001-155353> (ET: 29.04.2021).

EctHR, Case of Sargsyan v. Azerbaijan, Application no. 40167/06, 16 June 2015. [Elektronik Sürüm]. <http://hudoc.echr.coe.int/fre?i=001-155662> (ET: 29.04.2021).

ICJ, Armed Activities on the Territory of the Congo (DRC v. Uganda), 19 December 2005. [Elektronik Sürüm]. <https://www.icj-cij.org/public/files/case-related/116/116-20051219-JUD-01-00-EN.pdf> (ET: 29.04.2021).

ICTY, Prosecutor v. Kunarac et al., IT-96-23-A & IT-96-23/1-A, 12 June 2002. [Elektronik Sürüm].

<http://www.icty.org/x/cases/kunarac/acjug/en/kun-aj020612e.pdf>(ET: 29.04.2021).

ICTY, Prosecutor v. Tadić, 7 May 1997. [Elektronik Sürüm]. <https://www.icty.org/x/cases/tadic/tjug/en/tad-ts70507JT2-e.pdf> (ET: 29.04.2021).

ICTY, Prosecutor v. Tadić, 15 July 1999. [Elektronik Sürüm]. <https://www.icty.org/x/cases/tadic/acjug/en/tad-aj990715e.pdf> (ET: 29.04.2021).

Dr. Burak SÜMER

Hâkim

ANONİM ORTAKLIKTA

PAY SAHİBİNİN

BİLGİ ALMA

VE

İNCELEME HAKKI

ADALET YAYINEVİ

Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Anonim Ortaklıkta Pay Sahibinin Bilgi Alma ve İnceleme Hakkı
Burak Sümer

Hukuk Yayınları Dizisi – 3124

Birinci Baskı : Mayıs, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8092 – 91 – 2

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Vadi Grafik Tasarım Ltd. Şti.
İvedik Org. San. Bölgesi 1420. Cadde
No: 58/1 Yenimahalle/Ankara
Tel: 0 312 395 85 71
Sertifika No: 47479

KAYNAKÇA

- Akbay, Direnç;** Yeni Türk Ticaret Kanunu'na Göre Anonim Ortaklıklar Hukukunda Azınlığın Bilgi Alma ve İnceleme Hakkı Yoluyla Korunması, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir 2017.
- Akdağ Güney, Necla;** "Anonim Şirketlerde Pay Sahiplerinin Aktif ve Pasif Bilgi Alma ve İnceleme Hakkı Üzerine Bazı Düşünceler", Regesta Ticaret Hukuku Dergisi, C. 4, S. 1, 2019, s. 37-56.
- Akdağ Güney, Necla;** "Anonim Şirketlerde Eşitlik İlkesi", Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. XVIII, Yıl 2014, S. 3-4, s. 115-135. (Eşitlik İlkesi)
- Akdağ Güney, Necla;** "Anonim Şirketlerde Hakların Sakınılarak Kullanılması İlkesi ve Uygulaması", Hikmet Sami Türk'e Armağan, Turhan Kitabevi, Ankara 2017, s. 45-68. (Hakların Sakınılarak)
- Akdağ Güney, Necla;** "Anonim Şirketlerde Özel Denetime İlişkin TTK md. 438 ve 439'a İlişkin Değerlendirmeler", Sabih Arkan'a Armağan, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2019, s. 55-76. (Özel Denetim)
- Akın, Murat Yusuf;** Şirketler Hukukunda ve Özellikle A.Ş. Lerde Pay Sahibinin Sadakat Borcu, İstanbul 2002.
- Akın, Murat Yusuf/Yılmaz, Abdüssamet;** "6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu ile Getirilen Yenilikler Kapsamında Anonim Ortaklık Payının İntifa Hakkına Konu Olması", Legal Hukuk Dergisi, C. 17, S. 201, 2019, s. 3801-3824.
- Akil, Cenk;** "Ticari Uyuşmazlıklarda Dava Şartı Olarak Arabuluculuk Hakkında Usûl Hukuku Bakımından Bazı Değerlendirmeler", TAAD, S. 41, Ocak 2020, s. 307-324.
- Akyazan, Sıtkı;** "Anonim Ortaklıklarda Paydaşların Müktesep Hakları", Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, C. 8, S. 2, Aralık 1975, s. 37-54.
- Albayrak, Hakan;** Medeni Usul ve İcra İflas Hukukunda Yaklaşık İspat, Yetkin Yayınları, Ankara 2013.
- Altay, Sıtkı Anlam;** "Anonim Ortaklıklarda Özel Denetimin Koşullarına İlişkin Düşünceler", Prof. Dr. Oğuz İmregün'e Saygı Sempozyumu (26 Ekim 2013), Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 2013/2, s. 55-76.

- Arkan, Sabih;** Ticari İşletme Hukuku, 23. Bası, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü Yayınları, Ankara 2017.
- Atakan, Murat Can;** “Anonim Şirketlerde Pay Sahiplerinin Bilgi Alma Hakkının İhlalinden Dolayı Yönetim Kurulu Üyelerinin Sorumluluğu”, Terazi Hukuk Dergisi, C. 14, S. 151, Mart 2019, s. 76-92.
- Atakan, Murat Can;** “Ön Anonim Şirketin Tüzel Kişilik Kazanması”, Tüzel Kişilik Penceresinden Anonim Ortaklık Sempozyumu, MEF Üniversitesi Hukuk Fakültesi, 20-22 Temmuz 2020, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2021, s. 485-498. (Ön Anonim Şirket)
- Atalay, Oğuz;** “Anonim Şirketlerde Bilgi Alma ve İnceleme Haklarının Mahkeme Aracılığıyla Kullanılması”, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 16, Özel Sayı 2014, (Basım Yılı: 2015) Prof. Dr. Hakan Pekcanitez’e Armağan, s. 53-76. <https://hukuk.deu.edu.tr/wp-content/uploads/2015/09/O%C4%9EUZ-ATALAY.pdf> (erişim tarihi: 14/11/2020).
- Aydın, Sema;** “Anonim Şirketlerde Özel Denetim İsteme Hakkı”, Kadir Has Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 2, S. 1, Haziran 2014, s. 67-89.
- Ayhan, Rıza/Çağlar, Hayrettin/Özdamar, Mehmet;** Şirketler Hukuku Genel Esaslar, Yetkin Yayınları, Ankara 2021.
- Ayoğlu, Tolga;** “Anonim Ortaklıkların Haklı Nedenle Feshi”, Prof. Dr. Oğuz İmregün’e Saygı Sempozyumu (26 Ekim 2013), Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 2013/2, s. 219-252.
- Ayoğlu, Tolga;** “Şirketlerin Yıllık Faaliyet Raporunun Asgari İçeriğinin Belirlenmesi”, Türk Ticaret Kanunu’na İlişkin İkincil Mevzuatın Değerlendirilmesi Sempozyumu, 15 Aralık 2012, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2014, s. 35-50.
- Ayoğlu, Tolga;** Sermaye Şirketleri Özelinde Şirketler Hukuku Uyuşmazlıklarının Çözümünde Tahkim, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2018. (Tahkim)
- Aytaç, Zühtü;** Anonim Ortaklıklarda İbra, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü Yayınları, Ankara 1982.
- Aytaç, Zühtü;** “Anonim Ortaklık Denetçilerinin Sır Saklama Yükümlülüğü”, Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, C. 10, S. 1, Haziran 1979, s. 177-218. (Sır Saklama Yükümlülüğü)
- Aytaç, Zühtü;** Yeni Türk Ticaret Kanunu’nda Düzenlenen Pay Sahipliği Haklarının Değerlendirilmesi, Yeni Türk Borçlar Kanunu ve Yeni Türk Ticaret Kanunu Sempozyumu (Makaleler-Tebliğler), Vedat Kitapçılık, İstanbul 2013, s. 333-345. (Pay sahipliği)

- Bahar Sayın, Hediye;** Pay Sahibi Haklarının Korunması Kapsamında Anonim Şirket Yönetim Kurulu Kararlarının Butlanı, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2017.
- Baştuğ, İrfan/ Göksoy, Y. Can;** "Limited Şirkette Ortakların Denetleme Hakları", Prof. Dr. Oğuz İmregün'e Armağan, İstanbul 1998, s. 33-75.
- Berzek, Ayşe Nur;** "Anonim Ortaklıkta Pay Üzerinde İntifa Hakkı Sahibinin Oy Hakkı ve Oy Hakkına Bağlı Diğer Haklar", Atatürk Üniversitesi Erzurum Hukuk Fakültesi Dergisi, C. VI, S. 1-4, 2002, s. 223-227.
- Biçer, Levent;** Anonim Ortaklıkta Oy Hakkında İmtiyaz ve Sınırları, Yetkin Yayınları, Ankara 2019.
- Bilge, Mehmet Emin;** Ticari Sırların Korunması, Asil Yayın Dağıtım, Ankara 2005.
- Bilge, Mehmet Emin;** "Limited Şirketlerde Ortakların Bilgi Alma Hakkı (Yürürlükteki Türk Ticaret Kanunu ve Türk Ticaret Kanunu Tasarısı Hükümleri Çerçevesinde)", AÜEHFD, C. IX, S. 1-2, 2005, s. 429-449. (Bilgi Alma Hakkı)
- Bilgili, Fatih/Demirkapı, Ertan;** Şirketler Hukuku, Dora Yayıncılık, Bursa 2013.
- Böckli, Peter;** Schweizer Aktienrecht, 4. Baskı, Schulthess Verlag, Zürich, 2009.
- Böckli, Peter;** Nachbesserungen und Fehlleistungen in der Revision des Aktienrecht Zum Gesetzesentwurf vom 21. Dezember 2007 (Fortsetzung), SJZ 104, 2008, s. 357-363.
- Böckli, Peter;** Zum Vorentwurf für eine Revision des Aktien- und Rechnungslegungsrechts - Eine kritische Übersicht, GesKR 2006, S. 4, s. 4-28. (Revision)
- Bulut, Abdulkadir;** Anonim Şirket Elektronik Genel Kurul Uygulamasında Pay Sahiplerinin Bilgi Alma Hakkı, Adalet Yayınevi, Ankara 2014.
- von Büren, Roland/ Stoffel, Walter A./Weber, Rolf H.;** Grundriss des Aktienrechts, 3. Baskı, Schulthess Verlag, Zürich, 2011.
- Can, Ozan;** Limited Şirketlerde Ortakların Bilgi Alma ve İnceleme Hakkı, Turhan Kitabevi, Ankara 2015.
- Can, Ozan;** "Şirkete Borçlanma Yasağının İhlâli, Şirket Alacaklılarına Anonim Şirketten Bilgi Alma Hakkı Bahşeder mi?", İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 8, S. 2, 2017, s. 479-492. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/387302> (erişim tarihi 09/06/2020). (Borçlanma Yasağının İhlâli)

- Can, Ozan;** “Anonim Şirketlerde Pay Sahibinin Bilgi Alma Talebinin Reddine İlişkin Yerel Mahkemece Verilen Kararın Kesin Olduğu Yönündeki Yargıtay 11. Hukuk Dairesi’nin Kararlarına Yönelik Eleştiriler”, Ticaret Hukuku ve Yargıtay Kararları Sempozyumu, 13 Aralık 2019, C. XXXIII, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü Yayınları, 2021, s. 103-119. (Sempozyum)
- Ceylan, Çiğdem;** Anonim Şirketlerde Pay Sahibinin Bilgi Alma ve İnceleme Hakkı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Ankara 2019.
- von der Crone, Hans Caspar;** Aktienrecht, 2. Baskı, Stämpfli Verlag, Bern, 2020.
- von der Crone, Hans Caspar/Angstmann, Luca;** Kernfragen der Aktienrechtsrevision, SZW 2017, S. 3, s. 3-24.
- Çamoğlu, Ersin;** “Limited Ortağın Bilgi Alma ve İnceleme Hakkının Kullanılması ve Sınırları”, Prof. Dr. Hamdi Yasaman’a Armağan, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2017, s. 143-162.
- Çeker, Mustafa;** “Anonim Ortaklık Payı Üzerinde Hapis Hakkı Bulunması Halinde Oy Hakkı Kime Aittir? (Yargıtay 11. Hukuk Dairesi’nin Bir Kararı Münasebetiyle)”, Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, C. 18, S. 4, Aralık 1996, s. 157-169.
- Çelebi, Ali Ergin;** “Şirketler Topluluğunda Hâkim Şirket Pay Sahiplerinin Bağlı Şirketler Hakkında Bilgi Alma Hakkı”, Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 17, S. 2, Temmuz 2018, s. 517-575.
- Druey, Jean Nicolas;** Die Aktiengesellschaft, Rechte und Pflichten der Aktionäre, Art. 660-697m OR, Zürcher Kommentar, 2. Baskı, Schulthess Verlag, Zürih, 2021.
- Druey, Jean Nicolas/ Druey Just, Eva/ Glanzmann, Lukas;** Gesellschafts- und Handelsrecht, 12. Baskı, Schulthess Verlag, Zürih, 2021.
- Doğrusöz Koşut, Hanife;** “Ticari Uyuşmazlıklarda Zorunlu Arabuluculuk Sisteminin Sigorta Hukukundan Kaynaklanan Uyuşmazlıklara Uygulanması ve Sigortacılık Tahkimi ile Karşılaştırması”, Sermaye Şirketleri Hukukunda Güncel Gelişmeler Sempozyumu (Tebliğler – Tartışmalar) 19 Haziran 2019, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2020, s. 9-50.
- Dolu, Ali Murat;** Anonim Ortaklıkta Pay Sahibinin Bilgi Alma ve İnceleme Hakkı, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2017.
- Dural, Halil Ali;** “Anonim Şirket Pay Sahibinin Genel Kurul Dışında Talep Ettiği Bilginin Genel Kurul Dışında Verilmesinin Sonuçları”, Sermaye Şir-

- ketleri Hukukunda Güncel Gelişmeler Sempozyumu (Tebliğler – Tartışmalar) 19 Haziran 2019, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2020, s. 271-285.
- Durgut, Ramazan/Kaplan, Ahmet Emre;** “Anonim Şirket Pay Sahiplerinin Bilgi Alma ve İnceleme Hakkı”, Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 13, S. 171, Kasım 2018, s. 123-154.
- Eminoğlu, Cafer;** “Anonim Şirket Pay Sahipleri Açısından Eşit Şartlarda Eşit İşlem İlkesi”, Ticaret ve Fikri Mülkiyet Hukuku Dergisi, C.1, S.1, 2015, s. 79-88. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/199309> (erişim tarihi: 03/10/2020).
- Eminoğlu, Cafer/Dalgıç Altıntaş, Berrin;** “Türk Ticaret Kanunu’nun 340. Maddesi: Sermaye Şirketleri Hukukunda Sözleşme Özgürlüğünün Sonu Mu?”, Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 9, S. 2, Aralık 2014, s. 1-25.
- Ercan, Tayfun;** “Anonim Şirketlerde Emredici Hükümler İlkesi”, Terazi Hukuk Dergisi, C. 14, S. 154, Haziran 2019, s. 1244-1248.
- Erdem, H. Ercüment;** “Şirketler Hukuku Uyuşmazlıklarının Tahkime Elverişliliği”, Tahkim Anlaşması, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2020, s. 1-24.
- Erdem, H. Ercüment;** “İsviçre Şirketler Hukukuna İlişkin Kanun Taslağı ve Taslağın Türk Hukukuna Etkisi”, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü 60. Yıl Armağanı, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü Yayınları, Ankara 2015, s. 141-194. (Kanun Taslağı)
- Erdem, Nuri;** Anonim Ortaklığın Haklı Sebep Feshi, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2012.
- Erdem, Nuri;** “6102 sayılı “Yeni” TTK.’ya Göre Anonim Ortaklık Pay Sahiplerinin “Müktesep” (Kazanılmış) Hakları”, Regesta Ticaret Hukuku Dergisi, C. 2, S. 1, 2012, s. 29-44.
- Eren, Fikret;** Borçlar Hukuku (Genel Hükümler), 21. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara 2017.
- Ergüne, Mehmet Serkan;** “Anonim Şirket Payı Üzerinde Rehin hakkı Kurulması”, İÜHFİM, C. LXXIV, S. 2, 2016
- Eriş, Gönen;** Ticari İşletme ve Şirketler (3 Cilt), Seçkin Yayıncılık, Ankara 2014.
- Erişir, Evrim;** “Sermaye Şirketlerinde Pay Sahibine Bilgi Verilmesine ve Onun İnceleme Hakkının Kullanılmasına İlişkin İlâmın (TTK m. 437/5; 614/3) İcrası”, Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 16, S. 197, Ocak 2021, s. 95-117.

- Forstmoser, Peter/Meier-Hayoz, Arthur/Nobel, Peter:** Schweizerisches Aktienrecht, Bern, 1996.
- Forstmoser, Peter/ K uchler, Marcel;** Schweizer Aktienrecht 2020, EF 1-2, 2016, s. 86-97.
- G okt rk, Kürşat;** "Anonim  irket Pay Sahipliği Haklarının Kullanılmasında Muhalefet  artı", İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 8, S. 2, 2017, s. 53-78. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/356468> (erişim tarihi: 12/04/2020).
- Grigoleit, Hans C./Herrler, Sebastian;** Aktiengesetz:AktG, 2. Baskı, Verlag C.H. Beck, München, 2020.
- Günay, Gözde Engin;** Anonim Ortaklıklar Hukuku'nda  zel Denetim, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2018.
- Gürbüz Usluel, Aslı;** Türk  zel Hukukunda  zellikle Anonim  irketlerde Ticari Sırların Korunması, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2009.
- Hanağası, Emel;** "Anonim Ortaklığın Haklı Sebeple Feshi Davasının Meden  Us l Hukuku Perspektifinden Değerlendirilmesi", Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, C. 32, S. 1, Mart 2016, s. 199-270.
- H usermann, Daniel M.;** Aktion rsrechte und Generalversammlung, EF 6/21, 2021, s. 305-308.
- Helvacı, Mehmet;** "Yönetim Kurulunun Anonim  irketi İdare ve Temsili,  zellikle Devredilemez Görev ve Yetkileri", Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 9, S. 117, Mayıs 2014, s. 119-132.
- Helvacı, Mehmet/ amurcu, Emin/Türkyılmaz, İsmail;** " zellikle Anonim  irket Açısından  irket Menfaati Kavramı", Prof. Dr. Hamdi Yasaman'a Armağan, İstanbul 2017, s. 309-330.
- Henssler, Martin/Strohn, Lutz;** Gesellschaftsrecht, 5. Baskı, Verlag C.H. Beck, München, 2021.
- Hoffmann-Becking, Michael;** Münchener Handbuch des Gesellschaftsrechts, Band 4: Aktiengesellschaft, 5. Baskı, Verlag C.H. Beck, München, 2020.
- Hüffer, Uwe/Koch, Jens;** Aktiengesetz, 15. Baskı, Verlag C.H. Beck, München, 2021.
- İlbasmış Hızlısoy,  zlem;** Anonim  irketin Haklı Sebeple Feshi, Adalet Yayınevi, Ankara 2016.
- Kalender, Emre;** Anonim  irket Yönetim Kurulu  yelerinin Bilgi Alma Hakkı (TTK m. 392), Yetkin Yayınları, Ankara 2017.

- Karamanlioğlu, Argun;** "Ticari Hapis Hakkı", Prof. Dr. Mustafa Dural'a Armağan, Filiz Kitabevi, İstanbul 2013, s. 684-722.
- Karamanlioğlu, Argun;** Anonim Ortaklıkta Pay Sahibinin Genel Kurul Toplantısında Temsili, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2016.
- Karasu, Rauf;** "Türk Ticaret Kanunu Tasarısı'na Göre Anonim Şirketlerde Pay Sahibinin Bilgi Alma Hakkı", Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, C. 23, S. 2, Aralık 2005, s. 73-114.
- Karasu, Rauf;** Anonim Şirketlerde Emredici Hükümler İlkesi, Güncelleştirilmiş 2. Bası, Yetkin Yayınları, Ankara 2015. (Emredici Hükümler)
- Karasu, Rauf;** "Türk Ticaret Kanunu Tasarısına Göre Anonim Şirketlerde Genel Kurul Kararlarının Butlanı", Prof. Dr. Fırat Öztan'a Armağan, C. I, Turhan Kitabevi, Ankara 2010, s. 1239-1261. (Butlan)
- Karasu, Rauf;** "Türk Ticaret Kanunu Tasarısına Göre Nama Yazılı Payların Devrinin Sınırlandırılması", Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. XII, 2008, S. 1-2, s. 127-147. (Nama Yazılı)
- Karasu, Rauf;** "Limited Şirketlerde Ortakların Sadakat Yükümlülüğü -I", Yaklaşım Dergisi, S. 148, Nisan 2005, s. 244-248. (Sadakat Yükümlülüğü -I)
- Karasu, Rauf;** "Limited Şirketlerde Ortakların Sadakat Yükümlülüğü -II", Yaklaşım Dergisi, S. 149, Mayıs 2005, s. 234-236. (Sadakat Yükümlülüğü -II)
- Kaya, Arslan;** Anonim Ortaklıkta Pay Sahibinin Bilgi Alma Hakkı, Ankara 2001.
- Kaya, Arslan;** "Özel Denetim İsteme Hakkının Bilgi Alma ve İnceleme Hakkı ile İlişkisi", Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, C. 31, S. 1, Mart 2015, s. 61-83. (Özel Denetim)
- Kaya, Mustafa İsmail;** "Pay Sahiplerinin Anonim Şirket Genel Kurulunda Temsil Edilmesi", Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, C. 30, S. 4, Aralık 2014, s. 45-95.
- Kendigelen, Abuzer;** Türk Ticaret Kanunu (Değişiklikler, Yenilikler ve İlk Tespitler), Güncellenmiş 2. Basıdan 3. (tıpkı) Bası, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2016.
- Kendigelen, Abuzer;** Anonim Ortaklık Payı Üzerinde İntifa Hakkı, Beta Yayıncılık, İstanbul 1994. (İntifa Hakkı)
- Kendigelen, Abuzer;** "Anonim Ortaklık Payı (Pay Senedi) Üzerinde Hapis Hakkı ve Bu Hakka Konu Oluşturan Paylardan Oy Hakkının Kime Ait Olduğu Sorunu", Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, C. 19, S. 1, Haziran 1997, s. 105-140. (Hapis Hakkı)

- Kendigelen, Abuzer/Çonkar, M. Halil;** “Genel Kurula İlişkin Uygulamada Karşılaşılan İki Güncel Sorun”, Prof. Dr. Sabih Arkan’a Armağan, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2019, s. 675-690.
- Keskin, Mustafa;** Halka Açık Anonim Ortaklıkların Kamuyu Aydınlatma Yükümlülüğü, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2018.
- Kırca, İsmail;** “Nispî Ticarî Davaya Dair”, Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, C. 33, S. 1, Mart 2017, s. 55-61.
- Kırca, İsmail/Şehirli Çelik, Feyzan Hayal/Manavgat, Çağlar;** Anonim Şirketler Hukuku, C. 1, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü Yayınları, Ankara 2013.
- Kırca, İsmail/Şehirli Çelik, Feyzan Hayal/Manavgat, Çağlar;** Anonim Şirketler Hukuku, C. 2/2, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü Yayınları, Ankara 2017.
- Köksal, Aytaç;** “Türk Ticaret Kanunu Tasarısı’nın 397 ilâ 406 Maddeleri Arasında Düzenlenen Denetçinin Anonim Ortaklığın Bir Organı Olup Olmadığı Sorunu”, Prof. Dr. Fırat Öztan’a Armağan, C. I, Turhan Kitabevi, Ankara 2010, s. 1387-1409.
- Kubis, Dietmar;** Münchener Kommentar zum Aktiengesetz, 4. Baskı, Verlag C.H. Beck, München, 2018.
- Kunz, Peter V.;** Das Informationsrecht des Aktionärs in der Generalversammlung, AJP 2001, s. 883-900.
- Kunz Peter V.;** Zum «Aktienrecht 4.0»: Einordnung und Überblick zur neuen schweizerischen Aktienrechtsordnung, Stämpfli Verlag, recht 2021, s. 195-210. (Aktienrecht 4.0)
- Kuru, Baki;** Medeni Usul Hukuku (Ders Kitabı), Legal Yayınevi, 2015.
- Marolda Martinez, Larissa;** Information der Aktionäre nach Schweizerischem Aktien- und Kapitalmarktrecht, Schulthess Verlag, Zürich, 2006.
- Memişoğlu, Özgür;** “6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu’nda Anonim Şirket Genel Kurul Toplantı Gündemi, Gündeme Bağlılık İlkesi ve İstisnaları”, Legal Hukuk Dergisi, 2014, S. 133, s. 45-105.
- Mineliler, Zeynep;** “Yeni Türk Ticaret Kanunu’na Göre Limited Şirket Ortaklığının Bilgi Alma ve İnceleme Hakkı”, Terazi Hukuk Dergisi, C. 7, S. 69, Mayıs 2012, s. 14-19.
- Moroğlu, Erdoğan;** Anonim Ortaklıkta Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlüğü, Güncellenmiş 9. Baskı, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2020.

- Narbay, Şafak;** “Türk Ticaret Kanunu Tasarısı’na Göre Anonim Ortaklıkta Özel Denetim Yapılması Şartları ve Özel Denetçinin Atanması Usulü”, Prof. Dr. Hüseyin Ülgen’e Armağan, C. I, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2007, s. 287 – 327.
- Narbay, Şafak;** Anonim Ortaklıkta Pay Defteri, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2003. (Pay Defteri).
- Nobel, Peter;** Das Aktienrecht: Systematische Darstellung, Berner Kommentar, Stämpfli Verlag, Bern, 2017.
- Nomer, N. Fusun;** Anonim Ortaklıkta Pay Sahibinin Sadakat Yükümlülüğü, Beta Yayıncılık, İstanbul 1999.
- Nomer, N. Fusun;** “Anonim Ortaklıkta Eşit Davranma (Eşit İşlem) İlkesi”, Prof. Dr. Oğuz İmregün’e Armağan, Beta Yayıncılık, İstanbul 1998, s. 469-490. (Eşit İşlem)
- Okutan Nilsson, Gül;** “Türk Şirketler Topluluğu Hukukunun Hedefleri Bakımından İşlevsel Bir İnceleme ve Özellikle Hâkim Şirketin Bilgi Alma Hakkı”, Karşılaştırmalı Şirketler Topluluğu Hukuku-80. Yaş Gününde Prof. Dr. Ünal Tekinalp’e Saygı Konferansı, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2018, s. 35-49.
- Okutan Nilsson, Gül;** Türk Ticaret Kanunu Tasarısı’na Göre Şirketler Topluluğu Hukuku, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2009. (Tasarı)
- Ocak, Nazmi;** “Anonim Şirketlerde Pay Sahibinin Bilgi Alma, İnceleme ve Denetleme Hakkı”, Prof. Dr. Nuri Çelik’e Armağan, C. I, Beta Yayıncılık, İstanbul 2001, s. 710-743.
- Oğuzman, M. Kemal/Seliçi, Özer/Oktay-Özdemir, Saibe;** Eşya Hukuku, Gözden Geçirilmiş ve Eklemeler Yapılmış 10. Bası, Filiz Kitabevi, İstanbul 2004.
- Orbay Ortaç, Nurdan/Al Kılıç, Şengül;** “Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyelerinin ve Murahhasların Genel Kurula Katılması”, Ticaret ve Fikri Mülkiyet Hukuku Dergisi, C. 4, S. 2, 2018, s. 211-238. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/594418> (erişim tarihi: 04/09/2020).
- Özcanlı, Fatma Beril;** “Bilgi Alma Davasında Hâkimin Rolü”, Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 16, S. 197, Ocak 2021, 205-224.
- Özdemir, Semih Sırrı;** İş Adamı Kararı İlkesi (Business Judgment Rule) ve Türk Hukukunda Uygulanabilirliği, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2017.

- Özdemir, Türkyay/Yiğit, İlhan;** “Anonim Şirket Genel Kurullarında Pay Sahibinin Temsili ve Türk Ticaret Kanunu Tasarısı”, Prof. Dr. Hüseyin Ülgen’e Armağan, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2007, s. 433-466.
- Özdin, Funda;** “Şirketler Topluluğu Hukukunda Bilgilendirme Amacına Yönelik Özel Düzenlemelerin Menfaatler Dengesinin Sağlanması Açısından Değerlendirilmesi”, Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 16, S. 197, Ocak 2021, s. 319-364.
- Özer, Işık;** “Katılma İntifa Senedi Sahipleri Özel Kurulu”, Başkent Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.1, S.1, 2015, s. 369-399.
- Özmunca, Seda;** “Karşılaştırmalı Hukuk ve Türk Hukuku Açısından Zorunlu Arabuluculuk Sistemine Genel Bir Bakış”, İÜHFİM, C. LXXIV, S. 2, 2016, s. 807-842.
- Öztek, Selçuk;** “Şirketler Gruplarında Yavru Şirketlerdeki Azınlık Pay Sahiplerinin Türk Ticaret Kanunu m. 363/İsviçre Borçlar Kanunu m. 697 Çerçevesinde Bilgi Alma Hakkı”, Prof. Dr. Ernst E. Hirsch’in Hatırasına Armağan, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü Yayınları, Ankara 1986, s. 291-333.
- Poelzig, Dörte;** BeckOGK/Grosskommentar, Aktiengesetz, 2021.
- Poroy, Reha/Tekinalp, Ünal/Çamoğlu, Ersin;** Ortaklıklar Hukuku I, Yeniden yazılmış 13. Bası, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2014. (Ortaklıklar Hukuku I)
- Poroy, Reha/Tekinalp, Ünal/Çamoğlu, Ersin;** Ortaklıklar Hukuku II, Yeniden Yazılmış 13. Bası, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2017. (Ortaklıklar Hukuku II)
- Pulaşlı, Hasan;** Şirketler Hukuku Genel Esaslar, 6. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2020.
- Pulaşlı, Hasan;** Şirketler Hukuku Şerhi (3 Cilt), Tamamen Yenilenmiş ve Genişletilmiş 3. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2018. (Şerh)
- Pulaşlı, Hasan;** “Eski Yönetim Kurulu Üyesinin Bilgi Alma Hakkı Var mıdır?”, Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, C. 22, S. 3, Haziran 2004, s. 53-64. (Bilgi Alma Hakkı)
- Savaş, Fatma Burcu;** “Pay Sahiplerinin Anonim Şirkete Karşı Sadakat Yükümlülüğü”, Prof. Dr. Hüseyin Ülgen’e Armağan, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2007, s. 489-508.
- von Steiger, Fritz** (Çeviren: İrfan Yazman); “Anonim Şirket Hisse Senetleri Üzerinde İntifa Hakkı Bulunması veya Bunların Rehnedilmiş Olması Hâlinde Yeni Hisse Senetleri Alma Hakkına İlişkin Sorunlar”, Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, C. 7, S. 3, Haziran 1974, s. 687-697.

- Sulu, Muhammed;** Anonim Ortaklıklarda Şirket Menfaati Kavramı, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2019.
- Sulu, Muhammed;** Ticari Sırların Korunması, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2020. (Ticari Sır)
- Sümer, Ayşe;** "Anonim Ortaklıkların Haklı Nedenle Feshi", Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, C. 18, S. 2, 2012, s. 839-850.
- Şahin, Ayşe;** Anonim Ortaklığın Haklı Sebep Feshi, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2013.
- Şahin, Ayşe;** "Bağlı Şirket Yönetim Kurulu Üyesinin Bilgi Alma Hakkı", Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 16, S. 197, Ocak 2021, 159-203. (Bilgi Alma Hakkı)
- Şahin, Ayşe;** "İsviçre Anonim Ortaklıklar Hukuku Revizyonu Kapsamında Genel Kurullara İlişkin Olarak Öngörülen Değişiklikler", Tüzel Kişilik Penceresinden Anonim Ortaklık Sempozyumu, MEF Üniversitesi Hukuk Fakültesi, 20-22 Temmuz 2020, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2021, s. 395-416. (Revizyon)
- Şener, Oruç Hami;** Teorik ve Uygulamalı Ortaklıklar Hukuku Ders Kitabı, Gözden Geçirilmiş 4. Bası, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2019.
- Taşpolat Tuğsavul, Melis;** "Arabuluculuk Faaliyeti Sonunda Varılan Anlaşmanın Hukuki Niteliği", Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 18, S. 1, Ocak 2019, s. 333-379.
- Tekil, Fahiman;** Anonim Şirketler Hukuku, Alkım Yayınları, İstanbul 1998.
- Tekinalp, Ünal;** "Yeni Alman Paylar Kanunu Tasarısı'nın Beliren Yönleri", Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, C. 2, S. 4, Temmuz 1964, s. 683-691.
- Tekinalp, Ünal;** Sermaye Ortaklıklarının Yeni Hukuku, Güncelleştirilmiş 5. Bası, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2020. (Yeni Hukuk)
- Tekinalp, Ünal;** Anonim Ortaklıkta Yeni Bağlam Sisteminin Esasları (Pay Defteri Hukuku ile), Vedat Kitapçılık, İstanbul 2012. (Yeni Bağlam)
- Tekinalp, Ünal;** "Yeni Alman Paylar Kanunu Tasarısının Getirdikleri", Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, C. 3, S. 1, Mart 1965, s. 127-138, (Yeni Alman Paylar Kanunu)
- Tekinalp, Ünal;** "Hakların En Az Zarar Verecek Şekilde Kullanılması İlkesi (II)", İktisat ve Maliye Dergisi, C. XXVI, S.5, 1979, s.203-207. (İlke)

- Tekinalp, Ünal;** “Anonim Ortaklıklar Hukukunda Kamuyu Aydınlatma İlkesi ve Günümüzün Bazı Tartışmaları”, İktisat ve Maliye Dergisi, 1964, C. 11, S. 1, s. 20-22. (Kamuyu Aydınlatma)
- Tekinalp, Ünal;** “İşletme İlgililerinin Finansal Bilgi Elde Etme Hakkı”, MED, S. 21-22, 1980, s. 13-23. (Finansal Bilgi Elde Etme Hakkı)
- Tekinalp, Ünal;** “Genel Kurul Kararlarının Butlanında Anonim Ortaklığa Özgü Sebeplerin Kabulü İhtiyacı”, Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, C. 25, S. 4, Aralık 2009, s. 5-16. (Butlan)
- Teoman, Ömer;** “Yürürlükteki Hukukumuzda ve Türk Ticaret Kanunu Tasarısı’na Göre Anonim Ortaklık Genel Kurul Toplantılarına Katılmak Zorunda Olanlar”, Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, C. 25, S. 4, Aralık 2009, s. 19-33.
- Teoman, Ömer;** “Anonim Ortaklıkta Pay Sahibinin Bilgi Alma Hakkı Üstüne”, İktisat ve Maliye Dergisi, C. XVIII, S.1, İstanbul, 1971, s. 20-23.
- Teoman, Ömer;** “Alman ve İsviçre Anonim Ortaklıklar Hukukunda Pay Bedelinin Ödenme Oranının Oy Hakkına Etkisi ve Türk Sistemi Üzerine Düşünceler”, Tüm Makalelerim Cilt I-II (1971-2001), On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2012, s. 319-342.
- Teoman, Ömer;** Anonim Ortaklıkta Pay Sahibinin Oy Hakkından Yoksunluğu, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü Yayınları, Ankara 1983. (Oy Hakkından Yoksunluğu)
- Teoman, Ömer;** “Anonim Ortaklıkta Paylar Üzerinde İntifa Hakkı Bulunması Durumunda Oy Hakkı Dışındaki Yönetim Haklarının Kimin Tarafından Kullanılacağı Sorunu”, Tüm Makalelerim Cilt I-II (1971-2001), On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2012, s. 365-375. (İntifa Hakkı)
- Teoman, Ömer;** “Anonim Ortaklık Genel Kurul Toplantılarına “Dinleyicilerin” Katılması”, Tüm Makalelerim Cilt I-II (1971-2001), On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2012, s. 245-262. (Dinleyicilerin Katılması)
- Turanboy, Asuman;** “Ticari Sır”, Prof Dr. Tuğrul Ansay’a Armağan, Turhan Kitabevi, Ankara 2006, s. 347-369.
- Turanlı, Hüsnü;** “Türk Ticaret Kanunu’na Göre Anonim Ortaklıkta İbra”, Kadir Has Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 2, S. 2, Aralık 2014, s. 101-135.
- Ulusoy, Erol;** “Azınlık Hakları-Anonim Şirket Genel Kurul Toplantıları: Doğrular ve Yanlışlar/Ulusoy”, Anonim Şirketlerde Bireysel ve Azınlık Pay Sahipliği Hakları, 2. Baskı, Bilge Yayınevi, Ankara 2016.

- Uysal, Levent;** “6762 Sayılı Türk Ticaret Kanunu ve Türk Ticaret Kanunu Tasarısı Kapsamında Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulu ve Yönetim Kurulu Üyelerinin Hukuki Sorumluluğu”, TBB Dergisi, S. 80, 2009, s. 315-366.
- Üçışık, Güzin/Çelik, Aydın;** Anonim Ortaklıklar Hukuku, I. Cilt, Adalet Yayınevi, Ankara 2013.
- Üçışık, H. Güzin/Çelik, Aydın;** Anonim Ortaklıkta Finansal Tablolar Yedek Akçeler ve Kar Dağıtım, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2018. (Finansal Tablolar)
- Ünal, Bahadır;** Anonim Şirket Pay Sahibinin Bilgi Alma Hakkı (Alman ve Türk Hukukunda), Vedat Kitapçılık, İstanbul 2021.
- Vogt, Hans-Ueli/Schiwow, Emanuel/Wiedmer, Karin;** Die Aktienrechtsrevision unter Corporate-Governance-Aspekten- Bestandesaufnahme, einige Auslegungsversuche und ein paar wichtige Anliegen vor der Erstberatung im Nationalrat, AJP 2009, s. 1359-1388.
- Weber, Rolf H.;** Informationsrechte des Aktionärs, Die ‘grosse’ Schweizer Aktienrechtsrevision, Dike Verlag, Zürich/St.Gallen, 2010.
- Yanlı, Veliye;** “Pay Sahibinin Bilgi Alma Hakkı Bağlamında Yatırımcı İlişkileri Bölümünün İşlevi”, Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 16, S. 197, Ocak 2021, s. 11-27.
- Yasaman, Hamdi;** “Türk Ticaret Kanunu Tasarısı’nda Hâkimin Genişleyen Rolü”, Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, C. 25, S. 4, Aralık 2009, s. 73-94.
- Yayla, Ümit;** Anonim Ortaklık Genel Kurulları-Elektronik Genel Kurullar, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2013.
- Yıldız, Şükrü;** Anonim Ortaklıkta Pay Sahipleri Açısından Eşit İşlem İlkesi, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2004.
- Yılmaz, Abdüssamet;** Anonim Ortaklık Payının Rehin ve Hapis Haklarına Konu Olması, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2020.
- Yılmaz, Asuman;** “Türk Ticaret Kanunu’na Göre Bağlı Şirket Yönetim Kurulunun Bağlılık Raporu ve Bağlılık Raporunun Denetimi”, Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, C. 31, S. 2, Haziran 2015, s. 99-128.
- Yurtbaşı, Fatih;** Anonim Ortaklıklarda Özel Denetim, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2019.

Emine HALMAN ÇETİN
Karşıyaka Hâkimi

TASARRUFUN İPTALİ
MUVAZAA
İNANÇLI İŞLEM VE
NAM-I MÜSTEAR

Genişletilmiş ve Güncellenmiş
2. BASKI

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Tasarrufun İptali, Muvazaa, İnançlı İşlem ve Nam-ı Müstear
Emine Halman Çetin

Hukuk Yayınları Dizisi – 2034

İkinci Baskı : Mayıs, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8092 – 92 – 9

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

Ankara Şube

Cihan Sokak No: 16/B Sıhhiye-Ankara

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com
 : adalety@adaletyayinevi.com

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : facebook.com/adaletyayinevi
 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Vadi Grafik Tasarım Ltd. Şti.
İvedik Org. San. Bölgesi 1420. Cadde
No: 58/1 Yenimahalle/Ankara
Tel: 0 312 395 85 71
Sertifika No: 47479

KAYNAKÇA

- Akıncı Şahin, Vekalet Sözleşmesinin Sona Ermesi, Sayram Basım Yayım, 2004.
- Akıntürk Turgut, Karaman Ateş Derya, Borçlar Hukuku, Genel Hükümler Özel Borç İlişkileri, 22. Baskı Beta Yayınları, İstanbul.
- Akıntürk, Turgut, Eşya Hukuku, Beta Yayınları, İstanbul 2009.
- Akil Cenk, Yargıtay Kararları Işığında Tasarrufun İptali Davası Bağlamında Aciz Belgesi, Ankara Barosu Dergisi, 2014/3 Ankara.
- O., Gökhan, Borçlar Hukuku, Genel Hükümler, Cilt 1, Beta Yayınları, İstanbul 2012.
- Aral Fahrettin, Borçlar Hukuku Özel Borç İlişkileri, Genişletilmiş 8. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, 2010.
- Aral Fahrettin, Ayrancı, Hasan, Borçlar Hukuku Özel Borç İlişkileri, genişletilmiş 9. baskı, Yetkin Yayınları, Ankara 2012.
- Arat, Ayşe, Sözleşmenin Değişen Şartlara Uyarlanması, Seçkin Yayınevi, Ankara 2006.
- Atalay Oğuz, Emare ispatı, Manisa Barosu Dergisi, Yıl:18.
- Atalay, Oğuz, Borca Batıklık ve İflasın Ertelenmesi, Güncel Yayınevi, 2. Baskı, İzmir 2007.
- Atalay, Oğuz, Medeni Usul Hukukunda Menfi Vakıaların İspatı, Dokuz Eylül Üniversitesi Yayını, İzmir 2001.
- Ayan Mehmet, Borçlar Hukuku Genel Hükümler 7. Baskı Mimoza Konya 2012.
- Ayan, Mehmet, Eşya Hukuku Zilyetlik ve Tapu Sicili, Güncelleştirilmiş 5. Baskı, Konya 2010.
- Ayan, Mehmet, Eşya Hukuku 2, Mülkiyet, Mimoza 8. baskı, Konya 2015.
- Aybar Hatemi, Eşya Hukuku, Vedat Kitapçılık İstanbul 2009.
- Aydoğdu Murat, Kahveci Nalan, Türk Borçlar Hukuku Özel borç ilişkileri, İkinci Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2014.
- Belgesay M. Reşit, İcra İflas Kanunu Şerhi, İkinci Bölüm, 2. Basım, İstanbul.
- Börü Levent, İcra ve İflas Hukukunda Zarar Verme Kastından Dolayı İptal Davası, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi C 58 S.3
- Gürdoğan Burhan, İflas Hukuku Dersleri, Ankara 1966.

- Coşkun Mahmut, İcra ve İflas Kanunu, Cilt 3, 2. Baskı, Ankara 2010.
- Coşkun Mahmut, İtirazın İptali Menfi Tespit ve İstirdat Tasarrufun İptali İflas ve İflasın Ertelenmesi Sıra Cetveline İtiraz Davaları Seçkin Yayınevi Güncellenmiş 2. baskı, 2015.
- Çetin, Soner H., İpotekli Borç Senedi ve İrad Senedi, Ankara 2004.
- Dalamanlı, Lütfü, Aktin Feshi ve İptali Davaları, Ankara 1971.
- Deynekli Adnan, Medeni Usul Hukukunda Islah, Bilge Yayınevi, Ankara 2013.
- Devellioğlu, Ferit, Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lugat, 1984.
- Erdönmez, Güray, Nam-ı Müstear ve Tasarrufun İptali Davaları, Bankacılar Dergisi, Sy.59, 2006.
- Ertekin Erol/Karataş İzzet, İstihkak ve Tasarrufun İptali Davaları, Yetkin Yayınları, Ankara 1995.
- Esener, Turhan, Türk Hususi Hukukunda Muvazaalı Muameleler, Fakülteler Matbaası, İstanbul 1956.
- Gunay Erhan, Tasarrufun İptali Davası, 2. baskı, seçkin yayınevi, Ankara, 2013.
- Gültaş Veysel, Gerekçeli Karşılaştırma Tablolu 6098 sayılı TBK, Bilge Yayınevi, Ankara 2011.
- Güneren, Ali, Tasarruf İptal Davaları, Adalet Yayınevi, Ankara 2008.
- Karayalçın, Yaşar, Miras Birakanın Muvazaası mı? Tasarruf Özgürlüğü ve Saklı Payın Korunması mı? Turhan Kitabevi, Ankara 2000.
- Karslı Abdürrahim, İcra Hukuku Ders Kitabı, Yenilenmiş 1. Bası, 2010, İstanbul.
- Kazancı İdil Tuncer, Tasarrufun İptali Davalarında, İspat, Yetkin Yayınları, Ankara 2015.
- Kılıçoğlu Ahmet, Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Genişletilmiş 17. Baskı, Turhan Kitabevi, Ankara 2012.
- Kiper, Osman, Öğreti ve Uygulamada Muvazaa, Adil Yayınevi, Ankara 1988.
- Köseoğlu Bilal, Hukuk Yargılamasında Ön inceleme ve uygulaması, Bilge yayınevi Ankara 2013.
- Kuru Baki, Hukuk Muhakemeleri Usulü, 6. Bası, C.2.
- Kuru Baki, İcra ve İflas Hukuku El Kitabı, Türkmen Kitapevi, 2004.
- Kuru Baki, İcra ve İflas Hukuku El Kitabı İkinci Baskı Adalet Yayınevi Ankara 2013.
- Kuru Baki, Ramazan Arslan, Ejder Yılmaz, İcra ve İflas Hukuku Ders Kitabı, 25. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara 2011.
- Kuru Baki, Aslan Ramazan, Yılmaz Ejder, İcra ve İflas Hukuku Ders Kitabı, 12. Basım, Ankara 1999,

- Mecelle m.77 "Beyyine hilafı zâhiri için ve yemin aslı ibkaa içindir" yani, "Kanıt görünenin aksini kanıtlamak; yemin, aslı sürdürmek içindir." İlhan, Cengiz, Günümüz Türkçesiyle Mecelle (Mecelle-İ Ahkâm-ı Adliye), Yetkin yayınları, Ankara 2011.
- Mustafa Oskay, Coşkun Koçak ve Adnan Deynekli ve Ayhan Doğan İİK Şerhi 5. cilt Turhan Kitabevi.
- Muşul Timuçin, İcra ve İflas Hukuku Bilgisi, 3. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara 2008.
- Nomer N Haluk, Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Gözden Geçirilmiş Onikinci Bası, Beta yayınları, 2012.
- Oğuzman Kemal, Öz Turgut, Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2012, s.129.
- Oğuzman Kemal, Barlas Nami, Medeni Hukuk 19. Baskı, Vedat kitapçılık, İstanbul 2013.
- Oğuzman, Kemal, Özer Seliçi ve Saibe, Oktay, Özdemir, Eşya Hukuku, Filiz Kitabevi, İstanbul 2014. 17. Baskı.
- Özekes Muhammet, İcra Hukukunda Temel Hak ve İlkeler, Ankara 2009 Adalet Yayınevi.
- Özekes Muhammet Dava Dilekçesinde Hukuki Sebep Bildirmek Zorunludur. Haluk Konuralp anısına Armağan c.1Ankara 2009.
- Özkaya, Eraslan, İnançlı İşlem ve Muvazaa Davaları, Ankara 2015, 6. Baskı.
- Özmen İhsan, Özkaya, Eraslan, Muvazaa Davaları, Ankara 1993.
- Özsunay, E., Türk Hukukunda ve Mukayeseli Hukukta İnançlı Muameleler, Doktora Tezi, İstanbul 1968.
- Özsunay, Ergun, İnançlı Muameleler, Doktora Tezi, İstanbul 1968, s.96; Esener, Turhan, Türk Hususi Hukukunda Muvazaalı Muameleler, İstanbul 1956 s.168, nakleden: Özkaya, İnançlı İşlem.
- Öztürk Gülay, İnançlı İşlemler, Ankara 1998, Yetkin Yayınları..
- Pekcanıtez Hakan, Oğuz Atalay ve Muhammet Özekes; Medeni Usul Hukuku, Yetkin Yayınları, 12. Bası.
- Pekcanıtez Hakan, Oğuz Atalay ve Muhammet Özekes, İcra ve İflas Hukuku, Temel Bilgiler, Yetkin Yayınları, 8. Bası, Ankara 2012.
- Pekcanıtez, Hakan, Oğuz Atalay ve Muhammet Özekes, Medeni Usul Hukuku, 2. Baskı, Ankara 2014 Yetkin Yayınevi.
- Pekcanıtez, Atalay Oğuz/ Meral Özkan Sungurtekin / Muhammet Özekes, İcra ve İflas Hukuku Yetkin yayınları, 11. Bası, Ankara 2013.

- Sapanoğlu Süleyman, Muvazaa ve İnançlı İşlem Davaları, Sözkeseu Matbaacılık, Ankara 2015.
- SURLU, Mehmet Handan, Tapu İptali Tescil Davaları, İkinci Kitap, Seçkin Yayınevi, Ankara 2009.
- Taze Mehmet, Haciz Tutanağının Aciz Belgesi Olarak nitelendirilebilmesinin Şartları, Terazi Hukuk Dergisi, 2008.
- Tekinay Selahattin Sulhi, İstihkak Davaları, Doktora Tezi, İstanbul 1953, s.64.
- Ulukapı Ömer, İcra ve İflas Hukuku, 4. Baskı, Mimoza Yayınları, Konya 2010.
- Umar Bilge, İcra İflas Hukukunun Tarihi Gelişmesi ve Genel Teorisi, İzmir 1973.
- Umar Bilge, Türk İcra İflas Hukukunda İptal Davası, Fakülteler matbaası, İstanbul, 1963.
- Uyar Talih, İcra ve İflas Hukukunda Tasarrufun İptali Davaları, Cilt 1, Dördüncü Baskı, Ankara, 2011.
- Uyar Talih, Alper Uyar ve Cüneyt Uyar, İcra ve İflas Kanunu Şerhi El Kitabı, Ankara, 2010 1. Baskı.
- Uyar Talih, Cüneyt Uyar ve Alper Uyar İcra ve İflas Kanunu Şerhi El Kitabı, 3. baskı genişletilmiş yeniden yazılmış 3. Baskı Bilge Yayınevi Ankara 2014.
- Uyar Talih, Cüneyt Uyar ve Alper Uyar İcra ve İflas Kanunu Şerhi El Kitabı, 2. Baskı Bilge Yayınevi, Ekim, 2012.
- Uyar Talih, İcra ve İflas Hukukuna İlişkin Hukuki Mütalaalar, Bilge Yayınevi, Ankara 2014.
- Üstündağ Saim, İflas Hukuku, 6. Basım İstanbul 2002, s.234: Muşul Timuçin, İcra ve İflas Hukuku, İstanbul 2005, s.1173 vd.; Pekcanitez Hakan/Atalay Oğuz/Meral S. Özkan/Özekes Muhammet, İcra ve İflas Hukuku, 3. Basım, Ankara, 2005, s.503 nakleden: Akkaya, s.669.
- Yavuz Nihat, Alacaklılardan Mal Kaçırmaya Yönelik İşlemlerin Hukuken Nitelendirilmesi Sorunu ve Bu Amaçla Yapılan Muvazaalı İşlemler Hakkındaki Yargıtay Uygulamasından Örnekler, Yargıtay Dergisi, Temmuz 1999.
- YAVUZ Nihat, Türk Borçlar Kanununun Getirdiği Değişiklikler ve Yenilikler, 2. Baskı, Adalet Yayınevi Ankara 2012, s.118.
- Yavuz, N. Muvazaa, İnançlı işlem, Nam-ı Müstear ve kanuna karşı hile davaları, 2. Baskı.
- Yıldırım, Kamil, İcra İflas Hukukunda İptal Davaları, İstanbul 1995.
- Zevkliiler Aydın, Gökyayla Emre, Borçlar Hukuku Özel Borç İlişkileri 15. Bası Ankara 2015 Turhan Kitabevi.

Ayten Selin DOĞAN

Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
Kamu Hukuku Anabilim Dalı

**UZAY HUKUKUNDA
MİLLİ İKTİSABA
KONU OLMAMA İLKESİNİN
YENİDEN DEĞERLENDİRİLMESİ**

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

**Uzay Hukukunda Milli İktisaba Konu Olmama İlkesinin
Yeniden Değerlendirilmesi**
Ayten Selin Doğan

Hukuk Yayınları Dizisi – 3115

Birinci Baskı : Mayıs, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8092 – 93 – 6

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com
 : adalety@adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi
 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Meteksan Matbaacılık ve Teknik Sanayi Ticaret A.Ş
Beytepe Köyü Yolu No:3
06800 Çankaya/Ankara
Sertifika No: 46519

KAYNAKÇA

KİTAP VE MAKALELER

- “Can We Make Mars Earth-like Through Terraforming?”, <https://www.planetary.org/articles/can-we-make-mars-earth-like-through-terraforming>
- “Mars Terraforming Not Possible Using Present-Day Technology”, <https://www.nasa.gov/press-release/goddard/2018/mars-terraforming>
- “NASA’s Curiosity Rover Team Confirms Ancient Lakes on Mars”, <https://mars.nasa.gov/news/1865/nasas-curiosity-rover-team-confirms-ancient-lakes-on-mars/>
- “National Sovereignty of Outer Space”, **Harvard Law Review**, 74 (6), 1961, ss. 1154 – 1175
- “The Bogota Declaration”, **Journal of Space Law**, 6 (2), 1978, ss. 193 – 196
- “The Geostationary Orbit: Legal, Technical and Political Issues Surrounding Its Use in World Telecommunications”, **Case Western Reserve Journal of International Law**, 16 (2), 1984, ss. 223 – 264
- ABEYRATNE, Ruwantissa, **Regulation of Commercial Space Transport: The Astrocizing of ICAO**, Springer, Quebec, 2015
- ANGELO, Joseph A., **Space Technology**, Greenwood Press, Amerika Birleşik Devletleri, 2003
- BABCOCK, Hope M., “The Public Trust Doctrine, Outer Space, and the Global Commons: Time to Call Home ET”, **Syracuse Law Review**, 69 (2), 2019, ss. 191 – 262
- BAL, Ali, “Hava – Uzay Araçlarının (Aerospacecraft) Hukuki Rejimi”, **Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, 15 (0), 2013, ss. 1465 – 1528
- BAL, Ali, **Uluslararası Hava Hukuku: Hava Sahasının Hukuki Rejimi**, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2019
- BALANDIER, Georges / CUNNEEN, Joseph E., “The Fact of Colonialism: A Theoretical Approach”, **CrossCurrents**, 2 (4), 1952, ss. 10 – 31
- BARNES-BROWN, Alice (Ed.), **The Space Race**, Future Publishing, West Midlands, 2019

- BAYINDIR, Ümit Barış, **Milletlerarası Andlaşmaların Evrimsel Yorumlanması**, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Galatasaray Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2020
- BELL, Jim, **The Space Book**, Sterling Publishing, Revised & Updated Edition, New York, 2018
- BHATT, S., "Reflections on Space Law After Thirty-Two Years of Space Exploration and Emerging Trends for the 21st Century", **Journal of the Indian Law Institute**, 31 (4), 1989, 448 – 455
- BOHINC, Erazem, **International Space Law: Legal Aspects of Exploiting Outer Space**, Yayınlanmamış Lisans Tezi, Slovenya, 2013
- BOZKURT, Hüseyin / POYRAZ, Yasin / ERDAL, Selcen, **Devletler Hukuku**, 10. Baskı, Legem Yayıncılık, Ankara, 2020
- BREARLEY, Andrew, "Mining the Moon: Owning the Night Sky?", **Astropolitics**, 14 (1), 2006, ss. 43 – 67
- BRIDGE, Robert L., "International Law and Military Activities in Outer Space", **Akron Law Review**, 13 (4), 1980, ss. 649 – 664
- BRUHNS, Sara / HAQQ-MISRA, Jacob, "A Pragmatic Approach to Sovereignty on Mars", **Space Policy**, 38, 2016, ss. 57 – 63
- BUDERI, Charles L.O./ RICART, Luciana T., **The Iran-UAE Gulf Islands Dispute**, Brill- Nijhoff, Leiden, 2018
- BURGESS, Colin, **Shattered Dreams: The Lost and Cancelled Space Missions**, University of Nebraska Press, Amerika Birleşik Devletleri, 2019
- BUXTON, Carol R., "Property in Outer Space: The Common Heritage of Mankind Principle vs. The First in Time, First in Right, Rule of Property", **Journal of Air Law and Commerce**, 69 (4), 2004, ss. 689 – 707
- CHENG, Bin, **Studies in International Space Law**, Clarendon Press Oxford, Reprinted, New York, 2004
- CHILDERS, Tim, "Elon Musk Says We Need to Live in Glass Domes Before We Can Terraform Mars", <https://www.popularmechanics.com/space/moon-mars/a34738932/elon-musk-glass-domes-terraforming-mars/>
- CLAEYS, Gregory (Haz.), **Ütopya Edebiyatı**, (Çev. Zeynep Demirsü), Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul, 2017
- COFFEY, Sarah, "Establishing a Legal Framework for Property Rights to Natural Resources in Outer Space", **Case Western Reserve Journal of International Law**, 41 (1), 2009, ss. 119 – 148

- COHEN, Morris R., "Property and Sovereignty", **Cornell Law Quarterly**, 13 (1), 1927 – 28, ss. 8 – 30
- COOPER, John Cobb, "International Control of Outer Space (Additional Remarks)/ Die Internationale Kontrolle des Weltraums (Ergänzende Bemerkungen)", **Zeitschrift für Luft und Weltraumrecht – German Journal of Air and Space Law**, 10 (2), 1961, ss. 102 – 105
- COOPER, John Cobb, "Legal Problems of Upper Space", **Journal of Air Law and Commerce**, 23 (3), 1956, ss. 308 – 316
- COOPER, Lawrence A., "Encouraging Space Exploration Through a New Application of Space Property Rights", **Space Policy**, 19 (2), 2003, ss. 111 – 118
- COOPER, Nikhil D., "Circumventing Non-Appropriation: Law and Development of United States Space Commerce", **Hastings Constitutional Law Quarterly**, 36 (3), 2009, ss. 457 – 482
- COLLIS, Christy, "Territories Beyond Possession? Antarctica and Outer Space", **The Polar Journal**, 7 (2), 2017, ss. 287 – 302
- CSABAFI, Imre Anthony, *The Concept of State Jurisdiction in International Space Law*, Martinus Nijhoff, Lahey, 1971
- D'AGOSTINO, Ryan, "Elon Musk: The Popular Mechanics Interview", <https://www.popularmechanics.com/space/moon-mars/a26513651/elon-musk-interview-spacex-mars/>
- DAVID, Michael / LEE, Ricky, "Twenty Years Later – The Moon Agreement and Its Legal Controversies", **Australian International Law Journal**, 6, 1999, ss. 9 – 32.
- DE MAN, Philip, "The Exploitation of Asteroids and the Non-Appropriation Principle: Reflections on the Nature of Property Rights in Light of the US Space Resource Act of 2015", **Journal of Space Law**, 40 (1), 2015 – 2016, ss. 1 – 56
- DE MAN, Philip, "Rights over Areas vs Resources in Outer Space: What's the Use of Orbital Slots", **Journal of Space Law**, 38 (1), 2012, ss. 39 – 150
- DENK, B. Erdem, **Egemenliği Tartışmalı Adalar Sorunu: Karşılaştırmalı Bir Çalışma**, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 1999
- DIEDERIKS-VERSCHOOR, P. / GOMLEY, W. Paul, "Future Legal Status of Nongovernmental Entities in Outer Space: Private Individuals and Companies as Subjects and Beneficiaries of International Space Law", **Journal of Space Law**, 5 (1,2), 1977, ss. 125 – 156

- DIEDERIKS-VERSCHOOR, I. H. Ph. / KOPAL, V., **An Introduction to Space Law**, 3rd Revised Edition, Wolters Kluwer, Hollanda, 2008
- DiMARIA, Stephen, "Starships and Enterprise: Private Spaceflight Companies' Property Rights and the U.S. Commercial Space Launch Competitiveness Act, **St. John's Law Review**, 90 (2), 2016, ss. 415 – 440
- DURAL, Mustafa / SARI, Suat, **Türk Özel Hukuku Cilt I: Temel Kavramlar ve Medeni Hukukun Başlangıç Hükümleri**, Filiz Kitabevi, 16. Baskı, İstanbul, 2021
- ERDEM, Merve, **Uzayın ve Uzay Faaliyetlerinin Hukuki Rejimi**, Savaş Yayınevi, Ankara, 2014
- ERDOĞMUŞ, Belgin, **Roma Eşya Hukuku**, Der Yayınları, 8. Basım, İstanbul, 2020
- ERLANK, Wian, "Rethinking Terra Nullius and Property Law in Space", **Potchefstroom Electronic Law Journal**, 18 (7), 2015, ss. 2503 – 2524
- FILIATO, Anthony R., "The Commercial Space Launch Act: America's Response to the Moon Treaty", **Fordham International Law Journal**, 10 (4), 1987, ss. 763 – 781
- FOUST, Jeff, "Mars One Company Goes Bankrupt", <https://spacenews.com/mars-one-company-goes-bankrupt/>
- FROEHLICH, Annette, "Utilization – Consumption – Appropriation: Asteroid Mining is in the Pipeline", **Zeitschrift für Luft- und Weltraumsrecht – German Journal of Air and Space Law**, 66 (2), 2017, ss. 268 – 281
- GANGALE, Thomas/ DUDLEY-ROWLEY, Marilyn, "To Build Bifrost: Developing Space Property Rights and Infrastructure, **American Institute of Aeronautics and Astronautics Working Paper**, 2005, <http://www.astrosociology.org/Library/PDF/Submissions/To%20Build%20Bifrost.pdf>
- GOEDHUIS, D., "An Evaluation of the Leading Principles of the Treaty on Outer Space of 27th January 1967", **Netherlands International Law Review**, 15 (1), 1968, ss. 17 – 41
- GOEDHUIS, D., "Influence of the Conquest of Outer Space on National Sovereignty: Some Observations", **Journal of Space Law**, 6 (1), 1978, ss. 37 – 46
- GORBIEL, Andrej, "The Legal Status of Geostationary Orbit: Some Remarks", **Journal of Space Law**, 6 (2), 1978, ss. 171 – 178

- GOROVE, Stephen, "Freedom of Exploration and Use in the Outer Space Treaty: A Textual Analysis and Interpretation", **Denver Journal of International Law and Policy**, 1, 1971, ss. 93 – 108
- GOROVE, Stephen, "Interpreting Article II of the Outer Space Treaty", **Fordham Law Review**, 37 (2), 1969, ss. 349 – 354
- GUPTA, Biswanath / RATHORE, Ekta, "United Nations General Assembly Resolutions in the Formation of the Outer Space Treaty of 1967", **Astropolitics**, 17 (2), 2019, ss. 77 – 88
- HALEY, Andrew G., "Space Law and Metalaw – Jurisdiction Defined", **Journal of Air Law and Commerce**, 24 (3), 1957, ss. 286 – 303
- HALEY, Andrew G./ HEINRICH, Welf (Ed.), **First Colloquium on the Law of Outer Space The Hague 1958 Proceedings**, Springer-Verlag Wien, 1959
- HALEY, Andrew G./ HEINRICH, Welf (Ed.), **Second Colloquium on the Law of Outer Space London 1959 Proceedings**, Springer-Verlag Wien, 1960
- HALEY, Andrew G. / GRÖNFORS, Kurt, **XIth International Astronautical Congress (Third Colloquium on the Law of Outer Space) Stockholm 1960**, Springer-Verlag Berlin, 1961
- HASKIN, Larry / WARREN, Paul, "Lunar Chemistry", **Lunar Sourcebook** (Ed. HEIKEN, Grant H. / VANIMAN, David T. / FRENCH, Bevan M.), Cambridge University Press, New York, 1991, ss. 357 – 474, https://www.lpi.usra.edu/publications/books/lunar_sourcebook/pdf/FrontMatter.pdf
- HASKINS, Caroline, "The Legal Battle to Colonize Mars", <https://theoutline.com/post/3739/mars-colony-settlement-spacex-elon-musk-trump?zd=1&zi=powhxcrn>
- HEINRICH, Welf, "Air Law and Space", **Saint Louis University Law Journal**, 5 (1), 1958, ss. 11 – 69
- HERSHKOWITZ, Matthew B., "Deep Space (Treaty) Exploration: Reviving Today's Obsolete Space Treaties", **Michigan State International Law Review**, 28 (1), ss. 1 – 32
- HOBE, Stephen / CHEN, Kuan-Wei, "Legal Status of Outer Space and Celestial Bodies", **Routledge Handbook of Space Law**, (Ed. JAKHU, Ram S. / DEMPSEY, Paul Stephen), Oxon / New York, 2017, ss. 25 – 41
- HOFFSTADT, Brian M., "Moving the Heavens: Lunar Mining and the Common Heritage of Mankind in the Moon Treaty", **UCLA Law Review**, 42 (2), 1994, ss. 575 – 622.

- HOSENBALL, S. Neil / HARTMAN, Pierre M., "The Dilemmas of Outer Space Law", **American Bar Association Journal**, 60 (3), 1974, ss. 298 – 303
- HUGHES, Timothy Robert/ ROSENBERG, Este, "Space Travel Law (and Politics): The Evolution of the Commercial Space Launch Amendments Act of 2004", **Journal of Space Law**, 31 (1), 2005, ss. 1 – 80
- HYTREK, Matthew, "Property Rights in Current Space Law: A Hindrance to Space Exploration", **Whittier Law Review**, 39 (1), 2018, ss. 90 – 114
- JAKHU, Ram, "Twenty Years of the Moon Agreement: Space Law Challenges for Returning to the Moon / Zwanzig Jahre Mondvertrag: Eine Neue Herausforderung für das Weltraumrecht / Vingt Annees de Traite sur la Lune: Une Nouvelle Tache por le droit Spatial", **Zeitschrift für Luft- und Weltraumrecht - German Journal of Air and Space Law**, 54 (2), 2005, ss. 243 – 260
- JAKHU, Ram / BUZDUGAN, Maria, "Development of the Natural Resources of the Moon and Other Celestial Bodies: Economic and Legal Aspects", **Astropolitics**, 6, 2008, ss. 201 – 250
- JANKOWITSCH, Peter, "The Background and History of Space Law", **Handbook of Space Law** (Ed. VON DER DUNK, Frans / TRONCHETTI, Fabio), Edward Elgar Publishing, Birleşik Krallık, 2015, ss. 1 – 28
- JENNINGS, Robert / WATTS, Arthur, **Oppenheim's International Law Volume I: Peace**, Longman London and New York, 9. Baskı, Bath, 1996
- JOHNSON, Nicholas L., **The Soviet Reach for the Moon**, Second Edition, Cosmos Books, 1995, https://www.lpi.usra.edu/publications/books/soviet_reach/index.pdf.
- KARADENİZ ÇELEBİCAN, Özcan, "Çağdaş Mülkiyet Anlayışı Dolayısıyla Roma Mülkiyetinin Yeniden Değerlendirilmesi Zorunluluğu", **Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi**, 13 (3), 1986, ss. 157 – 184
- KAŞIKARA, Mustafa Serhat, **Devletlerin Uzay Faaliyetlerinden Doğan Sorumluluğu**, Adalet Yayınevi, Ankara, 2017
- KELLY, Robert, "Nemitz v. United States, a case of First Impression: Appropriation, Private Property Rights and Space Law before the Federal Courts of the United States", **Journal of Space Law**, 30 (2), 2004, ss. 297 – 310
- KING, Matthew T., "Sovereignty's Gray Area: The Delimitation of Air and Space in the Context of Aerospace Vehicles and the Use of Force", **Journal of Air Law and Commerce**, 81 (3), 2016, ss. 377 – 500

- KOPAL, Vladimir, "Origins of Space Law and the Role of the United Nations", **Outer Space in Society, Politics and Law** (Ed. BRÜNNER, Christian / SOUCEK, Alexander), Springer Wien New York, Almanya, 2011, ss. 221 – 233
- LARSON, Wiley J. / WERTZ, James R. (Ed.), **Space Mission Analysis and Design**, Third Edition, Microcosm Press, Kaliforniya, 2005
- LEE, Ricky J., **Law and Regulation of Commercial Mining of Minerals in Outer Space**, Springer, Sidney, 2012.
- LEE, Ricky J., "Review of Existing Legal Principles that Enable or Disable the Colonization of the Moon and Mars", **56th International Astronautical Congress of the International Astronautical Federation, the International Academy of Astronautics, and the International Institute of Space Law**, Fukuoka / Japonya, 17 – 21 Ekim 2005
- LEIB, Karl, "State Sovereignty in Space: Current Models and Possible Futures" **Astropolitics**, 13 (1), 2015, ss. 1 – 24
- LEON, Amanda M., "Mining for Meaning: An Examination of the Legality of Property Rights in Space Resources", **Virginia Law Review**, 104 (3), 2018, ss. 497 – 546
- LEVIN, Harvey, "The Political Economy of Orbit Spectrum Leasing", **Michigan Yearbook of International Legal Studies**, 5, 1984, ss. 41 – 7
- LEWIN, Sarah, "#dearMoon: SpaceX's First Passenger Flight Around the Moon Will Be an Epic Art Project", <https://www.space.com/41857-dear-moon-spacex-epic-lunar-art-project.html>
- LIU, Hao / TRONCHETTI, Fabio, "Regulating Near-Space Activities: Using the Decedent of the Exclusive Economic Zone as a Model?", **Ocean Development and International Law**, 50 (2,3), 2019, ss. 91 – 116
- LODGE, Michael W., "The Common Heritage of Mankind", **International Journal of Marine and Coastal Law**, 27 (4), 2012, ss. 733 – 742
- LYALL, Francis/ LARSEN, Paul B., **Space Law: A Treatise**, Ashgate, Büyük Britanya, 2009.
- MANDL, Vladimir, **Das Weltraum-Recht: Ein Problem der Raumfahrt**, J. Bensheimer, Mannheim / Berlin / Leipzig, 1932, http://epizodsspace.airbase.ru/bibl/inostr-yazyki/nemets/mandl/Mandl_Das_Weltraum-Recht_1932.pdf.
- MARBOE, Irmgard (Ed.), **Small Satellites: Regulatory Challenges and Changes**, Brill Nijhoff, Leiden, 2016

- MATTE, Nicolas Matesco, "Space Law", **Encyclopedia of Public International Law 11: Law of the Sea, Air and Space**, (Ed. Rudolf DOLZER vd.), Elsevier Science Publishers, Amsterdam, 1989, ss. 303 – 308
- MAYER, Hannes, "A Short Chronology of Space Flight", **Outer Space in Society, Politics and Law** (Ed. BRÜNNER, Christian / SOUCEK, Alexander), Springer Wien New York, Almanya, 2011, ss. 20 – 30
- MAVROEIDI, Eleni-Anna, "The Effectiveness and Applicability of the Moon Agreement in the Twenty-First Century: Will there be a future?", **The Space Treaties at Crossroads**, (ed. Kyriakopoulos G.D., Manoli M.), Springer, Cham, 2019, ss. 35 – 48.
- MERAY, Seha L., **Uzay ve Milletlerarası Hukuk**, Ankara Üniversitesi Basımevi, Ankara, 1964
- MILLER, Christopher C., "To The Moon & Beyond: The United States and the Future of International Space Law", **Suffolk Transnational Law Review**, 35 (1), 2012, ss. 121 – 152
- MERAY, Seha, "Uzayda Devletlerin Çalışmalarını Yönetecek İlkelere İlişkin Anlaşma", **Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi**, 22 (1), 1967, ss. 33 – 53
- MUSK, Elon, "Making Humans a Multi-Planetary Species", **New Space**, 5 (2), 2017, ss. 46 – 61
- NEGER, Thomas / WALTER, Edith, "Space Law – An Independent Branch of the Legal System", **Outer Space in Society, Politics and Law** (Ed. BRÜNNER, Christian / SOUCEK, Alexander), Springer Wien New York, Almanya, 2011, ss. 234 – 245
- NEWBURY, Sarah / COHEN, Samuel / GENTILE, Charles, "Evaluation of Earth's Helium Supply", <https://w3.pppl.gov/ppst/docs/newbury12.pdf>
- O'DONNELL, Ryan Hugh, "Staking a Claim in the Twenty-First Century: Real Property Rights on Extra-Terrestrial Bodies", **University of Dayton Law Review**, 32 (3), 2007, ss. 461 – 486
- ODUNTAN, Gbenga, "Aspects of the International Legal Regime concerning Privatization and Commercialization of Space Activities", **Georgetown Journal of International Affairs**, 17 (1), 2016, ss. 79 – 90
- ODUNTAN, Gbenga, **Sovereignty and Jurisdiction in Outer Space**, Routledge, Oxon / New York, 2012
- OGUNBANWO, Ogunsula O., **International Law and Outer Space Activities**, Martinus Nijheff, Lahey, 1975

- PALIOURAS, Zachos A., "The Non-Appropriation Principle: The Grundnorm of International Space Law", **Leiden Journal of International Law**, 27 (1), 2014, ss. 37 – 54
- PAPADOPOULOS, Loukia, "Mission to Mars: Four Projects Heading to the Red Planet in 2020 and Beyond", <https://interestingengineering.com/missions-to-mars-four-projects-heading-to-the-red-planet-in-2020-and-beyond>
- PAZARCI, Hüseyin, **Uluslararası Hukuk**, Turhan Kitabevi, 20. Baskı, Ankara, 2021
- PAZARCI, Hüseyin, **Uluslararası Hukuk Dersleri 2. Kitap**, Turhan Kitabevi, 11. Baskı, Ankara, 2017
- PERSHING, Abigail D., "Interpreting the Outer Space Treaty's Non-Appropriation Principle: Customary International Law from 1967 to Today", **Yale Journal of International Law**, 44 (1), 2019, ss. 149 – 178
- PETERSON, M. J., "The Use of Analogies in Developing Outer Space Law", **International Organization**, 51 (2), 1997, ss. 245 – 274
- POP, Virgiliu, "Appropriation in Outer Space: The Relationship Between Land Ownership and Sovereignty on Celestial Bodies", **Space Policy**, 16 (4), 2000, ss. 275 – 282
- POP, Virgiliu, **Who Owns the Moon?: The Extraterrestrial Aspects of Land and Mineral Resources Ownership**, Springer, 2009
- QUINN, Adam G., "The New Age of Space Law: The Outer Space Treaty and the Weaponization of Space", **Minnesota Journal of International Law**, 6, 2008, ss.475 – 502
- RATT, David, **Space Elevators: A History**, LULU COM, 2017
- REINSTEIN, Ezra J., "Owning Outer Space", **Northwestern Journal of International Law & Business**, 20 (1), 1999, ss. 59 – 98
- REYNOLDS, Glenn H. / MERGES, Robert P., **Outer Space: Problems of Law and Policy**, Westview Press, 2. Baskı, Colorado / Oxford, 1997
- RICE, Doyle, "NASA Says We Can't Terraform Mars. Elon Musk Disagrees.", <https://www.usatoday.com/story/tech/science/2018/08/01/mars-terraform-nasa-elon-musk/878404002/>
- ROWBO, Barbara J., "Air Space – Outer Space – The Geostationary Orbit and the Need for a Precise Definition of Outer Space", **New York Law School Journal of International and Comparative Law**, 4 (1), 1982, ss. 115 – 130

- SACHDEVA, G. S., "Select Tenets of Space Law as Jus Cogen", **Recent Developments in Space Law: Opportunities & Challenges** (Ed. VENKATA RAO, R. / GOPALKRISHNAN, V. / ABHIJEET, Kumar), Springer, Singapur, 2017, ss. 7 – 26
- SALTER, Alexander W. / LEESON, Peter T., "Celestial Anarchy: A Threat to Outer Space Commerce", **Cato Journal**, 34 (3), 2014, ss. 581 – 596
- SATTLER, Rosanna, "Transporting a Legal System for Property Rights: From the Earth to the Stars", **Chicago Journal of International Law**, 6 (1), 2005, ss. 23 – 44
- SELZ, Paul B., "Space Travel to the Moon and Kepler's Dream", **Proceedings of the Iowa Academy of Science**, 79 (1), 1972, ss. 47 – 48
- SCHICK, F. B., "Space Law and Communication Satellites", **The Western Political Quarterly**, 16 (1), 1963, ss. 14 – 33
- SCHICK, F. B., "Space Law and Space Politics", **International and Comparative Quarterly**, 10 (4), 1961, ss. 681 – 706
- SCHWETJE, F. Kenneth, "Protecting Space Assets: A Legal Analysis of Keep-Out Zones", **Journal of Space Law**, 15 (2), 1987, ss. 131 – 146
- SEYİTOĞLU DANIŞMAN, Zeynep, **Uzay Hukukunda Devlet Egemenliği ve Mülkiyet**, Adalet Yayınevi, Ankara, 2019
- SHEETZ, Michael, "Elon Musk: 'Highly Confident' SpaceX Will Land Humans on Mars by 2026", <https://www.cnbc.com/2020/12/01/elon-musk-highly-confident-spacex-will-land-humans-on-mars-by-2026.html>
- SİRMEN, Lale, **Eşya Hukuku**, Yetkin Yayınları, 9. Baskı, Ankara, 2021
- SITTENFELD, Linda R., "The Evolution of a New and Viable Concept of Sovereignty for Outer Space", **Fordham International Law Journal**, 4 (1), 1980, ss. 199 – 212
- SLOUP, George Paul, "Outer Space Delimitation Proposals: Enlightened Jurisprudence or Celestial Breakdown – Some Implications for Private Enterprise", **Houston Journal of International Law**, 2 (1), 1979, ss. 87 – 112
- SMITH, Milton L., "The Role of the ITU in the Development of Space Law", **Annals of Air and Space Law**, 17, 1992, ss. 157 – 176
- SOLOMON, Lewis D., **The Privatization of Space Exploration: Business, Technology, Law and Policy**, Transaction Publishers, New Jersey, 2008
- SORGUCU, Ayhan, **Hava ve Uzay Hukuku**, Adalet Yayınevi, 4. Baskı, Ankara, 2018

- STEER, Cassandra, "Sources and Law-making Processes Relating to SpaceBi Activities", **Routledge Handbook of Space Law**, (Ed. JAKHU, Ram S. / DEMPSEY, Paul Stephen), Oxon / New York, 2017, ss. 3 – 24
- STRAUBEL, Michael S., "The Commercial Space Launch Act: The Regulation of Private Space Transportation", **Journal of Air Law and Commerce**, 52 (4), 1987, ss. 941 – 972
- SUNDAHL, Mark J., "Legal Status of Spacecraft", **Routledge Handbook of Space Law**, (Ed. JAKHU, Ram S. / DEMPSEY, Paul Stephen), Oxon / New York, 2017, ss. 42 – 58
- SUR, Melda, **Uluslararası Hukukun Esasları**, Beta Yayınları, 14. Baskı, İstanbul, 2020
- SÜSSMANN HERRAN, Nicolas, "El Tratado de 1967: la Extension y Garantia del Mantenimiento de la Paz y la Seguridad Internacional en el Espacio", **Revista de Derecho, Comunicaciones y Nuevas Tecnologías**, 10, 2013, ss. 2 – 28
- ŞARBAK, Hilal Nur, **Uluslararası Hukukta Yorum ve Uluslararası Hukukun Ulusal Mahkemelerde Yorumlanması**, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2018
- TARLOCK, A. Dan, "Prior Appropriation: Rule, Principle, or Rhetoric", **North Dakota Law Review**, 76 (4), 2000, ss. 881 – 910
- THOMPSON, Jannat C., "Space for Rent: The International Telecommunications Union, Space Law, and Orbit/Spectrum Leasing", **Journal of Air Law and Commerce** 62:1, 1996, ss. 279 – 314
- TODD, Sarah, "Bill Nye Says It Wouldn't be Fun to Live on Mars and He is Absolutely Right", <https://qz.com/1470080/elon-musk-should-listen-to-bill-nye-and-give-up-on-colonizing-mars/>
- TRONCHETTI, Fabio, **Fundamentals of Space Law and Policy**, Springer, 2013
- TRONCHETTI, Fabio, **The Exploitation of Natural Resources of the Moon and Other Celestial Bodies**, Martinus Nijhoff Publishers, Leiden, 2009
- TRONCHETTI, Fabio, "Legal Aspects of the Military Uses of Outer Space", **Handbook of Space Law** (Ed. VON DER DUNK, Frans / TRONCHETTI, Fabio), Edward Elgar Publishing, Birleşik Krallık, 2015, ss. 331 – 381
- TRONCHETTI, Fabio, "Legal Aspects of Space Resource Utilization", **Handbook of Space Law** (Ed. VON DER DUNK, Frans / TRONCHETTI, Fabio), Edward Elgar Publishing, Birleşik Krallık, 2015, ss. 769 – 813

- TRONCHETTI, Fabio, "The Non-Appropriation Principle Under Attack: Using Article II of the Outer Space Treaty in Its Defence", **Proceedings 50th IISL Colloquium**, Hyderabad, 2007, ss. 526 – 536
- VON DER DUNK, Frans, "Back in Bussiness? The Moon Agreement, Private Actors and Possible Commercial Exploitation of the Moon and its Natural Resources", **Moon Proceedings Workshop Session 5**, McGill University, Kanada, 2006, ss. 244 – 316
- VON DER DUNK, Frans, "International Space Law", **Handbook of Space Law** (Ed. VON DER DUNK, Frans / TRONCHETTI, Fabio), Edward Elgar Publishing, Birleşik Krallık, 2015, ss. 29 – 126
- VON DER DUNK, Frans, "The Moon Agreement and the Prospect of Commercial Exploitation of Lunar Resources", **Annals of Air and Space Law**, 32, 2007, ss. 91 – 113
- VON DER DUNK, Franz (Ed.), **National Space Legislation in Europe**, Martinus Nijhoff Publishers, Leiden, 2011
- WALL, Mike, "A Base on Mars? It Could Happen by 2028, Elon Musk Says", <https://www.space.com/41935-mars-base-alpha-2028-elon-musk.html>
- WALL, Mike, "Elon Musk Unveils Interplanetary Spaceship to Colonize Mars", <https://www.space.com/34210-elon-musk-unveils-spacex-mars-colony-ship.html>
- WALL, Mike, "Mission to Mars: Here are All of the Red Planet Plans in the Works", <https://www.space.com/34365-mars-missions-by-nasa-spacex-and-more.html>
- WALL, Mike, "Now is the Time to Colonize Mars, Elon Musk Says", <https://www.space.com/31388-elon-musk-colonize-mars-now.html>
- WALL, Mike, "SpaceX's 1st Crewed Mars Mission Could Launch as early as 2024, Elon Musk Says", <https://www.space.com/spacex-launch-astronauts-mars-2024>
- WALL, Mike, "Starship and Super Heavy: SpaceX's Mars-Colonizing Transportation System", <https://www.space.com/spacex-starship-super-heavy.html>
- WALTER, Edith, "The Privatisation and Commercialisation of Outer Space", **Outer Space in Society, Politics and Law** (Ed. BRÜNNER, Christian / SOUCEK, Alexander), Springer Wien New York, Almanya, 2011, ss. 493 – 518
- WASSER, Alan / JOBES, Douglas, "Space Settlements, Property Rights, and International Law: Could a Lunar Settlement Claim the Lunar Real Estate It Needs to Survive?", **Journal of Air Law and Commerce**, 73 (1), 2008, ss. 37 – 78

- WEEKS, Edythe, **The Politics of Space Law in a Post Cold War Era: Understanding Regime Change**, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Amerika Birleşik Devletleri, 2006
- WEITERING, Hanneke, "How SpaceX's Starship Will Help Establish a Mars Base", <https://www.space.com/spacex-starship-mars-transportation-plans.html>
- WESSEL, Brian, "The Rule of Law in Outer Space: The Effects of Treaties and Nonbinding Agreements on International Space Law", **Hastings International and Comparative Law Review**, 35 (2), 2012, ss. 289 – 322
- WHITE, Mary Victoria, "The Common Heritage of Mankind: An Assessment", **Case Western Reserve Journal of International Law** 14:3, 1982, ss. 509 – 542
- WHITE, Wayne N., "Real Property Rights in Outer Space", Proceedings, **40th Colloquium on the Law of Outer Space**, American Institute of Aeronautics and Astronautics, 1998, https://www.spacefuture.com/archive/real_property_rights_in_outer_space.shtml.
- WHITE, Wayne N., "Implications of a Proposal for Real Property Rights in Outer Space", 1999, <http://www.marshome.org/files2/White.pdf>.
- WILLIAMS, Jack H., "The Law of the Sea: Parallel for Space Law", **Military Law Review**, 22, 1963, ss. 155 – 172
- WILLIAMS, Marcel F., "Leasing the Moon", NEW PAPYRUS, 2017, <http://newpapyrusmagazine.blogspot.com/2017/02/leasing-moon.html>
- WILLIAMS, Matt, "The Definitive Guide to Terraforming", <https://www.universetoday.com/127311/guide-to-terraforming/>
- WILLIAMS, Matt, "The Future of Space Colonization – Terraforming or Space Habitats?", <https://phys.org/news/2017-03-future-space-colonization-terraforming-habitats.html>
- WILSON, James R., "Regulation of the Outer Space Environment through International Accord: The 1979 Moon Treaty", **Fordham Environmental Law Report**, 2 (2), 1991, ss. 173 – 193
- WRENCH, John G., "Non-Appropriation, No Problem: The Outer Space Treaty is Ready for Asteroid Mining", **Case Western Reserve Journal of International Law**, 51, 2019, ss. 437 – 462
- XU, Fengna / SU, Jinyuan / MEHDI, Miqdad, "A Re-Examination of Fundamental Principles of International Space Law at the Dawn of Space Mining", **Journal of Space Law**, 44 (1), 2020, ss. 1 – 43

- ZHUKOV, G., "The Problem of Outer Space Law Qualifications", Proceedings of the American Society of International Law at its Annual Meeting (1921 – 1969) Vol. 57, **Law and Conflict: Changing Patterns and Contemporary Challenges**, 1963, ss. 193 – 195
- ZHUKOV, Gennady / KOLOSOV, Yuri, **International Space Law**, (İngilizceye Çev. Boris Belizky), stereotyped 2nd edition, Statut Publishing House, 2014,
https://mgimo.ru/upload/2016/05/KOLOSOV_space_law_eng.pdf.

İNTERNET KAYNAKLARI

- 1967 Dış Uzay Antlaşması,
<https://www.resmigazete.gov.tr/arsiv/12732.pdf>
- 1979 Ay Anlaşması,
<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2011/06/20110611M1-9-1.pdf>
- 1984 Commercial Space Launch Act,
<https://www.congress.gov/98/statute/STATUTE-98/STATUTE-98-Pg3055.pdf>
- 2004 Commercial Space Amendments Act,
<https://www.congress.gov/108/bills/hr3752/BILLS-108hr3752rfs.pdf>
- 2015 U.S. Commercial Space Launch Competitiveness Act Section 402,
<https://www.congress.gov/114/plaws/publ90/PLAW-114publ90.pdf>
- Agreement Governing the Activities of States on the Moon and Other Celestial Bodies, <https://www.unoosa.org/oosa/en/ourwork/spacelaw/treaties/intromoon-agreement.html>
- Agreement on the Rescue of Astronauts, the Return of Astronauts and the Return of Objects Launched into Outer Space,
<https://www.unoosa.org/oosa/en/ourwork/spacelaw/treaties/introrescueagreement.html>
- BM Genel Kurulu 1721 (XVI) sayılı kararı,
https://www.unoosa.org/pdf/gares/ARES_16_1721E.pdf
- BM Genel Kurulu 1962 (XVIII) sayılı kararı,
https://www.unoosa.org/pdf/gares/ARES_18_1962E.pdf
- BM Genel Kurulu 2749 (XXV) sayılı kararı,
https://digitallibrary.un.org/record/201718/files/A_RES_2749%28XXV%29-EN.pdf

- Convention on International Liability for Damage Caused by Space Objects, <https://www.unoosa.org/oosa/en/ourwork/spacelaw/treaties/introliability-convention.html>
- Convention on Registration of Objects Launched into Outer Space, <https://www.unoosa.org/oosa/en/ourwork/spacelaw/treaties/introregistratio n-convention.html>
- Koloni, <https://sozluk.gov.tr/>
- Mars & Beyond, <https://www.spacex.com/human-spaceflight/mars/index.html>
- Member of the Committee on the Peaceful Uses of Outer Space, <https://www.unoosa.org/oosa/en/members/index.html>
- Prior Appropriation Doctrine, https://www.law.cornell.edu/wex/prior_appropriation_doctrine#:~:text=In%20dealing%20with%20water%20rights,individual%20rights%20to%20the%20water.
- R.G. 01.06.1968, S: 12913, <https://www.resmigazete.gov.tr/arsiv/12913.pdf>
- R.G. 07.10.2006, S: 26312, <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2006/10/20061007-5.htm>
- R.G. 20.12.2006, S: 26382, <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2006/12/20061220-1.htm>
- R. G. 11.05.2006, S: 26165, <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2006/05/20060511-1.htm>
- R. G. 11.06.2011, S: 27961, <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2011/06/20110611M1-9.htm>
- Roadmap, <https://www.mars-one.com/mission/roadmap>
- Space Colonization, https://www.nasa.gov/centers/hq/library/find/bibliographies/space_colonization
- STATUS OF INTERNATIONAL AGREEMENTS RELATING TO ACTIVITIES IN OUTER SPACE AS AT 1 JANUARY 2021, https://www.unoosa.org/res/oosadoc/data/documents/2021/aac_105c_2_2021crp/aac_105_c_22021crp_10_0_html/AC105_C2_2021_CRP10E.pdf
- The Homestead Act, <https://history.house.gov/Historical-Highlights/1851-1900/The-Homestead-Act/>
- The United Nations Convention on the Law of the Sea (A Historical Perspective) - Exclusive Economic Zone, https://www.un.org/depts/los/convention_agreements/convention_historical_perspective.htm#Exclusive%20Economic%20Zone

- United Nations Convention on the Law of the Sea of 10 December 1982, Overview and Full Text,
- https://www.un.org/depts/los/convention_agreements/convention_overview_convention.html
- <https://www.britannica.com/science/Constellation-program>
- <https://www.britannica.com/technology/Earth-satellite>
- <https://www.britannica.com/science/heliosphere>
- <https://www.britannica.com/place/Kuiper-belt>
- <https://www.britannica.com/science/Oort-cloud>
- https://www.esa.int/Enabling_Support/Preparing_for_the_Future/Space_for_Earth/Energy/Helium-3_mining_on_the_lunar_surface
- https://www.esa.int/Enabling_Support/Space_Transportation/Types_of_orbits#GEO
- https://www.iau.org/static/resolutions/Resolution_GA26-5-6.pdf
- <https://www.iislweb.org/website/docs/2010keynote.pdf>
- <https://www.iop.org/resources/topic/archive/space/>
- https://www.jaxa.jp/library/space_law/chapter_2/2-2-1-2_e.html
- <https://lunarembassy.com/buying-land-on-the-moon-faq-lunar-embassy/>
- <https://www.nasa.gov/feature/nasa-unveils-sustainable-campaign-to-return-to-moon-on-to-mars>
- <https://www.nasa.gov/kepler/education/johannes>
- https://www.nasa.gov/mission_pages/apollo/missions/apollo17.html
- https://www.nasa.gov/news/media/trans/obama_ksc_trans.html
- <https://www.nasa.gov/press-release/new-space-policy-directive-calls-for-human-expansion-across-solar-system>
- <https://www.nasa.gov/specials/artemis/>
- https://mars.nasa.gov/#red_planet/1
- https://mars.nasa.gov/#red_planet/5
- <https://www.planetary.org/get-involved/be-a-space-advocate/become-an-expert/cost-of-apollo-program.html>
- <https://plato.stanford.edu/entries/colonialism/#Def>
- <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2004/05/20040504.htm#1>
- <https://solarsystem.nasa.gov/resources/2232/where-is-the-edge-of-the-solar-system/>
- <https://science.nasa.gov/heliophysics/focus-areas/heliosphere>

-
- <https://sites.wustl.edu/meteoritesite/items/the-chemical-composition-of-lunar-soil/>
  - <https://www.space.com/16144-kuiper-belt-objects.html>
  - <https://spacenews.com/luxembourg-adopts-space-resources-law>
  - <https://supernova.eso.org/exhibition/0319/>
  - <https://www5.tbmm.gov.tr/kanunlar/k6147.html>
  - <http://www.unoosa.org/oosa/en/ourwork/copuos/history.html>
  - www.unoosa.org/pdf/limited/c2/AC105_C2_L012E.pdf
  - http://unoosa.org/pdf/garecords/A_C1_SR1492E.pdf
  - http://unoosa.org/pdf/gadocs/A_6327E.pdf
  - https://www.unoosa.org/oosa/oosadoc/data/resolutions/1967/general_assembly_22nd_session/res_2345_xxii.html

Fatma ULUTAŞ

**ULUSLARARASI HUKUK AÇISINDAN
HUKUKEN BAĞLAYICI
OLMAYAN
ANLAŞMALAR**

**ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022**

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Uluslararası Hukuk Açısından Hukuken Bağlayıcı Olmayan Anlaşmalar
Fatma Ulutaş

Hukuk Yayınları Dizisi – 3116

Birinci Baskı : Mayıs, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8092 – 94 – 3

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara

Tel : (0312) 231 17 00

Fax : (0312) 231 17 10

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : adalety@adaletyayinevi.com

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C

(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul

Tel : (0216) 305 72 81

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Meteksan Matbaacılık ve Teknik Sanayi Ticaret A.Ş

Beytepe Köyü Yolu No:3

06800 Çankaya/Ankara

Sertifika No: 46519

KAYNAKÇA

KİTAPLAR, KİTAP BÖLÜMLERİ VE SÜRELİ YAYINLAR

- ABBOTT, Kenneth W. / SNIDAL, Duncan, "Hard and Soft Law in International Governance", **International Organization**, Vol. 54, No. 3, (Summer, 2000), s. 421-456
- ACER, Yücel / KAYA, İbrahim, **Uluslararası Hukuk: Temel Ders Kitabı, İngilizce Özetli**, 12. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2021
- AKSAR, Yusuf, **Teoride ve Uygulamada Uluslararası Hukuk I**, 5. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, Eylül 2019
- AKSAR, Yusuf, **Teoride ve Uygulamada Uluslararası Hukuk II**, 5. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, Eylül 2019
- AYBAY, Rona, "Implemetation of the Helsinki Final Act by a Turkish Court", **The Turkish Yearbook of International Relations**, 1978, Sayı: 18, s. 76-79
- AYBAY, Rona/ORAL, Elif, **Kamusal Uluslararası Hukuk**, 1. Baskı, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, İstanbul, Temmuz 2016
- AUST, Anthony, "The Theory and Practice of Informal International Instruments", **The International and Comparative Law Quarterly**, Vol. 35, No.4, October 1986, s.787-812
- AUST, Anthony, **Modern Treaty Law And Practice**, Second Edition, Cambridge, Cambridge University Press, 2007
- AUST, Anthony, **Handbook of International Law**, 2nd Edition, Cambridge, Cambridge University Press, 2010
- BARRETT, Jill/ BECKMAN, Robert, "Treaties and Other Kinds of International Instruments", **Handbook on Good Treaty Practice**, (Yazarlar: Jill BARRETT, Robert BECKMAN), Cambridge, Cambridge University Press, 2020, (s. 79-122)
- BARRETT, Jill/ BECKMAN, Robert, "The Future of Treaty Practice", **Handbook on Good Treaty Practice**, (Yazarlar: Jill BARRETT, Robert BECKMAN), Cambridge, Cambridge University Press, 2020, (s. 387-416)

- BAŞLAR, Kemal, **Uluslararası Hukukta Hükümet Dışı Kuruluşlar: Vestfalya-Sonrası Süreçte Küresel Sivil Toplum**, Ankara, Nobel Yayın Dağıtım, Nisan 2005
- BAXTER, Richard Reeve, "International Law in "Her Infinite Variety"", **International and Comparative Law Quarterly**, Volume 29, Issue 04, October 1980, s. 549- 566
- BEEEMELMANS, Hubert / TREVIRANUS, Hans D., "Germany", **National Treaty Law and Practice**, (Editörler: Duncan B. HOLLIS, Merritt R. BLAKESLEE, L. Benjamin EDERINGTON), Martinus Nijhoff Publishers, The Netherlands, 2005, (s. 317-347)
- BENNETT, A. LeRoy/OLIVER, James K., **Uluslararası Örgütler:İlkeler ve Meseleler**, Çeviren: Nasuh USLU, 1. Baskı, BB101 Yayınları, Ankara, Eylül 2015
- BERMAN, Frank, "A 'Modern' Law of Treaties?", **Conceptual and Contextual Perspectives on the Modern Law of Treaties**, (Editörler: Michael J. BOWMAN & Dino KRITSIOTIS), Cambridge, Cambridge University Press, 2018, (s. 22-42)
- BILDER, Richard B., **Managing the Risks of International Agreement**, The University of Wisconsin Press, United States of America, Legal Studies Research Paper Series Paper No. 1327, Madison/Wisconsin, 1981
- BLUTMAN, László, "In The Trap Of A Legal Metaphor: International Soft Law", **International and Comparative Law Quarterly**, Volume 59, Issue 03, July 2010, s. 605 - 624
- BOTHA, N.J., "South Africa", **National Treaty Law and Practice**, (Editörler: Duncan B. HOLLIS, Merritt R. BLAKESLEE, L. Benjamin EDERINGTON), Martinus Nijhoff Publishers, The Netherlands, 2005, (s. 581-625)
- BOTHE, Michael, "Legal and Non- Legal Norms- A Meaningful Distinction in International Relations?", **Netherlands Yearbook of International Law**, Volume 11, December 1980, s. 65-95
- BOYLE, Alan E., "Some Reflections on the Relationship of Treaties and Soft Law", **International and Comparative Law Quarterly**, Volume 48, Issue 04, October 1999, s. 901-913
- BOZKURT, Enver/ POYRAZ, Yasin/ ERDAL, Selcen, **Devletler Hukuku**, Gözden Geçirilmiş 11. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, 2021
- BRANDON, Michael, "Analysis of the Terms "Treaty" and "International Agreement" for Purposes of Registration Under Article 102 of the United

- Nations Charter”, **The American Journal of International Law**, January, 1953, Volume 47, No.1, s. 49-66
- BRAZIL, P. “Some Reflections on the Vienna Convention on the Law of Treaties”, **Federal Law Review**, Vol. 6, No. 2, June 1975, s. 223-248
- BRIGGS, Herbert W., “The Leaders’ Agreement of Yalta”, **The American Journal of International Law**, April, 1946, Vol. 40, No. 2, s. 376-383
- BROCHES, A. / BOSKEY, S., “Theory and Practice of Treaty Registration with Particular Reference to Agreements of the International Bank: Part I”, **Netherlands International Law Review**, Volume 4, Issue 2, June 1957, s. 159-192
- BROCHES, A. / BOSKEY, S., “Theory and Practice of Treaty Registration with Particular Reference to Agreements of the International Bank: Part II”, **Netherlands International Law Review**, Volume 4, Issue 3, September 1957, s. 277-300
- BROUWER, Jan G., “The Netherlands”, **National Treaty Law and Practice**, (Editörler: Duncan B. HOLLIS, Merritt R. BLAKESLEE, L. Benjamin EDERINGTON), Martinus Nijhoff Publishers, The Netherlands, 2005, (s. 483-536)
- BUSUTTIL, James J., “The Bonn Declaration on International Terrorism: A Non-Binding International Agreement on Aircraft Hijacking”, **International & Comparative Law Quarterly**, Volume 31, Issue 3, July 1982, s. 474- 487
- BUTLER, William E., “Russia”, **National Treaty Law and Practice**, (Editörler: Duncan B. HOLLIS, Merritt R. BLAKESLEE, L. Benjamin EDERINGTON), Martinus Nijhoff Publishers, The Netherlands, 2005, (s. 537-580)
- CANNIZZARO, Enzo, “The Law of Treaties Through the Interplay of Its Different Sources”, **Research Handbook on the Law of Treaties**, (Editörler: Christian J. TAMS, Antonios TZANAKOPOULOS, Andreas ZIMMERMANN, Yardımcı Editör: Athene E. RICHFORD), Edward Elgar Publishing, Cheltenham, 2014, (s. 16-38)
- CÁNOVAS, Antonio Garza, “Mexico: Law Regarding The Making Of Treaties”, **International Legal Materials**, Vol. 31, No. 2, March 1992, s. 390-396
- CAŞIN, Mesut Hakkı, **Uluslararası Andlaşmalar Hukuku**, 1. Baskı, Yeditepe Üniversitesi Yayını, İstanbul, 2020

- CAVELIER, Germán, "Colombia", **National Treaty Law and Practice**, (Editörler: Duncan B. HOLLIS, Merritt R. BLAKESLEE, L. Benjamin EDERINGTON), Martinus Nijhoff Publishers, The Netherlands, 2005, (s. 193-226)
- CEDE, Franz / HAFNER, Gerhard, "Austria", **National Treaty Law and Practice**, (Editörler: Duncan B. HOLLIS, Merritt R. BLAKESLEE, L. Benjamin EDERINGTON), Martinus Nijhoff Publishers, The Netherlands, 2005, (s. 59-90)
- CHINKIN, Christine M., "The Challenge of Soft Law: Development and Change in International Law", **The International and Comparative Law Quarterly**, Vol. 38, No. 4 (October, 1989), s. 850- 866
- CHINKIN, Christine M., "A Mirage in the Sand? Distinguishing Binding and Non-Binding Relations Between States", **Leiden Journal of International Law**, Volume 10, Issue 2, June 1997, s. 223-247
- ÇİVELEK, Jale, "Helsinki Son Senedi, Paris Şartı ve AGİT", **Marmara Üniversitesi Avrupa Topluluğu Enstitüsü Avrupa Araştırmaları Dergisi**, Cilt: 14, Sayı:1, 2006, s.1-23
- CLEENEWERK, Laurent / RODRIGUEZ, Roberto Miguel / SCULLY, Mark / TOLLEFSEN, John, **Binding and Non-Binding Instruments in Intergovernmental Relations: A Diplomat's Guidebook To Understand The Concepts Of Treaty And Memorandum Of Understanding In Theory And Practice**, Euclid University Press, Washington, 2014
- COPITHORNE, Maurice, "Canada", **National Treaty Law and Practice**, (Editörler: Duncan B. HOLLIS, Merritt R. BLAKESLEE, L. Benjamin EDERINGTON), Martinus Nijhoff Publishers, The Netherlands, 2005, (s.91-121)
- CONFORTI, Benedetto, **The Law and Practice of the United Nations**, Third Revised Edition, Martinus Nijhoff Publishers, Leiden/The Netherlands, 2005
- DALTON, Robert E., "United States", **National Treaty Law and Practice**, (Editörler: Duncan B. HOLLIS, Merritt R. BLAKESLEE, L. Benjamin EDERINGTON), Martinus Nijhoff Publishers, The Netherlands, 2005, (s. 765-822)
- D'ASPREMONT, Jean, "Formalism Versus Flexibility in the Law of Treaties", **Research Handbook on the Law of Treaties**, (Editörler: Christian J. TAMS, Antonios TZANAKOPOULOS, Andreas ZIMMERMANN, Yardımcı Editör: Athene E. RICHFORD), Edward Elgar Publishing, Cheltenham, 2014, (s. 257-284)

- DIAZ, Luis Miguel, "Mexico", **National Treaty Law and Practice**, (Editörler: Duncan B. HOLLIS, Merritt R. BLAKESLEE, L. Benjamin EDERINGTON), Martinus Nijhoff Publishers, The Netherlands, 2005, (s. 439-482)
- DIXON, Martin/MCCORQUODALE, Robert/WILLIAMS Sarah, **Cases & Materials on International Law**, Sixth Edition, Oxford University Press, Oxford, 2016
- DONALDSON, Megan, "The Survival of the Secret Treaty: Publicity, Secrecy and Legality in the International Order", **American Journal of International Law**, Volume 111, Issue 3, July 2017, s. 575 – 627
- DOST, Süleyman, "Uluslararası Hukukta Bağlayıcı Olmayan Hukuk", **Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt: 14, Sayı:173-174, Ocak-Şubat 2019, s. 35-74
- DÖRR, Oliver/SCHMALENBACH, Kirsten, **Vienna Convention on the Law Of Treaties: A Commentary**, Second Edition, Berlin, Springer, 2018
- DUPUY, Pierre-Marie, "Soft Law and the International Law of the Enviroment", **Michigan Journal of International Law**, 1990, Volume 12, Issue 2, s. 420-435
- Early Warning System in Sinai: Hearings before the Committee on Foreign Relations, United States Senate, Ninety-Fourth Congress, First Session on Memoranda of Agreements Between the Governments of Israel and the United States, 6-7 October 1975**, U.S Government Printing Office, Washington, 1975
- EISEMANN, Pierre Michel / RIVIER, Raphaële, "France", **National Treaty Law and Practice**, (Editörler: Duncan B. HOLLIS, Merritt R. BLAKESLEE, L. Benjamin EDERINGTON), Martinus Nijhoff Publishers, The Netherlands, 2005, (s. 253-316)
- ELLIS, Jaye, "Shades of Grey: Soft Law and the Validity of Public International Law", **Leiden Journal of International Law**, Volume 25, Issue 02, June 2012, s. 313 – 334
- EREN, Fikret, **Borçlar Hukuku Genel Hükümler**, 25. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, 2020
- FAWCETT, J.E.S., "The Helsinki Act and International Law", **Revue Beige de Droit International**, 1977, s. 5–9
- FITZMAURICE, Malgosia, "International Enviromental Law as a Special Field", *Netherlands Yearbook of International Law*, Volume 25, December 1994, s. 181-226

- FITZMAURICE, Malgosia, "The Identification and Character of Treaties and Treaty Obligations Between States in International Law", **British Yearbook of International Law**, Volume 73, Issue 1, 2002, (2003'te yayımlanmıştır), s. 141-185
- GAJA, Giorgio, "A 'New' Vienna Convention on Treaties Between States and International Organizations or Between International Organizations: A Critical Comment", **British Yearbook of International Law**, Volume 58, Issue 1, 1987, s. 253-269
- GOLD, Joseph, "Strengthening the Soft International Law of Exchange Arrangements", **The American Journal of International Law**, Vol. 77, No. 3, July 1983, s. 443-489
- GREEN, L.C., "Gentlemen's Agreements and The Security Council", **Current Legal Problems**, Volume 13, Issue 1, 1960, s. 255-275
- GRNCHALLA-WESIERSKI, Tadzysz, "A Framework for Understanding 'Soft Law'", **McGill Law Journal**, 1984, Volume 30, Issue 1, s. 38-88
- GUZMAN, Andrew T., "The Design of International Agreements", **The European Journal of International Law**, Vol. 16, Issue. 4, September 2005, s. 579-612
- GUZMAN, Andrew T. / MEYER, Timothy L., "International Soft Law", **Journal of Legal Analysis**, Volume 2, Issue 1, Spring 2010, s. 171-225
- GÜNDÜZ, Aslan, **Milletlerarası Hukuk**, Ed. Reşat Volkan Günel, 9. Baskı, Savaş Yayın Evi, Ankara, Ekim 2018
- HANNUM, Hurst, "The Status of the Universal Declaration of Human Rights in National and International Law", **Georgia Journal of International and Comparative Law**, 1996, Volume 25, No. 1, s. 287- 397
- HANQIN, Xue / ZHIQIANG, Hu / KUN, Fan, "China", **National Treaty Law and Practice**, (Editörler: Duncan B. HOLLIS, Merritt R. BLAKESLEE, L. Benjamin EDERINGTON), Martinus Nijhoff Publishers, The Netherlands, 2005, (s. 155-191)
- Harvard Research in International Law, Draft Convention on the Law of Treaties, **The American Journal of International Law**, Supplement, 1935, Vol. 29, s. 657-1226
- HASSAN, Tariq, "Good Faith in Treaty Formation", **Virginia Journal of International Law**, 1981, Volume 21, Number 3, s. 443-481
- Havana Convention on Treaties, Adopted by the Sixth International Conference of American States at Havana, February 20, 1928, **The American Journal of International Law**, Vol. 29, Supplement: Research in International Law (1935), Appendix 1, s. 1205-1207

- HENKIN, Louis, "Human Rights and State 'Sovereignty'", **Georgia Journal of International and Comparative Law**, 1996, Volume 25, No. 1, s. 31-45
- HILLGENBERG, Hartmut, "A Fresh Look at Soft Law", **European Journal of International Law**, 1999, Vol. 10, No. 3, s. 499-515
- HOBBS, A.J., "René Cassin and the Daughter of Times: The First Draft of the Universal Declaration of Human Rights", **Fontanus**, 1989, Volume 2, s. 7-26
- HOLLIS, Duncan B. / NEWCOMER, Joshua J., "'Political' Commitments and the Constitution", **Virginia Journal of International Law**, 2009, Vol. 49, No. 3, s. 508-584
- HOLLIS, Duncan B, "A Comparative Approach to Treaty Law and Practice", **National Treaty Law and Practice**, (Editörler: Duncan B. HOLLIS, Merritt R. BLAKESLEE, L. Benjamin EDERINGTON), Martinus Nijhoff Publishers, The Netherlands, 2005, (s. 1-58)
- HOPKINS, C. A., [Jan Klabbers'ın yazarı olduğu The Concept of Treaty in International Law kitabının değerlendirmesi], **British Yearbook of International Law**, Volume 68, Issue 1, 1997, s. 278-280
- HUDSON, Manley O., The Registration and Publication of Treaties, **The American Journal of International Law**, Vol. 19, No. 2, (April, 1925), s. 273-292
- HUMPHREY, John P., "The International Bill of Rights: Scope and Implementation", **William & Mary Law Review**, Volume 17, March 1976, s. 527-541
- HUTCHINSON, D.N., "The Significance of the Registration or Nonregistration of an International Agreement in Determining Whether or Not It Is a Treaty", **Current Legal Problems**, Volume 46, Issue Part 2, 1993, s. 257-290
- KAWAKAMI, Takao, "Japan", **National Treaty Law and Practice**, (Editörler: Duncan B. HOLLIS, Merritt R. BLAKESLEE, L. Benjamin EDERINGTON), Martinus Nijhoff Publishers, The Netherlands, 2005, (s. 415-438)
- KAYA, İbrahim, **Uluslararası Hukukta Temel Belgeler-Basic Documents in International Law**, Seçkin Yayıncılık, Ankara, Şubat 2013
- KEARNEY, Richard D./ DALTON, Robert E., "The Treaty on Treaties", **The American Journal of International Law**, Vol. 64, No. 3 (Jun., 1970), s. 495-561

- KELLER, Perry, [Jan Klabbbers'in yazarı olduğu *The Concept of Treaty in International Law* kitabının değerlendirmesi], **The International and Comparative Law Quarterly**, Vol. 47, No. 1 (Jan., 1998), s. 240-241
- KLABBERS, Ian, Qatar v. Bahrain: the concept of "treaty" in international law, **Archiv Des Völkerrechts**, 1995, Vol. 33, No. 3, s. 361-376
- KLABBERS, Jan, **The Concept of Treaty In International Law**, 1st reprint, Kluwer International Law, The Hague/ The Netherlands, 1996
- KLABBERS, Ian, "The Redundancy of Soft Law", **Nordic Journal of International Law**, 1996, Vol. 65, Issue 2, s.167-182
- KLABBERS, Jan, "Not Re-visiting the Concept of Treaty", **40 Years of the Vienna Convention on Law of Treaties**, (Editörler: Alexander ORAKHELASHVILI, Sarah WILLIAMS) British Institute of International and Comparative Law, London, 2010, (s. 29-39)
- KOLB, Robert, **The Law of Treaties: An Introduction**, Edward Elgar Publishing Limited, Cheltenham/ UK, 2016
- LAPIDOTH, Ruth, "Israel", **National Treaty Law and Practice**, (Editörler: Duncan B. HOLLIS, Merritt R. BLAKESLEE, L. Benjamin EDERINGTON), Martinus Nijhoff Publishers, The Netherlands, 2005, (s. 385-413)
- League Of Nations Committee of Experts for the Progressive Codification of International Law, Questionnaire No. 5.—Procedure of International Conferences and Procedure for the Conclusion and Drafting of Treaties, **American Journal of International Law**, 1926, Volume 20, Issue S5 (Supplement: Codification of International Law) s. 204-221
- LEICH, Marian Nash, Contemporary Practice of the United States Relating to International Law, **The American Journal of International Law**, Vol. 88, No. 3 (Jul., 1994), s. 515-525
- LICHTENSTEIN, Cynthia Crawford, "Hard Law v. Soft Law: Unnecessary Dichotomy?", **The International Lawyer**, Vol. 35, No. 4, 2001, s. 1433-1441
- LILLICH, Richard B., "The Obligation to Register Treaties and International Agreements with the United Nations", **The American Journal of International Law**, Vol. 65, No. 5 (Oct., 1971), s. 771-773
- LILLICH, Richard B., "The Growing Importance of Customary International Human Rights Law", **Georgia Journal of International and Comparative Law**, 1996, Volume 25, No.1, s. 1-30

- LIPSON, Charles, "Why Are Some International Agreements Informal?", **International Organization**, Volume 45, Issue 04, September 1991, s. 495-538
- LISSITZYN, Oliver J., "Efforts to Codify or Restate the Law of Treaties", **Columbia Law Review**, Vol. 62, No. 7, (November, 1962), s. 1166-1205
- MACGIBBON, I.C., "Estoppel in International Law", **The International and Comparative Law Quarterly**, Vol. 7, No. 3, July 1958, s. 468-513
- MALANCZUK, Peter, **Akerhurst's Modern Introduction to International Law**, Seventh Revised Edition, Routledge, New York, 1997
- MUNCH, Fritz, "Comments on the 1968 Draft Convention on the Law of Treaties Non-binding Agreements", **Zeitschrift Für Ausländisches Öffentliches Recht Und Völkerrecht (ZAÖRV)/ Heidelberg Journal of International Law (HJIL)**, Volume: 29, 1969, s. 1-11
- MYERS, Denys P., The Names and Scope of Treaties, **The American Journal of International Law**, Vol. 51, No. 3 (Jul., 1957), s. 574-605
- NATO Legal Deskbook**, 2010, Second Edition
- OLIVIER, Michéle, "The Relevance of 'Soft Law' as a Source of International Human Rights", **The Comparative and International Law Journal of Southern Africa**, Vol. 35, No. 3, November, 2002, s. 289-307
- OPPENHEIM, Lassa Francis, **International Law: A Treatise, Vol. I. Peace**, Birinci Basım, Gece Kitaplığı, Ankara, Mart 2018
- ÖZARSLAN, Bahadır Bumin, **Yirmi Yıllık Bir Serüven: Karadeniz Ekonomik İşbirliği Örgütü**, 1. Baskı, Berikan Yayınları, Ankara, 2012
- PALLEMAERTS, Marc, "Stockholm'den Rio'ya Uluslararası Çevre Hukuku: Geleceğe Doğru Geri Adım Mı?", Çeviren: Bülent DURU, **Ankara Üniversitesi SBF Dergisi**, 1997, Cilt: 52, Sayı:01
- PAZARCI, Hüseyin, **Uluslararası Hukuk**, 20. Baskı, Turhan Kitabevi, Ankara, 2021
- PAZARCI, Hüseyin, **Uluslararası Hukuk Dersleri, 1. Kitap**, 15. Baskı, Turhan Kitabevi, Ankara, 2021
- RAUSTIALA, Kal, "Form and Substance in International Agreements", **The American Journal of International Law**, Vol. 99, No. 3, July 2005, s. 581-614
- REÇBER, Kamuran, **Uluslararası Hukuk**, 4 Baskı, Dora Yayıncılık, Bursa, 2020
- REUTER, Paul, **Introduction To The Law of Treaties**, (Translated by José MICO & Peter Hagggenmacher), Routledge, Abingdon/Oxon, 2011

- ROSENNE, Shabtai, "The Qatar/Bahrain Case Whats is a Treaty? A Framework Agreement and Seising of the Court", **Leiden Journal of International Law**, Volume 8, Issue 1, March 1995, s. 161-182
- ROSENNE, Shabtai, **The Perplexities of Modern International Law**, Martinus Nijhoff, Leiden, 2004
- ROSENNE, Shabtai, "What is a Treaty? - A Signatory's Intentions-Qatar v. Bahrain", **Essays on International Law**, (Yazar: Shabtai ROSENNE), Martinus Nijhoff Publishers, The Netherlands, 2007
- RUBIN, Alfred P., "The International Legal Effects of Unilateral Declarations", **The American Journal of International Law**, Vol. 71, No. 1, January 1977, s. 1-30
- RUSSELL, Harold S., "The Helsinki Declaration: Brobdingnag or Lilliput?", **The American Journal of International Law**, April, 1976, Vol. 70, No. 2, s. 242-272
- SAPIRO, Miriam, "Changing the CSCE into the OSCE: Legal Aspects of a Political Transformation", **The American Journal of International Law**, Vol. 89, No. 3 (July, 1995), s. 631-637
- SCHACHTER, Oscar, "The Twilight Existence of Nonbinding International Agreements", **The American Journal of International Law**, Vol. 71, No. 2 (April, 1977), s. 296-304
- SHAW, Malcolm N., **International Law**, Eighth Edition, Cambridge University Press, Cambridge, 2017
- SHELTON, Dinah L., "Soft Law", **Routledge Handbook Of International Law**, (Editör: David Armstrong), Routledge Press, Abingdon/Oxon, 2008, (s. 68-80)
- SINCLAIR, Ian M., "Vienna Conference on the Law of Treaties", **The International and Comparative Law Quarterly**, Vol. 19, No. 1 (January, 1970), s. 47-69
- SINCLAIR, Ian, [Jan Klabbers'ın yazarı olduğu The Concept of Treaty in International Law kitabının değerlendirmesi], **The American Journal of International Law**, Vol. 91, No. 4 (Oct., 1997), s. 748-750
- SINCLAIR, Ian / DICKSON, Susan J. / MACIVER, Graham, "United Kingdom", **National Treaty Law and Practice**, (Editörler: Duncan B. HOLLIS, Merritt R. BLAKESLEE, L. Benjamin EDERINGTON), Martinus Nijhoff Publishers, The Netherlands, 2005, (s. 727-764)

- SONDAAL, H.H.M., "Some Features of Dutch Treaty Practice", **Netherlands Yearbook of International Law**, Volume 19, December 1988, s. 179- 257
- Statute of the Council of Europe, **American Journal of International Law**, Volume 43, Issue S4: Supplement Official Documents, October 1949, s. 162 – 174
- SUCHARITKUL, Sompong, "Thailand", **National Treaty Law and Practice**, (Editörler: Duncan B. HOLLIS, Merritt R. BLAKESLEE, L. Benjamin EDERINGTON), Martinus Nijhoff Publishers, The Netherlands, 2005, (s. 687-726)
- SUR, Melda, **Uluslararası Hukukun Esasları**, 15. Baskı, Beta Yayıncılık, İstanbul, 2021
- TABORY, Mala, "Recent Developments in United Nations Treaty Registration and Publication Practices", **American Journal of International Law**, Vol. 76, No. 2 (April, 1982), s. 350-363
- TAMS, Christian J. (ed.) / TZANAKOPOULOS, Antonios (ed.) / ZIMMERMANN, Andreas (ed.)/RICHFORD, Athene E.(Yrd. Ed.), **Research Handbook on the Law of Treaties**, Edward Elgar Publishing, Cheltenham, 2014
- THAKORE, K., "India", **National Treaty Law and Practice**, (Editörler: Duncan B. HOLLIS, Merritt R. BLAKESLEE, L. Benjamin EDERINGTON), Martinus Nijhoff Publishers, The Netherlands, 2005, (s. 349-383)
- Treaties and Other International Agreements: The Role of the United State Senate, A Study Prepared for the Committee on Foreign Relations United States Senate by the Congressional Research Service Library Of Congress**, January 2001, 106th Congress, 2nd Session, S. Prt. 106-71, U.S Government Printing Office, Washington, 2001
- Treaty Handbook**, United Nations Treaty Section of the Office of Legal Affairs, United Nations Publications, 2012
- UZUN, Elif, **Milletlerarası Hukuka Aykırı Eylemlerinden Dolayı Devletin Sorumluluğu**, Güncellenmiş 3. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, Haziran 2021
- WEBB, Philippa, "Treaties and International Organizations: Uneasy Analogies", **Research Handbook on the Law of Treaties**, (Editörler: Christian J. TAMS, Antonios TZANAKOPOULOS, Andreas ZIMMERMANN, Yardımcı Editör: Athene E. RICHFORD), Edward Elgar Publishing, Cheltenham, 2014, (s. 567-596)
- VALLAT, Francis, "The Work of the International Law Commission the Law of Treaties", **Netherlands International Law Review**, Volume 22, Issue 03, December 1975, s. 327- 336

- WEIL, Prosper, "Towards Relative Normativity in International Law?", **The American Journal of International Law**, Vol. 77, No. 3, July 1983, s. 413-442
- VICTOR, David G., "The Use and Effectiveness of Nonbinding Instruments in the Management of Complex International Environmental Problems", **Proceedings of the Annual Meeting (American Society of International Law)**, Vol. 91, (April 9-12, 1997), s. 241-250
- WIDDOWS, Kelvin, "On the Form and Distinctive Nature of International Agreements", **The Australian Year Book of International Law**, 1977, Volume 7, Issue 1, s.114-128
- WIDDOWS, Kelvin, "What is an an Agreement in International Law?", **British Yearbook of International Law**, Volume 50, Issue 1, 1979, s. 117-149
- WILDHABER, Luzius / SCHEIDEGGER, Adrian / SCHINZEL, Marc D., "Switzerland", **National Treaty Law and Practice**, (Editörler: Duncan B. HOLLIS, Merritt R. BLAKESLEE, L. Benjamin EDERINGTON), Martinus Nijhoff Publishers, The Netherlands, 2005, (s. 627-685)
- VILLIGER, Mark Eugen, **Commentary on the 1969 Vienna Convention on the Law of Treaties**, Martinus Nijhoff Publishers, Leiden, 2009
- WORSTER, William T., "Between a Treaty and Not: A Case Study of the Legal Value of Diplomatic Assurances in Expulsion Cases", **Minnesota Journal of International Law**, 2011, Volume 21, Issue 2, s. 253-346

ULUSLARARASI HUKUK KOMİSYONU YILLIKLARI

- Yearbook of the International Law Commission, 1949 Volume I**
- Yearbook of the International Law Commission, 1950, Volume I**
- Yearbook of the International Law Commission, 1950, Volume II**
- Yearbook of the International Law Commission, 1952, Volume II**
- Yearbook of the International Law Commission, 1953, Volume II**
- Yearbook of the International Law Commission, 1954, Volume II**
- Yearbook of the International Law Commission, 1955, Volume I**
- Yearbook of the International Law Commission, 1956, Volume II**
- Yearbook of the International Law Commission, 1959, Volume I**
- Yearbook of the International Law Commission, 1959, Volume II**
- Yearbook of the International Law Commission, 1961, Volume I**

- Yearbook of the International Law Commission, 1961, Volume II**
- Yearbook of the International Law Commission, 1962, Volume I**
- Yearbook of the International Law Commission, 1962, Volume II**
- Yearbook of the International Law Commission, 1965, Volume I**
- Yearbook of the International Law Commission, 1965, Volume II**
- Yearbook of the International Law Commission, 1966, Volume I, Part I**
- Yearbook of the International Law Commission, 1966, Volume II**
- Yearbook of the International Law Commission, 1977, Volume II, Part I**
- Yearbook of the International Law Commission, 2001, Volume II, Part II,**
Report of the Commission to the General Assembly on the work of its
fifty-third session, *Document A/56/10*

ULUSLARARASI ÖRGÜT BELGELERİ

- Charter of Economic Rights and Duties of States, UN Doc.**
A/RES/3281(XXIX), 12 December 1974
- Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'ye Ek Çocuk Satışı, Çocuk Fahişeliği ve Çocuk Pornografisi ile İlgili İhtiyari Protokol, UN Doc. *A/RES/54/263*, 25 May 2000.
- Declaration of Legal Principles Governing the Activities of States in the Exploration and Uses of Outer Space, United Nations General Assembly Resolution, A/RES/1962 (XVIII)**, 13 December 1963
- Documents of the United Nations Conference on the International Organization, San Francisco, 1945, Volume XIII**
- Food And Agriculture Organization Of The United Nations, **Legal and Institutional Aspects of Management Arrangements for Shared Stocks with Reference to Small Pelagics in Northwest Africa, FAO Fisheries Circular No. 988, Rome, 2003**
- Final Act Of The International Conference On Human Rights, Teheran, 22 April to 13 May 1968, UN Doc. A/CONF.32/41, 1968**
- Guidelines of the Inter-American Juridical Committee for Binding and Non-Binding Agreements, Annex I**
- Guidelines of the Inter-American Juridical Committee for Binding and Non-Binding Agreements (With Commentary), Annex II**

ILC, **Guiding Principles Applicable To Unilateral Declarations Of States Capable Of Creating Legal Obligations**, 2006, UN Doc. A/61/10

Letter dated 3 June 1969 from the Secretary-General to the Chairman of the International Law Commission, Document A/CN.4/219

Non-Legally Binding Authoritative Statement Of Principles For A Global Consensus On The Management, Conservation And Sustainable Development Of All Types Of Forests, **Report of the United Nations Conference on Environment and Development**, Rio de Janeiro, 3-14 June 1992, UN Doc. A/CONF.151/26/Rev. 1, Volume I

Registration and Publication of Treaties and International Agreements: Regulations to give effect to Article 102 of the Charter of the United Nations, United Nations General Assembly Resolution 97(1), UN Doc. A/RES/97(I) (14 December 1946), UN Doc. A/RES/364(IV)B (1 December 1949), A/RES/481(V) (12 December 1950), A/RES/33/141A (19 December 1978), A/RES/73/210 (20 December 2018)

Repertory of Practice of United Nations Organs, Volume II, 1945-1954

Repertory of Practice of United Nations Organs, Volume V, 1945-1954

Repertory of Practice of United Nations Organs, Supplement No. 2, 1955-1959, Volume III

Repertory of Practice of United Nations Organs, Supplement No. 1, 1954-1955, Volume II

Repertory of Practice of United Nations Organs Supplement No. 9, Volume VI

Report of the International Law Commission on the work of its fifty-third session, 23 April - 1 June and 2 July - 10 August 2001, Official Records of the General Assembly, Fifty-sixth session, Supplement No.10, Document No: A/56/10

Survey of International Law in Relation to the Work of Codification of the International Law Commission: Preparatory work within the purview of article 18, paragraph 1, of the of the International Law Commission-Memorandum submitted by the Secretary-General, UN Doc.A/CN.4/1/Rev.1, 10 February 1949

Treaty of Amity, Economic Relations, and Consular Rights, Signed at Tehran, on 15 August 1955, **United Nations Treaty Series**, Volume 284, s. 93

The Inter-American Juridical Committee (CJI), Organization of American States (OAS), **Binding and Non-Binding Agreements: Final Report** (Presented by Professor Duncan B. Hollis), OEA/Ser. Q, CJI/doc. 614/20 rev.1 corr.1, 7 August 2020

The Inter-American Juridical Committee (CJI), Organization of American States (OAS), **Binding and Non-Binding Agreements: Second Report**, (Presented by Professor Duncan B. Hollis), OEA/Ser.Q, CJI/doc. 553/18, 6 February 2018

UN Doc. A/RES/217(III) A, 10 December 1948

UN Doc. A/CONF 48/PC 13, parag. 151, 152, 159, (1971)

United Nations Declaration on the Elimination of all Forms of Racial Discrimination, UN Doc. A/RES/1904(XVIII), 20 November 1963

United Nations General Assembly Resolution 174 (II), UN Doc. A/RES/174 (II) (21 November 1947)

United Nations General Assembly Resolution 2166(XXI), UN Doc. A/RES/2166(XXI) 5 December 1966)

United Nations General Assembly Resolution 2287(XXII) Un Doc. A/RES/2287(XXII), (6 December 1967

United Nations Conference On The Law Of Treaties, First session, Vienna, 26 March-24 May 1968, Official Records, UN Doc. A/CONF.39/11

United Nations Conference On The Law Of Treaties, Second session, Vienna, 9 April-22 May 1969, Official Records, UN Doc. A/CONF.39/II/Add.1

United Nations Conference On The Law Of Treaties, First and second sessions, Vienna, 26 March-24 May 1968 and 9 April-22 May 1969, Official Records, UN Doc. A/CONF.39/11/Add.2

United Nations Treaty Series, 1957, Volume 265, s. 299

Vienna Convention on the Law of Treaties between States and International Organizations or between International Organizations, **Official Records of the United Nations Conference on the Law of Treaties between States and International Organizations or between International Organizations, vol. II**, s. 93-109

YARGI KARARLARI

Aegean Sea Continental Shelf, (Greece v. Turkey), Judgment of 19 December 1978, **I.C.J. Reports 1978**, s. 3-45

Anglo-Iranian Oil Co. Case, (United Kingdom v. Iran), (Jurisdiction), Judgement of July 22nd, 1952, **I.C.J. Reports 1952**, s. 93-115

Case Concerning the Arbitral Award of 31 July 1989, (Guinea-Bissau v. Senegal), Judgment of 12 November 1991, **I.C.J. Reports 1991**, s. 53-76

- Case Concerning Border and Transborder Armed Actions, (Nicaragua v. Honduras), Jurisdiction and Admissibility, Judgment of 20 December 1988, **I.C.J. Reports 1988**, s. 69-108
- Case Concerning the Temple of Preah Vihear, (Cambodia v. Thailand), Preliminary Objections, Judgment of 26 May 1961, **I.C.J. Reports 1961**, s. 17-38
- Case Concerning the Temple of Preah Vihear, (Cambodia v. Thailand), Merits, Judgment of 15 June 1962, **I.C.J. Reports 1962**, s. 6-38
- Case Concerning the Territorial Dispute, (Libyan Arab Jamuhiriya/Chad), Judgment of 3 February 1994, **I.C.J. Reports 1994**, s. 6-42
- Chagos Marine Protected Area Arbitration, (Mauritius v. United Kingdom), Permanent Court of Arbitration, Award, 18 March 2015, <https://files.pca-cpa.org/pcadocs/MU-UK%2020150318%20Award.pdf> (Erişim tarihi: 15.02.2021)
- Customs Regime between Germany and Austria, Advisory Opinion, 1931 P.C.I.J. (ser. A/B) No. 41 (Sept. 5)
- Fisheries Jurisdiction, (United Kingdom v. Iceland), Jurisdiction of the Court, Judgment of 2 February 1973, **I.C.J. Reports 1973**, s. 3-23
- Gabčíkovo-Nagymaros Project, (Hungary/Slovakia), Judgment of 25 September 1997, **I.C.J. Reports 1997**, s. 7-84
- International Status of South-West Africa, Advisory Opinion of 11 July 1950, **I.C.J. Reports 1950**, s. 128-219
- International Status of South-West Africa, Advisory Opinion of 11 July 1950, Separate Opinion of Judge Read, **I.C.J. Reports 1950**, s. 164-173
- Land and Maritime Boundary between Cameroon and Nigeria, (Cameroon v. Nigeria: Equatorial Guinea intervening), Judgment of 10 October 2002, **I.C.J. Reports 2002**, s. 303-458
- Legal Consequences for States of the Continued Presence of South Africa in Namibia (South West Africa) notwithstanding Security Council Resolution 276 (1970), Advisory Opinion of 21 June 1971, **I.C.J. Reports 1971**, s. 16-66
- Legal Consequences for States of the Continued Presence of South Africa in Namibia (South West Africa) notwithstanding Security Council Resolution 276 (1970), Advisory Opinion of 21 June 1971, Separate Opinion of Vice-President Ammoun, **I.C.J. Reports 1971**, s. 67-100
- Legality of the Use by a State of Nuclear Weapons in Armed Conflicts, Advisory Opinion of 8 July 1996, **I.C.J. Reports 1996**, s. 66-85

- Maritime Delimitation and Territorial Questions between Qatar and Bahrain, (Qatar v. Bahrain), Jurisdiction and Admissibility, Judgment of 1 July 1994, **I.C.J. Reports 1994**, s. 112-128
- Maritime Delimitation and Territorial Questions between Qatar and Bahrain, (Qatar v. Bahrain), Jurisdiction and Admissibility, Judgment of 15 February 1995, **I.C.J. Reports 1995**, s. 6 -26
- Maritime Delimitation in the Indian Ocean, (Somalia v. Kenya), Preliminary Objections, Judgment of 2 February 2017, **I.C.J. Reports 2017**, s. 3-53
- Military and Paramilitary Activities in and against Nicaragua, (Nicaragua v. United States of America), Merits, Judgment of 27 June 1986, **I.C.J. Reports 1986**, s. 14-150
- North Sea Continental Shelf, (Federal Republic of Germany/Netherlands; Federal Republic Of Germany/Denmark), Judgment of 20 February 1969, **I.C.J. Reports 1969**, s. 3-56
- Nuclear Tests, (Australia v. France), Judgment of 20 December 1974, **I.C.J. Reports 1974**, s. 253-274
- Nuclear Tests, (Australia v. France), Judgment of 20 December 1974, Dissenting Opinion of Judge Sir Garfield Barwick, **I.C.J. Reports 1974**, s. 391-455
- Nuclear Tests, (New Zealand v. France), Judgment of 20 December 1974, **I.C.J. Reports 1974**, s. 457-478
- Oil Platforms, (Islamic Republic of Iran v. United States of America), Preliminary Objection, Judgment of 12 December 1996, **I.C.J. Reports 1996**, s. 803-821
- Pulp Mills on the River Uruguay, (Argentina v. Uruguay), Judgment of 20 April 2010, **I.C.J. Reports 2010**, s. 14-107
- South West Africa Cases, (Ethiopia v. South Africa; Liberia v. South Africa), Preliminary Objections, Judgment of 21 December 1962, **I.C.J. Reports 1962**, s. 319-348
- South West Africa Cases, (Ethiopia v. South Africa; Liberia v. South Africa), Preliminary Objections, Judgment of 21 December 1962, Seperate Opinion of Judge Jessup, **I.C.J. Reports 1962**, s. 387-436
- The South China Sea Arbitration, (The Republic of Philippines v. The People's Republic of China), Permanent Court of Arbitration, Award on Jurisdiction and Admissibility, Case No: 2013-19, 29 October 2015, <https://pcacases.com/web/sendAttach/2579> (Erişim tarihi: 15.02.2021)
- Questions Relating to the Obligation to Prosecute or Extradite, (Belgium v. Senegal), Judgment of 20 July 2012, **I.C.J. Reports 2012**, s. 422-463

ULUSAL YARGI KARARLARI

Danıştay 12. Dairesi, E. 1977/1349, K. 1978/955, 24/4/1978

RESMÎ GAZETE

2019 Ortadoğu'da Barış Konulu Uluslararası Medya Seminerine İlişkin Olarak Türkiye Cumhuriyeti ile Birleşmiş Milletler Arasında Mektup Teatisi Yoluyla İmzalanan Anlaşmanın Onaylanmasına İlişkin 4/4/2020 tarih ve 2262 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı, **Resmî Gazete**, Tarih:5/3/2020, Sayı: 31059

“Atlantik Ton Balıklarının Korunmasına İlişkin Uluslararası Sözleşme”, “Nihai Senet”, “Atlantik Ton Balıkçılık İşletmeleri İstatistiklerinin Toplanmasına Dair Karar”, “Usul Kuralları” ve “Mali Düzenlemeler”e Katılmamız Hakkında 30/6/2003 tarihli ve 2003/5873 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı, **Resmî Gazete**, Tarih: 6/8/2003, Sayı: 25191

Ay ve Diğer Gök Cisimleri Dahil, Uzayın Keşif ve Kullanılmasında Devletlerin Faaliyetlerini Yöneten İlkeler Hakkında Antlaşma, **Resmî Gazete**, 23 Ekim 1967, Sayı: 12732

Birleşmiş Milletler Andlaşması ile Milletlerarası Adalet Divanı Statüsü, **Resmî Gazete**, 24/08/1945, Sayı: 6092

Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'ye Ek Çocuk Satışı, Çocuk Fahişeliği ve Çocuk Pornografisi ile İlgili İhtiyari Protokol, **Resmî Gazete**, 28 Haziran 2002, Sayı: 24799

İstanbul'daki Köprülerin ve Viyadüklerin Depreme Karşı Güçlendirilmesi Projesi'nin Finansmanı İçin Japan Bank For International Cooperation (JBIC)'dan Sağlanacak Krediyeye İlişkin Türkiye ile Japonya Arasında Teati Edilen Notaların Onaylanması Hakkında 30/4/2002 tarihli ve 2002/4176 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı, **Resmî Gazete**, Tarih:16/6/2002, Sayı: 24787

Japonya ile Türkiye Arasında Anlaşmaya Varılan Türkiyede Çoruh Nehri Katılımcı Havza Islahı Master Plan Çalışması için Çalışma Kapsamı'nın Onaylanması Hakkında 14/8/2002 tarihli 2002/4668 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı, **Resmî Gazete**, Tarih:31/8/2002, Sayı: 24862

Karadeniz Ekonomik İşbirliği Parlamenter Asamblesi'nin Ayrıcalık ve Bağışlıklarına Dair Protokol, **Resmî Gazete**, 10 Nisan 2008, Sayı: 26843

Kültürel İfadelerin Çeşitliliğinin Korunması ve Geliştirilmesi Sözleşmesinin Çekinceler ve Beyanlar ile Birlikte Onaylanması Hakkında 3/7/2017 tarihli ve 2017/10537 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı, **Resmî Gazete**, Tarih: 27/8/2017, Sayı: 30167

- Türkiye Cumhuriyeti ile Belçika-Lüksemburg Ekonomik Birliği Arasında En Ziyade Müsaadeye Mazhar Millet Kaidesinin Uygulanması Hakkında Modüs Vivendi, **Resmi Gazete**, 12 Haziran 1947, Sayı: 6630
- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bolivya Cumhuriyeti Arasında Vize Gerekliliğinin Kaldırılmasına İlişkin Nota Teatisi Yoluyla Akdedilen Anlaşma, **Resmi Gazete**, 21 Ocak 2001, Sayı: 24295
- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Askerî Sağlık Alanında Eğitim ve İş Birliği Protokolünün Onaylanması Hakkında 24/6/2021 tarihli ve 4136 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı, **Resmi Gazete**, Tarih:25/6/2021, Sayı: 31522
- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Libya Devleti Ulusal Mutabakat Hükümeti Arasında Akdeniz’de Deniz Yetki Alanlarının Sınırlandırılmasına İlişkin Mutabakat Muhtırası, **Resmi Gazete**, 7 Aralık 2019, Sayı: 30971
- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Türkiye Maarif Vakfının Statüsü ve Faaliyetlerine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanması Hakkında 21 Nisan 2021 tarihli ve 3862 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı, **Resmi Gazete**, Tarih 22/4/2021, Sayı: 31462
- Türkiye Cumhuriyeti ile Birleşmiş Milletler Uyuşturucu Maddeler Denetim Programı (UNDCP) Arasında Mektup Teatisi Yoluyla Akdedilen “Uluslararası Asetik Anhidrit Toplantısı” İçin Türk Hükümeti Tarafından Sağlanacak Evsahibi Ülke Kolaylıkları ve Hizmetleri Konusunda Anlaşma, **Resmi Gazete**, 21 Ocak 2001, Sayı: 24294
- Türkiye Cumhuriyeti ile Bosna Hersek Arasında Serbest Ticaret Anlaşmasının Onaylanması Hakkında 25/6/2021 tarihli ve 4161 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı, **Resmi Gazete**, Tarih: 25/6/2021, Sayı: 31522 (1. Mükerrer)
- Türkiye Cumhuriyeti ile İspanya Krallığı Arasında Kültür Merkezleri Kurulması ve Bu Merkezlerin Faaliyeti Hakkında Anlaşma, **Resmi Gazete**, 5 Mayıs 2012, Sayı:28283
- Türkiye Cumhuriyeti ile Japonya Uluslararası İşbirliği Ajansı (JICA) Arasında İmzalanan Türkiyedeki Kaman Kalehöyük Arkeoloji Müzesinin Yapımı ile İlgili Projenin Temel Tasarım Çalışmasına Yönelik Görüşme Tutanakları (Son Taslak Raporun Açıklanması)nın Onaylanması Hakkında 21/10/2005 tarihli ve 2005/9575 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı, **Resmi Gazete**, Tarih:17/11/2005, Sayı: 25996
- Türkiye Cumhuriyeti ile Macaristan Arasında Dostluk ve İşbirliği Antlaşmasının Onaylanması Hakkında 25/4/2016 tarihli ve 2016/8812 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı, **Resmi Gazete**, Tarih: 12/5/2016, Sayı: 29710

Türkiye Cumhuriyeti-İran İslam Cumhuriyeti Yüksek Hudut Komisyonu 27'nci Dönem Toplantısı Tutanağının Onaylanması Hakkında 25 Mart 2019 tarihli ve 857 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı, **Resmi Gazete**, Tarih:26/3/2019, Sayı: 30726

Türkiye'de, Enerjide Maksimum Talebin Karşlanması İçin Optimal Güç Üretimi Konusunda Yürütülecek Ortak Çalışmaya İlişkin Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Japonya Hükümeti Arasında Nota Teatisi Yoluyla Akdedilen Anlaşma'nın Onaylanması Hakkında 7/5/2010 tarihli ve 2010/438 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı, **Resmi Gazete**, Tarih:4/7/2010, Sayı: 27631

Türkiye ile Almanya'daki Fransız İşgal Bölgesi Arasında İmzalanan Ticaret ve Ödeme Anlaşmaları ile Modüs Vivendi ve Eklerinin Onanması Hakkında 14/2/1949 tarihli ve 5326 sayılı Kanun, **Resmi Gazete**, Tarih:19/2/1949, Sayı: 7136

Türkiye ile Bulgaristan Arasında Enerji ve Altyapı Projeleri Alanında İşbirliğine İlişkin Anlaşma Tutanağı, **Resmi Gazete**, 12 Eylül 2003, Sayı: 25232

Türkiye ile Fransa Arasında Akdolunan Modus Vivendi, **Resmi Gazete**, 23 Şubat 1948, Sayı: 6839

Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) Ankara Şube Ofisi'nin ve Görevlilerinin Türkiye'deki Hukuki Statülerini Düzenleyen ve Mektup Teatisi Yoluyla Akdedilen Anlaşma, **Resmi Gazete**, 28 Nisan 1998, Sayı: 23326

Resmi Gazete, 27/05/1949, Sayı: 7217

İNTERNET KAYNAKLARI

DALTON, Robert E. (Asst. Legal Adviser for Treaty Affairs), **International Documents of a Non-Legally Binding Character**, State Department, Memorandum, 18 March 1994, <https://2009-2017.state.gov/documents/organization/65728.pdf> (Erişim tarihi: 10.11.2021)

Australia Department of Foreign Affairs and Trade, "Australia International Treaty Making Information Kit", July 2000, <https://www.austlii.edu.au/au/other/dfat/reports/infokit.html> (Erişim tarihi: 30.12.2020)

Australian Government Department of Foreign Affairs and Trade, "Treaties", <https://www.dfat.gov.au/international-relations/treaties> (Erişim tarihi: 30.12.2020)

Australian Government Department of Foreign Affairs and Trade, "Guidance Note: Australia's Practice for Concluding Less Than Treaty Status

- Instruments”, <https://www.dfat.gov.au/sites/default/files/guidance-note-on-australias-practice-with-respect-to-less-than-treaty-status-instrument.pdf> (Erişim tarihi: 31.12.2020)
- Government of Canada Department of Foreign Affairs and International Trade, “Treaty Law Division”, <https://treaty-accord.gc.ca/section.aspx?lang=eng> (Erişim tarihi: 24.04.2021)
- Government of Canada Department of Foreign Affairs and International Trade, “Treaty Practice and Procedure (Policy on Tabling of Treaties in Parliament)”, <https://treaty-accord.gc.ca/procedures.aspx?lang=eng> (Erişim tarihi: 21.04.2020)
- International Convention on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination**, New York, 7 March 1966, https://treaties.un.org/doc/Treaties/1969/03/19690312%2008-49%20AM/Ch_IV_2p.pdf. (Erişim tarihi: 20.05.2021)
- International Law Commission (ILC), “Summaries of the Work of the International Law Commission”, <https://legal.un.org/ilc/>
- Islamic Development Bank Group, Islamic Development Bank Group in Brief**, 1434 H (2013), https://www.isdb.org/sites/default/files/media/documents/2018-12/IDB_In_Brief_1434H.pdf (Erişim tarihi: 10.11.2021)
- Memorandum Approved by the Council of the League of Nations, Meeting in Rome, 19 May 1920, **League of Nations Treaty Series**, Vol I, s. 9. <https://treaties.un.org/doc/Publication/UNTS/LON/Volume%201/v1.pdf> (Erişim tarihi: 5.12.2020)
- Memorandum Of Understanding On The Conservation And Management Of Marine Turtles And Their Habitats Of The Indian Ocean And South-East Asia**, Manila, 23 June 2001. https://www.cms.int/sites/default/files/instrument/mou_cmp_2009_e.pdf (Erişim tarihi: 13. 02. 2021)
- MOSQUERA, Andres Munoz, **Memorandum of Understanding (MOU): The Law of the Partner- Specific Community**, https://www.academia.edu/19057580/Memorandum_of_Understanding_MOU_._The_law_of_the_partner-specific_community (Erişim tarihi: 19.12.2020)
- National University of Singapore Centre For International Law & British Institute of International and Comparative law, Workshop on Treaty Law And Practice, Workshop Report Executive Summary**, Grand Copthorne Waterfront Hotel 16-19 January, 2012, Singapore, https://www.biicl.org/documents/40_singapore_treaty_workshop_executive_summary.pdf (Erişim tarihi: 31.12.2020)

New Zealand Ministry of Foreign Affairs and Trade, "International Treaty Making: Guidance for government agencies on practice and procedures for concluding international treaties and arrangements", September 2020, <https://www.mfat.govt.nz/assets/About-us-Corporate/Treaties-Model-instruments/International-Treaty-Making-Guide-2020.pdf> (Erişim tarihi: 22.12.2020)

New Zealand Department of the Prime Minister and Cabinet, Cabinet Office, "About Internationally Treaty Making", 4 August 2017, <https://dpmc.govt.nz/publications/about-international-treaty-making> (Erişim tarihi: 30.12.2020)

New Zealand Department of the Prime Minister and Cabinet, Cabinet Office, "Cabinet Manual 2017", <https://dpmc.govt.nz/sites/default/files/2017-06/cabinet-manual-2017.pdf> (Erişim tarihi: 30.12.2020)

Practice Guide to International Treaties, Federal Department of Foreign Affairs FDFA, Directorate of International Law DIL, Switzerland, Edition 2015, https://www.fdfa.admin.ch/dam/eda/en/documents/publications/Voelkerrecht/Praxisleitfaden-Voelkerrechtliche-Vertraege_en.pdf (Erişim tarihi: 25.04.2021)

The Institute of International Law, International Texts of Legal Import in the Mutual Relations of Their Authors and Texts Devoid of Such Import, Resolution of 29 August 1983, Session of Cambridge, Seventh Commission (Rapporteurs: Michel Virally), https://www.idi-iil.org/app/uploads/2017/06/1983_camb_02_en.pdf (Erişim tarihi: 31.08.2021)

Treaties and Memoranda of Understanding (MOUs): Guidance on Practice and Procedures, Foreign, Commonwealth & Development Office, UK, Published 19 March 2013, <https://www.gov.uk/government/publications/treaties-and-mous-guidance-on-practice-and-procedures> (Erişim tarihi: 31.08.2021)

United Nations Copenhagen Climate Change Conference, Report of the Conference of the Parties on its fifteenth session, held in Copenhagen from 7 to 19 December 2009, Doc. No: FCCC/CP/2009/11/Add.1, 30 March 2010, <https://unfccc.int/sites/default/files/resource/docs/2009/cop15/eng/11a01.pdf> (Erişim tarihi: 9.02.2021)

U.S. Code 112b, "United States International Agreements; Transmission to Congress" <https://www.law.cornell.edu/uscode/text/1/112b>. (Erişim tarihi: 06. 10.2020)

Vienna Convention on the Law of Treaties between States and International Organizations or between International Organizations,

- UN Doc. A/CONF.129/15, 21 March 1986, https://treaties.un.org/doc/Treaties/1986/03/19860321%2008-45%20AM/Ch_XXIII_3.pdf (Erişim tarihi: 12.01.2021)
- 22 Code of Federal Regulations, Part 181, <https://www.law.cornell.edu/cfr/text/22/part-181> (Erişim tarihi: 31.08.2021)
- <https://www.who.int>. (Erişim tarihi: 9.6.2021)
- https://apps.who.int/gb/bd/pdf_files/BD_49th-en.pdf#page=6 (Erişim tarihi: 9.6.2021)
- <https://www.ilo.org/global/lang--en/index.htm>. (Erişim tarihi: 9.6.2021)
- https://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=1000:62:10640356313201::NO:62:P62_LIST_ENTRIE_ID:2453907:NO (Erişim tarihi: 9.6.2021)
- <https://www.csce.gov/sites/helsinkicommission.house.gov/files/Helsinki%20Final%20Act.pdf> (Erişim tarihi: 06.09.2021)
- <https://www.osce.org/files/f/documents/5/d/41238.pdf> (Erişim tarihi: 19.08.2020)
- <https://www.osce.org/files/f/documents/0/6/39516.pdf> (Erişim tarihi:19.08.2020)
- <http://www.oas.org/en/> (Erişim tarihi: 29.01.2021)
- http://www.oas.org/en/about/who_we_are.asp (Erişim tarihi: 29.01.2021)
- http://www.oas.org/en/about/our_history.asp. (Erişim tarihi: 29.01.2021)
- http://www.oas.org/en/sla/dil/docs/inter_american_treaties_A-41_charter_OAS.pdf. (Erişim tarihi: 29.01.2021)
- https://www.nato.int/cps/en/natolive/official_texts_25468.htm (Erişim tarihi: 19.08.2020)
- https://avalon.law.yale.edu/20th_century/leagcov.asp (Erişim tarihi: 01.11.2020)
- <https://www.anayasa.gov.tr/tr/mevzuat/onceki-anayasalar/1961-anayasasi/> (Erişim tarihi: 4/4/2021)
- https://www.tbmm.gov.tr/anayasa/anayasa_2018.pdf (Erişim tarihi: 4/4/2021), (Erişim tarihi: 28/5/2021)
- <https://asean.org/about-us/> (Erişim tarihi: 31.08.2021)
- <https://asean.org/about-asean/member-states/> (Erişim tarihi: 31.08.2021)
- <http://agreement.asean.org/media/download/20140117154159.pdf> (Erişim tarihi: 31.08.2021)
- <https://www.coe.int/en/web/portal> (Erişim tarihi: 31.08.2021)

<https://asean.org/declaration-on-the-conduct-of-parties-in-the-south-china-sea/>
(Erişim tarihi: 31.08.2021)

<https://www.un.org/en/> (Erişim tarihi: 03.05.2021)

<https://www.un.org/en/about-us/un-charter/full-text> (Erişim tarihi: 10.11.2021)

<https://www.isdb.org/who-we-are/about-isdb> (Erişim tarihi: 10.11.2021)

<https://www.isdb.org/isdb-member-countries> (Erişim tarihi: 10.11.2021)

<https://avalon.law.yale.edu/wwii/atlantic.asp> (Erişim tarihi: 11.11.2021)

<https://www.unido.org/who-we-are/unido-brief> (Erişim tarihi: 15.11.2021)

https://www.unido.org/sites/default/files/2009-07/UNIDO_Constitution_0.pdf
(Erişim tarihi: 15.11.2021)

<https://dpmc.govt.nz/our-business-units/cabinet-office/supporting-work-cabinet/cabinet-manual>. (Erişim tarihi: 30.12.2020)

<https://dpmc.govt.nz/publications/cabguide> (Erişim tarihi: 30.12.2020)

<https://pca-cpa.org/en/home/> (Erişim tarihi: 15.02.2021)

<http://www.bsec-organization.org/> (Erişim tarihi: 9.04.2021)

Dr. Kahan Onur ARSLAN

KÖLELİĞİN EVRİMİ
VE
MODERN DEVLETTE
GÖRÜNÜMÜ

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Köleliğin Evrimi ve Modern Devlette Görünümü

Kahan Onur Arslan

Hukuk Yayınları Dizisi – 3117

Birinci Baskı : Mayıs, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8092 – 95 – 0

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara

Tel : (0312) 231 17 00

Fax : (0312) 231 17 10

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : adalety@adaletyayinevi.com

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C

(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul

Tel : (0216) 305 72 81

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Meteksan Matbaacılık ve Teknik Sanayi Ticaret A.Ş

Beytepe Köyü Yolu No:3

06800 Çankaya/Ankara

Sertifika No: 46519

KAYNAKÇA

- ABÉLÉS, Marc, **Devletin Antropolojisi**, çev. Nazlı Ökten, Dipnot Yayınları, Ankara, 2020.
- ADAM, Baki, **Yahudi Kaynaklarına Göre Tevrat**, Pınar Yayınları, İstanbul, 2002.
- AĞAOĞULLARI, Mehmet Ali; KÖKER, Levent, **İmparatorluktan Tanrı Devletine**, İmge Kitabevi, Ankara, 2006.
- AHMETBEYOĞLU, Ali, *“Tarhan”*, **Türk Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi**, C. 40, İstanbul, 2011, s. 19-20.
- AKAD, Mehmet; V. DİNÇKOL, Bihterin; BULUT, Nihat, **Genel Kamu Hukuku**, Der Yay. İstanbul, 2014.
- AKAL, Cemal Bali, **İktidarın Üç Yüzü**, Dost Kitabevi, Ankara, 2009.
- AKAR, Emine, **İnsancıl Hukuk Çerçevesinde Çocuk Askerler Sorunu**, Astana Yayınları, Ankara, 2019.
- AKGÜNDÜZ, Ahmet, **İslam ve Osmanlı Hukûku Külliyyâtı Kamu Hukuku Birinci Cilt**, Osmanlı Araştırmaları Vakfı Yayınları, İstanbul, 2011.
- AKIN, İlhan F., **Devlet Doktrinleri**, Samim Güniz-Sadık Özeygen Basımevi, İstanbul, 1962.
- AKKUŞ, Suzan, “Eski Ön Asya Toplumlarında Kölelik Müessesesi”, **Yüksek Lisans Tezi**, Pamukkale Üniversitesi SBE, Denizli, 2007.
- AKTOPRAK, Vahide “İslam Hukukunda Kadınların Köleliği ve Hakları”, (**Yüksek Lisans Tezi**, Yüzüncü Yıl Üniversitesi SBE, 2007).
- AL- DAYEL, Nadia; MUMFORD, Andrew; BALES, Kevin, *“Islamic State: Systematic Enslavement As a Tactic of War”*, **Modern Slavery Evidence Unit (MSEU) Research Briefing**, Universty of Nottingham Rights Lab, 08.02.2020
- ALBERTONI, Giuseppe, *“Feodalizm”*, Umberto ECO (ed.), **Ortaçağ Barbarlar-Hristiyanlar-Müslümanlar**, Alfa Basım Yayın, İstanbul, 2015, s. 211-212.
- ALBRITTON, Robert; JESSOP, Bob; WESTRA, Richard (der.), **Siyasi İktisat ve Küresel Kapitalizm**, Çev. Can CEMGİL, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, İstanbul, 2018.
- ALEXANDER, Denis, **21. Yüzyılda Din ve Bilim: Matris'i Yeniden Oluşturmak**, çev. Cem ŞİMŞEK, Yeni Yaşam Yayınları, İstanbul, 2010.
- ALLAIN, Jean, *“Contemporary Slavery and Its Definition in Law”*, **Contemporary Slavery: Popular Rhetoric and Political Practice**, (Ed. Annie BUNTING, Joel QUIRK), Chapter: 2, UBC Press, 2017, s. 37-66.
- ALLAIN, Jean, *“The International Legal Regime of Slavery and Human Exploitation and its Obfuscation by the Term of Art: “Slavery-like Practice”*, **CRDF**, vol.10, 2012, s. 27-42.

- ALLAIN, Jean, “White Slave Traffic in International Law”, **Journal of Trafficking And Human Exploitation**, vol. 1, nr. 1, 2017, s. 1-40.
- ALTUNTAŞ, Nezahat, “Siyasal İslam, Milliyetçilik ve Terör”, **Hacettepe Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi**, C.25, S. 2, 2007, s. 267-294.
- AMAN, Fatih, “Bronislaw Malinowski’nin Kültür Teorisi” **Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi**, C. 21, S. 1, 2012, s. 135-151.
- ANDROFF, David K., “The Problem of Contemporary Slavery: An International Human Rights Challenge For Social Work”, **International Social Work**, Vol. 65, No: 2, 2010, s. 209-222.
- ARİSTOTALES, **Atinalıların Devleti**, çev. Furkan AKDERİN, Alfa Basım Yayın, İstanbul, 2005.
- ARİSTOTALES, **Politika**, çev. Mete TUNÇAY, Remzi Kitabevi, İstanbul 2010.
- ARİSTOTALES, **Politika**, çev. Mete TUNÇAY, Remzi Kitabevi, İstanbul, 2010.
- ARLYCK, Kevin, “The Code Noir: North American Slavery in Comparative Perspective”, **OAH Magazine of History, Colonial Slavery**, Vol. 17, No. 3, 2003, s. 37-40.
- ARSLAN, Kahan Onur, **Üniter, Federal ve Bölgesel Devletlerde Yerel Yönetimler**, Adalet Yayınevi, Ankara, 2016.
- ASLAN, M. Yasin, “Savaş Hukukunun Temel Prensipleri”, **Türkiye Barolar Birliği Dergisi**, Yıl: 21, S. 79, 2008, s. 235-274.
- AURELIUS, Marcus, **Düşünceler**, çev. Şadan KARADENİZ, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul, 2006.
- AYBAY, Rona, “21. Yüzyıla Girerken Strasbourg’ta bir “Kölelik” Davası”, **Açık Sayfa**, S. 26, Mayıs 1999, s. 24-25.
- AYBAY, Rona, **Genel Kamu Hukuku**, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, İstanbul, 2017.
- AYBAY, Rona, **İnsan Hakları Evrensel Bildirisi ve Türkiye (1945-1948)**, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, İstanbul, 2016.
- AYBAY, Rona, **İnsan Hakları Hukuku**, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, İstanbul, 2015.
- AYDIN, Hakan; GÜNDÜZ Veyssel, “Çocuk Güvenliğinin Sağlanmasında Yerel Yönetimlerin Rolü: “Taş Atan Çocuklar” Sorunu”, **Türk İdare Dergisi**, S. 468, 2010, s. 9-32.
- AYDIN, M. Akif, **Türk Hukuk Tarihi**, Beta Yayınları, İstanbul, 2017.
- AYDIN, Mehmet Akif; HAMİDULLAH, Muhammed, “Köle”, **Türk Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi**, C. 26, İstanbul, 2002, s. 237-246.
- AYKANAT, Mehmet, **Afyon Kocatepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Genel Hukuk Tarihi Ders Notları**, Afyon, 2018.
- AZARKAN, Ezeli, “Uluslararası Antlaşmalar ve Uluslararası Mahkeme Kararları Çerçevesinde Çocuk Askerlerin Korunması”, **Uluslararası Hukuk ve Politika**, C. 5, S. 19, 2009, s. 89-107.
- BAECHLER, Jean, **Kapitalizmin Kökenleri**, çev. Mehmet Ali KILIÇBAY, İmge Kitabevi, Ankara, 1994.

- BAĞLI, Mazhar; SEVER, Aysan, “Tabulaştırılan/Tabulaşan Kurumun (ailenin) Kurbanlıklar Edinme Pratiği: Levirat ve Sororat”, **Aile ve Toplum Dergisi**, Yıl 7, C. 2, S. 9, s. 1-13.
- BAKIR, Kemal, “Roma’da Felsefe, Stoa Ahlâkı, Kölelik ve İmparatorluk: Epiktetos ve Marcus Aurelius”, **Doğu-Batı Düşünce Dergisi**, Yıl 11, S. 50, 2009, s. 67-86.
- BAKIR, Zülfiye Zeynep, **Modern Kölelik**, İNSAMER, İstanbul, 2016.
- BAKIREZER, Güven, “Antik Yunan Düşüncesinde Kölelik”, **AÜSBF Dergisi**, S. 63, C. 1, 2008, s. 17-54.
- BAL, Ali, “Kölelik, Zorla Çalıştırma ve Benzer Uygulamalara İlişkin Yasağın Uluslararası Hukuk ve AİHM İçtihatları Çerçevesinde Gelişimi”, **Yıldırım Beyazıt Hukuk Dergisi**, Yıl 4, S. 2019/2, s. 55-112.
- BALANDIER, Georges, **Siyasal Antropoloji**, çev. Devrim ÇETİNKASAP, Türkiye İş Bankası Yayınları, İstanbul, 2016.
- BALES, Kevin; TRODD, Zoe; WILLIAMSON, Alex Kent; **Modern Slavery: The Secret World of 27 Million People**, Oxford 2009.
- BALES, Kevin, “Expendable People, Slavery In the Age of Globalization”, **Journal of International Affairs**, Vol, 53, No: 2, **Shadow Economies: Promoting Prosperity or Undermining Stability?**, 2000, s. 461-484.
- BALES, Kevin, **Küresel Ekonomide Yeni Kölelik Kullanılıp Atılanlar**, çev. Pınar ÖĞÜNÇ, Çitlembik Yayınları, İstanbul, 2002
- BALES, Kevin, **Understanding Global Slavery**, A Reader, University of California Press, Berkeley, 2005.
- BALLAGH, James Curtis, **A History Of Slavery in Virginia**, The John Hopkins Press, Baltimore, 1902.
- BARAN, Şafak, “Felsefenin Gözünde Kuran’da Kölelik ve Cariyelik”, (**Doktora Tezi**, Selçuk Üniversitesi SBE, Konya, 2006).
- BARDAKOĞLU, Ali, “Ehliyet”, **Türk Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi**, C. 10, İstanbul, 1994, s. 533-539.
- BARNARD, Alan, **Sosyal Antropoloji ve İnsanın Kökeni**, çev. Mehmet DOĞAN, Boğaziçi Üniversitesi Yayınevi, İstanbul, 2011.
- BARROW, Reginald H., **Romalılar**, İz Yayıncılık, İstanbul, 2006.
- BELL, Jessica, “Contemporary Slavery and International Law”, **Human Rights & Human Welfare**, <https://www.du.edu/korbel/hrhw/researchdigest/slavery/law.pdf>, E.T. 25.10.2017.
- BERLIN, Ira, **Many Thousands Gone The First Two Centuries of Slavery in North America**, Harvard University Press, London, 1998.
- BERTI, Enrico, “Aristoteles”, Eco UMBERTO (ed.), **Antik Yunan**, Alfa Basım Yayın, İstanbul, 2012, s. 476-499.
- BETTALLI, Marco, “Giriş”, Eco UMBERTO (ed.), **Antik Yunan**, Alfa Basım Yayın, İstanbul, 2012, s. 25-35.
- BETTALLI, Marco, “Polisin Kökeni”, Eco UMBERTO (ed.), **Antik Yunan**, Alfa Basım Yayın, İstanbul, 2012, 61-65.

- BİLGİÇ, Emin, “Eski Mezopotamya Kavimlerinde Kanun Anlayışı ve An’anesi”, **DTCF Dergisi**, C. XXI, S. 3-4, 1963, s. 103-119.
- BİRİNCİ, Görkem, “İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi’nin Kısa Tarihi I: Milletler Cemiyeti’nden Birleşmiş Milletler’e” **Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi SBE Dergisi**, C. 7, S. 2, 2017, s. 50-81.
- BLOCH, Marc, **Feodal Toplum**, çev. Mehmet Ali KILIÇBAY, Doğubatu Yayınları, Ankara, 2019.
- BOGUCKI, Peter, **İnsan Toplumunu Kökenleri**, çev. Cumhur ATAY, Kalkedon Yayınları, İstanbul, 2013.
- BOYACI, Nihal Petek, “Platon’un İdeal Toplum Modelinde Köleler ve Kölelik”, **Kilikya Felsefe Dergisi**, 2014, s. 41-52.
- BOYAR, Oya, “Devletin Pozitif Yükümlülükleri ve Dolaylı Yatay Etki”, **İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi ve Anayasa, Anayasa Mahkemesine Bireysel Başvuru Kapsamında Bir İnceleme**, Sibel İNCEOĞLU (ed.), Avrupa Konseyi Yay., 2013, s. 53-80.
- BOZKURT, Gülnihal, “Eski Hukuk Sistemlerinde Kölelik”, **AÜHFD**, S. 1, C. 38, 1981, s-65-103.
- British and Foreign State Papers 1815-1816**, vol.3, London 1838.
- BULUT, Nihat, **Feodaliteden Küreselleşmeye Ekonomik İktidar Siyasal İktidar İlişkisi**, Seçkin Yayınları, Ankara, 2003.
- BÜHLER, George, “The Laws of Manu”, **Sacred Books Of The East**, Edited By F. Max MÜLLER, volume XXV, Oxford University Press, Oxford, 1886.
- CANKUR, A. Serra, “Demokratikleşme Sürecinde Vicdani Red: Türkiye Örneği”, (**Yüksek Lisans Tezi** İstanbul Bilgi Üniversitesi SBE, İstanbul, 2009).
- CESUR, Meltem, “Türkiye’de Yapılan Bilimsel Çalışmalara Göre Hititlerde Kölelik Kültürü, Hukuku ve Müessesesi”, (**Yüksek Lisans Tezi**, Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi SBE, Bilecik, 2014).
- CHOMSKY, Noam, **Sömürgecilikten Küreselleşmeye**, çev. M. Erdem SAKINÇ, Ütopya Yayınları, Ankara, 2010.
- CİN, Halil; AKGÜNDÜZ, Ahmet, **Türk Hukuk Tarihi** C. 1, Osmanlı Araştırmaları Vakfı Yayınları, İstanbul, 1995.
- CLASSEN, Henri J. M., “Erken Devlet Yapısal Bir Yaklaşım”, Henri J. M. CLASSEN; Peter SKALNIK (ed.), **Erken Devlet Kuramlar, Veriler, Yorumlar**, çev. Alâeddin ŞENEL, İmge Kitabevi, Ankara, 1993, s. 156-245.
- CLASTRES, Pierre, **Devlete Karşı Toplum**, çev. Mehmet SERT - Nedim DEMİRTAŞ, Ayrıntı Yayınları, İstanbul, 1991.
- CLASTRES, Pierre, **Vahşi Savaşçının Mutsuzluğu**, çev. Alev TÜRKER - Mehmet SERT, Ayrıntı Yayınevi, İstanbul, 1992.
- COLLET, Beate; SANTELLI, Emmanuelle, “Between Social Construction and Experience of Family Enforcement”, Ravi K. THIARA; Stephanie A. CONDON; Monika SCHRÖTTLE (ed.), **Violence Against Women and Ethnicity: Commonalities and Differences Across Europe**, Barbara Budrich Publishers, Berlin, 2011.

- Contemporary Forms of Slavery**, OHCHR, Fact Sheet No.14, 1991.
- Council of Europe, **Guide on Article 4 of the European Convention on Human Rights, Prohibition of slavery and forced labour**, last updated on 31.08.2020.
- CRANE, Andrew, *“Modern Slavery as a Management Practice: Exploring the Conditions and Capabilities for Human Exploitation”*, **Academy of Management Review**, Vol. 38, No. 1, 2013, s. 49-69.
- ÇAĞDAŞ, Kemal, **Hint Eski Çağ Kültür Tarihine Giriş**, Ankara Üniversitesi Basımevi, Ankara, 1974.
- ÇELEBİCAN, Özcan Karadeniz, **Roma Hukuku**, Turhan Kitabevi, Ankara, 2019.
- ÇELEBİCAN, Özcan, *“Roma Egemenliği Yurttaşlık ve Kölelik”*, **AÜHFĐ**, C. 43, S. 1, 1993, s. 299-311.
- ÇELİK, Civan, **Bilinmeyen Yönleriyle Osmanlı Devleti’nde Kölelik (18. ve 19. Yüzyıl)**, Yolcu Dergisi Yayınları, Samsun, 2012.
- ÇETİN, Evra, **İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi’nin 8-11. Maddeleri Bağlamında Çalışanların Hakları**, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2015.
- ÇILĞIN, Turgut, *“Küresel Üretim ve Tedarik Zincirlerinde Denetim Sorunları ve Modern Kölelik Uygulamaları”*, **Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi**, C. 3, S. 2, 2021, s. 174-211.
- DAVIDSON, Julia O’Connell, *“New Slavery, Old Binaries: Human Trafficking and The Borders of Freedom”*, **Global Networks**, vol.10, no.2, 2010/2, s. 244-261.
- DAVIDSON, Julia O’Connell, *“Troubling Freedom: migration, debt, and modern slavery”*, **Migration Studies**, Vol. 1, No. 1, 2013/1, s. 1-20.
- DEMİR, Hande Seher, *“Vicdani Ret Hakkı”*, **Ankara Barosu Dergisi**, S. 4, 2011, s. 239-283.
- DENİZ, Şeyma Nur, *“Dünyadaki ve Hindu Toplumundaki Çocuk Evliliklerine Dair Bir İnceleme”*, **Edebali İslamiyet Dergisi**, C. 5, S.1, Mayıs, 2021, s. 27-45.
- DEREBOYLULAR, Özde, *“Kölelik ve Kulluk Yasağının Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararları Işığında Değerlendirilmesi”*, **Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Prof. Dr. Durmuş Tezcan’a Armağan, C. 21, Özel Sayı, 2019, s. 2583-2628.
- DIAMOND, Jared, **Tüfek, Mikrop ve Çelik**, çev. Ülker İNCE, TÜBİTAK Popüler Bilim Kitapları, Ankara, 2008.
- DOĞANCI, Kamil, *“I. Constantinus’un Hristiyanlığı Meselesi ve Ölümü Hakkındaki Tartışmalar”*, **Uludağ Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi**, C. 18, S. 33, 2017, s. 493-517.
- DOĞRU Osman; NALBANT Atilla, **İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi Açıklama ve Önemli Kararlar**, C. 1, Legal Yayıncılık, İstanbul, 2016.
- DONNELLY, Jack, **Teoride ve Uygulamada Evrensel İnsan Hakları**, çev. Mustafa ERDOĞAN; Levent KORKUT, Yetkin Yayınları, Ankara, 1995.
- DUVERGER, Maurice, **Siyaset Sosyolojisi**, çev. Şirin TEKELİ, Varlık Yayınları, İstanbul, 2007.

- DUYMAZ, Erkan, “*Modern Kölelik Avrupa Konseyi Hukukunda Kölelik, Kulluk ve Zorla Çalıştırma Yasakları Üzerine Bir İnceleme*”, **Legal Hukuk Dergisi**, C.11 S. 123, Mart 2013, s. 67-104.
- DÜVENCİ, Serhat, “*Devletin Kökeni Teorileri Açısından Devleti Doğuran Etmenler: Çeşitli Uygarlıklar ve topluluklar Üzerinden Bir Değerlendirme*”, **Uluslararası Yönetim Akademisi Dergisi**, C. 1, S. 2, 2018, s. 66-93.
- EĞİLMEZ, Mahfi, “*Kapitalizm*”, <https://www.mahfiegilmez.com/2016/04/kapitalizm.html>, E.T. 06.09.2021.
- EKİNCİ, Ekrem Buğra, **Osmanlı Hukuku Adalet ve Mülk**, Arı Sanat Yayınevi, İstanbul, 2017.
- EL-MAVERDİ, Ebu'l Hasan Habib, **El- Ahkâmü's Sultaniye**, çev. Ali Şafak, Bedir Yayınevi, İstanbul, 1994.
- ENGİN, Nihat, “*Osmanlı Devletinde Kölelik*”, (**Yayınlanmamış Doktora Tezi**, Marmara Üniversitesi SBE, İstanbul, 1992).
- EPİKTETOS, **Düşünceler ve Sohbetler**, çev. Burhan TOPRAK, Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, İstanbul, 1989.
- ERDOĞAN, Mustafa **İnsan Hakları Teorisi ve Hukuku**, Orion Kitabevi, Ankara, 2016.
- ERDOĞAN, Mustafa, **Anayasal Demokrasi**, Siyasal Kitabevi, İstanbul, 2010.
- ERDOĞDU, Seyhan; TOKSÖZ, Gülay, **Kadınların görünmeyen emeğinin görünen yüzü: Türkiye’de Ev İşçileri**, Çalışma Koşulları ve İstihdam Serisi; No.42, Uluslararası Çalışma Ofisi, Ankara, 2013.
- ERGİL, Doğu, “*İdeoloji Üzerine Düşünceler*”, **AÜSBF Dergisi**, C. 38, S. 1, 1983, s. 69-95.
- ERGIN, Gürkan, “*Roma Toplumunda Kölelik Eleştirisi ve Kölelerle Empati*”, **Cedrus C. II**, 2014, s.355-376.
- ERGÜL, Ergin, **İbn Haldun’un Teorileri ile Karşılaştırmalı Genel Kamu Hukuku**, Adalet Yayınevi, Ankara, 2019.
- EROL, Ayşe F., “*Arkaik Dönem Atina’sında Kölelik Sistemi*”, **Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi**, C. 27, S. 1, 2007, s.249-260.
- ERSÖZ, Emine, “*Manu Kanunnamesi’ne göre Hinduizm*”, (**Yüksek Lisans Tezi**, Dokuz Eylül Üniversitesi SBE, İzmir, 2007).
- ETGÜ, Mehmet Akif, **Kamu hukukunda Mülkiyet Hakkı ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi’nin Mülkiyet Hakkına Bakışı**, XII Levha Yayınları, İstanbul, 2009.
- European Commission, **Data Collection on Trafficking in Human Beings in the EU**, Publications Office of the European Union, Luxembourg, 2020.
- FALLER, Kathleen Coulbourn, **Child, Sexual Abuse: Intervention and Treatment Issues**, U.S. Department of Helathand Human Services Administration For Children and Families, 1993.
- FERGUSON, Everett, **Backgrounds of Early Christianity**, William B. Eerdmans Publishing, Company, Michigan, 2003.

- FORTES M.; E. E. EVANS-PRITCHARD (ed.), **African Political Systems**, Oxford University Press, Fourth Impression, London, 1950.
- FRAZER, James George, **The Golden Bough A Study of Magic and Religion**, Third Edition Volume III of XII, Mac Millan and Co., Newyork and London, 1911.
- FREEMAN, Charles, **Mısır, Yunan ve Roma, Antik Akdeniz Uygarlıkları**, Dost Kitabevi, İstanbul, 1996.
- FREUD, Sigmund, **Totem ve Tabu**, çev. Hasan CAN, Tutku Yayınevi, Ankara, 2014.
- FREY, Diane; FLETCHER, Chris, "*Protocol to ILO Convention No. 29: A Step Forward For International Labour Standards*", **Human Rights Brief** on www.hrbrief.org, May 2015, E.T. 24.09.2020.
- FRIED, Morton Herbert, **The Evolution of Political Society: An Essay in Political Anthropology**, Random House, New York, 1967.
- GEMALMAZ, M. Semih, **Ulusalüstü İnsan Hakları Hukuku Belgeleri Cilt: II**, Legal Yayıncılık, İstanbul, 2011.
- GEMALMAZ, M. Semih, **Ulusalüstü İnsan Hakları Hukuku'nun Genel Teorisi-ne Giriş Cilt: I**, Legal Yayıncılık, İstanbul, 2012,
- GENCA, Elif, "Eski, Mezopotamya'da Hukuk Hareketler ve Düzenlemeler (Sümer, Babil ve Eski İsrail Hukuku)", (**Yüksek Lisans Tezi** İstanbul Bilgi Üniversitesi SBE, İstanbul, 2009).
- GENÇOĞLU, Aylin Yonca, "*Ticari Kapitalizmden Sanayi Kapitalizmine: Merkantalizm, Liberalizm ve Marksizm*", **Toplum Bilimleri Dergisi**, S. 14, 2013, s. 52-79.
- Geneva Center for the Democratic Control of Armed Forced (DCAF), **Child Soldiers**, 2006.
- GOSSETT, Thomas F., **Race The History of An Idea in America**, Southern Methodist Universty Press, Dallas, 1963.
- GÖKER, Gamze, "*Basının Vicdani Reddi*", **Türkiye'de Sivil İtaatsizlik, Toplumsal Hareketler ve Basın**, Derleyen: Erdal Dağtaş, Ütopya Yayınevi, Ankara, 2008, 193-254.
- GÖRAL, Celal Murat, "Avrupa Konseyi Çocuğun Cinsel Sömürü ve İstismara Karşı Korunması Sözleşmesi Kapsamında Cinsel İstismar Suçu", (**Yüksek Lisans Tezi**, Bahçeşehir Üniversitesi SBE, 2014).
- GÖZE, Ayferi, **Siyasal Düşünceler ve Yönetimler**, Beta Basım Yayım, 12. Baskı, İstanbul, 2009.
- GÖZLER, Kemal, "*Cumhurbaşkanının Uluslararası Sözleşmeleri Feshetme Yetkisi Var mı?, (İstanbul Sözleşmesinin Feshi Hakkında 3718 Sayılı Cumhurbaşkanı Kararı Üzerine Eleştiriler)*", (www.anayasa.gen.tr/ua-sozlesme-fesih.htm), Yayın Tarihi: 20 Mart 2021, E.T. 03.12.2021.
- GRAFFI, Garry; KORZENIEWICZ, Miguel, (ed.) **Commodity Chains And Global Capitalism**, Greenwood Press, London, 1994.
- GREIJER, Susanna; DOEK, Jaap, **Terminology Guidelines for the Protection of Children from Sexual Exploitation and Sexual Abuse**, Interagency Working Group, Luxembourg, 2016.

- GUTTERIDGE, Joyce A. C., "Supplementary Slavery Convention, 1956", **The International and Comperative Law Quarterly**, Vol. 6, No.3, 1957, s. 449-471.
- GÜLER, Mehmet Atilla, "Modern Kölelik ve Modern Köleliğin Görünümleri", **İş ve Hayat**, C. 1, S. 2, 2015, s. 23-46.
- GÜLMEZ, Mesut, "Kolokyum Sunuş Konuşması", **Avrupa Sosyal Şartı ve Türkiye Kolokyumu Bildiriler ve Tartışmalar**, TODAİE Yayınları No: 250, Ankara, 1993.
- GÜNARSLAN, Hüseyin, "Yeni Kölelik Sistemi: Sözleşmeli Ucuz İşçi Sistemi", **Türk Araştırmaları Dergisi**, C. 38, S. 66, 2019 s. 500-527.
- GÜNGÖR, Cahit, "Çağdaş Tefsirde "Kölelik" Yorumu", (**Yüksek Lisans Tezi**, Ankara Üniversitesi SBE, Ankara, 2005).
- GÜNGÖR, Ferhat, "Sömürgeciliğin Evrimi" (**Yüksek Lisans Tezi**, Dumlupınar Üniversitesi SBE, Kütahya, 2006).
- GÜNGÖREN BULGAN, Birden, **Georg Jellinek'in Hak ve Devlet Kuramı**, Oniki Levha Yayınları, İstanbul, 2022.
- GÜRBÜZ, Vedat, Bir İdeal, "Bir Amerikan Başkanı ve Onun Başarısızlığı: Başkan Wilson ve Milletler Cemiyeti", **Ankara Üniversitesi Türk İnkılâp Tarihi Enstitüsü Atatürk Yolu Dergisi**, S 29-30, Mayıs-Kasım 2002, s. 87-99.
- HARARI, Yuval Noah, **Hayvanlardan Tanrılara Sapiens**, çev. Ertuğrul GENÇ, Kolektif Kitap, İstanbul, 2015.
- HARRIS David John; O'BOYLE Michael, **Law of the European Convention on Human Rights**, Oxford University Press, Oxford, 2014.
- HARRIS, Marvin, **İnekler, Domuzlar, Savaşlar ve Cadılar: Kültür Bilmeceleri**, çev. M. Fatih GÜMÜŞ, İmge Kitabevi, Ankara, 1995.
- HARRIS, Marvin, **Yamyamlar ve Krallar Kültürlerin Kökenleri**, çev. M. Fatih GÜMÜŞ, İmge Kitabevi, Ankara, 2018.
- HATALMIŞ, "Ali, Erken Dönem İslam Tarihinde Kölelik ve Cariyelik", (**Doktora Tezi**, Ankara Üniversitesi SBE, Ankara, 2012).
- HAVILAND, William A.; PRINS, Harald E. L.; WALRATH, Dana; McBRIDE, Bunny, **Kültürel Antropoloji**, çev. İnan Deniz Erguvan SARIOGLU, Kaknüs Yayınları, İstanbul 2008.
- HAVUTÇU, Ayşe, **Türk Medeni Kanunu Açısından Zorla Evlenme Probleminin Değerlendirilmesi**, Prof. Dr. Aydın Zevkliler'e Armağan, Yaşar Üniversitesi Yay., İzmir, 2013, s. 1341-1382.
- HAYEK, Friedrich Von, **Özgürlüğün Anayasası**, çev. Yusuf Ziya ÇELİKKAYA, Bigbang Yayınları, Ankara, 2011.
- HERRICK, Cheesman A., **White Servitude in Pennsylvania**, Published by: John Joseph Mc Vey, Philadelphia, 1926.
- HILTON, Rodney, **Feodalizmden Kapitalizme Geçiş**, çev. Müge GÜRER; Semih SÖKMEN, Metis Yayınları, İstanbul, 1984.
- HINSLEY, Francis Harry, **Sovereignty**, Cambridge University Press, Newyork, 2009.

- HUBERMAN, Leo, **Feodal Toplumdan Yirminci Yüzyıla**, çev. Murat BELGE, İletişim Yayınları, İstanbul 2019.
- HUZZEY, Richard, **“The Congress of Vienna and Abolition of The Slave Trade”**, <https://www.parliament.uk/business/committees/committees-a-z/commons-select/petitions-committee/petition-of-the-month/the-congress-of-vienna-and-the-abolition-of-slavery/>, E.T. 11.01.2019.
- ILO Türkiye Ofisi, Haberler/Duyurular, *“On yıl oldu ama ev işçileri hala eşitlik ve insana yakışır iş için mücadele ediyor.”* 25 Haziran 2021, https://www.ilo.org/ankara/news/WCMS_803027/lang--tr/index.htm, E.T. 18.11.2021.
- ILO, **Making Decent Work a Reality for Domestic Workers - Progress and Prospects Ten Years After the Adoption of the Domestic Workers Convention, 2011 (No:189)**, Geneva, 2021.
- ILO, **Profits and Poverty - The Economics of Forced Labour**, 2014.
- IOM, **Göç Terimleri Sözlüğü**, 2. Baskı, Birleşmiş Milletler, 2009.
- IUSTINIANUS, **Institutiones**, çev: Ziya UMUR, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, İstanbul, 1968.
- KAPANİ, Münci, **İnsan Haklarının Uluslararası Boyutları**, Bilgi Yayınevi, Ankara, 1991.
- KAPANİ, Münci **Kamu Hürriyetleri**, Yetkin Yayınları, Ankara 1993.
- KAPANİ, Münci, **Politika Bilimine Giriş**, Bilgi Yayınevi, Ankara, 2007.
- KARA, Siddharth, **Sex Trafficking: Inside the Business of Modern Slavery**, Columbia University Press, New York, 2009.
- KARADENİZ, Özcan, *“Roma Hukukunda Peculium Müessesesi”*, **AÜHFD**, C. XXV, S. 3-4, 1968, s. 179-194.
- KARAKURT, Birol, *“Washington Konsensüsü’nden Küresel Mali Krize Mali Disiplin ve Türkiye’deki Gelişmeler”*, **Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi**, C.25, S.1, 2011, s. 31-53.
- KARAN, Ulaş *“Kölelik, Kulluk, Zorla Çalıştırma ve Zorunlu Çalışma Yasağı”*, **İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi ve Anayasa, Anayasa Mahkemesine Bireysel Başvuru Kapsamında Bir İnceleme**, Sibel İNCEOĞLU (ed.), Avrupa Konseyi Yay., 2013, s. 159-178.
- KARAN, Ulaş, *“Kölelik, Kulluk, Zorla Çalıştırma ve Zorunlu Çalışma Yasağı, Anayasa ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Bağlamında Karşılaştırmalı Analiz”*, **Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, S. 67 C.2, 2018, s. 415-462.
- KAUR, Amarjit, *“Labor Crossing in Southeast Asia: Linking Historical and Contemporary Labor Migration”*, **New Zealand Journal of Asian Studies**, No. 11, 2009, s. 276-303.
- KAZGAN, Gülten, **Küreselleşme ve Ulus Devlet, Yeni Ekonomik Düzen**, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, İstanbul, 2009.
- KILIÇ, Yusuf; AKKUŞ MUTLU, Suzan, *“Çivi Yazılı Hukukta Kölelere Verilen Cezalar”*, **International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic Vol. 8/7, 2013**, s. 283-292.

- KIRAN, Abdullah, “*Milletler Cemiyeti ve Önlenemeyen Savaş*”, **Girne American University, Journal of Social and Applied Science**, 3(6), 2008, s. 19-36.
- KIZILSÜMER, Deniz, “*İnsan Ticareti ile Mücadele: Uluslararası Belgeler ve Türkiye'nin Çabaları*”, **AÜSBF Dergisi**, S. 62, C.1, 2007, s. 113-145.
- KRAMER, Samuel Noah, **Sümerler**, çev. Özcan BUZE, Kabalıcı Yayınevi, İstanbul, 2002.
- KRAMER, Samuel Noah, **Tarih Sümerlerde Başlar**, Kabalıcı Yayınevi, İstanbul, 1999.
- KUYUCU, Nisan, “*Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinde İnsa Ticareti: Rantsev ve Sonrası*”, **FE Dergi: Feminist Eleştiri** 9, S. 2, 2017, s. 30-43.
- KYRTATAS, Dimitris J., Erken Hıristiyanlık Döneminde Kölelik, Aktüel Arkeoloji, Ocak- Şubat 2017, s. 100-111.
- La BOÉTİE, Etienne, **Gönüllü Kulluk Üzerine Söylev**, çev. Ayşe MERAL, Alfa Basım Yayın, İstanbul, 2015.
- League of Nations Treaty Series**, Vol. 1, No: 2, 1920.
- LEFÉVBRE, Georges, **Kapitalizm**, çev. Vedat GÜNYOL, Çan Yayınları, İstanbul, 1972.
- LENGELLE, Maurice, **Kölelik**, çev. Emine Su, İletişim Yayınları, İstanbul, 1993.
- LEWIS, Bernard, **Orta Doğu'da Irk Kavramı ve Kölelik**, çev. Özgür BALKILIÇ, Akılçelen Kitaplar, Ankara, 2017.
- LEWIS, Simon L.; MASLIN, Marka, A., **Gezegeni Dönüştüren Güç Homo Sapiens**, çev. Alev Elçin CANKUR, Panama Yayıncılık, Ankara, 2020.
- LOCKE, John, “*Some Considerations of The Consequences of Lowering The Interest, and Raising The Value of Money. In a Letter Sent To a Member of Parliament, In The Year 1691*”, in **The Works Of John Locke in Nine Volumes**, The Twelfth Edition, Volume The Fourth, London, 1824.
- LORDON, Frédéric, **Kapitalizm, Arzu ve Kölelik**, çev. Akın TERZİ, Metis Yayınları, İstanbul, 2014.
- LOWIE, Robert H., **Primitive Society**, Liveright Publishing Corporation, New York, 1920.
- MACLEOD, William Christie, **The Origin of the State Reconsidered in the Light of the Data of Aboriginal North America**, Philadelphia, 1924.
- MALAY, Hasan, **Çağlar Boyu Kölelik**, Gündoğan Yayınları, İstanbul, 2010.
- MANTOUVALOU, Virginia, “*Servitude and Forced Labour in the 21st Century: The Human Rights of Domestic Workers*”, **Industrial Law Journal**, C. 35, S. 4, 2006, s. 395-415.
- MARRIOTT, Emma, **Bir Nefeste Dünya Tarihi**, Maya Kitap, İstanbul, 2015.
- MARX, Karl, **Kapital (Kapitalist Üretim Eleştirel Bir Tahlili)**, C. I, çev. Alaattin BİLGİ, Eriş Yayınları, Ankara, 2003.
- MASCI, David, “*Human Trafficking and Slavery*”, **The CQ Researcher**, Vol.:14, No.:12, 2004.
- MASLOW, Abraham Harold, “*A Theory of Human Motivation*”, <https://psychclassics.yorku.ca/Maslow/motivation.htm>, E.T. 09.11.2018, originally published in **Psychological Review**, S. 50, 1943, s. 370-396.

- MAUSS, Marcel, **Sosyoloji ve Antropoloji**, Doğu Batı Yayınları, Ankara, 2003.
- MEILLASSOUX, Claude, **The Anthropology of Slavery**, Fransızca'dan, çev. Alide Dasnois, The Universty of Chicago Press, Chicago, 1991, s. 13.
- MENDE, Janne, "The Concept of Modern Slavery: Definition, Critique, and the Human Rights Frame", **Human Rights Review**, Published Online 07 December 2018, s. 1-20.
- MERAY, Seha, **Lozan Barış Konferansı: Tutanaklar-Belgeler Cilt: 8**, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul, 2002.
- MIERS, Suzanne, "Contemporary Forms of Slavery", **Canadian Journal of African Studies**, Vol. 34, No:3, s.714-747.
- MILANOVIC, Branko, **Küresel Eşitsizlik**, çev. Meneviş UZBAY; Mustafa PİRİLİ, Efil Yayınları, Ankara, 2018.
- MORCOM Corin; SCHLOENHARDT Andreas, **The Evolution of Trafficking in Persons in International Law**, The University of Queensland Research Paper, Australia, 2011.
- MOSCA, Gaetano, **Siyasi Doktrinler Tarihi**, çev. Samih TİRYAKİOĞLU, Varlık Yayınları, Ankara, 1963.
- NICHOLSON, Bradley J., "Legal Borrowing and the Origins of Slave Law in the British Colonies", **The American Journal of Legal History**, Vol. 38, No. 1, 1994, s. 38-54.
- NICOLSON, Harold, **The Congress of Vienna / a study in Alliea Unity: 1812-1822**, The Viking Press, Newyork, 1965.
- NİKİTİN, Pyotr Ivaneviç, **Ekonomi Politik**, çev. Hamdi KONUR, Eriş Yayınları, Ankara, 2006.
- Nina LASSEN, "Article 4", Gudmundur ALFREDSON; Asbjørn EIDE (ed.), **The Universal Declaration of Human Rights**, Martinus Nijhoff Publishers, Netherland, 1999, s.104-119.
- OPPENHEIMER, Franz, **Devlet**, çev. Alâeddin ŞENEL-Yavuz SABUNCU, Phoenix Yayınevi, Ankara, 2005.
- ÖKTE, M. Kutluğhan Savaş, "Antik Çağda İktisadi Düşünce", **Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi**, Bahar, 2008, C. 7, S. 24, s. 37-62..
- ÖZDEMİR, Gökçe Türkoğlu, "Roma Hukukunda: Actio de Peculio", **Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, C. 7, S. 2, 2005, s. 103-136.
- PARLATIR, İsmail, "Türk Sosyal Hayatında Kölelik", **Belleten Dergisi**, C. XLVII, S. 187, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara, 1983, s. 805-829.
- PARLATIR, İsmail, **Tanzimat Edebiyatında Kölelik**, Yargı Yayınevi, Ankara, 2012.
- PATISSO, Giuseppe; CARBONE, Fausto Ermete, **Slavery and Slave Codes in Overseas Empires**, Intech Open, 2020.
- PATTERSON, Orlando, **Slavery and Social Death A Comparative Study**, Harward Universty Press, Boston, 1982.
- PAZARCI, Hüseyin, **Uluslararası Hukuk Dersleri III: Kitap**, Turhan Kitabevi, Ankara 2005.

- PIOTROWICZ, Ryszard, “States’ Obligations under Human Rights Law towards of Trafficking in Human Beings: Developments in Positive Obligations” **International Refugee Law**, Volume 24, Issue 2, 2012, s. 181-201.
- PLATON, **Devlet**, çev. Sabahaddin EYUBOĞLU, M. Ali CİMCOZ, İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul, 2010.
- PLATON, **Yasalar**, çev. Candan ŞENTUNA, Saffet BABÜR, Kabalcı Yayınevi, İstanbul, 2007.
- POGGI, Gianfranco, **Modern Devletin Gelişimi**, çev. Şule KUT, Binnaz TOPRAK, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, İstanbul, 2009.
- POLAT, Oğuz; GÜLDOĞAN, Evin, “Çocuk Askerler: Psikolojik, Sosyal ve Fiziksel Sorunlar”, **Uluslararası Güvenlik ve Terörizm Dergisi**, C. 1, S. 1, 2010, s. 105-124.
- PONS, Alain, “Uygar Olma ve Uygarlık”, Philippe RAYNAUD; Stéphane RIALS, (ed.) **Siyaset Felsefesi Sözlüğü**, çev. İsmail YERGUZ; Necmettin Kâmil SEVİL; Emel ERGUN; Hüsnü DİLLİ, İletişim Yayınları, İstanbul, 2003, s. 940-947.
- PONTING, Clive, **Yeni bir Bakış Açısıyla Dünya Tarihi**, çev. Eşref Bengi ÖZBİLEN, Alfa Basım Yayın, İstanbul, 2015.
- POPPER, Karl, **Açık Toplum ve Düşmanları**, C.I, çev. Mete TUNÇAY, Liberte Yayınları, 2010.
- PULLEYBLANK, E. G., “The Origins and Nature of Chattel Slavery In China”, **Journal of the Economic and Social History of the Orient**, vol. 1, No:2, Brill Publication, 1958, s.185-220.
- QUIRK, Joel, “The Anti-Slavery Project: Linking the Historical and Contemporary”, **Human Rights Quarterly**, Vol. 28, No. 3, 2006, s. 565-598.
- QUIRK, Joel, **Unfinished Business: A Comparative Survey of Historical and Contemporary Slavery**, UNESCO and WISE, 2008.
- RASSAM, A. Yasmine, “International Law and Contemporary Forms of Slavery: An Economic and Social Rights-Based Approach”, **Penn State International Law Review**, Vol. 23, No: 4, Article: 15, 2005, s. 809-855.
- REYNOLDS, Edward, **Fırtınaya Karşı Ayakta Kalmak**, Çev. Koray AKTEN, İmge Kitabevi, Ankara, 2004.
- RIBARD, André, **İnsanlık Tarihi**, çev. Hüseyin SAYGILI, Evrensel Basım Yayın, İstanbul, 2015.
- RIDDELL, William Renwick, “Le Code Noir”, **The Journal of Negro History**, Vol. 10, No. 3, 1925, s. 321-329.
- RIVES, James B., “Graeco-Roman Religion in the Roman Empire: Old Assumptions and New Approaches”, **Currents in Biblical Researches**, Vol. 8, Issue 2, 2010, s. 240-299.
- RODRIGUEZ, Junius P., **The Historical Encyclopedia of World Slavery**, Vol. II, ABC-CLIO, California, 1997.
- ROTH, Martha T., **Law Collections From Mesopotamia and Asia Minor**, Scholars Press, Atlanta, Georgia, 1995.

- ROUSSEAU, Jean Jacques, **Toplum Sözleşmesi**, çev. Vedat Günyol, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul, 2012.
- RUHİ, M. Emin, **İnsan Hakları Hukuku Bağlamında Irk Ayrımcılığı Politikaları ABD ve Güney Afrika Cumhuriyeti Örnekleri**, Sözkese Matbaası, Ankara, 2013.
- SAGE, Jesse; KARSTEN, Liora, **Enslaved: True Stories of Modern Day Slavery**, Palgrave Macmillan, New York, 2006.
- SAHLINS, Marshall, **Taş Devri Ekonomisi**, çev. Taylan DOĞAN, Şirin ÖZGÜN, Bgst Yayınları, 2010.
- SAHOO, P.C., "Slavery, Manu And Human Rights", Bulletin of the **Deccan College Post-Graduate and Research Institute**, Vol. 72/73, 2012-2013, Published by: Vice Chancellor, Deccan College Post-Graduate and Research Institute (Deemed University), Pune, s. 451-456.
- SAPANCALI, Faruk, "Yeni Dünya Düzeni ve Küresel Yoksulluk", **Dokuz Eylül Üniversitesi SBE Dergisi**, C.3, S.2, 2001, s. 115-140.
- SCHLECHT, Jennifer; ROWLEY, Elizabeth; BABIRYE, Juliet, "Early Relationships and Marriage in Conflict and Post-Conflict Settings: Vulnerability of Youth in Uganda", **Reproductive Health Matters**, Vol. 21, No. 41, May 2013, s. 234-242.
- SENCER, Muzaffer, "Toplumların Evrimi", **Amme İdaresi Dergisi**, TODAİE Yayınları, Mart 1987, S. 20/1, s. 33-58.
- SERVICE, Elman Rogers, **Primitive Social Organisation**, Random House, New York, 1968.
- SÈVE, René, "Kölelik", Philippe RAYNAUD; Stéphane RIALS (ed.), **Siyaset Felsefesi Sözlüğü**, çev. İsmail YERGUZ; Necmettin Kâmil SEVİL; Emel ERGUN; Hüsnü DİLLİ, İletişim Yayınları, İstanbul, 2003, s. 522-529.
- SEVER, Hanifi; ARSLAN, Salih, **İnsan Borsası**, Adalet Yayınevi, Ankara, 2008.
- SILLER, Nicole, "'Modern Slavery': Does International Law Distinguish Between Slavery, Enslavement and Trafficking?", **Journal of International Criminal Justice**, vol. 14, 2006, s. 405-427.
- SILVER, Morris "What Makes Shabti Slave?", **Journal of the Economic and Social History of the Orient**, Vol. 52, Issue 4, Brill Publication.
- SKALNIK, Peter, "Bir Süreç Olarak Erken Devlet", Henri J. M. CLASSEN; Peter SKALNIK (ed.), **Erken Devlet Kuramlar, Veriler, Yorumlar**, çev. Alâeddin ŞENEL, İmge Kitabevi, Ankara, 1993, s. 247-276.
- STOYANOVA, Vladislava, "United Nations Against Slavery: Unravelling Concepts, Intitutions, And Obligations", **Michigan Journal of International Law**, Vol. 38, Issue 3, 2017, s. 359-454.
- SUNAY Reyhan, "İnsan Haklarının Yatay Etkisi ve Devletin Sorumluluğu", **Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, C.23, S. 1, 2015, s. 9-52.
- ŞAHİN, Sultan; POLAT, Oğuz, "İnsan Ticareti ve Fuhuşun Uluslararası Düzenlemeler Çerçevesinde Değerlendirilmesi", **TAAD**, Yıl 5, S.16, Ocak 2014, s. 53-77.
- ŞENEL, Alâeddin, **İrk ve İrkçilik Düşüncesi**, Bilim ve Sanat Yayınları, Ankara, 1984.

- ŞENEL, Alâeddin, **İlkel Topluluktan Uygur Topluma**, AÜSBF Yayınları, Ankara, 1982.
- ŞENEL, Alâeddin, **Siyasal Düşünceler Tarihi**, Bilim ve Sanat Yayınları, Ankara, 1995.
- ŞİRİN, Tolga, *"AİHM ve İHAM Kısaltmaları Üzerine"*, <https://www.tolgasinir.com/post/i-ham>, E.T. 19.11.2020.
- TAHİROĞLU, Bülent, *"Osmanlı İmparatorluğunda Kölelik"*, **İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası**, C. 45, S. 1-4, 1981, s. 649-676.
- TAHİROĞLU, Bülent; ERDOĞMUŞ, Belgin, **Roma Hukuku Dersleri**, Der Yayınları, İstanbul, 2005.
- TANİLLİ, Server, **Uygurluk Tarihi**, Alkım Yayınları, İstanbul, 2006.
- TAŞDEMİR, Fatma, *"İnsan Hakları Hukuku, İnsancıl Hukuk ve Devlet Dışı Silahlı Aktörlerin Uluslararası Sorumluluğu"*, **Akademik Hassasiyetler**, C. 4, S. 7, 2017, s.1-22.
- TEKİN, Oğuz, **Eski Yunan ve Roma Tarihine Giriş**, İletişim Yayınları, İstanbul, 2012.
- TEPECİK, Filiz, *"İnsan Ticaretinin Ekonomik ve Hukuki Boyutları"*, **International Conference on Eurasian Economies**, St. Petersburg – Russia, 17-18 September 2013, s. 915-923.
- The Digest of Justinian**, çev. Alan WATSON, Vol.1-2, Universty of Pennsylvania Press, Philadelphia, 1998.
- THOMSON, George, **Eski Yunan Toplumu Üzerine İncelemeler: İlk Filozoflar**, çev. Mehmet H. DOĞAN, Payel Yayınları, İstanbul, 1997.
- TOLEDANO, Ehud R., **Suskun ve Yokmuşçasına İslâm Ortadoğusu'nda Kölelik Bağları**, çev. Y. Hakan ERDEM, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, İstanbul, 2010.
- TOPÇUOĞLU, Hamide, *"Eski İsrail Hukukunun Menşei Hususiyetleri ve Hammurabi Kanunu ile olan Münasebetleri"*, **AÜHFD**, S. 1, C. 5, 1948.
- TOSUN, Mebrure, *"Sümer, Babil, ve Assur'lularda Hukuk, Kanun ve Adalet Kavramları ve Bunlarla İlgili Terimler"*, **Bellekten Dergisi**, C. XXXVII, S. 148, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara, 1973, s. 557-581.
- TOSUN, Mebrure; YALVAÇ, Kadriye, **Sümer, Babil, Assur Kanunları ve Ammi-Şaduqa Fermanı**, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara, 1989.
- TUNCAY, Mete, **Heredotos'tan Hegel'e Batı Siyasal Düşünüşünden Seçmeler Birinci Cilt: Eski Çağ**, Sinan Yayınları, İstanbul, 1973.
- UNODC, **Global Report on Trafficking in Persons 2020**.
- UNODC, **Interlinkages Between Trafficking in Persons and Marriage**, Vienna, 2020.
- USTA, Oğün, *"Türk Hukuku ve AİHS Bağlamında Kölelik, Kulluk ve Zorla Çalıştırma Yasağı"*, **(Yüksek Lisans Tezi, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi SBE, Erzincan, 2021)**.
- UYGUN, Oktay, *"Küreselleşme ve Özgürlük"*, **Felsefe Tartışmaları 28. Kitap**, Boğaziçi Üniversitesi Yayınevi, İstanbul, 2001, s. 91-104.

- UYGUN, Oktay, **Demokrasi Tarihsel, Siyasal ve Felsefi Boyutlar**, Oniki Levha Yayınları, İstanbul, 2011.
- UYGUN, Oktay, **Devlet Teorisi**, Oniki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2020.
- ÜÇER, Mehmet, **Roma Hukuku**, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2018.
- ÜÇÖK, Coşkun; MUMCU, Ahmet; BOZKURT, Gülnihal, **Türk Hukuk Tarihi**, Turhan Kitabevi, Ankara, 2006.
- VAUGHN, Rose E., "Black Codes", **Negro History Bulletin**, Vol. 10, No. 1, 1946, s. 17-19.
- VISKY, Karol, "Roma Hukukunda Kölelik ve Serbest Meslekler", çev. Bülent TAHİROĞLU, **İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası**, C. 40, S. 1-4, 1974, s. 689-700.
- Walk Free Fondation, **The Global Slavery Index 2018**, The Minderoo Foundation Pty Ltd. 2018.
- WALLENFELDT Jeff (ed.), "Slave Code", **Encyclopedia Britannica**, <https://www.britannica.com/topic/slave-code>, E.T. 01.06.2020.
- WALLERSTEIN, Immanuel, **Tarihsel Kapitalizm**, Metis Yayınları, İstanbul, 1992.
- WELCH, Claude E., "Defining Contemporary Forms of Slavery: Updating a Venerable NGO", **Human Rights Quarterly**, Vol. 31, No:1, February 2009, The John Hopkins University Press, s. 70-128.
- WESTBROOK, Raymond (ed.), **A History of Ancient Near Eastern Law**, Vol. 1, Brill Publication, Leiden-Boston, 2013.
- WESTERMANN, William L., **The Slave Systems of Greek And Roman Antiquity**, The American Phylosophical Society, Philadelphia, 1984, s. 2.
- WHITAKER, Benjamin (U.K.), Special Rapporteur, Report On Slavery, U.N. Doc. E/CN.4/Sub.2/1982/20/Rev. 1, U.N. Sales No. E.84/XIV. 1.
- WILBUR, C. Martin, "Industrial Slavery in China During the Former Han Dynasty (206 B.C.-A.D. 25)", **The Journal of Economic History**, Vol. 3, No. 1, Cambridge University Press, 1943, s. 56-69.
- WILLIAMS, Eric, **Kapitalizm ve Kölelik**, çev. Anıl TARAR, Dipnot Yayınları, Ankara, 2014.
- WILLIAMSON, John (1990), "What Washington Means by Policy Reform", **Modern Political Economy and Latin America Theory and Policy**, Ed. Jeffry FRIEDEN, Manuel PASTOR, Michael TOMZ, Routledge, New York, 2018, s. 18-23.
- WUNDER, John R., "Slave Codes", James W. ELY; Bradley G. BOND (ed.), **The New Encyclopedia of Southern Culture**, , University of North Carolina Press, 2008.
- YENİDÜNYA, A. Caner, "İnsan Ticareti Suçu İle Etkin Mücadelede Nasıl Bir Ceza Kanunu?" **Türk Hukukunda İnsan Ticareti Suçu Çalıştayı**, İçişleri Bakanlığı Göç İdaresi Genel Müdürlüğü ve Adalet Bakanlığı, Ankara, 31.10.2013.
- YENİDÜNYA, A. Caner, "İnsan Ticareti ve Batının Unutmak İstedığı Tarihi: Atlantik Köle Ticareti", <https://medium.com/@caneryenidunya/i%CC%87nsan-ticareti-ve-bat%4%B1n%4%B1n-unutmak-i%CC%87stedi%4%9Fi-tarihi-atlantik-k%C3%B6le-ticareti-e95d57160821> E.T. 27.05.2020.

- YENİDÜNYA, Ahmet Caner, **İnsan Ticareti Suçu (TCK. m. 80)**, Turhan Kitabevi, Ankara, 2007.
- YILDIZ, Dilber; POYRAZ, Tuğca, “*Sosyo-Demografik ve Sosyo-Kültürel Bağlamda Erken Evlilikler: Çocuk Gelinler ve Çocuk Damatlar*”, **Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi**, S. 32, Bahar, 2020, s.159-186.
- YILDIZ, Mustafa, “*Silahlı Tutmaya Zorlanan Minik Bedenler: Pkk/Pyd'nın Çocuk Askerleri*” **İNSAMER**, 07.01.2021
- YILMAZ, Abdurrahman, “*Göç ve Kadın: “Göçün Feminizasyonu” ve Kadın Göçmenlerin Durumu*”, **Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi**, C. 17, S. 1, Mart, 2019, s. 383-400.
- YILMAZCAN, Defne, “Eski Yunan Toplumunda Kölelik”, (**Yüksek Lisans Tezi**, Çankırı Karatekin Üniversitesi SBE, Çankırı, 2017).
- ZUBRITSKI; MITROPOLSKI; KEROV, **İlkel, Köleci ve Feodal Toplum**, çev. Sevim BELLİ, Sol Yayınları, Ankara, 1979.

MAHKEME KARARLARI

- ICTY, Prosecutor v. Dragoljub Kunarac, Radomir Kovać ve Zoran Vuković, IT-96-23 and 23/1, IT-96-23 and 23/1, 22.02.2001.
- ICTY, Prosecutor v. Dragoljub Kunarac, Radomir Kovać ve Zoran Vuković, (Chamber Judgement)IT-96-23 and 23/, IT-96-23 and 23/1, 12.06.2002.
- PCIJ, The Barcelona Traction, Light and Power Company, Limited (New Application: 1962) (Belgium V. Spain) Second Phase Judgment of 05.02.1970.
- İHAM, Yirmibir Tutuklu v. Almanya, 3172/67, 3191/67, 06.04.1968.
- İHAM, W., X., Y., Z., v. Birleşik Krallık, 3435-37/67, 19.07.1968.
- İHAM, Van Droogenbroeck v. Belçika, 7906/77, 05.07.1979.
- İHAM, Van Der Mussele v. Belçika, 8919/80, 23.11.1983.
- İHAM, A. v. İsviçre, 10640/83, 09.05.1984.
- İHAM, S. v. Almanya, 9686/82, 04.10.1984.
- İHAM, Soering v. Birleşik Krallık, 14038/88, 07.07.1989.
- İHAM, Karlheinz Schmidt v. Almanya, 13580/88, 18.07.1994.
- İHAM, Reitmayr v. Avusturya, 23866/94, 28.06.1995.
- İHAM, Ould Barar v. İsveç, 42367/98, 19.01.1999.
- İHAM, M. ve Diğerleri v. İtalya ve Bulgaristan, 40020/03, 31.07.2012.
- İHAM, Siliadin v. Fransa, 73316/01, 26.07.2005.
- İHAM, Zarb Adami v. Malta, 17209/0220.06.2006, (final 20.09.2006).
- HCA, The Queen v. Tang [2008] HCA 39, 28.08.2008.
- İHAM, Rantsev v. Kıbrıs ve Rusya, 25965/04, 07.01.2010.
- İHAM, Steindel v. Almanya, 29878/07, 14.09.2010.
- İHAM, Stummer v. Avusturya, 37452/02, 07.07.2011.

- İHAM, Bayatyan v. Ermenistan, 23459/03,07.07.2011.
- İHAM, Zhelyazkov v. Bulgaristan, 11332/04, 09.10.2012.
- İHAM, Chitos v. Yunanistan, 51637/12, 04.06.2015.
- İHAM, Lazaridis v. Yunanistan, 61838/14, 12.01.2016.
- İHAM, Meier v. İsviçre, 10109/14, 09.02.2016, (final 09.05.2016).
- İHAM, Chowdury ve Diğerleri v. Yunanistan, 21884/15, 30.03.2017, (final 30.06.2017).
- İHAM, Barbarov v. Ukrayna, 75577/17, 27.03.2018.
- İHAM, C.N. ve V. v. Fransa, 67724/09, 11.10.2012, (final 11.01.2013).
- İHAM, VCL ve AN v. Birleşik Krallık, 77587/12, 74603/12, 16.02.2021.
- İHAM, S.M. v. Hırvatistan, 60561/14, 25.06.2020.
- İHAM, ZOLETİC ve Diğerleri v. Azerbaycan, 20116/12, 07.10.2021.

Cahit Baybars KAYHAN

1982 ANAYASASINDA

SAĞLIK HAKKI

ADALET YAYINEVİ

Ankara – 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

1982 Anayasasında Sağlık Hakkı

Cahit Baybars Kayhan

Hukuk Yayınları Dizisi – 3118

Birinci Baskı : Mayıs, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8092 – 96 – 7

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara

Tel : (0312) 231 17 00

Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C

(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul

Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Ay-bay Kirtasiye İnş. Gıda Paz. ve Tic. Ltd. Şti.

Sertifika No: 46661

Tel: (0 312) 472 58 55 - Ankara

KAYNAKÇA

- Akad, Mehmet, Bihterin Vural Dinçkol, Nihat Bulut. **Genel Kamu Hukuku**, 13. Baskı, Der Yayınları, İstanbul, 2017.
- Akıllıoğlu, Tekin. 'Temel Hakların Gelişmesi Üzerine Bazı Düşünceler', **AÜSBFD**, Cilt: 44, Sayı:1, 1989, ss. 161-194.
- Akıllıoğlu, Tekin. **İnsan Hakları, Kavram, Kaynaklar ve Koruma Sistemleri**, İmaj Yayınevi, Ankara, 2010.
- Akın, İlhan. **Kamu Hukuku**, Fakülteler Matbaası, İstanbul, 1974.
- Aldıkaçtı, Orhan. **Anayasa Hukukumuzun Gelişmesi ve 1961 Anayasası**, Fakülteler Matbaası, İstanbul, 1978.
- Algan, Bülent. **Ekonomik Sosyal ve Kültürel Hakların Korunması**, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2007.
- Anayasa metni için bkz. Anayasa Hukukçuları Derneği, **Türk Anayasa Hukuku Mevzuatı**, 4. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2015.
- Anayurt, Ömer. "Hakların Bütünlüğü İlkesi Açısından İnsan Haklarına İlişkin Sınıflandırmaların Değerlendirilmesi", **Türkiye'de İnsan Hakları**, Todaie Yayınları, Ankara, 2000, ss. 47-57.
- Aybay, Rona. **İnsan Hakları Seçilmiş Makaleler**, Pencere Yayınları, İstanbul, 2010, (Makaleler).
- Aybay, Rona. **İnsan Hakları Hukuku**, 3. Baskı, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, İstanbul, 2017, (İnsan Hakları).
- Aydın, Erdem. **Tıp Etiğine Giriş**, Pegem Akademi Yayıncılık, Ankara, 2001.
- Bozkurt, Enver. "İnsan Hakkı Olarak Sağlık Hakkı", **Sağlık Hukuku Kurultayı**, Ankara Barosu ve Ankara Üniversitesi Yayınları, 01-03.11.2007, Ankara, 2008, ss. 13-17.
- Bulut, Nihat **Sanayi Devriminden Küreselleşmeye Sosyal Haklar**, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2009, (Sosyal Haklar).

- Bulut, Nihat, "Küreselleşme: Sosyal Devletin Sonu mu?", **AÜHFD**, Cilt:52, Sayı:2, 2003, (Sosyal Devlet), ss. 173-193.
- Chapman, Audrey R. . "Conceptualizing the Right to Health: A Violations Approach", **Tennessee Law Review**, Cilt: 65, 1997/1998, ss. 389-414.
- Clapham, Andrew. **İnsan Hakları**, Dost Kitabevi Yayınları, Ankara, 2010.
- Cranston, Maurice. "İnsan Hakları Nelerdir?" çev: Atilla Yayla, **Sosyal ve Siyasal Teori-Seçme Yazılar**, 1. Baskı, Siyasal Kitabevi, Ankara, 1993, ss. 251-256.
- Çağırın, Mehmet Emin. **Uluslararası Alanda İnsan Hakları**, 3. Baskı, Turhan Kitabevi, Ankara, 2017.
- Çeçen, Anıl. **İnsan Hakları**, 4. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2015.
- Çınar, Ülkü. **Sağlık Hukuku**, İstanbul Üniversitesi Adli Tıp Enstitüsü, İstanbul, 2003.
- Dericiler, Özge Yücel. **Sosyal Haklar ve İnsan Hakları Hukuku Çerçevesinde Devletin Yükümlülükleri: Refah Devletinin Krizi Ekseninde Bir İnceleme**, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2014.
- Doğan, Cahid. "Acil Tıp ve Hasta Güvenliği", **III. Sağlık Hakkı ve Sağlık Hukuku Sempozyumu Kitabı**, (Editörler Nilgün Sarp ve Cahid Doğan), Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Lefke Avrupa Üniversitesi, 25-26.04.2011, ss. 119-192.
- Donnelly, Jack. **Teoride ve Uygulamada Evrensel İnsan Hakları**, çev. Mustafa Erdoğan – Levent Korkut, Yetkin Yayınları, Ankara, 1995.
- Economic, Social and Cultural Rights, **Handbook for National Human Rights Institutions**, United Nations, New York and Geneva, 2005.
- Er, Ünal. **Sağlık Hukuku**, 2. Baskı, Savaş Yayınevi, Ankara, 2019.
- Erdoğan, Mustafa. **Anayasal Demokrasi**, 7. Baskı, Siyasal Kitabevi, Ankara, 2005, (Demokrasi).

- Erdoğan, Mustafa . **Anayasa Hukuku**, 6. Baskı, Orion Kitabevi, Ankara, 2011, (Anayasa).
- Erdoğan, Mustafa. **İnsan Hakları Teorisi ve Hukuku**, 5. Baskı, Orion Kitabevi, Ankara, 2016, (İnsan Hakları).
- Ertan, İzzet Mert. **Uluslararası Boyutlarıyla Sağlık Hakkı**, Legal Yayınları, İstanbul, 2012.
- Ertaş, Türker. **Anayasa Hukukunda Sağlık Hakkı**, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir, 2012.
- Eroğlu, İzzet. "1924 Anayasası Döneminde İnsan Haklarının Normatif Çerçevesi ve Uygulaması", **Yasama Dergisi**, Sayı:14, 2010, ss. 79-157.
- Fabırızzi, Isabelle Chablais. (Çev:Gülden Kurt), "Gözden Geçirilmiş Avrupa Sosyal Şartı": Son Gelişmeler, **Anayasal Sosyal Haklar (Avrupa Sosyal Şartı, Karşılaştırmalı Hukuk ve Türkiye)** (Anayasal Haklar), (Ed. İbrahim Kaboğlu), Legal Yayınları, İstanbul, 2012, ss. 53-55.
- Friesen, Tamara . "The Right to Health Care", **Health Law Journal**, Cilt: 9, 2001, ss. 205-222.
- Gevers, Sjef . "The Right to Health Care", **European Journal of Health Law**, Cilt: 11, Sayı: 1, 2004, ss. 29-34.
- Göçmen, Erkin. Temel Hasta Hakları, **Güncel Hukuk Dergisi**, Sayı:13, 2005, s. 59.
- Göze, Ayferi. **Sosyal Devlet Sistemi**, Fakülteler Matbaası, İstanbul, 1976, (Sosyal Devlet).
- Göze, Ayferi. **Liberal Marxiste Faşist Nasyonal Sosyalist ve Sosyal Devlet**, 8. Baskı, Beta Yayınları, İstanbul, 2016, (Liberal Devlet).
- Gözler, Kemal. **Türk Anayasa Hukuku Dersleri**, 21. Baskı, Ekin Basım Yayın Dağıtım, Bursa, 2017, (Anayasa Hukuku).
- Gözler, Kemal. **İnsan Hakları Hukuku**, Ekin Basım Yayın Dağıtım, Bursa, 2017, (İnsan Hakları).
- Gözübüyük, Şeref ve Sezgin, Zekai. **1924 Anayasası Hakkındaki Meclis Görüşmeleri**, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi, Ankara, 1957.

- Gruskin, Sofia and Daniel Tarantola. "Health and Human Rights", **Perspectives on Health and Human Rights**, (Ed. by Sofia Gruskin, Michael A. Grodin, George J. Annas, Stephen P. Marks), Routledge, New York, 2005, ss. 3-58.
- Gülmez, Mesut. "İnsan Hakları Olarak Sosyal Haklar ve Sosyal Haksızlıklar", **Uluslararası Sosyal Haklar Sempozyumu Kitabı**, Belediye-İş Sendikası Yayını, Ankara, 22-23.10.2009, ss. 3-17.
- Gümüş, Tarık. **Sosyal Devlet Anlayışının Gelişimi ve Dönüşümü**, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2010.
- Gür, Gültüvin. "Dezenformasyona Uğratılan Bir Sosyal Hak Olarak Sağlık", **Sosyal Haklar Ulusal Sempozyumu**, ss. 299-315.
- Güzel, Ali. "Sosyal Devlet ve Sosyal Haklar", **Anayasal Sosyal Haklar (Avrupa Sosyal Şartı, Karşılaştırmalı Hukuk ve Türkiye)** (Ed: İbrahim Ö. Kaboğlu), Legal Yayıncılık, İstanbul, 2012, ss. 279-288.
- Hakeri, Hakan . **Tıp Hukuku**, 12. Baskı, Seçkin Yayınları, Ankara, 2017.
- Hamzaoğlu, Onur. "Yoksulların Sağlığı Ne Durumda, Etken Ne, Sorun Nasıl Çözülür?", **Toplum ve Hekim**, Cilt:19, Sayı:1, 2004, ss. 54-57.
- Hatun, Şükrü. **Hasta Hakları**, İletişim Yayınları, İstanbul, 1999.
- Işıklı, Alpaslan. "Dünya Ekonomik Bunalımı ve Sosyal Haklar", **Uluslararası Sosyal Haklar Sempozyumu Kitabı**, Belediye-İş Sendikası Yayını, Ankara, 22-23.10.2009, ss. 24-38.
- Jellinek, Georg. **İnsan ve Yurttaş Hakları Bildirgesi Üzerine Modern Anayasa Tarihine Bir Katkı**, Çev. Rezzan İtişgen Dülger ve Muzaffer Dülger, Pinhan Yayıncılık, İstanbul, 2017.
- Jhelaan, Navish. "The Enforceability of Socio-Economic Rights", **European Human Rights Law Review**, 2007, ss. 146-157.
- Juskevicius, Jonas ve Balsiene, Janina. "Human Rights in Healthcare: Some Remarks on the Limits of the Right to Healthcare", **Jurisprudence/Jurisprudencija**, Mykolas Romeris University, Vol. 4, No:122, 2010, ss. 96-107.

- Kaboğlu, İbrahim Ö. “Anayasa’da Sosyal Haklar: Alanı ve Sınırları” **Anayasal Sosyal Haklar (Avrupa Sosyal Şartı, Karşılaştırmalı Hukuk ve Türkiye)**, (Ed. İbrahim Kaboğlu), Legal Yayınları, İstanbul, 2012, (Anayasal Haklar), ss. 15-34.
- Kaboğlu, İbrahim Ö. . **Özgürlükler Hukuku 1 İnsan Hakları Genel Kuramına Giriş**, 7. Baskı, İmge Kitabevi, Ankara, 2013, (Özgürlükler).
- Kaboğlu, İbrahim Ö. **Anayasa Hukuku Dersleri**, Legal Yayınevi, İstanbul, 2017, (Anayasa)
- Kalabalık, Halil. **İnsan Hakları Hukuku**, 5. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- Kapani, Münci. **Kamu Hürriyetleri**, 7. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, 2013.
- Karagülmez, Ali “Anayasa Mahkemesi Kararlarında Sosyal Devlet ve Sosyal Haklar”, **Anayasal Sosyal Haklar (Avrupa Sosyal Şartı, Karşılaştırmalı Hukuk ve Türkiye)**, (Ed: İbrahim Ö. Kaboğlu) , Legal Yayıncılık, İstanbul, 2012, ss. 177-202.
- Kili, Suna ve A. Şeref Gözübüyük, **Türk Anayasa Metinleri (Sened-i İttifaktan Günümüze)**, 2. Baskı, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul, 2000.
- Korkusuz, Refik ve Uğur, Suat, **Sosyal Güvenlik Hukuku**, 6. Baskı, Ekin Yayınevi, Bursa, 2018.
- Kuçuradi, İoanna.. **İnsan Hakları: Kavramları ve Sorunları**, 4. Baskı, Türkiye Felsefe Kurumu, Ankara, 2018.
- Küçükömer, İdris. **Batılılaşma ve Düzenin Yabancılaşması**, 3. Baskı, Bağlam Yayınları, İstanbul, 2002.
- Marks, Stephan P. . “The Past and Future of the Separation of Human Rights into Categories”, **Maryland Journal of International Law**, Cilt: 24, Sayı: 208, 2009, ss. 209-243.
- Mumcu, Ahmet. “1924 Anayasası”, **Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi**, Cilt:2, Sayı:5, 1986, (1924), ss. 383-399.

- Mumcu, Ahmet ve Elif Küzeci. **İnsan Hakları ve Kamu Özgürlükleri**, 7. Baskı, Turhan Kitabevi, Ankara, 2015.
- Omay, Umut. "Sosyal Hakların Manipülasyonu: Sosyal Haklar Kapitalizmin Hizmetinde (mi?)", **Uluslararası Sosyal Haklar Sempozyumu Kitabı**, Belediye-İş Sendikası Yayını, 22-23.10.2009, (Sosyal Hakların Manipülasyonu), ss. 125-133.
- Omay, Umut. **Sosyal Haklar Kısa ve Eleştirel Bir Bakış**, Beta Yayınları, İstanbul, 2011, (Sosyal Haklar).
- Öğütçü, Muhlis. "Doğal Hukuk ve Pozitif Hukuk Işığında İnsan Hakları Alanındaki Bazı Kavramlar", Prof. Dr. İlhan Baştuğ Armağanı, **DEÜHFD**, C. 7, Özel Sayı, İzmir, 2005, ss. 555-616.
- Özbudun, Ergun. **Türk Anayasa Hukuku**, 17. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, 2017.
- Özdek, Yasemin. **İnsan Hakkı Olarak Çevre Hakkı**, Todaie Yayınları, Ankara, 1993.
- Özlü, Tevfik. **Hasta Hakları**, Timaş Yayınları, İstanbul, 2005.
- Rand, Ayn . 'İnsanın Hakları', **Sosyal ve Siyasal Teori-Seçme Yazılar**, (Ed. Atilla Yayla), Siyasal Kitabevi, Ankara, 1993, ss. 257-264.
- Savcı, Bahri. **İnsan Hakları – Kanunilik Yolu ile Korunması**, Güney Matbaacılık, Ankara, 1953, (İnsan Hakları).
- Savcı, Bahri. İktidarla Münasebeti Bakımından Hürriyet Problemi, **AÜSBFD**, Cilt: 19, Sayı:2, 1964, (Hürriyet), ss. 155-174.
- Savcı, Bahri. **Yaşam Hakkı ve Boyutları**, AÜSBF Yayınları, Ankara, 1980, (Yaşam Hakkı).
- Sever, Dilşad Çiğdem. "Sağlık Hakkının Tanımlanması ve Mahkemelerce Kullanılması", **Sağlık ve Tıp Hukukunda Sorumluluk ve İnsan Hakları**, (Editörler: Özge Yücel ve Gürkan Sert), Seçkin Yayınları, Ankara, 2018, ss. 73-102.
- Sert, Gürkan. "Hasta Hakları", **Sağlık ve Tıp Hukukunda Sorumluluk ve İnsan Hakları**, (Editörler: Özge Yücel ve Gürkan Sert), Seçkin Yayınları, Ankara, 2018, ss. 125-153.

- Shelton, Dinah. "Human Rights and the Environment: What Specific Environmental Rights Have Been Recognized?", **Denver Journal of International Law and Policy**, Vol. 35, No. 1, 2008, ss. 129-171.
- Smith, Rhona K. M.. **Texts and Materials on International Human Rights**, USA, Canada, Routledge, 2010.
- Soysal, Mümtaz. **100 Soruda Anayasanın Anlamı**, 6. Baskı, Gerçek Yayınevi, İstanbul, 1986, (100 Soru).
- Soysal, Mümtaz. **Anayasaya Giriş**, 3. Baskı, İmge Kitabevi, Ankara, 2011, (Anayasa).
- Ssenyonjo, Manisuli. **Economic, Social and Cultural Rights in International Law**, Hart Publishing, Oxford and Portland-Oregon, 2009.
- Sunay, Reyhan. **Tartışılan Egemenlik**, Yetkin Yayınları, Ankara, 2007.
- Sütlaş, Mustafa. "Sağlıklı Olma Hakkı Devletin Sorumluluğu", **Güncel Hukuk**, Mart 2006, s. 18.
- Şahin, Adil. "Ulusalüstü İnsan Hakları Hukukunda Ekonomik Sosyal ve Kültürel Hakların Niteliği Bağlamında Sağlık Hakkının Kapsamı Üzerine Bir İnceleme", **AÜHFD**, C: 59, S: 4, 2010, ss. 711-766.
- Tahmazoğlu Üzeltürk, Sultan. **Anayasa Hukuku Açısından Sağlık Hakkı (Ulusal ve Uluslararası Boyutuyla)**, Legal Yayınları, İstanbul, 2012.
- Talas, Cahit. Harp Sonu Anayasalarında Sosyal Haklar, **AÜSBFD**, Cilt:11, Sayı:3, 1956, ss. 286-302.
- Tanör, Bülent. **Anayasa Hukukunda Sosyal Haklar**, May Yayınları, İstanbul, 1978, (Sosyal Haklar).
- Tanör, Bülent ve Necmi Yüzbaşıoğlu. **1982 Anayasasına Göre Türk Anayasa Hukuku**, 16. Baskı, Beta Yayınları, İstanbul, 2016.
- Tanör, Bülent. **İki Anayasa 1961-1982**, 5. Baskı, On İki Levha Yayınları, İstanbul, 2013, (İki Anayasa).

- Tanör, Bülent. **Osmanlı-Türk Anayasal Gelişmeleri**, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul, 2017, (Osmanlı).
- Temiz, Özgür. “Türk Hukukunda Bir Temel Hak Olarak Sağlık Hakkı”, **AÜSBFD**, Cilt:69, Sayı:1, 2014, ss. 165-188.
- Tezcan, Durmuş, Mustafa Ruhan Erdem, Oğuz Sancakdar ve Rifat Murat Önok. **İnsan Hakları El Kitabı**, 6. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2016.
- Teziç, Erdoğan. **Anayasa Hukuku**, 21. Baskı, Beta Yayınları, İstanbul, 2016.
- Topak, Oğuz. **Refah Devleti ve Kapitalizm: 2000’li Yıllarda Türkiye’de Refah Devleti**, İletişim Yayınları, İstanbul, 2012.
- Tuncay, Can ve Ömer Ekmekçi. **Sosyal Güvenlik Hukuku Dersleri**, 19. Baskı, Beta Yayınevi, İstanbul, 2017.
- Tunç, Hasan, Faruk Bilir ve Bülent Yavuz, **Türk Anayasa Hukuku**, 7. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2015.
- Tunç, Hasan ve Yusuf Göven, “Çevre Hakkı ve 1982 Anayasası”, **Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt: 1, Sayı: 1, 1997, ss. 103-127.
- Ünal, Şeref. **Temel Hak ve Özgürlükler ve İnsan Hakları Hukuku**, Yetkin Yayınları, Ankara, 1997.
- Uygun, Oktay. **1982 Anayasası’nda Temel Hak ve Özgürlüklerin Genel Rejimi**, Kazancı Hukuk Yayınları, İstanbul, 1992.

MAHKEME KARARLARI

- AİHM Kararı, Altuğ ve diğerleri / Türkiye, Başvuru No: 32086/07, [https://hudoc.echr.coe.int/tur#{%22itemid%22:\[%22001-157635%22\]}](https://hudoc.echr.coe.int/tur#{%22itemid%22:[%22001-157635%22]}), (30.06.2015).
- AİHM Kararı, Calvelli ve diğerleri / İtalya, Başvuru No: 32967/96, 17.01.2002.
- AİHM Kararı, Fırat Can / Türkiye, Başvuru No: 6644 / 08, [https://hudoc.echr.coe.int/eng#{%22itemid%22:\[%22001-121317%22\]}](https://hudoc.echr.coe.int/eng#{%22itemid%22:[%22001-121317%22]}), (02.07.2019).

- AİHM Kararı, Oyal / Türkiye, Başvuru No: 4864/05, [https://hudoc.echr.coe.int/eng#{%22itemid%22:\[%22001-162088%22\]}](https://hudoc.echr.coe.int/eng#{%22itemid%22:[%22001-162088%22]}), (02.07.2019).
- AYMK, E: 2010/29 K: 2010/90 T:16/07/2010, Karar için bkz. <http://kararlaryeni.anayasa.gov.tr/Karar/Content/24a817ed-d01b-4939-af75-66505ec58a46?highlightText=sa%C4%9F1%C4%B1k%20hizmetleri&excludeGerekce=False&wordsOnly=False>, (11.05.19).
- AYMK, E: 2010/75 K:2011/150 T: 03/11/2011 Karar için bkz. <http://kararlaryeni.anayasa.gov.tr/Karar/Content/07c9789f-c869-4087-880f-a8e8c64b08bb?excludeGerekce=False&wordsOnly=False> (11.05.2019).
- AYMK, E: 1963/336, K: 1967/29, T: 26-27.09.1967, <http://kararlaryeni.anayasa.gov.tr/Karar/Content/d7366f47-f3a7-4014-8a5d-0cd409fff40d?excludeGerekce=False&wordsOnly=False> (13.05.19).
- AYMK, E: 1988/19, K: 1988/33, T: 26.10.1988, <http://kararlaryeni.anayasa.gov.tr/Karar/Content/33a2b3b0-c8c1-4014-90bf-c0bf2208e40e?excludeGerekce=False&wordsOnly=False> (13.05.19).
- AYMK, E: 1986/16, K: 1986/25, T: 21.10.1986.
- AYMK, E: 2008/56, K: 2011/58, T: 30.03.2011.
- AYMK, E: 1987/16, K: 1988/8, T: 19.04.1988, <http://kararlaryeni.anayasa.gov.tr/Karar/Content/e1ab641e-5d79-48a1-80f6-68c5e15a206e?excludeGerekce=False&wordsOnly=False> (22.06.2019).
- AYMK, E: 2005/52, K: 2007/35, T: 03.04.2007, <http://kararlaryeni.anayasa.gov.tr/Karar/Content/af373a01-9644-43d8-8f12-092fab50be22?excludeGerekce=False&wordsOnly=False>, (01.07.2019).
- AYMK, E: 2006/111, K: 2006/112, T: 15.12.2006, <http://kararlaryeni.anayasa.gov.tr/Karar/Content/fdb92ee8-a96e-4368-977e-ef67c7cef124?excludeGerekce=False&wordsOnly=False>, (01.07.2019).
- AYMK, E:2012/103, K: 2013/105, T: 03.10.2013, <http://kararlaryeni.anayasa.gov.tr/Karar/Content/e1b37bcb-3539-43d3-83f3-6503b737026d?excludeGerekce=False&wordsOnly=False>, (25.06.2019).
- AYMK, E: 2013/89, K: 2014/116, T: 03.07.2014, <http://kararlaryeni.anayasa.gov.tr/Karar/Content/0d2ecffb-a372-49f3-b9a0-c882f605e216?excludeGerekce=False&wordsOnly=False>, (25.06.2019).

- AYMK, E: 2013/114, K: 2014/184, T: 04.12.2014, <http://kararlaryeni.anayasa.gov.tr/Karar/Content/c14189c6-478e-45a0-b279-f8a1d5af952d?excludeGerekce=False&wordsOnly=False>, (26.06.2019).
- AYMK, E: 2016/125, K: 2017/143, T: 28.09.2017, <http://kararlaryeni.anayasa.gov.tr/Karar/Content/0556eb9f-017d-4dc4-9060-0e95c999ccd0?excludeGerekce=False&wordsOnly=False>, (26.06.2019).
- AYMK, Başvuru No: 2014/2960, Karar Tarihi: 04/10/2017.
- AYMK, Başvuru No: 2015/19256, T: 08/05/2019, <https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/BB/2015/19256>, (30.06.2019).
- AYMK, Başvuru No: 2015/11683, T: 12/12/2018, <https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/BB/2015/11683>, (30.06.2019).
- AYMK, Başvuru No: 2015/2577, T: 17/04/2019, <https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/BB/2015/2577>, (30.06.2019).
- AYMK, Başvuru No: 2013/6587, T: 24.03.2016, <https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/BB/2013/6587>, (01.07.2019).
- AYMK, Başvuru No: 2014/328, T: 17.07.2014, <https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/BB/2014/328>, (01.07.2019).

İNTERNET KAYNAKLARI

- 1917 Constitution of Mexico, 1917 Meksika Anayasası, <https://www.latinamericanstudies.org/mexico/1917-Constitution.html>, (08.01.2019)
- Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi, <https://tihv.org.tr/avrupa-insan-haklari-sozlesmesi/>, (27.05.19).
- Avrupa Sosyal Şartı, Gayri Resmî Tercüme, <https://www.tbmm.gov.tr/komisyon/kefe/docs/sosyalsart.pdf>(22.01.2019).
- Birleşmiş Milletler Antlaşması ve Uluslararası Adalet Divanı Statüsü, <https://www.ombudsman.gov.tr/contents/files/6535501-Birlesmis-Milletler-Antlasmasi.pdf>, (07.06.2019).
- Büyük Türkçe Sözlük, Türk Dil Kurumu Sözlükleri, http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&arama=kelime&guid=TDK.GTS.5aa9c04b932904.72309294, (15.03.18)

- Dünya Sağlık Örgütü Anayasası, Tıp Hukuku Derneği <http://www.tiphukuku.org.tr/icerik.php?gid=169&cat=29>, (26.03.18)
- Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklar Komitesi 14 No'lu Genel Yorum, <http://www.ihop.org.tr/2007/12/11/ekonomik-sosyal-ve-kueltuerel-haklar-komitesi/>, (10.05.19).
- Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklar Uluslararası Sözleşmesi, http://www.unicankara.org.tr/doc_pdf/metin134.pdf, (13.01.2019).
- Hasta Hakları Yönetmeliği, Mevzuat Bilgi Sistemi, <http://www.mevzuat.gov.tr/Metin.Aspx?MevzuatKod=7.5.4847&MevzuatIliski=0&sourceXMLSearch=hasta%2haklar%C4%B1>, (07.06.2019).
- Her Türü Ayrımcılığın Ortadan Kaldırılmasına İlişkin Uluslararası Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun, https://www.tbmm.gov.tr/tutanaklar/KANUNLAR_KARARLAR/kanuntbmmc086/kanuntbmmc086/kanuntbmmc08604750.pdf, (20.01.2019)
- <https://documents-dds-ny.un.org/doc/RESOLUTION/GEN/NR0/060/19/IMG/NR006019.pdf?OpenElement>, (06.05.19).
- <http://www.ihop.org.tr/2007/12/11/ekonomik-sosyal-ve-kueltuerel-haklar-komitesi/>, (01.04.2018).
- <https://www.saglik.gov.tr/TR,10388/sayisi224--rg-tarihi12011961--rg-sayisi10705-saglik-hizmetlerinininsosyallestirilmesi-hakkindakanun.html>, (07.06.2019).
- https://www.unicef.org/turkey/cedaw/_gi18.html, (21.01.2019).
- https://www.unicef.org/turkey/crc/_cr23d.html, (21.01.2019).
- https://www.unicef.org/turkey/udhr/_gi17.html, (10.01.2019) .
- İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi, http://www.unicankara.org.tr/doc_pdf/h_rigths_turkce.pdf, (01.07.2019).
- İnsan ve Yurttaş Hakları Bildirisi https://tr.wikisource.org/wiki/%C4%B0nsan_ve_Yurtta%C5%9F_Haklar%C4%B1_Bildirisi, (30.01.2019).

- Nusret Fişek, 'Sağlık Hizmetleri ve İşçi Sağlığı Ailelerinin Sağlık Sorunları', Modern Yönetim Semineri, Türk İş Yayınları No:144, 1982, Prof. Dr. Nusret Fişek'in Kitaplaşmamış Yazıları – I: Sağlık Yönetimi, http://www.ttb.org.tr/n_fisek/kitap_1/33.html, (26.03.18)
- Ömer Anayurt, 1924 Anayasasında Temel Hak ve Hürriyetler, http://webftp.gazi.edu.tr/hukuk/dergi/7_7.pdf, (23.01.2019),
- Sağlık Hizmetlerinin Sosyalleştirilmesi Hakkında Kanun, <https://www.saglik.gov.tr/TR,10388/sayisi224--rg-tarihi12011961--rg-sayisi10705-saglik-hizmetlerinin-sosyalleştirilmesi-hakkında-kanun.html>, (01.07.2019).
- Sağlık ve İnsan Hakları Üzerine 25 Soru ve 25 Cevap, Toplum Sağlığı ve Geliştirme Merkezi – World Health Organization, 2007, http://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/42526/9241545690_tur.pdf?sequence=10, (01.04.2018),
- The Reich Constitution of August 11th 1919 (Weimar Constitution) with Modifications (1), 1919 Weimar Anayasası ve Değişiklikleri, http://www.zum.de/psm/weimar/weimar_vve.php, (09.01.2019) .
- Vienna Declaration and Programme of Action, Viyana Bildirgesi ve Eylem Programını, <https://www.ohchr.org/EN/ProfessionalInterest/Pages/Vienna.aspx>, (01.07.2019).

Dr. Öğr. Üyesi Muhlis ÖĞÜTÇÜ

**ÇEVRE KANUNU'NDAKİ
İDARİ YAPTIRIMLAR**

**ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022**

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Çevre Kanunu'ndaki İdari Yaptırımlar
Muhlis Öğütçü

Hukuk Yayınları Dizisi – 3119

Birinci Baskı : Mayıs, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8092 – 97 – 4

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Vadi Grafik Tasarım Ltd. Şti.
İvedik Org. San. Bölgesi 1420. Cadde
No: 58/1 Yenimahalle/Ankara
Tel: 0 312 395 85 71
Sertifika No: 47479

KAYNAKÇA

- ABDULLAYEV** Cavid, Uluslararası Hukuk Açısından Gemilerden Kaynaklanan Petrol Kirliliği, Yetkin Yay., Ankara 2005.
- AKILLIOĞLU** Tekin, “İnsan Hakları ve Yönetim Hukuku (Avrupa Yönetim Hukukunun Oluşumunda Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin Rolü)”, 2000 Yılında İdari Yargı Sempozyumu: Ankara 11-12 Mayıs 2000, Danıştay Yay., s.117-138.
- AKILLIOĞLU** Tekin, “Yönetim Hukukunda İnsan Hakları”, AÜSBF İHMD, C.III, S.4 (Kasım 1995), s. 9-14.
- AKILLIOĞLU** Tekin, İnsan Hakları I Kavram, Kaynaklar ve Koruma Sistemleri, AÜSBF İHM Yay., Ankara 1995.
- AKILLIOĞLU** Tekin, İnsan Hakları Kavram, Kaynaklar ve Koruma Sistemleri, 2.B., İmaj Yay., Ankara 2010.
- AKINCI** Müslüm, Oluşum ve Yapılanma Sürecinde Türk Çevre Hukuku, Kocaeli Kitap Kulübü Yay., Kocaeli 1996,
- AKYILMAZ** Bahtiyar/**SEZGİNER** Murat/**KAYA** Cemil, Türk İdare Hukuku, 9.B., Savaş Yay., Ankara 2018.
- AKYILMAZ** Bahtiyar/**SEZGİNER** Murat/**KAYA** Cemil, Türk İdari Yargılama Hukuku, Savaş Yay., Ankara 2018.
- ALICA** Süheyla, “Türkiye’de Çevre Suçları”, Uğur Alacakaptan’a Armağan, C.1, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yay., İstanbul 2008, s. 59-88.
- ALICA** Süheyla, “Çevre Denetiminde İdarenin Sorumluluğu”, GÜHFD, C. XV, Y. 2011, S. 4, s. 87-119.
- AYBAY** Rona, Vatandaşlık Hukuku, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yay., İstanbul 2004.
- AYBAY** Aydın/**AYBAY** Rona/**PEHLİVAN** Ali, Hukuka Giriş, 13.B., İstanbul Bilgi Üniversitesi Yay., İstanbul 2017.

- AYLANÇ** Çisem, Hukuki Açından Atıkların Sınır Ötesi Dolaşımı (yayınlanmamış yüksek lisans tezi), DEÜ SBE Avrupa Birliği Hukuku Programı, İzmir 2022.
- BİLGİN** Pertev, İdare Hukuku Dersleri İdare Hukukuna Giriş, Filiz Kitabevi, İstanbul 1999.
- BOULETEL-BLOCAILLE** Marguerite/**FRITZ** Jean-Claude, “L’ordre public écologique”, s.IX-XII, (sous la direction de Marguerite **BOULETEL**/Jean-Claude **FRITZ**), L’Ordre public écologique Towards an ecological order, (Actes et débats de Colloque Dijon, les 6 et 7 février 2003), Bruylant Bruxelles 2005.
- CABALLERO** Francis, Essai sur la Notion juridique de nuisance, LGDJ, Paris 1981.
- CEYLAN** Mahmut, İdari Yaptırımların Düzenlenmesinde ve Uygulanmasında Yetki, Seçkin Yay., Ankara 2021.
- ÇAĞLAYAN** Ramazan, İdari Yaptırımlar Hukuku (Kabahatler Kanunu Yorumu), Asil Yay., Ankara 2006.
- ÇAĞLAYAN** Ramazan, İdarî Yargılama Hukuku, 9.B., Seçkin Yay., Ankara 2017.
- ÇAPTUĞ** Mehpare, İdare Hukuku Açısından Kentsel Dönüşüm, Seçkin Yay., Ankara 2016.
- COŞKUN** Aynur Aydın, “Aarhus Sözleşmesinin İdare Hukuku Açısından İrdelenmesi”, İnsan Hakları Yıllığı, C. 23-24, Y. 2001-2002, s. 147-160.
- ERTAŞ** Şeref, Çevre Hukuku ve Hayvan Hakları Hukuku, 2.B., İleri Kitabevi, İzmir 2012.
- GEMALMAZ**, Mehmet Semih, “Çevre Koruma Sorunu Çevre Hakkı, Çevre Yasası ve Düşündükleri”, İstanbul Barosu Dergisi, Ocak Şubat Mart 1987, s. 59-95.
- GİRİTLİ** İsmet/**BİLGİN** Pertev/**AKGÜNER** Tayfun/**BERK** Kahraman, İdare Hukuku, 4.B., DER Yay., İstanbul 2011
- GÖKALP ALICA** Süheyla Suzan, İdari Yargı Kararları Kapsamında Çevresel Etki Değerlendirmesi, Adalet Yay., Ankara 2019.
- GÖZLER** Kemal/**KAPLAN** Gürsel, İdare Hukuku Dersleri, 20.B., Ekin Kitabevi Yay., Bursa 2018.

- GÖZÜBÜYÜK A.Şeref/TAN Turgut**, İdare Hukuku, C. I Genel Esaslar, 9.B., Turhan Kitabevi Yay., Ankara 2013.
- GÖZÜBÜYÜK A.Şeref /TAN Turgut**, İdare Hukuku C.II, İdari Yargılama Hukuku, 6.B.,Turhan Kitabevi Yay., Ankara 2013.
- GÜNDAY** Metin, İdare Hukuku, 11. B., İmaj Yay., Ankara 2017.
- GÜNEŞ** Ahmet M., Çevre Hukuku, On İki Levha Yay., İstanbul 2015.
- GÜRAN** Sait, İfade Hürriyeti Üzerinde İdare'nin Yetkileri, İÜHF Yay., İstanbul 1969.
- HAMAMCI** Can, "Çevre Hakkı Üzerine Düşünceler", İnsan Hakları Yıllığı, C. 5-6, Y. 1983-1984, s. 171-180.
- INSERGUET-BRISSET** Véronique, Droit de l'environnement, Rennes 2005.
- KABOĞLU** İbrahim Ö., Çevre Hakkı, 3.B, İmge Kitabevi Yay., Ankara 1996.
- KABOĞLU** İbrahim Ö./**YANCI ÖZALP** Nihan, Çevre Hakkı, 4.B, Tekin Yay., İstanbul 2021.
- KABOĞLU** İbrahim Ö.,"Çevre Hakkı Üzerine (Bir Danıştay Kararının Düşündürdükleri)", İnsan Hakları Yıllığı, C. 10-11, Y. 1988-1989, s. 107-137.
- KABOĞLU** İbrahim Ö., "Dayanışma Haklarının Hukuksal Değeri (Soyut Talepler mi, İnsan Hakları mı?)", İnsan Hakları Yıllığı, C. 13, Y. 1991, s. 37-48.
- KABOĞLU** İbrahim Ö., Kolektif Özgürlükler, DÜHF Yay., Diyarbakır 1989.
- KABOĞLU** İbrahim Ö., Özgürlükler Hukuku, 6.B., İmge Kitabevi Yay., Ankara 2002.
- KAPANİ** Münci, Kamu Hürriyetleri, 6.B., AÜHF Yay., Ankara 1981.
- KAPLAN** Gürsel, İdari Yargılama Hukuku, 4.B., Ekin Kitabevi Yay., Bursa 2019.
- KARABULUT** Mustafa, İdari Yaptırımların Hukuki Rejimi, Turhan Kitabevi Yay., Ankara 2008.

- KUZU** Burhan, Sağlıklı ve Dengeli Bir Çevrede Yaşama Hakkı (Çevreye Bir Kamu Hukuku Yaklaşımı), Fakülteler Matbaası, İstanbul 1997.
- MAHMUTOĞLU**, Fatih Selami, Kabahatleri Suç Olmaktan Çıkarma Eğilimi ve Düzene Aykırılıklar Hukukunda (İdari Ceza Hukukunda) Yaptırım Rejimi, Kazancı Yay., İstanbul 1995
- MAHMUTOĞLU**, Fatih Selami, "İdari Para Yaptırımını Gerektiren Eylemler Yönünden Yargılama Rejimi," İÜHF, C. LV, Y. 1996, s. 151-171.
- MAHMUTOĞLU** Fatih Selami, "Suç-Kabahat Ayırımı-İdari Ceza Hukuku'nun Temelleri", İdari Ceza Hukuku Sempozyumu (Editörler: İlhan ULUSAN-Funda BAŞARAN YAVAŞLAR), Seçkin Yay., Ankara 2009, s. 27-48.
- OCAK** Kasım, Çevrenin Korunmasına Yönelik Kolluk Faaliyetlerinden Dolayı İdarenin Sorumluluğu, Seçkin Yay., Ankara 2019.
- OĞURLU** Yücel, İdarî Yaptırımlar Karşısında Yargısal Korunma (İdari Ceza Hukuku ve İdari Cezalara Karşı Yargısal Başvuru Yolları), Seçkin Yay., Ankara 2000.
- OKAY TEKİNSOY** Özge, İdare Hukukunda Kamu Düzeni Kavramı, On İki Levha Yay., İstanbul 2011.
- ÖĞÜTÇÜ** Muhlis, Çevre Kolluk İşlemleri, (Yayınlanmamış doktora tezi), DEÜ SBE, İzmir 2000.
- ÖĞÜTÇÜ** Muhlis, "Dayanışma Hakkı Olarak Yurttaşların Sağlıklı ve Dengeli Bir Çevrede Yaşama Hakkı", İnsan Hakları Yıllığı, C. 27, Y. 2009, s. 35-48.
- ÖĞÜTÇÜ** Muhlis, "Doğal Hukuk ve Pozitif Hukuk Işığında İnsan Hakları Alanındaki Bazı Kavramlar", Prof.Dr. İrfan BAŞTUĞ Anısına Armağan, DEÜHFD, C. 7 (Özel Sayı), Y. 2005, s. 555-615.
- ÖZAY** İl Han, İdarî Yaptırımlar, İÜHF Yay., İstanbul 1985.
- ÖZAY** İl Han, Günışığında Yönetim, Filiz Kitabevi, İstanbul 2004.
- ÖZDEK** Yasemin E., İnsan Hakkı Olarak Çevre Hakkı, TODAİE Yay., Ankara 1993.
- ÖZEL** Kadir Can, "Çevreyi Kirletme Kabahati", Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.XXIV, Y.2020, S.2, s.453-489.

ÖZKAYA ÖZLÜER Iğın, İdari Yaptırım Kuramı Açısından Çevre Kanunu'nda İdari Cezalar (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), AÜ SBE, Ankara 2008.

ÖZKAYA ÖZLÜER Iğın, "İdari Yaptırımların Özellikleri ve Çevre Kanunu", Ankara Barosu Dergisi, 2015/1, s. 122-186.

ÖZTÜRK Bahri, "Kabahatler Kanunu'nun Genel Esasları", İdari Ceza Hukuku Sempozyumu, (Editörler: İlhan ULUSAN-Funda BAŞARAN YAVAŞLAR), Seçkin Yay., Ankara 2009, s.123-139.

PALAS Ezgi, İdarenin Kolluk Faaliyetlerinden Doğan Sorumluluğu ve Gelişimi, (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi) Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir 2014.

PICARD Etienne, La notion de police administrative, Tome I, Paris 1984.

SANCAKDAR Oğuz, "İdari Cezaların Yaptırımlar Teorisindeki Yeri ve Türk Hukuku'ndaki Anayasal Temelleri", İdari Ceza Hukuku Sempozyumu (Editörler: İlhan ULUSAN-Funda BAŞARAN YAVAŞLAR), Seçkin Yay., Ankara 2009, s. 59-109.

SOYSAL Mümtaz, 100 Soruda Anayasanın Anlamı, 7.B., Gerçek Yay., İstanbul 1987.

ŞEN Ersan, "Çevre'nin Korunmasında Türkiye'deki Örgütlenme ve Bu Örgütlerin Görevleri ve Yetkileri", İÜSBFD, No:10 (Ocak 1995), s. 69-88.

ŞEN Ersan, "İdari Ceza Hukuku", İÜSBFD, No: 8 (Temmuz 1994), s. 21-50.

ŞEN Ersan, Çevre Ceza Hukuku, Kazancı Yay., İstanbul 1994.

TAN Turgut, İdare Hukuku, 6. B., Turhan Kitabevi Yay., Ankara 2017.

TANÖR Bülent/YÜZBAŞIOĞLU Necmi, 1982 Anayasasına Göre Türk Anayasa Hukuku, 17.B., Beta Yay., İstanbul 2018

TEZCAN Durmuş, Tüketicinin Korunması Kanunu'nda Öngörülen Cezalar", İzBD, (Ocak 1997), S. 1, s. 40-69.

TEZCAN Durmuş, "Çevre Suçları ile İlgili Bazı Değerlendirmeler", Prof.Şükrü Postacıoğlu'na Armağan, DEÜHF Yay., İzmir 1997, s. 349-378.

- TEZCAN** Durmuş, “Çevre Hukukunda Adli ve İdari Yaptırımlar”, Kamu Hukuku, Özel Hukuk ve Ceza Hukuku Alanlarında Kamunun Önderliği ve Bireysel Özerklik Sempozyumu, Seçkin Yay., Ankara 2009, s.123-135.
- TEZCAN** Durmuş/**ERDEM** Mustafa Ruhan/**SANCAKDAR** Oğuz/**ÖNOK** Rifat Murat, İnsan Hakları El Kitabı, 8.B., Seçkin Yay., Ankara 2019.
- TURHAN (KASAPOĞLU)** M. Mine, “Radyo ve Televizyon Üst Kurulu Tarafından Özel Radyo ve Televizyon Kuruluşlarına Uygulanan İdari Yaptırımlar”, İzBD, Temmuz 2006, S.3, s.171-210.
- TURHAN** M.Mine, “İdari Para Cezaları Kapsamında İdari Yargının Görev Alanı”, İzBD, (Nisan 2009), S.2, s. 126-168.
- TURGUT** Nükhet, Çevre Hukuku (Karşılaştırmalı İnceleme), 2.B., Savaş Yay., Ankara 2001.
- TÜTÜNCÜ** Ayşe Nur, Gemi Kaynaklı Deniz Kirlenmesinin Önlenmesi, Azaltılması ve Kontrol Altına Alınmasında Devletin Yetkisi, 3.B., Beta Yay., İstanbul 2004.
- ULUSOY**, Ali D., Yeni Türk İdare Hukuku, Yetkin Yay., Ankara 2019.
- YILMAZ TURGUT** Nükhet, “Çevre Hakkı - Kuramsal ve Ampirik Çerçeve, İlgili Temel Kavram ve İlkeler: Yargının Rolü”, Danıştay 142.Yıl Sempozyumu, 11 Mayıs 2010, Danıştay Yay., Ankara 2011, s. 13-62.
- YILMAZ TURGUT** Nükhet, Çevre Politikası ve Hukuku, 3.B., İmaj Yayınevi, Ankara 2017.
- YURTCAN** Erdener, Kabahatler Kanunu ve Yorumu, BetaYay., İstanbul 2005
- YAYLA** Yıldızhan, İdare Hukuku I, 2.B., Filiz Kitabevi, İstanbul 1990.
- YILMAZ** Sacit, Çevre Hukuku Bağlamında Türk Ceza Kanunundaki Çevre Suçları, Adalet Yay., Ankara 2013.
- YOKUŞ SEVÜK** Handan, Çevre Hukuku Doğal Çevrenin Korunması, 2.B.,Adalet Yay., Ankara 2017.
- ZABUNOĞLU** Yahya Kazım, İdare Hukuku, C. 1, Yetkin Yay., Ankara 2012.

Canberk KELEŞ

Cumhuriyet Savcısı

TÜRK CEZA HUKUKUNDA

**İNTİHARA
YÖNLENDİRME
SUÇU**

ADALET YAYINEVİ

Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Türk Ceza Hukukunda İntihara Yönlendirme Suçu
Canberk Keleş

Hukuk Yayınları Dizisi – 3130

Birinci Baskı : Mayıs, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8092 – 99 – 8

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com
 : adalety@adaletyayinevi.com

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : facebook.com/adaletyayinevi
 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Meteksan Matbaacılık ve Teknik Sanayi Ticaret A.Ş
Beytepe Köyü Yolu No:3
06800 Çankaya/Ankara
Sertifika No: 46519

KAYNAKÇA

- Akbulut, Berrin, "Bağlılık Kuralı", Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt: XIV, Yıl: 2010, Sayı:1.
- Akbulut, Emre, "İhmal Suretiyle Kasten Adam Öldürme Suçu", TBB Dergisi Sayı 66, 2006, <http://tbbdergisi.barobirlik.org.tr/m2006-66-260> (E.T 17.06.2017).
- Akıncı Şahin, "İrade Muhtariyeti İlkesi ve Şahsiyet Hakları Açısından Ötanazi, Açlık Grevi ve Ölüm Orucu", Prof. Dr. Süleyman Arslan'a Armağan, Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, sayı:1-2, cilt:6, Konya, 1998.
- Aktay, Yasin, "Batman'da İntiharın paylaşılamayan Mirası", Karizma Dergisi, Ekim-Kasım- Aralık Yıl:2002.
- Armağan, Servet, İslam Hukukunda Temel Hak ve Hürriyet, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, Ankara, 2001.
- Artuç, Mustafa, Hüküm Kurma Sanatı, Adalet Yayınevi, 8. Bası, Ankara 2016.
- Artuç, Mustafa, Kişilere Karşı Suçlar, Adalet Yayınevi, Ankara 2008.
- Artuk, Mehmet Emin, "Ötanazi", Yargıtay Dergisi, Sayı: 3, 1992.
- Artuk M. Emin, "Talep Üzerine Öldürme", MÜHF Hukuk Araştırmaları Dergisi, Cilt 7, Sayı 1-3, İstanbul, 1992-1993.
- Artuk, Mehmet Emin/Gökçen, Ahmet/Yenidünya A.Caner, Türk Ceza Kanunu Şerhi, Turhan Yayınevi, Ankara, 2009.
- Artuk, Mehmet Emin/Yenidünya Caner A, "Ötanazi" Derleyen Hukuk ve Etik Boyutuyla Ötanazi Nur Centel, On iki Levha Yayınevi, İstanbul, 2011.
- Artuk Mehmet Emin/Gökçen Ahmet/Yenidünya A.Caner, "Ceza Hukuku Makaleleri", Güven Kitap Kırtasiye, İstanbul 2002.
- Artuk, Mehmet Emin/Gökçen, Ahmet/Yenidünya, A. Caner, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 13. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2013.
- Artuk, Mehmet Emin/Gökçen, Ahmet/Yenidünya A. Caner, Ceza Hukuku Özel Hükümler, Turhan Yayınevi 7. Bası, Ankara 2006.
- Aydın, Murat, Türk Ceza Kanunu'nun Genel Hükümleri Açısından Basın Suçlarında Sorumluluk, Adalet Yayınevi, Ankara 2010.
- Bağlı, Mazhar, "Batman İntiharları Bağlamında Özgürlüğün ve Geleneksel Toplumsal Yapının Kentsel Kurgusu", Kriz Dergisi Sayı: 12, 21-40, 2014, <http://dergiler.ankara.edu.tr/dergiler/21/117/815.pdf> (E.T:21.10.2017).

- Başbakanlık Töre ve Namus Cinayetleri Raporu, (http://www.hasantahsinfendoglu.com/dokumanlar/insan_haklari/BASBAKANLIK_TURKIYE_TORE_NAMUS_CINAYETLERI.pdf) (E.T:27.10.2017).
- Baykal, Emel, Yaşam Hakkı, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ne ve Anayasa Mahkemesi'ne Göre Yaşam Hakkı, Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, Kırıkkale 2011.
- Besiri, Arzu, "Ötanazi ve Yaşam Hakkı", Türkiye Barolar Birliği Dergisi Sayı:86 2009, s.188-203.
- Bulut, Erkut Ragıp/Küçükler, Hüdaverdi/Bulut, Necati Serkut, "İntiharın Kısa Tarihçesinden Sebep ve Yöntemlerine Genel Bir Bakış", Cumhuriyet Tıp Dergisi, 2012, s.128-137, <http://dergipark.gov.tr/download/article-file/47831> (E.T:07.12.2017).
- Büyüksayar, Tülay, İntihara Yönlendirme Suçu, İstanbul Aydın Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2018.
- Centel, Nur/ Zafer, Hamide/Çakmut, Özlem, Kişilere Karşı İşlenen Suçlar, Cilt I, 2. Bası, Beta Yayınları, İstanbul 2011.
- Centel, Nur/ afer, Hamide/Çakmut, Özlem, Türk Ceza Hukukuna Giriş, 4.Bası, Beta Yayınları, İstanbul 2006.
- Çakmut Özlem Yenerer, Tıbbi Müdahaleye Rızanın Ceza Hukuku Açısından İncelenmesi, Legal Yayınları, 1.Baskı, İstanbul 2003.
- Dağcı, Abdullah/Yılmaz Fetullah, "Ömer Nasuhi Bilmen'e göre İntihar Ve Nedenleri: Din Psikolojisi Ve İslam Hukuku Bağlamında Bir Değerlendirme", Gümüşhane Üniversitesi Sosyal Bilimler Elektronik Dergisi, Ocak 2015, Sayı:12.
- Darende, M. İhsan, "Ceza Hukukunda Nedensellik Bağı" (Makale, <http://www.sinerjias.com.tr/pg/pdf/02.pdf>) (E.T 08.09.2017).
- Dönmezer Sulhi/Erman Sahir, Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku C.II, Beta Yayınevi, 10.bası, İstanbul, 1994.
- Doğan Koray, "Tehlike Suçu ile Zarar Suçu Arasındaki Suçların İçtima Sorunu" TAA dergisi Yıl:5, Sayı:16, Ocak 2014, 179-208.
- Dönmezer, Sulhi, Kişilere ve Mala Karşı Cürümler, Beta Yayınevi, 14.bası, İstanbul 1995.
- Ekici-Şahin, Meral, Ceza Hukukunda Rıza, On İki Levha Yayıncılık, 1.Baskı, İstanbul 2012.
- Erem, Faruk, "Ceza Hukukunda İntihar", Yargıtay Dergisi, C:16, S:4, Ekim 1990.
- Erman, Sahir/Özek, Çetin, Ceza Hukuku Özel Bölüm Kişilere Karşı Suçlar, Dünya Yayıncılık, 1994.

- Ertürk, Yakın, “Kadına Karşı Şiddet, Nedenleri ve Sonuçları Özel Raportörü Yakın Ertürk Türkiye Raporu”, 2007, <http://www.insanhaklari.savunuculari.org/dokumantasyon/files/original/249ae713db590b6be36cee44c90b7323.pdf> (E.T:17.10.2017).
- Ersoy, Uğur, “İntihara Yönlendirme Suçu”, TBB Dergisi 2018-136 s.75-140, <http://tbbdergisi.barobirlik.org.tr/m2018-136-1771> (E.T:21.10.2018).
- Gençcan, Ömer Uğur, Miras Hukuku, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, Ankara 2008.
- Gülseren, Fehmi Şener, “Ceza Hukukunda Aleniyet Kavramı”, LAÜ Sosyal Bilimler Dergisi Cilt: 5 Sayı:1, 2014, <http://dergipark.ulakbim.gov.tr/euljss/article/view/5000070668/5000065201> (E.T:17.07.2017).
- Hafizoğulları, Zeki/Ketizmen, Muammer, “5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu’nda Hayata Karşı Suçlar” Ankara Barosu Dergisi, Yıl:66, Sayı:1, Ankara 2008.
- Hafizoğulları, Zeki/Özen, Muharrem, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, USA Yayıncılık, Ankara 2011.
- Hakeri, Hakan, Ceza Hukuku Genel Hükümler, Adalet Yayınevi, Ankara 2009.
- Hekimoğlu, Mehmet Merdan, “1982 Anayasasına Göre İnsan Hakları Kavramı” Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Cilt:5, Sayı:7, Mayıs 2002, <http://sbe.balikesir.edu.tr/dergi/edergi/c5s7/makale/c5s7m4.pdf> (E.T:11.06.2017).
- İnceoğlu Sibel, Ölme Hakkı-Ötanazi, Ayrıntı Yayınları, İstanbul 1999.
- Kalay, Sıdika Burçak, 5237 s. Türk Ceza Kanunu’na Göre İntihara Yönlendirme Suçu, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2015.
- Kaya Ali, “Ruh ve Beden Bütünlüğüne Dokunulmazlık Kuramı Bakımından Ölme Hakkı”, Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, Marife, Yıl:4, Sayı:2, 2004, s.197-218, http://isamveri.org/pdfdrq/D02420/2004_4_2/2004_2_KAYAA.pdf (E.T:21.07.2018).
- Kızılyel, Serkan, “Yaşam Hakkı: AİHM Kararları ve İdari Yargı Uygulaması” Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.XVIII, Yıl:2014, Sayı:2, Ankara.
- Koca Mahmut, TCK’da İntihara İkna ve Yardım Suçu, Yüksek Lisans Tezi, T.C. Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1993.
- Koca, Mahmut: “İntihara Yönlendirme Suçu”, Ceza Hukuku Dergisi, Yıl: 5, Sayı: 12, Nisan 2010.
- Koca, Mahmut/Üzülmez İlhan, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, Adalet Yayınevi, 4. Baskı, Ankara 2017.

- Kozatepe, Erhan İntihar ve İntihara Teşebbüs Yöntemleri, Nedenleri ve Çözüm Yolları, Yüksek Lisans Tezi Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul 2015.
- Malkoç, İsmail, Açıklamalı İçtihatlı 5237 Sayılı Yeni Türk Ceza Kanunu, Sözkese Matbaacılık, 4. Baskı, C: 2, Ankara 2013.
- Meran, Necati Yeni Türk Ceza Kanunu'nda Kişilere Karşı Suçlar, 2.Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara 2008.
- Montesquieu, İnan Mektupları, (Çeviren: Muhiddin Göklü), Anka Yayınları, 2. Bası, İstanbul 2001,
- Öntan, Yaprak, "İntihara Yönlendirme Suçu" Nevzat Torosluya Armağan, Cilt 2, Ankara Üniversitesi Yayınları, Ankara 2015.
- Özbek, Veli Özer, Yeni Türk Ceza Kanununun Anlamı, 2. Cilt, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2008.
- Özbek, Veli Özer/Kanbur, Mehmet Nihat/Doğan, Koray/Bacaksız, Pınar/Tepe, İlker, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, Seçkin Yayıncılık, 7. Baskı, Ankara 2015.
- Özen, Mustafa, "İntihara Yönlendirme Suçu", Ceza Hukuku Dergisi Yıl:6 Sayı:16 Ağustos, 2011.
- Özen, Muharrem/Ekici-Şahin, Meral, "Ötanazi", Ankara Barosu Dergisi, Yıl:68, Sayı:2010/4.
- Özkara Erdem, "Ötanaziye Farklı Bir Bakış: Belçika'da Ötanazi Uygulaması ve Ülkemizdeki Durum", TBB Dergisi, Sayı:78, 2008.
- Öztürk Bahri/Erdem Mustafa Ruhan, Uygulamalı Ceza Hukuku ve Güvenlik Tedbirleri Hukuku, Seçkin Yayıncılık, 14.baskı, Ankara 2014.
- Özyüksel, Özgün, İntihara Yönlendirme, Yüksek Lisans Tezi, Galatasaray Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Anabilim Dalı, İstanbul 2015.
- Palabıyıkoğlu Refia/Azizoğlu, Semra/Haran, Seda/Özayar, Hülya, "Gazetelerdeki İntihar Haberlerinin Okuyucuya Nasıl Yansıtıldığına İlişkin Bir Çalışma", Kriz Dergisi, Sayı:2, Cilt:2, 1994, <http://dergiler.ankara.edu.tr/dergiler/21/69/653.pdf> (E.T: 31.12.2018).
- Parlar, Ali/Hatipoğlu, Muzaffer, 5237 s. Yeni Türk Ceza Kanunu'nda Özel ve Genel Hükümler Açısından Asliye Ceza Davaları, Adalet Yayınevi, Ankara 2007.
- Parlar, Ali/Hatipoğlu, Muzaffer, 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu Yorumu, Cilt II, Seçkin Yayınevi, Ankara 2010.
- Polat, Ahmet Zeki, Öğreti ve Uygulamada Adam Öldürme Suçları, Alfa Yayınları, İstanbul 1999.

- Sayılı, Işık/Canet, Saynur/Tuğcu, Handan, "On altı İntihar Olgusunun Psikolojik Otopsi Yöntemi İle Değerlendirilmesi", *Kriz Dergisi* Sayı:2, Cilt:11, 2003, <http://dergiler.ankara.edu.tr/dergiler/21/114/795.pdf> (E.T:21.10.2017).
- Soyaslan Doğan, *Ceza Hukuku Özel Hükümler*, Yetkin Yayınevi 8. Baskı, Ankara 2010.
- Sümer, Necati, "Antik ve İlkel Toplumlarda İntihar Olgusu", *Siirt Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, Cilt:1, Sayı:1, s.83-116, 2014, <http://ilahiyat.siirt.edu.tr/dosya/personel/20164111478173.pdf> (E.T:07.12.2017).
- Şahbaz, İbrahim, *Açıklamalı ve İçtihatlı Türk Ceza Kanunu* Cilt:1, Yetkin Yayınevi, Ankara, 2016.
- Şen, Ersan, *Yeni Türk Ceza Kanunu Yorumu*, Cilt I, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2006.
- Tabanoğlu, H.Serdar, "Genel Olarak Basın Hukuku", makale, <http://www.muhammedbalci.com/hukukdunyasi/makaleler/birikimlerIII/125.pdf> (E.T 06.10.2017).
- Taşdelen Murat, İnanç Açısından İntihar, Yüksek Lisans Tezi, T.C. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya 2006.
- Tezcan, Durmuş/Ertem, Mustafa Ruhan/Önok, Murat, *Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku*, Seçkin Yayınları, 7. Baskı, Ankara 2010.
- Tokaç, Mahmut, "Ötanazi", Makale, 2010, <http://www.belgeler.com/blg/2bqd/otanazi> (E.T: 30.05.2017).
- Toroslu, Nevzat, *Ceza Hukuku Genel Kısım*, Savaş Yayınları, 18. Baskı, Ankara 2012.
- Ulu, Fatih, "Ötanazi", Makale, 2010, http://www.turkhukuk sitesi.com/makale_1369.htm (E.T 19.11.2017).
- Ünver, Yener "Türk Ceza Hukuku Açısından Ötanazi", in. *Hukuk ve Estetik Boyutuyla Ötanazi*, Derleyen Nur Centel, On İki Levha Yayınları 1. Baskı, İstanbul 2011.
- Yalvaç, Gürsel T.C Anayasası Ceza ve Yargılama Hukukuna İlişkin Temel Kanunlar Gerekçeli TCK, CMK, CGTİK ve İlgili Mevzuat, Adalet Yayınevi 14. Baskı, Ankara 2015.
- Yaşar Yusuf/Turan Işıl, Alman, "Avusturya ve İsviçre Yüksek Mahkeme Kararları Çerçevesinde Talep Üzerine Öldürme Suçu ile Ötanazi İlişkisi", *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi* Cilt:19, Sayı:1, İstanbul 2013.
- Yeğenoğlu İhsan, İntiharın Anlamı, İntihar ve İntihara Yönelik Tutumlar, Yüksek Lisans Tezi, T.C Adnan Menderes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Aydın 2015.

- Yıldız Mine, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesine Göre Yaşam Hakkı ve Sınırları, Yüksek Lisans Tezi, Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Isparta 2004.
- Yıldız, M. Cengiz, “Türkiye’de Töre Baskısına Bağlı İntiharlar ve Töre Cinayetleri”, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Cilt;1, Yıl;9, Sayı;16, Bolu 2008, <http://dergipark.ulakbim.gov.tr/asbed/article/view/5000072219>(E.T:20.10.2017).
- Yılmaz, Mehmet/Candan Ferdi, “Oyun Sanal İntihar Gerçek: The Blue Cahallenge/Mavi Balina Oyunu Üzerinden Kurulan İletişimin Neden Olduğu İntiharlar Üzerine Kuramsal Bir Değerlendirme”, Akdeniz İletişim Dergisi, 20/10/2018,<https://dergipark.org.tr/download/article-file/565861> (E.T:01.05.2019)

Diğer İnternet Kaynakları

- http://tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.592ad f11c446e6.09518211 (E.T. : 28.05.2017).
- http://tr.wikibooks.org/wiki/Psikolojiye_Giriş/İntihar (E.T. : 28.05.2017).
- <http://www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=18626> (E.T. : 17.10.2017).
- <http://www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=21516> (E.T. :17.10.2017).
- <http://www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=24649> (E.T. :17.10.2017).
- <http://www.yenisafak.com/gundem/doguda-kadin-intiharlari-artti-2675963> (E.T. :17.10.2017).
- https://www.cnnturk.com/2010/yasam/diger/11/25/intiharlar.kenti.batman/59739_8.0/index.html (E.T. :17.10.2017).
- <http://t24.com.tr/haber/40-gunde-15-kadin-intihar-ettirildi,294140> (E.T.:17.10.2017).
- <http://www.danistay.gov.tr/upload/avrupainsanhaklarisozlesmesi.pdf> (E.T. :21.11.2017).
- <https://www.avrupa.info.tr/tr/avrupa-birligi-temel-haklar-bildirgesi-708> (E.T. :24.04.2018).
- <https://www.tipakademi.com/parenteral/> (E.T. :31.12.2018).

Emre NEBİOĞLU

Türkiye'de 4207 Sayılı
Tütün Ürünlerinin Zararlarının Önlenmesi ve
Kontrolü Hakkında Kanun'un Uygulanması:

YASAKLAR
VE
SİGARANIN
TOPLUMSAL ALGILANIŞI

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Türkiye'de 4207 Sayılı Tütün Ürünlerinin Zararlarının Önlenmesi ve Kontrolü Hakkında Kanun'un Uygulanması: Yasaklar ve Sigaranın Toplumsal Algılanışı
Emre Nebioğlu

Hukuk Yayınları Dizisi – 3122

Birinci Baskı : Mayıs, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8153 – 00 – 2

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet. com. tr – adaletyayinevi. com

 : facebook. com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi. com

 : twitter. com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Ay-bay Kırtasiye İnş. Gıda Paz. ve Tic. Ltd. Şti.
Sertifika No: 46661
Tel: (0 312) 472 58 55 - Ankara

KAYNAKÇA

- AB Genişleme Politikasına İlişkin 2016 Bildirimi**, 2016. Avrupa Komisyonu, Komisyon Çalışma Dökümanı, 2016 Türkiye Raporu Ekindeki Komisyon Tarafından Avrupa Parlamentosuna, Konseye, Ekonomik ve Sosyal Komiteye ve Bölgeler Komitesine Sunulan Bildirim, <http://www.ab.gov.tr/index.php?p=46224> (12. 12. 2016).
- Abernathy, T. J. , Massad, L. , Romano-Dwyer, L. ,** 1995. The Relationship Between Smoking and Self-esteem. *Adolescence*, 30 (120), 899-907.
- Adak, N. ,** 2010. Geçmişten Bugüne Çevreye Sosyolojik Yaklaşım. *Ege Akademik Bakış*, 10 (1), 371-382.
- Adler, E. N. , Boyce, T. , Chesney, A. M. , Cohen, S. , Folkman, S. , Kahn, L. R. , Syme, L. S. ,** 1994. Socioeconomic Status and Health: The Challenge of the Gradient. *American Psychologist*, 49 (1), 15-24.
- Adorno, W. T. ,** 2003. Kültür Endüstrisini Yeniden Düşünürken. *Çev. Bülent O. Doğan, Cogito Dergisi*, (36), 12 s.
- Adorno, W. T. ,** 2011. Kültür Endüstrisi Kültür Yönetimi. *Çev. Nihat Ülner, Mustafa Tüzel, Elçin Gen*, 6. Baskı, İletişim Yayınları, İstanbul.
- Adult Smoking Habits in the UK: 2015, 2017.** Office for National National Statistics, Statistical bulletin, <https://www.ons.gov.uk/peoplepopulationandcommunity/healthandsocialcare/healthandlifeexpectancies/bulletins/adultsmokinghabitsingreatbritain/2015> (11. 09. 2016).
- Ahmad, S. ,** 2005. Increasing excise taxes on cigarettes in California: a dynamic simulation of health and economic impacts. *Prev Med*, (41), 276–283.
- Aile Yapısı Araştırması**, 2006. T. C. Başbakanlık Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü-T. C. Başbakanlık Türkiye İstatistik Kurumu, Türkiye İstatistik Kurumu Matbaası Yayın No:3046, Ankara.
- Ajzen, I. ,** 1991. The theory of planned behavior. *Organ Behav Hum Decis Process*, 50 (2), 179-211.

- Akbay, C. , Kafas, A. ,** 2017. Kahramanmaraş İl Merkezinde Tüketicilerin Sigara ve Maraş Otu Kullanımını Etkileyen Faktörlerin Analizi. KSÜ Doğa Bil. Derg. , 20 (3), 276-282.
- Akdur, R. ,** 2009. Gençlerde Sigara Salgını. http://www.tapdk.gov.tr/piyasa_duzenlemeleri/tutun_alkol_kontrol/tutun_kontrolu/tutun_mamulleri_ve_saglik/Gen%C3%A7lerde%20Sigara%20Salg%C4%B1n%C4%B1,%20Sigara%20veya%20Sa%C4%9F%C4%B1k%20Sempozyumu-2009,%20Prof.%20Dr.%20Recep%20AKDUR.pdf (03. 10. 2016).
- Akkuş, D. , Karaca, A. , Konuk Şeker, D. , Ankaralı, H. ,** 2017. Lise Öğrencileri Arasında Sigara, Alkol Kullanım Sıklığı Ve Etkileyen Faktörler. Anatolian Clinic, 22 (1), 36-45.
- Akter, E. ,** 2011. Adana İl Merkezindeki Lise Öğrencilerinde Tütün ve Tütün Mamüllerinin Kullanımı. Uzmanlık Tezi, Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı, Adana.
- Akyüz, E. ,** 2016. Sigara, Çevre ve İnsan Hakları. International Journal of Social Science, (46), 395-402.
- Alemdar, K. ve Erdoğan, İ. ,** 1990. İletişim ve Toplum. Bilgi Yayınevi, 196 s, Ankara.
- Alışkın, Ö. , Savaş, N. , İnandı, T. , Yeniçeri, A. ,** 2015. Mustafa Kemal Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi Sağlık Personelinin Sigara İçme ve Bağımlılık Durumu. Mustafa Kemal Üniversitesi Tıp Dergisi, 6 (24).
- Allender, S. , Balakrishnan, R. , Scarborough, P. , Webster, P. , Rayner, M. ,** 2009. The burden of smoking-related ill health in the United Kingdom. Tobacco Control, (0), 1-7.
- Alparslan, M. ,** 2007. Sigara Bağımlılığının Sosyal Maliyeti: Türkiye Örneği (1996-2004). T. C. DPT Uzmanlık Tezi, 69 s.
- American for Nonsmokers' Right,** 2017. Smokefree Lists, Maps, and Data, <http://www.no-smoke.org/goingsmokefree.php?id=519> (2. 10. 2016).
- Andrews, J. A. ,** 2005. Perceptions of what Other Thinks and Smoking. Pediatrics for Parents, 21 (6), 5 s.

- Antikainen, M. , Malinak, C. , Loredana, S. , 2005.** Semiotics of Cultures: The Social Addiction of Smoking. *European Masters in Inter Cultural Communication*, Anglika Ruskin University, Cambridge.
- APA Dictionary of Psychology, 2015.** By American Psychological Association, 2nd. Edition, 871 s.
- Arai, Y. , Hosokawa, T. , Fukao, A. , Izumi, Y. , Hisamichi, S. , 1997.** Smoking Behaviour and Personality: A Population-Based Study in Japan. *Addiction*, 92 (8), 1023-1033.
- Argun Barış, S. , Yıldız, F. , Başığit, İ. , Boyacı, H. , 2011.** Kocaeli’de Sigara İçme Prevalansı. *Tüberküloz ve Toraks Dergisi*, 59 (2), 140-145.
- Arık, B. M. , 2004.** Bir Kültür Endüstrisi Ürünü Olarak 14 Şubat Sevgililer Günü. *İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*, 20, 79-87.
- Armour, B. S. , Pitts, M. M. , Lee, CW. , 2008.** Cigarette Smoking and Food Insecurity Among Low-Income Families in the United States, 2001. *Am J Health Promot. , 22 (6), 386-392.*
- Armour, S. B. , Pitts, M. M. , Lee, W. C. , 2008.** Cigarette smoking and food insecurity among low-income families in the United States, 2001. *American Journal of Health Promotion*, 22 (6), 386-392.
- Arslan, H. N. , Terzi, Ö. , Dabak, Ş. , Pekşen, Y. , 2012.** Substance, Cigarette and Alcohol Use Among High School Students in the Provincial Center of Samsun, Turkey: Samsun İl Merkezindeki Lise Öğrencilerinde Sigara, Alkol ve Madde Kullanımı. *Erciyes Med J. , 34 (2), 79-84.*
- Arslan, T. Y. , Pirinççi, S. , Okyay, P. , Döger, K. F. , 2016.** Adnan Menderes Üniversitesi Tıp Fakültesi Birinci Sınıf Öğrencilerinde Sigara Kullanımı ve İlişkili Faktörler: Tobacco Use and Related Factors Among Adnan Menderes University Faculty of Medicine Freshers. *Meandros Medical Journal*, (17), 146-52.
- Arslan, Y. T. , Pirinççi, S. , Okyay, P. , Döger, F. K. , 2016 .** Adnan Menderes Üniversitesi Tıp Fakültesi Birinci Sınıf Öğrencilerinde Sigara Kullanımı ve İlişkili Faktörler: Tobacco Use and Related Factors Among Adnan Menderes University Faculty of Medicine Freshers. *Meandros Medical Journal*, (17), 146-152.

- Ash Search Report Tobacco: Global Trends**, 2007. Action on Smoking and Health, www.ash.org.uk/files/documents/ASH_562.pdf (03.03.2016).
- Aslan D. , Aşut, Ö. ,** 2015. Dünyada Kadınlar Arasında Tütün Kullanımı ve Mücadelede Ayrıntılar: Global Tobacco Use Among Women and Details in Struggle. *Sürekli Tıp Eğitim Dergisi*, (24), 6-9.
- Atak, H. ,** 2011. Yetişkinliğe Geçiş Yıllarında Sigara İçme Davranışının Psikososyal Belirleyicileri ve Sigara İçmenin Yaşam Doyumu ve Öznel İyi Oluşla İlgisi: Psycho-social Markers of Smoking, and the Relationships Between Smoking and Life Satisfaction, and Subjective Well-being in the Years of Transition to Adulthood. *Klinik Psikiyatri*, 14, 29-43.
- Ayyagari, P. , Sindelar, L. J. ,** 2010. The Impact of Job Stress on Smoking and Quitting: Evidence from the HRS. *The B. E. Journal of Economic Analysis & Policy*, 10 (1), 27 s.
- Azagba, S. ,** 2015. Effect of Smoke-free Patio Policy of Restaurants and Bars on Exposure to Second-hand Smoke. *Prev Med. ,* (76), 74-78.
- Bader, P. , Boisclair, D. , Ferrence, R. ,** 2011. Effects of Tobacco Taxation and Pricing on Smoking Behavior in High Risk Populations: A Knowledge Synthesis. *Int. J. Environ. Res. Public Health*, 8 (11), 4118-4139.
- Bakır, H. ve Bahtiyar, G. ,** 2013. Ekolojik Modernleşmeye Karşı Risk Toplumları. II. Türkiye Lisansüstü Çalışmaları Kongresi - Bildiriler Kitabı V, Bursa, 1355-1366.
- Bakırcı, N. , Okuşluk, T. ,** 2007. İstanbul'da Bir Grup İşyerinde Sigara İçme Yasakları ve Bu Yasakların Çalışanların Sigara İçme Durumlarına Etkisi. *Toplum Hekimliği Bülteni*, 26 (1), 19-24.
- Balcı, M. ,** 2012. Tütün Endüstrisi ve Masumiyet Algısı. *Yeşilay Aylık Sağlık, Eğitim ve Kültür Dergisi*, 940, 4-5.
- Bauld, L. , Judge, K. , Platt, S. ,** 2007. Assessing the impact of smoking cessation services on reducing health inequalities in England: observational study. *Tob Control*, (16), 400-4.

- Bauman, K. E. , Ennett, S. T. ,** 1996. On the İmportance of Peer İnfluence for Adolescent Drug Use: Commonly Neglected Considerations. *Addiction*, 91 (2), 185-198.
- Bauman, Z. ,** 1998. Postmodern Etik. Çev. Alev Türker, Ayrıntı Yayınları, 248 s, İstanbul.
- Bauman, Z. ,** 2015. Sosyolojik Düşünmek. Çev. Abdullah Y. , 12. Baskı, Ayrıntı yayınları, İstanbul.
- Bayhan, V. ,** 2011. Tüketim Toplumunda Bireyin Ontolojik Mottosu: Tüketiyorum Öyleyse Varım. *Sosyoloji Konferansları Dergisi*, 221-248.
- Baykan, Z. , Naçar, M. ,** 2014. Tıp Fakültesi Öğrencilerinin Sigara Kullanımı ve Tütün Kanununa İlişkin Görüşleri: Smoking Prevalence and Views About Tobacco Law in Students of Medical School. *Dicle Tıp Dergisi*, 41 (3), 483-490.
- Baysa, H. ,** 2015. Ömer Müftî Kilisî'nin Sigaranın Hükmü Hakkındaki Görüşünün Değerlendirilmesi -Risâletü'd-Dühân Bağlamında-. *Kilis 7 Aralık Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 2 (2), 37-57.
- Beck, U. ,** 1995. *Ecological Politics in an Age o f Risk*. Polity Press, 63 s, Cambridge.
- Beck, U. ,** 1994. *Reflexive Modernization*. Polity Press, 33 s, Cambridge.
- Beck, U. ,** 1992. *Risk Society: Towards a New Modernity*. Trans. by Mark Ritter, Sage Publications, London, 10-184.
- Beck, U. ,** 1993. *Risk Society: Towards a New Modernity*. Trans. by Mark Ritter, Sage Publications, London, 35-38.
- Beck, U. ,** 1999. *Siyasallığın İcadı*. Çev. Nihat Ünler, İletişim Yayınları, İstanbul, 18-47. (Beck 1999a)
- Beck, U. ,** 1999. *World Risk Society*. Polity Press, Cambridge, 23-146. (Beck 1999b)
- Beck, U. ,** 2009. *World at Risk Society*. Polity Press, 9 s, Cambrigde.
- Beck, U. ,** 2011. Risk Toplumu Başka Bir Modernliğe Doğru. Çev. Kazım Özdoğan, Bülent Doğan, İthaki Yayınları, İstanbul, 24-364.
- Bell, K. , McCullough, L. , Salmon, A. , Bell, J. ,** 2010. 'Every Space is Claimed': Smokers' Experiences of Tobacco Denormalisation. *Sociology of Health & Illness*, 32 (6), 914-929.

- Benowitz, N. L. , Hukkanen, J. , Jacob, P. ,** 2009. Nicotine chemistry, metabolism, kinetics and biomarkers. *Handb Exp Pharmacol*, (192), 29-60.
- Bergen, H. A. , Martin, G. , Roeger, L. , Allison, S. ,** 2005. Perceived Academic Performance and Alcohol, Tobacco and Marijuana Use: Longitudinal Relationships in Young Community Adolescents. *Addict. Behav.* , (30), 1563-1573.
- Bewley, B. R. , Bland, J. M. ,** 1977. Academic Performance and Social Factors Related to Cigarette Smoking in Schoolchildren. *British Journal of Preventive and Social Medicine*, 31 (1), 18-24.
- Bilir N. , Özcebe H. ,** 2014. Tobacco Dependence and Control: Individual, Community Approaches and Social Marketing Method. *Eurasian J Pulmonol*, 16, 63-68.
- Bilir, N. ,** 2007. Tütün ve Kanser İlişkisi, Ülkemiz Açısından Önemi. Ed. A. M. , Tuncer, *Türkiyede Kanser Kontrolü, Sağlık Bakanlığı Kanserle Savaş Dairesi Başkanlığı, Onur Matbaacılık, Ankara*, 171-180.
- Bilir, N. ,** 2008. DSÖ Küresel Tütün Salgını Raporu (MPOWER).
- Bilir, N. ,** 2009. Türkiye Tütün Kontrolünde Dünyanın Neresinde?. Level of Tobacco Control in Turkey. *Türk Toraks Dergisi*, (10), 31-34.
- Bilir, N. , Aslan, D. ,** 2005. Dünyada, Türkiye’de ve Hacettepe’de Tütün Kontrol Çalışmaları. *Hacettepe Tıp Dergisi*, (36), 75-79.
- Bilir, N. , Aslan, D. ,** 2006. Sigara Dumanından Pasif Etkilenim Ne Kadar Zararlı. *Sürekli Tıp Eğitim Dergisi*, 15 (9), 4-6.
- Bilir, N. , Çakır, B. , Dağlı, E. , Ergüder, T. , Önder, Z. ,** 2010. Türkiyede Tütün Kontrolü Politikaları. WHO Regional Office for Europe, Denmark.
- Bilir, N. , Doğan, G. D. , Yıldız, A. N. ,** 1997. Sigara İçme Konusundaki Davranışlar ve Tutumlar. *Hacettepe Halk Sağlığı Vakfı Yayın No:7, Ankara*.
- Bilir, N. , Özcebe, H. ,** 2013. Türkiye MPOWER Koşullarını Ne Kadar Karşılıyor?: How Turkey Meets MPOWER Criteria?. *TAF Preventive Medicine Bulletin*, 12 (1), 1-10.

- Birinci Meclis Yeniden Açıldı**, 2001. <http://www.turkiyegazetesi.com.tr/Genel/a106463.aspx> (09. 11. 2015).
- Blecher, E.** , 2008. The impact of tobacco advertising bans on consumption in developing countries. *Journal of Health Economics*, 27 (4), 930-942.
- Bluhm, D.** , 2001. Columbus'tan Davidoff'a Tütün ve Kültür. Çev. Z. A. Yılmaz. , Dost Kitabevi, Ankara.
- Boeree, C. G.** , 1998. Personality Theories: Hans Eysenck and Other Temperament Theorists. <http://webpage.ship.edu/cgboer/eysenck.html> (20. 04. 2016).
- Bonnie, J. R.** , **Stratton, K.** , **Kwan, Y. L.** , 2015. Public Health Implications of Raising the Minimum Age of Legal Access to Tobacco Products. *Institute of Medicine of the National Academies*, Paperback.
- Borio, G.** , 2003. Tobacco Timeline: The Twentieth Century 1900-1949, The Rise of the Cigarette, www.tobacco.org/resources/history/Tobacco_History20-1.html (11. 05. 2016).
- Borland, B. L.** , **Rudolph, J. P.** , 1975. Relative Effects of Low Socio-economic Status, Parental Smoking and Poor Scholastic Performance on Smoking Among High School Students. *Social Science and Medicine*, (9), 27-30.
- Borland, R.** , **Hill, D.** , 1997. Initial impact of the new Australian tobacco health warnings on knowledge and beliefs. *Tobacco Control*, (6), 317-325.
- Borland, R.** , **Yong, H. H.** , **Siahpush, M. et al**, 2006. Support for and Reported Compliance with Smoke-free Restaurants and Bars by Smokers in Four Countries: Findings from the International Tobacco Control (ITC) Four Country Survey. *Tob Control*, 1 (5), 34-41.
- Boyes, W. J.** , **Marlow, M. L.** , 1994. The Public Demand for Smoking Bans. *Public Choice*, 88 (1), 57-67.
- Boyne, R.** , 2001. "Cosmopolis and Risk", *Theory, Culture & Society*. Sage Publications, 18 (4), London, 57-58.
- Bozkurt V.** , **Suğur, N.** , 2011. Endüstri Sosyolojisi. *Anadolu Üniversitesi Yayını*, Yayın No: 2327.

- Brandt, A. M.** , 2012. Inventing Conflicts of Interest: A History of Tobacco Industry Tactics. *Am. J. Public Health*, (102), 63-71.
- Brandt, M. A.** , 2007. *The Cigarette Century The Rise, Fall, and Deadly Persistence of the Product That Defined America*. Basic Book, New York.
- Brewer, T. N.** , **Hall, G. M.** , **Noar, M. S.** , **Parada, H.** , **Seroussi, A.** , **Bach, E. L.** , **Hanley, S.** , **Ribisl, M. K.** , 2016. Effect of Pictorial Cigarette Pack Warnings on Changes in Smoking Behavior, A Randomized Clinical Trial. *JAMA Internal Medicine*, 176 (7), 905-912.
- Bricker, J. B.** , **Rajan, K. B.** , **Andersen, M. R.** , **Peterson, A. V.** , 2005. Does Parental Smoking Cessation Encourage their Young Adult Children to Quit Smoking? A Prospective Study, *Addiction*, 100 (3), 379-386.
- Burns, E.** , 2007. *The Smoke Of The Gods: A Social History of Tobacco*. Temple University Press, Philadelphia.
- Bülbül, H. S.** , **Ceyhun, G. A.** , 2006. Pasif Sigara İçiciliği: Passive Cigarette Smoking. *Türk Aile Hek. Dergisi*, 10 (3), 123-128
- Callinan, J.** , **Clarke, A.** , **Doherty, K.** , **Kelleher, C.** , 2010. Legislative Smoking Bans for Reducing Secondhand Smoke Exposure, Smoking Prevalence and Tobacco Consumption. *Cochrane Database Systematic Review*, 14 (4).
- Campaign for Tobacco Free Kids**, 2007. Smoke Free Laws Encourage Smokers to Quit & Discourage Youth From Starting, <https://www.tobaccofreekids.org/research/factsheets/pdf/0198.pdf> (02. 05. 2017).
- Campaign for Tobacco Free Kids**, 2017. State Excise Tax Rates for Non-Cigarette Tobacco Products, <https://www.tobaccofreekids.org/research/factsheets/pdf/0169.pdf> (12. 01. 2017).
- Can, H.** , **Tuncer, D.** , **Ayhan, Y. D.** , 1999. *Genel İşletmecilik Bilgileri*, Siyasal Kitabevi, Ankara.
- Canpolat, N.** , 2012. Risk Toplumunda Halkla İlişkiler Şirketlerinin Kriz ve Kriz İletişimine Yönelik Bakış Açılarının Değerlendirilmesine Yönelik Bir Araştırma. *Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi*, (3), 121-134.

- Chaloupka, F. , Tauras, J. , Grossman, M. ,** 2000. The economics of addiction. P. Jha. , F. J. Chaloupka, Tobacco control in developing countries, Oxford University Press, Chicago.
- Chaloupka, F. J, Yürekli, A. , Fong, G. T. ,** 2012. Tobacco Taxes as a Tobacco Control Strategy. Tobacco Control, (21), 172-180.
- Charlton, A. ,** 1984. Children's Opinions About Smoking. Journal of the Royal College of General Practitioners, 34 (266), 483-487.
- Charlton, A. ,** 2004. Medicinal Uses of Tobacco İn History. Journal of Royal Society of Medicine, (97), 292-296.
- Chen, K. , Kandel, B. D. ,** 1995. The Natural History of Drug Use from Adolescence to the Midthirties in a General Population Sample. American Journal of Public Health, 85 (1), 41-47.
- China Tobacco Control Report,** 2007. Create a Smoke-Free Environment, Enjoy a Healthy Life, Ministry of Health of the People's Republic of China, Chinese Centers for Prevention and Control, Beijing.
- Choi, S. W. , Gilpin, A. E. , Farkas, J. A. , Pierce, J. P. ,** 2001. Determining the probability of future smoking among adolescents. Addiction, 96 (2), 313-323.
- Cigarette report for 2003,** 2005. Federal Trade Commission, Washington, DC, http://www.ftc.gov/reports/cigarette_05/050809_cigrpt.pdf (12. 03. 2016).
- Cigarette Smoking Among Adults- United States, 2005-2015,** 2016. Centers for Disease Control and Prevention, Morbidity and Mortality Weekly Report, 65 (44), 1205-1211.
- Cigarette Smoking and Tobacco Use Among People of Low Socioeconomic Status,** 2017. Centers for Disease Control and Prevention, <https://www.cdc.gov/tobacco/disparities/low-ses/index.htm> (11. 03. 2017).
- Cohen, M. J. ,** 1997. Risk Society and Ecological Modernisation: Alternative Visions For Post-Industrial Nations. Futures, 29 (2), 105-119.
- Copeland, L. ,** 2003. An Exploration of the Problems Faced by Young Women Living in Disadvantaged Circumstances If They Want to Give Up Smoking: Can More be done at General Practice Level?. Fam. Pract. , (20), 393-400.

- Cordry, V. H. , 2001.** Tobacco: A Reference Handbook. ABC-CLIO, 1. Edition, U. S. A.
- Coşkun, F. , Karadağ, M. , Ursavaş, A. , Ercüment, E. , 2010 .** Öğretmenlerin Sigara İçme Alışkanlıkları ve Yeni Yasaya Bakışları. *Solunum Dergisi*, 12 (3), 119-124.
- Council Directive 2011/64/EU of 21 June 2011 on the Structure and Rates of Excise Duty Applied to Manufactured Tobacco, 2011.** Official Journal of the European Union, <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=celex:32011L0064>, (06. 10. 2016).
- Cui, W. , 2010.** China Wrestles with Tobacco Control. *Bulletin of WHO*, (88), 251-252.
- Current Cigarette Smoking Among Adults in the United States, 2016.** Centers for Disease Control and Prevention, https://www.cdc.gov/tobacco/data_statistics/fact_sheets/adult_data/cig_smoking/ (07. 12. 2016).
- Current Cigarette Smoking Among Adults-United States, 2005-2014, 2015.** U. S. Centers for Disease Control and Prevention, *Morbidity and Mortality Weekly Report (MMWR)*, 64 (44), 1233-1240.
- Current Cigarette Smoking Prevalence Among Working Adults United States, 2004—2010, 2011.** Centers for Disease Control and Prevention, <http://www.cdc.gov/mmwr/preview/mmwrhtml/mm6038a2.htm#tab2> (12. 05. 2016).
- Çakmak, D. , Evren, C. , 2006.** Alkol ve Madde Kullanım Bozuklukları. *Özgül Matbaacılık, İstanbul.*
- Çakmak, F. , Akçiçek, E. İ. , 2014.** Sağlık Tarihinde Tütün Ed. H. V. , Mercimek, İ. E. , Akçiçek. *Mucizeden Belaya Tütün, Tarihi Kitabevi, İstanbul*, 487-510.
- Çalışkan, D. , Çulha, G. , Sarışen, Ö. , Karpuzoğlu, S. , Tunçbilek, A. , 2005.** Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Öğrenci ve Çalışanlarının Sigara İçme Durumu ve Etkili Faktörler: Smoking behavior among medical school students and staff in Ankara University School of Medicine. *Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Mecmuası*, (58), 124-131.

- Çan, G. , Özlü, T. , Bülbül, Y. , Torun, P. ,** 1996. Trabzon İl Merkezinde Görev Yapan Doktorlarda Sigara İçme Sıklığı. [http://www. thb. hacettepe. edu. tr/arsiv/1999/sayi_3-4/baslik2. pdf](http://www.thb.hacettepe.edu.tr/arsiv/1999/sayi_3-4/baslik2.pdf) (11. 03. 2017).
- Çapık, C. , Cingil, D. ,** 2013. Hemşirelik Öğrencilerinde Sigara Kullanımı, Nikotin Bağımlılık Düzeyi ve İlişkili Etmenler. *Kafkas J. Med. Sci. , 3 (2), 55-61.*
- Çelik, H. ,** 2014. Ulrich Beck: Küresel Risk ve Kozmopolitan Politika, *Marmara Sosyal Araştırmalar Dergisi, (5), 82-100.*
- Çelik, R. , Durmaz, M. , Yorulmaz, R. , Varol, T. , Polat, F. N. , Yalçın, B. , Türkmen, Z. , Bacanlı, N. ,** 2006. Risk İletişimi Bağlamında Sigara Paketleri Üzerindeki Görsel Uyarı Niteliği Taşıyan Mesajların Sigara Kullanımına Etkisi. *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 3 (25), 1-22.*
- Çivi, S, Şahin, T. K. ,** 1991. Selçuk Üniversitesi Tıp Fakültesi ve Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okulu öğrencilerinin Sigara Konusundaki Bilgi Tutum ve Davranışları. *Aile ve Toplum, (1), 49-52.*
- Çoban, S. A. , Sungur, G. ,** 2013. Öğretmenlerin Sigara Kullanım Konusundaki Davranışları ve Görüşleri. *Turk Toraks Derg, (14), 98-102.*
- Çobaner, A. S. ,** 2013. Hak Temelli Sağlık Anlayışı Bağlamında Tütün Kontrolü Haberlerinin Basında Çerçeveselenmesi. Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Gazetecilik Anabilim Dalı, Ankara.
- Çom, S. ,** 2011. Dumansız Hava Sahası. Sigara ve Sağlık Ulusal Kongresi, Kocaeli.
- Çuhacı, A. ,** 2007. Ulrich Beck'in Risk Toplumu Kuramı. *Sosyoloji Dergisi, 3 (4), 129-157.*
- Dağlı, E. ,** 2010. "Tütün Endüstrisi Taktikleri". Tütün ve Tütün Kontrolü, Ed. Zeynep Ayfer Aytemur, Şule Akçay, Osman Elbek, Toraks Kitapları, Sayı 10, Türk Toraks Derneği, İstanbul, 36-44.
- Dağlı, E. ,** 2015. Tütün Endüstrisinin "Yeni" Taktikleri ve Mücadele Yöntemleri: "New" Tactics of Tobacco Industry and Struggle Methods. *Sürekli Tıp Eğitimi Dergisi, (24), 10-13.*

- Dağlı, E. , Saloojee, Y. ,** 2000. Tobacco İndustry Tactics For Resisting Public Policy On Health. WHO İnternational Conference On Tobacco And Law, 7-9 January 2000, New Delhi.
- de Vries, H. , Engels, R. , Kremers, S. , Wetzels, J. , Mudde, A. , 2003. Parents' and Friends' Smoking Status as Predictors of Smoking Onset: Findings from Six European Countries. Health Educ. Res. , 18 (5), 627-636.
- Delnevo, C. , Hrywna, M. , Foulds, J. , Steinberg, B. M. ,** 2005. Cigar Use Before and After a Cigarette Excise Tax İncrease in New Jersey. Addictive Behaviors, 29 (9), 1799-1807.
- Demir, T. ,** 2008. Sigara Bağımlılığı:Türkiyede Sık Karşılaşılan Psikiyatrik Hastalıklar. Sempozyum Dizisi, No:62, İ. Ü. Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Sürekli Tıp Eğitimi Etkinlikleri, 231-238.
- Demirkol, A. ,** 2013. Tütün Teleskopundan Ruhumuz. GoaYayınevi, İstanbul.
- Di Franza, J. R. , McAfee T. ,** 1992. The Tobacco İnstitute: helping youth say "yes" to tobacco. The Journal of Family Practice, 34 (6), 694-696.
- Digesting the statistics of Workplace Stress,** 2011. The American İnstitute of Stress, <http://www.stress.org/workplace-stress/> (11.05.2016).
- Dilber, S. , Tekin, O. , Arslan, İ. , Eren, Ş. Ü. , Fidancı, İ. ,** 2014. Medeni Durum ve Eğitim Düzeyinin, Sigara Kullanım Durumu ile İlişkisi. Conference Paper, 8. Aile Hekimliği Güz Okulu, Antalya.
- Dinçer, M. ,** 1996. Çevre Gönüllü Kuruluşları. Türkiye Çevre Vakfı Yayını, 35 s.
- Doğan, G. D. , Ulukol, B. ,** 2010. Ergenlerin Sigara İçmesini Etkileyen Faktörler ve Sigara Karşıtı İki Eğitim Modelinin Etkinliği. İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi, 17 (3), 179-185.
- Doğan, M. ,** 2001. Büyük Türkçe Sözlük, Gerçek Hayat, 1113 s, İstanbul.
- Doll, H. , Hill, A. B. ,** 1956. Lung Cancer and Other Causes of Death in Relation to Smoking: A Second Report on the Mortality of British Doctors. British Medical Journal, 2 (5001), 1071-1081.

- Donner, F. C. , Ambrosino, N. , Goldstein, R. S. ,** 2005. Pulmonary Rehabilitation. CRC Press, 1. Edition, 291 s, USA.
- Doxey, J. , Hammond, D. ,** 2011. Deadly in Pink:The Impact of Cigarette Packaging Among Young Women. Tobacco Control, 20 (5), 353-360
- Dönmez, B. , Çolak, H. , Dönmez, K. H. ,** 2015. Giresun İlinde Lise Öğrencilerinin Sigara, Alkol ve Uyuşturucu Alışkanlıklarının Araştırılması. Karadeniz Sosyal Bilimler Dergisi, 2 (3), 35-42.
- Dube, S. R. , Arrazola, R. A. , Lee, J. , Engstrom, M. , Malarcher, A. ,** 2013. Pro-Tobacco Influences and Susceptibility to Smoking Cigarettes Among Middle and High School Students-United States, 2011. Journal of Adolescent Health, 52 (5), 45-51.
- Duncan, G. J. , Wilkerson, B. , England, P. ,** 2006. Cleaning Up Their Act: the Effects of Marriage and Cohabitation on Licit and İlicit Drug Use. Demography, (43), 691-710.
- Dunlap, R. , 1980. Paradigmatic Change in Social Science. American Behavioral Scientist, 24 (1), 5-14.
- Duran, S. , Gözetin, A. ,** 2017. Üniversite Öğrencilerinde Sigara İçme Davranışı, Yalnızlık ve Stresle Baş Etme Biçimleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi: Analysis of Relationship Between University Students' Smoking Behaviour and Coping Formats With Loneliness and Stress. Bozok Tıp Derg. , 7 (1), 1-7.
- Durna, T. ,** 2011. "Neoliberalizmin Bir Hegemonya Aracı Olarak Kurumsal Sosyal Sorumluluk (KSS) ve Çokuluslu Şirketlerin Hayattan Eksilttikleri". Halkla İlişkiler ve Reklamın Anatomisi, Eleştirel Bir Kavrayış, Der. Sema Yıldırım Becerikli, Ütopya Yayınevi, Ankara, 76-102.
- Durualp, E. , Bektaş, G. , Ergin, D. , Karaca, E. , Topcu E. ,** 2011. Annelerin sigara kullanımı ile yenidoğanın doğum kilosu, boyu ve baş çevresi arasındaki ilişkinin incelenmesi. Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Mecmuası, 64 (3), 119-126.
- Dünya Sağlık Örgütü,** 2015. Tobacco. <http://www.who.int/en/>, (28/06/2017.)

- Eaves, L. J. , Eysenck, H. J. ,** 1980. The relationship between smoking and personality. *Causes and Effects of Smoking*, Sage Publications, Beverly Hills, California, 283-314.
- Edelen, O. M. , Tucker, J. S. , Ellickson, L. P. ,** 2007. A Discrete Time Hazards Model of Smoking Initiation Among West Coast Youth from Age 5 to 23. *Preventive Medicine*, 44 (1), 52-54.
- Emekdar, G. , Çıtıl, R. , Önder, Y. , Bulut, E. Y. , Yaşayancan, Ö. , Kazancı, Ö. N. , Sönmezgöz, E. , Eğri, M. ,** 2017. Tokat İli Ortaokul ve Lise Öğrencilerinde Sigara İçme Prevalansı ve Etkileyen Faktörler. *J Contemp Med*, 7 (1), 58-66.
- Emekdar, G. , Çıtıl, R. , Önder, Y. , Bulut, Y. E. , Yaşayancan, Ö. , Kazancı, N. Ö. , Sönmezgöz, E. , Eğri, M. ,** 2017. Tokat İli Ortaokul ve Lise Öğrencilerinde Sigara İçme Prevalansı ve Etkileyen Faktörler. *Çağdaş Tıp Dergisi*, 7 (1), 58-66.
- Encyclopædia Britannica, 2017. Adolescence, <https://www.britannica.com/science/adolescence> (16. 03. 2017).
- Engin H. , Emri, S. A. ,** 1999. Sigara: Kanser Patogenezinde Önlenebilir Bir Etken. *Türkiye Tıp Dergisi*, 6 (6), 322-331.
- Er, D. ,** 2011. Modernite, Risk ve Toplum, Bir Giriş ve Bazı Yorumlar. *Journal of New World Sciences Academy*, 6 (2), s. 373-379.
- Erdamar, G. , Kurupınar, A. ,** 2014. Ortaöğretim Öğrencilerinde Görülen Madde Bağımlılığı Alışkanlığı ve Yaygınlığı: Bartın İli Örneği. *Sosyal Bilimler Dergisi*, 16 (1), 65-84.
- Erdoğan, İ. ve Ejder, N. ,** 1997. Çevre Sorunları, Çözümler, Nedenler. Doruk Yayınları, Ankara.
- Ergüder, C. ,** 2008. Tütün Kontrolü Çerçeve Sözleşmesi, Küresel Sağlık İçin, Küresel Eylem (The WHO Framework Convention on Tobacco Control). Klasmat Matbaacılık, Sağlık Bakanlığı Yayın No: 731, Ankara.
- Ergüder, T. , Soydal, T. , Uğurlu, M. , Çakır, B. , Warren, W. ,** 2006. Küresel Gençlik Tütün Araştırması Türkiye. <http://www.turkkanser.org/dosyalar/haberler/97TKGTA.pdf> (10. 02. 2017).

- Ergüder, T. , Soydal, T. , Uğurlu, M. , Çakır, B. , Warren, W. ,** 2006. Küresel Gençlik Tütün Araştırması Türkiye. <http://www.turkkanser.org/dosyalar/haberler/97TKGTA.pdf> (10. 02. 2017).
- Eriksen, M. , Mackay, J. , Ross, H. ,** 2013. The Tobacco Atlas. American Cancer Society, Fourth Edition.
- Eriksen, M. , Mackay, J. , Schluger, N. , Gomeshtapeh, I. F. , Dhrope, J. ,** 2015. Tobacco Atlas. American Cancer Society Fifth Edition, China.
- Erjem, Y. ,** 2003. Çevre Sorunları Karşısında Çevre Eğitimi ve Sosyolojik Boyutu. Kayseri: I. Uluslararası Erciyes Sempozyumu Bildirileri Kitabı, 237 s.
- Eroğlu, D. ,** 2012. Kafeterya ve Lokanta Çalışanları ve Müşterilerinin Sigara Yasağı İle İlgili Bilgi ve Tutumları. Yüksek Lisans Tezi. Selçuk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Halk Sağlığı Anabilim Dalı, Konya.
- Ersu, R. , Arman, A. R. , Save, D. , Karadağ, B. , Karakoç, F. , Berkem, M. , Dağlı, E. ,** 2004. Prevalence of snoring and symptoms of sleep-disordered breathing in primary school children in İstanbul. Chest, 126 (1), 19-24.
- Ertem, B. ,** 2011. Kaçakçılık ve Tütün Sarmalında Tütün Savaşları. IQ Kültür Sanat Yayıncılık, 1. Baskı, İstanbul.
- Ertürk, H. ,** 1998. Çevre Bilimlerine Giriş. Ekin Yayınevi, İstanbul, 49-80.
- Esgin, A. ,** 2008. Anthony Giddens Sosyolojisi. Anı Yayıncılık, 459 s, Ankara.
- Esgin, A. ,** 2013. İmal Edilmiş Belirsizlikler Çağının Sosyolojik Yöneli mi: Ulrich Beck ve Anthony Giddens Kaynaklı "Risk Toplumu" Tartışmaları. Gaziantep University Journal of Social Sciences, 12 (3), 683-696.
- Evans, S. , Byrne, C. , Mulcahy, M. ,** 2006. Smoking in the Home: Attitudes and Perception and the impact of the 2004 irish Smoking Ban. Health Promotion Services and the Department of Public Health, Published by Health Service Executive West.
- Evrengil, E. ,** 2014. Türkiye’de Tütün Ürünü Piyasa Düzenlemesi: Tütün Kontrolü Bakış Açısından Bir Değerlendirme. Sürekli Tıp Eğitimi Dergisi, (23), 24-31.

- Excise Duty Tables Part III - Manufactured Tobacco**, 2015. European Commission, http://ec.europa.eu/taxation_customs/business/excise-duties-alcohol-tobacco-energy/excise-duties-tobacco/excise-duties-tobacco-legislation_en (21. 10. 2016).
- Ezzati, M. , Henley, J. S. , Thun, J. M. , Lopez, D. A. ,** 2005. Role of Smoking in Global and Regional Cardiovascular Mortality. *Circulation*, (112), 489-497.
- Farrelly, C. M. , Nonnemaker, M. J. , Watson A. K. ,** 2012. The Consequences of High Cigarette Excise Taxes for Low-Income Smokers. *Plos One*, 7 (9), 1-7.
- Farrelly, M. , Loomis, B. , Han, B. , Gfroerer, J. , Kuiper, N. , Couzens, G. L. , Dube, S. , Caraballo, R. S. ,** 2013. A Comprehensive Examination of the Influence of State Tobacco Control Programs and Policies on Youth Smoking. *American Journal of Public Health*, (103), 549-555.
- Farrelly, M. C. , Bray, J. W. , Pechacek, T. , Woollery, T. ,** 2001. Response by Adults to Increase in Cigarette Price by Sociodemographic Characteristics. *Southern Economic Journal*, 68 (1), 156-165.
- Farrelly, M. C. , Noumamaker, J. M. , Chou, R. , Hyland, A. , Peterson, K. K. , Bauer, U. E. ,** 2005. "Changes in Hospitality Workers' Exposure to Secondhand Smoke Following the Implementation of New York's Smoke-free Law". *Tobacco Control*, (14), 236-241.
- Federico, B, Kunst, A. E, Vannoni, F. , Damiani, G. , Costa, G. ,** 2004. Trends in educational inequalities in smoking in northern, mid and southern Italy, 1980– 2000. *Prev Med*, (39), 919-926.
- Feng, S. ,** 2005. Rationality and self-control: the implications of smoking cessation. *The Journal of Socio-Economics*, (34), 211-22.
- FFY 2013 Annual Synar Reports: Tobacco Sales to Youth**, 2014. Substance Abuse and Mental Health Services Administration, <http://www.samhsa.gov/sites/default/files/synar-annual-report-2013.pdf> (12. 11. 2016).

- Fichtenburg, C. , Glantz, S. ,** 2002. Efect of Smoke-free Workplaces on Smoking Behavior: Systematic Review. *British Medical Journal*, (325), 188-194.
- Fidan, F. , Sezer, M. , Demirel, R. , Kara, Z. , Ünlü, M. ,** 2006. Öğretmenlerin Sigara İçme Durumu ve Sigara Yasası Karşısındaki Tutumları. *Toraks Dergisi*, 7 (3), 196-199.
- Fidan, F. , Sezer, M. , Ünlü, M. , Kara, Z. ,** 2005. Kahvehane, Kafeterya, Lokanta Çalışanları ve Müşterilerinin Sigara ile İlgili Bilgi ve Tutumları. *Tüberküloz ve Toraks Dergisi*, 53 (4), 362-370.
- Fieldman, J. , Shenker, R. I. , Nussbaum, M. , Jacobson, S. M. , Etzel, A. R. , Spierto, W. F. , Lilienfield, E. D. ,** 1991. Passive Smoking Alters Lipid Profiles in Adolescents. *Pediatrics*, 88 (2), 259-264.
- França, R. L. , Dautzenberg, B. , Falissard, B. , Reynaud, M. ,** 2009. Are Social Norms Associated with Smoking in French University Students? A survey Report on Smoking Correlates. *Substance Abuse Treatment, Prevention and Policy*, 4 (4), 1-14.
- Friedman, I. A. ,** 1991. High- and low-burnout schools: School culture aspects of teacher burnout. *Journal of Educational Research*, 84 (6), 325-333.
- Furedi, F. ,** 2001. *Korku Kültürü: Risk Almanın Riskleri*. Çev. Barış Yıldırım, Ayrıntı Yayınları, İstanbul, 43-93.
- Gardner, N. M. , Brandt, M. A. ,** 2006. "The Doctors' Choice Is America's Choice": The Physician in US Cigarette Advertisements, 1930-1953. *American Journal of Public Health*, 96 (2), 222-232.
- Gartner, W. C. ,** 1986. Temporal Influences on Image Change. *Annals of Tourism Research*, 13 (4), 635-644.
- Gately, I. ,** 2003. *Tobacco: A Cultural History of How an Exotic Plant Seduced Civilization*. Grove Press, New York.
- Gaudette, A. L. , Richardson, A. , Huang, S. ,** 1998. Which Workers Smoke?. *Health Reports*, 10 (3), 35-45.
- Geckova, M. A. , Stewart, R. , van Dijk, P. J. , Orosova, O. , Groothoff, W. J. , Post, D. ,** 2005. Influence of Socio-Economic Status, Parents and Peers on Smoking Behaviour of Adolescents. *Eur. Addict Res.*, 11 (4), 204-209.

- Geiss, O. , Kotzias, D. ,** 2007. Tobacco, Cigarettes and Cigarette Smoke: An Overview. İnstitute for Health and Consumer Protection European Commission, 1s.
- Gerçek, C. , Doğan, N. ,** 2012. Effect of the Written and Combined Warnings on the Cigarette Pockets on University Students. Educational Sciences: Theory & Practice, 12 (4), 2581-2584.
- Gerçek, C. , Doğan, N. ,** 2012. Sigara Paketleri Üzerindeki Yazılı ve Birleşik Uyarıların Üniversite Gençleri Üzerindeki Etkisinin İncelenmesi. Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri (Educational Sciences: Theory & Practice), 12 (4), 2573-2584.
- Giddens A. ,** 2002. Sağ ve Solun Ötesinde: Radikal Politikaların Geleceği. Çev. M. Sözen, S. Yücesoy, Metis Yayınları, 83 s, İstanbul. (Giddens 2002a)
- Giddens, A. ,** 1994. Modernliğin Sonuçları. Çev. Ersin Kuşdil, Ayrıntı Yayınları, İstanbul.
- Giddens, A. ,** 1998. Beyond Left and Right. Polity Press, Cambridge, 97-99. (Giddens 1998b)
- Giddens, A. ,** 1998. Modernliğin sonuçları. Çev. Ersin Kuşdil, Ayrıntı Yayınları, İstanbul, 15-40. (Giddens 1998a)
- Giddens, A. ,** 2000. Elimizden Kaçıp Giden Dünya. Çev. Osman Akınhay, Alfa Yayınları, İstanbul, 13-48. (Giddens 2000a)
- Giddens, A. ,** 2000. Sosyoloji. Ayraç Yayınları, Ankara, 563-566. (Giddens 2000b)
- Giddens, A. ,** 2001. Modernliği Anlamlandırmak. Çev. Serhat Uyrkulak, Murat Sağlam, Alfa Yayınları, İstanbul, 13-223.
- Giddens, A. ,** 2002. Runaway world: How globalisation is reshaping our lives. Profile Books, 26 p, London. (Giddens 2002b)
- Giddens, A. ,** 2010. Modernite ve bireysel kimlik: Geç Modern Çağda Benlik ve Toplum. Çev. Ü. Tatlıcan, Say Yayınları, İstanbul, 158-161.
- Giddens, A. ,** 2012. Sosyoloji. Kırmızı Yayınları, 991-1019.
- Giddens, A. , ve Christopher, P. ,** 2001. Modernliği Anlamlandırmak: Anthony Giddens'la Söyleşiler. Çev. S. Uyrkulak, M. Sağlam, Alfa Yayınları, 220 s, İstanbul.

- Gilmore, B. A. , Fooks, G. , Drope, J. , Bialous, A. S. , Jackson, R. R. ,** 2015. Exposing and Addressing Tobacco Industry Conduct in Low-Income and Middle-Income Countries. *The Lancet*, 385 (9972), 1029-1043.
- Giovino, G. A. ,** 2007. The Tobacco Epidemic in the United States. *American Journal of Preventive Medicine*, 33 (6S), 318-326.
- Giskes, K. , Kunst, A. E. , Benach J. , Borrell, C. , Costa, G. , Dahl, E. et al. ,** 2005. Trends in smoking behaviour between 1985 and 2000 in nine European countries by education. *Epidemiology and Community Health*, (59), 395-401.
- Global Adult Tobacco Survey (GATS) China,** 2010. Country Report, Chinese Center for Disease Control and Prevention, [www. notc. org. cn/newjcpag/201304/W020121108628365808856. pdf](http://www.notc.org.cn/newjcpag/201304/W020121108628365808856.pdf) (07. 09. 2016).
- Global Report on Trends in Prevalence of Tobacco Smoking,** 2015. World Health Organization, WHO Press, Geneva.
- Global Youth Tobacco Survey,** 2014. Fact Sheet China 2014, World Health Organization, [www. wpro. who. int/china/gyts_china_fs_en_20140528. pdf](http://www.wpro.who.int/china/gyts_china_fs_en_20140528.pdf) (07. 09. 2016).
- Goldman, DP. , Smith, JP. ,** 2002. Can patient self-management help explain the SES health gradient?. *Proc Natl Acad Sci*, 10929-10934.
- Goldstein, J. ,** 1991. The stigmatization of smokers: an empirical investigation. *Journal of Drug Education*, 21 (2), 167-182.
- Goodman, J. , Norton M. , Parascandola, M. ,** 2005. Tobacco in History and Culture: An Encyclopedia. Ed. Thomson Gale, USA
- Gökçe, O. ve Demiray U. ,** 2006. Terörün Görüntüleri, Görüntülerin Terörü, Çizgi Kitapevi Yayınları, Konya, 1-2.
- Gökgöz, Ş. , Koçoğlu, G. ,** 2007. Adelosan Çağda Sigara ve Alkol İçme Davranışı. *Fırat Tıp Dergisi*, 12 (3), 214-218.
- Gökmen N. , Yıldız, A. , Deniz, Ö. ,** 2007. Tütün Fabrikasında Çalışan İşçilerin Tütüne Bağlı Sağlık Risk Algıları ve Uygulamaları. *TSK Koruyucu Hekimlik Bülteni*, 6 (6), 465-474.
- Gözler, K. ,** 1989. Sigara İçme Özgürlüğü ve Sınırları, Özgürlüklerin Sınırlandırılması Problemi Açısından Sigara Yasağı. *Ankara Barosu Dergisi*, 47 (1), 31-67.

- Graves, B. , 2000.** Tobacco Use. Capstone Press, USA.
- Gray, J. , 2006.** Küresel Yanılıgılar. Çeviren: Zerrin Koltukçuoğlu, Etkileşim Yayınları. , 34 s, İstanbul.
- Greaves, L. , 1996.** Smoke Screen: Women's Smoking and Social Control. London, Scarlet Press.
- Güler, N. , Karaca, S. N. , Demirel, Y. , 2016.** Halk Otobüsü Şoförlerinin Sigara İçme ve Bağımlılık Durumları. Sivas, (3), 17-23.
- Güneşer, S. , Atıcı, A. , Alparşlan, N. , Cinaz, P. , 1998.** Effects of indoor environmental factors on respiratory systems of children. Journal of Tropical Pediatrics, (40), 114-116.
- Günindi, A. E. , 2002.** "Popüler Kültürden Müzik Videolarının Gençler Üzerine Olumsuz Etkileri", Aile ve Toplum Dergisi, Nisan-Haziran.
- Gürbay, A. , 2015.** Tütün Kontrolü Çalışmalarında Laboratuvar Analizlerinin Önemi. Importance of Laboratory Analysis in Tobacco Control Studies. Sürekli Tıp Eğitim Dergisi, (24), 62-66.
- Güvenç, B. , 2010.** İnsan ve Kültür. Boyut Yayın Grubu/Araştırma Dizisi, İstanbul.
- Habermas, J. , 2003.** İnsan Doğasının Geleceği, Çev. Kaan H. Ökten, Everest Yayınları, 39 s, İstanbul.
- Hacıhanefioğlu, U. , 1979.** Akciğer Patalojisi Ders Kitabı. İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi Yayınları, İstanbul.
- Ham, C. D. , Przybeck, T. , Strickland, R. J. , Luke, A. D. , Bierut, J. L. , Evanoff, A. B. , 2011.** Occupation and Workplace Policies Predict Smoking Behaviors: Analysis of National Data from the Current Population Survey. The Journal of Occupational and Environmental Medicine, 53 (11), 1337-1345.
- Hammond, D. , Fong, G. T. , McDonald, P. W. , Cameron, R. , Brown, K. S. , 2003.** Impact of the graphic Canadian warning labels on adult smoking behaviour. Tobacco Control, 12 (4), 391-395.
- Hammond, D. , Fong, G. T. , Zanna, M. P. , Thrasher, J. F, Borland, R. , 2006.** Tobacco Denormalization and Industry Beliefs Among Smokers from Four Countries. Am J Prev Med. , (31), 225-232.

- Health at a Glance**, 2015. OECD Indicators, OECD Publishing, Paris.
- Health Survey for England, Adult Cigarette Smoking**, 2015. National Health Service, <http://www.content.digital.nhs.uk/catalogue/PUB22610/HSE2015-Adult-smo.pdf> (02. 10. 2016).
- Heatherton, T. F. , Kozlowski, L. T. , Frecker, R. C. , Fagerstrom, K. ,** 1991. The Fagerstrom Test for Nicotine Dependence: a revision of the Fagerstrom Tolerance Questionnaire. *British Journal of Addiction*, (86), 1119-1127.
- Heilert, D. , Kaul, A. ,** 2017. Smoking Behaviour in Germany: Evidence from the SOEP. www.econ.uzh.ch/static/wp/econwp245.pdf (11. 05. 2017).
- Henningfield, J. ,** 1985. *Nicotine: An Old-Fashioned Addiction*. Chelsea House Publishers, New York, NY, USA, 96-98.
- Hermalin, I. A. , Lowry, D. ,** 2010. The Age Prevalence of Smoking among Chinese Women: A Case of Arrested Diffusion?. *Population Studies Center Research Report*, 10-718.
- Hersch, J. ,** 2010. Gender, Income Levels, and the Demand for Cigarettes. Discussion Paper No. 299, http://www.law.harvard.edu/programs/olin_center/papers/pdf/299.pdf (11. 03. 2017).
- Hesketh, T. , Ding, QJ. , Tomkins, A. ,** 2001. Smoking Among Youths in China. *Am J Public Health*, (91), 1653-52.
- Hiscock, R. , Bauld, L. , Amos, A. , et al.** 2012. Socioeconomic Status and Smoking: a review. *Ann N Y Acad Sci*, (1248), 107-23.
- Hoek, J. , Wong, C. , Gendall, P. , Louviere, J. , Cong, K. ,** 2011. Effects of Dissuasive Packaging on Young Adult Smokers. *Tobacco Control*, 20 (3), 183-188.
- Hoerster, V. ,** 2012. *Smoking Behavior Among College Students: A Survey*. A Thesis Submitted to the Faculty of Baylor University In Partial Fulfillment of the Requirements for the Honors Program, Waco, Texas.
- Holm, K. , Kremiers, S. P. J. , de Vries, H. ,** 2003. Why Do Danish Adolescents Take Up Smoking? *European Journal of Public Health*, 13 (1), 67-74.

- Horkheimer, M. , Adorno, W. T. ,** 1995. Aydınlanmanın Diyalektiği- Felsefi Fragmanlar II. Çev. Oğuz Özügül, Kabalcı Yayınları, İstanbul.
- Hu, T. W. , Mao, Z. , Shi, J. , Chen, W. ,** 2008. Tobacco Taxation and Its Potential Impact in China. global. tobaccofreekids. org/files /pdf/en/ China_tobacco_tobacco_taxes_report_en. pdf (12. 10. 2015).
- Huang, J. , Chaloupka, F. J. ,** 2012. The Impact of the 2009 Federal Tobacco Excise Tax Increase on Youth Tobacco Use. National Bureau of Economic Research Working Paper 18026, <http://www.nber.org/papers/w18026> (14. 07. 2015).
- Hunt, K. , Henderson, M. , Wight, D. , Sargent, J. D,** 2011. Exposure to Smoking in Films and Own Smoking Among Scottish Adolescents: A Cross-Sectional Study. Thorax, 66 (10), 866-874.
- Hyland, A. , Higbee, C. , Li, O. , Bauer, E. J. , Giovino, A. G. , Alford, T. , Cummings, M. K,** 2005. American Journal of Public Health, 95 (6994), 994-995.
- İlhan, F. , Aksakal, N. F. , İlhan, N. M. , Aygün, R. ,** 2005. Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi Öğrencilerinin Sigara İçme Durumu. TSK Koruyucu Hekimlik Bülteni, 4 (4), 188-198.
- İlhan, S. ,** 2007. Yeni Kapitalizmin Karanlık Yüzü: İnsanlık ve Ahlakilik Söylemlerinin Santeciliği Üzerine. F. Ü. Sosyal Bilimler Dergisi, 17 (2), 283-306.
- İllerde Tütün Kontrol Kurulu Kurulması Hakkında 24. 05. 2007 tarih, 11083 sayı, 2007/38 nolu Genelge,** 2007. T. C. Sağlık Bakanlığı Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, http://www.ihsm.gov.tr/indir/mevzuat/genelgeler/G_24052007_1.pdf (09. 02. 2017).
- İnal, S. , Yıldız, S. ,** 2006. İlköğretim Öğrencilerinin Sigaraya İlişkin Bilgi ve İnanışları İle Aile Bireyleri ve Öğretmenlerinin Sigara İçme Durumunun İncelenmesi. Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi, 9 (1), 1-9.
- İnceoğlu, S. ,** 2013. , İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi ve Anayasa. Beta Yayınevi, 24 s, İstanbul.

- Jackson, C. , Henriksen, L. , Dickinson, D. , Levine, D. W. ,** 1997. The Early Use of Alcohol and Tobacco: Its Relation to Children's Competence and Parents' Behavior. *American Journal of Public Health*, 87 (3), 359-365.
- Jacobson, D. P. , Wasserman, J. ,** 1997. Tobacco Control Laws: Implementation and Enforcement. Published by RAND, Washington D. C.
- Jacobson, P. D. , Zapawa, L. M. ,** 2001. Clean Indoor Air Restrictions. Ed. Rabin, R. L, Sugarman, S. D. , *Regulating tobacco*, Oxford University Press, New York, 207-244.
- Japuntich, S. J. , Leventhal, A. M. , Piper, M. E. , Bolt, D. M. , Roberts, L. J. , Fiore, M. C. , Baker, T. B. ,** 2011. Smoker Characteristics and Smoking-Cessation Milestones. *American Journal of Preventive Medicine*, 40 s.
- Jarvis, J. M. ,** 2004. Why People Smoke. *British Medical Journal*, (328), 277-279.
- Jarvis, M. J. , Goddard, E. , Higgins, V. , Feyerabend, C. , Bryant, A. , Cook, G. D. ,** 2000. *The British Medical Journal*, (321), 343-345.
- Jemal, A. , Vineis, P. , Bray, F. , Torre, L. , Forman, D. ,** 2014. *The Cancer Society*. Published American Cancer Society USA.
- Jha, P. , Peto, R. , Zatonski, W. , Boreham, J. , Jarvis, MJ. , et al. ,** 2006. Social inequalities in male mortality and in male mortality from smoking: indirect estimation from national death rates in England and Wales, Poland and North America. *Lancet*, (368), 367-70.
- Jin, J. ,** 2012. FCTC and China's Politics of Tobacco Control. Oxford-Princeton Global Leaders Fellowship Programme, The 4th GLF Annual Colloquium.
- John, R. M. , Sung, H. Y. , Max, W. ,** 2009. Economic cost of tobacco use in India, 2004. *Tobacco Control*, 18 (2), 138-43.
- Johnston, L. D. , O'Malley, P. M. , Bachman, J. G. , Schulenberg, J. E. ,** 2010. Teen Cigarette Smoking Drops to Historic Low in 2015. <http://www.monitoringthefuture.org/press.html> (5. 11. 2016).
- Kaboğlu, İ. ,** 1989. *Kollektif Özgürlükler*. 13 s vd, Diyarbakır.

- Kahende, J. W. , Loomis, B. R. , Adhikari, B. , Marshall, L. ,** 2009. A review of economic evaluations of tobacco control programs. *Int J Environ Res Public Health*, 6 (1), 51-68.
- Kanadoğlu, K. ,** 2000. Türk ve Alman Anayasa Yargısında Anayasal Değerlerin Çatışması ve Uyumlaştırılması. Beta Yayınevi, İstanbul.
- Kara, H. İ. , Dikici, B. , Yel, S. ,** 2010. Smoking Initiation in Primary School Students in Southeast of Turkey: the Roles of Sociodemographic Factors, Gender and Parental Characteristics: Güneydoğu Anadolu Bölgesinde İlköğretim Okullarında Okuyan Öğrencilerde Sigaraya Başlama: Sosyodemografik Faktörler, Cinsiyet ve Anne-Baba Özellikleri. *Düzce Tıp Dergisi*, 12 (2), 5-11.
- Kara, T. ,** 2014. Kültür Endüstrisi Kavramı Çerçevesinde Medya Ürünleri: Eleştirel Yaklaşım. *The Turkish Online Journal of Design, Art and Communication – TOJDAC*, (4), 51-60.
- Karaboğa, T. ,** 2016. Çevre Sosyolojisinde Çevre Sorunlarına Yönelik Alternatif Arayışlar. *Akademik Bakış Dergisi*, 55, 716-726.
- Karakurt, E. ,** 2003. Risk Toplumunda Birey. İş, Güç: Endüstri İlişkileri ve İnsan Kaynakları Dergisi, 5 (2).
- Karasar, N. ,** 2008. Bilimsel Araştırma Yöntemleri, Nobel Yayıncılık, 18. Baskı, Ankara.
- Karasek, R. , Theorell, T. ,** 1990. Healthy Work, Stress, Productivity and the Reconstruction of Working Life. Basic Books, New York.
- Karlıkaya, C. , Öztuna, F. , Solak, Z. , Özkan, M. ,** 2006. Tütün kontrolü. *Türk Toraks Dergisi*, 7 (1), 51- 64.
- Kasperson, J. X. ve Kasperson, R. E. ,** 2001. Global Environmental Risk. Earthscan Publications Ltd. , 4 s, London.
- Kasza, A. K. , Hyland, J. A. , Brown, A. , Siahpush, M. , Yong, H. , McNeill, D. A. , Li, L. , Cummings, M. K. ,** 2011. The Effectiveness of Tobacco Marketing Regulations on Reducing Smokers' Exposure to Advertising and Promotion: Findings from the International Tobacco Control (ITC) Four Country Survey. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, (8), 321-340.

- Kawachi, I. , Berkman, L. F. ,** 2001. Social Ties and Mental Health. *Journal of Urban Health: Bulletin of the New York Academy of Medicine*, (78), 458-467.
- Kaya, A. ,** 2012. Sigaranın Muhasebesi: Sigara Kullanımına Ekonomi ve Sağlık Açısından Bakış. II. Bölgesel Sorunlar ve Türkiye Sempozyumu, Adıyaman.
- Kaya, Ç. A. , Akman, M. , Saçar, K. , Kaya, S. , Sulukaya, M. ,** 2010. Ergenlik Çağındaki Öğrenciler Öğretmenlerinin Sigara İçmesinden Etkileniyor. *Marmara Medical Journal*, 23 (1), 1-8.
- Kees, J. , Burton, S. , Andrews, C. J. , Kozup, J. ,** 2010. Understanding How Graphic Pictorial Warnings Work on Cigarette Packaging. *Journal of Public Policy & Marketing*, 29 (2), 265-276.
- Kendisiyle Yüzleşen Toplum: Risk Toplumu.** <http://www.eogrenme.anadolu.edu.tr>. (30. 04. 2013).
- Keskin, E. N. , Yaman, M. ,** 2013. Türkiyede Tütün Rejiden TEKEL'e, TEKEL'den Bugüne. Nota Bene Yayın, Ankara.
- Keskinoğlu, P. , Karakuş, N. , Pıçakçiefte, M. , Giray, H. , Bilgiç, N. , Kılıç, B. ,** 2006. İzmir'de Lise Öğrencilerinde Sigara İçme Sıklığı ve İçicilik Davranışı Üzerine Sosyal Öğrenmenin Etkisi. *Toraks Dergisi*, 7 (3), 190-195.
- Keskinoğlu, P. , Karakuş, N. , Pıçakçiefte, M. , Giray, H. , Bilgiç, N. , Kılıç, B. ,** 2006. İzmir'de Lise Öğrencilerinde Sigara İçme Sıklığı ve İçicilik Davranışı Üzerine Sosyal Öğrenmenin Etkisi. *Toraks Dergisi*, 7 (3), 190-195.
- Kessel, S. , Buka, S. L. , Dash, K. , Winickoff, J. P. , O'Donnell, L. ,** 2016. Community Reductions in Youth Smoking After Raising the Minimum Tobacco Sales Age to 21. *Tob Control*, 25 (3), 355-359.
- Kılınç, O. , Günay, T. ,** 2014. Türkiye Tütün Kontrolünde Hangi Noktada? Engeller ve Çözüm Önerileri. *Sürekli Tıp Eğitimi Dergisi*, 23 (4), 4-7.
- Kırımlı, Y. ,** 2007. Rol, Statü ve Sigara Kullanma Alışkanlığı. Ed. E. G. Naskali, Tütün Kitabı, İstanbul, 536-554.
- Klein, R. ,** 1995. Sigaranın Saltanatı. Çev. T. Uyar. , İletişim Yayınları, İstanbul.

- Kocabaş, A. , 1988.** Öğretmenlerde Sigara İçme Alışkanlığı. Ondokuz Mayıs Üni. Tıp Fak. Derg. , 5 (1), 51-61.
- Kocabaş, F. , Elden, M. , 1997.** Reklamcılık: Kavramlar, Kararlar, Kurumlar. İletişim Yayınları, 11 s, İstanbul.
- Kocacık, F. , 2003.** Bilgi Toplumu ve Türkiye. Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 27 (1), 1-10.
- Koç, M. E. , Başer, D. A. , Döner, P. , Yılmaz, T. E. , Yılmaz, T. , Alsancak, A. D. , Şencan, İ. , Kasım, İ. , Kahveci, R. , Özkara, A. , 2015.** Hastane çalışanlarının sigara içme düzeylerinin belirlenmesi ve dumansız hava sahası uygulamasının değerlendirilmesi. Journal of Clinical and Experimental Investigations, 6 (1), 33-39.
- Kohrman, M. , 2008.** Smoking Among Doctors: Governmentality, Embodiment and the Diversion of Blame in Contemporary China. Medical Anthropology: Cross-Cultural Studies in Health and Illness, (27), 9-42.
- Konan, N. , 2012.** İlköğretim Okulu ve Lise Öğretmenlerinin Sigara İçme Alışkanlıkları. Sosyal Bilimler Dergisi, 2 (4), 74-98.
- Konan, N. , 2012.** İlköğretim Okulu ve Lise Öğretmenlerinin Sigara İçme Alışkanlıkları. Sosyal Bilimler Dergisi, 2 (4), 74-98.
- Koning P. , Webbink, D. , Martin, G. N. , 2010.** The Effect of Education on Smoking Behavior: New Evidence from Smoking Durations of a Sample of Twins. The Institute for the Study of Labor (IZA), IZA Discussion Paper No. 4796.
- Koob, G. F. , Nestler, E. J. , 1997.** The Neurobiology of Drug Addiction. J Neuropsychiatr Clin Neurosci, 9 (3), 482-497.
- Kouvonen, A. , Kivimaki, M. , Virtanen, M. , Pentti, J. , Vahtera, J. , 2005.** Work Stress, Smoking Status and Smoking Intensity: An Observational Study of 46, 190 Employees. Journal of Epidemiology and Community Health, (53), 63-69.
- Köse, D. , 2017.** James Bond Yarım Yüzyılı Aşkın Bir Süredir Çocuklara Sigara İçmeyi Öğretiyor. <https://popsci.com.tr/james-bond-yarim-yuzyili-askin-bir-suredir-cocuklara-sigara-icmeyi-ogretiyor/> (12. 05. 2017).

- Köse, H. , 2006.** Yeni Risk Tanımlamaları Bağlamında Küresel Medya. Globalisation and New Media Politics, 42-51.
- Kösecik, M. , Emiroğlu, H. H. , Ceylan, E. , Baz, T. , 2006.** Şanlıurfa'da Lise Öğrencilerinin Sigara Hakkındaki Tutum Düzeyleri. Harran Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi, 3 (1), 19-22.
- Krohn, M. D. , Massey, J. L. , Skinner, W. F. , Lauer, R. M. , 1983.** Social Bonding Theory and Adolescent Cigarette Smoking: A Longitudinal Analysis. Journal of Health and Social Behavior, 24 (4), 337-349.
- Kurtuluş, K. , 1981.** Reklam Harcamaları. İ. Ü. İşletme Fakültesi Yayınları, 27 s, İstanbul.
- Kuş, S. , 2010.** Tütün Mamülleri Paketlerindeki Resimli Uyarıların Ülkemiz ve Dünya Uygulamalar. http://www.ssuk.org.tr/file_upload/savefiles/04_11_2010.pdf (02. 01. 2016).
- Kutlu, R. , Çivi, S. , 2007.** Konya İli Lise Öğretmenlerinin Sigara İçme Sıklığı ve Etkileyen Faktörler. Koruyucu Hekimlik Bülteni, 6 (4), 273-278.
- Kültür Endüstrisi, 2015.** https://tr.wikipedia.org/wiki/Kültür_endüstrisi (29. 03. 2016).
- Küresel Yetişkin Tütün Araştırması Türkiye 2012, 2014.** T. C. Sağlık Bakanlığı Türkiye Halk Sağlığı Kurumu, Sağlık Bakanlığı Yayın No: 948, Anıl Matbaa Ltd. Şti. , Ankara.
- Küresel Yetişkin Tütün Araştırması Türkiye Raporu, 2010.** T. C. Sağlık Bakanlığı Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Sağlık Bakanlığı Yayın No: 803, Anıl Matbaacılık Ltd. Şti. , Ankara.
- Kyriacou, C. , 2016.** Öğretmenlerde Stresi Giderme. Çev. Ali Yıldırım, Ayşegül Takkaç Tulgar, Pegem Akademi, 1. Baskı, Ankara.
- La Torre, G. , 2013.** Smoking Prevention and Cessation. Springer Publishing, 41-42.
- Lam, T. H. , Abdullah, A. S. , Chan, S. S. , Hedley, A. J. , 2005.** Adherence to Nicotine Replacement Therapy Versus Quitting Smoking Among Chinese Smokers: A preliminary Investigation. Psychopharmacology, (177), 400-408.

- Langille, B. D. , Curtis, L. , Hughes, J. , Murphy, T. G. , 2003.** Association of Socio-economic Factors with Health Risk Behaviors Among High School Students in Rural Nova Scotia. *Canadian Journal of Public Health*, 94 (6). 442-447.
- Lankford, M. G. , Zembower, T. R. , Trick, W. E. , Hacek, D. M. , Noskin, G. A. , Peterson, L. R. , 2003.** Influence of Role Models and Hospital Design on Hand Hygiene Health Care Workers. *Emerging Infectious Diseases*, 9 (2), 217-223.
- Lantz, P. M. , 2003.** Smoking on the Rise Among Young Adults: Implications for Research and Policy. *Tobacco Control*, (12), 60-70.
- Law, M. R. , Morris, J. K. , Wald, N. J. , 1997.** Environmental tobacco smoke exposure and ischaemic heart disease: an evaluation of the evidence. *British Medical Journal*, (315), 973-980.
- Lazarus, R. S. , Folkman, S. , 1984.** *Stress, Appraisal and Coping.* Springer, New York.
- Le Grand, J. , 1992.** *Equity and Coice: An Essay in Economics and Applied Philosophy.* Routledge, 1. Edition, England.
- Lee, D. J. , Trapido, E. , Rodriguez, R. , 2002.** Self-reported School Difficulties and Tobacco Use Among Fourth to Seventh Grade Students. *The Journal of School Health*. 72 (9), 368-373.
- Lee, H. , Paek, H. J. , 2013.** Impact of Norm Perceptions and Guilt on Audience Response to Anti-Smoking Norm PSAs: A Case of Korean Male Smokers. *Health Educ. J.* , (72), 503-511.
- Lee, S. , Cho, E. , Grodstein, F. , Kawachi, I. , Hu, F. B. , Colditz, G. A. , 2005.** Effects of Marital Transitions on Changes in Dietary and Other Health Behaviors in US Women. *International Journal of Epidemiology*, 34 (1), 69-78.
- Leiss, W. , 1994.** "Ulrich Beck, Risk Society, Towards a New Modernity". *Canadian Journal of Sociology*, 19 (4), 544-547.
- Lesch, W. C. , Middendorf-Brand, M. , 1997.** Cigarettes and health: historical controversies and constraints. Part I. *Health Mark Q*, (14), 69-90.

- Levy, T. D. , Chaloupka, F. , Gitchell, J. ,** 2004. The Effects of Tobacco Control Policies on Smoking Rates: A Tobacco Control Scorecard. *Journal Public Health Management Practice*, 10 (4), 338-353.
- Li, C. ,** 2012. The Political Mapping of China's Tobacco Industry and Anti-Smoking Campaign. John L. Thornton China Center Monograph Series, Number 5, Washington D. C.
- Li, Z. , Yao, Y. , Han, W. , Yu, Y. , Tao, Y. L. , Kou, C. , Jiang, L. , Sun, Q. , Yin, Y. , Zhang H. , Li, B. ,** 2015. Smoking Prevalence and Associated Factors as well as Attitudes and Perceptions towards Tobacco Control in Northeast China. *Int. J. Environ. Res. Public Health*, (12), 8606-8618.
- Lightwood, J. , Collins, D. , Lapsley, H. , Novotny, E. T. ,** 2000. Estimating the costs of tobacco use. Ed. Prabhat, Jha and Frank J. Chaloupka, Tobacco control in developing countries, Published by Oxford University Press on behalf of The Human Development Network, the World Bank and The Economics Advisory Service, World Health Organization, Oxford, 63-103.
- Lindgren, D. L. , Mokdad, H. A. , Srebotnjak, T. , Flaxman, D. A. , Hansen, M. G. , Murray, J.L. C. ,** 2014. Cigarette smoking prevalence in US counties: 1996-2012. *Population Health Metrics*, 12 (5), 1-13.
- Lindström, M. ,** 2010. Social Capital, Economic Conditions, Marital Status and Daily Smoking: A Population-Based Study. *Public Health*, 124 (2), 71-77.
- Lock, S. , Tansey, M. E. , Reynolds, L. ,** 2003. Ashes to Ashes: The History of Smoking and Health. Rodopi, 2nd Edition, Amsterdam-Atlanta.
- Lockwood, P. , Chasteen, A. L. , Wong, C. ,** 2005. Age and Regulatory Focus Determines Preferences for Health-Related Role Models. *Psychology and Aging*, (20), 376-389.
- Lund, K. E. ,** 2006. The Introduction of Smoke-Free Hospitality Venues in Norway. Impact on Revenues, Frequency of Patronage, Satisfaction and Compliance. SIRUS Report, 2/2006, Norwegian Institute for Alcohol and Drug Research, Oslo.

- Lunn, E. , 2011.** Marksizm ve Modernizm: Lukacs, Brecht, Benjamin ve Adorno Üzerine Tarihsel Bir İnceleme. Çev. Yavuz Alogan, Dipnot Yayınları, Ankara.
- Lupton, D. , 1999.** Risk. Routledge, 5 s, London.
- Mackay J. , Crofton, J. , 1996.** Tobacco and the Developing World. British Medical Bulletin, 52 (1), 206-211.
- Mackay, J. , Eriksen, M. , 2002.** Tobacco Atlas. World Health Organization, Geneva, 41-42.
- Maes, L. , Lievens, J. , 2003.** Can the School Make a Difference? A multilevel Analysis of Adolescent Risk and Health Behaviour. Soc Sci Med, (56), 517-529.
- Malinowski, B. , 1992.** Bilimsel Bir Kültür Teorisi. Çev. Saadet Özkal, Kabalcı Yayınevi, İstanbul.
- Manning, W. D. , Trella, D. , Lyons, H. , Du Toit N. C. , 2010.** Marriageablewomen: A Focus on Pariticipants in a Community HealthyMarriage Program. FamilyRelations, (59): 87-102.
- Marcuse, H. , 1990.** Tek Boyutlu İnsan. Çev. Aziz Yardımlı, İdea Yayınevi, İstanbul.
- Marks, N. G. , McMillan, J. , Jones, L. F. , Ainley, J. , 2000.** The Measurement of Socioeconomic Status for the Reporting of Nationally Comparable Outcomes of Schooling. Draft Report, Australian Council for Educational Research and Sociology Program Research School of Social Sciences, Australian National University, Canberra.
- Marmot, M. G. , 2004.** The status syndrome: How social standing affects our health and longevity. NY: Henry Holt, New York.
- Mathai, M. , Vijayasri, R. , Babu, S. , Jeyaseelan, L. , 1992.** Passive maternal smoking and birthweight in a south Indian population, Br J Obstet Gynaecol, 99 (4), 342-343.
- Mathers D. C. , Loncar, D. , 2006.** Projections of global mortality and burden of disease from 2002 to 2030. PLoS Medicine, 3 (11), 442.
- Mathers, D. C. , Loncar, D. , 2006.** Projections of Global Mortality and Burden of Disease from 2002 to 2030. Plos Medicine, (3), 2011-2030.

- Mathur, C. , Stigler, MH. , Perry, CL. , Arora, M. , Reddy, KS. , 2008.** Differences in prevalence of tobacco use among Indian urban youth: the role of socioeconomic status. *Nicotine Tob Res*, (10), 109-16.
- Matthew C. F. , Brett R. L. , Nicole K. , Beth H. , Joseph G. , Ralph S. C. , Terry F. P. , G. Lance C. , 2014.** Are Tobacco Control Policies Effective in Reducing Young Adult Smoking. *J Adolesc Health*, 54 (4), 481-486.
- Mazanov, J. , Byrne, D. G. , 2002.** A Comparison of Predictors of the Adolescent Intention to Smoke with Adolescent Current Smoking Using Discriminant Function Analysis. *British Journal of Health Psychology*, 7 (2), 185-201.
- McCarthy, J. , 2015.** Ban on Smoking in Public Retains Majority Support in U. S. , <http://www.gallup.com/poll/184397/ban-smoking-public-retains-majority-support.aspx> (05. 07. 2016).
- Mckay, W. , Dingwell, H. , 2009.** The Truth About Smoking. Facts on File, Second Edition, New York.
- McKee, S. A, Maciejewski, P. K. , Falba, T. , Mazure. C. M. , 2003.** Sex Differences in the Effects of Stressful Life Events on Changes in Smoking Status. *Addiction*, 98 (6), 847-855.
- McLachlan, V. H. , 1995.** Smokers, Virgins, Equity and Health Care Costs. *Journal Medical Ethics*, (21), 209-213.
- Mensch, S. B. , Kandel, B. D. , 1988.** Do Job Conditions Influence the Use of Drugs ?. *Journal of Health and Social Behavior*, (29), 169-184.
- Mental Health at Work: Developing the Business Case, 2007.** Sainsbury Centre for Mental Health, http://www.centreformentalhealth.org.uk/pdfs/mental_health_at_work.pdf (11. 05. 2016).
- Mercken, L. , Candel, M. , Williems, P. , de Vries, H. , 2009.** Social Influence and Selection Effects in the Context of Smoking Behavior: Changes During Early and Mid Adolescence. *Health Psychol*, 28 (1), 73-82.
- Mexico City Declaration on Cultural Policies, 1982.** Unesco, http://portal.unesco.org/culture/en/files/12762/11295421661mexico_en.pdf/mexico_en.pdf (10. 11. 2015).

- Michot, Y. , 2010.** An Ottoman Manifesto: Against Smoking. Kube Publishing Ltd. &Interface Publications Ltd. , 2nd İmpression, United Kingdom.
- Millar, W. J. , 1996.** Reaching Smokers with Lower Educational Attainment. Health Reports, Autumn Statistics Canada, 8 (2), 11-19.
- Mons, A. , Nagelhout, G. , Allwright, S. , van den Putte, B. , Willemsen, M. C. , Fong, G. T. , Brenner, H. , Pötschke-Langer, M. , Breitling, L. P. , 2013.** Impact of National Smoke-free Legislation on Home Smoking Bans: Findings from the İnternational Tobacco Control Policy Evaluation Project Europe Surveys. Tobacco Control, (22), 2-9.
- Moore, L. , Roberts, C. , Tudor-Smith, C. , 2001.** School Smoking Policies and Smoking Prevalence Among Adolescents: Multilevel Analysis of Cross-sectional Data from Wales. Tob. Control, (10), 117-123.
- Morello, P. , Duggan, A. , Adger, H. , Anthony, J. C. , Joffe, A. , 2001.** Tobacco Use Among High School Students in Buenos Aires. American Journal of Public Health, 91 (2), 219-225.
- Moskowitz, M. J. , Lin, Z. , Hudes, S. E. , 2000.** The Impact of Workplace Smoking Ordinances in California on Smoking Cessation. American Journal of Public Health, 90 (5), 757-761.
- Mulcahy, M. et al. , 2005.** Secondhand smoke exposure and risk following the Irish smoking ban: an assessment of salivary cotinine concentrations in hotel workers and air nicotine levels in bars. Tobacco Control, 14 (6), 384-388.
- Muller, A. , 2002.** Education, income inequality, and mortality: a multiple regression analysis. BMJ, (324), 23-25.
- Murin, S. , Bilello, K. S. , Matthay, R. , 2000.** Other smoking-affected pulmonary diseases. Clinics in Chest Medicine, 21 (1), 121-137.
- Mutlu İ. E. , Seydioğulları, M. , 2014.** Tütün Kontrolü ve Hukuk Mücadelesi:Tobacco Control and Legal Disputes. Sürekli Tıp Eğitimi Dergisi, (23), 12-17.
- Mutlu, E. İ. , 2015.** Tütün Kontrolünde Düz Paket Uygulamasına Yönelik İtirazların Hukuksal Değerlendirilmesi. Sürekli Tıp Eğitimi Dergisi, (24), 54-58.

- Müsellim, B. ,** 2013. Akciğer Kanseri Epidemiyolojisi ve Sınıflama. *Kanser Gündemi Dergisi, Türkiye Kanseri Savaş Vakfı*, 1 (1), 7-8.
- Nabola, McA. , Gill, W. L. ,** 2009. The Control of Environmental Tobacco Smoke: A Policy Review. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 741-758.
- Ng, M. , Freeman, K. M. , Fleming, D. T. and others,** 2014. *JAMA (The Journal American Medical Association)*, 311 (2), 183-192.
- Nicotine addiction in Britain,** 2000. A report of the Tobacco Advisory Group of the Royal College of Physicians, Tobacco Advisory Group of the Royal College of Physicians, London, <http://www.rcplondon.ac.uk/pubs/books/nicotine> (03. 7. 2015).
- Noar, M. S. , Hall, G. M. , Francis, B. D. , Ribisl, M. K. , Pepper, K. J. , Brewer, T. N. ,** 2016. Pictorial cigarette pack warnings: a meta-analysis of experimental studies. *Tob Control*, (25), 341-354.
- Noar, S. M. ,** 2006. A 10-Year Retrospective of Research in Health Mass Media Campaigns: Where Do We Go From Here?. *Journal of Health Communication: International Perspectives*, 11 (1), (21-42), 1087-0415.
- Nofziger, S. , Lee, H. R. ,** 2006. Differential Associations and Daily Smoking of Adolescents: The Importance of Same-Sex Models. *Youth and Society*, 37 (4), 453-478.
- Nonnemaker, J. , Farrelly, M. , Kamyab, K. , Busey, A. , Mann, N. ,** 2010. Experimental Study of Graphic Cigarette Warning Labels. Center for Tobacco Products Food and Drug Administration, Rockville, USA.
- Norouzi, M. ,** 2014. Estimating Smoking Attributable Health Care Costs using the Canadian Community Health Survey (2012). Department of Economics of the University of Ottawa In Partial Fulfillment of the Requirements of the M. A. Degree, University of Ottawa.
- Not All Americans Are Smoking Less,** 2011. Population Reference Bureau, <http://www.prb.org/Publications/Articles/2011/us-smoking-trends.aspx> (07. 12. 2016).
- Nystedt, P. ,** 2006. Marital Life Course Events and Smoking Behaviour in Sweden 1980–2000. *Soc. Sci. Med.* , (62), 1427-1442.

- Oder, B. E. , 2013.** Anayasa Yargısında Temel Hak ve Özgürlüklerin Somutlaşması Normatif Kurgular, Teloslar ve Uluslararası Hukuka Açıklık. Anayasa Yargısı, (30), s. 49-59.
- Oğuz, S. E. , 2011.** Toplum Bilimlerinde Kültür Kavramı: The Concept of Culture in Social Sciences. Edebiyat Fakültesi Dergisi, 28 (2), 123-139.
- Okechukwu, C. , Bacic, J. , Cheng, K. W. , Catalano, R. , 2012.** Smoking Among Construction Workers: The Nonlinear Influence of the Economy, Cigarette Prices, and Antismoking Sentiment. Soc Sci Med. , 75 (8), 1379-1386.
- Olgun, K. C. , 2014.** Aşırılığın Üretimi Bağlamında Kültür Endüstrisi. Hacettepe Üniversitesi Sosyolojik Araştırmalar E-Dergisi, <http://www.sdergi.hacettepe.edu.tr/?page=makaleler> (26. 01. 2016).
- Oliyova, L. , 2005.** Tobacco Smoking in Qing China. Asia Major, Academia Sinica, 18 (1), 225-260.
- Opinions and Lifestyle Survey, 2014.** Smoking statistics who smokes and how much, ASH Fact Sheet, http://ash.org.uk/files/documents/ASH_106.pdf (01. 5. 2016).
- Orak, S. , Özen, T. , Orak, M. E. , 2014.** Süleyman Demirel Üniversitesi Öğrencilerinin sigara, alkol alışkanlıkları ve Sosyokültürel Özelliklerinin İncelenmesi. S. D. Ü. Tıp Fak. Derg. , 11 (3), 1-7.
- Otten, F. , Bosma, H. , Swinkels, H. , 1999.** Job Stress and Smoking in the Dutch Labour Force. European Journal of Public Health, 9 (1), 58-61.
- Owen, L. , 2000.** Impact of a telephone helpline for smokers who called during a mass media campaign. Tobacco Control, (9), 148-154.
- Ögel, K. , Taner, S. , Eke, C. Y. , 2006.** Onuncu Sınıf Öğrencileri Arasında Tütün, Alkol ve Madde Kullanım Yaygınlığı: İstanbul Örnelemi. Bağımlılık Dergisi, 7 (1), 18-23.
- Önsüz, F. M. , Topuzoğlu A. , Algan, A. , Soydemir, E. , Aslan, İ. , 2009.** Sigara İçen Hastaların Sigara Paketleri Üzerindeki Uyarı Yazıları Hakkındaki Görüşlerinin ve Nikotin Bağımlılık Derecelerinin Değerlendirilmesi. Marmara Medical Journal, 22 (2), 111-122.

- Özben, M. , 2011.** Kirlilik Kavramı ve Aleviliğin Asimilasyonu. Ayrıntı Yayınları, İstanbul.
- Özcebe, H. , 2008.** Gençler ve Sigara. Sağlık Bakanlığı Yayın No: 731, 1. Basım, Klasmat Matbaacılık, Ankara.
- Özdemir, C. , 2009.** Bir Kimlik Bunalımının Yansımaları: Recep İvedik Filminin Sosyolojik Analizi . VI. Ulusal Sosyoloji Kongresi, "Toplumsal Dönüşümler ve Sosyolojik Yaklaşımlar", Adnan Menderes Üniversitesi, Aydın.
- Özel Tüketim Vergisi Tutarları Ve Oranları, 2017.** T. C. Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığı, http://www.gib.gov.tr/sites/default/files/fileadmin/mevzuat/otv_oranlari_tum/ozeltuketimoranlari-OpenPage.htm (15. 01. 2017).
- Özkul İ. , Sarı, Y. , 2008.** Türkiye’de Tütün Sektörünün Durumu, Sorunları ve Çözüm Önerileri. 2. Ulusal İktisat Kongresi, DEÜ İİBF İktisat Bölümü, İzmir.
- Özlu, T. , 2016.** Çocuk ve Sigara. <http://www.akcigersagligi.org/dosyalar/cocuksigara.pdf> (17. 02. 2016).
- Özsoy, S. A. , 1994.** Bir İşyerinde Çalışan İşçilerin Koruyucu Sağlık davranışları, Sağlık Sorunları ve Karşılaştıkları İş Riskleri. Sağlık ve Sosyal Yardım Vakfı Dergisi, (3), 13-17.
- Öztoprak, D. S. , Günay, T. , 2013.** Sağlık Açısından Toplumsal Cinsiyet ve Tütün Kontrolü. Turkish Journal Public Health, 11 (3), 197-206.
- Palmer, S. , Cooper, C. , Thomas, K. , 2004.** "A model of work stress. " Counselling at Work. Winter, 5 p.
- Parrott, A. C. , 1999.** Does Cigarette Smoking Cause Stress?. Psychologist, (54), 817-820.
- Parrott, S. , Godfrey, C. , 2004.** ABC of Smoking Cessation (clinical review). Br Med J. , (328), 947-949.
- Passive smoking and children, 2010.** A Report by the Tobacco Advisory Group of the Royal College of Physicians, London.
- Peçevî, İ. , 1968.** Peçevî Tarihi. Çev. Murat Uraz, Neşriyat Yurdu, (I), İstanbul.

- Pelenk Özel, A. ve Yılmaz Sert, N. , 2014.** Halkla İlişkilerde Stratejik Sorun Yönteminin İşlevi Üzerine Bir Değerlendirme, E-Journal of Intermedia, (1), 95 s.
- Pentz, M. A. , Sussman, S. , Newman, T. , 1997.** The conflict between least harm and no-use tobacco policy for youth: ethical and policy implications. *Addiction*, (92): 1165-1173.
- Peretti-Watel, P. , L'haridon, O. , Seror, V. , 2013.** Time preferences, socioeconomic status and smokers' behaviours, attitudes and risk awareness. *Eur J Public Health*, 23 (5), 783-788.
- Peto, R. , Darby, S. , Deo, H. , Silcocks, P. , Whitley, E. , Doll, R. , 2000.** Smoking, Smoking Cessation and Lung Cancer in the UK since 1950: Combination of national statistics with two case control studies. *British Medical Journal*, (321), 323-329.
- Pierce, J. P. , Choi, W. S. , Gilpin, E. A. , Farkas, A. J. , Merritt, R. L. , 1996.** Validation of Susceptibility as a Predictor of Which Adolescents Take Up Smoking in the United States. *Health Psychology*, 15 (5), 355-361.
- Pierson, C. , 2000.** Anthony Giddens'la Söyleşiler: Modernliği Anlamlandırmak. Çev. Murat Sağlam, Serhat Uyrukulak, Alfa Yayınları, 107 s, İstanbul.
- Pinilla, J. , Gonzalez, B. , Barber, P. , Santana, Y. , 2002.** Smoking in Young Adolescents: An Approach with Multilevel Discrete Choice Models. *Journal of Epidemiology and Community Health*, (56), 227-232.
- Prochaska, JO. , Di Clemente, C. , Norcross, J. , 1992.** In search of how people change. *Am Psychol*, 47 (9), 1102-1114.
- Puhl, R. M. , Brownell, K. D. , 2003.** Psychosocial Origins of Obesity Stigma: Toward Changing a Powerful and Pervasive Bias. *Obesity reviews*, 4 (4), 213-227.
- Raising Tax on Tobacco, 2014.** World Health Organization, Document number: WHO/NMH/PND/14. 2, WHO Press, Geneva.
- Rao, V. S. P. , 2005.** Human Resource Management. Text & Case, Second Edition, Chapter 29: Job stress, Counseling and Monitoring, Excel Books, 643-676.

- Reduced Secondhand Smoke Exposure After Implementation of a Comprehensive Statewide Smoking Ban-New York, 26 June 2003-30 June 2004**, 2007. Centers for Disease Control and Prevention, MMWR, (56), 705-708.
- Reducing the Health Consequences of Smoking: 25 Years of Progress**, 1989. A Report of the Surgeon General, Executive Summary, U. S. Department of Health and Human Service, Center for Chronic Disease Prevention and Health Promotion, Office on Smoking and Health, DHHS publication Rockville, Maryland, U. S.
- Reed, H. ,** 2010. The effects of Increasing Tobacco Taxation: a cost Benefit and public Finances analysis. Action on Smoking and Health, A report prepared for ash by landman Economics London, 1-39.
- Reid, J. L. , Hammond, D. , Driezen, P. ,** 2010. Socio-economic Status and Smoking in Canada, 1999-2006: Has There Been Any Progress on Disparities in Tobacco Use?. *Revue Canadienne de Sante Publique*, 101 (1), 73-78.
- Remler, K. D. ,** 2004. Poor Smokers, Poor Quitters and Cigarette Tax Regressivity. *American Journal Public Health*, 94 (2), 225-229.
- Remoundou K. , Koundouri P. ,** 2009. Environmental Effects on Public Health: An Economic Perspective. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 6 (8), 2160-2178.
- Results from the 2013 National Survey on Drug Use and Health: Summary of National Findings**, 2014. U. S. Department of Health and Human Services, Substance Abuse and Mental Health Services Administration Center for Behavioral Health Statistics and Quality, Rockville.
- Ribisl, M. K. , Kim, E. A. , Williams, S. R. ,** 2002. Are the Sales Practices of Internet Cigarette Vendors Good Enough to Prevent Sales to Minors?. *American Journal of Public Health*, 92 (6), 940-941.
- Ribisl, M. K. , Williams, S. R. , Gizlice, Z. , Herring, H. A. ,** 2011. Effectiveness of State and Federal Government Agreements with Major Credit Card and Shipping Companies to Block Illegal Internet Cigarette Sales. *Plos One*, 6 (2), 1-6.

- Ricer, E. R. ,** 1998. Defining preceptor, mentor and role model. Family Medicine Journal, 30 (5), 328 s.
- Richardson, K. ,** 2001. Smoking, Low Income and Health Inequalities: Thematic Discussion Document. Report for Action on Smoking and Health and the Health Development Agency, http://ash.org.uk/files/documents/ASH_86.pdf (11. 02. 2016).
- Ringel, S. J. , Evans, N. V. ,** 2001. Cigarette Taxes and Smoking During Pregnancy. American Journal Public Health, 91 (11), 1851-1856.
- Rosenstock, IM. , Strecher, VJ. , Becker, MH. ,** 1988. Social learning theory and the Health Belief Model. Health Educ Q. , 15 (2), 175-183.
- Ruff, L. K. , Volmer, T. , Nowak, D. , Meyer, A. ,** 2000. The economic impact of smoking in Germany. Eur Respir J. , (16), 385-390.
- Russell, D. W. , Altmaier, E. , Van Velzen, D. ,** 1987. Job related stress, social support, and burnout among classroom teachers. Journal of Applied Psychology, 72 (2), 269-274.
- Saad, L. ,** 2002. Tobacco and Smoking. <http://www.gallup.com/poll/9910/tobacco-smoking.aspx#4> (11. 12. 2015).
- Saf, H. H. ,** 2017. Risk Toplumunda Toplumsal Denetim: WhatsApp Darbesine FaceTime Önlemi. TRT Akademi, 2 (3), 160-180.
- Saffer, H. , Chaloupka, F. ,** 2000. The Effect of Tobacco Advertising Bans on Tobacco Consumption. Journal of Health Economics, 19 (2000), 1117-137.
- Sağlam, F. ,** 1982. Temel Hakların Sınırlanması ve Özü. AÜSBF Basın ve Yayın Yüksek Okulu Basımevi, 50 s, Ankara.
- Sağlık Bakanlığı Tütün Ürünleri Reklam Yasakları hakkında Bilgi Notu,** 2016. http://www.tapdk.gov.tr/piyasa_duzenlemeleri/tutun_alkol_kontrol/tutun_kontrolu/mevzuat_ve_belgeler/tutun_urunleri_reklam_yasaklari_hakkinda_bilgi_notu.pdf (02. 03. 2016).
- Sağlık Harcamaları İstatistikleri,** 2016. Türkiye İstatistik Kurumu, http://www.tuik.gov.tr/PreTablo.do?alt_id=1084 (19. 11. 2016).
- Sağlık İstatistikleri Yıllığı 2015,** 2016. T. C. Sağlık Bakanlığı, Sağlık Araştırmaları Genel Müdürlüğü Yayın No: SB-SAGEM-2016/1, Sistem Ofset Basım Yayın San. ve Tic. Ltd. Şti. , Ankara.

- Sağlık, Tarım ve Ekonomi Yönünden Sigara: Dünü, Bugünü ve Yarını**, 1984. Türkiye Bilimsel Teknik Araştırmalar Kurumu, Tübitak Yayınları, Tübitak Matbaası, Ankara.
- Saran, N.** , 2010. Antropoloji. İnkılap Kitabevi, 5. Baskı, İstanbul.
- Saving Lives, Saving Money**, 2011. A state-by-state report on the health and economic impact of tobacco taxes 2011. American Cancer Society Cancer Action Network, 1-62.
- Sayginsoy, O.** , **Yurekli, A.** , **De Beyer, J.** , 2002. Cigarette demand, taxation, and the poor: a case study of Bulgaria. HNP Discussion Paper Series, Economics of Tobacco Control Paper No. 4. , The World Bank, Washington DC.
- Schumann, A.** , **John, U.** , **Thyrian, J. R.** , **Ulbricht, S.** , **Hapke, U.** , **Meyer, C.** , 2006. Attitudes Towards Smoking Policies and Tobacco Control Measures in Relation to Smoking Status and Smoking Behaviour. The European Journal of Public Health, 16 (5), 513-519.
- Scollo, M.** , **Lal, A.** , **Hyland, A.** , **Glantz, S.** , 2003. Review of the Quality of Studies on the Economic Effects of Smoke-Free Policies on the Hospitality Industry. Tob. Control, 12 (1), 13-20.
- Selye, H.** , 1976. The Stress of Life. McGraw-Hill, New York.
- Seydioğulları, M.** , 2010. Dünyada ve Türkiye’de Tütünün Tarihçesi, Üretimi, Ticareti ve Temel Politikaları. H. , Karadağ, H. , Bilgiç, Z. A. , Aytemur, Ş. , Akçay, O. , Elbek, Tütün ve Tütün Kontrolü, Aves Yayıncılık, İstanbul, 3-20.
- Shakib, S.** , **Mouttapa, M.** , **Johnson, C. A.** , **Ritt-Olson, A.** , **Trinidad, D. R.** , **Gallaher, P. E.** , **Unger, J. B.** , 2003. Ethnic variation in parenting characteristics and adolescent smoking. Journal of Adolescent Health, 33 (2), 88-97.
- Shallat, L.** , 2010. Clash of Discourses: Feminism and Tobacco Control. Women’s Health Journal, 1 (1), 13-18.
- Showing the Truth, Saving Lives: the case for pictorial health warnings**, 2009. World Health Organization, http://whqlibdoc.who.int/publications/2009/9789241598040_eng.pdf. (10. . 3. 2015).

- Siahpush, M. , Borland, R. , Yong, H. H. , Kin, F. , Sirirassamee, B. ,** 2008. Socio-economic variations in tobacco consumption, intention to quit and self-efficacy to quit among male smokers in Thailand and Malaysia: results from the International Tobacco Control-South-East Asia (ITC-SEA) survey. *Addiction*, 103 (3), 502-508.
- Siahpush, M. , Wakefield, M. A. , Spittal, M. J. , Durkin, S. J. , Scollo, M. M. ,** 2009. Taxation Reduces Social Disparities in Adult Smoking Prevalance. *American Journal Preventive Medicine*, (36), 285-291.
- Siegel, M. ,** 1993. Involuntary Smoking in the Restaurant Workplace A Review of Employee Exposure and Health Effects. *The Journal of the American Medical Association*, 270 (4), 490-493.
- SLATI State Information: California,** 2016. American Lung Association, <http://www.lungusa2.org/slati/statedetail.php?stateId=06> (03. 10. 2016).
- SLATI State Information: New York,** 2016. American Lung Association, <http://www.lungusa2.org/slati/statedetail.php?stateId=36> (03. 10. 2016).
- Slattery, M. ,** 2007. Sosyolojide Temel Fikirler. Çev. Ü. Tatlıcan, G. Demiriz, Sentez Yayınları, 455 s, İstanbul.
- Slopen, N. , Dutra, L. M. , Williams, D. R. , Mujahid, M. S. , Lewis, T. T. , Bennett, G. G. , Ryff, C. D. , Albert, M. A. ,** 2012. Psychosocial Stressors and Cigarette Smoking Among African American Adults in Midlife. *Nicotine Tob Res. ,* 14 (10), 1161-1169.
- Slopen, N. , Kontos, Z. E. , Ryff, D. C. , Ayanian, Z. J. , Albert, A. M. , Williams, R. D. ,** 2013. Psychosocial stress and cigarette smoking persistence, cessation, and relapse over 9–10 years: a prospective study of middle-aged adults in the United States. *Cancer Causes Control*, 24 (10), 1849-1863.
- Smoke-free Policies in China,** 2015. Evidence of Effectiveness and Implications for Action October 2015. d. , World Health Organization Regional Office for the Western Pacific, Publications of the World Health Organization.
- Smoking Age,** 2017. Wikipedia, https://en.wikipedia.org/wiki/Smoking_age (13. 01. 2017).

- Smoking Kills: A White Paper on Tobacco**, 1998. UK Department of Health, https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/260754/4177.pdf, (14. 12. 2015).
- Song, A. V. , Morrell, H. E. , Cornell, J. L. , Ramos, M. E. , Biehl, M. , Kropp, R. Y. , Halpern-Felsher, B. L. ,** 2009. "Perceptions of Smoking-Related Risks and Benefits as Predictors of Adolescent Smoking Initiation. " *Am J Public Health*, 99 (3), 487-492.
- Sovinova, H. , Csemy, L. ,** 2013. The Use of Tobacco and Alcohol in the Czech Republic 2012. National Institute of Public Health, <http://www.szu.cz/uploads/documents/czpz/zavislosti/TabAlkoAngl.pdf> (03. 10. 2016).
- Soydemir, S. ,** 2011. Modernizmin Karanlık Yüzü: Risk Toplumu. *Sosyal ve Beşeri Bilimler Dergisi*, 3 (2), 169-178.
- Sözkesen, Z. ,** 2013. Ebeveyn Kontrolünün Öğrencilerin Sigaraya Yönelik Algılarına Etkisi. Yüksek Lisans Tezi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği, Dokuz Eylül Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Stansfeld, S. , Candy, B. ,** 2006. Psychosocial Work Environment and Mental Health--a Meta-Analytic Review, *Scand J Work Environ Health*, 32 (6), 443-462.
- Stress at Work**, 1999. National Institute for Occupational Safety and Health (NIOSH), U. S. Department of Health and Human Services, Centers for Disease Control and Prevention, Publication no. 99-101, 26 p.
- Stuber, J. , Galea, S. ,** 2009. Stigma and Smoking: The Consequences of Our Good Intentions. *Social Service Review*, 83 (4), 585-609.
- Su, H. ,** 1996. ATS statement-cigarette smoking and health. *American Journal of Respiratory and Critical Care Medicine*, (154), 1579-1580.
- Subhi, M. ,** 1911. Tütünün Tarihi II. *Servet-i Fünun*, No. 1046.
- Sucaklı, H. M. , Ketten, S. H. , Çelik, M. , Ölmez, S. , Yılmaz, A. ,** 2015. Yetiştirme Yurdunda Kalan Ergenlerde Sigara, Alkol ve Madde Kullanımı. *Konuralp Tıp Dergisi*, 7 (1), 23-27.

- Sung, Y. H. , Max, W. , Gajalakshmi, V. , Yürekli, A. , 2011.** Assessment of the Economic Costs of Smoking. World Health Organization, Economics of Tobacco Control Toolkit, Tobacco Free Initiative World Health Organization.
- Survey on Tobacco, 2009.** Flash Eurobarometer No 253, European Commission, Analytical report: The Gallup Organisation, Hungary. [http://www . webcitation . org/Sx6i KywXa](http://www.webcitation.org/Sx6iKywXa) (08. 06. 2016).
- Suver, H. , 2016.** History of Tobacco (China) RA#4. [https://history105.libraries. wsu. edu /spring2016/2016/01/16/history-of-tobacco-china/](https://history105.libraries.wsu.edu/spring2016/2016/01/16/history-of-tobacco-china/) (13. 07. 2016).
- Swingewood, A. , 1996.** Kitle Kültürü Efsanesi. Çev. Aykut Kansu, Bilim ve Sanat Kitabevi, Ankara.
- Szklo, S. A. , Thrasher, F. J. , Perez, C. , Figueiredo, C. V. , Fong, G. , de Almeida, M. L. , 2013.** Understanding the Relationship Between Socioeconomic Status, Smoking Cessation Services Provided by the Health System and Smoking Cessation Behavior in Brazil. *Cad. Saúde Pública*, Rio de Janeiro, 29 (3), 485-495.
- Şahbaz, S. , Kılınc, O. , 2005.** Sigara Bırakmada Kullanılan Tedavi Yöntemleri: Smoking Cessation Treatment Methods. 14 (5), 98-102.
- Şahin, H. D. , Naz, İ. , Aksel, N. , Tuksavul, F. , Özsöz, A. , 2015.** Hastane Personelinde Sigara Alışkanlığı: Psikolojik Sorunların Etkisi Var Mıdır? (Smoking Habits in Hospital Staff: Is There Effect Of Psychological Problems ?). *İzmir Göğüs Hastanesi Dergisi*, 29 (2), 85-93.
- Şimşek, M. E. , 2016.** Modernite, Postmodernite ve Bauman. Belge Yayınları.
- Talay, F. , Altın, S. , Çetinkaya, E. , 2007.** İstanbul'un Gaziosmanpaşa ve Eyüp İlçelerindeki Sağlık Çalışanlarının Sigara İçme Alışkanlıkları ve Sigara İçmeye Yaklaşımları. *Tüberküloz ve Toraks Dergisi*, 55 (1), 43-50.
- Taşçı E. , Atan, Ü. Ş. , Durmaz, N. ve diğerleri, 2005.** Kız Meslek Lisesi Öğrencilerinin Madde Kullanma Durumları: Status of Substance Abuse in Girls Trade High School Students, *Bağımlılık Dergisi*, 6, 122-128.

- Tauras, A. J. , Chaloupka, J. F. , Farrelly, C. M. , Giovino, A. G. , Wakefield, M. , Johnston, D. L. , O'Malley, M. P. , Kloska, D. D. , Pechacek, F. T. ,** 2005. State Tobacco Control Spending and Youth Smoking. *American Journal of Public Health*, (95)2, 338-344.
- Tauras, J. ,** 2006. Smoke-free Air Laws, Cigarette Prices, and Adult Cigarette Demand. . *Economic Inquiry*, (44), 333-342.
- Tavani, A. , Vecchia, L. C. ,** 2000. Smoking and Health with a Note on Kidney Cancer. Ed. A. , Sessa, F. , Conte, M. , Meroni, G. , Battini, Cigarette Smoking and the Kidney, S. Karger A. G. , Switzerland.
- Tax, price and tobacco use among the poor: Effectiveness of Tax and Price Policies for Tobacco Control**, 2011. International Agency for Research on Cancer, IARC Handbook of Cancer Prevention, (14), 259-296.
- T. C. Milli Eğitim Bakanlığı 2008/16 sayılı 5727 Sayılı Kanun'un Uygulanmasına İlişkin Genelge**, http://mevzuat.meb.gov.tr/html/1013_16.html (06. 05. 2017).
- T. C. Sağlık Bakanlığı Ulusal Tütün Kontrol Programı Eylem Planı (2008-2012)**. <https://sbu.saglik.gov.tr/Ekutuphane/kitaplar/t15.pdf> (08. 11. 2016)
- T. C. Sağlık Bakanlığı Ulusal Tütün Kontrol Programı Eylem Planı (2015-2018)**. https://havanikoru.org.tr/dosya/eylem_plani/ulusal-tutun-kontrol-programi-eylem-plani.pdf (08. 11. 2016).
- Tekin, S. Ç. ,** 2010. Sağlık Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinde Sigara Bırakmada Motivasyonun Rolü. Yüksek Lisans Tezi, Zonguldak Karaelmas Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Halk Sağlığı Anabilim Dalı, Zonguldak.
- Tenekecioğlu, B. ,** 1988. "İşletmelerde Reklam", Dünyada ve Türkiye'de Reklamcılık, Reklamın Gücü. 1. Basım, Bilgi Yayınevi, 17 s.
- Tengilimoğlu, D. , Güzel, A. , Günaydın, E. ,** 2013. Sosyal Pazarlama Kapsamında Dumansız Hava Sahası: Örnek Bir Uygulama. Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 15 (2), 1-26.
- Teziç, E. ,** 2012. Anayasa Hukuku. Beta yayınları, 17 s, İstanbul.
- The Economic and Health Benefits of Tobacco Taxation**, 2015. World Health Organization, http://apps.who.int/iris/bitstream/10665/179423/1/WHO_NMH_PND_15_6_eng.pdf?ua=1&ua=1 (10. 07. 2015).

- The European Tobacco Control Report**, 2007. WHO, Publications WHO Regional Office for Europe, Copenhagen, Denmark.
- The Health Consequences of Smoking-50 Years of Progress: A Report of the Surgeon General**, 2014. U. S. Department of Health and Human Services, Centers for Disease Control and Prevention, National Center for Chronic Disease Prevention and Health Promotion Office on Smoking and Health, U. S. A.
- The Role of the Media in Promoting and Reducing Tobacco Use**, 2008. Smoking and Tobacco Control Monograph, National Cancer Institute, National institute pub. , http://cancercontrol.cancer.gov/tcrb/monographs/19/m19_complete.pdf (20. 03. 2016).
- Thompson, L. , Pearce, J. , Barnett, J. R. ,** 2007. Moralising Geographies: Stigma, Smoking Islands and Responsible Subjects. *Area*, 39 (4), 508-517.
- Thorlindsson, T. , Vilhjalmsson, R. ,** 1991. Factors Related to Cigarette Smoking and Alcohol use Among Adolescents. *Adolescence*, 26 (102), 399-418.
- Tobacco Control State Highlights 2012**, 2013. National Center for Chronic Disease Prevention and Health Promotion, Department of Health and Human Services, Office on Smoking and Health, Atlanta: U. S.
- Tobacco Helps you to Become Talented: How China's Tobacco Industry Sponsor Hope Primary School**, 2011. Beijing Evening News, http://news.xinhuanet.com/politics/2011-05/30/c_121474921.htm (06. 10. 2016).
- Tobacco industry tactics and plans to undermine tobacco control efforts**, 2010. World Health Organization, Regional Office for the Eastern Mediterranean Egypt.
- Tobacco-Free Kids**, 2013. Increasing The Minimum Legal Sale Age For Tobacco Products to 21. <https://www.tobaccofreekids.org/research/factsheets/pdf/0376.pdf> (17. 01. 2017).
- Top 10 Cigarette Consumption Trends**, 2016. Market Research Future, <https://www.marketresearchfuture.com/infographics/top-10-cigarette-consumption-trends> (14. 07. 2016).

- Truth Tobacco Industry Documents**, 1992. Turkey Ad Ban Proposal, University Of California, San Francisco. <https://industrydocuments.library.ucsf.edu/tobacco/docs/#id=pslp0110> (06. 02. 2016).
- Tuna, M. ve Gül, S. S. ve Gül, H. ve Kahraman, F. ,** 2012. Çevre Sosyolojisi. Edt Tuna, M. , Anadolu Üniversitesi Yayınları, Eskişehir, 7-8.
- Tuna, M. ,** 2001. Çevre Sosyolojisinde Toplumsal Kurgusal Model. Mülkiye, XXV (229), 229-243.
- Turan, A. P. ,** 2011. 4207 Sayılı Yasanın Yürürlüğe Girmesinden Sonra Kişilerin Sigara İçme Davranışı Üzerinde Oluşturduğu Etkinin Saptanması. Uzmanlık Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Göğüs Hastalıkları Anabilim Dalı, İzmir.
- Turan, P. A. , Ergör, G. , Turan, O. , Doğanay, S. , Kılınç, O. ,** 2014. 4207 Sayılı Yasanın Yürürlüğe Girmesinden Sonra Sigara İçme Davranışları ve Pasif Maruziyet ile İlgili Değişikliklerin Saptanması. Tuberk Toraks, 62 (1), 27-38.
- Turhan, E. ,** 2010. Denizli Merkez İlçe Liselerinde 5727 Sayılı Yasanın ve Eğitimin, Öğretmenlerde Sigara İçmeyi Bırakma Üzerine Etkileri. Uzmanlık Tezi, Pamukkale Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı, Denizli.
- Türkiye Ulusal Hastalık Yüğü ve Maliyet Etkililik Çalışması-Ulusal Hanehalkı Araştırması 2003**, 2006. Temel Bulgular, T. C. Sağlık Bakanlığı Refik Saydam Hıfzıssıhha Merkezi Başkanlığı Hıfzıssıhha Mektebi Müdürlüğü, Sağlık Bakanlığı Yayın No:700, Aydoğdu Ofset Matbaacılık San. ve Tic. Ltd. Şti. , Ankara.
- Türkiye'nin Dumansız Hava Sahası Dünyaya "Resmen" Örnek Oldu**, 2013. T. C. Sağlık Bakanlığı, <http://www.saglik.gov.tr/TR/belge/1-16376/turkiyenin-dumansiz-hava-sahasidunyaya-resmen-ornek-ol-.html> (11. 01. 2017).
- Türkiyede Kronik Hastalıklar ve Risk Faktörleri Sıklığı Çalışması**, 2013. T. C. Sağlık Bakanlığı Halk Sağlığı Kurumu, Sağlık Bakanlığı Yayın No: 909, Anıl Matbaa Ltd. Şti. , Ankara.
- Tütün Mamülleri Tüketiminin Sosyal Güvenlik Kurumu Sağlık Harcamaları Üzerindeki Mali Yüğü**, 2011. Sosyal Güvenlik Kurumu ve Dünya Sağlık Örgütü, 40 s.

- Tütünün Tarihçesi**, 2010. [http://www. bat. com. tr/group/sites/BAT_7X7FK5. nsf/vwPages Web Live/DO7ZBLA6?opendocument](http://www.bat.com.tr/group/sites/BAT_7X7FK5.nsf/vwPagesWebLive/DO7ZBLA6?opendocument) (06. 03. 2016).
- Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu**, 2002. Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun. [http://www. tapdk. gov. tr/mevzuat/kanunlar/kanun_4733. pdf](http://www.tapdk.gov.tr/mevzuat/kanunlar/kanun_4733.pdf) . (13. 06. 2016)
- Uğur, A. , Kömürçüler, E. ,** 2015. Türkiyede Sigara'nın Vergilendirilmesinin Etkinliği: The Effectiveness of the Taxation of Cigarette in Turkey. Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 20 (4), 327-346.
- Ulusal Tütün Kontrol Programı**, 2006. T. C. Başbakanlık, Genelge 2006/29.
- Umberson, D. ,** 1992. Gender, Marital Status, and the Social Control of Health Behavior. Soc. Sci. Med. , (34), 907-917.
- Utkan, A. , Sarı, Z. , Uğurlu, B. , Sürmeli, M. , Ulusoy, S. , Aslan, D. ,** 2005. Lise Öğrencilerinin Sigara İçme Davranışı ile İlgili Risk Algılamaları. O. M. Ü. Tıp Dergisi, 22 (1), 25-36.
- Uzaslan, E. ,** 2003. Sigarayı Bırakma Yöntemleri. Sürekli Tıp Eğitimi Dergisi, 12 (5), 166-171.
- Uzun, Ö. ,** 2010. Tütün ve Sigaranın İktisadi. Ekin Basım Yayın Dağıtım, Bursa.
- Ülkemizde Tütün Mücadelesi İyi Gitmiyor**, 2016. Türk Toraks Derneği, [http://www. toraks. org. tr/halk/News. asp?detail=3113](http://www.toraks.org.tr/halk/News.aspx?detail=3113) (11. 12. 2016).
- Ünsalver, B. Ö. ,** 2011. "Sigara Ruh Halini Bozuyor mu?". [http://www. epsikiyatri. com/sigara-ruh-halini-bozuyor-mu-24718](http://www.epsikiyatri.com/sigara-ruh-halini-bozuyor-mu-24718) (11. 05. 2016).
- Üvez, F. ,** 2014. Medya ve Risk Toplumu İlişkileri Bağlamında Terör Haberlerinin Analizi. Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü 1-82.
- Van Riel Cees, C. B. M. ,** 1995. Principles of Corporate Communications. Prentice Hall, New Jersey.

- van Walbeek, C. , 2003.** Tobacco Excise Taxation in South Africa: Tools for Advancing Tobacco Control in the XXIst Century: Success Stories and Learned. http://www.who.int/tobacco/training/success_stories/en/best_practices_south_africa_taxation.pdf (02. 11. 2015).
- Vanzan, A. , 2007.** Türk Gibi Tütün İçmek. Çev. Ali Şükrü Çoruh, Tütün Kitabı, Ed. Emine Gürsoy Naskali, 431-445.
- Vital Signs: Disparities in Nonsmokers: Exposure to Secondhand Smoke – United States, 1999-2012, 2015.** U. S. Centers for Disease Control and Prevention. Morbidity and Mortality Weekly Report, 64 (4), 103-108.
- Wakefield, M. , Cameron, M. , Inglis, G. , Letcher, T. , Durkin, S. , 2005.** “Secondhand Smoke Exposure and Respiratory Symptoms Among Casino, Club and Office Workers in Victoria, Australia, “. Journal of Sociological and Environmental Medicine, 47 (9), 698-703.
- Wakefield, M. , Flay, B. , Nichter, M. and Giovino, G. , 2003.** Role of the Media in Influencing Trajectories of Youth Smoking. Addiction, (98), 79-103.
- Wakefield, M. , Forster, J. , 2005.** Growing Evidence for New Benefit of Clean Indoor Air Laws: Reduced Adolescent Smoking. Tobacco Control, (14), 292-293.
- Wakefield, M. A. , Chaloupka, F. J. , Kaufman, N. J. , Orleans, C. T. , Barker, D. C. , Ruel, E. E. , 2000.** Effect of Restrictions on Smoking at Home, at School and in Public Places on Teenage Smoking: Cross Sectional Study. British Medical Journal, (321), 333-337.
- Walton, J. , Barondess, A. J. , Lock, S. , 1994.** The Oxford Medical Companio. Oxford University Press, 1. edition, UK.
- Wardle, J. , Jarvis, M. J. , Steggle, N. , Sutton, S. , Williamson, S. , Farrimond, H. , Cartwright, M. , Simon, A. E. , 2003.** Socioeconomic Disparities in Cancer-risk Behaviors in Adolescence: Baseline Results from the Health and Behaviour in Teenagers Study (HABITS). Preventive Medicine, (36), 721-730.

- Warren, C. W. , Jones, N. R. , Eriksen, M. P. , Asma, S. ,** 2006. Patterns of Global Tobacco Use in Young People and Implications for Future Chronic Disease Burden in Adults. *The Lancet*, 367 (9512), 749-753.
- Warren, C. W. , Riley, L. , Asma, S. , Eriksen, M. P. , Green, L. , Blanton, C. , Loo, C. , Batchelor, S. , Yach, D. ,** 2000. Tobacco Use by Youth: A Surveillance Report From The Global Youth Tobacco Survey Project. *Bulletin of The World Health Organization*, 78 (7), 868-876.
- Warren, J. ,** 1999. Cigarette Sales Off 29 % in State Since 50-Cent Tax Hike. *Los Angeles Times*, <http://articles.latimes.com/1999/sep/14/news/mn-9941> (11. 9. 2015).
- Warren, W. C. , Asma, S. , Lee, J. , Lea, V. , Mackay J. ,** 2009. Global Tobacco Surveillance System, The GTTS Atlas. CDC Foundation, USA.
- Waters, M. ,** 1995. *Globalization*. Publisher: Routledge, London.
- Wagh, William L. ,** 2003. *Living with Hazards Dealing with Disasters*. Publisher: M. E. Sharpe, New York, 59-118.
- Waylen, A. E. , Leary, S. D. , Ness, A. R. , Tanski, S. E, Sargent, J. D. ,** 2011. Cross-Sectional Association Between Smoking Depictions in Films and Adolescent Tobacco Use Nested in a British Cohort Study. *Thorax*, 66 (10), 856-861.
- Webb, M. S. , Carey, M. P. ,** 2008. Tobacco Smoking Among Low Income Black Women: Demographic and Psychosocial Correlates in a Community Sample. *Nicotine Tob Res*, 10 (1), 219-229.
- Wells, C. ,** 1972. *İnsan ve Dünyası. Çev. Erzen O. , Remzi Kitabevi, İstanbul.*
- West, P. , Michell, L. ,** 1999. Smoking and Peer Influence. Ed. A. J. , Goreczny, M. , Hersen, *Handbook of Pediatric & Adolescent Health Psychology*, Needham Heights, MA, US: Allyn & Bacon Inc, 179-202.
- Westman, M. , Eden, D. , Shirom, A. ,** 1985. Job stress, cigarette smoking and cessation: the conditioning effects of peer support. *Soc Sci Med*, (20), 637-44.

- WHO Framework Convention On Tobacco Control**, 2003. World Health Organization, WHO Press, Geneva.
- WHO Report on the Global Tobacco Epidemic: The MPOWER Package**, 2008. World Health Organization, Geneva.
- WHO Report On The Global Tobacco Epidemic**, 2013. Enforcing bans on tobacco advertising, promotion and sponsorship, World Health Organization, WHO Press, Geneva.
- WHO Report on the Global Tobacco Epidemic: Raising taxes on tobacco**, 2015. World Health Organization, Geneva.
- Why People Smoke**, 2000. European Network for Smoking and Tobacco Prevention, <http://www.aerzteinitiative.at/WhyPeopleSmoke07.pdf> (10. 04. 2016).
- Williams, R. , 1983.** Culture and Society: 1780-1950. Colombia University Press, New York.
- Williams, S. R. , Derrick, J. , Philips, J. K. , 2016.** Cigarette Sales to Minors via the İnternet: How the Story has changed in the Wake of Federal Regulation. Tobacco Control, 1-6.
- Wynder, L. E. , Graham, A. E, 1950.** Tobacco Smoking As a Possible Etiologic Factor in Bronchiogenic Carcinoma . The Journal of the American Medical Association, 143 (4), 329-336.
- Yalçınkaya, T. ve Özsoy, E. , 2003.** Risk Toplumunu: Bilgi Toplumunun Evriminde Yeni Boyut. II. Uluslararası Bilgi, Ekonomi ve Yönetim Kongresi, Kocaeli Üniversitesi İİBF, 6 s, Kocaeli.
- Yaman, F. , Gökçan, İ. , 2015.** Kamu Spotu Reklamlarının Sigara Kullanıcıları Üzerindeki Etkisi: Afyonkarahisar İlinde Bir Uygulama. KAÜ İİBF Dergisi, 6 (11), 53-66.
- Yang, G. , Wang, Y. , Wu, Y. , Yang, J. , Wan, X. , 2015.** The Road to Effective Tobacco Control in China. Lancet, (385), 1019-1028.
- Yang, G. H, Hu, A. G. , 2011.** Tobacco Control and the Future of China – Expert Evaluation of Tobacco Use and Tobacco Control in China. Economics Daily Press, Beijing, China.

- Yang, L. , Sung, H. Y. , Mao, Z. , Hu, T. W. , Rao, K. ,** 2011. Economic costs attributable to smoking in China: update and an 8-year comparison, 2000-2008. *Tobacco Control*, 20 (4), 266-72.
- Yapıştıran, C. ,** 2013. 19. Yüzyıl İkinci Yarısında Bitlis ve Tütün. Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İktisat Anabilim Dalı İktisat Tarihi Bilim Dalı, İstanbul.
- Yavuz, Ş. ,** 2008. Soruyu Değiştirmek: İzleyiciler Reklamlarla Ne Yapar?. *Marmara İletişim Dergisi*, 13 (13), 249-266.
- Yazıcı, H. , Ak, İ. ,** 2006. Çocukların Sigara İçen ve İçmeyenleri Algı-lama Biçimleri: Children's Perceptions of Smokers and Nonsmokers . *Bağımlılık Dergisi*, 7 (2), 84-90.
- Yazıcı, H. , Şahin, M. ,** 2005. Üniversite Öğrencilerinin Sigara İçme Tutumları ile Sigara İçme Statüleri Arasındaki İlişki. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 13 (2), 455-466.
- Yetkin Cılızoğlu, G. , Sayımer, İ. ,** 2009. Yazılı Basında Risk Algısının Oluşturulma Süreci: Küresel Isınma Örneği. *Marmara İletişim Dergisi*, İstanbul, 7-21.
- Yıldırım, Y. , Yıldırım, İ. , Kabadayı, M. , Ocak, Y. , Gölünük, S. ,** 2011. Amatör Futbolcuların Sigara Kullanım Alışkanlıklarının İncelenmesi. *F. Ü. Sağ. Bil. Tıp Derg. ,* 25 (1), 17-24.
- Yıldız, Z. ,** 2015. Korku Kültürü ile Kent İlişkisi Üzerine Kuramsal Tartışma, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 47 s.
- Yılmaz, F. ,** 2005. Osmanlı İmparatorluğu'nda Tütün: Sosyal, Siyasi ve Ekonomik Tahlili (1600-1883). Doktora Tezi. , Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Türk Tarihi Anabilim Dalı Yakınçağ Tarihi Bilim Dalı, İstanbul.
- Yılmaz, F. ,** 2007. Tütün Üzerine Düşünceler: Batıda ve Bizde. Ed. E. G. Naskali, *Tütün Kitabı*, İstanbul, 3-16.
- Yılmazel, G. , Çetinkaya, F. , Naçar, M. ,** 2014. Fabrika İşçilerinin Sigara Kullanma Alışkanlıkları ve Sigara Bırakma Konusundaki Düşünceleri. *Dicle Tıp Derg. ,* 41 (4), 717-723.

- Yorgancıoğlu, A. , Esen, A. , 2000.** Sigara Bağımlılığı ve Hekimler. Toraks Dergisi, 1 (1), 90-95.
- Youth Risk Behavior Surveillance - United States 2015, 2016.** Morbidity and Mortality Weekly Report, Centers for Disease Control and Prevention, Atalanta, Surveillance Summaries, 65 (6), 1-174.
- Youth Risk Behavior Surveillance-United States, 2015, 2016.** Centers for Disease Control and Prevention, Morbidity and Mortality Weekly Report, 65 (6), 1-50.
- Yürekli, A. , Önder, Z. , Elibol, M. H. , Erk, N. , Çabuk, A. , Fisunoğlu, M. , Erk, F. S. , Chaloupka, J. F. , 2010.** Türkiye’de Tütün Ekonomisi ve Tütün Ürünlerinin Vergilendirilmesi. Uluslararası Tüberküloz ve Akciğer Hastalıkları ile Mücadele Derneği, Paris.
- Zhu, B. P. , Giovino, G. A. , Mowery, P. D. , Eriksen M. P. , 1996.** Smoking and Education Revisited: Implications for Categorizing Persons' Educational Status. American Journal of Public Health, 86 (11), 1582-1589.
- 4207 sayılı Kanun Hükümlerinin Uygulanması Hakkında 16. 07. 2009 tarih 2009/44 nolu Genelge, 2009.** T. C. Sağlık Bakanlığı Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, <http://www.tesk.org.tr/tr/mevzuat/09/09048ek2.pdf> (09. 02. 2017).
- 4207 Sayılı Kanun Uygulamaları, 2009.** T. C. Sağlık Bakanlığı Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, <https://www.saglik.gov.tr/TR,10737/saglik-hizmetleri-genel-mudurlugu.html> (20. 04. 2017).
- 4207 Tütün Ürünlerinin Zararlarının Önlenmesi ve Kontrolü Hakkında Kanun.** T. C. Başbakanlık Mevzuatı Geliştirme ve Yayın Genel Müdürlüğü, <http://www.mevzuat.gov.tr/Metin1.aspx?MevzuatKod=1.4207&MevzuatIliski=0&sourceXmlSearch=&Tur=1&Tertip=5&No=4207> (06. 05. 2017).
- 4733 Sayılı Tütün Ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu Teşkilat Ve Görevleri Hakkında Kanun.** Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu (2002), http://www.tapdk.gov.tr/mevzuat/kanunlar/kanun_4733.pdf (06. 03. 2017).

İNTERNET KAYNAKLARI

- (www.aofdestek.net/sosyolojide.yakin.donem.gelismeler, e. t. 04/6/2017).
- (www.aofdestek.net/sosyolojide.yakin.donem.gelismeler, e. t. 04/6/2017).
- (www.aofdestek.net/sosyolojide.yakin.donem.gelismeler, e. t. 04/6/2017).
- (www.aofdestek.net/sosyolojide.yakin.donem.gelismeler, e. t. 04/6/2017).
- (www.aofdestek.net/sosyolojide.yakin.donem.gelismeler, e. t. 04/6/2017).
- (www.aofdestek.net/sosyolojide.yakin.donem.gelismeler, e. t. 04/6/2017).
- (www.aofdestek.net/sosyolojide.yakin.donem.gelismeler, e. t. 04/6/2017).
- (www.zmo.org.tr/mevzuat/mevzuat_detay.php?kod=72, e. t. 04/06/2017).

Furkan YILMAZ
Sulh Ceza Hakimi

SULH CEZA HAKİMLİĞİ REHBERİ

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Sulh Ceza Hakimliği Rehberi

Furkan Yılmaz

Hukuk Yayınları Dizisi – 3114

Birinci Baskı : Mayıs, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8153 – 01 – 9

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Vadi Grafik Tasarım Ltd. Şti.
İvedik Org. San. Bölgesi 1420. Cadde
No: 58/1 Yenimahalle/Ankara
Tel: 0 312 395 85 71
Sertifika No: 47479

YARARLANILAN KAYNAKLAR

- Yenisey-Nuhoğlu: Ceza Muhakemesi Hukuku Başvuru Kitabı, Bilge Yayinevi 7. Baskı, Ankara 2021
- Demirağ Fahrettin: Türk Ceza Kanunu ve Kabahatler Kanunu, Türkiye Barolar Birliği, 2. Baskı, Mayıs 2007
- Çiftçioğlu, Cengiz Topel: Cumhuriyet Savcısının Kovuşturmaya Yer Olmadığına Dair Kararı ve Kararın Denetimi. Seçkin, 3. Baskı.
- Çulha- Demirağ- Nuhoğlu- Oktar- Tezcan- Yenisey: Ceza Muhakemesi Hukuku Başvuru Kitabı, Türkiye Barolar Birliği Yayınları, 3. Baskı. 2018
- Toroslu, Nevzat: Ceza Hukuku Genel Kısım, Savaş Yayinevi, 14. Baskı, Ankara 2009
- Akbey, Evren: Etkin Soruşturmada Usul ve Esaslar, Adalet Yayinevi, 2 Baskı,Ocak 2018.
- Ataman, Ahmet: Ceza Yagılaması Hukukunda İletişimin Denetlenmesi Tedbiri, Adalet Yayinevi, Eylül 2016.
- Doğan – Meraklı: Trafik Ceza Hukuku, Seçkin, Birinci Baskı Mart 2019, Ankara
- Artuç, Mustafa: Pratik Türk Ceza Kanunu Açıklamalı, Adalet Yayinevi, 3. Baskı, Ankara 2018.
- Sakin, Sinan: Türk Hukukunda Süreler’i Ezbaerleme Kitabı Savaş Yayinevi, Haziran 2014
- Tezcan-Erdem-Önok: Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku Genişletilmiş 7. Baskı, Seçkin, Ankara 2010
- Adalet Bakanlığı Yayın İşleri Dairesi Başkanlığı, Kanun Yararına Bozma Sonucu Verilen Yargıtay İlamları, 1. Sayı, Temmuz 2016
- Ünal, M. Hakan: CMK Uygulamaları ve Nöbetçi Hakim El Kitabı, Adalet Yayinevi, 4. Baskı, Ankara 2013.
- Yurtcan, Erdener: CMK şerhi, Adalet Yayinevi, 8. Baskı, Ankara 2017
- Türk Dil Kurumu: Türkçe Sözlük 4. Akşam Sanat Okulu Matbaası
- Eralp, Özgür (Editör): Avukatlık Mevzuatı, Ankara Barosu Yayınları, Temmuz 2009
- Malkoç, İsmail- Mert Yüksektepe; Açıklamalar ve Yorumlarla 5271 sayılı Yeni Ceza Muhakemesi Kanunu, Ankara 2008, Cilt 1,2

Av. Orhan ÇELEN

Av. Nihan DOKUMACIOĞLU

NOTLU, AÇIKLAMALI, İÇTİHATLI, EK ve ÖRNEKLİ

6413 sayılı

TÜRK SİLAHLI KUVVETLERİ

DİSİPLİN KANUNU

ŞERHİ

CİLT 2

(Madde 19-49)

- TSK. YÜKSEK DİSİPLİN KURULLARI YÖNETMELİĞİ
- TSK. ÖĞRENCİ DİSİPLİN YÖNETMELİĞİ
- TSK. DİS.K.NUN UYGULAMASINA İLİŞKİN DİLEKÇE VE KARAR ÖRNEKLERİ
- İDARİ DAVA DİLEKÇE ÖRNEKLERİ

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Türk Silahlı Kuvvetleri Disiplin Kanunu Şerhi

Orhan Çelen - Nihan Dokumacıoğlu

Kitabın her hakkı saklıdır. Kısmen veya tamamen çoğaltılamaz.
Yazarlarının birlikte yazılı izni olmadıkça ve kaynak göstermeksizin alıntı yapılamaz.

Hukuk Yayınları Dizisi – 3121

Birinci Baskı : Kasım, 2022

ISBN (2.Cilt) : 978 – 625 – 8153 – 04 – 0

ISBN (Takım) : 978 – 625 – 8153 – 02 – 6

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com
 : adalety@adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi
 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Vadi Grafik Tasarım Ltd. Şti.
İvedik Org. San. Bölgesi 1420. Cadde
No: 58/1 Yenimahalle/Ankara
Tel: 0 312 395 85 71
Sertifika No: 47479

YARARLANILAN YAYINLAR

Ağırbaşı, Şennur

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Çerçevesinde Din ve Vicdan Özgürlüğü”, TBB Dergisi 2012 (101), s.83-102

Ahmetoğlu, Enver

657 sayılı DMK’na göre Memur Disiplin Cezaları, (yayımlanmamış yüksek lisans tezi), İstanbul, 1986.

AİHM. Kararlarından Örnekler

Avrupa Konseyi Yayınları, s.77,http://www.anayasa.gov.tr/files/insan_haklari_mahkemesi/kitaplar/aihmkararlarindan_ornekler.pdf

Akdeniz, Yasin

Askeri Ceza Hukukunda Firar Suçları, Y. Lisans Tezi , Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Ens. Kamu Hukuk ABD, Ankara 2007,

Akılhoğlu, Tekin

“Bireyin Yönetmel İşlemler Karşısında Korunması ve Yönetim Hukukumuz”, Amme İdaresi Dergisi, C.14, S.3, 1981,

Akılhoğlu, Tekin

Yönetim Önünde Savunma Hakları, TODAİE Yayınları, Ankara 1983,

Akılhoğlu, Tekin

“Yönetmel İşlemlerde Gerekçe İlkesi”, Amme İdaresi Dergisi, C.15, S.2, Haziran 1982, (Gerekçe İlkesi)

Akil, Cenk

İstinaf Kavramı, Yetkin Yayınları, Ankara, 2010

Akural, Sami

İdari Yargıda Yürütmenin Durdurulması ve Yürütmenin Durdurulması Kararlarının Etki ve Sonuçları, İdare Hukuku ve İdari Yargı İle İlgili İncelemeler, Güneş Matbaası, Ankara 1976,

Aksoylu, İlter

“İdari Yargı Kararlarının Gerekçelerinin Bağlayıcılığı”, AYİM. Dergisi, sayı 21.; <http://www.ilteraksoylu.av.tr/idari-yargi-kararlarinin-gerekcelerinin-baglayiciligi/>

Akyılmaz, Bahtiyar

“Anayasal Esaslar Çerçevesinde Kamu Personeli Disiplin Hukuku ve Uygulamadaki Sorunlar”, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 2002, C.6, S.1-2, s.239-262, http://webftp.gazi.edu.tr/hukuk/dergi/6_9.pdf, (Kamu Personeli Disiplin Hukuku)

Akyılmaz, Bahtiyar

İdari Usul İlkelere Işığında İdari İşlemin Yapılış Usulü, Yetkin Yayınevi, Ankara, 2000, (İdari İşlem)

Alacakaptan, Uğur

Sarhoşluk Halinde İşlenen Suçlarda Cezai Mesuliyet, AÜ. Hukuk Fakültesi Yayınları No: 163, 1961 Ankara, 254s.

Alan, Nuri

“İptal Davalarının Ön ve Esastan Kabul Şartları”, Danıştay Dergisi, Yıl.13, Sayı 50-51, 1983, (“İptal Davaları”)

Alan, Nuri

“Türk idari yargısında yerindelik ve takdir yetkisinin Değerlendirilmesi”, İdari Yargıda Son Gelişmeler Sempozyumu, Danıştay Başkanlığı Yayınları, Ankara 1982,

Alkan, Mehmet

“6413 Sayılı TSK. Disiplin Kanununun Esasları”, T.Barolar Birliği Dergisi, 2015 (117)

Alkol Nedir? Etkileri Nelerdir?

<http://www.larapsikiyatri.com/psikiyatri-makaleleri/alkol-nedir-etkileri-nelerdir>,

Alpar, Erol

Yönetimin Hareket Serbestisi Alanının Yargısal Denetimi ve Sınırları, Danıştay Yayınları No: 52, Ankara 1990,

Alsın, Zeki Mesud

Devletler Hukuku Dersleri, Ankara 147, Milli Eğitim Siyasal Bilgiler Okulu Yayını,

Altundiş, Mehmet

“Hukuki Güvenlik İlkesi”, Yasama Dergisi, S.10, Eylül-Ekim-Kasım-Aralık 2008, S.60-94,

Apaydın, Cengiz

“Taksirle Yaralama Suçu”, Ankara Barosu Dergisi, 2011/1,

Arcagök, M. Sait

“Ceza Kovuşturmasının Disiplin Soruşturması Üzerine Etkisi”, Maliye Dergisi, Sayı:134, s.3-11, (2000).

Arıç, Ayten Sezer

“Türklerdeki Kıyafetin Kısa Tarihi”, TC. Başbakanlık Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, <http://www.atam.gov.tr/dergi/sayi-64-65-66/turklerdeki-kiyafetin-kisa-tarihi>,

Artuk, Mehmet Emin-Gökçen, Ahmet-Yenidünya, Caner Ahmet

Ceza Hukuku Genel Hükümler, Yeniden Gözden Geçirilmiş 5. Baskı, Ankara 2011,

Artuk, Mehmet Emin-Gökçen, Ahmet-Yenidünya, Caner Ahmet

Ceza Hukuku Özel Hükümler, 14. Baskı, Ankara 2014,

Askeri Temyiz Mahkemesi Tarihçesi,

KKK.Yayınları, E.U. Basımevi, Ankara 1956,

Aslan, M, Yasin

“Savaş Hukukunun Temel Prensipleri”, TBB Dergisi, Sayı 79, 2008,

As.Yrg. Kararlar Dergisi

İçt.Brl.Krl.Kararları (1933-1996), Sayı : 11, Yıl : 1997

Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Dergisi

Sayı 1 – 26.

Aslan, M. Yasin

“İdari Yaptırımlar”, TBB Dergisi, S.85, 2009,

Aslan, Zehrettin

Kamu Personelinin Disiplin Hukukundan Kaynaklanan Sorunları, Sempozyum, 2003, İstanbul

Atar, Yavuz

Türk Anayasa Hukuku, 4. Baskı, Mimoza Yayınevi, Konya 2007

Avcı, Adem

“Silahların Eşitliği İlkesi Açısından İdari Yargılama Hukuku Alanında Tanıklandırılmama Sorunu” TBB., Hukukçular Arası Makale Yarışması, Nisan 2014, , s.187-205,

Avcı, Mustafa

“Öldürme ve Yaralama Suçlarının Manevi Unsuru”, Kamu Hukuku Arşivi Dergisi, Mart 2005,

Avrupa Ayrımcılık Yasağı Hukuku El Kitabı

Avrupa Birliği Temel Haklar Ajansı, Avrupa Konseyi, 2010, Avrupa Konseyi, 2010. s.18, http://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/1510-Fra-Case-Law-HandbookTR.pdf,

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararlarından Örnekler

Avrupa Konseyi Yayınları, Kasım 2003 Almanya, http://www.anayasa.gov.tr/files/insan_haklari_mahkemesi/kitaplar/aihmkararlarindanornekler.pdf,

Aydın, Bihter

“Türk İdari Yargı Düzeninde Mahkemeye Erişim Hakkı”, TAAD, Yıl: 4, Sayı: 15 (Ekim 2013), s.271-296

Aydın, Devrim

“Ceza Muhakemesi Kanunu’nda İtiraz”, TBB.Dergisi., S.65, 2006, s.61-72

Aydın, İnayet

“Kamuda Etik”, https://www.tbmm.gov.tr/etik_komisyonu/belgeler/makale_KamudaEtik-InayetAydin.pdf

Aydın İnayet Pehlivan

“Yönetsel, Mesleki ve Örgütsel Etik”, 2. Baskı, 2001, Ankara, Pegem A Yayınevi,

Aydın, Öykü Didem

“Türk Anayasa Yargısında Yeni Bir Mekanizma: Anayasa Mahkemesi’ne Bireysel Başvuru”, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi C. XV, Y. 2011, S.4,

Balta, Tahsin Bekir

İdare Hukuku I, Ankara 1970,

Balta, Tahsin Bekir

İdare Hukukuna Giriş, Türkiye ve Ortadoğu Amme İdaresi Enstitüsü Yayınları, Ankara 1968-1970,

Başa, Şafak

Adil Yargılama ve Silahların Eşitliği İlkelerinin Disiplin Hukukunda Uygulanabilirliği, Denetim Dergisi, Y.24, S.115, Temmuz-Eylül 2011, s.28-31

Başar, Hüseyin

“Kamu Görevlilerine Yönelik Soruşturmalar”, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Yıl: 1988, Sayı: 3

Bayraktar, Erman

"Takdir Yetkisi ve Yargı Yoluyla Denetimi", İdare Hukuku ve İdari Yargıyla İlgili İncelemeler, Danıştay Başkanlığı Yayınları, Yayın No 21.

Bereket Baş, Zuhâl

"İdari Yargılama Hukuku Açısından İstinaf ve Kabulü Sorunu" Danıştay Dergisi C.27, S.11, Ankara, 1996, www.danistay.gov.tr;

Bilge, Burak

AİHM İçtihatları Bağlamında Etkin Soruşturma Yükümlülüğü, İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi Cilt: 5 Sayı:2 Yıl 2014,

Bilge, Necip

Hukuk Başlangıcı, 21. Bası, Ankara, 2006

Bilgin, İkrâm - Köksal, Fazlı

"657 sayılı Devlet Memurları Kanununun Disiplin Hükümleri ve Uygulaması", www.mülkiyeteftis.gov.tr,

Bireysel Başvuru Bilgilendirme Merkezi

Eğitim ve Öğrenim Hakkı (AİHS Ek 1. Protokol md 2, AY md 42 ve 50), <http://www.bireyselbasvuru.info/Web/Icerik.aspx?IcerikID=56>,

Candan, Turgut

Açıklamalı İdari Yargılama Usulü Kanunu, Maliye ve Hukuk Yayınları, Ankara 2006, (Yargılama Usulü),

Candan, Turgut

"İdari İstinaf Sistemine Geçişin Temyiz Kanun Yoluna Getirdiği Değişiklikler (1), (2), <https://turgutcandan.com/2016/11/30/idari-istinaf-sistemine-gecisin-temyiz-kanun-yoluna-getirdigi-degisiklikler12/> (İdari İstinaf)

Cem, Cemil

"Disiplin ve Disiplin Hukuku", Ankara Barosu Dergisi, 1969, S.5, s.822, <http://www.ankarabarusu.org.tr/siteler/ankarabarusu/tekmakale/1969-5/4.pdf>,

Cengiz, Orhan Kemal

Cinsel Azınlık Hakları, radikal.com.tr, 9.12.2001, http://www.radikal.com.tr/ek_haber.php?ek=r2&haberno=706

Centel, Nur-Zafer, Hamide-Çakmut, Özlem

Türk Ceza Hukukuna Giriş, Altıncı Bası, İstanbul Kasım 2011,

Cinsel Azınlıkların Hakları,

www.rightsagenda.org/.../115_cinsel_azinliklerin_hak

Çağlayan, Ramazan

İdari Yargılama Hukuku (Temel Bilgiler), Ankara, Eylül 2013,

Çağlayan, Ramazan

İdari Yargılama Hukuku, Güncellenmiş 5.Baskı, Seçkin Yayınları, Ankara, Eylül 2014, (İdari Yargılama),

Çağlayan, Ramazan

İdari Yaptırımlar Hukuku, Asil Yayın Dağıtım, 1.Baskı, Ankara 2006, (İdari Yaptırımlar)

Çağlayan, Ramazan

"Türk Hukukunda idarenin Takdir Yetkisininin Yargısal Denetimi", OAÜEHFD, C. VII, S. 3-4 (Aralık 2003), s.171-208,

Çakır, Tercan

"Kısıtlı İdari Yargı", Ankara Barosu Dergisi, S.6, 1984,

Çelen, Orhan

En Son İçtihatlı, Notlu, Açıklamalı, Ek ve Örnekli Askeri Ceza Kanunu, Ankara 2001, 3. Baskı, 816s.

Çelen, Volkan

“Birden fazla kariyer mümkün mü?”, <https://volkancelen.com/2018/01/11/876/>,

Çelen, Volkan

“Yaratıcı düşünceye yatırım yapıyor muyuz?”, <https://volkancelen.com/2017/11/06/yaraticiligaya-yatirim-yapiyor-muyuz/>,

Çelen, Volkan

“Plan ne işe yarar?” <https://volkancelen.com/2017/09/23/plan-ne-ise-yarar/>,

Çelik, Abdullah

Çelik, Abdullah: “Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararlarında Eğitim Hakkı”, TAAD, Yıl:6, Sayı:20 (Ocak 2015),

Çelik, Kadir

“Disiplin cezalarında zamanaşımı ve tekerrür”, <http://www.kontder.org.tr/disiplin-cezalarinda.html>,

Çınar, Ali Rıza

“İstinaf” Fasikül Aylık Hukuk Dergisi Y.2, S.8, Ankara, Temmuz 2010,

Çiftçioğlu, Cengiz Topel

“2802 sayılı Hakimler ve Savcılar Kanununa göre hakim ve savcıların disiplin soruşturmaları”, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi Cilt: 13, Sayı: 1, 2011, s.127-157 (Basım Yılı: 2012)

Çitci, Oya

“Siyasal Haklar ve Kamu Görevlileri”, İnsan Hakları ve Kamu Görevlileri, Sempozyum, TODAİE, Ankara 1992

Çoban, Adnan

“Temaruz”, <http://www.htanoropsikiyatri.com/temaruz.html>,

Çolak, Nusret İlker- Özdemir, Dursun

Hükmün Açıklanmasının Geri Bırakılması ve Memuriyete Etkisi”, TAAD, C.1,Y.2, S.5, (20 Nisan 2011), s.93-122, <http://www.ilkercolak.com.tr/hukmun-aciklanmasinin-geri-birakilmasi-ve-memuriyete-etkisi/>

Çulha, Cahit

Askerlikte Disiplin Kabahatleri, Cezaları ve Alay Disiplin Mahkemelerinin Bakacağı Suçların Hukuki İzahı, İstanbul 1946-1947, VIII+262 s.

Çoban, Adnan

“Temaruz”, web: <http://www.htanoropsikiyatri.com/temaruz.html>

Dal, Kemal

Türk Esas Teşkilat Hukuku, İkinci Baskı, Ankara 1986,

Danıştay Dergileri

Danıştay Başkanlığı Yayınları,

Değirmenci, Olgun

“Ceza Hukukunda Yanılma Kavramı ve Hukuka Uygunluk Nedenlerinde Yanılma”, TBB Dergisi 2014 (110), s.129-188,

Değirmenci, Olgun

“Ceza Hukukunda Yanılma Kavramı ve Hukuka Uygunluk Nedenlerinde Yanılma”, TBB Dergisi 2014 (110), s.129-188.

Değirmenci, Olgun

“Askerî Ceza Hukukunda Amire veya Üste Hakaret Suçu (As.C.K. m. 85)”, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi C. XVI, Y. 2012, Sa.2, s.73

Değirmenci, Olgun- Tanrıverdi, Battalgazi

Türk Silahlı Kuvvetleri Disiplin Kanunu Şerhi, Ankara, Temmuz 2013, 1. Baskı,

Demir, Ayside

“Hitap ederken ünvanların önemi”, <http://celebromantic.blogspot.com.tr/2013/09/hitap-ederken-unvanlarnonemi.html>,

Demirağ, Fahrettin

Gerekçeli ve Açıklamalı Türk Silahlı Kuvvetleri Disiplin Kanunu ile Askeri Ceza Kanunu ve İç Hizmet Kanunu, Adalet Yayınevi, Ankara 2014, 484s.

Demirkol, Selami

“İptal davasında İdari İşlemin Beş Unsuru”, Sayıştay Dergisi, Nisan-Haziran 1998, S.29, s.65-89

Demirbaş, Timur

Ceza Hukuku Genel hükümler, Ankara 2009,

Demirbaş, Yüce, Yavuz

“Ombudsmanlık Kurumu ve Türkiye’de Ombudsmanlık”, <http://akademikperspektif.com/2013/02/04/ombudsmanlik-kurumu-ve-turkiyede-ombudsmanlik/>

Demirkol, Selami

"İptal Davasında İdari İşlemin Beş Unsuru" Sayıştay Dergisi, Nisan-Haziran 1998, Sayı 29,

Deyneklî, Adnan

“İkrarda Manevi Unsur”, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, Y.19, S.64, Mayıs-Haziran 2006

Develioğlu, Ferit

Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lügat, 13. Bası, 1996,

Disiplin Karar Verme Süreci (DİKVES)

Türk Silahlı Kuvvetleri Disiplin Kanunu Çerçevesinde Disiplin Karar Verme Süreci (DİKVES), Disiplin Amirinin El Kitabı, 100 Temel Kural, KKK.lığı, Nisan 2014, Hazırlayan: Avıalan, M. Barış, Kur.Yb.

Dinç, Güney

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesine Göre Adil Yargılanma Hakkı, İzmir Barosu Yayınları, İzmir, 2006, 256s.

Dinç, Güney

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararlarına Göre Avukatla Savunma Hakkı, TBB Dergisi, Sayı 55, 2004, s.165-200, (Avukatla Savunma Hakkı)

Disiplin Hukuku ve Uygulaması,

http://www.ibb.gov.tr/sites/teftiskurulu/seminerler/Documents/Disiplin_Hukuku.swf

Doğru, Osman

“İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi Uygulamasında Toplanma Ve Örgütlenme Özgürlüğü”, TBB Dergisi, S.64, 2006, s.39-69

Dönmezer, Sulhi

Kişilere ve Mala Karşı Cürümler, İstanbul 1998,

Dönmezer, Sulhi - Erman, Sahir

Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku, Genel Kısım, C. 1, 14. Bası, İstanbul 1997, (Genel Kısım, C.1)

Dönmezer, Sulhi - Erman, Sahir

Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku, Genel Kısım Cilt 2, İstanbul 1978, (Genel Kısım C.2)

Duran, Gökhan Yaşar

Askeri Disiplin Hukuku, Oniki Levha Yayıncılık, İstanbul Nisan 2012, 583s.

Duran, Gökhan Yaşar

“Askeri Ceza Kanununda Asta Müessir Fiil Suçu (AsCK m.117)”, TBB Dergisi, 2014, s.217-282

Durmuş, A. Alper

Açıklamalı, İçtihatlı, Notlu Memur Disiplin Hukuku, Adalet Yayınevi, Ankara Mart 2014, 950s.

Dündar, Erol

“Milli Eğitim Mensuplarına İlişkin Disiplin Cezaları ve Yargı Denetimi”, Dnş.Derg.,1988, S.68-69, s.3-45, (Disiplin cezaları),

Dündar, Erol

“Nazariyeler, Türk ve Fransız Danıştay’ı İçtihatlarına Göre Maksat Denetimi”, İdare Hukuku ve İdari Yargı ile İlgili İncelemeler I, Danıştay yayınları, Güneş Matbaası, Ankara 1976, (Maksat Denetimi),

Yılmaz, Enes

“Hükümün Açıklanmasının Geri Bırakılması Kararının Sanık Hakkında Sonuç Doğurmaması Üzerine Bir Değerlendirme”, Kırkkale Hukuk Mecmuası, C.1, S.2, s.269-292,

Ercan, İsmail

“Hakim ve Savcıların Disiplin Sorumluluğu”, Y. Lisans Tezi, İstanbul 2008,

Erdagöz, Özcan

“Askeri Hukukta disiplinin Temini İçin Tutuklama Yetkisi”, Türkiye Adalet Akademisi Dergisi, Y.4, S.12, Ocak 201

Erdem Karahanoğulları, Özlem

“Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararlarında İdari Yargı”, İnsan Hakları Yılığ, C.23-24, 2001-2002,

Erdem, Fazıl Hüsnü- Çoşkun, Vahap

“Askeri Yargı ve Vesayet”, S.9, Temmuz 2009, Seta Analiz, <http://arsiv.setav.org/public/HaberDetay.aspx?Dil=tr&hid=6752&q=askeri-yargi-ve-vesayet>,

Erdem, Jülide Gül

“Ölçülülük İlkesinin İdarenin Takdir Yetkisinin Kullanımındaki Yeri”, AÜHFD, 62 (4) 2013, s.971-1005

Erdinç, Burcu

İdari İşlem Kuramında Yokluk, Yüksek Lisans Tezi (yayımlanmamış), Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kamu Hukuk ABD, Ankara 2013,

Erdinç, Burcu

“İdari Yaptırımların Kavramsal Çerçevesi Ve Cezai Yaptırımlarla Karşılaştırılması”, Ankara Barosu Dergisi, 2012/2 , S.240-276,

Erdoğan, Sabri

“Objektif ve Sübjektif Tasarruflarda Yokluk”, İdare Hukuku ve İdari Yargı İle İlgili İncelemeler, I, Danıştay Başkanlığı, Güneş Matbaası, 1976 Ankara

Erdoğan, Ziya

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na Göre Disiplin Cezaları ve Yargısal Denetimi, Yüksek Lisans Tezi (yayımlanmamış), Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara 2010,

Erem, Faruk

Hümanist Doktrin Açısından Türk Ceza Kanunu, Genel Hükümler, C.1, 10. Baskı, Ankara 1976, 637s. (Genel Hükümler),

Erem, Faruk

Türk Ceza Kanunu, Genel Hükümler, Cilt 2, Onuncu Baskı, Sevinç Matbaası, Ankara 1974, 561s., (Genel Hükümler C.2),

Erem, Faruk

Türk Ceza Kanunu Şerhi, Özel Hükümler, 1997,

Erem, Faruk

“Aleyhe Bozma Yasağı”, Ankara Barosu Dergisi, Cilt.24, Sayı.4,

Erem, Faruk

“Kavgı”, Yargıtay Dergisi, 1982, S.4,

Erkut, Celal

“İdare Hukukunda Yokluk Teorisi”, İdare Hukuk ve İlimler Dergisi, C.9, S.1-3, 1988

Erkut, Celal

İdari İşlemlerin Kimliği, Danıştay Yayınları, Ankara 1990

Erman, Sahir

Askeri Ceza Hukuku, Umumi Kısım ve Usul, 7. Baskı, İstanbul 1983

Eroğlu, Hamza

İdare Hukuku Dersleri, Genel Esaslar İdari Teşkilat ve İdarenin Denetlenmesi, Sevinç Matbaası, Ankara 1974, 443s.(İdare Hukuku Dersleri),

Eroğlu, Hamza

İdare Hukuk Genel Esaslar, İdari Teşkilat ve İdarenin Denetlenmesi, Genişletilmiş ve Gözden Geçirilmiş Beşinci Bası, Ankara 1985,

Erol, Atanur

İdari Yaptırımların Hukuki Nitelikleri ve İdari Yaptırım Kararlarına Karşı Yargısal Başvuru Yolları, Yüksek Lisans Tezi (yayımlanmamış), Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Yönetimi Anabilim Dalı, Edirne 2009

Ersöz, Kürşat

“Devlet Memurlarının Siyaset Yapma Yasağı ve Değerlendirilmesi”, TAAD, Yıl:7, Sayı:26 (Nisan 2016), s.71-104

Erzurumluoğlu, Erzan

“Hukuk Devleti ve Yargı Bağımsızlığı”, Ankara Barosu Dergisi, C.46, S.1, Ocak 1989,

Eryılmaz, Ali

Ceza ve Disiplin Hukukunda Hukuka Aykırı Delil, Hukab Yayınları, Ankara 2013, 246s.

Evik, Sonay-Evik, Ali Hakan

“Devlet Sırrını ve Yasaklanan Bilgileri Açıklama ve Elde Etme Suçları” Ankara Üniversitesi, EHFD, C.VIII, S3-4 (2004), s.117; file:///C:/Users/pc.pc-Bilgisayar/Desktop/2004_VIII_2_5.pdf

Fazıl Hüsnu, Erdem- Çoşkun, Vahap

Askeri Yargı ve Askeri Vesayet, Yıl 2009, Cilt 14, Sayı 20-21, 87-136,

Feyzioğlu, Metin

“Terbiye ve İnzibat Suçlarını Kötüye Kullanma ve Aile Bireylerine Karşı Fena Muamelede Bulunma Suçları”, AÜHF. Dergisi, C.50, S.1, s.41-53,

Feyzioğlu, Necmeddin

“Cezai ve Hukuki Cepheleriyle Kumar ve Bahis”, Ahmet Esat Asebük’ün Anısına Armağan, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, Ankara 1958,

Fındıkcı, İlhami

“Kişilik Nedir? Nasıl Oluşur?”, <http://www.subconturkey.Com/2011/Mart/koseyazisi-Kisilik-Nedir-Nasil-Oludur.html>,

Giritli, İsmet

Kamu Yönetimi Teşkilatı ve Personeli, İstanbul 1979,

Giritli, İsmet – Bilgen, Pertev

İdare Hukuku, Filiz Kitabevi, İstanbul, 1979, 260s.

Gökcan, Haşim Tahsin

“Kavga Suçlarında (TCK.464, 466) Kavga Kavramı ve TCK Ön Tasarısında Bu Suçların Düzenleniş Şekli Üzerine Düşünceler”, Ankara Barosu Dergisi, 1998/4

Gökçe, Orhan – Örselli, Erhan

“Kamu Yönetiminde Etik ve Etik Dışı Davranış Algısı”, İş Ahlakı Dergisi, Mayıs 2011, Cilt 4, Sayı 7, s. 47-63,

Gökınar, Mahmut

“Ceza Sorumluluğunun Temeli”, “Kast”, TBB Dergisi, Sayı 79, 2008,

Gölcüklü, Feyyaz

“İdari Ceza Hukuku ve Anlamı, İdarenin Cezai Müeyyide tatbiki”, AÜSBFD, C. 18, 1963,

Görür, Hamit

“Vergi Hukukunda Adalet İlkesi”, İzmir 2010, s.1, <http://www.izmirbim.adalet.gov.tr/makaleler/mesleki/VERG%C4%B0%20HUKUKUNDA%20ADALET.doc>

Gözler, Kemal

“Tabi Hukuk ve Hukuki Pozitivizme Göre Adalet Kavramı”, Muhafazakar Düşünce, Yıl 4, Sayı 15, Kış 2008, s.77-90

Gözler, Kemal

Anayasa Hukukunun Genel Esasları, 4. Baskı, Ekin Kitabevi, Bursa 2013,

Gözübüyük, A. Şeref

Yönetim Hukuku, 32. Bası, Ağustos 2014, Ankara, Turhan Kitabevi yayınları, 523s, (Yönetim Hukuku)

Gözübüyük, A. Şeref

Yönetsel Yargı, Güncellenmiş 33. Bası, Ağustos 2013, Ankara, Turhan Kitabevi yayınları, 574s, (Yönetsel Yargı)

Gözübüyük, Şeref - Tan, Turgut

İdare Hukuku, Cilt 1, 5. Bası, 2007, 1159s.

Gül, İdil Işık-Karan, Ulaş

Ayrımcılık Yasağı, Kavram, Hukuk, İzleme ve Belgeleme, İstanbul Bilgi Üni-

versitesi Yayınları 351, İnsan Hakları Hukuku Çalışmaları 13, 1. Baskı, İstanbul, Şubat 2011, 281s.

Günay, Erhan

Hükmün Açıklanmasının Geri Bırakılması, Seçkin Yayıncılık, 1. Baskı, Ankara 2010,453s.

Günday, Metin

İdare Hukuku Dersleri - I (Giriş-İdari Teşkilat-İdari İşlemler), Ankara 1984

Günday, Metin

İdare Hukuku Dersleri I (Giriş-İdari İşlemler-İdari Faaliyetler), Ankara 1990, A.Ü. Hukuk Fakültesi Döner Sermaye İşletmesi,

Gündüz, Bilal

“Son Değişiklikler Işığında Hükmün Açıklanmasının Geri Bırakılması”, <http://ankara.adalet.gov.tr/makaleler/HukmunAciklanmasininGeriBirakilmasi.pdf>,

Gündüz, Fatma Ebru

“İdari Yaptırımların Zaman Bakımından Uygulanması”, TAAD, Yıl:8, Sayı:32 (Ekim 2017), S.33-59

Güran, Sait

“Yargı Denetiminin Kapsamı”, İÜHFM, C.52, S.1-4, 1987,

Gürkan, Fatih-Deniz, Yusuf- Boz, Sacit

“İdari Yargıda Kanun Yararına Bozma”, <http://dergipark.gov.tr/download/article-file/262811>,

Gürüz, Adnan

Adalet Kavramı, Türkiye Felsefe Kurumu Yayınları, 2001, 194s.

Gürüz, Adnan

Hukuk Felsefesi, Ankara, A.Ü.Hukuk Fakültesi Yayını, 1985, s.189-193.

Güveyi, Ümit

“Memur Disiplin Suçunda Mobing”, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi C. XVII, Y. 2013, Sa. 1-2, s.1456

Hafizoğulları, Zeki

“Genel Çizgileriyle Savunma Hakkı”, Ankara Barosu Dergisi, 1994, S.1, s.20-40

Hafizoğulları, Zeki – Özen, Muharrem

“Türk Ceza Hukukunda Devlet sırrına Genel Bir Bakış”, Ankara Barosu Dergisi, Yıl:68, Sayı: 2010/1

Hakeri, Hakan

Ceza Hukuku, 4. Baskı, Ankara Eylül 2005, Seçkin Yayınevi,

Hançerlioğlu, Orhan

Felsefe Ansiklopedisi, Cilt 1(A-D),İstanbul 1976,

Hardal, Mahmut

Disiplin Hükümlerinin Uygulanması ve Disiplin Cezalarına İtiraz, 2. Baskı, Samsun, Eylül 2011, 167s.

Işıklar, Celal

TSK. Disiplin Kanunu ve Yorumu, Adalet Yayınevi, Ankara 2015, (Disiplin K),

Işıklar, Celal

Türk Silahlı Kuvvetlerinde Nöbet, Bilge Yayınevi, Ankara 2006, (Nöbet)

Işıklar, Celal

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin Disiplin Hukukuna İlişkin Kararları, AYİM.Dergisi, No: 21

Işıklar, Celal

“As.C.K.nun 169’ncu Maddesindeki Üstün disiplinin Temini İçin Astını Geçici Olarak Tutuklama Yetkisi”, Askeri Adalet Dergisi, Y.26, S.101, Ocak 1998,

İpeksümeroğlu, Niyazi

”Askeri Kaza Sistemine Bir Bakış”, AÜHFD, Yıl 1951, Cilt 8, Sayı 1–2,

Kabadayı, Talip

“Hakkaniyet Adaletin Temelidir”, Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi Sayı 15, 2013, Sayfa 49-57,

Kalabalık, Halil

İdare Hukuku Ders Notları, 2001, Eser Ofset, Trabzon,

Kalay, Jale

AİHM Kararları Işığında Etkili ve Etkin Bir İdari Yargı Denetimi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu hukuku Anabilim Dalı, Ankara 2007, Y.Lisans tezi

Kangal, Zeynel T

Askeri Ceza Hukuku, Genişletilmiş ve Güncellenmiş 2. Baskı, Ankara 2012,

Kanlıgöz, Cihan

İdari İşlemlerde Yazılı Bildirim, AÜHFD., C.40, S.1-4, 1988, s.173-192,

Kaplan, Ersin

“İdari Yargıda Yeni Kanun Yolu:İstinaf”, <http://www.vmhk.org.tr/idari-yargida-yeni-kanun-yolu-istinaf/>

Karabulut, Mustafa

İdari Yaptırımların Hukuki Rejimi, Turhan Kitabevi, Ankara 2008,

Karahanoğulları, Onur

“Memur Disiplin Hukukunun Niteliği ve İlkeleri”, Çağdaş Yönetimler, C.8, S.3, Temmuz 1999,

Karahanoğulları, Özlem Erdem

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin Altıncı Maddesi ve İdari Yargı", İnsan Hakları Yıllığı, Yıl:2001-2002 Cilt:23-24.,

Karakehya, Hakan

“Kumar Oynanması İçin Yer ve İmkan Sağlama Suçu”, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, C.19, S.2 (Özel Sayı, Prof. Dr. Nur Centel’e Armağan), s. 699-713

Karatepe, Şükrü

İdare Hukuku, İzmir, 1988

Kardaş, Ümit

“Askeri Gücün Anayasal Bir Yargı Alanı Yaratması ve Yürütme Erkini Etkin Bir Şekilde Kullanması”, Birikim, Ağustos-Eylül 2002, Sayı 160–161, s. 110.

Karavelioğlu, Celal

Değişik-Açıklama ve En Son İçtihatlarla İdari Yargılama Usulü Kanunu, İkinci Baskı, 1976, 1146s.

Kasar, Zişan

"Televizyon Yayınlarının Radyo ve Televizyon Üst Kurulu Tarafından Durdurulması Hukuka Uygun mudur? Anayasa Mahkemesinin Önemli bir Kararı Üzerine Konunun İncelenmesi", İstanbul Barosu Dergisi, S.4,1997

Kaya, Cemil

“Memur Disiplin Suç ve Cezalarına ve Disiplin Soruşturmalarına Hakim Olan Temel İlkeler”, Amme İdaresi Dergisi, C.38, S.2, Haziran 2005, s 61-87

Kazancı, Behiye Eker

“AİHS ve AİHM kararları çerçevesinde yakalama ve tutuklama koruma tedbiri ile kişi güvenliği ve hürriyetinin sınırlandırılması”, TBB Dergisi 2012 (98), S.75-104, s.77 vd.

Kelsen, Hans (Çeviren: Ali Acar)

“Adalet Nedir?”, TBB Dergisi 2013 (107), s.431-454

Kılıncı, Ahmet

“Devlet Memurları Kanununda Düzenlenen Disiplin Suç ve Cezaları”
www.turkhukuksitesi.com

Kıratlı, Metin

Koruyucu İdari Hizmetler, TODAİE Yayınları, Ankara 1973.

Kıratlı, Metin

“Danıştay'ın İdarenin Takdir Yetkisini Denetlemesi ve Bağlaması”, Mülkiyeliler Birliği Dergisi, Yıl. 1967, S5. 6,

Kırel, Çiğdem

“Örgütlerde Etik Davranışlar, Yönetimi ve Bir Uygulama Çalışması”, Anadolu Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Yayınları, Eskişehir, 2000,

Kırmızıgül, Hüsamettin

Uygulama ve Teoride Disiplin Suç ve Cezaları ve Denetim Yolları, Kazancı Yayınları, İstanbul 1998, 480s.

Kızılyar Ayatar, Sema

“Ceza Yaptırımı ile İdari Yaptırım Ayrımı”, <http://journal.yasar.edu.tr/wp-content/uploads/2014/01/17-Sema-Ayatar-Kızılyar.pdf>,

KKK.Yayınları

Askeri Temyiz Mahkemesi Tarihçesi, E.U. Basımevi, Ankara 1956,

Kuçuradi, İonna

“Uludağ Konuşmaları: Özgürlük, Ahlak, Kültür Kavramları” (1988) Ankara, Türkiye Felsefe Kurumu, Türk Felsefe Dizisi:1.

Köksel, Mehmet – Öztürk, Bayram

“Kamu Yönetimi- Koordinasyon ve Denetimde Koordinasyon”, TODAİ 2001-2012 Dönemi, <http://todaie2011.blogspot.com.tr/2011/12/kamu-yonetimi-koordinasyon-ve-denetimde.html>,

Kölelik, Kulluk ve Zorla Çalıştırma

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, Basın Birimi, Tematik Bilgi Notu – Mart 2014, s.2, http://www.inhak.adalet.gov.tr/inhakbilgi_bankasi/tematik_bilginotu/calisma/zorla_calistirma.pdf

Korkmaz, Kadir

“Takdir Yetkisinin Disiplin Hukukunda Kullanımı Ve Yargısal Denetimi”, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi C. XIII, Y. 2009, Sa. 1-2, s. 241-252

Köprü, Orhan

Türkiye’de Askeri Yargının Doğuşu ve Gelişimi”, Askeri Adalet Dergisi, Yıl 22, Ocak 1994, Sayı 89,

Kunter, Nurettin

Muhakeme Hukuku Dalı Olarak Ceza Muhakemesi Hukuku, 8. Baskı, İstanbul 1986,

Malkoç, İsmail - Güler, Mahmut

Uygulamada Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu, C.1, Adil Yayınevi, 1996, Ankara,

Malkoç, İsmail-Güler, Mahmut

Türk Ceza Kanunu Özel Hükümler-4, Adil Yayınevi, 1996, Ankara

Mecek, Mehmet

“Kamu İdareleri ile Bağlı Kurum ve Kuruluşlarda Çalışan Personelin Kılık-Kıyafet Kurallarına Uyuma Zorunluluğu”, <http://www.bekad.org/?sayfa=makaledetay&id=32#>,

Meran, Necati

“Avukatların İnfaz Kurumuna veya Tutukevine Yasak Eşya Sokma Eylemleri“, Terazi Hukuk Dergisi, Eylül 2007, <http://www.turkhukuk sitesi.com/showthread.php?t=34125>,

Mermut, Güler

“İptal Davalarının Şartı olarak Kanuna Aykırılık”, idare Hukuku ve İdari Yargı ile İlgili İncelemeler I, Ankara 1976, Danıştay Tasnif ve Yayın Bürosu Yayınları, No: 21,

Metin, Yüksel

“Bireysel başvurunun hukuksal işlevleri”, <https://anayasatakip.ku.edu.tr>

Milli Eğitim Bakanlığı, Halkla İlişkiler ve Organizasyon Hizmetleri

“Protokol ve Görgü Kuralları”, Ankara 2007, s.1-5

Mirdas, Ali

“Terör nedir, ne değildir?” <http://akademikperspektif.com/2013/11/28/teror-nedir-ne-degildir/>

Mobbing nedir?

Gazi Üniversitesi, Mobbing Birimi, <http://mobbing.gazi.edu.tr/posts/view/title/mobbing-nedir-37863>,

Muratoğlu, Tahir

“Yargısal Faaliyetler Bağlamında Tesis Edilen Disiplin Yaptırımları ve Bu Yaptırımların Hukuka Uygunluğu”, Dicle Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt: 19, Sayı: 30-31, Yıl: 2014, s.77-147

Nal, Sabahattin

“Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi”, Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi Yıl: 2010, Cilt: 7, S.13,

Nazaroğlu, Yavuz

“Genel Olarak İdari Para Cezalarının Para Cezaları İçindeki Yeri ve Nitelikleri”, Dnş.Derg., S.14-15, 1974

Odyakmaz, Zehra- Güzel, Oğuzhan

“İdarenin Uygulamaları Bakımından İdare, Etik ve Ahlak”, Ankara Barosu Dergisi, 2013/3, s.21-55,

Odyakmaz, Zehra- Kaymak, Ümit- Ercan, İsmail

İdari Yargı, Güncelleştirilmiş 9. Baskı, İstanbul Ağustos 2013, Oniki Levha Yayıncılık 529s.

Oğurlu, Yücel

”Ceza mahkemesi kararının disiplin cezalarına etkisi ve sorunu "ne bis in idem" kuralı”, Ankara Hukuk Fakültesi Dergisi, S.2, 2003, Ankara.

Onar, Sıddık Sami

İdare Hukukunun Umumi Esasları, Hak Kitabevi, İstanbul, 3. Baskı, I, II ve III. Cilt, 1966

Orman, Harun

Memur Disiplin Hukukunun Genel İlkeleri, İstanbul Kültür Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Temmuz 2001,

Oytan, Muammer

“Türkiye’de İdari Yargı Denetiminin Sınırları”, Türk İdare Dergisi, Ankara 1985, S.366,

Ömer, Asım

Türkiye’de Memur Disiplin Hukuku, yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Ankara, 1996

Ömeroğlu, M. Nihat

Habertürk, 31.01.2011, <http://www.haberturk.com/gundem/haber/596750-hukuka-aykiri-delil-ve-disiplin-sorusturmasi>,

Öncül, Gizem

“Kurumsal İmaj”, <http://gzmoncl.wordpress.com/2012/04/14/kurumsal-imag/>,

Önder, Ayhan

Ceza Hukuku Genel Hükümler, C. II-III, Beta Basım Yayım Dağıtım, İstanbul 1992,

Önder, Ayhan

Şahıslara ve Mala Karşı Cürümler ve Bilişim Alanında Suçlar, İstanbul 1994,

Önder, Kazım

Disiplin Mevzuatı, Ankara 1992,

Önen, Mesut

Hukukun Temel Kavramları, 5. Bası, İstanbul, 1999

Örücü, Esin

“Disiplin Cezaları ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu Sistemi”, İHFD, Cilt XXXII, 1967, S.2-4,

Özay, İl Han

“Türkiye’de İdari Yargının İşlev ve Kapsamı”, İdari Yargıda Son Gelişmeler Sempozyumu, Danıştay Başkanlığı Yayınları, Ankara, Haziran, 1982.

Özay, İl Han

İdari Yaptırımlar, İÜ Yayın No: 3326, Hukuk Fak. Yayın No: 691, İstanbul 1985, (İdari Yaptırımlar),

Özay, İl Han

Günışığında Yönetim II, Yargısal Korunma, Filiz Yayınları, İstanbul 2004, (Günışığında Yönetim)

Özbakan, Hulusi

İlgili Mevzuatı ile İçtihatlı, Gerekçeli, Notlu, Açıklamalı, Örnekli Disiplin Mahkemeleri ve Disiplin Suç ve Cezaları Kanunu, Ankara 1990, 207s. (Disiplin Mah. Kanunu),

Özbakan, Hulusi

İlgili Mevzuatı ile İçtihatlı, Gerekçeli, Notlu, Açıklamalı, Örnekli Disiplin Mahkemeleri ve Disiplin Suç ve Cezaları Kanunu, Ankara 1983

Özbakan, Hulusi

İlgili Mevzuatı ile İçtihatlı, Gerekçeli, Notlu, Açıklamalı Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanunu, Ankara 1984, (İç Hizmet Kanunu),

Özbek, Veli Özer

Yeni Türk Ceza Kanununun Anlamı, C.1, Seçkin Yayınevi, Ankara 2006,

Özbek, Veli Özer-Doğan, Koray

“Zorunluluk Halinin (TCK m.25/2) Hukuki Niteliği”, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 9, S.2, 2007, s.207, <http://webb.deu.edu.tr/hukuk/dergiler/dergimiz9-2/ozbekdogan.pdf>,

Özcan, Hüseyin

Ansiklopedik Hukuk Sözlüğü, 4. Baskı, Ankara 1975, XV+740 s.

Özer, Cumhur

“Ceza Hukukunda Hukuka Uygunluk Nedeni olarak Emrin Yerine Getirilmesi”, SDÜ. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kamu Yönetimi ABD, Yüksek Lisans Tezi, Isparta, 2002,

Özgen, Eralp

“İdari Tasarruflardaki Sakatlıklar”, AÜHFD., C.17, S.1-4, 1960

Özkan, M. Cemal

“Askeri Ceza Kanununun 130 ncu maddesi üzerinde bir inceleme”, Askeri Adalet Mecmuası, Y.2, 1 Mart 1957, S.8, s.510

Özsemerci, Kemal

Türk Kamu Yönetiminde Yolsuzluklar, Nedenleri, Zararları ve Çözüm Önerileri (Araştırma), Sayıştay Deg. Ekim 2002, <http://www.sayistay.gov.tr/yayin/elek/elekicerik/35KamuYonYolsuzluk.pdf>,

Özyörük, Mukbil

İdare Hukuku Dersleri, III. Sınıf Programı, İkinci Kısım, Ankara Hukuk Fakültesi, Teksir, Ankara 1974-1975.

Pazarıcı, Hüseyin

Uluslararası Hukuk, Gözden Geçirilmiş 11. Bası, Ankara 2012, Turhan Kitabevi,

Pirler, Orhan

Açıklamalı ve Uygulamalı Devlet Memurları Kanunu, Er-Tu Matbaası, 1980 , s.371; Kılınç, Ahmet: “Devlet Memurları Kanununda Düzenlenen Disiplin Suç ve Cezaları”, Temmuz 2003, http://www.turkhukuksitesi.com/makale_97.htm,

Pınar, İbrahim

Devlet Memurları Kanunu Şerhi ve İlgili Mevzuat, 7. baskı, Seçkin kitabevi, Ankara, 1999

Pınar, İbrahim

Açıklamalı-İçtihatlı Memur Suçlarında Soruşturma Usulü, Ankara 1997, Seçkin Yayınevi, (Soruşturma Usulü), 1206s.

Pınar, İbrahim

Devlet Memurları Kanunu Şerhi ve İlgili Mevzuat, 7. baskı, Seçkin Kitabevi, Ankara, 1999,

Sağlam, Mehmet

Türk Personel Hukukunda Disiplin Suç ve Cezalarına İlişkin Esaslar ve Uygulaması, Mahalli İdareler Derneği Yayını, Ankara 2003, IX+523s.

Sağlam, Rabia

Liberal Adaletin İki Farklı Görünümü: John Rawls Ve Robert Nozick, “Hakkaniyet Olarak Adalet” Eleştirisinden “Yetkisel Adalet” Eleştirisine, EÜHFD, C. XI, S. 1-2 (2007), s.181-217,

Sancaktar, Oğuz

Memur Hukuku, Eskişehir, 2010.

Sancaktar, Oğuz

Disiplin Yaptırımı Olarak Devlet Memuriyetinden Çıkarma ve Yargısal Denetimi, Ankara 2001, Yetkin Yayınları, (Devlet Memuriyetinden Çıkarma)

Sancaktar, Oğuz

“Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi’nin Türk Yargı Sistemindeki Konumu ve Kararlarının İdari Yargı Hâkiminin Vereceği Kararlara Etkisi”, Sempozyum Danıştay ve İdari Yargı Günü, 139. Yıl 11 Mayıs 2007, s211-297,

Sanıvar, Ramadan

İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi’nin 6. Maddesi Çerçevesinde Adil Yargılama Hakkı ve Sanığa Tanınan Temel Haklar, Yüksek Lisans Tezi (yayımlanmamış), Doğu Akdeniz Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim, Öğretim ve Araştırma Enstitüsü, Kamu Hukuku, Mart 2012, Gazi Magusa K.Kıbrıs, s.15-16, 19, <http://i-rep.emu.edu.tr:8080/jspui/bitstream/11129/331/1/Sanıvar.pdf>

Sardorov, Elnur

“Tutum ve Davranış”, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir 2012, https://www.academia.edu/14405532/Tutum_ve_davran%C4%B1%C5%9F,

Sarıca, Ragıp

İdari Kaza, İstanbul 1942, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Talebe Cemiyeti Yayınları No: 2,

Sarıca, Ragıp

İdari Kaza, Cilt I, İdari Davalar, İstanbul 1949, İstanbul Üniversitesi Yayınları No: 403, Hukuk Fakültesi Yayınları No: 91,

Selçuk, Sami

“Yaptırımı (Cezayı) ve Sonuçlarını Ağırlaştırmama Kuralı ve Ülkemizdeki Düzenlemeye ve Uygulamaya Eleştirel Bir Yaklaşım”, Türkiye Adalet Akademisi Dergisi, Cilt.1, Yıl.2, Sayı.7, Ekim 2001.

Seviğ, Vasfi Raşid

Askeri Adalet, Birinci Kısım, Giriş ve Tarihçe, Güzel Sanatlar Matbaası, Ankara 1955

Seyid Hüseyin El-Attas

Toplumların Çöküşünde Rüşvet, (Çev.: Cevdet Cerit), Pınar Yayınları, İstanbul 1988, s.18. s.66

Sezer, Yasin – İpek, Ali İhsan

Hükümün Açıklanmasının Geri Bırakılması ve Kamu Personel Hukukuna Etkisi, TAAD, C.1, Y.1, S.3, s.70

Silahlı Kuvvetler İçin Savaş Hukuku Bilgisi

Genelkurmay Başkanlığı Basımevi, Ankara 1987,

Sinerji Mevzuat Ve İctihat Programları,

<http://www.sinerjimevzuat.com.tr/>

Sökmen, Uğur

“Kamu İdaresinde Soruşturma Kovuşturma”, Maliye Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı, 2009

Sökmen, Uğur

“Devler Memuruna Hediye Rüşvet (mi)dir?”, Maliye Dergisi, S.161, Temmuz-Aralık 2011,

Sökmen, Uğur

“Disiplin cezası olarak memurun brüt aylığından kesinti yapılması”, Vergi Raporu Dergisi, Haziran 2012, www.maliyeokulu.org.tr/index

Sönmez, Nevzat

Disiplin Hukuku, Seçkin Yayınevi, Ankara 2002

Söyler, Yasin

“Kabahatler Kanununa İlişkin Anayasa Mahkemesi Kararı Üzerine Bir Değerlendirme”, Yasama Dergisi, S.12, Mayıs, Haziran, Temmuz, Ağustos 2009

Şafak, Ali

Hukuk Başlangıcı Ders Kitabı, 2. Baskı, Ankara 1992.

Şahin, Burak- Ercan, Bahar

“Hükümün Açıklanmasının Geri Bırakılması”, Hukuk Gündemi, 2012/2,

Şahin, Mehmet

Yasal (Meşru) Savunma, TBB Dergisi, Sayı 75, 2008, s.284-332

Şen, İlker Gökhan

“Anayasal Teamül Nedir? Yazısız Anayasa, Kuralları İçin Bir Tanımlama Denemesi”, Yasama Dergisi, S.24,

Şen, Ersan

Çevre Ceza Hukuku, İstanbul, 1994,

Şen, Ersan

“Ne Bis İn İdem Prensibi”, <http://t24.com.tr/yazarlar/ersan-sen/ne-bis-in-idem-prensibi,7328>

Şen, Ersan

“Devletin güvenliğine karşı suçlar”, <http://www.haber7.com/yazarlar /prof-dr-ersan-sen/1185004-devletin-guvenligine-karsi-suclar>,

Şen, Ersan

“Terör ve terör örgütü tanımları, mahkeme veya uluslar arası bir karar olmaksızın terör örgütü tedbirleri uygulanabilir mi?”, <http://www.adaletbiz.com/ceza-hukuku/teror-ve-teror-orgutu-tanimi-h21326.html>,

Şen, Ersan

“Örgüte bilerek ve isteyerek yardım etme”, <http://www.haber7.com /yazarlar/prof-dr-ersan-sen/2344101-orgute-bilerek-ve-isteyerek-yardim-etme>,

Şen, Ersan

“Örgüt Propagandası Suçunun İnfazı Usulü”, <http://www.hukukihaber.net /orgut-propagandasi-sucunun-infazi-usulu-makale,5470.html>,

Şen, Mustafa Lütfi

“Kamu Görevlilerini Yoldan Çıkararak Bubi Tuzakları”, Siyasette ve Yönetimde Etik Sempozyumu. Sakarya Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi. s. 361–376

Şenses, Erkan

“Yargıtay Kararları Işığında Türk Ceza Kanunu’nda Meşru Savunma”, TBB. Dergisi, 2014 (112) , s.397-409,

Şirin, Tolga

Askerî yargıya ihtiyaç var mı: Dört sava karşı dört eleştirisi”, 08.07.2009, s.19-20, <http://arsiv.taraf.com.tr/haberaskeriyargiyaihtiyacvarmidortsavakarsi37360/>

Tanrıver, Süha

Türk Medeni Usul Hukuku Bağlamında Hukuka Aykırı Yollardan Elde Edilen Delillerin Durumunun İrdelenmesi, TBB Dergisi, 2006, s.368-377

Taşkın, Ahmet

Kamu Görevlileri Disiplin Hukuku, Ankara 2006, Seçkin Yayınevi, 1.Baskı,

Taşkın, Rifat

1946 yılına kadar bütün değişiklikleri Yargıtay içtihatlarını havi olan gerekçeli Askeri Ceza Kanunu, Şerh, Sekizinci Basım, Harp Okulu Basımevi, Ankara 1946, 295 s.

Tekin, Akıllıoğlu

"Yönetsel İşlemlerde Yürürlüğe Giriş Sorunu", Amme İdaresi Dergisi, Haziran 1979,

Tekin, M. Önder

"Uyarma ve kınama cezalarına karşı yargı yolu," <http://www.gumruk.kontrolor.org.tr/Yayınlar/Dergiler/47/9.html>,

Telli, Süleyman T.

İdari Yargıda Kesin Hüküm, İdare Hukuku ve İdari Yargı İle İlgili İncelemeler III., Ankara 1980, s.103

Temel Hakların Sınırlaması ve Özü

AÜSBF Yayınları: 506, SBF İnsan Hakları Merkezi Yayınları 4, Ankara 1982

Tepe, Veysel

"Kamusal yetkinin kullanılmasında sorumluluk ve rücu hakkı", Sayıştay Dergisi, S.30, (Temmuz 1998), s.129-144

Tercan, Durmuş

"Kamu görevlilerine uygulanan disiplin cezalarının hukuki niteliği ve adil yargılanma hakkı", Prof.Dr. Çetin Özek'e Armağan, Haziran 2003, İstanbul,

Tezcan, Durmuş

"Adil Yargılanma Hakkı ve Etkili Başvuru Hakkı Açısından Büyük Dairenin Pellegrin ve Vilho Eskelinen ve Diğerleri Kararları Işığında, Adil Yargılanma, Yüksek Askeri Şura, Uyarma ve Kınama Cezaları", Fasikül Dergisi, Yıl:2009,Sayı:1,

Tezcan, Durmuş-Erdem, Mustafa Ruhan Erdem-Sancakdar, Oğuz

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Uygulaması, Adalet Bakanlığı Eğitim Dairesi Başkanlığı, Ankara, 2004,

Tortop, Nuri

Personel Yönetimi, TODAİE Yayınları, Ankara 1992

Toroslu, Nevzat

Ceza Hukuku, Ankara 2001

Toroslu, Nevzat

Ceza Hukuku, Savaş Yayınları, Ankara 1990,

Toydemir, Seçkin

Adil Yargılanma Hakkı Çerçevesinde Türk İdari Yargı Sistemi, Yüksek lisans tezi (yayımlanmamış), İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Hukuk Yüksek Lisans Programı (İnsan Hakları Hukuku), 2013

Tuğlacı, Pars

İktisadi ve Hukuki Terimler Sözlüğü, İstanbul 1996, s.161.

Turhan, Hüseyin

“İnisiyatif ve Sorumluluk Duygusu”, Deniz Harp Okulu Pusula Dergisi, Yıl 2013, S.73, http://www.dho.edu.tr/sayfalar/00_anasayfa/11_pusula/73/inisiyatif.html,

Tutum, Cahit

Personel Yönetimi, TODAİE, Ankara, 1979

Türkçüer, İbrahim- Serinken- Sengül, Cem- Özen , Mert

“Munchausen Sendromu mu? Yoksa Temaruz mu?”, Türkiye Acil Tıp Dergisi, 2010, 10(1)

Türk Dil Kurumu Sözlüğü

2018

Türk Hukuk Lûgati

Türk Hukuk Kurumu, 3. Baskı, Başbakanlık Mevzuatı Geliştirme ve Yayın Genel Müdürlüğü yayını, Ankara 1991, Başbakanlık Basımevi, XVII+582 s.

Türkiye İsrاف Raporu

Ticaret Bakanlığı, Ankara Aralık 2018

T.S.K. Müşterek Askeri Terimler Sözlüğü

(MS 76-3), Ankara 1992, Genelkurmay Basımevi, s. T-9.

Uğur, Hüsamettin

“Kabahatler Kanunu ve 5252 Sayılı Kanun’a Göre İdari Para Cezası ve Yargıtay Uygulaması”, TBB Dergisi, Sayı 85, 2009,

Uluhan, Emine Filiz

Temaruz (Similasyon), Psikiyat, <http://psikoterapipsikiyatri.com/temaruz-simulasyon/>,

Ulusoy, Ali D.

İdari Yaptırımlar, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2013,

Uz, Abdullah

“Disiplin Hukukunda Tekerrür ve Tekerrüre Bağlanan Hukuki Sonuçlar Üzerine Farklı Bir Yaklaşım”, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi Cilt: 15, Sayı: 1, 2013, s.73-106,

Ünlü, Ahmet Hamdi

“Görevden Uzaklaştırma”, Ankara Barosu Dergisi, 1982, S.2, s.205-212

Ünver, Yener ve diğerleri

Ceza Hukuku Yaptırım Teorisi 3. Kitap, Beta Yayınevi, İstanbul 2000,

Üstün, Gül

“İdari Yargıda İstinaf Kanun Yolu Üzerine Bir Değerlendirme”, MÜHF - HAD, C.22, S.2, s.13-38

Üzülmez, İlhan

“Yeni Ceza Kanunu’nun Sisteminde Cezanın Belirlenmesi ve Bireyselleştirilmesi”, Ege Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.X, S.3-4 (2006), s.203-235,

Yalçınöz, Bahadır

“Biresel Başvuruya Konu Olamayacak İşlem ve Kararlar”, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/155545>,

Yaman, Murat

Türk Silahlı Kuvvetleri Disiplin Kanunu, Adalet Yayınevi, Ankara 2013, XVII+861s.

Yatkın, Ahmet

“Kamu Yönetimi Etiği ve Üst Düzey Yöneticilerin Çalışanlarına Karşı Etik Yüklülükleri”, Akademik Bakış Dergisi, S.38, Eylül-Ekim 2013, s.1-17

Yavuz Yayla, Ebru-Yayla, Mehmet

“Basın özgürlüğü kapsamında devletin güvenliğine ve siyasi yararlarına ilişkin bilgileri açıklama suçu”, TAAD, Yıl:7, Sayı:25 (Şubat 2016), s.53-88,

Yenice Kazım- Esin, Yüksel

Açıklamalı, İçtihatlı, Notlu İdari Yargılama Usulü, Arısan Matbaacılık, Ankara 1983,

Yenidünya, A. Caner

“Uyuşturucu veya Uyarıcı Madde Kullanılmasını Kolaylaştırma Suçu (TCK. M. 190)”, Uyuşturucu Madde Bağımlılığı ile Mücadele ve Ceza Hukuku Paneli, Doğu Üniversitesi Hukuk Fakültesi, 9.5.2011, Seçkin Yayınevi

Yıldız, Derviş - Aydın, O.Gazi

İzahlı ve İçtihatlı Disiplin Mahkemeleri Kuruluşu, Yargılama Usulü ve Disiplin Suç ve Cezaları Hakkında Kanun,

Yılmaz, Halim

AİHM. İçtihatlarında Din Özgürlüğü ve Leyla Şahin/Türkiye Kararı Değerlendirme Raporu, <http://istanbul.mazlumder.org/tr/main/yayinlar/yurt-ici-raporlar/3/ayihm-ictihatlarında-din-ozgurlugu-ve-leyla-sa/495>

Yılmaz, Yunus

İdare Hukukunda Hukukun Genel İlkeleri ve Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Uygulamaları, Doktora Tezi (Yayımlanmamış), Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kamu Hukuk ABD., Ankara 2011

Yiğit, Uğur

“Anayasal İlkeler ve Etik Kuralları Çerçevesinde Savcının Soruturma ve Davadan Reddi İle Çekinmesi”, <http://www.idarehukuku.net/hukukiaciklama/Hakim-ve-Cumhuriyet-savciları/Anayasal-Ilkeler-ve-Etik-Kuralları—Cercevesinde-Savcinin-Soruturma-ve-Davadan-Reddi-Ile-Cekinmesi.html>,

Yurtlu, Fatif

“Suç örgütünün propogandasını yapma suçu ve Türkiye açısından AİHM. Kararlarına yansması”, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi C. XX, Y. 2016, Sa. 3, S.411-435, s.415

Yüce, Turhan Tufan

“Ceza Hukuku İlkelerinin Disiplin Hukukunda Geçerliliği Sorunu ve Danıştay Kararlarının Bu Açıdan Tahlili”, Dnş.Der., Yıl 24, Sayı 88, 1994

Yüceer, Bilal

Askerlikte Emir Müessesesi, 1. Baskı, Nüve Matbaası, Ankara, 1986,

Yücel, Mustafa T.

“Yargılamada objektiflik ve tarafsızlık”, TBB Dergisi 2014 (111), s.117-132,

Yücel, Yonca F.

“Hak ve Menfaatler Üzerine Bir İnceleme”, TBB Dergisi 2010 (91),

Yolyapan, Aydoğan

“Osmanlı Devletinde Askeri Yargının Gelişimi”, DEÜ, D.9, S.10, s.146, 154,http://web.deu.edu.tr/ataturkilkeleri/pdf/dergi9-10sayi/c3_s9_aydogan_.pdf,

Zafer, Hamide

“Kötü Muamele Suçu (TCK. M.232) Aynı konutta Birlikte Yaşayan Birine Kötü Muamele ve Terbiye Hakkında Doğan Disiplin Yetkisinin Kötüye Kullanılması”, <http://hamidezafere.com/wp-content/uploads/2012/05/42-K%C3%B6t%C3%BCMuameleSu%C3%A7u-HZ-AA-PDF.pdf>,

Zanobini, Guido

“İdari Ceza Hukukunda Kıstas Meselesi”, AÜSBFD, Çev. Günel, H. Yılmaz) C.XVIII,

Zanobini, Guido (Çevirenler: Atf Akgüç-Sahir Erman)

İdare Hukuku, Birinci Cilt, Umumiyet İtibarile İdari Nizam, İstanbul 1945, İ.Ü. Yayınları No: 270, Hukuk Fakültesi No: 56

Zeytinoğlu, Emin

“Ayrımcılık Yasağına Genel Bir Bakış”, İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi Yıl: 9, Sayı 18, Güz 2010

WEB SAYFALARI

<http://www.bunedir.org/soru-cevap/nedir.php?ne=tutum-ve-davranis-iliskisi>,
http://www.ibb.gov.tr/sites/teftiskurulu/seminerler/Documents/Disiplin_Hukuku.swf
http://marmaraceza.org/dosyalar/icerikresimleri/ceza_hukuku_genel_ksm_2_3.pdf,
<http://abinici.blogspot.com.tr/2008/07/disiplin-suc-ve-cezalari.html>
<http://www.kararlaryeni.anayasa.gov.tr/BireyselKarar/Content/0eeabd3d-78c6-4db5-aff9-eb43e39fa385?wordsOnly=False>,
www.mulkiyeteftis.gov.tr/ortak_icerik/.../14-%2068-18.docx
<http://www.medyasozluk.com/kriminal.html>,
www.jandarma.gov.tr/personel/etik_ilkeler.doc
http://www.echr.coe.int/Documents/Convention_TUR.pdf,
<http://www.aihmbasvuru.com/78-basliklar/88-avrupa-insan-haklari-sozlesmesi-besinci-madde.html>,
<http://emsal.danistay.uyap.gov.tr/VeriBankasiIstemciWeb/GelismisDokumanAraServlet>
<http://www.msb.gov.tr/Karar/Listele/2/000002000001000008>,
<http://www.medyasozluk.com/kriminal.html>
http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&kelime=TESP%C4%B0T,
http://www.anayasa.gov.tr/files/insan_haklari_mahkemesi/kitaplar/aihmkararlarindanornekler.pdf
<http://www.kimyaturk.net/index.php?topic=12185.0;wap2>,
<http://www.saglikbilgisi.com/makale>,
<http://www.adaletbiz.com/danistay-kararlari/ayni-file-hem-disiplin-cezasi-hem-de-yerdegistirme-olmaz-h17290.html>,
<http://www.acikders.org.tr/file.php/123/LectureNotes/1.pdf>,
<https://tr.wikipedia.org/wiki/>,
http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&kelime=TESP%C4%B0T,
<https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/155545>

http://www.anayasa.gov.tr/files/insan_haklari_mahkemesi/kitaplar/aihm_kararlarindanornekler.pdf

<http://www.gumrukkontrolor.org.tr/Yayinlar/Dergiler/47/9.html>,

www.rightsagenda.org/.../115_cinsel_azinliklarin_hak

İKİNCİ CİLDİN SONU

LL.M. Av. Zeynep ERTEN SARI

**BOŞANMADA
MANEVİ TAZMİNAT**

**ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022**

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Boşanmada Manevi Tazminat
Zeynep Erten Sarı

Hukuk Yayınları Dizisi – 3129

Birinci Baskı : Mayıs, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8153 – 05 – 7

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com
 : adalety@adaletyayinevi.com

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : facebook.com/adaletyayinevi
 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:
Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:
Yasin Özbudak

Baskı:

Meteksan Matbaacılık ve Teknik Sanayi Ticaret A.Ş
Beytepe Köyü Yolu No:3
06800 Çankaya/Ankara
Sertifika No: 46519

KAYNAKÇA

- ACABEY, Mehmet Beşir; “Basın Özgürlüğü ve Bu Özgürlüğün Bir Sınırı Olarak Kişilik Hakkı”, **Yaşar Üniversitesi Dergisi**, C. VII, S. Özel, 2013, s. 1-50.
- AKINTÜRK, Turgut, ATEŞ, Derya; **Türk Medeni Hukuku Aile Hukuku**, Yenilenmiş İkinci Cilt, 23. Baskı, Beta Yayıncılık, İstanbul, Şubat 2021.
- AKİL, Cenk; “Yargıtay Kararları Işığında Medeni Muhakeme Hukuku Bağlamında Faize İlişkin Bazı Meseleler”, **Ankara Barosu Dergisi**, S:2015/2, ss. 67-107.
- AKİL, Cenk, MIDİK, Barış; “Yargıtay Hukuk Genel Kurulu’nun Manevi Tazminat Talebinin İslah Yoluyla Davaya Dahil Edilemeyeceğine İlişkin 15.06.2016 Gün ve 2014/4-1193, 2016/800 Sayılı Kararı Üzerine Düşünceler”, **İzmir Barosu Dergisi**, Yıl: 82, Mayıs 2017, Sayı: 2, ss. 127-158.
- AKİPEK, Jale, AKINTÜRK, Turgut, ATEŞ, Derya; **Kişiler Hukuku**, Birinci Cilt, Yenilenmiş 16. Baskı, Beta Yayıncılık, İstanbul Ağustos 2021.
- AKYOL, Fatih; “Boşanmada Manevi Tazminat”, **Yüksek Lisans Tezi**, Erzincan Üniversitesi SBE, Erzincan 2013.
- ANTALYA, Gökhan; **Manevi Zararın Belirlenmesi ve Manevi Tazminatın Hesaplanması**, Legal Yayıncılık, İstanbul,2017. (Manevi Zarar).
- ANTALYA, Gökhan; “Manevi Zararın Belirlenmesi Ve Manevi Tazminatın Hesaplanması -Türk Hukukuna Manevi Zararın İki Aşamalı Olarak Belirlenmesine İlişkin Bir Model Önerisi”, **MÜHFAD**, C. XXII, S. 3, 2016, s. 221-250.
- ARAS, Bahattin; **Boşanma Davalarında Yargılama Usulü ve Aile Mahkemele-ri**, Adalet Yayınevi, Genişletilmiş Gözden Geçirilmiş 2. Baskı, Ankara, 2011.
- ATLAN, Hülya; **Manevi Zararı Tazmin Yolları**, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 1. Baskı, 2015.
- BADUR, Emel, TURAN BAŞARA, Gamze; “Aile Hukukunda Sadakat Yükümlülüğü Ve İhlalden Kaynaklanan Manevi Tazminat İstemi”, **AÜHF**, C. LXV, S.1, 2016, s. 101-136.
- BAŞARA, Gamze Turan; **Kişiliğin İhlalden Kaynaklanan Maddi ve Manevi Tazminat İle Haksız Kazancın İadesi**, Ankara, Turhan Kitapevi, Eylül 2018.
- BAŞPINAR, Murat; “Boşanmanın Mali Sonuçları ve Özellikle Maddi ve Manevi Tazminat”, **Yüksek Lisans Tezi**, Marmara Üniversitesi SBE, İstanbul 2008.
- BAYSAL, Başak; **Zarar Görenin Kusuru (Müterafik Kusur)**, 1. Baskı, İstanbul, On İki Levha Yayıncılık, 2012.

- BÖRÜ, Levent; **Dava Konusunun Devri**, 1. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, 2012.
- BUDAK, Ali Cem, KARAASLAN, Varol, **Medeni Usul Hukuku**, Adalet Yayınevi, Genişletilmiş ve Gözden Geçirilmiş 4. Baskı, Ankara, Eylül 2020.
- BUDUN, Merve, Türk Hukukunda Boşanmanın Eşler Arasındaki Mali Sonuçlarından Maddi Tazminat ve Manevi Tazminat, **Yüksek Lisans Tezi**, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2018.
- BULUT, Harun; **Aile Hukukunda Maddi ve Manevi Tazminat Davaları**, 1. Baskı, Beta Yayınevi, 2007.
- CARUS, Alperen “Boşanma Halinde, Maddi ve Manevi Tazminata Faiz Yürütülmesi”, **Terazi Hukuk Dergisi**, Sayı: 14, Ekim 2007, ss.15-18.
- CEYLAN, Ebru; **Türk ve İsviçre Hukukunda Boşanmanın Hukuki Sonuçları**, İstanbul, Beta Basım, 1. Baskı, 2006.
- ÇAKIN, Akın; **Evlilik Birliğinin Temelinden Sarsılması Nedeniyle Boşanma**, Ankara, Bilge Yayınevi, 2. Bası, 2007.
- ÇETİN, Pınar; “Manevi Tazminat Davasının Hukuki Niteliği ve Özellikle Tazminat Miktarının Belirlenmesi” **Yüksek Lisans Tezi**, Gazi Üniversitesi SBE, Ankara 2007.
- ÇETİNER, Bilgehan; “Aldatılan Eş Manevi Tazminat Talep Edebilir mi?”; **İKÜHFD**, C. XV, S: 2, 2016, ss. 513-528.
- ÇİFTÇİ, Pınar; “Boşanma Sisteminin Yargılamada Doğurduğu Temel Hak İhlalleri Ve İspat Sorunları”, **Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, C. 16, Özel Sayı 2014, s. 1741-1821.
- DEMİRCİOĞLU, Reyhan; “Aldatılan Eş Tarafından Üçüncü Kişiye Yöneltilen Manevî Tazminat Taleplerinde Hukuka Aykırılık Unsuru”, **Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, 65 (3), 2016, ss.687-722.
- DOĞAN, İzzet; “Türk Medeni Yasasında Zina Nedeni İle Boşanma ve Sonuçları”, Aile Hukuku Özel Sayısı, **İstanbul Barosu Dergisi**, Mart 2007, s.113-123.
- DURAL, Mustafa, ÖĞÜZ, Tufan; **Türk Özel Hukuku, C. II, Kişiler Hukuku**, Filiz Kitabevi, İstanbul 2020 (Kişiler).
- DURAL, Mustafa, ÖĞÜZ, Tufan, GÜMÜŞ, Mustafa Alper; **Türk Özel Hukuku, Aile Hukuku**, 3. Cilt, Filiz Kitabevi, İstanbul, 2021.
- DURAL, Mustafa, SARI, Suat; **Temel Kavramlar ve Medeni Kanunun Başlangıç Hükümleri**, 15. Bası, Filiz Kitabevi, İstanbul, 2020.
- EKŞİ, Nuray; **Yabancı Mahkeme Kararlarının Tanınması ve Tenfizi** (Tanıma ve Tenfiz), Beta Yayınevi, İstanbul, 2013.
- ERDEM, Mehmet; **Aile Hukuku**, Seçkin Yayıncılık, 2. Baskı, Ankara, Şubat 2019.
- EREN, Fikret; **Borçlar Hukuku, Genel Hükümler**, 25. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara 2020.

- ERGÜN, Zafer; **Boşanma Davaları, Adil Yayınevi, 3. Basım, Ankara 2004.**
- ERLÜLE, Fulya; **Türk Borçlar Kanunu'na Göre Bedensel Bütünlüğün İhlalinde Manevi Tazminat**, Gözden Geçirilmiş 2. Baskı, Seçkin Yayınları, Ankara, Eylül 2015, (Manevi).
- ERSÖZ, Oğuz; **Türk Hukukunda Zina Sebebiyle Boşanma**. 1. Baskı, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2018.
- ERTAŞ, Şeref, "Manevi Tazminatın Hukuki Niteliği ve Miktarının Tespiti", **Prof. Dr. İlhan E. Postacıoğlu'na Armağan**, İstanbul, Bayrak Matbaacılık, 1990 (Manevi).
- ERTUĞRUL, Nafi, ERTUĞRUL, Tuba; **Uygulamada Boşanma Davaları**, Cilt 1, Yetkin Yayınevi, Ankara, 2011.
- GENÇ ARIDEMİR, Arzu; "Manevi Tazminatın Takas Edilip Edilemeyeceği Sorunu", **İÜHFİM**, C. LXVII, S.1-82 2, 2009, ss. 81-96 (Takas).
- GENÇ ARIDEMİR, Arzu; **Sözleşmeye Aykırılıktan Doğan Manevi Tazminat**, On İki Levha Yayınları, 1. Baskı, İstanbul, Mayıs 2008.
- GENÇ ARIDEMİR, Arzu; "Türk Borçlar Kanunu'nun Manevi Tazminat İle İlgili Hükümlerinin (TBK md.56 ve 58) Değerlendirilmesi", **Prof. Dr. Hasan Erman'a Armağan**, Der Kitabevi, 2015 (TBK).
- GENÇCAN, Ömer Uğur; "Anlaşmalı Boşanma Davalarında Anlaşma Aldatmacası", **Türkiye Barolar Birliği Dergisi**, Dönem/Sayı: 2012/99. (Anlaşmalı Boşanma), ss.303-310.
- GENÇCAN, Ömer Uğur; **Boşanma Hukuku**, 10. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, Mart 2021. (Boşanma)
- GENÇCAN, Ömer Uğur; **Boşanma Usul Hukuku**, 4. Baskı, Ankara, Yetkin Yayınları, Nisan 2021, (Usul Hukuku)
- GÖNEN, Doruk; **Tüzel Kişilerde Kişilik Hakkı ve Korunması**, On İki Levha Yayıncılık, 1. Baskı, İstanbul, Ekim 2011.
- GÜL, İbrahim; "Manevi Tazminatın İşlevi Ne Olmalıdır?", **Hasan Kalyoncu Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, C. VI, Sayı: 11, 2016, s.121-157.
- GÜNAY, Buket; **Boşanmada Maddi ve Manevi Tazminat**, 1. Baskı, Seçkin Yayınları, Ankara, Mayıs 2019.
- HATEMİ, Hüseyin; **Aile Hukuku**, 9.Baskı, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, Mart 2021
- HATEMİ, Hüseyin, OĞUZTÜRK, Burcu Kalkan; **Aile Hukuku**, 6. Bası, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2018.
- HELVACI, Serap; **Gerçek Kişiler**, Legal Yayıncılık, 8. Bası, İstanbul, 2017.
- HELVACI, Serap / ERLÜLE, Fulya; **Medeni Hukuk**, 5. Bası, İstanbul, Legal Yayınevi, Mart 2018.

- İPEK, Ali İhsan; **Türk Hukukunda Genel Boşanma Sebepleri**, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2008.
- İŞGÜZAR, Hasan; “3444 Sayılı Kanunla Değiştirilen Borçlar Kanununun 49. Maddesine Göre Kişilik Hakkının İhlali Nedeniyle Tazminat Davasının Şartları”, **ABD**, Y. 1990, S. 6, s. 855-876.
- KAÇAK, Nazif; **Boşanma Davalarında Maddi ve Manevi Tazminat Davaları ile Yoksulluk Nafakası**, 2. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2009.
- KANDİL, Seher; **Türk Hukukunda Terk Sebebiyle Boşanma**, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2006.
- KARAKAŞ, Fatma Tülay; **Kişiyeye Sıkı Sıkıya Bağlı Haklar**, Turhan Kitabevi, Ankara, 2015.
- KARAHASAN, Mustafa Reşit; **Tazminat Hukuku, Manevi Tazminat**, İstanbul, Beta Yayınları, 2001.
- KAYA KIZILIRMAK, Canan; **Boşanmada Maddi ve Manevi Tazminat**, Oniki Levha Yayınları, İstanbul 2021.
- KESKİN, Dilşad; **Objektif Manevi Zarar Teorisi Açısından Manevi Tazminat**, Yetkin Yayıncılık, Ankara, 2016.
- KICALIOĞLU, Mustafa; “4721 Sayılı Türk Medeni Kanununa Göre Boşanma Halinde Maddi ve Manevi Tazminat”, **Ankara Barosu Dergisi**, Sayı: 2, 2002, s. 39-54.
- KILIÇOĞLU, Ahmet; **Aile Hukuku**, Gözden Geçirilmiş- Güncelleştirilmiş 5. Bası, Turhan Kitabevi, Ankara, 2019 (Aile).
- KILIÇOĞLU, Ahmet; **Borçlar Hukuku Genel Hükümler**, Genişletilmiş 24. Baskı, Ankara, Turhan Kitabevi, 2020 (Borçlar).
- KILIÇOĞLU, Ahmet; **Medeni Kanunumuzun Aile- Miras-Eşya Hukukuna Getirdiği Yenilikler**, 3. Baskı, Ankara, Turhan Kitabevi, 2014 (Yenilikler).
- KILIÇOĞLU, Ahmet; **Medeni Hukuk**, Genişletilmiş 4. Bası, Turhan Kitabevi, Ankara 2020 (Medeni).
- KILIÇOĞLU, Mustafa; **Destekten Yoksun Kalma Tazminatı**, Güncellenmiş 3. Baskı, Ankara, Bilge Yayınevi, Temmuz 2019 (Destek)
- KILIÇOĞLU, Mustafa; **Tazminat Hukuku**, 6. Baskı, Ankara, Bilge Yayınları, Temmuz 2016 (Tazminat).
- KIRCA, Çiğdem; “Manevi Tazminatın Fonksiyonu ve Niteliği”, **Yargıtay Dergisi**, C: 25, S: 3, Temmuz 1999, ss. 242-270.
- KIRMIZI, Ali, “Boşanmanın Sonuçlarından Maddi ve Manevi Tazminat”, **Yüksek Lisans Tezi**, İstanbul Kültür Üniversitesi SBE, 2009,
- KIRMIZI, Mustafa; **Boşanma Davaları**, Bilge Yayınevi, Ankara, 2008. (Boşanma).
- KIRMIZI, Mustafa; **Yargıtay Kararları Işığında Aile Hukuku Davaları**, Bilge Yayınevi, 2. Baskı, Ankara, 2018, (Aile Hukuku).

- KOCAYUSUFPAŞAOĞLU, Necip; “Kişilik Haklarını Koruyan Manevi Tazminat Davasına İlişkin Yeni Gelişmeler”, **Sorumluluk Hukukunun Güncel Sorunları**, Ankara, 1977.
- KÖROĞLU, Emre; “Türk Hukukunda Boşanmanın Sebeplerinden Terk”, **Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, C. VII, S. 1, 2012, s. 103-126.
- KÖSEOĞLU, Bilal; “Aile Mahkemelerinin İşleyişi, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2005.
- KÖSEOĞLU, Bilal, KOCAĞA, Köksal; **Aile Hukuku ve Uygulaması, Bilimsel Görüşler ve Yargı İçtihatları**, Ekin Yayınları, 2011.
- KURT, Ekrem; “Türk Hukukunda Kişiyeye Sıkı Sıkıya Bağlı Haklar ve Hukuki Sonuçları”, **İKÜHFD**, C. XV, S: 2, Temmuz 2016, s. 121-187.
- KURU, Baki; İstinaf Sistemine Göre Yazılmış **Medeni Usul Hukuku**, 5. Baskı, İstanbul, Yetkin Yayınevi, Şubat 2021.
- MAZLUM, İsmet, “Alman Hukukunda Aile Arabuluculuğu”, **Çankaya Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, C.5, S.1, 2020, s.2359-2382.
- MEYDAN, Nihat, YAPAL, Fadime; **Boşanma ve Mal Rejimi**, Zigana Yayıncılık, İstanbul, 2012.
- MİRHANOĞULLARI, Mustafa Faruk; “Boşanma Hukukunda Manevi Tazminat”, **Yüksek Lisans Tezi** Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2019.
- NARTER, Sami; **Kusursuz Sorumluluk, Haksız Fiil Sorumluluğu ve Tazminat Hukuku**, Adalet Yayınevi, 2. Baskı, Ankara, 2016.
- OĞUZMAN, Kemal, BARLAS, Nami; **Medeni Hukuk**, 26. Bası, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2020.
- OĞUZMAN, Kemal, DURAL, Mustafa; **Aile Hukuku**, İstanbul, Filiz Kitabevi, 1998.
- OĞUZMAN, Kemal, ÖZ, Turgut; **Borçlar Hukuku Genel Hükümler Cilt: II**, 16. Bası, Filiz Kitabevi, İstanbul, 2021.
- ORAL, Tuğçe; **Tüzel Kişilerin Manevi Zararının Tazmini**, 1. Baskı, On İki Levha Yayınları, İstanbul Ekim 2018.
- ÖZCAN, Cem; “Fransız Hukukunda Mahkeme Dışı Anlaşmalı Boşanma”, **Legal Hukuk Dergisi**, C:17, S:195, Şubat 2019, ss.647-660.
- ÖZDEMİR, Nevzat; **Türk-İsviçre Hukukunda Anlaşmalı Boşanma**, İstanbul, Beta Yayınları, 1. Bası, 2003.
- ÖZKAN, Hasan; **Açıklamalı ve İçtihatlı Aile Hukuku Davaları ve Tatbikatı**, Legal Yayıncılık, İstanbul, 2005
- ÖZTAN, Bilge; **Aile Hukuku**, 6. Bası, Turhan Kitabevi, Ankara, 2015, (Aile).
- ÖZTAN, Bilge; “Türk Medeni Kanunu’na Göre Evliliği Sona Erdiren Sebepler, Özellikle Boşanma”, **Prof. Dr. Turgut Kalpsüz’e Armağan**, Turhan Kitabevi, Ankara, 2003.

- ÖZSUNAY, Ergun; “Çeşitli Hukuk Çevrelerinde Manevi Zarar Kavramı ve Manevi Zararın Giderimine İlişkin Çözümler”, **Prof. Dr. Selahattin SulhiTekinay’ın Hatırasına Armağan**, İstanbul, 1999.
- ÖZUĞUR, Ali İhsan; **Boşanma, Ayrılık ve Evlenmenin İptali Davaları**, 5. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, Haziran 2013.
- PARKINSON, Lisa, **Aile Arbuluculuğu**, Adalet Bakanlığı Yayın İşleri Dairesi Başkanlığı 2017.
- PEKCANİTEZ, Hakan, ATALAY, Oğuz, ÖZEKES, Muhammed; **Medeni Usul Hukuku**, 8. Bası Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2020, (Ders Kitabı).
- PETEK, Hasan; “Terke Dayalı Boşanmada Manevi Tazminat”, **Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi** - Cilt: 12, Sayı 2, 2012, ss. 43-78.
- SALEH, Muhsen Abdulkader; Türk ve Irak Hukukunda Genel Sebeplere Dayanarak Boşanma ve Sonuçları, Adalet Yayınevi, Ankara, Ocak 2014.
- SAPAN, Oğuzhan; “Suç İşleme ve Haysiyetsiz Hayat Sürme Sebebiyle Boşanma”, **Çankaya Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, C. I, S. 2, Ekim 2016, ss. 365-388.
- SEÇER, Öz; “Anlaşmalı Boşanmada Eşlerin Yaptıkları Anlaşma”, **İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt: 7, Sayı: 2, 2016, ss. 259-286.
- SERİN OF, Emine; “Boşanma Davalarında Manevi Tazminat”, **Türkiye Adalet Akademisi Dergisi**, Sayı: 10, Temmuz 2012, ss. 253-276.
- SEROZAN, Rona; “Evlilik Birliğinde Sadakat Yükümüne Aykırılıktan Ötürü Tazminat Talebine Yer Olabilir Mi?” **İKÜHFD**, C. XV, S.1, 2016, ss. 451-458.
- SEROZAN, Rona; “Manevi Tazminat İstemine Değişik Bir Yaklaşım”, **Prof. Dr. Halûk Tandoğan’ın Hatırasına Armağan**, Ankara, 1990, (Yaklaşım).
- SURLU, Mehmet Handan; “Eşlerin Birlikte Başvurusuna Dayalı Anlaşmalı Boşanma İsteminin Medeni Usul Hukuku Açısından Anlamı Üzerine Bir İnceleme.” **Prof. Dr. Turgut Akıntürk’e Armağan**, Beta Yayıncılık, Ankara, 2008.
- ŞAHİN, Emin; **Aile Hukuku Davaları**, 2. Baskı, Ankara, Adalet Yayınevi, 2012.
- ŞEKER, Melih, **Borçlar ve Ceza Hukukunda Yer Alan Kusur Kavramlarına Genel Bir Bakış**, İstanbul Barosu Dergisi, Cilt: 93, Sayı: 2019/4, ss. 51-63.
- ŞIPKA, Şükran, ŞIPKA, E. Leyla; “Hukuki ve Psikolojik Bakış Açısı İle Boşanma Çatışmaları ve Boşanmada Kusur İlkesi”, **Aile Hukuku Özel Sayısı, İstanbul Barosu Dergisi**, Mart 2007, ss. 105-117.
- TANRIVER, Süha; **Medeni Usul Hukuku**, C.I, 2. Bası, Yetkin Yayıncılık, Ankara 2018.
- TAŞ KORKMAZ, Hülya; “Boşanma Davasında Sağ Kalan Eşin Bu Sıfatla Mirasçılığına Son Vermek Amacıyla Mirasçılar Tarafından Davaya Devam Edilmesi”, **Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, C. 16, Özel Sayı 2014, (Basım Yılı: 2015), Prof. Dr. Hakan Pekcanitez’e Armağan, ss. 1413-1482.

- TEKÇE, Fatma Nur, “Manevi Tazminat Davalarında Görevli ve Yetkili Mahkeme”, **Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi**, C. 22, S. 3, Özel Sayı, Prof. Dr. Cevdet Yavuz’a Armağan, 2016, ss. 2623- 2641.
- TEKİNAY, Selahattin Sulhi; **Türk Aile Hukuku**, 7. Bası, Filiz Kitabevi, İstanbul, 1990.
- TEZGEL, Mehmet. “Türk Hukukunda Yabancı Boşanma Kararlarının Tanınması ve Tenfizi”, **Yüksek Lisans Tezi**, Ankara Üniversitesi SBE, 2011.
- TUNÇ TÜRKOL, Dilek “Boşanma Davalarında Manevi Tazminat”, **Yüksek Lisans Tezi**, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara 2013.
- TUTUMLU, Mehmet Akif; **Evliliğin Butlanı Boşanma, Ayrılık Sebepleri ve Boşanmanın Hukuki Sonuçları**, Genişletilmiş ve Güncelleştirilmiş 2. Bası, Adalet Yayınevi, Ankara, 2006.
- TUTUMLU, Mehmet Akif; **Hukuk Yargılamasında Hüküm ve Gerekçe**, Seçkin Yayınevi, 2. Baskı, Ankara, Mart 2014.
- TUTUMLU, Mehmet Akif; **Medeni Usul Hukukunda Islah**, Seçkin Yayıncılık, 4. Baskı, Ankara, Mart 2019.
- VARDAR HAMAMCIOĞLU, Gülşah; **Türk Medeni Kanunu’na Göre Yerleşim Yeri**, On İki Levha Yayınları, 1. Baskı, İstanbul, Aralık 2009.
- VATANSEVER, Müge; “Eski Türk Hukukunda Boşanma ve Günümüz Hukukuyla Karşılaştırılması”, **Yüksek Lisans Tezi**, Dokuz Eylül Üniversitesi SBE, 2011.
- YARGITAY KARARLARI; <https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/pf/sorgula.xhtml>, e.t.: 05.04.2021.
- YARGITAY KARARLARI; www.sinerjimevzuat.com. e.t.: 12/03/2021.
- YETİK, Nurten; **Boşanma, Anlaşmalı Boşanma ve Mal Rejimleri**, Bilge Yayınları, Genişletilmiş 3. Baskı, Ankara, 2008.
- YILDIRIM, Mehmet Kamil; Medeni Yargılama Hukukunda İspat Yasakları ve Özellikle Taraflarca Hukuka Aykırı Yoldan Elde Edilmiş Deliller, Erdoğan Teziç’e Armağan, İstanbul 2007, ss. 861-870.
- YILMAZ, Canan; **Türk ve İsviçre Medeni Kanunlarına Göre Birlikte Yaşamaya Ara Verilmesi**, Adalet Yayınevi, Ankara, 2016.
- YILMAZ, Zekeriya; **Hukuk Davalarında Yargılama Harç ve Giderleri ile Vekalet Ücreti**, Seçkin Yayınevi, Yenilenmiş ve Genişletilmiş 4. Baskı, Ankara, Kasım 2011.
- YÜCEDAĞ, Nafiye; “Yargıtay Kararları Işığında Kusurun Boşanmanın Mali Sonuçlarına Etkisi”, **Medeni Hukuk Alanındaki Güncel Yargıtay Kararlarının Değerlendirilmesi Sempozyumları**, Cilt II, Aile Hukuku, 1. Baskı, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, Nisan 2019.

- ZEN-RUFFİNEN, Piermarco; “İsviçre Sorumluluk Hukukunda Destekten Yoksun Kalma Tazminatı ve Manevi Tazminat Konusundaki Yeni Gelişmeler”, Çev. Haluk Burcuoğlu, **İBD**, C. LVI, S. 4-5-6, 1985, s. 367.
- ZEVKLİLER, Aydın, ACABEY, Beşir, GÖKYAYLA, Emre; **Medeni Hukuk**, 6. Bası, Seçkin Yayınevi, Ankara, 1999.
- ZEVKLİLER, Aydın, HAVUTÇU, Ayşe, ERTAŞ, Şeref, GÜRPINAR, Damla; **Yeni Medeni Kanuna Göre Medeni Hukuk**, 10. Baskı, Turhan Kitapevi, Ankara, 2018.

Gülendam ÖNCÜ

Hâkim

**İş Hukukunda
İBRA SÖZLEŞMESİ**

ADALET YAYINEVİ

Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

İş Hukukunda İbra Sözleşmesi
Gülendam Öncü

Hukuk Yayınları Dizisi – 3131

Birinci Baskı : Mayıs, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8153 – 07 – 1

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Vadi Grafik Tasarım Ltd. Şti.
İvedik Org. San. Bölgesi 1420. Cadde
No: 58/1 Yenimahalle/Ankara
Tel: 0 312 395 85 71
Sertifika No: 47479

KAYNAKÇA

ADAL, Erhan: OBLİGATIO, Borçlar Hukuku ve Karşılaştırmalı Hukukta Sözleşme Kavramları, Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt 5, Sayı 1, Haziran /2008, s. 3-43.

Atıf Şekli: ADAL, Sözleşme Kavramları, YÜHFD/2008,...

AĞIR, Çetin: Hizmet Sözleşmesinde İbraname, İstanbul Barosu Dergisi, Cilt 86, Sayı 3, 2012, s.130-140.

Atıf Şekli: AĞIR, İbraname, İBD ...

AKDOĞAN, Sinan: Türk Hukukunda İbra Sözleşmesi, Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Özel Hukuk Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, 2006, Kocaeli.

Atıf Şekli: AKDOĞAN, İbra Sözleşmesi,...

AKINTÜRK, Turgut/ **ATEŞ**, Derya: Borçlar Hukuku Genel Hükümler- Özel Borç İlişkileri, Beta Yayınları, 27. Baskı, Şubat 2018, İstanbul.

Atıf Şekli: AKINTÜRK/ATEŞ, Borçlar Hukuku,...

ALP, Mustafa: İş Hukukunda İkalenin (Bozma Sözleşmesi) Geçerlilik Koşulları, Legal İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukuku Dergisi, Cilt 5, Sayı 17, Nisan 2008, İstanbul, s. 29-46.

Atıf Şekli: ALP, İkalenin Geçerlilik Koşulları, Legal/2008, ...

ALPAGUT, Gülsevil: İşyerinin Devri ve İş Sözleşmesini Fesih Hakkı, Beta Yayınları, 2010, İstanbul.

Atıf Şekli: ALPAGUT, İşyerinin Devri,...

ARAT, Ayşe/ **ERCAN ÖZLER**, Meltem: Konkordato-İbra İlişkisi Çerçevesinde Konkordatonun Bir Tür İbra Olup Olmadığı Sorunu, Terazi Hukuk Dergisi, Seçkin Yayınları, Cilt 13, Sayı 145, Eylül 2018, s.14-28.

Atıf Şekli: ARAT/ÖZLER, Konkordato İbra İlişkisi, Terazi/2018,...

ASTARLI, Muhittin: İ kale İçeriğinde Yer Alan İbra Hükümlerinin Geçerliliği Sorunu, Sicil İş Hukuku Dergisi, Sayı 34, 2015, s.41-46.

Atf Şekli: ASTARLI, İ kale İçeriğinde İbranın Geçerliliği, Sicil/2015,...

AYAN, Mehmet: Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Mimoza Yayınları, 10. Baskı, 2015, Konya.

Atf Şekli: AYAN, Borçlar Hukuku,...

BAYCIK, Gaye: Türk-İsviçre Hukukunda İşçinin Hukuki Sorumluluğu, Yetkin Yayınları, Nisan 2015, Ankara.

Atf Şekli: BAYCIK, İşçinin Hukuki Sorumluluğu,...

BERKİ, Şakir: Borçların Sukutu, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt 12, Sayı 1-2, 1955.

Atf Şekli: BERKİ, Borçların Sukutu, AÜHF Dergisi/1955,...

CUMALIOĞLU, Emre: İbra Sözleşmesinin Konusunun ve Kapsamının Sınırları, Uluslararası Antalya Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Sayı 7, Haziran 2016, s.105-128.

Atf Şekli: CUMALIOĞLU, İbra Sözleşmesinin Sınırları, UAÜHF Dergisi/2016,...

ÇELİK, Nuri/ **CANIKLIOĞLU**, Nurşen/ **CANPOLAT**, Talat: İş Hukuku Dersleri, Beta Yayınları, 32. Bası, Ekim 2019, İstanbul.

Atf Şekli: ÇELİK/CANIKLIOĞLU/CANPOLAT, İş Hukuku Dersleri,...

ÇİL, Türk Borçlar Kanunu Hükümleri ve Yargıtay İlke Kararlarına Göre İş Hukukunda İbraname, Yetkin Yayınları, 3. Baskı, 2013, Ankara

Atf Şekli: ÇİL, İş Hukukunda İbraname,...

ÇİL, Şahin: İş Hukukunda İbra Sözleşmesi, Kamu-İş Dergisi, Cilt 7, Sayı 3, 2004.

Atf Şekli: ÇİL, İbra Sözleşmesi, Kamu-İş/2004,...

ÇİL, Şahin: 6098 Sayılı Borçlar Kanunu Hükümleri Çerçevesinde İş Hukukunda İbra Sözleşmelerinin Geçerliliği, Sicil İş Hukuku Dergisi, Yıl 6, Sayı 21, Mart 2011, s.66-85.

Atf Şekli: ÇİL, İbra Sözleşmesinin Geçerliliği, Sicil/2011,...

ÇİL, Şahin: İbra Sözleşmesi ile İkale Sözleşmesinin İş Güvencesine Etkileri, Sicil İş Hukuku Dergisi, Yıl 2, Sayı 7, Eylül 2007, s.25-35.

Atıf Şekli: ÇİL, İbra Sözleşmesinin İş Güvencesine Etkileri,...

DEMİRCİOĞLU, Murat/ **CENTEL**, Tankut/ **KAPLAN**, Hasan Ali: İş Hukuku, Beta Yayınları, 20.Baskı, Eylül 2019.

Atıf Şekli: DEMİRCİOĞLU/CENTEL/KAPLAN, İş Hukuku,...

DENİZCİ, Özlem Sibel: Türk Borçlar Hukukunda İbra, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Özel Hukuk Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, 2009, İstanbul.

Atıf Şekli: DENİZCİ, İbra,...

DOĞAN, Mürsel: Türk İş Hukukunda İbra Sözleşmesi, Yargıtay Dergisi, Sayı 1, Cilt 5, Ocak 1979, Ankara, s. 162-193.

Atıf Şekli: DOĞAN, İbra Sözleşmesi,...

DOĞRUCU, Muhittin: İş Hukukunda İbra-Feragat Uygulamaları ve Yeni Türk Borçlar Kanunundaki Düzenleme, İstanbul Barosu Dergisi, Cilt 85, Sayı 3, 2011, s.23-37.

Atıf Şekli: DOĞRUCU, İş Hukukunda İbra Feragat Uygulamaları, İBD/2011, ...

DÖNMEZ, Kazım Yüce: İşçi Ücreti ve Ödenmemesinden Kaynaklanan Sorunlar, Seçkin Yayınları, Yedinci Kitap, 1.Baskı, Eylül 2018, Ankara.

Atıf Şekli: DÖNMEZ, İşçi Ücreti,...

ELMAS, Serkan: Türk İş Hukukunda İkale, Kamu-İş Dergisi, Cilt 11, Sayı 1, 2009, s. 85-106.

Atıf Şekli: ELMAS, İkale, Kamu-İş/2009, ...

ERDEM, Murat; Mahkeme Dışı Konkordato, Maltepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt:4, Sayı:1, Haziran/2005, s. 225-240.

Atıf Şekli: ERDEM, Konkordato, MÜHFD/2005,...

ERDOĞAN, Yasin: Türk İş Hukukunda İbra Sözleşmesi, Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Özel Hukuk Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, 2014, Antalya.

Atıf Şekli: ERDOĞAN, İbra Sözleşmesi,...

EREN, Fikret: Borçlar Hukuku, Genel Hükümler, Yetkin Yayınları, 25. Baskı, 2020, Ankara.

Atıf Şekli: EREN, Borçlar Hukuku,...

ERTÜRK, Şükran/ **ERKANLI**, Betül: İş Sözleşmesinin Fesih Dışında Sona Erme Sebepleri, Terazi Hukuk Dergisi, Cilt 9, Sayı 91, Mart 2014, s. 45-58.

Atıf Şekli: ERTÜRK/ERKANLI, İş Sözleşmesinin Sona Ermesi, Terazi/2014,...

EYRENCİ, Öner/ **TAŞKENT**, Savaş/ **ULUCAN**, Devrim: Bireysel İş Hukuku, Beta Yayınları, 7. Baskı, 2016, İstanbul.

Atıf Şekli: EYRENCİ/TAŞKENT/ULUCAN, Bireysel İş Hukuku,...

GEREK, Hasan Nüvit: İş Sözleşmesinin İkale Sözleşmesi ile Sona Ermesi, Çalışma ve Toplum Dergisi, Cilt 4, Sayı 31, 2011, İstanbul, s. 43-58.

Atıf Şekli: GEREK, İkale Sözleşmesi, ÇTD/2011, ...

GÜMÜŞ, Mustafa Alper: Türk-İsviçre Borçlar Hukukunda İbra Sözleşmesi, Vedat Kitapçılık, Ekim 2015, İstanbul.

Atıf Şekli: GÜMÜŞ, İbra Sözleşmesi,...

GÜNAY, Cevdet İlhan: Türk Borçlar Kanunu Şerhi, Yetkin Yayınları, 2. Baskı, Ocak 2015, Ankara.

Atıf Şekli: GÜNAY, Türk Borçlar Kanunu Şerhi,...

GÜNAY, Cevdet İlhan: İş Kanunu Şerhi, Yetkin Yayınları, Cilt 2, 4. Baskı, 2015, Ankara.

Atıf Şerhi: GÜNAY, İş Kanunu Şerhi,...

GÜVEN, Ercan/ **AYDIN**, Ufuk: Bireysel İş Hukuku, Nisan Kitapevi, 3. Baskı, 2010, Eskişehir.

Atıf Şekli: GÜVEN/AYDIN, İş Hukuku,...

HATEMİ, Hüseyin/ **GÖKYAYLA**, K. Emre: Borçlar Hukuku Genel Bölüm, Vedat Kitapçılık, 4. Bası, 2017, İstanbul.

Atıf Şekli: HATEMİ/GÖKYAYLA, Borçlar Hukuku,...

IŞIKTAÇ, Muhip Şeyda; Konkordato, İstanbul Barosu Dergisi, Cilt:92, Sayı:3, Mayıs/2018, s. 15-34.

Atıf Şekli: IŞIKTAÇ, Konkordato, İBD/2018,...

İNCE, Ergun: İkale (Sözleşmeyi Sona Erdirme) Sözleşmesi, Sicil İş Hukuku Dergisi, Yıl 5, Sayı 18, Haziran 2010, s.86-96.

Atıf Şekli: İNCE, İkale Sözleşmesi, Sicil/2010, ...

İZMİRLİOĞLU, Ayça: 6098 Sayılı Kanuna Göre İbraname, Journal of Yaşar University, Özel Sayı 8, 2013, s. 1457-1482.

Atıf Şekli: İZMİRLİOĞLU, İbraname,...

KARAHASAN, Mustafa Reşit: Türk Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Cilt 1, Beta Yayınları, Ocak 2003, İstanbul.

Atıf Şekli: KARAHASAN, Borçlar Hukuku,...

KARAKAYA, Umur: İş Hukukunda İkale (Bozma) Sözleşmesi ve Uygulaması, Terazi Hukuk Dergisi, Cilt 10, Sayı 101, Ocak 2015, s.14-29.

Atıf Şekli: KARAKAYA, İkale Sözleşmesi, Terazi/2015, ...

KARAKAYA, Emine Duygu: İş Hukukunda İbra Sözleşmesi, Selçuk Üniversitesi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Üniversitesi Özek Hukuk Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, 2010, Konya.

Atıf Şekli: KARAKAYA, İbra Sözleşmesi,...

KARAUZ, Agah Kürşat: Sulh Sözleşmesi, Akdeniz Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Sayı 1, Aralık 2011, s. 169-204.

Atıf Şekli: KARAUZ, Sulh Sözleşmesi,...

KAYIHAN, Şaban: Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Seçkin Yayınları, 3.Baskı, Mart 2012.

Atıf Şekli: KAYIHAN, Borçlar Hukuku,...

KESER, Hakan: 6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu Kapsamında İbraname Uygulamaları, Sicil İş Hukuku Dergisi, Sayı 32, 2014, s. 132-151.

Atıf Şekli: KESER, İbraname Uygulamaları, Sicil/2014, ...

KILIÇOĞLU, Ahmet M.: Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Turhan Kitapevi, 23. Bası, 2019, Ankara.

Atıf Şekli: KILIÇOĞLU, Borçlar Hukuku,...

KILIÇOĞLU, Mustafa/ **KILIÇOĞLU ADA**, İlayda: Yargıtay ve Bölge Adliye Mahkemeleri Uygulaması ile İş Kanunu Yorumu, Bilge Yayınevi, Ankara, 2019.

Atıf Şekli: KILIÇOĞLU/ADA, İş Kanunu Yorumu,...

KILIÇOĞLU, Mustafa/ **ŞENOCAK**, Kemal: Prof. Dr. Turhan Esener'in Önsözüyle İş Kanunu Şerhi, Legal yayınları, 3. Baskı, Şubat 2013, İstanbul.

Atf Şekli: KILIÇOĞLU/ŞENOCAK, İş Kanunu Şerhi,...

KOLLER, Alfred: (Çeviren: Yasemin Duman) İsviçre Hukukunda Takas, Antalya Bilim Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt:8, Sayı:15, Haziran/2020, s. 185-206.

Atf Şekli: KOLLER, Takas, ABÜHFD/2020,...

KORKMAZ, Fahrettin/ **ALP**, Nihat Seyhun: İş Hukuku, Seçkin Yayınları, 3. Baskı, Eylül 2016, Ankara.

Atf Şekli: KORKMAZ/ALP, İş Hukuku,...

KUTLU, Melis: İbra Sözleşmesi, Fasikül Hukuk Dergisi, Sayı 10, 2019, s.18-34.

Atf Şekli: KUTLU, İbra Sözleşmesi, Fasikül/2019, ...

MOLLAMAHMUTOĞLU, Hamdi /**ASTARLI**, Muhittin /**BAYSAL**, Ulaş: İş Hukuku Ders Kitabı, Cilt 1, Bireysel İş Hukuku, Lykeion Yayınları, 3. Baskı, 2019, Ankara.

Atf Şekli: MOLLAMAHMUTOĞLU/ASTARLI/BAYSAL, İş Hukuku,...

NOMER, Haluk N.: Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Beta Yayınları, 17. Bası, İstanbul, Şubat 2020.

Atf Şekli: NOMER, Borçlar Hukuku,...

OĞUZMAN, M. Kemal /**ÖZ**, M. Turgut: Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Cilt 1, Vedat Kitapçılık, 18. Bası, İstanbul, 2020.

Atf Şekli: OĞUZMAN/ÖZ, Borçlar Hukuku,...

ÖZ, Tuğba: Türk İş Hukukunda İbraname Uygulamaları, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Özel Hukuk Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Yüksek Lisans Tezi, 2006, İstanbul.

Atf Şekli: ÖZ, İbraname Uygulamaları,...

ÖZCAN, Durmuş/ **OCAK**, Uğur: Öğreti ve Uygulamada İbra Sözleşmesi (İbraname), Adalet Yayınları, 3.Baskı, 2016, Ankara.

Atf Şekli: ÖZCAN/OCAK, İbra Sözleşmesi,...

ÖZCAN, Durmuş/ **ÖZCAN**, Gamze: İstinaf ve Arabuluculuk Sistemine Uyarlanmış Uygulamalı İş Davaları, Adalet Yayınevi, 4. Baskı, 2018, Ankara.

Atf Şekli: ÖZCAN/ÖZCAN, İş Davaları,...

ÖZDEMİR, Erdem: "Sulh Sözleşmesi" Yargıtay 9. Ve 22. Hukuk Daire Kararlarının İncelenmesi, Sicil İş Hukuku Dergisi, Sayı 30, 2013, s. 50-66.

Atf Şekli: ÖZDEMİR, Sulh Sözleşmesi, Sicil/2013, ...

ÖZER SARITAŞ, Duygu: Roma Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Dora Yayınları, 2018.

Atf Şekli: SARITAŞ, Roma Borçlar Hukuku,...

RADO, Türkan: Roma Hukuku Dersleri Borçlar Hukuku, Filiz Kitapevi, 15. Baskı, 2019, İstanbul.

Atf Şekli: RADO, Roma Borçlar Hukuku,...

REİSOĞLU, Safa: Türk Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Beta Yayınları, 25. Bası, 2014, İstanbul.

Atf Şekli: REİSOĞLU, Borçlar Hukuku,...

REMZİ, Mehmet/ **AYDIN**, Sezer: Borçlar Hukuku Genel Hükümler, İkinci Sayfa Yayınları, 11. Baskı, Ağustos 2018.

Atf Şekli: REMZİ/AYDIN, Borçlar Hukuku,...

SARIHAN, Banu Bilge: Türk Borçlar Hukukunda ve İş Hukukunda İbranın Hukuki Boyutu, Necmettin Erbakan Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt 3, Sayı 1, 2020, s. 99-119.

Atf Şekli: SARIHAN, İbranın Hukuki Boyutu, NEÜHF Dergisi/2020,...

SENYEN-KAPLAN, E. Tuncay: Bireysel İş Hukuku, Gazi Kitapevi, 10. Baskı, Ankara, 2019.

Atf Şekli: SENYEN-KAPLAN, İş Hukuku,...

SEVER, Hatice: Türk İş Hukukunda İkale Sözleşmesi, Sicil İş Hukuku Dergisi, Yıl 6, Sayı 23, Eylül 2011, s.81-90.

Atf Şekli: SEVER, İkale Sözleşmesi, Sicil/2011, ...

SEVİMLİ, K. Ahmet: İş Hukukunda İbra ve İkale Sözleşmelerinin Geçerlilik Koşulları Konusundaki Gelişmeler, Sicil İş Hukuku Dergisi, Yıl 4, Sayı 14, Haziran 2009, s. 84-107.

Atf Şekli: SEVİMLİ, İbra ve İkale Sözleşmeleri, Sicil/2009,...

SÖĞÜTLÜ, Özlem: Roma Özel Hukuku, Seçkin Yayınevi, 1. Baskı, 2020.

Atıf Şekli: SÖĞÜTLÜ, Roma Özel Hukuku,...

SÖZEN, Mustafa: Türk İş Hukukunda İbra Sözleşmesi, Adalet Dergisi, Yıl 64, Sayı 10, Ekim 1973, s.843-874.

Atıf Şekli: SÖZEN, İbra Sözleşmesi, Adalet/1973, ...

SÜMER, Haluk Hadi: İş Hukuku, Seçkin Yayınları, 24. Baskı, Ankara, 2019.

Atıf Şekli: SÜMER, İş Hukuku,...

SÜZEK, Sarper: İş Hukuku, Beta Yayınları, 18. Baskı, 2019, İstanbul.

Atıf Şekli: SÜZEK, İş Hukuku,...

ŞAHİN EMİR, Asiye/ **KAZMAZ TEPE**, Büşra: İş Uyuşmazlıklarına İlişkin İbra Hükümü İçeren Arabuluculuk Anlaşma Belgesinin Arabuluculuğa Elverişlilik Bakımından Değerlendirilmesi, Çalışma ve Toplum Dergisi, Sayı 3, 2018, s. 1481-1508.

Atıf Şekli: EMİR/TEPE, İbra Hükümü İçeren Anlaşma Belgesi, ÇTD/2018, ...

ŞEN, Murat: 6098 Sayılı Türk Borçlar Kanununa Göre İş Hukukunda İbra Sözleşmesi, Sicil İş Hukuku Dergisi, Yıl 6, Sayı 24, Aralık 2011, s.74-87.

Atıf Şekli: ŞEN, İbra Sözleşmesi, Sicil/2011, ...

ŞENYÜZ, Doğan: Borçlar Hukuku Genel ve Özel Hükümler, Ekin Basım Yayın Dağıtım, 7. Baskı, 2013, Bursa.

Atıf Şekli: ŞENYÜZ, Borçlar Hukuku,...

TEKBEN, Tuğçe: Takasın Hüküm ve Sonuçları, Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt 8, Sayı 1, Haziran/2011, s.383-340.

Atıf Şekli: TEKBEN, Takas, YÜHFD/2011,...

TUNÇOMAĞ, Kenan/ **CENTEL**, Tankut: İş Hukukunun Esasları, Beta Yayınları, 9. Bası, Ekim 2018, İstanbul.

Atıf Şekli: TUNÇOMAĞ/CENTEL, İş Hukuku,...

TURANBOY, K. Nuri: İbra Sözleşmesi, Yetkin Yayınları, Ankara,1998.

Atıf Şekli: TURANBOY, İbra Sözleşmesi,...

UZUN, Pınar: Türk Borçlar Kanunu Düzenlemeleri Işığında İş Hukukunda İbra Sözleşmesi (İbraname) ve İspat Gücü, Terazi Hukuk Dergisi, Seçkin Yayınları, Cilt 8, Sayı 80, Nisan 2013, s.34-41.

Atıf Şekli: UZUN, İbra Sözleşmesi, Seçkin/2013, ...

ELEKTRONİK KAYNAKLAR:

karararama.yargitay.gov.tr

www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.6098.pdf

www.sozluk.gov.tr

<https://www.tbmm.gov.tr/kanunlarvekararlar.htm>

www.gesetze-im-internet.de/bgb/_397.html

www.admin.ch/opc/en/classified-compilation

Öğr. Gör. Hüseyin Çağrı GÜLSEVEN

**TAŞINMAZ REHNİ KAPSAMINDA
EŞYANIN EKLENTİ OLARAK
NİTELENDİRİLMESİ
VE
BUNA BAĞLI SONUÇLARI**

**ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022**

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

**Taşınmaz Rehni Kapsamında Eşyanın Eklenti Olarak Nitelendirilmesi
ve Buna Bağlı Sonuçları**
Hüseyin Çağrı Gülseven

Hukuk Yayınları Dizisi – 3128

Birinci Baskı : Mayıs, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8153 – 08 – 8

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Meteksan Matbaacılık ve Teknik Sanayi Ticaret A.Ş
Beytepe Köyü Yolu No:3
06800 Çankaya/Ankara
Sertifika No: 46519

KAYNAKÇA

- Acar, F., *Rehin Hukuku Dersleri*, B. 2, İstanbul 2017.
- Akçaal, M., *Eşya Hukuku*, Ankara 2021.
- Akipek, J., Akıntürk, T., Ateş, D., *Eşya Hukuku*, B. 2, İstanbul 2018.
- Akipek Öcal, Ş., *Taşınır Rehni Sözleşmeleri ve Sözleşmelerde Şekil*, Kadir Has Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C:5, S:1, Haziran 2017, s. 81-92.
- Antalya, O. G./Acar, F., *Ticari İşlemlerde Taşınır Rehni (6750 Sayılı Ticari İşlemlerde Taşınır Rehni Kanunu Çerçevesinde İlk Tespitler)*, B. 3, İstanbul (Şubat) 2020.
- Antalya, O. G./ Topuz, M., *Eşya Hukuku Cilt IV/1*, B. 4, Ankara 2021.
- Aral, V., İnşaat (Üst) Hakkı (MK Md. 652, 751), İstanbul 1962.
- Arkan, S., *Ticarî İşletme Hukuku*, Son Değişikliklere Göre Hazırlanmış B. 27, Ankara 2021.
- Ayan, M., *Eşya Hukuku II Mülkiyet*, B. 10, Konya 2020.
- Ayan, M., *Eşya Hukuku III Sınırlı Ayni Haklar*, B. 9, Konya 2020.
- Aybay, A., Hatemi, H., *Eşya Hukuku*, B. 4, İstanbul 2014.
- Ayhan, R., Çağlar, H., Özdamar, M., *Ticari İşletme Hukuku Genel Esaslar, Gözden Geçirilmiş ve Genişletilmiş* B. 14, Ankara, 2021
- Ayiter, N., *Eşya Hukuku Kısa Ders Kitabı*, B. 3, Ankara 1987.
- Baydak, E., *Ticari İşlemlerde Taşınır Rehni*, İstanbul 2018.
- Bertan, S., *Ayni Haklar, Medeni Kanununun 618-764 üncü Maddelerinin Şerhi*, C. I, Ankara 1976.
- Bertan, S., *Ayni Haklar, Medeni Kanununun 618-764 üncü Maddelerinin Şerhi*, C. II, MK 703-764, Ankara 1976.
- Bozkurt, O., *Banka Kredilerinde Gayrimenkul (İpotek) Teminatı*, Ankara 1998.
- Cansel, E., *Türk Menkul Rehni Hukuku, C. I, Teslim Şartlı Menkul Rehni*, Ankara 1967.

- Çetiner, B., *Taşınmaz Teminatı*, İstanbul 2015.
- Davran, B., “*Gayrimenkul Rehninin Teferruata Şümülü*”, Muammer Raşit Seviğ’e Armağan, s. 563-579, İstanbul 1956.
- Davran, B., *Rehin Hukuku Dersleri*, İstanbul 1972.
- Dinar, R. C., “*Taşınmaz Rehninde Teminatın Kapsamı*”, Kazancı Elektronik Hukuk Yayımcılığı Hukuk Eserleri Bilgi Bankası, Yıl 2010, Erişim Tarihi: 23.05.2016, <http://www.kazanci.com/kho2/hebb/hebb-medeni.htm>.
- Eren, F., *Mülkiyet Hukuku*, B. 6, Ankara 2021.
- Ergüne, M.S., *Hukukumuzda Taşınır Rehninin, Özellikle Teslime Bağlı Taşınır Rehninin Kuruluşu*, İstanbul, 2002.
- Erman, H., *Eşya Hukuku Dersleri*, B. 9, İstanbul 2020.
- Ertaş, Ş., *Eşya Hukuku*, B. 16, İzmir 2021.
- Esener, T., Güven, K., *Eşya Hukuku*, B. 8, Ankara 2019.
- Esmer, G., *Mevzuatımızda Gayrimenkul Hükümleri ve Tapu Sicili*, B. 5, İstanbul 1990.
- Gülekli, Y., *İpoteğin Taşınmaz ve Alacak Bakımından Kapsamı*, İstanbul 1992.
- Günel, M. C., *Taşınmaz Rehninin Kapsamı Çerçevesinde Eklentinin Hukuki Durumu*, İstanbul 2013.
- Gürpınar, D., *Ticari İşlemlerde Taşınır Rehninin Teslime Bağlı Taşınır Rehni Kurallarından Ayrılan Yönleri*, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C: 19, S: 1, 2017, s. 111-159.
- Gürsoy, K. T., Eren, F., Cansel, E., *Türk Eşya Hukuku*, B. 2, Ankara, 1984.
- Hatemi, H., Serozan, R., Abdülkadir, A., *Eşya Hukuku*, İstanbul, 1991.
- Hatemi, H., *Eşya Hukuku*, İstanbul, 2020.
- Helvacı, İ., *Eski Medeni Kanunumuzla Karşılaştırmalı Olarak Türk Medeni Kanununa Göre Sözleşmeden Doğan İpotek Hakkı*, İstanbul 2008.
- Kandemir, S., *Ticaret Hukuku ve Eşya Hukuku Boyutuyla Ticari İşlemlerde Taşınır Rehni Kanunu*, Ankara 2018.
- Karahacıoğlu, A. H., Doğrusöz, M. E., Altın M., *Türk Hukukunda Rehin*, Ankara 1996.

- Karahasan, M. R., *Mülkiyet ve Kat Mülkiyeti Hukuku*, İstanbul 1999.
- Karahasan, M. R., *Yeni Türk Medeni Kanunu Eşya Hukuku*, C. I, İstanbul 2007.
- Karahasan, M. R., *Yeni Türk Medeni Kanunu Eşya Hukuku*, C. II, İstanbul 2007.
- Kayak, S., *Taşınmaz Rehninin Konu Bakımından Kapsamı*, Milletlerarası Hukuk ve Milletlerarası Özel Hukuk Bülteni, Prof. Dr. Sevin Toluner'e Armağan, C. 24, S. 1-2, 2004, s. 553-582.
- Kayıhan, Ş., *Ticari İşletme Rehni*, İstanbul 1996.
- Kılıçoğlu, A. M., *Eşya Hukuku*, İstanbul 2021.
- Köprülü, B., Kaneti, S., *Sınırlı Ayni Haklar*, B. 2, İstanbul 1982-1983.
- Makaracı-Başak, A., *Taşınır Rehni Sözleşmesi*, İstanbul, 2014.
- Narbay, Ş., Yıldız, M. E.; *"Ticari İşlemlerde Taşınır Rehni Kanunu Çerçevesinde Ticari İşletme Rehninde "Rehlinli Taşınır Sicili"nin Diğer Sicillerle İlişkisi Üzerine Değerlendirme"*, Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, C. XXXIV (34), S. 4, Y. 2018, s. 37-90.
- Nomer, H.N., Ergüne, M.S., *Eşya Hukuku C. II Rehin Hukuku*, İstanbul 2016. (Bu esere dipnotlarda "Eşya Hukuku" şeklinde atıf yapılmıştır.)
- Nomer, H.N., Ergüne, M.S., *Eşya Hukuku*, B. 8, İstanbul 2020. (Bu esere dipnotlarda "Eşya Hukuku" şeklinde atıf yapılmıştır.)
- Oğuzman, M. K., Seliçi, Ö., Özdemir, S. O., *Eşya Hukuku*, B. 23, İstanbul 2021.
- Oğuzman, M. K., Öz, M. T., *Borçlar Hukuku Genel Hükümler*, B. 16, C. II, İstanbul 2021.
- Onar, S. S., *İdare Hukukunun Umumi Esasları*, B. 3, III. C., İstanbul 1967.
- Onuş, A., *Eklenti Kavramı ve Buna Bağlı Hukuki Sonuçlar*, İstanbul 2018.
- Öz, T., *Ticari İşlemlerde Taşınır Rehni Kanunu*, İstanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 16 (2), 2017, s. 151-186.
- Özcan, D., *Türk Hukukunda Üst Sınır İpoteği*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2000.
- Özmen, E. S., Vardar-Hamamcıoğlu, G., *Kat İrtifakı*, B. 3, İstanbul, 2017.

- Poroy, R., Yasaman, H., *Ticari İşletme Hukuku*, Genişletilmiş ve Güncellenmiş, B. 18, İstanbul 2019.
- Reisoğlu, S., *Ticari İşletme Rehni ve Uygulamada Ortaya Çıkan Sorunlar*, Ankara 1977.
- Reisoğlu, S., *İpoteğin Kapsamı-Hükümleri ve Uygulamada Ortaya Çıkan Sorunlar*, Ankara 1979.
- Saymen, F. H., Elbir, H. K., *Türk Eşya Hukuku Dersleri*, İstanbul 1963.
- Serozan, R., *Eşya Hukuku I*, B. 3, İstanbul 2014. (Bu esere dipnotlarda "Eşya Hukuku" şeklinde atıf yapılmıştır.)
- Serozan, R., *Taşınmaz Rehni*, İÜHFİM, C. 64, S. 2, 2006, s. 301-324. (Bu esere dipnotlarda "Taşınmaz Rehni" şeklinde atıf yapılmıştır.)
- Serozan, R., "Teferruat Niteliğindeki Eşyanın Hukuki Rejimi", İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası, C. 41, S. 1-2, Yıl 1975, Erişim Tarihi: 20.02.2013,
<http://www.journals.istanbul.edu.tr/tr/index.php/hukukmecmu/article/view/4657/4249>. (Bu esere dipnotlarda "a.g.m." şeklinde atıf yapılmıştır.)
- Sirmen, L., *Eşya Hukuku*, B.9, Ankara 2021.
- Şener, Y. S., *Türk Hukukunda İpotek ve Uygulaması*, B. 3, Ankara 2010.
- Tekinay, S. S., *Eşya Hukuku*, İstanbul 1970-1971.
- Tekinay, S. S., Akman, S., Burcuoğlu, H., Altop, A., *Tekinay Eşya Hukuku, C. I, Zilyetlik Tapu Sicili ve Mülkiyet*, B. 5, İstanbul 1989.
- Ülgen, H., Helvacı, M., Kaya, A., Nomer Ertan, F., *Ticari İşletme Hukuku, Güncellenmiş ve Kısmen Yeniden Yazılmış*, B. 6, İstanbul 2019.
- Vardar-Hamamcıoğlu, G., *Medenî Hukuk'ta Tasarruf İşlemi Kavramı*, İstanbul, 2014.
- Wieland, C., *Kanuni Medenide Ayni Haklar*, Ankara 1946, (Çev. İsmail Hakkı Karafakih).
- Wieland, C., *Kanuni Medenide Ayni Haklar*, C. II, B. 2, Ankara 1949, (Çev. İsmail Hakkı Karafakih).

Dr. Selcen Nur KIŞLA

**ULUSLARARASI YATIRIM
ANDLAŞMALARININ
YORUMLANMASI**

**ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022**

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Uluslararası Yatırım Andlaşmalarının Yorumlanması

Selcen Nur Kışla

Hukuk Yayınları Dizisi – 3127

Birinci Baskı : Haziran, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8153 – 09 – 5

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Meteksan Matbaacılık ve Teknik Sanayi Ticaret A.Ş
Beytepe Köyü Yolu No:3
06800 Çankaya/Ankara
Sertifika No: 46519

KAYNAKLAR

KİTAPLAR VE TEZLER

- Acconci, P. (2008). Most-Favoured-Nation-Treatment. Muchlinski, P., Ortino, F., Schreuer, C. (eds.). *The Oxford Handbook of International Investment Law*, Oxford: Oxford University Press, 363-406.
- Acer, Y., Kaya, İ. (2015). *Uluslararası Hukuk: Temel Ders Kitabı*. Gözden Geçirilmiş 6. Baskı, Seçkin.
- Aksar, Y. (2017). *Teoride ve Uygulamada Uluslararası Hukuk-1*. Güncellenmiş 4. Baskı, Seçkin.
- Alvarez, J. E. (2011). *The Public International Law Regime Governing International Investment*, Brill.
- Amerasinghe, C. F. (2009). *Jurisdiction of Specific International Tribunals*, Martinus Nijhoff Publishers.
- Andenas, M., Bjorge, E. (2015). Introduction: from fragmentation to convergence in international law. Andenas, M., Bjorge, E. (Eds.). *A Farewell to Fragmentation: Reassertion and Convergence in International Law*, Cambridge: Cambridge University Press, 1-34.
- Aral, V. (2010). *Hukuk ve Hukuk Bilimi Üzerine*. Gözden Geçirilmiş 7. Baskı, İstanbul: XII Levha.
- Aust, A. (2007). *Modern Treaty Law and Practice*, Cambridge: Cambridge University Press.
- Aust, A. (2010). *Handbook of International Law*, Cambridge: Cambridge: Cambridge University Press.
- Baklacı, P. (2009). *Uluslararası Yatırım Hukukunda En Çok Gözetilen Ulus Muamelesi*, Beta.
- Başaran, H. R. (2014). *Uluslararası Tahkim*, XII Levha Yayıncılık.
- Başeren. S. H. (2003). *Uluslararası Hukukta Devletlerin Münferiden Kuvvet Kullanmalarının Sınırları*, Ankara Üniversitesi Basımevi.
- Bernasconi-Osterwalder, N. (October 2014). *State-State Dispute Settlement in Investment Treaties*. *The International Institute for Sustainable Development*, International Institute for Sustainable Development.
- Bernhardt, R. (1984). *Encyclopedia of Public International Law Vol. 7*, Elsevier Science Publishers B.V.

- Bernhardt, R. (1988). *Encyclopedia of Public International Law 10: States. Responsibility of States. International Law and Municipal Law*, Elsevier Science Pub. Co.
- Bjorge, E. (2014). *The Evolutionary Interpretation of Treaties*, Oxford: Oxford University Press.
- Bjorge, E. (2015). The convergence of the methods of treaty interpretation: Different regimes, different methods of interpretation?. Andenas, M., Bjorge, E. (Eds.). *A Farewell to Fragmentation: Reassertion and Convergence in International Law*, Cambridge: Cambridge University Press, 498-535.
- Bjorklund, A. K. (2008). Investment Treaty Arbitral Decisions as Jurisprudence Constante. Picker, Isabella, C. B., Bunn, D., Arner, D. W. (Eds.). *International Economic Law: The State and Future of the Discipline*, Hart Publishing, 265-280.
- Bjorklund, A. K. (2008). National Treatment. Reinisch, A. (ed.) *Standards of Investment Protection*, Oxford: Oxford University Press, 29-58.
- Blanco, S.M. (2019). *Full Protection and Security in International Investment Law*. Springer.
- Boas, G. (2012). *Public International Law: Contemporary Principles and Perspectives*, Edward Elgar.
- Boczek, B. A. (2005). *International Law: A Dictionary*, The Scarecrow Press Inc.
- Bonnitcha, J. (2014). *Substantive Protection Under Investment Treaties: A Legal and Economic Analysis*, Cambridge: Cambridge University Press.
- Bonnitcha, J., Skovgaard Poulsen, L. N., Waibel, M. (2017). *The Political Economy of the Investment Treaty Regime*, Oxford: Oxford University Press.
- Brabandere, E. D. (2012). Arbitral Decisions As a Source of International Investment Law. Brabandere, E., Gazzini, T. (Ed.). *International Investment Law : The Sources of Rights and Obligations*, Brill | Nijhoff, 245-288.
- Brabandere, E. D. (2014). *Investment treaty arbitration as public international law: procedural aspects and implications*, Cambridge: Cambridge University Press.
- Bungenberg, M., Griebel, J., Hobe, S., Reinisch, A. (2015). General Introduction to International Investment Law. Bungenberg, M., Griebel, J., Hobe, S., Reinisch, A. (Eds.). *International Investment Law*, Nomos/Hart Publishing, 1-5.
- Cabrol, E. (2010). Pren Nreka v. Czech Republic and The Notion of Investment Under Bilateral Investment Treaties Does "Investment" Really Mean "Every Kind of Asset"? Sauvart, K. P. (ed.). *Yearbook on International Investment Law & Policy 2009-2010*, 217-232.
- Calamita, N. J., Zelezna, E. (2018). Most-Favoured-Nation Clauses and the Centrality and Limits of General Principles. Gattini, A., Tanzi, A., Fontanelli, F. (Eds.). *General Principles of Law and International Investment Arbitration*, Brill, 398-428.

- Casanovas, O. (2001). *Unity and Pluralism in Public International Law*, Martinus Nijhoff Publishers.
- Cassase, A., Weiler, J. (1988). *Change And Stability in International Law-Making*, Walter De Gruyter.
- Cassimatis, A. (2007). *Human Rights Related Trade Measures Under International Law : The Legality of Trade Measures Imposed in Response to Violations of Human Rights Obligations Under General International Law*, Brill | Nijhoff.
- Colaiuta, V. (2011). When does a violation of the domestic law of the host state amount to a violation of a public international law principle in determining protection of investors' claims? Coop, G. (Ed.). *Energy Dispute Resolution: Investment Protection, Transit and the Energy Charter Treaty*, Juris, 3-22.
- Crawford, J. (2014). *Chance, Order, Change*, Leiden: Brill | Nijhoff.
- Çağırın, M. E. (2005). *Uluslararası Hukukta Devletin Tek Taraflı İşlemleri*, Platin.
- Çakan, S. (2021). *Uluslararası Hukukta Bireyin Onarım Hakkı*, Ankara: Astana Yayınları.
- Damme, V. D. (2009). *Treaty Interpretation by the WTO Appellate Body*, Oxford: Oxford University Press.
- D'argent, P. (2012). Introduction. Gazzini, T. De Brabandere; E. (Eds.). *International investment law: The Sources of Rights and Obligations*, Martinus Nijhoff Publishers, 1-4.
- D'Aspremont, J. (2012). International Customary Investment Law: Story of a Paradox in: International Investment Law. Brabandere, E., Gazzini, T. (Eds.). *International Investment Law : The Sources of Rights and Obligations*, Brill | Nijhoff, 5-47.
- Daza-Clark, A. M. (2017). *International Investment Law and Water Resources Management : An Appraisal of Indirect Expropriation*, Leiden: Brill | Nijhoff.
- De Mestral, A. (2017). *Second Thoughts : Investor State Arbitration Between Developed Democracies*, CIGI.
- Denters, E. (2012). Preferential Trade and Investment Treaties, (Ed.). Brabandere, E., Gazzini, T. *International Investment Law : The Sources of Rights and Obligations*, Brill | Nijhoff, 49-68.
- Diel-Gligor, K. (2017). *Towards Consistency in International Investment Jurisprudence : A Preliminary Ruling System for ICSID Arbitration*, Brill | Nijhoff.
- Dimsey, M. (2008). *The Resolution of International Investment Disputes : Challenges and Solutions*, Eleven International Publishing.
- Dixon, M., McCorquodale, R., Williams, S. (2016). *Cases & Materials on International Law*. (Sixth Edition), Oxford: Oxford University Press.
- Doğan, İ. (2013). *Devletler Hukuku*, Genişletilmiş 3.Baskı, Ankara: Astana Yayınları.

- Doğan, İ. (2019). Avrupa Konseyi Çerçevesinde İnsan Haklarını Koruma Sistemi. Doğan, İ. (Ed.). *İnsan Hakları Hukuku*, 3. Baskı, Ankara: Astana Yayınları, 391-432.
- Dolzer, R., Schreuer, C. (2008). *Principles of International Investment Law*, Oxford: Oxford University Press.
- Dolzer, R., Stevens, M. (1995). *Bilateral Investments Treaties*, Martinus Nijhoff Publishers.
- Douglas, Z. (2009). *The International Law of Investment Claims*, Cambridge: Cambridge University Press.
- Douglas, Z., Pauwelyn, J., Vinuales, J. E. (2014). Introduction. Douglas, Z., Pauwelyn, J., Vinuales, J. E. (Eds.). *The Foundations of International Investment Law: Bringing Theory into Practice*, Oxford: Oxford University Press 1-8.
- Dörr, O. (2018). Article 31. General Rule of Interpretation. Dörr, O., Schmalenbach, K. (Eds.). *Vienna Convention on the Law of Treaties: A Commentary*, Second Edition, Springer, 559-616.
- Dumberry, P. (2016). *The Formation and Identification of Rules of Customary International Law in Investment Law*, Cambridge: Cambridge University Press.
- Echandi, R. (2018). Bilateral Investment Treaties and Investment Provisions in Preferential Trade Agreements: Recent Developments in Investment Rule-making. Yannaca-Small. K. (Ed.). *Arbitration Under International Investment Agreements: A Guide To The Key Issues*, Second Edition, Oxford: Oxford University Press, 3-30.
- Fouret, J. (2018). A practical guide: Research Tools in International Investment Law, Yannaca-Small. K. (Ed.). *Arbitration Under International Investment Agreements: A Guide To The Key Issues*, Second Edition, Oxford: Oxford University Press, 823-835.
- Freeman, A. (1957). *Responsibility Of States For Unlawful Acts Of Their Armed Forces*, A.W. Sijthoff.
- Gaillard, E. (2009). Identify or Define? Reflections on the Evolution of the Concept of Investment in ICSID Practice. Binder, C., Kriebaum, U., Reinisch, A., Wittich, S. (Eds.). *International Investment Law for the 21st Century: Essays in Honour of Christoph Schreuer*, Oxford: Oxford University Press, 403-416.
- Gardiner, R. K. (2003). *International Law*, Longman.
- Gardiner, R. K. (2015). *Treaty Interpretation*. (Second Edition), Oxford: Oxford University Press.
- Gazzini, T. (2012). Bilateral Investment Treaties. Gazzini, T., Brabandere, E. D. (Eds.). *International Investment Law: The Sources of Rights and Obligations*, Martinus Nijhoff Publishers, 99-132.
- Gazzini, T. (2016). *Interpretation of International Investment Treaties*, Oxford: Hart Publishing.

- Gözler, K. (2007). *Hukuka Giriş*. 4. Baskı, Bursa: Ekin Yayınevi.
- Grisel, F. (2014). The Sources of Foreign Investment Law. Douglas, Z., Pauwelyn, J., Vinuales, J. E. (Eds.). *The Foundations of International Investment Law: Bringing Theory into Practice*, Oxford: Oxford University Press, 213-234.
- Gündüz, A. (2013). *Milletlerarası Hukuk*. Günel, R. V. (Ed.). Genişletilmiş ve Güncellenmiş 6. Baskı, Beta.
- Güneş, A. M. (2017). *Hukuk Metodolojisi*. 2.Baskı, Bursa: Ekin Yayınevi.
- Gürsu, A. (2018). *Uluslararası Yatırım Hukukunda Adil ve Hakkaniyetli Muamele İlkesi*, Ankara: Astana Yayınları.
- Hafner, G. (2013). Subsequent Agreements and Practice: Between Interpretation, Informal Modification, and Formal Amendment, Nolte, Georg. (Ed.). *Treaties and Subsequent Practice*, Oxford: Oxford University Press, 105-122.
- Happold, M., Roe, T. (2012). The Energy Charter Treaty. Brabandere, E., Gazzini, T. (Ed.). *International Investment Law : The Sources of Rights and Obligations*, Brill | Nijhoff, 69-98.
- Heiskanen, V. (2008). Arbitrary and Unreasonable Measures. Reinisch, A. (ed.) *Standards of Investment Protection*, Oxford: Oxford University Press, 87-110.
- Herdegen, M. (2013). *Principles Of International Economic Law*, Oxford: Oxford University Press.
- Hernandez, G. I. (2015). Interpretative Authority and The International Judiciary. Bianchi, A., Peat, D., Windsor, M. (Eds.). *Interpretation in International law*, Oxford: Oxford University Press, 166-188.
- Hillgruber C. (2014). Anayasanın Yorumlanması, Çev. Yüksel Metin. (Ed.) Doğan, İ. *Anayasa Teorisi*, 519-548.
- Hillier, T. (1998). *Sourcebook of International Law*, Cavendish Publishing.
- Hirsch, M. (1993). *The Arbitration Mechanism of the International Centre for the Settlement of Investment Disputes*, Martinus Nijhoff Publishers.
- Hirsch, M. (2012). Sources of International Investment Law. Andrea K. Bjorklund, Reinisch, R. (Ed.). *International Investment Law and Soft Law*, Edward Elgar, 9-38.
- Hobe, S. (2015). The Law Relating to Aliens, the International Minimum Standard and State Responsibility. Bungenberg, M., Griebel, J., Hobe, S., Reinisch, A. (Eds.). *International Investment Law*, Nomos/Hart Publishing, 6-22.
- Islam, R. (2018). *The Fair and Equitable Treatment (FET) Standard in International Investment Standard in International Investment Arbitration: Developing Countries in Context*, Springer.
- Işıқтаç, Y., Metin, S. (2003). *Hukuk Metodolojisi*, İstanbul: Filiz Kitabevi.
- İste, C. (2013). *ICSID Tahkiminde Ev Sahibi Ülkenin Mevzuat Değişikliğinden Kaynaklanan Yatırım Uyuşmazlıkları*, On İki Levha Yayıncılık.

- Jacob, M., Schill, S. W. (2015). Fair and Equitable Treatment: Content, Practice, Method. Bungenberg, M., Griebel, J., Hobe, S., Reinisch, A. (Eds.). *International Investment Law*, Nomos/Hart Publishing, 700-763.
- Jenning, R., Watts, A. (1992). *Oppenheim's International Law. Vol 1: Peace. Ninth Edition*, Longman.
- Jennings, R., Watts, A. (1992). *Oppenheim's International Law. Vol 1: Peace (parts 2 to 4)*. Ninth Edition, Longman.
- Juillard, P. (2008-2009), The Law of International Investment Can the Imbalance Be Redressed?, Sauvart, K. P. (ed.). *Yearbook on International Investment Law & Policy 2008-2009*, 273-281.
- Kaczorowska, A. (2010). *Public International Law*, Fourth Edition, Routledge.
- Karaoğlu, A. O. (2019). *Yabancı Yatırımların Korunmasında Uluslararası Hukukun Rolü*, İstanbul: On İki Levha.
- Kaufmann-Kohler, G. (2006). Interpretation of Treaties: How do Arbitral Tribunals Interpret Dispute Settlement Provisions Embodied in Investment Treaties?. Mistelis, L.A., Lew, J.D.M. (ed.). *Pervasive Problems in International Arbitration*, Kluwer Law International, 256-276.
- Kayıhan, Ş., Kara, E. (2017). *Uluslararası Yatırım Hukuku (Doğrudan Yatırımlar)*, Seçkin.
- Keser, H. (2017). Hukuk Kurallarının Yorumlanması. Doğan, İ. (Ed.). *Hukuka Giriş*, Ankara: Astana Yayınları, 363-383.
- Kingsbury, B., Schill, S. W. (2010). Public Law Concepts to Balance Investors' Rights with State Regulatory Actions in the Public Interest—the Concept of Proportionality. Schill, S. W. (Ed.). *International Investment Law and Comparative Public Law*, Oxford: Oxford University Press, 75-104.
- Klabbers, J. (1996). *The Concept of Treaty in International Law*, Kluwer Law International.
- Knahr, C. (2010). *Investment and Commercial Arbitration: Similarities and Divergences*, Eleven International Publishing.
- Kolb, R. (2016). *The Law of Treaties: An Introduction*, Cheltenham-Northampton: Edward Elgar.
- Koltunova, A., Reagan, E., Trunk-Fedorova, M. (29 September 2018). *Termination of Bilateral Investment Treaties: Alternatives For Least Developed Countries*, Master of Laws in International Economic Law and Policy. (<https://www.bilaterals.org/?lang=en>, Erişim Tarihi 03.03.2021).
- Komori, T . (2012). Integrating the Fragmented International Public Order: A Theoretical Perspective, Evolving Principles of International Law, Rieter, E., Waele, H. (Eds.). *Evolving Principles of International Law: Studies in Honour of Karel C. Wellens*, Martinus Nijhoff Publishers, 105-136.

- Kriebaum, U. (2013). Are investment treaty standards flexible enough to meet the needs of developing countries?. Baetens, F. (Ed.). *Investment Law within International Law*, Cambridge: Cambridge University Press, 330-340.
- Kriebaum, U. (2015). Arbitrary/Unreasonable or Discriminatory Measures. Bungenberg, M., Griebel, J., Hobe, S., Reinisch, A. (eds.). *International Investment Law*, Nomos, 790-806.
- Legum, B., Mouawad, C. (2010). The meaning of 'investment' in the ICSID Convention. Waibel, M., Vagts, D. F., Bekker, P. H. F., Dolzer, R. (ed.). *Making Transnational Law Work in the Global Economy: Essays in Honour of Detlev Vagts*, Cambridge: Cambridge University Press, 326-356.
- Lim, L. C., Ho, J., Paparinskis, M. (2018). *International Investment Law and Arbitration: Commentary, Awards and other Materials*, Cambridge: Cambridge University Press.
- Linderfalk, U. (2007). *On The Interpretation of Treaties*, Springer.
- Lo, C. (2017). *Treaty Interpretation Under the Vienna Convention on the Law of Treaties*, Springer.
- Lorz, R. A. (2013). Fragmentation, Consolidation And The Future Relationship Between International Investment Law And General International Law. Baetens, F. (Ed.), *Investment Law Within International Law: Integrationist Perspectives*, Cambridge: Cambridge University Press, 482-493.
- Lorz, R. A. (2015). Protection and Security (Including the NAFTA Approach). Bungenberg, M., Griebel, J., Hobe, S., Reinisch, A. (Eds.). *International Investment Law*, Nomos/Hart Publishing, 764-789.
- Lowe, A. V. (2007). *International Law*, OUP Oxford.
- Malik, M. (2011). *The Full Protection and Security Standard Comes of Age: Yet another challenge for states in investment treaty arbitration?*, The International Institute for Sustainable Development.
- Marboe, I. (2010). State Responsibility and Comparative State Liability for Administrative and Legislative Harm to Economic Interests', Schill, S. (ed.). *International Investment Law and Comparative Public Law*, Oxford: Oxford University Press, 377-412.
- Marboe, I. (2018). Compensation and Damages in Investment Treaty Arbitration. Yannaca-Small, K. (Ed.). *Arbitration Under International Investment Agreements: A Guide To The Key Issues*, Second Edition, Oxford: Oxford University Press, 679-697.
- Marboe, I. (2018). *Damages in Investor-state Arbitration: Current Issues and Challenges*, Brill.
- Markert, L. (2011). Comments by Lars Markert, International Investment Law and Treaty Interpretation - Problems, Particularities and Possible Trends. Hofmann, R., Tams; C. J. (eds.). *International Investment Law and International Law: From Clinical Isolation to Systemic Integration?*, Nomos, 53 – 70.

- Matz-Lück, N. (2012). Norm Interpretation across International Regimes: Competences and Legitimacy. Young, M. A. (Ed.). *Regime Interaction in International Law: Facing Fragmentation*, Cambridge: Cambridge University Press, 201-234.
- Mbengue, M. M., Florou, A. F. (2019). Evolutionary Interpretation in Investment Arbitration: About a Judicial Taboo. Abi-Saab, G., Keith, K., Marceau, G., Marquet, C. (Eds.). *Evolutionary Interpretation and International Law*, Hart Publishing, 253-266.
- McLachlan, C., Shore, L., Weiniger, M. (2017). *International Investment Arbitration: Substantive Principles*. Second Edition, Oxford: Oxford University Press.
- Meray, S. L. (1959). *Devletler Hukukuna Giriş* (İkinci Cilt), Ankara: Ajans Türk Matbaası.
- Merrills, J. G. (2011). *International Dispute Settlements*, Cambridge: Cambridge University Press.
- Mortenson, J. D. (2018). International Investment Law. Bowman, M. J., Kritsiotis, D. (Eds.). *Conceptual and Contextual Perspectives on the Modern Law of Treaties*, Cambridge: Cambridge University Press, 653-676.
- Moss, C. G. (2008). Full Protection and Security. Reinisch, A. (ed.) *Standards of Investment Protection*, Oxford: Oxford University Press, 131-150.
- Muchlinski, P. (2013). Towards a Coherent International Investment System: Key Issues In The Reform of International Investment Law. Sauvé, P., Ehandi, R. (Ed.). *Prospects in International Investment Law and Policy: World Trade Forum*, Cambridge: Cambridge University Press, 411-442.
- Nanteuil, A. (2020). *International Investment Law*, Edward Elgar Publishing.
- Newcombe, A., Paradell, L. (2009). *Law and Practice of Investment Treaties Standarts of Treatment*, Kluwer Law International.
- Nolte, G. (2013). Introduction. Nolte, G. (Ed.). *Treaties and Subsequent Practice*, Oxford: Oxford University Press, 1-12.
- Nolte, G. (2013). Subsequent Agreements and Subsequent Practice of States Outside of Judicial or Quasi-judicial Proceedings, Nolte, Georg. (Ed.). *Treaties and Subsequent Practice*, Oxford: Oxford University Press, 307-386.
- Noortmann, M. (2005). *Enforcing International Law: From Self-help to Self-contained Regimes*, Ashgate.
- Oder, B. E. (2010). *Anayasa Yargısında Yorum Yöntemleri*, İstanbul: Beta.
- Oellers-Frahm, K. (2008) The Evolving Role of Treaties in International Law. Miller, R: A., Bratspies, R. M. (Eds.) *Progress in International Law*, Martinus Nijhoff, 173-195.
- Paparinskis, M. (2013). *The International Minimum Standard and Fair and Equitable Treatment*, Oxford: Oxford University Press.
- Paparinskis, M. (2014). Analogies and Other Regimes of International Law. Douglas, Z., Pauwelyn, J., Viñuales, J. E. (Eds.). *The Foundations of International Investment Law: Bringing Theory Into Practice*, Oxford: Oxford University Press, 73-109.

- Paulsson, J. (2018). The Role of Precedent in Investment Arbitration, Yannaca-Small, K. (Ed.). *Arbitration Under International Investment Agreements: A Guide to the Key Issues*. Second Edition, Oxford: Oxford University Press, 81-100.
- Pauwelyn, J. (2003). *Conflict of Norms in Public International Law: How WTO Law Relates to other Rules of International Law*, Cambridge: Cambridge University Press.
- Pauwelyn, J. (2014). Rational Design or Accidental Evolution? The Emergence of International Investment Law. Douglas, Z., Pauwelyn, J., Vinuales, J. E. (Ed.) *The Foundations of International Investment Law: Bringing Theory into Practice*, Oxford: Oxford University Press, 11-43.
- Pazarıcı, H. (2013). *Uluslararası Hukuk*. Gözden Geçirilmiş 12. Baskı, Ankara: Turhan Kitabevi.
- Radi, Y. (2015). *International Investment Law and Development: A History of Two Concepts*, Grotius Centre Working Paper 2015/045-IEL, 1-21.
- Radi, Y. (2020). *Rules and Practices of International Investment Law and Arbitration*, Cambridge: Cambridge University Press.
- Reinisch, A. (2015). The Interpretation of International Investment Agreements. Bungenberg, M., Griebel, J., Hobe, S., Reinisch, A. (Eds.). *International Investment Law*, Nomos/Hart Publishing, 372-410.
- Reinisch, A., Schreuer, C. (2020). *International Protection of Investments: The Substantive Standards*, Cambridge: Cambridge University Press.
- Romani, C. F. C. (2007). *Sovereignty and Interpretation of International Norms*, Berlin: Springer.
- Rubins, N. (2004), The Notion of 'Investment' in International Investment Arbitration. Horn, N. (ed.). *Arbitrating Investment Disputes*, Netherlands: Kluwer Law International.
- Rüthers, B., Fischer, C., Birk, A. (2020). *Hukuk Teorisi*. (Çev.). Doğan, İ, Aldudak, R., Aydın, H. E., Ankara: Astana Yayınları.
- Salacuse, J. W. (2013). *The Three Laws of International Investment: National, Contractual, and International Frameworks for Foreign Capital*, Oxford: Oxford University Press.
- Salacuse, J. W. (2015). *The Law of Investment Treaties. Second Edition*, Oxford: Oxford University Press.
- Sarzo, M. (2018). The National Treatment Obligation. Gattini, A., Tanzi, A., Fontanelli, F. (ed.). *General Principles of Law and International Investment Arbitration*, Brill | Nijhoff, 378-397.
- Sasson, M. (2010). *Substantive Law in Investment Treaty Arbitration*, Kluwer Law International.
- Schefer, K. N. (2016). *International Investment Law: Text, Cases and Materials. Second Edition*, Edward Elgar Publishing.

- Schill, S. W. (2005). *The Multilateralization Of International Investment Law*, Cambridge: Cambridge University Press.
- Schill, S. W. (2010). Fair and equitable treatment, the rule of law and comparative public law. Schill, S. W. (ed.) *International Investment Law and Comparative Public Law*, Oxford: Oxford University Press, 151-182.
- Schill, S. W. (2011). Public Or Private Dispute Settlement? The Culture Clash In Investment Treaty Arbitration And Its Impact On The Role Of The Arbitrator. Weiler, T Baetens, F. (Eds.). *New Directions in International Economic Law*, Brill | Nijhoff, 23-43.
- Schill, S. (2014). International Investment Law as International Development Law, Bjorklund, A. K. (ed.). *Yearbook on International Investment Law & Policy 2012–2013*, Oxford: Oxford University Press, 327-356.
- Schlemmer, E. (2008). Investment, Investor, Nationality and Shareholders. Muchlinski, P., Ortino, F., Schreuer, C. (Eds.). *The Oxford Handbook of International Investment Law*, Oxford: Oxford University Press, 49-88.
- Schreuer, C. (2009). 'Protection against Arbitrary or Discriminatory Measures', Alford, R. P., Rogers, C. A. (eds.), *The Future of Investment Arbitration*, Oxford: Oxford University Press, 183-198.
- Schreuer, C. (2010). Diversity And Harmonization Of Treaty Interpretation In Investment Arbitration. Fitzmaurice, M., Elias, O., Merkouris, P. (Ed.). *Treaty Interpretation and the Vienna Convention on the Law of Treaties: 30 Years on*, Martinus Nijhoff Publishers, 129-151.
- Schreuer, C. (2011). Comments by Christoph Schreuer, International Investment Law and International Law - From Clinical Isolation to Systemic Integration?. Hofmann, R., Tams, C. J. (eds.). *International Investment Law and General International Law: From Clinical Isolation to Systemic Integration?*, Nomos, 71 – 74.
- Schreuer, C. (2015). The Future of International Investment Law. Bungenberg, M., Griebel, J., Hobe, S., Reinisch, A. (Ed.). *International Investment Law*, Nomos/Hart Publishing, 1904-1911.
- Schreuer, C. H., Malintoppi, L., Reinisch, A., Sinclair, A. (2009). *The ICSID Convention: A Commentary*, 2. Ed., Cambridge: Cambridge University Press.
- Schwarzeberger, G. (1969). *International Law and Order*, London: Stevens & Sons.
- Shahabuddeen, M. (1996). *Precedent in The World Court*, Cambridge: Cambridge University Press.
- Shan, W. (2012). *The Legal Protection of Foreign Investment: A Comparative Study (with a Foreword by Meg Kinnear, Secretary-General of the ICSID)*, Hart Publishing.
- Sicard-Mirabal, J., Derains, Y. (2018). *Introduction to Investor-State Arbitration*, Kluwer Law International Law.

- Simma, B., Pulkowski, D. (2010). Leges Speciales and Self-Contained Regimes. Crawford, J., Pellet, A., Olleson, S. Parlett, K. (Ed.). *The Law of International Responsibility*, Oxford: Oxford University Press, 139-164.
- Sinclair, I. (1984). *The Vienna Convention on the Law of Treaties*, Second Edition, Manchester University Press.
- Singh, K., Ilge, B. (2016). Introduction. Singh, K., Ilge, B. (Ed.). *Rethinking Bilateral Investment Treaties: Critical Issues and Policy Choices*, Amsterdam: Both ENDS; New Dehli: Madhyam; Amsterdam: SOMO, 1-16.
- Snyder, R. (1948). *The Most favored-Nation Clause: An Analysis With Particular Reference To Recent Treaty Practice And Tariffs*, King's Crown Press.
- Sornarajah, M. (2017). *The International Law on Foreign Investment*, Cambridge: Cambridge University Press.
- Stahn, C., Herik, L. J. (2012). *The Diversification and Fragmentation of International Criminal Law*, Leiden: Brill | Nijhoff.
- Subedi, S. P. (2008). *International Investment Law: Reconciling Policy and Principle*, Hart Publishing.
- Sureda, A. R. (2012). *Investment Treaty Arbitration Judging Under Uncertainty*, Cambridge: Cambridge University Press.
- Şarbak, H. N. (2018). *Uluslararası Hukukta Yorum ve Uluslararası Hukukun Ulusal Mahkemelerde Yorumlanması*. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Tams, C. J. (2012). The Sources Of International Investment Law: Concluding Thoughts. (Ed.). Gazzini, T., De Brabandere, E. *International Investment Law: The Sources Of Rights And Obligations*, Martinus Nijhoff Publishers, 319-337, 319.
- Tawil, G. S. (2009). Most Favoured Nation Clauses and Jurisdictional Clauses in Investment Treaty Arbitration. Binder, C., Kriebaum, U., Reinisch, A., Wittich, S. (Eds.). *International Investment Law for the 21st Century: Essays in Honour of Christoph Schreuer*, Oxford: Oxford University Press, 9-30.
- The International Law Commission. (2007). Watts, A. (Ed.). *The International Law Commission 1949-1998: Volume II: The Treaties Part II*, New York: Oxford University Press.
- Tiryakioğlu, B. (2003). *Doğrudan Yatırımların Uluslararası Hukukta Korunması*, Ankara: Dayıncı Hukuk Yayınları.
- Titi, C. (2018). *The Evolution of Substantive Investment Protections in Recent Trade and Investment Treaties*, International Centre for Trade and Sustainable Development (ICTSD).
- Waibel, M. (2011). International Investment Law and Treaty Interpretation. Hofmann, R., Tams; C. J. (eds.). *International Investment Law and International Law: From Clinical Isolation to Systemic Integration?*, Nomos, 29-52.

- Waibel, M. (2014). Chapter 13: Uniformity versus specialization (2): A uniform regime of treaty interpretation? Tams, C. J., Tzanakopoulos, A., Zimmermann, A. (eds.). *Research Handbook on the Law of Treaties*, Edward Elgar, 375-412.
- Walde, T. W. (2009). Interpreting Investment Treaties: Experiences and Examples. Binder, C., Kriebaum, U., Reinisch, A., Wittich, S. (Eds.). *International Investment Law for the 21st Century: Essays in Honour of Christoph Schreuer*, Oxford: Oxford University Press, 724-780.
- Walde, T., Kolo, A. (2008). Capital Transfer Restrictions under Modern Investment Treaties. Reinisch, A. (Ed.). *Standards of Investment Protection*, Oxford: Oxford University Press, 205-244.
- Webb, P. (2013). *International Judicial Integration and Fragmentation*. (Vol. First edition), Oxford, United Kingdom: OUP Oxford.
- Weeramantry, J. R. (2012). *Treaty Interpretation in Investment Arbitration*, Oxford: Oxford University Press.
- Weeramantry, R. (2017). Treaty Interpretation, the ICSID Convention and Investment Treaties Baltag, C. (Ed.). *ICSID Convention after 50 Years: Unsettled Issues: Unsettled Issues*, The Netherlands: Kluwer Law International B.V, 481-498.
- Weiler, T. (2013). *Interpretation of International Investment Law: Equality, Discrimination and Minimum Standards of Treatment in Historical Context*, Martinus Nijhoff Publishers.
- Wolf, S. (2011). The Regulation of Foreign Direct Investment under Selected WTO Agreements – Is there still a Case for a Multilateral Agreement on Investment? Tietje, C. (Ed.). *International Investment, Protection and Arbitration: Theoretical and Practical Perspectives*, Berliner Wissenschafts-Verlag, 71-106.
- Van Harten, G. (2007). *Investment Treaty Arbitration And Public Law*, Oxford: Oxford University Press.
- Vandevelde, K. J. (2010). *Bilateral Investment Treaties: History, Policy, and Interpretation*, Oxford: Oxford University Press.
- Villiger, M. E. (2009). *Commentary on the 1969 Vienna Convention on the Law of Treaties*, Martinus Nijhoff Publishers.
- Yackee, J. W. (2017). 'Politicized Dispute Settlement in the Pre-Investment Treaty Era: A Micro-Historical Approach', *University of Wisconsin Law School, Legal Studies Research Paper Series 1412*.
- Yannaca-Small, K. (2008). Fair and Equitable Standard: Recent Developments, Reinisch, A. (ed.) *Standards of Investment Protection*, Oxford: Oxford University Press, 111-130.
- Yannaca-Small, K. (2008). Parallel Proceedings. Muchlinski, P., Ortino, F., Schreuer, C. (Eds.). *The Oxford Handbook of International Investment Law*, 1008-1048.

- Yannaca-Small, K. (2010). Definition of "Investment": An Open-ended Search for a Balanced Approach. Yannaca-Small, K (Ed.). *Arbitration under International Investment Agreements: a Guide to the Key Issues*, Oxford: Oxford University Press, 243-270.
- Yen, T. H. (2014). *The Interpretation of Investment Treaties*, Brill Nijhoff.
- Yılmaz, A. Ç. (2013). *Uluslararası Enerji Yatırımlarının Korunması*, XII Levha Yayınları.
- Young, M. A. (2015). Fragmentation, Regime Interaction and Sovereignty. Chinkin, C., Baetens, F. (Eds.). *Fragmentation, Regime Interaction and Sovereignty: Essays in Honour of James Crawford*, Cambridge: Cambridge University Press, 71-89.
- Ziegler, A. R. (2008). Most-Favoured-Nation (MFN) Treatment. Reinisch, A. (ed.) *Standards of Investment Protection*, Oxford: Oxford University Press, 59-86.

MAKALELER

- Abdullahzade, C. (2020). "Dağlık Karabağ Sorununda Ermenistan'ın Rolü ve Sorumluluğu". *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 69, 1541-1568.
- Afşar, M. (2004). "Doğrudan Yabancı Yatırımlar Ve Bankacılık Sektörü", *Ege Academic Review*, 4 (1), 85-101.
- Aktaş, S. (2011). "Hukukta Yorum Çabaları" *Erzincan Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, XV(3-4), 1-33.
- Arato, J. (2010). "Subsequent Practice and Evolutive Interpretation: Techniques of Treaty Interpretation over Time and Their Diverse Consequences". *Law & Practice of International Courts and Tribunals*, 9(3), 443-494.
- Arsanjani, M. H., Reisman, W. (2010). "Interpreting Treaties for the Benefit of Third parties: The Salvors Doctrine and the Use of Legislative History in Investment Treaties". *American Journal of International Law*, 104(4), 597-604.
- Ataman-Figanmeşe, İ. (2011). "Milletlerarası Ticari Tahkim İle Yatırım Tahkimi Arasındaki Farklar", *Milletlerarası Hukuk ve Milletlerarası Özel Hukuk Bülteni*, 31(1), 91-152.
- Avşar, M. (2017). ICSID Konvansiyonu'na Göre Yatırım Kavramı: The Concept Of Investment Under The ICSID Convention, *MHB*, 37(2), 95-140.
- Barral, V. (2012). "Sustainable Development in International Law: Nature and Operation of an Evolutive Legal Norm". *The European Journal of International Law*, 23 (2), 377-400.
- Bassiouni, M. C. (1990). "A Functional Approach to "General Principles of International Law"", *Michigan Journal of International Law*, 11, 768-818.
- Berman, F. (2005). 'International Treaties and British Statutes', *Statute LRev*, 26(1), 1-12.

- Bernhardt, R. (1999). "Evolutive Treaty Interpretation, Especially of the European Convention on Human Rights", *German Yearbook of International Law*, 42, 11-25.
- Brower, C. H. (2003). "Structure, legitimacy and NAFTA's investment chapter". *Vanderbilt Journal of Transnational Law*, 36, 37-94.
- Brower, C. H. (2006). "Why the FTC Notes of Interpretation Constitute a Partial Amendment of NAFTA Article 1105", *Virginia Journal of International Law*, 46(2), 347-364.
- Buffard, I., Zemanek, K. (1998). "The "Object and Purpose" of a Treaty: An Enigma?", *Austrian Review of International and European Law*, 3, 311-343.
- Burger, L. (2013). "Trouble with Salini (Criticism of and Alternatives to the Famous Test)", *ASA Bulletin*, 31(3), 521-536.
- Chauvel, L. (2017). "The Influence of General Exceptions on the Interpretation of National Treatment in International Investment Law". *Revista de Direito Internacional*, 14(2), 140-159.
- Chen, R. C. (2015). "A Contractual Approach to Investor-State Regulatory Disputes", *The Yale Journal Of International Law*, 40, 295-335.
- Choudhury, B. (2005). "Evolution or devolution: Defining fair and equitable treatment in international investment law". *Journal of World Investment & Trade*, 6(2), 297-320.
- Choudhury, B. (2020). "International investment law and noneconomic issues", *Vanderbilt Journal of Transnational Law*, 53(1), 1-78.
- Chukwumerije, O. (2007). "Interpreting most-favoured-nation clauses in investment treaty arbitrations". *Journal of World Investment & Trade*, 8(5), 597-646.
- Curtis, C. T. (1988). "Legal Security Of Economic Development Agreements", *the Harvard International Law Journal*, 29(2), 317-366.
- DiMascio, N., Pauwelyn, J. (2008). "Nondiscrimination in Trade and Investment Treaties: Worlds Apart or Two Sides of the Same Coin?", *American Journal of International Law*, 102(1), 48-89.
- Dolzer, R. (2005). "The Impact of International Investment Treaties on Domestic Administrative Law". *Law and Politics*, 37, 953-972.
- Dolzer, R. (2005). "Fair and Equitable Treatment: A Key Standard in Investment Treaties", *Int'l L*, 39(1), 87-106.
- Douglas, Z. (February 2011). "The MFN Clause in Investment Arbitration: Treaty Interpretation Off the Rails", *Journal of International Dispute Settlement*, 2(1), 97-113.
- Douglas, Z. (2003). "The Hybrid Foundations of Investment Treaty Arbitration", *British Yearbook of International Law*, 74(1), 151-289.
- Dumberry, D. (2014). "The Prohibition against Arbitrary Conduct and the Fair and Equitable Treatment Standard under NAFTA Article 1105", *JWI&T*, 15, 117-151.

- Dupuy, P-M. (2007). "A Doctrinal Debate in the Globalisation Era: On the 'Fragmentation' of International Law", *European Journal of Legal Studies*, 1(1), 25-41.
- Fauchald, O. K. (2008). "The Legal Reasoning of ICSID Tribunals: An Empirical Analysis", *European Journal of International Law*, 19(2), 301-364.
- Fitzmaurice, G. (1951). "The Law and Procedure of The International Court Of Justice: Treaty Interpretation and Certain Other Treaty Points", *Brit. Y.B. Int'l L*, 28, 1-28.
- Fitzmaurice, G. (1957). 'The General Principles of International Law considered from the Standpoint of the Rule of Law', *Recueil des Cours de l'Academie de Droit International*, 92.
- Foster, C. (2015). "Investment Treaty Arbitration as Internationalized Public Law". *International and Comparative Law Quarterly*, 64(2), 461-486.
- Foster, K., G. (2012). "Recovering Protection and Security: The Treaty Standard's Obscure Origins, Forgotten Meaning, and Key Current Significance", *Vanderbilt Journal of Transnational Law*, 45(4), 1095-1156.
- Franck, S. D. (2005). "The Legitimacy Crisis in Investment Arbitration: Privatizing Public International Law Through Inconsistent Decisions", *Fordham L. Rev.*, 73, 1521-1625.
- Franck, S. (2007). "Foreign Direct Investment, Investment Treaty Arbitration, and the Rule of Law", *McGeorge Global Business and Development Law Journal*, 19, 337-373.
- Gaillard, E. (2006). "Chronique des sentences arbitrales" *Journal De Droit International*, (133) 221.
- Gallus, N. (2005). "The influence of the host state's level of development on international investment treaty standards of protection". *Journal of World Investment & Trade*, 6(5), 711-730.
- Garcia-Bolivar, O. E. (2010). "Protected Investments and Protected Investors: The Outer Limits of ICSID's Reach." *Trade, Law and Development*, 2(1), 145-168.
- Gazzini, T. (2007). "The Role of Customary International Law in the Field of Foreign Investment", *Journal of World Investment & Trade*, 8(5), 691-716.
- Ghuri, A. (2011). "The Evolution of Bilateral Investment Treaties, Investment Treaty Arbitration and International Investment Law". *International Arbitration Law Review*, 14(6), 189-204.
- Ghuri, A. (2012). "Treaty Conflicts in Investment Arbitration". *Nordic Journal of Commercial Law*, 2, 1-12.
- Gourgourinis, A. (2011). "The Distinction between Interpretation and Application of Norms in International Adjudication", *Journal of International Dispute Settlement*, 2(1), 31-57.

- Hafner, G. (2004). "Pros and Cons Ensuing from Fragmentation of International Law", *MICH. J. INT'L L*, 25, 849-863.
- Jennings, R. Y. (1967/II). "General Course of International Law", *Collected Courses of the Hague Academy of International Law* Vol 121, 327-605.
- Junngam, N. (2018). "The Full Protection and Security Standard in International Investment Law: What and Who is Investment Fully[?] Protected and Secured From?". *American University Business Law Review*, 7(1), 1-100.
- Kishoiyian, B. (1993-1994). "The Utility of Bilateral Investment Treaties in the Formulation of Customary International Law", *Northwestern Journal of International Law & Business*, 14(2), 327-375.
- Klabbers, J. (2005). 'On Rationalism in Politics: Interpretation of Treaties and the World Trade Organization', *Nordic Journal of International Law*, 74(3), 405-428.
- Kolb, R. (2006). 'Principles as Sources of International Law', *Netherlands International Law Review*, 53(1), 1-36.
- Lalive, P., Halonen, L. (2011). "On the availability of Counterclaims in Investment treaty Arbitration," *Czech yearbook of international law*, 2, 141-156.
- Legum, B. (2005). "Defining Investment and Investor: Who Is Entitled to Claim? Symposium Co-Organised By ICSID", *OECD And UNCTAD Making The Most Of International Investment Agreements: A Common Agenda*, 12 December 2005.
- Linderfalk, U. (2015), "Is Treaty Interpretation an Art or Science? International Law and Rational Decision Making", *The European Journal of International Law*, 26(1), 169-189.
- Mann, F. A. (1981) 'British Treaties for the Promotion and Protection of Foreign Investments', *BYIL*, 52(1), 241-254.
- Mann, H. (2013). "Reconceptualizing International Investment Law: its Role in Sustainable Development", *Lewis & Clark Law Review*, 17 (2), 521-544.
- Marisi, F. (2018). "Reforming Investor-State Arbitration To Harmonize Investment Law: Issues, Challenges And Directions", *Regional Perspectives on Contemporary and Future Harmonization Agenda in International Trade Law*, Hors Serie Volume XXII, 47-80.
- Mclachlan, C. (2005). "The Principle of Systemic Integration and Article 31(3)(c) of The Vienna Convention", *International and Comparative Law Quarterly*, 54, 279-320.
- Miljenić, O. (2018). "Energy Charter Treaty –Standards of Investment Protection", *CIRR – XXIV*, 83, 52-83.
- Miljenić, O. (2019). "Full Protection And Security Standard In International Investment Law", *Pravni Vjesnik*, 35(3-4), 35-62.
- Moloo, R. (2012). "Changing times, changing obligations: The interpretation of treaties over time". *American Society of International Law Proceedings*, 106(1), 261-264.

- Moloo, R., Khachaturian, A. (2011). "The Compliance with the Law Requirement in International Investment Law", *Fordham International Law Journal*, 34(6), 1473-1501.
- Palchetti, P. (2018). "The Authority of the Decisions of International Judicial or Quasi-judicial Bodies in the Case Law of the International Court of Justice: Dialogue or Competition?", *Gaetano Morelli Lectures Series*, 2, 107-121.
- Paparinskis, M. (2018). "MFN Clauses and Substantive Treatment: A Law of Treaties Perspective of the 'Conventional Wisdom'", *AJIL Unbound*, 112, 49-54.
- Pauwelyn, J. (2004). "Bridging Fragmentation and Unity: International Law as Universe of Inter-connected Islands", *Michigan Journal of International Law*, 25(4), 903-916.
- Pehlivan, O. K. (2018). "Yatırım Antlaşmalarında Yer Alan Adil Ve Eşit Muamele İlkesinin Hukuki Niteliği", *TBB Dergisi*, 139, 239-256.
- Peters, A. (2017). "The refinement of international law: From fragmentation to regime interaction and politicization", *International Journal of Constitutional Law*, 15(3), 671-704.
- Reinhold, S. (2013). "Good Faith in International Law", *UCL Journal of Law and Jurisprudence*, 2, 40-63.
- Rietiker, D. (2010). "The Principle of "Effectiveness" in the Recent Jurisprudence of the European Court of Human Rights: Its Different Dimensions and its Consistency with Public International Law", *Nordic J. Int'l L.*, 79(2), 245-277.
- Ris, M. (1991). "Treaty Interpretation and ICJ Recourse to Travaux Préparatoires: Towards a Proposed Amendment of Articles 31 and 32 of the Vienna Convention on the Law of Treaties", *Boston Collage International and Comperative Law Review*, 111-136.
- Roberts, A. (April 2010). "Power and Persuasion in Investment Treaty Interpretation: The Dual Role of States". *The American Journal of International Law*. 104(2), 179-225.
- Roberts, A. (January 2013) "Clash Of Paradigms: Actors And Analogies Shaping The Investment Treaty System", *The American Journal of International Law*, 107(1), 45- 94.
- Salacuse, J. W. (1990). "BIT by BIT: The Growth of Bilateral Investment Treaties and Their Impact on Foreign Investment in Developing Countries", *Int'l Law*, 24, 655-675.
- Salacuse, J. W. (Summer 2010). "The Emerging Global Regime for Investment", *Harvard International Law Journal*, 51(2), 427-473.
- Sands, P. (1998). "Treaty, Custom and the Cross-fertilization of International Law", *Yale Hum. Rts. & Dev. L.J.*, 1, 85-105.
- Schill, S. W. (2009). "Enabling Private Ordering: Function, Scope and Effect of Umbrella Clauses in International Investment Treaties", *18 Minn. J. Int'l L.*, 18, 1-97

- Schill, S. W. (2011). "W(h)ither Fragmentation? On the Literature and Sociology of International Investment Law", *The European Journal of International Law*, 22(3), 875-908.
- Schreuer, C. (2005). "Fair and Equitable Treatment in Arbitral Practice", *The Journal of World Investment & Trade*, 6(3), 357-386.
- Schreuer, C. (2010). "Full Protection and Security", *Journal of International Dispute Settlement*, 1(2), 353-369.
- Schreuer, C. (2014). "Jurisdiction and Applicable Law in Investment Treaty Arbitration". *McGill Journal of Dispute Resolution*, 1(1), 1-25.
- Shihata, I. F. I. (Spring 1986). "Towards a Greater Depoliticization of Investment Disputes: The Roles of ICSID and MIGA". *ICSID Review - Foreign Investment Law Journal*, 1(1), 1-25.
- Simma, B., Pulkowski, D. (2006). "Of Planets and the Universe: Self-contained Regimes in International Law", *The European Journal of International Law*, 17(3), 483-529.
- Stone, J. (2012) 'Arbitrariness, the Fair and Equitable Treatment Standard and the International Law of Investment', *Leiden Jour. Int'l Law*, 25, 77-107.
- Thulasidhass, PR. (2015). "Most-Favoured-Nation Treatment in International Investment Law: Ascertaining the Limits through Interpretative Principles". *Amsterdam Law Forum*, 7(1), 3-24.
- Van Harten, G. (2007). "The public-private distinction in the international arbitration of individual claims against the state", *International And Comparative Corporate Law Quarterly*, 56 (2), 371-394.
- Van Harten, G, Loughlin, M. (2006). "Investment Treaty Arbitration as a Species of Global Administrative Law", *The European Journal of International Law*, 17(1), 121-150.
- Vandevelde, K. J. (1988) "The Bilateral Investment Treaty Program of the United States" *Cornell International Law Journal*, 21(2), 201-276.
- Vandevelde, K. J. (2005). "A Brief History of International Investment Agreements, (Brief History)", *U.C. Davis J. Int'l L. & Pol'y.*, 12, 157-194 .
- Verburg, C. (2019). "Modernising the Energy Charter Treaty: An Opportunity to Enhance Legal Certainty in Investor-State Dispute Settlement", *Journal of World Investment & Trade*, 20, 425-454.
- Vesel, S. (2007). "Clearing a Path Through a Tangled Jurisprudence: Most-Favored-Nation Clauses and Dispute Settlement Provisions in Bilateral Investment Treaties", *The Yale Journal Of International Law*, 32, 125-189.
- Zenginkuzucu, D. M., (2013). "Şemsiye Klozların ICSID Hakem Mahkemesinin Yargı Yetkisine Etkisi", *UTTDER*, 2(1), 165-189.

ULUSLARARASI HUKUK BELGELERİ İLE ULUSLARARASI ÖRGÜTLERİN RAPOR VE YAYINLARI

- Article 19. Interpretation of Treaties. (1935). *The American Journal of International Law*, 29, 937–977.
- Authentic Interpretation Of Art. 4 (MFN treatment) the BIT between India and Bangladesh contained in the 2017 Joint Interpretative Notes. (<https://dea.gov.in/sites/default/files/Signed%20Copy%20of%20JIN.pdf> Erişim Tarihi: 17.04.2021).
- Declaration on the Right to Development, UNGA Res 41/128 (4 December 1986) UN Doc. A/RES/41/128.
- ICSID. (1968). *The History of the ICSID Convention*, vol II-1, Washington.
- International Centre for Settlement of Investment Disputes. (April 2006). *Report of the Executive Directors of the International Bank for Reconstruction and Development on the Convention on the Settlement of Investment Disputes between States and Nationals of Other States*, ICSID Convention, Regulations And Rules, 35-50.
- International Law Commission. (1958). *Third Report on the law of treaties, by Sir Humphrey Waldock, Special Rapporteur*, Yearbook of The International Law Commission 1958, Vol II, UN Doc. A/CN.4/167 and Add.1-3,.
- International Law Commission. (1973). *Special Rapporteur Endre Ustor, Fourth Report on the Most-Favoured-Nation Clause*, Yearbook of the International Law Commission 1973, vol II, Un Doc. A/CN.4/266.
- International Law Commission. (1978). *Draft Articles on most-favoured-nation clauses with commentaries 1978* in Yearbook of the International Law Commission 1978, vol. II, Part Two.
- International Law Commission. (2001). *Responsibility of States for Internationally Wrongful Acts*, UN Doc. A/56/49(Vol. I)/Corr.4.
- International Law Commission. (7 May 2004). *Study on the function and scope of the lex specialis rule and the question of “self-contained regimes”*: preliminary report / by Martti Koskenniemi, Chairman of the Study Group, UN Doc. A/CN.4/LC(LVI)/SG/FIL/CRD.1.
- International Law Commission. (20 July 2007). *Most-Favoured-Nation Clause: Report of the Working Group*, UN Doc. A/CN.4/L.719.
- International Law Commission. (2011). *Report of the International Law Commission on the Work of Its 63rd Session (26 April–3 June and 4 July–12 August 2011)* UN Doc A/66/10.
- International Law Commission. (2011). *Report of the International Law Commission on the Work of Its 63rd Session (26 April–3 June and 4 July–12 August 2011)* UN Doc A/66/10 Add.1.

- International Law Commission. (6 May–7 June and 8 July–9 August 2013). Sixty-fifth session, *Subsequent agreements and subsequent practice in relation to the interpretation of treaties*, UN Doc. A/68/10, 9-48.
- International Law Commission. (26 March 2014). *Special Rapporteur on the Treaties over time/Subsequent agreements and subsequent practice in relation to interpretation of treaties*, Second Rep. on subsequent agreements and subsequent practice in relation to the interpretation of treaties, Int'l Law Comm'n, U.N. Doc. A/CN.4/671 (by Georg Nolte).
- International Law Commission. (2015). *Annex: Final report of the Study Group on the Most-Favoured-Nation clause*, UN Doc. A/70/10.
- International Law Commission. (2019). *Seventy-first session*. UN Document A/74/10, Chapter IX: General principles of law.
- NAFTA Free Trade Commission. (31 July 2001). *Notes of Interpretation of Certain Chapter 11 Provisions*. (http://www.sice.oas.org/tpd/nafta/Commission/CH11understanding_e.asp Erişim Tarihi: 14.05.2019).
- OECD. (1999). *Benchmark Definition of Foreign Direct Investment*, third edition.
- OECD. (2004), "Fair and Equitable Treatment Standard in International Investment Law", OECD Working Papers on International Investment, 2004/03, OECD Publishing.
- OECD (2004). "Most-Favoured-Nation Treatment in International Investment Law", *OECD Working Papers on International Investment*, 2004/02, OECD Publishing.
- OECD Secretariat. (2005). "Novel Features in OECD Countries' Recent Investment Agreements: An Overview, Symposium Co-Organised By ICSID", OECD And UNCTAD Making The Most Of International Investment Agreements: A Common Agenda.
- OECD. (2006). "Novel Features in Recent OECD Bilateral Investment Treaties". *International Investment Perspectives*, 143-181.
- OECD. (2008). *Benchmark Definition of Foreign Direct Investment*, Fourth Edition.
- OECD. (2008). *International Investment Law: Understanding Concepts and Tracking Innovations*.
- Report of the World Commission on Environment and Development: Our Common Future" (1987). <https://sdgs.un.org/>.
- Resolution on the Permanent Sovereignty over Natural Resources, United Nations General Assembly Resolution 1803 (XVII) (14 December 1962) UN Doc A/5217.
- The Charter of Economic Rights and Duties of States, GA Res. 3281 (XXIX) of 1974.
- The International Institute for Sustainable Development (IISD). (2012). *Investment Treaties and Why They Matter to Sustainable Development: Questions and Answers*.

- Uluslararası Ceza Divanı Roma Statüsü (*Rome Statute of the International Criminal Court*), 1998, Statü'nün Türkçe Metni için bkz. (https://www.tbmm.gov.tr/komisyon/insanhaklari/mevzuat_CDERS.htm Erişim Tarihi: 13.11.2020).
- UNCTAD. (1999). *Fair and Equitable Treatment*. UNCTAD/ITE/IIT/11 (Vol. III). United Nations Publication.
- UNCTAD. (1999). *National Treatment*. UNCTAD/ITE/IIT/11 (Vol. IV). United Nations Publication.
- UNCTAD. (2004). *International Investment Agreements: Key Issues Volume I*, United Nations, UNCTAD/ITE/IIT/2004/10 (Vol. I).
- UNCTAD. (2004). *Key Terms and Concepts in IIAs: A Glossary*. UNCTAD Series on Issues in International Investment Agreements, United Nations.
- UNCTAD. (2005). *Investor-State Disputes arising from Investment Treaties: A Review*. UNCTAD Series on International Investment Policies for Development, UNCTAD/ITE/IIT/2005/4.
- UNCTAD. (2006). *Recent Developments In International Investment Agreements: IIA Monitor No. 2 (2005) International Investment Agreements*, UNCTAD/WEB/ITE/IIT/2005/1.
- UNCTAD. (2007). *Bilateral Investment Treaties 1995-2006: Trends in Investment Rulemaking (UNCTAD/ITE/IIA/2006/5)*, New York and Geneva: United Nations Publication.
- UNCTAD. (2007). *World Investment Report 2007: Transnational Corporations, Extractive Industries and Development*, United Nations Publication.
- UNCTAD. (2010). *Most-Favoured Nation Treatment, UNCTAD Series on Issues in International Investment Agreements II*, UNCTAD/DIAE/IA/2010/1, United Nations Publication.
- UNCTAD. (2012). *Fair and Equitable Treatment*. UNCTAD Series on Issues in International Investment Agreements II.
- UNCTAD. (11 January 2012). *Interpretation of IIAs: What States can do, IIA Issues Note, No. 3*, UNCTAD/WEB/DIAE/IA/2011/10.
- UNCTAD. (2017). *World Investment Report 2017–Investment And Digital Economy*, United Nations Publication.
- UNCTAD. (2018). *World Investment Report 2018 - Investment and New Industrial Policies*, United Nations Publication.
- UNCTAD. (May 2018). *Recent Developments in the International Investment Regime, IIA Issues Note, No. 1*.
- UNCTAD. (2019). *Review of ISDS Decisions in 2018: Selected IIA Reform Issues, IIA Issues Note, No. 4*.
- UNCTAD. (2019). *World Investment Report 2019 - Special Economic Zones*, United Nations Publication.

- UNCTAD. (2 September 2019). *Recent Developments in The International Investment Regime: Taking Stock Of Phase 2 Reform Actions*.
- UNCTAD. (May 2020). *Investment Policy Monitor: Special Issue - Investment Policy Responses to the COVID-19 Pandemic*, No. 4.
- UNCTAD. (July 2020). *Investor-State Dispute Settlement Cases Pass The 1,000 Mark: Cases And Outcomes in 2019*, IIA Issues Note: International Investment Agreements, Issue 2.
- UNCTAD. (August 2021). *Recent developments in the IIA Regime: Accelerating IIA Reform*, Issue 3.
- UNGA. (2006). *Report of the International Law Commission Fifty-eighth session (1 May-9 June and 3 July-11 August 2006)* General Assembly Official Records Sixty-first session Supplement No. 10 (A/61/10).
- UNGA. (13 April 2006). *Fragmentation Of International Law: Difficulties Arising From The Diversification And Expansion Of International Law: Report of the Study Group of the International Law Commission (Finalized by Martti Koskenniemi)*. UN Document A/CN.4/L.682.
- United Nations. (2014). *Investor-State Dispute Settlement: UNCTAD Series on Issues in International Investment Agreements II*, UNCTAD/DIAE/IA/2013/2.
- Yearbook of the International Law Commission. (1966). *Documents of the second part of the seventeenth session and of the eighteenth session including the reports of the Commission to the General Assembly*, vol II, UN Doc. A/CN.4/SER.A/1966/Add.1).
- Yearbook of the International Law Commission. (2001). *Report of the Commission to the General Assembly on the work of its fifty-third session*, vol. II, Part Two, A/CN.4/SER.A/2001/Add.1 (Part 2).
- Yearbook of the International Law Commission. (2007). *Report of the Commission to the General Assembly on the work of its fifty-ninth session*, Vol II Part Two, A/CN.4/SER.A/2007/Add.1 (Part 2).

İNTERNET KAYNAKLARI

- Alvarez, J. E. (2016). *Is Investor-State Arbitration 'Public'?*, IILJ Working Paper 2016/6 (GAL Series), 1-43. (http://iilj.org/wp-content/uploads/2016/09/Alvarez-Is-Invest-State-Arbitration-Public-IILJ-WP-2016_6-GAL.pdf Erişim Tarihi: 05.08.2019).
- Birleşmiş Milletler dokümanlarına ulaşmak için bkz. (<https://www.un.org/en/our-work/documents>).
- Bonnitcha, J. (September 2017). *Assessing the Impacts of Investment Treaties: Overview of the evidence*. The International Institute for Sustainable Development (IISD Report). (<https://www.iisd.org/system/files/publications/assessing-impacts-investment-treaties.pdf> Erişim Tarihi: 17.12.2020).

- Gazzini, T. (29 April 2017). *Rethinking the Promotion and Protection of Foreign Investments: The 2015 South Africa's Protection Investment Act*. (<https://ssrn.com/abstract=2960567> or <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.2960567> Erişim Tarihi: 11.12.2020).
- Gazzini, T. (17 August 2020). *Authentic (or Authoritative) Interpretation of Investment Treaties by the Treaty Parties*. (<https://www.ejiltalk.org/authentic-or-authoritative-interpretation-of-investment-treaties-by-the-treaty-parties/> Erişim Tarihi: 4.11.2020).
- ICSID belgelerine ulaşmak için bkz. (<https://icsid.worldbank.org/resources>).
- Johnson, L., Sachs, L., Güven, B., Coleman, J. (March 2018). *Costs And Benefits Of Investment Treaties Practical Considerations For States Policy Paper*. Columbia Center On Sustainable Investment. (<http://ccsi.columbia.edu/files/2018/04/Cost-and-Benefits-of-Investment-Treaties-Practical-Considerations-for-States-ENG-mr.pdf> Erişim Tarihi: 07.05.2020)
- Maupin, J. A. (2010). *MFN-based jurisdiction in investor-state arbitration: is there any hope for a consistent approach?*, Working Paper for the Centre for Trade and Economic Integration. (https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1633012, Erişim Tarihi: 09.01. 2021).
- Maupin, J. A. (2013). *Transparency in International Investment Law: The Good, the Bad, and the Murky*. (https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2058195 Erişim Tarihi: 06.11.2021).
- OECD yayınlarına ulaşmak için bkz. (<https://www.oecd.org/>).
- Paparinskis, M. (2010). *The Limits of Depoliticisation in Contemporary Investor-State Arbitration' Select Proceedings of the European Society of International Law*. (https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1716833 Erişim Tarihi: 16.03.2020).
- Paparinskis, M. (2014). *Good Faith and Fair and Equitable Treatment in International Investment Law*. (https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2512664 Erişim Tarihi 01.05.2021).
- Peterson, L. E. (2009). *Human rights and bilateral investment treaties: Mapping the role of human rights law within investor-state arbitration, Rights & Democracy*, (<https://www.business-humanrights.org/sites/default/files/media/documents/human-rights-and-bilateral-investment-treaties-peterson-2009.pdf> Erişim Tarihi: 01.10.2020).
- Peterson, L. E., Gray, K. R. (April 2003). *International Human Rights in Bilateral Investment Treaties and in Investment Treaty Arbitration*, International Institute for Sustainable Development. (https://www.escr-net.org/sites/default/files/Luke_Peterson___IHR_in_bilateral.pdf Erişim Tarihi: 01.10.2020).
- Reports of International Arbitral Awards için bkz. (<https://legal.un.org/riaa/>).
- Schill, S. (3 January 2014). *Comparative Public Law Methodology in International Investment Law* (<https://www.ejiltalk.org/> Erişim Tarihi 4.11.2020).

- Schreuer, C., *Investments, International Protection* (https://www.univie.ac.at/intlaw/wordpress/pdf/investments_Int_Protection.pdf Erişim Tarihi: 4.11.2020).
- Schreuer, C. *Preliminary Rulings in Investment Arbitration*. (https://www.univie.ac.at/intlaw/prel_rul_article.pdf Erişim Tarihi: 7.11.2020).
- Schreuer, C. (2000). "Sources of International Law: Scope and Application", *Emirates Lecture Series 28, Emirates Center for Strategic Studies and Research*, (https://www.univie.ac.at/intlaw/wordpress/pdf/59_sources.pdf Erişim Tarihi: 7.11.2020).
- The International Institute for Sustainable Development (IISD) tarafından yayınlanan kaynaklara ulaşmak için bkz. (<https://www.iisd.org/>).
- Uluslararası Adalet Divanı Kararlarına ulaşmak için bkz. (<https://www.icj-cij.org/en/cases>).
- Uluslararası Daimi Adalet Divanı Kararlarına ulaşmak için bkz. (<https://www.icj-cij.org/en/pcij>).
- Uluslararası Hukuk Komisyonu Yıllıklarına (*Yearbook of the International Law Commission*) ulaşmak için bkz. (<https://legal.un.org/ilc/publications/yearbooks/>).
- Uluslararası yatırım anlaşmalarının İngilizce ve orijinal dillerindeki metinlerine ve bunlara ilişkin güncel verilere ulaşmak için bkz. (<https://investmentpolicy.unctad.org/international-investment-agreements>).
- Ulusal yatırım kanunları hakkındaki güncel verileri takip etmek ve bunlara ulaşmak için bkz. (<https://investmentpolicy.unctad.org/>).
- Uluslararası yatırım tahkimi kararlarına ulaşmak için bkz. (<https://www.italaw.com/>).
- Uluslararası yatırım tahkimi kararlarına "<https://www.italaw.com/>" internet sitesi dışında ulaşmak için ayrıca bkz. (<https://jsumundi.com/en>).
- UNCTAD'a ilişkin belgeler ve yayınlara ulaşmak için bkz. (UNCTAD <https://unctad.org/en/Pages/Home.aspx>).

ULUSLARARASI YATIRIM TAHKİMİ KARARLARI VE DİĞER TAHKİM KARARLARI

- Russian Claim for Interest on Indemnities (Russia v. Turkey), 11 R.I.A.A. 433 (Perm. Ct. Arb. 1912) (<https://pcacases.com/web/sendAttach/643> Erişim Tarihi:03.02.2022).
- L. F. H. Neer and Pauline Neer (U.S.A.) v. United Mexican States, Reports Of International Arbitral Awards, Volume IV 15, October 1926, pp. 60-66.
- Island of Palmas case (Netherlands, USA) 4 April 1928, Reports Of International Arbitral Awards, Volume II, pp. 829-871.
- Dispute between Argentina and Chile concerning the Beagle Channel, Reports Of International Arbitral Awards, Volume XXI, 53-264, 18 February 1977.

- Elf Aquitaine Iran v National Iranian Oil Co, Preliminary award, XI YB Comm. Arb. 97, 14 January 1982.
- Amco Asia Corporation v Republic of Indonesia, ICSID Case No. ARB/81/1, Decision on Jurisdiction (25 September 1983).
- Klöckner Industrie-Anlagen GmbH and others v United Republic of Cameroon and Société Camerounaise des Engrais, ICSID Case No. ARB/81/2, Award (21 October 1983).
- Klöckner Industrie-Anlagen GmbH and others v United Republic of Cameroon and Société Camerounaise des Engrais, ICSID Case No. ARB/81/2, Decision on Annulment (3 May 1985).
- Liberian Eastern Timber Corporation (LETCO) v Government of the Republic of Liberia, ICSID Case No. ARB/83/2, Award (31 March 1986).
- Amco Asia Corporation v Republic of Indonesia, ICSID Case No. ARB/81/1, Annulment (16 May 1986).
- Amoco International Finance Corporation v. The Government of the Islamic Republic of Iran, Case No. 56, Partial Award, Award No. 310-56-3, (14 July 1987) (<https://jusmundi.com/en/> Erişim tarihi: 06.02.2020).
- Amco Asia Corporation v Republic of Indonesia, ICSID Case No. ARB/81/1, Decision on Jurisdiction in Resubmitted Proceeding (English) (10 May 1988).
- Asian Agricultural Products Ltd. v. Republic of Sri Lanka, ICSID Case No. ARB/87/3, Final Award (27 June 1990).
- Southern Pacific Properties (Middle East) and Southern Pacific Properties Ltd v. The Arab Republic of Egypt, ICSID Case No. ARB/84/3, Award (20 May 1992).
- Vacuum Salt Products Limited v Ghana, ICSID ARB/92/1, Award (16 February 1994).
- Appellate Body report on “United States - Standards for Reformulated and Conventional Gasoline” (WT/DS2/AB/R), (20 May 1996).
- American Manufacturing & Trading, Inc. v. Republic of Zaire, ICSID Case No. ARB/93/1, Award (21 February 1997).
- Fedax N.V. v Republic of Venezuela, ICSID Case No. ARB/96/3(1), Decision on Objections to Jurisdiction (11 July 1997).
- Ethyl Corporation v. Canada, UNCITRAL/NAFTA, Award on Jurisdiction (24 June 1998).
- Československa Obchodni Banka, A.S. (CSOB) v The Slovak Republic, ICSID Case No. ARB/97/4, Decision on Objection to Jurisdiction (24 May 1999).
- Robert Azinian, Kenneth Davitian, & Ellen Baca v. The United Mexican States, ICSID Case No. ARB (AF)/97/2, award (1 November 1999).
- Emilio Agustin Maffezini v The Kingdom of Spain, ICSID Case No. ARB/97/7, Decision on Jurisdiction (25 January 2000).

- Pope & Talbot, Inc. v Government of Canada, UNCITRAL (NAFTA), Interim Award (26 June 2000).
- Metalclad Corporation v the United Mexican States, ICSID Case No. ARB (AF)/97/1, (NAFTA) Award (30 August 2000).
- Banro American Resources, Inc. and Société Aurifère du Kivu et du Maniema S.A.R.L. v Democratic Republic of the Congo, ICSID case No. ARB/98/7, Award (1 September 2000).
- S.D. Myers, Inc. v Government of Canada, UNCITRAL (NAFTA), First Partial Award (13 November 2000).
- Philippe Gruslin v. Malaysia, ICSID Case No. ARB/99/3, Award (27 November 2000).
- Wena Hotels Ltd v Arab Republic of Egypt, ICSID Case No. ARB/98/4, Award on Merits (8 December 2000).
- Loewen Group, Inc. and Raymond L. Loewen v United States of America, ICSID Case No. ARB(AF)/98/3, Decision on Hearing of Respondent's Objection to Competence and Jurisdiction (5 January 2001).
- Pope & Talbot, Inc. v Government of Canada, UNCITRAL (NAFTA), Award on the Merits of Phase 2 (10 April 2001).
- Alex Genin, Eastern Credit Limited, Inc. and A.S. Baltoil v. The Republic of Estonia, ICSID Case No. ARB/99/2, Award (25 June 2001).
- Salini et al v. Morocco, ICSID Case No. ARB/00/4, Decision on Jurisdiction, 152 (23 July 2001).
- Eudoro Armando Olguín v. Republic of Paraguay, ICSID Case No. ARB/98/5, Award (26 July 2001).
- Ronald S. Lauder v. Czech Republic (Lauder), UNCITRAL Final Award (3 September 2001).
- CME Czech Republic B.V. v. The Czech Republic, Partial Award (13 September 2001).
- Autopista Concesionada de Venezuela v Bolivarian Republic of Venezuela, ICSID Case No. ARB/00/5, Decision on Jurisdiction (27 September 2001).
- Mihaly International Corporation v. Democratic Socialist Republic of Sri Lanka, ICSID Case No. ARB/00/2, Award (15 March 2002).
- Pope & Talbot, Inc. v. Government of Canada, UNCITRAL (NAFTA), Award on Damages (31 May 2002).
- Methanex Corporation v United States of America, UNCITRAL (NAFTA), Preliminary Award on Jurisdiction and Admissibility (First Partial Award) (7 August 2002).
- Mondev International Ltd. v United States of America, ICSID Case No. ARB (AF)/99/2, Award (11 October 2002).

- Feldman v United Mexican States, ICSID Case No. ARB (AF)/99/1, Award on the Merits (16 December 2002).
- ADF Group Inc. v. United States, ICSID ARB (AF)/00/1, Award (9 January 2003).
- Técnicas Medioambientales Tecmed SA v. United Mexican States, ICSID Case No. ARB (AF)/00/2, Award (29 May 2003).
- The Loewen Group, Inc. and Raymond L. Loewen v. United States of America (ICSID Case No. ARB(AF)/98/3), Award (26 June 2003).
- SGS Société Générale de Surveillance S.A. v. Islamic Republic of Pakistan, ICSID Case No. ARB/01/13, Decision of the Tribunal on Objections to Jurisdiction (6 August 2003).
- William Nagel v. The Czech Republic, SCC Case No. 049/2002, Final Award (9 September 2003).
- Generation Ukraine, Inc. v. Ukraine, ICSID Case No. ARB/00/9, Award (16 September 2003).
- Champion Trading Company, Ameritrade International, Inc. v. Arab Republic of Egypt, ICSID Case No. ARB/02/9 (formerly Champion Trading Company, Ameritrade International, Inc., James T. Wahba, John B. Wahba, Timothy T. Wahba v. Arab Republic of Egypt), Decision on Jurisdiction, (21 October 2003).
- Consortium RFCC v. Royaume du Maroc, ICSID Case No. ARB/00/6, award (22 December 2003).
- Enron Corporation and Ponderosa Assets, L.P. v Argentine Republic, ICSID Case No. ARB/01/3, Decision on Jurisdiction (14 January 2004).
- SGS v. Philippines, ICSID Case No ARB/02/6, Decision on Jurisdiction (29 January 2004).
- Tokios Tokeles v. Ukraine, ICSID Case No. ARB/02/18. Decision on Jurisdiction, (29 April 2004).
- Waste Management, Inc. v. United Mexican States ("Number 2"), ICSID Case No. ARB(AF)/00/3, award (30 April 2004).
- MTD Equity Sdn. Bhd. & MTD Chile S.A. v. Chile, ICSID Case No. ARB/01/7, Award (25 May 2004).
- Occidental Exploration and Production Company v Republic of Ecuador, London Court of International Arbitration, Case No. UN 3467, Award (1 July 2004).
- Siemens v Argentine Republic, ICSID Case No. ARB/02/8, Decision on Jurisdiction, (3 August 2004).
- Joy Mining Machinery Limited v. Arab Republic of Egypt, Award on Jurisdiction ICSID Case No. ARB/03/11, (6 August 2004).
- Salini Costruttori S.p.A. and Italstrade S.p.A. v Hashemite Kingdom of Jordan, ICSID Case No. ARB/02/13, Decision on Jurisdiction, (9 November 2004).
- Gami Investments Inc. v. Mexico, UNCITRAL. Award (15 November 2004).

- Amco Asia Corporation v Republic of Indonesia, ICSID Case No. ARB/81/1, Award (20 November 2004).
- Ceskoslovenska Obchodni Banka, A.S. v. The Slovak Republic, ICSID Case No. ARB/97/4, Award (29 December 2004).
- Consortium Groupement L.E.S.I-DIPENTA v People's Democratic Republic of Algeria, ICSID Case No. ARB/03/8, Award (10 January 2005).
- Plama Consortium Limited v. Republic of Bulgaria, ICSID Case No. ARB/03/24, Decision on Jurisdiction (8 February 2005).
- Camuzzi International S.A. v. The Argentine Republic, ICSID Case No. ARB/03/2, Decision on Objection to Jurisdiction, (11 May 2005).
- Sempra Energy International v Argentine Republic, ICSID Case No. ARB/02/16, Decision on Objections to Jurisdiction (11 May 2005).
- CMS Gas Transmission Company v. Argentine Republic, ICSID Case No. ARB/01/08, Award (12 May 2005).
- Gas Natural SDG, S.A. v. Argentina, ICSID Case No. ARB/03/10, Decision of the Tribunal on Preliminary Questions on Jurisdiction (17 June 2005).
- AES Corporation v. the Argentine Republic, ICSID Case No. ARB/02/17, Decision on Jurisdiction (13 July 2005).
- Methanex Corporation v United States of America, UNCITRAL (NAFTA), Final Award (3 August 2005).
- Eureko B.V. v. Republic of Poland, Partial Award (19 August 2005).
- Iurii Bogdanov, Agurdino-Invest Ltd. and Agurdino-Chimia JSC v. Republic of Moldova, SCC, Arbitral Award (22 September 2005).
- Noble Ventures, Inc. v Romania, ICSID Case No. ARB/01/11, Award (12 October 2005).
- Aguas del Tunari SA v. Republic of Bolivia, ICSID Case ARB/02/3, Decision on Respondent's Objections to Jurisdiction, (21 October 2005).
- Bayındır İnşaat Turizm Ticaret Ve Sanayi A.Ş. v Islamic Republic of Pakistan, ICSID Case No. ARB/03/29, Decision on Jurisdiction (14 November 2005).
- International Thunderbird Gaming Corporation v United Mexican States, UNCITRAL (NAFTA), Award (26 January 2006).
- EnCana Corporation v. Republic of Ecuador, LCIA Case No. UN3481, UNCITRAL (formerly EnCana Corporation v. Government of the Republic of Ecuador) (3 February 2006).
- Continental Casualty Company. v. Argentine Republic ICSID Case No. ARB/03/9 Decision on Jurisdiction (22 February 2006).
- Saluka Investments B.V. v. The Czech Republic, UNCITRAL, Partial Award (17 March 2006).

- Berschader v Russian Federation, SCC Case No. 080/2004, Award (21 April 2006).
- Suez, Sociedad General de Aguas de Barcelona S.A., and InterAguas Servicios Integrales del Agua S.A. v. Argentine Republic, ICSID Case No ARB/03/17, Decision on Jurisdiction, (16 May 2006).
- Canfor Corp. v United States of America and Terminal Forest Products Ltd v United States of America, Consolidated NAFTA Arbitration (UNCITRAL Rules), Decision on Preliminary Question (6 June 2006).
- Jan de Nul N.V. and Dredging International N.V. v. Arab Republic of Egypt, ICSID Case No. ARB/04/13, Decision on Jurisdiction (16 June 2006).
- National Grid Plc v. Argentina, UNCITRAL, Decision on Jurisdiction (20 June 2006).
- L.E.S.I. S.p.A. et ASTALDI S.p.A. kararının Fransızca metni için bkz. L.E.S.I. S.p.A. et ASTALDI S.p.A. v. Algeria, ICSID Case No. ARB/05/3 (Italy/Algeria BIT), Decision, (12 July 2006) (French).
- Azurix Corp. v Argentine Republic, ICSID Case No. ARB/01/12, Award (14 July 2006).
- Pan American Energy LLC and BP Argentina Exploration Company v Argentine Republic, ICSID Case No. ARB/03/13, Decision on Preliminary Objections, (27 July 2006).
- Inceysa Vallisoletana S.L. v Republic of El Salvador, ICSID Case No. ARB/03/26, Award (2 August 2006).
- Telenor Mobile Communications AS v Republic of Hungary, ICSID Case No. ARB/04/15, Award (13 September 2006).
- ADC Affiliate Limited - and - ADC & ADMC Management Limited v. The Republic of Hungary, Award, ICSID Case No. ARB/03/16, (2 October 2006).
- LG&E Energy Corporation and Others v Argentine Republic, ICSID Case No. ARB/02/1, Decision on Liability (3 October 2006).
- Helnan International Hotels A/S v Egypt, ICSID ARB/05/19, Jurisdiction, (17 October 2006).
- PSEG Global, Inc., The North American Coal Corporation, and Konya Ilgin Elektrik Üretim ve Ticaret Limited Sirketi v. Republic of Turkey, ICSID Case No. ARB/02/5, Award (19 January 2007).
- Siemens A.G. v. The Argentina Republic, ICSID Case No. ARB/02/8, Award (6 February 2007).
- Saipem S.p.A. v. The People's Republic of Bangladesh, ICSID Case No. ARB/05/07, Decision on Jurisdiction and Recommendation on Provisional Measures, (21 March 2007).
- Eastern Sugar B.V. (Netherlands) v. The Czech Republic, Partial Award (27 March 2007).
- Enron and Ponderosa v Argentina, Award, ICSID Case No ARB/01/3(22 May 2007).

- United Parcel Service of America Inc. v. Government of Canada, ICSID Case No. UNCT/02/1, Award (24 May 2007).
- United Parcel Service of America Inc. v. Government of Canada, ICSID Case No. UNCT/02/1, Award (24 May 2007). Award on merits Separate Statement of Dean Ronald A. Cass.
- Ioannis Kardassopoulos v. The Republic of Georgia, ICSID Case No. ARB/05/18, Decision on Jurisdiction (6 July 2007).
- M.C.I. Power Group L.C. and New Turbine, Inc. v. Republic of Ecuador, ICSID Case No. ARB/03/6, award (31 July 2007).
- Fraport AG Frankfurt Airport Services Worldwide v Republic of the Philippines ICSID Case No ARB/03/25, Award (16 August 2007).
- Compania de Aguas del Aconquija & Vivendi Universal (formerly Compagnie Generale des Eaux) v Argentine Republic, ICSID Case No. ARB/97/3, Award (20 August 2007).
- Industria Nacional de Alimentos, S.A. and Indalsa Perú, S.A. (formerly Empresas Lucchetti, S.A. and Lucchetti Perú, S.A.) v. The Republic of Peru, ICSID Case No. ARB/03/4, Annulment Proceeding, (5 September 2007).
- Parkerings-Compagniet AS v. Republic of Lithuania, ICSID Case No. ARB/05/8, Award (11 September 2007).
- Sempra Energy International v Argentine Republic, ICSID Case No. ARB/02/16, Award (28 September 2007).
- RosInvestCo UK Ltd. v Russian Federation, SCC Case No. Arb. V079/2005, Award on Jurisdiction (1 October 2007).
- Oko Pankki Oyj, VTB Bank (Deutschland) AG and Sampo Bank Plc v. The Republic of Estonia, ICSID Case No. ARB/04/6 (formerly OKO Osuuspankkien Keskuspankki Oyj and others v. Republic of Estonia), Award (19 November 2007).
- Archer Daniels Midland Company and Tate & Lyle Ingredients Americas, Inc. v. The United Mexican States, ICSID Case No. ARB (AF)/04/5, Award (21 November, 2007).
- European Media Ventures SA v. The Czech Republic, UNCITRAL, Application to set aside Award on Jurisdiction (5 December 2007).
- BG Group Plc. v. The Republic of Argentina, UNCITRAL, award (24 December 2007).
- Corn Products International, Inc. v. United Mexican States, ICSID Case No. ARB (AF)/04/1, Decision on Responsibility (15 January 2008).
- The Canadian Cattlemen for Fair Trade v. United States of America, UNCITRAL (formerly Consolidated Canadian Claims v. United States of America) award on Jurisdiction, (28 January 2008).

- Victor Pey Casado and President Allende Foundation v Republic of Chile, ICSID Case No. ARB/98/2, Award (8 May 2008).
- Biwater Gauff Ltd v. Tanzania, ICSID Case No. ARB/05/22, Award (24 July 2008).
- Rumeli Telekom A.S. and Telsim Mobil Telekomunikasyon Hizmetleri A.S. v. Kazakhstan, ICSID ARB/05/16, Award (29 July 2008).
- Duke Energy Electroquil Partners & Electroquil S.A. v. Republic of Ecuador, ICSID Case No. ARB/04/19, award (18 August 2008).
- Plama Consortium Limited v. Republic of Bulgaria, ICSID Case No. ARB/03/24, award (27 August 2008).
- Continental Casualty Company v. Argentine Republic, ICSID Case No. ARB/03/9, Award (5 September 2008).
- Société Générale In respect of DR Energy Holdings Limited and Empresa Distribuidora de Electricidad del Este, S.A. v. The Dominican Republic, UNCITRAL, LCIA Case No. UN 7927, Award on Preliminary Objections to Jurisdiction (19 September 2008).
- Wintershall Aktiengesellschaft v. Argentine Republic, ICSID Case No. ARB/04/14, Award (8 October 2008).
- National Grid PLC v Argentine Republic, UNCITRAL, Award (3 November 2008).
- Jan de Nul N.V. and Dredging International N.V. v. Arab Republic of Egypt, ICSID Case No. ARB/04/13, award (6 November 2008).
- Chevron Corporation (USA) and Texaco Petroleum Company (USA) v. The Republic of Ecuador, UNCITRAL, PCA Case No. 34877, interim award (1 December 2008).
- Waguih Elie George Siag and Clorinda Vecchi v. The Arab Republic of Egypt, ICSID Case No. ARB/05/15, award (1 January 2009).
- Renta 4 S.V.S.A. et al v The Russian Federation, Arbitration V (024/2007), Arbitration Institute of the Stockholm Chamber of Commerce, Award on Preliminary Objections (20 March 2009).
- Renta 4 S.V.S.A. et al v The Russian Federation, Arbitration V (024/2007), Arbitration Institute of the Stockholm Chamber of Commerce, Award on Preliminary Objections (20 March 2009). Separate Opinion.
- Phoenix Action, Ltd. v Czech Republic, ICSID Case No. ARB/06/5, Award (15 April 2009).
- Malaysian Historical Salvors, SDN, BHD v Malaysia, ICSID Case No. ARB/05/10, Decision on the Application for Annulment (16 April 2009).
- Bureau Veritas, Inspection, Valuation, Assessment and Control, BIVAC B.V. v. The Republic of Paraguay, ICSID Case No. ARB/07/9, Decision of the Tribunal on Objections to Jurisdiction (29 May 2009).

- Glamis Gold, Ltd. v. The United States of America, UNCITRAL, award (8 June 2009).
- Hrvatska Elektroprivreda D.D. v Republic of Slovenia, ICSID Case No. ARB/05/24, Decision on the Treaty Interpretation Issue (12 June 2009).
- Invesmart v. Czech Republic, UNCITRAL, Award (26 June 2009).
- Pantehniki S.A. Contractors & Engineers (Greece) v. The Republic of Albania, ICSID Case No. ARB/07/21, Award (30 July 2009).
- Bayındır İnşaat Turizm Ticaret Ve Sanayi A.Ş. v Islamic Republic of Pakistan, ICSID Case No. ARB/03/29, award (27 August 2009).
- Toto Costruzioni Generali S.p.A. v. The Republic of Lebanon, ICSID Case No. ARB/07/12, Decision on Jurisdiction (11 September 2009).
- Cargill, Incorporated v. United Mexican States, ICSID Case No. ARB(AF)/05/2, Award (18 September 2009).
- Austrian Airlines v. The Slovak Republic, UNCITRAL, Final Award (9 October 2009).
- Yukos Universal Limited (Isle of Man) v The Russian Federation, PCA Case No. AA 227, UNCITRAL (Energy Charter Treaty), Interim Award on Jurisdiction and Admissibility (30 November 2009).
- Joseph Charles Lemire v. Ukraine, ICSID Case No. ARB/06/18, Decision on Jurisdiction and Liability (14 January 2010).
- Ioannis Kardassopoulos v. The Republic of Georgia, ICSID Case No. ARB/05/18, Award (3 March 2010).
- Inmaris Perestroika Sailing Maritime Services GmbH and Others v. Ukraine, ICSID Case No. ARB 108/8, Decision on Jurisdiction, (8 March 2010).
- Merrill and Ring Forestry L.P. v. Canada, ICSID Case No. UNCT/07/1, award (31 March 2010).
- Burlington Resources Inc. v. Republic of Ecuador, ICSID Case No. ARB/08/5 (formerly Burlington Resources Inc. and others v. Republic of Ecuador and Empresa Estatal Petróleos del Ecuador (PetroEcuador)), Decision on Jurisdiction, (2 June 2010).
- Liman Caspian Oil BV and NCL Dutch Investment BV v. Republic of Kazakhstan, ICSID Case No. ARB/07/14, Excerpts of Award (22 June 2010).
- Saba Fakes v Republic of Turkey, ICSID Case No. ARB/07/20, Award (14 July 2010).
- Millicom International Operations B.V. and Sentel GSM SA v. The Republic of Senegal, ICSID Case No. ARB/08/20, Decision on Jurisdiction of the Arbitral Tribunal (16 July 2010).
- AWG Group Ltd. v. The Argentine Republic, UNCITRAL, Decision on Liability (30 July 2010).
- Suez, Sociedad General de Aguas de Barcelona, S.A. and Vivendi Universal, S.A. v. Argentine Republic, Decision on Liability, ICSID Case No. ARB/03/19 (30 July 2010).

- AES Summit Generation Limited and AES-Tisza Erözü Kft v. The Republic of Hungary, ICSID Case No. ARB/07/22, Award (23 September 2010).
- Pac Rim Cayman LLC v. Republic of El Salvador, ICSID Case No. ARB/09/12, The Republic of El Salvador's Memorial Objections to Jurisdiction (15 October 2010).
- Alpha Projektholding GmbH v. Ukraine, ICSID Case No. ARB/07/16, Award (8 November 2010).
- Frontier Petroleum Services Ltd. v. The Czech Republic, Final Award (12 November 2010).
- Murphy Exploration and Production Company International v Republic of Ecuador, ICSID Case No. ARB/08/4, Award on Jurisdiction (15 December 2010).
- Fraport AG Frankfurt Airport Services Worldwide v Republic of the Philippines ICSID Case No ARB/03/25, Decision on the Application for Annulment of Fraport AG Frankfurt Airport Services Worldwide, (23 December 2010).
- Total S.A. v. The Argentine Republic, ICSID Case No. ARB/04/01, Decision on Liability (27 December 2010).
- CEMEX Caracas Investments BV and CEMEX Caracas II Investments BV v Bolivia, ICSID Case No. ARB/08/15, Jurisdiction (30 December 2010).
- Grand River Enterprises Six Nations, Ltd., et al. v. United States of America, UNCITRAL, Award (12 January 2011).
- Duke Energy International Peru Investments No. 1 Ltd. v. Republic of Peru, ICSID Case No. ARB/03/28, decision on annulment (1 March 2011).
- Sergei Paushok, CJSC Golden East Company and CJSC Vostokneftegaz Company v. The Government of Mongolia, UNCITRAL, Award on Jurisdiction and Liability (28 April 2011).
- HICEE B.V. v. The Slovak Republic, UNCITRAL, PCA Case No. 2009-11, Partial Award (23 May 2011).
- Impregilo S.p.A. v Argentine Republic, ICSID Case No. ARB/07/17, Award (21 June 2011).
- Abaclat and Others v. Argentine Republic, ICSID Case No. ARB/07/5 (formerly *Giovanna a Beccara and Others v. The Argentine Republic*), Decision on Jurisdiction and Admissibility (4 August 2011).
- El Paso Energy International Company v. The Argentine Republic, ICSID Case No. ARB/03/15, Award (31 October 2011).
- Spyridon v. Romania, ICSID ARB/06/1, Award (7 December 2011).
- ICS Inspection and Control Services Limited (United Kingdom) v. The Republic of Argentina, UNCITRAL, PCA Case No. 2010-9, Award on Jurisdiction (10 February 2012).
- Toto Costruzioni Generali S.p.A. v. The Republic of Lebanon, ICSID Case No. ARB/07/12, Award (7 June 2012).

- Daimler Financial Services AG v. Argentine Republic, ICSID Case No. ARB/05/1, award (22 August 2012).
- Electrabel S.A. v. Republic of Hungary, ICSID Case No. ARB/07/19, Decision on Jurisdiction, Applicable Law and Liability, (30 November 2012).
- Urbaser S.A. and Consorcio de Aguas Bilbao Bizkaia, Bilbao Biskaia Ur Partzuergoa v. The Argentine Republic, ICSID Case No. ARB/07/26, Decision on Jurisdiction, (19 December 2012).
- Accession Mezzanine Capital L.P. and Danubius Kereskedöház Vagyonkezelő Zrt. v. Hungary, ICSID Case No. ARB/12/3, Decision on Respondent's Objection under Arbitration Rule 41(5) (16 January 2013).
- Vannessa Ventures Ltd. v. Bolivarian Republic of Venezuela, ICSID Case No. ARB(AF)04/6 Award (16 January 2013).
- Kılıç İnşaat İthalat İhracat Sanayi Ve Ticaret Anonim Şirketi v. Turkmenistan, ICSID Case No. ARB/10/1, award (2 July 2013).
- Ioan Micula, Viorel Micula, S.C. European Food S.A, S.C. Starmill S.R.L. and S.C. Multipack S.R.L. v. Romania [I], ICSID Case No. ARB/05/20, award (11 December 2013).
- Tulip Real Estate and Development Netherlands B.V. v. Republic of Turkey, ICSID Case No. ARB/11/28, award (10 March 2014).
- Apotex Holdings Inc. and Apotex Inc. v. United States of America, ICSID Case No. ARB(AF)/12/1, Award (25 August 2014).
- Hesham T. M. Al Warraq v. Republic of Indonesia, UNCITRAL, award (15 December 2014).
- OI European Group B.V. v. Bolivarian Republic of Venezuela, ICSID Case No. ARB/11/25, Award (10 March 2015).
- Adel A. Hamadi Al Tamimi v Sultanate of Oman, ICSID ARB/11/33, Award, (3 November 2015).
- Oxus Gold v. Republic of Uzbekistan, UNCITRAL, Award (17 December 2015).
- Charanne and Construction Investments v. Spain, SCC Case No. V 062/2012, Final Award (21 January 2016).
- Crystallex International Corporation v. Bolivarian Republic of Venezuela, ICSID Case No. ARB(AF)/11/2, Award (4 April 2016).
- MNSS B.V. and Recupero Credito Acciaio N.V. v. Montenegro, ICSID Case No. ARB(AF)/12/8, award (4 May 2016).
- Peter A. Allard v. The Government of Barbados, PCA Case No. 2012-06 Award (27 June 2016).
- Philip Morris Brands Sàrl, Philip Morris Products S.A. and Abal Hermanos S.A. v. Oriental Republic of Uruguay, ICSID Case No. ARB/10/7 (formerly FTR Holding SA, Philip Morris Products S.A. and Abal Hermanos S.A. v. Oriental Republic of Uruguay), award (8 July 2016).

- Flemingo DutyFree Shop Private Limited v the Republic of Poland, UNCITRAL, Award (12 August 2016).
- Rusoro Mining Ltd. v. Bolivarian Republic of Venezuela, ICSID Case No. ARB(AF)/12/5. Award (22 August 2016).
- Windstream Energy LLC v. Government of Canada, PCA Case No. 2013-22, Award (27 September 2016).
- Ampal-American Israel Corporation and others v. Arab Republic of Egypt, ICSID Case No. ARB/12/11, Decision on Liability and Heads of Loss (21 February 2017).
- Teinver S.A., Transportes de Cercanías S.A. and Autobuses Urbanos del Sur S.A. v. The Argentine Republic, ICSID Case No. ARB/09/1, Award (21 July 2017).
- UAB Energija (Lithuania) v. Republic of Latvia, ICSID Case No. ARB/12/33, Award (22 December 2017).
- Masdar Solar & Wind Cooperatief U.A. v. Kingdom of Spain, ICSID Case No. ARB/14/1, award (16 May 2018).
- Infrastructure Services Luxembourg S.à.r.l. and Energia Termosolar B.V. (formerly Antin Infrastructure Services Luxembourg S.à.r.l. and Antin Energia Termosolar B.V.) v. Kingdom of Spain, ICSID Case No. ARB/13/31, Award (15 June 2018).
- Unión Fenosa Gas, S.A. v. Arab Republic of Egypt, ICSID Case No. ARB/14/4, Award of the Tribunal (31 August 2018).

DİĞER ULUSLARARASI MAHKEME KARARLARI

- Jaworzina Opinion (1923), PCIJ Series B No. 8.
- S.S. "Wimbledon", PCIJ, Series A No 1, Judgment of 17 August 1923.
- Mavrommatis Palestine Concessions, PCIJ Series A no 2, Judgment of 30 August 1924.
- Polish Postal Service in Danzig, Advisory Opinion, 16 May 1925, PCIJ, Series B, No. II.
- SS 'Lotus' (France v Turkey) (1927) PCIJ (Ser. A) No. 10.
- Chorzow Factory Case (Ger. v. Pol.), Jurisdiction, 1928 P.C.I.J. (ser. B), No. 3.
- Free Zones of Upper Savoy and the District of Gex, Order of 19 August 1929, P.C.I.J., Series A, No. 22.
- Territorial Jurisdiction of the International Commission of the River Oder, Judgment of 10 September 1929 (including the text of Declarations by Judge de Bustamante and by Judge Pessôa), PCIJ, Series A, No. 23.
- Interpretation of the Convention of 1919 concerning Employment of Women during the Night, Advisory Opinion of 15 November 1932 (including the text of the declaration by MM. Baron Rolin-Jaequemyns, Count Rostworowski, Fromageot and Schücking), PCIJ, Series A/B, No. 50.

- Minority Schools in Albania, Advisory Opinion, 1935, PCIJ, Series A/B, No. 64.
- Corfu Channel case, Judgment on Preliminary Objection, I.C.J. Reports 1948, p. 15.
- Competence of the General Assembly regarding Admission to the United Nations, I.C.J. Reports 1950, p. 4.
- Interpretation of Peace Treaties with Bulgaria, Hungary and Romania, Advisory Opinion of 18 July 1950 (second phase), I.C.J Reports 1950, p. 221.
- Colombian-Peruvian asylum case, Judgment of November 20th 1950: I.C.J. Reports 1950, p. 266.
- Reservations to the Convention on Genocide, Advisory Opinion, I.C.J. Reports 1951, p. 15
- Case Concerning Rights of Nations of the United States of America in Morocco, Judgment of August 27th, 1952, I.C.J. Reports 1952, p. 176.
- The Minquiers and Ecrelzos case, Judgment of November 17th, 1953, I.C.J. Reports 1953, p. 47, Individual Opinion of Judge Levi Carneiro, p. 85-109.
- Constitution of the Maritime Safety Committee of the Inter-Governmental Maritime Consultative Organization, Advisory Opinion of 8 June 1960, I.C.J. Reports 1960, p.150.
- Temple of Preah Vihear, Case concerning the (Cambodia v Thailand) Preliminary Objections, Judgment of 26 May 1961, I.C.J Reports 1961, p. 17.
- Certain Expenses of the United Nations (Art. 17, para. 2, of the Charter), Advisory Opinion of 20 July 1962, I.C.J Reports 1962, p.151, Separate Opinion of Judge Sir Percy Spender.
- Interpretation of the air transport services agreement between the United States of America and France, 22 December 1963, Reports of International Arbitral Awards, Volume XVI pp. 5-74.
- North Sea Continental Shelf, Judgment, I.C.J. Reports 1969, p. 3.
- Barcelona Traction, Light and Power Company, Limited (Belgium v. Spain), Judgment of 5 February 1970, I.C.J Reports 1970, p.3.
- Legal Consequences for States of the Continued Presence of South Africa in Namibia (South West Africa) notwithstanding Security Council Resolution 276 (1970), Advisory Opinion, I.C.J. Reports 1971, p. 16
- Nuclear Tests (Australia v. France), Judgment, I.C.J. Reports 1974, p. 253.
- Golder v. United Kingdom, Judgment, Application no. 4451/70, (21 February 1975).
- Western Sahara, Advisory Opinion, I.C.J. Reports 1975, p.12.
- Aegean Sea Continental Shelf (Greece v. Turkey), Judgment of 19 December 1978, ICJ Report, pp. 3-46.
- Airey v. United Kingdom, Application no. 6289/73 (9 October 1979).
- United States Diplomatic and Consular Staff in Tehran, Judgment, I.C.J. Reports 1980, p. 3.

- Interpretation of the Agreement of 25 March 1951 between the WHO and Egypt, Advisory Opinion, I. C.J. Reports 1980, p. 73.
- Military and Paramilitary Activities in and against Nicaragua (Nicaragua v. United States of America), Jurisdiction and Admissibility, Judgment, I.C.J. Reports 1984, p. 392.
- Case of Johnston And Others v. Ireland, (Application no. 9697/82), Judgment (18 December 1986).
- Border and Transborder Armed Actions (Nicaragua v. Honduras), Jurisdiction and Admissibility, Judgment, I.C.J. Reports 1988, p. 69.
- Elektronika Sicula S.P.A. (ELSI), Judgment, I.C.J. Reports 1989, p. 15.
- Territorial Dispute (Libyan Arab Jamahiriya/Chad), Judgment, I. C. J. Reports 1994, p. 6.
- Loizidou v Turkey, Judgment, Application no. 15318/89, (1995).
- Maritime Delimitation and Territorial Questions between Qatar and Bahrain, Jurisdiction and Admissibility, Judgment, I.C. J. Reports 1995, p. 6, Dissenting Opinion Of Vice-President Schwebel, 27-39.
- WTO, report of the Appellate Body, Japan—Taxes on Alcoholic Beverages, AB-1996-2, WT/DS8/AB/R, WT/DS10/AB/R, WT/DS11/ AB/R, 4 October 1996, Section E.
- Land and Maritime Boundary between Cameroon and Nigeria, Preliminary Objections, Judgment, I. C. J. Reports 1998, p. 275.
- Fisheries Jurisdiction (Spain v. Canada), Jurisdiction of the Court, Judgment, I. C.J. Reports 1998, p. 432
- Kasikili/Sedudu Island (Botswana/Namibia), Judgment, I. C. J. Reports 1999, p. 1045
- The Right to Information on Consular Assistance In the Framework of the Guarantees of the Due Process of Law, Advisory Opinion OC-16/99, Inter-Am. Ct. H.R. (1. October 1999) (<https://www.law.kuleuven.be/iir/nl/activiteiten/archief/documentatie/ldActivities/DeathPenalty/Advisory%20Opinion%20IACHR.pdf> Erişim Tarihi: 09.10.2020).
- Banković and Others v. Belgium and Others, European Court of Human Rights, Application no. 52207/99, Grand Chamber Decision as to the Admissibility, 12 December 2001.
- La Grand (Germany v United States), I.C.J. Reports 2001, p. 466.
- The MOX Plant Case. (2002). (Ireland v. United Kingdom), Order on Provisional Measures, December 3, 2001, 41 I.L.M. 405.
- Christine Goodwin v. the United Kingdom, European Court of Human Rights, Application no. 28957/95, Judgment of 11 July 2002, Grand Chamber, Reports of Judgments and Decisions 2002-VI.

- Iron Rhine ("Ijzeren Rijn") Railway between the Kingdom of Belgium and the Kingdom of the Netherlands, 24 May 2005, Reports Of International Arbitral Awards, Volume XXVII, pp.35-125.
- Armed Activities on the Territory of the Congo (New Application: 2002) (Democratic Republic of the Congo v. Uganda), 3 February 2006.
- Application of the Convention on the Prevention and Punishment of the Crime of Genocide (Bosnia and Herzegovina v. Serbia and Montenegro), Judgment, I.C.J. Reports 2007, p. 43.
- Emonet And Others v. Switzerland, (Application no.39051/03), judgment (13 December 2007).
- Dispute regarding Navigational and Related Rights (Costa Rica v. Nicaragua), Judgment, I.C.J. Reports 2009, p. 213.
- Application of the International Convention on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination (Georgia v. Russian Federation), Preliminary Objections, Judgment, I.C.J. Reports 2011, pp. 70-141.
- Ahmadou Sadio Diallo (Republic of Guinea v. Democratic Republic of the Congo), Compensation, Judgment, I.C.J. Reports 2012, p. 324, Declaration of Judge Greenwood.
- Nada v Switzerland, Application no. 10593/08, (12 September 2012).

ULUSLARARASI YATIRIM ANDLAŞMALAR VE DİĞER ULUSLARARASI ANDLAŞMALAR

- ABD-Fransa Dostluk ve Ticaret Andlaşması (*US-France Treaty of Amity and Commerce, 6 February 1778*).
- İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunmasına İlişkin Sözleşme, 1950, Avrupa Antlaşmaları Serisi, No. 5 (*Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms. In Council of Europe Treaty Series 005. Council of Europe.*) (<https://www.yargitay.gov.tr/documents/AIHM.pdf> Erişim tarihi 25.04.2020)
- Almanya-Pakistan 1959 Tarihli BIT (*Treaty between the Federal Republic of Germany and Pakistan for the Promotion and Protection of Investments, 25.11.1959*).
- Almanya-Kenya 1964 tarihli BIT (*Germany-Kenya BIT, 1964*).
- Almanya-Tanzanya 1965 tarihli BIT (*Germany - United Republic of Tanzania BIT, 1965*).
- Devletler ve Diğer Devletlerin Vatandaşları Arasındaki Yatırım Uyuşmazlıklarının Çözülmesi Hakkında Sözleşme (*Convention on the Settlement of Investment Disputes between States and Nationals of Other States, 18.03.1965*).Sözleşme'nin Türkçe çevirisine ulaşmak için bkz. (https://www.tbmm.gov.tr/tutanaklar/ANUNLAR_KARARLAR/kanuntbmmc071/kanuntbmmc071/kanuntbmmc07103460.pdf Erişim Tarihi: 15.02.2021).

- OECD nezdinde yapılmış 1967 tarihli Yabancıların Mallarının Korunmasına İlişkin Konvansiyon Tasarısı (*1967 Draft Convention on the Protection of Foreign Property*).
- 1969 Tarihli Viyana Andlaşmalar Hukuku Sözleşmesi (*Vienna Convention on the Law of Treaties, 23 May 1969, 1155 UNTS 331, No. 18232*).
- Almanya-Romanya, 1979 tarihli BIT (*Germany-Romania BIT, 1979*).
- ABD-Senegal 1983 Tarihli BIT (*Treaty Between The United States Of America And The Republic Of Senegal Concerning The Reciprocal Encouragement And Protection Of Investment Treaty, 06/12/1983*).
- Türkiye-ABD 1985 tarihli BIT (*Türkiye Cumhuriyeti İle Amerika Birleşik Devletleri Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki Ve Korunmasına Dair Antlaşma, 1985* (<https://www.kanunum.com/files/3533-1.pdf> Erişim Tarihi: 07.04 2021)).
- ABD-Grenada 1986 tarihli BIT (*United States-Grenada BIT, 1986*).
- 1987 Tarihli ABD model BIT (*US Model BIT, 1987*).
- Almanya-Guyana 1989 tarihli BIT (*Germany - Guyana BIT, 1989*).
- Belçika-Lüksemburg-SSCB Arasındaki 1989 Tarihli Yatırım Andlaşması (*Agreement between the Governments of the Royal Kingdom of Belgium and the Grand Duchy of Luxembourg and the Government of the Union of Soviet Socialist Republics concerning the Reciprocal Encouragement and Protection of Investments, 1989*).
- Gana-Hollanda 1989 Tarihli BIT (*Ghana-Netherlands BIT, 1989*).
- ABD-Kongo 1990 tarihli BIT (*Treaty Between The Government Of The United States Of America And The Government Of The People's Republic Of The Congo Concerning The Reciprocal Encouragement And Protection Of Investment*).
- İtalya-Fas 1990 tarihli BIT (*Italy-Morocco BIT, 1990*).
- Arjantin-ABD 1991 tarihli BIT (*Argentina - United States of America BIT, 1991*).
- Arjantin-İspanya 1991 tarihli BIT (*Argentina-Spain BIT, 1991*).
- Avustralya-Vietnam 1991 tarihli BIT (*Australia - Viet Nam BIT, 1991*).
- Fransa-Arjantin 1991 tarihli BIT (*Argentina-France BIT, 1991*).
- İngiltere-Türkiye Cumhuriyeti 1991 tarihli BIT (*Agreement Between The Government Of The United Kingdom Of Great Britain And Northern Ireland And The Government Of The Republic Of Turkey For The Promotion And Protection Of Investments, 1991*).
- Sri Lanka-ABD 1991 tarihli BIT (*Sri Lanka - United States of America BIT, 1991*).
- Şili-İspanya 1991 Tarihli BIT (*Chile - Spain BIT, 1991*).
- Bolivya Hollanda 1992 tarihli BIT (*Bolivia, Plurinational State of - Netherlands BIT, 1992*).
- Hollanda-Polonya 1992 tarihli BIT (*Netherlands-Poland BIT, 1992*).

- Kuzey Amerika Serbest Ticaret Anlaşması (*North American Free Trade Agreement (NAFTA)*, 17 Dec. 1992, 32 ILM (1993)) (<https://www.international.gc.ca/trade-agreements-accords-commerciaux/topics-domaines/dispatch/nafta.aspx?lang=eng> Erişim Tarihi: 03.02.2021).
- Bolivya-Peru 1993 tarihli BIT (*Bolivia, Plurinational State of - Peru BIT*, 1993).
- Çin-Slovenya 1993 tarihli BIT (*China - Slovenia BIT*, 1993).
- Çin-Uruguay 1993 tarihli BIT (*China - Uruguay BIT*, 1993).
- Mısır-Kazakistan 1993 tarihli BIT (*Egypt - Kazakhstan BIT*, 1993).
- Almanya-Kuveyt 1994 tarihli BIT (*Germany - Kuwait BIT*, 1994).
- Barbados-Almanya 1994 tarihli BIT (*Barbados-Germany BIT*, 1994).
- Enerji Şartı (*Energy Charter Treaty, (annex I of the Final Act of the European Energy Charter Conference)* Lisbon, 17 December 1994; 34 ILM 373. Enerji Şartının Türkçe metni için bkz. Şartın Türkçe metni için bkz. (https://www.tbmm.ov.tr/tutanaklar/KANUNLAR_KARARLAR/kanuntbmmc084/kanuntbmmc084/kanuntbmmc08404519.pdf Erişim Tarihi 08.03.2019).
- ABD-Nikaragua 1995 tarihli BIT (*Nicaragua - United States of America BIT*, 1995).
- Avustralya-Arjantin 1995 tarihli BIT (*Agreement between the Government of Australia and the Government of the Argentine Republic on the Promotion and Protection of Investments, and Protocol*).
- Moğolistan-Singapur 1995 Tarihli BIT (*Mongolia-Singapore BIT*, 1995).
- Türkiye Cumhuriyeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma, 1995, (https://www.tbmm.gov.tr/utanaklar/ANUNLAR_KARARLAR/kanuntbmmc080/kanuntbmmc080/anuntbmmc08004196.pdf, Erişim Tarihi 08.05. 2021).
- Avusturya- Hong Kong, Çin SAR 1996 Tarihli BIT (*Austria - Hong Kong, China SAR BIT*, 1996).
- Kanada-Şili 1996 tarihli Serbest Ticaret Andlaşması (*Canada-Chile Free Trade Agreement*, 1996). (<https://wits.worldbank.org/GPTAD/PDF/archive/Canada-Chile.pdf> Erişim Tarihi: 3.04.2021).
- Kanada-Venezuela 1996 tarihli BIT (*Canada-Venezuela, Bolivarian Republic of BIT*, 1996).
- ABD-Azerbaycan 1997 tarihli BIT (*Azerbaijan - United States of America BIT*, 1997).
- Kanada-Tayland 1997 tarihli BIT (*Canada- Thailand BIT*, 1997).
- Kanada-Uruguay 1997 tarihli BIT (*Canada - Uruguay BIT*, 1997).
- Almanya-Meksika 1998 tarihli BIT (*Germany - Mexico BIT*, 1998).
- Moldova-Rusya 1998 tarihli BIT (*Moldova, Republic of - Russian Federation BIT*, 1998).

- ABD-Bahreyn 1999 tarihli BIT (*Bahrain-United States BIT, 1999*).
- Arjantin-Yeni Zelanda 1999 tarihli BIT (*Argentina–New Zealand 1999 tarihli BIT*).
- El Salvador-ABD 1999 tarihli BIT (*El Salvador - United States of America BIT, 1999*).
- İran-İtalya 1999 tarihli BIT (*Iran, Islamic Republic of - Italy BIT, 1999*).
- Brunei-Kore Cumhuriyeti 2000 tarihli BIT (*Brunei Darussalam - Korea, Republic of BIT, 2000*).
- Hindistan-Tayland 2000 Tarihli BIT (*India and Thailand BIT, 2000*).
- Yunanistan-Meksika 2000 tarihli BIT (*Greece - Mexico BIT, 2000*).
- 2002 tarihli EFTA-Singapur Serbest Ticaret Andlaşması (*Agreement Between The Efta States And Singapore, 2002*).
- Almanya-Tayland 2002 tarihli BIT (*Germany - Thailand BIT, 2002*).
- Amerikalılar Serbest Ticaret Alanı Taslak Andlaşması (*Free Trade Area of the Americas Draft Agreement, 21 November 2003*) (http://www.ftaa-alca.org/ftaadraft03/index_e.asp Erişim Tarihi 03.05.2021).
- Hollanda-Malavi 2003 Tarihli BIT (*Malawi - Netherlands BIT, 2003*).
- 2004 tarihli ABD model BIT (*US 2004 model BIT*).
- 2004 tarihli ABD-Fas Serbest Ticaret Andlaşması (*United States-Morocco Free Trade Agreement, 2004*).
- 2004 tarihli Japonya-Meksika Serbest Ticaret Andlaşması (*Japan-Mexico Free Trade Agreement, 2004*).
- 2004 tarihli Ürdün-Singapur Serbest Ticaret Alanının Kurulmasına İlişkin Andlaşma (*Free Trade Agreement between the Hashemite Kingdom Jordan and the Republic of Singapore, 2004*).
- Dominik Cumhuriyeti-Amerika 2004 tarihli Serbest Ticaret Andlaşması (*Central America-Dominican Republic-United States Free Trade Agreement, 2004*).
- EFTA-Lübnan 2004 tarihli Serbest Ticaret Andlaşması (*Free Trade Agreement Between The EFTA States And The Republic Of Lebanon, 2004*).
- Hırvatistan-Umman 2004 tarihli BIT (*Croatia-Oman BIT, 2004*).
- Kanada 2004 tarihli model BIT (Canada model FIPA, 2004) (<https://investmentpolicy.nctad.org/international-investment-agreements/treaty-files/2820/download> Erişim Tarihi 22.03.2021).
- 2005 tarihli ABD-Umman serbest ticaret andlaşması (*Agreement between the Government of the United States of America and the Government of the Sultanate of Oman on the Establishment of a Free Trade Area, 2005*).
- ABD-Uruguay 2005 tarihli BIT (*United States of America-Uruguay BIT, 2005*).
- 2006 tarihli Güney Afrika Kalkınma Topluluğu Finans ve Yatırım Protokolü (*Southern African Development Community (SADC) Protocol on Finance and Investment, 2006*).

- Japonya-Filipinler Ekonomik Ortaklık Andlaşması (*Japan-Philippines Economic Partnership Agreement, 2006*).
- Kanada- Peru 2006 Tarihli BIT (*Canada - Peru BIT, 2006*).
- Kolombiya-İsviçre 2006 tarihli BIT (*Colombia - Switzerland BIT, 2006*).
- Meksika-İspanya 2006 tarihli BIT (*Agreement On The Promotion And Reciprocal Protection Of Investments Between The United Mexican States And The Kingdom Of Spain, 10 October 2006*).
- 2007 tarihli Doğu ve Güney Afrika Ortak Pazarı Yatırım Andlaşması (*Investment Agreement for the Eastern and Southern Africa (COMESA) Common Investment Area, 23/05/2007*).
- ABD-Ruanda 2008 Tarihli BIT (*Treaty Between The Government Of The United States Of America And The Government Of The Republic Of Rwanda Concerning The Encouragement And Reciprocal Protection Of Investment. 19/02/2008*).
- ASEAN Kapsamlı Yatırım Andlaşması (*ASEAN Comprehensive Investment Agreement, 2009*).
- Çin-İsviçre 2009 tarihli BIT (*China – Switzerland BIT, 2009*).
- Meksika-Singapur 2009 Tarihli BIT (*Mexico-Singapore BIT, 2009*).
- Avustralya-Malezya Serbest Ticaret Andlaşması (*Malaysia-Australia Free Trade Agreement, 2012*).
- Çin-Japonya-Kore Üç Taraflı Yatırım Andlaşması (*Investment promotion and protection agreement between Japan, Republic of Korea and China (China - Japan - Korea, Republic of Trilateral Investment Agreement, 2012)*).
- Japonya-Mozambik 2013 tarihli BIT (*Japan-Mozambique BIT, 2013*).
- Kanada-Benin 2013 tarihli BIT (*Canada-Benin BIT, 2013*).
- Arjantin-Katar 2016 tarihli BIT (*Argentina-Qatar BIT, 2016*).
- Avusturya-Kırgızistan 2016 tarihli BIT (*Austria - Kyrgyzstan BIT, 2016*).
- Fas-Nijerya 2016 tarihli BIT (*Morocco-Nigeria BIT, 2016*).
- İran-Japonya 2016 tarihli BIT (*Iran, Islamic Republic of - Japan BIT, 2016*).
- İran-Slovakya 2016 tarihli BIT (*Iran, Islamic Republic of - Slovakia BIT, 2016*).
- Meksika- Birleşik Arap Emirlikleri 2016 tarihli BIT (*Mexico - United Arab Emirates BIT, 2016*).
- Nijerya-Singapur 2016 tarihli BIT (*Nigeria - Singapore BIT, 2016*).
- Ruanda-Fas 2016 tarihli BIT (*Rwanda-Morocco BIT, 2016*).
- İsrail-Japonya 2017 tarihli BIT (*Israel - Japan BIT 2017*).
- Ruanda – Birleşik Arap Emirlikleri 2017 tarihli BIT (*Rwanda - United Arab Emirates BIT, 2017*).

- Türkiye-Özbekistan 2017 tarihli BIT (*Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma*, 2017) (<https://www2.tbmm.gov.tr/d26/1/1-0950.pdf> Erişim Tarihi 23.05.2021).
- AB-Singapur yatırımların Korunması Andlaşması (*The EU-Singapore Investment Protection Agreement (IPA)*, 2018).
- Amerika Birleşik Devletleri, Birleşik Meksika Devletleri ve Kanada arasındaki Serbest Ticaret Andlaşması (*Agreement Between The United States Of America, The United Mexican States, And Canada (USMCA)*), 30/11/2018. (<https://ustr.gov/trade-agreements/free-trade-agreements/united-states-mexico-canada-agreement/agreement-between> Erişim Tarihi: 11.05.2021).
- Brezilya-Surinam 2018 tarihli BIT (*Brazil - Suriname BIT*, 2018).
- TransPasifik Ortaklığı için Kapsamlı ve Aşamalı Anlaşma (*Comprehensive and Progressive Agreement for Trans-Pacific Partnership, CPTPP*, 2018).
- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamboçya Krallığı Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma, 21/10/2018. (<https://www2.tbmm.gov.tr/d27/2/2-1596.pdf> Erişim Tarihi: 07.03.2021).
- Avustralya-Endonezya 2019 tarihli BIT (*Australia - Indonesia BIT*, 2019).
- Kanada 2021 tarihli Model Yabancı Yatırımı Teşvik ve Koruma Anlaşması (*Foreign Investment Promotion and Protection Agreement-FIPA*, 2021).

ULUSAL KANUNLAR

- Doğrudan Yabancı Yatırımlar Kanunu, Sayı: 4875, R.G.: 25141, 17/6/2003 (<https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.4875.pdf>, Erişim Tarihi: 19.03.2021).

Dr. Gözde ÜLKER

Türk İdare Hukukunda
İDARİ İŞLEMİN
YETKİ UNSURU

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Türk İdare Hukukunda İdari İşlemin Yetki Unsuru
Gözde Ülker

Hukuk Yayınları Dizisi – 3125

Birinci Baskı : Mayıs, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8153 – 10 – 1

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Vadi Grafik Tasarım Ltd. Şti.
İvedik Org. San. Bölgesi 1420. Cadde
No: 58/1 Yenimahalle/Ankara
Tel: 0 312 395 85 71
Sertifika No: 47479

KAYNAKÇA

- ABBOUDY, Giorgio, *L'incompétence, Vice De Légalité Externe Ou Interne ?* (Danışman: Bertrand Seiller), Université Paris II Panthéon- Assas, Yüksek Lisans Tezi, 2018, <https://docassas.u-paris2.fr/nuxeo/site/esupversions/717aecf2-17c0-4c02-8d1a-3b5e1a58a0dc?inline>, (E.T. 23.01.2021).
- ADAK, Agah, "Yetki Devri Kavramı Açısından Belediye Başkanının Yetkilerini Devretmesi Sorunu", <https://hukuk.deu.edu.tr/wp-content/uploads/2020/01/A.Adak-1.pdf>, (25.01.2021), ss. 419-424.
- AĞAR, Şefik Can, *İdari Hiyerarşi Kudreti*, İstanbul 1970.
- AKALIN, Tamer T., "1982 Anayasası ve Merkezi İdarenin Taşra Yönetiminde Yetki Genişliği İlkesi", *Türk İdare Dergisi*, Y. 58, S. 371, 1986, ss. 109-119.
- AKBULUT, Emre *Türk İdare Hukukunda Kanuni İdare İlkesi*, İstanbul 2013.
- AKGÜL, Şerife Yıldız, "İdarenin Hareketsizliğine Karşı Bir Çözüm Olarak Zımnî Kabulün Uygulanabilirliği Meselesi", *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi*, Prof. Dr. Cevdet Yavuz'a Armağan, Üçüncü Cilt Özel Sayı, C. 22, S. 3, 2016, ss. 3405-3434.
- AKILLIOĞLU, Tekin, "Saklı Yetki Kavramı", *Amme İdaresi Dergisi*, C. 11, S. 3, 1978, ss. 73-83.
- AKILLIOĞLU, Tekin, "Yönetmelik İşlemlerinde Yürürlüğe Giriş Sorunu", *Amme İdaresi Dergisi*, C. 12, S. 2, 1979, ss. 33-44. (Akıllıoğlu, Yönetmelik)
- AKİPEK, Jale G./AKINTÜRK, Turgut/KARAMAN, Derya Ateş, *Türk Medeni Hukuku, Başlangıç Hükümleri, Kişiler Hukuku Cilt I*, Yenilenmiş 11. Bs., İstanbul 2014.
- AKKOYUNLU, Sencer Abdullah, *Kamu Düzeninin Sağlanmasında Kolluğun Yetkileri*, (Danışman: Prof. Dr. Sururi Aktaş), Erzincan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, 2017.
- AKMANSU, Mehmet, "Danıştay'da İdari Dava Süresinin Durması ve Uygulama Şekli Üzerine Düşünceler", *Ankara Barosu Dergisi*, S. 2, 1978, ss. 265-269.
- AKTAŞ, Sururi/AKKOYUNLU, Sencer Abdullah, "İdari Kolluk Faaliyetlerinin Temel Anayasal Sınırları Olarak Kanunilik ve Ölçülülük İlkeleri", *Erzincan Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 20, S. 1-2, 2016, ss. 1-25.
- AKYILMAZ, Bahtiyar, *İdari Usul İlkeleri Işığında İdari İşlemin Yapılış Usulü*, Ankara 2000. (Akyılmaz, İdari Usul)
- AKYILMAZ, Bahtiyar/SEZGİNER, Murat/KAYA, Cemil, *Açıklamalı- İçtihatlı Türk İdari Yargılama Hukuku*, Ankara 2019. (Akyılmaz/Sezginer/Kaya, Açıklamalı- İçtihatlı)

- AKYILMAZ, Bahtiyar/SEZGİNER, Murat/KAYA, *Türk İdare Hukuku*, 14. Bs., Ankara 2021. (Akyılmaz/Sezginer/Kaya, 2021)
- AKYILMAZ, Bahtiyar/SEZGİNER, Murat/KAYA, *Türk İdare Hukuku*, Genişletilmiş ve Güncellenmiş 7. Bs., Ankara-İstanbul 2016.
- ALAN, Nuri, "Türk İdari Yargısında Yerindelik ve Takdir Yetkisinin Değerlendirilmesi", *İdari Yargıda Son Gelişmeler Sempozyumu*, Danıştay Tasnif ve Yayın Bürosu Yayınları No: 33, Ankara 1982.
- ALICI, Orhan Veli, *Büyükşehir Belediyesi ile İlçe Belediyesi Arasındaki İlişkiler: İstanbul Örneği*, (Danışman: Doç. Dr. Ayten Alkan), İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi, 2012.
- ALİEFENDİOĞLU, Yılmaz, Anayasa Mahkemesi Kararları Işığında "Yokluk" Ya Da "Yok İşlem" Türkiye Barolar Birliği Dergisi, S. 81, 2009, ss. 211-224.
- ALTINDAĞ, Halil, "İdari İşlemin Geri Alınması Sebebi Olarak Açık Hata", *Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 20, S. 4, 2016, ss. 81-97.
- AMAN, Jr., Alfred C./MAYTON, William T., *Administrative Law*, 2. Edition, Minn. 2001.
- ARDIÇOĞLU, Artuk, "Hukuka Uygun Olmayan Sokağa Çıkma Yasası Hukuka Aykırı mıdır?" <https://www.birikimdergisi.com/guncel-yazilar/7331/hukuka-uygun-olmayan-sokaga-cikma-yasagi-hukuka-aykiri-midir#.XX9CW4zaUk>, (E.T. 07.11.2019).
- ARDIÇOĞLU, M. Artuk, "Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi", *Ankara Barosu Dergisi*, C. 75, S. 3, 2017, ss. 19-51. (Ardıçoğlu, Cumhurbaşkanlığı).
- ARIKAN, Cengiz, *Türk Anayasa Hukukunda Yasama Yetkisinin Devredilmezliği İlkesi*, (Danışman: Prof. Dr. Mehmet Turhan), Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi, Ankara 2011.
- ARSLAN, Ramazan/YILMAZ, Ejder/AYVAZ, Sema Taşpınar/HANAĞASI, Emel, *Medeni Usul Hukuku*, 5. Bs., Ankara 2019.
- ARTUK, M. Emin/GÖKÇEN, Ahmet/ALŞAHİN, M. Emin/ÇAKIR, Kerim, *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, 15. Bs., Ankara 2021.
- ASLAN, Volkan, "Covid-19 Salgını Sebebiyle Uygulanan Sokağa Çıkma Kısıtlamalarının 1982 Anayasası'na Uygunluğu", *İstanbul Hukuk Mecmuası*, C. 78, S. 2, 2020, ss. 809-835. (Aslan, V.)
- ATAR, Yavuz, "Cumhurbaşkanlığı Kararnemelerinin Hukuki Rejimi ve Anayasalılık Denetimi", *Anayasa Yargısı*, C. 36, S. 1, 2019, ss. 241-261. (Atar, Cumhurbaşkanlığı)
- ATAY, Ender Ethem, *İdare Hukuku*, Güncelleştirilmiş 5. Bs., Ankara 2016, (Atay, E.)
- ATAY, Yeliz Şanlı, *Türk İdare Hukukunda Adsız Düzenleyici İşlemler*, (Danışman: Prof. Dr. Metin Günday), Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, 2011.
- AYANOĞLU, Taner, *Uyuşmazlık Mahkemesi Kararlarına Göre İdari Eylemin Tanımlanması*, İstanbul 2004.

- AYTÜRK, Nihat, "Yönetimde Yetki Devri ve İmza Yetkileri", *Amme İdaresi Dergisi*, C. 33, S. 1, Mart 2000, ss. 79-110.
- AYVERDİ, İlhan, *Misalli Büyük Türkçe Sözlük 3 (O-Z)*, 4. Bs., İstanbul 2011.
- AZRAK, Ülkü, "Yargı ve İdare – İki Fonksiyonun Karşılaştırılması Üzerine Bir Teorik Deneme", *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası*, C. 34, S. 1-4, Ocak 1968, ss. 129-155.
- BAĞRIAÇIK, Ahmet, "İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 11. Maddesine Göre Yapılan Başvuruya Zimni Retten Sonra Gelen Açık Ret Cevabının Dava Açma Süresine Etkisi", *Ankara Barosu Dergisi*, C. 76, S. 3, 2018, ss. 81-102.
- BAHTİYAR, Mehmet, *Ortaklıklar Hukuku*, Güncellenmiş 13. Bs., İstanbul 2019.
- BAŞLAR, Kemal, "Yürütmenin Düzenleyici İşlemlerle Suç İhdasının Anayasallığı Sorunu", *Prof. Dr. Ergun Özbudun'a Armağan Cilt II*, Ankara 2008, ss. 127-164.
- BAYAR, Nevnihal, *Açıklamalı Yeni Kelimeler Sözlüğü*, Ankara 2006.
- BOOYSEN, H., "Administrative Custom and the Ultra Vires Doctrine." *South African Law Journal*, Vol. 92, No. 3, August 1975, ss. 291-297. HeinOnline.
- BOULANGER, Özge Didem, *İdari İşlemin Sebep Unsuru*, (Danışman: Prof. Dr. Turan Yıldırım), Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, 2016.
- BOZ, Selman Sacit, "Belediye, Köy ve Kamu İktisadi Teşebbüslerinin Kurulmasını Düzenleyen Hükümler Anayasanın 123/3 Maddesine Aykırı mıdır?" <https://www.idare.gen.tr/boz-ay-m-123-3.htm>, (E.T. 14.07.2021).
- BOZKURT, Tamer, *Şirketler Hukuku*, 13. Bs., Ankara 2021.
- BOZTEPE, Mehmet, "Anayasa Mahkemesi Kararları Işığında Türkiye'de Yerel Yönetimler-Merkezi İdare Arasında Görev ve Yetki Paylaşımının Sınırları", *Alanya Akademik Bakış*, C. 3 S. 1, 2019, ss. 49-71.
- BRETONNEAU, Aurélie, L'incompétence Négative, «Faux Ami» Du Juge Administratif? <https://www.conseil-constitutionnel.fr/node/2461/pdf>, (E.T. 25.03.2021).
- BURSALIOĞLU, Ziya, "Görev- Yetki- Sorumluluk Üzerine", *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, C. 25, S. 1, 1992, ss. 5-8.
- BÜLBÜL, Erdoğan, *İdari İşlemlerin Yürürlükten Kaldırılması*, Aralık 2010.
- Büyük Türkçe Sözlük, 2. Bs.
- CAMUS, Aurélien, *Le Pouvoir De Gestion Du Domaine Public Université Paris Ouest Nanterre La Defense Ufr*, (Danışman: Prof. Dr. Jacqueline Domenach) Droit Et Sciences Politiques Ecole Doctorale Droit Et Sciences Politiques Centre De Recherches Sur Le Droit Public (CRDP-EA 381, <https://bdr.u-paris10.fr/theses/internet/2013PA100148.pdf>, (E.T. 18.01.2021).
- CAN, Osman, "Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerinin Hukuki Rejimi Anayasa Mahkemesi Yaklaşımı", *Anayasa Yargısı*, C. 37, S. 1, 2020, ss. 133-192. (Can, O.)

- CANDAN, Turgut, *Açıklamalı İdari Yargılama Usulü Kanunu*, Gözden Geçirilmiş ve Güncellenmiş 6. Bs., İstanbul 2015.
- CHAPUS, René, *Driot Administratif Général, Tome 1*, 15. Édition, Montchretien 2001.
- CHRÉTIEN Patrice/CHIFFLOT Nicolas,/TOURBE, Maxime, *Droit Administratif*, 14. Édition, Paris 2014.
- CORRY, J.A., "Adminisitrative Law and the Interpretation of Statutes", *The University of Toronto Law Journal*, Vol. 1, No. 2, 1936, ss. 286-312.
- CRAIG, Paul, "Ultra Vires and the Foundations of Judicial Review", *Cambridge Law Journal*, Vol. 57, No. 1, March 1998, ss. 63-90.
- ÇAĞBAYIR, Yaşar, *Ötüken Türkçe Sözlük 5*, İstanbul 2007.
- ÇAĞLAYAN, Ramazan, "Hukumumuzda Kamu Tüzel Kişiliği Kavramı ve Kıstasları", *Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi*, S. 7, 2016, ss. 373-398.
- ÇAĞLAYAN, Ramazan, "İdari Eylemden Doğan Tam Yargı Davalarında Dava Açma Süreleri", *Erzincan Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 9, S. 3-4, 2005, ss. 17-42.
- ÇAĞLAYAN, Ramazan, "İdari İşlemin Geri Alınması Üzerine" *Atatürk Üniversitesi Erzincan Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 4, S. 1-2, 2000, ss. 43-58.
- ÇAĞLAYAN, Ramazan, *İdare Hukuku Dersleri*, Yeni Sisteme göre Güncellenmiş 6. Bs., Ankara 2018. (Çağlayan, İdare)
- ÇAĞLAYAN, Ramazan, *İdare Hukuku Dersleri*, Yeni Sisteme Göre Güncellenmiş 9. Bs., Ankara 2021. (Çağlayan, İdare, 2021)
- ÇAĞLAYAN, Ramazan, *İdari Yargılama Hukuku*, Güncellenmiş 9. Bs., Ankara 2017. (Çağlayan, Yargılama).
- ÇAĞLAYAN, Ramazan Çağlayan, *İdari Yargı Kararlarının Sonuçları ve Uygulanması*, Ankara 2000.
- ÇAKIR, Hüseyin Melih, *Danıştay Kararları Çerçevesinde Yokluk Teorisi*, (Danışman: Prof. Dr. Turan Yıldırım), Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2010.
- ÇAKMAKKAYA, Baki Yiğit, *Türk Vergi Hukukunda Elektronik İmza Uygulamaları ve Adaptasyonu*, (Danışman: Doç. Dr. İrfan Barlas), İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2012.
- ÇETİNTÜRK, Ekrem, "Anayasa Mahkemesi Kararları Işığında İdarenin Düzenleyici İşlemleriyle Suç ve Ceza Konulamaz İlkesi", *Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi*, S. 9, 2017, ss. 39-180.
- ÇIRAKMAN, Erol, "İdari Davalarda Süre", *İdare Hukuku ve İdari Yargı İle İlgili İncelemeler I*, Ankara 1976.
- ÇITAK, H. Alperen/ERDOĞAN, Murat, "Yasama Tekniğinde Yeni Bir Eğilim: Kanun Formunda Bireysel İdari İşlemler (Anayasa Mahkemesi'nin Bir Kararı Işığında Değerlendirmeler)", *Ankara Barosu Dergisi*, S. 4, 2012, ss. 255-275.

- DALKILIÇ, Elvin Evrim, "İdarenin Denetim Yetkisinin Özel Kişilere Devrine Anayasa Mahkemesi'nin Yaklaşımı", *Ankara Barosu Dergisi*, S. 2, 2013, ss. 106-123.
- DAMAR, Fatma Betül, *Bir Hukuki İşlem Türü Olarak İdari İşlem*, (Danışman: Dr. Öğretim Üyesi Artuk Ardıçoğlu) Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2014.
- DARDE, Bénédicte, "Loi HPST - La Délégation De Signature", http://www.jurisante.fr/wp-content/uploads/2011/11/gh_493_fevrier_2010.pdf, (E.T. 23.01.2021).
- DAYINLARLI, Kemal, *Fransızca-Türkçe Hukuk Terimleri Sözlüğü*, Ankara 1981.
- DEAU, Richard, *Les Actes Administratifs Unilatéraux Négociés*, Droit. Université d'Angers, 2006. Français. fftel-003265355, <https://tel.archives-ouvertes.fr/tel-00326535/document> (E.T. 18.03.2021).
- DENİZ, Yusuf, *Türk İdare Tarihi Açısından Yetki Genişliği*, (Danışman: Prof. Dr. Ramazan Yıldırım) Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2010.
- DERDİMAN, R. Cengiz/UYSAL, Yusuf, "Türk Kamu Yönetiminde Yetki Devri", *Uludağ Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, C. 15, S. 27, 2014, ss. 251-277.
- DERDİMAN, Ramazan, *İdare Hukuku*, 4. Bs., Bursa 2011.
- DEVELİOĞLU, Ferit, *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lugat*, 18. Bs., Ankara 2001.
- DEVELİOĞLU, Ferit, *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lugat*, 30. Bs., Ankara 2013.
- DIAWARA, Mahamadou, L'Elaboration Des Actes Administratifs Unilateraux Dans L'Administration Centrale En Mauritanie", <http://www.beep.ird.fr/collect/inseps/index/assoc/MO98-06.dir/MO98-06.pdf>, (E.T. 29.01.2021).
- DISTEL, Michel, "La Notion D'opération Administrative Complexe", *La Revue Administrative*, Y. 34, N. 202, JUILLET- AOÛT 1981, ss. 370-376.
- DOĞAN, Beşir Fatih, "Yönetim Kurulunun Devredilemez Yetkileri ve Yönetim Yetkisinin Devri", *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi*, C. 18, S. 2, 2012, ss. 609-640.
- DÖNER, Ayhan, *Türk Anayasa Hukuku*, Ankara 2021.
- DÖNMEZ, Mustafa, *Belediye Yönetimi*, 3. Bs., Ankara 2014.
- DÖNMEZER, Sulhi, "Mahkeme Kararları Kroniği (İcranın Tanzim Tasarrufları ile Suç İhdası, Anayasa Aykırılık İddiası Halinde Verilmesi İcabeden Karar)", *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası*, C. 28, S. I, 1962, ss. 237-245.
- DÖNMEZER, Sulhi/ ERMAN, Sahir, Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku, Genel Kısım Cilt I, Yeniden Gözden Geçirilmiş 12. Bs., İstanbul 1997.
- DUGUIT, Léon, *Kamu Hukuku Dersleri* (çev. Süheyl Derbil), Ankara 1954.
- DUGUIT, Léon, *Traité de Droit Constitutionnel*, C. II, 3. Édition, De Bocard, Paris, 1928.

- DURAL, Mustafa/ÖĞÜZ, Tufan, *Türk Özel Hukuku Cilt II, Kişiler Hukuku*, İstanbul 2012.
- DURAN, Lütfi, "Düzenleme Yetkisi Özerk Sayılabilir mi?" *İdare Hukuku ve İlimleri Dergisi*, S. 1-3, Y. 4, 1983, ss. 33-42. (Duran, Özerk)
- DURAN, Lütfi, "İdare Alanının Düzenlenmesinde Teşri ve Tanzimi Tasarrufların Sınırları", *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası*, C. 30, S. 3-4, 1964, ss. 466-492. (Duran, Teşri ve Tanzimi).
- DURAN, Lütfi, *İdare Hukuku Ders Notları*, İstanbul 1982.
- DURAN-CROUZATIER, Florence, "Le Fonctionnaire De Fait Ou Quand Le Juge Sauve Les Apparences", <https://books.openedition.org/putc/287#text>, (E.T. 04.01.2021), ss. 205-215.
- ELLIOT, Mark, "The Ultra Vires Doctrine in a Constitutional Setting: Still the Central Principle of Administrative Law", *The Cambridge Law Journal*, Vol. 58, No. 1, March 1999, ss. 129-158.
- ENDICOTT, Timothy, *Administrative Law*, 3. Edition, Oxford 2015.
- ERDEM, Hüsnü Fazıl, "TCK'nun 312. Maddesinin Koruduğu Hukuksal Değerin Kısa Bir Analizi: Türk Devlet Düzeni V. Demokratik Kamu Düzeni", *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 52, S. 1, 2003.
- ERDİNÇ, Burcu, *İdari İşlem Kuramında Yokluk*, (Danışman: Doç. Dr. Cüneyt Ozansoy), Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2013.
- ERDOĞAN, Mustafa, *Anayasal Demokrasi*, Gözden Geçirilmiş 13. Bs., Ankara 2017.
- ERDOĞU, Uğur, *Yargı Kararları Işığında İdare Hukukunda Yetki Devri*, (Danışman: Prof. Dr. Ender Ethem Atay), Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2016.
- EREN, Abdurrahman, "Anayasa Mahkemesinin Kanun Hükmünde Kararnamelere İlişkin İçtihadı Doğrultusunda Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerinin Değerlendirilmesi", *Anayasa Yargısı*, C. 36, S. 1, 2019, ss. 1-72. (Eren, A., Anayasa Mahkemesinin).
- EREN, Abdurrahman, "Koronavirüs Nedeniyle Cuma Namazı Kılınmasına Ara Verilmesi Kararının Anayasaya Uygunluğu", <http://hukukunustunlugu.org/icerik-detay-koronavirus-nedeniyle-cuma-namazi-kilinmasına-ara-verilmesi-kararının--anayasaya-uygunlugu-profdr-abdurrahman-eren-57.html>, (E.T. 25.08.2020).
- EREN, Abdurrahman, Online Seminer Serisi, Bölüm: 2, <https://www.youtube.com/watch?v=bLTi5c-hZ60>, (E.T. 25.08.2020).
- EREN, Fikret, *Borçlar Hukuku Genel Hükümler*, 18. Bs., Ankara 2015. (Eren, F.)
- ERGUVAN, Derya Deviner, *Yargı Kararları Işığında İdari İşlemin Geriye Yürümezliği İlkesi ve Geri Alma İstisnası*, Ankara 2017.

- ERHÜRMAN, Tufan, "Birleşik Krallık İdare Hukukunda Ultra Vires", *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 61, S. 2, 2012, ss. 599-646.
- ERKUT, Celal, "İdare Hukukunda Yokluk Teorisi", *İdare Hukuku ve İlimleri Dergisi*, Y. 9, S. 1-3, 1988, ss. 69-91.
- ERKUT, Celal, *İptal Davasının Konusunu Oluşturma Bakımından İdari İşlemin Kimliği*, Ankara 1990. (Erkut, İptal.)
- ERKUT, Celal, "Tespit Davasının İdari Bir Dava Türü Olarak Kabul Edilip Edilemeyeceği Sorununa Uyuşmazlık Mahkemesinin Yaklaşımı" *İdare Hukuku ve İlimleri Dergisi*, C. 11, S. 1-3, 1990, ss. 6-17.
- ERTURGUT, Mine, *Medeni Usul Hukukunda Elektronik İmzalı Belgelerin Delil Olarak Değerlendirilmesi*, (Danışman: Prof. Dr. Hakan Pekcanitez), Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi, 2004.
- EYUPOĞLU, İsmet Zeki, *Türk Dilinin Etimoloji Sözlüğü*, 4. Bs., İstanbul 2004.
- FERRARI, P., "Essai Sur La Notion De Co-Auteurs D'un Acte Unilatéral", in *Mélanges Ch. Eisenamnn*, 1975.
- FOILLARD, Philippe, *Droit Administratif*, 3. Édition, Paris 2014.
- FORGES, Jean Michel Lemoyne De, "Le Contrôle Juridictionnel Des Actes Unilatéraux Infraconstitutionnels", *Zbornik Radova Pravnog Fakulteta U Splitu*, God. 54, N. 1, 2017, ss. 35-53.
- FRIER, Pierre Laurent/PETIT, Jacques, *Droit Administratif*, 10. Édition, 2015.
- GENÇAY, Fatma Didem Sevgili, "Adsız Düzenleyici İşlemlerin Normlar Hiyerarşisindeki Yeri", *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 63, S. 2, 2014, ss. 397-417.
- GIGON, Éléonore/SPONCHIADO, Lucie, "Recherches Sur Les Actes Juridiques Unilatéraux À Plusieurs Auteurs", *Jurisdoctoria*, N. 7, 2011, ss. 17-44.
- GİRİTLİ, İsmet, *Kamu Yönetimi Teşkilatı ve Personeli*, 1982 Anayasası ve Mevzuat Değişikliğine Göre Gözden Geçirilmiş ve Genişletilmiş 7. Bs., İstanbul 1983.
- GİRİTLİ, İsmet/BİLGİN, Pertev/AKGÜNER, Tayfun/BERK, Kahraman, *İdare Hukuku*, Güncellenmiş 6. Bs., İstanbul 2013.
- GOHIN, Olivier, *Contentieux Administratif*, 8. Édition 2014 Paris.
- GÖLCÜKLÜ, Feyyaz, "İdari Ceza Hukuku ve Anlamı; İdarenin Cezai Müeyyide Tatbiki", *Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Fakültesi Dergisi*, C. 18, S. 02, 1963, ss. 115-182.
- GÖZLER, Kemal, "1982 Anayasası Hâlâ Yürürlükte Mi? Anayasasızlaştırma Üzerine Bir Deneme", <http://www.anayasa.gen.tr/anayasasizlastirma-uzun.pdf>, (E.T. 07.11.2019).
- GÖZLER, Kemal, "Korona Virüs Salgınıyla Mücadele İçin Alınan Tedbirler Hukuka Uygun Mu? (2)", http://www.anayasa.gen.tr/korona-2.htm#_ftn2, (E.T. 25.08.2020).

- GÖZLER, Kemal, *İdare Hukuku Cilt I*, Güncellenmiş 3. Bası, Bursa 2019. (Gözler, İdare Cilt I)
- GÖZLER, Kemal, *İdare Hukuku Cilt II*, Güncellenmiş 3. Bs., Bursa 2019.
- GÖZLER, Kemal, *Mahalli İdareler Hukuku*, Bursa 2018. (Gözler, Mahalli).
- GÖZLER, Kemal/KAPLAN, Gürsel, *İdare Hukuku Dersleri*, 18. Bs., Bursa 2016.
- GÖZLER, Kemal/KAPLAN, Gürsel, *İdare Hukuku Dersleri*, Güncellenmiş 20. Bs., Bursa 2018.
- GÖZÜBÜYÜK, A. Şeref/TAN, Turgut, *İdare Hukuku Cilt I, Genel Esaslar*, Güncelleştirilmiş 9. Bs., Ankara 2013. (Gözübüyük/Tan, Cilt I).
- GÖZÜBÜYÜK, A. Şeref/TAN, Turgut, *İdare Hukuku Cilt II İdari Yargılama Hukuku*, Güncelleştirilmiş 7. Bs., Ankara 2014. (Gözübüyük/Tan, Cilt II).
- GUGLIELMI, J. Gilles, *Introduction: Le Droit Administratif Et L'invention Du Juge*, <https://www.guglielmi.fr/IMG/pdf/DA1.09.pdf>, (E.T. 22.01.2021).
- GÜLENSOY, Tuncer, *Türkiye Türkçesindeki Türkçe Sözcüklerinin Köken Bilgisi Sözlüğü (O-Z)*, 2. Bs., Ankara 2011.
- GÜLER, Betül, "Covid-19 Pandemisine İlişkin Alınan Sokağa Çıkma Yasağı Kararının Kanuniliğın Değerlendirilmesi", http://avsas.org.tr/upload/EkSayfa/diger/SHK/covid19_scyd.pdf, (E.T. 28.08.2020).
- GÜNDAY, Metin, *İdare Hukuku*, 11. Bs., Ankara 2017. (Günday, 2017).
- GÜNDAY, Metin, *İdare Hukuku*, Güncellenmiş ve Gözden Geçirilmiş 10. Bs., Ankara 2013. (Günday, 2013).
- GÜNDÜZ, Fatma Ebru, *İdari İşlemin Geri Alınması*, (Danışman: Prof. Dr. Bahtiyar Akyılmaz), Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, 2010.
- GÜNEŞ, Turan, *Türk Pozitif Hukukunda Yürütme Organının Düzenleyici İşlemleri*, Ankara 1965.
- GÜRAN, Sait, "Anayasa ve İdare Hukukundan Kesitler V", *Prof. Dr. Yavuz Alangoya İçin Armağan*, İstanbul 2007.
- GÜRAN, Sait, "Yeni Bir Buluş: 'Askıdaki Memur'", *İdare Hukuku ve İlimleri Dergisi*, C. 1, S. 1, 1980, ss. 69-78.
- GÜRBUZ, Ayşe, *Elektronik İmza*, (Danışman: Prof. Dr. Ali Erten), Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara 2005.
- GÜRSEL, Esin, "Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sisteminde Yürütmenin Düzenleme Yetkisi ve Cumhurbaşkanlığı Kararnemelerinin Anayasal Sınırları", *Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 1, S. 2, 2019, ss. 391-424.
- GÜRSEL, Meltem Kutlu, *Kamulaştırma Hukuku*, Ankara 2009. (Gürsel, M.).
- HASOĞLU, Aynur, "Danıştay Kararları Işığında Yetki ve Usulde Paralellik İlkesi", *Türkiye Adalet Akademisi Dergisi*, Y. 9, S. 33, Ocak 2018, ss. 123-141.

- HONG, M.C./WONG, H. D. (2019). "Delegation Of Powers For Modern Government: Statutory Mechanisms, The "Carltona" Principle And Suggestions For Reform", *Singapore Academy Of Law Journal*, C. 31 S. 1, 2019, ss. 94-124. <https://search.informit.org/doi/10.3316/informit.385913172545166> (E.T. 24.03.2021).
- İŞIKLAR, Celal, "İdare Hukukunda Yokluk ve Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Uygulaması", *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası*, C. 69, S. 1-2, 2011, ss. 805-880.
- İNANÇ, Mehmet, *Özel Hukuk Tüzel Kişilerinin İdari İşlemleri*, (Danışman: Doç. Dr. Kaya Burak Öztürk), Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2016.
- JÈZE, Gaston, "Essai D'une Théorie Des Fonctionnaires De Fait", RDP, 1914. (Jeze, Essai).
- JOUVE, Edmond, "Recherches Sur La Notion D'apparence En Droit Administratif" RDP, 1968.
- KALABALIK, Halil, *İdare Hukuku Dersleri Cilt II*, 2. Bs., Konya 2016. (Kalabalık, Cilt II)
- KALABALIK, Halil, *İdare Hukukunun Temel Kavram ve Kurumları*, 4. Bs., Konya 2014. (Kalabalık, İdare).
- KANAR, Mehmet, *Eski Anadolu Türkçesi Sözlüğü*, İstanbul 2011.
- KANAR, Mehmet, *Farsça Türkçe Sözlük*, İstanbul 2008.
- KANAR, Mehmet, *Osmanlı Türkçesi Sözlüğü*, İstanbul 2013.
- KANAR, Mehmet, *Örnekli Etimolojik Osmanlı Türkçesi Sözlüğü*, İstanbul 2003.
- KAPANİ, Münci, *Kamu Hürriyetleri*, 7. Bs. (Tıpkı Basım), Ankara 2013.
- KAPLAN, Gürsel, *İdari Yargılama Hukuku*, Güncelleştirilmiş 5. Bs., Bursa 2019.
- KAPLAN, Onur, *İdare Hukukunda Tespit Edici İşlemler*, (Danışman: Prof. Dr. Gül Üstün), Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, 2020.
- KARAGÖZ, Emine Cin, "Özel Güvenlik Bölgesi ve Sokağa Çıkma Yasağı İlanının Hukuki Niteliği ve Uygulamadan Kaynaklı Sorunlar", *Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 20, S. 2, 2016.
- KARAHANOĞULLARI, Onur, "Zimni Retten Sonra Gelen Açık Yanıtlarda Dava Açma Süresi", <http://80.251.40.59/politics.ankara.edu.tr/karahan/makaleler/zimniredsonradangelenyanit.pdf>, (E.T. 20.03.2020).
- KARAHANOĞULLARI, Onur, *İdarenin Hukukla Kavranması: Yasallık ve İdari İşlemler (Yargı Kararlarına Dayalı Bir İnceleme)*, Güncelleştirilmiş 3. Bs., Ankara 2015.
- KARSLI, Abdurrahman, *Medeni Muhakeme Hukuku*, 6100 Sayılı HMK Hükümlerine Göre Yargıtay Kararları İşlenmiş ve Gözden Geçirilmiş 3. Bs., İstanbul 2012

- KAYA, Cemil, "Danıştay İçtihatlarında Hükümet Tasarrufu Teorisinden Devletin Hükümranlık/Egemenlik Hakkı Teorisine", *Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi*, S. 7, Haziran 2016, ss. 637-663. (Kaya, Danıştay)
- KAYA, Cemil, *İdarenin Takdir Yetkisi ve Yargısal Denetimi*, İstanbul 2014. (Kaya, Takdir)
- KILIÇOĞLU, M. Ahmet, *Borçlar Hukuku Genel Hükümler*, (Yeni Borçlar Kanunu'na Göre) Genişletilmiş 20. Bs., Ankara 2016.
- KOCA, Mahmut/ÜZÜLMEZ, İlhan, *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*, Gözden Geçirilmiş ve Güncellenmiş 11. Bs, Ankara 2018.
- KOCABAY, Yalçın, *Türkçe- Fransızca Büyük Sözlük*, Ankara 1968.
- KOCAYUSUFPAŞAOĞLU, Necip, *Borçlar Hukukuna Giriş, Hukuki İşlem, Sözleşme, Birinci Cilt*, 2010 tarihli 5. Bası'dan 6.Tıpkı Bs., İstanbul 2014.
- KOÇ, Celaledin, *İdari İşlemin Amaç Unsuru*, (Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Fatma Didem Sevgili Gençay), Bursa Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2019.
- KRAUSS, E.P., "Unchecked Powers: The Supreme Court and Administrative Law", *Marquette Law Review*, Vol. 75, Issue 4, Summer 1992, ss. 797-837.
- KURU, Baki, *Hukuk Muhakemeleri Usulü Cilt I*, 6.Bs., İstanbul 2001.
- LAFERRIÈRE, Édouard, "Chapitre III – Des Moyens D'annulation Des Actes Administratifs Attaqués Pour Excès De Pouvoir," *Revue Générale Du Droit On Line*, 2020, Numéro 52449 (www.revuegeneraledudroit.eu/?p=52449), (26.03.2021). (Laferrière, Chapitre III).
- LAFERRIÈRE, Édouard, *Traité de la Juridiction Administrative et Des Recours Contentieux Tome II*, Paris, Berger- Levrault et Cie 1888.
- LATOURNERIE, Roger, *Conseil D'Etat'nın Yargılama Yöntemleri Üzerine Bir Deneme*, (Çev. Yıldızhan Yayla), İstanbul 1982.
- LIET- VEAUX, Georges, "L'incompétence Ratione Loci", *La Revue Administrative*, Y. 17, N. 97, Janvier Février 1964, ss. 29-32.
- LONG, Norton E., "Power and Administration", *Public Administration Review*, Vol. 9, No. 4, Autumn, 1949, ss. 257-264.
- MORGENTH, J. Hans, "Implied Limitations On Regulatory Powers In Administrative Law", *The University Of Chicago Law Review*, Vol. 2, 1994, ss. 91-116.
- MOROĞLU, Erdoğan, *Anonim Ortaklıkta Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlüğü*, Güncellenmiş ve Genişletilmiş 8. Bs., İstanbul 2017.
- NART, Serdar, *Ayırt Etme Gücünden Yoksun Kimselerin Hukuki Sorumluluğu (Hakkaniyet Sorumluluğu)*, (Danışman: Prof. Dr. Şeref Ertaş), Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi, 2007.
- OCAK, Kasım, "Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile İdari Vesayet Yetkisi Düzenlenmesinin Bir Örneği Olarak Cumhurbaşkanlığı Ofisleri" *Anayasa Yargısı*, C. 36, S. 1, 2019, 163-193.

- ÖĞURLU, Yücel, “İmar Planlarının Değiştirilmesinin Ruhsat ve Süren İnşaatlara Etkisi Konusunda ABD Hukukundan Çözümler: “Aykırı Kullanım Hakkı” ve “Kazanılmış Parselleme Hakkı””, *Atatürk Üniversitesi Erzincan Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 7, s. 1-2, 2003, s. 204-207.
- ÖĞÜZMAN, M. Kemal, *Borçlar Hukuku, Genel Hükümler Cilt I*, Gözden Geçirilmiş 13. Bs., İstanbul 2015.
- ONAR, Siddık Sami, *İdare Hukukunun Umumi Esasları Cilt I*, 3. Bs., İstanbul 1966.
- ONAR, Siddık Sami, *İdare Hukukunun Umumi Esasları Cilt II*, 3. Bs., İstanbul 1966.
- ONARAN, Oğuz, “Yetki Göçerimi”, *Amme İdaresi Dergisi*, C. 7, S. 2, 1974.
- OZANEMRE, Hatice Tolunay, *Ayırt Etme Gücünden Yoksunun Haksız Fiil Sorumluluğu*, (Danışman: Prof. Dr. Arif Kocaman), Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara 2004.
- ÖZ, Emine, *Elektronik İmza- Hukuki Boyutu-*, (Danışman: Y. Doç. Dr. Birgül Sopaçlı), Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2006.
- ÖZ, Yılmaz, *İngilizce- Türkçe Hukuk Terimleri Sözlüğü*, Ankara 2002.
- ÖZAY, İl Han, *Günışığında Yönetim*, İstanbul 2017. (Özay, Günışığında 2017)
- ÖZBEK, Veli Özer/KAMBUR, Mehmet Nihat/DOĞAN, Koray/BACAKSIZ Pınar/TEPE, İlker, *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*, Güncellenmiş ve Genişletilmiş 4. Bs., Ankara 2013.
- ÖZCAN, Onur, “Vergilendirme Sürecinin İdari İşlem Bağlamında İncelenmesi”, *İstanbul Hukuk Fakültesi Mecması*, C. 75, S. 1, 2017, ss. 159-190.
- ÖZER, Ahmet, “Anayasa ve Yönetim”, *Türk İdare Dergisi*, Y. 62, S. 388, Eylül 1990, ss. 17-43. (Özer, A.).
- ÖZGÜVEN, Ali Volkan, *Vergi İdaresinin Düzenleme Yetkisinin Kapsamı ve Sınırları*, (Danışman: Yrd. Doç. Dr. İdris Hakan Furtun), Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, 2015.
- ÖZİN, Nazlı Ece, *T.B.M.M ve Yüksek Mahkemelerin Yaptıkları İdari İşlemler*, (Danışman: Yrd. Doç. Dr. Özge Aksoylu Ürger) Galatasaray Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2014.
- ÖZYÖRÜK, Mukbil, *İdare Hukuku Ders Notları, II. Sınıf Programı*, Ankara 1975.
- PEKER, Ömer, “Yetkinin Göçerilmesi ve Kullanılması”, *Amme İdaresi Dergisi*, C. 24, S. 1, Mart 1991, ss. 39-53.
- PELLETIER, Gaston, “La Délégation D'une Fonction Ou D'un Pouvoir Administratif”, <https://docplayer.fr/15003337-La-delegation-d-une-fonction-ou-d-un-pouvoir-administratif.html>, (E.T. 22.01.2021), ss. 411-434.
- PILLOUER, Le Arnaud, “L'incompétence Négative Des Autorités Administratives: Retour Sur Une Notion Ambivalente”, *Revue Française de Droit Administratif*, Dalloz 2009, (hal-01661816).

- PLESSIX, B., "La Compétence Et Le Temps", dans *La Compétence*, Actes Du Colloque Organisé Les 12 Et 13 Juin 2008 Par l'Association Française Pour La Recherche En Droit Administratif, Préc.
- POROY, Reha/TEKİNALP, Ünal/ÇAMOĞLU, Ersin, *Ortaklıklar Hukuku I*, Güncellenmiş Yeniden Yazılmış 14. Bs., İstanbul 2019.
- PÜSKÜLLÜOĞLU, Ali, *Öz Türkçe Sözlük*, Genişletilmiş 4. Bs., İstanbul 1975.
- Redhouse Yeni Türkçe – İngilizce Sözlük, İstanbul, 11. Baskı, Eylül 1990.
- RENDERS, David, *Droit Administrative Général*, Paris 2014.
- RICCI, Jean-Claude, *Contentieux Administratif*, 4. Édition, Paris 2014.
- ROUAULT, Marie Christine, *Contentieux Administratif*, Bruxelles 2015.
- SAĞLAM, Fazıl, *Temel Hakların Sınırlanması ve Özü*, Ankara 1982. (Sağlam, Özü).
- SANCAKDAR, Oğuz, *İdare Hukuku Teorik Çalışma Kitabı*, Genişletilmiş ve Güncellenmiş 4. Bs., Ankara 2014.
- SARICA, Ragıp, "İdare Hukukunda Yokluk ve Butlan", *Ebül'ula Mardin'e Armağan*, İstanbul 1944, ss. 1191-1281.
- SARICA, Ragıp, *Türkiye'de İcra Uzununun Tanzim Salahiyeti*, İstanbul 1943.
- SAYGIN, Engin, "Anayasa Mahkemesi'nin Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunu İptaline Dair Gerekçeli Kararı Üzerine Bir İnceleme", *Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 12, S. 1-2, 2008, ss. 1045-1072.
- SAYGIN, Engin, "Türkiye ve İngiltere'de Radyo ve Televizyon Yayıncılığı Alanındaki Düzenleyici ve Denetleyici Kurumlar ve Bu Kurumlara Verilen Yeni Bir Görev: Medya Okuryazarlığının Geliştirilmesi", *Türkiye Adalet Akademisi Dergisi*, Y. 7, S. 27, Temmuz 2016, ss. 59-88.
- SERRAND, Pierre, *Droit Administratif Tome 1, Les Actions Administratives*, Paris 2015.
- SEZGİNER, Murat, "İdari İşlem - İcraîlik - Ayrılabilir İşlem - Yargısal Denetim", *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası*, C. 69, S. 1-2, 2011, ss. 241-250.
- SEZGİNER, Murat, "İdari Makamların Sükûtu Üzerine Açılan Davalarda Süre", *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Prof. Dr. Şakir Berki'ye Armağan*, C. 5, S. 1-2, 1996, ss. 417-441.
- SEZGİNER, Murat, *İptal Davasının Uygulama Alanı Bakımından Ayrılabilir İşlem Kuramı*, Ankara 2000.
- SOTO, Jean de, "La Nullité des Actes Administratif", Paris 1942.
- SÖYLER, Yasin, "İdari Yargılama Usul Hukukunda Sebep İkamesi", *Türkiye Adalet Akademisi Dergisi*, Y. 8, S. 31, Temmuz 2017.
- ŞEN, Ersan, "Sokağa Çıkma Yasası ve Seçimin Ertelenmesi", <http://www.haber7.com/yazarlar/prof-dr-ersan-sen/1553832-sokaga-cikma-yasagi-ve-secimin-ertelenmesi>, (E.T. 07.11.2019).

- ŞEN, Ersan, "De Facto Olağanüstü Hal Uygulamaları", <https://www.hukukihaber.net/de-facto-olaganustu-hal-uygulamaları-makale,7702.html>, (E.T. 28.08.2020).
- ŞİMŞEK, Aslı, *Genel Kamu Hukukunun Temel Kavramı Olarak Kamu Düzeni*, Ankara 2012.
- ŞİMŞİRGİL, Ahmet/EKİNCİ, Ekrem Buğra, *Ahmed Cevdet Paşa ve Mecelle*, İstanbul 2008.
- ŞİRİN, Tolga, "İşlemeyen Sistemlerin Fonksiyonel Olmayan Yanıtı: Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi", *Anayasa Hukuku Dergisi*, C. 7, S. 14, 2018, ss. 289-356.
- TAN, Turgut, "İdarenin Kesin İşlemleri ve 5917 Sayılı Kanun'un Uygulaması", *Amme İdaresi Dergisi*, C. 2, S. 4, Aralık 1969, ss. 99-115.
- TAN, Turgut, *İdare Hukuku*, 2017 Anayasa Değişiklikleri İşlenerek Güncellenmiş 6. Bs., Ankara 2017.
- TAN, Turgut, *İdari İşlemin Geri Alınması*, Ankara 1970. (Tan, Geri)
- TEKİNSOY, Ayhan, "Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin Yürütmenin Mahfuz Düzenleme Yetkisi Açısından Değerlendirilmesi", http://www.kamuhukukculari.org/upload/dosyalar/Ayhan_Tekinsoy.pdf, (E.T. 22.03.2021).
- TEKİNSOY, Özge Okay, *İdare Hukukunda Kamu Düzeni Kavramı*, İstanbul 2011.
- TEZCAN, Durmuş/ERDEM, Mustafa Ruhan/ÖNOK, R. Murat, *Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku*, Güncellenmiş 17. Bs., Ankara 2019.
- TEZİÇ, Erdoğan, "Yasama Yetkisi ve Kanun Hükmünde Kararnameler", *Anayasa Mahkemesinin Kuruluşunun 55. Yılı Anısına 55 Makale*, Ankara 2017, ss. 231-245.
- TIETZE, Andreas, (Editörler: Nurettin Demir, Emine Yılmaz) *Tarihi ve Etimolojik Türkiye Türkçesi Lugatı*, 9. Cilt Y-Z, Ankara 2019.
- TIFINE, Pierre, *Droit Administratif Français – Partie 4 – Chapitre 1 – Section 2: Revue Générale Du Droit On Line*, N. 40524, 2019, (www.revuegeneraledudroit.eu/?p=40524), (11.01.2021).
- TOSUN, Öztekin, "Yürütme Organlarının Koyduğu Kaidelere Aykırılıkların Cezalandırılması", *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası*, C. 28, S. 2, 1962, ss. 349-366.
- TOVEN, Mehmet Bahaettin, *Yeni Türkçe Lügat* (Hazırlayana: Abdülkadir Hayber), Ankara 2004.
- TRUCHET, Didier, *Droit Administratif*, 6. Édition mise à jour, Paris 2015.
- Türk Dil Kurumu, *Türkçe Sözlük 2 (K-Z)*.
- TUSSEAU, Guillaume, "Le Juge Administratif Et La Délégation Du Pouvoir De Suspension D'un Fonctionnaire: A Propos De L'arrêt Du Conseil d'Etat Du 22 Novembre 2004 Ministre De La Jeunesse, De L'éducation Nationale Et De La Recherche C/ M. A., Req. N° 244515", *Revue Française De Droit Administratif*, Dalloz, 2005, ss. 1-13, hal-01020641.

- ULER, Yıldırım, *İdarî Yargıda İptal Kararlarının Sonuçları*, Ankara 1970.
- ULU, Güher, *İdari İşlemin Yetki Unsuru*, Ankara 2012.
- ULUSOY, Ali, "Aralık 2016 Anayasa Teklifi Neler Getiriyor, Neler Götürüyor", <https://www.anayasa.gen.tr/ulusoy-anayasa-degisikligi.pdf>, (E.T. 03.12.2020).
- ULUSOY, Ali, *Yeni Türk İdare Hukuku*, 2. Bs., Ankara 2019. (Ulusoy, İdare)
- UYANIK, Halit, "Türk İdare Hukukunda Zımni Red ve Zımni Kabul Müesseseleri Üzerine Değerlendirmeler", *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası*, C. 72, S. 1, 2014, ss. 673-694. (Uyanık, Zımni).
- UYGUN, Oktay, *1982 Anayasası'nda Temel Hak ve Özgürlüklerin Genel Rejimi*, İstanbul 1992.
- ÜLGEN, Özen, "Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerinin Niteliği ve Türleri", *Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 2018/1, Yayın N. 91, ss. 3-41.
- ÜSTÜN, Gül Fiş, "İdari İşlemlerin Yokluğunun Tespitinde Görevli Yargı Düzeni," *Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Kazancı Hakemli Hukuk Dergisi*, C. 9, ss. 24-42.
- VEDEL, George/DELVOLVE, Pierre, *Droit Administratif*, 9. Bs., 1984 Paris.
- VEHBİ, Umut Erkan/YÜCER, İpek, "Ayırt Etme Gücü", *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 60, S. 3, 2011, ss. 485-522.
- VENEZIA, J. C., "Les Pouvoirs İmplicites Dans La Jurisprudence Administrative", in *Le Juge et Le Droit Public: Mélanges Offerts à Marcel Waline*, Paris: LGDJ, 1974, t. 2.
- WADE, H.W.R./FORSYTH, C.F., *Administrative Law*, 11. Edition, Oxford 2014.
- WALINE, Jean, *Droit Administratif*, 25. Édition, Dalloz 2014.
- YALT, A. Rıza, *Fransızca- Türkçe Büyük Sözlük*, İstanbul 1971.
- YARDLEY, D.C.M., "The Abuse of Powers and Its Control in English Administrative Law", *The American Journal of Comparative Law*, Vol. 18, No. 2, Summer 1970, ss. 565-574.
- YARSUVAT, Duygun, "Yürütme Organının Koyduğu Kaidelerle Suç İhdası ve 1961 Anayasası," *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası*, C. 29, S. 3, 1963, ss. 540-559.
- YASİN, Melihşah, "Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerinin Türk İdari Teşkilat Hukukuna Etkileri", *Anayasa Yargısı*, C. 36, S. 1, 2019, ss. 315-335.
- YAŞAR, Hasan Nuri, *İdare Hukuku Genel Esaslar*, 3. Bs., İstanbul 2016.
- YAYLA, Ahmet, "Anayasa Değişikliği Sonrasında Cumhurbaşkanlığı Makamının Olağan Döneme İlişkin Düzenleme Alanı ve İdari İşlemlere Etkisi", *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Prof. Dr. Durmuş TEZCAN'a Armağan, C. 21, Özel S., 2019, ss. 1609-1643.

- YAYLA, Yıldızhan, *İdare Hukuku*, İstanbul 2009. (Yayla, Y.)
- YENİAY, Lokman/YENİAY, Gülden, "Türk Hukukunda Yürütme Organının Düzenleme Yetkisi ve Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi", *Anayasa Yargısı*, C. 36, S. 1, 2019, ss. 105-138.
- YILDIRIM, Meral, *İdari Faaliyetlerin Görülüşüne Katılan Özel Hukuk Kişilerinin İdari İşlem Yapabilirliği Sorunu*, (Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Cenk Şahin Yaşar), İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2018.
- YILDIRIM, Ramazan, *İdare Hukuku Dersleri II*, Güncelleştirilmiş 2. Bs., Konya 2012.
- YILDIRIM, Ramazan, *Türk İdari Rejimi Dersleri Cilt I*, Konya 2014. (Yıldırım, R.)
- YILDIRIM, Turan, "İdarenin Kanuniliği İlkesi Bağlamında Cumhurbaşkanlığı Kararnemelerinin Anayasal Sınırı", *Anayasa Yargısı*, C. 36, S. 1, 2019, ss. 293-315. (Yıldırım, T., Anayasal Sınırı)
- YILDIRIM, Turan, Cumhurbaşkanlığı Kararnemeleri, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, C. 23, S. 2, 2017, ss. 13-28.
- YILDIRIM, Turan, *İdari Yargı*, İstanbul 2008. (Yıldırım, T., Yargı)
- YILDIRIM, Turan/YASİN, Melihşah/KAMAN, Nur/ÖZDEMİR, H. Eyüp/ÜSTÜN, Gül/TEKİNSOY, Özge Okay, *İdare Hukuku*, Güncellenmiş 7. Bs., İstanbul 2018.
- YILMAZ, Dilşat, "Türk İdare Hukuku'nda İdari İşlemin "Kesin"liği Üzerine Bir Değerlendirme: "Kime Göre?", "Ne İçin?" Kesinlik", *Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 21, S. 2, 2017, ss. 105-153.
- YILMAZ, Dilşat, "Yetki Genişliği İlkesi Üzerine Bir İnceleme", *Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 11, S. 1-2, 2007, ss. 1245-1254. (Yılmaz, D., Yetki)
- YILMAZ, Dilşat, *İdari İşlemin İcrailik Özelliği*, Ankara 2014. (Yılmaz, D., İcrailik)
- YILMAZ, Halit, "Cumhurbaşkanlığı Kararnemelerinin Konu Bakımından Yetki Sınırları", *İstanbul Hukuk Mecmuası*, C. 78, S. 1, 2020, ss. 225- 263. (Yılmaz, H., Cumhurbaşkanlığı).
- YILMAZ, Harun, "Türk Hukukunda Düzenleme Yetkisinin Tarihsel Gelişimi ve Niteliği", *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, S. 110, 2014.
- YILMAZ, Mustafa, "Elektronik İmzalı Belgelerin Karşılaştırmalı Hukukta ve İdari Yargılama Hukukunda Delil Niteliği" *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi*, C. 22, S. 3, 2015, ss. 3435-3486.
- YÜCESOY, Ayşe Aslı, "Kanuni İdare İlkesi Çerçevesinde Tedviren Görevlendirme Usulü", *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 26, S. 1, 2018, ss. 127-147.
- ZABUNOĞLU, Yahya Kazım, *İdare Hukuku Cilt 2*, Ankara 2012.
- ZANOBİNİ, Guido, (Çevirenler: Atıf Akgüç, Sahir Erman), *İdare Hukuku Birinci Cilt*, İstanbul 1945.

MAHKEME KARARLARI

Ankara BİM 10. İDD, 13.01.2020 tarih, E. 2020/93, K. 2020/5, (Lexpera, E.T. 10.12.2021).

Ankara BİM, 10. İDD, 06.11.2019 tarih, E. 2019/1464, K. 2019/2047 , (Lexpera, E.T. 10.12.2021).

Ankara BİM, 10. İDD, 06.11.2019 tarih, E. 2019/1816, K. 2019/2048, (Lexpera, E.T. 10.12.2021).

AYM 24.03.2010 tarih, E. 2007/50, K. 2010/49, R.G. 30.12.2010/27801.

AYM, 01.04.2015 tarih, E. 2013/50, K. 2015/38, R.G 15.04.2015/29327.

AYM, 02.05.2018 tarih, E. 2017/143, K. 2018/40, R.G 05.06.2018/30442.

AYM, 06.06.2013 tarih, E. 2013/47, K. 2013/72, R.G 12.07.2013-28705.

AYM, 07.05.2007 tarih, E. 2006/169, K. 2007/55, R.G 24.11.2007/26710.

AYM, 08.11.2012 gün E. 2012/27, K. 2012/173, R.G 28.03.2013/28601.

AYM, 08.12.2015 tarih, E. 2014/87, K. 2015/112, R.G 28.01.2016/29607.

AYM, 09.05.2013 tarih, E. 2011/42, K. 2013/60, R.G 25.07.2014-29071.

AYM, 10.02.2004 tarih, E. 2001/143, K. 2004/11, R.G 12.05.2004/25460.

AYM, 10.03.2011 tarih, E. 2009/90, K. 2011/47, R.G 14.06.2011/27934.

AYM, 13.07.2015 tarih, E. 2014/88, K. 2015/68, R.G 24.07.2015/29424.

AYM, 14.04.2011 tarih, E. 2004/16, K. 2011/63, R.G 21.10.2011/28091.

AYM, 15.01.2009 tarih, E. 2006/99, K. 2009/9, R.G 08.07.2009/2728.

AYM, 16.05.1989 tarih, E. 2011/149, K. 189/23, R.G 04.12.2013/28841.

AYM, 18.01.1996 tarih, E. 1995/28, K. 1996/2, R.G 22.07.2000/24117.

AYM, 18.01.2007 tarih, E. 2005/32, K. 2007/3, R.G 29.12.2007/26741.

AYM, 18.01.2018 tarih, E. 2016/180, K. 2018/4, R.G 07.02.2018/30325.

AYM, 18.06.2003 tarih, E. 2000/5, K. 2003/65, R.G 08.05.2004/25456.

AYM, 18.09.2008 tarih, E. 2006/55, K. 2008/145, R.G 26.02.2009-27153.

AYM, 22.01.2020 tarih, E. 2018/125, K. 2020/4, R.G 13.5.2020/31126.

AYM, 23, 24 ve 25.10.1969 tarih, E. 1967/41, K. 1969/57, R.G 12.03.1971/13776.

AYM, 24.01.2007 tarih, E. 2005/95, K. 2007/5, R.G 29.12.2007/26741.

AYM, 24.03.2010 tarih, E. 2007/50, K. 2010/49, R.G 30.12.2010/27801.

AYM, 24.07.2019 tarih, E. 2018/73, K. 2019/65, R.G 29.11.2019/30963.

AYM, 25.01.2007 tarih, E. 2004/79, K. 2007/6, R.G 17.01.2008/26759.

- AYM, 25.06.2014 tarih, Başvuru Numarası: 2014/256, R.G 05.07.2014/29051.
- AYM, 26.09.1991 tarih, E. 1990/38, K. 1991/32, R.G 28.11.1991/21065.
- AYM, 27.02.2019 tarih, Başvuru Numarası: 2014/7256, R.G 27.03.2019/30727.
- AYM, 27.04.1993 tarih, E. 1992/37, K. 1993/18, R.G 12.10.1995/22431.
- AYM, 27.09.1994 tarih, E. 1993/42, K. 1994/72, R.G 22.09.1995/22412.
- AYM, 29.05.2014 tarih, Başvuru Numarası: 2014/4705, R.G 06.06.2014/19022.
- AYM, 30.03.2011 tarih, E. 2010/46, K. 2011/60, R.G 21.10.2011/28091.
- AYM, 30.12.2010 tarih, E. 2008/84, K. 2010/121, R.G 12.07.2011/ 27992.
- AYM, 31.10.2013 tarih, E. 2013/72, K. 2013/126, R.G 24.01.2014/28892.
- Conseil d'Etat, 21.10.2005, 274904, <https://www.legifrance.gouv.fr/ceta/id/CETATEXT000008233925/>, (E. T. 25.03.2021).
- Conseil d'État, 17.07.2013/358109, <https://www.legifrance.gouv.fr/ceta/id/CETATEXT000027731419> (E.T. 18.03.2021).
- Danıştay 1. Dairesi, 02.11.2006 tarih, E. 2006/834, K. 2006/975, DD, Y.37, S.114, 2007.
- Danıştay 1. Dairesi, 05.07.1984 tarih, E. 1984/72, K. 1984/155, (Legalbank, E.T. 09.12.2021).
- Danıştay 1. Dairesi, 14.04.2016 tarih, E. 2016/425 K. 2016/509, (Lexpera, E.T. 09.12.2021).
- Danıştay 1. Dairesi, 20.04.2016 tarih, E. 2016/610, K. 2016/559, (Lexpera, E.T. 09.12.2021).
- Danıştay 1. Dairesi, 20.10.2004 tarih, E. 2004/529, K. 2004/284, (Legalbank, E.T. 09.12.2021).
- Danıştay 1. Dairesi, 21.04.2016 tarih, E. 2016/774, K. 2016/592, (Lexpera, E.T. 09.12.2021).
- Danıştay 1. Dairesi, 21.04.2016 tarih, E. 2016/777, K. 2016/587, (Lexpera, E.T. 09.12.2021).
- Danıştay 1. Dairesi, 30.3.2011 tarih, E. 2011/134, K. 2011/436, (Kazancı İçtihat Bankası, E.T. 09.12.2021).
- Danıştay 1. Dairesi, 31.03.1986 tarih, E. 1984/3090, K. 1986/1337, (Kazancı İçtihat Bankası, E.T. 09.12.2021).
- Danıştay 1. Dairesi, E. 2007/493, K.2007/662, DD, Y.38, S.117, 2008.
- Danıştay 2. Dairesi, 05.03.2015 tarih, E. 2012/5222, K. 2015/2331, Lexpera, 08.12.2021).
- Danıştay 2. Dairesi, 06.02.2020 tarih, E. 2016/15144, K. 2020/673, (Sinerji, E.T. 24.04.2021).

- Danıştay 2. Dairesi, 13.07.2007 tarih, E. 2007/1297, K. 2007/3247, (Kazancı İctihat Bankası, E.T. 08.12.2021).
- Danıştay 2. Dairesi, 13.07.2010 tarih, E. 2009/1982, K. 2010/3272, (Legalbank, E.T. 08.12.2021).
- Danıştay 2. Dairesi, 13.12.2018 tarih, E. 2016/4055, K. 2018/7019, (Kazancı İctihat Bankası, E.T. 08.12.2021).
- Danıştay 2. Dairesi, 17.06.2009 tarih, E. 2008/7627, K. 2009/2573, (Kazancı İctihat Bankası, E.T. 08.12.2021).
- Danıştay 2. Dairesi, 20.10.2004 tarih, E. 2004/1374, K. 2004/930, (Kazancı İctihat Bankası, E.T. 08.12.2021).
- Danıştay 2. Dairesi, 20.12.2010 tarih, E. 2008/1382, K. 2010/4958, (Kazancı İctihat Bankası, E.T. 08.12.2021).
- Danıştay 2. Dairesi, 23.11.2007 tarih, E. 2007/1275, K. 2007/4535, (Kazancı İctihat Bankası, E.T. 08.12.2021).
- Danıştay 2. Dairesi, 24.01.2013 tarih, E. 2011/10834, K. 2013/217, (Lexpera, E.T. 07.12.2021).
- Danıştay 2. Dairesi, 24.01.2013 tarih, E. 2011/5719, K. 2013/218, (Lexpera, E.T. 07.12.2021).
- Danıştay 2. Dairesi, 24.01.2013 tarih, E. 2011/9405, K. 2013/207, (Lexpera, E.T. 07.12.2021).
- Danıştay 2. Dairesi, 24.01.2013 tarih, E. 2012/1437, K. 2013/220, (Lexpera, E.T. 07.12.2021).
- Danıştay 2. Dairesi, 24.01.2013 tarih, E. 2012/1637, K. 2013/221, (Lexpera, E.T. 07.12.2021).
- Danıştay 2. Dairesi, 24.01.2013 tarih, E. 2012/3682, K. 2013/222, (Lexpera, E.T. 07.12.2021).
- Danıştay 2. Dairesi, 24.01.2013 tarih, E. 2012/961, K. 2013/223, (Lexpera, E.T. 07.12.2021).
- Danıştay 2. Dairesi, 24.11.2015 tarih, E. 2012/10219, K. 2015/9355, (Kazancı İctihat Bankası, E.T. 08.12.2021).
- Danıştay 2. Dairesi, 25.04.2011 tarih, E. 2010/4602, K. 2011/1679, (Kazancı İctihat Bankası, E.T. 08.12.2021).
- Danıştay 2. Dairesi, 26.12.2019 tarih, E. 2016/4115, K. 2019/7567, (Sinerji, E.T. 24.04.2021).
- Danıştay 2. Dairesi, 27.01.2009 tarih, E. 2008/2193, K. 2009/274, (Kazancı İctihat Bankası, E.T. 08.12.2021).
- Danıştay 3. Dairesi, 01.10.1976 tarih, E. 1976/617, K. 1976/615, (Kazancı İctihat Bankası, E.T. 08.12.2021).
- Danıştay 3. Dairesi, 15.10.2015 tarih, E. 2014/8130, K. 2015/7010, (Legalbank, E.T. 06.12.2021).

- Danıştay 4. Dairesi, 06.12.2000 tarih, E. 2000/2808, K. 2000/5055, (Kazancı İctihat Bankası, E.T. 08.12.2021).
- Danıştay 5. Dairesi, 01.04.2003 tarih, E. 2000/624, K. 2003/1085, (Kazancı İctihat Bankası, E.T. 08.12.2021).
- Danıştay 5. Dairesi, 02.12.1997 tarih, E. 1997/2132, K. 1997/2847, (Kazancı İctihat Bankası, E.T. 06.12.2021).
- Danıştay 5. Dairesi, 04.11.1993 tarih, E. 1993/4085, K. 1993/4138, (Legalbank, E.T. 06.12.2021).
- Danıştay 5. Dairesi, 05.02.2018 tarih, E. 2017/13001 K. 2018/6061, (Lexpera, E.T. 06.12.2021).
- Danıştay 5. Dairesi, 05.02.2018 tarih, E. 2017/13009, K. 2018/6063, (Lexpera, E.T. 06.12.2021).
- Danıştay 5. Dairesi, 07.06.2013 tarih, E. 2011/5922, K. 2013/4828, (Kazancı İctihat Bankası, E.T. 06.12.2021).
- Danıştay 5. Dairesi, 08.11.2006 tarih, E. 2006/3751, (Kazancı İctihat Bankası, E.T. 06.12.2021).
- Danıştay 5. Dairesi, 09.06.2015 tarih, E. 2015/157, K. 2015/6270, (Kazancı İctihat Bankası, E.T. 06.12.2021).
- Danıştay 5. Dairesi, 12.04.2006 tarih, E. 2003/6429, K. 2006/2015, (Kazancı İctihat Bankası, E.T. 06.12.2021).
- Danıştay 5. Dairesi, 13.09.2013, E. 2013/6728, K. 2013/5914, (Kazancı İctihat Bankası, E.T. 06.12.2021).
- Danıştay 5. Dairesi, 13.10.2015 tarih, E. 2013/9321, K. 2015/7854, (Kazancı İctihat Bankası, E.T. 06.12.2021).
- Danıştay 5. Dairesi, 13.12.1989 tarih, E. 1989/2735, K. 1989/2286, (Kazancı İctihat Bankası, E.T. 06.12.2021).
- Danıştay 5. Dairesi, 14.05.2015 tarih, E. 2012/11782, K. 2015/5057, (Kazancı İctihat Bankası, E.T. 06.12.2021).
- Danıştay 5. Dairesi, 14.12.2004 tarih, E. 2001/1374, K. 2004/5356, (Kazancı İctihat Bankası, E.T. 06.12.2021).
- Danıştay 5. Dairesi, 15.05.2002 tarih, E. 1999/4283, K. 2002/2250, (Kazancı İctihat Bankası, E.T. 06.12.2021).
- Danıştay 5. Dairesi, 15.05.2002 tarih, E. 2000/424, K. 2002/2258, (Kazancı İctihat Bankası, E.T. 06.12.2021).
- Danıştay 5. Dairesi, 15.05.2002 tarih, E. 2001/132, K. 2002/2252, (Kazancı İctihat Bankası, E.T. 06.12.2021).
- Danıştay 5. Dairesi, 15.09.2015 tarih, E. 2015/3219, K. 2015/7050, (Legalbank, E.T. 06.12.2021)
- Danıştay 5. Dairesi, 15.09.2015 tarih, E. 2015/3217, K. 2015/7049, (Legalbank, E.T. 06.12.2021).

- Danıştay 5. Dairesi, 17.05.1996 tarih, E. 1995/4416, K. 1996/1911, DD, Y.27, S.92, 1997.
- Danıştay 5. Dairesi, 17.09.2003 tarih, E. 2003/868 K. 2003/3533, (Legalbank, E.T. 06.12.2021).
- Danıştay 5. Dairesi, 17.12.1997 tarih, E. 1997/1562, K. 1997/3131, (Lexpera, E.T. 06.12.2021).
- Danıştay 5. Dairesi, 20.05.2009 tarih, E. 2007/168, K. 2009/2800, (Kazancı İctihat Bankası, E.T. 06.12.2021).
- Danıştay 5. Dairesi, 21.09.2007 tarih, E. 2005/3947, K. 2007/4793, (Sinerji, E.T. 06.12.2021).
- Danıştay 5. Dairesi, 21.11.1996 tarih, E. 1996/795, K. 1996/3565, (Legalbank, E.T. 06.12.2021).
- Danıştay 5. Dairesi, 22.05.2007 tarih, E. 2005/6457, K. 2007/2465, (Kazancı İctihat Bankası, E.T. 06.12.2021).
- Danıştay 5. Dairesi, 22.11.2001 tarih, E. 1998/1661, K. 2001/4441, (Kazancı İctihat Bankası, E.T. 06.12.2021).
- Danıştay 5. Dairesi, 24.01.2007 tarih, E. 2005/5627, K. 2007/72 (Lexpera, E.T. 06.12.2021).
- Danıştay 5. Dairesi, 24.03.2016 tarih, E. 2015/6604, K. 2016/1669, (Kazancı İctihat Bankası, E.T. 06.12.2021).
- Danıştay 5. Dairesi, 24.05.1979 tarih, E. 1976/797, K. 1979/1484, DD.36-37, s. 362.
- Danıştay 5. Dairesi, 24.10.1996 tarih, E. 1995/4235, K. 1996/3251, (Kazancı İctihat Bankası, E.T. 06.12.2021).
- Danıştay 5. Dairesi, 25.12.1990 tarih, E. 1987/3150, K. 1990/3185, (Legalbank, E.T. 06.12.2021).
- Danıştay 5. Dairesi, 26.03.2014 tarih, E. 2013/4811, K. 2014/2500, (Legalbank, E.T. 06.12.2021).
- Danıştay 5. Dairesi, 27.10.2016 tarih, E. 2016/9788, K. 2016/5107, (Kazancı İctihat Bankası, E.T. 06.12.2021).
- Danıştay 5. Dairesi, 28.05.1998 tarih, E. 1995/3768, K. 1998/1656, (Legalbank, E.T. 06.12.2021).
- Danıştay 5. Dairesi, 30.10.1996 tarih, E. 1995/4052, K. 1996/3262, (Kazancı İctihat Bankası, E.T. 06.12.2021).
- Danıştay 6. Dairesi, 04.02.2020 tarih, E. 2018/5052, K. 2020/913, (Lexpera, E.T. 13.11.2021).
- Danıştay 6. Dairesi, 05.02.2020 tarih, E. 2016/10871, K. 2020/1110, (Lexpera, E.T. 13.11.2021).
- Danıştay 6. Dairesi, 05.06.2014 tarih, E. 2013/2546, K. 2014/4959, (Legalbank, E.T. 13.11.2021).
- Danıştay 6. Dairesi, 07.02.1995 tarih, E. 1994/3181, K. 1995/533, (Kazancı İctihat Bankası, E.T. 13.11.2021).

- Danıştay 6. Dairesi, 09.03.1988 tarih, E. 1988/215, K. 1988/334, (Legalbank, E.T. 13.11.2021).
- Danıştay 6. Dairesi, 11.06.2015 tarih, E. 2014/3442, K. 2015/4045, (Lexpera, E.T. 13.11.2021).
- Danıştay 6. Dairesi, 12.03.2018 tarih, E. 2016/6551, K. 2018/2097, (Lexpera, E.T. 13.11.2021).
- Danıştay 6. Dairesi, 14.01.2019 tarih, E. 2018/9580, K. 2019/195, (Lexpera, E.T. 13.11.2021).
- Danıştay 6. Dairesi, 14.04.1982 tarih, E. 1980/2500, K. 1982/1023(Kazancı İċtihat Bankası, E.T. 13.11.2021).
- Danıştay 6. Dairesi, 14.05.1991, E. 1990/118, K. 1991/1120, (Kazancı İċtihat Bankası, E.T. 13.11.2021).
- Danıştay 6. Dairesi, 18.03.2015 tarih, E. 2013/673, K. 2015/1617, (Legalbank, E.T. 13.11.2021).
- Danıştay 6. Dairesi, 18.12.2014 tarih, E. 2014/1757, K. 2014/8975, (Kazancı İċtihat Bankası, E.T. 13.11.2021).
- Danıştay 6. Dairesi, 19.12.1985 tarih, E. 1985/853, K. 1985/1492, (Kazancı İċtihat Bankası, E.T. 13.11.2021).
- Danıştay 6. Dairesi, 20.05.2003 tarih, E. 2002/1997, K. 2003/3187, (Legalbank, E.T. 13.11.2021).
- Danıştay 6. Dairesi, 22.04.2015 tarih, E. 2014/5947, K. 2015/2575, (Lexpera, E.T. 13.11.2021).
- Danıştay 6. Dairesi, 24.09.2019 tarih, E. 2019/17353, K. 2019/7904 (Kazancı İċtihat Bankası, E.T. 13.11.2021).
- Danıştay 6. Dairesi, 28.05.1991 tarih, E. 1989/1286, K. 1991/1273, (Kazancı İċtihat Bankası, E.T. 13.11.2021).
- Danıştay 6. Dairesi, 28.09.1988 tarih, E. 1988/1811, K. 1988/1024, (Legalbank, E.T. 13.11.2021).
- Danıştay 7. Dairesi, 02.04.2009 tarih, E. 2007/6465, K. 2009/1777, (Kazancı İċtihat Bankası, E.T. 12.11.2021).
- Danıştay 7. Dairesi, 03.10.2002 tarih, E. 2001/337, K. 2002/3092, (Legalbank, E.T. 12.11.2021).
- Danıştay 7. Dairesi, 12.05.2011 tarih, E. 2009/5247, K. 2011/1460, (Kazancı İċtihat Bankası, E.T. 12.11.2021).
- Danıştay 7. Dairesi, 21.12.2012 tarih, E. 2012/4237, K. 2012/7610, (Legalbank, E.T. 12.11.2021).
- Danıştay 7. Dairesi, 25.09.2018 tarih, E. 2015/3489, K. 2018/3927, (Kazancı İċtihat Bankası, E.T. 12.11.2021).
- Danıştay 8. Dairesi, 01.04.2005 tarih, E. 2004/2891, K. 2005/1516, (Kazancı İċtihat Bankası, E.T. 16.11.2021).

- Danıştay 8. Dairesi, 01.11.2016 tarih, E. 2016/6341, K. 2016/8144, (Kazancı İctihat Bankası, E.T. 16.11.2021).
- Danıştay 8. Dairesi, 01.11.2016 tarih, E. 2016/6341, K. 2016/8144, (Kazancı İctihat Bankası, E.T. 16.11.2021).
- Danıştay 8. Dairesi, 03.03.1999 tarih, E. 1996/3197, K. 1999/907, (Legalbank, E.T. 16.11.2021).
- Danıştay 8. Dairesi, 03.03.1999 tarih, E. 1996/3197, K. 1999/907, (Legalbank, E.T. 16.11.2021).
- Danıştay 8. Dairesi, 03.05.2019 tarih, E. 2014/1678, K. 2019/4183, (Kazancı İctihat Bankası, E.T. 16.11.2021).
- Danıştay 8. Dairesi, 03.05.2019 tarih, E. 2014/8782, K. 2019/4142, (Kazancı İctihat Bankası, E.T. 16.11.2021).
- Danıştay 8. Dairesi, 03.05.2019 tarih, E. 2014/1678, K. 2019/4183, (Kazancı İctihat Bankası, E.T. 16.11.2021).
- Danıştay 8. Dairesi, 03.09.2003 tarih, E. 2003/3793, K. 2003/0, (Kazancı İctihat Bankası, E.T. 16.11.2021).
- Danıştay 8. Dairesi, 04.03.1991 tarih, E. 1989/501, K. 1991/380, (Legalbank, E.T. 16.11.2021).
- Danıştay 8. Dairesi, 05.04.2005 tarih, E. 2004/2869, K. 2005/1598, (Kazancı İctihat Bankası, E.T. 16.11.2021).
- Danıştay 8. Dairesi, 08.10.2010 tarih, E. 2008/2747, K. 2010/5096, (Kazancı İctihat Bankası, E.T. 16.11.2021).
- Danıştay 8. Dairesi, 12/11/2012 tarih, E. 2012/5257, K. 2014/8286, (Lexpera, E.T. 16.11.2021).
- Danıştay 8. Dairesi, 13.05.1999 tarih, E. 1998/2038, K. 1999/2990, (Kazancı İctihat Bankası, E.T. 16.11.2021).
- Danıştay 8. Dairesi, 13.05.2019 tarih, E. 2014/7637, K. 2019/4544, (Kazancı İctihat Bankası, E.T. 16.11.2021).
- Danıştay 8. Dairesi, 13.09.2018 tarih, E. 2016/1221, Y. Durdurma, (Lexpera, E.T. 16.11.2021).
- Danıştay 8. Dairesi, 14.11.2001 tarih, E. 2001/2054, K. 2001/5012, (Kazancı İctihat Bankası, E.T. 16.11.2021).
- Danıştay 8. Dairesi, 16.05.2019 tarih, E. 2014/8170, K. 2019/4707, (Kazancı İctihat Bankası, E.T. 16.11.2021).
- Danıştay 8. Dairesi, 16.11.2017 tarih, E. 2016/8482, K. 2017/8127, (Kazancı İctihat Bankası, E.T. 16.11.2021).
- Danıştay 8. Dairesi, 17.06.1999 tarih, E. 1997/3109, K. 1999/4030, (Kazancı İctihat Bankası, E.T. 16.11.2021).
- Danıştay 8. Dairesi, 18.10.2019 tarih, E. 2014/1578, K. 2019/8969, (Kazancı İctihat Bankası, E.T. 16.11.2021).

- Danıştay 8. Dairesi, 19.03.2019 tarih, E. 2015/4574 K. 2019/1943, (Kazancı İċtihat Bankası, E.T. 16.11.2021).
- Danıştay 8. Dairesi, 20.08.1996 tarih, E. 1996/2614, K. 1996/2072, (Kazancı İċtihat Bankası, E.T. 16.11.2021).
- Danıştay 8. Dairesi, 22.06.2017 tarih, E. 2016/10076, K. 2017/6985, (Kazancı İċtihat Bankası, E.T. 16.11.2021).
- Danıştay 8. Dairesi, 22.12.1993 tarih, E. 1993/2193, K. 1993/4343, (Legalbank, E.T. 16.11.2021).
- Danıştay 8. Dairesi, 24.05.1999 tarih, E. 1998/4622, K. 1999/1965 (Yayımlanmamıştır).
- Danıştay 8. Dairesi, 24.11.1993 tarih, E. 1992/2991, K. 1993/3834, (Legalbank, E.T. 16.11.2021).
- Danıştay 8. Dairesi, 25.02.2008 tarih, E. 2007/1574, K. 2008/1362, (Kazancı İċtihat Bankası, E.T. 16.11.2021).
- Danıştay 8. Dairesi, 25.05.2005 tarih, E. 2003/2318, K. 2005/2468, (Kazancı İċtihat Bankası, E.T. 16.11.2021).
- Danıştay 8. Dairesi, 27.02.1990 tarih, E. 1990/123, K. 1990/274, DD, Y.21, S.80, 1991.
- Danıştay 8. Dairesi, 28.09.2017 tarih, E. 2016/10918, K. 2017/6779, (Kazancı İċtihat Bankası, E.T. 16.11.2021).
- Danıştay 9. Dairesi, 03.04.1996 tarih, E. 1995/474, K. 1996/1229, (Legalbank, E.T. 30.11.2021).
- Danıştay 9. Dairesi, 09.11.1978 tarih, E. 1977/4474, K. 1978/3022, (Kazancı İċtihat Bankası, E.T. 30.11.2021).
- Danıştay 9. Dairesi, 10.04.2019 tarih, E. 2015/8280, K. 2019/1527, (Kazancı İċtihat Bankası, E.T. 30.11.2021).
- Danıştay 9. Dairesi, 18.03.2009 tarih, E. 2007/4188, K. 2009/1429, (Legalbank, E.T. 30.11.2021).
- Danıştay 9. Dairesi, 24.09.2018 tarih, E. 2016/4037, K. 2018/5583, (Kazancı İċtihat Bankası, E.T. 30.11.2021).
- Danıştay 9. Dairesi, 29.01.1982 tarih, E. 1980/5000, K. 1982/541, (Kazancı İċtihat Bankası, E.T. 30.11.2021).
- Danıştay 10. Dairesi, 06.12.2011 tarih, E. 2008/1207, (Kazancı İċtihat Bankası, E.T. 30.11.2021).
- Danıştay 10. Dairesi, 08.06.2000 tarih, E. 2001/4040, K. 2005/181, (Legalbank, E.T. 30.11.2021).
- Danıştay 10. Dairesi, 08.11.2001 tarih, E. 2001/1467, K. 2001/3841, (Kazancı İċtihat Bankası, E.T. 30.11.2021).
- Danıştay 10. Dairesi, 09.02.2016 tarih, E. 2015/5095, (Kazancı İċtihat Bankası, E.T. 30.11.2021).

- Danıştay 10. Dairesi, 09.07.2008 tarih, E. 2005/7470, K. 2008/5626, (Kazancı İctihat Bankası, E.T. 30.11.2021).
- Danıştay 10. Dairesi, 09.12.2013 tarih, E. 2009/9560, K. 2013/8793, (Kazancı İctihat Bankası, E.T. 30.11.2021).
- Danıştay 10. Dairesi, 11.09.2019 tarih, E. 2019/8009, K. 2019/5543, (Kazancı İctihat Bankası, E.T. 30.11.2021).
- Danıştay 10. Dairesi, 13.3.1985 tarih, E. 1985/50, K. 1985/526 DD, Y.16, S. 60-61, 1986.
- Danıştay 10. Dairesi, 15.10.1997 tarih, E. 1995/6497, K. 1997/3777, (Kazancı İctihat Bankası, E.T. 30.11.2021).
- Danıştay 10. Dairesi, 16.12.2009 tarih, E. 2009/5590, K. 2009/10533, (Kazancı İctihat Bankası, E.T. 30.11.2021).
- Danıştay 10. Dairesi, 17.10.2007 tarih, E. 2007/1376, K. 2007/4756, (Lexpera, E.T. 30.11.2021).
- Danıştay 10. Dairesi, 18.06.2008 tarih, E. 2006/6131, K. 2008/4559, DD, Y.39, S.120, 2009.
- Danıştay 10. Dairesi, 20.03.1991 tarih, E. 1988/249, K. 1991/1002, (Legalbank, E.T. 30.11.2021).
- Danıştay 10. Dairesi, 20.05.1997 tarih, E. 1995/397, K. 1997/1911, (Legalbank, E.T. 30.11.2021).
- Danıştay 10. Dairesi, 20.05.1997 tarih, E. 1995/397, K. 1997/1911, (Legalbank, E.T. 30.11.2021).
- Danıştay 10. Dairesi, 20.07.2010 tarih, E. 2007/7981, K. 2010/6186, (Legalbank, E.T. 30.11.2021).
- Danıştay 10. Dairesi, 21.01.1992 tarih, E. 1991/1213, K. 1992/73, DD., Y.23, S.86, 1993.
- Danıştay 10. Dairesi, 22.10.2002 tarih, E. 2000/3789, K. 2002/4019, (Kazancı İctihat Bankası, E.T. 30.11.2021).
- Danıştay 10. Dairesi, 23.01.2007 tarih, E. 2006/6084, K. 2007/65, DD Y.37, S.115, 2007.
- Danıştay 10. Dairesi, 25.09.2019 tarih, E. 2019/1233, K. 2019/6083, (Lexpera, E.T. 30.11.2021).
- Danıştay 11. Dairesi, 17.05.2018 tarih, E. 2015/158, K. 2018/2476, (Kazancı İctihat Bankası, E.T. 01.12.2021).
- Danıştay 11. Dairesi, 17.12.2007 tarih, E. 2005/2069, K. 2007/9757, (Lexpera, E.T. 01.12.2021).
- Danıştay 11. Dairesi, 22.03.2018 tarih, E. 2015/1759, K. 2018/1704, (Kazancı İctihat Bankası, E.T. 01.12.2021).
- Danıştay 11. Dairesi, 22.11.2016 tarih, E. 2016/7270, K. 2016/4432, (Kazancı İctihat Bankası, E.T. 01.12.2021).

- Danıştay 11. Dairesi, 25.10.1995 tarih, E. 1995/2828, K. 1995/2794, (Kazancı İçtihat Bankası, E.T. 01.12.2021).
- Danıştay 12. Dairesi, 03.12.2020 tarih, E. 2020/4300, K. 2020/3981. <https://karararama.danistay.gov.tr/>, (E.T. 25.06.2021)
- Danıştay 12. Dairesi, 05.03.2012 tarih, E. 2009/3886, K. 2012/1305, (Legalbank, E.T. 01.12.2021).
- Danıştay 12. Dairesi, 09.07.2008 tarih, E. 2007/2534, K. 2008/4502, (Legalbank, E.T. 01.12.2021).
- Danıştay 12. Dairesi, 08.02.2001 tarih, E. 1999/3488, K. 2001/392, (Kazancı İçtihat Bankası, E.T. 01.12.2021).
- Danıştay 12. Dairesi, 10.03.2015 tarih, E. 2010/9098, K. 2015/859, (Kazancı İçtihat Bankası, E.T. 01.12.2021).
- Danıştay 12. Dairesi, 10.03.2015 tarih, E. 2014/3182, K. 2015/856, (Kazancı İçtihat Bankası, E.T. 01.12.2021).
- Danıştay 12. Dairesi, 10.03.2015 tarih, E. 2011/762, K. 2015/863, (Kazancı İçtihat Bankası, E.T. 01.12.2021).
- Danıştay 12. Dairesi, 11.03.2015 tarih, E. 2014/10367, K. 2015/1000, (Lexpera, E.T. 01.12.2021).
- Danıştay 12. Dairesi, 17.11.2020 tarih, E. 2020/2649, K. 2020/3765. <https://karararama.danistay.gov.tr/>, (E.T. 25.06.2021)
- Danıştay 12. Dairesi, 19.03.2019 tarih, E. 2018/3346, K. 2019/2051, (Kazancı İçtihat Bankası, E.T. 01.12.2021).
- Danıştay 12. Dairesi, 24.12.2020 tarih, E. 2020/3141, K. 2020/4729. <https://karararama.danistay.gov.tr/>, (E.T. 25.06.2021)
- Danıştay 12. Dairesi, 28.01.2005 tarih, E. 2004/2961, K. 2005/104, (Lexpera, E.T. 01.12.2021).
- Danıştay 12. Dairesi, 30.04.2019 tarih, E. 2018/3475, K. 2019/3258, (Kazancı İçtihat Bankası, E.T. 01.12.2021).
- Danıştay 12. Dairesi, K. 1971/2982, AİD Eylül 1972.
- Danıştay 12. Dairesi, 03.05.1971 tarih, E. 1970/5388, K. 1971/1152, DD, Y.2, S. 5, 1972.
- Danıştay 13. Dairesi, 04.03.2015 tarih, E. 2013/1637, K. 2015/870, (Lexpera, E.T. 03.12.2021).
- Danıştay 13. Dairesi, 05.11.2019 tarih, E. 2019/3679, K. 2019/3448, (Kazancı İçtihat Bankası, E.T. 03.12.2021).
- Danıştay 13. Dairesi, 14.03.2017 tarih, E. 2011/1074, K. 2017/639, (Kazancı İçtihat Bankası, E.T. 03.12.2021).
- Danıştay 13. Dairesi, 15.10.2008 tarih, E. 2008/3526, K. 2008/6807, (Kazancı İçtihat Bankası, E.T. 03.12.2021).

- Danıştay 13. Dairesi, 17.04.2019 tarih, E. 2013/ 2810, K. 2019/1250, (Sinerji, E.T. 03.12.2021).
- Danıştay 13. Dairesi, 22.05.2009 tarih, E. 2007/4056, K. 2009/5656, (Kazancı İctihat Bankası, E.T. 03.12.2021).
- Danıştay 13. Dairesi, 23.12.2016 tarih, E. 2016/3160, K. 2016/4351, (Kazancı İctihat Bankası, E.T. 03.12.2021).
- Danıştay 13. Dairesi, 25.05.2007 tarih, E. 2007/1538, K. 2007/3459, (Kazancı İctihat Bankası, E.T. 03.12.2021).
- Danıştay 13. Dairesi, 26.10.2015 tarih, E. 2010/4656 K. 2015/3619, (Kazancı İctihat Bankası, E.T. 03.12.2021).
- Danıştay 14. Dairesi, 03.07.2018 tarih, E. 2017/4053, K. 2018/5037, (Kazancı İctihat Bankası, E.T. 03.12.2021).
- Danıştay 14. Dairesi, 06.02.2012 tarih, E. 2011/15042 K. 2012/391, (Kazancı İctihat Bankası, E.T. 03.12.2021).
- Danıştay 14. Dairesi, 07.03.2018 tarih, E. 2015/4896, K. 2018/1158, (Kazancı İctihat Bankası, E.T. 03.12.2021).
- Danıştay 14. Dairesi, 15.11.2018 tarih, E. 2016/10657, K. 2018/6669, (Kazancı İctihat Bankası, E.T. 03.12.2021).
- Danıştay 14. Dairesi, 26.04.2018 tarih, E. 2016/2926, K. 2018/3168, (Kazancı İctihat Bankası, E.T. 03.12.2021).
- Danıştay 14. Dairesi, 27.11.2014 tarih, E. 2014/1938, K.2014/10547, UYAP.
- Danıştay 14. Dairesi,12.04.2018 tarih, E. 2015/162, K. 2018/2641, (Kazancı İctihat Bankası, E.T. 03.12.2021).
- Danıştay 15. Dairesi, 02.11.2016 tarih, E. 2013/1298, K. 2016/5157, (Legalbank, E.T. 03.12.2021).
- Danıştay 15. Dairesi, 11.09.2015 tarih, E. 2015/2570, K. 2015/5156, (Kazancı İctihat Bankası, E.T. 03.12.2021).
- Danıştay 15. Dairesi, 13.11.2018 tarih, E. 2018/2673, K. 2018/7497, (Kazancı İctihat Bankası, E.T. 03.12.2021).
- Danıştay 15. Dairesi, 19.01.2017 tarih, E. 2016/7604, K. 2017/385, (Kazancı İctihat Bankası, E.T. 03.12.2021).
- Danıştay 15. Dairesi, 23.10.2015 tarih, E. 2012/5124, K. 2015/6493, (Kazancı İctihat Bankası, E.T. 03.12.2021).
- Danıştay 15. Dairesi, 24.12.2014 tarih, E. 2014/718, K. 2014/10021, (Kazancı İctihat Bankası, E.T. 03.12.2021).
- Danıştay 16. Dairesi, 14.03.2016 tarih, E. 2015/19993, K. 2016/1104, (Kazancı İctihat Bankası, E.T. 07.12.2021).
- Danıştay 17. Dairesi, 20.05.2015 tarih, E. 2015/6023, K. 2015/2225, (Lexpera, E.T. 07.12.2021).

- Danıştay 17. Dairesi, 22.12.2015 tarih, E. 2015/6020, K. 2015/6202, (Kazancı İctihat Bankası, E.T. 07.12.2021).
- DİBK, 06.07.1987 tarih, E. 1987/1,2,4, K. 1987/2, DD, S.70-71.
- DİBK, 22.12.1973 tarih, E. 1968/8, K. 1973/14, R.G 14.06.1974/14915.
- DİBK, 26.09.1952 tarih, E. 1952/15, K. 1952/244, (Legalbank, E.T. 07.12.2021).
- DİDDDGK, 04.10.2007 tarih, E. 2007/265, K. 2007/1819, (Kazancı İctihat Bankası, E.T. 07.12.2021).
- DİDDGK, 01.04.2019 tarih, E. 2018/128, K. 2019/1467, (Kazancı İctihat Bankası, E.T. 07.12.2021).
- DİDDGK, 03.10.1997 tarih, E. 1997/137, K. 1997/444, (Kazancı İctihat Bankası, E.T. 07.12.2021).
- DİDDGK, 04.10.2007 tarih, E. 2007/265, K. 2007/1819, (Legalbank, E.T. 07.12.2021).
- DİDDGK, 04.11.2010 tarih, E. 2010/2072, K. 2010/1467, (Kazancı İctihat Bankası, E.T. 07.12.2021).
- DİDDGK, 08.04.2004 tarih, E. 2001/917, K. 2004/489, (Kazancı İctihat Bankası, E.T. 07.12.2021).
- DİDDGK, 12.06.2008 tarih, E. 2005/3183, K. 2008/1621, (Kazancı İctihat Bankası, E.T. 07.12.2021).
- DİDDGK, 14.09.2012 tarih, E. 2007/2257, K. 2012/1117, (Kazancı İctihat Bankası, E.T. 07.12.2021).
- DİDDGK, 20.11.2012 tarih, E. 2008/2358, K. 2012/2133, (Kazancı İctihat Bankası, E.T. 07.12.2021).
- DİDDGK, 26.02.2009 tarih, E. 2008/105, K. 2009/144, (Kazancı İctihat Bankası, E.T. 07.12.2021).
- DİDDGK, 30.04.2006 tarih, E. 2009/107, Y. Durdurma, (Kazancı İctihat Bankası, E.T. 07.12.2021).
- DİDDK, 02.10.2013 tarih, E. 2010/2407, K. 2013/2620, (Legalbank, E.T. 07.12.2021).
- DİDDK, 14.01.1977 tarih, E. 1976/389, K. 1977/17, DD, Y.8, S.28-29, 1978.
- DİDDK, 16.01.2014 tarih, E. 2010/2259, K. 2014/18, (Lexpera, E.T. 07.12.2021).
- DVDDGK, 18.04.2008 tarih, E. 2007/ 49, K. 2008/249, (Kazancı İctihat Bankası, E.T. 07.12.2021).
- DVDDGK, 23.10.2009 tarih, E. 2008/574, K. 2009/449, (Kazancı İctihat Bankası, E.T. 07.12.2021).
- DVDDK, 17.06.1994 tarih, E. 1993/163, K. 1994/223, (Legalbank, E.T. 07.12.2021).
- Sayıştay 1. Dairesi, Kamu İdaresi Türü: Özel İdareler, Y. 2016, K. 10682, Tutanak Tarihi: 21.12.2017.

- Uyuşmazlık Mahkemesi, 13.02.1995 tarih, E. 1995/2, K. 1995/1, R.G 20.03.1995/22233.
- YHGK, 12.03.2008 tarih, E. 2008/11-246, K. 2008/239, (Legalbank, E.T. 07.12.2021).
- YİBBGK, 27.01.1973 tarih, E. 1972/6, K. 1973/2, (Legalbank, E.T. 07.12.2021).

İNTERNET KAYNAKLARI

- Büyükşehir Belediyeleri Kanunu Tasarısı ile İçişleri, Avrupa Birliği Uyum ve Plan ve Bütçe Komisyonları Raporları (1/768), Dönem:22, Yasama Yılı:2, <http://www.sayilikanun.com/5216-sayili-buyuksehir-belediyeleri-kanununun-gerekcesi/>, (E.T. 04.11.2019).
- Cambridge Dictionary, <https://dictionary.cambridge.org/tr/s%C3%B6zl%C3%BCk/ingilizce/competence?q=COMPETENCE>, (E.T. 23.02.2020).
- Etimolojik sözlük, <https://www.etimolojiturkce.com/arama/salahiyet>, (E.T. 29.12.2020).
- European Commission For Democracy Through Law (Venice Commission) Turkey Opinion On The Legal Framework Governing Curfews, Opinion No. 842/2016, 13.06.2016, s.20, paragraf.100. [https://humanrightscenter.bilgi.edu.tr/media/uploads/2017/11/01/CDL-AD\(2016\)010.pdf](https://humanrightscenter.bilgi.edu.tr/media/uploads/2017/11/01/CDL-AD(2016)010.pdf), (E.T. 28.08.2020).
- Kubbealtı Lugatı, <http://www.lugatim.com/s/yed>, (E.T. 27.11.2021).
- Kur'an Etimolojisi Kök Kelimeleri Analizi, <https://kuranetimoloji.com/sad-lamha>, (E.T. 08.03.2021).
- L'article L. 6143-7 Du Code De La Santé Publique (CSP): https://www.legifrance.gouv.fr/codes/section_lc/LEGITEXT000006072665/LEGISCTA000006171466/#LEGIARTI000038922385, (E.T. 23.01.2021).
- Longman, <https://www.ldoceonline.com/dictionary/competence>, <https://www.dictionary.com/browse/competence>, (E.T. 23.02.2020).
- Luggat Osmanlıca Türkçe Sözlük, <https://www.luggat.com/index.php#ceviri>, (E.T. 23.02.2020).
- Oxford Learners' Dictionary, <https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/competence?q=competence>, (E.T. 23.02.2020).
- Responsabilite De La Puissance Publique Fonctionnaire De Fait Droit À Remuneration D'un Agent Non Investi De La Qualite D'agent Public Pour Service Fait ? Oui", Arrêt N°224 /Cca Du 27 Mars 1953 Dame Cıvra/C/ Territoi, s.2 <https://www.minfopra.gov.cm/recueil/fichiers%20word/commentaire%20des%20d%C3%A9cisions%20de%20justice/Dame%20CIVRA-.pdf>, (E.T. 04.01.2021).
- Türk Dil Kurumu, Erişim: http://tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&arama=kelime&guid=TDK.GTS.5c8610500120d2.74344085, (E.T. 23.02.2020).
- <https://anayasa.tbmm.gov.tr/docs/1961/1961-ilkhali/1961-sirasayisi.pdf>, (E.T. 13.05.2019).

- <https://www.bbc.com/turkce/haberler-dunya-53772269>,
<https://www.drozdogan.com/covid-19-hafif-gecirmek-ve-aseptomatik-belirtisiz-hastalik-nedir-bir-kisi-ikinci-kez-enfekte-olabilir-mi/>,
<https://www.haberturk.com/1000-kisiden-25-i-aseptomatik-korona-hastasi-2733375>, (E.T. 27.08.2020).
- <https://www.icisleri.gov.tr/30-buyuksehir-ve-zonguldak-ilinde-23-24-25-26-nisan-tarihlerinde-uygulanacak-sokaga-cikma-kisitlamasi>, (E.T. 25/08/2020).
- <https://www.memurlar.net/haber/55339/kusadasi-ndaki-sahte-kaymakam-sahte-stajer-kaymakammis.html>, (E.T. 01.10.2020).
- <https://tureng.com/tr/fransizca-ingilizce/capacit%C3%A9>, (13.01.2021).
- Türk Hukuk Lugatı, <https://bozbel.files.wordpress.com/2013/01/tc3bcrk-hukuk-lc3bcgatc4b1.pdf>, (E.T. 25.11.2019).
- Güncel Türkçe Sözlük, <https://sozluk.gov.tr/>, (E.T. 25.11.2019).
- <https://fracademic.com/dic.nsf/frwiki/1632815>, (E.T. 04.01.2021).
- <https://islamansiklopedisi.org.tr/yed>, (E.T. 27.11.2021).
- <https://www.luggat.com/yed/1/1> (E.T. 27.11.2021).

Arş. Gör. Yasin DİNÇER

**MARKA HUKUKUNDA
GEÇİCİ HUKUKİ
KORUMALAR**

**ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022**

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Marka Hukukunda Geçici Hukuki Korumalar

Yasin Dinçer

Hukuk Yayınları Dizisi – 3126

Birinci Baskı : Mayıs, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8153 – 11 – 8

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara

Tel : (0312) 231 17 00

Fax : (0312) 231 17 10

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : adalety@adaletyayinevi.com

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C

(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul

Tel : (0216) 305 72 81

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Vadi Grafik Tasarım Ltd. Şti.

İvedik Org. San. Bölgesi 1420. Cadde

No: 58/1 Yenimahalle/Ankara

Tel: 0 312 395 85 71

Sertifika No: 47479

KAYNAKÇA

Acar, Faruk, *Rehin Hukuku Dersleri*, İstanbul 2015.

Akil, Cenk, "Dava Yetkinliği", *TAAD*, S. 36, Y. 2018, s. 1-20, (Anılış: Akil, Dava Yetkinliği).

Akil, Cenk, "Medenî Yargılama Hukukunda Mahkemelerce Yapılan Delil Tespiti", *C. 58, S. 1, Y. 2009, AÜHFD*, s. 1-62, (Anılış: Akil, Delil Tespiti).

Akil, Cenk, *Sorularla Konkordato Hukuku*, Ankara 2020, (Anılış: Akil, Konkordato).

Akkan, Mine, "Medenî Usûl Hukukunda Etkin Hukukî Koruma", *Legal MİHDER*, C. 1, S. 6, Y. 2007, s. 29-68.

Aktepe Artık, Sezin, *Medeni Usul Hukukunda Adil Yargılanma Hakkı*, Ankara 2014.

Akyol Aslan, Leyla, *Medeni Usul Hukukunda Delil Tespiti*, Ankara 2011.

Alangoya, Yavuz, "Davanın Esasını Çözümleyecek veya Böyle Bir Sonuç Doğuracak Biçimde İhtiyati Tedbir Karar"ları Hakkında", *MÜHFD*, S. 2, Y. 2007, s. 325-344, (Anılış: Alangoya, İhtiyati Tedbir).

Alangoya, Yavuz, *Medeni Usul Hukukunda Vakıaların ve Delillerin Toplanmasına İlişkin İlkeler*, İstanbul 1979, (Anılış: Alangoya, İlkeler).

Alangoya, Yavuz/**Yıldırım**, M. Kâmil/**Deren-Yıldırım**, Nevhis, *Hukuk Muhakemeleri Kanunu Tasarısı Değerlendirme ve Önerileri*, İstanbul 2006, (Anılış: Alangoya/Yıldırım/Deren-Yıldırım, Değerlendirme ve Öneriler).

Alangoya, Yavuz/**Yıldırım**, Mehmet Kâmil/**Deren-Yıldırım**, Nevhis, *Medenî Usul Hukuku Esasları*, Tıpkı 8. Baskı, İstanbul 2011, (Anılış: Alangoya/Yıldırım/Deren-Yıldırım, Medeni Usul).

Albayrak, Hakan, "Geçici Hukuki Himaye Tedbirlerinde Yaklaşık İspat", *Terazi Hukuk Dergisi*, C. 4, S. 31, Y. 2009, s. 79-98, (Anılış: Albayrak, Makale).

Albayrak, Hakan, *Medeni Usul ve İcra İflas Hukukunda Yaklaşık İspat*, Ankara 2013, (Anılış: Albayrak, Yaklaşık İspat).

- Albuz**, Nilüfer, Marka Hukukunda Geçici Hukuki Korumalar, Dokuz Eylül Üniversitesi SBE, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İzmir 2012.
- Ansay**, Sabri Şakir, Hukuk Yargılama Usulleri, 7. Baskı, Ankara 1960, Güzel Sanatlar Matbaası.
- Antalya**, Osman Gökhan, Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Cilt: V/1, 2, 2. Baskı, Ankara 2019.
- Antalya**, Osman Gökhan/**Topuz**, Murat, Eşya Hukuku, Cilt IV: 1, 3. Baskı, Ankara 2019.
- Arıkan**, Serdar, "Endüstriyel Tasarımlarla İlgili İhtiyati Tedbirler", Legal FSHD, C. 1, S. 3, Y. 2005, s. 745-767, (Anılış: Arıkan, İhtiyati Tedbirler).
- Arıkan**, Serdar, "Fikrî Hakların Etkin Korunması Alanındaki Mevcut Eksiklikler Çözüm Önerileri ve Türkiye'deki Durum", Legal FSHD, C. 1, S. 2, Y. 2005, s. 355-384, (Anılış: Arıkan, Çözüm Önerileri).
- Arkan**, Sabih, "Marka Hakkının Tüketilmesi", Prof. Dr. Ali Bozer'e Armağan, Ankara 1998, s. 197-208, (Anılış: Arkan, Marka Hakkının Tüketilmesi).
- Arkan**, Sabih, "Marka Hakkına Tecavüz-İşaretin Markasal Olarak Kullanılması Zorunluluğu?", BATİDER, C. 20, S. 3, Y. 2000, s. 5-13, (Anılış: Arkan, Markasal Kullanım).
- Arkan**, Sabih, Marka Hukuku Cilt: I, Ankara 1997, (Anılış: Arkan, C. I).
- Arkan**, Sabih, Marka Hukuku Cilt: II, Ankara 1998, (Anılış: Arkan, C. II).
- Arslan**, Ramazan, "Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun Geçici Hukuki Korumalar Konusunda Getirdiği Yenilikler", Bankacılar Dergisi, S. Özel Sayı, Y. 2013, s. 7-29.
- Arslan**, Ramazan/**Yılmaz**, Ejder/**Taşpınar Ayvaz**, Sema/**Hanağası**, Emel, Medenî Usul Hukuku, 7. Baskı, Ankara 2021.
- Arslandoğan**, Birce, Medeni Yargılama Hukukunda Delil Tespiti, 2. Baskı, İstanbul 2020.
- Arslanlı**, Halil, Fikri Hukuk Dersleri II: Fikir ve Sanat Eserleri, İstanbul 1954, İstanbul Üniversitesi Yayınları.
- Aşık**, İbrahim, "Borçlu ve Ailesinin Yaşamı İçin Gerekli Mal ve Alacakların Hacedilmezliği Bu Kurallarda Değişiklik İhtiyacı", Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Kazancı Hakemli Hukuk Dergisi, C. 7, S. 87-88, Y. 2007, s. 34-74.
- Atalay**, Esra, "Yargısal Temel Haklar", Prof. Şükrü Postacıoğlu'na Armağan, İzmir 1997, s. 437-454, (Anılış: Atalay, Esra).

- Atalay**, Oğuz, Menfi Vakıaların İspatı, İzmir 2001, (Anılış: Atalay, Menfi).
- Atalay**, Oğuz, Pekcanitez Usûl Medenî Usûl Hukuku, C. II, 15. Bası, İstanbul 2017, (Anılış: Atalay, Pekcanitez Usûl).
- Atalı**, Murat, Medenî Usûl Hukukunda Aleyhe Bozma Yasası, Ankara 2014, (Anılış: Atalı, Aleyhe Bozma).
- Atalı**, Murat, Pekcanitez Usûl Medenî Usûl Hukuku, C. I, 15. Bası, İstanbul 2017, (Anılış: Atalı, Pekcanitez Usûl).
- Atalı**, Murat/**Ermenek**, İbrahim/**Erdoğan**, Ersin, Medenî Usûl Hukuku, 4. Baskı, Ankara 2021.
- Ayer**, Burak, İhtiyati Tedbir Kararına Karşı Başvuru Yolları, Marmara Üniversitesi SBE, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2020.
- Ayhan**, Rıza/**Çağlar**, Hayrettin/**Özdamar**, Mehmet, Ticari İşletme Hukuku Genel Esaslar, 14. Baskı, Ankara 2021.
- Ayhan**, Rıza/**Çağlar**, Hayrettin/**Yıldız**, Burçak/**İmirlioğlu**, Dilek, Sinaî Mülkiyet Hukuku, Ankara 2021.
- Ayiter**, Nuşin, Hukukta Fikir ve San'at Ürünleri, 2. Baskı, Ankara 1981, Sevinç Matbaası.
- Ayoğlu**, Tolga, "Marka Hakkında Tecavüz Davalarında Tescil İşleminin Hukuka Aykırılığı Savunması", FMR, C. 7, S. 1, Y. 2007, s. 13-47, (Anılış: Ayoğlu, Tecavüz Davalarında).
- Ayoğlu**, Tolga, Marka Hakkının Tüketilmesi, Galatasaray Üniversitesi SBE, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2001, (Anılış: Ayoğlu, Marka Hakkının Tüketilmesi).
- Balkar**, Süheyla, Uluslararası Ticari Tahkim ve Geçici Hukuki Koruma Tedbirleri, Galatasaray Üniversitesi SBE, Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul 2010.
- Başözen**, Ahmet, "Güncel Yargıtay Kararları Işığında İhtiyati Tedbirlerde Yaklaşık İspat Ve İhtimal Kavramı", DEÜHFD, Prof. Dr. Hakan Pekcanitez'e Armağan, C. 16, S. Özel Sayı, Y. 2014, s. 653-694.
- Başpınar**, Veysel, Mülkiyet Hakkını İhlal Eden Müdahaleler, Ankara 2009.
- Belgesay**, Mustafa Reşit, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu Şerhi, I Teoriler, 3. Baskı, İstanbul 1948, Duygu Matbaası.
- Berkin**, Necmeddin, Medenî Usul Hukuku Esasları, İstanbul 1969, Hamle Matbaası.

- Bilge, Necip/Önen, Ergun**, Medeni Yargılama Hukuku Dersleri, 3. Baskı, Ankara 1978.
- Bolayır, Nur**, Medenî Usûl Hukuku'nda Hâkimin Hukuku Re'sen Uygulaması İlkesi, İstanbul 2019.
- Boran Güneysu, Nilüfer**, Medenî Usûl Hukukunda Karar, Ankara 2014.
- Bozgeyik, Hayri**, Marka Hakkının Korunması, 2. Baskı, İstanbul 2019.
- Budak, Ali Cem**, "Alangoya'ya Göre Yargılamanın Amacı ve Hâkimin Gerçeği Aramaktan Vazgeçmesi", İMÜHFD, C. 6, S. 2, Y. 2019, s. 33-44, (Anılış: Budak, Yargılamanın Amacı).
- Budak, Ali Cem**, Medeni Usul Hukukunda Üçüncü Kişilerin Haklarının Korunması, İstanbul 2000, (Anılış: Budak, Üçüncü Kişiler).
- Budak, Ali Cem/Karaaslan, Varol**, Medenî Usul Hukuku, 5. Baskı, İstanbul 2021.
- Büyükkılıç, Gül**, Marka Hukukunda Tanınmış Markanın Sulandırmaya Karşı Korunması, İstanbul 2019.
- Can, Okan**, "Marka Hukukunda İhtiyati Tedbir Kavramı", Prof. Dr. Hüseyin Hatemi'ye Armağan, I. Cilt, İstanbul 2009, s. 503-518.
- Cengiz, Dilek**, Türk Hukukunda İktibas Veya İltibas Yoluyla Marka Hakkına Tecavüz, İstanbul 1995.
- Çağlar, Hayrettin**, Marka Hukuku Temel Esaslar, 2. Baskı, Ankara 2015.
- Çalışkan, Zeynep**, Milletlerarası Usul Hukukunda Teminat, İstanbul 2013.
- Çetin, Hülya**, "Sınai Mülkiyet Haklarının Korunmasına İlişkin Gümrük Tedbirleri ile Hakların Esasına İlişkin Hükümlerin İlişkisi", 6769 Sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu Sempozyumu (9-10 Mart 2017), ed. Prof. Dr. Feyzan Hayal Şehirli Çelik, Ankara 2017, s. 545-608.
- Çetinkaya, Mehmet**, "İhtiyati Tedbirler", Adalet Dergisi, S. 11, Y. 1972, s. 773-788.
- Çetintürk, Ekrem**, Marka Taklitçiliği Suçu, Ankara 2019.
- Çiçekçi, Çiğdem**, Markaya Özgü Kullanım Kavramı ve Markaya Tecavüz Fiilleri, Dokuz Eylül Üniversitesi SBE, Yayınlanmamış Doktora Tezi, İzmir 2007.
- Çiftçi, Pınar**, İcra Hukukunda Menfaat Dengesi, Ankara 2010.
- Çolak, Uğur**, Türk Marka Hukuku, 4. Baskı, İstanbul 2018.
- Deren-Yıldırım, Nevhis**, "Dava Şartı Olarak Hukuki Himaye İhtiyacına Eleştirel Bir Bakış", Yargıtay Dergisi, C. 21, S. 3, Y. 1995, s. 224-243, (Anılış: Deren-Yıldırım, Hukuki Himaye İhtiyacı).

- Deren-Yıldırım**, Nevhis, “Marka Hukukunda İhtiyati Tedbirlere İlişkin Bazı Sorunlar”, Bilgi Toplumunda Hukuk-Ünal Tekinalp’e Armağan, C. II, İstanbul 2003, s. 199-207, (Anılış: Deren-Yıldırım, Sorunlar).
- Deren-Yıldırım**, Nevhis, “Medenî Usûl Hukuku’nun Evrenselleşmesi Yolunda İhtiyati Tedbir Alanında Yabancı Hukukun Etkileri”, (Çev. Hamide Özden Özkaya), Prof. Dr. Ergun Önen’e Armağan, İstanbul 2003, s. 305-317, (Anılış: Deren-Yıldırım, Evrenselleşme).
- Deren-Yıldırım**, Nevhis, Haksız Rekabet Hukuku İle Fikri ve Sınai Mülkiyet Hukuku’nda İhtiyati Tedbirler, 2. Baskı, İstanbul 2002, (Anılış: Deren-Yıldırım, İhtiyati Tedbirler).
- Deren-Yıldırım**, Nevhis, Türk, İsviçre ve Alman Medeni Usul Hukukunda Kesin Hükümün Sübjektif Sınırları, İstanbul 1996, (Anılış: Deren-Yıldırım, Kesin Hüküm).
- Dinç**, Mutlu/**Bahadır**, Çilem/**Üner**, Ezel, Hukuk Muhakemeleri Kanunu (Gerekçeli-Karşılaştırmalı), 13. Baskı, Ankara 2017.
- Dirikkan**, Hanife, Tanınmış Markanın Korunması, Ankara 2003.
- Doğan**, Beşir Fatih, “Türk, Alman ve Avrupa Birliği Hukukuna Göre Marka Olamayacak İşaretlerin Kullanım Sonucu Ayırt Edici Nitelik Kazanarak Tescil Edilebilirliği Sorunu”, FMR, C. 6, S. 3, Y. 2006, s. 17-42.
- Doğru**, Osman/**Nalbant**, Atilla, İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi Açıklama ve Önemli Kararlar, 1. Cilt, 2. Baskı, İstanbul 2016.
- Duran**, Osman, Medenî Usûl Hukukunda Taleple Bağlılık İlkesi, Ankara 2020.
- Ege**, Önder, 6769 Sayılı Sınai Mülkiyet Kanununa Göre Marka Hakkına Tecavüz ve Hukuksal Korunma Yolları, 2. Baskı, Ankara 2021.
- Ekşi**, Nuray, Hukuk Muhakemeleri Kanunu’nda Tahkim (6100 Sayılı HMK md. 407-444), İstanbul 2013.
- Epçeli**, Sevgi, Marka Hukukunda Karıştırılma İhtimali, İstanbul 2006.
- Ercan Özler**, Meltem, Medenî Usûl Hukuku’nda Dava Konusu, İstanbul 2019.
- Ercan**, İbrahim, Medeni Usul Hukukunda İhtiyati Tedbir, Selçuk Üniversitesi SBE, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Konya 1992.
- Erdil**, Engin, Fikri Mülkiyet Hukuku Ders Kitabı, 2. Bası, İstanbul 2021.
- Erdoğan**, Ersin, “6769 Sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu Çerçevesinde Patent Hakları Açısından Öngörülen İhtiyati Tedbirlere İlişkin Bazı Düşünceler”, TFM, C. 3, S. 1, Y. 2017, s. 47-65.

- Erel**, Şafak N., Türk Fikir ve Sanat Hukuku, Ankara 1998.
- Erişir**, Evrim, Geçici Hukukî Korumanın Temelleri ve İhtiyatî Tedbir Türleri, İstanbul 2013.
- Eymirlioğlu**, Zerrin, “6769 Sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu’nda Tecavüzün Mevcut Olmadığına İlişkin Davalar ve Dava Açılmayacak Kişiler”, 6769 Sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu Sempozyumu (9-10 Mart 2017), ed. Prof. Dr. Feyzan Hayal Şehirli Çelik, Ankara 2017, s. 627-638.
- Gaul**, Hans Friedhelm, “Yargılamanın Amacı Güncelliğini Koruyan Bir Konu”, (Çev. Nevhis Deren-Yıldırım), İlkeler Işığında Medeni Yargılama Hukuku, 8. Baskı, İstanbul 2016, (Der. M. Kamil Yıldırım), s. 75-105.
- Gemalmaz**, H. Burak, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinde Mülkiyet Hakkı, İstanbul 2009.
- Giray**, Rabia Eda, Markanın Devri Ve Devir Hükmü Doğuran Diğer İşlemler, Marmara Üniversitesi SBE, Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul 2010.
- Göksu**, Mustafa, “Hukuk Muhakemeleri Kanununa Göre İhtiyatî Tedbirin Uygulanmasını Talep Etme Zorunluluğu”, DEÜHFD, Prof. Dr. Hakan Pekcanitez’e Armağan, C. 16, S. Özel Sayı, Y. 2014, s. 1253-1273.
- Görgün**, L. Şanal/Börü, Levent/Kodakoğlu, Mehmet, Medenî Usûl Hukuku, 10. Baskı, Ankara 2021.
- Gözübüyük**, A. Şeref/Gölcüklü, Feyyaz/Saygılı, Abdurrahman, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Uygulaması, 12. Baskı, Ankara 2019.
- Gülpinar**, Mert Kaan, 556 Sayılı MarkHKH Hükümleri Çerçevesinde Marka Hakkının Tüketilmesi İlkesi, İstanbul 2014.
- Gün**, Buket, Marka Hukukunda Birlikte Var Olma, İstanbul 2019.
- Günay İnan**, Esra, Aile Hukukunda Geçici Hukukî Himaye Tedbirleri, Ankara 2018.
- Güneş**, İlhami, “Sınai Mülkiyet Kanunu Kapsamında Delil Tespiti, İhtiyatî Tedbirler ve Hızlı İmha Süreci”, 6769 Sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu Sempozyumu (9-10 Mart 2017), ed. Prof. Dr. Feyzan Hayal Şehirli Çelik, Ankara 2017, s. 525-542, (Anılış: Güneş, Sempozyum).
- Güneş**, İlhami, Sınai Mülkiyet Kanunu Işığında Uygulamalı Marka Hukuku, 3. Baskı, Ankara 2021, (Anılış: Güneş, Marka Hukuku).
- Hanağası**, Emel, Davada Menfaat, Ankara 2009.
- Hırş**, Ernest, Fikrî ve Sınai Haklar, Ankara 1948, Ankara Basımevi.

- İlcalı, İlknur Banu/Yönet, Önder/Şahin, Şafak/Suher, Hasan Kemal, “Algılanan Marka Benzerliğinin; Marka Sadakati, Marka Tatmini Ve Servis Kalitesi İle Olan İlişkisi: Kargo Kategorisine Yönelik Bir Araştırma”, Marmara Üniversitesi Öneri Dergisi, C. 12, S. 46, Y. 2016, s. 295-319.**
- İmirlioğlu, Dilek, Marka Hukukunda Ayırt Edicilik ve Markanın Ayırt Ediciliğinin Zedelenmesi, 2. Baskı, Ankara 2018.**
- İnceoğlu, Sibel, Adil Yargılanma Hakkı: Anayasa Mahkemesine Bireysel Başvuru El Kitapları Serisi-4, Ankara 2018.**
- İyilikli, Ahmet Cahit, Hukuk Yargılamasında Kesin Hüküm, 2. Baskı, Ankara 2020.**
- Kale, Serdar, Marka Davalarında Yargılama Usulü, Ankara 2020.**
- Kapanıcı, Kadir Berk, “Tahkimde İhtiyati Tedbirlere İlişkin Bazı Meseleler”, Atâ Sakmar’a Armağan, GSÜHFD, S. 1, Y. 2011, s. 521-537.**
- Kaplan, Mikail Bora, Sınai Mülkiyet Kanunu’nda İhtiyati Tedbirler, İstanbul 2018.**
- Kara, Elif, Türk Marka Hukukunda Gerçek Hak Sahipliği İlkesi, İstanbul 2018.**
- Karafakih, İsmail Hakkı, Hukuk Muhakemeleri Usulü Esasları, Ankara 1952, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Yayınları.**
- Karan, Gülay, “AB Mevzuatıyla Mukayeseli Olarak Taklit Markalı Ürünlere İlişkin Gümrük Uygulamaları: El Koyma ve İmha Prosedürü”, I. İstanbul Fikri Mülkiyet Hukuku Sempozyumu: 05-06 Mayıs 2005, İstanbul 2005, s. 27-44.**
- Karan, Hakan/Kılıç, Mehmet, Markaların Korunması-556 Sayılı KHK Şerhi ve İlgili Mevzuat, Ankara 2004.**
- Kavlak, Bengül, “Marka Hukukunda İhtiyati Tedbirlerin 6100 Sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu Işığında Değerlendirilmesi”, Yaşar Üniversitesi E-Dergisi, Prof. Dr. Aydın Zevkliler’e Armağan-C. II, C. 8, S. Özel Sayı, Y. 2013, s. 1525-1553.**
- Kaya, Arslan, Marka Hukuku, İstanbul 2006.**
- Kervankıran, Emrullah, “Markaların Miras Yoluyla İntikali ve Miras Kalan Markalardan Türetilen Yeni Markalar Üzerindeki Mülkiyet Hakkının Hukuki Niteliği”, İKÜHFD, C. 16, S. 2, Y. 2019, s. 173-184, (Anuluş: Kervankıran, Miras Yoluyla İntikali).**
- Kervankıran, Emrullah, “Markanın Müşterek (Paylı) Mülkiyete Konu Olması ve Bu Bağlamda Ortaya Çıkabilecek Sorunlar”, Prof. Dr. Hamdi Yasa-man’a Armağan, İstanbul 2017, s. 393-408, (Anuluş: Kervankıran, Müşterek Mülkiyet).**

- Kılıçoğlu**, Ahmet M., Sınai Haklarla Karşılaştırmalı Fikri Haklar, 7. Baskı, Ankara 2021, (Anılış: Kılıçoğlu, Ahmet M.).
- Kılıçoğlu**, Evren, Haksız İhtiyati Tedbirden ve İhtiyati Hacizden Doğan Sorumlulukta Zamanaşımı, Sakarya Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 5, S. 1, Y. 2017, s. 31-82, (Anılış: Kılıçoğlu, Evren).
- Kırca**, İsmail, "Tescilli Markanın Başvuru Eserlerinde Yer Alması", BATİDER, C. 22, S. 2, Y. 2003, s. 5-14.
- Kiper**, Sabire, Fikri Mülkiyet Haklarının Korunmasının Ekonomik Büyüme Üzerindeki Etkisi: OECD Ülkeleri Üzerine Bir Uygulama, Ankara 2020.
- Kleist**, Heinrich von, Michael Kohlhaas (Fotoğraflı Klasikler), (Çev. Bilge Uğurlar-Türkis Noyan), İstanbul 2018, Can Yayınları.
- Konuralp**, Cengiz Serhat, "6100 Sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'na Göre İhtiyati Tedbirler", İÜHFM, Prof. Dr. Ersin Çamoğlu'na Armağan, C. 71, S. 2, Y. 2013, s. 225-274, (Anılış: Konuralp, C. S., Makale).
- Konuralp**, Cengiz Serhat, İcra ve İflas Hukukunda İhtiyati Tedbirler, İstanbul 2013, (Anılış: Konuralp, C. S., İhtiyati Tedbirler).
- Konuralp**, Haluk, Medenî Usul Hukukunda İspat Kurallarının Zorlanan Sınırları, Tıpkıbasım, Ankara 2009, (Anılış: Konuralp, H., Zorlanan Sınırlar).
- Korkmaz**, Ramazan, Haksız İhtiyati Tedbir Ve İhtiyati Hacizden Kaynaklanan Tazminat Davası, İstanbul 2020.
- Köksoy**, Mesut, İcra Hukukunda Hukuki Güvenlik İlkesi, Ankara 2018.
- Kuru**, Baki, Hukuk Muhakemeleri Usulü, C. IV, 6. Bası, İstanbul 2001, (Anılış: Kuru, C. IV).
- Kuru**, Baki, İcra ve İflas Hukuku El Kitabı, 2. Baskı, Ankara 2013, (Anılış: Kuru, İcra El Kitabı).
- Kuru**, Baki/Aydın, Burak, Medenî Usul Hukuku El Kitabı, Cilt II, 2. Baskı, Ankara 2021, (Anılış: Kuru/Aydın, Usul El Kitabı, Cilt II).
- Kuru**, Baki/Aydın, Burak, İstinaf Sistemine Göre Yazılmış Medenî Usul Hukuku Ders Kitabı, 6. Baskı, Ankara 2021, (Anılış: Kuru/Aydın, Usul Ders Kitabı).
- Kuru**, Baki/Budak, Ali Cem, Tespit Davaları, 2. Baskı, İstanbul 2010.
- Küçükali**, Canan, Fikri Hakların İhlalinden Kaynaklanan Tazminat Davası, 2. Baskı, Ankara 2021.
- Mıstaçoğlu**, Yasemin, Medeni Usul Hukukunda İhtiyati Tedbir Yargılaması, İstanbul 2020.

- Muşul**, Timuçin, Haciz ve Hacze İştirak, Ankara 2019.
- Namlı**, Mert, Türk ve Fransız Medeni Usul Hukuku'nda Yargılamanın Yenilenmesi, İstanbul 2014.
- Nomer Ertan**, N. Füsün, Haksız Rekabet Hukuku, İstanbul 2016.
- Nomer**, Haluk Nami/**Ergüne**, Mehmet Serkan, Eşya Hukuku, 7. Bası, İstanbul 2019.
- Nomer**, N. Füsün, "Tanınmış Marka: Nike", Prof. Dr. Erdoğan Moroğlu'na 65.Yaş Günü Armağanı, İstanbul 1999, s. 485-507.
- Ocak**, Nazmi, "Markalarda Tescilin Sağladığı Korumanın Kapsamı", Prof. Dr. Ali Bozer'e Armağan, Ankara 1998, s. 269-286.
- Odman**, N. Ayşe, Fikri Mülkiyet Hukuku İle Rekabet Hukukunun Teknolojik Yeniliklerin Teşvikindeki Rolü, Ankara 2002.
- Oğuz**, Arzu, "Tanınmış Marka ve Tanınmış Marka Ölçütlerinin Uygulanması", Terazi Hukuk Dergisi, C. 13, S. 140, Y. 2018, s. 35-48, (Anılış: Oğuz, Arzu).
- Oğuz**, Sefer, "Marka Hakkına Tecavüz Halleri", Fikri Mülkiyet Hukuku Çalıştayı Bildiriler Kitabı (19-22 Aralık 2019), s. 245-260, (Anılış: Oğuz, Sefer).
- Oğuzman**, M. Kemal/**Seliçi**, Özer/**Oktay-Özdemir**, Saibe, Eşya Hukuku, 22. Baskı, İstanbul 2020.
- Oktay Özdemir**, Saibe, Sınai Haklara İlişkin Lisans Sözleşmeleri ve Rekabet Hukuku Düzenlemelerinin Lisans Sözleşmelerine Uygulanması, İstanbul 2002.
- Okur**, Mustafa, Adli Teminat, Ankara 2011.
- Okutan Nilsson**, Gül, "Sesler, Renkler ve Kokular Marka Olarak Tescil Edilebilir mi? Avrupa Toplulukları Mahkemesinin Üç Kararı", MHB, Prof. Dr. Gülören Tekinalp'e Armağan, C. 23, S. 1-2, Y. 2003, s. 579-598.
- Ongan**, Burak, Sınai Haklara İlişkin Lisans Sözleşmelerinde Tarafların Hukuki Durumu, Ankara 2007.
- Orhan**, Şafak, Boşanma Davasında Geçici Hukuki Koruma Tedbirleri, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi SBE, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara 2016.
- Öçal**, Akar, Türk Hukukunda Markaların Himayesi, Ankara 1967, Sevinç Matbaası.
- Önen**, Ergun, Medeni Yargılama Hukuku, Ankara 1979, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları.

- Özbay**, İbrahim, 6100 Sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu Neler Getirdi?, 2. Baskı, Ankara 2013.
- Özbay**, İbrahim/**Korucu**, Yavuz, Hukuk Muhakemeleri Kanunu Çerçevesinde Tahkim (HMK m. 407-444), Ankara 2016.
- Özbek**, Mustafa Serdar, "Tapu Kütüğüne Şerh Edilen Çekişmeli Hakların Korunmasına İlişkin İhtiyati Tedbir Kararlarının Doğurduğu Tasarruf Kısıtlamaları", Başkent Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 3, S. 1, Y. 2017, s. 65-91, (Anılış: Özbek, Şerh).
- Özbek**, Mustafa Serdar, Avrupa Birliği ve Türk Hukukunda İlâmlı İcranın Etkinliği II. Cilt, 4. Baskı, Ankara 2018, (Anılış: Özbek, İlâmlı İcra).
- Özdemir**, Mehmet, Yargıtay ve İstinaf Uygulamasında Geçici Hukuki Korumalar, 2. Baskı, Ankara 2021.
- Özekes**, Muhammet, "Fikir ve Sanat Eserleri Hukukunda İhtiyati Tedbir", DEÜHFD, C. 4, S. 2, Y. 2002, s. 89-138, (Anılış: Özekes, İhtiyati Tedbir).
- Özekes**, Muhammet, "İhtiyati Haciz Kararlarının Gerekçeli Olması ve Kanun Yoluna Başvuru-Bir Karar Üzerine Değerlendirme", Yavuz Alangoya'ya Armağan, İstanbul 2007, s. 469-484, (Anılış: Özekes, Değerlendirme).
- Özekes**, Muhammet, "Konkordatoya Başvuru ve Geçici Mühlet Kararı", 7101 Sayılı Kanunla Konkordato ve Elektronik Tebligat Konularında Getirilen Yenilikler, Lexpera Seminer, İstanbul 4 Mayıs 2018, ed. Muhammet Özekes, İstanbul 2018, s. 43-83, (Anılış: Özekes, Yenilikler).
- Özekes**, Muhammet, "Medenî Yargılama Hukukunda Geçici Hukukî Korumalar (Kıta Avrupası Sistemine Bakış)", XVth International Association of Procedural Law World Congress İstanbul 2015, ed. Prof. Dr. Hakan Pekcanitez-Asst. Prof. Nur Bolayır-Asst. Prof. Cemil Simil, İstanbul 2016, s. 57-75, (Anılış: Özekes, Geçici Hukukî Korumalar).
- Özekes**, Muhammet, "Üst Derece Mahkemeleri Kararlarında Gerekçe", Türkiye'de İstinaf Mahkemelerinin Kurulmasından Sonra Yargıtay'ın Rolü Konferansı (3-4 Mayıs 2007), Ankara 2007, s. 72-99, (Anılış: Özekes, Gerekçe).
- Özekes**, Muhammet, İcra ve İflas Hukukunda İhtiyati Haciz, Ankara 1999, (Anılış: Özekes, İhtiyati Haciz).
- Özekes**, Muhammet, Medeni Usul Hukukunda Hukuki Dinlenilme Hakkı, Ankara 2003, (Anılış: Özekes, Hukuki Dinlenilme).
- Özekes**, Muhammet, Pekcanitez Usûl Medenî Usûl Hukuku, C. III, 15. Bası, İstanbul 2017, (Anılış: Özekes, Pekcanitez Usûl).

- Özekes**, Muhammet/Erişir, Evrim, "Konusu Para Alacağı Olan Geçici Hukuki Korumaların Karşılaştırılması ve Değerlendirilmesi", Legal MİHDER, C. 2, S. 3, Y. 2006, s. 1235-1274.
- Özel**, Çağlar, Marka Lisansı Sözleşmesi, 2. Bası, Ankara 2015.
- Özkan**, Barçın, Marka Hakkına Tecavüz Halinde Verilecek İhtiyati Tedbirler, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi SBE, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara 2019.
- Özkök**, Süleyman, İhtiyati Tedbirler (HUMK 101-113/A), Ankara 2002.
- Öztek**, Selçuk, "Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nda Geçici Hukukî Koruma Hükümlerinin Değerlendirilmesi", Medenî Usul ve İcra-İflâs Hukukçuları Toplantısı-X, İzmir, 1-2 Ekim 2012, s. 428-461, (Anılış: Öztek, Değerlendirme).
- Öztek**, Selçuk, "İsviçre Medeni Usul Kanununun İhtiyati Tedbirler Konusundaki Düzenlemesine Genel Bir Bakış", MÜHF-HAD, Prof. Dr. Nur Centel'e Armağan, C. 19, S. 2, Y. 2013, s. 259-269, (Anılış: Öztek, İsviçre Medeni Usul).
- Öztürk Akkartal**, Hanife/Taş Korkmaz, Hülya, "Sınaî Mülkiyet Hakkının Hükümsüzlüğüne veya İptaline Karar Verilmesi Sebebiyle Haksız İhtiyatî Tedbirden Dolayı Tazminat Davası ve Kusur Sorunu", İKÜHFD, Prof. Dr. iur. Merih Kemal Omağ'a Armağan-Cilt: III, C. 16, S. 2 (Özel Sayı), Y. 2017, s. 373-406.
- Paslı**, Ali, Uluslararası Antlaşmaların Türk Marka Hukukunun Esasına İlişkin Etkileri, İstanbul 2014.
- Pekcanitez**, Hakan, "Milletlerarası Tahkimde Geçici Hukuki Koruma Önlemleri", Milletlerarası Tahkim Semineri, ICC Türkiye Milli Komitesi, Ankara-10 Mart 2003, s. 115-152, (Anılış: Pekcanitez, Geçici Hukuki Koruma).
- Pekcanitez**, Hakan, "Hukuki Dinlenilme Hakkı", Prof. Dr. Seyfullah Edis'e. Armağan, İzmir 2000, s. 753-791, (Anılış: Pekcanitez, Hukuki Dinlenilme).
- Pekcanitez**, Hakan, Pekcanitez Usûl Medenî Usûl Hukuku, C. I, 15. Bası, İstanbul 2017, (Anılış: Pekcanitez, Pekcanitez Usûl, C. I).
- Pekcanitez**, Hakan, Pekcanitez Usûl Medenî Usûl Hukuku, C. II, 15. Bası, İstanbul 2017, (Anılış: Pekcanitez, Pekcanitez Usûl, C. II).
- Pekcanitez**, Hakan/Meriç, Nedim, Medenî Usûl Hukukunda Fer'i Müdahale, 2. Baskı, İstanbul 2020.
- Pekcanitez**, Hakan/Yeşilirmak, Ali, Pekcanitez Usûl Medenî Usûl Hukuku, C. III, 15. Bası, İstanbul 2017, (Anılış: Pekcanitez/Yeşilirmak, Pekcanitez Usûl).

- Pekdiñçer**, Remzi Tamer, Marka Hakkı ve Korunması, Marmara Üniversitesi SBE, Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul 2001.
- Pekdiñçer**, Tamer/**Tüzün**, Işıl, “Taklit Marka ve Gümrüklerde El Koyma”, Fikri Mülkiyet Hukuku Yıllığı 2010, ed. Doç. Dr. Tekin Memiş, İstanbul 2011, s. 474-510.
- Poroy**, Reha/**Tekinalp**, Ünal, “Marka Hakkına İlişkin Bazı Sorunlar”, Prof. Dr. Haluk Tandoğan’ın Hatırasına Armağan, Ankara 1990, s. 333-345.
- Postacıoğlu**, İlhan E./**Altay**, Sümer, Medenî Usûl Hukuku Dersleri, 8. Bası, İstanbul 2020.
- Rechberger**, Walter H., “Avusturya Medeni Yargulamasında Yargılamanın Hızlandırılması”, (Çev. M. Kamil Yıldırım), İlkeler Işığında Medeni Yargılama Hukuku, 8. Baskı, İstanbul 2016, (Der. M. Kamil Yıldırım), s. 1-16.
- Sakallıoğlu**, Nil Sızır, Tescilli Bir Markanın İzinsiz Olarak Gümrük İşlemlerine Tabi Tutulması, Gazi Üniversitesi SBE, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara 2019.
- Saldırım**, Mustafa, Öğretide ve Uygulamada Tüm Yönleriyle İhtiyati Haciz, Ankara 1997.
- Sarı**, Onur, Türk ve ABD Hukukunda Marka Hakkı Edinme Süreci, Ankara 2020.
- Sarısözen**, Serhat, “İhtiyati Tedbir Kararına Karşı Başvuru Yolu ve İçtihadı Birleştirme Kararı”, DEÜHFD, Prof. Dr. Hakan Pekcanitez’e Armağan, C. 16, S. Özel Sayı, Y. 2014, s. 1321-1350.
- Sekmen**, Orhan, “Türk Fikri Mülkiyet Hukuku Kapsamında Geçici Hukuki Korumalar”, Fikri Mülkiyet Hukuku Çalıştayı Bildiriler Kitabı (19-22 Aralık 2019), s. 401-461.
- Seven**, Vural, “Çek Keşidecisinin TTK m. 711/3’e Göre Verdiği Ödemeden Men Talimatının Hukuki Niteliği ve Ceza Kovuşturmasına Etkisi”, TBB Dergisi, C. 20, S. 70, Y. 2007, s. 284-301.
- Simil**, Cemil, “Bölge Adliye Mahkemelerinin İhtiyati Tedbir Kararı Verebilmesi ve Kararın Denetimi”, SDÜHFD, C. 10, S. 2, Y. 2020, s. 171-194.
- Soydan Bal**, Nilgün, “Marka Davalarında Bilirkişilik”, FMR, C. 20, S. 1, Y. 2018, s. 103-131.
- Stürner**, Michael, “Geçici Hukuki Himaye Tedbiri Kararlarının Kesin Hüküm Gücü Üzerine”, (Çev. Derya Belgin-Güneş), Prof. Dr. Ramazan Arslan’a Armağan, C. I, Ankara 2015, s. 349-372.
- Suluk**, Cahit, “AB ve Türk Hukukunda Tasarımların Kümülatif Olarak Korunması (Çoklu Koruma)”, FMR, C. 1, S. 3, Y. 2001, s. 43-72.

- Suluk, Cahit/Dumlupınar Balçık, Zeynep**, Fikri Mülkiyet Hukuku Mevzuatı, Ankara 2018.
- Suluk, Cahit/Karasu, Rauf/Nal, Temel**, Fikri Mülkiyet Hukuku, 5. Baskı, Ankara 2021.
- Şahin Sipahioğlu, Diren**, Marka Hakkına Tecavüz Sayılan Ve Sayılmayan Haller, Galatasaray Üniversitesi SBE, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2019.
- Şehirali Çelik, Feyzan Hayal**, "Sınai Mülkiyet Hakkı Tescilinin Anlamı Üzerine -SMK m. 155 Vesilesiyle Bir İnceleme-", BATİDER, C. 34, S. 2, Y. 2018, s. 33-90.
- Şehirali, Feyzan Hayal**, Patent Hakkının Korunması, Ankara 1998.
- Tanrıver, Süha**, Medenî Usûl Hukuku, C. I, 4. Bası, Ankara 2021, (Anılış: Tanrıver, C. I).
- Tanrıver, Süha**, Medenî Usûl Hukuku, C. II, 2. Bası, Ankara 2022, (Anılış: Tanrıver, C. II).
- Taş Korkmaz, Hülya**, Türk Hukukunda İhtiyati Tedbirler, Dicle Üniversitesi SBE, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Diyarbakır 1995.
- Taşpınar, Sema**, "Medeni Yargılama Hukukunda Amaç Sorunu", Av. Dr. Faruk Erem'e Armağan, TBB Yayınları, Ankara 1999, s. 759-787.
- Tatar, Dilara Buket**, Mülkiyet ve Fikrî Mülkiyetin Felsefi Temelleri, Ankara 2014.
- Tekinalp, Ünal**, Fikri Mülkiyet Hukuku, 5. Bası, İstanbul 2012.
- Tuncer Kazancı, İdil**, "Yargı Kararları ve 6100 Sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu Çerçevesinde İhtiyati Tedbirlere İlişkin Bazı Sorunlar", Legal MİHDER, C. 8, S. 23, Y. 2012, s. 75-126.
- Tuncer, İdil**, "Fikri Mülkiyet Hukukunda Tecavüzün Mevcut Olmadığının Tespiti", DEÜHFD, Prof. Dr. Bilge Umar'a Armağan, C. 11, S. Özel Sayı, Y. 2009, s. 617-650.
- Tunç Yücel, Müjgan**, "Haksız Rekabet Hukukunda Teminat Amaçlı İhtiyati Tedbirler", Prof. Dr. Ergun Önen'e Armağan, İstanbul 2003, s. 417-429, (Anılış: Tunç Yücel, Haksız Rekabet).
- Tunç Yücel, Müjgan**, HMK Uyarınca Tahkimde İhtiyati Tedbirler, Ankara 2013, (Anılış: Tunç Yücel, Tahkim).
- Turan, Sinem**, Medeni Usul Hukukunda Delil Tespiti Kurumunun Fonksiyonları, Ankara 2020.

- Tutumlu**, Mehmet Akif, Anayasa Mahkemesi Kararlarını İçeren, Gerekçeli ve Notlu Hukuk Muhakemeleri Kanunu Ve İlgili Mevzuat, 5. Baskı, Ankara 2017.
- Tüzüner**, Özlem, Faydalı Modelin Korunması ve Faydalı Modelin Korunmasına Uygulanacak Hukuk, İstanbul 2011.
- Umar**, Bilge/**Yılmaz**, Ejder, İsbat Yükü, İstanbul 1980, Kazancı Hukuk Yayınları.
- Uyar**, Talih, Yeni Konkordato Hukukumuzun Temel İlkeleri, 2. Baskı, Ankara 2019.
- Uzunallı**, Sevilay, Marka Hukuku, 2. Baskı, Ankara 2021, (Anılış: Uzunallı, Marka Hukuku).
- Uzunallı**, Sevilay, Markanın Korunmasının Kapsamı ve Tazminat Talebi, Ankara 2012, (Anılış: Uzunallı, Markanın Korunması).
- Ülgen**, Hüseyin/**Helvacı**, Mehmet/**Kaya**, Arslan/**Nomer Ertan**, N. Füsün, Ticari İşletme Hukuku, 7. Baskı, İstanbul 2021, (Anılış: Ülgen/Helvacı/Kaya/Nomer Ertan).
- Üstündağ**, Saim, İhtiyati Tedbirler (Geçici Hukuki Himaye (Koruma) Önlemleri), İstanbul 1981, Fakülteler Matbaası, (Anılış: Üstündağ, İhtiyati Tedbirler).
- Üstündağ**, Saim, Medeni Yargılama Hukuku, C. I-II, Gözden Geçirilmiş ve Yenilenmiş 7. Baskı, İstanbul 2000, (Anılış: Üstündağ, Medeni Yargılama).
- Yalçın**, Onur, Sınai Mülkiyet Haklarının Cebri İcrası, İstanbul 2021.
- Yardımcı**, Taner Emre, Hukuk Yargılamasında Somutlaştırma Yükü, İstanbul 2017.
- Yasaman**, Hamdi, "Tanınmış Marka Kriterleri ve İspatı Sorunu", Prof. Dr. Hüseyin Ülgen'e Armağan, C. 1, İstanbul 2007, s. 1189-1204.
- Yasaman**, Hamdi/**Altay**, Sıtkı Anlam/**Ayoğlu**, Tolga/**Yusufoğlu**, Fülürya/**Yüksel**, Sinan, Marka Hukuku 556 Sayılı KHK Şerhi, C. 1, İstanbul 2004, (Anılış: Yasaman/İlgili Bölüm Yazarı, Marka Hukuku).
- Yasaman**, Hamdi/**Altay**, Sıtkı Anlam/**Ayoğlu**, Tolga/**Yusufoğlu**, Fülürya/**Yüksel**, Sinan, Marka Hukuku 556 Sayılı KHK Şerhi, C. 2, İstanbul 2004, (Anılış: Yasaman/İlgili Bölüm Yazarı, Marka Hukuku).
- Yasaman**, Hamdi/**Ayoğlu**, Tolga/**Yusufoğlu Bilgin**, Fülürya/**Memiş Kartal**, Pınar/**Yüksel**, Sinan H./**Yasaman**, Zeynep, Yasaman Sınai Mülkiyet Kanunu Şerhi, Cilt III, Ankara 2021, (Anılış: Yasaman/İlgili Bölüm Yazarı, SMK Şerhi, Cilt III).
- Yaşasın**, Ali, Medeni Usul Hukuku'nda Delil Tespiti, Kadir Has Üniversitesi SBE, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2017.

- Yavaş**, Murat, "Medeni Yargılamanın Amacı Bağlamında İspat Yükü Kavramı", MUHF- HAD, C. 21, S. 2, Y. 2015, s. 741-762, (Anılış: Yavaş, İspat Yükü).
- Yavaş**, Murat, "Mehaz Kanun ile Türk Hukukunda ve Mukayeseli Hukukta Medeni Yargılamaya Hâkim Olan İlkeler ve Hâkimin Rolü", Prof. Dr. Yavuz Alangoya'ya Armağan, İstanbul 2007, s. 283-335, (Anılış: Yavaş, İlkeler).
- Yavaş**, Murat, Medeni Usul Hukukunda Delil Tespiti, Marmara Üniversitesi SBE, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 1999, (Anılış: Yavaş, Delil Tespiti).
- Yavaş**, Murat, Senetle İspat ve Senede Karşı Senetle İspat Kuralları ile Bu Kuralların İstisnaları, 2. Baskı, Ankara 2020, (Anılış: Yavaş, Senetle İspat).
- Yavuz**, Levent, "Sınai Mülkiyet Haklarında İhtiyati Tedbirler", İBD, S. Fikri ve Sınai Haklar Özel Sayısı, Y. 2007, s. 248-255.
- Yıldırım**, M. Kamil, Delillerin Değerlendirilmesi, İstanbul 1990.
- Yıldırım**, M. Kâmil/Deren-Yıldırım, Nevhis, İcra ve İflas Hukuku, 8. Baskı, İstanbul 2021.
- Yılmaz**, Ejder, Geçici Hukuki Himaye Tedbirleri, C. I, Ankara 2001, (Anılış: Yılmaz, Geçici Hukuki Himaye, C. I).
- Yılmaz**, Ejder, Geçici Hukuki Himaye Tedbirleri, C. II, Ankara 2001, (Anılış: Yılmaz, Geçici Hukuki Himaye, C. II).
- Yılmaz**, Ejder, Hukuk Muhakemeleri Kanunu Şerhi, 4. Cilt, 4. Baskı, Ankara 2021, (Anılış: Yılmaz, Şerh).
- Yılmaz**, Lerzan, Marka Olabilecek İşaretler ve Mutlak Tescil Engelleri, 2. Baskı, İstanbul 2017, (Anılış: Yılmaz, Lerzan).
- Yılmaz**, Orhan, İhtiyati Tedbirler, Konya 1963, İvriş Matbaası, (Anılış: Yılmaz, O.).
- Yılmaz**, Zehra Sanem, Sermaye Şirketlerinde Geçici Hukuki Korumalar (İhtiyati Tedbirler), Ankara 2004, (Anılış: Yılmaz, Z. S.).
- Yurtoglu Can**, Mücella, Marka Hukukunda Sessiz Kalmak Suretiyle Hak Kaybı, Ankara 2016.
- Yusufoğlu**, Fülurya, "Patent Davalarında İhtiyati Tedbirler", Fikri Mülkiyet Hukuku Yıllığı 2013, ed. Prof. Dr. Tekin Memiş, İstanbul 2015, s. 519-560.
- Yünlü**, Levent, "Fikri Mülkiyet Hakkı", MHB, Prof. Dr. Gülören Tekinalp'e Armağan, C. 23, S. 1-2, Y. 2003, s. 891-917.

ELEKTRONİK KAYNAKLAR:

2015/2424 sayılı AB Marka Tüzüğü, Çevrimiçi, (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32015R2424&from=EN>), E.T. 05.02.2021.

2015/2436 sayılı AB Direktifi, Çevrimiçi, (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32015L2436&from=EN>), E.T. 05.02.2021.

2017/1001 sayılı Yeni AB Marka Tüzüğü, Çevrimiçi, (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32017R1001&from=EN>), E.T. 15.04.2021.

Adalet İstatistikleri 2020, Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğü, Çevrimiçi, (https://adlisicil.adalet.gov.tr/Resimler/SayfaDokuman/1692021162011adale_ist-2020.pdf), E.T. 25.09.2021.

Adli İstatistikler 2019, Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğü, Çevrimiçi, (<https://adlisicil.adalet.gov.tr/Home/Index>), E.T. 25.11.2020.

Bastos, Wilson/Levy, Sidney J., “A History of The Concept of Branding: Practice and Theory”, *Journal of Historical Research in Marketing*, S. 4(3), 2012, s. 347-368, Çevrimiçi, (https://www.researchgate.net/publication/235265310_A_history_of_the_concept_of_branding_Practice_and_theory), E.T. 28.01.2021.

Çatma Bilen, Cansu, “Sessiz Kalma Yoluyla Hak Kaybı Adalet Divanı Genel Mahkemesi Tarafından Değerlendirildi: FLÜGEL Kararı (T-150/17)”, Çevrimiçi, (<https://iprgezgini.org/2020/06/26/sessiz-kalma-yoluyla-hak-kaybi-adalet-divani-genel-mahkemesi-tarafindan-degerlendirildi-flugel-karari-t-150-17/>), E.T. 10.03.2021.

Deren-Yıldırım, Nevhis, “Fikri Mülkiyet Hukuku İle Usul Hukukunun Çatışma Alanı: İhtiyati Tedbirler”, 2nci Fikri Haklar Hukuk Semineri, Fikri Mülkiyet Hakları Koruma Derneği, 28-29.06.2012, s. 21-26, Çevrimiçi, <https://docplayer.biz.tr/1760024-From-a-turkish-and-international-perspective---turk-ve-uluslararası-bakis-acisiyla-the-french-example.html>, E.T. 05.05.2021, (Anılış: Deren-Yıldırım, Çatışma Alanı).

Dergipark Akademik, (<https://dergipark.org.tr/en/>).

e-uyar Karar Arama, (<http://app.e-uyar.com/>).

Fikri ve Sınai Mülkiyet Haklarının Gümrüklerde Korunmasına İlişkin E-Başvuru Rehberi, Çevrimiçi, (<https://uygulama.gtb.gov.tr/FSMH/Klavuz/fsmhebasvururehberi.pdf>), E.T. 10.05.2021.

IPR- intensive industries and economic performance in the European Union, Industry- Level Analysis Report, September 2019, Third edition, European Patent Office & European Union Intellectual Property Office, s. 9-10, Çevrimiçi, (<https://euipo.europa.eu/tunnel-web/secure/webdav/guest/>

document_library/observatory/documents/IPContributionStudy/IPR-intensive_industries_and_economicin_EU/WEB_IPR_intensive_Report_2019.pdf), E.T. 20.02.2021.

Kazancı İçtihat Bilgi Bankası, (www.kazanci.com).

Khan, Saif Ullah/Mufti, Owais, “The Hot History & Cold Future Of Brands”, Journal of Managerial Sciences, S. 1(1), 2007, s. 75-87, Çevrimiçi, (https://www.researchgate.net/publication/235937759_The_Hot_History_and_Cold_Future_of_Brands), E.T. 28.01.2021.

Legalbank Elektronik Hukuk Bankası, (<https://legalbank.net/arama>).

Lexpera Hukuk Bilgi Sistemi: Mevzuat, İçtihat, Literatür, Örnekler, (www.lexpera.com).

Marka Tescil Başvurularına Ait Mal ve Hizmetlerin Sınıflandırılmasına İlişkin Tebliğ (RG. 30.12.2016, S. 29934), Çevrimiçi, (<https://www.turkpatent.gov.tr/TURKPATENT/commonContent/MClassification/>), E.T. 15.03.2021.

Mevbank Mevzuat Bankası ve İçtihat Programı, (www.lebiblyalkin.com.tr).

Moore, Karl /Reid, Susan, “The Birth Of Brand: 4000 Years Of Branding”, Business History, S. 50(4), 2008, s. 419-432, Çevrimiçi, (https://www.researchgate.net/publication/24112033_The_Birth_of_Brand_4000_Years_of_Branding_History), E.T. 28.01.2021.

Pekcanitez, Hakan/Atalay, Oğuz/Özekes, Muhammet, “Hukuk Muhakemeleri Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifinin (2020) Değerlendirilmesi”, 30.03.2020, Lexpera Blog, Çevrimiçi, (<https://blog.lexpera.com.tr/hmk-ile-bazi-kanunlarda-degisiklik-yapilmasina-dair-kanun-teklifinin-2020-degerlendirilmesi/>), E.T. 14.05.2021.

Resmi Gazete, (www.resmigazete.gov.tr).

Sinerji Mevzuat ve İçtihat Programı, (www.sinerjimevzuat.com.tr/).

Study on the overall functioning of the European Trade Mark System, Max Planck Institute for Intellectual Property and Competition Law, Munich 2011, Çevrimiçi, (https://www.ip.mpg.de/fileadmin/IP/pdf2/mpi_final_report_with_synopsis.pdf), E.T. 03.02.2021.

Tanınmış Markanın Belirlenmesine İlişkin WIPO-Paris Birliği Ortak Tavsiye Kararı (Joint Recommendation Concerning Provisions on The Protection of Well-Known Marks), Çevrimiçi, (<https://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/marks/833/pub833.pdf>), E.T. 22.03.2021.

- TRIPs Anlaşma Metni, Çevrimiçi, (https://www.wto.org/english/docs_e/legal_e/27-trips.pdf), E.T. 01.02.2021.
- Turcademy, Türkiye Akademik Yayınlar Platformu, (<https://www.turcademy.com/tr>).
- TÜRKPATENT, Başvuru ve Tescil İstatistikleri, Çevrimiçi, (<https://www.turkpatent.gov.tr/TURKPATENT/statistics/>), E.T. 20.02.2021.
- TÜRKPATENT, Kullanım İspatı Kılavuzu, 2017, Çevrimiçi, (<https://www.turkpatent.gov.tr/TURKPATENT/resources/temp/9E32295D-FB53-407B-B926-DB00D534EFEE.PDF>), E.T. 10.03.2021.
- TÜRKPATENT, Marka İnceleme Kılavuzu, 2021, Çevrimiçi, (<https://www.turkpatent.gov.tr/TURKPATENT/resources/temp/CFF1AE84-9563-42D6-BC18-1EF3597D01CC.pdf>), E.T. 20.08.2021.
- TÜRKPATENT, Markaların Tanınmışlık Düzeyleri İle İlgili Esaslar Ve Uygulaması Kararı, Çevrimiçi, (<https://www.turkpatent.gov.tr/TURKPATENT/resources/temp/500B9FBD-FDBA-4F34-A822-B73C72D84A80.pdf>), E.T. 22.03.2021.
- TÜRKPATENT, Sınai Mülkiyet Kanun Tasarısı Taslağı Karşılaştırma Tablosu, Çevrimiçi, (<https://www.turkpatent.gov.tr/TURKPATENT/resources/temp/3561F52F-7856-40BC-B7C3-1576E765B892.pdf>), E.T. 10.05.2021.
- Ulusal Tez Merkezi, (<https://tez.yok.gov.tr>).
- UYAP Emsal Karar, (<http://emsal.uyap.gov.tr/BilgiBankasiIstemciWeb/>).
- Wex Free Online Law Dictionaries, Çevrimiçi, (https://www.law.cornell.edu/wex/fishing_expedition), E.T. 30.05.2021.
- WIPO, "What is Intellectual Property?", Switzerland 2020, Çevrimiçi, (https://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/wipo_pub_450_2020.pdf), E.T. 26.01.2021.
- WIPO, Substantive Elements of Counterfeiting and Piracy - Mr. Louis Harms, Çevrimiçi, (https://www.wipo.int/edocs/mdocs/aspac/en/wipo_ipr_tyo_17/wipo_ipr_tyo_17_t11.pdf), E.T. 25.03.2021.
- Yargıtay Karar Arama, (<https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb>).
- Yördem**, Yılmaz, "Marka Hukukunda İhtiyati Tedbir", Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi, C. 6, S. 21, Y. 2007, s. 331-348, Çevrimiçi, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/69967>, E.T. 05.01.2021.

Dr. Burcu DEĞİRMENCİOĞLU

**WESTPHALIAN MODELDEN BUGÜNE
EGEMENLİĞİN DÖNÜŞÜMÜ BAĞLAMINDA**

YENİ DÜNYA DÜZENİNİN İNŞASI

**ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022**

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

**Westphalian Modelden Bugüne Egemenliğin Dönüşümü Bağlamında
Yeni Dünya Düzeninin İnşası**
Dr. Burcu Değirmencioğlu

Hukuk Yayınları Dizisi – 3174

Birinci Baskı : Ağustos, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8153 – 12 – 5

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com
 : adalety@adaletyayinevi.com

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : facebook.com/adaletyayinevi
 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Ay-bay Kırtasiye İnş. Gıda Paz. ve Tic. Ltd. Şti.
Sertifika No: 46661
Tel: (0 312) 472 58 55 - Ankara

KAYNAKLAR

1. KİTAP VE MAKALELER

- Açıkel, F. (2020). "Devletin Manevi Şahsiyeti ve Ulus Pedagojisi", s. 133. T. Bora (Ed.). *Modern Türkiye'de Siyasal Düşünce: Milliyetçilik*. (6.Baskı). C.4. (içinde s.117-123). İstanbul: İletişim.
- Adler, A.; Beyer, R. (2017). "Languages and Language Policies in Germany /Sprachen und sprachpolitik in Deutschland". Stickel, G. (Ed), *National Language Institutions and National Languages. Contributions to the EFNIL Conference*. (içinde s.221-242). Budapest: Research Institute for Linguistics, Hungarian Academy of Sciences.
- Agamben, G. (2004). *Auschwitz'den Artakalanlar: Tanık ve Arşiv*. (1.Basım). (Çev. Ali İhsan Başgöl). Ankara: Kitle.
- Ağaoğulları, M. A. (1986). "Halk Egemenliği ya da Ulus Egemenliğinin Kuramsal Temelleri Üzerine Birkaç Düşünce". *AÜSBFD*, 41(1), s.131-152.
- Ağaoğulları, M. A. (2009). "Özgürlük Arayışı ve Erkler Ayrımı". M. A. Ağaoğulları; F. Zabcı Ç.; E. Ergün (Ed.). *Kral Devletten Ulus Devlete*. (2. Baskı). (içinde s.355-472). Ankara: İmge.
- Ağaoğulları, M. A. (2013). "Aydınlanma: Düşünceler Yumağı". M. A. Ali Ağaoğulları (Ed.). *Sokrates'ten Jakobenlere Batı'da Siyasal Düşünceler*. (içinde s.517-540). İstanbul: İletişim
- Ağaoğulları, M. A. (2013), "Fransız Devrimi: Halk Sahneye Çıkıyor". M. A. Ağaoğulları. (Ed.). *Sokrates'ten Jakobenlere Batı'da Siyasal Düşünceler Tarihi*. (içinde s.597-632). İstanbul: İletişim.
- Ağaoğulları, M. A. (2013), "Niccolo Machiavelli: Prensın İktidarından Devlete". M. A. Ağaoğulları (Ed.). *Sokrates'ten Jakobenlere Batı'da Siyasal Düşünceler Tarihi*. (içinde s.319-354). İstanbul: İletişim.
- Ağaoğulları, M. A. (2013). "Bodin'den Hobbes'a Doğru". M. A. Ağaoğulları (Ed.), *Sokrates'ten Jakobenlere Batı'da Siyasal Düşünceler Tarihi*. (içinde s.401-426). İstanbul: İletişim.
- Ağaoğulları, M. A. (2020). *Ulus-Devlet ya da Halkın Egemenliği*. (3. Baskı). Ankara: İmge.
- Ağaoğulları, M. A.; Akal, C. B.; Köker, L. (1994). *Kral Devlet ya da Ölümlü Tanrı*. (1. Baskı). Ankara: İmge.
- Akad, M.; Vural Dinçkol, B.; Bulut, N. (2015). *Genel Kamu Hukuku*. (11.Basım). İstanbul: Der.
- Akandji- Kombe, J. F. (2008). *Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Kapsamında Pozitif Yükümlülükler*. (1.Baskı). Strasbourg: Avrupa Konseyi.

- Akar, R. (1998). "Bir Resmi Metin'den Planlı Türkçeleştirme Dönemi". *Birikim*. 110, s.68-75.
- Akbulut, O. (2012). "Resmi Dil ve Anayasalarda Düzenlenişi". *TBB Dergisi*. (102). s.115-148.
- Akıllıoğlu, T. (Temmuz- Aralık 1989). "Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve İç Hukukumuz". *AÜSBFD*, 44(3-4), s.155-173
- Akın, İ. (2013). *Devlet Doktrinleri*, İstanbul: Beta.
- Akkaya Kia, R. (2011), *Moderniteden Postmoderniteye: Egemenlik ve Hukuk*. İstanbul: Beta.
- Akkaya Kia, R. (2011). "1876 Kanun-i Esasi'nin 18.Maddesi Üzerine". *EÜHFD*. 15(3-4), s.35-45.
- Akpınarlı, N. (2010). *The Fragility of the 'Failed State' Paradigm*. Dordrecht: Brill.
- Aktürk, Ş. (2006). "Etnik Kategori ve Milliyetçilik: Tek Etnili, Çok Etnili ve Gayri-Etnik Rejimler". *Doğu Batı*. Y.9. 38. s.23-53.
- Albayrak, G. (2014). "Uluslararası Hukukta Küresel Anayasacılık Tartışması". *TBB Dergisi*. (113), s.19- 40.
- Algan, B. (2006). "Değişen Egemenlik Anlayışı ve Küreselleşme Bağlamında İnsan Hakları". *Kazancı Hakemli Hukuk Dergisi*, 27-28, s.65-99.
- Algan, B. (2007). *Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Hakların Korunması*. Ankara: Seçkin.
- Amir, G. (2018). "1648 or 1948? No Room For Westphalia in the Middle- East", *Journal of European History Law*, 9(1). s.99-106.
- Amstrong, J. A. (1982). *Nations Before Nationalism*. United States of America: The University of Carolina.
- Anayasa Mahkemesi. (2019). *Türkiye Cumhuriyeti Anayasası (Gerekçeli)*. (2.Baskı). Ankara: Anayasa Mahkemesi.
- Anayurt, Ö. (2004). *Avrupa İnsan Hakları Hukukunda Kişisel Başvuru Yolu*. Ankara: Seçkin.
- Anayurt, Ö. (2020). *Anayasa Hukuku Genel Kısım (Temel İlkeler, Kavram ve Kurumlar)*. (3.Baskı). Ankara: Seçkin.
- Anderson, B. (1995). *Hayali Cemaatler: Milliyetçiliğin Yayılması ve Kökenleri*. (2. Baskı). (Çev. İskender Savaşır). İstanbul: Metis.
- Anderson, D. G. (1988). "Power, Rhetoric and The State: A Theory of Presidential Legimacy". *The Review Politics*. 50(2), s. 198-214.
- Andreas, O. (Spring, 2001). "Sovereignty, International Relations and the Westphalian Myth", *International Organization*, 55(2), s. 251-287.
- Antisthenes, Diogenes. (2020). *Kinik Felsefe Fragmanları*. (1.Basım). (Der. ve Çev. C. Cengiz Çevik). İstanbul: Türkiye İş Bankası.
- Arendt, H. (2005). "Kant'ın Siyaset Felsefesi Üzerine Notlar". (Çev. Yasemin Tezgiden). *Cogito*. Sayı: 41-42, İstanbul: Yapı Kredi.

- Arendt, H. (2012). *Kötülüğün Sıradanlığı*. (2.Baskı). (Çev. Özge Çelik). İstanbul: Metis.
- Arendt, H. (2018). *Totalitarizmin Kaynakları-2: Emperyalizm*. (Çev. Bahadır Sina Şener). (6.Baskı). İstanbul: İletişim.
- Armaoğlu, F. (2020). *20.Yüzyıl Siyasi Tarihi (1914-1995)*. (27.Baskı). İstanbul: Kronik.
- Arsava, F. (2011). "Egemenlik ve Koruma Sorumluluğu". *GÜHFD*. 15(1), s.101-124.
- Asad, T. (2020). *Seküler Çeviriler: Ulus Devlet, Modern Benlik ve Hesapçı Akıl*. (1.Baskı). (Çev. Ferit Burak Aydar). İstanbul: Vakıfbank Kültür.
- Aslan, S. (2007). "'Citizen, Speak Turkish!': A Nation in the Making". *Nationalism and Ethnic Politics*. 13, s.245-272.
- Aslan, Z. (2014). "Türkiye'de Anayasa Şikayeti: Fırsatlar ve Çözümler". *Anayasa Yargısı*. (31), s.167-184.
- Aslan, Z. (2017). "Özsöz". M. İ. Koç, R. Kaplan (Ed.). *Bireysel Başvuru Kabul Edilebilirlik Kriterleri Rehberi*. (s.I-II) içinde. Ankara: Anayasa Mahkemesi.
- Atakan, A. (2010). "Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin Taksir Yetkisi Doktrinine İlişkin Bir İnceleme". *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi*. 16(3-4), s.29-36.
- Ataman, K. (2014). *Ulus Olmanın Kutsal Temeli: Sivil Din*. Ankara: Sentez.
- Ataman, K.; Vaughan, K. (2017). "When 'Civil Religion' Becomes 'Political Religion': The Special Case of Great Britain". *Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*. 58(2), s.145-159.
- Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Kurumu. (2006). *Atatürk'ün Söylev ve Demeçleri II (1906-1938)*. (5.Baskı). (Der. Nimet Arslan). Ankara: Türk İnkılâp Tarihi Enstitüsü.
- Aybay, R. (2016). *İnsan Hakları Evrensel Bildirisi ve Türkiye (1945-1948)*. (s.xi-xviii) içinde. İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi.
- Aybay, R. (2017). *İnsan Hakları Hukuku*. (3.Baskı). İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi.
- Aybay, R. (2020). *Genel Kamu Hukuku: 18.- 20. Yüzyıllarda Devlet*. (3.Baskı). İstanbul: Der.
- Aycan, N.; Uzunlar, M. Ş.; Aycan, Ş. (2018). "Liselerde Verilen Askerlik Derslerinin Tarihçesi". *Academia Journal of Sciences*. Özel Sayı-1, s.223-232.
- Aydın, F. (Ed.) (2014). *Avrupa Sosyal Şartı*. Yayın No.06. Ankara: Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı.
- Aydın, R. (2018). "Ulus, Uluslaştırma ve Devlet: Bir Modern Kavram Olarak Ulus Devlet". *Marmara Üniversitesi Siyasal Bilimler Dergisi*. 6(1), s.229 – 256.
- Aygen, A. (2017). *Hans Kohn'un Ulusçuluk Tipolojisi Kapsamında Modern Devlet'te Doğu ve Batı Ulusçuluğu Çatışması*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Bacon, F. (2016). *Seçme Aforizmalar*. (3.Basım). (Çev. C. Cengiz Çevik). İstanbul: Türkiye İş Bankası.

- Bahadır, A. (2018). "Anayasa Mahkemesi Kararlarının Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine Etkisi". *Anayasa Yargısı*. (35). s.135-145.
- Bal, A. (2019). "Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin Avrupa Konsensüsüne Başvurması". *DÜHFD*. 21(1), s.27-82.
- Bali, R. N. (2000). "‘Vatandaş Türkçe Konuş!’ veya Bir Ulus- Devletin Kuruluşunda Dil Birliğinin Gerçekleştirilmesi Çabaları". A. Galanti (Ed.). *Vatandaş Türkçe Konuş!*. (Çev. Ömer Türkoğlu). (Sunuş. Rifat N. Bali). (içinde s.5-8). Ankara: Kebikeç
- Balibar, E. (2000). "İrkçilik ve Milliyetçilik", (içinde s.50-87). Balibar, E.; Wallerstein, I. (Ed.). *İrk Ulus Sınıf: Belirsiz Kimlikler*. (3.Basım). (Çev. Nazlı Ökten). (içinde s.50-87). İstanbul: Metis.
- Balibar, E. (2000). "Ulus Biçimi: Tarih ve İdeoloji". Balibar, E.; Wallerstein, I. (Ed.). *İrk Ulus Sınıf: Belirsiz Kimlikler*. (3.Basım). (Çev. Nazlı Ökten). (içinde s.109-133). İstanbul: Metis.
- Balibar, E.; Wallerstein, I. (Ed.). *İrk Ulus Sınıf: Belirsiz Kimlikler*. (Çev. Nazlı Ökten). (3.Basım). İstanbul: Metis.
- Batum, S. (1996). *Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi ve Türkiye*. İstanbul: Kavram.
- Bauman, Z. (2003). *Yasa Koyucular ve Yorumcular: Modernite, Postmodernite ve Entellektüeller Üzerine*. (2.Basım). (Çev. Kemal Atakay). İstanbul: Metis.
- Bauman, Z. (2013). *Modernite, Kapitalizm, Sosyalizm*. (1.Baskı). (Çev. F. Doruk Ergun). İstanbul: Say.
- Bauman, Z. (2016). *Modernite ve Holokaust*. (Çev. Süha Sertabiboğlu). İstanbul: Alfa.
- Bauman, Z. (2018). *Avrupa: Bitmemiş Bir Macera*. (Çev. Akın Emre Pilgir). İstanbul: Ayrıntı.
- Bauman, Z. (2019). *Akışkan Modernite*. (4.Baskı). (Çev. Sinan Okan Çavuş). İstanbul: Can.
- Bauman, Z. (2020). *Modernlik ve Müphemlik*. (4.Baskı). (Çev. İsmail Türkmen). İstanbul: Ayrıntı.
- Bayly, C. A. (2018). *Modern Dünyanın Doğuşu*. (2. Baskı), (Çev. M. Neva Şellaki). İstanbul: Ayrıntı Yayınları.
- Bealey, F.; Johnson, A. G. (1999). *The Blackwell Dictionary of Political Science*, Oxford: Blackwell.
- Beaulac, S. (2000). "The Westphalian Legal Orthodoxy- Myth or Reality?". *Journal of the History of International Law*. s.148-177.
- Becket, J. (August 1970). "The Greek Case Before the European Human Rights Commission". *Human Rights*. 1(1), s.97-117.
- Bellah, R. N. (1967). "Civil Religion in America". *Daedalus*. 96(1), s.1-21.
- Bellah, R. N. (1973). *Emile Durkheim on Morality and Society*. Chicago: The University of Chicago.

- Bellah, R. N. (1992). *The Broken Covenant: American Civil Religion in Time of Trial*. Chicago: The University of Chicago.
- Bellah, R. N. (2006). "Civil Religion". Bellah, R. N.; Tipton, S. M. (Ed.). *The Robert Bellah Reader*. (içinde s.225-243). Durham&London: Duke University
- Benelhocine, C. (2012). *The European Social Charter*. Strasbourg: Council of Europe.
- Benhabib, Ş. (2017). *Buhran Çağında Haysiyet: Zor Zamanlarda İnsan Hakları*. (Çev. Barış Yıldırım). İstanbul: Koç Üniversitesi.
- Bentham, J. (1843). "The Principles of International Law". J. Bowring (Ed.). *The Works of Jeremy Bentham*. (Volume 2). (içinde s.990-1013). Edinburg: William Tait.
- Beriş, H. E. (2014). *Egemenlik: Bir Kavramın Geçmişi, Bugünü ve Geleceği*. Ankara: Tezkire.
- Bermann, M. (2013). *Katı Olan Her Şey Buharlaşıyor*. (16.Baskı). (Çev. Ümit Altuğ, Bülent Peker). İstanbul: İletişim.
- Berting, J. (2017). *Avrupa: Miras, Meydan Okuma, Vaat*. (2.Baskı). (Çev. Hüsamettin İnaç). Ankara: Liberte.
- Beşiri, A. (2013). "Soykırım ve Soykırıma İlişkin Uluslararası Mekanizmalar". *TBB Dergisi*. C.108, s.187-189.
- Béthune, M. (2017). "Henry IV of France's Great Design". Seth, C.; Kulesa, R. v. (Ed.). *The Idea of Europe: Enlightenment Perspectives*. (Translated by Catriona Seth et al.). (içinde s.9-12). United Kingdom: Open Book Publishers.
- Bilir, F. (2006). "Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi ve Yargılamanın Yenilenmesi". *ERÜHFD*. 1(2), s.3-30.
- Birch, A. H. (1989). *Nationalism and National Integration*. (1st Edition). London: Unwin Hyman.
- Bloch, M. (2015). *Feodal Toplum*. (5. Basım). (Çev. Mehmet Ali Kılıçbay). Ankara: Doğu Batı.
- Bodin, J. (2010). *On Sovereignty: Four Chapters from The Six Books of the Commonwealth*. (3rd Edition). (Translated by Julian H. Franklin). New York: Cambridge.
- Bond, M. (2018). *An Introduction to European Convention on Human Rights*. Strasbourg: Council of Europe.
- Boyar, O. (2013). "Devletin Pozitif Yükümlülükleri ve Dolaylı Yatay Etki". S. İnceoğlu (Ed.). *İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi ve Anayasa*. (içinde s.53-80). Ankara: Avrupa Konseyi.
- Boyar, O. (2019). *Anayasa ve Özel Hukuk*. İstanbul: On İki Levha.
- Boyle, D. A. V. (1960). "International Law and Human Rights". *The Modern Law Review*. 23(2). 23(2), s.167-172.
- Bozkurt, E. (2007). "Kant'ın Ebedi Barış Üzerine Denemesinin Günümüze Yansımaları". *Anayasa Yargısı*. 23(1), s.501-523.

- Brancourt, I. S. (2011). "‘C’est legal parce que je le veux’: loi et constitution dans le face à face du roi et du Parlement à la fin de l’Ancien Régime". *Parlement(s): Revue D’Histoire Politique*. 15(1), s.59-74.
- Brancourt, J.P. (2013). "Estat'lardan Devlete. Bir Sözcüğün Evrimi". (4.Baskı). (Çev: Beki Haleva, Pınar Güzelyürek). (Düz. Sibel Argün, Alişan Çapan). C. B. Akal (Ed.), *Devlet Kuramı*. (s. 177-190) içinde. Ankara: Dost.
- Brems, E. (1996). "The Margin of Appreciation Doctrine in Case Law of the European Court of Human Rights". *Max- Planck- Institut für ausländisches öffentliches Recht und Völkerrecht*, s.240-313.
- Brems, E. (2019). "Positive Subsidiarity and its Implications for the Margin of Appreciation Doctrine". *Netherlands Quarterly for Human Rights*. 37(3), s.210-227.
- Brickman, W. W. (1981). "The Ferry Law of 1881: The Fundamental Law of French Primary Education". *Western European Education*. 13, s.3-5.
- Brubaker, R. (1992). *Citizenship and Nationhood in France and Germany*. Cambridge: Harvard University.
- Bulgurlu, H. B. (2004). *Dolar Mı? Euro Mu? Amerika Mı? Avrupa Mı?*. (1.Baskı). Ankara: Roma.
- Burke, E. (2017). *Devrimin Şeytanları*. (Çev. Özlem Koyuncu). İstanbul: Tefrika.
- Butterfield, H.; Wight, M. (1966). *Diplomatic Investigations: Essays in the Theory of International Politics*, London: Allen & Unwin.
- Caballero, S. S. (2008). "The European Social Charter: As an Instrument to Eradicate Poverty: Failure or Success". *Cuadernos Constitucionales de la Cátedra Fadrique Ceriol*. No.64/65, s.157-170.
- Campbell, K. J. (2012). "Joseph Gobbels: Propagandist", *American Intelligence Journal*, 30(2), s.125- 134.
- Can, Ş. (2016). *Klasik Yunan Mitolojisi*. (14.Basım). İstanbul: Ötüken.
- Canatan, B. "Çeviri Notu (ÇN)". Trask, S. (Kış 2005). "Fransız Devrimi'nin Gerçek Sebebi Neydi?". (Çev. Bilal Canatan). *Liberal Düşünce Dergisi*. 37, s.79-86.
- Caporas, J. A. (Summer 2000). "Changes in the Westphalian Order: Territory, Public Authority, and Sovereignty", *International Studies Review*, 2(2), s.1-28.
- Caracoli, L. A. (1777). *Paris: Le Modéle Des Nations: Étrangeres ou L'europe Des Lettres*. Paris.
- Carroza, P. G. (2003). "Subsidiarity as a Structural Principle of International Human Rights Law". *The American Journal of International Law*. 97(1), s.38-79.
- Cayon, J. (2019). "The Widening of the National Margin of Appreciation Allowed by The Strasbourg Court: A Backward Step for Reproductive Rights in Europe?". M. Belov. (Ed.). *The Role of Courts in Contemporary Legal Orders*. (in s.397-413). Netherlands: Eleven Publishing.
- Ceren, Y. E. (2020). "Sunuş". Aurelius, M. *Kendime Düşünceler*. (10.Basım). (Çev. Y. Emre Ceren). (s.v-x) içinde. İstanbul: Türkiye İş Bankası.

- Ceylan, C. (Bahar 2015). "İslam'da Sivil Din Ne Anlama Gelir?". *Liberal Düşünce*. Y.70, 78, s.61-73.
- Chataway, T. (2007). "Towards Normative Consensus on Responsibility to Protect". *Griffith Law Review*. 16(1), s.193-223.
- Chateaubriand, F. R. (1824). *Le Roi est Mort: Vive le Roi!*. Paris: Normant Père Libraire.
- Chomsky, N. (2016). *Dünyayı Kim Yönetiyor?*. (Çev. Ömer Çiftçi). İstanbul: İnkılap.
- Churchill, W. (1948). "Birleşik Avrupa". A. Alatlı (Ed.). (2010). *Batiya Yön Veren Metinler*. C.IV. (içinde s.1690-1694). Ankara: Alfa.
- Cicero. (2014). *Devlet Üzerine*. (Çev. C. Cengiz Çevik). İstanbul: İthaki.
- Cicero. (2016). *Stoaçıların Paradoksları*. (2.Baskı). (Çev. Serap Gür Kalaycıoğulları, Ceyda Üstünel Keyinci). Ankara: İmge.
- Clapham, A. (1993). "The 'Drittwirkung' of the Convention". Macdonald, R. S. J., Matscher, F., Petzold, H. (Ed.). *The European System for the Protection of Human Rights*. (in s.163-206). The European System for the Protection of Human Rights. Dordrecht- Boston- London: Martinus Nijhoff.
- Clapham, A. (1998). *Human Rights in Private Sphere*. Oxford: Clarendon.
- Clapham, A. (2006). *Human Rights Obligations of Non- State Actors*. New York: Oxford University Press.
- Clapham, A. (2016). "Karmaşıklık, Suç Ortaklığı ve Tamamlayıcılık: Nürnberg Duruşmalarından yeni Uluslararası Ceza Divanı'nın Şafağına Doğru". P. Sands (Ed.). *Uluslararası Ceza Adaletinin Geleceği: Nürnberg'ten Lahey'e*. (Çev. Hazal Ungan Çalışkan). (içinde s.35-62). İstanbul: Alfa.
- Colavito, J. (2020). *The Mound Builder Myth: Fake History and the Hunt for a "Lost White"*. Norman: University of Oklahoma.
- Coleman, J. (Summer, 1970). "Civil Religion". *Sociological Analysis*. 31(2), s.67-77.
- Committee on the Elimination of Racial Discrimination. (1993). *Prevention of Racial Discrimination, including Early Warning and Urgent Procedures Working Paper*. Resolution No. A/48/18.
- Committee on the Elimination of Racial Discrimination. (2007). *Guidelines for the Early Warning and Urgent Action Procedures*. Annual Report A/62/18.
- Comte, A. (2000). *The Positive Philosophy*. (Vol.1). (Translated by Harriet Martineau). Kitchener: Batoche Books.
- Concordet, M. (1794). "Outlines of Historical View of the Progress of the Human Mind". Seth, C.; Kulesa, R. (Ed.). *The Idea of Europe: Enlightenment Perspectives*. (Translated by Catriona Seth et al.). United Kingdom: Open Book Publishers.
- Costa, J. P. (2011). "On the Legitimacy of the European Court of Human Rights' Judgements". *European Constitutional Law Review*. 7 (2), s.173-182.

- Coşkun, B. (Ağustos 2019). "Aydınlanmanın Doruk Noktası: Batı Medeniyetinin Yıkımı". *Düşünbil*. Yıl.13. 82, s.45-47.
- Coşkun, V. (2009). *Ulus Devletin Dönüşümü ve Meşruluk Sorunu*, Ankara: Liberte.
- Council of Europe. (2013). *Guide to Good Practice in Respect of Domestic Remedies (adopted by the Committee of Ministers on 18 September 2013)*. Strasbourg: Concil of Europe.
- Council of Europe. (2020). *The European Convention on Human Rights: A Living Instrument*.
- Croxtan, D. (1999). "The Peace of Westphalia of 1648 and the Origins of Sovereignty", *The International History Review*, 21(3), September 1999, s.569-591
- Croxtan, D. (2013). *Westphalia: The Last Christian Peace*, New York: Palgrave Macmillan.
- Çağır, M.; Türk, İ. C. (2017). "1869 Maarif-i Umumiye Nizamnamesi ve Türk Eğitim Hayatındaki Yeri". *ASEAD*. 4(11), s.63-75.
- Çağla, C. (2007). "Rénan, Irk ve Millet". *Cogito*. 50, s.47-54.
- Çakı, A.; Gazi, M. A.; Çakı, G.; Almaz, F. (2019). "Goebbels Liderliğinde Nazi Almanyası'nda Propaganda Sineması". *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 19 (4), s.149-164.
- Çakı, C. (2018). "Adolf Hitler'in Kült Lider İnşasında Kullanılan Propaganda Posterlerinin Göstergebilimsel Analizi", *Abant Kültürel Araştırmalar Dergisi*, 3(6), s.24-38.
- Çakı, C. (Haziran 2019). "Antisemitist Mitlerin İnşasında Nazi Propagandasının Rolü", *Karadeniz Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyal Bilimler Dergisi*, Y.9. 17, s.203-219.
- Çatlı, M. (2019). *Demokratik Toplumun Gerekleri Bağlamında Muktedir/ Erkli Demokrasi*. İstanbul: On İki Levha.
- Çatlı, M. (2021). *Dijital Devlet Teorisi*. Ankara: Adalet.
- Çatlı, M. (2021). *Analogtan Dijitale: Demokratik Toplum Düzeni*. İstanbul: On İki Levha.
- Çelebican Karadeniz, Ö. (2008). *Roma Hukuku*. (13.Basım). Ankara: Yetkin.
- Çelebican, Ö. (1993). "Roma Egemenliği: Yurttaşlık ve Kölelik". *AÜHFD*. 43 (1), s.299-311.
- Çetin, H. (2007). *Modernleşme Krizi*. Ankara: Orion, .
- Çimen, A. (2007). *Tarihi Değiştiren Askerler*. (1.Baskı). İstanbul: Timaş.
- Çimen, A. (2014). *Tarihi Değiştiren Diktatörler*. (8.Baskı). İstanbul: Timaş.
- D'Entréves, A. P. (2013). "Devlet Kavramı". (4.Baskı). (Çev. Başak Baysal). (Düz. Alişan Çapan). C. B. Akal (Ed.), *Devlet Kuramı*. (içinde s.193-211). Ankara: Dost.
- D'Holbach, B. (1835). *Christianity Unveiled, being An Examination of the Principles and Effects of the Christian Religion*. (Translated from the Frech of Boulanger by W. M. Johnson). Hanolulu: University of the Pacific.

- Dante. (2017). *Monarşi*. (1.Baskı). (Çev. Begüm Yiğit). İstanbul: Pinhan.
- De Vries, M. G. (1986). *The IMF in a Changing World: 1945-1985*. Washington D. C.: International Monetary Fund.
- Declaration by United Nations, January 1, 1942, Washington. United Nations Information Organization. (1947). *United Nations Documents (1941-1945)*. London& New York: Royal Institute of International Affairs.
- Dedman, M. J. (2001). *The Origins and Development of the European Union 1945-95: A History of European Integration*. London&New York: Routledge.
- Değirmenci, R. (2021). *Meşruiyet ve Hukukilik Çerçevesinde Saf Hukuk Kuramı*. (1.Baskı). Ankara: Astana.
- Değirmencioglu, B. (2019). "Amerika Birleşik Devletlerinin Uluslaşma Sürecinde J. J. Rousseau'nun Sivil Din Önerisinin Hayata Geçirilmesi". *DEÜ Hukuk Fakültesi Dergisi*, Prof. Dr. Durmuş TEZCAN'a Armağan, 21, Özel Sayı, s.2003-2031.
- Değirmencioglu, B. (2019). "Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi İçtihatları Işığında 'Masumiyet Karinesi'nin Korunması". *ASBÜHFD*. 1(2), s.314-315.
- Demir, H. (2019). *Yurttaşlık Düşüncesi Bağlamında Ulus Devlet ve Sorunları*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara: Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Demir, Ö. B. (2020). *Pandemi: Salgının Medikopolitiği COVID-19 Kronikleri*. İstanbul: Notabene.
- Denk, E. (2019). *Birleşmiş Milletler Sistemi*. (2.Baskı) Ankara: Siyasal.
- Dickson, B. (2010). "Positive Obligations and the European Court of Human Rights". *NILQ*. 61(3), s.203-208.
- Dietrich, F. (2010). *Sezession und Demokratie: Ein Philosophische Untersuchung*. Berlin: De Guyter.
- Dillon, T. J. (1995). "The World Trade Organization: A New Legal Order for World Trade?". *Michigan Journal of International Law*. 16 (2), s.349-402.
- Dimitris, X. (2009). *Taking the State's Positive Obligations Seriously*. Thesis submitted for the Degree of Doctor of Philosophy. University of Durham-School of Law.
- Divine, R. A. (1967). *Second Chance: The Triumph of Internationalism in America During World War II*. New York: Atheneum.
- Doğan, İ. (2014). *Devlet ve Toplum Kuramlarına Yeni Yaklaşımlar*. (3.Baskı). Ankara: Astana.
- Doğan, İ. (2013). *Sivil Toplum Anlayışı ve Siyasal Sistemler*. (3.Baskı). Ankara: Astana.
- Doğan, İ. (2015). *İnsan Hakları Hukuku*. (2.Baskı). Ankara: Astana.
- Doğru, D. (2019). *Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Yargılamasında Takdir Marjî Doktrini*. Ankara: Turhan.
- Doğru, O. (2015). "Anayasa Mahkemesinin Bireysel Başvuru Kararlarının Biçim Yönünden Değerlendirilmesi". *Anayasa Yargısı*, 32, s.35-65.

- Domke, D.; Coe, K. (2007). *The God Strategy: How Religion Became a Political Weapon in America*. New York: Oxford University.
- Donnelly, J. (1995). *Teoride ve Uygulamada Evrensel İnsan Hakları*. (Çev. Mustafa Erdoğan, Levent Korkut). Ankara: Yetkin.
- Donoho, D. L. (2001). "Autonomy, Self- Governance and the Margin of Appreciation: Developing Jurisprudence of Diversity within Universal Human Rights". *Emory International Law Review*. 15, s.391-466.
- Douzinan, C. (2017). *İnsan Hakları ve İmparatorluk*. (1.Baskı). (Çev. Kasım Akbaş, Rabia Sağlam). İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi.
- Douzinan, C. (2018). *İnsan Haklarının Sonu*. (Çev. Kasım Akbaş, Umre Deniz Tuna). Ankara: Dipnot.
- Dönmezkuş, D. (2021). *Temel Hakların Yatay Etkisi ve İfade Özgürlüğü*. İstanbul: On İki Levha.
- Duguit, L. (2013). "Egemenlik ve Özgürlük". (4.Baskı). (Çev. Didem Köse; Sedef Koç). (Düz. Aslı Makaracı, Yalçın Tosun). C. B. Akal (Ed.). *Devlet Kuramı*. (içinde s.379-400). Ankara: Dost.
- Durkheim, E. (1995). *The Elementary Forms of Religious Life*. (Translated by Karen E. Fields). New York: The Free Press.
- Düğmeci, F. (2019). *Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu'nun Yapısı ve İdare Üzerindeki Ayrımcılık Denetimi*. Ankara: Adalet.
- Düğmeci, F.; Gürsel, E. (2019). "Kadına Karşı Aile İçi Şiddetin Önlenmesi Hususunda Devletin Yükümlülükleri ve Sorumluluğu". *DEÜHFD*. 21(2), s.843-873.
- Dünya Sağlık Örgütü. (2008). *International Health Regulation*. (2.Baskı). Geneva: Dünya Sağlık Örgütü.
- Düzce, M. (2017). "Emile Durkheim'da Bir Sivil Din Olarak Milliyetçilik ve Vatanserverlik". *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*. 10 (52), s.645-653.
- Düzce, M. (2020) "Sivil Din ve Politik Din Kavramlarına Teorik Bir Bakış". *Bilimname*. 2020/1, s.385-411.
- Ekinci, E. (2016). "Devrimden Günümüze Fransız Siyasal Sisteminin Evrimi", *Kırık-kale Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(1), s.149-172.
- Eliade, M. (2018). *İmgeler ve Simgeler*. (3.Baskı). (Çev. Mehmet Ali Kılıçbay). Ankara: Doğu Batı.
- Emir, N. (2020). *Uluslararası Hukukta Kişilik Kavramı ve Uluslararası Örgütlerin Hukuki Kişiliğinin Sonuçları*. Yayımlanmamış Doktora Tezi. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Endy, M. B. (1975). "Abraham Lincoln and American Civil Religion: A Reinterpretation". *Church History*. 44(2), s.230-232.
- Engels, J. I. (Jul- Sep. 2003). "Dénigrer, Espérer, Assumer la Réalité. Le Roi de France Percu par Ses Sujets, 1680-1750", *Revue d'Histoire Moderne et Contemporaine*. T.50e, No.3, s.96-126.

- Engle, E. (2009). "Third Part Effect of Fundamental Rights (Drittwirkung)". *Hanse Law Review*, 5(2), s.165-173.
- Eppstein, J. (2008). *The Catholic Tradition of the Law of Nations*, New Jersey: The Lawbook Exchange.
- Er, C. (2004). "Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 1.maddesi: İnsan Haklarına Saygı Yükümlülüğü ve Sözleşme'nin Uygulanması". *TBB Dergisi*, 53, s.45-62.
- Erasmus, D. (2014). *Savaş Karşı*. (1.Baskı). (Çev.Pelin Korkmaz). İstanbul: Zeplin.
- Erdal, S. (2010). *Uluslararası Ceza Mahkemesinin Ulus- Devlet Egemenliğine Etkisi*. Yayımlanmamış Doktora Tezi. Konya: Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Erdoğan, M. (2015). *Anayasal Demokrasi*. (12.Baskı). Ankara: Siyasal.
- Erdoğan, M. (2019). *Anayasa Mahkemesine Bireysel Başvuruda Temel Hak ve Özgürlüklerin Yorumu*. Ankara: Lykeion.
- Eren, A. (2016). "Hukuki Yorum Yöntemleri Açısından Bireysel Başvuru Kararlarının Anayasanın Yorumuna Etkileri". *Anayasa Yargısı*. C.33, s.231-301.
- Eren, Y. (2017). "Ulus Devlet Modeli ve Dil Politikası". *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*. Y.5, S.58, s.520-529.
- Erim, N. (1943). "Milletler Cemiyeti Üzerine Düşünceler". *AÜSBFD*. 1(10), s.31-46.
- Erözden, O. (2013). *Ulus Devlet*. (3.Baskı). İstanbul: On İki Levha.
- Erözden, O. (2017). *Geçmişle Yüzleşme ve Ceza Adaleti*. Ankara: Dost.
- Ertuğrul, K. (2011). "AB ve Avrupalılık". *Doğu Batı Düşünce Dergisi*. 14/ Avrupa. (2.Baskı), s.146-158.
- Ertuğrul, Ü. E. (2016). "Koruma Sorumluluğu: İnsani Müdahaleyi Makyajlamak". *GÜHFD*. 20(2), s.441-470.
- Esen, E. (2019). *İnsan Hakları Avrupa Mahkemesi İçtihatları Işığında Takdir Marjî Doktrini*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: İstanbul Kültür Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü.
- European Office of United Nations. (October 27, 1947). UN Press Release. No.469, Geneva.
- Evrigenis, D. (1982). "Recent Case- Law of the European Court of Human Rights on Articles 8 and 10 of the European Convention on Human Rights". *Human Rights Law Journal*. 3 (1-4), s.137-138.
- Fassbender, B. (2008). "We the People of the United Nations' Constituent Power and Constitutional Form in International Law". Loughlin, M.; Walkers, N. (Ed.). *The Paradox of Constitutionalism: Constituent Power and Constitutional Form*. (in s.269-290). Oxford: Oxford University.
- Fassbender; B. (1998). "The Charter of the United Nations as a World Constitution". *Colombia Journal of Transnational Law*. 36, s.529- 620
- Fischer, J. (May 12, 2000). *From Confederacy to Federation- Thoughts on the Finality to European Integration*. Berlin: Humbolt University.

- Flamme, K.(1995). *1995 Annual Report: A Brief History of Our Nation's Paper Money*, San Francisco: The Federal Rezerv Bank of San Francisco.
- Focarelli, C. (2008). "The Responsibility to Protect Doctrine and Humanitarian Invention: Too Many Ambiguties for a Working Doctrine". *Journal of Conflict & Security Law*. Summer, 13 (2), s.191-213.
- Food and Agriculture Organization of the United Nations. (1961). *The State of Food and Agriculture*. Rome: FAO.
- Fraenkel, E. (2020). *İkili Devlet: Diktatörlük Teorisine Bir Katkı*. (2.Baskı). (Çev. Tanıl Bora). İstanbul: İletişim.
- Franklin, J. H. (1963). *Jean Bodin and the Sixteenth- Century Revolution in the Methodology od Law and History*. New York and London: Colombia University.
- Freyer, H. (2016). *Din Sosyolojisi*. (2.Baskı). (Çev. Turgut Kalpsüz). İstanbul: Doğu- Batı.
- Fromkin, D. (2008). *Barışa Son Veren Barış*. (5.Baskı). (Çev. Mehmet Harmancı). İstanbul: Epsilon.
- Gamble, R. M. (2014). *The War for Righteousness: Progressive Christianity, The Great War and The Rise of the Messianic Nation*. New York: Open Road Media.
- Gardner, R. G. (1969). *Sterling- Dollar Diplomacy: The Origins and The Prospects of Uur International Economic Order*. New York: McGraw.
- Gellner, E. (2018). *Uluslar ve Ulusçuluk*. (3. Baskı). (Çev. Büşra Ersanlı, Günay Göksu Özdoğan). İstanbul: Hil.
- Gemalmaz, M. S. (1997). *Ulusüstü İnsan Hakları Hukukunun Genel Teorisine Giriş*. (2.Baskı). İstanbul: Beta.
- Gerards, J. (2018). "Margin of Appreciation and Incrementalism in the Case Law of the European Court of Human Rights". *Human Rights Law Review*. 18, s.495-515.
- Gerim, G. (2017). "Çağdaş Yurttaşlığı Kavramak: Temel Yaklaşımlar, Yeni Boyutlar ve Yeni bir Yurttaşlık Çerçevesi". *Journal of Economic Culture and Society*. 56(1), s.150-177.
- Germa- Romann, H. (1998). "Exemplaire et Singulière, La Mort du Roi (De Charles VIII À Louis XIII)". *Bibliothèque d'Humanisme et Renaissance*. T.60, No.3, s.673-706.
- Giddens, A. (2008). *Ulus Devlet ve Şiddet*. (2. Basım). (Çev. Cumhur Atay). İstanbul: Kalkedon.
- Giddens, A. (2012). *Modernliğin Sonuçları*. (5.Basım). (Çev. Ersin Kuşdil). İstanbul: Ayrıntı.
- Giesey, R. E. (1960). *The Royal Funeral Ceremony in Renaissance France*. Genève: Librairie E. Droz.
- Goebbels, J. (1948). *The Goebbels Diaries*. (Ed., Translated. Louis P. Lochner). New York: Doubleday.
- Goethe, J. W. (1999). "Prometheus". (Çev. Sabahattin Eyüboğlu). S. Birsel (Ed.). *Goethe: Işık... Biraz Daha Işık*. (içinde s.166-168). İstanbul: Broy,

- Goff, J. L. (2017). *Avrupa'nın Doğuşu*. (2.Baskı). (Çev. M. Timuçin Binder). İstanbul: Literatür.
- Goodrich, L. M. (February 1947). "From League of Nations to United Nations". *International Organisation*, 1(1), s.3-17.
- Gören, Z. (2011). "Anayasa Mahkemesine Kişisel Başvuru (Anayasa Şikayeti)". *Anayasa Yargısı*, 11, s.97-134.
- Göze, A. (2009). *Liberal Marxiste Faşist Nasyonal Sosyalist ve Sosyal Devlet*. (5.Baskı). İstanbul: Beta.
- Göze, A. (2015). *Siyasal Düşünceler ve Yönetimler*. (15. Baskı). İstanbul: Beta.
- Gözler, K. (2001). "Devletin Bir Unsuru Olarak 'Millet' Kavramı". *Türkiye Günlüğü*. 64, Kış, s.108-123.
- Gözler, K. (2017). *Türk Anayasa Hukuku Dersleri*. (21.Baskı). Bursa: Ekin.
- Göztepe Çelebi, E. (2003). *Die Unionsbürgerschaft und ihre Fortentwicklung im Hinblick auf die politischen Rechte*. Münster: LIT- Verlag.
- Göztepe, E. (1998). *Anayasa Şikayeti*. Ankara: Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi;
- Göztepe, E. (2012). "Anayasa Yargısının Meşruluğu", s.417. E. Göztepe, A. Çelebi (Ed.). *Demokratik Anayasa*. (içinde s.387-417). İstanbul: Metis;
- Gözübüyük, Ş.; Gölcüklü, F. (2016). *Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Uygulaması*. Ankara: Turhan.
- Greenfeld, L. (2006-2007). "Alman Milliyetçiliğinin Doğuşu". *Doğu- Batı: Milliyetçilik II*. Y.10, S.39, s.31-58.
- Greer, S. (2000). *The Margin of Appreciation: Interpretation and Discretion under the European Convention on Human Rights*. Strasbourg: Council of Europe.
- Gross, L. (1948). "The Peace of Westphalia, 1648-1948", *American Journal of International Law*, Vol.42, No.1, January, s.20-41.
- Güler, 2017, s.359.
- Güler, T. S. (September- December 2017). "'Positive Obligations' Doctrine of the European Court of Human Rights: Is it Cogent or Obscure?". *European Journal of Multidisciplinary Studies*. 2(6), s.358-364.
- Güngör, M. (2017). "Bir Kimlik İnşası Olarak Ulus Devlet Yurttaşlığı ve Yurttaşlık Kavramının Dönüşümü". *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 13(2), s.438-464.
- Güngören Bulgan, B. G. (2020). *Georg Jellinek'in Hak ve Devlet Kuramı*. (2.Baskı). İstanbul: On İki Levha Yayıncılık.
- Gürkan, Ü. (1967). "Hukuk Sosyolojisi Açısından İbn-i Haldun", *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 24(1), s.223-246.
- Haack, S. (2007). *Verlust der Staatlichkeit*. Tübingen: Mohr Siebeck.
- Habermas, J. (1983). "Modernity: An Incomplete Project", H. Foster (Ed.). *The Anti-Aesthetic: Essays on Postmodern Culture*. (içinde s.3-15). Washington: Bay.

- Habermas, J. (2005). "İki Yüzyıl Sonrasında Geriye Bakışın Kazanımlarıyla Kant'ın Ebedi Barış İdesi". *Cogito*. 41-42, s.381-419.
- Habermas, J. (2007). "Uluslararası Hukukun Anayasalaştırılması için Bir Şans Daha Var mı?". J. Habermas (Ed.). *Bölünmüş Batı*. (1.Baskı). (Çev. Dilman Muraoğlu). (içinde s.107-180). İstanbul: Yapı Kredi.
- Habermas, J. (2012). "*Öteki*" Olmak, "*Öteki*"yle Yaşamak. (6.Baskı). (Çev. İlknur Aka). İstanbul: Yapı Kredi.
- Hablemitoğlu, Ş.; Özmete, E. (2012). "Etkili Vatandaşlık Eğitimi İçin Bir Öneri". *Ankara Sağlık Bilimleri Dergisi*. 1(3), s.39-54.
- Haffner, S. (2020). *Bir Alman'ın Hikayesi: Hatırladıklarım (1914-1933)*. (7.Baskı). (Çev.Hulki Demirel). İstanbul: İletişim.
- Haggenmacher, P. (2013). "Vittoria'dan Vattel'e Uluslararası Hukuk Kişisi Olarak Egemen Devlet". (4.Baskı). (Çev. İdil Selçuk). (Düz. Çağla Tansuğ). C. B. Akal (Ed.) *Devlet Kuramı*. (içinde s.257-265), Ankara: Dost.
- Hakyemez, Y. Ş. (2004). *Mutlak Monarşilerden Günümüze Egemenlik Kavramı*, Ankara: Seçkin.
- Hall, J. A. (2008). "Milletleri Türdeşleştirmenin Koşulları", Umut Özkırımlı (Der.). *21. Yüzyılda Milliyetçilik*. (Çev. Yetkin Başkavak). (içinde s.15-34). İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi.
- Hamilton, R. (2006). "The Responsibility to Protect: From Doctrine to Doctrine- But What of Implementation". *Harvard Human Rights Journal*. 19, s.289-297.
- Harari, Y. N. (2019). *Hayvanlardan Tanrılara: Sapiens*. (4. Basım). (Çev. Ertuğrul Genç). (4. Basım). İstanbul: Koletif Kitap.
- Hardt, M.; Negri, A. (2003). *İmparatorluk*. (5.Baskı). (Çev. Abdullah Yılmaz). İstanbul: Ayrıntı.
- Harris, D.; O'Boyle, M.; Bates, E.; Buckley, C. (2013). *Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Hukuku*. (Çev. Mehveş Bingöllü Kılci, Ulaş Karan). Ankara: Avrupa Konseyi.
- Hartsock, J. A.; Beckman, E. S. (2019). "A Human Paradox: The Nazi Legacy od Pernkopf's Atlas", *Conatus*, 4(2), s.317-339.
- Harvey, D. (1997). *Postmodernliğin Durumu*. (1.Basım). (Çev. Sungur Savran). İstanbul: Metis.
- Hassan, D. (2006). "The Rise of the Territorial State and The Treaty of Westphalia". *Yearbook of New Zeland Jurisprudence*, 9, s.62-70.
- Hayes, C. J. (2010). *Milliyetçilik: Bir Din*. (2.Baskı). (Çev. Murat Çiftkaya). İstanbul: İz..
- Hazar, Z. (2016). *Francisco Suárez'de Yasa, Devlet ve Sosyal Sözleşme*. Ankara: Astana.
- Heater, D. (1996). *World Citizenship and Government*. London: Macmillan.
- Heater, D. (2007). *Yurttaşlığın Kısa Tarihi*. (Çev. Meral Delikara Üst). Ankara: İmge.
- Held, D. (2002), "Law of States, Law of Peoples: Three Models of Sovereignty", *Legal Theory*, 8(2), The Centre for the Study of Global Governance, s.43-99.

- Helfer, L. R. (2008). "Redesigning the European Court of Human Rights: Embeddedness as a Deep Structural Principle of the European Human Rights Regime". *The European Journal of International Law*, 19(1), s.125- 159.
- Herma, H. (May 1943). "Goebbel's Conception of Propaganda", *Social Research*, 10(2), s.200-218.
- Hirsch, E. (1946). "Kant'ın Ebedi Barış Üzerindeki Felsefi Denemesi: Ebedi Barışın Gerçekleştirilmesi İhtimali". *AÜHFD*. 3(1), s.3-31.
- Hitler, A. (2002). *Siyasi Vasiyetim*. (Çev.Kamil Turan). İstanbul: Bilge Karınca.
- Hitler, A. (2016). "Askeri Kuvvetler Günü' Konuşması, 12 Eylül 1938". Hitler, A. *Nürnberg Konuşmaları*. (Çev. Burcu Denizci). (içinde s.91). İstanbul: Sub.
- Hitler, A. (2016). "Nürnberg Açılış Konuşması, 1927". Hitler, A. *Nürnberg Konuşmaları*. (Çev. Burcu Denizci). (içinde s.1-9). İstanbul: Sub.
- Hitler, A. (2020). *Kavgam*. (Çev. Korhan Göktuğ), Ankara: Panama.
- Hitler, A. "Adolf Hitler'in Gauleiter Adolf Wagner Tarafından Okunan Bildirisi, 11 Eylül 1935, Nürnberg". (içinde s.33-35). Hitler, A. *Nürnberg Konuşmaları*. (Çev. Burcu Denizci). (içinde s.33-35). İstanbul: Sub.
- Hitler, A. "Reichstag Konuşması". Hitler, A. *Nürnberg Konuşmaları*. (Çev. Burcu Denizci). (içinde s.46-49). İstanbul: Sub.
- Hitler, A. "SA, SS & NSKK Konuşmaları, 12 Eylül 1937, Nürnberg". Hitler, A. *Nürnberg Konuşmaları*. (Çev. Burcu Denizci). (içinde s.79-80). İstanbul: Sub.
- Hobbes, T. (2007). *Elementa Philosophica de Cive: Yurttaşlık Felsefesinin Temelleri*. (Çev. Deniz Zarakolu). İstanbul: Belge.
- Hobbes, T. (2018). *Leviathan*. (16.Baskı). (Çev. Semih Lim), İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Hobsbawn, E. J. (2017). *Milletler ve Milliyetçilik: Program, Mit, Gerçeklik*. (6.Basım). (Çev. Osman Akinhay). İstanbul: Ayrıntı.
- Hoffner, E. (2020). *Keskin İnançlılar*. (10.Baskı). (Çev. Erkil Günür). İstanbul: Olvido.
- Homerios. (2016). *İlyada*. (4.Basım). (Çev. Azra Erhat; A. Kadir). İstanbul: Türkiye İş Bankası.
- Höffe, O. (2010). "Uluslararası Hukuk Topluluğunun Teorisyeni Olarak Kant". *Kant Felsefesinin Politik Evreni*. (Der. Hakan Çörekçioğlu). (içinde s.225-241). İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi.
- Huberman, L. (2009). *Feodal Toplumdan Yirminci Yüzyıla*. (12.Baskı). (Çev. Murat Belge). İstanbul: İletişim.
- Human Rights Committee. (2021). *Rules of Procedure of the Human Rights Committee*. 4 January 2021. Rev.12. Rule 96 (c).
- Human Rights Council. (2011). *Resolution Adopted by the Human Rights Council: Review of the work and functioning of the Human Rights Council*. 12 April 2011. Resolution No.16/21.

- Huntington, S. P. (2014). *Medeniyetler Çatışması ve Dünya Düzeninin Yeniden Kurulması*. (12.Baskı). (Çev. Mehmet Turhan, Cem Soydemir). İstanbul: Okuyan Us.
- Huntt, L. (1996). "Introduction: The Revolutionary Origins of Human Rights". L. Huntt (Ed.). *The French Revolution and Human Rights: A Brief Documentary History*. (içinde s.1-32). Boston & New York: Bedforde/ St. Martin's.
- Huxley, A. (2013). *Cesur Yeni Dünya*. (9.Baskı). (Çev. Ümit Tosun). İstanbul: İthaki.
- Inter- Allied Meeting, June 12, 1941, London, St. James' Palace. United Nations Information Organization. (1947). *United Nations Documents (1941-1945)*. London& New York: Royal Institute of International Affairs.
- International Labour Office. (1920). *The Provisions of the Peace Treaties*. Geneva.
- International Monetary Fund. (2020). *Articles of agreement of the International Monetary Fund. Bretton Woods: United Nations Monetary and Financial Conference*, Washington D.C.: International Monetary Fund.
- Ipsen, J. (2014). *Staatsrecht I: Staatsorganisationrecht*. München: Verlag Franz Vahlen.
- İbn-i Haldun. (2020). *Mukaddime*. C.1. (Çev. Arslan Tekin). İstanbul: İlgı Kültür Sanat.
- İnan, A.(2009). *Atatürk Hakkında Hatıralar ve Belgeler*. (8.Baskı). (Haz. Arı İnan). B. Bayram (Ed.). İstanbul: Türkiye İş Bankası.
- İnceoğlu, S. (2012). "Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Anayasa". s.301.Ece Göztepe, Aykut Çelebi (Ed.). *Demokratik Anayasa*. (içinde s.298-338). İstanbul: Metis.
- İnceoğlu, S. (2017). *Anayasa Mahkemesi'ne Bireysel Başvuru Türkiye ve Latin Modelleri*. İstanbul: On İki Levha.
- İnsan Haklarını ve Ana Hürriyetlerini Korumaya Dair Sözleşme, RG Tarih/ Sayı: 19.03.1954/8662.
- Jackson, J. H. (2003). "Sovereignty- Modern: A New Approach to an Outdated Concept", *American Journal of International Law*. 97, s.782-802.
- Jellinek, G. (1929). *Drittttes Buch: Allgemeine Staatslehre*. (3rd Edition). Berlin: Verlag Von Julies Springer.
- Johnson, B. (2015). "Marianne Moore's 'Abraham Lincoln and the Art of the World' Poetry, Celebrity and Civil Religion". *Texas Studies in Literature and Language*. 57(1), s.53-79.
- Johnson, P.; Mitchell, I. (2017). "The Brexit Vote, Economics and Economic Policy". *Oxford Review of Economic Policy*. 33(1), s.12-21.
- Kaboğlu, İ. (2005). "Anayasal Uyum ve Ötesi". *Anayasa Yargısı*, 22, s.25-38.
- Kaboğlu, İ. (2010). *Değişiklikler Işığında 1982 Anayasası: Halk Neyi Oylayacak*. Ankara: İmge.
- Kaboğlu, İ. Ö. (2002). *Özgürlükler Hukuku*. (6.Baskı). Ankara: İmge.
- Kafkasyalı, E. G. (2017). *Ulus Devlet ve Ulusçuluk: 1990 Sonrası Balkanlar ve Orta Asya*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

- Kant, I. (1999). *Pratik Aklın Eleştirisi*. (3.Baskı). (Çev. İoanna Kuçuradi, Ülker Gökberk, Füsün Akatlı). Ankara: Türkiye Felsefe Kurumu.
- Kant, I. (1960). *Ebedî Barış Üzerine Felsefî Deneme*. (Çev. Yavuz Abadan, Seha L. Meray). Ankara: Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi. No.33.
- Kant, I. (2006). *Yargı Yetisinin Eleştirisi*. (1.Baskı). (Çev. Aziz Yardımlı). İstanbul: İdea.
- Kant, I. (2010). "Yaygın Bir Söz Üzerine: Teoride Doğru Olabilir ama Pratikte İşe Yaramaz (Teori ve Pratik)". (Der. Hakan Çörekçiöğlü). *Kant Felsefesinin Politik Evreni*. (içinde s.17-56). İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi.
- Kantorowicz, E. (2013). "Orta Çağ Siyasal Düşüncesinde 'Vatan İçin Ölmek- Pro Patria Mori'". (4.Baskı). (Çev. Erol Öz). (Düz. Bertil Emrah Oder). C. B. Akal (Ed.), *Devlet Kuramı*. (içinde s.177-190). Ankara: Dost.
- Kantorowicz, E. H. (1997). *The King's Two Bodies*. (7th Printing). New Jersey&Princeton: Princeton University.
- Kapani, M. (1993). *Kamu Hürriyetleri*. (7.Baskı). Ankara: Yetkin.
- Kapani, M. (1996). *İnsan Haklarının Uluslararası Boyutları*. (3.Basım). Ankara: Bilgi.
- Kapani, M. (2014). *Politika Bilimine Giriş*, İstanbul: Bilgi.
- Karaca, T. (2019). *Lizbon Antlaşması'yla Tanınan Ayrılma Hakkı Çerçevesinde Brexit Süreci, Brexit'in Birleşik Krallık ve AB Üzerindeki Etkileri*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Kartal, S. (2019). "Türkiye Cumhuriyeti'nin Eğitim İdeolojisi ve 'Andımız' Metni". *Avrupa Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*. 6(12), s.25-31.
- Kasım, M. (2011). "Hitler Döneminde Propaganda Aracı Olarak Radyo". *Selçuk İletişim*. 6(4), s.64-75.
- Kassmbay, A. (2016). *Kazakistan'da Ulus- Devlet İnşası Sürecinde Dil Politikası*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Kaya, B. (2020). "Uluslararası Ceza Hukuku'nda Evrensellik İlkesi". *Uluslararası Hukuk ve Sosyal Bilim Araştırmaları Dergisi*. 2(1). s.46-60.
- Kaya, E. (2014). "Anayasa Mahkemesinin İnsan Hakları Zeminini". *GÜHFD*. 18(3), s.591 vd.
- Kaya, E. (2018). *Hukuk Zihniyeti*. (3.Baskı). Ankara: Astana, s.227-232.
- Kaya, F. G. (2012/2). "Ulus, Devlet ve Yurttaşlık: Fransa Modeli". *Uludağ Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*. 13(23), s.297-318.
- Kelsen. H. (2003). *Principles of International Law*. New Jersey: The Lawbook Exchange.
- Kılınç, B. (2008). "Karşılaştırmalı Anayasa Yargısının Bireysel Başvuru (Anayasa Şikayeti) Kurumu ve Türkiye Açısından Uygulanabilirliği". *Anayasa Yargısı*. 25, s.19-59.

- Kırbaş Canikoğlu, S. (2017). "Venedik Komisyonu". *Ankara Barosu Dergisi*. 3, s.347-348.
- Kıyığı, O. N. (1999). *Beck'sche Rechts- und Wirtschaftswörterbuch*. München: C. H. Beck'sche Verlagsbuchhandlung.
- King- Hill, S. (2015). "Critical Analysis of Maslow's Hierarchy of Need", *The Step Journal*, 2(4), s.54- 57.
- Kiss, A. C.; Végléris, M. P. (1971). "L'affaire Grecque Devant le Conseil de L'Euope et la Commission Européenne des Droit de L'Homme". *Annuaire Français de Droit International*. 17, s.889-931.
- Klein, E. (2014). "Chapter 5. Germany". Gerards, J.; Fleuren, J. (Ed.). *Implementation of the European Convention on Human Rights and of the Judgments of the ECtHR in National Case- Law*. (in s.185-216). Cambridge: Intersentia.
- Klos, F. (2016). *Churchill of Europe: The Untold Story of Churchill's European Project*. London & New York: I. B. Tauris.
- Kombe- Akandji, J. F. (2008). *Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Kapsamında Pozitif Yükümlülükler*. Strasbourg: Avrupa Konseyi.
- Korkmaz, Z. (1988). "Atatürk'ün Düşünce Sisteminde Türk Dilinin Yeri". *Uluslararası Türk Dili Kongresi Bildirileri*. (içinde s.1-10). Ankara: Türk Dil Kurumu.
- Koschorke, A. (2016). *Hitler'in Kavgam'ı Üzerine Bir Analiz: Nasyonal Sosyalizmin Poetikası*. (1.Baskı). (Çev. Ayşe Kurultay). İstanbul: İmge.
- Krabbe, H. (1919). *Die Moderne Staatsidee*. (2.Baskı). Lahey.
- Krasner, D. S. (Winter 1995-1996). "Compromising Westphalia". *International Security*. 20(3), s.115-151.
- Kratochvil, J. (2011). "The Inflation of the Margin of Appreciation by The European Court of Human Rights". *Netherlands Quarterly of Human Rights*. 29(3), s.324-357.
- Kraus, P. A. (2003). "Cultural Pluralism and European Polity- Building: Neither Westphalia nor Cosmopolis", *Journal of Common Market Studies*, 41(4), s.665-686.
- Kuçuradi, (2020). *Ahlak, Etik ve Etikler*. Ankara: Türkiye Felsefe Kurumu.
- Kuçuradi, İ. (2018). "Ulusal Politikaların Ana Amacı Olarak İnsan Hakları". İ. Kuçuradi (Ed.). *İnsan Hakları: Kavramlar ve Sorunları*. (içinde s.245-258). Ankara: Türkiye Felsefe Kurumu.
- Kula, S.; Çakar, B. (2015). "Maslow İhtiyaçlar Hiyerarşisi Bağlamında Toplumda Bireylerin Güvenlik Algısı ve Yaşam Doyumu Arasındaki İlişki", *Bartın Üniversitesi İİBF Dergisi*. 6(12), s.191-210.
- Kurlander, E. (2017). *Hitler's Monsters: A Supernatural History of the Third Reich*. New Haven And London: Yale University.
- Kurşun, G. (2011). *100 Soruda Uluslararası Ceza Mahkemesi*. Ankara: İnsan Hakları Gündemi Derneği.
- Kurtuluş Savaşında Hizmetleri Tespit Edilen Şehit ve Gazilerin Mirasçılarına "İstiklal Madalyası" Verilmesi Hakkında Karar, Karar Sayısı: 2474, Resmi Gazete Tarihi: 24.04.2020, Sayısı: 31108, Kabul Tarihi: 23.04.2020

- Kutsal Kitap. (2016). *Eski Antlaşma (Tevrat, Zebur), Yaratılış 10, 11*. İstanbul: Yeni Yaşam.
- La Boétie, E. (2014). *Gönüllü Kulluk Üzerine Söylev*. (4.Baskı). (Çev. Mehmet Ali Ağaoğulları), Ankara: İmge.
- Lalumiére. C. (2009). "The Future of the Judicial System". European Court of Human Rights. *Ten Years of the "New" European Court of Human Rights 1998-2008 Situation and Outlook*. Strasbourg: Council of Europe.
- Larkins, J. (2010). *From Hierarchy to Anarchy: Territory and Politics Before Westphalia*. The Palgrave Macmillan History of International Thought, London: Palgrave Macmillan.
- Laski, H. J. (1939). *An Introduction to Politics*. (6th Printing). London: George Allen & Unwin Brothers Limited.
- Lester, A. (1998). "Universality vs. Subsidiarity: A Reply". *European Human Rights Law Review*. 1, s.73-75.
- Levi, P. (2020). *Boğulanlar Kurtulanlar*. (4.Baskı). (Çev. Kemal Atakay). İstanbul: Can.
- Liebmann, O. (1865). *Kant und die Epigonen: eine kritische Abhandlung*. Stuttgart: Carl Shober.
- Lin, A. (2013). "Citizenship Education in American Shools and its Role in Developing Civic Engagement: A Review of The Research". *Educational Review*, s.1-29.
- Locke, J. (1992). *İnsan Anlığı Üzerine Bir Deneme*. (Çev. Vehbi Hacıkadiroğlu). İstanbul: Ara.
- Loyseau, C. (1610). *Traité des seigneurvies*. Paris.
- Lyons, G. M., Baldwin, D. A., McNemar, D. W. (1977). "The 'Politication' Issue in the UN Specialized Agencies". *Proceedings of the Academy of Political Science*. 32 (4), s.81- 92.
- Machiavelli. (2013). *Prens*. (3.Baskı). İstanbul: Say Yayınları.
- Mann, M. (2012). *İktidarın Tarihi: Başlangıcından 1760'a Kadar Toplumsal İktidarın Kaynakları*. (C.1). Ankara: Phoenix.
- Manvell, R.; Fraenkel, H. (2010). *Doctor Goebbels: His Life and Death*. New York: Skyhorse.
- Marcus Aurelius. (2020). *Kendime Düşünceler*. (10.Basım). (Çev. Y. Emre Ceren). İstanbul: Türkiye İş Bankası.
- Mariet, G. (2013). "Padovalı Marsilies'dan Louis XIV'e Laik Devletin Doğuşu". (4.Baskı). (Çev: Cemal Bali Akal). (Düz. Balca Çelener). C. B. Akal (Ed.). *Devlet Kuramı*. (içinde s.215- 242). Ankara: Dost.
- Marx, K. (2003). *Kapital*. (C.1). (Çev. Alaattin Bilgi). Ankara: Eriş.
- Marx, K. (2014). *Yahudi Sorunu*. (5.Baskı). (Çev. Muzaffer İlhan Erdost). Ankara: Sol.
- Marx, K.; Engels, F. (2016). *Devlet ve Hukuk*. (2.Basım). (Der. ve Çev. Rona Serozan). İstanbul: Ayrıntı.

- Marx, K.; Engels, F. (2018). *Komünist Manifesto*. (1.Baskı). (Çev. Tanıl Bora). İstanbul: İletişim.
- Mazower, M. (2013). *Büyülü Saray Yok: İmparatorluğun Sorunu ve Birleşmiş Milletler'in İdeolojik Kökenleri*. (1.Baskı). (Çev. Nilüfer İlkaya Elçioğlu). İstanbul: Alfa.
- McCarthy, J. (2020). *Ölüm ve Sürgün*. (4.Baskı). (Çev. Fatma Sarıkaya). Ankara: Türk Tarih Kurumu.
- McClellan, E. (Spring 2008). "The Responsibility to Protect: The Role of International Human Rights Law". *Journal of Conflict & Security Law*. 13(1) s.123-152.
- McLuhann, M.; Fiore, Q. (2001). *The Medium is the Message*. Berkeley: Grinko.
- Mead, S. E. (2007). *The Lively Experiment: The Shaping of Christianity in America*. Eugene&Oregon: Wipf and Stock.
- Memiş, E. (2000). "İnsan Hakları Avrupa Standardı ve İç Hukuk Etkileşimi Analizleri". *Anayasa Yargısı Dergisi*. 17, s.130-172.
- Mendieta, E. (2016). "İmparatorluk Kozmopolitliğinden Diyalojik Kozmopolitiğe". Bachmann, M. L.; Nascimento, A. (Der.). *İnsan Hakları, İnsan Haysiyeti ve Kozmopolit İdealler*. (içinde s.129-155). İstanbul: Koç Üniversitesi.
- Merçil, E. (2020). "Türkiye Selçukluları Devri'nde Türkçe'nin Resmi Dil Olmasını Kim Kabul Etti?". *Bellekten*. 64(239). s.51-58.
- Meriç, C. (2005). *Bu Ülke*. (26.Baskı). İstanbul: İletişim.
- Méthivier, H. (1996). *La Fin de l'Ancien Régime*. (8e Édition). Paris: Presses Universitaires de France.
- Metin, S.; Heper, A. (2018). *Ceza Hukuku Felsefesine Katkı: Radbruch Formülü*. (3.Baskı). İstanbul: Tekin.
- Metin, Y. (Güz 2010). "Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin Yaşamın ve Sağlığın Korunması İle İlgili Olarak Yüklediği Pozitif Yükümlülükler". *Uluslararası İlişkiler*. 7(27), s.111-132.
- Miller, L. (2009). "Religion's Role in Creating National Unity". *International Journal of World Peace*, 26(1), s.91-138.
- Montaigne, M. (1965). *Education of Children*. *The Complete Essays of Montaigne*. (Çev. Donald M. Frame). Stanford: Stanford University.
- Moore, R. L. (1987). *Religious Outsiders and the Making of Americans*. New York: Oxford University.
- Morgenthau, H. J. (1948). *Politics Among Nations: The Struggle for Power and Peace*. New York: A. A. Knopf.
- Morin, E. (1995). *Avrupa'yı Düşünmek*. (Çev. Şirin Tekeli). İstanbul: Afa.
- Morin, E.; Ceruti, M. (2014). "1950'lerin Altılar Avrupası, Yeni bir Paradigmadan Doğmuştur". Morin, E.; Ceruti, M. (Der.). *Bizim Avrupamız: Çözülüyor mu, Yoksa Başkalaşıma mı Uğruyor?*. (Çev. Şirin Tekeli). (içinde s.36-37). İstanbul: İletişim.

- Moscoco de la Cuba, P. (2011). "The Statehood of 'Collapsed' States in Public International Law", *Agenda Internacional*. Y. 18, 29, s.121-174.
- Moscow Declaration on General Security, October 30, 1943. United Nations. (1947). *The Yearbook of the United Nations 1946-47*. New York: United Nations.
- Mowbray, A. R. (2004). *The Development of Positive Obligations under the European Convention on Human Rights by the European Court of Human Rights*. Oxford-Portland Oregon: Hart.
- Nascimento, A. (2016). "İnsan Hakları ve Kozmopolitlik Paradigmaları: Haklardan İnsanlığa". Bachmann, M. L.; Nascimento, A. (Der.). *İnsan Hakları, İnsan Haysiyeti ve Kozmopolit İdealler*. (içinde s.99-128). İstanbul: Koç Üniversitesi.
- Nicholls, D. (2000). *Adolf Hitler: A Biographical Companion*, United States of America: Abc- Clio.
- Okandan, R. G. (1951). "Devlet İktidarının Tahdidi ve Bu Hususta İleri Sürülen Muh-telif Noktai Nazarlar", *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası*, 17(1-2), s.3-23.
- Okandan, R. G. (1966). *Umumi Amme Hukuku*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi.
- Oldfield, A. (1990). *Citizenship and Community Civic Republicanism and the Modern World*. London and New York: Routledge.
- Olehla, R. (2010). "Common Faith: Civil Religion in US". *The New Persence*. 3, s.26-31.
- Onnekink, D. (Ed). (2009). *War and Religion After Westphalia, 1648-1713*. England: Ashgate Publishing Limited.
- Orhan, Ö. (2013). "Jean- Jacques Rousseau'da Sivil Din Kavramı", *AÜSBFD*, 68(3), s.1-35.
- Orhan, S. (2012). *Dil Politikaları, Dil Hakları ve Türkiye'de Uygulamaları*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Ensti-tüsü.
- Orhan, S. (2017). "Dil Politikaları ve Dil Hakları Üzerine Teorik Bir Çerçeve". *İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*. 8(2), s.331-362.
- Orwell, G. (2014). *1984*. (47.Baskı). (Çev. Celal Üster). İstanbul: Can.
- Overy, R. (2016). "Nürnberg Duruşmaları: Uluslararası Hukukun İnşası". P. Sands (Ed.). *Uluslararası Ceza Adaletinin Geleceği: Nürnberg'ten Lahey'e*. (Çev. Hazal Urgan Çalışkan). (içinde s.13-33). İstanbul: Alfa.
- Öktem, Ü. (2019). "Evrensel Bir Etik Mümkün müdür?". *Temâşâ Felsefe Dergisi*. 11, s.44-51.
- Ökten, K. H. (2001). *Immanuel Kant'ın "Ebedi Barış Üzerine Felsefi Bir Deneme" Adlı Eseriyle Ortaya Koyduğu Ebedi Barış Fikri ve bu Fikrin Uluslararası İlişkiler Düşüncesinde Yarattığı Etki*. Yayımlanmamış Doktora Tezi. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Özbudun, E. (2014). *Türkiye'de Demokratikleşme Süreci: Anayasa Yapımı ve Anayasa Yargısı*. İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi.

- Özkırmımlı, U. (1999). *Milliyetçilik Kuramları: Eleştirel Bir Bakış*. (1.Baskı). İstanbul: Sarmal.
- Özkırmımlı, U. (2011). *Milliyetçilik Üzerine Güncel Tartışmalar: Eleştirel bir Müdahale*. İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi.
- Özlem, D. (2017). *Etik: Ahlak Felsefesi*. (3.Basım). İstanbul: Notos.
- Paczolay, P. (2004). "Anayasa Mahkemesiyle İlgili Anayasa Değişiklikleri Önerisine İlişkin Taslak Görüş". *Anayasa Yargısı Dergisi*. 21, s.70-79.
- Pappaport, R. A. (1999). *Ritual and Religion in the Making of Humanity*. Cambridge: Cambridge University.
- Parlak, T. M. (2015). "Galiplerin Adaleti: Nürnberg ve Tokyo Askeri Ceza Mahkemeleri". *Anadolu Bil Meslek Yüksekokulu Dergisi*. 37, s.137-153.
- Parlak, T. M. (2015). "Galiplerin Adaleti: Nürnberg ve Tokyo Mahkemeleri". *Anadolu Bil Meslek Yüksekokulu Dergisi*. 38, s.49-51.
- Paxton, R. O. (2020). *Faşizmin Anatomisi*. (2.Baskı). (Çev. Hakan Atay, Hivren Demir Atay). İstanbul: İletişim.
- Pazarcı, H. (2010). *Uluslararası Hukuk*. (9.Baskı). Ankara: Turhan.
- Pekel, A. (2019). "İnsan Haklarının Evrenselliği ve Kültürel Görecelilik". *Liberal Düşünce Dergisi*. 24(96), s.111-118.
- Perkins, J. B. (1897). *France under Louis XV*. (Vol.1). Boston: Houghton, Mifflin.
- Philpott, D. (1995), "Sovereignty: An Introduction and Brief History", *Journal of International Affairs*, 48(2), Transcending National Boundaries, Winter, s.353-368.
- Pirenne, H. (2014). *Ortaçağ Kentleri*. (Çev. Şadan Karadeniz). (14.Baskı). İstanbul: İletişim.
- Platon. (2016). *Devlet*. (30.Basım). (Çev. Sabahattin Eyüboğlu, M. Ali Cimcoz). İstanbul: Türkiye İş Bankası.
- Poggi, G. (2008). *Devlet: Doğası, Gelişimi ve Geleceği*. (2.Baskı). (Çev. Aysun Babacan). İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi.
- Poggi, G. (2016). *Modern Devletin Gelişimi*. (Çev. Şule Kut, Binnaz Toprak). (8.Baskı) İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi.
- Pois, R. A. (1986). *National Socialism and the Religion of Nature*, London: Croom Helm (?); Proctor, R. N. (1998). *Racial Hygiene: Medicine Under the Nazis*. (6th Printing). USA: Harvard University.
- Pollaczek, G. (July 1946). "The United Nations and Specialized Agencies". *The American Journal of International Law*. 40 (3). s.592- 619.
- Popovic, D. (2011). *The Emergence of The European Human Rights Law*. Den Haag: Eleven International Publishing.
- Radice, L. (2019). *Evolving Conceptions of Sovereignty as Applied to Membership in International Organization*. Senior Thesis. Colombia: Claremont Mckenna College.

- Réan, E. (2011). *Dillerin Kökeni Üzerine*. (Çev. Atakan Altınörs). İstanbul: Bilge Kültür Sanat.
- Réan, E. (2016). *Ulus Nedir?*. (1.Baskı). (Çev. Gökçe Yavaş). İstanbul: Pinhan.
- Rifkin, J. (2010). *Avrupa Rüyası*. (1.Baskı). (Çev. Buket Okucu Özbay). İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi.
- Rifkin, J. (2010). *Avrupa Rüyası: Amerikan Rüyasından Avrupa Rüyasına*. (Çev. Buket Okuyucu Özbay). İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi.
- Rocker, R. (1998). *Nationalism and Culture*. (Translated by Ray E. Chase). Montreal& New York& London: Black Rose.
- Rousseau, J. J. (1761). *Extrait du Projet de Paix Perpétuelle de Monsieur L'Abbé de Saint- Pierre*, Amsterdam.
- Rousseau, J. J. (1917). *A Lasting Peace Through The Federation of Europe and The State of War*. (Translated by C. E. Vaughan). London: Constable and Company Limited.
- Rousseau, J. J. (1978). *On the Social Contract: With Geneva Manuscript and Political Economy*. (Translated by Judith R. Masters). R. D. Masters (Ed.). New York: St. Martin's Press.
- Rousseau, J. J. (2009). *Emile ya da Eğitim Üzerine*. (1 3.Baskı). (Çev. Yaşar Avunç). İstanbul: Türkiye İş Bankası.
- Rousseau, J. J. (2015). *Toplum Sözleşmesi*. (8.Baskı). (Çev. Vedat Günyol). İstanbul: Türkiye İş Bankası.
- Ruhi, M. E. (2002). *Fransız Devriminde Bir Başrol Oyuncusu: Siéyes*. Ankara: Liberte.
- Russell, B. (2014). *İktidar*. (Çev. Mete Engin). İzmir: Cem.
- Ryan, E. A. (1948) "Catholics and Peace of Westphalia". *Theological Studies*, 9(4), s.590-599.
- Sabuncu, Y.; Esen Arnwein, S. (2004). "Türkiye için Anayasa Şikayeti Modeli- Türkiye'de Bireysel Başvuru Yolu". *Anayasa Yargısı*. 21, s.229-246.
- Sadoğlu, H. (2010). *Türkiye'de Ulusçuluk ve Dil Politikası*. (2.Baskı). İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi.
- Sağlam, F. (2006). "Anayasa Şikayeti Modeli ile İlgili Sorunlar ve Çözüm Olanakları". M. Turhan, H. Tülen (Ed.). *Anayasa Yargısı İncelemeleri-1*. (içinde s.72-111). Ankara: Anayasa Mahkemesi.
- Sağlam, F. (2012). "Anayasa Şikayeti Anlamı, Kapsamı ve Türkiye Uygulamasında Olası Sorunlar", s.461. E. Göztepe, A. Çelebi (Ed.). *Demokratik Anayasa*. (içinde s.418-466). İstanbul: Metis.
- Said, E. W. (2013). *Şarkiyatçılık*. (7.Basım). (Çev. Berna Ülner). İstanbul: Metis.
- Saint- Pierre, C. I. C. (1713). "Project for Perpetual Peace in Europe". Seth, C.; Kulesa, R. V. (Ed.). *The Idea of Europe: Enlightenment Perspectives*. (Translated by Catriona Seth et al.). (içinde s.12-14). United Kingdom: Open Book Publishers.

- Saldırım, M. (2017). "Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin Fikri Mülkiyetin Korunmasına İlişkin Anheuser- Bush Inc. v. Portugal Kararının Analizi". *Ankara Barosu Dergisi*. 26 Nisan Dünya Fikri Mülkiyet Günü Özel Sayısı, s.131-148.
- Salihpaşaoğlu, Y. (2007). "Türkiye'nin Dil Politikaları ve TRT 6". *GÜHFD*. 11(1-2), s.1033-1048.
- Salihpaşaoğlu, Y. (2008). "'Açık ve Mevcut Tehlike Kriteri' ve Türk Hukuk Sistemine Yansımaları". *Liberal Düşünce Dergisi*, 52, s.231-243.
- Salihpaşaoğlu, Y. (2013). "Mutlak Monarşiye Laik Savunma: Tevratın Canavarı Leviathan". *AÜHFD*. 62(3), s.819-854.
- Salihpaşaoğlu, Y. (2019). "Anayasa Mahkemesinin Kamu Tüzel Kişilerine Yönelik Bireysel Başvuru Yasağına Yaklaşımı: Çelişen İki Yöntem ve Gerekçe". *AHBVHFD*. 23(4), s.279-295.
- Salihpaşaoğlu, Y. (2019). "Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ni Aile Hayatına Yükle-diği Anlamın Toplumsal Cinsiyet Açısından Değerlendirilmesi". S. S. Alica Gökalp, N. Basa (Ed.). *II. Uluslararası Kadın ve Hukuk Sempozyumu*. (C. 2). (içinde s.799-818). Ankara: Türkiye Barolar Birliği.
- Salihpaşaoğlu, Y. (2020). *Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi ve Yargılamada Kullandığı Yöntem, İlke ve Usuller*. Ankara: Adalet.
- Salihpaşaoğlu, Y. (2021). *Din ve Devlet Arasındaki İktidar Mücadelesi: Avrupa Örneği*. (5.Baskı). Ankara: Adalet.
- Salihpaşaoğlu, Y.; Boyacı Gümüş, Ö. T. (2020). "Bir Modern Devlet ve Egemenlik Miti: Westphalia Barışı". *ERÜHFD*. 15(1), s.191-224.
- Samnoy, A. (1993). *Human Rights as International Consensus: The Making the Universal Declaration of Human Rights 1945-48*. Bergen- Norway: Chr. Michelsen Institute.
- Sancar, M. (2014). *"Devlet Akli" Kıskaçında Hukuk Devleti*. İstanbul: İletişim.
- Sander, O. (2009). *Siyasal Tarih: İlkçağlardan 1918'e*. (19. Baskı). Ankara: İmge Kitabevi.
- Sander, O. (2009). *Siyasi Tarih 1918-1994*. (18.Baskı). Ankara: İmge.
- Sands, P. (2016). "Pinochet'ten Sonra: Ulusal Mahkemelerin Rolü". P. Sands (Ed.). *Uluslararası Ceza Adaletinin Geleceği: Nürnberg'ten Lahey'e*. (Çev. Hazal Ungan Çalışkan). (içinde s.63-91). İstanbul: Alfa.
- Saygılı, A. (2010). "Modern Devlet'in Çıplak Sureti". *AÜHFD*. 59(1), s.61-97.
- Saygılı, A. (2014). "Jean Bodin'in Egemenlik Anlayışı Çerçevesinde Kralın İki Bedeni Kuramına Kısa Bir Bakış", *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 63(1), s.185-198.
- Schliesky, U. (2004). *Soveränität und Legitimität von Herrschaftsgewalt: Die Weiterentwicklung von Begriffen der Staatslehre und des Staatsrechts in euroäischen Mehrebenensystem*. Tübingen: Mohr Siebeck.
- Schmitt, C. (2016). *Siyasal İlahiyat*. (5.Baskı). (Çev. A. Emre Zeybekoğlu). Ankara: Dost.

- Schulze, H. (2015). *Avrupa'da Ulus ve Devlet*. (Çev. Timuçin Binder). İstanbul: Literatür.
- Seker, S. E. (Eylül 2014). "Maslow'un İhtiyaçlar Piramidi", *YBS Ansiklopedi*. 1(1), s.43- 45.
- Seneca. (2020). *Mutlu Yaşam Üzerine, Yaşamın Kısalığı Üzerine*. (8.Basım) (Çev. C. Cengiz Çevik). İstanbul: Türkiye İş Bankası.
- Sengir, T. (1951). "Yeni Fransız Anayasasının Başlıca Hükümleri", *AÜHFD*, 8(1) s.454-465.
- Seyfi, S. (1995). *Modernleşme, Milliyetçilik ve Türkiye*. İstanbul: Bağlam.
- Shampson, T. (September 2017). "Brexit: The Economics of International Disintegration". *London School of Economics Centre for Economic Performance*. CEP Discussion Paper No.1499, s.1-29
- Shanks, A. (1995). *Civil Society, Civil Religion*. Oxford: Blackwell.
- Shore, C. (December 1996). "Transcending the Nation- State?: The European Commission and the (Re)- Discovery of Europe". *Journal of Historical Sociology*. 9(4), s.473-496.
- Siéyes, E. (1951). "Ayrıcalıklar Üzerine Deneme". (Çev. Süheyp Derbil). *AÜHFD*. 8(1-2) s.136-207.
- Smith, A. D. (1993). "A Europe of Nations. Or The Nation od Europe?". *Journal of Peace Research*. May 1993, 30 (2), s.129-135.
- Smith, A. D. (2013). *Milliyetçilik: Kuram, İdeoloji, Tarih*. (Çev. Ümit Hüsrev Yolsal). Ankara: Atıf.
- Smith, W. D. (1986). *The Ideological Origins of Nazi Imperialism*, New York and Oxford: Oxford University.
- Spano, R. (2014). "Universality or Diversity of Human Rights: Strasbourg in the Age of Subsidiarity". *Human Rights Law Review*. 14(3), s.487-502.
- Spielman, D. (2007). "Chapter 14: The European Convention on Human Rights". Oliver, D.; Fedtke, J. (Ed.). *Human Rights and The Private Sphere: A Comparative Study*. (içinde s.427-464). London& New York: Routledge- Cavendish.
- Spolsky, B. (2012). "What is Language Policy?". B. Spolsky (Ed.). *The Cambridge Handbook of Language Policy*. (in s.3-16). Cambridge: Cambridge University.
- Steiger, H. (Juni 1969). "Verträge mit der DDR ohne 'Anerkenung'", *Zeitschrift für Rechtspolitik*, 2. Jahrg., H.6, s.121-124.
- Stuerwald, K. (1993). *Almanca- Türkçe Sözlük*. İstanbul: Novaprint.
- Sunay, R. (2007). *Tartışılan Egemenlik*. Ankara: Yetkin.
- Sunay, R. (2013). *Hukuk ve Siyaset Ekseninde İnsan Hakları*. Konya: Çizgi.
- Sunay, R. (2015). "İnsan Haklarının Yatay Etkisi ve Devletin Sorumluluğu". *GÜHFD*. 23(1), s.9-52.
- Sur, M. (2011). *Uluslararası Hukukun Esasları*. İstanbul Beta Yayınları.

- Sur, M. (2013). "Birleşmiş Milletler Örgütünün Gelişimi ve Geleceği". *Journal of Yaşar University*. 8 (Özel), s.2535- 2550.
- Sür, B. (Nisan 2020). "Ulus Nedir?". *Milliyetçilik Araştırmaları Dergisi*. 2(1), s.155-260.
- Şahbaz, İ. (2004). "Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin Türk Yargı Sistemindeki Yeri". *TBB Dergisi*. 54, s.178-216.
- Şahin, K. (2019). *Bütünleşme, Milliyetçilik ve Avrupa Birliği*. (1.Baskı). Ankara: Nobel.
- Şahin, M. (Ocak 2010). "Nürnberg Mahkemeleri Üzerine Bir İnceleme". *Aksaray Üniversitesi İİBF Dergisi*. 2(1), s.49-61.
- Şenol, C. (2012). "AİHS Hükümleri ve AİHM Kararlarının Devletlerin Egemenlikleri Üzerindeki Etkisi". *Yalova Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*. 1, s.259-288.
- Şimşir, B. (2008). *Türk Yazı Devrimi*. (2.Baskı). Ankara: Türk Tarih Kurumu.
- Şirin, T. (2013). "Takdir Marjı Doktrini ve Türkiye Anayasa Mahkemesi Açısından Anlamı". *Anayasa Hukuku Dergisi*. 2(4), s.359-401.
- Şirin, T. (2015). *Anayasa Mahkemesi Kararları Işığında Bireysel Başvuru Hakkı*. İstanbul: On İki Levha.
- Şirin, T. (2018). "Anayasa Mahkemesi Kararlarının İnsan Hakları Mahkemesi Kararlarına Etkisi". *Anayasa Yargısı*, 35, s.147-167.
- Tanilli, S. (2018). *Uygurlık Tarihi*. (34. Baskı). İstanbul: Cumhuriyet Kitapları.
- Tarakçı, M. (2006). *St.Thomas Aquinas*. İstanbul: İz.
- Tasente, T.; Rus, M. (2019). "Exitomania, The Propaganda Machine That Can Destroy The European Union". *Technium Social Science Journal*. 1(1), s.31-40.
- Taşcıoğlu, Ö. L. (2018). "Vatan Kavramı ve Türk Milliyetçiliği için Vatanın Önemi". *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*. Y.6. 71, s.221-230.
- Tatar, D. B. (2020). *Doğa Bilimlerinin Hukuk Felsefesine Etkisi: Modern ve Postmodern Paradigma Ekseninde Bir Değerlendirme*. İstanbul: On İki Levha.
- Tekin, Y. (2002). *Osmanlı Devleti'nin Son Döneminde Modern Ulus Devlete Yönelik Girişimler*. Yayımlanmamış Doktora Tezi. Sivas: Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Tekinsoy, Ö. O. (2011). "Avrupa Kamu Düzeni Kavramı". *Hacettepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*. 1(1), s.66-79.
- Teschke, B. (2017). *1648 Söylencesi*. (2. Baskı). (Çev. Bülent Şimşek). İstanbul: Can Yayınları.
- Teziç, E. (2017). *Anayasa Hukuku*. (21.Bası). İstanbul: Beta.
- The Dumbarton Oaks Conversations, October 7, 1944. United Nations. (1947). *The Yearbook of the United Nations 1946-47*. New York: United Nations.
- The Maastricht Guidelines on Violations Economic, Social and Cultural Rights, OHCHR. (2005). *Economic, Social and Cultural Rights: Handbook for National Human Rights Institutions*. New York & Geneva: United Nations.

- The Yalta Agreement, February 11, 1945. United Nations. (1947). *The Yearbook of the United Nations 1946-47*. New York: United Nations.
- Thompson, J. L. (2013). *Never Call Retreat: Theodore Roosevelt and Great War*. New York: Palgrave Macmillan.
- Tilly, C. (1975). "Reflections on the History of European State- Making". C. Tilly (Ed.). *The Formation of National State in Western Europe*. (içinde s.3-83). Princeton and New Jersey: Princeton University.
- Tilly, C. (2016). *Avrupa'da Devrimler: 1492-1992*. (1.Baskı). (Çev. Özden Arıkan). İstanbul: Alfa.
- Timur, T. (2017). *Mutlak Monarşi ve Fransız Devrimi*. (2.Baskı). İstanbul: Yordam.
- Tocqueville, A. (2020). *Demokratik Despotizm*. (1.Baskı). (Çev. Feray İlgün). İstanbul: Kırmızı Kedi.
- Touchard, J. (1959). *Historie des İdees Politiques*. Paris.
- Tuğrul, S. (2010). "Ritmik Beden, Belleğin Ritmi: Bir 29 Ekim Anısı". *Toplum ve Bilim*. S.117, s.41-55.
- Tuğrul, S. (2014). *Canım Sana Defa: Yeni Zamanların Kutsallık Biçimleri*. İstanbul: İletişim.
- Turan, Ş. (2006). "Dr. Reşit Galip'in Atatürk'e Yakınmaları". *Tarih Araştırmaları Dergisi*. 25(39), s.1-25.
- Türk, D. (2013). "Egemen: Devlet". M. A. Ağaoğulları (Ed.), *Sokrates'ten Jakobenlere Batı'da Siyasal Düşünceler Tarihi*. (içinde s.355-400). İstanbul: İletişim.
- UN General Assembly. (1993). UN Office of High Commissioner. 20 December 1993, Resolution No.48/141.
- UN. (2009). *Terms of Reference and Rules of Procedure of the Economic Commission for Europe*. New York& Geneva: United Nations.
- UN. (1945). *Agreement by the Government of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland, The Government of the United States of America, The Provisional Government of the French Republic and The Government of the Union of Soviet Socialist Republics for the Prosecution and Punishment of the Major War Criminals of the European Axis*. 8 August 1945, London.
- UN. (1957). *Yearbook of the International Law Commission 1950*, Vol.II. New York: United Nations.
- UNESCO. (1980). *Many Voices One World: Towards a New More Just and More Efficient World Information and Communication Order*. New York: UNESCO.
- Uygun, O. (2015). *Devlet Teorisi*. İstanbul: On İki Levha.
- Ülger, İ. K. (2002). *Avrupa Birliğinde Siyasal Bütünleşme*. Ankara: Gündoğan.
- Wallace Brown, G. (2020). "The European Cnvention of Human Rights as a Kantian Cosmopolitan Legal Order". *Global Constitutionalism*. 9(3), s. 490-505.

- Wallace, R. A. (Spring, 1977). "Emile Durkheim and Civil Religion Concept". *Review of Religious Research*. 18(3), s.287-290.
- Wallerstein, I. (2000). "11.Yüzyıldan 21.Yüzyıla Kavram ve Gerçeklik Olarak Burjuvazi", E. Balibar, I. Wallerstein (Ed.). *İrk, Ulus ve Belirsiz Kimlikler*. (3.Basım). (Çev. Nazlı Ökten). (içinde s.169-192). İstanbul: Metis.
- Wallerstein, I. (2015). *Modern Dünya Sistemi: Kapitalist Tarım ve 16.Yüzyıl'da Avrupa Dünya- Ekonomisinin Temelleri*. (C.1). (7.Baskı). (Çev. Latif Boyacı). İstanbul: Yarın.
- Wator- Florczak, M. (2017). "The Role of The European Court of Human Rights in Promoting Horizontal Positive Obligations of The State". *ICLR*. 17(2), s.39-53.
- Weatherly, F. E. (1870). *Muriel: The Sea- King's Daughter*. Oxford: T Shrimpton & Son
- Weber, M. (1993). *Sosyoloji Yazıları*. (3.Baskı). (Çev. Taha Parla). İstanbul: Hürriyet Vakfı.
- Weber, M. (2012). *Din Sosyolojisi*. (1.Baskı). (Çev. Latif Boyacı). E. Fischhoff (Ed.). İstanbul: Yarın.
- Weber, M. (2012). *Ekonomi ve Toplum*. (C.1). (Çev. Latif Boyacı). İstanbul: Yarın.
- Weber, M. (2013). *Protestan Ahlakı ve Kapitalizm Ruhü*. (2.Baskı). (Çev. Milay Köktürk). Ankara: Bilgesu.
- Weed, R. (2010). "Jean- Jacques Rousseau on Civil Religion". R. Weed, J. Heyking (Ed.). *Civil Religion in Political Thought*. (içinde s.145-166). Washington: The Catholic University of America.,
- Weinrich, M. (1999). *Hitler's Professors*. New Heaven and London: Yale University.
- Welch, D. (March 1993). "Manufacturing a Consensus: Nazi Propaganda and the Building of a 'National Community' (Volksgemeinschaft)". *Contemporary European History*, 2(1), s.1-15.
- Wells, H. G. (1914). *The War That End War*. London: Frank& Cecil Palmer.
- Wilson, P. H. (June 2008). "The Causes of the Thirty Years War 1618-1648", *The English History Review*, 123 (502), s.554-586.
- Wright, S. (2012). "Language Policy, The Nation and Nationalism". B. Spolsky (Ed.). *The Cambridge Handbook of Language Policy*. (in s.59-78). Cambridge: Cambridge University
- Xenos, D. (2013). *The Positive Obligations of the State under the European Convention of Human Rights*. London&New York: Routledge.
- Yağcı, Ö. (2018). *Nazi Kampları*. (1.Baskı). İstanbul: Akılçelen.
- Yazıcı, S. (2011). *Yeni Bir Anayasa Hazırlığı ve Türkiye*. (2.Baskı). İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi.
- Yeşilçayır, C.(2017). *Ebedi Barış: Pax Romanadan Birleşmiş Milletlere*. (1.Baskı). İstanbul: Tezkire.

- Yetkin, Ç. (1969). *Kaba Kuvvet Felsefesinin Doğuşu ve Gelişimi*. Ankara: Toplum.
- Yılmaz, M. Ş. (2010). *İnsan Hakları Avrupa Mahkemesi'nin Yorum Yöntemleri*. Yayımlanmamış Doktora Tezi. İstanbul: Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Yourov, H.C. (1987). "The Margin of Appreciation Doctrine in the Dynamics of European System Jurisprudence". *Connecticut Journal of International Law*. 3, s.111-160.
- Yücel, H. (2020). *Dünya Sağlık Örgütü'nün Koronavirüs Yönetimi*. İstanbul: SETA.
- Yükseker, D. (2010). "Türkiye Toplumunu Birarada Tutan Nedir? Toplumsal Tutkal Olarak Borç ve Borçluluk". *Toplum ve Bilim*, 117, s.6-18.
- Yüzer Eltimur, D. (2019). *AIHS Kapsamında Özel Hayatın ve Aile Hayatının Korunmasında Devletin Pozitif Yükümlülükleri*. İstanbul: On İki Levha.
- Zabunoğlu, H. G. (2018). "Günümüzde Ulus Devlet". *ERÜHFD*. 13(1), s.535-559.

2. İNTERNET KAYNAKLARI

- 18 Mart Şehitler Günü ve 19 Eylül Gaziler Gününde Yapılacak Törenler Hakkında Yönetmelik, Resmi Gazete Tarih: 24.08.2003, Sayısı: 25209. (<https://mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5792&MevzuatTur=7&MevzuatTertip=5>, Erişim Tarihi: 20.01.2022).
- 18 Mart Şehitler Günü ve 19 Eylül Gününün Gaziler Günü İlan Edilmesi Hakkında Kanun, Resmi Gazete Tarihi: 03.07.2002, Sayısı: 24804, Kabul Tarihi: 27.06.2002. (<https://mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.4768.pdf>, Erişim Tarihi: 20.01.2022).
- 1876 Kânûn-ı Esâsî, 7 Zilhicce 1293 (1876). (<https://www.anayasa.gov.tr/tr/mevzuat/onceki-anayasalar/1876-k%C3%A2n%C3%BBn-ies%C3%A2s%C3%AE/>, Erişim Tarihi: 18.11.2021).
- 1921 Anayasası: Teşkilatı Esasiye Kanunu, Kanun No.:85, Kabul Tarihi: 20.01.1337(1921). (<https://www.anayasa.gov.tr/tr/mevzuat/onceki-anayasalar/1921-anayasasi/>, Erişim Tarihi: 18.11.2021).
- 2893 sayılı Türk Bayrağı Kanunu'nun sonuna ekli görsel (<https://www.tccb.gov.tr/cumhurbaskanligi/resmi-simgeler/bayrak/>, Erişim Tarihi: 03.02.2021).
- A Century of Lawmaking for a New Nation: U.S. Congressional Documentand Debates. (1774-1875). *Flag Resolution*. (<http://memory.loc.gov/cgi-bin/ampage?collId=lljc&fileName=008/lljc008.db&recNum=90>, Erişim Tarihi: 31.10.2021).
- Académie Française. (<https://www.academie-francaise.fr/>, Erişim Tarihi: 13.01.2022).
- Adenauer, K. (December 10, 1951). *His Speech*. ([https://www.coe.int/en/web/about-us/founding-fathers#{%227040945%22:\[1\]}](https://www.coe.int/en/web/about-us/founding-fathers#{%227040945%22:[1]}), Erişim Tarihi:28.04.2021).
- American Experience. *The International Military Tribunal*. (<https://www.pbs.org/wgbh/americanexperience/features/nuremberg-military-tribunal/>, Erişim Tarihi: 18.06.2021).

- American Experience. *The Prosecution*. (<https://www.pbs.org/wgbh/americanexperience/features/nuremberg-prosecution/>, Erişim Tarihi: 18.06.2021).
- American Express. *The Nurnberg Judges*. (<https://www.pbs.org/wgbh/americanexperience/features/nuremberg-judges/>, Erişim Tarihi: 18.06.2021).
- Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü, m.77, 78. RG Tarih/ Sayı: 12.07.2012/28351. . (<https://www.anayasa.gov.tr/tr/mevzuat/ictuzuk/>, Erişim Tarihi: 12.08.2021).
- Anayasa Mahkemesinin Kuruluş ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun, Kanun No.6216, Kabul Tarihi:30.03.2011. (<https://www.anayasa.gov.tr/tr/mevzuat/kanun/>, Erişim Tarihi:08.08.2021).
- Archello Architecture Studio. *Official Headquarters of the European Parliament Including a Hemicycle of 750 Seats, 1133 Offices for the Members of Parliament*. (<https://archello.com/project/european-parliament>, Erişim Tarihi: 23.04.2021).
- ARTESMİS: Africa Real Time Environmental Monitoring Information System, 1995. (<https://agris.fao.org/agris-search/search.do?recordID=XF1999086129>, Erişim Tarihi: 31.03.2021).
- Avrupa Birliği Temel Haklar Şartı. (<https://sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2018/11>, Erişim Tarihi: 27.05.2021)
- Avrupa Birliği Temel Hakları Bildirgesi. (2001). (<https://www.avrupa.info.tr/tr/avrupa-birligi-temel-haklar-bildirgesi-708>, Erişim Tarihi:03.08.2021).
- Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi. Mahkeme İç Tüzüğü. (1 Ocak 2020). Strazburg. (<https://www.anayasa.gov.tr/tr/yayinlar/insan-haklari-bilgi-bankasi/avrupa-insan-haklari-mahkemesi/aihm-ic-tuzugu/>, Erişim Tarihi: 12.08.2021).
- Avrupa Konseyi Statüsü. (5 Mayıs 1949). (https://inhak.adalet.gov.tr/Resimler/Dokuman/2712020093815001_tur.pdf+%cd=1&hl=tr&ct=clnk&gl=tr, Erişim Tarihi: 23.04.2021).
- Avrupa Konseyi. (11 Kasım 1950). *İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunması Avrupa Sözleşmesi*. (https://www.echr.coe.int/Documents/Convention_TUR.pdf+%cd=1&hl=tr&ct=clnk&gl=tr, Erişim Tarihi: 03.05.2021).
- Avrupa Konseyi. (24.06.2013). *İnsan Haklarını ve Ana Hürriyetleri Korumaya Dair Sözleşme'ye Değişiklik Getiren 15 No'lu Protokol*. Strasbourg. (<https://insanhaklarimerkezi.bilgi.edu.tr/content/65-avrupa-insan-haklar-sozlesmesine-ek-15-numaral-protokol/>, Erişim Tarihi: 24.05.2021).
- Avrupa Sosyal Şartı, 18 Ekim 1961. (<https://insanhaklarimerkezi.bilgi.edu.tr/media/uploads/2015/07/29/AvrupaSosyalSarti.pdf>, Erişim Tarihi: 02.05.2021).
- Avrupa Sosyal Şartına Değişiklik Getiren Protokol (Torino Protokolü). (21 Ekim 1991). Torino. (<https://insanhaklarimerkezi.bilgi.edu.tr/content/95-avrupa-sosyal-sartna-degisiklik-getiren-protokol/>, Erişim Tarihi: 01.05.2021).
- Baker, K. (Aug. 18, 2019).“Eduard Pernkopf: The Nazi Book of Anatomy still Used by Surgeons”. *BBC*. (<https://www.bbc.com/news/health-49294861>, Erişim Tarihi: 24.12.2020).

- Başlar, K. *Sivil Anayasada Uluslararası Hukuka İlişkin Hükümler*. (yenianayasa.tbmm.gov.tr/docs/dr-kemal-başlar.pdf, Erişim Tarihi: 29.12.2021).
- BBC. (02.09.2019). "Schools in France to Display Flags in Classrooms". (<https://www.bbc.com/news/world-europe-49553523>, Erişim Tarihi: 10.01.2022).
- BBC News. (February 1, 2020). *Brexit: UK Leaves the European Union*. (<https://www.bbc.com/news/uk-politics-51333314>, Erişim Tarihi: 16.02.2020).
- Beck, G. (November 17, 2010). "Glenn Beck: Lessons From the Tower of Babel." *Foxnews*. (<https://www.foxnews.com/story/glenn-beck-lessons-from-the-tower-of-babel>, Erişim Tarihi:23.04.2021).
- Bell, M. (June 19, 2016). *Why is the Strasbourg Parliament based on Tower of Babel?*. (<https://mattbell.org/why-is-the-strasbourg-parliament-based-on-tower-of-babel>, Erişim Tarihi:23.04.2021).
- Bell, M. (June 19, 2016). *Why is the Strasbourg Parliament based on Tower of Babel?*. (<https://mattbell.org/why-is-the-strasbourg-parliament-based-on-tower-of-babel>, Erişim Tarihi:23.04.2021).
- Birleşmiş Milletler Antlaşması. 26 Haziran 1945. (https://inhak.adalet.gov.tr/Resimler/SayfaDokuman/2212020141836bm_01.pdf+&cd=1&hl=tr&ct=clnk&gl=tr, Erişim Tarihi: 16.03.2021).
- Bodin, J. (1606). *The Six Bookes of a Commonweale*. (Çev. Richard Knolles), London: Impensis G. Bishop. (<https://archive.org/details/sixbookesofcommo00bodi>, Erişim Tarihi: 13.08.2020).
- Bora, T. (Ocak 2007). "Türk Milliyetçiliğinin İnşasında Vatan İmgesi: Harita ve 'Somut' Ülke: Milliyetçiliğin Vatani Neresi?". *Birikim Dergisi*. 213. (<https://birikimdergisi.com/dergiler/birikim/1/sayi-213-ocak-2007/2396/turk-milliyetciliginin-insasinda-vatan-imagesi-harita-ve-somut-ulke-milliyetciligin-vatani-neresi/5001>, Erişim Tarihi: 11.11.2021).
- Bratza, N. (2012). "Speech of Nicholas Bratza". *European Court of Human Rights: High Level Conference*. Brighton, 18-20 April 2012. (https://www.echr.coe.int/Documents/Speech_20120420_Bratza_Brighton_ENG.pdf+&cd=1&hl=tr&ct=clnk&gl=tr, Erişim Tarihi: 05.08.2021).
- Encyclopaedia Britannica. *Costs of War*. (<https://www.britannica.com/event/World-War-II/Costs-of-the-war>, Erişim Tarihi: 06.09.2021).
- Encyclopaedia Britannica. *Human and Material Cost*. (<https://www.britannica.com/event/World-War-II/Human-and-material-cost>, Erişim Tarihi: 06.09.2021).
- Byatt, A. S. (October 13, 2002). "What Is A European?". *The New York Times Magazine*. (<https://www.nytimes.com/2002/10/13/magazine/what-is-a-european.html>, Erişim Tarihi: 24.04.2021).
- Cartwright, M. (8 April, 2016). *Atlantis*, Ancient History Encyclopedia. (<https://www.ancient.eu/atlantis/>, Erişim Tarihi: 17.12.2020).

- Chirac, J. (December 14, 1999). *Inauguration Ceremony for the Louise Weiss Building*. Strasbourg. (<https://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+CRE+19991214+ITEM-004+DOC+XML+V0//EN&language=EN>, Erişim Tarihi: 23.04.2021).
- Chomsky, N. (July 23, 2009). "The Responsibility to Protect". *The UN General Assembly*. New York. (<https://chomsky.info/20090723/>, Erişim Tarihi: 08.04.2021).
- Churchill, W. (1948). "Birleşik Avrupa". (<http://dusuncetarihi.kapadokya.edu.tr/makale/birlesik-avrupa.html>, Erişim Tarihi: 28.04.2021).
- Churchill, W. (August 12, 1949). *His Speech*. Strasbourg. ([https://www.coe.int/en/web/about-us/founding-fathers#{%227040945%22:\[0\]}](https://www.coe.int/en/web/about-us/founding-fathers#{%227040945%22:[0]), Erişim Tarihi: 28.04.2021).
- CNN World. *World War II Fast Facts*. (<https://edition.cnn.com/2013/07/09/world/world-war-ii-fast-facts/index.html>, Erişim Tarihi: 06.09.2021).
- Codice di Procedura Civile. (<https://www.ipsoa.it/codici/cpc/l1/t6>, Erişim Tarihi: 15.01.2022);
- Codice di Procedura Penale. (<https://www.studiocataldi.it/codiceprocedurapenale/codice-procedura-penale.pdf>, Erişim Tarihi:15.01.2022).
- Committee of Ministers. (December 18, 2002). *Resolution Res(2002)58 on the publication and dissemination of the case-law of the European Court of Human Rights*. (https://search.coe.int/cm/Pages/result_details.aspx?ObjectId=09000016804de33a, Erişim Tarihi: 07.08.2021).
- Committee of Ministers. (January 18, 2017). *Rules of Committee of Ministers for the supervision of the execution of judgment and of the terms of friendly settlements*. (<https://rm.coe.int/16806eebf0+&cd=1&hl=tr&ct=clnk&gl=tr>, Erişim Tarihi: 05.05.2021).
- Committee of Ministers. (January 18, 2017). *Rules of Committee of Ministers for the supervision of the execution of judgment and of the terms of friendly settlements*. (<https://rm.coe.int/16806eebf0+&cd=1&hl=tr&ct=clnk&gl=tr>, Erişim Tarihi: 05.05.2021).
- Committee of Ministers. (May 12, 2004). *Resolution Res(2004)3 of Committee of Ministers on Judgments Revealing an Underlying Systematic Problem*. (www.vm.ee/sites/default/files/content-editors/CM_Resolution_12052004_2.pdf+&cd=4&hl=tr&ct=clnk&gl=tr, Erişim Tarihi: 07.08.2021).
- Committee of the Sixth Special Session: Declaration on the Establishment a New International Economic Order. Resolution 3201 (S-VI). (<https://digitallibrary.un.org/record/218450>, Erişim Tarihi: 20.03.2021).
- Committee on the Elimination of Racial Discrimination. *Early- Warning Measures and Urgent Procedures*. (<https://www.ohchr.org/EN/HRBodies/CERD/Pages/EarlyWarningProcedure.aspx#about>, Erişim Tarihi: 26.06.2021).

- Council of Europe Committee of Ministers. (May 12, 2004). *Recommendation Rec (2004)6 of the Committee of Ministers to member states on the improvement of domestic remedies*. §4-7. (https://search.coe.int/cm/Pages/result_details.aspx?ObjectId=09000016805dd18e, Erişim Tarihi: 08.08.2021).
- Conference of European Constitutional Court. (May 16-17, 1999). *The Statute of the Conference of European Constitutional Courts*. (<https://www.confueuconstco.org/en/status/status.html>, Erişim Tarihi: 08.08.2021).
- Congress of Europe. (1948). *The Hague-May 1948: Resolutions*. London& Paris: International Committee of the Movements for European Unity. (https://www.cvce.eu/en/obj/message_to_europeans_the_hague_10_may_1948-en-b14649e7-c8b1-46a9-a9a1-cdad800bcc8.html, Erişim Tarihi: 16.04.2021).
- Constitute Project. (<https://www.constituteproject.org/constitutions?lang=en>, Erişim Tarihi: 31.10.2021).
- Council of Europe. (May 3, 2021). *Complete List of the Council of Europe's Treaties*. (<https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list/-/conventions/full-list>, Erişim Tarihi: 03.05.2021).
- Constitution of Armenia, 1995. (https://www.constituteproject.org/constitution/Armenia_2015?lang=en, Erişim Tarihi: 15.01.2022).
- Constitution of Azerbaijan, 1995. (https://www.constituteproject.org/constitution/Azerbaijan_2016?lang=en, Erişim Tarihi: 15.01.2022).
- Constitution of Bulgaria, 1991. (https://www.constituteproject.org/constitution/Bulgaria_2015?lang=en, Erişim Tarihi: 15.01.2022).
- Constitution of Croatia, 1991. (https://www.constituteproject.org/constitution/Croatia_2013?lang=en, Erişim Tarihi: 15.01.2022).
- Constitution of Estonia, 1992. (https://www.constituteproject.org/constitution/Estonia_2015?lang=en, Erişim Tarihi: 15.01.2022).
- Constitution of Georgia, 1995. (https://www.constituteproject.org/constitution/Georgia_2018?lang=en, Erişim Tarihi: 15.01.2022).
- Constitution of Latvia, 1991. (https://www.constituteproject.org/constitution/Latvia_2016?lang=en, Erişim Tarihi: 15.01.2022).
- Constitution of Romania, 1991. (https://www.constituteproject.org/constitution/Romania_2003?lang=en, Erişim Tarihi: 15.01.2022).
- Constitution of Serbia, 2006. (https://www.constituteproject.org/constitution/Serbia_2006?lang=en, Erişim Tarihi: 15.01.2022).
- Constitution of Slovakia, 1992. (https://www.constituteproject.org/constitution/Slovakia_2017?lang=en, Erişim Tarihi: 15.01.2022).
- Constitution of Turkmenistan, 2008. (https://www.constituteproject.org/constitution/Turkmenistan_2016?lang=en, Erişim Tarihi: 15.01.2022).
- Constitution of Uzbekistan, 1992. (https://www.constituteproject.org/constitution/Uzbekistan_2011?lang=en, Erişim Tarihi: 15.01.2022).

- Council of Europe (December 2017). *Collection of Interim Resolutions 2009-2017 (by country)*. (<https://www.coe.int/en/web/execution/decisions-and-interim-resolutions>, Erişim Tarihi: 07.08.2021).
- Council of Europe Committee of Ministers. *General Recommendations and Resolutions*. (<https://www.coe.int/en/web/execution/recommendations>, Erişim Tarihi: 07.08.2021).
- Council of Europe Department of the Execution of Judgments of the European Court of Human Rights. *Conferences*. (<https://www.coe.int/en/web/execution/conferences>, Erişim Tarihi: 07.08.2021).
- Council of Europe Department of the Execution of Judgments of the European Court of Human Rights. *Political Declarations/ Decisions of CM Sessions*. (<https://www.coe.int/en/web/execution/political-declarations>, Erişim Tarihi: 07.08.2021).
- Council of Europe Parliamentary Assembly. *Origins and History*. (<https://pace.coe.int/en/pages/brief-origins>, Erişim Tarihi: 28.04.2021).
- Council of Europe Venice Commission. *Amicus Curia Briefs prepared by the Venice Commission upon requests of the European Court of Human Rights*. (https://www.venice.coe.int/WebForms/pages/?p=04_ECHR_briefs, Erişim Tarihi: 08.08.2021).
- Council of Europe Venice Commission. *Constitutional Justice- Cooperation Between the Venice Commission and Constitutional Courts*. (https://www.venice.coe.int/WebForms/pages/?p=01_Constitutional_Justice&lang=EN#Joint%20Council%20on%20Constitutional%20Justice, Erişim Tarihi: 08.08.2021).
- Council of Europe Venice Commission. *Sharing European Experience with non-European countries*. (https://www.venice.coe.int/WebForms/pages/default.aspx?p=03_neighbours, Erişim Tarihi: 08.08.2021).
- Council of Europe Venice Commission. *World Conference on Constitutional Justice*. (https://www.venice.coe.int/WebForms/pages/?p=02_WCCJ, Erişim Tarihi: 08.08.2021).
- Council of Europe. (11 May 1953). *Memorandum by the Secretariat- General Concerning the Activities Which the Council of Europe Could Properly Carry Out in the Social Sphere*. Doc.140. (<http://assembly.coe.int/nw/xml/XRef/Xref-XML2HTML-en.asp?fileid=462&lang=en>, Erişim Tarihi: 01.05.2021).
- Council of Europe. (2018). *Copenhagen Declaration on the Reform of the European Convention on Human Rights System*. 12-13 April 2018, Copenhagen. §6-11. (https://www.coe.int/en/web/human-rights-rule-of-law/events/-/asset_publisher/E5WWthsy4jfg/content/copenhagen-declaration-on-the-reform-of-the-european-convention-on-human-rights-system, Erişim Tarihi: 06.08.2021).
- Council of Europe. (2020). *Council of Europe Visual Identity*. Strasbourg: Council of Europe. (rm.coe.int/visual-identity-of-the-council-of-europe-graphic-charter/168071e7f3, Erişim Tarihi: 06.08.2021).

- Council of Europe. (23 June 1967). *Resolution 346 (1967): Situation in Greece*. 23 June 1967. (<https://assembly.coe.int/nw/xml/XRef/Xref-XML2HTML-en.asp?fileid=15761&lang=en>, Erişim Tarihi: 26.12.2021).
- Council of Europe. (30 January 1969). Recommendation 547 (1969) of the Consultative Assembly of the Council of Europe. (https://www.cvce.eu/en/obj/recommendation_547_1969_of_the_consultative_assembly_of_the_council_of_europe_30_january_1969-en-0f6b8a5e-a1a5-4c46-9531-d3ce415dc860.html, Erişim Tarihi: 26.12.2021).
- Council of Europe. (31 January 1968). Resolution 361 (1968) of the Consultative Assembly of the Council of Europe. (https://www.cvce.eu/en/obj/resolution_361_1968_of_the_consultative_assembly_of_the_council_of_europe_31_january_1968-en-aa8eed95-f12f-4c45-b1ac-a1546b2df3f8.html, Erişim Tarihi: 26.12.2021).
- Council of Europe. (5 May, 1988). *Additional Protocol to the European Social Charter*. Strasbourg. (<https://insanhaklarimerkezi.bilgi.edu.tr/tr/content/68-avrupa-sosyal-sartna-ek-protokol/>, Erişim Tarihi: 02.05.2021).
- Council of Europe. (9 October 1995). *Additional Protocol to the European Social Charter Providing for a System of Collective Complaints*. Strasbourg. (<https://insanhaklarimerkezi.bilgi.edu.tr/tr/content/96-avrupa-sosyal-sartna-ek-toplu-sikayet-sistemi-ongoren-protokol/>, Erişim Tarihi: 02.05.2021).
- Council of Europe. (November 11, 1950). *Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms*. (<https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list/-/conventions/treaty/005>, Erişim Tarihi: 03.05.2021).
- Council of Europe. (November 4, 1950). *Declaration of Peace*. (<https://rm.coe.int/09000016805e3aa5>, Erişim Tarihi: 30.04.2021).
- Council of Europe. (October 13, 2008). *Collection of Interim Resolutions 1988-2008 (by country)*. Strasbourg: Council of Europe, (<https://www.coe.int/en/web/execution/decisions-and-interim-resolutions>, Erişim Tarihi: 07.08.2021).
- Council of Europe. *About Committee of Ministers*. (https://www.coe.int/en/web/cm/about-cm#portlet_56_INSTANCE_M50gCMtAD8n3, Erişim Tarihi: 01.05.2021).
- Council of Europe. *Annual Reports of the Committee of Ministers*. (<https://www.coe.int/en/web/execution/annual-reports>, Erişim Tarihi: 07.08.2021).
- Council of Europe. *CODICES*. (<http://www.codices.coe.int/NXT/gateway.dll?f=templates&fn=default.htm>, Erişim Tarihi: 08.08.2021).
- Council of Europe. *Complete list of Council of Europe's Treaties*. (<https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list>, Erişim Tarihi: 04.05.2021).
- Council of Europe. *Cooperation begins with the United Nations*. (<https://70.coe.int/1951-cooperation-begins-with-the-united-nations-en.html>, Erişim Tarihi: 24.07.2021).
- Council of Europe. *European Charter for Regional or Minority Languages*. Strasbourg, 05.11.1992. (<https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list?module=treaty-detail&treaty-num=148>, Erişim Tarihi: 01.12.2021).

- Council of Europe. *European Social Charter (Revised)*. 3 May 1996. Strasbourg. (<https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list/-/conventions/treaty/163>, Erişim Tarihi: 01.05.2021).
- Council of Europe. *European Social Charter*. 18 October 1961. (<https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list/-/conventions/treaty/035>, Erişim Tarihi: 01.05.2021).
- Council of Europe. *Founding Fathers: The Builders*. ([https://www.coe.int/en/web/about-us/founding-fathers#{%227040945%22:\[0\]}](https://www.coe.int/en/web/about-us/founding-fathers#{%227040945%22:[0]}), Erişim Tarihi: 28.04.2021).
- Council of Europe. *Greece Withdraws*. (<https://70.coe.int/1969-greece-withdraws-en.html>, Erişim Tarihi: 26.12.2021).
- Council of Europe. *History of European Flag Video*. (<https://www.coe.int/tr/web/about-us/the-european-flag>, Erişim Tarihi: 23.04.2021).
- Council of Europe. *Human Rights Convention goes live*. (<https://70.coe.int/1953-human-rights-convention-goes-live-en.html>, Erişim Tarihi: 25.07.2021).
- Council of Europe. *Human Rights Convention goes live*. <https://70.coe.int/1953-human-rights-convention-goes-live-en.html>, Erişim Tarihi: 25.07.2021).
- Council of Europe. *Human Rights Convention signed in Rome*. (<https://70.coe.int/1950-human-rights-convention-signed-in-rome-en.html>, Erişim Tarihi: 25.07.2021).
- Council of Europe. *Protocol No.15 amending the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms Explanatory Report*. §9. (https://www.echr.coe.int/Documents/Protocol_15_explanatory_report_ENG.pdf+%26cd=1%26hl=tr%26ct=clnk%26gl=tr, Erişim Tarihi: 06.08.2021).
- Council of Europe. *Some Definitions*. (<https://www.coe.int/en/web/echr-toolkit/definitions>, Erişim Tarihi: 26.05.2021).
- Council of Europe. *The European Flag*. (<https://www.coe.int/tr/web/about-us/the-european-flag>, Erişim Tarihi: 23.04.2021).
- Council of Europe. *The Obligation to Respect Human Rights*. (<https://www.coe.int/en/web/echr-toolkit/respecter-les-droits-de-lhomme>, Erişim Tarihi: 18.07.2021).
- Council of Europe. *The Venice Commission of The Council of Europe*. (https://www.venice.coe.int/WebForms/pages/?p=01_Presentation%26lang=EN, Erişim Tarihi: 08.08.2021).
- Council of Europe. *Who We Are*. (<https://www.coe.int/en/web/about-us/who-we-are>, Erişim Tarihi: 23.05.2021).
- Council of Europe: European Social Charter. *The Charter at Glance*. (<https://www.coe.int/en/web/european-social-charter/home>, Erişim Tarihi: 01.05.2021).
- Covenant of League of Nations, 1919. (<https://www.naa.gov.au/learn/learning-resources/learning-resource-themes/australia-and-world/covenant-league-nations>, Erişim Tarihi: 12.03.2021).

- Cumhuriyet. (21.05.1936). "Gönen'de Herkes Türkçe Konuşacak". (<https://egazete.cumhuriyet.com.tr/oku/192/1936-05-21/0>, Erişim Tarihi: 17.01.2022).
- Çalı, B.; Bruch, N. (Mayıs 2011). *Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararlarının Uygulanmasının İncelenmesi*. (https://ecthrproject.files.wordpress.com/2012/01/ngo_tr.pdf +&cd=1&hl=tr&ct=clnk&gl=tr, Erişim Tarihi: 05.05.2021).
- Çocuk Haklarına Dair Sözleşme. 20 Kasım 1989. (<https://insanhaklarimerkezi.bilgi.edu.tr/tr/content/124-cocuk-haklarına-dair-sozlesme/>, Erişim Tarihi: 29.06.2021).
- Dawn. (March 11,2021). "Who's Covid-19 pandemic response: From Criticism to Nobel?". (<https://www.dawn.com/news/1611900/whos-covid-19-pandemic-response-from-criticism-to-nobel>, Erişim Tarihi: 31.03.2021).
- Denk, E. "Birleşmiş Milletler İllüzyonu". *Aljazeera Turk*. (<http://www.aljazeera.com.tr/gorus/birlesmis-milletler-illuzyonu>, Erişim Tarihi: 19.03.2021).
- Designing Buildings. *Buildings of EU*. (https://www.designingbuildings.co.uk/wiki/Buildings_of_the_EU, Erişim Tarihi: 23.04.2021).
- Dilbirliği, M. (Temmuz 16, 2020). "Kovid-19 ve Dünya Sağlık Örgütü'nün Geleceği". Anadolu Ajansı. (<https://www.aa.com.tr/tr/analiz/kovid-19-ve-dunya-saglik-orgutunun-gelecegi/1912500>, Erişim Tarihi: 25.03.2021).
- Doyle, M. W. (2010). "A Global Constitution? The Struggle over the UN Charter". *Hauser Globalization Colloquium: NYU Symposium*. September. (<https://www.iilj.org/wp-content/uploads/2016/11/Doyle-A-Global-Constitution-2010.pdf>, Erişim Tarihi: 15.03.2021).
- Ducharme, J. (April 20, 2020). "‘We Don't Blindly Accept Data’ Top WHO Official Defends the Group's Response to COVID-19". *TIME*. (<https://time.com/5824322/who-coronavirus-response-maria-van-kerkhove/>, Erişim Tarihi:31.03.2021).
- Edge, L. (2015). "Eastphalian Sovereignty: East Asia's Principle of the Status Quo", Paper Prepared for ISA Global South Singapore. (<http://web.isanet.org/Web/Conferences/GSCIS%20Singapore%202015/Archive/08a10d5a-07b9-45e9-9e7a-1f0fa1d19400.pdf>, Erişim Tarihi: 22.09.2020).
- Eğitimpedia. *Dünyada Hangi Ülkelerdeki Okullarda "Andımız" Okunuyor?*. (<https://www.egitimpedia.com/dunyada-hangi-ulkelerdeki-okullarda-andimiz-okunuyor>, Erişim Tarihi: 10.01.2022).
- Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme, 16 Aralık 1966. 2200A (XXI) sayılı Genel Kurul Kararı. (<https://insanhaklarimerkezi.bilgi.edu.tr/media/uploads/2015/08/03/EkonomikSosyalKulturelHaklarSozlesmesi.pdf>, Erişim Tarihi: 19.04.2021).
- Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme İhtiyari Protokolü, m.10; United Nations. (2011). *Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on a Communications Procedure*, Article 12. (treaties.un.org/doc/source/signature/2012/CTC_4-11d.pdf, Erişim Tarihi: 26.06.2021)

- Encyclopaedia Britannica, *Deutschlandlied*. (<https://www.britannica.com/topic/Deutschlandlied>, Erişim Tarihi: 23.12.2020).
- Encyclopædia Britannica, *Emmanuel- Josepy Siéyes*. (<https://www.britannica.com/biography/Emmanuel-Joseph-Siéyes>, Erişim Tarihi: 08.12.2020).
- Encyclopaedia Britannica, *Horst Wessel*. (<https://www.britannica.com/biography/Horst-Wessel>, Erişim Tarihi: 23.12.2020).
- Encyclopedia Britannica. *San Francisco Conference*. (<https://www.britannica.com/event/San-Francisco-Conference>, Erişim Tarihi: 15.03.2021).
- Engellilerin Haklarına İlişkin Sözleşme. 13 Aralık 2006. (<https://insanhaklarimerkezi.bilgi.edu.tr/tr/content/132-engellilerin-haklarna-iliskin-sozlesme/>, Erişim Tarihi: 29.06.2021).
- English Language Unity Act. 107th Congress. 24.05.2001. (<https://www.congress.gov/bill/107th-congress/house-bill/1984?q=%7B%22search%22%3A%5B%22%5C%22English+Language+Unity+Act%5C%22%22%2C%22%5C%22English%22%2C%22Language%22%2C%22Unity%22%2C%22Act%5C%22%22%5D%7D&s=3&r=20>, Erişim Tarihi: 13.01.2022).
- Englische anonyme Übersetzung des IPM (1710). (http://www.pax-westphalica.de/ipmipo/pdf/m_1710en-treatys.pdf, Erişim Tarihi: 06.05.2020).
- Englische anonyme Übersetzung des IPO (1713). (http://www.pax-westphalica.de/ipmipo/pdf/o_1732en-treatys.pdf, Erişim Tarihi: 06.05.2020).
- Etimoloji Türkçe. *Ulus*. (<https://www.etimolojiturkce.com/arama/ULUS>, Erişim Tarihi: 14.11.2020).
- Eurydice. *Citizenship Education at School in Europe*. European Commission. (https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/citizenship-education-school-europe-%E2%80%93-2017_en, Erişim Tarihi: 10.01.2022).
- Europe's Human Rights Watchdog. *William Penn*. (<https://www.europewatchdog.info/en/council-of-europe/united-europe/william-penn/>, Erişim Tarihi: 25.04.2021).
- European Commission for Democracy through Law (Venice Commission). (February 27, 2002). *Resolution Res(2002)3 Adopting The Revised Statute of The European Commission for Democracy through Law*. ([https://www.venice.coe.int/WebForms/documents/?pdf=CDL\(2002\)027-e&lang=EN](https://www.venice.coe.int/WebForms/documents/?pdf=CDL(2002)027-e&lang=EN), Erişim Tarihi: 08.08.2021).
- European Commission. Organisation of the Education System in France 2009/2010, s.18-19. (<https://estudandoeducacao.files.wordpress.com/2011/05/franc3a7a.pdf>, Erişim Tarihi:10.01.2022).
- European Court of Human Rights Protocol No.15. (<https://www.echr.coe.int/Pages/home.aspx?p=basictexts&c>, Erişim Tarihi: 21.12.2021).
- European Parliament. *Draft Treaty Establishing a Constitution for Europe (not ratified)*. (<https://www.europarl.europa.eu/about-parliament/en/in-the-past/the-parliament-and-the-treaties/draft-treaty-establishing-a-constitution-for-europe>, Erişim Tarihi: 29.01.2022).

- European Parliament. *Weiss Building*. (https://multimedia.europarl.europa.eu/en/weiss-building_14301_pk, Erişim Tarihi:23.04.2021).
- European Union. (December 18, 2000). *Charter of Fundamental Rights of the European Union*. (https://www.europarl.europa.eu/charter/pdf/text_en.pdf+&cd=3&hl=tr&ct=clnk&gl=tr, Erişim Tarihi: 24.05.2021).
- FAO. *Indicative World Plan for Agricultural Development (IWP)*. (<http://www.fao.org/3/74672e/74672e0b.htm>, Erişim Tarihi:31.03.2021).
- FAO. *Speacial Programme fpr Food Security (SPFS)*. (<http://www.fao.org/about/en/>, Erişim Tarihi: 31.03.2021).
- Fontaine, N. (December 14, 1999). *Inauguration Ceremony fort he Louise Weiss Building*. Strasbourg. (<https://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+CRE+19991214+ITEM-004+DOC+XML+V0//EN&language=EN>, Erişim Tarihi: 23.04.2021).
- France 24. (May 18, 2020). "As US Claims WHO 'failure', UN Chief Scolds Countries That 'Ignored' Its Warnings". (<https://www.france24.com/en/20200518-un-chief-calls-out-countries-who-ignored-who-on-coronavirus>, Erişim Tarihi:31.03.2021).
- France24. *As US Claims WHO 'failure', UN Chief Scolds Countries That 'Ignored' Its Warnings*. (<https://www.france24.com/en/20200518-un-chief-calls-out-countries-who-ignored-who-on-coronavirus>, Erişim Tarihi:31.03.2021).
- Frantziou, E. (October 2014). "The Margin of Appreciation Doctrine in European Human Rights Law". *UCL Policy Briefing*. (https://www.ucl.ac.uk/public-policy/sites/public-policy/files/migrated-files/European_human_rights_law.pdf+&cd=1&hl=tr&ct=clnk&gl=tr, Erişim Tarihi: 05.08.2021).
- Fyler, B. (17 March, 2012). "Israeli Judge: Demjanjuck was 'Ivan the Terrible'". *YNEWS*. (<https://www.ynetnews.com/articles/0,7340,L-4204048,00.html>, Erişim Tarihi: 17.06.2021).
- GANHRI. *GANHRI History*. (<https://ganhri.org/history-of-ganhri-and-nhris/>, Erişim Tarihi:21.06.2021).
- General Treatment on Tariffs and Trade, October 30, 1947, Geneva. (<https://legal.un.org/avl/ha/gatt/gatt.html>, Erişim Tarihi: 17.01.2022).
- Gerichtsverfassungsgesetz. (https://www.gesetze-im-internet.de/gvg/_184.html, Erişim Tarihi: 14.01.2022).
- Global Aliance of National Human Rights Institutions. *GANHRI History*. (<https://ganhri.org/history-of-ganhri-and-nhris/>, Erişim Tarihi: 21.06.2021).
- Goethe Institut. *The German Language and the Constitution*. (<https://www.goethe.de/prj/ger/en/ihr/spk/22313884.html>, Erişim Tarihi: 14.01.2022).
- Gözden Geçirilmiş Avrupa Sosyal Şartı. 3 Mayıs 1996 Strazbourg. (<https://insanhaklarimerkezi.bilgi.edu.tr/tr/content/81-gozden-gecirilmis-avrupa-sosyal-sart/>, Erişim Tarihi: 01.05.2021).

- Grunwald, M. "The Colossus of Prora: from Nazi ruins to holiday resort". (<https://www.dw.com/en/the-colossus-of-prora-from-nazi-ruin-to-holiday-resort/a-50199173>, Erişim Tarihi: 20.12.2020).
- Guterres, A. (April 24, 2018). *Remarks to the General Assembly high-level meeting on Peacebuilding and Sustaining Peace*. (<https://www.un.org/sg/en/content/sg/speeches/2018-04-24/peacebuilding-and-sustaining-peace-remarks-general-assembly>, Erişim Tarihi:18.03.2021).
- HaberTürk. (25.01.2012). "MEB'den Milli Güvenlik Dersi Açıklaması". (<https://www.haberturk.com/gundem/haber/709536-mebden-milli-guvenlik-dersi-aciklamasi>, Erişim Tarihi: 13.11.2021).
- Her Türlü Irk Ayrımcılığının Ortadan Kaldırılmasına İlişkin Uluslararası Sözleşme. 21 Aralık 1965. Genel Kurul Karar No. 2106 (XX). (<https://insanhaklarimerkezi.bilgi.edu.tr/tr/content/116-her-turlu-irk-ayrilmclgnn-ortadan-kaldrlmasna-iliskin-uluslararası-sozlesme/>, Erişim Tarihi:19.04.2021).
- Herblay, L. (Mars 12, 2021). "La crise du Covid ou le début de la fin de l'Union européenne?". *Le Figaro*. (<https://www.lefigaro.fr/vox/societe/la-crise-du-covid-ou-le-debut-de-la-fin-de-l-union-europeenne-20210312>, Erişim Tarihi: 15.03.2021).
- Herkesin Zorla Kaybedilmeye Karşı Korunmasına İlişkin Uluslararası Sözleşme. 20 Aralık 2007. (<https://insanhaklarimerkezi.bilgi.edu.tr/media/uploads/2015/08/03/ZorlaKayipEdilmeyeKarsiSozlesme.pdf>, Erişim Tarihi: 29.06.2021).
- Holocaust Encyclopedia, *Lebensraum*. (<https://encyclopedia.ushmm.org/content/tr/article/lebensraum>, Erişim Tarihi: 20.12.2020).
- Holocaust Encyclopedia, *Nazi Medical Experiments*. (<https://encyclopedia.ushmm.org/content/en/article/nazi-medical-experiments>, Erişim Tarihi:24.12.2020).
- Holocaust Encyclopedia, *Reichstag Fire Decree*. (<https://encyclopedia.ushmm.org/content/tr/article/reichstag-fire-decree>, Erişim Tarihi: 22.12.2020).
- Holocaust Encyclopedia, *SS Police State*. (<https://encyclopedia.ushmm.org/content/tr/article/ss-police-state>, Erişim Tarihi: 21.12.2020).
- Holocaust Encyclopedia, *The SS*. (<https://encyclopedia.ushmm.org/content/en/article/ss>, Erişim Tarihi: 21.12.2020).
- Holocaust Encyclopedia. *Propaganda- Artifacts Gallery*. (<https://www.ushmm.org/propaganda/archive/>, Erişim Tarihi: 20.12.2020).
- Holokost Ansiklopedisi. *Adolf Eichmann*. (<https://encyclopedia.ushmm.org/content/tr/article/adolf-eichmann-abridged-article>, Erişim Tarihi: 09.12.2021).
- Holokost Ansiklopedisi. *Nazi Irkçılığı*. (<https://encyclopedia.ushmm.org/content/tr/article/nazi-racism>, Erişim Tarihi: 01.12.2021).
- Holsten, H. (March 28, 2020). *The Politics Behind the Covid-19 Responses*. (<https://partner.sciencenorway.no/covid19-crisis-epidemic/the-politics-behind-the-covid-19-responses/1662531>, Erişim Tarihi:31.03.2021).

- Human Rights Council. Institution Building of United Nations Human Rights Council 5/1. (<http://hrlibrary.umn.edu/iwraw/Inst-building-UN.pdf>, Erişim Tarihi: 20.06.2021).
- ILO. *History of ILO: Going Global*. (<https://www.ilo.org/global/about-the-ilo/history/lang--en/index.htm>, Erişim Tarihi: 03.04.2021).
- ILO. *ILO Constitution*. (http://www.ilo.ch/dyn/normlex/en/f?p=1000:62:0::NO:62:P62_LIST_ENTRIE_ID:2453907:NO, Erişim Tarihi:03.04.2021).
- Independent Türkçe. (13 Kasım 2019). "BM Genel Sekreteri'nden öz eleştiri: Güvenlik Konseyi işlevsiz olduğu için çözüm üretmiyoruz". (<https://www.indyturk.com/node/91301/d%C3%BCnya/bm-genel-sekreterinden-%C3%B6z- ele%C5%9Ftiri-g%C3%BCvenlik-konseyi-i%C5%9Flevsiz-ordu%C4%9Fu-i%C3%A7in-%C3%A7%C3%B6z%C3%BCm>, Erişim Tarihi: 19.03.2021).
- International Criminal Court. *About ICC*. (<https://www.icc-cpi.int/about>, Erişim Tarihi: 11.12.2021).
- International Criminal Court. *About the Court*. (<https://www.icc-cpi.int/about>, Erişim Tarihi:13.06.2021).
- International Military Tribunal for the Far East Charter (IMTFE Charter). 19 December 1946. Tokyo. (<https://www.jus.uio.no/english/services/library/treaties/04/4-06/military-tribunal-far-east.xml>, Erişim Tarihi: 13.06.2021).
- International Monetary Fund. *About the IMF*. (<https://www.imf.org/en/About>, Erişim Tarihi:08.12.2021).
- International Olympic Committee. *IOC Mission*. (<https://olympics.com/ioc/mission>, Erişim Tarihi: 07.12.2021).
- International Olympic Committee. *The Olympic Rings*. (<https://olympics.com/ioc/olympic-rings>, Erişim Tarihi: 07.12.2021).
- International Seed Information System, 1982. (<http://www.fao.org/about/en/>, Erişim Tarihi: 31.03.2021).
- İktisadi Müesseselerde Mecburi Türkçe Kullanılması Hakkında Kanun, RG Tarih/ Sayı: 22.04.1926/353. (<https://mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.3.805.pdf>, Erişim Tarihi: 17.01.2021).
- İnsan Hakları ve Ana Korumaya Dair Sözleşme, 19.madde. RG Tarih/ Sayı: 19.03.1954/8662. (<https://www.resmigazete.gov.tr/arsiv/8662.pdf>, Erişim Tarihi: 23.01.2022).
- İnsan Hakları ve Ana Hürriyetleri Korumaya Dair Sözleşmenin Oluşturduğu Denetim Mekanizmasının Yeniden Yapılandırılmasına İlişkin 11 No.lu Protokol. 1 Kasım 1998. (humanrightscenter.bilgi.edu.tr/media/uploads/2015/07/29/AIHS_11.protokol.pdf, Erişim Tarihi:03.05.2021).
- İnsan Hakları ve Ana Hürriyetlerini Korumaya Dair Sözleşmenin Oluşturduğu Denetim Mekanizmasının Değiştirilmesine İlişkin 14 Nolu Protokol. RG Tarih/ Sayı: 08.08.2006/ 26253. (https://insanhaklarimerkezi.bilgi.edu.tr/media/uploads/2015/07/29/AIHS_14.protokol.pdf, Erişim Tarihi: 21.01.2021).

- İslam Ansiklopedisi. Şehid. (<https://islamansiklopedisi.org.tr/sehid>, Erişim Tarihi: 17.01.2022).
- İstanbul Bilgi Üniversitesi İnsan Hakları Hukuku Uygulama ve Araştırma Merkezi. *İnsan Hakları Konseyi Özel Usuller- Şikayet*. (<https://insanhaklarimerkezi.bilgi.edu.tr/tr/content/136-insan-haklar-konseyi-ozel-usuller-sikayet/>, Erişim Tarihi: 12.12.2021).
- İstanbul Bilgi Üniversitesi İnsan Hakları Uygulama ve Araştırma Merkezi. Birleşmiş Milletler- Diğer Belgeler. (<https://insanhaklarimerkezi.bilgi.edu.tr/tr/content/27-birlesmis-milletler-diger-belgeler/>, Erişim Tarihi: 23.04.2021).
- İstikbal, D. (Ekim 29, 2019). “Yeni Jeostratejik Güç: BRICS”. *SETA*. (<https://www.setav.org/yeni-jeostratejik-guc-brics/>, Erişim Tarihi: 03.04.2021).
- İstiklal Marşı. (https://www.tccb.gov.tr/assets/dosya/istiklalmarsi_metin.pdf+&cd=1&hl=tr&ct=clnk&gl=tr, Erişim Tarihi: 27.10.2021).
- İşkence ve Diğer Zalimane, Gayriinsani veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesi. 10 Aralık 1984. (<https://insanhaklarimerkezi.bilgi.edu.tr/tr/content/129-iskenceye-ve-diger-zalimane-gayriinsani-veya-kucultucu-muamele-veya-cezaya-kars-birlesmis-milletler-sozlesmesi/>, Erişim Tarihi:29.06.2021).
- Jewish Virtual Library. *Adolf Hitler*. (<https://www.jewishvirtuallibrary.org/adolf-hitler>, Erişim Tarihi: 17.12.2020).
- Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Uluslararası Sözleşmesi. 19 Aralık 1979. Genel Kurul Karar No: 34/180. (<https://insanhaklarimerkezi.bilgi.edu.tr/tr/content/122-kadnlara-kars-her-turlu-ayrmlcgn-onlenmesi-sozlesmesi/>, Erişim Tarihi:19.04.2021).
- Kant, I. (1784). “Aydınlanma Nedir?”. (Çev. Nejdet Bozkurt), *Felsefe Yazıları*, 1983. (http://www.allmendeberlin.de/Aydinlanma_Nedir_Kant.pdf, Erişim Tarihi: 07.12.2020).
- Kant, I. (1784). *Idea for a Universal History from a Cosmopolitan Point of View*. (<https://web.itu.edu.tr/~girayg/comprehensive/docs/Kant%2520-%2520Idea%2520for%2520a%2520Universal%2520History%2520....pdf+&cd=5&hl=tr&ct=clnk&gl=tr#11>, Erişim Tarihi: 14.03.2021).
- Kızıl, Ç. (2007, Eylül 7). “Ulus Devlet ve Milliyetçilik”. *Birikim*. (<https://birikimdergisi.com/guncel/165/ulus-devlet-ve-milliyetcilik>, Erişim Tarihi: 25.11.2021).
- Kur’an-ı Kerim *Ahkâf Suresi 46/15*. (<https://kuran.diyaret.gov.tr/mushaf/kuran-meal-2/ahkaf-suresi-46/ayet-15/kuran-yolu-meali-5>, Erişim Tarihi:16.09.2021).
- Kur’an-ı Kerim. Âl-i İmrân 3/169 (<https://kuran.diyaret.gov.tr/tefsir/%C3%821-i%20%C4%B0mr%C3%A2n-suresi/462/169-171-ayet-tefsiri>, Erişim Tarihi: 17.01.2022).
- Kur’an-ı Kerim. el-Bakara 2/154. (<https://kuran.diyaret.gov.tr/tefsir/Bakara-suresi/161/154-ayet-tefsiri>, Erişim Tarihi: 17.02.2022).

- Kur'an-ı Kerim. Muhammed 47/4-6. (<https://kuran.diyaret.gov.tr/mushaf/kuran-meal-2/muhammed-suresi-47/ayet-1/kuran-yolu-meali-5>, Erişim Tarihi:17.02.2022).
- Kurtuluş Savaşında Hizmetleri Tespit Edilen Şehit ve Gazilerin Mirasçılarına "İstiklal Madalyası" Verilmesi Hakkında Karar, Karar Sayısı: 2474, Resmi Gazete Tarihi: 24.04.2020, Sayısı: 31108, Kabul Tarihi: 23.04.2020. (<https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/20.5.1930.pdf>, Erişim Tarihi: 20.01.2022).
- La Marseillaise. (<https://www.diplomatie.gouv.fr/en/coming-to-france/france-facts/symbols-of-the-republic/article/the-marseillaise>, Erişim Tarihi: 27.10.2021).
- Langenscheidt. *Volk*. (https://tr.langenscheidt.com/turkce-almanca/search?term=volk&q_cat=%2Fturkce-almanca%2F, Erişim Tarihi: 03.02.2021).
- Machiavelli, N. (2013). *Il Principe*. (2.Baskı). L. Firpo (Ed.). (<http://www.liberliber.it/>, Erişim Tarihi: 25.11.2020).
- Malüller ile Şehit Dul ve Yetimlerine Tütün ve Alkol Satış Bedellerinden Pay Verilmesine Dair Kanun, Resmi Gazete Tarihi: 16.10.1988, Sayısı:19961, Kabul Tarihi: 13.10.1988. (<https://mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=3480&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5>, Erişim Tarihi: 20.01.2022).
- Maslow, A. H. (1943). "A Theory of Human Motivation", *Psychological Reviews*. 50, s.370- 396 (<https://psychclassics.yorku.ca/Maslow/motivation.htm>, Erişim Tarihi: 23.12.2020).
- Mason, J. (September 1, 2020). "White House Slams WHO over criticism of push for COVID-19 Vaccines". *Reuters*. (<https://www.reuters.com/article/us-health-coronavirus-usa-who/white-house-slams-who-over-criticism-of-push-for-covid-19-vaccine-idINKBN25S62T>, Erişim Tarihi:31.03.2021).
- Medeni ve Siyasi Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme, 16 Aralık 1966. 2200A (XXI) sayılı Genel Kurul Kararı. (<https://insanhaklarimerkezi.bilgi.edu.tr/media/uploads/2015/08/03/MedeniVeSiyasiHaklaralliskinSozlesme.pdf>, Erişim Tarihi: 19.04.2021).
- Mehmetçik Vakfı. (<https://www.mehmetcik.org.tr/>, Erişim Tarihi: 11.11.2021).
- Mehmetçik Vakfı. *Temel Görevlerimiz*. (<https://www.mehmetcik.org.tr/temel-gorevlerimiz>, Erişim Tarihi:11.11.2021)
- Mevzuat Bilgi Sistemi. *Şehit*. (<https://www.mevzuat.gov.tr/aramasonuc>, Erişim Tarihi: 27.12.2021).
- Milletler Cemiyeti Bayrağında yer alan amblem. ([https://en.wikipedia.org/wiki/File:Flag_of_the_League_of_Nations_\(1939\).svg](https://en.wikipedia.org/wiki/File:Flag_of_the_League_of_Nations_(1939).svg), Erişim Tarihi:20.03.2021).
- Milli Eğitim Bakanlığı İlköğretim Kurumları Yönetmeliği, Yayımlandığı RG Tarih: 27.08.2003, Sayı: 25212. (<http://mevzuat.meb.gov.tr/dosyalar/613.pdf>, Erişim Tarihi: 20.01.2022).
- Milli Eğitim Bakanlığı Okul Öncesi Eğitim ve İlköğretim Kurumları Yönetmeliği, Yayımlandığı RG Tarih: 26.07.2014, Sayı: 29072. (<https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=19942&MevzuatTur=7&MevzuatTertip=5>, Erişim Tarihi: 20.01.2022).

- Milli Eğitim Temel Kanunu, Kanun No.1789, Kabul Tarihi: 14.06.1973, Resmi Gazete Tarihi: 24.06.1973, Sayısı: 2342. (<https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.1739.pdf>, Erişim Tarihi: 20.01.2022).
- Milli Güvenlik Bilgisi Öğretimi Yönetmeliği, Yayımlandığı RG Tarih: 02.02.1980, Sayı: 16888. (<http://mevzuat.meb.gov.tr/dosyalar/643.pdf>, Erişim Tarihi: 20.01.2022).
- Milli Güvenlik Bilgisi Öğretimi Yönetmeliğinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Yönetmelik, Yayımlandığı RG Tarih: 25.02.2012, Sayı: 28184. (<https://resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/01/20120125-6.htm>, Erişim Tarihi: 20.01.2022).
- Milli Savunma Üniversitesi Kara Harp Okulu. *Askerlik Yemini*. (http://kho.msu.edu.tr/askeri/alay/askerlik_yemini.html, Erişim Tarihi: 27.10.2021).
- Miş, N. (24 Eylül 2019). "BM ve Erdoğan'ın Küresel Düzen Eleştirisi". *SETA*. (<https://www.setav.org/bm-ve-erdoganin-kuresel-duzen-elestirisi/>, Erişim Tarihi: 19.03.2021).
- Montopoli, B. (March 11,2011). "Bill would make English Official Language of U.S. Government". *CBS News*. (<https://www.cbsnews.com/news/bill-would-make-english-official-language-of-us-government/>, Erişim Tarihi: 13.01.2022).
- Mulcaire, C. (2014). "How 'Westphalian' is the Westphalian Model?", *E-International Relations*. (<https://www.e-ir.info/2014/02/03/how-westphalian-is-the-westphalian-model/>, Erişim Tarihi: 22.09.2020).
- National Archives and Records Administration. *Magna Carta Translation*. (Translated by Nicholas Vincent). (<https://www.archives.gov/files/press/press-kits/magna-carta/magna-carta-translation.pdf+%&cd=2&hl=tr&ct=clnk&gl=tr>, Erişim Tarihi: 01.10.2021).
- New Europeans. *Europe: Many Tongues One Voice: Parliament Building Tower of Babel*. (<https://neweuropeans.net/file/europe-many-tongues-one-voice-parliament-building-tower-babel-babylonjpg>, Erişim Tarihi: 23.04.2021).
- Norme in materia di tutela delle minoranze linguistiche storiche. 15 Dicembre 1999, no.482. (<https://www.gazzettaufficiale.it/eli/id/1999/12/20/099G0557/sg>, Erişim Tarihi: 15.01.2022).
- Nişanyan Sözlük, *İtlak*. (<https://www.nisanyansozluk.com/?k=%C4%B1tlak&lnk=1>, Erişim Tarihi: 17.01.2021).
- Nişanyan Sözlük, *Mutlak*. (<https://www.nisanyansozluk.com/?k=mutlak>, Erişim Tarihi: 17.01.2021).
- Nişanyan Sözlük. *İrk*. (<https://www.nisanyansozluk.com/?k=%C4%B1rk>, Erişim Tarihi: 01.12.2021). TDV İslam Ansiklopedisi. İrkçilik. (<https://islamansiklopedisi.org.tr/irkcilik>, Erişim Tarihi: 01.12.2021).
- Nişanyan Sözlük. *Kozmos*. (<https://www.nisanyansozluk.com/?k=kozmos&lnk=1>, Erişim Tarihi: 10.02.2021).
- Nişanyan Sözlük. *Şehit*. (<https://www.nisanyansozluk.com/?k=%C5%9Fehit>, Erişim Tarihi: 25.10.2021).

- Nişanyan Sözlük. *Ulus*. (<https://www.nisanyansozluk.com/?k=ulus>, Erişim Tarihi: 14.11.2020).
- Nişanyan Sözlük. *Vatan*. (<https://www.nisanyansozluk.com/?k=vatan>, Erişim Tarihi: 18.10.2021).
- OECD. (<https://www.oecd.org/about/>, Erişim Tarihi:02.05.2021).
- OHCHR. (13 September 2016). *Special Procedures Standing Invitations Percentages Tables*. (www.ohchr.org/Documents/HRBodies/SP/StandingInvitationsPercentagesTable.pdf, Erişim Tarihi:24.06.2021).
- OHCHR. *Committee on Migrant Workers: Monitoring the Protection of the Rights of All Migrant Workers and Members of Their Families*. (<https://www.ohchr.org/EN/HRBodies/CMW/Pages/CMWIntro.aspx>, Erişim Tarihi:28.06.2021).
- OHCHR. *Committee on the Elimination of Racial Discrimination*. (<https://www.ohchr.org/EN/HRBodies/CERD/Pages/CERDIntro.aspx>, Erişim Tarihi:26.06.2021)..
- OHCHR. *Cycles of the Universal Periodic Review*. (<https://www.ohchr.org/EN/HRBodies/UPR/Pages/CyclesUPR.aspx>, Erişim Tarihi:18.06.2021).
- OHCHR. *Frequently Asked Questions*. (<https://www.ohchr.org/EN/AboutUs/Pages/FrequentlyAskedQuestions.aspx>, Erişim Tarihi: 25.06.2021).
- OHCHR. *How do Special- Procedure mandate- holders make a difference?*. (<https://www.ohchr.org/EN/HRBodies/SP/Pages/Welcomepage.aspx>, Erişim Tarihi:21.06.2021).
- OHCHR. *Human Rights Bodies Complaint Procedures: Inter- State Communications*. (<https://www.ohchr.org/EN/HRBodies/TBPetitions/Pages/HRTBPetitions.aspx#interstate>, Erişim Tarihi: 26.06.2021).
- OHCHR. *Human Rights Bodies- Complaints Procedures*. (<https://www.ohchr.org/EN/HRBodies/TBPetitions/Pages/HRTBPetitions.aspx#inquiries>, Erişim Tarihi 28.06.2021).
- OHCHR. *Human Rights Treaty Bodies- Individual Communications*. (<https://www.ohchr.org/EN/HRBodies/TBPetitions/Pages/IndividualCommunications.aspx#proceduregenerale>, Erişim Tarihi: 28.06.2021).
- OHCHR. *Human Rights Treaty Bodies*. (<https://www.ohchr.org/EN/HRBodies/Pages/TreatyBodies.aspx>, Erişim Tarihi: 28.06.2021).
- OHCHR. *Special Procedures of the Human Rights Council*. (<https://www.ohchr.org/EN/HRBodies/SP/Pages/Welcomepage.aspx>, Erişim Tarihi: 21.06.2021).
- OHCHR. *Special Procedures*. (<https://www.ohchr.org/EN/HRBodies/HRC/Pages/SpecialProcedures.aspx>, Erişim Tarihi: 21.06.2021).
- OHCHR. *Standing Invitations*. (<https://spinternet.ohchr.org/standinginvitations.aspx>, Erişim Tarihi: 11.03.2022).
- OHCHR. *The Core International Human Rights Instruments and Their Monitoring Bodies*. (<https://www.ohchr.org/en/professionalinterest/pages/coreinstruments.aspx>, Erişim Tarihi: 26.06.2021).

- OHCHR. *The Reporting Procedure: Its Procedure and Benefits*. OHCHR Treaty Body Capacity Building Programme. (https://www.ohchr.org/_layouts/15/WopiFrame.aspx?sourcedoc=/Documents/Publications/Session3_ENG_Benefits_of_Reporting_to_TBs.ppt&action=default&DefaultItemOpen=1, Erişim Tarihi:28.06.2021).
- OHCHR. *Universal Periodic Review*. (<https://www.ohchr.org/en/hrbodies/upr/pages/uprmain.aspx>, Erişim Tarihi: 18.06.2021).
- OHCHR. *Vienna Declaration and Programme of Action*. 25 June 1993, Vienna. (<https://www.ohchr.org/EN/ProfessionalInterest/Pages/Vienna.aspx>, Erişim Tarihi: 01.05.2021).
- OHCHR. *What are Human Rights?*. (<https://www.ohchr.org/EN/Issues/Pages/WhatareHumanRights.aspx>, Erişim Tarihi: 09.05.2021).
- OHCHR. *World Conference on Human Rights*. 1993, Vienna. (<https://www.ohchr.org/EN/AboutUs/Pages/ViennaWC.aspx>, Erişim Tarihi: 01.05.2021).
- Onedio. *Milyonlarca İnsanın Ölümünden Sorumlu Olan Adolf Hitler'in 17 Propaganda Afiş ve Pankartı*. (<https://onedio.com/haber/milyonlarca-insanin-olumunden-sorumlu-olan-adolf-hitler-in-17-propaganda-afis-ve-pankarti-714214>, Erişim Tarihi: 17.12.2020).
- Online Etymology Dictionary. *Sovereign*. (https://www.etymonline.com/word/sovereign#etymonline_v_23934, Erişim Tarihi: 17.01.2020).
- Online Etymology Dictionary. *Sovereignty*. (https://www.etymonline.com/word/sovereign#etymonline_v_23934, Erişim Tarihi: 17.01.2020).
- Online Etymology Dictionary. *Europe*. (<https://www.etymonline.com/search?q=europe>, Erişim Tarihi: 25.04.2021).
- Online Etymology Dictionary. *Absolute*. (https://www.etymonline.com/word/absolute?ref=etymonline_crossreference, Erişim Tarihi: 12.12.2020).
- Online Etymology Dictionary. *Cosmopolitan*. (https://www.etymonline.com/search?q=cosmopolitan&ref=searchbar_searchhint, Erişim Tarihi: 10.02.2021).
- Online Etymology Dictionary. *Martydom, Martyr*. (https://www.etymonline.com/word/martyrdom#etymonline_v_31719, Erişim Tarihi: 25.10.2021).
- Online Etymology Dictionary. *Motherland*. (<https://www.etymonline.com/search?q=motherland>, Erişim Tarihi: 18.10.2021).
- Online Etymology Dictionary. *Nation*. (<https://www.etymonline.com/search?q=nation>, Erişim Tarihi: 14.11.2020).
- Online Etymology Dictionary. *State*. (<https://www.etymonline.com/search?q=state>, Erişim Tarihi: 25.11.2020).
- Orwell, G. *Wells, Hitler and the World State*. (https://orwell.ru/library/reviews/wells/english/e_whws, Erişim Tarihi: 24.12.2020).

- Ölüm Cezasının Kaldırılmasını Amaçlayan, Medeni ve Siyasi Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme'ye Ek İkinci İhtiyar Protokol. 15 Aralık 1989. Genel Kurul karar No. 44/128. (<https://insanhaklarimerkezi.bilgi.edu.tr/tr/content/119-olum-cezasnn-kaldrlmasn-amaclayan-medeni-ve-siyasi-haklara-iliskin-uluslararası-sözleşmeye-ek-ikinci-ihitiyari-protokol/>, Erişim Tarihi: 19.04.2021).
- Özcan, B. *Hitler Neden 4,5 km Uzunluğunda Bir Bina Tasarladı: Prora Oteli*. (<https://barisozcan.com/hitler-neden-45-km-uzunlugunda-bir-bina-tasarladi-prora-oteli/>, Erişim Tarihi: 20.12.2020).
- Özcan, B. (Ağustos 14, 2016). *Olimpiyat Sembollerinin İlginç Anlamları*. (<https://barisozcan.com/olimpiyat-sembollerinin-ilginc-anlamlari/>, Erişim Tarihi: 27.03.2021).
- Paczolay, P. (June 29, 2004). *Opinion on the Draft Constitutional Amendments with Regard to the Constituonal Court of Turkey*. European Commission for Democracy through Law (Venice Commission). ([https://www.venice.coe.int/webforms/documents/?pdf=CDL-AD\(2004\)024-e](https://www.venice.coe.int/webforms/documents/?pdf=CDL-AD(2004)024-e), Erişim Tarihi: 08.08.2021).
- Parliamentary Assembly. (1994) *Honouring of Commitments Entered into by Member States When Joining the Council of Europe. Resolution No. 1031*. (<https://www.echr.coe.int/Pages/home.aspx?p=caselaw&c=>, Erişim Tarihi: 03.05.2021).
- Parliamentary Assembly. (February 2021). *Rules of Procedure of the Assembly. (Resolution 1202 (1999) adopted on 4 November 1999) with subsequent modifications of the Rules of Procedure*. (http://assembly.coe.int/nw/xml/RoP/RoP-XML2HTML-EN.asp?id=ENToc_N0A29C3B0N0A349F28#Format-It, Erişim Tarihi: 02.05.2021).
- Penn, W. (1693). *An Essay towards the Present and Future Peace of Europe by the Establishment of an European Dyet, Parliament, or Estates*. (<http://www.fredsakademiet.dk/library/penn.pdf>, Erişim Tarihi: 25.04.2021).
- Perle, R. "Thank God for the Death of the UN". *The Guardian*. (<https://www.theguardian.com/politics/2003/mar/21/foreignpolicy.iraq1>, Erişim Tarihi: 19.03.2021).
- Ratner, P. (26 November, 2018). "Why the Nazis were obsessed with finding the lost city of Atlantis". (<https://bigthink.com/culture-religion/why-the-nazis-were-obsessed-with-finding-the-lost-city-of-atlantis?rebelltitem=1#rebelltitem1>, Erişim Tarihi: 17.12.2020).
- Refah Vapurunda Ölen Askeri Şahısların Şehit, Dul ve Yetimlerinin de Şehit, Dul ve Yetim Sayılması Hakkında Kanun, Resmi Gazete Tarihi: 03.07.1951, Sayısı: 7850, Kabul Tarihi: 27.06.1951. (<https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5795&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=3>, Erişim Tarihi: 20.01.2022).
- Reuters. (April 27,2018). "China Makes Defaming Revolutionary Heroes Punishable by Law". (<https://www.reuters.com/article/us-china-lawmaking-idUSKBN1HY14N>, Erişim Tarihi: 03.11.2021).

- Republic of Lithuania Law on The State Language*. 31 January 1995. (<https://www.uta.edu/cpsees/lithlang.htm>, Erişim Tarihi: 13.01.2022).
- Rome Statute of the International Criminal Court. 17 July 1998. (<https://www.icc-cpi.int/resourcelibrary/official-journal/rome-statute.aspx>, Erişim Tarihi: 11.12.2021).
- Roosevelt, F. D. (1941). *Message to Congress*. (<https://www.fdrlibrary.org/four-freedoms>, Erişim Tarihi: 15.03.2021).
- Roosevelt, F. D. (March 4, 1933). *First Inaugural Address of Franklin D. Roosevelt*. (https://avalon.law.yale.edu/20th_century/froos1.asp, Erişim Tarihi: 09.09.2021).
- Roosevelt, T. (May 5, 1910). *International Peace*. (<https://www.nobelprize.org/prizes/peace/1906/roosevelt/lecture/>, Erişim Tarihi:12.03.2021)
- Rousseau, J. J. (April 1772). *Considerations on the Government of Poland and on its Proposed Reformation*. ISN Zurich . (https://www.files.ethz.ch/isn/125482/5016_Rousseau_Considerations_on_the_Government_of_Poland.pdf+%&cd=1&hl=tr&ct=clnk&gl=tr, Erişim Tarihi: 20.10.2021).
- Scotland's National Centre of Languages. (<https://scilt.org.uk/Home/tabid/1069/Default.aspx>, Erişim Tarihi: 13.01.2022).
- Second World War History. *World War II Statistics*. (<https://www.secondworldwar-history.com/world-war-2-statistics.php>, Erişim Tarihi: 06.09.2021).
- Sforza, C. (November 18, 1950). *His Speech*. ([https://www.coe.int/en/web/about-us/guests#{%227041208%22:\[0\]}](https://www.coe.int/en/web/about-us/guests#{%227041208%22:[0]), Erişim Tarihi: 28.04.2021).
- Sharp, E. *Gott Mit Uns*. (<http://ww1centenary.oucs.ox.ac.uk/religion/gott-mit-uns/>, Erişim Tarihi: 17.12.2020).
- Soykırımın Önlenmesi ve Cezalandırılması Hakkında Sözleşme. 9 Aralık 1948. Genel Kurul Karar No. 260 A (III). (<https://insanhaklarimerkezi.bilgi.edu.tr/tr/content/113-soykrmn-onlenmesi-ve-cezaladrılması-hakkında-sozlesme/>, Erişim Tarihi: 19.04.2021).
- Standing Committee of the National People's Congress (April 27, 2018). *People's Republic of China Law on Protection of Heroes and Martyrs*. (<https://www.chinalawtranslate.com/en/peoples-republic-of-china-law-on-protection-of-heroes-and-martyrs/>, Erişim Tarihi: 03.11.2021).
- Statute of Council of Europe. 5 Mayıs 1969. (<https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list/-/conventions/treaty/001>, Erişim Tarihi: 23.04.2021).
- Statute of Council of Europe. *Charts of Signatures and Ratification of Treaty 001*. (https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list/-/conventions/treaty/001/signatures?p_auth=wryHzvTN, Erişim Tarihi: 23.04.2021).
- SWR2. *"Achtung! Achtung!"- So began die erste Rundfunksendung*. (<https://www.swr.de/swr2/wissen/archivradio/achtung-achtung-so-begann-die-erste-rundfunksendung-102.html>, Erişim Tarihi: 21.12.2020).

- Şehit Yakınları ve Gazilere Hukuki Yardım Sağlanmasına Dair Yönetmelik, Resmi Gazete Tarihi: 25.10.2017, Sayısı: 30221. (<https://mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=24019&MevzuatTur=7&MevzuatTertip=5>, Erişim Tarihi: 20.01.2022).
- Şehitlik Yönetmeliği, Resmi Gazete Tarihi: 12.11.2016, Sayısı: 29886, Kabul Tarihi: 03.10.2016. (<https://mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=20169430&MevzuatTur=3&MevzuatTertip=5>, Erişim Tarihi: 20.01.2022).
- T.C. Anayasa Mahkemesi Başkanlığı. *Bireysel Başvuru İstatistikleri (23/9/2012-31/12/2021)*. (https://www.anayasa.gov.tr/media/7734/bb_2021_tr.pdf, Erişim Tarihi: 20.01.2022).
- T.C. Anayasa Mahkemesi. *Görev ve Yetkileri: Bireysel Başvuru*. (<https://www.anayasa.gov.tr/tr/mahkeme/gorev-ve-yetkileri/bireysel-basvuru/>, Erişim Tarihi: 08.08.2021)..
- Taft, W. H. (1916). *The Proposal for A League to Enforce Peace: Affirmative*. (https://digitalcommons.law.yale.edu/fss_papers/3939/, Erişim Tarihi: 12.03.2021).
- Taş, D. *Avrupa Bütünleşmesi Tartışmaları İçerisinde Victor Hugo ve Schuman Bildirgesi*. (https://www.academia.edu/37620982/Victor_Hugo_ve_Avrupa_Birli%C4%9Fi?email_work_card=view-paper, Erişim Tarihi: 27.04.2021).
- TBMM Araştırma Merkezi. (2006). *Venedik Komisyonu (Avrupa Hukuk Yoluyla Demokrasi Komisyonu), Türkiye'ye İlişkin Görüşleri, Seçimler, Yargı ve Referandum İlişkin Karar ve Uygulama Kodları*. (https://www.tbmm.gov.tr/yayinlar/venedik_komisyonu.pdf, Erişim Tarihi: 08.08.2021).
- TBMM Tutanak Dergisi, 131 inci Birleşim (Olağanüstü), 24.09.2001, C.70, S.737. (<https://www.tbmm.gov.tr/tutanaklar/TUTANAK/TBMM/d21/c070/tbmm21070131.pdf>, Erişim Tarihi: 08.03.2020) .
- TBMM, *Almanya ve Japonya'ya Harp İlanına ve 1 Ocak 1942 tarihli Birleşmiş Milletler Beyannamesine Türkiye'nin Katılmasına Dair Karar*, No.1452, RG Tarih/ Sayı: 24.02.1945/5940. (https://www.tbmm.gov.tr/tutanaklar/KANUNLAR_KARARLAR/kanuntbmmc027/karartbmmc027/karartbmmc02701452.pdf+%&cd=1&hl=tr&ct=clnk&gl=tr, Erişim Tarihi: 15.03.2021).
- TBMM. (5 Nisan 2010). *7/11/1982 Tarihli ve 2709 Sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi*. (https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/tasari_teklif_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=82348, Erişim Tarihi: 08.08.2021).
- TBMM. *Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri Ankara Milletvekilleri Salih Kapusuz, Haluk İpek, Bursa Milletvekili Faruk Çelik, Ordu Milletvekili Eyüp Fatsa ve Hatay Milletvekili Sadullah Ergin ile 193 Milletvekilinin; Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifi ve Anayasa Komisyonu Raporu (2/278)*. Dönem:22, Yasama Yılı:2. (<https://www.tbmm.gov.tr/sirasayi/donem22/yil01/ss430m.htm>, Erişim Tarihi: 08.08.2021).
- TDK Büyük Türkçe Sözlük. *Resmi Dil*. (<https://sozluk.gov.tr/>, Erişim Tarihi: 18.11.2021).

- TDK Büyük Türkçe Sözlük. *Şehit*. (<https://sozluk.gov.tr/>, Erişim Tarihi: 25.10.2021).
- TDK, *Güncel Türkçe Sözlük*. (<https://sozluk.gov.tr/>, Erişim Tarihi: 11.12.2020).
- Tevhid-i Tedrisat Kanunu, Kanun No.430, Kabul Tarihi: 03.03.1924, RG Tarih/ Sayı: 06.03.1340 (1924)/ 63. (<https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.3.430.pdf>, Erişim Tarihi: 20.01.2022).
- The BRICS Counties. (April 16, 2010). *II BRIC Summit- Joint Statement*. Brasilia. (<https://infobrics.org/documents/2009/>, Erişim Tarihi: 03.04.2021).
- The Declaration of Independence. In Congress. (July 4, 1776). (<https://www.ushistory.org/documents/declaration.htm>, Erişim Tarihi: 23.10.2021).
- The Declaration of the Rights of Man and of the Citizen (Déclaration des droits de l'homme et du citoyen). 1789. (<https://www.elysee.fr/en/french-presidency/the-declaration-of-the-rights-of-man-and-of-the-citizen>, Erişim Tarihi: 18.06.2021).
- The Editors of Encyclopaedia Britannica, *Atlantis*. (<https://www.britannica.com/topic/Atlantis-legendary-island>, Erişim Tarihi: 17.12.2020).
- The Moskow Declarations: Statement on Atrocities. October 1943. (<https://avalon.law.yale.edu/wwii/moscow.asp>, Erişim Tarihi:12.06.2021).
- The National WWII Museum. *Research Starters: Worldwide Deaths in World War II*. (<https://www.nationalww2museum.org/students-teachers/student-resources/research-starters/research-starters-worldwide-deaths-world-war>, Erişim Tarihi: 06.09.2021).
- The New York Times. (June 18, 1915). *League to Enforce Peace is Launched*. (<https://www.nytimes.com/1915/06/18/archives/league-to-enforce-peace-is-launched-american-branch-of-proposed.html>, Erişim Tarihi: 12.03.2021).
- The New York Times. (October 10, 1944). "The United Nations". (<https://www.nytimes.com/1944/10/10/archives/-the-united-nations.html>, Erişim Tarihi: 13.03.2021).
- The Nuremberg Code (1947). *British Medical Journal*, 313(7070), 7 December 1996.
- The Olympic Games. In 1913, *Pierre de Coubertin Designed One of The World's Most Famous Symbols*, (<https://www.olympic.org/news/in-1913-pierre-de-coubertin-designed-one-of-the-world-s-most-famous-symbols>, Erişim Tarihi: 27.03.2021).
- The Olympic Games. *The Olympic Torch Relay*. (<https://www.olympic.org/olympic-torch-relay>, Erişim Tarihi: 27.03.2021).
- The Supreme People's Court. (May 3, 2018). *Law on Protection of Heroes and Martyrs*. (http://english.court.gov.cn/2018-05/03/content_36133868.htm, Erişim Tarihi: 03.11.2021).
- The World Bank Group. *Who we are*. (<https://www.worldbank.org/en/who-we-are>, Erişim Tarihi: 08.12.2021).
- Thucydides, *Pericles's Funeral Oration*, University of Minnesota: Human Rights Library. (<http://hrlibrary.umn.edu/education/thucydides.html>, Erişim Tarihi: 10.12.2020).

- Thucydides, *Perikles'in Cenaze Töreni Söylevi: Demokrasiye Övgü*. (Çev. Suat Y. Baydur). (<https://www.hukukpolitik.com.tr/2018/12/27/periklesin-cenaze-toreni-soylevi-demokrasiye-ovgu/>, Erişim Tarihi: 10.12.2020).
- Toplu Konut İdaresi Tarafından Şehit Ailelerine, Harp ve Vazife Malulleri ile Dul ve Yetimlerine Açılacak Faizsiz Konut Kredisi Hakkında Yönetmelik, Resmi Gazete Tarihi: 13.02.2014, Sayısı: 28912. (<https://mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=19395&MevzuatTur=7&MevzuatTertip=5>, Erişim Tarihi: 20.01.2022).
- Truman, H. S. (April 25, 1945). *President's Truman's Adress to Opening Session of United Nations Conference on International Organisation at San Francisco*. (<http://www.ibiblio.org/pha/policy/1945/450425a.html>, Erişim Tarihi: 15.03.2021).
- Tüm Göçmen İşçilerin ve Aile Fertlerinin Korunmasına Dair Uluslararası Sözleşme. 18 Aralık 1990. (<https://insanhaklarimerkezi.bilgi.edu.tr/tr/content/131-tum-gocmen-iscilerin-ve-aile-fertlerinin-haklarnn-korunmasna-dair-uluslararası-sozlesme/>, Erişim Tarihi: 29.06.2021).
- Türk Bayrağı Kanunu, Kanun No: 2893, Kabul Tarihi: 22.09.1983, RG Tarih/ Sayı: 24.09.1983/ 18171. (<https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=2893&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5>, Erişim Tarihi: 20.01.2022).
- Türk Bayrağı Tüzüğü, Bakanlar Kurulu Kararının Tarihi/ No: 25.01.1983/ 85/9034, Yayımlandığı RG Tarih/Sayı: 17.03.1985/18697. (<https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=859034&MevzuatTur=2&MevzuatTertip=5>, Erişim Tarihi: 20.01.2022).
- Türk Dil Kurumu. *Tarihçe*. (<https://www.tdk.gov.tr/tdk/kurumsal/tarihce-2/>, Erişim Tarihi: 28.11.2021).
- Türk Harflerinin Kabul ve Tatbiki Hakkında Kanun, Kanun No.1353, Kabul Tarihi: 1.11.1928, Resmi Gazete Tarihi: 03.11.1928, Sayısı: 1030. (<https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.3.1353.pdf>, Erişim Tarihi: 20.01.2022).
- Türkiye Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesi. *Bireysel Başvuru Basın Duyuruları*. (<https://www.anayasa.gov.tr/tr/bildirimler/bireysel-basvuru-basin-duyurulari/aydin-yavuz-ve-digerleri-basvurusuna-iliskin-kararin-basin-duyurusu/>, Erişim Tarihi: 12.08.2021).
- Türkiye Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesi. *Tarihi: Avrupa Hukuk Yoluyla Demokrasi Komisyonu*. (<https://www.anayasa.gov.tr/tr/mahkeme/tarihi/4/>, Erişim Tarihi: 08.08.2021).
- Türkiye Cumhuriyeti Anayasası, m.148. Kanun No.2709, Kabul Tarihi: 18.10.1982, RG Tarih/ Sayı: 09.11.1982/17963 (Mükerrer). (<https://www.anayasa.gov.tr/tr/mevzuat/anayasa/>, Erişim Tarihi 08.08.2021).
- Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun*. Kanun No.:5982, Kabul Tarihi:07.05.2010, RG Tarih/ Sayı: 13.05.2010/27580. (<http://rega.basbakanlik.gov.tr/eskiler/2010/05/20100513-1.htm>, Erişim Tarihi: 08.08.2021).

- Türkiye Diyanet Vakfı. (2012). *İslam Ansiklopedisi*. (C.42), s.563-564. (<https://islamansiklopedisi.org.tr/vatan>, Erişim Tarihi: 18.10.2021).
- Türkiye Emekli Subaylar, Emekli Astsubaylar, Harp Malulü Gaziler, Şehit Dul ve Yetimleri ile Muharip Gaziler Dernekleri Hakkında Kanun, Resmi Gazete Tarihi: 18.06.1983, Sayısı: 18081, Kabul Tarihi: 16.06.1983. (<https://mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=2847&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5>, Erişim Tarihi: 20.01.2022).
- Türkiye Emekli Subaylar, Emekli Astsubaylar, Harp Malulü Gaziler, Şehit Dul ve Yetimleri ile Muharip Gaziler Derneklerinin Yurtdışındaki Temsili ile Tanıtma Faaliyetleri ve Ulusal Bayram ve Kurtuluş Günleri Törenlerinde Giyecekleri Kıyafet Hakkında Yönetmelik, Resmi Gazete Tarihi: 23.11.1984, Sayısı: 18584. (<https://mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5916&MevzuatTur=7&MevzuatTertip=5>, Erişim Tarihi: 20.01.2022).
- UHCHR. *Country and Other Visits of Special Procedures*. (<https://www.ohchr.org/EN/HRBodies/SP/Pages/CountryandothervisitsSP.aspx>, Erişim Tarihi: 24.06.2021).
- Ulusal Bayram ve Genel Tatiller Hakkında Kanun, Kabul Tarihi: 17.03.1981, Sayısı: 2429, RG Tarih/ Sayı: 19.03.1981/17284. (<https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.2429.pdf+&cd=11&hl=tr&ct=clnk&gl=tr>, Erişim Tarihi: 31.10.2021).
- Uluslararası Ceza Mahkemesi Roma Tüzüğü. (www.ceidizleme.org/ekutuphaneresim/dosya/459_1.pdf+&cd=2&hl=tr&ct=clnk&gl=tr, Erişim Tarihi:13.06.2021).
- UN General Assembly. (2011). *Resolution Adopted by the Human Rights Council Review of the Work and Functioning of the Human Rights Council*, Resolution No.16/21, 12 April 2011, §23-34. (https://ap.ohchr.org/documents/dpage_e.aspx?si=A/HRC/RES/16/21, Erişim Tarihi: 21.06.2021).
- UN General Assembly. (May 1, 1974). *Resolution Adopted on the Report the Ad Hoc Committee of the Sixth Special Session: Declaration on the Establishment a New International Economic Order*. Res. No.3201 (S-VI). (<https://digitallibrary.un.org/record/218450>, Erişim Tarihi: 20.03.2021).
- UN General Assembly. (June 15, 2017). *Strengthening the Capability of the United Nations system to Assist Member States in implementing the United Nations Global Counter- Terrorism Strategy*. Res. No. 71/291. (<https://digitallibrary.un.org/record/1286591>, Erişim Tarihi: 18.01.2022).
- UN General Assembly. *Convention against Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment and Punishment*. 10 December 1984. (<https://www.ohchr.org/EN/ProfessionalInterest/Pages/CAT.aspx>, Erişim Tarihi: 29.06.2021).
- UN General Assembly. *Convention of the Elimination of All Forms of Discrimination against Women*. New York. 18 December 1979. (<https://www.ohchr.org/EN/ProfessionalInterest/Pages/CEDAW.aspx>, Erişim Tarihi: 27.06.2021).
- UN General Assembly. *Convention on Rights of Child*. 20 November 1989. (<https://www.ohchr.org/EN/ProfessionalInterest/Pages/CRC.aspx>, Erişim Tarihi: 29.06.2021).

- UN General Assembly. *Convention on the Prevention and Punishment of the Crime of Genocide*. Resolution No. 260 A (III), 9 December 1948. (<https://www.ohchr.org/EN/ProfessionalInterest/Pages/CrimeOfGenocide.aspx>, Erişim Tarihi: 25.06.2021).
- UN General Assembly. *Convention on the Rights of Persons with Disabilities*. 13 December 2006. (<https://www.ohchr.org/EN/HRBodies/CRPD/Pages/ConventionRightsPersonsWithDisabilities.aspx>, Erişim Tarihi: 29.06.2021).
- UN General Assembly. *International Convention for the Protection of All Persons from Enforced Disappearance*. 20 December 2007. (<https://www.ohchr.org/EN/HRBodies/CED/Pages/ConventionCED.aspx>, Erişim Tarihi: 29.06.2021).
- UN General Assembly. *International Convention on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination*. Resolution No. 2106 (XX). 21 December 1965. (<https://www.ohchr.org/EN/ProfessionalInterest/Pages/CERD.aspx>, Erişim Tarihi:26.06.2021).
- UN General Assembly. *International Convention on the Protection of the Rights of All Migrant Workers and Members of Their Families*. 18 December 1990. (<https://www.ohchr.org/EN/ProfessionalInterest/Pages/CMW.aspx>, Erişim Tarihi: 29.06.2021).
- UN General Assembly. *International Covenant on Civil and Political Rights*. Resolution No. 2200A (XXI). 16 December 1966. (<https://www.ohchr.org/EN/ProfessionalInterest/Pages/CCPR.aspx>, Erişim Tarihi:26.06.2021).
- UN General Assembly. *International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights*. Resolution No. 2200A (XXI). 16 December 1966. (<https://www.ohchr.org/EN/ProfessionalInterest/Pages/CESCR.aspx>, Erişim Tarihi: 26.06.2021).
- UN, *Economic Commission for Africa*. (<https://www.uneca.org/about>, Erişim Tarihi: 01.05.2021).
- UN. *Economic and Social Commission for Asia and the Pacific*. (<https://www.unescap.org/>, Erişim Tarihi: 01.05.2021).
- UN. *Economic and Social Commission for Western Asia*. (<https://www.unescwa.org/about-escwa>, Erişim Tarihi: 01.05.2021).
- UN. *Economic Commission for Latin America and the Caribbean*. (<https://www.cepal.org/en/about-eclac-0>, Erişim Tarihi: 01.05.2021).
- UN. *The United Nations Economic Commission for Europe*. (<https://unece.org>, Erişim Tarihi:01.05.2021).
- UNECE. *Mission*. (<https://unece.org/mission>, Erişim Tarihi:01.05.2021).
- UNIDO. *UNIDO in Brief*. (<https://www.unido.org/who-we-are/unido-brief>, Erişim Tarihi: 02.04.2021).
- UNIDO General Conference. (2013). *Lima Declaration*. Peru, Lima. (<https://www.unido.org/who-we-are/inclusive-and-sustainable-industrial-development/lima-declaration>, Erişim Tarihi: 06.02.2022).

- UN Charter. July 26, 1945. (<https://www.un.org/en/about-us/un-charter/full-text>, Erişim Tarihi: 16.03.2021).
- United Nations Economic and Social Council. *About Us*. (<https://www.un.org/ecosoc/en/about-us>, Erişim Tarihi: 18.06.2021).
- United Nations Economic and Social Council. *Commission on Human Rights Third Sesion, Summary Record of the Seventy- Third Meeting*. E./CN.4/SR.73, s.2-3. (<https://undocs.org/E/CN.4/SR.73>, Erişim Tarihi: 20.03.2021).
- UN General Assembly. *Principles relating to the Status of National Institutions (The Paris Principles)*. Resolution No.48/134. 20 December 1993. (<https://www.ohchr.org/en/professionalinterest/pages/statusofnationalinstitutions.aspx>, Erişim Tarihi: 21.06.2021).
- UN General Assembly. Resolution No. 2144 (XXI), §12, 26 October 1966. ([https://undocs.org/en/A/RES/2144\(XXI\)](https://undocs.org/en/A/RES/2144(XXI)), Erişim Tarihi: 18.06.2021).
- UN General Assembly. Resolution No. 2144 (XXI), 26 October 1966. ([https://undocs.org/en/A/RES/2144\(XXI\)](https://undocs.org/en/A/RES/2144(XXI)), Erişim Tarihi: 18.06.2021).
- United Nations Human Rights Council. (2007). *Institution- Building of United Nations Human Rights Council*. Resolution No.5/1. 18 June 2007. ([ap.ohchr.org/documents/E/HRC/resolutions/A_HRC_RES_5_1.doc](http://www.ohchr.org/documents/E/HRC/resolutions/A_HRC_RES_5_1.doc), Erişim Tarihi:20.06.2021).
- United Nations Human Rights Council. *About the Human Rights Council*. (<http://www.ohchr.org/EN/HRBodies/HRC/Pages/AboutCouncil.aspx>, Erişim Tarihi: 18.06.2021).
- United Nations Human Rights Council. *Human Rights Council Complaint Procedure: Frequently Asked Questions Brochure*. Geneva: Office of UNHCR. (https://www.ohchr.org/Documents/HRBodies/ComplaintProcedure/ComplaintProcedurebooklet_E.pdf, Erişim Tarihi: 11.12.2021).
- United Nations Human Rights Council. *Human Rights Council Complaint Procedure*. (<https://www.ohchr.org/en/hrbodies/hrc/complaintprocedure/pages/hrccomplaintprocedureindex.aspx>, Erişim Tarihi: 11.12.2021).
- United Nations Human Rights Council. *Introduction*. (<https://www.ohchr.org/EN/HRBodies/CHR/Pages/CommissionOnHumanRights.aspx>, Erişim Tarihi:19.06.2021).
- United Nations International Civil Aviation Organization. *About ICAO*. (<https://www.icao.int/about-icao/Pages/default.aspx>, Erişim Tarihi:30.03.2021).
- United Nations International Civil Aviation Organization. *Vission and Mission*. (<https://www.icao.int/about-icao/Council/Pages/vision-and-mission.aspx>, Erişim Tarihi:30.03.2021).
- United Nations International Maritime Organization. *Introduction to IMO*. (<https://www.imo.org/en/About/Pages/Default.aspx>, Erişim Tarihi: 30.03.2021).
- United Nations Peacekeeping. (<https://peacekeeping.un.org/en>, Erişim Tarihi:18.03.2021).

- United Nations Peacekeeping. *Department of Peace Operations*. (<https://peacekeeping.un.org/en/departement-of-peace-operations>, Erişim Tarihi:18.03.2021).
- United Nations Peacekeeping. Office of Military Affairs.(<https://peacekeeping.un.org/en/military>, Erişim Tarihi:18.03.2021).
- United Nations Peacekeeping. *Office of Rule of Law and Security Institutions*. (<https://peacekeeping.un.org/en/office-of-rule-of-law-and-security-institutions>, Erişim Tarihi:18.03.2021).
- United Nations Peacemaker. (<https://peacemaker.un.org>, Erişim Tarihi:18.03.2021).
- United Nations Political and Peacebuilgn Affairs. *Mediation Support Unit*. (<https://peacemaker.un.org/mediation-support>, Erişim Tarihi: 18.03.2021).
- United Nations World Health Organization. *About WHO*. (<https://www.who.int/about>, Erişim Tarihi:31.03.2021).
- United Nations World Meteorological Organization. *What We Do*. (<https://public.wmo.int/en/our-mandate/what-we-do>, Erişim Tarihi: 30.03.2021).
- United Nations World Tourism Organization. *About Us*. (<https://www.unwto.org/about-us>, Erişim Tarihi:03.04.2021).
- UN. (17 July 1998). *Rome Statute of International Criminal Court*. The Hague: International Criminal Court. (<https://www.icc-cpi.int/resourcelibrary/official-journal/rome-statute.aspx>, Erişim Tarihi:11.12.2021).
- UN. (1967). *Economic and Social Council Resolution No.1235 (XLII)*. (<http://hrlibrary.umn.edu/procedures/1235.html>, Erişim Tarihi: 18.06.2021).
- UN. (1970). *Economic and Social Council Resolution No.1503 (XLVIII)*. (<http://hrlibrary.umn.edu/procedures/1503.html>, Erişim Tarihi: 20.06.2021).
- UN. (2006). *Resolution Adopted by the General Assembly on 15 March 2006. Resolution No.60/251*. (<https://daccess-ods.un.org/TMP/8075042.96302795.html>, Erişim Tarihi: 20.06.2021).
- UN. (2015). *Universal Declaration of Human Rights*, New York. (<https://www.un.org/en/about-us/universal-declaration-of-human-rights>, Erişim Tarihi: 10.06.2021).
- UN. (November 16, 1945). *UNESCO Constitution*. (http://portal.unesco.org/en/ev.php-URL_ID=15244&URL_DO=DO_TOPIC&URL_SECTION=201.html, Erişim Tarihi:31.03.2021). UNESO. *UNESCO in brief- Mission and Mandate*. (<https://en.unesco.org/about-us/introducing-unesco>, Erişim Tarihi: 31.03.2021).
- UN. *1941: The Atlantic Charter*. (<https://www.un.org/en/sections/history-united-nations-charter/1941-atlantic-charter/index.html>, Erişim Tarihi: 15.03.2021).
- UN. *1943: Moskow and Tehran Conference*. (<https://www.un.org/en/sections/history-united-nations-charter/1943-moscow-and-teheran-conferences/index.html>, Erişim Tarihi:15.03.2021).
- UN. *COVID-19 Response*. (<https://www.un.org/en/coronavirus/UN-response>, Erişim Tarihi: 31.03.2021).

- UN. *Dumbarton Oaks Proposals for a General International Organization*. (<https://www.doaks.org/resources/dumbarton-oaks-conversations/exhibit-items/doconversations-fig46.jpg/@@images/image>, Erişim Tarihi: 15.03.2021).
- UN. *First Moskow Declarations: Declaration on Atrocities*. (https://archive.org/stream/unitednationsdoc031889mbp/unitednationsdoc031889mbp_djvu.txt, Erişim Tarihi: 12.06.2021).
- UN. *International Communication Union*. (<https://www.itu.int/en/about/Pages/default.aspx>, Erişim Tarihi:30.03.2021).
- UN. *Maintain International Peace and Security*. (<https://www.un.org/en/sections/what-we-do/maintain-international-peace-and-security/index.html>, Erişim Tarihi: 17.03.2021).
- UN. *Maintain International Peace and Security*. (<https://www.un.org/en/sections/what-we-do/maintain-international-peace-and-security/index.html>, Erişim Tarihi: 17.03.2021).
- UN. *Office for Disarmament Affairs*. (<https://www.un.org/disarmament/>, Erişim Tarihi:18.03.2021).
- UN. *Security Council. Resolution No.955*. 8 November 1994. (<https://digitallibrary.un.org/record/198038>, Erişim Tarihi:13.06.2021).
- UN. *UN Political and Peacebuilding Affairs*. (<https://dppa.un.org/en>, Erişim Tarihi:18.03.2021).
- UN. *Universal Postal Union*. (<https://www.upu.int/en/Home>, Erişim Tarihi: 30.03.2021).
- UN. *Updated Statute of the International Criminal Tribunal for the Former Yugoslavia*. Resolution No.808, 25 May 1993. (<https://www.un.org/ruleoflaw/files/statute-feb08-e.pdf>, Erişim Tarihi: 13.06.2021).
- United States Holocaust Memorial Museum. *International Criminal Justice Since Nuremberg*. (<https://www.ushmm.org/genocide-prevention/simon-skjodt-center/work/ferencz-international-justice-initiative/transitional-justice/international-criminal-justice-since-nuremberg>, Erişim Tarihi: 18.06.2021).
- United States Holocaust Memorial Museum: Holocaust Encyclopedia. *Subsequent Nuremberg Proceeding*. (<https://encyclopedia.ushmm.org/content/en/article/subsequent-nuremberg-proceedings>, Erişim Tarihi: 18.06.2021).
- United States Holocaust Memorial Museum: Holokost Ansiklopedisi. *Nürnberg'deki Uluslararası Ceza Mahkemesi*. (<https://encyclopedia.ushmm.org/content/tr/article/international-military-tribunal-at-nuremberg-abridged-article>, Erişim Tarihi: 12.06.2021).
- United States Holocaust Memorial Museum: Holokost Ansiklopedisi. *Nürnberg Duruşmaları*. (<https://encyclopedia.ushmm.org/content/tr/article/the-nuremberg-trials>, Erişim Tarihi: 17.06.2021).

- United States Holocaust Memorial Museum: Holokost Ansiklopedisi. *Savaş Suçları Duruşmaları*. (<https://encyclopedia.ushmm.org/content/tr/article/war-crimes-trials-abridged-article>, Erişim Tarihi: 17.06.2021).
- United States Holocaust Memorial Museum: Holokost Ansiklopedisi. *Nürnberg'deki Uluslararası Ceza Mahkemesi*. (<https://encyclopedia.ushmm.org/content/tr/article/international-military-tribunal-at-nuremberg-abridged-article>, Erişim Tarihi: 12.06.2021).
- United States Holocaust Museum. *Evidence From the Holocaust at the First Nuremberg Trial*. (<https://encyclopedia.ushmm.org/content/en/article/evidence-from-the-holocaust>, Erişim Tarihi:17.06.2021).
- U.S. Flag Code. (<https://www.military.com/flag-day/us-flag-code.html>, Erişim Tarihi: 10.01.2022).
- USA Army Service Forces: War Department. (December 31, 1945). *International Aid Statistics World War II: A Summary of War Department Land Lease Activities*. s.1 vd. (<https://cgsc.contentdm.oclc.org/digital/collection/p4013coll8/id/950/>, Erişim Tarihi: 06.09.2021).
- Valansi, K. *Avrupa'nın Kabusu*. (<http://arsiv.salom.com.tr/news/print/21222-Avrupanın-kabusu.aspx>, Erişim Tarihi: 25.04.2021).
- Verwaltungsverfahrensgesetz. (https://www.gesetze-im-internet.de/vwvfg/_23.html, Erişim Tarihi: 14.01.2022).
- Vienna Convention on the Law of Treaties. 1969. (https://legal.un.org/ilc/texts/instruments/english/conventions/1_1_1969.pdf, Erişim Tarihi: 25.07.2021).
- Washington, G. (1789). *Washington's Inaugural Adress*. (https://www.archives.gov/exhibits/american_originals/inaugtxt.html, Erişim Tarihi: 24.1.2021)
- WIONEWS. (February 14, 2021). "Britain Reiterates US 'Concerns' and 'Criticism' over WHO COVID-19 Mission to China". (<https://www.wionews.com/world/britain-reiterates-us-concerns-and-criticism-over-who-covid-19-mission-to-china-363563>, Erişim Tarihi:31.03.2021).
- William, C. (August 18, 2020). *Overcoming Doctrine in the Third Reich*. (<https://www.militarytrader.com/militaria-collecting-101/overcoming-doctrine-in-the-third-reich>, Erişim Tarihi: 17.12.2020).
- Wilson, W. (July 4, 1918). *President Wilson's July 4, 1918 Speech at Mount Vernon*. (<https://www.mountvernon.org/preservation/mount-vernon-ladies-association/mount-vernon-through-time/mount-vernon-during-world-war-i/woodrow-wilsons-july-4-1918-mount-vernon-speech/>, Erişim Tarihi: 08.09.2021).
- World Health Organization. (March 11, 2020). *Virtual Press Conference on COVID-19*. (https://www.who.int/docs/default-source/coronaviruse/transcripts/who-audio-emergencies-coronavirus-press-conference-full-and-final-11mar2020.pdf?%3Fsfvrsn%3Dcb432bb3_2+%cd=1&hl=tr&ct=clnk&gl=tr, Erişim Tarihi:31.03.2021).

World Intellectual Propert Organization. (July 14, 1967). *Convention Establishing the World Intellectual Property Organization*. (<https://wipolex.wipo.int/en/text/283854>, Erişim Tarihi: 03.04.2021).

World Organization for Animal Health. (<https://www.oie.int/about-us/>, Erişim Tarihi: 31.03.2021).

YSK. *12 Eylül 2010 Anayasa Değişikliği Halk Oylaması*. (https://www.ysk.gov.tr/tr/12-eylul-2010-anayasa-degisikligi-halkoylamasi/5003#tab_2, Erişim Tarihi: 08.08.2021).

3. AVRUPA İNSAN HAKLARI KOMİSYONU VE MAHKEMESİ KARARLARI

- A, B and C v. Ireland, (Grand Chamber), 25579/05, 16.12.2010.
- A.K. ve V.K. v. Turkey, 38418/97, 30.11.2004.
- Adrey Lavrov v. Russia, 66252/14, 01.03.2016.
- Ahmet and Others v. The United Kingdom, 22954/93, 02.09.1998.
- Ahmet Sadık v. Greece, 18877/91, 15.11.1996.
- Airey v. Ireland, 6289/73, 09.10.1979.
- Akdivar and Others v. Turkey, (Grand Chamber), 21893/93, 16.09.1996.
- Akdoğan v. Turkey, 46747/99, 18.10.2005.
- Al- Dulimi and Montana Management Inc. v. Switzerland, (Grand Chamber), 5809/08, 21.06.2016.
- Al- Skeini and Others v.The United Kingdom, (Grand Chamber), 55721/07, 07.07.2011.
- Ali Koçintar v. Turkey, 77429/12, 01.07.2014.
- Aliyev v. Azerbaijan, 68762/14, 71200/14, 20.09.2018.
- Amirov v. Russia, 51857/13, 27.11.2014.
- Assanidze v. Georgia, 71503/01, (Grand Chamber), 08.04.2004.
- Austin and Others v. The United Kingdom, (Grand Chamber), 39692/09, 40713/09, 41008/09, 15.03.2012
- Avotņš v. Latvia, (Grand Chamber), 17502/07, 23.05.2016.
- Aydın v. Turkey, (Grand Chamber), 23178/94, 25.09.1997.
- B v. France, 13343/87, 25.03.1992.
- Baczkowski and Others v. Poland, 1543/06, 03.05.2007.
- Baka v. Hungary, (Grand Chamber), 20261/12, 23.06.2016.
- Bankovic and Others v. Belgium and Others, (Grand Chamber), 52207/99, 12.12.2001.
- Baralija v. Bosnia and Herzegovina, 30100/18, 29.10.2019.
- Barankevich v. Russia, 10519/03, 26.07.2007.
- Bevacqua v. Bulgaria, 71127/01, 12.06.2008.
- Béláné Nagy v. Hungary, (Grand Chamber), 53080/13, 10.02.2015.
- Beldjoudi v. France, 12083/86, 26.03.1992.
- Bıdık v. Turkey, 45222/15, 22.11.2016.

- Bjedov v. Croatia, 42150/09, 29.05.2012.
- Bolat v. Russia, 14139/03, 05.10.2006.
- Bosphorus Hava Yolları Turizm ve Ticaret Anonim Şirketi v. Ireland, (Grand Chamber), 45036/98, 30.06.2005.
- Breyer v. Germany, 50001/12, 30.01.2020.
- Brezec v. Croatia, 7177/10, 18.07.2013.
- C.A.S and C.S. v. Romania, 26692/05, 20.03.2012.
- Chassagnou and Others v. France, (Grand Chamber), 25088/94, 28331/95, 28443/95, 29.04.1999.
- Christian Democratic People's Party v. Moldova, (Grand Chamber), 28793/02, 14.02.2006.
- Christine Goodwin v. The United Kingdom, (Grand Chamber), 28957/95, 11.02.2002.
- Church of Scientology Moscow v. Russia, 18147/02, 05.04.2007.
- Cossey v. The United Kingdom. 10843/84, 27.09.1990.
- Craxi v. Italy (No:2), 25337/94, 17.07.2003.
- Cyprus v. Turkey, (Grand Chamber), 25781/94, 10.05.2001.
- Çakıcı v. Turkey, (Grand Chamber), 23657/94, 08.07.1999.
- De Becker v. Belgium, 214/56, 27.03.1962
- De Wilde, Ooms and Versyp v. Belgium, 2832/66, 2835/66, 2899/66, 18.06.1971.
- Demir and Baykara v. Turkey, (Grand Chamber), 34503/97, 12.11.2008.
- Dickson v. The United Kingdom, (Grand Chamber), 44362/04, 04.12.2007.
- Dikme v. Turkey, 20869/92, 11.07.2000.
- Driza v. Albania, 33771/02, 13.11.2007.
- Dülk and Others v. Turkey, 31149/09, 03.11.2011, §43; 05.06.2015.
- Egeland and Hanseid v. Norway. 34438/04, 16.04.2009.
- Engel and The Others v. The Netherlands, 5100/71, 5101/71, 5102/71..., 08.06.1976.
- Enhorn v. Sweden, 56529/00, 25.01.2005.
- Ermankov v. Russia, 43165/10, 07.11.2013.
- Evans v. The United Kingdom, (Grand Chamber), 6339/05, 10.04.2007.
- Eweida and Others, v. United Kingdom, 48420/10, 5167/10, 36516/ 10, 15.07.2013.
- Fabris v. France, (Grand Chamber), 16574/08, 07.02.2013.
- Fedotova and Others v. Russia, 40792/10, 30538/14, 43439/14, 13.07.2021.
- Fernandes de Oliveira v. Portugal, (Grand Chamber), 78103/14, 31.10.2019.
- Fernandez Marines v. Spain, (Grand Chamber), 56030/07, 12.06.2014.
- Ferrazzini v. Italy, (Grand Chamber), 44759/98, 12.07.2001.
- Fischer v. Austria, 16922/90, 24.04.1995.
- Frette v. France, 36515/97, 26.02.2002.
- Frodl v. Austria, 20201/04, 08.04.2010.

- Fuentes Bobo v. Spain, 39293/98, 29.02.2000.
- G.I.E.M. S.R.L. and Others v. Italy, (Grand Chamber), 1828/06, 34163/07, 19029/11, 28.06.2018.
- Garcia Ruiz v. Spain, (Grand Chamber), 30544/96, 21.01.1999.
- Gaughran v. The United Kingdom, 45245/15, 13.02.2020.
- Georgia v. Russia (I), (Grand Chamber), 13255/07, 03.07.2014.
- Ghalan and Others v. Spain, 36366/14, 23.03.2021.
- Globa v. Ukraine, 15279/07, 05.07.2012.
- Gorzelik and Others v. Poland, (Grand Chamber), 44158/98, 17.02.2004, §89
- Greece v. The United Kingdom, 176/56, 26.09.1958.
- Gül v. Switzerland, 23218/94, 19.02.1996.
- Güzelyurtlu and Others v. Cyprus and Turkey, (Grand Chamber), 36925/07, 29.01.2019.
- Hamailainen v. Finland, (Grand Chamber), 37359/09, 16.07.2014.
- Handyside v. The United Kingdom, 5493/72, 07.12.1976.
- Herri Batasuna and Batasuna v. Spain, 25803/04, 25817/04, 30.06.2009.
- Hirsi Jamaa and Others v. Italy, (Grand Chamber), 27765/09, 23.02.2012.
- Holy Synod of the Bulgarian Orthodox Church (Metropolitan Ikontiy) and Others v. Bulgaria, 412/03, 35677/04, 22.01.2009.
- Hutchinson v. The United Kingdom, (Grand Chamber), 57592/08, 17.01.2017.
- Hutten- Czapska v. Poland, (Grand Chamber), 35014/97, 19.06.2006.
- Hyde Park and Others v. Moldova, 33482/06, 31.03.2009.
- Hyde Park v. Moldova (No:2), 45094/06, 31.03.2009.
- Ilaşcu and Others v. Moldova and Russia (Grand Chamber), 48787/99, 08.07.2004.
- Ilgar Mammadov v. Azerbaijan, (Grand Chamber), 15172/13, 13.10.2014.
- Inze v. Austria, 8695/79, 28.10.1987.
- Ireland v. The United Kingdom, 5310/71, 18.01.1978.
- Issa and Others v. Turkey, 31821/96, 15.11.2004.
- Kakoulli and Others v. Turkey, 38595/97, 04.09.2001
- Karácsony And Others v. Hungary, (Grand Chamber), 42461/13, 44357/13, 17.05.2016.
- Karakurt v. Austria, 32441/96, 14.09.1999.
- Kasymakhunov v. Russia, 29604/12, 14.11.2013.
- Khloyev v. Russia, 46404/13, 05.02.2015.
- Klimov v. Russia, 54436/14, 04.10.2016.
- Kress v. France, (Grand Chamber), 39594/98, 07.06.2001.
- Kroon and Others v. The Netherlands, 18535/91, 27.10.1994.
- Kurt v. Turkey, 24276/94, 25.05.1998.
- L. and V. v. Austria, 39392/98, 09.01.2003.
- Lawless v. Ireland, 332/57, 19.12.1959;

- Leyla Şahin v. Turkey, (Grand Chamber), 44774/98, 10.11.2005.
- Ljatif v. “The Former Yugoslav Republic of Macedonia”, 19017/16, 17.05.2018.
- Loizidou v. Turkey (Preliminary Objections), (Grand Chamber), 15318/89, 23.03.1995.
- Loizidou v. Turkey, (Grand Chamber), 15318/89, 28.07.1998.
- Lokanov v. Bulgaria, 21915/93, 20.03.1997.
- M.P. and Others v. Bulgaria, 22457/08, 15.11.2011.
- Magyar Helsinki Bizottság v. Hungary, (Grand Chamber), 18030/11, 08.11.2016.
- Makhmudov v. Russia, 35082/04, 26.07.2007.
- Malige v. France, 27812/95, 23.09.1998.
- Mamatkulov and Askarov v. Turkey, (Grand Chamber), 46827/99, 46951/99, 06.02.2003.
- Marckx v. Belgium, 6833/74, 13.06.1979.
- Matthews v. The United Kingdom, (Grand Chamber), 24833/94, 18.02.1999.
- Mazuke v. France, 34406/97, 01.02.2000.
- McCann v. The United Kingdom, 19009/04, 13.05.2008.
- Mehmet Hasan Altan v. Turkey, 13237/17, 20.03.2018.
- Melnychenko v. Ukraine, 17707/02, 19.10.2004.
- Michaud v. France, 12323/11, 06.12.2012.
- Mihalache v. Romania, (Grand Chamber), 54012/10, 08.07.2019.
- Mikhaylova v. Russia, 46998/08, 19.11.2015, §51;
- Moscow Branch of The Salvation Army v. Russia, 72881/01, 05.10.2006.
- Mozer v. The Republic of Moldova and Russia, (Grand Chamber), 11138/10, 23.02.2016.
- Mubilanzila Mayeka and Kaniki Mitunga v. Belgium, 13178/03, 12.10.2006.
- Murphy v. Ireland, 44179/98, 10.07.2003.
- Mursic v. Croatia, (Grand Chamber), 7334/13, 20.10.2016.
- Mustafa Tunç and Fecire Tunç v. Turkey, (Grand Chamber), 24014/05, 25.06.2013.
- Mutu and Pechstein v. Switzerland, 40575/10, 67474/10, 02.10.2018.
- N.D. and N.T. v. Spain, (Grand Chamber), 8675/15, 8697/15, 13.02.2020.
- Nasirov and Others v. Russia, 58717/10, 20.02.2020.
- National Federation of Sportspersons’ Associations and Unions (FNASS) and Others v. France, 48151/11,77769/13,18.01.2018.
- Navalnyy v. Russia, (Grand Chamber), 29580/12, 36847/12, 11252/13..., 15.11.2018.
- Neulinger and Shuruk v. Switzerland, (Grand Chamber), 41615/07, 06.07.2010.
- Neumeister v. Austria, 1936/63, 27.06.1968.
- Nielsen v. Denmark, 343/57, 02.09.1959;
- Nizomkhon Dzhurayev v. Russia, 31890/11, 03.10.2013.

- O'Halloran and Francis v. The United Kingdom, (Grand Chamber), 15809/02, 25624/02, 29.06.2007.
- O'Keefe v. Ireland, (Grand Chamber), 35810/09, 28.01.2014.
- Obote v. Russia, 58954/09, 19.11.2019.
- Opuz v. Turkey, 33401/02, 09.06.2009.
- Orlandi and Orhers v. Italy, 26431/12, 26742/12, 44057/12, 60088/12, 14.12.2017, §189
- Orlic v. Croatia, 48833/07, 21.06.2011.
- Öcalan v. Turkey, (Grand Chamber), 46221/99, 12.03.2003.
- Özgür Gündem v. Turkey, 23144/93, 16.03.2000.
- Parillo v. Italy, (Grand Chamber), 46470/11, 27.08.2015.
- Patranin v. Russia, 12983/14, 23.07.2015.
- Platform "Arzte Für Das Leben" v. Austria, 10126/82, 21.06.1988.
- Pretty v. The United Kingdom, 2346/02, 29.04.2002.
- Proceedings Under Article 46§4 In The Case of Ilgar Mammadov c. Azerbaijan, (Grand Chamber), 15172/13, 29.05.2019.
- Prokopovich v. Russia, 58255/00, 18.11.2004.
- Puto and Others v. Albania, 609/07, 20.07.2010.
- R.R. v. Poland, 27617/04, 26.05.2011.
- Rantsev v. Cyprus and Russia, 25965/04, 07.01.2010.
- Rasmussen v. Denmark, 8777/79, 28.11.1984.
- Refah Partisi (The Welfare Party) and Others v. Turkey, (Grand Chamber), 41340/98, 41342/98, 41343/98, 41344/98, 13.02.2003.
- "Relating to Certain Aspects of the Laws on the Use of Languages in Education in Belgium" v. Belgium (Merits), 1474/62, 1677/62, 1691/62, 1769/63, 1994/63, 2126/64, 23.07.1968.
- Riad and Idiab v. Belgium, 29787/03, 29810/03, 24.01.2008.
- Roche v. The United Kingdom, (Grand Chamber), 32555/96, 19.10.2005.
- Russian Conservative Party of Entrepreneurs and Others v. Russia, 55066/00, 55638/00, 11.02.2007.
- S. and Marper v. The United Kingdom, (Grand Chamber), 30562/04, 30566/04, 04.12.2008.
- S.A.S. v. France, (Grand Chamber), 43835/11, 01.07.2014.
- S.A. Dangeville v. France, 36677/97, 16.04.2002.
- S.H. and Others v. Austria, (Grand Chamber), 57813/00, 01.04.2010.
- Saadi v. The United Kingdom, (Grand Chamber), 13229/03, 29.01.2008.
- Sadak and Others v. Turkey (No.2), 25144/94, 26149/95, 26154/95, 27100/95, 27101/95, 11.06.2002.
- Sandra Jankovic v. Croatia, 38478/05, 05.03.2009.
- Sargsyan v Azerbaijan, (Grand Chamber), 40167/06, 16.06.2015.
- Savridin Dzhurayev v. Russia, 71386/10, 25.04.2013.
- Schalk and Kompf v. Austria, 30141/04, 24.06.2010.

- Schenk v. Switzerland, 10862/84, 12.07.1988.
- Selahattin Demirtaş v. Turkey (No.2), (Grand Chamber), 14305/17, 20.11.2018.
- Selmouni v. France, (Grand Chamber), 25803/94, 28.07.1999.
- Sergey Zolotukhin v. Russia, (Grand Chamber), 14939/03, 10.02.2009
- Shalk and Kope v. Austria, 30141/04, 24.06.2010.
- Sigurjonsson v Iceland. 16130/90, 30.06.1993.
- Sigurdur A. Sigurjons v. Iceland, 16130/90, 30.06.1993.
- Soering v. The United Kingdom, 14038/88, 07.07.1989.
- Solomou and Ithers v. Turkey, 36832/97, 24.06.2008.
- Söderman v. Sweden, (Grand Chamber), 5786/08, 12.11.2013.
- Stummer v. Austria, (Grand Chamber), 37452/02, 07.07.2011.
- Swedish Engine Driver's Union v. Sweden, 5614/72, 06.02.1976.
- Şahin Alpay v. Turkey, 16538/17, 20.03.2018.
- T. v. The United Kingdom, (Grand Chamber), 24724/94, 16.12.1994.
- Tănase And Chirtoacă v. Moldova, (Grand Chamber), 7/08, 18.11.2008
- Tanış and Others v. Turkey, 65899/01, 02.08.2005.
- Tatar and Faber v. Hungary, 26005/08, 26160/08, 12.06.2012.
- Taxquet v. Belgium, (Grand Chamber), 926/05, 16.11.2010.
- The Greek Case, Denmark, Norway, Sweden, Netherlands v. Greece, 3321/67, 3322/67, 3323/67, 3344/67, 15.04.1970
- Twenty-One Detained Persons v. Germany, 3134/67, 3172/67, 3188/67, 06.04.1968.
- Tyrer v. The United Kingdom, 5856/72, 25.04.1978.
- United Communist Party of Turkey and Others v. Turkey, (Grand Chamber), 19392/92, 30.01.1998.
- Uspaskich v. Lithuania, 14737/08, 20.12.2016.
- Uzun v. Turkey, 10755/13, 30.04.2013.
- Ürek and Ürek v. Turkey, 74845/12, 30.07.2019.
- V. v. The United Kingdom, (Grand Chamber), 24888/94, 16.12.1999.
- Van Der Musselle v. Belgium, 8919/80, 23.11.1983.
- Vella v. Malta, 69122/10, 11.02.2014.
- Veregin Gegen Tierfabriken Schweiz (VgT) v. Switzerland, (Grand Chamber), 32772/02, 30.06.2009.
- W.S. v. Poland, 21508/02, 19.06.2007.
- Wemhoff v. The Federal Republic of Germany, 2122/64, 02.07.1964.
- Winterstein and Others v. France, 27013/07, 17.10.2003.
- Witold Litwa v. Poland, 26629/95, 04.04.2000
- X and Y v. The Netherlands, 8978/80, 26.03.1983.
- X v. Federal Republic of Germany, 5964/72, 29.09.1975.
- X v. The Federal Republic of Germany, 1628/62, 12.12.1963.
- Y. Y. v. Turkey, 14793/08, 10.03.2015.

- Yazar and Others v. Turkey, 22723/93, 22724/93, 22725/93, 09.04.2002.
- Yengeniş Zakharov v. Russia, 66610/10, 14.03.2017.
- Yumak and Sadak v. Turkey, (Grand Chamber), 10226/03, 08.07.2008.
- Z and Others v. The United Kingdom, (Grand Chamber), 29392/95, 10.05.2001.
- Z v. Finland. 22009/93, 25.02.1997.
- Zdanka v. Latvia, (Grand Chamber), 58278/00, 17.06.2004.
- Zehentner v. Austria, 20082/02, 16.07.2009.

4. ANAYASA MAHKEMESİ KARARLARI

- Ali Rıza Üçer Başvurusu, 2013/8598, 02.07.2015.
- Çetin Doğan Başvurusu (2), 2014/3494, 27.02.2019.
- Elbil Tuşalp Başvurusu, 2015/2595, 23.10.2019.
- Erol Kesgin Başvurusu, 2015/11192, 30.05.2019.
- Fethullah Gülen Başvurusu, 2014/12225, 14.07.2015.
- Hakan Aygün Başvurusu, 2020/13412, 12.01.2021.
- İlhan Cihaner Başvurusu (2), 2013/5574, 30.06.2014.
- İrfan Sancı Başvurusu, 2014/20168, 26.10.2017.
- Levon Berç Kuzukoğlu ve Ohannes Garbis Balmumciyan Başvurusu, 2014/17354, 22.05.2019.
- Mehmet Aksoy Başvurusu, 2014/5433, 11.07.2019
- Meki Katar Başvurusu, 2015/4916, 03.10.2019.
- Mohamed Kashet ve Diğerleri Başvurusu, 2015/17659, 20.06.2019.
- Mustafa Kemal Çelik Başvurusu, 2015/20153, 10.10.2018.
- Mutlu Öztürk ve Diğerleri Başvurusu, 2020/8525, 28.01.2021.
- Oğulcan Büyükkalkan ve Diğerleri Başvurusu, 2014/17226, 10.01.2018.
- Orhan Pala Başvurusu, 2014/2983, 15.02.2017.
- Ömer Faruk Gergerlioğlu Başvurusu, 2019/10634, 01.07.2021.
- Rahil Dink ve Diğerleri Başvurusu (2), 2016/10269, 18.07.2019.
- Selçuk Kozağaçlı Başvurusu, 2014/10715, 10.01.2018.
- Sırrı Süreyya Önder Başvurusu, 2018/38143, 31.12.2018.
- Tansel Çölaşan Başvurusu, 2014/6128, 07.07.2015.
- Uğurlu Gazetecilik Basın Yayın Matbaacılık Reklamcılık Ltd. Şti. Başvurusu (2), 2016/12313, 26.12.2019.
- Yıldız Eker Başvurusu, 2015/18872, 22.11.2018.

5. DİĞER KARARLAR

- Danıştay 8. Daire, E.2013/10501, K.2018/2319
- Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu, E.2018/3533, K.2021/192.

Ömer Faruk KURTUL

TÜRK ANAYASA HUKUKUNDA
FESİH KURUMU

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Türk Anayasa Hukukunda Fesih Kurumu
Ömer Faruk Kurtul

Hukuk Yayınları Dizisi – 3133

Birinci Baskı : Mayıs, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8153 – 15 – 6

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Vadi Grafik Tasarım Ltd. Şti.
İvedik Org. San. Bölgesi 1420. Cadde
No: 58/1 Yenimahalle/Ankara
Tel: 0 312 395 85 71
Sertifika No: 47479

KAYNAKÇA

- Açıl, M.** (2018), *Latin Amerika Ülkelerinde Başkanlık Sistemi*, İstanbul: Onikilevha.
- Aldıkaçtı, O.** (1960), *Modern Demokrasilerde ve Türkiye’de Devlet Başkanlığı*, İstanbul: Kor.
- Aldıkaçtı, O.** (1978), *Anayasa Hukukumuzun Gelişmesi ve 1961 Anayasası*, İstanbul: İstanbul Üniversitesi.
- Alkan, H.** (2018), *Kurumsalci Yaklaşım Işığında Yeni Siyasetin Analizi: Cumhurbaşkanlığı Sistemi*, Ankara: Liberte.
- Altan, C.** (2009), “Türkiye’de Erken Genel Seçimleri Etkileyen Faktörlerin İncelenmesi”, *SÜ İİBF Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 8(16), ss. 142-158.
- Anayurt, Ö.** (1997), “1924 Anayasası’nda Meclis-Yürütme İlişkileri”, *Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi*, 8(39), ss. 673-694.
- Anayurt, Ö.** (2020), *Anayasa Hukuku Temel Kavramlar ve Türk Anayasa Hukuku*, 3. Baskı, Ankara: Seçkin.
- Anayurt, Ö.** (2021), *Anayasa Hukuku Genel Kısım*, 4. Baskı, Ankara: Seçkin.
- Anayurt, Ö., Ekinci, A.** (2018), “Tek Başlı Yürütme Esasına Dayalı Hükümet Sistemlerinde Başkan Yardımcılığı Kurumu ve 2017 Anayasa Değişikliği ile Getirilen Sistemde Cumhurbaşkanı Yardımcılığı Kurumu Üzerine Karşılaştırmalı Bir Analiz”. *Zafer Gören Armağanı*, Ankara: Seçkin, ss. 441-500.
- Anayurt, Ö., Erdoğan, M., Ekinci, A.** (2019), “Devlet Başkanının Halk Tarafından Seçildiği Hükümet Sistemlerinde Seçim Döngüsünün Kuvvetler Ayrılığı ve Siyasal İstikrar Üzerinde Etkisi” *Ali Fuat Başgil Anısına Armağan*, İstanbul: Onikilevha, ss. 183-225.
- Arsel, İ.** (1959), *Türk Anayasa Hukuku*, Ankara: Mars.
- Arsel, İ.** (1964), *Anayasa Hukuku (Demokrasi)*, Ankara: Doğuş.
- Arsel, İ.** (1965), *Türk Anayasa Hukukunun Umumi Esasları*, Ankara: Mars.
- Atar, Y.** (2013), “Amerika’da Güçlü Başkanlık Tartışması ve AK Parti’nin Başkanlık Sistemi Teklifi”, *Yeni Türkiye Dergisi*, 9(51), ss. 548-551.

- Atar, Y.** (2019), *Türk Anayasa Hukuku*, 13. Baskı, Ankara: Seçkin.
- Atatürk, M. K.** (2020), *Nutuk*. 5. Baskı, İstanbul: Alfa.
- Atay, E. E.** (2018), *İdare Hukuku*, 6. Baskı, Ankara: Turhan.
- Bagehot, W.** (1964), *The English Constitution*, 3. Baskı, London.
- Balke, N. S.** (1990), "The Rational Timing of Parliamentary Elections", *Public Choice*, 65, ss. 201-216.
- Balta, T. B.** (1960), *Türkiye'de Yasama Yürütme Münasebetleri*, Ankara.
- Bassett, R.** (1964), *The Essentials of Parliamentary Democracy*, 2. Baskı, Londra.
- Başgil, A. F.** (1960), *Esas Teşkilat Hukuku*, İstanbul: Baha.
- Bergman, T. ve Diğerleri.** (2003), "Democratic Delegation and Accountability: Crossnational Patterns", *Delegation and Accountability in Parliamentary Democracies*, Oxford: Oxford University Press, ss. 109-221.
- Birecikli, İ. B.** (2008), "Yüzüncü Yılında II. Meşrutiyet'in İlanı Üzerine Bir İnceleme", *Gazi Üniversitesi Akademik Bakış Dergisi*, 2(3), ss. 211-226.
- Bulmer, E.** (2016), *Dissolution of Parliament*, Stockholm: International Idea Constitution-Building 16.
- Cotteret, J. M., Emeri, C.** (1975), *Seçim Sistemleri*, (Çev.: Tanju Gökçöl), İstanbul.
- Çağlar, T. E.** (2019). *Parlamentonun Feshi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Danışma Meclisi Tutanak Dergisi**, Cilt 9.
- Doğan, İ.** (2017), "Türk Tipi Başkanlık Modeli Bağlamında 2017 Anayasa Değişikliğinin İrdelenmesi", *Dört Kıtada Başkanlık Sistemi*, Ankara: Astana Yayınları, ss. 16-45.
- Duverger, M.** (1980). A New Political System Model: Semi-Presidential Government. *European Journal of Political Research*, 8, ss. 165-187.
- Ekinci, A.** (2020), *Tek Başlı Karma Hükümet Sistemleri*, Ankara: Yetkin.
- Ekinci, A., Kaplan Arık, A.** (2020), "Devlet Başkanının Anayasal Dönem Sınırını Uzatan ya da Ortadan Kaldıran Anayasa Değişikliklerinin Anayasa Değiştirme İktidarının Kötüye Kullanılması Bağlamında Değerlendirilmesi", *Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 2020/1, ss. 71-122.

- Elgie, R.** (2001), 'Cohabitation': Divided Government French-Style, *Divided Government in Comparative Perspective*, New York: Oxford University Press, ss. 106-126.
- Elgie, R.** (2007), "Varieties of Semi- Presidentialism and Their Impact on Nascent Democracies", *Taiwan Journal of Democracy*, 3(2), ss. 53-71.
- Emden, C. S.** (1956), *The People and the Constitution*, 2. Baskı, Londra.
- Erdoğan, M.** (2019), *Anayasa Hukukuna Giriş*, 2. Baskı, Ankara; Siyasal.
- Eroğul, C.** (1990), *Demokrat Parti: Tarih ve İdeolojisi*, Ankara: İmge.
- Esen, B. N.** (1970), *Anayasa Hukuku Genel Esaslar*, Ankara.
- Esen, S.** (2016), 2016 Anayasa Değişiklik Teklifinin Değerlendirilmesi, *Ankara Barosu Dergisi*, 2016/4, ss. 45-73.
- Goldey, D. B.** (1998), "The French General Election of 25 May-1 June 1997", *Electoral Studies*, 17(4).
- Goplerud, M., Schleiter, P.** (2015), "An Index of Assembly Dissolution Powers", *Comparative Political Studies*, 49(4), ss. 427-456.
- Gönenç, L., Kontacı, A. E.** (2019), "2017 Tarihli Anayasa Değişikliği Sonrasında Yasama - Yürütme İlişkileri", *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, 145, ss. 53-79.
- Gören, Z.** (2018), *Anayasa Hukuku*, Ankara: Yetkin Yayınları.
- Gözler, K.** (2016), *Devlet Başkanları: Bir Karşılaştırmalı Anayasa hukuku İncelemesi*, 2. Baskı, Bursa: Ekin.
- Gözler, K.** (2016), "Elveda Kuvvetler Ayrılığı, Elveda Anayasa 10 Aralık 2016 Tarihli Anayasa Değişikliği Teklifi Hakkında Bir Eleştiri", *Ankara Barosu Dergisi*, 4, ss. 25-36.
- Gözler, K.** (2019a), *Türk Anayasa Hukuku*. 3. Baskı, Bursa: Ekin.
- Gözler, K.** (2019b), *Türk Anayasa Hukuku Dersleri*, 24. Baskı, Bursa: Ekin.
- Gözler, K.** (2020a), *Anayasa Hukukunun Genel Teorisi Cilt I*, 2. Baskı, Bursa: Ekin.
- Gözler, K.** (2020b), *Anayasa Hukukunun Genel Teorisi Cilt II*, 2. Baskı, Bursa: Ekin.
- Göztepe, E.** (2010), "Federal Alman Anayasası'nda Güvensizlik Oyu Sonucu Yasama Meclisinin Feshi Kurumu", *Prof. Dr. Tunçer Karamustafaoğlu'na Armağan*, Ankara: Adalet, ss. 335-373.

- Gözübüyük, A. Ş., Sezgin, Z.** (1957), 1924 Anayasası Hakkında Meclis Görüşmeleri, Ankara.
- Gül, C.** (2019), "Türkiye'de Cumhurbaşkanı ve TBMM'nin Seçimleri Yenileme Yetkisine Analitik Bir Yaklaşım", *International Journal of Social, Humanities, and Administrative Sciences*, 5(15), ss. 267-274.
- Gül, C.** (2020), *Demokrasi Teorisi Açısından Başkanlık/Cumhurbaşkanlığı Sisteminin Demokratik Değeri*, Ankara: Adalet.
- Güneş, T.** (1956), *Parlamenter Rejimin Bugünkü Manası ve İşleyişi*, İstanbul.
- Ito, T.** (1990), "The Timing of Elections and Political Business Cycles in Japan", *Journal of Asian Economics*, 1(1), ss. 135-156.
- Kaboğlu, İ. Ö.** (2009), *Anayasa Hukuku Dersleri*, İstanbul: Legal.
- Karamustafaoğlu, T.** (1982), *Yasama Meclislerini Fesih Hakkı*, Ankara: AÜHF Yayınları.
- Karatepe, Ş.** (2015), *Anayasa Hukuku*, 2. Baskı, Ankara: Savaş.
- Karatepe, Ş.** (2017), *Sistem Söyleşileri*, Ankara: A Kitap.
- Keleş, E.** (2020), *Yürütmenin Yasamayı Fesih Yetkisi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Çankaya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Kongar, E.** (1985), *Türkiye'nin Toplumsal Yapısı*, İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Kubalı, H. N.** (1964), *Anayasa Hukukunun Genel Esasları ve Siyasi Rejimler*, İstanbul: Ersa.
- Kuzu, B.** (1990), *1982 Anayasası'nın Temel Nitelikleri ve Getirdiği Yenilikler*, İstanbul: Filiz.
- Kuzu, B.** (2016). *Her Yönüyle Başkanlık Sistemi*, İstanbul: BKY Yayınları.
- Küçük, A.** (2019), *ABD ve Latin Amerika Ülkelerinde Başkanlık Sistemi ve Uygulamaları*, Ankara: Adres Yayınları.
- Lijphart, A.** (2006), *Demokrasi Motifleri: Otuz Altı Ülkede Yönetim Biçimleri ve Performansları*, (Çev.: Güneş Ayas, Utku Umut Bulsun), İstanbul: Salıngoz Yayınları.
- Loewenstein, K.** (1955), "Reflections on the Value of Constitutions in Our Revolutionary Age" *Constitutions and Constitutional Trends Since World War II*, 2. Baskı, New York: New York University Press, ss. 191-224.

- Mainwaring, S., Shugart M. S.** (1997), "Juan Linz, Presidentialism and Democracy: A Critical Appraisal", *Comparative Politics*, ss. 449-471.
- Markesinis, B. S.** (1972), *The Theory and Practice of Dissolution of Parliament*, 1. Baskı, London: Cambridge University Press.
- Matthew S., Shugart, M. S.** (1995), "The Electoral Cycle and Institutional Sources of Divided Presidential Government", *American Political Science Review*, 89(2), ss. 327-343.
- Moodie, G. C.** (1964), *The Government of Great Britain*, London.
- Myers, A. R.** (1975), *Parliaments and Estates in Europe to 1789*, New York: Harcourt, Brace, Jovanovich.
- Ogg, F. A.** (1947), *English Government and Politics*, 2. Baskı. New York.
- Okandan, R. G.** (1977), *Amme Hukukumuzun Ana Hatları*, İstanbul: İÜHF.
- Ölmez, C. B.** (2021), *Devlet Başkanlarının Parlamentoları Fesih Yetkisi*, Ankara: Yetkin.
- Özbudun, E.** (2008), *1921 Anayasası*, Ankara: Atatürk Kültür Merkezi.
- Özbudun, E.** (2012), *1924 Anayasası*, İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları.
- Özbudun, E.** (2015), "Başkanlık Sistemi ve Türkiye", *Liberal Perspektif: Analiz (Özgürlük Araştırmaları Derneği)*, 1.
- Özbudun, E.** (2018), *Türk Anayasa Hukuku*, 18. Baskı, Ankara: Yetkin.
- Özbudun, E.** (2020), *Türk Anayasa Hukuku*. 20. Baskı, Ankara: Yetkin.
- Özçelik, S.** (1976), *Esas Teşkilat Hukuku Dersler Cilt II*, İstanbul: İÜHF Yayınları.
- Özsoy Boyunsuz, Ş.** (2017), *Dünyada Başkanlık Sistemleri*, İstanbul: İmge Kitabevi.
- Schleiter, P., Belu, V.** (2016), "The Decline of Majoritarianism in the UK and the Fixed-term Parliaments Act", *Parliamentary Affairs*, 69(1), ss. 36-52.
- Schleiter, P., Morgan-Jones, E.** (2009), "Constitutional Power and Competing Risks: Monarchs, Presidents, Prime Ministers, and the Termination of East and West Cabinets", *American Political Science Review*, 103(3), ss. 496-512.

- Schleiter, P., Issiar S.** (2016), "Constitutional Rules and Patterns of Government Termination: The Case of the UK Fixed-term Parliaments Act", *Government and Opposition*, 51(4), ss. 605-631.
- Shugart, M. S.** (2005), "Semi-Presidential Systems: Dual Executive and Mixed Authority Patterns", *French Politics*, 3, ss. 323-351.
- Shugart, M.S.** (2006), "Comparative Executive-Legislative Relations", *The Oxford Handbook of Political Institutions*, New York: Oxford University Press.
- Shugart, M. S., Carey, J.** (1992), *Presidents and Assemblies*, New York: Cambridge University Press.
- Smith, A.** (1996), "Endogenous Election Timing In Majoritarian Parliamentary Systems", *Economics and Politics*, 8(2), ss. 85-110.
- Smith, A.** (2003), "Election Timing in Majoritarian Parliaments", *B. J. Political Science*, 33, ss. 397-418.
- Soysal, M.** (1968), *Anayasaya Giriş*, Ankara.
- Strøm, K., Swindle, S. M.** (2002), "Strategic Parliamentary Dissolution", *The American Political Science Review*, 96(3).
- Şirin, T.** (2018), *Karşılaştırmalı Anayasa Hukukunda Kanun Kavramı*, İstanbul: Onikilevha.
- Tanör, B.** (2019), *Osmanlı-Türk Anayasal Gelişmeleri*, 32. Baskı, İstanbul: YKY.
- Taş, H.** (2018), "Contained Uncertainty: Turkey's June 2018 Elections and Their Consequences", *Giga Focus*, 4.
- Teziç, E.** (2012), *Anayasa Hukuku: Genel Esaslar*, İstanbul, Beta.
- Thiébault, J. L.** (2003), "France: Delegation and Accountability in the Fifth Republic", *Delegation and Accountability in Parliamentary Democracies*, Oxford: Oxford University Press, ss. 325-347.
- Thornhill, C.** (2011), *A Sociology of Constitutions: Constitutions and State Legitimacy in Socio-Historical Perspective*, Cambridge: Cambridge University Press.
- Tunaya, T. Z.** (1952), *Türkiye'de Siyasi Partiler*, İstanbul.
- Tunaya, T. Z.** (1980), *Siyasal Kurumlar ve Anayasa Hukuku*, İstanbul: Ekin.
- Tunç, H.** (2019), *Türk Anayasa Hukuku Ders Kitabı*, 2. Baskı, Ankara: Gazi.

- Tunç, H., Ekinci, A.** (2020), "Devlet Başkanının Halk Tarafından Seçildiği Ülkelerde Yürütmenin Fesih Yetkisi", *Anayasa Yargısı*, 37(1), ss. 77-132.
- Turhan, M.** (1983), "Parlamentonun Feshiyle İlgili Bir Dava", *Dicle Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 1(1), ss. 351-360.
- Turhan, M.** (1989), *Hükümet Sistemleri ve 1982 Anayasası*, Diyarbakır.
- Turhan, M.** (1991), "Meclis Hükümeti (Konvansiyon Kuramı)", *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi*, 46(1), ss. 453-463.
- Turhan, M.** (1992), "Parliamentarism or Presidentialism?", *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 47(1), ss. 153-168.
- Türk, H. S.** (1997), *Seçim Hukukunun Temel Sorunları ve Çözüm Önerileri*, Ankara: TESAV Yayınları.
- Türkgeldi, A. F.** (2010), *Görüp İşittiklerim*, Ankara: TTK Yayınları.
- Türkiye İstatistik Kurumu**, (2012), *Milletvekili Genel Seçimleri 1923-2011*, Ankara: TÜİK Matbaası.
- Uluşahin, N.** (1999). *Anayasal Bir Tercih Olarak Başkanlık Sistemi*, Ankara: Yetkin.
- Uluşahin, N.** (2013), "Cumhurbaşkanının Halk Tarafından Seçilmesinin Siyasal Sistemimize Etkileri: Türkiye’de Hükümet Sisteminin Geçirdiği Dönüşüm ve Geleceğe Yönelik Beklentiler", *Yeni Türkiye Dergisi*, 51, ss. 319-332.
- Us, H. T.** (1954), *Meclis-i Mebusan Cilt II*, İstanbul: Vatan.
- Vedel, G.** (1993), "Temel Hukuki Seçenekler", *BDT Ülkelerinde Demokrasiye Geçiş ve Anayasa Yapımı*, Ankara, ss. 63-113.
- von Beyme, K.** (2000), *Parliamentary Democracy Democratization, Destabilization, Reconsolidation 1789-1999*, London: Macmillan Press.
- Yazıcı, S.** (2018), *Osmanlı Meclis-i Mebusanı ve Faaliyetleri (1914-1918)*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

MEVZUAT

Almanya Anayasası.

<https://www.bmi.bund.de/EN/topics/constitution/constitutional-issues/constitutional-issues.html#:~:text=The%20current%20version%20of%20the,the%20Federal%20Republic%20of%20Germany.&text=When%20reunification%20took%20effect%20on,over%2060%20amendments%20since%201949.> (23.12.2021).

Arnavutluk Anayasası.

[https://www.osce.org/albania/41888.](https://www.osce.org/albania/41888) (23.12.2021).

Avustralya Anayasası.

[https://www.aph.gov.au/constitution.](https://www.aph.gov.au/constitution) (23.12.2021).

Avusturya Anayasası.

[https://www.fao.org/faolex/results/details/en/c/LEX-FAOC117068/#:~:text=The%20Constitution%20of%20Austria%20\(%C3%96sterreichische,up%20over%20many%20different%20acts.&text=The%20federal%20constitution%20defines%20Austria,near%2Dcomplete%20separation%20of%20powers.](https://www.fao.org/faolex/results/details/en/c/LEX-FAOC117068/#:~:text=The%20Constitution%20of%20Austria%20(%C3%96sterreichische,up%20over%20many%20different%20acts.&text=The%20federal%20constitution%20defines%20Austria,near%2Dcomplete%20separation%20of%20powers.) (23.12.2021).

Belçika Anayasası.

[https://www.dekamer.be/kvvcr/pdf_sections/publications/constitution/GrondwetUK.pdf.](https://www.dekamer.be/kvvcr/pdf_sections/publications/constitution/GrondwetUK.pdf) (23.12.2021).

Bosna Hersek Anayasası.

[https://www.wipo.int/edocs/lexdocs/laws/en/ba/ba020en.pdf.](https://www.wipo.int/edocs/lexdocs/laws/en/ba/ba020en.pdf) (23.12.2021).

Çekya Anayasası.

[https://www.psp.cz/en/docs/laws/1993/1.html.](https://www.psp.cz/en/docs/laws/1993/1.html) (23.12.2021).

Ekvador Anayasası.

[https://www.wipo.int/edocs/lexdocs/laws/es/ec/ec030es.pdf.](https://www.wipo.int/edocs/lexdocs/laws/es/ec/ec030es.pdf) (23.12.2021).

Estonya Anayasası.

[https://www.riigiteataja.ee/en/eli/530102013003/consolide.](https://www.riigiteataja.ee/en/eli/530102013003/consolide) (23.12.2021).

Güney Afrika Anayasası.

[https://www.gov.za/documents/constitution/constitution-republic-south-africa-1996-1.](https://www.gov.za/documents/constitution/constitution-republic-south-africa-1996-1) (23.12.2021).

Hollanda Anayasası.

https://www.government.nl/binaries/government/documents/reports/2019/02/28/the-constitution-of-the-kingdom-of-the-netherlands/WEB_119406_Grondwet_Koninkrijk_ENG.pdf. (23.12.2021).

İngiliz Anayasal Metinleri.

[https://www.bl.uk/magna-carta/articles/britains-unwritten-constitution#:~:text=Unlike%20most%20modern%20states%2C%20Britain,now%20have%20a%20written%20constitution](https://www.bl.uk/magna-carta/articles/britains-unwritten-constitution#:~:text=Unlike%20most%20modern%20states%2C%20Britain,now%20have%20a%20written%20constitution.). (23.12.2021).

İsrail Anayasası.

[https://knesset.gov.il/constitution/ConstIntro_eng.htm#:~:text=Israel%20has%20no%20written%20constitution,which%20enjoy%20semi%2Dconstitutional%20status](https://knesset.gov.il/constitution/ConstIntro_eng.htm#:~:text=Israel%20has%20no%20written%20constitution,which%20enjoy%20semi%2Dconstitutional%20status.). (23.12.2021).

İtalya Anayasası.

https://www.senato.it/documenti/repository/istituzione/costituzione_inglese.pdf. (23.12.2021).

İzlanda Anayasası.

https://www.government.is/library/01-Ministries/Prime-Ministrers-Office/constitution_of_iceland.pdf. (23.12.2021).

Japonya Anayasası.

https://japan.kantei.go.jp/constitution_and_government_of_japan/constitution_e.html. (23.12.2021).

Kırgızistan Anayasası.

https://www.legislationline.org/download/id/3116/file/Kyrgyz%20Constitution%20%20adopted%20by%20referendum%2027%20Jun2010_f_EN.pdf. (23.12.2021).

Kosova Anayasası.

[https://www.rks-gov.net/EN/f40/republic-of-kosovo/constitution](https://www.rks-gov.net/EN/f40/republic-of-kosovo/constitution.). (23.12.2021).

Letonya Anayasası.

<https://likumi.lv/ta/en/en/id/57980>. (23.12.2021).

Litvanya Anayasası.

<https://www.wipo.int/edocs/lexdocs/laws/en/lt/lt045en.pdf>. (23.12.2021).

Namibya Anayasası.

<https://www.lac.org.na/laws/annoSTAT/Namibian%20Constitution.pdf>. (23.12.2021).

Polonya Anayasası.

<https://www.sejm.gov.pl/prawo/konst/angielski/kon1.htm>. (23.12.2021).

Portekiz Anayasası.

<https://www.wipo.int/edocs/lexdocs/laws/en/pt/pt045en.pdf>. (23.12.2021).

Rusya Anayasası.

<http://www.constitution.ru/en/10003000-01.htm>. (23.12.2021).

Sao Tome ve Principe Anayasası.

https://www.constituteproject.org/constitution/Sao_Tome_and_Principe_2003?lang=en (23.12.2021).

Slovakya Anayasası.

<https://www.prezident.sk/upload-files/46422.pdf>. (23.12.2021).

Solomon Adaları Anayasası.

https://www.ilo.org/dyn/natlex/natlex4.detail?p_lang=en&p_isn=68881. (23.12.2021).

Ukrayna Anayasası.

<https://rm.coe.int/constitution-of-ukraine/168071f58b>. (23.12.2021).

Yunanistan Anayasası.

<https://www.hellenicparliament.gr/en/Vouli-ton-Ellinon/To-Politevma/Syntagma/>. (23.12.2021).

Zambiya Anayasası.

<https://www.ilo.org/dyn/natlex/docs/ELECTRONIC/26620/90492/F735047973/ZMB26620.pdf>. (23.12.2021).

İNTERNET KAYNAKLARI**24.08.2015 tarihli 29455 mükerrer sayılı Resmî Gazete.**

<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2015/08/20150824M1-1.html> (02.12.2021).

Constitute Project.

https://www.constituteproject.org/search?lang=en&q=renewal%20of%20the%20elections&status=in_force&status=is_draft (17.04.2020).

Gözler, K. “Fesih’ ve ‘Seçimlerin Yenilenmesi” Farklı Kavramlar mı? ‘Cumhurbaşkanının Meclisi Fesih Yetkisi Yoktur’ İddiası Üzerine Bir İnceleme”.

<http://www.anayasa.gen.tr/fesih-yenileme.html> (25.05.2021).

T.C. Adalet Bakanlığı, Hukuk Sözlüğü,

<http://www.sozluk.adalet.gov.tr/fesih> (25.05.2021).

KARARLAR

Anayasa Mahkemesi, 22 Şubat 1977 Tarih ve E: 1977/6 K: 1977/14 Sayılı Karar, Anayasa Mahkemesi Kararlar Dergisi, 15.

Anayasa Mahkemesi, 9 Ekim 1987 Tarih ve E: 1987/23 K: 1987/27 Sayılı Karar, Anayasa Mahkemesi Kararlar Dergisi, 23.

Anayasa Mahkemesi, T: 26 Mart 1999 E: 1999/14 K: 1999/6 Sayılı Karar, Anayasa Mahkemesi Kararlar Dergisi, 35(2).

Dr. Bünyamin KARTAL

**KONKORDATO MÜHLETİ
VERİLMESİNİN
SÜREKLİ BORÇ
İLİŞKİLERİNE ETKİSİ**

**ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022**

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Konkordato Mühleti Verilmesinin Sürekli Borç İlişkilerine Etkisi
Bünyamin Kartal

Hukuk Yayınları Dizisi – 3134

Birinci Baskı : Mayıs, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8153 – 16 – 3

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Vadi Grafik Tasarım Ltd. Şti.
İvedik Org. San. Bölgesi 1420. Cadde
No: 58/1 Yenimahalle/Ankara
Tel: 0 312 395 85 71
Sertifika No: 47479

KAYNAKÇA

- Abegg**, Andreas; *Präjudizienbuch OR Die Rechtsprechung des Bundesgerichts (1875-2015)*, Schulthess, 2016.
- Acar**, Faruk; *Sözleşmelerin Uyarlanmasında Öngörülemez Olgular, Döviz İle Sözleşme Yapma Yasağı ve Sözleşmelerin Uyarlanması*, Topuz, Murat (Editör), Seçkin Yayınları, Ankara, 2019.
- Acun Mekengeç**, Merve; *Milletlerarası Hukukta Finansal Kiralama (Leasing) Sözleşmesi*, On İki Levha Yayınları, İstanbul, 2014.
- Aeppli**, Martina; *Das erstinstanzliche Verfahren*, Fachhandbuch Zivilprozessrecht, Schulthess Verlag, Zürich, 2020.
- Akartepe**, Alparslan; *Ölünceye Kadar Bakma Sözleşmesi*, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2010.
- Akgün**, Zerrin; *"Hizmet Akdi"*, Adalet Dergisi, 44(10), 1953.
- Akil**, Cenk; *"Konkordato Mühletinin Alacaklılar Bakımından Sonuçları"*, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, 2019/141, 2019.
- Akil**, Cenk; *"Konkordato Prosedürü Çerçevesinde Sürekli Borç İlişkilerinin Feshi" (Sürekli Borç)*, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, 2019(143), 2019.
- Akil**, Cenk; *"Malvarlığının Terki Sureti ile Konkordatoda Konkordato Tasfiye Memuru" (Tasfiye Memuru)*, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 61(3), 2012.
- Akil**, Cenk; *Sorularla Adi Konkordato*, Adalet Yayınevi, Ankara, 2019.
- Akipek**, Şebnem; *Türk Hukuku ve Mukayeseli Hukuk Açısından Tüketici Kredileri*, Seçkin Yayınları, Ankara, 1999.
- Akkanat**, Halil/Çekin, Mesut/Sarıkaya, Murat; *Medeni Hukukta Olay Çözüm Tekniği*, Filiz Kitabevi, İstanbul, 2018.
- Akkaya**, Tolga; *Medeni Usul Hukukunda İstinaf*, Yetkin Yayınları, Ankara, 2009.
- Aktaş**, Hüseyin/Karğın, Mahmut; *İşletme Yönetimi*, Gazi Kitabevi, Ankara, 2018.
- Akyol**, Şener; *Dürüstlük Kuralı ve Hakkın Kötüye Kullanılması Yasağı*, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2006.

- Albayrak**, Hakan; İflâs Dışı Adi Konkordatoda Konkordato Mühletinin Sözleşmeler Bakımından Sonuçları, Yetkin Yayınları, Ankara, 2020.
- Albayrak**, Hakan; İflâsın Kaldırılması (Kaldırma), Yetkin Yayınları, Ankara, 2007.
- Albayrak**, Hakan; Medeni Usul ve İcra İflâs Hukukunda Yaklaşık İspat (Yaklaşık İspat), Yetkin Yayınları, Ankara, 2013.
- Altay**, Sümer/**Eskiocak**, Ali; Konkordato ve Yeniden Yapılanma Hukuku, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2019.
- Altınok Ormancı**, Pınar; Sürekli Borç İlişkilerinin Haklı Sebep Feshi, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2011.
- Altop**, Atillâ; Özellikle Taşınır Yatırım Mallarına İlişkin Finansal Kiralama (Leasing) Sözleşmesi, Banka ve Ticaret Hukuku Enstitüsü Yayınları, Ankara, 1990.
- American Bankruptcy Institute**; "Executory Contracts under 365", American Bankruptcy Institute Journal, November, 2004.
- Amonn**, Kurt/**Walther**, Fridolin; Grundriss des Schuldbetriebung und Konkursrechts, Stämpfli Verlag, Bern, 2008.
- Ansay**, Sabri Şakir; Hukuk İcra ve İflâs Usulleri (Usul), İstiklal Matbaası, Ankara, 1960.
- Ansay**, Sabri Şakir; "Konkordato", Adliye Ceridesi, 31(3), 1940.
- Antalya**, Gökhan/**Topuz**, Murat; Medeni Hukuk Cilt I, Seçkin Yayınları, Ankara, 2019.
- Antalya**, Gökhan; "Hizmet Akdinin Tanımı, Unsurları ve Hukuki Niteliği I", Yargıtay Dergisi, 13(1-2), 1987.
- Antalya**, Gökhan; Borçlar Hukuku Genel Hükümler Cilt V/1-1, Seçkin Yayınları, Ankara, 2019.
- Anzenberger**, Philip; Die Insolvenzfestigkeit von Bestandverträgen, Lexis Nexis Verlag, Österreich, 2014.
- Arar**, Kemal; İcra ve İflâs Hukuku Hükümleri Cilt II, İdeal Basım ve Ciltevi, Ankara, 1945.
- Aras**, Aslı; Çekişmesiz Yargıda Yargılama Usulü, Yetkin Yayınları, Ankara, 2017.
- Arat**, Ayşe; Sözleşmenin Değişen Şartlara Uyarlanması, Seçkin Yayınları, Ankara, 2006.

- Arroyo**, Manuel; "Zu Sinn und Tragweite von Art. 310 Abs. 2 SchKG im Nachlassverfahren - Verbindlichkeiten der Masse", Basler Juristische Mitteilungen, Heft 5, 2003.
- Arslan**, Aziz Serkan; "Konkordato Mühletinin İşçi Alacaklarına Etkisi", Türkiye Barolar Birliği Dergisi, 2019(142), 2019.
- Arslan**, Ramazan/**Yılmaz**, Ejder/**Taşpınar Ayvaz**, Sema/**Hanağası**, Emel; İcra ve İflâs Hukuku, Yetkin Yayınları, Ankara, 2020.
- Arslan**, Ramazan; Medeni Usul Hukukunda Dürüstlük Kuralı, Sevinç Matbaası, Ankara, 1989.
- Ascheid**, Reiner/**Preis**, Ulrich/**Schmidt**, Ingrid; Küngigungsrecht, **Linck**, Rüdiger/**Preis**, Ulrich/**Schmidt**, Ingrid (Editör), Beck C.H, München, 2021.
- Astarlı**, Muhittin; İş Hukukunda İkale Sözleşmesi, Turhan Kitabevi, Ankara, 2016.
- Aşık**, İbrahim; Medeni Usul Hukukunda Bekletici Sorun, Seçkin Yayınları, Ankara, 2012.
- Atalay**, Oğuz/**Atalı**, Murat/**Erdoğan**, Ersin; Üçüncü Kişi Rehniyle Güvence Altına Alınmış Olan Alacakların Borçlunun Konkordato Nisabında Dikkate Alınıp Alınamayacağı Meselesi, Lexpera Blog, 16/10/2020. <https://blog.lexpera.com.tr/ucuncu-kisi-rehniyle-guvence-altina-alinmis-olan-alacaklarin-borclunun-konkordato-nisabinda-dikkate-alinip-alinamayacagi-meselesi/>
- Atalay**, Oğuz; "Bankaların İflâsında İflâs Tasfiyesi", Şükrü Postacıoğlu'na Armağan, İzmir, 1997.
- Atalay**, Oğuz; Anonim Şirketlerin İflâsı (Anonim Şirket), Dokuz Eylül Üniversitesi Yayını, İzmir, 1996.
- Atalay**, Oğuz; Borca Batıklık ve İflâsın Ertelenmesi (Erteleme), Güncel Hukuk Yayınları, İzmir, 2007.
- Atalay**, Oğuz; Menfi Medeni Usul Hukukunda Vakıaların İspatı (Menfi Vakıa), Dokuz Eylül Üniversitesi Yayını, İzmir, 2001.
- Atalay**, Oğuz; Pekcanitez Usul Medeni Usul Hukuku, On İki Levha Yayınları, İstanbul, 2017.
- Atalay**, Oğuz; Yeniden Yapılandırma Projesi, İcra ve İflâs Kanunundaki Değişiklikler Çerçevesinde Sermaye Şirketleri ve Kooperatiflerin Yeniden Yapılandırılması Semineri, İstanbul Ticaret Odası Yayınları, Yayın No: 2004-68.
- Atalı**, Murat/**Ermenek**, İbrahim/**Erdoğan**, Ersin; İcra ve İflâs Hukuku (İcra), Yetkin Yayınları, Ankara, 2019.

- Atalı, Murat/Ermenek, İbrahim/Erdoğan, Ersin;** Medeni Usul Hukuku (Usul), Yetkin Yayınları, Ankara, 2019.
- Atalı, Murat;** Konkordatoda Kesin Mühlet ve Sonuçları (Kesin Mühlet), 7101 Sayılı Kanunla Konkordato ve Elektronik Tebligat Konularında Getirilen Yenilikler, On İki Levha Yayınları, İstanbul, 2018.
- Atalı, Murat;** Pekcanitez Usul Medeni Usul Hukuku, On İki Levha Yayınları, İstanbul, 2017.
- Atamulu, İsmail;** Kat Karşılığı İnşaat Sözleşmesinin Müteahhidin Temerrüdü Sebebiyle Sona Ermesi, Yetkin Yayınları, Ankara, 2014.
- Ayan, Özge;** Acentenin Denkleştirme Talep Etme Hakkı, Seçkin Yayınları, Ankara, 2008.
- Aydemir, Dilek;** “Konkordato Mühletinin Sözleşmelere Etkisi (İcra ve İflâs Kanunu m. 296) (Sözleşme)”, Legal Medeni Usul ve İcra ve İflâs Hukuku Dergisi, 15(44), 2019.
- Aydemir, Dilek;** “Konkordatonun Kefalet Sözleşmesine Etkisi” (Kefalet), Legal Medeni Usul ve İcra İflâs Hukuku Dergisi, 15 (43), 2019.
- Aydın Özdemir, Elif;** Akit Dışı Sorumlulukta Maddi Zarar ve Tazmini, Adalet Yayınları, Ankara, 2013.
- Ayer, John/Bernstein, Michael/Friedland, Jonathan;** “An Overview of the Automatic Stay”, American Bankruptcy Institute Journal, 22(10), 2004.
- Aygün, Mesut;** “Yabancılık Unsurunun Mahiyeti ve Yargılamadaki Rolü”, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Hakan Pekcanitez’e Armağan, 2014.
- Ayotte, Kenneth/Morrison, Edward;** “Creditor Control and Conflict in Chapter Eleven”, Journal Of Legal Analysis, 1(2), 2009.
- Balthasar, Helmut;** Insolvenzordnung, **Nerlich, Jörg/Römermann, Volker** (Editör), C.H. Beck, 2020.
- Baskan, Esra;** “6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu Hükümleri Çerçevesinde Ölümün Hizmet Sözleşmesine Etkisi Ve Yeni Bir Tazminat: Ölüm Tazminatı”, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, 2013(104), 2013.
- Başözen, Ahmet;** “Güncel Yargıtay Kararları Işığında İhtiyati Tedbirlerde “Yaklaşık İspat” ve “İhtimal” Kavramı” (İhtimal), Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Prof. Dr. Hakan Pekcanitez’e Armağan, Cilt 16, 2014.
- Başözen, Ahmet;** Müflisin Tasarruf Yetkisi, Turhan Kitabevi, Ankara, 2005.

- Bauen, Marc/Rouiller, Nicolas;** Schweizer Bankkundengeschäft Einführung für Bankkunden und ihre Berater. Bankkonto - Bankverträge - Bankgeheimnis - Private Banking - E-Banking, Schulthess, Zürich, 2010.
- Bauer, Peter;** Der Insolvenzplan, LIT Verlag, Berlin, 2009.
- Bauer, Thomas;** Bundesgesetz über Schuldbetreibung und Konkurs Ergänzungsband, Basler Kommentar, **Bauer, Thomas/Staehelin, Daniel** (Editör), Helbing Lichtenhahn Verlag, Basel, 2017.
- Baumann, Max;** Einleitung, Art. 1-7 ZGB, Kommentar zum Schweizerischen Zivilgesetzbuch, Einleitung, Das Personenrecht, ZK Zürcher Kommentar, **Gauch, Peter/Schmid, Jörg** (Editör), Schulthess Verlag, 1998.
- Baumann, Werner;** Die Konkurseröffnung nach dem Bundesgesetz über Schuldbetreibung und Konkurs, Dissertation, Zürich, 1979.
- Baysal, Başak;** Sözleşmenin Uyarlanması, On İki Levha Yayınları, İstanbul, 2009.
- Becker, Christoph;** Insolvenzrecht, Carl Heymanns Verlag, Köln, 2010.
- Becker, Hermann;** Allgemeine Bestimmungen, Art. 1-183 OR, Schweizerisches Zivilgesetzbuch, Obligationenrecht, BK - Berner Kommentar Band/Nr. VI/1, Stämpfli Verlag, 1945.
- Behrens, Heino;** Das Wiederkehrschuldverhältnis, Dissertation, Hamburg, 1972.
- Beitzke, Günther;** Nichtigkeit, Auflösung und Umgestaltung von Dauerrechtsverhältnissen, Meissner, Blecked an der Elbe, 1948.
- Belgesay, Mustafa Reşit;** İcra ve İflâs Hukuku Sentetik Bölüm Cilt II (Sentetik Bölüm), İstanbul Üniversitesi, İstanbul, 1953.
- Belgesay, Mustafa Reşit;** İcra ve İflâs Kanunu Şerhi, Sentetik İzah I, Duygu Matbaası, İstanbul, 1948.
- Bender, Rolf;** Das Beweismaß, Festschrift für Fritz Baur, Grunsky, Wolfgang/Stürner, Rolf/Walter Gerhard/Wolf, Manfred (Editör), Tübingen 1981.
- Berger-Steiner, Isabelle;** Das Beweismass im Privatrecht, Stämpfli Verlag AG, Bern, 2007.
- Berkin, Necmeddin;** İcra Hukuku Dersleri, Hamle Matbaası, İstanbul, 1969.
- Berkin, Necmeddin;** İflâs Hukuku (İflâs), Fakülteler Matbaası, İstanbul, 1972.
- Berkin, Necmeddin;** İflâs Hukukunda Konkordato (Konkordato), İsmail Akgün Matbaası, İstanbul, 1949.

- Bernhard-Eckel**, Stefan; Der Just in Time Vertrag, Nomos Verlag, 1997.
- Bernstein**, Donald/**Graulich**, Timothy/**Robertson**, Christopher/**Green**, Thomas; The Insolvency Review, **Bernstein**, Donald (Editör), Seventh Edition, Law Business Research, United Kingdom, 2019.
- Bischoff**, Jacques; Vertragsrisiko und clausula rebus sic stantibus: Risikoordnung in Verträgen bei veränderten Verhältnissen, Schulthess Verlag, Zürich, 1983.
- Bley**, Erich/**Mohrbutter**, Jürgen; Vergleichsordnung: Kommentar, 3. Auflage, De Gruyter, Berlin, 1970.
- Bozkurt Gümrükçüoğlu**, Yeliz; Türk İş Hukukunda Belirli Süreli İş Sözleşmesi, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2012.
- Böhle-Stamschräder**, Aloys/**Kilger**, Joachim; Konkursordnung, C.H. Beck Verlag, München, 1983.
- Börü**, Levent/**Parlak Börü**, Şafak; "Konkordatonun Kefalet Sözleşmelerine Etkileri", İstanbul Hukuk Mecmuası, 78 (3), 2020.
- Börü**, Levent; "Adi Konkordatoda Adi Alacaklıların Alacağı Bildirmesi, İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 10(1), 2019.
- Bratschi**, Peter/**Rüedi**, Pascal; Weitere Rechtsgebiete / Fragen rund um die Beendigung von Vertriebsverträgen, Aktuelle Herausforderungen des Gesellschafts- und Finanzmarktrechts, **Rolf**, H. Weber/**Walter**, A. Stoffel/**Jean-Luc**, Chenaux/**Rolf**, Sethe (Editör), Schulthess, 2017.
- Budak**, Ali Cem/**Kale**, Serdar; Yeni Konkordato Hukuku (Öztek-Konkordato Şerhi), Adalet Yayınları, Ankara, İkinci Baskı, 2019.
- Budak**, Ali Cem/**Tunç Yücel**, Müjgân; "İflâs, Tasarrufun İptali Davası ve Konkordato İle İlgili 2013 Tarihli İsviçre İsviçre İcra ve İflâs Kanunu Değişiklikleri", Legal Medeni Usul ve İcra ve İflâs Hukuku Dergisi, 11(31), 2015.
- Budak**, Ali Cem/**Tunç Yücel**, Müjgân; Yeni Konkordato Hukuku (Öztek-Konkordato Şerhi), Adalet Yayınları, Ankara, İkinci Baskı, 2019.
- Buruloğlu**, Enver/**Reyna**, Yuda; Konkordato Hukuku ve Tatbikat, Yörük Matbaası, İstanbul, 1968.
- Busch**, Dörte/**Theus Simoni**, Fabiana; "Schweizer Restschuldbefreiung? Deutsches Vorbild?", Aktuelle Juristische Praxis - Pratique Juridique Actuelle (AJP/PJA), Heft 11, 2019.
- Busche**, Jan; Münchener Kommentar zum BGB, C.H. Beck, 2018.
- Busshardt**, Harald; Braun Insolvenzordnung Kommentar, C.H. Beck, 2020.

- Buz**, Vedat; Borçlunun Temerrüdünde Sözleşmeden Dönme (Dönme), Yetkin Yayınları, Ankara, 1998.
- Buz**, Vedat; Medeni Hukukta Yenilik Doğuran Haklar (Yenilik Doğuran Hak), Yetkin Yayınları, Ankara, 2005.
- Bühler**, Theodor; Der Werkvertrag, Art. 363-379 OR Kommentar zum Schweizerischen Zivilgesetzbuch, Obligationenrecht, Kommentar zur 1. und 2. Abteilung (Art. 1-529 OR), ZK - Zürcher Kommentar, Schulthess Polygraphischer Verlag, 1998.
- Büscher**, Andreas; Die einvernehmliche Aufhebung von Schuldverträgen, Schulthess Verlag, Zürich, 2015.
- Büyükkay**, Yusuf; Eser Sözleşmesi, Yetkin Yayınları, Ankara, 2013.
- Büyüksağış**, Erdem; Yeni Sosyo-Ekonomik Boyutuyla Maddi Zarar Kavramı, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2007.
- Bydlinski**, Franz; *“Die Einrede des Nicht Erfüllten Verträgen in Dauerschuldverhältnissen”*, Festschrift Artur Steinwenter Zum 70. Geburtstag, Verlag Hermann Böhlau, Graz-Köln, 1958.
- Can**, Hacı/Tuna, Ekin; Milletlerarası Özel Hukuk, Adalet Yayınevi, Ankara, 2019.
- Can**, Halil/Güney, Semra; Genel İşletme, Siyasal Kitabevi, Ankara, 2018.
- Canbolat**, Ferhat; Sözleşmelerde Amacın Gerçekleşmesi, Çökmesi ve Boşa Çıkması, Yetkin Yayınları, Ankara, 2012.
- Cashin Ritaine**, Eleanor; *“Emprevizyon, Hardship ve İşlem Temelinin Çökmesi: Pacta Sunt Servanda ve Alman-Fransız Hukuki İlişkilerinde Sözleşmelerin Uyarlamasına Giden Yollar”*, Başak Baysal (Çeviren), İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası, 63(1-2), 2005.
- Centel**, Tankut; *“Türk Borçlar Kanunu’nda Hizmet Sözleşmelerinin Tanımı ve Kurulması”*, TİSK Akademi Dergisi, 6(12), 2011.
- Coradi**, Andreas; Der Sachwalter im gerichtlichen Nachlassverfahren nach Art 293 ff. SchKG, Dissertation, Juris, Zürich, 1973.
- Countryman**, Vern; *“Executory Contracts in Bankruptcy: Part I”*, Minnesota Law Review, 57, 1973.
- Çabri**, Sezer; *“Karşılıklı Borç Yükleyen Sözleşmelerde İfa Güçsüzlüğü ve Buna Bağlı Sonuçlar”*, Prof. Dr. Mustafa Dural a Armağan, Filiz Kitabevi, İstanbul, 2013.
- Çelikel**, Aysel/Erdem, Bahadır; Milletlerarası Özel Hukuk, 13. Bası, İstanbul, Beta Yayınevi, 2014.

- Çetiner**, Bilgehan; “6361 Sayılı Kanun İle Finansal Kiralama Sözleşmelerine İlişkin Getirilen Yeni Düzenlemeler”, Türkiye Adalet Akademisi Dergisi, 4(13), Nisan 2013.
- Dasser**, Felix; Or Kommentar Schweizerisches Obligationenrecht, OFK-Orell Füssli Kommentar, Navigator C.H., 2016.
- De Boor**, Hans Otto; “Urheberrecht, Verlagsvertrag und Verlagsrecht im Konkurs über den Nachlaß des Urhebers”, Zeitschrift für das gesamte Handelsrecht und Wirtschaftsrecht (ZHR), Band 79, 1916.
- Deliduman**, Seyithan; “Malvarlığının Terki Suretiyle Konkordato”, İstanbul Barosu Dergisi, 78, 2004(3), 2004.
- Deliduman**, Seyithan; “Sermaye Şirketleri ve Kooperatiflerin Uzlaşma Yoluyla Yeniden Yapılandırılması”, Yasa Hukuk Dergisi, 27 (255), 2004.
- Demirkol**, Berk; Sözleşmeye Uygulanacak Hukuk, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2014.
- Demirkol**, Ömer Faruk; “Bds 570 İşletmenin Sürekliliği Standardının Uygulama Süreci ve Bağımsız Denetim Raporlarına Etkisi: Bist İnşaat ve Bayındırlık Sektöründe Uygulama”, İşletme Araştırmaları Dergisi, 11 (1), 2019.
- Demirsatan**, Barış; Türk Borçlar Kanunu Çerçevesinde Sözleşmenin Haksız Olarak Sona Erdirilmesi, On İki Levha Yayınları, İstanbul, 2019.
- Depre**, Peter/Beck, Siegfried; Praxis der Insolvenz, Verlag Franz Vahlen, München, 2017.
- Deynekli**, Adnan/Kısa, Sedat; İtirazın İptali Davaları, Turhan Kitabevi, Ankara, 2013.
- Direnisa**, Efe; “Konkordatoda Takas”, Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 15 (189-190), 2020.
- Doğan**, Vahit; Milletlerarası Özel Hukuk, Dördüncü Baskı, Savaş Yayınları, Ankara, 2016.
- Doğu**, Hakkı Mert; “Ardı Ardına Teslimli Satış Sözleşmesinde Satıcının Ayyıptan ve Zapıttan Sorumluluğu”, Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 26(2), 2018.
- Drescher**, Ingo; Münchener Kommentar zur Zivilprozessordnung, C.H. Beck Verlag, München, 2016.
- Dural**, Mustafa/Sarı, Suat; Türk Özel Hukuku Cilt I, Filiz Kitabevi, İstanbul, 2020.
- Düzgün**, Osman; Türkçe-Arapça Arapça-Türkçe Karşılıklar Kılavuzu, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara, 2020.

- Ebhardt**, Hermann; Die Beendigung des Dauerschuldverhältnisse, Leipzig Universität, Dissertation, Leipzig, 1934.
- Edis**, Seyfullah; “Hukukun Uygulanmasında Yargıca Tanınmış Takdir Yetkisi” (*Takdir Yetkisi*), Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 30/1, 1973.
- Edis**, Seyfullah; Medeni Hukuka Giriş ve Başlangıç Hükümleri (Medeni), Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, Ankara, 1997.
- Ehrenzweig**, Armin; System des Österreichischen Allgemeinen Privatrechts, Band 2, Viyana, 1920.
- Eidenmüller**, Horst; “Der Spinnerei-Fall: Die Lehre von der Geschäftsgrundlage nach der Rechtsprechung des Reichsgerichts und im Lichte der Schuldrechtsmodernisierung”, Juristische Ausbildung (Jura), 2001.
- Eidenmüller**, Horst; Münchener Kommentar zur Insolvenzordnung, **Stürner**, Rolf/**Eidenmüller**, Horst/**Schoppmeyer**, Heinrich (Editör), C.H. Beck, München, 2020.
- Emmel**, Frank; Vertragsverhältnisse Teil 2: Arbeitsvertrag, Werkvertrag, Auftrag, GoA, Bürgschaft Art. 319-529 OR, **Müller-Chen**, Markus/**Huguenin**, Claire (Editör), CHK - Handkommentar zum Schweizer Privatrecht, Schulthess Verlag, 2016.
- Emmerich**, Volker; Das Recht der Leistungsstörungen, Verlag C.H. Beck, München, 2005.
- Enz**, Benjamin; Clausula rebus sic stantibus - Insbesondere im Spiegel der Rechtsprechung, **Enz**, Benjamin/**Sutter-Somm**, Thomas (Editör), Schulthess, Zürich, 2018.
- Ercan**, İbrahim; İcra ve İflâs Hukukunda Malvarlığının Terki Suretiyle Konkordato, Mimoza Yayınları, Konya, 2008.
- Ercoskun Şenol**, Kübra; “Sözleşmenin İçeriğini Belirleme Özgürlüğü ve Bunun Genel Sınırı: Türk Borçlar Kanunu m. 27”, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası, 74(2), 2016.
- Erdoğan**, Ersin; “Temyiz İncelemesinde Yabancı Hukukun Denetimi”, Yargıtay Dergisi, Cilt 44, 2018.
- Erdoğan**, Ersin; Medeni Usul Hukuku Kurallarının Yer Bakımından Uygulanması (Yer Bakımından Uygulama), Yetkin Yayınları, Ankara, 2016.
- Erdoğan**, İhsan; Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Gazi Kitabevi, Ankara, 2017.
- Erdoğan**, İhsan; “Konkordatonun Müşterek Borçlulara ve Kefillere Etkisi”, Yargıtay Dergisi, 10(1-2), 1984.

- Erdoğan**, İhsan; "Konkordatonun Müşterek Borçlulara ve Kefillere Etkisi", *Yargıtay Dergisi*, 10(3), 1984.
- Erdönmez**, Güray; "*Malvarlığının Terki Suretiyle Konkordatoda Alacaklılar Kurulunun Görev ve Yetkileri*", *Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 2003(1), 2003.
- Erdönmez**, Güray; *Pekcanıtez Usul Medeni Usul Hukuku*, On İki Levha Yayınları, İstanbul, 2017.
- Eren**, Fikret; *Borçlar Hukuku Genel Hükümler (Borçlar Genel)*, Yetkin Yayınları, Ankara, 2020.
- Eren**, Fikret; *Borçlar Hukuku Özel Hükümler (Borçlar Özel)*, Yetkin Yayınları, Ankara, 2019.
- Ergüne**, Mehmet Serkan; "*6361 Sayılı Kanun İle Finansal Kiralama Sözleşmesinin Kapsamında Ve Sona Ermesinde Yapılan Değişikliklerin Değerlendirilmesi*", *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi*, 19(3), 2013.
- Erişir**, Evrim; *Geçici Hukuki Korumanın Temelleri ve İhtiyati Tedbir Türleri*, On İki Levha Yayınları, İstanbul, 2013.
- Erkan**, Mustafa; "*MÖHUK Madde 31 Bağlamında Türk Hukukunda Doğrudan Uygulanan Kurallara Bakış*", *Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 15(2), 2011.
- Erman**, Hasan; "*Borçlar Hukukunda Akit Serbestisi ve Genel Olarak Sınırlamaları*", *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası*, 38 (1-4), 1973.
- Erman**, Hasan; *İstisna Sözleşmesinde Beklenilmeyen Haller*, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, İstanbul, 1979.
- Ermenek**, İbrahim/**Kartal**, Bünyamin; "*Konkordatonun Amacı Kapsamında COVID-19 Salgınının Sürekli Borç İlişkilerinin Feshine Etkisi*", *İstanbul Hukuk Mecmuası*, 78(2), 2020.
- Ermenek**, İbrahim; "*Borca Batıklık Nedenine Dayalı Konkordatoda Geçici Mühletin Kaldırılması*" (*Borca Batıklık*), *Adalet Dergisi*, 1(64), 2020.
- Ermenek**, İbrahim; *Davaların Birleştirilmesi ve Ayrılması (Birleştirme)*, Yetkin Yayınları, Ankara, 2014.
- Ermenek**, İbrahim; *İflâsın Ertelenmesi (Erteleme)*, *Adalet Yayınları*, Ankara, 2010.
- Ertaş**, Şeref; "*Sürekli Borç İlişkilerinde Zamanaşımı*", *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 16, Özel Sayı, 2014.
- Erzurumluoğlu**, Erzan; *Sözleşmeler Hukuku*, Yetkin Yayınları, Ankara, 2015.

- Esener**, Turhan; *"Hukuki Muamelelerde Tahvil"*, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 16(1-4), 1959.
- Esener**, Turhan; *"Sözleşme Serbestisi İlkesinin İş Hukukundaki Önemi ve Sınırları"* (Sözleşme Serbestisi), Kamu Hukuku, Özel Hukuk ve Ceza Hukuku Alanlarında Kamunun Önderliği ve Bireysel Özerklik Sempozyumu, Ankara, 2009.
- Esser**, Josef/**Schmidt**, Eike; Schuldrecht Band I, Allgemeiner Teil Teilband I, 7. Auflage, C. F. Müller, Heidelberg, 1992.
- Evrensel**, Alperen; Telif Hakkı Sözleşmesi ve Hakların Devri, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2019.
- Fahlbusch**, Wolfgang; Insolvenzrecht, Verlag: Alpmann Schmidt, Münster, 2013.
- Favre**, Antoine; Schuldbetreibungs und Konkursrecht, Universitätsverlag, Freiburg, 1956.
- Feuz-Ramseyer**, Andreas; *"Sanierungsrecht 2014"*, Der Treuhandexperte, Heft 1, 2014.
- Feyzioğlu**, Necmeddin Feyzi; Borçlar Hukuku Genel Hükümler Cilt 1, Fakülteler Matbaası, İstanbul, 1976.
- Fink**, Florika; Die Beendigung von Dauerschuldverhältnissen im Urheherracht unter besonderer Berücksichtigung des Kündigungsrechts, Freien Universität, Berlin, Dissertation, 1988.
- Finkenauer**, Thomas; Münchener Kommentar zum Bürgerlichen Gesetzbuch, Band 3, Schuldrecht-Allgemeiner Teil II, Krüger, Wolfgang (Redakteur), C.H.Beck, München, 8. Auflage, 2019.
- Fischer**, Max; Der Begriff der Vertragsfreiheit, Dissertation, Aarau: H.R. Sauerländer Verlag, Zürich, 1952.
- Fountoulakis**, Christiana; Kommentar zum UN-Kaufrecht, **Schwenzer**, Ingeborg/**Schroeter**, Ulrich G. (Editör), C.H. Beck, München, 2019.
- Fritzsche**, Hans; Schuldbetreibung Konkurs und Sanierung Nach Schweizerischem Recht, Schulthess & Co., Zürich, 1955.
- Fuchs**, Ursula; Der Nachlassvertrag Mit Vermögensabtretung an Einen Dritten, Helbing und Lichtenhahn Verlag, Basel, 1999.
- Gaier**, Reinhard; Münchener Kommentar zum Bürgerlichen Gesetzbuch, Band 3, Schuldrecht-Allgemeiner Teil II, Krüger, Wolfgang (Redakteur), C.H.Beck, München, 8. Auflage, 2019.
- Gamerith**, Helmut; Österreichisches Insolvenzrecht: Kommentar Band I §§ 1 bis 43 Konkursordnung, **Pollak**, Bartsch/**Buchegger**, Walter (Editör), Springer Verlag, Wien, 2012.

- Ganter**, Hans Gerhard/**Bruns**, Alexander; Münchener Kommentar zur Insolvenzordnung, **Stürner**, Rolf/**Eidenmüller**, Horst/**Schoppmeyer**, Heinrich (Editör), C.H. Beck, München, 2020.
- Gasser**, Dominik; *“Das neue Sanierungsverfahren” (Sanierungsverfahren)*, Blätter für Schuldbetreibung und Konkurs, 57(1993), 1993.
- Gasser**, Dominik; *“Neues Nachlassverfahren – praktische Konsequenzen für die Betreibungs- und Konkursämter” (Nachlassverfahren)*, Blätter für Schuldbetreibung und Konkurs, Heft 1, 2014.
- Gauch**, Peter/**Schluep**, Walter/**Schmid**, Jörg; Schweizerisches Obligationenrecht Allgemeiner Teil ohne ausservertragliches Haftpflichtrecht, Band I, 10. Auflage, Zürich/Basel/Genf, 2014.
- Gauch**, Peter; System der Beendigung von Dauerverträgen, Universitätsverlag, Freiburg, Schweiz, 1968.
- Gautschi**, Georg; Der Werkvertrag, Art. 363-379 OR Schweizerisches Zivilgesetzbuch, Das Obligationenrecht, Die einzelnen Vertragsverhältnisse, BK - Berner Kommentar Band/Nr. VI/2/3, Stämpfli Verlag, 1967.
- Gekeler**, Karl; Die rechtlichen Besonderheiten des Sukzessivlieferungsvertrages, J.B. Metzler Verlag, Stuttgart, 1910.
- Gernhuber**, Joachim; Das Schuldverhältnis, J.C.B. Mohr, Tübingen, 1989.
- Gierke**, Otto von; *“Dauernde Schuldverhältnisse”*, Jherings Jahrbücher für die Dogmatik des Bürgerlichen Rechts, 64 (2. Folge, Band 28), 1914.
- Girsberger**, Daniel; Finanzierungsleasing als Kreditsicherheit: National-International, Leasingrecht-Ausgewählte Fragen, Stämpfli Verlag, 2007.
- Giudici**, Camilla; Der Sozialplan in einer vergleichenden europäischen Perspektive, Unter besonderer Berücksichtigung der Schweiz, Deutschlands und Italiens, Stämpfli Verlag, 2019.
- Glanzmann**, Lukas; Das neue Sanierungsrecht, Entwicklungen im Gesellschaftsrecht X, Stämpfli Verlag, Bern, 2015.
- Gmünder**, Hubert; Der Betriebsverkauf in den Insolvenzverfahren Konkurs und Nachlassverfahren des SchKG, Konkursaufschub des OR sowie Chapter 11 des US Bankruptcy Code, SSZR - Schriften zum Schweizerischen Zivilprozessrecht Band/Nr. 29, Dike Verlag, 2018.
- Grebski**, Lukasz/**Meier**, Fabian; OR Kommentar Schweizerisches Obligationenrecht, OFK-Orell Füssli Kommentar, Navigator C.H., 2016.
- Gschnitzer**, Franz; *“Die Kündigung nach deutschem und österreichischem Recht”*, Jherings Jahrbücher für die Dogmatik des Bürgerlichen Rechts, 76, 1926.

- Gutzler**, Helmut; Lösung von Dauerlieferungsverträgen durch Rücktritt und Kündigung, Heidelberg, 1938.
- Gutzwiller**, Roman S./**Vetter**, Meinrad; "Voraussetzungen und Rechtsfolgen der ausserordentlichen Beendigung von Dauerschuldverhältnissen", AJP/PJA, Heft 6, 2010.
- Gutzwiller/Vetter**, s. 708; **Hulliger**, Urban/**Heinrich**, Peter; Vertragsverhältnisse Teil 1: Innominatkontrakte, Kauf, Tausch, Schenkung, Miete, Leihe Art. 184 - 318 OR, Schulthess, 2016.
- Güçlü**, Murat; "İflâs Ertelemesi: Uygulamada Yaşanan Sorunlar ve Çözüm Önerileri", Bankacılar Dergisi, 27(96), 2016.
- Gümüş**, Mustafa Alper; Borçlar Hukuku Özel Hükümler Cilt I, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2013.
- Gündoğan Kırmızıtaş**, Türkân; Finansal Kiralama Sözleşmesi, Yetkin Yayınları, Ankara, 2017.
- Güngerich**, Andreas; ZPO, Band I: Art. 1-149 ZPO; Band II: Art. 150-352 ZPO und Art. 400-406 ZPO Schweizerische Zivilprozessordnung, **Hausheer**, Heinz/**Walter**, Hans Peter (Editör), Berner Kommentar, Stämpfli Verlag, Bern, 2012.
- Güngör**, Gülin; Temel Milletlerarası Özel Hukuk Metinlerinin Sözleşmeden Doğan Borç İlişkilerine Uygulanacak Hukuk Konusunda Yakınlık Yaklaşımı, Yetkin Yayınları, Ankara, 2007.
- Gürdoğan**, Burhan; İflâs Hukuku Dersleri, Ajans Türk Matbaası, Ankara, 1966.
- Gürpınar**, Damla; Eser Sözleşmesinde Ücretin Artırılması ve Eksiltmesi, Güncel Yayınevi, İzmir, 2006.
- Gürses**, Davut; Banka Genel Kredi Sözleşmesi, On İki Levha Yayınları, İstanbul, 2016.
- Gürsoy**, Kemal Tahir; "Ölüme Bağlı Tasarruflarda Şart ve Mükellefiyet Kısım II", Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 11 (1), 1954.
- Gürsoy**, Kemal Tahir; Hususi Hukukta Clausula Rebus Sic Stantibus: Emprevizyon Nazariyesi, Güney Matbaacılık, Ankara, 1950.
- Haas**, Ulrich/**Strub**, Yael; Die Aktiengesellschaft, Generalversammlung und Verwaltungsrat. Mängel in der Organisation, Art. 698-726 und 731b OR, ZK - Zürcher Kommentar, Schulthess, 2018.
- Hamacher**, Anno; Insolvenzordnung, **Nerlich**, Jörg/**Römermann**, Volker (Editör), C.H. Beck, 2020.

- Hanağası**, Emel; Davada Menfaat, Yetkin Yayınları, Ankara, 2009.
- Hans**, Peter/**Von Tuhr**, Andreas; Allgemeiner Teil des Schweizerischen Obligationenrechts, Schulthess Polygraphischer Verlag AG, 1984.
- Hardmeier**, Hans Ulrich; Der Verwaltungsrat, Art. 707-726 OR, Kommentar zum Schweizerischen Zivilgesetzbuch, Obligationenrecht, 5. Teil: Die Aktiengesellschaft, **Homburger**, Eric (Editör), ZK - Zürcher Kommentar, Schulthess, 1997.
- Hardmeier**, Hans Ulrich; Ist unser Insolvenzrecht noch zeitgemäss?, Festschrift 100 Jahre SchKG, Dallèves, Louis/Kleiner, Beat/Krauskopf, Lutz/Raschein, Rolf/Schüpbach, Henri, (Editör), Zürich, 1989.
- Hausheer**, Heinz/**Aebi-Müller**, Regina; Einleitung, Art. 1-9 ZGB Schweizerisches Zivilgesetzbuch, Einleitung und Personenrecht, BK Berner Kommentar, **Hausheer**, Heinz/**Walter**, Hans Peter (Editör), Stämpfli Verlag, 2012.
- Havutçu**, Ayşe; Tam İki Tarafa Borç Yükleyen Sözleşmelerde Temerrüt ve Müsbet Zararın Tazmini, Dokuz Eylül Üniversitesi Yayınları, İzmir, 1994.
- Heron**, Randall A/**Lie**, Erik/**Rodgers**, Kimberly J; *“Financial Restructuring in Fresh-Start Chapter 11 Reorganizations”*, Financial Management, 38(4), 2009.
- Hess**, Harald; Insolvenzrecht, Grosskommentar in zwei Bänden, C.F. Müller, Freiburg, 2013.
- Hildebrandt**, Theodor/**Glärner**, Hans; Leitfaden zum Gebrauch für Sachwalter in gerichtlichen Nachlass-Vertragsverfahren, Schulthess, Zürich, 1950.
- Hirsch**, Christian; *“Kündigung aus wichtigem Grund oder Geschäftsgrundlagenstörung bei Wegfall des Anmietinteresses Das Beispiel „illegaler“ Wettbüros”*, Neue Zeitschrift für Miet- und Wohnungsrecht (NZM), Heft, 2007.
- Hirsch**, Christian; Kündigung aus wichtigem Grund und Geschäftsgrundlage, Verlag Duncker Humblot, Berlin, 2005.
- Hirsch**, Salli; Schulnerverzug beim Sukzessivlieferungsvertrages, Dissertation, Berlin, 1909.
- Honsell**, Heinrich; *“Das Aussonderungsrecht des Leasinggebers im Konkurs des Leasingnehmers beim Investitionsgüterleasing”*, Schweizerische Juristen-Zeitung, 95(1999), 1999.

- Hrubesch-Millaue**r, Stephanie; *Vertragsverhältnisse Teil 1: Innominatkontrakte, Kauf, Tausch, Schenkung, Miete, Leihe Art. 184 - 318 OR, CHK - Handkommentar zum Schweizer Privatrecht*, Schulthess Verlag, 2016.
- Hrubesch-Millaue**r, Stephanie; *Vertragsverhältnisse Teil 1: Innominatkontrakte, Kauf, Tausch, Schenkung, Miete, Leihe Art. 184 - 318 OR*, **Müller-Chen**, Markus/**Huguenin**, Claire (Editör), *CHK - Handkommentar zum Schweizer Privatrecht*, Schulthess Verlag, 2016.
- Huber**, Lucius; *Kommentar zur Schweizerischen Zivilprozessordnung (ZPO)*, **Sutter-Somm**, Thomas/**Hasenböhler**, Franz/**Leuenberger**, Christoph (Editör), Schulthess Verlag, Zürich, 2016.
- Huber**, Michael; *Zivilprozessordnung mit Gerichtsverfassungsgesetz Kommentar*, **Musielak**, Hans-Joachim/**Voit**, Wolfgang (Editör), Verlag Franz Vahlen, München, 2020.
- Huggenberger**, Eric; *Schweizerisches Bankenrecht Handbuch für Finanzfachleute*, Schulthess, 2019.
- Huguenin**, Claire/**Huber-Purtschert**, Tina; *OR Kommentar, Schweizerisches Obligationenrecht, OFK - Orell Füssli Kommentar*, **Kren Kostkiewicz**, Jolanta/**Wolf**, Stephan/**Amstutz**, Marc Amstutz/**Fankhauser**, Roland (Editör), Navigator CH, 2016.
- Hunkeler**, Daniel; *Kurzkommentar Schuldbetreibungs und Konkursgesetz*, **Hunkeler**, Daniel (Editör), Basel, 2014.
- Hünerwadel**, Andreas; *OR Kommentar Schweizerisches Obligationenrecht, OFK-Orell Füssli Kommentar*, Navigator C.H., 2016.
- Hürlimann**, Roland/**Siegenthaler**, Thomas; *Vertragsverhältnisse Teil 2: Arbeitsvertrag, Werkvertrag, Auftrag, GoA, Bürgschaft Art. 319-529 OR, CHK - Handkommentar zum Schweizer Privatrecht*, Schulthess Verlag, 2016.
- İnal**, Hamdi Tamer; *Borca Aykırılık Dönme ve Fesih*, Seçkin Yayınları, Ankara, 2018.
- İnan Günay**, Esra; *Aile Hukukunda Geçici Hukuki Himaye Tedbirleri*, Adalet Yayınları, Ankara, 2018.
- İsviçre Uzmanlar Grubu Raporu (Bericht und Vorentwurf der Expertengruppe Nachlassverfahren)**; *Revision des Schuldbetreibungs und Konkursgesetzes (SchKG): Sanierungsverfahren*, Bern, 2008.
- Jacob**, Marvin E./**Johnson**, Gordon W./**Corrie**, Pamela B.; *“US Bankruptcy Reform: Chapter 11: In Balance Or In The Balance (Part I)”*, *International Insolvency Review*, 4(1), 1995.

- Jaeger**, Carl; Das Bundesgesetz Betreffend Schuldbetreibung und Konkurs, Orell Füssli Verlag, Zürich, 1911.
- Jäggi**, Peter/**Gauch**, Peter/**Hartmann**, Stephan; Art. 18 OR, Auslegung, Ergänzung und Anpassung der Verträge; Simulation, Zürcher Kommentar, Schulthess Verlag, Zürich, 2014.
- Jäggi**, Peter; Obligationenrecht Art. 1-17 Kommentar zum Schweizerischen Zivilgesetzbuch, Obligationenrecht, Kommentar zur 1. und 2. Abteilung (Art. 1-529 OR), **Schönenberger**, Wilhelm/**Jäggi**, Peter (Editör), Schulthess Polygraphischer Verlag AG, 1973.
- Kale**, Serdar; “İflâs Kapandıktan Sonra Borçluya Ait Yeni Mal Bulunması” (Yeni Mal), İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 2(1), 2015.
- Kale**, Serdar; Sorularla Konkordato, On İki Levha Yayınları, İstanbul, 2017.
- Kale**, Serdar; Yeni Konkordato Hukuku (Öztek-Konkordato Şerhi), Adalet Yayınları, Ankara, 2019.
- Kaniti**, Salamon; Akdin İfa Edilmediği Defi, İstanbul Üniversitesi Yayınları, İstanbul, 1962.
- Kaplan**, İbrahim; Hâkimin Sözleşmeye Müdahalesi, Yetkin Yayınları, Ankara, 2013.
- Kaplan**, İbrahim; Yeni Türk Konkordato Hukuku, Yetkin Yayınları, Ankara, 2019.
- Karaaslan**, Hakan; Sürekli Borç İlişkileri ve Sürekli Borç İlişkilerinde İfa İmkânsızlığı, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2003.
- Kaşak**, Fahri Erdem; Sözleşme Özgürlüğünün Sınırı Olarak Kanunun Emredici Hükümlerine Aykırılık, On İki Levha Yayınları, İstanbul, 2019.
- Kaufmann**, Martin; ZPO Schweizerische Zivilprozessordnung, **Brunner**, Alexander/**Gasser**, Dominik/**Schwander**, Ivo (Editör), Dike Verlag, Zürich, 2016.
- Kaup**, Christopher R./**Dorsey**, J. Daryl; “Chapter 11 Bankruptcy: A Primer”, GPSolo, 28(5), 2011.
- Kavak**, Yalçın; Medeni Hukukta Dürüstlük Kuralı ve İyiniyetin Korunması, Legal Yayınları, İstanbul, 2019.
- Kaya**, Ümmühan; “Sözleşmenin Uyarlanmasında Sonradan Değişen Şartlar ve Öngörülemezlik İlkesi”, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, 22(3), 2016.

- Kayar**, İsmail; Ticari İşletme Hukuku, Seçkin Yayınları, Ankara, 2018.
- Kayık Aydınalp**, Aslihan; “Konkordatonun İşçilik Alacakları ve İş Sözleşmeleri Üzerine Yansımaları”, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 21(2), 2019.
- Kazancı**, İdil Tuncer; “Swissair Olayı: İsviçre Yeniden Yapılandırma Hukukuna Etkileri ve Bu Etkilerin Hukukumuz Bakımından Kısa Bir Değerlendirmesi”, Legal Medeni Usul ve İcra İflâs Hukuku Dergisi, 14(39), 2018.
- Keller**, Gustav; Der Nachlassvertrag ausser Concurs nach dem schweizerischen Bundesgesetz über Schuldbetreibung und Concurs mit einer historischen Einleitung, Druck und Verlag von F. Schulthess, Zürich, 1891.
- Kılıçoğlu**, Ahmet; Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Turhan Kitabevi, Ankara, 2018.
- Kıyıcı**, Osman Nazım, Wörterbuch der Rechts und Wirtschaftssprache, Teil II Deutsch-Türkisch, C.H. Beck Verlag, München, 1999.
- Klaas**, Christoph; “Dauerschuldverhältnisse im Immer Rascheren Wandel der Zeit, Anwaltsblatt, 1986/5.
- Klein**, Christian; “Frankreichs Insolvenzrechtsreform setzt auf Vorbeugung”, Recht der Internationalen Wirtschaft, Heft 1, 2006.
- Kocagil**, İpek; “İşçinin Ölümünün İş İlişkisi Bakımından Sonuçları”, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, Prof. Dr. Ali Rıza Okur’a Armağan, 20(1), 2014.
- Kocayusufpaşaoğlu**, Necip; Borçlar Hukuku Dersleri, Filiz Kitabevi, İstanbul, 1978.
- Koch**, Guido/**De Bra**, Peter; Insolvenzrechts-Handbuch, **Gottwald**, Peter/**Haas**, Ulrich (Editör), C.H. Beck, 2020.
- Koç**, Selahattin; “Finansal Yeniden Yapılandırma: İstanbul ve Anadolu Yaklaşımları, Sonuçları”, Cumhuriyet Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi, 11(1), 2010.
- Koçak Diker**, Duygu; Konut ve Çatılı İşyeri Kiralarında Kiracının Ödeme Dışındaki Yan Borçlarına Aykırılığı ve Sözleşmenin Kiraya Veren Tarafından Sona Erdirilmesi (Türk Borçlar Kanunu m. 316/II-III), On İki Levha Yayınları, İstanbul, 2018.
- Koller**, Alfred; Der Werkvertrag: Begriff und Wirkungen, Art. 363-366 OR, Stämpfli Verlag AG, Bern, 1998.

- Koller**, Alfred; Schweizerisches Werkvertragsrecht, Dike Verlag, Zürich, 2015.
- Kolmsee**, Bastian; Die Anpassung von Allgemeinen Geschäftsbedingungen in Dauerschulverhältnissen, Verlag Dr. Kovac, Hamburg, 2011.
- Konecny**, Andreas; "Das Insolvenzrechtsänderungsgesetz 2010", Zeitschrift Für Insolvenzrecht Und Kreditschutz (ZIK), Heft 3, 2010/119, 2010.
- Konuralp**, Haluk; Uzlaşma Suretiyle Sermaye Şirketlerinin Yeniden Yapılandırılmasının Tarihi Gelişimi ve Amacı,, İcra ve İflâs Kanunundaki Değişiklikler Çerçevesinde Sermaye Şirketleri ve Kooperatiflerin Yeniden Yapılandırılması Semineri, İstanbul Ticaret Odası Yayınları, Yayın No: 2004-68.
- Korkmaz**, Yakup; "Tam Zamanında Tedarik Sözleşmeleri ve Benzer Sözleşmelerle Karşılaştırılması", Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, Cilt 22, Sayı 3, 2016.
- Köksoy**, Mesut; İcra Hukukunda Hukuki Güvenlik İlkesi, Adalet Yayınları, Ankara, 2018.
- Köküsarı**, İsmail; Anayasa Hukukunda Hukuki Güvenlik İlkesi, Adalet Yayınevi, Ankara, 2015.
- Köseoğlu**, Ali Cengiz; "İş Sözleşmesinin İşçiden Kaynaklanan Nedenlerle Bildirimli Feshine Genel Bir Bakış", Legal İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukuku Dergisi, 9(36), 2012.
- Köteli**, Argun; Karşılaştırmalı Hukuk ve Türk Hukukunda Finansal Kiralama, Kazancı Yayınları, İstanbul, 1991.
- Kramer**, Ernst A/**Schmidlin**, Bruno; Allgemeine Einleitung in das schweizerische Obligationenrecht und Kommentar zu Art. 1-18 OR, Stämpfli Verlag, Bern, 1986.
- Kramer**, Ernst; "Neues zur *clausula rebus sic stantibus*" (*Clausula*), Schweizerische Juristen-Zeitung, Heft 11, 2014.
- Kramer**, Ernst; Berner Kommentar, Band VI, Obligationenrecht, 1. Abteilung Allgemeine Bestimmungen, 2. Teilband, Unterteilband 1a, Inhalt des Vertrages, Kommentar zu Art 19-22 OR, **Meier-Hayoz**, Arthur (Editör), Bern, 1991.
- Kratz**, Brigitta; Präjudizienbuch OR Die Rechtsprechung des Bundesgerichts (1875-2015), **Gauch**, Peter/**Aeppli**, Viktor/**Stöckli**, Hubert (Editör), Schulthess Verlag, 2016.
- Kren Kostkiewicz**, Jolanta; OR Kommentar Schweizerisches Obligationenrecht, OFK - Orell Füssli Kommentar, Navigator C.H., 2016.

- Kren Kostkiewicz**, Jolanta; Schuldbetreibungs und Konkursgesetz mit weiteren Erlassen, OFK - Orell Füssli Kommentar, Navigator C.H., 2016.
- Kren Kostkiewicz**, Jolanta; Schuldbetreibungs und Konkursrecht (Konkursrecht), Schulthess verlag, Zürich, 2018.
- Kriesi**, Kathrin; Actio Pauliana Anfechtbare Handlungen nach Art. 285 ff. SchKG, Recherches juridiques lausannoises Band/Nr. 68, Schulthess, 2020.
- Kull**, Michael; "Verbindlichkeit der fristlosen und ungerechtfertigten Kündigung von Dauerschuldverhältnissen", Schweizerische Juristen-Zeitung, Heft 11, 2011.
- Kuntalp**, Erden; "Finansal Kiralama Sözleşme Tipinin Özellikleri ve Bu Özellikler Açısından FKK m. 25/1'in Değerlendirilmesi (Finansal Kiralama Konusu Malın Teminat İşlevi)", Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Prof. Dr. Kemal Oğuzman'a Armağan, 1(1), 2002.
- Kuntalp**, Erden; Ard Arda Teslimli Satım Akdi (Satım), Sevinç Matbaası, Ankara, 1968.
- Kuntalp**, Erden; Finansal Kiralama Kanunu'na Göre Finansal Kiralama (Leasing) Tanımı ve Hükümleri, Türkiye Bankalar Birliği Yayınları, Ankara, 1988.
- Kuru**, Baki; "İcra İnkâr Tazminatı", Yargıtay Yüzüncü Yıldönümü Armağanı, Adalet Bakanlığı, Ankara, 1968.
- Kuru**, Baki; İcra ve İflâs Hukuku El Kitabı (El Kitabı), Adalet Yayınevi, Ankara, 2013.
- Kuru**, Baki; Nizasız Kaza, Ajans Türk Matbaası, Ankara, 1961.
- Kut**, Ahmet; Obligationenrecht - Allgemeine Bestimmungen Art. 1-183 OR, CHK - Handkommentar zum Schweizer Privatrecht, Schulthess, 2016.
- Küçük**, Orhan; İşletme Bilgisi ve Yönetimi, Seçkin Yayınları, Ankara, 2017.
- Lackmann**, Rolf; Zwangsvollstreckungsrecht, Verlag Vahlen, München, 2018.
- Lanz**, Rudolf; Kapitalverlust, Überschuldung und Sanierungsvereinbarung, Dissertation, Zürich, 1985.
- Lehmann**, Heinrich; Unterlassungspflicht im Bürgerlichen Recht, Sauer&Auvermann Verlag, Frankfurt, 1969.
- Leithaus**, Rolf; Insolvenzordnung Kommentar, **Andres, Dick/Leithaus, Rolf/Dahl**, (Editör), C.H. Beck, München, 2018.
- Lent**, Friedrich; Die rechtliche Begründung der Schadensersatzansprüche nach KO §§ 17, 26, Das Deutsche Privatrecht in der Mitte des 20. Jahrhunderts, Festschrift für Heinrich Lehmann zum 80. Geburtstag, II. Band, Tübingen, 1956.

- Lipstein, Kurt;** *“Characteristic Performance -- A New Concept in the Conflict of Laws in Matters of Contract for the EEC”*, Northwestern Journal of International Law & Business 3(2), 1981.
- Lorandi, Franco;** *“Dauerschuldverhältnisse im Nachlassverfahren” (Nachlassverfahren)*, Aktuelle Juristische Praxis (AJP), Sayı 10, 2004.
- Lorandi, Franco;** *“Dauerschuldverhältnisse im neuen Sanierungsrecht”*, Aktuelle Juristische Praxis - Pratique Juridique Actuelle (AJP/PJA), 3/2014.
- Lorandi, Franco;** *“Dauerschuldverhältnisse in der Insolvenz” (Insolvenz)*, Aktuelle Juristische Praxis (AJP), Sayı 6, 2020.
- Lorandi, Franco;** *“Masseverbindlichkeiten und ihre Entstehung” (Masseverbindlichkeiten)*, Aktuelle Juristische Praxis (AJP), Heft 4, 2017.
- Lorandi, Franco;** Sanierung mittels Konkursaufschub oder Nachlassstundung - Alte und neue Handlungsoptionen, Sanierung und Insolvenz von Unternehmen V/Das neue Schweizer Sanierungsrecht (Konkursaufschub), **Sprecher, Thomas/Umbach-Spahn, Brigitte/Vock, Dominik** (Editör), Schulthess, Zürich, 2014.
- Lorenz, Stephan;** BeckOK Bürgerlichen Gesetzbuch, **Hau, Wolfgang/Poseck, Roman** (Editör), Beck C.H, 2020.
- Löning, George;** Die Grundstücke als Dingliches Rechts, Jena, 1930.
- Ludwig, Peter;** Der Nachlassvertrag mit Vermögensabtretung (Liquidationsvergleich), Dissertation, Verlag: Stämpfli, Bern, 1970.
- Luginbühl, Tanja/Marino, Anja Affolter;** *“«Exit» aus der Nachlassstundung nach erfolgreicher Sanierung – Erste Erkenntnisse zum neuen Art. 296a SchKG”*, Schweizerische Zeitschrift für Wirtschafts- und Finanzmarktrecht, Heft 3, 2019.
- Luginbühl, Tanja;** Der Dividendenvergleich - eine Renaissance unter dem neuen Sanierungsrecht?, Sanierung und Insolvenz von Unternehmen VI, **Sprecher, Thomas** (Editör), Schulthess Verlag, 2014.
- Maas, Gottfried Heinrich;** Die Wirkung der Ablehnungserklärung des Konkursverwalters, Dissertation, Jena, Berlin, 1915.
- Mabillard, Ramon;** *“Kündigung der Dauerschuldverhältnisse im ordentlichen Nachlassverfahren - Prozessuale Kompensation des materiellrechtlichen Eingriffs gemäss Art. 297a VE-SchKG”*, Blätter für Schuldbetreibung und Konkurs, 74(2010).
- Marotzke, Wolfgang;** Gegenseitige Verträge im neuen Insolvenzrecht, 3. Auflage, Neuwied/Kriftel/Luchterhand, 2001.

- Meier, Isaak/Exner, Christian;** *“Laufende Verträge in Konkurs- und Nachlassverfahren”*, Blätter für Schuldbetreibung und Konkurs, Heft 3, 2006.
- Meier, Isaak;** Konkursrecht, Neuerungen des revidierten Rechts und aktuelle Fragen aus Lehre und Praxis, **Meier, Isaak** (Editör), Aktuelle Fragen des Schuldbetreibungs- und Konkursrechts nach revidiertem Recht, Helbing & Lichtenhahn Verlag, Basel, 1996.
- Merz, Hans;** *“Die Revision der Verträge durch den Richter”*, Zeitschrift für Schweizerisches Recht, 61, 1942.
- Michalski, Lutz;** *“Zur Rechtsnatur des Dauerschuldverhältnisses”*, Juristische Arbeitsblätter, 11(Aug./Sept.), 1979.
- Middendorf, Patrick/Grob, Beatrice;** Personen- und Familienrecht – Partnerschaftsgesetz Art. 1-456 ZGB – PartG, CHK - Handkommentar zum Schweizer Privatrecht, **Breitschmid, Peter/Jungo, Alexandra** (Editör), Schulthess Verlag, 2016.
- Minnig, Yannick;** Der Begriff der mehrfachen Verpflichtungsgeschäfte, Grundfragen mehrfacher Verpflichtungsgeschäfte, **Hausheer, Heinz** (Editör), Stämpfli Verlag AG, Bern, 2018.
- Mirze, Kadri;** İşletme, Literatür Yayıncılık, İstanbul, 2010.
- Mock, Sebastian;** Uhlenbruck Insolvenzordnung, Verlag Franz Vahlen, München, 2019.
- Molitor, Erich;** Die Kündigung, Kessler Verlag, Mannheim, 1951.
- Mollamahmutoğlu, Hamdi/Astarlı, Muhittin/Baysal, Ulaş;** İş Hukuku Ders Kitabı, Lykeion Yayınları, Ankara, 2019.
- Musielak, Hans-Joachim;** Münchener Kommentar zur Zivilprozessordnung mit Gerichtsverfassungsgesetz und Nebengesetzen, **Rauscher, Thomas/Krüger, Wolfgang** (Editör), C.H. Beck, München, 2020.
- Muşul, Timuçin;** *“Medenî Usûl Hukukunda Ara Kararları” (Ara Kararı)*, Dicle Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 1988(4), 1988.
- Muşul, Timuçin;** İflâs ve Konkordato Hukuku, Adalet Yayınları, Ankara, 2019.
- Mutçalı, Serdar;** Arapça Türkçe Sözlük, Dağarcık Yayınları, İstanbul, 1995.
- Müller, Christoph;** Obligationenrecht Allgemeine Bestimmungen: Art. 1-18 OR mit allgemeiner Einleitung in das Schweizerische Obligationenrecht, Stämpfli Verlag AG, Bern, 2018.
- Müller, Jürg P;** Das schweizerische Mietrecht Kommentar, SVIT - Schweizer Schriften zur Immobilienwirtsch, Schulthess, 2018.

- Müller**, Lukas; *“Das neue Sanierungsrecht aus empirischer Perspektive: Was sind die kritischen Erfolgsfaktoren einer Sanierung?”*, Aktuelle Juristische Praxis, Heft 2, 2014.
- Müller-Ganz**, Jörg; Turnaround, Restrukturierung und Sanierung von Unternehmen, Schulthess, Zürich, 2019.
- Namlı**, Mert; *“Külli Takip Sisteminin Verimliliğini Arttırma Bakımından Bir Romanist Ülkenin Geçirdiği Değişim: Fransa Örneği ve Türk Hukuku Bakımından Düşündürdükleri”*, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası, 73(2), 2015.
- Nikisch**, Arthur Philipp; Die Grundformen des Arbeitsvertags und der Anstellungsvertrag, Hobbing, Berlin, 1926.
- Noll**, Ulrich; Zur Verjährung von Erfüllungsansprüchen aus Dauerschuldverhältnissen und anderen Ansprüchen auf Eine Dauernde Leistung, Dissertation, Universität Bonn, Bonn, 2003.
- Nomer**, Ergin; Devletler Hususi Hukuku, Yirmi Birinci Baskı, Beta Yayınları, Ankara, 2015.
- Nomer**, Haluk Nami/**Engin**, Baki İlkey; Türk Borçlar Kanunu Şerhi Özel Borç İlişkileri Cilt 1, Seçkin Yayınları, Ankara, 2017.
- O’Rourke**, Kerry; *“Valuation Uncertainty in Chapter 11 Reorganizations”*, Columbia Business Law Review, 2005(2), 2005.
- Oechslin**, Jacob Conrad; Die rechtliche Stellung des Gläubigers im Konkurse nach schweizerischem Recht, Dissertation, Bern, 1926.
- Oehri**, Daniel; Der Sachwalter im Nachlassverfahren: Ein Diener zweier Herren, Schulthess Verlag, Zürich, 2018.
- Oetker**, Hartmut; Das Dauerschuldverhältnis Und Seine Beendigung, Mohr Siebeck, Tübingen, 1994.
- Oettinghaus**, Susanne; Das Rechtliche Schicksal von Dauerschuldverhältnissen beim Tod des Verpflichteten, Universitätverlag Dr. N. Brockmeyer, Bochum, 1990.
- Oğuzman**, Kemal/**Barlas**, Nami; Medeni Hukuk, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2016.
- Oğuzman**, Kemal/**Öz**, Turgut; Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2015.
- Olgaç**, Senai; Hizmet Akdi, İsmail Akgün Matbaası, İstanbul, 1966.
- Ozanoğlu**, Hasan Seçkin; Tüketicinin Korunması Açısından Taksitle Satım Sözleşmesi, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, Ankara, 1999.

- Öz**, Turgut; İş Sahibinin Eser Sözleşmesinden Dönmesi, Kazancı Kitap, İstanbul, 1989.
- Özdemir Kocasakal**, Hatice; Doğrudan Uygulanan Kurallar ve Sözleşmeler Üzerindeki Etkileri, Galatasaray Üniversitesi Yayınları, İstanbul, 2001.
- Özdoğan**, Yusuf; Finansal Kiralama Sözleşmesinin Sona Erme Nedenleri ve Sonuçları, Seçkin Yayınları, Ankara, 2018.
- Özekes**, Muhammet; İcra ve İflâs Hukukunda İhtiyati Haciz, Seçkin Yayınları, Ankara, 1999.
- Özekes**, Muhammet; Konkordatoya Başvuru ve Geçici Mühlet Kararı (Geçici Mühlet), 7101 sayılı Kanunla Konkordato ve Elektronik Tebligat Konularında Getirilen Yenilikler, On İki Levha Yayınları, İstanbul, 2018.
- Özekes**, Muhammet; Pekcanitez Usul Medeni Usul Hukuku, On İki Levha Yayınları, İstanbul, 2017.
- Özen**, Burak; Kredi Açma Sözleşmeleri, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2017.
- Özkaya Ferendeci**, Hamide Özden; İflâs Hukukunda Takas, Beta Yayınları, İstanbul, 2013.
- Özkaya**, Eraslan; Ölüncüye Kadar Bakma Sözleşmesi, Seçkin Yayınları, Ankara, 2007.
- Özsunay**, Ergün; Medeni Hukuka Giriş, Güryay Matbaacılık, İstanbul, 1986.
- Özşahin Koç**, Filiz/**Uzay**, Şaban; "Konkordato Sürecinin İşletmelerin Sürekliliğine Katkısı", Muhasebe ve Vergi Uygulamaları Dergisi, 13 (2), 2020.
- Öztek**, Selçuk; İcra ve İflâs Hukukunda Borç Ödemeden Aciz Vesikası, Alfa Yayınları, İstanbul, 1994.
- Öztek**, Selçuk; İflâsın Ertelenmesi (Ertelleme), Arıkan Yayınları, İstanbul, 2007.
- Özyörük**; Hasan Ali; İkale Sözleşmeleri, Seçkin Yayınları, Ankara, 2019.
- Pagenstecher**, Max/**Grimm**, Max; Der Konkurs, Verlag: Beck, München, 1968.
- Palandt**, Otto/**Grüneberg**, Christian; Palandt Bürgerliches Gesetzbuch, Verlag C.H. Beck, München, 2020.
- Pamp**, Rüdiger; Bankrechts-Handbuch, **Schimansky**, Herbert/**Bunte**, Hermann-Josef/**Lwowski**, Hans-Jürgen (Editör), C.H. Beck, München, 2017.
- Papa**, Gildo; Die Analogie Anwendung der Konkursnormen auf den Nachlassvertrag mit Vermögensabtretung, Dissertation, Bern, 1941.
- Paschke**, Marian; Das Dauerschuldverhältnis der Wohnraummiete, Duncker&Humblot, Berlin, 1991.

- Pasquier**, Bruno; Konkurs- und Schuldrecht - Grundfragen zum gegenseitigen Verhältnis, Schulthess Verlag, Zürich, 2020.
- Pasquier**, Bruno; Unwirksamkeit von Konzernverrechnungsklauseln im Konkurs, Schweizerische Zeitschrift für Zivilprozess- und Zwangsvollstreckungsrecht, Heft 50, 2020.
- Pekcanitez**, Hakan/**Atalay**, Oğuz/**Sungurtekin Özkan**, Meral/**Özekes**, Muhammet; İcra ve İflâs Hukuku (İcra), On İki Levha Yayınları, 2019.
- Pekcanitez**, Hakan/**Erdönmez**, Güray; 7101 Sayılı Kanun Çerçevesinde Konkordato, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2018.
- Pekcanitez**, Hakan; "Bekletici Sorun", Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 1(1), 1980.
- Pekcanitez**, Hakan; "İflâs Ertelemenin Değerlendirilmesi ve Eleştirisi" (Eleştiri), MİHBİR 9. Abant Toplantısı, TBB Yayınları, Ankara, 2010.
- Pekcanitez**, Hakan; "İflâsın Ertenmesi" (Erteleme), İstanbul Barosu Dergisi, Cilt 79, 2005/2, 2005.
- Pekcanitez**, Hakan; 7101 Sayılı Kanunla Getirilen Konkordato Hükümleri Üzerine Genel Bir Değerlendirme (MİHBİR), MİHBİR 7101 Sayılı Kanun Çerçevesinde Konkordato 16. Toplantı 5-6 Ekim 2018, Adalet Bakanlığı, Ankara, 2019.
- Pekmez**, Cüneyt; Borcun İfa Edilmediği Defi (Ödemezlik Defi), On İki Levha Yayınları, İstanbul, 2019.
- Permann**, Richard; Mietrecht Kommentar, Mit einschlägigen bundesrechtlichen und kantonalen Vorschriften, OFK - Orell Füssli Kommentar, Navigator C.H, 2007.
- Plüss**, Adrian/**Facincani-Kunz**, Dominique; Personengesellschaften und Aktiengesellschaft – Vergütungsverordnung, Art. 530-771 OR – VegüV, CHK - Handkommentar zum Schweizer Privatrecht, Schulthess, 2016.
- Polydor-Werner**, Susanne; Rückabwicklung und Aufrechterhaltung fehlerhafter Dauerschuldverträge, Schulthess Verlag, Zürich, 1988.
- Postacıoğlu**, İlhan/**Altay**, Sümer; İcra Hukuku Esasları, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2010.
- Postacıoğlu**, İlhan; İflâs Hukuku İlkeleri (İflâs), Sulhi Garan Matbaası, İstanbul, 1978.
- Postacıoğlu**, İlhan; Konkordato, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, Ankara, 1965.

- Pottow**, John; "A New Approach to Executory Contracts", Texas Law Review, 96(7), 2018.
- Radwan Pulley**, Theresa; "Limitations on Assumption and Assignment of Executory Contracts by Applicable Law" New Mexico Law Review, 31(2), 2001.
- Rebsamen**, Thomas; "Immobilienmiete im revidierten SchKG", Schweizerische Juristen-Zeitung, 110(2014).
- Rehbinder**, Manfred/**Stöckli**, Jean-Fritz; Der Arbeitsvertrag, Art. 331-355 und Art. 361-362 OR Schweizerisches Zivilgesetzbuch, Das Obligationenrecht, Berner Kommentar, Stämpfli Verlag, 2014.
- Rehbinder**, Manfred/**Stöckli**, Jean-Fritz; Einleitung und Kommentar zu den Art. 319-330b OR Schweizerisches Zivilgesetzbuch, Das Obligationenrecht, Die einzelnen Vertragsverhältnisse, Der Arbeitsvertrag, Art. 319-362 OR, Berner Kommentar, Stämpfli Verlag, 2010.
- Reisoğlu**, Seza; Hizmet Akdi Mahiyeti Unsurları Hükümleri, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, Sevinç Matbaası, Ankara, 1968.
- Riedl**, Cornelius; Wohnrecht Taschenkommentar, **Illedits** Alexander/**Reich-Rohrwig**, Otto (Editör), LexisNexis Verlag, Österreich, 2018.
- Riss**, Olaf; Insolvenzordnung, **Koller**, Christian/**Lovrek**, Elisabeth/**Spitzer**, Martin (Editör), Verlag Österreich, 2019.
- Robert-Tissot**, Fabrice; The Effects of a Reorganization on (Executory) Contracts: A Comparative Law and Policy Study [United States, France, Germany and Switzerland], International Insolvency Institute Twelfth Annual International Insolvency Conference, Geneva, 2012.
- Roggwiller**, Hans; Der "wichtige Grund" und seine Anwendung in ZGB und OR, Aarau: H.R. Sauerländer Verlag, Zürich, 1956.
- Rubin**, Bernhard; Schweizerische Zivilprozessordnung (ZPO), Baker & McKenzie (Editör), SHK - Stämpfli's Handkommentar, Stämpfli Verlag, Bern, 2010.
- Ruland**, Yorick; Beck Online Kommentar Insolvenzordnung (BeckOK InsO), **Fridgen**, Alexander/**Geiwitz**, Arndt/**Göpfert**, Burkard (Editör), C.H. Beck, München, 2020.
- Rumpf**, Stefanie; Das Synyllagma im Dauerschuldverhältnis, Hartung-Gorre, Konstanz, 2003.
- Rusch**, Linda; "Gerrymandering The Classification Issue In Chapter Eleven Reorganizations", University of Colorado Law Review, 63(1), 1992.

- Rüetschi**, David; Das neue Sanierungsrecht - Ein Rückblick auf die Entstehungsgeschichte, Sanierung und Insolvenz von Unternehmen V/Das neue Schweizer Sanierungsrecht, **Sprecher**, Thomas/**Umbach-Spahn**, Brigitte/**Vock**, Dominik (Editör), Schulthess, Zürich, 2014.
- Rüzgaresen**, Cumhur; İflâs Sebepleri, Adalet Yayınları, Ankara, 2011.
- Saenger**, Ingo; Zivilprozessordnung, Nomos, 2019.
- Sargin**, Fügen; "Karakteristik Edim Teorisine Eleştirel Bir Yaklaşım", AÜHFD, 50(2), 2001.
- Sarı**, Suat; Vekâlet Sözleşmesinin Tek Taraflı Olarak Sona Erdirilmesi, Beşir Kitabevi, İstanbul, 2004.
- Sarısözen**, Serhat; İcra İflâs ve Konkordato Hukukundaki Yenilikler, Yetkin Yayınları, Ankara, 2018.
- Sauter**, Daniel; Ausgewählte Probleme des Sukzessivlieferungsvertrages, Schulthess Polygraphischer Verlag, Zürich, 1982.
- Savaş**, Abdurrahman; "Türk Borçlar Hukukunda İkale Sözleşmesi", Türkiye Adalet Akademisi Dergisi, 7(26), 2016.
- Savigny**, Friedrich Carl von; Das Obligationenrecht Als Theil des heutigen Römischen Rechts, Deit und Comp, Berlin, 1851.
- Sayhan**, İsmet; Sermaye Şirketleri ve Kooperatiflerde Borca Batıklık Sebebiyle İflâs ve İflâsın Ertelenmesi, Yetkin Yayınları, Ankara, 2016.
- Schilken**, Eberhard; Medeni Yargılamada Hâkimin Rolü, Çeviren: Nevhis Deren Yıldırım, İlkeler Işığında Medeni Yargılama Hukuku, Beta Yayınları, İstanbul, 2017.
- Schmidt**, Karsten; Karsten Schmidt Insolvenzordnung Kommentar, C.H. Beck, 2016.
- Schneider**, Angie; Vertragsanpassung im bipolaren Dauerschuldverhältnis, Mohr Siebeck, Tübingen, 2016.
- Schoen**, Gerd; Der Krediteröffnungsvertrag als schuldrechtliche Rahmenverpflichtung, Nürnberg, 1965.
- Schopper**, Alexander/**Skarics**, Florian; Österreichisches Bankvertragsrecht, Band VII: Leasing, Factoring und Forfaitierung, Apathy/Iro/Koziol (Editör), Verlag Österreich, 2014.
- Schönenberger**, Beat; Vertragsverhältnisse Teil 1: Innominatkontrakte, Kauf, Tausch, Schenkung, Miete, Leihe Art. 184 - 318 OR, CHK-Handkommentar zum Schweizer Privatrecht, Schulthess, Zürich, 2016.

- Schönle**, Herbert; Kauf und Schenkung, Erste Lieferung, Art. 184-191 OR, Kommentar zum Schweizerischen Zivilgesetzbuch, Obligationenrecht, Kommentar zur 1. und 2. Abteilung (Art. 1-529 OR), ZK - Zürcher Kommentar, **Gauch**, Peter (Editör), Schulthess Polygraphischer Verlag, 1993.
- Schraner**, Marius; Die Erfüllung der Obligationen, Art. 68-96 OR Kommentar zum Schweizerischen Zivilgesetzbuch, Obligationenrecht, Kommentar zur 1. und 2. Abteilung (Art. 1-529 OR), ZK - Zürcher Kommentar, Band/Nr. V/1e, Zürich, 2000.
- Schultze**, August Sigmund; Das Deutsche Konkursrecht in seinen juristischen Grundlagen, Weidmann, Berlin, 1880.
- Schulze**, Reiner; Bürgerliches Gesetzbuch Handkommentar, 10. Auflage, Nomos, 2019.
- Schwander**, Ivo; ZGB Kommentar Schweizerisches Zivilgesetzbuch, OFK - Orell Füssli Kommentar, **Kren Kostkiewicz**, Jolanta/**Wolf**, Stephan/**Amstutz**, Marc/**Fankhauser**, Roland (Editör), Navigator C.H., 2016.
- Schwarz**, Steven; *"Basics of Business Reorganization in Bankruptcy"*, Bankruptcy: A Special Collection from the Journal of Commercial Bank Lending, 1987.
- Schwarz**, Walter; *"Dauerschuldverhältnis und Dogmatik Arbeitsvertraglicher Treupflicht"*, Festschrift von Walter Wilburg zum 70. Geburtsatg, Graz, 1975.
- Seçer**, Öz; *"Vekâlet Sözleşmesinin Vekâlete Özgü Sebeplerle Sona Ermesi"* (Vekâlet), İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Özel Sayı Cilt 2, 2015.
- Seçer**, Öz; Eser Sözleşmesinin İş Sahibi Tarafından Tam Tazminatla Feshi, Yetkin Yayınları, Ankara, 2016.
- Seçer**, Öz; Olağanüstü Fesih, Lexpera Blog, 13/06/2018. <https://blog.lexpera.com.tr/olaganustu-fesih/>
- Seliçi**, Özer; Borçlar Kanununa Göre Sözleşmeden Doğan Sürekli Borç İlişkilerinin Sona Ermesi, Fakülteler Matbaası, İstanbul, 1976.
- Selimler**, Hüseyin; *"Sorunlu Kredilerin Analizi, Banka Finansal Tablo Ve Oranlarına Etkisinin Değerlendirilmesi"*, Finansal Araştırmalar ve Çalışmalar Dergisi, 7(12), 2015.
- Senyen Kaplan**, Tuncay; *"İş Sözleşmesinin Fesih Hakkının Sınırlandırılması"*, İstanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 15(1), 2016.
- Serozan**, Rona; Borçlar Hukuku Genel Hükümler, C.III, İfa, İfa Engelleri, Haksız Zenginleşme (İfa Engelleri), İstanbul, Filiz Kitabevi, 2002.

- Serozan**, Rona; *Sözleşmeden Dönme (Dönme)*, Vedat Kitapçılık İstanbul, 2007.
- Siber**, Heinrich; *“Die schuldrechtliche Vertragsfreiheit”*, Jherings Jahrbücher für die Dogmatik des bürgerlichen Rechts, Band 70, 1921.
- Siber**, Heinrich; *“Zur Theorie von Schuld und Haftung nach Reichsrecht” (Theorie)*, Jherings Jahrbücher für die Dogmatik des Bürgerlichen Rechts, 50 (2. Folge, Band 14), 1906.
- Sigmund**, Jutta/**Aghdam**, Akhavan; *Insolvenzrecht in der Praxis*, dbv Verlag, Wien, 2017.
- Silberschmidt**, Willy; *“Das Gesellschaftsähnliche Rechtsverhältnis”*, Zeitschrift für das gesamte Handelsrecht und Wirtschaftsrecht (ZHR), Band 79, 1916.
- Sirmen**, Lale; *Türk Özel Hukukunda Şart, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü*, Ankara, 1992.
- Sogo**, Miguel; *Zahlungsunfähigkeit im Vertragsverhältnis*, Schulthes Verlag, Zürich, 2015.
- Soylu**, Kamuran; *Genel Muhasabe*, Seçkin Yayınları, Ankara, 2019.
- Stahelin**, Adrian; *Der Arbeitsvertrag, Art. 319-330a OR Kommentar zum schweizerischen Zivilrecht, Obligationenrecht, Kommentar zur 1. und 2. Abteilung (Art. 1-529 OR), ZK - Zürcher Kommentar Band/Nr. V/2c*, Schulthess, 2006.
- Stahelin**, Daniel; *“Überblick über die Neuerungen im Sanierungsrecht” (Sanierungsrecht)*, Aktuelle Juristische Praxis, Heft 12, 2013.
- Stahelin**, Daniel; *“Vertragsklauseln für den Insolvenzfall” (Vertragsklauseln)*, AJP/PJA, Heft 4, 2004.
- Stahelin**, Daniel; *Dauerschuldverhältnisse in der Insolvenz, Sanierung und Insolvenz von Unternehmen V/Das neue Schweizer Sanierungsrecht*, **Sprecher**, Thomas/**Umbach-Spahn**, Brigitte/**Vock**, Dominik (Editör), Schulthess, Zürich, 2014.
- Stehle**, Bernhard; *Präjudizienbuch OR Die Rechtsprechung des Bundesgerichts (1875-2015)*, Schulthess, 2016.
- Steinberger**, Max; *Die Verträge auf dauernde Leistungen (Dauerverträge)*, C. Fr. Bornschein’s Buchdruckerei, Schongau, 1910.
- Stöckli**, Hubert; *“Auflösung eines Werkvertrags aus wichtigem Grund”*, Baurecht, Heft 6, 2013.
- Streiff**, Ullin/**von Kaenel**, Adrian/**Rudolph**, Roger; *Arbeitsvertrag, Praxiskommentar zu Art. 319-362 OR*, Schulthess Verlag, 2012.

- Strub**, Benno; Schweiz, Handbuch Insolvenzrecht in Europa, **Kindler**, Peter/**Nachmann**, Josef/**Bitzer**, Fabian (Editör), C.H. Beck, München, 2020.
- Stutz**, Heinrich; Der Rücktritt bei den Dauerverträgen des BGB, Düsseldorf, 1935.
- Suadiye**, Gülhan; “*Sorunlu Kredilerin Yeniden Yapılandırılmasında İstanbul Yaklaşımı*”, Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 3(6), 2006.
- Süzek**, Sarper; “*İş akdini Fesih Hakkının Smurlandırılması*”, Yargıç Dr. Aydın Özkul’a Armağan, Kamu-İş Dergisi, 6(4), 2002.
- SVIT - Schweizer Schriften zur Immobilienwirtschaft**; Das schweizerische Mietrecht Kommentar, Schulthess, 2008.
- Şanlı**, Cemal/**Esen**, Emre/**Ataman Figanmeşe**, İnci; Milletlerarası Özel Hukuk, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2016.
- Şengür**, Evren Dilek/**Çiftçi**, Havva Nur; “*İşletmelerde Faaliyetlerin Sınıflandırılması ve Finansal Raporlama Üzerindeki Etkileri*”, Mali Çözüm Dergisi, 21(108), 2011.
- Şenocak**, Zarife; Eser Sözleşmesinde Ayıbın Giderilmesini İsteme Hakkı, Turhan Kitabevi, Ankara, 2002.
- Şimşek**, Bahar; Franchising Sözleşmesi, Yetkin Yayınları, Ankara, 2016.
- Talbot**, Philip; Kommentar zum Bundesgesetz über Schuldbetreibung und Konkurs SchKG, SK - Schulthess Kommentar, 4. Auflage, basierend auf der 1911 erschienenen 3. Auflage von Carl Jaeger, 2017.
- Tanrıver**, Süha/**Deynekli**, Adnan; Konkordatonun Tasdiki, Yetkin Yayınları, Ankara, 1996.
- Tanrıver**, Süha; “*İflâs Dışı Adi Konkordatoya Yönelik Temel Problemler ve Çözüm Arayışları*” (Problemler), MİHBİR 13. Antalya Toplantısı, Ankara, 2017.
- Tanrıver**, Süha; Konkordato Komiseri (Komiser), Yetkin Yayınları, Ankara, 1993.
- Tanrıver**, Süha; Medeni Usul Hukuku (Usul), Yetkin Yayınları, Ankara, 2016.
- Taşpınar Ayyaz**, Sema; İcra ve İflâs Hukukunda Yeniden Yapılandırma, Yetkin Yayınları, Ankara, 2005.
- Taşpınar**, Sema; “*Adi Konkordato Hakkında İcra ve İflâs Kanunu’nda Yapılan Değişiklikler*” (Değişiklikler), Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü Dergisi, Cilt 22, 2003(2), 2003.

- Tekin**, Vasif Nadir/**Şenol**, Leyla; İşletme, Seçkin Yayınları, Ankara, 2013.
- Tekinalp**, Gülören; *“Yeni Alman Ve İsviçre Milletlerarası Özel Hukuk Kanunlarında Akdi Borç Statüsü Ve Türk Kanunu”*, MHB, 8(1), 1988.
- Tekinalp**, Gülören; Milletlerarası Özel Hukuk Bağlama Kuralları (Bağlama), Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2011.
- Tekinalp**, Ünal; *“Emredici Hükümler Açısından Genel Kurul Kararlarının İptali ve Butlanı Sorunu”*, Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 2013(2), 2013.
- Tekinalp**, Ünal; Banka Hukukunun Esasları, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2009.
- Tekinay**, Selahattin Sulhi/**Akman**, Sermet/**Burcuoğlu**, Haluk/**Altop**, Atilla; Tekinay Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Filiz Kitabevi, İstanbul, 1993.
- Tengilimoğlu**, Dilaver/**Atilla**, Asuman/**Bektaş**, Meral; İşletme Yönetimi, Seçkin Yayınları, Ankara, 2020.
- Tercan**, Erdal; İflâsın Sözleşmelere Etkisi, Adil Yayınevi, Ankara, 1996.
- Tevetoğlu**, Mete/**Gündüz**, Okan; *“Amerikan Hukukunda İşletmelerin Yeniden Yapılandırılması ABD İflâs Kanunu Bölüm 11”*, Maltepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 5(2), 2006.
- Tiftik**, Mustafa; Akit Dışı Sorumlulukta Maddi Tazminatın Kapsamı, Yetkin Yayınları, Ankara, 1994.
- Tolga**, Muammer; *“Muhteva ve Şekil Bakımından İş ve Hizmet Akitleri Arasındaki Esaslı Farklar”*, İstanbul Barosu Dergisi, 1948.
- Toparlı**, Recep; İrşadü'l Mülûk ve's Selatîn, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara, 1992.
- Topuz**, Murat; Finansal Kiralama (Leasing) Sözleşmesi, Adalet Yayınevi, Ankara, 2017.
- Treis**, Michael; Schweizerische Zivilprozessordnung (ZPO), Baker & McKenzie (Editör), SHK - Stämpflis Handkommentar, Stämpfl Verlag, Bern, 2010.
- Tunç Yücel**, Müjgân/**Kale**, Serdar; *“Fona Devredilen Bankanın İflâs Tasfiyesi”*, İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 3(1), 2016.
- Tunç Yücel**, Müjgan; Konkordato Mühletinin Alacaklılar Bakımından Sonuçları, On İki Levha Yayınları, İstanbul, 2020.
- Tunç Yücel**, Müjgân; Türk-İsviçre ve Alman İflâs Hukukunda Yeni Mal İktisabı, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2002.

- Tunçomağ**, Kenan; Türk Borçlar Hukuku Genel Hükümler Cilt 1, Sermet Matbaası, İstanbul, 1976.
- Tümerdem**, Murat; Sürekli Borç İlişkilerinde Borçlunun Temerrüdü ve Sonuçları, Seçkin Yayınları, Ankara, 2018.
- Uhlenbruck**, Wilhelm; Die GmbH & Co. KG in Krise, Konkurs und Vergleich, Schmidt, Köln, 1988.
- Ulusan**, İlhan; Medeni Hukukta Fedakârlığın Denkleştirilmesi ve Uygulama Alanı, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2012.
- Umar**, Bilge/**Yılmaz**, Ejder; İsbat Yükü, Kazancı Hukuk Yayınları, Büyükçekmece, 1980.
- Umar**, Bilge; İcra ve İflâs Hukukunun Tarihi Gelişmesi ve Genel Teorisi, Ege Üniversitesi İktisadi ve Ticari İlimler Fakültesi, İzmir, 1973.
- Umbach-Spahn**, Brigitte/**Kesselbach**, Stephan/**Bossart**, Stefan; Kommentar zum Bundesgesetz über Schuldbetreibung und Konkurs SchKG, **Kren Kostkiewicz**, Jolanta/**Vock**, Dominik (Editör), Schulthess Juristische Medien AG, 4. Auflage, 2017.
- United Nations Commission On International Trade Law (UNCITRAL)**, Legislative Guide on Insolvency Law, United Nations, New York, 2005.
- Uyar**, Talih; Yeni Konkordato Hukukumuzun Temel İlkeleri, Bilge Yayınevi, Ankara, 2019.
- Ülgen**, Hüseyin/**Helvacı**, Mehmet/**Kendigelen**, Abuzer/**Kaya**, Arslan/**Nomer Ertan**, Füsün; Ticari İşletme Hukuku, On İki Levha Yayınları, İstanbul, 2015.
- Üstündağ**, Saim; İflâs Hukuku, Fakülteler Matbaası, İstanbul, 2002.
- Vetsch**, Beatrice; "Auswirkungen Des Sanierungsrechts Auf Vertragsbeziehungen", Der Schweizer Treuhänder, Heft 1-2, 2014.
- Vollmar**, Alexander; Bundesgesetz über Schuldbetreibung und Konkurs, Basler Kommentar, **Stahelin**, Adrian/**Bauer**, Thomas/**Stahelin**, Daniel (Editör), Helbing Lichtenhahn Verlag, Basel, 2010.
- Von der Crone**, Hans Caspar/ **Kopta-Stutz**, Bettina/**Pfister**, Loic; "Some Theses Concerning Modern Swiss Reorganization Law Going Concern and Corporate Governance", Der Schweizer Treuhänder, Heft 12, 2005.
- Von der Crone**, Hans Caspar; "Markt und Intervention - Erste Folgerungen aus der aktuellen Krise", Schweizerische Zeitschrift für Wirtschafts- und Finanzmarktrecht, Heft 2, 2003.

- Warren, Elizabeth/Westbrook, Jay Lawrence;** "The Success of Chapter 11: A Challenge to the Critics", Michigan Law Review, 107(4), 2009.
- Weber, Rolf;** Berner Kommentar; Das Obligationenrecht, Band VI, Allgemeine Bestimmungen, Kommentar zu Art 68-96, Zürich, 1982.
- Weber, Rolf;** Das Darlehen, Art. 312-318 OR, mit Anhang zu Bankverträgen Schweizerisches Zivilgesetzbuch, Das Obligationenrecht, BK - Berner Kommentar, Stämpfli Verlag, 2013.
- Weintraub, Benjamin/Resnick, Alan;** "From the Bankruptcy Courts: What is an Executory Contract? A Challenge to the Countryman Test", Uniform Commercial Code Law Journal, 15(273), 1983.
- Westermann, Harm Peter;** Münchener Kommentar zum Bürgerlichen Gesetzbuch, C.H. Beck, München, 2019.
- Wibmer, Jeannette;** Aktienrecht Kommentar Aktiengesellschaft, Rechnungslegungsrecht, VegüV, GeBüV, VASR, OFK - Orell Füssli Kommentar, Navigator CH, 2016.
- Wohl, J. Georg;** Die Sanierung von Immoniliengesellschaften, Sprecher, Thomas (Editör), Sanierung und Insolvenz von Unternehmen VIII, Schulthess, Zürich, 2017.
- Wolfer, Marc;** "Die vertragliche Regelung der Vertragsauflösung aus wichtigem Grund", Aktuelle Juristische Praxis, Heft 5, 2014.
- Wullschleger, Paola;** Obligationenrecht - Allgemeine Bestimmungen Art. 1-183 OR, CHK - Handkommentar zum Schweizer Privatrecht, Schulthess, 2016.
- Wurmnest, Wolfgang;** Münchener Kommentar zum Bürgerlichen Gesetzbuch, C.H. Beck, München, 2019.
- Wüstney, Detlef;** Die Rechtliche Bedeutung des wichtigen Grundes für den Bestand von Dauerrechtsverhältnissen, Buchdruckerei Richard Mayr, Würzburg, 1936.
- www.sinerjimevzuat.com.tr
- Wyss, Claudia;** Kollektive Beteiligungsrechte der Gläubiger im Konkurs- und Nachlassverfahren unter besonderer Berücksichtigung der Revision im Sanierungsrecht, Schulthess, Zürich, 2013.
- Yavuz, Cevdet/Acar, Faruk/Özen, Burak;** Türk Borçlar Hukuku Özel Hükümler, Beta Yayınları, İstanbul, 2014.
- Yavuz, Mustafa;** Elektrik Piyasası Kanunu'nun Öngördüğü Hukuki Rejim ve Elektrik Tedarik Sözleşmeleri, On İki Levha Yayınları, İstanbul, 2011.

- Yener**, Mehmet Deniz; Kredi Açma Sözleşmesi, On İki Levha Yayınları, İstanbul, 2008.
- Yeniocak**, Umut; Franchise Sözleşmesi, Seçkin Yayınları, Ankara, 2016.
- Yeşilova**, Bilgehan; Yeni Konkordato Hukuku (Öztek-Konkordato Şerhi), Adalet Yayınları, Ankara, İkinci Baskı, 2019.
- Yıldırım**, Kamil; Medeni Usul Hukukunda Delillerin Değerlendirilmesi, Kazancı Kitap, İstanbul, 1990.
- Yıldırım**, Mehmet Kamil; Hileli İflâs Suçları, Alkim Yayınları, İstanbul, 2000.
- Yılmaz**, Ejder; "İcra Tazminatı", Haluk Konuralp Anısına Armağan, Cilt 2, Yetkin Yayınları, Ankara, 2009.
- Yılmaz**, Ejder; "İflâs ve Konkordato Uygulaması ile İlgili Bazı Sorunlar Üzerine Düşünceler", Türkiye Barolar Birliği Dergisi, 1995/1, 1995.
- Yılmaz**, Ejder; İcra ve İflâs Kanunu Şerhi (Şerh), Yetkin Yayınları, Ankara, 2016.
- Yürekli**, Sabahattin; Türk Borçlar Kanuna Göre Hizmet Sözleşmesinin Sona Ermesi, Seçkin Yayınları, Ankara, 2016.
- Zander**, Siegfried; Zur Lehre von den Sukzessiv und Dauerverträgen, Buchdruckerei Wilhelm Sauer, Rossleben, Würzburg, 1909.
- Zevkliler**, Aydın/**Gökyayla**, Emre; Borçlar Hukuku Özel Borç İlişkileri, Turhan Kitabevi, Ankara, 2017.
- Zevkliler**, Aydın; Medeni Hukuka Giriş ve Başlangıç Hükümleri, İzmir, 1991.
- Zobel**, Joachim; Uhlenbruck Insolvenzordnung, Verlag Franz Vahlen, München, 2019.
- Zobl**, Dieter; Das Eintrittsrecht der Konkursmasse in synallagmatische Verträge und die Vertragsfreiheit, **Meier**, Isaak/**Riemer**, Hans M./**Weimar**, Peter (Editör), Recht und Rechtsdurchsetzung, Festschrift für Hans Ulrich Walder, Zürich, 1994.

Dr. Meral BALCI

Bursa Uludağ Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukuku Anabilim Dalı
Öğretim Üyesi

**CEZA HUKUKUNDA
BAĞLILIK KURALI KAPSAMINDA
AZMETTİRME**

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Ceza Hukukunda Bağlılık Kuralı Kapsamında Azmettirme

Meral Balcı

Hukuk Yayınları Dizisi – 3135

Birinci Baskı : Mayıs, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8153 – 17 – 0

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Meteksan Matbaacılık ve Teknik Sanayi Ticaret A.Ş.
Beytepe Köyü Yolu No:3
06800 Çankaya/Ankara
Sertifika No: 46519

KAYNAKÇA

- AKAR İbrahim, "Tahrikçi Ajan", *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi*, C. 24, S. 1, 2018, ss. 132-148.
- AKBULUT Berrin, "Bağlılık Kuralı", *Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. XIV, 2010, S. 1, ss. 167-214.
- AKBULUT Berrin, *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, 3. bs, Ankara: Adalet, 2016.
- AMELUNG Knut, "Die Anstiftung als korrumpierende Aufforderung zu strafbedrohlichem Verhalten", *Festschrift für Friedrich-Christian Schroeder zum 70. Geburtstag*, Heidelberg: C.F. Müller, 2006, ss. 147-178.
- AMELUNG Knut, BOCH Gerhard, "Hausarbeitsanalyse – Strafrecht: Ein Ehestreit mit dem Hockeyschläger", *Juristische Schulung*, 2000, ss. 261-267.
- ARANA Raúl Pariona, *Täterschaft und Pflichtverletzung*, Baden-Baden: Nomos, 2010.
- ARTUK M. Emin, GÖKÇEN Ahmet, ALŞAHİN M.Emin, ÇAKIR Kerim, *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, 11. bs, Ankara: Adalet Yayınevi, 2017.
- AYDIN Devrim, *Türk Ceza Hukukunda Suça İştirak*, Ankara: Yetkin Yayınları, 2009.
- BACKMANN Leonhard, "Die Rechtsfolgen der aberratio ictus", *Juristische Schulung*, 1971, ss. 113-120.
- BAUMANN Jürgen, "Mittelbare Täterschaft oder Anstiftung bei Fehlvorstellungen über den Tatmittler?", *JZ*, 1958, ss. 230-235.
- BAUMANN Jürgen, "Täterschaft und Teilnahme", *JuS*, 1963, S. 2, ss. 51-59.
- BAUMANN Jürgen, "Täterschaft und Teilnahme", *JuS*, 1963, S. 4, ss. 125-138.
- BAUMANN Jürgen, WEBER Ulrich, Wolfgang MITSCH, Jörg EISELE, *Strafrecht Allgemeiner Teil Lehrbuch*, 12. bs, Bielefeld: Ernst und Werner Gieseking, 2016.
- BEMMANN Günter, "Zum Fall Rose-Rosahl", *Monatsschrift für Deutsches Recht (MDR)*, 1958, ss. 817-822.
- BEMMANN Günter, "Die Umstimmung des Tatentschlossenen zu einer schwereren oder leichteren Begehungsweise", *Festschrift für Wilhelm Gallas zum 70. Geburtstag*, 1973, ss. 273-280.
- BERTSCHI Marcel, *Die Konkurrenz der Beteiligungsformen im Strafrecht*, Zürich: Juris Verlag, 1961.
- BEULKE Werner, "Die vermeintliche mittelbare Täterschaft", *Festschrift für Kristian Kühl zum 70. Geburtstag*, München: C. H. Beck, 2014, ss. 115-135.
- BLEI Hermann, *Strafrecht Allgemeiner Teil*, 17. bs, München: C. H. Beck, 1977.

- BLOY René, *Die Beteiligungsform als Zurechnungstypus im Strafrecht*, Berlin: Duncker & Humblot, 1985.
- BLOY René, "Anstiftung durch Unterlassen?", *Juristische Arbeitsblätter (JA)*, 1987, ss. 490-497.
- BLOY René, "Grund und Grenzen der Strafbarkeit der mißlungenen Anstiftung", *JR*, 1992, ss. 493-497.
- BLOY René, "Grenzen der Täterschaft bei fremdhändiger Tatausführung", *GA*, 1996, ss. 424-442.
- BLOY René, "Die Bedeutung des Irrtums über die Täterrolle," *ZStW*, 2005, ss. 3-36.
- BOCK Dennis, "Beteiligungssystem und Einheitstätersystem", *JURA*, 2005, ss. 673-680.
- BOCK Dennis, "Grundwissen zur Anstiftung (§ 26 StGB)", *JA*, 2007, ss. 599-604.
- BOCK Dennis, "Die Anstiftung des zur Tat bereits Entschlossenen", *JR*, 2008, ss. 143-146.
- BOCKELMANN Paul, "Nochmals über das Verhältnis von Täterschaft und Teilnahme", *GA*, 1954, ss. 193-210.
- BOCKELMANN Paul, *Strafrechtliche Untersuchungen*, Göttingen: Schwartz, 1957.
- BOCKELMANN Paul, "Zur Problematik der Beteiligung an vermeintlich vorsätzlich rechtswidrigen Taten", *Festschrift für Wilhelm Gallas zum 70. Geburtstag*, 1973, ss. 261-272.
- BOTTKE Wilfried, *Täterschaft und Gestaltungsherrschaft*, Heidelberg: C. F. Müller, 1992.
- BÖRNER René, "Die Sukzessive Anstiftung am Beispiel von Trunkenheitsfahrt, Insolvenzverschleppung und Körperverletzung", *JURA*, 2008, ss. 415-417.
- BRAMMSEN Joerg, APEL Simon, "Anstiftung oder Täterschaft? „Organisationsherrschaft" in Wirtschaftsunternehmen", *Zeitschrift für das Juristische Studium (ZJS)*, 3/2008, ss. 256-264.
- BRINGEWAT Peter, *Grundbegriffe des Strafrechts*, 3. bs., Baden-Baden: Nomos, 2018.
- CENTEL Nur, ZAFER Hamide, ÇAKMUT Özlem, *Türk Ceza Hukukuna Giriş*, 10. bs, İstanbul: Beta, 2017.
- CHARALAMBAKIS Aristoteles, "Zur Problematik der psychischen Beihilfe. Zugleich ein Beitrag über die Kausalität der Beihilfe", *Festschrift für Claus Roxin*, Berlin/New York: De Gruyter, 2001, ss. 625-639.
- CHRISTMANN Jörg, *Zur Strafbarkeit sogenannter Tatsachenarrangements wegen Anstiftung*, Frankfurt am Main: Peter Lang, 1997.
- CONRAD Gerhard, *Die "akzessorische" Teilnahme und sog. mittelbare Täterschaft unter Berücksichtigung des Jugendgerichtsgesetzes*, Breslau-Neukirch: Schletter'sche Buchhandlung, 1937.
- CORTES ROSA Manuel, "Teilnahme am unechten Sonderverbrechen", *ZStW*, 1978, ss. 413-441.

- CRAMER Peter, "Anmerkung zu BGH, Urt. v. 3.6.1964 – 2 StR 14/64", *JZ*, 1965, ss. 30-32.
- CRAMER Peter, "Gedanken zur Abgrenzung von Täterschaft und Teilnahme", *Festschrift für Paul Bockelmann zum 70. Geburtstag am 7. Dezember 1978*, München: C. H. Beck, 1979, ss. 389-403.
- CRAMER Peter, GÜNTER Heine, *Schönke/Schröder/Cramer Strafgesetzbuch Kommentar*, 27. bs, München: C. H. Beck, 2006.
- ÇELEN Ömer, *Bir İştirak Şekli Olarak Yardım Etme (Aslî Fail- Yardım Eden Ayrımı)*, Ankara: Adalet, 2020.
- DEMİRBAŞ Timur, *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, 12. bs, Ankara: Seçkin, 2017.
- DEMİREL Muhammed, *Suçta İştirakte Bağlılık Kuralı*, İstanbul: On İki Levha, 2017.
- DEMİREL Muhammed, KARTAL Melik, "Ceza Hukukunda Suça Azmettirme Hareketi: Suça Sevk Etme", *D.E.Ü. Hukuk Fakültesi Dergisi, Prof. Dr. Durmuş TEZCAN'a Armağan*, C.21, Özel S., 2019, ss. 457-490.
- DENCKER Friedrich, *Kausalität und Gesamttat*, Berlin: Duncker&Humblot, 1996.
- DENCKER Friedrich, "Beteiligung ohne Täter", *Festschrift für Klaus Lüderssen zum 70. Geburtstag am 2. Mai 2002*, Baden-Baden: Nomos, 2002, ss. 525-537.
- DOĞAN Koray, *Neticesi Sebebiyle Ağırlaşmış Suçlar*, 2. bs, Ankara: Adalet Yayınevi, 2015.
- DÖNMEZER Sulhi, ERMAN Sahir, *Nazarî ve Tatbikî Ceza Hukuku Genel Kısım*, C. 2, 12. bs, İstanbul: Beta, 1999.
- DREHER Eduard, "Der Irrtum über Rechtfertigungsgründe", *Festschrift für Ernst Heintz zum 70. Geburtstag*, Berlin: Walter de Gruyter, 1972, ss. 207-228.
- EBERT Udo, *Strafrecht Allgemeiner Teil*, 3. bs, Heidelberg: C. F. Müller, 2001.
- EIDAM Lutz, "Aktuelle Überlegungen zur Strafbarkeit des agent provocateur", *Rechtsstaatliches Strafrecht Festschrift für Ulfrid Neumann zum 70. Geburtstag*, Heidelberg: C.F. Müller, 2017, ss. 773-783.
- EKİCİ ŞAHİN Meral, "Dolaylı Faillîğe İlişkin Bazı Sorunlar", *Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 8, S. 109, 2013, ss. 7-25.
- EKİCİ ŞAHİN Meral, "İştirak Halinde İşlenen Suçlarda Suça Etki Eden Nedenlerin Şeriklere Sirayeti", *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 64, S. 3, 2015, ss. 637-686.
- ENGERT Florian, *Einheitstäter oder getrennte Behandlung von Täter und Teilnehmer?*, Frankfurt: Lang, 2005.
- ENGISCH Karl, "Bietet die Entwicklung der dogmatischen Strafrechtswissenschaft seit 1930 Veranlassung, in der Reform des Allgemeinen Teils des Strafrechts neue Wege zu gehen?", *ZStW*, 1954, ss. 339-389.

- ERDEM Mustafa Ruhan, "Yeni TCK'da Faillik ve Suç Ortaklığı", *Hukuki Perspektifler Dergisi*, S.5, 2005, ss. 204-215.
- ERDEM Mustafa Ruhan, "Organize Yapı İçerisinde Otoriter İlişkilerden Kaynaklanan Egemenliğe Dayalı Dolaylı Faillik Kurumu ve TCK m. 220/5", *CHKD*, Cilt: 2, Sayı: 1-2, 2014, ss. 11-30.
- ERDEM Mustafa Ruhan, "Suçun Konusunda Yanılma ve Sapma", *D.E.Ü. Hukuk Fakültesi Dergisi*, Prof. Dr. Durmuş TEZCAN'a Armağan, C.21, Özel S., 2019, ss. 43-68.
- EREM Faruk, "Suça İştirak", *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 3, S. 1, 1946, ss. 62-107.
- EREM Faruk, "Kışkırtıcı Ajan", *AÜHFD*, 1975, C. 32, S. 1-4, ss. 5-15.
- EREM Faruk, *Ümanist Doktrin Açısından Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*, 13. bs., Ankara: Seçkin Yayıncılık, 1995.
- EROĞLU Fulya, "Sapma Kavramı ve Türk Ceza Hukukunda Sapma Halinde Uygulanacak Hükümler", *Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi – Prof. Dr. Duygun Yarsuvat'a Armağan*, C. IX, S. 2, 2012, ss. 633-657.
- ERYILDIZ H. Sefa, *Täterschaft und Teilnahme im deutschen und türkischen Strafrecht eine rechtsvergleichende Untersuchung*, Hamburg: Dr. Kovač, 2016.
- ERYILDIZ H. Sefa, "Alman Ceza Hukukunda Suça Azmettirme (Alm. CK m. 26)", *Terazi Hukuk Dergisi*, C. 11, S. 120, 2016, ss. 38-49.
- ESSER, "Die Bedeutung des Schuldteilnahmebegriffs im Strafrechtssystem", *GA*, 1958, ss. 321-333.
- EVİK Vesile Sonay, *Suça İştirakte Yardım Edenin Ceza Sorumluluğu*, 2. bs., İstanbul: On İki Levha Yayınları, 2011.
- FAHL Christian, "»Bestimmtheitsanforderungen« bei Anstiftung und Aufforderung – zum Verhältnis von § 26 StGB zu § 111 StGB", *JURA*, 2020, ss. 431-441.
- FREUND Georg, *Strafrecht Allgemeiner Teil Personale Straftatlehre*, 2.bs, Berlin: Springer, 2009.
- FRISTER Helmut, *Strafrecht Allgemeiner Teil*, 4. bs, München: C.H. Beck, 2009.
- GALLAS Wilhelm, *Beiträge zur Verbrechenlehre*, Berlin: Walter De Gruyter, 1968.
- GEERDS Friedrich, "Täterschaft und Teilnahme – Zu den Kriterien einer normativen Abgrenzung-", *JURA*, 1990, ss. 173-180.
- GEPPERT Klaus, "Zum "error in persona vel objecto" und zur "aberratio ictus", insbesondere vor dem Hintergrund der neuen "Rose-Rosahl-Entscheidung" (BGHSt 37, 214ff)", *JURA*, 1992, ss. 163-168.
- GEPPERT Klaus, "Die Anstiftung (§ 26 StGB)", *Juristische Ausbildung (JURA)*, De Gruyter, Berlin, 1997, ss. 299-305 (1. Bölüm), 358-366 (2. Bölüm).
- GEPPERT Klaus, "Die versuchte Anstiftung (§ 30 Abs. 1 StGB)", *JURA*, 1997, ss. 546-553.

- GERPERT Klaus, "Die Akzessorietät der Teilnahme (§ 28 StGB) und die Mordmerkmale", *JURA*, 2008, ss. 34-40.
- GERHOLD Sönke, *Die Akzessorietät der Teilnahme am Mord und Totschlag*, Baden-Baden: Nomos, 2014.
- GERSON Oliver Harry, "Strafgrund, Wesen und Tathandlung der Anstiftung, § 26 StGB: Soziale Desintegration mittels doppelt-pathologischen Diskurses – Teil 1* Von Wahrheit und Absurdität der Anstiftungsstrafbarkeit und deren Abgrenzung zur Täterschaft", *Zeitschrift für Internationale Strafrechtsdogmatik* – www.zis-online.com, ss. 183-191.
- GIMBERNAT ORDEIG Enrique, "Gedanken zum Täterbegriff und zur Teilnahmelehre", *ZStW*, 1968, ss. 915-943.
- GÖKCEN Ahmet, BALCI Murat, "Kasten Öldürme Suçu (TCK md. 81)", *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi*, 17 (1-2), 2011, ss. 95-218.
- GÖSSEL Karl Heinz, "Dogmatische Überlegungen zur Teilnahme am erfolgsqualifizierten Delikt nach § 18 StGB", *Festschrift für Richard Lange zum 70. Geburtstag*, Berlin: De Gruyter, 1976, ss. 219-239.
- GRABOW Stefan, "Die sukzessive Anstiftung", *JURA*, 2009, ss. 408-412.
- GROPP Walter, "Der Zufall als Merkmal der Aberratio ictus", *Festschrift für Theodor Lenckner zum 70. Geburtstag*, München: C.H.Beck, 1998, ss. 55-68.
- GROPP Walter, *Strafrecht Allgemeiner Teil*, 4. bs, Berlin: Springer, 2015.
- GRÜNWALD Gerald, "Strafrecht: Der folgenschwere Rat", *JuS*, 1965, ss. 311-315.
- GRÜNWALD Gerald, "Zu den besonderen persönlichen Merkmalen (§ 28 StGB)", *Gedächtnisschrift für Armin Kaufmann (GS)*, Köln: Heymanns, 1989, ss. 555-571.
- HAAS Volker, *Die Theorie der Tatherrschaft und ihre Grundlagen Zur Notwendigkeit einer Revision der Beteiligungslehre*, Berlin: Duncker & Humblot, 2008.
- HAAS Volker, "Kritik der Tatherrschaftslehre", *ZStW*, 2007, ss. 519-546.
- HAFIZOĞULLARI Zeki, ÖZEN Muharrem, *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*, 10. bs, Ankara: Savaş Yayınevi, 2017.
- HAKE Manfred, *Beteiligtenstrafbarkeit und besondere persönliche Merkmale Ein Beitrag zur Harmonisierung des § 28 StGB*, Berlin: Duncker&Humboldt, 1994.
- HAKERİ Hakan, *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, 16. bs, Ankara: Adalet, 2013.
- HAKERİ Hakan, "Yeni Türk Ceza Kanunu'nda İştirak", *Ceza Hukuku Dergisi*, C.1, S.1, 2006, ss. 75-109.
- HAMDORF Kai, *Beteiligungsmodelle im Strafrecht Ein Vergleich von Teilnahme- und Einheitstäter- systemen in Skandinavien, Österreich und Deutschland*, Freiburg im Breisgau: Edition iuscrim, 2002.

- HARDTUNG Bernhard, "»Aufstiftung« bei Unrechtsintensivierung und Unrechtsverknüpfung", *Strafrecht zwischen System und Telos Festschrift für Rolf Dietrich Herzberg zum siebzigsten Geburtstag am 14. Februar 2008*, Tübingen: Mohr Siebeck, 2008, ss. 411-441.
- HARDWIG Werner, "Über den Begriff der Täterschaft", *JZ*, 1965, ss. 667-671.
- HAUF Claus Jürgen, *Strafrecht Allgemeiner Teil*, Neuwied: Luchterhand, 1996.
- HEGHMANNS Michael, "Überlegungen zum Unrecht von Beihilfe und Anstiftung", *GA*, 2000, ss. 473-489.
- HEINRICH Bernd, *Strafrecht Allgemeiner Teil*, 4. bs, Stuttgart: Kohlhammer, 2014.
- HERZBERG Rolf Dietrich, "Anstiftung und Beihilfe als Straftatbestände", *GA*, 1971, ss. 1-12.
- HERZBERG Rolf Dietrich, "Die Problematik der besonderen persönlichen Merkmale im Strafrecht", *ZStW*, 1976, ss. 67-116.
- HERZBERG Rolf Dietrich, *Täterschaft und Teilnahme Eine systematische Darstellung anhand von Grundfallen*, München: C.H. Beck, 1977.
- HERZBERG Rolf Dietrich, "Anstiftung zur Unbestimmten Haupttat - BGHSt 34", *JuS*, 1987, ss. 617-622.
- HERZBERG Rolf Dietrich, "Täterschaft, Mittäterschaft und Akzessorietät", *ZStW*, 1987, ss. 49-81.
- HERZBERG Rolf Dietrich, "Abergläubische Gefahrabwendung und mittelbare Täterschaft durch Ausnutzung eines Verbotsirrtums - BGHSt 35, 347", *JURA*, 1990, ss. 16-26.
- HERZBERG Rolf Dietrich, "Akzessorietät der Teilnahme und persönliche Merkmale", *GA*, 1991, ss. 145-184.
- HILGENDORF Eric, "Was meint "zur Tat bestimmen" in § 26 StGB", *JURA*, 1996, ss. 9-13.
- HILLENKAMP Thomas, *Die Bedeutung von Vorsatzkonkretisierungen bei abweichendem Tatverlauf*, Göttingen: Schwartz, 1971.
- HIRSCH Hans Joachim, "Zur Problematik des erfolgsqualifizierten Delikts", *GA*, 1972, ss. 65-78.
- HOBERG Theodor, *Der Begriff der Anstiftung und sein Verhältnis zu den sogenannten Teilnahmetheorien mit besonderer Berücksichtigung der Rechtsprechung des Reichsgerichts*, Breslau: Schletter, 1931.
- HOFFMANN-HOLLAND Klaus, *Strafrecht Allgemeiner Teil*, 2. bs., Tübingen: Mohr Siebeck, 2011.
- HOYER Andreas, "Kombinationen von Täterschaft und Teilnahme beim Hintermann", *Strafrecht zwischen System und Telos Festschrift für Rolf Dietrich Herzberg zum siebzigsten Geburtstag am 14. Februar 2008*, Tübingen: Mohr Siebeck, 2008, ss. 379-394.

- HRUSCHKA Joachim, "Regreßverbot, Anstiftungsbegriff und die Konsequenzen", *ZStW*, 1998, ss. 581-610.
- HÜNERFELD Peter, "Mittelbare Täterschaft und Anstiftung im Kriminalstrafrecht der Bundesrepublik Deutschland", *ZStW*, 1987, ss. 228-250.
- IBACH Viktor, *Die Anstiftung*, Breslau: Schletter, 1912.
- INGELFINGER Ralph, *Anstiftervorsatz und Tatbestimmtheit*, Berlin: Duncker & Humblot, 1992.
- İÇEL Kayıhan, *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, 6. bs, İstanbul: Beta, 2014.
- İÇER Zafer, "İntihara Yönlendirme Suçu (TCK m. 84)", *SÜHFD.*, C. 28, S. 1, 2020, ss. 295-347.
- JAKOBS Günther, "Akzessorietät Zu den Voraussetzungen gemeinsamer Organisation", *GA*, 1996, ss. 253-268.
- JAKOBS Günther, *Strafrecht, Allgemeiner Teil Die Grundlagen und die Zurechnungslehre Lehrbuch*, 2. bs, Berlin: De Gruyter, 2011.
- JAKOBS Günther, "Mittäterschaft als Beteiligung", *Strafrechtswissenschaft als Analyse und Konstruktion Festschrift für Ingeborg Puppe zum 70. Geburtstag*, Berlin: Duncker & Humblot, 2011, ss. 547-562.
- JESCHECK Hans Heinrich, WEIGEND Thomas, *Lehrbuch des Strafrechts Allgemeiner Teil*, 5. bs, Berlin: Duncker & Humblot, 1996.
- JOECKS Wolfgang, *Münchener Kommentar zum Strafgesetzbuch*, C.1, 2. bs, München: C. H. Beck, 2011.
- JOERDEN Jan C., "Anstiftung als Aufforderung zu freiverantwortlichem deliktischem Verhalten", *Strafrechtswissenschaft als Analyse und Konstruktion Festschrift für Ingeborg Puppe zum 70. Geburtstag*, Berlin: Duncker & Humblot, 2011, ss. 563-580.
- JOHANNSEN Sven Leif Erik, *Die Entwicklung der Teilnahmelehre in der Rechtsprechung*, Berlin: Duncker & Humblot, 2009.
- KAHLO Michael, "Bestimmt, wer aufstiftet, zur Tat des schwereren Delikts? – Zugleich ein Beitrag zum Unrecht der Anstiftung-", *Festschrift für Manfred Seebode zum 70. Geburtstag*, Berlin: De Gruyter, 2008, ss. 159-178.
- KALISZ Sven Jöran, "Täterschaft und „Teilnahme“ im polnischen Recht", *Zeitschrift für das Juristische Studium*, 2010, ss. 167-177.
- KANGAL Zeynel T., *Ceza Hukukunda Zorunluluk Durumu*, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2010.
- KANGAL Zeynel T., "Kişisel Cezasızlık Nedenleri ve Cezayı Kaldıran veya Azaltan Kişisel Nedenler", *Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Kazancı Hakemli Hukuk Dergisi*, 2011, C. 7, S. 85-86, ss. 38-60.
- KANGAL Zeynel T., *Kabahatler Hukuku*, 2. bs, İstanbul: On İki Levha Yayınları, 2019.

- KANGAL Zeynel T., "Cezalandırılabilirliğin Objektif Koşulları", *İÜHFİM* C. LXVIII, S. 1-2, 2010, ss. 151-168.
- KAYMAZ Seydi, "5237 Sayılı Türk Ceza Kanuna Göre İştirak Halinde İşlenen Suçlarda Nitelikli Hallerin Diğer Suç Ortaklarına Geçişi Sorunu", *Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. XVI, S. 2, 2012, ss. 117-167.
- KAZAKER Gözde, *Ceza Hukukunda Elverişsiz Teşebbüs*, Ankara: Adalet Yayınevi, 2019.
- KEÇELİOĞLU Elvan, "Alman Ceza Hukukunda Failik", *TBB Dergisi*, S. 65, 2006, ss. 73-88.
- KIENAPFEL Diethelm, HÖPFEL Frank, KERT Robert, *Grundriss des Strafrechts Allgemeiner Teil*, 15. bs, Wien: MANZ'sche Verlags, 2016.
- KINDHÄUSER Urs, "Betrug als vertypte mittelbare Täterschaft", *Festschrift für Günter Bemmman*, Baden-Baden: Nomos, 1997, ss. 339-361.
- KINDHÄUSER Urs, *Strafrecht Allgemeiner Teil*, 3. bs, Baden-Baden: Nomos, 2008.
- KLESCZEWSKI Diethelm, *Selbständigkeit und Akzessorietät der Beteiligung an einer Straftat Grundlegung zu einer strafrechtlichen Lehre von Täterschaft und Teilnahme*, Habilitationsschrift, Hamburg, 1998.
- KOCA Mahmut, ÜZÜLMEZ İlhan, "Kasten Yaralama Sonucu Ölümüne Neden Olma (TCK m. 87/4)", *İÜHFİM*, C. LXXI, S. 1, 2013, ss. 801-814.
- KOCA Mahmut, ÜZÜLMEZ İlhan, *Türk Ceza Hukuku, Genel Hükümler*, 12. bs, Ankara: Seçkin, 2019.
- KOCA Mahmut, ÜZÜLMEZ İlhan, *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler*, 6. bs, İstanbul: Adalet, 2019.
- KOCH Arnd, "Grundfälle zur mittelbaren Täterschaft, § 25 I Alt. 2 StGB", *JuS*, 2008, ss. 496-499.
- KOCH Arnd, WIRTH Katrin, "Grundfälle zur Anstiftung", *JuS*, 2010, ss. 203-209.
- KOHLRAUSCH Eduard, LANGE Richard, *Strafgesetzbuch mit Erläuterungen und Nebengesetzen*, 41. bs, Berlin: De Gruyter, 1956.
- KÖHLER Michael, *Strafrecht Allgemeiner Teil*, Berlin/Heidelberg: Springer, 1997.
- KRETSCHMER Joachim, "Mittelbare Täterschaft-Irrtümer über die täterschaftsbe gründende Situation", *JURA*, 2003, ss. 535-540.
- KRETSCHMER Joachim, "Welchen Einfluss hat die Lehre der objektiven Zurechnung auf das Teilnahmeunrecht", *JURA*, 2008, ss. 265-271.
- KREY Volker, NUYS Marcel, "Der Täter hinter dem Täter – oder die Liebe der Strafrechtler zum Glasperlenspiel", *Grundlagen des Straf- und Strafverfahrensrechts Festschrift für Knut Amelung zum 70. Geburtstag*, Berlin: Duncker & Humblot, 2009, ss. 203-223.

- KREY Volker, ESSER Robert, *Deutsches Strafrecht Allgemeiner Teil*, 4. bs, Stuttgart: Kohlhammer, 2011.
- KRÜGER Matthias, "Zum »Bestimmen« im Sinne von §§ 26, 30 StGB", *JA*, 2008, ss. 492-498.
- KUHLEN Lothar, ROTH Frank, "Der praktische Fall- Strafrecht: Ein Experiment in der U-Bahn", *JuS*, 1995, ss. 711-717.
- KUNDLICH Hans, "Die Abstiftung", *JuS*, 2005, ss. 592-595.
- KUNTER Nurullah, "Suç Ortaklığında Sorum ve Ceza", *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası*, Cilt.13, Sayı.1, 1974, ss. 65-94.
- KÜHL Kristian, HEGER Martin, DREHER Eduard, LACKNER Karl, *Strafgesetzbuch Kommentar*, 28. bs, München: Beck, 2014.
- KÜHL Kristian, *Strafrecht Allgemeiner Teil*, 8. bs, München: Franz Vahlen, 2017.
- KÜPER Wilfried, "Der "agent provocateur" im Strafrecht", *GA*, 1974, ss. 321-335.
- KÜPER Wilfried, "Ein Neues Bild der Lehre von Täterschaft und Teilnahme", *ZStW* 105, 1993, ss. 445-482.
- KÜPER Wilfried, "Die Verleitung zur Falschaussage zwischen Anstiftung, mittelbarer Täterschaft und Urheberschaft", *JZ*, 2012, ss. 992-1002.
- KÜPPER Georg, "Anspruch und wirkliche Bedeutung des Theorienstreits über die Abgrenzung von Täterschaft und Teilnahme", *GA*, 1986, ss. 437-449.
- LAMPE Ernst-Joachim, "Über den Begriff und die Formen der Teilnahme am Verbrechen", *ZStW*, 1965, ss. 262-311.
- LAMPE Ernst-Joachim, "Tatersysteme: Spuren und Strukturen", *ZStW*, 2007, ss. 471-518.
- LANGER Winrich, "Zum Begriff der besonderen persönlichen Merkmale", *Festschrift für Richard Lange zum 70. Geburtstag*, Berlin: De Gruyter, 1976, ss. 241-264.
- LANGER Winrich, *Das Sonderverbrechen eine dogmatische Untersuchung zum Allgemeinen Teil des Strafrechts*, Berlin: Duncker & Humblot, 1972.
- LESCH Heiko Hartmut, *Das Problem der sukzessiven Beihilfe*, Frankfurt am Main: Peter Lang, 1992.
- LESS Günter, "Der Unrechtscharakter der Anstiftung", *ZStW*, 1957, ss. 43-58.
- LETZGUS Klaus, *Vorstufen der Beteiligung Erscheinungsformen und ihre Strafwürdigkeit*, Berlin: Duncker & Humblot, 1972.
- LOEWENHEIM Ulrich, "Error in obiecto und aber ratio ictus - OLG Neustadt, NJW 1964, 311", *JuS*, 1966, ss. 310-315.
- LÜDERSSEN Klaus, *Zum Strafgrund der Teilnahme*, Baden-Baden: Nomos, 1967.
- MAAß Wolfgang, "Die Behandlung des „agent provocateur" im Strafrecht", *JURA*, 1981, ss. 514-520.

- MAHMUTOĞLU Fatih Selami, "Kusurluluk Prensibi Açısından Azmettirenin Ceza Sorumluluğu", *İÜHFİM*, C. LXIII, S. 1-2, 2005, ss. 57-112.
- MAIWALD Manfred, "Aspekte der Einheitstäterlösung", *Festschrift für Paul Bockelmann zum 70. Geburtstag am 7. Dezember 1978*, München: C. H. Beck 1979, ss. 343-367.
- MAIWALD Manfred, "Täterschaft, Anstiftung und Beihilfe- Zur Entstehung der Teilnahmeformen in Deutschland", *Festschrift für Friedrich-Christian Schroeder zum 70. Geburtstag*, Heidelberg: C.F. Müller, 2006, ss. 283-296.
- MAIWALD Manfred, "Literaturbericht", *ZStW*, 1981, ss. 890-901.
- MALLISON Jochen, *Rechtsauskunft als strafbare Teilnahme*, Tübingen: Paul Siebeck, 1979.
- MAURACH Reinhart, *Deutsches Strafrecht Allgemeiner Teil*, 4. bs, Karlsruhe: C.F.Müller, 1971.
- MAURACH Reinhart, GÖSSEL Karl Heinz, ZIPF Heinz, *Strafrecht Allgemeiner Teil II, Erscheinungsformen des Verbrechens und Rechtsfolgen der Tat*, 6. bs, Heidelberg: C.F. Müller, 1984.
- MAURACH Reinhart, GÖSSEL Karl Heinz, ZIPF Heinz, DÖLLING Dieter, RENZIKOWSKI Joachim, LAUE Christian, *Strafrecht Allgemeiner Teil. Teilband 2: Erscheinungsformen des Verbrechens und Rechtsfolgen der Tat*, Heidelberg: C.F. Müller, 2014.
- MAYER Hellmuth, "Täterschaft, Teilnahme, Urheberchaft", *Festschrift für Theodor Rittler Zu seinem achtzigsten Geburtstag*, Aalen: Scientia, 1957, ss. 243-274.
- MEYER Dieter, "Nochmals: Der mißverständliche Bestechungsversuch", *JuS*, 1970, ss. 529-531.
- MEYER Maria-Katharina, *Der Strafwürdigkeit der Anstiftung dem Grade nach*, Dissertation, Hamburg, 1970.
- MEYER Maria-Katharina, "Tatbegriff und Teilnehmerdelikt", *GA*, 1979, ss. 252-271.
- MITSCHE Wolfgang, *Straflose Provokation strafbarer Taten*, Lübeck: Max-Schmidt Römhild, 1986.
- MONTENBRUCK Axel, "Abweichung der Teilnehmervorstellung von der verwirklichten Tat", *ZStW* 84, 1972, ss. 323-352.
- MURMANN Uwe, *StGB Strafgesetzbuch Kommentar*, 2. bs, Köln: Carl Heymanns, 2014.
- MURMANN Uwe, "Grundwissen der mittelbaren Täterschaft (§ 25 I 2. Alt. StGB)", *JA*, 2008, ss. 321-326.
- MURMANN Uwe, "Tatherrschaft durch Weisungsmacht", *GA*, 1996, ss. 269-281.
- NEPOMUCK Lutz, *Anstiftung und Tatinteresse*, Berlin: Duncker & Humblot, 2008.

- NIKOLIDAKIS Marios, *Grundfragen der Anstiftung Strafgrund - agent provocateur - Objektsverwechslung*, Berlin: Duncker & Humblot, 2004.
- NOLTENIUS Bettina, *Kriterien der Abgrenzung von Anstiftung und mittelbarer Täterschaft Ein Beitrag auf der Grundlage einer personalen Handlungslehre*, Frankfurt am Main: Peter Lang, 2003.
- NYDEGGER Micha, *Zurechnungsfragen der Anstiftung im System strafbarer Beteiligung*, Baden-Baden: Nomos, 2012.
- OTTO Harro, "Straflose Teilnahme?", *Festschrift für Richard Lange zum 70. Geburtstag*, Berlin: De Gruyter, 1976 ss. 197-217.
- OTTO Harro, "Anstiftung und Beihilfe", *Juristische Schulung*, 1982, ss. 557-566.
- OTTO Harro, "Täterschaft, Mittäterschaft, mittelbare Täterschaft", *JURA*, 1987, ss. 246-258.
- OTTO Harro, "Täterschaft und Teilnahme im Fahrlässigkeitsbereich", *Festschrift für Günter Spindel zum 70. Geburtstag am 11. Juli 1992*, Berlin: Walter de Gruyter, 1992, ss. 271-288.
- OTTO Harro, *Grundkurs Strafrecht Allgemeine Strafrechtslehre*, 6. bs, Berlin: Walter de Gruyter, 2000.
- OTTO Harro, "Mittelbare Täterschaft und Verbotsirrtum", *Festschrift für Claus Roxin zum 70. Geburtstag*, Berlin: Walter de Gruyter, 2001, ss. 483-501.
- ÖNDER Ayhan, *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, C. 2-3, 2. bs, İstanbul: Beta Yayınları, 1992.
- ÖNOK R. Murat, *Yapısal Suçlarda Failin Tespiti Müsterek Suç Girişimi (Joint Criminal Enterprise) ve Örgütsel Hâkimiyete Dayalı Dolaylı Faillik Doktrinleri*, Ankara: Seçkin, 2019.
- ÖZBEK Veli Özer, DOĞAN Koray, BACAKSIZ Pınar, *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*, 10. bs, Ankara: Seçkin, 2019.
- ÖZBEK Veli Özer, DOĞAN Koray, BACAKSIZ Pınar, TEPE İlker, *Ceza Muhakemesi Hukuku*, 11. bs, Ankara: Seçkin, 2018.
- ÖZEN Mustafa, "5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nun İştirak Kurumuna Bakışı", *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, S.70, 2007, ss. 239-253.
- ÖZEN Mustafa, *Öğreti ve Uygulama Işığında Ceza Hukuku Genel Hükümler*, 3. bs, Ankara: Adalet Yayınevi, 2019.
- ÖZGENÇ İzzet, *Suç İştirakin Hukuki Esası ve Faillik*, İstanbul: İ.B.B. Hukuk Müşavirliği, 1996.
- ÖZGENÇ İzzet, "Türk Ceza Kanunu Tasarısındaki Suça İştirake İlişkin Hükümlerin Değerlendirilmesi", *Yargıtay Dergisi*, Ocak-Nisan 1999, ss. 70-96.
- ÖZGENÇ İzzet, *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*, Ankara: Seçkin, 2019.

- ÖZKAN Halid, *Ceza Hukukunda Azmettirme*, Ankara: Adalet Yayınevi, 2013.
- ÖZYÜKSEL Özgün, *Türk Ceza Hukukunda Dolaylı Faillik*, Ankara: Seçkin Yayınları, 2021.
- PEÑA Diego-Manuel Luzón, CONLLEDO Miguel Díaz y García, "Objektive positive Tatbestimmung und Tatbestandsverwirklichung als Täterschaftsmerkmale", *Festschrift für Claus Roxin zum 70. Geburtstag*, Berlin: Walter de Gruyter, 2001, ss. 575-608.
- PIOTET Paul, "Systematik der Verbrechenselemente und Teilnahmelehre", *ZStW*, 1957, ss. 14-42.
- PLATE Hartwig, "Zur Strafbarkeit des agent provocateur", *ZStW*, 1972, ss. 294-322.
- POPPE Andreas, *Die Akzessorietät der Teilnahme Eine kritische Analyse der dogmatischen Grundlagen*, Frankfurt am Main: Peter Lang, 2011.
- PUPPE Ingeborg, "Zur Revision der Lehre vom konkreten Vorsatz und der Beachtlichkeit der aberratio ictus", *GA*, 1981, ss. 1-20.
- PUPPE Ingeborg, "Der Objektive Tatbestand der Anstiftung", *GA*, 1984, ss. 101-123.
- PUPPE Ingeborg, "Verwechslung des Opfers durch Angestifteten", *NStZ*, 1991, ss. 123-126.
- REDMANN Michael, *Anstiftung und anstiftungsähnliche Handlungen im StGB unter Berücksichtigung linguistischer Aspekte*, Berlin: Duncker & Humblot, 2014.
- RENGIER Rudolf, *Strafrecht Allgemeiner Teil*, 2. bs., München: C.H. Beck, 2010.
- RENIKOWSKI Joachim, *Restriktiver Täterbegriff und fahrlässige Beteiligung*, Tübingen: Mohr Siebeck, 1997.
- RIEMER Marion Bertschi, *Die Anstiftung gemäss Art. 24 StGB eine Überprüfung der Rechtsprechung des Bundesgerichtes nach den Gesichtspunkten der finalen Verbrechenslehre*, Zürich: Juris-Verlag, 1961.
- ROGALL Klaus, "Die Verschiedenen Formen des Veranlassens fremder Straftaten", *GA*, 1979, ss. 11-26.
- ROGALL Klaus, "Bemerkungen zum Versuch der Beteiligung", *Strafrechtswissenschaft als Analyse und Konstruktion Festschrift für Ingeborg Puppe zum 70. Geburtstag*, Berlin: Duncker & Humblot, 2011, ss. 859-885.
- ROTSCH Thomas, *"Einheitstäterschaft" statt Tatherrschaft*, Tübingen: Mohr Siebeck, 2009.
- ROTSCH Thomas, "Die Rechtsfigur des Täters hinter dem Täter bei der Begehung von Straftaten im Rahmen organisatorischer Machtapparate und ihre Übertragbarkeit auf wirtschaftliche Organisationsstrukturen", *NStZ*, 1998, ss. 491-495.
- ROXIN Claus, "Zur Dogmatik der Teilnahmelehre im Strafrecht", *JZ*, 1966, ss. 293-299.

- ROXIN Claus, "Bemerkungen zum "Täter hinter dem Täter", *Festschrift für Richard Lange zum 70. Geburtstag*, Berlin: De Gruyter, 1976, ss. 173-195.
- ROXIN Claus, "Die Strafbarkeit von Vorstufen der Beteiligung (§ 30 StGB)", *Juristische Arbeitsblätter (JA)*, 1979, ss. 169-175.
- ROXIN Claus, "Rose - Rosahl redivivus", *Festschrift für Günter Spendel zum 70. Geburtstag am 11. Juli 1992*, Walter de Gruyter: Berlin, 1992, ss. 289-301.
- ROXIN Claus, "Zum Strafgrund der Teilnahme", *Beiträge zur Rechtswissenschaft Festschrift für Walter Stree und Johannes Wessels zum 70. Geburtstag*, Heidelberg: C.F. Müller, 1993, ss. 365-382.
- ROXIN Claus, "Zur Bestimmtheit des Teilnehmersvorsatzes", *Straf- und Strafverfahrensrecht, Recht und Verkehr, Recht und Medizin: Festschrift für Hannskarl Salger*, 1995, ss. 129-137.
- ROXIN Claus, *Strafrecht Allgemeiner Teil Band II Besondere Erscheinungsformen der Straftat*, München: C.H. Beck, 2003.
- ROXIN Claus, *Täterschaft und Tatherrschaft*, 9. bs., Berlin: Walter de Gruyter, 2015.
- RUDOLPHI Hans-Joachim, "Ist die Teilnahme an einer Notstandstat i. S. der §§ 52, 53 Abs. 3 und 54 StGB strafbar?", *ZStW*, 1966, ss. 67-99.
- RUDOLPHI Hans-Joachim, "Strafbarkeit der Beteiligung an den Trunkenheitsdelikten im Straßenverkehr", *GA*, 1970, ss. 353-367.
- RUDOLPHI Hans-Joachim, "Inhalt und Funktion des Handlungsunwertes im Rahmen der Personalen Unrechtslehre", *Festschrift für Reinhart Maurach zum 70. Geburtstag*, Heidelberg: C. F. Müller, 1972, ss. 51-73.
- SANCAR Türkan Yalçın, *Çok Failli Suçlar*, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 1998.
- SÁNCHEZ-VERA Javier, *Pflichtdelikt und Beteiligung: Zugleich ein Beitrag zur Einheitlichkeit der Zurechnung bei Tun und Unterlassen*, Berlin: Duncker & Humblot, 1999.
- SATZGER Helmut, "Teilnehmerstrafbarkeit und Doppelvorsatz", *JURA*, 2008, ss. 514-523.
- SAX Walter, "Dogmatische Streifzüge durch den Entwurf des Allgemeinen Teils eines Strafgesetzbuches nach den Beschlüssen der Großen Strafrechtskommission", *ZStW*, 1957, ss. 412-440.
- SAX Walter, "Zur Problematik des Teilnehmerdelikts", *ZStW*, 1978, ss. 927-964.
- SCHAFFSTEIN Friedrich, "Rechtswidrigkeit und Schuld im Aufbau des neuen Strafrechtssystems.", *ZStW*, 1938, ss. 295-336.
- SCHAFFSTEIN Friedrich, "Der Täter hinter dem Täter bei vermeidbarem Verbotsirrtum und verminderter Schuldfähigkeit des Tatmittlers", *Neue Zeitschrift für Strafrecht*, München, 1989, ss. 153-158.
- SCHILD Wolfgang, *Nomos Kommentar Strafgesetzbuch I*, 5. bs, Baden-Baden, 2017.

- SCHLEHOFER Horst, "Der error in persona des Haupttäter - eine aberratio ictus für den Teilnehmer?", *GA*, 1992, ss. 307-318.
- SCHLEHOFER Horst, "Täterschaftliche Fahrlässigkeit", *Strafrecht zwischen System und Telos Festschrift für Rolf Dietrich Herzberg zum siebzigsten Geburtstag am 14. Februar 2008*, Tübingen: Mohr Siebeck, 2008, ss. 355-377.
- SCHLUTTER Gustav, *Zur Dogmengeschichte der Akzessorietat der Teilnahme (unter besonderer Berücksichtigung des neunzehnten Jahrhunderts)*, Breslau-Neukirch: Keip, 1941.
- SCHMIDHÄUSER Eberhard, *Strafrecht Allgemeiner Teil*, 2. bs, Tübingen: Paul Siebeck, 1984.
- SCHMIDHÄUSER Eberhard, "'Tatherrschaft' als Deckname der ganzheitlichen Abgrenzung von Täterschaft und Teilnahme im Strafrecht", *Beiträge zur Rechtswissenschaft Festschrift für Walter Stree und Johannes Wessels zum 70. Geburtstag*, Heidelberg: C.F.Müller, 1993, ss. 343-363.
- SCHÖNEBORN Christian, "Kombiniertes Teilnahme und Einheitstätersystem für das Strafrecht", *ZStW*, 1975, ss. 902-924.
- SCHROEDER Friedrich-Christian, *Der Täter hinter dem Täter: Ein Beitrag zur Lehre von der mittelbaren Täterschaft*, Berlin: Duncker & Humblot, 1965.
- SCHRÖDER Horst, "Grundprobleme des § 49a StGB", *Juristische Schulung (JuS)*, 1967, ss. 289-295.
- SCHULZ Joachim, *Die Bestrafung des Ratgebers*, Berlin: Duncker & Humblot, 1980.
- SCHULZ Joachim, "Anstiftung oder Beihilfe", *JuS*, 1986, ss. 933-942.
- SCHUMANN Heribert, *Strafrechtliches Handlungsunrecht und das Prinzip der Selbstverantwortung der Anderen*, Tübingen: Mohr, 1986.
- SCHÜNEMANN Bernd, *Strafgesetzbuch Leipziger Kommentar*, C.1, 12. bs, Berlin: Walter de Gruyter, 2007.
- SCHÜNEMANN Bernd, "Die Rechtsfigur des „Täters hinter dem Täter“ und das Prinzip der Tatherrschaftsstufen", *Festschrift für Friedrich-Christian Schroeder zum 70. Geburtstag*, Heidelberg: C.F. Müller, 2006, ss. 401-413.
- SCHWERDTFEGER Dirk, *Besondere persönliche Unrechtsmerkmale*, Berlin: Peter Lang, 1992.
- SEELMANN Kurt, "Zur materiell-rechtlichen Problematik des V-Mannes Die Strafbarkeit des Lockspitzels und des Verlockten", *ZStW*, 1983, ss. 797-833.
- SINAR Hasan, "Türk Ceza Hukukunda Dolaylı Faillik", *Ceza Hukuku Dergisi*, C. 6, S. 15, 2011, ss. 59-86.
- SOWADA Cristoph, "Das sog. 'Unmittelbarkeits'- Erfordernis als Zentrales Problem erfolgsqualifizierter Delikte", *JURA*, 1994, ss. 643-652.
- SOYASLAN Doğan, *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, 8. bs, İstanbul: Yetkin Yayınları,

2018.

- SÖZÜER Adem, *Suçta Teşebbüs*, İstanbul: Kazancı Hukuk Yayınları, 1994.
- SPENDEL Günter, "Der Täter hinter dem Täter eine notwendige Rechtsfigur? Zur Lehre von der mittelbaren Täterschaft", *Festschrift für Richard Lange zum 70. Geburtstag*, Berlin: Walter de Gruyter, 1976, ss. 147-171.
- SPENDEL Günter, "Zum Begriff der Täterschaft", *Festschrift für Klaus Lüderssen Zum 70. Geburtstag am 2. Mai 2002*, Baden-Baden: Nomos, 2002, ss. 605-611.
- STEIN Ulrich, *Die Strafrechtliche Beteiligungsformenlehre*, Berlin: Duncker & Humblot, 1988.
- STRATENWERTH Günter, *Strafrecht Allgemeiner Teil I Die Straftat*, 3. bs, Berlin: Carl Heymanns, 1981.
- STRATENWERTH Günter, "Objektsirrtum und Tatbeteiligung", *Festschrift für Jürgen Baumann zum 70. Geburtstag*, Bielefeld: Ernst und Werner Giesecking, 1992, ss. 57-69.
- STRATENWERTH Günter, KUHLEN Lothar, *Strafrecht Allgemeiner Teil Die Straftat*, 6. bs, München: Franz Vahlen, 2011.
- STREE Walter, "Bestimmung eines Tatentschlossenen zur Tatanderung", *Festschrift für Ernst Heinitz Zum 70. Geburtstag*, Berlin: Walter de Gruyter, 1972, ss. 277-293.
- TANER M. Tahir, *Ceza Hukuku Umumi Kısım*, 3. bs, İstanbul: İsmail Akgün Matbaası, 1953.
- TAŞKIN KAPUSUZUĞLU Beril, *Suçta İştirakte Bağlılık Kuralı*, İstanbul: On İki Levha Yayınları, 2017.
- TEZCAN Durmuş, ERDEM Mustafa Ruhan, ÖNOK Murat, *Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku*, 18. bs, Ankara: Seçkin, 2020.
- TOROSLU Nevzat, TOROSLU Haluk, *Ceza Hukuku Genel Kısım*, 24. bs, Ankara: Savaş Yayınevi, 2018.
- TÖNGÜR Ali Rıza, "Yargıtay Kararları Doğrultusunda İştirak Türü Olarak Dolaylı Faillik ve Azmettirme", *Ceza Hukuku Dergisi*, S. 28, 2015, ss. 223-259.
- TRECHSEL Stefan, *Der Strafgrund der Teilnahme*, Bern: Stampfli&CIE, 1967.
- TULAY Muhammed Emre, "Suç Örgütü Liderinin Cezai Sorumluluğuna İlişkin Hukuki Analiz ve Öneriler (TCK m. 220/5)", *TAAD*, S. 38, 2019, ss. 89-106.
- UTHMANN Jörg v., *Der Urheber des Verbrechen Ein Exkurs in das Niemandsland zwischen Täterschaft und Teilnahme*, Dissertation, 1963.
- ÜZÜLMEZ İlhan, "Dolaylı Faillik (TCK m.37/2)", *Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 1, S. 2, 2006, ss. 79-95.
- VOGLER Theo, "Zur Bedeutung des § 28 StGB für die Teilnahme am Unechten

- Unterlassungsdelikat", *Festschrift für Richard Lange zum 70. Geburtstag*, Berlin: Walter de Gruyter, 1976, ss. 265-283.
- VOGLER Theo, "Zur Frage der Ursächlichkeit der Beihilfe für die Haupttat", *Festschrift Für Ernst Heinitz Zum 70. Geburtstag*, Berlin: Walter de Gruyter 1972, ss. 295-316.
- WAGNER Heinz, *Amtsverbrechen*, Berlin: Duncker & Humblot, 1975.
- WARNEKE Nikolai, *Die Bestimmtheit des Beteiligungsvorsatzes*, Berlin: Duncker & Humblot, 2007.
- WEIßER Bettina, *Täterschaft in Europa*, Tübingen: Mohr Siebeck, 2011.
- WEIßER Bettina, *Kausalitäts- und Täterschaftsprobleme bei der strafrechtlichen Würdigung pflichtwidriger Kollegialentscheidungen*, Berlin: Duncker & Humblot, 1996.
- WELZ Markus, *Zum Verhältnis von Anstiftung und Beihilfe Überlegungen insbesondere zur Abgrenzung von Anstiftung und psychischer Beihilfe sowie zur Durchführung einer Wahlfeststellung zwischen den Teilnahmeformen*, Frankfurt am Main: Peter Lang, 2010.
- WELZEL Hans, "Studien zum System des Strafrechts", *ZStW*, 1939, ss. 491-551.
- WELZEL Hans, *Das Deutsche Strafrecht*, 11. bs, Berlin: Walter de Gruyter, 1969.
- WESSELS Johannes, BEULKE Werner, SATZGER Helmut, *Strafrecht Allgemeiner Teil Die Straftat und ihr Aufbau*, 46. bs, Heidelberg: C.F. Müller, 2016.
- WEßLAU Edda, "Der Exzeß des Angestifteten", *ZStW*, 1992, ss. 105-131.
- WIDMAIER Gunter, "Strafrecht: Der mißverständliche Bestechungsversuch", *JuS*, 1970, ss. 241-245.
- WINKELBACH Andreas, *Die Strafbarkeits des Anstifters beim error in persona des Täters*, Hamburg: Dr. Kovac, 2004.
- YILMAZ Zahit, *Türk Ceza Hukukunda İştirakin Bir Türü Olarak Dolaylı Faillik* (Doktora Tezi), Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Hukuk Ana Bilim Dalı Kamu Hukuku Bilim Dalı, İstanbul, 2018.
- YURTCAN Erdener, "Yargıtay Kararları Işığında Türk Ceza Kanunu Genel Hükümler", *C.2, Türkiye Barolar Birliği*, 2015.
- ZAFER Hamide, *Ceza Hukuku Genel Hükümler TCK m. 1-75*, 7. bs, İstanbul: Beta, 2019.
- ZIESCHANG Frank, "Gibt es den Täter hinter dem Täter?", *Festschrift für Harro Otto zum 70. Geburtstag am 1. April 2007*, Berlin: Carl Heymanns, 2007, ss. 505-524.
- ZIMMERL Leopold, "Grundsatzliches zur Teilnahmelehre", *ZStW*, 1929, ss. 39-54.

Mustafa ARSLANTÜRK
İstinaf Savcısı

İSTİNAF BAKIŞIYLA
HIRSIZLIK SUÇLARI

UYGULAMA ÖRNEKLİ - AÇIKLAMALI
İÇTİHATLI - NOTLU - GEREKÇELİ

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

İstinaf Bakışıyla Hırsızlık Suçları
Mustafa Arslantürk

Hukuk Yayınları Dizisi – 3137

Birinci Baskı : Mayıs, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8153 – 18 – 7

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com
 : adalety@adaletyayinevi.com

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : facebook.com/adaletyayinevi
 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Meteksan Matbaacılık ve Teknik Sanayi Ticaret A.Ş
Beytepe Köyü Yolu No:3
06800 Çankaya/Ankara
Sertifika No: 46519

YARARLANILAN KAYNAKLAR

A. BASILI ESERLER- KARARLAR VE DOSYALAR:

ARSLANTÜRK, Mustafa Etkin Pişmanlık Vazgeçme Cezasızlık, Seçkin Yayıncılık San. Ve Tic. A.Ş. Ankara 2018.

ARSLANTÜRK, Mustafa İcrasından İnfazına Bütün Yönleriyle Yağma Suçu, 3. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara-2021

Yargıtay Ceza Genel Kurulu kararları; UYAP (Ulusal Yargı Ağı Projesi) Portalı üzerinden alınmıştır.

Ayrıca: <http://www.yargitay.gov.tr/>

Yargıtay Ceza Daireleri kararları; UYAP (Ulusal Yargı Ağı Projesi) Portalı üzerinden alınmıştır.

Ayrıca: <http://www.yargitay.gov.tr/>

Kayseri 1. Ağır Ceza Mahkemesi'nin dosyaları (2007-2014 yılları arasındaki süreçte kararlarına mütalaa ile iştirak edilen hükümler ve Yargıtay aşamasındaki temyiz ve kesinleşme seyri ve sonucuna dair onamalı ya da bozmalı Mahkeme dosyaları) Uygulamaları ... (yayımlanmamıştır).

Konya Bölge Adliye Mahkemesi'nin dosyaları (2018-2019 yılları arasındaki süreçte incelenen, itiraz ve istinaf sonucunda iade, itiraz, CMK 308/A itirazları, görevsizlik, yetkisizlik, esastan red ya da bozmalı Mahkeme dosyaları) Uygulamaları... (yayımlanmamıştır).

Kayseri Bölge Adliye Mahkemesi'nin dosyaları (2019-2022 yılları arasındaki süreçte incelenen, itiraz ve istinaf sonucunda iade, itiraz, CMK 308/A itirazları, görevsizlik, yetkisizlik, esastan red ya da bozmalı Mahkeme dosyaları) Uygulamaları ... (yayımlanmamıştır).

B. NOT VE DÖKÜMANLAR:

ARSLANTÜRK, Mustafa (Cumhuriyet Savcısı); “Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu’nun; düzenlediği Hukuki Müzakere Toplantıları (HMT) Özel Notları”

(HMT- 2013 Bahar Afyonkarahisar, Ceza Hukuku; sorun-soru ve cevaplara dair raporlama sürecindeki özel müzakere notları (30 Mayıs-02 Haziran 2013 - Afyonkarahisar)

ARSLANTÜRK Mustafa; Yeni Türk Ceza Adalet Sistemi Eğiticilerin Eğitimi (TCK-CMK) Seminerleri Özel Notları” (03/01/2005-09/01/2005;Ankara) Resmi Seminer Programları kapsamındaki; Sayın Prof. Dr. Ahmet Gökçen’in; Sayın Prof. Dr. İzzet Özgenç’in; Sayın Prof. Dr. Adem Sözüer’in, Sayın Prof. Dr. Bahri Öztürk’ün, Sayın Emekli Yargıtay Üyesi İsmail Malkoç’un; Sayın Yargıtay Üyesi Keskin Kaylan’ın; Sayın Prof. Dr. Hakan Hakeri’nin ve diğer hocalarımızın sunum ve anlatımlarından dinlenerek kendisince notlanıp derlenmiştir.

TBMM, Türkiye Büyük Millet Meclisi Adalet Komisyonu Raporları (664 Sıra Sayılı Türk Ceza Kanunu Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/593)

C. WEB SİTELERİ:

<http://www.mevzuat.adalet.gov.tr>

<http://www.uyap.gov.tr>.

<http://www.icisleri.gov.tr>.

<http://www.resmigazete.gov.tr>.

D. MEVZUAT VE İÇTİHAT PROGRAMLARI:

UYAP Mevzuat Programı

Dr. Savaş TURAN

**THE EU's MEMBERSHIP
CONDITIONALITY AND
ITS LEGAL IMPLICATIONS
ON MINORITY RIGHTS IN
TURKEY**

**ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022**

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

The EU's Membership Conditionality and Its Legal Implications on Minority Rights in Turkey

Savaş Turan

Hukuk Yayınları Dizisi – 3136

Birinci Baskı : Mayıs, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8153 – 19 – 4

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara

Tel : (0312) 231 17 00

Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C

(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul

Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Meteksan Matbaacılık ve Teknik Sanayi Ticaret A.Ş.

Beytepe Köyü Yolu No:3

06800 Çankaya/Ankara

Sertifika No: 46519

BIBLIOGRAPHY

Books and Articles

- Abdul Rahman Ghassemlou, 'Kurdistan in Iran', in Gerard Chaliand (ed.), *People without a Country: the Kurds and Kurdistan*, (London: Zed Press 1980)
- Aernout Nieuwenhuis, 'The Concept of Pluralism in the Case-Law of the European Court of Human Rights', (2007) 3(3) *European Constitutional Law Review*, 367-384
- Ahmet İcduydu and Ali B. Soner, 'Turkish Minority Regime: Between Difference and Equality', (2006) 42(3) *Middle Eastern Studies*, 447-68
- Amichai Magen, 'Transformative Engagement Through Law: The Acquis Communautaire as an Instrument of EU External Influence', (2007), 9(3) *European Journal of Law Reform*, 361-392
- Andreas Wimmer, 'Elementary Strategies of Ethnic Boundary Making' (2008) 31(6) *Ethnic and Racial Studies*, 1025-1055
- Andrew Mango, 'Ataturk and the Kurds', in *Seventy-Five Years of the Turkish Republic*, (1999) 35(4) *Middle Eastern Studies*, 1-25
- Anne-Marie Edde, 'Saladin' (Harvard University Press 2011)
- Anneleen Van Bossuyt, 'Fit for Purpose or Faulty Design? Analysis of the Jurisprudence of the European Court of Human Rights and the European Court of Justice on the Legal Protection of Minorities' (2007) 1 *JEMIE*, 1-20
- Antoaneta L. Dimitrova, 'Enlargement driven change and post-communist transformations: A new perspective', in: Dimitrova A.L. (ed.) *Driven to Change, The European Union's Enlargement Viewed from the East*, (Manchester: Manchester University Press, 2004)
- Arndt Kunnecke 'The Turkish Concept of Minorities—An Irremovable Obstacle for Joining the EU', (2013) 2 *European Scientific Journal*, 77-88
- Athanasia Spiliopoulou Åkermark, 'Justifications of Minority Protection in International Law' (London: KLI, 1996)
- Ayhan Aktar, *Capital Tax and Turkification Policies*, (İstanbul: İletişim Yayınları, 2004)
- Baskın Oran, 'Lausanne Treaty's 'Protection of Minorities' Section Revisited', (1994) 49(3/4) *Siyasal Bilimler Fakültesi Dergisi*, 283-301
- Baskın Oran, 'Küreselleşme ve Azınlıklar [Globalization and Minorities]' (İmaj Yayıncılık, 2000)

- Baskın Oran, 'Minority Legislation in Turkey', (2003) 19(117) *Toplumsal Tarih Dergisi*, 74-79
- Baskın Oran, 'National Sovereignty Concept : Turkey and Its Internal Minorities', (2003) No.36 *Cahiers d'Etudes sur la Mediterranee Orientale et le Monde Turco-Iranien (CEMOTI)*, 33-62
- Baskın Oran, *Minorities in Turkey: Concepts, Lausanne, National Legal Framework, Jurisprudence, Implementation*, (İstanbul: İletişim Yayınları, 2004)
- Baskın Oran, 'Minority Concept and Rights in Turkey: The Lausanne Peace Treaty and Current Issues', in Zehra F. Kabasakal Arat (ed.), *Human Rights in Turkey*, (Philadelphia: University of Pennsylvania Press 2007) 35-52
- Bruno De Witte, 'Politics Versus Law in the EU's Approach to Ethnic Minorities', (2000) No.2000/4 *EUI Working Papers*, European University Institute, Robert Schuman Centre for Advanced Studies (RSC)
- Bruno de Witte, 'The Constitutional Resources for an EU Minority Protection Policy', in G Toggenburg (ed.), *Minority Protection and the enlarged European Union: the way forward*, (OSI/LGI, Budapest 2004)
- Bülent Algan, 'The Brand-New Version of Article 301 of Turkish Penal Code and the Future of Freedom of Expression Case in Turkey' (2008) 9(12) *German Law Review*, 2237-2252
- Bülent Algan, 'Dissolution of Political Parties by the Constitutional Court in Turkey: An Everlasting Conflict Between the Court and the Parliament?' (2011) 60/4 *AUHFD*, Ankara University
- Bülent Tanör, 'Osmanlı-Türk Anayasal Gelişmeleri [Ottoman-Turkish Constitutional Developments]' (İstanbul: YKY 2002)
- Catharine Pierse, 'Cultural and Language Rights of the Kurds: A Study of the Treatment of Minorities Under International Law in Turkey, Iraq, Iran and Syria in Light of International Human Rights Standards' (London: Medico International/Kurdish Human Rights Project, 1997)
- Cecil John Edmonds, 'Kurdish Nationalism' (1971) 6(1) *Journal of Contemporary History*, 87-107
- Celalettin Kartal, 'Der Rechtsstatus der Kurden im Osmanischen Reich und in der modernen Türkei: der Kurdenkonflikt, seine Entstehung und volkerrechtliche Losung' (Hamburg: Kovac Publication 2002)
- Cesare Pinelli, 'Protecting the Fundamentals: Article 7 of the Treaty of Europe and Beyond', (2012) 7 *Foundation for European Progressive Studies*, 10
- Chris Rumford, 'Turkey's European Union Candidature and the Issue of Democratic Reform' (2002) *Journal of İstanbul Kültür University*, 35-46

- Christian Rumpf, 'Die rechtliche Stellung der Minderheiten in der Türkei', Jochen Abraham Frowein, Rainer Hofmann and Stefan Oeter (ed.), *Das Minderheitenrecht europäischer Staaten*, (1993) Teil 1, Spring Verlag, Berlin/New York
- Christophe Hillion, 'Enlargement of the European Union – The Discrepancy Between Membership Obligations and Accession Conditions as Regards the Protection of Minorities', (2003) 27(2) *Fordham International Law Journal*, 715-740
- Christophe Hillion, 'The Copenhagen Criteria and Their Progeny', in C. Hillion, (ed.), *EU Enlargement: A Legal Approach*, (Oxford: Hart Publishing, 2004)
- Christophe Hillion, 'The Framework Convention for the Protection of National Minorities and the European Union', Report presented at the Conference on Enhancing the Impact of the Framework Convention, 9-10 October 2008, Strasbourg, vol.2
- Christopher Preston, 'Enlargement and Integration in the European Union', (London/New York: Routledge 1997)
- Clare Ovey & Robin White, 'The European Convention on Human Rights' (OUP 2006)
- Claudio M. Radaelli, 'The Europeanization of Public Policy', in K. Featherstone, and C. Radaelli [ed.], *The Politics of Europeanization*, (OUP, 2003)
- Craig A. Lockard, 'Societies, Networks, and Transitions: A Global History: Volume 1: To 1500' (Boston: Houghton Mifflin, 2008)
- David McDowall, 'The Kurds' (1985) 23 *Minority Rights Group Report*.
- David McDowall, *A Modern History of the Kurds* (London: New York, I.B. Tauris Publishing 2003)
- David M. Wood and Birol A. Yeşilada, 'The Emerging European Union', (3rd ed., New York: Pearson Longman 2004)
- David Romano, *The Kurdish Nationalist Movement: Opportunity, Mobilization and Identity*, (Cambridge: Cambridge University Press, 2006)
- Denise Natali, 'the Kurds and the State: Evolving National Identity in Iraq, Turkey and Iran' (Syracuse U.P., 2005)
- Derya Bayır, 'Minorities and Nationalism in Turkish Law', (Routledge: London and New York, 2013)
- Derya Bayır, 'Representation of the Kurds by the Turkish Judiciary' (2013) 35 *Human Rights Quarterly*
- Dicle Koğacıoğlu, 'Dissolution of Political Parties by the Constitutional Court in Turkey: Judicial Delamination of the Political Domain' (2003) 18/1 *International Sociology*
- Dilek Kurban, 'A Quest for Equality: Minorities in Turkey', *MRG* 2007

- Dilek Kurban, 'Protecting Marginalised Individuals and Minorities in the ECtHR: Litigation and Jurisprudence in Turkey', in Dia Anagnostou and Evangelia Psychogiopoulou (ed.), *The European Court of Human Rights and the Rights of Marginalised Individuals and Minorities in National Context*, (Leiden: Martin Nijhoff Publishers 2010)
- Dilek Kurban, 'Europe as an Agent of Change: The Role of the European Court of Human Rights and the EU in Turkey's Kurdish Policies' (2014) RP9, SWP Research Paper Series, GIISA
- Dilek Kurban, 'Confronting Equality: The Need for Constitutional Protection of Minorities on Turkey's Path to the European Union' (2015) vol.35 *Columbia Human Rights Law*
- Dimitry Kochenov, 'Behind the Copenhagen Façade: The meaning and structure of the Copenhagen political criterion of democracy and the rule of law', (2004) 8 *European Integration Online Papers*
- Dimitry Kochenov, 'The Internal Aspects of Good Neighbourliness in the EU', in Dimitry Kochenov and Elena Basheska (ed.), *Good Neighbourliness in the European Legal Context*, (Leiden/Boston: Brill/Nijhoff 2015) 57-78
- Dina Vedernikova, 'The European Court's treatment of ethnic or national discrimination', (2006) 5 *EHRAC Bulletin* (Summer)
- Doğu Ergil, 'The Kurdish Question in Turkey' (2000) 11(3) *Journal of Democracy*, 122-135
- Edel Hughes, 'The EU Accession Process: Ensuring the Protection of Turkey's Minorities?' (2010) 17 *IJMGR*, 561-577
- Eline De Ridder and Dimitry Kochenov, 'Democratic Conditionality in Eastern Enlargement: Ambitious Window Dressing', (2011) 16 *European Foreign Affairs Review*
- Elizabeth Craig, 'The Framework Convention for the Protection of National Minorities and the Development of a Generic Approach to the Protection of Minority Rights in Europe', (2010) 17 *IJMGR*, 307-325
- Emiliano Alessandri, 'Turkey's future reforms and the European Union' (Spring 2012) 10(1) *TPQ*
- Ercüment Kuran, 'Türkiye'nin Batılılaşması ve Milli Meseleler [The Westernization of Turkey and the National Questions]' (Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları 1997)
- Ergün Özbudun, '1921 Anayasası [The 1921 Constitution]' (Ankara: AKDİTYK, Atatürk Araştırma Merkezi 1992)
- Ergün Özbudun, 'Constitutional Law', in Tuğrul Ansay and Don Wallace Jr. (ed.), *Introduction to Turkish Law*, (2005) The Hague: KLI, 19-46

- Ergun Özbudun, 'Party Prohibition Cases: Different Approaches by the Turkish Constitutional Court and the European Court of Human Rights' (2010) 17(1) *Democratization*, 125-142
- F H Erdem, 'The Prohibition of Political Parties in the Decisions of the Turkish Constitutional Court and the European Court of Human Rights' ['Türk Anayasa Mahkemesi ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararlarında Siyasal Partilerin Kapatılması'] (2004) 4 *Hukuk ve Adalet Journal*
- Fernand de Varennes, 'Article 10', in Marc Weller (eds.) *The Rights of Minorities: A Commentary on the European Framework Convention for the Protection of National Minorities* (OUP 2006)
- Fernand de Varennes, 'Language Rights Standards in Europe: The Impact of the Council of Europe's Human Rights and Treaty Obligations', in Susanna Pertot, Tom M.S. Priestly & Colin H. Williams (ed.), *Rights, Promotion and Integration Issues for Minority Languages in Europe*, (Palgrave Macmillan 2009)
- Feyzi Baban, 'Türkiye Cumhuriyeti'nin Kuruluşunda Vatandaşlık ve Kamusal Kimlikler' [Citizenship and Public Identity during the establishment of Republic of Turkey], in Fuat Keyman (ed.) *Aydınlanma, Türkiye ve Vatandaşlık* [Enlightenment, Turkey and Citizenship], (2008) İstanbul: Osmanlı Bankası Arşiv ve Araştırma Merkezi
- Francesco Capotorti, 'Study of the Rights of Person Belonging to Ethnic, Religious and Linguistic Minorities', (1977) UN Doc. E/CN.4/Sub.2/384 and Add.1-6 (Republished by the UN Centre for Human Rights, New York, 1991)
- Francesco Gabrieli, 'Arab Historians of the Crusaders' (University of California Press 1984)
- Frank Hoffmeister, 'Changing Requirements for Accession', in A. Ott and K. Inglis, (eds.), *Handbook on European Enlargement, A Commentary on the Enlargement Process*, (The Hague: T.M.C. Asser 2002)
- Frank Steketee, 'The Framework Convention: A Piece of Art or a Tool for Action?' (2001) 8 *IJMG* 1-15
- Gabriel N. Toggenburg, 'A Remaining Share or a New Part? The Union's Role vis-à-vis Minorities after the Enlargement Decade', (2006) 2006/15 *EUI Working Paper*
- Gabriel N. Toggenburg, 'The Lisbon Treaty: a rich cocktail served in an only half-full glass', (2012) 5(2) *EJM*, 78-87
- Gaetano Pentassuglia, 'The EU and the Protection of Minorities: The Case of Eastern Europe', (2001) 12(1) *EJIL*
- Gaetano Pentassuglia, *Minorities in International Law: An Introductory Study* (Strasbourg: CoE Publishing 2002)

- Gaetano Pentassuglia, 'Inside and Outside the European Convention: The Case of Minorities Compared', (2006) 6 *Baltic Yearbook of International Law*, 263-291
- Gaetano Pentassuglia, 'Minority Groups and Judicial Discourse in International Law: A Comparative Perspective', (Leiden: Martinus Nijhoff Publishers 2009)
- Gaetano Pentassuglia, 'The Strasbourg Court and Minority Groups: Shooting in the Dark or a New Interpretative Ethos?', (2012) 19 *International Journal on Minority Group Rights*, 1-23
- Gaetano Pentassuglia, 'Protecting Minority Groups through Human Rights Courts: The Interpretive Role of European and Inter-American Jurisprudence', in Anna Filipa Vrdolak (ed.) *The Cultural Dimension of Human Rights* (OUP 2013) 73-116
- Geoff Gilbert, 'The Legal Protection Accorded to Minority Groups in Europe', (1992) 23 *Neth. YB. Intl*, 67-104
- Geoff Gilbert, 'The Council of Europe and Minority Rights', (1996) 18 *HRQ* 160-189
- Geoff Gilbert, 'Minority Rights under the Council of Europe', in P. Cumber and S. Wheatley (ed.), *Minority Rights in the New Europe*, (The Hague: Martinus Nijhoff 1999)
- Geoff Gilbert, 'Article 5', in Marc Weller (eds.) *The Rights of Minorities: A Commentary on the European Framework Convention for the Protection of National Minorities* (OUP 2006) 153-176
- Geoff L. Simons, 'Iraq: From Summer to Saddam' (2nd ed., St. Martin's Press 1994)
- Gerard Chaliand, 'The Kurdish Tragedy' (Zed Books 1994)
- Grainne de Burca, 'Beyond the Charter: How Enlargement Has Enlarged the Human Rights Policy of the European Union', (2004) 27 *Fordham International Law Journal*, 679-714
- Gudmundur Alfredsson & Alfred de Zayas, 'Minority Rights: Protection by the United Nations', (1993) 14 *HRLJ*, 1-9
- Gudmundur Alfredsson, 'A Frame, An Incomplete Painting: Comparison of the Framework Convention for the Protection of National Minorities with International Standards and Monitoring Procedures', (2000) 7(4) *IJMGR*, 291-304
- Gulara Guliyeva, 'Joining Forces or Reinventing the Wheel? The EU and the Protection of National Minorities', (2010) 17 *IJMGR* (Special Issue), 287-305
- Güneş Murat Tezcür, 'Kurdish Nationalism and Identity in Turkey: A Conceptual Reinterpretation' (2009) 10 *EJTS* [Online]

- Gwendolyn Sasse, 'EU Conditionality and Minority Rights: Translating the Copenhagen Criterion into Policy', (2005) 2005/16 EUI RSCAS Working Paper
- Gwendolyn Sasse, 'National Minorities and EU Enlargement: External or Domestic Incentives for Accommodation?', in J. McGarry and M. Keating (ed.), *European Integration and the Nationalities Question*, (New York: Taylor and Francis, 2006)
- Hakan Kolçak, 'A More but Not Fully Constructed Arena: A Critical Analysis of the AKP's Policy Towards Kurdish Ethno-Cultural Rights (2002-2014)' (2015) *The Age of Human Rights Journal*, 63-97
- Hamit Bozarslan, 'Kurdish Nationalism in Turkey: From Tacit Contract to Rebellion (1919-1925)', in Abbas Vali (ed.), *Essays on the Origins of Kurdish Nationalists*, (Costa Mesa, CA: Mazda Publishers 2003) 163-190
- Hanna H. Wei, *A Dialogical Concept of Minority Rights*, (Leiden/Boston: Brill/Nijhoff 2016)
- Hans-Joachim Heintze, 'Section I: Article 1', in Marc Weller (ed.) *The Rights of Minorities: A Commentary on the European Framework Convention for the Protection of National Minorities* (OUP 2005) 77-96
- Hans-Joachim Heintze, 'Collective Rights in the Context of EU Accession', in Marc Weller, Denika Blacklock and Katherine Nobbs (ed.) *The Protection of Minorities in the Wider Europe* (Palgrave Macmillan Publication 2008) 42-53
- Heather Grabbe, 'How Does Europeanisation Affect CEEC Governance? Conditionality, Diffusion and Diversity', (2001) 8(6) *JEPC*, 1013-1031
- Heather Grabbe, 'European Union Conditionality and the Acquis Communautaire', (2002) 23(3) *IPSR*, 249-268
- Heather Grabbe, 'The EU's Transformative Power: Europeanization through Conditionality in Central and Eastern Europe', (Basingstoke: Palgrave Macmillan, 2006)
- Heather Grabbe, 'Six Lessons of Enlargement Ten Years On: The EU's Transformative Power in Retrospect and Prospect', (2014) 52(S1) *JCMS* 40-56
- Heinrich Klebes, 'The Council of Europe's Framework Convention for the Protection of National Minorities', (1995) 16 *HRLJ*, 92-98
- Heinz Kramer, *The Turkey-EU Customs Union: economic integration amid political turmoil* (1996) 1 *Mediterranean Politics*
- Heinz Kramer, 'A Changing Turkey: The Challenge to Europe and the United States' (Brookings Institution Press, 2001)
- Istvan Pogany, 'Bilateralism versus Regionalism in the Resolution of Minorities Problems in Central and Eastern Europe and in the Post-Soviet States', in Peter Cumber and Steven Wheatley (eds.) *Minority Rights in the New Europe* (The Hague/London/Boston: Martinus Nijhoff 1999) 105-128

- James Hughes & Gwendolyn Sasse, 'Monitoring the Monitors: EU Enlargement Conditionality and Minority Protection in the CEEC's', (2003) 1 JEMIE 1-35
- James Hughes, Gwendolyn Sasse, and Claire Gordon, 'Conditionality and Compliance in the EU's Eastward Enlargement: Regional Policy and the Reform of Sub-National Government', (2004) 42(3) JCMS 523-551
- Jan Helgesen, 'Protecting Minorities in the Conference on Security and Cooperation in Europe (CSCE) Process', in A. Rosas and J. Helgesen (eds.), *The Strength of Diversity: Human rights and Pluralist Democracy* (London: Martin Nijhoff Publishers 1992)
- Javaid Rehman, *The Weakness in the International Protection of Minority Rights*, (The Hague: KLI 2000)
- Jean Allain, 'International Law in the Middle East: Closer to Power than Justice' (Ashgate 2005)
- Jean-Paul Schreuder, 'Minority Protection within the Concept of Self-Determination' (1995) 8 LJIL, 53-80
- Jelena Pejic, *Minority Rights in International Law* (1997) 19(3) Human Rights Quarterly, 666-685
- John Man 'Saladin: Life, Legend, Legacy' (Bantam Press 2015)
- John P. Humphrey, 'Human Rights & the United Nations: A great adventure', (Transnational Publishers Inc., New York 1984)
- Karen E. Smith, 'The Evolution and Application of EU Membership Conditionality', in M. Cremona (ed.), *The Enlargement of the European Union*, (OUP 2003), 105-140
- Kemal Gözler, 'The Concept of Nation as an Element of State' [Devletin bir Unsuru Olarak Millet Kavramı] (2001) No.64, *Türkiye Günlüğü*, 108-123
- Kemal Kirişçi and Gareth M. Windrow, *The Kurdish Question and Turkey: An Example of a Trans-state Ethnic Conflict*, (London: Frank Cass, 1997)
- Kemal Kirişçi, 'The Kurdish Issue in Turkey: Limits of European Union Reform', (2011) 16(2) *South European Society and Politics*, 335-349
- Kerim Yıldız, 'The Kurds in Turkey: EU Accession and Human Rights' (London: Pluto Press 2005)
- Kerim Yıldız & Mark Muller, *The European Union and Turkish Accession: Human Rights and the Kurds* (Pluto Press 2008)
- Kinga Gál, 'The Council of European Framework Convention for the Protection of National Minorities and its Impact on Central and Eastern Europe' (2000) 1 JEMIE (Winter) 1-17

- Kristin Henrard, 'Charting the Gradual Emergence of a More Robust Level of Minority Protection: Minority Specific Instruments and the European Union' (2004) 22(4) *Netherlands Quarterly of Human Rights*, 559-584
- Kristin Henrard, 'Case Law of the European Court on Human Rights Concerning Ethnic, Religious and Linguistic Minorities during 2014: About Differential Margins of Appreciation and the Role of the Prohibition of Discrimination' (*European Yearbook of Minority Issues Online*, Leiden: Koninklijke Brill NV 2016) 248-282
- Latif Taş, 'The myth of the Ottoman millet system: Its treatment of Kurds and a discussion of territorial and non-territorial autonomy' (2014) 21(4) *IJMGR*, 497-526
- Lokman I. Meho, 'The Kurds and Kurdistan: A General Background', in L.I. Meho and K.L. Maglaughlin (ed.), *Kurdish Culture and Society: An Annotated Bibliography* (Greenwood Press 2001) 3-25
- Mala Tabory, 'Minorities in the CSCE Context', in Y. Dinstein and M. Tabory (eds.), *The Protection of Minorities and Human Rights* (The Hague: Kluwer Academic Publishers 1992)
- Malcolm N. Shaw, 'The Definition of Minorities in International Law', (1991) 20 *Israel Yearbook on Human Rights*, 13-44
- Manfred Nowak, 'The Evolution of Minority Rights in International Law, Comments', in C. Brolmann, R. Lefeber and M. Zieck (eds.), *People and Minorities in International Law*, (The Hague: Kluwer Academic Publishers 1993)
- Manfred Nowak, 'U.N. Covenant on Civil and Political Rights: CCPR Commentary', (N.P. Engel 1993)
- Manfred Nowak, 'UN Covenant on Civil and Political Rights: CCPR Commentary' (N.P. Engel, 2nd Edition, 2005)
- Marc Bossuyt, 'Guide to the *Travaux Préparatoires* of the International Covenant on Civil and Political Rights' (Martinus Nijhoff Publishers 1987)
- Marc Weller, 'Creating the Conditions Necessary for the Effective Participation of Persons Belonging to National Minorities: A critical evaluation for the first results of the monitoring of the Framework Convention for the Protection of National Minorities 1998-2002' (2003) Paper submitted to the CoE's Conference, 5th Anniversary of the FCNM
- Martin van Bruinessen, 'Genocide in Kurdistan? The Suppression of the Dersim Rebellion in Turkey (1937-38) and the Chemical War Against the Iraqi Kurds (1988)', in George J. Andreopoulos (ed.), *Conceptual and historical dimensions of genocide*, (University of Pennsylvania Press 1994) 141-170

- Mehmet Bayrak, 'Kürdoloji Belegeleri [Kurdology Documents]' (Ankara: Özge Yayınları 1994)
- Mehrdad Izady, 'The Kurds: A Concise Handbook' (London: Taylor & Francis 1992)
- Mesut Yeğen, 'Citizenship and Ethnicity in Turkey', (2004) 40(6) Middle Eastern Studies, 51-66
- Metin Heper, 'The Ottoman Legacy and Turkish Politics', (2000) 54(1) Journal of International Affairs, 63-82
- Metin Heper, 'The State and Kurds in Turkey' (New York: Palgrave Macmillan, 2007)
- Nader Entessar, 'Kurdish Ethno-nationalism' (Lynne Rienner Publishing 1992)
- Nathan Lerner, 'The Evolution of Minority Rights in International Law', in C. Brolman, R. Lefeber and M. Zieck (eds.), *People and Minorities in International Law*, (The Hague: Kluwer Academic Publishers 1993)
- Necmi Yüzbaşıoğlu, 'The Electoral Systems Employed in Turkey and the Electoral System according to Constitutional Court's Case-Law' [Türkiye'de Uglunan Seçim Sistemleri ve Bunlara İlişkin Anayasa Kararlarına Göre Nasıl Bir Seçim Sistemi] (1996) IHFM, C.LV
- Nurettin Gülmez, 'T.B.M.M. zabıtlarından Doğu ve Güney Doğu meselesi [East and South-Eastern issue from the perspective of the National Assembly's minutes]', (Hamle Yayın-Dağıtım, 1992)
- Oddny Mjöll Arnardóttir, 'Vulnerability under Article 14 of the European Convention on Human Rights: Innovation or Business as Usual' (2017) 4 Oslo Law Review, 150-171
- Oktay Uygun, 'Üniter ve Federal Devlet Açısından Egemenliğin Bölünmezliği İlkesi (Indivisibility of Sovereignty Regarding the Unitary and Federal State)' (İstanbul Üniversitesi Yayını 1999)
- Özlem Eraydın Virtanen, 'Recent Changes in Turkey's Language Legislation' (2003) CIMEN, Barcelona
- Pal Dunay, 'Nationalism and Ethnic Conflicts in Eastern Europe: Imposed, Induced or Simply Re-emerged', in Istvan Pogany (ed.) *Human Rights in Eastern Europe* (Aldershot: Edward Elgar 1995)
- Patrick Thornberry, 'International Law and the Rights of Minorities' (Oxford: Clarendon Press 1991)
- Patrick Thornberry, 'The UN Declaration on the Rights of Persons Belonging to National or Ethnic, Religious and Linguistic Minorities: Background, Analysis, Observations and an Update', in Alan Philips and Allan Rosas, (eds.), *Universal Minority Rights*, (Abo Akademi University Institute for Human Rights, Turku/Abo and London 1995) 13-76

- Patrick Thornberry, 'Minority Rights', in Academy of European Law (ed.), (1997) *Collected Courses of the Academy of European Law*, VI/2 Kluwer Law International, 307-390
- Patrick Thornberry, *An Unfinished Story of Minority Rights*, in A.M. Biro and P. Kovacs (eds.) *Diversity in Action*, (Budapest: LGI/OSI 2001) 47-73
- Patrick Thornberry, 'Minority Rights: Retrospect and Prospect', in Maria Vassiliou and Harry J. Psomiades (ed.) *Human Rights in the 21st Century: Proceedings of the 1st Annual Rights Education Program for Southern Europe* (Athens: Komotini, Sakkoulas, 2001) 163-195
- Patrick Thornberry, 'Article 12', in Marc Weller (eds.), *The Rights of Minorities: A Commentary on the European Framework Convention for the Protection of National Minorities* (OUP 2006)
- Paul Craig, *The Lisbon Treaty: Law, Politics, and Treaty Reform*, (OUP 2010)
- Paul White, *The PKK: Coming Down from the Mountains*, (London: Zed Books 2015)
- Rachel Guglielmo, 'Human Rights in the Accession Process: Roma and Muslims in an Enlarged EU', in Gabriel N. Toggenburg (ed.), *Minority Protection and the Enlarged Union: The Way Forward* (Budapest: OSI/LGI, 2004) 37-58
- Rachael C. Smith, 'Article 22: Cultural, Religious and Linguistic Diversity', in Steve Peers, Tamara Hervey, Jeff Kenner, and Angela Ward, (ed.), *The EU Charter of Fundamental Rights: A Commentary*, (Hart Publishing 2014) 605-630
- Raffaella A. Del Sarto, et al., 'Benchmarking Democratic Development in the Euro-Mediterranean Area: Conceptualising Ends, Means, and Strategies', (2007) EuroMeSCo Annual Report 2006
- Rainer Hofmann, 'Protecting Rights of National Minorities in Europe: First Experience with the Council of Europe Framework Convention for the Protection of National Minorities', (2001) 44 GYIL 238-270
- Rainer Hofmann and Erik Friberg, 'The Enlarged EU and the Council of Europe: Transfer of Standards and the Quest for Future Cooperation in Minority Protection' (OSI 2004) 125-148
- Rainer Hofmann, *The Framework Convention for the Protection of National Minorities: An Introduction*, in M. Weller (ed.), *The Rights of Minorities: A Commentary on the Framework Convention on the Protection of National Minorities* (OUP 2006) 1-25
- Rianne M. Letschert, *The Impact of Minority Rights Mechanisms* (The Hague: T.M.C. Asser 2005)
- Rıza Nur, *Lozan Hatıraları [Lausanne Memoirs]* (5th ed., İstanbul: Boğaziçi Yayınları, 1999)

- Robert Dunbar, 'Minority Language Rights in International Law' (2001) 50(1) ICLQ, 90-121
- Robert G. Hoyland, 'In God's Path: The Arab Conquests and the Creation of an Islamic Empire' (OUP 2014)
- Robert Olson and William F. Tucker, 'The Sheikh Sait Rebellion in Turkey [1925]: A Study in the Consolidation of a Developed Uninstitutionalized Nationalism and the Rise of Incipient [Kurdish] Nationalism' (1978) 18(3/4) *Die Welt des Islams*, New Series, 195-211)
- Robert Olson and Horace Rumbold, 'The Koçgiri Kurdish Rebellion in 1921 and the Draft Law for a Proposed Autonomy of Kurdistan', (1989) Anno 8 (69), Nr. 1/6 *Nuova Serie*, Rome: Oriente Moderno, 41-56
- Robert Olson, 'The Kurdish Rebellions of Sheikh Said [1925], Mt. Ararat [1930], and Dersim [1937-8]: Their Impact on the Development of the Turkish Air Force and on Kurdish and Turkish Nationalism' (2000) 40(1) *Die Welt des Islams*, New Series, 67-94)
- Rory O'Connell, 'Cinderella comes to the Ball: Article 14 and the right to non-discrimination in the ECHR', (2009) 29(2) *The Journal of the Society of Legal Scholars*, 211-229
- Seha L. Meray, 'Lozan Barış Konferansı: Tutanaklar-Belgeler [The Lausanne Peace Conference: Records and Documents]' (1969) 1-2 Ankara: Siyasi Bilgiler Fakültesi Yayınları
- Selin Esen, 'How Influential are the Standards of the ECtHR on the Turkish Constitutional System in Banning Political Parties?' (2012) 9(2) *Ankara Law Review*, 143
- Senem Aslan, 'Incoherent State: The Controversy over Kurdish Naming in Turkey' (2009) 10 *EJTS*
- Soner Çağaptay, *Islam, Secularism and Nationalism in Modern Turkey: Who is a Turk?* (London: Routledge, 2005)
- Steven Runciman, 'A History of the Crusades, Vol.II: The Kingdom of Jerusalem and the Frankish East' (Cambridge University Press 1987) 1100-1187
- Şerafettin Turan, 'XVII. Yüzyılda Osmanlı İmparatorluğunun İdari Taksimati [Administrative boundaries of the 17th Century Ottoman Empire]' (1961) Ankara: Atatürk University
- Susan Meiselas, 'Kurdistan: In the Shadow of History' (2nd ed., University of Chicago Press, 1997)
- Taras Kuzio, 'The Myth of the Civic State: A Critical Survey of Hans Khon's Framework for Understanding Nationalism' (1996) 25(1) *Ethnic and Racial Studies*

- Tawhida Ahmed, 'A Critical Appraisal of EU Governance for the Protection of National Minorities', in G Guliyeva and G Pentassuglia (ed.), *Minority Groups Across Legal Settings: Global and Regional Dimensions*, (2010) 17(2) Special Issue, IJMGR, 265-285
- Tawhida Ahmed, 'The Impact of EU Law on Minority Rights' (Oxford: Hart Publishing 2011)
- Thomas W. Smith, 'Leveraging Norms: The ECHR and Turkey's Human Rights Reforms' in Zehra F. Kabasakal Arat (ed.) *Human Rights in Turkey* (University of Pennsylvania Press 2007)
- Tina Kempin Reuter, 'Dealing with Claims of Ethnic Minorities in International Law', (2009) 24(2) Connecticut Journal of International Law, 201-238
- Ulrike Barten, *Minority Rights in the European Union after Lisbon*, (2015) 33(1) Nordic Journal of Human Rights, 74-94
- Wadie Jwaideh, 'The Kurdish National Movement: Its Origins and Development' (Syracuse U.P., 2006)
- Welat Zeydanlioğlu, 'Turkey's Kurdish Language Policy' (2012) 217, IJSL, 99-125
- Will Kymlicka, 'Multicultural Citizenship', (Oxford: Clarendon Press 1995)
- Will Kymlicka, 'Multiculturalism and Minority Rights: West and East', (2002) 4 JEMIE
- Will Kymlicka 'Multicultural Citizenship: A Liberal Theory of Minority Rights' (Oxford: Clarendon 1996)
- Will Kymlicka and Wayne Norman 'Citizenship in Culturally Diverse Societies: Issues, Contexts, Concepts', in W. Kymlicka and W. Norman (eds.), *Citizenship in Diverse Societies* (OUP, 2000) 1-41
- Will Kymlicka and Francois Grin, 'Assessing the Politics of Diversity in Transition Countries', in Farimah Daftary and Francois Grin (ed.), *Nation-Building, Ethnicity and Language Politics in Transition Countries*, (2003) Budapest: Local Government and Public Reform Initiative, Open Society Institute, 1-28
- William Hale, 'Turkish Politics and the Military' (Routledge Publications, 1994)
- Xabier Arzo, 'Article 22 of the EU Charter', in X Arzo (ed.), *Respecting Linguistic Diversity in the European Union*, (Amsterdam: John Benjamin Publishing 2008)
- Xenophon, 'The Persian Expedition' (Penguin 1984)
- Yvonne Donders, 'Towards a Right to Cultural Identity?', (Antwerp: Intersentia 2002) 422

- Ziya Gökalp, 'Principles of Turkism', (Robert Devereux tr, Leiden, 1968)
- Ziya Öniş, 'Turkey, Europe, and Paradoxes of Identity: Perspectives on the International Context of Democratization', (1999) 10(3) *Mediterranean Quarterly*, 107-136
- Ziya Öniş, 'Luxembourg, Helsinki and Beyond: Towards an Interpretation of Recent Turkey-EU Relations' (2000) 35(4) *Government and Oppositions*, 463-483
- Zühtü Aslan, 'Conflicting Paradigms: Political Rights in the Turkish Constitutional Court' (2002) 11(1) *Critical Middle Eastern Studies*

OTHER SOURCES

International treaties

- The Treaties of Peace 1919-1923 [1924] Vol. II, New York: CEIP
- Lausanne Conference on Near Eastern Affairs 1922-1923, [1923] *Records of Proceedings and draft terms of Peace*, No.1, Cmd.1814, 303
- Universal Declaration of Human Rights (UDHR) (adopted 10 December) 1948 UNGA Res 217 A(III)
- Convention against Discrimination in Education (CDE) (1960) 429 UNTS 93
- International Convention on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination (ICERD) (1965) 660 UNTS 195
- International Covenant on Civil and Political Rights (ICCPR) (1966) 999 UNTS 171
- International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights (ICESC) (1966) UNGA Res 2200A (XXI)
- Vienna Convention on the Law of Treaties [1969] UNTS 1155 331
- Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women (CEDAW) (1979) UNTS 1249 13
- UN Declaration on the Elimination of All Forms of Intolerance and of Discrimination Based on Religion or Belief (1981) A/RES/36/55
- Convention against Torture and Other Cruel, Inhumane or Degrading Treatment or Punishment (CAT) (1984) UNTS 1465 85
- Convention on the Rights of the Child (CRC) (1989) UNGA Res 44/25
- International Convention on the Protection of the Rights of All Migrant Workers and Members of their Families (1990) A/RES/45/158
- UN Declaration on the Rights of Persons Belonging to National or Ethnic, Religious and Linguistic Minorities (UDNM) (1992) A/RES/47/135
- Convention on the Rights of Persons with Disabilities (CRPS) (2007) A/RES/61/106

Human Rights Committee

- UNHRC, Communication No. R 6/24 [1977] U.N. Doc. Supp. No.40 (A/38/40)
- UNHRC, Communication No.167/1984 [1990] U.N. Doc. Supp. No.40 (A/45/40)
- UNHRC, Concluding Observations: France [1997] U.N. Doc. CCPR/C/79/Add.80

European Treaties

- Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms (ECHR) (1950) CETS No 005
- European Charter for Minority Languages (Languages Charter) (1992) ETS No 148
- European Charter of Local Self-Government (ECLSG) (1985) CETS No 122
- Framework Convention for the Protection of National Minorities (FCNM) (1994) CETS No 157

EU Legislation

- Association Agreement between the European Economic Community and Turkey, (Ankara Agreement) (1964) OJ L 217
- Association Agreement between the European Economic Community and Turkey, Additional Protocol, (1970) OJ 1973
- Treaty on European Union (Consolidated Version), Treaty of Maastricht (1992) OJ C 325/5
- EC-Turkey Association Council on implementing the final phase of the Customs Union, Decision No. 1/95 (1995) 96/142/EC, OJ L 35
- Treaty of Amsterdam Amending the Treaty on European Union (1997), OJ 97/C 340/1
- Treaty of Nice Amending the Treaty on European Union (2000) OJ C 80/1
- EC Directive 2000/78 establishing a general framework for equal treatment in employment and occupation (Employment Directive) (2000) OJ L303/16
- EC Directive 2000/43 (Race Directive) on equal treatment between persons irrespective of racial or ethnic origin (2000) OJ L180/22
- EC Regulation No 168/2007 establishing a European Union Agency for Fundamental Rights (FRA) (2007) OJ L 53/2
- EC Decision 2008/157 on the principles, priorities and conditions contained in the Accession Partnership with the Republic of Turkey and repealing Decision 2006/35/EC (2008) OJ L 051

- EC Framework Decision 2008/913/JHA on combating certain forms and expression of racism and xenophobia by means of criminal law (2008) OJ L 328/35
- Protocol Relating to Article 6(2) of the Treaty on European Union on the Accession of the Union to the European Convention on the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms (2009) OJ C/306
- Charter of Fundamental Rights of the European Union (CFR) (2010) C 83/391
- Treaty on European Union and the Treaty on the Functioning of the European Union (Treaty of Lisbon) (2010) C 83/01

Council of the European Union

- *Council of the European Communities, Conclusion – The European Council [Copenhagen Summit], 7–8 April, [1978] Brussels*
- Council of the European Union, *Copenhagen European Council, 21- 22 June, [1993] SN 180/1/93 Rev 1, 13*
- Council of the European Union, *Presidency Conclusions, Corfu European Council, Part IV: ‘Preparation of the 1996 Intergovernmental Conference’, 24-25 June 1994, Bull.EU 6-1994*
- Council of the European Union - *Presidency Conclusion - Luxembourg European Council 12-13 December 1997, EU Bulletin no.12/97*
- Council of the European Union, *Helsinki European Council, 10-11 December [1999] SN 300/99, EU Bulletin no.12/99*
- Council of the European Union - Presidency Conclusions – Brussels European Council, 16 – 17 December, [2004]
- Council of the European Union - Presidency Conclusions – Brussels European Council, 14 – 15 December, [2006]
- Council Decision 98/262/EC on the principles, priorities, intermediate objectives and conditions contained in the accession partnership with the Slovak Republic, [1998] O.J. L121, 23/04/1998
- Council Decision 1999/855/EC [1999] OJ L 335/1-61
- Council Decision 1999/875/EC [1999] OJ L 335/1-61
- Council Decision 2001/235/EC [2001] OJ L/85/13
- Council Decision 2003/398/EC [2003] OJ L/145/40
- Council Decision 2006/35/EC [2006] OJ L 22/34
- Council Decision 2006/56/EC [2006] OJ L 35/32
- Council Decision, 2006/145/EC [2006] OJ L 55/30
- Council Decision 2008/157/EC [2008] OJ L 51/4

- Council Decision 2008/212/EC [2008] OJ L 80
- Council Framework Decision 2008/913/JHA, [2008] OJ L 328/55

European Commission

- Commission, 'Opinion on Turkey's Request for Accession to the Community' (1989) SEC.89 2290 final
- Commission, 'Agenda 2000: For a stronger and wider Union' (Vol I); 'The Challenge of Enlargement' (vol.II) (2000) COM(97) 2000 final
- Commission, 'Enlargement Strategy and Main Challenges 2007-2008' (2007) COM(2007) 663 final
- Commission, 'Enlargement Strategy and Main Challenges 2012-2013' (2012) COM(2012) 600 final
- Commission, 'Agenda 2000 – Opinion on Latvia's Application for Membership of the European Union' (1997) DOC/97/14
- Commission, 'Agenda 2000 - Commission Opinion on Romania's Application for Membership of the European Union' (1997) DOC/97/18
- Commission, 'Agenda 2000 - Commission Opinion on Estonia's Application for Membership of the European Union' (1997) DOC/97/12
- Commission, 'Agenda 2000 - Commission Opinion on Slovakia's Application for Membership of the European Union' (1997) DOC/97/20
- Commission, European Strategy for Turkey: The Commission's Initial Operational Proposals, (1998) COM(98), 124 final
- Commission, Council Directive 2000/43/EC, Implementing the Principle of Equal Treatment between Persons Irrespective of Racial or Ethnic Origin (2000) OJEC L 180/22
- Commission, 'Opinion on Croatia's Application for Membership of the European Union' (2004) COM/2004/0257final
- Commission, Slovakia Progress Report (1999) COM(1999) 0511 final
- Commission, Turkey Progress Report (1999) COM(99) 513 final
- Commission, Turkey Progress Report (2000) COM(2000) 713 final
- Commission, Turkey Progress Report (1998) COM(98) 711 final
- Commission, Turkey Progress Report (2000) COM(2000) 713 final
- Commission, Turkey Progress Report (2004) COM(2004) 656 final
- Commission, Turkey Progress Report (2005) COM(2005) 561 final
- Commission, Turkey Progress Report (2006) (COM(2006) 649 final
- Commission, Turkey Progress Report (2007) COM(2007) 663 final
- Commission, Turkey Progress Report (2008) COM(2008) 674 final

- Commission, Turkey Progress Report (2009) COM(2009) 533 final
- Commission Turkey Progress Report (2010) COM(2010) 660 final
- Commission Turkey Progress Report, (2011) COM(2011) 666 final
- Commission, Montenegro Progress Report (2011) SEC(2011) 1204 final
- Commission, Albania Progress Report (2011) SEC(2011) 1205 final
- Commission, Macedonia Progress Report (2011) SEC(2011) 1203 final
- Commission, Turkey Progress Report (2014) SWD(2015) 216 final
- Commission, Turkey Progress Report (2018) COM(2018) 450 final

EU Parliament

- European Parliament Resolution on Turkey, [1990] OJ No. C 149/90, 114-136-137
- European Resolution on Detentions in Turkey, [1990] OJ No. C 38/90, 65-80
- European Parliament, 'Legislative resolution on the Commission Communication on Article 7 of the Treaty on European Union' [2004] COM(2003) 606—C5-0594/2003—2003/22/49 (INI)
- European Parliament, 'Resolution on Promotion and Protection of Fundamental Rights: the role of national and European institutions, including the Fundamental Rights Agency' [2005] A6-0144/2005, 2005/2007(INI)
- Rapporteur Johannes Voggenhuber, European Parliament, Committee on Constitutional Affairs, 'Report on the Commission communication on Article 7 of the Treaty on European Union: Respect for and promotion of the values on which the Union is based' [2004] COM(2003) 606 – C5-0594/2003 – 2003/2249(INI), A5-0227/2004 FINAL, 11
- Draft Report by the Committee on Constitutional Affairs for a Motion by European Parliament Resolution on the Institutional Aspects of the Accession of the European Union to the European Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms, [2009] 2009/2241(INI), PR\803011 EN, PE431.057v02-00

Advisory Committee on the Framework Convention for the Protection of National Minorities (ACFC)

- ACFC, 'Commentary on Education under the Framework Convention for the Protection of National Minorities' (2006) ACFC/25DOC(2006)002
- ACFC, Commentary on the Effective Participation of Persons Belonging to National Minorities in Cultural, Social and Economic Life and in Public Affairs, 27 February 2008 ACFFC/31DOC(2008)001
- ACFC, 'First Opinion on Slovakia' (2000) ACFC/INF/OP/I(2001)001
- ACFC, 'First Opinion on Finland' (2000) ACFC/INF/OP/I (2001) 002

- ACFC, 'First Opinion on Croatia' (2001) ACFC/INF/OP/I(2002)003
- ACFC, 'First Opinion on Estonia' (2001) ACFC/INF/OP/I(2002)005
- ACFC, 'First Opinion on Italy' (2001) ACFC/INF/OP/I(2002)007
- ACFC, 'First Opinion on the Czech Republic' (2001) ACFC/INF/OP/I(2002)002
- ACFC, 'First Opinion on Armenia' (2002) ACFC/OP/I(2003)003
- ACFC, 'Opinion on Cyprus' (2002) ACFC/INF/OP/I
- ACFC, 'First Opinion on Germany' (2002) ACFC/INF/OP/I(2002)008
- ACFC 'First Opinion on Austria', ACFC/INF/OP/I(2002)009
- ACFC, 'First Opinion on Moldova' (2002) ACFC/INF/OP/I(2003)002
- ACFC, 'First Opinion on Norway' (2002) ACFC/INF/OP/I(2003)003
- ACFC, 'First Opinion on the Russian Federation' (2002) ACFC/INF/OP/I(2003) 005
- ACFC, 'First Opinion on Ukraine' (2002) ACFC/INF/OP/I(2002)010
- ACFC 'First Opinion on Lithuania, ACFC/INF/OP/I(2003)008
- ACFC 'First Opinion on Albania', (2003) ACFC/INF/OP/I(2003)004
- ACFC, 'First Opinion on Serbia and Montenegro' (2003) ACFC/INF/OP/I(2004)002
- ACFC 'First Opinion on Ireland' ACFC/INF/OP/I(2004)003
- ACFC, 'First Opinion on Bosnia and Herzegovina' (2004) ACFC/INF/OP/I(2005)003
- ACFC 'First Opinion on Azerbaijan', ACFC/INF/OP/I(2004)001
- ACFC, 'First Opinion on Bulgaria' (2004) ACFC/OP/I(2006)001
- ACFC, 'First Opinion on Slovenia' (2005) ACFC/INF/OP/I(2005)002

Venice Commission

- Venice Commission, 'Opinion on the interpretation of Article 11 of the draft Protocol to the European Convention on Human Rights appended to Recommendation 1201 of the Parliamentary Assembly' (1996) CDL-MIN(1996)004
- Venice Commission, 'Opinion on Possible Groups of Persons to which the Framework Convention for the Protection of National Minorities could be applied in Belgium' (2002) CDL-AD(2002)001
- Venice Commission, 'Opinion on the Implications of a Legally-binding EU Charter of Fundamental Rights on Human Rights Protection in Europe' (2003) Opinion no 256/2003
- Venice Commission, 'Opinion on The Constitutional and Legal Provisions Relevant to the Political Parties in Turkey', Opinion No.489/2008 (2009) CDL-AD (2009)06

- Venice Commission, 'Opinion on the Act on the Rights of Nationalities of Hungary', Opinion No.671/2012, (2012) CDL-AD(2012)011
- Venice Commission, 'Opinion on the Act on the Rights of Nationalities of Hungary', Opinion No.671/2012 (2012) CDL-AD(2012)011
- Venice Commission, 'Opinion on Articles 216, 299, 301, and 314 of the Turkish Penal Code' Opinion No.831/2015 (2016) CDL-AD(2016)002
- Venice Commission Opinion on Turkey—Opinion on Emergency Decree Laws No. 667-676, Opinion No.865/2016 (2016) CDL-AD(2016)037

Relevant Turkish Legislation

- Law No: 765, OG. No.320 13.03.1926
- Law No: 788, OG. No.336, 31.03.1926
- Law No: 1086, OG. Nos.622, 623 and 624 02-03-04.07.1927
- Law No. 1353, OG. No.1030 03.11.1928
- Law No: 1412, OG. No.1172 20.04.1929
- Law No. 2525, OG. No.2741 02.07.1934
- Law No: 2559, OG. No.2751 14.07.1934
- Law No: 2510, OG. No.2733 21.07.1934
- Law No: 2762, OG. No.3027 13.06.1935
- Law No: 5442, OG.No.7236 18.06.1949
- Law No: 5680, OG. No.7564 24.07.1950
- Law No: 1587, OG. No.14189 05.05.1972
- Law No: 2253, OG. No.16816 21.11.1979
- Law No: 2577, OG. No.17580 20.01.1982
- Law No: 2709, OG. No.17863 09.11.1982
- Law No: 2803, OG. No.17985 12.03.1983
- Law No: 2820, OG. No.18027 24.04.1983
- Law No: 2839, OG. No.18076 13.06.1983
- Law No: 2876, OG. No.18138 17.08.1983
- Law No: 2908, OG. No.18184 07.10.1983
- Law No: 2911, OG. No.18185 08.10.1983
- Law No: 2923, OG. No.18196 19.10.1983
- Law No. 2932, OG. No.18199 22.10.1983
- Law No: 3071, OG. No.18571 10.11.1984
- Law No: 2972, OG. No.18285 18.01.1984

- Law No: 3194, OG. No.18749 09.05.1985
- Law No: 3257, OG. No.19362 04.02.1987
- Law No: 3682, OG. No.2070 29.11.1990
- Law No: 3686, OG. No.20719 08.12.1990
- Law No: 3713, OG. No.208443 12.04.1991
- Law No: 3723, OG. No.21364 03.10.1992
- Law No: 3984, OG. No.21911 20.04.1994
- Law No: 4388, OG. No.23729 18.06.1999
- Law No: 4483, OG. No.23896 04.12.1999
- Law No: 4688, OG. No.244460 12.07.2001
- Law No: 4721, OG. No.24607 08.12.2001
- Law No: 4744, OG. No.24676 19.02.2002
- Law No: 4748, OG. No.24712 09.04.2002
- Law No: 4771, OG. No.24841 09.08.2002
- Law No: 4777, OG. No.24980-3 31.12.2002
- Law No: 4778, OG. No.24990 11.01.2003
- Law No: 4793, OG. No.25014 04.02.2003
- Law No: 4928, OG. No.25173 19.07.2003
- Law No: 4963, OG. No.25192 07.08.2003
- Law No: 5170, OG. No.25469 22.05.2004
- Law No: 5187, OG. No.25504 26.06.2004
- Law No: 5218, OG. No.25529 21.07.2004
- Law No: 5237, OG. No.25611 12.10.2004
- Law No: 5252, OG. No.25642 13.11.2004
- Law No: 5352, OG. No.25649 23.11.2004
- Law No: 5271, OG. No.25673 17.12.2004
- Law No: 5370, OG. No. 25854 23.06.2005
- Law No: 5490, OG. No.26153 29.04.2006
- Law No: 5551, OG. No.26322 17.10.2006
- Law No: 5759, OG. No.26870 08.05.2008
- Law No: 5982, OG. No.27580 13.05.2010
- Law No: 6110, OG. No.27848 14.02.2011
- Law No: 6112, OG No.27863 03.03.2011

- Law No: 6217, OG. No.27905 14.04.2011
- Law No: 6352, OG. No.28344 05.07.2012
- Law No: 6411, OG. No.28578 31.01.2013
- Law No: 6459, OG. No.28633 30.04.2013
- Law No: 6526, OG. No.28933 06.03.2014
- Law No: 6529, OG. No.28940 13.03.2014

Other

- Document of the Copenhagen Meeting of the Conference on the Human Rights Dimension of the CSCE in Europe, 29 June 1990, HRLJ 232, [OSCE Copenhagen Document] <<https://www.osce.org/odihr/elections/14304>> accessed 20 January 2020
- Luca Perilli, 'Report on the findings and recommendations of the Peer Review Mission on criminal justice', (Istanbul and Ankara, 19-23 May 2014), Ares(2015)408722
- Thomas Hammerberg, Commissioner for Human Rights, Visit Report, 27-29 April 2011, 'Issue Reviewed: Freedom of expression and media freedom in Turkey', CommDH(2011)25

Dr. Adem ÖZER

SİLAHLANDIRILMIŞ YAPAY ZEKA

**OTONOM
SİLAH SİSTEMLERİ
VE
ULUSLARARASI HUKUK**

ADALET YAYINEVİ
Ankara – 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Silahlandırılmış Yapay Zeka Otonom Silah Sistemleri ve Uluslararası Hukuk
Adem Özer

Hukuk Yayınları Dizisi – 3138

Birinci Baskı : Mayıs, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8153 – 20 – 0

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com
 : adalety@adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi
 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Meteksan Matbaacılık ve Teknik Sanayi Ticaret A.Ş
Beytepe Köyü Yolu No:3
06800 Çankaya/Ankara
Sertifika No: 46519

KAYNAKÇA

- A Guide to the Legal Review of New Weapons, Means and Methods of Warfare Measures to Implement Article 36 of Additional Protocol I of 1977*, International Committee of the Red Cross (ICRC), Geneva, January 2006, s. 3
- ACHPR/Res. 473 (EXT.OS/ XXXI)(25 February 2021)
- Adalı, E. (2017). "Yapay Zekâ". *İnsanlaşan Makinalar ve Yapay Zekâ*, İstanbul Teknik Üniversitesi Vakfı Dergisi, (75), 8-13.
- Advisory Council on International Affairs (AIV) and Advisory Committee on Issues of Public International Law (CAVV)(October 2015). *Autonomous Weapon Systems: The Need for Meaningful Human Control*. No. 97 AIV / No. 26 CAVV.
- Advisory Opinion of the International Court of Justice on the Legal Consequences of the Construction of a Wall in the Occupied Palestinian Territory*, ICJ, 9 July 2004.
- Advisory Service on IHL (April 2021). "Command Responsibility and Failure to Act". Geneva: ICRC.
- Afrika İnsan ve Halkların Hakları Sözleşmesi (1986)*, <https://docplayer.biz.tr/31621409-Afrika-insan-ve-halkların-hakları-sartı.html> (Erişim Tarihi: 09.09.2021).
- Ahmed, H. E. (2018). "AI Advantages & Disadvantages", *International Journal of Scientific Engineering and Applied Science (IJSEAS)*, 4(4), 22-25.
- Akande, D. (2020). "Classification of Armed Conflicts". (Eds.) Ben Saul and Dapo Akande. *The Oxford Guide to International Humanitarian Law*. Oxford: Oxford University Press.
- Aksar, Y. (2017). *Temel Metinler ve Davalarda Uluslararası Hukuk*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Aksar, Y. (2017). *Teoride ve Uygulamada Uluslararası Hukuk I* (Gözden Geçirilmiş ve Güncellenmiş 4. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Aksar, Y. (2017). *Teoride ve Uygulamada Uluslararası Hukuk II* (4. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.

- Aksenov, P. (26 September 2013). "Stanislav Petrov: The Man Who may Have Saved the World". *BBC News*. <https://www.bbc.com/news/world-europe-24280831> (Erişim Tarihi: 10.10.2021).
- Aksoy v. Turkey*, ECtHR, Application no. Application no. 21987/93, 18 December 1996.
- Albayrak, B. G. ve Albayrak, G. (2021). "Uluslararası Hukukta Uluslararası Teamül Kurallarının Antlaşmalar ile İlişkisi". *Sakarya Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*. 9(2), 273-292.
- Albayrak, G. (2013). *Uluslararası Hukukta Hedef Alarak Öldürme*. İstanbul: On İki Levha Yayınları.
- Albayrak, G. (2018). "İnsancıl Hukukun Temel İlkeleri ve Bu İlkelerin Tarihsel Gelişim Safhaları". (Ed.) Fatma Taşdemir ve Gökhan Albayrak, *Uluslararası İnsancıl Hukuk: Kavramlar, İlkeler ve Yeni Gelişmeler*. Ankara: Adalet Yayınevi.
- Alexander, A. (February 2015). "A Short History of International Humanitarian Law". *European Journal of International Law*. 26(1), 109-138.
- Allenby, B. R. (2014). "Are New Technologies Undermining the Laws of War?". *Bulletin of the Atomic Scientists*. 70(1), 21-31.
- Alpaydın, E. (2018). *Yapay Öğrenme* (4. Baskı), İstanbul: Boğaziçi Üniversitesi Yayınevi.
- Al-Skeini and Others v. the United Kingdom*, ECtHR, Application no. 55721/07, 7 July 2011.
- Altunç, S. (2021). "Yapay Zekâ ve Ceza Hukuku Sorumluluğu". (Eds.) E. Aksoy Retornaz ve O. Gazi Güçlütürk, *Gelişen Teknolojiler ve Hukuk II – Yapay Zekâ*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Amerikalılar Arası İnsan Hakları Sözleşmesi*, <https://burakgemalmaz.com/wp-content/uploads/2015/05/02.pdf> (Erişim Tarihi: 03.03.2021).
- Amnesty International (16 April 2015). *UN: Ban Killer Robots Before their Use in Policing Puts Lives at Risk*, <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2015/04/ban-killer-robots-before-their-use-in-policing-puts-lives-at-risk/#> (Erişim Tarihi: 03.03.2021).
- Amnesty International (April 2015). *"The Human Rights Impact of Less Lethal Weapons and Other Law Enforcement Equipment"*.
- Amoroso, D. (2017). "Jus in Bello and Jus ad Bellum Arguments against Autonomy in Weapons Systems: A Re-Appraisal". *QIL, Zoom-in*, (43), 5-31.

- Amoroso, D. (2020). *Autonomous Weapons Systems and International Law: A Study on Human-Machine Interactions in Ethically and Legally Sensitive Domains*. Baden-Baden: Nomos.
- Amoroso, D. et al. (2018). *Autonomy in Weapon Systems The Military Application of Artificial Intelligence as a Litmus Test for Germany's New Foreign and Security Policy*. Heinrich Böll Foundation Publication Series On Democracy. 49(1), 1-60.
- Anderson, K. and Waxman, M. (2013). "Law and Ethics for Autonomous Weapon Systems Why a Ban Won't Work and How the Laws of War Can". *Jean Perkins Task Force on National Security and Law, American University Washington College of Law Research*. Paper No. 2013-11.
- Anderson, K., Reisner, D. and Waxman, M. (2014). "Adapting the Law of Armed Conflict to Autonomous Weapon Systems". *International Law Studies*. (90), 386-411.
- Anghie, A. (Winter 1999). "Finding the Peripheries: Sovereignty and Colonialism in Nineteenth-Century International Law". *Harvard International Law Journal*. 40(1), 1-71.
- Antebi, L. (2021). *Artificial Intelligence and National Security in Israel*, Institute for National Security Studies. Memorandum No. 207.
- Ari, M. B. and Mondada, F. (2018), *Elements of Robotics*, Singapore: Springer International Publishing.
- Ariel Conn, A. (2019). "Why Ban Lethal Autonomous Weapons?", *Future of Life Institute*, <https://futureoflife.org/2019/04/02/fli-podcast-why-ban-lethal-autonomous-weapons/> (Erişim tarihi: 03.03.2019).
- Aristoteles (2006). *Politika* (9.Basım). (Çev.) Mete Tunçay, Ankara: Remzi Kitabevi.
- Arkin, R. C. (2008). *Governing Lethal Behavior: Embedding Ethics in a Hybrid Deliberative/Reactive Robot Architecture*. Technical Report GIT-GVU-07-11. 1-117.
- Arkin, R. C. (2009). *Governing Lethal Behavior in Autonomous Robots*. CRC: Chapman and Hall.
- Arkin, R. C. (2015). "The Case For Banning Killer Robots: Counterpoint". *Communications of the ACM*, 58(12), 46-47.
- Arkin, R. C. (October 2013). "Lethal Autonomous Systems and the Plight of the Non-combatant". *AISB Quarterly*, (137), 1-9.

- Armitage, R. (October 2019). "We must Oppose Lethal Autonomous Weapons Systems". *British Journal of General Practice*. 69(687), 510–511.
- Armstrong, S. (2014). *Smarter Than Us: The Rise of Machine Intelligence*. Berkeley: Machine Intelligence Research Institute.
- Arnold, R. (2017). "Legal Challenges Posed by LAWS: Criminal Liability for Breaches of IHL by (the Use of) LAWS". (Ed.) Robin Geiss, *Lethal Autonomous Weapons Systems Technology, Definition, Ethics, Law & Security*. Federal Foreign Office.
- Asaro, P. M. (2007). "Robots and Responsibility from a Legal Perspective". *Proceedings of the IEEE*. 4(14), 20-24.
- Asaro, P. M. (2008). "How Just could A Robot War Be?". (Eds.) A. Briggfle Brey and K. Waelbers, *Current Issues in Computing and Philosophy*. Amsterdam: IOS Press.
- Asaro, P. M. (2011). "A Body to Kick, but Still No Soul to Damn: Legal Perspectives on Robotics". (Eds.) Patrick Lin, Keith Abney and George Bekey, *Robot Ethics: The Ethical and Social Implications of Robotics*. Cambridge: MIT Press.
- Asaro, P. M. (2014). "Ethical Issues Raised by Autonomous Weapon Systems", *Autonomous Weapon Systems: Technical, Military, Legal and Humanitarian Aspects Expert Meeting, Geneva Switzerland, 26-28 March 2014*.
- Asaro, P. M. (2016). "Jus Nascendi, "Robotic Weapons and the Martens Clause", (Eds.) Ryan Calo, A. Michael Froomkin and Ian Kerr, *Robot Law*, Manchester: Edward Elgar Publishing.
- Asaro, P. M. (Spring 2009). "Modeling the Moral User". *IEEE Technology and Society Magazine*. 20-24.
- Asaro, P. M. (Summer 2012). "On Banning Autonomous Weapon Systems: Human Rights, Automation, and the Dehumanization of Lethal Decision-Making". *International Review of Red Cross (IRRC)*. 94(886), 687-709.
- Ashford Lee, E. A. (2019). *Dijital Ruh: İnsan ve Teknoloji Arasındaki Yaratıcı Ortaklık*. (Çev.) Avni Uysal ve Gizem Uysal. İstanbul: Koç Üniversitesi Yayınları.
- Asimov, I. (2016). *Ben, Robot*. İstanbul: İthaki Yayınları.
- Augustin, A. C. (2016). "Golem: From Mysticism to Minecraft". *Jewish Museum Berlin*, www.jmberlin.de/en/node/4164 (Erişim Tarihi: 20.12.2018).

- Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi (AİHS)*. https://www.echr.coe.int/documents/convention_tur.pdf (Erişim Tarihi: 03.03.2021).
- Aydin v. Turkey*, ECtHR, Application no. 57/1996/676/866, 25 September 1997.
- Azarkan, E. (2003). "Uluslararası Hukukta İnsanlığa Karşı Suçlar". *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*. 52(3), 275-297.
- Bacaksız, P. ve Sümer, S. Y. (2021). *Robotlar, Yapay Zekâ ve Ceza Hukuku*. Ankara: Adalet Yayınevi.
- Backstrom, A. and Henderson, I. (2012). "New Capabilities in Warfare: An Overview of Contemporary Technological Developments and The Associated Legal and Engineering Issues in Article 36 weapons Reviews". *International Review of the Red Cross*. 94(886), 483-514.
- Bankovic and Others v. Belgium*, ECtHR, Application no. 52207/99, 12 December 2001.
- Barber, I. A. (Spring 2020). "Autonomous Weapons Systems & Accountability: Rethinking Criminal Responsibility for War Crimes at the ICC". *SOAS Law Journal*. 7(1), . 5-64.
- Bărbulescu v. Romania*, ECtHR, Application no. 61496/08, 5 September 2017.
- Bariş Öztuna, B. (2017). *Endüstri 4.0 (Dördüncü Sanayi Devrimi) ile Çalışma Yaşamının Geleceği*, Ankara: Gece Kitaplığı.
- Basic Principles on the Use of Force and Firearms by Law Enforcement Officials*, Adopted by the Eighth United Nations Congress on the Prevention of Crime and the Treatment of Offenders, Havana, Cuba, 27 August to 7 September 1990.
- Beard, J. M. (2014). "Autonomous Weapons and Human Responsibilities". *Georgetown Journal of International Law*, 45(3), 617-681.
- Bedüzzamân Ebü'l-İzz İsmâîl b. er-Rezzâz el-Cezerî (El Cezeri) (2002). *El-Cami Beyne'l-İlm Ve'l-Amel En-Nafi Fi Eş-Şımaa Ti'l-Hiyel (Olağanüstü Mekanik Araçların Bilgisi Hakkında Kitap)*. Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi.
- Beit Sourik Village Council v. The Government of Israel et. al.*, HCJ 2056/04, Supreme Court, 20 June 2004.
- Besson, S. (2012). "The Extraterritoriality of the European Convention on Human Rights: Why Human Rights Depend on Jurisdiction and What Jurisdiction Amounts to". *Leiden Journal of International Law*. 25(4), 857-884,
- Beurden, J. (2019). *Mind the Gap? Responsibility for Fully Autonomous Weapons Systems*. Tilburg: The Netherlands Tilburg University.

- Bhuta, N., Beck, S. and Geiß, R. (August 2016). "Present Futures: Concluding Reflections and Open Questions on Autonomous Weapons Systems". (Eds.) Nehal Bhuta et al., *Autonomous Weapons Systems: Law, Ethics, Policy*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Birleşmiş Milletler Anlaşması ve Uluslararası Adalet Divanı Statüsü* (Eylül 2012). Ankara: Birleşmiş Milletler Enformasyon Merkezi.
- Birleşmiş Milletler'de İnsan Hakları Yorumları: İnsan Hakları Komitesi ve Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklar Komitesi, 1981-2006*, (Der. ve Çev.) Lema Uyar, İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları. 2006.
- Birnbacher, D. (2016). "Are Autonomous Weapons Systems a Threat to Human Dignity?". (Eds.) Nehal Bhuta, Susanne Beck and Robin Geiß, *Autonomous Weapon Systems: Law, Ethics, Policy*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Black, J. (2019). *Savaş ve Teknoloji*. (Çev.) Cengiz Yücel. İstanbul: Doruk Yayıncılık.
- Blake, D. and Imburgia, J. S. (2010). "'Bloodless Weapons'? The Need to Conduct Legal Reviews of Certain Capabilities and the Implications of Defining them as 'Weapons'". *Air Force Law Review*. 66(1), 157-203.
- Bo, M. (2019). "The Human-Weapon Relationship in the Age of Autonomous Weapons and the Attribution of Criminal Responsibility for War Crimes". *Working Draft*. 1-31.
- Bo, M. (2021). "Autonomous Weapons and the Responsibility Gap in Light of the Mens Rea of the War Crime of Attacking Civilians in the ICC Statute". *Journal of International Criminal Justice*. 275-299.
- Bode, I. and Huelss, H. (2022). *Autonomous Weapons Systems and International Norms*. Montreal, Kingston-London-Chicago: McGill-Queen's University Press.
- Bolt, A. (2013). "The Use of Autonomous Weapons and the Role of the Legal Advisor". (Ed.) Dan Saxon, *International Humanitarian Law and the Changing Technology of War*, Leiden, Boston: Martinus Nijhoff Publishers.
- Bolton, M., Nash, T. and Moyes, R. (2012). "Ban Autonomous Armed Robots". *Article 36*, <http://www.article36.org/statements/ban-autonomous-armed-robots/> (Erişim tarihi: 03.03.2019).
- Boogaard, J. C. (2013). "Fighting by the Principles: Principles as a Source of International Humanitarian Law, Armed Conflict and International Law". (Eds.) Marielle Matthee, Brigit Toebes and Marcel Brus, *Armed Conflict and International Law: In Search of the Human Face – Liber Amicorum in Memory of Avril McDonald*. The Hague: T.M.C. Asser Press.

- Boogaard, J. C. (2015). "Proportionality and Autonomous Weapons Systems". *Journal of International Humanitarian Legal Studies*. 6(2), 247-283.
- Boothby, B. (2007). "The Laws of Weaponary-Is It Adaquate?". (Eds.) Michael N. Schmitt and Jelena Pejic, *International Law and Armed Conflict: Exploring the Faultlines*. Leiden, Boston: Martinus Nijhoff Publishers.
- Boothby, B. (2013). "How Far Will the Law Allow Unmanned Targeting to Go?", (Ed.) Dan Saxon, *International Humanitarian Law and the Changing Technology of War*. Leiden-Boston: Martinus Nijhoff Publishers.
- Boothby, W. H. (2013). "Autonomous Systems: Precautions in Attacks", *International Humanitarian Law and New Weapon Technologies 34th Round Table on Current Issues of International Humanitarian Law, San Remo, 8–10 September 2011*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Boothby, W. H. (2016). *Weapons and the Law of Armed Conflict* (Second Edition). Oxford: Oxford University Press.
- Bostrom, N. (2018). *Süper Zekâ: Yapay Zekâ Uygulamaları, Tehlikeler ve Stratejiler*. (Çev.) Ferit Burak Aydar, İstanbul: Koç Üniversitesi Yayınları.
- Bostrom, N. and Yudkowsy, E. (2014). "The Ethics of Artificial Intelligence". (Eds.) K. Frankish and W. Ramsey, *The Cambridge Handbook of Artificial Intelligence*, Cambridge: Cambridge University Press.
- Bothe, M.(2020). "Precaution in International Environmental Law and Precautions in the Law of Armed Conflict". *Goettingen Journal of International Law*". 10(1), 267-281.
- Bottini, G. (2021). "The Articles on Responsibility of States for Internationally Wrongful Acts and the Making of International Investment Law". *Blog of the European Journal of International Law*. <https://www.ejiltalk.org/the-articles-on-responsibility-of-states-for-internationally-wrongful-acts-and-the-making-of-international-investment-law/> (Erişim Tarihi: 12.12.2021).
- Boucher, D. "The Just War Tradition and its Modern Legacy: Jus ad Bellum and Jus in Bello". *European Journal of Political Theory*. 11(2), 92-111.
- Boulanin, V. (2015). *Implementing Article 36 Weapon Reviews in The Light of Increasing Autonomy in Weapon Systems*. Stockholm: Stockholm International Peace Research Institute (SIPRI).

- Boulanin, V. (2016). *Mapping the Development of Autonomy in Weapon Systems: A Primer on Autonomy*. Stockholm: Stockholm International Peace Research Institute (SIPRI).
- Boulanin, V. and Verbruggen, M. (2017). *Mapping the Development of Autonomy in Weapon Systems*. Stockholm: Stockholm International Peace Research Institute (SIPRI).
- Boulanin, V. and Verbruggen, M. (December 2017). *Article 36 Reviews: Dealing with the Challenges Posed by Emerging Technologies*. Stockholm: Stockholm International Peace Research Institute (SIPRI).
- Boulanin, V., Brunn, L. and Goussac, N. (June 2021). *Autonomous Weapon Systems and International Humanitarian Law: Identifying Limits and the Required Type and Degree of Human–Machine Interaction*. Stockholm: Stockholm International Peace Research Institute (SIPRI).
- Boulanin, V., Davison, N., Goussac, N. and Carlsson, M. P. (June 2020). *Limits on Autonomy in Weapon Systems Identifying Practical Elements of Human Control*. SIPRI and ICRC.
- Boutruche, T. (2015). “Expert Opinion on the Meaning and Scope of Feasible Precautions under International Humanitarian Law and Related Assessment of the Conduct of the Parties to the Gaza Conflict in the Context of the Operation “Protective Edge”. *The Diakonia International Humanitarian Law Centre*. 1-52.
- Bouvier, A. (2006). “Assessing the Relationship between Jus in Bello and Jus ad Bellum: An “Orthodox” View”. *Proceedings of the ASIL Annual Meeting*, 100(1), 109-112.
- Boyle v. United Technologies Corp.*, U.S. Supreme Court, 487 U.S. 500 (1988).
- Bradán, T. (2014). “Autonomous Weapon Systems: The Anatomy of Autonomy and The Legality of Lethality”. *Houston Journal of International Law*, 37(1), 235-274.
- Brehm, M. (2012). *Protecting Civilians from the Effects of Explosive Weapons An Analysis of International Legal and Policy Standards*, United Nations Institute for Disarmament Research, New York and Geneva.
- Brehm, M. (2017). *Defending the Boundary: Constraints and Requirements on the Use of Autonomous Weapon Systems under International Humanitarian and Human Rights Law*, Geneva: Geneva Academy Briefing No 9.

- Brenneke, M. (2018). "Lethal Autonomous Weapon Systems and Their Compatibility with International Humanitarian Law: A Primer on the Debate". *Yearbook of International Humanitarian Law*. (21), 59-98.
- Brooks, R. (September 5, 2012). "What's Not Wrong With Drones?". *Foreign Policy*. <https://foreignpolicy.com/2012/09/05/whats-not-wrong-with-drones/> (Erişim tarihi: 03.03.2019).
- Brynjolfsson, E. ve McAfee, A. (2018). *The Second Machine Age: Akıllı Teknolojiler Devrinde Çalışma, İlerleme ve Refah*. (Çev.) Levent Göktem, İstanbul: Türk Hava Yolları Yayınları.
- Buchan, R. and Tsagourias, N. (2020). "Autonomous Cyber Weapons and Command Responsibility". *International Law Studies*. 96(1), 645-673.
- Büyüyük, M. E. (2018). *Uluslararası Hukukta Hukukun Genel İlkeleri*. İstanbul: On İki Levha Yayınları.
- Bykov v. Russia*, ECtHR, Application no: 4378/02, 10 March 2009.
- Campaign to Stop Killer Robots (2013). "*Campaign Launch in London*", <https://www.stopkillerrobots.org/2013/04/campaign-launch-in-london/> (Erişim tarihi: 03.03.2019).
- Campaign to Stop Killer Robots (2013). "*Consensus: Killer Robots must be Addressed*". <https://www.stopkillerrobots.org/2013/05/nations-to-debate-killer-robots-at-un/> (Erişim tarihi: 03.03.2019).
- Campaign to Stop Killer Robots (2014). "*Nations Confront Killer Robots Challenge*". <https://www.stopkillerrobots.org/2014/05/ccwexperts/> (Erişim tarihi: 03.03.2019).
- Campaign to Stop Killer Robots (2019) "*The Threat of Fully Autonomous Weapons*". https://www.stopkillerrobots.org/learn/#join_us (Erişim tarihi: 03.03.2019).
- Campaign to Stop Killer Robots (2019). "*Action and Achievements*". <https://www.stopkillerrobots.org/action-and-achievements/>(Erişim tarihi: 03.03.2019).
- Campaign to Stop Killer Robots (2019). "*Members*". <https://www.stopkillerrobots.org/members/> (Erişim tarihi: 03.03.2019).
- Campaign to Stop Killer Robots (2020). "*Campaign to Stop Killer Robots Wins the Ypres Peace Prize 2020*". <https://www.stopkillerrobots.org/wp-content/uploads/2020/05/Ypres-Prize-Press-Release-2020.pdf> (Erişim Tarihi: 06.06.2020).
- Campaign to Stop Killer Robots (2014). "*Support at the United Nations in New York*". <https://www.stopkillerrobots.org/2014/10/unga2014/>(Erişim tarihi: 03.03.2019).

- Campbell, C. (April 26, 2016). "China Has Launched the Robocops You Have Been Waiting For", *Time*, <https://time.com/4307492/china-public-security-anbot-dalek-robot-robocop/> (Erişim Tarihi: 03.03.2021).
- Cannizzaro, E. (December 2006). "Contextualizing proportionality: jus ad bellum and jus in bello in the Lebanese war". *International Review of the Red Cross*. 88(864), 779-792.
- Čapek, K. (2013). *R.U.R. & Rossum'un Evrensel Robotları*. İstanbul: Elips Kitapları.
- Cardon, A. and Itmi, M. (2016). *Reliability of Multiphysical Systems Set. Volume 1: New Autonomous Systems*. London: ISTE.
- Carozza, P. G. (2013). "Human Dignity". (Ed.) Dinah Shelton, *The Oxford Handbook of International Human Rights Law*. Oxford: Oxford University Press.
- Carsten, S. (1 November 2006). 'Jus ad bellum', 'jus in bello' . . . 'jus post bellum'? –Rethinking the Conception of the Law of Armed Force. *European Journal of International Law*. 17(5), 921–943.
- Case Concerning Armed Activities on the Territory of the Congo* (Democratic Republic of the Congo v. Uganda), ICJ, Judgement, 19 December 2005.
- Case Concerning Oil Platforms (Iran v. USA)*, ICJ, 6 November 2003.
- Case of Isayeva v. Russia*, ECtHR, Application no. 57950/00, 24 February 2005.
- Case of Papamichalopoulos v. Greece*, ECtHR, Application no. 14556/89, 24 June 1993.
- Cass, K. (Spring 2015). "Autonomous Weapons and Accountability: Seeking Solutions in the Law of War". *Loyola of Los Angeles Law Review*. 48(3), 1017-1067.
- Cawthorne, L. H. (2020). "Persons Covered by International Humanitarian Law: Main Categories". (Eds.) Ben Saul and Dapo Akande, *The Oxford Guide to International Humanitarian Law*. Oxford: Oxford University Press.
- Chan, S. (18 September 2017). "Stanislav Petrov, Soviet Officer Who Helped Avert Nuclear War, Is Dead at 77". *The New York Times*, <https://www.nytimes.com/2017/09/18/world/europe/stanislav-petrov-nuclear-war-dead.html> (Erişim Tarihi: 10.10.2021).
- Chavannes, E. and Goya, A. A. (September 2019). "Towards Responsible Autonomy The Ethics of Robotic and Autonomous Systems in a Military Context". *The Hague Centre for Strategic Studies*.

- Chengeta, T. (2015). *The Challenges of Increased Autonomy in Weapon Systems: In Search of an Appropriate Legal Solution*. Pretoria: Pretoria University (Unpublished PhD Thesis).
- Chengeta, T. (2016). "Accountability Gap: Autonomous Weapon Systems and Modes of Responsibility in International Law". *Denver Journal of International Law & Policy*. 45(1), 1-50.
- Chengeta, T. (2016). "Dignity, Ubuntu, Humanity and Autonomous Weapon Systems (AWS) Debate: An African Perspective". *Brazilian Journal of International Law*. 13(2), 460-502.
- Chengeta, T. (2016). "Measuring Autonomous Weapon Systems against International Humanitarian Law Rules". *Journal of Law of Cyber Warfare*. 5(1), 63-137.
- Chengeta, T. (2016): "Are autonomous weapon systems the subject of Article 36 of Additional Protocol I to the Geneva Conventions?". *UC Davis Journal of International Law and Policy*. 23(1), 65-99.
- Christoforou, E. G. and Müller, A. (2017). "Robot and Robotics: The Origin and Beyond", (Eds.) Aleksandar Rodić and Theodor Borangiu, *Advances in Robot Design and Intelligent Control: International Conference on Robotics in Alpe-Adria Danube Region*.
- Clapham, A.(2016). "Karmaşıklık, Suç Ortaklığı ve Tamamlayıcılık: Nürnberg Duruşmalarından Yeni Uluslararası Ceza Divanı'nun Şafağına Doğru". (Ed.) Phillippe Sands, *Uluslararası Ceza Adaletinin Geleceği: Nürnberg'ten Lahey'e*. (Çev.) Hazal Ungan Çalışkan, İstanbul: Alfa Basım Yayım Dağıtım.
- Clarke, R. C. (2011). "Return to Borkum Island Extended Joint Criminal Enterprise Responsibility in the Wake of World War II". *Journal of International Criminal Justice*. 9(4), 839–861.
- Clausewitz, C. V. (2014). "Savaş Üzerine". *Politik ve Askeri Savaş Sanatı II*. Ankara: İlk Eriş Yayınları.
- Clausewitz, C. V. (2014)."Savaşın Temel İlkeleri". *Politik ve Askeri Savaş Sanatı I* (İkinci Baskı). Ankara: İlk Eriş Yayınları.
- Clothier, R., Williams, B. and Perez T. (2013). "A Review of the Concept of Autonomy in the Context of the Safety Regulation of Civil Unmanned Aircraft Systems". (Ed.) Tony Cant, *Australia: Australian System Safety Conference (ASSC)*. 15-27.
- Clough, B. T. (2002). "Metrics, Schmetrics! How The Heck Do You Determine A UAV's Autonomy Anyway?", *Air Force Research Lab Wright-Patterson Afb Oh*, 1-8.

- Coard et Al. v. United States*, Report N. 109/99 - Case 10.951, Inter-American Commission on Human Rights (IACHR), 29 September 1999.
- Code of Conduct for Law Enforcement Officials*, Adopted by General Assembly Resolution 34/169 of 17 December 1979.
- Connor, R. (2020). "Austria Wants Ethical Rules on Battlefield Killer Robots", *Deutsche Welle (DW)*.
- Convention (II) with Respect to the Laws and Customs of War on Land and its annex: Regulations concerning the Laws and Customs of War on Land, The Hague, 29 July 1899, *IHL-Database*. <https://ihl-databases.icrc.org/ihl/INTRO/150> (Erişim Tarihi: 05.05.2020).
- Convention (IV) respecting the Laws and Customs of War on Land and its annex: Regulations concerning the Laws and Customs of War on Land, The Hague, 18 October 1907, *IHL-Database*. <https://ihl-databases.icrc.org/ihl/INTRO/195> (Erişim Tarihi: 05.05.2020).
- Convention on the Prohibition of the Use, Stockpiling, Production and Transfer of Anti-Personnel Mines and on their Destruction*, Oslo, 18 September 1997, <https://www.refworld.org/docid/3ae6b3ad0.html> (Erişim tarihi: 03.03.2019).
- Coory, M. S. (2019). "The Enduring Legacy of the Martens Clause: Resolving the Conflict of Morality in International Humanitarian Law". *Adelaide Law Review*. 40(2), 471-484.
- Copeland, D. P. (2014). "Legal Review of New Technology Weapons". (Eds.) Hitoshi Nasu and Robert McLaughlin, *New Technologies and the Law of Armed Conflict*, The Hague: T.M.C. Asser Press.
- Coppin, G. and Legras, F. (2012). "Autonomy Spectrum and Performance Perception Issues in Swarm Supervisory Control". *Proceedings of the IEEE*, 100(3), 590-603.
- Cornock, M. (2011). Legal Definitions of Responsibility, Accountability and Liability". *Nurs Child Young People*. 23(3), 25-26.
- Coşkun, S. A. (2015). *Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi, Akıllı Yapıtrım Kararları ve Terörizmin Finansmanının Önlenmesi*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Council of Europe Convention on the Prevention of Terrorism*, Warsaw, 2005.
- Crawford, E. (2011). "The Modern Relevance of the Martens Clause". *Sydney Law School: Legal Studies Research Paper*. 11(27), 1-23.
- Crawford, E. (2015). *Identifying the Enemy: Civilian Participation in Armed Conflict*. Oxford: Oxford University Press.

- Crawford, E. (2020). "The Temporal and Geographic Reach of International Humanitarian Law". (Eds.) Ben Saul and Dapo Akande, *The Oxford Guide to International Humanitarian Law*. Oxford: Oxford University Press.
- Crawford, E. and Pert, A. (2015). *International Humanitarian Law* (2nd Edition), Cambridge. Cambridge University Press.
- Crawford, J. (2012). "Historical Background and Development of Codification". *Audiovisual Library of International Law*, <https://legal.un.org/avl/ha/rsiwa/rsiwa.html> (Erişim Tarihi: 12.12.2021).
- Crawford, J. (2016). "Roma Statüsü'nün Kaleme Alınışı". (Ed.) Phillippe Sands, *Uluslararası Ceza Adaletinin Geleceği: Nürnberg'ten Lahey'e*. (Çev.) Hazal Ungan Çalışkan. İstanbul: Alfa Basım Yayım Dağıtım.
- Crootof, R. (2015). "Autonomous Weapon Systems and Proportionality". *Völkerrechtsblog*. <https://voelkerrechtsblog.org/autonomous-weapon-systems-and-proportionality/> (Erişim Tarihi: 04.04.2021).
- Crootof, R. (2016). "War Torts: Accountability for Autonomous Weapons". *University of Pennsylvania Law Review*, 164(6), 1347-1402.
- Crowe, J. and Scheuber, K. W. (2013). *Principles of International Humanitarian Law*. Cheltenham and Northampton: Edward Elgar.
- Cryer, R. et al. (2010). *An Introduction to International Criminal Law and Procedure* (Second Edition). Cambridge: Cambridge University Press.
- Çağırın, M. E. (2005). *Uluslararası Hukukta Devletin Tek Taraflı İşlemleri*. Ankara: Platin Yayınları.
- Çağırın, M. E. (2010). *Uluslararası İnsan Hakları*. Ankara: Barış Kitap.
- Çakar, A. S. (2012). "İnsanlığa Karşı Suçlar". *TBB Dergisi*. 25(103), 169-198.
- Çaycı, S. (2006). "İnsanlığa Karşı Suçlar ve Batı'nın Politik Hukuk Anlayışı". *Uluslararası Suçlar ve Tarih/International Crimes and History*. (1), 75-88.
- Dağ, A. (2018). *Transhümanizm: İnsanın ve Dünyanın Dönüşümü*. Ankara: Elips Yayınları.
- Daniel, N. R. (2018). "Legality of Autonomous Weapons under International Humanitarian Law". *The World Journal on Juristic Polity*, IV(I), 1-10.
- Daoust, I., Coupland, R. and Ishoey, R. (2002). "New Wars, New Weapons? The obligation of States to Assess the Legality of Means and Methods of Warfare". *International Review of the Red Cross*, No. 846, 345-363.
- Davenport, T. (2018). *Big Data@Work: Efsaneye Son Vermek, Fırsatları Keşfetmek*. İstanbul: Türk Hava Yolları Yayınları.

- Davison, N. (2017). "A Legal Perspective: Autonomous Weapon Systems under International Humanitarian Law". *UNODA Occasional Papers*. (30), 5-18.
- Day, K. (2021). "China Unveils AI Ethics Code", *Global Government Forum*, <https://www.globalgovernmentforum.com/china-unveils-ai-ethics-code/> (Erişim Tarihi: 12.11.2021).
- De Spiegeleire, S., Maas, M. and Sweijs, T. (2017). *Artificial Intelligence and The Future Of Defense: Strategic Implications for Smalland Medium-Sized Force Providers*. The Hague: The Hague Centre for Strategic Studies (HCSS).
- Declaration Renouncing the Use, in Time of War, of Explosive Projectiles Under 400 Grammes Weight. Saint Petersburg, 29 November / 11 December 1868, *IHL-Database*, <https://ihl-databases.icrc.org/ihl/full/declaration1868> (Erişim Tarihi: 05.11.2020).
- Değirmencioğlu, B. (2019) "Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi İçtihatları Işığında "Masumiyet Karinesi"nin Korunması". *ASBÜ Hukuk Fakültesi Dergisi*. (2), 307 – 356.
- Demiray v. Turkey*, ECtHR, Application no. 27308/95, 21 November 2000.
- Denise, G. (2016). "Future Arms, Technologies, and International Law: Preventive Security Governance". *European Journal of International Security*. 1(1), 94-111.
- Desert Wolf, *Skunk Riot Control Copter*, <https://www.desert-wolf.com/dw/products/unmanned-aerial-systems/skunk-riot-control-copter.html> (Erişim Tarihi: 03.03.2021).
- Devecka, M. (2013). "Did The Greeks Believe In Their Robots?". *The Cambridge Classical Journal*, (59), 52-69.
- Deweer v. Belgium*, ECtHR, Application No. 6903/75, 27 February 1980.
- Dickinson, L. T. (2018). "Lethal Autonomous Weapons Systems: The Overlooked Importance of Administrative Accountability". *GWU Law School Public Law*, Research Paper No. 42. 1-50.
- Dinstein, Y. (2004). *The Conduct of Hostilities under the Law of International Armed Conflict*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Dinstein, Y. (2008). "Distinction and Loss of Civilian Protection in International Armed Conflicts". *International Law Studies*. (84), 183-198.
- Dinstein, Y. (2011). *War, Aggression and Self-Defence* (Fifth edition). Cambridge: Cambridge University Press.

- Dinstein, Y. (2012). "The Principle of Proportionality". (Eds.) K. Larsen, C. Guldahl Cooper and G. Nystuen, *Searching for a 'Principle of Humanity' in International Humanitarian Law*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Dinstein, Y. (September 2015). "Military Necessity", *Max Planck Encyclopedias of International Law [MPIL]*.
- Dirgantara Indonesia (2020). "Indonesia Introduced Black Eagle, Unmanned Aircraft", *Indonesian*, https://www.indonesian-aerospace.com/news/detail/892_indonesia+introduced+black+eagle%2C+unmanned+aircraft (Erişim Tarihi: 03.03.2021).
- Dobrinou, M. (2021). "Yapay Zekânın Ceza Sorumluluğu Üzerindeki Etkisi". (Çev.) Aslı Aydın, (Ed.) Yener Ünver, *Ceza Hukukunda Robot, Yapay Zekâ ve Yeni Teknolojiler*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Docherty, B. (2012). *Losing Humanity: The Case Against Killer Robots*. Human Rights Watch (HRW) and Harvard Law School's International Human Rights Clinic (IHRC).
- Docherty, B. (2014). *Shaking the Foundations: The Human Rights Implications of Killer Robots*, Human Rights Watch (HRW) and The International Human Rights Clinic (IHRC).
- Docherty, B. (2016). *Making the Case: The Dangers of Killer Robots and the Need for a Preemptive Ban*. Human Rights Watch (HRW) and Harvard Law School's International Human Rights Clinic (IHRC).
- Docherty, B. (2018). *Heed the Call: A Moral and Legal Imperative to Ban Killer Robots*. Human Rights Watch (HRW) and Harvard Law School's International Human Rights Clinic (IHRC).
- Docherty, B. (2020). "The Need for and Elements of a New Treaty on Fully Autonomous Weapons". *Brasilia: Rio Seminar on Autonomous Weapons Systems*. 223-234.
- Docherty, B. (April 2015). *Mind the Gap: The Lack of Accountability for Killer Robots*, Human Rights Watch (HRW) and International Human Rights Clinic (IHRC) at Harvard Law School.
- Docherty, B., Madding, A. and Shah, P. (2018). "The Martens Clause: Incorporating Ethics Into Law". CCW Report: Civil Society Perspectives on the CCW Group of Governmental Experts on Lethal Autonomous Weapon Systems 13–16 April 2018, *Reaching Critical Will*. 6(2), 1-4.

- Doğan, K. (2019). "Sürücüsüz Araçlar, Robotik Cerrahi, Endüstriyel Robotlar ve Cezai Sorumluluk". *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Prof. Dr. Durmuş Tezcan'a Armağan*. 21(Özel Sayı), 3219-3251.
- Doğan, M. (2020). *Yapay Zeka ve Bilinç Problemi: Yapay Bilincin İmkânına Dair Bir Tartışma Yapay Bir "Ben" Mümkün müdür?*. Konya: Çizgi Kitabevi.
- Dontha, R. (2017). "Who came up with the name Big Data?". *Data Science Central*, <https://www.datasciencecentral.com/profiles/blogs/who-came-up-with-the-name-big-data> (Erişim Tarihi: 20.12.2018).
- Dost, S. (2018). "Uluslararası Hukukta Orantılılık İlkesi". *Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi*. 6(12), 361-400.
- Downey, W. G. (1953). "The Law of War and Military Necessity". *American Journal of International Law*. 47(2), 251-262.
- Draft Rules for the Limitation of the Dangers incurred by the Civilian Population in Time of War, ICRC, 1956, *IHL-Database*, <https://ihl-databases.icrc.org/ihl/INTRO/420?OpenDocument> (Erişim Tarihi: 04.02.2022).
- Droege, C. (2008). "Elective Affinities? Human Rights and Humanitarian Law". *International Review of the Red Cross*. 90(871), 501-548.
- Drozd and Janousek v. France and Spain*, ECtHR, Application no. 12747/87, 26 June 1992.
- Dunlap, C. J. (2016). "Accountability and Autonomous Weapons: Much Ado About Nothing?". *Temple International & Comparative Law Journal*. 30(1), 63-76.
- Dülger, K. (2015). *Devletin Uluslararası İnsancıl Hukukun İhlalinden Doğan Sorumluluğu*. İstanbul: Beta Basım Yayım.
- Eco, U. (2016). "The Ars Magna by Ramon Llull". *Contributions to Science*, 12(1), 47-50.
- Egeland, K. (2016). "Lethal Autonomous Weapon Systems under International Humanitarian Law". *Nordic Journal of International Law*, 85(2), 89-118.
- Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklar Sözleşmesi (1966)*. <https://insanhaklari-merkezi.bilgi.edu.tr/tr/content/120-ekonomik-sosyal-ve-kulturel-haklara-iliskin-uluslarar-as-sozlesme/> (Erişim Tarihi: 03.03.2019).
- Ekşi, C. A. (2004). *Uluslararası Ceza Mahkemesinin İnsanlığa Karşı Suçlar Üzerindeki Yargı Etkisi*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

- Endsley, M. R. and Kaber, D. B. (1999). "Level of Automation Effects on Performance, Situation Awareness and Workload in a Dynamic Control Task". *Ergonomics*. 42(3), 462-492.
- English Oxford Dictionaries. "*automatic*", <https://en.oxforddictionaries.com/definition/automatic> (Erişim tarihi: 05.03.2019).
- English Oxford Dictionaries. "*Autonomic*", <https://en.oxforddictionaries.com/definition/autonomic> (Erişim tarihi: 05.03.2019).
- English Oxford Dictionaries. "*autonomous*", <https://en.oxforddictionaries.com/definition/automatic> (Erişim tarihi: 03.03.2019).
- English Oxford Dictionaries. "*system*", <https://en.oxforddictionaries.com/definition/system> (Erişim tarihi: 07.03.2019).
- Erdem, M. (2015). "İnsancıl Hukukta Martens Kaydı". *İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*. 6(2), 211-286.
- Erdoğan, M. (2016). *İnsan Hakları Teorisi ve Hukuku* (Gözden Geçirilmiş 5. Baskı). Ankara: Orion Kitabevi.
- Ereker, F. A. (2004). "İlkçağlardan Günümüze Haklı Savaş". *Uluslararası İlişkiler Dergisi*. 1(3), 1-36.
- Erkiner, H. H. (2010). *Devletin Haksız Fiilden Kaynaklanan Uluslararası Sorumluluğu*. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık.
- Ertuğrul, Ü. E. (2017). *Uluslararası Silahlı Çatışmalar Hukukunda Bireysel Statüler: Savaşanlar, Savaş Esirleri, Casuslar, Paralı Askerler, Gerillalar, Teröristler, Hukuksuz Savaşanlar, Siviller*. Ankara: Yetkin Yayınları.
- Esmukhambetov and Others v. Russia*, ECtHR, Application no. 23445/03, 29 March 2011.
- Etzioni, A. and Etzioni, O. (May-June 2017). "Pros and Cons of Autonomous Weapons Systems". *Military Review*. 72-81.
- European Court of Human Rights, *Guide on Article 8 of the European Convention on Human Rights: Right to Respect for Private and Family Life, Home and Correspondence*, Updated on 31 December 2020.
- European Court of Human Rights, *Guide to the Case-Law of the of the European Court of Human Rights: "Data Protection"*, 31 December 2020.
- European Parliament (2021). "*China's Ambitions in Artificial Intelligence*", [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/ATAG/2021/696206/EPRS_ATA\(2021\)696206_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/ATAG/2021/696206/EPRS_ATA(2021)696206_EN.pdf) (Erişim Tarihi: 11.11.2021).
- European Parliament, on a European Parliament recommendation to the Council on the 73rd session of the United Nations General Assembly (2018/2040(INI))

- European Parliament, *Resolution on the Use of Armed Drones* (2014/2567(RSP))
- European Union Agency for Fundamental Rights, *Presumption of Innocence and Related Rights —Professional Perspectives, Publications Office of the European Union*, Luxembourg, 2021.
- Evans v. the United Kingdom*, ECtHR, Application no. 6339/05, 10 April 2007.
- Evans, T. D. (2013). "At War with the Robots: Autonomous Weapon Systems and the Martens Clause". *Hofstra Law Review*, 41(3), 697-733.
- Fabre, C. (2015). "Nigel Biggar's Just War: Reflections on Jus ad Bellum". *Studies in Christian Ethics*. 28(3), 292-297.
- Fenrick, W. (1982). "The Rule of Proportionality and Protocol I in Conventional Warfare". *Military Law Review*. 98(1), 91-127.
- Ferraro, T. (2013). "The Applicability and Application of International Humanitarian Law to Multinational Forces". *International Review of the Red Cross*. 95(891/892), 653-657.
- Field Manual 3-24 MCWP 3-33.5, Insurgencies and Countering Insurgencies, May 2014.
- Final Report to the Prosecutor by the Committee Established to Review the NATO Bombing Campaign Against the Federal Republic of Yugoslavia, ICTY, 2000.
- Fischer, E. (1985). *Franz Kafka*. (Çev.) Ahmet Cemal, İstanbul: Bilim, Felsefe ve Sanat Yayınları (BFS Yayınları).
- Fleck D. (Ed.) (2009). *The Handbook of International Humanitarian Law* (Second Edition). Oxford: Oxford University Press.
- Ford, C. M. (2017). "International Humanitarian Law, Article 36, and Autonomous Weapons Systems". (Ed.) Robin Geiß, *Lethal Autonomous Weapons Systems: Technology, Definition, Ethics, Law & Security*, Federal Foreign Office.
- Ford, M. (2018). *Robotların Yükselişi: Yapay Zekâ ve İşsiz Bir Gelecek Tehlikesi*. (Çev.) Cem Duran, İstanbul: Kronik Kitap.
- Forrest, C. (2007). "The doctrine of Military Necessity and the Protection of Cultural Property During Armed Conflicts". *California Western International Law Journal*. 37(2), 177-219.
- Fouchard, I. (2019). "İnsanlığa Karşı Suçların Uluslararası Hukukta Tanımlanması". (Eds.) M. Delmas-Marty et al., *İnsanlığa Karşı Suç*. (Çev.) Berna Ekal, İstanbul: İletişim Yayınları.

- Foy, J. (2014). "Autonomous Weapons Systems: Taking the Human out of International Humanitarian Law". *Dalhousie Journal of Legal Studies*. 23(3), 47-70.
- Frau, R. (2013). "Unmanned Military Systems and Extraterritorial Application of Human Rights Law". *Groningen Journal of International Law*. 1(1), 1-18.
- Friedman, J. P. (2000). *Dictionary of Business Terms* (3rd ed.). Barron's Educational Series, Hauppauge.
- Fryer, D. M. and Marshall, J. C. (1979). "The Motives of Jacques de Vaucanson". *Technology and Culture*, 20(2), 24-42.
- Future of Life Institute (2016). "*Autonomous Weapons: An Open Letter from AI & Robotics Researchers*", <https://futureoflife.org/2016/02/09/open-letter-autonomous-weapons-ai-robotics/> (Erişim Tarihi: 11.11.2021).
- Gabčíkovo-Nagymaros Project (Hungary/Slovakia)*, ICJ, Judgment Sept. 25, 1997.
- Gaeta, P. and Jain, A. G. (2021). "Individualisation of IHL Rules Through Criminal Responsibility for War Crimes and Some (Un)Intended Consequences". (Forthcoming in Eds.) Dapo Akande and Jennifer Welsh, *The Individualisation of War*. Oxford: Oxford University Press.
- Garcia, D. (2017). "Autonomous Weapon Systems and International Law: Consequences for the Future of International Peace and Security". (Ed.) Robin Geiss, *Lethal Autonomous Weapons Systems: Technology, Definition, Ethics, Law & Security*. Federal Foreign Office.
- Gardam, J. (2004). *Necessity, Proportionality and the Use of Force by States*, Cambridge: Cambridge University Press.
- Gardner, H. (2006). *Multiple Intelligences: New Horizons*. New York: Basic Books.
- Gasser, H. P. (1993). *International Humanitarian Law: An Introduction*. The International Red Cross and Red Crescent Movement. Haupt: Henry Dunant Institute.
- Geiss, R. (2015). *The International-Law Dimension of Autonomous Weapons Systems*. Berlin: Friedrich-Ebert-Stiftung.
- Geiss, R. (2016). *Autonomous Weapons Systems: Risk Management and State Responsibility*, Third CCW Meeting of Experts on Lethal Autonomous Weapons Systems (LAWS), Geneva, 11-15 April 2016.
- Geiss, R. and Lahmann, H. (2018). "Autonomous Weapons Systems: A Paradigm Shift for the Law of Armed Conflict?". (Ed.) J.D. Ohlin, *Research Handbook on Remote Warfare*. Cheltenham: Edward Elgar.

- Geiß, R. and Paulussen, C. (2020). "Specifically Protected Persons and Objects", (Eds.) Ben Saul and Dapo Akande. *The Oxford Guide to International Humanitarian Law*. Oxford: Oxford University Press.
- Geraci, R. (2010). *Apocalyptic AI: Visions of Heaven in Robotics, Artificial Intelligence, and Virtual Reality*. Oxford: Oxford University Press.
- Gerdes, A. (May 2018). "Lethal Autonomous Weapon Systems and Responsibility Gaps". *Philosophy Study*, 8(5), 231-239.
- Germany Federal Ministry of Defence (2013). *Joint Service Regulation (ZDv) 15/2*, Law of Armed Conflict Manual.
- Gillespie, T. and West, R. (2010). "Requirements for Autonomous Unmanned Air Systems Set by Legal Issues". *The International C2 Journal*. 4(2), 1-25.
- Gisel, L.(August 2018). *The Principle of Proportionality in the Rules Governing the Conduct of Hostilities Under International Humanitarian Law* (International Expert Meeting 22–23 June 2016 – Quebec), International Committee of the Red Cross and Social Sciences and Humanities Research Council of Canada.
- Goodman, M. (2020). *Geleceğin Suçları: Dijital Dünyanın Karanlık Yüzü*. İstanbul: Timaş Yayınları.
- Goose, S. and Wareham, M. (Summer 2016). "The Growing International Movement Against Killer Robots". *Harvard International Review*. 37(4), 28-33.
- Government of Holy See (11-15 April 2016). *Elements Supporting the Prohibition of Lethal Autonomous Weapons Systems*, Informal meeting of experts on lethal autonomous weapons systems (LAWS) Geneva.
- Government of Switzerland (11-15 April 2016). *Towards a "Compliance-Based" Approach to LAWS*. Informal meeting of experts on lethal autonomous weapons systems (LAWS) Geneva.
- Green, L. C. (2000). *The Contemporary Law of Armed Conflict* (Third Edition). Manchester: Manchester University Press.
- Greenwood, C. (1983). "The Relationship between Ius Ad Bellum and Ius in Bello". *Review of International Studies*. 9(4), 221-234.
- Greenwood, C. (2008). "Definition of the Term 'Humanitarian Law'". (Ed.) Dieter Fleck, *The Handbook of International Law*. Oxford: Oxford University Press.

- Greenwood, C. (2008). "Historical Development and Legal Basis", (Ed.) Dieter Fleck, *The Handbook of International Humanitarian Law* (Second Edition). Oxford: Oxford University Press.
- Gross, E. (2016). "The Third Player-Illegal Combatant". *San Diego International Law Journal*. 17(2), 199-238.
- Grut, C. (2013). "The Challenge of Autonomous Lethal Robotics to International Humanitarian Law". *Journal of Conflict & Security Law*. 18(1), 5-23.
- Gubrud, M. (2014). "Stopping Killer Robots". *Bulletin of the Atomic Scientists*. 70(1), 32-42.
- Guidelines for Applying the Precautionary Principle to Biodiversity Conservation and Natural Resource Management*, As Approved by the 67th meeting of the IUCN Council 14-16 May 2007.
- Gunawan, Y. et al.(2019). "Command Responsibility of Autonomous Weapons Systems under International Humanitarian Law". *Indonesian Law Journal*. 7(3), 351-368.
- Gupta, S. G., Ghonge, M. M. and Jawandhiya, P.M. (2013). "Review of Unmanned Aircraft System (UAS)", *International Journal of Advanced Research in Computer Engineering & Technology (IJARCET)*, 2(4), 1646-1658.
- Guterres, A. (2018). "Remarks at "Web Summit". <https://www.un.org/sg/en/content/sg/speeches/2018-11-05/remarks-web-summit> (Erişim tarihi: 03.03.2019).
- Gutlein, M. A. (2005). *Lethal Autonomous Weapons –Ethical and Doctrinal Implications*. Newport: Naval War College.
- Güleç v. Turkey*, ECtHR, Application no. 21593/93 (27 Temmuz 1998)
- Günel, H. (2019). "İnsanlığa Karşı Suçların Uluslararası Hukuk Normu Olarak Tanımlanması". (Ed. ve Çev.) Hüseyin Günel, *İnsanlığa Karşı Suçların Kuramı*. İstanbul: Tekin Yayınları.
- Güneysu, G. (2013). "Orantılılık İlkesi ve Uluslararası İnsancıl Hukuk". *TAAD*, 4(1), 451-465.
- Güneysu, G. (2013). "Otonom Silah Sistemleri ve İnsancıl Hukuk". *TBB Dergisi*, 26(108), 259-272.
- Güneysu, G. (2014). *Çevrenin Silahlı Çatışmalar Esnasında Korunması*. Ankara: Adalet Yayınevi.
- Güneysu, G. (2015). *Uluslararası Hukukta Amirin Emri*. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık.

- Gürsakal, N. (2018). *Makine Öğrenmesi & Derin Öğrenme*. Bursa: Dora Yayıncılık.
- Hage, J. (2017). "Theoretical Foundations for the Responsibility of Autonomous Agents". *Artificial Intelligence and Law*. 25(3), 255-271.
- Halajová, L. (2020). "Individual Criminal Responsibility for War Crimes Resulting from the Use of Autonomous Weapons Systems". *The Lawyer Quarterly*. 10(2), 130-152.
- Hallevey, G. (Haziran 2018). "Yapay Zekâya Sahip Varlıkların Cezai Sorumluluğu: Bilim Kurgudan Yasal Toplumsal Denetime". (Çev.) Müslüm Fincan, *Küresel Bakış*. 8(24), 111-142.
- Hammond, D. N. (2015). "Autonomous Weapons and the Problem of State Accountability". *Chicago Journal of International Law*, 15(2), 652-687.
- Handyside v. the United Kingdom*, ECtHR, Application no. 5493/72, 7 December 1976.
- Haner, J. and Garcia, D. (September 2019). "The Artificial Intelligence Arms Race: Trends and World Leaders in Autonomous Weapons Development". *Global Policy*, 10(3), 331-337.
- Hanifan, R. (2014). *Concise Dictionary of Engineering: A Guide to the Language of Engineering*. Switzerland: Springer.
- Hathaway, O. A., et al.(2012). "Which Law Governs During Armed Conflict? The Relationship Between International Humanitarian Law and Human Rights Law". *Minnesota Law Review*. 96(1883), 1883-1914.
- Heinegg, W. H. (October 2015). "Precautions in Attack". *Max Planck Encyclopedia of Public International Law* [MPEPIL].
- Heintze, H. J. (December 2004). "On the Relationship Between Human Rights Law Protection and International Humanitarian Law". *International Review of the Red Cross*. 86(856), 789-814.
- Hellestveit, C. (2017). "Accountability for Lethal Autonomous Weapons Systems under International Humanitarian Law". (Ed.) Robin Geiss, *Lethal Autonomous Weapons Systems Technology, Definition, Ethics, Law & Security*. Federal Foreign Office.
- Henckaerts, J. M. (2020). "History and Sources". (Eds.) Ben Saul and Dapo Akande, *The Oxford Guide to International Humanitarian Law*. Oxford: Oxford University Press.
- Henckaerts, J. M. and Beck, L.D. (2005). *Uluslararası İnsancıl Teamül (Örf-Adet) Hukuku Cilt 1: Kurallar*. (Çev.) A. Emre Öktem ve Diğerleri, İstanbul: Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları.

- Henderson, I. (2009). *The Contemporary Law of Targeting: Military Objectives, Proportionality, and Precautions in Attack Under Additional Protocol I*. Leiden: Martinus Nijhoff Publishers.
- Herbach, J. D. (2012): "Into the Caves of Steel: Precaution, Cognition and Robotic Weapon Systems Under the International Law of Armed Conflict". *Amsterdam Law Forum*. 4(3), 3–20.
- Heyns, C. (2014). "Increasingly Autonomous Weapon Systems: Accountability And Responsibility". *Expert Meeting: Autonomous Weapon Systems, Technical, Military, Legal And Humanitarian Aspects Geneva*, Switzerland 26 to 28 March 2014.
- Heyns, C. (2017). "A Human Rights Perspective on Autonomous Weapons in Armed Conflict: The Rights to Life and Dignity". (Ed.) Robin Geiss, *Lethal Autonomous Weapons Systems Technology, Definition, Ethics, Law and Security*. Federal Foreign Office.
- Heyns, C. (May 2016). "Human Rights and the use of Autonomous Weapons Systems (AWS) During Domestic Law Enforcement". *Human Rights Quarterly*. 38(2), 350-378.
- Heyns, C., Akande, D., Cawthorne, L. H. and Chengeta, T. (2016). "The International Legal Framework Regulating Armed Drones". *International and Comparative Law Quarterly*. 65(4), 791–827.
- Hobbes, T. (2012). *Leviathan veya Bir Din ve Dünya Devletinin İçeriği, Biçimi ve Kudreti* (13. Baskı). (Çev.) Semih Lim, İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Holland, L. B. (8 October 2015). *Overview of Military Drones Used by the UK Armed Forces*, House of Commons Library, Briefing Paper Number 06493.
- Horáková, J. and Kelemen, J. (2009). "Robots between Fictions and Facts". *Magyar Kutatók 10. Nemzetközi Szimpóziuma 10th International Symposium of Hungarian Researchers on Computational Intelligence and Informatics, November 12-14*.
- Horowitz, M. and Scharre, P. (2015). *An Introduction to Autonomy in Weapon Systems*. Washington DC: Center for a New American Security.
- Horowitz, M. C. (2018). "Artificial Intelligence, International Competition, and the Balance of Power". *Texas National Security Review*, 1(3), 36-57.
- Horowitz, M. C. (Fall 2016). "The Ethics and Morality of Robotic Warfare: Assessing the Debate over Autonomous Weapons". *The Ethics & Morality of Robotic Warfare*. 145(4), 25-36.

- Howe, B. (2006). "Normative War-Fighting and the New World Order". *Politics and Ethics Review*. 2(1), 38–61.
- Huang, H. M. (Ed.) (2008). *Autonomy Levels for Unmanned Systems (ALFUS) Framework Volume I: Terminology Version 2.0*, USA NIST Special Publication.
- Huang, H. M. et al.(2007). *Characterizing Unmanned System Autonomy: Contextual Autonomous Capability and Level of Autonomy Analyses*, Orlando-Florida: Defense and Security Symposium.
- Huang, H. M., Messina, E. and Albus, J.(2003). *Toward a Generic Model for Autonomy Levels for Unmanned Systems (ALFUS)*, Proceedings of the 2003 Performance Metrics for Intelligence Systems (PerMIS) Workshop.
- Hughes, J. G. (2020). *Law, Life, Death, Responsibility, and Control in an Age of Autonomous Robotic Warfare*. Lancaster: Lancaster University Philosophy in the Faculty of Arts and Social Sciences (Unpublished PhD Thesis).
- Hulme, K. (September 2010). "Taking Care to Protect the Environment against Damage: A Meaningless Obligation?". *International Review of the Red Cross*. 92(879), 675-691.
- Hunter, A. P. and et al. (2018). *Artificial Intelligence and National Security: The Importance of the AI Ecosystem*, Center for Strategic and International Studies (CSIS),
- Husain, A. (2019). *Duyarlı Makine: Yapay Zekânın Olgunluk Çağı* (2. Baskı). (Çev.) Duygu Dalgakıran, İstanbul: Siyah Kitap.
- ICRC (12 Ağustos 2009). "*Sixty Years of the Geneva Conventions: Learning from the Past to Better Face the Future*". <https://www.icrc.org/en/doc/resources/documents/statement/geneva-conventions-statement-president-120809.htm> (Erişim Tarihi: 03.03.2019).
- ICRC (December 2013). *Handbook on International Rules Governing Military Operations*.
- ICRC (December 2014). "*International Humanitarian Law: Answers to Your Questions*".
- ICRC (May 2021). "*ICRC Position on Autonomous Weapon Systems*". <https://www.icrc.org/en/document/icrc-position-autonomous-weapon-systems> (Erişim Tarihi: 11.11.2021).
- IKV Pax Christi (March 2011). "*Does Unmanned Make Unacceptable?: Exploring the Debate on using Drones and Robots in Warfare*", ss. 26-27.

- Ilachinski, A. (2017). *AI, Robots, and Swarms: Issues, Questions, and Recommended Studies*. Washington: Center for Naval Analyses.
- Instructions for the Government of Armies of the United States in the Field (Lieber Code), 24 April 1863. *IHL-Database*, <https://ihl-databases.icrc.org/ihl/INTRO/110> (Erişim Tarihi: 03.11.2020).
- International Civil Aviation Organization (ICAO)(2011). *Unmanned Aircraft Systems (UAS)*, Montreal: ICAO.
- International Commission of Jurists(October 2018). *“The Right to a Remedy and Reparation for Gross Human Rights Violations A Practitioners’ Guide”*.
- International Committee for Robot Arms Control (ICRAC)(2019). *“Mission Statement”*, <https://www.icrac.net/about-icrac/> (Erişim Tarihi: 03.03.2019).
- International Committee of the Red Cross (ICRC) (April 2018). *Ethics and Autonomous Weapon Systems: An Ethical Basis for Human Control?*. Geneva: ICRC, 1-22.
- International Committee of the Red Cross (ICRC) (July 2011). *“Violence and the Use of Force”*. Geneva: ICRC.
- International Committee of the Red Cross (ICRC) (May 2021). *“Peter Maurer: “We Must Decide What Role We Want Human Beings to Play in Life-and-Death Decisions during Armed Conflicts”*. <https://www.icrc.org/en/document/peter-maurer-role-autonomous-weapons-armed-conflict> (Erişim Tarihi: 06.06.2021).
- International Committee of the Red Cross (ICRC), *Autonomous Weapon Systems: Technical, Military, Legal and Humanitarian Aspects Expert Meeting Geneva*, Switzerland 26 to 28 March 2014.
- International Law Association (ILA) Study Group (2017). *“The Conduct of Hostilities and International Humanitarian Law: Challenges of 21st Century Warfare”*. *International Law Studies*. (93), 322-388.
- International Law Commission (2020). *“About the Commission”*, <https://legal.un.org/ilc/ilcintro.shtml> (Erişim Tarihi: 03.03.2019).
- International Law Commission, Responsibility of States for Internationally Wrongful Acts, UN General Assembly/RES/56/83 of 12 December 2001.
- Inter-Parliamentary Union (IPU) and International Committee of the Red Cross (ICRC) (2016). *International Humanitarian Law*. Handbook for Parliamentarians No:25.

- Ipsen, K. (2008). "Combatants and Non-combatant". (Ed.) Dieter Fleck, *The Handbook of International Law* (Second Edition). Oxford: Oxford University Press.
- Ireland v. The United Kingdom*, ECtHR, Application no: 5310/71, 13 December 1977.
- Islam, M. S. (2016). "Contemporary Technological Development and Challenges to the International Humanitarian Law", *IIUC Studies*, 13(1), 53-68.
- ISO 8373 (the International Organization for Standardization) (2012). *Industrial Robot*, <https://www.iso.org/obp/ui/#iso:std:iso:8373:ed-2:v1:en> (Erişim adresi: 04.03.2019).
- Issa and Others v. Turkey*, ECtHR, Application no. 31821/96, 16 November 2004.
- Istituto di Ricerche Internazionali Archivio Disarmo (IRIAD) (2017). *Military Drones: Proliferation or Control?*. Rome: IRIAD.
- İlyada (2008). *Homeros* (24. Baskı). (Çev.) Azra Erhat ve A. Kadir, İstanbul: Can Sanat Yayınları.
- İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi*, 1948. <https://www.hsk.gov.tr/Eklentiler/Dosyalar/9a3bfe74-cdc4-4ae4-b876-8cb1d7eeae05.pdf> (Erişim Tarihi: 03.03.2021).
- J. McIntyre Mach., Ltd. - Nicastro* - 564 US 873, 131 S. Ct. 2780 (2011), <https://www.lexisnexis.com/community/casebrief/p/casebrief-j-mcintyre-mach-ltd-v-nicastro> (Erişim Tarih: 11.11.2021).
- Jacobson, B. R. (2017). "Lethal Autonomous Weapons Systems: Mapping The GGE Debate". *DIPLO: Policy Papers and Briefs*. (8), 1-16.
- Jacobson, M.(2006). "Modern Weaponry and Warfare: The Application of Article 36 of Additional Protocol I By Governments". (Ed.) Anthony M. Helm, *The Law of War in the 21st Century: Weaponry and the Use of Force International Law Studies*. Newport: Naval War College Press, 2006, s. 184.
- Jain, A. G. (2021). "Autonomous Cyber Capabilities and Individual Criminal Responsibility for War Crimes". (Forthcoming in Eds.) Rain Liivoja and Ann Väljataga, *Autonomous Cyber Capabilities Under International Law*. Tallinn: NATO Cooperative Cyber Defence Centre.
- Jain, N. (2016). "Autonomous Weapons Systems: New Frameworks for Individual Responsibility". (Eds.) Nehal Bhuta, *Autonomous Weapons Systems: Law, Ethics, Policy*, Cambridge: Cambridge University Press.

- Jaloud v. the Netherlands*, ECtHR, Application no. 47708/08, 20 November 2014.
- Jensen, E. T. (2013). "Cyber Attacks: Proportionality and Precautions in Attack". *International Law Studies*. 89(1), 198-217.
- Jevglevskaia, N. (2018). "Weapons Review Obligation under Customary International Law". *International Law Studies*, 94(1), 186-221.
- Jha, U. C. (2016-2017). "Lethal Autonomous Weapon Systems and International Humanitarian Law". *ISIL Year Book of International Humanitarian and Refugee Law*. 16(1), 112-140.
- Johansen, S. R. (2019). *The Military Commander's Necessity: The Law of Armed Conflict and its Limits*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Jones, M. D. (2014). "The Sovereign Bond Markets and Socio-Economic Rights: Understanding the Challenge of Austerity". (Eds.) Eibe Riedel, Gilles Giacca and Christophe Golay, *Economic, Social, and Cultural Rights In International Law Contemporary Issues and Challenges* Oxford: Oxford University Press.
- Jooste, P. J. (2014). *Autonomous Weapon Systems In International Humanitarian Law – Simply Just Another Weapon System*. LAWS 533: Law Of Armed Conflict. Victoria University of Wellington (Unpublished Master Thesis).
- Juan Carlos Abella v. Argentina*, Report No. 55/97, Case 11.137, Inter-Am CH.R. 271, OEA ser.L/V/II.98, doc. 6 rev, 13 April 1998.
- Kalshoven, F. (2007). *Reflections on the Law of War*. Boston: Martinus Nijhoff Publishers.
- Kalshoven, F. and Zegveld, L. (2011). *Constraints on the Waging of War: An Introduction to International Humanitarian Law* (4th edition). Cambridge: Cambridge University Press.
- Kane, A. (2013). "Killer Robots and the Rule of Law". *HuffPost News*, https://www.huffpost.com/entry/killer-robots-and-the-rul_b_3599657 (Erişim tarihi: 03.03.2019).
- Kangal, Z. T. (2021). *Yapay Zekâ ve Ceza Hukuku*. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık.
- Kant, I. (1960). *Edebi Barış Üzerine Felsefi Deneme*. (Çev.) Yavuz Abadan ve Seha L. Meray, Ankara: Ajans Türk Matbaası.
- Kastan, B. (2013). "Autonomous Weapons Systems: A Coming Legal 'Singularity'?". *University of Illinois Journal of Law, Technology and Policy*, (1), 45-82.

- Keane, J. F. and Stephen S. Carr, S. S. (2013). "A Brief History of Early Unmanned Aircraft". *Johns Hopkins Apl. Technical Digest*, 32(3), 559-570.
- Kehl, J. (2020). "Lethal Autonomous Weapons in Armed Conflicts: Recommendation of Development or Justification of Prohibition?". *University of New South Wales Law Journal Student Series No 20*, <http://classic.austlii.edu.au/au/journals/UNSWLawJlStuS/2020/20.html> (Erişim Tarihi: 12.10.2021).
- Kelimeler.gen.tr, "*Yaralanma*", <https://kelimeler.gen.tr/yaralanma-nedirne-demek-327554> (Erişim Tarihi: 04.04.2021).
- Kelion, L. (18 June 2014). "African Firm is Selling Pepper-Spray Bullet Firing Drones", *BBC*, <https://www.bbc.com/news/technology-27902634> (Erişim Tarihi: 03.03.2021).
- Kemp, G. (2015). "From Jus Ad Bellum to Jus Contra Bellum: The Prohibition of the Use of Force in Normative and Institutional Perspective". (Ed.) Gerhard Kemp, *Individual Criminal Liability for the International Crime of Aggression*, Cambridge: Intersentia.
- Kevin Kelly, K. (2017). *Büyük Teknolojik Dönüşüm: Geleceğimizi Şekillendirecek 12 Teknolojik Kuvvet*. (Çev.) Ümit Şensoy, İstanbul: Türk Hava Yolları Yayınları.
- Kilcup, J. (2016). "Proportionality in Customary International Law: An Army International Law: An Argument Against Aspirational Laws of War". *Chicago Journal of International Law*. 17(1), 244-272.
- Kimona-Mbinga, J. K. (2017). "Artificial Intelligence (AI) vs. Natural Intelligence (NI)", *Medium*, <https://medium.com/@josephkamanda-kimonambinga/artificial-intelligence-ai-vs-natural-intelligence-ni-8369673c41bf> (Erişim Tarihi: 20.12.2018).
- Kirsch, A. (July 23, 2018). "Autonomous weapons will be tireless, efficient, killing machines—and there is no way to stop them". *Quartz*, <https://qz.com/1332214/autonomous-weapons-will-be-tireless-efficient-killing-machines-and-there-is-no-way-to-stop-them/> (Erişim tarihi: 03.03.2019)
- Klass and Others v. Germany*, ECtHR, Application no. 5029/71, 6 September 1978.
- Klein, A. (2017). "The Curious Case of the Decapitated Frog". *Brewminate*, <https://brewminate.com/the-curious-case-of-the-decapitated-frog/> (Erişim Tarihi: 23.12.2018)
- Knickrehm, M. (2020). "Yapay Zekâ İşi Nasıl Değiştirecek". *Harvard Business Review Press, Dijital Dönüşüm Yapay Zekâ*, İstanbul: Optimist Yayınları.

- Knight, W. S. M. (1921). "Balthazar Ayala and His Work". *Journal of Comparative Legislation and International Law*. 3(4), 220-227.
- Kolasi, K. (2017). "Savaşın Değişen Niteliği ve Jus ad Bellum ve Jus in Bello'ya Etkisi". *İnsan Hakları Yıllığı*, (35), 1-29.
- Kolb, R. (2012). "Human Rights and Humanitarian Law". (Eds.) Anne Peters and Rüdiger Wolfrum, *Max Planck Institute for Comparative Public Law and International Law*. Oxford: Oxford University Press.
- Kolb, R. and Hyde, R. (2008). *An Introduction to the International Law of Armed Conflicts*. Oxford: Hart Publishing.
- Kotlik, M. (March 19, 2020). "Reviewing Legal Weapons Reviews: Is It Possible to Verify Compliance?". *Ejiltalk*. <https://www.ejiltalk.org/reviewing-legal-weapons-reviews-is-it-possible-to-verify-compliance/> (Erişim Tarihi: 03.03.2019).
- Kovic, M. (2018). *The Strategic Paradox of Autonomous Weapons Systems*. Zurich: The Zurich Institute of Public Affairs Research (ZIPAR) Policy Brief.
- Kraska, J. (2021). "Command Accountability for AI Weapon Systems in the Law of Armed Conflict". *International Law Studies*. 97(1), 407-447.
- Krieger, H. (Summer 2006). "A Conflict of Norms: The Relationship Between Humanitarian Law and Human Rights Law in the ICRC Customary Law Study". *Journal of Conflict and Security Law*. 11(2), 265-291.
- Krishnan, A. (2009). *Killer Robots: Legality and Ethicality of Autonomous Weapons*. Farnham: Ashgate.
- Krishnan, A. (May 27, 2013). "Autonomous Weapons Systems and the Future of War", *E-International Relations*, <https://www.e-ir.info/2013/05/27/autonomous-weapons-systems-and-the-future-of-war/> (Erişim Tarihi: 1.10.2021).
- Kroon and Others v. the Netherlands*, ECtHR, Application no. 18535/91, 27 October 1994.
- Krupiy, T. (2015). "Of Souls, Spirits and Ghosts: Transposing the Application of the Rules of Targeting to Lethal Autonomous Robots". *Melbourne Journal of International Law*. 16(1), 145-202.
- Kudla v. Poland*, ECtHR, Application No. 30210/96, 26 October 2000.
- Kuptel, A. and Williams, A. (2014). "Role of Autonomous Systems in Gaining Operational Access: Proceedings Report Autonomous Systems Focus Area 2013-2014". *Multinational Capability Development Campaign (MCDC)*, Norfolk.

- Kurtdarcan, B. (2014). "Otonom Silah Sistemlerinin Silahlı Çatışmalar Hukuku Işığında Değerlendirilmesi: Makinelerin Yükselişi, İnsancıl Hukukun Düşüşü(mü?)", (Ed.) Bleda Kurtdarcan ve Özgür Mumcu, *Geleceğin Savaşları ve Silahları: Yeni Silah Teknolojilerinin Silahlı Çatışmalar Hukuku Işığında İncelenmesi*. Ankara: Uğur Mumcu Araştırma ve Geliştirme Vakfı.
- Kurzweil, R. (2018). *İnsanlık 2.0: Tekillığe Doğru Biyolojisini Aşan İnsan* (3. Baskı). (Çev.) Mine Şengel, İstanbul: Alfa Basım Yayımları.
- Küzeci, E. (2021). *Sayısal Fil: Bilişim Teknolojileri, Devlet ve Hukuk Kesişiminde Bir İnceleme*. İstanbul: İnkılap Kitabevi.
- La Haye, E. (2008). *War Crimes in Internal Armed Conflicts*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Lagrandeur, K. (2010). "How Aristotle's Politics Exhibits Ambivalence Toward Slavery". *Conferece Addressed of the Long Island Philosophical Society Online (CALIPSO)*. 4(1), 1-3.
- Laplante, P. A. (2005). *Comprehensive Dictionary of Electrical Engineering (III)*, Boca Raton: CRC Press.
- Lee, K. F. (September 2021) "The Third Revolution in Warfare". *The Atlantic*. <https://www.theatlantic.com/technology/archive/2021/09/i-weapons-are-third-revolution-warfare/620013/> (Erişim Tarihi: 1.10.2021).
- Leebaw, B. (2014). "Justice, Charity, or Alibi?: Humanitarianism, Human Rights, and "Humanity Law". *Humanity: An International Journal of Human Rights, Humanitarianism, and Development*. 5(2), 261-276.
- Legality of the Threat or Use of Nuclear Weapons, Advisory Opinion*, ICJ Reports 1996.
- Leonhard, G. (2020). *Teknolojiye Karşı İnsanlık: İnsan ile Makinenin Yaklaşan Çatışması* (2. Baskı). (Çev.) Cihan ve İlker Akkartal, İstanbul: Siyah-Kitap.
- Leveringhaus, A. (2016). *Ethics and Autonomous Weapons*. London: Palgrave Macmillan.
- Leys, N. (2018). "Autonomous Weapon Systems and International Crises". *Strategic Studies Quarterly*. 12(1), 48-73.
- Leys, N. (2020). "Autonomous Weapon Systems, International Crises, and Anticipatory Self-Defense". *The Yale Journal of International Law*. 45(2), 377-411.

- Li, Q. and Xie, D. (2019). "Legal Regulation of AI Weapons under International Humanitarian Law: A Chinese Perspective", *Humanitarian Law and Policy*, <https://blogs.icrc.org/law-and-policy/2019/05/02/ai-weapon-ihl-legal-regulation-chinese-perspective/> (Erişim tarihi: 03.03.2019).
- Lieblich, E. and Benvenisti, E. (2016). "The Obligation to Exercise Discretion in Warfare: Why Autonomous Weapon Systems are Unlawful". (Eds.) Nehal Bhuta et al, *Autonomous Weapons Systems: Law, Ethics, Policy*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Lilian Celiberti de Casariego v. Uruguay*, CCPR/C/13/D/56/1979, UN Human Rights Committee (HRC), 29 July 1981.
- Lin, P. (2011). "Drone-Ethics Briefing: What a Leading Robot Expert Told the CIA". *The Atlantic*, <https://www.theatlantic.com/technology/archive/2011/12/drone-ethics-briefing-what-a-leading-robot-expert-told-the-cia/250060/> (Erişim tarihi: 03.03.2019).
- Lin, P. (2015). "The Right to Life and the Martens Clause", *Convention on Certain Conventional Weapons (CCW) Meeting of Experts on Lethal Autonomous Weapons Systems (LAWS), at United Nations in Geneva*, Switzerland on 13-17 April 2015.
- Lin, P., Abney, K. and Bekey, G. (December 20, 2008). *Autonomous Military Robotics: Risk, Ethics, and Design*. San Luis Obispo: California Polytechnic State University.
- Lin, P., Abney, K. and Bekey, G. A. (Eds.)(2012). *Robot Ethics: The Ethical and Social Implications of Robotics*. Cambridge: The MIT Press.
- Loizidou v. Turkey*, ECtHR, Application no. 15318/89, 28 July 1998.
- Lokhorst, G. J. and Hoven, J. "Responsibility for Military Robots". (Eds.) Patrick Lin, Keith Abney, and George A. Bekey, *Robot Ethics: The Ethical and Social Implications of Robotics*. Cambridge-Massachusetts-London The MIT Press.
- Luban, D. (2019). İnsanlığa Karşı Suçların Kuramı. (Ed. ve Çev.) Hüseyin Günal, *İnsanlığa Karşı Suçların Kuramı*. İstanbul: Tekin Yayınları.
- Lubell, N. (2007). "Parallel Application of International Humanitarian Law and International Human Rights Law: An Examination of the Debate". *Israel Law Review*. 40(2), 648-660.
- Luxemburg Declaration and Resolution Adopted by The OSCE Parliamentary Assembly at The Twenty-Eighth Annual Session Luxemburg, 4-8 JULY 2019.

- Lülf, C. (December 2013). "Modern Technologies and Targeting under International Humanitarian Law(IHL)". *IFHV Working Paper*. 3(3), 1-66.
- Mahalakshmi, B.V. (August 28, 2017). "Awesome! Hyderabad based H-Bots Designing Police Robot, Which Can Talk, Even Walk", *Financial Express*, <https://www.financialexpress.com/industry/technology/awesome-hyderabad-based-h-bots-designing-police-robot-which-can-talk-even-walk/828337/> (Erişim Tarihi: 03.03.2021).
- Malik, S. (2018). "Autonomous Weapon Systems: The Possibility and Probability of Accountability". *Wisconsin International Law Journal*. 35(3), 609-642.
- Malone v. United Kingdom*, ECtHR, Application no. 8691/79, 2 August 1984.
- Mann, J. K. (2019). "Autonomous Weapons Systems and the Liability Gap, Part Two: Civil Liability and State Responsibility". *Rethinking SLIC*, <https://rethinkingslic.org/blog/53-autonomous-weapons-systems-and-the-liability-gap-part-two-civil-liability-and-state-responsibility> (Erişim Tarihi: 11.1.2021).
- Mannino, A. et al. (2015). "Artificial Intelligence: Opportunities and Risks". *Effective Altruism Foundation*, (2), 1-16.
- Mansur PAD and Others against Turkey*, ECtHR, Application no. 60167/00, 16 September 2014.
- Margulies, P. (2016). "Making Autonomous Weapons Accountable: Command Responsibility for Computer-Guided Lethal Force in Armed Conflicts". (Ed.) Jens David Ohlin, *Research Handbook on Remote Warfare (forthcoming)*. Cheltenham: Edward Elgar Press, <http://ssrn.com/abstract=2734900> (Erişim Tarihi: 11.11.2021).
- Markotkin, N. and Chernenko, E. (2020). "Developing Artificial Intelligence in Russia: Objectives and Reality", *Carnegie Moscow Center*, <https://carnegiemoscow.org/commentary/82422> (Erişim Tarihi: 12.12.2021).
- Markou, C. (2021). "Çok Yakında Bir Suç Dalgası ile Yüzleşebiliriz... Hukukun Hazır Olması Gerek". (Çev.) Şevval Mirhan, (Ed.) *Yener Ünver, Ceza Hukukunda Robot, Yapay Zekâ ve Yeni Teknolojiler*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Markovic and Others v. Italy*, ECtHR, Application no. 1398/03, 14 December 2006.
- Marks, P. (2008). "Anti-Landmine Campaigners Turn Sights on War Robots", *New Scientist*, <https://www.newscientist.com/article/dn13550-anti-landmine-campaigners-turn-sights-on-war-robots/> (Erişim tarihi: 03.03.2019).

- Marra, W. C. and McNeil, S. K. (2013). "Understanding "The Loop": Regulating The Next Generation of War Machines". *Harvard Journal of Law & Public Policy*. 36(3), 1139-1185.
- Marty, M. D. (2019) "Giriş". (Eds.) M. Delmas-Marty et al., *İnsanlığa Karşı Suç*. (Çev.) Berna Ekal, İstanbul: İletişim Yayınları.
- Maslen, S. C. (2018). "Autonomous Weapons Systems and International Criminal Law". (Eds.) Stuart Casey-Maslen and Others, *Drones and Other Unmanned Weapons Systems Under International Law*. Leiden, Boston: Brill Nijhoff.
- Maslen, S. C. (October 2010). *Non-kinetic-energy Weapons Termed 'non-lethal' A Preliminary Assessment under International Humanitarian Law and International Human Rights Law*. Geneva Academy of International Humanitarian Law and Human Rights.
- Maslen, S. C., Corney, N. and Bass, A. D. (2014). "The Review of Weapons under International Humanitarian Law and Human Rights Law. (Ed.) S. Casey-Maslen, *Weapons under International Human Rights Law*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Matthews, D. (26 September 2019). "36 Years Ago Today, One Man Saved us from World-Ending Nuclear War". *Vox*, <https://www.vox.com/2018/9/26/17905796/nuclear-war-1983-stanislav-petrov-soviet-union> (Erişim Tarihi: 10.10.2021).
- Matthias, A. (2004). "The Responsibility Gap: Ascribing Responsibility for the Actions of Learning Automata". *Ethics and Information Technology*. (6), 175–183.
- Matthias, A. (2020). "Dignity and Dissent in Humans and Non-humans". *Science and Engineering Ethics*. 26(5), 2497-2510.
- Mauri, D. (2018-2019). *Lethal Autonomous Weapons Systems in International Humanitarian Law and Human Rights Law*. Human Rights: Evolution, Protection and Limits Department of Law - University of Palermo (Unpublished PhD Thesis).
- McCann and Others v. the United Kingdom*, ECtHR, Application no. 18984/91, 27 September 1995.
- McClelland, J. (2003). "The Review of Weapons in Accordance with Article 36 of Additional Protocol I". *International Review of the Red Cross*. 85(850), 397-415.
- McCoubrey, H. (1998). *International Humanitarian Law Modern Developments in the Limitation of Warfare* (Second Edition). Aldershot: Ashgate Publishing.

- McDougall, C. (2019). "Autonomous Weapon Systems and Accountability: Putting the Cart Before the Horse". *Melbourne Journal of International Law*. 20(1), 58–87.
- McFarland, T. (2020). *Autonomous Weapon Systems and the Law of Armed Conflict: Compatibility with International Humanitarian Law*. Cambridge: Cambridge University Press.
- McFarland, T. (April 2017). *The Status of Autonomous Weapon Systems under International Humanitarian Law*. The University of Melbourne, Melbourne Law School (Unpublished PhD Thesis).
- McFarland, T. and McCormack, T. (2014). "Mind the Gap: Can Developers of Autonomous Weapons Systems be Liable for War Crimes?". *International Law Studies*, 90(1), 361-385.
- McKinsey Center for Future Mobility (2018). *Artificial Intelligence – Automotive's New Value-Creating Engine*.
- Medeni ve Siyasal Haklar Sözleşmesi (1966)*. <https://insanhaklarimerkezi.bilgi.edu.tr/tr/content/117-medeni-ve-siyasi-haklara-iliskin-uluslararası-sozlesme/> (Erişim Tarihi: 03.03.2019).
- Medvedev and Others v France*, ECtHR, Application no 3394/03, 29 March 2010.
- Meeting of Experts on LAWS Geneva (11-15 April 2016). "*Canadian Food for Thought Paper: Mapping Autonomy*", [https://docs-library.unoda.org/Convention_on_Certain_Conventional_Weapons_Informal_Meeting_of_Experts_\(2016\)/2016_LAWS%2BMX_CountryPaper%2BCanada%2BFFTP1.pdf](https://docs-library.unoda.org/Convention_on_Certain_Conventional_Weapons_Informal_Meeting_of_Experts_(2016)/2016_LAWS%2BMX_CountryPaper%2BCanada%2BFFTP1.pdf) (Erişim Tarihi: 03.03.2019).
- Mégret, F. (2006). "Jus in Bello and Jus ad Bellum". *Proceedings of the ASIL Annual Meeting*. 100(1), 121-123.
- Meloni, C. (2007). "Command Responsibility: Mode of Liability for the Crimes of Subordinates or Separate Offence of the Superior?". *Journal of International Criminal Justice*. 5(3), 619-637.
- Melzer, N. (2008). *Targeted Killing in International Law*. Oxford: Oxford University Press.
- Melzer, N. (2013). *Human Rights Implications of the Usage of Drones and Unmanned Robots in Warfare*. European Parliament.
- Melzer, N. (2016). *International Humanitarian Law: A Comprehensive Introduction*. Geneva: International Committee of the Red Cross.

- Mercer, C. and Macaulay, T. (2018). "How Tech Giants are Investing in Artificial Intelligence". *techworld*, <https://www.techworld.com/picture-gallery/data/tech-giants-investing-in-artificial-intelligence-3629737/> (Erişim Tarihi: 20.12.2018).
- Meron, T. (2000). "The Martens Clause, Principles of Humanity, and Dictates of Public Conscience". *The American Journal of International Law*. 94(1), 78-89.
- Meurant, J. (1987). "Inter Arma Caritas: Evolution and Nature of International Humanitarian Law". *Journal of Peace Research*. 24(3), 237-249.
- Milanovic, M. (2010). "A Norm Conflict Perspective on the Relationship between International Humanitarian Law and Human Rights Law". *Journal of Conflict and Security Law*. 14(3), 459-483.
- Milanovic, M. (November 27, 2013). "Foreign Surveillance and Human Rights, Part 3: Models of Extraterritorial Application". *EJIL:Talk*. <https://www.ejiltalk.org/foreign-surveillance-and-human-rights-part-3-models-of-extraterritorial-application/> (Erişim Tarihi: 03.03.2021).
- Milanovic, M. (November 30, 2011). "Extraterritorial Application of Human Rights Treaties: An Overview". *EJIL:Talk*. <https://www.ejiltalk.org/extraterritorial-application-of-human-rights-treaties-an-overview/> (Erişim Tarihi: 03.03.2021).
- Miller, M. T. (2021). "Command Responsibility: A Model for Defining Meaningful Human Control". *Journal of National Security Law & Policy*. 11(2), 533-546.
- Mofidi, M. and Eckert, A. E. (2003). "Unlawful Combatants or Prisoners of War: The Law and Politics of Labels". *Cornell International Law Journal*. 36(1).
- Moir, L. (2003). "International Humanitarian Law and the Inter-American Human Rights System". *Human Rights Quarterly*. 25(1), 182-212.
- Montero v. Uruguay*, Communication No. 106/1981, UN Human Rights Committee (HRC), 31 March 1983.
- Moran, M. E. (2007). "Evolution of Robotic Arms". *Journal of Robotic Surgery*, 1(2), 103-111.
- Mortensen, E. S. (2016). *Autonomous Weapon Systems That Decide Whom to Kill: How International Humanitarian Law and International Human Rights Law Regulate the Development and Use of Offensive, Autonomous Weapon Systems during International Armed Conflicts*. UiT The Arctic University of Norway, (Unpublished Master Thesis).

- Moyes, R. (2017). "Meaningful Human Control". (Ed.) Robin Geiss, *Lethal Autonomous Weapons Systems Technology, Definition, Ethics, Law & Security*. Federal Foreign Office.
- Murphy, R. R. and Woods, D. D. (2009). "Beyond Asimov: The Three Laws of Responsible Robotics". *IEEE Computer Society*, 14-20.
- Muster, R. T. (March 2020). "A Call for Dialogue with the Opponents of Lethal Autonomous Weapon Systems". *Military Review*. 1-9.
- Müller, V. C. and Simpson, T. W. (November 2014). "Killer robots: Regulate, don't Ban". *BSG Policy Memo*. 1-4.
- Münci Kapani, M. (2011). *İnsan Haklarının Uluslararası Boyutlar Boyutları* (4. Baskı). İstanbul: Bilgi Yayınevi.
- Nabiyev, V. V. (2012). *Yapay Zekâ: İnsan-Bilgisayar Etkileşimi* (4. Baskı). Ankara: Seçkin Yayınları.
- NATO Industrial Advisory Group (SG/75) (2004), *Pre-feasibility Study on UAV Autonomous Operations*, NATO Unclassified.
- NATO Standardization Agency (NSA) (2018). *NATO Glossary of Terms and Definitions* (English and French). AAP-06.
- Neira-Alegría et al. v. Peru*, Inter-American Court of Human Rights, Judgment of September 19, 1996.
- Neuman, W. L. (2014). *Toplumsal Araştırma Yöntemleri: Nitel ve Nicel Yaklaşımlar* (I. Cilt). Çev. Sedef Özge, Ankara: Yayınodası Yayıncılık.
- New Zealand Defence Force (NZDF) (November 1992). **Interim Law of Armed Conflict DM112**. Wellington: Headquarters, Directorate of Legal Services,
- News (2021). "New York Police Dump Controversial Robot Dog that Inspired Terrifying Black Mirror Episode". https://amp.abc.net.au/article/100106520?__twitter_impression=true&s=03 (Erişim Tarihi: 03.03.2021).
- Nienke van der, H. (12 September 2012). "'Extraterritorial Application of Human Rights Treaties and Shared Responsibility', A Comment on Marko Milanovic". *Shares*. <http://www.sharesproject.nl/extraterritorial-application-of-human-rights-treaties-and-shared-responsibility-a-comment-on-marko-milanovic-shares-lecture/> (Erişim Tarihi: 03.03.2021).
- Nilsson, N. J. (2018). *Yapay Zekâ: Geçmiş ve Geleceği*. (Çev.) Mehmet Doğan, İstanbul: Boğaziçi Üniversitesi Yayınevi.

- Northrop Grumman Corporation (June 04, 2015). *Northrop Grumman Remotec Unveils Next-generation Andros(TM) Robot*, <https://news.northropgrumman.com/news/releases/northrop-grumman-remotec-unveils-next-generation-andros-tm-robot> (Erişim Tarihi: 03.03.2021).
- O'Neil, C. (2020). *Matematiksel İmha Silahları: Büyük Veri, Eşitsizliği Nasıl Arttırıp Demokrasiyi Tehdit Ediyor*. (Çev.) Akın Emre Pilgir. İstanbul: Tellekt.
- Office of the Secretary of Defense, Defense Science Board (July 2012). *Task Force Report on the Role of Autonomy in DoD Systems*.
- Ohlin, J. D. (2016). "The Combatant's Stance: Autonomous Weapons on the Battlefield". *International Law Studies*. 92(1), 1-30.
- Okimoto, K. (2011). *The Distinction and Relationship between Jus ad Bellum and Jus in Bello* (Studies in International Law). Oxford-Portland-Oregon: Hart Publishing.
- Okimoto, K. (2015). "The Relationship between Jus Ad Bellum and Jus In Bello", (Ed.) Marc Weller, *The Oxford Handbook of the Use of Force in International Law*. Oxford: Oxford University Press.
- Okur, D. A. (2016). *Uluslararası Hukuk Açısından İnsansız Hava Araçlarıyla Gerçekleştirilen Saldırıları*. Ankara: Turhan Kitabevi.
- Okur, D. A. (Aralık 2015). "Uluslararası İnsancıl Hukuk ve İnsan Hakları Hukukunun Kesişen Yollarında "Lex Specialis" ile Kaybolmak". *Prof. Dr. Hüseyin Pazarcı'ya Armağan*. Ankara: Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Kamu Yönetimi Araştırma ve Uygulama Merkezi.
- Okur, S. (2021). *Otonom Araçlarda Sözleşme Dışı Hukuki Sorumluluk: Yapay Zekâ Sorumluluk Doktrinine Mukayeseli Bir Katkı*, Ankara: Adalet Yayınevi.
- Osman v. the United Kingdom*, ECtHR, Application no. 23452/94, 28 October 1998.
- Otto, R. (2012). *Targeted Killings and International Law: With Special Regard to Human Rights and International Humanitarian Law*. Heidelberg: Springer.
- Overy, R. (2016). "Nürnberg Duruşmaları: Uluslararası Hukukun İnşası". (Ed.) Phillippe Sands, *Uluslararası Ceza Adaletinin Geleceği: Nürnberg'ten Lahey'e*. (Çev.) Hazal Ungan Çalışkan, İstanbul: Alfa Basım Yayım Dağıtım.
- Öcalan v. Turkey*, Application no. 46221/99, 12 May 2005.

- Öktem, A. E. (2011). *Terörizm: İnsancıl Hukuk ve İnsan Hakları*. İstanbul: Derin Yayınları.
- Öktem, E. (2013). *Uluslararası Teamül Hukuku*. İstanbul: Beta Yayıncılık.
- Ökten, S. (1993). "Bedüzzamân Ebül-İzz İsmâîl b. er-Rezzâz el-Cezerî", *İslam Ansiklopedisi*, (7), 505-506.
- Özbek, C. ve Özbek, V. Ö. (Aralık 2019). "Yapay Zekânın Dâhil Olduğu Suçlar Bakımından Ceza Hukuku Sorumluluğunun Belirlenmesi". *Ceza Hukuku Dergisi (CHD)*. 14(41), 603-622.
- Özer, A. (2018). "Cin Şişeyi Terk Etti: Geleceğin Kalaşnikofları Otonom Silah Sistemleri ve Uluslararası İnsancıl Hukuk". (Ed.) Fatma Taşdemir ve Gökhan Albayrak, *Uluslararası İnsancıl Hukuk: Kavramlar, İlkeler ve Yeni Gelişmeler*. Ankara: Adalet Yayınevi.
- Özer, A. (2019). "Savaşlarda Üçüncü Devrim: Otonom Silah Sistemleri ve Uluslararası İnsancıl Hukuk". (Ed.) Ahmet Yıldız. *Geleceğin Güvenliği*. İstanbul: Tasam Yayınları.
- Öztürk, E. Ç. (2010). *Modern Devlet, Biyoiktidar ve Soykırım: Ruanda Örneği*. Ankara: Adres Yayınları.
- Pagallo, U. (2013). *The Laws of Robots Crimes, Contracts, and Torts*. Dordrecht, Heidelberg, New York, London: Springer.
- Pagallo, U., Corrales, M., Fenwick, M. and Forgó, N. (2018). "The Rise of Robotics & AI: Technological Advances & Normative Dilemmas", (Eds.) Marcelo Corrales et al., *Robotics, AI and the Future of Law*. Heidelberg: Springer.
- Parasuraman, R., Sheridan, T. B. And Wickens, C. D (2000). "A Model for Types and Levels of Human Interaction with Automation". *IEEE Transactions On Systems, Man, and Cybernetics—Part A: Systems And Humans*, 30(3), 286-297.
- Parks, W. H. (2005). "Conventional Weapons and Weapons Reviews". *Yearbook of International Humanitarian Law*. 8(1), 55-142.
- Parks, W. H. (October 1997). "Joint Service Combat Shotgun Program". *The Army Lawyer*. 16-24.
- Parliamentarians for Global Action (PGA) (2020). "Global Parliamentary Declaration In Support of the Negotiation of a Treaty on the Prohibition of Fully Autonomous Weapons". <https://www.pgaction.org/declaration-support-treaty-prohibition-faw.html> (Erişim Tarihi: 06.06.2020).

- Pasek, A. (2014). "Renaissance Robotics: Leonardo da Vinci's Lost Knight and Enlivened Materiality". *Graduate Journal of Visual and Material Culture*, (7), 1-25.
- PAX (2016). "**10 Reasons to Ban Killer Robots**". <https://www.paxforpeace.nl/.../pax-ten-reasons-to-ban-killer-robots.pdf> (Erişim tarihi: 03.03.2019)
- Pazarıcı, H. *Uluslararası Hukuk* (Gözden Geçirilmiş 5. Bası), Ankara: Turhan Kitabevi Yayınları.
- Pedron, S. M. and Cruz, J. A. (2020). "The Future of Wars: Artificial Intelligence (AI) and Lethal Autonomous Weapon Systems(LAWS)". *International Journal of Security Studies*. 2(1), 1-28.
- Perez, J. A. et al. (2018). "Artificial Intelligence and Robotics", *UK-Robotics and Autonomous Systems (UK-RAS) Network*.
- Peters, A. (November 4, 2013). "Surveillance without Borders: The Unlawfulness of the NSA Panopticon, Part II", *Ejiltalk*, <https://www.ejiltalk.org/surveillance-without-borders-the-unlawfulness-of-the-nsa-panopticon-part-ii/> (Erişim Tarihi: 03.03.2021).
- Petman, J. M. (2017). *Autonomous Weapons Systems and International Humanitarian Law: 'Out of the Loop'?*. Helsinki: The Eric Castren Institute of International Law and Human Rights.
- Piatkowski, M. (2017). "Fully Autonomous Weapons Systems and the Principles of International Humanitarian Law". *5th International Conference of Phd. Students and Young Researchers: How Deep is Your Law? Brexit, Technologies, Modern Conflicts Conference Papers 27 – 28 April 2017*, Vilnius: Vilnius University Faculty of Law, Lithuania.
- Pirim, C. Z. (2012). "Uluslararası Sorumluluk Hukukunda Devletlerin Ağırlaştırılmış Sorumluluğu: Kuramsal Bir Değerlendirme". *Public and Private International Law Bulletin*. 32(2), 147-182.
- Press, M. (2017). "Of Robots and Rules: Autonomous Weapon Systems in The Law of Armed Conflict". *Georgetown Journal of International Law*. (48), 1337-1366.
- Priani, E. (2017). "Ramon Llull". (Ed.) Edward N. Zalta, *The Stanford Encyclopedia of Philosophy*, <https://plato.stanford.edu/archives/spr2017/entries/llull/>, (Erişim Tarihi: 201.12.2018).
- Prosecutor v Tadić* (Decision on Defence Motion for Interlocutory Appeal on Jurisdiction) IT-94-1-AR72/2 October 1995.
- Prosecutor v. Boskoski and Tarculovski* (Trial Judgment), IT-04-82-T, *International Criminal Tribunal for the former Yugoslavia (ICTY)*, 10 July 2008.

- Prosecutor v. Dusko Tadic aka "Dule"* (Decision on the Defence Motion for Interlocutory Appeal on Jurisdiction), IT-94-1, International Criminal Tribunal for the former Yugoslavia (ICTY), 2 October 1995.
- Prosecutor v. Galić*, IT-98-29-T, Trial Judgement, ICTY, 5 December 2003.
- Prosecutor v. Germain Katanga* (Judgment pursuant to article 74 of the Statute), ICC-01/04-01/07, International Criminal Court, 7 March 2014.
- Prosecutor v. Kupreskic et al.*, Case No. IT-95-16-T, ICTY, Judgment (Trial Chamber), 14 January 2000.
- Prosecutor v. Milan Martić* (Judgment), IT-95-11-T, International Criminal Tribunal for the former Yugoslavia (ICTY), 12 June 2007.
- Prosecutor v. Pavle Strugar*, IT-01-42-AR72, ICTY (Decision on Interlocutory Appeal) 22 November 2002.
- Prosecutor v. Stanislav Galić*, Case No. IT-98-29-A, ICTY, Judgment (Appeals Chamber), 30 November 2006.
- Protocol on Prohibitions or Restrictions on the Use of Mines, Booby-Traps and Other Devices as amended on 3 May 1996. https://treaties.un.org/pages/ViewDetails.aspx?chapter=26&clang=_en&mtdsg_no=XXVI-2-b&src=TREATY (Erişim Tarihi: 05.05.2021).
- Protti, M. and Barzan, R. (2007). "UAV Autonomy – Which level is desirable? – Which level is acceptable? Alenia Aeronautica Viewpoint". *AVT-SCI Joint Symposium, Platform Innovations and System Integration for Unmanned Air, Land and Sea Vehicles*. 1-12.
- Proud, R. W., Hart, J. And Mrozinski, R. B. (2003). "Methods for Determining the Level of Autonomy to Design into a Human Spaceflight Vehicle: A Function Specific Approach". *Technical Report, DTIC Document*.
- Pustogarov, V. V. (1999). "The Martens Clause in International Law". *Journal of the History of International Law*. 1(1), 125-135.
- Que'guiner, J. F. (December 2006). "Precautions under the Law Governing the Conduct of Hostilities". *International Review of the Red Cross*. 88(864), 793-821.
- Quéguiner, J. F. (2008). "The Principle of Distinction: Beyond an Obligation of Customary International Humanitarian Law". (Ed.) Howard M. Hensel, *The Legitimate Use of Military Force: The Just War Tradition and the Customary Law of Armed Conflict*. Burlington: Ashgate Publishing Company.

- Quénivet, N. (2008). "The Right to Life in International Humanitarian Law and Human Rights Law". (Eds.) Roberta Arnold and Noëlle Quénivet, *International Humanitarian Law and Human Rights Law: Towards a New Merger in International Law*. Leiden-Boston: Martinus Nijhoff Publishers.
- Quénivet, N. (2010). "The "War on Terror" and the Principle of Distinction in International Humanitarian Law". *ACDI: Anuario Colombiano de Derecho Internacional*. 3(2), 155-186.
- Quénivet, N.(2008). "Introduction the History of the Relationship between International Humanitarian Law and Human Rights Law". (Eds.) Roberta Arnold and Noëlle Quénivet, *International Humanitarian Law and Human Rights Law: Towards a New Merger in International Law*. Leiden-Boston: Martinus Nijhoff Publishers.
- Reaching Critical Will (2020). "Address of His Holiness Pope Francis to the Seventy-fifth Meeting of the General Assembly of the United Nations 25 September 2020". https://reachingcriticalwill.org/images/documents/Disarmament-fora/unga/2020/25Sept_HolySee.pdf (Erişim Tarihi: 01.02.2021).
- Reese, B. (2020). *Yapay Zekâ Çağı Dördüncü Çağ: Akıllı Robotlar, Bilinçli Bilgisayarlar ve İnsanlığın Geleceği*. (Çev.) Mihriban Doğan, Ankara: Say Yayınları.
- Research and Markets (March 2021). *Artificial Intelligence in Military Market by Offering (Software, Hardware, Services), Technology (Machine Learning, Computer vision), Application, Installation Type, Platform, Region - Global Forecast to 2025*, https://www.researchandmarkets.com/reports/5306656/artificial-intelligence-in-military-market-by?w=4&utm_source=BW&utm_medium=PressRelease&utm_code=z8tfh7 (Erişim Tarihi: 05.01.2022).
- Retornaz, E. A. (2021). "Otonom Araçlar ve Ceza Hukuku". (Ed.) Eylem Aksoy Retornaz ve Osman Gazi Güçlütürk. *Gelişen Teknolojiler ve Hukuk II: Yapay Zekâ*. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık.
- Retornaz, E. A. ve Güçlütürk, O. G. (2021). *Gelişen Teknolojiler ve Hukuk II: Yapay Zekâ*. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık.
- Reuters (June 1, 2017). "Robocop Joins Dubai Police to Fight Real Life Crime", <https://www.reuters.com/article/us-emirates-robocop-idUSKBN18S4K8> (Erişim Tarihi: 03.03.2021).
- Robinson, I. and Nohle, E. (2016). "Proportionality and Precautions in Attack: The Reverberating Effects of Using Explosive Weapons in Populated Areas". *International Review of the Red Cross*. 98(1), 107-145.

- Roche v. the United Kingdom*, ECtHR, Application no. 32555/96, 19 October 2005.
- Roff, H. M. (2013). "Killing in War: Responsibility, Liability and Lethal Autonomous Robots", (Eds.) Fritz Allhoff, Nicholas G. Evans and Adam Henschke, *Routledge Handbook of Ethics And War: Just war Theory in the Twenty-First Century*. New York: Routledge.
- Rogers, A. (2007). "Combatants Status". (Eds.) E. Wilmshurst and S. Breau. *Perspectives on the ICRC Study on Customary International Humanitarian Law*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Roman Zakharov v. Russia*, ECtHR, Application no. 47143/06, 4 December 2015.
- Ronzitti, N. (2012). "Modern Means of Warfare: The Need to Rely upon International Humanitarian Law, Disarmament, and Non-Proliferation Law to Achieve a Decent Regulation of Weapons", (Ed.) Antonio Cassese, *Realizing Utopia: The Future of International Law*. Oxford: Oxford University Press.
- Rosas, A. and Stenbäck, P. (1987). "The Frontiers of International Humanitarian Law". *Journal of Peace Research*. 24(3), 219-236.
- Rosén, F. (April 2014). "Extremely Stealthy and Incredibly Close: Drones, Control and Legal Responsibility". *Journal of Conflict and Security Law*. 19(1), 113-131.
- Rosenstock, R. (2002). "The ILC and State Responsibility". *The American Journal of International Law*. 96(4), 792-797.
- Rosert, E. and Sauer, F. (2019). "Prohibiting Autonomous Weapons: Put Human Dignity First". *Global Policy*. 10(3), 370-375.
- Rosert, E. and Sauer, F. (2021). "How (not) to Stop the Killer Robots: A Comparative Analysis of Humanitarian Disarmament Campaign Strategies". *Contemporary Security Policy*. 42(1), 4-29.
- Rosheim, M. E. (1997). "In the footsteps of Leonardo: Articulated Anthropomorphic Robot". *IEEE Robotics & Automation Magazine*, 4(2), 1997, 12-14.
- Rosheim, M. E. (2006). *Leonardo's Lost Robots*. Verlag Berlin, Heidelberg: Springer, 2006.
- Rossi, F. (2016). *Artificial Intelligence: Potential Benefits and Ethical Considerations*, Policy Department C: Citizens' Rights and Constitutional Affairs.
- Rule of Law in Armed Conflicts Project (RULAC), '*International Judicial decisions*', https://www.adh-geneve.ch/RULAC/international_judicial_decisions.php?id_state=184 (Erişim Tarihi: 03.03.2019).

- Russell, B. (2016). *İkarus ya da Bilimin Geleceği*. (Çev.) Nirva Osanyan, İstanbul: Boğaziçi Gösteri Sanatları Topluluğu Yayınları.
- Russell, S. (2021). *İnsanlık İçin Yapay Zekâ: Yapay Zekâ ve Kontrol Problemi*. (Çev.) Barış Satılmış. Ankara. Buzdağı Yayınevi.
- Russell, S. J. and Norvig, P. (2016). *Artificial Intelligence A Modern Approach* (Third Edition). Edinburgh: Pearson Education.
- Sætra, H. (2014). "The State of no Nature – Thomas Hobbes and the Natural World". Journal of International Scientific Publications: Ecology and Safety, (8), 177-193.
- Salter, M. (2017). "Reinterpreting Competing Interpretations of the Scope and Potential of the Martens Clause". *Journal of Conflict & Security Law*. 17(3), 403–437.
- Sanayi Teknoloji Merkezi (STM) (Eylül 2019). *Yönlendirilmiş Enerji Silahları: Teknolojiler, Uygulamalar ve Beklentiler, Trend Analizi*.
- Sandoz, Y., Swinarski, C. ve Zimmermann, B. (Eds.)(1987). *Commentary on the Additional Protocols of 8 June 1977 to the Geneva Conventions of 12 August 1949*. Geneva: Martinus Nijhoff Publishers.
- Sands, P. (2016). "Pinochet'den Sonra: Ulusal Mahkemeleri Rolü", (Ed.) Phillippe Sands, *Uluslararası Ceza Adaletinin Geleceği: Nürnberg'ten Lahey'e*. (Çev.) Hazal Ungan Çalışkan, İstanbul: Alfa Basım Yayım Dağıtım.
- Sargsyan v. Azerbaijan*, ECtHR, Application no. 40167/06, 16 June 2015.
- Sassòli, M. (2002). "State Responsibility for Violations of International Humanitarian Law". *International Review of the Red Cross*. 84(846), 401-434.
- Sassòli, M. (2014). "Autonomous Weapons and International Humanitarian Law: Advantages, Open Technical Questions and Legal Issues to be Clarified". *International Law Studies*, 90(1), 308-340.
- Sassòli, M. (2019). *International Humanitarian Law: Rules, Solutions to Problems Arising in Warfare and Controversies (Principles of International Law Series)*. Northampton ve Cheltenham: Edward Elgar Publishing.
- Sassòli, M. (November 2014). "Can Autonomous Weapon Systems Respect the Principles of Distinction, Proportionality and Precaution?". *Expert Meeting Autonomous Weapon Systems Technical, Military, Legal And Humanitarian Aspects Geneva, Switzerland 26 to 28 March 2014*.

- Sassòli, M. and Quintin, A. (2014). "Active and Passive Precautions in Air and Missile Warfare". *Israel Yearbook on Human Rights*. 44(1), 69–123.
- Sassòli, M., Bouvier, A. A. and Quintin, A. (2011). *How does Law Protect in War?, Cases, Documents and Teaching Materials on Contemporary Practice in International Humanitarian Law*, ICRC.
- Sauer, F. (29 September 2021). "Autonomy in Weapons Systems: Playing Catch up With Technology", *ICRC*, <https://blogs.icrc.org/law-and-policy/2021/09/29/autonomous-weapons-systems-technology/> (Erişim Tarihi: 11.11.2021).
- Sauer, F. (June 2014). "Banning Lethal Autonomous Weapon Systems (LAWS): The Way Forward". *ICRAC*, <https://www.icrac.net/banning-lethal-autonomous-weapon-systems-laws-the-way-forward/> (Erişim Tarihi: 10.10.2021).
- Saxton, A. (March 20, 2016). (Un)Dignified Killer Robots? The Problem With the Human Dignity Argument. *Lawfare*. <https://www.lawfareblog.com/undignified-killer-robots-problem-human-dignity-argument> (Erişim Tarihi: 03.03.2021).
- Say, C. (2018). *50 soruda Yapay Zekâ* (3. Baskı). İstanbul: Bilim ve Gelecek Kitaplığı.
- Scharf, M. P. (2019). "The Once and Future Doctrine of Joint Criminal Enterprise". (Eds.) Milena Sterio and Michael P. Scharf, *The Legacy of Ad Hoc Tribunals in International Criminal Law: Assessing the ICTY's and the ICTR's Most Significant Legal Accomplishments*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Scharre, P. (2016). *Autonomous Weapons and Operational Risk Ethical Autonomy Project*. Washington DC: Center for a New American Security.
- Scharre, P. (2018). *Army of None: Autonomous Weapons and the Future of War*. London and New York: W.W. Norton & Company.
- Scharre, P. (2020). *Autonomous Weapons and Stability*. Department of War Studies Faculty of Social Science & Public Policy King's College London (Unpublished PhD Thesis).
- Scharre, P. (2020). *İnsansız Ordular: Katil Robotlar, Otonom Silahlar ve Makine Savaşları*. (Çev.) Kutsi Aybars Çetinalp, İstanbul: Kronik Kitap.
- Schmitt, M. N. (2006). "Fault Lines in the Law of Attack". (Eds.) S. Breau and A. Jachec-Neale, *Testing the Boundaries of International Humanitarian Law*. London: British Institute of International & Comparative Law.

- Schmitt, M. N. (2010). "Military Necessity and Humanity in International Humanitarian Law: Preserving the Delicate Balance", *Virginia Journal of International Law*. 50(4), 795-839.
- Schmitt, M. N. (2012). "Discriminate Warfare: The Military Necessity - Humanity Dialectic of International Humanitarian Law". (Eds.) D. Lovell and I. Primoratz, *Protecting Civilians During Violent Conflict*. London: Routledge.
- Schmitt, M. N. (2013). "Autonomous Weapon Systems and International Humanitarian Law: A Reply to the Critics". *Harvard National Security Journal*, 1-37.
- Schmitt, M. N. (2016). "Targeting in Operational Law", (Eds.) Terry D. Gill and Dieter Fleck, *The Handbook of the International Law of Military Operations* (Second Edition). Oxford: Oxford University Press.
- Schmitt, M. N. (2020). "International Humanitarian Law and the Conduct of Hostilities", (Eds.) Ben Saul and Dapo Akande, *The Oxford Guide to International Humanitarian Law*. Oxford: Oxford University Press.
- Schmitt, M. N. (Ed.) (2013/2017). *Tallinn Manual 2.0 on the International Law Applicable to Cyber Operations: Prepared by the International Group of Experts at the Invitation of the NATO Cooperative Cyber Defence Centre of Excellence*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Schmitt, M. N. (September 2005). "Precision Attack and International Humanitarian Law". *International Review of the Red Cross*. 87(859), 445-466.
- Schmitt, M. N. and Thurnher, J. F. (2013). "Out of the Loop": Autonomous Weapon Systems and the Law of Armed Conflict". *Harvard National Security Journal*, 4(2), 231-281.
- Schulzke, M. (2011). "Robots as Weapons in Just Wars". *Philosophy and Technology*. 24(3), 293-306.
- Schulzke, M. (2013). "Autonomous Weapons and Distributed Responsibility". *Philosophy & Technology*. 26(2), 203-219.
- Schwab, K. (2016). *Dördüncü Sanayi Devrimi*. (Çev.) Zülfü Dicleli, İstanbul: Optimist Yayınları.
- Segerstedt-Wiberg and Others v Sweden*, ECtHR, Application no. 62332/00, 6 June 2006.
- Sehrawat, V. (2016). "Autonomous Weapon Systems: Law of Armed Conflict (LOAC) and Other Legal Challenges". *Computer Law and Security Review*. 33(1), 38-56.

- Sehrawat, V. (2021). "Autonomous Weapon System and Command Responsibility". *Florida Journal of International Law*. 31(3), 315-337.
- Selçuk and Asker v. Turkey*, ECtHR, Application no. 23445/03, 24 April 1998.
- Sergio Euben Lopez Burgos v. Uruguay*, Communication No. R.12/52, U.N. Doc. Supp. No. 40 (A/36/40), 29 July 1981.
- Shabbir, J. and Anwer, T. (2015). "Artificial Intelligence and its Role in Near Future". *Journal of Latex Class Files*, 14(8), 1-11.
- Shachtman, N. (2007). "Robo-Snipers, "Auto Kill Zones" to Protect Israeli Borders", **WIRED**, [HTTPS://WWW.WIRED.COM/2007/06/FOR-YEARS-AND-Y/](https://www.wired.com/2007/06/FOR-YEARS-AND-Y/) (Erişim Tarihi: 03.03.2021).
- Sharkey, A. (2019). "Autonomous Weapons Systems, Killer Robots and Human Dignity". *Ethics and Information Technology*. 21(1), 75-87.
- Sharkey, N. (2007). "Robot wars are a reality". *The Guardian*, <https://www.theguardian.com/commentisfree/2007/aug/18/comment.military> (Erişim tarihi: 03.03.2019).
- Sharkey, N. (2008). "Grounds for Discrimination: Autonomous Robot Weapons". *RUSI Defence Systems*. 11(2), 86-89.
- Sharkey, N. (2009). "Death strikes from the Sky: The Calculus of Proportionality". *IEEE Technology and Society Magazine*. 28(1), 16-19.
- Sharkey, N. (2012). "Automating Warfare: Lessons Learned from the Drones". *Journal of Law, Information and Science*. 21(2), 140-154.
- Sharkey, N. (2014). "Autonomous Weapons and Human Supervisory Control". *International Committee of the Red Cross(ICRC) Expert Meeting Autonomous Weapon Systems Technical, Military, Legal and Humanitarian Aspects*, Geneva.
- Sharkey, N. E. (Summer 2012). "The Evitability of Autonomous Robot Warfare". *International Review of the Red Cross*. 94(886), 787-799.
- Shaw, M. N. (2018). *Uluslararası Hukuk* (Sekizinci Baskı). (Çev. ve Ed.) İbrahim Kaya, Ankara: Türkiye Bilimler Akademisi.
- Shimoda Case* (Compensation claim against Japan brought by the residents of Hiroshmina & Nagasaki), Tokyo District Court, 7 December 1963.
- Shimovolos v. Rusya*, ECtHR, Application no. 30194/09, 21 June 2011.
- Simon, H. (February 2018). "The Myth of Liberum Ius ad Bellum: Justifying War in 19th-Century Legal Theory and Political Practice". *European Journal of International Law*. 29(1), 113-136.

- Sinchak, J. (2013). "The Extraterritorial Application of Human Rights Treaties: Al-Skeini et al. v. United Kingdom (2011)". *Pace International Law Review Online Companion*. 3(12), 416-445.
- Sinclair, M. (2018). "Proposed Rules to Determine the Legal Use of Autonomous and Semi-Autonomous Platforms in Domestic U.S. Law Enforcement". *North Carolina Journal of Law and Technology*. 20(1), 1-74.
- Singer, P. W. (2015). *Robotik Savaş: 21. Yüzyıldaki Robotik Devrim*. (Çev.) Murat Erdemir ve Tüba Erem Erdemir, Ankara: Buzdağı Yayınevi.
- Singer, T. (2019). "Airstrikes, UAVs and Fully Autonomous Weapon Systems, and the Extraterritorial Application of Human Rights Law". *Israel Yearbook on Human Rights*. (49), 131-150.
- Smith, H. (22 September 2017). "Stanislav Petrov: Soviet Military Officer Who Averted Nuclear War", *The Independent*, <https://www.independent.co.uk/news/obituaries/stanislav-petrov-soviet-hero-a7960596.html> (Erişim Tarihi: 10.10.2021).
- Smith, M. L. (2017). "The Philosophic Origins of Artificial Intelligence". *welove.ai*, <https://www.welove.ai/en/blog/post/the-philosophic-origins-of-artificial-intelligence.html> (Erişim Tarihi: 21.12.2018).
- Snowden, E. (2019). *Sistem Hatası: ABD'nin Dünyayı Nasıl Gözetlediğini İfşa Eden Ajanın Hikâyesi*. (Çev.) Gökhan Arıkan, İstanbul: Epsilon Yayınevi.
- Solis, G. D. (2010). *The Law of Armed Conflict International Humanitarian Law in War*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Solovyeva, A. and Hynek, N. (2018). "Going Beyond the "Killer Robots" Debate: Six Dilemmas Autonomous Weapon Systems Raise". *Central European Journal of International and Security Studies (CEJISS)*. 3(1), 166-208.
- Spagnolo, A. (2017). "Human Rights Implications of Autonomous Weapon Systems in Domestic Law Enforcement: Sci-Fi Reflections on a Lo-Fi Reality". *QIL Zoom-in*, 33-58.
- Spagnolo, A. (2019). "What Do Human Rights Really Say About the Use of Autonomous Weapons Systems for Law Enforcement Purposes?". (Eds.) Elena Carpanelli and Nicole Lazzerini, *Use and Misuse of New Technologies: Contemporary Challenges in International and European Law*. Heidelberg: Springer.
- Sparrow, R. (2007). "Killer Robots". *Journal of Applied Philosophy*. 24(1), 62-77.

- Sparrow, R. (2011). "Robotic Weapons and the Future of War". (Eds.) J. Wolfendale and P. Tripodi, *New Wars And New Soldiers: Military Ethics in The Contemporary World*. Burlington: Ashgate Publishing.
- Sparrow, R. (2016). "Robots and Respect: Assessing the Case against Autonomous Weapon Systems". *Ethics and International Affairs*, 30 (1), 93-116.
- Sparrow, R. (2017). "Ethics as a Source of Law: The Martens Clause and Autonomous Weapons". *Humanitarian Law & Policy*, <https://blogs.icrc.org/law-and-policy/2017/11/14/ethics-source-law-martens-clause-autonomous-weapons/> (Erişim Tarihi: 03.03.2019).
- Statista (2022). "*Countries with the Highest Military Spending Worldwide in 2020 (in billion U.S. dollars)*". <https://www.statista.com/statistics/262742/countries-with-the-highest-military-spending/> (Erişim Tarihi: 19.02.2022).
- Statute of the International Criminal Tribunal for Rwanda*, 8 November 1994.
- Statute of the International Criminal Tribunal for the Former Yugoslavia*, 25 May 1993.
- Stibel, J. (2013). *Breakpoint: Why the Web will Implode, Search will be Obsolete, and Everything Else you Need to Know about Technology is in Your Brain*, New York: St. Martin's Press.
- Stop Killer Robots (2021). "*Our Member Organisations*", <https://www.stopkillerrobots.org/a-global-push/member-organisations/> (Erişim Tarihi: 11.11.2021).
- Strawser, B. J. (2013). *Killing by Remote Control: The Ethics of an Unmanned Military*. Oxford: Oxford University Press.
- Suarez de Guerrero v. Colombia*, Communication No. 45/1979, UN Human Rights Committee (HRC), 31 March 1982.
- Sur, M. (2006). *Uluslararası Hukukun Esasları* (Geliştirilmiş 2. Baskı). İstanbul: Beta Basım Yayım.
- Szabó and Vissy v. Hungary*, ECtHR, Application no: 37138/14, 12 January 2016.
- Şimşek, C. (2016/2017). "Uzaktan Kumandalı ve Otonom Silah Sistemlerinin Uluslararası İnsancıl Hukuka Etkisi". *Hukuk Kuramı*, 3-4(6-1), 1-25.
- T.C. Genelkurmay Başkanlığı (2010). *Silahlı Çatışma Hukuku İle İlgili Uluslararası Hukuk Metinleri Cilt 1-2*. Ankara: Genelkurmay Basımevi.
- Taşdemir, F. (2009). *Uluslararası Nitelikte Olmayan Silahlı Çatışmalar Hukuku*. Ankara: Adalet Yayınevi.

- Taşdemir, F. (2012). “İnsan Hakları ve İnsancıl Hukuk Açısından Türkiye'nin Ayrılıkçı Terör Örgütü PKK ile Mücadelesi”. *Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*. XVI(1), 107 – 151.
- Taşdemir, F. (2015). Uluslararası Hukuk Açısından ‘Soykırım Suçu’ ve 1915-1916 Ermeni Olayları. (Ed.) Soyalp Tamçelik, *Ermenistan: Tarih, Hukuk, Dış Politika ve Toplum*. Ankara: Gazi Kitabevi.
- Taşdemir, F. (2020). *Terörizm ve Ülke Dışı Kuvvet Kullanma Hukuku*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Taşdemir, F. ve Özer, A. (2017). *Uluslararası Hukuk Perspektifinden Self-Determinasyon ve Ayrılma*. Ankara: Hukuk Yayınları.
- Taşdemir, H. (2000). “Eski Yugoslavya’da Sivillere Karşı Gerçekleştirilen Eylemler”. *Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*. 2(3), 157–172.
- Taşdemir, H. ve Taşdemir, F. (2015). “Aşağılayıcı Muamele ve Ceza Yasası”. *Akademik Hassasiyetler*. 2(4), 73-82.
- Taşdemir, Ö., Özbay, Ü. V. ve Kireçtepe, B. O. (2020). “Robotların Hukuki Ve Cezai Sorumluluğu Üzerine Bir Deneme”. *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*. 69 (2), 793-834.
- Taylor, I. (May 2021). “Who Is Responsible for Killer Robots? Autonomous Weapons, Group Agency, and the Military-Industrial Complex”. *Journal of Applied Philosophy*, 38(2), 320-334.
- Tegmark, M. (2016). “Benefits & Risks of Artificial Intelligence”. *Future of Life Institute*, <https://futureoflife.org/background/benefits-risks-of-artificial-intelligence/?cn-reloaded=1> (Erişim Tarihi: 20.12.2018).
- Tegmark, M. (2019). *Yaşam 3.0: Yapay Zeka Çağında İnsan Olmak*. (Çev.) Ekin Can Göksoy, İstanbul: Pegasus Yayınları.
- The Bureau of Investigative Journalism, “*Strikes in Afghanistan (2004-2020)*”, 2021, https://www.thebureauinvestigates.com/projects/dronewar/charts?show_casualties=1&show_injuries=1&show_strikes=1&location=afghanistan&from=2015-1-1&to=now (Erişim Tarihi: 06.06.2021).
- The Bureau of Investigative Journalism, “*Strikes in Pakistan (2004-2020)*”, 2021, https://www.thebureauinvestigates.com/projects/dronewar/charts?show_casualties=1&show_injuries=1&show_strikes=1&location=pakistan&from=2004-1-1&to=now (Erişim Tarihi: 06.06.2021).
- The Bureau of Investigative Journalism, “*Strikes in Somalia (2007-2020)*”, 2021, https://www.thebureauinvestigates.com/projects/dronewar/charts?show_casualties=1&show_injuries=1&show_strikes=1&location=somalia&from=2007-1-1&to=now (Erişim Tarihi: 06.06.2021).

- The Bureau of Investigative Journalism, *“Strikes in Yemen (2002-2020)”*, 2021, https://www.thebureauinvestigates.com/projects/dronewar/charts?show_casualties=1&show_injuries=1&show_strikes=1&location=yemen&from=2002-1-1&to=now (Erişim Tarihi: 06.06.2021).
- The Campaign to Stop Killer Robots (21 August 2019), *“Country Views on Killer Robots”*. https://www.stopkillerrobots.org/wp-content/uploads/2019/08/KRC_CountryViews21Aug2019.pdf (Erişim tarihi: 03.03.2019).
- The Commander’s Handbook on the Law of Naval Operations, US Navy, US Marine Corps and US Coast Guard, NWP 1-14M/MCTP 11-10B/COMDTPUB P5800.7A, 2017 (US Commander’s Handbook).
- The European Code of Police Ethic (2001). *Recommendation Rec(2001)10 adopted by the Committee of Ministers of the Council of Europe on 19 September 2001 and Explanatory Memorandum*. Strazburg: Council of Europe Publishing.
- The Factory At Chorzow (Claim for Indemnity) (The Merits), Germany v. Poland*, Permanent Court Of International Justice, Judgment, 13 September 1928.
- The German Federal Foreign Office (2020). “Berlin Forum for Supporting the 2020 Group of Governmental Experts on Lethal Autonomous Weapons Systems, 01-02 April 2020”. *Rethinking Arms Control*, <https://rethinkingarmscontrol.de/wp-content/uploads/2020/04/Chairs-Summary-Berlin-LAWS-Forum.pdf> (Erişim Tarihi: 06.06.2020).
- The Guardian (2021). *US Rejects Calls for Regulating or Banning ‘Killer Robots’*, <https://www.theguardian.com/us-news/2021/dec/02/us-rejects-calls-regulating-banning-killer-robots> (Erişim Tarihi: 11.12.2021).
- The Guardian (24 November 2014). *“41 men targeted but 1,147 people killed: US drone strikes – the facts on the ground”*, <https://www.theguardian.com/us-news/2014/nov/24/-sp-us-drone-strikes-kill-1147> (Erişim Tarihi: 06.06.2021).
- The Regional Conference “Lethal Autonomous Weapons Systems: a preventive ban” was held in Nur-Sultan (Kazakhstan) on April 18-19th, Center for International Security and Policy, 2019.
- The United Nations Office at Geneva (UNOG)(2015). *“2015 Meeting of Experts on LAWS”*, [https://www.unog.ch/80256EE600585943/\(httpPages\)/6CE049BE22EC75A2C1257C8D00513E26?OpenDocument](https://www.unog.ch/80256EE600585943/(httpPages)/6CE049BE22EC75A2C1257C8D00513E26?OpenDocument) (Erişim tarihi: 03.03.2019).

- The United Nations Office on Drugs and Crime (UNODC) and the Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights (OHCHR), *“Resource Book on the Use of Force and Firearms in Law Enforcement”*, New York: United Nations, 2017.
- Thurnher, J. S. (2013). “The Law That Applies to Autonomous Weapon Systems”, *The American Society of International Law*, 17(4), <https://www.asil.org/insights/volume/17/issue/4/law-applies-autonomous-weapon-systems> (Erişim Tarihi: 01.01.2021).
- Thurnher, J. S. (2014). “Examining Autonomous Weapon Systems from a Law of Armed Conflict Perspective”. (Eds.) Hitoshi Nasu and Robert McLaughlin, *New Technologies and the Law of Armed Conflict*. The Hague: T.M.C. Asser Press.
- Thurnher, J. S. (2018). “Feasible Precautions in Attack and Autonomous Weapons”. (Eds.) Wolff Heintschel von Heinegg, Robert Frau and Tassilo Singer, *Dehumanization of Warfare: Legal Implications of New Weapon Technologies*. Verlag: Springer.
- Thürer, D. (2011). *International Humanitarian Law: Theory, Practice, Context*. Pocket Books of the Hague Academy of International Law. Leiden: Les, Brill, Martinus Nijhoff Publishers Publishing.
- Ticehurst, R. (1997). “The Martens Clause and the Laws of Armed Conflict”. *International Review of the Red Cross*. 317(1), 125-134.
- Tomuschat, C. (February 2010). “Human Rights and International Humanitarian Law”. *European Journal of International Law*. 21(1), 15–23.
- ToolsHero (2019). *“OODA Loop”*. <https://www.toolshero.com/decision-making/ooda-loop/> (Erişim Adresi: 12.03.2019).
- Topal, A. H. (2009). *Uluslararası Ceza Yargılamalarında Cinsel Suçlar*. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık.
- Toscano, C. P. (2015). “Friend of Humans”: An Argument for Developing Autonomous Weapons Systems”. *Journal of National Security Law and Policy*. 8(1), 189–246.
- Truszkowski, W. et al.(2009). *Autonomous and Autonomic Systems: With Applications to NASA Intelligent Spacecraft Operations and Exploration Systems*. Berlin: Springer.
- Tsagourias, N. and Morrison, A. (2018). *International Humanitarian Law: Cases, Materials and Commentary*. Cambridge: Cambridge University Press.

- Türk Dil Kurumu (TDK). “*otomatik*”, http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&kelime=OTOMAT%C4%B0K (Erişim tarihi: 05.03.2019).
- Türk Dil Kurumu (TDK). “*sistem*”, http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&kelime=S%C4%B0STEM (Erişim tarihi: 05.05.2019).
- Türkçe Bilim Terimleri Sözlüğü. “*sistem*”, <http://www.tubaterim.gov.tr/> (Erişim tarihi: 07.03.2019).
- Tütüncü, A. N. (2006). *İnsancıl Hukuka Giriş*. İstanbul: Beta Basım Yayım.
- Tyrer v. The United Kingdom*, ECtHR, Application no. 5856/72, 25 April 1978.
- UK Military of Defence (2004). *The Joint Doctrine and Concepts Centre (JDCC): The Joint Service Manual of The Law of Armed Conflict*, Joint Service Publication 383.
- UK Ministry of Defence (2004). *The Manual of the Law of Armed Conflict*.
- UK Ministry of Defence (2010). *JDN 3/10 Unmanned Aircraft Systems: Terminology, Definitions and Classifications*, The Development, Concepts and Doctrine Centre.
- UK Ministry of Defence (2017). *Joint Doctrine Publication 0-30.2 Unmanned Aircraft Systems, The Development, Concepts and Doctrine Centre*.
- UK Ministry of Defence (MOD) (2008). *SEAS DTC - System Engineering for Autonomous Systems Defence Technology Centre*, Edinburgh: Annual Technical Conference 24th-25th June 2008.
- Uluslararası Ceza Mahkemesi Roma Statüsü*, 2002, https://www.tbmm.gov.tr/komiyon/insanhaklari/mevzuat_CDERS.htm (Erişim Tarihi: 03.03.2019).
- Ulusoy, O. (2008). *Uluslararası Ceza Mahkemesi*. İnsan Hakları Gündemi Derneği. İzmir: Etki Matbaacılık Yayıncılık.
- Ulusoy, Ü. H. (2015). *Terörizmin Finansmanının Önlenmesi Kapsamında Birleşmiş Milletler Akıllı Yaptırımları*. Ankara: Turhan Kitabevi.
- UN CCW/CONF.V/10 (23 December 2016)
- UN CCW/CONF.V/2 (10 June 2016)
- UN CCW/GGE.1/2017/CRP.1 (20 November 2017)
- UN CCW/GGE.1/2018/3 (23 October 2018)
- UN Commission on Human Rights, Special Rapporteur on the Situation of Human Rights in Kuwait under Iraqi Occupation, E/CN.4/1992/26.
- UN Economic Commission for Europe and the International Federation of Robotics (2005). *UN World Robotics Reports: Statistics, Market Analysis, Forecasts, Case Studies and Profitability of Robot Investment*, New York and Geneva: UN Publication.

- UN GA/HRC/12/48, (25 September 2009).
- UN GA/HRC/14/24/Add.6 (28 May 2010).
- UN GA/HRC/23/47 (9 April 2013)
- UN GA/HRC/26/36 (1 April 2014)
- UN GA/HRC/27/37 (30 June 2014)
- UN GA/HRC/3/2 (23 November 2006).
- UN GA/RES/2444 (19 December 1968)
- UN GA/RES/60/147 (21 March 2006)
- UNA-UK (2020). *“UNA-UK Welcomes call for UK to support a ban on Lethal Autonomous Weapons at the House of Commons”*. <https://una.org.uk/news/una-uk-welcomes-call-uk-support-ban-lethal-autonomous-weapons-house-commons> (Erişim Tarihi: 01.01.2021)
- United States Department of Defense (2005). *Report of the Defense Science Board Task Force on Patriot System Performance: Report Summary*, Office of the Under Secretary of Defense For Acquisition, Technology, and Logistics, Washington, D.C.
- United States Department of Defense Office of the Secretary of Defense (2007). *Unmanned Systems Roadmap 2007-2032*.
- US Department of Defense (2007). *Joint Publication 1-02: Department of Defense Dictionary of Military and Associated Terms 12 April 2001* (As Amended Through 17 October 2007). Washington DC: U.S. Government Printing Office.
- US Department of Defense (2010). *U.S. Army Unmanned Aircraft Systems Roadmap 2010-2035: Eyes of the Army*. US Army UAS Center of Excellence.
- US Department of Defense (2019). *Department of Defense Dictionary of Military and Associated Terms*, Joint Chiefs of Staff.
- US Department of Defense(21 November 2012). *US DOD Directive 3000.09, Autonomy in Weapon Systems*.
- US Naval Research Advisory Committee (2017). *Final Report: Autonomous and Unmanned Systems in the Department of the Navy*.
- US v. Wilhelm List et al.*, The United Nations War Crimes Commission, Law Reports of Trials of War Criminals, Vol. VIII, 1949.
- US, The Department of Defense Law of War Manual* (June 2015, updated May 2016).

- Use of Force in Law Enforcement and the Right to Life: The Role of the Human Rights Council*, Geneva Academy of International Humanitarian Law and Human Rights, November 2016.
- Uzun, E. (2016). *Milletlerarası Hukuka Aykırı Eylemlerinden Dolayı Devletin Sorumluluğu* (2. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Ülgen, Ö. (2017). "Pre-deployment Common Law Duty of Care and Article 36 Obligations in relation to Autonomous Weapons: Interface between Domestic Law and International Humanitarian Law?". *The Military Law and The Law of War Review*, 55(1), 1-15.
- Ülgen, Ö. (9–13 April 2018). *Definition and Regulation of LAWS*, Group of Governmental Experts of the High Contracting Parties to the Convention on Prohibitions or Restrictions on the Use of Certain Conventional Weapons Which May Be Deemed to be Excessively Injurious or to Have Indiscriminate Effects Geneva.
- Ülgen, Ö. (January 2017). "Human Dignity in an Age of Autonomous Weapons: Are We in Danger of Losing an 'Elementary Consideration of Humanity'?" *European Society of International Law (ESIL) 2016 Annual Conference (Riga)*.
- Ünver, Y. (Ed.) (2021). *Ceza Hukukunda Robot, Yapay Zekâ ve Yeni Teknolojiler*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Venturini, G. (2011). "Necessity in the Law of Armed Conflict and in International Criminal Law". *Netherlands Yearbook of International Law*. (41), 45-78.
- Vermeulen, B. (2009). "İşkence ve Diğer İnsanlık dışı ya da Aşağılayıcı Muamele veya Cezalandırmaya Maruz Kalmama (3. Madde)". (Ed.) Birsen Erdoğan, *Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Türkiye'de İnsan Hakları Derleme Eserler* (1. Cilt). Ankara: Hollanda İnsan Hakları Enstitüsü (SIM) ve Utrecht Üniversitesi Hukuk Fakültesi Uluslararası Ofisi.
- Views of the International Committee of the Red Cross (ICRC) on autonomous weapon system, *Convention on Certain Conventional Weapons (CCW) Meeting of Experts on Lethal Autonomous Weapons Systems (LAWS) Geneva*, 11-15 April 2016.
- Vilmer, J. B. J. (2015). "Terminator Ethics: Should We Ban "Killer Robots"?" *Ethics & International Affairs*, March 2015, <https://www.ethicsandinternationalaffairs.org/2015/terminator-ethics-ban-killer-robots/> (Erişim Tarihi: 31.01.2019).

- Vincze, V. (2016). "Taming the Untameable: The Role of Military Necessity in Constraining Violence". *ELTE Law Journal*. 2(1), 93-117.
- Wagner, M. (2014). "The Dehumanization of International Humanitarian Law: Legal, Ethical, and Political Implications of Autonomous Weapon Systems". *Vanderbilt Journal of Transnational Law*. (47), 1371-1424.
- Wagner, M. (2016). "Autonomous Weapon Systems". (Ed.) Rüdiger Wolfrum, *Max Planck Encyclopedia of Public International Law (MPEPIL)*. Oxford: Oxford University Press.
- Walmsley, J. (2013). *Mind and Machine*. New York: Palgrave Macmillan, New York.
- Walsh, J. I. (October-December 2015). "Political Accountability and Autonomous Weapons". *Research and Politics*. 1-6.
- Walsh, T. (2020). *2062 Yapay Zekâ Dünyası*. (Çev.) Zerin Dirihan, İstanbul: Say Yayınları.
- Wang, P. (2006). *Rigid Flexibility: The Logic of Intelligence (Applied Logic Series)*. Dordrecht: Springer.
- Wang, Y. and Liu, J. (2012). "Evaluation Methods for the Autonomy of Unmanned Systems". *Chinese Science Bulletin*. 57(26), 3409-3418.
- Wareham, M. (March 24, 2021). "Don't Arm Robots in Policing: Proposed New York City Law a Model for Regulation". *Human Rights Watch*, <https://www.hrw.org/news/2021/03/24/dont-arm-robots-policing?s=03> (Erişim Tarihi: 03.03.2021).
- Wareham, M. and Stephen Goose, S. (2017). "The Growing International Movement Against Killer Robots". *HRW*. <https://www.hrw.org/news/2017/01/05/growing-international-movement-against-killer-robots> (Erişim Tarihi: 03.03.2019).
- Watkin, K. (2005). "Assessing Proportionality: Moral Complexity And Legal Rules". *Yearbook of International Humanitarian Law*. (8), 3-53.
- Watkin, K. (2010). "Opportunity Lost: Organized Armed Groups and the ICRC "Direct Participation in Hostilities", Interpretive Guidance". *New York University Journal of International Law and Politics*. 42(3), 641-695.
- Watson, H. J. (2014). "Tutorial: Big Data Analytics: Concepts, Technologies, and Applications". *Communications of the Association for Information Systems*. 344(65), 1247-1268.
- Watts, S. (1998-1999). "Boyle v. United Technologies Corp. and the Government Contractor Defense: An Analysis Based on the Current Circuit Split Regarding the Scope of the Defense". *William & Mary Law Review*. 40(2), 687-717.

- Weissbrodt, D. (2010). "The Role of the Human Rights Committee in Interpreting and Developing Humanitarian Law". *University of Pennsylvania Journal of International Law*. 31(4), 1185-1237.
- Weizmann, N. (November 2014). *Autonomous Weapon Systems under International Law*. Geneva Academy of International Humanitarian Law and Human Rights Academy Briefing (8).
- Weizmann, N. and Trascasas, M. C. (2014). *Autonomous Weapon Systems under International Law*. Academy Briefing No. 8: Geneva Academy of International Humanitarian Law and Human Rights.
- WikiDiff. "*Autonomy vs Autonomous - What's the difference?*", <https://wikidiff.com/autonomy/autonomous> (Erişim tarihi: 03.03.2019).
- William H. Boothby, W. H. (Summer 2012). "Some Legal Challenges Posed by Remote Attack". *International Review of the Red Cross(IRRC)*. 94(886), 579-595.
- Williams, A. P. (2015). "Defining Autonomy in Systems: Challenges and Solutions". (Eds.) Andrew P. Williams and Paul D. Scharre, *Autonomous Systems Issues for Defence Policymakers*. The Hague: NATO Communications and Information Agency, 27-64.
- Williams, J. (2011). "Borderless Battlefield: The CIA, the U.S. Military, and Drones", *International Journal of Intelligence Ethics*. 2(1), 2-34.
- Williams, J. (2015). "Democracy and Regulating Autonomous Weapons: Biting the Bullet while Missing the Point?". *Global Policy*. 6(3), 179-189.
- Williams, R. (2016). "BAE Systems – Autonomous Capability Overview", *Director Civil Autonomous Systems, Briefing Slides*, https://www.aircraftbuilders.com/files/2716/File/BAE_%20Systems_Text_Version.pdf (Erişim adresi: 03.03.2019).
- Wilson, P. (2017). "The Myth of International Humanitarian Law". *International Affairs*. 93(3), 563-579.
- Winter, E. (2020). "The Compatibility of Autonomous Weapons with the Principle of Distinction in the Law of Armed Conflict". *International and Comparative Law Quarterly*. 69(4), 845-876.
- Wyatt, A. (2021). "A Southeast Asian Perspective on the Impact of Increasingly Autonomous Systems on Subnational Relations of Power". *Defence Studies*. 2021, 271-291.
- Xinli, Z. (15-16 March 2016). "Legal Issues Concerning Autonomous Weapon Systems", *Expert Meeting Autonomous Weapon Systems Implications of Increasing Autonomy in the Critical Functions of Weapons*. Versoix, Switzerland.

- Yakın, A. Y. (2002). "Yalan Yaratan Makine ya da Makine Yaratan Yalancı". *Kebikeç*, (14), 29-45.
- Yamaner, M. B. (2007). *Silahlı Çatışmalarda Sivillerin Korunması*. İstanbul: Arıkan Basım Yayın.
- Zardiashvili, L. and Villaronga, E. F. (2020). "Oh, Dignity too?" Said the Robot: Human Dignity as the Basis for the Governance of Robotics". *Minds and Machines*. 30(1), 121-143.
- Zerbe, Y. (2019). "Autonomous Weapons Systems and International Law: Aspects of International Humanitarian Law, Individual Accountability and State Responsibility". *Swiss Review of International and European Law*. 29(4), 581-606.
- Zhang, D. and et al. (2021). *The AI Index 2021 Annual Report*. AI Index Steering Committee, Human-Centered AI Institute, Stanford: Stanford University.
- Zieliński, T. (2018). "Discussion about Preemptive Ban on Lethal Autonomous Weapon Systems". *Journal of Security and Sustainability Issues*. 7(4), 807-816.
- 12 Ağustos 1949 Tarihli Cenevre Sözleşmeleri ve Protokolleri (Cenevre Sözleşmeleri)**, Yayına Hazırlayanlar: Melike Batur Yamaner; Emre Öktem; Bleda Kurtdarcan; Mehmet C. Uzun, İstanbul: Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları No:42, 2008.
- 1948 tarihli Soykırım Suçunun Önlenmesine ve Cezalandırılmasına Dair Sözleşme**, İstanbul Bilgi Üniversitesi, İnsan Hakları Hukuku Uygulama ve Araştırma Merkezi, <https://insanhaklarimerkezi.bilgi.edu.tr/tr/content/113-soykrmn-onlenmesi-ve-cezalandrmas-hakknda-sozlesme/> (Erişim Tarihi: 1.09.2021).

Sezgin KARMA

**SAĞLIK TURİZMİ KAPSAMINDA
HEKİMLERİN HUKUKÎ SORUMLULUKLARININ
MADDÎ HUKUK VE MİLLETLERARASI ÖZEL HUKUK
YÖNÜNDEN DEĞERLENDİRİLMESİ**

**ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022**

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Sağlık Turizmi Kapsamında Hekimlerin Hukukî Sorumluluklarının Maddî Hukuk ve Milletlerarası Özel Hukuk Yönünden Değerlendirilmesi
Sezgin Karma

Hukuk Yayınları Dizisi – 3139

Birinci Baskı : Mayıs, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8153 – 21 – 7

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Meteksan Matbaacılık ve Teknik Sanayi Ticaret A.Ş
Beytepe Köyü Yolu No:3
06800 Çankaya/Ankara
Sertifika No: 46519

KAYNAKÇA

I- GENEL ESERLER

- Acun Mekengeç, Merve / Yener Keskin, Cansu:** Milletlerarası Özel Hukuk Pratik Çalışmaları, Seçkin Yayıncılık, B. 3, Ankara 2020.
- Akat, Ömer:** Pazarlama Ağırlıklı Turizm İşletmeciliği, Ekin Kitabevi, B. 2, Bursa 2000.
- Atay, Ender Ethem:** İdare Hukuku, Seçkin Yayıncılık, B. 2, Ankara 2019.
- Ayan, Mehmet:** Borçlar Hukuku (Genel Hükümler), Seçkin Yayıncılık, B. 11, Ankara 2016 (Borçlar).
- Aydoğdu, Murat / Kahveci, Nalan:** Türk Borçlar Hukuku Özel Borç İlişkileri (Sözleşmeler Hukuku), Adalet Yayınevi, B. 4, Ankara 2019.
- Beever, Allan:** A Theory of Tort Liability, Hart Publishing, Oregon 2016.
- Briggs, Adrian:** The Conflict of Laws, Oxford University Press, B. 3, Oxford 2013.
- Brügemeier, Gert / Ciacchi, Aurelia Colombi / O'Callaghan, Patrick:** Personality Rights in European Tort Law, Cambridge University Press, Cambridge 2010.
- Can, Hacı / Tuna, Ekin:** Milletlerarası Özel Hukuk, Adalet Yayınevi, B. 4, Ankara 2019.
- Can, Hacı / Tuna, Ekin:** Milletlerarası Usul Hukuku , Adalet Yayınevi, B. 2, Ankara 2019.
- Cansel, Erol / Özel, Çağlar:** Borçlar Hukuku Genel Hükümler Cilt – 1, Seçkin Yayıncılık, B. 2, Ankara 2017.
- Carr, Claudia:** Beginning Medical Law, Routledge, London 2015.
- Connell, John:** Medical Tourism, Cabi, Sydney 2011.
- Cooke, John:** Law of Tort, Pearson Education, B. 9, Essex 2009.
- Çeker, Mustafa:** Sigorta Hukuku, Karahan Kitabevi, B. 12, Adana 2015.

- Çelik, Çelik Ahmet:** Tazminat ve Alacaklarda Sorumluluk ve Zamanaşımı, Seçkin Yayıncılık, B. 3, Ankara 2018.
- Çelikel, Aysel / Erdem, Bahattin Bahadır:** Milletlerarası Özel Hukuk, Beta Yayınları, B. 16, İstanbul 2020.
- Çiçekli, Bülent:** Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanun Yargıtay Kararları, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2014.
- Doğan, Murat / Şahan, Gökhan / Atamulu, İsmail:** Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2019.
- Doğan, Vahit:** Milletlerarası Özel Hukuk, Savaş Yayınevi, B. 5, Ankara 2019 (Özel).
- Doğan, Vahit / Kahveci, Seydi / Durgun, Mehmet:** Milletlerarası Ticaret Hukuku, Savaş Yayınevi, Ankara 2020.
- Elliott, Catherine / Quinn, Frances:** Tort Law, Pearson Education, B. 7, Essex 2009.
- Finch, Emily / Fafinsky, Stefan:** Tort Law, Pearson Education, B. 6, Essex 2017.
- Freeman, Melvyn / Pathare, Soumitra:** WHO Resource Book on Mental Health, Human Rights and Legislation (Ed. Melvyn Freeman, Soumitra Pathare), World Health Organization, Geneva 2005.
- Güler, Çağatay:** Latince Tıp Terimleri Sözlüğü, Palme Yayıncılık, Ankara 2011.
- Güler, Çağatay:** Öğrenci Tıp Sözlüğü, Palme Yayıncılık, Ankara 2012.
- Hakeri, Hakan:** Tıp Hukuku, Seçkin Yayıncılık, B. 20, Ankara 2020 (Tıp Hukuku).
- Harpwood, Vivienne:** Modern Tort Law, Routledge Cavendish, B. 7, New York 2009 (Modern).
- Harpwood, Vivienne:** Principles of Tort Law, Cavendish Publishing, B. 4, London 2000.
- Hook, Maria:** Choice of Contract Law, Hart Publishing, Oregon 2016.
- Kayar, İsmail:** 6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu'na Göre Borçlar Hukuku Genel Hükümler – Özel Borç İlişkileri, Seçkin Yayıncılık, B. 11, Ankara 2019.

- Kayıhan, Şaban / Ünlütepe, Mustafa:** Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Seçkin Yayıncılık, B. 6, Ankara 2018.
- Lale, Muktedir:** Özetli – İçtihatlı Yargıtay Uygulamasında Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku, Seçkin Yayınları, Ankara 2014.
- Mills, Alex:** The Confluence of Public and Private International Law: Justice, Pluralism and Subsidiarity in the International Constitutional Ordering of Private Law, Cambridge University Press, New York 2009.
- Owen, Richard:** Essential Tort Law, Cavendish Publishing, B. 3, London 2000.
- Reisoğlu, Safa:** Türk Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Beta Yayınları, B. 24, İstanbul 2013.
- Remzi, Mehmet / Aydın, Sezer:** Borçlar Hukuku Özel Hükümler, Adalet Yayınevi, B. 9, Ankara 2019.
- Rogerson, Pippa:** Collier's Conflict of Laws, Cambridge University Press, B. 4, New York 2013.
- Ruhi, Ahmet Cemal:** Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanun, Seçkin Yayıncılık, B. 4, Ankara 2014.
- Şanlı, Cemal / Esen, Emre / Ataman-Figanmeşe, İnci:** Milletlerarası Özel Hukuk, Beta Yayınları, B. 9, İstanbul 2021.
- Seatzu, Francesco:** Insurance in Private International Law: A European Perspective, Hart Publishing, Oregon 2003.
- Stuhmcke, Anita:** Essential Tort Law, Cavendish Publishing, B. 2, Sydney 2001.
- Tekinalp, Gülören:** Milletlerarası Özel Hukuk: Bağlama Kuralları, Arıkan Yayınları, B. 9, İstanbul 2006.
- Ünlüönen, Kurban / Tayfun, Ahmet / Kılıçlar, Arzu:** Turizm Ekonomisi, Nobel Akademik Yayınları, B. 4, Ankara 2011.
- Van Calster, Geert:** European Private International Law, Bloomsbury Publishing, B. 2, Londra 2016.
- Yavuz, Nihat:** Borçlar Hukuku El Kitabı, Adalet Yayınevi, Ankara 2018.

II- MONOGRAFİLER ve TEZLER

- Alparılan, Hasan Hüseyin:** *Milletlerarası Özel Hukukta Hukuk Seçimi*, Galatasaray Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2017.
- Arıslan, İlyas:** *Milletlerarası Özel Hukukta Mutad Mesken Kavramı*, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2012 (Mutad Mesken).
- Arıslan, İlyas:** *Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin Milletlerarası Özel Hukuka Etkisi*, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul 2018 (AİHS).
- Aşçıoğlu, Çetin:** *Tıbbî Yardım ve El Atmalardan Doğan Sorumluluklar, Tek Işık Ofset Tesisleri*, Ankara 1993.
- Aşırbekova, Aynur:** *Türk Cumhuriyetleri Mahkemelerinin Milletlerarası Yetkisi*, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara 2006.
- Ateş, Turan:** *Hekimlerin Cezaî ve Hukukî Sorumlulukları*, Nobel Tıp Kitabevleri, B. 2, İstanbul 2010.
- Ayan, Mehmet:** *Tıbbî Müdahalelerden Doğan Hukukî Sorumluluk*, Kazancı Yayınları, Ankara 1991 (Tıbbî).
- Aykın, Aykut Cemil / Çınarlı, Serkan:** *Sağlık Personelinin Hukukî Sorumluluğu*, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2016.
- Badur, Emel:** *Tıbbî Müdahaleye Rızanın Özellik Gösterdiği Haller*, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2017.
- Balkan, Arda:** *Avrupa Birliği ve Türk Hukukunda Sigorta Sözleşmesinden Doğan Uyuşmazlıklarda Mahkemelerin Milletlerarası Yetkisi*, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İzmir 2019.
- Barlıoğlu, Hüseyin Cem:** *Defansif Tıp Unsuru Olarak Malpraktis*, Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep 2018.
- Başalp, Nilgün:** *Sorumsuzluk Anlaşmaları*, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul 2009.

- Başpınar, Veyssel:** Vekilin Özen Borcundan Doğan Sorumluluğu, Seçkin Yayıncılık, B. 2, Ankara 2004.
- Bayraktar, Köksal:** *Hekimin Tedavi Nedeniyle Cezaî Sorumluluğu*, İstanbul Üniversitesi Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul 1972.
- Bülbül, Fevzi:** *Sağlık Turizminin Türkiye'deki Gelişimi*, Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2015.
- Campo Comba, Maria:** *The Law Applicable to Cross-border Contacts involving Weaker Parties in EU Private International Law*, Springer, 2021.
- Choctaw, William T.:** *Avoiding Medical Malpractice*, Springer, New York 2008.
- Çakal, Ayça:** *Türk Özel Hukukunda Tıbbî Müdahaleye Rıza*, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2018.
- Çılgınoğlu, Hakkı:** *Uluslararası Sağlık Turizminin Ekonomik, Hukukî ve İdarî Yönden Değerlendirilmesi: Türkiye'deki Hastaneler Üzerinde Örneklemeye*, Kastamonu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Doktora Tezi, Kastamonu 2018.
- Çilingiroğlu, Cüneyt:** *Özel Hukuk Yönünden Hastanın Tıbbî Müdahaleye Rızası*, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 1991.
- Demirkol, Berk:** *Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanun'un 24. Maddesi Çerçevesinde Sözleşmeye Uygulanacak Hukuk*, Galatasaray Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2010.
- Destebaşı, Celal Metehan:** *Özel Hastanede Çalışan Hekimin Tıbbî Müdahaleden Kaynaklanan Hukukî Sorumluluğu*, Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Antalya 2020.
- Erdoğan, Ersin:** *Medenî Usul Hukukunda Yabancılık Unsuru ve Sonuçları*, İhsan Doğramacı Bilkent Üniversitesi Ekonomi ve Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara 2015.
- Erdoğan, Ersoy:** *Hekim Hakları*, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2007.

- Erkiner, Hakkı Hakan:** *Devletin Haksız Fiilden Kaynaklanan Milletlerarası Sorumluluğu*, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul 2008.
- Gök, Ayşegül Kübra:** *Milletlerarası Özel Hukukta Gerçek Kişilerin Şahsî Statüsü*, Hasan Kalyoncu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep 2019.
- Gökcan, Hasan Tahsin:** *Tıbbî Müdahaleden Doğan Hukukî ve Cezaî Sorumluluk*, Seçkin Yayıncılık, B. 3, Ankara 2017.
- Gökşen, Özcan:** *Defansif Tıp ve Tıbbî Malpraktis Uygulamalarının Hukukî Boyutu, Çözüm Önerileri ve Meslekî Sorumluluk Sigortası*, Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2014.
- Günday, Rezzan:** *Tıbbî Müdahale ve Tedavide Malpraktisten Doğan Hukukî Sorumluluk*, Çankaya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara 2009.
- Güney Tunalı, Işıl:** *Hekimin Tıbbî Müdahalede Bulunma Yükümlülüğünün Sınırları*, İstanbul Kültür Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul 2019.
- Hanyaloğlu, Ayşe Gül:** *Malpraktis, Hekimler İçin Hukuksal Yaklaşım ve Sigorta Rehberi*, Nobel Tıp Kitabevi, İstanbul 2011.
- Harahsheh, Salem:** *Curative Tourism in Jordan an Potential Development*, Bournemouth University Thesis for the Fulfillment of MA in European Tourism Management, United Kingdom 2002.
- Hatırnaz Erol, Güleser:** *Özel Hastanelerin Hukukî Sorumluluğu ve Hasta Hakları*, Seçkin Yayıncılık, B. 5, Ankara 2017 (Özel Hastaneler).
- İbiş, Çiğdem:** *Milletlerarası Yetki Sözleşmeleri*, İstanbul Bilgi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2018.
- İldan, Merve:** *5718 Sayılı Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanun'un 1. Maddesi Çerçevesinde Yabancılık Unsuru*, İstanbul Medipol Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2020.
- Imhof, Michael:** *Malpractice in Surgery: Safety Culture and Quality Management in the Hospital*, Walter de Gruyter, Berlin 2013.

- İskenderoğlu, Sıdıka Ayşegül:** *Türk Mahkemelerinin Milletlerarası Yetkisi*, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara 2008.
- Işık, Olcay:** *Yargıtay Kararları Işığında Hekimin Hukukî Sorumluluğu*, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Erzurum 2010.
- Kaçan, Selvi:** *Sağlık Turizminde Hasta Hakları*, Bahçeşehir Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2018.
- Karacal, Müge:** *Sağlık Ekonomisi Makro ve Mikro Yaklaşımlar*, Gazi Kitabevi, Ankara 2020.
- Kavşat, Fatma Candan:** *Kanunlar İhtilafı Hukukunda Haksız Fiilden Doğan Borç İlişkilerinde İrade Muhtariyeti Prensibi: MÖHUK ve Roma II Tüzüğü*, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara 2017.
- Kaya, Ceren:** *Milletlerarası Özel Hukukta Kamu Düzeni Kavramının Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ile İlişkisi*, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2015.
- Kayık, Aslıhan:** *Milletlerarası Özel Hukukta Haksız Fiiller ve Uygulanacak Hukuk*, Erciyesi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kayseri 2011.
- Kılıç Güneş, Bahu:** *Hekimin Hukukî Sorumluluğu*, Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2014.
- Kiremit, Aysun Şebnem:** *Turizm Gelişiminde Bir Alternatif Olarak Medikal Turizm: Bir Sağlık Kuruluşunda Araştırma*, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara 2008.
- Korkmaz Özcan, Zişan:** *Yerel Yönetimlerde Özerklik ve İdarî Vesayet Denetimi*, Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Isparta 2009.
- Küpe, Bahar:** *Milletlerarası Özel Hukukta Şekil*, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Doktora Tezi, Erzurum 2018.
- McBride, Nicholas / Bagshaw, Roderick:** *Tort Law*, Pearson, B. 6, Essex 2018.

- Öğüt, Adem / Güleş, Hasan Kürşat / Çetinkaya, Ali Şükrü:** Bilişim Teknolojileri Işığında Turizm İşletmelerinde Yönetim, Nobel Akademik Yayıncılık, Ankara 2003.
- Özçetin, Elif:** *Sağlık Alanında Malpraktis*, Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2016.
- Öztürk, Gülay:** *Sağlık Turizminde Hasta Hakları ve Etik Sorunsalı Üzerine Bir Araştırma*, Atılım Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara 2019.
- Savaş, Halide:** Yargıya Yansıyan Tıbbî Müdahale Hataları, Seçkin Yayıncılık, B. 3, Ankara 2013 (Yargıya Yansıyan).
- Sayek, Füsun:** Sağlıkla İlgili Uluslararası Belgeler (Ed. Füsun Sayek) Türk Tabipleri Birliği Yayınları, Ankara 1998.
- Seyyar, Ali:** Özürlülere Adanmış Sosyal Politika Yazıları, Adapazarı Büyükşehir Belediyesi Yayınları, Sakarya 2006.
- Süzen, Begüm:** *Hukukî İşlemlerin Şekline Uygulanacak Hukuk*, Bahçeşehir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul 2019.
- Tahmazoğlu Üzeltürk, Sultan:** Anayasa Hukuku Açısından Sağlık Hakkı (Ulusal ve Uluslararası Boyutuyla), Legal Yayıncılık, İstanbul 2012.
- Tang, Zheng Sophia:** *Electronic Consumer Contracts in The Conflict of Law*, Hart Publishing, B. 2, Oregon 2015.
- Tontuş, Hacı Ömer:** Tüm Yönleriyle Sağlık Turizmi, SATURK Yayını, Ankara 2015 (Tüm Yönler).
- Türkmen, Ali:** Hasta ve Hekim Hukuku, Adalet Yayınevi, B. 2, Ankara 2013.
- Tutumlu, Mehmet Akif:** Tüketici Yargılaması Hukuku, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2019.
- Tütüncübaşı, Uğur:** Akit Dışı Borç İlişkilerinde Hukuk Seçme Serbestisi, Adalet Yayınevi, Ankara 2018.
- Uygur, Atiye:** *Hekimin Sözleşmeden Doğan Sorumluluğu*, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara 2009.
- Uzun, Fatih Burak:** *Milletlerarası Özel Hukukta Gerçek Kişilerin Hak ve Fiil Ehliyeti*, Galatasaray Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2014.

- Yalçın, Hakan:** *Sağlık Alanında Sorumluluk Hukuku ve Sigorta İlişkisi*, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara 2017.
- Yalçın, Pınar:** *Türkiye’de Sağlık Turizminde Alt Yapı Oluşturulma Gereği ve Sağlık Kurumlarına Yönelik Bir Araştırma*, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara 2006.
- Yalçıntepe, Neylan:** *Hekim Meslekî Sorumluluk Sigortası*, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İzmir 2011.
- Yarar, Güven:** *Milletlerarası Özel Hukukta Arabuluculuk*, On İki Levha Yayınları, İstanbul 2019.
- Yeşiller, Fatma Begüm:** *Hekimlik Sözleşmesi ve Hekimin Sözleşmeden Doğan Sorumluluğu*, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara 2019.
- Yılmaz, Abdulkadir:** *Hekimin Hastayı Aydınlatma Yükümlülüğü*, Çankaya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara 2015.
- Yılmaz, Battal:** *Açıklamalı İçtihatlı Hekimin Hukukî Sorumluluğu*, B. 3, Adalet Yayınevi, Ankara 2017.
- Yöney, Can:** *Yabancı Hukukun Uygulanması*, Galatasaray Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2018.
- Zorlu, Süheyla / Ülker, İbrahim / Aydın, Melikşah:** *Osmanlı Tıp Hukuku*, Adalet Yayınevi, Ankara 2017.

III- MAKALELER

- Alibaba, Arzu:** *“Yetki Sözleşmelerine İlişkin La Haye Konvansiyonu” ve “Hukukî ve Ticarî Konularda Mahkemelerin Milletlerarası Yetkisi ve Mahkeme Kararlarının Tanınması ve Tenfizi Hakkında AB Konsey Tüzüğü”nde Yetki Sözleşmesi*, Milletlerarası Hukuk ve Milletlerarası Özel Hukuk Bülteni, 2009, S. 1-2, s. 1-20.
- Akbaba, Murat / Davutoğlu, Vedat:** *Sağlık ve Hukuk Kısacasında Hekim: Ne Yapmalı?*, Türk Kardiyoloji Derneği Dergisi, 2016, C. 44, S. 7, s. 609-616.
- Aksoy Gülaslan, Pınar:** *Tıbbî Kötü Uygulamaya İlişkin Zorunlu Malî Sorumluluk Sigortası* (Ed. Hakan Hakeri, Cahid Doğan) Uluslararası Sağlık Hukuku Sempozyumu, Türkiye Barolar Birliği Yayınları, Ankara 2015, s. 267-298.

- Akyıldız, Sunay:** *Kısırlaştırma Operasyonlarında Hekimin Aydınlatma Yükümlülüğü* (Ed. Salih Akgül, Oğuzhan Buhur, Berna Özpınar, Cahid Doğan) III. Sağlık Hukuku Kurultayı, Ankara Barosu Yayınları, Ankara 2010, s. 12-26 (Kısırlaştırma Operasyonları).
- Alibaba, Arzu:** *MÖHUK Md. 24 Bağlamında Hukuk Seçiminin Seçilecek Hukuk Bakımından Sınırlandırılması* (Ed. Feriha Bilge Tanrıbilir, Gülce Gümüşlü Tunçağlı) 10. Yılında Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanun, Adalet Yayınevi, Ankara 2018, s. 516-541.
- Alkanat, Murat B.:** *Tıbbî Müdahalelerden Doğan Hukukî Sorumluluk*, Sürekli Tıp Eğitim Dergisi, 2002, C. 11, S. 5, s. 177-180.
- Altun, Gürcan / Yorulmaz, Abdullah Coşkun:** *Yasal Değişiklikler Sonrası Hekim Sorumluluğu ve Malpraktis*, Trakya Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi, 2010, C. 27, S. 1, s. 7-12.
- Arıncı, Rifat Atilla:** *Estetik Cerrahide Hekimin Hukukî Sorumlulukları ve Bu Sorumlulukların Eser Sözleşmesi Kapsamında Değerlendirilmesi* (Ed. Hakan Hakeri, Cahid Doğan) İstanbul Medeniyet Üniversitesi Tıp Hukuku Araştırmaları Birimi III. Uluslararası Tıp Hukuku Kongresi Bildirileri Kitabı (Cilt 2), Adalet Yayınevi, Ankara 2020, s. 603-706.
- Arslan, Firdevs:** *Hekimin Sorumluluğunun Belirlenmesi Bakımından Hekim ile Hasta Arasındaki İlişkinin Hukukî Mahiyeti*, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, İstanbul 2020, C. 26, S. 1, s. 400-422.
- Arslan, İlyas:** *5718 Sayılı Milletlerarası Özel Hukuk Ve Usul Hukuku Hakkında Kanun Uyarınca Sözleşmeden Doğan Borç İlişkilerinde Zımnî Hukuk Seçimi*, Milletlerarası Hukuk ve Milletlerarası Özel Hukuk Bülteni, 2013, S. 2, s. 1-41 (Zımnî).
- Arslan, İlyas:** *Yabancı Mahkemeler Lehine Yapılan Yetki Anlaşmasında Seçilen Mahkemenin Belirli Olmamasından Kaynaklanan Meseleler*, Public and Private International Law Bulletin, 2020, C. 40, S. 1, s. 299-352 (Yetki).
- Aslanova, Kemale:** *Türkiye’de Sağlık Turizmi ve Sağlık Turizmi Hukuku*, Avrasya Uluslararası Araştırmalar Dergisi, 2013, C. 2, S. 3, s. 129-145.
- Atak, İsmail:** *Tıbbî Müdahalelerin Hukuka Uygunluk Şartları*, Türk Ortopedi ve Travmatoloji Birliği Derneği Dergisi, 2020, S. 19, s. 19-26.

- Atalay, İbrahim Orkun:** *Yabancılık Unsuru Taşıyan Tüketici Sözleşmelerinden Doğan İhtilafların Hallinde Uygulanacak Hukuk ve Yetkili Mahkeme* (Ed. İbrahim Orkun Atalay) Devletler Özel Hukuku Makalelerim, Legal Kitapevi, İstanbul 2010.
- Ateş, Gül:** *Diş Hekimliğinde Malpraktis* (Ed. Cahid Doğan) IV. Sağlık Hukuku Kurultayı, Ankara Barosu Yayınları, Ankara 2012, s. 198-222.
- Ateş, Gül:** *T.C. Sağlık Bakanlığı Sağlık Turizmi Eylem Planı* (Ed. Cahid Doğan, Berna Özpınar Gümrükçüoğlu) VI. Sağlık Hukuku Kurultayı, Ankara Barosu Yayınları, Ankara 2017, s. 409-430 (Eylem Planı).
- Atıcı, Elif:** *Hasta – Hekim İlişkisi Kavramı*, Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi, 2007, C. 33, S. 1, s. 45-50.
- Avşar, Melis:** *Evlât Edinme Davalarında Türk Mahkemelerinin Milletlerarası Yetkisi*, Public and Private International Law Bulletin, 2020, C. 40, S. 2, s. 1151-1173.
- Aybay, Rona:** *Türk Mahkemesince Uygulanacak Yabancı Yasanın, Anayasa'ya Aykırılığı Sorunu*, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, 2004, S. 54, s 139-145.
- Aydın, Dursun / Aypek, Nevzat / Aktepe, Cemalettin / Şahbaz, Ramazan Pars / Arslan, Sıddık:** *Türkiye'de Medikal Turizm* (Ed. Dursun Aydın, Nevzat Aypek, Cemalettin Aktepe, Ramazan Pars Şahbaz, Sıddık Arslan) Türkiye'de Medikal Turizmin Geleceği, Sağlık Bakanlığı Yayınları, Ankara 2011, s. 1-22.
- Aydın, Oğuz:** *Türkiye'de Alternatif Bir Turizm; Sağlık Turizmi*, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi, Karaman 2012, C. 14, S. 23, s. 91-96.
- Aygün, Mesut / Önal, Ali:** *Yargıtay Kararları Işığında Milletlerarası Özel Hukukta Zamanaşımı*, Legal Hukuk Dergisi, 2016, C. 14, S. 165, s. 4907-4947.
- Aygün, Mesut:** *MÖHUK Md. 24/4. Fıkra Uyarınca En Sıkı İlişkili Hukuk ve Değişiklik Önerisi* (Ed. Feriha Bilge Tanrıbilir, Gülce Gümüşlü Tunçağul) 10. Yılında Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanun, Adalet Yayınevi, Ankara 2018, s. 542-561 (Öneri).
- Aygün, Mesut:** *Yabancılık Unsurunun Mahiyeti ve Yargılamadaki Rolü*, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Prof. Dr. Hakan PEKCANITEZ'e Armağan, 2014, C. 16, s. 1025-1066.

- Bakbak Özdemir, Handan:** *Hekimin Disiplin Sorumluluğu*, Sağlık Hukuku Makaleleri, İstanbul Barosu Yayınları, 2012, s. 245-259.
- Balkar Bozkurt, Süheyla:** *Uluslararası Sözleşmelere Uygulanacak Kuralları Belirlemede Kullanılan Yöntemlere Eleştirel Bakış*, Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 2011, C. 10, S. 1, s. 141-196.
- Bayata Canyaş, Aslı:** *Roma I Tüzüğü ile Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanun Uyarınca Sözleşmeden Doğan Borç İlişkilerinde Örtülü Hukuk Seçimi*, Hacettepe Hukuk Fakültesi Dergisi, 2011, C. 1, S. 1, s. 110-121.
- Bektaş, Sezercan:** *Sözleşmelerden Doğan Tazminat Davalarında Milletlerarası Yetki*, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, 2008, S. 74, s. 242-261.
- Beyaztaş, Fatma Yücel:** *Dört Olgu Nedeniyle Tıbbî Yanlış Uygulama*, Cumhuriyet Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi, 2001, C. 23, S. 1, s. 49-53.
- Boran, Bedia:** *Estetik Cerrahi Hekimin Hukukî Sorumluluğu* (Ed. Vedat Ahsen Coşar, Hava Orhon, Cahid Doğan, Berna Özpınar) II. Sağlık Hukuku Kurultayı, Ankara Barosu Yayınları, Ankara 2009, s. 253-261.
- Borman, Edwin:** *Health Tourism: Where Health Care Ethics and the State Collide*, British Medical Journal, 2004, C. 328, S. 7431, s. 60-61.
- Bostancıoğlu Uygur, Atiye:** *Hekimin Kusurunun Değerlendirilmesi*, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, 2019, S. 144, s. 355-381.
- Bozkurt, Kutluhan:** *Uluslararası Hukuk Düzenlemeleri Çerçevesinde Hasta Hakları ve Bedensel Zararlar* (Ed. Necdet Basa, Sema Uçakhan Güleç) Bedensel Zararlardan Dolayı Hukuki Sorumluluk Uluslararası Kongre, Türkiye Barolar Birliği Yayınları, Ankara 2020, s. 517-530.
- Burnett, John J. / Baker, Heather Bender:** *Assessing the Travel-Related Behaviors of the Mobility-Disabled Consumer*, Journal of Travel Research, 2001, C. 40, s. 4-11.
- Burtan, Çağlar Burak:** *Tıpta Malpraktis ve İdarenin Sorumluluğu* (Ed. Hakan Hakeri, Cahid Doğan) Uluslararası Sağlık Hukuku Sempozyumu, Türkiye Barolar Birliği Yayınları, Ankara 2015, s. 323-353.
- Can, İsmail Özgür:** *Tıbbî Uygulama Hatalarıyla İlgili Tanımlar ve Kusur Oluşturan Eylemlere Örnekler* (Ed. Süleyman Kaynak, Zeliha Yazar) Oftalmolojide Malpraktis Hekimin Yasal Hak ve Sorumlulukları, Galenos Yayınevi, İstanbul 2012, s. 35-42.

- Canbolat, Ferhat:** *Kamu Hastanesinde Yapılan Tıbbî Müdahalede Hekimin Özel Hukuktan Doğan Sorumluluğunun Dayanağı*, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, 2009, S. 80, s. 156-181.
- Cengiz, İştâr / Küçükay, Alper:** *Tıbbî Malpraktis, Tıbbî Malpraktisin Psikolojik Boyutları ve Özel Hastanede Çalışan Hekimin Tıbbî Malpraktisten Doğan Hukukî Sorumluluğu*, Türkiye Adalet Akademisi Dergisi, 2009, S. 37, s. 107-131.
- Connell, John:** *Medical tourism: Sea, Sun, Sand and ... Surgery*, Tourism Management, 2006, C. 27, s. 1093-1100 (Sea, Sun).
- Costa, Carlos / Quintela, Joana / Mendes, José:** *Health and Wellness Tourism: A Strategic Plan for Tourism and Thermalism Valorization of Sao Pedro do Sul* (Ed. Marta Peris-Ortiz, José Alvarez-Garcia) Health and Wellness Tourism Emergence of a New Market Segment, Springer International Publishing, Switzerland 2015, s. 21-33.
- Coşar, Vedat Ahsen:** *Hasta Hakları*, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, 1995, S. 4, s. 496-513.
- Crouch, Geoffrey I. / Richie, John Raymond Brent:** *Tourism, Competitiveness, And Societal Prosperity*, Journal of Business Research, 1999, C. 44, s. 137-152.
- Çağlayan, Ramazan:** *Sağlık Hizmetlerinden Kaynaklanan İdarî Uyuşmazlıkların Çözümünde Yargı Dışı Yöntemler (Tahkim, Sulh, Uzlaştırma)* (Ed. Cahid Doğan, Pınar Aksoy Gülaslan) V. Sağlık Hukuku Kurultayı, Ankara Barosu Yayınları, Ankara 2014, s. 323-358.
- Çalışkan, Zeynep:** *5718 Sayılı Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanun'un 26. Maddesine Göre Tüketici Sözleşmelerine Uygulanacak Hukuk*, Milletlerarası Hukuk ve Milletlerarası Özel Hukuk Bülteni, 2011, C. 28, S. 1-2.
- Çavdar, Pelin:** *Hekimin Aydınlatma Yükümlülüğü*, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, 2016, C. 22, S. 3, s. 749-755.
- Çelik, Deniz / Pakiş, Işıl:** *Avukatların Aydınlatılmış Onama İlişkin Görüş ve Farkındalıkları*, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, 2020, S. 149, s. 187-208.
- Çetin, Gürsel:** *Tıbbî Malpraktis, Yeni Yasalar Çerçevesinde Hekimlerin Hukukî ve Cezaî Sorumluluğu Tıbbî Malpraktis ve Adli Raporların Düzenlenmesi* (Ed. Coşkun Yorulmaz, Gürsel Çetin) İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Sürekli Tıp Eğitimi Komisyonu, İstanbul 2006, s. 31-42.

- Çobanoğlu, Nesrin:** *Tıp Etiği Açısından Tıbbî Bilgilerin Mahremiyeti* (Ed. Salih Akgül, Oğuzhan Buhur, Berna Özpınar, Cahid Doğan) Ankara Barosu III. Sağlık Hukuku Kurultayı, Ankara Barosu Yayınları, Ankara 2010, s. 512-526 (Mahremiyet).
- Çobanoğlu, Nesrin:** *Tıp Etiğinden Tıp Hukukuna Hasta Hakkı Olarak Aydınlatılmış Onam*, Ankara Barosu Başkanlığı Sağlık Hukuku Digestası Dergisi, 2009, S. 1, s. 70-87.
- Çoltu, Atınç:** *Tıbbî Uygulama Hataları Konferans Metni* (Ed. Sermet Koç) 1. Tıp Hukuku Günleri Tıbbî Uygulama Hataları Av. Dr. Hasan Çankaya Anısına, İstanbul Tabip Odası Yayınları, İstanbul 2012, s. 21-27.
- De Wachter, Maurice A. M:** *The European Convention On Bioethics*, Hastings Center Report, New York 1997, C. 27, No. 1, s. 13-23.
- Değdaş, Ulaş Can:** *Hatalı Tıbbî Uygulamadan (Malpraktis) Doğan Hukukî ve Cezaî Sorumluluk*, Anadolu Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 2018, C. 1, S. 6, s. 41-65.
- Demir Gökyayla, Cemile:** *Yeniden Kamu Düzeni* (Ed. Feriha Bilge Tanrıbilir, Gülce Gümüştü Tunçağıl) 10. Yılında Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanun, Adalet Yayınevi, Ankara 2018, s. 85-99.
- Demir, Mehmet:** *Hekimin Sözleşmeden Doğan Sorumluluğu*, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 2008, C. 57, S. 3, s. 225-252.
- Demirel, Birol:** *Hekimin Yasal Sorumlulukları*, Gazi Tıp Dergisi, 2005, C. 16, S. 3, s. 99-106.
- Doğan, Cahid:** *Bilirkişiliğin Hukuksal Yapısı ve Tıbbî Bilirkişilik* (Ed. Hakan Hakeri, Cahid Doğan) Uluslararası Sağlık Hukuku Sempozyumu, Türkiye Barolar Birliği Yayınları, Ankara 2015, s. 391-497 (Bilirkişilik).
- Doğan, Cahid:** *Tıbbî Zararlar ve Hekimin Meslekî Sorumluluk Sigortası* (Ed. Hakan Hakeri, Cahid Doğan) III. Uluslararası Tıp Hukuku Kongresi Bildirileri Kitabı Cilt 2, Adalet Yayınevi, Ankara 2020, s. 347-430 (Sigorta).
- Doğan, Murat:** *Özel Hastanelerin Tazminat Sorumluluğu* (Ed. Hakan Hakeri, Cahid Doğan) Uluslararası Sağlık Hukuku Sempozyumu, Türkiye Barolar Birliği Yayınları, Ankara 2015, s. 21-62.

- Doğan, Vahit:** *Milletlerarası Özel Hukukta Zayıf Âkit Tarafın Korunması*, Milletlerarası Hukuk Bülteni, 1995, S. 1-2, s. 21-42.
- Doğramacı, Yakup Gökhan / Erkol, Zehra Zerrin:** *Tüketici Hukukunun Hasta ve Hekim Haklarına Etkisi* (Ed. İsmail Hamit Hancı, Yener Ünver) IV. Uluslararası Sağlık Hukuku Kongresi, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2018, s. 693-709.
- Doğramacı, Yakup Gökhan:** *Yargı Kararlarında Tıbbî Uygulama Hatasından Kaynaklanan Manevî Tazminat* (Ed. Hakan Hakeri, Cahid Doğan) İstanbul Medeniyet Üniversitesi Tıp Hukuku Araştırmaları Birimi III. Uluslararası Tıp Hukuku Kongresi Bildirileri Kitabı (Cilt 2), Adalet Yayınevi, Ankara 2020, s. 315-347.
- Dost, Gülten / Çınarlı, Serkan:** *Sağlık Turizmi Kapsamında Yabancı Hastaların Aydınlatılması Üzerine Kısa Tartışma* (Ed. Hakan Hakeri, Cahid Doğan) III. Uluslararası Tıp Hukuku Kongresi Bildirileri Kitabı Cilt 2, Adalet Yayınevi, Ankara 2020, s. 239-267.
- Duysak, Merve:** *Hekimin Tıbbî Uygulama Hatalarından Doğan Cezaî Sorumluluğu*, Ankara Barosu Hukuk Gündemi Dergisi, 2009, C. 3, S. 5, s. 25-38.
- Edinsel, Sercan / Adıgüzel, Orhan:** *Türkiye'nin Sağlık Turizmi Açısından Son Beş Yıldaki Dünya Ülkeleri İçindeki Konumu ve Gelişmeler*, Çankırı Karatekin Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 2014, C. 4, S. 2, s. 167-190.
- Ekşi, Nuray:** *Yabancı Hukukun Tespiti ve Uygulanması -Mukayeseli Bir İnceleme-*, Uluslararası Ticaret ve Tahkim Hukuku Dergisi, 2014, C. 3, S. 1, s. 3-96.
- Emir, Oktay / Arslantürk, Yalçın:** *Perceptions of Tourism Students on Thermal Tourism in Afyonkarahisar*, Procedia-Social and Behavioral Sciences, 2015, C. 176, s. 565-570.
- Erdem, Bahattin Bahadır:** *5718 Sayılı Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanun'da Düzenlenen Sözleşmeden Doğan Borç İlişkilerinde Uygulanacak Olan Hukuk*, Koç Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dr. Nüsret-Semahat Arsel Uluslararası Ticaret Hukuku Araştırmaları Merkezi Konferans Yayınları Serisi-2, Legal Yayıncılık, İstanbul 2010, s. 95-105.
- Erkan, Mustafa:** *MÖHUK Madde 31 Bağlamında Türk Hukukunda Doğrudan Uygulanan Kurallara Bakış*, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 2011, C. 15, S. 2, s. 81-121.

- Erkan, Mustafa:** *Türk Milletlerarası Özel Hukuk Sisteminde Yabancı Hukukun Tatbiki: Olan vs. Olması Gereken* (Ed. Bilgin Tiryakioğlu, Mesut Aygün, Ali Önal, Kübra Altıparmak, Cansu Kaya) Milletlerarası Özel Hukukta Güncel Konular Sempozyumu, Yetkin Yayınları, Ankara 2016, s. 543-555 (Tatbik).
- Ersen Perçin, Gizem / Baytaroğlu, Dilara:** *Public Order Intervention on the Recognition and Enforcement of Foreign Court Decisions*, Yıldırım Beyazıt Hukuk Dergisi, 2019, S. 2019/2, s. 303-336.
- Ersoy, Leyla Verda:** *Tıbbî Malpraktis*, Toraks Cerrahîsi Bülteni, 2014, C. 5, S. 1, s. 29-32.
- Ersoy, Yüksel:** *Tıbbî Hatanın Hukukî ve Cezaî Sonuçları*, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, 2004, S. 53, s. 161-190.
- Ertuğ Ünder, Yıldız:** *Asistan Hekimlerin Hukukî Sorumluluğu*, Sağlık Hukuku Makaleleri, İstanbul Barosu Yayınları, 2012, s. 35-49.
- Erzurumlu, Ahmet:** *Akupunktur Uygulamalarından Doğan Sorumluluk* (Ed. Bülent Dağsalı) VII. Sağlık Hukuku Kurultayı, Ankara Barosu Yayınları, Ankara 2017, s. 364-376.
- Esen, Emre:** *Yabancı Mahkeme Lehine Yapılan Yetki Anlaşmasına Dayanan Yetki İtirazının Değerlendirilmesinde Dürüstlük Kuralının Etkisi ve Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin 06.03.2009 Tarihli İçtihadının Eleştirisi*, Public and Private International Law Bulletin, 2011, C. 31, S. 1, s. 191-207.
- Fırat, Alaattin:** *Türkiye Sağlık İşletmelerinde Hasta Hakları ve Sorumlulukları*, İstanbul Gelişim Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi, 2017, S. 2, s. 157-173.
- García, José Álvarez / Rama, María de la Cruz del Río / González-Vázquez, Encarnación / Merigo Lindahl, José María:** *Motivations for Implementing a System of Quality Management in Spanish Thalassotherapy Centers* (Ed. Marta Peris-Ortiz, José Alvarez-Garcia) Health and Wellness Tourism Emergence of a New Market Segment, Springer International Publishing, Switzerland 2015, s. 101-117.
- Garcia-Altes, Anna:** *The Development of Health Tourism Services*, Annals of Tourism Research, 2005, C. 32, s. 262-266.
- Gemalmaz, Haydar Burak / Ertan, İzzet Mert:** *“Rabbim Cleveland Dedi” Sağlık Turizmi – İnsan Hakları İlişkisi Üzerine Başlangıç Notları*, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Fakültesi Dergisi, 2015, C. 70, S. 4, s. 1003-1039.

- Gençay, İbrahim Cemal:** *Sağlık Turizmi* (Ed. Melih Bulu, Hakkı Eraslan) Sürdürülebilir Rekabet Avantajı Elde Etmede Turizm Sektörü: Sektörel Stratejiler ve Uygulamalar, Uluslararası Rekabet Araştırmaları Kurumu Derneği Yayınları, İstanbul 2007, s. 172-179.
- Gojajeva, Alvina:** *Avrupa Biyotıp Sözleşmesi ve Türk Tıp Hukukuna Etkileri*, Ankara Barosu Başkanlığı Sağlık Hukuku Digestası Dergisi, 2009, S. 1, s. 28-70.
- Gönenç, Fulya İlçin:** *Hukukî ve Etik Boyutuyla Medikal Turizm*, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, 2016, C. 22, S. 3, s. 1173-1184.
- Güçer, Evren:** *Türkiye’de Sağlık Turizmi* (Ed. Cahid Doğan, Berna Özpınar Gümrükçüoğlu) VI. Sağlık Hukuku Kurultayı, Ankara Barosu Yayınları, Ankara 2017, s. 379-398.
- Gürler, Gamze:** *Estetik Cerrahi Müdahale Görmüş Bireyler Üzerine Bir Alan Araştırması*, Sosyoloji Dergisi, 2018, S. 38, s. 141-172.
- Güzeldemir, Mustafa Erdal:** *Hasta Bilgilendirmenin Önemi*, Sendrom Aktüel Tıp Dergisi, 2005, C. 17, S. 5, s. 1-28.
- Hakeri, Hakan:** *Diş Hekimlerinin Yasal Sorumlulukları*, Ankara Barosu Başkanlığı Sağlık Hukuku Digestası Dergisi, 2009, S. 1, s. 19-28 (Diş).
- Hakeri, Hakan:** *Türkiye’de Sağlık Hukuku – Tıp Hukuku*, Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 2009, C. 6, S. 2, s. 119-133 (Sağlık).
- Hakeri, Hakan:** *Tıp Hukukunda Malpraktis Komplikasyon Ayrımı*, Toraks Cerrahîsi Bülteni, 2014, C. 5, S. 1, s. 23-28 (Ayrım).
- Hatırnaz Erol, Güleser:** *Özel Hastaneler ile Hasta Arasında Kurulan Hastaneye Kabul Sözleşmeleri ve 21.09.2009 Tarihli Yargıtay Hukuk Genel Kurulu Kararı İncelemesi*, Sağlık Hukuku Makaleleri, İstanbul Barosu Yayınları, 2012, s. 241-265 (Hastaneye Kabul).
- Işık Yılmaz, Şevkiye Berfin:** *Tıbbî Müdahalelerde Hekimin Aydınlatma Yükümlülüğü*, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, 2012, S. 98, s. 389-410.
- Kahraman, Nüzhet:** *Sağlık Turizmi Kapsamında Kaplıcalarımızın Yeri ve Önemi*, Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi, 1991, S. 2, s. 10-12.
- Kahraman, Zafer:** *Özel Hastanelerin Hukukî Sorumluluğu*, Banka ve Finans Hukuku Dergisi, Prof. Dr. Ali Necip Ortan’a Armağan, 2020, C. 1, s. 1269-1301.

- Kalafat, Ahmet:** *Bir Danıştay Kararı Üzerine Vakıf Üniversitesi Akademik Personelinin Hukukî Statüsüne İlişkin Bazı Değerlendirmeler*, İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 2013, S. 24, s. 149-172.
- Kalemoğlu, Murat:** *Hekimlerin Deontolojik, Cezaî ve Hukukî Sorumlulukları*, Nobel Medicus, 2017, C. 13, S. 2, s. 5-11.
- Kantarıcı, Hasan Bülent / Kurban, Adil:** *The Healthcare Export and the Potential of Health Tourism in Turkey*, The Business & Management Review, 2014, C. 5, s. 417-422.
- Kaplan, Yavuz:** *Biyoloji ve Tıbbın Uygulanması Bakımından İnsan Hakları ve İnsan Haysiyetinin Korunması Sözleşmesi*, Milletlerarası Hukuk ve Milletlerarası Özel Hukuk Bülteni, 2004, C. 24, S. 1-2, s. 523-551.
- Kara, Doğan:** *Vekâlet Sözleşmesine Uygulanacak Hukuk*, Public and Private International Law Bulletin, 2019, C. 39, S. 1, s. 145-188.
- Kara, Hacı:** *Yargıtay ve Hakem Kararlarına Göre Hekimin Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası*, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, 2021, S. 152, s. 255-303.
- Karaca Dedeoğlu, Ayşegül:** *Uluslararası Sağlık Turizminde Hastanın Özel Hayatının Gizliliği ve Mahremiyetinin Korunması Hakkı*, OPUS Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi, 2019, C. 10, S. 17, s. 1875-1910.
- Karataş, Mehmet / Yakıncı, Cengiz:** *Tıbbî Hata Nedenleri ve Çözüm Yolları*, İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi, 2010, C. 17, S. 3, s. 233-236.
- Katar Karakaş, Meray / Yüzbaşı, Firdes:** *Kamu Hastanelerinde Yapılan Tıbbî Tedavi ve Girişimlerden Ötürü Hekimin Hukukî Sorumluluğu: Hastaneden Adliyeğe Uzanan Süreç*, Social and Legal Studies e-journal, Nisan 2015, s. 37-50.
- Kaya, Mine:** *Hekimin Aydınlatma Yükümlülüğü ve Kişilik Hakkı ile İlişkisi*, Türkiye Adalet Akademisi Dergisi, 2012, C. 1, S. 8, s. 45-82.
- Kaya, Mine:** *Hekimin Hastayı Aydınlatma Yükümlülüğünden Kaynaklanan Tazminat Sorumluluğu*, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, 2012, S. 100, s. 45-82.
- Kayaer, Nebahat:** *Tıp Ceza Hukukunda Tedavi Hatası*, Tıp Hukuku Dergisi, 2020, S. 17, s. 69-139.
- Keskinbora, Kadircan:** *Komplikasyon ve Malpraktisin Yönetimi* (Ed. Süleyman Kaynak, Zeliha Yazar) Oftalmolojide Malpraktis Hekimin Yasal Hak ve Sorumlulukları, Galenos Yayınevi, İstanbul 2012, s. 45-62.

- Koç, Sermet:** *Yasal Düzenlemeler Çerçevesinde Hekim Sorumluluğu*, *Türkderm Dergisi*, 2007, S. 41, s. 33-38.
- Koç, Sermet:** *Sağlık Çalışanlarının Yasal Sorumlulukları ve Malpraktis* (Ed. Sermet Koç) 1. Tıp Hukuku Günleri Tıbbî Uygulama Hataları Av. Dr. Hasan Çankaya Anısına, İstanbul Tabip Odası Yayınları, İstanbul 2012, s. 37-46 (Sağlık Çalışanları).
- Koç, Sermet:** *Adlî Tıbbî Açından Malpraktis ve Hekim Sorumluluğu*, *Toraks Cerrahîsi Bülteni*, 2014, C. 5, S. 1, s. 14 – 22. (Adlî Tıbbî).
- Konan, Belkıs:** 1915 Tarihli “Memalik-I Osmaniye’de Bulunan Ecanibin Hukuk ve Zeaifi Hakkında Kanun-I Muvakkat” a Göre Yabancıların Osmanlı Devletinde Hukukî Durumunun Değerlendirilmesi (Ed. Fethi Gedikli) I. Türk Hukuk Tarihi Kongresi Bildirileri, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2014, s. 225-245.
- Korkmaz, Yakup:** *Tıbbî Konsültasyon ve Kusurun Paylaştırılması Sorunu*, *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, 2019, S. 140, s. 239-302.
- Koru, Onur:** *Tıbbî Müdahalenin Hukuka Uygunluğu: Endikasyon Şartı*, İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 2021, C. 12, S. 2, s. 491-500.
- Koyuncuoğlu, Tennur:** *Doktor Sigortası mı, Hasta Sigortası mı?*, *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, 2011, S. 92, s. 431-450.
- Krüger, Hilmar:** *An Outline of the History of Turkish Law of Conflict*, Koç Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dr. Nüsret-Semahat Arsel Uluslararası Ticaret Hukuku Araştırmaları Merkezi Konferans Yayınları Serisi-2, Legal Yayıncılık, İstanbul 2010, s. 75-94.
- Kurt, Munise Gülen:** *Tıbbî Müdahalelerde Aydınlatılmış Onam*, *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, 2020, S. 146, s. 187-218.
- Meral, Ömer Oğuzhan:** *Türk Borçlar Kanunu ve Türk Medenî Kanunu Kapsamında Sorumsuzluk Anlaşmalarının Geçerliliği*, *Dokuz Eylül Üniversitesi Dergisi Prof. Dr. Şeref ERTAŞ’a Armağan*, 2017, C. 19, s. 1139-1206.
- Müller, Hansrüdi / Kaufmann, Eveline Lanz:** *Wellness Tourism: Market Analysis of a Special Health Tourism Segment and Implications for the Hotel Industry*, *Journal of Vacation Marketing*, 2001, C. 7, s. 5-17.
- Naranong, Anchana / Naranong, Viroj:** *The Effects of Medical Tourism: Thailand’s Experience*, *Bulletin of the World Health Organization*, 2011, C. 89, s. 336-344.

- Oğuz, Neyyire Yasemin:** *Klinik Uygulamada Hekim-Hasta İlişkisi*, T Klin Tıbbî Etik Dergisi, 1995, C. 2, S. 3, s. 59-65.
- Ozanoğlu, Hasan Seçkin:** *Hekimlerin Hastalarını Aydınlatma Yükümlülüğü*, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 2003, C. 52, S. 3, s. 55-77.
- Önal, Ali:** *Türk Hukuku ve AB Düzenlemeleri Çerçevesinde Vekâletsiz İş Görme-ye Uygulanacak Hukuk*, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi Prof. Dr. Cevdet Yavuz'a Armağan Sayısı, İstanbul 2016, s. 2161-2190.
- Özbilen, Arif Barış:** *Vücut Bütünlüğüne Yönelik Müdahalelerin Hukuka Uygunluğu Bakımından Rızanın Aranmadığı Hâller*, İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 2013, S. 24, s. 99-124.
- Özcan, Burcu Gülseren / Özel, Çağlar:** *Kişilik Hakları-Hasta Hakları Bağlamında Tıbbî Müdahale Dolayısıyla Çıkan Hukukî İlişkide Hekimin Hastayı Aydınlatma Yükümlülüğü ve Aydınlatılmış Rızaya İlişkin Bazı Değerlendirmeler*, Hacettepe Sağlık İdaresi Dergisi, 2007, C. 10, S. 1, s. 49-73.
- Özcan, Zeynep / Özcanoğlu, Ayşe Betül:** *Yargıtay İçtihatları Işığında Malpraktis Komplikasyon Ayrımına Bağlı İspat Sorunları*, Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi, 2020, S. 16, s. 289-315.
- Özçelik, Volkan:** *Yabancı Hukukun Uygulanmasında Taraf Roller*, Süleyman Demirel Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 2020, C. 10, S. 1, s. 190-220.
- Özçetin, Selvi:** *Sağlık Hizmeti Kusurunda Rücu* (Ed. Hakan Hakeri, Cahid Doğan) Uluslararası Sağlık Hukuku Sempozyumu, Türkiye Barolar Birliği Yayınları, Ankara 2015, s. 353-391.
- Özdemir Kocasakal, Hatice:** *Sözleşmelere Uygulanacak Hukukun MÖHUK m. 24 Çerçevesinde Tespiti ve Üçüncü Devletin Doğrudan Uygulanan Kuralları*, Milletlerarası Hukuk Bülteni, 2010, S. 1-2, s. 27-88.
- Özdemir Kocasakal, Hatice:** *Doğrudan Uygulanan Kurallar* (Ed. Feriha Bilge Tanrıbilir, Gülce Gümüştü Tunçağıl) 10. Yılında Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanun, Adalet Yayınevi, Ankara 2018, s. 48-84 (DUK).
- Özdemir, Hayrunnisa:** *Diş Hekimlerinin Hukukî Sorumluluğu* (Ed. Cahid Doğan) IV. Sağlık Hukuku Kurultayı, Ankara Barosu Yayınları, Ankara 2012, s. 224-265.
- Özdemir, Hayrunnisa:** *Teşhis ve Tedavi Sözleşmesinde Kayda Geçirme ve Sır Saklama Yükümlülüğü*, Ankara Barosu Başkanlığı Sağlık Hukuku Digestası Dergisi, 2009, S. 1, s. 148-167 (Teşhis ve Tedavi).

- Özdemir, Hayrunnisa:** *Özel Hastanelerin Hukukî Sorumluluğu*, Sağlık Hukuku Makaleleri, İstanbul Barosu Yayınları, 2012, s. 295-312.
- Özdemir, Hayrunnisa:** *Hekimin Fiilinden Dolayı Zarar Gören Üçüncü Kişinin Hastaneye Karşı Talebinin Hukukî Niteliği ve Yargıtay'ın Görüşü*, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, 2013, S. 105, s. 263-290 (Üçüncü Kişi).
- Özdemir, Hayrunnisa:** *Hekimin Hukukî Sorumluluğu*, Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 2016, C. 11, S. 1, s. 33-81 (Hukukî).
- Özel, Sibel:** *İmalatçının Sorumluluğu ve Kitle İletişim Araçları Yoluyla Kişilik Hakkının İhlalinde Uygulanacak Hukuk*, Koç Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dr. Nüsret-Semahat Arsel Uluslararası Ticaret Hukuku Araştırmaları Merkezi Konferans Yayınları Serisi-2, Legal Yayıncılık, İstanbul 2010, s. 220-231.
- Özer, Çağlar:** *Estetik Cerrah ile Hasta Arasındaki Hukukî İlişkinin Niteliği* (Ed. Vedat Ahsen Coşar, Hava Orhon, Cahid Doğan, Berna Özpinar) II. Sağlık Hukuku Kurultayı, Ankara Barosu Yayınları, Ankara 2009, s. 241-252.
- Özkara, Erdem:** *Tıbbî Malpraktis ve Komplikasyon Ayrımı* (Ed. Aysun Altunkaş, İpek Sevda Söğüt, Hamide Tacir) II. Ulusal Sağlık Hukuku "Tıbbî Müdahalenin Hukukî Yansımaları" Sempozyumu, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2015, s. 111-117.
- Özsarı, Salih Haluk / Karatana, Özlem:** *Sağlık Turizmi Açısından Türkiye'nin Durumu*, Kartal Eğitim ve Araştırma Hastanesi Tıp Dergisi, 2013, C. 24, s. 136-144.
- Öztekin Gelgel, Günseli:** *5718 Sayılı Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanun Bünyesinde Tüketici Sözleşmeleri*, Koç Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dr. Nüsret-Semahat Arsel Uluslararası Ticaret Hukuku Araştırmaları Merkezi Konferans Yayınları Serisi-2, Legal Yayıncılık, İstanbul 2010, s. 198-211.
- Öztürk Türkmen, Hafize:** *Hekim-Hasta İlişkisinde Haklar ve Sorumluluklar*, Toraks Cerrahîsi Bülteni, 2014, C. 5, S. 1, s. 1-13.
- Öztürk, Necla:** *Arabuluculuğun Milletlerarası Özel Hukuk Boyutu: Genel Bakış*, Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, 2015, C. 31, S. 2, s. 203-254.
- Peiro, Pablo Saz / Moure, Olga Martinez:** *Social Program Hydrotherapy IMSERSO in Horizon 2020* (Ed. Marta Peris-Ortiz, José Alvarez-Garcia)

Health and Wellness Tourism Emergence of a New Market Segment, Springer International Publishing, Switzerland 2015, s. 133-153.

Petek, Hasan: *Güzelleştirme Amaçlı Estetik Ameliyatlardan Kaynaklanan Hukukî Sorumluluk*, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 2006, C. 8, S. 1, s. 177-240.

Polat, Oğuz: *Aydınlatılmış Onam* (Ed. Oğuz Polat) Tıbbî Uygulama Hataları, Seçkin Yayıncılık, B. 3, Ankara 2019, s. 169-179.

Polat, Oğuz / Pakiş, Işıl: *Tıbbî Uygulama Hatalarında Hekim Sorumluluğu*, Acıbadem Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi, 2011, C. 2, S. 3, s. 119-125.

Reva, Zeynep: *Tıbbî Uygulama Hatalarında Hukuksal Boyut* (Ed. Oğuz Polat) Tıbbî Uygulama Hataları, Seçkin Yayıncılık, B. 3, Ankara 2019, s. 283-297.

Saatcioğlu, Onur Can: *Amerika Birleşik Devletleri ve Japonya'daki Özel Hukuk Uygulamalarında Tıbbî Malpraktis Olgusu*, Ankara Barosu Başkanlığı Sağlık Hukuku Digestası Dergisi, 2009, S. 1, s. 190-209.

Saatcioğlu, Onur Can: *Haksız Fiilden Doğan Talep Haklarına Uygulanacak Hukukun Tespitinde "Fer'i Bağlanma" Yöntemi*, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 2021, C. 25, S. 1, s. 211-242 (Fer'i Bağlanma).

Şahin, Musa Furkan: *Hekimin Gerçek Vekâletsiz İş Görmeden Kaynaklanan Sorumluluğu*, Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 2019, S. 1, s. 135-168.

Savaş, Halide: *Diş Hekimliğinde Aydınlatılmış Rıza* (Ed. Cahid Doğan) IV. Sağlık Hukuku Kurultayı, Ankara Barosu Yayınları, Ankara 2012, s. 270-280.

Savaş, Halide: *Tıbbî Malpraktis ve Komplikasyondan Doğan Sorumluluklar*, Sağlık Hukuku Makaleleri, İstanbul Barosu Yayınları, 2012, s. 259-294 (Sorumluluk).

Savaş, Halide: *Tıbbî Uygulama Hatalarından Doğan Zararlar ve Tazmini* (Ed. Sermet Koç) 1. Tıp Hukuku Günleri Tıbbî Uygulama Hataları Av. Dr. Hasan Çankaya Anısına, İstanbul Tabip Odası Yayınları, İstanbul 2012, s. 70-79.

Savaş, Nuriye: *Hekimin Tazminat Sorumluluğu*, Sağlık Hukuku Makaleleri, İstanbul Barosu Yayınları, İstanbul 2012, s. 157-179.

- Sert Canpolat, Selin:** *Özel Hastahanelerde Çalışan Doktorların ve Sağlık Personelinin Sorumluluklarının Değerlendirilmesi Bakımından Bir Yargıtay Hukuk Genel Kurulu Kararının İncelenmesi*, Terazi Hukuk Dergisi, 2008, C. 3, S. 25, s. 39-49.
- Sert Sütçü, Selin:** *COVID-19 Kapsamında Yeni Tedavi Yöntemlerinin Denenmesi ve Bu Denemelerin Hukuka Uygunluğu*, Terazi Hukuk Dergisi, 2020, C. 15, S. 166, s. 1267-1274.
- Sert, Gürkan:** *Hasta Hakları* (Ed. Özge Yücel, Gürkan Sert) Sağlık ve Tıp Hukukunda Sorumluluk ve İnsan Hakları, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2018, s. 125-154.
- Sert, Selin:** *Türk Hukukunda Kadın Doğum Hastalıkları Hekimlerinin Gerçekleştirdiği Müdahaleler ve Hekimlerin Yükümlülükleri*, İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 2015, C. 1, s. 149-165.
- Sever, Dilşad Çiğdem:** *Sağlık Hakkının Tanımlanması ve Mahkemelerce Kullanılması* (Ed. Özge Yücel, Gürkan Sert) Sağlık ve Tıp Hukukunda Sorumluluk ve İnsan Hakları, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2018, s. 73-102.
- Silik, Cemal Ersin:** *Sağlık Turizmi* (Ed. Atınç Olcay) Alternatif Turizm, Gazi Kitabevi, Ankara 2020, s. 99-125.
- Sindel, Ece:** *Robotik Cerrahiye Hukuki Yaklaşım* (Ed. Bülent Dağsalı, Berna Özpınar Gümrükçüoğlu, Ece Sindel, Gözde Buse Yüksel) VIII. Sağlık Hukuku Kurultayı, Ankara Barosu Yayınları, Ankara 2019, s. 181-202.
- Smith, Melanie / Kelly, Catherine:** *Holistic Tourism: Journeys of the Self?*, Tourism Recreation Research, 2006, C. 31, s. 15-24.
- Somer, Pervin:** *Komplikasyon Yönetimi* (Ed. Hakan Hakeri, Sunay Akyıldız, Faik Çelik, Pervin Somer) Tıp Hukuku Atölyesi - I, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2013, s. 105-129.
- Suyugül, Nezir:** *Oftalmik Malpraktis Olgularından Örnekler* (Ed. Süleyman Kaynak, Zeliha Yazar) Oftalmolojide Malpraktis Hekimin Yasal Hak ve Sorumlulukları, Galenos Yayınevi, İstanbul 2012, s. 96-104.
- Şeker, Muzaffer:** *6098 Sayılı Yeni Türk Borçlar Kanununa Göre İsmarlanmayan Şeyin Gönderilmesi*, İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 2013, S. 24, s. 81-98.
- Şenocak, Zarife:** *Küçüğün Tıbbî Müdahaleye Rızası*, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 2001, C. 50, S. 4, s. 65-80.

- Şenol, Nilay:** *Hekimin Tazminat Sorumluluğu* (Hekimin Hukukî Sorumluluğu) (Ed. Aysun Altunkaş, İpek Sevdâ Söğüt, Hamide Tacir) II. Ulusal Sağlık Hukuku “Tıbbî Müdahalenin Hukukî Yansımaları” Sempozyumu, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2015, s. 117-133.
- Tanrıbilir, Feriha Bilge:** 5718 Sayılı Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanun’un Genel Hükümlerinde Yapılan Değişiklikler Üzerine, *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, 2010, S. 87, s. 195-227.
- Tarman, Zeynep Derya:** *Milletlerarası Özel Hukukta Tüketicinin Korunması*, Public and Private International Law Bulletin, 2019, C. 39, S. 1, s. 325-356 (Tüketicinin Korunması).
- Tarman, Zeynep Derya:** *Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkındaki Kanun (MÖHUK)’un Akit Dışı Borç İlişkilerine Uygulanacak Hukuk Hakkındaki Düzenlenmesi (MÖHUK M. 34-35-36-37-38)*, Legal Hukuk Dergisi, 2008, S. 72, s. 4035-4046 (Akit Dışı).
- Tarman, Zeynep Derya:** *Akdî Borç İlişkilerine Uygulanacak Hukuk Hakkındaki Roma I Tüzüğü*, Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, 2009, C. 25, S. 2, s. 299-332 (Akdî Roma I).
- Tarman, Zeynep Derya:** 5718 Sayılı Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanun (MÖHUK) Uyarınca Yabancılaşma Unsuru Taşıyan Akdî Borç İlişkilerinde Hukuk Seçimi, Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, 2010, C. 26, S. 1, s. 143-171 (Akdî MÖHUK).
- Tarman, Zeynep Derya / Oba, Meltem Ece:** *Turkey: Optional Choice of Court Agreements* (Ed. Mary Keyes) *Optional Choice of Court Agreements in Private International Law*, Springer Nature Switzerland AG, Cham 2020.
- Tekinalp, Gülören:** *Türk “Milletlerarası Özel Hukuk ve Milletlerarası Usul Hukuku Tasarısı”*, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası, 1978, C. 44, S. 1-4, s. 91-121 (Tasarı).
- Tiryakioğlu, Bilgin:** *Genel Olarak Haksız Fiillere, Haksız Rekabete ve Rekabetin Engellenmesine Uygulanacak Hukuk*, Koç Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dr. Nüsret-Semahat Arsel Uluslararası Ticaret Hukuku Araştırmaları Merkezi Konferans Yayınları Serisi-2, Legal Yayıncılık, İstanbul 2010, s. 212-219 (Haksız Fiil).
- Tiryakioğlu, Bilgin:** *Uluslararası Özel Hukukta Zamanaşımı* (Ed. Feriha Bilge Tanrıbilir, Gülce Gümürlü Tunçağıl) 10. Yılında Milletlerarası Özel

- Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanun, Adalet Yayınevi, Ankara 2018, s. 18-25 (Zamanaşımı).
- Toker, Ali Gümrah:** *5718 Sayılı MÖHUK'ta Düzenlenen Tüketicinin Korunmasına Yönelik Hükümler*, İzmir Barosu Dergisi, 2016, S. 3, s. 11-74.
- Tontuş, Hacı Ömer:** *Sağlık Turizmi Tanıtımı ve Sağlık Hizmetlerinin Pazarlanması İlkeleri Üzerine Değerlendirme*, Disiplinlerarası Akademik Turizm Dergisi, 2018, C. 3, S. 1, s. 67-88.
- Toprak, Lokman / Elsaied, Hala H. / Mahmood, Samah A.:** *Turizmin Yükselen Trendi: Sağlık Turizmi ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi Örneği*, Electronic Journal of Social Sciences, 2014, C. 13, S. 50, s. 38-57.
- Törenli Çakıroğlu, Maral:** *Hekimin Borçlarından Özel Olarak Sır Saklama Borcu*, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 2010, C. 12, S. 2, s. 159-181.
- Turla, Ahmet / Köprülü, Hülya / Şirin Karaarslan, Emine / Yüksel, Gözde:** *Aydınlatılmış Onam*, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Dış Hekimliği Fakültesi Dergisi, 2006, C. 7, S. 2, s. 157-163.
- Türe, Memiş Gökhan / Türe, Oğuzhan:** *Hekimin Hizmetten Çekilme Hakkı*, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, 2017, S. 131, s. 295-346.
- Uyanık, Ayfer:** *Estetik Sağlık Turizmi Hukuku*, Tıp Hukuku Dergisi, 2021, S. 19, s. 21-32 (Estetik).
- Uyanık, Ayfer:** *Sağlık Turizmi Hukuku*, Sağlık Düşüncesi ve Tıp Kültürü Dergisi, 2015, S. 36, s. 88-91.
- Uyanık, Ayfer:** *Sağlık Turizminde Hukuki Riskler ve Önlemleri* (Ed. Cahid Doğan, Berna Özpınar Gümrükçüoğlu) VI. Sağlık Hukuku Kurultayı, Ankara Barosu Yayınları, Ankara 2017, s. 437 – 448. (Hukuki Riskler).
- Ümit, Ceyda:** *Hekimlerin Mesleklerinin Uygulanmasından Doğan Ceza Sorumluluğu*, Türkiye Adalet Akademisi Dergisi, 2017, S. 32, s. 197-246.
- Ünder, Yıldız Ertuğ:** *Hekimlerin Meslekî ve Akademik Özgürlüğü/Özerkliği*, Sağlık Hukuku Makaleleri, İstanbul Barosu Yayınları, 2012, s. 221-244.
- Ünlü, Nurten:** *Meslekî Soruşturma ve Disiplin Cezalarında Yaklaşım* (Ed. Süleyman Kaynak, Zeliha Yazar) Oftalmolojide Malpraktis Hekimin Yasal Hak ve Sorumlulukları, Galenos Yayınevi, İstanbul 2012, s. 62-71.

- Ürekli, Bilge Nur:** *Malpraktis-Komplikasyon İlişkisi ve Hekimin Taksirli Eylem Sorumluluğu Bakımından Değerlendirilmesi* (Ed. İsmail Hamit Hancı, Yener Ünver) IV. Uluslararası Sağlık Hukuku Kongresi, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2015, s. 421-442.
- Üstün, Çağatay:** *Tıp'ta Etiğin Yerini Belirlemek (Türkiye Açısından Kısa Değerlendirme)*, Ankara Barosu Başkanlığı Sağlık Hukuku Digestası Dergisi, 2009, S. 1, s. 115-119.
- Yağcı, Salim Serdar:** *Milletlerarası Özel Hukukta Vasıflandırma*, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Prof. Dr. Şeref ERTAŞ'a Armağan, 2017, C. 19, s. 2633-2646.
- Yaşar, Tuğçe Nimet:** *Türk Mahkemelerinde Yabancı Hukukun Uygulanması*, Public and Private International Law Bulletin, 2013, C. 33, S. 2, s. 75-114.
- Yavuz İpekyüz, Filiz:** *Hekimin Tazminat Sorumluluğu*, Dicle Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 2015, C. 20, S. 33, s. 19-61.
- Yıldız, Pervin:** *Hekimin Sır Saklama Yükümlülüğü* (Ed. İsmail Hamit Hancı, Cahid Doğan) Adli Bilimciler Derneği I. Ulusal Sağlık Hukuku Kongresi, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2015, s. 191-214.
- Yıldız, Pervin:** *Rıza ve Formlarının Hukuksal Niteliği* (Ed. Cahid Doğan, Berna Özpınar Gümrükçüoğlu) VI. Sağlık Hukuku Kurultayı, Ankara Barosu Yayınları, Ankara 2017, s. 59-109 (Form).
- Yılmaz, Battal:** *Aydınlatılmış Rıza*, Ankara Barosu Başkanlığı Sağlık Hukuku Digestası, 2009, S. 1, s. 167-181 (Rıza).
- Yılmaz, Battal:** *Aydınlatılmış Rıza* (Ed. Cahid Doğan, Berna Özpınar Gümrükçüoğlu) VI. Sağlık Hukuku Kurultayı, Ankara Barosu Yayınları, Ankara 2017, s. 37-58 (Aydınlatılmış).
- Yılmaz, Gizem:** *Türk Milletlerarası Özel Hukuku ve Roma II Tüzüğü Kapsamında Haksız Fiilden Doğan Akit Dışı Borç İlişkilerine Uygulanacak Hukukun Mukayeseli Olarak İncelenmesi*, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, 2016, S. 22, s. 3103-3104.
- Yılmaz, Güler:** *Türk Milletlerarası Özel Hukuku ve Roma II Tüzüğü Kapsamında Haksız Fiilden Doğan Akit Dışı Borç İlişkilerine Uygulanacak Hukukun Mukayeseli Olarak İncelenmesi*, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, 2016, S. 22, s. 3111-3142.

- Yılmaz, Kerem:** *Defansif Tıp Uygulamaları* (Ed. Oğuz Polat) Tıbbî Uygulama Hataları, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2019, s. 227-248.
- Yongalık, Aynur:** *Hekimlerin Meslekî Sorumluluk Sigortası* (Ed. Özge Yücel, Gürkan Sert) Sağlık ve Tıp Hukukunda Sorumluluk ve İnsan Hakları, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2018, s. 403-413.
- Yördem, Yılmaz:** *Hekimin Hatalı Tıbbî Uygulamaya Bağlı Hukukî Sorumluluğu*, Türkiye Adalet Akademisi Dergisi, 2019, S. 39, s. 129-155.
- Yücel, Özge:** *Hasta ve Hekim ile Sağlık Hizmeti Sunucusu Arasındaki Hukuksal İlişkinin Niteliği* (Ed. Özge Yücel, Gürkan Sert) Sağlık ve Tıp Hukukunda Sorumluluk ve İnsan Hakları, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2018, s. 235 - 250 (Hukuksal İlişkinin Niteliği).
- Yücel, Özge:** *Hekimin ve Özel Sağlık Kuruluşlarının Hukuksal Sorumluluğu* (Ed. Özge Yücel, Gürkan Sert) Sağlık ve Tıp Hukukunda Sorumluluk ve İnsan Hakları, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2018, s. 337-374 (Hekim ve Özel).
- Yücel, Özge:** *Medenî Hukuk Bakış Açısıyla Tıbbî Müdahalenin Hukuka Uygunluğunun Koşulları* (Ed. Özge Yücel, Gürkan Sert) Sağlık ve Tıp Hukukunda Sorumluluk ve İnsan Hakları, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2018, s. 193-234 (Medenî Hukuk).
- Yücel, Özge:** *Sağlık ve Tıp Hukukuna İlişkin Temel Kavramlar ve Özneler* (Ed. Özge Yücel, Gürkan Sert) Sağlık ve Tıp Hukukunda Sorumluluk ve İnsan Hakları, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2018, s. 23-46 (Temel Kavramlar).
- Yücel, Özge:** *Sağlık ve Tıp Hukukunda Uluslararası ve Ulusal Belgeler* (Ed. Özge Yücel, Gürkan Sert) Sağlık ve Tıp Hukukunda Sorumluluk ve İnsan Hakları, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2018, s. 47-72 (Belgeler).
- Yücesoy Yılmaz, Yasemin:** *Hekim Aleyhine Açılan Tazminat Davalarında Zamanaşımı Uygulaması*, Türkiye Adalet Akademisi Dergisi, 2015, S. 23, s. 273-294.**Zengin, Nazmi:** *Oftalmolojide Malpraktis Nasıl Önlenebilir?* (Ed. Süleyman Kaynak, Zeliha Yazar) Oftalmolojide Malpraktis Hekimin Yasal Hak ve Sorumlulukları, Galenos Yayınevi, İstanbul 2012, s. 114-121.

IV- DİĞER KAYNAKLAR

Türk Tabipleri Birliği Hekimlik Meslek Etiği Kuralları, Türk Tabipleri Birliği Yayınları, Ankara 2012.

WHO Resource Book on Mental Health, Human Rights and Legislation (Ed. Melvyn Freeman, Soumitra Pathare), World Health Organization, Geneva 2005.

V- İNTERNET KAYNAKLARI

http://www.turkhukuksitesi.com/makale_1048.htm: Tuğçe Oral Tarafından Yazılmış Hekimin Yükümlülükleri İsimli Makale. (Erişim Tarihi: 16.02.2021).

https://apps.who.int/gb/bd/pdf_files/BD_49th-en.pdf: Dünya Sağlık Örgütü Temel Belgeler. (Erişim Tarihi: 11.01.2021).

<https://avalon.law.yale.edu/ancient/hamframe.asp>: Hammurabi Kanunları Metinleri. (Erişim Tarihi: 06.02.2021).

<https://dictionary.cambridge.org/> Cambridge Üniversitesi Çevrimiçi Sözlüğü. (Erişim Tarihi: 02.02.2021).

<https://edition.cnn.com/2021/01/25/health/anti-vaccine-theories-undermine-vaccination/index.html>: Anti Vaccine Theories Undermine Vaccination, CNN, COVID-19 Aşı Karşıtlığıyla İlgili Bir Haber Metni. (Erişim Tarihi: 15.02.2021).

<https://evrimagaci.org/hipokrat-yemini-nedir-tam-olarak-neler-soyler-2165> Hipokrat Yemininin Tam Metni. (Erişim Tarihi: 21.02.2021).

<https://satumer.alanya.edu.tr/>: Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi Sağlık Turizmi Uygulama ve Araştırma Merkezi (Erişim tarihi: 03.01.2022)

<https://sbu.saglik.gov.tr/hastahaklari/amsterdam.htm>: Dünya Sağlık Örgütü Hasta Hakları Amsterdam Bildirgesi Metni. (Erişim Tarihi: 16.02.2021).

<https://sbu.saglik.gov.tr/hastahaklari/lizbon.htm>: Dünya Sağlık Örgütü Hasta Hakları Lizbon Bildirgesi Metni. (Erişim Tarihi: 16.02.2021).

<https://sozluk.gov.tr/>: Türk Dil Kurumu Çevrimiçi Sözlüğü. (Erişim Tarihi: 13.01.2021).

- <https://teyit.org/dosya-asi-karsitligi-ve-covid-19>: Aşı Karşıtlığı ve COVID-19. *Teyit.org*. COVID-19 Aşı Karşıtlığıyla İlgili Bir Haber Metni İncelemesi. (Erişim Tarihi: 15.02.2021).
- <https://uncitral.un.org/>: UNCITRAL Resmî İnternet Sitesi. (Erişim Tarihi: 03.04.2021).
- https://www.echr.coe.int/Documents/Convention_TUR.pdf: Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Metni. (Erişim Tarihi: 10.12.2020).
- <https://www.etymonline.com/>: Online Etymology Dictionary. (Erişim Tarihi: 06.02.2021).
- <https://www.evrensel.net/haber/423542/ingilterede-zenginler-icin-250-bint-lye-asi-turizmi-basladi>: COVID-19 Aşı Turizmine İlişkin Bir Haber Metni. (Erişim Tarihi: 19.01.2021).
- <https://www.hurriyet.com.tr/yazarlar/ertugrul-ozkok/dikkat-kardashianin-poposu-basimiza-buyuk-bir-is-acabilir-41744935>: Türkiye’de Yapılan Bir Tür Estetik Operasyon Türü Hakkında Köşe Yazısı Metni. Dikkat Kardashian’ın Poposu Başımıza Büyük Bir İş Açabilir, *Hürriyet*. (Erişim Tarihi: 24.02.2021).
- <https://www.istabip.org.tr/5136-tabip-odasina-uyelik-zorunlulugu-hakkinda.html>: İstanbul Tabip Odası’nın Odaya Kayıt Olma Zorunluluğu Hakkında Bilgilendirme Yazısı Metni. (Erişim Tarihi: 29.01.2021).
- <https://www.medimagazin.com.tr/hekim/hukuk-etik/tr-saglik-bakanligi-malpraktis-davalarina-7-milyon-lira-odedi-2-17-59644.html>: Devletin Malpraktis Davalarında Hizmet Kusurundan Dolayı Ödediği Tazminata İlişkin Bir Haber Metni. (Erişim Tarihi: 21.01.2021).
- <https://www.nisanyansozluk.com/>: Sevan Nişanyan Tarafından Hazırlanan Çevrimiçi Türkçe Etimoloji Sözlüğü. (Erişim Tarihi: 13.01.2021).
- <https://www.sbb.gov.tr/kalkinma-planlari/>: Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı Kalkınma Planları. (Erişim Tarihi: 14.12.2020).
- <https://www.tbmm.gov.tr/tutanaklar/TUTANAK/MECMEB/mmbd03ic02c001/mmbd03ic02c001ink017.pdf>: EVHK Hazırlanma Aşamasında Meclis Görüşme Tutanakları ve Kanun Metni. (Erişim Tarihi: 19.04.2021).
- <https://www.theguardian.com/news/2021/feb/09/brazilian-butt-lift-worlds-most-dangerous-cosmetic-surgery>: Brazilian Butt Lift: World’s Most Dangerous Cosmetic Surgery. *The Guardian*. Türkiye’de Yapılan Bir

Tür Estetik Operasyon Türü Hakkında Haber Metni. (Erişim Tarihi: 24.02.2021).

https://www.ttb.org.tr/haber_goster.php?Guid=b6b3bd8a-c9e0-11e7-8a71-159198489f44: Hekimlik Andı Metni. (Erişim Tarihi: 16.02.2021).

https://www.ttb.org.tr/makale_goster.php?Guid=484cccb8-9041-11ea-9b7d-6d38d16eb233: Hekim Hakları Bildirgesi Metni. (Erişim Tarihi: 21.02.2021).

https://www.ttb.org.tr/mevzuat/index.php?option=com_content&view=article&id=983:&Itemid=65: TTB Tarafından Hazırlanan Aydınlatılmış Onam Kılavuzu. (Erişim Tarihi: 13.02.2021).

<https://www.ushas.com.tr/saglik-turizmi-verileri/>: Uluslararası Sağlık Hizmetleri AŞ'nin İnternet Sitesinde Yayımlanan Türkiye'de Sağlık Turizmi Verileri (Erişim Tarihi: 21.12.2020).

<https://www.who.int/>: Dünya Sağlık Örgütü'nün Resmî İnternet Sitesi. (Erişim Tarihi: 05.01.2021).

Editörler:

Prof. Dr. Murat BALCI

Doç. Dr. Hüseyin AYDIN

**ŞEHİT CUMHURİYET SAVCISI
MEHMET SELİM KİRAZ ANISINA
3. MAKALE YARIŞMASI**

CEZA HUKUKU BAĞLAMINDA

İSLAMOFOBİ

ADALET YAYINEVİ

Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Şehit C. Savcısı Mehmet Selim Kiraz Anısına 3. Makale Yarışması

Ceza Hukuku Bağlamında İslamofobi

Editörler: Murat Balcı – Hüseyin Aydın

Hukuk Yayınları Dizisi – 3140

Birinci Baskı : Mayıs, 2021

ISBN : 978 – 625 – 8153 – 22 – 4

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara

Tel : (0312) 231 17 00

Fax : (0312) 231 17 10

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : adalety@adaletyayinevi.com

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C

(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul

Tel : (0216) 305 72 81

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Meteksan Matbaacılık ve Teknik Sanayi Ticaret A.Ş

Beytepe Köyü Yolu No:3

06800 Çankaya/Ankara

Sertifika No: 46519

“MAKALE YARIŞMASINDA
YÜKSEK LİSANS-DOKTORA KATEGORİSİNDE
BİRİNCİ OLAN MAKALE”

**İSLAMOFOBİ İLE MÜCADELEDE
CEZA HUKUKU ARAÇLARININ ROLÜ:
DİSİPLİNLER ARASI BİR İNCELEME**

Efe Can Karabulut

“Cehalet, bizi daha önce de birlik olmaktan alıkoydu. Demek ki aydınlanmaya ihtiyacımız var. Birbirimiz hakkında aydınlanmalıyız. Aydınlik anlayışı, anlayış sevgiyi, sevgi sabrı, sabır da birliği doğuracaktır. Biz birbirimizi bilince, kınamayı da bırakacağız ve birliğimiz oluşacak¹.”

Malcolm X

Özet

İslamofobi, batı dünyası başta olmak üzere bütün dünyada giderek genişleyen ve ciddileşen bir sosyal bir sorundur. Özellikle Müslümanların azınlıkta olduğu ülkelerde, Müslümanlar temel hak ve özgürlüklerinden mahrum bırakılmakta ve ayrımcılığa maruz kalmaktadır. Bunun yanında Müslümanlara karşı dini inançlarından ötürü çeşitli suçlar işlenmektedir. *Müslüman karşıtı suçlar* ya da *İslamofobi saikiyle işlenen suçlar* olarak anılabilecek bu suçlar, İslamofobi ile ceza hukukunun kesiştiği noktayı oluşturmaktadır.

---

¹ Chinthan Sreechinth, *Reflecting Malcom X: Wordings of the Detroit Red*, UB Tech, 2019, s. 14.

Kaynakça

- Alkan, Feyzanur ve Erdem, Ramazan. "Etnosentrizm ve Meslek Merkezilik: Kavramsal Bir Değerlendirme", *Süleyman Demirel Üniversitesi Vizyoner Dergisi*, Cilt: 12, Sayı: 30, 2021, 635-651.
- Allport, Gordon. *The Nature of Prejudice, 25th Anniversary Edition*, Basic Books: New York, 1979.
- American Psychiatric Association. *Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders (DSM-V)*, Washington, 2013.
- Ashworth, Andrew. *Sentencing and Criminal Justice*, Cambridge: Cambridge Press, 2010.
- Awan, Imran ve Zempi, Irene. "'You All Look the Same': Non-Muslim Men Who Suffer Islamophobic Hate Crime in the Post-Brexit Era", *European Journal of Criminology*, Cilt: 17, Sayı: 5, 2018, 1-18.
- Bahdi, Reem ve Kanji, Azeedah. "What Is Islamophobia", *University of New Brunswick Law Journal*, Sayı: 69, 2018, 322-360.
- Bayraklı, Enes ve Hafez, Farid. *European Islamophobia Report 2020*, İstanbul: Leopold Weiss Institute, 2021.
- Bekhuis, Hidde, Ruiter, Stijn ve Coenders, Marcel. "Xenophobia Among Youngsters: The Effect of Inter-Ethnic Contact", *European Sociological Review*, Cilt: 29, Sayı: 2, 2013, 229-242.
- Beydoun, Khaled. 15 Years after 9/11: Where We Were, and Where We Are, *Tennessee Law Review*, Cilt: 84, Sayı: 3, 2017, 599-602.
- Beydoun, Khaled, "Exporting Islamophobia in the Global "War on Terror"", *New York University Law Review Online*, Sayı: 95, 2020, 81-100.
- Beydoun, Khaled. "Islamophobia: Toward Legal Definition and Framework", *Columbia Law Review Online*, Sayı: 116, 2016, 108-125.
- Bordbar, Ahmadreza, Mohammadi, Sohayb, Parashi, Pooyesh ve Butenko, Vladyslav. "Globalization and Islamophobia: Critical View at Globalization's Impact on Expansion of Islamophobia", *Journal of Politics and Law*, Cilt: 13, Sayı: 4, 2020, 72-80.
- Braithwaite, John ve Pettit, Philip. *Not Just Deserts: A Republican Theory of Criminal Justice*, New York: Oxford University, 2002.
- Brennan, Fernne. "Punishing Islamophobic Hostility: Are Any Lessons to Be Learned from Racially Hostile Crimes", *Journal of Civil Liberties*, Cilt: 8, Sayı: 1, 2003, 28-50.

- Brewer, Marilynn ve Miller, Norman. "Beyond the Contact Hypothesis: Theoretical Perspectives on Desegregations", in: *Groups in Contact: The Psychology of Desegregation* (Ed. Norman Miller ve Marilynn Brewer). New York: Academic Press, 1984.
- Bulut, İlhan. *Nefret Saiki ile İşlenen Suçlar*, Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2014.
- Carney, Kathryn. "Rape: The Pragmatic Hate Crime", *St. John's Law Review*, Cilt: 75, Sayı: 2, 2001, 315-356.
- Centel, Nur. "Cezanın Amacı ve Belirlenmesi", in: *Prof. Dr. Tuhan Tufan Yüce'ye Armağan*, İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi Yayınları, 2001.
- Clore, Gerald ve Jeffery, Katherine. "Emotional Role Playing, Attitude Change, and Attraction Toward a Disabled Person", *Journal of Personality and Social Psychology*, Cilt: 23, Sayı: 1, 1972, 105-111.
- Collectif Contre L'Islamophobie en France. *Report 2016*, Ile-de-France, 2016.
- Dannecker, Gerhard. "Ceza Hukuku Biliminin Bakış Açları (çev. Yener Ünver)", in: *Suç Politikası* (Ed. Kayıhan İçel ve Yener Ünver), Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2006.
- Demirbaş, Timur. "Nefret Söylemi ve Nefret Suçları", *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Prof. Dr. Şeref ERTAŞ'a Armağan, Cilt: 19, Özel Sayı, 2017, 2693-2701.
- Devran, Yusuf ve Tanır, Mesut. "İslamofobinin Yayılması: "Inside the Koran" Örneği", *Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Sayı: 38, 2019, 161-185.
- Dixon, Liz ve Okitikpi, Toyin. "Working With Racially Motivated Offenders: Practice Issues", *Probation Journal*, Cilt: 46, Sayı: 3, 1999, 157-163.
- Duff, Antony. "Penal Communications: Recent Work in the Philosophy of Punishment", *Crime and Justice: Review of Research*, Sayı: 20, 1996, 1-98.
- Durkheim, Emile. *Moral Education: A Study in Theory and Application of the Sociology of Education* (Çev. Everett Wilson ve Herman Schnurer), New York: Dover, 1961.
- Dunn, Shannon. "Islamophobia, Hateful Speech, and the Need to Practice Democratic Virtues", *Journal of Hate Studies*, Sayı: 11, 2013-2014, 29-50.
- Elfenbein, Caleb, Ministering to Other People's Fears: "Effects of Anti-Muslim Hostility on American Muslim Participation in Public Life", *Journal of Hate Studies*, Sayı: 15, 2018-2019, 105-132.

- Ersoy, Uğur. "Çağımızın Pandemisi: Nefret Suçları", *Türkiye Adalet Akademisi Dergisi*, Cilt: 9, Sayı: 35, 2018, 111-174.
- European Union Agency for Fundamental Rights. *Second European Union Minorities and Discrimination Survey: Muslims- Selected Findings*, Lüksemburg, 2017.
- Galinsky, Adam. "Creating and Reducing Intergroup Conflict: The Role of Perspective-taking in Affecting Out-group Evaluations", *Toward Phenomenology of Groups and Group Membership*, Sayı: 4, 2002, 85-113.
- Galinsky, Adam ve Moskowitz, Gordon. "Perspective-taking: Decreasing Stereotype Expression, Stereotype Accessibility, and In-group Favoritism", *Journal of Personality and Social Psychology*, Sayı: 78, 2000, 708-724.
- Garland, Jon ve Chakraborti, Neil. "Divided by a Common Concept? Assessing the Implications of Different Conceptualizations of Hate Crime in the European Union", *European Journal of Criminology*, Cilt: 9, Sayı: 1, 2012, 38-51.
- Githenz-Mazer, Jonathan ve Lambert, Robert. *Islamophobia and Anti-Muslim Hate Crime*, Exeter: European Muslim Research Center, 2010.
- Henrard, Kristin. "State Obligations to Counter Islamophobia: Comparing Fault Lines in the International Supervisory Practice of the HRC/ICCPR, the ECtHR and the AC/FCNM", *Erasmus Law Review*, Cilt: 13, Sayı: 3, 2020, 82-97.
- Hirsch, Andrew. *Censure and Sanctions*, Oxford: Oxford University Press, 2003.
- Huntington, Samuel. "The Clash of Civilizations?", *Foreign Affairs*, Cilt: 72, Sayı: 3, 1993, 22-49.
- Iganski, Paul ve Smith, David. *Rehabilitation of Hate Crime Offenders*, Equality and Human Rights Commission Research Report, Edinburgh, 2013.
- Joliffe, Darrick ve Farrington, David. "The Criminal Careers of Those Imprisoned for Hate Crime in the UK", *European Journal of Criminology*, Cilt: 17, Sayı: 6, 2020, 936-955.
- Jung, Jong Hyun, "Islamophobia? Religion, Contact with Muslims, and the Respect for Islam", *Review of Religious Research*, Cilt: 54, Sayı: 1, 2012, 113-126.
- Karlı, Necmi. "İslamofobi'nin Psikolojik Olarak İncelenmesi", *Dilbilimleri Akademik Araştırma Dergisi*, Cilt: 13, Sayı: 1, 2013, 75-100.

- Kızmaz, Zahir. "Ceza veya Kriminal Yaptırımın Suç Oranları Üzerindeki Caydırıcı Etkisi", *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Cilt: 7, Sayı: 2, 2006, 210-231.
- Krondorfer, Björn. "Introduction: Anti-semitism and Islamophobia", *CrossCurrents*, Cilt: 65, Sayı: 3, 2015, 292-296.
- Kunst, Jonas, Sam, David ve Ulleberg, Pal. "Perceived Islamophobia: Scale Development and Validation", *International Journal of Intercultural Relations*, Sayı: 37, 2013, 225-237.
- Küçükkömürler, Sanem ve Sakallı-Uğurlu, Nuray. "Gruplar Arası İlişkileri Düzenlemede Sosyal Temas Kuramları: Gruplar Arası, Yayılmacı ve Hayali Temas", *Nesne Psikoloji Dergisi*, Cilt: 5, Sayı: 9, 2017, 1-31.
- Lawrence, Frederick. *Punishing Hate: Bias Crimes Under American Law*, Harvard: Harvard University Press, 2002.
- Lee, Cynthia. "Hate Crimes and War on Terror", in: *Hate Crimes: Perspectives and Approaches* (Ed. Barbara Perry), 2008.
- Lee, Sherman, Gibbons, Jeffrey, Thompson, John ve Timani, Hussam, "The Islamophobia Scale: Instrument Development and Initial Validation", *International Journal for the Psychology of Religion*, Sayı: 19, 2009, 92-105.
- Leopold, Nathan. "What is Wrong with the Prison System", *Nebraska Law Review*, Cilt: 45, Sayı: 1, 1966, 33-57.
- Long, Hannah. "The Inequability of Incarceration", *Columbia Journal of Law and Social Problems*, Cilt: 31, Sayı: 3-4, 1998, 321-354.
- Macrae, Neil, Bodenhausen, Galen, Milne, Alan ve Jetten, Jolanda. "Out of Mind but Back in Sight: Stereotypes on the Rebound", *Journal of Personality and Social Psychology*, Cilt: 67, Sayı: 5, 1994, 808-817.
- Mauer, Marc ve Chesney-Lind, Meda. *Invisible Punishment: The Collateral Consequences of Mass Imprisonment*, New York: The New Press, 2002.
- McDewitt, Jack, Balboni, Jenniffer, Garcia, Luis ve Gu, Joann. "Consequences for Victims: A Comparison of Bias- and Non-Bias-Motivated Assaults", *American Behavioral Scientist*, Cilt: 45, Sayı: 4, 2001, 697-713.
- Murphy, Jeffrie. "Retributivism, Moral Education and the Liberal State", *Criminal Justice Ethics*, Cilt: 4, Sayı: 1, 1985, 3-11.
- Oberschall, Anthony. *Social Conflict and Social Movements*, New Jersey: Prentice-Hall, 1973.

- Oberschall, Anthony. "Theories of Social Conflict", *Annual Review of Sociology*, Sayı: 4, 1978, 291-315.
- Orhun, Ömür. "Intolerance and Discrimination against Muslims (Islamophobia)", *Security and Human Rights*, Cilt: 20, Sayı: 3, 2009, 192-200.
- OSCE, ODIHR, Council of Europe ve UNESCO. *Guidelines or Educators on Countering Intolerance and Discrimination against Muslims: Addressing Islamophobia through Education*, Varşova, 2011.
- OSCE ve ODIHR, *Understanding Anti-Muslim Hate Crimes Addressing the Security Needs of Muslim Communities*, Varşova, 2020.
- Öner, Mehmet Zülfü. "İngiltere Hukukunda Nefret Suçları", *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, Sayı: 116, 2016, 85-112.
- Özar, Süleyman. "Türk Hukukunda Nefret Suçlarına -Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı Taahhütleri Çerçevesinde- Genel Bir Bakış", *Türkiye Adalet Akademisi Dergisi*, Cilt: 12, Sayı: 48, 2021, 87-108.
- Özgenç, İzzet, *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*, 15. Baskı, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2019.
- Özgenç, İzzet ve Bayraktarlı, İhsan Yılmaz. "İnfaz Kurumlarındaki Hükümlü Sayısındaki Artış Sorunu ve Çözüm Önerisi", *Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt: 23, Sayı: 1, 2019, 129-139.
- Palmer, Julia ve Smith, David. "Promoting Human Dignity: An Evaluation of a Programme for Racially Motivated Offenders", *The Journal of Community and Criminal Justice*, Cilt: 57, Sayı: 4, 2010, 368-382.
- Patel, Tina. "It's not About Security, It's About Racism: Counter-terror Strategies, Civilizing Processes and the Post-race Fiction", *Palgrave Communications Open*, 2017, 1-8.
- Penal Reform International, Thailand Institute of Justice, *Global Prison Trends 2019*, Londra: PRI, 2019.
- Pettigrew, Thomas ve Tropp, Linda. "A Meta-Analytic Test of Intergroup Contact Theory", *Journal of Personality and Social Psychology*, Cilt: 90, Sayı: 5, 2006, 751-783.
- Said, Edward. "Orientalism Reconsidered", *Cultural Critique*, Sayı: 1, 1985, 89-107.
- Said, Edward. *Şarkiyatçılık: Batının Şark Anlayışları*, 7. Baskı, İstanbul: Metis Yayınları, 2013.
- Sinnar, Shirin ve German, Michael. *Exploring Alternative Approaches to Hate Crimes*, California: Stanford University Brennan Center for Justice, 2021.

- Stets, Jan ve Burke, Peter. "Identity Theory and Social Identity Theory", *Social Psychology Quarterly*, Cilt: 63, Sayı: 3, 2000, 224-237.
- Sreechinth, Chinthan. *Reflecting Malcom X: Wordings of the Detroit Red*, UB Tech, 2019.
- Stegbauer, Andres. "Nefret Suçunun Önlenmesinde Yargıçların Rolü", in: *Nefret Suçlarıyla Mücadele Konferansları - Konuşma Metinleri*, Ankara, 2010.
- Tajfel, Henri ve Turner, John. "An Integrative Theory of Intergroup Conflict", in: *The Social Psychology of Intergroup Relations* (Ed: W. G. Austin ve S. Worchel), Michigan: Nelson-Hall, 1979.
- Tayınmak, İlknur ve Türkeli, Aras. "Gruplar Arası Hayali Temas Kuramı ve Araştırmaları Üzerine Bir Derleme", *Nesne Psikoloji Dergisi*, Cilt: 8, Sayı: 17, 2020, 315-332.
- T.C. Adalet Bakanlığı, *İnsan Hakları Eylem Planı*, Ankara, 2021.
- United Nations Office on Drugs and Crime, *Handbook of Basic Principles and Promising Practices on Alternatives to Imprisonment*, New York: United Nations, 2007.
- Van Noorloos, Marloes. "Criminalising Defamation of Religion and Belief", *European Journal of Crime, Criminal Law and Criminal Justice*, Cilt: 22, Sayı: 4, 2014, 351-376.
- Walker, Nigel. "Side-Effects of Incarceration", *British Journal of Criminology*, Cilt: 23, Sayı:1, 1983, 61-71.
- Walters, Mark Austin. "Repairing the Harms of Hate Crime: Towards a Restorative Justice Approach?", *Annual Report for 2018 and Resource Material Series*, Sayı: 108, 2019, 56-72.
- Wike, Richard, Stokes, Bruce ve Simmons, Katie. *Europeans Fear Wave of Refugees Will Mean More Terrorism, Fewer Jobs*, Washington: Pew Research Center, 2016.
- Yıldırım, Mine ve Tekin, Funda. *Türkiye'de Din veya İnanç Temelli Nefret Suçları*, Oslo: Norveç Helsinki Komitesi İnanç Özgürlüğü Girişimi, 2020.

**AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ'NİN
DİNİ SEMBOLLERE BAKIŞ AÇISININ
LEYLA ŞAHİN/TÜRKİYE ile
LAUTSI VE DİĞERLERİ/İTALYA KARARLARI
ÖZELİNDE DEĞERLENDİRİLMESİ**

Arş. Gör. Ömer Özmen Baştürk*

Özet

Din ve vicdan özgürlüğü; inanç özgürlüğü, din ve kanaat özgürlüğü gibi çeşitli kavramlarla ifade edilmektedir. Bu özgürlük, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 9. maddesinde, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın ise 24. maddesinde garanti altına alınmıştır.

Din ve vicdan özgürlüğü; tek başına veya topluca, açıkça veya özel şekilde ibadet etme, öğretim, uygulama ve ayin yapmak suretiyle dinini veya inancını açıklama hak ve özgürlükleri ile din veya inanç değiştirme özgürlüğünü de kapsamaktadır. AİHM, 9. maddenin sözleşmeye üye ülkeler tarafından sınırlandırılmasına ilişkin alanın belirlenmesinde; "sınırlamanın demokratik bir toplumda zorunlu olması" kriterini uygulamaktadır.

Bu çalışmada, AİHM'nin, AİHS m. 9 ve bu bağlamda AİHS 1 No'lu Ek Protokolü m. 2'nin ihlal edildiği iddiasıyla önüne gelen, Leyla Şahin/Türkiye ile Lautsi ve Diğerleri/İtalya Kararları incelenmiştir. Makalede ilk olarak; söz konusu iki karar özetlenmiştir. Ardından, din ve vicdan özgürlüğü ve dini semboller hakkında bilgi verilmiştir. Son olarak ise; bu iki karar, din ve vicdan özgür-

---

* Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi Hukuk Fakültesi Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukuku Anabilim Dalı, oobasturk@fsm.edu.tr, Orcid ID: 0000-0002-2672-5398.

Kaynakça

- Ağırbaşı, Şennur**, “Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Çerçevesinde Din ve Vicdan Özgürlüğü.”, *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, no. 101, 2012, ss. 84-102. (Çevrimiçi: Türkiye Barolar Birliği, <http://tbbdergisi.barobirlik.org.tr/m2012-101-1199>)
- Akbulut, Olgun**, *Anayasal Dinsel Çoğulculuk*, 1. Baskı, İstanbul, On İki Levha Yayıncılık, 2016.
- Cangızbay, Kadir**, *Çok-Hukukluluk, Laiklik ve Laikrasi*, 2. Baskı, Liberte Yayıncılık, 2006.
- Çelik, Abdullah**, “Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararlarında Eğitim Hakkı”, *TAAD*, YIL:6, SAYI:20, Ocak 2015
- Ekiz, Serkan**, “AİHM'nin Din Dersleri ve Dinsel Semboller ile İlgili Kararlarına Yönelik Liberal Bir Okuma Denemesi”, *İzmir Barosu Dergisi*, Mayıs 2015, S. 2, s. 61-114.
- Esen, Egemen**, *İnsan Hakları Avrupa Mahkemesi İçtihatları Işığında Takdir Marjı Doktrini*, 1. Baskı, İstanbul, On iki levha Yayıncılık, 2020.
- Gemalmaz, Mehmet S.**, *Ulusalüstü İnsan Hakları Hukukunun Genel Teorisine Giriş*, 4.Baskı, İstanbul, Beta Yayıncılık., 2003.
- Güder, Ali Rıza**, “Kamu Görevlilerinin Dini Sembol Taşyabilmesinin Sınırları; Eski Bir Tartışma ve Yeni Hukuki Paradigmalar”, *TBB Dergisi*, 2014 (111).
- Kanadoğlu, Korkut**, “Laiklik ve Din Özgürlüğü”, *TBB Dergisi*, 2013 (109)
- Okdemir, İlkay**, “Din ve Vicdan Özgürlüğü ve Laiklik Bağlamında Üniversitelerde Türban Sorunu” Yüksek Lisans Tezi, Akdeniz Üniversitesi, 2005.
- Özenç, Berke**, *Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve İnanç Özgürlüğü*, 1. Baskı, İstanbul, Kitap Yayınevi, 2006.
- Tematik Bilgi Notu – Dini Sembol ve Kıyafetler (Çevrimiçi E.T.: 10.03.2022, https://www.echr.coe.int/Documents/FS_Religious_symbols_TUR.pdf)
- Vural, Hasan S.**, *Türkiye’de Din Özgürlüğüne İlişkin Anayasal Güvence*, 1. Baskı, Ankara, Seçkin, 2013.
- Yıldız, Abdulkadir, *Din ve Vicdan Özgürlüğü*, 1. Baskı, On İki Levha Yayıncılık, 2021.
- <https://sozluk.gov.tr/> (Çevrimiçi, E.T.:10.03.2022)

AİHM ve AYM Kararları

AYM, Tuğba Arslan [GK], B. No: 2014/256, 25.6.2014

AİHM [BD], S.A.S./France, 1.7.2014, no. 43835/11

AİHM [BD], İzzettin Doğan and others/Turkey, 26.4.2016, no. 62649/10.

AİHM, Dahlab/Switzerland, no. 42393/98.

AİHM, Lautsi ve Diğerleri/İtalya, no. 30814/06.

AİHM, Leyla Şahin/Turkey, no. 44774/98

AİHM, Handyside/the United Kingdom, 7.12.1976, no. 5493/72

E.S. v. AVUSTURYA: DİNİ BARIŞIN VE DİNİ DUYGULARIN KORUNMASI AMACIYLA İFADE ÖZGÜRLÜĞÜNÜN SINIRLANDIRILMASI

E.S. v. Austria: Restriction of Freedom of Expression to Safeguarding Religious Peace and Protecting Religious Feelings

Arş. Gör. Emre Oğuz Meriç*

Özet

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi içtihadına göre; Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 10. maddesiyle güvence altına alınan ifade özgürlüğü demokratik bir toplumun temellerinden biridir. Bununla birlikte 10. madde ile getirilen koruma sınırsız değildir ve Sözleşmeye uygun olarak müdahale edilebilir. Mahkemenin, ifade özgürlüğünün sınırlandırılmasında kabul ettiği meşru amaçlar arasında, dini barışın korunması yoluyla kamu düzeninin sağlanması ile dini duyguların korunması yer alır. Çalışmada, dini barışın ve dini duyguların korunması amaçlarıyla ifade özgürlüğünün sınırlandırılmasının mümkün olup olmadığı dair Mahkeme içtihadı incelenmiş; bu bağlamda E.S. v. Avusturya kararı ele alınmıştır.

Anahtar kelimeler: İfade özgürlüğü, düşünce vicdan ve din özgürlüğü, başkalarının haklarının korunması, dini barışın korunması, dini duyguların korunması

---

* Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi Hukuk Fakültesi Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukuku Anabilim Dalı, eomeric@fsm.edu.tr, ORCID belirleyicisi: <https://orcid.org/0000-0003-2102-715X>

olan⁷⁹ bir amacın yanında kamu düzeninin sağlanmasına açıkça yer vererek daha somut ve görece kolay tespit edilebilir bir amaç ortaya koymuştur⁸⁰. Mahkemenin, değer yargılarıyla ilgili çıkarımlarını kararına dahil etmesi ve ifadelerin topluma iletilme biçimine dair yorumları da düşünce, vicdan ve din özgürlüğünü koruyucu tutumunu pekiştirmiştir.

Kaynakça

- Arslan, Zühtü. *Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nde Din Özgürlüğü*. Ankara: Liberal Düşünce Topluluğu, 2005
- Bratza, Nicolas. "The 'Precious Asset': Freedom of Religion Under the European Convention on Human Rights". *Ecclesiastical Law Journal*. Volume: 14, Issue: 2, 2012: 256-271
- Brauch, Jeffrey A. "The Margin of Appreciation and the Jurisprudence of the European Court of Human Rights: Threat to the Rule of Law". *Columbia Journal of European Law*. Volume: 11, 2005: 113-150
- Brauch, Jeffrey A. ve Cody Goings. "E.S. v. Austria: The Folly of Europe". *Journal of Global Justice and Public Policy*. Volume: 5:83, 2019: 83-105
- Diñer, Hülya. "Bir Suç Olarak Dine Hakaret, İfade Özgürlüğü ve 'Dini His'lere Tanınan Koruma". *Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Prof. Dr. Köksal Bayraktar'a Armağan. Cilt: 2, 2010: 1101-1126

⁷⁹ İnsan duygularına hak niteliği verilmesi ve bu sebeple ifade özgürlüğüne müdahale edilmesinin haklı gösterilemeyebileceği yönünde bkz. Şirin, a.g.e., s. 544. Sözleşmenin 9. maddesi dahil herhangi bir kısmından başkalarının dini duygularının korunması hakkının çıkarılmayacağı, dolayısıyla nefret söylemi veya şiddete teşvik edilmesi gibi ifade özgürlüğüyle kesinlikle bağdaşmayan ifadeler hariç dini duyguların korunması için ifade özgürlüğünün kısıtlanmaması gerektiği belirtilmiştir. Temperman, a.g.e., s. 526-527. Benzer yönde bkz. Kaya, a.g.e., s. 555-556.

⁸⁰ İfadelerin toplumsal barışı bozacak nitelikte olması şartıyla; kamu düzeni ve güvenliği için ifade özgürlüğüne müdahale edilebileceği doktrinde savunulmuştur. Özar, a.g.e., s. 391. Kamu düzeninin gerekçe olarak gösterilmesi çoğunluğun dini inancının korumadan yararlanmasına ve azınlığın inancını yok sayma ihtimalini doğurduğu yönünde doktrinde eleştiri de vardır. Diñer, a.g.e., s. 1118. Böyle bir amaçla ifade özgürlüğüne müdahale edilmesinin ifade özgürlüğünün özüyle çeliştiği yönünde eleştiri için ayrıca bkz. Kaya, a.g.e., s. 558-559.

- Evans, Malcolm D. *Religious Liberty and International Law in Europe*. Cambridge: Cambridge University Press, 1997
- Gatti, Andrea. *Freedom Of Expression And Protection Of Religious Peace In Europe: Considerations On E.S. v. Austria ECTHR Case Law*.
https://www.academia.edu/38079129/Freedom_of_Expression_and_Protection_of_Religious_Peace_in_Europe_Consideration_on_E.S._v._Austria_ECTHR_Case_Law (erişim 23.3.2022)
- Hare, Ivan. "Blasphemy and Incitement to Religious Hatred: Free Speech Dogma and Doctrine". *Extreme Speech and Democracy*, Eds. Ivan Hare, James Weinstein. New York: Oxford University Press, 2009: 289-310
- Kaya, Yusuf Enes. "İnsan Hakları Hukuku Açısından Dine Hakaret Olgusu". *İÜHFİM*. Cilt: 74, Sayı: 2, 2016: 549-571
- Kethüda, Enes. "İHAM Kararları Işığında İfade Özgürlüğü ile Dini Hislerin Korunması Hakkının Çatışması Sorunu". *Anayasa Hukuku Dergisi*. Cilt: 8, Sayı: 15, 2019: 131-170
- Mowbray, Alastair. *The Development of Positive Obligations under the European Convention on Human Rights by the European Court of Human Rights*. Oregon: Hart Publishing, 2004
- Özar, Süleyman. "İfade Özgürlüğünü Kısıtlamada Meşru Bir Amaç Olarak Dini Duyguların Korunması: 'E.S. v. Avusturya' Davası". *Adalet Dergisi*. Sayı: 65, 2020/2: 365-394
- Özbey, Özcan. "Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Işığında İfade Özgürlüğü Kısıtlamaları". *TBB Dergisi*. 106, 2013: 41-92.
- Şirin, Tolga. "İfade Özgürlüğü, Dinin veya Dini Duyguların Korunması Amacıyla Sınırlanabilir mi?". *Anayasa Hukuku Dergisi*. Cilt:5, Sayı: 10, 2016: 527-550.
- Tanju, Erhan. *AİHM Kararları Işığında İfade ve Basın Özgürlüğü*. 2. baskı. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2017
- Temperman, Jeroen. "Blasphemy, Defamation of Religions and Human Rights Law". *Netherlands Quarterly of Human Rights*. Volume: 26/4, 2008: 517-545
- Wrench, John G. "'Balancing' Free Expression and Religious Feelings in E.S. v. Austria: Blasphemy by Any Other Name?". *Case Western Reserve Journal of International Law*. Volume: 52, Issue: 1, 2020: 735-752.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararları

Barthold v. Almanya, No: 8734/79, 25 Mart 1985

Choudhury v. İngiltere, (Komisyon Kararı) No: 17439/90, 5 Mart 1991

Delfi AS v. Estonya, No: 64569/09, 16 Temmuz 2015

Giniewski v. İsviçre, No: 64016/00, 31 Ocak 2006

Gündüz v. Türkiye, No: 35071/97, 4 Aralık 2003

Handyside v. Birleşik Krallık, No: 5493/72, 7 Aralık 1976

Janowski v. Poland, No: 25716/94, 26 Kasım 1991

Jersild v. Danimarka, No: 15890/89, 23 Eylül 1994

Kokkinakis v. Greece, No: 14307/88, 25 Mayıs 1993

Leyla Şahin v. Türkiye, No: 44774/98, 10 Kasım 2005

Lingens v. Avusturya, No: 9815/82, 8 Temmuz 1986

Müller ve diğerleri v. İsviçre, No: 10737/84, 24 Mayıs 1988

Observer and Guardian v. Birleşik Krallık, No:13585/88, 26 Kasım 1991

Otto-Preminger Institut v. Avusturya, No: 13470/87, 20 Eylül 1994

S.A.S. v. Fransa, No: 43835/11, 1 Temmuz 2014

Sekmadienis LTD. v. Litvanya, No: 69317/14, 30 Ocak 2018

Tagiyev and Huseynov v. Azerbaycan, No: 13274/08, 5 Aralık 2019

Wingrove v. Birleşik Krallık, No: 17419/90, 25 Kasım 1996

Süleyman SAPANOĞLU
Yargıtay Sekizinci Hukuk Dairesi
Onursal Başkanı

YENİLEME VE KULLANIM KADASTROSU

Gözden Geçirilmiş 4. BASKI

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Yenileme ve Kullanım Kadastrosu
Süleyman Sapanoğlu

Hukuk Yayınları Dizisi – 2217

Dördüncü Baskı : Mayıs, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8153 – 23 – 1

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com
 : adalety@adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi
 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Meteksan Matbaacılık ve Teknik Sanayi Ticaret A.Ş
Beytepe Köyü Yolu No:3
06800 Çankaya/Ankara
Sertifika No: 46519

KAYNAKÇA

- Prof. Dr. Baki Kuru** Hukuk Muhakemeleri Usulü- 6. Bası, 2001
- Burhan Sınmaz/İzzet Karataş-** Orman Kadastrosu-1995
- İhsan Özmen/Halim Çorbacı** 3402 sayılı Kadastro Kanunu Şerhi-
1991
- Nusret Ozanalp** Tapulama Kanunu Şerhi- 1976
- Prof. Dr. Ejder Yılmaz**-----Hukuk Muhakemeleri Kanunu Şerhi—2.
Baskı 2013
- Jale Akipek-Turgut Akıntürk-** Eşya Hukuk İstanbul 2009
- Kemal Oğuzman- Özer Seliçi-** Sabiha Oktay Özdemir Eşya Huku-
ku- 11. Bası- İstanbul- 2010
- Prof.Dr. Sefa Reisoğlu-** Türk Rşya Huku 5. Bası –Ankara 1997
- Selahattin Sulhi Tekinay-Servet Akman-Haluk Burcuoğlu- Atilla
Altop-**Eşya Hukuk – 5. Bası
- Süleyman Sapanoğlu-** 3402 sayılı Kadastro Kanunu –beşinci baskı-
Ankara 2016
- Şükrü Özdemir/Necip Deda-** Orman Hukuku Ankara- 1991
- Özel klasör
- Yargıtay Dergisi
- Yargıtay Kararlar dergisi

Ali Burak UŐUR

Hakim

Uygulamacılar İçin

**KABAHATLER KANUNU
GENEL HÜKÜMLERİ**

**ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022**

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Uygulamacılar İçin Kabahatler Kanunu Genel Hükümleri
Ali Burak Uğur

Hukuk Yayınları Dizisi – 3141

Birinci Baskı : Haziran, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8153 – 24 – 8

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com
 : adalety@adaletyayinevi.com

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : facebook.com/adaletyayinevi
 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Meteksan Matbaacılık ve Teknik Sanayi Ticaret A.Ş
Beytepe Köyü Yolu No:3
06800 Çankaya/Ankara
Sertifika No: 46519

KAYNAKÇA

- Bahri Öztürk, Mustafa Ruhan Erdem, Uygulamalı Ceza Hukuku ve Güvenlik Tedbirleri Hukuku, 10. Baskı, Ankara, Seçkin Yayıncılık, 2008
- Cumhur Şahin, Ceza Muhakemesi Kanunu Gazi Şerhi, Ankara, Seçkin Yayıncılık, 2005
- Elif Bekar, "Kabahatler Kanunu'nun Genel Değerlendirilmesi", İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası C. LXIX, S.1-2
- Kayıhan İnel, Füsun Sokullu Akıncı, İzzet Özgenc, Adem Sözüer, Fatih S. Mahmutoglu, Yener Ünver, İnel Suç Teorisi, 2. Kitap, 3. bası, İstanbul, Beta Basım Yayım Dağıtım A.Ş., 2004
- İzzet Özgenc, Türk Ceza Kanunu Gazi Şerhi (Genel Hükümler), 2.bası, Ankara, Seçkin Yayıncılık, 2005
- İzzet Özgenc, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 10. bası, Ankara, Seçkin Yayıncılık, 2014
- Mahmut Koca, İlhan Üzülmec, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 7. Baskı, Ankara, Seçkin Yayıncılık, 2014
- Mahmut Koca-İlhan Üzülmec, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 8. Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2015
- Mahmut Koca, İlhan Üzülmec, "Hukuka Uygunluk Nedenlerinde Sınırın Aşılması (TCK. m. 27)", Erzincan Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C:XI, S:1-2, Y:2007
- Mehmet Emin Artukx Ahmet Gökcenx M. Emin Alşahinx Kerim Çakır, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 11. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2017
- Murat Ekinci, Ceza Hukuku İlkeleri Açısından İdari Yaptırımlar, Yıldırım Beyazıt Hukuk Dergisi, 2017/3
- Uğur Alacakaptan, Suçun Unsurları, Ankara, Sevinç Matbaası, 1975

Veli Özbek, Koray Doğan, “Zorunluluk Halinin (TCK m.25/2) Hukuki Niteliği”, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakóltesi Dergisi, C:9, S:2, Y:2007

Timur Demirbaş, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 3. baskı, Ankara, Seçkin Yayıncılık, 2005

NOT: Metin içerisinde ve dipnotlarda Kaynağı belirtilmeyen Yargıtay ve Uyuşmazlık Mahkemesi kararları Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi'nden faydalanılarak temin edilmiştir.

Prof. Dr. Mustafa ÖZEN

Kırıkkale Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukuku Anabilim Dalı Öğretim Üyesi

CEZA HUKUKU
ÖZEL HÜKÜMLER
TEMEL SUÇ TIPLERİ

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Ceza Hukuku Özel Hükümler Temel Suç Tipleri
Mustafa Özen

Hukuk Yayınları Dizisi – 2199

Üçüncü Baskı : Haziran, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8153 – 25 – 5

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr - adaletyayinevi.com

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Meteksan Matbaacılık ve Teknik Sanayi Ticaret A.Ş.
Beytepe Köyü Yolu No:3
06800 Çankaya/Ankara
Sertifika No: 46519

KAYNAKÇA

- AKBULUT, Berrin; İhaleye Fesat Karıştırma Suçu, (TCK m. 235), Ceza Hukuku Dergisi, Yıl: 4, Sayı: 9, 2009.
- AKÇİN, İhsan/EREL, Kemalettin/HALİTOĞLU, Coşkun/BOZOĞLU, Süleyman/FAZLA, Yüksel/ÖRER, Fatma Betül/ÖZBEY, Özcan; Yargıtay Ceza Genel Kurulu Kararları (2005 – 2012) Ankara, 2012.
- ARSLAN, Çetin; İhaleye Fesat Karıştırma Suçu, Ankara, 2012.
- ARTUK, Mehmet Emin/GÖKCEN, Ahmet/ALŞAHİN, M. Emin/ÇAKIR, Kerim; Ceza Hukuku Özel Hükümler, Ankara. 2017.
- ARTUK, Mehmet Emin/GÖKCEN, Ahmet/YENİDÜNYA, A. Caner; Ceza Hukuku Özel Hükümler, Ankara, 2006.
- ARTUK, Mehmet Emin/GÖKCEN, Ahmet/YENİDÜNYA, A. Caner; Ceza Hukuku Özel Hükümler, Ankara, 2008.
- ARTUK, Mehmet Emin/GÖKCEN, Ahmet/YENİDÜNYA, A. Caner; Ceza Hukuku Özel Hükümler, Ankara, 2010.
- ARTUK, Mehmet Emin/GÖKCEN, Ahmet/YENİDÜNYA, A. Caner; Ceza Hukuku Özel Hükümler, Ankara, 2014.
- ARTUK; İntihar ve İntihara Yardım Suçu Üzerine Bir Deneme, Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt 4, Sayı 1-2.
- BAYRAKTAR, Köksal/EVİK, Vesile Sonay/KURT, Gülşah; Ceza Özel Hukuku, Cilt I, Uluslararası Suçlar, İstanbul, 2016.
- CENDEL, Nur/ZAFER, Hamide/ÇAKMUT, Özlem Yenerer; Kişilere Karşı İşlenen Suçlar, Cilt – I, İstanbul, 2011.
- DEĞİRMENCİ, Olgun; Uluslararası Ceza Muhakemelerinin Kararları Işığında Mukayeseli Hukukta Ve Türk Hukukunda Soykırım Suçu, Türkiye Barılar Birliği Dergisi, Sayı 70, 2007.
- DONAY, Suheyl, Türk Ceza Kanunu, İstanbul, 2004.
- DÖNMEZER, Sulhi; Kişilere ve Mala Karşı Cürümler, İstanbul, 2001,
- EREM; Ceza Hukukunda İntihar, Yargıtay Dergisi, Cilt 16, Sayı 4, 1990.
- ERMAN, Sahir/ÖZEK, Çetin; Ceza Hukuku Özel Bölüm, Kişilere Karşı İşlenen Suçlar, İstanbul, 1994.

- ERMAN, Sahir; Hakaret ve Sövme Suçları, 2. Bası, İstanbul, 1989.
- GÖZLER, Kemal; İdare Hukuku Dersleri, Bursa, 2002.
- GÜNDAY, Metin; İdare Hukuku, Ankara, 2011.
- HAFIZOĞULLARI, Zeki / KETİZMEN, Muammer; 5237 Sayılı Türk Ceza Kanununda Hayata Karşı İşlenen Suçlar, Ankara Barosu Dergisi, Yıl 66, Sayı 1, Kış, 2008.
- HAFIZOĞULLARI, Zeki/ÖZEN, Muharrem; Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, Ankara, 2010.
- HAFIZOĞULLARI, Zeki/ÖZEN, Muharrem; Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, Kişilere Karşı Suçlar, Ankara, 2016.
- HAFIZOĞULLARI, Zeki/ÖZEN, Muharrem; Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, Toplum Karşı Suçlar, Ankara, 2012.
- HAKERİ, Hakan; Kasten Öldürme Suçları, Ankara, 2006.
- KAZANCI- EKER, Behiye; İhaleye Fesat Karıştırma ve Edimin İfasına Fesat Karıştırma Suçları, Ankara, 2007.
- KOCA, Mahmut/ÜZÜLMEZ, İlhan; Cinsel Dokunulmazlığa Karşı Suçlar, Ankara, 2014.
- KOCA, Mahmut/ÜZÜLMEZ, İlhan; Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, Ankara, 2013.
- KOCA, Mahmut/ÜZÜLMEZ, İlhan; Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, Ankara, 2015.
- KOCA, Mahmut/ÜZÜLMEZ, İlhan; Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, Ankara, 2016.
- KOCA, Mahmut; Yağma Cürümleri, Ankara, 2003.
- ÖNDER, Ayhan; Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, İstanbul, 1994.
- ÖZBEK, Veli Özer/DOĞAN, Koray/BACAKSIZ, Pınar; Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, Ankara, 2019.
- ÖZBEK, Veli Özer/KANBUR, Nihat/DOĞAN, Koray/BACAKSIZ, Pınar/TEPE, İlker; Türk Ceza Özel Hukuku Özel Hükümler, Ankara, 2010.
- ÖZBEK, Veli Özer/KANBUR, Nihat/DOĞAN, Koray/BACAKSIZ, Pınar/TEPE, İlker; Türk Ceza Özel Hukuku Özel Hükümler, Ankara, 2012.

- ÖZBEK, Veli Özer/KANBUR, Nihat/DOĞAN, Koray/BACAKSIZ, Pınar/TEPE, İlker; Türk Ceza Özel Hukuku Özel Hükümler, Ankara, 2014.
- ÖZBEK, Veli Özer; Yeni Türk Ceza Kanununun Anlamı, Cilt II, Özel Hükümler, m. 76 – 169, Ankara, 2008.
- ÖZGENÇ, İzzet; İhale Sürecinde İşlenen Suçlar, Ankara, 2011.
- ÖZGENÇ, İzzet; İrtikâp ve Rüşvet Suçları, Ankara, 2012.
- SOYASLAN, Doğan; Ceza Hukuku Özel Hükümler, Ankara, 2005.
- SOYASLAN, Doğan; Ceza Hukuku Özel Hükümler, Ankara, 2012.
- SOYASLAN, Doğan; Ceza Hukuku Özel Hükümler, Ankara, 2018.
- TEZCAN, Durmuş/ERDEM, Mustafa Ruhan/ÖNOK, R. Murat; Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku, Ankara, 2006.
- TEZCAN, Durmuş/ERDEM, Mustafa Ruhan/ÖNOK, R. Murat; Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku, Ankara, 2007.
- TEZCAN, Durmuş/ERDEM, Mustafa Ruhan/ÖNOK, R. Murat; Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku, Ankara, 2012.
- TEZCAN, Durmuş/ERDEM, Mustafa Ruhan/ÖNOK, R. Murat; Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku, Ankara, 2014.
- TEZCAN, Durmuş/ERDEM, Mustafa Ruhan/ÖNOK, R. Murat; Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku, Ankara, 2017.
- TEZCAN, Durmuş/ERDEM, Mustafa Ruhan/ÖNOK, R. Murat; Uluslararası Ceza Hukuku, Ankara, 2009.
- TOROSLU, Nevzat; Ceza Hukuku Özel Kısım, Ankara, 2006.
- TOROSLU, Nevzat; Ceza Hukuku Özel Kısım, Ankara, 2019.
- TURHAN, Faruk; Yeni Türk Ceza Kanunu'nda Uluslararası Suçlar, www.ceza-bb.adalet.gov.tr/makale/101.
- ÜNVER, Yener; TCK'nda Kamu İdaresi Aleyhine İşlenen Suçlar, Alman – Türk Karşılaştırmalı Ceza Hukuku, Cilt III, Ankara, 2010.
- YARSUVAT Duygun/BAYRAKTAR Köksal; Yeni Türk Ceza Kanununda Bazı Suçlar Bakımından Tıbbi Uygulamaların Durumu, Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Prof. Dr. Erden KUNTALP'e Armağan, C. II, Kamu Hukuku, Yıl 32, 2004/2.
- YAŞAR, Osman/GÖKCAN, Hasan Tahsin/ARTUÇ, Mustafa; Yorumlu – Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, Ankara, 2010.

- YAŞAR, Osman/GÖKCAN, Hasan Tahsin/ARTUÇ, Mustafa; Yorumlu-Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, Cilt 3 (m. 86-140), Ankara, 2014.
- YAŞAR, Osman/GÖKCAN, Hasan Tahsin/ARTUÇ, Mustafa; Yorumlu-Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, Cilt 5 (m. 197-251), Ankara, 2014.
- YAŞAR, Osman/GÖKCAN, Hasan Tahsin/ARTUÇ, Mustafa; Yorumlu-Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, Cilt 6 (m. 252-345), Ankara, 2014.

Çetin AKKAYA

Yargıtay Üyesi

F U H U Ş SUÇU

ADALET YAYINEVİ

Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Fuhuş Suçu
Çetin Akkaya

Hukuk Yayınları Dizisi – 3143

Baskı : Haziran, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8153 – 26 – 2

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Meteksan Matbaacılık ve Teknik Sanayi Ticaret A.Ş
Beytepe Köyü Yolu No:3
06800 Çankaya/Ankara
Sertifika No: 46519

KAYNAKÇA

- Artuk, Mehmet Emin/ Gökçen, Ahmet/Alşahin, M. Emin/Çakır, Kerim.** Ceza Hukuku Özel Hükümler, 18. Bası, Adalet, 2019
- Aydın, Devrim,** Türk Ceza Hukukunda Suça İştirak, Yetkin Yayınları, Ankara 2009
- Akbulut, Berrin.** Ceza Hukuku Genel Hükümler, 6. Bası, Adalet Yayınevi, Ankara 2019
- Aktaş, Batuhan.** Özel Hayatın Gizliliğini İhlal Suçu, Der Yayınları, İstanbul 2017
- Akkaya, Çetin.** Cinsel Dokunulmazlığa Karşı Suçlar, 2.Baskı, Adalet Yayınevi, 2020
- Akkaya, Çetin.** Cezaların İnfazı ve İnfaz Hukuku, 6. Baskı, Adalet Yayınevi Ankara 2018
- Akkaya, Çetin.** Uyuşturucu ve Uyarıcı Madde Suçları, Adalet Yayınevi, Ankara 2013
- Akıntürk, Turgut,** Türk Medeni Hukuku Yeni Medeni Kanuna Uyarlanmış Aile Hukuku, İkinci Cilt, Yenilenmiş 9. Bası, Beta Basım Yayım Dağıtım AŞ, İstanbul, Mayıs, 2004
- Artuç, Mustafa.** Malvarlığına Karşı Suçlar, 3. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2018
- Baytemir, Erdal.** Cinsel Dokunulmazlığa, Kişi Hürriyetine ve Genel Ahlak Karşı Suçlar, 2. Baskı, 2009
- Bostancı Bozbayındır, Gülşah.** Fuhuş, Özel Ceza Hukuku, c. VII, Genel Ahlak Karşı Suçlar ve Aile Düzenine Karşı Suçlar, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2020
- Birtek, Fatih.** Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nun 22.05.2012 tarihli (E.2011/6-340, K.2012/209) Kararı Bağlamında Suça Teşebbüsün Objektif Unsuru Olarak "İcra Hareketlerinin Başlaması", Ceza Hukuku Dergisi, Yıl: 8, Sayı: 21, Nisan-2013

- Centel, Nur/Zafer, Hamide/Çakmut, Özlem.** Türk Ceza Hukukuna Giriş, Beta 10. Baskı, 2017
- Çakın, Özgür.** Suç İşlemek Amacıyla Örgüt Kurma Suçu(m.220), Ankara Üniversitesi 2015, Yüksek Lisans Tezi
- Çetin Arslan, İlker Temel, Yusuf Aydın, Y.Faruk Şen, Doğan Koray, Pınar Bacaksız,** Türkiye’de İnsan Ticareti ile Mücadelede Yasa Uygulama İle İlgili Stratejik Bir Yaklaşım Rapor, Ankara, 2006
- Çoksezen, Duygu Merki.** Fuhuş Suçu, Seçkin Yayınevi, Ankara 2021
- Demirbaş, Timur.** Ceza Hukuku Genel Hükümler, Seçkin Yayıncılık, 12. Baskı, Ankara 2017
- Dursun, Hasan.** Fuhşa ve Fuhuş Hakkındaki Temel Türk Hukuk Normlarına Genel Bir Bakış, TBB 2011(93)
- Evik, Vesile Sonay,** Suça İştirakte Yardım Edenin Ceza Sorumluluğu, Oniki Levha Yayıncılık 2. Baskı İstanbul 2011
- Evik, Vesile Sonay.** Suç İşlemek Amacıyla Örgütlenme Suçu, Prof. Dr. Nur Centel’e Armağan, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, C:19, S:2, İstanbul, 2013
- Gençcan, Ömer Uğur,** Hısımlık Hukuku, Yetkin yayınları, Ankara 2018
- Gökcan, Hasan Tahsin/ Artuç, Mustafa.** Yorumlu Uygulamalı Türk Ceza Kanunu Şerhi, Adalet Yayınevi, Ankara, 2021
- Göktürk, Neslihan.** Suçun Yasal Tanımında Yer Alan “Hukuka Aykırılık” İfadesinin İcra Ettiği Fonksiyon, İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi Cilt: 7, Sayı: 1, Yıl 2016
- Göktürk, Neslihan,** Fikri İçtima(Suçların İçtima), Adalet 2013
- Gündel, Ahmet.** Türk Ceza Kanunu Açıklaması, Seçkin Yayınevi, 2009
- Hafizoğulları, Zeki/ Özen, Muharrem.** Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler Topluma Karşı Suçlar, 3. Baskı, Ankara, Us-a Yayıncılık 2017
- Hakeri, Hakan.** Ceza Hukuku Genel Hükümler, 22. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2019
- İnsan Ticareti ve Mülteci Hukuku Çevrimiçi Kolokyum Bildiriler Kitabı 23-25 Şubat 2021
- İçel, Kayıhan.** Ceza Hukuku Genel Hükümler, Beta 2017

- İpekçioğlu, Pervin Aksoy;** Türk Ceza Hukukunda Suça Teşebbüs, Seçkin Ankara 2009
- Koca, Mahmut/ Üzülmez, İlhan.** Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 6.Baskı Adalet 2019
- Kurt, Bülent.** Çocukların Cinsel İstismarı Suçu, Adalet Yayınevi, Ankara 2020
- Küçüktaşdemir, Özgür.** Türk Ceza Hukukunda Maddi ve Manevi Cebir, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2012
- Özen, Gizem Kübra.** Çocuk İstismarı Bağlamında Fuhuş ve Müstehcenlik Suçlarının Değerlendirilmesi, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi 2015
- Özen, Mustafa.** Öğreti ve Uygulama Işığında Ceza Hukuku Genel Hükümler, 3. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2019, s.104
- Özbek, Veli Özer / Kanbur, Nihat / Bacaksız, Pınar.**Türk Ceza Kanunu Özel Hükümler, 16. Bası, Seçkin 2021
- Özgenç, İzzet.** Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, Seçkin Yayınevi, 14. Bası, Ankara 2018
- Özgenç,İzzet.** Suç Örgütleri, 12. Bası, Seçkin Yayınevi 2019
- Pakır, Yusuf.** Cinsel Saldırı Suçu, Adalet 2018
- Parlar, Ali/ Hatipoğlu, Muzaffer,** Teşebbüs, iştirak, İçtima ve Diğer Yaptırımlar, Kazancı 2005
- Sarıtaş, Erkan.** Suç İşlemek Amacıyla Örgütlenme Suçları, İstanbul Ceza Hukuku ve Kriminoloji Arşivi, İstanbul 2018, s.203
- Şen, Ersan/Eryıldız, H.Sefa.** Suç Örgütü, 4. Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara 2021
- Tan, Mehmet;** TCK. Genel Hükümler Kırmızı Kitap, Seçkin 2011
- Ünver, Yener.** Ceza Hukukuyla Korunması Amaçlanan Hukuksal Değer, Ankara, 2003
- Yılmaz, Ömrü/Öncel, Hakan/Şahin, Ümit.** Banka Zimmeti, Adalet 2018
- Yılmaz, Yeşim.** İnsan Ticareti Suçu ve İçtima Sorunu, MÜHF-HAD, Prof. Dr. Bülent TAHİROĞLU'na Armağan
- Yenidünya, A.Caner/ İçer, Zafer.** Suç İşlemek Amacıyla Örgüt Kurma Suçu, Prof. Dr. Nur Centel'e Armağan, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, C:19, S:2, İstanbul, 2013

Yurtlu, Fatih. Suç İşlemek Amacıyla Örgüt Kurma, Kurulmuş Örgüte Üye Olma veya Bu Örgüte Üye Olma, Gazi Üniversitesi Ankara 2013 Yüksek Lisans Tezi

Yüksektepe, Mert Asker. Örgüt Suçları, Aristo 2018

Zafer, Hamide. Fuhuş Suçu, D.E.Ü. Hukuk Fakültesi Dergisi, Prof. Dr. Durmuş Tezcan'a Armağan, C.21, Özel S., 2019

Av. Meltem VURAL

İHBAR TAZMİNATI

**ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022**

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

İhbar Tazminatı

Meltem Vural

Hukuk Yayınları Dizisi – 3142

Birinci Baskı : Haziran, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8153 – 27 – 9

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com
 : adalety@adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi
 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Meteksan Matbaacılık ve Teknik Sanayi Ticaret A.Ş
Beytepe Köyü Yolu No:3
06800 Çankaya/Ankara
Sertifika No: 46519

KAYNAKÇA

- Abbasgil, Cengiz, İş Hukukunda Bütün Yönleriyle Kıdem Tazminatı ve Uygulaması, Hesaplama Yöntemi, Örnek Yargıtay İçtihatları, 1. Baskı, Yasa Yayınları, 1994
- Aktay, Nizamettin, Toplu İş Hukuku, 2. Baskı, Lykeion, 2019
- Aktay, Nizamettin/Arıcı, Kadir/Senyen-Kaplan, E.Tuncay, 6. Baskı, Gazi Kitabevi, 2013 Akyiğit, Ercan, Bireysel İş Hukuku Ders Kitabı, 1. Baskı, Seçkin, 2020
- Akyiğit, Ercan, Teori ve Uygulama Bakımından Hizmet Akdinin Kesin Hükümsüzlüğü ve İptal Edilebilirliği, 1.Baskı, Kazancı Yayınları, 1990 (*Teori*)
- Akyiğit, Ercan, Türk İş Hukuku'nda İş Güvencesi (İşe İade), 1. Baskı, Seçkin, 2007, (*İş Güvencesi*)
- Akyiğit, Ercan, 4857 sayılı İş Kanunu Şerhi, C. 1, 2. Baskı, Seçkin, 2006, (*Şerh*),
- Alp Mustafa, İş Sözleşmesinin Devrinde Bazı Sorunlar, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi C. 9, Özel Sayı, 2007
- Alpagut, Gülsevil, Belirli Süreli Hizmet Sözleşmesi, TÜHİS, 1998
- Alpagut, Gülsevil, Türk Borçlar Kanununun Hizmet Sözleşmesinin Devri, Sona Ermesi, Rekabet Yasağı, Cezai Şart Ve İbranameye İlişkin Hükümleri, Legal İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukuku Dergisi, C. 8, S. 31, ss. 913-959 (*Cezai Şart*)
- Alpagut, Gülsevil, Yargıtay Kararları Işığında İş Güvencesi ve Çalışma Koşullarında Esaslı Değişiklik, Bankacılar Dergisi, 2003, S.65, ss. 89-110 (*İş Güvencesi*)
- Alpagut, Gülsevil, İş İlişkinin Sona Ermesi ve Kıdem Tazminatı, Yargıtay'ın İş Hukukuna İlişkin Kararlarının Değerlendirilmesi, 2005 (*Değerlendirme*)

- Alper Yusuf/Kılış, İlknur, İş ve Sosyal Güvenlik Hukuku, 3. Baskı, Dora Yayınevi, 2017 Aral, Fahrettin, Borçlar Hukuku Özel Borç İlişkileri, 7. Baskı, Yetkin, 2007
- Astarlı, Muhittin, İş Hukukunda İkale (Bozma Sözleşmesi), 1. Baskı, Turhan, 2013
- Aydın, Ufuk, "İş Sözleşmesinin Anlaşma ile Sona Erdirilmesi", Çimento İşveren Dergisi, S.3, C.18, 2004, ss. 4-9
- Aydınlı, İbrahim, Türk İş Hukukunda Alt İşveren İlişkisi ve Muvazaa Sorunu, 5. Baskı, Seçkin, 2021
- Aykaç, H. Bahar, İş Hukukunda Alt İşveren, 1. Baskı, Beta, 2011
- Bakırcı, Kadriye, Çocuk ve Genç İşçilerin Haklarının Korunması, 1. Baskı, Beta, 2004 Bakırcı, Kadriye, Yargıcın Toplu İş Sözleşmesine Müdahalesi, Sicil, S. 5, 2007, ss.106-113 (*Toplu İş Sözleşmesi*)
- Bedük, M. Nusret: İş Sözleşmesinin İşçi Tarafından Feshi ve Feshin Hukuki Sonuçları, Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 27, S. 2, 2019, ss.679-726
- Birinci Uzun, Tuba, Götürü Tazminat, 1. Baskı, Yetkin, 2015
- Bozkurt Gümrükçüoğlu, Yeliz, Türk İş Hukuku'nda Belirli Süreli İş Sözleşmesi, 1. Baskı, Vedat Kitapçılık, 2012
- Canıklıoğlu, Nurşen, Türk Borçlar Kanununun Hizmet Sözleşmesinin Kurulmasına, Tarafların Hak ve Borçlarına İlişkin Hükümlerinin Genel Bir Değerlendirilmesi, Çalışma Hayatı Açısından Yeni Borçlar Kanunu ve Ticaret Kanunu Semineri, 2011, Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu, ss. 78-109
- Çankaya, Osman/Çil, Şahin, İş Hukukunda Üçlü İlişkiler, 1. Baskı, Yetkin Yayınları, 2006 Çelik, Nuri/Canikoğlu, Nurşen/Canbolat, Talat, İş Hukuku Dersleri, 31. Baskı, Beta, 2018 Çelik Nuri, Toplu İş Sözleşmeleri ile Çalışma Koşullarının Düzenlenmesinde ve Fesih Bildirim Sürelerinin Artırılmasında Karşılaşılan Sorunlar, Çalışma ve Toplum Dergisi, 4. Sayı , 2011
- Çenberci, Mustafa, İş Kanunu Şerhi, 6. Baskı, Olgaç Matbaası, 1986
- Çil, Şahin, İş Hukukunda Üçlü İlişkiler, Kadir Has Üniversitesi Hukuk Fakültesi Sempozyum, 2009, ss.4-60

- Çil, Şahin, Yargıtay İlke Kararları 2013-2014 Yılları, 6. Baskı, Yetkin, 2014
(*İlke Kararları*)
- Demir, Fevzi, En Son Yargıtay Kararları Işığında İş Hukuku ve Uygulaması, 11. Baskı, Albi, 2018
- Demir, Fevzi, Yasa ve Yargıtay Kararlarında İhbar Öneli Fesih Bildiriminin Hüküm ve Sonuçları, Legal İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukuku Dergisi, 2015, C. 12, S. 46, ss.129-148 (*İhbar Öneli*)
- Doğan, Sevil, İş Sözleşmesinde Bağımlılık Unsuru Atipik İş İlişkileri Açısından Değerlendirilmesi, 1. Baskı, Seçkin, 2016
- Dönmez, K. Yücel, İş Hukukunda Tazminatlar, 2. Baskı, Yetkin, 2008
- Ekin, Ayşegül, İş ve Sosyal Güvenlik Hukukunda Mesleki Anlamda Geçici İş İlişkisi, 1. Baskı, Seçkin, 2020
- Ekmekçi, Ömer/Yiğit, Esra, Bireysel İş Hukuku Dersleri, 2. Baskı, Oniki Levha, 2020 Ekmekçi, Ömer/Özekes, Muhammet/Atalı, Murat, Hukuk Uyuşmazlıklarında İhtiyari ve Zorunlu Arabuluculuk, 1. Baskı, On İki Levha, 2018
- Ekonomi, Münir, Ferdi İş Hukuku, C.I, 3. Baskı, İstanbul Teknik Üniversitesi, 1984
- Ekonomi, Münir, 4857 Sayılı Kanun Hükümlerine Göre Belirli Süreli İş Sözleşmelerinin Hukuka Uygunluğu -Kavram, Süre ve Yenileme-(I/1), (*Kavram*) Legal İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukuku Dergisi, 2006, S. 9, ss. 15-32,
- Ekonomi, Münir, 4857 Sayılı Kanun Hükümlerine Göre Belirli Süreli İş Sözleşmelerinin Şekil Yönünden Hukuka Uygunluğu (II/1), Legal İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukuku Dergisi, 2007, S.15.(*Şekil*)
- Eren, Fikret, Borçlar Hukuku Genel Hükümler, 14. Baskı, Yetkin, 2012 (*Borçlar Genel*) Eren, Fikret, Borçlar Hukuku Özel Hükümler, 7. Baskı, Yetkin, 2019 (*Borçlar Özel*) Eren, Fikret/Aktürk Yücer, İpek, Türk Miras Hukuku, Yetkin, 2019
- Erol, Abdullah, Mukayeseli Hukukta ve Türk Hukuku'nda İş Sözleşmesinin Bağımlılık Unsuru, 1. Baskı, Seçkin, 2020
- Ertürk Arslan, Arzu, Yeni Türk Borçlar Kanunu'nun Genel Hizmet Sözleşmesinin Kurulmasına ve Tarafların Borçlarına İlişkin Esasları, 6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu Hükümlerinin Değerlendirilmesi Sem-

- pozyumu (3-4 Haziran 2011), Sempozyum No:3, Prof. Dr. Cevdet Yavuz'a Armağan, İstanbul 2011
- Esener, Turhan, İş Hukuku, 2. Baskı, Sevinç Matbaası, 1975
- Esener, Turhan/Gümrükçüoğlu Bozkurt, Yeliz, Sendika Hukuku, 2. Baskı, Vedat Kitapçılık, 2017
- Eyrenci, Öner/Taşkent, Savaş/Ulucan, Devrim, Bireysel İş Hukuku, 9. Baskı, Beta, 2019 Geniş, Hasan, Belirli Süreli İş Sözleşmesi Yapma Serbestisi ve Sınırları, 1. Baskı, Adalet, 2013
- Gevrek, Nüvit, İşveren Tarafından Gerçekleştirilen Haksız Fesih-Usulsüz Fesih-Kötü Niyetli Fesih, Karatahta İş Yazıları Dergisi S. 2, 2015, ss.1-17
- Göktaş, Seracettin, Türk İş Hukukunda Haksız Fesih, 1. Baskı, Seçkin, 2020
- Güler, Mikdat, Belirli Süreli İş Sözleşmesi, Legal İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukuku Dergisi, C. 5, S. 2, 2005, ss.27-82
- Güneş, Başak/Mutlay, F. Barış, Yeni Borçlar Kanununun "Genel Hizmet Sözleşmesi"ne İlişkin Hükümlerinin İş Kanunu ve 818 Sayılı Kanunla Karşılaştırılarak Değerlendirilmesi, Çalışma ve Toplum Dergisi, S. 30, 2011, ss. 231-288
- Güzel, Ali. Fabrikadan İnternet'e İşçi Kavramı ve Özellikle Hizmet Sözleşmesinin Bağlılık unsuru Üzerine Bir Deneme, İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukuku Türk Milli Komitesi Prof. Dr. Kemal Oğuzman' a Armağan, Ankara 1997, ss.15-46. (*İşçi Kavramı*)
- Güzel Ali, İşverenin Değişmesi – İşyeri Devri ve Hizmet Akitlerine Etkisi, Kazancı,1987
- Güzel, Ali, Yargıtay'ın Bireysel İş İlişkisinin Kurulmasına Dair 2005 Yılı Kararlarının Değerlendirilmesi, ss.11-75 (*Değerlendirme*)
- Güzel, Ali/Özkaraca, Ercüment/Ugan, Deniz, Karşılaştırmalı Hukukta ve Türk Hukukunda Belirli Süreli İş Sözleşmesi Yapılma ve Yenileme Koşulları, Prof. Dr. Sarper Süzek'e Armağan, C.1, 2011
- Hatemi, Hüseyin, Miras Hukuku, 5. Baskı, Vedat Kitapçılık, 2014
- Hatemi, Hüseyin/Kalkan Oğuztürk, Burcu, Kişiler Hukuku (Gerçek Kişiler – Tüzel Kişiler), Baskı, Vedat Kitapçılık, 2014
- İlhan Emre, Neslihan, Kısmi Süreli İş Sözleşmelerinde Ücret, Kıdem Tazminatı, İhbar Tazminatı, Yıllık İzin Ücreti ve Sair Menfaatlerin He-

- saplanması, Legal İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukuku Dergisi, , C. 11, S. 43, 2014, ss. 99-106
- İmre, Zahit/Erman, Hasan, Miras Hukuku, 10. Baskı, DR Yayınları, 2014
- İstanbuluoğlu, Selin, İş Akdinin Askıda Kalma Halleri, Legal İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukuku Dergisi, S. 15, 2007, ss. 943-972,
- İştar, Cengiz, Yeni İşverenin Sorumluluğunun Kapsamı, Çankaya Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.4, S1, 2019, ss.77-92
- Kar, Bektaş, İş Güvencesi Kavramı, Legal İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukuku Dergisi, S. 6, 2005, ss.559-567
- Karakaş, İsa, İş Hukukunda Kıdem&İhbar ve Kötüniyet Tazminatından Kaynaklanan Uyuşmazlıklar ile Çözüm Yolları ve İbraname, Bilge, 2012
- Kaya, Pir Ali, İş Hukuku Temel Yasalar, 4. Baskı, Siyasal, 2013
- Kılıçoğlu, Ahmet Mithat, Borçlar Hukuku Genel Hükümler, 19. Baskı, Turhan, 2015 Kızıloğlu, Hakkı, Toplu İş Sözleşmesinde Fahiş Şekilde Belirlenen İhbar Önellere Hakimin
- Müdahalesinin Gerekliliği, Sicil İşveren Dergisi, S. 2, 2007, ss. 77-81 Kocayusufoğlu, Necip/Hatemi, Hüseyin/Serozan, Rona/Arpacı, Abdülkadir, Borçlar Hukuku Genel Bölüm, Borçlar Hukukuna Giriş, Hukuki İşlem, Sözleşme, 7. Baskı, Filiz Kitabevi, 2017
- Kurt, Dilek/Taşkent, Savaş, Uluslararası Düzenlemeler Çerçevesinde Türk İş Mevzuatında Kadın İşçinin Korunması, Çalışma ve Toplum, C. 1 S. 40, 2014, ss. 29-50
- Kurt, Resul, Vergi Hukuku Bakımından Hizmet Akdi, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi SBE, 2010
- Kuru, Baki/Arslan, Ramazan/Yılmaz, Ejder, Medeni Usul Hukuku, 24. Baskı, Yetkin, 2013 Kutbay, Nurgül, İş Sözleşmesinin Devri, 1. Baskı, Oniki Levha, 2019
- Küçük, Doğukan, Sendika Özgürlüğünün Güvencesi Bağlamında, Sendikal Tazminat, 1. Baskı, Adalet, 2019
- Laçiner, Vedat, Yeni İş Arama İzni Hakkı, Yönetim Bilimleri Dergisi, C 10, S 19, 2012, ss. 135-175

- Manav, Eda, İş Kanunu 23. Madde Anlamında Yeni İşverenin Sorumluluğu, Turgut Akıntürk'e Armağan, Beta, 2007, ss.717-734
- Mollamahmutoğlu, Hamdi, İş Hukuku, 3.baskı, Turhan, 2008
- Mollamahmutoğlu Hamdi/Astarlı Muhittin/Baysal Ulaş, İş Hukuku, 6. Baskı, Turhan, 2014 (2014)
- Mollamahmutoğlu Hamdi/Astarlı Muhittin/Baysal Ulaş, İş Hukuku Ders Kitabı, C. 1, 2. Baskı, Lykeion, 2018
- Mortaş, Adem/Koç, Muzaffer, İhbar Süresi ve Tazminatı, Mali Çözüm Dergisi, S. 99, 2010, ss. 119-154
- Mutlay, F. Barış, İş Hukukunda Zorunlu Arabuluculuk, İş Hukukunda Genç Yaklaşımlar III, 2018, ss. 23-173
- Mutlay, F. Barış/Işık, Melih, 7036 Sayılı İş Mahkemeleri Kanunu Uyarınca Görev, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 68, S.3, 2019, ss.565-634,
- Narmanlıoğlu, Ünal, Ferdi İş İlişkileri I, 5. Baskı, Beta, 2014
- Narmanlıoğlu, Ünal, İşe Başlatmama Tazminatı, Yaşar Üniversitesi Dergisi, 2013, S. 8, ss.1957-2052 (*İşe Başlatmama*)
- Narter, Sami, Çalışanları İçin Tazminatlar, 1. Baskı, Adalet, 2015
- Nazlı, Seçkin, İş Sözleşmesinin İşverence Feshinde Fesih Sebebinin Terditli Olarak İleri Sürülmesi, İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 5, S. 2, 2018, ss. 269-311
- Ocak, Uğur, 4857 Sayılı İş Kanununa Göre 9. Hukuk Dairesinin Emsal İçtihatlarıyla İşçilik Alacakları, C. 1, 1. Baskı, Yarım Elma, 2015
- Oğuz, Özgür, Türk İş Hukukunda Dava Şartı Olarak Arabuluculuk, 1. Baskı, Legal, 2019 Oğuzman, Kemal/Öz ,Turgut, Borçlar Hukuku Genel Hükümler ,C. 1, 13.Baskı, Vedat Kitapçılık, 2015
- Oğuzman, Kemal, Türk Borçlar Kanunu ve Mevzuatına Göre Hizmet İş Akdinin Feshi, 1955 Özcan, Durmuş, İş Sözleşmesinin Feshi, 1. Baskı, Adalet, 2011
- Özcan, Durmuş, Türk İş Hukukunda İşçilik Alacakları, 2. Baskı, Adalet, 2013 (*İşçilik Alacakları*)
- Özcan, Durmuş/Özcan, Gamze, İş Davaları, 5. Baskı, Adalet, 2020

- Özdemir, Erdem, 6098 Sayılı Borçlar Kanunu'nun İş Sözleşmesinin Sona Ermesine İlişkin Hükümlerine Eleştirel Bir Bakış, *Sicil İşveren Dergisi*, 2011, S. 24, ss. 107-119
- Özkaraca, Ercüment, İşyeri Devrinin İş Sözleşmelerine Etkisi ve İşverenlerin Hukuki Sorumluluğu, 1. Baskı, Beta, 2008
- Özkaraca, Ercüment/Ünal, Canan, Küçüklerin Çalışmasına İlişkin Yasak ve Sınırlamalar ile Bunlara Aykırılık Halinde İş Sözleşmesinin Geçersizliği Sorunu, Prof. Dr. Ali Rıza Okur'a Armağan, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, C. 20, ss.355-410
- Öztan, Bilge, Medeni Hukuk'un Temel Kavramları, 22. Baskı, Turhan, 2006 (*Medeni Hukuk*)
- Öztan, Bilge, Miras Hukuku, 10. Baskı, Yetkin, 2019
- Öztürk, Muammer/ Gözütok, Zeki, Usul ve Esaslarıyla Eser Sözleşmesi ve Uygulaması, 2. Baskı, Yetkin, 2019
- Özyörük, H.Ali, İ kale Sözleşmesi, 1. Baskı, Seçkin, 2017
- Saraçel, Nüket, İhbar Tazminatı ve Diğer Tazminatlarla İlişkisi, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 1998, ss.51-61
- Senyen-Kaplan, E.Tuncay, Bireysel İş Hukuku, 11. Baskı, Gazi Kitabevi, 2020
- Senyen-Kaplan, E.Tuncay; Bildirim Sürelerinin Sözleşmelerle Artırılmasının Üst Sınırı Sorunu, *Sicil*, S. 9., 2008, SS.10-13(*Üst Sınır*)
- Soyer, M. Polat, İş Sözleşmesinin Feshinde İhbar Önelllerinin Eşitliği İlkesi, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Prof. Dr. Fevzi Şahlanan'a Armağan, S. 74, 2016, ss. 667-674
- Sümer, H. Haluk, İşçinin Sendikal Nedenlerle Feshe Karşı Korunması, *Mimmoza*, 1997
- Sümer, H. Haluk, Özel Öğretim Kurumu Öğretmenlerinin İş Sözleşmelerinin Hukuki Niteliği, Prof. Dr. Turhan Esener'e Armağan, C. 1, İstanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi Özel Sayısı, C.15, S. 1, 2016 (Özel Öğretim)
- Süzek, Sarper, İş Akdinin Kurulmasında Hukuka Aykırılık, İş Hukukunda Güncel Sorunlar, 1, Kadir Has Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 2012, ss.57-98 (*Akdin Kurulması*)

- Süzek, Sarper, Yeni Türk Borçlar Kanunu Çerçevesinde İş Akdinin Geçersizliği, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, Prof. Dr. Ali Rıza Okur'a Armağan, 2014, C. 20, S. 1, ss.123-141 (*Akdin Geçersizliği*)
- Süzek, Sarper, İş Hukuku, 19. Baskı, Beta, 2020
- Şahlanan, Fevzi, Toplu İş Sözleşmesinde Yer Alan Fahiş İhbar Önellere ve Yargının Müdahalesi, Tekstil İşveren Dergisi, 2010, ss.2-4
- Şakar, Müjdat, İş Hukuku Uygulaması, 10. Baskı, Beta, 2014
- Şakar, Müjdat, Şakar Yiğit Ayşe, İş Hukuku, Sosyal Güvenlik Hukuku ve Vergi Hukuku Açısından İşçiye Ödenecek Tazminatlar, Yaklaşım Yayıncılık, 2. Baskı, 2011
- Şen, Murat, Yargıtay Kararları Işığında Süreli Fesihle Yeni İş Arama İzni, TÜHİS, 2006, ss. 30-63.
- Taşkent, Savaş, Belirli Süreli İş Sözleşmelerinin Yapılabilmesi, Legal İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukuku Dergisi, S. 9, 2006, ss. 33-39
- Taşkent, Savaş, Mevsimlik Bir İşte Yapılan Belirli Süreli İş Sözleşmesi, Çalışma ve Toplum Dergisi, 2010, C3, ss. 223-253, (*Mevsimlik İş*)
- Taşkent, Savaş, İş Sözleşmesinin Askıya Alınması ve Ücretsiz İzin Uygulaması, Sicil İş Hukuku Dergisi, S. 3, 2006 ss.20-28 (*Ücretsiz İzin*)
- Tolu, Hazal, İş Sözleşmesinin Haksız Feshi, 1. Baskı, Beta, 2017
- Topçu, Umut, Yargıtay Kararları ve Bilirkişi Raporları Işığında İşçi Alacak Davaları ve Belirsiz Alacak Davaları, Adalet, 2013
- Tuncay, C.Aziz/ Savaş Kutsal, Burcu, Toplu İş Hukuku, 7. Baskı, Beta, 2019
- Tunçomağ, Kenan/Centel, Tankut, İş Hukukunun Esasları, 9. Baskı, Beta, 2018
- Tutar Elce, Hizmet (İş) Sözleşmesinin Geçersizliğinin Türk Borçlar Kanunu ile Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu Çerçevesinde Değerlendirilmesi, Terazi, C.13, S.147, 2018, ss.102-114
- Tüysüzöğlü, İlkey, Yeni İşverenin Sorumluluğu (4857 Sayılı İş Kanunu Madde 23 Bağlamında), Yayınlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi SBE, 2015
- Uçarol, F.Burcu, İşyeri Devrinin İş Sözleşmesine Etkisi, 1. Baskı, Seçkin, 2017

- Ulucan, Devrim: 4857 Sayılı Kanuna Göre İş Sözleşmesi Türleri, Toprak, Seramik, Çimento ve Cam Sanayi İşyerleri Sendikası Yayını, 2003, ss. 35-66
- Uşan M. Fatih, Çıraklık Sözleşmesi, Mimoza, 1994
- Uşan, M. Fatih, Kamu İşverenleri Açısından Toplu İş Sözleşmesi Özerkliği! Ne Kadar? (Toplu İş Sözleşmesi Özerkliği- Toplu İş Sözleşmesine Yargısal Müdahale), Legal İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukuku Dergisi, 2007, S 15, ss.973-979 (Özerklik)
- Uşan, M. Fatih/Erdoğan, Canan, İş ve Sosyal Güvenlik Hukuku, 1. Baskı, Seçkin, 2020 Yardımcıoğlu, Didem, Türk İş ve Sosyal Güvenlik Hukukunda Mevsimlik İş Sözleşmesi, 1. Baskı, Oniki Levha, 2020
- Yavuz, Cevdet, Türk Borçlar Hukuku Özel Hükümler, 1. Baskı, Beta, 1993
- Yavuz, Arif, Esnek Çalışma ve Endüstri İlişkilerine Etkisi, Filiz Kitabevi,1995
- Yılmaz, Ejder, "Genel Kanun- Özel Kanun İlişkisi" (Türk Borçlar Kanunu ve İş Kanunu Bağlamında), Sicil İşveren Dergisi, 2011, S. 22, ss. 22-31
- Yiğit, Yusuf, İş Sözleşmesinin Devri, 1. Baskı, Ekin Yayıncılık, 2014 Yorulmaz, Çiğdem, Kısmi Süreli İş Sözleşmesi, 1. Baskı, Yetkin, 2008
- Yürekli, Sabahattin, Türk Borçlar Kanunu'na Göre Hizmet Sözleşmesinin Sona Ermesi, 3. Baskı, Seçkin, 2016
- Zevkliler, Aydın/Gökayla, Emre K., Borçlar Hukuku Özel Borç İlişkileri, 18. Baskı, Turhan, 2018

Alper AYDIN

Hakim

**İdari Yargı Kararları Çerçevesinde
ÇEVRENİN KORUNMASI VE
GELİŞTİRİLMESİNDE
HUKUKSAL ARAÇLAR**

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

İdari Yargı Kararları Çerçevesinde
Çevrenin Korunması ve Geliştirilmesinde Hukuksal Araçlar
Alper Aydın

Hukuk Yayınları Dizisi – 3146

Birinci Baskı : Haziran, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8153 – 28 – 6

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Meteksan Matbaacılık ve Teknik Sanayi Ticaret A.Ş
Beytepe Köyü Yolu No:3
06800 Çankaya/Ankara
Sertifika No: 46519

KAYNAKÇA

- Acuner, S., "Katı Atık ve Atık Su Bedelinin Hukuki Niteliği ve Anayasa Mahkemesi Kararları Işığında Değerlendirilmesi", *Türk İdare Dergisi*, 2014 (478).
- Akgündüz, A., (2009), İslam ve Osmanlı Çevre Hukuku, OSAV Yayınları, İstanbul.
- Akıncı, N., "Konaklama Vergisi: Ölçülülük Meselesi", *TBB Dergisi*, 2020 (148).
- Akkaya, A., "Derneklerin Kuruluşu ve Tüzel Kişilik Kazanması", *Dicle Üniversitesi Adalet Meslek Yüksekokulu Dicle Adalet Dergisi*, 2019 (3).
- Alıca Gökalp, S., "Çevrenin Korunmasına İlişkin İptal Davalarında Kişisel Menfaat Kavramı", *TBB Dergisi*, 2018 (139), ss.165–220; Alıca Gökalp, S., "Çevresel Etki Değerlendirmesinin Yargı Kararları Çerçevesinde İrdelenmesi", *Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 2011 (3).
- Arslan, M., M., Biniş, "Tahsil Zamanaşımı Süresini Kesmeye Yönelik Bir Uygulama: Vergi İdaresince Yapılan Ödemeler", *Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi*, 2015 (24).
- Avşarbay, A., T., Dilekci, "Türkiye'de Kamu Kurumu Niteliğindeki Meslek Kuruluşları ile İlgili Temel Tartışmalar ve İngiltere'deki Tıp Mesleği İle İlgili Uygulama", *Türk İdare Dergisi*, 2014 (478), ss.323–358.
- Aydın, M., K., Deniz, "Atık Yönetiminde Vergi Politikasının Rolü: Türkiye Değerlendirmesi", *Yönetim Bilimleri Dergisi*, 2017 (30).
- Aycul, Ö., (2010), Ekolojik Hukuk, Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- Baykal, H., T., Baykal, "Küreselleşen Dünya'da Çevre Sorunları", *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2008 (5/9).
- Bilgili, M., "Ekonomik, Ekolojik Ve Sosyal Boyutlarıyla Sürdürülebilir Kalkınma", *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 2017 (49), ss.559-569.

- Bozdoğanoglu, B., "Konaklama Vergisi Uygulaması ve Türkiye'de Uygulanabilirliği", *Maliye Dergisi*, 2013 (164).
- Bozkurt, E., "Çevre Hakkı Kapsamında İstanbul Berlin Karşılaştırması", *Yüksek Lisans Tezi*, İstanbul, 2019,
- Bozkurt, Y., (2016), Çevre Sorunları ve Politikaları, Ekin Basım Yayın Dağıtım, Bursa; Bozkurt, Y., (2010), Avrupa Birliği'ne Uyum Sürecinde Türkiye'de Çevre Politikalarının Dönüşümü, Ekin Basım Yayın Dağıtım, Bursa.
- Budak, S., (2000), Avrupa Birliği ve Türk Çevre Politikası, Büke Yayınları, İstanbul.
- Bulut, A., "Türk Çevre Hukukunda İdari Yaptırımlar", *Yüksek Lisans Tezi*, Kocaeli, 2019,
- Canpolat, S., "Çevre Vergileri ve Türkiye Uygulaması", *Yüksek Lisans Tezi*, Ankara, 2009.
- Çevik, O., G., Kazak, "Sürdürülebilir Çevre Muhasebesi Aracı Olarak Ücretli Plastik Poşet Uygulaması Üzerine Bir Araştırma", *Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 2020 (2), ss.323-351.
- Çiçek, E., "İnsan Hakkı Olarak Çevre ve Çevre Hukukuna Hakim Olan Bazı İlkeler", *TBB Dergisi*, 2012 (103), ss.351-378.
- Dadak, K., "Yeni Kuşak Hak Olarak Çevre Hakkı", *Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi*, 2015 (5), ss.309-326.
- Demiral B., H., Evin, "Türkiye'de Çevre Politikalarının Gelişiminin Çevresel Etki Değerlemesi Yönetmeliği Üzerinden Değerlendirilmesi", *II. Uluslararası Çevre Ve Ahlak Sempozyumu*, Adıyaman, 2014, ss.37-48.
- Dervişoğlu, S., "AB Müktesabatına Uyum Sürecinde Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED)", *Türk İdare Dergisi*, 2010 (467).
- Des Jardins, J. R., (2006), Çevre Etiği, İmge Kitapevi, Ankara.
- Diamond, J., (2019), Çöküş; Toplumlar Başarısızlığı Ya Da Başarıyı Nasıl Seçerler?, Pegasus Yayınları, İstanbul.
- Dogaru, L., "The Importance Of Environmental Protection And Sustainable Development", *Procedia – Social And Behavioral Sciences*, 2013.
- Ekin, A., M., Topçu, "İşçi Alacakları Açısından Gelir Vergisi ve Yasal Kesintiler", *Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi*, 2016 (8).

- Ercan, E., "Türkiye'de Çevre Vergileri Mi Çevre Vergisi Mi?", *TBB Dergisi*, 2015 (119).
- Erişgin, N., (2005), Çevre Kirletenin Hukuksal Sorumluluğunda İlliyet Bağı, İmaj Yayınevi, Ankara.
- Erol, Ö., "Çevre Kanunu'na Göre Çevresel Etki Değerlendirmesi", *Yüksek Lisans Tezi*, İstanbul, 2012.
- Ertekin, Ş., M., Dam, "Türkiyede Çevre Vergilerinin Çevresel Etkileri Üzerine Bir Değerlendirme", *Journal of Yaşar University*, 2020 (15), ss.66–87.
- Erten, C., "Çevre Vergileri ve Türkiye Değerlendirmesi", *Yüksek Lisans Tezi*, Balıkesir, 2014.
- Ertürk, H., (2009), Çevre Bilimleri, Ekin Basım Yayın Dağıtım, Bursa; Ertürk, H., (2011), Çevre Politikası, Ekin Basım Yayın Dağıtım, Bursa.
- Foster, J. B., (2013), Savunmasız Gezegen, Epos Yayınları, Ankara.
- Göksel, N., "Çevre Kanunu'na Göre Çevreyi Kirletenlerin Hukuki Sorumluluğu", *Yüksek Lisans Tezi*, Ankara, 2004.
- Görmez, K., (2007), Çevre Sorunları, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara.
- Güneş, A., "Aarhus Sözleşmesi Ve Çevresel Bilgiye Erişim Hakkı", *Dicle Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 2013 (29), ss.25- 40; Güneş, A., "Çevre Hukuku Açısından Stratejik Çevresel Değerlendirme", *TBB Dergisi*, 2010 (91), ss.33–66; Güneş, A., "Uluslararası Çevre Hukuku Üzerine Bir İnceleme", *İÜHFMDergisi*, 2012 (LXX), ss.83–114.
- Gürseler, G., "İnsan Hakları, Çevre, Anayasa", *TBB Dergisi*, 2008 (75).
- Hatipoğlu, M., "Çevrenin Korunmasında İdari Yaptırımların Caydırıcılık Açısından Değerlendirilmesi", *YBHD*, 2016, ss.77–118.
- Issı, Y., "Üretim Sürecindeki Dışsalıkların Önlenmesine Yönelik Bir Enstrüman; ÇED (Çevresel Etki Değerlendirmesi)", *İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Mecmuası*, 1989 (47), ss.1–4.
- Kaboğlu, İ., (1992), Çevre Hakkı, İletişim Yayınları, İstanbul.
- Kağıtçıoğlu, M., "İdari İşlemin İcrailiği", *TBB Dergisi*, 2012 (103).
- Kalabalık, H., (2018), İdari Yargılama Usulü Hukuku, Sayram Yayınları.
- Karaman, Z., "Afetlerde Hızlı Çevresel Etki Değerlendirmesi Ve Kriz Yönetiminde Kritik Sorgulama", *Hastane Öncesi Dergisi*, 2016 (1), ss.1–16.
- Kayaer, M., "Hukuksal Araçlarla Çevrenin Korunması", *Doktora Tezi*, Sakarya, 2012.

- Kayan, A., "Çevre Sorunlarına Eğitimle Farkındalık Oluşturma", *Journal of Awareness*, 2018 (3).
- Kayıkçı, M., (2014), *Osmanlı'da Çevre Düşüncesi*, Orion Kitapevi, Ankara.
- Kaypak, Ş., "Çevre Sorunlarının Çözümünde Küresel Çevre Politikalarının Önemi", *Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2013 (31), ss.17-34.
- Kayserilioğlu, G., "Bir Tüketici Hakkı Olarak Sağlıklı Bir Çevreye Sahip Olma Hakkı", *Yüksek Lisans Tezi*, Ankara, 2006.
- Keleş, R., (1997), *İnsan Çevre Toplum*, İmge Kitapevi, Ankara.
- Keleş, R., (1998), *Kentbilim Terimleri Sözlüğü*, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.
- Keleş, R. ve Ertan, B., (2002), *Çevre Hukukuna Giriş*, İmge Kitapevi, Ankara.
- Keleş, R. ve Hamamcı, C., (1993), *Çevrebilim*, İmge Kitapevi, Ankara.
- Keleş, R. ve Hamamcı, C., (2005), *Çevre Politikası*, İmge Kitapevi, Ankara.
- Keleş, R., vd., (2012), *Çevre Politikası*, İmge Kitapevi, Ankara.
- Kılıç, S., "Sürdürülebilir Kalkınma Anlayışının Ekonomik Boyutuna Ekolojik Bir Yaklaşım", *İ. Ü. Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi*, 2012 (47), ss.201-226.
- Kuzu, B., (1997), *Sağlıklı ve Dengeli Bir Çevrede Yaşama Hakkı*, Fakülteler Matbaası, İstanbul.
- Miser, R., (2010), *Çevre Eğitimi*, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Mezunları Derneği Yayını, Ankara.
- Muşmul, G., K., Yaman, "Çevre Ve Ekonomi İlişkisi Üzerine Genel Bir Değerlendirme", *Ekonomi, İşletme Ve Yönetim Dergisi*, 2018 (2), ss.66-86.
- Oğurlu, Y., (2000), *İdari Yaptırımlar Karşısında Yargısal Korunma*, Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- Olgun, H., V., Işık, "Bir "İnsan Hakkı" Olarak "Çevre Hakkı" ve Türk Hukukundaki Yeri", *Uluslararası Politik Araştırmalar Dergisi*, 2017 (3).
- Örçen Güler, İ., "Çevresel Değerlendirme Tekniklerinin Gelişimi ve Türkiye'deki Uygulamaların Değerlendirilmesi", *Van Yüzüncüyıl Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 2019 (8).

- Özçelik, Ö., A., Barut, "Uluslararası Çevre Hukukunun Gelişimi ve Türkiye'deki Atık Yönetimi Düzenlemeleri ve Türkiye'nin Avrupa Birliği Mevzuatına Uyum Süreci", *Uluslararası Afro – Avrasya Araştırmaları Dergisi*, 2017 (4), ss,1-32.
- Özdek, Y., (1993), İnsan Hakkı Olarak Çevre Hakkı, TODAİE Yayınları, Ankara.
- Özkalp, E., "Teknoloji ve Çevre", Eskişehir Anadolu Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 1992 (X), ss.1-2.
- Özkaya Özlüer, I., "İdari Yaptırımların Özellikleri ve Çevre Kanunu", *Ankara Barosu Dergisi*, 2015, ss.121-186; Özkaya Özlüer, I., "İdari Yaptırım Kuramı Açısından Çevre Kanunu'nda İdari Cezalar", *Yüksek Lisans Tezi*, Ankara, 2008.
- Özlük, B., "Mülkiyet ve Zilyetlik Üzerine Düşünceler", *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 2019 (27).
- Reyhan, A., "Çevre Ekonomisinde Çevre Vergileri Uygulamaları", *Hitit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2014 (1).
- Saçlı, A., "Kalkınma İle Çevre İlişkisinde; Çevreyi Dışlamayan Kalkınma Mı? Sürdürülebilir Kalkınma Mı?", *Yüzyüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2017 (4).
- Samancı, M., B., Karagöz, "Türkiye'de Çevre Temizlik Vergisinin Değerlendirilmesi", *Türkiye Siyaset Bilimi Dergisi*, 2019 (2).
- Saygılı, A., "Çevre Hukuku Açısından Çevresel Etki Değerlendirmesi", *Doktora Tezi*, 2007.
- Semiz, Y., "Anayasa Mahkemesi'nin Çevre Hakkı Perspektifi", *Hacettepe HFD*, 2014, ss.9-46.
- Serter, G., "Türkiye'de Çevresel Etki Değerlendirmesinin Tarihsel Süreçteki Gelişimi", *Planlama Dergisi*, 2006, ss.43-52.
- Sevinç, V., (2009), Genel Çevre Bilimi, Maya Akademi, Ankara.
- Sönmezoğlu, F., Ö., Erler Bayır, "Çevre Sorunlarına İlişkin Uluslararası Rejimler", *İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi*, 2012 (47), ss.247-289.
- Şentürk, S., L., Eser, S., Polat, "Evsel Katı Atıkların Vergilendirilmesi: Türkiye'de Çevre Temizlik Vergisine Fayda İlkesi Çerçevesinde Eleştirel Bir Bakış", *Maliye Dergisi*, 2015 (169).

- Taylar, Y., "Vergi Teorisi Açısından Özel Tüketim Vergileri ve Türk Özel Tüketim Vergisi Uygulaması", *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 2012 (12), ss.435-467.
- Tıraş, H., "Sürdürülebilir Kalkınma ve Çevre: Teorik Bir İnceleme", *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 2012 (2), ss.57-73.
- Turgut, N., (2001), *Çevre Hukuku*, Savaş Yayınevi, Ankara; Turgut, N., (2009), *Çevre Politikası ve Hukuku*, İmaj Yayınevi, Ankara.
- Tursun, D., "Danıştay Kararlarında Çevre ve Çevre Hakkı", *Yüksek Lisans Tezi*, Hatay, 2010.
- Ulucak, R., E., Erdem, "Çevre - İktisat İlişkisi Ve Türkiye'de Çevre Politikalarının Etkinliği", *Akademik Araştırmalar ve Çalışmalar Dergisi*, 2012 (6), ss.78-98.
- Ulusoy, A., "Çevre Kirlenmesinin Oluşmasından Sonraki Aşamada Medeni Hukuk, Ceza Hukuku ve İdare Hukuku Çözümlerine Genel Bir Bakış", "Tarih Yok", <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/629622>
- Uzun, M., "Mülkiyet Hakları ve Ekonomik Gelişme", *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 2009 (23), ss.291-308.
- Üçışık, G., Üçışık, F., (2013), *Çevre Hukuku*, Ötüken, İstanbul.
- Yasa, Y., R., Cop, "Yeşil Pazarlama Anlayışında Tüketicilerin Plastik Poşet Kullanımına Yönelik Bakış Açıkları: Belçika Örneği", *Gazi İktisat ve İşletme Dergisi*, 2019 (5/1), ss.34-45.
- Yaş, H., "Türkiye'de Çevresel Etki Değerlendirmesi ve Stratejik Çevresel Değerlendirme Uygulamasının Genel Bir Değerlendirmesi", *Kent Akademisi*, 2018 (11), ss.29-43.
- Yediyıldız, M., "Osmanlı Toplumunu ve Çevre", *Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 2008 (17/2), ss.147-158.
- Yıldırım, U., Marın, M., (2004) *Çevre Sorunlarına Çağdaş Yaklaşımlar*, Beta Yayın, İstanbul.
- Yokuş Sevik, H., (2013), *Çevre Hukuku - Doğal Çevrenin Korunması*, Adalet Yayınevi, Ankara.
- Yörük, D., "Osmanlıdan Günümüze Türk Toplumunda Çevre Anlayışının Gelişmesinde Vakıflar ve Dernekler", *Selçuk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, 2016 (40), ss.361-372.

Zengin, E., K., Ulutaş, "Büyükşehir İlçe Belediyelerinde Evsel Katı Atık Ücret Tarifelerinin Belirlenmesi ve Uygulanması", *Yalova Sosyal Bilimler Dergisi*, 2016 (11).

Mahkeme Kararları:

Adana 1. İdare Mahkemesi'nin 03/07/2015 tarih ve E:2015/134, K:2015/1470 sayılı kararı (Yayımlanmamıştır).

Ankara 5. İdare Mahkemesi'nin 29/12/2017 tarih ve E:2017/286, K:2017/3598 sayılı kararı (Yayımlanmamıştır).

Balıkesir 2. İdare Mahkemesi'nin 18/07/2019 tarih ve E:2019/291, K:2019/400 sayılı kararı (Yayımlanmamıştır).

Bursa 1. İdare Mahkemesi'nin 05/03/2019 tarih ve E:2018/778, K:2019/197 sayılı kararı (Yayımlanmamıştır).

Bursa 1. İdare Mahkemesi'nin 31/10/2019 tarih ve E:2018/41, K:2019/1023 sayılı kararı (Yayımlanmamıştır).

Bursa 3. İdare Mahkemesi'nin 28/12/2010 tarih ve E:2010/760, K:2010/1167 sayılı kararı (Yayımlanmamıştır).

Bursa 2. Vergi Mahkemesi'nin 29/02/2016 tarih ve E:2015/80, K:2016/316 sayılı kararı (Yayımlanmamıştır).

Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu'nun 06/05/2019 tarih ve E:2018/954, K:2019/2148 sayılı kararı (Yayımlanmamıştır).

Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu'nun 01/03/2018 tarih ve E:2015/2475, K:2018/731 sayılı kararı (Yayımlanmamıştır).

Danıştay 6. Dairesi'nin 19/12/2018 tarih ve E:2018/537, K:2018/10421 sayılı kararı (Yayımlanmamıştır).

Danıştay 6. Dairesi'nin 03/04/2019 tarih ve E:2019/2366, K:2019/2069 sayılı kararı (Yayımlanmamıştır).

Danıştay 6. Dairesi'nin 16/05/2019 tarih ve E:2018/969, K:2019/4404 sayılı kararı (Yayımlanmamıştır).

Danıştay 6. Dairesi'nin 28/11/2019 tarih ve E:2018/17925, K:2019/12536 sayılı kararı (Yayımlanmamıştır).

Danıştay 6. Dairesi'nin 02/03/2020 tarih ve E:2020/2462, K:2020/2923 sayılı kararı (Yayımlanmamıştır).

- Danıştay 6. Dairesi'nin 04/02/2020 tarih ve E:2015/10196, K:2020/885 sayılı kararı (Yayımlanmamıştır).
- Danıştay 8. Dairesi'nin 28/04/2014 tarih ve E:2013/7409, K:2014/3486 sayılı kararı (Yayımlanmamıştır).
- Danıştay 10. Dairesi'nin 01/10/2013 tarih ve E:2013/1771, K:2013/6875 sayılı kararı (Yayımlanmamıştır).
- Danıştay 10. Dairesi'nin 28/10/2014 tarih ve E:2014/3658, K:2014/6191 sayılı kararı (Yayımlanmamıştır).
- Danıştay 10. Dairesi'nin 09/12/2020 tarih ve E:2020/5425, K:2020/6025 sayılı kararı (Yayımlanmamıştır).
- Danıştay 10. Dairesi'nin 16/09/2020 tarih ve E:2016/9200, K:2020/2979 sayılı kararı (Yayımlanmamıştır).
- Danıştay 13. Dairesi'nin 25/12/2018 tarih ve E:2011/3904, K:2018/4372 sayılı kararı (Yayımlanmamıştır).
- Danıştay 14. Dairesi'nin 13/05/2015 tarih ve E:2014/4384, K:2015/3828 sayılı kararı (Yayımlanmamıştır).
- Danıştay 14. Dairesi'nin 12/04/2017 tarih ve E:2017/589, K:2017/2258 sayılı kararı (Yayımlanmamıştır).
- Danıştay 14. Dairesi'nin 14/12/2017 tarih ve E:2017/1294, K:2017/7054 sayılı kararı (Yayımlanmamıştır).
- Danıştay 14. Dairesi'nin 06/02/2018 tarih ve E:2015/7197, K:2018/394 sayılı kararı (Yayımlanmamıştır).
- Edirne İdare Mahkemesi'nin 03/07/2019 tarih ve E:2018/1229, K:2019/822 sayılı kararı (Yayımlanmamıştır).
- Hatay 2. İdare Mahkemesi'nin 28/02/2019 tarih ve E:2018/769, K:2019/237 sayılı kararı (Yayımlanmamıştır).
- İstanbul Bölge İdare Mahkemesi 4. İdari Dava Dairesi'nin 26/01/2017 tarih ve E:2016/109, K:2017/61 sayılı kararı (Yayımlanmamıştır).
- İstanbul 8. İdare Mahkemesi'nin 06/11/2019 tarih ve E:2019/159, K:2019/2784 sayılı kararı (Yayımlanmamıştır).
- İstanbul 11. İdare Mahkemesi'nin 09/10/2019 tarih ve E:2019/437, K:2019/1844 sayılı kararı (Yayımlanmamıştır).

- İstanbul 11. İdare Mahkemesi'nin 14/11/2019 tarih ve E:2018/2289, K:2019/2064 sayılı kararı (Yayımlanmamıştır).
- İstanbul 12. İdare Mahkemesi'nin 17/01/2018 tarih ve E:2017/1181, K:2018/49 sayılı kararı (Yayımlanmamıştır).
- İzmir 3. İdare Mahkemesi'nin 20/02/2019 tarih ve E:2017/1897, K:2019/253 sayılı kararı (Yayımlanmamıştır).
- İzmir 4. İdare Mahkemesi'nin 24/03/2016 tarih ve E:2015/229, K:2016/480 sayılı kararı (Yayımlanmamıştır).
- Kayseri 2. İdare Mahkemesi'nin 05/09/2019 tarih ve E:2019/423, K:2019/624 sayılı kararı (Yayımlanmamıştır).
- Konya Bölge İdare Mahkemesi 2. İdari Dava Dairesi'nin 30/11/2017 tarih ve E:2017/1829, K:2017/2034 sayılı kararı (Yayımlanmamıştır).
- Konya Bölge İdare Mahkemesi 2. İdari Dava Dairesi'nin 24/12/2019 tarih ve E:2019/2052, K:2019/2271 sayılı kararı (Yayımlanmamıştır).
- Kütahya İdare Mahkemesi'nin 10/09/2019 tarih ve E:2019/67, K:2019/381 sayılı kararı (Yayımlanmamıştır).
- Mersin 1. İdare Mahkemesi'nin 18/11/2016 tarih ve E:2016/319, K:2016/1635 sayılı kararı (Yayımlanmamıştır).
- Rize İdare Mahkemesi'nin 27/12/2018 tarih ve E:2017/181, K:2018/853 sayılı kararı (Yayımlanmamıştır).
- Sakarya 2. İdare Mahkemesi'nin 07/06/2017 tarih ve E:2016/962, K:2017/544 sayılı kararı (Yayımlanmamıştır).
- Samsun Bölge İdare Mahkemesi 2. İdari Dava Dairesi'nin 14/06/2019 tarih ve E:2017/1191, K:2019/687 sayılı kararı (Yayımlanmamıştır).
- Samsun 2. İdare Mahkemesi'nin 18/04/2019 tarih ve E:2018/194, K:2019/461 sayılı kararı (Yayımlanmamıştır).
- Şanlıurfa 2. İdare Mahkemesi'nin 14/10/2019 tarih ve E:2019/578, K:2019/982 sayılı kararı (Yayımlanmamıştır).
- Trabzon İdare Mahkemesi'nin 24/11/2016 tarih ve E:2015/1775, K:2016/1642 sayılı kararı (Yayımlanmamıştır).
- Zonguldak İdare Mahkemesi'nin 08/08/2019 tarih ve E:2019/644, K:2019/718 sayılı kararı (Yayımlanmamıştır).

Emre GÜLTEKİN

Avukat

İLAC ÜRETİCİSİNİN HUKUKİ SORUMLULUĞU

ADALET YAYINEVİ

Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

İlaç Üreticisinin Hukuki Sorumluluğu

Emre Gültekin

Hukuk Yayınları Dizisi – 3147

Birinci Baskı : Haziran, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8153 – 29 – 3

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : adalety@adaletyayinevi.com

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Meteksan Matbaacılık ve Teknik Sanayi Ticaret A.Ş
Beytepe Köyü Yolu No:3
06800 Çankaya/Ankara
Sertifika No: 46519

KAYNAKÇA

- Akçaal, Mehmet: 6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu Çerçevesinde İlaç Üreticisinin Hukuki Sorumluluğu, Ankara Barosu Dergisi, C:3 Y: 2012.
- Al, Dursun: “ 7223 Sayılı Ürün Güvenliği ve Teknik Düzenlemeler Kanunu Kapsamında Ürün Kavramı ve Üreticinin Sorumluluğu”, Terazi Hukuk Dergisi, C:15, S:169,Y:2020.
- Alp, Cihan: Ayaklı Tedavilerde Özel Sağlık Kuruluşunun Eczacının ve İlaç Üreticisinin Sorumluluğu, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2014.
- Alwan Al-Oqaidy, Enaam Jabbar: Türk ve Irak Hukukunda Üreticinin Hukuki Sorumluluğu, Yayımlanmamış Doktora Tezi, Konya 2018.
- Arzneimittelgesetz- AMG: https://www.gesetze-im-internet.de/amg_1976/BJNR024480976.html. E.T: 15.08.2021.
- Atamer, Yeşim M./ Kurtulan Güner, Gökçe: “Ürün Güvenliği ve Teknik Düzenlemeler Kanunu ile İmalatçının Sorumluluğu Konusu Türk Hukuku Açısından Çözölmüş müdür?” AÜHFD, C:70, S:2, Y:2021, s.546.
- Avcı, Pınar: Üreticinin Sorumluluğu Kavramı Işığında İlaç Üreticisinin Hukuki Sorumluluğu, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Erzurum 2011.
- Avrupa İlaç Firmaları Derneği- Orijinal İlaç Nedir? : <https://www.aifd.org.tr/yenilikcilik/orijinal-ilac-nedir/>, E.T:15.04.2021.
- Ayan, Mehmet: Tıbbi Müdahaleden Doğan Hukuki Sorumluluk, Kazancı Hukuk Yayınevi, Ankara 1991.
- Aycan (Yerer), Mükerrerem Betöl: “İlaç Nedir? İlaç, Gıda ve Kozmetik Farkı”, Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi, I. Sağlık Hukuku Sempozyumu, İlaç Hukuku, İstanbul 2009.
- Aydoğdu, Murat: “6502 Sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun’un Getirdiği Yeniliklere Genel Bakış, Sözleşmeye Aykırılık, Ayıplı İfa Kavramlarına Getirdiği Farklı Yaklaşım ve Bu Konudaki Önerilerimiz”, DEÜHFD, C: 15, S: 2, Y:2013.
- Ayıplı Malın Neden Olduğu Zararlardan Sorumluluk Hakkında Yönetmelik. (RG, 13/06/2003, 25137)

- Başoğlu, Başak: “Sözleşme Dışı Kusursuz Sorumluluk Hukuku ve Özellikle Tehlike Sorumluluğuna İlişkin Değerlendirmeler”, İnÜHFD, C:6, S:2, Y:2015.
- Beşeri Tıbbi Ürünler İmalathaneleri Yönetmeliği. (RG, 21/10/2017, 30217)
- Beşeri Tıbbi Ürünler Ruhsatlandırma Yönetmeliği. (RG, 19.01.2005, 25705)
- Beşeri Tıbbi Ürünlerin Ambalaj Bilgileri, Kullanım Talimatı ve Takibi Yönetmeliği. (RG, 25/04/2017, 30048)
- Biyoloji ve Tıbbın Uygulanması Bakımından İnsan Hakları ve İnsan Haysiyetinin Korunması Sözleşmesi. (RG, 20/04/2004, 25439)
- Can, Zübeyde: İlaç Üreticilerinin İlaç Tanıtım Faaliyetlerinden Kaynaklanan Hukuki Sorumlulukları, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Mersin 2020.
- Council Directive 85/374/EEC -Liability For Defective Products, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:31985L0374&from=EN>. E.T: 21.08.2021.
- Çelt, Damla Özden: “Ürün Sorumluluğunda Yaşanan Güncel Gelişme: 7223 Sayılı Ürün Güvenliği ve Teknik Düzenlemeler Kanunu”, AndHD, C:7, S:1, Y:2021.
- Dalcı, Nurcihan: TBK m.71 Bağlamında İlaç Üreticisinin Hukuki Sorumluluğu, TBB Dergisi, S:114 Y:2014.
- Danıştay 15. Daire Başkanlığı, 2016/2124 E., 2017/655 K., <http://emsal.danistay.uyap.gov.tr/E.T: 04/09/2021>.
- Demir, Mehmet: “İlaç Kullanımı Sonucunda Doğan Zararlardan İlaç Üreticisinin, Eczacının ve Hekimin Sorumluluğu”, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, S:89, Y: 2010.
- Doğan, Gül: “Satıcının Ayıplı Mallardan Ve Sağlayıcının Ayıplı Hizmetlerden Sorumluluğu”, Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C:5, S:1, Y:2008.
- Düğer, Sırrı: İlaç Sektörünün Düzenlenmesinin İdare Hukuku Açısından Değerlendirilmesi, TıpHD, S.10, Y: 2016.
- Endikasyon Dışı İlaç Kullanımı Kılavuzu: <https://titck.gov.tr/storage/Archive/2019/legislation/601621f0-2e3e-40d4-97cd-65bef02b1a61.pdf> E.T: 16.08.2021.
- Eren, Fikret: Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Yetkin Yayınları, 23. Bası, Ankara 2018.
- Ersöz, Kürşat: İlaç Hukuku Bağlamında İdarenin Sorumluluğu, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2016.

- EU Regulation (EC) No 141/2000 of the European Parliament and of the Council, on Orphan Medicinal Products. 16 December 1999: <https://eur-lex.europa.eu/legal-ontent/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:32000R0141&from=EN> . E.T:15.08.2021.
- Farmakovijilans: <https://www.titck.gov.tr/faaliyetalanlari/ilac/18,> E.T: 05/09/2021.
- Fidan, Melis: Kozmetik Ürünlerden Kaynaklanan Hukuki Sorumluluk, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İzmir 2019.
- Gençosmanoğlu, Dicle: Sağlık Hukuku Açısından Farmakovijilans Sistemi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2020.
- Geri Çekme Yönetmeliği. (RG, 19/11/2015, 29537)
- Göben, Meltem: “Arzneimittelhaftung und Gentechnikhaftung als Beispiele modernen Risikoausgleichs: mit rechtsvergleichenden Ausblicken zum türkischen und schweizerischen Recht, Frakfurt am Main 1995, s.56’ dan naklen Petek.
- Günergök, Özcan: Haksız Fiil Hukukunda Ceza Zamanaşımı, On İki Levha Yayıncılık, 1. Baskı, İstanbul 2021, s.53.
- Günergök, Özcan: “Üreticinin Sorumluluğu Çerçevesinde Üreticinin Ürün Gözleme Yükümlülüğü, EÜHFD, C:12, S:3-4, Y:2008.
- Hakeri, Hakan: İlaç Hukuku, 2. Baskı, Astana Yayınları, Ankara 2018, s.24.
- Hasta Hakları Yönetmeliği.(RG, 01/08/1998, 23420)
- Havutçu, Ayşe: Türk Hukukunda Örtülü Bir Boşluk- Üreticinin Sorumluluğu, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2005.
- Hekimlik Meslek Etiği Kuralları: https://www.ttb.org.tr/mevzuat/index.php?option=com_content&task=view&id=65&Itemid=31, E.T:04/09/2021
- İlaç ve Biyolojik Ürünlerin Klinik Araştırmaları Hakkında Yönetmelik. (RG, 13/04/2013, 28617)
- İlaçların Güvenliliği Hakkında Yönetmelik. (RG, 15/04/2014, 28973.)
- İnsani Amaçlı İlaç Erken Erişim Programları 2021: <https://www.titck.gov.tr/mevzuat/insani-amacli-ilaca-erken-erisim-programi-kilavuzu-27122018172818,> E.T. 01/09/2021.
- İşpençiyari Ve Tıbbi Müstahzarlar Kanunu. (RG, 26/05/1928, 898.)
- Kanışlı, Erhan: “Ürün Güvenliği ve Teknik Düzenlemeler Kanunu (ÜGTDK) Uyarınca Üreticinin Sorumluluğu”, İstanbul Hukuk Mecmuası, C:78, S:3, Y:2020.
- Kanzık, İlker: Orijinal İlaç Nedir, Orijinal İlaçların Hukuki Durumu ve Fikri Mülkiyet Hakları, Uluslararası I. Sağlık Hukuku Sempozyumu, On İki Levha Yayınevi, İstanbul 2011.

- Kısa Ürün Bilgisine İlişkin Kılavuz – Ocak 2007: https://titck.gov.tr/storage/Archive/2019/contentFile/KuB-k%C4%B1lavuz_ad333c45-5eec-423d-b239-32814e02814a.pdf, E.T: 28.08.2021.
- Kıbar, Ahmet Fevzi: Ürün Sorumluluğu Bağlamında Hatalı Tıbbi Cihazdan Doğan Hukuki Sorumluluk, Adalet Yayınevi, Ankara 2020.
- Kozmetik Yönetmeliği. (RG, 23/05/2005, 25823)
- Kullanma Talimatı Standart Değerlendirme Prosedürü- 26.02.2008: <https://titck.gov.tr/storage/legislation/726b1e1355118.pdf>, E.T: 28.08.2021.
- Merey, Gökçe: İlaç Kimyası ve Endüstriyel Uygulamaları Ders Notları, http://web.hitit.edu.tr/dersnotlari/gokcemerey_24.02.2016_2N9Y.pdf, s.4, E.T: 15.08.2021.
- Nart, Serdar: Endikasyon Dışı İlaç Tedavisinde Hekimin ve İlaç Üreticisinin Hukuki Sorumluluğu, DEÜHFD, C:19, S: Özel Sayı (Prof. Dr. Şeref ERTAŞ'a Armağan), Y:2017.
- Nomer, Haluk: Borçlar Hukuku – Genel Hükümler, Beta Yayınevi, 16. Baskı, İstanbul 2018.
- Oğuzman, M. Kemal/ Öz, M. Turgut: Borçlar Hukuku Genel Hükümler Cilt-2, 15. Bası, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2020.
- Özcan-Büyütanır, Burcu G./ Okyar- Karaosmanoğlu, Dila: “Endikasyon Dışı (Off Label) İlaç Kullanımından Doğan Zararlardan İlaç Üreticisinin ve Hekimin Hukukui Sorumluluğu”, İnÜEFD, C:8, S:1, Y:2017.
- Özsunay Ergun: İlaç İmalatçısının Sorumluluğu, Uluslararası I. Sağlık Hukuku Sempozyumu, On İki Levha Yayınevi, İstanbul 2011.
- Öztürk, Esra: Klinik İlaç Araştırmalarında Hukuki Sorumluluk, Ankara 2009, s.36.
- Pekcanitez, Hakan/ Atalay, Oğuz/ Özekes, Muhammet: Medeni Usul Hukuku Ders Kitabı, 8. Baskı, Onikilevha Yayınları, İstanbul 2020.
- Petek, Hasan: İlaç Üreticisinin Hukuki Sorumluluğu, 1. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara 2009.
- Rezazad, Yaser: Türk Hukukunda Sorumluluk Kavramı ve Kusursuz Sorumluluk Halleri, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Erzurum 2016.
- Sağlık Hizmetleri Temel Kanunu. (RG, 07/05/1987, 19461)
- Takviye Edici Gıdalar: <https://gtbd.org.tr/takviye-edici-gidalar/>, E.T: 06.09.2021.
- Takviye Edici Gıdaların İthalatı, Üretimi, İşlenmesi ve Piyasaya Arzına İlişkin Yönetmelik. (RG, 02/05/2013, 28635)

- Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun (6502 sayılı) Gerekçesi: <https://www2.tbmm.gov.tr/d24/1/1-0787.pdf>. E.T: 31.10.2021.
- Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun. (RG, 28/11/2013,28835)
- Türk Borçlar Kanunu. (RG, 04/02/2011, 27836.)
- Türk Gıda Kodeksi Takviye Edici Gıdalar Tebliği. (RG, 16/08/2013, 28737)
- Ürün Güvenliği ve Teknik Düzenlemeler Kanun Gerekçesi: <https://www2.tbmm.gov.tr/d27/2/2-2537.pdf>, E.T: 06/11/2021.
- Ürün Güvenliği ve Teknik Düzenlemeler Kanunu. (RG, 12/03/2020, 31066)
- Yargıtay 11.Hukuk Dairesi, 2020/5083E., 2021/5398 K., K.T: 30/06/2021. <https://karararama.yargitay.gov.tr/> E.T.: 02/11/2021.
- YHGK, 1996/4-588 E., 1996/831 K., K.T.:27/11/1996, <https://legalbank.net>, E.T: 01/10/2021.
- YHGK, 2010/110 E., 2010/117 K., K.T:10/03/2010, <https://www.lexpera.com.tr/>, E.T: 21/12/2021.

Av. Sinem KIZILBUĞA

SERİ MUHAKEME USULÜ
VE
CEZA PAZARLIĞI

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Seri Muhakeme Usulü ve Ceza Pazarlığı
Sinem Kızılbuğa

Hukuk Yayınları Dizisi – 3144

Birinci Baskı : Haziran, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8153 – 30 – 9

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com
 : adalety@adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi
 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Meteksan Matbaacılık ve Teknik Sanayi Ticaret A.Ş
Beytepe Köyü Yolu No:3
06800 Çankaya/Ankara
Sertifika No: 46519

KAYNAKÇA

Kitaplar

- Aldemir, Hüsnü (2019). Ceza Yargılamasında Seri Muhakeme ve Basit Yargılama Usulleri. Ankara: Adalet Yayınevi.
- Herman, G.Nicholas (1997). Plea Bargaining. Santa Barbara: Lexis Law Publication.
- Kezer, Ahmet (2019). 30 Soru ve Yanıtta Seri Muhakeme Usulü ile Basit Yargılama Usulü. Ankara : Adalet Yayınevi.
- Kızıllarslan, Hakan (2020). Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukukunda Tüzel Kişilere Uygulanan Koruma ve Güvenlik Tedbirleri. Ankara: Seçkin Yayınevi
- Miller, Herbert S., William F. Mcdonald, James A. Cramer (2002). Plea Bargaining In The United States, 1978. Washington: ICPSR.
<https://www.icpsr.umich.edu/web/NACJD/studies/7775/versions/V1/downloadDoc/doc?path=/pcms/studies/0/0/7/7/07775/V1> (e.t.: 08.01.2022)
- Neubauer, David W., Henry F. Fradella (2010). America's Court and Criminal Justice System. California: Wadsworth Publishing.
https://www.iccp-portal.org/sites/default/files/filefield_paths/pdf-americas-courts-and-the-criminal-justice-system-david-w-neubauer-henry-f-fradella-pdf-download-free-book-5f6ea2a.pdf (e.t.: 14.12.2021)
- Önder, Ayhan (1963). Ceza Hukukunda Tecil ve Benzeri Müesseseler. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yayınları.
- Siegel, Larry J., John L. Worrall (2010), Introduction to Criminal Justice. Boston : Wadsworth Cengage Learning.
- Taneri, Gökhan (2021). Seri Muhakeme Usul, Şartlar- Suçlar ve Hüküm ve Basit Yargılama Usulü. Ankara: Yetkin Yayınevi.
- Turner, Jelia I. (2009). Plea Bargaining Across Borders. New York: Aspen Publishers

Ünver Soylu Gülsüm, Seçil Nergiz Karaman Engür (2020). Seri Muhakeme Usulü. Ankara: Adalet Yayınevi.

Yaşar, Yusuf (2021). Ceza Muhakemesi Sisteminde Seri Muhakeme Usulü Üzerine Bir İnceleme. Ankara: Astana Yayınları.

Makaleler, Bildiriler, Tezler Diğer Basılı Yayınlar

Alkon, Cynthia (2014). 'Introducing Plea Bargaining into Post-Conflict Legal Systems. International Network to Promote the Rule of Law, 1-35.

<https://scholarship.law.tamu.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1863&context=facscholar>

Alschuler Albert W. (1975). 'The Defense Attorney's Role In Plea Bargaining'. The Yale Law Journal, 6(84): 1179-1315.

Alschuler, Albert W. (1976). 'The Trial Judge's Role in Plea Bargaining.'. Columbia Law Review, 76(7): 1059-1154.

Alschuler, Albert W. (1968). 'The Prosecutors Role In Plea Bargaining'. The University Of Chicago Law Review, 36(1): 50- 112.

Bacaksız, Pınar (2008). 'İddianame Pazarlığı', Ceza Hukuku Dergisi. 3(7): 151-170.

Balo, Yusuf Solmaz, Çetintürk, Ekrem (2013). 'Amerika Birleşik Devletleri Ceza Hukuku Uygulamasında Savcı-Sanık Pazarlığı ve Türkiye'de Uygulanabilirliği'. Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 17(1-2) :1243-1292.

Baytaz, Abdullah Batuhan (2020). 'Seri Muhakeme Usulü'. Ceza Hukuku ve Kriminoloji Dergisi, 8(2): 227-273.

<https://cdn.istanbul.edu.tr/file/JTA6CLJ8T5/63A5B98FF0804A0FB2EC92AA2667DB0B> erişim tarihi: 21.09.2021

Değirmenci, Olgun (2020). 'Ceza Muhakemesi Hukukunda Seri Muhakeme Usulü (CMK m.250)'. Ankara Batı Adliyesi Dergisi, 2(3) :16-22.

<https://www.google.com/url?q=https://rayp.adalet.gov.tr/resimler/509/dosya/3sayi22-09-20202-45-pm.pdf&sa=D&source=hangouts&ust=1643137525153000&usg=AOvVaw3FJAcFGNln9YsHQW-FVbeb>

- Daniel S. Mcconkie, 'Judges as Framers of Plea Bargaining', Stanford Law Policy Review, 26(61), 2015
- Delong, Briana Michele (2008). The Use Of Plea Bargaining In The United States Criminal Justice System'. Yüksek Lisans Tezi, The University of California, Santa Barbara.
- Dervan E. Lucian (2012). 'Bargained Justice: Plea Bargaining's Innocence Problem And The Brady Safety-Valve'. Utah L Review, 51:51-97.
- Dripps, Donald A. (2016). ' Guilt, Innocence and Due Process of Plea Bargaining'. William and Mary Law School Review, 57(8): 1343- 1393.
<https://scholarship.law.wm.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=3640&context=wmlr>
- Erdem Ruhan, Şentürk Candide (2019). 'Ceza Muhakemesi Hukukunda Yeni Bir Kurum Olarak Seri Muhakeme Yöntemi (CMK m.250)'. Ceza Hukuku Dergisi, 14(41): 573-601.
- Erdoğan, Yavuz (2020). 'Türk Ceza Muhakemesi Hukukunda Seri Muhakeme Usulü'. Legal Hukuk Dergisi 18(209): 1989-2035.
- Erzurumlu, Gözde Dolan (2018). 'Ceza Muhakemesinde İkrar Bağlayıcı mıdır?' <https://www.libertyhukuk.com/ceza-muhakemesinde-ikrar>
- Güngör, Devrim, OKUYUCU-ERGÜN, Güneş (2016). 'Hükmün Açıklanmasının Geri Bırakılması'. Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 65(4), sf. 1951-1965.
<https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/621631> (erişim tarihi:14.10.2021)
- Hakeri, Hakan (2008). 'Amerikan Ceza Hukukuna Genel Bir Bakış'. Ceza Hukuku Dergisi, 3(8):6-27.
- Kaşlı, Enver (2016). 2Ceza Adaleti Sisteminde İtham Pazarlığı ve Türkiye'de Basit Yargılama Kanun Taslağının Değerlendirilmesi'. Güvenlik Çalışmaları Dergisi, 18(3): 69-95.
- Kızıllarlan, Hakan (2019). '7188 Sayılı Kanun'la Ceza Muhakemesi Hukukuna Getirilen Seri Muhakeme ve Basit Yargılama Usulleri'. Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 14(183-184): 1885-1960
- Koç, Ziya (2020). 'Karşılaştırmalı Hukuk ve Uluslararası Mahkeme Kararları Işığında Seri Muhakeme Usulüne Farklı Bir Bakış: Masum Kişilerin Cezalandırılması Tehlikesi'. Ceza Hukuku Dergisi, 15(43):607-663.

- Mcconkie Daniel S. (2015). 'Judges as Framers of Plea Bargaining'. Stanford Law Policy Review 26(61): 61-118.
- Rose, Emily (2014). 'Speedy Trial as a Viable Challenge to Chronic Underfunding in Indigent-Defense Systems'. Michigan Law Review, 113(2): 279-314.
- Şahin, İlyas (2015). 'A Brief Summary Of Criminal Procedure Process At The United States Judicial System'. Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi, 5(5) : 707-725
[https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/155591- erişim tarihi: 28.11.2021](https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/155591-erişim_tarihi:28.11.2021)
- Tulay, Emre (2020). 'Seri Muhakeme Usulü (CMK m. 250)'. İzmir Barosu Dergisi
<https://www.izmirbarosu.org.tr/pdfdosya/seri-muhakeme-2020928103254796.pdf> (erişim tarihi:07.09.2021)
- Uğurlubay, Gülsün A. Aygörmez, Haydar, Nuran, Korkmaz, Mehmet (2019). 'Seri Muhakeme Usulüne İlişkin Sorunlar'. Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 1(2): 255 – 306.
- Yapar, Mehmet Emin (2012). 'Amerika Birleşik Devletleri Federal Ceza Hukukunda Plea Bargaining (İddia Pazarlığı) Kavramı ve Uygulaması'. Yayımlanmamış Doktora Tezi. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Anabilim Dalı. Konya.
- Yaşar, Ercan (2020). 'Türk Ceza Muhakemesi Hukukunda Seri Muhakeme Usulü'. Adalet Dergisi, 2(65): 255-299.
<https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/1467957> (erişim tarihi 21.10.2021)

Elektronik Kaynaklar

- mevzuat.gov.tr/
- yargitay.gov.tr
- <http://summit.sfu.ca/item/9246>
- alternatifcozumler.adalet.gov.tr
- <https://repository.belmont.edu/lawfaculty/51/>
- <https://www.libertyhukuk.com/ceza-muhakemesinde-ikrar/>
- <https://www.izmirbarosu.org.tr/pdfdosya/seri-muhakeme-u2020928103254796.pdf>
- https://taner.av.tr/Makaleler/pdf/Seri_Muhakeme_ve_Mudafiin_Rolu.pdf
- <https://innocenceproject.org/about/>
- <https://www.jstor.org/stable/1121673>
- <https://www.greelane.com/tr/be%c5%9feri-bilimler/sorunlar/what-is-an-alford-plea-971381/>
- Ankara Batı Adliyesi Dergisi - https://ankarabati.adalet.gov.tr/batiadalet-dergisi_32244
- Adli İstatistikler- adlisicil.adalet.gov.tr/Home/SayfaDetay/adalet-istatistikleri-yayin-arsivi
- Plea and Charge Bargaining- Research Summary-
- <https://bja.ojp.gov/sites/g/files/xyckuh186/files/media/document/PleaBargainingResearchSummary.pdf>
- American Baro Meslek İlkeleri-
- americanbar.org/groups/professional_responsibility/publications/model_rules_of_professional_conduct/model_rules_of_professional_conduct_table_of_contents/(erişim tarihi 12.12.2021)
- https://www.albany.edu/sourcebook/pdf/t5342010.pdf#xd_co_f=ZDJjYzI4YjEtZDNmMi00NzMxLWJlNDUuNTQxODhiNzlmNDcy~
- <https://caselaw.findlaw.com/nc-court-of-appeals/1739056.html> (erişim tarihi: 22.12.2021)

- <https://www.anayasa.gov.tr/media/3664/cmrec198718trcriminaljustice.pdf> (erişim tarihi: 08.01.2022)
- Uluslararası Yargı Kararları <https://supreme.justia.com/>
- Uluslararası Yargı Kararları- <https://supreme.justia.com/cases/federal/us/434/357/>
- Guilty Plea: Plea Bargaining- The Principal Actors In The Bargaining Process
- <https://law.jrank.org/pages/1287/Guilty-Plea-Plea-Bargaining-principal-actors-in-bargaining-process.html>
- https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1664620
- <https://chicagounbound.uchicago.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=3606&context=uclrev>
- <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/621631>
- <https://core.ac.uk/download/pdf/268600274.pdf>
- <https://repository.law.umich.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1186&context=mlr>
- <https://scholarship.law.tamu.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1863&context=facscholar>
- <https://nccriminallaw.sog.unc.edu/alford-pleas/>, (Erişim tarihi 09.01.2022)
- <https://www.ojp.gov/ncjrs/virtual-library/abstracts/prosecutors-role-plea-bargaining>
- Adalet Bakanlığı Basın İşleri- <https://basin.adalet.gov.tr/serimuhakeme-ve-basit-yargilama-usulleri-ile-2021-de-275-bine-yakin-dosya-karara-baglandi>
- <https://barandogan.av.tr/blog/ceza-hukuku/internet-ve-bilisim-sistemleri-yoluyla-kumar-oyynamak-icin-yer-ve-imkan-saglama-sucu-cezasi>. (erişim tarihi: 13.10.2021)

Ulusal Mahkeme Kararları

- Yargıtay Ceza Genel Kurulu 2015/989 E., 2016/305 K
- Yargıtay 6. Ceza Dairesi 2015/1932 E. 2018/1069 K. ve 13/02/2018
- Yargıtay Ceza Genel Kurulu 2018/277 E., 2019/585 K

Uluslararası Mahkeme Kararları

- *Bordenkircher v. Hayes* (1978).
- *Santobello v. New York* (1971)
- *Brady v. United States*, 397 U.S. 742, 90 S. Ct. 1463, 25 L. Ed. 747 (1970).
- *US. v. Giron-Reyes*, 234 F.3d 78, 80 (1st Cir. 2000)
- *North Carolina v. Alford*, 400 U.S. 25 (1970)

Dr. Öğr. Üyesi Ümit GÜVEYİ

GENÇLİK HAKLARI

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Gençlik Hakları

Ümit Güveyi

Hukuk Yayınları Dizisi – 3145

Birinci Baskı : Mayıs, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8153 – 31 – 6

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Meteksan Matbaacılık ve Teknik Sanayi Ticaret A.Ş
Beytepe Köyü Yolu No:3
06800 Çankaya/Ankara
Sertifika No: 46519

KAYNAKÇA

- 138 Sayılı Sözleşme, **TBMM**, <https://www.tbmm.gov.tr/tutanaklar/TUTANAK/TBMM/d20/c044/tbmm20044047ss0211.pdf>, (E.T. 12.09.2020).
- 3289 s. Gençlik ve Spor Hizmetleri Kanunu, **T.C. Cumhurbaşkanlığı Mevzuat Bilgi Sistemi**, <https://www.mevzuat.gov.tr/arama/sonuc>, (E.T. 28.02.2022).
- 3rd EYWC, Final Declaration of the 3rd EYWC Signpost for the Future, Bonn, 2020.
- Ababa, Addis. **Youth and Poverty in Africa**, https://www.un.org/esa/socdev/unyin/documents/tc_addis06_2_poverty.pdf, (E.T. 24.02.2022).
- Abadan, Yavuz. "Atatürk ve İlkeleri", **Atatürk ve Gençlik**, Yüksek Öğrenim Gençliği Sosyal Yardım Derneği Yayınları No: I, Ankara, 1963, ss. 16-19, (Atatürk ve İlkeleri).
- ABTHŞ, **T.C. Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı Resmî İnternet Sitesi**, https://sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2018/11/Avrupa_Birligi_Temel_Haklar_Sarti%E2%80%8B.pdf, (E.T. 19.01.2022).
- African Youth Charter**, https://au.int/sites/default/files/treaties/7789-treaty-0033_-_african_youth_charter_e.pdf, (E.T. 14.07.2020)
- Ahmad, Feroz ve Ahmad, Bedia Turgay. **Türkiye'de Çok Partili Politikanın Açıklamalı Kronolojisi (1945-1971)**, Bilgi Yayınevi, Ankara 1976.
- AIHM, **Case of B.B. v. the United Kingdom**, 10.02.2004, <https://hudoc.echr.coe.int/tur?i=001-61627>, (E.T. 13.01.2022).
- AIHM, **Case of Bayatyan v. Armenia**, 07/07/2011, <https://hudoc.echr.coe.int/tur?i=001-105611>, (E.T. 18.01.2022).
- AIHM, **Case of British Gurkha Welfare Society and Others v. The United Kingdom**, 15.09.2016, <https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-166691>, (E.T. 13.01.2022).
- AIHM, **Case of D. L. v. Bulgaria**, 19.05.2016, <https://hudoc.echr.coe.int/tur?i=001-163222>, (E.T. 14.01.2022).
- AIHM, **Case of Osman v. the United Kingdom**, 28.10.1998, <https://hudoc.echr.coe.int/tur?i=001-58257>, (E.T. 14.01.2022).
- AIHM, **Case of P. and S. v. Poland**, 30.10.2012, <https://hudoc.echr.coe.int/tur?i=001-114098>, (E.T. 15.01.2022).
- AIHM, **Case of Podkolzina v. Latvia**, 09.04.2002, <https://hudoc.echr.coe.int/tur?i=001-60417>, (E.T. 13.01.2022).

- AİHM, **Case of Šaltinytė v. Lithuania**, 26.10.2021, <https://hudoc.echr.coe.int/tur?i=001-212692>, (E.T. 13.01.2022).
- AİHM, **Case of Schwizgebel v. Switzerland**, 10.06.2010, <https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-99288>, (E.T. 13.01.2022).
- AİHM, **Case of Velyo v. Bulgaria**, 27.05.2014, <https://hudoc.echr.coe.int/tur?i=001-144131>, (E.T. 14.01.2022).
- Akartürk, Ali Ekrem. "2017 Anayasa Değişikliğinin 'Parlamentosuzlaştırma' Etkisi Üzerine", **Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt: 17, Sayı: 1, Yıl: 2020, ss. 1-26.
- Akad, Mehmet/ Vural Dinçkol, Bihterin/ Bulut, Nihat. **Genel Kamu Hukuku**, 12. Baskı, Der Yayınları, İstanbul, 2016.
- Akdağ, Mustafa. "Celali İsyanlarının Başlaması", **Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi**, Cilt:4, Sayı: 1, Yıl: 1946, ss. 23-37, (Celali İsyanları).
- Akdağ, Mustafa. **Türk Halkının Dirlik ve Düzenlik Kavgası**, Bilgi Yayınevi, Ankara, 1975, (Türk Halkının).
- Akıllıoğlu, Tekin. **İnsan Hakları I: Kavram, Kaynaklar ve Koruma Sistemleri**, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Yayınları No: 17, Ankara, 1995.
- Akşin, Sina. "Bugün de Celali İsyanları mı?", **Ankara Üniversitesi SBF Dergisi**, Cilt: 46, Sayı: 1, Yıl: 2015, ss. 31-40.
- Akşin, Sina. **Ana Çizgileriyle Türkiye'nin Yakın Tarihi**, 1. Cilt, Yenigün Haber Ajansı Basın Yayıncılık A.Ş., İstanbul, 1997, (Türkiye'nin Yakın Tarihi).
- Aktar, Yücel. **İkinci Meşrutiyet Dönemi Öğrenci Olayları**, İletişim Yayınları, İstanbul, 1990.
- Aktaş, Sururi. "Hukuk Kavramının Analizi", **Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt: 67, Sayı: 2, Yıl: 2018, ss. 227-252.
- Akyüz, Emine. **Çocuk Hukuku: Çocuk Hakları ve Korunması**, 5. Baskı, Pegem Akademi Yayınları, Ankara, 2016.
- Aldıkaçtı, Orhan. **Anayasa Hukukumuzun Gelişmesi ve 1961 Anayasası**, 4. Baskı, İstanbul Üniversitesi Yayınları, İstanbul, 1982.
- American Youth Congress, **Peace, Freedom, and Progress**, JSTOR, [jstor.org/stable/10.2307/community.9286533](https://www.jstor.org/stable/10.2307/community.9286533). (E.T. 25.01.2021).
- Amnesty International, **Women's Rights**, <https://www.amnesty.org/en/what-we-do/discrimination/womens-rights/>, (E.T. 21.09.2020).
- Amponsah, Samuel/ Omoregie, Chris Olusola ve Ansah, Boakye Owusu. "African Cultures and the Challenges of Quality Education for Sustainable Development", Paper presented at the American Association for Adult and Continuing Education (AAACE) Commission for International Adult Education (CIAE) Annual Pre-Conference (67th, Myrtle Beach, SC, Sep 30-Oct 2, 2018), **ERIC**, <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED597469.pdf>, (E.T. 24.02.2022).

- Anar, Erol. İnsan Hakları Küreselleşme, Postmodernizm ve Yeni Perspektifler, Maki Basın Yayın, Ankara, 1999.
- Anayurt, Ömer. **Türk Anayasa Hukukunda Toplanma Özgürlüğü**, Kazancı Yayınları, İstanbul, 1998, (Toplanma Özgürlüğü).
- Andel, Jaroslav/ De Francesco, Giuliana/ Krasznahorkai, Kata Mary/ DeVlieg, Ann and Whyat, Sara. **Manifesto on the Freedom of Expression of Arts and Culture in the Digital Era**, Council of Europe, 2020.
- Antalya, Osman Gökhan. **"Hukuk Bilimine Katkı Olarak" Hukuk Teorisi**, Cilt: I, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2019.
- Arat, Necla. **Feminizmin ABC'si**, 3. Baskı, Say Yayınları, İstanbul, 2017.
- Arı, Kemal. **Atatürk ve Aydınlanma-Düşünsel Temelleri ve Gelişimi-**, Yakın Kitabevi, İzmir, 2009, (Atatürk ve Aydınlanma).
- Arı, Kemal. **Türk Devrim Tarihi 1**, 5. Baskı, Zeus Kitabevi, İzmir, 2011, (Türk Devrim Tarihi 1).
- Arslan, Esat. "Siyasal İstikrarsızlık, Anarşi ve Terörün Tırmanışı 12 Eylül Askeri Müdahalesine Giden Yol", **Cumhuriyet Dönemi Demokratikleşme Faaliyetleri**, Atatürk Araştırmaları Merkezi, Ankara, 2010, ss. 111-212.
- Asian Youth Assembly, "Inaugural Session", **Asian Youth Assembly 2018**, 11 Ağustos 2018, Katmandu, <https://www.saarc-sec.org/index.php/resources/statements/106-asian-youth-assembly-kathmandu-11-august-2018/file>, (E.T. 24.12.2021), (Assembly 2018).
- Asian Youth Center, "About AYC", <https://www.aycla.org/about.html>, (E.T. 10.07.2020), (About AYC).
- Asian Youth Center, **Annual Report 2019**, https://www.aycla.org/uploads/1/0/0/8/100874474/ayc_annual_report_2019_final_short.pdf, (E.T. 10.07.2020), (2019).
- Atalay, Esra. "Sanat Özgürlüğü Temel Hakkının Kapsamı ve Diğer Temel Hak ve Özgürlüklerle İlişkisi", **Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt:6, Sayı: 2, Yıl: 2004, ss. 1-28.
- Atar, Yavuz. **Türk Anayasa Hukuku**, 13. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2019.
- Atatürk, Mustafa Kemal. "Atatürk'ün Gençliğe Hitabesi", **Türk Dil Kurumu**, <https://www.tdk.gov.tr/genel/ataturkun-genclige-hitabesi/>, (E.T. 13.03.2022).
- Atatürk, Mustafa Kemal. **Gençlik Üzerine**, Atatürk'ün Kaleminden 9, (Der. Kurtuluş Güran), Kaynak Yayınları, İstanbul, 2019, (Gençlik Üzerine).
- Atatürk, Mustafa Kemal. **Nutuk**, 18. Baskı, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul, 2017, (Nutuk).
- AU Assembly, 28- 29 January 2018, **Assembly/AU/Dec.687(XXX)**, https://au.int/sites/default/files/decisions/33908-assembly_decisions_665_-_689_e.pdf, (E.T. 22.12.2021).
- AU Commission, **Continental Strategy for Technical and Vocational Educational and Training (TVET) to Foster Youth Employment**, 22 Ekim 2018, https://au.int/sites/default/files/pressreleases/35308-pr-tvet-english_-_final_2.pdf, (E.T. 23.12.2021) (TVET).

- AU, "African Youth Charter", **Treaties**, https://au.int/sites/default/files/treaties/7789-treaty-0033_-_african_youth_charter_e.pdf, (E.T. 17.12.2021).
- AU, **African Union Handbook 2021 -Arts, Culture and Heritage: Levers for Building the Africa We Want-**, 8. Baskı, AU Commission and New Zealand Crown, Addis Ababa and Wellington, 2021, (Handbook 2021).
- AU, **African Youth Decade 2009-2018 Plan of Action**, 2011, https://www.sadc.int/files/7213/5293/3503/African_Youth_Decade_Plan_of_Action_2009-2018.pdf, (E.T. 17.12.2021).
- AU, **The Assembly**, <https://au.int/en/assembly>, (E.T. 17.12.2021).
- AU, **Youth Development**, <https://au.int/en/youth-development>, (E.T. 17.12.2021).
- AU, **Youth Division**, <https://au.int/en/youth-division>, (E.T. 22.12.2021).
- AYCON, **The Declaration of the Rights of American Youth**, 4 Temmuz 1936, <https://web.archive.org/web/20091224230926/http://newdeal.feri.org/students/ayc.htm>, (E.T. 15.07.2020).
- Aydın, Mesut. "Anayasa Mahkemesi Kararlarında Hak Arama Özgürlüğü", **Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi**, Cilt: 61, Sayı: 3, Yıl: 2006, ss. 1-37.
- AYM, **E. 2006/57, K. 2009/123**, 01.10.2009, (R.G. Sayı: 27775, Tarih: 04.12.2010).
- AYM, **E. 2013/95, K. 2014/176**, 13.11.2014, (R.G. Sayı: 29294, Tarih: 13.03.2015).
- AYM, **E. 2014/87, K. 2015/112**, 08.12.2015, (R.G. Sayı: 29607, Tarih: 28.01.2016).
- Barnard, Catherine. "The Silence of the Charter: : Social Rights and the Court of Justice", **The EU Charter of Fundamental Rights as a Binding Instrument Five Years Old and Growing**, (Ed. Sybe de Vries, Ulf Bernitz and Stephen Weatherill), Hart Publishing, Oxford, 2015, ss. 173-188.
- Başbakanlık İnsan Hakları Başkanlığı, **İnsan Hakları**, Matus Basımevi, Ankara, 2006.
- Batum, Süheyl. **Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi ve Türkiye**, Kavram Yayınları, İstanbul, 1996.
- Benhabib, Seyla. **The Rights of Others: Aliens, Residents and Citizens**, Cambridge University Press, New York, 2004.
- Berkes, Niyazi. **Türkiye İktisat Tarihi**, 2. Baskı, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul, 2016, (Türkiye İktisat Tarihi).
- Berktaş, Fatmagül. "Kadınların İnsan Hakları", **İnsan Hakları**, (Haz. Korkut Tankuter), Yapı Kredi Yayınları, İstanbul, 2002, ss. 349-372.
- Bessières, Yves ve Niedzwiecki, Patricia. **Women in the French Revolution (1789)**, Institute for the Development of the European Cultural Area, Brussels, 1991.
- Black's Law Dictionary**, 9. Baskı, (Ed. Bryan A. Garner), West Publishing, St. Paul, 2009.
- BM, **Dışlanmadan Eşitliğe: Engelli Bireylerin Haklarını Hayata Geçirmek, Parlamento'lara Yönelik El Kitabı**, Anıl Matbaa, Ankara, 2012, (Engelli Hakları).
- Bozkurt, Enver. "Kısırlaştırma ve İnsan Hakları", **Ankara Barosu III. Sağlık Hukuku Kurultayı**, Ankara Barosu Yayınları, Ankara, 2010, ss. 7-11.

- Bundes-Jugendvertretungsgesetz (BGBl. I Nr. 127/2000), **Rechtsinformationssystem des Bundes**, <https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=20001059>, (E.T. 15.12.2021).
- Can, Osman. "Vıcdani Redde Anayasal Bakış", **Hukuk Gündemi Dergisi**, Cilt: 4, Yıl: 2006, ss. 11-16.
- Capotorti, Francesco. **Study on the Rights of Persons Belonging to Ethnic, Religious and Linguistic Minorities**, UN, 1979, New York.
- Children and Young Person Act 2008, **legislation.gov.uk**, <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/2008/23/contents>, (E.T.15.12.2021).
- CJEU, "General Presentation", **The Institution**, https://curia.europa.eu/jcms/jcms/Jo2_6999/en/, (E.T. 21.01.2022).
- CJEU, "Presentation", **Court of Justice**, https://curia.europa.eu/jcms/jcms/Jo2_7024/en/, (E.T. 21.01.2022).
- CJEU, **Case C-411/05 Félix Palacios de la Villa v. Cortefiel Servicios SA**, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A62005CJ0411>, (E.T. 24.01.2022).
- CJEU, **Joined Cases C-159/10 and C-160/10 Gerhard Fuchs and Peter Köhler v. Land Hessen**, 21.07.2011, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:62010CJ0159>, (E.T. 04.01.2022).
- Clapham, Andrew. **İnsan Hakları**, (Çev. Hakan Gür), Dost Kitabevi, Ankara, 2010.
- Corbanese, Valli ve Rosas, Gianni. **Rights@Work for Youth: Decent Work for Young People**, ILO, Geneva, 2016.
- Council of Europe and European Commission, **Youth Policy Essentials**, Council of Europe, Strasbourg, 2019.
- Council of Europe, "Chart of Signatures and Ratifications of Treaty 005", **Conventions**, <https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list?module=signatures-by-treaty&treatyenum=005>, (E.T. 12.01.2022).
- Council of Europe, "Details of Treaty No. 163", **Conventions**, <https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list?module=treaty-detail&treatyenum=163>, (E.T. 06.02.2022).
- Council of Europe, "EYC Budapest", **European Youth Centres**, <https://www.coe.int/en/web/youth/eyc-budapest>, (E.T. 08.12.2021).
- Council of Europe, "EYC Strasbourg", **European Youth Centres**, [https://www.coe.int/en/web/youth/eyc-strasbourg# {%224899396%22:\[0\]}](https://www.coe.int/en/web/youth/eyc-strasbourg# {%224899396%22:[0]}), (E.T. 08.12.2021).
- Council of Europe, "Istanbul Convention Brochure", **Istanbul Convention**, <https://rm.coe.int/istanbul-convention-violence-against-women-brochure-4ps-en/16809ecc93>, (E.T. 24.09.2020).
- Council of Europe, "Our context, history & background", **European Youth Foundation**, <https://www.coe.int/en/web/european-youth-foundation/history>, (E.T. 07.12.2021).

- Council of Europe, "Our context, history & background", **European Youth Foundation**, <https://www.coe.int/en/web/european-youth-foundation/history>, (E.T. 07.12.2021).
- Council of Europe, "Reporting System of the European Social Charter", **Committee of Social Rights**, <https://www.coe.int/en/web/european-social-charter/reporting-system>, (E.T. 06.01.2022).
- Council of Europe, "The Collective Complaints Procedure", **Committee of Social Rights**, <https://www.coe.int/en/web/european-social-charter/collective-complaints-procedure1>, (E.T. 06.01.2022).
- Council of Europe, "The European Youth Foundation at a glance", **European Youth Foundation**, <https://www.coe.int/en/web/european-youth-foundation/who-we-are>, (E.T. 07.12.2021).
- Council of Europe, "The Evolution of the European Social Charter", **European Social Charter**, <https://www.coe.int/en/web/european-social-charter/about-the-charter>, (E.T. 06.02.2022).
- Council of Europe, "Turkey", **Monitoring**, <https://www.coe.int/en/web/european-social-charter/turkey>, (E.T. 06.01.2022).
- Council of Europe, **Young People's Access to Rights Through Youth Information and Counselling**, Council of Europe, Strasbourg, 2015.
- Council of Europe, **Young People's Access to Rights Through Youth Information and Counselling**, Council of Europe, Strasbourg, 2015, (Young People's Access to Rights).
- Council of the EU, **Council Decision of 29 May 2000 to Combat Child Pornography on the Internet**, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32000D0375>, (E.T. 26.01.2022).
- CRC, **General Comment No. 11**, CRC/C/GC/11 (12 February 2009), https://tbinternet.ohchr.org/_layouts/15/treatybodyexternal/Download.aspx?symbolNo=CRC%2fC%2fGC%2f11&Lang=en, (E.T. 30.12.2021).
- CRC, **General Comment No. 12**, CRC/C/GC/12 (20 July 2009), https://tbinternet.ohchr.org/_layouts/15/treatybodyexternal/Download.aspx?symbolNo=CRC%2fC%2fGC%2f12&Lang=en, (E.T. 30.12.2021).
- CRC, **General Comment No. 15**, CRC/C/GC/15 (17 April 2013) https://tbinternet.ohchr.org/_layouts/15/treatybodyexternal/Download.aspx?symbolNo=CRC%2fC%2fGC%2f15&Lang=en, (E.T. 30.12.2021).
- CRC, **General Comment No. 15**, CRC/C/GC/20 (6 December 2016), https://tbinternet.ohchr.org/_layouts/15/treatybodyexternal/Download.aspx?symbolNo=CRC%2fC%2fGC%2f20&Lang=en, (E.T. 30.12.2021).
- CRC, **General Comment No. 4**, CRC/GC/2003/4 (1 July 2003), https://tbinternet.ohchr.org/_layouts/15/treatybodyexternal/Download.aspx?symbolNo=CRC%2fC%2f2003%2f4&Lang=en, (E.T. 30.12.2021).
- CRIN, "The CRIN Code", <https://home.crin.org/the-crin-code>, (E.T. 13.09.2020).

- Çavuşoğlu, Naz. **Uluslararası İnsan Hakları Hukukunda Azınlık Hakları**, 2. Baskı, Su Yayınları, İstanbul, 2001.
- Çeçen, Anıl. **İnsan Hakları**, 2. Baskı, Gündoğan Yayınları, Ankara, 1995.
- Dadomo, Christian and Que´nivet, No. ile, **European Union Law**, 3. Baskı, Hall and Stott Publishing Ltd, 2020.
- Donnelly, Jack. **Teoride ve Uygulamada Evrensel İnsan Hakları**, (Çev. Mustafa Erdoğan ve Levent Korkut), Yetkin Yayınları, Ankara, 1995.
- Döner, Ayhan. **Şeffaf Devlette ve Bilgi Edinme Hakkı ve Sınırları**, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2012, (Şeffaf Devlette Bilgi Edinme Hakkı).
- Döner, Ayhan. **Türk Anayasa Hukuku**, 2. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, 2022, (Anayasa Hukuku).
- DPT, **Altıncı Beş Yıllık Kalkınma Planı (1990-1994)**, 1990, <http://www.sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2018/11/Alt%C4%B1nc%C4%B1-Bey%C5%9F-Y%C4%B1ll%C4%B1k-Kalk%C4%B1nma-Plan%C4%B1-1990-1994%E2%80%8B.pdf>, (E.T. 22.07.2020).
- DPT, **Beşinci Beş Yıllık Kalkınma Planı (1985-1989)**, 1985, <http://www.sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2018/11/Be%C5%9Finci-Bey%C5%9F-Y%C4%B1ll%C4%B1k-Kalk%C4%B1nma-Plan%C4%B1-1985-1989.pdf>, (E.T. 22.07.2020).
- DPT, Birinci Beş Yıllık Kalkınma Planı (1963-1967), 1963, <http://www.sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2018/11/Birinci-Bey%C5%9F-Y%C4%B1ll%C4%B1k-Kalk%C4%B1nma-Plan%C4%B1-1963-1967%E2%80%8B.pdf>, (E.T. 21.07.2020).
- DPT, **Dokuzuncu Kalkınma Planı (2007-2011)**, 2006, RG 1 Temmuz 2006, Sayı: 26215).
- DPT, **Dördüncü Beş Yıllık Kalkınma Planı (1979-1983)**, 1979, <http://www.sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2018/11/D%C3%B6rd%C3%BCnc%C3%BC-Bey%C5%9F-Y%C4%B1ll%C4%B1k-Kalk%C4%B1nma-Plan%C4%B1-1979-1983%E2%80%8B.pdf>, (E.T. 22.07.2020).
- DPT, **İkinci Beş Yıllık Kalkınma Planı (1968-1972)**, 1968, <http://www.sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2018/11/%C4%B0kinci-Bey%C5%9F-Y%C4%B1ll%C4%B1k-Kalk%C4%B1nma-Plan%C4%B1-1968-1972%E2%80%8B.pdf>, (E.T. 22.07.2020).
- DPT, **Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planı (2001-2005)**, 2001, <http://www.sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2018/11/Sekizinci-Bey%C5%9F-Y%C4%B1ll%C4%B1k-Kalk%C4%B1nma-Plan%C4%B1-2001-2005.pdf>, (E.T. 22.07.2020).
- DPT, Üçüncü Beş Yıllık Kalkınma Planı (1973-1977), 1973, <http://www.sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2018/11/%C3%9C%C3%A7%C3%BCnc%C3%BC-Bey%C5%9F-Y%C4%B1ll%C4%B1k-Kalk%C4%B1nma-Plan%C4%B1-1973-1977%E2%80%8B.pdf>, (E.T. 22.07.2020).
- DPT, **Yedinci Beş Yıllık Kalkınma Planı (1996-2000)**, 1996, <http://www.sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2018/11/Yedinci-Bey%C5%9F-Y%C4%B1ll%C4%B1k-Kalk%C4%B1nma-Plan%C4%B1-1996-2000%E2%80%8B.pdf>, (E.T. 22.07.2020).

- Dündar Sezer, Tijen. **İnsan Hakları Hukuku Açısından Kadınlara Yönelik Şiddet**, Turhan Kitabevi, Ankara, 2019.
- Eberhard, Laurence. **The Council of Europe and Youth Thirty Years of Experience**, Council of Europe Publishing, Strasbourg, 2002.
- EC and the Council of Europe in the Field of Youth, **The Socio-economic Scope of Youth Work in Europe Final Report**, 2007.
- EC, "EU Youth Strategy- Overview", <https://ec.europa.eu/youth/policy/youth-strategy>, (E.T. 08.07.2020).
- EC, 1079/2006/EC (15 November 2006), **EUR-Lex**, <https://eur-lex.europa.eu/eli/dec/2006/1719/oj>, (E.T. 15.12.2021).
- EC, **COM (2018) 269 Final**, 22.05.2018, https://ec.europa.eu/youth/sites/youth/files/youth_com_269_1_en_act_part1_v9.pdf, (E.T. 08.07.2020).
- ECHR, "European Convention on Human Rights", **Official Texts**, <https://www.echr.coe.int/Pages/home.aspx?p=basictexts/convention>, (E.T. 12.01.2022).
- ECSR, **Defence for Children International (DCI) v. Belgium**, Collective Complaint No. 69/2011, 23.10.2012, <https://hudoc.esc.coe.int/eng?i=cc-69-2011-dmerits-en>, (E.T. 11.01.2022).
- ECSR, **International Association Autism-Europe v. France**, Collective Complaint No. 13/2002, 04.11.2003, <https://hudoc.esc.coe.int/eng?i=cc-13-2002-dmerits-en>, (E.T. 11.01.2022).
- ECSR, **European Committee for Home-Based Priority Action for the Child and the Family (EUROCEF) v. France**, Complaint No. 114/2015, 24.01.2018, <https://hudoc.esc.coe.int/eng?i=cc-114-2015-dmerits-en>, (E.T. 12.01.2022).
- ECSR, **International Federation for Human Rights (FIDH) and Inclusion Europe v. Belgium**, Complaint No. 141/2017, 09.09.2020, <https://hudoc.esc.coe.int/eng?i=cc-141-2017-dmerits-en>, (E.T. 11.01.2022).
- ECSR, **Mental Disability Advocacy Center (MDAC) v. Belgium**, Complaint No. 109/2014, 16.10.2017, <https://hudoc.esc.coe.int/eng?i=cc-109-2014-dadmissandmerits-en>, (E.T. 12.01.2022).
- Elrashdi, Ayoup Z. "African Culture: Versatile Approach to Realize the Africa We Want", **Opinions-Conversations**, <https://www.africanunion-un.org/post/african-culture-versatile-approach-to-realize-the-africa-we-want>, (E.T. 25.02.2022).
- Erdem, Fazıl Hüsnü. "Düşünce Özgürlüğü ve Demokrasi", **Ankara Barosu Dergisi**, Sayı: 1, Yıl: 1998, ss. 5-36.
- Erdoğan, Birsen. "Uluslararası Hukukta Azınlık Haklarının Korunması: Birleşmiş Milletler ve Avrupa Sistemlerinin İncelenmesi", **Türkiye'de İnsan Hakları**, (Haz. Oya Çitçi), TODAİE Yayınları, Ankara, 2000, ss. 235-246.
- Erdoğan, Mustafa, **Anayasal Demokrasi**, 12. Baskı, Siyasal Kitabevi, Ankara, 2015, (Anayasal Demokrasi).

- Erdoğan, Mustafa. "Sivil Özgürlük Olarak Din ve Vicdan Özgürlüğü", **Liberal Düşünce Dergisi**, Sayı: 21, Yıl: 2001, ss. 40-47, (Din ve Vicdan Özgürlüğü).
- Erdoğan, Mustafa. **İnsan Hakları Teorisi ve Hukuku**, 3. Baskı, Orion Kitabevi, İstanbul, 2012, (İnsan Hakları Teorisi).
- Erdoğan, Mustafa. **Türkiye'de Anayasalar ve Siyaset**, 5. Baskı, Liberte Yayınları, Ankara, 2008, (Anayasalar ve Siyaset).
- Eren, Abdurrahman. **Anayasa Hukuku Dersleri**, 2. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2020.
- Erten, A. Bağış. "Türkiye'de 68", **Modern Türkiye'de Siyasî Düşünce**, Cilt: 8, 2. Baskı, İletişim Yayınları, İstanbul, 2008, ss. 834-846.
- Eroğul, Cem. **Anatüze Giriş**, 12. Baskı, İmaj Yayınevi, Ankara, 2012.
- Escudero, Verónica and Mourelo, Elva López. **The European Youth Guarantee: A Systematic Review of its Implementation Across Countries**, Working Paper No. 21, ILO Research Department, 2017.
- Esen, Bülent Nuri. **Anayasa Hukuku ve Siyasî Hukuk**, Nebioğlu Yayınevi, Ankara, 1957.
- Esen, Selin. "Role of the European Court of Human Rights in the Turkish Constitutional Court's Rulings Regarding the Freedom of Association", **Ius Gentium: Comparative Perspectives on Law and Justice**, Volume: 61, (Ed. Rainer Arnold and José Ignacio Martínez-Estay), Springer, Cham, 2017, ss. 391-422.
- EU Youth Strategy 2010-2018**, European Youth Portal, https://europa.eu/youth/strategy/strategy-2010-2018_en, (E.T. 10.12.2021).
- EU, **Consolidated version of the Treaty on the Functioning of the European Union**, 2012/C 326/01, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A12012E%2FTXT>, (E.T. 25.01.2022).
- Euronews, "Kuzey Kore'de İşçi Partisi'nin Gençlik Örgütünden 'Görkemli' Kongre", 30.04.2021, <https://tr.euronews.com/2021/04/30/kuzey-kore-de-isci-partisi-nin-genclik-orgutunden-gorkemli-kongre>, (E.T. 06.05.2021).
- EUROPE 2020 A strategy for smart, sustainable and inclusive growth, **EUR-Lex**, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A52010DC2020>, (E.T. 10.12.2021).
- European Commission, "A Brief History of Daphne", **Daphne Toolkit**, https://ec.europa.eu/justice/grants/results/daphne-toolkit/daphne-toolkit-%E2%80%93-active-resource-daphne-programme_en, (E.T. 26.01.2022).
- European Commission, "The Bologna Process and the European Higher Education Area", **Bologna Process**, <https://education.ec.europa.eu/levels/higher-education/inclusion-connectivity/bologna-process-european-higher-education-area>, (E.T. 26.01.2022).
- European Commission, "The Reinforced Youth Guarantee", **Youth Employment Support**, <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1079&langId=en>, (E.T. 26.01.2022).

- European Commission, "What is Erasmus+?", About Erasmus+, <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/about-erasmus/what-is-erasmus>, (E.T. 26.01.2022).
- European Council, 2018/ C 456/ 01, **EUR-Lex**, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=OJ:C:2018:456:FULL&from=EN>, (E.T. 08.07.2020).
- European Court of Human Rights, **The European Convention on Human Rights A Living Instrument**, European Court of Human Rights, Strasbourg, 2021.
- European Economic Community, **64/307/EEC: First Joint Programme to encourage the exchange of young workers within the Community**, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A41964X0307>, (E.T. 26.01.2022).
- European Parliament and of the Council of the EU, Directive 2011/93/EU of the European Parliament and of the Council of 13 December 2011 on Combating the Sexual Abuse and Sexual Exploitation of Children and Child Pornography, and Replacing Council Framework Decision 2004/68/JHA, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32011L0093>, (E.T. 26.01.2022).
- Eurostat, "What It Means to be Young in The European Union Today", 16.03.2015, <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/6783798/1-16042015-AP-EN.pdf/5d120b02-c8df-4181-9b27-2fe9ca3c9b6b>, (E.T. 08.07.2020), (Today).
- Eurostat, "Youth-Overview", <https://ec.europa.eu/eurostat/web/youth>, (E.T. 08.07.2020), (Overview).
- Eurostat, **Being Young in Europe Today**, Publications Office of the European Union, Luxembourg, 2015, (Being Young).
- EYF General Assembly, **Resolution on the Right to Conscientious Objection to Military Service in Europe**, 22-24 November 2018, https://tools.youthforum.org/policy-library/wp-content/uploads/2021/04/0160-18_Resolution_conscientious_objection_FINAL_0.pdf, (E.T. 03.02.2022), (Conscientious Objection).
- EYF, "Equality and Non-Discrimination", Policy Library, <https://tools.youthforum.org/policy-library/youth-rights/>, (E.T. 01.02.2022).
- EYF, "Our Members", <https://www.youthforum.org/our-members>, (E.T. 06.05.2021).
- EYF, "The European Youth Forum: Our Goals & Vision", <https://www.youthforum.org/european-youth-forum-our-goals-vision>, (E.T. 05.05.2021).
- EYF, **Annual Report / 2010**, EYF, Bruxelles, 2010.
- EYF, **Multiple Discrimination and Young People in Europe**, <https://tools.youthforum.org/policy-library/wp-content/uploads/2021/04/Multiple-discrimination-and-young-people-in-Europe.pdf>, (E.T. 02.02.2022), (Multiple Discrimination).
- EYFo, **Annual Report 2020**, Council of Europe, Strasbourg.
- EYWC, "European Youth Work Agenda", <https://www.eywc2020.eu/en/agenda/>, (E.T. 06.05.2021).
- FEANTSA Youth Network and Council of Europe, "Housing Solutions to Youth Homelessness based on a Human Rights Approach", **Report of the Study Session**, 14 September 2017, Strasbourg.

- Federal Centre for Health Education (BZgA), **Sexuality Education**, BZgA, UNFPA, WHO, Cologne, 2016, https://www.euro.who.int/__data/assets/pdf_file/0008/379043/Sexuality_education_Policy_brief_No_1.pdf, (E.T. 09.02.2022).
- Fendoğlu, Hasan Tahsin. **Anayasal Derinlik**, Yetkin Yayınları, Ankara, 2012, (Anayasal Derinlik).
- Fendoğlu, Hasan Tahsin. **Çocuk Hakları Hukuku**, Yetkin Yayınları, Ankara, 2014, (Çocuk Hakları Hukuku).
- Fendoğlu, Hasan Tahsin. **İnsan Hakları Hukuku**, Yetkin Yayınları, Ankara, 2017, (İnsan Hakları Hukuku).
- Feyizoğlu, Turhan. **Türkiye Gençlik Hareketleri Tarihi 1944-74 (1944-54)**, Sevinç Yayınları, İstanbul, 2013, (1944-54).
- Feyizoğlu, Turhan. **Türkiye Gençlik Hareketleri Tarihi 1944-74 (1955-64)**, Sevinç Yayınları, İstanbul, 2013, (1955-64).
- Feyizoğlu, Turhan. **Türkiye Gençlik Hareketleri Tarihi 1944-74 (1965-68)**, Sevinç Yayınları, İstanbul, 2013, (1965-68).
- Feyizoğlu, Turhan. **Türkiye Gençlik Hareketleri Tarihi 1969-70 (1944-74)**, Sevinç Yayınları, İstanbul, 2013, (1969-70).
- Feyizoğlu, Turhan. **Türkiye Gençlik Hareketleri Tarihi 1971-74 (1944-74)**, Sevinç Yayınları, İstanbul, 2013, (1971-74).
- Final communiqué of the Hague Summit (2 December 1969), **CVCE.eu**, https://www.cvce.eu/content/publication/1997/10/13/33078789-8030-49c8-b4e0-15d053834507/publishable_en.pdf, (E.T. 08.12.2021).
- Finland, "Act on Public Employment and Business Service (1295/2002)", **Finlex**, İngilizce çev. Ministry of Employment and the Economy, <https://www.finlex.fi/en/laki/kaannokset/2012/en20120916.pdf>, (E.T. 15.12.2021).
- Finland, "Youth Act (72/2006)", **Natlex**, <http://www.ilo.org/dyn/natlex/docs/ELECTRONIC/73188/97071/F30481611/FIN73188%20English.pdf>, (E.T. 15.12.2021).
- Fletcher, Adam. **A Short Introduction to Youth Rights**, The Free Child Project, Olympia, 2014.
- Freeman, Michael. "Universalism of Human Rights and Cultural Relativism", **Routledge Handbook of International Human Rights Law**, (Ed. Scott Sheeran and Sir Nigel Rodley), Routledge, Oxon and New York, ss. 49-61.
- Garben, Sacha. "Title XII Education, Vocational Training, Youth and Sport", **The EU Treaties and the Charter of Fundamental Rights A Commentary**, (Ed. Manuel Kellerbauer, Marcus Kalmert and Jonathan Tomkin), Oxford University Press, Oxford, 2019, ss. 1423-1438.
- Gemalmaz, Mehmet Semih. **Ulusalüstü İnsan Hakları Hukukunun Genel Teorisine Giriş: Cilt 1**, 4. Baskı, Beta Yayıncılık, İstanbul, 2003, (Cilt 1).
- Genç Memur-Sen, "Ulusal Gençlik ve Spor Politikası Belgesi Güncelleme Çalıştayına Katıldık", <http://gencmemursen.org.tr/ulusal-genclik-ve-spor-politikasi-belgesi-guncelleme-calistayina-katildik>, (E.T. 30.10.2021).

- Gençlik Çalışmaları Derneği, "Gençlik Çalışmaları Nedir?", <https://youth.org.tr/genclik-calismalari/#1484652030151-41d816a1-ec06>, (E.T. 06.05.2021).
- Gerards, Janneke. **General Principles of the European Convention on Human Rights**, Cambridge University Press, Cmbridge, 2019.
- GOFör Gençlik Örgütleri Forumu, **Tarihçe**, <https://www.GOFör.org/tarihce/>, (E.T. 28.02.2022).
- GOFör, "GOFör Hakkında", <https://www.GOFör.org/GOFör-hakkında/>, (E.T. 02.03.2022).
- Gören, Zafer. **Anayasa Hukuku**, Yetkin Yayınları, Ankara, 2011, (Anayasa Hukuku).
- Gören, Zafer. "Avrupa Birliği Temel Haklar Şartının Ana ilkesi: Dokunulmaz İnsan Onuru", **İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi**, Cilt: 2007/2, Sayı: 12, Yıl: 6, ss. 21-37, (İnsan Onuru).
- Gören, Zafer. "Genel Eşitlik İlkesi", **Cevdet Yavuz'a Armağan**, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, Cilt: 22, Sayı: 3, Yıl: 2016, s. 3281. ss. 3279-3301 (Genel Eşitlik İlkesi).
- Gören, Zafer. **Temel Hak Genel Teorisi**, 4. Baskı, Dokuz Eylül Üniversitesi Yayını, İzmir, 2000, (Temel Hak Genel Teorisi).
- Gözler, Kemal. "Yorum İlkeleri", **Anayasa Hukukunda Yorum ve Norm Somutlaşması** içinde, (Hazırlayan: Ozan Ergül), TBB Yayınları, Ankara, 2013, ss. 15-119, (Yorum İlkeleri).
- Gözler, Kemal. "Yorum İlkeleri", **Kamu Hukukçuları Platformu Toplantısı**, Ankara, 29.9.2012, <http://www.anayasa.gen.tr/yorum-ilkeleri.pdf>, (E.T. 17.09.2020), (Yorum İlkeleri).
- Gözler, Kemal. **İnsan Hakları Hukuku**, Ekin Yayınevi, Bursa, 2017, (İnsan Hakları Hukuku).
- Gözler, Kemal. **Türk Anayasa Hukuku Dersleri**, 21. Baskı, Ekin Yayınevi, Bursa, 2017, (Türk Anayasa Hukuku Dersleri).
- GSB, "Mevzuat", <https://www.gsb.gov.tr/Sayfalar/36/10/Mevzuat>, (E.T. 21.07.2020).
- GSB, **II. Gençlik Şûrası**, 14-18 Mayıs 2012, Afşar Matbaacılık, Ankara, 2012.
- GSB, **Ulusal Gençlik ve Spor Politikaları Belgesi**, RG 27 Ocak 2013, Sayı: 28541, (Ulusal Gençlik ve Spor Politikaları Belgesi).
- Gül, Cengiz. "AİHM Kararlarında İfade ve Medya Özgürlüğünün Sınırlandırılması Kriterleri", **Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt: 14, Sayı: 1 Yıl: 2019, ss. 105-126.
- Gülmez, Mesut. **Birleşmiş Milletler Sisteminde İnsan Haklarının Korunması**, Türkiye Barolar Birliği, Ankara, 2004.
- Gülsoy, Mehmet Tevfik. **Özgürlüklerin Korunmasında Anayasa Yargısının Yeri ve Meşruluğu**, Yetkin Yayınları, Ankara, 2003.
- Güriz, Adnan. **Feminizm Postmodernizm ve Hukuk**, 2. Baskı, Phoenix Yayınevi, Ankara, 2011, (Feminizm).

- Gürses, Fulya ve Gürses, Hasan Basri. **Dünya’da ve Türkiye’de Gençlik**, 2. Baskı, Toplumsal Dönüşüm Yayınları, İstanbul, 1997.
- Güveyi, Ümit. **Anayasa Hukuku Boyutuyla Millî Güvenlik**, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2019.
- Habitat, **Gençlerin İyi Olma Hali Araştırması Özet Bulgular**, Habitat Derneği, 2020, <https://habitatdernegi.org/wp-content/uploads/genclerin-iyi-olma-hali-arastirmasi-3-rapor-ozeti.pdf>, (E.T. 10.03.2022).
- Hakyemez, Yusuf Şevki. “Temel Hak ve Özgürlüklerde Objektif Sınır Kavramı ve Düşünce Özgürlüğünün Objektif Sınırları”, **Ankara Üniversitesi SBF Dergisi**, Cilt: 57, Sayı: 2, Yıl: 2002, ss. 17-40.
- Hammarberg, Thomas. **Avrupa’da İnsan Hakları**, (Çev. Ayşen Ekmekçi), İletişim Yayınları, İstanbul, 2012.
- Hammarberg, Thomas. **Avrupa’da İnsan Hakları**, İletişim Yayınları, İstanbul, 2012.
- Hazan, Eric. **Fransız Devrim Tarihi**, (Çev. Nazlı Ceyhan Sümter), Say Yayınları, İstanbul, 2016.
- Hopkins, June. “The Eleanor Roosevelt Papers-American Youth Congress”, **Teaching Eleanor Roosevelt**, (Ed. Allida Black), (Hyde Park, New York: Eleanor Roosevelt National Historic Site, 2003), <https://web.archive.org/web/20071019032029/http://www.nps.gov/archive/elro/glossary/american-youth-congress.htm>, (E.T. 15.07.2020).
- Humm, Maggie. **The Dictionary of Feminist Theory**, 2. Baskı, Prentice Hall/Harvester Wheatsheaf, Hertfordshire, 1995.
- Ibero-American General Secretariat, “*Ibero-American organizations*”, **Home**, <https://www.segib.org/en/ibero-american-organizations/>, (E.T. 13.12.2021).
- IISD, “AU Summit Adopts Decisions on Youth Employment, Climate Change and UNCSD”, **News**, <http://sdg.iisd.org/news/au-summit-adopts-decisions-on-youth-employment-climate-change-and-uncsd/>, (E.T. 22.12.2021).
- ILO, “C182-Worst Forms of Child Labour Convention, 1999 (No. 182)”, **NORMLEX**, https://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=NORMLEXPUB:12100:0::NO::P12100_ILO_CODE:C182, (E.T. 14.09.2020).
- ILO, “Discrimination (Employment and Occupation) Convention (No. 111)”, **NORMLEX**, https://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=NORMLEXPUB:12100:0::NO::P12100_ILO_CODE:C111, (E.T. 24.09.2020).
- ILO, “Equal Remuneration Convention (No. 100)”, **NORMLEX**, https://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=NORMLEXPUB:12100:0::NO::P12100_ILO_CODE:C100, (24.09.2020).
- ILO, “International Labour Standards on Social Security”, **Social Security**, <https://www.ilo.org/global/standards/subjects-covered-by-international-labour-standards/social-security/lang-en/index.htm>, (E.T. 13.02.2022).
- ILO, “Maternity Protection Convention (No. 3)”, **NORMLEX**, https://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=NORMLEXPUB:12100:0::NO::P12100_ILO_CODE:C003 (E.T. 24.09.2020).

- ILO, "Night Work (Women) Convention (No. 4)", NORMLEX, [https://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=1000:12100:1964284229615::NO::P12100_SHOW_TEXT:Y.](https://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=1000:12100:1964284229615::NO::P12100_SHOW_TEXT:Y;), (E.T. 24.09.2020).
- ILO, "Social Security (Minimum Standards) Convention, 28 Haziran 1952 (No. 102), NORMLEX, https://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=NORMLEXPUB:12100:0::NO::P12100_INSTRUMENT_ID:312247, (E.T. 13.02.2022).
- ILO, "Underground Work (Women) Convention (No. 45)", **NORMLEX**, https://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=NORMLEXPUB:12100:0::NO::P12100_ILO_CODE:C045#:~:text=Convention%20concerning%20the%20Employment%20of,into%20force%3A%2030%20May%201937, (E.T. 24.09.2020).
- ILO, "Workers with Family Responsibilities Convention (No. 156)", **NORMLEX**, https://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=NORMLEXPUB:12100:0::NO::P12100_ILO_CODE:C156, (E.T. 24.09.2020).
- ILO, "Worst Forms of Child Labour Convention", 17 Haziran 1999 (No. 182), **NORMLEX**, https://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=NORMLEXPUB:12100:0::NO::P12100_ILO_CODE:C182, (E.T. 13.02.2022).
- Islam, Rafiqul. "The Origin and Evolution of International Refugee Law", **An Introduction to International Refugee Law**, (Ed. Rafiqul Islam and Jahid Hossain Bhuiyan), Martinus Nijhoff Publishers, Boston, 2013, ss. 13-36.
- Ismail, Olawale and Olonisakin, Funmi. "Why do Youth Participate in Violence in Africa? A Review of Evidence", **Conflict, Security & Development**, Volume: 21, No: 3, Year: 2021, ss. 373-389. ss. 371-399.
- IWGY, "Youth Power2: Youth Advisory Group", **Youth Engaged 4 Change**, <https://engage.youth.gov/opportunities/youthpower2-youth-advisory-group-application-due-may-11>, (E.T. 16.07.2020).
- IWGY, **Pathways for Youth: The Strategic Plan for Federal Collaboration**, 2013, https://www.youthpolicy.org/national/United_States_2013_Pathways_for_Youth.pdf, (E.T. 16.07.2020).
- İba, Şeref. "Eşitlik ve Pozitif Ayrımcılık Kavramları Yönünden Dokuzuncu Anayasa Değişikliği", **Amme İdaresi Dergisi**, Cilt: 39, Sayı: 1, Yıl: 2006, ss. 1-15, (Eşitlik)
- İba, Şeref. **Anayasa Hukuku ve Siyasal Kurumlar**, 2. Baskı, Turhan Kitabevi, Ankara, 2008, (Anayasa Hukuku).
- İnan, Ali Naim. **Çocuk Hukuku**, Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayını, İstanbul, 1968.
- İnceoğlu, Sibel. "Türk Anayasa Mahkemesi ve İnsan Hakları Avrupa Mahkemesi Kararlarında Eşitlik ve Ayrımcılık Yasağı Çerçevesinde Af, Şartlı Salıverilme, Dava ve Cezaların Erteleme", **Anayasa Yargısı Dergisi**, Cilt: 18, Yıl: 2001, ss. 41-70, (Eşitlik ve Ayrımcılık Yasağı).
- İstanbul Bilgi Üniversitesi İnsan Hakları Hukuku Uygulama ve Araştırma Merkezi, **İnsan Hakları Hukuku Bilgi Bankası**, <https://humanrightscenter.bilgi.edu.tr/media/uploads/2015/08/01/OlaganustuHallerVeSilahlıCatismalardaKadinVeCocuklarınKorunması.pdf>, (E.T. 13.09.2020).

- İstanbul Bilgi Üniversitesi İnsan Hakları Hukuku Uygulama ve Araştırma Merkezi, **İnsan Hakları Hukuku Bilgi Bankası**, <https://humanrightscenter.bilgi.edu.tr/media/uploads/2015/08/01/CocukAdaletininYonetimineDairAsgariStandartlar.pdf>, (E.T. 13.09.2020).
- İstanbul Bilgi Üniversitesi İnsan Hakları Hukuku Uygulama ve Araştırma Merkezi, **İnsan Hakları Hukuku Bilgi Bankası**, <https://humanrightscenter.bilgi.edu.tr/content/127-cocuk-haklarna-dair-sozlesmenin-basvuru-usulune-iliskin-ihiyari-protokol/>, (E.T. 15.09.2020).
- İstanbul Bilgi Üniversitesi İnsan Hakları Hukuku Uygulama ve Araştırma Merkezi, **İnsan Hakları Hukuku Bilgi Bankası**, <https://humanrightscenter.bilgi.edu.tr/content/132-engellilerin-haklarna-iliskin-sozlesme/>, (E.T. 07.10.2020).
- İstanbul Bilgi Üniversitesi İnsan Hakları Hukuku Uygulama ve Araştırma Merkezi, "Birleşmiş Milletler – Sözleşmeler", **İnsan Hakları Hukuku Bilgi Bankası**, <https://insanhaklarimerkezi.bilgi.edu.tr/content/26-birlesmis-milletler-sozlesmeler/>, (E.T. 05.01.2022).
- İstanbul Bilgi Üniversitesi İnsan Hakları Hukuku Uygulama ve Araştırma Merkezi, "Avrupa Konseyi – Sözleşmeler", **İnsan Hakları Hukuku Bilgi Bankası**, <https://insanhaklarimerkezi.bilgi.edu.tr/content/67-avrupa-sosyal-sart/>, (E.T. 06.01.2022).
- Kabacalı, Alpay. **Türkiye’de Gençlik Hareketleri**, 3. Baskı, Güner Yayınları, İstanbul, 2007.
- Kaboğlu, İbrahim Özden. **Özgürlükler Hukuku 1: İnsan Hakları Genel Kuramına Giriş**, 7. Baskı, İmge Kitabevi, Ankara, 2013, (Özgürlükler Hukuku 1).
- Kahraman, Mehmet ve Balkan, Ali. "Cumhurbaşkanlığı Kararnemeleri ve Denetimi", **International Journal of Academic Value Studies (Javstudies)**, Cilt: 4, Sayı: 19, Yıl: 2018, ss. 239–246.
- Kalabalık, Halil. **İnsan Hakları Hukuku**, 3. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2013, (İnsan Hakları Hukuku).
- Kanadoğlu, Osman Korkut. "Feminizm ve Kadın Hakları", **Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt: 28, Sayı: 1, Yıl: 2021, ss. 141-169, (Feminizm).
- Kanadoğlu, Osman Korkut. "Türk Anayasa Hukukunda Sağlık Hakkına Dair Temel Haklar", **Türkiye Barolar Birliği Dergisi**, Sayı: 119, Yıl: 2015, ss. 11-34, (Sağlık Hakkı).
- Kapani, Münci. **İnsan Haklarının Uluslararası Boyutları**, 4. Baskı, Bilgi Yayınevi, Ankara, 2011, (İnsan Hakları).
- Kapani, Münci. **Kamu Hürriyetleri**, 7. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, 1993, (Kamu Hürriyetleri).
- Karatepe, Şükrü. **Darbeler, Anayasalar ve Modernleşme**, İz Yayıncılık, İstanbul, 1993, (Darbeler).
- Karatepe, Şükrü. **Meşrutiyet ve Anayasa**, Yeni Şafak Yayınları, İstanbul, 1995.
- Kentel, Ferhat. "Türkiye’de Genç Olmak: Konformizm ya da Siyasetin Yeniden İnşası", **Birikim**, Sayı: 196, 2005, ss. 11-17.

- Keskinsoy, Ömer/ Kaya, Semih Batur ve Meri, Temel. "Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi", **Ankara Üniversitesi SBF Dergisi**, Cilt: 75, Sayı: 4, Yıl: 2020, ss. 1383-1416.
- Kışlalı, Ahmet Taner. **Öğrenci Ayaklanmaları**, Bilgi Yayınevi, Ankara, 1974.
- Kirchmeier, Felix. **The Right to Development-Where Do We Stand?**, Friedrich-Ebert-Stiftung, Geneva, 2006.
- Klamert, Marcus. "Title I Categories and Areas of Union Competence", **The EU Treaties and the Charter of Fundamental Rights A Commentary**, Ed. Manuel Kellerbauer, Marcus Kalmert and Jonathan Tomkin, Oxford University Press, Oxford, 2019, ss. 351-376, (Title I).
- Klamert, Marcus. "Title II Provisions Having General Application", **The EU Treaties and the Charter of Fundamental Rights A Commentary**, (Ed. Manuel Kellerbauer, Marcus Kalmert and Jonathan Tomkin), Oxford University Press, Oxford, 2019, ss. 377-390, (Title II).
- Kongar, Emre. **İmparatorluktan Günümüze Türkiye'nin Toplumsal Yapısı**, Cem Yayınları, İstanbul, 1976.
- Kuçuradi, İonna. **İnsan Hakları: Kavramlar ve Sorunları**, 2. Baskı, Türkiye Felsefe Kurumu, Ankara, 2011.
- Kuran, Ahmet Bedevi. **İnkılap Tarihimiz ve Jön Türkler**, 2. Baskı, Kaynak Yayınları, İstanbul, 2000.
- Law Commission of Ontario, "Conceptual Approaches to Disability and their Legal Application", **Persons with Disabilities**, <https://www.lco-cdo.org/en/our-current-projects/the-law-and-persons-with-disabilities/iv-conceptual-approaches-to-disability-and-their-legal-application/>, (E.T. 05.10.2020).
- Law Commission of Ontario, <https://www.lco-cdo.org/en/our-current-projects/the-law-and-persons-with-disabilities/iv-conceptual-approaches-to-disability-and-their-legal-application/>, (E.T. 05.10.2020).
- Liebel, Manfred. "Grassroots Children's Rights", **Children's Rights from Below**, (Ed. Allison James ve Adrian James), Palgrave Macmillan, Hampshire, 2012, ss. 125-142, (Grassroots).
- Liebel, Manfred. "Hidden Aspects of Children's Rights History", **Children's Rights from Below**, (Ed. Allison James ve Adrian James), Palgrave Macmillan, Hampshire, 2012, ss. 29-42, (Hidden Aspects).
- Lock, Tobias. "Articles 27-33", **The EU Treaties and the Charter of Fundamental Rights A Commentary**, (Ed. Manuel Kellerbauer, Marcus Kalmert and Jonathan Tomkin), Oxford University Press, Oxford, 2019, ss. 2178-2193, (Lock, Art. 27-33).
- Mahidi, Mourad. **Young and the Rightless? The Protection of Youth Rights in Europe**, European Youth Forum, Bruxelles, 2010.
- Mardin, Şerif. "Yeni Osmanlı Düşüncesi", **Modern Türkiye'de Siyasî Düşünce**, Cilt I, 11. Baskı, İletişim Yayınları, İstanbul, 2017, ss. 42-53.
- Martin, Denis. "Articles 46-48", **The EU Treaties and the Charter of Fundamental Rights A Commentary**, (Ed. Manuel Kellerbauer, Marcus Kalmert and Jonathan Tomkin), Oxford University Press, Oxford, 2019, ss. 634-646.

- McComb, Mary C. **Great Depression and the Middle Class Experts, Collegiate Youth and Business Ideology, 1929-1941**, (Ed. Jerome Nadelhaft), Routledge, New York, 2006, ss. 1-29.
- Mızrak, Dilan. "Azınlık Hakları ile Yerli Halkların Haklarının Kolektif Hak Kullanımı Çerçevesinde Karşılaştırılması", **İNÜHFD**, Cilt: 9, Sayı: 2, Yıl: 2018, ss. 631-664.
- Michel, Andree. **Feminizm**, (Çev. Şirin Tekeli), İletişim Yayınları, Tarihsiz.
- Milli Türk Talebe Birliği, "Misyona", <https://www.mttb.org.tr/sayfalar/misyonumuz/78>, (E.T. 30.09.2021).
- Milli Türk Talebe Birliği, "Tarihçe", <https://www.mttb.org.tr/sayfalar/tarihce/94>, (E.T. 25.09.2021).
- Mitchel, Juliet ve Oakley, Ann. Kadın **ve Eşitlik**, 3. Baskı, (Çev. Fatmagül Berktaş), Pencere Yayınları, İstanbul, 1998.
- Mumcu, Ahmet ve Küzeci, Elif. **İnsan Hakları ve Kamu Özgürlükleri**, 7. Baskı, Turhan Kitabevi, Ankara, 2015.
- Murdoch, Jim. **Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Kapsamında Düşünce, Vicdan ve Din Özgürlüğü Hakkının Korunması**, (Çev. Serkan Cengiz), Avrupa Konseyi, Strazburg, 2012.
- Mücellitoğlu, Ali Çankaya. **Mülkiye Tarihi ve Mülkiyeliler**, Cilt I, Örnek Matbaası, Ankara, 1954.
- Müftüoğlu, Osman. "66-79 Artık Orta Yaş", **Hürriyet**, 7 Ağustos 2017.
- Nişanyan, Sevan. **Nişanyan Sözlük Çağdaş Türkçenin Etimolojisi**, <https://www.nisanyansozluk.com/?k=gen%C3%A7&view=annotated>.
- Nolfi, Patricia S. **Peace, Freedom and Progress: the American Youth Congress Movement, 1934 – 1940**, Yayınlanmamış Doktora Tezi, The State University of New Jersey, 2014.
- Nolfi, Patricia S. **Peace, Freedom, and Progress: The American Youth Congress Movement, 1934-1940**, Graduate School of Education Rutgers, The State University of New Jersey, Yayınlanmamış Doktora Tezi, New Jersey, 2014.
- OAS, **Mandates Arising from the Sixth Summit of the Americas**, Sixth Summit of the Americas, 2012, http://www.summit-americas.org/SIRG/2012/041412/mandates_sc_en.pdf, (E.T. 11.12.2021).
- OAS, "Charter of the Organization of American States", **Treaties & Agreements**, https://www.oas.org/en/sla/dil/inter_american_treaties_A-41_charter_OAS.asp, (E.T. 10.12.2021).
- OAS, "Who We Are", **About OAS**, https://www.oas.org/en/about/who_we_are.asp, (E.T. 10.12.2021).
- OAS, **Declaration of Commitment of Port of Spain**, Fifth Summit of the Americas, 2009, http://www.summit-americas.org/v_summit.html, (E.T. 11.12.2021).
- OAS, **Lima Commitment**, Eighth Summit of the Americas, http://www.summit-americas.org/viii/compromiso_lima_en.pdf, (E.T. 13.12.2021).

- OAS, **Mandates for Action**, Seventh Summit of the Americas, 2015, http://www.summit-americas.org/vii/docs/mandates_en.pdf, (E.T. 12.12.2021).
- OAS, **Plan of Action**, Fourth Summit of the Americas, 2005, http://www.summit-americas.org/iv_summit.html, (E.T. 11.12.2021).
- OAS, **Plan of Action**, Third Summit of Americas, 2001, http://www.summit-americas.org/summit_process.html, (E.T. 11.12.2021).
- OAS, "Youth", **Topics**, <https://www.oas.org/en/topics/youth.asp>, (E.T. 10.12.2021).
- OAS/YABT/Young Americas Forum, **Policy lab-Meaningful Youth Participation**, <https://yabt.net/foro/download/Meaningful-Youth-Participation.pdf>, (E.T. 10.12.2021).
- Oder, Bertil Emrah. "Anayasa Yargısında Temel Hak ve Özgürlüklerin Yorumu: Düzenleme Biçimleri, Kanıtama ve Somutlaştırma Sorunları-2001 Anayasa Değişiklikleri Sonrasına İlişkin Gözlemler-", **Anayasa Hukukunda Yorum ve Norm Somutlaşması** içinde, (Hazırlayan: Ozan Ergül), TBB Yayınları, Ankara, 2013, ss. 121-213, (2001 Değişiklikleri Sonrası).
- Oder, Bertil Emrah. **Anayasa Yargısında Yorum Yöntemleri**, Beta Yayıncılık, İstanbul, 2010, (Yorum).
- Odman, M. Tevfik. **Mülteci Hukuku**, AÜSBF İnsan Hakları Merkezi Yayınları, Ankara, 1995.
- OECD, "Unemployment Rate by Age Group 15-24 Year-olds, % of Labour Force, Jan 2022 or Latest Available", **OECD DATA**, <https://data.oecd.org/unemp/unemployment-rate-by-age-group.htm#indicator-chart>, (E.T. 11.02.2022).
- OECD, "Youth Unemployment Rate", **OECD DATA**, <https://data.oecd.org/unemp/youth-unemployment-rate.htm#indicator-chart>, (E.T. 13.02.2022).
- Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights and WHO, **The Right to Health**, UN, Geneva, 2008.
- Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights, **Frequently Asked Questions on Economic, Social and Cultural Rights Fact Sheet No. 33**, Geneva, 2008.
- Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights, "About Social Security and Human Rights", **Right Social Security**, [https://www.ohchr.org/EN/Issues/RightSocial Security/ Pages/AboutSocialSecurityandHR.aspx](https://www.ohchr.org/EN/Issues/RightSocialSecurity/Pages/AboutSocialSecurityandHR.aspx), (E.T. 13.02.2022).
- Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights, **Policy Guidelines for Inclusive Sustainable Development Goals: Decent Work and Economic Growth**, UN, Geneva, 2020, (Decent Work and Economic Growth).
- Official Journal of the European Union, C 456, 18 December 2018, **EUR-Lex**, [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri= OJ:C:2018:456:FULL](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=OJ:C:2018:456:FULL), (E.T. 10.12.2021).
- OIJ, "Implementación", **TIDJ**, <https://oij.org/tidj/>, (E.T. 14.12.2021).
- OIJ, "Presentación", **TIDJ**, <https://oij.org/tidj/>, (E.T. 14.12.2021).
- OIJ, "Somos", **oij.**, <https://oij.org/somos/>, (E.T. 13.12.2021).

- OIJ, **International Treaty on the Rights of Youth Ibero-American Convention on the Rights of Young People**, <https://oij.org/wp-content/uploads/2020/07/CIDJ-A6-Eng-OK.pdf>, (E.T. 28.01.2022).
- Oran, Baskın. **Türkiye'de Azınlıklar: Kavramlar, Teori, Lozan, İç Mevzuat, İhtihat, Uygulama**, İletişim Yayınları, İstanbul, 2005.
- OSAA, "Youth Empowerment", **UN**, <https://www.un.org/en/africa/osaa/peace/youth.shtml#:~:text=According%20to%20the%20United%20Nations%2C%2026%20million%20youth%20aged%2015,three%20quarters%20of%20Africa's%20population.,> (E.T. 14.07.2020).
- Oxford Wordpower Dictionary**, (Ed. Sally Wehmeier), Oxford University Press, Oxford, 1995.
- Öden, Merih. **Türk Anayasa Hukukunda Eşitlik İlkesi**, Yetkin Yayıncılık, Ankara, 2003.
- Özbudun, Ergun. **Türk Anayasa Hukuku**, 18. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, 2018.
- Özcan, Hüseyin ve Yanık, Murat. **Siyasi Partiler Hukuku**, 2. Baskı, Der Yayınları, İstanbul, 2011.
- Özcan, Mehmet Tevfik. **Hukuk Sosyolojisine Giriş**, Set Yayınları, İstanbul, 2003.
- Pedrosyan, Y. A. "1958 Yılındaki 'Kuleli Vakası'nın Karakterine ve Bunun Türkiye Tarihindeki Yerine Dair", (Çev. İ. Kaynak), **Bellekten**, Cilt: 33, Sayı: 132, Yıl: 1969, ss. 587-593.
- Pierre Hériard, "Youth", **Fact Sheets on the EU - 2021**, https://www.europarl.europa.eu/ftu/pdf/en/FTU_3.6.5.pdf, (E.T. 10.12.2021).
- Red House Büyük Elsözlüğü**, 36. Baskı, (Ed. Serap Bezmez ve C.H. Brown), SEV Yay., İstanbul, 2013.
- Regional Treaties, Agreements, Declarations and Related, **Ibero-American Convention on Young People's Rights**, October 2005, <https://www.refworld.org/docid/4b28eefe2.html>, (E.T. 18.07.2020).
- SAARC, "About SAARC", **Home**, <https://www.saarc-sec.org/index.php/about-saarc/about-saarc>, (E.T. 23.12.2021).
- SAARC, "Social Affairs", 16 Temmuz 2020, **Areas of Cooperation**, <https://www.saarc-sec.org/index.php/areas-of-cooperation/social-affairs>, (E.T. 23.12.2021).
- SAARC, "Social Charter", **Agreements & Conventions**, <https://www.saarc-sec.org/index.php/resources/agreements-conventions/54-saarc-social-charter/file>, (E.T. 23.12.2021).
- SAARC, "Towards a Green and Happy South Asia", **Sixteenth SAARC Summit**, 28-29 Haziran 2010, Timpu, <https://www.saarc-sec.org/index.php/resources/summit-declarations/18-sixteenth-saarc-summit-thimphu-2010/file>, (E.T. 24.12.2021).
- Safi, Sibel. "Uluslararası Hukukta Mülteciler, Sığınmacılar ve Entegrasyonun Yasal Göstergeler", **İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi**, Yıl:17, Sayı: 34, Güz 2018/2, ss. 31-63.

- Sağlam, Fazıl. "İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'nde Tüm Hak ve Özgürlüklere Yönelik Kurallar Üzerine Bir Deneme", Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, Cilt: 25, Sayı: 2, Yıl: 2019, **Prof. Dr. Ferit Hakan Baykal Armağanı**, ss. 1236-1252.
- Sartori, Giovanni. **Demokrasi Teorisine Geri Dönüş**, 2. Baskı, (Çev. Tunçer Karamustafaoğlu ve Mehmet Turhan), Sentez Yayıncılık, İstanbul, 2014.
- Schrijver, Nico. "A new Convention on the Human Right to Development: Putting the Cart Before the Horse?", **Netherlands Quarterly of Human Rights**, Year: 2020, Volume: 38(2), ss. 84-93.
- SEKAM, **Türkiye'de Gençlik: Gençliğin Özellikleri, Sorunları, Kimlikleri ve Beklentileri**, SEKAM Yayınları, İstanbul, 2016.
- Serozan, Rona. **Çocuk Hukuku**, Beta Yayıncılık, İstanbul, 2000.
- Shelton, Dinah. "Preface: On Identity", **The George Washington International Law Review**, Volume: 49, Number: 1, Year: 2016, ss. 1-18.
- Sivil Yaşam Derneği, **Türkiye'de Gençliğin Sorunları Üzerine Görüş Bildirisi**, <https://siyamder.org.tr/wp-content/uploads/2019/12/turkiyede-gencligin-sorunlari-uzerine-gorus-bildirisi.pdf>, (E.T. 09.03.2022).
- Sivil Yaşam Derneği, **Türkiye'de Ulusal Gençlik Konseyi Çalışmalarına İlişkin Görüş Bildirisi**, <https://siyamder.org.tr/bildiriler/turkiyede-ulusal-genclik-konseyi-calismalarina-iliskin-gorus-bildirisi/>, (E.T. 28.02.2022).
- Sozialgesetzbuch (SGB VIII) Achtes Buch Kinder und Jugendhilfe**, <https://www.sozialgesetzbuch-sgb.de/sgbviii/1.html>, (E.T. 15.12.2021).
- Summits of the Americas Secretariat, "Did you know...", **In brief**, <http://www.summit-americas.org/brief/0311.html>, (E.T. 13.12.2021).
- Summits of the Americas Secretariat, **Periodic Report of the Summits of Americas Secretariat**, <http://summit-americas.org/CP43618E03.pdf>, (E.T. 13.12.2021).
- Summits of the Americas Secretariat, "The Summits of the Americas Process", **About the Summits of the Americas**, http://www.summit-americas.org/summit_process.html, (E.T. 11.12.2021).
- Summits of the Americas Secretariat, "Youth and Childhood", **Follow-up and Implementation: Mandates**, <http://www.summit-americas.org/sisca/yc.html>, (E.T. 11.12.2021).
- Sy, Sarah. "The Charter of Fundamental Rights", **Fact Sheets on the European Union – 2017**, [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/fiches_techniques/2013/010106/04A_FT\(2013\)010106_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/fiches_techniques/2013/010106/04A_FT(2013)010106_EN.pdf), (E.T. 19.01.2022).
- Şahbaz, İbrahim. **Karşılaştırmalı Düşünceyi Açıklama Özgürlüğü**, Yetkin Yayınları, Ankara, 2007.
- Şimşek, Oğuz. **Anayasa Hukukunda Kişisel Verilerin Korunması**, Beta Yayıncılık, İstanbul, 2008, (Kişisel Verilerin Korunması).
- Şimşek, Oğuz. "AB Temel Haklar Şartı'nda Yargısal Temel Haklar", **Fasikül Hukuk Dergisi**, Cilt: 5, Sayı: 43, Haziran 2013, ss. 19-26, (Yargısal Temel Haklar).

- Şirin, Tolga. **Özgürlük ve Güvenlik Hakkı Anayasa Mahkemesine Bireysel Başvuru El Kitapları Serisi – 1**, Avrupa Konseyi Ankara Program Ofisi, Ankara, 2018, (Özgürlük ve Güvenlik Hakkı).
- T.C. Adalet Bakanlığı, **İnsan Hakları Eylem Planı Özgür Birey, Güçlü Toplum; Daha Demokratik Bir Türkiye**, Adalet Bakanlığı Yayını, Ankara, 2021.
- T.C. Adalet Bakanlığı, **İnsan Hakları Eylem Planı ve Uygulama Takvimi**, Ankara, 2021, <https://inhak.adalet.gov.tr/Resimler/Dokuman/3042021071917%C4%B0nsan%20Haklar%C4%B1%20Eylem%20Plan%C4%B1%20ve%20Uygulama%20Takvim.pdf>, (E.T. 23.11.2021).
- T.C. Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü, "Çocuk Hakları Sözleşmesi Uyarınca Yapılabilecek Bireysel Başvuruları Düzenleyen Protokol Resmî Gazetede Yayımlandı", (E.T. 15.09.2020).
- T.C. Anayasa Mahkemesi, **Türkiye Cumhuriyeti Anayasası (Gerekçeli)**, (Hazırlayanlar: Yunus Emre Yılmazoğlu ve İsmail Emrah Perdecioğlu), Anayasa Mahkemesi Yayınları, Ankara, 2019.
- T.C. Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı, **On Birinci Kalkınma Planı (2019-2023)**, 2019, http://www.sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2019/11/ON_BIRINCI_KALKINMA-PLANI_2019-2023.pdf, (E.T. 22.07.2020).
- T.C. Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı, **On Birinci Kalkınma Planı (2019-2023)**, 2019, http://www.sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2019/11/ON_BIRINCI_KALKINMA-PLANI_2019-2023.pdf, (E.T. 18.11.2021).
- T.C. Cumhurbaşkanlığı, **Ulusal Genç İstihdam Stratejisi ve Eylem Planı (2021-2023) konulu Genelge**, 1 Ekim 2021, (2 Ekim 2021 tarihli, 31616 sayılı Resmî Gazete), <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/CumhurbaskanligiGenelgeleri/20211002-21.pdf>, (E.T. 03.03.2022).
- T.C. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, **Ulusal Genç İstihdam Stratejisi ve Eylem Planı (2021-2023)**, <https://www.csgeb.gov.tr/media/86876/ulusal-genc-istihdam-stratejisi-ve-eylem-plan-2021-2023.pdf>, (E.T. 04.03.2022).
- T.C. Kalkınma Bakanlığı, **Onuncu Kalkınma Planı (2014-2018)**, 2013, <http://www.sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2018/11/Onuncu-Kalk%C4%B1nma-Plan%C4%B1-2014-2018.pdf>, (E.T. 22.07.2020).
- T.C. Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı, **I. Gençlik Şûrası**, 24-28 Ekim 1988, Millî Eğitim Basımevi, Ankara, 1989.
- Tahmazoğlu Üzeltürk, Sultan. **Anayasa Hukuku Açısından Sağlık Hakkı**, Legal Yayıncılık, İstanbul, 2012.
- Tanör, Bülent ve Yüzbaşıoğlu, Necmi. **1982 Anayasasına Göre Türk Anayasa Hukuku**, 17. Baskı, Beta Yayıncılık, İstanbul, 2018.
- Tanör, Bülent. **Osmanlı-Türk Anayasal Gelişmeleri**, 25. Baskı, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul, 2015.
- Tanrıbilir, Feriha Bilge. **Çocuk Haklarının Uluslararası Korunması ve Koruma Mekanizmaları**, Yetkin Yayınları, Ankara, 2011.

- Taylak, Muammer. **Saltanat, 2. Meşrutiyet ve 1. Cumhuriyet'te Öğrenci Hareketleri**, Başnur Matbaası, Ankara, 1969.
- Tezcan, Durmuş/ Erdem, Mustafa Ruhan/ Sancakdar, Oğuz/ Önok, Rifat Murat. **İnsan Hakları El Kitabı**, 8. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2019.
- Teziç, Erdoğan. **Anayasa Hukuku**, 22. Baskı, Beta Yayıncılık, İstanbul, 2018.
- The Council of the EU, **2020/C 372/01 Recommendation of 30 October 2020 on A Bridge to Jobs – Reinforcing the Youth Guarantee and replacing the Council Recommendation of 22 April 2013 on establishing a Youth Guarantee**, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv%3AOJ.C_.2020.372.01.0001.01.ENG&toc=OJ%3AC%3A2020%3A372%3ATOC, (E.T. 26.01.2022).
- The Council of the EU, **Council Directive 94/33/EC of 22 June 1994 on the Protection of Young People at Work**, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A31994L0033>, (E.T. 24.01.2022).
- The Eleanor Roosevelt Papers, “American Youth Congress”, **Teaching Eleanor Roosevelt**, (Ed. Allida Black, June Hopkins), <https://web.archive.org/web/20071019032029/http://www.nps.gov/archive/elro/glossary/american-youth-congress.htm>, (E.T. 25.01.2021).
- The Government of the Republic of Turkey, **13th National Report on the implementation of the European Social Charter (Revised)**, <https://rm.coe.int/rap-rcha-tur-13-2021/1680a2571a>, (E.T. 06.01.2022).
- The National Archives, “1833 Factory Act”, <https://www.nationalarchives.gov.uk/education/resources/1833-factory-act/#background>, (E.T. 24.01.2021).
- The World Bank, “Indigenous Peoples - Context”, <https://www.worldbank.org/en/topic/indigenouspeoples>, (E.T. 15.01.2021).
- Third, Amanda/ Bellerose, Delphine/ Diniz De Oliveira, Juliano/ Girish Lala ve Theakstone, Georgina. **Young and Online: Children's Perspectives on Life in the Digital Age (The State of the World's Children 2017 Companion Report)**, Western Sydney University, Sydney, 2017.
- Tomkin, Jonathan. “Title III Equality”, **The EU Treaties and the Charter of Fundamental Rights A Commentary**, Ed.Manuel Kellerbauer, Marcus Kalmert and Jonathan Tomkin, Oxford University Press, Oxford, 2019, ss. 2158-2160.
- Toprak, Zafer. “İkinci Meşrutiyet Döneminde Paramiliter Gençlik Örgütleri”, **Tanzimat'tan Cumhuriyet'e Türkiye Ansiklopedisi**, Cilt: 2, İletişim Yayınları, 1985, (Tanzimat'tan Cumhuriyet'e), ss. 531-536.
- Toprak, Zafer. “İttihat ve Terakki'nin Paramiliter Gençlik Örgütleri”, **Boğaziçi Üniversitesi Dergisi**, Beşerî Bilimler-Humanities, Sayı: 7, Yıl: 1979, (Paramiliter Gençlik Örgütleri), ss. 95-113.
- Tunaya, Tarık Zafer. **Türkiye'de Siyasal Partiler**, Cilt I, 2. Baskı, Hürriyet Vakfı Yayınları, İstanbul, 1988, (Cilt I).
- Tunç, Hasan. **Anayasa Hukuku Genel Esaslar**, Gazi Kitabevi, Ankara, 2018.

- Turhan, Mehmet. "Albert Venn Dicey'nin Hukuk Devleti Anlayışının Işığında Türk Anayasa Mahkemesi'nin Kararları", **Çankaya Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt: 5, Sayı: 1, Yıl: 2020, ss. 3237-3258.
- TÜBA, "Akademi Projeleri", **Programlar ve Projeler**, <https://www.tuba.gov.tr/tr/programlar-ve-projeler/akademi-program-ve-projeleri>, (E.T. 02.03.2022).
- TÜİK, "İstatistiklerle Gençlik", **TÜİK Haber Bülteni**, <http://www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=13133>, (E.T. 23.07.2020).
- TÜİK, "İşgücü İstatistikleri, IV. Çeyrek: Ekim - Aralık, 2021", **TÜİK Haber Bülteni**, <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Isgucu-Istatistikleri-IV.-Ceyrek-Ekim---Aralik,-2021-45643&dil=1#:~:text=15%2D24%20ya%C5%9F%20grubunu%20kapsayan,art%C4%B1%C5%9Fla%20%33%2C7%20oldu.,> (E.T. 09.03.2022).
- Türk Dil Kurumu, **Güncel Türkçe Sözlük**, <https://sozluk.gov.tr/>, (E.T. 24.09.2020).
- Türk Dil Kurumu, **Güncel Türkçe Sözlük**, <https://sozluk.gov.tr/>.
- Türk Tarih Kurumu, **Türkiye Cumhuriyeti'nin 75 Yılı Armağanı**, Türk Tarih Kurumu Yayınları; 16. Dizi, Sayı: 80, Ankara, 1998.
- Türkiye Ulusal Ajansı, "Başkanlık", **Kurumsal**, <https://www.ua.gov.tr/kurumsal/baskanlik/>, (E.T. 02.03.2022).
- Türkiye Ulusal Ajansı, "Eğitim Alanlar İçin", **Programlar**, <https://www.ua.gov.tr/programlar/gruplar/egitim-alanlar-icin/>, (E.T. 02.03.2022).
- Türkiye Ulusal Ajansı, "Gençler/Gençlik Çalışanları İçin", **Programlar**, <https://www.ua.gov.tr/programlar/gruplar/gencler-genclik-calisanlari-icin/>, (E.T. 02.03.2022).
- Türkiye Ulusal Ajansı, "Miyon ve Mizyon", **Kurumsal**, <https://www.ua.gov.tr/kurumsal/miyon-ve-vizyon/>, (E.T. 02.03.2022).
- U.S. Supreme Court, "In re Gault", **387 U.S. 1 (1967)**, <https://supreme.justia.com/cases/federal/us/387/1/>, (E.T. 03.05.2021).
- U.S. Supreme Court, "Tinker v. Des Moines Sch. Dist.", **393 U.S. 503 (1969)**, <https://supreme.justia.com/cases/federal/us/393/503/>, (E.T. 03.05.2021).
- Uluslararası Hukukçular Birliği, **Türkiye Raporu 1971 - 1973**, (Çev. İnce Pehlivan), Hasat Yayınları, İstanbul, 1974.
- UN Committee on the Rights of the Child, **CRC/C/GC/25**, 3 Mart 2021, https://tbinternet.ohchr.org/_layouts/15/treatybodyexternal/Download.aspx?symbolno=CRC%2FC%2fGC%2f25&Lang=en, (E.T. 01.03.2022).
- UN Department of Economic and Social Affairs Population Division, **Population Trends No. 2015/1**, Mayıs 2015, https://www.un.org/en/development/desa/population/publications/pdf/popfacts/PopFacts_2015-1.pdf, (E.T. 14.07.2020).
- UN Department of Economic and Social Affairs, "Convention on the Rights of Persons with Disabilities (CRPD)", **Disability**, <https://www.un.org/development/desa/disabilities/convention-on-the-rights-of-persons-with-disabilities.html>, (E.T. 07.10.2020).

- UN Department of Economic and Social Affairs, "Standard Rules on the Equalization of Opportunities for Persons with Disabilities", **Disability**, <https://www.un.org/development/desa/disabilities/standard-rules-on-the-equalization-of-opportunities-for-persons-with-disabilities.html>, (E.T. 06.10.2020).
- UN Department of Economic and Social Affairs, **World Youth Report 2003: The Global Situation of Young People**, UN, New York, 2004, (World Youth Report 2003).
- UN Economic and Social Council, **E/C.12/GC/21**, 21 December 2009, <http://docstore.ohchr.org/SelfServices/FilesHandler.ashx?enc=4slQ6QSmlBEDzFEovLCuW1a0Ssab0oXTdlmnsJZZVQc5ReG9hKvddWC2ML5U76E63nT%2BeY%2BtmSVIRS0ynN0q4EDmpjJye7rC1DxEtC%2FGxx7WLBcmnxGwpWSXy0fmnHD5>, (E.T. 09.02.2022).
- UN General Assembly, 28 Haziran 2018, **A/HRC/39/33**, <https://undocs.org/pdf?symbol=en/A/HRC/39/33>, (E.T. 16.12.2021).
- UN General Assembly, **A/52/351**, 16 Eylül 1997, <https://www.un.org/disabilities/documents/ahc1/bkgrnd/a-52-351.pdf>, (E.T. 06.10.2020).
- UN General Assembly, **A/73/188**, 19 Temmuz 2018, <https://digitallibrary.un.org/record/1639368#record-files-collapse-header>, (E.T. 14.02.2022).
- UN General Assembly, **A/HRC/39/33**, 28 Haziran 2018, <https://undocs.org/pdf?symbol=en/A/HRC/39/33>, (E.T. 18.07.2020).
- UN General Assembly, **A/HRC/39/33**, 28 Haziran 2018, <https://undocs.org/pdf?symbol=en/A/HRC/39/33>, (E.T. 10.09.2020).
- UN General Assembly, **A/HRC/39/33**, 28 Haziran 2018, <https://undocs.org/pdf?symbol=en/A/HRC/39/33>, (E.T. 16.12.2021).
- UN General Assembly, **A/HRC/39/33**, 28 Haziran 2018, <https://undocs.org/pdf?symbol=en/A/HRC/39/33>, (E.T. 16.12.2021).
- UN General Assembly, **A/HRC/39/33**, 28 Haziran 2018, <https://undocs.org/pdf?symbol=en/A/HRC/39/33>, (E.T. 16.12.2021).
- UN General Assembly, **A/RES/2037**, 7 Eylül 1965, [https://undocs.org/A/RES/2037\(XX\)](https://undocs.org/A/RES/2037(XX)), (E.T. 26.11.2021).
- UN General Assembly, **A/RES/34/151**, 17 Eylül 1979, <https://undocs.org/A/RES/34/151>, (E.T. 26.11.2021).
- UN General Assembly, **A/RES/40/14**, 18 Kasım 1985, <https://undocs.org/A/RES/40/14>, (E.T. 26.11.2021), ss. 191-192.
- UN General Assembly, **A/RES/40/15**, 18 Kasım 1985, <https://undocs.org/A/RES/40/15>, (E.T. 26.11.2021), s. 193.
- UN General Assembly, **A/RES/40/33**, 29 November 1985, <https://undocs.org/en/A/RES/40/33>, (E.T. 06.01.2022).
- UN General Assembly, **A/RES/48/104**, https://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/48/104, (E.T. 24.09.2020).

- UN General Assembly, **A/RES/50/81**, 13 Mart 1996, <https://undocs.org/A/RES/50/81>, (E.T. 26.11.2021).
- UN General Assembly, **A/RES/50/81**, 13 Mart 1996, <https://undocs.org/A/RES/50/81>, (E.T. 26.11.2021).
- UN General Assembly, **Declaration on the Right of Peoples to Peace**, Res. 39/11, 12 Kasım 1984, <https://www.ohchr.org/EN/ProfessionalInterest/Pages/RightOfPeoplesToPeace.aspx>, (E.T. 31.01.2022).
- UN General Assembly, **Declaration on the Right to Development**, Resolution 41/128 of 4 December 1986, <https://www.ohchr.org/en/professionalinterest/pages/righttodevelopment.aspx#:~:text=The%20right%20to%20development%20is%20an%20inalienable%20human%20right%20by,freedoms%20can%20be%20fully%20realized,> (E.T. 15.02.2022).
- UN HABITAT, **World Urban Youth Assembly 4**, UN HABITAT, Nairobi, 2013.
- UN Human Rights Office of the High Commissioner, **Girls, women and sexuality education – the link to achieving the MDGs**, https://www.ohchr.org/Documents/Issues/Women/GenderAndEquality/Infonote_Women_and_the_right_to_sexual_education.pdf, (E.T. 09.02.2022).
- UN Human Rights Office, **Women’s Rights are Human Rights**, UN Publications, 2014, (Women’s Rights are Human Rights).
- UN Women, “Global Norms and Standards: Ending Violence Against Women”, **What We Do**, <https://www.unwomen.org/en/what-we-do/ending-violence-against-women/global-norms-and-standards>, (E.T. 24.09.2020).
- UN YOUTH, **Youth and Education**, <https://www.un.org/esa/socdev/documents/youth/fact-sheets/youth-education.pdf>, (E.T. 09.02.2022).
- UN, “Convention for the Suppression of the Traffic in Persons and of the Exploitation of the Prostitution of Others”, **Treaty Collection**, https://treaties.un.org/Pages/ViewDetails.aspx?src=IND&mtdsg_no=VII-11-a&chapter=7&clang=_en, (E.T. 24.09.2020).
- UN, “Convention on Consent to Marriage, Minimum Age for Marriage and Registration of Marriages”, **Treaty Collection**, https://treaties.un.org/Pages/ViewDetails.aspx?src=TREATY&mtdsg_no=XVI-3&chapter=16&lang=en, (E.T. 24.09.2020).
- UN, “Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women”, **Treaty Collection**, https://treaties.un.org/Pages/ViewDetails.aspx?src=TREATY&mtdsg_no=IV-8&chapter=4&lang=en, (E.T. 24.09.2020).
- UN, “Convention on the Nationality of Married Women”, **Treaty Collection**, https://treaties.un.org/pages/ViewDetailsIII.aspx?src=TREATY&mtdsg_no=XVI-2&chapter=16&Temp=mtdsg3&clang=_en, (E.T. 24.09.2020).
- UN, “Convention on the Political Rights of Women”, **Treaty Collection**, https://treaties.un.org/Pages/ViewDetails.aspx?src=TREATY&mtdsg_no=XVI-1&chapter=16&lang=en, (E.T. 24.09.2020).

- UN, "Declaration on the Participation of Women in Promoting International Peace and Co-operation", **Digital Library**, <https://digitallibrary.un.org/record/43619>, (E.T. 24.09.2020).
- UN, "Declaration on the Rights of Indigenous Peoples", https://www.un.org/esa/socdev/unpfii/documents/DRIPS_en.pdf, (E.T. 15.01.20219).
- UN, "International Convention for the Suppression of the Traffic in Women and Children", Treaty Collection, https://treaties.un.org/pages/ViewDetails.aspx?src=TREATY&mtdsg_no=VII-3&chapter=7&clang=_en, (E.T. 24.09.2020).
- UN, "Optional Protocol to the Convention on the Rights of Persons with Disabilities", **Treaty Collection**, https://treaties.un.org/Pages/ViewDetails.aspx?src=TREATY&mtdsg_no=IV-15-a&chapter=4&clang=_en, (E.T. 07.10.2020).
- UN, **Digital Library**, A/RES/45/112, <https://digitallibrary.un.org/record/105349?ln=en>, (E.T. 13.09.2020).
- UN, **Economic Development in Africa Report 2021**, UN Publications, New York, 2021, (Africa Report 2021).
- UN, **Economic, Social and Cultural Rights Handbook for National Human Rights Institutions**, UN, New York and Geneva, 2005, (Economic, Social and Cultural Rights).
- UN, **Human Rights of Persons with Disabilities**, New York, 2002, <https://www.un.org/esa/socdev/enable/rights/humanrights.htm>, (E.T. 06.10.2020), (Disabilities).
- UN, **Youth 2030 (Working with and for Young People/UN Youth Strategy)**, https://5d962978-9e17-4b96-91be-93983605fae8.filesusr.com/ugd/b1d674_9f63445fc59a41b6bb50cbd4f800922b.pdf, (E.T. 24.11.2021), (Youth 2030).
- UNDESA, "United Nations Declaration on the Rights of Indigenous Peoples - Historical Overview", <https://www.un.org/development/desa/indigenouspeoples/declaration-on-the-rights-of-indigenous-peoples.html>, (E.T. 15.01.2021).
- UNDESA, **Definition of Youth**, <https://www.un.org/esa/socdev/documents/youth/fact-sheets/youth-definition.pdf>, (E.T. 23.06.2020), (Definition of Youth).
- UNDESA, **World Youth Report Youth and the 2030 Agenda for Sustainable Development**, UN Publications, New York, 2018, (2030 Agenda).
- UNECA, **Africa's Youth and Prospects for Inclusive Development-Regional Situation Analysis Report**, Şubat 2017, <https://www.ohchr.org/Documents/Issues/Youth/UNEconomicCommissionAfrica.pdf>, (E.T. 14.07.2020).
- UNESCAP, **Switched On: Youth at The Heart of Sustainable Development in Asia and the Pacific**, UN Publications, Bangkok, 2015.
- UNESCO, "Convention against Discrimination in Education", https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000145922_eng, (E.T. 24.09.2020).
- UNESCO, "International Charter of Physical Education, Physical Activity and Sport", **UNSECO Digital Library**, <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000235409>, (E.T. 15.02.2022).

- UNESCO, "Right to Participate in Cultural Life", **UNESCO and Human Rights**, <https://en.unesco.org/human-rights/cultural-life>, (E.T. 09.02.2022), (Cultural Life).
- UNESCO, **Artistic Freedom**, UNESCO, Paris, 2019, (Artistic Freedom).
- UNFPA, "SAARC Regional Dialogue on Promoting Youth Participation in the Implementation of the SDGs", **Events**, <https://nepal.unfpa.org/en/events/saarc-regional-dialogue-promoting-youth-participation-implementation-sdgs>, (E.T. 24.12.2021).
- UNGA, "Declaration on the Rights of Persons Belonging to National or Ethnic, Religious and Linguistic Minorities", <https://www.ohchr.org/en/professionalinterest/pages/minorities.aspx>, (E.T. 13.01.2021).
- UNHRO, "Human Rights of Persons with Disabilities", **Disability**, <https://www.ohchr.org/en/issues/disability/pages/disabilityindex.aspx>, (E.T. 07.10.2020).
- UNHRO, "Declaration on the Rights of Disabled Persons", <https://www.ohchr.org/en/professionalinterest/pages/rightsofdisabledpersons.aspx>, (E.T. 06.10.2020).
- UNHRO, "Declaration on the Rights of Mentally Retarded Persons", <https://www.ohchr.org/EN/ProfessionalInterest/Pages/RightsOfMentallyRetardedPersons.aspx>, (E.T. 06.10.2020).
- UNHRO, "What Are Human Rights?", <https://www.ohchr.org/en/issues/pages/whatarehumanrights.aspx>, (E.T. 01.09.2020), (What Are Human Rights?).
- UNHRO, Disabilities, s. 9; Law Commission of Ontario, <https://www.lco-cdo.org/en/our-current-projects/the-law-and-persons-with-disabilities/iv-conceptual-approaches-to-disability-and-their-legal-application/>, (E.T. 05.10.2020).
- UNHRO, **Human Rights: A Basic Handbook for UN Staff**, <https://www.ohchr.org/documents/publications/hrhandbooken.pdf>, (E.T. 02.09.2020), (Human Rights Handbook).
- UNHRO, **Minority Rights: International Standards and Guidance or Implementation**, UN, New York and Geneva 2010, (Minority Rights).
- UNHRO, **The Convention on the Rights of Persons With Disabilities, Training Guide Professional Training Series No. 19**, UN, New York and Geneva, 2014, (Disabilities).
- UNICEF, "Convention on the Rights of the Child", <https://www.unicef.org/child-rights-convention/convention-text>, (E.T. 13.09.2020).
- UNICEF, "Four principles of the Convention on the Rights of the Child", <https://www.unicef.org/armenia/en/stories/four-principles-convention-rights-child>, (E.T. 15.09.2020), (Four Principles).
- UNICEF, "History of Child Rights", <https://www.unicef.org/child-rights-convention/history-child-rights>, (E.T. 12.09.2020), (History of Child Rights).

- UNICEF, **Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşme ve İhtiyari Protokoller, Usûl Kuralları ile Çocuk Hakları Komitesi Genel Yorumları**, <https://www.unicef.org/turkey/media/7941/file/%C3%87HDS%20ve%20%C4%B0htiyari%20Protokoller,%20Usul%20Kurallar%C4%B1%20ile%20%C3%87ocuk%20Haklar%C4%B1%20Komitesi%20Genel%20Yorumlar%C4%B1.pdf>, (E.T. 30.12.2021).
- UNICEF, **For Every Child, Every Right: The Convention on the Rights of the Child at a Crossroads**, United Nations Children's Fund, New York, 2019, (For Every Child).
- UNSG, **A/36/215**, 21 Haziran 1981 Tarihli Rapor, <https://undocs.org/en/A/36/215>, (E.T. 15.06.2020).
- UNSG, **A/40/256**, 6 Mayıs 1985 Tarihli Rapor, <https://undocs.org/en/A/40/256>, (E.T. 15.06.2020).
- UNSG, A/HRC/RES/26/20, 14 Temmuz 2014 Tarihli Karar, <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/G14/082/11/PDF/G1408211.pdf?OpenElement>, (E.T. 07.10.2020).
- UNSG, **A/RES/50/81**, 13 Mart 1996 Tarihli Karar, <https://undocs.org/en/A/RES/50/81>, (E.T. 15.06.2020).
- UNSG, **A/RES/56/117**, 18 Ocak 2002 Tarihli Karar, <https://undocs.org/en/A/RES/56/117>, (E.T. 15.06.2020).
- UNSG, **A/RES/62/126**, 5 Şubat 2008 Tarihli Karar, <https://undocs.org/en/A/RES/62/126>, (E.T. 15.06.2020).
- Uygun, Oktay. "İnsan Hakları Kuramı", **İnsan Hakları**, (Haz. Korkut Tankuter), Yapı Kredi Yayınları, İstanbul, 2002, ss.13-44, (İnsan Hakları Kuramı).
- Ünal, Şeref. **Temel Hak ve Özgürlükler ve İnsan Hakları Hukuku**, Yetkin Yayınları, Ankara, 1997.
- Ünüvar, Kerem. "Öğrenci Hareketleri ve Sol", **Modern Türkiye'de Siyasî Düşünce**, Cilt: 8, 2. Baskı, İletişim Yayınları, İstanbul, 2008, ss. 811-820.
- Vasak, Karel. "A 30-year Struggle: The Sustained Effort to Give Force of Law to the Universal Declaration of Human Rights", **The UNESCO Courier**, Cilt: 11 Yıl: 1977, ss. 29-32.
- WHO, "Adolescent and Young Adult Health", **Detail**, <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/adolescents-health-risks-and-solutions>, (E.T. 10.02.2022).
- WHO, "Adolescent Health in the South-East Asia Region", <https://www.who.int/southeastasia/health-topics/adolescent-health>, (E.T. 07.07.2020), (Adolescent Health).
- WHO, "Youth and Health Risks", A64/25, https://apps.who.int/gb/ebwha/pdf_files/WHA64/A64_25-en.pdf, (E.T. 06/07/2020), (Youth and Health Risks).
- WHO, "Youth Violence", **Fact Sheets**, <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/youth-violence>, (E.T. 24.02.2022).

- WHO, **Fact Sheet: Health of Young People**, <https://social.un.org/youthyear/docs/who-youth-health.pdf>, (E.T. 10.02.2022), (Health of Young People).
- WHO, **Global Report on Ageism**, Genava, 2021, (Ageism).
- WHO, **International Classification of Impairments, Disabilities, and Handicaps**, WHO, İsviçre, 1980, (Classification of Impairments).
- Wikipedia, "History of Youth Rights in the United States", https://en.wikipedia.org/wiki/History_of_youth_rights_in_the_United_States, (E.T. 03.05.2021).
- Wikipedia, "International Federation of Socialist Young People's Organizations", https://en.wikipedia.org/wiki/International_Federation_of_Socialist_Young_People%27s_Organizations, (E.T. 22.01.2021).
- Wyn, Johanna ve White, Rob. **Rethinking Youth**, Allen & Unwin, Crows Nest, 1997.
- YABT, "About YABT", <http://yabt.net/about.php>, (E.T. 10.12.2021).
- YABT, "YABT will participate in the Atlantic Council Panel regarding the IX Summit of The Americas", **News and Announcements**, <http://yabt.net/news.php?n=atlantic-council-panel-regarding-ix-summit-of-the-americas>, (E.T. 13.12.2021).
- YABT, **Young Americas Forum**, YABT, Washington, Tarihsiz, http://www.yabt.net/foro/download/ABOUT_FORUM.pdf, (E.T. 10.12.2021).
- Yaşayanlar, İsmail. "Cemiyetler Kanunu (1938)", **Atatürk Ansiklopedisi**, <https://ataturkansiklopedisi.gov.tr/bilgi/cemiyetler-kanunu-1938/>, (E.T.14.08.2021).
- Yavaşgel, Emine. **Temsilde Adalet ve Siyasal İstikrar Açısından Seçim Sistemleri ve Türkiye'deki Durum**, Nobel Yayın, Ankara, 2004.
- Yazıcı, Serap. **Türkiye'de Askeri Müdahalelerin Anayasal Etkileri**, Yetkin Yayınları, Ankara, 1997.
- Yokuş, Sevtap. "Özgürlükler Bağlamında 1982 Anayasası'nın Evrimi", **Anayasa Yargısı**, Cilt: 37, Sayı: 2, Yıl: 2020, ss. 1-30.
- Youth Forum Jeunesse, **Policy Paper on Achieving Equality Between Women & Men**, Adopted by the Council of Members 9-10 November 2007, Brussels, https://tools.youthforum.org/policy-library/wp-content/uploads/2021/04/0685-07_Achieving_Equality_Between_Women_and-Men-without-guidelines.pdf, (E.T. 02.02.2022).
- Youth Forum, "What are Youth Rights and Why Fight for Them?", **Human Rights and Young People**, <https://tools.youthforum.org/youth-rights-info-tool/human-rights-and-young-people/>, (E.T. 27.12.2021).
- Youth Forum, "What Human Rights do Young People Have?", **Human Rights and Young People**, <https://tools.youthforum.org/youth-rights-info-tool/human-rights-and-young-people/>, (E.T. 29.12.2021).
- Youth Partnership, **Youth Policy Essentials**, Council of Europe, 2019.
- Youthpolicy.org, **Factsheet: United States**, <https://www.youthpolicy.org/pdfs/factsheets/united-states.pdf>, (E.T. 17.07.2020).

- YSK, "Partilere Göre Milletvekillerinin Yaş Grubu Dağılımı", **27. Dönem Milletvekili Genel Seçimi (24 Haziran 2018) İstatistikleri**, <https://www.ysk.gov.tr/tr/2018-cumhurbaskani-ve-milletvekili-secim-i-CC%87statistikleri/78032>, (E.T. 24.12.2021).
- Yücel, Yaşar. "Atatürk İlkeleri", **Bellekten Dergisi**, Cilt: 52, Sayı: 204, Yıl: 1988, Türk Tarih Kurumu, ss. 810-824.
- Yüksek Seçim Kurulu, 27. Dönem Milletvekili Genel Seçimi (24 Haziran 2018) Siyasi Partilere Göre Milletvekili Seçilenlerin Yaş Grubu Dağılımı, [https://ysk.gov.tr/doc/dosyalar/docs/24 Haziran 2018/2018CBMV-MVYas.pdf](https://ysk.gov.tr/doc/dosyalar/docs/24%20Haziran%202018/2018CBMV-MVYas.pdf), (E.T. 10.03.2022).
- Zengin, Mehmet Ali. "Türk Anayasa Hukuku Bakımından Toplanma Hürriyeti", **Kayseri Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt: 6, Sayı:1-2, Yıl: 2011, ss. 355-380.

Yunus CAN
Doç. Dr. Gökhan DÖNMEZ

**DÜNYADA VE TÜRKİYE'DE
COVID-19 PANDEMİSİ DÖNEMİNDE
GELİŞTİRİLEN KAMU POLİTİKALARI:
KARŞILAŞTIRMALI BİR İNCELEME**

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Dünyada ve Türkiye’de Covid-19 Pandemisi Döneminde Geliştirilen Kamu Politikaları: Karşılaştırmalı Bir İnceleme

Yunus Can - Gökhan Dönmez

Hukuk Yayınları Dizisi – 3155

Birinci Baskı : Haziran, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8153 – 32 – 3

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara

Tel : (0312) 231 17 00

Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C

(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul

Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Ay-bay Kırtasiye İnş. Gıda Paz. ve Tic. Ltd. Şti.

Sertifika No: 46661

Tel: (0 312) 472 58 55 - Ankara

KAYNAKLAR

- AA, 2021. Anadolu Ajansı. <https://www.aa.com.tr/tr/koronavirus/turkiyenin-1-yillik-kovid-19la-mucadele-surecinin-tedbir-karnesi/2171001> (Erişim Tarihi: 29.07.2021)
- AA, 2021a. Anadolu Ajansı. <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/abdnin-missouri-eyaleti-kovid-19-salgini-nedeniyle-cine-dava-acti-/1813694> (Erişim Tarihi: 09.09.2021)
- AA, 2021b. Anadolu Ajansı. <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/rusyada-dorduncu-kovid-19-asisi-tescillendi/2231668> (Erişim Tarihi: 10.10.2021)
- AA, 2021c. Sağlık Bakanı Koca: Çin'den gelen bütün uçuşların ay sonuna kadar durdurulması kararını aldık. Anadolu Ajansı: <https://www.aa.com.tr/tr/koronavirus/saglik-bakani-koca-cinden-gelen-butun-ucuslarin-ay-sonuna-kadar-durdurulmasi-kararini-aldik/1722807> (Erişim Tarihi: 27.11.2021)
- AA, 2021d. Anadolu Ajansı: <https://www.aa.com.tr/tr/koronavirus/ulastirma-ve-altyapi-bakani-turhan-9-ulkeye-ucuslar-durduruldu/1765375> (Erişim Tarihi: 27.11.2021)
- Açıkkel CH, 2014. 2014 Yılıının En Büyük Salgını: Ebola Virüs Hastalığı. *Gülhane Tıp Dergisi*, 56: 194-197.
- AFAD, 2021.Açıklamalı Afet Yönetimi Terimleri Sözlüğü. <https://www.afad.gov.tr/aciklamali-afet-yonetimi-terimleri-sozlugu> (Erişim Tarihi: 02.12.2021)
- Ak Ö, 2020. Küresel Kabus. *Bilim ve Teknik Dergisi*, 54 (640): 12-27.
- Ak Ö, 2020. Covid-19 İle Geçen Bir Yıl. *Bilim ve Teknik Dergisi*, 54 (638): 12-19.
- Akın İ, Uçar Z, 2021. Covid-19 Pandemisinin Ekonomi, İstihdam ve Çalışma Hayatı Üzerine Etkileri. 61-84, içinde: Covid-19 Sonrası Dünya'da Ekonomi, Radikalleşme ve Terör (Eds: Çınar Y, Uzun YU) Nobel Yayınları, Ankara.
- Altunay E, 2020. Gizemlerle Dolu Salgınlar Tarihi. Destek Yayınları. İstanbul.

- Aselsan, 2020. Dünya'ya Nefes Olduk. Aselsan abülten Dergisi, 20: 2-3.
- Aslan FG, Altındış M, 2016. Yeni Beliren Viruslarda Yönetim; Ebola ve MERS-CoV Deneyimi. Ortadoğu Medical Journal 8 (2): 94-102.
- Aslan R, 2020. Tarihten Günümüze Epidemiler, Pandemiler ve Covid- 19. Göller Bölgesi ve Kültür Dergisi 8 (85): 35-41.
- Babahanoğlu V, Örselli E, 2016. Kamu Politikası Türkiyede Uyuşturucu ile Mücadelede Uygulanan Politikalar ve Toplumsal Algı, Çizgi Kitapevi Yayınları. Konya.
- Baysan C, Çöl M, 2021. Güney Kore Covid-19 Salgın Süreci ve Yönetimi. 627-634, içinde: Covid-19 (Eds: Memikoğlu O, Genç V). Ankara Üniversitesi Basımevi, Ankara.
- BBC, 2021. <https://www.bbc.com/turkce/topics/ck0r47pk362t> (Erişim Tarihi: 29.06.2021)
- BBC, 2021a. <https://www.bbc.com/turkce/haberler-dunya-52207919> (Erişim Tarihi: 04.07.2021)
- BBC, 2021b. <https://www.bbc.com/turkce/haberler-dunya-55746955> (Erişim Tarihi: 09.09.2021)
- BBC, 2020c. <https://www.bbc.com/turkce/haberler-dunya-55162850> (Erişim Tarihi: 16.09.2021)
- Bilgiç AK, 2020. COVID-19 ile Mücadele Sürecinde Yerel Yönetimlerin Genel Görünümü . Kent Araştırmaları Dergisi (Journal of Urban Studies), 31 (11): 2084-2112.
- Bilim ve Aydınlanma Akademisi, 2020. Güncel Bilimsel Verilerle Yeni Koronavirüs Pandemisi. <http://bilimveaydinlanma.org/guncel-bilimsel-verilerle-yeni-koronavirus-pandemisi/> (Erişim Tarihi: 21.07.2021)
- Budak F, Korkmaz Ş, 2020. Covid-19 Pandemi Sürecine Yönelik Genel Bir Değerlendirme: Türkiye Örneği. Sosyal Araştırmalar ve Yönetim Dergisi, 1: 62-79.
- Cansever İH, 2021. Covid-19 Sürecinde Türkiye'de Sağlık Politikaları. Başkent Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi, 6 (Özel Sayı): 86-104.
- Can Y, 2021. Covid-19 Pandemisi Döneminde Geliştirilen Kamu Politikaları: Karşılaştırmalı Bir İnceleme. Yüksek Lisans Tezi, Bitlis Eren Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Bitlis.

- Can Y, Dönmez G, 2021. Türkiye'de Pandemi Sürecinde İzlenen Kamu Politikaları Üzerine Bir Değerlendirme. 261-281, içinde: Vefatının Onuncu Yılında Prof. Dr. Saim ÜSTÜNDAĞ'a Armağan Hukuk, İktisat ve Yönetim Üzerine Yazılar (Eds: Dönmez G). Adalet Yayınevi, Ankara.
- Cnnturk, 2021. <https://www.cnnturk.com/turkiye/yeni-normallesme-takvimi-ve-tam-acilma-ne-zaman-aciklanir-iste-turkiyenin-bekledigi-tarih?page=1> (Erişim Tarihi: 29.07.2021)
- Covid19, 2020. Covid 19 Bilgilendirme Platformu. <https://covid19.saglik.gov.tr/TR-66507/s.html> (Erişim Tarihi: 04.07.2020)
- Covid19, 2021. Covid19 Bilgilendirme Platformu. <https://covid19.saglik.gov.tr/TR-66300/covid-19-nedir-.html> (Erişim Tarihi: 20.07.2021)
- Covid19, 2021a. T.C. Sağlık Bakanlığı. <https://covid19.saglik.gov.tr/TR-661636/2-yeni-koronavirus-hastaligi-covid-19-nasil-bulasir.html> (Erişim Tarihi: 22.07.2021)
- Çakmak T, Çöl M, 2021. Almanya Covid-19 Salgını Değerlendirmesi. 657-666, içinde: Covid-19 (Eds: Memikoğlu O, Genç V). Ankara Üniversitesi Basımevi, Ankara.
- Çelik H, 2021. Güney Kore'nin Covid-19 Salgını ile Mücadelesi: İkinci Bir Kore Mucizesi mi?. 61-88, içinde: Covid-19 Salgını Ülke Deneyimleri Bölgesel Etkileri ve Küresel Yansımalar (Eds: Çelik H, Demir E). Nika Yayınevi, Ankara.
- Çetinkaya İstikbal Nİ, 2018. Kamu Politikalarında Uygulama. 63-74, içinde: Kamu Politikası (Eds: Şengül R). Umuttepe Yayınları, İzmit-Kocaeli.
- Çevik HH, Demirci S, 2015. Kamu Politikası, Kavramlar, Aktörler, Süreç, Modeller, Analiz, Karar Verme. Seçkin Yayıncılık. Ankara.
- Demir E, 2021. Çin Rüyası, Korona Kâbusu: Çin Komünist Partisi'nin Covid-19 ile Mücadelesi. 25-60, içinde: Covid-19 Salgını Ülke Deneyimleri Bölgesel Etkiler ve Küresel Yansımalar (Eds: Çelik H, Demir E) Nika Yayınevi, Ankara.
- Demir F, 2018. Kamu Politikasına Giriş. Gazi Yayınevi. Ankara.
- Demir F, 2020. Kamu Yönetimi ve Kamu Politikası. Nobel Yayınları. Ankara.
- Demirbulak HG, 2020. Koronavirüsle Mücadelede Şeffaflık: Güney Kore Örneği, TESEV Değerlendirme Notları Raporu, İstanbul, s: 1-7.

- Demirel D, 2018. Kamu Politikasında Gündem Belirleme. 19-32, içinde: Kamu Politikası (Eds: Şengül R). Umuttepe Yayınları, Kocaeli.
- Dönmez G, 2021. Covid-19 Pandemisinde Alınan İdari Tedbirlerin Anayasa Uygunluğu Sorunu. 93-110, içinde: Sosyal Bilimlerde Güncel Gelişmeler (Eds: Üstündağ ME). Dora Yayınları, Bursa.
- Durmuş H, 2020. Küresel Salgın Yönetimi Pandemi Yönetimi. Türkiye Bilimler Akademisi. Ankara.
- Dw, 2021. <https://beta.dw.com/tr/almanyada-korona-tedbirlerine-karsialinan-%C5%9F%C4%B-g-%C3%B6steri-tepki-toplad%C4%B1/a-54421704> (Erişim Tarihi: 20.07.2021)
- Erat V, Arap İ, 2016. Bilimin Devlet İçin Önemi: Bilim-Devlet İlişkisi Üzerine Bir Çözümleme. Eğitim, Bilim, Toplum Dergisi, 14 (53): 10-45.
- Erat V, Özkaya Y, 2017. Kamu Politikalarında Yasalaştırma Süreci: 6360 Sayılı Yasa Üzerinden Bir İnceleme. Dokuz Eylül Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 32 (2): 263-288.
- Euronews, 2021. <https://tr.euronews.com/hot-topic/covid-19?p=9> (Erişim Tarihi: 29.07.2021)
- Euronews, 2021a. <https://tr.euronews.com/2021/07/12/guney-kore-de-spor-salonlar-nda-covid-19-nedeniyle-yuksek-tempolu-muzik-yasaklandi> (Erişim Tarihi: 05.10.2021)
- Euronews, 2021b. <https://tr.euronews.com/tag/ingiltere?p=8> (Erişim Tarihi: 17.10.2021)
- Genç E, 2018. Kamu Politikasında Değerlendirme. 75-96, içinde: Kamu Politikası (Eds: Şengül R). Umuttepe Yayınları, İzmit-Kocaeli.
- Gezgüç GM, Duman D, 2020. Pandemi ile Mücadele ve Siyasi Liderlerin Tutumları: ABD, Almanya, Brezilya ve Yeni Zelanda Karşılaştırması. Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi, 7 (7): 253-275.
- Güler MÇ, 2020. Rusya'nın Koronavirüs Salgınıyla Mücadelesi. Seta Yayınları. Ankara.
- Hacımustafaoğlu M, Önürmen Ö, 2018. Enfeksiyon Hastalıkları Pratiğinde Salgın Tanımlanması. Çocuk Enfeksiyon Dergisi, 12 (4): 172-173.
- Hasanoğlu İ, 2020. Rusya'nın Kovid-19 İle Mücadelesi: İç ve Dış Politika Boyutları. TASAV. Ankara.

- Hüsmenoğlu M, Kuşaklı B, 2021. Almanya Sağlık Sistemi Covid-19 Pandemisi Durum Analizi. Sağlık Akademisyenleri Dergisi, 8 (2): 156-162.
- İmga O, Beriş HE, Ufuk A, Şen Y, Haklı SZ, Öz Yıldız S, Özkaya Ö, 2020. Kovid-19 Salgını ve Sonrası Devlet, Demokrasi ve Güvenlik. Polis Akademisi Yayınları. Ankara.
- Kaptı A, Alaç AE, 2013. Kamu Politikalarının Uygulama Aşaması. 340-350, içinde: Kamu Politikası Kuram ve Uygulama (Eds: Yıldız M, Sobacı MZ). Adres Yayınları, Ankara.
- Karatepe Ş, Altunok H, 2019. Cumhurbaşkanlığı Politika Kurulları. Püf Yayıncılık. Ankara.
- KFA, 2020. ABD Covid-19 Salgını, KFA Fuarcılık Raporu, Bursa s: 1-41.
- KFA, 2021a. Çin'de Covid-19 Salgını, KFA Fuarcılık Raporu, Bursa, s: 1-34.
- KFA, 2020b. Almanya'da Covid-19 Salgını, KFA Fuarcılık Raporu, Bursa, s:1-41.
- KFA, 2020c. İngiltere'de Covid-19 Salgını, KFA Fuarcılık Raporu, Bursa, s:1-42.
- Macit A, 2020. Küresel Salgınların Tarihi ve Dünya Tarihsel Dönüşümler. İLEM (4): 1-9.
- MEB, 2021. 6 Eylül'de Tam Zamanlı Olarak Yüz Yüze Eğitim Başlayacak. <https://www.meb.gov.tr/6-eylulde-tam-zamanli-olarak-yuz-yuze-egitim-baslayacak/haber/23878/tr> (Erişim Tarihi: 01.12.2021)
- Mevzuat, 2021. 5902 Sayılı Kanun. <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.5902.pdf>. (Erişim Tarihi: 02.12.2021)
- MFA, 2021. Singapur Hakkında Genel Bilgiler. <https://www.mfa.gov.tr/singapur-kunyesi.tr.mfa> (Erişim Tarihi: 07.12.2021)
- Mülazımoğlu ME, 2018. Kamu Politikasında Aktörler. 33-50, içinde: Kamu Politikası (Eds: Şengül R). Umuttepe Yayınları, İzmit-Kocaeli.
- Nasi S, 2020. Covid-19 ile Mücadelede Liberal Model: Birleşik Krallık, Dış Politikada Kadınlar. <http://wfp14.org/calismalarimiz/dpk-notlari/> (Erişim Tarihi: 20.06.2021)
- NCBI, 2009. WHO Pandemi Evreleri. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/books/NBK143061/#ch4.s1> (Erişim Tarihi: 10.04.2021)

- Nikiforuk A, 2020. Mahşerin Dördüncü Atlısı Salgın ve Bulaşıcı Hastalıklar Tarihi. İletişim Yayınları. İstanbul.
- NTV, 2021. <https://www.ntv.com.tr/corona-virus> (Erişim Tarihi: 27.07.2021)
- NTV, 2021a. https://www.ntv.com.tr/galeri/dunya/almanyada-covid-19-onlemleri-protestosu-200u-askin-gozalti,HABICYhxpEOWex2K3bJ8UQ/I0RQgp9M00y45tlu_ZWNmw (Erişim Tarihi: 27.07.2021)
- Ömürgönülşen U, 2020. Covid-19 Pandemisinin Kamu Yönetimine Etkileri ve Bu Etkiler Üzerine Yapılacak Çalışmalara Yönelik Genel Bir Çerçe ve Arayışı. TASAV. Ankara.
- Övgün B, Tamer HY, 2021. Covid-19 Krizi Ekseninde Ulusal Kriz Yönetiminde Yeniden Yapılanma. İzmir İktisat Dergisi, 36 (2): 439-459.
- Özdal H, 2020. Rusya'nın Covid-19 İle İmtihanı. Dış Politikada Kadınlar. <http://wfp14.org/calismalarimiz/dpk-notlari/> (Erişim Tarihi: 15.06.2021)
- Özdemir GS, 2020. Koronavirüs Krizi Döneminde Enerji Politikaları. Setav Yayınları. İstanbul.
- Özsoy M, Sönmezer MÇ, Tülek N, 2015. MERS-Co Virüs Enfeksiyonu: Epidemiyoloji ve Son Gelişmeler. Ortadoğu Tıp Dergisi, 7 (3): 140-143.
- Parıldar H, 2020. Tarihte Bulaşıcı Hastalık Salgınları. Tepecik Eğitim ve Araştırma Hastanesi Dergisi, 30 (Ek Sayı): 19-26.
- Parıldar H, Dikici MF, 2020. Pandemiler Tarihi. Klinik Tıp Aile Hekimliği Dergisi, 12 (1): 1-8.
- Ramasamy K. 2020. The War of United States of America with Covid-19 . International Journal of Current Research and Rewiew, 12 (16): 18-28.
- Sakal HB, 2021. Rusya'nın Koronavirüsle İmtihanı: Siyaset, Ekonomi ve Uluslararası İlişkiler Üzerine Etkileri. 121-144, içinde: Covid-19 Salgını Ülke Deneyimleri Bölgesel Etkiler ve Küresel Yansımalar (Eds: Çelik H, Demir E). Nika Yayınevi, Ankara.
- Sarıyıldız AY, Paşaoğlu MT, Yılmaz ME, 2021. Türkiye, Çin, ABD, Fransa Sağlık Sistemleri ve Covid-19. Gümüşhane Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Dergisi, 10 (2): 314-327.
- SETA, 2020. 5 Soru: Koronavirüs Salgını ve İngiltere. Setav. <https://www.setav.org/5-soru-koronavirus-salgini-ve-ingiltere/> (Erişim Tarihi: 10.07.2021).

- Sherman IW, 2013. Dünyamızı Değiştiren On İki Hastalık. Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları. İstanbul.
- Solty I, 2020. Biyo-Ekonomik Pandemi ve Batılı İşçi Sınıfları. 86-104, içinde: Çivisi Çıkan Dünya (Eds: Ünal E). Runik Kitap, İstanbul.
- STM, 2020. Covid-19 ile Mücadelede Örnek Ülkeler. STM Teknolojik Düşünce Merkezi. Ankara.
- Sune E, 2021. Küreselleşme, ABD ve Covid-19. 232-264, içinde: Covid-19 Salgını Ülke Deneyimleri Bölgesel Etkiler ve Küresel Yansımaları (Eds: Çelik H, Demir E). Nika Yayınevi, Ankara.
- Şengöz G, 2015. Güncel Tehditler: Ebola Virüs Hastalığı ve MERS CoV Enfeksiyonu. 30. ANKEM Kongresi, 06-10 Mayıs 2015, Girne-K.K.T.C, s: 26-27.
- T.C. Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı, 2021. <https://www.iletisim.gov.tr/turkce> (Erişim Tarihi: 30.11.2021)
- T.C. İç İşleri Bakanlığı, 2021. <https://www.icisleri.gov.tr/bakanligimiz--81---il-valiligine-gonder-koronavirus-tedbirleri-konulu-ek-bir-genelge-daha-gonderdi> (Erişim Tarihi: 30.11.2021)
- T.C. İç İşleri Bakanlığı, 2021a. <https://www.icisleri.gov.tr/17-19-nisan-tarihleri-arasinda-30-ve-zonguldak-ili-sinirlari-icin-de-sokağa-çıkma-yasakları> (Erişim Tarihi: 30.11.2021)
- T.C. İç İşleri Bakanlığı, 2021b. <https://www.icisleri.gov.tr/illeridaresi/genelgeler01> (Erişim Tarihi: 30.11.2021)
- T.C. İç İşleri Bakanlığı, 2021c. <https://www.icisleri.gov.tr/81-il-valiligine-dugun-kina-gecesi-nisan-vb-etkinlikler-ile-ilgili-genelge> (Erişim Tarihi: 30.11.2021)
- T.C. İç İşleri Bakanlığı, 2021d. <https://www.icisleri.gov.tr/81-il-valiligine-kademeli-normallesmetedbirleri-genelgesi-gonderildi> (Erişim Tarihi: 30.11.2021)
- T.C. Resmi Gazete, 2020. Organizasyonların Ertelenmesi ile ilgili 2020/3 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi. <https://www.resmigazete.gov.tr/fihrist?tarikh=2020-03-20> (Erişim Tarihi: 30.11.2021)
- T.C. Sağlık Bakanlığı, 2021. <https://hsgm.saglik.gov.tr/tr/bulasici-hastaliklar/mers-co-v/mers-cov-liste/mers-co-v.html> (Erişim Tarihi: 20.07.2021)

- T.C. Sağlık Bakanlığı, 2021a. <https://hsgm.saglik.gov.tr/tr/bulasici-hastaliklar/hiv-aids/hiv-aids-liste/hiv-aids-istatistik.html> (Erişim Tarihi: 20.07.2021)
- T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, 2021. <https://www.sanayi.gov.tr/covid-19/asi-ilac-ve-tani-calismalari#kovid-19-turkiye-platformu> (Erişim Tarihi: 07.12.2021)
- Tanrıverdi G, Yalçın Gürsoy M, Özsezer Kaymak G, 2020. Halk Sağlığı Yaklaşımıyla Covid- 19 Pandemisi. Halk Sağlığı Hemşireliği Dergisi, 2 (2): 126-142.
- Tapırsız Ö, Kıykaç Altınbaş Ş, 2020. Mikroorganizmalar Mavi Gezegende Bizden Çok Önce Vardı: Pandemiler Tarihi. Türk Kadın Sağlığı ve Neonatoloji Dergisi, 2 (2): 53-69.
- TDK, 2021. Güncel Türkçe Sözlük: <https://sozluk.gov.tr/> (Erişim Tarihi: 04.07.2021)
- The Economist, 2020. Democracy Index 2020: www.eiu.com. (Erişim Tarihi: 10.06.2021)
- Ticaret Bakanlığı, 2021. Türkiye Cumhuriyeti Ticaret Bakanlığı: <https://ticaret.gov.tr/yurtdisi-teskilati/avrupa/rusya-federasyonu/ulke-profilii/covid-19-gelismeleri> (Erişim Tarihi: 10.10.2021)
- Turan A, Hamza Çelikyay H, 2020. Türkiye'de Covid-19 ile Mücadele: Politikalar ve Aktörler. Uluslararası Yönetim Akademisi Dergisi, 3 (1): 1-25.
- Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı, 2020. Türkiye'nin Koronavirüsle Etkin Mücadelesi. Türkiye Cumhuriyeti İletişim Başkanlığı, Ankara.
- Türe C, 2020. Ülkelerin Covid-19 Salgını ile Mücadelesi (İngiltere, İrlanda). Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği. <https://www.skb.gov.tr/wp-content/uploads/2020/08/INGILTERE-IRLANDA-PROF.-DR.-CENGIZ-TURE.pdf> (Erişim Tarihi: 20.06.2021)
- Türken M, Köse Ş, 2020. Covid 19 Bulaş Yolları ve Önleme. Tepecik Eğit. ve Araşt. Hast. Dergisi, 30 (Ek Sayı): 36-42.
- Türkiye Bilimler Akademisi, 2020. Küresel Salgın Değerlendirme Raporu. TÜBA Raporları, Ankara, s: 40-70.
- Türkkan A, Çağaç NK, 2020. Ülkelerin Covid-19 Salgını ile Mücadelesi (Mısır, Çin, Rusya). <https://www.skb.gov.tr/wp-content/uploads/2020/08/MISIR-CIN-RUSYA-DOC.-DR.-ALPASLAN-TURKKAN.pdf> (Erişim Tarihi: 25.06.2021)

- Ulusoy E, 2021. Covid-19 Yasakları Sürecinde Gelişen Toplumsal Kaygı ve Devletin Otoriteryan Eğilimleri Çerçevesinde Demokratik Riskler. 273-306, içinde: Covid-19 Salgınında Çok Boyutlu Etkiler (Eds: Karaköse S). İksad Yayınevi, Ankara.
- Usturalı Mut AN, 2021. Covid-19 Pandemisinde İngiltere Sağlık Sistemi. Toplum ve Hekim Dergisi, 36 (3): 350-365.
- Usturalı Mut AN, Çöl M, 2021. COVID-19 Pandemisinin Başlangıç Noktası Çin'e Özgü Bulgular ve Kontrol Önlemleri. 617-626, içinde: Covid-19 (Eds: Memikoğlu KO, Genç V). Ankara Üniversitesi Basımevi, Ankara.
- Valiyeva K, 2020. Covid-19 ile Ulus Devleti Yeniden Düşünmek. İstanbul Ticaret Üniversitesi, Sosyal Bilimler Dergisi, Covid-19 Sosyal Bilimler Özel Sayısı, 19 (37): 390-403.
- WHO, 2021. WHO. <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/hiv-aids> (Erişim Tarihi: 20.07.2021)
- WHO, 2021a. <https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019/question-and-answers-hub/q-a-detail/coronavirus-disease-covid-19> (Erişim Tarihi: 20.07.2021)
- WHO, 2021b. Dünya Sağlık Örgütü. <https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019/advice-for-public> (Erişim Tarihi: 27.07.2021)
- Worldometers, 2021. <https://www.worldometers.info/coronavirus/#countries> (Erişim Tarihi: 29.07.2021)
- Worldometers, 2021a. Amerika Birleşik Devletleri. <https://www.worldometers.info/coronavirus/country/us/> (Erişim Tarihi: 09.08.2021)
- Worldometers, 2021b. Çin. <https://www.worldometers.info/coronavirus/country/china/> (Erişim Tarihi: 14.09.2021)
- Worldometers, 2021c. Almanya. <https://www.worldometers.info/coronavirus/country/germany/> (Erişim Tarihi: 23.09.2021)
- Worldometers, 2021d. Güney Kore. <https://www.worldometers.info/coronavirus/country/south-korea/> (Erişim Tarihi: 05.10.2021)
- Worldometers, 2021e. Rusya. <https://www.worldometers.info/coronavirus/country/russia/> (Erişim Tarihi: 10.10.2021)
- Worldometers, 2021f. İngiltere. <https://www.worldometers.info/coronavirus/country/uk/> (Erişim Tarihi: 01.12.2021)

- Yetgin MA, 2020. Amerika Birleşik Devleti'nin Stratejik Pandemi Yönetimi ve Covid-19 ile ilgili bir Araştırma. *International Academic Journal*, 4 (2): 401-420.
- Yıldız A, Vural RA, 2020. Covid-19 Pandemisi ve Derinleşen Eğitim Eşitsizlikleri, *Türk Tabipleri Birliği Covid-19 Pandemisi Altıncı Ay Değerlendirme Raporu*, Ankara, s: 556-565.
- Yıldız M, 2020. Covid-19 Salgını, Kısıtlayıcı Kamu Siyasetleri ve Özgürlükler. *Özgürlük Araştırmaları Liberal Perspektif Analiz*, 16: 4-28.
- Yıldız M, Sobacı MZ, 2015. Kamu Politikası ve Kamu Politikası Analizi Genel bir Çerçeve. 14-43, içinde: *Kamu Politikası- Kuram ve Uygulama* (Eds: Sobacı MZ, Yıldız M). Adres Yayınları, Ankara.
- Yıldız M, Uzun MM, 2020. Koronavirüsle Mücadelede Kriz Yönetimi ve Kamu Politikası Yapımı. *Seta Yayınları*. İstanbul.
- Yıldız M, Çelik D, Arslan N, Çiftçi L, Eldemir S, Sinangil S, 2013. Kamu Politikalarında Düşünce Üretim Kuruluşlarının Rolü. 188-208, içinde: *Kamu Politikası Kuram ve Uygulama* (Eds: Yıldız M, Sobacı MZ). Adres Yayınları, Ankara.
- Yolun M, 2020. Tarihin En Ölümcül Virüsünün Yeniden Hatırlanması: İspanyol Gribinin Kısa Bir Öyküsü. *Toplumsal Tarih Dergisi*, 4: 74-80.
- Yorulmaz M, Kırac R, Aydoğdu A, 2021. Evaluation Of The Size Of Economic Measures Against Covid-19 The Case Of The Usa, Germany, England, Italy and Turkey. *Health Sciences*, 7 (1): 161-175.

Prof. Dr. Mustafa ÖZEN

Kırıkkale Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukuku Anabilim Dalı
Öğretim Üyesi

213 Sayılı Vergi Usul Kanunu'nda Düzenlenen

VERGİ SUÇLARI

ve

KABAHAHLERİ

[29.4.2021 tarih, 7318 sayılı Kanun ve 8.4.2022 tarih, 7394 sayılı Kanun ile yapılan değişiklikler işlenmiş ve yeni Yargıtay kararları eklenmiştir.]

5. BASKI

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

**213 Sayılı Vergi Usul Kanunu'nda Düzenlenen
Vergi Suçları ve Kabahatleri**
Mustafa Özen

Hukuk Yayınları Dizisi – 1389

Beşinci Baskı : Haziran, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8153 – 33 – 0

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com
 : adalety@adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi
 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Meteksan Matbaacılık ve Teknik Sanayi Ticaret A.Ş
Beytepe Köyü Yolu No:3
06800 Çankaya/Ankara
Sertifika No: 46519

KAYNAKÇA

- AKKAYA, Mustafa; Vergi Mahkemesi ve Ceza Mahkemesi Kararlarının EtkilemiŖi Üzerine Bir İnceleme, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt: 46, Sayı: 1, Ankara, 2006.
- ARIĞOLU, Osman; vergi reform kanununa göre ceza ve uzlaŖma sisteminde yapılan düzenlemeler, vergi dünyası, ağustos 1998, sayı: 204.
- ASLAN, Memduh; Türk Vergi Sisteminde Cezai Yaptırımların Etkinliği, Ankara, 2008.
- BAYKARA, Bekir; Teorik Ve Pratik Yönleri İle Vergi Ve Vergi Ceza Hukuku, İstanbul, 2008.
- BİLİCİ, Nurettin; Vergi Hukuku, Ankara, 2008.
- BİLİCİ, Nurettin; Vergi Hukuku, Ankara, Nisan 2021.
- BİLİCİ, Nurettin; Vergi Hukuku, Ankara, Kasım 2021.
- CANDAN, Turgut; DanıŖtay Kararlarında Vergi Suçu Algılaması, Vergi Sorunları Dergisi, Özel Sayı, Ŗubat – 2008, Yıl: 233.
- CANDAN, Turgut; Vergi Suçları Ve Cezaları, Ankara, 2010.
- ÇİÇEK, Hüseyin Güçlü/HEREK, Hatice; Türkiye’de Vergi Suç ve Cezalarının Değerlendirilmesi. Antalya Örneği, Marmara Üniversitesi İktisadi Ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 2012, Cilt: XXXII, SAYI: 1.
- ÇOMAKLI, Ŗafak Ertan; Vergi Ceza Hukukunda Mahsus Suç, Ankara, 2008.
- DEMİR, Nilgün; 4369 Sayılı Kanunda Getirilen Vergi Ziyat Suçu ve Cezası, Vergi Sorunları Dergisi, 1998, sayı: 123.

- DOĞRUSÖZ, Bumin; Vergi Ceza Sistemi Üzerine, Yaklaşım, Nisan 2009.
- DONAY, Süheyl; Ceza Mahkemesinde Yargılanan Vergi Suçları, İstanbul, 2008.
- EDİZDOĞAN/Nihat, TAŞ, Metin/ÇELİKKAYA, Ali; Vergi Ceza Ve Ceza Yargılama Hukuku, Bursa, 2007.
- ERMAN, Sahir; Vergi Suçları, İstanbul, 1988.
- GÜZEL, Bayram; Vergi Usul Kanundaki Ceza Hükümleri İle İlgili Sorunlar, Vergi Sorunları Dergisi, 1998, sayı: 121.
- KARAKOÇ, Yusuf; Genel Vergi Hukuku, Ankara, 2007.
- KARAKOÇ, Yusuf; Genel Vergi Hukuku, Ankara, 2012.
- KARAKOÇ, Yusuf; Vergi Ziyai Suçu Ve Cezası, Manisa Barosu Dergisi, Yıl: 18, Sayı: 71.
- KARTAL, Zihni; İdari Vergi Cezalarına Yargı Organlarının Yaklaşımı, Vergi Dünyası, 1998, Sayı: 207, s. 122.
- KARTAL, Zihni; Vergi Ziyai Cezası, Vergi Dünyası Dergisi, Yıl: 1999, Sayı: 212, s. 70.
- KIRBAŞ, Sadık; Vergi Hukuku, Temel Kavramlar, İlkeler ve Kurumlar, Ankara, 2012.
- KIZILOT, Şükrü/KIZILOT, Zuhâl; Vergi, Ticaret ve Ceza Hukuku Yönünden Kaçakçılık Suçları Ve Naylon Fatura İhtilafları, Ankara, 2009.
- KIZILOT, Şükrü; Vergi İhtilafları Ve Çözüm Yolları, Ankara, 2003, s. 182.
- KUNTER, Nurullah/YENİSEY, Feridun/NUHUĞLU, Ayşe; Ceza Muhakemesi Hukuku Dalı Olarak Ceza Muhakemesi Hukuku, İstanbul 2008.
- MUTLUER, Kamil; Vergi Ceza Hukuku, Eskişehir İktisadi ve İdari İlimler Akademisi Yayınları, No: 214, Eskişehir, 1979.

- ÖNCEL, Mualla/KUMRULU, Ahmet/ÇAĞAN, Nami; Vergi Hukuku, Ankara, 1999.
- ÖZBALCI, Yılmaz; Vergi Usul Kanunu Yorum ve Açıklamaları, Ankara, 1999.
- SAĞLAM, Mehmet; Kabahatler Kanununun Vergi Ceza Hukukuna Etkisi, Vergi Dünyası, Şubat – 2006, Sayı: 294.
- SEVİĞ, Veysi; Kaçakçılık Suçu İle Vergi Ziyai İlişkisi, Yaklaşık Dergisi, Yıl: 7 – 1999, Sayı: 75.
- SONSUZOĞLU, Elif; Kaçakçılık Suçunun Oluşmasında Vergi Ziyai Şart Mı? Yaklaşım, Yıl: 18, Sayı: 210, Haziran 2010.
- SOYDAN, Billur Yaltı; Vergi Kaçakçılığı Suçunu Avrupa Topluluğu Bütçesi Aleyhine Kaçakçılık Suçu İle Okumak, Vergi Sorunları Dergisi, Ekim – 2002, Sayı: 169.
- ŞENYÜZ, Doğan/YÜCE, Mehmet/GERÇEK, Adnan; Vergi Hukuku, Bursa 2011.
- ŞENYÜZ, Doğan; Vergi Ceza Hukuku (Vergi Kabahatleri ve Suçları), Bursa, 2008.
- ŞENYÜZ, Doğan; Vergi Ceza Hukuku (Vergi Kabahatleri ve Suçları), Ankara, 2020.
- TAŞDELEN, Aziz; Vergi Usul Kanunu Yönünden Vergi Kabahatleri, Ankara, 2010.
- TAŞDELEN; s. 153. Vergi Usul Kanunu Yönünden Vergi Kabahatleri, Ankara, 2010.
- TAŞTAN, Mehmet; Sahte Fatura Düzenleme ve Kullanma Suçları, Ankara, 2020.
- TEZCAN, Kemalettin; vergi suç ve cezaların Türk Ceza Kanunu çerçevesinde değerlendirilmesi, www.muhasabenet.net
- TORUNOĞLU, Tahsin; Vergi Ziyai Kabahati, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 2010, Cilt 12, Özel Sayı.

- ÜNVER, Yener: Ceza Hukukuyla Korunması Amaçlanan Hukuksal Değer, Ankara 2003.
- YAŞIN, Mehmet; vergi ziyai kaçakçılık suçunun unsuru mudur? Yaklaşım dergisi, 2010, yıl: 18.
- YAVAŞLAR, Funda Başaran; İdari Nitelikte Vergi Suç ve Cezaları, Vergi Dünyası, Sayı: 229, Temmuz 2006.
- YAVAŞLAR, Başaran Funda; Vergi Ceza Hukukundaki Değişim Sürecin Vergi Ceza Sistemi Üzerindeki Etkileri, Vergi Sorunları Dergisi, Özel Sayı: Vergi Ceza Sistemi, Şubat – 2008, Sayı: 233.
- YAVAŞLAR, Funda Başaran; Vergi Suç ve Kabahatleri Hukukunda Son Durum, İstanbul Barosu Dergisi, Cilt: 82/6.
- YAVAŞLAR, Funda Başaran; Vergi Usul Kanununda Yer Alan Vergi Kabahat ve Yaptırımları, İdari Ceza Hukuku Sempozyumu, Ankara, 2009.
- Yerci, Cahit; Gümrük Hukuku ve Davaları, Ankara, 2022.

Prof. Dr. Mustafa AVCI
Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi
Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi

TÜRK HUKUK TARİHİ

11. BASI

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Türk Hukuk Tarihi

Mustafa Avcı

Hukuk Yayınları Dizisi – 3149

Onbirinci Bası : Haziran, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8153 – 34 – 7

© Copyright 2022, ADALET

Bu baskının bütün hakları Adalet Yayınevine aittir. Yayınevinin yazılı izni olmaksızın, kitabın tümünün veya bir kısmının elektronik, mekanik ya da fotokopi yoluyla basımı, yayımı, çoğaltımı ve dağıtımı yapılamaz.

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara

Tel : (0312) 231 17 00

Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C

(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul

Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Anahtar Kelimeler: Eski Türk Hukuku, İslâm Hukuku, Anayasa ve İdâre Hukuku, Osmanlı Halkı, Ceza Hukuku, Kişiler Hukuku, Aile Hukuku, Miras Hukuku, Eşya Hukuku, Arazi Hukuku, Borçlar Hukuku, Ticaret Hukuku, Tanzimat Devrinde Hukukî Gelişmeler

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Ankamat Matbaacılık Sanayi Limited Şirketi

1344. Cadde No: 60 İvedik OSB Yenimahalle/Ankara

Sertifika No: 46700

Tel: (0312) 394 54 94-95

KAYNAKLAR

- 37 Numaralı Konya Şer'ıye Sicili, No: 186-3, s.328.
- Abdurrahim Efendi Menteşzade (ö.1716), Fetava-yı Abdurrahim, İst.1827.
- Acar, Abdullah, Bir İctihat Kaynağı Olarak Kur'an Kıssaları, *İHAD*, S: 10, Nisan 2007, s.150.
- Acar, H. İbrahim, "Talak" *DİA*, C:39, s.496vd.
- ____: "İddet" *DİA*, C:21, s.467.
- ____: "Nişan" *DİA*, C:33, s.152-154.
- ____: "Tefrik" *DİA*, C:40, s.277.
- Ahışhalı, Recep, "Muhzır", *DİA*, C:31, s.85-86.
- Ahmed Lütü Efendi, Tarih, İst.1290.
- Ahmet Lütü, Mir'at-ı Adalet (Osmanlı Adalet Düzeni, Sad: E. Beylem) İst.1979.
- Ahmed Refik, Hicri Onbirinci Asırda İstanbul Hayatı, İst.1931.
- ____: Hicri Onüçüncü Asırda İstanbul Hayatı, İst.1932.
- Akdağ, Mustafa, Türkiye'nin İktisadi ve İctimai Tarihi, İst.1974.
- Akgündüz, Ahmet ve Heyet, Şer'ıye Sicilleri, İst.1988.
- Akgündüz, Ahmet: İslâm Hukukunda ve Osmanlı Tatbikatında Vakıf Müessesesi, Ank.1988.
- ____: "İslâm ve Osmanlı Hukukunda Mürurüzaman Müessesesi", *SÜHFD*, C: I, S: 1, 1988, s.43-90.
- ____: Osmanlı Kanunnâmeleri, İst.1990.
- ____: Mukayeseli İslâm ve Osmanlı Hukuku Külliyyatı, Diyarbakır, 1986.
- Akman, Ahmet, 1917 Tarihli Usul-i Muhakeme-i Şer'ıyye Kararnamesi ve Tahlilî, MÜSBE Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İst.1985.
- Akman, Mehmet, "Önceki Hukukumuzda Devlete İsyân Suçu", *MÜHF Hukuk Araştırmaları*, İst.1995, s.212.
- ____: Osmanlı Devleti'nde Ceza Yargılaması, İst.2004.
- ____: Osmanlı Devleti'nde Kardeş Katli, İst.1997.
- Aköz, Alaaddin, Bir İmamın Nikâh Defteri (Beşiktaş Sinan-ı Cedid Mahallesi), Konya, 2006.
- Akpınar, Turgut, Türklerin Din ve Hukuk Tarihi Üzerine Makaleler, İst.1999.
- Akyüz, Vecdi, "Akraba" *DİA*, C:2, s.286.

- _____: "Dinî Boşanma-Resmî Boşanma" *Yeni Şafak Gazetesi*, 5.5.2006.
- _____: "Müslüman-Türk Devletlerinde Divan-ı Mezalim Kurumu", in: *Türkler*, V/218.
- Ali Efendi (Çatalcalı) (ö.1697), Fetava, İst.1257.
- Ali Haydar, Hoca Emin Efendizade (ö.1935): *Dürerü'l-Hukkâm Şerh-i Mecelleti'l-Ahkâm*, İst.1330.
- _____: *Teshilü'l-Feraiz (Miras Hukuku)* İst.2015, Nadir Eserler yay.
- _____: *Şerh-i Cedid li Kanuni'l-Arâzî*, İst.1321.
- Amir, Abdulazîz, et-Ta'zîr fi's-Şerâti'l-İslâmiye, Mısır, 1969.
- Anhegger-İnalçık, *Kanunnâme-i Sultani ber Muceb-i Örf-i Osmani*, Ank.1956.
- Apaydın, H. Yunus, *İslam Hukuk Usulü*, Kayseri, 2016.
- _____: "İctihad", *DİA*, C: 21, s.431vd.
- _____: "Hata", *DİA*, C:16, s.437-438.
- _____: "Hezl" *DİA*, C:17, s.307.
- _____: "Karz", *DİA*, C:25, s.521-523.
- Arat, R. Rahmeti, "Eski Türk Hukuk Vesikaları", *Türkler*, C: II, s.917.
- Arık, Feda Şamil, "Eski Türk Ceza Hukukuna Dair Notlar", *Tarih Araştırmaları Dergisi*, S:28.
- Arsal, S. Maksudi, "Kutadgu Bilig", *İHFM*, C:XIII, S: 2, İst.1947, ss.657-683.
- _____: "Eski Türklerin Hususi Hukuku", *Türkler*, C: II, s.89.
- _____: *Türk Tarihi ve Hukuk*, İst.1947.
- _____: *Umumi Hukuk Tarihi*, İst.1944.
- Aşık Çelebi (ö.1572), *Mi'râcü'l-Eyâle ve Minhâcü'l-Adâle* (Haz: M. Usame Onuş-A. Bulut-Ahmet Çelik) İst.2018.
- Atar, Fahrettin, "Af", *DİA*, I/395.
- _____: *Fıkıh Usulü*, İst.1988.
- _____: *İslâm İcra ve İflâs Hukuku*, İst.1990.
- _____: *İslâm Adliye Teşkilatı*, Ank.1991.
- Atasoy, Samed, "Osmanlı Hukukunda Maraz-ı Mevîtin Hukuki İşlemlere Etkisi", *SÜHFD*, Y: 2019, C: 27, S:2, s.243-275.
- _____: *İslam ve Osmanlı Hukukunda Hidâne, Adalet* Yayınevi, Ank.2019.
- _____: "Tanzimat Dönemi Osmanlı Kanunlaştırma Usulü ve Meclislerin Rolü (1838-1876)", *SDÜHFD*, Y: 2020, C: 10, S: 2, s.245-274.
- Avcı, Mustafa, *Osmanlı Ceza Hukuku -I- Genel Hükümler*, Ank.2018.
- _____: *Osmanlı Ceza Hukuku -II- Özel Hükümler*, Ank.2018.

_____: Hukuk Tarihimizde Hapis, Ank.2019.

Ayan, Mehmet, Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Konya, 2007.

Aydın, M. Akif, "Haksız Fiil" *DİA*, C:15, s.210-211.

_____: "Borç" *DİA*, C:6, s.286-287.

_____: "Mahkeme/Osmanlı Devleti'nde", *DİA*, C: 27, s.343.

_____: İslâm ve Osmanlı Hukuku Araştırmaları, İst.1996.

_____: İslam-Osmanlı Aile Hukuku, İst.1985.

_____: Türk Hukuk Tarihi, İst.2010.

Aydın, Melikşah, İslam ve Osmanlı Hukukunda Hâkimlik ve Hâkimlerin Nitelikleri, Adalet Yayınevi, Ank.2016.

_____: Klasik Dönem Osmanlı Yargılama Hukukunda Tanıklık, Oniki Levha Yayınları, İst.2021.

_____: "İslam Hukukuna Göre İsyân (Bağy) Suçu ve Cezası", *SÜHFD*, 23/2, 2017.

Aykanat, Mehmet, Osmanlı Hukukunda Dilekçe Hakkı, Ank.2019.

_____: "Ombudsmanlık Kurumunun Osmanlı Kökleri", *Turkish Studies*, Volume 14 Issue 1, 2019, s.91-110.

_____: "Klasik Dönemde Osmanlı Devleti'nde Hakim Adaylığı: Mülazemet", *TAAD*, Yıl:9, Sayı:34, 2018, s.165-188.

_____: "Legal Regulations to Equalize the Conditions of Employment into State Official Service in Ottoman Empire", *Osmanlı Mirası Araştırmaları Dergisi*, C:6, S:14, 2019, s.213-223.

_____: Osmanlı Sosyal Güvenlik Hukukunda Temel Kurumlar, Ank.2019.

Bardakoğlu, Ali, "İstihsan", *DİA*, C: 23, s.338vd.

_____: "Ceza", *DİA*, C:7, s.472.

_____: "Hanefi Mezhebi", *DİA*, C:16, s.2-12.

_____: "Toplum-Hukuk İlişkisi Açısından Cahiliye Hukuku Örneği", in: *Zihniyet Değişikleri ve Çağdaşlaşma Problemleri Sempozyumu Bildirileri*, Bursa, 1990, s.103.

Barkan, Ö. Lütfi, XV ve XVI. Asırlarda Osmanlı İmparatorluğunda Zirai Ekonominin Hukukî ve Malî Esasları-I Kanunlar, İst.1943.

Bayındır, Abdülaziz, İslâm Muhakeme Hukuku (Osmanlı Devri Uygulaması), İst.1986.

Bedirhan, Yaşar, İslâm Öncesi Türk Tarihi ve Kültürü, Konya, 2009.

Belgesay, Mustafa Reşid, Mufassal Ceza Kanunu Şerhi, İst.1341.

Berki, Ali Himmet, Hukuk Mantığı ve Tefsir, Ank.2018.

- _____: İslâm Şeriatında Kaza (Hüküm ve Hâkimlik) Tarihi ve İfta Teşkilatı, Ank.1962.
- _____: İslâm Hukukunda Feraiz ve İntikal, Ank.1985.
- Berki, Şakir, "Eski ve Yeni Hukukumuzda Miras Sistemleri Arasındaki Farklar", *AHFD*, Y:1973, C:29, S:3-4, s.133-158.
- Beyhakî, Ebubekir Ahmed b. el-Huseyn (ö.1066): *es-Sünenü'l-Kübrâ*, Beyrut, T.y.
- Bilmen, Ö. Nuhu (ö.1971): *Hukuk-ı İslâmiye ve İstılâhât-ı Fıkhiyye Kamusu*, İst.1975.
- BOA 2 Numaralı Mühimme Defteri
- BOA 3 Numaralı Mühimme Defteri
- BOA 5 Numaralı Mühimme Defteri
- BOA 62 Numaralı Mühime Defteri
- Bozkurt, Gülnihal, *Batı Hukukunun Türkiye'de Benimsenmesi*, Ank.1996.
- _____: *Gayrimüslim Osmanlı Vatandaşlarının Hukukî Durumu*, Ank.1989.
- Caferoğlu, Ahmet, "Türk Teamül Hukukunda Evlatlık Müessesesi", *Türk Hukuk ve İktisat Tarihi Mecmuası*, C:II, İst.1939, s.101vd.
- _____: "Türk Teamül Hukukuna Göre İctimai Muavenet Müessesesi" *Vakıflar Dergisi II* (1942), s.185-193.
- Ceride-i İlmiye Fetvaları (Haz: İsmail Cebeci) İst.2009.
- Cin, Halil, *İslâm ve Osmanlı Hukukunda Evlenme*, Konya, 1988.
- _____: *Osmanlı Toprak Düzeni ve Bu Düzenin Bozulması*, Konya, 1992.
- Cin, Halil-Akgündüz, Ahmet, *Türk Hukuk Tarihi*, İst.2017.
- Cin, Halil-Akyılmaz, Gül, *Türk Hukuk Tarihi*, Konya, 2011.
- Cessas, Ebû Bekr Ahmed b. Alî er-Râzî (ö.981), *Ahkâmu'l-Kur'an*, Kahire, Ty.
- Çağrıncı, Mustafa, "Af", *DİA*, C:1, s.393-394.
- Çalış, Halit, *İslâm'da Kolaylaştırma İlkesi*, Konya, 2004.
- Çeker, Orhan, "Emval", *DİA*, C:11, İst.1995, s.168-169.
- Dağcı, Şamil, "Kıyas", *DİA*, C:25, s.490vd.
- _____: *İslâm Ceza Hukukunda Şahıslara Karşı Müessir Fiiller*, Ank.1996
- _____: "Ahval-i Şahsiyye", *Fıkıh*, Ankuzem Yay. s.149.
- Danişmend, İ. Hami (ö.1967), *Eski Türk Seciye ve Ahlakı*, İst. Ty.
- Davudoğlu, Ahmet, *Sahih-i Müslim Tercüme ve Şerhi*, İst.1977.
- Debbağzade, *Tercüme-i Camiu's-Sak*, İst.1248.
- Demir Fahri, *İslâm Hukukunda Mülkiyet Hakkı ve Servet Dağılımı*, Ank.1986.

- Demirci, Mustafa, "İkta", *DİA*, C: 22, s.43vd.
- Döndüren, Hamdi, Ticaret ve İktisat İlmihali, İst.1993.
- _____ : İslâm Aile İlmihali, İst.1995.
- _____ : "Îlâ", *DİA*, C:22, s.62.
- _____ : "Avl", *DİA*, C:4, s.117.
- Dönmez, İ. Kâfi, "Cünun", *DİA*, C:8, s.128-129.
- Dönmezer, Sulhi-Erman, Sahir, Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku, İst.1994.
- Dürrizade, Mehmed Arif Efendi (ö.1800), Neticetü'l-Fetava, İst.1265.
- Düzdağ, Ertuğrul, Ebussuud Efendi Fetvâları Işığında 16. Asır Türk Hayatı, İst.1983.
- Düzenli, Pehlül, Şeyhülislam Ebussuud Efendi ve Fetvaları, İst.2012.
- Ebussuud Efendi, Ma'ruzat (Haz: Pehlül Düzenli) İst.2013.
- Ebu Yusuf, Yakub b. İbrahim (ö.798): Kitabu'l-Harâc (Çev. A. Özek) İst.1970.
- Ebu Zehra, Muhammed, el-Cerîme fi'l-Fıkhî'l-İslâmî, Kahire, Ty.
- _____ : el-Ukûbe, Kahire, Ty.
- _____ : İslâm Hukuk Metodolojisi Fıkıh Usulü (Çev: A. Şener) Ank.1981
- Ekinci, Ekrem Buğra, İslâm Hukuku ve Önceki Şeriatler, İst.2003.
- _____ : Osmanlı Hukuku Adalet ve Mülk, İst.2008.
- _____ : Osmanlı Mahkemeleri (Tanzimat ve Sonrası), İst.2010.
- Emin Fehim Paşa, Kuduri-i Şerif Tercümesi, Dersaadet, 1314.
- Erbay, Celal, "Nafaka" *DİA*, C:32, s.282-285.
- Erdoğan, Mehmet, Vahiy-Akıl Dengesi Açısından Sünnet, İst.1996.
- Ergin, O. Nuri, Mecelle-i Umûr-i Belediye, İst.1995.
- Erkul, Ali, "Eski Türklerde Evlenme Gelenekleri", *Türkler*, Ank.2002, III/59.
- Eryarsoy, M. Beşir, "Hilafet", Kur'an Ansiklopedisi (Ed. Ahmed Ağırakça), İst.2000.
- Esed, Muhammed, Kur'an Mesajı Meal-Tefsir (Çev: Cahit Koytak-Ahmet Ertürk) İst.1999.
- Esen, Hüseyin, İslâm Hukukunda Veled-i Zina, İst.2007.
- Fendoğlu, H. Tahsin, Türk Hukuk Tarihi, İst.2000.
- Feyzullah Efendi (ö.1703), Fetava-yı Feyziyye, (Haz: Süleyman Kaya) İst.2009.
- Fidan, Yusuf, İslâm Yabancılar ve Azınlıklar Hukuku, Konya, 2005.
- Fudaylat, Cebr Mahmud, Sukûtu'l-Ukûbât fi'l-Fıkhî'l-İslâmî, Amman, 1987.
- Gayretli, Mehmet, Tanzimat Sonrasından Cumhuriyet'e Kadar Olan Dönemde Kanunlaştırma Çalışmaları, MÜSBE Yayınlanmamış Doktora Tezi, İst.2008.

- Gazali, Ebû Hâmid Muhammed b. Muhammed et-Tûsî (ö.1111), el-Mustasfa, Bulak, 1322.
- Gökçen, Ahmet, Tanzimat Devri Ceza Kanunları ve Bu Kanunlardaki Ceza Müeyyideleri, İst.1989.
- Gözübenli, Beşir, "İnan", *DİA*, C: 22, İst.2000, s.260-261.
- Günay, H. Mehmet, İslam Hukukunda ve Osmanlı Uygulamasında Kamu Malları, İst.2001.
- _____ : "Nüşuz", *DİA*, C:33, s.304.
- _____ : "Vakıf" *DİA*, C:42, s.475.
- Gültepe, Necati, İlk Türk Devletlerinde Bürokrasi, *Türkler*, C: II, s.897.
- Hallaf, Abdülvehhab, İslâm Hukuk Felsefesi (İlmu Usulî'l-Fıkh) (Çev: Hüseyin Atay), Ank.1985.
- Hallak, Wael B. İslam Hukukuna Giriş (Çev: N. Kızılkaya) İst.2014.
- Hamidullah, Muhammed, İslâm Peygamberi (Çev. S. Tuğ) İst.1980.
- _____ : İslâm'da Devlet İdaresi, (Çev: K. Kuşçu) Ank.1979.
- _____ : İslâm Müesseselerine Giriş, İst.1992.
- Hanbeli, Şakir, Fıkıh Usulü (Çev: Mustafa Yıldırım) İzmir, 2010.
- Hatemi, Hüseyin, İslâm Hukuku Dersleri, İst.1994.
- Heyd, Uriel, "Eski Osmanlı Hukukunda Kanun ve Şeriat" (Çev: S. Eroğlu) *AÜİFD*, C: XXVI, Ank.1983, s.647.
- _____ : Studies in Old Ottoman Criminal Law, Oxford 1973.
- _____ : Türk Hukuk ve Kültür Tarihi Üzerine (Der. Ferhat Koca), Ank.2002.
- Hezarfen Hüseyin Efendi, Telhîsü'l-Beyân fî Kavânîn-i Âl-i Osman (Haz: S. İlgürel) Ank.1998.
- Imber, Colin, Şeriaten Kanuna Ebussuud ve Osmanlıda İslâmi Hukuk (Çev: Murteza Bedir) İst.2004.
- İbn Abidin, M. Emin (ö.1836): Reddü'l-Muhtâr, İst.1984.
- İbn Arabî, Ebûbekir Muhammed b. Abdullah (ö.1148), Ahkâmü'l-Kur'ân, Dâru'l-Ma'rife, Beyrut, 1972.
- İbn Aşur, M. Tahir, İslâm Hukuk Felsefesi (Çev: V. Akyüz-M. Erdoğan), İst.1988.
- İbn Ferhun, Burhâneddîn Ebü'l-Vefâ İbrâhîm b. Şemseddîn Ebî Abdillâh Muhammed (ö.1397): Tabsiratü'l-Hukkâm fî Usûlî'l-Akdiyeti ve Menâhici'l-Ahkâm, Kahire, 1986.
- İbn Haldun (ö.1406), Tercüme-i Mukaddime-i İbn Haldun (Mütercim: Pirizade Mehmed Sahib, ö.1749) (Haz: Yavuz Yıldırım-Sami Erdem-Halit Özkan-Cüneyt Kaya) Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı Yayınları, İst.2015.

- İbn Hazm, Ebu Muhammed Ali b. Ahmed (ö.1064): el-Muhallâ bi'l-Âsâr fi Şerhi'l-Mücellâ bi'l-İktisâr, Beyrut, 1988.
- İbn Hümam, Kemaleddin Muhammed b. Abdulvahid (ö.1456): Şerhu Fethi'l-Kadir, Mısır, 1970.
- İbn Kayyim el-Cevziye Ebu Abdullah Şemseddin (ö.1350), et-Turuku'l-Hukmiyye, Kahire, 1977.
- _____ : İ'lâmu'l-Muvakkîin an Rabbi'l-Âlemin, Beyrut, 1991.
- _____ : Zâdü'l-Meâd, Beyrut 1405/1985.
- İbn Kudame, Abdullah b. Ahmed (ö.1223), el-Muğni, Beyrut 1985.
- İbn Nüceym, Zeynüddîn b. İbrâhim el-Mısırî (ö.1563), el-Bahru'r-Râik Şerhu Kenzi'd-Dekâik, Mısır, 1310.
- İbn Teymiye, Takıyyuddin Ahmed (ö.1327), Hisbe, (Çev. V. Akyüz) İst.1989.
- _____ : es-Siyasetü'ş-Şer'iyye fi Islâhu'r-Râi ve'r-Raiyye, Beyrut, 1993.
- İlaveli Mecmua-i Cedide (Muharriri: Ali el-Murtaza) İst.1326-1329.
- İnalçık, Halil, Türklük Müslümanlık ve Osmanlı Mirası, İst.2016.
- _____ : "Adaletnameler", *Türk Tarih Belgeleri Dergisi*, 1965, C:II, S:3-4, s.79.
- _____ : "Örf", *İA*, IX/480.
- İnanır, Ahmet, İbn Kemal'in Fetvaları Işığında Osmanlıda İslâm Hukuku, İÜSBE Doktora Tezi, İst.2008.
- İpşirli, Mehmet, "XVI. Asrın İkinci Yarısında Kürek Cezası ile İlgili Hükümler", *İÜEF Tarih Enstitüsü Dergisi*, S: 12, 1982, s.240.
- _____ : "Avarız" *DİA*, C:4, s.109.
- _____ : "Şeyhülislâm", *DİA*, C:39, s.94.
- _____ : "Lutfi Paşa", *DİA*, C:27, s.236.
- _____ : "Beylerbeyi", *DİA*, C:6, s.69-74.
- _____ : "Kazasker" *DİA*, C:25, s.142.
- _____ : "Naib" *DİA*, C:32, s.313.
- _____ : "Ehl-i Örf" *DİA*, C:10, s.519.
- _____ : "İlmiye" *DİA*, C:22, s.141-145.
- Abdülcelil İsa, Peygamberimizin İçtihatları (Çev: M. Hilmi Merttürkmen-Abdülvehhab Öztürk) Ank.1976.
- İstanbul Kadı Sicilleri Üsküdar Mahkemesi 2 Numaralı Sicil (Haz: R. Günalan-V. Kemal-Ö. Altıntop-H. Ayyıldız Bahadır) İst.2010.
- İstanbul Kadı Sicilleri Üsküdar Mahkemesi 9 Numaralı Sicil (H.940-942/M.1534-1536) (Haz: Kenan Yıldız), İst.2010.

- İstanbul Kadı Sicilleri Üsküdar Mahkemesi 56 Numaralı Sicil (H.990-991/ 1582-1583) (Haz: Hilal Kazan-Kenan Yıldız) İst.2010.
- İzgi, Özkan, Uygurların Siyasi ve Kültürel Tarihi (Hukuk Vesikalarına Göre) Ank.1987.
- Jäschke, Gotthard: "Tükiye'de İmam Nikâhu" (Çev: A. Mumcu) *Ansay Armağanı*, Ank.1964, s.15.
- Kafesoğlu, İbrahim, "Türkler", *İA*, C: XII/2, s.236.
- _____: "Tarihte Türk Adı", *Türkler*, C: I, Ank.2002, s.311.
- _____: Türk Milli Kültürü, 3. Bası, İst.1984.
- Kâhya-Erdemir, Bilimin Işığında Osmanlıdan Cumhuriyete Tıp ve Sağlık Kurumları, Ank.2000.
- Kallek, Cengiz, "el-Hidaye", *DİA*, C: 17, s.471-473.
- _____: "Mudarabe", *DİA*, C: 30, İst.2005, s.359-363.
- _____: "Biat", *DİA*, C:6, s.122.
- _____: "Hisbe" *DİA*, C:18, s.134.
- _____: "Haraç" *DİA*, C:16, s.71-88.
- Karaman, Hayrettin, İslâm Hukukunda İctihad, Ank.1971.
- _____: İslâm'ın Işığında Günün Meseleleri, İst.1988.
- _____: İslâm Hukuk Tarihi, İst.2001.
- _____: Mukayeseli İslâm Hukuku, İst.1987.
- _____: "Asabe" *DİA*, C:3, s.452.
- Karaman-Çağrıncı-Dönmez-Gümüş, Kur'an Yolu Türkçe Meal ve Tefsir, DİB Yayını, Ank.2003-2004.
- Kasani, Alaeddin Ebubekir b. Mes'ud (ö.1191), *Bedâiu's-Sanâi fi Tertibi's-Sherai'*, Mısır, 1327.
- Kaya, Ali-Çalış, Halit, "Haksız İktisap", *DİA*, C:15, s.212-213.
- Kenanoğlu, M. Macit, Osmanlı Millet Sistemi Mit ve Gerçek, İst.2012.
- Kettani, M. Abdülhay (ö.1962), *et-Terâfibu'l-İdâriye*, (Çev. A. Özel), İst.1991.
- Kınalızade Ali Çelebi, *Ahlâk-ı Alâî*, (Haz. Mustafa Koç), Klasik Yayınları, İst.2007.
- Kitab-ı Mevkufat, İst.1308.
- Koca, Ferhat, "Mezhep" *DİA*, C:29, s.537-542.
- _____: "Hanbeli Mezhebi", *DİA*, C:15, s.526vd.
- Koca, Salim, "İlk Müslüman Türk Devletlerinde Teşkilat", *Türkler*, V/148-149.
- _____: "Eski Türklerde Devlet Geleneği ve Teşkilatı", *Türkler*, C:II, s.824.

- Köksal, Asım Cüneyd, *Fıkıh ve Siyaset: Osmanlılarda Siyaset-i Şer'iyeye*, İstanbul, Klasik Yayınları, 2016.
- Köse, Saffet, *İslâm Hukukuna Giriş*, İst.2012.
- ____: "Rüşvet" *DİA*, C:35, s.303-306.
- ____: "Hile" *DİA*, C:18, s.28-29.
- ____: "Sükût", *DİA*, C:38, s.52.
- Kunter, Nurullah, "Yirmibeş Cumhuriyet Yılı'nın Ceza Tarihçesi", *İstanbul Barosu Dergisi*, 1948, s.541.
- Kurt, Abdurrahman, *Bursa Sicillerine Göre Osmanlı Ailesi (1839-1876)*, Bursa, 1998.
- Kurtubi, Ebu Abdullah Muhammed b. Ahmed el-Ensârî (ö.1273): *el-Câmi' li-Ahkâmi'l-Kur'an*, Beyrut, 1988.
- Kutluer, İlhan, "İbnü'l-Mukaffa" *DİA*, C:21, s.137.
- Maşalı, Münteha, "Osmanlıda Ölüm Cezası", *Yeni Türkiye Türkoloji ve Türk Tarihi Araştırmaları Özel Sayısı-III*, C: 45, Ank.2002, s.145.
- Maverdi, Ebu'l-Hasan Habib (ö.1058), *Ahkâmu's-Sultaniye* (Çev: Ali Şafak), İst.1994.
- Mehmed Vehbi, *Hulâsatü'l-beyân fî Tefsîri'l-Kur'ân*, İst.1966-1969.
- Mehmed Zihni (ö.1913), *Nimet-i İslam* (Sad: M. Ozak) İst.Ty.
- Mergînânî, Ebu'l-Hasan Ali b. Ebî Bekr (ö.1197): *el-Hidâye Şerhu Bidâyeti'l-Mübtedî*, İst.1986.
- Midilli, Muharrem, *Klasik Osmanlı Ceza Hukukunda Şariat-Kanun Ayrımı*, İst.2019.
- Miras, Kâmil-Ahmed Naim, *Sahih-i Buhari Muhtasarı Tecrid-i Sarih Tercemesi ve Şerhi*, Ank.1974.
- Molla Hüsrev, Muhammed b. Feramuz (ö.1480), *Dürerü'l-Hukkâm fî Şerhi Ğureri'l-Ahkâm*, İst.1978.
- Mumcu, Ahmet, *Divan-ı Hümayun*, Ank.1985.
- ____: *Osmanlı Devleti'nde Rüşvet*, Ank.1985.
- ____: *Osmanlı Devleti'nde Siyaseten Katl*, Ank.1985.
- Müttaki el-Hindi, Alaüddîn Ali (ö.1567), *Kenzu'l-Ummâl fî Süneni'l-Akvâl ve'l-Ef'âl*, Beyrut, 1985.
- Nallino, Carlo A. "İslâm Hukuku" (Çev: Akif Erginay), *AHFD*, C:11, S:1, Ank.1954, s.543-562.
- Nebhan, M. Faruk, *İslam İdare ve Anayasa Hukukunun Genel Esasları* (Çev: Servet Armağan), İst.1980.

- Nizamülmülk (ö.1092), *Siyasetname* (Haz: M. Altan Köymen), Ank.1999.
- Ortaylı, İlber, "Osmanlı Şehirlerinde Mahkeme", *AHFD Bülent Nuri Esen Armağanı*, Ank.1977, s.248.
- Ögel, Bahaeddin, *Dünden Bugüne Türk Kültürünün Gelişme Çağları*, İst.1988.
- _____: "Devlet Meclisi ve Kurultay", *Türkler*, C:II, s.874vd.
- Ömer Hilmi (ö.1889), *İthafü'l-Ahlaḫ fi Ahkâmî'l-Evkaf*, Ank.Ty.
- Özel, Ahmet, "Dârülbağy" *DİA*, C: 8, İst.1993, s.514.
- _____: İslâm Hukukunda Ülke Kavramı, İst.1988.
- Özen, Şükrü, "İstıslah", *DİA*, C: 23, s.382.
- Özgenç, İzzet, *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*, Ank.2019, 2021.
- Özkaya, Yücel, *Osmanlı İmparatorluğunda Âyânlık*, Ank. 1994.
- _____: XVIII. yy.da Osmanlı Kurumları ve Osmanlı Toplum Yapısı, Ank.1985.
- Öztuna, Yılmaz, *Büyük Osmanlı Tarihi*, İst.1994.
- Öztürk, Sait, "Kassam", *DİA*, C: 24, s.579-582.
- Özyetgin, A. Melek, "Turfan Uygurlarında Ceza Hukukuyla İlgili Uygulamalar" *Belleten*, C:75, S:273, s.338-360.
- Rudani, Muhammed b. Süleyman (ö.1683): *Cem'u'l-Fevâid* (Büyük Hadis Ansiklopedisi) (Çev: N. Erdoğan), İst.Ty.
- Sak, İzzet-Aköz, Alaaddin, "Osmanlı Toplumunda Evliliğin Karşılıklı Anlaşma ile Sona Erdirilmesi: Muhâla'a (18.Yüzyıl Konya Şer'iyeye Sicillerine Göre)", <http://www.turkiyat.selcuk.edu.tr/pdfdergi/s15/sak.pdf>
- Sava Paşa (ö.1904), *İslâm Hukuku Nazariyatı Hakkında Bir Etüt*, (Çev: B. Arıkan) Ank.1955.
- Schacht, Joseph, *İslâm Hukukuna Giriş*, (Çev. M. Dağ-A. Şener), Ank.1986.
- Serahsî, Ebubekir Muhammed b. Ahmed (ö.1090), *el-Mebsût*, Beyrut, 1986.
- Seydişehri, Mahmud Esad (ö.1918), *Tarih-i İlm-i Hukuk* (Haz: Fethi Gedikli ve Diğerleri), Ank.2012.
- _____: *Şerh-i Kanun-ı Ceza* (Ed: M. Aykanat-İ. Ülker) İst.2020.
- Seyyid Bey, Muhammed (ö.1925), *Fıkıh Usulü Giriş*, (Yay. Hasan Karayığit), İst.2010.
- Şaban, Zekiyyüddin, *İslâm Hukuk İlminin Esasları* (Çev: İ. Kafi Dönmez) Ank.1996.
- Şafak, Ali, "Kasıt", *DİA*, C:24, s.560.
- _____: "Akar" *DİA*, C:2, s.221.
- Şâtîbî, Ebu İshak İbrahim b. Musa (ö.1388), *Muvâfakât* (Çev: M. Erdoğan) İst.1990.
- Şener, Abdülkadir, *Kıyas, İstihsan, İstıslah*, Ank.1981.

- _____ : İslâm Hukukunda Hibe, Ank.1984.
- Şentop, Mustafa, Tanzimat Dönemi Ceza Hukuku (Kanunlar, Tadiller, Layihalar, Uygulama) İst.2004.
- Şevkani, Muhammed b. Ali (ö.1834), Neylü'l-Evtâr Şerhu Münteka'l-Ahbâr, Dâru'l-Kütübi'l-İlmiyye, Beyrut, Ty.
- Şeyh Bedreddin (ö.1417), Letaifü'l-İşarat fi Beyani'l-Mesaili'l-Hilafiyat (Fıkıh Ekolleri Arasındaki Tartışmalı Konuların İncelikleri) Ed: H. Yunus Apaydın, İst.2012.
- Tahtavi, Ahmed b. Muhammed (ö.1816), Tahtavi Tercümesi, İst.1287.
- Tekin, Yaşar, Şer'îye Sicilleri Işığında Osmanlı Devleti'nde Tazir Suç ve Cezaları, MÜSBE Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İst.1995.
- Toros Kurtoğlu, Yasemin, Eski Orta-Asya Türk Devletleri'nde Aile Hukuku, UÜSBE Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Bursa, 2015.
- Tosun, Öztekin, Suç Hukuku El Kitabı, İst.1982.
- Tutar, Âdem, "İslâm Öncesi Türk Devlet Geleneğinde Adalet Anlayışı" *Türkler*, C: II, Ank.2002, s.868-873.
- Türk Hukuk Lügati, Türk Hukuk Kurumu, Ank.1991.
- Udeh, Abdülkadir, et-Teşrû'l-Cinâiyyi'l-İslâmi Mukarinen bi'l-Kanunî'l-Vad'i, Beyrut, Ty.
- Uluçay, M. Çağatay, XVII. Asırda Saruhan'da Eşkıyalık ve Halk Hareketleri, İst.1944.
- Uzunçarşılı, İ. Hakkı, Osmanlı Devleti'nin Saray Teşkilâtı, Ank.1988.
- _____ : Osmanlı Devleti Teşkilâtına Medhal, Ank.1988.
- _____ : Osmanlı Devleti'nin İlmiye Teşkilâtı, Ank.1988.
- _____ : Osmanlı Devleti'nin Merkez ve Bahriye Teşkilatı, Ank.1988.
- Üçok, Coşkun, Türk Hukuk Tarihi, Ank.1966, 1972.
- _____ : "Osmanlı Kanunnâmelerinde İslâm Ceza Hukukuna Aykırı Hükümler, I-III", *AÜHFM*, 1947, C: 4, S: 1-2.
- Üçok-Mumcu-Bozkurt, Türk Hukuk Tarihi, Ank.1999.
- Ülker, İbrahim, Osmanlı Noterlik Hukuku, Adalet Yay. Ank.2018.
- _____ : "Tahkim ve Arabuluculukta Uyuşmazlıkların Mecelle hükümlerine Göre Çözülmesi Mümkün mü?" 2. Uluslararası Sosyal Bilimler Kongresi, 23-25 Mart 2018 Kudüs Bildiriler, Ank.2018, s.458.
- _____ : "1879 Usul-i Muhakeme-i Hukukiyye Kanun-ı Muvakkati'nde İmza ve Mühre İtiraz ve İtirazın İncelenmesi", *SÜHFD*, C:24, S:2, Y:2016, s.108.
- Ünal, Tahsin, Osmanlılarda Fazilet Mücadelesi, Ank.2000.
- Üsruşeni, Muhammed b. Mahmud b. Hüseyin (ö.1234): *Ahkâmü's-Sığar* (Camii'l-Fusuleyn kenarında) Mısır, 1300.

- Vezâratü'l-Evkaf ve'ş-Şüûni'l-İslâmiye, el-Mevsûatü'l-Fıkhiye, "Cünun", C:XVI, s.115-116.
- Yaman, Ahmet, Aile Hukuku, Konya, 1998.
- _____: İslâm Hukukunda Uluslararası İlişkiler, Ank.1998.
- Yaman, Ahmet-Çalış, Halit, İslâm Hukukuna Giriş, İst.2012.
- _____: İslam Hukuku, Ank.2018.
- Yaşaroğlu, Kâmil, Pakistan'da İslam Ceza Hukukunun Kanunlaştırılması, MÜSBE Yayınlanmamış Doktora Tezi, İst.1996.
- Yaylalı, Davut, İslâm Hukukunda Sulh, İst.1993.
- Yazır, M. Hamdi, Hak Dini Kur'an Dili, İst.Ty.
- Yenişehirli Abdullah Efendi, Behcetü'l-Fetava, İst.1266.
- Yılmaz, İbrahim, Yetki ve Sistem Açısından İslam Hukukunda Boşanma, Kayseri, 2007.
- Yusuf Has Hacip, Kutadgu Bilig (Çev: R. Rahmeti Arat) Ank.1988.
- Zerkâ, M. Ahmed, el-Fiilu'd-Dâr ve'd-Damânu fih, Beyrut, 1988.
- _____: el-Medhalü'l-Fıkhiyyi'l-Âmm (el-Fıkhu'l-İslâmi fi Sevbihi'l-Cedîd), Dimaşk, 1965-1968.
- Zeydan, Abdülkerim, Fıkıh (İslâm Hukuk) Usulü, (Çev: Ruhi Özcan), Ank.1982.
- _____: el-Medhal li Diraseti'ş-Şeriatü'l-İslâmiye, Bağdat, 1985.
- Zorlu, Süleyman Emre, Osmanlı Tıp Hukuku, Adalet Yayınevi, Ank.2017.
- _____: İslam ve Osmanlı Hukukuna Göre Tıbbi Müdahalenin Hukuka Uygunluk Şartları, II. Türk Hukuk Tarihi Kongresi Bildiriler, (Editör: Fethi Gedikli), İst.2016, s.766.
- _____: Günümüz ve İslam Hukukunda Çocuk Hakları Karşılaştırmalı Bir İnceleme, SÜHFD, Konya, 2013, C:21, S:2, s.132.
- _____: Abortion (İskat-ı Cenin) Law in Ottoman Empire, Macrojournals, JMSS Vol 2, Issue 1, 2016, s.46.
- Zorlu, Süleyman/Zorlu, Süheyla, Çocuklar İçin Sevgi Hakkı Mukayeseli Bir İnceleme, DEÜHFD, C.21, Prof.Dr. Durmuş TEZCAN'a Armağan Özel Sayı, 2019, s.1851-1873.
- _____: Günümüz Türk Hukuku ve Mecelle'de Vekâlet Sözleşmesinde Vekilin Borçları, Selçuk Üniversitesi Adalet Meslek Yüksekokulu Dergisi, C.2, S.1, 2019, s.14.
- Zöhrap, Kirkor (ö.1915), Hukuk-ı Ceza, İst.1325.
- Zuhaylî, Vehbe, el-Fıkhu'l-İslâmî ve Edilletüh, Dâru'l-Fıkr, Dimaşk, 1989.

Özge ÖZKAN

CEZA MUHAKEMESİ HUKUKUNDA

**SUÇA SÜRÜKLENEN
ÇOCUKLARIN YARGILANMASI**

**ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022**

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Ceza Muhakemesi Hukukunda Suça Sürüklenen Çocukların Yargılanması
Özge Özkan

Hukuk Yayınları Dizisi – 3148

Birinci Baskı : Haziran, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8153 – 35 – 4

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara

Tel : (0312) 231 17 00

Fax : (0312) 231 17 10

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : adalety@adaletyayinevi.com

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C

(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul

Tel : (0216) 305 72 81

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Meteksan Matbaacılık ve Teknik Sanayi Ticaret A.Ş

Beytepe Köyü Yolu No:3

06800 Çankaya/Ankara

Sertifika No: 46519

KAYNAKLAR

- Adalet Bakanlığı. *İnsan Hakları Eylem Planı ve Uygulama Takvimi*. PDF: Adalet Bakanlığı, 2021. <https://rayp.adalet.gov.tr/resimler/1/dosya/insan-haklari>
- Adli Destek ve Mağdur Hizmetleri Dairesi Başkanlığı. "AGO Nedir?". Erişim 2 Mayıs 2021. <https://magdur.adalet.gov.tr/Home/SayfaDetay/agonedir>
- Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğü. *Adli İstatistikler 2020* (Mayıs 2021). <https://adlisicil.adalet.gov.tr/Resimler/SayfaDokuman>
- Akbulut, Berrin. *Ceza Hukuku Genel Hükümler*. Ankara: Adalet Yayınevi, 6. Baskı, 2019.
- Akbulut, Berrin. "Ceza Mevzuatında Çocuk ve Çocukların Yakalanması, Gözaltına Alınması". *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi* 19/2 (Aralık 2013), 541-586.
- Akçan, Ramazan – Çekin, Necmi. "Cinsel Suçlu(!) Olarak Çocuk". *Adli Tıp Dergisi* 25/1 (2011), 49-70.
- Akçay, Püren. "Onarıcı Adalet Modeli Çerçevesinde Uzlaştırma ve Çocuk Mahkemelerinde Uygulanması". *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* 9 (Haziran 2011), 129-144.
- Akdağ, Hale. *Ceza Hukukunda Kusurluluğu Kaldıran ve Azaltan Nedenler*. Ankara: Adalet Yayınevi, 2020.
- Akın Atalan, Gülfer. *Ceza Hukukunda Çocuk Yargılaması*. Antalya: Akdeniz Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2013.
- Akıncı, Şahin. *Roma Hukuku Dersleri*. Konya: Sayram Yayınları, 5. Baskı, 2012.
- Aktürk, Altay İltan. *Çocuk Yargılamasında Koruma Tedbirlerinin Değerlendirilmesi*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Adli Tıp Enstitüsü, Doktora Tezi, 2015.
- Akyüz, Emine. *Çocuk Hukuku: Çocukların Hakları ve Korunması*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık. 6. Baskı, 2018.
- Apaydın, Cengiz. *Çocuklar İçin Ceza Hukuku Bilinci*. İstanbul: Acar Matbaacılık, 2. Baskı, 2016.

- Artuç, Mustafa. *Hükümün Açıklanmasının Geri Bırakılması*. Ankara: Adalet Yayınevi, 3. Baskı, 2010.
- Artuk, Mehmet Emin vd. *Ceza Hukuku Genel Hükümler*. Ankara: Adalet Yayınevi, 12. Baskı, 2018.
- Artuk, Mehmet Emin. "Küçüklerin Cezai Sorumluluğu ve Suçlu Çocukların Yargılanmasında Hâkim Olan İlkeler". 2/215-251. *Hukuk Kurultayı*. Ankara: Ankara Barosu Yayınları, 2000.
- Artuk, Mehmet Emin vd. *Türk Ceza Kanunu Şerhi Md. 1-50*. 5 Cilt. Ankara: Adalet Yayınevi, 2. Baskı, 2014.
- Aslan, Beşir. *Ceza Hukukunda Yaş Küçüklüğü*. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 3. Baskı, 2014.
- Aşkın, Uğur vd. *Ceza Muhakemesi Hukukunda Uzlaştırma*. Ankara: Adalet Yayınevi, 2. Baskı, 2020.
- Ateş, Bünyamin (ed.). *Çocuk Psikolojisi*. İstanbul: Vizetek Yayıncılık, 2022.
- Atılğan, Aydın – Ümit Atılğan, Eylem. *Çocuk Hakları Paradigması ve Çocuk Ceza Yargılamasına Hâkim Olan İlkeler Açısından Türkiye'deki Düzenleme ve Uygulamaların Değerlendirilmesi*. İnsan Hakları Ortak Platformu, 2009. http://ihop.org.tr/wp-content/uploads/2010/02/cocuk_haklari.pdf
- Avcı, Mustafa. *Osmanlı Ceza Hukuku Genel Hükümler*. Konya: Mimoza Yayıncılık, 2010.
- Avcı, Mustafa. *Türk Hukuk Tarihi Dersleri*. Konya: Mimoza Yayıncılık, 5. Baskı, 2015.
- Avrupa Konseyi. *Avrupa Ayrımcılık Yasağı Hukuku El Kitabı*. PDF: Avrupa Birliği, 2010. https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/1510-FRA-CASE-LAW-HANDBOOK_TR.pdf
- Avrupa Konseyi. *Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararlarından Örnekler*. Almanya: Avrupa Konseyi Yayınları, 2003.
- Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi, *Çocuk Dostu Adaletle İlişkin Rehber*. Avrupa Konseyi Yayını, 2010. <https://www.ailevecalisma.gov.tr/media/6756/%C3%A7ocuk-dostu-adalet.pdf>
- Ayan, Sezer. *Suçlu Kim? Türkiye'de Çocuk Suçluluğu*. Ankara: Ütopya Yayınevi, 2011.
- Aygün Eşitli, Ezgi. "Kısa Süreli Hapis Cezası ve Kısa Süreli Hapis Cezasına Seçenek Yaptırmalar". *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 65/1 (Mart 2016), 63-100.

- Ayhan, Hüseyin Tanfer. *Cumhuriyet Savcısının Kamu Davası Açmada Takdir Yetkisi*. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 1. Baskı, 2013.
- Azcan, İbrahim (ed.). *Göç ve Suç: Çok Boyutlu Bütüncül Bir Bakış*. (Ankara: Polis Akademisi Yayınları, 2013)
- Balcı, Murat. *Ceza Muhakemesinde Hüküm ve Çeşitleri*. Ankara: Adalet Yayınevi, 2. Baskı, 2013.
- Balo, Yusuf Solmaz. *Uluslararası İlkeler Işığında Çocuk Koruma Kanunu ve Uygulaması*. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2. Baskı, 2009.
- Balo, Yusuf Solmaz. "Terör Suçları Bağlamında 13-15 Yaş Grubu Çocukların Kusur Yeteneğinin Belirlenmesi". *Türkiye Barolar Birliği Dergisi* 25/105 (Mart 2013).
- Bartollas, Clemens – Schmallegger, Frank. *Çocuk Suçluluğu*. çev. Yücel, Didem – Gönültaş, Burak. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık, 9. Baskı, 2017.
- Baştürk, İhsan. *Hükmün Açıklanmasının Ertelenmesi*. Ankara: Adalet Yayınevi, 2. Baskı, 2014.
- Bayraktar, Tuğba – Koyuncu, Nuran, "Adil Yargılanma Hakkı". *2 nd International Congress on Political, Economic and Social Studies* (Mayıs 2017), 161-177.
- Bilir, Faruk. "Anayasanın 90. Maddesinde Yapılan Değişiklik Çerçevesinde Milletlerarası Andlaşmaların İç Hukuktaki Yeri". *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 13/1 (Haziran, 2005), 77-107.
- Bozdağ, Ahmet. *Ceza Muhakemesi Hukukunda Müdafî*. Ankara: Adalet Yayınevi, 1. Baskı, 2014.
- Bozdağ, Ahmet. *Türk Ceza Hukukunda ve Vergi Ceza Hukukunda Tekerrür*. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2009.
- Burak Taş, "Ceza Muhakemesi Hukukunda İddianamenin Kabulü, Tensip Zaptı ve İlk Duruşma", *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 6/2 (Aralık 2020),
- Cançoğlu, Veysel Candan. "Cumhuriyet Savcısının Soruşturma Yapılmasına Yer Olmadığı Kararı". *İzmir Barosu Dergisi* 82/3 (Eylül 2017), 93-136.
- Canter, David. *Suç Psikolojisi*. çev. Ali Dönmez vd. Ankara: İmge Kitapevi Yayınları, 1. Baskı, 2011.
- Centel, Nur – Zafer, Hamide. *Ceza Muhakemesi Hukuku*. İstanbul: Beta Yayıncılık, 13. Baskı, 2016.

- Centel, Nur vd. *Türk Ceza Hukukuna Giriş*. İstanbul: Beta Yayıncılık, 11. Baskı, 2020.
- Ceza İşleri Genel Müdürlüğü (CİGM), *Basit Yargılama Usulü*. PDF: Adalet Bakanlığı, 2019. <https://alternatifcozumler.adalet.gov.tr>
- Ceza İşleri Genel Müdürlüğü (CİGM), *Seri Muhakeme Usulü*. PDF: Adalet Bakanlığı, 2019. <https://alternatifcozumler.adalet.gov.tr>
- Coşar, Yakup. "Kentleşen Türkiye'de Çocuk Suçluluğu". *Türkiye Barolar Birliği Dergisi* 18/56 (Ocak 2005), 281-327.
- Çalışır, Kurtuluş Tayanç – Doğan, Melissa. *Çocuklar Suçun Nesnesi Olamazlar*. Ankara: Adalet Yayınevi, 1. Baskı, 2020.
- Çınar, Ali Rıza. *Çocuk Ceza Hukuku*. Ankara: Yetkin Yayınları, 1. Baskı, 2020.
- Çocuklar İçin Adalet Projesi, *Kolaylaştırıcılar için Vaka Temelli Eğitim Kitabı*. PDF: UNICEF, 2013. <https://www.unicef.org/turkey/media>
- Çocuklar İçin Adalet Projesi, *Hukukçular İçin Eğitim Kitabı*. PDF: UNICEF, 2013. <https://www.unicef.org/turkey/media>
- Çolak, Abdullah. *İslam Hukuku: Ceza ve Borçlar*. Ankara: Öncü Kitap Yayıncılık, 3. Baskı, 2017.
- Değirmencioğlu, Burcu. "Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi İçtihatları Işığında Masumiyet Karinesinin Korunması". *Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 2/1 (Aralık 2019), 307-356.
- Demirbaş, Timur. *Ceza Hukuku Genel Hükümler*. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 12. Baskı, 2017.
- Demirbaş, Timur. *Kriminoloji*. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 4. Baskı, 2012.
- Dinç, Aybike. *Çocuk Suçluluğunda Ailenin Rolü*. Kırıkkale: Kırıkkale Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2013.
- Doğan, Recep. *Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukukunda Çocuk Ceza Adalet Sistemi*. Ankara: Ütopya Yayınevi, 1. Baskı, 2018.
- Doğru, Osman. *Yaşama Hakkı: Anayasa Mahkemesine Bireysel Başvuru El Kitapları Serisi – 5*. Ankara: Avrupa Konseyi Ankara Program Ofisi, 2018.
- Dönmez, Burcu. *Çocuk Yargılaması: Ceza Muhakemesi Hukukunda Çocuklara Özel Soruşturma ve Kovuşturma Kuralları*. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 1. Baskı, 2020.
- Dural, Mustafa – Öğüz, Tufan. *Türk Özel Hukuku: Cilt II Kişiler Hukuku*. İstanbul: Filiz Kitabevi, 19. Baskı, 2018.

- Epözdemir, Rezan. *Hükmün Açıklanmasının Geri Bırakılması*. Ankara: Adalet Yayınevi, 1. Baskı, 2016.
- Erdoğan, Filiz. *Kanunla İhtilafa Düşmüş Çocuklar ve Çocuk Suçluluğuna Etki Eden Sosyo-Ekonomik Faktörler*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi, Adli Tıp Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2011.
- Erdoğan, Oktay. *Çocuk Ceza Hukuku*. Ankara: Bilge Yayınevi, 6. Baskı, 2012.
- Erem, Faruk. *Ceza Hukuku Önünde Suçlu Çocuklar*. İstanbul: Cumhuriyet Matbaası, 1940.
- Erdem, Mustafa Ruhan – Şentürk Candide. “Ceza Muhakemesi Hukukunda Yeni Bir Kurum Olarak Seri Muhakeme Yöntemi (CMK M.250)”. *Ceza Hukuku Dergisi* 14/41 (Aralık 2019), 573-601.
- Erükçü, Gamze – Akbaş, Emrah. “Türkiye’de Çocuk Mahkemeleri Uygulamalarına Eleştirel Bir Bakış”, *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi* 1/3 (Temmuz-Ağustos-Eylül 2012), 135-153.
- Eryalçın, Münevver – Duyan, Veli. *Suçta Sürüklenen Çocuklar ve Gençler*. İstanbul: Yeni İnsan Yayınevi, 1. Baskı, 2016.
- Gökçen, Ahmet vd. *Ceza Muhakemesi Hukuku*. Ankara, Adalet Yayınevi, 10. Baskı, 2018.
- Gökpınar, Mahmut. “Sosyal ve Kriminal Boyutlarıyla Çocuk Suçluluğu”. *Türkiye Barolar Birliği Dergisi* 20/72 (Eylül 2007), 206-233.
- Gölcüklü, Feyyaz. *Türkiye’de Çocuk Suçluluğu Hakkında Bir Araştırma*. Ankara: Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Yayınları, 1962.
- Gözler, Kemal. *Türk Anayasa Hukuku Dersleri*. Bursa: Ekin Yayınları, 18. Baskı, 2015.
- Güçlü, İdris – Akbaş, Halil. *Suç Sosyolojisi*. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 1. Baskı, 2016.
- Gül, Sertaç. *Çocuk Hakları Kapsamında Suça Sürüklenen Çocukların Gözaltına Alınması ve Türk Hukuku*. Isparta: Süleyman Demirel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2019.
- Günel, Yılmaz. “Yirmi Yıldır Gerçekleşmeyen Bir Tasarı: Çocuk Mahkemeleri Kanunu Tasarısı”, *Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi* 20/1 (Ocak 1965), 337-340.
- Güneş, Seyithan. “Çocuk Ceza Hukuku Açısından Kamu Davasının Ertelenmesi”. *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası*, 55/3 (1997). 143-158.

- Güngör, Devrim – Okuyucu Ergün, Güneş. “Hükmün Açıklanmasının Geri Bırakılması”. *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 65/4 (Aralık 2016), 1951-1965.
- Hafızoğulları, Zeki – Özen, Muharrem. *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*. Ankara: Us-A Yayıncılık, 8. Baskı, 2015.
- Hakeri, Hakan. *Ceza Hukuku Genel Hükümler*. Ankara: Adalet Yayınevi, 16. Baskı, 2013.
- Hancı, İsmail Hamit. “Çocuk Suçluluğuna Yol Açan Sosyal Bir Yara: İç Göçler ve Çarpık Kentleşme”. *Kriminoloji ve Ceza Hukuku*. Erişim 3 Mayıs 2021.
https://www.kriminoloji.com/Carpik_Kentlesme-Hamit_Hanci.htm
- İçli, Tülin Günşen. *Kriminoloji*. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 9. Baskı, 2016.
- İnan, Ali Naim. “Çocuk Haklarına Dair Sözleşme”. *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 44/1 (Mayıs 1995), 765-778.
- İnceoğlu, Sibel. “Çocuklara Özgü Yargılama Hukukunda ‘Gizlilik İlkesinin’ Anayasa Hukuku Açısından Değerlendirilmesi”. *Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 1/1 (Ocak 2002), 113-124.
- İpek, Ali İhsan. *Suçta Sürüklenen Çocukların Muhakemesi*. Ankara: Adalet Yayınevi, 1. Baskı, 2014.
- İpek, Aydın. “Çocuk Haklarının Gelişimi ve Karşılaştırmalı Olarak Anayasal Açından Değerlendirilmesi”. *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 20/1 (Haziran 2012), 151-173.
- Kamer, Vehbi Kadri. *Kriminoloji: Suç Sosyolojisi*. Ankara: Ance Matbaa, 1. Baskı, 2017.
- Kaplan, Mahmut. “Onarıcı Adalet ve Türk Ceza Hukukuna Yansımaları”. *Akdeniz Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 1/5 (Haziran 2015), 59-86.
- Karadeniz Çelebican, Özcan. *Roma Hukuku*. Ankara: Turhan Kitabevi Yayınları, 17. Baskı, 2014.
- Karataş, Zeki. Çocuk Adalet Sistemi Kapsamında Suçta Sürüklenen Çocuklara Yönelik Uygulamaların Nitel Analizi. Konya: Selçuk Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Doktora Tezi, 2016.
- Karataş, Zeki – Mavili. Aliye “Çocuk Adalet Sisteminde Suçta Sürüklenen Çocuklara Yönelik Uygulamalarda Karşılaşılan Sorunlar”. *Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi* 19/45 (Aralık 2019), 1013-1043.

- Kaşka, Hakan. 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nda Hapis Cezasının Ertelenmesi Müessesesi. Erzurum: Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2013.
- Kaşka, Hakan. *Türk Ceza Muhakemesi Hukukunda Soruşturma Evresinin Sona Ermesi*. Ankara: Adalet Yayınevi, 2019.
- Kaya, Saliha Merve. *Uygulamada Çocuk Yargılaması: İstanbul Anadolu Adliyesi Çocuk Mahkemelerinde Dosya İncelemesi*. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2021.
- Kılıçoğlu, Ahmet Mithat. *Medeni Hukuk*. Ankara: Turhan Kitapevi Yayınları, 2016.
- Kıray, Mustafa "Çocuk Mahkemelerinin Doğuşu ve Kronolojik Tekamülü", *Adalet Dergisi*, 60/6 (Haziran 1969), 356-366.
- Kızıllarlan, Hakan. "Soruşturma Yapılmasına Yer Olmadığı Kararları (SYOK) ve Bu Kararların Ceza Muhakemesi Sistematiği Açısından İrdelenmesi". *Türkiye Barolar Birliği Dergisi* 144 (Eylül 2019), 59-104.
- Kobat, İsmet Baysan. *Ulusal ve Uluslararası Hukukta Çocuk Hakları Işığında Çocuk Suçluluğu ve Nedenleri*. Kırıkkale: Kırıkkale Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2009.
- Koca, Mahmut – Üzülmüş, İlhan. *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 11. Baskı, 2013.
- Konuk, Emine. *Çocukların Suça Sürüklenmesinin Önlenmesinde İdarenin Görevleri*. Mersin: Çağ Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2018.
- Köksal, Murat. *Suça Sürüklenen Çocukların Cezai Sorumlulukları ve Bu Çocuklara Özgü Suç Soruşturması*. Erzincan: Erzincan Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2014.
- Korff, Douwe. Yaşam Hakkı: Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 2. Maddesinin Uygulanmasına İlişkin Kılavuz Kitap. PDF: Avrupa Konseyi, 2006. <https://www.anayasa.gov.tr/media/5803/aihsmad2yasamhakkı.pdf>
- Kunt, Veysel. *Çocuk ve Suç*. Ankara: Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2003.
- Kurt, Sevil Lale. "Çocuk Haklarına İlişkin Temel Uluslararası Belgeler ve Türkiye Uygulaması". *Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi* 36 (Ağustos 2016), 99-127.
- Limoncu, Mustafa. *Türk Hukukunda Suça Sürüklenen Çocukların İnfazı*. Konya: Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2017.

- Maden, Mehmet. *Hapis Cezasına Seçenek Yaptırımlar*. Ankara: Adalet Yayınevi, 2012.
- Metin, İsmail. *Ceza Muhakemesinde Suça Sürüklenen Çocuk*. Konya: Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2019.
- Ormanoğlu, Hatice Derya. "Anayasal Bağlamda ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Boyutuyla Suçsuzluk Karinesi". *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 65/4 (Aralık 2016), 2241 – 2276.
- Ozansoy, Cüneyt. "Öznesini Arayan Nesnelere: Çocuk ve Çocuk Hakları". *Türkiye Barolar Birliği Dergisi* /1 (Ocak, 1999), 39 – 62.
- Özalp, Ahmet. *Suçlu Çocuk Algısı*. Konya: Çimke Yayınevi, 1. Baskı, 2020.
- Özbek, Mustafa. "Suça Sürüklenen Çocuklara Yönelik Onarıcı Adalet Programları ve Çocuk Arabuluculuğu", *Turgut Akıntürk'e Armağan*. İstanbul: Beta Basım Yayın, 2008.
- Özbek, Mustafa Serdar. "Çağdaş Ceza Adaleti Sistemlerinde Alternatif Çözüm Arayışları ve Arabuluculuk Uygulaması". *Kazancı Hukuk Dergisi* 1 (Nisan 2010), 116-183.
- Özbek, Veli Özer vd. *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 9. Baskı, 2018.
- Özbek, Veli Özer vd. *Ceza Muhakemesi Hukuku*. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 13. Baskı, 2020.
- Özdemir, Hande. *Türk Hukukunda Çocukların Yargılanması*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2006.
- Özdemir, Hayrunnisa – Ruhi, Ahmet Cemal, *Çocuk Hukuku ve Çocuk Hakları*. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2. Baskı, 2018.
- Özen, Muharrem – Köksal, Atacan. "Suçsuzluk Karinesi Bağlamında Soruşturma Yapılmasına Yer Olmadığı Kararı" *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 68/1 (Nisan 2019), 261-286.
- Özen, Mustafa. "Kamu Davası Açma Konusunda Benimsenen İlkeler, Cumhuriyet Savcısının Takdir Yetkisi ve İddianamenin İadesi". *Ankara Barosu Dergisi* 67/3 (Mayıs 2009), 17-28.
- Özgenç, İzzet. *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 16. Baskı, 2020.
- Özmenli, Fatma Gökçen. *Suçta Sürüklenen Çocukların Muhakemesi*. İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2017.

- Öztürk, Bahri – Erdem, Mustafa Ruhan. *Uygulamalı Ceza Hukuku ve Güvenlik Tedbirleri Hukuku*. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 20. Baskı, 2020.
- Öztürk, Bahri (ed.). *Nazari ve Uygulamalı Ceza Muhakemesi Hukuku*. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 10. Baskı, 2016.
- Postman, Neil. *Çocukluğun Yokoluşu*. çev. Kemal İnal. Ankara: İmge Kitapevi, 1995.
- Sağlam, Mehmet – Aral, Neriman. "Tarihsel Süreç İçerisinde Çocuk ve Çocukluk Kavramları". *Çocuk ve Medeniyet Dergisi* 1/2 (Aralık, 2016), 43-56.
- Sancar, Türkan Yalçın (ed.). *Kriminoloji Yazıları*. Ankara: Savaş Yayınevi, 1. Baskı, 2015.
- Saruç, Semra – Kayma Güneş, Derya. "Suça Sürüklenen Çocuklar Hakkında Hazırlanan Sosyal İnceleme Raporlarının Mahkeme Kararlarına Etkisi". *Toplum ve Sosyal Hizmet Dergisi* 25/1 (Nisan 2014), 109-132.
- Serozan, Rona. *Çocuk Hukuku*. İstanbul: Vedat Kitapçılık, 2. Baskı, 2017.
- Sevük, Handan. *Uluslararası Sözleşmelerdeki İlkeler Açısından Çocuk Suçluluğu İle Mücadelede Kurumsal Yaklaşım*. İstanbul: Beta Yayıncılık, 1998.
- Sokullu Akıncı, Füsun. *Kriminoloji*. İstanbul: Beta Yayıncılık, 10. Baskı, 2013.
- Solak, Adem (ed.). *Çocuk Suçluluğu ve Aile*. Ankara: Hegem Yayınları, 1. Baskı, 2009.
- Sönmez, Betül Asena. *Suçta Sürüklenen Çocukların Yargılanması*. Mersin: Çağ Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2019.
- Sözüer, Adem (ed.). *4. Uluslararası Suç ve Ceza Film Festivali "Göç" 1. Cilt*. Ankara: Adalet Yayınevi, 2017.
- Şahin, Cumhur – Göktürk, Neslihan. *Ceza Muhakemesi Hukuku I*. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 11. Baskı, 2020.
- Şahin, Cumhur – Göktürk, Neslihan. *Ceza Muhakemesi Hukuku II*. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 10. Baskı, 2020.
- Şahin, Şeyma. *BM Pekin Kuralları Ekseninde Çocuk Yargılanması ve Çocuğun Üstün Yararı İlkesi*. İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2019.
- Sengül, Hasan Atakan. *Ankara 1. Çocuk Ağır Ceza Mahkemesinde Görülen Dava Dosyalarının İncelenmesi ve Çocuk Suçluluğunun Değerlendirilmesi*. Ankara: Ankara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2012.

- Şensoy, Naci. "Çocuk Mahkemeleri". *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi* 5/1 (Ocak 1950), 138-163.
- Şensoy, Naci. "Çocuk Suçluluğu - Küçüklük - Çocuk Mahkemeleri ve İnfaz Müesseseleri". *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası* 15/2-3 (1941), 569-633.
- TBB, Türkiye Barolar Birliği. *Ceza Sorumluluğunun Değerlendirilmesi Rehberi*. PDF: Türkiye Barolar Birliği, 2010. <http://cocukhaklari.barobirlik.org.tr>
- TBB, Türkiye Barolar Birliği – UNICEF, Birleşmiş Milletler Uluslararası Çocuklara Acil Yardım Fonu. *Çocuk Haklarına Yönelik Güncel Yargı Kararları Cilt 1: AYM & AİHM*. 2 Cilt. PDF: Türkiye Barolar Birliği. 2021. <http://tbbyayinlari.barobirlik.org.tr/TBBBooks/654.pdf>
- TBB, Türkiye Barolar Birliği – UNICEF, Birleşmiş Milletler Uluslararası Çocuklara Acil Yardım Fonu. *Çocuk Haklarına Yönelik Güncel Yargı Kararları Cilt 2: Yargıtay & Danıştay*. 2 Cilt. PDF: Türkiye Barolar Birliği. 2021. <http://tbbyayinlari.barobirlik.org.tr/TBBBooks/655.pdf>
- TBMM, Türkiye Büyük Millet Meclisi. *Ceza Muhakemesi Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2215) ve Adalet Komisyonu Raporu*. Ankara: TBMM, 2019. <https://www.tbmm.gov.tr/sirasayi/donem/27/yil01/ss105.pdf>
- Topaloğlu, Mahir. *Türk Hukukunda Çocuklara Özgü Güvenlik Tedbirleri*. İstanbul: Legal Yayıncılık, 1. Baskı, 2010.
- Toprak, Musa. "İfade ve Sorgu Kavramları". *Türk Hukuk Dergisi*, 90 (Ağustos 2004).
- Toprak, Ufuk. "Çocuk Suçluluğunun Karakteristik ve Yapısal Özellikleri". *Türkiye Barolar Birliği Dergisi* 24/95 (Temmuz 2011), 313-330.
- Toroslu, Nevzat – Toroslu, Haluk. *Ceza Hukuku Genel Kısım*. Ankara: Savaş Yayınevi, 25. Baskı, 2019.
- Töngür, Ali Rıza. *Ceza Hukukunda Yeni Boyutlarıyla Erteleme*. Ankara: Adalet Yayınevi, 1. Baskı, 2009.
- TUIK, Türkiye İstatistik Kurumu. *Ceza İnfaz Kurumu İstatistikleri* (Kasım 2020). <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Ceza-Infaz-Kurumu-Istatistikleri-2019-33625>
- Tunceroğlu, Zafer. *Suçta Sürüklenen Çocuklarda Mükerrerliğin İrdelenmesi*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi, Adli Tıp Enstitüsü, Doktora Tezi, 2015.
- Turan, Hüseyin. "Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi İçtihatlarında Makul Sürede Yargılanma Hakkı". *Türkiye Adalet Akademisi Dergisi* 3/11 (Ekim 2012), 47-76.

- Türkoğlu, Halide Gökçe. *Roma Hukukunda Suç ve Ceza*. İzmir: Albi Yayınları, 1. Baskı, 2014.
- Tüysüz, Ahmet vd. *Suçta Sürüklenen Çocuklara Hukuki Yardım*. PDF: Türkiye Barolar Birliği, 2010. <http://cocukhaklari.barobirlik.org.tr>
- Uğur, Hüsamettin. "Ceza Muhakemesinde Kovuşturma Mecburiyeti İlkesinden Maslahata Uygunluk İlkesine". *Türkiye Barolar Birliği Dergisi* 73 (Kasım 2007), 256-288.
- Uluğtekin, Sevda vd. "Çocuk Adalet Sisteminde Sosyal İnceleme Raporları (Sir) ve Gözetim Raporlarının Yeri". *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, 17/53 (Temmuz 2004), 35-44.
- Uluğtekin, Sevda. *Çocuk Mahkemeleri ve Sosyal İnceleme Raporları*. Ankara: Türkiye Barolar Birliği Yayınları, 1. Baskı, 2004.
- UNICEF. Birleşmiş Milletler Çocuk Fonu. *Çocuk Haklarına Dair Sözleşme Uygulama Elkitabı*. PDF: UNICEF, 2007. <https://www.unicef.org/turkey>
- Uzun, Zafer. *Suç ve Değer İlişkisi: Suçta Sürüklenmiş Çocuklar Üzerine Bir Araştırma*. Ankara: Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2015.
- Üçer, Mehmet. *Roma Hukuku*. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 1. Baskı, 2018.
- Ümit, Eylem. *Mekândan İmkâna Çocuk Suçluluğunun Habitusu Ceza Ehliyeti İlişkisi*. Ankara: Ankara Barosu Yayınları, 2007.
- Ünsal, Tuğba. "Kentleşme ve Suç İlişkisi: Çocuk Suçlular". *Türkiye Adalet Akademisi Dergisi* 6/23 (Ekim, 2015) 255- 271.
- Ünver, Yener – Hakeri, Hakan. *Ceza Muhakemesi Hukuku*. Ankara: Adalet Yayınevi, 12. Baskı, 2016.
- Yaşar, Ercan. "Türk Ceza Muhakemesi Hukukunda Seri Muhakeme Usulü". *Adalet Dergisi* 65 (Aralık 2020), 255-299.
- Yavuzer, Haluk. *Çocuk ve Suç*. İstanbul: Remzi Kitabevi, 19. Baskı, 2019.
- Yenisey, Feridun – Nuhoğlu, Ayşe. *Ceza Muhakemesi Hukuku*. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 8. Baskı, 2020.
- Yenisey, Feridun. "Mukayeseli Hukuk Açısından Ceza Sorumluluğu Yaşı ve Ceza Sorumluluğu Olmayan Çocuklar ve Gençler İçin Ceza Hukukunda Uygulanan Alternatif Yaptırımlar". *Türkiye Barolar Birliği Çocuk Hakları Kurulu*, 2007. <http://cocukhaklari.barobirlik.org.tr>

- Yokuş Sevük, Handan. "Çocuk Yargılaması Hukukunda Hazırlık Soruşturması". *Atatürk Üniversitesi Erzincan Hukuk Fakültesi Dergisi* 8/1-2 (2004), 199-232.
- Yokuş Sevük, Handan. "Çocuk Yargılamasında Ön Ödeme ve Sulh Hakiminin Ceza Kararnamesi". *Türkiye Barolar Birliği Dergisi* 17/52 (Mayıs 2004), 66-88.
- Yurtcan, Erdener. *TCK – CMK – ÇKK Kapsamında Çocuk*. İstanbul: Aristo Yayınevi, 4. Baskı, 2020.
- Zulliger, Hans. *Suçlu Çocuklar ve Çocuk Mahkemeleri*. çev. Kâmuran Şipal. İstanbul, Cem Yayınevi, 2013.

Prof. Dr. Mustafa ÖZEN

Kırıkkale Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukuku Anabilim Dalı
Öğretim Üyesi

Anayasa Mahkemesi Kararları Işığında

İNFAZ HUKUKU

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Anayasa Mahkemesi Kararları Işığında İnfaz Hukuku
Mustafa Özen

Hukuk Yayınları Dizisi – 3150

Birinci Baskı : Haziran, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8153 – 36 – 1

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com
 : adalety@adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi
 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak ve Eylül Esra Özen

Baskı:

Meteksan Matbaacılık ve Teknik Sanayi Ticaret A.Ş
Beytepe Köyü Yolu No:3
06800 Çankaya/Ankara
Sertifika No: 46519

KAYNAKÇA

AVCI; Mustafa; Hukuk Tarihimizde Hapis, Ankara, 2019.

DEMİRBAŞ, Timur; Ceza İnfaz Kurumlarının Sorunlarına Genel Bir Bakış, Güncel Hukuk, Aylık Hukuk Dergisi, Ocak 2011/1-85.

DEMİRBAŞ, Timur; Cezaevleri Gerçeği, Prof. Dr. Seyfullah Edis'e Armağan, İzmir, 2000, s. 235.

DEMİRBAŞ, Timur; Cezaevlerinde Yeniden Sosyalleşme (Tretman) Sorunları, İnfaz Hukukunun Sorunları Sempozyumu, 24/25-11-2000, İzmir.

DEMİRBAŞ, Timur; İnfaz Hukuku, Ankara, 2021, s. 49.

DEMİRBAŞ; Timur; Tutuklu Olarak Bulunduğu Ceza İnfaz Kurumundaki Barınma Koşulları Nedeni İle Kötü Muamele Yasağının İhlal Edildiği İddiası İle İlgili Anayasa Mahkemesine Yapılan Bireysel Başvuru Üzerine Verilen İhlal Yoktur Kararının (27/6/2018) İncelenmesi, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Yıl 2019, Cilt 21, Özel Sayı: Prof. Dr. Durmuş TEZCAN'a Armağan III, İzmir, 2019.

ERDOĞAN, Oktay; İnfaz Hukuku, İstanbul, 2008.

ERTOSUN, Ali Suat; Ceza İnfaz Sisteminin Sorunları ve Çözüm Önerileri, İnfaz Hukukunun Sorunları Sempozyumu, 24/25-11-2000, İzmir.

İNCİ, Zekiye, Özen; Türkiye'nin Bir İnsan Onuru Sorunu Olarak Ceza İnfaz Kurumlarında Uygulanan Çıplak Arama Üzerine Bir İnceleme, Terazi Aylık Hukuk Dergisi, Cilt 11, Sayı 120, Ağustos, 2016.

KARADENİZ, Ramazan Onur; Türk Anayasa Mahkemesi Bireysel Başvuru Kararlarında Tutuklu ve Hükümlülerin Haberleşmesi, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt XX, Sayı 1, Yıl 2016, s. 443.

ÖNOK, R. Murat; İnsan Hakları ve Türk Ceza Hukuku Açısından İnfaz Kurumları ve Tutuklu Haklarındaki Açlık Grevlerine Müdahale Etme Yükümlülüğü ve Bunun İhmalinden Doğan Sorumluluk, Hukuk Ve Adalet, Eleştirel Hukuk Dergisi, Yıl 2007, Cilt 4, Sayı 9, ÖNOK; s. 200.

ÖZBEK, Veli özer; İnfaz Hukuku, Ankara, 2022, s. 44.

SAĞLAM, M. Yılmaz; İnfaz Hukukunun Sorunları, Yargı Reformu 2000 Sempozyumu, İzmir Barosu, 5-6-7-8 Nisan, 2000.

SARIHAN, Şenal; İnfaz Hukukunun Sorunları (Türk İnfaz Sisteminin Sorunları), Yargı Reformu 2000 Sempozyumu, İzmir Barosu, 5-6-7-8 Nisan, 2000.

SOYASLAN, Doğan; Hürriyeti Bağlayıcı Cezaların İnfaz Rejimleri, İnfaz Hukukunun Sorunları Sempozyumu, 24/25-11-2000, İzmir.

- SOYASLAN, Doğan; Türk Hukuk Düzeni ve Açlık Grevi Yapan Kişilere Müdahale Sorunu, Yargıtay Dergisi, Sayı, 1-2, Ocak-Nisan 1990.
- TAŞKIN, Ahmet; Ceza İnfaz Kurumlarında Açlık Grevleri, Adalet Dergisi, Sayı 10, Yıl 93, Ocak 2002.
- TAŞKIN, Ahmet; Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'da Beslenmenin Reddi, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, Sayı 62.
- TURHAN, Faruk/ALTIKAT, Abdurrahim; Yeni Bir Ceza İnfaz Usulü Olarak Dene-timli Serbestlik ve Bu Usulden Yararlanma Şartları, Süleyman Demirel Üniver-sitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt 2, Sayı 2, Yıl 2012.
- USTA, İbrahim; ÖZTÜRK, Hakan; Denetimli Serbestlik, Ceza Hukuku Dergisi, Yıl 5, Sayı 13, Ağustos 2010.
- ÜNAL, Şeref; Cezaların İnfazı Sürecinde Hükümlü Ve Tutuklunun Dış Dünya İle Olan İlişkileri, İnfaz Hukukunun Sorunları Sempozyumu, 24/25-11-2000, İzmir.
- YENİDÜNYA, A. Caner; Şartla Salıvermenin Hukuki Niteliği, Legal Hukuk Dergisi, Cilt 1, Sayı 1, Ocak, 2003.
- YETGİN, Feridun; İnfaz Hukuku El Kitabı, Ankara, 2021.
- YILDIRIM, Ahmet Hamdi; İnfaz Hukukunun Sorunları (Eşitlik İlkesi Açısından Tutuklu ve Hükümlülerin Bazı Hakları), Yargı Reformu 2000 Sempozyumu, İzmir Barosu, 5-6-7-8 Nisan, 2000.
- YOKUŞ SEVÜK, Handan; Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararları Işığında Tu-tuklu ve Hükümlülerin Dış Dünya İle İletişimi, Atatürk Üniversitesi Erzincan Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt VII, Sayı 3-4, Aralık 2003.
- YOKUŞ SEVÜK, Handan; Tutuklu ve Hükümlünün Avukat İle Görüşme Hakkı, Hukuk ve Adalet Eleştirel Hukuk Dergisi, Cilt 4, Sayı 9, Yıl 2007.
- YÜCEL, Mustafa T.; Ceza İnfaz Kurumlarında Tehlikeli Suçluların Tretmanı, İnfaz Hukukunun Sorunları Sempozyumu, 24/25-11-2000, İzmir.

Dr. Ferhat YILDIZ

Anayasa Mahkemesi Raportörü-Hakim

Yargıtay Kararları Işığında

BELGEDE SAHTECİLİK

VE

VERGİ KAÇAKÇILIĞI SUÇLARI

ADALET YAYINEVİ

Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Belgede Sahtecilik ve Vergi Kaçakçılığı Suçları
Ferhat Yıldız

Hukuk Yayınları Dizisi – 3151

Birinci Baskı : Haziran, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8153 – 37 – 8

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com
 : adalety@adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi
 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Meteksan Matbaacılık ve Teknik Sanayi Ticaret A.Ş
Beytepe Köyü Yolu No:3
06800 Çankaya/Ankara
Sertifika No: 46519

KAYNAKÇA

KİTAPLAR

- Altaş, Soner, **Sermaye Şirketlerinin Ortakları ile Kanuni Temsilcilerinin Vergisel Sorumluluğu**, Seçkin Yayınları, Ankara, 2019.
- Artuk, M. Emin; Gökçen, Ahmet; Alşahin, M. Emin; Çakır, Kerim, **Ceza Hukuku Özel Hükümler**, Adalet Yayınevi, 18. Baskı, Ankara, 2019
- Bakıcı, Sedat; Yalvaç, Gürsel, **5237 Sayılı Yasa Kapsamında Ceza Hukuku Özel Hükümleri 2**, Adalet Yayınevi, Ankara, 2008.
- Bayar, İbrahim Nihat, **Vergi Kaçakçılığı (Suç Teorisi-Ceza Teorisi ve Muhakeme Hukuku Açısından Bir İnceleme)**, Mali Akademi Yayınları, Haziran, 2013.
- Baykara, Bekir, **Teorik ve Pratik Yönleri ile Vergi ve Vergi Ceza Hukuku**, İstanbul, 2008.
- Bayraklı, Hasan Hüseyin, **Vergi Ceza Hukuku**, 3. Baskı, Afyonkarahisar, 2006.
- Bayraklı, Hasan Hüseyin; Erkan, Mehmet; Elitaş, Cemal, **Muhasebe ve Vergi Denetiminde Muhasebe Hata ve Hileleri**, Ekin Yayınevi, 1. Bası, 2012.
- Bilici, Nurettin, **Vergi Hukuku**, Savaş Yayınevi, 33. Baskı, Ağustos, 2014.
- Biniş, Mine, **Türk Vergi Hukukunda Vergi Hataları ve Sonuçları**, Ankara, Adalet Yayınevi, 1. Baskı, 2012
- Candan, Turgut, **Vergi Suçları ve Cezaları**, Maliye ve Hukuk Yayınları, Ankara, Eylül, 1995.
- Çavuş, Adnan, **Suç Genel Teorisi Işığında Vergi Kaçakçılığı Suçları**, İstanbul, Beta Yayınevi, 1. Bası, 2016.
- Donay, Süheyl, **Ceza Mahkemesinde Yargılanan Vergi Suçları**, Beta Basım, İstanbul, 2008.
- Dönmezer, Sulhi; Erman, Sahir, **Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku Genel Kısım Cilt: II**, Betaş Yayınları, 12. Baskı, İstanbul, 1999.
- Ekonomik Suçlar ve Yargıtay Kararları Sempozyumu Kitabı**, Yetkin Yayınları, Ankara, 2017.
- Erem, Faruk, **Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler**, 1985.
- Erem, Faruk; Toroslu, Nevzat, **Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler**, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, No:377, Ankara, 1975

- Erman, Sahir, **Ticari Ceza Hukuku Cilt: III Sahtekârlık Suçları**, 4. Baskı, Nazım Terzioğlu Matematik Araştırma Enstitüsü Baskı Atölyesi, İstanbul 1981.
- Erman, Sahir; Özek, Çetin, **Ceza Hukuku Özel Bölüm, Kamu Güvenine Karşı İşlenen Suçlar**, İstanbul, 1996.
- Erol, Haydar, **Türk Ceza Kanunu**, PYS Matbaacılık, Ankara, 2003.
- Gökçen, Ahmet, **Belgede Sahtecilik Suçları**, Adalet Yayınevi, 5. Baskı, Ankara 2018.
- Gündel, Ahmet, **Ceza Mahkemelerince Yargılanacak Vergi Suçları ve Cezaları**, 2. Baskı, Ankara-1992.
- Hakeri, Hakan, **Ceza Hukuku Genel Hükümler**, Adalet Yayınevi, Ankara, 2014, 17. Baskı.
- İçel, Kayıhan, **Suçların İctimai**, İstanbul Üniversitesi Yayınları, İstanbul, 1972.
- Karakoç, Yusuf, **Genel Vergi Hukuku**, 7. Baskı, Ankara, Yetkin Yayınları, 2014.
- Karakoç, Yusuf, **Vergi Ceza Hukuku**, Ankara, Yetkin Yayınları, 2016.
- Kızılot, Şükrü; Kızılot, Zuhâl, **Vergi Ticaret ve Ceza Hukuku Yönünden Kaçakçılık Suçları ve Naylon Fatura İhtilafları**, Yaklaşım Yayıncılık, Ekim, 2009.
- Koca, Mahmut; Üzülmöz, İlhan, **Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler**, Adalet Yayınevi, Ankara 2017.
- Köstü, Ozan Muzaffer, **Danıştay İctihatları Işığında Sahte Fatura ve Tespiti**, Seçkin Yayınları, Ankara, 2011.
- Malkoç, İsmail, **Sahtecilik Suçları ve Mala Karşı Suçlar**, Seçkin Yayınevi, Yıl:1990.
- Mutluer, M. Kâmil, Dayanç, N. Nilay, **Vergi Hukuku Genel ve Özel Hükümler**, Turhan Kitabevi, Ankara, 2014.
- Ok, Nuri, Gündel, Ahmet, **Açıklamalı-İctihatlı Vergi Kaçakçılığı Suçları**, Seçkin Yayınları, Ankara, 2002.
- Oktar, Ateş, **Vergi Hukuku**, Türkmen Kitabevi, 11. Baskı, İstanbul, 2016.
- Öncel, Mualla; Kumrulu, Ahmet; Çağan, Nami, **Vergi Hukuku**, Turhan Kitabevi, Ankara, 2013.
- Önder, Ayhan, **Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler**, Beta Basım Yayım Dağıtım, İstanbul, 1985.
- Öner, Erdoğan, **Vergi Hukuku ve Türk Vergi Sistemi**, Seçkin Yayınları, 2. Baskı.
- Öner, Erdoğan, **Vergi Hukuku**, Seçkin Yayınevi, 10. Baskı, 2018.
- Özbek, Veli Özer; Doğan, Koray; Bacaksız, Pınar, **Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler**, Seçkin Yayınları, 10. Baskı, Ankara, 2019.
- Özbek, Veli Özer; Doğan, Koray; Bacaksız, Pınar; Tepe, İlker, **Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler**, Seçkin Yayınları, 12. Baskı, Eylül, 2017.

- Özcan, Onur, **Vergi Suçları**, Seçkin Yayınları, Nisan, 2015.
- Özen, Musafa, **Vergi Suçları ve Kabahatleri**, Adalet Yayınevi, Ankara, 2014.
- Özen, Mustafa, **Ceza Hukuku Özel Hükümler Dersleri**, Adalet Yayınevi, 2. Baskı, Ankara 2017.
- Özen, Mustafa, **Öğreti ve Uygulama Işığında Ceza Hukuku Genel Hükümler**, Adalet Yayınevi, 4. Baskı, Ankara, 2021.
- Özgenç, İzzet, **Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler**, 10. Bası, Seçkin Yayınevi, Eylül, 2014.
- Pehlivan, Osman, **Vergi Hukuku**, Murathan Yayınları, Ağustos, 2013.
- Rençber, Altan, **Kabahat Genel Teorisi Açısından Vergi Kabahatleri**, İstanbul Arşivi, Oniki Levha Yayınları, İstanbul, 2017.
- Saban, Nihal, **Vergi Hukuku**, Beta Yayınevi, 5. Baskı, İstanbul, Nisan, 2009.
- Soyaslan, Doğan, **Ceza Hukuku Özel Hükümler**, Yetkin Yayınları, Güncelleştirilmiş 10. Baskı, Ankara 2014.
- Şenyüz, Doğan, **Vergi Ceza Hukuku**, Ekin Kitabevi, 10. Baskı, Bursa, 2017.
- Taşdelen, Aziz, **Vergi Usul Kanunu Yönünden Vergi Kabahatleri**, Ankara: Turhan Yayınevi. 2010.
- Taşdemir, Kubilay, **Belgelerde Sahtecilik Suçları**, Ankara, 2013.
- Taşdemir, Kubilay, **Ceza Hukukunda Zamanaşımı**, 2. Baskı, 2015.
- Tezcan Durmuş; Erdem, Mustafa Ruhan; Önok, R. Murat, **Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku**, Seçkin Yayınları, 10. Baskı, Eylül, 2013.
- Toroslu, Nevzat, **Ceza Hukuku Özel Kısım**, Savaş Yayınevi, Ankara 2007.
- Ünver, Yener, **Ceza Hukukuyla Korunması Amaçlanan Hukuksal Değer**, Seçkin Yayınları, Ankara, 2003.
- Ürel, Gürol, **Güncel Vergi Usul Kanunu Uygulaması**, Güncellenmiş 4. Baskı, Seçkin Yayınevi
- Yargıtay Ceza Genel Kurulu Kararları**, 2005-2015, Adalet Yayınevi, Ankara 2015.
- Yargıtay Ceza Genel Kurulu Kararları**, 2015-2020, Birinci Baskı, 2. Cilt, Ankara, 2020.
- Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı, **Belgede Sahtecilik Suçları**, Afşaroğlu Matbaası, Aralık, 2014.
- Yaşar, Osman; Gökcan, Hasan Tahsin; Artuç, Mustafa, **Yorumlu-Uygulamalı Türk Ceza Kanunu**, Adalet Yayınevi, Ankara 2014, 5. Cilt.
- Yıldırım, Zübeyr, **Vergi Ceza Hukukunda Pişmanlık ve Islah**, Adalet Yayınevi, Ankara, 2013.

- Yılmaz, Ejder, **Hukuk Sözlüğü**, 6. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, 2001.
- Yokuş Sevik, Handan, **Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler**, Adalet Yayınevi, 3. Baskı, Ankara, 2020.
- Yüce, Mehmet, **Vergi Kaçakçılığı Suçu ve Yargılama Usulü**, Adalet Yayınevi, Ankara, 1. Baskı, 2018

MAKALELER

- Ağar, Serkan, Sahte veya Muhteviyatı İtibariyle Yanıltıcı Belge Düzenleme veya Kullanma Suçları, **Türkiye Barolar Birliği Dergisi**, Sayı: 58, Yıl: 2005, s. 273-301.
- Akkaya, Mustafa, Vergi Mahkemesi ve Ceza Mahkemesi Kararlarının Etkileşimi Üzerine Bir İnceleme, **Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt:49, Sayı: 1, Yıl: 2000, s. 85-96.
- Aksoy İpekçioğlu, Pervin, Türk Ceza Kanunu'nda Bileşik Suç, **Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, 61/1, Mart, 2012, s. 43-67.
- Aksoy, Şerafettin, "Vergi Hukukunda Pişmanlık ve İslah Müessesesi", **İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Maliye Araştırma Merkezi Konferansları Prof. M. Orhan Dikmen'e Armağan**, Maliye Araştırma Merkezi Konferansları, 1989/1990, s.41-52.
- Bahçeci, Barış, İHAM'ın Vergi Cezalarında Ne Bis İn İdem İçtihadı ile Türk Hukununun Uyum Sorunu, s. 141-166, **Türkiye Barolar Birliği Dergisi**, Sayı: 136, Yıl: 2018, s. 141-166.
- Baş, Eylem, Vergi Hukuku ve Ceza Hukuku Bakımından Zamanaşımı Kavramı Üzerine Bir İnceleme, **Prof. Dr. Nevzat Toroslu'ya Armağan**, Ankara Üniversitesi Yayınları No. 459, C. 1, Ankara, 199-243,
- Baykara, Bekir, Vergi İnceleme Elemanının Vergi Ceza Muhakemesindeki Yeri, **Vergi Dünyası Dergisi**, Eylül, 2004, Sayı: 277, s. 15-25.
- Baykara, Bekir, Vergi Suçuna Teşebbüs 4369 sayılı Kanundan Sonra da Mümkün müdür?, **Yaklaşım Dergisi**, Ekim, 2001, Sayı: 106, s. 167-174.
- Bayraklı, Hasan Hüseyin, Vergi Kaçakçılığı Suçuna Katılma (İştirak) ve Mali Müşavirlerin Adli Ceza Sorumluluğu, **Türkiye Adalet Akademisi Dergisi**, Yıl:7, Sayı:29, Ocak, 2017, s. 1-21.
- Canyaş, Oytun, Vergi Yargılaması Hukukunda Ehliyet, **Türkiye Adalet Akademisi Dergisi**, Yıl:5, Sayı:19, 2014, s. 355-414.
- Geçer, Ahmet Emrah, Vergi Ceza Hukukunda Non Bis İn İdem İlkesi, **Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, 65 (2), 2016, s. 315-348.
- Gökcan, Hasan Tahsin, Özel Belgede Sahtecilik Suçu, **Ankara Barosu Dergisi**, Yıl:68, Sayı:2010/1, s. 209-236.

- Gökcan, Hasan Tahsin, Resmi Belgede Sahtecilik Suçu, **Ankara Barosu Dergisi**, Yıl: 67, Sayı: 3, 2009, s. 93-126.
- Göktürk, Neslihan, Türk Hukuku'nda Suçların İçtimaı, **Ceza Hukuku Dergisi**, Cilt: 2, Sayı: 1-2, 2014, s.31-59.
- Gözel, Arif, Belgede Sahtecilik Suçlarının Konusu Olarak Belge ve Elektronik Belge. **Süleyman Demirel Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, 2015, Cilt: 5 Sayı: 1, s. 143-201.
- Hafizoğulları, Zeki; Kurşun, Günel, 5237 sayılı TCK'da Bileşik Suçun Tanımı Hakkında, **Ankara Barosu Dergisi**, Yıl:65, Sayı:3, 2007, s. 56-62.
- Karaaslan, Mehmet, Ceza Mevzuatında Yapılan Değişikliklerin Vergi Kaçakçılığı Suçuna Etkisi, **Türkiye Barolar Birliği Dergisi**, Sayı:64, Yıl:2006, s.115-150.
- Kırmaz, Birol, Yargıtay İçtihatları Işığında Vergi Kaçakçılığı Suçlarında Suç Tarihinin Belirlenmesi, **Ankara Barosu Dergisi**, Yıl: 2015, Sayı: 1, s. 329-340.
- Koca Mahmut, "Fikri İçtima", **Ceza Hukuku Dergisi**, Cilt: 2, Sayı: 4, Ağustos, 2007, s. 197-221.
- Narter, Recep; Sarıcaoğlu, Ercan, Vergilendirme Yetkisi İle Cezalandırma Yetkisi Etkileşimi: Vergi Ceza Normları, **Yıldırım Beyazıt Hukuk Dergisi**, 2016/1, s. 119-136.
- Onat, Emre Burak, Vergi Kaçakçılığı Suçlarında İştirak, **Türkiye Barolar Birliği Dergisi**, Yıl: 2018, Sayı: 137, s. 311-335.
- Öz, Ersan, Albayrak, Süleyman, Vergi Yargısında Bilirkişilik, **Türkiye Adalet Akademisi Dergisi**, Cilt 1, Yıl: 1, Sayı 3, 2010, s. 75-92.
- Şahin, Tayfun, Karşıt Tespit ve Ön İnceleme Bir Vergi İncelemesi midir?, **Yaklaşım Dergisi**, Sayı: 296, Ağustos, 2017.
- Şare, Ersin, Türk Ceza Hukukunda Suça Teşebbüs, **Türkiye Barolar Birliği Dergisi**, Sayı: 230, 2017, s. 119-156.
- Taştan Mehmet, Vergi Kaçakçılığı Suçlarından Defter, Kayıt Ve Belgeleri Gizlemek Suçu (VUK 359/A-2. madde), **Adalet Dergisi**, Yıl: 2013, Sayı: 45, s. 161-187.
- Taştan, Mehmet, Vergi Kaçakçılığı Suçlarından Muhteviyatı İtibariyle Yanıltıcı Belge Düzenleme ve Kullanma Suçu, **Adalet Dergisi**, Yıl: 2014, Sayı: 48, s. 208-233.
- Türkal, Hasan; Ekici, Mehmet Sena; İnan, Mahmut, Vergi Suç ve Kabahati Kavramı, 4369 sayılı Yasa Öncesinden Günümüze Yürürlükteki Vergi Suçları-Kabahatleri ve Cezaları, **Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt 18, Sayı 1, Yıl 2010, s. 45-83.
- Üstün, Ümit Süleyman, Cezai Yaptırım Gerektiren Vergi Suçları ve Yargılama Usulü, **Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt 9, Sayı 3-4, Yıl 2001, s. 293-323.

- Üstün, Ümit Süleyman; Ünsal, Hilmi, Vergi Cezaları Konusunda 5728 sayılı Kanunla Yapılan Düzenlemeler ve Değerlendirilmesi, **Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt 16, Sayı 2, Yıl 2008, s. 111-126.
- Yalçın Sancar, Türkan, Yeni Türk Ceza Kanunu'nda Zincirleme Suç, **Türkiye Barolar Birliği Dergisi**, Sayı: 70, 2007, s. 244-259.
- Yıldız, Ferhat, **İdari Yaptırımların Cezai Yaptırımlarla Karşılaştırılması**, Terazi Hukuk Dergisi, Cilt:9, Sayı:95, Temmuz 2014.

ELEKTRONİK KAYNAKLAR

- Arslan, Çetin; Erdoğan, Yağmur Müge, **Vergi Kaçakçılığı Suçlarında Zincirleme Suç**, <https://api.hacibayram.edu.tr/files/1/5.turkkorecezahukukugunleri/Arslan-Erdog%CC%86an,%20VERGI%CC%87%20KAC%CC%A7AKC%CC%A7ILIG%CC%86I%20SUC%CC%A7LARINDA%20ZI%CC%87NCI%CC%87RLEME%20SUC%CC%A7.pdf>
- Güncel Türkçe Sözlük**, <https://sozluk.gov.tr/>
- Şen, Ersan, **Vergi Suçlarında Çifte Cezalandırma ve Zincirleme Suç Sorunu**, <https://www.hukukihaber.net/vergi-suclarinda-cifte-cezalandirma-ve-zincirleme-suc-sorunu-makale,7828.html>
- Temettü Vergisi Nizamnamesi**, Düstur, 1. Tertip, c. VIII, s. 658-664, 25 Safer 1324, 4 Nisan 1907. <https://acikerisim.tbmm.gov.tr/xmlui/handle/11543/67>
- Tolga Şirin, **İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi'ne Ek 7. nolu Protokol Hakkında Genel Bir Bilgilendirme**, https://www.academia.edu/28122179/Avrupa_%C4%B0nsan_Haklar%C4%B1_S%C3%B6zle%C5%9Fmesi_7_nolu_Protokol

TEZLER

- Aydoğdu, F. İsmail Hakkı, **Türkiye'de Vergi Kaçakçılığı Suçu ve Cezası**, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir, 2009.
- Aygın, Mert Cemal, **Osmanlı Devleti'nde Kazancın Vergilendirilmesi Teşebbüsleri (1907-1914)**, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Anabilim Dalı, İstanbul, 2019.
- Babayiğit Aksu, Merve, **Yargı Kararları Işığında Vergi Kaçakçılığı Suçu**, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2019.
- Demir, Muhammet Zafer, **Resmi Belgede Sahtecilik Suçu**, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Medipol Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2019.

- Gökmen, Mustafa Kemal, **Resmi Belgede Sahtecilik Suçu**, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya, 2019.
- Görgü, Elif, **Sahte Belge Düzenleme Fiili ile İşlenen Vergi Kaçakçılığı Suçunda Fail**, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir, 2018.
- Görgü, Elif, **Sahte Belge Düzenleme Fiili ile İşlenen Vergi Kaçakçılığı Suçunda Fail**, *Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir, 2018.
- Güler, Gökhan, **Resmi Belgede Sahtecilik Suçu**, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Çankaya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eylül, 2018.
- Kaşıkcı, Mahmut, **Türk Hukukunda Vergi Kaçakçılığı Suçları**, Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1999.
- Koç, Muammer, **Vergi Kabahat ve Suçlarında İştirak ve İctima**, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Aralık, 2016.
- Öcal, F. Mete, **Vergi Suç Ve Cezalarından Kaçakçılık Suçunun ve Cezasının İncelenmesi**, *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2001.
- Rüzgar, Merve Tuba, **Vergi Kaçakçılığı Suçunda Fail**, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir, 2017
- Yaltı Soydan, Billur, **Uluslararası Hukuksal Çifte Vergilendirmeyi Önleme Ve Ortadan Kaldırma Anlaşmaları Ve Türkiye'nin Taraf Olduğu Anlaşmalar**, Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1993.

Cansu AĞBABA ADAM

**HACKER'LARIN
FİDYE ZARARLI YAZILIMLARI
KULLANARAK
İŞLEYEBİLECEĞİ SUÇLAR**

**ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022**

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Hacker'ların Fidyeye Zararlı Yazılımları Kullanarak İşleyebileceği Suçlar
Cansu Ağbaba Adam

Hukuk Yayınları Dizisi – 3152

Birinci Baskı : Haziran, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8153 – 38 – 5

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com
 : adalety@adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi
 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Ay-bay Kırtasiye İnş. Gıda Paz. ve Tic. Ltd. Şti.
Sertifika No: 46661
Tel: (0 312) 472 58 55 - Ankara

KAYNAKÇA

- “Phobas Fidyeye Yazılımı”, <https://www.enigmasoftware.com/tr/phobosfidyeyazilimi-cikarma/>, E.T 12.12.2021.
- “Salgın Döneminde En Fazla Maruz Kalınan Siber Suç Zararlı Yazılım Bulaşması Oldu”, 22 Aralık 2020, <https://www.aa.com.tr/tr/bilim-teknoloji/salgindoneminde-en-fazla-maruz-kalınan-siber-suc-zararli-yazilim-bulasmasi-oldu/2084757>, E.T 15.03.2021.
- “132 Ülkeden Binlerce Hacker Hackİstanbul 2018 Yarışmasında Bir Araya Gelecek”, <https://www.sondakika.com/haber/haber-132-ulkeden-binlerce-hacker-hackistanbul-2018-11153525/>, E.T 18.11.2019.
- “AB’den Siber Saldırlara Karşı “Ortak Birim” Hareketi”, <https://www.savunmatr.com/siber-guvenlik/ab-den-siber-saldirlara-karsi-ortak-birim-hareketi-h12780.html>, E.T. 05.01.2021.
- “ABD Hastaneleri Sanal Fidyecilerin Saldırısı Altında”, 29 Ekim, 2020, <https://www.amerikaninsesi.com/a/abd-hastaneleri-sanal-fidyecilerin-saldirisi-altinda/5640544.html>, E.T. 05.01.2021.
- “ABD Savunma Bakanlığında Türk Hacker’e Teşekkür”, 30 Haziran 2017, <http://www.haber7.com/>, E.T. 11.11.2019
- “ABD’de 12 Milyon Hastanın Bilgileri ‘darkweb’te Satışa Çıkarıldı”, 18 Haziran, 2019, <https://www.bloomberght.com/abd-de-12-milyon-hastanın-bilgileri-dark-web-te-satisa-cikarildi-2225734>, E.T. 05.01.2021.
- “ABD’li Petrol Şirketi Fidyeye Ödediğini Doğruladı”, <https://www.trthaber.com/haber/dunya/abdli-petrol-sirketi-fidyeye-odedigini-dogruladi-582039.html>, E. T 24.06.2021.
- “AdrianLamoCv”, <https://www.tarihiolaylar.com/biyografiler/adrian-lamo-cv-239>, E.T 18.11.2019.
- “Beyaz Şapkalı Hacker Nedir?”, 8 Temmuz 2016, <https://sibertehdit.com/beyaz-sapkali-hacker-nedir/>, E.T 11.11.2019.
- “Beyaz Şapkalı Hacker’ler”, 14 Şubat 2016, <https://www.bizimsakarya.com.tr/haberler/beyaz-sapkali-hackerler-h23855.html>, E.T 18.11.2019.
- “Bilgisayar Korsanları Estetik Ameliyat Fotoğraflarını Sızdırmakla Tehdit Ediyor”, 24 Aralık 2020, <https://www.1mh.org/bilgisayar-korsanlari-estetik-ameliyat-fotografklarini-sizdirmakla-tehdit-ediyor/>, E.T 15.01.2021.

- “Canı Sıkıldı NASA’yı Hackledi”, Türkiye Gazetesi, 27 Nisan 2019, <https://www.turkiye-gazetesi.com.tr/>, E.T 15.12.2019.
- “Eski Siyah Şapkalı Hacker Üyesi: “ABD’ye Yönelik Siber Saldırıları Katlanarak Daha Kötü Bir Hale Gelecek”, 20 Haziran 2021, <https://www.savunmatr.com/siber-guvenlik/eski-siyah-sapkali-hackerlar-uyesi-abd-ye-yonelik-siber-h12718.html>, E. T 25.06.2021.
- “FBI Tarafından Aranan 10 Hacker”, <https://www.webtekno.com/sektorel/fbi-tarafından-aranan-10-hacker-h12346.html>, E.T 18.11.2019.
- “Fidye Saldırısından Sonra Ünlü Banka Tüm Şubelerini Kapattı”, 8 Eylül, 2020, <https://tr.investing.com/news/cryptocurrency-news/fidye-saldrısından-sonra-nlu-banka-tum-ubelerini-kapatt-2006411>, E.T 12.12.2020.
- “Fidye Yazılım Saldırganları Hasta Bilgilerini Sızdırdı”, 27 Mayıs 2021, <https://www.savunmatr.com/siber-guvenlik/fidye-yazilimi-saldırganları-hasta-bilgilerini-sızdırdı-h12091.html>, E. T 24.06.2021.
- “Fidye Yazılım Tehdidinin Tarihi: Geçmiş, Bugünü ve Geleceği”, <https://tr.vpnmentor.com/blog/fidye-yazilim-tehdidinin-tarihi-gecmisi-bugunu-ve-gelecegi/>, E.T 03.03.2021.
- “Fidye Yazılımcılar “BabukLocker” İle 2021’e Merhaba! Dedi!”, 1 Ocak 2021, <https://www.siber.care/blog/fidye-yazilimcilar-babuk-locker-ile-2021e-merhaba-dedi,25.03.2021>.
- “Fidye Yazılımı Kurbanlarının Yarisından Fazlası Fidyeyi Ödüyor, Yalnızca Dörtte Biri Tüm Verileri Geri Alabiliyor”, 7 Nisan 2021, <https://www.cybermagonline.com/fidye-yazilimi-kurbanlarının-yarisından-fazlası-fidyeyi-oduyor-yalnızca-dortte-biri-tum-verileri-geri-alabiliyor>, E.T. 12.04.2021.
- “Fidyeci Hackerler Ünlü İsimlerin Bilgilerini Çaldı”, 14 Mayıs 2020, <https://www.sonhaberler.com/fidyeci-hackerlar-unlu-isimlerin-bilgilerini-caldi-haber-810745>, E.T 11.04. 2021.
- “Hacker Gibi Düşünerek Saldırlardan Korunun”, Sonsöz Gazetesi, Nisan 2019), <https://sonsoz.com.tr/>, E.T 11.11.2019
- “Hacker’ların Tarihi”, <http://arsiv.ntv.com.tr/news/119212.asp>, E.T 18.11.2019.
- “Hacking Nedir?”, <http://siberguvenlikhaberleri.blogspot.com/2014/05/hacking-nedir.html>, E.T 10.11.2019.
- “Hastane Siber Saldırıya Uğradı: Bir Hasta Hayatını Kaybetti”, 24 Eylül, 2020, <https://www.yenisafak.com/teknoloji/fidye-yazilimi-ilk-defa-bir-olmeden-oldu-3568434>, E.T 05.01.2021.
- “JBS SA Bilgisayar Korsanlarına 11 Milyon Dolar Fidye Ödedi”, <https://www.trthaber.com/haber/dunya/jbs-sa-bilgisayar-korsanlarına-11-milyon-dolar-fidye-odedi-587730.html>, E. T 24.06.2021.

- "KelihosBotnet'ini İşleten Rus Siber Korsan Suçunu Kabul Etti", 16 Eylül 2018, <https://bilgiguvende.com/kelihos-botnetini-isleten-rus-siber-korsan-sucunu-kabul-etti/>, E.T 12.12.2020.
- "Küresel Saldırını Engelleyen Hacker ABD'de Gözaltına Alındı", <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/kuresel-siber-saldiriyi-engelleyen-hacker-abdde-gozaltina-alindi/876188>, E.T 25.03.2021.
- "Lady Gaga'ya Siber Saldırı: 42 Milyon Dolar İstediler", 18 Mayıs, 2020, <https://www.gazeteduvar.com.tr/dunya/2020/05/18/lady-gagaya-siber-saldiri-42-milyon-dolar-istediler>, E.T 12.02.2020.
- "LockBit2.0 Fidyeye Yazılımı Tarafından Kullanılan Teknikler", 2021, <https://cyberartspro.com/-locbit-yazilimi-kullanilan-teknikler/>, E.T. 15.02.2022.
- "Mount Locker Ransomware, Hackerlara Çifte Gasp İmkani Sunuyor", 13 Aralık 2020, <https://www.sibermagazin.com/mount-locker-ransomware-hackerlara-cifte-gasp-imbkani-sunuyor/>, E.T 25.03.2021
- "Müşteri Verileri Sızdırıldı! İsraili Şirketten Fidyeye İstiyorlar", 3 Aralık 2020, <https://www.star.com.tr/dunya/musteri-verileri-sizdirildi-israilli-sirketten-fidyeye-istiyorlar-haber-1592037/>, 25.03.2021
- "NSA, Biden'ın İmzaladığı Siber Güvenlik Emrinde Önemli Rol Oynayacak", <https://www.savunmatr.com/siber-guvenlik/nsa-bidenin-imzaladigi-siber-guvenlik-emrinde-onemli-bir-rol-h12066.html>, E. T 26.06.2021.
- "Phreaker Nedir?", <https://phreaker.nedir.org/>, E.T. 11.11.2021.
- "Ransomware Teknikleri Ve Analizleri", <https://www.infinitumit.com.tr/ransomware-trendleri-ve-analizler/>, E.T. 27.03.2022.
- "RDP Bağlantısı Nasıl Yapılır?", <https://bidb.amasya.edu.tr/media/4594/rdp-4.pdf>, E.T. 27.03.2022
- "Rusya Kaynaklı Fidyeye Yazılımı Saldırıları Hakkında Ne Biliniyor?", <https://www.amerikaninsesi.com/a/biden-putin-zirvesindeki-gundem-fidyeye-yazdilimi/5931043.html>, E.T. 24.06.2021.
- "Ryuk Fidyeye Yazılımı Nedir?", TrendMicro, https://www.trendmicro.com/tr_/what-is/ransomware/ryuk-ransomware.html, E.T. 02.03.2022.
- "ScriptKiddie Nedir", <http://www.dijitalteknoloji.net/internet/script-kiddie-nedir.html>, E.T. 07.12.2021.
- "Siber Saldırganlar 42 Milyon Dolar Fidyeye İstiyor", <http://blog.isr.com.tr/2020/06/siber-guvenlik-bulteni-mays-2020.html>, E.T 11.04. 2021.
- "Siyah Şapkalı Hacker Kimdir?", <http://www.dijitalteknoloji.net/internet/siyah-sapkali-hacker-kimdir.html>, E.T 18.11.2019.
- "TeslaCrypt Nedir Ve Nasıl Kaldırılır?", 2016, <https://blog.360totalsecurity.com/tr/>, E.T 15.01.2020.

- “Vvv Uzantılı Virüs Nasıl Temizlenir?”, <https://uzmanim.net/soru/vvv-uzantili-virus-nasil-temizlenir/63219>, E.T. 15.01.2020.
- “Wikileaks ABD’ye ait Şimdiye Kadarki En Büyük Casusluk Dosyalarını Yayınladı”, <https://siyasihaber4.org/e/wikileaks>, E.T. 15.12.2019.
- “Zombi Bilgisayarlar Ve Bilişim Suçu”, <https://www.sertels.av.tr/avukat/hukuk/bilisim-hukuku/zombi-bilgisayarlar-ve-biliim-sucu.html>, E.T 05.02.2021.
- ADAĞLI, Gülsen, “KRONİK: Hâkim Güçlere Ve Hakim Gazeteciliğe Meydan Okuyan Bir Girişim: Wikileaks, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi, C. 66, S. 1, 2011, s. 189-182, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/35885>, E.T. 18.11.2019.
- AİDAN, J.S, VERMA, H.K, AWASTHİ, L.K, “Comprehensive Survey On Petya Ransomware Attack”, 2017 İnternational Conference On Next Generation Computing And Information Systems, Jammu 2017, s.122, doi: 10.1109/ICNGCIS.2017.30
- AİDAN, J.S, VERMA, H.K, AWASTHİ, L.K, “ComprehensiveSurvey On Petya Ransomware Attack”, 2017 İnternational Conference On NextGeneration Computing And Information Systems, Jammu 2017, doi:10.1109/ICNGCIS.2017.30.
- AKALIN, Şükrü Haluk, CEBECİ, Zeynel, BADA, Erdoğan, MITİŞ, Bülent, ACAR, Levent, TAN, Ali, Bilgisayar Terimleri Karşılıklar Kılavuzu, Türk Dil Kurumu Yayınları, 3. Baskı, Ankara 2013.
- AKBULUT, Berrin, Bilişim Alanında Suçlar, Adalet Yayınevi, 2. Baskı, Ankara 2017.
- AKINCI, Ayşe Nur, “Büyük Veri Uygulamalarında Kişisel Veri Mahremiyeti”, Uzmanlık Tezi, T.C Cumhurbaşkanlığı Strateji Ve Bütçe Başkanlığı, Yayın No: 001.
- AKÖZ, Burak Cesur, “Türk Ceza Kanunu Kapsamında Bilişim Suç Ve Cezaları İle Örnek Yargısal Kararların Analizi ve Mevzuat Önerileri”, Bilişim Uzmanlığı Tezi, Bilgi Teknolojileri Ve İletişim Kurumu, Yayın No: 0255, Ankara 2018.
- ALP, Barış Emre, Bilişim Sistemini Engelleme, Bozma, Verileri Yok Etme Veya Değiştirme Suçu, Adalet Yayınevi, 1. Baskı, Ankara 2019.
- ALP, Özgür, “Akıllı Şehirlerde Siber Güvenlik”, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Bilgi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul 2018.
- ALSHAİKH, Hesham, RAMADAN, Nagy, Ahmet H., HEFNY, “Ransomware Prevention and Mitigation Techniques”, İnternational Journal Of Computer Applacations, V. 77, N. 40, 2020, https://www.researchgate.net/publication/339326833_Ransomware_Prevention_and_Mitigation_Techniques, E.T 05.02.2022.
- ALTINDERE, Murat, Kişisel Verilerin Korunması Hukuku ve Uygulaması, Adalet Yayınevi, 1. Baskı, Ankara 2020.

- ALTUNTAŞ, Abdülaziz, KalıLinux, Kodlab Yayınevi, 11. Baskı, İstanbul 2019.
- APAYDIN, Cengiz, "Bilişim Sistemine Girme Suçu", Türkiye Adalet Akademisi Dergisi, C. 0, S. 7, 2016, s. 245-308, <https://library.dogus.edu.tr/mvt/pdf.php>, E.T 12.11.2020.
- APIŞ, Özge, "Bilişim Sistemine Girme Suçu Bakımından Bilgisayarlarda, Bilgisayar Programlarında Ve Kütüklerinde Arama, Kopyalama Elkoyma Koruma Tedbiri", Yasama Dergisi, C.0, S. 37, 2018, s. 49-86, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/1115263>, E.T 12.11.2020.
- ARİFOĞLU, Ali, DEMİRER, Mehmet, Şengül, Gökhan, Öz, Osman, Bilişim Terimleri Sözlüğü, Türk Standartları Enstitüsü Yayınları, 1.Baskı, Ankara 2006.
- ARSLAN, Rengin "Türkiye'ye Siber Saldırının 10 Günü: Ne Oldu?", 24 Aralık 2015, https://www.bbc.com/turkce/haberler/2015/12/151224_siber_saldiri_arslan, E.T 25.12.2019.
- ARSLANTÜRK, Mustafa, İcrasından İnfazına Bütün Yönleriyle Yağma Suçu, Adalet Yayınevi, 3. Baskı, Ankara 2021.
- AYDIN, Devrim, Türk Ceza Hukukunda Yağma Suçu, Yetkin Yayınları, 1. Baskı, Ankara 2020.
- AYDIN, Sedat Erdem Aydın, AİHM İçtihatları Bağlamında Kişisel Verilerin Kaydedilmesi Suçu, On İki Levha Yayıncılık, 1. Baskı, İstanbul 2015.
- BANNİSTER, Adam, "Dax – Coted' Argent Hospital İn France Hit By Ransomware Attacak", The Daily Swig, 15 February 2021, <https://portswigger.net/daily-swig/dax-cote-dargent-hospital-in-france-hit-by-ransomware-attack>, E.T 01.03.2021.
- BANNİSTER, Adam, "Dax – Coted' Argent Hospital İn France Hit By Ransomware Attack", The Daily Swig, 15 February 2021, <https://portswigger.net/daily-swig/dax-cote-dargent-hospital-in-france-hit-by-ransomware-attack>, E.T 01.03.2021.
- Barış Taşkın, Be[IN]Crypto, "İşler Karışabilir: Kripto Para Fidyecileri Donald Trump'ı Tehdit Etti", 16 Mayıs 2020, <https://beincrypto.com.tr/isler-karisabilir-kripto-para-fidyecileri-donald-trumpi-tehdit-etti/>, E.T 15.01.2021.
- BAŞARAN, Alper, Siber Kıyamet, Arion Yayınevi, 1. Baskı, İstanbul 2017.
- BAŞARAN, Alperen, Zararlı Yazılımlar, Arion Yayınevi, 1. Baskı, İstanbul 2019.
- BAYLANÇİÇEK, Berk, Webtekno, "Kaliforniya Üniversitesi Hackerlara 1. 14 Milyon Dolar Fidyeye Ödediğini Açıkladı", <https://www.webtekno.com/kaliforniya-universitesi-hackerlara-fidyeye-odedi-h95936.html>, E.T 25.01.2021.
- BAYRAKTAR ve diğerleri, Hürriyete, Şerefe, Özel Hayata, Hayatın Gizli Alanına Karşı Suçlar, On İki Levha Yayıncılık, 1. Baskı, C.III, İstanbul 2018.
- BAYRAKTUTAN, Serhat, "Hürriyet Aleyhine İşlenen Bir Suç Olarak Hürriyet Suçu, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kocaeli 2016.

- BGA Security Blog, "Ransomware Saldırılarını Nasıl Tespit Edebilirsiniz", 5 Kasım 2021, <https://www.bgasecurity.com/2021/11/ransomware-saldirilarini-nasil-tespit-edebilirsiniz/>, E.T. 27.03.2022.
- BHATTACHARYYA, S., HASSANIEN, A.E, GUPTA, D., KHANNA, A., PAN, I, (Ed.), International Conference On Innovative Computing and Communnations, Proceedings of ICICC 2018, Volume 2, Springer Puplicher, 2018.
- BIÇAKCI, Salih, "NATO'nun Gelişen Tehdit Algısı: 21 Yüzyılda Siber Güvenlik", Uluslararası İlişkiler Dergisi, C. 10, S. 40, 2014, s. 101-130, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/540269>, E.T. 11.11.2021.
- BİLGE, Burak, "Şantaj Suçu", İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi C.6, S.1, 2019, s. 131-160, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/1102151>, E.T. 15.01.2021.
- BONCUK, İsmail, "Türk Ceza Hukukunda Teşebbüs", İstanbul Kültür Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2018.
- BÜYÜKGÖZE, Selma, EL, Çağrı, Kendi Siteni Kendin Korum, Kodlab Yayınevi, 1. Baskı, İstanbul 2018.
- Charlie Gere, Dijital Kültür, (Çev: AYDOĞDU, Akın), İstanbul 2019.
- Coin Türk, "Yeni Başlayanlar İçin 12 Maddelik Kripto Para Başlangıç Rehberi", 2 Ocak 2020, <https://coin-turk.com/yeni-baslayanlar-icin-13-maddelik-bitcoin-rehberi>, E.T 03.01.2020.
- ÇAKIR, Hüseyin, Nursel, YALÇIN, KILIÇ, Mehmet Serkan, "İnternet Sitelerine Yapılan Siber Saldırıları: 2015 yılı Türk Kamu Siteleri İncelemesi", Güvenlik Stratejileri Dergisi, C. 13, S. 25, 2017, s. 149-192, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/298060>, E.T. 18.11.2019.
- ÇALIŞKAN, "Behlül, Ağ Toplumunda Bilgi Sızıntılarının Gazeteciliğe Etkisi: Redhack Örneği", Yayınlanmamış Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul 2016.
- ÇALIŞKAN, Oğuzhan, Secloot, " Washington DC Polis Departmanı Fidyeye Yazılım Saldırısına Uğradı", 30 Nisan 2021, <https://www.secloot.com/washington-dc-polis-departmani-fidyeye-yazilimi-saldirisina-ugradi/>, E.T 12.05.2021.
- ÇELİK, Soner, ÇELİKTAŞ, Barış, "Güncel Siber Güvenlik Tehditleri: Fidyeye Yazılımlar", CyberpolitikJournal, C. 3, S. 5, 2018, s. 105-132, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/536201>, E.T. 08.01.2020.
- ÇOBAN, Serhat, "Hackerlık Kavramı, Modeller ve Medyada Hackerlığın Sunumu", Bilişim Teknolojileri Online Dergisi, C. 11, S.40, s.40-43, 2020, <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/1096412>, E.T 28.01.2022.
- ÇOTAK, Alper, "Sigortacılık Sektöründe Siber Güvenliği, Dünyada Ve Türkiye'deki Gelişmelerin İncelenmesi", Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Bankacılık Ve Sigortacılık Enstitüsü, İstanbul 2019.

- ÇUBUKÇU, Fatih, Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi, Pusula Yayıncılık, 1. Basım, İstanbul 2018.
- DARK Reading, "US Treasury's OFAC Ransomware Advisory: Navigating The Gray Areas", 1/24/2020, <https://www.darkreading.com/risk/us-treasurys-ofac-ransomware-advisory-navigating-the-gray-areas/a/d-id/1339394>, 01.01.2021.
- DEĞİRMENCİ, Olgun, "2004 Türk Ceza Kanun'un Bilişim Suçları Bakımından Değerlendirilmesi", TBBD, S. 58, 2005, s. 195-208, <http://tbbdergisi.barobirlik.org.tr/m2005-58-141>, E.T. 06.03.2021.
- DEĞİRMENCİ, Olgun, "Cryptolocker; Bir Fidyeye Virüsünün Ceza Hukuku Açısından Analizi", Yaşar Hukuk Dergisi, C. 1, S. 2, 2019, s. 175-204. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/1335226>, E.T. 15.01.2020.
- DEMİRKOL, Neslihan, "Türk Ceza Hukukunda Şantaj Suçu", Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Süleyman Demirel Üniversitesi, Isparta 2017.
- DOĞU, Ali Haydar, "Kişisel Verilerin Korunmasına Genel Bir Bakış", 34. Bilişim Kurultayı, s. 175-181, 2017, http://ceur-ws.org/Vol-2045/34_Bilisim_2017_paper_23.pdf, E.T. 09.02.2021
- DÜLGER, Murat Volkan, "Kişisel Verilerin Korunması Kanunu Ve Türk Ceza Kanunu Bağlamında Kişisel Verilerin Ceza Normlarıyla Korunması", İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi C.3, S. 2, 2016, s. 101-168, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/1102227>, E.T. 09.02.2021.
- DÜLGER, Murat, "Karşılaştırmalı Hukuk Bağlamında Birleşik Krallık (İngiltere) Hukukunda Bilişim Suçları Mevzuatı Ve Uygulanması", Türkiye Adalet Akademisi Dergisi, C. 0, S. 31, 2017, s. 141-258, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/981531>, E.T. 14.02.2021.
- DÜLGER, Murat, Bilişim Suçları Ve İnternet İletişim Hukuku, 4. Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara 2014.
- Edward Roche, RAC monitör, "Federal Authorities May Impose Civil Penalties Against Hospitals Paying Ransomware Demands", October 28, 2020, <https://www.racmonitor.com/federal-authorities-may-impose-civil-penalties-against-hospitals-paying-ransomware-demands>, E.T 15.01.2021.
- EGEMENOĞLU, Alaaddin, "Yargıtay Kararları Işığında 5237 Sayılı Türk Ceza Kanununda Tehdit Suçu", İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.4, S.1, 2017, s. 59-102, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/1102238>, E.T. 01.02.2021.
- EHLİZ, Hakan, "Bilişim Suçlarının Ulusal Ve Uluslararası Düzeyde Değişen Güvenlik Algısı Üzerinde Etkisi", İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2019.

- EKİCİ ŞAHİN, Meral, KORUCUL, Irmak, “Bilişim Sistemine Girme Suçu- Suçun Kamu Personeline Ve Özel Sektör Çalışanlarına Tahsis Edilen Bilgisayarlarla İşlenmesine İlişkin Bir Değerlendirme”, Dokuz Eylül Üniversitesi, Prof. Dr. Durmuş TEZCAN’a Armağan, C. 21, Özel S., 2019, s. 585-626, <https://hukuk.deu.edu.tr/wp-content/uploads/2019/09/MERAL-EKICI-SAHIN-IRMAK-KORUCULU.pdf>, E.T. 12.11.2020.
- ELBAHADIR, Hamza, Hacking İnterface: Bilişimin Yer altı Dünyası, Kodlab Yayıncılık, 12. Baskı, İstanbul 2016.
- EMRE KAYA, Ayşe Elif, “Enformasyon Toplumunun Suçluları: Hacker’lar”, Marmara İletişim Dergisi, C. 0, S. 16, 2010, s. 46-56, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/233521>, E.T. 25.12.2019.
- ERCAN, İsmail, Ceza Hukuku Özel Hükümler, On İkiLevha Yayıncılık, 15. Baskı, İstanbul 2019.
- ERDAĞ, Ali İhsan, “Bilişim Alanında Suçlar (Türk ve Alman Ceza Hukukunda), Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 14, S. 2, 2010, s. 275-303, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/789484>, E.T. 06.03.2021.
- ERDOĞAN, Yavuz, “Bilişim Sistemine Girme Ve Kalma Suçu”, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi C. 12, S. 0, 2010, s. 1363-1433, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/756750>, E.T. 03.03.2021.
- ERGİN, Toprak, Elif, KÜPELİ, B. Gökay, Siber Kırılma, Altıkkırkbeş Yayınları, 1. Baskı, İstanbul 2018.
- ERGÜN, İsmail, Siber Suçların Cezalandırılması Ve Türkiye’de Durum, Adalet Yayınevi, Ankara 2008.
- ERİŞ, Ufuk, Türkiye’de Kırıcı (Hacker) Kültürü, Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Eskişehir 2009.
- Eset, GORETSKY, Aryeh, “RDP’yi İnternette Ayırma Zamanı Geldi”, 23 Aralık 2019, <https://www.eset.com/tr/blog/rdpyi-internette-ayirmanin-zamani-geldi/>, E.T. 27.03.2022.
- Fidye Yazılımı (Ransomware) Nasıl Bulaşır?, <https://sparta.com.tr/makaleler/fidye-yazilimi-nasil-bulasir/>, E.T. 14.02.2021.
- GRİMES, A. Roger, RansomwareProtectionPlaybook, Wiley Publisher, 1st.Edition 2021.
- GÜLTEKİN, Melek Nil, “Kişisel Verilerin Ceza Hukuku Yönünden Korunması”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Galatasaray Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul 2012.
- GÜNGÖR, Abdülkadir, Linux İşletim Sisteminde Malware Analizi, Abdülkadir Güngör Yayıncılık, 2021.
- GÜNGÖR, Murat, “Ulusal Bilgi Güvenliği: Strateji Ve Kurumsal Yapılanma”, Uzmanlık Tezi, T.C Kalkınma Bakanlığı-Bilgi Dairesi Toplum Başkanlığı, Ankara 2015, s. 40.

- Habertürk, "Ece Ün'er'le 1 Gün", 2017, <https://www.youtube.com/watch?v=WjcsHbA>, E.T 12.01.2020.
- HAFIZOĞULLARI, Zeki, ÖZEN, Muharrem, "Özel Hayata Ve Hayatın Gizli Alanına Karşı Suçlar", Ankara Barosu Dergisi, C. 0, S.4, 2009, s. 9- 20, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/397650>, E.T. 02.12.2020.
- HAFIZOĞULLARI, Zeki, ÖZEN, Muharrem, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler Kişilere Karşı Suçlar, 3. Basım, Ankara 2013.
- HENKELOĞLU, Türkay, Adli Bilişim: Dijital Delillerin Elde Edilmesi Ve Analizi, Pusula Yayıncılık, 2. Baskı, İstanbul 2014.
- <https://muhabbit.com/pakistanin-en-buyuk-guc-saglayicisi-netwalker-tarafindan-hacklendi/>, E.T. 01.01.2021.
- <https://www.1mh.org/bilgisayar-korsanlari-estetik-ameliyat-fotograflarini-sizdirmekle-tehdit-ediyor/>, E.T. 15.01.2021.
- <https://www.darkreading.com/risk/us-treasurys-ofac-ransomware-advisory-navigating-the-gray-areas/a/d/id/1339394>, E.T. 01.01.2021.
- <https://www.healthcareitnews.com/news/emea/cyberattack-czech-hospital-forces-tech-shutdown-during-coronavirus-outbreak>, E.T. 15.01.2021.
- <https://www.star.com.tr/dunya/musteri-verileri-sizdirildi-israilli-sirketten-fidye-istiyorlar-haber-1592037/>, E.T. 25.03.2021
- <https://www.whitehouse.gov/briefing-room/presidential-actions/2021/05/12/executive-order-on-improving-the-nations-cybersecurity/>, E. T 26.06.2021
- <https://www.yenisafak.com/teknoloji/fidye-yazilimi-ilk-defa-bir-olime-neden-oldu-3568434>, E.T. 05.01.2021.
- Huobi, BullTrader, "Pakista'nın En Büyük Güç Sağlayıcısı, NetWalker Tarafından Hacklendi", 12 Eylül, 2020, <https://muhabbit.com/pakistanin-en-buyuk-guc-saglayicisi-netwalker-tarafindan-hacklendi/>, E.T 01.01.2021.
- Hürriyet, "Fidye Yazılımı Saldırılarında Büyük Artış", <https://www.hurriyet.com.tr/teknoloji/fidye-yazilimi-saldirilarinda-buyuk-artis-41783058>, E.T 25.03.2021.
- Hürriyet, "Fidye Yazılımı Saldırılarında Büyük Artış", <https://www.hurriyet.com.tr/teknoloji/fidye-yazilimi-saldirilarinda-buyuk-artis-41783058>, E.T. 25.03.2021.
- Hürriyet, "Hacker'lar, California Üniversitesi'nden 1, 1 milyon Dolar Fidye Aldı", 30 Haziran, 2020, <https://www.hurriyet.com.tr/teknoloji/hackerlar-california-universitesinden-1-1-milyon-dolar-fidye-aldi-41553360>, E.T 14.02.2021.
- Investing.com, "Fidye Saldırısından Sonra Ünlü Banka Tüm Şubelerini Kapattı", 8 Eylül, 2020, <https://tr.investing.com/news/cryptocurrency-news/fidye-saldirsndan-sonra-nlu-banka-tum-ubelerini-kapatt-2006411>, E.T 12.12.2020.
- İÇEL, Kayhan, "Görünüşte Birleşme (İçtima) ilkeleri Ve Yeni Türk Ceza Kanunu", İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, S. 14, 2008, s. 35-49, <https://kutuphane.dogus.edu.tr/mvt/pdf.php>, E.T. 12.12.2020.

- İHTİYAROĞLU, Uğur, “Bilişim Sistemine Girme Suçunun Yargı Kararları Bağlamında İncelenmesi”, Hacettepe Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 10, S. 2, 2020, s. 406-440, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/1070186>, E.T. 01.03.2021.
- İLBAŞ, Çığır, “Bilişim Suçlarının Sosyo- Kültürel Seviyelere Göre Algı Analizi”, Başkent Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara 2009.
- JDSUPRA, “JonesDay Global Privacy&Cybersecurity Update”, January 8, 2021, <https://www.jdsupra.com/legalnews/jones-day-global-privacy-cybersecurity-3823733/>, E.T 02.05.2021.
- JELEN, Sara, “Hacker Vs Cracker: Main Differences Explained”, <https://securitytrails.com/blog/hacker-vs-cracker>, E.T. 11.11.2021
- KANGAL, Zeynel T., Kişisel Verilerin Ceza Ve Kabahatler Hukukunda Korunması, On İki Levha Yayıncılık, 1. Baskı, İstanbul 2019.
- KARA, İlker “TeslaCrypt Fidyeye Yazılım Virüsünün Tespiti, Teknik Analiz Ve Çözümü”, Uluslararası Yönetim Bilişim Sistemleri Ve Bilgisayar Bilimleri Dergisi, C. 2, S. 2, 2018 s.87-94, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/918843>, E.T. 03.01.2020.
- KARA, Mahruze, “Siber Saldırıları – Siber Savaşlar Ve Etkileri”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Bilgi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul 2013.
- KARAGÖZ, Mehmet Can, Bilişim Sistemini Engelleme, Bozma, Verileri Yok Etme Veya Değiştirme Suçu, On İki Levha Yayıncılık, 1. Baskı, İstanbul 2020.
- KARAKAŞ, Ezgi, “Türk Ceza Hukukunda Şantaj Suçu”, Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2015.
- KARAKEHYA, Hakan, “Türk Ceza Kanun’unda Bilişim Sistemine Girme Suçu”, TBBD, S. 81, 2009, s. 87-94, <http://tbbdergisi.barobirlik.org.tr/m2009-81-498>, E.T. 06.03.2021.
- KILIÇ, Çiğdem, “Dünden Bugüne Fidyeye Yazılımların (Ransomware) Gelişimi Ve Geleceği”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Bilgi Üniversitesi Lisansüstü Programları Enstitüsü, İstanbul 2019.
- KILIÇ, Zeynep, Siber Bülten, “ABD Fidyeye Yazılım Saldırılarını Terörizmle Eş Tuttu”, <https://siberbulten.com/dijital-guvenlik/abdden-fidyeye-yazilimcilara-terorist-muamelesi/>, E. T 26.06.2021.
- Kişisel Verileri Koruma Kurumu, 100 Soruda Kişisel Verileri Korunması Kanunu, KVKK Yayınları, Ankara 2018.
- Kişisel Verileri Koruma Kurumu, <https://www.kvkk.gov.tr/Icerik/6961/Kamuoyu-Duyurusu-Veri-Ihlali-Bildirimi-DLSY-Adi-Ortakligi>, E.T 24.06.2021.

- KOCA, Mahmut, ÜZÜLMEZ, İlhan, “*Kişisel Verilerin Kaydedilmesi Suçu*”, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Prof. Dr Durmuş TEZCAN’a Armağan, C. 21, Özel S. 2019, s. 69-93, <https://hukuk.deu.edu.tr/wp-content/uploads/2019/09/MAHMUT-KOCA-ILHAN-UZULMEZ.pdf>, E.T. 02.12.2020.
- KOCA, Mahmut, ÜZÜLMEZ, Mahmut, “*Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, Adalet Yayınevi, 5. Baskı, Ankara 2018.*
- KODAZ, Halife, BOTSALI, M. Fatih, “*Simetrik ve Asimetrik Şifreleme Algoritmalarının Karşılaştırılması*”, Selçuk Teknik Dergisi”, C. 9, S. 1, 2010, s.11- 14.
- KONUKSEVEN, Saadettin, ÖZEN, Tuna, 50 Yıllık Hayal Bitcoin, MediaCat Yayıncılık, 1. Baskı, İstanbul 2018.
- KORKMAZ, Ali “*İnsan Hakları Bağlamında Özel Hayatın Gizliliği Ve Korunması*”, Karamanoğlu Mehmet Bey Üniversitesi Sosyal Ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi 16, S. 1, 2014, s. 99-103, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/107205>, E.T. 09.02.2021.
- KUMAR, R., QUANG,N.H, KUMAR SOLANKI, V., CORDANA, M., KUMAR PATNAİK (Ed.), Research In İntelligent And Computing İn Engineering: Select Proceedings Of Rice 2020, Springer Puplicsher, 1.st.ed., 2021.
- KURT, Levent, Açıklamalı İçtihatlı Tüm Yönleriyle Bilişim Suçları, Seçkin Yayınevi, Ankara 2005.
- LİSKA, Allan, GALLO, Timothy, Ransomware Defending Against Digital Extortion, O’Reilly Publisher, ABD 2017.
- M. DİNÇ, Yasemin, RUHİ, M.EMİN, “*Türk Ceza Kanununda Yağma Suçu*”, Erzinca Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, C. 11, S. 2, 2018, s. 96, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/614261>, E.T. 25.03.2022.
- MAHMUTOĞLU, Fatih Selami, “*Türk Ceza Kanununda Yer Alan Bilişim Alanındaki Suçlar Ve Karşılaşılan Sorunların Yargı Kararları Işığında Değerlendirilmesi*”, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası, C. 71, S. 1, 2013, s. 859.
- Marmara Belediyeler Birliği, Belediyelerde Veri Yönetiminde Kişisel Verilerin Korunması Kanuna Uyum Süreci Raporu, 2018, s. 9. <https://marmara.gov.tr/UserFiles/Attachments/2018/06/08/7d98853e-8dea-4b52-ad86-978f7f1604fb.pdf>, E.T. 09.02.2021.
- Milliyet, “2016’nın En Büyük Siber Saldırıları Nerelere Yapıldı?” 29 Aralık, 2016, <https://www.milliyet.com.tr/galeri/2016-nin-en-buyuk-siber-saldirilari-nerelere-yapildi-2369865/1>, E.T 09.02.2021.
- Mühendislik Teknoloji Danışmanlık, 2016 Ekim- Aralık Dönemi Siber Tehdit Durum Raporu,<https://afyonluoglu.org/PublicWebFiles/Reports-TR-SG/2016%20T%C3%BCrkiye%20Siber%20Tehdit%20Durum%20Raporu-STM.pdf>, E.T. 12.01.2020.

- Mühendislik Teknoloji Danışmanlık, 2017 Nisan-Haziran Dönemi Siber Tehdit Durum Raporu, 2017, s. 9, <https://thinktech.stm.com.tr/tr/siber-tehdit-durum-raporu-nisan-haziran-2017>, E.T. 12.01.2020.
- NEBİL, Füsün Sarp, BitcoinVe Kripto Paralar, Pusula Yayıncılık, 1. Baskı, İstanbul, 2018.
- NOYAN, Erdal, Hırsızlık Suçları, Adalet Yayınevi, 2. Baskı, Ankara 2007.
- NTV, "Bilgileri Çalınan Yahoo Kullanıcıları Ne Yapmalı?", 23 Eylül 2016, <https://www.ntv.com.tr/galeri/teknoloji/bilgileri-calinaryahookullanicilari-ne-yapmalı,IAVLacY7MUaokX95-v1CLg>, E.T 09.02.2021.
- OLSON, Parmy, Biz Anonsymous'uz, (Çev.AĞIRNASLI, Suphi Nejat), Paloma Yayınevi, 1. Baskı, İstanbul 2014.
- ÖZBEK, Veli Özer, DOĞAN, Koray, BACAKSIZ, Pınar, TEPE, İlker, "Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler", Seçkin Yayıncılık 13. Baskı, Ankara 2018.
- ÖZBEK, Veli Özer, DOĞAN, Koray, BACAKSIZ, Pınar, TEPE, İlker, "Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler", Seçkin Yayıncılık 13. Baskı, Ankara 2018.
- ÖZCAN, Fethi Feyyaz, "Yeni Medya Ve Dijital Aktivizm", Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kadir Has Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul 2012.
- ÖZÇAKMAK, Burak, "Fidye Yazılımları Analizleri Ve Korunma Yöntemleri", Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara 2018, s. 72.
- ÖZÇELİK, Büşra, "Bilişim Sistemine Girme Suçu", Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul 2019.
- ÖZÇOBAN, Cuma, "21. Yüzyılda Ulusal Güvenliğin Sağlanmasında Siber İstihbaratın Rolü", Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Milli Savunma Üniversitesi Harp Akademileri Stratejik Araştırmalar Enstitüsü, İstanbul 2014, s. 55
- ÖZKAN, Asaf, TAŞDELEN, Esra, "Türkiye'de Kişi Hak Ve Özgürlüklerinin Gelişimi Bağlamında Hürriyet-i Şahsiye Kanunu", Atatürk Dergisi, C.8, S. 1, 2019, s. 53-78, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/767525>, E.T. 15.01.2021.
- ÖZKAN, İbrahim, "Siber Saldırıların Ekonomik Boyutu", Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Bilecik Şehy Edebalı Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü,, Bilecik 2019.
- ÖZSOY, Nevzat, "Yargıtay Kararları Işığında Doğrudan Bilişim Suçları", Yaşar Hukuk Dergisi, C.1, S. 2, 2019, s. 295-352.
- ÖZÜNALDIM, Anıl, "2020 Yılıın En Büyük Faaliyetleri", https://www.tamindir.com/haber/2020-en-buyuk-hackler_64127/, E.T 02.12.2020.
- PALLI, Hayati, "Türk Hukukunda Ve Mukayeseli Hukukta Bilişim Suçları", Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kayseri 2008.

- PARLAR, Ali, ÇOBANOĞLU, Yekta, Uygulamada Özel Hayata Ve Hayatın Gizli Alanına Karşı Suçlar, Aristo Yayınevi, 1. Baskı, İstanbul 2018, s. 303.
- ROBİNSON, Teri, “ Ransomware Attack Cost New Orleans \$7 Million And Counting”, 17 January 2020, <https://zephyrnet.com/tr/ransomware-attack-cost-new-orleans-7-million-and-counting/>, E.T. 25. 03. 2021.
- ROBİNSON, Teri, “ Ransomware Attack Cost New Orleans \$7 Million And Counting”, 17 January 2020, <https://zephyrnet.com/tr/ransomware-attack-cost-new-orleans-7-million-and-counting/>, 25. 03. 2021.
- S. BAKLACI, Sevim, Yağma Suçu, Yaşar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İzmir 2020.
- SANDILAÇ, Nurullah, “Siber Dünyada Hacker Kültürü, Hacktivizm Ve Bilişim Suçları”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya 2021.
- SARAN, A.Nurdan, “Fidye Yazılımlar”, Siber Güvenlik ve Savunma Kitap Serisi 3, SAĞIROĞLU, Şeref,(Editör), Grafiker Yayınları, 1. Baskı, Ankara 2019.
- SARIUSTA, Kader, “Kişisel Verilerin Ceza Hukuku Yoluyla Korunması”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep 2018.
- SCOTT, James, SPANIEL, “Drew, The İct Ransomware Rapor”, Insutute for Critical Infrastructure Technology, 2016, s. 10., <https://icitech.org/wp-content/uploads/2016/03/ICIT-Brief-The-Ransomware-Report2.pdf>, E.T 08.02.2022.
- SEALS, Tara, “Ryuk Ransomware: Now With Worming Self- Propagation”, Threat Post, 2021, <https://threatpost.com/ryuk-ransomware-worming-self-propagation/164412/>, E.T. 15.02.2022.
- SELİMOĞLU, Seval, ALTUNEL, Mehtap, “Siber Güvenlik Risklerinden Korunmada Köprü Ve Katalizör Olarak İç Denetim”, Denetim Dergisi, C. 0, S 19, 2019, s. 5-16, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/750860>, E.T.03.01.2020
- Sigorta Medya, “Fidye Yazılımlı Saldırıların Maliyeti 20 Milyar Doları Aştı”, 17 Şubat 2020, <https://www.sigortamedya.com.tr/fidye-yazilimi-saldirilarinin-sirketlere-malieti-20-milyar-dolari-asti/>, E.T. 21.03.2022.
- SOLMECKE, Christian, “Duesseldorf Uniklinik Gehackt – Patienttot. Mord?”, 3 November 2020, <https://www.youtube.com/watch?v=C66ZzCVuobE>, E.T 06.03.2021.
- Sözcü, “Yemek Sepetine Veri İhlalinden Ceza Kesildi”, 7 Şubat 2022, <https://www.sozcu.com.tr/2022/ekonomi/yemek-sepetine-veri-ihlalinden-ceza-kesildi>, E.T. 25.03.2022.
- SPIN Media LLC, C. 9, S. 10, 1994, s. 63-92.
- STARK, John Reed, “Ransomware Payment: Legality, Logistics, and Proof Of Life”, Nasdaq Governance Clearinghouse, 2017, https://listingcenter.nasdaq.com/assets/Ransomware_White_Paper_2.pdf, E.T. 12.02.2020.

- STARK, John Reed, Kevin M. LaCroix (By), "Ransomware Payment: Legality, Logistics, Mitigation, And Insurance", July 12, 2017, <https://www.dandodiary.com/2017/07/articles/uncategorized/guest-post-ransomware-payment-legality-logistics-mitigation-insurance/>, E.T 11.02.2021.
- STEFENKO, Lukas, "Android Fidyeye Yazılımı Geri Döndü", <https://www.eset.com/tr/blog/android-fidyeye-yazilimi-geri-dondu/>, E.T 10.12.2021.
- ŞAHİN, Tamer, Hacker'ın Akli, Doğan Yayınılık, 3. Baskı, İstanbul 2012.
- ŞENTÜRK, Fatih, "Beyaz Yaka Suçları Ve Yolsuzluklar", Çankırı Karatekin Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, C. 3, S. 2, 2013, s. 143-167, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/382278>, E.T. 12.02.2020
- The State Of Ransomware 2021, <https://www.sophos.com/en-us>, April 2021, s. 12, E.T. 25.03.2022.
- Tomorrow Unlocked, "Hacker: Hunter- Wanna Cry: The Marcus Hutchins Story- All 3 Chapters", <https://www.youtube.com/watch?v=vveLaA-z3-o&t=10s>, (2019), (13:32 - 14:50), E.T. 25.03.2021.
- TRÖNDLE, Herbert, FİSCHER, Thomas, Strafgesetzbuch Und Nebengesetze, C.H Beck Verlag, 52. Auflage, 2004.
- TRT Haber, "İngiltere'de Hastaneye Siber Saldırı: Ünlülerin Estetik Fotoğrafı Yayılabilir", 25 Aralık, 2020, <https://www.trthaber.com/haber/dunya/ingilterede-hastaneye-siber-saldiri-unlulerin-estetik-fotograflari-yayilabilir-541036.html>, E.T 12.02.2020.
- TRT Haber, "İrlanda Sağlık Servisi Siber Saldırıya Uğradı", 14 Mayıs 2021, <https://www.trthaber.com/haber/dunya/irlanda-saglik-servisi-siber-saldiriya-ugradi-580851.html>, E.T. 24.06.2021.
- TURHAN, Oğuz, "Bilgisayar Ağları İle İlgili Suçlar(Siber Suçlar), Planlama Uzmanlığı Tezi, T.C Başbakanlık Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı Hukuk Müşavirliği, Ankara, 2006.
- Turner Wright, Cointelegraph Türkçe, "Donald Trump'a Hacker Tuzağı- 42 Milyon Dolarlık XMR İstiyorlar", 15 Mayıs, 2020, <https://tr.cointelegraph.com/news/ransomware-gang-demands-42m-or-it-releases-trumps-dirty-laundry>, E.T 15.01.2021.
- Türkiye Adalet Akademisi, ALTUĞ, Şahin (Editör), Yargıtay Ceza Daireleri Uygulamasında Sıklıkla Rastlanan Bozma Sebepleri, Ankara Açık Ceza İnfaz Kurumu İş yurdu Müdürlüğü Matbaası, 2. Baskı, Ankara 2018, s. 664.
- United States Department of Justice, "United States Peter Levashov", <https://www.justice.gov/usao-ct/us-v-peter-levashov>, E.T 02.03.2021.
- United States Department of Justice, "United States Yevgeny Nikulin", <https://www.justice.gov/usao-ndca/pr/russian-hacker-sentenced-over-7-years-prison-hacking-three-bay-area-tech-companies>, E.T 16.03.2021.

- ÜZÜLMEZ, İlhan, Tehdit, Şantaj Ve Cebir Kullanma Suçları, Turhan Kitabevi, 1. Baskı, Ankara 2007.
- Wikipedia, <https://tr.wikipedia.org/wiki/Bili%C5%9Fim>, E.T.12.11.2020
- YALMAN, Yıldırım, Siber Terör, Terörizm ve Mücadele, Siber Güvenlik ve Savunma, SAĞIROĞLU, Şeref, ALKAN, Mustafa, (Ed), Grafiker Yayınları, 1. Baskı, Ankara 2018.
- YANAR,, Yasin, Ceza Hukuku Ve Bağlamında Hukuku Bağlamında Tck Md. 245/A Yasak Cihaz Veya Programlar Suçu, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2019.
- YAŞAR, Kenan Evren, “Güncel Değişikliklerle Fransız Ceza Hukukunda Örgüt Kavramı Ve Örgütlenme Suçları”, Ceza Hukuku Ve Kriminoloji Dergisi, C. 3, S. 1, 2015, s. 191-237, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/14679>, E.T. 01.03.2021.
- YILDIZ, Eyyüp, BARAN, Ahmet, ASLAY, Fulya, “Ransomware Tehdidinin Evrimi, Bilişim Sistemlerinin Korunması Ve Zarar Hafifletme Stratejileri”, Mühendislik Alanında Araştırma Ve Değerlendirmeler, HASDEMİR, Zehra, TURHAN, Mahmut, (Ed.), Gece Kitaplığı, C.1, 1.Basım, Ankara 2021.
- YILMAZ, Mehmet Sait, “Beyaz Saray, ABD Siber Güvenlik Savunmasını Artırmak İçin Kritik Kararlar Aldı”, 14 Mayıs 2021, <https://www.cozumpark.com/beyaz-saray-abd-siber-guvenlik-savunmasini-arttirmak-icin-kritik-kararlar-aldi/>, E.T. 26.06.2021.
- YILMAZ, Sacit, “5237 Sayılı TCK’nın 244. Maddesi Alanında Düzenlenen Bilişim Alanındaki Suçlar”, TBBD, C.0, S. 92, 2011, s. 62-100, <https://kutuphane.dogus.edu.tr/mvt/pdf.gif>, E.T. 12.11.2020.
- YILMAZ, Sacit, Türk Ceza Hukuku Sisteminde Siber Suçlar, 1. Basım, Adalet Yayınevi, Ankara 2016.
- YILMAZ, Seda, “Siber Güvenliğin Sağlanmasında Yazılım Kalite Süreçlerinin Önemi”, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Bilişim Enstitüsü, Ankara 2015.
- YURTCAN, Erdener, Hürriyete Karşı Suçlar, Adalet Yayınevi, 3. Baskı, Ankara 2012.
- YÜKSEL, Yavuz Sultan Selim, “Bilgisayar Korsanlarından “Sextortion İle Şantaj”, 12 Ağustos, 2020, <https://www.hurriyet.com.tr/gundem/bilgisayar-korsanlarindan-sextortion-ile-santaj-40926096>, E.T.15.01.2021.

İNTERNET KAYNAKLARI

<https://dergipark.org.tr/tr/>

<https://www.hsk.gov.tr/>

<https://www.enigmasoftware.com/>

<https://sozluk.gov.tr/>,

<https://www.eset.com/tr/>

<https://www.savunmatr.com/>

<https://www.webtekno.com/>

<https://www.nedir.org/>

<https://sibermagazin.com/>

<https://tr.wikipedia.org/wiki/Anasayfa>

<http://tbbdergisi.barobirlik.org.tr/>

<https://www.kvkk.gov.tr/veri-ihlali-bildirimi/>

Dr. İsmail ŞAHİN

**CEZA MUHAKEMESİNDE
BASİT YARGILAMA**

**ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022**

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

AYBÜ-Hukuk Ceza Hukuku Serisi – 3

Ceza Muhakemesinde Basit Yargılama
İsmail Şahin

Hukuk Yayınları Dizisi – 3153

Birinci Baskı : Haziran, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8153 – 39 – 2

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com
 : adalety@adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi
 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:
Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:
Yasin Özbudak

Baskı:

Ay-bay Kırtasiye İnş. Gıda Paz. ve Tic. Ltd. Şti.
Sertifika No: 46661
Tel: (0 312) 472 58 55 - Ankara

KAYNAKLAR

- Aebi, Marcelo F./Balcells, Marc** (2008), *“The Prosecution Service Function within the Spanish Criminal Justice System”*, European Journal on Criminal Policy and Research, C.14, S. 2, (311-331). DOI:10.1007/s10610-008-9069-4 Erişim: https://serval.unil.ch/resource/serval:BIB_576CB2A19702.P001/REF (s.e.t. 29.09.2021)
- Alan Akcan, Esra** (2018) *“Kamu Davasının Açılmasının Ertelenmesi”*, Ceza Hukukunda Alternatif Uyuşmazlık Çözüm Yöntemleri Sempozyumu, Adalet Bakanlığı Alternatif Çözümler Daire Başkanlığı, (101-118).
- Aldemir, Hüsnü** (2020) Ceza Yargılamasında Seri Muhakeme ve Basit Yargılama Usulleri, 2. Baskı, Ankara, Adalet Yayınevi.
- Alkan, Özlem** (2021) Türk Ceza Muhakemesi Hukukunda Basit Yargılama Usulü, 1. Baskı, Ankara, Adalet Yayınevi.
- Alschuler, Albert W.** (2017) *“A Nearly Perfect System For Convicting The Innocent”*, Albany Law Review, University of Chicago Public Law & Legal Theory Paper Series, S. 612, (919-940). Erişim: https://chicagounbound.uchicago.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=2052&context=public_law_and_legal_theory (s.e.t. 21.08.2021).
- Akbulut, Berrin** (2013) *“Ceza Mevzuatında Çocuk ve Çocukların Yakalanması, Gözaltına Alınması”*, MARUHAD, Prof. Dr. Nur Centel’e Armağan, C. 19, S. 2, (541-586).
- Akbulut, Berrin** (2020) Ceza Hukuku Genel Hükümler, 7. Baskı, Ankara, Adalet Yayınevi.
- Akbulut, Berrin/Aksan Murat** (2019) Ceza Muhakemesi Hukukunda Uzlaştırma, 2. Baskı, Ankara, Seçkin Yayıncılık.
- Akbulut, İlhan** (1994) *“Ceza Davasının Uzamasının Sebepleri”*, İÜHFİM, C. 54, S. 1-4, (171-188).
- Akyıldız, Anıl** (2020) *“Hükmün Açıklanmasının Geri Bırakılması Kurumuna İlişkin Sorunlar”*, Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.XVII, 2020/Özel Sayı, (65-88).
- Ambos, Kai/Heinze, Alexander** (2017) *“Abbreviated Procedures in Comparative Criminal Procedure: A Structural Approach with a View to International*

- Criminal Procedure*", Bergsmo, Morten (Ed.), *Abbreviated Criminal Procedures for Core International Crimes*, Torkel Opsahl Academic EPublisher, (27-101). Erişim: <https://www.toaep.org/ps-pdf/9-bergsmo> (s.e.t. 25.08.2021)
- Arıcan, Mehmet** (2009) *Ceza Adaleti*, 1. Baskı, Ankara, Seçkin Yayıncılık.
- Artuk, M. Emin/Gökçen, Ahmet/Alşahin, M. Emin/Çakır, Kerim** (2020) *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, 14. Baskı, Ankara, Adalet Yayınevi.
- Aşkın, Uğur/Topuz, Veysel/Bilge, Burak** (2020) *Ceza Muhakemesi Hukukunda Uzlaştırma*, 2. Baskı, Ankara, Adalet, Yayınevi.
- Ataç, Asiye Selcen** (2018) "*Alman Ceza Hukuk Sisteminde Alternatif Uyuşmazlık Çözüm Yöntemleri*", *Ceza Hukukunda Alternatif Uyuşmazlık Çözüm Yöntemleri Sempozyumu*, Adalet Bakanlığı Alternatif Çözümler Daire Başkanlığı, (13-29).
- Atalay, Ayşe Özge** (2020) "*Türk Ceza Muhakemesinde Seri Muhakeme Usulü ve Mukayeseli Hukuktaki Benzer Usuller*", *Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 19, S. 2, (653-732).
- Aydın, Devrim** (2006) "*Ceza Muhakemesi Kanunu'nda İtiraz*", *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, S. 65, (61-72).
- Aygörmez Uğurlubay, Gülsün Ayhan/Haydar, Nuran/Korkmaz, Mehmet** (2019) "*Serî Muhakeme Usûlüne İlişkin Sorunlar*", *Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 1, S. 2, (255-306).
- Aygörmez, Gülsün A./Korkmaz, Mehmet** (2021) *Ceza Muhakemesi Hukukunda Seri Muhakeme ve Basit Yargılama Usulü Muhakeme Stratejileri*, 1. Baskı, İstanbul, On İki Levha Yayıncılık.
- Babayiğit, Beşir/Karacan, Abdullah Enes** (2020) "*Ceza Muhakemesi Hukukunda Seri Muhakeme ve Basit Yargılama Usulleri*", *Antalya Bilim Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 8, S. 16, (851-907).
- Bacaksız, Pınar** (2008) "*İddianame Pazarlığı*", *Ceza Hukuku Dergisi*, C. 3, S.7, (151-170).
- Balcı Murat** (2020) "*Ceza Muhakemesi Hukukununun Temel İlkeleri Işığında Seri ve Basit Muhakeme Usulü*", *Ord. Prof. Dr. Sulhi Dönmezer 102 Yaşında/Tebliğler*, 1. Baskı, Ankara, Adalet Yayınevi.
- Balo, Yusuf Solmaz/Çetintürk, Ekrem** (2013) "*Amerika Birleşik Devletleri Ceza Hukuku Uygulamasında Savcı-Sanık Pazarlığı ve Türkiye'de Uygulanabilirliği*", *Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C.17, S. 2, (1243-1292).

- Başarır, Gülşen** (2020) “*Seri Muhakeme ve Basit Yargılama Usullerinin Değerlendirilmesi*”, Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 6, S. 12, (289-314).
- Bayraktar, Köksal** (1984) “*Ceza Hukukunda Suç Olmaktan Çıkarma Akımı*”, İÜHFİM, C. 50, S. 1-4, (197-212).
- Baytaz, Abdullah Batuhan** (2020) “*Seri Muhakeme Usulü*”, Ceza Hukuku ve Kriminoloji Dergisi, C. 8, S. 2, (227-273).
- Bejatovic, Stanko** (2013) “*Forms of Simplified Procedure - a Key Characteristic of Criminal Procedure Reforms in the Region*”: Jovanović, Ivan/Stanisavljević, Miroljub, (Ed.) *Simplified Forms of Procedure in Criminal Matters-Regional Criminal Procedure Legislation and Experiences in Application*, Belgrade, (11-31).
- Bengü, Cemil Halit** (1945) “*Sulh Yargıcının Ceza Kararnamesi*”, Y. 36, S. 3, Adliye Dergisi, (183-203).
- Birtek, Fatih** (2018) *Ceza Hukuku (Genel Hükümler) Temel Bilgiler*, 6. Baskı, Ankara, Adalet Yayınevi.
- Boyne, Shawn Marie** (2016) “*Procedural Economy in Pre-trial Procedure: Developments in Germany and the United States, in Comparative Criminal Procedure*”, (219-257). Erişim: <https://gould.usc.edu/why/students/orgs/ilj/assets/docs/24-2-Boyne.pdf> (s.e.t. 30.08.2021)
- Bubalovic, Tadija** (2013) “*Summary Proceedings in Croatian Criminal Legislation*”: Jovanović, Ivan/Stanisavljević, Miroljub, (Ed.) *Simplified Forms of Procedure in Criminal Matters-Regional Criminal Procedure Legislation and Experiences in Application*, Belgrade, (285-286).
- Budak, Ali Cem/Karaaslan, Varol** (2021) *Medeni Usul Hukuku*, 5. Bası, İstanbul, Filiz Kitabevi.
- Burens, Laura** (2013) “*Plea Bargaining in International Criminal Tribunals The end of truth-seeking in International Courts?*”, Zeitschrift für Internationale Strafrechtsdogmatik, (322-333). Erişim: http://www.zis-online.com/dat/artikel/2013_7-8_762.pdf (s.e.t. 14.08.2021)
- Centel, Nur/Zafer, Hamide** (2020) *Ceza Muhakemesi Hukuku*, 18. Baskı, İstanbul, Beta Yayıncılık.
- Cheesman, Samantha J.** (2014) “*A Comparative Analysis of Plea Bargaining and the Subsequent Tensions with an Effective and Fair Legal Defence*”, University of Szeged Faculty of Law and Political Science. Erişim: <https://core.ac.uk/download/pdf/33467466.pdf> (s.e.t. 31.08.2021)
- Cihan, Erol** (1981) “*Hâkim Unsuru Açısından Ceza Davalarının Uzamasının Sebepleri*”, İÜHFİM, C. 45, S. 1-4, (873-898).

- Coscas Williams, Béatrice/Alberstein, Michal** (2019) “*A Patchwork of Doors: Accelerated Proceedings in Continental Criminal Justice Systems*”, Bar Ilan University Faculty of Law Research Paper, S. 19-22, (1-36). Erişim: <https://ssrn.com/abstract=3468305> or <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.346835> (s.e.t. 27.08.2021)
- Cryer, Robert/Friman, Hakan/ Robinson, Darryl/Wilmshurst, Elizabeth** (2007) *An Introduction to International Criminal Law And Procedure*, Cambridge University Press.
- Çağlayan, M. Muhtar** (1981) *Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu Cilt III*, 1. Bası, Ankara, Olguç Matbaası.
- Çakır, Kerim** (2018) “*Uzlaştırmanın Kapsamı ve Şartları*”, MARUHAD, C. 24, S. 1, (446-452).
- Çelen, Ömer** (2020) *Bir İştirak Şekli Olarak Yardım Etme (Asli Fail-Yardımlı Eden Ayrımı)*, 1. Baskı, Ankara, Adalet Yayınevi.
- Çetintürk, Ekrem** (2017) *Onarıcı Adalet ve Ceza Adalet Sisteminde Uzlaştırma*, 1. Baskı, Ankara, Adalet Yayınevi.
- Çınar, Ali Rıza** (2013) “*Aleyhe Değiştirme Yasağı Kuralı*”, MARUHAD, Prof. Dr. Nur Centel’e Armağan, (603-666).
- Çınar, Ali Rıza** (2020) “*Basit Yargılama Usulü*”, Ord. Prof. Dr. Sulhi Dönmezer 102 Yaşında/Tebliğler, 1. Baskı, Ankara, Adalet Yayınevi.
- Çolak, Haluk** (1998) *Türk Hukukunda Suçüstü Yargılaması*, 1. Baskı, Ankara, Adil Yayınevi.
- Çolak, Haluk** (2021) *Teori ve Uygulamada Basit Yargılama Usulü*, 1. Baskı, Ankara, Bilge Yayınevi.
- Dancig-Rosenberg, Hadar/ Tali, Gal** (2019) “*Multi-Door Criminal Justice*” *New Criminal Law Review*, C. 22, S. 4, (347-358). Erişim: https://heinonline.org/HOL/Page?handle=hein.journals/bufcr22&div=24&g_sent=1&casa_token=&collection=journals (s.e.t. 27.08.2021)
- Değirmenci, Olgun** (2020) “*Ceza Muhakemesi Hukukunda Basit Yargılama Usulü*” *Terazi Hukuk Dergisi*, S.161, (36-51).
- Değirmenci, Olgun** (2020) “*Ceza Muhakemesi Hukukunda Seri Muhakeme Usulü (CMK m.250)*”, *Ankara Batı Adliyesi Dergisi*, Y. 3, S. 2, (16-22).
- Değirmenci, Olgun** (2020) *Onarıcı Adalet Uygulaması Olarak Ceza Muhakemesinde Uzlaştırma*, 1. Baskı, Ankara, Seçkin Yayıncılık.
- Demirbaş, Timur** (2020) “*Ceza İnfaz Hukukunun Çağdaş İlkeleri Açısından 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun’un (CEGTİK) Değerlendirilmesi*”, Ord. Prof. Dr. Sulhi Dönmezer 102 Yaşında/Tebliğler, 1. Baskı, Ankara, Adalet Yayınevi.

- Demirbaş, Timur** (2021) Ceza Hukuku Genel Hükümler, 16. Baskı, Ankara, Seçkin Yayıncılık.
- Demirtaş, Soner** (2019) “Türk Hukukunda Suç Olmaktan Çıkarma ve Ceza Vermekten Kaçınma Eğilimi”, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Prof. Dr. Durmuş TEZCAN’a Armağan, C. 21, Özel S., (491-515).
- Doğru, Osman/Nalbant, Atilla** (2012) İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi (Açıklama ve Önemli Kararlar), Ankara, Şen Matbaa.
- Dönmez, Burcu** (2020) Çocuk Yargılaması-Ceza Muhakemesi Hukukunda Çocuklara Özel Soruşturma ve Kovuşturma Kuralları, 1. Baskı, Ankara, Seçkin Yayıncılık.
- Dönmezer, Sulhi** (1971) “Ceza Adaletinde Reform İlkeleri”, İÜHFİM, C. 37, S. 1-4, (1-35).
- Dönmezer, Sulhi** (1987) “Suç Siyaseti”, İÜHFİM, C. 52, S. 1-4. (1-33).
- Dönmezer, Sulhi** (2020) Kriminoloji, 9. Baskı, Ankara, Adalet Bakanlığı Eğitim Dairesi Başkanlığı.
- Dönmezer, Sulhi/Erman, Sahir** (2016) Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku (Cilt I), 14. Baskı, İstanbul, Der Yayınevi.
- Dönmezer, Sulhi/Yenisey, Feridun** (2000) Ceza Adalet Sisteminin Etkinliği, İstanbul, Tesev Yayınları.
- Durdevic, Zlata/Bonacic, Marin/Pleic, Marija** (2021) ‘Rule of Law Concerns in the Croatian Penal Order Procedure Linked to Deprivation of Liberty, Judicial Control, Admissibility of Evidence and Procedural Rights’, Journal of Law, Social Sciences and Humanities, C. 37, S. 1, (57-82). Erişim: <https://hrcaak.srce.hr/ojs/index.php/pravni-vjesnik/article/view/13884/9151> (s.e.t. 05.11.2021)
- Dušek, Libor/Montag, Josef** (2017) “The Trade-offs of Justice: A Theory of the Optimal Use of Alternative Criminal Procedures”. Erişim: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2812559 (s.e.t. 06.09.2021)
- Ekici Şahin, Meral** (2020) “Yargılamayı Hızlandıran Bir Model Olarak Alman Ceza Muhakemesi Hukukunda Hüküm Anlaşması”, İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 11, S.1, (303-320).
- Ekici Şahin, Meral/Yemenici, Kürşat** (2018) “6763 sayılı Kanunla Yapılan Değişiklikler Işığında Ceza Muhakemesi Hukukunda Uzlaştırma”, Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 13, S. 1, (445-507).
- Enescu, Raluca** (2019) “Penal Orders and the Risk of Wrongful Convictions”, Bergen Journal of Criminal Law and Criminal Justice, C. 7, S. 2, (3–20). Erişim: <https://boap.uib.no/index.php/BJCLCJ/article/view/2981/2919> (s.e.t. 06.06.2021)

- Enescu, Raluca** (2020) *“Penal Orders and The Role Of Prosecutors In Switzerland”*, Journal of Legal Studies, C. 26, S. 40/2020, (125–141). ISSN 2457-9017; Online ISSN 2392-7054. Erişim: <https://publicatii.uvvg.ro/index.php/jls/article/view/630> (s.e.t. 06.06.2021)
- Er, Elif** (2021) *“Seri Muhakeme Ve Basit Yargılama Usullerinin Özellikleri Ve Ceza Muhakemesi Hukuku İlkeleri Çerçevesinde Değerlendirilmesi”*, Yaşar Hukuk Dergisi, C. 3, S. 1, (55-111).
- Erdem, Mustafa Ruhan/Şentürk, Candide** (2018) *Ceza Muhakemesinde Kanun Yolları*, 1. Baskı, Ankara, Seçkin Yayıncılık.
- Erdem, Mustafa Ruhan/Şentürk, Candide** (2019) *“Ceza Muhakemesi Hukukunda Yeni Bir Kurum Olarak Seri Muhakeme Yöntemi (CMK m.250)”*, Ceza Hukuku Dergisi, S. 41, (573-601).
- Erem, Faruk** (1963) *“Bozmanın Sirayeti”*, Ankara Barosu Dergisi, S. 1, (5-8).
- Erem, Faruk** (1978) *Ceza Usulü Hukuku*, Ankara, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları.
- Erem, Faruk/Altıok, Akın** (1965) *“Bankalar Kanunu ve 3005 sayılı Kanun”*, Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, C. 3, S. 2, (291-292).
- Ersoy, Uğur** (2020) *“Ceza Muhakemesinde In Absentia Duruşma Yapılması ve Mahkûmiyet Kararı Verilmesi Üzerine Bazı Düşünceler”*, Süleyman Demirel Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 10, S. 1, (52-86).
- Ersoy, Uğur** (2020) *“Seri Muhakeme ve Basit Yargılama Usullerinde İtiraz Kurumuna İlişkin Sorunlar ve Çözüm Önerileri”*, Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 28, S. 2, (857 - 885).
- Ertuğrul, Hüseyin** (2020) *“7188 sayılı Kanun Sonrası Uzlaştırma Kurumu Üzerine Değerlendirmeler”*, Yıldırım Beyazıt Hukuk Dergisi, Y. 5, S. 2020/2, (119–138).
- Eser, Albin** (1988) *“Son Yüzyıl İçinde Almanya'daki Ceza Düzenlemeleri Geçmiş Bir Bakış ve Gelecekteki Eğilimler”*, (Çeviren: Feridun Yenisey (1989), Yargıtay Dergisi, C. 15, S. 1-4, Ocak-Ekim 1989, (13-36).
- Eser, Albin** (1996) *“The Acceleration of Criminal Proceedings and the Rights of the Accused: Comparative Observations as to the Reform of Criminal Procedure in Europe”*, Maastricht Journal of European and Comparative Law, 3, (341-369). Erişim:https://heinonline.org/HOL/Page?handle=hein.journals/maastje3&div=30&g_sent=1&casa_token=&collection=journals (s.e.t. 25.08.2021)
- Fabri, Marco** (2008), *“Criminal Procedure And Public Prosecution Reform In Italy: A Flash Back”*, International Journal for Court Administration, C. 1, S. 1, (3-15). Erişim: https://www.researchgate.net/publication/285752953_

- Criminal_Procedure_and_Public_Prosecution_Reform_in_Italy_A_Flash_Back (s.e.t. 06.09.2021)
- Feyziöglü, Metin** (2004) “*Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Madde 6/3-A Uyarınca İsnadın Bildirilmesi ve Türk Hukuku*”, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, S. 55, (102-125).
- Feyziöglü, Metin** (2015) Ceza Muhakemesinde İspatın Ölçütü Olarak Vicdani Kanaat, 2. Baskı, İstanbul, İslık Yayınevi.
- Frankenberg, Kiyomi v.** (2012) “*Plea Bargaining In Major German Corporate Criminal Proceedings-An Empirical Study Negotiated Judgements*”, Revista da Faculdade de Direito da Universidade de São Paulo, (449-462). Erişim: <https://www.revistas.usp.br/rfdusp/article/download/67953/70561/89385> (s.e.t. 30.08.2021)
- Gilliéron, Gwladys** (2013) “*Wrongful Convictions In Switzerland: A Problem Of Summary Proceedings*” University of Cincinnati Law Review, C. 80, S. 4, (1113-1165). Erişim: <https://scholarship.law.uc.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1136&context=uclr> (s.e.t. 21.08.2021)
- Gilliéron, Gwladys** (2019) “*Comparing Plea Bargaining and Abbreviated Trial Procedures*”, K. Brown, Darryl/Turner Jenia Iontcheva/Weisser, Bettina (Ed.), The Oxford Handbook of Criminal Process.
- Gişi, Selçuk** (2017) “*Kabahatleri Suç Olmaktan Çıkarma Eğilimi ve Kabahatler Kanunu*”, İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 8, S. 1, (129-152).
- Güner, Abdullah** (1953) “*Sulh Hâkimlerinin Ceza Kararnameleri*”, Adalet Dergisi, Y.44, S. 10, (1198-1206).
- Gürelli, Nevzat** (1973) “*İtiraz Kanun Yolunun Türk Ceza Muhakemesi Hukukundaki Durumunun Eleştirisi*”, İÜHFİM, C. 38, S. 1-4, (115- 130).
- Gökçen, Ahmet/Balcı, Murat/Alşahin, M. Emin/Çakır, Kerim** (2021) Ceza Muhakemesi Hukuku, 5. Baskı, Ankara, Adalet Yayınevi.
- Greve, Hanne Sophie** “*The Role of Abbreviated Criminal Proceedings*”, Bergsmo, Morten (Ed.) (2017), Abbreviated Criminal Procedures for Core International Crimes, Torkel Opsahl Academic EPublisher, (241-266). Erişim: <https://www.toaep.org/ps-pdf/9-bergsmo> (s.e.t. 25.08.2021)
- Hafızoğulları, Zeki/Özen, Muharrem** (2012) Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 6. Baskı, Ankara, US-A Yayıncılık.
- Hakeri, Hakan** (2019) Ceza Hukuku Genel Hükümler, 22. Baskı, Ankara, Adalet Yayınevi.
- Hakeri, Hakan/Ünver, Yener** (2016) Ceza Muhakemesi Hukuku, 16. Baskı, Ankara, Adalet Yayınevi.

- Hriptievschi, Nadejda** (2012) *Effective Criminal Defence in Eastern Europe (Bulgaria-Georgia-Lithuania-Moldova-Ukraine)*, Cape, Ed/Namoradze, Zaza (Ed.). Erişim: https://www.unodc.org/documents/congress/backgroundinformation/NGO/Open_society_foundation/Eastern_Europe_Effective_Criminal_Defence.PDF (s.e.t.31.08.2021)
- Ildırar, Elif** (2021) *Seri Muhakeme Usulü*, Ankara, Seçkin Yayıncılık.
- Illuminati, Giulio** (2005) *"The Frustrated Turn to Adversarial Procedure in Italy (Italian Criminal Procedure Code of 1988)"*, Washington University Global Studies Law Review, C. 4, S. 3, (567-581). Erişim: https://openscholarship.wustl.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1214&context=law_globalstudies (s.e.t. 15.06.2021)
- Iovene, Federica** (2013) *"Plea Bargaining and Abbreviated Trial in Italy"*, Warwick School of Law Research Paper No. 2013/11, Jackie Hodgson (Ed.), Special Plea Bargaining Edition. Erişim: <https://ssrn.com/abstract=2286705> - <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.2286705> (s.e.t. 15.06.2021)
- Iván, Júlia/Fazekas, Tamás** (2019) *Trial Waiver Systems in Hungary (Towards a rights-based approach to trial waiver systems)*. Erişim: https://www.fairtrials.org/sites/default/files/publication_pdf/20190513_Trial_Waivers_Hungary_Final.pdf (s.e.t. 07.09.2021)
- İçer, Zafer** (2020) *"Basit Yargılama Usulü (CMK m.251, 252)"*, Fasikül Hukuk Dergisi, S. 125, (6-15).
- İlal, Ersan** (1968) *"Magna Carta"*, İÜHFİM, C. 34, S. 1-4, (210-242).
- Kantar, Baha** (1957) *Ceza Muhakemeleri Usulü*, Ankara, Güzel Sanatlar Matbaası.
- Karagülmez, Ali** (2002) *Açıklamalı Uygulamalı ve İçtihatlı Ceza Kararnamesi ve Önödeme*, 2. Baskı, Ankara, Seçkin Yayınevi.
- Karakehya, Hakan** (2008) *Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 6. Maddesi (Adil Yargılanma Hakkı) Bağlamında Ceza Muhakemesinde Duruşma*, Ankara, Savaş Yayınevi.
- Karakehya, Hakan/İnce Tunçer, Asuman** (2021) *Türk Ceza Muhakemesinde Seri Muhakeme ve Basit Yargılama*, 1. Baskı, Ankara, Adalet Yayınevi.
- Karakehya, Hakan/İnce Tunçer, Asuman** (2021) *"Ceza Muhakemesinde Basit Yargılama ve Adil Yargılanma Hakkı"*, Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi, Y. 9, S. 17, (303-354).
- Kaşka, Hakan** (2021) *"(Olan ve Olması Gereken Açısından) Türk Ceza Muhakemesi Hukukunda Basit Muhakeme"*, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, Y. 32, S. 153, (107-167).

- Kaşlı, Enver** (2017) *Ceza Adaleti Sisteminde İtham Pazarlığı (Plea Bargaining)*, 1. Baskı, Ankara, Seçkin Yayıncılık.
- Kaymaz, Seydi** (2013) *“Ceza Muhakemesinde Aleyhte Değişirme Yasağı (Prohibition Reformatio in Peius)”*, MARUHAD, C. 19, S. 2, Prof. Dr. Nur Centel’e Armağan, (1397-1452).
- Kaymaz, Seydi** (2021) *“Anayasa Mahkemesinin Basit Yargılama Usulüne İlişkin İptal Kararları ile İptal Kararlarından Sonra Basit Yargılama Usulünün Uygulanmasında Yaşanan Sorunlara İlişkin Bazı Değerlendirmeler”*, C. 16, S. 178, (1099-1111).
- Ketizmen, Muammer** (2021) *“Yargı Yetkisinin Kullanılması Açısından Seri Muhakeme Usulü-Anayasanın 138. Maddesine Aykırılık Sorunu”*, Hacettepe Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 11, S. 1, (229-254).
- Kezer, Ahmet** (2019) *30 Soru ve Yanıtta Seri Muhakeme Usulü ve Basit Yargılama Usulü*, 1. Baskı, Ankara, Adalet Yayınevi.
- Kızıllarlan, Hakan** (2019) *“7188 sayılı Kanun’la Ceza Muhakemesi Hukukuna Getirilen Seri Muhakeme ve Basit Yargılama Usulleri”*, Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 14, (1885-1960).
- Kızmaz, Zahir** (2012) *“Gelişmekte Olan Ülkelerde Suç: Suç Oranlarının Artışı Üzerine Sosyolojik Bir Çözümleme”*, Mukaddime Dergisi, S. 5, (51-74).
- Koca, Mahmut** (2020) *“Ceza Muhakemesinde Basit Yargılama Usulü”*, İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 7, S. 2, (173-196).
- Koca, Mahmut** (2021) *“Özel Af İle İnfaz Rejimine İlişkin Düzenlemelerin Özellikleri (7242 Sayılı Kanun’la Değiştirilen İnfaz Kanunu’nun Geçici 6. Maddesinin Hukuki Niteliği ve Anayasa Mahkemesinin Kararının Değerlendirilmesi)”*, Anayasa Yargısı, C. 38, S. 1, (1-41).
- Koca, Mahmut/Üzülmez, İlhan** (2021) *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*, 14. Baskı, Ankara, Seçkin Yayıncılık.
- Koç, Ziya** (2020) *“Karşılaştırmalı Hukuk ve Uluslararası Mahkeme Kararları Işığında Seri Muhakeme Usulüne Farklı Bir Bakış: Masum Kişilerin Cezalandırılması Tehlikesi”*, Ceza Hukuku Dergisi, Y. 15, S. 43, (607-663).
- Kruk, Ewa** (2019) *“Penal Order Proceedings as a Manifestation of Permissible Simplification of Certain Procedural Institutions”*, Roczniki Nauk Prawnych, C. 28, S. 3, (71-88). Erişim: <https://ojs.tnkul.pl/index.php/rnp/article/view/7008/6837> (s.e.t. 31.08.2021)
- Kunter, Nurullah** (1948) *“Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi İçin Hazırlanan Öntasarımın Beşinci Kitaba Müteallik Maddeleri Hakkında Mütalaalar”*, İÜHFİM, C. 14, S. 3-4, (567-584).

- Kunter, Nurullah** (1953) “Ceza Kararnamesine İtiraz Üzerine Yapılan Duruşma Sonunda Verilen Hüküm”, İstanbul Hukuk Fakültesi Mecmuası, C. 19, S. 1-4, (1036-1042).
- Kunter, Nurullah** (1977) “Saniğin Yokluğunda Yapılan Sondoruşturmada Uygulanacak Taban Kurallar”, İÜHFİM, C. 43, S. 1-4, (339-365).
- Kunter, Nurullah** (1989) Muhakeme Hukuku Dalı Olarak Ceza Muhakemesi Hukuku, 9. Baskı, Beta Yayınevi, İstanbul.
- Kunter, Nurullah/Yenisey, Feridun/Nuhoğlu, Ayşe** (2010) Muhakeme Hukuku Dalı Olarak Ceza Muhakemesi Hukuku, 18. Baskı, İstanbul, Beta Yayıncılık.
- Kuru, Baki** (2015) Medeni Usul Hukuku, İstanbul, Legal Yayınevi.
- Kurushi, Klodian** (2016), “Abbreviated Trial”, Mediterranean Journal of Social Sciences MCSEER Publishing, Rome-Italy, C. 7, S. 3, (235-239). Erişim: <https://www.mcser.org/journal/index.php/mjss/article/view/9047> (s.e.t. 24.08.2021).
- Manna, Adelmo/Infante, Enrico** (2000) Criminal Justice Systems in Europe and North America, European Institute for Crime Prevention and Control Affiliated with The United Nations.
- Meraklı, Serkan** (2013) “İddianamenin İadesi Kurumunun Ceza Muhakemesi Kanunu Bakımından Değerlendirilmesi”, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 15, Özel S., (1595-1652).
- Naim Mëçalla Jurgen Mëçalla** (2017) “Some Legal Aspects of Abbreviated Trial in Albania”, European Journal of Multidisciplinary Studies, C. 2, S. 7, (144-149). Erişim: https://journals.euser.org/files/articles/ejms_sep_dec_17_nr_2/Naim.pdf (s.e.t. 24.08.2021)
- Ömeroğlu, Ömer** (1999) “Türk Ceza Yargılamasında Şahsi Dava ve Gerekliği Sorunu” (Doktora), Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Önder, Ayhan** (1966) Sulh Ceza Hâkiminin Ceza Kararnamesi, İstanbul, Sermet Matbaası.
- Özbek, Mustafa Serdar** (2018) “Onarıcı Adalet Anlayışının Düşünsel Temeli”, Ceza Muhakemesi Hukukunda Uzlaştırma Eğitim Kitabı, 1. Baskı, Ankara, Alternatif Çözümler Daire Başkanlığı Yayın-1, (3-18).
- Özbek, Veli Özer** (2018) “Önödeme”, Ceza Hukukunda Alternatif Uyuşmazlık Çözüm Yöntemleri Sempozyumu, Adalet Bakanlığı Alternatif Çözümler Daire Başkanlığı, (75-88).
- Özbek, Veli Özer/Doğan, Koray/Bacaksız, Pınar** (2021) Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 12. Baskı, Ankara, Seçkin Yayıncılık.

- Özbek, Veli Özer/Doğan, Koray/Bacaksız, Pınar** (2021) Ceza Muhakemesi Hukuku, 14. Baskı, Ankara, Seçkin Yayıncılık.
- Özbek, Veli Özer/Tepe, İlker** (2014) *“Türk Ceza Muhakemesi Hukukunda Aleyhe Değiştirme (Reformatio In Peius) Yasağına İlişkin-Öğreti ve Uygulama Boyutlarıyla- Genel Bir Değerlendirme”*, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 16, Özel S., (3759-3797).
- Özdemir, Süleyman Emre** (2018) Ceza Muhakemesinde İtiraz Kanun Yolu, 1. Baskı, Ankara, Adalet Yayınevi.
- Özgenç, İzzet** (2021) Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 17. Baskı, Ankara, Seçkin Yayıncılık.
- Özgenç, İzzet/Bayraktarlı, İhsan Yılmaz** (2019) *“İnfaz Kurumlarındaki Hükümlü Sayısındaki Artış Sorunu ve Çözüm Önerisi”*, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 23, S. 1, (129-139).
- Özen, Muharrem** (2020) *“7188 sayılı Kanun’la Değişen Yeni Bir Kurum Olarak Basit Yargılama Usulü”*, Ankara Batı Adliyesi Dergisi, Y. 3, S. 2, (24-27).
- Özen, Muharrem/Köksal, Atacan** (2021) *“Önödeme ve Bazı Çözüm Önerileri”*, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 70, S. 2, (589-621).
- Özen, Mustafa** (2011) Ceza Muhakemesi Hukukunda İtiraz Kanun Yolu, 1. Baskı, Ankara, Adalet Yayınevi.
- Özen, Mustafa** (2019) Ceza Hukuku Genel Hükümler Dersleri, 4. Baskı, Ankara, Adalet Yayınevi.
- Özen, Mustafa** (2019) Öğreti ve Uygulama Işığında Ceza Muhakemesi Hukuku, 3. Baskı, Ankara, Adalet Yayınevi.
- Öztürk, Bahri** (1991) Ceza Muhakemesi Hukukunda Koşuşturma Mecburiyeti (Hazırlık Soruşturması), Ankara, Ankara Üniversitesi Matbaası.
- Öztürk, Bahri** (2016) *“Ceza Muhakemesi Hukukunda Adil Yargılama Yükümlülüğü”*, İstanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 15, S. 1, (413-428).
- Öztürk, Bahri** (2020) *“7188 sayılı Kanunla Getirilen Ceza Muhakemesi Hukukuna İlişkin Yeni Düzenlemelere Toplu Bakış”*, Ord. Prof. Dr. Sulhi Dönmezer 102 Yaşında/Tebliğler, 1. Baskı, Ankara, Adalet Yayınevi.
- Öztürk, Bahri/Erdem, Mustafa Ruhan** (2021) Uygulamalı Ceza Hukuku ve Güvenlik Tedbirleri Hukuku, 21. Baskı, Ankara, Seçkin Yayıncılık.
- Öztürk, Bahri/Tezcan, Durmuş/Erdem, Mustafa Ruhan/Sırma Gezer, Özge/Saygılar Kırt, Yasemin F./Alan Akcan, Esra/Özaydın, Özdem/Erden Tütüncü, Efser/Altınok Villemin, Derya/Tok, Mehmet Can** (2021) Nazari ve Uygulamalı Ceza Muhakemesi Hukuku, 15. Baskı, Ankara, Seçkin Yayıncılık.

- Pizzi, William T./Marafioti, Luca** (1992) *“The New Italian Code of Criminal Procedure: The Difficulties of Building an Adversarial Trial System on a Civil Law Foundation”*, Yale Journal of International Law, C. 17, S. 1, (1-40). Erişim: <https://digitalcommons.law.yale.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1585&context=yjil> (s.e.t. 30.09.2021)
- Sander, Frank E. A.** (1976) *“The Multi-Door Courthouse”*, Barrister, C. 3, S. 3, (18-42). Erişim: <https://heinonline.org/HOL/PrintRequest?collection=journals&handle=hein.journals/barraba3&id=168&print=section&div=33&ext=.pdf&format=PDFsearchable&submit=Print%2FDownload> (s.e.t. 28.08.2021)
- Schulhofer Stephen J.** (1992) *“Plea Bargaining as Disaster”*, The Yale Law Journal, C. 101, S. 8, (1979-1992). Erişim: <https://digitalcommons.law.yale.edu/yjl/vol101/iss8/10/> (s.e.t. 30.06.2021)
- Selçuk, Sami** (2011) *“Yaptırım (Cezayı) ve Sonuçlarını Ağırlaştırılmama Kuralı ve Ülkemizdeki Düzenlemeye ve Uygulamaya Eleştirel Bir Yaklaşım”*, Türkiye Adalet Akademisi Dergisi, C. 1, S. 7, (1-47).
- Selçuk, Sami** (2013) *“Doğru Terim ‘Muhakeme’ Değil, ‘Yargılama’dır”*, MARUHAD, Prof. Dr. Nur Centel’e Armağan, (295-318).
- Sevdiren, Öznur** (2020) *“Adil Yargılanma Hakkı Bağlamında Seri Muhakeme Usulü Üzerine Eleştirel Değerlendirmeler”*, Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 15, S. 189-190, (573-616).
- Shkreli, Yrfet** (2016) *“The Pre-trial Phase in a Criminal Proceeding: Ideas for an Effective Process within a Reasonable Time”*, Mediterranean Journal of Social Sciences MCSER Publishing, Rome-Italy, C. 7, S. 6, (105-112). Erişim: <https://www.mcser.org/journal/index.php/mjss/article/view/9578> (s.e.t. 24.08.2021)
- Solomon, Peter H.** (2012) *“Plea Bargaining Russian Style”*, Demokratizatsiya, Washington, C. 20, S. 3,(282-299). Erişim:https://demokratizatsiya.pub/archives/20_3_UV4U1383U8830621.pdf (s.e.t. 01.09.2021)
- Soyaslan, Doğan** (1996) *“İtalyada Ceza ve Ceza Usul Hukukları Reformu Hareketi”*, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 45, S. 1, (61-66).
- Soyaslan, Doğan** (2018) Ceza Hukuku Genel Hükümler, 8. Baskı, Ankara, Yetkin Yayınları.
- Soyaslan, Doğan** (2018) Kriminoloji (Suç ve Ceza Bilimleri), 3. Baskı, Ankara, Yetkin Yayınları.
- Soyaslan, Doğan** (2020) Ceza Muhakemesi Hukuku, 8. Baskı, Ankara, Yetkin Yayınları.

- Soyer Güleç, Sesim** (2019) “*Ceza Muhakemesi Hukukunda Aleyhe Değişirme (Reformatio In Peius) Yasağı*”, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Prof. Dr. Durmuş TEZCAN’a Armağan, C. 21, Özel Sayı, (701-750).
- Şahin, Cumhur/Göktürk, Neslihan** (2021) *Ceza Muhakemesi Hukuku I*, 12. Baskı, Ankara, Seçkin Yayıncılık.
- Şahin, Cumhur/Göktürk, Neslihan** (2021) *Ceza Muhakemesi Hukuku II*, 11. Bası, Ankara, Seçkin Yayıncılık.
- Şen, Ersan**, Sanığın Yokluğunda Duruşma ve Hüküm, <https://www.hukukihaber.net/sanigin-yoklugunda-durusma-ve-hukum-makale,5688.html> (s.e.t. 15.05.2021)
- Şahin, İsmail** (2019) “*Anayasa Mahkemesi Kararlarında Makul Sürede Yargılanma Hakkının İhlali*”, Yıldırım Beyazıt Hukuk Dergisi, Y. 4, S. 2019/1, (223-256).
- Şahin, İsmail** (2021) “*Suçun Nitelikli Hallerine Dair Ceza Artırım Veya İndirimlerinin Basit Yargılama Usulünün Uygulanabilirliğine Etkisi*”, Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi, Y. 9, S. 17, (429-455).
- Şık, Hüseyin** (2019) “*Bazı Ülkelerde Savcılık Kurumu*”, Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi, Y. 7, S. 14, (397-461).
- Sönmez, Ahmet Selçuk** (2016) *Türk Ceza Kanunu’nda İftira Suçu*, 1. Baskı, Ankara, Hâkim Yayıncılık.
- Taner, Fahri Gökçen** (2011) “*Hükmün Açıklanmasının Ertelemesinin (Geri Brakılmasının) Hukuki Niteliği ve Ertelemeyi Kabul Edip Etmediğinin Sanığa Duruşma Devresinin Sona Ermesinden Önce Sorulmasının Hukuka Aykırılığı Üzerine*”, Ankara Barosu Dergisi, S. 2011/4, (287-298).
- Taner, Fahri Gökçen** (2021) *Ceza Muhakemesi Hukukunda Adil Yargılanma Hakkı Bağlamında Çelişme ve Silahların Eşitliği*, 2. Baskı, Ankara, Seçkin Yayıncılık.
- Taner, M. Tahir** (1936) “*Ağır Cezalı Olmıyan Meşhut Suçların Muhakeme Usulü Kanun Layihası Hakkında*”, İÜHFİM, C. 2, (1-41).
- Taner, M. Tahir** (1946) “*Ceza Davalarının Uzaması Sebepleri, Alınması Gereken Tedbirler*”, İÜHFİM, C. 12, S. 4, (969-980).
- Taner, M. Tahir** (1950) *Ceza Muhakemeleri Usulü*, 1. Baskı, Duygu Matbaası, İstanbul.
- Tanrıver, Süha** (2018) *Medeni Usul Hukuku Cilt I*, 2. Baskı, Ankara, Yetkin Yayınevi.
- Taşkın, Ozan Ercan** (2016) “*Son Çare (Ultima Ratio) Olarak Ceza Hukuku*”, Maltepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, S. 1, (59-91).

- Taşkın, Şaban Cankat** (2020) "7188 sayılı Kanun ile Ceza Muhakemesi Kanunu'na Getirilen Basit Yargılama Usulü Hakkında Tespit ve Değerlendirmeler", Çankaya Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 5, S. 1, (3105-3126).
- Taşkın, Şaban Cankat** (2020) Ceza Muhakemesi Hukukunda Seri Muhakeme ve Basit Yargılama Usulü, 1. Baskı, Ankara, Adalet Yayınevi.
- Thaman, Stephen C.** (2007), "Plea-Bargaining, Negotiating Confessions and Consensual Resolution of Criminal Cases", Katharina Boele-Woelki & Sjef van Erp (Ed.), General Reports of the XVIITH Congress of the International Academy of Comparative Law, (951-1011). Erişim: <https://scholarship.law.slu.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1244&context=faculty> (s.e.t. 23.08.2021)
- Thaman, Stephen C.** (2012) "The Penal Order: Prosecutorial Sentencing As A Model For Criminal Justice Reform?": Erik Luna/Marianne Wade,(Ed.), The Prosecutor in Transnational Perspective, Oxford University Press, (156-175). Erişim: <https://core.ac.uk/download/pdf/234183121.pdf> (s.e.t. 23.08.2021)
- Tezcan, Durmuş/Erдем, Mustafa Ruhan/Önok, R. Murat** (2021) Uluslararası Ceza Hukuku, 6. Baskı, Ankara, Seçkin Yayıncılık.
- Tezcan, Durmuş/Erдем, Mustafa Ruhan/Sancakdar, Oğuz/Önok, Rifat Murat** (2021) İnsan Hakları El Kitabı, 9. Baskı, Ankara, Seçkin Yayıncılık.
- Töngür, Ali Rıza** (2018) "Kamu Davasının Açılmasının Ertelenmesi Kurumunun Yeniden Düzenlenmesi Gerekliliği Üzerine", İstanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 17, S. 1, (27-49).
- Töngür, Ali Rıza/Çetintürk, Ekrem** (2020) "Ceza Adalet Sisteminde İkrarın Önemi", Prof. Dr. Mehmet Emin Artuk'a Armağan, Mahmut Koca (Ed.), Ankara, Seçkin Yayıncılık, (1041-1067).
- Tulay, M. Emre/Doğan, Yamaç** (2020) "Türk Ceza Muhakemesi Hukukunda Basit Yargılama Usulü", Akdeniz Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 10, S. 2, (349-376).
- Turner, Jenia Iontcheva** (2006) "Judicial Participation in Plea Negotiations: A Comparative View", The American Journal of Comparative Law, C. 54, S. 1, (199-267). Erişim: <https://www.jstor.org/stable/20454489> (s.e.t. 03.10.2021)
- Turner, Jenia Iontcheva** (2017) "Plea Bargaining and International Criminal Justice", The University of the Pacific Law Review, C. 48, S. 2, (219-246) Erişim: <https://scholarlycommons.pacific.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1025&context=uoplawreview> (s.e.t. 23.08.2021).
- Toroslu, Nevzat/FeYZioğlu, Metin** (2006) Ceza Muhakemesi Hukuku, 5. Baskı, Ankara, Savaş Yayınevi.

- Üzülmez, İlhan** (2006) “Yeni Ceza Kanununun Sisteminde Cezanın Belirlenmesi ve Bireyselleştirilmesi” Erzincan Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 10, S. 2006/3-4, (203-235).
- Vojislav Djurdjić** (2013) “Fundamental Principles of Criminal Procedure Law and Forms of Simplified Proceedings in Criminal Matters”: Jovanović, Ivan/Stanisavljević, Miroljub,(Ed.) Simplified Forms of Procedure in Criminal Matters-Regional Criminal Procedure Legislation and Experiences in Application, Belgrade, (60-71).
- Yapar, Mehmet Emin** (2013) Ceza Muhakemesinde İddia Pazarlığı, Ankara, Adalet Yayınevi.
- Yarsuvat, Duygun** (1973) “Türkiye’de Şehirleşme ve Ceza Adaleti”, Şehirleşmenin Doğurduğu Ceza Adaleti Sorunları Sempozyumu, İstanbul, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Ceza Hukuku ve Kriminoloji Enstitüsü Yayını, (297-320).
- Yaşar, Ercan** (2020) “Türk Ceza Muhakemesi Hukukunda Seri Muhakeme Usulü”, Adalet Dergisi, 65. Sayı, (255-299).
- Yaşar, Osman** (2020) Ceza Muhakemesi Kanunu, 9. Baskı, Ankara, Seçkin Yayıncılık.
- Yaşar, Yusuf** (2021) Ceza Muhakemesi Sisteminde Seri Muhakeme Usulü Üzerine Bir İnceleme, 1. Baskı, Ankara, Astana Yayınları.
- Yavuz, Hakan A.** (2016) “Hollanda Savcılık Kurumu Üzerine Notlar”, Akademik Teklif Hukuk ve İdari Bilimler Dergisi, C. 3, S. 5, (84-103).
- Yavuz, Hakan A.** (2018) “Ceza Adalet Politikası Bağlamında Alternatif Çözüm Yöntemleri”, Ceza Hukukunda Alternatif Uyuşmazlık Çözüm Yöntemleri Sempozyumu, Adalet Bakanlığı Alternatif Çözümler Daire Başkanlığı, (225- 252).
- Yavuz, Hakan A.** (2020) Ceza Muhakemesinde Kovuşturmaya Alternatif Yöntemler, 1. Baskı, Ankara, Adalet Yayınevi.
- Yenisey, Feridun** (2013) “Ceza Muhakemesi Süjelerinin İradelerinin Ceza Muhakemesinin Yürüyüşüne Etkisi Sorunu”, MARUHAD, Prof. Dr. Nur Centel’e Armağan, C. 19, S. 2, (453-470).
- Yenisey, Feridun/Nuhoğlu, Ayşe** (2018) Ceza Muhakemesi Hukuku, 6. Baskı, Ankara, Seçkin Yayıncılık.
- Yenisey, Feridun/Oktar, Salih** (2015) Alman Ceza Muhakemesi Kanunu, 2. Baskı, İstanbul, Beta Yayınevi.
- Yerdelen, Erdal** (2018) “Uzlaştırmanın Esasları ve Benzer Kurumlardan Farkları”, Ceza Muhakemesi Hukukunda Uzlaştırma Eğitim Kitabı, 1. Baskı, Ankara, Alternatif Çözümler Daire Başkanlığı Yayın-1, (21-51).

- Yerdelen, Erdal/Özbek Mustafa Serdar/Altuntaş, Şeyda/Boz, Burak/Erdem, Dilek Özge/Yılmaz, Berna Ayşen** (2018) *Ceza Muhakemesi Hukukunda Uzlaştırma*, 1. Baskı, Ankara, Adalet Yayınevi.
- Yetimoğlu, M. Ezgi** (2019) *“Türk ve Fransız Ceza Muhakemesi Hukuklarında Seri Muhakeme Usulüne Karşılaştırmalı Bakış”*, Maltepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 18, S. 1, (17-58).
- Yıldırım, Erkan** (2020) *“Son Düzenlemeler Özelinde İddianamenin İadesi Kurumu”*, Türkiye Adalet Akademisi Dergisi, Y. 11, S. 42, (173-202).
- Yıldız, Ali Kemal** (2020) *“Seri Muhakeme ve Basit Yargılamada Avukatlık”* Erişim: <https://tv.barobirlik.org.tr/WatchE/4374> (s.e.t. 05.10.2021).
- Yılmaz, Ejder** (2008) *“Usul Ekonomisi”*, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 57, S. 1, (243-274).
- Yılmaz, Zahit/Apiş, Özge** (2020) *“Seri Muhakeme ve Basit Yargılama Düzenlemelerinin Değerlendirilmesi”*, MARUHAD, C. 26, S. 1, (62-106).(ISSN: 2146-0590, DOI: 10.33433/maruhad.733175)
- Yokuş Sevük, Handan** (2004) *“Çocuk Yargılamasında Ön Ödeme ve Sulh Ceza Hakiminin Ceza Kararnamesi”* Türkiye Barolar Birliği Dergisi, S. 52, (66-88).
- Yurtcan, Erdener** (1978) *Ceza Yargılaması Yasası 1973 Değişikliği*, İstanbul, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları.
- Yurtcan, Erdener** (1977) *Şahsi Dava*, İstanbul, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları.
- Yurtcan, Erdener** (1987) *Ceza Yargılamasında Kesin Hüküm*, 2. Bası, İstanbul, Kazancı Hukuk Yayınları.
- Yurtcan, Erdener** (2019) *Ceza Yargılaması Hukuku*, 16. Baskı, Ankara, Seçkin Yayıncılık.
- Yüce, T. Tüfan** (1962) *“Ceza Muhakemeleri Usulünde İtiraz”*, Adalet Dergisi, Y. 53, S. 5-6, (491-507).
- Zafer, Hamide** (2003) *“Ceza Muhakemesi Hukukunda Özelleştirme Eğilimi: Uzlaşma”*, İstanbul, Prof. Dr. Ergun Önen’e Armağan, (727-750).
- Walmsley, Roy** (2020) *“World Pre-trial/Remand Imprisonment List”*, 4. Baskı, https://www.prisonstudies.org/research-publications?shs_term_node_tid_depth=27 (s.e.t. 28.03.2021)

Dr. Ahmet Hasan KILIÇ

ANONİM ŞİRKETİN TEMSİLİ

**ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022**

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Anonim Şirketin Temsili

Ahmet Hasan Kılıç

Hukuk Yayınları Dizisi – 3154

Birinci Baskı : Haziran, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8153 – 40 – 8

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Ay-bay Kırtasiye İnş. Gıda Paz. ve Tic. Ltd. Şti.
Sertifika No: 46661
Tel: (0 312) 472 58 55 - Ankara

KAYNAKLAR

- Akdağ Güney, Necla** (2008) Anonim Şirketlerde Azledilen Yöneticilerin Tazminat Hakları, AÜHFD, C. 57, S.1 (Tazminat Hakları).
- Akdağ Güney, Necla** (2010) Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyelerinin Hukuki Sorumluluğu, Vedat Kitapçılık, İstanbul (Hukuki Sorumluluk).
- Akdağ Güney, Necla** (2011) Yeni Türk Ticaret Kanunu ve Avrupa Birliği Mevzuatı Çerçevesinde Ticaret Sicili, Ticaret Odası Yayınları, İstanbul (Ticaret Sicili).
- Akdağ Güney, Necla** (2011) Yeni Yasal Düzenlemeler Çerçevesinde Tüzel Kişi Ortağın Yönetim Kurulunda Temsili, İstanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Y. 10, C. 10, S. 2 (Tüzel Kişi).
- Akdağ Güney, Necla** (2016) Anonim Şirket Yönetim Kurulu, 2. Baskı, Vedat Kitapçılık, İstanbul (Yönetim Kurulu).
- Akdağ Güney, Necla** (2017) 6552 Sayılı Torba Kanun ile TTK md. 371'e Eklenen Yedinci Fıkraya İlişkin Değerlendirmeler (TTK m. 371/7).
- Akıntürk, Turgut** (2001) Medeni Hukuk, 8. Baskı, Beta Yayınları, İstanbul.
- Akipek, Jale/Akıntürk, Turgut/Ateş, Derya** (2018) Türk Medeni Hukuku Birinci Cilt, Başlangıç Hükümleri, Kişiler Hukuku, 14. Baskı, İstanbul (Kişiler Hukuku).
- Akünel, Teoman** (1995) Türk Medeni Hukukunda Tüzel Kişiler, Beta Yayınları, İstanbul (Tüzel Kişiler).
- Akyazan, Sıtkı** (1974) Türk Ticaret Kanununun 137. Maddesinin Anlam ve Kapsamı Üzerine Bir İnceleme, BATİDER, C. 7, S. 4.
- Akyol, Şener** (2009) Birlikte Temsil, Prof. Dr. Ali Naim İnan'a Armağan, Seçkin Yayıncılık, Ankara (Birlikte Temsil).
- Akyol, Şener** (2009) Türk Medeni Hukukunda Temsil, Vedat Kitapçılık, İstanbul (Temsil).
- Alışkan, Murat** (2007) Türk Ticaret Kanununa Göre Sanayi ve Ticaret Bakanlığının Anonim Şirketleri Denetlemesi ve İlgili Fesih Davaları, İstanbul (Fesih Davaları).
- Alper, Gizem** (2013) Türk Özel Hukukunda Ultra Vires İlkesi (Anlamı ve Kapsamı), Vedat Kitapçılık, İstanbul.
- Altay, Sümer/Eskioçak, Ali** (2019) Konkordato ve Yeniden Yapılanma Hukuku, 4. Baskı, İstanbul.

- American Law Institute** (1994) Principles of Corporate Governance, Analysis and Recommendations.
- Andreas von Tuhr** (Çev. Edege, Cevat) (1983) Borçlar Hukuku, 2. Baskı, Yargıtay Yayınları, Ankara.
- Ansay, Tuğrul** (1960) Anonim Şirketlerde Ehliyet Meselesi, I. Ticaret ve Banka Hukuku Haftası, Ankara (Ehliyet).
- Ansay, Tuğrul** (1980) Anonim Şirketler Hukuku, Olgaç Matbaası, Ankara (Anonim Şirketler).
- Antalya, Gökhan** (2015) Borçlar Hukuku Genel Hükümler, C. I, Legal Yayınevi, 2. Baskı, İstanbul.
- Aral, Fahrettin/Ayrancı, Hasan** (2015) Borçlar Hukuku Özel Borç İlişkileri, Yetkin Yayınları, 11. Baskı, Ankara.
- Arkan, Sabih** (2005) Türk Ticaret Kanunu Tasarısına İlişkin Değerlendirmeler, Türk Ticaret Kanunu Tasarısı, Konferans, Bildiriler - Tartışmalar, Ankara (Tartışmalar).
- Arkan, Sabih** (2017) Ticari İşletme Hukuku, BATİDER, Ankara.
- Armour, John/Hansmann, Henry/Kraakman, Reinier** (2009) What Is Corporate Law?, A Comparative and Functional Approach, Oxford Press.
- Arslan, İbrahim** (1994) Anonim Şirketlerde Yönetim Yetkilerinin Sınırlandırılması, Mimoza Yayınları, Konya.
- Arslan, Ramazan/Yılmaz, Ejder/Taşpınar Ayvaz** (2019) İcra ve İflas Hukuku, 3. Baskı, Ankara.
- Arslanlı, Halil** (1942) Türk Hukukunda Devletçiliğin Anonim Şirketlerin Ehliyeti Üzerine Tesiri, Cumhuriyet Matbaası İstanbul (Devletçilik).
- Arslanlı, Halil** (1960) Anonim Şirketler, C. I, Umumi Hükümler, 3. Baskı, Fakülteler Matbaası, İstanbul (Anonim Şirketler).
- Atalay, Oğuz** (2004) İflasın Ertelenmesi, Prof. Dr. Baki Kuru Armağanı.
- Atasoy, Ömer Adil/Ergün Berkay** (2017) Türk Hukukunda Ön Anonim Şirket, İstanbul Aydın Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, S. 3, C. 2.
- Avrupa Birliği Terimleri Sözlüğü** (2009) Avrupa Birliği Bakanlığı, Avrupa Birliği Genel Sekreterliği, Matus Basımevi, Ankara.
- Ay Kaplan, Ülkü** (2017) Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulunun Gözetim Görevi, Yetkin Yayınları, Ankara.
- Ayan, Özge** (2011) Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyelerinin ve Yönetimle Görevli Üçüncü Kişilerin Özen ve Bağlılık Yükümlülüğü, Maltepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi.

- Aydın, Alihan** (2014) Anonim Ortaklık Yönetim Kurulunun Temsil Yetkisinin Sınırları ve Temsil Yetkisinin/Gücünün Kötüye Kullanılması Sorunu, *BATİDER*, C. 30, S. 1.
- Aydoğan, Fatih** (2012) *Tek Kişi Ortaklığı*, Vedat Kitapçılık, İstanbul.
- Ayhan, Rıza/Özdamar, Mehmet/Çağlar, Hayrettin** (2013) *Ticari İşletme Hukuku Genel Esaslar*, 6. Baskı, Ankara.
- Bağrıaçık, Hasan** (2001) Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulunun Temsil Yetkisinin Sınırlandırılması, *Anadolu Üniversitesi, Yayınlanmamış YLT*.
- Bahçivan, Şükriye** (2016) Yetkisiz Temsilin Türk Ticaret Kanunundaki Yansımaları, *Bahçeşehir Üniversitesi, Yayınlanmamış YLT*.
- Bahtiyar, Mehmet** (2001) *Anonim Ortaklık Ana Sözleşmesi*, Beta Yayınları, İstanbul (Ana Sözleşme).
- Bahtiyar, Mehmet** (2017) *Ortaklıklar Hukuku*, 12. Baskı, Beta Yayıncılık, İstanbul (Ortaklıklar Hukuku).
- Bahtiyar, Mehmet/Biçer, Levent** (2008) Anonim Ortaklık Kuruluş Sistemleri ve TTK. m. 273 Değişikliği, *Makaleler II*, Beta Yayıncılık, İstanbul.
- Bainbridge, Stephen M.** (2002) *Corporation Law and Economics*, Foundation Press, New York.
- Bakan, Joel (Çeviren Öğdül, Rahmi G.)** (2007) *Şirket Kar ve Güç Peşindeki Patolojik Kurum*, 2. Baskı, Ayrıntı Yayınları, İstanbul.
- Barlas, Nami** (2008) *Adi Ortaklık Temeline Dayalı Sözleşme İlişkileri*, 2. Baskı, Vedat Kitapçılık, İstanbul.
- Başözen, Ahmet** (2005) *Müflisin Tasarruf Yetkisi*, Turhan Kitabevi, Ankara.
- Battal, Ahmet** (2012) Kefalet Ehliyeti Yönünden Şahıs ve Sermaye Şirketleri, *Banka ve Finans Hukuku Dergisi*, C. I, S. 2.
- Bauen, Marc/Venturi, Silvio** (2009) *Swiss Board of Direction*, Bruylant Schulthess.
- Bilge, Mehmet Emin** (1999) *Ticaret Sicili*, Beta Yayınları, İstanbul (Ticaret Sicili).
- Bilge, Mehmet Emin** (2003) *Ticaret Sicili işlemlerinde İlgililer Kavramı*, Fehiman Tekil'e Armağan, İstanbul (İlgili Kavramı).
- Bilge, Mehmet Emin** (2012) Anonim Şirketin Sona Ermesi ve Tasfiyesi, *EÜHFD*, C. 16, S. 3-4 (Tasfiye).
- Bilgili, Fatih** (2004) *Yeni Gelişmelerle İsviçre ve Alman Hukuklarında Anonim Ortaklıkların Organlarının Davranışlarından Dolayı Üçüncü Kişiler Karşısındaki Sorumluluğu ve Organların Tazminat Borcu*, Seçkin Yayıncılık, Ankara (Tazminat Borcu).

- Bilgili, Fatih** (2004) Tüzel Kişilerin Ticari Mümessilliği-Berlin Yüksek Mahkemesinin Bir Kararı Üzerine Düşünceler, TBB Dergisi (Ticari Mümessillik).
- Bilgili, Fatih** (2004) Yeni Gelişmelerle İsviçre ve Alman Hukuklarında Anonim Ortaklıkların Organlarının Davranışlarından Dolayı Üçüncü Kişiler Karşısındaki Sorumluluğu ve Organların Tazminat Borcu, Seçkin Yayıncılık, Ankara (Organ).
- Bilgili, Fatih/Demirkapı, Ertan** (2016) Ticari İşletme Hukuku, Dora Yayınları, 6. Baskı, Bursa (Ticari İşletme).
- Bilgili, Fatih/Demirkapı, Ertan** (2018) Şirketler Hukuku Dersleri, 6. Baskı, Dora Yayınları, Bursa (Şirketler Hukuku).
- Borchardt, Klaus Dieter** (2010) The ABC of European Union Law, Publications Office of the European Union.
- Bozer, Ali/Göle, Celal** (2017) Kıymetli Evrak Hukuku, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü Yayınları, 6. Baskı, Ankara.
- Bozgeyik, Hayri/Yavaşı, Mahmut** (2014) Karşılaştırmalı Hukuk ve Uygulamada Tüzel Kişilik Perdesinin Kaldırılması, Terazi Hukuk Dergisi, S. 100.
- Bozkurt, Tamer** (2009) TTK ve Tasarısı Çerçevesinde Anonim Şirketlerde Yönetim Üyelerinin Hukuki Sorumluluğu: Üyelerin Özellikle Doğrudan Doğruya Zararlardan Doğan Sorumlulukları ve Yargı Uygulaması, TBB Dergisi, S. 83.
- Budak, Ali Cem/Tunç Yücel, Müjgan** (2015) İflas Tasarrufun İptali Davası ve Konkordato İle İlgili 2013 Tarihli İsviçre İcra ve İflas Kanunu Değişiklikleri, Medeni Usul ve İcra İflas Hukuku Dergisi, S. 11.
- Buz, Vedat** (2005) Medeni Hukukta Yenilik Doğuran Haklar, Yetkin Yayıncılık, Ankara.
- Can, Mustafa** (2009) ABD Ortaklıklar Hukukunun Tasarı Türk Ticaret Kanunundaki Ortaklıklar Hukukuna Etkileri, Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- Centel, Nur/Zafer, Hamide** (2015) Ceza Muhakemesi Hukuku, Beta Yayınları, İstanbul.
- Cihan, Hulki** (2011) Temsil Yetkisinin Verilmesi ve Kapsamının Belirlenmesi, Beta Yayınları, İstanbul.
- Çağlar, Hayrettin/Çalışkan, Esra** (2010) Anonim Şirketlere Ait Taşınmazların Satımında Ehliyet ve Temsil Sorunları, GÜHF Dergisi, C. 14, S. 1.
- Çamoğlu, Ersin** (1970) Anonim Ortaklık Yönetim Kurulu Üyelerinin Özen Borcu, İmran Öktem'e Armağan, Ankara (Özen Borcu).
- Çamoğlu, Ersin** (2010) Anonim Ortaklık Yönetim Kurulu Üyelerinin Hukuki Sorumluluğu, 3. Baskı, Vedat Kitapçılık, İstanbul (Sorumluluk).

- Çamaoğlu, Ersin** (2013) A.Ş. Ortaklığa Yönetim Kayyımı Atanması, İstanbul Barosu Dergisi, C. 91, S. 5 (Kayyım Atanması).
- Çeker, Mustafa** (2012) Şirkete Borçlanma Yasağı, MÜHFD, Özel Sayı, C. 18, S. 2.
- Çevik, Orhan Nuri** (2002) Anonim Şirketler, 4. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- Çiloğlu Karapaça, Hatice** (1992) Anonim Şirketlerde Temsil Salahiyeti, Erciyes Üniversitesi, Yayınlanmamış YLT.
- Çoştan, Hülya** (2013) Özel Hukuk Tüzel Kişilerinin ve Kamu Tüzel Kişilerinin Yönetim Kurulu Üyeliği, BATİDER, C. 29, S. 1.
- Demir, Evin Emine** (2016) Anonim Şirket Yönetim Kurulu Bünyesinde Oluşturulan Komiteler, Adalet Yayınevi, Ankara.
- Demir, H. Erdal** (2013) Sermaye Piyasası Kurulunun Anonim Şirketlerdeki Yönetim Kuruluna İlişkin Kurumsal Yönetim İlkeleri, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul.
- Demirci, Ebru** (2018) Tüzel Kişi Yönetim Kurulu Üyelerinin Anonim Şirkete Borçlanma Yasağı (Tüzel Kişi), Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 22, S. 2.
- Demirkapı, Ertan** (2012) 6098 sayılı Türk Borçlar Kanununun Ticari Temsilciye İlişkin Hükümlerinin Değerlendirilmesi, DEÜHF Dergisi, C. 12.
- Develi, Emine** (2016) Tüzel Kişinin Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyeliği, Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- Doğan, Beşir Fatih** (2011) Anonim Şirket Yönetim Kurulunun Organizasyonu ve Yönetim Yetkisinin Devri, 2. Baskı, Vedat Kitapçılık, İstanbul (Organizasyon).
- Domaniç, Hayri** (1978) Anonim Şirketler, Eğitim Yayınları, İstanbul (Anonim Şirketler).
- Domaniç, Hayri** (1988) Anonim Şirketler Hukuku ve Uygulaması, TTK Şerhi II, Vedat Kitapçılık, İstanbul (TTK Şerhi II).
- Dural, Mustafa** (1998) Tüzel Kişilik Perdesinin Aralanması ya da Tüzel Kişinin Tabanına Basılması, Sermaye Piyasası Kurulu, 15. Yıl Sempozyumu, SPK Yayınları, Ankara.
- Dural, Mustafa/Öğüz, Tufan** (2017) Türk Özel Hukuku, C. II, Kişiler Hukuku, 18. Baskı, Filiz Kitabevi, İstanbul.
- Dural, Mustafa/Sarı, Suat** (2017) Türk Özel Hukuku, C. I, Temel Kavramlar ve Medeni Kanununun Başlangıç Hükümleri, 12. Baskı, Filiz Kitabevi, İstanbul.
- Dursun, İsmail** (2014) Ceza Muhakemesinde Şirket Yönetimi İçin Kayyım Tayini ve Nitelikleri, Marmara Üniversitesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, C. 20, S. 3.
- Edward, Vanessa** (1999) EC Company Law, Clarendon Press.

- Eisenberg, Melvin Aron** (1993) An Overview of the Principles of Corporate Governance, Symposium on Corporate Governance: An Overview, The Business Lawyer, Vol. 48.
- Ekrem Yıldız/Serkan Gürsoy** (2007) Kayyım ve Kayyım Katılımıyla Görülmesi Gereken İşler ve Davalar, Vedat Kitapçılık, İstanbul.
- Eminoğlu, Cafer** (2014) Türk Ticaret Kanununda Kurumsal Yönetim, Oniki Levha Yayınları, İstanbul (Kurumsal Yönetim).
- Eminoğlu, Cafer** (2015) Anonim Şirket Pay Sahipleri Açısından “Eşit Şartlarda Eşit İşlem” İlkesi, Ticaret ve Fikri Mülkiyet Dergisi, S. 1 (Eşit İşlem İlkesi).
- Eminoğlu, Cafer/Çakır, Fatma Betül** (2014) Anonim Ortaklıklarda Tüzel Kişilerin Yönetim Kurulu Üyesi Seçilmesi ve Kamu Tüzel Kişilerinin Yönetim Kuruluna Temsilci Ataması, GÜHF Dergisi C. 18, S. 3-4.
- Eren, Fikret** (1966) Türk Medeni Hukukunda Ölümüne Bağlı Tasarrufların İptali Davası, Fakülte Yayınları, Ankara (İptal Davası).
- Eren, Fikret** (2016) Borçlar Hukuku Özel Hükümler, 3. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara (Özel Hükümler).
- Eren, Fikret** (2017) Borçlar Hukuku Genel Hükümler, 14. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara (Genel Hükümler).
- Ergun, Ömer** (2010) Medeni Hukuk Tüzel Kişilerinin Ehliyet Durumu, Oniki Levha Yayınları, İstanbul.
- Eriş, Gönen** (2007) Türk Ticaret Kanunu (Ticari İşletme ve Şirketler) C. 2, 4. Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara.
- Ersoy, Uğur** (2009) Ceza Muhakemesi Hukukunda Şirket Yönetimine Kayyım Tayini, Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- Esener, Turhan** (1957) Mukayeseli Hukuk ve Hususiyle Tür-İsviçre Hukukunda Mümessilin Kendi Kendisiyle Mukavele Yapması, AÜHFD (Mukavele).
- Esener, Turhan** (1961) Mukayeseli Hukuk ve Hususiyle Türk-İsviçre Borçlar Hukuku Bakımından Salahiyete Müstenit Temsil, Türk Ajan Matbaası, Ankara (Temsil).
- Esener, Turhan/Güngöğdu, Fatih** (2017) Borçlar Hukuku 1, Vedat Kitapçılık, İstanbul.
- Eser, Bahadır/Yüksek, Hasan** (2012) Korporatizm Faşizm ve Solidarizm Kavramları Ekseninde Erken Dönem Cumhuriyet Siyaseti Üzerine Bir İnceleme, Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi, C. 8, S. 16.
- Feyzioğlu, Feyzi Necmeddin** (1978) Ticari Mümessiller ve Diğer Tacir Yardımcıları, Fakülteler Matbaası, İstanbul.

- Forstmoser, Peter** (2011) *Organisation und Organisationsreglement der Aktiengesellschaft*, Schultess.
- Franko, Nesim** (2000) Anonim Şirkette Murahhas Aza, Ticaret Hukuku ve Yargıtay Kararları Sempozyumu, XVII.
- Fritz von Steiger (Çev. Tahir Çağa)** (1968) *İsviçre Anonim Şirketler Hukuku*, 3. Baskı, Fakülteler Matbaası, İstanbul.
- Gedikli, Fethi** (2015) *Osmanlı Şirket Kültürü, XVI.-XVII. Yüzyıllarda Mudârebe Uygulaması*, İz Yayıncılık, 2. Baskı, İstanbul.
- Gençcan, Ömer Uğur** (2009) *Kayımlığı Gerektiren Haller*, Yargıtay Dergisi, C. 35, S.12.
- Gillies, Peter** (2003) *Business Law*, 11. Baskı, Federation Press.
- Goel, R.K.** (1969) *Delegation of Directors' Powers and Duties-A Comparative Analysis*, International and Comperative Law Querterly, Vol. 18.
- Göle, Celal** (1986) *Ticari İşletmenin Merkez ve Şubesinin Tayini Sorunu*, Prof. Dr. Ernst E. Hirsch'in Hatırasına Armağan, BATİDER Yayınları, Ankara.
- Gönen, Doruk** (2005) *İslam Hukukunda Mudarebe (Emek-Sermaye) Şirketinde Tarafların Hak ve Borçları*, İÜHF Mecmuası, C. 63, S. 1-2.
- Göze, Ayferi** (1968) *Korporatif Devlet*, Fakülteler Matbaası, İstanbul.
- Greenfield, Kent** (2001) *Ultra Vires! A Stakeholder Analysis of Corporate Illegality*, Virginia Law Review, V. 87.
- Grundmann, Stefan** (2012) *European Company Law-Organization, Finance and Capital Markets*, Intersentia, 2nd Edition.
- Gümüş, M. Alper** (2006) *Türk Medeni Hukukunda Kayımlık*, Vedat Kitapçılık, İstanbul.
- Güncan, Gökhan** (2014) *Anonim Şirkette İşletme Konusu ve Temsil*, İstanbul Üniversitesi, Yayımlanmamış YLT.
- Habergetiren, Ömer Faruk** (2015) *İslam Hukukunda Sermaye ve Sermaye Hareketleri*, Kitabı Yayınları, İstanbul.
- Hacımahmutluoğlu, Sibel** (2014) *The Business Judgment Rule: İşadamı Kararı mı Yoksa Ticari Muhakeme Kuralı mı? BATİDER*, C. 30, S. 4 (İşadamı Kararı).
- Hacımahmutluoğlu, Sibel** (2008) *AT ve Türk Hukukunda Anonim Ortaklığın Karar Alma Sürecinde Yönetim Kurulunun Yapısı ve Çalışanların Katılımı*, Yetkin Yayıncılık, Ankara (Yönetim Kurulunun Yapısı).
- Hannigan, Brenda** (2018) *Company Law*, 5th Edition.
- Hatemi, Hüseyin** (1979) *Medeni Hukuk Tüzel Kişileri I*, Sulhi Goran Matbası, İstanbul (Tüzel Kişiler).

- Hatemi, Hüseyin** (1980) Organın Fiilinden Dolayı Tüzel Kişiliğin Sorumluluğu, II. Sorumluluk Hukukunda Güncel Gelişmelere Sempozyumu, İstanbul Üniversitesi Yayınları, İstanbul (Organ).
- Hatemi, Hüseyin** (2013) Ultra Vires Kavramı ve Türk Hukuku, Prof. Dr. Ersin Çamoğluna Armağan, Vedat Kitapçılık, İstanbul (Ultra Vires).
- Hatemi, Hüseyin** (2018) Kişiler Hukuku, 7. Baskı, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul (Kişiler Hukuku).
- Hatemi, Hüseyin/Gökyayla, Emre** (2017) Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Vedat Kitapçılık, İstanbul.
- Helvacı, Mehmet** (1995) Fransız Anonim Ortaklıklar Hukukunda Yönetim Kurulu, Prof. Dr. Hayri Domaniç'e Armağan, İstanbul (Fransız Ortaklıklar Hukuku).
- Helvacı, Mehmet** (2001) Anonim Ortaklıkta Yönetim Kurulu Üyesinin Hukuki Sorumluluğu, 2. Baskı, Beta Yayınları, İstanbul (Sorumluluk).
- Hirsch, Eduard Ernst** (1948) Ticaret Hukuku Dersleri, İstanbul.
- Hızır, Serdar** (2013) Anonim Şirkette Pay Sahibinin Şirkete Borçlanma Yasağını Düzenleyen TTK m. 358 Üzerine Bazı Değerlendirmeler, BATİDER, C. 26, S. 2.
- Hızır, Serdar/Merki, Duygu** (2014) Anonim Şirketlerde Borçlanma Yasağına Aykırılık Teşkil Eden Fiillerin Cezai Sonuçları, AÜHFD, S. 63-4.
- Hopt, Klaus/Leyens, Patrick** (2004) Board Models in Europe - Recent Developments of Internal Corporate Governance Structures in Germany, the United Kingdom, France, and Italy, European Company and Financial Law Review 1(2).
- Hüseyin/Teoman, Ömer/Helvacı, Mehmet/Kendigelen, Abuzer/Kaya, Arslan/ Nomer Ertan, Füsün (2008) Ticari İşletme Hukuku, Vedat Kitapçılık, İstanbul.
- İmregün, Oğuz** (1962) Türk Ticaret Kanununa Göre Ticaret Şirketlerinin Ehliyet ve Temsili, II. Ticaret ve Banka Hukuku Haftası, Ankara (Ehliyet).
- İmregün, Oğuz** (1989) Anonim Ortaklıklar, 3. Baskı, Gün Matbaası, İstanbul (Anonim Ortaklık).
- İmregün, Oğuz** (2001) Anonim Ortaklıkta Yönetim Kurulu Toplantı ve Karar Yetersayıları ve Yönetim Kurulu Kararlarına Karşı Başvuru Yolları, Hayri Domaniç'e 80. Yaş Armağanı, İstanbul (Yönetim Kurulu).
- İnalçık, Halil** (1967) Capital Formation in the Ottoman Empire, Journal of Economic History, Vol. 29, N. 1.
- İnceoğlu, Murat** (2009) Borçlar Hukukunda Doğrudan Temsil, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul.

- İşeri, Zafer** (2006) Anonim Şirketlerin Temsili, Marmara Üniversitesi, Yayınlanmamış YLT.
- İyilikli, Ahmet Cahit/Ersöz, Oğuz** (2018) Ergin Kısıtlıya Ana veya Babanın Veli Atanmasının Hukuki Sonuçları, S. 11.
- İzmirli, Yedigâr** (2001) Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulunun Organ Niteliğini Kaybetmesi ve Hukuki Sonuçları, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara (Organ Niteliği).
- İzmirli, Yedigâr** (2001) Türk Ticaret Kanununa Göre Tasfiye Memurlarının Görev, Yetki ve Sorumlulukları, Gazi Kitabevi, Ankara (Tasfiye).
- Jelena, Nikolic/Jelena, Erk** (2011) Boards of Directors Models and Role in Corporate Governance, Management, (1820-0222), Vol. 16.
- Kale, Serdar** (2017) Sorularla Konkordato (İflas Dışı ve İflas İçi Adi Konkordato), On İki Levha Yayınları, İstanbul.
- Kandemir, Hatice Kübra** (2020) Kurumsal Yönetim Aracı Olarak Bağımsız Yönetim Kurulu Üyeliği: Tam Bağımsızlık Mümkün Mü? Yıldırım Beyazıt Hukuk Dergisi, Y. 5, S. 2.
- Kaplan, İbrahim** (2009) Tüzel Kişiliğe Sahip Ticaret Ortaklarında Perdenin Kaldırılması Talepli Hukuki Sorumluluk Davaları, BATİDER, C. 25, S. 4.
- Kaplan, Ülkü Ay** (2017) Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulunun Gözetim Görevi, Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- Karaahmetoğlu, İsmail Özgür** (2014) 6102 sayılı Kanununa Göre Limited Şirketin Temsili, Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- Karaca, Bedir** (2010) Anonim Ortaklıkta Müdürler ve Hukuki Sorumluluk, Vedat Kitapçılık, İstanbul.
- Karaege, Özge** (2014) Anonim Şirketlerde Genel Kurulun Yönetim Kurulu Üyelerini Görevden Alma (Azil) Yetkisi, Ankara Barosu Dergisi.
- Karahanogulları, Onur** (2002) Kamu Hizmeti - Kavram ve Hukuksal Rejim, Turhan Kitapevi, Ankara.
- Karaman Coşkun, Özlem** (2015) Anonim Şirketin Tasfiyesi, Adalet Yayınevi, Ankara.
- Karasu, Rauf** (2015) Anonim Şirketlerde Emredici Hükümler İlkesi, 2. Baskı, Yetkin Yayıncılık, Ankara (Emredici Hükümler).
- Karasu, Rauf** (2015) Emredici Hükümler İlkesinin Kapalı Tip Anonim Şirketler ve Limited Şirketler Açısından Doğurduğu Sorunlar ve Çözüm Önerileri, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Ticaret ve Fikri Mülkiyet Dergisi, S. 1 (Sorunlar).
- Karayalçın, Yaşar** (1968) Ticari İşletme, 3. Baskı, Sevinç Matbaası, Ankara (Ticari İşletme).

- Karayalçın, Yaşar** (1973) Ticaret Hukuku II, Şirketler Hukuku, 2. Baskı, Sevinç Matbaası, Ankara (Şirketler Hukuku).
- Karayalçın, Yaşar** (1975) Türk Hukukunda Ticaret Siciline Tescilin Etkileri, BATİDER, C. 8, S. 2, s. 1-29 (Ticaret Sicili).
- Kartal, Mustafa** (2019) Anonim Şirketin Temsili, Bahçeşehir Üniversitesi, Yayınlanmamış YLT.
- Kaya, Arslan** (2013) Halka Açık Ortaklıklarda Örtülü Kazanç Aktarımı Yasağı, İÜHF Mecmuası, C. LXXI, S. 2.
- Kaya, Sıddık** (Çev.) (2012) 2009/101 AB sayılı Avrupa Parlamentosu ve AB Konseyi Direktifi, REGESTA, C. 2, S. 3.
- Kayar, İsmail** (2005) Anonim ve Limited Şirketlerin Temsili ve İmza Sirküleri, TNB Dergisi, S. 127 (İmza Sirküleri).
- Kayar, İsmail** (2005) TTK Tasarısında Ticaret Sicili, Ticari Defterler ve Cari Hesap Hükümlerinin Değerlendirilmesi, Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 2, S. 1 (Ticaret Sicili).
- Kayar, İsmail** (2007) İflasın Ertelenmesinde Kayyım, Hüseyin Ülgen'e Armağan, Cilt II, Vedat Kitapçılık, İstanbul (Kayyım).
- Kayar, İsmail** (2018) Ticari İşletme Hukuku, Seçkin Yayıncılık 6. Baskı, Ankara (Ticari İşletme).
- Keçecioğlu, Burak** (2018) Anonim Şirketlerde Borçlanma Yasağı, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi.
- Kendigelen, Abuzer** (2001) Sermaye Şirketlerinde Ehliyet, Temsil, Butlan ve Kuruluştan Doğan Sorumluluk, Türk Hukukunun Avrupa Birliği Hukukuna Uyumu, İstanbul (Uyum).
- Kendigelen, Abuzer** (2006) Sermaye Şirketlerinde Ehliyet-Temsil-Butlan ve Kuruluştan Doğan Sorumluluk, Avrupa Birliği Konseyinin Şirketler Hukukuna İlişkin 9 Mart 1968 Tarihli Birinci Yönergesi, Makalelerim C. I, Arıkan Yayınevi (Yönerge).
- Kendigelen, Abuzer** (2013) Hukuki Mütalaalar, C. XI, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul (Mütalalar).
- Kendigelen, Abuzer** (2016) Türk Ticaret Kanunu Değişlikler, Yenilikler ve İlk Tespitler, 3. Baskı, İstanbul (İlk Tespitler).
- Kervankıran, Emrullah** (2007) Alman Hukukunda Business Judgment Rule'nin Kodifikasyonu - Türk ve Amerikan Hukuku ile Karşılaştırmalı Bir Değerlendirme, Prof. Dr. Hüseyin Ülgen'e Armağan, Birinci Cilt, İstanbul (Kodifikasyon).

- Kervankıran, Emrullah** (2007) Tüzel Sermaye Ortaklıklarında Sınırlı Sorumluluk İlkesine Karşı Önemli Bir İstisna: Tüzel Kişilik Perdesi'nin Kaldırılması, EÜHF Dergisi, C. XI, S. 3-4 (Tüzel Kişilik).
- Kervankıran, Emrullah** (2012) Ön Şirket ve Hukuki Niteliği, 6102 sayılı Yeni Türk Ticaret Kanununu Beklerken, MÜHF, Hukuk Araştırmaları Dergisi Özel Sayı (Ön Şirket).
- Keser Berber, Leyla** (2019) Biyometrik İmza ve Türk Borçlar Kanunu'ndaki Yazılı Şekil Şartı İle Hukuk Muhakemeleri Kanunundaki İmza Açısından Yeri, Bilgi Üniversitesi, Bilişim ve Teknoloji Enstitüsü, İstanbul, <https://itlaw.bilgi.edu.tr>.
- Keskin, Ali Cenk** (2004) Şirketler Hukuku Alanında Avrupa Topluluğu Düzenlemeleri ve Avrupa Şirketi, Beta Yayınları, İstanbul.
- Kılıçoğlu, Ahmet M.** (2018) Borçlar Hukuku Genel Hükümler, 18. Baskı, Turhan Kitabevi, Ankara (Genel Hükümler).
- Kılıçoğlu, Ahmet M.** (2018) Medeni Hukuk Temel Bilgiler, 6. Baskı, Turhan Kitabevi, Ankara (Medeni Hukuk).
- Kıran, Süleyman** (2019) Ticaret Sicilinde Görünüşe Güvenin Başlangıç Anına İlişkin Bir Değerlendirme, TBB Dergisi, S. 143.
- Kırca, İsmail** (1994) Ticaret Şirketlerinde Temsil Yetkisine Getirilen ve Tescili Caiz Olmayan Sınırlamaların Üçüncü Kişilere Etkisi, BATİDER, C. 27, S. 3 (Tescili Caiz Olmayan Sınırlamalar).
- Kırca, İsmail** (1998) Tüzel Kişiliğin Kazanılmasından Önce Anonim Şirket Adına Yapılan İşlemler (TTK 301/II), BATİDER, C. 19, S. 4 (Anonim Şirket Adına Yapılan İşlemler).
- Kırca, İsmail** (2004) Anonim Şirket Yönetim Kurulu Kararlarında Takdir Yetkisi-Özen Borcu, BATİDER, C. 22, S. 3 (Takdir Yetkisi).
- Kırca, İsmail** (2004) Yönetim Kurulu Kararlarında Takdir Yetkisi-Özen Borcu, BATİDER, C. 22, S. 3 (Özen Borcu).
- Kırca, İsmail** (2006) Ticari Mümessillik, Yetkin Yayıncılık, Ankara (Ticari Mümessillik).
- Kırca, İsmail** (2007) Bankacılık İşlemleri-Ticaret Şirketlerinde Temsil Yetkisinin Kapsamı ve Sınırlandırılması, Banka Hukuku ve Yargıtay Kararları Sempozyumu (Bankacılık İşlemleri).
- Kırca, İsmail** (2008) Ticaret Şirketlerinde Birlikte Temsile Yetkili Kişilerin Birbirlerine Tek Başına İşlem Yapma Yetkisi Vermeleri, AÜHF Dergisi, C. 57, S. 3 (Birlikte Temsil).
- Kırca, İsmail** (2011) 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanununa Göre Ticaret Şirketlerinin Ehliyeti ve Birleşmesi, Bankacılar Dergisi, S. 79 (Birleşme).

- Kırca, İsmail** (2012) Anonim Şirketlerde Tüzel Kişilerin Yönetim Kurulu Üyeliği, BATİDER C. 28, S. 2 (Tüzel Kişi).
- Kırca, İsmail** (2014) TTK m. 371/7 Hakkında Bir İnceleme: AB'ye Üyelik Yolunda Geri Adım, BATİDER, C. 20, S. 3 (TTK m. 371/7).
- Kırca, İsmail/Şehirli Çelik, Feyzan Hayal/Manavgat, M. Çağlar** (2013) Anonim Şirketler Hukuku C.1, Temel Kavram ve İlkeler Kuruluş Yönetim Kurulu, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, Ankara.
- Klaus/Leyens, Patrick** (2004) Board Models in Europe - Recent Developments of Internal Corporate Governance Structures in Germany, the United Kingdom, France, and Italy, European Company and Financial Law Review, V. 1(2).
- Kocayufpaşaoğlu, Necip/Arpacı, Abdülkadir/Hatemi, Hüseyin/Serozan, Rona** (2017) Borçlar Hukuku - Genel Bölüm - Birinci Cilt, 7. Baskı, Filiz Kitabevi, İstanbul.
- Koç, Himmet** (2018) Anonim Şirketlerde İç Yönerge ile Yönetim ve Temsil Yetkisinin Devri, Adalet Yayınları, Ankara.
- Korkmaz, Ezgi** (2018) Anonim Şirketlerde Sınırlı Yetkili Temsilci Tayini ve Sorumluluk, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul.
- Korkut, Ömer** (2007) Anonim Şirketlerde İnançlı Yönetim Kurulu Üyeliği ve İnançlı Üyeye Verilebilecek Talimatın Sınırı, Ankara Barosu Dergisi, S. 3.
- Kren Kostkiewicz, Jolanta/Vock, Dominik** (2017) Kommentar zum Bundesgesetz über Schuldbetreibung und Konkurs SchKG: 4. Auflage.
- Kuntalp, Erden** (1985) Ticaret Ortaklıklarının Ehliyeti, Ticaret Hukuku ve Yargıtay Kararları Sempozyumu II, Ankara (Ehliyet).
- Kuru, Baki** (1963) Şahıs Şirketleri ve Ortaklarının İflası, Ankara.
- Kuru, Baki** (1993) İcra ve İflas Hukuku, C.III, İstanbul (C.III).
- Kuru, Baki** (2013) İcra ve İflas Hukuku El Kitabı, Ankara (El Kitabı).
- Laski, Harold J.** (1916) The Personality of Associations, Harvard Law Review, Vol. 29, N.4.
- Mardin, Şerif A.** (1971) Ideology and Religion in the Turkish Revolution, International Journal of Middle East Studies, Vol. 2, No. 3.
- Moroğlu, Erdoğan** (1999) Anonim Ortaklık Yönetim Kurulu Üyeleri ile Denetçilerinin Görev Süreleri, İÜHF 75. Yılı Armağanı, İstanbul (Görev Süreleri).
- Moroğlu, Erdoğan** (2007) Türk Ticaret Kanunu Tasarısı, Değerlendirme ve Öneriler, Vedat Kitapçılık, 5. Baskı, İstanbul (Tasarı).

- Moroğlu, Erdoğan** (2009) 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu ile Yürürlük ve Uygulama Kanunu, Tasarısı Değerlendirme ve Öneriler, 4. Baskı, TBB, Ankara (Tasarı).
- Moroğlu, Erdoğan** (2010) Şirketlerde Adli Tebligat Kimlere Yapılır? Makaleler, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul (Tebligat).
- Morse, Geoffrey** (1991) Charlesworth-Morse Company Law, 16. Baskı, Sweet-Maxwell.
- Mumcu, Uğur** (1970) İngiliz Hukukunda Ultra Vires Kavramı, AÜHFD, C. 27, S. 1-2.
- Muynak, Burcu** (2005) Anonim Ortaklıklarda Temsil, Marmara Üniversitesi, Yayınlanmamış YLT.
- Nomer, Haluk** (2017) Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Beta Yayıncılık, İstanbul.
- Oğuzman, Kemal/Barlas, Nami** (2012) Medeni Hukuk Giriş, 10. Baskı, İstanbul.
- Oğuzman, Kemal/Öz, Turgut** (2013) Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Cilt-1, 11. Baskı, İstanbul.
- Oğuzman, Kemal/Seliçi, Özer/Saibe, Oktay Özdemir** (2018) Kişiler Hukuku, 16. Baskı, Filiz Kitabevi, İstanbul.
- Okur, İrfan** (1990) Medeni Hukuk Tüzel Kişileri ile Ticaret Hukuku Tüzel Kişilerinin Hak Ehliyeti Yönünden Karşılaştırılması, Yargıtay Dergisi, C. 16, S. 3.
- Ovacık, Mustafa** (2000) İngilizce - Türkçe Sözlük, 3. Baskı, Banka ve Ticaret Enstitüsü Yayınları, Ankara.
- Öğüz, Tufan** (2007) Türk Özel Hukukunda Vakıf Tüzel Kişiliğinin Hukuki Esasları, Beşir Kitabevi, İstanbul.
- Özdamar, Mehmet** (2006) Anonim Ortaklığın Sahip Olduğu Malvarlığının Yönetim Kurulu Tarafından Topluca Devredilmesi, Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 14, S. 2 (Önemli İşlem).
- Özdamar, Mehmet** (2007) Yargıtay Kararları Işığında Ticari İşletmede Şube Kavramı, Ankara Barosu Dergisi, S. 1 (Şube).
- Özdamar, Mehmet** (2014) 6552 Sayılı Kanun İle TTK'da Yapılan Değişiklikler Çerçevesinde Anonim Şirketin Temsili, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, S. 18 (Temsil).
- Özdamar, Mehmet/Doğan, İlker** (2013) Banka Anonim Şirketi Yönetim Kurulu Üyelerinin Borçlanma Yasağı, Bankacılar Dergisi, S. 86 (Borçlanma Yasağı).
- Özdemir, İbrahim Akan** (2015) Yeni Türk Ticaret Kanununa Göre Anonim Ortaklıklarda Yönetim Kurulunun Yapısı ve İşleyişi, Zirve Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi.
- Özkorkut, Korkut** (2007) Bağımsız Yönetim Kurulu Üyeleri, Banka ve Ticaret Hukuk Yayınları, Ankara (Bağımsız).

- Özkorkut, Korkut** (2012) 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununda Şirkete Borçlanma Yasağı, Finansal Raporlama ve Bağımsız Denetime İlişkin Değişiklikler, BATİDER, S. 28, C. 3 (Borçlanma Yasağı).
- Özsunay, Ergun** (1982) Medeni Hukukumuzda Tüzel Kişiler, 5. Baskı, İstanbul Üniversitesi Yayınları, İstanbul (Tüzel Kişiler).
- Özsunay, Ergun** (1986) Medeni Hukuka Giriş, Güryay Matbaacılık, İstanbul (Medeni Hukuk).
- Öztan, Bilge** (1970) Medeni Hukuk Tüzel Kişilerinde Organ Kavramı ve Organın Fiillerinden Doğan Sorumluluk, Ankara (Organ Kavramı).
- Öztan, Bilge** (1998) Şahsın Hukuku Hakiki Şahıslar, 8. Baskı, Turhan Kitabevi, Ankara (Hakiki Şahıslar).
- Öztan, Bilge** (2012) Medeni Hukukun Temel Kavramları, 36. Baskı, Turhan Kitabevi, Ankara (Temel Kavramlar).
- Öztan, Fırat** (2019) Kıymetli Evrak Hukuku, Yetkin Yayınları, 23. Baskı, Ankara.
- Öztan, Gürkan** (2018) Korporatizm 19. Yüzyıldan 20. Yüzyıla Modern Siyasal İdeolojiler, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, İstanbul.
- Öztek, Selçuk/Budak, Ali Cem/Tunç Yücel Müjgan/Kale, Serdar/Yeşilova, Bilgehan** (2019) Yeni Konkordato Hukuku, 2. Baskı, Ankara.
- Paslı, Ali** (2008) Anonim Ortaklıkta Kontrol Sahibinin Özel Durumu, İÜHF, C. 46, S. 2 (Özel Durum).
- Paslı, Ali** (2009) Anonim Ortaklığın Devralınması, Vedat Kitapçılık, İstanbul (Devralma).
- Paslı, Ali** (2011) Yeni Türk Ticaret Kanun Anonim Ortaklık Hükümlerinin Tanıtılması (I), YTK Kitap 2-Kısım 4-Bölüm 1, Genel Hükümler ve Temel İlkeler, BATİDER, C. 27 (Temel İlkeler).
- Pekcanıtez, Hakan** (1991) Anonim Ortaklıkların İflası, Fakülte Yayınevi, İzmir.
- Pekcanıtez, Hakan/Erdönmez, Güray** (2018) 7101 Sayılı Kanun Çerçevesinde Konkordato, Vedat Kitapçılık, İstanbul.
- Poroy, Reha/Tekinalp, Ünal/Çamoğlu, Ersin** (2010) Ortaklıklar ve Kooperatif Hukuku, Vedat Kitapçılık, İstanbul (Ortaklıklar ve Kooperatif).
- Poroy, Reha/Tekinalp, Ünal/Çamoğlu, Ersin** (2019) Ortaklıklar Hukuku I, Vedat Kitapçılık, 13. Baskı, İstanbul (C. I).
- Poroy, Reha/Tekinalp, Ünal/Çamoğlu, Ersin** (2017) Ortaklıklar Hukuku II, Vedat Kitapçılık, 13. Baskı, İstanbul (C. II).
- Poroy, Reha/Tekinalp, Ünal/Tekinalp, Gülören** (1982) Ortaklıklar Hukukunda Organların Sorumluluğu, İHF Mecmuası, S. XLV-XLVII, Doğumunun 100. Yılında Atatürk'e Armağan, İstanbul.

- Powles, David** (1977) The See through Corporate Veil, The Modern Law Review, V.40, N.3.
- Poroy, Reha/Yasaman, Hamdi** (2015) Ticari İşletme Hukuku, Vedat Kitapçılık, 15. Baskı, İstanbul.
- Pulaşlı, Hasan** (2002) Yeni Tüzük Hükümlerine Göre Avrupa Anonim Şirketi, BATİDER, C. 21, S. 4 (Avrupa Anonim Şirketi).
- Pulaşlı, Hasan** (2003) Anonim Ortalık Yönetim Kurulunda Yönetim Kurulu Üyeliğinin Temsili, Prof. Dr. Fahiman Tekil'in Anısına Armağan, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü Yayınları, İstanbul (Temsil).
- Pulaşlı, Hasan** (2006) Yönetim Kurulu Üyelerinin Görevlerinin Kendiliğinden Sona Ermesine İlişkin Esas Sözleşme Hükümlerinin Türk Ticaret Kanunu ve Tasarıya Göre Değerlendirilmesi, Ticaret Hukuku ve Yargıtay Kararları Sempozyumumuz, XXI, Ankara (Sona Erme).
- Pulaşlı, Hasan** (2012) Kıymetli Evrak Hukukunun Esasları, Adalet Kitabevi, 2. Baskı, Ankara (Kıymetli Evrak).
- Pulaşlı, Hasan** (2013) Anonim Şirket Genel Kurul Kararlarının Sakatlığı ve Müeyyidesi, GÜHF Dergisi C. 17, S. 1-2 (Sakatlık).
- Pulaşlı, Hasan** (2014) 6552 Sayılı (Torba) Kanunla Türk Ticaret Kanununa Eklenen Yeni Hükümlerin Değerlendirilmesi, Legal Hukuk Dergisi, C. 12, S. 124 (Torba).
- Pulaşlı, Hasan** (2017) Şirketler Hukuku Genel Esaslar, 5. Baskı, Adalet Yayınları, Ankara (Genel Esaslar).
- Pulaşlı, Hasan** (2018) Şirketler Hukuku Şerhi, Adalet Yayınevi, Ankara (Şerh).
- Reisoğlu, Seza** (2007) Bankacılık Kanunu Şerhi, C. I, Ankara.
- Robert, R. Pennigton** (2001) Company Law, 8. Baskı, Butterworths.
- Sağlam, İpek** (1995) Tüzel Kişilik Perdesinin Aralanması (Amerikan ve İngiliz Hukuku İle Karşılaştırmalı Olarak), Marmara Üniversitesi, SBE, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
- Sarper, Süzek** (2018) İş Hukuku, 16. Baskı, Beta Yayınları, İstanbul.
- Sayın, Hediye Bahar** (2015) Anonim Şirket Yönetim Kurulu Kararlarının Butlanı, Oniki Levha Yayınları, İstanbul.
- Saymen, Ferit H./Elbir, Halid K.** (1958) Türk Borçlar Hukuku, Umumi Hükümler, C.1, Hak Kitabevi, İstanbul.
- Serder, Selen** (2009) Anonim Şirketlerin Ehliyeti (Özellikle Ultra Vires Doktrini ile Sınırlandırılması), Ankara Üniversitesi Doktora Tezi.
- Serozan, Rona** (1994) Tüzel Kişiler Özellikle: Dernekler ve Vakıflar, Filiz Kitabevi, İstanbul.

- Sevi, Ali Murat** (2013) Anonim Ortaklıkta Sermayenin Oluşturulması ve Pay Sahiplerine İade Edilmesi Yasası, İstanbul (İade Yasası).
- Sevi, Ali Murat** (2016) Anonim Ortaklıkta Tüzel Kişi Yönetim Kurulu Üyesi Adına Tescil Edilen Gerçek Kişinin Hukuki Sorumluluğu, *BATİDER*, C. 32, S. 3 (Tüzel Kişi).
- Sherony, Bruce C./Crum, Michael D.** (2014) The Rules of the Directorate, *Journal of Business and Educational Leadership*, Vol. 5, No. 1.
- Soykan, İsmail Cem** (2012) Anonim Şirkette Organ Yokluğu, Oniki Levha Yayınları, İstanbul.
- Steiger, von Fritz (Çev. Çağa, Tahir)** (1968) İsviçre’de Anonim Şirketler Hukuku, Fakülteler Matbaası.
- Şahin, Ayşe** (2013) Anonim Ortaklığın Haklı Sebep Feshi, Vedat Kitapçılık, İstanbul.
- Şahin, Cumhur** (2015) Ceza Muhakemesi Hukuku I, Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- Şehirli Çelik, Feyzan Hayal** (2007) Hukukun Ekonomik Gerçeğe Yanıtı: Tek Kişilik Şirketler, *BATİDER*, C. 24, S. 1 (Tek Kişilik Şirketler).
- Şener, Oruç Hami** (2008) Adi Ortaklık, Yetkin Yayıncılık, Ankara (Adi Ortaklık).
- Şener, Oruç Hami** (2015) Anonim Ortaklıkta Ek Tasfiye (İhya), Adalet Yayınları, Ankara (Ek Tasfiye).
- Şener, Oruç Hami** (2015) Ticari Temsil ve Ticari Temsil Yetkisi, Adalet Yayınları, Ankara (Ticari Temsil).
- Şener, Oruç Hami** (2017) Ticari İşletme Hukuku Ders Kitabı, Seçkin Yayıncılık, Ankara (Ticari İşletme).
- Şener, Oruç Hami** (2019) Teorik ve Uygulamalı Ortaklıklar Hukuku Ders Kitabı Ortaklıklar Hukuku, Seçkin Yayıncılık, Ankara (Ortaklıklar Hukuku).
- Tamer, Ahmet** (2012) Yeni Türk Ticaret Kanunu ile Getirilen Bir Yenilik: Pay Sahiplerinin Şirkete Borçlanma Yasası (TTK. m. 358), *Türkiye Baroları Birliği Dergisi*, S. 102.
- Tandoğan, Haluk** (1961) Hüküm Şahısların Anonim Şirket İdare Meclisinde Temsili, *BATİDER*, C.1, S.1.
- Tanrıver, Süha** (1993) Konkordato Komiseri, Ankara (Komiser).
- Tanrıver, Süha** (2016) Noterler Tarafından Elektronik Ortamda Yapılabilecek Olan İşlemler ve Bu İşlemlerin Gerçekleştirilmesi Usulü, *AÜHF Dergisi*, S. 65 (4) (Noterler).
- Taşan Kutgi, Ayşe Selcen** (2018) Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulu Üyelerinin Yükümlülükleri ve Tabi Olduğu Yasaklar, *İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Y. 17, S. 34-2.

- Taşkın, Alim** (1992) Tüzel Kişilerin Kişilik Haklarının Korunması, AÜHF Dergisi, C. 42, S. 1.
- Tekil, Fehiman** (1993) Anonim Şirketler Hukuku, Tekil Yayıncılık, İstanbul.
- Tekinalp, Gülören/Tekinalp, Ünal** (1995) Perdeyi Kaldırma Teorisi, Reha Poroy'a Armağan, İÜHF, İstanbul.
- Tekinalp, Ünal** (1965) Anonim Ortaklıkların Yönetim Kurulunda Tüzel Kişilerin Temsili, Yeni Destan Matbaası Ankara (Tüzel Kişi).
- Tekinalp, Ünal** (1997) Ultra Vires, 40. Yılında Türk Ticaret Kanunu, İstanbul (Ultra Vires).
- Tekinalp, Ünal** (2008) Yeni Türk Ticaret Kanunu Tasarısının Kurumsal Yönetim Felsefesine Yaklaşımı, Prof. Dr. Uğur Alacakaptan'a Armağan, C.2, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, İstanbul (Kurumsal Yönetim).
- Tekinalp, Ünal** (2011) Yeni Anonim ve Limited Ortaklıklar Hukuku ile Tek Kişi Ortaklığının Esasları, Vedat Kitapçılık, İstanbul (Tek Kişi).
- Tekinalp, Ünal** (2015) Sermaye Ortaklıklarının Yeni Hukuku, 4. Baskı, Vedat Kitapçılık, İstanbul (Sermaye Ortaklıkları).
- Tekinay, Selahattin Sulhi/Akman, Sermet/Burcuoğlu, Haluk/Altop, Atilla** (1993) Borçlar Hukuku Genel Hükümler, 7. Baskı, Filiz Kitabevi, İstanbul.
- Teoman, Ömer** (1995) Yaşayan Ticaret Hukuku, C. I, Kitap 5, Ankara (Ticaret Hukuku).
- Teoman, Ömer** (2000) Tacir Yardımcıları, Mehmet Somer'e Armağan, Beta Yayınları, Ankara (Tacir Yardımcıları).
- Teoman, Ömer** (2010) Türk Ticaret Kanunu Tasarısının Anonim Ortaklık Yönetim Kuruluna İlişkin Bazı Hükümlerinin Değerlendirilmesi, Tüm Makalelerim, C. III, İstanbul (Tasarı).
- Teoman, Ömer** (2011) İptal ve Butlanın Tespiti Davası, Yaşayan Ticaret Hukuku, C. II, 2. Baskı, İstanbul (Tespit Davası).
- Teoman, Ömer** (2012) Anonim Ortaklık Yönetim Kurulu Üyelerinin Görev Süresinin Sona Ermesine İlişkin Yargıtay Kararlarının Değerlendirilmesi, Ticaret Hukuku ve Yargıtay Kararları Sempozyumu, XXV, Ankara (Sona Erme).
- Topçuoğlu, Metin** (2012) Ticaret Şirketlerinde Konu Dışı İşlemler ve Sonuçları, SDÜHF Dergisi C. 2, S. 2 (Konu Dışı İşlem).
- Toraman Çolgar, Emek** (2019) Borçlanma Yasağı, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul.
- Türk, Hikmet Sami** (1984) Anonim Ortaklık Genel Kurul Toplantılarında Gündeme Bağlılık İlkesi ve Yönetim Kurulu Üyelerinin Azil veya Seçimi, Ticaret Hukuku ve Yargıtay Kararları Sempozyumu I, Ankara.

- Uluslan, İlhan** (1978) İsviçre Hukukuyla Karşılaştırmalı Olarak Alman Hukukunda Prokurist, Ord. Prof. Dr. Halil Arslanlı'nın Anısına Armağan, İstanbul.
- Ulusoy, Erol** (2005) Anonim Şirketlerde Şirketle İşlem Yapma Yasağı ve Çifte Temsil, Yetkin Yayınları, Ankara (İşlem Yapma Yasağı).
- Ulusoy, Erol** (2010) Çek Kanunu Tüzel Kişilik Perdesi Aralıyor, İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 1, S. 1 (Tüzel Kişilik).
- Uzunanlı, Sevilay** (2013) Anonim Şirkette İşletme Konusu, Adalet Yayınevi, Ankara.
- Üçışık, Güzin/Çelik, Aydın** (2013) Anonim Ortaklıklar Hukuku, Adalet Yayınevi, Ankara.
- Ülgen, Hüseyin** (1969) Türk Ticaret Kanununa Göre Anonim Ortaklığın Kuruluşta Sonra Malvarlığı Değerlerini Devir Alması, Sermet Matbaası, İstanbul (Devralma).
- Ülgen, Hüseyin** (2000) Ticaret Şirketlerinin Ehliyeti, Prof. Dr. M. Kemal Oğuzman'ın Anısına Armağan, İstanbul (Ehliyet).
- Ülgen, Hüseyin** (2005) Türk Ticaret Kanununda Hukuki Görünüş Nazariyesi (Ticari İşletme Bakımından), Vedat Kitapçılık, İstanbul (Hukuki Görünüş).
- Ülgen, Hüseyin/Teoman, Ömer/Helvacı, Mehmet/Kendigelen, Abuzer/Kaya, Arslan/Nomer Ertan, Füsün** (2017) Ticari İşletme Hukuku, Vedat Kitapçılık, İstanbul.
- Ünal, Akın** (2006) Üçüncü Kişilere Etkileri Açısından Ticaret Sicilin Fonksiyonları (Türk Ticaret Kanunu ve Kanun Tasarısına Göre Bir Değerlendirme), Legal Hukuk Dergisi, C. 4, S. 41.
- Ünal, Mustafa** (1982) Anonim Ortaklıklarda Yönetim ve Yönetim Görevinin Murahhaslara Bırakılması, BATİDER, C. 11, S. 3.
- Üstündağ, Saim** (2002) İflas Hukukunun Esasları (İflas, Konkordato, İptal Davaları), İstanbul.
- Werlauff, Eric** (2003) EU-Company Law 2nd Edition, DJOF Publishing.
- Yanlı Veliye/Okutan Nillson Gül** (2014) Anonim ve Limited Şirketlerde Sınırlı Yetkili Temsilci Tayini, BATİDER, C. 30, N. 4.
- Yanlı, Veliye** (1997) İsviçre Anonim Ortaklıklar Hukukunda "İşbölümü İlkesi" ve Yönetim Kurulunun Münhasır Yetkileri, İÜHF Mecmuası, C. 55, S. 3, İstanbul (İşbölümü İlkesi).
- Yanlı, Veliye** (1999) İnançlı Yönetim Kurulu Üyeliği ve Konzerndeki Durumu, Prof. Dr. Oğuz İmregüne Armağan, İstanbul (İnançlı Yönetim Kurulu Üyeliği).
- Yanlı, Veliye** (2000) Anonim Ortaklıklarda Tüzel Kişilik Perdesinin Kaldırılması ve Pay Sahiplerinin Ortaklık Alacaklılarına Karşı Sorumlu Kılınması, Vedat Kitapçılık, İstanbul (Tüzel Kişilik Perdesi).

- Yanlı, Veliye** (2011) Yeni Türk Ticaret Kanununda Ticaret Sicili, Yeni Türk Ticaret Kanununun Ticari İşletme Hukuku Alanında Getirdiği Yenilikler Sempozyumu, Kadir Has Üniversitesi Hukuk Fakültesi, İstanbul (Ticaret Sicili).
- Yanlı, Veliye** (2013) Anonim Şirketlerde İmza Yetkilileri Sadece Yönetim Kurulu Tarafından mı Atanabilir, Prof. Dr. Ersin Çamoğlu'na Armağan, İÜHFİM, C. 71, S. 2 (İmza Yetkilileri).
- Yavuz, Cevdet/Acar, Faruk/Özen, Burak** (2012) 6098 sayılı Türk Borçlar Kanununa Göre Borçlar Hukuku Dersleri (Özel Hükümler), 10. Baskı, İstanbul.
- Yıldırım, Ali Haydar** (2007) Anonim Ortaklıkta Tasfiye Memurlarının Temsil Yetkilerini Kullanmaları, DEÜHFD, C. IX.
- Yıldız, Burçak** (2000) Ticaret Şirketlerinin Hukuki Ehliyeti, Ankara Üniversitesi Yüksek Lisans Tezi, Ankara (Ehliyet).
- Yıldız, Burçak** (2006) AT ve İngiliz Hukuk Sistemlerinde Şirketlerin Ehliyeti (Ultra Vires İlkesi), BATİDER, C. 23, S. 3 (AT Hukuku).
- Yıldız, Burçak** (2006) TTK Tasarısında Şirketlerin Ehliyeti ve Bu Bağlamda TTK m. 137 Hükmündeki "Ultra Vires" Sınırlamasının Yerindeliğinin Değerlendirilmesi, AÜHF Dergisi, C. 55, S. 1 (Tasarı).
- Yıldız, Burçak** (2011) Ultra Vires İlkesinin Kaldırılmasının Ardından İşletme Konusu Unsuru ve Ticaret Şirketlerinin İşletme Konusu Dışındaki İşlemlerinin Hukuki Niteliği, BATİDER, C. 27, S. 3 (İşletme Konusu).
- Yıldız, Şükrü** (1999) Avrupa Topluluğunun Kamuyu Aydınlatmaya İlişkin 9 Mart 1968 Tarih ve 68/151/EEC Sayılı Bir Nolu Şirketler Hukuku Konsey Yönergesi, Atatürk Üniversitesi Erzincan Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 3, S. 1 (Yönerge).
- Yıldız, Şükrü** (2004) Anonim Ortaklıkta Pay Sahipleri Açısından Eşit İşlem İlkesi, Seçkin Yayıncılık, Ankara (Eşit İşlem).
- Yıldız, Şükrü** (2017) Sermaye Şirketlerine Yönetim Kayyımı Atanmasını Gerektiren Haller, İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Y. 16, S. 32 (Kayyım).
- Yılmaz, Asuman** (2014) Türk Ticaret Kanununa Göre Ticaret Sicilinde Hukukî Görünüşe Güven (TTK m. 37), BATİDER, C. 30, S. 3.
- Yongalık, Aynur** (2010) Türk Ticaret Kanunu Tasarısına (m.124-133) Türk Ticaret Kanunu (m.136-145) İle Karşılaştırmalı Bakış ve Değerlendirme, BATİDER, C. 26, S. 1.
- Yüce, Aydın Alber** (2015) Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulu Kararlarının Butlanı, 2. Baskı, Vedat Kitapçılık, İstanbul.
- Zevkililer, Aydın/Gökyayla, K. Emre** (2010) Borçlar Hukuku Özel Borç İlişkileri, 11. Baskı, Turhan Kitabevi, Ankara.

Av. M. Hüseyin BÜYÜKKAYA, LL.M.

GÖÇMEN KAÇAKÇILIĞI

(TCK m.79)

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Göçmen Kaçakçılığı (TCK m. 79)

Muhammed Hüseyin Büyükkaya

Hukuk Yayınları Dizisi – 3191

Birinci Baskı : Ağustos, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8153 – 41 – 5

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara

Tel : (0312) 231 17 00

Fax : (0312) 231 17 10

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : adalety@adaletyayinevi.com

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C

(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul

Tel : (0216) 305 72 81

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Ay-bay Kırtasiye İnş. Gıda Paz. ve Tic. Ltd. Şti.

Sertifika No: 46661

Tel: (0 312) 472 58 55 - Ankara

KAYNAKÇA

- Acar, H. (2019). Türk Ceza Hukukunda Müsadere Kurumu (1. basım). Ankara: Adalet.
- Adıgüzel, Y. (2020). Göç Sosyolojisi (4. basım). Ankara: Nobel.
- Akçadağ, E. (2012). Yasa dışı Göç ve Türkiye. İstanbul: Bilgesam.
- Akçin, İ., Erel, K., Halitoğlu, C., Bozoğlu, S., Fazla, Y., Örer, F.B., Özbey, Ö. (2012). Yargıtay Ceza Genel Kurulu Kararları (2005-2012). Ankara: Adalet.
- Akdağ, H. (2020). Ceza hukukunda kusurluluğu kaldıran ve azaltan nedenler (1. baskı). Ankara: Adalet.
- Akıntürk, E. (2007). Birleşmiş milletlerin göçmen işçilere ilişkin sözleşmesi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9 (2). <https://milet.adm.deu.edu.tr/xmlui/handle/20.500.12397/5465>
- Akkaya, B. (2019). Uluslararası göç hukuku ve Türkiye'nin göç stratejisi. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi) Gaziantep Üniversitesi, Gaziantep.
- Akkuş, A. S. (2013). Türkiye'de göçmen kaçakçılığı ve hukuksal boyutu. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi) Trakya Üniversitesi, Edirne.
- Akpınar, T. (2011). Uluslararası kaçak işgücü göçlerine yönelik politikalar. *Çalışma ve Toplum*, 3, 201-214. <https://calismatoplum.org/Content/pdf/calisma-toplum-1380-6636895d.pdf>
- Alacakaptan, U. (1975). Suçun Unsurları. Ankara: Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi.
- Altaş, D., Gençler ve A. ve Giray, S. (2014) Yasa dışı göç olgusunun çok değişkenli analiz teknikleri ile incelenmesi. https://prague2014.econworld.org/assets/altas_gencler_giray_yasadisi_goc.pdf
- Anaran, S. (2021). Göçmen Hukuku Bağlamında 2011 Sonrası Türkiye'deki Gayrimüslim Göçmenlerin Durumu. Ankara: Adalet.
- Arap, E. ve Çerçi, S. (2014). Yabancılar ve uluslararası koruma kanununun getirdikleri. *Hukuk Gündemi Dergisi*, 14 (2), 121-127. http://www.ankarabarusu.org.tr/Siteler/1944-2010/Dergiler/Hukuk_Gundemi_Dergisi/2014-2.pdf

- Arslan, Ç. (2003a). Göçmen kaçakçılığı suçları. *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 52 (1), 113-145. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/auhfd/issue/42663/514425>
- Arslan, Ç. (2004b). İnsan ticareti suçu (TCK m.201/b). *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 53 (4), 19-83. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/628545>
- Artuç, M. (2007). Göçmen kaçakçılığı. *Terazi Aylık Hukuk Dergisi*, 2 (16), 53-68. <https://www.jurix.com.tr/article/257>
- Artuk, M. E., Gökçen A., Alşahin, M. E. ve Çakır, K. (2019). Ceza Hukuku Özel Hükümler (18. baskı). Ankara: Adalet.
- Artuk, M. E., Gökçen A., Yenidünya, A.C. (2014) Ceza Hukuku Özel Hükümler. (14. baskı). Ankara: Adalet.
- Atasever, B. (2021). Düzensiz göç hareketleri çerçevesinde Türkiye rotasındaki göçmen kaçakçılığı. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi) Nevşehir Hacı Bektaş Üniversitesi, Nevşehir.
- Aybay, A. (2006). Açıklamalı İnsan Hakları Evrensel Bildirisi. Ankara: Türkiye Barolar Birliği.
- Aybay, R., Özbek, N. ve Perçin, G.E. (2019). Vatandaşlık Hukuku. Ankara: Siyasal Kitabevi.
- Aydın, D. (2011). Ceza kanunlarının yer yönünden uygulanması. *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*. <http://tbdergisi.barobirlik.org.tr/m2011-94-706>
- Aydın, M. (2006). Küreselleşme, komşularımız ve göçler. Uluslararası Göç Sempozyumu, İstanbul.
- Aydın, Ö. F. (2015). Türkiye’de göçmen kaçakçılığı suçu ile mücadelede yasal düzenlemelerin rolü. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi) Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale.
- Aydın, D. (2002). Uluslararası ceza hukukunun gelişimi. *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 51 (4). <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/629026>
- Aydoğan, A. (2020). Yabancılar Hukuku (6. baskı). Ankara: Seçkin.
- Bahadır, B. (2020). Türk Hukukunda Göçmen Kaçakçılığı Suçu. Ankara: Seçkin.
- Barkın, E. (2004). 1951 tarihli mülteciliğin önlenmesi sözleşmesi. *Ankara Barosu Dergisi*, (1), 331-360. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/398152>

- Başel, H. (2007). Türkiye’de nüfus hareketlerinin ve iç göçün nedenleri. *Sosyal Siyaset Konferansları*, (53), 515-542. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/iusskd/issue/898/10088>
- Bayraklı, C. (2007). Dış göçün sosyo-ekonomik etkileri: Görece göçmen konutlarında (İzmir) yaşayan bulgaristan göçmenleri örneği. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi) Adnan Menderes Üniversitesi, Aydın.
- Bayraktar, K. (2012). Göçmen kaçakçılığı suçu. *Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 9 (2), 57-74. <https://app.trdizin.gov.tr/publication/paper/detail/TVRVd01UQTRPQT09>
- Bayraktar, K., Evik, V. S. ve Kurt, G. (2017). Özel Ceza Hukuku- Cilt I: Uluslararası Suçlar (2. baskı). İstanbul: Oniki Levha.
- Birtek, F. (2010). Mevzuat İçin Geri, İnsan Onurunun Korunması Açısından İleri Bir Adım: Göçmen Kaçakçılığı Suçuna İlişkin Değişiklikler, Sever Demir (Der.), Örgütlü Suçlar ve Yeni Trendler. Antalya: Polis Akademisi.
- Birtek, F. (2012). Mevzuat İçin Geri, İnsan Onurunun Korunması Açısından İleri Bir Adım: Göçmen Kaçakçılığı Suçuna İlişkin Değişiklikler. <https://www.birtek hukuk.com/makaleler.html#detail> (Erişim Tarihi: 01.06.2021).
- Bodur, M. Z. (2010). Ege’de denizden yapılan yasa dışı göç ve göçmen problemleri, göçmenlerin geleceğe yönelik beklentileri ve öngörüler. *Güvenlik Stratejileri Dergisi*, 6 (12), 103-133. <https://www.ceeol.com/search/article-detail?id=237677>
- Bozbayındır, G. B. (2015). Türk ceza kanununda göçmen kaçakçılığı suçu. *Disiplinlerarası Göç ve Göç Politikaları Sempozyumu*. İstanbul. <https://openaccess.izu.edu.tr/xmlui/bitstream/handle/20.500.12436/1459/T%c3%bcrk%20Ceza%20Kanunu%e2%80%99nda%20G%c3%b6%c3%a7men%20Ka%c3%a7ak%c3%a7%c4%b11%c4%b1%c4%9f%c4%b1%20Su%c3%a7u.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- Centel, N. (2016). Ceza hukukunda tüzel kişilerin sorumluluğu-şirketler hakkında yaptırım uygulanması. *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 65 (4), 3313-3326. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/621810>
- Chambers, I. (2019). Göç, Kültür, Kimlik. İstanbul: Ayrıntı.
- Ciğer, M. İ. (2020). Avrupa insan hakları mahkemesi kararları ışığında yabancılar ve uluslararası koruma kanunu’nda aralık 2019’da yapılan bazı değişikliklerin değerlendirilmesi. *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi*, 26 (2), 699-725. <https://app.trdizin.gov.tr/publication/paper/detail/TkRNeE5UQTNOdz09>

- Çağlar, T. (2018). Göç çalışmaları için kavramsal bir çerçeve. *Toros Üniversitesi İİSBF Sosyal Bilimler Dergisi*, 5 (8), 26-49. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/491820>
- Çağlayan, R. (2016). Hukukumuzda kamu tüzel kişiliği kavramı ve kıstasları. *Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi*, (7), 373-398. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/229908>
- Çağlayan, S. (2006). Göç kuramları, göç ve göçmen ilişkisi. *Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. (17), 67-91. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/217328>
- Çakar, A. S. "Hukuki Bir Kavram Olarak İnsan Onuru". http://www.umut.org.tr/userfiles/files/Document/document_13.pdf (Erişim Tarihi: 02.06.2021)
- Çakar, S. A. "Hukuki Bir Kavram Olarak İnsan Onuru", http://www.umut.org.tr/userfiles/files/Document/document_13.pdf (Erişim Tarihi: 02.06.2021).
- Çakır, S. (2011). Geleneksel Türk kültüründe göç ve toplumsal değişme. *Süleyman Demirel Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (24), 129-142. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/117878>
- Çakmut, Ö. Y. (2010). Türk Ceza Yasa'sında göçmen kaçakçılığı suçu (TCK m.79). *İstanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 9 (2), 115-135. <https://app.trdizin.gov.tr/publication/paper/detail/TVRRek1UWTFOUT09>
- Çalışkan, S. (2019). "Göçmen Kaçakçılığı Suçunda Zincirleme Suç Hükümlerinin Uygulanması". <https://www.hukukihaber.net/gocmen-kacak-ciligi-sucunda-zincirleme-suc-hukumlerinin-uygulanmasi-makale,6840.html> (Erişim Tarihi:06.06.2021)
- Çaykara, Y. H. (2019). İtalya ve Türkiye'de göçmen kaçakçılığı. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi) Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Ankara.
- Çelikel, A ve Gelgel, G. (2020). *Yabancılar Hukuku* (25. baskı). Beta.
- Çiçekli, B. (2014). *Yabancılar ve Mülteci Hukuku* (5. baskı). Ankara: Seçkin
- Danış, A. D. (2004). Yeni göç hareketleri ve Türkiye. *Birikim Dergisi*, 184 (1-2). https://www.academia.edu/1427180/Yeni_G%C3%B6%C3%A7_Hareketleri_ve_T%C3%BCrkiye
- Değirmenci, O. (2013). Çeşitli görünüşleriyle uluslar arası suç kavramı: dar ve geniş anlamda uluslararası suçlar ve Türk hukuku. *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası*, 71 (1), 229-266. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/97764>

- Demir, Ö., ve Erdal, H. (2010). Yasa dışı göç ile ilgili kavramların doğru anlaşılabilmesi sorunu ve yazılı basında çıkan haberler üzerine bir inceleme. *Polis Bilimleri Dergisi*, 12 (1), 29-54. <https://app.trdizin.gov.tr/makale/TVRBek16QTFOUT09/yasadisi-goc-ile-ilgili-kavramlarin-dogru-anlasilamamasi-sorunu-ve-yazili-basinda-cikan-haberler-uzerine-bir-inceleme>
- Demirbaş, T. (2018). Ceza Hukuku Genel Hükümler (13. baskı) Ankara: Seçkin.
- Deniz, O. ve Doğu, A. F. (2008). Türkiye-iran sınırı: sınırın coğrafi durumu ve sınır köylerimizin sosyo-ekonomik yapıları. *Doğu Coğrafya Dergisi*, (19), 49-71. <https://app.trdizin.gov.tr/publication/paper/detail/TnpVeE5USXk=>
- Deniz, T. (2014). Uluslararası göç sorunu perspektifinde türkiye. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 181 (181), 175-204. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/200514>
- Derin Türkoğlu, B. M. (2019). Ulus devlet sürecinde insan hakları ve yurttaş hakları perspektifinden mültecilerin durumu. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi) Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Doğan, K. (2005a). Göçmen Kaçakçılığı Suçu (1. baskı). Ankara: Seçkin.
- Doğan, K. (2008b). Göçmen Kaçakçılığı Suçu (2. baskı). Ankara: Seçkin.
- Doğan, K. (2021c). Göçmen Kaçakçılığı Suçu (3. baskı). Ankara: Seçkin.
- Doğan, V. (2020). Türk Yabancılar Hukuku (5. baskı). Ankara: Savaş.
- Döner, A. ve Saydam, M. (2015). TCK'nın 79. maddesinde düzenlenen göçmen kaçakçılığı suçunun sınıraşan örgütlü suçlara karşı birleşmiş milletler sözleşmesi'ne ek kara, deniz ve hava yoluyla göçmen kaçakçılığına karşı protokol hükümleri çerçevesinde değerlendirilmesi. *Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 19 (1-2), 1-15. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/1833318>
- Econworld (International Conference in Economics). Prag. https://prague2014.econworld.org/assets/altas_gencler_giray_yasadisi_goc.pdf
- Eker, K. (2008). Türkiye'de yasa dışı göç sorunu. (Yayımlanmamış doktora tezi), Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.
- Ekici, S. ve Tuncel, G. (2015). Göç ve insan. *Birey ve Toplum Sosyal Bilimler Dergisi*, 5 (1), 9-22. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/birtop/issue/29486/316342>

- Erbaş, H. (2019). Gidişlerden Kaçışlara Göç ve Göçmenler-Kuram, Yöntem ve Alan Yazıları. Ankara: Phoenix.
- Erel, K. (2007). Yargıtay kararları ışığında göçmen kaçakçılığı suçu. *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, (71), 264-299. <http://tbbdergisi.barobirlik.org.tr/m2007-71-344>
- Erem, F. (1968). Suçun konusu ve hümanist doktrin. *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 25 (1). <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/632330>
- Erem, F., Çalışkan, A. ve Artuk, M. E. (1997). Ceza Hukuku Genel Hükümler. Ankara: Seçkin.
- Ersan Şen/Cem Serdar, "Suriyeliler Mülteci mi Geçici Korunan mı?", <https://www.hukukihaber.net/suriyeliler-multeci-mi-gecici-korunan-mi-makale,9418.html#click=https://t.co/aKevTSawnM> (Erişim Tarihi: 26.09.2021)
- Ertan, K. A. ve Ertan, B. (2017). Türkiye'nin göç politikası. *Contemporary Research in Economics and Social Sciences*, 1 (2), 7-39.
- Erten, R. (2015). Yabancılar ve uluslararası koruma kanunu hakkında genel bir değerlendirme. *Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 19 (1), 3-52. <https://dergipark.org.tr/en/pub/ahbvuhfd/issue/48100/608217>
- Eryıldız, H. S. (2014). Türk Ceza Hukukunda Gerçek Özgü Suçlar ve Dolaylı Faillik. <http://cezahukuk.blogspot.com/> (Erişim T.: 03.06.2021)
- Evik, A. H. (2005). Göçmen kaçakçılığı suçu. *Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 9 (3-4), 125-179. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/1863551>
- Farrokhzad, A. (2018). İnsan ticareti ve göçmen kaçakçılığı suçları. (Yayımlanmamış doktora tezi) Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Gelbal, S.O, Meşe, E., Kara, H. ve Coşkun, E. D. (2020). Mülteci Hakları Rehberi ve Emsal Yargı Kararları. Ankara: Ankara Barosu Başkanlığı.
- Gemici, N. B. (2016). Çalışma hayatında dezavantajlı bir grup: göçmenler. *İş ve Hayat*, 2 (4), 239-261. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/299580>
- Genel, M. (2014). Almanya'ya giden ilk türk işçi göçünün türk basınındaki izdüşümü "sirkeci garı'ndan munchen hauptbahnhof'a". *Selçuk İletişim*, 8 (3), 301-338. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/178223>.
- Göktürk, N. (2013). Fikri İctima (Suçların İctimai). Ankara: Adalet.

- Gözler, K. (2018). *Hukukun Temel Kavramları*. Bursa: Ekin.
- Gülçubuk, B. ve Parça, H. Dünyada göç hareketliliğinin yeni bir belirleyicisi: iklim değişikliği ve etkileri. *Doç. Dr. Aydın Ruşen Doç. Dr. Sadık Alper Yıldız, 66*. https://www.researchgate.net/profile/Betul-Gurunlu/publication/347974918_GraphenePolymer_Nanocomposites/links/5feafb14299bf1408856acd6/Graphene-Polymer-Nanocomposites.pdf#page=68
- Günay, E. (2016). *Uygulamalı-Örnekli Dava ve Ceza Zamaşımı* (5. baskı). Ankara: Seçkin.
- Güner, C. (2007). İltica konusunda türkiye'nin yol haritası: ulusal eylem planı. *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 56* (4), 81-109. <https://dspace.ankara.edu.tr/xmlui/bitstream/handle/20.500.12575/48823/2373.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- Güneş, Ö. (2004). *Türkiye ile bağlantılı yasa dışı göç ve insan kaçakçılığının analizi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Kara Harp Okulu, Ankara.
- Güngör, M. (2021). *Türk Ceza Hukuku'nda Uluslararası Suçlar* (1. baskı). Ankara: Adalet.
- Gürkan, M. (2009). *Sosyolojik açıdan göç ve yasa dışı göç hareketleri*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi) Kırıkkale Üniversitesi, Kırıkkale.
- Hakeri, H. (2004a). Göçmen kaçakçılığı ve insan ticareti suçları (TCK 201/a ve 201/b). *Kamu Hukuku Arşivi, 1*, 1-18.
- Hakeri, H. (2021b), *Ceza Hukuku Genel Hükümler*. (24. baskı). Ankara: Adalet.
- <http://tuncayilcim.av.tr/v5/t-c-yargitay-16-ceza-dairesi-e-2017-1809-k-2017-5155-t-26-10-2017-%E2%80%A2-feto-pdy-terror-orgutune-sempati-duyma-%E2%80%A2-feto-baglantili-sahislarla-ya-da-feto-faaliyetleriyle/> (Erişim Tarihi: 02.06.2021)
- <http://www.multeci.org.tr/wp-content/uploads/2016/12/1967-New-York-Protokolu-1.pdf>, (Erişim Tarihi: 25.04.2021)
- <http://www.savasbaytok.av.tr/index.asp?sayfa=4339> (Erişim Tarihi: 02.06.2021)
- <https://bianet.org/bianet/siyaset/187049-suriye-den-sonra-irak-ve-iran-sinirina-da-duvar> (Erişim Tarihi:02.08.2021)
- [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:22014A0507\(01\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:22014A0507(01)&from=EN) (Erişim Tarihi: 01.10.2021)

- <https://goc-cesitleri.nedir.org/> (Erişim Tarihi: 16.04.2021).
- <https://habertakvimi.com/video/5934795/binlerce-suriyeli-ulkesine-geri-donuyor>(Erişim Tarihi: 20.09.2021)
- https://inhak.adalet.gov.tr/Resimler/Dokuman/2312020102044bm_45.pdf(Erişim Tarihi: 27.04.2021).
- <https://insanhaklarimerkezi.bilgi.edu.tr/tr/content/114-multecilerin-hukuki-durumuna-dair-sozlesme/> (Erişim Tarihi: 21.03.2021)
- <https://iramcenter.org/duzensiz-afgan-gocu/> (Erişim Tarihi:06.10.2021).
- <https://perspektif.eu/2021/07/14/denizlerde-hayatini-kaybeden-gocmen-sayisinda-iki-katin-uzerinde-artis/> (Erişim Tarihi:01.10.2021)
- <https://publications.iom.int/books/world-migration-report-2020-turkish-chapter-2> (Erişim Tarihi: 20.04.2021)
- <https://publications.iom.int/books/world-migration-report-2020-turkish-chapter-2> (Erişim Tarihi: 20.04.2021)
- <https://tihv.org.tr/basin-aciklamalari/verilerle-2020-yilinda-turkiyede-insan-haklari-ihlalleri/> (Erişim Tarihi: 13.08.2021).
- <https://tr.euronews.com/2019/05/15/meric-ten-yunanistana-gecen-ve-sinirdisi-edilme-riski-bulunan-turkler-euronews-e-konustu> (Erişim Tarihi: 14.08.2021).
- <https://tr.euronews.com/2021/03/05/meric-nehrende-5-turk-aile-felaketi-yunanistan-a-gecmek-isteyen-k-z-cocugu-boguldu> (Erişim Tarihi:14.08.2021).
- <https://tr.euronews.com/2021/08/14/taliban-orgutu-nedir-nasil-ortaya-cikti-amaci-nedir-arkasinda-kimler-var> (Erişim Tarihi:06.10.2021).
- https://tr.wikipedia.org/wiki/Nominal_GSY%C4%B0H_de%C4%9Ferle_rine_g%C3%B6re_%C3%BClkeler_listesi (Erişim Tarihi:02.08.2021).
- <https://turkey.iom.int/tr/iom-turkiye-hakkinda> (Erişim Tarihi: 02.08.2021).
- <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/abdye-martta-172-bin-ile-rekor-sayida-duzensiz-gocmen-giris-yapti/2202631>(Erişim Tarihi: 20.04.2021)
- <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/abdye-temmuz-ayinda-rekor-sayida-duzensiz-gocmen-giris-yapti/2334251> (Erişim Tarihi: 15.08.2021)
- <https://www.aa.com.tr/tr/-haberici/turkiyeye-yasa-disi-yollardan-giren-afganlar-iran-askerleri-bizi-doverek-turkiye-sinirina-birakti/2316466> (Erişim Tarihi: 07.08.2021).

- <https://www.aa.com.tr/tr/turkiye/denizlerde-son-5-yilda-238-bin-duzensiz-gocmen-yakalandi/1689937> (Erişim Tarihi: 01.10.2021)
- <https://www.aa.com.tr/tr/turkiye/suriyeliler-bayram-icin-ulkelerine-gidiyor/1492050> (Erişim Tarihi: 03.06.2021)
- <https://www.bbc.com/turkce/haberler-dunya-58267290> (Erişim Tarihi: 25.09.2021)
- <https://www.bbc.com/turkce/haberler-turkiye-53988039> (Erişim Tarihi: 01.10.2021)
- <https://www.bbc.com/turkce/haberler-turkiye-58535728> (Erişim Tarihi: 20.09.2021)
- <https://www.dw.com/tr/ds%C3%B6-koronavir%C3%BCs%C3%BC-pandemi-ilan-etti/a-52727627> (Erişim Tarihi: 06.08.2021)
- <https://www.dw.com/tr/t%C3%BCrkiye-iran-s%C4%B1n%C4%B1r%C4%B1na-duvar-g%C3%B6C3%A7menler-yeni-rotalar-belirliyor/a-58908674> (Erişim Tarihi: 15.09.2021)
- <https://www.euro.who.int/en/countries/turkey> (Erişim Tarihi: 06.08.2021)
- <https://www.goc.gov.tr/turkiyenin-duzensiz-gocle-mucadelesi> (Erişim Tarihi: 25.04.2021).
- <https://www.goc.gov.tr/turkiyenin-duzensiz-gocle-mucadelesi> (Erişim Tarihi: 25.04.2021).
- <https://www.haberturk.com/son-dakika-konteynerde-olmek-uzereyken-bulundular-haberler-2999478>, (Erişim Tarihi: 02.06.2021)
- <https://www.haberturk.com/son-dakika-konteynerde-olmek-uzereyken-bulundular-haberler-2999478>, (Erişim Tarihi:02.06.2021).
- <https://www.hurriyet.com.tr/dunya/buyuk-dramin-sembolu-aylan-ve-galip-29983455>(Erişim Tarihi:15.08.2021)
- <https://www.hurriyet.com.tr/gundem/3-konteynerde-100e-yakin-kisi-bulundu-bir-gun-boyunca-havasiz-kalmislar-41781218> (Erişim Tarihi: 02.06.2021)
- <https://www.hurriyet.com.tr/gundem/3-konteynerde-100e-yakin-kisi-bulundu-bir-gun-boyunca-havasiz-kalmislar-41781218> (Erişim Tarihi:02.06.2021).
- <https://www.indyturk.com/node/283541/ekonomi%CC%87/t%C3%BCrkiye-2021%E2%80%99de-en-b%C3%BCy%C3%BCk-20-ekonomi-olan-g-20-liginden-d%C3%BC%C5%9Febilir> (Erişim Tarihi: 13.08.2021).

- <https://www.kararara.com/forum/viewtopic.php?t=32524> (Erişim Tarihi: 02.06.2021).
- https://www.ntv.com.tr/turkiye/avrupanin-yarisini-ben-gonderdim-diyen-gocmen-kacakcisi-tutuklandi,mwHIJ_f_A06guFeuX3esnQ (Erişim Tarihi: 02.06.2021)
- https://www.ntv.com.tr/turkiye/avrupanin-yarisini-ben-gonderdim-diyen-gocmen-kacakcisi-tutuklandi,mwHIJ_f_A06guFeuX3esnQ (Erişim Tarihi: 02.06.2021).
- <https://www.ohchr.org/EN/UDHR/Pages/Language.aspx?LangID=trk> (Erişim Tarihi: 22.03.2021)
- <https://www.resmigazete.gov.tr/arsiv/7217.pdf> (Erişim Tarihi: 20.04.2021)
- <https://www.sabah.com.tr/hatay/2020/11/26/suriye-sinirina-832-kilometre-duvar-kurulumu-tamamlandi>. (Erişim Tarihi:02.08.2021)
- <https://www.sozcu.com.tr/2021/gundem/akpli-ozhasekiden-gocmen-cikisi-sanayi-yi-onlar-ayakta-tutuyor-6558729/> (Erişim Tarihi: 01.10.2021)
- <https://www.tbmm.gov.tr/kanunlar/k4662.html> (Erişim Tarihi: 26.04.2021)
- <https://www.trthaber.com/haber/dunya/abdinin-guney-sinirinda-goc-kaygisi-565408.html> (Erişim Tarihi: 13.08.2021)
- <https://www.trthaber.com/haber/dunya/talibanin-afganistani-kontrol-altina-alma-sureci-nasil-isedi-602191.html> (Erişim Tarihi:06.10.2021).
- <https://www.trthaber.com/haber/gundem/yunanistanin-olume-terk-ettigi-gocmenleri-turkiye-kurtardi-557180.html> (Erişim Tarihi: 20.04.2021)
- Ilgıt, A. ve Çetiner, Ö. (2019). Suriye krizi döneminde avrupa'ya yönelik göçlerin güvenlikleştirilmesi: avrupa birliği kurumlarının söylemleri kapsamında bir inceleme. *Ankara Avrupa Çalışmaları Dergisi*, 18 (2), 493-533. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/935107>
- İçduygu, A. ve Aksel, D.B. (2012). Türkiye'de Düzensiz Göç. Ankara: Uluslararası Göç Örgütü.
- İçişleri Bakanlığı Göç İdaresi Genel Müdürlüğü. (2017) 2016 Türkiye Göç Raporu, Ankara: İçişleri Bakanlığı Göç İdaresi Genel Müdürlüğü.
- İnceoğlu, A. A. (2019). Göçmen kaçakçılığı suçu. *Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 14 (175-176). 387-432. <https://jurix.com.tr/article/18931>
- İnci, Z. Ö. (2009). Ceza muhakemesi hukukunda teşhis. *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, 85, 105-106. http://portal.ubap.org.tr/App_Themes/Dergi/2009-85-562.pdf

- İnsan Kaynağını Geliştirme Vakfı, Türkiye’de Göçmen Olmak, Göçmen İşçiler Araştırması, http://www.ikgv.org/pdf/Belgesiz_Gocmenler_Isciler_TR.pdf (Erişim Tarihi: 03.10.2021)
- İspir, Z. (2017). İnsan haklarının temeli olarak insan onuru kavramı. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi) Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Kangal, Z.T. (2019). Göçmen kaçakçılığı suçu. *DEÜ Hukuk Fakültesi Dergisi*, 21 (2), 221-277. <https://hukuk.deu.edu.tr/wp-content/uploads/2019/09/ZEYNEL-T.-KANGAL.pdf>
- Kapusuzoğlu, B. T. (2017). Suça İştirakte Bağlılık Kuralı. İstanbul: Oniki Levha.
- Karakaş, M. (2003). Küreselleşme yerelleşme ve ulusal kimlik sorunu. *Polis Bilimleri Dergisi*, 5 (1), 1-16. <https://app.trdizin.gov.tr/makale/TXpJNU1EQT0/kuresellesme-yerellesme-gerilimi-ve-ulusal-kimlik-sorunu>
- Kartal, H. (2008). Avrupa Birliği’nin yasa dışı göç politikası ve Türkiye’ye yansımaları. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi) Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Katoğlu, T. (2003a). Hukuka Aykırılık. (1. baskı). Seçkin.
- Katoğlu, T. (2012b). Ceza hukukunda suçun mağduru kavramının sınırları. *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 61 (2), 657-694. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/624032>
- Kaya, A. (2007). “Almanya’daki Türkler ve Türkiye’deki Almanlar-Göçün Sebepleri ve Uyum Sorunları” <http://www.konrad.org.tr/Migration%20tr/081-094.pdf> (Erişim Tarihi: 06.08.2021)
- Kayaalp, M. (2010). Türk hukukunda göçmen kaçakçılığı suçu. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi) Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Keskin, İ. (2011). Göçmen kaçakçılığı ve insan ticareti suçları. *Adalet Dergisi*, 41, 69-105.
- Keskin, O. C. “İnsan Onuru Ne Zaman Kırılır?” s.3. www.umut.org.tr (Erişim Tarihi: 08.10.2021)
- Kılınçarslan, S. (2016). Göçmen kaçakçılığı sırasında meydana gelen ölüm olayları. *İstanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 15 (1). Prof. Dr. Turhan ESENER’ Armağan Sayısı 2.
- Kınık, K. (2010). Göç, sürgün ve iltica. *Hayat Sağlık Dergisi*, 2. <http://keremkinik.com/tr/wp-content/uploads/2017/07/G%C3%B6%C3%BCn-ve-%C4%B0ltica.pdf>

- Kibaroglu, M. (2011). Arap baharı ve türkiye. *Adam Akademi*, 2 (2), 6-36. https://d1wqtxts1xzle7.cloudfront.net/31087203/kibaroglu-adam-akademi-arapbahariturkiye-aralik2011-with-cover-page-v2.pdf?Expires=1636494467&Signature=RR0-c3sOlw242vA-NvVPJu9y-HiulbeHV3LUUsXb90ZkLtsE12M0sHY5GvPYKRRZqq18aQxr5OGdXFaoSmQBPvucw1gx53lsws78dGM3fKHwI~KKRmU7GESccv8CuEOR6hbafEB4Qx3PvZRSFQNAXGnrxeOHncSJBQx-LUjvak79oNmtP0elkady~vaqwP9dO7QrabhXDgZCNari1Km8OLnhSLuka26ldEkwpwJxk6jVGun7~FdB1TxfrUEE1TTv18k~hIhoLyM8sOacvjUryIAYJp7m452EEe950K88m6m0ezBA4Pv~OjRgMV2lLcgExcy3DFqpkauXyhpPIvvg__&Key-Pair-Id=APKAJLOHF5GGSLRBV4ZA
- Kitapçioğlu, T. (2021). *Özgü Suç*. (1. baskı) İstanbul: Oniki Levha.
- Koca, M. (2003a). İnsan yağması (TCK m.201/b). *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 52 (2).
- Koca, M. (2005b). Türk Ceza Kanunu'nun yer bakımından uygulanması. *Hukuk ve Adalet*, Y, 2, 23-41.
- Koca, M. ve Üzülmüş, İ. (2013). Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler (2. baskı). Ankara: Adalet.
- Koyuncu, A. S. (2006). Göçmen kaçakçılığı ile mücadele politikaları. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi) İstanbul Bilgi Üniversitesi, İstanbul.
- Kuşcu, D. (2017). Yabancılar ve uluslararası koruma kanunu hükümleri uyarınca sınır dışı edilmelerine karar verilen yabancıların idari gözetim altına alınmaları. *Dicle Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 22 (37), 241-284. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/378939>
- Manav, H. (2010). Göçmen Kaçakçılığı ve İnsan Ticareti (1. basım). Ankara: Turhan.
- Murat, U. R. K. (2010). Göç ve İnsan Hakları. *MSGSÜ Sosyal Bilimler Dergisi*, (2), 108-119. https://d1wqtxts1xzle7.cloudfront.net/53953833/sosyal2-with-cover-page-v2.pdf?Expires=1636515023&Signature=F660uFXHDFdcX0EWWIwm0GLKxaKYEv7Ceg14Hev5HgclExr0w21nURvsqXUUYSL4SpeXjzY1A711E2O5aCwXS2uCiunapGpPs-7noVvlZHTrkVIqWsIjEYWIXT5LyXBdFDWx9sxW9NryPIcipNetke9gjZnDpAWqQgNIWkJxz~wwzQPsGL93O-5CsiWETJXPah~putamrXi1ABlhoIwZFepXZYzcm5-oJnvsr-rgSC2qf9HvNi7FnEUBd-Xo6-Zd-XmUcdFUyYagRoXZuLkDniPgL6sht~wJbycj9qflbOTRy5smaTh-FEJBpm0MLwYw5hC04gO7fmD3Roi9U2Ng__&Key-Pair-Id=APKAJLOHF5GGSLRBV4ZA#page=109

- Nurdoğan, A. K., Dur, A. İ. B. ve Öztürk, M. (2016). Türkiye'nin mülteci sorunu ve Suriye krizinin mülteci sorununa etkileri. *İş ve Hayat*, 2 (4), 217-238. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/299579>
- Odman, T. (1995). Mülteci Hukuku. Ankara: Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi İnsan Hakları Merkezi.
- Özbek, N., ve Kuşçu, D. (2020). Anayasa mahkemesinin 30.05. 2019 tarihli pilot kararı (YT kararı) incelemesi ve sınır dışı kararına karşı etkili başvuru üzerine bir değerlendirme. *Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 24 (3), 3-39. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/1221486>
- Özbek, V. Ö., Doğan, K., Bacaksız, P. ve Tepe, İ. (2016) Ceza Muhakemesi Hukuku. Ankara: Seçkin.
- Özbek, V. Ö., Doğan, K. ve Bacaksız., P. (2019a). Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler (14. baskı). Ankara: Seçkin.
- Özbek, V. Ö., Doğan, K. ve Bacaksız., P. (2019b). Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler (10. baskı). Ankara: Seçkin.
- Özdemir, A. (2020). Türk Ceza Hukukunda Göçmen Kaçakçılığı Suçu (1. baskı). Ankara: Adalet.
- Özgenç, İ. (1994). Failliğin üçüncü bir görünüş şekli olarak müşterek faillik. *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 4 (1-2), 159-190. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/261728>
- Özgören, A. A. ve Ergöçmen, B. A. (2010). Türkiye'de uluslararası göç verisi ve sınırlılıkları. *TÜCAUM VI. Ulusal Coğrafya Sempozyumu*, 83-92. http://tucaum.ankara.edu.tr/wp-content/uploads/sites/280/2015/08/sem6_10.pdf
- Özkan, H. (2013). Ceza Hukukunda Azmettirme. Ankara: Adalet.
- Özkan, I. (2013). Göç, İltica ve Sığınma Hukuku (1. baskı). Ankara: Seçkin.
- Özkul, B. "Taliban'ın Değişme İhtimali" <https://birikimdergisi.com/haftalik/10702/talibanin-degisme-ihimali> (Erişim Tarihi: 06.10.2021).
- Öztürk, A. (2020). Türkiye'de göç yönetiminin kurumsallaşması: suriyeli göçü üzerinden bir analiz. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi) Selçuk Üniversitesi, Ankara.
- Öztürk, N. Ö. (2015). Mültecinin Hukuki Statüsünün Belirlenmesi (1. baskı). Ankara: Seçkin.
- Pazarıcı, H. (2021). Uluslararası Hukuk (20. baskı). Ankara: Turhan.

- Poyraz, Y. (2012). Suriye vatandaşlarının geçici korunması ve uluslararası mülteci hukuku. *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 20 (2), 53-69. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/262776>
- Rüzgar, M.E. (2020). Dönmek veya dönmemek, işte bütün mesele bu. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi*, 8 (4). 1080-1115. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/enad/issue/57561/817240>
- Saçlı, M.B. (2019). Türk Ceza Kanunu'nda Göçmen Kaçakçılığı. Ankara: Adalet.
- Safi, S. (2017). Mülteci Hukuku. Legal.
- Sağlam, S. (2006). Türkiye'de iç göç olgusu ve kentleşme. *Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları (HÜTAD)*, (5), 33-44. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/328301>
- Saydam, B. (2015). Türk ceza hukukunda göçmen kaçakçılığı suçu (TCK m.79). (Yayımlanmamış doktora tezi) Erzincan Üniversitesi, Erzincan.
- Sayın, H. (2010). Uluslararası hukuk ve türk hukuku bakımından göçmen kaçakçılığı, insan ticareti, cinsel sömürü suçları ve bunlarla mücadelede uluslararası işbirliği. (Yayımlanmamış doktora tezi) İstanbul Üniversitesi, İstanbul.
- Semiz, Y. (2010). 1923–1950 döneminde türkiye’de nüfusu arttırma gayretleri ve mecburi evlendirme kanunu (bekârlık vergisi). *Selçuk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, (27), 423-469. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/258473>
- Sever, H. (2014). Yasa dışı Göç ve Göçmen Kaçakçılığı (1.baskı) Ankara: Adalet.
- Soyaslan, D. (2014a). Ceza Hukuku Özel Hükümler (10. baskı). Ankara: Yetkin.
- Soyaslan, D. (2014b). Ceza Muhakemesi Hukuku. (5. baskı). Ankara: Yetkin.
- Sur, M. (2018). Uluslararası Hukukun Esasları (12. baskı). İstanbul: Beta.
- Şahin, İ. (2015). Ceza kanunlarının yer bakımından uygulanması ve türk ceza kanununda esas alınan ilkeler. *Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 10 (1), 107-144. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/426521>
- Şakacı, B. K. (2020). Türkiye'nin göç ve iskân politikaları:1934 tarihli 2510 sayılı iskân kanunu incelemesi. *Kamu Yönetimi ve Politikaları Dergisi* 1 (3).36-57. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/1176056>
- Şen, E. ve Malbeği, E. (2011). Türk Ceza Kanunu'nda Uluslararası Suçlar. Ankara: Seçkin.

- Şimşek, O. (1999). Anayasa hukukunda insan onuru kavramı ve korunması. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi) Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.
- T.C. Kalkınma Bakanlığı. (2018). On Birinci Kalkınma Planı (2019-2023) Dış Göç Politikası Özel İhtisas Komisyonu Raporu. Ankara: T.C. Kalkınma Bakanlığı.
- Taş, G. "Türkiye'de Yasa dışı Göç ve Güvenlik Algısı". www.politikakademi.org (Erişim Tarihi:25.04.2021).
- Tepe, H. (2019). İnsan, insan onuru ve insan hakları. *İnsan Onuru ve İnsana Saygı Sempozyumu*. Antalya.
- Tezcan, D., Erdem, M. R. ve Önok, R. M. (2017). Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku (14. baskı). Ankara: Seçkin.
- Toroslu, N. (1970). Cürümlerin Tesnifi Bakımından Suçun Hukuki Konusu. Ankara: Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi.
- Toroslu, N. ve Toroslu, H. (2021). Ceza Hukuku Özel Kısım. Ankara: Savaş.
- Tulay, M. E. (2016). Kanunilik ilkesi ışığında ceza hukuku kurallarının zaman bakımından uygulanması ve delil elde etme yöntemlerinde zaman bakımından uygulanma sorunu. *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi*, 22 (3), 2715-2736. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/373432>
- Uluslararası Göç Örgütü. (2009a) Göç Terimleri Sözlüğü. (2. baskı). IOM.
- Uluslararası Göç Örgütü. (2017b). Göçmen Kaçakçılığı Algısı ve Göçmenlerin Karar Süreçleri. (Hazırlayan: Ayselin Yıldız). IOM.
- Uzun, E. (2003). Milletlerarası ceza mahkemesi düşüncesinin tarihsel gelişimi ve roma statüsü. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 3 (2). <https://www.acarindex.com/dosyalar/makale/acarindex-1423869742.pdf>
- Ümit, C. (2001). Mülteci hukukuna genel bakış ve iltica-sığınma konularında türkiye'deki uygulama. *Adalet Dergisi*, 92 (8).
- Vural, D. G. (2007). Uluslararası göçmen kaçakçılığı ve insan ticareti. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi) Süleyman Demirel Üniversitesi, Isparta.
- www.adliscicil.adalet.gov.tr (Erişim Tarihi: 29.08.2021)
- www.avrupa.info.tr (Erişim Tarihi: 01.10.2021)
- www.barandoğan.av.tr (Erişim Tarihi: 06.10.2021)
- www.ceidizleme.org (Erişim Tarihi: 25.08.2021)
- www.coe.int (Erişim Tarihi: 02.10.2021)

- www.goc.gov.tr (Erişim Tarihi: 01.08.2021)
- www.hrw.org (Erişim Tarihi: 20.04.2021)
- www.icisleri.gov.tr (Erişim Tarihi: 07.08.2021)
- www.inhak.gov.tr (Erişim Tarihi: 25ç.08.2021)
- www.insanhaklarimerkezi.bilgi.edu.tr (26.04.2021)
- www.jurix.com.tr (Erişim Tarihi: 03.03.2021)
- www.kararara.com (Erişim Tarihi: 02.06.2021)
- www.karararama.yargitay.gov.tr (Erişim Tarihi: 09.09.2021)
- www.lexpera.com.tr (Erişim Tarihi: 01.08.2021)
- www.madde14.org (Erişim Tarihi: 25.08.2021)
- www.mevzuat.gov.tr (Erişim Tarihi: 21.03.2021)
- www.mfa.gov.tr (Erişim Tarihi: 15.08.2021)
- www.multeci.org (Erişim Tarihi: 25.04.2021)
- www.politikakademi.org (Erişim Tarihi: 25.04.2021)
- www.resmigazete.gov.tr (Erişim Tarihi: 20.04.2021)
- www.sg.gov.tr (Erişim Tarihi: 15.08.2021)
- www.shgm.gov.tr (Erişim Tarihi: 06.08.2021)
- www.sozluk.gov.tr (Erişim Tarihi: 14.03.2021)
- www.tbmm.gov.tr (Erişim Tarihi: 16.08.2021)
- www.tcmb.gov.tr (Erişim Tarihi: 13.08.2021)
- www.tdk.gov.tr (Erişim Tarihi: 14.03.2021)
- www.teyit.org (Erişim Tarihi: 16.08.2021)
- www.ticaret.gov.tr (Erişim Tarihi: 06.08.2021)
- www.tuik.gov.tr (Erişim Tarihi: 13.08.2021)
- www.unhcr.org (Erişim Tarihi: 25.08.2021)
- Yahya, Y. (2012). Sınıraşan organize suç tipi olarak göçmen kaçakçılığı: türkiye'deki kaçakçı profili ve organizasyonları. (Yayımlanmamış doktora tezi) T.C. Polis Akademisi, Ankara.
- Yazıcı, E. ve Düzkaya, H. (2017). Misafirlikten vatandaşlığa türkiye'deki suriyelilerin hukuki statüsü: türkiye ve avrupa birliği mevzuatı ekseninde karşılaştırmalı bir değerlendirme. *HAK İŞ Uluslararası Emek ve Toplum Dergisi*, 6 (16), 419-456. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/390873>

- Yenidünya, A. C. (2015). Göçmen kaçakçılığı suçları. *Adalet Dergisi*, 5.
- Yenidünya, A.C. ve Alşahin, M.E. (2009). Göçmen kaçakçılığı (TCK m.79). *Türkiye Barolar Birliği Dergisi* (82), 29-77. <http://tbbdergisi.barobirlik.org.tr/m2009-82-510>
- Yenigün, B. (2010). Göçmen kaçakçılığı suçu. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi) Marmara Üniversitesi, İstanbul
- Yenisey, F. ve Nuhoglu, A. (2017). Ceza Muhakemesi Hukuku (5. baskı). Ankara: Seçkin.
- Yılmaz, E. (2010). Hukuk Sözlüğü (4. baskı). Ankara: Yetkin.
- Yiğittepe, L. ve Çaykara, Y. H. (2019). Göç ve Göçmen Kaçakçılığı Suçları: Türkiye ve İtalya Örneği. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu Dergisi*, 22 (1), 83-92. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/678182>
- Yurtcan, E. (2016a). Yargıtay Kararları Işığında Göçmen Kaçakçılığı ve İnsan Ticareti. Ankara: Türkiye Barolar Birliği.
- Yurtcan, E. (2018b). Ceza Yargılaması Hukuku. Ankara: Adalet.
- Zabunoğlu, H.G. (2021). Kamu Hukuku Açısından Mülteciler: Modern Devletin Bir Anomalisi). Ankara: Yetkin.

Dr. Abdullah ARIKAN

**VERGİ HUKUKUNDA
HUKUKİ GÜVENLİK İLKESİ**

**ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022**

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Vergi Hukukunda Hukuki Güvenlik İlkesi
Abdullah Arıkan

Hukuk Yayınları Dizisi – 3156

Birinci Baskı : Haziran, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8153 – 42 – 2

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com
 : adalety@adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi
 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Meteksan Matbaacılık ve Teknik Sanayi Ticaret A.Ş
Beytepe Köyü Yolu No:3
06800 Çankaya/Ankara
Sertifika No: 46519

KAYNAKLAR

- Acar, Mustafa Gürhan. "Genel Tebliğ ve Muktezalarn (Özelgelerin) Vergi Hukuku Bakımından Bağlayıcılığı". **Vergi Dünyası**, (242), 2001, <http://www.vergidunyasi.com.tr/>, 14 Eylül 2021.
- Ağar, Serkan. "Limited Şirket Ortağının Kamu Alacağından Sorumluluğuna Dair Hükümlerin Zaman Bakımından Uygulanması (Türk Vergi Hukukunda Yeni Bir Gerçek: Geriye Yürüme Örneği)", **Yaklaşım**, (216), 2010, <https://www.yaklasim.com/>, 15 Eylül 2021.
- Ağar, Serkan. "Vergi Yargısında Davaya Konu İcrai İşlem – I". **TBBD**, (67), 2006, 285-316.
- Ak, Ahmet. "Gelir Vergisi Kanunu'nun İçeriği ve Biçimsel Yapısının Vergi Tekniği Açısından Değerlendirilmesi". **Vergi Dünyası**, (278), 2004, <http://www.vergidunyasi.com.tr/>, 9 Ağustos 2021.
- Ak, Ahmet. "Yasaların Zaman Bakımından Uygulanması ve Vergi Yasalarının Geriye Yürümezliği İlkesi". **E-Yaklaşım**, (8), 2004, <https://yaklasim.com/>, 7 Eylül 2020.
- Akal, Cemal Bali. **Yasa ve Kılıç**. 2. Baskı. İstanbul: Engin Yayıncılık, 1995.
- Akbulut, Emre. "İdari İşlemlerde Kanun Yolu ve Süresini Gösterme Yükümlülüğünün Yargısal Denetime Etkisi". **TBBD**, (81), 2009, 1-21.
- Akçaoğlu, Ertuğrul ve Canyaş, Oytun. "Anayasa'nın 73. Maddesi Uyarınca Cumhurbaşkanına Verilebilen Vergilendirme Yetkisinin Hangi Hukuk Kaynağıyla Kullanılacağı Sorunu Üzerine Bir Değerlendirme". **Vergi Sorunları Dergisi**, (371), 2019, 117-129.
- Akçaoğlu, Ertuğrul. "ABD Vergi Hukukunda Özün Şekle Üstünlüğü İlkesi". **Ankara Barosu Dergisi**, (2), 2012, 169-186.
- Akçaoğlu, Ertuğrul. "Anayasa Değişiklikleri Sonrası Yürütmenin Vergilendirme Yetkisi". **Vergi Hukukunda Güncel Sorunlar**, Ankara: TBB Yayınları: 388, 2020, 82-90.
- Akdoğan, Abdurrahman. **Kamu Maliyesi**. Gözden Geçirilmiş ve Genişletilmiş 16. Baskı. Ankara: Gazi Kitabevi, 2014.

- Akdoğan, Abdurrahman. **Vergi Hukuku ve Türk Vergi Sistemi**. Gözden Geçirilmiş ve Genişletilmiş 12. Baskı, Ankara: Gazi Kitabevi, 2014.
- Akı, Emine İrem. "Hukukun İç Ahlakı: Lon L. Fuller'in Görüşleri Çerçevesinde Bir İnceleme". **AÜHFD**, 64(1), 2015, 1-35.
- Akı, Emine İrem. **Amerikan Hukuki Realizmi Çerçevesinde Hukuki Belirsizlik**. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 2008.
- Akıllıoğlu, Tekin. "Bireyin Yönetmel İşlemler Karşısında Korunması ve Yönetim Hukukumuz". **Amme İdaresi Dergisi**, 14(3), 1981, 37-56.
- Akıllıoğlu, Tekin. "Ekonomik Alanda Yönetmel İşlemlerin Geriye Yürümezlik Kuralı Karşısında Çeşitli Durumları". **Prof. Dr. Aziz Köklü'nün Anısına Armağan**, Ankara: AÜSBF Yayınları No: 535, 1984, 33-51.
- Akıllıoğlu, Tekin. "Yasaların (Anayasa Dahil) Zaman İçinde Uygulanması". **Anayasa Yargısı Dergisi**, 1, 1984, 36-45.
- Akıllıoğlu, Tekin. "Yönetmel İşlemlerde Gereke İlkesi". **Amme İdaresi Dergisi**, 15(2), 1982, 7-19.
- Akıllıoğlu, Tekin. **İnsan Hakları I (Kavram, Kaynaklar ve Koruma Sistemleri)**. Ankara: AÜSBF İnsan Hakları Merkezi Yayınları No: 17, 1995.
- Akıncı, Müslüm. "Normatif Düzen Kalitesi". **İÜHFD**, 3(1), 2012, 187-213.
- Akipek, Jale vd. **Türk Medeni Hukuku Cilt: I. Yeni Düzenlemelere Uyarlanmış** 8. Bası. İstanbul: Beta Yayınları, 2013.
- Akkan, Mine. "Medeni Usul Hukukunda Tarafların Farklı Olması Durumunda Kesin Hükmün Delil Niteliği". **DEÜHFD (Prof. Dr. Bilge Umar'a Armağan)**, 11(Özel Sayı), 2009, 3-61.
- Akkaya Kia, Rukiye. **Moderniteden Postmoderniteye Egemenlik ve Hukuk**, Gözden Geçirilmiş ve Genişletilmiş 2. Baskı. İstanbul: Beta Yayınları, 2011.
- Akkaya, Mustafa. "Vergi Aslı ve Feri'leri Bakımından Geriye Yürümezlik Esası: "Haklılık" Ölçütü Üzerine Değerlendirmeler". Billur Yaltı (Ed.), **Vergi Hukukunda Geriye Yürümezlik Esası**, İstanbul: Beta Yayınları, 2011, 113-124.
- Akkaya, Mustafa. "Vergi Borcunu Etkileme Çabalarının Anayasal Vergilendirme İlkeleri Karşısındaki Konumu". Billur Yaltı (Ed.), **Vergiden Kaçınmanın Önlenmesi: Ulusal ve Uluslararası Vergi Hukukunda Alınan Önlemler**, İstanbul: Beta Yayınları, 2014, 25-43.

- Akkaya, Mustafa. "Vergi Sorumlusunun Vergi Yargısı ve Vergi İdaresi Karşı-sındaki Konumu". **AÜHFD**, 46(1-4), 1997, 185-208.
- Akkaya, Mustafa. **Vergi Hukukunda Ekonomik Yaklaşım**. Ankara: Turhan Kitabevi, 2002.
- Aksoy, Şerafettin. **Vergi Hukuku ve Türk Vergi Sistemi**. Son Değişikliklere Göre Yeniden Düzenlenmiş ve Gözden Geçirilmiş 6. Bası. İstanbul: Filiz Kitabevi, 2010.
- Aktan, Coşkun Can vd. "Vergi Reformu Mu? Yoksa Vergi Deformu Mu? Türk Vergi Sisteminde Bitmek Bilmeyen Mevzuat Değişiklikleri ve Ortaya Çı-kardığı Tahribatlar Üzerine". **Yönetim Bilimleri Dergisi**, 17(33), 2019, 165-186.
- Aktan, Coşkun Can vd. **Vergi, Zulüm ve İsyân**. Ankara: Phoenix Yayınevi, 2002.
- Aktan, Coşkun Can ve Gencel, Ufuk. "Türkiye'de Geriye Doğru Vergileme ve Verginin Hukukiliği İlkesinin İhlali". **DEÜSBED**, 5(1), 2003, 1-21.
- Aktan, Coşkun Can. "Anayasal İktisat ve Vergilemede Hukuki Güvenlik İlke-si". **Hukuk ve İktisat Araştırmaları Dergisi**, 9(2), 2017, 101-116.
- Aktan, Coşkun Can. Vergi Cilt – 1: Vergi Teorisi, Vergi Politikası, Normatif Vergi Hukuku. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2020.
- Aktaş, Sururi. "Hukuk Devleti İdealine Felsefi Bir Bakış". **YBHD**, (1), 2020, 1-32.
- Aktaş, Sururi. "Pozitif Hukukta Boşluk Kavramı". **EÜHFD**, 14(1-2), 2010, 1-28.
- Akyılmaz, Bahtiyar vd. **Türk İdare Hukuku**. Yenilenmiş 9. Baskı. Ankara: Savaş Yayınevi, 2018.
- Akyılmaz, Bahtiyar. "Takdir Yetkisinin Yargısal Denetimi". **Selçuk Üniversi-tesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksek Okulu Dergisi**, (1), 1998, 23-55.
- Akyılmaz, Bahtiyar. "Yeni Bir İdari Usul Kanunu Örneği: İspanya Kamu İda-relerinin Hukuki Rejimi ve Genel İdari Usul Hakkında Kanun". Gürol Banger ve Gürsel Özkan (Yay. Haz.), **T.C. Başbakanlık İdari Usul Ka-nunu Hazırlığı Uluslararası Sempozyumu**, Ankara: T.C. Başbakanlık Basımevi, 1998, 35-54.
- Akyılmaz, Bahtiyar. **İdari Usul İlkeleri Işığında İdari İşlemin Yapılış Usulü**. Ankara: Yetkin Yayınları, 2000.
- Alarie, Benjamin vd. "Advance Tax Rulings in Perspective: A Theoretical and Comparative Analysis". **New Zeland Journal of Taxation Law and Policy**, 20, 2014, 362-389.

- Aliefendioğlu, Yılmaz. "Anayasal Yargıda Yorum". **Amme İdaresi Dergisi**, 28(3), 1995, 3-26.
- Aliefendioğlu, Yılmaz. "Hukuk-Hukukun Üstünlüğü-Hukuk Devleti". **Ankara Barosu Dergisi**, (2), 2001, 29-68.
- Aliefendioğlu, Yılmaz. "Türk Anayasa Mahkemesi'nin Hukuk Devleti Anlayışı". Hayrettin Ökçesiz (Ed.), **Hukuk Devleti**, HFSA: 4, İstanbul: Afa Yayınları, 1998, 147-167.
- Aliefendioğlu, Yılmaz. "Vergileme Yetkisi ve 1980 Sonrası Türk Vergi Politikası". **Vergi Dünyası**, (33), 1984, <http://www.vergidunyasi.com.tr/>, 6 Temmuz 2021.
- Aliefendioğlu, Yılmaz. **Anayasa Yargısı**. Ankara: Yetkin Yayınları, 1997.
- Altındağ, Halil. "İdari İşlemin Geri Alınması Sebebi Olarak Açık Hata". **GÜHFD**, 20(4), 2016, 81-97.
- Altındağ, Halil. **Yürürlükte Olan Yasalara ve İdari Düzenleyici İşlemlere Güvenden Kaynaklanan Haklı Beklenti Kavramı ve Korunması**. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2010.
- Altıparmak, Kerem. "Due Process of Law Kavramının Amerikan Hukukundaki Yeri Üzerine Bir İnceleme". **AÜHFD**, 45(1), 1996, 219-250.
- Altundiş, Mehmet. "Hukuki Güvenlik İlkesi". **Yasama Dergisi**, (10), 2008, 60-94.
- Anayurt, Ömer. **Anayasa Hukuku: Temel Kavramlar ve Türk Anayasa Hukuku**. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2018.
- Araç, İbrahim ve İba, Şeref. "Türkiye'de Yasa Önerisi Hazırlama ve Norm Koyma Tekniği ve Yasamacı Mesleğinin Nitelikleri Üzerine". **AÜSBFD**, 58(3), 2003, 35-59.
- Aral, Vecdi. **Hukuk Felsefesinin Temel Sorunları**. 3. Baskı. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2012.
- Aral, Vecdi. **Hukuk ve Hukuk Bilimi Üzerine**. 7. Baskı. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2012.
- Ardıçoğlu, M. Artuk. "Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi". **Ankara Barosu Dergisi**, (3), 2017, 19-51.
- Arıkan, Cengiz. **Türk Anayasa Hukukunda Yasama Yetkisinin Devredilmezliği İlkesi**. Ankara: Yetkin Yayınları, 2011.
- Arıkan, Zeynep. "Vergi Hukukunun Kaynaklarından Mukteza ve Sonuçları". **DEÜİİBFD**, 13(2), 1998, 127-133.

- Arıkan, Zeynep. "Vergilendirmede Demokrasi". **Vergi Sorunları Dergisi**, (115), 1998, <http://www.vergisorunlari.com.tr/>, 16 Temmuz 2020.
- Arıkan, Zeynep. **Demokratik Gelişim Sürecinde Vergilendirme Yetkisinin Kullanımı ve Sınırları (Türkiye Analizi)**. (Yayımlanmamış Doktora Tezi), Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir, 1994.
- Arıtı Erdem, İmran. "Vergi Hukukunda Hâkimin Hukuk Yaratması: Boşluk Doldurma". **YBHD**, (2), 2016, 1-26.
- Arsel, İlhan. **Anayasa Hukuku: Demokrasi**. Ankara: Doğu Matbaacılık, 1964.
- Arslan, Cem Barlas. "Vergilemede Basitlik ve Açıklık İlkesi: Türk Vergi Mevzuatı Ekseninde Bir Değerlendirme". **Vergi Hukukunda Güncel Sorunlar**, Ankara: TBB Yayınları: 388, 2020, 34-43.
- Arslan, Cem Barlas. **Vergi Uygulamasında Torba Kanunlar**. Ankara: Siyasal Kitabevi, 2017.
- Arslan, Erdoğan. "Vergi Hukukunda İdarenin Görüşü-I". **Yaklaşım**, (313), 2019, <https://www.yaklasim.com/>, 2 Mayıs 2021.
- Arslan, Kahan Onur. **Türk Parlamento Hukuku**. Ankara: Adalet Yayınevi, 2014.
- Arslan, Mehmet. **Vergi Hukukunda Zamanaşımı**. Genişletilmiş ve Güncellenmiş 2. Baskı, Ankara: Yaklaşım Yayıncılık, 2016.
- Arslan, Volkan. **Karşılaştırmalı Anayasa Hukukunda ve Türkiye'de Devlet Başkanının Kararname Yetkisi**. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2020.
- Arslan, Zühtü. "Devletin Hukuku, Hukuk Devleti ve Özgürlük Sarkacı". **Doğu Batı**, (13), 2000, 67-89.
- Artuk, M. Emin vd. **Ceza Hukuku Genel Hükümler**. Yenilenmiş Gözden Geçirilmiş 9. Baskı. Ankara: Adalet Yayınevi, 2015.
- Atar, Yavuz. "Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerinin Hukuki Rejimi ve Anayasalılık Denetimi". **Anayasa Yargısı**, 36(1), 2019, 241-259.
- Atar, Yavuz. **Türk Anayasa Hukuku**. Cumhurbaşkanlığı Sistemi ve Diğer Değişikliklere Göre Güncellenmiş 13. Baskı. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2019.
- Atay, Ender Ethem. **İdare Hukuku**. 3. Bası. Ankara: Turhan Kitabevi, 2012.
- Ateş, Leyla. "Vergi İdaresinde Demokrasinin Vazgeçilmez Aracı Olarak Mukteza". Ertuğrul Akçaoğlu ve İnci Solak Akman (Ed.), **Prof. Dr. Mualla Öncel'e Armağan Cilt: I**, Ankara: Ankara Üniversitesi Yayınları No: 243, 2009, 623-655.

- Avcı, V. Özcan. "Her Yönüyle Özel Esaslar". **Vergi Dünyası**, (417), 2016, 28-48.
- Ávila, Humberto. **Certainty in Law**. Switzerland: Springer, 2016.
- Ayanoğlu, Taner. "Kanunlar ve İdari İşlemler Bakımından Geriye Yürümezlik İlkesi". **Legal Hukuk Dergisi**, 10(112), 2012, 1711-1765.
- Ayaz, Garip ve Sönmez, Erdal. "01.01.1999 Tarihinden İtibaren Geçerli Olmak Üzere Gelir Vergisi Oranlarının 5 Puan Arttırılmasının Yasaların Geriye Yürümezliği İlkesi Açısından Anayasa'ya Aykırılığı Tartışması". **Yaklaşım**, (82), 1999, <https://yaklasim.com/>, 3 Eylül 2020.
- Aydemir, İsa. "Savunma Hakkı Kapsamında Vergi İnceleme ve Vergi Tekniği Raporlarının Mükelleflere Tebliği". **Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi**, 1(7), 2016, 183-207.
- Ayhan, Taha. "Avrupa Topluluğu Mahkemesi Kararları Işığında AB İdare Hukuku'nda Genel Düzenleyici İşlemlerde Hukuk Güvenliği İlkesi". **Amme İdaresi Dergisi**, 43(3), 2010, 153-186.
- Aykar, Özkan. "Yargı Kararları Perspektifinde: Vergi Tekniği Raporlarının Mükelleflere Tebliğ Edilme(me) Sorunsalı". **Vergi Dünyası**, (441), 2018, 171-178.
- Aykın, Hasan. "İdarenin Yanlış Görüş İçeren Özelgesi Vergi Tarhiyatına Da Engel Midir? Konuya İlişkin Anayasa Mahkemesi Kararı Üzerine Bir Analiz". **Yaklaşım**, (270), 2015, <https://www.yaklasim.com/>, 26 Nisan 2021.
- Aykın, Hasan. "Mükellefin Özelge Yoluyla İzahat Talep Hakkı, Hukuki Sonuçları ve Bazı Tartışmalı Konular". **TBBD**, (125), 2016, 147-186.
- Ayyıldırım, Kadir. **Türk Vergi Hukukunda Tebligat**. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2019.
- Azrak, A. Ülkü. "İdari Yargıda Anayasaya Uygunluk Sorunu". **Anayasa Yargısı Dergisi**, 9, 1992, 323-340.
- Azrak, A. Ülkü. "Umumi İdari Usul ve Kodifikasyonu Meselesi". **İÜHFİM**, 33(1-2), 1967, 66-82.
- Bahçeci, Barış. **Vergisel Düzenleyici İşlemlerin Hukuksal Sınırları**. Ankara: Yetkin Yayınları, 2016.
- Bahtiyar, Mehmet. "Türk Ticaret Kanunu Tasarısı'nın Dili ile Bazı Hükümlerinin Değerlendirilmesi". **TBBD**, (61), 2005, 47-106.
- Balcı, Mustafa. "İdari Yargı Kararlarında Gerekeç Sorunu". Nurcan Yılmaz Özel ve Ezgi Şirin (Ed.), **İdari Yargıda Gerekeçli Karar Hakkı**, İstanbul: İstanbul Barosu E-Yayınları, 2019, 25-34.

- Balta, Tahsin Bekir ve Kubalı, Hüseyin Nail. "Türkiye'de Hukuk Devleti Anlayışı". **AÜSBFD**, 15(3), 1960, 1-10.
- Balta, Tahsin Bekir. **İdare Hukuku I: Genel Konular**. AÜSBF Yayınları No: 326, Ankara, 1972.
- Balta, Tahsin Bekir. **İdare Hukukuna Giriş**. Ankara: TODAİE Yayınları No: 117, 1970.
- Barlass, İrfan. **Anonim ve Limited Ortaklıklarda Kanuni Temsilcilerin Vergisel Sorumluluğu**. İstanbul: Vedat Kitapçılık, 2006.
- Başaran Yavaşlar, Funda. "Açılış Konuşmaları". Funda Başaran Yavaşlar (Ed.), **Arafta Bir Meslek Grubu: Vergi Danışmanları (3568 Sayılı Kanuna Tabi Meslek Mensupları) VII. Uluslararası Mali Hukuk Sempozyumu**, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2017, 23-25.
- Başaran Yavaşlar, Funda. "Hukuki Güvenlik İlkesinin Bir Alt İlkesi Olarak Vergi Hukukunda Yasallık İlkesi". Ece Göztepe (Ed.), **Kamu Hukukçuları Platformu: Hukuk Güvenliği**, Ankara: TBB Yayınları: 277, 2015, 189-238.
- Başaran Yavaşlar, Funda. "Türk Vergi Hukuku'nda Uzlaşma". **MÜİİBFD**, 25(2), 2008, 309-337.
- Başaran Yavaşlar, Funda. "Uzlaşma Uygulaması Hukuka Uygun mu?". **Vergi Sorunları Dergisi**, (257), 2010, 163-171.
- Başaran Yavaşlar, Funda. "Vergilendirme Yoluyla Temel Hak ve Özgürlüklere Müdahalede Sınır". İlhan Ulsan ve Bahri Öztürk (Ed.), **Kamu Hukuku, Özel Hukuk ve Ceza Hukuku Alanlarında Kamunun Önderliği ve Bireysel Özerklik Sempozyumu**, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2009, 147-202.
- Başaran, Funda. "Anayasa Temelinde "Benzeri Mali Yükümlülük" Kavramı", **Vergi Sorunları Dergisi**, (118), 1998, 114-133.
- Başaran, Funda. "Keyfilik Yaratıcısı mı Yoksa Hukuki Barış Sağlayıcı mı? Sorgudaki Kurum: "Uzlaşma" Gereçlendirilmesi ve Hukuki Analizi (I)". **Mükellefin Dergisi**, (90), 2000, 33-42.
- Başaran, Funda. "Keyfilik Yaratıcısı mı Yoksa Hukuki Barış Sağlayıcı mı? Sorgudaki Kurum: "Uzlaşma" Gereçlendirilmesi ve Hukuki Analizi (II)". **Mükellefin Dergisi**, (90), 2000, 105-110.
- Başaran, Funda. "Vergilendirme Ahlakı ve Hayat Standardı Esası". **Lebib Yalkın Mevzuat Dergisi**, (99), 2001, <https://www.lebibyalkin.com.tr/mevzuat/yayinlar/lebib-yalkin-mevzuat-dergisi>, 9 Eylül 2020.

- Batı, Murat. "Danıştay'ın "Kur Farkı" Kararı Özelinde; Kıyas Yasağının İhla-
li". **Vergi Sorunları Dergisi**, (367), 2019, 99-114.
- Batı, Murat. **Vergi Hukuku (Genel Hükümler)**. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2021.
- Batirel, Ömer Faruk. "Türk Vergilemesinin Çağdaşlığına Uymayanlar". **Vergi
Dünyası**, (230), 2000, <http://www.vergidunyasi.com.tr/>, 22 Eylül 2021.
- Batun, Mehmet. **Vergi Hukukunda Yorum ve İspat**. Ankara: Seçkin Yayıncı-
lık, 2012.
- Baykara, Bekir. "Dayanağı Başka Bir Mükellef Hakkında Yazılan Vergi Tek-
niği Raporu Olan Vergi İncelemeleri, Vergi Tarhiyatları ve Vergi Davala-
rının "Bireysel Başvuru" Hakkı Bakımından İncelenmesi". **Vergi Dünya-
sı**, (222), 2014, 63-72.
- Baykara, Bekir. "Vergi Kanunları ile İlgili Genel Tebliğler ve İç Genelgelerin
Hukuki Anlamı ve Değeri". **Vergi Dünyası**, (242), 2001,
<http://www.vergidunyasi.com.tr/>, 14 Eylül 2021.
- Bayraklı, Hasan Hüseyin. **Vergi Ceza Hukuku**. Gözden Geçirilmiş 3. Baskı.
Trabzon: Celepler Matbaası, 2017.
- Bayraktar, İhsan Kağan. "Özelgede Yeni Sistemin Değerlendirilmesi". **Vergi
Dünyası**, (350), 2010, 93-97.
- Baysal, Başak. "Kanunların Zaman Açısından Yürürlüğü". Rona Serozan
(Ed.), **Prof. Dr. Necip Kocayusufpaşaoğlu İçin Armağan**, Ankara: Seçkin
Yayıncılık, 2004, 475-503.
- Baysal, Başak. "Türk Borçlar Kanunu'nun Yürürlüğü". **İÜHFİM**, 70(1), 2012,
221-244.
- Baytaz, Abdullah Batuhan. **Kanunilik İlkesi Bağlamında Ceza ve Ceza Mu-
hakemesi Hukukunda Yorum**. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2018.
- Bekri, M. Nedim. "Gerekçeli Karar Hakkı". **Ankara Barosu Dergisi**, (3), 2014,
205-228.
- Bennett, Mark. "The Rule of Law Means Literally What it Says: The Rule of
Law: Fuller and Raz on Formal Legality and the Concept of Law".
Australian Journal of Legal Philosophy, (32), 2007, 90-113.
- Bereket, Zuhul. **Hukukun Genel İlkeleri ve Danıştay**. Ankara: Yetkin Yayın-
ları, 1996.
- Berge, Gio ten ve Widdershoven, Rob. "The Principle of Legitimate
Expectations in Dutch Constitutional and Administrative Law". E. H.

- Hondius (Ed.), **Netherlands Reports to the Fifteenth International Congress of Comparative Law**, Bristol: Intersentia Rechtswetenschappen, 1998, 421-452.
- Berki, Ali Himmet. **Açıklamalı Mecelle (Mecelle-i Ahkam-ı Adliyye)**. 2. Baskı. Hikmet Yayınları, İstanbul, 1979.
- Berki, Ali Himmet. **Hukuk Mantığı ve Tefsir**. Ankara: Güney Matbaacılık, 1948.
- Berksoy, İrem. "Vergi Güvenliğinin İki Boyutu: Yasallık İlkesi Karşısında Meşru Güven İlkesi", **Journal of Life Economics**, 3(1), 2016, 71-92.
- Bıyık, Recep. "Yasa, Kararname ve İdari İşlemlerin Geriye Yürümezliği İlkesi ve Bazı Uygulamaların Bu İlke Açısından Değerlendirilmesi". **Vergi Dünyası**, (222), 2000, <http://www.vergidunyasi.com.tr/>, 28 Mart 2020.
- Bıyıklı, Hasan İsmet. "Fransız ve Türk Hukuk Sistemlerinde İdari İşlemlerin Geriye Yürümezliği İlkesi". **Danıştay Dergisi**, (11), 1973, 82-132.
- Bilge, Necip. **Hukuk Başlangıcı: Hukukun Temel Kavram ve Kurumları**. 27. Bası, Ankara: Turhan Kitabevi, 2009.
- Bilici, Nurettin ve Candan, Turgut. "Vergi Hukukunda Geriye Yürüme Sorunu". **30. Türkiye Maliye Sempozyumu**, Adnan Menderes Üniversitesi Nazilli İİBF Maliye Bölümü, Antalya, 2015, 871-908.
- Bilici, Nurettin. "Vergi Tekniği Raporlarının Gizliliği Sorunu". **Dünya Gazetesi**, 27 Kasım 2017, <https://www.dunya.com/>, 29 Temmuz 2021.
- Bilici, Nurettin. **Vergi Hukuku**, Güncelleştirilmiş ve Geliştirilmiş 45. Baskı. Ankara: Savaş Kitabevi, 2018.
- Biniş, Mine. **Türk Vergi Hukukunda Vergi Hataları ve Sonuçları**. Ankara: Adalet Yayınevi, 2012.
- Birkert, Eberhard. "Kanunma Almanya ve Baden-Württemberg'deki Yöntemi ve Uygulaması". (Çev. Belirtilmemiş), Yener Ünver (Yay. Haz.), **Kanun Yapma Tekniği**, Ankara: TBB Yayınları: 310, 2016, 147-162.
- Birsenoğlu, Hakan. **Vergi Hukukunda Yorum**. Ankara: Yetkin Yayınları, 2019.
- Bıyan, Özgür. "Vergide Yeni Düzenlemeler: Tebligat İşleminde Mernis Sistemi ve Kapıya Yapıştırma Usulü". 2 Ekim 2017, <https://www.alomaliye.com/>, 2 Ağustos 2021.
- Boz, Selman Sacit. **İdare Hukukunda Haklı Beklentinin Korunması**. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2017.

- Bozdoğan, Doğan ve İlk, Elif. "Vergilendirme Yetkisinin Bir Sınırlandırıcısı Olarak Hukuki Güvenlik İlkesi". **Journal of International Management, Educational and Economics Perspectives**, 4(2), 2016, 28-38.
- Bozdoğan, Doğan. **Hukuki Güvenlik İlkesi Açısından Katma Değer Vergisinin Değerlendirilmesi**. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Pamukkale Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Denizli, 2015.
- Bulut, Nusret ve Kaplan, Recep. "Vergi Kabahatlerine İlişkin Cezalar (İdari Vergi Cezaları) Açısından Zaman Bakımından Uygulama Kuralları". **Vergi Dünyası**, (371), 2012, 93-101.
- Bulutoğlu, Kenan. **Türk Vergi Sistemi**, Yeni Yasalara Göre Güncelleştirilmiş 8. Baskı. İstanbul: Batı Türkelî Yayıncılık, 2004.
- Bülbül, Erdoğan. **İdari İşlemlerin Yürürlükten Kaldırılması**, İstanbul: Beta Yayınları, 2010.
- Bülent, Tanör ve Yüzbaşıoğlu, Necmi. **1982 Anayasasına Göre Türk Anayasa Hukuku**, 14. Bası, İstanbul: Beta Yayınları, 2014.
- Can, Emre. **İdari İşlemin Şekil Unsuru**. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2016.
- Can, Osman. "Belirlilik İlkesine Anayasal Bakış". **AÜEHFD**, 9(1-2), 2005, 89-125.
- Candan, Turgut. "Vergi Hukuku Bağlamında Mülkiyet Hakkının Korunması ile İlgili Danıştay İçtihadı". **Danıştay Dergisi**, (124), 2010, 23-32.
- Candan, Turgut. **Açıklamalı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun**. Güncelleştirilmiş 3. Baskı. Ankara: Mali Akademi Yayınları, 2013.
- Candan, Turgut. **Kanuni Temsilcinin Vergi ve Diğer Kamu Alacaklarından Sorumluluğu**. Güncelleştirilmiş 3. Baskı. Ankara: Maliye ve Hukuk Yayınları, 2006.
- Candan, Turgut. **Vergilendirme Yöntemleri ve Uzlaşma**. Genişletilmiş ve Güncelleştirilmiş 2. Baskı. Ankara: Maliye ve Hukuk Yayınları, 2006.
- Cangüloğlu, Yasemin. "Vergi Tekniği Raporlarının Mükellefe Tebliği". **Fasikül Hukuk Dergisi**, (106), 2018, 22-26.
- Canyaş, Oytun. "İdari Yargılama Usulü Kanunu ve Vergi Usul Kanunu Arasındaki Çatışmaların Klasik Yöntemle Çözümü", **TBBD**, (110), 2014, 189-218.
- Canyaş, Oytun. "Vergi Yargılaması Hukukunda Norm Çatışması". **HHFD**, 3(2), 2013, 127-152.

- Centel, Nur vd. **Türk Ceza Hukukuna Giriş**. 9. Bası. İstanbul: Beta Yayınları, 2016.
- Centel, Nur ve Zafer, Hamide. **Ceza Muhakemesi Hukuku**. Yenilenmiş ve Gözden Geçirilmiş 11. Bası. İstanbul: Beta Yayınları, 2014.
- Chevallier, Jacques. **Hukuk Devleti**. (Çev. Ertuğrul Cenk Gürcan), Ankara: İmaj Yayınevi, 2010.
- Coşkun Karadağ, Neslihan ve İnneci, Ahmet. "Vergi Usul Kanunu'nda Yer Alan Tebliğe İlişkin Hükümlerde 7061 Sayılı Kanun'la Yapılan Değişiklikler: Bilinen Adres & Kapıya Yapıştırma Usulü". **ÇÜSBED**, 26(3), 2017, 92-108.
- Coşkun Karadağ, Neslihan. "Hukuki Güvenlik İlkesinin Vergi Planlamasında Taşındığı Anlam Üzerine Bir Değerlendirme". Ertuğrul Akçaoğlu ve İnci Solak Akman (Ed.), **Prof. Dr. Mualla Öncel'e Armağan Cilt: I**, Ankara: Ankara Üniversitesi Yayınları No: 243, 2009, 693-745.
- Coşkun, Erhan. **Vergilendirmede Hukuki Güvenlik İlkesi**. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2012.
- Coşkun, Mahmut. **Açıklamalı-İçtihatlı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun**. 2. Baskı. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2013.
- Craig, P. P. "Formal and Substantive Conceptions of the Rule of Law: An Analytical Framework". **Public Law**, 1997, 467-487.
- Craig, P. P. "Substantive Legitimate Expectations in Domestic and Community Law". **Cambridge Journal Law**, 55(2), 1996, 289-312.
- Çağan, Nami. "Anayasa Yönünden Fonlar". **Anayasa Yargısı Dergisi**, 3, 1986, 107-124.
- Çağan, Nami. "Demokratik Sosyal Hukuk Devletinde Vergilendirme". **AÜHFD**, 37(1), 1980, 129-151.
- Çağan, Nami. "Hukuki Güvenlik İlkesinin Bir Alt İlkesi Olarak Vergi Hukukunda Yasallık İlkesi başlıklı bildiri ile ilgili Yorumlar". Ece Göztepe (Ed.), **Kamu Hukukçuları Platformu: Hukuk Güvenliği**, Ankara: TBB Yayınları: 277, 2015, 274-277.
- Çağan, Nami. "Türk Anayasası Açısından Vergileme Yetkisi". **Anayasa Yargısı Dergisi**, 1, 1984, 171-182.
- Çağan, Nami. **Vergi Hukukunda Süreler**. Ankara: AÜHF Yayınları No: 389, 1975.

- Çağan, Nami. **Vergilendirme Yetkisi**. İstanbul: Kazancı Hukuk Yayınları, 1982.
- Çağlı, Orhan Münir. **Hukuka ve Hukuk İlimine Giriş**. İstanbul: Fakülteler Matbaası, 1971.
- Çağlar, Selda. "Hukuk Devleti Açısından Hukuki Belirlilik – Hukuk Güvenliği İlişkisi". Ece Göztepe (Ed.), **Kamu Hukukçuları Platformu: Hukuk Güvenliği**, Ankara: TBB Yayınları: 277, 2015, 25-139.
- Çağlar, Selda. **Hukuk Devletinin Hukuki Belirlilik İlkesi Üzerinden Değerlendirilmesi**. İstanbul: Beta Yayınları, 2013.
- Çağlayan, Ramazan. "İdari İşlemin Geri Alınması Üzerine". **AÜEHFD**, 4(1-2), 2000, 43-58.
- Çaptuğ, Mehpere. "Hukuki Güvenlik İlkesinin Kavramsal Gelişimi". **Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi**, (17), 2021, 133-160.
- Çaptuğ, Mehpere. **İdari Usul Hukukunda Hukuki Güvenlik İlkesi**. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2020.
- Çelebican, Özcan Karadeniz. **Roma Hukuku**. Yeni Medeni Kanun'a Uyarlanmış On Yedinci Basım. Ankara: Turhan Kitabevi, 2014.
- Çelik, Abdullah. **Adil Yargılanma Hakkı Rehberi**. Ankara: Anayasa Mahkemesi Yayınları-Bireysel Başvuru El Kitapları Sayı: 3, 2014.
- Çelik, Binnur. "Kamu Alacaklarını Güvence Altına Alan Teminat, İhtiyati Haciz ve İhtiyati Tahakkuk Uygulamaları ve Kanun Değişikliği Önerileri". İstanbul Vergi Merkezi (Ed.), **Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun ile Bağlantılı Problemler ve Çözüm Yolları Paneli**, İstanbul: Legal Yayıncılık, 2019, 1-10.
- Çelik, Muhammed ve Yüce, Mehmet. "Vergi Hukukunda Tebligat Usulleri; Muhatabın Önemi". **Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi**, (16), 2020, 139-162.
- Çetin Gerger, Güneş. **Mükellef Hakları ve Vergiye Gönüllü Uyum**. İstanbul: Legal Yayıncılık, 2011.
- Çetin, Mehmet Ali. "Vergi Sistemimizde İstikrar ve Reform İlişkisi". **Vergi Sorunları Dergisi**, (143), 2000, 102-113.
- Çırakman, Erol. "Vergi Hukukundaki Gelişmeler Konulu Toplantının Birinci Gündemindeki Konuşması". **Vergi Hukukundaki Gelişmeler**, Ankara: Maliye Bakanlığı Gelirler Genel Müdürlüğü Yayını, 1991, 72-75.

- Çilingir, Ali İhsan Özgür. **Vergi Hukukunda Yorum**. Ankara: Adalet Yayınevi, 2012.
- Çoban, Ali Rıza. "Hukuk Devleti: Hukuki Bir İlke Siyasi Bir İdeal İsimli Çalışmaya Giriş Yazısı", Ali Rıza Çoban vd. (Ed.), **Hukuk Devleti: Hukuki Bir İlke Siyasi Bir İdeal**, Ankara: Adres Yayınları: 20, 2008, 11-19.
- Daver, Bülent. "Kanunla İlgili Meseleler". **AÜSBFD**, 16(4), 1961, 217-246.
- Deviner Erguvan, Derya. "Türk İdare Hukuku'nda Haklı Beklentilerin Korunması İlkesi". **DEÜHFD (Prof. Dr. Durmuş Tezcan'a Armağan)**, 21(Özel Sayı), 2019, 1711-1765.
- Dacey, Albert V. "Hukuk Devleti: Doğası ve Genel Uygulamalar". (Çev. Ali Rıza Çoban), Ali Rıza Çoban vd. (Ed.), **Hukuk Devleti: Hukuki Bir İlke Siyasi Bir İdeal**, Ankara: Adres Yayınları: 20, 2008, 25-38.
- Doğan, Hasan. "Türk Gelir Vergisi Kanunu Tasarısı Hakkında Bazı Görüş ve Öneriler". **Vergi Dünyası**, (421), 2016, 90-103.
- Doğru, Osman ve Nalbant, Atilla. **İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi: Açıklama ve Önemli Kararlar Cilt: I**. Ankara: Avrupa Konseyi Yayınları, 2012.
- Doğrusöz, A. Bumin ve İnce, Eyyüp. "Türk Vergi Sisteminde Vergi İadeleri ve Çeşitli Yönlere Değerlendirilmesi". **Vergi Sorunları Dergisi**, (334), 2016, 22-31.
- Doğrusöz, A. Bumin. "Anayasadan Mali ve Vergisel Beklentiler Sempozyumu'nun Dördüncü Oturumundaki Konuşması". Feridun Yenisey vd. (Ed.), **Anayasadan Mali ve Vergisel Beklentiler**, İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2012, 316-323.
- Doğrusöz, A. Bumin. "Aynı Konuda İki Farklı Özelge". **Dünya Gazetesi**, 25 Mayıs 2019, <https://www.dunya.com/>, 25 Nisan 2021.
- Doğrusöz, A. Bumin. "DKV ve Verginin Yasallığı İlkesi". **Dünya Gazetesi**, 6 Şubat 2020, <https://www.dunya.com/>, 21 Eylül 2021.
- Doğrusöz, A. Bumin. "Kimsenin Okumadığı Madde". **Dünya Gazetesi**, 30 Ocak 2018, <https://www.dunya.com/>, 10 Eylül 2021.
- Doğrusöz, A. Bumin. "Muktezanın Yeniden Düzenlenmesi Gereği". **Yaklaşım**, (204), 2009, <https://www.yaklasim.com/>, 25 Nisan 2021.
- Doğrusöz, A. Bumin. "Özelge Vergi Aslını da Kaldırır (Yine Haklı Çıktık)". 18 Ekim 2010, <https://www.bumindogrusez.com/>, 26 Nisan 2021.

- Doğrusöz, A. Bumin. "Torba Kanunla Değişecek Vergi Tebligat Hukuku". **Dünya Gazetesi**, 12 Ekim 2017, <https://www.dunya.com/>, 2 Ağustos 2021.
- Doğrusöz, A. Bumin. "Vergilendirme Yetkisinin Yasama ve Yürütme Organları Arasında Bölüşümü". **İHİD**, (1-3), 1985, 65-76.
- Doğrusöz, A. Bumin. "Vergilendirme Yetkisinin Yasama ve Yürütme Organları Arasında Bölüşümü (I)". **Vergi Dünyası**, (43), 1985, <http://www.vergidunyasi.com.tr/>, 6 Temmuz 2021.
- Doğrusöz, A. Bumin. "Verginin Yasallığı İlkesi (2)". **Dünya Gazetesi**, 2 Kasım 2017, <https://www.dunya.com/>, 21 Eylül 2021.
- Doğrusöz, A. Bumin. "Yeni Tebligat Yöntemi: Habersiz Tebligat (Bir Gece Ansızın Gelebilir)". **Dünya Gazetesi**, 3 Aralık 2019, <https://www.dunya.com/>, 2 Ağustos 2021.
- Doğrusöz, A. Bumin. **Türk Vergi Sisteminde Kaynakta Vergileme "Stopaj"**. İstanbul: İstanbul Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odası Yayın No: 3, 1992.
- Doğrusöz, Mehmet Ezhan ve Feride Kaplan, Nergis. "Vergilendirme Yetkisine Egemen Olan Anayasal İlkeler". **Journal of Strategic Research in Social Science**, 4(4), 2018, 41-52.
- Döner, Ayhan. **Şeffaf Devlette Bilgi Edinme Hakkı ve Sınırları**. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2010.
- Dönmez, Recai. **Teoride ve Uygulamada Vergi Afları**. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Anadolu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir, 1990.
- Dönmezer, Sulhi ve Erman, Sahir. **Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku (Genel Kısım) Cilt: I**. Yeniden Gözden Geçirilmiş Sekizinci Bası. İstanbul: Filiz Kitabevi, 1983.
- Duran, Lütfi. "Anayasa Mahkemesine Göre Türkiye'nin Hukuk Düzeni I". **Amme İdaresi Dergisi**, 19(1), 1986, 3-22.
- Duran, Lütfi. "Düzenleme Yetkisi Özerk Sayılabilir mi?". **İHİD**, 4(1-3), 1983, 33-42.
- Duran, Lütfi. "İdare Alanının Düzenlenmesinde Teşrii ve Tanzimi Tasarrufların Sınırları". **İÜHFİM**, 30(3-4), 1964, 466-492.
- Duran, Lütfi. "İdari Usul İlkeleri ve Kapsadığı Konular". Gürol Banger ve Gürsel Özkan (Yay. Haz.), **T.C. Başbakanlık İdari Usul Kanunu Hazırlığı Uluslararası Sempozyumu**, Ankara: T.C. Başbakanlık Basımevi, 1998, 26-34.

- Duran, Lütfi. **İdare Hukuku Ders Notları**. İstanbul: İÜHF Yayını No: 648, 1982.
- Dworkin, Ronald. **Hakları Ciddiye Almak**. (Çev. Ahmet Ulvi Türkbağ), Ankara: Dost Kitabevi, 2007.
- Eder-Rieder, Maria. "Avusturya'da Kanunla Düzenlemelerin Tasarımı İçin Hukuki Kurallar". (Çev. Belirtilmemiş), Yener Ünver (Yay. Haz.), **Kanun Yapma Tekniği**, Ankara: TBB Yayınları: 310, 2016, 283-298.
- Edis, Seyfullah. **Medeni Hukuka Giriş ve Başlangıç Hükümleri**. Gözden Geçirilmiş 4. Bası. Ankara: AÜHF Yayınları No: 491, 1989.
- Edizdoğan, Nihat vd. **Kamu Maliyesi**. 6. Baskı. Bursa: Ekin Basım Yayın Dağıtım, 2015.
- Edizdoğan, Nihat ve Gümüş, Erhan. "Vergi Afları ve Türkiye'de Vergi Aflarının Değerlendirilmesi". **Maliye Dergisi**, (164), 2013, 99-119.
- Ellis, Mark. "Toward a Common Ground Definition of the Rule of Law Incorporating Substantive Principles of Justice". **University of Pittsburgh Law Review**, 72(191), 2010, 191-215.
- Em, Ali. **Kanunların ve İdari Düzenleyici Tasarrufların Yapım Tekniği**. Ankara: Ajans Türk Matbaası, 1997.
- Er, Selami. "Vergi Kanunlarının Geriye Yürümezliği İlkesi ve Türk Anayasa Mahkemesi Kararları". **DÜSBD**, (43), 2015, 133-141.
- Erdem, Tahir. "Hatalı Beyanın Sonuçları". **Vergi Sorunları Dergisi**, (196), 2005, <http://www.vergisorunlari.com.tr/>, 10 Nisan 2021.
- Erdem, Tahir. "Vergi Hukukunda Yanılma". **Vergi Sorunları Dergisi**, (265), 2010, <http://www.vergisorunlari.com.tr/>, 14 Nisan 2021.
- Erdem, Tahir. "Vergisel Kabahatlerin Tanımlanmasında Çerçeve Kanun Hükümünün İdarenin Düzenleyici İşlemiyle Doldurulmasının Kanunilik İlkesi Yönünden Değerlendirilmesi". **Vergi Sorunları Dergisi**, (276), 2011, (Vergisel Kabahatler), <http://www.vergisorunlari.com.tr/>, 23 Eylül 2021.
- Erdoğan, Mustafa. "Hikmet-i Hükümet'ten Hukuk Devletine Yol Var mı?". **Doğu Batı**, (13), 2000, 45-57.
- Erdoğan, Mustafa. **Anayasal Demokrasi**. Gözden Geçirilmiş 13. Baskı, Ankara: Siyasal Kitabevi, 2017.
- Erem, Faruk. **Türk Ceza Hukuku (Genel Hükümler) Cilt: I**. Dördüncü Bası. İstanbul: Güzel İstanbul Matbaası, 1958.

- Eren, Abdurrahman. "Anayasa Mahkemesi'nin Kanun Hükmünde Kararnamelere İlişkin İçtihadı Doğrultusunda Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerinin Değerlendirilmesi". **Anayasa Yargısı**, 36(1), 2019, 1-72.
- Ergin, Numan Emre. "2019 yılı Gelir Vergisi Beyanlarına Dava Açılmalı mı?". **Dünya Gazetesi**, 14 Mart 2020, <https://www.dunya.com/>, 14 Eylül 2021.
- Erginay, Akif. "Vergi Hukuku ve Diğer Hukuk Branşlarile Münasebeti". **AÜHFD**, 8(3), 1951, 670-686.
- Erginay, Akif. **Kamu Maliyesi**. Ankara: Sevinç Matbaası, 1972.
- Erginay, Akif. **Vergi Hukuku: İlkeler Vergi Tekniği Türk Vergi Sistemi**. 10. Baskı, Ankara: Turhan Kitabevi, 1982.
- Ergül, Ozan. "Bireysel Başvuru Üzerinden Hukuk Metoduna Odaklanmak: Norm Somutlaşması, İhmal Yaptırımı ve İçtihat Farklılığı Özelinde Bir Genel Değerlendirme". **Anayasa Yargısı Dergisi**, 35, 2018, 225-239.
- Erkin, Gözde. "Vergilendirme Yetkisinin Tabi Olduğu Anayasal İlkeler". **Ankara Barosu Dergisi**, (3), 2012, 235-249.
- Erkut, Celal. **Hukuka Uygunluk Bloku: İdare Hukukunda Hukukun Genel Prensipleri Teorisi**. İstanbul: Kavram Yayınları, 1996.
- Erkut, Celal. **İdari İşlemin Kimliği**. Ankara: Danıştay Yayınları, 1990.
- Eroğlu, Onur. "Yargı Kararları Çerçevesinde Vergilendirmede Hukuki Güvenlik İlkesi". **UÜİİBFD**, 34(2), 2015, 56-93.
- Evren, Çınar Can. "İdari Usul İlkelerinin Yönetim Hukukumuz Açısından Değeri". **TBB**, (91), 2010, 110-145.
- Eyüpgiller, Saygın. "Mükellef Hakları ve Hakkın Kötüye Kullanılması". **LMHD**, (24), 2006, 2925-2932.
- Eyüpgiller, Saygın. "Vergiden Kaçınma ve Vergi Peçelemesi". **Yaklaşım**, (113), 2002, <https://yaklasim.com/>, 13 Eylül 2021.
- Fallon Jr., Richard H. "The Rule of Law as a Concept in Constitutional Discourse". **Columbia Law Review**, 97(1), 1997, 1-56.
- Fendoğlu, Hasan Tahsin. **Anayasa Hukuku**. 8. Baskı. Yetkin Yayınları, Ankara, 2020.
- Fennick, Mark ve Wrbka, Stefan. "The Shifting Meaning of Legal Certainty". Mark Fennick ve Stefan Wrbka (Ed.), **Legal Certainty in a Contemporary Context: Private and Criminal Law Perspectives**, Basingstoke: Springer Nature, 2016, 1-6.

- Feteris, Eveline T. Hukuki Argümantasyonun Temelleri: Yargı Kararlarını Gerektiren Teorileri Üzerine Bir Araştırma. (Çev. Ertuğrul Uzun), İstanbul: Paradigma Yayıncılık, 2010.
- Feyzioğlu, Bedi Necmettin. "Mükellefiyet Doğurucu Vakıa". **AÜSBFD**, 7(1), 1952, 52-89.
- Forsyth, C. F. "Haklı Beklentilerin Doğuşu ve Korunması". (Çev. Esin Örcü), **İHİD**, 7(1-3), 1986, 121-139.
- Fuller, Lon L. **The Morality of Law**. London: Yale University Press, 1969.
- Furtun, İdris Hakan. Vergi Hukukunda Mahkemelerin Hukuk Yaratma – Kanun Boşluğu Doldurma Yetkileri. Ankara: Yetkin Yayınları, 2009.
- Geçmez, Taner. "Özel Yasama Yöntemi Olarak Temel Kanun". **TBBD**, (104), 2013, 265-298.
- Gedik, Gülşen. "Çağdaş Anayasa Hazırlık Sürecinde Vergi Ödevinin Yeniden Tasarlanması". **Vergi Dünyası**, (334), 2009, 142-150.
- Gemalmaz, H. Burak. **Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinde Mülkiyet Hakkı**. İstanbul: Beta Yayınları, 2017.
- Gemalmaz, H. Burak. **Mülkiyet Hakkı: Anayasa Mahkemesine Bireysel Başvuru El Kitapları Serisi – 6**. Ankara: Avrupa Konseyi Ankara Program Ofisi Yayınları, 2018.
- Gerçek, Adnan vd. "Vergilemenin Anayasal Temellerinin Çeşitli Ülkeler Açısından Karşılaştırılması ve Türkiye İçin Çıkarımlar", **AÜHFD**, 63(1), 2014, 81-130.
- Gerçek, Adnan vd. **Mükellef Hakları: Türkiye Perspektifi ve Geliştirilmesi**. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2015.
- Gerçek, Adnan ve Uygun, Esra. **Anayasa Mahkemesine Bireysel Başvuru**. Bursa: Ekin Basım Yayım Dağıtım, 2018.
- Gerçek, Adnan. "5766 Sayılı Kanun ve Danıştay Kararları Çerçevesinde Limited Şirketlerde Kanuni Temsilciler ve Ortakların Vergi Borcundan Sorumluluğu". **Yaklaşım**, (207), 2010, <https://yaklasim.com/>, 13 Eylül 2021.
- Gerçek, Adnan. "Mükellef Hakları". Recai Dönmez, (Ed.), **Genel Vergi Hukuku**. Eskişehir: T.C. Anadolu Üniversitesi Yayını No: 3780, 2018, 96-120.
- Gerçek, Adnan. "Sirkülerde Maliye Bakanlığının Yetkisi ve Sonuçları". **Yaklaşım**, (199), 2009, <https://www.yaklasim.com/>, 21 Temmuz 2021.

- Gerçek, Adnan. "Sirkülerlerin Vergi Hukuku Kaynağı Olma Niteliği". **Yaklaşım**, (135), 2004, <https://www.yaklasim.com/>, 21 Temmuz 2021.
- Gerçek, Adnan. "Türk Vergi Hukukunda Vergi Sorumlusu, Sorumluluk Halleri ve Türlerinin İncelenmesi". **AÜHFD**, 54(3), 2005, 157-193.
- Gerçek, Adnan. "Vergileme Alanında Bakanlar Kurulu Kararlarının Hukuki Sınırı: ÖTV Açısından Bir İnceleme". **Vergi Sorunları Dergisi**, (204), 2005, 107-122.
- Gerçek, Adnan. "Yeni Gelir ve Kurumlar Vergisi Yasa Tasarısı Paneli'ndeki Konuşması". **31. Türkiye Maliye Sempozyumu**, Mersin Üniversitesi İİBF Maliye Bölümü, Antalya, 2016, 433-437.
- Gerçek, Adnan. **Türk Mali Hukukunda Teminat Kurumu**. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2013.
- Gerçek, Adnan. **Türk Vergi Hukukunda İdarenin Takdir Yetkisi**. Ankara: Yaklaşım Yayıncılık, 2006.
- Gerek Şahnaz ve Aydın, Ali Rıza. **Anayasa Yargısı ve Vergi Hukuku**. Genişletilmiş 2. Baskı, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2010.
- Giritli, İsmet vd. **İdare Hukuku**. Güncellenmiş ve Genişletilmiş 4. Bası. İstanbul: Der Yayınları, 2011.
- Gişi, Selçuk. **Haklı Beklentilerin Korunması İlkesi**. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2017.
- Gökbel, Doğan. "Vergi Mükelleflerine Daha Fazla Belirlilik İçin Özelge Uygulaması". **Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İİBFD**, 3(2), 2008, 171-187.
- Gökbel, Doğan. **Vergiden Kaçınmanın Önlenmesi**. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2011.
- Gökçay, Şerif Emre. **Vergi Hukukunda Ekonomik Yaklaşım İlkesinin Kapsamı, Niteliği ve Sınırları**. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2018.
- Göker, Cenker. "Dış Ticaret İşlemlerine Konulan Ek Mali Yükümlülüklerde Öngörülebilirlik İlkesi Üzerine Bir Deneme". **Ankara Barosu Dergisi**, (1), 2013, 112-124.
- Göker, Cenker. "Vergi Kanunlarında Maliye Bakanlığı'na Verilen "Usul ve Esasları" Düzenleme Yetkisinin Yeni Gelir Vergisi Kanunu Tasarısı Kapsamında Değerlendirilmesi". **Vergi Sorunları Dergisi**, (299), 2013, 60-66.
- Göker, Cenker. "Vergi Yargısında Dava Ehliyeti Sorunları". Ahmet Kürşat Ersöz ve Oğuzhan Güzel (Ed.), **İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun Ka-**

- bul Edilişinin 35. Yıl Dönümü Sempozyumu**, İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2017.
- Göker, Cenker. "Verginin Yasallığı İlkesi Kapsamında Vakıflara Vergi Muafiyeti Tanınması Üzerine". Ertuğrul Akçaoğlu ve İnci Solak Akman (Ed.), **Prof. Dr. Mualla Öncel'e Armağan Cilt: II**, Ankara: Ankara Üniversitesi Yayınları No: 243, 2009, 1033-1050.
- Göksu, Hasan Tuna. "6494 Sayılı Kanun ile Yargıtay ve Danıştay Üyeliği İçin Getirilen 20 Yıl Hizmet Şartının Anayasa'ya Uygunluğu". **Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi**, (3), 2013, 161-181.
- Gözler, Kemal **Hukuka Giriş**. Genişletilmiş 15. Baskı. Bursa: Ekin Basım Yayın Dağıtım, 2018.
- Gözler, Kemal ve Kaplan, Gürsel. **İdare Hukuku Dersleri**. 19. Baskı. Bursa: Ekin Basım Yayın Dağıtım, 2017.
- Gözler, Kemal. "Genelge Devleti: Hukukta Şeklin Önemi Üzerine", 14 Mayıs 2021, <https://www.anayasa.gen.tr/>, 20 Mayıs 2021.
- Gözler, Kemal. "Yorum İlkeleri". Ozan Ergül (Ed.), **Kamu Hukukçuları Platformu: Anayasa Hukukunda Yorum ve Norm Somutlaşması**, Ankara: TBB Yayınları: 236, 2012, 15-119.
- Gözler, Kemal. **Anayasa Hukukunun Genel Teorisi Cilt: II**. Bursa: Ekin Basım Yayın Dağıtım, 2011.
- Gözler, Kemal. **İdare Hukuku Cilt: I**. 2. Baskı. Bursa: Ekin Basım Yayın Dağıtım, 2009.
- Gözler, Kemal. İngiltere'de Parlamento Neden ve Nasıl Ortaya Çıktı? Mali Hukukun Anayasa Hukukundan Eskiliği Üzerine Bir Deneme". Ertuğrul Akçaoğlu ve İnci Solak Akman (Ed.), **Prof. Dr. Mualla Öncel'e Armağan Cilt: I**, Ankara: Ankara Üniversitesi Yayınları No: 243, 2009, 365-374.
- Gözler, Kemal. **Türk Anayasa Hukuku**. Güncellenmiş, Düzeltilmiş ve Genişletilmiş 3. Baskı. Bursa: Ekin Basım Yayın Dağıtım, 2019.
- Göztepe, Ece. "Cumhurbaşkanlığı Sistemine Geçiş ve Anayasa Değişikliği". **Güncel Hukuk**, 159, 2017, 46-51.
- Gözübüyük, A. Şeref ve Gölcüklü, Feyyaz. **Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Uygulaması: Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi İnceleme ve Yargılama Yöntemi**. 13. Ek Protokole Göre Hazırlanıp Genişletilmiş 10. Bası. Ankara: Turhan Kitabevi, 2013.

- Gözübüyük, A. Şeref ve Tan, Turgut. **İdare Hukuku Cilt: I.** Güncelleştirilmiş 5. Bası. Ankara: Turhan Kitabevi, 2007.
- Gözübüyük, A. Şeref. **Hukuka Giriş ve Hukukun Temel Kavramları.** Güncelleştirilmiş 32. Bası. Ankara: Turhan Kitabevi, 2010.
- Gözübüyük, A. Şeref. **Yönetmelik Yargısı.** 32. Bası. Ankara: Turhan Kitabevi, 2012.
- Gutmann, Daniel. "Vergiden Kaçınmanın Tanımlanması". (Çev. A. Selçuk Özgenç), Billur Yaltı (Ed.), **Vergiden Kaçınmanın Önlenmesi: Ulusal ve Uluslararası Vergi Hukukunda Alınan Önlemler**, İstanbul: Beta Yayınları, 2014, 1-12.
- Gülçür, Abdülkadir. "AİHM ve Türk Anayasa Mahkemesi'nin Kararları Işığında Hukuki Kesinlik (Belirlilik) İlkesinin İncelenmesi". **MÜHFAD**, 24(1), 2018, 149-175.
- Gümüş, Erhan. "Son Düzenlemeler Çerçevesinde Vergi İncelemelerinde Özelgelerin Önemi". **Mali Çözüm**, (117), 2013, 17-39.
- Gümüşkaya, Gamze. "Her Türlü Alkol ve Alkollü İçkiler ile Tütün ve Tütün Mamullerine Ait İlan ve Reklam Giderleri"ne İlişkin Vergisel Düzenlemelerin Öngörülebilirliği". **Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, 13(169-170), 2018, 309-330.
- Gümüşkaya, Gamze. "Vergi Yükümlüsünün Hakları Bakımından Çelişkili Yargı Kararları". Esra Ekmekçi Çalıcıoğlu vd. (Yay. Haz.), **Prof. Dr. Süheyl Donay'a Armağan**, İstanbul: Filiz Kitabevi, 2020, 168-202.
- Gümüşkaya, Gamze. **Hukuk Devleti Perspektifinden Vergi Hukukunda Özelgeler.** İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2021.
- Gümüşkaya, Gamze. **Mülkiyet Hakkına Vergisel Müdahaleler Bakımından İnsan Hakları Avrupa Mahkemesi'ne Kişisel Başvuru.** İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2010.
- Günday, Metin. **İdare Hukuku**, 11. Baskı. Ankara: İmaj Kitabevi, 2017.
- Güneş Ceylan, Selda. "Roma Hukukunun Günümüz Hukuk Düzenlerine Etkisi". **GÜHFD**, 3(1-2), 2004, 75-93.
- Güneş, Gülsen ve Şirin, Z. Ertunç. "Vergi Ödevlisinin Hakları". **Vergi Sorunları Dergisi**, (197), 2005, 135-145.
- Güneş, Gülsen. "Anayasa Mahkemesinin Ekonomik Denge Vergisine İlişkin Bir Kararında "Geriye Yürümezlik İlkesi" Yaklaşımına Eleştirel Bakış". **Yaklaşım**, (42), 1996, <https://yaklasim.com/>, 28 Mart 2020.

- Güneş, Gülsen. "Anayasadan Sistematik, Kavramsal ve İlkesel Bazı Vergisel Beklentiler". Feridun Yenisey vd. (Ed.), **Anayasadan Mali ve Vergisel Beklentiler**, İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2012, 267-283.
- Güneş, Gülsen. "Hukuksal Teknik Açısından Bütçede "Önceden İzin İlkesinin" Vergi Gelirleri Yönüyle İşlevini Kısmen Yitirmesinin Bütçe Hakkı Açısından İncelenmesi". **13. Türkiye Maliye Sempozyumu**, Marmara Üniversitesi İİBF Maliye Bölümü, Muğla, 1998, 173-198.
- Güneş, Gülsen. "Verginin Anayasal Temelleri, İdarenin Temelsiz Tasarrufları ve Anayasaya İlişkin Bazı Öneriler". **Vergi Sorunları Dergisi**, (237), 2008, <http://www.vergisorunlari.com.tr/>, 22 Eylül 2021.
- Güneş, Gülsen. "Yeni Binyıl Türkiye'sinde Yer Almaması Gereken Vergi Kuralları". **MAMK**, (39), 2001, 71-87.
- Güneş, Gülsen. **Verginin Yasallığı İlkesi**. 4. Tıpkı Baskı. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2014.
- Güneş, Turan. **Türk Pozitif Hukukunda Yürütme Organının Düzenleyici İşlemleri**. Ankara: AÜSBF Yayınları No: 191-173, 1965.
- Güran, Sait. "Yönetimde Açıklık". **İHİD**, 3(1-3), 1982, 101-112.
- Gürdal, Temel ve Ekeryılmaz, Şebnem. "Vergilemede Hukuki Güvenlik İlkesinin Danıştay Kararları Işığında İncelenmesi". **Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İİBFD**, 13(2), 2018, 205-226.
- Güriz, Adnan. **Hukuk Başlangıcı**. 18. (Tıpkı) Baskı. Ankara: Siyasal Kitabevi, 2017.
- Güriz, Adnan. **Hukuk Felsefesi**. 13. Baskı. Siyasal Kitabevi, Ankara, 2018.
- Gürkan, Ülker. "Montesquieu ve Kanunların Ruhunu". **AÜHFD**, 40(1), 1988, 9-31.
- Hacıköylü, Canatay. "Taşınmazların Elden Çıkarılmasında Elde Edilen Kazançların Vergilendirilmesi: Yeni Gelir Vergisi Kanun Tasarısının Getirdikleri". **International Journal of Public Finance**, 1(2), 2016, 194-219.
- Hakeri, Hakan. **Ceza Hukuku Genel Hükümler**. 22. Baskı. Ankara: Adalet Yayınevi, 2019.
- Hatemi, Hüseyin. **Hukuk Devleti Öğretisi**. İşaret Yayınları, İstanbul, 1989.
- Hayek, F. A. **The Road to Serfdom**. Routledge, 2006.
- Heper, Altan. "Hukuki Argümentasyon Teorisi". Hayrettin Ökçesiz (Ed.), **HFSA: 16**, İstanbul: İstanbul Barosu Yayınları, 2007, 288-303.

- Hobbes, Thomas. **Leviathan**. (Çev. Semih Lim). 6. Baskı. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları, 2007.
- Huber, Ernst Rudolf. "Modern Endüstri Toplumunda Hukuk Devleti ve Sosyal Devlet". (Çev. Tuğrul Ansay), Hayrettin Ökçesiz (Ed.), **Hukuk Devleti**, HFSA: 4, İstanbul: Afa Yayınları, 1998, 57-81.
- Işık, Atiye Merve, **Vergi Uyuşmazlıklarından Doğan Davalarda Ehliyet**, İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2019.
- Işık, Ekrem. "Bir Vergi Kaçakçılık Suçu: Hesap ve Muhasebe Hilesi". **Vergi Sorunları Dergisi**, (252), 2009, <http://www.vergisorunlari.com.tr/>, 23 Eylül 2021.
- Işıktaç, Yasemin ve Metin, Sevtap. **Hukuk Metodolojisi**. 2. Baskı. İstanbul: Filiz Kitabevi, 2010.
- Işıktaç, Yasemin. "Dil, Yorumlama ve Hukuk İlişkisi". **Ankara Barosu Dergisi**, (1), 2001, 23-35.
- Işıktaç, Yasemin. **Hukuk Başlangıcı**. 2. (Tıpkı) Baskı. İstanbul: Filiz Kitabevi, 2012.
- Işıktaç, Yasemin. **Hukuk Normunun Mantıksal Analiz ve Uygulaması**. İstanbul: Filiz Kitabevi, 1999.
- Işıktaç, Yasemin. **Hukuk Sosyolojisi**. 2. (Tıpkı) Baskı. İstanbul: Filiz Kitabevi, 2013.
- İba, Şeref. "Yasama Tarihimizde Kanunların Ayıklanmasına Yönelik Çalışmalar Üzerine". **Meclis Bülteni**, (108), 2004, 30-32.
- İba, Şeref. **Parlamento Hukuku**. Yenilenmiş 4. Baskı. İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, 2010.
- İçel, Kayıhan. **Ceza Hukuku (Genel Hükümler)**, Yenilenmiş Bası. İstanbul: Beta Yayınları, 2016.
- İlal, Ersan. "Magna Carta". **İÜHFİM**, 34(1-4), 1968, 210-242.
- İlhan, Cengiz. **Mecelle: Hukukun Doksan Dokuz İlkesi**. 2. Baskı. Türkiye Ekonomik ve Toplumsal Tarih Vakfı Yayını, İstanbul, 2006.
- İnce, Eyyüp. "Tebliğ Edilmeyen Vergi Tekniği Raporuna İlişkin Üst Yargı Mercileri Yeni İçtihadları". **Vergi Sorunları Dergisi**, (385), 2020, 81-93.
- İnceoğlu, Sibel. "Hak ve Özgürlükleri Sınırlama ve Güvence Rejimi", Sibel İnceoğlu (Ed.), **İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi ve Anayasa: Anayasa Mahkemesine Bireysel Başvuru Kapsamında Bir İnceleme**. Ankara: Avrupa Konseyi, 2013, 23-52.

- İnceoğlu, Sibel. **Adil Yargılanma Hakkı: Anayasa Mahkemesine Bireysel Başvuru El Kitapları Serisi-4**, Ankara: Avrupa Konseyi Ankara Program Ofisi Yayınları, 2018.
- İnneci, Ahmet ve Coşkun Karadağ, Neslihan. "Vergi Usul Kanunu'na Göre "Tebliğ"de Yapılan Hatalar ve Yargının Konuya Bakışı". **Maliye Dergisi**, (169), 2015, 55-69.
- İpek, Selçuk. "Vergi Uyumu Açısından Vergilemede İstikrar-I". **Yaklaşım**, (203), 2009, <https://www.yaklasim.com/>, 24 Eylül 2021.
- İpek, Selçuk. "Vergi Uyumu Açısından Vergilemede İstikrar-II". **Yaklaşım**, (204), 2009, <https://www.yaklasim.com/>, 24 Eylül 2021.
- Kaboğlu, İbrahim Özden. "Türkiye'de Hukuk Devletinin Gelişimi". Hayrettin Ökçesiz (Ed.), **Hukuk Devleti**, HFSA: 4, İstanbul: Afa Yayınları, 1998, 89-116.
- Kaboğlu, İbrahim Özden. **Anayasa Hukuku Dersleri (Genel Esaslar)**. Gözden Geçirilmiş ve Güncellenmiş 9. Baskı. İstanbul: Legal Yayıncılık, 2014.
- Kalabalık, Halil. "İdarenin Takdir Yetkisinin Sınırları ve Yargısal Denetimi". **GÜHFD**, 1(1), 1997, 172-211.
- Kanadoğlu, Korkut. "Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi". **Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, 17(2), 2018, 642-645.
- Kaneti, Selim vd. **Vergi Hukuku**. İstanbul: Filiz Kitabevi, 2019.
- Kaneti, Selim. "Anayasa Mahkemesi Kararları'na Göre Yasama Yetkisi ile Yürütmenin Düzenleme Yetkisinin Sınırları". **İHFİM**, 54(1), 1994, 33-44.
- Kaneti, Selim. "Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'ndaki Boşlukların Anayasa Mahkemesi Tarafından Doldurulması". **Anayasa Yargısı Dergisi**, 8, 1991, 77-93.
- Kaneti, Selim. "Vergi Hukukunda Ekonomik Yaklaşım İlkesi". **Vergi Dünyası**, (131), 1992, <http://www.vergidunyasi.com.tr/>, 29 Ağustos 2021.
- Kaneti, Selim. "Vergi Hukukunda Yorum ve Nitelendirme". **Makaleler**, İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2011, 257-264.
- Kaneti, Selim. "Vergi Hukukundaki Gelişmeler Konulu Toplantının Üçüncü Gündemindeki Konuşması". **Vergi Hukukundaki Gelişmeler**, Ankara: Maliye Bakanlığı Gelirler Genel Müdürlüğü Yayını, 1991, 247-249.
- Kaneti, Selim. "Vergi Usul Kanunu'ndaki Boşlukların Yargı Tarafından Doldurulması". **Vergi Dünyası**, (123), 2000, <http://www.vergidunyasi.com.tr/>, 28 Mart 2020.

- Kaneti, Selim. **Hukuki İşlemlerin Çevrilmesi (Tahvili)**. İstanbul Üniversitesi Yayınları No: 1827, İstanbul: Fakülteler Matbaası, 1972.
- Kangal, Zeynel T. "Anayasal Güvence Olarak Suçta ve Cezada Kanunilik İlkesi". **Ceza Hukuku Dergisi**, (17), 2011, 61-106.
- Kangal, Zeynel T. **Kabahatler Hukuku**. 2. Baskı. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2019.
- Kapani, Münci. **Kamu Hürriyetleri**. Yedinci Baskı (Tıpkı Baskı). Ankara: Yetkin Yayınları, 1993.
- Kaplan, Gürsel. **İdari Yargıda Dava Açma Süreleri**. Güncelleştirilmiş 3. Bası. Turhan Kitabevi, Ankara, 2011.
- Kaplan, İbrahim. "Kanun Yapma San'atı ve Tekniği". **AÜSBFD**, 47(1), 1992, 99-101.
- Kaplan, Recep. "Veraset ve İntikal Vergisi Kanunu ile Vergi Usul Kanunundaki Bazı Düzenlemelerin Kanunilik İlkesi Açısından Değerlendirilmesi". **Maliye Dergisi**, (164), 2013, 150-165.
- Karakoç, Yusuf. "Vergi Mevzuatı – Vergi Hukuku İlişkisi". Feridun Yenisey ve Gülsen Güneş (Ed.), **Prof. Dr. Adnan Tezel Günleri: Vergi Hukuku**, İstanbul: Arıkan Basım Yayım Dağıtım, 2006, 25-34.
- Karakoç, Yusuf. "Anayasal Vergilendirme İlkeleri Üzerinde Bir Değerlendirme". **DEÜHFD (Prof. Dr. M. Polat Soyer'e Armağan)**, 15(Özel Sayı), 2013, 1259-1308.
- Karakoç, Yusuf. "Anayasanın Vergi Ödevine İlişkin Ödevinin Değerlendirilmesi". Feridun Yenisey vd. (Ed.), **Anayasadan Mali ve Vergisel Beklentiler**, İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2012, 83-98.
- Karakoç, Yusuf. "Hukuki Nedenlerden Kaynaklanan Vergi Kayıp ve Kaçakları (Düzenleme-Uygulama-Yargılama)". **19. Türkiye Maliye Sempozyumu**, Uludağ Üniversitesi İİBF Maliye Bölümü, Antalya, 2004, 99-126.
- Karakoç, Yusuf. "Yargı Kararlarının Dili ve Gerekçesi". Hayrettin Ökçesiz (Ed.), **HfSA: 16**, İstanbul: İstanbul Barosu Yayınları, 2007, 275-283.
- Karakoç, Yusuf. "Yeni Gelir ve Kurumlar Vergisi Yasa Tasarısı Paneli'ndeki Konuşması". **31. Türkiye Maliye Sempozyumu**, Mersin Üniversitesi İİBF Maliye Bölümü, Antalya, 2016, 441-445.
- Karakoç, Yusuf. **Genel Vergi Hukuku**. Gözden Geçirilmiş ve Güncellenmiş 2. Baskı. Ankara: Yetkin Yayınları, 2017.

- Karakoç, Yusuf. **Türk Hukuku'nda Vergi Kanunlarının Anayasaya Uygunluğunun Yargısal Denetimi**. Ankara: Yetkin Yayınları, 2017.
- Karakoç, Yusuf. **Vergi Ceza Hukuku**. 2. Baskı. Ankara: Yetkin Yayınları, 2019.
- Karataş Durmuş, Neslihan. **Vergi Uyuşmazlıklarında Uzlaşma ve Alternatif Çözüm Yolları**. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2018.
- Karatepe, Şükrü. "İdarenin Takdir Yetkisi". **Türk İdare Dergisi**, (392), 1991, 63-119.
- Karayalçın, Yaşar. "Hukukun Üstünlüğü (Kavram – Bazı Problemler)". Hayrettin Ökçesiz (Ed.), **Hukuk Devleti**, HFSA: 4, İstanbul: Afa Yayınları, 1998, 117-146.
- Karayalçın, Yaşar. **Hukukda Öğretim – Kaynaklar – Metod Problem Çözme**. Genişletilmiş 15. Baskı. Ankara: Banka ve Ticaret Hukuku Enstitüsü Yayınları, 2001.
- Karyağdı, Nazmi. "Yeni Özelge Sistemi". **Vergi Dünyası**, (343), 2010, 21-26.
- Katoğlu, Tuğrul. "Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukuku Bakımından Hukuki Güvenlik İlkesi", Ece Göztepe (Ed.), **Kamu Hukukçuları Platformu: Hukuk Güvenliği**, Ankara: TBB Yayınları: 277, 2015, 141-183.
- Kavak, Ahmet. "Gelir Vergisi Kanun Tasarısı Hakkında Özet Bilgilendirme". **Vergi Sorunları Dergisi**, (299), 2013, 11-15.
- Kaya, Ömer. "KDV Uygulama Genel Tebliği ile KDV İadelerinde Özel Esas Uygulamalarına Getirilen Yenilikler". **Vergi Dünyası**, (394), 2014, 25-31.
- Kelecioğlu, M. Aykut. "Vergi Kanunları ile Bakanlar Kuruluna Tanına Yetkilerin Vergilendirmede Kanunilik ve Belirlilik İlkeleri Çerçevesinde İrdelenmesi". **Yaklaşım**, (105), 2001, <https://www.yaklasim.com/>, 12 Eylül 2021.
- Keyman, Selahattin ve Toroslu, Haluk. **Hukuka Giriş**. 5. Baskı. Ankara: Yetkin Yayınları, 2012.
- Kılıç, Ayhan. "Kabahatler Kanunu'nun Genel Hükümlerinin Vergi Kabahatleri Bakımından Uygulanabilirliği". **TAAD**, (18), 2014, 299-348.
- Kırbaş, Sadık. "Vergi Hukukundaki Gelişmeler Konulu Toplantının Birinci Gündemindeki Konuşması", **Vergi Hukukundaki Gelişmeler**, Ankara: Maliye Bakanlığı Gelirler Genel Müdürlüğü Yayını, 1991, 65-69.
- Kırbaş, Sadık. **Vergi Hukuku: Temel Kavramlar, İlkeler ve Kurumlar**. Gözden Geçirilmiş ve Genişletilmiş 20. Baskı. Ankara: Siyasal Kitabevi, 2015.

- Kırca, Çiğdem. "Örtülü (Gizli) Boşluk ve Bu Boşluğun Doldurulması Yöntemi Olarak Amaca Uygun Sınırlama (Teleologishe Reduktion)". **AÜHFD**, 50(1), 2011, 91-119.
- Kızılot, Şükrü vd. **Vergi Hukuku**. Gözden Geçirilmiş ve Güncellenmiş 2. Baskı. Ankara: Yaklaşım Yayıncılık, 2007.
- Kızılot, Şükrü ve Kızılot, Zuhale. **Vergi İhtilafları ve Çözüm Yolları**. Güncellenmiş 18. Baskı. Ankara: Yaklaşım Yayıncılık, 2010.
- Kızılot, Şükrü. "Ödeme Emrine Karşı Dava Açma Süresi 7 Gün mü Yoksa 30 Gün mü?". **Yaklaşım**, (174), 2007, <https://yaklasim.com/>, 26 Temmuz 2021.
- Knight, Dean R. **Estoppel (Principles?) in Public Law: The Substantive Protection of Legitimate Expectations**. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi) British Columbia Üniversitesi, Vancouver, 2004.
- Koca, Mahmut ve Üzülmüş, İlhan. **Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler**. Gözden Geçirilmiş ve Güncellenmiş 13. Baskı. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2020.
- Koyuncu, Caner. **Anayasa Mahkemesi Kararları Işığında Anayasal Vergilendirme İlkeleri**. Bursa: Ekin Basım Yayın Dağıtım, 2016.
- Köküsarı, İsmail. **Anayasa Hukukunda Hukuki Güvenlik İlkesi**. Ankara: Adalet Yayınevi, 2015.
- Kumrulu, Ahmet G. "Anayasa Mahkemesinin Bir Kararı Nedeniyle Vergi Borcunda Objektif Sorumluluk Esasına Dayanan Teselsül". **TBBD**, 1(3), 1988, 412-439.
- Kumrulu, Ahmet G. "Uzlaşmaya İlişkin Bir İçtihatları Birleştirme Kararının Işığında Vergi Hukukunda Teori, Uygulama ve Öğretim". **Danıştay Dergisi**, (72-73), 1989, 8-26.
- Kumrulu, Ahmet G. "Vergi Davalarında Uygulanan Gecikme Faizi Hakkında Düşünceler". **AÜHFD** 40(1), 1998, 237-250.
- Kumrulu, Ahmet G. "Vergi Hukukundaki Gelişmeler Konulu Toplantının Birinci Gündemindeki Konuşması". **Vergi Hukukundaki Gelişmeler**, Ankara: Maliye Bakanlığı Gelirler Genel Müdürlüğü Yayını, 1991, 69-72.
- Kumrulu, Ahmet G. "Vergi Hukukunun Bir Kısım Anayasal Temelleri". **AÜHFD**, 36(1-4), 1979, 147-162.
- Kumrulu, Ahmet G. "Vergi İcra Hukukuna Kavramsal Bir Yaklaşım". **Prof. Dr. Akif Erginay'a 65. Yaş Armağanı**, Ankara: AÜHF Yayınları No: 460, 1981, 647-668.

- Kuntbay, İhsan. "İdarenin İşlemleri Karşısında Bireyin Korunması Hakkında Karar". **Amme İdaresi Dergisi**, 11(4), 1978, 3-11.
- Kunter, Nurullah ve Yenisey, Feridun. **Muhakeme Hukuku Dalı Olarak Ceza Muhakemesi Hukuku**. Onbirinci Bası. İstanbul: Beta Yayınları, 2000.
- Kuzu, Burhan. "Anayasa Mahkemesinin İptal Kararlarının Geriye Yürümezliği Sorunu". **İÜHFİM**, 52(1-4), 1987, 185-229.
- Küçük, Adnan. "Hukuk Devleti Kavramı ve Türk Anayasa Mahkemesi Kararlarında Hukuk Devleti". Ali Rıza Çoban vd. (Ed.), **Hukuk Devleti: Hukuki Bir İlke Siyasi Bir İdeal**, Ankara: Adres Yayınları: 20, 2008, 351-454.
- Lang, Michael ve Marchgraber, Christoph. "Avusturya Vergi Hukukunda Geriye Yürüme ve Haklı Beklentiler". (Çev. Ege Berber), Billur Yaltı (Ed.), **Vergi Hukukunda Geriye Yürümezlik Esası**, İstanbul: Beta Yayınları, 2011, 1-14.
- Locke, John. **Yönetim Üzerine İkinci İnceleme: Sivil Yönetimin Gerçek Kökeni Boyutu ve Amacı Üzerine Bir Deneme**. (Çev. Fahri Bakırcı), 2. Baskı, Ankara: Ebabil Yayınları, 2012.
- Lötscher, Andreas. "İyi Kanunlar Şeffaf Metinlerdir". (Çev. Belirtilmemiş), Yener Ünver (Yay. Haz.), **Kanun Yapma Tekniği**, Ankara: TBB Yayınları: 310, 2016, 119-146.
- Marmor, Andrei. "Hukuk Devleti ve Sınırları". (Çev. Sevda Gültekin Göktolga), Ali Rıza Çoban vd. (Ed.), **Hukuk Devleti: Hukuki Bir İlke Siyasi Bir İdeal**, Ankara: Adres Yayınları: 20, 2008, 169-207.
- Maxeiner, James R. "Legal Certainty and Legal Methods: A European Alternative to American Legal Indeterminacy". **Tulane Journal of International and Comparative Law**, (15), 2007, 541-607.
- Maxeiner, James R. "Legal Indeterminacy Made in America: U.S. Legal Methods and the Rule of Law". **Valparaiso University Law Review**, 41(2), 2006, 517-589.
- Maxeiner, James R. "Some Realism About Legal Certainty in the Globalization of the Rule of Law". **Houston Journal of International Law**, 31(1), 2008, 27-46.
- Mcilwaine, Micheal. "Denying Human Rights, Upholding the Rule of Law: A Critique of Joseph Raz's Approach to the Rule of Law". **The Western Australian Jurist**, 7, 2016, 399-411.

- Melis Topçu, Kader. **Vergi Hukuku Özelinde Anayasa Mahkemesine Bireysel Başvuru**. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2020.
- Merdanoğlu, Hüsnü. "Yasalarımızın Sadeleştirilmesi Gereği". **TBBĐ**, (1), 1993, 23-40.
- Metin, Sevtap. "Ronald Dworkin'in Hukuk Teorisinde Yorum Yaklaşımı". **İÜHFĐ**, 61(1-2), 2003, 35-83.
- Mutluer, M. Kâmil vd. **Teoride ve Uygulamada Kamu Maliyesi**. Güncelleştirilmiş 3. Baskı. İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, 2013.
- Mutluer, M. Kâmil ve Dayanç Kuzeyli, N. Nilay. **Vergi Hukuku Genel ve Özel Hükümler**. Ankara: Yetkin Yayınları, 2019.
- Mutluer, M. Kâmil. **Vergi Hukuku: Genel ve Özel Hükümler**. Değiştirilmiş ve Güncelleştirilmiş 3. Baskı. Ankara: Turhan Kitabevi, 2011.
- Nadaroğlu, Halil. **Kamu Maliyesi Teorisi**. Gözden Geçirilmiş ve Düzeltilmiş 10. Baskı. İstanbul: Beta Basım Yayım Dağıtım, 1998.
- Narter, Recep ve Arıkan, Abdullah. "Vergi İcra Hukukunda Aciz Hali". **TAAD**, (34), 2018, 143-163.
- Narter, Recep ve Kaya, Semih Batur. **Hukuk İhdası Rejiminde Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi**. Ankara: Yetkin Yayınları, 2020.
- Narter, Recep ve Kaya, Semih Batur. **Olağanüstü Hal Rejimi: Alacakaranlıkta Yönetim**. Ankara: Yetkin Yayınları, 2020.
- Narter, Recep. "Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun Mü-kerrer 35'inci Maddesinde Yer Alan Bazı Fıkraların Anayasa Mahkemesi Tarafından İptali Üzerine Kanuni Temsilcilerin Sorumluluğuna İlişkin Değerlendirme". **Vergi Dünyası**, (410), 2015, 120-130.
- Narter, Recep. "Anayasal Açıdan Bütçe Hakkı". **EÜHFĐ**, 14(1-2), 2012, 35-52.
- Narter, Recep. "Vergi Ödevi İlişkisinde Hukuki Güvenlik İlkesi". Erdal Abdülhakimoğulları vd. (Ed.), **Hukuk Biliminin Güncel Sorunları III. Uluslararası Kongre Bildiri Kitabı**, Ankara: Adalet Yayınevi, 2012, 569-580.
- Neuhaus, Paul Heinrich. "Legal Certainty Versus Equity in the Conflict of Laws". (Çev. Editör), **Law and Contemporary Problems**, 4(76), 1963, 795-807.
- Neuman, Gerald L. "Amerika'da Anayasal Bir Kavram Olarak Rule of Law ve Alman Anayasasının Rechtsstaat İlkesi". (Çev. Ali Rıza Çoban), Ali Rıza Çoban vd. (Ed.), **Hukuk Devleti: Hukuki Bir İlke Siyasi Bir İdeal**, Ankara: Adres Yayınları: 20, 2008, 557-574.

- Neumark, F. **Maliyeye Dair Tetkikler**. Dördüncü Tabı. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yayınlarından No: 118 - İktisat Fakültesi Neşriyatı No: 9, 1951.
- Oder, Bertil Emrah. "Anayasal Düzendeki İdari Yargı Sistemi". **Danıştay ve İdari Yargı Günü Sempozyumu: 147. Yıl**, Ankara: Danıştay Yayınları No: 89, 2015, 91-100.
- Oder, Bertil Emrah. "Bireysel Başvuruda Kanunilik Ölçütü: Tutarlılık ve Stratejik Kullanım Sorunları". **Güncel Hukuk**, (154), 2016, 1-9.
- Oder, Bertil Emrah. **Anayasa Yargısında Yorum Yöntemleri**. İstanbul: Beta Yayınları, 2010.
- Odyakmaz, Zehra. "Hazırlanmakta Olan İdari Usul Kanunu Açısından Demokratikleşme Sürecinde Şeffaflaşma ve Bireye Tanınan Haklar". **GÜHFD**, 1(2), 1997, 1-21.
- Odyakmaz, Zehra. "İdari Usulden Beklediklerimiz". Gürol Banger ve Gürsel Özkan (Yay. Haz.), **T.C. Başbakanlık İdari Usul Kanunu Hazırlığı Uluslararası Sempozyumu**. Ankara: T.C. Başbakanlık Basımevi, 1998, 2-5.
- Oğurlu, Yücel. **İdare Hukukunda Kazanılmış Haklara Saygı ve Haklı Beklentiler Sorunu**. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2003.
- Oğuzman, Kemal ve Barlas, Nami. **Medeni Hukuk**. 23. Bası. İstanbul: Vedat Kitapçılık, 2017.
- Oktar, S. Ateş. "Aleyhe Olan Ceza Kuralının Geriye Yürümezliği İlkesi ve Anayasa Mahkemesinin Vergi Usul Kanunu ile İlgili İki İptal Kararı Üzerine Düşünceler - II". **Yaklaşım**, (103), 2001, <https://yaklasim.com/>, 4 Temmuz 2020.
- Oktar, S. Ateş. "Kamu Maliyesi Hukukunun Bazı Anayasa İlkeleri ve Anayasasının Mali Hükümlerine İlişkin Düşünceler". Feridun Yenisey vd. (Ed.), **Anayasadan Mali ve Vergisel Beklentiler**, İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2012, 189-200.
- Oktar, S. Ateş. "Vergi Benzeri Mali Yükümlülükler Ek Mali Yükümlülükler ve Bir Totolojik Düzenlemenin Analizi". **MAMK**, (39), 2012, 155-189.
- Oktar, S. Ateş. "Yeni Gelir ve Kurumlar Vergisi Yasa Tasarısı Paneli'ndeki Konuşması". **31. Türkiye Maliye Sempozyumu**, Mersin Üniversitesi İİBF Maliye Bölümü, Antalya, 2016, 424-433.
- Oktar, S. Ateş. **Vergi Hukuku**. Gözden Geçirilmiş ve Güncelleştirilmiş 11. Baskı. İstanbul: Türkmen Kitabevi, 2016.

- Onar, Sıddık Sami. **İdare Hukukunun Umumi Esasları Cilt: I.** 3. Bası. İstanbul: İsmail Akgün Matbaası, 1966.
- Öden, Merih ve Akkaya, Mustafa. "Hayat Standardı Esasının Anayasaya Uygunluğu Sorunu". **AÜHFD**, 50(2), 2001, 1-35.
- Ökçesiz, Hayrettin. "Hukuk Devleti". Hayrettin Ökçesiz (Ed.), **Hukuk Devleti**, HFSA: 4, İstanbul: Afa Yayınları, 1998, 17-34.
- Ökçesiz, Hayrettin. "Hukuk ve Siyaset Geriliminde Hukuk Kültürünün Yapısı Üzerine Yedi Üçüzlü Bir Açıklama Şeması". **HFSA**: 7, İstanbul: İstanbul Barosu Yayınları, 2003, 107-118.
- Ökçesiz, Hayrettin. "Yargıya Güven Gereksiniminin Karşılama Zorunluluğu, Yargıda Yozlaşma Göstergeleri ve Yargıda Reform İçin Öneriler". Hayrettin Ökçesiz (Ed.), **HFSA**: 5, İstanbul: İstanbul Barosu Yayınları, 2002, 123-128.
- Öncel, Mualla vd. **Vergi Hukuku**. Gözden Geçirilmiş Değişiklikler İşlenmiş 27. Baskı. Ankara: Turhan Kitabevi, 2018.
- Öner, Erdoğan. **Vergi Hukuku**. Gözden Geçirilmiş ve Güncellenmiş 11. Baskı. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2019.
- Öz, Ersan ve Akçay, Fatih. "Uygulama Örnekleriyle Türk Vergi Hukukunda Gerçek ve Gerçek Olmayan Geriye Yürümler ve Hukuki Güvenlik İlkesine Etkisi". **Vergi Sorunları Dergisi**, (288), 2012, <http://www.vergi-sorunlari.com.tr/>, 16 Temmuz 2020.
- Öz, Ersan. **Vergilendirmede Kanunilik ve Türk Vergi Sistemi**. Ankara: Gazi Kitabevi, 2004.
- Öz, N. Semih. "Yeni Gelir Vergisi Kanunu Tasarısı Üzerine Genel Bir Değerlendirme". **Vergi Sorunları Dergisi**, (299), 2013, 16-22.
- Öz, N. Semih. **Gelir Vergisinde Vergiyi Doğuran Olay**. Ankara: Maliye ve Hukuk Yayınları, 2006.
- Özay, İl Han. **Günüşğında Yönetim**. 3. (Tıpkı) Baskı. İstanbul: Filiz Kitabevi, 2017.
- Özbalcı, Yılmaz. **Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun Yorum ve Açıklamaları**. Ankara: Oluş Yayıncılık, 2010.
- Özbalcı, Yılmaz. **Gelir Vergisi Kanunu Yorum ve Açıklamaları**. Ankara: Oluş Yayıncılık, 2010.
- Özbalcı, Yılmaz. **Vergi Davaları**. Ankara: Oluş Yayıncılık, 2010.

- Özbek, Veli Özer vd. **Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler**, Güncellenmiş ve Gözden Geçirilmiş 11. Baskı. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2020.
- Özbudun, Ergun. **Türk Anayasa Hukuku**. 2017 Anayasa Değişikliklerine Göre Gözden Geçirilmiş 18. Basım. Ankara: Yetkin Yayınları, 2018.
- Özcan, Mehmet Tefvik. "Yasama Faaliyetinin Sınırı Olarak Hukuk Devleti". Nami Çağan (Yay. Haz.), **Prof. Dr. Tunçer Karamustafaoğlu'na Armağan**, Ankara: Adalet Yayınevi, 2010, 529-566.
- Özcan, Nur. **Avrupa Toplulukları Adalet Divanı Kararları Işığında Haklı Beklentilerin Korunması**. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Galatasaray Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2011.
- Özcan, Onur. **Vergi Suçları**. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2015.
- Özekes, Muhammet. "Özel Hukuk – Kamu Hukuku ve Yargılama Hukuku Bakımından Kanunların Zaman İtibariyle Uygulanması". Sabih Arkan (Ed.), **Prof. Dr. Fırat Öztan'a Armağan Cilt: II**, Ankara: Turhan Kitabevi, 2010, 2860-2874.
- Özen, Ahmet. "İktisadi Gelişmede Vergilemenin Rolü ve Vergilemede İstikrar – II". **Vergi Sorunları Dergisi**, (188), 2004, 95-106.
- Özenç, Berke. **Hukuk Devleti: Kökenleri ve Küreselleşme Çağındaki İşlevi**. 2. Baskı. İstanbul: İletişim Yayınları, 2016.
- Özer, İlhan. **Vergileme İlkeleri ve Türk Vergi Sistemi**. Ankara: Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü Yayınları No: 163, 1977.
- Özgenç, İzzet. **Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler**. Gözden Geçirilmiş ve Güncellenmiş 16. Bası. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2020.
- Özgüven, A. Volkan. **Türk Vergi Hukukunda Geriye Yürümezlik İlkesi**. Ankara: Maliye ve Hukuk Yayınları, 2007.
- Özgüven, A. Volkan. **Vergi İdaresinin Düzenleme Yetkisinin Kapsamı ve Sınırları**. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 2014.
- Özkan, Gürsel. "Anayasa Mahkemesi'ne Göre Hukuk Devletinin Anlamı ve Yargının Konumu". **TAAD**, (1), 2020, 81-134.
- Özkan, Gürsel. "İdari Usul Kanununda Düzenlenmesi Gereken Genel İdari Usul İlkeleri". Gürol Banger ve Gürsel Özkan (Yay. Haz.), **T.C. Başbakanlık İdari Usul Kanunu Hazırlığı Uluslararası Sempozyumu**, Ankara: T.C. Başbakanlık Basımevi, 1998, 55-78.

- Özkan, Gürsel. **Demokratik Yönetimin Birinci Adımı Bilgi Edinme Hakkı**. Ankara: Türkiye Kamu-Sen Yayınları, 2004.
- Özkök, Gülriz. "Hukuki Belirsizlik Problemi Üzerine". **AÜHF**, 51(2), 2002, 1-18.
- Özsunay, Ergun. **Medeni Hukuka Giriş**. Gözden Geçirilmiş 3. Bası. İstanbul: Fakülteler Matbaası, 1978.
- Peczenic, Aleksander. **On Law and Reason**. Law and Philosophy Library-Volume 8, Springer, 2008.
- Pehlivan, Osman. **Kamu Maliyesi**. Trabzon: Celepler Matbaacılık, 2016.
- Pehlivan, Osman. **Vergi Hukuku: Genel Hükümler ve Türk Vergi Sistemi**. Trabzon: Celepler Matbaacılık, 2017.
- Pekcanitez, Hakan vd. "Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nda Değişiklik Yapılmasına Dair 7251 Sayılı Kanun Hakkında Değerlendirme". **TBB**, (150), 2020, 247-299.
- Pistone, Pasquale. "İtalya ve Avrupa Birliği Deneyiminde Karşılaştırmalı ve Uluslararası Hukuk Açısından Vergilendirmede Geriye Yürümenin Özellikle Yönleri". (Çev. Ege Berber), Billur Yaltı (Ed.), **Vergi Hukukunda Geriye Yürümezlik Esası**, İstanbul: Beta Yayınları, 2011, 27-42.
- Popelier, Patricia. "Legal Certainty and Principles of Proper Law Making". **European Journal of Law Reform**, 3(2), 2000, 321-342.
- Radbruch, Gustav. "Hukuk Devleti". (Çev. Hayrettin Ökçesiz), Hayrettin Ökçesiz (Ed.), **Hukuk Devleti**, HFSA: 4, İstanbul: Afa Yayınları, 1998, 11-16.
- Ratio, Juha. **The Principle of Legal Certainty in EC Law**, Kluwer Academic Publisher, 2003.
- Raz, Joseph. "Hukuk Devleti ve Erdemi". (Çev. Bilal Canatan), Ali Rıza Çoban vd. (Ed.), **Hukuk Devleti: Hukuki Bir İlke Siyasi Bir İdeal**, Ankara: Adres Yayınları: 20, 2008, 149-166.
- Rençber, Altan. "Vergi Kabahatlerinin Kanunilik İlkesi Açısından Değerlendirilmesi". H. Burak Gemalmaz ve Gülay Arslan Öncü (Ed.), **Vergi ve Temel Haklar İncelemeleri I: Anayasa Mahkemesine Bireysel Başvurunun Vergi Yargısına Etkisi**, İstanbul: Beta Basım Yayım Dağıtım, 2020, 51-80.
- Rosenfeld, Michel. "Hukuk Devleti ve Anayasal Demokrasinin Meşrutiyeti". (Çev. Ali Rıza Çoban), Ali Rıza Çoban vd. (Ed.), **Hukuk Devleti: Hukuki Bir İlke Siyasi Bir İdeal**, Ankara: Adres Yayınları: 20, 2008, 211-255.
- Rousseau, Jean Jacques. **Toplum Sözleşmesi**. (Çev. Vedat Günyol). 9. Baskı. İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, 2012.

- Saban, Nihal. "Vergi Suçlarında Affı Anayasa ile Sorunsallaştırmak". **Anayasa Yargısı**, 17(1), 2001, 451-475.
- Saban, Nihal. "Vergi Usul Kanunu 3,B,1'in -neliği". Billur Yaltı (Ed.), **Vergiden Kaçınmanın Önlenmesi: Ulusal ve Uluslararası Vergi Hukukunda Alınan Önlemler**, İstanbul: Beta Yayınları, 2014, 141-168.
- Saban, Nihal. **Vergi Hukuku**. 8. (Tıpkı) Baskı. İstanbul: Beta Yayınları, 2016.
- Saban, Nihal. **Vergi Hukukunda Sorumluluk**. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 1991.
- Sancakdar, Oğuz. "İdari Cezaların Yaptırımlar Teorisindeki Yeri ve Türk Hukuku'ndaki Anayasal Temelleri". **İstanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi Tarafından Düzenlenen İdari Ceza Hukuku Sempozyumu**, İlhan Ulusan ve Funda Başaran Yavaşlar (Ed.), Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2009, 59-109.
- Sancar, Mithat. "**Devlet Aklı**" **Kıskacında Hukuk Devleti**. 6. Baskı. İstanbul: İletişim Yayınları, 2012.
- Sanlı, Erdal. "Kanun Yapma Tekniği". Yener Ünver (Yay. Haz.), **Kanun Yapma Tekniği**, Ankara: TBB Yayınları: 310, 2016, 63-70.
- Sarıcaoğlu, Ercan ve Arıkan, Abdullah. "Gerçek Olmayan Geçmişe Yürüme v.s. Haklı Beklentilerin Korunması İlkesi: 7194 Sayılı Kanun Örneği Üzerinden Bir Değerlendirme". **SÜHFD**, 29(2), 2021, 1501-1540.
- Sarıcaoğlu, Ercan. "AİHM'in Vergilerin Kanuniliğinde Öngörülebilirlik İlkesine Bakışı: Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi 5. Daire Serkov-Ukrayna Davası". **Küresel Bakış**, 1(3), 2011, 131-144.
- Sarıcaoğlu, Ercan. "Kamu Alacağına Korunmasına Yönelik Bir Önlem: 6183 Sayılı Kanuna Göre Teminat". **DEÜHFD**, 22(2), 2020, 857-904.
- Sarıcaoğlu, Ercan. **Türk Vergi Hukukunda Vergi Suç ve Kabahatleri Bakımından Yorum ve İspat**. Ankara: Adalet Yayınevi, 2017.
- Sarı, Mustafa Ali. **Türk Vergi Hukukunda Sorumluluk**. İstanbul: Kazancı Hukuk Yayınları, 2004.
- Sav, Atila. "Yasa Yapma Sanatının Ölümü (Torba Yasalar)". **Ankara Barosu Dergisi**, (4), 2014, 595-606.
- Savaşan, Fatih. "Vergi Afları: Teori ve Türkiye Uygulamaları ("Vergi Barışı" Uygulama Sonuçları)". **AKÜİİBFD**, 8(1), 2006, 41-65.
- Saygılı, Abdurrahman. **Kutsallık ile Rasyonellik Sarkacında Devlet**. Ankara: İmaj Yayınevi, 2014.

- Saygılıoğlu, Nevzat. **Vergi Hukukunda Yorum**. Ankara: Maliye ve Gmrk Bakanlığı Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı Yayın No: 1987/288, 1987.
- Saygın, Engin. "Haklı Beklentilerin Korunması İlkesine Yönelik Türk ve İngiliz İdare Hukuku Yaklaşımı zerine Karşılaştırmalı Analiz". **TBBĐ**, (126), 2016, 211-234.
- Schulz, F. "Roma Hukukunun Bir Prensibi: Emniyet". (ev. Belgin Erdoğmuş), **İÜHFEM**, 42(1-4), 1976, 603-610.
- Serozan, Rona. **Hukukta Yöntem-Mantık**. 2. Bası. İstanbul: Vedat Kitapçılık, 2017.
- Seviğ, Veysi. "Vergi Hukukundaki Gelişmeler Konulu Toplantının Birinci Gündemindeki Konuşması". **Vergi Hukukundaki Gelişmeler**, Ankara: Maliye Bakanlığı Gelirler Genel Müdürlüğü Yayını, 1991, 97-98.
- Sezginer, Murat. "Usul Kanunlarında İdari İşlemin Dış Görünüşü". Gürol Banger ve Grsel zkan (Yay. Haz.), **T.C. Başbakanlık İdari Usul Kanunu Hazırlığı Uluslararası Sempozyumu**, Ankara: T.C. Başbakanlık Basımevi, 1998, 201-226.
- Sır, Onur. **Hukuk Devleti Açısından Kanunların Anayasaya Uygunluğunun Yargısal Denetimi**. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir, 2010.
- Smith, Adam. **An Inquiry into the Nature and Causes of the Wealth of Nations**. (Yay. Haz. Edwin Cannan), Chicago: University of Chicago Press, 1977.
- Solak Akman, İnci. "Türk Vergi Hukukunda Norm Koyma ve Normun Uygulanmasında Kronikleşmiş "Yetkilendirme" Sorununa Yeni Bir rnek: Elektronik Ortamda Tebliğ Usulüne İlişkin Düzenlemeler". **Ankara Barosu Dergisi**, (2), 2016, 265-285.
- Sonsuzoğlu, Elif. **Türk Vergi Hukukunda Fer'i Borç ve Alacak Olarak Faiz ve Zam**. 2. Baskı. İstanbul: Türkmen Kitabevi, 2013.
- Soyaslan, Doğan. **Ceza Hukuku Genel Hükümler**. Ankara: Yetkin Yayınları, 1998.
- Soysal, Mümtaz. **Anayasaya Giriş**. 3. Baskı. Ankara: İmge Kitabevi, 2011.
- Söyler, İlhami. "Yeni Gelir Vergisi Tasarısı Ne Getiriyor/Götürüyor". **31. Türkiye Maliye Sempozyumu**, Mersin Üniversitesi İİBF Maliye Bölümü, Antalya, 2016, 65-74.

- Söyler, Yasin. "Karşılaştırmalı Hukukta Resmî Gazeteler ve Hukuki Güvenlik İlkesi". **HHFD**, 6(2), 2016, 107-134.
- Sözer, Ali Nazım. "Kanunların Önceye Etki Yasağı: Sosyal Sigortalar Hukuku Bakımından Bir Değerlendirme". **Yaşar Üniversitesi E-Dergisi**, 8(Özel), 2013, 2477-2534.
- Sözer, Ali Nazım. "Sosyal Sigortalarda Kazanılmış Hakların Korunması Üzerine Bir İnceleme (Süper Emeklilikte Son Durum)". **Çimento Dergisi**, 3(6), 1989, 3-29.
- Sözer, Ali Nazım. "Yeni Bir Bilim Dalı: Yasa Yapma Öğretisi". **Ankara Hukuk Toplantıları: Norm Koyma ve Hüküm Verme**, Ankara: Ankara Üniversitesi Yayını, 2011, 69-101.
- Sözer, Ali Nazım. **Hukukta Yöntembilim**. İstanbul: Beta Yayınları, 2011.
- Summers, Robert S. "A Formal Theory of the Rule of Law". **Ratio Juris**, 6(2), 1993, 127-142.
- Suominen, Annika. "What Role for Legal Certainty in Criminal Law Within the Area of Freedom, Security and Justice in the EU?". **Bergen Journal of Criminal Law and Criminal Justice**, 2(1), 2014, 1-31.
- Şanlı Atay, Yeliz. "İdari İşlemlerde Başvuru Yollarının Gösterilmesi Yükümlülüğü". **TBB**, (96), 2011, 293-318.
- Şanlı Atay, Yeliz. **Türk İdare Hukukunda Adsız Düzenleyici İşlemler**. Ankara: TODAİE Yayınları, 2011.
- Şanver, Salih. "Vergi Hukukunda Yorum ve Kanıtlama". **Ord. Prof. Reşat Kaynar'a Armağan**, İstanbul: İstanbul İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi, 1981, 183-196.
- Şen, Hüseyin ve Sağbaş, İsa. **Vergi Teorisi ve Politikası**. İkinci Baskı. Ankara: Kalkan Matbaacılık, 2016.
- Şenyurt, İdris. "Özelge ve Sirkülerin Hukuki Durumu, Yeni Özelge Sistemi ve 6009 Sayılı Kanun'la Mükelleflerin İzahat Talebine İlişkin Esaslarda ve Sonuçlarında Yapılan Değişiklikler". **Vergi Dünyası**, (349), 2010, 49-54.
- Şenyüz, Doğan vd. **Türk Vergi Sistemi**. 14. Baskı. Bursa: Ekin Basım Yayın Dağıtım, 2017.
- Şenyüz, Doğan vd. **Vergi Hukuku (Genel Hükümler)**. 9. Baskı. Bursa: Ekin Basım Yayın Dağıtım, 2018.
- Şenyüz, Doğan. "Hukuk Devleti Perspektifinden Adil Vergileme ve Vergi Afları". **Tesam Akademi Dergisi**, 1(2), 2014, 81-96.

- Şenyüz, Doğan. "Hukuk Devleti ve Türk Vergi Hukuku". *LMHD*, (44), 2008, 1854-1881.
- Şenyüz, Doğan. "Tevkifat Kapsamının Bakanlar Kurulu Kararları ile Belirlenmesinin Yatırım İndirimi Açısından Değerlendirilmesi". *Yaklaşım*, (83), 1999, <https://yaklasim.com/>, 14 Eylül 2021.
- Şenyüz, Doğan. "Vergilemede İstikrar İlkesi ve Türk Vergi Mevzuatı". *MAMK (Prof. Dr. Bedi N. Feyzioğlu'na Armağan)*, (35), 1993, 207-216.
- Şenyüz, Doğan. *Vergi Ceza Hukuku (Vergi Kabahatleri ve Suçları)*. Gözden Geçirilmiş ve Güncellenmiş 10. Baskı. Bursa: Ekin Basım Yayın Dağıtım, 2017.
- Şenyüz, Doğan. *Vergi Hukukunda Tebligat*. 2. Baskı. Ankara: Yaklaşım Yayınları, 1997.
- Şirin, Tolga. *Karşılaştırmalı Anayasa Hukukunda Kanun Kavramı*. 2. Baskı. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2019.
- Şirin, Z. Ertunç. "Özelge ve Sirkülerlerin Vergi Hukuku Kaynağı Olarak Konumları ve İşlevleri: 6009 Sayılı Yasa Öncesi ve Sonrası Durum". Mustafa Koçak ve Suat Teker (Ed.), *Prof. Dr. Sadık Kırbas'a Armağan Kitap*, İstanbul: Okan Üniversitesi Yayınevi, 2011, 230-241.
- Şirin, Z. Ertunç. "Vergi Hukukunun Anayasal Temellerinin Karşılaştırmalı Hukuk Açısından Değerlendirilmesi". Feridun Yenisey vd. (Ed.), *Anayasadan Mali ve Vergisel Beklentiler*, İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2012, 285-305.
- Şişman, Gülден. "Anayasa Mahkemesi ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararları Çerçevesinde Vergi Hukukunda Öngörülebilirlik". *AÜHFD*, 65(4), 2016, 2423-2444.
- Tamanaha, Brian Z. "The History and Elements of the Rule of Law". *Singapore Journal of Legal Studies*, (232), 2012, 232-247.
- Tamanaha, Brian Z. *On the Rule of Law: History, Politics, Theory*. Cambridge: Cambridge University Press, 2004.
- Tan, Turgut. "Anayasa Mahkemesi Kararları Işığında Yürütmenin Düzenleme Yetkisi". *Anayasa Yargısı Dergisi*, 3, 1986, 203-216.
- Tan, Turgut. *İdare Hukuku*. Ankara: Turhan Kitabevi, 2011.
- Tan, Turgut. *İdari İşlemin Geri Alınması*. Ankara: AÜSBF Yayınları No: 298, 1970.

- Taşdelen, Aziz. "Vergi Kabahatlerinin Anayasal Temelleri Üzerine Düşünceler". **AÜHFD**, 59(4), 2010, 767-795.
- Taşdöğen, Salih. "Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri". **AÜHFD**, 65(3), 2016, 937-966.
- Taşkan, Yusuf Ziya. "2017 Anayasa Değişikliklerinin Vergi Hukukunun Bazı Kaynaklarına İlişkin Sonuçları". **Vergi Sorunları Dergisi**, (349), 2017, <http://www.vergisorunlari.com.tr/>, 11 Temmuz 2021.
- Taşkan, Yusuf Ziya. "Gelir Vergisi Kanununun Kanunlaştırma Tekniği Açısından Eleştirisi". **Vergi Sorunları Dergisi**, (212), 2006, 130-137.
- Taşkan, Yusuf Ziya. **Vergi Hukuku**. Genişletilmiş ve Gözden Geçirilmiş 2. Baskı. Ankara: Adalet Yayınevi, 2018.
- Taşkan, Yusuf Ziya. **Vergi Yönetiminin Düzenleyici İşlemleri**. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2010.
- Tavşancı, Aykut. "Yürütme Organının Vergilendirme Yetkisi ve 1982 Anayasası". **Vergi Sorunları Dergisi**, (189), 2004, 148-156.
- Taylar, Yıldırım vd., **Mükellef Haklarının Korunması Bakımından Hukuki Güvenlik İlkesi**. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2020.
- Taylar, Yıldırım. "Anayasa Mahkemesi Kararları Işığında Vergi Hukukunda Hukuki Güvenlik İlkesi". **Vergi Dünyası**, (307), 2007, <http://www.vergidunyasi.com.tr/>, 31 Mayıs 2020.
- Taylar, Yıldırım. "Vergi Borcu İlişkinin Pasif Süjesi Olarak Birey ve Vergilendirme Yetkisinin Bireyin Hak, Özgürlük ve Ödevlerine Etkisi". **DEÜHFD (Prof. Dr. Hakan Pekcantez'e Armağan)**, 16(Özel Sayı), 2014, 4943-4987.
- Tekbaş, Abdullah ve Öz, Ersan. "Görev Tazminatını Vergiden İstisna Eden Düzenlemelerin Vergilerin Kanuniliği İlkesi Bakımından Değerlendirilmesi". **Vergi Sorunları Dergisi**, (178), 2003, 176-185.
- Tekbaş, Abdullah. "Bakanlar Kurulu'nun Vergi Oranlarını Sıfıra Kadar İndirilebilme Yetkisi Hakkında Bir Değerlendirme". **Vergi Sorunları Dergisi**, (172), 2003, 129-138.
- Tekbaş, Abdullah. "Vergi Kanunlarının Tabi Olduğu Anayasal İlkeler". **DEÜHFD (Prof. Dr. Burhan Ceyhan'a Armağan)**, 12(Özel Sayı), 2010, 123-191.
- Tekbaş, Abdullah. "Vergisel Müdahalelere İlişkin Bireysel Başvuru Kararlarında Kanunilik İlkesi (Mülkiyet Hakkı Kapsamında Değerlendirme)".

H. Burak Gemalmaz ve Gülay Arslan Öncü (Ed.), **Vergi ve Temel Haklar İncelemeleri I: Anayasa Mahkemesine Bireysel Başvurunun Vergi Yargısına Etkisi**, İstanbul: Beta Basım Yayım Dağıtım, 2020, 21-50.

Tekbaş, Abdullah. **Vergi Kanunlarının Anayasaya Uygunluğunun Yargısal Denetimi: Türkiye Değerlendirmesi**. Ankara: T.C. Maliye Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı Yayın No: 2009/396, 2009.

Tekinay, Selahattin Sulhi. **Medeni Hukuku Giriş Dersleri**. Gözden Geçirilmiş Beşinci Bası. İstanbul: Filiz Kitabevi, 1987.

Teziç, Erdoğan. "Torba Kanun". Yener Ünver (Yay. Haz.), **Kanun Yapma Tekniği**, Ankara: TBB Yayınları: 310, 2016, 335-343.

Teziç, Erdoğan. "Yasama Yetkisi ve Kanun Hükmünde Kararnameler". **Amme İdaresi Dergisi**, 5(1), 1972, 3-14.

Teziç, Erdoğan. **Anayasa Hukuku**. Tıpkı 23. Bası. İstanbul: Beta Yayınları, 2019.

Teziç, Erdoğan. **Türkiye'de 1961 Anayasasına Göre Kanun Kavramı**. İstanbul: Fakülteler Matbaası, 1972.

Topçuoğlu, Hamide. **Kanuna Karşı Hile: Kanundan Kaçınma Yolları**. İzmit: Selüloz Basımevi, 1950.

Tosuner, Mehmet ve Arkan, Zeynep. **Vergi Usul Hukuku**. Gözden Geçirilmiş ve Yenilenmiş Baskı. İzmir: Kanyılmaz Matbaası, 2015.

Tosuner, Mehmet ve İnneci, Ahmet. "Kanunilik İlkesi Bağlamında Maliye Bakanlığı'nın Usul ve Esas Belirleme Yetkisi". **Maliye Araştırmaları Dergisi**, 4(1), 2018, 1-15.

Tosuner, Mehmet. "Vergi Hukuku İlkeleri ve Yüksek Mahkemelerin Kararları Işığında Net Aktif Vergisinin Değerlendirilmesi". **Yaklaşım**, (20), 1994, <https://yaklasim.com/>, 28 Mart 2020.

Totskyi, Bronislaw. "Legal Certainty as a Basic Principle of the Land Law of Ukraine". **Jurisprudence**, 21(1), 2014, 204-222.

Töralp, Funda. "Temel Hak ve Özgürlüklerin Vergilendirme Yetkisinin Kullanımına Etkisi". Feridun Yenisey vd. (Ed.), **Anayasadan Mali ve Vergisel Beklentiler**, İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2012, 163-182.

Tuncer, Selahattin. "6009 Sayılı Yasa ile Özelge (Mukteza)'de Yapılan Yeni Düzenlemeler". **Yaklaşım**, (213), 2010, <https://www.yaklasim.com/>, 14 Nisan 2021.

- Tuncer, Selahattin. "Bazı Temel Vergi ve Usul Kanunları Yeniden Yazılmalı". **Yaklaşım**, (138), 2004, <https://www.yaklasim.com/>, 16 Ağustos 2021.
- Tuncer, Selahattin. "İşletme Vergiciliğinden Vergi Planlamasına". **Yaklaşım**, (181), 2008, <https://www.yaklasim.com/>, 29 Ağustos 2021.
- Tuncer, Selahattin. "Vergi Hukukunda Kıyas". **Yaklaşım**, (73), 1999, <https://www.yaklasim.com/>, 16.9.2021.
- Tuncer, Selahattin. "Vergi Kanunlarının Geriye Yürümezliği". **Lebib Yalkın Mevzuat Dergisi**, (13), 2005, <https://www.lebibyalkin.com.tr/mevzuat/yayinlar/lebib-yalkin-mevzuat-dergisi>, 15 Mart 2020.
- Tunçer, Mehmet. "Hükümet-Birey İlişkilerinin Vergi Uyumuna Etkisi ve Türkiye". **AÜSBFD**, 57(3), 2002, 107-128.
- Turhan, Salih. **Vergi Teorisi ve Politikası**. İstanbul: Der Yayınları, 1987.
- Türkbağ, Ahmet Ulvi. "Hart-Dworkin Tartışmasının Ana Hatları". **Anayasa Yargısı Dergisi**, (28), 2011, 71-82.
- Türkbağ, Ahmet Ulvi. **Kanıtlanamayanı Kanıtlamak: Ronald Dworkin'in Hukuk Kuramı**. Gözden Geçirilmiş Yeni Basım. İstanbul: Derin Yayınları, 2012.
- Uler, Yıldırım. **İdari Yargıda İptal Kararının Sonuçları**. Ankara: AÜHF Yayınları No: 281, 1970.
- Uluatam, Özhan ve Methibay, Yaşar. **Vergi Hukuku**. Yenilenmiş 5. Baskı. Ankara: İmaj Yayınevi, 2001.
- Uluatam, Özhan. **Kamu Maliyesi**. Genişletilmiş 4. Baskı. Ankara: Savaş Yayınları, 1991.
- Ulusoy, Ali D. **Yeni Türk İdare Hukuku**. 3. Baskı. Ankara: Yetkin Yayınları, 2020.
- Usta, Fuat. "Vergi Tekniği Raporu Mükellefe Verilmezse Ne Olur". **Vergi Sorunları Dergisi**, (333), 2016, 105-109.
- Uyanık, Mustafa. **Dış Ticaretten Alınan Mali Yükümlülüklerde İdarenin Düzenleyici İşlem Yapma Yetkisi**. Ankara: Adalet Yayınevi, 2021.
- Uygun, Oktay. **1982 Anayasası'nda Temel Hak ve Özgürlüklerin Genel Rejimi**. İstanbul: Kazancı Hukuk Yayınları No: 121, 1992.
- Uygun, Oktay. **Devlet Teorisi**. 3. Baskı. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2017.

- Uygun, Oktay. **Kamu Hukuku İncelemeleri: İnsan Hakları, Demokrasi, Hukuk Devleti**, Egemenlik. 2. Baskı. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2013.
- Uygun, Gülriz. "Adalet ve Hukuk Devleti". **AÜHFD**, 53(3), 2004, 29-38.
- Uygun, Gülriz. "Hukuk Devletinde Hukukun Önünde Olmanın Anlamı". Merih Öden vd. (Yay. Haz.), **Prof. Dr. Erdal Onar'a Armağan Cilt: II**, Ankara: Ankara Üniversitesi Yayınları No: 391, 2015, 1153-1170.
- Uzun, Ertuğrul. "Aulis Aarnio'nun Hukuki Muhakeme Teorisinde Hukuki Yorumların Doğruluk Ölçütleri". **Legal Medeni Usul ve İcra İflas Hukuku Dergisi**, 7(18), 2011, 95-120.
- Uzun, Ertuğrul. "Robert Alexy'nin Hukuki Argümantasyon Teorisinde Hukuki Tartışma Kuralları". **Legal Medeni Usul ve İcra İflas Hukuku Dergisi**, (15), 2010, 13-52.
- Uzun, Kemal. "Kanunların Geriye Yürümezliği İlkesi Bakımından Mükellefin Ceza Hukukundaki Suçlu Kadar Hukuki Güvenliği Yok Mu?". **Vergi Dünyası**, (462), 2020, 33-42.
- Uzun, Kemal. "Vergi Kanunlarının Geriye Yürümesi (GMSİ Götürü Gider Oranını %25'ten %15'e İndiren Yasal Düzenleme)". **Vergi Dünyası**, (454), 2019, 112-117.
- Ülgen, Özen. "Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerinin Niteliği ve Türleri". **Ga-latasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, 17(1), 2018, 3-39.
- Ünver, Yener ve Hakeri, Hakan. **Ceza Muhakemesi Hukuku**. 14. Baskı. Ankara: Adalet Yayınevi, 2018.
- Üstün, Ümit Süleyman "Maliye Bakanlığının Vergi Kabahatlerini Belirleme Yetkisi". **EÜHFD**, 15(1-2), 27-57.
- Üstün, Ümit Süleyman. "Anayasa Mahkemesinin Ücret Gelirlerine İlişkin Gelir Vergisi Tarifesi İptal Kararı ve Değerlendirilmesi". **GÜHFD**, 14(2), 2010, 25-57.
- Üstün, Ümit Süleyman. "Vergi Hukuku ile İlgili Anayasal İlkeler". **SÜHFD**, 11(1-2), 2003, 251-271.
- Üstün, Ümit Süleyman. **Türk Vergi Hukukunda İdarenin Takdir Yetkisi**. Ankara: Turhan Kitabevi, 2007.
- Üstün, Ümit Süleyman. **Türkiye'de Vergi ve Bütçe Hakkı: Cumhurbaşkanlığı Sistemi Sonrasında Vergi(leme) ve Bütçe(leme) Hakkının Görünümü**. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık, 2019.

- Üyümez, M. Erkan. "Vergi Mevzuatının Karmaşıklığı ve Uzlaşma Yöntemi Bağlamında Vergi Uyumunun Değerlendirilmesi". **Ekonomi Bilimleri Dergisi**, 8(1), 2016, 75-92.
- Üzeltürk, Hakan. "Mükellef Hakları ve Anayasal Beklentiler: Gelecek İçin Birkaç Not". Feridun Yenisey vd. (Ed.), **Anayasadan Mali ve Vergisel Beklentiler**, İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2012, 237-266.
- Üzeltürk, Hakan. "Vergilerin Kanuniliği - Kanunların Meşruluğu: Yüzyılların Serüveni". **25. Türkiye Maliye Sempozyumu**, Gazi Üniversitesi İİBF Maliye Bölümü, Antalya, 2010, 117-140.
- Van der Burg, Wibren. "Lon L. Fuller'dan Yasakoyuculara Dersler". (Çev. İrem Akı), **Hukuk Kuramı**, 1(3), 2014, 58-64.
- Velidedeoğlu, Hıfzı Veldet. **1961 Anayasasının Dili**. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları, 1972.
- Wiseman, H. V. "Magna Carta Efsanesi". (Çev. Münci Kapani), **Ankara Hukuk Fakültesi 40. Yıl Armağanı**, Ankara: AÜHF Yayınları No: 210, 1966, 463-471.
- Yakar, Soner ve Budak, Tamer. "Bakanlar Kurulunun Vergi Oranını Belirleme Yetkisinin Alt Sınırı: "Sıfır Oran"ın Anlamı". **ÇÜSBED**, 22(1), 2013, 399-426.
- Yakar, Soner. "Kanuni Temsilci Hakkında İhtiyati Haciz Kararı Alınabilir mi?". **Bankacılar Dergisi**, (87), 2013, 29-46.
- Yaltı, Billur ve Özgenç, A. Selçuk. **Vergi Hukuku (Pratik El Çalışma Kitabı)**. İstanbul: Beta Yayınları, 2005.
- Yaltı, Billur. "1923'ten 2003'e "Kazandıklarımız": "Cumhuriyet Hukuku" "Kazanamadıklarımız" "Hukukun Cumhuriyeti" Vergi Hukukunda Geliğimiz Yere Yakın Tarihten Bakmak: Panoramik Bir Çalışma". **Cumhuriyetin Kuruluşundan Bugüne Türk Hukukunun Seksen Yıllık Gelişimi**, Ankara: AÜHF Yayınları No: 538, 2003, 93-117.
- Yaltı, Billur. "Anayasa Mimarisinde Yeni Bir Yapıtışı: Mahalli İdarelerin Tali Vergilendirme Yetkisi Üzerine Değerlendirmeler". Feridun Yenisey vd. (Ed.), **Anayasadan Mali ve Vergisel Beklentiler**, İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2012, 345-364.
- Yaltı, Billur. "Devlet (Siyaseten) Unutur, Bilim (Hukuku) Hatırlar". **Vergi Sorunları Dergisi**, (272), 2011, <http://www.vergisorunlari.com.tr/>, 14 Ağustos 2021.

- Yaltı, Billur. "Kod Listeleri'nden 'KDV İadesi Risk Analizi'ne Geçiş: KDV İndirim Hakkının Sınırlandırılmasına İlişkin Değerlendirmeler". **Vergi Sorunları Dergisi**, (258), 2010, <http://www.vergisorunlari.com.tr/>, 20 Ekim 2020.
- Yaltı, Billur. "Mülkiyet Hakkına Vergisel Müdahalede Kanunilik: İnsan Hakları Avrupa Mahkemesinin Yeni Kararlarında "Çelişik Mevzuat" ve "Çelişik İçtihat". **Vergi Sorunları Dergisi**, (276), 2011, <http://www.vergisorunlari.com.tr/>, 20 Ekim 2020.
- Yaltı, Billur. "Vergi Hukukunda Sorumluluğun Sınırı: Mülkiyet Hakkı: İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi ve Anayasa Çerçevesinde AATUHK, 35 ve Mükerrer 35". Ertuğrul Akçaoğlu ve İnci Solak Akman (Ed.), **Prof. Dr. Mualla Öncel'e Armağan Cilt: I**, Ankara: Ankara Üniversitesi Yayınları No: 243, 2009, 507-536.
- Yaltı, Billur. "Vergisel Alanda Kanun Kavramının Yorumu: Anayasa Mahkemesinin Yakın Tarihli Kararlarına İlişkin Bir Değerlendirme". **Vergi Sorunları Dergisi**, (341), 2017, 9-25.
- Yaltı, Billur. "Vergisel İzahatlar: Sirküler ve Özelge Düzeninde Değişen-Değişmeyen Hükümlere Genel Bakış". Mustafa Koçak ve Suat Teker (Ed.), **Prof. Dr. Sadık Kırbas'a Armağan Kitap**, İstanbul: Okan Üniversitesi Yayınevi, 2011, 313-336.
- Yaltı, Billur. "VUK, 3B'nin Sınırlarına İlişkin Bir Uygulama: Vergi Hukukunda Sermaye Tamamlama Akçesi". **Vergi Sorunları Dergisi**, (262), 2010, <http://www.vergisorunlari.com.tr/>, 7 Şubat 2021.
- Yaltı, Billur. **Vergi Yükümlüsünün Hakları**. İstanbul: Beta Yayınları, 2006.
- Yancı Özalp, Nihan. "Türkiye'de Yasa Yapımı: Nicelik Sorunu mu, Nitelik Sorunu mu?". **AÜSBFD**, 61(1), 2006, 267-295.
- Yaralı, Levent. "Danıştay Kararları Işığında Vergi Kesenlerin Dava Ehliyeti". **İÜHF**, 71(2), 2013, 543-551.
- Yasin, Melikşah. "Örf ve Adet Kuralları ile İdari Teamüllerin İdare Hukukundaki Yeri". **İHİD**, 15(2), 2012, 29-44.
- Yavuz, Bülent ve Köküarı, İsmail. "1982 Anayasası'nda Dil Şekil ve Anlam Bütünlüğü Sorunu". Merih Öden vd. (Yay. Haz.), **Prof. Dr. Erdal Onar'a Armağan Cilt: I**, Ankara: Ankara Üniversitesi Yayınları No: 391, 2015, 509-537.
- Yayla, Yıldızhan. "İdarenin Takdir Yetkisi". **İÜHF**, 30(1-2), 1964, 201-211.

- Yeniay, Lokman ve Yeniay, Gülден. "Türk Hukukunda Yürütme Organının Düzenleme Yetkisi ve Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi". **Anayasa Yargısı**, 36(1), 2019, 105-138.
- Yenisey, Feridun ve Nuhuğlu, Ayşe. **Ceza Muhakemesi Hukuku**. Güncellenmiş 6. Baskı. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2018.
- Yıldırım, Turan. **İdari Yargı**. 2. Baskı. İstanbul: Beta Yayınları, 2010.
- Yıldız, Hayrettin. "Hukuk Devleti'nin Gelişim Sürecinde Mülk Devleti ve Polis Devletinin Yeri". **DEÜHFD**, 15(2), 2013, 211-230.
- Yılmaz Özel, Nurcan. "AİHM İçtihatlarında İdari Yargılama Hukukuna İlişkin Gerekeçeli Karar Hakkı". Nurcan Yılmaz Özel ve Ezgi Şirin (Ed.), **İdari Yargıda Gerekeçeli Karar Hakkı**, İstanbul: İstanbul Barosu E-Yayınları, 2019, 41-49.
- Yılmaz, Elif. **Hukuki Güvenlik İlkesinin Bir Gereği Olarak Vergi Hukukunda Geriye Yürümezlik İlkesi**. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 2014.
- Yılmaz, Mustafa. "Vergi Tekniği Raporlarının Tebliğ Edilmemesi Sorunsalı". **Vergi Sorunları Dergisi**, (382), 2020, 136-142.
- Yılmaz, Rabia. **Türk Hukuku Bakımından Vergi İdaresinin İşlem ve Uygulamalarına Olan Güvenin Korunması İlkesi**. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2019.
- Yılmazoğlu, Yunus Emre. "İçtihat Farklılıklarının Temel Hak ve Özgürlükler Yönünden Değerlendirilmesi". **Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi**, (13), 2019, 551-622.
- Yılmazoğlu, Yunus Emre. "Vergi Yargısı Uygulamasında Kabahatler Kanunu'na Alternatif Bir Bakış ve Vergi Ziyayı Doğuran Fiillere İştirake İlişkin Anayasa Mahkemesi Kararına Dair Bir İrdeleme". **TBBĐ**, (124), 2016, 323-356.
- Yılmazoğlu, Yunus Emre. **Vergilendirme Alanında Bakanlar Kuruluna Verilen Yetkiler ve Sınırları: Yargı Kararları Işığında Bir İnceleme**. Ankara: Yaklaşım Yayıncılık, 2011.
- Yongalık, Aynur. "'İstisnalar Dar Yorumlanır" Kuralı ve Değerlendirilmesi". **AÜHFD**, 60(1), 2015, 1-15.
- Yüce, Mehmet ve Çelik, Muhammed. **Karşılaştırmalı Vergi Tebligat Hukuku**. Bursa: Ekin Basım Yayın Dağıtım, 2017.
- Yüce, Mehmet. **Vergi Davalarında Bireysel Başvuru (Anayasa, AİHM) Rehberi**. Bursa: Ekin Basım Yayın Dağıtım, 2019.

Yürekli, Sebahattin. "Bakanlar Kurulu'nun Vergilendirme Yetkisi". **GÜHFD**, 1(1), 1997, 281-292.

Yüzbaşıoğlu, Necmi. **Türk Anayasa Yargısında Anayasallık Bloku**. İstanbul: İÜHF Yayınları No: 703, 1993.

İnternet Kaynakları

<http://www.kazanci.com/kho2/ibb/giris.htm/>

<http://www.vergidunyasi.com.tr/>

<http://www.vergisorunlari.com.tr/>

<https://hudoc.echr.coe.int/>

<https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/>

<https://www.alomaliye.com/>

<https://www.bumindogrusoaz.com/>

<https://www.dunya.com/>

[https://www.lebilyalkin.com.tr/mevzuat/yayinlar/lebilyalkin-mevzuat-dergisi](https://www.lebiblyalkin.com.tr/mevzuat/yayinlar/lebilyalkin-mevzuat-dergisi)

<https://www.yaklasim.com/>

Yargı Kararları

Altuğ Taner Akçam/Türkiye Kararı, AİHM, Başvuru No: 27520/07, T: 25.10.2011.

Andelkovic/Sırbistan Kararı, AİHM, Başvuru No, 1401/08, T: 9.11.2013.

Arras ve diğzerleri/İtalya, AİHM, Başvuru No: 17971/07, T: 14.2.2012.

Cantoni/Fransa Kararı, AİHM, Başvuru No: 17862/91, T: 11.11.1996.

Cumhuriyet Halk Partisi/Türkiye Kararı, AİHM, Başvuru No: 19920/13, T: 26.4.2016.

Çelebi ve diğzerleri/Türkiye Kararı, AİHM, Başvuru No: 582/05, T: 9.2.2016.

Draon/Fransa, AİHM, Başvuru No: 1513/03, T: 6.1.2005.

Fernandes de Oliveira/Portekiz Kararı, AİHM, Başvuru No: 78103/14, T: 31.1.2019.

Garcia Ruiz/İspanya Kararı, AİHM, Başvuru No: 30544/96, T: 21.1.1996.

Groppera Radio AG ve diğzerleri/İsviçre Kararı, AİHM, Başvuru No: 10890/84, T: 28.5.1990.

- Hentrich/Fransa Kararı, AİHM, Başvuru No: 13616/88, T: 22.9.1994.
- Karademirci ve diğerleri/Türkiye Kararı, AİHM, Başvuru No: 37096/97, T: 25.1.2005.
- Khamidov/Rusya Kararı, AİHM, Başvuru No: 72118/01, T: 15.11.2007.
- Khan/Birleşik Krallık Kararı, AİHM, Başvuru No: 35394/97, T: 12.5.2000.
- Kuznetsova/Rusya, AİHM, Başvuru No: 67579/01, T: 7.6.2007.
- M. A. ve diğerleri/Finlandiya Kararı, AİHM, Başvuru No: 27793/95, T: 10.6.2003.
- Maggio ve diğerleri/İtalya, AİHM, Başvuru No: 46286/09, T: 31.5.2011.
- Maurice/Fransa, AİHM, Başvuru No: 11810/03, T: 6.1.2005.
- Nejdet Şahin ve Perihan Şahin/Türkiye Kararı, AİHM, Başvuru No: 13279/05, T: 20.1.2011.
- Nolan ve K./Rusya Kararı, AİHM, Başvuru No: 2512/04, T: 12.2.2009.
- Orlen Lietuva Ltd./Litvanya, AİHM, Başvuru Numarası: 45849/13, T: 29.1.2019,
- Pressos Compania Naviera S.A. ve diğerleri/Belçika Kararı, AİHM, Başvuru No: 17849/91, T: 20.11.1995.
- Rekvény/Macaristan Kararı, AİHM, Başvuru No: 25390/94, T: 20.5.1999.
- Serkov/Ukrayna Kararı, AİHM, Başvuru No: 39766/05, T: 7.10.2011.
- Shchokin/Ukrayna Kararı, AİHM, Başvuru No: 23759/03 ve 37943/06, T: 14.1.2011.
- Smokovitis/Yunanistan Kararı, AİHM, Başvuru No: 38155/02, T: 2.11.2010.
- Špaček, s.r.o./Çek Cumhuriyeti /Çek Cumhuriyeti Kararı, AİHM, Başvuru No: 26449/95, T: 9.11.1999.
- Sunday Times/Birleşik Krallık Kararı, AİHM, Başvuru No: 6538/74, T: 26.4.1979.
- Ştefănică/Romanya Kararı, AİHM, Başvuru No: 38155/02, T: 2.11.2010.
- The National & Provincial Building Society, The Leeds Permanent Building Society and The Yorkshire Building Society/Birleşik Krallık Kararı, AİHM, Başvuru No: 21319/93, 21449/93 ve 21675/93, T: 23.10.1997.
- Tv Vest As & Rogaland Pensjonistparti/Norveç Kararı, AİHM, Başvuru No: 21132/05, T: 11.12.2008.
- Voggenberger Transport GmbH/Avusturya Kararı, AİHK, Başvuru No: 21294/93, T: 12.10.1994.

Z. A. ve diğ erleri/Rusya Kararı, AİHM, Başvuru No: 61411/15, 61420/15, 61420/15 ve 3028/16, T: 21.11.2019.

Anayasa Mahkemesi, E: 1962/198, K: 1962/111, T: 10.12.1962.

Anayasa Mahkemesi, E: 1962/232, K: 1963/9, T: 16.1.1963.

Anayasa Mahkemesi, E: 1965/25, K: 1965/57, T: 26.10.1965.

Anayasa Mahkemesi, E: 1965/75, K: 1966/50, T: 29.3.1966.

Anayasa Mahkemesi, E: 1967/41, K: 1969/57, T: 23-25.10.1969.

Anayasa Mahkemesi, E: 1969/65, K: 1970/16, T: 24.3.1970.

Anayasa Mahkemesi, E: 1970/55, K: 1971/57, T: 15.6.1971.

Anayasa Mahkemesi, E: 1973/32, K: 1974/11, T: 26.3.1974.

Anayasa Mahkemesi, E: 1976/54, K: 1977/8, T: 3.2.1977.

Anayasa Mahkemesi, E: 1980/27, K: 1981/9, T: 27.1.1981.

Anayasa Mahkemesi, E: 1984/6, K: 1985/1, T: 11.1.1985.

Anayasa Mahkemesi, E: 1986/5, K: 1987/7, T: 19.3.1987.

Anayasa Mahkemesi, E: 1986/20, K: 1987/9, T: 31.3.1987.

Anayasa Mahkemesi, E: 1988/7, K: 1988/27, T: 27.9.1988.

Anayasa Mahkemesi, E: 1989/6, K: 1989/42, T: 7.11.1989.

Anayasa Mahkemesi, E: 1989/11, K: 1989/48, T: 12.12.1989.

Anayasa Mahkemesi, E: 1989/14, K: 1989/49, T: 19.12.1989.

Anayasa Mahkemesi, E: 1990/29, K: 1991/37, T: 15.10.1991.

Anayasa Mahkemesi, E: 1994/80, K: 1995/27, T: 6.7.1995.

Anayasa Mahkemesi, E: 1995/4, K: 1995/28, T: 6.7.1995.

Anayasa Mahkemesi, E: 1995/6, K: 1995/29, T: 6.7.1995.

Anayasa Mahkemesi, E: 1994/85, K: 1995/32, T: 13.7.1995.

Anayasa Mahkemesi, E: 1995/7, K: 1995/35, T: 18.7.1995.

Anayasa Mahkemesi, E: 1996/1, K: 1996/18, T: 11.6.1996.

Anayasa Mahkemesi, E: 1996/49, K: 1996/46, T: 11.12.1996.

Anayasa Mahkemesi, E: 1996/75, K: 1997/50, T: 14.5.1997.

Anayasa Mahkemesi, E: 1997/54, K: 1997/67, T: 26.11.1997.

Anayasa Mahkemesi, E: 2000/21, K: 2000/16, T: 6.7.2000.

- Anayasa Mahkemesi, E: 1999/51, K: 2001/63, T: 28.3.2001.
- Anayasa Mahkemesi, E: 2001/34, K: 2003/2, T: 14.1.2003.
- Anayasa Mahkemesi, E: 2001/36, K: 2003/3, T: 16.1.2003.
- Anayasa Mahkemesi, E: 2001/392, K: 2003/60, T: 4.6.2003.
- Anayasa Mahkemesi, E: 2001/346, K: 2003/63, T: 11.6.2003.
- Anayasa Mahkemesi, E: 2003/48, K: 2003/76, T: 23.7.2003.
- Anayasa Mahkemesi, E: 2003/36, K: 2003/91, T: 15.10.2003.
- Anayasa Mahkemesi, E: 2004/14, K: 2004/84, T: 23.6.2004.
- Anayasa Mahkemesi, E: 2003/33, K: 2004/101, T: 15.7.2004.
- Anayasa Mahkemesi, E: 2004/84, K: 2004/124, T: 8.12.2004.
- Anayasa Mahkemesi, E: 2001/3, K: 2005/4, T: 6.1.2005.
- Anayasa Mahkemesi, E: 2005/10, K: 2005/111, T: 29.12.2005.
- Anayasa Mahkemesi, E: 2001/379, K: 2005/3, T: 6.1.2006.
- Anayasa Mahkemesi, E: 2005/42, K: 2006/27, T: 23.2.2006.
- Anayasa Mahkemesi, E: 2006/64, K: 2006/54, T: 4.5.2006.
- Anayasa Mahkemesi, E: 2005/51, K: 2007/12, T: 31.7.2007.
- Anayasa Mahkemesi, E: 2003/73, K: 2003/86, T: 7.10.2007.
- Anayasa Mahkemesi, E: 2006/61, K: 2007/91, T: 30.11.2007.
- Anayasa Mahkemesi, E: 2005/73, K: 2008/59, T: 21.2.2008.
- Anayasa Mahkemesi, E: 2006/124, K: 2009/146, T: 15.10.2009.
- Anayasa Mahkemesi, E: 2006/95, K: 2009/144, T: 15.10.2009.
- Anayasa Mahkemesi, E: 2007/44, K: 2009/148, T: 15.10.2009.
- Anayasa Mahkemesi, E: 2010/29, K: 2010/90, T: 16.7.2010.
- Anayasa Mahkemesi, E: 2009/58, K: 2011/52, T: 17.3.2011.
- Anayasa Mahkemesi, E: 2009/39, K: 2011/68, T: 28.4.2011.
- Anayasa Mahkemesi, E: 2009/30, K: 2011/76, T: 12.5.2011.
- Anayasa Mahkemesi, E: 2008/7, K: 2011/80, T: 18.5.2011.
- Anayasa Mahkemesi, E: 2008/115, K: 2001/86, T: 2.6.2011.
- Anayasa Mahkemesi, E: 2009/45, K: 2011/88, T: 2.6.2011.
- Anayasa Mahkemesi, E: 2010/11, K: 2011/153, T: 17.11.2011.

- Anayasa Mahkemesi, E: 2010/7, K: 2011/172, T: 22.12.2011.
- Anayasa Mahkemesi, E: 2010/62, K: 2011/175, T: 29.12.2011.
- Anayasa Mahkemesi, E: 2010/73, K: 2011/176, T: 29.12.2011.
- Anayasa Mahkemesi, E: 2010/85, K: 2012/13, T: 26.1.2012.
- Anayasa Mahkemesi, E: 2011/74, K: 2012/15, T: 26.1.2012.
- Anayasa Mahkemesi, E: 2010/93, K: 2012/22, T: 9.2.2012.
- Anayasa Mahkemesi, E: 2011/53, K: 2012/27, T: 22.2.2012.
- Anayasa Mahkemesi, E: 2011/147, K: 2012/152, T: 11.10.2012.
- Anayasa Mahkemesi, E: 2011/140, K: 2012/185, T: 22.11.2012.
- Anayasa Mahkemesi, E: 2011/100, K: 2012/191, T: 29.11.2012.
- Anayasa Mahkemesi, E: 2011/45, K: 2013/24, T: 31.1.2013.
- Anayasa Mahkemesi, E: 2012/116, K: 2013/32, T: 28.2.2013.
- Anayasa Mahkemesi, E: 2011/65, K: 2013/49, T: 28.3.2013.
- Anayasa Mahkemesi, E: 2011/142, K: 2013/52, T: 3.4.2013.
- Anayasa Mahkemesi, E: 2013/22, K: 2013/73, T: 6.6.2013.
- Anayasa Mahkemesi, E: 2013/86, K: 2013/117, K: 10.10.2013.
- Anayasa Mahkemesi, E: 2013/72, K: 2013/126, T: 31.10.2013.
- Anayasa Mahkemesi, E: 2013/24, K: 2013/133, T: 14.11.2013.
- Anayasa Mahkemesi, E: 2013/66, K: 2014/19, T: 29.1.2014.
- Anayasa Mahkemesi, E: 2013/96, K: 2014/118, T: 3.7.2014.
- Anayasa Mahkemesi, E: 2014/24, K: 2014/122, T: 3.7.2014.
- Anayasa Mahkemesi, E: 2013/95, K: 2014/176, T: 13.11.2014.
- Anayasa Mahkemesi, E: 2013/114, K: 2014/184, T: 4.12.2014.
- Anayasa Mahkemesi, E: 2014/120, K: 2015/23, T: 5.3.2015.
- Anayasa Mahkemesi, 19.3.2015, E: 2014/144, K: 2015/29.
- Anayasa Mahkemesi, E: 2014/144, K: 2015/29, T: 19.3.2015.
- Anayasa Mahkemesi, E: 2015/22, K: 2015/37, T: 1.4.2015.
- Anayasa Mahkemesi, E:2013/50, K: 2015/38, T: 1.4.2015.
- Anayasa Mahkemesi, E: 2014/177, K: 2015/49, T: 14.5.2015.
- Anayasa Mahkemesi, E: 2014/194, K: 2015/55, T: 17.6.2015.

- Anayasa Mahkemesi, E: 2014/88, K: 2015/68, T: 13.7.2015.
- Anayasa Mahkemesi, E: 2014/183, K: 2015/122, T: 30.12.2015.
- Anayasa Mahkemesi, E: 2016/13, K: 2016/127, T: 22.6.2016.
- Anayasa Mahkemesi, E: 2016/140, K: 2017/92, T: 12.4.2017.
- Anayasa Mahkemesi, E: 2015/41, K: 2017/98, T: 4.5.2017.
- Anayasa Mahkemesi, E: 2017/27, K: 2017/117, T: 12.7.2017.
- Anayasa Mahkemesi, E: 2016/43, K: 2017/146, T: 1.11.2017.
- Anayasa Mahkemesi, E: 2016/195, K: 2017/158, T: 16.11.2017.
- Anayasa Mahkemesi, E: 2016/32, K: 2017/168, T: 13.12.2017.
- Anayasa Mahkemesi, E: 2016/150, K: 2017/179, T: 28.12.2017.
- Anayasa Mahkemesi, E: 2017/160, K: 2017/178, T: 28.12.2017.
- Anayasa Mahkemesi, E: 2017/143, K: 2018/40, T: 2.5.2018.
- Anayasa Mahkemesi, E: 2017/159, K: 2018/41, T: 2.5.2018.
- Anayasa Mahkemesi, E: 2017/20, K: 2018/75, T: 5.7.2018.
- Anayasa Mahkemesi, E:2018/1, K: 2018/83, T: 11.7.2018.
- Anayasa Mahkemesi, E:2018/68, K: 2018/87, T: 11.7.2018.
- Anayasa Mahkemesi, E: 2017/100, K: 2018/162, T: 17.10.2018.
- Anayasa Mahkemesi, E:2016/181, K: 2018/111, T: 20.12.2018.
- Anayasa Mahkemesi, E:2018/33, K: 2018/113, T: 20.12.2018.
- Anayasa Mahkemesi, E: 2018/103, K: 2019/4, T: 13.2.2019.
- Anayasa Mahkemesi, E:2017/18, K: 2019/66, T: 25.7.2019.
- Anayasa Mahkemesi, E: 2018/144, K: 2019/72, T: 19.9.2019.
- Anayasa Mahkemesi, E: 2019/53, K: 2019/75, T: 19.9.2019.
- Anayasa Mahkemesi, E: 2019/31, K: 2020/5, T: 23.1.2020.
- Anayasa Mahkemesi, E: 2018/119, K: 2020/25, T: 11.6.2020.
- Anayasa Mahkemesi, E:2019/40, K: 2020/40, T: 17.7.2020.
- Anayasa Mahkemesi, E: 2020/60, K: 2020/54, T: 1.10.2020.
- Anayasa Mahkemesi, E: 2018/124, K: 2020/56, T: 15.10.2020.
- Anayasa Mahkemesi, E: 2020/14, K: 2020/58, T: 15.10.2020.
- Anayasa Mahkemesi, E: 2020/61, K: 2020/74, T: 10.12.2020.

- Anayasa Mahkemesi, E: 2020/15, K: 2020/78, T: 24.12.2020.
- Anayasa Mahkemesi, E:2017/21, K: 2020/77, T: 24.12.2020.
- Anayasa Mahkemesi, E: 2018/112, K: 2021/24, T: 31.3.2021.
- Anayasa Mahkemesi, E: 2020/9, K: 2021/37, T: 3.6.2021.
- Anayasa Mahkemesi, E: 2021/37, K: 2021/63, T: 22.9.2021.
- Anayasa Mahkemesi, E: 2020/15, K: 2020/78, T: 24.12.2021.
- Açan Demir Ticaret ve Sanayi Ltd. Şti. Başvurusu, Anayasa Mahkemesi, Başvuru No: 2015/5766, T: 6.3.2019.
- Ahmet Sağlam Başvurusu, Anayasa Mahkemesi, Başvuru No: 2013/3351, T: 18.9.2013.
- Ahmet Saygılı ve Şefika Saygılı Başvurusu, Anayasa Mahkemesi, Başvuru No: 2013/135, T: 21.1.2015.
- Ali Hıdır Akyol ve diğerleri Başvurusu, Anayasa Mahkemesi, Başvuru No: 2015/17510, T: 18.10.2017.
- Aslıhan Baştuğ Başvurusu, Anayasa Mahkemesi, Başvuru No: 2016/22172, T: 18.7.2019.
- Aşır Tunç Başvurusu, Anayasa Mahkemesi, Başvuru No: 2015/17453, T: 22.1.2019.
- Atanur Ekin ve diğerleri Başvurusu, Anayasa Mahkemesi, Başvuru No: 2018/1406, T: 30.6.2021.
- Ayfer Atalmış Başvurusu, Anayasa Mahkemesi, Başvuru No: 2016/12198, T: 9.6.2020.
- Bilnam İşletmecilik ve Ticaret A.Ş. Başvurusu, Anayasa Mahkemesi, Başvuru No: 2016/3675, T: 3.11.2020.
- Burak Günay Başvurusu (2), Anayasa Mahkemesi, Başvuru No: 2013/6218, T: 10.6.2015.
- Burak Şendir Başvurusu, Anayasa Mahkemesi, Başvuru Numarası: 2015/278, T: 9.5.2019.
- Cihanpa Cihaner İç ve Dış Tic. Paz. A.Ş. Başvurusu, Anayasa Mahkemesi, Başvuru No: 2016/15208, T: 23.10.2019.
- Dilek Kaya Başvurusu, Anayasa Mahkemesi, Başvuru No: 2018/14313, T: 17.7.2019.
- E-Ba İnşaat Taahhüt Ticaret Ltd. Şti. Başvurusu, Anayasa Mahkemesi, Başvuru No: 2015/13921, T: 27.6.2018.

- Em Export Dış Ticaret A.Ş. Başvurusu, Anayasa Mahkemesi, Başvuru No: 2013/4051, T: 21.4.2016.
- Engin Selek Başvurusu, Anayasa Mahkemesi, Başvuru No: 2015/19816, T: 8.11.2017.
- Ford Motor Company Başvurusu (2), Anayasa Mahkemesi, Başvuru No: 2015/12767, T: 9.5.2019.
- Ford Motor Company Başvurusu, Anayasa Mahkemesi, Başvuru No: 2014/13518, T: 26.10.2017.
- Gökhan Koçar ve Mesut Kasırğa Başvurusu, Anayasa Mahkemesi, Başvuru No: 2016/777, T: 12.11.2019.
- Hakan Altınca Başvurusu, Anayasa Mahkemesi, Başvuru No: 2016/13021, T: 17.5.2018.
- Halime Sare Aysal Başvurusu, Anayasa Mahkemesi, Başvuru No: 2013/1789, T: 11.11.2015.
- Halk Radyo ve Televizyon Yayıncılık A.Ş. Başvurusu, Anayasa Mahkemesi, Başvuru No: 2014/19270, T: 11.7.2019.
- Hasan Köle ve İsmail Kara Başvurusu, Anayasa Mahkemesi, Başvuru No: 2016/8958, T: 26.9.2019.
- Hasibe Uysal Başvurusu, Anayasa Mahkemesi, Başvuru No: 2015/3975, T: 5.7.2017.
- Ioanis Maditinos Başvurusu, Anayasa Mahkemesi, Başvuru No: 2015/9880, T: 8.5.2019.
- İbrahim Şen Başvurusu, Anayasa Mahkemesi, Başvuru No: 2015/19415, T: 8.5.2019.
- İbrahim Tuncer Başvurusu, Anayasa Mahkemesi, Başvuru No: 2016/15305, T: 23.10.2019.
- İskenderun Demir ve Çelik A.Ş. Başvurusu, Anayasa Mahkemesi, Başvuru No: 2015/941, T: 25.10.2018.
- İslam Şahin Başvurusu, Anayasa Mahkemesi, Başvuru No: 2014/7280, T: 21.1.2013.
- Kemal Turan Başvurusu, Anayasa Mahkemesi, Başvuru No: 2018/18194, T: 25.2.2021.
- Kenan Özteriş Başvurusu, Anayasa Mahkemesi, Başvuru No: 2012/989, T: 19.12.2013.

- Mehmet Akdoğan ve Diğerleri Başvurusu, Anayasa Mahkemesi, Başvuru No: 2013/817, T: 19.12.2013.
- Mehmet Arif Madenci Başvurusu, Anayasa Mahkemesi, Başvuru No: 2014/13916, T: 12.1.2017.
- Mehmet Duran Başvurusu, Anayasa Mahkemesi, Başvuru No: 2016/9472, T: 23.10.2019.
- Mehmet Harman Başvurusu, Anayasa Mahkemesi, Başvuru No: 2017/34154, T: 3.7.2019.
- Mohammed Aynosah Başvurusu, Anayasa Mahkemesi, Başvuru No: 2013/8896, T: 23.2.2016.
- Murat Çevik Başvurusu (2), Anayasa Mahkemesi, Başvuru No: 2013/3244, T: 7.7.2015.
- Murat Çevik Başvurusu (4), Anayasa Mahkemesi, Başvuru No: 2013/3241, T: 16.12.2015.
- Murat Çevik Başvurusu (5), Anayasa Mahkemesi, Başvuru No: 2013/3246, T: 16.12.2015.
- Murat Çevik Başvurusu, Anayasa Mahkemesi, Başvuru No: 2013/3245, T: 11.12.2014.
- Münür Ata Başvurusu, Anayasa Mahkemesi, Başvuru No: 2014/4958, T: 22.1.2015.
- Narsan Plastik San. Tic. Ltd. Şti. Başvurusu, Anayasa Mahkemesi, Başvuru No: 2013/6842, T: 20.4.2016.
- Necati Gündüz ve Recep Gündüz Başvurusu, Anayasa Mahkemesi, Başvuru No: 2012/1027, T: 12.2.2013.
- Necmiye Çiftçi ve diğerleri Başvurusu, Anayasa Mahkemesi, Başvuru No: 2013/1301, T: 30.12.2014.
- Neriman Polat Başvurusu, Anayasa Mahkemesi, Başvuru No: 2012/1223, T: 5.11.2014.
- Osman Nuri Öner Başvurusu, Anayasa Mahkemesi, Başvuru No: 2013/578, T: 23.3.2016.
- Ömer Gökenci Başvurusu, Anayasa Mahkemesi, Başvuru No: 2015/14955, T: 26.9.2019.
- Sam Yağcılık Sanayi ve Ticaret A.Ş. Başvurusu, Anayasa Mahkemesi, Başvuru No: 2014/6675, T: 30.6.2016.

- Sencer Başat ve Diğerleri Başvurusu, Anayasa Mahkemesi, Başvuru No: 2013/7800, T: 18.6.2014.
- Şah Tarım İnşaat Turizm Seyahat Yatçılık San. ve Tic. Ltd. Şti. Başvurusu, Anayasa Mahkemesi, Başvuru No: 2013/7847, T: 9.3.2016.
- Şevki Atasoy ve Yakup Atasoy Başvurusu, Anayasa Mahkemesi, Başvuru No: 2016/866, T: 12.11.2019.
- Tuğba Arslan Başvurusu, Anayasa Mahkemesi, Başvuru No: 2014/256, T: 25.6.2014.
- Tuna Tuç Başvurusu, Anayasa Mahkemesi, Başvuru No: 2016/80432, T: 12.11.2019.
- Türkan Bal Başvurusu, Anayasa Mahkemesi, Başvuru No: 2013/6932, T: 6.1.2015.
- Türkiye İş Bankası A.Ş. (10) Başvurusu, Anayasa Mahkemesi, Başvuru No: 2016/1008, T: 19.11.2019.
- Türkiye İş Bankası A.Ş. (2) Başvurusu, Anayasa Mahkemesi, Başvuru No: 2014/6193, T: 15.10.2015.
- Türkiye İş Bankası A.Ş. (3) Başvurusu, Anayasa Mahkemesi, Başvuru No: 2015/356, T: 22.9.2016.
- Türkiye İş Bankası A.Ş. (5) Başvurusu, Anayasa Mahkemesi, Başvuru No: 2015/6691, T: 8.3.2018.
- Türkiye İş Bankası A.Ş. (7) Başvurusu, Anayasa Mahkemesi, Başvuru No: 2016/931, T: 6.2.2019.
- Türkiye İş Bankası A.Ş. (8) Başvurusu, Anayasa Mahkemesi, Başvuru No: 2015/11278, T: 18.4.2019.
- Türkiye İş Bankası A.Ş. (9) Başvurusu, Anayasa Mahkemesi, Başvuru No: 2016/2400, T: 3.4.2019.
- Türkiye İş Bankası A.Ş. Başvurusu, Anayasa Mahkemesi, Başvuru No: 2014/6192, T: 12.11.2014.
- Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. Başvurusu, Anayasa Mahkemesi, Başvuru No: 2015/127121, T: 18.4.2019.
- Uğur Çelik Başvurusu, Anayasa Mahkemesi, Başvuru Numarası: 2015/20244, T: 16.6.2016.
- Ülkü Tunca ve diğerleri, Anayasa Mahkemesi, Başvuru No: 2012/928, T: 11.12.2014.

- Ümit Caner ve Erge İnşaat San. Tur. Tic. Ltd. Şti. Başvurusu, Anayasa Mahkemesi, Başvuru No: 2013/1422, T: 5.11.2014.
- Yakup Ziya Genç Başvurusu, Anayasa Mahkemesi, Başvuru No: 2018/18585, T: 16.6.2021.
- Yasemin Bodur Başvurusu, Anayasa Mahkemesi, Başvuru No: 2017/29896, T: 25.12.2018.
- Yasemin Ekşi Başvurusu, Anayasa Mahkemesi, Başvuru No: 2013/5486, T: 4.12.2013.
- Yasemin Mutlu, Anayasa Mahkemesi, Başvuru No: 2013/1426, T: 25.3.2014.
- Zekiye Şanlı, Anayasa Mahkemesi, Başvuru No: 2012/931, T: 26.6.2014.
- Danıştay İBK, E: 1968/8, K: 1973/14, T: 22.12.1973.
- Danıştay İBK, E: 1977/1, K: 1980/2, T: 22.12.1980.
- Danıştay İBGK, E: 1986/2, K: 1986/2, T: 23.10.1986, <http://www.kazanci.com/kho2/ibb/giris.htm/>, 2 Mayıs 2021.
- Danıştay İBGK, E: 1988/5, K: 1989/3, T: 3.7.1989.
- Danıştay İBK, E: 2013/1, K: 2018/1, T: 11.12.2018.
- Danıştay İBK, E: 2013/3, K: 2019/1, T: 8.2.2019.
- Danıştay İDDK, E: 2006/3196, K: 2008/1179, T: 11.4.2008, <http://www.kazanci.com/kho2/ibb/giris.htm>, 11 Nisan 2018.
- Danıştay VDDGK, E: 1996/181, K: 1997/172, T: 21.3.1997, <http://www.kazanci.com/kho2/ibb/giris.htm>, 10 Mart 2021.
- Danıştay VDDK, E: 2011/40, K: 2011/594, T: 12.10.2011, <http://www.kazanci.com/kho2/ibb/giris.htm>, 26 Temmuz 2021.
- Danıştay VDDK, E: 2014/304, K: 2014/563, T: 18.6.2014, <http://www.kazanci.com/kho2/ibb/giris.htm>, 30 Temmuz 2021.
- Danıştay VDDGK, E: 2018/267, K: 2018/209, T: 11.4.2018, <http://www.kazanci.com/kho2/ibb/giris.htm>, 30 Temmuz, 2020.
- Danıştay VDDGK, E: 2018/1127, K: 2019/43, T: 30.1.2019, <http://www.kazanci.com/kho2/ibb/giris.htm>, 30 Temmuz 2020.
- Danıştay VDDGK, E: 2018/1203, K: 2019/58, T: 30.1.2019, <http://www.kazanci.com/kho2/ibb/giris.htm>, 30 Temmuz 2020.
- Danıştay VDDGK, E: 2019/374, K: 2019/345, T: 8.5.2019, <http://www.kazanci.com/kho2/ibb/giris.htm>, 30 Temmuz 2020.
- Danıştay VDDGK, E: 2019/211, K: 2019/851, T: 23.10.2019, <http://www.kazanci.com/kho2/ibb/giris.htm>, 30 Temmuz 2020.

- Danıştay VDDGK, E: 2020/9, K: 2020/2, T: 19.2.2020, <http://www.kazanci.com/kho2/ibb/giris.htm>, 28 Temmuz 2020.
- Danıştay VDDK, E: 2020/11, K: 2021/1, T: 27.1.2021, <http://www.kazanci.com/kho2/ibb/giris.htm>, 26 Temmuz 2021.
- Danıştay 3. Daire, E: 2011/1085, K: 2011/5260, T: 27.9.2011, <http://www.kazanci.com/kho2/ibb/giris.htm>, 30 Haziran 2021.
- Danıştay 4. Daire, E: 2003/1996, K: 2004/713, T: 8.4.2003, <http://www.kazanci.com/kho2/ibb/giris.htm>, 13 Eylül 2021.
- Danıştay 4. Daire, E: 2015/1734, K: 2019/4990, T: 27.6.2019, <http://www.kazanci.com/kho2/ibb/giris.htm>, 30 Temmuz 2020.
- Danıştay 5. Daire, E: 2019/6328, K: 2021/486, T: 3.3.2021, <http://www.kazanci.com/kho2/ibb/giris.htm>, 26 Temmuz 2021.
- Danıştay 7. Dairesi, E: 1997/2496, K: 1998/669, T: 25.2.1998, <http://www.kazanci.com/kho2/ibb/giris.htm>, 26 Nisan 2021.
- Danıştay 7. Dairesi, E: 1997/2452, K: 1998/3120, T: 30.9.1998, <http://www.kazanci.com/kho2/ibb/giris.htm>, 30 Nisan 2021.
- Danıştay 7. Daire, E: 2000/449, K: 2004/2790, T: 17.10.2000, <http://www.kazanci.com/kho2/ibb/giris.htm>, 13 Eylül 2021.
- Danıştay 8. Daire, E: 2009/7855, T: 11.1.2010, <http://www.kazanci.com/kho2/ibb/giris.htm>, 9 Eylül 2021.
- Danıştay 8. Daire, E: 2015/4796, K: 2017/437, T: 2.2.2017, <http://www.kazanci.com/kho2/ibb/giris.htm>, 26 Temmuz 2021.
- Danıştay 8. Daire, E: 2016/5772, K: 2017/5545, T: 19.6.2017, <http://www.kazanci.com/kho2/ibb/giris.htm>, 9 Aralık 2019.
- Danıştay 9. Daire, E: 2008/559, K: 2010/5801, T: 3.11.2010, <http://www.kazanci.com/kho2/ibb/giris.htm>, 26 Temmuz 2021.
- Danıştay 9. Daire, E: 2010/4896, K: 2012/9474, T: 13.12.2012, <http://www.kazanci.com/kho2/ibb/giris.htm>, 30 Haziran 2021.
- Danıştay 9. Daire, E: 2019/6710, K: 2021/1212, T: 23.2.2021, <http://www.kazanci.com/kho2/ibb/giris.htm>, 26 Temmuz 2021.
- Danıştay 12. Daire, E: 2016/8833, K: 2017/269, T: 9.2.2017, <http://www.kazanci.com/kho2/ibb/giris.htm>, 9 Aralık 2019.
- Danıştay 12. Daire, E: 2017/428, K: 2017/816, T: 16.3.2017, <http://www.kazanci.com/kho2/ibb/giris.htm>, 26 Temmuz 2021.

- Danıştay 13. Daire, E: 2019/3131, K: 2020/215, T: 28.1.2020, <http://www.kazanci.com/kho2/ibb/giris.htm>, 26 Temmuz 2021.
- Danıştay 14. Daire, E: 2011/292, K: 2012/10, T: 23.1.2012, <http://www.kazanci.com/kho2/ibb/giris.htm>, 27 Temmuz 2021.
- Danıştay 14. Daire, E: 2015/2768, K: 2015/4957, T: 9.6.2015, <http://www.kazanci.com/kho2/ibb/giris.htm>, 26 Temmuz 2021.
- Yargıtay HGK, E: 2011/11-753, K: 2012/46, T: 1.2.2012, <http://www.kazanci.com/kho2/ibb/giris.htm>, 8 Ağustos 2021.

Av. Dr. Ali ÖLDEMLİ

**İŐ İLİŞKİSİNDE
ASKI HALLERİ
VE
PANDEMIYE İLİŞKİN
YASAL DÜZENLEMELER**

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

İş İlişkisinde Askı Halleri ve Pandemiye İlişkin Yasal Düzenlemeler
Ali Çöldemli

Hukuk Yayınları Dizisi – 3159

Birinci Baskı : Haziran, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8153 – 43 – 9

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Meteksan Matbaacılık ve Teknik Sanayi Ticaret A.Ş
Beytepe Köyü Yolu No:3
06800 Çankaya/Ankara
Sertifika No: 46519

KAYNAKÇA

- [1] Akdeniz, A. L. (2018). *İş İlişkilerinde İmkânsızlık*. İstanbul: Oniki Levha Yayınları.
- [2] Akı, E. (2000). *Mevsimlik İşlerde Çalışma Sorunları*. Prof. Dr. Turhan Esener'e Armağan, Ankara: Kamu-İş Yayını.
- [3] Akın, L. (2020). Covid-19'un İş İlişkilerine Olası Etkileri. *Çimento İşveren Dergisi C.34 S.3*, s.16-71.
- [4] Akkurt, S. S., Erdoğan K. ve Tokat H. (2020). *Borçlar Hukuku (Güncellenmiş ve Genişletilmiş 3.bs)*. Ankara: Seçkin Yayınevi.
- [5] Aksoy, N. (2020). 6331 sayılı Kanun'un 13.maddesi Kapsamında Çalışmaktan Kaçınma Hakkı. *TAAD, S.42, Y.11*.
- [6] Aktaş, Y. (2011). *İş Akdinin Askıya Alınması ve Bu Bağlamda Kısa Çalışma*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- [7] Akyiğit, E. (2004). Kısa Çalışma. *TÜHİS İş Hukuku ve İktisat Dergisi, C.19, S.1-2*, s.1-35.
- [8] Akyiğit, E. (2006). İçtihatlı ve Açıklamalı 4857 Sayılı İş Kanunu Şerhi C.I-II (2.bs.). Ankara: Seçkin Yayınevi,
- [9] Akyiğit, E. (2007). İş Güvencesi (İşe İade) / Türk İş Hukukunda Açıklamalı ve İçtihatlı. Ankara: Seçkin Yayınevi.
- [10] Akyiğit, E. (2009). İş Sözleşmesinin Tutukluluk ve Gözaltına Alınması Nedeniyle İşverence Feshi (İş Kanunu md.25/IV Üzerine Bir Deneme). *Sicil İHD, S.16, Aralık 2009*.
- [11] Akyiğit, E. (2010). Kıdem Tazminatı. Ankara: Adalet Yayınevi.
- [12] Akyiğit, E. (2011). Yıllık Ücretli İzin Kurumunda Yeni Bir Durum: Yıllık İznin İşverence Kısaltımı (İndirimi). *Çalışma ve Toplum Dergisi, 2011/III, S.30*, s.73-92.

- [13] Akyiğit, E. (2013). Basın İş Hukukunda Kıdem Tazminatı. *Tühis İş Hukuku ve İktisat Dergisi*, C.24, S.3-4-5.
- [14] Akyiğit, E. (2020). *Bireysel İş Hukuku Ders Kitabı*. Ankara: Seçkin Yayınevi.
- [15] Akyiğit, E. (2020). *Toplu İş Hukuku*. Ankara: Seçkin Yayınevi.
- [16] Akyol, Ş. (1967). *Türk Hukukunda Grevin Hizmet Akdine Tesiri*. İstanbul: Fakülteler Matbaası.
- [17] Al, D. (2018). Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) Normları ve Uluslararası Sözleşmeler Açısından Toplu Eylem Hakkı. *Econder Uluslararası Akademik Dergi*, C.2 S.1, s.56-72.
- [18] Alp, M. (2005). *İş Sözleşmesinin Değiştirilmesi*. Ankara: Seçkin Yayınevi.
- [19] Alpagut G. (2020). Pandeminin İş Sözleşmesine Etkisi: Ücretsiz İzin, Fesih Yasası, Zorlayıcı Neden, Gülsevil Alpagut (Ed.), Pandemi Sürecinde İş Hukuku. İstanbul: Onikilevha Yayıncılık, s.61-99.
- [20] Alpagut, G. (1998). *Belirli Süreli Hizmet Sözleşmesi*. İstanbul: TÜHİS Yayını.
- [21] Alpagut, G. (2016). Toplu Eylem Hakkı ve Sınırları-Yargıtay'ın Konuya İlişkin Bir Kararının Düşündürdükleri. *İÜHFİM*, C.74, Özel Sayı, s.851-875.
- [22] Alpagut, G. (2020). 7244 Sayılı Kanun'la Getirilen Düzenlemeler ve İnşaat Sektöründe Uygulama Sorunları. Türkiye İnşaat Sanayicileri İşveren Sendikası İnşaat Sektöründe Salgın Dönemi Çalışma Hayatı Uygulamaları.
- [23] Alper, Y. (2015). Türk Sosyal Güvenlik Sistemi ve Sosyal Sigortalar Hukuku (Günc. 7.bs). Bursa: Dora Yayınevi.
- [24] Alper, Y. ve Kılış, İ. (2018). *İş ve Sosyal Güvenlik Hukuku* (5.bs.). Bursa: Dora Yayınları.
- [25] Altıntepe A. (2014). *Türk İş Hukukunda İşverenin Yönetim Hakkı*. T.C. İstanbul Kültür Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi.
- [26] Altunkaya, S. (2020). Covid-19 Salgınının Türk İş Hukukuna Etkileri Kapsamında Ücretsiz İzin Uygulaması. *Ünye İİBF Dergisi* C.3 1, s.1-14.
- [27] Andaç, F. (2005). Kısa Çalışma ve Kısa Çalışma Ödeneği. *Tekstil İşveren Dergisi*, S.304, Nisan 2005.

- [28] Antalya, G. (2019). *Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Genişletilmiş 4.bs. C. V/1,3*. Ankara: Gazi Kitapevi.
- [29] Arıcı, K. (2015). *Türk Sosyal Güvenlik Hukuku Dersleri*. Ankara: Gazi Kitapevi Yayınları.
- [30] Arslan Durmuş, S. (2018). *İş Hukukunda Kıdem Kavramı*. Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. İstanbul.
- [31] Arslan Durmuş, S. (2020). Covid-19'un İş Kazası ve Meslek Hastalığı Bakımından Değerlendirilmesi. *İstanbul Hukuk Mecmuası*, 78 (2), s.363-393.
- [32] Arslan Ertürk, A. (2019). 7146 Sayılı Kanun'la Yapılan Yeni Bedelli Askerlik Düzenlemesi ve Düşündürdükleri. *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi*, C.25, S.2. Prof. Dr. Ferit Hakkı Baykal Armağanı, s.781-807.
- [33] Arslan Ertürk, A. (2019). 7146 Sayılı Kanun'la Yapılan Yeni Bedelli Askerlik Düzenlemesi ve Düşündürdükleri. *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi*, C.25, S.2, Aralık 2019, Prof. Dr. Ferit Hakkı Baykal Armağanı, s.781-807.
- [34] Aslan, V. (2020). Covid-19 Salgını Sebebiyle Uygulanan Sokağa Çıkma Kısıtlamalarının 1982 Anayasası'na Uygunluğu. *İÜHFİM*, S.78 (2), s.809-835
- [35] Astarlı, M. (2008). *İş Hukukunda Çalışma Süreleri*. Ankara: Turhan Kitapevi.
- [36] Astarlı, M. (2010). Genel Ekonomik Kriz Dönemlerinde İşletme Gereklere Nedeniyle Fesih ve Kısa Çalışma İlişkisi. *Sicil İHD*, S.17, Mart 2010, s. 74-88.
- [37] Astarlı, M. (2013). 6356 sayılı Yeni Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu'nun Sendikal Güvenceler Konusunda Getirdiği Değişiklikler ve Hukuki Sonuçları. *Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi C.17, S. 2*, s.141-184.
- [38] Astarlı, M. (2016). İş İlişkisinin Sona Ermesi ve Kıdem Tazminatı Açısından Yargıtay'ın 2015 Yılı Kararlarının Değerlendirilmesi, *Yargıtay'ın İş ve Sosyal Güvenlik Hukuku Kararlarının Değerlendirilmesi 2015*. İstanbul: Oniki Levha Yayıncılık.
- [39] Ateş, M. (2011). *Türk Hukukunda Hastalık ve Analığın Hizmet Akdine Etkileri*. İstanbul: Beta Yayınevi.

- [40] Ateş, Z. G. (2020). Covid-19'un İşverenin İş Sağlığı ve Güvenliği Konusunda Alması Gereken Önlemlere Etkisi. İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi Covid-19 Hukuk Özel Sayısı, Y.19 S.38 (Covid-19 Özel Ek).
- [41] Ayan, M. (2015). *Borçlar Hukuku Genel Hükümler*. Konya: Mimoza Yayınevi.
- [42] Aydoğdu, M. ve Yağcıoğlu, A. H. (2020). *Kovid-19 Salgının Borç İlişkilerine ve Yargılamaya Etkisi*. Ankara: Adalet Yayınevi.
- [43] Aydos, S. (2019). *Borçlar Hukuku Genel Hükümler*. Ankara: Seçkin Yayınevi.
- [44] Başbuğ, A. ve Yücel Bodur, M. (2020). *İş Hukuku (6.bs.)*. İstanbul: Beta Yayınları.
- [45] Başbüyük, E. (2020). İşçinin İş Görmekten Kaçınma Hakkı. Ankara: Seçkin Yayınevi.
- [46] Başkan, Ş. E. (2016). Analık Halinin Türk Sosyal Güvenlik Hukuku Bakımından Sonuçları. *İKÜHFD, S.15(1), s.687-719*.
- [47] Başkan, Ş. E. (2017). Türk İş Hukukunda Meslek Edinilmiş Geçici İş İlişkisi. *Gazi Üni. HFD. C.XXI, S.2, s.3-46*.
- [48] Başterzi, S. (2005). Türkiye'de Feshe Karşı Koruma Hukuku Reformunun Sosyal Hukuk ve İstihdam Üzerine Etkileri. *AÜHFD, C.54, S.3, Y.2005*.
- [49] Başterzi, S. (2007). *Çalışmanın Kesintiye Uğramasının Sosyal Sigorta İlişkisine Etkisi*. Ankara: Dijital Basımevi Yayınları.
- [50] Başterzi, S. (2020). Kısa Çalışma (Kovid 19 Pandemisinde Yeni Yaklaşımlar). *Pandemi Sürecinde İş Hukuku (Ed. Gülsevil Alpagut)*. İstanbul: Onikilevha Yayıncılık, s.3-60.
- [51] Baybora, D. (1998). İş ve Sosyal Güvenlik Hukukunda Askerlik Yükümlülüğü ve Uygulamaya İlişkin Sorunlar. *Çimento İşveren Dergisi*, Temmuz 1998, C.12, S.4, s.4-22.
- [52] Baycık, G. (2011). *İş Hukukunda Yenilik Doğuran Haklar*. Ankara: Yetkin Basım Yayın.
- [53] Baycık, G. (2013). Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliğine İlişkin Haklarında Yeni Düzenlemeler. *Ankara Barosu Dergisi, S.3, Y.2013, s.103-170*.

- [54] Baycık, G. (2020). Coronavirüs Salgınının İş İlişkilerine Etkileri, <http://gayebaycık.av.tr/corona-virus-salgininin-is-iliskilerine-etkileri/>.
- [55] Baysal, U. (2011). İş Güvencesinde Altı Aylık Kıdem Koşuluna İlişkin Sorunların Yargıtay Kararları Işığında Değerlendirilmesi. *Legal İSGHD*, S. 2011/32.
- [56] Baysal, U. (2019). *Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Yükümlülükleri*. İstanbul: Beta Yayınevi.
- [57] Bedük, M. N. (2019). İş Sözleşmesinin İşçi Tarafından Feshi ve Feshin Hukuki Sonuçları. *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C.27, S.2.
- [58] Ocak, U. ve Betin, S. (2021). *İşe İade Davaları*. Ankara: Tercih Yayıncılık.
- [59] Biasi M. (2020). Covid-19 and Labour Law. *European Labour Law Journal*, Vol. 11(3), s.306-313.
- [60] Bilgili, E. ve Demirkapı, E. (2018). *Borçlar Hukuku Genel Hükümler*, 12.bs. Bursa: Dora Kitapevi.
- [61] Birben, E. (2020). 7244 sayılı Kanun Uyarınca İşverenin İşçiyi Ücretsiz İzne Çıkarma Yetkisi ve Sınırları. *İzmir Barosu Bülteni*, İş ve Sosyal Güvenlik Hukuku Komisyonu, Pandemi Özel Sayı, s.90-99.
- [62] Birecik, M. (2008). *Askerlik Hizmetinin İş Sözleşmesine Etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- [63] Boemke, B. ve Mohr, J. (2019). Vorlesungsskript zur Grundvorlesung Arbeitsrecht.
- [64] Bostancı, U. (2018). Muvazzaf Askerliğin İş Sözleşmesinin Sürekliliğine Etkisi. *Sicil İHD*, S.40 Y.2018.
- [65] Bozkurt Gümrükçüoğlu, Y. (2012). Deneme Süreli İş Sözleşmeleri. *Terazi Hukuk Dergisi*, C.11 S.2, s.47-84.
- [66] Bozkurt Gümrükçüoğlu, Y. (2012). *Türk İş Hukukunda Belirli Süreli İş Sözleşmesi*. Ankara: Vedat Kitapçılık Yayınları.
- [67] Büyüktarakçı, S. (2010). *İş Hukukunda Mevsimlik İşler ve Kampanya İşleri*. Yüksek Lisans Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- [68] Canbolat, T. ve Kayırgan, H. (2020). Koronavirüs Salgınının İş Sözleşmesi ile İşçi İşveren İlişkilerine Etkisi ve Sonuçları. *ÇÜHFD*, C.5 S.1-Nisan 2020, s. 637-688.
- [69] Caniklioğlu, N. (2002). *Hastalık ve Sakatlığın Hizmet Akdine Etkisi*, İstanbul: Beta Yayınevi.

- [70] Caniklioğlu, N. (2005). 4857 sayılı İş Kanununa Göre Kısa Çalışma ve Kısa Çalışma Ödeneği. *A. Can Tuncay'a Armağan*, İstanbul: Legal Hukuk Kitapları:49, s.499-549.
- [71] Centel, T. (1988). *İş Hukukunda Ücret*, İstanbul: Yalçın Ofset.
- [72] Centel, T. (1988). *İş Hukukunda Ücret*. İstanbul: Türkiye Denizciler Sendikası Eğitim Dizisi-9.
- [73] Centel, T. (1994). *Bireysel İş Hukuku C.1*. İstanbul.
- [74] Centel, T. (2016). 6663 Sayılı Yasa'yla İş Kanunu'na Getirilen Değişiklikler. *Sicil İHD*, S. 2016/5, s.9-15.
- [75] Centel, T. (2020). Covid-19 Salgını ve Türk Çalışma Yaşamı. *Sicil İHD* S.43.
- [76] Centel, T. (2020). *İş Güvencesi*. İstanbul: Legal Yayınevi.
- [77] Centel, T. (2021). *Türk Sosyal Güvenlik Hukuku*. İstanbul: Beta Yayınevi.
- [78] Civan, O. E. (2010). İş Hukukunda Uzaktan Çalışma (Evde Çalışma/ Tele Çalışma). *Legal İSGHD*, C.7 S. 26.
- [79] Civan, O. E. (2017). Ödünç (Geçici) İş İlişkisi. *Ankara Üni. Hukuk Fak. Dergisi*, S.66(2), s.311-397.
- [80] Cuhruk, M. (1978). Kıdem Tazminatı ve Uygulaması, Ankara.
- [81] Çalık, A. (2019). Son Düzenlemeler Işığında Kısa Çalışma ve Kısa Çalışma Ödeneği. *Mali Çözüm Dergisi*, S.29(253), s.305-318.
- [82] Çakmak, İ. (2019). *İşçilik Hak ve Alacak Davaları*. Ankara: Bilge Yayınevi.
- [83] Çalışkan, A. (2018). *İş Hukukunda Analık ve Ebeveyn İzinleri*. İstanbul: Oniki Levha Yayınları.
- [84] Çavuş, H. (2006). İş Sözleşmesinin Askıya Alınması. *Mali Çözüm Dergisi*, Ağustos-Eylül-Ekim 2006, S.77, s.101-107.
- [85] Çekin, M. S. (2020). Covid-19 Pandemisi Karşısında Kişisel Sağlık Verilerinin İşlenmesine Dair KVKK Hükümlerinin İş İlişkileri Kapsamında Değerlendirilmesi. *Covid-19 Salgınının Hukuki Boyutu*. İstanbul: Onikilevha Yayıncılık (Kayseri Barosu Baskısı), s.739-751.
- [86] Çelik, N. (2000). Ekonomik Krizde Toplu İş Çıkarmayı Önleyici Çözüm Aratışları. *Turhan Esener'e Armağan*. Ankara: Kamu-İş Yayını.
- [87] Çelik, N. (2002). Kısmi Süreli Çalışmada İşçinin Kıdeminin Hesabı. *Kamu-İş Dergisi*, Yargıç Dr. Aydın Özkul'a Armağan, C.6 S.4 Y.2002, s.95-105.

- [88] Çelik, N., Canıklıoğlu, N. ve Canpolat, T. (2020). *İş Hukuku Dersleri (Yenilenmiş 32.bs.)*. İstanbul: Beta Yayınları.
- [89] Çenberci, M. (1986). *İş Kanunu Şerhi (6.bs.)*. Ankara: Seçkin Yayınevi.
- [90] Çifter, A. (2002). Türk Hukukunda Hizmet Akdinin Yasal Grev Süresince Askıda Olmasının Sonuçları. *AÜEHFD, C.VI, S.1-4, s.229-246*.
- [91] Çil, Ş. (2006). Basın İş Hukukunun Genel Esasları ve Uygulama Sorunları, *İstanbul Legal İSGH 2005 Mayıs Toplantısı*.
- [92] Çil, Ş. (2009). Yargıtay Kararlarına Göre İşçinin Ücreti. *Sicil İHD., S.15*.
- [93] Çil, Ş. (2020). 7244 Sayılı Kanun'la Getirilen Düzenlemeler ve İnşaat Sektöründe Uygulama Sorunları. *Türkiye İnşaat Sanayicileri İşveren Sendikası İnşaat Sektöründe Salgın Dönemi Çalışma Hayatı Uygulamaları*.
- [94] Çil, Ş. (2020). İş Uyuşmazlıklarında Yargıtay Uygulamaları – Kayseri Barosu Başkanlığı, Ankara: Yetkin Yayınları.
- [95] Çil, Ş. (2020). *Koronavirüs Salgınının İş Hukukuna Etkileri*. Ankara: Yetkin Yayınevi.
- [96] Çopuroğlu, Ç. (2013). 6356 Sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu'nun Grev ve Lokavta İlişkin Düzenlemeleri. *TİSK Akademi Dergisi, S.8, s.28-49*.
- [97] Davran, C. (1970). İş Kanunu ve Borçlar Kanunu Hükümlerine Göre Muvazzaf Askerliğin Hizmet Akdine Etkisi. *İstanbul Barosu Dergisi, C.44, S.1-2*.
- [98] Demir, C. A. (2022). Hastalığın ve Koronavirüsün (Covid-19) İş Sözleşmesinde Hizmet Süresine Etkisi, *Çimento İşveren Dergisi, C.36 S.1, s.26-47*.
- [99] Demir, F. (2009). Kısa Çalışmalar ve İş Sözleşmeleri Üzerine Etkileri. *Legal İSGHD, S.2009/22, s.541-552*.
- [100] Demir, F. (2014). *Yargıtay Kararları Işığında İş Hukuku ve Uygulaması (2.bs.)*. İzmir: Alfa Aktüel Yayınları.
- [101] Demirci, M. İ. (2013). *Basın İş Kanunu'nda İşverenin Ücret Ödeme Borcu*. İstanbul: Legal Yayınevi.
- [102] Demircioğlu, A. M. ve Centel T. (2015). *İş Hukuku (Günc.18.bs.)*. İstanbul: Beta Yayınları.
- [103] Doğan Yenisey, K. (2002). Hizmet Akdinin Değiştirilmesi ve Ücretsiz İzin Uygulaması, Ekonomik Krizin İş Hukuku Uygulamasına Etkisi. *İş Hukukuna ve Sosyal Güvenlik Hukukuna İlişkin Sorunlar ve Çözüm Önerileri 2002 Yılı Toplantısı, İstanbul 2002, s.71-87*.

- [104] Doğan Yenisey, K.D. (2002). *Hizmet Akdinin Değiştirilmesi ve Ücretsiz İzin Uygulaması, Ekonomik Krizin İş Hukuku ve Uygulamasına Etkisi*. İş ve Sosyal Güvenlik Hukukuna İlişkin Sorunlar ve Çözüm Önerileri 2002 Yılı Toplantısı. İstanbul.
- [105] Doğan, M., Şahan, G. ve Atamulu, İ. (2019). *Borçlar Hukuku Genel Hükmeler Ders Kitabı*. Ankara: Seçkin Yayınevi.
- [106] Doğan, S. (2014). Toplu Eylem Hakkı ve Siyasi Grev Bağlamında Bir Yargıtay Kararı İncelemesi. *Çalışma ve Toplum Dergisi*, S.40, s.305-334.
- [107] Dural, M. (1976). *Borçlunun Sorumlu Olmadığı Sonraki İmkânsızlık*, İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yayınları: Hukuk Fakültesi No.491.
- [108] Ekin, A. (2021). *Pandemi Döneminde Fesih Yasağı*. Bir Küresel Salgın ve Hukuk: Covid-19 (Ed. Murat Batı ve Sezai Çağlayan), Samsun: Ondokuz Mayıs Üniversitesi Ali Fuad Başgil Hukuk Fakültesi Yayınları – I, s.381-395.
- [109] Ekmekçi, Ö. (2009). Kısa Çalışma ve Kısa Çalışma Ödeneği Uygulamasına İlişkin Sorunlar. *Sicil İHD.*, Haziran 2009, s.47-60.
- [110] Ekmekçi, Ö. (2018). *Toplu İş Hukuku Dersleri*. İstanbul: Oniki Levha Yayıncılık.
- [111] Ekmekçi, Ö. (2020). Covid-19 Döneminde Fesih Yasağı, Kapsamı ve Yasağa Aykırılığın Sonuçları. M. Özkes (Ed.) *Covid-19 Salgınının Hukuki Boyutu*. İstanbul: Onikilevha Yayıncılık (Kayseri Barosu Baskısı).
- [112] Ekmekçi, Ö. ve Yiğit, E. (2020). *Bireysel İş Hukuku*. İstanbul: Onikilevha Yayıncılık.
- [113] Ekonomi, M. (1984). *Ferdi İş Hukuku*. Cilt I, İstanbul: İstanbul Teknik Üniversitesi Matbaası.
- [114] Ekonomi, M. (2006). İş Yerinin Kapatılması. *İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukuku Türk Milli Komitesi 30.Yıl Armağanı*, Ankara: TŞOF Plaka Matbaacılık A.Ş. s.409-547.
- [115] Ekonomi, M. (2009). Kadın İşçilerin Gebelik ve Doğum Halinde Feshe Karşı Korunması. *Çalışma ve Toplum Dergisi*, 2009/III, S: 22, s.11-34.
- [116] Ekonomi, M. (2012). İş Güvencesinden Yararlanma Şartı olarak İşçinin Altı Aylık Kıdemi (Bekleme Süresi). *Legal İSGHD*, S.34.
- [117] Ekonomi, M. (2017). Doğum veya Evlat Edinme Sonrası Çocuğun Bakımı ve Yetiştirilmesi Amacıyla Ücretsiz İzin ve Kısmi Süreli Çalışma. *Legal İSGHD*, C.14 S.53, s.21-57.

- [118] Elbir, N. (2021). Çalışanların Covid-19 Hastalığına Yakalanmalarının Sosyal Sigortalar Hukuku Bakımından Sonuçları. *YÜHFD Cilt: XVIII Sayı:1 (2021)*.
- [119] Elert, N., and Christopher, T. B. (2013). *German Employment Law: 618 Questions Frequently Asked by Foreigners*, Berlin: De Gruyter.
- [120] Emre, N. ve Yılmaz, G. (2020). Covid-19 Virüsü Özelinde Pandeminin Hukuki Niteliği ve İş Sağlığı ve Güvenliği Kapsamında Yeni Tartışmalar, *Covid-19 Salgınının Hukuki Boyutu*. İstanbul: Onikilevha Yayıncılık (Kayseri Barosu Baskısı), s.713-727.
- [121] Endes, N. (2014). *Türk İş Hukukunda Kısa Çalışma*, Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- [122] Engin, M. (2003). *İş Sözleşmesinin İşletme Gereklere ile Feshi* İstanbul: Beta Yayınevi.
- [123] Engin, M. (2003). Yeni İş Kanunu Tasarısı ve İşçinin İş Görmekten Kaçınma Hakkı. *DEUHFHD*, Y.2003, S.1.
- [124] Engin, M. (2004) İşletme Gereklere ile Fesih ve Ücretsiz İzin, Yargıtay Karar Değerlendirmesi. *Legal İş ve Sosyal Güvenlik Hukuku Dergisi*, S.2-2004, s.537-544.
- [125] Erdoğan, İ. (2019). *Borçlar Hukuku Genel Hükümler*, 4.bs. Ankara: Gazi Kitabevi.
- [126] Eren, F. (2019). *Borçlar Hukuku Genel Hükümler* (24.bs.). Ankara: Yetkin Yayınları.
- [127] Eroğlu, S. (2007). Mevsimlik İş Sözleşmelerinde Askı Hali ve Toplu İş Sözleşmesi Yapma Yetkisinin Tespitine Etkisi (Karar İncelemesi). *Sicil İş Hukuku Dergisi*, Eylül 2007, S.7. s.82-93.
- [128] Ertaş, L. Ç. (2006). *Kısa Çalışma*. Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- [129] Ertürk, Ş. (1991). Kanuni Grev ve Lokavtım Hizmet Akdine Etkisi: İşçi Bakımından Sonuçları. *Çimento İşveren Dergisi*. S. 4 C.5, s.3-17.
- [130] Esener T. ve Demir E. (2020). *Toplu İş Hukuku- Toplu İş Sözleşmesi*, Ankara: Vedat Yayınları.
- [131] Esener, T. (1978). *İş Hukuku*. Ankara: Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayını.

- [132] Eyrenci, Ö. (1979). Belirli Süreli Hizmet Akitlerinin Türleri. *Belirli Süreli Hizmet Akitlerinin Hukuki Sorunları*. Edt. Rehbindir/Ekonomi, s.57-75.
- [133] Eyrenci, Ö. (2001). *Tük Hukukunda Ücretsiz İzin*. İstanbul Barosu Çalışma Hukuku Komisyonu Bülteni, S.5 Y.2001.
- [134] Eyrenci, Ö. (2004). 4857 Sayılı İş Kanunu'na Getirilen Yeni Düzenlemeler. *Legal İSGHD, S.1, Y.2004*.
- [135] Eyrenci, Ö., Taşkent, S., Ulucan, D. ve Başkan E. (2020). *İş Hukuku* (10 bs.). İstanbul: Beta Yayınevi.
- [136] Gerek, N. (1989). Kıdem Tazminatı Hesabında Dikkate Alınacak Süreler. *Anadolu Üniversitesi İİBFD, S.7/2, s.267-279*.
- [137] Gerek, N. (2013). Haftalık Normal Çalışma Sürelerinin Altında Sürelerle Yapılan Çalışmalar İçerisinde Kısa Çalışmanın Yeri ve Önemi, *Legal İSGHD, S.38*.
- [138] Gökçek Karaca, N. (2010). Gazetecinin Basın İş Kanunu'ndan Doğan Hakları ve Sorumlulukları 5953 Sayılı Basın İş Kanunu ve Uygulaması. İstanbul: Legal Yayınevi.
- [139] Göksoy, Y. (1969). Kıdem Tazminatının Niteliği ve Grevde Geçen Sürenin Kıdem Hesabına Etkisi. *İş Hukuku Dergisi, C.1, S.8, s.723-730*
- [140] Göktaş, S. (2008). *Türk İş Hukukunda İşçinin Çalışmaktan Kaçınma Hakkı*. Ankara: Yetkin Yayınevi.
- [141] Göktaş, S. (2020). Covid-19 Salgınunun İş Sözleşmesinin Feshine ve Diğer Sona Erme Nedenlerine Etkisi. *Sicil İHD S.43*.
- [142] Göktaş, S. ve Çil, Ş. (2003). *Açıklamalı-İçtihatlı Basın İş Kanunu, 4857 Sayılı İş Kanunu ile İlgili Mevzuat*. Ankara: Turhan Kitabevi,
- [143] Günay, C. İ. (2010). *İş ve Sosyal Güvenlik Hukuku*. Ankara: Yetkin Yayınları,
- [144] Günay, C. İ. (2015). *İş Kanunu Şerhi 1. Cilt, Genişletilmiş 4.Baskı*. Ankara: Yetkin Yayınları.
- [145] Güner, E. (2014). İş Kanunları Bağlamında Muvazzaf Askerlik, Diğer Askerlik ve Kanuni Ödev Yükümlülüğünden Doğan Haklar. *Mali Çözüm Dergisi, S. Temmuz-Ağustos 2014, s.297-306*.
- [146] Güneş, B.ve Mutlay, F. B. (2011). Yeni Borçlar Kanunu'nun "Genel Hizmet Sözleşmesi"ne İlişkin Hükümlerinin İş Kanunu ve 818 Sayılı Kanun'la Karşılaştırılarak Değerlendirilmesi. *Çalışma ve Toplum Dergisi, S.30, s.231-288*.

- [147] Güzel, A. (2005). İşçinin Ücretinin Ödenmemesi Nedeniyle İş Görmekten Kaçınması ve Çalışmadığı Süre İçin Ücret Talep Edememesi, Karar İncelemesi. *Çalışma ve Toplum Dergisi*, S.2005/2, s.123-146.
- [148] Güzel, A., Okur, A. R. ve Caniklioğlu, N. (2020). *Sosyal Güvenlik Hukuku* (18.bs.). İstanbul: Beta Yayınları.
- [149] Han, I. A. (2018). İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun 13.Maddesi Kapsamında İşçinin Çalışmaktan Kaçınma Hakkı. *TAAD*, S.37, Y.10.
- [150] Hatemi, H. ve Gökyayla, E. (2015). *Borçlar Hukuku Genel Bölüm*. Ankara: Vedat Kitapçılık.
- [151] Hromadka, W. ve Maschmann F. (2018) *Arbeitsrecht Band 1, Springer-Lehrbuch*. Berlin: Springer.
- [152] Işık O. (2019). Hastanelerde İş Sağlığı ve Güvenliğinin Korunmasında İşverenin Yükümlülüğü. Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Özel Hukuk Yayınlanmamış Doktora Tezi, Kocaeli.
- [153] İnciroğlu, L. (2014). İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununda Çalışanın Çalışmaktan Kaçınma Hakkı. *Prof. Dr. Ali Rıza Okur'a Armağan, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi*, C.20, S.1-Özel Sayı.
- [154] İnciroğlu, L. (2020). *Çalışma Hayatında Esnek Çalışma Uygulamaları (Güncellenmiş 2.bs)*. İstanbul: Legal Yayınevi.
- [155] İstanbulluoğlu, S. (2007). İş Akdinin Askıda Bulunduğu Haller. *Legal İSGHD C.4*, S.15, 2007, s.945-972.
- [156] İzmirlioğlu A. (2020). Pandemi Sürecinde Çalışmaktan Kaçınma Hakkına Kısa Bir Bakış, *İzmir Barosu İş ve sosyal Güvenlik Hukuku Komisyonu Pandemi Özel Bülteni*.
- [157] Kaplan, E. T. (2011). İş Görme Ediminin İfasını Engelleyen Nedenler ve Hukuki Sonuçları. *Prof.Dr. Sarper Süzek'e Armağan*, İstanbul: Beta Yayınevi, s.567-594.
- [158] Kar, B. (2006). Mevsimlik İş. *Sicil İHD*, S. Aralık Y.2006, S.4 s.69-86.
- [159] Kar, B. (2010). Deneme Süreli İş Sözleşmesi. *Osman Güven Çankaya'ya Armağan*, Ankara: Kamu İşletmeleri İşverenleri Sendikası Yayını, s.15-35.
- [160] Kar, B. (2020). *İş Güvencesi ve Uygulaması*. Ankara: Yetkin Yayınevi.
- [161] Kar, B. ve Göktaş, S. (2007). Türk İş Hukukunda İşçinin Yasadan Kaynaklanan Mazeret İzinleri. *Sicil İş Hukuku Dergisi*, Haziran 2007, s.27-37.

- [162] Karaca, A. (2009). Kısa Çalışma ve Kısa Çalışma Ödeneği Uygulaması. *Sicil İş Hukuku Dergisi*, S.14, Haziran 2009. s.116-123.
- [163] Karacan, H. (2007). 4857 sayılı İş Kanunu'na Göre İşçinin Çalışmaktan Kaçınma Hakkı. *İstanbul Barosu Dergisi, İş Hukuku Özel Sayısı Eylül 2007*, s.199-223.
- [164] Karaçöp, E. (2020). Covid-19 Pandemisi Sürecinde Uzaktan Çalışma. *İzmir Barosu İş ve Sosyal Güvenlik Hukuku Komisyonu Pandemi Özel Bülteni*, s.14-24.
- [165] Karaçöp, E. ve Yamakoğlu, E. (2012). İş Hukukunda Ücretsiz İzin Uygulamaları. *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi*, S.20.1 s.479-506.
- [166] Kaya, P.A. ve Güler, C. (2015). Uluslararası İnsan Hakları Hukukunda Toplu Eylem Hakkı. *Sosyal Siyaset Konferansları Dergisi*. C.1 S.68, s.105-126.
- [167] Kayalı Çetinkaya, T. (2014). Kısa Çalışma ve Kısa Çalışma Ödeneği. *Ankara Barosu Dergisi*. S.2014/4.
- [168] Kayar, İ. (2019). 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na Göre Borçlar Hukuku Genel Hükümler Özel Borç İlişkileri, Güncellenmiş 11.bs. Ankara: Seçkin Yayınevi.
- [169] Kayırgan, H. (2019). *Bireysel İş Hukukunda Zorunlu ve Zorlayıcı Nedenler*. İstanbul: Onikilevha Yayıncılık.
- [170] Keser, H. (2020). Koronavirüs (Covid-19) Özelinde Bir Salgın Durumunda İş Mevzuatı Kapsamında İşçi ve İşverenin Kullanabileceği İzin, Esnek Çalışma Süreleri ve Fesih Hakkı Üzerine Bir Değerlendirme. *Legal İSGHD*, C.17 S.65.
- [171] Kılıçoğlu, A. (2018). *Borçlar Hukuku Genel Hükümler (Genişletilmiş 22.bs.)*. Ankara: Turhan Kitapevi Yayınları.
- [172] Kılıçoğlu, M. (2002). *İş Kanunu Şerhi (2.bs.)*. Ankara.
- [173] Kirchner J., Kremp P. R., and Magotsch M. (2018). *Key aspects of German employment and labour law (2.Edition)*. Germany: Springer.
- [174] Koç M. ve Görücü İ. (2011). 4857 Sayılı İş Kanunu'na Göre Kısmi Çalışma Uygulaması ve Sonuçları. *Çalışma ve Toplum Dergisi*, S.2011/4.
- [175] Korkmaz F. ve Alp N. S. (2019). *Bireysel İş Hukuku*, 4.bs. Ankara: Seçkin Yayınevi.
- [176] Kökkılınç, A. G. (2012). *İş Hukukunun Uluslararası Kaynaklarında Kadın İşçilerin Korunması*. İstanbul: Legal Yayınevi.

- [177] Köseoğlu, A. C. (2017). Türk İş Hukukunda Analık. *İş ve Hayat-2 Dergisi*, S.4, s.97-124.
- [178] Köseoğlu, C. ve Kaya, A. (2011). Türk İş Hukukunda Kadın İşçilerin Korunması. *Legal İSGHD*, S.2011/29.
- [179] Kurt, L. M. (2016). *Borçlunun Sorumlu Olmadığı Sonraki İmkânsızlık (TBK m.136)*. Ankara: Yetkin Yayınları.
- [180] Kurt, R. (2020). 250 Soruda Koronavirüs (Covid-19) Sürecinde İş ve Sosyal Güvenlik Hukuku (2.bs.). Ankara: Adalet Yayınevi.
- [181] Laçiner, V. (2012). Deneme Süreli İş İlişkisinde Ortaya Çıkan Bazı Hukuki Sorunlar. *SÜ İİBF Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, C.12 S.23
- [182] Manav Özdemir, E. (2016). *Türk Hukukunda Grevin İş Sözleşmesine Etkisi*. Ankara: Turhan Kitapevi.
- [183] Manav Özdemir, E. (2020). Covid-19 Salgınının Çalışma Şekilleri ve İşçinin İzin ve Ücret Hakları Açısından İş Sözleşmesine Etkisi. *Sicil İHD S.43*.
- [184] Manav, E. ve Gökteş, S. (2018). Bedelli Askerliğin İş Sözleşmesine Etkisi. *Sicil İHD*, S.40, s.48-64.
- [185] Mangan, D. (2020). Covid-19 and Labour Law In United Kingdom. *European Labour Law Journal*, Volume: 11(3), s.332-346
- [186] Mollamahmutoğlu, H. (1994), İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Bakımından İşçinin Red Hakkı, *Türk Kamu-Sen İş Hukuku ve İktisat Dergisi*, C.2, S.15-16.
- [187] Mollamahmutoğlu, H. (2004). 4857 Sayılı Yeni İş Kanunu'nun Getirdiği Önemli Bazı Yenilikler. *Kamu-İş İş Hukuku ve İktisat Dergisi*, C:7, S: 4/2004.
- [188] Mollamahmutoğlu, H., Astarlı M. ve Baysal U. (2014). *İş Hukuku (Gözden Geçirilmiş 6.bs.)*. Ankara: Turhan Kitapevi Yayınları.
- [189] Mollamahmutoğlu, H., Astarlı M. ve Baysal U. (2020). *İş Hukuku Ders Kitabı Cilt:1 Bireysel İş Hukuku (Günc. 4.bs.)*. Ankara: Lykeion Yayınları.
- [190] Mutlay, B. (2019). 4857 Sayılı İş Kanunu Bakımından Deneme Kaydı İçeren İş Sözleşmelerine İlişkin Sorunlar ve Sözleşmenin Tazminatsız Sona Erdirilmesinin Anlamı. *Legal İSGHD*, C.16 S.61.
- [191] Narmanlıoğlu, Ü. (2001). Kanuni Grevde Geçen Sürenin İşçinin Kıdeminden Sayılamayacağına İlişkin Hükümün Uygunsuzluğu, *Mahmut Tevfik Birsnel'e Armağan*, İzmir, s.279-289.

- [192] Narmanlıoğlu, Ü. (2002). *Ferdi İş İlişkinin Sona Ermesi ve Kıdem Tazminatı*. Yargıtay'ın İş Hukukuna İlişkin Kararlarının Değerlendirilmesi 2000, Ankara.
- [193] Narmanlıoğlu, Ü. (2012). 19.03/2012 Tarihli Toplu İş İlişkileri Kanunu Tasarısının Getirdikleri. *Sicil İHD*, S.27.
- [194] Narmanlıoğlu, Ü. (2012). Belirli Süreli İş Sözleşmelerini Sona Erdiren Olgular ve İşlemler. *Legal İSGHD.*, C.9 S.35.
- [195] Narmanlıoğlu, Ü. (2012). Kanuni Süresinde Ücreti Ödenmeyen İşçinin İş Görmekten Kaçınabilme Hakkı. *DEÜHFD*, C.12 Özel Sayı 2010 (Basım Yılı 2012).
- [196] Narmanlıoğlu, Ü. (2013). *İş Hukuku II Toplu İş İlişkileri* (3.bs.). İstanbul: Beta Yayınları.
- [197] Narmanlıoğlu, Ü. (2014). *İş Hukuku Ferdi İş İlişkileri I (Genişletilmiş ve Gözden Geçirilmiş 5.bs.)*. İstanbul: Beta Yayınevi.
- [198] Nazlı, S. (2014). Ücretsiz İznin Sigortalılık Niteliğinin Yitirilmesine ve Analık Sigortasından Sağlanan Yardımlara Hak Kazanmaya Etkisi. *Maltepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, S.1 C.13.
- [199] Nazlı, S. (2017). Karar İncelemesi: Kanundan Doğan Çalışma Kıdem Tazminatı İlişkisi. *İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, S.2017/1.
- [200] Nazlı, S. (2020). Covid-19 Salgınının Ekonomik ve Sosyal Etkilerinin Azaltılması Hakkında Kanun'un İş Hukukuna Yönelik Hükümlerinin Değerlendirilmesi. *İÜHFD C.7 S.1*, s.251-271.
- [201] Nomer, H. (2015). *Borçlar Hukuku Genel Hükümler* (14. Bası), İstanbul: Beta Yayınevi.
- [202] Ocak, S. (2008). *Türk İş Hukukunda "Kısa Çalışma"*. Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- [203] Ocak, S. (2010). İş Sözleşmesiyle Çalışanların Ücretsiz İzinde Sağlık Hizmetlerinden Yararlandırılması. *Sicil İHD*, S. Mart 2010, s.259-276.
- [204] Ocak, S. (2014). İş Sözleşmesinin İşçi Tarafından Evlilik, Askerlik veya Sosyal Güvenlik Hakları Nedeniyle Feshinde İhbar Tazminatı. *DEÜHFD*, C.15, S. Özel Sayı 2013, s.573-608.
- [205] Oğuz, Ö. (2011). *AB Direktifleri ve Türk İş Hukukunda İş Sağlığı ve Güvenliğinde İşverenlerin Yükümlülükleri ve İşçilerin Hakları*. İstanbul: Legal Yayınevi.

- [206] Oğuz, Ö. (2011). *AB Direktifleri ve Türk İş Hukukunda İş Sağlığı ve Güvenliğinde İşverenlerinde Yükümlülükleri ve İşçilerin Hakları*. İstanbul: Legal Kitabevi.
- [207] Oğuz, Ö. (2016). *Türk İş Hukukunda Alternatif Uyuşmazlık Çözüm Yöntemleri*. İstanbul: Legal Yayınevi.
- [208] Oğuz, Ö. (2018). Türk İş Hukukunda Kadın Çalışanları Koruyucu Düzenlemeler. *TBB Dergisi*, S.134 Y.2018.
- [209] Oğuz, Ö. (2019). *Türk İş Hukukunda Dava Şartı Arabuluculuk*. İstanbul: Legal Yayınevi.
- [210] Oğuzman, M. K. (1955). *Türk Borçlar Kanunu ve İş Mevzuatına Göre Hizmet 'İş' Akdinin Feshi*. İstanbul: İsmail Akgün Matbaası.
- [211] Oğuzman, M. K. (1987). *Borçlar Hukuku Dersleri C.I B.4*. İstanbul 1987.
- [212] Oğuzman, M. K. ve O. Öz (2014). *Borçlar Hukuku Genel Hükümler (C. I)*. Ankara: Vedat Kitapçılık.
- [213] Okur, A. R. (2012). Muvazzaf Askerlik ve Bedelli Askerliğin Hukuki Sonuçları Açısından Karşılaştırılması. *Sicil İş Hukuku Dergisi*, S.25.
- [214] Okur, A. R. (2019). Muvazzaf Askerlik ve Bedelli Askerliğin Hukuki Sonuçları Açısından Karşılaştırılması, <http://www.kazanci.com/kho2/hebb/files/makale-alirizaokur-6.htm>.
- [215] Okur, Z. (2008). Mevsimlik İşlerde Yıllık Ücretli İzin. *Kamu-İş Dergisi*, S.2 Y.2008, s.2-17.
- [216] Okur, Z. (2014). Mevsimlik İşlerde Yıllık Ücretli İzin. *İÜHFM*, C.LXXII, S.2.
- [217] Otru, İ. (2012). *İş Hukukunda Ücretsiz İzin*. Marmara Üniversitesi / Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Ana Bilim Dalı, İş ve Sosyal Güvenlik Hukuku Bilim Dalı Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
- [218] Özdemir, C. S. (2007). İş Sözleşmesinin Askıya Alınması ve İşe İade, *Terazi Hukuk Dergisi*, Haziran 2007, S:10, s.103-112.
- [219] Özdemir, S. (2020). Koronavirüs (Covid-19) Salgınunun Çalışma Yaşamına Etkileri. *Toprak İşveren Dergisi* S.126.
- [220] Özer, H. D. (2009). Doğum İzninin Kıdem ve İş Sözleşmesinin Feshine Etkisi. *Çalışma ve Toplum Dergisi*, S.21., s.123-136.

- [221] Özkaraca, E. (2016). Toplu İş İlişkileri Açısından Yargıtay'ın 2014 Yılı Kararlarının Değerlendirilmesi. *Yargıtay'ın İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukuku Kararlarının Değerlendirilmesi 2014*. Ankara.
- [222] Özkaraca, E. ve Ünal Adınır, C. (2020). Yeni Koronavirüs (COVID-19) Salgını Kapsamında Kısa Çalışma, Ücretsiz İzin ve Fesih Yasağının İşçinin Hizmet Süresine Etkisi. *Çimento İşveren Dergisi S.34/4*, s.20-37.
- [223] Öztürk, B. (2016). Karşılaştırmalı Hukuk ve Türk Hukukunda grev (Toplu Eylem) Hakkının Değerlendirilmesi: Üç Farklı Yargıtay Kararı ışığında Toplu Eylem Hakkı. *Çalışma ve Toplum Dergisi*, S.51 C.4, s.1793-1836.
- [224] Özveri, M. (2020). Covid-19 Pandemisinde Çalışma Rejimi, Türk Tabipler Birliği Covid-19 Pandemisi Altıncı Ay Değerlendirme Raporu.
- [225] Özveri, M. (2020). Pandemi Sürecinin İş Hukukuna Yansımaları. *İzmir Barosu İş ve Sosyal Güvenlik Hukuku Konseyi Pandemi Özel Bülteni*, s.15-40
- [226] Reisoğlu, S. (1976). *Kıdem Tazminatı*, s.44-45.
- [227] Sachs T. (2020). Covid-19 and Labour Law In France. *European Labour Law Journal*, Voluma11(3), s.286-291.
- [228] Sagan A. ve Schüller C. (2020). Covid-19 and Labour Law In Germany. *European Labour Law Journal*, Volume: 11(3), s.292-297.
- [229] Sarıbay Öztürk, G. (2015). *İş Sağlığı ve Güvenliği Yükümlülüklerinin Yerine Getirilmemesinin Hukuki, İdari ve Cezai Sonuçları*. İstanbul: Beta Yayınları.
- [230] Saymen, F. H. (1954). *Türk İş Hukuku*. İstanbul: İsmail Akgün Matbaası.
- [231] Senyen Kaplan, E. T. (2000). İsviçre ve Türk İş Hukukunda Kadın İşçilerin Hamilelik ve Analık Durumundaki Ücret ve İzin Hakkı. *Prof.Dr. Seyfullah Edis'e Armağan*, İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi Yayını.
- [232] Senyen Kaplan, E. T. (2005). İş Kanunu'nda Bildirim Sürelerinin Tespiti ve Hesaplanması. *Başkent Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C.2015 S.1.
- [233] Senyen Kaplan, E. T. (2011). *İşçinin İş Görme Edimini İfasını Engelleyen Nedenler ve Hukuki Sonuçları*. Prof.Dr. Sarper Süzek'e Armağan, C.1. İstanbul.
- [234] Senyen Kaplan, E. T. (2016). İş Sözleşmesini Fesih Hakkının Sınırlandırılması, *İstanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 15 S.1, s.313-353.
- [235] Senyen Kaplan, E. T. (2019). *Bireysel İş Hukuku, Yenilenmiş 10.bs*. Ankara: Gazi Kitabevi.

- [236] Serozan, A. (1975). *Sözleşmeden Dönme*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayını.
- [237] Sert, S. (2014). Çağrı Üzerine Çalışmaya Dayalı İş Sözleşmesi. *TBB Dergisi*, S.110.
- [238] Soyer, M. P. (2005). Feshe Karşı Korumanın Genel Çerçevesi ve Yargıtay Kararları Işığında Uygulama Sorunları, İş Güvencesi Kurumu ve İşe İade Davaları, *Legal İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukuku 2005 Yılı Toplantısı*.
- [239] Soyer, M. P. (2008). Deneme Süreli ve Deneme Amaçlı İş Sözleşmeleri. *Çalışma ve Toplum Dergisi*. S.2008/1.
- [240] Soyer, M. P. (2014). İşçinin İş Görmekten Kaçınma Hakkı. *DEÜHFD, C.1*. İstanbul: Beta Yayınevi.
- [241] Sözer, A. N. (1981). *Hasta İşçinin İş İlişkisi*. İzmir, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Üniversitesi.
- [242] Sözer, A. N. (2021). *Türk Sosyal Sigortalar Hukuku* (Gün. 5.bs.). İstanbul: Beta Yayınları.
- [243] Subaşı, İ. (2000). İşçi Kuruluşu Yöneticiliği ve Güvencesi. Prof. Dr. Turhan Esener'e Armağan. *Kamu-İş Dergisi*, S.5(3), Y.2000, s.525-561.
- [244] Subaşı, İ. (2020). Küresel Covid-19 Salgını'nın Türk Bireysel İş Hukukuna Etkisi. *İstanbul Medeniyet Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C.5, S..9, s.127-194.
- [245] Sur, M. (1985). Belirli Süreli Hizmet Akitlerinin Sona Ermesine İlişkin Bazı Yargı Kararlarının Değerlendirilmesi. *Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi*, S.40 Y.1985.
- [246] Sur, M. (2005). İşçinin Çalışmaktan Kaçınma Hakkı. *A. Can Tuncay'a Armağan*. İstanbul: Legal Yayınevi.
- [247] Sur, M. (2011). *İş Hukuku Toplu İlişkiler*. Ankara: Turhan Kitapevi.
- [248] Sur, M. (2013). 6356 Sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanununun Uluslararası Normlar Açısından Değerlendirilmesi. *Çalışma ve Toplum Dergisi*, S.2013/4.
- [249] Sümer, H. H. (2019). *İş Hukuku Uygulamaları* (7.bs.). Ankara: Seçkin Yayınları.
- [250] Sümer, H. H. (2019). *İş Sağlığı ve Güvenliği Hukuku*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- [251] Sümer, H. H. (2020). *Bireysel Basın İş Hukuku*. Ankara: Seçkin Yayınevi.

- [252] Sümer, H. H. (2020). *İş Hukuku (Gözden Geçirilmiş 25.bs.)*. Ankara: Seçkin Yayınları.
- [253] Sümer, H. H. (2020). *Sosyal Güvenlik Hukuku*. Ankara: Seçkin Yayınevi.
- [254] Süzek, S. (1985). *İş Güvenliği Hukuku*. Ankara: Savaş Yayınevi.
- [255] Süzek, S. (1989). *İş Akdinin Askıya Alınmasının Genel Teorisi*. Ankara: Savaş Sayınları.
- [256] Süzek, S. (2001). *İş Akdinin Türleri, Mercek Dergisi, S. Nisan 2001*.
- [257] Süzek, S. (2002). *İş Akdini Fesih Hakkının Sınırlandırılması. Kamu-İş Dergisi S.2002/4 C.6, s.73-94*.
- [258] Süzek, S. (2006). *Değişiklik Feshi. TİSK Akademi Dergisi, S.2006/1, s.7-31*.
- [259] Süzek, S. (2007). *İş Akdinin Askıya Alınması ve Ücretsiz İzin. DEÜHFD, C.9, Özel Sayı*.
- [260] Süzek, S. (2014). *Yeni Türk Borçlar Kanunu Çerçevesinde İş Akdinin Geçersizliği. Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi. C.20 S.1*.
- [261] Süzek, S. (2018). *İş Hukuku*. İstanbul: Beta Yayınevi.
- [262] Süzek, S. (2020). *İş Hukuku*. İstanbul: Beta Yayınevi.
- [263] Şahlanan, F. (2004). *2821 Sayılı Sendikalar Kanunu ile 2822 Sayılı Toplu İş Sözleşmesi Grev ve Lokavt Kanununda Değişiklik Öngören Kanun Ön Tasarılarının Değerlendirilmesi. Legal İSGHD, S.2004/4*.
- [264] Şahlanan, F. (2006). *İş Güvencesinin Genel Esasları ve Gazetecinin Feshe Karşı Korunması, Basın İş Hukuku, Genel Esaslar ve Uygulama Sorunları. Legal 2005 Yılı Mayıs Toplantısı, Legal İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukuku Dergisi, s.127-154*.
- [265] Şahlanan, F. (2007). *Ücretsiz İzin Karar İncelemesi. Tekstil İşveren Dergisi, S. Aralık 2007*.
- [266] Şahlanan, F. (2012). *Tutukluluk Nedeniyle İş Sözleşmesinin Feshi, (Karar İncelemesi). Tekstil İşveren, S. Ekim 2012*.
- [267] Şahlanan, F. (2013). *6356 Sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanununun Sendikalara İlişkin Hükümlerin Değerlendirilmesi. Çalışma ve Toplum Dergisi, S.2013/4*.
- [268] Şahlanan, F. (2013). *6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanununun Sendikalara İlişkin Hükümlerinin Değerlendirilmesi. İş Hukukunda Güncel Sorunlar (3)*. Ankara: Seçkin Yayınevi.

- [269] Şeker M. (2021). İş Kanunu'nda Geçici Madde 10 Düzenlemesi. *Dicle Üniversitesi Adalet Meslek Yüksek Okulu Dicle Adalet Dergisi*, C.5 S.1 Y.2021, s.94-129.
- [270] Şen, M. (2001). İş Hukukunda Askerlik Yükümlülüğü Nedeniyle İşten Ayrılmanın Ortaya Çıkarıldığı Sorunlar ve Askerliğini Bedelli Olarak Yapımların Hizmet Akitlerinin Durumları. *Yargıtay Dergisi*, C.27, S.3.
- [271] Şen, M. (2008). Profesyonel Sendika Yöneticisi Seçilen İşçinin İş Akdinin Askıya Alınmayacağı Karar İncelemesi- Y.9HD, E. 2007/1324 K.2007/9484, 05.04.2007. *Sicil İHD*, S.9, s.85-101.
- [272] Şen, M. (2008). Profesyonel Sendika Yöneticisinin İşyerinden Ayrılırken İş Sözleşmesinin Askıya Alınması ve Sonuçları, *Sicil İHD*, S. Mart 2008.
- [273] Şimşek, A. F. (2009). Türk Hukukunda Deneme Süreli İş İlişkileri. *TİSK Akademi*, C.4, S.7, Y. 2009.
- [274] Tandoğan, H. (1961). *Türk Mesuliyet Hukuku*. Ankara: Ankara Hukuk Fakültesi Yayınları.
- [275] Taşkent, S. (2006). İş Sözleşmesinin Askıya Alınması ve Ücretsiz İzin Uygulaması. *Sicil İHD*, S.3 Y.2006, s.20-28.
- [276] Taşkent, S. (2010). Mevsimlik Bir İşte Yapılan Belirli Süreli İş Sözleşmesi. *Çalışma ve Toplum Dergisi*, 2010/3.
- [277] Tekinay, S., Akman S., Burcuoğlu H. ve Altop A. (1985). *Borçlar Hukuku Genel Hükümler*, 5.bs. İstanbul: Filiz Kitapevi.
- [278] Tiryaki, H. (2010). İş Akdinin Askıya Alınması. *Mali Çözüm Dergisi*, S. 99, s.333-340.
- [279] Tosun, T. G. (2019). *Basın İş Hukukunda Ücret*. İstanbul: Oniki Levha Yayınevi.
- [280] Tuğ, A. (1988). Toplu İş Hukukunda Hizmet Sözleşmesinin Askıya Alınması ve Hukuki Sonuçları. *Kamu-Sen Dergisi*, C.1 S.3, Mart 1988, s.6-7;
- [281] Tuncay, A. C. ve Ekmekçi, Ö. (2019). *Sosyal Güvenlik Hukuku Dersleri* (20.bs). İstanbul: Beta Yayınları.
- [282] Tuncay, A. C. ve Kutsal B. S. (2015). *Toplu İş Hukuku*. İstanbul: Beta Yayınları.
- [283] Tuncay, A.C. (1989). *Hukuki Yönden Basında İşçi İşveren İlişkileri*. İstanbul: Evrim Yayınları, s.64.

- [284] Tunçomağ, K. (1977). *Türk Borçlar Hukuku C.II, Genel Hükümler* (6.bs.), İstanbul: Sermet Matbaası.
- [285] Tunçomağ, K. ve Centel T. (2015). *İş Hukukunun Esasları* (7.bs.). İstanbul: Beta Yayınevi.
- [286] Tunçomağ, M. K. (1976). *Türk Borçlar Hukuku Genel Hükümler* (C.1, 6.bs.). İstanbul: Sermet Matbaası.
- [287] Türk, Ş. (2010). İşçinin Gözaltına Alınması veya Tutuklanmasının İş Akdine Etkisi. *E-Yaklaşım Dergisi*, S.213, s.104.
- [288] Uçum, M. ve Karataş H. (2007). Başlıca Esasları Yönünden İş Kanunu-Basın İş Kanunu Karşılaştırması. *Legal İSGHD*, S.14.
- [289] Uğur, S. ve Uğur Ö. (2017). İş Kanunu ve DMK Kapsamında Çalışanların Ebeveynliğine İlişkin Hakları. *SDÜİİBFD*, S.2017/22.
- [290] Ulucan, D. (1970). Yasa Dışı Greve Katılan İşçinin İş Akdinin Sona Ermesi. *İHU, TSGLK.29, No.3*.
- [291] Ulucan, D. (1992). İş Mücadelesinin Hizmet Akdine Etkisi. *İş Hukuku Dergisi*, C.2, S.2, Nisan-Haziran 1992, s. 165-180.
- [292] Ulucan, D. (2013). Kanuni Grev Kararı ve Sonuçları. *Çalışma ve Toplum Dergisi*, S.2013/4.
- [293] Urhanoglu Cengiz İ. (2009). Kadın İşçilerin Hamilelik ve Analık Durumlarının İş Sözleşmesine Etkisi. *Kamu-İş Dergisi*, C.10. 4/2009.
- [294] Uşan, F. ve Erdoğan C. (2020). *İş ve Sosyal Güvenlik Hukuku*. Ankara: Seçkin Yayınevi.
- [295] Uyanık, M. ve Korkmaz Ç. (2020). Koronavirüs 2019 (Covid-19) ve İş Hukuku Bakımından Etkileri, *Covid-19 Salgınının Hukuki Boyutu*. İstanbul: Oniki Levha Yayıncılık (Kayseri Barosu Baskısı) s.729-737.
- [296] Uygur, T. (2013). *6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu Şerh*. Ankara: Seçkin Yayınevi.
- [297] Uzuner, E. ve Ekşi, M. (2020). Fesih Yasağının İş Güvencesi, Nakdi Ücret Desteği ile Kısa Çalışma Ödeneği Kapsamında Değerlendirilmesi. *Mali Çözüm Dergisi* S.161, s.311-320.
- [298] Yaman, R. (2016). İş Sözleşmesinin Askıya Alınması ve Hukuki Sonuçları. *Prof. Dr. Fevzi Şahlanan'a Armağan, İÜHFEM*, C.74.
- [299] Yardımcıoğlu D. (2020). Türk İş ve Sosyal Güvenlik Hukukunda Mevsimlik İş Sözleşmesi. İstanbul: Onikilevha Yayıncılık.

- [300] Yavuz, N. (2013). *6098 sayılı Türk Borlar Kanunu Şerhi C.II*. Ankara: Adalet Yayınevi.
- [301] Yıldız, G. B. (2010). Mevsimlik İş Sözleşmeleri. *Legal İSGHD*, S.2010/25.
- [302] Yıldız, G. B. (2014). İşçinin Aynı İşveren Nezdinde Fasilalı Çalışması Durumunda İş Güvencesinden Yararlanması İçin Gereken Altı Aylık Kıdem Süresinin Hesaplanması. *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası*, C. LXXII, S. 2, s. 487-496.
- [303] Yıldız, G. B. (2020). Ekonomik Kriz ve İşverenin Ekonomik Güçlüğe Düşmesi Durumlarında İşçinin Korunması. *Çalışma ve Toplum Dergisi*, S.2020/2.
- [304] Yıldız, M. Ş. (2021). 7179 Sayılı Kanun ile Sürekli Hale Getirilen Bedelli Askerlik Düzenlemesinin İş Hukukuna Yansımaları. *Anadolu Üni. HFD*, C.7 S.1 Y.2021.
- [305] Yılmaz, A. (2018). Yargıtay Kararları Işığında İş Sözleşmesinin Toplu Eylem Nedeniyle Feshi. *Terazi Hukuk Dergisi*, S.146 C.13, s. 126-138.
- [306] Yiğit, Y. (2020). Bireysel İş Hukuku Açısından Zorlayıcı ve Zorunlu Sebeplere Bağlı Olarak Ortaya Çıkan Çalışma Koşullarının Yeni Koronavirüs (Covid-19) Nedeniyle Gerçekleştirilen Yasal Değişiklikler Bağlamında Değerlendirilmesi. *İÜHFMD S.78/2*, s.265-297.
- [307] Yorulmaz, Ç. (2020). Türk İş Hukukunda Zorlayıcı Neden Kapsamında Yeni Koronavirüs Salgınının Değerlendirilmesi. *SÜHFD*, S.28(3), s.1343-1382.
- [308] Yuvalı, E. (2012). İş Hukukunda Zorlayıcı Neden ve Zorunlu Neden Kavramları ile Bu Kavramların İş Sözleşmesi Üzerindeki Etkisi. *Kamu-İş Dergisi*, C.12 S.201/3.
- [309] Yücel Bodur, M. (2015). Mevsimlik İş Sözleşmesi ile Çalışanların Yıllık Ücretli İzin Hakları. *İş ve Hayat Dergisi*, S.1 C.1.
- [310] Yücel, M. (2012). *Türk İş ve Sosyal Güvenlik Hukukunda Mevsimlik İş*. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
- [311] Yürekli, S. (1993). *İş ve Sosyal Güvenlik Hukukunda Askerlik*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
- [312] Yürekli, S. (2011). İşçinin Gözaltına Alınması veya Tutuklanmasının İş Sözleşmesine Etkisi ve Sonuçları. *İş Dünyası ve Hukuk Prof. Dr. Tankut Centel'e Armağan*, İstanbul.

- [313] Yürekli, S. (2019). *Türk İş Hukukunda Deneme Süreli İş Sözleşmesi*. İstanbul: Onikilevha Yayınları.
- [314] Yürekli, S. (2020). Çalışma Hayatında Koronavirüs (Covid-19) Salgınının Etkileri. *İTÜ Sosyal Bilimler Dergisi Y.19 S.38*, s.34-61.
- [315] Zenker I. (2014) Basics of German Labour Law Teh Employment Relationshp, Germany: Books On Demand.
- [316] www.kazancı.com (Kazancıhukuk İçtihat Bankası)
- [317] www.lexpera.com. (Lexpera İçtihat Bankası)
- [318] www.sinerji.com (Sinerji İçtihat ve Mevzuat Bankası)
- [319] <https://www.legifrance.gouv.fr/codes/id/LEGITEXT000006072050/>, E.T.15.09.2020.
- [320] <https://www.legalplace.fr/guides/suspension-contrat-de-travail/>, E.T. 19.09.2020.
- [321] <https://www2.tbmm.gov.tr/d27/2/2-2812.pdf>.
- [322] <https://sozluk.gov.tr/>, Türk Dil Kurumu.

Tarık Ziya KARANFİL
Hukukçu

**PROFESYONEL
FUTBOLCU SÖZLEŞMESİNİN
HAKSIZ OLARAK
FESHEDİLMESİ
VE
SPORTİF CEZALAR**

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Profesyonel Futbolcu Sözleşmesinin Haksız Olarak Feshedilmesi ve Sportif Cezalar
Tarık Ziya Karanfil

Hukuk Yayınları Dizisi – 3158

Birinci Baskı : Haziran, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8153 – 44 – 6

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com
 : adalety@adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi
 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Meteksan Matbaacılık ve Teknik Sanayi Ticaret A.Ş
Beytepe Köyü Yolu No:3
06800 Çankaya/Ankara
Sertifika No: 46519

KAYNAKÇA

- AKBULUT, Emincan: Profesyonel Futbolcu Sözleşmesinin Sona Ermesi ve Sonuçları, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2019, (Tez No:572475).
- AKÇAAL, Mehmet: Sözleşme Sonrası Sorumluluk, (Doktora Tezi), Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya 2017, (Tez No:492156).
- AKSOY, Onur: Profesyonel Futbolcunun İş Sözleşmesi, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul: Bahçeşehir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2010, (Tez No: 289755).
- AKYÜZ ARSLAN, Sıddıka Petek: Futbola İlişkin Uyuşmazlıklar ve Çözüm Yolları, (Doktora Tezi), İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul 2016, (Tez No:483972).
- ATAMULU, İsmail: Türk Borçlar Hukukunda Muvazaa, Ankara, Adale Yayinevi, 2017.
- AYDIN, Ufuk: "Toplu İş Hukuku ve Profesyonel Futbolcular", Av. Kısmet Erkiner Armağanı Spor Hukuku Yazıları, İstanbul: İstanbul Barosu Yayınları, 2014.
- AYDOS, Oğuz Sadık: "Sporcu Sözleşmesinin Feshi", Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 63. Cilt, 3. Sayı, Ankara, 2013.
- BAĞLAN, Aysu Melis: Sporda Uluslararası Tahkim Yargılaması ve Türkiye'de Hukuki Durum, Seçkin Yayınları, Ankara 2021.
- BALCI, Murat: Sporda Doping, Adalet Yayinevi, Ankara 2022.
- BELGİN, Ferit: Türk Hukuk Sisteminde Profesyonel Futbolcu Sözleşmelerinin İncelenmesi, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Aydın 2019, (Tez No:608715).
- BUYRUKÇU, Ömer: Türk Borçlar Hukukunda Bozma Sözleşmesi (İkale), (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Antalya 2020, (Tez No:644867).

- ÇELEBİ, Ferhat: Profesyonel Futbolcu Sözleşmesi, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul: Okan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2015. (Tez No:388862).
- ÇEVİKER, Emirhan: Profesyonel Futbol Sözleşmesinin Sona Ermesi ve Sona Ermenin Sonuçları, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul 2018, (Tez No:534532).
- DEMİRSATAN, Barış: Türk Borçlar Kanunu Çerçevesinde Sözleşmenin Haksız Olarak Sona Erdirilmesi, (Doktora Tezi), İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul 2019, (Tez No:591873).
- EGE, Önder: Türk Medeni Hukuku'na Göre Türkiye'de Spor Kulübü Dernekleri, (Doktora Tezi), Kadir Has Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul 2021, (Tez No:668469).
- ELMAS, Serkan: Türk İş Hukukunda Haksız Fesih, (Doktora Tezi), Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2018, (Tez No:504950).
- EREN, Fikret: DÖNMEZ Ünsal; Eren Borçlar Hukuku Şerhi, C III, Yetkin Yayınları, Ankara 2022.
- ERMAN, Hasan: Medeni Hukuk Dersleri Başlangıç Hükümleri ve Kişiler Hukuku, Der Yayınları, İstanbul, 2016.
- ESİN, G.İsmail: Birleşme ve Devralmalar, İstanbul, Onikilevha, Ocak 2021.
- İNCEOĞLU, M. Murat: "İfanın Alacaklı Yüzünden İmkansızlaşması", Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 2008.
- GÖKTAŞ, Seracettin: Türk İş Hukukunda Haksız Fesih, Seçkin Yayınevi, Ankara 2020.
- GÜLSEVEN, Hilal: Türk Özel Hukukunda Cezai Şartın İndirilmesi, Seçkin Yayınevi, Ankara 2016.
- GÜNERGÖK, Özcan: KAYIHAN Şaban, Borçlar Hukuku Dersleri Genel Hükümler, Umuttepe Kitap, İstanbul 2020.
- GÜRDOĞAN, Tuğçe: Aşırı İfa Güçlüğü (Uyarılma) ve Hakimin Sözleşmeye Müdahale Ettiği Diğer Haller, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Bahçeşehir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara 2020, (Tez No:654434).

- GÜVENÇ, Özgür: Sözleşmenin Kurulmasında İrade Açıklamalarının Yorumu, (Yayımlanmamış Doktora Tezi), Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul 2020, (Tez No:629959).
- KARABAĞ, BULUT: Nil, Profesyonel Futbolcu Sözleşmesinde Ücret, İstanbul, Onikilevha, Ocak 2021.
- KARAÇ, Serkan Taylan: Türk İş Hukukunda İkale (Bozma) Sözleşmeleri, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara 2020, (Tez No:612811).
- KARAKURT, Barış: İş Sözleşmesinin Fesih Hakkının Sınırlandırılması, Ankara, Seçkin Yayınevi, 2020.
- KARSLIOĞLU, Hasan: Karşılaştırmalı Hukukta Hakimin Ceza Koşulunu İndirme Yetkisi, İstanbul Medeniyet Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt 7, Sayı 12, 2022, s.109-138.
- KIZILKAYA, Yakub: Profesyonel Futbolcunun İş İlişkinin Sona Ermesi, İstanbul, Beta, 2019.
- KOÇ, Cemil: İnsan Hakları Bağlamında Sporda Irkçılık ve Ayrımcılık Yasağı, Adalet Yayınevi, Ankara 2021.
- KOÇAK, Talat Emre: Türkiye Futbol Federasyonu Tahkim Kurulu, Ankara, Seçkin Yayınevi, 2007.
- KÜÇÜK, Dursun: Türkiye Futbol Federasyonu Bünyesinde Uyuşmazlık Çözüm Kurulu, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2021, (Tez No:703939).
- MELEKOĞLU KESER, Burcu: İkale ve İbra Sözleşmeleri, Seçkin Yayınevi, Ankara 2018.
- OĞUZMAN, M. Kemal: ÖZ M. Turgut, Borçlar Hukuku Genel Hükümler, C.I, 16.B, İstanbul: Vedat Kitapçılık, 2018.
- OĞUZMAN M., ÖZ, M. Turgut: Borçlar Hukuku Genel Hükümler, C.II, 13.B, İstanbul: Vedat Kitapçılık, 2017.
- ÖZÇELİK, Ş. Barış: "Sözleşmeden Doğan Borçların İfasında Hukukî İmkânsızlık ve Sonuçları", Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 63 (3) 2014.
- ÖZDEMİR, Mehmet Serhan: "Sporcu Alacağı Davaları", Ankara Barosu Spor Hukuku Kurulu "Av. Akın Ataksoy" Armağanı, Ankara, 2015.

- ÖZELÇİ, Aytaç: Türkiye Futbol Federasyonu'nun Türk Hukukundaki Yeri, Seçkin, Ankara 2010.
- ÖZYÖRÜK, Hasan Ali: İ kale Sözleşmesi, Seçkin Yayınevi, Ankara 2019.
- PAK, Gürkan: Profesyonel Futbolcu Sözleşmelerinden Doğan Uyuşmazlıkların FIFA Nezdinde Çözüm Yolları, Platon Hukuk Yayınları, İstanbul, Şubat 2021.
- PETEK, Hasan: Profesyonel Futbolcu Sözleşmesinin Feshinde Sportif Cezalar, İzmir Barosu Dergisi, Ocak 2017, s.236-270.
- RUHİ, Canan/RUHİ, Ahmet Cemal: Örnek Sözleşmeler Metinleri, 2500'den Fazla Seçilmiş Örnek Sözleşme Metni, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2019.
- SALTOĞLU, ARAP: Hatice Esra, Tam İki Tarafa Borç Yükleyen Sözleşmelerde Borçlunun Temerrüdü, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Çankaya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2018, (Tez No:530347).
- SARIKAYA, Murat: Sözleşmenin Yorumu, (Doktora Tezi), İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul 2019, (Tez No:537107).
- SEYMEN, Cankut: Sporcu Sözleşmeleri ve Sporcu Sözleşmelerinden Kaynaklanan Uyuşmazlıkların Çözüm Yolları, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Antalya Bilim Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Antalya 2020, (Tez No:653863).
- ŞAHANKAYA, Sarp: Profesyonel Futbolcu Sözleşmesi, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2015, (Tez No:405569).
- SÜZEK, Sarper: İş Hukuku, Beta, İstanbul 2021.
- ŞAHİN, Onur: Profesyonel Futbolcu Sözleşmesinin Sona Ermesi ve Bundan Kaynaklanan Uyuşmazlıkların Sportif Yargı Yoluyla Çözümü, (Yüksek Lisans Tezi), Galatasaray Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara 2016, (Tez No:415735).
- TAŞATAN, Caner: Sözleşmenin Kurulması, (Doktora Tezi), İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul 2020, (Tez No:654668).

- TOLU, Hazal: İş Sözleşmesinin Haksız Feshi, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara 2016, (Tez No:446942).
- TÜRE, Hasan Özgür: Profesyonel Futbolcu Sözleşmesi, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İzmir Ekonomi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2018, (Tez No:516060).
- TÜRKKAN, Adnan: "Profesyonel Futbolcu Sözleşmesi ve Opsiyon Hakkı", Ankara Barosu Spor Hukuku Kurulu 'Av. Atilla Elmas' Armağanı, Ankara, 2012.
- USLU, Ebubekir: Türk Borçlar Hukukunda Ceza Koşulu, Seçkin, Ankara 2019.
- YAĞCIOĞLU, Burcu: Türk ve İsviçre Hukuku'nda Ceza Koşulu (Cezai Şart), Seçkin, Ankara 2019.
- YAVUZ, Cevdet: Borçlar Hukuku Dersleri (Özel Hükümler), Beta, İstanbul 2012.
- YÜREKLİ, Sabahattin: Türk Borçlar Kanununa Göre Hizmet Sözleşmesinin Sona Ermesi, Seçkin, Ankara 2016.

Berna Canan ÜNER ER

Hakim

KAT MÜLKİYETİNDE YÖNETİM

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Kat Mülkiyetinde Yönetim

Berna Canan Üner Er

Hukuk Yayınları Dizisi – 3157

Birinci Baskı : Haziran, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8153 – 45 – 3

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara

Tel : (0312) 231 17 00

Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C

(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul

Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Ay-bay Kırtasiye İnş. Gıda Paz. ve Tic. Ltd. Şti.

Sertifika No: 46661

Tel: (0 312) 472 58 55 - Ankara

KAYNAKÇA

- Akipek, Jale ve Turgut Akıntürk, *Eşya Hukuku*, Beta Yayıncılık, İstanbul 2009. Arcak, Ali ve Celal Erdoğan, *Açıklamalı Kat Mülkiyeti Kanunu ve Uygulaması*, 1. Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara 1976.
- Arcak, Ali, *Değişik ve Yeni Hükümleriyle Kat Mülkiyeti*, Seçkin Yayınevi, Ankara 1983.
- Arda, Fisun, "Kat Mülkiyeti", *Ankara Barosu Dergisi*, S. 2, Y. 30, Ankara 1973.
- Arpacı, Abdülkadir, *En Son Değişikliklerle Açıklamalı İçtihatlı Kat Mülkiyeti Kanunu- Devre Mülk Sistemi*, Üçüncü Baskı, İstanbul 1990, (Arpacı, Devremülk).
- Arpacı, Abdülkadir, "Kat Malikleri Kurulunun Geçersiz Kararları İİK. 68 Hükümünde Gösterilen Belgelerden Sayılır mı?", Prof. Dr. M. Kemal Oğuzman'ın Anısına Armağan, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2008 (Kat Malikleri Kurulu Kararları), 123-130.
- Arpacı, Abdülkadir, "Paylaşırmanın Kat Mülkiyetine Çevrilme Suretiyle Yapılmasına İlişkin Bazı Önemli Sorunlar ve Çözüm Yolları", *Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi*, C. 14, S. 4, Haziran, Ayyıldız Matbaası Ankara 1988. (Paylaşırmanın Kat Mülkiyetine Çevrilmesi), s. 45-51.
- Arpacı, Abdülkadir, *Türk Hukukuna Göre Kat Mülkiyetinde Yönetim*, İstanbul 1984. (Kat Mülkiyeti)
- Arpacı, Abdülkadir, *Türk Medeni Kanunu Açısından Müşterek Mülkiyette Yaralanma ve Yönetim*, Kazancı Hukuk Yayınları, İstanbul 1990. (Müşterek Mülkiyet)
- Arslan, İlknur ve Mustafa Kırmızı; *Kat Mülkiyeti Kanun Şerhi*, Bilge Yayınevi, Ankara 2012.
- Ayan, Mehmet, *Eşya Hukuku 2- Mülkiyet*, 9. Baskı, Seçkin Yayınları, Ankara Ekim 2016.

- Aybay, Aydın, "Kat Mülkiyeti Yasasında Değişiklikler", *T.C. Maltepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 1997/1998- 2007/2008 Üniversitemizin ve Fakültemizin 10. Yıl Kuruluş Armağını, S.2008/1, İstanbul, s. 351-367.
- Ayyıldız, Güneş, "Kat Mülkiyetinde Yönetim Düzeni ve Uygulama", *İstanbul Barosu Dergisi*, C. 80, S. 2, İstanbul 2006.
- Belen, Herdem, "Kat Mülkiyetinde Yönetim Planına Tahkim Şartı Konulması ve Buna Bağlı Hukuksal Sonuçlar", *Prof. Dr. M. Kemal Oğuzman'ın Anısına Armağan*, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2008, s. 499-541.
- Bıyan, Özgür, *Apartman ve Site Yönetimleri İçin Hukuki ve Mali Rehber*, Maliye ve Hukuk Yayınları, Ankara 2006.
- Can, Saffet, "Kat Mülkiyeti Yasasında Yapılan ve Yapılması Gereken Değişiklikler", *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, S.77, İstanbul 2008.
- Daylık, Kadir, *Apartmanlar- Siteler- İş Merkezleri- Uydulentler- Devremülkler için Kat Mülkiyeti Hukukunda Yönetim Planı*, Legal Yayıncılık, Ankara 2007.
- Demir, Hülya, "Taşınmaz Değerlenmesi Kadastro İlişkileri", *TMMOB Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası, II. Türkiye Kadastro Kongresi-2008 21-23 Mayıs 2008*, Ankara, s. 3.
- Deynekli, Adnan, "4949 Sayılı Kanunla Değişik İcra Ve İflas Kanuna Göre Adi Ve Rehinli Alacakların Sırası", *Ankara Hukuk Fakültesi Dergisi*, Ankara 2005, s. 199-204.
- Erbek, Cevdet, "Kat Mülkiyetinde Gelirlerin 'Gecikme Tazminatı' İle Tahsili Müeyyidesi", S.1984/4, Y.41, Ankara 1984, 576-581.
- Eren, Fikret, *Mülkiyet Hukuku*, 4. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara 2016. Eren, Fikret, *Borçlar Hukuku Genel Hükümler*, Yetkin Yayınları, Ankara, 2015. Ertaş, Şeref, *Eşya Hukuku*, 10. Baskı, Fakülteler Yayınevi, Ankara 2012.
- Esener, Turhan ve Kudret Güven; *Eşya Hukuku*, 5. Baskı, Yetkin Yayınevi, Ankara 2012.

- Germeç, Mahir Ersin, "Kat Mülkiyeti Yasasının 42. Maddesi Hükümüne Göre, Ana Taşınmazın Ortak Yerlerinde Faydalı Yenilikler ve Eklemeler Yapılmasına İlişkin Yöntem ve Esaslar", *Terazi Hukuk Dergisi*, Y. 3, S. 21, Ankara, Mayıs 2008. (Faydalı Yenikler ve Eklemeler)
- Germeç, Mahir Ersin, *Kat Mülkiyeti Hukuku*, Seçkin Yayıncılık, 6. Baskı, Ankara Mart 2015. (Kat Mülkiyeti)
- Gökalp, Şerafettin, "Kat Mülkiyeti Kanununda Yapılan Değişiklikler", *Terazi Hukuk Dergisi*, Y. 3, S. 18, Ankara Şubat 2008 (Değişiklikler),
- Gökalp, Şerafettin, *Yöneticinin El Kitabı*, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2014.
- Gökçe, Abbas, "Kat Mülkiyeti Yasasının Uygulanmasından Doğan Güçlükler ve Çözüm Yolu", *Yasa Hukuk Dergisi*, C. 1, S. 8, Ağustos 1978; s.1365- 1367.
- Gökçe, Erdoğan, "Kat Mülkiyeti Kanunu Uygulamasından Doğan Ortak Gider Alacağı Davası Nasıl Hazırlanır ve Nasıl İncelenir?", *Yargıtay Dergisi*, C. 21, S. 1-2, Ankara Ocak-Nisan 1995, 171-178.
- Göknar, Hikmet, *Kat Mülkiyeti Devre Mülk ve Yabancıların Tasarrufu*, 2. Baskı, Ankara 1991.
- Hatemi, Hüseyin ve Aydın Aybay, *Eşya Hukuku*, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2012.
- Hatemi, Hüseyin, *Rona Serozan ve Abdülkadir Arpacı*, Eşya Hukuku, İstanbul 1991.
- Kaçak, Nazif, *Emsal İçtihatlarla Yeni Türk Medeni Hukukunun Eşya Hukukuna İlişkin Hükümleri*, Ankara 2006.
- Kaşıkcı, Osman. "Mecelle'de Kat Mülkiyeti", *Atatürk Üniversitesi Erzincan Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 2, S. 1, 75. Yıl Armağanı, Erzincan, 1998, s.134-145.
- Karahasan, Mustafa Reşit, *Kat Mülkiyeti Hukuku*, Arıkan Yayınevi, Ankara 2009.
- Karahacıoğlu, Haydar Ali ve Ahmet Velioğlu, *Açıklamalı- İctihatlı Kat Mülkiyeti Kanunu*, Adalet Yayınevi, Ankara 2009.

- Karslı, Medeni Muhakeme Hukuku, Alternatif Yayınları, 4. Baskı, İstanbul 2014.
- Keser, Yıldırım, *Türk Medeni Kanunu Hükümlerine Göre Paylı Mülkiyette Yönetim*, Bilge Yayınevi, Ankara 2006.
- Köktürk, Erol ve Erdal Köktürk, Deprem ve Kentsel Dönüşüm İlişkileri, *Jeodezi ve Jeoinformasyon ve Arazi Yönetimi Dergisi*, 2007/2, S. 97, Ankara, s. 62.
- Köprülü, Bülent ve Selim Kaneti, "Kat Mülkiyetinde Ortak Giderlerin Teminatı Olarak Kanuni Rehin Hakkı", *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi 50. Yıl Armağanı*, İstanbul 1973; s. 317-334.
- Köseoğlu, Haluk, "Kat Mülkiyetinin Getirdiği Güçlükler", *Ankara Barosu Dergisi*, S.1; Y. 24, Ankara 1967, s. 41-45.
- Kurşat, Zekeriya, "Kat Mülkiyetine İlişkin Yönetim Planında Aynı Hak Tesisi Yasağı ve Uygulaması", *Prof. Dr. Hüseyin Hatemi'ye Armağan*, C. 2, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2009, 1177-1188.
- Kuru, Baki, Ramazan Arslan ve Ejder Yılmaz, *İcra ve İflas Hukuku*, Yetkin Yayınları, 28. Baskı, Ankara 2014.
- Kuntalp, Erden, Karışık Muhtevalı Akit-Doçentlik Tezi, 1971, Ankara, s 9.
- Mardin, Ebül'ula, *Kat Mülkiyeti*, İstanbul, 1948.
- İnal, Nihat, "Apartman, Blok Yapılar, Devremülk Davalarının Çözümü", Kartal Yayınevi, Ankara 2003.
- Odyakmaz, Nevzad A., *Kat Mülkiyeti Yasası ve Devre Mülk Hakkı*, 4. Baskı, Alfa Basım Yayım Dağıtım Ankara 1997.
- Odyakmaz, Nevzad A., *Uygulamalı Kat Mülkiyeti Kanunu*, Beta Yayıncılık, Ankara 2008.
- Oğuzman, Kemal, *Özer Seliçi ve Saibe Oktay Özdemir*, Eşya Hukuku, 19. Baskı, Filiz Kitabevi, İstanbul 2016.
- Oğuzman, M. Kemal., *Kat Mülkiyeti Meselesi ve Hal Çaresi*, İstanbul 1958.
- Özdemir, Durmuş, Açıklamalı- İçtihatlı Kat Mülkiyeti Kanunu ve Mevzuatı, 1. Baskı, Ankara 2001.
- Özmen, Saba ve Hafize Kır, *Kat Mülkiyeti Kanunu Değişikleri Şerhi ve Eleştirisi*, Haziran 2010 İstanbul.

- Pekcanitez, Hakan, Oğuz Atalay ve Meral Sungurtekin Özkan, İcra ve İflas Hukuku, Yetkin Yayınları, Ankara 2014.
- Pekcanitez, Hakan, Oğuz Atalay ve Muhammet Özekes, Medeni Usul Hukuku Yetkin Yayınları, 14. Baskı, Ankara, 2013.
- Pulak, T. Murat, *Kat Mülkiyeti Kanunu*, Adalet Yayınevi, Ankara 2017.
- Reisoğlu, Sefa, *Kat Mülkiyeti*, 4. Baskı, Ankara 1976. (Kat Mülkiyeti)
- Reisoğlu, Sefa, *Kat Mülkiyeti ve Yeni İsviçre ve Türk Kanun Tasarısı*, Ankara, 1963. (Türk Kanun Tasarısı)
- Ruhi, Ahmet Cemal, *Sözleşmeler Hukuku* 1. Cilt, Seçkin Yayınevi, Ankara, Ağustos 2013.
- Sağlam, İpek, "Kat Mülkiyeti Kanuna Göre Toplanma ve Karar Alma Esasları", *Prof. Dr. Hüseyin Hatemi'ye Armağan*, 2. Cilt, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2009; s. 1351-1372.
- Saruhan, Özkan Nimet, *634 Sayılı Kat Mülkiyeti Değişiklik Tasarısı Üzerinde Çalışmalar* Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2007.
- Saygı, Cemal, *Kat Mülkiyeti Yasası: Değişiklik Önerileri ve Uygulama Eleştirileri*, No:68, S.2, İzmir Nisan 2003; s. 24-37.
- Sirmen, A. Lale. *Eşya Hukuku*, 4. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara 2016.
- Sungurbey, İsmet, *Kat Mülkiyeti Temel Sorunları*, *İstanbul Üniversitesi Mukayeseli Hukuk Enstitüsü Hukuk Araştırmaları Dergisi*, Yıl:1, S. 2, İstanbul 1968; s. 150-161.
- Şengün, Kemal Oğuz, *Kat Mülkiyetinde Gider Sorunları*, *Adalet Dergisi*, Y. 60, S. 2, Ankara, Şubat 1969, s.82-89.
- Taylan, Arzu, "Zorunlu Deprem Sigortası ve Kentsel Risk Yönetimi", *Planlama*, s. 2007/2, s. 25.
- Tekinay, Selahattin Sulhi, *Kat Mülkiyeti*, Vedat Kitapçılık, İstanbul 1991. Temir, Arif, *Apartment Yönetimi ve Kapıcılar*, Ankara 2009
- Tok, Türker, *Kat Mülkiyeti Kanununda Yapılan Değişiklikler*, *Terazi Hukuk Dergisi*, Y. 3, S. 17, Ankara Ocak 2008.
- Tuzcuoğlu, Tuğçe, *Kat Mülkiyeti Kanuna Eklenen Toplu Yapılara İlişkin Hükümleri Değerlendirilmesi*, *Yaşar Üniversitesi Dergisi*, Y. 2013, C. 8 Sayı Özel, 2673-2706.

- Türkmen, Ahmet, Burak Keçecioglu, "Kat Mülkiyetine Tabi Yapılarda Profesyonel Yöneticilik Sözleşmesi", Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 19, Özel Sayı, Şeref Ertaş'a Armağan, Cilt II, İzmir, 2017.
- Yalçın, Ayhan, *Apartman Yöneticisinin El Kitabı*, Geçit Kitap evi İstanbul, 2008.
- Yavuz, Nihat, *5711 Sayılı Yeni Kat Mülkiyeti Kanuna Göre Toplu Yapıların (Sitelere) Yönetimi*, Adalet Yayınevi Ankara 2009.
- Yıldırım, Mehmet Kamil ve Nevhis Deren Yıldırım, *İcra ve İflas Hukuku*, Beta Yayınları, 6. Bası, İstanbul, Nisan 2015.
- Yücesoy, Zeynep, "Yeni Kat Mülkiyeti Yasasına Bakış", *Hukuk Gündemi Dergisi*, S. 9, Ankara, Bahar 2008, s. 49-52.

LL. M. Yuzarsif Selçuk COŞKUN

Kamu Hukuku Bilim Uzmanı

**KARŞILIKSIZDIR İŞLEMİ
YAPILMASINA
SEBEBİYET VERME SUÇU**

**KARŞILIKSIZ ÇEK
SUÇU**

**ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022**

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Karşılıksızdır İşlemi Yapılmasına Sebebiyet Verme Suçu
Karşılıksız Çek Suçu
Yuzarsif Selçuk Coşkun

Hukuk Yayınları Dizisi – 3184

Birinci Baskı : Ağustos, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8153 – 46 – 0

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Meteksan Matbaacılık ve Teknik Sanayi Ticaret A.Ş
Beytepe Köyü Yolu No:3
06800 Çankaya/Ankara
Sertifika No: 46519

KAYNAKÇA

- Abuzer Kendigelen, Çek Hukuku, 1.Bası, İstanbul, 2007(Kendigelen 2007).
- Abuzer Kendigelen, Çek Hukuku, 4. Baskı, Arıkan Yayınları, İstanbul, 2007.
- Abuzer Kendigelen, Çek Hukuku, Gözden Geçirilmiş ve Güncelleştirilmiş 6. Baskı, Onikilevha Yayıncılık, İstanbul, 2021.
- Ahmet Büyükşişli, Karşılıksız Çeke Bağlanan Sonuçlar, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2020.
- Ahmet Batal, Kıymetli Evrak Hukuku, Turhan Kitabevi, Ankara 2005.
- Ahmet Köklü, Para ve Banka, Yüksek Lisasn Tezi, Ankara 1965.
- Ahmet Sezer, Kıymetli Evrakın Zayi Olması ve İptal Davası, Adalet Yayınevi, Ankara, 2007
- Alev Deniz Dursun, Karşılıksız Çek Keşide Etmenin Hukuki ve Cezai Sorumluluğu, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2019.
- Ali Ayli /Didem Yardımcıoğlu, "Çekte Düzenlenme Tarihi ve Önemi", Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 16, Özel Sayı 2014, s. 3195-3239.
- Ali Ayli, Çek Hukukunda Muhatabın Yükümlülükleri, 1. Bası, Seçkin Yayınları, Ankara, 2019.
- Ali Bozer / Celal Göle, Kıymetli Evrak Hukuku, Banka Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, 6. Baskı, 2017.
- Ali Bozer / Celal Göle, Kıymetli Evrak Hukuku, 8. Baskı, Banka ve Ticaret Hukuku Enstitüsü Yayınları, Ankara, 2018.
- Ali Bozer - Celal Göle Kıymetli Evrak Hukuku Güncelleştirilmiş ve Geliştirilmiş Dokuzuncu Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2020 (Bozer/Göle 2020).
- Ali Rıza Töngür / Ekrem Çetintürk, Ceza Hukuku Genel Hükümler, Adalet Yayınevi, Ankara 2020.
- A. Hulusi Gürbüz, Yargıtay Uygulaması Işığında Ticari Senetlerin İptali Davaları ve Ticari Senetlere Özgü Sorunlar, Arpaz Matbaacılık, İstanbul, 1984.
- Ali İhsan Örucü, "Bir Vergi Ödeme Aracı Olarak Karekod Teknolojisi", Maliye Dergisi, Ocak – Haziran 2013, s. 259- 267.

- Ali Öztürk, Karşılıksız Çek Keşide Etmek Suçu ve Türkiyede Uygulanması, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Mali Hukuk Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi 2006.
- Ayhan Önder, Ceza Hukuku Dersleri, Filiz Yayıncılık, İstanbul, 1992.
- Ayşe Serpil Altıntaş, Karşılıksız Çek Keşide Etme Suçu, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 1993.
- Bahri Öztürk/Mustafa Ruhan Erdem, Uygulamalı Ceza Hukuku ve Güvenlik Tedbirleri Hukuku, TCK Değişikliğine Göre Yenilenmiş 21.Baskı, Seçkin Yayıncılık , Ankara 2021.
- Bahri Öztürk / Durmuş Tezcan/ Mustafa Ruhan Erdem,/Özge Sırma/ Yasemin F. Saygılar Kırıttık / Özdem Özaydın/Esra Alan Akcan / Efser Erden Tütüncü, Derya Altınok Villemun, Mehmet Can Tok, Nazari ve Uygulamalı Ceza Muhakemesi Hukuku, 15. Basım, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2021.
- Baki Kuru/Ramazan Arslan/Ejder Yılmaz, İcra ve İflas Hukuku Ders Kitabı, 16.Baskı, Ankara 2003.
- Berrin Akbulut, Ceza Hukuku Genel Hükümler, Gözden Geçirilmiş ve Güncellenmiş 8.Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara ,2021.
- Berrin Akbulut/Neslihan Demirkol/ Taha Yasin Turan, İnfaz Hukuku, Adalet Yayınevi, Ankara, 2021.
- Beyza Nur Çelik, Karekodlu Çek, İstanbul Bilgi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2020.
- Burcu Ertem / Uğur Ersoy, "Karşılıksızdır İşlemi Yapılmasına Sebepiyet Verme Suçunda Faillik Sorun", Çukurova Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi - C. 5 - S. 1 - Nisan 2020, s. 1499-1518.
- Bülent Bağcı, Olağan Kanun Yolu Olarak istinaf ve Bölge Adliye Mahkemesi Cumhuriyet Savcısının İstinafta Rolü, İstanbul Kültür Üniversitesi Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Mayıs 2009.
- Cumhur Şahin/Neslihan Göktürk, Ceza Muhakemesi Hukuku II, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2019.
- Çetin Arslan/Metin Kayaççiçek,5941 sayılı Çek Kanunu Şerhi, Sözkese Matbaası, Ankara,2010.
- Devrim Güngör, Ceza Hukukunda Fiil Üzerinde Hata, Yetkin Yayıncılık, Ankara, 2007.
- Doğan Soyaslan, Suça Teşebbüs Suçu, Kazancı Yayınevi, Ankara, 1994.
- Doğan Soyaslan, Ceza Muhakemesi Hukuku, 5. Basım, Yetkin Yayınları, Ankara, 2014.

- Doğan Soyaslan, Ceza Hukuku Genel Hükümler, Güncellenmiş 9.Baskı, Yetkin Yayıncılık, Ankara 2020.
- Edip Şimşek, Hukukta ve Cezada Ticari Senetler, Ankara, 1982.
- Edip Şimşek, Hukukta ve Cezada Ticari Senetler, Ankara, 1983.
- Eralp Özgen, "3167 sayılı Yasanın Uygulamasında Ceza Hukuku Açısından Ortaya Çıkan Sorunlar ve Öneriler", Bankacılık ve Ticaret Hukuku Dergisi, Aralık 1989, C:15, S:II, s.61-70.
- Erdem Işık, Çek Sözleşmesi, Yüksek Lisans Tezi, Ankara 2013.
- Erdoğan Moroğlu, "Kambiyo Senetlerinde Düzenlenme Yeri", Prof. Dr. Fehiman Tekil'in Anısına Armağan, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, 140. Sayı, İstanbul, 2003, s. 157- 158.
- Erkan Şenses, "Ceza Muhakemesi Hukukunda Ceza Verilmesine Yer olmadığı Kararı", Türkiye Barolar Birliği Dergisi, Y. 2013, S.105,s.379-400.
- Ergün Özbudun, Türk Anyasa Hukuku, 12.Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara 2001.
- Erhan Günay, Uygulamalı Çek Rehberi, 8. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2018.
- Erhan Günay, Uygulamalı Çek Rehberi, 9. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2019.
- Ersan Şen, Yeni Çek Kanununda Karşılıksız Çek Suçu ve Ceza Sorumluluğu, Seçkin Yayınları, 2013.
- Ersin Çamoğlu, "Çizilmiş Cironun Hukuki Sonuçları", Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, C. 35, S.2, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü Yayıncılık, 2019, s, 5-23.
- Fahiman Tekil, Kıymetli Evrak Hukuku, 2.Bası, Beta Yayıncılık, İstanbul 1997.
- Fahiman Tekil, Çekte Muhatap Bankanın Sorumluluğu, Beta Yayıncılık, İstanbul 1997.
- Fahri Gökçen Taner, Ceza Hukukunda Zaman Aşımı, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Yüksek Lisans Tezi Ankara 2007.
- Fatih Bilici, Pazarlamada Artırılmış Gerçeklik ve Karekod Teknolojileri: Tüketicilerin Artırılmış Gerçeklik Teknoloji Algılamaları Üzerine Bir Alan Araştırması, Bursa Uludağ Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Bursa, 2015.
- Fatih Bilgili / Ertan Demirkapı, Kıymetli Evrak Hukuku, Dora Yayınları, 1. Baskı, Bursa, 2010.
- Faruk Erem/ Ahmet Danışman/Mehmet Emin Artuk, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 14. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 1997.
- Faruk Erem, Borçlar Hukuku Genel Hükümler, 23. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, 2018.

- Faruk Erem/Turgut Kapsülsüz/ Gürhan Çelebican, İktisadi ve Hukuki Yönden Çek, Türkiye Barolar Birliği Yayınları, Ankara, 1958.
- Ferhat Kayış, Kambiyo Senetlerinde İhtiyati Haciz, Adalet Yayınevi, Ankara, 2020.
- Feridun Yenisey/ Ayşe Nuhoglu, Ceza Muhakemesi Hukuku Ders Kitabı, 2. Basım, Bahçeşehir Üniversitesi Yayınları, İstanbul, 2014.
- Feridun Yenisey/ Ayşe Nuhoglu, Muhakeme Hukuku Dalı Olarak Ceza Muhakemesi Hukuku, Beta Basım, İstanbul, 2010.
- Feridun Yenisey/ Ayşe Nuhoglu, Ceza Muhakemesi Hukuku, 9. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2021.
- Fırat Öztan, Kıymetli Evrak Hukuku, Turhan Kitapevi, Ankara, 1997.
- Fırat Öztan, Kıymetli Evrak Hukuku,3.Bası Turhan Kitapevi, Ankara, 2001.
- Fırat Öztan, Kıymetli Evrak Hukuku, Güncelleştirilmiş 24. Bası, Yetkin Yayınevi, Ankara, 2021.
- Gamze Kazaker, Ceza Hukukunda Elverişsiz Teşebbüs, Dokuz Eylül Üniversitesi Kamu Hukuk Anabilim Dalı Doktora Tezi, İzmir 2019.
- Gönen Eriş, Uygulamalı Çek Hukuku, Ankara, 1993.
- Gönen Eriş, Uygulamalı Çek Hukuku, 5. Bası, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2004.
- Hacı Osman Özüklü, 5941 Sayılı Çek Kanunu ve Yeni Türk Ticaret Kanunu'na Göre Karşılıksız Çek, Yüksek Lisans Tezi, Kayseri 2011.
- Hakan Albayrak / Ahmet Bozdağ, "Karşılıksızdır İşlemi Yapılmasına Sebepiyet Verme Suçunun İcra Ceza Mahkemesinde Yapılacak Olan Yargılaması Hakkında Bir İnceleme", Türkiye Adalet Akademisi Dergisi, Yıl 9, Sayı 33, Ocak 2018, s.243-282.
- Hakan Karakehya, "Ceza Muhakemesinin Amacı", İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası, Cilt: 65, Sayı: 2, 2007, s. 121-141.
- Hakan Karakehya / Nilüfer Boran Güneysu, "Konkordatonun, Çekle İlgili "Karşılıksızdır" İşlemi Yapılmasına Sebepiyet Verme Suçundan Kaynaklı Cezai Sorumluluğa Etkisi", Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi Cilt: 23, Sayı: 4, Yıl: 2019, s. 3- 46.
- Hakan Karakehya/ Asuman İnce Tuncer, "Seri Muhakeme Usulünün Adil Yargılanma Hakkı ve Diğer Bazı Anayasal İlkeler Açısından Değerlendirilmesi", Hacettepe Hukuk Fakültesi Dergisi, 11, S.1, Y. 2021, s.1-62.
- Hakan Hakeri, Genel Hükümler, 25. Baskı Adalet Yayınevi, Ankara, 2021.
- Hakan Hakeri/Yener Ünver, Ceza Muhakemesi Hukuku, 19.Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2021.

- Halil Can / Semih Güner, Kıymetli Evrak Hukuku, Ankara, 1999.
- Haluk Çolak, "İcra ve İflas Suçları ile Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar", Bankacılar Dergisi, S.53, Y.2005 (Çolak Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar), s.83-84.
- Haluk Çolak/KenanÖzdemir/Yüksel Hız, Açıklamalı-Gerekçeli ve İçtihatlı Çek Kanunu Uygulaması ve İlgili Mevzuat, Adil Yayınevi, Ankara 2003, s.80.
- Haluk Tandoğan, "Sonraki Tarihli Çekler Ve Uygulamada Ortaya Çıkardıkları Sorunlar", Çek Hukukunda Yeni Gelişmeler Sempozyumu, 18-19 Aralık 1981, Özel Sayı, Batider, Aralık 1981, C.11, S.2, s. 63-94.
- Hamide Zafer, Ceza Hukuku Genel Hükümler TCK.1-75, Beta Yayınevi, İstanbul, 2009.
- Hamide Zafer, Ceza Genel Hükümler, Beta Yayınları 6. Baskı, İstanbul, 2016.
- Hamide Zafer, Ceza Hukuku Genel Hükümler TCK m.1-75, 8.Bası, Beta Yayıncılık, İstanbul,2021.
- Hatice Çaman, Çekte İbraz Kavramı, Yüksek Lisans Tezi, İzmir, 2008
- Hasan Pulaşlı, Kıymetli Evrak Hukuku Esasları, Adalet Yayınevi, 6.Baskı, Ankara, 2011.
- Hasan Pulaşlı, Yeni Türk Ticaret Kanununa Göre ve 6273 Sayılı Kanunla Değişik Çek Kanunu'nun Yorumu ile Kıymetli Evrak Hukukunun Esasları, 2. Bası, Adalet Yayınevi, Ankara, 2012.
- Hasan Pulaşlı, Kıymetli Evrak Hukuku Esasları, 9. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2021(Pulaşlı 2021).
- Hasan Tahsin Gökcan / Seydi Kaymaz, Ön ödemeye Bağlı Suçlar, Ankara, 1998.
- Hasan Yıldız, İcra ve İflas Suçları, Yüksek Lisans Tezi, Konya 2007.
- Hayri Domaniç, Türk Ticaret Kanunu Şerhi CIV, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 1990.
- Hikmet Gürbüz, Yargıtay Uygulamaları ışığında Ticari Senetlerin İptali Davaları ve Ticari Senetlere Özgü Sorunlar, 2. Baskı, İstanbul, 1985.
- Huriye Dirikan "Çekle Ödemelerin Düzenlenmesi ve Çek Hamillerinin Korunması Hakkında Kanun ile İcra ve İflas Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı Eleştirisi", Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi. Y. 2002. C. 4, S. 1, s. 1-37.
- Hülya Tan, Ceza Muhakemesi Hukukunda Uzlaştırma, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2020.

- Hüseyin Ülgen / Mehmet Helvacı / Abuzer Kendigelen / Arslan Kaya, Kıymetli Evrak Hukuku, Vedat Kitapçılık, Ankara, 2006
- Hüseyin Ülgen/ Mehmet Helvacı/ Arslan Kaya/ N. Füsün Ertan Nomer, Kıymetli Evrak Hukuku, 13. Baskı, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2021.
- İdris Ay/Halil Çiftçi, 7226 Sayılı Kanunla Yapılan Değişiklikler Bağlamında Karşılıksız Çek Suçu ve İnfazın Durdurulması, Adalet Yayınevi, Ankara, 2020.
- İlhan Üzülmez/ İzzet Özgeneç, Ceza Hukukuna Giriş, Anadolu Üniversitesi Yayınları, Eskişehir, 2021.
- İsa Büyükbaş, "Karşılıksız Çekte Hapis Cezasının Kaldırılması Üzerine Bir Değerlendirme", Ankara Barsosu Dergisi, Y.2012, C.2, s.305-320.
- İsmail Doğanay, Türk Ticaret Kanunu Şerhi, Cilt 2, 4.Baskı, Beta Basım, Ankara 2004.
- İsmail Ercan, Karşılıksız Çek ve Cezai Sonuçları, 2.Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2021(Karşılıksız Çek).
- İsmail Ercan, Ceza Hukuku Genel Hükümler, Yenilenmiş 17.baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2021(Ceza Hukuku).
- İsmail Malkoç/ Mahmut Ülger, Ceza Uygulamasında Çek Yasası ve Ticari Seneilerle İşlenen Suçlar, Mefkûre Sahaf, Ankara, 1996.
- İzzet Özgeneç, Çek Kanunu, Güncellenmiş 3. Bası, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2010.
- İzzet Özgeneç, Çek Kanunu, Güncellenmiş 8. Bası, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2019.
- İzzet Özgeneç, Çek Kanunu, Güncellenmiş 9. Bası, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2021 (Özgeneç, Çek Kanunu 2021).
- İzzet Özgeneç, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, Gözden Geçirilmiş ve Güncellenmiş 17.Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2021
- Kayıhan İçel, Suç Teorisi Yeniden Gözden Geçirilmiş Baskı, Beta Yayınları, İstanbul, 2000.
- Kayıhan İçel, Ceza Hukuku Genel Hükümler, Yenilenmiş Baskı, Beta Yayınevi, İstanbul 2021.
- Keskin Kaylan, Belgelerde Sahtecilik Suçları (765 sayılı TCK. ile Hükümet Tasarısı ve TBMM Adalet Komisyonunca Kabul Edilen Tasarı Metnindeki Düzenlemelere göre Karşılaştırmalı Bir İnceleme)in: Türk Ceza Kanunu Reformu, İkinci Kitap, Makaleler, Görüşler, Raporlar, Ankara, 2004, s.y.

- Koparan Başal, "3167 sayılı Kanununun Uygulamasında Ceza Hukuku Bakımından Ortaya Çıkan Sorunlar", *BATİDER*, C:XV, S:II, s.54, Aralık 1989, s.51-60.
- Mahmut Bilgen, "Kambiyo Senetlerinde Tahrifat (Değişiklik) Yapılması", *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi Cilt 11, Özel S.: 2009, s. 985- 1028.*
- Mahmut Coşkun, *Hukuki ve Cezai Yönleriyle Kıymetli Evrak Hukuku*, Seçkin Yayıncılık, 3. Baskı, Ankara, 2016.
- Mahmut Koca/İlhan Üzülmez, *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*, Seçkin Akademik ve Mesleki Yayınlar, Ankara, 2020.
- Mehmet Bahtiyar, "Yargıtay Kararları Işığında Kambiyo Senetlerinde Keşide Tarihi ve İmkânsızlığı", *Makaleler I*, İstanbul, 2008, C. 20, S. 1, s. 41- 53.
- Mehmet Bahtiyar, *Kıymetli Evrak Hukuku*, 8. Baskı, Beta Yayınları, İstanbul, 2011.
- Mehmet Emin Artuk/ Mehmet Emin Alaşahin, "Objektif Cezalandırılabilme Şartı ve Zamanaşımı", *Marmara Üniversitesi Hukuk Araştırma Dergisi Özel Sayı: Prof.Dr. Nur Centel'e Armağan*, C.19,S.2, Y.2013, s.17-44.
- Mehmet Günay, *Hukukumuzda İcra Suçları*, Kocaeli Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi, Kocaeli 2013.
- Mehmet Kültür, *Açıklamalı, İçtihatlı, Örnekli İcra ve İflas Suçları*, Adalet Yayınevi, Ankara, 2012.
- Mehmet Köle/ Fatma Görgülü, "Son Düzenlemeler Işığında çekin Şekil Şartları ve Çeke Dayalı Kambiyo Senetlerine Özgü Takip Yolları", *Dicle Üniveristesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C.21, S.35. Y.2016, s.79-157.
- Mehmet Özdamar /Kürşat Göktürk/Mehmet Çelebi Can/Esra Kaşak, *Kıymetli Evrak Hukuku*, Adalet Yayınevi, Ankara, 2021.
- Merve Kandıralı, *Çek Düzenleyeninin Hukuki Sorumluluğu*, Yüksek Lisans Tezi, İzmir 2020.
- Muharrem Gençtürk, "5941 sayılı Yeni Çek Kanuna Göre Karşılıksızdır Çek Keşide Etme Suçunda Şikâyet Hakkı", *Süleyman Demirel İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, Y.2010,C.15,S.2, s.237-257.
- Muhammed Özkes, "Konkordatoya Başvuru ve Geçici Kararı Mühlet", 7101 sayılı Kanunla Konkordato ve Elektronik Tebligat Konularında Getirilen Yenilikler, *On İki Levha Yayıncılık*, İstanbul, 2018.
- Murat Volkan Dülger, *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, Hukuk Akademisi Yayınevi, İstanbul 2021.

- Mustafa Özen, Ceza Hukuku Genel Hükümler Temel Bilgiler, Adalet Yayınevi, Ankara 2021.
- Mustafa Artuç, "İcra İflas Suçlarında Yargılama Usulü", Adalet Dergisi, Nisan Sayısı, Yıl.2003, s.305-332.
- Mustafa Özen, "Ceza Hukukunda Fikri İhtima", Türkiye Barolar Birliği Dergisi, Sayı 73, Yıl 2007, s.132-145.
- Mustafa Özen, "5237 sayılı Türk Ceza Kanun'un İştirak Kurumuna Bakışı", Türkiye Barolar Birliği Dergisi, Sayı 70, Yıl 2007, s.239-253.
- Münver İlay Vuslat Şahin, "Şikâyet Kurumu, Takibi Şikâyete Bağlı Suçlar", Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Y. 2019, C. 5, S. 1, s.54-65.
- Naci Kınacıoğlu, Kıymetli Evrak Hukuku, 2. Baskı, Gazi Üniversitesi Yayın No: 47, Ankara, 1984.
- Naci Kınacıoğlu Kıymetli Evrak Hukuku, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara, 1999.
- Nazif Kaçak, Açıklama – İctihatlı- Tüm Yönleriyle, Bono- Poliçe-Çek, Gözden Geçirilmiş Genişletilmiş 4. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2004.
- Necati Meran, "Hukumumuzda Adli Para Cezalarının İnfazı Rejimi", Terazi Hukuk Dergisi, Cilt:3, Sayı:18, Şubat 2008, s. 153-158.
- Nevzat Toroslu, Ceza Hukuku Genel Kısım, Savaş Yayınevi, Ankara, 2002.
- Nevzat Toroslu/ Haluk Toroslu, Ceza Genel Kısım, 24. Baskı, Savaş Yayınevi, Ankara, 2018.
- Nur Centel/Hamide Zafer/ Özlem Çakmut, Türk Ceza Hukukuna Giriş, 3. Baskı, Beta Yayınları, İstanbul, 2005. (Centel/Zafer/Çakmut, Türk Ceza 3.Bs.)
- Nur Centel/Hamide Zafer / Özlem Çakmut. Türk Ceza Hukukuna Giriş. 9. Bası. Beta Yayınevi, İstanbul, 2016.(Centel/Zafer/Çakmut, Türk Ceza 9 Bs.)
- Nurkut İnan, Çek Rizikolarından Doğan Sorumluluk, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, Ankara, 1981.
- Oğuz Atalay, Konkordato Reformu Hakkında Değerlendirmeler, 7101 sayılı Kanunla Konkordato ve Elektronik Tebligat Konularında Yenilikler, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2018.
- Oğuz İmregün, Kara ve Ticaret Hukuku Dersleri, Filiz Kitabevi, İstanbul, 1996.
- Oğuz İmregün, Kıymetli Evrak Hukuku, Filiz Kitabevi, İstanbul, 1998(İmregün 1998).
- Oğuz İmregün, Kıymetli Evrak Hukuku, Filiz Kitabevi, İstanbul, 2003 (İmregün 2003).

- Oktay Erdoğan, İnfaz Hukuku, Adalet Yayınevi, Ankara, 2022.
- Olgun Değirmenci, Onarıcı Adalet Uygulaması Olarak Ceza Muhakemesi Hukukunda Uzlaştırma, 2.Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2021.
- Osman Soydal,, 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu ve Yeni Çek Kanunu Işığında Karşılıksız Çek Keşide Etme Suçu, Turhan Kitapevi, Ankara,2010.
- Ömer Cem Aksoy, Türkiye’de Çek Takası ve Çek Takası Verileri Işığında Çek Kullanımın İncelenmesi, Uzmanlık Yeterlilik Tezi, Ankara 2016.
- Ömer Korkut, Çekte Muhatap Bankanın Araştırma – Bildirim Yükümlülüğü ve Hukuki Sorumluluğu, Karahan Kİtabevi, Ankara, 2019.
- Önder Tozman, Suça Teşebbüs, Ankara Üniveristesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Doktora Tezi, Ankara 2008.
- Polat İšoğlu, Mukayeseli Hukukta ve Türk Hukukunda Adli Para Cezası, Ankara, Turhan Kitapevi, 2008.
- Reha Poroy, Kıymetli Evrak Hukukun Esasları, Beta Basım, İstanbul, 1989.
- Reha Poroy / Ünal Tekinalp, Kıymetli Evrak Hukuku Esasları, 15. Bası, Beta Yayıncılık, İstanbul, 2001.
- Reha Poroy /Ünal Tekinalp, Kıymetli Evrak Hukuku Esasları, Arıkan Yayınevi, İstanbul, 2005.
- Reha Poroy/Ünal Tekinalp, Kıymetli Evrak Hukuku Esasları, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2007.
- Reha Poroy/Ünal Tekinalp, Kıymetli Evrak Hukuku Esasları, 20. Bası, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2010.
- Reha Poroy /Ünal Tekinalp, Kıymetli Evrak Hukuku Esasları, Arıkan Yayınevi, 12. Bası, İstanbul, 2013.
- Reha Poroy / Ünal Tekinalp, Kıymetli Evrak Hukukun Esasları, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2019.
- Rıfat Sarı, İcra Suçları, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, Ankara 2011.
- Robınsın, Paul H.: "Mens Rea", Encyclopedia of Crime and Justice, (Ed.: DRESSLER, Joshua), C. III, B. 2, Macmillan Reference USA, 2002.
- Sadık Özkan /Zeki Bayrak, 5941 Sayılı Yasada Düzenlenen Çekin Karşılıksız Kalmasına Sebebiyet Verme Suçu, Platon Yayınevi, 1.Baskı, İstanbul, 2020.
- Sami Karahan / Zekeriya Arı / Hayri Bozgeyik / Tahir Saraç / Mücahit Ünal, Kıymetli Evrak Hukuku, 3. Baskı, Mimoza Basım, Konya, 2015
- Sami Selçuk, "Çek Senet Sorunları ve Çözüm Önerileri Paneli", İstanbul Ticaret Odası, Şubat 1990, Yayın No: 1990 – 12, s.25.

- Sami Selçuk, *Çek Suçları Öğreti- Mevzuat-İçtihat*, Hatipoğlu Yayınevi, Ankara, 1993.
- Sare Ersin, "Türk Hukukunda Düzenlenen Taksir Üzerine Bir İnceleme", *İstanbul Barosu Dergisi*, Cilt 90, Sayı Ocak-Şubat 2016/1, s.88-113.
- Senem Ülkü Keskin, *Karşılıksız Çekten Kaynaklanan Hukuki ve Ceza Sorumluluk*, Yüksek Lisans Tezi, Ankara 2010
- Serdar Demirci, "Türk Hukukunda Elektronik Çeke Doğru Dünü ve Bugünüyle Çek", *Ankara Barosu Dergisi*, Y. 2020, C. 78, s. 1- 47.
- Sesim Soyer Güleç, *Borç için Hapis Yasağı ve Karşılıksız Çek Suçu*, 2. Baskı, Ankara 2011.
- Sevgi Erarslan Türkmen, *Özel Nitelikli Kişisel Verilerin İşlenmesinde Açık Rızanın Aranmadığı Haller*, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Özel Hukuk Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi (Yayınlanmamış), İstanbul, 2019.
- Seza Reisoğlu, *Türk Hukukunda ve Bankacılık Uygulamasında Çek*, Genişletilmiş 2.Baskı, Ankara, 1998.
- Seza Reisoğlu, *Türk Hukukunda ve Bankacılık Uygulamasında Çek*, Ankara, 2003.
- Seza Reisoğlu, *Çek Hukuku*, Ankara, 2011 (Resioğlu 2011).
- Sulhi Dönmezer, "Karşılıksız Çek", *İstanbul Üniversitesi Hukuk Mecmuası*, Y. 1977, C. 43, S. 1-4 s. 303-324.
- Sulhi Dönmezer/ Sahir Erman, *Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku*, Genel Kısım, 12. Bası, İstanbul 1997, C.II.
- Sulhi Dönmezer, *Kişilere ve Malvarlığına Karşı Cürümler*, 16.Baskı, Yetkin Yayınları, İstanbul, 2001.
- Sulhi Dönmezer /Sahir Erman, *Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku*, Cilt 2, 15.Tıpkı Baskı, Der Yayınları, İstanbul 2021.
- Süheyl Donay, *Son Değişiklikler Açısından Çek*, Beta Basım, İstanbul, 1986.
- Süheyl Donay, *Son Değişiklikler Açısından Çek*, Türk Ticaret Bankası Yayını, Kırklareli, 1990.
- Şafak Narbay, *Çekten Cayma ve Ödeme Yasağı*, 1. Baskı, Beta Basım, İstanbul, 1996.
- Şebnem Şahin, *Teori ve Uygulamada Karşılıksız Çek Suçu*, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2020.
- Şükrü Yıldız, "5941 Sayılı (Yeni) Çek Kanunu'nun Çek Hukukuna Etkileri", *İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, c. 1, S. 18, Y. 2010, s. 71- 83

- Tahir Taner, Ceza Hukuku Umumi Kısım, 3. Basım, İstanbul, 1953.
- Tahir Uyar, İcra Hukukunda Kambiyo Senetleri, 2. Bası, Manisa, 1989.
- Tahir Uyar, İcra Hukukunda Kambiyo Senetleri, Genişletilmiş 3. Baskı, Feryal Matbaacılık – Ankara, 2001.
- Talih Uyar, Yeni Konkordato Hukukumuzun Temel İlkeleri 1. Bası, Türkiye Barolar Birliği Yayınları, Ankara, 2019.
- Tamer Bozkurt, Ticaret Hukuku- Cilt 3, Kıymetli Evrak Hukuku, Oniki Levha Yayıncılık, 8. Baskı, İstanbul, İstanbul, 2013.
- Timur Demirbaş, Ceza Hukuku Genel Hükümler, Güncellenmiş 16.Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2021.
- Timur Demirbaş, Ceza Hukuku Genel Hükümler,13. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2018.
- Tuğçe Soydal Çınar, Kambiyo Senedlerinde Bedelsizlik, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2019.
- Tuğrul Kataoğlu, Ceza Hukukunda Hukuka Aykırılık, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2003.
- Turhan Tufan Yüce, "Para Cezalarında Yeni Düşünce ve Sistemler ve Türk Para Cezaları Sistemi", Adalet Dergisi, S: 7, Y: 1957, s. 662- 671
- Türkan Yalçın Sancar /Timuçin Köprülü Ceza Hukuku Genel Hükümler Uygulamalı Çalışmaları, 5. Baskı, Savaş Yayıncılık, Ankara, 2018.
- Uğur Alacakaptan, Suçun Unsurları, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları No:372, Ankara, 1975.
- Vural Seven, "İflasın Ertelenme Kararının Karşılıksız Çek Keşide Etme Suçundan Doğan Şikayet Hakkına Etkisi", Legal Hukuk Dergisi, Y.7., S.73, Ocak 2009, s.67-87.
- Veli Özer Özbek, Ceza Muhakemesi Hukuku, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2006.
- Veli Özer Özbek, "Karşılıksızdır İşlemi Yapılmasına Sebebiyet Verme Suçu(5941 Sayılı Çek Kanunu'n m.5/1-3) ve Çek Düzenleme ve Açma Yasağı (5941 Sayılı Çek Kanunu m.5/4-10)", Ceza Hukuku Dergisi, Cilt 5, Sayı 14, Aralık 2010, s.7-27.
- Veli Özer Özbek, İnfaz Hukuku, Seçkin Yayıncılık, 7. Baskı, Ankara, 2015.
- Veli Özer Özbek/Koray Doğan/Pınar Bacaksız, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, Güncellenmiş ve Gözden Geçirilmiş 12.Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2021.

- Veli Özer Özbek / Koray Doğan / Pınar Bacaksız, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, Seçkin Akademik ve Mesleki Yayınlar, Ankara, 2020.
- Yaşar Osman, Uygulamalı ve Yorumlu Ceza Muhakemesi Kanunu 2. Cilt, Seçkin Yayıncılık, 4. Baskı, Ankara, 2009.
- Zahit Yılmaz / Özge Apiş, "Seri Muhakeme ve Basit Yargılama Düzenlemelerinin Değerlendirilmesi", Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, Y. 2020, C. 26 S., 1, s. 62-106.
- Zeki Hafızoğulları, "3167 Sayılı Çekle Ödemelerin Düzenlenmesi ve Çek Hamilerinin Korunması Hakkındaki Kanun 16. maddesinde Öngörülmiş Olan Suçun Sınırları", Bankacılık ve Ticaret Hukuku Dergisi, Y. 1988, CXLV, s.1-47.
- Zeki Hafızoğulları/ Muharrem Özen, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, Savaş Yayınevi, Ankara 2021.
- Zeki Yıldırım/Ekrem Çekintürk, "İbraz Edilen Çek İle İlgili Olarak Karşılıksızdır İşlemi Yapılması Halinde Nasıl Bir Yorum Uygulanması Gerekliği Sorunu", Türkiye Barolar Birliği Dergisi, S.103, Y.2012, s.27-84.
- Zeynep Öztürk Çelik, Çekin Unsurları ve Çekte Ödeme, Dicle Üniversitesi Özel Hukuk Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Diyarbakır, 2019.

İnternet Kaynakları

www.caneryenidunya.com

www.dergipark.org.tr

www.feyzioglu.av.tr/yayin/sozlesmeden-kaynaklanan-yukumluluk-ve-hapis-cezasi.html#_ftn19

<https://hukuk.deu.edu.tr/wp-content/uploads/2020/01/M.Alp-2.pdf>

www.karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/

www.kazanci.com.tr

www.legalbank.com.tr

<https://www.mtopaloglu.av.tr/img/makaleler/c-ek-hukukunda-su-reler-ve-bu-su-relerin-as-ilmasinin-sonuc-lari-130.pdf>

www.portal.uyap.gov.tr/uyap-uygulamaları

<https://www.sinerjimevzuat.com.tr/index.jsf?dswid=-191>

www.sozluk.gov.tr

www.sozluk.adalet.gov.tr

Dr. Doğan GEDİK

İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi Hakimi

CEZA MUHAKEMESİNDE

İSPAT

VE

**ŞÜPHENİN SANIK LEHİNE
YORUMLANMASI**

- İSPAT KAVRAMI, KONUSU, İLKELERİ
- İSPAT ARAÇLARI (DELİLLER)
- DELİLLERİN TOPLANMASI, TARTIŞILMASI VE DEĞERLENDİRİLMESİ
- DELİL YASAKLARI (HUKUKA AYKIRI DELİLLER)
- ŞÜPHENİN YENİLME ZORUNLULUĞU VE VİCDANİ KANAAT
- ŞÜPHEDEN SANIK YARARLANIR İLKESİ
- YARGITAY İÇTİHATLARI

Genişletilmiş ve Gözden Geçirilmiş

5. BASKI

ADALET YAYINEVİ

Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Ceza Muhakemesinde İspat ve Şüphenin Sanık Lehine Yorumlanması
Doğan Gedik

Hukuk Yayınları Dizisi – 1648

Beşinci Baskı : Haziran, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8153 – 48 – 4

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Meteksan Matbaacılık ve Teknik Sanayi Ticaret A.Ş
Beytepe Köyü Yolu No:3
06800 Çankaya/Ankara
Sertifika No: 46519

KAYNAKÇA

- **Abanoz, Buket**, Biri Bizi Hukuka Aykırı Gözetliyor: MOBESE Kameralar (<https://blog.lexpera.com.tr/biri-bizi-hukuka-aykiri-gozetliyor-mobese-kameralari/>).
- **Akgül Altıkat, Meliha**, Ceza Muhakemesi Hukukunda Belirti Delilleri Ve İspat Gücü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü Kamu Hukuku Anabilim Dalı, Isparta – 2014.
- **Aksar, Yusuf**, Ceza Muhakemesi Hukukunda Gizli Tanıklık (<http://www.e-akademi.org/makaleler/cezamuh.pdf>).
- **Anayurt, Ömer**, Adil Yargılanma İlkesi Olarak Masumiyet Karinesi, Av.Dr.Şükrü Alpaslan Armağanı, Mayıs 2007.
- **Arslan, Davut**, Soruşturma Aşamasında Cumhuriyet Savcısının Görev Ve Yetkileri, Yüksek Lisan tezi, Ufuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara 2021.
- **Artuç, Mustafa/Elmas, Mehmet Tevfik**, Ceza Muhakemesinde Duruşma Yönetimi ve İstinaf, 2.Baskı, Ankara, 2017.
- **Atlıhan, Özen**, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Sisteminde Adil Yargılanma Hakkının Temel Unsuru Olarak “Masumiyet Karinesi”, AÜEHFD, C.VIII, Sayı:3-4.
- **Avşar, Erdinç**, Ceza Muhakemesinde Tanık Beyanının Tartışılması Ve Değerlendirilmesi, TBB Dergisi 2021 (154).
- **Aydın, Devrim**, Ceza Muhakemesinde Deliller, Ankara 2014.
- **Aydoğan, Hakan**, Adli Bilişimde Yeni Elektronik Delil Elde Yöntemleri, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Polis Akademisi Güvenlik Bilimleri Enstitüsü, Ankara 2009.
- **Bacaksız, Pınar/Bayzit, Tuğba**, Yargıtay’ın Cinsel Dokunulmazlığa Karşı Suçlarda İspata Yaklaşımı, D.E.Ü. Hukuk Fakültesi Dergisi, Prof. Dr. Durmuş TEZCAN’a Armağan, C.21, Özel S., 2019..
- **Badem, Semiyet**, Ceza Muhakemesi Hukukunda Tanık, Türkiye Adalet Akademisi Dergisi / 45 (Ocak 2021): 289-326.
- **Bakıcı, Sedat**, Olaydan Kesin Hükme Kadar Ceza Yargılaması Ve Ceza Kanunu Genel Hükümler, Ankara 1996.
- **Bekri, Nedim M.**, Gereçeli Karar Hakkı, Ankara Barosu Dergisi 2014/3.
- **Bilge, Burak**, Aihm İçtihatları Bağlamında Etkin Soruşturma Yükümlülüğü, İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt: 5, Sayı:2, Yıl: 2014.
- **Birtek, Fatih**, Ceza Muhakemesinde Delil ve İspat, Ankara 2016 (Delil)
- **Birtek, Fatih**, Kasten Öldürmeye Teşebbüs ve Kasten Yaralama Suçlarının Manevi Unsur Bakımından Ayırt Edilmesi, AÜHFD 2009, Cilt:58, Sayı:2. (Kasten)
- **Boga, Bekir**, Ceza Muhakemesinde Delillerin Tartışılması, Yüksek Lisans Tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya-2019.

- **Bozdağ, Ahmet/ Sariusta, Kader**, Ceza Yargılamasında Mağdurun Beyanı Ve Delil Değeri, *İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 8.2 (2017): 573-602.
- **Bulut, Canan**, Bulut Bilişim (Cloud Computing) Nedir?, http://www.siskon.com.tr/dosya/PDF/Makale/Bulut_Bilisim.pdf
- **Canpolat, Can**, Ceza Muhakemesi Hukukunun Amacı “Objektif gerçeğin keşfi mi? Yargısal (kazai) bir gerçeklik inşa etmek mi?”, *Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* (Yil: 2020 Ay: 10 Cilt: 15 Sayı: 2). (Ceza Muhakemesinin)
- **Canpolat, Can**, Adli Psikoloji Nazarında Ceza Muhakemesinde Gerçeğe Aykırı Tanık Beyanı Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi (2021/1). (Tanık)
- **Canpolat, Can**, Ceza Muhakemesi Hukukunda Tanık Beyanının İtibari Değerine İlişkin Bazı Özel Durumlar, *Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*. 2021; 25(2): 511-554. (Tanık Beyanı)
- **Celbiş, Osman/Aydın, N. Engin/Soysal, Zeki/Mızrak, Bülent**, Türkiye’de Adli Otopsi Uygulamasındaki Güncel Hukuki Durum, *İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi*, 11/1, 2004.
- **Cengiz, Serkan /Demirağ, Fahrettin /Ergül, Teoman /McBride, Jeremy /Tezcan, Durmuş**, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararları Işığında Ceza Yargılaması Kurum ve Kavramları, Ankara 2008.
- **Centel, Nur/Zafer, Hamide**, Ceza Muhakemesi Hukuku, 6. Bası, İstanbul 2008; 11.Bası, İstanbul 2014.
- **Çakır, Hüseyin/Sert, Ercan**, Bilişim Suçları ve Delillendirme Süreci, Örgütlü Suçlar ve Yeni Trendler, Polis Akademisi Yayınları, Ankara.
- **Çalışkan, Suat**, Etkin Soruşturma Yükümlülüğü, <https://www.hukukihaber.net/etkin-sorusturma-yukumlulugu-makale,7390.html>.
- **Çatlı, Mehmet / Demir, Elifsu**, “Pandemi Döneminde Sanığın Duruşmada Hazır Bulunması ve SEGBİS”, *Bilişim Hukuku Dergisi* 3 (2021).
- **Çevik, Yasin**, Ceza Muhakemesi Hukukumuzda İspatın Mahiyeti, Doktora Tezi, Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kırıkkale 2017.
- **Çınar, Ali Rıza**, Hukuka Aykırı Kanıtlar, *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, Sayı:55, 2004.
- **Çitçi, Tuğçe**, Cumhuriyet Savcısının Hukuki Statüsü, Delilleri Değerlendirme Yetkisi Ve Sınırları, Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul 2020.
- **Değirmenci, Olgun**, Bulut Bilişim ve Beraberinde Getireceği Hukuksal Sorunlar Üzerine Görüşler, *Terazi Aylık Hukuk Dergisi*, Cilt 12, Sayı 136, Aralık 2017. (Değirmenci, Bulut Bilişim)
- **Değirmenci, Olgun**, Ceza Muhakemesinde Sayısal (Dijital) Delil, Ankara 2014. (**Değirmenci, Sayısal Delil**)
- **Demirbaş, Timur**, Türk Ceza Hukuku, 5.Bası, Ankara 2007.
- **Dinçtürk Şenel, Özlem**, Türk Ceza Hukuku Reformu Bağlamında Bilirkişilik, İstanbul Üniversitesi Adli Tıp, Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul, 2015.
- **Dinler, Veysel**, Ceza Muhakemesinde Delillerin Toplanması, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara 2009.

- **Doğan, Koray**, Kuşkudan Sanık Yararlanır İlkesi, Ankara 2016.
- **Doğan, Recep**, Ceza Muhakemesi Hukukunda Beden Muayenesi Ve Vücuttan Örnek Alma, TBB Dergisi 2019 (142).
- **Dönmez, Burcu**, Ceza Muhakemesi Hukukunda Çapraz Sorgu,, Ceza Muhakemesi Kanununun 3 yılı. Türk Ceza Hukuku Derneği Sempozyumu, İstanbul 2009. (**Dönmez, Çapraz Sorgu**)
- **Dönmez, Burcu**, Yeni CMK'da Bilirkişi Kavramı, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi Cilt: 9, Özel Sayı, 2007. (**Dönmez, Bilirkişi**).
- **Dönmezer, Sulhi**, Suçsuzluk Karinesi Üzerine Düşünceler, Kunter'e Armağan, İstanbul 1998.
- **Duranoğlu, Yakup**, Soruşturma Aşamasında Toplanan Delillerin Değerlendirilmesi Ve Kamu Davasının Açılması, Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü , İstanbul- 2021.
- **Durmaz, Alpaslan** , Ceza Muhakemesi Hukukunda Bilirkişilik, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Konya – 2015.
- **Dülger, Murat Volkan**, Bilişim Suçları ve İnternet İletişim Hukuku, 4.Bası, Ankara 2014,
- **Dülger, Murat Volkan**, Ceza Muhakemesi Hukukunda Dışlama Kuralı ve Hukuka Aykırı Delillerin Uzak Etkisi (Zehirli Ağacın Meyvesi Öğretisi), Ankara 2014. (**Dülger, Hukuka Aykırı**)
- **Dülger, Murat Volkan/Modoğlu**, Gözde, Bilişim Suçları, Soruşturma ve Kovuşturma Yöntemleri ile İnternet İletişim Hukuku (Uygulama Rehberi), Türk Ceza Adalet Sisteminin Etkinleştirilmesi Avrupa Birliği/Avrupa Konseyi Ortak Programı, (basım tarihi belli değil) Ankara.
- **Erem, Faruk**, Ceza Usulü Hukuku, 4.Bası, Ankara 1973.
- **Erem, Faruk**, Ceza Usulü Hukuku, Ankara 1964.
- **Eroğlu, Gültekin**, Akıl Yürütme Formlarının Mantık ve Bilimlerde Yeri ve Değeri, Hikmet Yurdu, Yıl: 5, C: 5, Sayı: 10, Temmuz – Aralık 2012/2.
- **Erol, Haydar**, İçtihatlı Türk Ceza Kanunu, Ankara 2000, s.1017.
- **Erturhan, Sabri**, İslâm Hukukunda Şüpheden Sanığın Yararlanması İlkesi (In Dubio Pre Reo), <http://www.cumhuriyet.edu.tr/edergi/makale/368.pdf>.
- **Feyzioğlu, Metin**, “Belirtilerin Şüphenin Yenilmesindeki İşlevi ve Benzer İsnadlara Ait Delil Araçlarının Somut Olayın Çözümünde Birlikte Değerlendirilmesi”, Ankara Barosu Dergisi, 2000-1.
- **Feyzioğlu, Metin**, Ceza Muhakemesinde Vicdani Kanaat, Ankara 2002. (**Feyzioğlu, Vicdani Kanaat**)
- **Feyzioğlu, Metin**, Suçsuzluk Karinesi, AÜHFD, Cilt. 48, Sayı: 1-4. (**Feyzioğlu, Suçsuzluk**)
- **Feyzioğlu, Metin**, Tanıklık ve Dürüst Muhakeme, Ankara 1998. (**Feyzioğlu, Dürüst Muhakeme**)
- **Gedik, Doğan**, “Bilişim Suçlarında IP Tespiti İle Ekran Görüntüleri Çıktılarının İspat Değeri”, Bilişim Hukuku Dergisi 1 (2019) : 51-84. (**Gedik IP**)

- **Gedik, Doğan**, Akışı Hep Olağan Mıdır Ki Hayatın? Hayatın Olağan Akışı Üzerine, İstanbul Anadolu Adliyesi Dergisi, Sayı:11, Mayıs 2017 . **(Gedik, Hayatın Olağan Akışı)**
- **Gedik, Doğan**, Ceza Muhakemesinde Hakimın Delilleri Değerlendirme Serbestliği (CMK m.217), D.E.Ü. Hukuk Fakültesi Dergisi, Prof. Dr. Durmuş TEZCAN'a Armağan, C.21, Özel Sayı, 2019, s. 913-963. **(Gedik, Delillerin)**
- **Gedik, Doğan**, İspatta Akıl Yürütme, Tecrübe Kuralları ve Karinelerin İşlevi, Terazi Aylık Hukuk Dergisi Sayı:133 Eylül 2017 **(Gedik, AkılYürütme)**
- **Gedik, Doğan**, İstinaf Yasa Yolunda Bir Bozma Sebebi Olarak Hükümün CMK 230.Madde Gereğince Gerekeçeyi İçermemesi, Terazi Hukuk Dergisi, Sayı:126, Şubat 2017. **(Gedik, İstinaf)**
- **Gedik, Doğan**, Şüpheden Sanık Yararlanır İlkesi Üzerine Bir İnceleme, Yargıtay Dergisi, Cilt: 30, Temmuz 2004, Sayı 3. **(Gedik, Şüpheden)**
- **Gökçen, Ahmet/Balcı, Murat/Alşahin, M.Emin/Çakır, Kerim**, Ceza Muhakemesi Hukuku, C.2, Ankara 2017.
- **Gökçen, Ahmet/Çakır, Kerim**, Ceza Muhakemesinde Delil, Delillerin Muhafazası, Toplanması, Değerlendirilmesi Ve Delil Yasakları, D.E.Ü. Hukuk Fakültesi Dergisi, Prof. Dr. Durmuş TEZCAN'a Armağan, C.21, Özel S., 2019, s. 2911-2951.
- **Göksoy, Resul**, Ceza Muhakemesinde Dijital Delillerin Elde Edilmesi Ve Güvenilirliğinin Sağlanması, Ankara 2019.
- **Gözübüyük, Şeref/Gölcüklü, Feyyaz**, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Uygulaması, 6. Bası, Ankara 2004.
- **Gültekin, Özkan**, Olay Yeri İncelemede Karşılaşılan Sorunlar ve Çözüm Önerileri, TAAD, C. 2, Yıl: 2, Sayı: 4, Ocak, 2011.
- **Gündüz, M.Zekeriya**, Bilişim Suçlarına Yönelik IP Tabanlı Delil Tespiti, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ocak 2013.
- **Güngör, Devrim**, Ceza Muhakemesinde Tanık Beyanının Delil Değeri Üzerine Bazı Tespit Ve Değerlendirmeler, İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt 6,Sayı 2, 2015.
- **Henkoğlu, Türkay/Külcü, Özgür**, Bilgi Erişim Platformu Olarak Bulut Bilişim: Riskler ve Hukuksal Koşullar Üzerine Bir İnceleme, Bilgi Dünyası, Cilt: 14, Sayı:1, 2013.
- **İnci, Z. Özen**, Ceza Muhakemesi Hukukunda Teşhis, TBB Dergisi, Sayı 85, 2009. **(İnci, Teşhis)**
- **İnci, Z. Özen**, Şüpheli ve Sanığa Rağmen Bir Ceza Muhakemesi Hukuku Mu? Şüpheli ve Sanığın Ceza Muhakemesi İşlemlerine Katlanma Yükümlülüğü ve Bu Yükümlülüğün Sınırları Hakkında Düşünceler, *Hacettepe Hukuk Fakültesi Dergisi*, 2017, 7 (2) **(İnci, Katlanma)**
- **İpekçioğlu, Pervin Aksoy**, Gözaltında Alınan İfadenin Önemi ve Delil Değeri, AÜHFD, Yıl 2008, Sayı:3.
- **Kantar, Baha**, Ceza Muhakemeleri Usulü, ikinci Kitap, Muhakeme Usulü, İstanbul, Cumhuriyet Matbaası, 1946.
- **Karagülmez, Ali**, Bilişim Suçları ve Soruşturma – Kovuşturma Evreleri, 5.Bası, Ankara 2014.

- **Karakehya, Hakan**, Ceza Muhakemesi Hukuku, 1.Bası, Ankara 2015.
- **Karakurt, Ahu**, Türk Ceza Muhakemesi Hukukunda İddianamenin İadesi, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, Sayı:82, 2009.
- **Karatut, Ahmet**, Ceza Muhakemesi Hukukunda Duruşma, Yüksek Lisans Tezi, Hasan Kalyoncu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep 2020.
- **Keskin, Serap**, Ceza Muhakemesinde Temyiz Nedeni Olarak Hukuka Aykırılık, İstanbul 1997.
- **Kılınç, Ümit**, Teknik Araçlarla Yapılan Gizli İzlemelerin Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesine Uygunluğu Sorunu, TAAD, Yıl:3, Sayı:9 (20 Nisan 2012), s.1-32.
- **Kindhauser, Urs**, Ceza Muhakemesi Hukukunda İspat Ölçüsü- Alman Ceza Muhakemesi Kanunu §261'in Yorumlanması Üzerine Bir İnceleme, (çeviren Serkan Meraklı), Ceza Muhakemesi Hukukunda Delil ve İspat, Karşılaştırmalı Ceza Hukuk Serisi 15, Ankara 2014.
- **Kızılarşlan, Hakan**, Soruşturma Yapılmasına Yer Olmadığı Kararları (SYOK) Ve Bu Kararların Ceza Muhakemesi Sistematiği Açısından İrdelenmesi, TBB Dergisi 2019 (144). (Kızılarşlan, SYOK).
- **Kızılarşlan, Hakan**, Hukuka aykırı Delil Açısından Vücutun Muayenesi ve Örnek Alma İşlemleriyle İlgili 5271 S.CMK. Düzenlemesi ve Uygulamada Sorunlar, Ceza Muhakemesi Kanununun 3 Yılı, Türk Ceza Hukuku Derneği Sempozyumu, İstanbul 2009. (Kızılarşlan, Vücutun Muayenesi)
- **Koca, Mahmut**, Ceza Muhakemesinde Deliller, Ceza Hukuku Dergisi, Yıl:1, Sayı:2, Aralık 2006.
- **Kozma, Julia/ Svanıdze, Eric /Doğru, Osman/ Çakmak, Seyfullah/ Gündoğmuş, Naci/ Çağdır, Sadi/ Doruk, Gökhan**, Etkili Soruşturma Modülü, Türk Ceza Adalet Sisteminin Etkinleştirilmesi Avrupa Birliği/Avrupa Konseyi Ortak Programı, Ankara 2014.
- **Köse, Metin**, Ceza Kovuşturmasında *Delillerin* Ortaya Konulması ve Değerlendirilmesi, Ankara 2017
- **Kunter, Nurullah/Yenisey, Feridun/Nuhoğlu, Ayşe**, Muhakeme Hukuku Dalı Olarak Ceza Muhakemesi Hukuku, 14. Bası, İstanbul 2006; 15.Bası İstanbul 2006.
- **Küçükay, Alper**, Karar Vermenin Psikolojisi, Türkiye Adalet Akademisi Dergisi (TAAD), Yıl:9, Sayı:35 (Temmuz 2018).
- **Mecek, Hüseyin**, Ceza Muhakemesinde Bilirkişilik, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Konya – 2011.
- **Memiş, Pınar**, Şüpheden Sanık Yararlanır İlkesi, Av.Dr.Şükrü Alpaslan Armağanı, Mayıs 2007.
- **Nuhoğlu, Ayşe**, Gizli Soruşturmacı Görevlendirilmesi, in: Ord. Prof.Dr.Sulhi Dönmezer'e Armağan, Atatürk Kültür Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Atatürk Araştırma Merkezi, Türk Ceza Hukuku Derneği Yayınları, Yayına Hazırlayanlar: Köksal Bayraktar/ Zühal Dönmezer Çakıroğlu/ Hakan Kızılarşlan Cilt, II. Ankara Şubat, 2008.
- **Otacı, Cengiz**, Hermeneutik (Yorum Bilim) ve Ceza Kanunlarının Yorumu, TBBD, Sayı: 89, 2010.
- **Öntan, Yaprak**, Ceza Muhakemesi Hukukunda Yer Gösterme İşlemi, *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 62.4 (2013): 1087-1104.

- **Özbek, Veli Özer**, Ceza Muhakemesi Hukuku, Ankara 2006.
- **Özbek, Veli Özer**, Tıbbi Deliller Ve Yeni Ceza Muhakemesi Kanunu, Türk-Alman Tıp Hukuku Sempozyumu (21-22 Nisan 2006, İstanbul), in: Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Sempozyum Özel Sayısı, Yıl 2006, Cilt: III, Sayı:2.
- **Özen, Muharrem**, Türk Ceza Hukukunda Meşru Müdafaa, Ankara 1995.
- **Özen, Muharrem/Özocak, Gürkan**, Adli Bilişim Elektronik Deliller ve Bilgisayarlarda Arama ve El Koyma Tedbirinin Hukuki Rejimi CMK M 134 . Ankara Barosu Dergisi (1), 41-77.
- **Özen, Mustafa**, Kamu Davası Açma Konusunda Benimsenen İlkeler, Cumhuriyet Savcısının Takdir Yetkisi ve İddianamenin İadesi, Ankara Barosu Dergisi, Sayı: 2009/3.
- **Özkan, Halid**, Ceza Muhakemesinde Ekran Görüntüsü Çıktılarının Delil Niteliği, Karşılaştırmalı Güncel Ceza Hukuku Serisi:15, Ceza Muhakemesi Hukukunda Delil ve İspat, Ankara 2014.
- **Özocak, Gürkan**, Ceza Muhakemesinde Elektronik Delillerin Tespiti ve Toplanması, 2.Uluslararası Bilişim Hukuku Kurultayı Bildiriler Kitabı, 17-19 Kasım 2011 İzmir.
- **Öztürk, Bahri**, Ceza Muhakemesi Hukukunda Koğuşturma Mecburiyeti, Ankara 1991.
- **Öztürk, Bahri/Tezcan, Durmuş/Ruhan Mustafa, Erdem/Sırma, Özge/Saygılar, F.Yasemin/Alan, Esra**, Nazari ve Uygulamalı Ceza Muhakemesi Hukuku, 2.Bası, Ankara 2010. (**Öztürk/Tezcan/Erdem**)
- **Parlar, Ali/Hatipoğlu, Muzaffer/Yüksel, Erol Güngör**, Deliller Çapraz Sorgu ve İspat, Ankara 2008.
- **Roxin, Claus**, İspat Hukukunun Esasları, (Çev: Yener Ünver), İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Yıl:4, Sayı:8, Güz 2005/2.
- **Sarsıkoğlu, Şenel**, Ceza Muhakemesinde Delil Ve İspat Hukuku Açısından Elektronik Delil (E-Delil) Kavramı, TAAD, Yıl:6, Sayı:22 (Temmuz 2015).
- **Selçuk, Sami**, Temyiz Denetiminin Sınırları Ve Bu Sınırlara Uymamanın Kaçınılamaz Sancılı Sonuçları/Açmazları/Tehlikeleri, Prof. Dr. Nur Centel'e Armağan, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi, Hukuk Araştırmaları Dergisi, Cilt:19, Sayı:2, İstanbul 2013. (**Selçuk, Temyiz Denetimi**)
- **Selçuk, Sami**, Vicdani Kanı Yargısını Oluşturma Tekeli Duruşma Yargıcınıdır (18.11.2008 Tarihli Star Gazetesi).
- **Serozan, Rona**, Hukukta Yöntem, s.http://journal.yasar.edu.tr/wp-content/uploads/2014/01/6-Rona-SEROZAN.pdf.
- **Sevdiren, Öznur**, Çelişmeli Yargılama Ve Silahların Eşitliği İlkeleri Bağlamında Teşhis İşlemi Ve Bu İşlemden Müdafinin Hazır Bulunma Yetkisi, Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, (1), 2019, s. 15-55.
- **Şahin, Cumhuri**, Ceza Muhakemesinde İspat, Delillerin Doğrudan Doğrualığı İlkesi, Ankara 2001.
- **Şahin, Cumhuri/Göktürk**, Neslihan, Ceza Muhakemesi Hukuku, II, 2.Bası, Ankara 2013.

- **Şahin, Murat**, Adalet Psikolojisi Ve Kararlar Üzerinde Etkili Faktörler, Adalet Dergisi, Yıl:2014, Sayı:50.
- **Şahinkaya, Yalçın**, Suçsuzluk Karanesi, Ankara 2008.
- **Şen, Ersan**, Ceza Yargılamasında Bilirkişi, (<http://www.haber7.com/yazarlar/prof-dr-ersan-sen/1629701-ceza-yargilamasinda-bilirkişi>, erişim: 01/10/2017) (**Şen, Bilirkişi**)
- **Şen, Ersan**, Gizli Tanığın Dinlenmesi Prosedürü ve Delil Kuvveti (<https://sen.av.tr/tr/makale/Gizli-Tanıgın-Dinlenmesi-Prosedürü-ve-Delil-Kuvveti>).
- **Şen, Ersan**, Yorumluyorum, Ceza Hukuku Perspektifinden Güncel Olaylara Bakış, Ankara 2010. (**Şen, Yorumluyorum**)
- **Şener, Mustafa Talip/Kara, Çağrı**, Adli Nitelikli Ölümün Belirlenmesi Ve İzlenecek Yol, Genel Tıp Dergisi, 2014/24 (Ek 2).
- **Şenol, Cem**, Teori ve Uygulamada Ceza Muhakemesinde Hukuka Aykırı Delillerin Kullanılması ve Değerlendirilmesi Yasağı, XII Levha Yayınları, İstanbul, 2015.
- **Taner, Fahri Gökçen**, Ceza Hukukunda Zamanaşımı, Yüksek Lisans Tezi, Ankara 2007.
- **Taner, Fahri Gökçen**, 5271 Sayılı CMK'nın Temyiz Kanun Yoluna İlişkin Hükümlerinin Yürürlüğe Girmesiyle Ortaya Çıkan Farklılıklar, Ankara Barosu Dergisi, 2017/4.
- **Tanrıver, Süha**, Noterler Tarafından Elektronik Ortamda Yapılabilecek Olan İşlemler Ve Bu İşlemlerin Gerçekleştirilmesi Usûlü, Ankara Üni. Hukuk Fak. Dergisi, 65 (4) 2016 (s. 3677-3686).
- **Taşdemir, Kubilay/Özkepir, Ramazan**, Hırsızlık Suçları, Ankara 1996.
- **Tatar, Erol**, Gizli Tanık. Ankara Barosu Dergisi. 2013; (4).
- **Temiz, Yağmur**, Türk Hukukunda Çapraz Sorgu Tartışmaları, *İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 6.1: 299-332.
- **Tezcan, Durmuş**, AİHM Kararları Işığında Adil Yargılama Hakkı Bakımından Delillerin Değerlendirilmesi, Ord. Prof.Dr.Sulhi Dönmezer'e Armağan, Atatürk Kültür Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Atatürk Araştırma Merkezi, Türk Ceza Hukuku Derneği Yayınları, Yayına Hazırlayanlar: Köksal Bayraktar/ Zühal Dönmezer Çakıroğlu/ Hakan Kızıllarslan Cilt, II. Ankara Şubat, 2008.
- **Topaloğlu, Mahir**, Türk Hukukunda Çocuklara Özgü Güvenlik Tedbirleri, İstanbul 2010.
- **Toroslu, Nevzat**, Ceza Hukukunda Zaruret Hali, Ankara 1968. (**Toroslu, Zaruret**)
- **Toroslu, Nevzat**, Ceza Muhakemesi Hukuku, Ankara 1998.
- **Tosun, Öztekin**, Türk Suç Muhakemesi Hukuku Dersleri, C.1, İstanbul 1984.
- **Türe, Hayrettin**, Pratik Hukukta Kovuşturma, Ankara 2018,
- **Uzunay, Yusuf/Koçak, Mustafa**, Bilişim Suçları Kapsamında Dijital Deliller, Akademik Bilişim Konferansı (Şubat 2005, Gaziantep) <http://ab.org.tr/ab05/tammetin/134.pdf>.
- **Ünver, Yener**, Ceza Muhakemesinde ispat, CMK ve Uygulamamız, Ceza Hukuku Dergisi, Seçkin Yayınları, Yıl 1, Sayı 2, Aralık 2006. (**Ünver, İspat**)

- **Ünver, Yener**, Ceza Yargılaması Hukukunda İspata İlişkin Bir Yargıtay İBK'nın İncelenmesi, İÜHFİM, Cilt: LV, 1996.
- **Ünver, Yener/ Hakeri, Hakan**, Ceza Muhakemesi Hukuku, C.1-2, 6.Bası, Ankara 2012.
- **Walter, Tonio**, Ceza Muhakemesinde İspat Yükü (Çeviren Koray Doğan), Ceza Muhakemesi Hukukunda Delil ve İspat, Karşılaştırmalı Ceza Hukuk Serisi 15, Ankara 2014.
- **Yalkut, Necdet**, Karşılaştırmalı Hukuk Açısından Sanığın Şüpheden Yararlanması Kuralı, AD, Yıl 72, Sayı 3, 1981.
- **Yarsuvat, Duygun**, Ceza Muhakemesi Hukukunda Kanuna Aykırı Elde Edilen Delillerin Geçerliliği, Ceza muhakemesi Kanununun 3 yılı. Türk Ceza Hukuku Derneği Sempozyumu, İstanbul 2009.
- **Yaşar, Osman**, Uygulamalı ve Yorumlu Ceza Muhakemesi Kanunu, C.1-2, Ankara 2009.
- **Yaşar, Yusuf/Dursun, İsmail**, Bilgisayarlarda, Bilgisayar Programlarında Ve Kütüklerinde Arama, Kopyalama Ve Elkoyma Koruma Tedbiri, MÜHFHAD, C: 19, S: 3, 2013 .
- **Yavuz, Mehmet**, Ceza Muhakemesinde İspat Sorunu, Türkiye Adalet Akademisi Dergisi, Nisan 2012, Sayı:9.
- **Yayla, Mehmet**, İspat İçin Yenilmesi Gereken Şüphe: Türkiye ve Amerika Birleşik Devletleri Sistemlerinin İncelenmesi, Ankara Barosu Dergisi, 2013-3, Ankara.
- **Yenidünya, A.Caner**, 5271 Sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nda Kamu Davasının Açılması, İddianamenin Unsurları ve İadesi, E-Akademi Hukuk, Ekonomi ve Siyasal Bilimler İnternet Dergisi, Sayı:60, Şubat 2007, <http://www.e-akademi.org/makaleler/acyenidunya-1.htm>.
- **Yenisey, Feridun**, Uygulanan ve Olması Gereken Ceza Muhakemesi Hukuku, Duruşma ve Kanun Yolları, 2.Bası, İstanbul 1990.
- **Yenisey, Feridun/Altuç Sinan**, İletişimin Denetlenmesi Hakkında, Ord. Prof.Dr.Sulhi Dönmezer'e Armağan, Atatürk Kültür Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Atatürk Araştırma Merkezi, Türk Ceza Hukuku Derneği Yayınları, Yayına Hazırlayanlar: Köksal Bayraktar/ Zühal Dönmezer Çakıroğlu/ Hakan Kızıllarslan Cilt, II. Ankara Şubat, 2008.
- **Yerdelen, Erdal**, Hükümün Gerekçesi, Ankara 2016.
- **Yeşilyurt, Hamdi**, Adli Bilişim Soruşturma Metotlarının Standartlaştırılması Ve Etkinlik-Verimlilik Perspektifinde Değerlendirilmesi, Adli Bilimler Dergisi, Sayı:3, Eylül 2014.
- **Yıldırım, Akif**, Bireysel Başvuruda Ceza Yargılamasını İlgilendiren Kararlar, Anayasa Mahkemesine Bireysel Başvuru Sisteminin Güçlendirilmesi Ortak Projesi Yayını, Ankara.
- **Yıldız, Ali Kemal**, Ceza Muhakemesi Hukukunda Keşif ve Yer Gösterme, İÜHFİM, C:65, Sayı:1, 2007. **(Yıldız, Keşif)**
- **Yıldız, Ali Kemal**, Ceza Muhakemesinde İspat ve Delillerin Değerlendirilmesi, Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul 2002. **(Yıldız, İspat)**

- **Yıldız, Ali Kemal**, Ses ve/veya Görüntü kayıtlarının İspat Fonksiyonu, Ceza Hukuku Dergisi, Sayı:2, Aralık 2006. **(Yıldız, Ses ve Görüntü)**
- **Yıldız, Ali Kemal**, Trafik Suçları Bağlamında Bilimsel Delillerin İspat Fonksiyonu, Türk-Alman Tıp Hukuku Sempozyumu (21-22 Nisan 2006, İstanbul), in: Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Sempozyum Özel Sayısı, Yıl 2006, Cilt: III, Sayı:2. **(Yıldız, Trafik)**
- **Yurtcan, Erdener**, Ceza Yargılaması Hukuku, 12. Bası, İstanbul 2007.
- **Yüce, Turhan Tufan**, İn Dubio Pro Reo Kaidesi, AD, S.12, 1962.
- **Zoğlar, Burcu**, Ceza Muhakemesi Hukukunda İspat Bakımından İfade Ve Sorgu, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul-2017.

Prof. Dr. Erdal YERDELEN

TÜRK CEZA HUKUKU

YAPTIRIMLARI

VE

İNFAZI

- TCK Yaptırım Sistemi
- Yaptırımların Amacı
- Maddi İnfaz Hukuku
- İnfaz Yargılaması

2. Baskı

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Türk Ceza Hukuku Yaptırımları ve İnfazı
Erdal Yerdelen

Hukuk Yayınları Dizisi – 2761

Birinci Baskı : Ocak, 2021
İkinci Baskı : Temmuz 2022

ISBN : 978 – 625 – 8153 – 51 – 4

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com
 : adalety@adaletyayinevi.com

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : facebook.com/adaletyayinevi
 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Meteksan Matbaacılık ve Teknik Sanayi Ticaret A.Ş
Beytepe Köyü Yolu No:3
06800 Çankaya/Ankara
Sertifika No: 46519

KAYNAKÇA

- ACAR, Hüseyin**, Türk Ceza Hukukunda Müsadere Kurumu, Çankaya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi, Ankara 2019.
- AKARCA, Mehmet**, "Çocukların Ceza Hukukundaki Yeri ve Çocukların Korunması", Fasikül Hukuk Dergisi, C:III, S:19, Haziran 2011.
- AKBULUT, İlhan**, "Şartla Tahliye", İÜHFİM, C:LV, S:1-2, Y:1995-1996.
- AKDENİZ, Galma/ELVERİŞ, İdil/ARCA, Alpan**, "Görünen Ceza Görünmeyen İnfaz, Türkiye'de Ceza ve İnfaz Politikaları", İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C:VI, S:I, Genel Sayı:11, Bahar 2019.
- AKIN, Abdulkadir**, İnfaz Hukuku, Ankara 2016.
- AKKAŞ, Ahmet Hulusi**, "Koşullu Salıverilme", GÜHFD, C:XII, S:1-2, Y:2008.
- AKKAYA, Çetin**, Cezaların İnfazı ve İnfaz Hukuku, Ankara 2020.
- AKSAN, Murat**, "Yeni TCK'da Yaptırım Sistemi", Hukuki Perspektifler Dergisi (HPD), S:2, Sonbahar 2004.
- AKSAN, Murat**, Ceza Mahkûmiyetine Bağlı Hak Yoksunlukları, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi, Konya 2008.
- AKSOY İPEKÇİOĞLU, Pervin**, "Cinsel Suçları Önlemede Kimyasal Kastrasyon Seçeneği", CHD, S:17, Y:6, Aralık 2011.
- ALBRECHT, Peter-Alexis**, Kriminologie, München 2010.
- ALDEMİR, Hüsnü**, "Yeni Türk Ceza Kanununa Göre Suçta Tekerrür", Terazi Hukuk Dergisi, S:1, Y:2006.
- ALŞAHİN, Mehmet Emin**, Ceza Hukukunda Zamanaşımı, Ankara 2016.
- ALTUĞ, Şahin**, Ceza Hukukunda Müsadere Kavramı, Ankara 2017.
- ALTUNÇ, Mehmet Sinan**, Ceza Hukukunda Tekerrür, Galatasaray Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2010.
- ARSLAN, Çetin/KAYANÇİÇEK, Murat**, Suçta Tekerrür, Ankara 2009.
- ARSLAN, Çetin/AZİZOĞLU, Bahattin**, Yeni Türk Ceza Kanunu Şerhi, Ankara 2004.
- ARSLAN, Çetin/KAYANÇİÇEK, Murat**, Cezadan Mahsup, Ankara 2011.
- ARSLAN, N. Talat**, "Kamu Örgütlerinde Hukuksal Düzenlemelerden Kaynaklanan Sorunlar (İnfaz Kurumları Örneği)", Cumhuriyet Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi, C:4, S:1, Y:2003.

- ARTUÇ, Mustafa**, Hüküm Kurma Sanatı, Ankara 2018.
- ARTUK, M. Emin**, "Ceza Kanununun Suç Siyaseti Bilimi Açısından İncelenmesi", CHD, S:2, Y:1, Aralık 2006.
- ARTUK, M. Emin**, Emniyet Tedbirleri, Ankara 2003.
- ARTUK, M. Emin**, "Güvenlik Tedbirleri", GÜHFD, C.XXII, S:1-2, Y:2008.
- ARTUK, M. Emin**, "Ölüm Cezası", Prof. Dr. Jale Akipek'e Armağan, SÜHFD, Konya 1991.
- ARTUK, M. Emin**, "Türk Ceza Hukukunda Yaptırımlar Sistemi I", CHD, S:4, Y:Ağustos 2007.
- ARTUK, M. Emin/ALŞAHİN, Mehmet Emin**, "Hapis Cezalarının ve Cezaevlerinin Tarihi Gelişimi", Prof. Dr. Mehmet Akif Aydın'a Armağan, Marmara Hukuk Fakültesi, Hukuk Araştırmaları Dergisi, C:21, S:Özel Sayı, Y:2015.
- ARTUK, M. Emin/ALŞAHİN, Mehmet Emin**, Kriminoloji, Ankara 2017.
- ARICAN, Mehmet**, Ceza Adaleti, Ankara 2009.
- ASLAN, Beşir**, Ceza Hukukunda Yaş Küçüklüğü, Ankara 2012.
- ASLAN, Buğra Han**, Kazanç Müsaderesi, Ankara 2016
- ASLAN, M. Yasin**, "Türk Hukukunda Tüzel Kişilerin Ceza Sorumluluğu", Ankara Barosu Dergisi, S:2010/2,Y:68.
- ATALAY, Osman**, "7242 sayılı Kanunun Getirdikleri", Terazi Hukuk Dergisi, S:166, Haziran 2020.
- ATALAY, Osman**, "Mükerrir Hükümlülerin İnfazında Müddetname Hesaplamaları", Terazi Hukuk Dergisi, Eylül 2007.
- ATALAY, Osman**, İnfaz Hukuku ve İlamların İnfazı, Ankara 2021.
- ATALAY, Osman/ÖZGELEN, Mustafa Safa**, İnfaz Hukuku Ders Kitabı, Ankara 2013.
- ATAR, Yavuz**, Türk Anayasa Hukuku, Konya 2009.
- AUMÜLLER, Alexander M.**, "Dealing with dangerous offenders through preventive sentencing: a comparison of Germany and England and Wales", Publikationsreihe des Kriminalwissenschaftlichen Instituts der Leibniz Universität Hannover, Band 1, Frühjahr 2013;
- AVCI, Maya Ezgi**, "Yasaklanmış Hakların Geri Verilmesi", CHD, S:18, Y:7, Nisan 2012.
- AVCI, Mustafa**, Hukuk Tarihimizde Hapis, Ankara 2019.
- AVCI, Mustafa**, Hürriyeti Bağlayıcı Cezalara Seçenekler, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi, İstanbul 1994.

- AVCI, Mustafa**, “Kim Kimi Affedebilir?”, Kamu Hukuku Arşivi, Ekim 1999.
- AVCI, Mustafa**, “Osmanlı İnfaz Hukukundaki Gelişmelere Genel Bir Bakış”, Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C: 12, S:3-4, Y:2004.
- AYBAY, Rona**, “Bir İnsan Hakkı Sorunu Olarak Sınırdışı Edilme”, Maltepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C:2, 2003.
- AYBAY, Rona**, Yabancılar Hukuku, İstanbul 2007.
- AYDIN, Devrim**, “Ceza Hukukunda Okullar”, CHD, S:15, Y:6, Nisan 2011
- AYDIN, Devrim**, “Ceza Hukukunun Geleceği ve Yeni Yaptırım Biçimleri”, CHD, S:12, Y:5, Nisan 2010.
- AYDIN, Hüseyin**, “Bir Güvenlik Tedbiri Olarak TBMM Üyeliğinden Yoksun Bırakma”, İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi C:3, S:1, Y: 2012.
- AYGEN, Dilaver**, Açıklamalı İctihatlı Cezaların İnfazı Hakkında Kanun, Ankara 2002.
- AYGÖRMEZ, Gülsün A./HAYDAR, Nuran/KORKMAZ, Mehmet**, “Seri Yargılama Usulüne İlişkin Sorunlar”, Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi (ASBÜHFD), S:2, Y:1, Aralık 2019.
- BACAKSIZ, Pınar**, “Cezalandırma ve Toplumla Yeniden Kazandırma”, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C:16, Prof. Dr. Hakan PEKCANITEZ’e Armağan, S:Özel Sayı, Y:2014, (Basım Yılı: 2015).
- BACAKSIZ, Pınar**, “İddianame Pazarlığı”, CHD, Y:3, S:7, Ağustos 2008.
- BAĞDATLI, Selahattin**, Hukuk Sözlüğü, İstanbul 2012.
- BAKICI, Sedat**, 5237 sayılı Yasa Kapsamında Ceza Hukuku Genel Hükümler, Ankara 2007.
- BAKICI, Sedat**, Olaydan Kesin Hükme Kadar Ceza Yargılaması ve Ceza Kanunu Genel Hükümler, Ankara 1996.
- BAŞBAYRAKTAR TAŞKIN, Mine**, “Türk Ceza Hukukunda Af Kurumu”, Yargıtay Dergisi, C:30, S:3, Temmuz 2004.
- BAŞMAN, Murat**, Şartla Salıverilme, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 1996.
- BAYRAKTAR, Köksal**, Ceza Hukukunda Suç Olmaktan Çıkarma Akımı, İÜHF, S:1-4, Y:1984.
- BECCARIA, Bonasena Cesare**, Suçlar ve Cezalar Hakkında, (Çev. Sami Selçuk), Ankara 2018.
- BELGESAY, Mustafa Reşit**, Ceza ve Hukuk Mesuliyeti (Prensip ve Tatbikat), İstanbul 1953.
- BERK, Bahadır**, Askeri Ceza Yargısında İnfaz, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Ankara 2003.

- BIYIKLI, Hasan**, "Tutukluluk Süresini Ceza Mahkûmiyetlerinden İndirilmesi", Yargıtay Dergisi, C:9, S:3, Temmuz 1983.
- BIYIKLI, Hasan**, "Tüzel Kişilerin Ceza Sorumluluğu ve Türk Ceza Hukuku Sistemi", Yargıtay Dergisi, C:7, S:14, Ekim 1981.
- BOZYEL, Atacan**, "Kadın Suçluluğu", Kriminoloji Yazıları Editör: Türkan YALÇIN SANCAR, Ankara 2015.
- BRUNS Hans Jurgen**, Das Recht der Strafzumessung : eine systematische Darstellung für die Praxis, Aufl. Koln, Berlin, Bonn, München 1985.
- CAN, Sibel**, "Türk Hukukunda Af Kurumu", AÜHFĐ, C:4, S:65, Y:2016.
- CENDEL, Nur**, "Denetimli Serbestlik", Ord. Prof. Dr. Sulhi Dönmezer Armağanı, 2008.
- CENDEL, Nur**, Türk Ceza Hukukuna Giriş, İstanbul 2002.
- CENDEL, Nur**, "Yeni Türk Ceza Kanununda Cezalar ve Güvenlik Tedbirleri Sistemi", Yeni Türk Ceza Kanunu Sempozyumu, 5 Mart 2005, Türk Ceza Hukuku Derneği Yayın No: 7.
- CENDEL, Nur/ZAFER, Hamide**, Ceza Muhakemesi Hukuku, İstanbul 2019.
- CENDEL, Nur/ZAFER, Hamide/ÇAKMUT, Özlem**, Ceza Hukuku Genel Hükümler, İstanbul 2019.
- CERTEL, Abdulkadir**, Müsadere, Ankara 2008.
- C. H. Beck**, Strafvollzugsgesetz, Beck-Texte in dtv, München 1992.
- ÇAKIR, Kerim**, "Tüzel Kişiler Hakkında Güvenlik Tedbirleri", Beykent Hukuk Dergisi, C:4, S:8, Aralık 2018.
- ÇETİN, Soner Hamza**, Türk Ceza Kanunu'nda Seçenek Yaptırımlar, Ankara 2011.
- ÇINAR, Ali Rıza**, Türk Ceza Hukukunda Cezalar, Ankara 2005.
- ÇOBAN, Cengiz**, Adli Yargıda Tutuklama, Ankara 2001.
- ÇOLAK, Haluk/UĞURTAN, Haluk**, "Denetimli Serbestlik Kavramının Yaptırım Teorisi ve Penolojik Bakımdan Tahlili ile Pozitif Hukukumuzdaki Düzenlemeler" Adalet Dergisi, S:25, Y:97, Mayıs 2006.
- ÇOLAK, Haluk/ALTUN, Uğurtan**, "Bir Yaptırım Türü Olarak Para Cezalarının Teori ve Uygulamadaki Analizi", TBBĐ, S:69, Y:2007.
- ÇOLAK, Haluk/ALTUN, Uğurtan**, "Cezanın Belirlenmesi Araçlarından Birisi Olarak Mahsup", Adalet Dergisi, S:28, Y:2007.
- ÇOLAK, Haluk/ALTUN, Uğur**, Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı, Ankara 2007.
- ÇOLAK, Haluk/ALTUN, Uğurtan**, İnfaz Hukuku, Ankara 2009.

- DALKILIÇ, Aysun**, Türk Ceza Hukukunda Müsadere, Ankara 2013.
- DAY, D, Frank**, “Ceza Hukukunun Kökeni”, (Çev. Devrim AYDIN), CHD, S:16, Y:6, Ağustos 2011.
- DEMİRBAŞ, Timur**, Ceza Hukuku Genel Hükümler, Ankara 2019.
- DEMİRBAŞ, Timur**, İnfaz Hukuku, Ankara 2018.
- DEMİREL, Ömer Faruk/ BALCIOĞLU, İbrahim**, “Alkol ve Madde Bağımlılığında Ceza Sorumluluğu ve Fiil Ehliyeti”, Yeni Symposium Dergisi, C:53, S:1, Y:2015
- DENİZHAN, Hüseyin**, “Yeni Türk Ceza Kanunu’nda Erteleme Kurumu Üzerine Bir İnceleme” TBBD, S:65, Y:2006.
- DEVELLİOĞLU, Ferit**, Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat, Ankara 1997.
- DİLBEROĞLU, Vedat**, “Cezalar ve Güvenlik Tedbirlerinin Amacı ve Niteliği”, AÜHFD, S:65 (4) Y:2016.
- DİNÇMEN, Kağan**, “Suça Karşı Ceza Ehliyeti Kavramı”, İstanbul 1984.
- DOĞAN, D. Mehmet**, Büyük Türkçe Sözlük, İstanbul 2001.
- DOĞAN, İlyas**, “Alman Öğretisinde İnsan Onuru ve Güncel Sorunlar Hakkında Kısa Bir Giriş”, SÜHFD, C:13, S:2, Y:2005.
- DONAY, Süheyl**, Türk Ceza İnfaz Hukuku, İstanbul 2014.
- DONAY Süheyl**, “Genel Olarak Para Cezası (Toplum ve Ceza)”, Değişen Toplum ve Ceza Hukuku Karşısında Türk Ceza Kanunu’nun 50 Yılı ve Geleceği Sempozyumu (22–26 Mart 1976), İstanbul 1977.
- DÖLLİNG, Dieter**, “Taeterbehandlung: Ende oder Wende?”, Taeterbehandlung und neue Sanktionsformen (Hrsg.) JEHLE, Jörg-Martin, Mönchengladbach 2000.
- DÖNMEZER, Sulhi**, “Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun Ön Tasarısının Temel Niteliği ve Kapsamı”, Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, S:2, Y:2002.
- DÖNMEZER, Sulhi**, Kriminoloji, Adalet Bakanlığı Yayınları, Ankara 2020.
- DÖNMEZER, Sulhi**, “Teröristlerin Rehabilitasyonu”, İÜHFD, C:51, S:1-4 (1985).
- DÖNMEZER, Sulhi**, “Türk Toplumunda Sosyal Kontrol Aracı Olarak Ceza ve Ödüllendirme”, İÜHFM, C:XLVIII-XLIX, S:1-4, Y:1983.
- DÖNMEZER, Sulhi/ERMAN, Sahir**, Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku Genel Kısım, İstanbul 1997.
- DÖNMEZER, Sulhi/YENİSEY, Feridun**, Ceza Adalet Sisteminin Etkinliği, İstanbul 1998.

- DURŞUN, Hasan**, Türk Ceza Hukukunda Mahsup Kurumu, Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi, Y:2016, S:7.
- DÜNKEL, Frieder/SNACKEN, Sonja**, Strafvollzug im europaischen Vergleich; Probleme, Praxis und Perspektiven, in. ZfStrVo, 4/2001.
- ERDEM, Mustafa Ruhan/ŞENTÜRK, Candide**, "Ceza Muhakemesi Hukukunda Yeni Bir Kurum Olarak Seri Muhakeme Yöntemi", CHD, S:41, Y:14, Aralık 2019.
- ERDOĞAN, Oktay**, İnfaz Hukuku, İstanbul 2008.
- ERDOĞAN, Oktay**, Para Cezaları ve İnfazı, İstanbul 2007.
- EREM, Faruk**, Adalet Psikolojisi, Ankara 1997.
- EREM, Faruk**, Bir Ceza Avukatının Anıları, Ankara 2010.
- EREM, Faruk**, "Tekerrürün Esası", Adalet Dergisi, 1949/10.
- EREM, Faruk**, "Türk Ceza Kanununda Emniyet Tedbirleri", AÜHFD, C:I, S:3, Y:1944.
- EREM, Faruk**, Türk Ceza Kanunu Şerhi, Genel Hükümler, Ankara 1993.
- EREM, Faruk**, Ümanist Doktrin Açısından Ceza Hukuku Genel Hükümler, Ankara 1985.
- EREM, Faruk/DANIŞMAN, Ahmet/ARTUK, Mehmet Emin**, Ceza Hukuku Genel Hükümler, Ankara 1997
- EROL, Haydar**, Türk Ceza Kanunu, Ankara 2003.
- ESER, Albin**, Die strafrechtlichen Sanktionen gegen das Eigentum, Mohr (Siebeck) Verlag, 1969, Rdn.50
- EŞİTLİ, Ezgi Aygün**, "Kısa Süreli Hapis Cezası ve Kısa Süreli Hapis Cezasına Seçenek Yaptırımlar", AÜHFD, S:65 (1), Y:2016.
- FOUCAULT, Michel**, Hapishanenin Doğuşu, (Çev. M. Ali Kılıçbay), İstanbul 2012.
- FEUERHELM, Wolfgang**, "Arbaeit als Strafe-Dimensionen der Gemeinnützigearbeit", Taeterbehandlung und neue Sanktionsformen (Hrsg.) JEHLE, Jörg-Martin, Mönchengladbach 2000.
- GAROFALO, Baron Raffaele**, Criminologia, (Suç, Suçlu ve Ceza), (Çev. Muhittin Göklü), İstanbul 1957.
- GEDİK, Doğan**, Türk Ceza Hukukunda Müsadere, Ankara 2001.
- GÖKCEN, Ahmet**, Tanzimat Dönemi Osmanlı Ceza Kanunları ve Bu Kanunlardaki Ceza Müeyyideleri, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 1989
- GÖLCÜKLÜ, Feyyaz**, Türk Ceza Sistemi (Hürriyeti Bağlayıcı Cezalar), Ankara 1966.

- GÖZLER, Kemal**, Hukukun Temel Kavramları, Bursa 2013.
- GÖZÜBÜYÜK, A. Pulat**, Türk Ceza Kanunu Şerhi, Ankara 1967.
- GRAMATICA, Filippo**, Toplumsal Savunma İlkeleri, (Çev. Sami Selçuk), Ankara 2005.
- GRANDE, Irene-Sagel**, "Elektronische Aufsicht, die niederlandische Variante des elektronischen Hausarrests", Taeterbehandlung und neue Sanktionsformen (Hrsg.) JEHLE, Jörg-Martin, Mönchengladbach 2000.
- GÜLŞEN, Recep**, Hürriyeti Bağlayıcı Cezaların İnfazında Çağdaş Sistem, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 1993.
- GÜMÜŞ, Sultan**, Cezaların Ertelenmesi, Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, Kocaeli 2005.
- GÜNAL, A. Nadi**, "Roma Hukukunda Kazandırıcı Zamaşaşımı ile Mülkiyetin İktisabının Yeri ve Önemi", AÜHFĐ, C:47, S:1-4, Y:1998.
- GÜNAY, Erhan**, İnfaz Sorunları ve Çözümleri, Ankara 1998.
- GÜNAY, Erhan**, Tutukluluğun Ceza Mahkûmiyetinden Mahsubu Şartla Tahliye ile Müddetname Tanzimi, Ankara 2001.
- GÜNGÖR, Devrim/ALBAYRAK, Adem**, İstinaf, Ankara Barosu Yayınları, Ankara 2016.
- GÜRİZ, Adnan**, Feminizm, Postmodernizm ve Hukuk, Ankara 1997.
- GÜZELSOY, Zeycan**, Kimyasal Kastrasyon Uygulamasına Bazı Melek Gruplarının Yaklaşımalarının Araştırılması, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2014.
- HAFIZOĞULLARI, Zeki**, "5237 sayılı TCK'da Cezalar ve Güvenlik Tedbirleri", Ankara Barosu Dergisi, S:1, Y:65, Kış 2007.
- HAFIZOĞULLARI, Zeki**, Ceza Normu, Normatif Bir Yapı Olarak Ceza Hukuku Düzeni, Ankara 1987.
- HAFIZOĞULLARI, Zeki/ÖZEN, Muharrem**, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, Ankara 2014.
- HAKERİ, Hakan**, Ceza Hukuku Genel Hükümler, Ankara 2019.
- HAKERİ, Hakan**, Haksız Yakalanan ve Tutuklanana Tazminat Verilmesi, Ankara 1999.
- İÇEL, Kayıhan**, Ceza Hukuku Genel Hükümler, İstanbul 2016.
- İÇEL, Kayıhan**, "Mevkuten Geçen Müddetin Ceza Mahkûmiyetlerinden Mahsubu", İÜHFĐ, C:XXIX, S:3, Mart 1963.
- İÇEL, Kayıhan**, Suçların İçtimaı, İstanbul 1972.

- İÇEL, Kayıhan/SOKULLU AKINCI, Füsün/ÖZGENÇ, İzzet/SÖZÜER, Adem/MAHMUTOĞLU, Fatih S. /ÜNVER, Yener,** İçel Yaptırım Teorisi, İstanbul 2002, (İÇEL, Yaptırım Teorisi).
- İÇEL, Kayıhan/YURTCAN, Erdener,** "Alman Düzene Aykırılıklar Kanunu", İÜHFİM, C:XXXVI, S:1-4, Y:1971.
- İMAL, Tamer,** Uzlaşma, İstanbul 2010.
- İNCE, Hüseyin,** "Kısa Süreli Hapis Cezasına Uygulanabilecek Seçenek Yaptırımlardan 'Kamuya Yararlı Bir İşte Çalıştırılma' Yaptırımı (Community Service Labor Programme)", Adalet Dergisi, S:30, Ocak 2008.
- İŞ ARKUN, Gülten,** Türk Ceza Hukukunda Kısa Süreli Hapis Cezalarına Seçenek Yaptırımlar", T.C. Maltepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2018.
- JAKOBS, Günther,** Yurttaş Ceza Hukuku ve Düşman Ceza Hukuku (Çev. Cemil Ozansü), Terör ve Düşman Ceza Hukuku, Ed. Yener Ünver, Ankara 2008.
- JESCHECK, Einführung in das Strafrecht, Allgemeiner Teil,** Berlin 2013.
- JESCHECK, Hans Heinrich,** Almanya Federal Cumhuriyeti Ceza Hukukuna Giriş, (Çev. Feridun Yenisey), İstanbul 2007, s.61-62.
- JEHLE, Jörg-Martin/KIRCHNER, Martin,** "Herausforderungen der Kriminologie im Europa des 21. Jahrhunderts", Taeterbehandlung und neue Sanktionsformen (Hrsg.) JEHL, Jörg-Martin, Mönchengladbach 2000.
- KAFES, Veli,** Hukukumuzda Şartla Salıverme ve Uygulamadaki Sorunlar, Ankara 1998.
- KALMTHOUT, Anton M. Van,** "Kamu Yararına Çalışmadan "Toplumsal Yaptırımlara": Karşılaştırmalı Bir Bakış Açısı", (Çev. Burhan ALICI), Küresel Bakış, C:1, S:1, Y:Nisan 2011.
- KAMER, Vehbi Kadri,** "5275 sayılı Ceza Ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanununun Yüzbeşinci Maddesinde Yer Alan Kamuya Yararlı Bir İşte Çalıştırılma", Adalet Dergisi, Yıl 2008
- KAMER, Vehbi Kadri,** "Ceza Adalet ve İnfaz Sistemi İçinde Denetimli Serbestlik Sisteminin Önemi", Adalet Dergisi, S:31, Y:Mayıs 2008.
- KAMER, Vehbi Kadri,** Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı, Ankara 2007.
- KAMER, Vehbi Kadri,** Denetimli Serbestlik Kararlarının İnfazı, Ankara 2007.
- KAMER, Vehbi Kadri/ALTUN, Duygu,** "Denetimli Serbestlik Hizmetlerinde Sivil Toplum Desteği", TBBD, S:82, Y:2009.
- KAMER, Vehbi Kadri,** "Suç Eşyasının El Konulmasından Tasfiyesine Kadar Yapılan Bütün İşlemler", Adalet Dergisi, Ekim 2002.

- KANTAR, Baha**, Ceza Hukuku, Ankara 1937.
- KARAGÜLMEZ, Ali**, Gün Para Cezası Sistemi (Gün Para), Ankara 2005.
- KARAGÜLMEZ, Ali**, Suç Olmaktan Çıkarma, İdarî Para Cezaları, Açıklamalı Kabahatler Kanunu (İdarî Para), Ankara 2005.
- KARAKAŞ DOĞAN, Fatma**, Ceza İnfaz Hukuku, İstanbul 2013
- KARAKAŞ DOĞAN, Fatma**, “Ceza İnfaz Hukukunda Güncel Gelişmeler, Denetimli Serbestlik Tedbiri Uygulanarak Hapis Cezasının İnfazı, Hapis Cezasının İnfazının Ertelenmesi, İzinler, Eş Ziyareti”, CHD, S:23, Y:8, Aralık 2013.
- KARAKAŞ DOĞAN, Fatma**, Cezanın Amacı ve Hapis Cezası, İstanbul 2010.
- KARAKAŞ DOĞAN, Fatma**, “Müebbet Hapis Cezası ve Cezanın Amacı”, CHD, Y:5, Ağustos 2010, S:13
- KARAMAN, Abdullah**, “İslam Hukukunda Şahsa (Nefse) Kefalet Müessesesi ve Türk Ceza Muhakemeleri Hukukundaki Teminatla Salıverme İle Mukayesesi”, Cumhuriyet Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, C:II, S:1, Y:1998.
- KARTAL, Melik**, Karşılaştırılmalı Hukuk Işığında Kamu Davasının Açılmasında Cumhuriyet Savcısının Takdir Yetkisi, İstanbul 2019.
- KAVASOĞLU, Ali**, “Şartla Salıverme ve Aksayan Yanları”, Adalet Dergisi, Y:1981.
- KAYA, Burçak**, Çocuklara Özgü Güvenlik Tedbirleri, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2019.
- KETT-STRAUB, Gabriele/STRENG, Franz**, Strafvollzugsrecht, München 2016.
- KEYMAN Selahattin**, Türk Hukukunda Af (Genel Af- Özel Af), Doktora Tezi, Ankara 1965.
- KIZMAZ, Zahir**, “Cezaevinin ve hapsedmenin Suçu Engellemedeki Etkisi”, Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, S:17.
- KOCA, Mahmut/ÜZÜLMEZ, İlhan**, Ceza Hukuku Genel Hükümler, Ankara 2020.
- KOÇ, Ziya**, “Elektronik İzleme İle Hapis Cezasının Konutta Çektirilmesi”, Ankara Barosu Dergisi, S:2, Y:2013.
- KUBAT, Ahmet Adil**, Sorularla ve Cevaplarla İnfaz, Ankara 2010.
- KUMBASAR, Enver**, Hükmün Açıklanmasının Geri Bırakılması, Ankara 2012.
- KUNTER, Nurullah**, “Şartla Mahkûm Edilen veya Şartla Salıverilen Kişilerin Gözetimi Hakkında Avrupa Sözleşmesi”, İÜHFM, S:3-4, Y:1975.

- KUNTER/YENİSEY/NUHOĞLU**, Muhakeme Hukuk Dalı Olarak Ceza Muhakemesi Hukuku, İstanbul 2010.
- KUYUCU, A. Aydın**, Kanun Yararına Bozma, Ankara 2012.
- KÜÇÜK, Sönmez Tevfik**, Bir Ceza Hukuku Yaptırımı Olarak Zorunlu Kastrasyonun Anayasa Hukuku Açısından İncelenmesi, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 19 / 4 (Ekim 2015): 297-322 .
- LAUBENTHAL, Klaus/NESTLER, Nina**, Strafvollstreckung, Würzburg 2010.
- LINDNER, Charles**, "Thacher, Augustus, and Hill- The Path to Statutory Probation in the United States and England", Heinonline-71 Fed. Probation, 2007.
- LYONS, Lewis**, Cezalandırmanın Tarihi, (Çev. Silya Zengilli), İstanbul 2018.
- MADEN, Mehmet**, Hapis Cezasına Seçenek Yaptırımlar, Ankara 2012.
- MAGHAN, Jess**, "Dangerous Inmates: Maximum Security Incarceration In The State Prison Systems of the United States", Aggression and Violent Behavior, Vol. 4, No. 1, 1999.
- MAHMUTOĞLU, Fatih Selami/KARADENİZ, Serra**, Türk Ceza Kanunu Genel Hükümler Şerhi, Beta Basım Yayım Dağıtım, İstanbul 2017.
- MALKOÇ, İsmail**, Açıklamalı Yeni Türk Ceza Kanunu, Ankara 2001.
- MAURACH, Reinhart/GÖSSEL, Karl Heinz/ZİPF, Heinz**, Strafrecht Allgemeiner Teil, Karlsruhe 2014.
- MECİT, Kemal**, İnfaz Hukuku, Ankara 2020.
- MEIER, Bernd-Dieter**, Strafrechtliche Sanktionen, Hannover 2006.
- MENGÜÇ, Ali Rıza**, Ceza İnfaz Hukuku ve İnfaz Müesseseleri, İstanbul 1968.
- MERAN, Necati**, "Kısa Süreli Hapis Cezasına Seçenek Yaptırımlar", Adalet Dergisi, S:27, Ocak 2007.
- MESTAV, Mehmet**, Orman Kanunu ve İlgili Mevzuat, Ankara 2001.
- MONTESQUIEU, Charles-Louis de Secondat, Baron de La Brede et de**, Kanunların Ruhu Üzerine, (Çev. Berna Günen), İstanbul 2019.
- NUHOĞLU, Ayşe**, Ceza Hukukunda Emniyet Tedbirleri, Ankara 1997.
- NURSAL, Necati/ATAÇ, Selcen**, Denetimli Serbestlik ve Yardım Sistemi, Ankara 2006.
- ÖNDER, Ayhan**, Ceza Hukuku Dersleri, İstanbul 1992.
- ÖZEK, Çetin**, "Umumi Af", İÜHFM, C:24, S:1-4, Y:1959.
- ÖZBEK, Veli Özer**, "Ceza Adaletinin Sağlanmasında Temel Etik İlkeler", CHD, S:15, Y:6, Nisan 2011

- ÖZBEK, Veli Özer**, Ceza Muhakemesi Hukuku, Ankara 2006.
- ÖZBEK, Veli Özer**, İnfaz Hukuku, Ankara 2019.
- ÖZBEK, Veli Özer**, Yeni Türk Ceza Kanununun Anlamı TCK İzmir Şerhi, Ankara 2010.
- ÖZBEK, Veli Özer/DOĞAN, Koray/BACAKSIZ, Pınar/TEPE, İlker**, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, Ankara 2019.
- ÖZBEY, Özcan**, "Suçta Tekerrür ve Mükerrirlere Özgü Güvenlik Tedbirleri", TBB Dergisi, S:88, Y:2010.
- ÖZEN, Mustafa**, "Cezanın Belirlenmesi ve Bireyselleştirilmesi", Marmara Üniversitesi Hukuk Araştırmaları Dergisi (MÜHAD), C:15, S:1-2, Y:2009.
- ÖZEN, S. Evren**, "5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nda Cezalar", Hukuk ve Adalet Eleştirel Hukuk Dergisi, Y:2, S:6-7, Ekim 2005.
- ÖZGEN, Eralp**, Ceza ve Ceza Muhakeme Hukuku Bilgisi, Eskişehir 1988.
- ÖZGENÇ, İzzet**, "Bir Ceza İnfaz Rejimi Olarak Erteleme", Anayasa Yargısı Dergisi, C:18, Y:2001.
- ÖZGENÇ, İzzet**, Gazi Şerhi Genel Hükümler, Ankara 2005.
- ÖZGENÇ, İzzet**, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, Ankara 2019.
- ÖZGENÇ, İzzet/ŞAHİN, Cumhuri**, İnfaz Hukuku, Ankara 2018.
- ÖZKAN, Nejat**, "Adli Sicil ve Arşiv Kayıtlarının 5352 sayılı Yasaya Göre Silinmesi", Ankara Barosu Dergisi, S:2010/3, Y:68.
- ÖZKAVALCI, Nimet**, 52715 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun ve Uygulaması, Ankara 2017.
- ÖZSUNAY, Ergün**, Medeni Hukukumuzda Tüzel Kişiler (Tüzel Kişilerin Genel Teorisi- Dernekler-Vakıflar), İstanbul 1982.
- ÖZTÜRK, Bahri, ERDEM Mustafa Ruhan**, Uygulamalı Ceza Hukuku ve Emniyet Tedbirleri Hukuku, Ankara 2019.
- ÖZTÜRK, Bahri/TEZCAN, Durmuş/ ERDEM, Mustafa Ruhan/ SIRMA, Özge/SAYGILAR, Yasemin F./ALAN, Esra**, Nazari ve Uygulamalı Ceza Muhakemesi Hukuku, Ankara 2018.
- PARLAR, Ali/HATİPOĞLU, Muzaffer**, Türk Ceza Kanunu Yorumu, Ankara 2008.
- PEKEL ULUDAĞLI, Nilay**, "Hükümlülerin Denetiminde ve Toplum Kazandırılmasında Yeni Bir Yöntem Olarak Elektronik İzleme", AÜHFD, C:61, S:4, Y:2012.
- REY, Lopez**, "Salıverme ve Şartlı Salıverme", (Çev. Mustafa Tören Yücel), Adalet Dergisi, S:1, Y: 61, Ocak 1970.

- ROUSSEAU, Jean Jacques**, Toplum Sözleşmesi, (Çev. Enver Günsel), Ankara 2015.
- ROXIN, Claus**, “Ceza Hukukunun Bir Geleceği Var mıdır?”, (Çev. Yener ÜNVER), Suç Politikası, Ankara 2006.
- ROXIN, Claus**, Strafrecht, Allgemeiner Teil, C.H. BECK, Berlin 2016
- SAĞLAM, M. Yılmaz**, “İnfaz ve İnfaz Hukuku Kavramları Üzerine Bir İnceleme”, TBB Dergisi, 1995/5.
- SANCAR Türkan Yalçın/ KÖPRÜLÜ Timuçin**, Ceza Hukuku Genel Hükmeler Uygulamalı Çalışmaları, Ankara 2015.
- SCHACHT, Joseph**, İslâm Hukukuna Giriş, (Çev. M. Dağ-A. Şener), Ankara 1986.
- SCHAFER, Gerhard/SANDER, Günther M./VAN GEMEREN, Gerhard**, Praxis der Strafzumessung, München 2008.
- SCHICK, J. Peter**, “Entwicklung neuer Sanktionsformen in Österreich”, Taeterbehandlung und neue Sanktionsformen (Hrsg.) JEHLE, Jörg-Martin, Mönchengladbach 2000.
- SCHÖCH, Heinz**, “Denetimli Serbestlik Yardım ve İnsancıl Ceza Yargısı”, (Çev. Pınar Bacaksız), Karşılaştırmalı Güncel Ceza Hukuku Serisi 5-Suç Politikası, Claus Roxin’e Armağan, Ankara 2005.
- SCHÖNKE/SCHRÖDER/ESER**, Kommentar zum StGB. Bearbeitungsstand Sommer 2018.
- SEBÜK, Mehmet Ali**, Ceza Evlerinde İşlenen Cürümler ve Firar Hadiseleri, İstanbul 1945.
- SEBÜK, Mehmet Ali**, Memleket Kriminolojisi, Ordu 1944.
- SELÇUK, Sami**, “Cezanın Çektirilmesinin Değişmezleri”, İnfaz Hukukunun Sorunları Sempozyumu, Yargıtay Dergisi, C:27, S:3, Y:27, Temmuz 2001.
- SEROZAN, Rona**, Çocuk Hukuku, İstanbul 2005.
- SEVDİREN, Öznur**, “Anayasa Mahkemesi Kararları ışığına Konutta İnfaz’da Pozitif Ayrımcılık Paradoksu”, CHD, S:16, Y:6, Ağustos 2011.
- SİRMEN, K. Sedat**, “Yabancıların Türkiye’den Sınırdışı Edilmesine İlişkin Temel Düzenlemeler ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi’nin Türkiye Hakkında Verdiği Örnek Kararlar”, Ankara Barosu Dergisi, S:3, Y:67, Yaz 2009.
- SLOBOGIN, Christopher**, “Preventive Detention in Europe and the United States”,
- SOKULLU-AKINCI, Füsün**, Kriminoloji, İstanbul 2019.

- SOKULLU-AKINCI, Füsün**, Viktimoloji (Mağdurbilim), İstanbul 2008.
- SOYASLAN, Doğan**, "Af", Anayasa Yargısı Dergisi, S:18, Y:2001.
- SOYASLAN, Doğan**, Ceza Hukuku Genel Hükümler, Ankara 2018.
- SOYASLAN, Doğan**, Kriminoloji, Ankara 2015.
- SOYGÜT ARSLAN, Mualla Buket**, Türk Ceza Hukukunda Müsadere, Galatasaray Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi, İstanbul 2014.
- SÖZÜER, Adem**, "Alman Hukukunda Müsadere Yaptırımı", Polis Dergisi, S:Temmuz-Ağustos-Eylül 2003.
- SÖZÜER, Adem**, "Türk Hukukunda Af, 4454 ve 4616 sayılı Kanunlarda Öngörülen Şartla Salıverilme ve Ertelemeye İlişkin Hükümlerin Hukuksal Niteliği ile Bu Hükümlerin Anayasaya Uygunluğu Sorunu", Anayasa Yargısı Dergisi, C:18, Y:2001.
- STRENG, Franz**, "Entwicklung neuer Sanktionsformen in Deutschland", Taeterbehandlung und neue Sanktionsformen (Hrsg.) JEHLE, Jörg-Martin, Mönchengladbach 2000.
- STRENG, Franz**, Strafrechtliche Sanktionen, Stuttgart 2002.
- SÜSLÜ, Güven**, Ceza İnfaz Kurumlarında Hükümlülük, Ankara 2016.
- ŞAHBAZ, İbrahim**, "Cezanın Ertelenmesinde İçtima Sorunu", Yargıtay Dergisi, Y:2001, S:1-2.
- ŞAHİN, Cumhur/GÖKTÜRK, Neslihan**, Ceza Muhakemesi Hukuku, Ankara 2019.
- ŞAHİN, Cumhur**, "Tahliye Öncesi ve Sonrası Hükümlüye ve Eski Hükümlüye Yardım", GÜHFD, C:5, S:1-2, Haziran-Aralık 2001.
- ŞENSOY, Naci**, "Cezai Mesuliyeti Kısmen veya Tamamen Kaldıran Akli Maluliyet", İÜHFM, C:16, Y:1950.
- ŞENSOY, Naci**, "Çocuk Suçluluğu-Küçüklük-Çocuk Mahkemeleri ve İnfaz Müesseseleri", İÜHFM, C: XV, S:37, Y:1949.
- TANER, Fahri Gökçen**, Ceza Hukukunda Zamanaşımı, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Ankara 2007.
- TANER, Fahri Gökçen**, Türk Ceza Hukukunda Cinsel Özgürlüğe Karşı Suçlar, Ankara 2017.
- TANER, Tahir**, Ceza Hukuku Umumi Kısım, İstanbul 1949.
- TANERİ, Gökhan**, Müsadere, Ankara 2013.
- TANERİ, Gökhan**, 5237 sayılı TCK'da Müsadere, Ankara 2013.
- TOK, Türker**, "Hükümlülerin İzin Hakkı", Terazî Hukuk Dergisi, C:3, S:27, Kasım 2008.

- TOPALOĞLU, Mahir**, Çocuklara Özgü Güvenlik Tedbirleri, İstanbul 2008, Yüksek Lisans Tezi.
- TOPALOĞLU, Mahir**, Türk Hukukunda Çocuklara Özgü Güvenlik Tedbirleri, İstanbul 2010.
- TÖGEL, Akif**, Anayasa Mahkemesi Kararları Işığında Kanun Kavramı", Ankara 2016.
- TURHAN, Faruk**, Ölüm Cezasının Kaldırılmasına İlişkin Gelişmeler ve Suçluların İadesi Hukukuna Etkisi, SDÜİİBFD, S:4, Y:1999.
- TURHAN, Faruk**, "Yeni Türk Ceza Kanununda Güvenlik Tedbiri Olarak Hak Yoksunluğu Hukuki Niteliği, Kapsamı ve Koşulları Üzerine Bir Değerlendirme", CHD, Y:2, S:4, Ağustos 2007.
- TURHAN, Faruk/ALTİKAT, Abdurrahim**, "Yeni Bir Ceza İnfaz Usulü Olarak Denetimli Serbestlik Ve Bu Usulden Yararlanma Şartlar", SDÜHFD, C:2, S:2, Y:2012.
- TÜRK, Hikmet Sami**, "Yeni Bir İnfaz Kanunu Hazırlanırken", Adalet Dergisi, S:7, Y:2001.
- Türk Ceza Kanunu**, Adalet Bakanlığı Yayınları, Ankara 2004.
- Türkçe Sözlük**, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara 2005.
- Türk Hukuk Kurumu**, Türk Hukuk Lûgati, Ankara 1991.
- UĞUR, Mehmet**, Türk Hukukunda Cezalar ve Güvenlik Önlemlerinin İnfazı ve Hâkimin İnfaza Katılması, Ankara 2003.
- ULLENBRUCH/DRENKHAHN/MORGENSTERN**, Münchener Kommentar zum StGB, 3. Auflage 2016.
- ULUTÜRK, Hande**, Türk Ceza Hukukunda Akıl Hastalığı ve Akıl Hastalığının Kusur Yeteneğine Etkisi, Ankara 2014.
- USTA, İbrahim/ÖZTÜRK, Hakan**, "Denetimli Serbestlik", CHD, S:13, Y:5, Ağustos 2010.
- UYAR, M. Hakan**, Kelepçeli Özgürlük, Adana 2009.
- UYSAL, Osman**, "XIX. Yüzyılda Osmanlı'da İç güvenlik ve Asayişin Temini Açısından Kefalet Sistemi", Balıkesir Üniversitesi Karesi Tarih Kulübü Bülteni, Y:2007/1.
- UZ, Abdullah**, "Disiplin Hukukunda Tekerrür ve Tekerrüre Bağlanan Hukuki Sonuçlar Üzerine Farklı Bir Yaklaşım", DEÜHFD, C:15, S:1, Y:2013.
- UZUN, Ertuğrul**, "Kriminoloji Tarihinde Okullar", CHD, S:9, Y:Nisan 2009.
- ÜNAL, Ramazan**, Ceza Hukukunda Yaptırımın Uygulanması ve İnfazı Öncesi İmkânlar, Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Kırıkkale 2011.

- ÜNVER, M. Naci**, “Çağımızın Ceza Adaleti”, Yargı Reformu 2000 Sempozyumu Konuşmalar, Bildiriler, Tartışmalar, Belgeler, İzmir 2000.
- ÜNVER, Yener**, “Akıl Hastalarına Özgü Güvenlik Tedbirleri”, IV. Sağlık Hukuku Kurultayı (23- 24 Eylül 2011), Ankara Barosu Yayını, Ankara 2012.
- ÜNVER, Yener**, Ceza Hukuku Felsefesi Açısından İnsan Onuru ve Mevzuatımız, CHD, S:7, Y:3, Ağustos 2008.
- ÜNVER, Yener**, Ceza Hukukuyla Korunması Amaçlanan Hukuksal Değer, Ankara 2003.
- ÜNVER, Yener/HAKERİ, Hakan**, Ceza Muhakemesi Hukuku, Ankara 2019.
- ÜNVER, Yener**. “Güvenlik Tedbirleri ile Cezalar Arasında Bir Fark Kaldı mı? Alman Anayasa Mahkemesi’nin Konuyla İlgili Bir Kararı Üzerine Kısa Bir Değerlendirme”, Prof. Dr. Köksal Bayraktar’a Armağan, Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C:I, Y:2010/1.
- ÜNVER, Yener/HEPER, Altan**, “İnsan Onuru Araştırması”, CHD, S:12, Y:5, Nisan 2010.
- ÜZÜLMEZ, İlhan**, “1997 tarihli TCK Tasarısında Tekerrür”, Yargıtay Dergisi, C:26, S:4, Y:Ekim 2000.
- VON HOFER, Hanns**, “Die elektronische Überwachung von Straftaetern in Schweden”, Taeterbehandlung und neue Sanktionsformen (Hrsg.) JEHLE, Jörg-Martin, Mönchengladbach 2000.
- WALTER, Michael**, Strafvollzug, Köln 1999.
- YALÇIN SANCAR, Türkan**, Türk Ceza Hukukunda Kadın, Ankara 2013.
- YALÇIN SANCAR, Türkan**, “23 Nisan 1999 Tarihine Kadar İşlenen Suçlardan Dolayı Şartlı Salıverilmeye, Dava ve Cezaların Ertelenmesine Dair Kanunun Hukuksal Niteliği ve Sonuçları” Anayasa Yargısı, S:18, Y:2001.
- YANIK, Medaim**. “Türkiye Ruh Sağlığı Sistemi Üzerine Değerlendirme ve Öneriler: Ruh Sağlığı Eylem Planı Önerisi”, Psikiyatride Derlemeler, Olgular ve Varsayımlar Dergisi (RCHP), Ekim 2007 Özel Sayı.
- YAPAR, Emin**, İddia Pazarlığı, Ankara 2012.
- YAŞAR, Osman**, Açıklamalı-İçtihatlı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu, Ankara 1998.
- YAŞAR, Osman/GÖKCAN, Hasan Tahsin/ARTUÇ, Mustafa**, Yorumlu Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, Ankara 2011.
- YAVUZ, A. Hakan**, “Denetimli Serbestliğin Türk Ceza Adalet Sistemindeki Tarihsel Gelişim Süreci”, TBB Dergisi, Y:2012, S:100.

- YAVUZ, A. Hakan**, “Türkiye’de Denetimli Serbestlik Mümkün müdür? Dünü, Bugünü ve Yarınıyla Türk Ceza Adalet Sisteminde Denetimli Serbestlik”, Türkiye’de Denetimli Serbestlik 10. Yıl Uluslararası Yaklaşımlar Sempozyumu 8-10 Aralık 2015 İstanbul.
- YAVUZ, A. Hakan**, Ceza İnfaz Sistemi ve Denetimli Serbestlik, Ankara 2018, s.25-27.
- YENİDÜNYA, A. Caner/YAŞAR, Yusuf**, “Kastrasyon Cinsel Suç Faillerine Uygulanabilecek Uygun Bir Yaptırım Mıdır?”, Türkiye Adalet Akademisi Dergisi, S.14, Y.4, Temmuz 2013.
- YENİSEY, Feridun/NUHOĞLU, Ayşe**, Ceza Muhakemesi Hukuku, Ankara 2019.
- YENİSEY/PLAGEMANN**, Alman Ceza Kanunu, İstanbul 2009.
- Feridun, YENİSEY/Salih, OKTAR**, Alman Ceza Muhakemesi Kanunu, İstanbul 2015
- YERDELEN, Erdal**, Cezanın Belirlenmesi, Ankara 2013.
- YERDELEN, Erdal**, Alman Ceza İnfaz Hukukunun Esasları, Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi, Y:2020, S:16, s.449-485.
- YERDELEN, Erdal**, Ceza Muhakemesinde Hükümün Gerekçesi, Ankara 2015.
- YERDELEN, Erdal**, “Çifte Değerlendirme Yasağı (Doppelverwertungsverbot)”, SÜHFD, C:20, S:2, Y:2012.
- YERDELEN, Erdal**, Müsadere ve Mülkiyetin Kamuya Geçirilmesi, Ankara 2010
- YERDELEN, Erdal**, Soruşturma ve Koruma Tedbirleri, Ankara 2006.
- YERDELEN, Erdal/NAS, Ali Murat**, “Hükümlü ve Tutuklulara Verilen Mazeret İzinleri”, TAAD, S:34, Y:9, 2018.
- YERDELEN, Erdal/ÖZBEK, Mustafa Serdar/ALTUNTAŞ, Şeyda/BOZ Burak/ERDEM Dilek Özge/YILMAZ Berna Ayşen**, Ceza Muhakemesinde Uzlaştırma, Ankara 2018.
- YERDELEN, Erdal/IŞIK, Merve**, İnhaftierte Frauen in der Türkei, Alman ve Türk Hukukunda Kadınlara Karşı Şiddet (Alman ve Türk Hukukuna İlişkin Araştırmalar, Ankara 2022, s.241-255.
- YILDIRIM, Zeki**, “Türk Hukukunda Hapis Cezasının İnfazının Ertelenmesi”, CHD, S:34, Y:Ağustos 2017.
- YILDIRIM, Zeki**, “Türk İnfaz Hukukunda Kısa Süreli Hapis Cezalarının Özel İnfaz Usulleri”, CHD, S:38, Y:13, Aralık 2018.
- YILDIZ, Mehmet Emre**, Ceza Hukukunda Akıl Hastalığının Kusur Yeteneğine Etkisi ve Akıl Hastalarına Özgü Güvenlik Tedbirleri, Ankara 2020.

- YILDIZ, Sinem**, Hükümlülerde Tehlikelilik ve Tekrar Suç İşlemeye Etki Eden Faktörler, İstanbul Üniversitesi Adli Tıp Enstitüsü Sosyal Bilimler Anabilim Dalı, Doktora Tezi, İstanbul 2009.
- YILMAZ, Candan**, “Kriminolojik Açıdan: Akıl Hastalığı ve Suç”, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, C:24, S:2, Y:Aralık 2018.
- YILMAZ, Ejder**, “Hukuk Sözlüğü”, Ankara 2005.
- YILMAZ, Zekeriya**, Teori ve Uygulamada Müsadere, Ankara 2003.
- YILMAZ, Zekeriya**, Türk Ceza Kanunu ve Kabahatler Kanunu, Ankara 2005.
- YUMAK, Semih**, “Karşılaştırmalı Hukuk ve Türk Hukukunda Hükümlüyü Toplumaya Yeniden Kazandırmak Bağlamında Salıverilmeye Hazırlık, Geçiş Sürecinin Yönetimi ve Koşullu Salıverilme”, TAAD, S:17, Nisan 2014.
- YURTCAN, Erdener**, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu Şerhi, İstanbul 1995.
- YURTCAN, Erdener**, Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Kanunu ve Yorumu, İstanbul 2005
- YURTCAN, Erdener**, Çocuk Koruma Kanunu ve Yorumu, İstanbul 2006.
- YÜCEL, Mustafa Tören**, Adalet Psikolojisi, Ankara 2014.
- YÜCEL, Mustafa Tören**, Türk Ceza Siyaseti ve Kriminolojisi, (Ankara: TBB Yayını, Y:2007) S:69.
- ZAFER, Hamide**, Ceza Hukuku Genel Hükümler, İstanbul 2019
- ZAFER, Hamide**, “Emniyet Tedbiri Muhakemesinin Özellikleri”, İÜHFM, C:LXII, S:1-2, Y:2004.

İNTERNET KAYNAKLARI

- www.anayasa.gov.tr.
- www.anayasa.gov.tr/eskisite/KARARLAR/IPTALITIRAZ/K2001/K2001-332.htm.
- www.ceza-bb.adalet.gov.tr/makale158.doc.
- www.cigm.adalet.gov.tr/yuksek-guvenlikli-saglik-kurumlari-01398.
- www.echr.coe.int/Documents/Convention_TUR.pdf.
- www.freidok.unifreiburg.de/volltexte/3552/pdf/Eser_Ceza_Muhakemesi_Hukuku.pdf.
- www.gesetze-im-internet.de/gg/art_1.html.

- www.gesetze-im-internet.de/gg/BJNR000010949.html.
- www.hudoc.echr.coe.int.
- www./khgmsehirhastaneleridb.saglik.gov.tr/TR-54417/ygap-yuksekguvenlikli-adli-psikiyatri-hastaneleri.html
- www.karesitarikh.balikesir.edu.tr /1_XIX_yuzyil_kefalet.pdf.
- www.law.unc.edu/documents/faculty/adversaryconference/sloboginravennpaper.pdf.
- www.lexpera.com.tr/ictihat/yargitay/.
- www.magdur.adalet.gov.tr/.
- www.sozluk.gov.tr/.
- www.tbmm.gov.tr/sirasayi/donem22/yil01/ss710m.htm.
- www.tbmm.gov.tr/sirasayi/donem23/yil01/ss725.pdf.
- www.tbmm.gov.tr/sirasayi/donem24/yil01/ss136.pdf.
- www.tbmm.gov.tr/sirasayi/donem24/yil01/ss136.pdf.
- www.unodc.org/pdf/criminal_justice/UN_Standard_Minimum_Rules_for_the_Treatment_of_Prisoners.pdf.
- www.wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?id=686951&Site=CM.
- www.wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?id=686961&Site=CM.
- www.wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?id=75267&Site=CM.
- www.wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?id=955747.
- www.wcd.coe.int/com.instranet.InstraServlet?command=com.instranet.
- www.yargikararlari.net/cezaevi-tur-tipleri-ozellikleri/.
- www.yayin.adalet.gov.tr/adaletdergisi/30.sayi/09_36_25.pdf

Dr. Būřra KAZMAZ TEPE

MEDENÎ USÛL HUKUKUNDA
BEDEN BÛTÛNLÛĞÛNÛN
İHLÂLİNDEN DOĞAN
TAZMİNAT DAVALARI

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Medenî Usûl Hukukunda Beden Bütünlüğünün İhlâlinden Doğan Tazminat Davaları
Büşra Kazmaz Tepe

Hukuk Yayınları Dizisi – 3163

Birinci Baskı : Haziran, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8153 – 52 – 1

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara

Tel : (0312) 231 17 00

Fax : (0312) 231 17 10

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : adalety@adaletyayinevi.com

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C

(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul

Tel : (0216) 305 72 81

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Meteksan Matbaacılık ve Teknik Sanayi Ticaret A.Ş

Beytepe Köyü Yolu No:3

06800 Çankaya/Ankara

Sertifika No: 46519

KAYNAKÇA

- STEAHELIN Adrian**, Kommentar zur schweizerischen Zivilprozessordnung (ZPO), Schulthess, Zürich, 2016.
- AHRENS Hans-Jürgen**, Der Wettbewerbsprozess Ein Praxis Handbuch, 8. Baskı, Carl Heymanns, Münih, 2017, (Handbuch).
- AHRENS Hans-Jürgen**, Wicczorek/Schütze Zivilprozessordnung und Nebengesetze, Cilt: 4 §§ 253-299a, 4. Baskı, De Gruyter, Berlin, 2013.
- AKGÜNDÜZ Ahmet**, Mukayeseli İslâm ve Osmanlı Hukuku Külliyyâtı, Dicle Üniversitesi Basımevi, Diyarbakır, 1986.
- AKIN Levent**, "Trafik Kazalarından Doğan Sağlık Hizmet Bedellerinden Sigorta Kuruluşları ile SGK'nın Sorumluluğu", Çimento Endüstrisi İşverenleri Sendikası, Cilt: 27, Sayı: 3, 2013, s. 54-62.
- AKİL Cenk**, "Hâkimin Hukuku Kendiliğinden Uygulaması İlkesi", Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt: 57, Sayı: 3, 2008, (İlke) s. 1-31.
- AKİL Cenk**, "Medenî Muhakeme Hukuku'nda Değişiklik Davası ve Maddi Hukuktaki Görünüm Biçimleri", Türkiye Adalet Akademisi Dergisi, Sayı: 10, 2012, (Değişiklik Davası), s. 153-182.
- AKİL Cenk**, "Medenî Yargılama Hukukunda Mahkeme Tarafından Atanan Bilirkişi-Uzman Tanık Ayrımı", Ankara Barosu Dergisi, Sayı: 2, 2011, (Uzman Tanık), s. 171-183.
- AKİL Cenk**, Kısımî Dava, Yetkin, Ankara, 2013.
- AKKAN Mine**, "Medenî Usûl Hukukunda Tarafların Farklı Olması Durumunda Kesin Hükmün Delil Niteliği", Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Prof. Dr. Bilge Umar'a Armağan, Cilt: 11, Özel Sayı, 2009, (Kesin Hükmü), s. 3-61.
- AKKAN Mine**, Medenî Usûl Hukukunda Avukatla Temsil Zorunluluğu, Yetkin, Ankara, 2010.
- AKKAN Mine**, Pekcanitez Usûl Medenî Usûl Hukuku, C. I, 15. Bası, On İki Levha, İstanbul, 2017, (Pekcanitez Usûl).
- AKKANAT Halil**, "Hastaneye Kabul Sözleşmesinin Görünüm Tarzları ve Sorumluluk Düzeni", Prof. Dr. Özer Seliçi'ye Armağan, Seçkin, Ankara, 2006, s. 25 vd.
- AKKURT Sinan Sami**, Sivil Hava Yolu ile Yolcu Taşımacılığında Kaynaklanan Hukuki Sorumluluk, Seçkin, Ankara, 2014.

- AKMAN Abdurrahman/İŞLER Mesut Cemil**, "Trafik İş Kazalarının İş Sağlığı ve Güvenliği Mevzuatı Açısından Değerlendirilmesi", *International Journal of Engineering Research and Development*, Cilt: 4, Sayı: 2, 2012, s. 21-25.
- AKÜNAL Teoman**, *Haksız Fiilden Doğan Zararda Denkleştirme Sorunu*, Sulhi Garan Matbaası, İstanbul, 1977.
- AKYILMAZ Bahtiyar**, "İdari Yargıda Tazminat Şekilleri ve Hesaplanması", *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt: 6, Sayı: 1-2, 1998, s.165-219.
- ALANGOYA Yavuz/YILDIRIM Kamil/DEREN-YILDIRIM Nevhis**, *Medenî Usûl Hukuku Esasları*, 7. Baskı, Beta, İstanbul 2009.
- ALANGOYA Yavuz**, "Yargılama Sırasında Taraf (Yanda) İradî Olarak Meydana Gelen Değişme Hakkında Düşünceler", *Mukayeseli Hukuk Araştırmaları Dergisi*, Sayı: 5, 1969, s. 123-194.
- ALANGOYA Yavuz**, *Medeni Usul Hukukunda Dâva Ortaklığı (Tarafların Taaddüdü)*, Tıpkı Basım, Nemaş, İstanbul, 1999, (Dava Ortaklığı).
- ALANGOYA Yavuz**, *Medeni Usul Hukukunda Vakıaların ve Delillerin Toplanmasına İlişkin İlkeler*, Fakülteler Matbaası, İstanbul, 1979, (İlkeler).
- ALBAYRAK Hakan**, *Medenî Usûl ve İcra İflas Hukukunda Yaklaşık İspat*, Yetkin, Ankara, 2013.
- ALBAYRAK Hakan/MAVZER Tahsin**, "Haksız Fiilden Doğan Davalarda Ortak Yetkili Mahkeme Sorunu" *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt: 27, Sayı: 2, 2019, s. 279-306.
- ALLGAIER Edwin Nochs**, "Zum unbezifferten Klageantrag bei Billigkeitsansprüchen", *VersR*, 1987, s. 31 vd.
- ALTHAMMER Christoph**, *Zöller Zivilprozessordnung*, 32. Baskı, Ottoschmidt, Köln, 2018.
- ALTHAMMER Christoph**, *Stein/Jonas Kommentar zur ZPO*, 4. Cilt §§271-327, 23. Baskı, Tübingen, 2016, (Stein/Jonas ZPO).
- ANSAY Sabri Şakir**, *Hukuk Yargılama Usulleri*, 7. Bası, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, Ankara, 1960.
- ANTALYA Gökhan**, "6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu Madde 76 Düzenlemesi: Geçici Ödeme", *Yaşar Üniversitesi E-Dergisi*, Cilt: 8, Özel Sayı, 2013, s. 185-200.
- APAYDIN Cengiz**, "Taksirle Yaralama Suçu", *Ankara Barosu Dergisi*, Sayı: 1, 2011, s. 59-114.
- ARSLAN A. İsmet**, "Ceza Hukuku Kurallarının Haksız Fiilden Doğan Tazminat Taleplerine Etkisi (I)", *Yargıtay Dergisi*, Cilt: 6, Sayı: 1-2, 1980, ss. 157-178.
- ARSLAN A. İsmet**, "Ceza Hukuku Kurallarının Haksız Fiilden Doğan Tazminat Taleplerine Etkisi (II)", *Yargıtay Dergisi*, Cilt: 6, Sayı: 3, 1980, (II), ss. 295-323.

- ARSLAN A. İsmet**, “Ceza Hukuku Kurallarının Haksız Fiilden Doğan Tazminat Taleplerine Etkisi (III)”, *Yargıtay Dergisi*, Cilt: 6, Sayı: 4, 1980, (III), s. 507-528.
- ARSLAN Ramazan/YILMAZ Ejder/TAŞPINAR AYVAZ Sema/HANAĞASI Emel**, *Medenî Usûl Hukuku*, 6. Baskı, Yetkin, Ankara, 2020.
- ASLAN Ali Çetin**, *Medenî Usûl Hukukunda Görev*, (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir, 2021.
- ASSMANN Dorothea**, *Wieczorek/Schütze Zivilprozessordnung und Nebengesetze*, 4. Cilt, 4. Baskı, De Gruyter, Berlin 2015.
- AŞÇIOĞLU Çetin**, “Kusurun Belirlenmesi ve Derecelendirilmesinde Hâkimin ve Bilirkişinin Rolü”, *Ticaret Hukuku ve Yargıtay Kararları Sempozyumu V*, Ankara 25-26 Mart 1988, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, Ankara 1988, s. 105-121.
- AŞÇIOĞLU Çetin**, *Yargılamada Maddi Gerçeğin Belirlenmesinde Kanayan Yara Bilirkişilik*, Ankara, 2010, (Bilirkişilik).
- AŞIK İbrahim**, “Ceza ve Hukuk Mahkemesi Kararlarının Birbirine Etkisi Olan Hallerde Bekletici Sorun”, *Balıkesir Barosu Dergisi*, Mart 1999, (Makale), s.1-19.
- AŞIK İbrahim**, “Güncel Yargıtay Kararları Işığında Dava ve Cevap Dilekçesinin Unsurları, Zirve Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Özel Sayı, 2014, (Dilekçenin Unsurları), s. 145-175.
- AŞIK İbrahim**, *Medenî Usûl Hukukunda Bekletici Sorun*, Seçkin, Ankara, 2012.
- ATALAY Oğuz**, “Emare İspatı”, *Manisa Barosu Dergisi*, Sayı: 70, 1999, (Emare), s.7-22.
- ATALAY Oğuz**, *Menfi Vakıaların İspatı*, Dokuz Eylül Üniversitesi Yayını, İzmir, 2001.
- ATALAY Oğuz**, *Pekcanitez Usûl Medeni Usûl Hukuku*, 15. Baskı, On İki Levha, İstanbul, 2017, (Pekcanitez Usûl).
- ATALI Murat**, “Özel Mahkemenin İnsan Zararları Bakımından Önemi”, *Yeni Gelişmeler Işığında Bedensel Zararların Tazmini Uluslararası Kongre, Türkiye Barolar Birliği*, Cilt: 2, Ankara, 2016, s. 269-273.
- ATALI Murat**, *Davanın İhbarı*, Yetkin, Ankara, 2007.
- ATALI Murat**, *Pekcanitez Usûl Medenî Usûl Hukuku*, 15. Bası, On İki Levha, İstanbul, 2017, (Pekcanitez Usûl).
- ATAMER Yeşim**, *Haksız Fiillerden Doğan Sorumluluğun Sınırlandırılması (Özellikle Uygun Nedensellik Bağı ve Normun Koruma Amacı Kuramları)*, Beta, İstanbul, 1996.
- AVCI BRAUN Cihan**, “Haksız Fiilde Bedensel Zararın İspatına Ve Bedensel Zardan Sorumluluğa İlişkin Bir Yargıtay Kararının Değerlendirilmesi”, *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt: 64, Sayı: 1, 2015, s. 37-64.

- AYAN Mehmet**, Tıbbî Müdahalelerden Doğan Hukuki Sorumluluk, Kazancı Yayınları, Ankara, 1991.
- AYDIN Elif**, Akit Dışı Sorumlulukta Maddi Zarar ve Tazmini, Adalet, Ankara, 2017.
- BAHADIR Zeynep**, Medenî Usûl Hukukunda Kısmî Karar, Yetkin, Ankara, 2018.
- BAKKER Arthur/GRAVEMEIJER Koeno PE**, "An historical phenomenology of mean and median" Educational Studies in Mathematics, Cilt: 62, Sayı: 2, 2006, s. 149-168.
- BAŞALP YILDIRIM Nilgün**, "Haksız Fiil Sorumluluğunun Hukuka Aykırılık Unsuruna İlişkin İleri Sürülen Yeni Teoriler Hakkında Bazı Düşünce ve Eleştiriler", Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt: 14, Sayı: 177-178, 2019, s. 1017-1061.
- BAŞÖZEN Ahmet**, İlk Görünüş İspatı, Seçkin, Ankara, 2010.
- BAUER Philipp/RIPHAHN Regina T.**, "Heterogeneity in the Intergenerational Transmission of Educational Attainment. Evidence from Switzerland on Natives and Second-Generation Immigrants", Journal of Population Economics, Cilt: 20, Sayı: 1, 2007, s. 121-148.
- BAUMANN WEY Sabine**, Die unbezifferte Forderungsklage nach Art. 85 ZPO, Schulthess, Zürich 2013.
- BAUMANN Frank/SANDKÜHLER Hans-Ludger**, Das neue Versicherungsgesetz mit allen Änderungen ab 1.1.2008, Münih, 2008.
- BAUMBACH Adolf/LAUTERBACH Wolfgang/ALBERS Jan/HARTMANN Peter**, Zivilprozessordnung, Cilt: 1, 77. Baskı, C. H. Beck, Münih, 2019.
- BAUMGÄRTEL Gottfried**, Beweislastpraxis im Privartecht, Carl Heymanns, Köln, 1996.
- BAYRAM Arif**, "Birlikte Dava Açılmasında Davaların Aynı Sebepden Doğmuş Olmasının Anlamı", Adalet Dergisi, Sayı: 3-4, 1977, s. 282-287.
- BAYSAL Başak**, Zarar Görenin Kusuru (Müterâfik Kusur), On İki Levha, İstanbul, 2012.
- BECKER-EBERHARD Ekkehard**, Münchener Kommenter Zivilprozessordnung, 4. Baskı, C. H. Beck, Münih 2013.
- BELGESAY Mustafa Reşit**, Teorik ve Pratik Adliye Hukuku İspat Teorisi, Cilt: 3, 2. Bası, Üniversite Kitabevi, İstanbul, 1947.
- BENDTSEN Ralf**, Saenger ZPO Hand Kommenter, 5. Baskı, Nomos, Baden, 2013.
- BERBEROĞLU YENİPINAR Filiz**, Manevi Tazminat, Legal, İstanbul, 2017.
- BERGER STEINER Isabella**, Das Beweismass im Privatrecht. Eine dogmatische Untersuchung mit Erkenntniswert für die Praxis und die Rechtsfigur der Wahrscheinlichkeitshaftung, Stämpfli, Bern, 2008.

- BERGER Bernhard/GÜNGERICH Andreas**, Zivilprozessrecht, Stämpfli, Bern, 2008.
- BERKİ Şakir**, “Eski Hale Getirme”, Sabri Şakir Ansay’ın Hatırasına Armağan, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, Ankara, 1964, s. 149-168.
- BERKİ Şakir**, “Hukukta Müddet Çeşitleri”, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt: 25, Sayı: 1-2, 1968, (Müddet), s. 99-111.
- BERKİN Necmeddin M.**, İhtiyatî Haciz, Hamle Matbaası, İstanbul, 1962, (Haciz).
- BERKİN Necmeddin M.**, Tatbikatçılara Medenî Usûl Hukuku Rehberi, Filiz Kitabevi, İstanbul, 1961.
- BİLGE Necip/ÖNEN Ergun**, Medenî Yargılama Hukuku Dersleri, 3. Baskı, Sevinç Matbaası, Ankara, 1978.
- BİRİNCİ UZUN Tuba**, Uluslararası Hava Taşımalarında Taşıyıcının Sorumluluğu, Seçkin, Ankara, 2012.
- BLOMEYER Arwed**, Zivilprozessrecht: Erkenntnisverfahren, 2. Baskı, Duncker & Humblot, Berlin, 1985.
- BOLAYIR Nur**, Medenî Usûl Hukukunda Hâkimin Hukuku Re’sen Uygulama İlkesi, On İki Levha, İstanbul, 2019.
- BOPP Lukas/BESSENICH Balthasar**, Kommentar zur schweizerischen Zivilprozessordnung (ZPO), Schulthess, Zürich, 2010.
- BORAN GÜNEYSU Nilüfer**, Medenî Usûl Hukukunda Karar, Adalet, Ankara, 2014.
- BOZKURT BOZABALI Banu**, Havayoluyla Yolcu Taşıma Sözleşmelerinde Taşıyanın Ölüm ve Cismani Zararlardan Doğan Hukuki Sorumluluğu, Seçkin, Ankara, 2013.
- BRAUN Johann**, Grundfragen der Abänderungsklage, J. C. B. Mohr, Tübingen, 1994.
- BREHM Roland**, Berner Kommentar-Schweizerisches Zivilgesetzbuch, das Obligationenrecht, 4. Baskı, Stämpfli, Bern, 2013, (Berner Kommentar).
- BREHM Roland**, “Die problematische Berechnung des Dauerschadens”, HAVE-Personen-Schaden-Forum 2008, Schulthess, Zürich, 2008, s. 223-230.
- BRUNS Patrick**, “Beweislastverteilung bei mißbräuchlicher Nutzung elektronischer Zahlungssysteme”, MMR, 1999, s. 19 vd.
- BUDAK Ali Cem**, “Belirsiz Alacak Davası”, Bankacılar Dergisi, Ocak 2013, (Belirsiz Alacak), s. 82-86.
- BUDAK Ali Cem**, Kara Avrupası ve Anglo-Amerikan Medenî Usûl Hukuklarında Kesin Hüküm: Türkiye ve İngiltere Örnekleri, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 1991.
- BULUT Uğur**, Medenî Usûl Hukukunda Davaların Yiğilmesi, Adalet, Ankara, 2017.

- BURGER Laurence**, “Le point sur la théorie des faits de double pertinence («doppelrelevante Tatsachen») en arbitrage international – commentaire de l’ATF 4A_160/2009” ASA Bulletin, Sayı: 2, 2010, s. 308-317.
- BUZ Vedat**, “Aynı şahsın Farklı Hukuki Sebeplerle Sorumluluğu: TBK m. 60 Üzerine Düşünceler”, Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, Cilt: 29, Sayı: 2, 2013, s. 19-57.
- BÜHLER Alfred**, “Bewiesmass und Beweiswürdigung bei Gerichtsgutachten unter Berücksichtigung der jüngsten Lehre und Rechtsprechung”, Jussletter, 21.6.2010.
- BÜSCHER Wolfgang**, Wiczeorek/Schütze Zivilprozessordnung und Nebengesetze, Cilt: 5 §§ 300-329, 4. Baskı, De Gruyter, Berlin, 2015.
- BÜYÜKSAGIŞ Erdem**, Yeni Sosyo-Ekonomik Boyutuyla Maddi Zarar Kavramı, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2007.
- CEYLAN Mahmut**, İdari Yargıya Hâkim Olan İlkeler, On İki Levha, İstanbul, 2017.
- ÇAĞLAYAN Ramazan**, İdarî Yargılama Hukuku, 7. Baskı, Seçkin, Ankara, 2015.
- ÇAKIR Hüseyin Melih**, “Anayasa Mahkemesi Kararları Çerçevesinde HMK m. 3’ün İdari Yargının Görev Alanı Açısından Değerlendirilmesi”, İstanbul Barosu Dergisi, Cilt: 85, Sayı: 6, 2011, s. 179-202.
- ÇAKIRCA Seda İrem**, Türk Sorumluluk Hukukunda Yansıma Zararı Bir Kazanç Kaybı Türü, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2012.
- ÇEKEN Mesut**, İdari Yargının Görev Alanının Belirlenmesi Sorunu, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul Kültür Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2011.
- ÇELİK Çelik Ahmet**, “Cenaze ve Gömme Giderileri”, <http://www.tazminathukuku.com/arastirma-yazilari/cenaze-ve-gomme-giderleri.htm>, (12.5.2020), (Cenaze Giderleri).
- ÇELİK Çelik Ahmet**, “Yargıda Bilirkişilik ve Uzmanlardan Yararlanmanın Gerekliliği”, http://www.tazminathukuku.com/dosyalar/382_bilirkisilik-ve-uzmanlik-hakkinda.pdf, (17.8.2018), (Bilirkişilik).
- ÇELİK Çelik Ahmet**, 6100 sayılı Hukuk Yargılama Yasası’na göre Tazminat ve Alacak Davaları, Bilge, Ankara, 2012.
- DE LOUSANOFF Oleg**, Zur Zulässigkeit des Teilurteils gem. 301 § ZPO, Duncker & Humblot, Berlin, 1979.
- DEMİRCİOĞLU Yaşar**, Medenî Usûl Hukukunda İnsan Hakları ve Adil Yargılanma Güvenceleri, Yetkin,
- DERYAL Yahya**, Türk Hukukunda Bilirkişilik, Seçkin, Ankara, 2012.
- DETLEFSEN Peter**, Schadensersatz für entgangene Gebrauchsvorteile, Verlag Versicherungswirtschaft, Karlsruhe, 1969.

- DIEDERICHSEN Angela**, "Neues Schadenersatzrecht: Fragen der Bemessung des Schmerzensgeldes und seiner prozessualen Durchsetzung", *VersR*, 2005, s. 433-442.
- DURAN Lütfi**, "İdari Yargı Adlileşti", *İdare Hukuku ve İlimler Dergisi*, Sayı: 1-3, 1983, s. 53-83.
- DURAN Lütfi**, "Türk Kamu Personelinin Mali Sorumluluğu", Prof. Dr. Tahsin Bekir Balta'ya Armağan, AÜSBF ve TODAİE Yayını, Ankara, 1974, (Mali Sorumluluk), s. 59-120.
- DURSUN Hasan**, "İdari Yargıda Tanıklığa Yer Verilmesi Bir Zorunluluktur" *Terazi Hukuk Dergisi*, Sayı: 28, 2008, s. 85-102.
- EDİS Seyfullah**, "Hukukun Uygulanmasında Yargıca Tanınmış Takdir Yetkisi", *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt: 30, Sayı: 1-4, 1977, s. 169-196.
- ELZER Oliver**, "Rechtskraft von Teilklagen-BGH, NJW 1997, 1990; 3019", *JuS*, 2001, s. 224-228.
- EMMEL Frank**, "Echte Teilklage vor Arbeitsgericht und negative Feststellungswiderklage", *BJM*, 2012, s. 61-83.
- ENGELS Gudrun**, *Der Anscheinsbeweis der Kausalitaet (Unter Besonderer Berücksichtigung der neueren Rechtsprechung)*, Peter Lang, Frankfurt, 1994.
- ERALP Erman/NİZAM Ezgi**, "Türk Hukukunda Yansıma Zarar", *GSI Artciletter*, 2017, s. 117-130.
- ERDEM Mehmet**, *Özel Hukukta Zamaşımı*, On İki Levha, İstanbul 2010.
- ERDOĞAN Ersin/ÜÇÜNCÜ Sümeyye Hilal**, "Bilirkişilik Kurumu ve Bilirkişi Raporunun Delil Değerine İlişkin Bazı Sorunlar", *Hacettepe Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt: 10, Sayı: 1, 2020, s. 354-387.
- ERDÖNMEZ Güray**, "HMK m. 57/1, c Hükümü Çerçevesinde İhtiyarî Dava Arkadaşlığının Mümkün Olduğu Haller", *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Prof. Dr. Hakan Pekcanitez'e Armağan, Cilt: 16, Özel Sayı, 2014, (Basım Yılı: 2015), s. 695-675.
- ERDÖNMEZ Güray**, *Pekcanitez Usûl Medenî Usûl Hukuku*, 15. Baskı, On İki Levha, İstanbul, 2017, (Pekcanitez Usûl).
- EREN Fikret**, "Destekten Yoksun Kalma ve Vücut Bütünlüğünün İhlali Hallerinde Ödenecek Tazminatın Şekli", Prof. Dr. H.C. Oğuzoğlu'na Armağan, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, Ankara, 1972, (Tazminat Şekli), s. 167-178.
- EREN Fikret**, "Türk Borçlar Kanunu'nda Kişiyeye İlişkin Zarar (Ölüm ve Bedensel Zarar)", *Yeni Gelişmeler Işığında Bedensel Zararların Tazmini Uluslararası*

- Kongre, Türkiye Barolar Birliği, Cilt: 1, Ankara, 2016, (Kişiyi İlişkin Zarar), s. 57-76.
- EREN Fikret**, Borçlar Hukuku Genel Hükümler, 21. Baskı, Yetkin, Ankara, 2017.
- EREN Fikret**, Sorumluluk Hukuku Açısından Uygun İlliyet Bağı Teorisi, Sevinç Matbaası, Ankara, 1975, (Uygun İlliyet Bağı).
- ERGE Recep Ersel**, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararlarında Hakkaniyete Uygun Tatmin, On İki Levha, İstanbul, 2016.
- ERİŞİR Evrim**, "Alman Federal Mahkeme Kararı Manevi Tazminat Yargılamasında Kısmî Davanın Caizliği", Medeni Usul ve İcra İflas Hukuku Dergisi, Cilt: 2, Sayı: 4, 2006, s. 1003-1008.
- ERİŞİR Evrim**, Geçici Hukukî Korumanın Temelleri ve İhtiyatî Tedbir Türleri, On İki Levha, İstanbul, 2013, (İhtiyatî Tedbir).
- ERKUT Celal**, Kamu Kudreti Ayrıcalıkları ve Tutuk Adalet Anlayışı, Yenilik Basımevi, İstanbul, 2004.
- ERLÜLE Fulya**, Türk Borçlar Kanunu'na Göre Bedensel Bütünlüğünün İhlalinde Manevi Tazminat, 2. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2015.
- ERMENEK İbrahim**, Medenî Usûl Hukukunda Davaların Birleştirilmesi ve Ayrılması, Yetkin, Ankara, 2014.
- ERTUĞRUL Meltem**, İdarenin Adam Çalıştıran Olarak Borçlar Kanunu'na Göre Sorumluluğu, (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir, 2017.
- FELLMAN Walter**, "Widerrechtlichkeit: drei Theorien für einen Problem-Versuch einer Zwischenbilanz", ZSR, Sayı:128, 2009, s. 473 vd.
- FELLMANN Walter**, "Die Normativierung des Personenschadens - der Richter als Gesetzgeber?", HAVE-Personen-Schaden-Forum 2005, Schulthess, Zürich, 2005, (Personenschadens), s. 13-38.
- FICHTNER Heike**, Grenzen des richterlichen Ermessens bei Aussetzung und Ruhen des Verfahrens in der ZPO, Peter Lang, Frankfurt, 1996.
- FİDAN Nurten**, "Belirsiz Alacak Davasındaki Belirsizlikler", Sicil İş Hukuku Dergisi, S. 24, Aralık 2011, s. 177-188.
- FRANCK Lorz**, Juristen und Sachverständige, 19. Baskı, Nomos, Köln, 2013.
- FRANZKI Dietmar**, Die Beweisregeln im Arzthaftungsprozeß, Duncker & Humblot, Berlin, 1966.
- GEHRLEIN Markus**, Prütting/Gehrlein Zivilprozessordnung Kommentar, 11. Baskı, Luchterhand, Münih, 2019.
- GEISLER Herbert**, Prütting/Gehrlein Zivilprozessordnung Kommentar, 11. Baskı, Luchterhand, Münih, 2019.

- GEİß Karlman/GEINER Hans-Peter**, Artzhaftpflichtrecht, 7. Baskı, C. H. Beck, Münih, 2014.
- GIESEN Dieter**, Artzhaftungrecht, 4. Baskı, J.C.B. Mohr, Tübingen, 1995.
- GOTTWALD Peter**, Münchener Kommentar zur Zivilprozessordnung, Cilt: 1, 4. Bası, C. H. Beck, Münih, 2013, (MüKo).
- GOTTWALD Peter**, Schadenszurechnung und Schadensschätzung zum Ermessen des Richters im Schadensrecht und im Schadensersatzprozeß, C. H. Beck, Münih, 1979.
- GÖKCAN Hasan Tahsin**, Tıbbî Müdahaleden Doğan Hukuki ve Cezai Sorumluluk, Seçkin, Ankara, 2013.
- GÖKHAN Çayan**, Medenî Usûl Hukukunda Bilirkişilik Müessesesi, Legal, İstanbul, 2013.
- GÖNNER Nicolaus Thaddäus**, Handbuch des deutschen gemeinen Prozesses in einer ausführlichen Erörterung seiner wichtigsten Gegenstände, Cilt: 2, Johann Jacob Palm, Erlangen, 1801.
- GÖZLER Kemal/GÜRSEL Kaplan**, "İdarî Eylemlerden Kaynaklanan Zararlara İlişkin Davalar Adlı Yargının Görev Alanına Sokulabilir mi? (HMK m.3 ve TBK, m.55/2 Hakkında Eleştiriler)", Terazi Hukuk Dergisi, Sayı: 63, 2011, s. 36-41.
- GÖZLER Kemal**, İdare Hukuku, C. I, 2. Baskı, Ekin, 2009, (C. I).
- GÖZLER Kemal**, İdare Hukuku, C. II, 2. Baskı, Ekin, 2009, (C. II).
- GÖZPINAR KARAN Gülşah**, "Özel Hastanelerin Hukuki Sorumluluğu", Terazi Hukuk Dergisi, Cilt: 11, Sayı: 119, 2006, s. 138-155.
- GÖZÜBÜYÜK Şeref/TAN Turgut**, İdare Hukuku, C. II, 8. Bası, Turhan, Ankara, 2016.
- GÖZÜBÜYÜK Şeref**, Yönetmelik Yargı, 33. Baskı, Turhan, Ankara, 2013.
- GREGER Reinhard**, "Praxis und Dogmatik des Anscheinsbeweis", VersR, 1980, (Anscheinsbeweis), s. 1091-1104.
- GREGER Reinhard**, Beweis und Wahrscheinlichkeit, Carl Heymanns, Münih, 1978, (Beweis).
- GREGER Reinhard**, Zöller Zivilprozessordnung, 32. Bası, Otto Schmidt, Köln, 2018.
- GROSS Jost**, Medizinische Behandlung, Bern 1987.
- GULDENER Max**, Schweizerisches Zivilprozessrecht, 3. Baskı, Schulthess, Zürich, 1979.
- GÜL İbrahim**, "Zararın Birliği İlkesi ve Sonuçları", Türkiye Barolar Birliği Dergisi, Sayı: 140, 2019, s. 221-237.
- GÜLEÇ UÇAKHAN Sema**, Ankara Barosu Ulusal Kongre Yeni Yasal Düzenlemeler Işığında Bedensel Zararların Tazmini Esasları ve Usûlü Kongresi, Ankara, 4-5-6 Nisan 2013, s. 42-55.

- GÜNDAY Metin**, "İdari Yargının Görev Alanının Anayasal Dayanakları", Anayasa Yargısı, Sayı: 14, 1997, s. 347-358.
- GÜNDAY Metin**, İdare Hukuku, 10. Baskı, İmaj Yayınevi, Ankara, 2011, (İdare).
- GÜNEŞ Derya Belgin**, Ceza Mahkemesi Kararlarının Hukuk Mahkemesi Bakımından Etkileri, On İki Levha, İstanbul, 2019.
- GÜRAN Sait**, "Türk İdare Hukuku'nda Tazminat Miktarının Saptanması", Sorumluluk Hukukunda Yeni Gelişmeler III Sempozyumu, İstanbul, 1980, (Tazminat), s. 151-170.
- GÜRAN Sait**, "Yargı Denetiminin Kapsamı", İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası, Cilt: 52, Sayı: 1-4, 1987, s. 35-45.
- GÜRDOĞAN Burhan**, Özel Hukuk Alanında Maddi Hukuk ve Yargılama Usûlü Yönünden Yargıcın Takdir Hakkının Yargıtayca Denetlenmesi, Ankara Hukuk Fakültesi Özel Hukuk Enstitüsü Yayınları, Ankara, 1967.
- GÜRDOĞAN Burhan**, Medenî Usul Hukukunda Kesin Hüküm İtirazı, Ayyıldız Matbaası, Ankara, 1960, (Kesin Hüküm).
- GÜRSOY Kemal Tahir**, "Haksız Eylem (Fiil) Den Doğan Talep Hakkı Ve Bu Hakkın Diğer Talep Haklarıyla Yarışması (Dava Hakkının Telahuku)" Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt: 31, Sayı: 1, 1974, (Hakların Yarışması), s. 149-184.
- GÜRSOY Kemal Tahir**, "Manevi Zarar ve Tazmini", Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt: 30, Sayı:1-4, 1973, ss. 7-56.
- HANAĞASI Emel**, Davada Menfaat, Yetkin, Ankara, 2009.
- HANAĞASI Emel**, Medenî Yargılama Hukukunda Silahların Eşitliği, Yetkin, Ankara, 2016, (Silahların Eşitliği).
- HASENBÖHLER Franz**, Kommentar zur schweizerischen Zivilprozessordnung (ZPO), 3. Baskı, Schulthess, Zürich, 2016.
- HEß Rainer**, "Das (Teil-) Schmerzensgeld", NJW, Sipezial, 2004, s. 63 vd.
- HOLZER Wolfgang/POSCH Willibald/SCHICK Peter J.**, Arzt-und Arzneimittelhaftung in Österreich, Orac, Wien, 1992.
- HONSELL Heinrich**, "Herkunft und Kritik des Interessebegriffs im Schadensersatzrecht", Juristische Schulung, 1973, (Schadensersatzrecht), s. 69-75.
- HONSELL Heinrich**, Schweizerisches Haftpflichtrecht, 4. Baskı, Schulthess, Zürich, 2005.
- HUBER Jean B.**, "Statistische Schadensberechnung und Schadenregulierung", HAVE-Personenen-Schaden-Forum 2009, Schulthess, Zürich, 2009, s. 121-141.
- HUSMANN Johann Hermann**, "Zum unbezifferten Klageantrag bei Billigkeitsansprüchen-Eine Kritik der Rechtsprechung des BGH", VersR, 1985, s. 715-719.

- TAŞ KORKMAZ Hülya**, “Hukuk Muhakemeleri Kanunu Hükümlerine Göre Eski Hale Getirme”, İstanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Prof. Dr. M. İlhan Ulusan’a Armağan, Cilt: 15, Özel Sayı, 2016, (Eski Hale Getirme), s. 635-679.
- HÜŞTEGE Rainer**, Thomas/Putzo Zivilprozessordnung Kommentar, 40. Baskı, C. H. Beck, Münih, 2019.
- ICHIM Octavian**, Just Satisfaciton under the European Convention on Human Rights, Cambridge Üniversitesi Yayınları, Cambridge, 2015.
- İMRE Zahit**, “Doktrinde ve Türk Hukukunda Kusursuz Mesuliyet Halleri I”, İstanbul Hukuk Fakültesi Mecmuası, Cilt: 13, Sayı: 4, 1947, s. 1475-1536.
- İMRE Zahit**, “Hukuki Sorumluluğun Esası Üzerine Bazı Düşünceler”, Doğumunun 100. Yılında Atatürk’e Armağan, İstanbul Hukuk Fakültesi Mecmuası, Cilt: 45, Sayı: 1-4, 1979-1981, (Hukukî Sorumluluk), s. 401-420.
- İMRE Zahit**, Medenî Hukuka Giriş, 3. Bası, İstanbul, 1980, (Medenî).
- İNAL Tamer**, “Manevi Zararın Takdiri ve Paraya Çevrilerek Hesaplanması”, Kazancı Hakemli Hukuk Dergisi, Sayı: 71-72, 2010, s. 70-90.
- İNCEOĞLU Murat/PAKSOY Meliha Sermin**, “Bedensel Zararlarda ve Ölüm Halinde Tazminatın Belirlenmesi”, Yaşar Üniversitesi Dergisi, Cilt: 8, Sayı: Özel, 2013, s. 1383-1412.
- İYİLİKLİ Ahmet Cahit**, “Hukuk Yargılamasında Dava Sebebi Üzerine Bir İnceleme”, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, Sayı: 106, 2013, s. 139-204.
- İYİMAYA Ahmet**, Sorumluluk ve Tazminat Hukuku Sorunları, Avşaroğlu Matbaası, Ankara, 1990.
- İYİMAYA Ahmet**, “Kısmî Davada Kesinleşen Faiz Oranının Ek Dava İçin Bağlayıcılığı Sorunu”, Ankara Barosu Dergisi, Sayı: 1, 1989, (Ek Dava), s. 13 – 25.
- İYİMAYA Ahmet**, “Kısmî Tazminat Davasına İlişkin Bazı Sorunlar”, Yargıtay Dergisi, Sayı: 3, 1985, (Kısmî), s. 193-205.
- İYİMAYA Ahmet**, “Sorumluluk Hukukunda Gelişim Kusuru”, Ankara Barosu Dergisi, Sayı: 5-6, 1985, (Kusur), s. 686 vd.
- İYİMAYA Ahmet**, Sorumluluk ve Tazminat Hukuku Sorunları, Cilt: 2, Ankara, 1995.
- JAKOBY Markus**, Das Verhältnis der Abänderungsklage gemäß § 323 ZPO zur Vollstreckungsgegenklage gemäß § 767 ZPO, Duncker & Humblot, Berlin, 1991.
- JAYNES Edwin Tompson**, Probability Theory the Logic of Science, Cambridge Üniversitesi Yayınları, Cambridge, 2003.
- KABOĞLU İbrahim**, Özgürlükler Hukuku (İnsan Haklarının Hukuksal Yapısı), 6. Bası, İmge Kitabevi, İstanbul, 2002.
- KALABALIK Halil**, İdare Hukuku Dersleri, C. II, 2. Baskı, Sayram, Konya, 2016.

- KANNOWSKI Bernd**, "Die Zulässigkeit einer Teilklage auf Schmerzensgeld-Zivilprozessuale Neuheit oder neue Art der Schadensberechnung?", ZZZP, 2006, s. 63-83.
- KAPLAN Gürsel**, "İdari Yargılama Hukukunda Sözlülük Usûlü ve Tanık Dinlenebilmesi Hakkında Kısa Bir Değerlendirme", İstanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt: 13, Sayı: 1, 2013, (Tanık), s. 33-46.
- KARAASLAN Varol**, Manevi Tazminat Davaları Belirsiz Alacak Davası Olarak Açılabilir Mi?", Medenî Usûl ve İcra-İflâs Hukuku Dergisi, Cilt: 10, Sayı: 29, 2014, s. 37-58.
- KARAASLAN Varol**, Medenî Usûl Hukukunda Hâkimin Davayı Aydınlatma Ödevi, Seçkin, Ankara, 2013, (Aydınlatma Ödevi).
- KARAFAKİH İsmail Hakkı**, Hukuk Muhakemeleri Usûlü Esasları, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Yayınları, Ankara, 1952.
- KARAHASAN Mustafa Reşit**, Sorumluluk Hukuku, 6. Bası, Beta, Ankara, 2003.
- KARAKUL Selman**, "Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararlarında Sağlık Hakkı", İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt: 3, Sayı: 2, Güz 2016, s. 169-206.
- KARAMAN Ebru**, Türk İdari Yargısının Anayasal Dayanağı, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2013.
- KARNER Ernst**, Das Ersatz Ideeller Schaden ber Körperverletzung, Springer, Viyana ve New York, 1999.
- KARSLI Abdurrahim**, Medenî Muhakeme Hukuku, 3. Baskı, Alternatif, İstanbul, 2012.
- KAUFMANN Stefan**, "Der praktische Fall - Zivilrecht: Schadensersatz im Rahmen des § 249 BGB", JuS, 2003, s. 1197-1204.
- KAYIHAN Şaban**, "Zarar Sigortalarında Sigortacının Halefiyeti", Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, Prof. Dr. Cevdet Yavuz'a Armağan, Özel Sayı, 2012, s. 1595-1624.
- KEGEL Gerhard**, "Der Individualanscheinsbeweis und die Verteilung der Beweislast nach überwiegender Wahrscheinlichkeit", Festgabe für Heinrich Kronstein, C. F. Müller, Karlsruhe, 1967, s. 322-345.
- KESER Leyla**, "İlk Görünüş İspat (Prima Facie Beweis)", Prof. Dr. Mahmut Tevfik Birsel'e Armağan, Dokuz Eylül Üniversitesi Yayını, İzmir, 2001, s. 231-251.
- KILIÇ Elif İrmak**, Tıbbi Müdahaleler Nedeniyle Hekimlere Açılan Tazminat Davalarında Usûli Sorunlar, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2014.
- KILIÇOĞLU Ahmet**, Borçlar Hukuku Genel Hükümler, 20. Bası, Turhan Kitabevi, Ankara, 2016.

- KILIÇOĞLU Ahmet**, “Haksız Fiillerde Müteselsil Sorumluluk ve Geçici Ödemeler”, Türk Medenî Kanunu’nun Yürürlüğe Girişinin 80. Yılı Münasebetiyle Düzenlenen Sempozyum, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, Ankara, 2007, (Geçici Ödemeler), s. 163-183.
- KILIÇOĞLU Ahmet**, “Özel ve Sosyal Sigortalarda Halefiyet ve Rücu”, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt: 31, Sayı: 1, 1974, (Halefiyet), s. 395-446.
- KILIÇOĞLU Ahmet**, Şeref Haysiyet ve Yaşama Basın Yoluyla Saldırlardan Hukusal Sorumluluk, 2. Bası, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, Ankara, 1993, (Basın).
- KIRTILOĞLU Serhat**, Medenî Yargılama Hukukunda Değişiklik Davası, Adalet, Ankara, 2014.
- KİRAZ Taylan Özgür**, “Belirsiz Alacak Davası” TMSF Çatı Dergisi, Sayı: 30, 2012, s. 16-19.
- KOCH Hans-Joachim/RÜßMANN Helmut**, Juristische Begründungslehre. Eine Einführung in Grundprobleme der Rechtswissenschaft, C. H. Beck, Münih, 1982.
- KONURALP Hâluk**, Medenî Usûl Hukukunda ispat Kurallarının Zorlanan Sınırları, Yetkin, Ankara, 2009.
- KONURALP Orhan Emre**, “Hukuk Muhakemeleri Kanunu’na Göre Ortak Yetkili Mahkeme İle Münhasır Yetki Sözleşmesiyle Belirlenen Mahkemenin Yetkisinin Niteliği”, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, Sayı: 142, 2019, s. 211-230.
- KRALIK Winfried**, Die Vorfrage im Verfahrenrecht, Manz-Manzsche, Wien, 1953.
- KUHN Moritz**, “Aktuelle Probleme in der Ärzthaftpflicht”, Schweizerische Juristen-Zeitung Cilt: 89, 1993, s. 257-266.
- KULAKSIZ Cengiz**, Die Teilklage im deutschen und türkischen Zivilprozessrecht, Peter Lang, Frankfurt, 2004.
- KUMMER Max**, Das Klagerecht und die materielle Rechtskraft im schweizerischen Recht, Stämpfli, Bern, 1954.
- KURTULAN Gökçe**, “Haksız Fiilde Hukuka Aykırılık Unsuru”, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, Cilt: 23, Sayı: 1, s. 465-503.
- KURU Baki/BUDAK Ali Cem**, Tespit Davaları, 2. Baskı, On İki Levha, İstanbul, 2010.
- KURU Baki**, İstinaf Sistemine Göre Yazılmış Medenî Usul Hukuku, Legal, İstanbul, 2016, (Ders Kitabı).
- KURU Baki**, Hukuk Muhakemeleri Usûlü, Cilt: I, 6. Baskı, Demir Yayıncılık, İstanbul, 2001, (Usûl C. I).
- KURU Baki**, Hukuk Muhakemeleri Usûlü, Cilt: II, 6. Baskı, Demir Yayıncılık, İstanbul, 2001, (Usûl C. II).

- KURU Baki**, Hukuk Muhakemeleri Usûlü, Cilt: III, 6. Baskı, Demir Yayıncılık, İstanbul, 2001, (Usûl C. III).
- KURU Baki**, Hukuk Muhakemeleri Usûlü, Cilt: IV, 6. Baskı, Demir Yayıncılık, İstanbul, 2001, (Usûl C. IV).
- KURU Baki**, Hukuk Muhakemeleri Usûlü, Cilt: V, 6. Baskı, Demir Yayıncılık, İstanbul, 2001, (Usûl C. V).
- KURU Baki**, "Hukuk Usulünde Dava Sebebi", Makaleler, Arıkan Basım Yayın, İstanbul, 2006, (Dava Sebebi), s. 215-246.
- LANDOLT Hardy**, "Vorteilsanrechnung beim Personenschaden", HAVE-Personen-Schaden-Forum 2019, Schulthess, Zürich, 2019, s. 71-93.
- LAPIDOTH Ruth**, "Equity in International Law", Israel Law Review, Cilt: 22, Sayı:2, 1987, s. 161-183.
- LARENZ Karl**, Lehrbuch des Schuldrechts, Erster Band, 14. Bası, C. H. Beck, München, 1987.
- LARENZ Karl/CANARIS Claus Wilhelm**, Lehrbuch des Schuldrechts, II. Band, Halbband 2 Besondere Teil, 13. Baskı, C. H. Beck, München, 1994.
- LAUMEN Hans-W.**, "Die Beweiserleichterung bis zur Beweislastumkehr-Ein beweisrechtliches Phänomen", NJW, 2002, s. 3739 vd.
- LEIPOLD Dieter**, "Abänderungsklage und Rechtskraft", Festschrift für Rainer Frank zum Geburtstag am 14. Juli 2008, Berlin, 2008, (Abänderungsklage), s. 179-193.
- LEIPOLD Dieter**, Beweislastregeln und gesetzliche Vermutungen, Duncker & Humblot, Berlin, 1966.
- LEIPOLD Dieter**, Beweismaß und Beweislast im Zivilprozeß, De Gruyter, Berlin, 1985, (Beweismaß).
- LOOSLI Peter**, Die unbezifferte Forderungsklage, Schulthess, Zürich, 1978.
- MAASSEN Bernhard**, Beweismaßprobleme im Schadenersatzprozeß, Carl Heyymanns, Berlin, 1975.
- MAKARACI BAŞAK Aslı/TEK Gülen Sinem**, "Türk Borçlar Kanunu'nda Getirilen Geçici Ödeme Hakkında Düşünceler" Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Prof. Dr. Polat Soyer'e Armağan, Cilt: 15, Özel Sayı, 2013, s.1111-1141.
- MARKUS Schmid**, "Unerschwinglichkeit der Rechtsdurchsetzung", Haftpflichtprozess 2015, 2015, s. 13-27.
- MEIER Isaak**, "Belirsiz Alacak Davası ve Taraflarda Silâhların Eşitliği" çev. Nedim Meriç, Medenî Usûl ve İcra-İflâs Hukukçuları Toplantısı X, 1-2 Ekim, İzmir, 2012, (Toplantı), s. 69-99.

- MEIER Isaak**, "Unbezahlte Forderungsklage: ein fragwürdiges Instrument zur Verminderung des Kostenrisikos", HAVE Haftpflichtprozess 2010, Schulthess, Zürich, 2010, s. 11-37.
- MEIER Isaak**, Iura Novit Curia Die Verwirklichung dieses Grundsatzes im schweizerischen Zivilprozessrecht, Schulthess, Zürich 1975, (Iura Novit Curia).
- MELLER-HANNICH Carolina**, "Die Rolle des Sachverständigen im Arzthaftungsprozess" XIV. Türk-Alman Tıp Hukuku Sempozyumu, 29-30 Eylül 2017, İzmir, s. 6-13.
- MENZIES Peter/BEEBEE Helen**, "Counterfactual Theories of Causation", The Stanford Encyclopedia of Philosophy (Summer 2020 Edition), <https://plato.stanford.edu/archives/sum2020/entries/causation-counterfactual/>, (Erişim Tarihi: 5.7.2020).
- MERİÇ Nedim**, "Hâkimin Davayı Aydınlatma Yükümlülüğü" Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Prof. Dr. Bilge Umar'a Armağan, Cilt: 11, Özel Sayı, 2009, (Aydınlatma Yükümlülüğü), s. 377-424.
- MERİÇ Nedim**, Medenî Yargılama Hukukunda Tasarruf İlkesi, Yetkin, Ankara, 2011.
- MERTINS Wolfgang**, "Der unbezahlte Klageantrag – und kein Ende?", VersR, 2006, s. 47-51.
- MORITZ Jan Robert**, Probleme der Abänderungsklage gemäß § 323 ZPO, dargestellt am Urteil auf Abfindung in Kapital, Shaker, Aachen, 1998.
- MUSIELAK Hans Joachim/VOIT Wolfgang**, Grundkurs ZPO, 13. Baskı, C. H. Beck, Münih, 2016.
- MUSIELAK Hans Joachim**, "Die Beweislastverteilung nach Gefahrenbereichen-Eine kritische Betrachtung der Gefahren Bereichen der Gefahrenkreistheorie des Bundesgerichtshofs", AcP, Cilt: 176, Sayı: 6, 1976, (AcP), s. 465-486.
- MUSIELAK Hans Joachim**, Die Grundlagen der Beweislast im Zivilprozeß, De Gruyter, Berlin, 1975. (Beweislast).
- MUSIELAK Hans Joachim**, Münchener Kommentar zur Zivilprozessordnung, Cilt: 1, 4. Bası, C. H. Beck, Münih, 2013, (MüKo).
- NIKLAS Uwe**, Das Erfordernis der wesentlichen Änderung der der Verhältnisse in § 323 I ZPO, Peter Lang, Frankfurt, 1988.
- NOMER Haluk**, "Manevi Tazminat Alacağında Kısmî Dava Açmak Mümkün müdür?", İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası, Cilt: 60, Sayı: 1-2, 2002, (Kısmî), s. 221-229.
- NOMER Haluk**, Haksız Fiil Sorumluluğunda Maddi Tazminatın Belirlenmesi, Beta, İstanbul, 1996.
- ODYAKMAZ Zehra/KAYMAK Ümit/ERCAN İsmail**, İdari Yargı, 9. Baskı, On İki Levha, İstanbul, 2013.

- OFTINGER Karl/STARK Emil W.**, Schweizerisches Haftpflichtrecht Allgemeiner Teil, Cilt: 1, 5. Baskı, Schulthess, Zürich, 1995.
- OĞUZ Özgür**, "İş Kazası ve Meslek Hastalıklarında Kurumun İşverene Rücu Hakkı", Türkiye Barolar Birliği Dergisi, Sayı: 140, 2019, 140, s. 393-424.
- OĞUZMAN Kemal/BARLAS Nami**, Medenî Hukuk, 21. Bası, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2015.
- OĞUZMAN Kemal/ÖZ Turgut**, Borçlar Hukuku Genel Hükümler, C. I, 16. Bası, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2018, (C. I).
- OĞUZMAN Kemal/ÖZ Turgut**, Borçlar Hukuku Genel Hükümler, C. II, 13. Bası, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2017, (C. II).
- OST Konrad**, Doppelrelevante Tatsachen im internationalen Zivilverfahrensrecht, Peter Lang, Frankfurt, 2002.
- OZANOĞLU Hasan Seçkin**, "Türk Borçlar Hukuku ve Sorumluluk Hukuku Açısından TBK 55. Madde ve Bedensel Zararlar", Yeni Gelişmeler Işığında Bedensel Zararların Tazmini Uluslararası Kongre, Cilt: I, Türkiye Barolar Birliği Yayınları, Ankara, 2016, s. 121- 127.
- OZANSOY Cüneyt**, Tarihsel ve Kuramsal Açısından İdarenin Kusurdan Doğan Sorumluluğu, (Yayımlanmamış Doktora Tezi), Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 1989.
- ÖKÇESİZ Hayrettin**, "Yargıtay'ın İş Yükünün Hafifletilmesinin Bir Aracı Olarak HUMK'nun 427. Maddesi Üzerine", Marmara Üniversitesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, Cilt: 2, Sayı: 2, 1987, s. 75-79.
- ÖNDER Ayhan**, Şahıslara ve Mala Karşı Cürümler ve Bilişim Alanında Suçlar, Filiz Kitabevi, İstanbul, 1994.
- ÖNEN Ergun**, İnşai Dava, Olgaç Matbaası, Ankara, 1981, (İnşai).
- ÖNEN Ergun**, Medenî Yargılama Hukukunda Sulh, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, Ankara, 1972.
- ÖZAY İl Han**, "Türkiye'de İdari Yargının İşlev ve Kapsamı", İdari Yargıda Son Gelişmeler Sempozyumu, Ankara, 10-11-12 Haziran 1982, Danıştay Yayın No:33, Ankara 1982, 11-30.
- ÖZBEK Mustafa**, "İşe İade Davasında Davacı İşçinin Tedbiren İşine İadesi", Çalışma ve Toplum, Cilt: 35, Sayı: 4, 2012, s. 11-39.
- ÖZBEK Veli Özer/DOĞAN Koray**, "Zorunluluk Halinin (TCK m. 25/2) Hukuki Niteliği" Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt: 9, Sayı: 2, 2007, s. 195-222.
- ÖZEKES Muhammet/ERİŞİR Evrim**, "Konusu Para Alacağı Olan Geçici Hukukî Korumaların Karşılaştırılması ve Değerlendirilmesi", Medeni Usul ve İcra İflas Hukuku Dergisi, Sayı: 3, 2006, s. 1235-1274.

- ÖZEKES Muhammet**, “Dava Dilekçesinde Hukukî Sebep Bildirmek Zorunludur” Haluk Konuralp Anusına Armağan, Cilt: 1, Yetkin, Ankara, 2009, (Hukukî Sebep), s. 745-781.
- ÖZEKES Muhammet**, “HMK Bakımından Dava Dilekçesinde Eksiklik Halinde Yapılması Gereken İşlemler” Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Prof. Dr. Hakan Pekcanitez’e Armağan, Cilt: 16, Özel Sayı, 2014, (Basım Yılı: 2015), (Dava Dilekçesinde Eksiklik), s. 263-300.
- ÖZEKES Muhammet**, İcra ve İflas Hukukunda İhtiyati Haciz, Seçkin, Ankara, 1999, (İhtiyatî Haciz).
- ÖZEKES Muhammet**, “İş Kanunu’nun 20 ve 21. Maddelerinin Medenî Yargılama ve İcra Hukuku Bakımından Değerlendirilmesi” 75. Yaş Günü için Prof. Dr. Baki Kuru Armağanı, Türkiye Barolar Birliği Yayını, Ankara, 2004, s. 479-514.
- ÖZEKES Muhammet**, Medenî Usûl Hukukunda Hukukî Dinlenilme Hakkı, Yetkin, Ankara, 2003, (Hukukî Dinlenilme Hakkı).
- ÖZEKES Muhammet**, Pekcanitez Usûl Medenî Usûl Hukuku, 15. Baskı, On İki Levha, İstanbul, 2017, (Pekcanitez Usûl).
- ÖZEL Çağlar**, “Sözleşme Dışı Sorumlulukta Yansıma Zarar ve Giderimine İlişkin Bazı Düşünceler”, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt: 50, Sayı: 4, 2001, s. 81- 106.
- ÖZGENÇ İzzet**, Türk Ceza Kanunu Gazi Şerhi (Genel Hükümler), 2. Bası, Seçkin, Ankara, 2005.
- ÖZSUNAY Ergun**, Gerçek Kişilerin Hukuki Durumu, 2. Bası, İstanbul Üniversitesi Yayınları, İstanbul, 1974.
- ÖZTEK Selçuk/TAŞPINAR AYVAZ Sema/KALE Serdar**, “Hukuk Muhakemeleleri Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında 20 Mart 2020 Tarihli Kanun Teklifi’ne İlişkin Bazı Açıklamalar ve Kanun Teklifinin Değerlendirilmesi”, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, Sayı: 149, 2020, s. 77-152.
- ÖZTÜRK Bahri/ERDEM Mustafa Ruhan**, Uygulamalı Ceza Hukuku ve Emniyet Tedbirleri Hukuku, Yeni TCK’ya göre yenilenmiş 8. Baskı, Seçkin, Ankara, 2005.
- PASQUIER Bruno**, Die Schätzung nach gerichtlichen Ermessen – unmittelbare und sinnngemässe Anwendung des Art. 42 Abs. 2 OR, Schulthess, Zürich, 2014.
- PAWLOWSKI Enka**, Der Prima-Facie-Beweis bei Schadensersatzansprüchen aus Delikt und Vertrag, Otto Schwartz, Göttingen, 1966.
- PEKCANITEZ Hakan/TAŞ KORKMAZ Hülya**, Pekcanitez Usûl Medenî Usûl Hukuku, 15. Bası, On İki Levha, İstanbul, 2017.
- PEKCANITEZ Hakan/MERİÇ Nedim**, Medenî Usûl Hukukunda Fer’i Müdahale, 2. Baskı, On İki Levha, İstanbul, 2020.

- PEKCANITEZ Hakan/ATALAY Oğuz/ÖZEKES Muhammet**, “Hukuk Muhakemeleri Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifinin Değerlendirilmesi (2020)”, Lexpera Blog, blog.lexpera.com.tr, (Erişim Tarihi: 1.7.2020).
- PEKCANITEZ Hakan/ATALAY Oğuz/SUNGURTEKİN ÖZKAN Meral/ÖZEKES Muhammet**, İcra ve İflâs Hukuku, 11. Bası, Yetkin, Ankara, 2013.
- PEKCANITEZ Hakan**, “Bekletici Sorun (Meselei Müstehire)”, Ege Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Sayı: 1, 1980, (Bekletici Sorun), s. 249-275.
- PEKCANITEZ Hakan**, “Manevi Tazminat Alacakları Belirsiz Alacak Davası Olarak Açılabilir Mi?”, Medenî Usûl ve İcra-İflâs Hukuku Dergisi, Cilt: 11, Sayı: 30, 2015, (Manevi Tazminat), s. 21-41.
- PEKCANITEZ Hakan**, “Özel Uzman (Bilirkişi) Görüşü ve Değerlendirilmesi”, Prof. Dr. Saim Üstündağ’a Armağan, Adalet, Ankara, 2009, (Özel Uzman), s. 397-418.
- PEKCANITEZ Hakan**, Belirsiz Alacak Davası (HMK m. 107), Ankara, 2011, Yetkin, (Belirsiz Alacak).
- PEKCANITEZ Hakan**, HMK (Hukuk Muhakemeleri Kanunu) Değerlendirmesi Yargıtay Başkanı, Yargıtay Hukuk Daire Başkanları, Kanunu Hazırlayan Akademisyenlerden, HUKAB Yayınları, Ankara, 2012, (HMK).
- PEKCANITEZ Hakan**, Pekcanitez Usûl Medenî Usûl Hukuku, 15. Bası, On İki Levha, İstanbul, 2017, (Pekcanitez Usûl).
- PERINI Flavio**, Richterliches Ermessen bei der Schadensberechnung unter besonderer Berücksichtigung von Art. 42 Abs. 2 OR, Schulthess, Zürich, 1994.
- PETEK Hasan**, “Kamu Tüzel Kişilerinin Karayolları Trafik Kanunu’na Göre Hukukî Sorumluluğu” Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Prof. Dr. Hakan Pekcanitez’e Armağan, Cilt: 16, Özel Sayı, 2014, (Basım Yılı: 2015), s. 3287-3342.
- POSTACIOĞLU İlhan Ethem**, “Davanın ve Kazaiyeti Muhakemenin Bir Unsuru Olarak Hukukî Sebep”, Makaleler ve Karar İncelemeleri, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2011, (Hukukî Sebep), s. 67-96.
- POSTACIOĞLU İlhan Ethem**, Medenî Usûl Hukuku Dersleri, 6. Bası, Sulhi Garan Matbaası, İstanbul, 1975.
- PRÖLSS Jürgen**, “Die Beweislastverteilung nach Gefahrenbereichen”, VersR, 1964, s. 901-906.
- PRÖLSS Jürgen**, Beweiserleichterungen im Schadenersatzprozeß, (Dissertation), Münih Üniversitesi, Münih, 1966, (Beweiserleichterung).
- PRÜTTING Hans**, Gegenwartsprobleme der Beweislast, C. H. Beck, Münih, 1983.
- PRÜTTING Hans**, Münchener Kommentar Zivilprozessordnung, 4. Baskı, C. H. Beck, Münih, 2013, (MüKo).

- PUCHTA Wolfgang Heinrich**, "Betrachtungen über den Beweis durch Augenschein und Sachverständige und über das Verfahren bei dessen Aufnahme", Zeitschrift für Civilrecht und Prozeß, Cilt: 3, 1830, s. 56 vd.
- REDEKER Konrad**, "Anmerkung zu BGH, Urteil vom 1. Juli 1976 – ZR 187/73", AnwBl, 1977, s. 106-109.
- REINECKE Gerhard**, Die Beweislastverteilung im bürgerlichen Recht und im Arbeitsrecht als rechtspolitische Regelungsaufgabe, Duncker & Humblot, Berlin, 1976.
- REUTTER Helmut**, Der Arzthaftungsprozess, (Dissertation), Regensburg Üniversitesi, Regensburg, 2006.
- ROBERTO Vito**, Schadensrecht, Helbing & Lichtenhahn, Basel ve Frankfurt, 1997, (Schaden).
- ROBERTO Vito**, Schweizerisches Haftpflichtrecht, Schulthess, Zürich, 2002.
- ROMMÉ Oliver**, Der Anscheinsbeweis im Gefüge von Beweiswürdigung, Beweismaß und Beweislast, Carl Heymanns, Köln, 1989.
- ROSENBERG Leo/SCHWAB Karl Heinz/GOTTWALD Peter**, Zivilprozessrecht, 18. Baskı, C. H. Beck, Münih, 2018, (2018).
- ROSENBERG Leo/SCHWAB Karl Heinz/GOTTWALD Peter**, Zivilprozessrecht, 16. Baskı, C. H. Beck, Münih, 2004.
- ROSENBERG Leo**, Die Beweislast auf der Grundlage des Bürgerlichen Gesetzbuchs und der Zivilprozessordnung, 5. Baskı, C. H. Beck, Münih, 1965.
- ROTH Herbert**, Stein/Jonas Kommentar zur ZPO, 3. Cilt §§148-270, 23. Baskı, Tübingen, 2016.
- RÜETSCHI David**, Geldleistung als vorsorgliche Massnahme: die Entwertung von Geldforderungen durch die Dauer des Zivilverfahrens und mögliche Lösungsansätze, Helbing & Lichtenhahn, Basel, 2002.
- SAENGER Ingo**, Saenger ZPO Hand Kommentar, 5. Baskı, Baden, 2013.
- SALMON Wesley Charles**, The Foundations of Scientific Inference, Pittsburg Üniversitesi Yayınları, Pittsburg, 1967.
- SANCAKDAR Oğuz/US Eser/ KASAPOĞLU TURHAN Mine/ÖNÜT Lale Burcu/SEYHAN Serkan**, İdare Hukuku Teorik Çalışma Kitabı, 7. Baskı, Seçkin, Ankara, 2018.
- SANCAKDAR Oğuz**, "İdari Cezaların Yaptırımlar Teorisindeki Yeri ve Türk Hukukundaki Anayasal Temelleri", İdari Ceza Hukuku Sempozyumu, Ankara, 2009, (İdari Ceza), s. 59-109.
- SANCAKDAR Oğuz**, İdari Yargılama Hukuku, 3. Baskı, Soru Bankası Net Yayınları, İzmir, 2019.

- SANCAKDAR Oğuz**, "Prof. Dr. Oğuz Sancakdar'ın Sunumu", İdari Yargılama Sürecinde Yaşanan Sorunlar ve Çözüm Önerileri Çalıştayı, TBMM, Ankara, 14.1.2013, (Çalıştay), s. 10-14.
- SARICA Ragıp**, "Hizmet Kusuru ve Karakterleri", İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası, Cilt: 15, Sayı: 4, 1949, s. 858-895.
- SAVCI Bahri**, Yaşam Hakkı ve Boyutları, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Yayınları, Ankara, 1980.
- SCHAETZLE Marc**, "Damnum futurum abstractum", Schweizerische Gesellschaft für Haftpflicht und Versicherungsrecht - Festschrift zum fünfzigjährigen Bestehen, Schulthess, Zürich, 2010, s. 507-518.
- SCHNEIDER Norbert**, Prütting/Gehrlein Zivilprozessordnung Kommentar, 11. Baskı, Luchterhand, Münih, 2019.
- SCHNITZLEIN Daniel D.**, "How Important is the Family? Evidence from Sibling Correlations in Permanent Earnings in the USA, Germany, and Denmark", Journal of Population Economics, Cilt: 27, Sayı: 1, 2014, s. 69-89.
- SCHNYDER Anton K.**, Kommentar zum schweizerischen Privatrecht Obligationenrecht I Art. 1-529, 2. Baskı, Helbing & Lichtenhahn, Basel ve Frankfurt, 1996.
- SCHULTES Hans-Jörg**, Münchener Kommenter zur Zivilprozessordnung, 4. Baskı, C. H. Beck, Münih, 2013.
- SCHUMANN Ekkehard**, "Internationale Zuständigkeit: Besonderheiten, Wahlfeststellung, doppelrelevante Tatsachen, in Beiträge zum Internationalen Verfahrensrecht und zur Schiedsgerichtsbarkeit", Festschrift für Heinrich Nagel zum 75. Geburtstag, Aschendorff, Münster, 1987, s. 402-426.
- SCHWAB Karl Heinz**, "Zur Abkehr moderner Beweislastlehren von der Normentheorie", Festschrift für Hans-Jürgen Bruns zum 70. Geburtstag, 1978, s. 505-519.
- SCHWANDER Vita**, "Iura Novit Curia und das Verhältnis dieses Grundsatzes zum Rechtsgrund des Anspruchs", Festgabe für Wilhelm Schönenberger, Universitätsverlag, Freiburg, 1968, s. 199-219.
- SCHWEIZER Mark**, "Substanziieren - wozu?", Schweizerische Juristenzeitung, 2012, s. 557-569.
- SCHWEIZER Mark**, Beweiswürdigung und Beweismaß, Mohr Siebeck, Tübingen, 2014, (Beweiswürdigung).
- SCHWEIZER Mark**, Methodische Aspekte der gerichtlichen Schätzung ziffernmässig nicht nachweisbarer Forderungen gemäss Art. 42. Abs. 2 OR, HAVE Personen-Schaden Forum 2016, Zürich, 2016, (Schätzung), s. 163-188.
- SEILER Christian**, Thomas/Putzo Zivilprozessordnung Kommentar, 40. Baskı, C. H. Beck, Münih, 2019.

- SELB Walter**, Schadensbegriff und Regreßmethoden, Verlag Winter, Heidelberg, 1963.
- SEROZAN Rona**, “Manevi Tazminat İstemine Değişik Bir Yaklaşım”, Prof. Dr. Haluk Tandoğan’ın Hatırasına Armağan, Banka ve Ticaret Hukuku Enstitüsü Yayınları, Ankara, 1990, s. 67-101.
- SEVER Dilşad Çiğdem**, “Terörle Bağlantılı Zararlardan Dolayı İdarenin Sorumluluğu”, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, Sayı: 133, 2017, s. 163-210.
- SEZER Yasin/BULUT Uğur**, “İdari Yargıda Belirsiz Tam Yargı Davası İhtimali”, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, Sayı: 116, 2016, s. 213-246.
- SEZGİNER Murat**, Günümüz Demokrasilerinde Kuvvet İlişkisi ve 1982 Anayasası’nda Sorunlar, Seçkin, Ankara, 2010.
- SHUE Henry**, Basics Rights, Second Edition, Princeton Üniversitesi Yayınları, Princeton, 1996, s. 52 vd.
- SIDLER Max**, “Schadenschätzung und Gerechtigkeitsgebot – oder: die Beweismechanik bei ziffernmässig nicht nachweisbaren Schäden”, AJP, 2005, s. 535-546.
- SİMİL Cemil**, Belirsiz Alacak Davası, On İki Levha, İstanbul, 2013.
- SOPACI ÖZTUNA Birgül**, “Türk ve Alman Hukukunda Yeni Düzenlemeler Işığında Sorumluluk Sigortasında Doğrudan Talep Hakkı”, Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, 2011, Cilt: 27, Sayı: 2, s. 15-50.
- SÖYLER Yasin**, “Yargıtay Kararları Işığında Kişisel Kusur”, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt: 14, Sayı: 2, 2010, s. 555-592.
- SPICKHOFF Andreas**, Gesetzesverstoß und Haftung, Carl Heymanns, Münih, 1998.
- STAEHELIN Adrian/STAEHELIN Daniel/GROLIMUND Pascal**, Zivilprozessrecht, 2. Baskı, Schulthess, Zürich, 2013.
- STAEHELIN Ernst/SCHWEIZER Silvia**, Kommentar zur schweizerischen Zivilprozessordnung (ZPO), 3. Baskı, Schulthess, Zürich, 2016.
- STAEHELIN Ernst**, Die Nebenparteien im Zivilprozessrecht, unter besonderer Berücksichtigung der Kantone Basel-Stadt, Basel-Land, Aargau und Solothurn, (Dissertation), Basel Üniversitesi, Basel, 1981.
- STAMM Jürgen**, “Die Geltendmachung Personenschäden im Deutschen Zivilprozessrecht”, Türkiye Barolar Birliği Yeni Gelişmeler Işığında Bedensel Zararın Tazmini Uluslararası Kongre, Cilt: 2, Ankara, 2016, s. 193-215.
- STAMM Jürgen**, “Zur Rechtstellung des Sachverständigen im Zivilprozess und den daraus resultierenden Möglichkeiten zur Verbesserung der Zusammenarbeit mit dem Gericht” Zeitschrift für Zivilprozess, Cilt: 124, Sayı: 4, 2011, (ZZP), s. 433-459.
- STRIPPELMANN Friedrich Georg Lebrecht**, Die Sachverständigen im gerichtlichen und außergerichtlichen Verfahren, Kassel, 1858.

- SUNAY Süheyla Şenlen**, İdari Yargılama Usulüne Hâkim Olan İlkeler Karşısında İsbat ve Delil Hususları, Kazancı Yayınları, İstanbul, 1997.
- TAMAN Şükran**, Beden Tamlığının İhlallerinde ve Ölüm Halinde Manevi Tazminat, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 1984.
- TANDOĞAN Haluk**, Kusura Dayanmayan Sözleşme Dışı Sorumluluk Hukuku, Turhan Kitabevi, Ankara, 1981, (Kusursuz Sorumluluk).
- TANDOĞAN Haluk**, Türk Mesuliyet Hukuku (Akitdışı ve Akdi Mesuliyet), 1. Basıdan Tıpkı Bası, Vedat Kitapçılık, Ankara, 2010.
- TANRIVER Süha**, “Bedensel Bütünlüğün İhlalinden Kaynaklanan Zararlara İlişkin Olarak Açılabilir Olan Davaların Hukuk Muhakemeleri Kanunu’nun Öngördüğü Dava Tipolojisi Bağlamında İrdelenmesi” Yeni Yasal Düzenlemeler Işığında Bedensel Zararların Tazmini Esasları ve Usûlü Kongresi, 4-5-6 Nisan 2013, Ankara, 2013, (Dava Tipolojisi), s. 337-352.
- TANRIVER Süha**, “Hukuk Yargısı Bağlamında Bilirkişilikle İlgili Temel Problemler ve Çözüm Arayışları”, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Prof. Dr. Bilge Umar’a Armağan, Cilt: 11, Özel Sayı, 2009, Basım Yılı 2010, s. 575-594. (Bilirkişilik).
- TANRIVER Süha**, “Kısmî Dava Üzerine Bazı Düşünceler”, Prof. Dr. Bilge Öztan’a Armağan, Turhan, Ankara, 2008, (Kısmî), s. 851-866.
- TANRIVER Süha**, “Şarta Bağlı Hüküm Kavramı ve Verilip Verilemeyeceği Sorunu”, Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, Cilt: 30, Sayı: 4, 1998, s. 45-50.
- TANRIVER Süha**, “Yeni Medenî Kanun’un Mirasa İlişkin Hükümlerde Getirmiş Olduğu Değişikliklerin Medenî Usûl ve İcra-İflâs Hukuku Açısından Tespiti ve Değerlendirilmesi”, Medenî Usul ve İcra-İflâs Hukukçuları Toplantısı I, Eskişehir, 2002, (Değerlendirme), s. 113-129.
- TANVERDİ Mücahit**, Medenî Usûl Hukukunda Bilirkişilik, (Yayınlanmamış Doktora Tezi), İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 1991.
- TAŞ KORKMAZ Hülya**, “6100 Sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu’nun Görev, Yetki ve Yargı Yeri Belirlenmesine İlişkin Hükümlerin Değerlendirilmesi”, Journal of Yaşar University, Cilt: 8, Özel Sayı, 2013, s. 1753-1818.
- TAŞPINAR Sema**, “Fiilî Karinelerin İspat Yükü Dağılımındaki Rolü” Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt: 45, Sayı: 1-4, 1996, s. 533-572.
- TAŞYARAN Fatma Özge**, Medenî Usûl Hukukunda Tıbbî Bilirkişilik, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 2005.
- TEKİNAY Selahattin Sulhi/AKMAN Sermet/BURCUOĞLU Haluk/ALTOP Atilla**, Tekinay Borçlar Hukuku, 7. Bası, Filiz Kitabevi, İstanbul, 1993.

- TEKİNAY Selahattin Sulhi**, Ölüm Sebebiyle Destekten Yoksun Kalma Tazminatı, Fakülteler Matbaası, İstanbul, 1963.
- TEKİNSOY Ayhan**, “Anayasa Mahkemesi’nin Kamu Görevlilerinin Kişisel Sorumluluğu Konusundaki Yaklaşımının Muhtemel Sonuçları”, Ankara Barosu Dergisi, Sayı:1, 2013, s. 19-56.
- TERBİLLE Michael**, “Die Schmerzensgeldsteilklage-anwaltliche Pflicht oder risikobehaftet?”, VersR, 2005, s. 37-42.
- TERCAN Erdal**, Medenî Usûl Hukukunda (Kesin Sürelerin Kaçırılması Halinde) – Hali Sabıka İrca, Yetkin, Ankara, 2006.
- TEZCAN Durmuş/ERDEM M. Ruhan/SANCAKDAR Oğuz/ÖNOK R. Murat**, İnsan Hakları El Kitabı, Güncellenmiş 6. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2016.
- TİFTİK Mustafa**, Akit Dışı Sorumlulukta Maddi Zararın Kapsamı, Yetkin, Ankara, 1994.
- TOKAT Hüseyin**, “Kara Yoluyla Yolcu Taşımacılığında Kaynaklanan Akdi Sorumluluk”, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt: 65, Sayı: 4, 2016, s. 2909-2975.
- TOPUZ Gökçen/TOPUZ Seçkin**, “Miras Ortaklığında Mirasçıların Dava Arkadaşlığı”, Ankara Barosu Dergisi, Sayı: 3, 2008, s. 60-67.
- TOPUZ Murat**, İsviçre ve Türk Borçlar Hukuku ile Karşılaştırmalı Olarak Roma Borçlar Hukukunda Maddi Zarar ve Bu Zararın Belirlenmesi, On İki Levha, İstanbul, 2011.
- TORAMAN Barış**, Medeni Usul Hukukunda Bilirkişi İncelemesi, Yetkin, Ankara, 2017.
- TOSUN Öztekin**, Türk Suç Muhakemesi Hukuku Dersleri, Cilt: 1, İstanbul Üniversitesi Yayınları, İstanbul, 1976.
- TUNCAY A. Can/ÇIPLAK Dilara**, “Haksız Fiilde Geçici Ödeme (Ya Da Geçici Ceza)”, Legal Hukuk Dergisi, Cilt: 16, Sayı: 186, 2018, s. 2749-2783.
- TUNCER KAZANCI İdil**, “Yargı Kararları ve 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanun Çerçevesinde İhtiyatî Tedbirlere İlişkin Bazı Sorunlar”, Medeni Usul ve İcra İflas Hukuku Dergisi, Cilt: 8, Sayı: 23, 2012, s. 75-126.
- TUTUMLU Mehmet Akif**, Türk Borçlar Hukukunda Zamanaşımı ve Uygulaması, 4. Baskı, Seçkin, Ankara, 2008.
- UDO Hansen**, “Die Substantiierungslast” JuS, 1991, s. 588 vd.
- UĞURLU Yunus**, “Türkiye’de Beklenen Yeni Demiryolu Sektör Yapısı”, Demiryolu Mühendisleri Derneği, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/517914>, (Erişim Tarihi: 27.11.2019), s. 68 vd.
- ULER Yıldırım**, “Tartışmalar”, Sorumluluk Hukukunda Yeni Gelişmeler III Sempozyumu, İstanbul, 1980.

- ULRICH Hans/SCHLUMPF Michael**, "Teilklage und Feststellungswiderklage nach der neuen ZPO", SJZ (Schweizerische Juristen Zeitung), Cilt: 107, Sayı: 13, s. 302-309.
- ULUKAPI Ömer**, "Bilirkişi Raporu ve Bilirkişi Raporunun Delil Olarak Değeri", Bilirkişilik Sempozyumu, Samsun, 2001, (Bilirkişi), s. 291 vd.
- ULUKAPI Ömer**, Medenî Usûl Hukukunda Dava Arkadaşlığı, Mimoza, Konya, 1991.
- UMAR Bilge/YILMAZ Ejder**, İsbat Yükü, Kazancı Matbaacılık, 1980.
- UMAR Bilge**, Hukuk Muhakemeleri Kanunu Şerhi, 2. Baskı, Yetkin, Ankara, 2014, (Şerh).
- UMAR Bilge**, Hukuk Usûlü Muhakemeleri Kanunumuzun Mevaz Neuchatel Kantonundaki Tatbikatı, İstanbul, 1967.
- ÜLGEN Hüseyin**, "Karayolu ile Yolcu ve Bagaj Taşıma", Sorumluluk ve Sigorta Hukuku Bakımından İkinci Taşımacılık Sempozyumu, Bildiriler-Tartışmalar, 24-25 Ocak 1985, Maçka-İstanbul, Ankara, s. 3-41.
- ÜLGEN Hüseyin**, Hava Taşıma Sözleşmesi, Bankacılık Enstitüsü Yayınları, İstanbul, 1987, (Hava Taşıma).
- ÜNAL Mehmet**, "Manevi Tazminat ve Bu Tazminat Çeşidinde Kusurun Rolü", Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt: 35, Sayı: 1-4, 1978, s. 397 vd.
- ÜNLÜÇAY Mehmet**, "İdarenin Tazmin Borcu ve Enflasyon Olgusu", Danıştay Dergisi, Sayı: 94, 1998, s. 3-10.
- ÜSTÜN Gül**, "Karayolları Genel Müdürlüğünün Karayolları Trafik Kanunu'ndan Doğan Sorumluluğu -Karar İncelemesi-", Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, Cilt: 22, Sayı: 2, 2016, s. 39-61.
- ÜSTÜNDAĞ Saim**, "Kısmî Davaya İlişkin Bazı Hukukî Sorunlar", Makaleler, İçtihat Tahlilleri ve Çeviriler, Adalet, Ankara, 2010, (Kısmî), s. 409-423.
- ÜSTÜNDAĞ Saim**, İddia ve Müdaafaanın Değiştirilmesi Yasağı, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, İstanbul, 1967, (İddia).
- ÜSTÜNDAĞ Saim**, Medenî Yargılama Hukukunun Esasları, 7. Bası, Nesil Matbaacılık, İstanbul, 2000.
- VERDE Michel**, "Die Widerrechtlichkeit im Hatpflichtrecht", Jusletter, 18 Nisan 2016, s.1-51,
- VOGEL Hans**, Die Streitverkündung im schweizerischen Zivilprozessrecht, Zürich, 1922.
- VON GERLACH Jürgen**, "Die prozessuale Behandlung von Schmerzensgeldansprüchen", VersR, 2000, s. 525-532.
- WAGNER Claus**, Münchener Kommentar zur Zivilprozessordnung, Cilt: 1, 4. Bası, C. H. Beck, Münih, 2013.

- WAHRENDORF Volker**, Die Prinzipien der Beweislast im Haftungsrecht, Carl Heymanns, Berlin, 1976.
- WALTER Gerhard**, Frei Beweiswürdigung, Mohr, Tübingen, 1979.
- WALTER Hans Peter**, "Beweis und Beweislast im Haftpflichtprozess", Haftpflichtprozess 2009, Schulthess, Zürich, 2009, s. 47-68.
- WEBER Helmut**, Der Kausalität im Zivilprozeß, Mohr Siebeck, Tübingen, 1997.
- WEBER Stephan**, "Vereinfachungen, Visionen und Illusionen", HAVE-Personen-Schaden-Forum 2008, Schulthess, Zürich, 2008, s. 291-299.
- WEDEMEYER Georg Carl Haimar**, "Zur Lehre vom Beweise durch Sachverständige", Zeitschrift für Hannoversches Recht, Cilt: 2, 1870, s. 303 vd.
- WIESER Eberhard**, Das Rechtsschutzinteresse des Klägers im Zivilprozeß, Ernst und Werner Gieseking, Bielefeld, 1971.
- WILLI Fischer**, Haftpflichtkommentar, Dike, Zürich, 2016.
- WINDEL Peter A.**, "Brauchen wir Arbeitsgerichtsbarkeit?", Festschrift für Rolf Wank zum 70. Geburtstag, C. H. Beck, Münih, 2014, s. 679-694.
- YARDIMCI Taner Emre**, Hukuk Yargılamasında Somutlaştırma Yükü, On İki Levha, İstanbul, 2017.
- YASAN Candan**, "Kesin Hükmün Zaman İtibariyle Etkisi", Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt: 11, Özel Sayı, 2009, s. 651-686.
- YASİN Melikşah**, "İdari Yargılama Usulünde Davadan Feragat ve Davayı Kabul", Atatürk Üniversitesi Erzincan Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt: 8, Sayı: 3-4, 2004, s. 149-184.
- YAVAŞ Murat**, "Belirsiz Alacak Davasının İş Davalarına Etkileri", İş Hukukunda Güncel Sorunlar (2), 25 Mayıs 2012, Kadir Has Üniversitesi Yayınları, İstanbul, 2012, s. 55-81.
- YAVUZ Nihat**, "Adli İsbat", Adalet Dergisi, Sayı: 5-6, 1977, s. 199-381.
- YAYLA Yıldızhan**, "Tartışmalar", Sorumluluk Hukukunda Yeni Gelişmeler III Sempozyumu, İstanbul, 1980, (Tartışmalar).
- YAYLA Yıldızhan**, İdare Hukuku, Filiz Kitabevi, İstanbul, 2009.
- YAYMAN Derya/ÇITMAN Ali**, "Türk Vergi Hukukunda Yer Alan Sakat ve Özürlülere Yönelik Vergisel Ayrıcalıklar", Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt: 16, Sayı: 3, 2012, s. 297-321.
- YEŞİLTAN Asım Turgut**, "Eski Hale Getirme (Hali Sabıka İrca)" Adalet Dergisi, Cilt: 63, Sayı: 3, 1972, s. 256-271.
- YILDIRIM Turan/YASİN Melikşah/KAMAN Nur/ÖZDEMİR Eyüp/ÜSTÜN Gül/ TEKİNSOY Okan**, İdare Hukuku, 7. Baskı, On İki Levha, İstanbul, 2018.

- YILDIRIM Kamil**, Medeni Usul Hukukunda Delillerin Değerlendirilmesi, Kazancı Yayınları, İstanbul, 1990.
- YILMAZ Ejder**, “İdari Yargıda İddia ve Savunmanın Genişletilmesi ve Değiştirilmesi Yasağı”, Ankara Barosu Dergisi, Sayı: 3-4, 1983, (İdari Yargı) s. 11-34.
- YILMAZ Ejder**, “İddianın Dava İçinde Genişletilmesi Ek Dava Olarak Nitelendirilemez”, Ankara Barosu Dergisi, Sayı: 3, 1995, (Ek Dava), s. 7 -13.
- YILMAZ Ejder**, Hukuk Muhakemeleri Kanunu Şerhi, Cilt: 1, Yetkin, Ankara, 2017, (C. 1).
- YILMAZ Ejder**, Hukuk Muhakemeleri Kanunu Şerhi, Cilt: 2, Yetkin, Ankara, 2017, (C. 2).
- YILMAZ Ejder**, Hukuk Muhakemeleri Kanunu Şerhi, Cilt: 3, Yetkin, Ankara, 2017, (C. 3).
- YILMAZ Ejder**, Medenî Yargılama Hukukunda Islah, 4. Baskı, Yetkin, Ankara, 2013, (Islah).
- YILMAZ Ejder**, Medenî Yargılama Hukukunda Yemin, 2. Baskı, Yetkin, Ankara, 2012, (Yemin).
- YILMAZ Mustafa**, “Anayasa Mahkemesi’nin İmar Kanunu’nun 42. Maddesinin 5. Fıkrasını İptal Eden Kararı Üzerine Bir Değerlendirme”, Atatürk Üniversitesi Erzincan Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt: 5, Sayı: 1-4, 2001, s. 245-257.
- ZIMMERMANN Walter**, Zivilprozessordnung, 9. Baskı, C.F. Müller, Münster, 2011.
- ZIMMERMANN Walter**, Klage, Gutachten und Urteil, 20. Baskı, C.F. Müller, Heidelberg, 2011, (Klage).

Dr. Öğr. Üyesi Hakkı Mert DOĞU

KTO Karatay Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Medeni Hukuk Anabilim Dalı

61 Soruda

SPOR HUKUKU

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

61 Soruda Spor Hukuku

Hakkı Mert Doğu

Hukuk Yayınları Dizisi – 3164

Birinci Baskı : Haziran, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8153 – 53 – 8

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara

Tel : (0312) 231 17 00

Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C

(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul

Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Ay-bay Kırtasiye İnş. Gıda Paz. ve Tic. Ltd. Şti.

Sertifika No: 46661

Tel: (0 312) 472 58 55 - Ankara

KAYNAKÇA

- AÇIKADA**, Caner, *“Türkiye’de Spor Eğitimi Veren Kurumların Yeniden Yapılanması ve Hakemli Çalışmaların Gelişimi”*, Spor Bilimleri Dergisi, C.8, S.1, 1997, s. 17-42.
- AKGÜL**, Kadir/**ÇELEN**, Burçin/**ORUÇ**, Murat, *“Ulusal ve Uluslararası Futbolcu Transferinde Yetiştirme Tazminatına Genel Bir Bakış”*, İstanbul Barosu Dergisi Spor Hukuku Özel Sayısı, İstanbul 2007, s. 129-142.
- AKİL**, Cenk, *“Genel Olarak Milletlerarası Spor Tahkim Mahkemesi (CAS) ve Bu Mahkemede Uygulanan Tahkim Çeşitleri”*, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.13, S.2, 2011, s. 71-105.
- AKYILDIZ**, Ali, *“Spor Disiplin ve Yargısına Temel Hak ve Özgürlükler Penceresinden Bakış”*, Hasan Aydın Tansu Armağanı, Ed. Tacar Çağlar, Ankara Barosu Spor Hukuku Kurulu, Ankara 2016, s. 79-157.
- ALBRECHT**, Kathrin, Prämien im Berufsfussball, Stämpfli Verlag AG, Bern 2016.
- ALPAGUT**, Gülsevil, Belirli Süreli Hizmet Sözleşmesi, Mavi Matbaacılık, İstanbul 1998.
- ALTAY**, M. Serhan, *“Türk Hukukunda Profesyonel Futbolcu Sözleşmesinin Kulübün Ücret Ödememesi Nedeniyle Futbolcu Tarafından Feshedilmesi ve Sonuçları”*, İstanbul Spor Hukuku Dergisi, C.III, S.1, 2021, s. 87-116.
- ARSLAN**, Türker, *“Spor Tahkim Mahkemesi (CAS-TAS)”*, Atilâ Elmas Armağanı, Ed. T.Acar Çağlar/Hediye Gökçe Baysal/Boğaçhan Çağatay/Alev Aybers, Ankara Barosu Spor Hukuku Kurulu, Ankara 2012, s. 81-100.
- ATASOY**, Kemal, Spor Sponsorluğu Sözleşmesinin Hukuki Niteliği, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2016.
- AYDOS**, Oğuz Sadık, *“Sporcu Sözleşmesinin Feshi”*, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.62, S.3, 2013, s. 643-689, (Fesih).
- AYDOS**, Oğuz Sadık, *“Futbolda Şike ve Teşvik Primine Kavramsal Yaklaşım ve Hukuki Düzenlemelerin Değerlendirilmesi”*, İstanbul Spor Hukuku Dergisi, C.I, S.2, 2019, s. 107-119, (Şike ve Teşvik Primi).

- BAĞLAN**, Aysu Melis, Sporda Uluslararası Tahkim Yargılaması ve Türkiye’de Hukuki Durum, Seçkin Yayıncılık, B.5, Ankara 2022.
- BALCI**, Murat, “Futbolda Kart Uygulaması ve Hatalı Kart”, İstanbul Spor Hukuku Dergisi, C.III, S.1, 2021, s. 3-40.
- BAŞTÜRK**, Faruk, “Teknik Direktör ve Antrenörlerin Hukuki Durumu”, Legal İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukuku Dergisi, C.2, S.6, 2005, s. 591-605, (Hukuki Durum).
- BAŞTÜRK**, Faruk, İş Hukukunda Profesyonel Futbolcu, Beta Basım Yayım Dağıtım, İstanbul 2007, (Futbolcu).
- BAYSAL**, Başak/**UGAN ÇATALKAYA**, Deniz, “Profesyonel Futbolcu Hizmet Sözleşmesinin Sona Erdirilmesi”, İstanbul Spor Hukuku Dergisi, C.II, S.2, 2020, s. 3-33.
- BIÇAKÇI**, Levent, “Uluslararası Spor Yargılaması”, İsmail İnan Armağanı, Ed. Tacar Çağlar, Ankara Barosu Spor Hukuku Kurulu, Ankara 2013, s. 121-131.
- BOZKURT**, Murat Nart, “Spor Hukuku Uyuşmazlıklarının Çözümünde Milletlerarası Spor Tahkim Mahkemesi”, Ankara Barosu Dergisi, 2010/2, s. 165-190.
- CAN**, Hacı/**TUNA**, Ekin, Milletlerarası Tahkim Hukuku, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2021.
- CANDAN**, Tolga, “Briç Kart Oyunu Bir Spor Dalı Mıdır? Avrupa Birliği Hukuk Açısından Bir Değerlendirme”, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.XXV, S.1, 2021, s. 99-133.
- CEM**, Çağrı, Profesyonel Futbolcu Transfer Sözleşmesi, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2012.
- CİN**, Selami, Türk Hukuku’nda Şike ve Teşvik Primi Suçları, Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Antalya 2019.
- ÇAĞLAYAN**, Ramazan, Spor Hukuku (Spor Hukuku Temel Metinleri), Asil Yayın Dağıtım, Ankara 2007.
- ÇAKMAK**, Oktay, Spor Sponsorluğu Sözleşmesi, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2019.
- ÇEVİKER**, Emirhan, Profesyonel Futbolcun Sözleşmesinin Sona Ermesi ve Sona Ermesinin Sonuçları, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2022.

- DEMİRAL BAKIRMAN**, Büşra, Türk Ceza Hukukunda Şike ve Teşvik Primi Suçu, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2017.
- DOĞU**, Hakkı Mert, “Elektronik Bilet Uygulamasının Kişisel Verilerin Korunması Açısından Değerlendirilmesi”, Terazi Hukuk Dergisi, C.10, S.105, 2015, s. 43-48, (Elektronik Bilet).
- DOĞU**, Hakkı Mert, “Futbolcu Menajerliği Sözleşmesi”, Ankara Barosu Dergisi, 2015/3, s. 379-396, (Menajer).
- DOĞU**, Hakkı Mert, Teknik Direktörlük Sözleşmesi, Yetkin Yayınları, Ankara 2017, (Teknik Direktör).
- DOĞU**, Hakkı Mert, “Türkiye Futbol Federasyonu Sağlık Ekiplerinin Yapılanmaları ve İşleyişleri Talimatı Işığında Sağlık Ekibi Çalışanı Sözleşmesi”, Mehmet Yüksel’e Armağan, Hacettepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.7, S.1, 2017, s. 435-448, (Sağlık Ekibi).
- DOĞU**, Hakkı Mert, “Türk Spor Hukuku’nda Fair Play”, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, S.113, 2017, s. 677-684, (Fair Play).
- DOĞU**, Hakkı Mert, “E-Spor ve E-Spor Hukuku’nda Sporcu Sözleşmeleri”, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.69, S.2, 2020, s. 443-453, (E-Spor).
- DOĞU**, Hakkı Mert, “Devlet Sporcuları”, Türker Arslan Armağanı, Ed. Tacar Çağlar, Ankara Barosu Spor Hukuku Kurulu, Ankara 2021, s. 303-313, (Devlet Sporcusu).
- DURAL**, Mustafa/ÖĞÜZ, Tufan, Türk Özel Hukuku Cilt II-Kişiler Hukuku, Filiz Kitabevi, B.22, İstanbul 2021.
- EGE**, Önder, Türk Medeni Hukuku’na Göre Spor Kulüpleri, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2021.
- EKŞİ**, Nuray, Spor Tahkim Hukuku, Beta Basım Yayım Dağıtım, İstanbul 2015.
- ERDOĞAN**, Canan, “Geçici Transfer Sözleşmesi”, Hasan Aydın Tansu Armağanı, Ed. Tacar Çağlar, Ankara Barosu Spor Hukuku Kurulu, Ankara 2016, s. 449-487.
- EREN**, Fikret, Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Yetkin Yayınları, B.24, Ankara 2019.
- ERKİNER**, Kısmet, Hukuk Boyutunda Doping, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara 2006, (Doping).

- ERKİNER**, Kısmet, “*Spora Tarihsel Bir Bakış*”, Spor Hukuku Dersleri, Ed; Kısmet Erkiner/Ali Soysüren, Kadir Has Üniversitesi Spor Hukuku Araştırma ve Uygulama Merkezi, İstanbul 2007, s. 55-94, (Tarih).
- ERKİNER**, Kısmet, Uluslararası Spor Tahkim Mahkemesi, On İki Levha Yayıncılık, B.2, İstanbul 2010, (CAS).
- ERTAŞ**, Şeref/**ÇINARLI**, Serkan/**ERSÖZ**, Gözde, “*Futbolda Yetiştirme Tazminatı*”, Terazi Hukuk Dergisi, C.6, S.60, 2011, s. 14-19.
- ERTAŞ**, Şeref/**PETEK**, Hasan, Spor Hukuku, Yetkin Yayınları, B.3, Ankara 2017.
- ERTEN**, Rifat, Milletlerarası Özel Hukukta Spor, Adalet Yayınevi, Ankara 2007, (Spor).
- ERTEN**, Rifat, “*Spor Uyuşmazlıklarının Çözümünde Tahkim ve Türk Futbol Tahkiminde Güncel Gelişmeler*”, İstanbul Spor Hukuku Dergisi, C.I, S.2, 2019, s. 123-137, (Tahkim).
- ESENDAL**, Nihan, “*Spor Hukuku Uyuşmazlıklarının Tahkim Yoluyla Çözümü*”, Terazi Hukuk Dergisi, C.4, S.40, 2009, s. 127-144, (Tahkim).
- ESENDAL**, Nihan, “*Espor ve Espora İlişkin Uyuşmazlıklarda Spor Tahkim Mahkemesi'nin Yetkisi*”, İstanbul Spor Hukuku Dergisi, C.II, S.2, 2020, s. 35- 88, (Espor).
- FİDANOĞLU**, Behiç Cüneyt, “*Reşit Olmayan Oyuncuların Uluslararası Transferlerindeki Hukuki Uygulama*”, Hasan Aydın Tansu Armağanı, Ed. Tacar Çağlar, Ankara Barosu Spor Hukuku Kurulu, Ankara 2016, s. 489-497.
- FRITZWEILER**, Jochen/**PFISTER**, Bernhard/**SUMMERER**, Thomas; Praxishandbuch Sportrecht, C.H. Beck Verlag, 3. Aufl., München 2014.
- FURTUN**, Burcu, “*Türk Hukukunda Sporcuların İş Hukuku Bakımından Değerlendirilmesi*”, Ömer Remzi Arıkan Armağanı, Ed. Tacar Çağlar, Ankara Barosu Spor Hukuku Kurulu, Ankara 2013, s. 405-468.
- GENÇ**, Durmuş Ali, Spor Hukuku, Alfa Basım Yayım Dağıtım, İstanbul 1998.
- GENÇ ARIDEMİR**, Arzu, Sözleşmeye Aykırılıktan Doğan Manevi Tazminat, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2008.
- GERÇEKER**, Hasan, “*Sporda Şiddet ve Düzensizliğin Önlenmesi ve İlgili Kanun Hükümleri*”, Mustafa Kemal Kaya Armağanı, Ed. Tacar Çağlar, Ankara Barosu Spor Hukuku Kurulu, Ankara 2015, s. 329-452, (Şiddet).

- GERÇEKER**, Hasan, Spor Hukuku, Spor Tahkim Kurulları, Spor Genel Müdürlüğü Tahkim Kurulu, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2016, (Spor).
- GÖKYAYLA**, K. Emre, Destekten Yoksun Kalma Tazminatı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2004.
- GRASSINGER**, Gülçin Elçin, Sponsorluk Sözleşmesi, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2003.
- GROSSEN**, Jacques-Michel, Schweizerisches Privatrecht II-Einleitung und Personenrecht, Hrsg. Max Gutzwiller, Verlag Helbing&Lichtenhahn, Basel 1967.
- GÜLŞEN**, Recep, Spor Hukuku Genel Esaslar, Adalet Yayınevi, Ankara 2020.
- GÜNAL**, A. Nadi/**KÜÇÜKGÜNGÖR**, Erkan, Türk Spor Hukukunun Genel Esasları ve İlgili Mevzuat, Yetkin Yayınları, Ankara 1998.
- GÜNGÖR**, Devrim, “Şike Suçu”, Ankara Barosu Dergisi, 2011/4, s. 35-43.
- GÜRTEN**, Kadir/**ERENEL**, S. Ege, “Lex Sportiva: Spor Hukukunun Küreselliği”, İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.3, S.1, 2012, s. 295-315.
- HELVACI**, Serap, Türk ve İsviçre Hukuklarında Kişilik Hakkını Koruyucu Davalar, Beta Basım Yayım Dağıtım, İstanbul 2001.
- HILPERT**, Horst, Sportrecht Und Sportrechtsprechung im In- und Ausland, De Gruyter Rechtswissenschaften Verlags-GmbH, Berlin 2007.
- HOLZER**, Wolfgang/**REISSNER**, Gert-Peter, Einführung in Das Österreichische Sportrecht, Verlag Österreich GmbH, 3. Aufl., Wien 2013.
- HÜĞİ**, Thomas, Sportrecht, Stämpfli Verlag, Bern 2015.
- İMAMOĞLU**, Selma Hülya, Sponsorluk Sözleşmesi, Yetkin Yayınları, Ankara 2003.
- KADLEC**, Elisabeth, “Regress von Verbandsstrafen gegen den störenden Zuschauer”, Aktuelle Rechtsfragen im Fußballsport, Hrsg. Manfred Büchele /Michael Ganner/Lamiss Khakzadeh-Leiler /Peter G. Mayr /Gert-Peter Reissner /Alexander Schopper, Verlag Österreich GmbH, Wien 2015.
- KANTAŞ**, Dilara, “Spor Tahkim Mahkemesine İnsan Hakları Çerçevesinden Eleştirel Bir Bakış”, İstanbul Spor Hukuku Dergisi, C.II, S.1, 2020, s. 99-127.

- KARABAĞ BULUT**, Nil, “Profesyonel Futbolcu Sözleşmesinde Peşinat Ücretinin ve Garanti Ücretinin Futbolcunun İş Görme Borcunun Karşılığını Oluşturup Oluşturmadığı Sorunu”, İstanbul Spor Hukuku Dergisi, C.I, S.2, 2019, s. 23-63.
- KARAOĞLU**, Ercan, Spor Hukukunun Temel Kavramları ve Sportif Alanda Doğabilecek Hukuki İhtilaflar, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2017.
- KAYHAN**, Recep Fatih/**BARDAKÇI**, Sait/**CAZ**, Çağdaş, “Türk Futbolunda Video Yardımcı Hakem (VAR) Uygulamasına Yönelik Tutum Ölçeği Geliştirilmesi”, Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi, C.16, S.27, 2020, s. 571-596.
- KESKİN**, A. Dilşad, Objektif Manevi Zarar Teorisi Açısından Manevi Tazminat, Yetkin Yayınları, Ankara 2016.
- KILCIGİL**, Ertan, Sosyal Çevre-Spor İlişkileri (Teori ve Elit Sporculara İlişkin Bir Uygulama), Bağırhan Yayınevi, Ankara 1998.
- KILIÇ**, Neslihan, “Spor Basınının Tarihsel Gelişiminde Önemli Bir Dergi: Terbiye ve Oyun”, TRT Akademi, C.4, S.8, 2019, s. 264-284.
- KOCA**, Mahmut, “6222 Sayılı Sporda Şiddet ve Düzensizliğin Önlenmesine Dair Kanunda Düzenlenen Suçlar ve Kabahatler”, Sporda Şiddet ve Düzensizliğin Önlenmesi Kanunu, ed. Cumhur Şahin/İzzet Özgenç/İlhan Üzülmez, Seçkin Yayıncılık, B.2, 2012, s. 47-83.
- KORFF**, Niklas, Sportrecht, Verlag W. Kohlhammer, Stuttgart 2014.
- KÖKTENER**, Aysun, “Spor Gazeteciliği Örneğinde İnternet Gazeteciliğinin Geleneksel Gazeteciliğe Etkisi”, Selçuk İletişim, C.8, S.1, 2013, s. 233-250.
- KÜÇÜKGÜNGÖR**, Erkan, “Türk Hukukunda Sporcuların Hukuki Durumu”, Ankara Barosu Dergisi, 1999/1, s. 39-52, (Sporcu).
- KÜÇÜKGÜNGÖR**, Erkan, “Spor Hukuku Uyuşmazlıklarında Milletlerarası Tahkim (The Court of Arbitration for Sport)”, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.53, S.2, 2004, s. 1-32, (CAS).
- KÜÇÜKGÜNGÖR**, Erkan, “Profesyonel Futbolcu-Kulüp İlişkisi”, Spor Hukuku Dersleri, Ed; Kısmet Erkiner/Alı Soysüren, Kadir Has Üniversitesi Spor Hukuku Araştırma ve Uygulama Merkezi, İstanbul 2007, s. 533-548, (İlişki).
- McLAREN**, Richard H., “Sports Law Arbitration by CAS: is it the Same as International Arbitration?”, Pepperdine Law Review, International Law Weekend-West Symposium, C.29, S.1, 2001, s. 100-114.

- MEMİŞ KARTAL**, Pınar, “*Türk Ceza Hukukunda Şike Suçu*”, İstanbul Spor Hukuku Dergisi, C.I, S.2, 2019, s. 87-105, (Şike).
- MEMİŞ KARTAL**, Pınar, “*Bir Hak Olarak Spor Faaliyeti*”, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi-Hukuk Araştırmaları Dergisi, C.26, S.2, 2020, s. 537-570, (Spor).
- MÜMMLER**, Werner G., *Der Spielertransfer im Bundesligafußball*, Nürnberg 1982.
- NARTER**, Sami, *Destekten Yoksun Kalma Tazminatı ve Davaları*, Adalet Yayınevi, B.3, Ankara 2018.
- NEUMAYR**, Matthias, “*Schadenersatz am Fußballplatz*”, Aktuelle Rechtsfragen im Fußballsport, Hrsg. Manfred Büchele /Michael Ganner/Lamiss Khakzadeh-Leiler /Peter G. Mayr /Gert-Peter Reissner /Alexander Schopper, Verlag Österreich GmbH, Wien 2015.
- OĞUZ**, Ahmet Gürsel/**OĞUZ**, Okşay/**ÇAKMAKCI**, Evrim, “*Uluslararası Basketbolda Tahkim*”, Özdemir Özok Armağanı, Ed. Tacar Çağlar, TBB Yayınları, Ankara 2018, s. 477-486.
- ORHAN**, Ümit, “*Spor Kulübü ve Antrenör Arasındaki Sözleşmenin Hukuki Niteliği ve Ana Esasları*”, İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukuku Dergisi, C.16, S.63, 2019, s. 993-1027.
- ORTA**, Lale, “*Teknoloji Açısından Futbol Oyununun Kuralları ve Video Yardımcı Hakem Sistemi*”, İstanbul Spor Hukuku Dergisi, C.I, S.1, 2019, s. 145-155.
- ÖZDEMİR**, Mehmet Serhan, “*FIBA ve FIFA Uygulamaları Açısından Oyuncular ve Kulüpler Arasında Anlaşmazlıkların Çözüm Yolları ve Basketbol Tahkim Yargılaması*”, Atılâ Elmas Armağanı, Ed. Tacar Çağlar/Hediye Gökçe Baysal/Boğaçhan Çağatay/Alev Aybers, Ankara Barosu Spor Hukuku Kurulu, 2012, s. 659-669, (BAT).
- ÖZDEMİR**, Mehmet Serhan, “*Türkiye Futbol Federasyonu ve Türkiye Basketbol Federasyonu’nda Sporcu Temsilciliği Düzenlemelerinin İncelenmesi*”, İsmail İnan Armağanı, Ed. Tacar Çağlar, Ankara Barosu Spor Hukuku Kurulu, 2013, s. 559-659, (Sporcu Temsilciliği).
- ÖZDEMİR**, Mehmet Serhan, “*Transfer Yasağı Kavramı, Futbol ve Basketboldaki Uygulamalar ile Talimatların Karşılaştırılması*”, Mustafa Kemal Kaya Armağanı, Ed. Tacar Çağlar, Ankara Barosu Spor Hukuku Kurulu, 2015, s. 757-823, (Transfer).

- ÖZELÇİ**, Aytaç, Türkiye Futbol Federasyonu'nun Türk Hukukundaki Yeri, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2010.
- ÖZEN**, Muharrem/**YILMAZ**, Sacit, "Şike ve Teşvik Primi Suçları", Ankara Barosu Dergisi, 2012/2, s. 17-41.
- ÖZTURANLI**, Beyza, Devletlerarası Tahkim, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2016.
- PAPİLA**, Cem, "Futbol Hakemlerinin Türk Hukukundaki Statüsü", Spor Hukuku Tezleri, Ed; Kısmet Erkiner, Kadir Has Üniversitesi Spor Hukuku Araştırma ve Uygulama Merkezi, İstanbul 2007, s. 427-449.
- PASLI**, Ali/**GÖKÇE**, Sinan Görkem/**YOLLU**, Yağmur/**KARACA**, Nimet, E-Spor: Hukuki Bakış, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2021.
- PETEK**, Hasan, Profesyonel Futbolcu Sözleşmesi, Yetkin Yayınları, Ankara 2002, (Futbolcu Sözleşmesi).
- PETEK**, Hasan, "Sporcu Sözleşmeleri ve Profesyonel Futbolcu Sözleşmesi", Spor Hukuku Dersleri, Ed; Kısmet Erkiner/Ali Soysüren, Kadir Has Üniversitesi Spor Hukuku Araştırma ve Uygulama Merkezi, İstanbul 2007, s. 551-580, (Sporcu Sözleşmesi).
- PETEK**, Hasan, "Sportif Faaliyetlere İlişkin Seyirci Sözleşmesi", Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi Cilt: 12, Özel Sayı, 2010, s. 657-716.
- PETEK**, Hasan, "Futbolcu ile Kulübü ve Millî Takım Arasındaki Hukukî İlişkiler", Cevdet Yavuz'a Armağan, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, C.22, S.3, 2016, s. 2407-2434, (Millî Takım).
- SARIHAN**, Banu Bilge, Menajerlik Sözleşmesi, Sayram Yayınları, Konya 2016.
- SERT**, Selin, "Spor Faaliyetleri Sebebiyle Meydana Gelen Sakatlanmaların Haksız Fiil Olarak Değerlendirilip Değerlendirilemeyeceği Meselesi", Akın Ataksoy Armağanı, Ed. Tacar Çağlar, Ankara Barosu Spor Hukuku Kurulu, Ankara 2015, s. 693-709.
- SCHERRER**, Urs, Sportrecht (Ein Begriffserläuterung), orell füssli Verlag AG, Zürich 2001.
- SOYSAL**, Tamer, "Dijital Çağda Spor: Ekonomik ve Hukuki Yönleriyle E-Spor", İstanbul Spor Hukuku Dergisi, C.III, S.2, 2021, s. 75-141.
- STÜCHELİ**, Hans-Peter, Zivilrechtliche und strafrechtliche Aspekte des Spielertransfers im bezahlten Fussballsport, Schulthess Plygraphischer Verlag, Zürich 1975.

- ŞAHİN**, Onur, Profesyonel Futbolcu Sözleşmesinin Sona Ermesi ve Bundan Kaynaklanan Uyuşmazlıkların Sportif Yargı Yoluyla Çözümü, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2016.
- ŞEN**, Ersan/ÖZDEMİR, Bilgehan, Şike, Yargın Hukuk Yayınları, İstanbul 2012.
- ŞİMŞEK**, Kerem Yıldırım, “Dünya Spor Endüstrisinde Ekstrem Sporların Gelişimi ve Yeri”, CBÜ Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, C.5, S.1, 2010, s. 21-27, (Spor).
- ŞİMŞEK**, Alpaslan, “Spor Müsabakalarında Meydana Gelen Bedensel Zararlar da Sporunun Dikkat ve Özen Yükümlülüğü”, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, S.121, 2015, s. 381-402, (Zarar).
- TAHAN ORHAN**, Duygu, Roma Hukukunda Sportif Faaliyetlerden Kaynaklanan Hukuki Sorumluluk ve Türk Hukukuna Yansımaları, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2019.
- TEKİNAY**, Selâhattin Sulhi, Medenî Hukuka Giriş Dersleri, Filiz Kitabevi, B.5, İstanbul 1987.
- TÜKENMEZ**, Metin, Toplumbilim ve Spor, Kaynak Yayınları, B.2, İstanbul 2011.
- TOPUZ**, Gökçen, “Türkiye Futbol Federasyonu Uyuşmazlık Çözüm Kurulunun Yargı Yetkisi Üzerine Düşünceler”, Şeref Ertaş’a Armağan, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.19, Özel Sayı, 2017, s. 1901-1926.
- ÜÇİŞİK**, H. Fehim, “Amatör Sporcuların Sosyal Güvenliği”, İstanbul Spor Hukuku Dergisi, C.I, S.2, 2019, s. 3-21.
- VETTER**, Meinrad, “CAS-Merkezi İsviçre’de Bulunan Tahkim Kurumu”, İsmail İnan Armağanı, Çev. Ceren Soydan, Ed. Tacar Çağlar, Ankara Barosu Spor Hukuku Kurulu, Ankara 2013, s. 717-733.
- VIEWEG**, Klaus, “Spor Hukukunun Büyüsü”, İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.1, S.1, 2010, s. 1-39.
- YAŞAR**, Yusuf, Karşılaştırmalı Hukukta ve Türk Hukukunda Şike ve Teşvik Primi Suçları, Seçkin Yayıncılık, B.2, Ankara 2020.
- YILMAZ**, Alper Çağrı, FIFA ve CAS Kuralları Çerçevesinde Uluslararası Nitelikli Profesyonel Futbolcu Sözleşmesinin Feshi, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2017.

Tuncay SÜMBÜL
Cumhuriyet Savcısı

Anayasa ve Türk Ceza Kanunu
Bakımından

KONUT
DOKUNULMAZLIĞININ
İHLALİ SUÇU

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Anayasa ve Türk Ceza Kanunu Bakımından
Konut Dokunulmazlığının İhlali Suçu
Tuncay Sümbül

Hukuk Yayınları Dizisi – 3169

Birinci Baskı : Temmuz, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8153 – 54 – 5

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com
 : adalety@adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi
 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Vadi Grafik Tasarım Ltd. Şti.
İvedik Org. San. Bölgesi 1420. Cadde
No: 58/1 Yenimahalle/Ankara
Tel: 0 312 395 85 71
Sertifika No: 47479

KAYNAKÇA

- AKIN, İlhan F., **Kamu Hukuku Devlet Doktrinleri Temel Hak ve Özgürlükler**, 3. Bs. İstanbul, Fakülteler Matbaası, 1980.
- AKİPEK, Jale G. /AKINTÜRK, Turgut, **Türk Medenî Hukuku, Yeni Medenî Kanuna Uyarlanmış Başlangıç Hükümleri Kişiler Hukuku, C-I**, İstanbul, Beta Basım Yayım, 2004.
- ALACAKAPTAN, Uğur, **Suçun Unsurları**, Ankara, AÜHF Yayınevi, 1975.
- ALDIKAÇTI, Orhan, **Anayasa Hukukumuzun Gelişmesi ve 1961 Anayasası**, İstanbul, İ. Ü. Hukuk Fakültesi Yayınları, 1982.
- ARSEL, İlhan, **Türk Anayasa Hukukunun Umumi Esasları**, Ankara, 1965.
- ARTUÇ, Mustafa, **Kişilere Karşı Suçlar**, 2. Bs., Ankara, Adalet Yayınevi, 2018.
- ARASLI, Oya, **“Özel Yaşamın Gizliliği Hakkı ve T.C. Anayasasında Düzenlenişi”**, Yayımlanmamış Doçentlik Tezi, Ankara 1979.
- ARMAĞAN, Servet, **Temel Haklar ve Ödevler**, İstanbul, İ. Ü. Hukuk Fakültesi Yayınları, 1980.
- ARTUK, Mehmet Emin / GÖKCEN, Ahmet / ALŞAHİN, Mehmet Emin /ÇAKIR, Kerim, **Ceza Hukuku Özel Hükümler**, 17. Baskı, Ankara, Adalet Yayınevi, 2018.
- ARTUK, Mehmet Emin / GÖKCEN, Ahmet / YENİDÜNYA, Ahmet Caner, **Türk Ceza Kanunu Şerhi Özel Hükümler**, Madde 76-131, 3. Cilt, Ankara, Turhan Kitabevi, 2009.
- ATAR, Yavuz, **“Demokratikleşme Kriterleri Açısından Türkiye’nin Anayasal-Siyasal Sisteme Bakışlar: Demokrasi, İnsan Hakları, Hukukun Üstünlüğü”**, Demokrasi Platformu Dergisi, Y-1, S. 56, 2005.
- ATAR, Yavuz, **Türk Anayasa Hukuku**, 11. Bs., Ankara, Ekin Yayınları, 2017.
- AYDIN, Nurullah, **Türk Suç ve Ceza Hukuku Genel Hükümler Özel Hükümler**, Güncellenmiş 2. Bs., Ankara, Adalet Yayınevi, 2009.
- BAŞLAR, Kemal, **Türk Mahkeme Kararlarında Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi**, Ankara, Şen Matbaa, 2008.
- BAŞLAR, Kemal, **“Anayasa Yargısında Yeniden Yapılanma”**, Demokrasi Platformu Dergisi, Hukuk Devleti ve Yargıda Reform, S. 103, Bahar 2005.
- BATUM, Süheyl, **Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi ve Türkiye**, Birinci Bs., İstanbul, Kavram Yayınları, 1996.

- BAKICI, Sedat, **Olaydan Kesin Hükme Kadar Ceza Yargılaması ve Ceza Kanunu Genel Hükümler**, Adalet Yayınevi, 1997.
- CAN, Osman “**Anayasa değişiklikleri ve düşünceyi açıklama özgürlüğü**”, (Çevrimiçi), <https://www.anayasa.gov.tr/media/4643/can.pdf> E. T. 27.06.2019_
- CENTEL, Nur / ZAFER, Hamide / ÇAKMUT, Özlem, **Türk Ceza Hukukuna Giriş**, 9. Bs. İstanbul, Beta Yayınları, Ekim 2016.
- CENTEL, Nur/ ZAFER, Hamide, **Ceza Muhakemesi Hukuku**, 14. Bs., İstanbul, Beta Yayınları, 2018.
- ÇALIŞKAN, Ümit, “**Konut Dokunulmazlığını İhlal Suçu**”, Dicle Üniversitesi SBE, Diyarbakır, 2009 (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi).
- ÇAVUŞOĞLU, Naz, **İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi ve Avrupa Topluluk Hukuku’nda Temel Hak ve Hürriyetler Üzerine**, Ankara, İmaj Yayınevi, 1994.
- ÇAĞLAYAN, M. Muhtar, **Gerekçeli, Notlu ve İçtihatlı Türk Ceza Kanunu**, Cilt II, Ankara 1970.
- ÇAĞLAYAN, M. Muhtar, **En Son Tadilleri ile Birlikte Türk Ceza Kanunu**, Ankara, Yetkin Yayınları, 2000.
- ÇAĞLAYAN, M. Muhtar, **En Son Tadilleri ile Birlikte Gerekçeli, Notlu İçtihatlı Türk Ceza Kanunu**, Ankara, Ayyıldız Matbaası, 1970.
- ÇINAR, Ali Rıza, **Konut Dokunulmazlığını İhlal Suçları**, Ankara, Turhan Kitapevi, 1999.
- DEMİRBAŞ, Timur, **Ceza Hukuku Genel Hükümler**, 13. Bs., Ankara, Seçkin Yayıncılık, 2018.
- DOĞRU, Osman/NALBANT Atilla, **İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi Açıklama ve Önemli Kararlar**, 2. Cilt, (İHAS 8, 9, 10,11, 12, 13, 14 Ek Protokol 1-1, 1-2, 1-3 maddeler), Yüksek Yargı Kurumlarının Avrupa Standartları Bakımından Rollerinin Güçlendirilmesi Ortak Projesi, 1. Bs., Pozitif Matbaa, T.C. Yargıtay Başkanlığı, 2013.
- DÖNMEZER, Sulhi, **Özel Ceza Hukuku Dersleri**, İstanbul, Fakülteler Matbaası, 1984.
- ELMACI, Şerafettin/DÜZGÜN, Nuri, **5237 Sayılı TCK’na Göre Olası Kast - Bilinçli Taksir ve Taksirle İşlenen Suçlar**, Ankara. Adalet Yayınevi, 2007.
- EREM, Faruk, **Ümanist Doktrin Açısından Türk Ceza Hukuku**, Cilt III, Özel Hükümler, 3. Bs, Ankara, Seçkin Kitapevi, 1985.
- EREM, Faruk, “**Mesken Masuniyeti Aleyhine Cürümler**”, Adalet Dergisi, İstanbul, S. 75, 1951.
- EREM, Faruk/ TOROSLU, Nevzat, **Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler**, Ankara, Savaş Yayınları, 9. Baskı, 2003.

- ERYILMAZ, M. Bedri, **Türk ve İngiliz Hukukunda ve Uygulamasında Durdurma ve Arama**, Ankara, Seçkin Yayınevi, 2003.
- ERDOĞAN, Birsen/KARAN, Ulaş, **Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Türkiye’de İnsan Hakları Derleme Eserler**, 2. Cilt, Ankara, Başkent Klşe Matbaacılık.
- EROL, Haydar, **5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu**, Ankara, Yayın Matbaacılık, 2007.
- ERİŞ, Uğur, **“Konut Dokunulmazlığını İhlal Suçu”**, 3. Yılında Yeni Ceza Adaleti Sistemi, 2007.
- EYRENCİ, Öner/TAŞKENT, Savaş/ULUCAN, Devrim, **Bireysel İş Hukuku**, 9. Bs., İstanbul, Beta Yayıncılık, 2019.
- FEYZİOĞLU, Metin /Güngör, DEVRİM, **“Bir Suç için Bir Ceza Verilir İlkesinin İhlali: TCK m. 142/4”**, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 56, S. 1, 2007.
- GÖZLER, Kemal, **Türk Anayasa Hukuku**, Bursa, Ekin Yayınları, 2000.
- GEMALMAZ, Mehmet Semih, **Ulusalüstü İnsan Hakları Hukuku’nun Genel Teorisine Giriş**, Genişletilmiş ve Güncelleştirilmiş 6. Bası, Legal Yayıncılık, İstanbul, 2007.
- GÖKCEN, Ahmet, **“Tanzimat Dönemi Osmanlı Ceza Kanunları ve Bu kanunlardaki Ceza Müeyyideleri”**, 1989.
- GÖZÜBÜYÜK, A. Şeref/TAN, Turgut, **İdare Hukuku - Genel Esaslar**, C-I, Ankara, Turhan Kitapevi Yayınları, 2018.
- GÖZÜBÜYÜK, A. Şeref, **Yönetim Hukuku**, Ankara, Turhan Kitabevi, 2005.
- GÖZÜBÜYÜK, A. Şeref, **Hukuka Giriş**, Ankara, Turhan Yayınları, 2004.
- GÖKCEN, Ahmet, **Hürriyete Karşı Suçlar**, www.ceza-bb.adalet.gov.tr/makale/117.doc, Erişim Tarihi: 20/05/2019.
- GÖZÜBÜYÜK, A. Pulat, **Türk Ceza Kanunu Şerhi**, Cilt II, Ankara, 1967.
- GERÇEKER, Hasan, **Yorumlu & Uygulamalı Türk Ceza Kanunu**, Cilt-1, Madde 1-140, Güncellenmiş 3. Baskı, Ankara, Seçkin Yayınları, 2017.
- GÖLCÜKLÜ/GÖZÜBÜYÜK, **Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Uygulaması**, Ankara, 2002.
- GÖREN, Zafer **TBMM Anayasa Hukuku 1. Uluslararası Sempozyumu (22-24 Nisan 2003)**, No.1, Ankara, 2003.
- GÖREN, Zafer **Anayasa Hukukuna Giriş**, İzmir, Barış Yayınları, 1999.
- GÖREN, Zafer **Anayasa Hukuku**, Ankara, Yetkin Yayınları, 2005.
- HAKERİ, Hakan, **Ceza Hukuku Genel Hükümler**, Ankara, Astana Yayınları, 16. Bs., Ankara, 2018.

- İNCEOĞLU, Sibel/BOYAR, Oya/KARAN, Ulaş / AKBULUT, Olgun/ARSLAN ÖNCÜ, Gülay/ TOKUZLU, BERTAN, Lami, **İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi ve Anayasa Mahkemesine Bireysel Başvuru Kapsamında Bir İnceleme**, Tıpkı 3. Baskı, Beta Yayınevi, İstanbul 2013.
- İÇEL, Kayıhan, **Suçların İctimai**, Ankara, Sermet Matbaası, 1972.
- İZGİ, Ömer, /GÖREN, Zafer, **T.C. Anayasasının Yorumu**, C - I, Ankara, TBMM Basımevi, 2002.
- İPEKÇİOĞLU, Pervin Aksoy, "Türk Ceza Kanunu'nda Bileşik Suç", (çevrimiçi) <http://dergiler.ankara.edu.tr/dergiler/38/1656/17686.pdf>, E.T. 16.07.2019.
- KABOĞLU, İbrahim Özden, **Anayasa Hukuku Dersleri (Genel Esaslar)**, Yenilenmiş ve Sadeleştirilmiş 13. Bası, İstanbul, Legal Yayıncılık, 2018.
- KABOĞLU, İbrahim Özden, **Özgürlükler Hukuku (İnsan Haklarının Hukuksal Yapısı)**, Ankara, İmge Yayınları, 2002.
- KABOĞLU, İbrahim Özden, **Kolektif Özgürlükler**, Diyarbakır, Dicle Üniv. Hukuk Fakültesi Yayınları, 1989.
- KİLKELLY, Ursula, **Özel Hayata ve Aile Hayatına Saygı Gösterilmesi Hakkı, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 8. Maddesi'nin Uygulanmasına İlişkin Kılavuz, İnsan Hakları El Kitapları No. 1, Avrupa Konseyi İnsan Hakları Genel Müdürlüğü**, İkinci Baskı, Kasım 2003.
- KESKİN KIZIROĞLU, Serap, **Konut Dokunulmazlığının İhlali Suçu**, Ankara, Adalet Yayınları, Temmuz 2010.
- KOCA, Mahmut/ÜZÜLMEZ, İlhan, **Ceza Hukuku Genel Hükümler**, 11. Bs. Ankara, Seçkin Yayıncılık, 2018.
- MALKOÇ, İsmail, **Açıklamalı Türk Ceza Kanunu**, II. C., 1. Bs., Ankara, Legal Yayınları, 2013.
- MERAN, Necati, **Kişilere Karşı Suçlar**, 2. Bs, Ankara, Seçkin Yayıncılık, Ocak 2008.
- MUMCU, Ahmet / KÜZECİ, Elif, **İnsan Hakları, Kamu Özgürlükleri**, 3. Bs., Ankara, Savaş Yayınları, 2003.
- OF, İbrahim, **İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesinde Özel Hayatın Gizliliği Hakkı ve Konut Dokunulmazlığı**, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kamu Hukuku Anabilim Dalı, Kamu Hukuku Bilim Dalı, Ankara, 2009.
- OKANDAN, Recai G. **Amme Hukukumuzun Anahatları (Türkiye'nin Siyasi Gelişmesi)**, Birinci Kitap, İstanbul, Fakülteler Matbaası, 1977.
- OKUYUCU ERGÜN, Güneş, **Konut Dokunulmazlığını İhlal Suçu**, Ankara, Çakmak Yayınevi, 2010.
- OKUYUCU ERGÜN, Güneş, " **Türk Hukukunda Konut Dokunulmazlığını İhlal Suçları**", Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2003.

- ÖZBUDUN, Ergun, **Türk Anayasa Hukuku**, Gözden Geçirilmiş 18. Bs., Ankara, Yetkin Yayınları, 2018.
- ÖZGENÇ, İzzet, **Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler**, 14. Bs., Ankara, Seçkin Yayınevi, 2018.
- ÖZTÜRK, Bahri, **Hukuk Devletinde Suç Yaratılmasının ve Suçun Aydınlatılmasının Sınırları Sempozyumu**, Ankara, Seçkin Yayınevi, 2009.
- ÖZBEK, Veli Özer, / DOĞAN, Koray /BACAKSIZ, Pınar /TEPE, İlker, **Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler**, Genişletilmiş ve Güncellenmiş 13. Bs., Ankara, Seçkin Yayınevi, 2018.
- ÖZBEK, Veli Özer/ DOĞAN, Koray / BACAKSIZ, Pınar / TEPE, İlker, **Ceza Muhakemesi Hukuku**, Ankara, Seçkin Yayınevi, Ekim 2018.
- ÖZBEK, Veli Özer, **TCK İzmir Şerhi, Yeni Türk Ceza Kanunu'nun Anlamı (Açıklamalı-Gerekçeli-İçtihatlı)**, Cilt II Özel Hükümler, (Madde 76-169), Ankara, Seçkin Yayınları, 2008.
- ÖZTÜRK, Bahri/ TEZCAN, Durmuş/ERDEM, Mustafa Ruhan/SIRMA, Özge/ SAYGILAR KIRIT, Yasemin F. /ÖZAYDIN, Özlem / ALAN AKCAN, Esra / ERDEN, Efser, **Nazari ve Uygulamalı Ceza Muhakemesi Hukuku Ders Kitabı**, Güncellenmiş 11. Bs., Ankara, Seçkin Kitabevi, Ekim 2017.
- ÖZEN, Muharrem/Zeki, HAFIZOĞULLARI, **Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler Kişilere Karşı Suçlar**, 5. Bs., Ankara, US-A Yayıncılık, 2016.
- ÖZEN, Mustafa, **Ceza Hukuku Genel Hükümler Dersleri**, 2. Bs., Ankara Adalet Yayınevi, 2017.
- ÖNDER, Ayhan, **Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler**, İstanbul, Filiz Kitapevi, 1985.
- RADO, Şevket, **Hayat Büyük Türk Sözlüğü**, 1. Bs., İstanbul, Hayat Yayınları, 1978.
- SAĞLAM, Fazıl, **Temel Hakların Sınırlanması ve Özü**, Ankara, AÜSBF Yayınları, 1982.
- SAVAŞ, Vural / MOLLAMAHMUTOĞLU, Sadık, **Türk Ceza Kanunu'nun Yorumu**, c.2, Ankara, Seçkin Yayıncılık, 1998.
- SOYASLAN, Doğan, **Ceza Hukuku Özel Hükümler**, Güncelleştirilmiş 11. Bs., Ankara, Yetkin Yayınevi, 2016.
- ŞEN, Ersan, **Anayasa Mahkemesi Kararlarında Ceza Hukuku, Ceza Özel Hukuku, Ceza Yargılaması Hukuku, Ceza İnfaz Hukuku**, 1. Bs., İstanbul, Beta Yayınları, 1998.
- ŞEN, Ersan, **Devlet ve Kitle İletişim Araçları Karşısında Özel Hayatın Gizliliği ve Korunması**, İstanbul, Kazancı Kitap Ticaret A.Ş., 1996.
- ŞENSOY, Naci, **"Konut Dokunulmazlığını İhlal Cürmü"**, İ.H.F.M. Cilt:XI, 1945.

- ŞİMŞEK, Orhan, **“Konut Dokunulmazlığı Temel Hakkı”**, İzmir Barosu Dergisi, S. 85, Nisan 1998.
- TANİLLİ, Servet, **Türk Anayasaları ile İlgili Mevzuat**, İstanbul, Fakülteler Matbaası, 1980.
- TAŞTAN AKTAŞ, Canan, **“Konut Dokunulmazlığını İhlal Suçu”**, Marmara Üniversitesi SBE, İstanbul, 2019 (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi).
- TANÖR, Bülent/ YÜZBAŞIOĞLU, Necmi, **1982 Anayasasına Göre Türk Anayasa Hukuku**, 18. Bası, İstanbul, Beta Yayınları, Ekim 2019.
- TAHİROĞLU, Bülent, **Roma Hukuku’nda Iniuria**, İstanbul, Kutulmuş Matbaası, 1969.
- TEZCAN, Durmuş/ ERDEM, Mustafa Ruhan /ÖNOK, Murat,, **Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku**, 17. Bs, Ankara, Seçkin Yayınları, Eylül 2019.
- TEZCAN, Durmuş/RUHAN, Mustafa Erdem/ SANCAKDAR, Oğuz, **Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Işığında Türkiye’nin İnsan Hakları Sorunu**, 2. Baskı, Ankara, Seçkin Yayınevi, 2004.
- TANERİ, Gökhan, **Hırsızlık – İntihal, Mala Zarar Verme ve Konut Dokunulmazlığının İhlali**, Ankara, Bilge Yayınevi, 2013.
- TEZCAN, Murat, **Konut Dokunulmazlığının İhlal Suçu (M. 116)**, Leges Hukuk Dergisi, S. 101, Ağustos 2013.
- TOROSLU, Nevzat, **Ceza Hukukunda Genel Kısım**, Ankara, Savaş Yayınevi, 2018.
- TOROSLU, Nevzat, **Ceza Hukuku Özel Kısım**, Ankara, Savaş Yayınları, 2018.
- TURABİ, Selami, **“Kusurluluk ve Kusurluluğu Etkileyen Haller”**, TBB Dergisi, S. 101, Temmuz-Ağustos 2012.
- ÜNVER, Yener/ HAKERİ, Hakan, **Ceza Muhakemesi Hukuku**, 14. Baskı, Ankara, Adalet Yayınevi, 2018.
- ÜZELTÜRK, Sultan, **1982 Anayasası ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesine Göre Özel Hayatın Gizliliği Hakkı**, 1. Bs. İstanbul, Beta Yayım, 2004.
- VAROL, Esra, **“Türkiye Cumhuriyeti Anayasası ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesine Göre Konut Dokunulmazlığı Hakkı”**, (Çevrimiçi), <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>, 25/06/2019.
- YENİDÜNYA, A. Caner / İÇER, Zafer, **Ceza Muhakemesi Hukuku**, Ankara, Adalet Yayınevi, Birinci Bs., Ocak 2016.
- YAŞAR, Osman/ GÖKCAN, Hasan Tahsin/ ARTUÇ, Mustafa, **Türk Ceza Kanunu**, 3. Cilt, 2. Bs. Ankara, Adalet Yayınevi, 2014.
- YAŞAR, Osman, **Hürriyet Aleyhinde İşlenen Suçlar**, Ankara, Seçkin Yayınevi, 2001.
- YALVAÇ, Gürsel, **Gerekçeli TCK CMK CGTİK ve Yardımcı Mevzuat**, Ankara, Adalet Yayınevi, 2016.

YILMAZ, Ejder, **Hukuk Sözlüğü**, Yenilenmiş 9. Bs., Ankara, Yetkin Yayınları, 2005.

YILMAZ, Hüsnü Aybeg, “5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu’nda Konut Dokunulmazlığının İhlali Suçu” Erciyes Üniversitesi SBE, Kayseri 2018, (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi).

UYAP(Ulusal Yargı Ağı Sistemi).

www.Kazancı.com.

Prof. Dr. Murat BALCI

Av. Emre YEŐILKAYA

BANKALARDA DENETİM

ADALET YAYINEVİ

Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Bankalarda Denetim

Murat Balcı - Emre Yeşilkaya

Hukuk Yayınları Dizisi – 3167

Birinci Baskı : Temmuz, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8153 – 55 – 2

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara

Tel : (0312) 231 17 00

Fax : (0312) 231 17 10

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : adalety@adaletyayinevi.com

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C

(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul

Tel : (0216) 305 72 81

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Meteksan Matbaacılık ve Teknik Sanayi Ticaret A.Ş

Beytepe Köyü Yolu No:3

06800 Çankaya/Ankara

Sertifika No: 46519

KAYNAKÇA

- AKGÜÇ** Öztin, 100 Soruda Türkiye’de Bankacılık, 2. Baskı, İstanbul: Gerçek Yayınevi, 1989.
- AKSOY** Mehmet, Kamu Mali Yönetiminde Sayıştay Hukuku, Ankara: Yetkin Yayınları, 2021.
- AKYAZAN** Ahmet Emrah, “Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu’nun Bankalara El Koyma ve Denetleme Yetkisi”, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, C.19, S.63, Y.2006.
- AKYÜREK** Beste, “Bankacılık Sektöründe Risk Odaklı İç Denetim Sistemi”, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2006).
- ALICI** Yaşar, Bankacılık Kanunu Şerhi, Cilt 1, İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2017.
- ALTAŞ** Soner, Şirket Denetimi, 7. Baskı, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2017.
- ALTINTAŞ** M. Ayhan, Bankacılıkta Risk Yönetimi ve Sermaye Yeterliliği, 5411 Sayılı Bankacılık Kanunu, Basel - I ve Basel - II Düzenlemeleri Çerçevesinde, Ankara: Turhan Kitabevi, 2006.
- ARSLAN** İbrahim, “Basel Kriterleri ve Türk Bankacılık Sektörüne Etkileri”, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, S.18, Y.2007.
- ATAMAN** Başak, “Türkiye’de Kamu Denetimi Ve Kamu Denetçilerine Genel Bakış” Maliye ve Finans Yazıları, C.1, S.87, Y.2010.
- AYAR** Nurettin, “Geleneksel Bankacılık ve Katılım Bankacılığının Denetim Açısından Mukayesi”, (Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2019).
- BABUŞCU** Şenol, BASEL II Düzenlemeleri Çerçevesinde Bankalarda Risk Yönetimi, Ankara: Akademi Consulting Training Yayınevi, 2005.
- BALCI** Murat ve **YEŞİLKAYA** Emre, Bankacılıkta Temel Kavram ve Kurumlar, Ankara: Adalet Yayınevi, 2021.
- Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu**, Sorularla Basel III, 2010.
- BAŞPINAR** Ahmet, “Kamuda İç Denetim ve Merkezi Uyumlaştırma Fonksiyonu”, Maliye Dergisi, S.151, Y.2006.
- BİLGİN** Nil Aslı, “Uluslararası Denetim Standartları ve Türkiye Uygulaması”, (Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2006).

- BOZKURT** Nejat, Muhasebe Denetimi, İstanbul: Alfa Yayınları, 1998.
- BUMİN** Mete ve **ATEŞ** Ferhun, Sorunlu Bankaların Çözümlemesi, Türkiye Deneyimi, Ankara: Palme Yayıncılık, 2008.
- CANBAZ** Mustafa, Katılım Bankacılığı, 2. Baskı, İstanbul: Beta Yayıncılık, 2018.
- CENGİZ** Dilek, Türk Hukukunda Banka İşletmesinin Denetlenmesi ve Sorunlu Bankaların Çözümlemesi, İstanbul: Beta Yayıncılık, 2016.
- ÇATIKKAŞ** Özgür, **OKUR** Mustafa ve **BALKAN** İsmail, "Bankalarda Denetim Komitesi Uygulaması", İstanbul: Türkiye Bankalar Birliği Yayını, Yayın No:287, 2012.
- ÇATIKKAŞ** Özgür, "Bankalarda İç Kontrol Sistemi ve İç Denetim Fonksiyonunun Etkililiği", (Yayınlanmamış Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi Bankacılık ve Sigortacılık Enstitüsü, 2005).
- ÇELENK** Hakan ve **ÖKDEMİR** Yılmaz, "Bankalarda Operasyonel Risk Denetimi ve Türkiye'de Faaliyet Gösteren Bankalar Üzerine Bir Araştırma", Maliye Finans Yazıları, C.24, S.87, Y.2010.
- ÇÖMLEKÇİ** Ferruh, Mali Tabloların Denetimi, Eskişehir: Anadolu Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Yayınları, 1997.
- DUMAN** Ömer, Muhasebe Denetimi ve Raporlama, 2. Baskı, Ankara: Tesmer Yayınları, 2008.
- ERDOĞAN** Ali, "Basel Kriterlerinin Bankacılık Sektörüne Etkisi Ve Türkiye'de Bankacılık Sektörünün Basel Kriterlerine Uyum Süreci", Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, C.16, S.1, Y.2014.
- ERSOY** Hicabi, "Türk Bankacılık Sisteminde Sermaye Yeterliliği ve Basel Standartları", İstanbul Aydın Üniversitesi Dergisi, C.3, S.10, Y.2011.
- ERDOĞAN** Melih, Denetim, Ankara: Maliye ve Hukuk Yayınları, 2006.
- ERSOY** Mehmet ve **SÜNER** Mustafa, "AAOIFI Standartlarının Türkiye'deki Katılım Bankalarına Olası Etkileri", Artvin Çoruh Üniversitesi Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi, C.5, S.2, Y.2019.
- FERİDUN** Mete, "Küresel Bankacılık Düzenlemelerinin Dünü, Bugünü ve Yarını", İstanbul: Türkiye Bankalar Birliği Yayını, Yayın No:335, 2020.
- GULUZADE** Sabır, "Bankacılık Sektöründe İç Kontrol ve İç Denetim Türkiye Azerbaycan Uygulaması", (Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2016).
- GÜRBÜZ** Hasan, Muhasebe Denetimi, 4. Baskı, İstanbul: Bilim Teknik Yayınevi, 1995.
- GÜNDOĞDU** Aysel, Bankacılık Hukuku, 6. Baskı, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2019,
- GÜREDİN** Ersin, Denetim ve Güvence Hizmetleri, 13. Baskı, İstanbul: Türkmen Kitabevi, 2010.

- GÜREL** Eymen, **BULGURCU GÜRE** Esra Burcu ve **DEMİR** Neslihan, “Basel III Kriterleri”, Bankacılık ve Sigortacılık Araştırmaları Dergisi, C.1, S.3-4, Y.2012.
- HAFTACI** Vasfi, Muhasebe Denetimi, 2. Baskı, Kocaeli: Umuttepe Yayınları, 2011.
- İNAM** Burak, “Denetim Mesleğinde Etik, Bağımsızlık ve Sarbanes-Oxley Kanunu Sonrası Gelişmeler”, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2007).
- KABAN** İsmail, Bankalarda İç Kontrol-İç Denetim ve Banka Müfettişliği, İstanbul: Türkmen Kitabevi, 2017.
- KAĞITCIOĞLU** Mutlu, “Para Piyasası Kurumlarına Yönelik Ekonomik Kolluk Faaliyeti”, (Doktora Tezi, Galatasaray Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2015).
- KAYA** Aslan ve **DEMİRAL** Halit, “Vergi İncelemelerinde İşletmelerin İç Kontrol Sistemlerinden Yararlanma Olanakları”, Muhasebe ve Denetime Bakış, C.1, S.3, Y.2001.
- KEPEKÇİ** Celal, Bağımsız Denetim, 5.Baskı, İstanbul: Avcı Ofset Matbaacılık, 2004.
- KIRAL** Halis (Ed.), İç Denetim, Kuruma Değer Katmak, 2. Baskı, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2020.
- KILIÇASLAN** Alper ve **GÖNÜLER** Mehmet, Sayıştay Denetimi, Ankara: Gazi Kitabevi, 2020.
- KÖKSAL** Mehmet Oğuz, **BABUŞCU** Şenol ve **HAZAR** Adalet, “Basel IV Neleri Değiştirecek?”, Ekonomi ve Finansal Araştırmalar Dergisi, C.2, S.1, Y.2020.
- ÖZEREN** Baran, “Avrupa Birliğine Yeni Üye Olan ve Aday Ülke Sayıştaylarının Ürettiği Denetim Standartlarına ve El Kitaplarına Kısa Bakış”, Sayıştay Bilgi Notu, Ankara, 2004.
- ÖZTEL** Zinnet Özge, “Bağımsız Denetimin İç Denetim Yararlanması”, (Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2016).
- PEHLİVANLI** Davut, Modern İç Denetim, İstanbul: Beta Yayıncılık, 2010.
- PEKDEMİR** Recep, Muhasebe Denetçiliği Mesleğinde Yetki, Sorumluluk ve Mesleki Ahlak, İstanbul: Muhasebeci ve Mali Müşavirler Odası Yayınları, 1997.
- SAĞLAM** Necdet ve **YOLCU** Mehmet, Türkiye Denetim Standartlarına Göre Finansal Tabloların Bağımsız Denetimi ve Raporlanması, Ankara: Yaklaşım Yayıncılık, 2014.
- SOYDAN** Kubilay, “İç Denetim Nedir?”, Orman Mühendisliği Dergisi, S.1-2-3, Y.2008.
- ŞENAT** Gamze, “Türk Bankacılık Sistemindeki İç Denetim Mevzuatının Amerikan Bankacılık Sistemindeki İç Denetim Mevzuatı İle Karşılaştırılması”, (Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Ticaret Üniversitesi Finans Enstitüsü, 2017).

- ŞIK** Serhat, “Bankacılıkta İç Kontrol Sistemleri ve Sonuçları”, (Yüksek Lisans Tezi, Okan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2013).
- TAŞDELEN** Selim Servet, Bankacılık Kanunu Şerhi, Cilt 2, 2. Baskı, Ankara: Adalet Yayınevi, 2015.
- T.C. Sayıştay Başkanlığı**, Düzenlilik Denetimi Rehberi, Ankara, Ekim 2018.
- T.C. Sayıştay Başkanlığı**, Performans Denetimi Rehberi, Ankara, Aralık 2014.
- TEKÇAM** Recep, “Faizsiz Bankacılıkta Denetim: Türkiye İçin Model Önerisi”, (Doktora Tezi, İstanbul Ticaret Üniversitesi Finans Enstitüsü, 2017).
- TEKİNALP** Ünal, (POROY Reha ve ÇAMOĞLU Ersin), Ortaklıklar Hukuku I, 14. Bası, İstanbul: Vedat Kitapçılık, 2019.
- TEKİNALP** Ünal, Banka Hukukunun Esasları, 2. Bası, İstanbul: Vedat Kitapçılık, 2009.
- TOROSLU** M. Vefa, Türk Ticaret Kanunu Kapsamında Anonim Şirketlerde Denetim, Ankara: Adalet Yayınevi, 2015.
- TUĞRAL** Nuray, “Bankalarda İç ve Dış Denetim Süreci”, (Yüksek Lisans Tezi, Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2010),
- TURGUTER** Necip, Açıklamalı Sayıştay Denetimi ve Hesap Yargılaması, Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi, 2022.
- TÜREDİ** Hasan, Denetim, Trabzon: Celepler Matbaacılık, 2000.
- ULUSOY** Ali, “Bağımsız İdari Kurumlar”, Danıştay Dergisi, Ankara, 1999.
- UMUR** Ziya, Roma Hukuku Lügati, İstanbul: Fakülteler Matbaası, 1983.
- VURUCU** Mehmet ve **ARI** Mustafa Ufuk, A’dan Z’ye Bankacılık, C.1, 2. Baskı, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2017.
- YILDIRIM** Oğuz, Türk Bankacılık Sistemi, 3. Baskı, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2017.
- YILMAZ** Esra, “Kurumsal Yönetim Uygulamalarının Bankaların İç Denetim Sistemleri Üzerine Etkileri”, Uzmanlık Tezi, İller Bankası Anonim Şirketi, Ankara, 2018.
- YİĞİT** Cihan, “İç Denetimin Kurumsal Yönetime Etkisi ve Banka Uygulaması”, (Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2018).
- YURTSEVER** Gürdoğan, “Bankacılığımızda İç Kontrol”, İstanbul: Türkiye Bankalar Birliği Yayını, Yayın No:256, 2008.
- YÜKSEL** Ayhan, “Basel II’nin KOBİ Kredilerine Muhtemel Etkileri”, BDDK Araştırma Raporu, 2005.
- YÜZBAŞIOĞLU** A. Nejat, “Risk Yönetimi ve Bankaların Denetimi”, Risk Yönetimi Konferansı, İstanbul, 2003.

Elektronik Kaynaklar

<http://aaoifi.com>

<https://www.bddk.org.tr>

<https://www.bis.org>

<https://www.ifsb.org>

<https://www.kgk.gov.tr>

<https://www.lexpera.com.tr>

<https://www.sayistay.gov.tr>

<https://sozluk.gov.tr>

Orhun BEKAR
Cumhuriyet Savcısı

**TARİHSEL GELİŞİM SÜRECİNDE
SAVCILIĞIN ÖRGÜTLENMESİ
VE
SORUŞTURMA EVRESİ İLE
SORUŞTURMAYA
YER OLMADIĞINA DAİR KARAR**

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Tarihsel Gelişim Sürecinde Savcılığın Örgütlenmesi Ve Soruşturma Evresi ile Soruşturmaya Yer Olmadığına Dair Karar
Orhun Bekar

Hukuk Yayınları Dizisi – 3165

Birinci Baskı : Haziran, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8153 – 56 – 9

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : adalety@adaletyayinevi.com

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Ay-bay Kırtasiye İnş. Gıda Paz. ve Tic. Ltd. Şti.

Sertifika No: 46661

Tel: (0 312) 472 58 55 - Ankara

KAYNAKÇA

- Ahmet Gökçen/ Murat Balcı/ M.Emin Alşahin/ Kerim Çakır, Ceza Muhakemesi Hukuku, 5. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2021.
- Akif Yıldırım, "Savcılık Kurumu ve Cumhuriyet Başsavcılarının Cumhuriyet Savcıları Üzerindeki Denetim ve Gözetim Yetkisi", Adalet Dergisi, S.47, Eylül 2013, s. 108- 135.
- Ali Akyıldız, "Memur Yargılamalarında İdari Süreç", Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.5 S.2, 2001, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/789883>.
- Ali Selim Genç, "Cumhuriyet Savcısının Özel Hukuk Davalarındaki Yeri", Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi SBE, İstanbul 2019.
- Asım Kaya, "Cumhuriyet Savcısının Etkin Soruşturma Yapma Görevi", Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Özyeğin Üniversitesi SBE, İstanbul 2020.
- Atilla Tanrıvermiş, Masumiyet Karinesini Genişleten Bir İlke Olarak Lekelememe Hakkı, İstanbul Kültür Üniversitesi Lisans Üstü Eğitim Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, 2021.
- Bahri Öztürk/Durmuş Tezcan/Mustafa Ruhan Erdem/Özge Sırma Gezer/Yasemin F. Saygılar Kırıt/Esra Alan Akcan/Özdem Özyaydın/Efser Erden Tütüncü/Derya Altınok Villemin/Mehmet Can Tok, Nazari ve Uygulamalı Ceza Muhakemesi Hukuku, 13. Baskı, Seçkin Akademik ve Mesleki Yayınlar, Ankara 2019.
- Batuhan Hoşgöl, "Etkin Soruşturma Yükümlülüğü", Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi SBE, Ankara 2019.
- Bilal Çalışkan, "İnsan Hakları Soruşturamalarında Cumhuriyet Savcılarımızın Dikkat Edecekleri ve Hak Arama Hakkı", Adalet Dergisi, S. 16, Ankara 2003, s.1-38.
- Birtane Şermin/Alkan Fatih/Kozan Ali/Yıldız Ferhat/Yazıcı Hilal/Öncel Çağlar/Barın Taylan, Özel Hayata ve Aile Hakkına Saygı Hakkı Karar Özetleri, Anayasa Mahkemesi Yayınları, Mart 2021, Ankara.

- Burak Bilge, "AİHM İçtihatları Bağlamında Etkin Soruşturma Yükümlülüğü", İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.5, S.2, Malatya 2014, s.365-406.
- Cankız Ceylan, "Ceza Muhakemesinde Uzlaşma Kurumu ve Uzlaştırma Süreci", Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kırıkkale Üniversitesi SBE, Kırıkkale 2020.
- Cem Şenol, "Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararları Işığında Etkin Soruşturma Yükümlülüğü", Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi SBE, Erzurum 2011.
- Cem Uysal, "Ceza Hukukunda Suçsuzluk Karinesi Üzerine Bir İnceleme ve Lekelenmeme Hakkı", Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi SBE, Ankara 2017.
- Cengiz Apaydın, "Ceza Hukuku Sisteminde Savcı ve Kolluk Arasındaki İlişki", Ceza Muhakemesi Hukukunda Güncel Konular Koç Üniversitesi Hukuk Fakültesi Araştırma Konferansları Serisi, Nur Centel (Ed.), XII Levha Yayınları, İstanbul 2015.
- Cumhur Şahin/Neslihan Göktürk, Ceza Muhakemesi Hukuku-I, 11. Bası, Seçkin Akademik ve Mesleki Yayınlar, Ankara 2020.
- Dilara Yüzer, " Basın Yoluyla Adli Haberlerin Verilişi ve Suçsuzluk Karinesi", Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 15, Özel Sayı, 2013, s. 1653-1694.
- Durmuş Tezcan, "Adli Bir Organ Olarak Savcılık", Türkiye Barolar Birliği, Ankara 2006.
- Ejder Yılmaz, "Savcılarının Hukuk Davalarındaki Görevleri", Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.29, S. 1-2, Ankara 1972, s.255-287.
- Ela Özkan, Modern İktidarın Yasa'sı Olarak İnsan Haklarının Kurgulanması, Ankara Üniversitesi SBE., Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2019.
- Emrah Koran, Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması İçin 4483 Sayılı Kanunun Ön Gördüğü Soruşturma Usulü, Çankaya Üniversitesi SBE, Ankara 2016.
- Ersan İlal, "Magna Carta", İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası, Y. 1968, C.34, S.1-4, s.210-242.
- Fatih Akıncı, "Lekelenmeme Hakkı", Türkiye Adalet Akademisi Dergisi, S. 43, Ankara 2020, s.177-202.

- Feridun Yenisey/Ayşe Nuhoğlu, *Ceza Muhakemesi Hukuku*, 7. Baskı, Seçkin Akademik ve Mesleki Yayınlar, Ankara 2019.
- Gizem Ceren Demir Koşar, “Yaşam Hakkı ile İşkence ve Kötü Muamele Kapsamında Cezasızlık Sorunu”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi SBE, Ankara 2021.
- Gizem Deniz Demirdizen, 4483 Sayılı Kanuna Göre Devlet Memurlarının Yargılanması, Başkent Üniversitesi SBE, Yayınlanmamış Yüksek lisans Tezi, Ankara 2020.
- Gökhan Çayan, “Masumiyet Karinesi Doktrini”, *Türkiye Adalet Akademisi Dergisi Danıştay Başkanı Zerrin Güngör’e Armağan*, S. 42, Ankara 2020, s.49-88.
- Gülay Arslan Öncü, “Özel Yaşama ve Aile Yaşamına Saygı Hakkı”, Sibel İnceoğlu(Ed.), *İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi ve Anayasa*, Şen Matbaa, Ankara.
- Gülşah Kurt, *Cezasızlık Sorunu: Soruşturma Süreci*, Anadolu Kültür Yayınları, İstanbul 2014.
- Güneş Okuyucu Ergün, “Soruşturmanın Gizliliği”, *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C.59, S.2, Ankara 2010, s.243-275.
- Hakan Ayyıldız, “Kolluk Faaliyetlerinin Denetimi Hakkında Genel Bir Değerlendirme”, *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, S.143, Ankara 2019, s.143-180.
- Hakan Kızılaslan, “Soruşturma Yapılmasına Yer Olmadığı Kararları (Syok) Ve Bu Kararların Ceza Muhakemesi Sistematiği Açısından İrdelenmesi”, *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, S.194, s.59-144.
- Hamide Zafer, “Türk Ceza Adalet Sisteminde Savcılığın Hukuki Statüsü”, Nur Centel(Ed.), *Ceza Muhakemesi Hukukunda Güncel Konular Koç Üniversitesi Hukuk Fakültesi Araştırma Konferansları Serisi-1*, XII Levha Yayınları, İstanbul 2015.
- Handan Yokuş Sevik, “Soruşturma Evresine Hakim Olan İlkeler”, *Fasikül*, Sayı 21, Ağustos 2011, s.13-29.
- Hasan T. Fendoğlu, “Adli Kolluk Üzerine”, *Yargıtay Dergisi*, C.23, S.3, Ankara 1997, s.229-242.
- Hatice Derya Ormanoğlu, “Anayasal Bağlamda ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Boyutuyla Suçsuzluk Karinesi”, *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C.65 S. 4, 2016, s.2241-2276.

- Hayrettin Yıldız, "Hukuk Devleti'nin Gelişim Sürecinde Mülk Devleti ve Polis Devletinin Yeri" Dokuz Eylül Üniversitesi Dergisi, C.15, S.2, 2013, s.211-230.
- Hilal Sanioğlu, "Avrupa Birliği Hukukunda İnsan Hakları", Türkiye Barolar Birliği Dergisi, S. 74, Y. 2008, Ankara, s.77-111.
- Hüseyin Erkenci, "Adli Bir Organ Olarak Savcılık", Türkiye Barolar Birliği, Ankara 2006.
- Hüseyin Şık, Türk Adli Yargı Sisteminde Savcılık Kurumu, Adalet Yayınevi, Ankara 2018.
- İbrahim Ö. Kaboğlu, Anayasa Hukuku Dersleri (Genel Esaslar), 7. Baskı, Legal Kitapevi, İstanbul 2011.
- İlyas Şahin, " 4483 Sayılı Kanunda Öngörülen Ön İnceleme Görevlisinin Yetkileri ve Bu Çerçeve İzin Sisteminin Gerekliliği Hakkında Değerlendirme", Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. XIX S. 3, 2015, s.249-319.
- Kemal Gözler, Anayasa Hukukuna Giriş, Ekin Yayınları, Bursa 2018.
- Koray Kesgin, "Türk Ceza Hukukunda Önödeme", Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kocaeli Üniversitesi SBE, Kocaeli, 2009.
- M. Bedri Eryılmaz, " Ceza Muhakemesi Kanunu ve Adli Kolluk Adli Kolluk: Adli Kolluk Amirleri, Sorumluları ve Görevlilerinin Belirlenmesi", Ankara Barosu Dergisi, Yıl 65, Sayı 1, Ankara 2007, s.110-119.
- Mark Villegar, "Adli Bir Organ Olarak Savcılık", Türkiye Barolar Birliği, Ankara 2006.
- Mehmet Akif Aydın, Türk Hukuk Tarihi, 9. Baskı, Beta Yayınevi, İstanbul 2012. Mehmet Atılğan/Serap Işık, Türkiye'de Cezasızlık Zırhını Aşmak: Türkiye'de Güvenlik Güçleri ve Hak İhlalleri, Tesev Yayınları, İstanbul 2011.
- Mehmet Emin Akgül, "Kuvvetler Ayrılığı İlkesinin Dönüşümü ve Günümüz Demokratik Rejimlerdeki Anlamı", Ankara Barosu Dergisi, Sayı 4, Ankara 2010, 79-101.
- Muhammed Necat Artukoğlu, "Osmanlı Yargı Teşkilatında Avukatlık Kurumunun Gelişimi", Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi SBE, Erzincan 2019.
- Muharrem Özen, "Suçsuzluk Karinesi Bağlamında Soruşturma Yapılmasına Yer Olmadığına Dair Karar", Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.68 S.1, 2019, s.261-286.

- Murat Ceyhan, "Soruşturmanın Gizliliği ve Müdafinin Dosyayı İnceleme Yetkisi", Türkiye Barolar Birliği Dergisi, S. 109, Ankara 2013, s.465-483.
- Mustafa Artuç, Pratik Türk Ceza Kanunu Açıklamalı, Adalet Yayınevi, Genişletilmiş ve Güncellenmiş 3. Baskı, Ankara, 2018,
- Naim Karakaya, "Lekelenmeme Hakkı", Journal of Penal Law and Criminology, C. 3 S.2, 2015, s.311-317.
- Nevin Ünal Özkorkut, Osmanlı Hukukunda Müdde-i Umumilik, Turhan Kitabevi, Ankara 2016.
- Nevzat Toroslu/Metin Feyzioğlu, Ceza Muhakemesi Hukuku, Savaş Yayınevi, Ankara 2008.
- Nur Centel, "Türkiye'de Savcılık Kurumu", Türkiye Barolar Birliği, Ankara 2006.
- Nur Centel/Hamide Zafer, Ceza Muhakemesi Hukuku, 11. Baskı, Beta Yayınevi, İstanbul 2014.
- Nurcan Gündüz, "Ceza Muhakemesinde Savcılık", Yayımlanmamış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi SBE, Ankara 2016.
- Nurullah Kunter, Muhakeme Hukuku Dalı Olarak Ceza Muhakemesi Hukuku, 8. Bası, İstanbul 1986.
- Osman Doğru/Atilla Nalbant, İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi Açıklama ve Önemli Kararlar, Cilt 1.
- Osman Doğru/Atilla Nalbant, İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi Açıklama ve Önemli Kararlar, Cilt 2.
- Özdemir Özok, "Adli Bir Organ Olarak Savcılık", Türkiye Barolar Birliği, Ankara 2006.
- Özgür Adadağ, "Fransız Devriminin Evrenselliği Üzerine", Muhafazakar Düşünce, Y.3, S. 11, 2007, s.55-70.
- Öztekin Tosun, Türk Suç Muhakemesi Hukuku Dersleri Cilt 1 Genel Kısım, 3. Baskı, Fakülteler Matbaası, İstanbul 1981.
- Resul Ekrem Bozkurt, 4483 Sayılı Memur ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun Kapsamındaki Görevlilerin Yargılanma Usulü, Hasan Kalyoncu Üniversitesi SBE, Gaziantep 2020.
- Sabih Kanadoğlu, "Bir Adli Organ Olarak Savcılık", Türkiye Barolar Birliği, Ankara 2006.
- Sedef Pelin Gürlek, "Soruşturmanın Gizliliği Gerekçesi İle Yayın Yasağı", İstanbul Barosu Dergisi, C.90 S.4, 2016, s.227-246.

- Selahattin Keyman, "Memurin Muhakematı Kanunu", Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.19 S.1-4, 1962, s.173-200.
- Selahattin Keyman, Ceza Muhakemesinde (Asıl Ceza Muhakemesinde) Savcılık, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, Ankara 1970.
- Sibel İnceoğlu, "Etkili Başvuru Hakkı", Sibel İnceoğlu(Ed.), İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi ve Anayasa, Şen Matbaa, Ankara.
- Sinem Servet Özdemir, "Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi ve Türk Anayasa Mahkemesi Kararları Işığında Özel Yaşama Saygı Hakkı Kapsamında Şeref ve İtibarın Korunması", Anayasa Yargısı, C.37, S.2, Y. 2020, s.113-158.
- Suat Çalışkan, "Lekelenmeme Hakkı", <https://www.hukukihaber.net/lekelenmeme-hakki-makale,7232.html>.
- Süleyman Köksal, "Toplumsal Koğuşturma Makamı Olarak Cumhuriyet Savcılığı", Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi SBE, İstanbul 1990.
- Tolga Şirin, "Türkiye'de Cezasızlık Sorunu ve Anayasa Mahkemesi", Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi Prof. Dr. Durmuş Tezcan'a Armağan, C.21, Özel Sayı, İzmir 2019, s.1577-1607.
- Uğur Tural, Ceza Muhakemesi Hukukumuzda Yeni Bir Karar Türü Olarak Soruşturmaya Yer Olmadığına Dair Karar, Legal Yayınevi, İstanbul 2019.
- Yusuf Ziya Polater, "Adli Kolluk- Savcı İlişkisi ve Soruşturmalara Etkisi", Türkiye Barolar Birliği Dergisi, S.120, Ankara 2015, s. 289-324.
- Yüksel Ertürk Bezgin, "Soruşturmanın Gizliliği İlkesi Kapsamında Lekelenmeme Hakkı", Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi SBE, Erzincan 2020.
- Yves Haecck/Emre Turkuç, "Günümüz Türkiye'sinde Cezasızlık", Türkiye Tribunali, Eylül 2020.

Mehmet Şükrü GÜNDÜZ

**ULUSLARARASI İNSAN HAKLARI
AÇISINDAN
KİŞİSEL VERİ GÜVENLİĞİ**

**ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022**

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Uluslararası İnsan Hakları Açısından Kişisel Veri Güvenliği
Mehmet Şükrü Gündüz

Hukuk Yayınları Dizisi – 3166

Birinci Baskı : Haziran, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8153 – 57 – 6

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Meteksan Matbaacılık ve Teknik Sanayi Ticaret A.Ş
Beytepe Köyü Yolu No:3
06800 Çankaya/Ankara
Sertifika No: 46519

KAYNAKLAR

- AB Genel Veri Koruma Tüzüğü (General Data Protection Regulation - GDPR), (2018), Avrupa Birliği 2016/697 Sayılı Genel Veri Koruma Tüzüğü, http://www.bilgitoplumu.gov.tr/wp-content/uploads/2017/07/AB_Veri_Koruma_Tuzugu.pdf, [Ziyaret Tarihi: 23.12 2021].
- AB 95/46/AT sayılı Veri Koruma Direktifi, (1995), Avrupa Birliği 95/46/AT sayılı Veri Koruma Direktifi, http://www.bilgitoplumu.gov.tr/wp-content/uploads/2017/07/AB_Veri_Koruma_Tuzugu.pdf, [Ziyaret Tarihi: 23.12 2021].
- AB 95/46/EC sayılı Direktifi, (1995), Avrupa Birliği 95/46/EC Kişisel Verilerin İşlenmesi Ve Bu Tür Verilerin Serbest Dolaşımına Dair Bireylerin Korunması Direktifi, <https://kisiselveri.com/9546ec-turkce>, [Ziyaret Tarihi: 23.12 2021].
- Acquisti, A. (2004), Privacy in electronic commerce and the economics of immediate gratification. *In Fifth ACM conference on electronic commerce*, New York, 21-29.
- AK 108 Sayılı Sözleşme, (1981), 108 Nolu Kişisel Verilerin Otomatik İşleme Tabi Tutulması Karşısında Bireylerin Korunması Sözleşmesi <https://rm.coe.int/1680078b37>, [Ziyaret Tarihi: 27.04.2021].
- Akal, C. B. vd., (2003), İnsan Haklarının Tarihsel Gelişimi, *Toplumsal Katılım ve Gelişim Vakfı*, İstanbul.
- Akdağ, H. (2013), Türk Ceza Kanunu Kapsamında Kişisel Verilerin Korunması, *Adalet Yayınevi*, Ankara.
- Akgül, A. (2014a), Danıştay ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararları Işığında Kişisel Verilerin Korunması, *Beta Yayınları*, İstanbul.
- Akgül, A. (2014b), Kişisel Verilerin Korunması, *Beta Yayınları*, İstanbul.
- Akgül, A. (2016), Kişisel Verilerin Korunmasında Yeni Bir Hak: "Unutulma Hakkı" Ve Adalet Divanı'nın "Google Kararı", *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, 116, 11-38.

- Akın, İ. (1993), *Kamu Hukuku*, Beta Yayın, İstanbul.
- Akıncı, A. N. (2017), Avrupa Birliği Genel Veri Koruma Tüzüğü'nün Getirdiği Yenilikler ve Türk Hukuku Bakımından Değerlendirilmesi. *T.C. Kalkınma Bakanlığı*, Ankara.
- Aksoy, H. C. (2010), *Medeni Hukuk ve Özellikle Kişilik Hakkı Yönünden Kişisel Verilerin Korunması*, Çakmak Yayınları, Ankara.
- Aras, Ü. Y. (2010), *İnsan Hakları Temelinde Özel Hayat Hakkının Ulusal Ve Uluslararası Alanda Uygulamaları*, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), *Bahçeşehir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü*, İstanbul.
- Aristoteles. (2002), *Politika*, Çev. Mete Tunçay, Remzi Kitabevi, İstanbul.
- Arslan, Ç. (2010), Avrupa Birliği Hukukunda Kişisel Verilerin Üçüncü Ülkelere Aktarılması, *Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Prof. Dr. Köksal Bayraktar'a Armağan, 1, 447-481.
- Arslan, K. O. (2015), İnsan Onuru Kavramı Ve Koruma Tedbirleri Bağlamında Temel Bir İlke Olarak İnsan Onurunun Korunması, *TBB Dergisi*, 120, 155-172.
- Atalay, H. (2016), *Hukuk Sistemleri ve Türk Hukuk Tarihi, İçinde; Hukukun Temel Kavramları*, U. Aydın ve E. Sütken. (Ed.), *Eskişehir Anadolu Üniversitesi Basımevi*, 55-56.
- Atar, Y. (2002), *Türk Anayasa Hukuku*, Mimosza Yayınevi, Konya.
- Avcı, Y. (2019), *Kişisel Verilerin Korunması*, (Yüksek Lisans Tezi), Selçuk Üniversitesi, *Sosyal Bilimler Enstitüsü*, Konya.
- Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi, (1954), 19 Mart 1954 tarihli Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi, <https://www.yargitay.gov.tr/documents/AIHM.pdf>, [Ziyaret Tarihi: 27.04.2021].
- Aybay, R. (2017), *İnsan Hakları Hukuku*, 3.Baskı, *Bilgi Üniversitesi*, İstanbul.
- Aydın, S. E. (2014), *AIHM İçtihatları Kapsamında Kişisel Verilerin Kaydedilmesi Suçu*, (Yüksek Lisans Tezi), İstanbul Üniversitesi, *Sosyal Bilimler Enstitüsü*, İstanbul.
- Ayözger, Ç. (2016), *Kişisel Verilerin Korunması: Elektronik Haberleşme Sektörüne İlişkin Özel Düzenlemeler Dahil*. Beta Yayınları, İstanbul.
- Başalp, N. (2004), *Kişisel Verilerin Korunması ve Saklanması*, Yetkin Yayınları, Ankara.

- Beaney, W. M. (1962), *The Constitutional Right to Privacy in the Supreme Court*. The University of Chicago Press. Gülşen, R. (Çeviren), *Yüksek Mahkeme Kararlarında, Anayasal Bir Hak Olarak Mahremiyet Hakkı*, Ünver, Y.(Editör), (2007), *Özel Yaşam, Medya ve Ceza Hukuku, Seçkin Yayıncılık*, 61-88, Ankara.
- Birdişli, F. (2010), Birleşmiş Milletler (BM)'in Uluslararası Sorunları Önleyebilme Yeteneği, *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 3 (11), 172-182.
- Birtek, F. (2013), Haberleşmenin Gizliliğini İhlal Suçları (TCK m. 132). *Seçkin Yayıncılık*, Ankara
- BM Rehber İlkeleri, (1990), Bilgisayarla İşlenen Kişisel Veri Dosyaları Hakkında Rehber İlkeleri, <http://www.unhcr.org/refworld/type,THEMGUIDE,UNGA,,3ddcafaac,0.Html> [Ziyaret Tarihi: 21.05.2021].
- BM Siyasi ve Medeni Haklar Sözleşmesi, (1976), <https://www.ihd.org.tr/sasve-medenihaklar-uluslararasi-slees/>, [Ziyaret Tarihi: 21.05.2021].
- Bulgan, G. (2017), Georg Jellinek'in Hak Ve Devlet Kuramı, *On İki Levha*, İstanbul.
- Bulut, N. (2009), Eski Yunan'dan Aydınlanma Çağına İnsan Onuru Kavramının Gelişimine Genel Bir Bakış, *EÜHFD*, 7 (3-4).
- Cihangir, M. (2020), Sosyal Medya Devriminin Neo-Politik Boyutları: Panoramik Bir İnceleme, *Akademik Araştırmalar ve Çalışmalar Dergisi (AKAD)*, 12 (22), 186-196.
- Civelek, D. Y. (2011), Kişisel Verilerin Korunması Ve Bir Kurumsal Yapılanma Önerisi (Uzmanlık Tezi), Bilgi Toplumu Dairesi Başkanlığı, T.C. Başbakanlık Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı, Yayın No:2821.
- Çalık, T. (2016), Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Sözleşmeleri Kapsamında İnsan Haklarının Korunması, *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 24, 69-120.
- Çelik, Y. (2017), Özel Hayatın Gizliliğinin Yansıması Olarak Kişisel Verilerin Korunması Ve Bu Bağlamda Unutulma Hakkı, *Türkiye Adalet Akademisi Dergisi*, 8 (32), 387-406.
- Çetin, H. (2007), Çağdaş Siyasal Akımlar, *Orion Kitabevi*, Ankara.
- Demiray, K. (1998), Temel Türkçe Sözlük, *İnkılap Kitabevi*, İstanbul.
- Dinç, E (2006), Kişisel Verilerin Korunmasında Uluslararası Düzenlemeler ve Türkiye'nin Durumu, (Yüksek Lisans Tezi), Dicle Üniversitesi, *Sosyal Bilimler Enstitüsü*, Diyarbakır.

- Dix, A. (2013), The Commission's Data Protection Reform After Snowden's Summer. Intereconomics, Leibniz Information Center for Economics, *Forum on EU Data Protection Reform: Opportunities and Concerns*, 5.
- Doğan, M. (2003), "İnternette Şahsiyet Haklarının İhlâli", *Bilgi Toplumunda Hukuk Prof. Dr. Ünal TEKİNALP'e Armağan, C.II, Beta Yayıncılık, İstanbul*, s.463-483
- Dülger, M. V. (2016), Sağlık Hukukunda Kişisel Verilerin Korunması Ve Hasta Mahremiyeti, *İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 1 (2).
- Dülger, M. V. (2019), Kişisel Verilerin Korunması Hukuku, *Hukuk Akademisi*, İstanbul.
- Erdoğan, M. (2013), Liberalizme Yeniden Bakış: Tarihi ve Felsefi Temelleri, Liberalizm El Kitabı içinde, Editör Cennet USLU, *Kadim Yayınları*, Ankara.
- Erdoğan, M. (2014). Anayasal Demokrasi, *Siyasal Kitabevi*, Ankara.
- Ergün, Ö. (2009). Medeni Hukuk Tüzel Kişilerinin Ehliyet Durumu, (Doktora Tezi), İstanbul Üniversitesi, *Sosyal Bilimler Enstitüsü*, İstanbul.
- Ersoy, U. (2009), Bir İnsan Hakları Kavramı Olarak "Kişisel Verilerin Korunması", (Yüksek Lisans Tezi), Gazi Üniversitesi, *Sosyal Bilimler Enstitüsü*, Ankara.
- European Commission, (2010), Opinion 3/2010 on the Principle of Accountability, <https://www.dataprotection.ro/servlet/ViewDocument?id=654>, [Ziyaret Tarihi: 02.06.2021].
- Fındıklı, R. (2006), İdare Hukuku, 3. Baskı, *Anadolu Yayıncılık*, Ankara.
- Gedik, Ö. (2008), Türk Yargı Kararları Çerçevesinde Kitle İletişim Özgürlüğü. *Seçkin Yayınları*, Ankara.
- Görgün, Ş. (1994), Hukukun Temel Kavramları, *Verso Yayıncılık*, Ankara.
- Göze, A. (2009), Siyasal Düşünceler ve Yönetimler, *Beta Yayınları*, İstanbul.
- Gözler, K. (2017), İnsan Hakları Hukukuna Giriş, *Ekin Yayınevi*, Bursa.
- Güneş, Ü. (2018), Türkiye'de İnsan Haklarının Korunmasına İlişkin Ulusal İnsan Hakları Kurumları: Kamu Denetçiliği Kurumu Ve Türkiye İnsan Hakları Ve Eşitlik Kurumu, *Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 20 (1).

- Güntürk, M. S. (2012), Türk Yüksek Mahkemeleri ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararları Işığında Özel Hayatın Gizliliğinin Korunması. *Seçkin Yayınları*, Ankara.
- Gürpınar, D. (2017), Kişisel Verilerin Korunamamasından Doğan Hukukî Sorumluluk, *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Prof. Dr. Şeref Ertaş'a Armağan-I, 19, Özel Sayı, 679-694.
- Hekimoğlu, M. M. (2002), 1982 Anayasasına Göre İnsan Hakları Kavramı, *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 5 (7), 53-70.
- Helvacı, S. (2001), Türk ve İsviçre Hukuklarında Kişilik Hakkını Koruyucu Davalar, *Beta Yayınları*, İstanbul.
- Henkoğlu, T. (2015), Hassas Bilgi Varlıklarının Ve Kişisel Verilerin Hukuksal Düzenlemeler İle Korunması Ve Bu Kapsamda Üniversiteler İçin Bilgi Güvenliği Politikasının Geliştirilmesi, (Doktora Tezi), Hacettepe Üniversitesi, *Sosyal Bilimler Enstitüsü*, Ankara.
- Hermalin, B., Katz, M. (2006), The Economics of Product-Line Restrictions With an Application to the Network Neutrality Debate. *UC Berkeley Publishing*, California.
- İnsan Hakları Evrensel Beyanname, (1949), 27 Mayıs 1949 tarih ve 7217 sayılı Resmi Gazete. <https://www.hsk.gov.tr/Eklentiler/Dosyalar/9a3bfe74-cdc4-4ae4-b876-8cb1d7eeae05.pdf>, [Ziyaret Tarihi:23.11.2021].
- Kaboğlu, İ. (2011), Anayasa Hukuku, *Legal Yayınları*, İstanbul.
- Kaboğlu, İ. Ö. (2013), Özgürlükler Hukuku 1, *İmge Yayınevi*, Ankara.
- Kalabalık, H. (2005), İnsan Hakları Hukukuna Giriş. *Seçkin Yayınları*, Ankara.
- Kapani, M. (1993), Kamu Hürriyetleri, Yedinci Tıpkı Basım. *Yetkin Yayıncılık*, Ankara.
- Kaya, C. (2011), Avrupa Birliği Veri Koruma Direktifi Ekseninde Hassas (Kişisel) Veriler Ve İşlenmesi, *İÜHFEM*, LXIX (1).
- Kılınç, D. (2012), Anayasal Bir Hak Olarak Kişisel Verilerin Korunması, *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 61 (3), 1089-1169.
- Korkmaz, İ. (2016), Kişisel Verilerin Korunması Kanunu Hakkında Bir Değerlendirme, *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, 124, 81-152.

- Köksal, Ö. (2014), Bilgi ve İletişim Teknolojilerinde Kişisel ve Kurumsal Bilgi Güvenliğinin Sağlanması, 198, <http://www.iscturkey.org/s/2226/i/2007-26.pdf>, [Ziyaret Tarihi: 5.11.2021]
- Kuçuradi, İ. (2009a), Felsefe ve İnsan Hakları. İ. K. (Ed.) İçinde, İnsan Haklarının Felsefi Temelleri, *Türkiye Felsefe Kurumu*, Ankara, 73-81.
- Kuçuradi, İ. (2009b), Uludağ Konuşmaları. *Türkiye Felsefe Kurumu*, Ankara.
- Küzeci, E. (2010), Kişisel Verilerin Korunması, *Turhan Kitabevi*, Ankara.
- Küzeci, E. (2018), Kişisel Verilerin Korunması, 2. Baskı, *Turhan Kitabevi*, Ankara.
- Laçın, İ. (2014), Unutulma Hakkı, *Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi: Doç. Dr. Melike Batur Yamaner'in Anısına Armağan*, C. I, http://dosya.gsu.edu.tr/Docs/HukukFakultesi/TR/FakulteDergisi/GUHFD-2014_1.pdf, [Ziyaret Tarihi: 16.11.2021]
- Montesquieu, (1998), Kanunların Ruhu, Çev.Fehmi Baldaş, *Toplumsal Dönüşüm Yayınları*, İstanbul.
- Mumcu, A., Küzeci, E. (2007), İnsan Hakları ve Kamu Özgürlükleri, *Turhan Kitabevi*, Ankara.
- Nal, S. (2002), Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Çerçevesinde Düşünce, Vicdan ve Din Özgürlüğü, *Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi*, 57 (4), 65-93.
- Akyeşilmen, N. (2018), Disiplinler arası Bir Yaklaşımla Siber Politika ve Siber Güvenlik, *Orion Kitabevi*, Ankara.
- OECD Rehber Ülkeler, (1980), Mahremiyetin Korunması ve Sınır Ötesi Kişisel Veri Akışları Hakkında Rehber Ülkeleri, https://www.oecd.org/redirect/document/18/0,2340,en_2649_34255_1815186_%201_1_1_1,00.html, [Ziyaret Tarihi: 5.11.2021].
- Ogriseç, C. (2017), GDPR and Personal Data Protection in the Employment Context. *Labour and Law Issues*, 3 (2), 2-24.
- Öcal, Ş. (2011), Medeni Hukuk 1, *Anadolu Üniversitesi Yayınları*, Eskişehir.
- Özbudun, E. (2012), Türk Anayasa Hukuku, 13. Baskı, *Yetkin Yayınları*, Ankara.
- Özdemir, H. (2009a), Elektronik Haberleşme Alanında Kişisel Verilerin Özel Hukuk Hükümlerine Göre Korunması, *Seçkin Yayınları*, Ankara.

- Özdemir, H. (2009b), Haberleşmenin Gizliliği Ve Kişisel Veriler, *Erzincan Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 8 (1-2), 285-303.
- Özel, S. (2020), "Uluslararası Hukuk Bağlamında Deniz Yetki Alanlarının Sınırlandırılması ve Doğu Akdeniz'de Hidrokarbon Kaynakları", *Doğu Akdeniz Jeopolitik ve Ekonomi-Politik Dinamikler, Paradigma Akademi*, İstanbul, 107-134.
- Öztan, B. (2014), *Medeni Hukukun Temel Kavramları, Turhan Kitabevi*, Ankara.
- Pearce, G., Platten, N. (1999), Orchestrating Transatlantic Approaches to Personal Data Protection- A European Perspective, *Fordham International Law Journal*, 22 (1).
- Room, S. (2007), *Data Protection & Compliance in Context*, The British Computer Society, London.
- Schwartz, P. M. (2003-2004). *Property, Privacy and Personal Data*. Harvard Law Review.
- Salihpaşaoğlu, Y. (2013), Özel Hayatın Kapsamı: Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi İçtihatları Işığında Bir Değerlendirme. *Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 18 (3).
- Sanioglu, H. (2008), Avrupa Birliği Hukukunda İnsan Hakları, *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, 74, 77-111.
- Şener, E. G. (2011), Kişisel Verilerin Hukuka Aykırı Olarak Kaydedilmesi Suçu, *Adalet Dergisi*, 39.
- Şimşek, O. (2008), *Anayasa Hukukunda Kişisel Verilerin Korunması, Beta Yayınları*, İstanbul.
- Tanör, B. (1994), *Türkiye'nin İnsan Hakları Sorunları, BDS*, İstanbul.
- Taştan, F. G. (2017), *Türk Sözleşme Hukukunda Kişisel Verilerin Korunması*, 2. Baskı, *Oniki Levha Yayınları*, İstanbul.
- TBD, (2007), *Bilişim Teknolojilerinin Kullanılmasının Hukuksal Boyutu, Türkiye Bilişim Derneği*, Ankara.
- TDK, (2021), *Türkçe Sözlük*: <https://www.tdk.gov.tr/>, [Ziyaret Tarihi: 27.04.2021].
- Tezcan, D. (2013), Özel Hayatın Gizliliğini İhlal Ve Kişisel Verilerin Kaydedilmesi Suçu İle İlgili Bazı Gözlemler, *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası, Prof. Dr. Füsun Sokullu-Akıncı'ya Armağan*, LXXI (1), 1159-1164.

- Tortop, N. (2000), Çağımızın Önemli Sorunu: Kişisel Bilgilerin Güvenliği Sorunu, *Amme İdaresi Dergisi*, 33 (3).
- Turan, M. (2017), Karşılaştırmalı Hukukta Kişisel Verilerin Korunması, *Adalet Yayınevi*, Ankara.
- Turhan, A. (2013), İnsan Hakkı Kuşakları Arasındaki Tamamlayıcılık İlişkisi, *İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 4 (2), 357-378.
- Uncular, S. (2018), Kişisel Verilerin Korunması Kanunu Ve AB Genel Veri Koruma Tüzüğü Kapsamında İş İlişkisinde İşçinin Kişisel Verilerin Korunması, 2. Baskı, *Seçkin Yayınevi*, Ankara.
- Uygun, M. (2010), Avrupa Birliğinin 95/46 Sayılı Veri Koruma Yönergesi ışığında kişisel verilerin korunması, (Yüksek Lisans Tezi), Gazi Üniversitesi, *Sosyal Bilimler Enstitüsü*, Ankara.
- Uygun, O. (2010), İnsan Hakları Kuramı: İnsan Hakları, *Cogito*, 98, 13-44.
- Ünal, Ş. (1994). İnsan Haklarının Tarihi Felsefesi, *Ankara Barosu Dergisi*, 41-74.
- Yılmaz, M. (2009), Enformasyon ve Bilgi Kavramları Bağlamında Enformasyon Yönetimi ve Bilgi Yönetimi, *Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi*, 49 (1), 95-118.
- Yükselbaba, Ü. (2008), Habermas'ın Prosedüralist Hukuk Paradigması, Haklar Sistemi ve Hukuk Devleti, *İÜHFM*, LXVI (1).
- Zabunoğlu, H. G. (2011), Kültürel Görecelik ve İnsan Haklarının Evrenselliği, *Zabunoğlu Armağanı*, *Ankara Üniversitesi Yayınları*, Ankara.
- Zafer, H. (2010), Özel Hayatın ve Hayatın Gizli Alanının Ceza Hukukuyla Korunması. *Beta Yayınları*, İstanbul.
- Zengin, M. A. (2012), Türk Hukukunda Bilgi Edinme Hakkının Sınırları. *Adalet Yayınları*, Ankara.

Prof. Dr. Mustafa ÖZEN

Kırıkkale Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukuku Anabilim Dalı Öğretim Üyesi

CEZA HUKUKU
GENEL HÜKÜMLER
TEMEL BİLGİLER

ADALET YAYINEVİ

Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Ceza Hukuku Genel Hükümler Temel Bilgiler
Mustafa Özen

Hukuk Yayınları Dizisi – 2198

Altıncı Baskı : Temmuz, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8153 – 58 – 3

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel: (0312) 231 17 00
Fax: (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel: (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr - adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Meteksan Matbaacılık ve Teknik Sanayi Ticaret A.Ş.
Beytepe Köyü Yolu No:3
06800 Çankaya/Ankara
Sertifika No: 46519

KAYNAKÇA

- AKÇİN**, İhsan/EREL, Kemalettin/HALİTOĞLU, Coşkun/BOZOĞLU, Süleyman/FAZLA, Yüksel/ÖRER, Fatma Betül/ÖZBEY, Özcan; Yargıtay Ceza Genel Kurulu Kararları (2005 – 2012) Ankara, 2012.
- İLHAN**, Abdulkadir/AKÇİN, İhsan/EREL, Kemalettin/HALİTOĞLU, Coşkun/BOZOĞLU, Süleyman/FAZLA, Yüksel/ÖRER, Fatma Betül/ÖZBEY, Özcan; Yargıtay Ceza Genel Kurulu Kararları (2005 – 2015) Ankara, 2015.
- ALBAYRAK**, Mustafa; Notlu, Atıflı, Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, Ankara, 2014.
- ARTUK**, Mehmet Emin/GÖKCEN, Ahmet/YENİDÜNYA, A. Caner; Ceza Hukuku Genel Hükümler, Ankara, 2009.
- ARTUK**, Mehmet Emin/YENİDÜNYA, A. Caner; Mukayeseli Hukukta ve Türk Hukukunda Erteleme Müessesesi, Prof. Dr. Sahir ERMAN'a Armağan, İstanbul, 1999.
- ARTUK**, Mehmet Emin; Emniyet Tedbirleri, Argumentum, 23 (1992).
- AZRAK**, Ülkü; Anayasa Mahkemesinin iptal kararlarının geriye yürümezliği, http://www.anayasa.gov.tr/files/pdf/anayasa_yargisi/anyarg
- BAYRAKTAR**, Köksal; Türk Ceza Kanunu Tasarısına İlişkin Genel Bir Değerlendirme ve Genel Hükümler Üzerine Birkaç Eleştiri, Eylül 2004, Ankara, Türk Ceza Kanunu Reformu ikinci Kitap, TBBD.
- Beccaria**, Çeviren, M. GÖKLÜ, Suçlar ve Cezalar yahut Beşeriyetin Mecellesi, 1997.
- BİLGİ**, Necip; Anayasa Mahkemesinin İptal Kararlarının Geriye Yürümezliği Sorunu, Ankara Barosu Dergisi, Sayı, 3, Yıl, 1990.
- BİLİR**, Faruk; Türkiye'de Milletvekilliği ve Milletvekilliğinin Sona Ermesi, Ankara, 2001.
- CENTEL**, Nur/ZAFER, Hamide/ ÇAKMUT, Özlem Yenerer; Türk Ceza Hukukuna Giriş, İstanbul, 2005.
- CENTEL**, Nur/ZAFER, Hamide/ÇAKMUT, Özlem Yenerer; Türk Ceza Hukukuna Giriş, İstanbul, 2010.
- CENTEL**, Nur; Yeni Türk Ceza Kanununda Cezalar ve Güvenlik Tedbirleri Sistemi, Yeni Türk Ceza Kanunu Sempozyumu, Mart 2005, Türk Ceza Hukuku Derneği Yayını, Yayın no: 7.

- CENTEL**; Yeni Türk Ceza Kanunu Sempozyumu, 5 Mart 2005.
- ÇINAR**, Ali Rıza; Türk Ceza Hukukunda Cezalar, Ankara, 2005.
- DEMİRBAŞ**, Timur; Ceza Hukuku Genel Hükümler, Ankara, 2005.
- DEMİRBAŞ**, Timur; Ceza Hukuku Genel Hükümler, Ankara, 2006.
- DİNÇKOL**, Abdullah; Hukukun Temel Kavramları, İstanbul, 2001.
- DÖNMEZER**, Sulhi/ERMAN, Sahir; Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku, Cilt III, İstanbul, 1994, no: 2121.
- ERMAN**, Sahir; Askeri Ceza Hukuku, Umumi Kısım ve Usul, 7. Baskı, İstanbul, 1983.
- GÖLCÜKLÜ**, Feyyaz; Ceza Hukuku Açısından 1961 Türkiye Anayasası, SBF D XVII, 2 (1962).
- HAFIZOĞULLARI**, Zeki/ÖZEN, Muharrem; Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 3. Baskı, Ankara, 2010.
- HAKERİ**, Hakan; Ceza hukuku genel hükümler, Ankara, 2011.
- İÇEL**, Kayıhan/SOKULLU – AKINCI, Füsün/ÖZGENÇ, İzzet/SÖZÜER, Adem/MAHMUTOĞLU, Fatih Selami/ÜNVER, Yener; Yaptırım Teorisi, İstanbul, 2002.
- İÇEL**, Kayıhan; Ceza Hukukunda Taksirden Doğan Sübjektif Sorumluluk, İstanbul, 1967.
- İÇEL**, Kayıhan; Hürriyeti Bağlayıcı Cezalara Seçenek Olan Müesseselerdeki Gelişmeler ve Türk Ceza Sisteminin Bu Yönden Değerlendirilmesi, in Değişen Toplum ve Ceza Hukuku Açısından TKC'nın 50. Yılı ve Geleceği, İstanbul, 1977.
- İÇEL**; Kayıhan/DONAY, Süheyl; Karşılaştırmalı ve Uygulamalı Ceza Hukuku, İstanbul 1987.
- İLHAN**, Abdulkadir/FAZLA, Yüksel/ÖRER, Fatma Betül/ÇAKIL, Dursun/KÖSE, Mehmet/HALİTOĞLU, Coşkun/BOZOĞLU, Süleyman/KURŞUN, Ömer Faruk/KIR, Oğuzhan; Yargıtay Ceza Genel Kurulu Kararları (2005-2015), Ankara, 2015
- KIRATLI**, Metin; Anayasa Yargısında Somut Norm Denetimi: İtiraz Yolu, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Yayını, Ankara, 1996.
- KOCA**, Mahmut/ÜZÜLMEZ, İlhan; Türk Ceza hukuku genel hükümler, Ankara, 2010.
- KOCA**, Mahmut/ÜZÜLMEZ, İlhan; Türk Ceza hukuku genel hükümler, Ankara, 2011.

- KOCA**, Mahmut; YTCK'da Hukuka Uygunluk Sebepleri, Ceza Hukuku Dergisi, Yıl 1, Sayı 1, Ekim 2006.
- KUNTER**, Nurullah, Ceza Hukukunun Bugünkü Gelişmesinde Franz von List'in Rolü, İHFM, XVII, 1-2, (1951). M.S. Aykonu/E.A. Özkul, Anayasa Yargısı II, Ankara 1981.
- KÜÇÜKTAŞDEMİR**, Özgür; Ekonomik Suçlar Bağlamında Türk Ticaret Kanunu'nda Düzenlenen Suçlar ve Cezalar,, Ankara, 2018.
- KÜÇÜKTAŞDEMİR**, Özgür, Türk Ceza Hukukunda Maddi ve Manevi Cebir, Ankara, 2012.
- MAHMUTOĞLU**, Fatih Selami; Kabahatleri Suç Olmaktan Çıkarma Eğilimi ve Düzene Aykırılıklar (İdari Ceza Hukukunda) Yaptırım Rejimi, İstanbul, 1995.
- MALKOÇ**, İsmail/GÜLER, Mahmur; Uygulamada Ceza Muhakemeleri Usulü Hukuku, Cilt II, Ankara, 1998.
- Montesquieu**, Çeviren, F. BALDAŞ, Kanunların Ruhu Üzerine İstanbul, 1998.
- ÖNDER**, Ayhan; Ceza Hukuku Genel Hükümler - I, İstanbul, 1991.
- ÖNDER**, Ayhan; Ceza Hukuku, Genel Hükümler, Cilt III, İstanbul, 1989
- ÖNDER**, Ayhan; Ceza Hukukunda Tecil ve Benzer Müesseseler (Mukayeseli Hukukta ve Hukukumuzda), İstanbul, 1963.
- ÖNDER**, Ayhan; Suçun İşlendiği Yer Tayininde Hareket Nazariyesi, ABD, XVII, 4 (1959 – 1960).
- ÖNDER**; Ceza Hukukunda Tecil ve Benzer Müesseseler, (Mukayeseli Hukukta ve Hukukumuzda), İstanbul, 1963.
- ÖZBEK**, Veli Özer/KANBUR, Nihat/DOĞAN, Koray/BACAKSIZ, Pınar/TEPE, İlker; Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, Ankara, 2010.
- ÖZBEK**, Veli Özer; TCK İzmir Şerhi I, 3. Bastı, Ankara, 2005.
- ÖZBUDUN**, Ergun; Türk Anayasa Hukuku, 14. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, 2013.
- ÖZEK**, Mustafa Çetin; 1997 Türk Ceza Yasası Tasarısına İlişkin Düşünceler, Sahir ERMAN'a Armağandan Ayrı Bastı, İstanbul, 1999.
- ÖZEN**, Muharrem, Ceza Hukukunda Objektif Sorumluluk, Ankara, 1998.
- ÖZEN**, Muharrem; Ceza Hukukunda Meşru Savunma, Ankara, 1995.
- ÖZEN**, Muharrem; TCK'da Taksir, Alman - Türk Karşılaştırmalı Ceza Hukuku, İstanbul, 2010.

- ÖZGENÇ**, İzzet; Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, Ankara, 2007.
- ÖZGENÇ**; Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, Ankara, 2010.
- ÖZTÜRK**, Bahri/ERDEM, MUSTAFA Ruhan; Uygulamalı Ceza Hukuku Ve Emniyet Tedbirleri Hukuku, Ankara, 2011.
- ÖZTÜRK**, Bahri/ERDEM, Mustafa Ruhan; Uygulamalı Ceza Hukuku Ve Güvenlik Tedbirleri Hukuku, Ankara, 2011.
- SAMAHA**, Joel; Criminal Law, 1999, New York.
- SANCAR**, Türkan/KÖPRÜLÜ, Timuçin; Ceza Hukuku Genel Hükümler Uygulamalı Çalışmaları, Ankara, 2014.
- SAVAŞ**, Vural– MOLLAMAHMUTOĞLU, Sadık, Türk Ceza Kanunu Yorumu, Ankara, 1994, Cilt I.
- SOYASLAN**, Doğan; Ceza Hukuku Genel Hükümler, Ankara, 2005.
- SOYASLAN**, Doğan; Ceza Hukuku Genel Hükümler, Ankara, 2012.
- SOYASLAN**, Doğan; Teşebbüs Suçu, Ankara, 1994.
- SOYASLAN**; Yürütme Organının Suç ve Ceza Koyma Yetkisi, Ankara, 1990.
- SÖZÜER**, Adem; Suça Teşebbüs, İstanbul, 1994.
- TEZCAN**, Durmuş/ ERDEM, M. Ruhan; Türk Ceza Kanunu Tasarısı hakkında Dokuz Eylül Üniversitesi'nin Görüşü.
- TEZCAN**, Durmuş/ERDEM, Mustafa Ruhan/ÖNOK, R. Murat; Teorik ve Pratik Ceza Hukuku Özel Hükümler, Ankara, 2010.
- TEZİÇ**, Erdoğan; Anayasa Hukuku, 16. Bası, Beta Yayınları, İstanbul, 2013.
- TOROSLU**, Nevzat; Ceza Hukukunda Okullar, Nurullah Kunter'e Armağan, İstanbul 1998.
- TOROSLU**, Nevzat; Ceza Hukuku Genel Kısım, Ankara, 2008.
- TOSUN**, Öztekin; Ceza Hukukunda Tefsir ve Yanlış Tefsir, İHFİM, XXVII, 1, (1962).
- TOSUN**, Öztekin; Ceza Hukukunun Gerçek Kaynakları, İHFİM, XXVIII, 3-4, (1963).
- TOSUN**, Öztekin; Yürütme Organının Koyduğu Kaidelere Aykırılıkların Cezalandırılması, İHFİM XXVIII, 2 (1962).
- TURHAN**, Faruk; Yeni Türk Ceza Kanununa Göre Cezaların Ertelenmesi ve Uygulamada Ortaya Çıkan Bazı Sorunlar, Erzincan Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt X, Sayı 3-4, 2006.

- U, SIEDER**, (Çev. S. Keskin/H. Zafer/Ü. Kocasakal), Avrupa Ceza Hukuku Yolunda, Avrupa Birliğinin Mali Çıkarlarının Korunmasına İlişkin Ceza Hukuku Kuralları, Ankara, 2001.
- ÜNVER**, Yener; Ceza Hukukunda Objektif Sorumluluk, Ceza Hukuku Günleri, 70. Yılında Türk Ceza Kanunu Genel Hükümler 26-27 Mart 1997, İstanbul, 1998.
- ÜNVER**, Yener; Psikiyatride Hasta Hakları, in; Sağlık Hakkı – Hasta Hakları Özel Sayısı, S: 3, 2007.
- ÜZÜLMEZ**, İlhan; Yeni Ceza Kanununun Sisteminde Cezanın Belirlenmesi ve Bireyselleştirilmesi, E.Ü.H.F.D., Cilt X, Sayı 3-4, Yıl 2006.
- YARSUVAT**, Duygun / BAYRAKTAR, Köksal; Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi TCK Tasarısı Hakkındaki Görüşleri, Türk Ceza Kanunu Reformu, İkinci Kitap, Makaleler, Görüşler, Raporlar, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, Ankara, 2004.
- YARSUVAT**, Duygun; Yürütme Organının Koyduğu Kaidelerle Suç İhdası ve 1961 Anayasası, İHFİM, XXIX, 3 (1963).
- YAŞAR**, Osman/GÖKCAN, Hasan Tahsin/ARTUÇ, Mustafa; Yorumlu-Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, Cilt 1, Ankara, 2014.
- YURTCAN**, Erdener; Ceza Yargılamasında Kesin Hüküm, İstanbul, 1987.
- YÜCE**, Turhan Tufan; Ceza Hukuku Dersleri, Manisa, 1982.
- ZAFER**, Hamide; Ceza Hukuku Genel Hükümler (TCK m. 1 -75), Ders kitabı, İstanbul, 2010.
- ZEVKLİLER**, Aydın; Medeni Hukuk (Giriş Ve Başlangıç Hükümleri, Kişiler Hukuku, Aile Hukuku), Ankara, 1995.

Prof. Dr. Mustafa ÖZEN
Kırıkkale Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukuku Anabilim Dalı Öğretim Üyesi

CEZA MUHAKEMESİ HUKUKU TEMEL BİLGİLER

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Ceza Muhakemesi Hukuku Temel Bilgiler
Mustafa Özen

Hukuk Yayınları Dizisi – 2200

Altıncı Baskı : Temmuz 2022

ISBN : 978 – 625 – 8153 – 59 – 0

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr - adaletyayinevi.com
 : adalety@adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi
 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Meteksan Matbaacılık ve Teknik Sanayi Ticaret A.Ş.
Beytepe Köyü Yolu No:3
06800 Çankaya/Ankara
Sertifika No: 46519

KAYNAKÇA

- ALPARSLAN**, Şükrü; Anglo –Amerikan Hukukunda Mahkemeye Saygısızlık Suçu ve Türk Hukukundaki Durum, İHFM XL, 1- 4, 1974.
- ASLAN**, Muzaffer; Askeri Yargıda Savcılık, Ankara, 1998.
- AYDIN**, Murat; Cumhuriyet Savcısının Delilleri Değerlendirme Yetkisi ve Kamu Davası Açma Mecburiyeti' Yargı Reformu İzmir Barosu, 5-8 Nisan – İzmir 2000.
- CENTEL**, Nur; ZAFER, Hamide; Ceza Muhakemesi Hukuku, İstanbul, 2005.
- CENTEL**, Nur; ZAFER, Hamide; Ceza Muhakemesi Hukuku, İstanbul, 2008.
- EREM**, Faruk; Avukatın Duruşmayı Terk etme Hakkı, İBD, XVI, 1971.
- FEYZİOĞLU**, Metin; 5271 Sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu Hakkında Bazı Tespit ve Değerlendirmeler, TBBD.
- GÜRELLİ**, Nevzat; Ceza Muhakemesi Hukukunda Bilirkişilik, İstanbul, 1967.
- KAYNAK**, A.; Hazırlık Soruşturmasında Cumhuriyet Savcısının Takdir Yetkisi' ABD, 1998/2.
- KESKİN**, Serap; Yargıç Bağımsızlığı, Kunter Armağanı, İstanbul, 1998.
- KUNTER**, Nurullah/YENİSEY, Feridun/NUHUĞLU, Ayşe; Ceza Muhakemesi Hukuku Dalı Olarak Ceza Muhakemesi Hukuku, İstanbul 2008.
- KUNTER**, Nurullah/YENİSEY, Feridun; Ceza Muhakemesi Hukuku Dalı Olarak Ceza Muhakemesi Hukuku, İstanbul 2000.
- ÖZBEK**, Veli Özer/KANBUR, Nihat/DOĞAN, Koray/BACAKSIZ, Pınar/TEPE, İlker; Ceza Muhakemesi Hukuku, Ankara, 2011.
- ÖZBEK**, Veli Özer; Ceza Muhakemesi Hukuku, Ankara, 2006.
- ÖZGENÇ**, İzzet; Ceza Hukuku Genel Hükümler, Ankara, 2014.

- ÖZTÜRK**, Bahri/ERDEM, Mustafa Ruhan; Uygulamalı Ceza Muhakemesi Hukuku, Ankara, 2006.
- ÖZTÜRK**, Bahri/TEZCAN, Durmuş/ERDEM, Mustafa Ruhan/SIRMA, Özge/SAYGILAR, F. Yasemin/ALAN, Esra; Nazari ve Uygulamalı Ceza Muhakemesi Hukuku, Ankara, 2010.
- ÖZTÜRK**, Bahri; Delil Yasakları, Yeni Yargıtay Kararları Işığında Delil Yasakları (Hukuka Aykırı Olarak Elde Edilen Deliller) Ankara, 1995.
- ÖZTÜRK**, Bahri; Yeni Yargıtay Kararları Işığında Delil Yasakları, Ankara, 1995.
- PEKCANITEZ**, Hakan/ATALAY, Oğuz/ÖZEKES, Muhammet; Hukuk Usulu Muhakemeleri Kanunu Hükümlerine Göre Medeni Usul Hukuku Temel Bilgiler, Ankara, 2014
- SOYASLAN**, Doğan; Ceza Muhakemesi Hukuku, Ankara, 2005.
- ŞAHİN**, Cumhur; Ceza Muhakemesi Hukuku, Ankara, 2009.
- TOROSLU**, Nevzat; Ceza Muhakemesi Hukuku, Ankara, 2006.
- TOROSLU**, Nevzat/FEYZİOĞLU, Metin; Ceza Muhakemesi Hukuku, Ankara, 2008.
- TURHAN**, Faruk; Ceza Muhakemesi Hukuku, Ankara, 2006.
- ÜNVER**, Yener/HAKERİ, Hakan; Ceza Muhakemesi Hukuku, Ankara, 2010.
- YENİDÜNYA**, A. Caner/İÇER, Zafer; Ceza Muhakemesi Hukuku, Ankara, 2016.
- YENİSEY**, Feridun; İnsan Hakları Açısından Arama, Elkoyma, Yakalama ve İfade Alma, Ankara, 1995, İnsan Hakları Merkezi Yayını I.
- YENİSEY**, Feridun/NUHOĞLU, Ayşe; Ceza Muhakemesi Hukuku Ders Kitabı, İstanbul, 2014.
- YURTCAN**, Erdener; Ceza Yargılaması Hukuku, İstanbul, 2005.

Doç. Dr. Halil YILMAZ

Yargıtay Kararları Bağlamında

**YAPI DENETİM
ŞİRKETLERİNİN
HUKUKİ VE CEZAI
SORUMLULUĞU**

*7410 Sayılı Kanunla
Yapı Denetimi Hakkında Kanun'da
yapılan düzenlemelere göre*

**ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022**

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Yargıtay Kararları Bağlamında
Yapı Denetim Şirketlerinin Hukuki ve Cezai Sorumluluğu
Halil Yılmaz (Orcid: 0000-0001-6672-7067)

Hukuk Yayınları Dizisi – 3170

Birinci Baskı : Temmuz, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8153 – 61 – 3

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com
 : adalety@adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi
 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Meteksan Matbaacılık ve Teknik Sanayi Ticaret A.Ş
Beytepe Köyü Yolu No:3
06800 Çankaya/Ankara
Sertifika No: 46519

KAYNAKÇA

- Akıntürk Turgut**, Mütessesil Borçluluk, Ankara 1971
- Deschenaux Henri/Tercier Pierre**, Sorumluluk Hukuku, (Çeviren Özdemir Salim), Ankara 1983
- Dinç Güney**, "İmar Yasası'ndan 595 Sayılı KHK'ye Fenni Mes'uliyet", İzmir Barosu Dergisi, Sayı:4, Ekim 2000
- Duman Barış**, "4708 Sayılı Kanun Çerçevesinde Yapı Denetim Kuruluşunun İş Sağlığı ve Güvenliği Sorumluluğu", Türkiye Barolar Birliği Dergisi Sayı:143, Yıl:2019
- Eren Fikret**, Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Ankara 2015
- Erten M. Ali**, Türk Hukukunda Yapıların Neden Oldukları Zararlardan Dolayı Sorumluluk, Ankara 2000
- Gümüş Mustafa Alper**, Türk-İsviçre Borçlar Hukukunda Vekilin Özen Borcu, İstanbul 2001
- Gümüş Mustafa Alper**, Borçlar Hukukunun Genel Hükümleri, Ankara 2021
- Hatemi Hüseyin**, İş Görme ve Eser Oluşturma Sözleşmeleri, (Hatemi/Serozan/Arpacı, Borçlar Hukuku Özel Bölüm), İstanbul 1992
- Hatemi Hüseyin**, "Organın Eyleminden Dolayı Tüzel Kişiliğin Sorumluluğu", Sorumluluk Hukukunda Yeni Gelişmeler I. Sempozyumu, 21-22 Ekim 1977, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayın No: 623, İstanbul 1980
- Kaplan İbrahim**, Türk-İsviçre Hukukunda Mimarlık Sözleşmesi ve Mimarın Sorumluluğu, AÜSBF Yayınları, Yayın No: 520, Ankara, 1983
- Karayalçın Yaşar**, "Müteahhidin ve Yapı Denetim Kuruluşunun Deprem Zararından Sorumluluğu-Garanti Süresi - Zamaşımı Defi - Dürüstlük İlkesine Aykırılık", Ticaret Hukuku ve Yargıtay Kararları Sempozyumu, Cilt:XIX, 10 Mayıs 2003
- Köteli Mustafa, Argun**, Mimarlık Sözleşmesi, Üçdal Neşriyat, İstanbul 1985
- Oğuzman M. Kemal/Öz M. Turgut**, Borçlar Hukuku Genel Hükümler, İstanbul 1995
- Oser/Schönenberger**, Borçlar Hukuku, Ankara 1950 md. 41, N. 82
- Özsunay Ergun**, Medeni Hukukumuzda Tüzel Kişiler, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, İstanbul 1974
- Özsunay Ergun**, "Türk Hukukunda İşletenin Sorumluluğu ve Sorumluluktan Kurtulması Bakımından Kusurun Etkisi ve Önemi", Sorumluluk Hukukunda Yeni Gelişmeler I. Sempozyumu, İstanbul 1980
- Sanal Recep**, Türkiye'de Yönetmelik Denetim ve Devlet Denetleme Kurulu, TODAİE yayını, Ankara 2002

Seliçi Özer, Borçlar Kanununa Göre Sözleşmeden Doğan Sürekli Borç İlişkilerinin Sona Ermesi, İstanbul 1976

Seliçi Özer, İnşaat Sözleşmelerinde Müteahhidin Sorumluluğu, İstanbul 1978

Seliçi Özer, “Mimarlık Sözleşmesinin Hukuki Niteliği”, Temsil ve Vekalet’e İlişkin Sorunlar Sempozyum, İÜHF Yayınları, Yayın No: 524, İstanbul 1977

Serozan Rona, Borçlar Hukuku Genel Bölüm İfa İfa Engelleri Haksız Zenginleşme, 4. Bası İstanbul 2006

Serozan Rona, “Depremzedelerin Tazmin İstemleri”, Deprem ve Hukuk, İstanbul 2000

Sungur İ.İlhan, Taşıyıcı Sistemler ve Yapı Statifi, İstanbul 2005

Şenocak Zarife, Borçlunun İfa Yardımcılarından Dolayı Sorumluluğu, Ankara 1995

Tandoğan Haluk, Mesuliyet Hukuku, Ankara 1961

Tekinay Selahattin S./Akman Sermet/Burcuoğlu Haluk /Altop Atille, Tekinay Borçlar Hukuku Genel Hükümler, İstanbul 1993

Yavuz Elif, “Yapı Denetim Sözleşmeleri”, Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü 2015 İstanbul

Yılmaz Halil, Türk Hukuk Uygulamasında Yetkili Mercilerin Kararlarına Uymama, Ankara 1999

Yılmaz Halil, Yapı Denetimi ve Yapı Denetim Kuruluşları, Ankara 2007

Yılmaz Halil, “Bina Kavramına Hukuksal Yaklaşım”, Kent ve Planlama, Ankara 2007

Yılmaz Halil, Türk Hukukunda Yapı Denetim Kuruluşlarının Hukuksal Sorumluluğu, Ankara 2008

Yılmaz Halil, Türk Hukukunda Bireysel İş İlişkileri Açısından İşveren Vekilliği, Ankara 2012

Yılmaz Halil, “Yapı Denetim Kuruluşlarının, İş Kazalarından Doğan Tazminat Sorumluluğu”, Sicil İş Hukuku Dergisi, Marta 2013, Sayı:29

Yılmaz Halil, “Yapı Denetim Kuruluşlarının Güncel Hukuki Sorunları”, Terazi Hukuk Dergisi, Sayı:112, Aralık 2015

Yılmaz Halil, “İş Kazası ve Meslek Hastalığından Kaynaklı Bedensel Zararlar Nedeniyle Açılan Tazminat Davalarında Zamanlaşımının Başlaması: Yargıtay Kararları Işığında ‘Gelişen Durum’, Çimento İşveren Dergisi, Temmuz 2019

Yünlü Semih, Yardımcı Kişilerin Fiillerinden Sorumluluk, İstanbul 2019

Zeyrek İlker, İdare Hukuku Açısından Yapı Denetimi, Ankara 2020

www.serki.com

www.tdk.gov.tr

Levent İNCE
Cumhuriyet Savcısı

AVUKATLAR İÇİN İNFAZ REHBERİ BÖLÜMLÜ

UYGULAMADAN YAZIŞMA ÖRNEKLERİ İLE İNFAZ HUKUKU

- 7242, 7328, 7331, 7333 sayılı Kanun ile Güncel
- İnfaza Kayıt ve İnfaz Kurumuna Alınma İşlemleri
- İnfaz Hâkimliğinin Yeni Görevleri
- İçtima/Mahsup/Ceza Zamanaşımı
- Koşullu Salıverilme
- Denetimli Serbestlik Tedbiri Uygulanarak Cezaların İnfazı
- Disiplin Hapsi/Tazyik Hapsi/ Hapsen Tazyik/ Zorlama Hapsi
- Özel İnfaz Usulleri
- Akıl Hastalarına Özgü Güvenlik Tedbirleri
- Tekerrür
- Adli Para Cezalarının İnfazı
- Açık Ceza İnfaz Kurumlarına Ayrılma
- İnfaz Ertelemeleri
- İnfaz Uygulamalarında Avukatların En Sık Karşılaştığı Konular
- Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar ve Yazışma Örnekleri
- Koşullu Salıverilmeye ve Denetimli Serbestlik Tedbiri Uygulanarak Cezanın İnfazında Sürelere İlişkin Tablolar

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Uygulamadan Yazışma Örnekleri ile
İnfaz Hukuku
Levent İnce

Hukuk Yayınları Dizisi – 3172

Birinci Baskı : Temmuz, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8153 – 62 – 0

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com
 : adalety@adaletyayinevi.com

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : facebook.com/adaletyayinevi
 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Ay-bay Kırtasiye İnş. Gıda Paz. ve Tic. Ltd. Şti.
Sertifika No: 46661
Tel: (0 312) 472 58 55 - Ankara

KAYNAKÇA

KİTAPLAR

- Akın, Abdülkadir. İnfaz Hukuku, 3.Baskı, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2016.
- Akkaya, Çetin. Cezaların İnfazı ve İnfaz Hukuku. 6. Baskı. Ankara: Adalet Yayınevi, 2018.
- Aldemir, Hüsnü. Türk İnfaz Hukuku ve İnfaz Yargılaması. 1. Baskı. Ankara: Bilge Yayınevi, 2012.
- Aras, Bahattin ve Sezgin Güverçin. İnfaz Hukuku. Ankara: Yetkin Yayınları, 2021.
- Artuç, Mustafa. Hüküm Kurma Sanatı. 7. Baskı. Ankara: Adalet Yayınevi, 2015.
- Artuç, Mustafa. Pratik Ceza Muhakemesi Kanunu. Ankara: Adalet Yayınevi, 2017.
- Artuç, Mustafa. Pratik Türk Ceza Kanunu. Ankara: Adalet Yayınevi, 2017.
- Artuk, Mehmet Emin, Ahmet Gökçen ve Ahmet Caner Yenidünya. Ceza Hukuku Genel Hükümler. 4. Baskı. Ankara: Turhan Kitapevi, 2009.
- Artuk, Mehmet Emin, Ahmet Gökçen ve Ahmet Caner Yenidünya. Ceza Hukuku Özel Hükümler. 11. Baskı. Ankara: Turhan Kitapevi, 2011.
- Artuk, Mehmet Emin, Ahmet Gökçen, Mehmet Emin Alşahin ve Kerim Çakır. Ceza Hukuku Genel Hükümler. 12. Baskı. İstanbul: Adalet Yayınevi, 2018
- Atalay, Osman ve Mustafa Safa Özgelen. İnfaz Hukuku Ders Kitabı. Ankara: Türkiye Adalet Akademisi Yayınları, 2013.
- Atalay, Osman. İnfaz Hukuku ve İlamların İnfazı. 2. Baskı. Ankara: Türkiye Adalet Akademisi Yayınları. 2021.
- Bardak, Cengiz. Cezaların İnfazı ve İnfaz Müesseseleri. Ankara: Yetkin Yayınları, 1996.
- Bodur, Nurullah ve Eshat Özkul. Uygulamada Terör Örgütü ve Terör Suçları. 4. Bası, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2019.
- Centel, Nur ve Hamide Zafer. Ceza Muhakemesi Hukuku. 15. Bası. İstanbul: Beta Yayıncılık, 2018.
- Centel, Nur, Hamide Zafer ve Özlem Çakmut. Türk Ceza Hukukuna Giriş. 10. Bası. İstanbul: Beta Yayıncılık, 2017.
- Çatalkaya, İbrahim. Tebligat Hukuku. 3. Baskı. Ankara: Adalet Yayınevi, 2020.
- Çalışkan, Suat ve Ali Gürel. Cezaların ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı. 1.Bası. Ankara: Adalet Yayınevi, 2020.
- Demirbaş, Timur. Ceza Hukuku Genel Hükümler. 13. Baskı. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2018.
- Demirbaş, Timur. İnfaz Hukuku. 4. Baskı. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2015.
- Doğan, Fatma Karakaş. Ceza İnfaz Hukuku. İstanbul: On iki Levha Yayıncılık, 2013.
- Donay, Süheyl. Türk Ceza İnfaz Hukuku. 1. Baskı. İstanbul: Beta Yayıncılık, 2014.
- Dönmezer, Sulhi. Genel Ceza Hukuku Dersleri. İstanbul: Uğur Yayıncılık, 2003.

- Dönmezer, Sulhi ve Sahir Erman. Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku C. III. 12. Bası. İstanbul: Beta Basım, 1997.
- Erdoğan, Oktay. İnfaz Hukuku. 1. Baskı. İstanbul: Acar Basım, 2008.
- Erdoğan, Oktay. İnfaz Hukuku. 2. Baskı. Ankara: Adalet Yayınevi, 2016.
- Erem, Faruk. Türk Ceza Hukuku C. II. 10. Baskı. Ankara: Sevinç Matbaası, 1974.
- Gençcan, Ömer Uğur. İstinaf Hükümlerine Göre Hazırlanmış Vasi-Kayyım Yasal Danışman ve Vesayet Daireleri. 3. Baskı. Ankara: Yetkin Yayınları, 2019.
- Gökçen, Ahmet, Murat Balcı, Mehmet Emin Alşahin ve Kerim Çakır. Ceza Muhakemesi Hukuku II. Ankara: Adalet Yayınevi, 2017.
- Günay, Erhan. Açıklamalı-Uygulamalı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun ve İlgili Mevzuat. 1. Baskı. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2006.
- Günay, Erhan. Uygulamalı-Yenileştirilmiş-İçtihatlı-Genelgesi-Notlu Türk İnfaz Hukuku. 4. Baskı. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2002.
- Günay, Erhan. Uygulamalı-Örneklili Dava ve Ceza Zamanasını. 4. Baskı. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2010.
- Hafizoğulları, Zeki ve Muharrem Özen. Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler. 8. Baskı. Ankara: US-A Yayıncılık, 2015.
- Hakeri, Hakan. Ceza Hukuku Genel Hükümler. 21. Baskı. Ankara: Adalet Yayınevi, 2017.
- Hekimoğlu, M. Fahrettin. Uygulamalı-İçtihatlı Ceza İnfaz Hukuku ve Cezaevi İdaresi. Ankara: Adalet Yayınevi, 2001.
- İçel, Kayıhan. Ceza Hukuku Genel Hükümler. 6. Bası. İstanbul: Beta Yayıncılık, 2014.
- Kafes, Veli. Hukukumuzda Şartla Salıverme ve Uygulamadaki Sorunlar. Ankara: Adil Yayınevi, 1998.
- Kamer, Vehbi Kadri. Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı 1. Cilt. 2. Baskı. Ankara: Adalet Yayınevi, 2007.
- Kezer, Ahmet. 40 Soruda ve Yanıtta Tebligat ve Usulsüz Tebligatlara Son, 1. Baskı, Ankara: Adalet Yayınevi, 2020.
- Koca, Mahmut ve İlhan Üzülmez. Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler. 11. Baskı. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2018.
- Kubat, Ahmet Adil. Denetimli Serbestlik ve Cezaların İnfazı. 8. Baskı. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2018.
- Mecit, Kemal. İnfaz Hukuku. 4. Baskı. Ankara: Adalet Yayınevi, 2017.
- Meraklı, Serkan. Cumhuriyet Savcısının Kamu Davasını Açmada Takdir Yetkisi. 1.Baskı. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2014.
- Noyan, Erdal. Ceza Davası. 2. Baskı. Ankara : Adalet Yayınevi, 2007.
- Önder, Ayhan. Ceza Hukuku Dersleri. İstanbul: Filiz Kitapevi, 1992.
- Özbek, Veli Özer. İnfaz Hukuku. 7. Baskı. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2015.
- Özbek, Veli Özer, Koray Doğan, Pınar Bacaksız ve İlker Tepe. Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler. 9. Baskı. Ankara: Seçkin Yayınları, 2018.
- Özgenç, İzzet. Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler. 14. Bası. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2018.

- Özkavalcı, Nimet. İnfaz Hakimliği. 2. Baskı. Ankara : Seçkin Yayıncılık, 2019.
- Özkaya, İhsan. Ceza İnfaz Hukuku ve İlgili Mevzuat. 1. Baskı. Ankara: Seçkin Yayınevi, 1996.
- Öztürk, Bahri ve Mustafa Ruhan Erdem. Uygulamalı Ceza Hukuku ve Güvenlik Tedbirleri Hukuku. 15. Baskı. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2015.
- Parlar, Ali. Türk Ceza Kanunu Şerhi 1. Cilt. 2. Baskı. Ankara: Bilge Yayınevi, 2015.
- Sağıroğlu, Mustafa. Geçmişten Bugüne ve Tüm Yönleriyle Ceza İnfaz Sistemi. Ankara: Yetkin Yayınları, 2021.
- Selçuk, Sami. “Doğululaşan Batılı Kurum: Şartla Salıverme”, Çürütmeler. 1. Basım. Ankara: Tekin Yayınevi, 1990.
- Soyaslan, Doğan. Ceza Hukuku Genel Hükümler. 6. Baskı. Ankara: Yetkin Yayınları, 2014.
- Şahin, Cumhur ve Neslihan Göktürk. Ceza Muhakemesi Hukuku II. 8. Bası. Ankara: Seçkin Yayınları, 2019.
- Şen, Ersan ve Beyza Başer. Koşullu Salıverilme-Denetimli Serbestlik ve Ceza İnfaz Sorunları. 2. Baskı. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2018.
- Taner, Tahir. Ceza Hukuku Umumî Kısım. 3. Basım. İstanbul: İsmail Akgün Matbaası, 1953.
- Uğur, Mehmet. Türk Hukukunda Cezaların ve Güvenlik Önlemlerinin İnfazı ve Hâkimin İnfaza Katılması. Ankara: Yetkin Yayınları, 2003.
- Ünver, Yener ve Hakan Hakeri. Ceza Muhakemesi Hukuku. 5. Baskı. Ankara: Adalet Yayınevi, 2012.
- Ünver, Yener ve Hakan Hakeri. Ceza Muhakemesi Hukuku. 13. Baskı. Ankara: Adalet Yayınevi, 2017.
- Yaşar, Osman ve Cengiz Otacı. Ceza Muhakemesi Kanunu 3. Cilt. 6. Baskı. Ankara: Seçkin Yayınları, 2015.
- Yaşar, Osman, Hasan Tahsin Gökcan ve Mustafa Artuç. Yorumlu-Uygulamalı Türk Ceza Kanunu 2. Cilt. 2. Baskı. Ankara: Adalet Yayınevi, 2014.
- Yavuz, Hakan A. Ceza İnfaz Sistemi ve Denetimli Serbestlik. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2018.
- Yenidünya, Ahmet Caner. Mukayeseli Hukukta ve Türk Hukukunda Şartla Salıverme. 1. Baskı. İstanbul: Legal Yayıncılık, 2002.
- Yenisey, Feridun ve Ayşe Nuhuğlu. Ceza Muhakemesi Hukuku. 3. Baskı. Ankara: Seçkin Yayınları, 2015.
- Yetgin, Feridun. Şemalı Pratik İnfaz Hukuku El Kitabı. 2. Baskı. Ankara: Adalet Yayınevi, 2018.
- Yurtcan, Erdener. Ceza Muhakemesi Şerhi. 7. Baskı. Ankara: Adalet Yayınevi, 2015.
- Yüce, Turhan Tufan. Ceza Hukukunun Temel Kavramları. Ankara: Turhan Kitapevi, 1985.
- Yücel, Mustafa Tören. Türk Ceza Siyaseti ve Kriminolojisi. 4. Bası. Ankara: Türkiye Barolar Birliği Yayınları, 2007.
- Zafer, Hamide. Ceza Hukuku Genel Hükümler. 6. Bası. İstanbul: Beta Yayıncılık, 2016.

SÜRELİ VE DİĞER YAYINLAR

- Akbulut, İlhan. “Şartla Tahliye”. İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası. Cilt: 55, Sayı: 1-2, İstanbul, 1996.
- Akdeniz, Galma, İdil Elveriş ve Arca Alpan. “Görünen Ceza, Görünmeyen İnfaz: Türkiye’de Ceza ve İnfaz Politikaları Işığında Hükme Riayet”. İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt 6, Sayı 1, 2019.
- Akkaş, Ahmet Hulusi. “Koşullu Salıverilme”. Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi. Cilt: 12, Sayı: 1-2, 2008.
- Algharblı, Amir Akram İsmail. “Türk Hukukunda Koşullu Salıverme ve Bazı İslam Ülkelerindeki Uygulaması”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2015.
- Arslan, Çetin. “Yasaklanmış Hakların Geri Verilmesi”, AÜHFD, C.56, S.4, 2007.
- Arslan, Çetin ve Murat Kayaççek. “Hastalık Nedeniyle Hükümlü Hakkında Hapis Cezasının İnfazının ve Tutuklu Hakkında İnfazın Ertelenmesi(İK m. 1;CMK m.109/4)”,2022,<https://www.cetinarslan.com.tr/makaleler/infaz-hukuku/>.
- Avcı, Mustafa. “Hürriyeti Bağlayıcı Cezalara Seçenekler”, Yayınlanmamış Doktora Tezi. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1994.
- Bakıcı, Sedat. “Koşullu Salıvermenin Geri Alınması”. Ankara Barosu Dergisi. 1987/1.
- Başman, Murat. “Şartla Salıverilme”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1996.
- Doğan, Fatma Karakaş. “Türk Ceza Hukukunda Cezaların İçtimaı Kurumunun Düzenlenmesi Gerektiği Üzerine”. Ankara Barosu Dergisi. Sayı: 3, 2011.
- Doğan, Mustafa. “Penoloji”, Fasikül Hukuk Dergisi. Cilt:8, Sayı 75, Şubat 2016.
- Döner, İsa. “Ceza Zamanaşımı”, AÜHFD, C.9, S. 3- 4.
- Dursun, Hasan. “Af Kavramına Genel Bakış”. Türkiye Barolar Dergisi. Sayı: 85, 2009.
- Dursun, Hasan. “Türk Ceza Hukukunda Mahsup Kurumu”. Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi. Sayı: 7.
- Elmalıcı, Hasan. “Yabancı Ülke Ceza Mahkemelerince Verilmiş Mahkumiyet Kararlarının Hak Yoksunlukları Bakımından Türk Hukukundaki Değeri”. Türkiye Barolar Birliği Dergisi, Sayı: 141, 2019
- Erol, Gonca. “Anayasa Mahkemesine Bireysel Başvuruda “Tedbir”. Türkiye Barolar Birliği Dergisi. Sayı: 130, 2017.
- Feyzioğlu, Metin ve Devrim Güngör. “Cezaların Toplanması ve Koşullu Salıverilme İlişkisi”. Türkiye Barolar Birliği Dergisi. Sayı: 69, 2007.
- Giden, Yıldırım. “Türk Ceza Hukukunda Koşullu Salıverme”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2008.
- İçel, Kayıhan ve Füsün Sokullu Akıncı. “Cezaların İçtimasında (Birleştirilmesinde) İnfaz Edilebilirlik Sorunu”, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası. C. LVII: 55, S.: 1-2, İstanbul, 1999.
- Kamer, Vehbi Kadri. “Ceza Adalet ve İnfaz Sistemi İçinde Denetimli Serbestlik Sisteminin Önemi”. Adalet Dergisi. Sayı: 31, 2008.

- Kıdıl, Fahrettin. "Cezalandırmanın Amacı ve "Umut Hakkı" Bağlamında Koşullu Salıverilme Yasakları". Türkiye Barolar Birliği Dergisi. Sayı: 138, 2018.
- Moore, Marianne. "Beş AB Ülkesi ve Türkiye'de Çocuklara Yönelik Koşullu Salıverme Sistemleri". Ankara, 2014, [http://www.unicef.org.tr/files/bilgimerkezi/doc/1.%20KO%25%9EULLU%20SALIVERME%20S%25%20SALIVERME%20S%25%20SALIVERME%20S%25%20SALIVERME.pdf](http://www.unicef.org.tr/files/bilgimerkezi/doc/1.%20KO%25%9EULLU%20SALIVERME%20S%25%20SALIVERME%20S%25%20SALIVERME%20S%25%20SALIVERME%20S%25%20SALIVERME%20S%25%20SALIVERME.pdf)
- Ömeroğlu, Ömer. "Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararları Işığında; Hükümlü, Tutuklu ve Gözaltındakilerin Açlık Grevi, Ölüm Orucu ve Müdahale Sorunu". EÜHF. XV, S. 3-4, 2011
- Öncü, Mehmet. "Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 3. Maddesi ve İndirimsiz Müebbet Hapis Cezaları". Türkiye Barolar Birliği Dergisi. Sayı: 111, 2014.
- Özgenç, Nuri Berkay. "Türk Hukukunda Özgürlüğü Bağlayıcı Bir Cezaya Mahkûmiyetin Sonucu Olarak Kişinin Kısıtlanması". Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi. Cilt 26, Sayı 2, Aralık 2020.
- Öztürk, Cansu Urhan. "Ceza Muhakemesi Hukukunda Yargılamanın Yenilenmesi", Yüksek Lisans Tezi, Çankaya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2020.
- Salgırtay, Teoman. "Tebliğat Kanununda Yapılan Değişiklikler ve Bir Yargıtay Kararı Işığında Tebliğat Kanunu Uygulamaları". Ankara Barosu Dergisi. Sayı:4, 2013.
- Taner, Fahri Gökçen. "Ceza Hukukunda Zamanaşımı", Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2007.
- Tanör, Bülent. "Terörle Mücadele Kanunu Üzerine İlk Düşünceler". Hukuk ve Milletler Arası Özel Hukuk Bülteni. Yıl: 10, Sayı: 1-2, 1990.
- Torun, Fatih. "7201 Sayılı Tebliğat Kanunu'nun 21. ve 35. Maddelerinde Yapılan Değişiklikler Karşısında 2577 Sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 26/3. Maddesinin Uygulanabilirliği". Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi. C:XX Sayı: 2, 2016.
- Uzun, Mehmet Ali. "Ceza Hukukunda Zamanaşımı". Yayımlanmamış Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1994.
- Yavuz, Hakan A. "Denetimli Serbestliğin Türk Ceza Adalet Sistemi İçerisindeki Genel Görünümü Üzerine". Adalet Dergisi. Sayı: 42, 2012.
- Yenidünya, A. Caner ve Zafer İçer. "Suç İşlemek Amacıyla Örgüt Kurma Suçu". Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi. Sayı: 2 Cilt: 19, 2013.
- Yetkin, Erdi. "Vinter ve Diğerleri V. Birleşik Krallık Davasından Günümüze İndirilemez Müebbet Hapis Cezası ve Umut Hakkı". İzmir Barosu Dergisi. Eylül 2019
- Yıldırım, Tuğrullah. "Şartla Salıverilme", Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1990.
- Yıldırım, Zeki. "Türk Hukukunda Hapis Cezasının İnfazının Ertelenmesi", . Ceza Hukuku Dergisi. Sayı: 34, 2017.
- Yumak, Semih. "Karşılaştırmalı Hukuk ve Türk Hukukunda Hükümlüyü Toplumaya Yeniden Kazandırmak Bağlamında Salıverilmeye Hazırlık, Geçiş Sürecinin Yönetimi ve Koşullu Salıverilme". Türkiye Adalet Akademisi Dergisi. Yıl: 5, Sayı: 17, 2014.

İNTERNET ADRESLERİ

- ▶ <http://www.cte.adalet.gov.tr/>
- ▶ http://www.cte.adalet.gov.tr/menudekiler/uluslararasi/dsm_tavsiyekararlari/13.pdf
- ▶ <http://www.ceza-bb.adalet.gov.tr>
- ▶ <http://www.hukuki.net/kanun/3713.15.text.asp>
- ▶ <https://www.kararara.com/kararlar/>
- ▶ <https://karararama.yargitay.gov.tr/>
- ▶ <http://kararlaryeni.anayasa.gov.tr/Karar/Content/56b80f44-5320-4b0d-9449506abae14385?excludeGerekce=False&wordsOnly=False> (e.t: 05.01.2019)
- ▶ <http://www.mevzuat.gov.tr/mevzuatmetin/>
- ▶ https://www.tbmm.gov.tr/tutanaklar/TUTANAK/TBMM/d22/c126/tbmm22126122_ss1222.pdf

Dr. Öğr. Üyesi Erhan BİRBEN
Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi

**TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİNİN
YORUMU**
VE
YORUM DAVASI

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Toplu İş Sözleşmesinin Yorumu ve Yorum Davası
Erhan Birben

Hukuk Yayınları Dizisi – 3171

Birinci Baskı : Ekim, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8153 – 63 – 7

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Vadi Grafik Tasarım Ltd. Şti.
İvedik Org. San. Bölgesi 1420. Cadde
No: 58/1 Yenimahalle/Ankara
Tel: 0 312 395 85 71
Sertifika No: 47479

YARARLANILAN KAYNAKLAR

- Akı**, Erol, Türk Hukukunda Toplu İş Sözleşmesinden Yararlanma, İzmir 1975
- Akil**, Cenk, İtirazın İptali Davasında İcra İnkâr Tazminatının Şartı Olarak Borçlunun İtirazının Haksızlığına Karar Verilmesi, İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi Cilt:3 Sayı:1 Yıl 2012
- Aksoy Dursun**, Sanem, Borçlar Hukukunda “Falsa Demonstratio Non Nocet (Yanlış Niteleme Zarar Vermez)” Kuralının Uygulanması, İÜHFİM, C.76, S.1
- Aktay**, Nizamettin, Toplu İş Hukuku, 2. Baskı, Ankara 2019
- Aktay**, Nizamettin/**Arıncı**, Kadir/ **Senyen Kaplan**, E. Tuncay, İş Hukuku, 6. Baskı, Ankara 2013
- Akyol**, Şener, Sözleşmenin Yorumu, İstanbul 2010
- Alpagut**, Gülsevil, Toplu İş Sözleşmesinde İşlem Temelinin Çökmesi, İstanbul 2002
- Ananiadis**, Antonios, Die Auslegung von Tarifverträgen, 1974 Berlin
- Arslan**, Ramazan/**Yılmaz**, Ejder/ **Taşpınar Ayvaz**, Sema / **Hanağası**, Emel, İcra ve İflas Hukuku, 6. Baskı, Ankara 2020
- Atalı**, Murat, Pekcanitez Usul Medeni Usul Hukuku, 15. Baskı, İstanbul 2017
- Aykan**, Ali Rıfat, Toplu İş Sözleşmesinin Normatif Hükümlerinin Yorumu (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul 1988
- Başterzi**, Süleyman, Toplu İş Sözleşmesi Ehliyeti, İstanbul 2016
- Baysal**, Ulaş/**Güneş**, Volkan, Toplu İş Sözleşmesinin Yorumlanması ve Yorum Davası, Prof. Dr. Savaş TAŞKENT’e Armağan, İstanbul 2019
- Berksun**, Abdullah/**Eşmelioğlu**, İbrahim, Açıklamalı Gereççeli İçtihatlı Toplu İş Sözleşmesi Grev ve Lokavt Kanunu, Ankara 1989
- Bolayır**, Nur, Medeni Usul Hukukunda Hakim Hukuku Re’sen Uygulaması İlkesi, İstanbul 2019
- Bozkurt Gümrükçüoğlu**, Yeliz, Toplu İş Sözleşmesinin Uygulanma Alanı, İstanbul 2018
- Bozkurt**, Argun, İş Yargılaması Usul Hukuku, 4. Baskı, Ankara 2012
- Canbolat**, Talat, Toplu İş Sözleşmesinin Düzeyi ve Türleri, İstanbul 2013.
- Canbolat**, Talat, 6356 Sayılı Kanunda Öngörülen Çerçeve Sözleşmesinin Hukuki Niteliği, Prof. Dr. Ali Rıza Okur’a Armağan, Marmara Üniversitesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, Özel Sayı, 2014

- Çavdar**, Pelin / **Karaca**, AybÜke, Türk Hukukunda Aşırı İfa Güçlüğü ve Toplu İş Sözleşmesine Uygulanabilirliği, MÜHF - HAD, ÖZEL SAYI (Prof. Dr. BÜlent TAHİROĞLU'na Armağan), C. 23 YIL 2017, S.3
- Çelik**, Nuri / **Caniklioğlu**, Nurşen / **Canbolat**, Talat, **Özkaraca**, Ercüment, İş Hukuku Dersleri, 34. Baskı, İstanbul 2021
- Çelik**, Nuri, Türk ve Alman Hukukunda Toplu İş Sözleşmesinin Hükümleri ve Sona Ermesi, İstanbul 1966
- Çenberci**, Mustafa, Türk Hukuku Açısından Toplu İş Sözleşmesi, Toplu İş Sözleşmesinin Anayasal Mahiyeti ve Toplu İş Sözleşmesine İlişkin Bazı Sorunlar, BATİDER, C. 5, S.3, Mart 1970
- Damar**, Ceren, Sözleşmenin Yorumu, Çankaya Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.1, S.2, Ekim 2016
- Demir**, Fevzi, İş Hukuku ve Uygulaması, 11. Baskı, İzmir 2018
- Dişel**, Buse, Dava Takip Yetkisi, İstanbul 2020
- Doğan Yenisey**, Kübra, İş Hukukunda İşyeri ve İşletme, İstanbul 2007
- Dütz**, Wilhelm / **Thüsing**, Gregor, Arbeitsrecht, 26. Auflage 2021
- Edis**, Seyfullah, Medeni Hukuka Giriş ve Başlangıç Hükümleri, Ankara 1989
- Ekinci**, Gökberk, AİHM İctihatları Işığında Uluslararası Normların Türk Toplu İş Hukukuna Etkisi, Ankara 2020
- Ekmekçi**, Ömer, Toplu İş Sözleşmesiyle Düzenleme Yetkisi, İstanbul 1996
- Ekmekçi**, Ömer, Toplu İş Hukuku Dersleri, 2. Baskı, İstanbul 2019
- Ekmekçi**, Ömer/**Özkes**, Muhammet/**Atalı**, Murat/**Seven**, Vural, Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk, 2. Baskı, İstanbul 2019
- Ekonomi**, Münir, Yargıtayın İş Hukukuna İlişkin 1999 Yılı Emsal Kararları, Ankara 2002
- Elbir**, Kemal, Toplu İş Sözleşmesinin Yorumu, İHU TSGLK 1 (No.10)
- Engin**, Berin, Toplu İş İlişkileri Açısından Yargıtay'ın 1999 Yılı Kararlarının Değerlendirilmesi, İstanbul 2001
- Engin**, Murat, Toplu İş Sözleşmesi Sistemi, İstanbul 1999.
- Erdem**, Murat, İcra ve İflâs Hukukunda İtirazın İptali Davası (Yayımlanmamış Doktora Tezi), Ankara 2010
- Erişir**, Evrim, Medeni Usul Hukukunda Taraf Ehliyeti, Ankara 2007
- Ertan**, Emre, Toplu İş Sözleşmesi Yorum Davası, Sicil İş Hukuku Dergisi, Yıl:2020, S.44
- Ertan**, Emre, Toplu İş Sözleşmesinin Yorumu, Sicil İş Hukuku Dergisi, Yıl: 2018, S.40
- Ertürk**, Şükran, İş İlişkinde Temel Haklar, Ankara 2002.

- Esener**, Turhan, İş Hukuku, 3. Bası, Ankara 1978
- Eylert**, Mario / **Frieling**, Tino, Examensrelevante Grundlagen des Tarifvertragsrechts, JuS 2017
- Eyrenci**, Öner, "6356 Sayılı Kanunda Toplu İş Sözleşmesi Türleri, DEÜHFD, C.15, Özel Sayı, Prof. Dr. Polat Soyer'e Armağan
- Eyrenci**, Öner, Anayasanın Yorumlanması Yöntemlerine Genel Bir Bakış, Amme İdaresi Dergisi, Mart 1981, C.14, S.1
- Eyrenci**, Öner, Sendikalar Hukuku, İstanbul 1984
- Eyrenci**, Öner, Toplu İş İlişkileri Açısından Yargıtay'ın 2001 Yılı Kararlarının Değerlendirilmesi, Ankara 2003
- Gamillscheg**, Franz, Kollektives Arbeitsrecht Band I, München 1997
- Geiser**, Thomas, Aus der neueren bundesgerichtlichen Rechtsprechung zum Arbeitsrecht, AJP 2007
- Grunewald**, Barbara, Bürgerliches Recht, 9. Auflage 2014
- Gümüş**, Mustafa Alper, Borçlar Hukukunun Genel Hükümleri, Ankara 2021
- Günay**, Cevdet İlhan, Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu Şerhi, Ankara 2017
- Güzel**, Ali, İş İlişkileri Açısından Yargıtay'ın 2013 Yılı Kararlarının Değerlendirilmesi, KOMİTE 2013, İstanbul 2015
- Güzel**, Ali, Toplu İş İlişkileri Açısından Yargıtay'ın 1996 Yılı Kararlarının Değerlendirilmesi, KOMİTE 1996, İstanbul 1998
- Hanağası**, Emel, Davada Menfaat, Ankara 2009
- Hanağası**, Emel, Kolektif Menfaatin Hukuki Himayesi Biçimi Olarak Topluluk Davaları, Halûk Konuralp Anısına Armağan, Ankara 2009
- Herbert**, Torsten/**Braun**, Alexander: Das BAG als "Ersatz-Tarifvertragspartei", NZA-RR 2020
- Höpfner**, Clemens, Gesetzesbindung und verfassungskonforme Auslegung im Arbeits- und Verfassungsrecht, RdA 2018
- Işık**, Rüçhan, Türk Toplu İş Sözleşmesi Hukukunda Ehliyet ve Yetki, Ankara 1973
- İzmirlioğlu**, Ayça, Sendikaların Yargılama Alanına İlişkin Bireysel Nitelikli Faaliyetleri, DEÜHFD, C. 19, S. 2
- Jäggi**, Peter/**Gauch**, Peter/**Hartmann**, Stephan, Zürcher Kommentar, Art. 18 OR - Auslegung, Ergänzung und Anpassung der Verträge; Simulation, Obligationenrecht, 4. Aufl., Zürich - Basel - Genf 2014
- Junker**, Abbo, Grundkurs Arbeitsrecht 20. Auflage 2021
- Kamanabrou**, Sudabeh, Die Auslegung und Fortbildung des normativen Teils von Tarifverträgen, Berlin 1997

- Kaplan**, İbrahim, Hakimin Sözleşmeye Müdahalesi, Ankara 2013
- Kar**, Bektaş, İş Yargılaması Usulü, Ankara 2018
- Karaaslan**, Varol/ **Eroğlu**, Muzaffer, Kollektif Hukuki Himayenin Farklı Görünüm Şekilleri: Class Action Ve Topluluk Davaları, EÜHFD, C.XIII, S.3-4
- Karaçöp**, Eda, Türk Toplu İş Hukukunda Ehliyetsizliğin Toplu İş Sözleşmesine Etkisi, DEÜHFD, Prof. Dr. Şeref ERTAŞ'a Armağan, C. 19, Özel Sayı
- Karademir Aydemir**, Dilek, Medeni Usul Hukukunda Mahkemelerin Yetkisi, Ankara 2019
- Kılıç**, Şebnem, Türk Hukukunda Grup Toplu İş Sözleşmeleri ve Çerçeve Sözleşmeler, İstanbul 2019
- Kılıçoğlu**, Mustafa, 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu Yorumu, Ankara 2013
- Kocagil Ersoy**, İpek, Türk İş Hukukunda Toplu İş Sözleşmesi Yetkisi, İstanbul 2019
- Kocayusufpaşaoğlu**, Necip, Borçlar Hukuku Genel Bölüm, 7. Baskı, İstanbul 2017
- Köme Akpulat**, Ayşe, İş Mahkemelerinde Yargılamanın Özellikleri, İstanbul 2018
- Kuru**, Baki, İcra ve İflas Hukuku El Kitabı, 2. Baskı, Ankara 2013
- Kuru**, Baki/Budak, Ali Cem, Tespit Davaları, 2. Baskı, İstanbul 2010
- Liedmeier**, Norbert, Die Auslegung und Fortbildung arbeitsrechtlicher Kollektivverträge, Berlin 1991
- Löwisch**, Manfred/**Rieble**, Volker, Tarifvertragsgesetz, 4. Aufl., 2017
- Manav**, Eda/ **Urhanoglu Cengiz**, İstar, Toplu İş Sözleşmesinin Hükümsüzlüğü, Kamu-İş, C.11, S.4,
- Mimaroglu**, Sait Kemal, Türk Hukukunda Toplu İş Sözleşmesi, Ankara 1964
- Mollamahmutoğlu**, Hamdi / **Astarlı**, Muhittin / **Baysal**, Ulaş, İş Hukuku Ders Kitabı, 5. Baskı, Ankara 2021
- Narmanlıoğlu**, Ünal, İş Hukuku II Toplu İş İlişkileri, 3. Baskı, İstanbul 2016
- Nebe**, Katja, in: Däubler, Tarifvertragsgesetz, 4. Auflage 2016
- Oğuzman**, Kemal, Hukuki Yönden İşçi-İşveren İlişkileri, C.1, 4. Baskı
- Oğuzman**, Kemal/ **Öz**, Turgut, Borçlar Hukuku (Genel Hükümler), İstanbul 2018
- Önüt**, Lale Burcu, Grup Dava Uygulaması, Ankara 2018
- Özbay**, İbrahim, Grup Davaları, Ankara 2009
- Özkaraca**, Ercüment, Toplu İş İlişkileri Bakımından Yargıtay'ın 2014 Yılı Kararlarının Değerlendirilmesi, KOMİTE 2014, Ankara 2016
- Pekcanitez**, Hakan, Pekcanitez Medeni Usul Hukuku, 15. Bası, İstanbul 2017

- Pekcanitez**, Hakan/ **Meriç**, Nedim, Medeni Usul Hukukunda Fer'i Müdahale, 2. Baskı, İstanbul 2020
- Postacıoğlu**, İlhan E., Medeni Usul Hukuku Dersleri, 6. Baskı, İstanbul 1975
- Reisoğlu**, Seza, 2822 sayılı Toplu İş Sözleşmesi Grev ve Lokavt Kanunu Şerhi, Ankara 1986
- Reisoğlu**, Seza, Türk Hukukunda ve Mukayeseli Hukukda Toplu İş Sözleşmeleri, Ankara 1967
- Rudolph**, Roger, Richterliche Rechtsfindung im Arbeitsrecht, Zürich - Basel - Genf 2021
- Schaub**, Günther, Auslegung und Regelungsmacht von Tarifverträgen, NZA 1994
- Sever**, Hatice, Toplu İş Sözleşmelerinde Sendikaların Yetki Şartları ve Yetki Tespiti, Ankara 2010
- Soyer**, Polat, Genel İş Koşulları, İzmir 1987
- Stein**, Axel, Tarifvertragsrecht, Stuttgart 1997
- Sungurtekin Özkan**, Meral, Sendikalar Kanunu Madde 32/3'e Göre Açılan Davaların Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 113. Maddesinde Düzenlenen Topluluk Davaları Bağlamında Değerlendirilmesi, Sicil İş Hukuku Dergisi, Aralık 2011, S.24
- Sur**, Melda, İş Hukuku Toplu İlişkiler, 10. Baskı, Ankara 2022
- Sur**, Melda, Toplu İş Sözleşmesi Özerkliği ve Teşmil, Ankara 1991
- Sümer**, Haluk Hadi, İş Hukuku, 19. Baskı, Konya 2014
- Süzek**, Sarper, İş Hukukunda Yorum, İnan Kıraç'a Armağan, Ankara 1994
- Şahlanan**, Fevzi, Toplu İş Hukuku, İstanbul 2020
- Şahlanan**, Fevzi, Toplu İş İlişkileri Açısından Yargıtay'ın 1991 Yılı Kararlarının Değerlendirilmesi, KOMİTE 1991, İstanbul 1993
- Şahlanan**, Fevzi, Toplu İş İlişkileri Açısından Yargıtay'ın 2000 Yılı Kararlarının Değerlendirilmesi, KOMİTE 2000, Ankara 2002
- Şahlanan**, Fevzi, Toplu İş Sözleşmesi, İstanbul 1992
- Taşpolat Tuğsavul**, Melis, Kolektif Hukuki Yarar Çerçevesinde Topluluk Davaları, İstanbul 2016
- Tuncay**, Can, Toplu İş Sözleşmesinde Yer Alan İşçilere Giyim Eşyası Verilmesine İlişkin Hükmün Yorumu, IHU TSGLK 1 (No:7)
- Tuncay**, Can/**Savaş Kutsal**, Burcu, Toplu İş Hukuku, 7. Baskı, İstanbul 2019
- Tunçomağ**, Kenan, İş Hukuku C.II, İstanbul 1985
- Ulucan**, Devrim, Toplu İş İlişkileri Açısından Yargıtay'ın 2003 Yılı Kararlarının Değerlendirilmesi, KOMİTE 2003, Ankara 2005

- Ürcan**, Gülümden, Bireysel Ve Toplu İş Hukukunda Tespit Davaları (Yayımlanmamış Doktora Tezi), İzmir 2008
- Wank**, Rolf, Auslegung und Rechtsfortbildung im Arbeitsrecht, Baden Baden 2013
- Wank**, Rolf, Grenzen richterlicher Rechtsfortbildung, Berlin 1978
- Widmer**, Corinne, Die Auslegung der Bestimmungen zum persönlichen Geltungsbereich eines Gesamtarbeitsvertrag dargestellt anhand des Gesamtarbeitsvertrags für Basler Pharma-, Chemie- und Dienstleistungsunternehmen vom 28. April 2008, BJM 2009
- Yılmaz**, Ejder, İcra İnkâr Tazminatı Açısından “Likid Alacak” Kavramı, Bankacılar Dergisi, Yıl 2008, S. 67
- Zevkliler**, Aydın/ **Acabey**, Beşir, Zevkliler Medeni Hukuk – I, İstanbul, 2021

Prof. Dr. Mustafa ÖZEN

Kırıkkale Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukuku Anabilim Dalı Öğretim Üyesi

**CEZA HUKUKU
ÖZEL HÜKÜMLER
DERSLERİ**

ADALET YAYINEVİ
Ankara, 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Ceza Hukuku Özel Hükümler Dersleri
Mustafa Özen

Hukuk Yayınları Dizisi – 2104

Yedinci Baskı : Temmuz 2022

ISBN : 978 – 625 – 8153 – 65 – 1

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com
 : adalety@adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi
 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Salmat Basım Yayım Ambalaj San. Tic. Ltd. Şti.
Sertifika No: 47771
Tel: (0312) 341 10 24 – Ankara

KAYNAKÇA

- AKBULUT, Berrin; İhaleye Fesat Karıştırma Suçu, (TCK m. 235), Ceza Hukuku Dergisi, Yıl: 4, Sayı: 9, 2009.
- AKÇİN, İhsan/EREL, Kemalettin/HALİTOĞLU, Coşkun/BOZOĞLU, Süleyman/FAZLA, Yüksel/ÖRER, Fatma Betül/ÖZBEY, Özcan; Yargıtay Ceza Genel Kurulu Kararları (2005 – 2012) Ankara, 2012.
- ARSLAN, Çetin; İhaleye Fesat Karıştırma Suçu, Ankara, 2012.
- ARTUK, Mehmet Emin/GÖKCEN, Ahmet/YENİDÜNYA, A. Caner; Ceza Hukuku Özel Hükümler, Ankara, 2006.
- ARTUK, Mehmet Emin/GÖKCEN, Ahmet/YENİDÜNYA, A. Caner; Ceza Hukuku Özel Hükümler, Ankara, 2008.
- ARTUK, Mehmet Emin/GÖKCEN, Ahmet/YENİDÜNYA, A. Caner; Ceza Hukuku Özel Hükümler, Ankara, 2010.
- ARTUK, Mehmet Emin/GÖKCEN, Ahmet/YENİDÜNYA, A. Caner; Ceza Hukuku Özel Hükümler, Ankara, 2014.
- ARTUK Mehmet Emin; İntihar ve İntihara Yardım Suçu Üzerine Bir Deneme, Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt 4, Sayı 1-2.
- AYDIN, Murat; Tıp Ceza Hukukunda Organ Ticareti Suçu, Tıp Ceza Hukukunun Güncel Sorunları, V. Türk Alman Tıp Hukuku Sempozyumu, 28 Şubat 1 Mart 2008, Ankara.
- BAYRAKTAR, Köksal; Hekimin Tedavi Nedeniyle Cezai Sorumluluğu, İstanbul, 1972.
- BAYRAKTAR, Köksal/EVİK, Vesile Sonay/KURT, Gülşah; Ceza Özel Hukuku, Cilt I, Uluslararası Suçlar, İstanbul, 2016.
- CENTEL, Nur/ZAFER, Hamide/ÇAKMUT, Özlem Yenerer; Kişilere Karşı İşlenen Suçlar, Cilt – I, İstanbul, 2011.
- DONAY, Suhey1, Türk Ceza Kanunu, İstanbul, 2004.
- DÖNMEZER, Sulhi; Kişilere ve Mala Karşı Cürümler, İstanbul, 2001,
- DEĞİRMENCİ, Olgun; Uluslararası Ceza Muhakemelerinin Kararları Işığında Mukayeseli Hukukta Ve Türk Hukukunda Soykırım Suçu, Türkiye Barılar Birliği Dergisi, Sayı 70, 2007.
- EREM; Ceza Hukukunda İntihar, Yargıtay Dergisi, Cilt 16, Sayı 4, 1990.

- ERMAN, Sahir/ÖZEK, Çetin; Ceza Hukuku Özel Bölüm, Kişilere Karşı İşlenen Suçlar, İstanbul, 1994.
- ERMAN, Sahir; Hakaret ve Sövme Suçları, 2. Bası, İstanbul, 1989.
- EŞİTLİ, Ezgi Aygün; İnsan Üzerinde Deney ve Deneme Suçları, Ankara, 2012.
- GÖZLER, Kemal; İdare Hukuku Dersleri, Bursa, 2002.
- GÜNDAY, Metin; İdare Hukuku, Ankara, 2011.
- HAFIZOĞULLARI, Zeki / KETİZMEN, Muammer; 5237 Sayılı Türk Ceza Kanununda Hayata Karşı İşlenen Suçlar, Ankara Barosu Dergisi, Yıl 66, Sayı 1, Kış, 2008.
- HAFIZOĞULLARI, Zeki/ÖZEN, Muharrem; Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, Ankara, 2010.
- HAFIZOĞULLARI, Zeki/ÖZEN, Muharrem; Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, Ankara, 2012.
- HAKERİ, Hakan; Tıp Hukuku, Ankara, 2012.
- HAKERİ, Hakan; Kasten Öldürme Suçları, Ankara, 2006.
- KAZANCI- EKER, Behiye; İhaleye Fesat Karıştırma ve Edimin İfasına Fesat Karıştırma Suçları, Ankara, 2007.
- KOCA, Mahmut; Yağma Cürümleri, Ankara, 2003.
- KOCA, Mahmut/ÜZÜLMEZ, İlhan; Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, Ankara, 2013.
- KOCA, Mahmut/ÜZÜLMEZ, İlhan; Cinsel Dokunulmazlığa Karşı Suçlar, Ankara, 2014.
- ÖNDER, Ayhan; Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, İstanbul, 1994.
- ÖZBEK, Veli Özer; Yeni Türk Ceza Kanununun Anlamı, Cilt II, Özel Hükümler, m. 76 – 169, Ankara, 2008.
- ÖZBEK, Veli Özer/KANBUR, Nihat/DOĞAN, Koray/BACAKSIZ, Pınar/ TEPE, İlker; Türk Ceza Özel Hukuku Özel Hükümler, Ankara, 2010.
- ÖZBEK, Veli Özer/KANBUR, Nihat/DOĞAN, Koray/BACAKSIZ, Pınar/TEPE, İlker; Türk Ceza Özel Hukuku Özel Hükümler, Ankara, 2012.
- ÖZBEK, Veli Özer/KANBUR, Nihat/DOĞAN, Koray/BACAKSIZ, Pınar/ TEPE, İlker; Türk Ceza Özel Hukuku Özel Hükümler, Ankara, 2014.
- ÖZGENÇ, İzzet; Ekonomik Çıkar Amacıyla İşlenen Suçlar, Ankara, 2002.
- ÖZGENÇ, İzzet; İhale Sürecinde İşlenen Suçlar, Ankara, 2011.
- ÖZGENÇ, İzzet; İrtikâp ve Rüşvet Suçları, Ankara, 2012.

- REİSOĞLU, Safa; Türk Borçlar Hukuku Genel Hükümler, İstanbul, 2014.
- SOYASLAN, Doğan; Ceza Hukuku Özel Hükümler, Ankara, 2005.
- SOYASLAN, Doğan; Ceza Hukuku Özel Hükümler, Ankara, 2012.
- SOYASLAN, Doğan; Organ Nakilleri, Sağlık Hukuku ve Yeni Türk Ceza Kanunundaki Düzenlemeler, İstanbul, 2007.
- SOYASLAN, Doğan; Organ Nakilleri, Tıp Ceza Hukukunun Güncel Sorunları, V. Türk Alman Tıp Hukuku Sempozyumu, 28 Şubat 1 Mart 2008.
- TEZCAN, Durmuş/ERDEM, Mustafa Ruhan/ÖNOK, R. Murat; Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku, Ankara, 2006.
- TEZCAN, Durmuş/ERDEM, Mustafa Ruhan/ÖNOK, R. Murat; Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku, Ankara, 2007.
- TEZCAN, Durmuş/ERDEM, Mustafa Ruhan/ÖNOK, R. Murat; Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku, Ankara, 2012.
- TEZCAN, Durmuş/ERDEM, Mustafa Ruhan/ÖNOK, R. Murat; Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku, Ankara, 2014.
- TEZCAN, Durmuş/ERDEM, Mustafa Ruhan/ÖNOK, R. Murat; Uluslararası Ceza Hukuku, Ankara, 2009.
- TOROSLU, Nevzat; Ceza Hukuku Özel Kısım, Ankara, 2006.
- TURHAN, Faruk; Yeni Türk Ceza Kanunu'nda Uluslararası Suçlar, www.ceza-bb.adalet.gov.tr/makale/101.
- ÜNVER, Yener; TCK'nda Kamu İdaresi Aleyhine İşlenen Suçlar, Alman – Türk Karşılaştırmalı Ceza Hukuku, Cilt III, Ankara, 2010.
- ÜNVER, Yener; İnsan Üzerinde Deney ve Deneme Suçları, in: Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Sempozyum Özel Sayısı, Sağlık Hukuku Sempozyumu, Ocak 2007.
- YARSUVAT Duygun/BAYRAKTAR Köksal; Yeni Türk Ceza Kanununda Bazı Suçlar Bakımından Tıbbi Uygulamaların Durumu, Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Prof. Dr. Erden KUNTALP'e Armağan, C. II, Kamu Hukuku, Yıl 32, 2004/2.
- YAŞAR, Osman/GÖKCAN, Hasan Tahsin/ARTUÇ, Mustafa; Yorumlu – Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, Ankara, 2010.
- YAŞAR, Osman/GÖKCAN, Hasan Tahsin/ARTUÇ, Mustafa; Yorumlu – Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, Ankara, 2014.

Prof. Dr. Mustafa ÖZEN

Kırıkkale Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukuku Anabilim Dalı Öğretim Üyesi

CEZA HUKUKU GENEL HÜKÜMLER DERSLERİ

ADALET YAYINEVİ

Ankara, 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Ceza Hukuku Genel Hükümler Dersleri
Mustafa Özen

Hukuk Yayınları Dizisi – 2103

Yedinci Baskı : Temmuz, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8153 – 66 – 8

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com
 : adalety@adaletyayinevi.com

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : facebook.com/adaletyayinevi
 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Salmat Basım Yayım Ambalaj San. Tic. Ltd. Şti.
Sertifika No: 47771
Tel: (0312) 341 10 24 – Ankara

KAYNAKÇA

- ALBAYRAK**, Mustafa; Notlu, Atıflı, Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, Ankara, 2014.
- AKÇİN**, İhsan/EREL, Kemalettin/HALİTOĞLU, Coşkun/BOZOĞLU, Süleyman/FAZLA, Yüksel/ÖRER, Fatma Betül/ÖZBEY, Özcan; Yargıtay Ceza Genel Kurulu Kararları (2005 – 2012) Ankara, 2012.
- ARTUK**, Mehmet Emin/GÖKCEN, Ahmet/YENİDÜNYA, A. Caner; Ceza Hukuku Genel Hükümler, Ankara, 2009.
- ARTUK**, Mehmet Emin/YENİDÜNYA, A. Caner; Mukayeseli Hukukta ve Türk Hukukunda Erteleme Müessesesi, Prof. Dr. Sahir ERMAN'a Armağan, İstanbul, 1999.
- ARTUK**, Mehmet Emin; Emniyet Tedbirleri, Argumentum, 23 (1992).
- BAYRAKTAR**, Köksal; Türk Ceza Kanunu Tasarısına İlişkin Genel Bir Değerlendirme ve Genel Hükümler Üzerine Birkaç Eleştiri, Eylül 2004, Ankara, Türk Ceza Kanunu Reformu ikinci Kitap, TBBD.
- BECCARIA**, Çeviren, M. GÖKLÜ, Suçlar ve Cezalar yahut Beşeriyetin Mecellesi, 1997.
- AZRAK**, Ülkü; Anayasa Mahkemesinin iptal kararlarının geriye yürümezliği, http://www.anayasa.gov.tr/files/pdf/anayasa_yargisi/anyarg
- BİLGE**, Necip; Anayasa Mahkemesinin İptal Kararlarının Geriye Yürümezliği Sorunu, Ankara Barosu Dergisi, Sayı, 3, Yıl, 1990.
- BİLİR**, Faruk; Türkiye'de Milletvekilliği ve Milletvekilliğinin Sona Ermesi, Ankara, 2001.
- CENTEL**, Nur/ZAFER, Hamide/ ÇAKMUT, Özlem Yenerer; Türk Ceza Hukukuna Giriş, İstanbul, 2005.
- CENTEL**, Nur/ZAFER, Hamide/ÇAKMUT, Özlem Yenerer; Türk Ceza Hukukuna Giriş, İstanbul, 2010.
- CENTEL**, Nur; Yeni Türk Ceza Kanununda Cezalar ve Güvenlik Tedbirleri Sistemi, Yeni Türk Ceza Kanunu Sempozyumu, Mart 2005, Türk Ceza Hukuku Derneği Yayını, Yayın no: 7.
- CENTEL**; Yeni Türk Ceza Kanunu Sempozyumu, 5 Mart 2005.
- ÇINAR**, Ali Rıza; Türk Ceza Hukukunda Cezalar, Ankara, 2005.

- DEMİRBAŞ**, Timur; Ceza Hukuku Genel Hükümler, Ankara, 2005.
- DEMİRBAŞ**, Timur; Ceza Hukuku Genel Hükümler, Ankara, 2006.
- DİNÇKOL**, Abdullah; Hukukun Temel Kavramları, İstanbul, 2001.
- DÖNMEZER**, Sulhi/ERMAN, Sahir; Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku, Cilt III, İstanbul, 1994, no: 2121.
- ERMAN**, Sahir; Askeri Ceza Hukuku, Umumi Kısım ve Usul, 7. Baskı, İstanbul, 1983.
- GÖLCÜKLÜ**, Feyyaz; Ceza Hukuku Açısından 1961 Türkiye Anayasası, SBF D XVII, 2 (1962).
- HAFIZOĞULLARI**, Zeki/ÖZEN, Muharrem; Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 3. Baskı, Ankara, 2010.
- HAKERİ**, Hakan; Ceza hukuku genel hükümler, Ankara, 2011.
- İÇEL**, Kayıhan/SOKULLU – AKINCI, Füsün/ÖZGENÇ, İzzet/SÖZÜER, Adem/MAHMUTOĞLU, Fatih Selami/ÜNVER, Yener; Yaptırım Teorisi, İstanbul, 2002.
- İÇEL**, Kayıhan; Ceza Hukukunda Taksirden Doğan Sübjektif Sorumluluk, İstanbul, 1967.
- İÇEL**, Kayıhan; Hürriyeti Bağlayıcı Cezalara Seçenek Olan Müesseselerdeki Gelişmeler ve Türk Ceza Sisteminin Bu Yönden Değerlendirilmesi, in Değişen Toplum ve Ceza Hukuku Açısından TKC'nın 50. Yılı ve Geleceği, İstanbul, 1977.
- İÇEL**; Kayıhan/DONAY, Süheyl; Karşılaştırmalı ve Uygulamalı Ceza Hukuku, İstanbul 1987.
- İLHAN**, Abdulkadir/AKÇİN, İhsan/EREL, Kemalettin/HALİTOĞLU, Coşkun/BOZOĞLU, Süleyman/FAZLA, Yüksel/ÖRER, Fatma Betül/ÖZBEY, Özcan; Yargıtay Ceza Genel Kurulu Kararları (2005 – 2015) Ankara, 2015.
- İLHAN**, Abdulkadir/FAZLA, Yüksel/ÖRER, Fatma Betül/ÇAKIL, Dursun/KÖSE, Mehmet/HALİTOĞLU, Coşkun/BOZOĞLU, Süleyman/KURŞUN, Ömer Faruk/KIR, Oğuzhan; Yargıtay Ceza Genel Kurulu Kararları (2005-2015), Ankara, 2015
- KIRATLI**, Metin; Anayasa Yargısında Somut Norm Denetimi: İtiraz Yolu, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Yayını, Ankara, 1996.
- KOCA**, Mahmut/ÜZÜLMEZ, İlhan; Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, Ankara, 2010.
- KOCA**, Mahmut/ÜZÜLMEZ, İlhan; Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, Ankara, 2011.

- KOCA**, Mahmut; YTCK’nda Hukuka Uygunluk Sebepleri, Ceza Hukuku Dergisi, Yıl 1, Sayı 1, Ekim 2006.
- KUNTER**, Nurullah, Ceza Hukukunun Bugünkü Gelişmesinde Franz von List’in Rolü, İHFM, XVII, 1-2, (1951). M.S. Aykonu/E.A, Özkul, Anayasa Yargısı II, Ankara 1981.
- MAHMUTOĞLU**, Fatih Selami; Kabahatleri Suç Olmaktan Çıkarma Eğilimi ve Düzene Aykırılıklar (İdari Ceza Hukukunda) Yaptırım Rejimi, İstanbul, 1995.
- MALKOÇ**, İsmail/GÜLER, Mahmut; Uygulamada Ceza Muhakemeleri Usulü Hukuku, Cilt II, Ankara, 1998.
- MONTESQUIEU**, Çeviren, F. BALDAŞ, Kanunların Ruhu Üzerine İstanbul, 1998.
- ÖNDER**, Ayhan; Ceza Hukuku Genel Hükümler - I, İstanbul, 1991.
- ÖNDER**, Ayhan; Ceza Hukuku, Genel Hükümler, Cilt III, İstanbul, 1989
- ÖNDER**, Ayhan; Ceza Hukukunda Tecil ve Benzer Müesseseler (Mukayeseli Hukukta ve Hukukumuzda), İstanbul, 1963.
- ÖNDER**, Ayhan; Suçun İşlendiği Yer Tayininde Hareket Nazariyesi, ABD, XVII, 4 (1959 – 1960).
- ÖZBEK**, Veli Özer/KANBUR, Nihat/DOĞAN, Koray/BACAKSIZ, Pınar/TEPE, İlker; Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, Ankara, 2010.
- ÖZBEK**, Veli Özer; TCK İzmir Şerhi I, 3. Bası, Ankara, 2005.
- ÖZBEK**; Veli Özer, İnfaz Hukuku, 2020.
- ÖZBUDUN**, Ergun; Türk Anayasa Hukuku, 14. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, 2013.
- ÖZEK**, Mustafa Çetin; 1997 Türk Ceza Yasası Tasarısına İlişkin Düşünceler, Sahir ERMAN’a Armağandan Ayrı Bası, İstanbul, 1999.
- ÖZEN**, Muharrem, Ceza Hukukunda Objektif Sorumluluk, Ankara, 1998.
- ÖZEN**, Muharrem; Ceza Hukukunda Meşru Savunma, Ankara, 1995.
- ÖZEN**, Muharrem; TCK’daTaksir, Alman - Türk Karşılaştırmalı Ceza Hukuku, İstanbul, 2010.
- ÖZGENÇ**, İzzet; Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, Ankara, 2007.
- ÖZGENÇ**; Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, Ankara, 2010.
- ÖZTÜRK**, Bahri/ERDEM, Mustafa Ruhan; Uygulamalı Ceza Hukuku ve Emniyet Tedbirleri Hukuku, Ankara, 2011.
- SAMAHA**, Joel; Criminal Law, 1999, New York.

- YALÇIN SANCAR**, Türkan/KÖPRÜLÜ, Timuçin; Ceza Hukuku Genel Hükümler Uygulamalı Çalışmaları, Ankara, 2014.
- SAVAŞ**, Vural– MOLLAMAHMUTOĞLU, Sadık, Türk Ceza Kanunu Yorumu, Ankara, 1994, Cilt I.
- SOYASLAN**, Doğan; Ceza Hukuku Genel Hükümler, Ankara, 2005.
- SOYASLAN**, Doğan; Ceza Hukuku Genel Hükümler, Ankara, 2012.
- SOYASLAN**, Doğan; Teşebbüs Suçu, Ankara, 1994.
- SOYASLAN**; Yürütme Organının Suç ve Ceza Koyma Yetkisi, Ankara, 1990.
- SÖZÜER**, Adem; Suça Teşebbüs, İstanbul, 1994.
- TEZCAN**, Durmuş/ ERDEM, M. Ruhan; Türk Ceza Kanunu Tasarısı hakkında Dokuz Eylül Üniversitesi'nin Görüşü.
- TEZCAN**, Durmuş/ERDEM, Mustafa Ruhan/ÖNOK, R. Murat; Teorik ve Pratik Ceza Hukuku Özel Hükümler, Ankara, 2010.
- TEZİÇ**, Erdoğan; Anayasa Hukuku, 16. Bası, Beta Yayınları, İstanbul, 2013.
- TOROSLU**, Nevzat; Ceza Hukukunda Okullar, Nurullah Kunter'e Armağan, İstanbul 1998.
- TOROSLU**, Nevzat; Ceza Hukuku Genel Kısım, Ankara, 2008.
- TOSUN**, Öztekin; Ceza Hukukunda Tefsir ve Yanlış Tefsir, İHFM, XXVII, 1, (1962).
- TOSUN**, Öztekin; Ceza Hukukunun Gerçek Kaynakları, İHFM, XXVIII, 3-4, (1963).
- TOSUN**, Öztekin; Yürütme Organının Koyduğu Kaidelere Aykırılıkların Cezalandırılması, İHFM XXVIII, 2 (1962).
- TURHAN**, Faruk; Yeni Türk Ceza Kanununa Göre Cezaların Ertelenmesi ve Uygulamada Ortaya Çıkan Bazı Sorunlar, Erzincan Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt X, Sayı 3-4, 2006.
- U**, SIEDER, (Çev. S. Keskin/H. Zafer/Ü. Kocasakal), Avrupa Ceza Hukuku Yoluyla, Avrupa Birliği'nin Mali Çıkarlarının Korunmasına İlişkin Ceza Hukuku Kuralları, Ankara, 2001.
- ÜNVER**, Yener; Ceza Hukukunda Objektif Sorumluluk, Ceza Hukuku Günleri, 70. Yılında Türk Ceza Kanunu Genel Hükümler 26-27 Mart 1997, İstanbul, 1998.

- ÜNVER**, Yener; Psikiyatride Hasta Hakları, in; Sağlık Hakkı – Hasta Hakları Özel Sayısı, S: 3, 2007.
- ÜZÜLMEZ**, İlhan; Yeni Ceza Kanununun Sisteminde Cezanın Belirlenmesi ve Bi-reyselleştirilmesi, E.Ü.H.F.D., Cilt X, Sayı 3-4, Yıl 2006.
- YARSUVAT**, Duygun / BAYRAKTAR, Köksal; Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi TCK Tasarısı Hakkındaki Görüşleri, Türk Ceza Kanunu Reformu, İkinci Kitap, Makaleler, Görüşler, Raporlar, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, Ankara, 2004.
- YARSUVAT**, Duygun; Yürütme Organının Koyduğu Kaidelerle Suç İhdası ve 1961 Anayasası, İHFM, XXIX, 3 (1963).
- YAŞAR**, Osman/GÖKCAN, Hasan Tahsin/ARTUÇ, Mustafa; Yorumlu-Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, Cilt 1, Ankara, 2014.
- YETGİN**, Feridun; İnfaz Hukuku, Ankara, 2021.
- YURTCAN**, Erdener; Ceza Yargılamasında Kesin Hüküm, İstanbul, 1987.
- YÜCE**, Turhan Tufan; Ceza Hukuku Dersleri, Manisa, 1982.
- ZAFER**, Hamide; Ceza Hukuku Genel Hükümler (TCK m. 1 -75), Ders kitabı, İstanbul, 2010.
- ZEVKLİLER**, Aydın; Medeni Hukuk (Giriş Ve Başlangıç Hükümleri, Kişiler Hukuku, Aile Hukuku), Ankara, 1995.

Prof. Dr. Mustafa ÖZEN
Kırıkkale Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukuku Anabilim Dalı Öğretim Üyesi

**CEZA
MUHAKEMESİ
HUKUKU
DERSLERİ**

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Ceza Muhakemesi Hukuku Dersleri
Mustafa Özen

Hukuk Yayınları Dizisi – 2102

Yedinci Baskı : Temmuz, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8153 – 67 – 5

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Ay-bay Kırtasiye İnş. Gıda Paz. ve Tic. Ltd. Şti.
Sertifika No: 46661
Tel: (0 312) 472 58 55 - Ankara

KAYNAKÇA

- ALPARSLAN**, Şükrü; Anglo –Amerikan Hukukunda Mahkemeye Saygısızlık Suçu ve Türk Hukukundaki Durum, İHFM XL, 1- 4, 1974.
- ASLAN**, Muzaffer; Askeri Yargıda Savcılık, Ankara, 1998.
- AYDIN**, Murat; Cumhuriyet Savcısının Delilleri Değerlendirme Yetkisi ve Kamu Davası Açma Mecburiyeti’ Yargı Reformu İzmir Barosu, 5-8 Nisan – İzmir 2000.
- BİRTEK**, Fatih; AİHM, Anayasa Mahkemesi ve Yargıtay Kararları Işığında Ceza Muhakemesinde Delil ve İspat, Ankara, 2016.
- CENTEL**, Nur/**ZAFER**, Hamide; Ceza Muhakemesi Hukuku, İstanbul, 2005.
- CENTEL**, Nur/**ZAFER**, Hamide; Ceza Muhakemesi Hukuku, İstanbul, 2008.
- EREM**, Faruk; Avukatın Duruşmayı Terk etme Hakkı, İBD, XVI, 1971.
- FEYZİOĞLU**, Metin; 5271 Sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu Hakkında Bazı Tespit ve Değerlendirmeler, TBBD.
- GÜRELLİ**, Nevzat; Türk Hukukunda Ceza Muhakemesi Hukukunda Bilirkişilik, İstanbul, 1967.
- KAYNAK**, A.; Hazırlık Soruşturmasında Cumhuriyet Savcısının Takdir Yetkisi’ ABD, 1998/2.
- KESKİN**, Serap; Yargıç Bağımsızlığı, Kunter Armağanı, İstanbul, 1998.
- KUNTER**, Nurullah/**YENİSEY**, Feridun/**NUHUĞLU**, Ayşe; Ceza Muhakemesi Hukuku Dalı Olarak Ceza Muhakemesi Hukuku, İstanbul 2008.
- KUNTER**, Nurullah/**YENİSEY**, Feridun; Ceza Muhakemesi Hukuku Dalı Olarak Ceza Muhakemesi Hukuku, İstanbul 2000.
- ÖZBEK**, Veli Özer/**KANBUR**, Nihat/**DOĞAN**, Koray/**BACAKSIZ**, Pınar/**TEPE**, İlker; Ceza Muhakemesi Hukuku, Ankara, 2011.
- ÖZBEK**, Veli Özer; Ceza Muhakemesi Hukuku, Ankara, 2006.
- ÖZGENÇ**, İzzet; Ceza Hukuku Genel Hükümler, Ankara, 2014.
- ÖZTÜRK**, Bahri/**ERDEM**, Mustafa Ruhan; Uygulamalı Ceza Muhakemesi Hukuku, Ankara, 2006.
- ÖZTÜRK**, Bahri/**TEZCAN**, Durmuş/**ERDEM**, Mustafa Ruhan/**SIRMA**, Özge/**SAYGILAR**, F. Yasemin/**ALAN**, Esra; Nazari ve Uygulamalı Ceza Muhakemesi Hukuku, Ankara, 2010.

- ÖZTÜRK**, Bahri; Delil Yasakları, Yeni Yargıtay Kararları Işığında Delil Yasakları (Hukuka Aykırı Olarak Elde Edilen Deliller) Ankara, 1995.
- PEKCANITEZ**, Hakan/**ATALAY**, Oğuz/**ÖZEKES**, Muahmmet; Hukuk Usulu Mukameleri Kanunu Hükümlerine Göre Medeni Usul Hukuku Temel Bilgiler, Ankara, 2014
- SOYASLAN**, Doğan; Ceza Muhakemesi Hukuku, Ankara, 2005.
- ŞAHİN**, Cumhur; Ceza Muhakemesi Hukuku, Ankara, 2009.
- TOROSLU**, Nevzat; Ceza Muhakemesi Hukuku, Ankara, 2006.
- TOROSLU**, Nevzat/**FEYZİOĞLU**, Metin; Ceza Muhakemesi Hukuku, Ankara, 2008.
- TURHAN**, Faruk; Ceza Muhakemesi Hukuku, Ankara, 2006.
- ÜNVER**, Yener/**HAKERİ**, Hakan; Ceza Muhakemesi Hukuku, Ankara, 2010.
- ÜNVER**, Yener/**HAKERİ**, Hakan; Ceza Muhakemesi Hukuku, Ankara, 2017.
- YENİDÜNYA**, A. Caner/**İÇER**, Zafer; Ceza Muhakemesi Hukuku, Ankara, 2016.
- YENİSEY**, Feridun; İnsan Hakları Açısından Arama, Elkoyma, Yakalama ve İfade Alma, Ankara, 1995, İnsan Hakları Merkezi Yayını I.
- YENİSEY**, Feridun/**NUHOĞLU**, Ayşe; Ceza Muhakemesi Hukuku Ders Kitabı, İstanbul, 2014.
- YURTCAN**, Erdener; Ceza Yargılaması Hukuku, İstanbul, 2005.

Prof. Dr. Yusuf Ziya TAŞKAN
Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi
Hukuk Fakóltesi Öğretim Üyesi

VERGİ HUKUKU

Genişletilmiş ve Gözden Geçirilmiş

5. Baskı

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Vergi Hukuku

Yusuf Ziya Taşkan

Hukuk Yayınları Dizisi – 2310

Beşinci Baskı : Temmuz, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8153 – 71 – 2

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com
 : adalety@adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi
 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Salmat Basım Yayım Ambalaj San. Tic. Ltd. Şti.
Sertifika No: 47771
Tel: (0312) 341 10 24 - Ankara

KAYNAKÇA

- Acar, M. Gürhan, "Genel Tebliğ ve Muktezanın Vergi Hukuku Bakımından Mahiyeti ve Mükellef ile İdare Bakımından Bağlayıcılığı", Vergi Dünyası, Sayı 242, Ekim 2001,123
- Ak, Bülent, " 4369 sayılı Kanunla Yapılan Düzenlemelerin Işığında, Vergi Usul Kanununun 30/7. Maddesinde Yer alan Vergi Güvenlik Müessesesinin İşlerliği", Vergi Dünyası, Sayı 204, Ağustos 1998, 46 vd.
- Akdoğan, Abdurrahman, Kamu Maliyesi, Gazi Kitabevi, Ankara, 1999
- Akıntürk, Turgut, Borçlar Hukuku, Beta Yayınevi, İstanbul, 2003
- Akkaya, Mustafa, Vergi Hukukunda Ekonomik Yaklaşım, Turhan Kitabevi, Ankara, 2002
- Aksoy, Şerafettin, Vergi Yargısı ve Türk Vergi Yargısı Sistemi, Filiz Kitabevi, İstanbul, 1990
- Alptekin, A. Ercan, "Üniter Vergi Sisteminde 4369 ve 4444 Sayılı Yasalar ile Yapılan Temel Hatalar (1- Beyanname Verilmeyen Haller), Yaklaşım, Sayı 90, Haziran 2000, 148.
- Altundağ, Şinasi, "Osmanlı İmparatorluğunun Vergi Sistemi Hakkında Kısa Bir Araştırma" Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih - Coğrafya Fakültesi Dergisi, 1947, cilt 5, sayı 2, 189 vd.
- Anayurt, Ömer, Hukuka Giriş ve Hukukun Temel Kavramları, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2012
- Arıkan, Zeynep, İnneci, Ahmet, "Vergilendirilebilir Gelir ve Gelir Vergisinde Üniter Yapıyı Bozan Uygulamalar," Sosyoekonomi, 2016, Vol. 24(30), 21 vd.
- Arslan, Mehmet, Vergi Hukuku, Yaklaşım Yayıncılık, Ankara, 2005
- Aslan, Zehreddin, "Türk İdari Yargı Sisteminde Re'sen Araştırma İlkesi", İ.Ü. Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi, Ekim-Mart 2001, sayı 23-24, 53-58
- Aslan, Zehreddin (Ed.) vd., Açıklamalı ve İçtihatlı İdari Yargılama Usulü Kanunu Vergi Yargılaması Dahil, 2. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2021
- Atalay, Hamit, İngilizce-Türkçe Sözlük, Türk Dil Kurumu, Ankara, 1999
- Ayluçtarhan, Arif, "Muhasebe Teorisi ve Vergi Teorisi Açısından Ticari Karın Kavranması", Mali Çözüm, Kasım- - Aralık 2010, 129-134.
- Bahar, Cevdet Okan, Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma, Yaklaşım Yayıncılık, Ankara, 2007
- Bahçeci, Barış, "İHAM'ın Vergi Cezalarında Ne Bis İn İdem İçtihadı İle Türk Hukukunun Uyum Sorunu" Türkiye Barolar Birliği Dergisi, 138, 2018, 141-166
- Balcı, Mustafa, Kamu İcra Hukuku ve 6183 Sayılı Kanun Uygulaması, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2021

- Başaran, Funda, "4369 Sayılı Kanuna Göre 'Gelir' Kavramının Anlamı", Vergi Dünyası, Sayı 223, Mart 2000, 114 vd.
- Bayar, İbrahim Nihat, Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmaları ve Mahsup Sistemi, Maliye ve Hukuk Yayınları, Ankara, 2006
- Baykara, Bekir, "Vergi Kanunları ile İlgili Genel Tebliğler ve İç Genelgelerin Hukuki Anlamı ve Değeri", Vergi Dünyası, Sayı 242, Ekim 2001, 31 vd.
- Bayraklı, Hasan Hüseyin, Genel Vergi Hukuku, Afyon, 2005
- Bilge, Necip, Hukuk Başlangıcı, Turhan Kitabevi, Ankara, 2002
- Bilici, Nurettin, Vergi Hukuku, Savaş Yayınevi, Ankara, 2016
- Bilici, Nurettin, Kamu Maliyesi, Savaş Yayınevi, Ankara, 2016
- Bıyan, Özgür, "Gayrimenkul Sermaye İratlarında Emsal Kira Bedeli Uygulaması", Lebib Yalkın Mevzuat Dergisi, Aralık 2006, Sayı:36.
- Bıyan, Özgür, "6102 Sayılı Türk Ticaret Kanununda Tek Ortaklı Şirket: Zorunlu Bazı Düzenlemelerin Vergi Hukukunda Yarattığı Eksiklik", Mali Çözüm, Temmuz - Ağustos 2012, 91-109.
- Bulutoğlu, Kenan, Kamu Bütçesi Kamu Harcamaları Kamu Borçları, Batı Türkeli Yayıncılık, İstanbul, 2004
- Bulutoğlu, Kenan, Türk Vergi Sistemi, Batı Türkeli Yayıncılık, İstanbul, 2004
- Blokey, Roy G., "Vergilenebilir Gelirin Tarifi", (Çev. Reşat Aktan), Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi, Cilt 9, Sayı 3, 1954, 6 vd.
- Canyaş, Oytun, Çifte Vergilendirmeyi Önleme Antlaşmalarının İç Hukuktaki Konumu, Adalet Yayınevi, Ankara, 2016
- Çağan, Nami, Vergilendirme Yetkisi, Kazancı Hukuk Yayınları, İstanbul, 1982
- Çelikkaya, Ali, "OECD Ülkelerinde 1980 Sonrası Gelir Vergisi Reformlarının Değerlendirilmesi", Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 2010, cilt 11, sayı 1, 143-147.
- Çeviker, Turgay, Maliye Terimleri Sözlüğü, Gazi Büro Kitabevi, Ankara, 1994
- Demirbaş Aksüt, Burcu, Vergi Anlaşmazlıklarının Çözüm Yolu Olarak Uzlaşma, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2021
- Dileyci, Dilek - Saraç, Özgür - Aktan, Coşkun Can, Vergi, Zulüm ve İsyan, Phoenix Yayınevi, Ankara, 2003
- Doğrusöz, Bumin, "Vergi Ziyayı Cezasının Anayasaya Aykırılığı", Yaklaşım, Nisan 2004, Sayı 136, 46.
- Doğrusöz, Bumin, "Vergi Hukukunda İhtirazi Kayıt ve Pişmanlıkla Beyan", <http://www.archive.ismmmo.org.tr>, (Erişim Tarihi: 19.07.2018).
- Domaniç, Hayri, "Vergi Kanunu Yapımında ve Uygulamasında Hatalar", Prof. Dr. Erdoğan Moroğlu'na 65. Yaş Günü Armağanı, İstanbul, 1999.
- Duran, Lütfi, "Anayasa Değişikliğinden Sonra Vergi ve Mali Yükümler Konusu", İktisat ve Maliye Dergisi, 1973, c.20, sayı 7, s. 291

- Durmuş, Neslihan Karataş, Vergi Uyuşmazlıklarında Uzlaşma ve Alternatif Çözüm Yolları, Adalet Kitabevi, Ankara, 2018
- Ergin, İsmail, "Yargıya İntikal Eden Vergi Uyuşmazlıklarının %90'ı Mükellef Lehine Sonuçlanıyor", Yaklaşım, 1997, Sayı 11
- Erdem, Metin, Şenyüz, Doğan, Tatlıoğlu, İsmail, Kamu Maliyesi, Ekin Kitabevi, Bursa, 2017
- Erarslan, Hasan, "4369 sayılı Kanun İle; 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununda Gelirin Tanımı ve Buna Bağlı Olarak Yapılan Değişiklikler" Vergi Sorunları, Sayı 120, Eylül 1998, 100 vd.
- Erginay, Akif, "Vergi Hukuku ve Diğer Hukuk Branşları ile Münasebeti", AÜHFD, c.8, sayı 3, 1951, 670 - 686
- Erginay, Akif, "Vergi Genel Tebliği Üzerine", Mali Sorunlara Çözüm, Temmuz 1985, sayı 7, 7
- Erginay, Akif, Kamu Maliyesi, Turhan Kitabevi, Ankara, 1987
- Fendoğlu, Hasan Tahsin, Anayasa Yargısı, Yetkin Yayınevi, Ankara, 2017
- Ferhatoğlu, Emrah, "Gelir Teorileri Bağlamında Avrupa Birliği ve Türkiye' deki Gelir Tanımlaması ve Sonuçları: Karşılaştırmalı Bir Analiz", E- Akademi, Eylül 2003, sayı 19, 1-17.
- Geçer, Ahmet Emrah, "Vergi Ceza Hukukunda Non Bis İn İdem İlkesi", A. Ü. Hukuk Fakültesi Dergisi, 65 (2), 2016, 315-348
- Gerçek, Adnan, "Sirkülerin Vergi Hukuku Kaynağı Olma Niteliği", Yaklaşım, 2004, sayı 135, 207
- Gerek, Şehnaz - Aydın, Ali Rıza, Anayasa Yargısı ve Vergi Hukuku, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2005
- Giray, Filiz, Maliye Tarihi, Ezgi Kitabevi, Bursa, 2011
- Gören, Ömer, "Vergi Ceza Hukukunda İştirak", Ankara Barosu Dergisi, Sayı 2013/2, 357-368.
- Gökbunar, Alınza, "Türk Vergi Sisteminde Reform Gereği", Prof.. Dr. Nezihe SÖNMEZ'e Armağan, Dokuz Eylül Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Maliye Bölümü Yayını, İzmir, 1997, 301-324;
- Gözler, Kemal, Türk Anayasa Hukuku, Ekin Kitabevi, Bursa, 2000
- Gözler, Kemal, İdare Hukuku Dersleri, Ekin Kitabevi, Bursa, 2002
- Gözler, Kemal, Hukuka Giriş, Ekin Kitabevi, Bursa, 2003
- Gözübüyük, A. Şeref, Anayasa Hukuku, Turhan Kitabevi, Ankara, 2000
- Gözübüyük, A. Şeref, Yönetim Hukuku, "S" Yayınları, Ankara, 1983
- Gözübüyük, A. Şeref, Hukuka Giriş ve Hukukun Temel Kavramları, Turhan Kitabevi, Ankara, 2002

- Gümüşkaya, Gamze, Hukuk Devleti Perspektifinden Vergi Hukukunda Özelgeler, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2021
- Günday, Metin, İdare Hukuku, İmaj Yayıncılık, Ankara, 1998
- Güran, Cahit – Karayılmazlar, Ekrem, “Gelir Vergisinde Tarife Yapısı: Adalet ve Etkinlik Temelli Teorik Tartışmalar Çerçevesinde Karşılaştırmalı Bir Analiz”, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi, 60 (2), 2005, 141-169
- Güriz, Adnan, Hukuk Felsefesi, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, Ankara, 1987
- Güneş, Gülsen, Verginin Yasallığı İlkesi, On iki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2011
- Horozgil, Denizhan, “AİHM ve Anayasa Mahkemesi Kararları Işığında Vergi Cezalarında ‘Non Bis In Idem’ İlkesi”, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, 2021, sayı 157, 255-294.
- İnan, Mahmut, “Türkiye’de Kazanç Vergisinden Gelir ve Kurumlar Vergisine Geçiş Süreci: 1946–1960 Dönemi”, Maliye Dergisi, Ocak-Haziran 2010, sayı 158, 349-364
- İnneci, Ahmet, Karadağ, Neslihan Coşkun, “ Vergi Usul Kanunu’na Göre Tebliğde Yapılan Hatalar ve Yargının Konuya Bakışı”, https://dergiler.sgb.gov.tr/calismalar/maliye_dergisi/yayinlar/md/169/169-04.pdf (Erişim tarihi: 20.07.2018)
- Kaneti, Selim, “Vergi Hukukunda Ekonomik Yaklaşım İlkesi”, Vergi Dünyası, Temmuz 1992, sayı 131, 39.
- Kaneti, Selim, Vergi Hukuku, Filiz Kitabevi, İstanbul, 1989
- Karadağ Neslihan Coşkun, “Finansal Araçların Vergilendirilmesi, İhtiyari Beyan ve Sağladığı Vergi Avantajları”, Cumhuriyet Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi, 2014, Cilt 15, Sayı 2, 205-225.
- Karakoç, Yusuf, Genel Vergi Hukuku, Yetkin Yayınları, Ankara, 2017
- Karavelioğlu, Celal, Değişiklik Açıklama ve En Son İçtihatlarla İdari Yargılama Usulü Kanunu, 3. Baskı, Trabzon, 1997
- Kırbaş, Sadık, Vergi Hukuku, Siyasal Kitabevi, Ankara, 2000
- Kelecioğlu, M. Aykut, “Vergi Kanunları ile Bakanlar Kuruluna Tanınan Yetkilerin Vergilendirmede Kanunilik ve Belirlilik İlkeleri Çerçevesinde İrdelenmesi”, Yaklaşım, Eylül 2001, sayı 105, 164
- Kızılot, Şükrü, “Faturasız Stok Malın Beyanı ve Nakit Para ile Dövizin Bankalara Bloke Ettirilmesi”, Yaklaşım, Sayı 62, Şubat 1998, 46-52
- Kızılot, Şükrü, Vergi Uyuşmazlıkları ile İlgili Danıştay Kararları ve Özelgeler, IV, Yaklaşım Yayınları, Ankara, 1998
- Kızılot, Şükrü, Danıştay Kararları ve Özelgeler, Yaklaşım Yayıncılık, V, Ankara, 2000
- Kızılot, Şükrü, Kızılot, Zuhul, Vergi İhtilafları ve Çözüm Yolları, Yaklaşım Yayıncılık, Ankara, 2007

- Koban, Emine, "Vergi Reformları ve Türk Vergi Sisteminde Reformların Genel Bir Değerlendirilmesi", *Uludağ Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 1997, cilt 17, sayı 1-2, 87-102.
- Koyuncu, Caner, *Anayasal Vergilendirme İlkeleri*, Ekin Kitabevi, Bursa, 2016
- Kuru, Baki, Arslan, Ramazan, Yılmaz, Ejder, *Medeni Usul Hukuku*, S Yayınları, Ankara, 1986
- Mahmutoğlu, Fatih Selami, "Suç - Kabahat Ayrımı - İdari Ceza Hukuku'nun Temelleri", *İstanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi Tarafından Düzenlenen İdari Ceza Hukuku Sempozyumu*, Haz. İlhan Uluşan / Funda Başaran Yaşarlar, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2009, 1-13
- Mutluer, Kamil, *Vergi Genel Hukuku*, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, İstanbul, 2006
- Mutluer, M. Kamil, *Vergi Özel Hukuku*, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, İstanbul, 2007
- Mutluer, Kamil - Öner, Erdoğan - Kesik, Ahmet, *Teori ve Uygulamada Kamu Maliyesi*, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, İstanbul, 2010
- Mutluer, Kamil, Dayanç Kuzeyli, N. Nilay, *Vergi Hukuku, Genel ve Özel Hükümler, Yetkin Yayınları*, Ankara, 2019
- Nadaroğlu, Halil, *Kamu Maliyesi Teorisi*, Bata Yayınları, İstanbul, 1985
- Neumark, Fritz, *Gelir Vergisi, Teori – Tarihçe – Pratik*, Hak Kitabevi, İstanbul, 1946
- Oktar, S. Ateş, *Vergi Hukuku*, Türkmen Kitabevi, İstanbul, 2017
- Oktar, S. Ateş, *Türk Vergi Sistemi*, Türkmen Kitabevi, İstanbul, 2018
- Orhaner, Emine, *Kamu Maliyesi*, Gazi Kitabevi, Ankara, 2000
- Organ, İbrahim, Güler, Ahmet, "Şehir İçi Ulaşım Faaliyetlerinde Kazancın Basit Usulde Vergilendirilmesinin Yarattığı Vergi Adaletsizliği: Denizli Örneği", *Maliye Dergisi*, Temmuz-Aralık 2012, sayı 163, 187-203.
- Öncel, Mualla, "Bilimsel Yayınlar ve Gelir Vergisi Sorunu (95 Sayılı Gelir Vergisi Genel Tebliğinin) Düşündürdükleri", *Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi*, 1972, cilt 27, sayı 3, 945-951.
- Öncel, Mualla, "Türk Vergi Hukukunda Takas", *A.Ü. Hukuk Fakültesi Dergisi*, 1978, cilt 35, Sayı 1-4, 9-15
- Öner, Erdoğan, *Osmanlı İmparatorluğu ve Cumhuriyet Döneminde Mali İdare*, Maliye Bakanlığı Yayını, Ankara, 2005.
- Öncel, Mualla - Kumrulu, Ahmet - Çağan, Nami - Göker, Cenker, *Vergi Hukuku*, Turhan Kitabevi, Ankara, 2019
- Özay, İl Han, *Günüşiğinde Yönetim*, Alfa Yayınevi, İstanbul, 1994
- Özbakan, Nil, "Artan Oranlı Gelir Vergisinin Teorik Temellerine Eleştiriler", *Yaklaşım*, Sayı 55, 1997, 107-110

- Özbalcı, Yılmaz, Vergi Davaları, Ankara, 1988
- Özbudun, Ergun, "1961 ve 1982 Anayasalarında Kanun Hükmünde Kararnameler, Anayasa Yargısı, Ankara, 1986, 227 vd.
- Özbudun, Ergun, Türk Anayasa Hukuku, Yetkin Yayınları, Ankara, 1986
- Özdiler Küçük, Eda, Vergi Hukukunda Karineler, Adalet Yayınevi, Ankara, 2011
- Öztürk, İlhami, Vergi Benzeri Mali Yükümlülükler, Yetkin Yayınları, Ankara, 2016
- Pehlivan, Osman, Vergi Hukuku, Trabzon, 2006
- Rençber, Altan, Uluslararası Gelişmeler Işığında Vergi Hukukunda İşyeri, Filiz Kitabevi, İstanbul, 2021
- Sağlam, Fazıl, Kanun Hükmünde Kararname Çıkarma Yetkisinin Sınırları Uygulamanın Yaygınlaşmasından Doğabilecek Sorunlar, Anayasa Yargısı, Ankara, 1987, 262.
- Saraçoğlu, Fatih, "Gelir Vergisi Kanunu'nda Gelir Tanımından Sapmalar", İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi, 2014, sayı 50, 55-71.
- Sarıcaoğlu, Ercan, Türk Vergi Hukukunda Vergi Suç ve Kabahatleri Bakımından Yorum ve İspat, Adalet Yayınevi, Ankara, 2017
- Sarılı, Mustafa Ali, Türk Vergi Sistemi, Ankara, 2010
- Sekdur, Mehmet, "Vergi Hataları ve Düzeltme -3", Maliye ve Sigorta Yorumları, 1 Temmuz 1998, Sayı 275, 52
- Seviğ, Veysi, "Vergi Hukukunda Gelir Kavramı", Dünya, 22 07.1998, 9.
- Seviğ, Veysi, "Kaçakçılık Suçu ile Vergi Ziyat İlişkisi", Yaklaşım, Mart 1999, Sayı 75.
- Sonsuzoğlu, Elif, "Vergi Hatalarının Düzeltilmesi Usulü ve Yargısal Çözüm", Vergi Dünyası, Sayı 167, Temmuz 1995, 138.
- Soydan, Billur Yaltı, Uluslararası Vergi Sözleşmeleri, Beta Basım Yayım, İstanbul, 1995
- Söyler, İlhami, Çolak, Mustafa, "Nasıl Bir Vergi Reformu?", Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 2013, sayı 35, 215-222.
- Şener, Orhan, Teori ve Uygulamada Kamu Ekonomisi, Beta Basım Yayım Dağıtım, İstanbul, 2006
- Şenyüz, Doğan, Vergi Ceza Hukuku, Ekin Kitabevi, Bursa, 2015
- Şenyüz, Doğan - Yüce, Mehmet - Gerçek, Adnan, Vergi Hukuku, Ekin Yayınevi, Bursa, 2016
- Şenyüz, Doğan, Yüce, Mehmet, Gerçek, Adnan, Türk Vergi Sistemi, Ekin Kitabevi, Bursa, 2016
- Tan, Turgut, "Türk Hukukunda Kanun Hükmünde Kararname Uygulaması ve Sorunlar", AÜSBFD, c. 50, Ocak-Haziran 1995, sayı 1-2, 335 vd.

- Tuncer, Selahattin, "Bazı Temel Vergi ve Usul Kanunları Yeniden Yazılmalı", Yaklaşım, s. 138, Haziran 2004, 9-14.
- Taşdelen, Aziz, "Hukukî Açından Zirai Kazançların Vergilendirilmesi", Akdeniz Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi, 2010, sayı 23(2), 137-144.
- Taşdöğen, Salih, "Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri", Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, s. 65 (3), 2016, 937-966
- Taşkan, Yusuf Ziya, "Vergi Yargısında Bağlantılı Davalar ve Davaların Birleştirilmesi", Yaklaşım, Ağustos 1998, sayı 68, 138-144
- Taşkan, Yusuf Ziya, "Düzeltilme Talebi ve Vergi Mahkemesinde Dava Açma", Yaklaşım, Şubat 1999, Sayı 74, 136
- Taşkan, Yusuf Ziya, "Hukuk Mahkemelerine Yansıyan Bireysel Vergi Uyuşmazlıklarının Çözümlenmesi", Vergi Dünyası, Sayı 218, Ekim 1999, 132-143
- Taşkan, Yusuf Ziya, "Bir Vergi Politikasızlığı Örneği: 4369 ve 4444 Sayılı Yasalarda Gelirin Kavranmasına İlişkin Yaklaşımlar", 16. Türkiye Maliye Sempozyumu, Antalya, 2001 (Poster Bildiri), Manisa 2002, 400-409.
- Taşkan, Yusuf Ziya, "Vergi Borcunun Tahakkuku ve Kesinleşmesi", Vergi Sorunları Dergisi, Mayıs 2005, sayı 200, 157-166
- Taşkan, Yusuf Ziya, "Gelir Vergisi Kanununun Kanunlaştırma Tekniği Açısından Eleştirisi", Vergi Sorunları, Mayıs 2006, Sayı 212, 130-137.
- Taşkan, Yusuf Ziya, "Gelir Vergisi Kanununun Kanunlaştırma Tekniği Açısından Eleştirisi", Vergi Sorunları, Mayıs 2006, sayı 212, 130-137
- Taşkan, Yusuf Ziya, "Vergi Ziyai Cezasının Üç Kat Uygulanmasında Bir Sorun Olası-lığı ve Öneriler", Vergi Sorunları, Ağustos 2007, Sayı 227, s. 120-125
- Taşkan, Yusuf Ziya, "Vergi Uyuşmazlıklarında Çözüm Yöntemlerinin Alternatif Değeri", Vergi Sorunları, Şubat 2007, sayı 221, 131-137
- Taşkan, Yusuf Ziya, Vergi Yargılaması Hukukunda Görev ve Yetki, Siyasal Kitabevi, Ankara, 2007
- Taşkan, Yusuf Ziya, Vergi Yönetiminin Düzenleyici İşlemleri, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2010
- Taşkan, Yusuf Ziya, 2017 Anayasa Değişikliklerinin Vergi Hukukunun Bazı Kaynaklarına İlişkin Sonuçları, Vergi Sorunları Dergisi, Sayı 349, Ekim 2017, 9-17
- Taşkan, Yusuf Ziya, Türk Vergi Hukuku Bakımından Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri ve Cumhurbaşkanı Kararları, Vergi Dünyası, Sayı 446, Ekim 2018, 6-13
- Taylar, Yıldırım vd., Mükellef Haklarının Korunması Bakımından Hukuki Güvenlik İlkesi, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2020
- Tekin, Ahmet, "OECD Ülkelerinde Yapılan Vergi Reformlarının Değerlendirilmesi", Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 2010, sayı 26, 54-70.

- Terzi, Gökhan, "Gümrük Vergileri Anlaşmazlıklarında Çözüm Yollarının Vergi Usul Kanunu Hükümleri İle Karşılaştırmalı Olarak Değerlendirilmesi", Gümrük Ticaret dergisi, Şubat 2019, sayı 5, 32-43.
- Tosun, Ayşe Nil, "Anayasa Mahkemesi Tarafından Ücret Gelirlerinin Vergilendirilmesi İle İlgili Alınan İptal Kararı Hakkında Bir Değerlendirme", Hacettepe Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 2011, Cilt 29, Sayı 1, 153-163.
- Tuncer, Selahattin; Vergi Hukuku ve Uygulaması, Yaklaşım Yayıncılık, Ankara, 2003
- Turhan, Salih, Vergi Teorisi, İstanbul, 1979
- Tüğen, Kamil, "Türkiye'nin Ekonomik Kalkınma Süreci İçinde Uygulanan Vergi Politikaları ve Değerlendirilmesi", Oş Devlet Üniversitesi Kongre Kitabı, Haziran, 2002, 148-152.
- Uslu, Ferhat, Anayasa Yargısı, Ekin Kitabevi, Bursa, 2016
- Uluatam, Özhan - Methibay, Yaşar, Vergi Hukuku, İmaj Yayıncılık, Ankara, 2001
- Uyanık, Mustafa, Dış Ticaretten Alınan Mali Yükümlülüklerde İdarenin Düzenleyici İşlem Yapma Yetkisi, Adalet Yayınevi, Ankara, 2021
- Uzun Çam, Mine, Türk Vergi Hukukunda İzaha Davet Kurunu, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2021
- Yıldız, Yiğit, Onat, Selin Çağla, "Sosyal İçerik Üreticileri Ve Uygulama Geliştiricilerinin Kazançlarına Vergi Usul Kanunu Kapsamında Getirilen Yeni Düzenlemeler", <https://www.mondaq.com/turkey/withholding-tax/1127436> (Erişim tarihi: 29.03.2022)
- Yücel, Mehmet, "Bir Vergi Güvenlik Müessesesi Olarak Emsal Kira Bedeli Uygulaması", Mali Çözüm, Kasım - Aralık 2015, 131-146.
- Yüzbaşıoğlu, Necmi Yüzbaşıoğlu, Türkiye'de Kanun Hükümünde Kararnameler Rejimi, İstanbul, 1996

Doç. Dr. Kürşat GÖKTÜRK

**KAMBIYO SENETLERİNDE
ŞAHSİ DEFİLER**

**ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022**

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Kambiyo Senetlerinde Şahsi Defiler

Doç. Dr. Kürşat Göktürk

Hukuk Yayınları Dizisi – 3175

Birinci Baskı : Temmuz, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8153 – 72 – 9

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com
 : adalety@adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi
 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Ay-bay Kırtasiye İnş. Gıda Paz. ve Tic. Ltd. Şti.
Sertifika No: 46661
Tel: (0 312) 472 58 55 - Ankara

KAYNAKÇA

- Adıgüzel**, Burak, Yargıtay Kararları Işığında Kambiyo Senetlerinde Bile Bile Borçlu Zararına Hareket, TFM Y. 2018, C. 4, S. 2, (s. 129-148)
- Akdeniz**, Umut, Faktoring ve Faktoring ile İlgili Uygulamada Ortaya Çıkan Sorunlara İlişkin Bazı Tespitler, THD, C. 15, Sa. 162, Şubat 2020, (s. 218-235)
- Akdeniz**, Umut, Kambiyo Senetlerinde Defiler, (Yayımlanmamış YL Tezi) Ankara, 2007
- Alışkan**, Murat, Kambiyo Senetlerinde Temlik Ciroyu, İstanbul, 1998
- Altay**, Sıtkı A, Emre Yazılı Kambiyo Senetlerinde Kişisel Def'ilerin Faktoring Şirketlerine Karşı İleri Sürülebilirliği Sorunu, Ticaret Hukuku ve Yargıtay Kararları Sempozyumu, C. XXIV, Ankara, 2012, (293-332)
- Arslan**, İbrahim, Kambiyo Senetlerinde Geçersizlik Defileri, SÜHFD, Y. 2008, C. 16, Sa. 1, (s. 11-28)
- Arslanlı**, Halil, Ticari Senetler Dersleri, İstanbul, 1954
- Bähr**, Gottfried/**Fischer-Winkelmann**, Wolf F., Buchführung und Jahresabschluss, Wiesbaden, 2001
- Bahtiyar**, Mehmet, Kıymetli Evrak Hukuku, İstanbul, 2018
- Becker**, Hermann, in: BK - Berner Kommentar, Allgemeine Bestimmungen, Art. 1-183 OR Schweizerisches Zivilgesetzbuch, Obligationenrecht, Stämpfli Verlag, 1946
- Bilgiç**, Emin, Sümerce ve Akadca Borç Mukavele ve Senetlerini Karakterlendiren Fiil Formülleri, DTCF Dergisi, C. XIV, Sa.1-2, Y. 1956, (s. 39-50)
- Bozer**, Ali/**Göle**, Celal, Kıymetli Evrak Hukuku, Ankara, 2021
- Bozgeyik**, Hayri, Policede Müracaat Hakkı, Ankara, 2003
- Braun**, Johann B., Die Lehre vom Wechsel nach der allgemeinen deutschen Wechselordnung, Leipzig: Barth 1868
- Bucher**, Eugen, Schweizerische Obligationenrecht, Allgemeiner Teil ohne Deliktsrecht, Zürich, 1979

- Can**, Mehmet Ç., Türk Borçlar Kanunu'nun 603. Maddesinin Kıymetli Evrak Hukukunda Uygulanabilirliği - Avalde Eşin Rızası Aranmalı mı?, GÜHFD C. XXI, Y. 2017, Sa. 3, (s. 35-73)
- Can**, Mertol, Kıymetli Evrak Hukuku, Ankara, 2012
- Can**, Mertol, Yargı Kararları Işığında Tüketici Hukukunun Kambiyo Senetleri Tatbikatını Etkileyen Hükümlerine İlişkin Kısa Bir Değerlendirme, ÇÜHFD, Y. 2020, C. 5, Sa. 2, (4109-4122)
- Çamoğlu**, Ersin, Kambiyo Senetlerinde Borçlunun Defileri (Savunmaları), BATİDER, Y. 2019, C.XXXV Sa. 3, (s. 5-35)
- Çamoğlu**, Ersin, Kıymetli Evrak Hukukunun Temel İlkeleri, İstanbul, 2020
- Dayınlarlı**, Kemal, Borçlar Kanununa Göre Alacağıın Temliki, Ankara, 2000
- Demirkapı**, Ertan, Kambiyo Senetlerinin Aval Yoluyla Temini, İzmir, 2005
- Domaniç**, Hayri, Kambiyo Senetlerinde Rehin Ciroosu, in: Ord.Prof.Dr. Ernst E. Hirsch'e Armağan, Ankara, 1964, (s. 519-541)
- Domaniç**, Hayri, Kıymetli Evrak Hukuku, İstanbul, 1975
- Domaniç**, Hayri, TTK Şerhi IV, Kıymetli Evrak Hukuku, İstanbul, 1990
- Durgut**, Ramazan, Kambiyo Senetlerinde Sebepsiz Zenginleşme, İstanbul, 2005
- Engin**, Baki İ., Alacağı Temlik Edenin Garanti Sorumluluğu, Ankara, 2002
- Erdem**, Nuri, Kambiyo Senetlerinde Senet Metninde Değişiklikler (Tahrifat), İstanbul, 2008
- Eren**, Fikret, Borçlar Hukuku Genel Hükümler, İstanbul, 2019
- Frick**, Thomas A; in: OR Kommentar Schweizerisches Obligationenrecht, Hrsg. Jolanta Kren Kostkiewicz, Stephan Wolf, Marc Amstutz, Roland Fankhauser, Orell Füssli Verlag, 2016
- Grüniger**, Marc/**Hunziker**, Bruno/**Roth**, Gerhard, in: Basler Kommentar, Wertpapierrecht, Art. 965-1186 OR usw., Hrsg. Honsell, Heinrich/Vogt, N. Peter/Watter, Rolf, Basel, 2012
- Guhl**, Theo, Das Schweizerische Obligationenrecht, Zürich, 1980
- Helvacı**, Mehmet, Kambiyo Senetlerinde Defiler, Prof.Dr. Hüseyin Ülgen'e Armağan, C. I, İstanbul, 2007, (s. 647-703)
- Helvacı**, Mehmet/**Aksu Özkan**, Raziye; Yargıtay İçtihadı Birleştirme Genel Kurul Kararı Işığında Avalde Eşin Rızasının Gerekliliğinin Değerlendirilmesi, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları

Dergisi Cilt 25, Sayı 2, Prof. Dr. Ferit Hakan Baykal Armağanı, Aralık 2019, (s. 873-906)

Hirsch, Ernst, Ticaret Hukuku Dersleri, İstanbul, 1948

İmregün, Oğuz, Kıymetli Evrak Hukuku, İstanbul, 1998

İncihan Ersoy, Mary, Fed'in Para Politikalarından Gelişmekte Olan Ülkelerin Finansal Piyasalarına Olan Etkiler: Karşılaştırmalı Bir Analiz, Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi, C. 14, Sa. 77, Nisan 2021, (s. 1063-1084)

Jacobi, Ernst, Wechsel- und Scheckrecht, unter Berücksichtigung des ausländischen Rechts, Berlin, 1956

Jensen, Adolph, A History of Banking in The Scandinavian Nations, in: A History of Banking in all the Leading Nations, New York, 1896

Karahan, Sami/**Arı**, Zekeriya/**Bozgeyik** Hayri/**Saraç**,Tahir/**Ünal** Mücahit, Kıymetli Evrak Hukuku, Konya, 2013

Karayalçın, Yaşar, Ticaret Hukuku Dersleri II Ticari Senetler, Ankara, 1959

Kendigelen, Abuzer, Çek Hukuku, İstanbul, 2019

Kendigelen, Abuzer, Müracaat Hakkını Kaybeden Çek Hamilinin Başvurabileceği Yollar, Prof. Dr. Hüseyin Ülgen'e Armağan, C. I, İstanbul, 2007, (726-740)

Kendigelen, Abuzer/**Kırca**, İsmail, Kıymetli Evrak Hukuku, İstanbul, 2020

Kınacıoğlu, Naci, Kıymetli Evrak Hukuku, Ankara, 1999

Kocaman, Arif B., Alacağın Temlikinin Benzer Üçlü İlişkiler Karşısındaki Teorik Sorunu, Ankara, 1989

Krauskopf, Frédéric, in: Präjudienzbuch OR Die Rechtsprechung des Bundesgerichts (1875-2020), Hrsg. Gauch, Peter/Stöckli, Hubert, Zürich, 2021

Kuhn, Hans, in: CHK - Handkommentar zum Schweizer Privatrecht, GmbH, Genossenschaft, Handelsregister und Wertpapiere (Art. 772-1186 OR) / Bucheffektengesetz, Hrsg. Vito Roberto, Hans Rudolf Trüeb, Zürich, 2016

Kuru, Baki, Medenî Usul Hukuku El Kitabı, C. 1, Ankara, 2020

Küçükaydın, Halil D., Tahsil Ciroosu ve Tâbi Olduğu Hukuki Rejim (Yayımlanmamış YL tezi), Ankara, 2019

Müller, Gustav, Die Entstehung und Entwicklung des Wechsels, Wien, 1908

Odman Boztosun, Ayşe, Kambiyo Senetlerinde Teminat Kaydı, Legal Hukuk Dergisi, Y. 2007, Sa. 53, (s. 1487-1499)

- Oftinger**, Karl/**Bär**, Rolf, in: Zürcher Kommentar, Bd. IV/2c-Das Sachenrecht-Die Beschränkten dinglichen Rechten, Art. 884-918 ZGB Das Fahrnispfand, Zürich, 1981
- Oğuzman**, Kemal/**Öz**, Turgut, Borçlar Hukuku Genel Hükümler, C. I, İstanbul, 2012
- Oğuzman**, Kemal/**Öz**, Turgut, Borçlar Hukuku Genel Hükümler, C. II, İstanbul, 2012
- Oktay**, Saibe, in: Prof.Dr. Ernst E. Hirsch'in Hâıtrasına Armağan, Ankara, 1986, (s. 339-366)
- Özakman**, Cumhuriyet, "Havale İlişkisi"nin Borçlar Hukuku Açısından İncelenmesi ve Kıymetli Evrak Hukukundaki Görünüşü, İÜHFİM, Y. 1975, C. 41, Sa. 1-2, (s. 255-297)
- Özdamar**, Mehmet/**Göktürk**, Kürşat/**Can**, Mehmet Ç./**Kaşak**, Esra, Kıymetli Evrak Hukuku, Ankara, 2020
- Öztan**, Fırat, Kıymetli Evrak Hukuku, Ankara, 1997
- Öztan**, Fırat, Kıymetli Evrak Hukuku, Ankara, 2021
- Pekcanıtez**, Hakan, in: Pekcanıtez Usul-Medeni Usul Hukuku, Ed. Hakan Pekcanıtez, Muhammed Özeken, Mine Akkan, Hülya Taş Korkmaz, İstanbul, 2017
- Poroy**, Reha/**Tekinalp**, Ünal, Kıymetli Evrak Hukukunun Esasları, İstanbul, 2018
- Pulaşlı**, Hasan, Kıymetli Evrak Hukuku'nun Esasları, Ankara, 2012
- Pulaşlı**, Hasan, Kıymetli Evrak Hukukunun Esasları, Ankara, 2012
- Reetz**, Peter/**Burri**, Christof; in: CHK - Handkommentar zum Schweizer Privatrecht, Obligationenrecht - Allgemeine Bestimmungen Art. 1-183 OR, Hrsg. Andreas Furrer, Anton K. Schnyder Schulthess, 2016
- Rizzi**, Marco Athos, in: OR Kommentar Schweizerisches Obligationenrecht, Hrsg. Jolanta Kren Kostkiewicz, Stephan Wolf, Marc Amstutz, Roland Fankhauser, Orell Füssli Verlag, 2016
- Saraç**, Şükrü, 6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanunu Çerçevesinde Faktoring Uygulamaları ile İlgili Güncel Sorunlar" Sempozyumu, Kıbrıs: 14-16 Ekim 2016
- Schaufelberger** Peter C./**Keller**, Katrin, in: OR Kommentar Schweizerisches Obligationenrecht, Hrsg. Jolanta Kren Kostkiewicz, Stephan Wolf, Marc Amstutz, Roland Fankhauser, Orell Füssli Verlag, 2016

- Schraner**, Marius, in Zürcher Kommentar, Kommentar zum Schweizerischen Zivilgesetzbuch, Kommentar zur 1. und 2. Abteilung (Art. 1-529), Bd./Nr. V/1e, Art. 68-96, Zürich, 2000
- Sönmez**, Numan S., Kambiyo Senetlerinde Şahsi Defiler, İstanbul, 2019
- Spirig**, Eugen, in: ZK - Zürcher Kommentar Die Abtretung von Forderungen und die Schuldübernahme, Erste Lieferung, Art. 164-174 Art. OR Kommentar zum Schweizerischen Zivilgesetzbuch, Obligationenrecht, Kommentar zur 1. und 2. Abteilung (Art. 1-529 OR), Hrsg. Peter Gauch, Schulthess, 1993
- Susuz**, Kağan, Kambiyo senetlerinde Zamanaşımı, İstanbul, 2008
- Şahin**, Ayşe, Kambiyo Senetlerinde “Gecikmiş Ciro”ya Bağlı Hukuki Sonuçlar, in: Prof.Dr. Fırat Öztan’a Armağan, C. II, Ankara, 2010, (1925-1966)
- Şenocak**, Kemal, 6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanunu Çerçevesinde Faktoring Uygulamaları ile İlgili Güncel Sorunlar” Sempozyumu, Kıbrıs: 14-16 Ekim 2016, (s. 61-98)
- Tekinay**, S. Sulhi, Medeni Hukukun Genel Esasları ve Gerçek Kişiler Hukuku, İstanbul, 1992
- Tekinay**, Selahattin S., Ticari İşlerde Teselsül Karinesi, Ord.Prof.Dr. Ernst E Hirsch’e Armağan, Ankara, 1964, (s. 509-518)
- Tekinay**, Selahattin S./**Akman**, Sermet/**Burcuoğlu**, Haluk/**Altop**, Atilla, Borçlar Hukuku Genel Hükümler, İstanbul, 1993
- Teoman**, Ömer, Kambiyo Senetlerine İlişkin Bedelsizlik Savının Bunları Ciro Yolu ile Devralan Faktoring Şirketlerine Karşı İleri Sürülebilir Sürülemeyeceği Sorunu, Yargı Dünyası, Y. 2010, Sa. 179, (11-16)
- Tuna**, Ergun, Ticaret Hukuku Prensipleri-Kıymetli Evrak, İstanbul, 2004
- Tüzemen Atik**, Ebru, 6502 Sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun Düzenlemelerinin Avale Etkisi, İAÜHFD Yıl 7 Sayı 1 - Haziran 2021 (1 - 33)
- Tüzemen Atik**, Ebru, Açık Kambiyo Senetleri, Ankara, 2017
- Uzun Kazmacı**, Özge/**Hamamcıoğlu**, Esra, 6361 Sayılı Kanun’un 9/3 Hükmünün Uygulanma(ma)sına İlişkin Yargıtay Kararının Değerlendirilmesi, (Temel Borç İlişkisinden Doğan Kişisel Def’ilerin Faktoring Şirketine İleri Sürülüp Sürülemeyeceği Sorunu), İKÜHFD, Y. 2017, C. 16 Sa:2, 2017, (783-804)
- Uzunallı Eroğlu**, Sevilay, Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun’un Kıymetli Evrak Hukukuna Etkileri, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi Cilt: 6, Sayı: 1, 2004, (113-176)

- Ülgen, Hüseyin/Helvacı, Mehmet/Kendigelen, Abuzer/Kaya, Arslan, Kıymetli Evrak Hukuku, İstanbul, 2015**
- Ülgen, Hüseyin/Helvacı, Mehmet/Kaya, Arslan/ Nomer Ertan, Füsün N., Kıymetli Evrak Hukuku, İstanbul, 2019**
- Ünal, Oğuz K., Menkul Kıymetler, Ankara, 1988**
- Ünal, Oğuz K., Sermaye Piyasası Hukuku ve Mevzuatı, Ankara, 2005**
- von Büren, Bruno, Schweizerisches Obligationenrecht Allgemeiner Teil, Schulthess, 1964**
- von Canstein, Raban, Lehrbuch des Wechselrechts, Berlin, 1890**
- von Tuhr, Andreas, (Çev. Cevat Edege), Borçlar Hukukunun Umumi Kısmı, C. 1-2, Ankara, 1983**
- von Tuhr, Andreas/Escher, Arnold, Allgemeiner Teil des Schweizerischen Obligationenrechts, Bd. II, Schulthess, 1974**
- Weber, Rolf H., Berner Kommentar, Schweizerisches Zivilgesetzbuch, Das Obligationenrecht, Allgemeine Bestimmungen, Die Erfüllung der Obligation, Bd./Nr. VI/1/4, Art. 68-96, Hrsg. Hausheer, Heinz, Bern, 2005**
- Wiedmer, Karin, in: OR Kommentar Schweizerisches Obligationenrecht, Hrsg. Jolanta Kren Kostkiewicz, Stephan Wolf, Marc Amstutz, Roland Fankhauser, Orell Füssli Verlag, 2016**
- Yıldırım, Abdulkerim/Aytuğar, Bilge, Tüketici İşlemlerinde Kıymetli Evrak Düzenlenmesi, AHBVÜHFD, Y. 2020, C. XXIV, Sa. 2, (s. 31-62)**
- Yılmaz, Lerzan, Kambiyo Senetlerinde (Çek-Bono-Poliçede) Def'iler, İstanbul, 2017**
- Zobl, Dieter, in Berner Kommentar, Kommentar zum schweizerischen Privatrecht, Bd./Nr. IV/2/5/2 Art. 888-906 ZGB, Hrsg. Heinz Hausheer, Bern, 1996**

HABİP OĞUZ
Raportör Hâkim

YUSUF DEMİRÇİ
Ticaret Mahkemesi Başkanı

Güncel AİHM, AYM, Yargıtay ve BAM Kararları ile

HUKUK MUHAKEMELERİ KANUNU

ve

İLGİLİ MEVZUAT PRATİK KİTAP

- ◆ Notlar, Bilimsel Görüşler
- ◆ Örnek Kısa Kararlar
- ◆ Örnek Duruşma Tutanakları
- ◆ Güncel AİHM, AYM, Yargıtay ve BAM Kararları
- ◆ Yargılama Giderlerinin Hesaplanması
- ◆ Arbuluculuk
- ◆ İstinaf
- ◆ Tebligat Hukuku
- ◆ Özel Hukuk Yargılamasına İlişkin Diğer Mevzuat

5. BASKI

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Hukuk Muhakemeleri Kanunu ve İlgili Mevzuat Pratik Kitap
Habip Oğuz - Yusuf Demirci

Hukuk Yayınları Dizisi – 2054

Beşinci Baskı : Ağustos, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8153 – 73 – 6

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr - adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Salmat Basım Yayım Ambalaj San. Tic. Ltd. Şti.
Sertifika No: 47771
Tel: (0312) 341 10 24 - Ankara

KAYNAKÇA

- AKİL, Cenk:** "*Hâkimin Hukuku Kendiliğinde Uygulaması İlkesi*", AÜHFD, C.57, S.3, y.2008.
- AKKAN, Mine:** Pekcanitez Usûl, Medenî Usûl Hukuku, B.15, İstanbul 2017.
- AKSOY, Elif:** "*Objektif Dava Birleşmesi*", TBB Dergisi, S.117, y.2015.
- ALDEMİR, Hüsnü:** Hukuk Davalarında Yargılama Giderleri, 3.B., Ankara, 2012.
- AŞIK, İbrahim:** "*Hukuk Muhakemeleri Kanunu'na Göre Yetki Sözleşmesi*", TBB Dergisi, S.97, y.2011.
- ARSLAN, Ramazan:** "*Dava ve Cevap Dilekçelerinin Hazırlanması ve Ön İnceleme*", TBBBD, S.80, Mart 2012, s.67-82.
- ATALI, Murat:** Medeni Usul Hukuku, Eskişehir 2011.
- AYBAY, Aydın:** "*Borcun İfa Yeri ve Yetkili Mahkeme*", İÜHFM, C.26, S.1-4, y.1960, s.218-225.
- AYHAN, Rıza /ÖZDAMAR, Mehmet/ÇAĞLAR, Hayrettin:** Ticarî İşletme Hukuku Genel Esaslar, B.9, Ankara 2016.
- BASKAN, Ş. Eda:** "*6100 Sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu Hükümlerinin İş Davalarındaki Yargılama Usulüne Etkisi*", TAAD, S.12, y.4, Ocak 2013.
- BOLAYIR, Nur:** "*Bir Karar Işığında Asliye Ticaret Mahkemeleri ile Asliye Hukuk Mahkemeleri Arasındaki Görev İlişkinin Zaman İtibariyle Uygulanması Sorunu*", GSÜHFD, Doç. Dr. Melike Batur Yamaner'in Anısına Armağan, C.II, y.2014, S.2, s.895-908.
- BÖRÜ, Levent:** Medenî Usûl Hukukunda Davaya Vekâlet Ehliyeti, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara 2006.
- COŞAR, Ömer Lütfi:** "*Belirsiz Alacak Davasında Talebi Artırmak İçin İslah mı Yoksa HMK md. 107/2 mi Tercih Edilmeli*", İBD, C.87, S.4, y.2013.
- ÇETİN, İbrahim:** "*Yargılamada Etkinlik Arayışları: Medeni Usûl Hukukunda Usul Ekonomisi*", Sayıştay Dergisi, S.78, Temmuz - Eylül 2010, s.81-109.
- ÇİL, Şahin:** "*6100 sayılı HMK'ya Göre İş Yargısında İspat Yükü ve Deliller*", İÜHFM, C.LXXII, S.2, y.2014.
- DEDEAĞAÇ, Ender:** 6100 Sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun Getirdikleri, Ankara 2011.
- DEMİRBAŞ, Harun:** Yenilik Doğuran Haklar, İstanbul 2007.
- DEYNEKLİ, Adnan:** Medeni Usul Hukukunda İslah, Ankara 2013 (DEYNEKLİ, İslah).

- DEYNEKLİ, Adnan:** "*İlamsız İcra Takibine İtirazdan Sonra Açılan Menfi Tespit Davasına Hukuki Yarar Sorunu*", TAAD, S.2, y.1, Temmuz 2010 (DEYNEKLİ, Hukukî Yarar).
- DEYNEKLİ, Adnan:** "*Davalının Yokluğunda İncelenen Yetki İtirazının Reddine İlişkin Kararın Tebliği Zorunlu mudur?*", GÜHFD, C.VIII, S.1-2, y.2004, s.119-126 (DEYNEKLİ, Yetki).
- DUMAN, İlker Hasan:** "*Hukuk Muhakemeleri Yasası'nda Yargıcın Tazminat Sorumluluğu*", TBB Dergisi, S.96, y.2011.
- EKŞİOĞLU, Ebru:** "*Daha İyi Bir 'HMK md. 29' Mümkün!*", <http://www.dahaiyyargi.org/daha-iyi-bir-hmk-md-29-mumkun/>, E.T.: 20/06/2015.
- ERMENEK, İbrahim:** "*Medeni Usul Hukukunda Şekilcilik*", GÜHFD, C.4, S.1-2, Haziran - Aralık 2000.
- FIRAT, Dilara:** "*Medeni Usul Hukuku'nda Karşı Dava Üzerine Bir İnceleme*", İBD, C.88, S.2014/1, Ocak - Şubat 2014.
- GENÇCAN, Ömer Uğur:** 6100 Sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu Yorumu, Ankara 2013.
- GÖNEN, Ramazan:** "*Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun, Layihalar Teatisine Getirdiği Yenilikler ve Ön İnceleme Hükümleri*", İBD, C.86, S.2012/2, s.163-171.
- KARACA, Aybüke/YAĞCI, Uğur:** "*Belirsiz Alacak Davası ve Kısmi Davanın İşçilik Alacakları Bakımından Değerlendirilmesi*", İÜHF, C.LXXII, S.2, y.2014.
- KARSLI, Abdürrahim:** Medeni Muhakeme Hukuku, B.3, İstanbul 2012.
- KOCA, Geylani:** "*Yeni 'Hukuk Muhakemeleri Kanunu' İle Usul Hukukumuzda Yapılan Değişiklikler ve Uygulamadaki Sorunlara Getirilen Çözümler*", İBD, C.85, S.2, y.2011.
- KORKMAZ, Cansu:** "*Anayasa Mahkemesi'nin Bireysel Başvuru Sonucunda Verdiği Kararların Medenî Usûl Hukuku Bakımından Değerlendirilmesi*", YBHD, C.2, S.3, y.2017, s.215-276.
- KURT KONCA, Nesibe:** "*Medeni Usul Hukukunda Aleniyet İlkesinin Sınırlandırılması*", SDÜHFD, C.4, S.2, y.2014, MİHBİR Özel Sayısı, s.65-96.
- KURU, Baki:** Medenî Usul Hukuku, Ders Kitabı, B.1, İstanbul 2015.
- KURU, Baki/ARSLAN Ramazan/YILMAZ, Ejder:** Medenî Usul Hukuku, B.25, Ankara 2014.
- MERİÇ, Nedim:** "*Hâkimin Davayı Aydınlatma Yükümlülüğü*", DEÜHFD, Prof. Dr. Bilge UMAR'a Armağan, C.11, Ö.S., y.2009, s.377-424.

- MUŞUL, Timuçin:** Medenî Usul Hukuku, B.3, Ankara 2012.
- OĞUZ, Habip:** "Taleple Bağlılık İlkesi Bakımından Yargıtay'ın Bir Kararının İncelenmesi", UMD, S.8, Aralık 2016, s.301-316.
- OKUMUŞ, Nagehan:** Medeni Usul Hukukunda Özel Hüküm Sebepleri (Kanunda Düzenlenmemiş Takdiri Deliller), Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Erzurum 2010.
- ÖNDER, M. Akil:** "Celse Harçları Üzerine Düşünceler", Ankara Barosu Dergisi, S.1, y.1972.
- ÖZEKES, Muhammet:** Pekcanitez Usûl, Medenî Usûl Hukuku, B.15, İstanbul 2017.
- ÖZEL, Sibel:** "Basın Yoluyla Kişilik Haklarının İhlali Davalarında Yetkili Mahkemenin Tesisinde Ele Alınan Haksız Filin İka Yeri Kuralına Avrupa Adalet Divanı Tarafından Getirilen Yorum: Fiona Shevill and Others v. Press Alliance SA Davası", MÜHF, Prof. Dr. Ergun Önen'e Armağan, İstanbul 2003.
- ÖZMUMCU, Seda:** "Davanın Açılmasına Bağlı Hukuki Sonuçların Davanın Açılmamış Sayılması Halinde Değerlendirilmesi", İÜHF, C.LXX, S.2, y.2012, s.183-205.
- PEKCANITEZ, Hakan:** "Bekletici Sorun", EgeÜHFD, y.1, S.1, y.1980.
- PEKCANITEZ, Hakan/ATALAY, Oğuz/ÖZEKES Muhammet:** Hukuk Muhakemeleri Kanunu Hükümlerine Göre Medenî Usûl Hukuku, B.13, Ankara 2012 (PEKCANITEZ/ATALAY/ÖZEKES, Medenî Usûl Hukuku).
- PEKCANITEZ, Hakan/ATALAY, Oğuz/ÖZEKES Muhammet:** Medenî Usûl Hukuku Ders Kitabı, B.2, Ankara 2014 (PEKCANITEZ/ATALAY/ÖZEKES, Ders Kitabı).
- SÜRAL, Ceyda:** "Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun Türk Mahkemelerinin Milletlerarası Yetkisine Etkisi", TBB Dergisi, S.100, y.2012.
- ŞENER, Oruç Hâmi:** "Medeni Yargılama Hukukunda Tarafların İsticvabı (HUMK. m. 230-235)", YD, C.16, S.1-2, y.1990, Ocak - Nisan 1990, s.59-75.
- TANRIVER, Süha:** "Hukuk Muhakemeleri Kanunu Tasarısı'nın 1 ilâ 122. Maddelerinde Yer Alan Temel Düzenlemeler ve Bunların Genel Çerçeve Değerlendirilmesi", AÜHFD, Bülent Yurt'un Anısına Armağan, C.57, S.3, y.2008 (TANRIVER, Tasarı).
- TANRIVER, Süha:** "Hukuk Yargısı (Medenî Yargı) Bağlamında Adil Yargılanma Hakkı", TBB Dergisi, S.53, y.2004 (TANRIVER, Adil Yargılanma Hakkı).
- TAŞ KORMAZ, Hülya:** "6100 Sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun Görev, Yetki ve Yargı Yeri Belirlenmesine İlişkin Hükümlerinin Değerlendirilmesi", YüED, C.8, Özel Sayı, y.2013.

- TAŞPINAR AYVAZ, Sema:** "*Türk Borçlar Kanunu ve Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun İmza Atamayanlarla İlgili Yeni Düzenlemesine Eleştirel Bir Bakış*", AÜHFD, C.61, S.1, y.2012.
- TİRYAKİ, Fuat:** "*Menfi Tespit Davasının Şartları, İcra Takibine Etkileri ve Sonuçları*", Ankara Barosu Dergisi, S.2, y.1996.
- TÜRKMEN, Ali:** "*Özel Hukuk Muhakeme Sisteminde Yargı Disiplini*", LHD, C.14, S.60, y.2016, s.1789-1812.
- UĞUR, Aynaz:** "*Belirsiz Alacak Davası (HMK m. 107) ve Temel İşçilik Alacakları Bakımından İncelenmesi*", FSM İlmî Araştırmalar İnsan ve Toplum Bilimleri Dergisi, S.3, y.2014.
- ULUKAPI, Ömer:** "*Yargıtay Kararları Işığında Medeni Usul Hukukunda Yargılamaya Hakim Olan İlkelerden Taraflarca Hazırlama İlkesi*", SÜHFD, Prof. Dr. M. Süleyman ARSLAN'a Armağan, C.6, S.1-2, y.1998, s.713-732.
- UMAR, Bilge:** Hukuk Muhakemeleri Kanunu Şerhi, Ankara 2011.
- UYAR ÖZBEK, Zeynep:** "*Yargıtay İçtihatlarına Göre Muris Muvazaasında Miras Birakanın Asıl İradesinin Tayini*", DÜHFD, C.22, S.36, y.2017, s.109-135.
- UZBARK, Hâmide:** "*Dogmatik ve Sosyolojik Bakımdan Hususî Hukukta İltihakî Akitler Meselesi*", AÜHFD, C.3, S.2-4, y.1946, s.454-504.
- YAĞCI, Uğur:** "*İsticvaba İlişkin Olarak Hukuk Muhakemeleri Kanunu İle Getirilen Düzenlemeler*", EÜHFD, C.XVI, S.1-2, y.2012.
- YILMAZ, Ejder:** "*Usul Ekonomisi*", AÜHFD, C.57, S.1. y.2008 (YILMAZ, Usul Ekonomisi).
- YILMAZ, Ejder:** "*Hukuk Muhakemeleri Kanununda Süreler*", YÜeD, C.1, S.29, y.2014 (YILMAZ, Süreler).
- YILMAZ, Ejder:** "*Hukuk Muhakemeleri Kanununun Getirdikleri*", AnkBD, y.69, S.2011/2, s.213-253 (YILMAZ, HMK'nın Getirdikleri).
- YILMAZ, Orhan:** "*Hukuk Davalarında Tahkikatın Yürütülmesi*", TBBD, S.4, y.1989, s.600-610 (YILMAZ, O.).
- YILMAZ, Ramazan:** "*İslah Yolu İle Dava Değeri (Müddeabih) Arttırıldığı Anda Zamanaşımı Def'inde Bulunulacak Davalarda, Zamanaşımı Def'inden Kurulmanın Mümkün Olup Olmadığı*", İBD, C.87, S.5, y.2013 (YILMAZ, R.).

Mehmet GÜNEŞ

Maliye Bilim Uzmanı
(Gelir Uzmanı)

VERGİ CEZA HUKUKUNDA UZLAŞMA MÜESSESESİ

(İngiltere, Amerika Birleşik Devletleri,
Fransa ve Almanya Uzlaşma Uygulamaları)

- SEÇİMLİK KAOS
- MÜKELLEF KREDİ DERECELENDİRME KARNESİ
- UZLAŞMA İHLALİ GEREKLİLİĞİ
- 7103, 7194, 7318, 7338 ve 7394 SAYILI
YASAL DEĞİŞİKLİKLERLE

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Vergi Ceza Hukukunda Uzlaşma Müessesesi
Mehmet Güneş

Hukuk Yayınları Dizisi – 3179

Birinci Baskı : Ağustos, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8153 – 74 – 3

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com
 : adalety@adaletyayinevi.com

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : facebook.com/adaletyayinevi
 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Ay-bay Kırtasiye İnş. Gıda Paz. ve Tic. Ltd. Şti.
Sertifika No: 46661
Tel: (0 312) 472 58 55 - Ankara

KAYNAKÇA

- Adibeş, C. ve Akkurt, İ. (2014). "Eldeki bir elma daldaki iki elmadan daha mı iyidir?". *Vergi Sorunları Dergisi*. 37(14): 55-66.
- Akdoğan, A. (2011). *Kamu Maliyesi*. Gazi Kitabevi, Ankara.
- Akkoç, E. (2016). *Türk Vergi Hukukunda Pişmanlık ve Islah*. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Albayrak, Ö. (2011). *Optimal Vergi Teorisi: Bir Değerlendirme*. SAV Yayınları, İstanbul.
- Aliefendioğlu, Y. (1978). "Vergide Uzlaşma", *Danıştay Dergisi*, 8: 28-29
- Arslaner, H. (2015). "Vergi Uyuşmazlıklarında İdari Yollarla Çözümünde Yer Alan Müesseseler ve Etkinlik Sorunu". *Uluslararası İktisadi ve İdari İncelemeler Dergisi*, 17, 273-300.
- Aslan, Y. ve Şenyüz, D. (2015). *Hukuka Giriş*. Ekin Yayınevi, Bursa.
- Avşaroğlu, G. L. (2004). *Vergi Uyuşmazlıklarının İdari Aşamada Çözümünün Türkiye-AB Ülkelerinde Karşılaştırmalı Analizi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Aydın, A. R. (2008). "Vergi Suç ve Ceza Sisteminin Anayasal Çerçevesi". *Vergi Sorunları Dergisi*. 233. Özel sayı.
- Bahçe, A. B. (2017). *Vergi Tarihinin Kökenleri: Sümer'den Eski Roma'ya Antik Çağda Vergilendirme Kabiliyeti ve Etkinliği*. Gazi Kitabevi, Ankara.
- Baki, M. H. (2008). *Vergi Uyuşmazlıklarının Çözümünde Alternatif Yöntemlerin Değerlendirilmesi: Örnek Olay Çalışması*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- Başaran Yavaşlar, F. (2008). "Türk Vergi Hukukunda Uzlaşma". *İİBF Dergisi*. 25(2): 309-337
- Bayraklı, H. H. (2017). "Pişmanlık ve Islah Hükümleri Karşısında Vergi Kaçakçılık Suçlarının Konumu". *TAA Dergisi*. 31: 47-64
- Biberoğlu, E. (2006). *Türkiye' de Gönüllü Vergi Uyumu*. Yüksek Lisans Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Bilici, N.(2013). *Vergi Hukuku*. Savaş Yayınevi, Ankara.
- Bozdoğan, K.(2018), *Uzlaşma Özelinde Vergi Uyuşmazlıklarının İdari Çözüm Yollarının Türkiye ve Bazı Seçilmiş Ülkeler Açısından Karşılaştırılmalı Değerlendirilmesi*. Doktora Tezi. Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Denizli.

- Buluş, A. (2010). "Vergi Toplamının Özerkleştirilmesinin Vergi Toplamının Etkinliğine Katkısı: İltizam Sistemi ile Bir Mukayese". *Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* (19) 2010 / 1: 81 – 120
- Burgess, R. ve Stern, N. (2007). "Vergileme ve Kalkınma". (Çev. M. Durmuş). *Maliye Dergisi*, 152: 1-59.
- Buyrukoğlu, S. ve Buzkıran, D. (2016). "Klasik ve Modern Vergileme İlkeleri Çerçevesinde Uzlaşma Müessesesi". *İnsan Ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*. 5(7): 2077-2091
- Buz, F. (2013). "Vergi Uyuşmazlıklarında Bir Çözüm Yolu: Uzlaşma Müessesesi ve Türkiye'deki Etkinliği". *II. Türkiye Lisansüstü Çalışmaları Kongresi - Bildiriler Kitabı V*. 1367-1379
- Bülbül, D. (2014). *Bütçe*. Gazi Kitabevi, Ankara.
- Büyüköztürk, Ş. (2011). *Sosyal Bilimler için Veri Analizi El Kitabı İstatistik, Araştırma Deseni SPSS Uygulamaları ve Yorum*. Pegem Yayıncılık, Ankara.
- Candan, T. (2006). *Vergilendirme Yöntemleri ve Uzlaşma*. Seçkin Yayınevi, Ankara.
- Çağan, N. (1982). "Demokratik Sosyal Hukuk Devletinde Vergilendirme". *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*. 37: 129-151.
- Çetin, G. (2010). *Mükellef Hakları ve Vergiye Gönüllü Uyum*. Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Manisa.
- Çiçek, H. G. ve Herek, H. (2012). "Türkiye'de Vergi Suç ve Cezalarının Değerlendirilmesi: Antalya İli Örneği". *Marmara Üniversitesi İ.İ.B.F. Dergisi*, 32(1): 311-342
- Demirli, Y. (2011). *Gelişmekte Olan Ülkelerde Vergi Reformları ve Türkiye'de Gelir Üzerinden Alınan Vergiler Açısından Değerlendirme*. Maliye Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı, Yayın no: 2011/412, Ankara.
- Döner, B. V. (2017). "Eşitlik, Suçta ve Cezada Kanunilik ve Vergilerin Kanuniliği İlkeleri Işığında Vergi Hukukunda Uzlaşma Kurumu". *Beykent Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*. 3(6): 190-213.
- Dönmez, R. (1992). "Vergi Hukukunda Vergi Affı Kavramına Yer Yok mudur?" *Yaklaşım*, 117: 1-27.
- Dönmezer S. ve Erman S. (1997), *Nazarî ve Tatbikî Ceza Hukuku*. Beta Yayınları, İstanbul.
- Dönmezer, S. ve Erman, S. (2012). *Nazarî ve Tatbikî Ceza Hukuku*. Beta Yayınları, İstanbul.
- Ecemiş, A. (2013). *KayıtDışı İle Mücadelede Vergi Aflarının Etkinliği*. Yüksek Lisans Tezi. Hacettepe Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Edizdoğan, N. (2006). *Kamu Bütçesi*. Ekin Kitabevi, Bursa.

- Egeli, H ve Dağ, M. (2012). "Türk Vergi Hukuku Açısından Mükellef Haklarının Değerlendirilmesi". *Maliye Dergisi*. (163): 130-146.
- Ekeryılmaz, Ş. (2014). *Türk Vergi Hukukunda Pişmanlık ve Islah Müessesesinin Değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bursa.
- Elgar, E. (2007). *Tax Compliance and Tax Morale*, Benno Torgler, 2007. UK.
- Erdal, D. (2011). *Sosyo-Piskolojik Yönden Vergi Kayıp ve Kaçaklarının Nedenleri*. Yüksek Lisans Tezi. Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Manisa.
- Erdem, T. (2007). *Türk Vergi Hukukunda Uzlaşma*, TÜRMOB Yayınları. No: 2007/4.
- Erdem, M., Şenyüz, D. ve Tatlıoğlu, İ. (2016). *Kamu Maliyesi*. Ekin Yayınevi, Bursa.
- Eroğlu, O. ve Eftekin, Ö. Ö. (2015). "Vergi Planlaması Çerçevesinde Uzlaşma Kurumu". *Ekonomik ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*. 11(2): 233-250.
- Erol, A. (2011). *Vergi Felsefesi*. İSMMM Yayınları, İstanbul.
- Falay, N. (1989). *Maliye Ders Notları*. Filiz Yayınevi, İstanbul.
- Gencil, U. (2015). *Türkiye'de Vergiye Bakış-Metaforik Bir Analiz*. Ekin Yayınevi, Çanakkale.
- Gerçek, A. (2010). "Vergi Hukuku Alanındaki Takdir Yetkisinin Kullanılmasında İdarenin ve Memurun Sorumluluğu". *İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*. 24(2): 23-50
- Gerçek, A., ve Bakar, F. (2017). "Vergilemede Kanunilik İlkesi Açısından Anayasa'nın 73/4. Maddesi ile Bakanlar Kuruluna Yetki Verilmesinin Değerlendirilmesi". *International of Public Finance Dergisi*. 2(1): 7 – 26
- Giray, F. (2015). *Maliye Tarihi*. Ekin Yayınevi, Bursa.
- Gök, A. (2007). "Vergi Direncinin Gelişimi". *Marmara Üniversitesi İİBF Dergisi*. 22(1): 143-163.
- Gözler, K. (2008). *İdare Hukukuna Giriş*, Ekin Yayınevi, Bursa.
- Güneş, M. (2017). "Veraset ve İntikal Vergisi'nde Revizyon Gerekliliği". *International of Public Finance Dergisi*. 2(1): 125-158.
- Gürbüz, C. (2007). *Edebiyatlaşan Vergiler*. Bilgeoğuz Yayınevi, İstanbul.
- Hastürk, M. (2010). *Türkiye'de Vergi Denetiminin Etkinliğinin İncelenmesi ve Değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Hepaksaz, E. ve Avcı, O. (2018). "Vergi Uyuşmazlıklarında Alternatif Çözüm Yolları (İzaha Davet Müessesesi ve Mükellef Hakları Bağlamında Değerlendirmeler)". *SDÜ Dergisi*, Özel Sayı: 759-772.

- Kahriman, H. (2016). "Vergiye Gönüllü Uyum Çerçevesinde Türkiye'de Gelir İdaresinin Organizasyon Yapısı Üzerine Bir Değerlendirme". *Ekonomik ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 12(1): 229-249.
- Kalaycı, T.(2013). *Vergi Cezalarında İndirim Müesseselerinden Uzlaşma Müessesesi ve Etkinliği*. Yüksek Lisans Tezi. Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Denizli.
- Kaldor, N. (1981). "Türk Vergi Sistemi Üzerine Rapor". *Toplum ve Bilim Dergisi*, İktisat Üzerine Düşünceler. 2012: 94-115.
- Kaleli, E. (2015). *Türkiye'de Kayıt Dışı İstihdamın Vergi Gelirleri ve Ekonomi Üzerine Etkileri*. Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sivas.
- Kalkınma Bakanlığı. (2014). 10. Kalkınma Planı, Vergi Özel İhtisas Komisyonu Raporu.Kalkınma Bakanlığı. Ankara.
- Karabacak, Y. (1997). *Vergi Kaçakçılığı ve Türkiye Uygulaması*. Yüksek Lisans Tezi. Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- Karabacak, Y. (2004). *Vergileme Politikaları Oluşumu Üzerine Bir Çözümleme Çerçevesi ve Türkiye*, Doktora Tezi. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Karabacak, Y. (2013). "Vergi Karmaşıklığı Modern Vergi Sistemlerinin Kaçınılmaz Sonu mudur?". *Mali Çözüm Dergisi*. 120(2013):15-30.
- Karakoç, Y. (1990). *Türk Miras Hukuku Açısından Veraset ve İntikal Vergisi*, Yüksek Lisans Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Karakoç, Y. (2007). *Genel Vergi Hukuku*. Yetkin Yayınevi, Ankara.
- Karakoç, Y. (2015). "Vergi Cezası Anlaşmazlıklarının Çözüm Yollarından Cezalarda İndirim Müessesesi". *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 16: 3637-3739
- Karataş Durmuş, N.(2016). "Vergi Uyuşmazlıklarında Barışçıl Çözüm Yolları: Fransa Örneği". *FHB Dergisi*.(1): 47-77.
- Kargı, V. (2011). "Türkiye'de Vergi Aflarının Vergi Gelirlerine Etkisi". *ZKÜ Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(13): 101-115.
- Kazıcı, Z. (2014). *Osmanlı'da Vergi Sistemi*. Kayıhan Yayınları, İstanbul.
- Keskin, B. (2018). "İdari Yargılamada Makul Süre Kavramının Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararları Işığında İncelenmesi". *İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 9(2): 391-414.
- Kızılot, Ş. ve Kızılot, Z. (2013). *Vergi İhtilafları ve Çözüm Yolları*. Yaklaşım Yayınevi, Ankara.
- Kirchler, E., Hoelzl, E., Wahl, I.(2007). Enforced Versus Voluntary Tax Compliance: The "slippery slope" Framework, *Journal of Economic Psychology*, Faculty of Psychology of Vienna. Austria.

- Koç, M. (2010). *Türk Vergi Sisteminde Vergilendirmeye İlişkin Ödevlerin Yerine Getirilmemesine Yol Açan Unsurlar*. Doktora Tezi. Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Korkmaz, M. (2014). *Vergi Cezalarının Caydırıcılığı*, Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Küçükkaya, M. (2008). *Vergi Uyuşmazlıklarının Uzlaşma Yoluyla Çözümü*, Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Mollamustafaoglu, M. (2010). *Türk Vergi Ceza Hukukunda Usulsüzlük Suçu ve Cezaları* Yüksek Lisans Tezi. Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Antalya.
- Mutluer, M. K. (2006). *Vergi Genel Hukuku*, İstanbul Üniversitesi Yayınları, İstanbul.
- Nas, A. (2008). *Türk Vergi Hukukunda Uzlaşma*, Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Oktar, A. (2013). *"Vergi Hukuku"*. Türkmen Kitabevi, İstanbul.
- Organ İ., Yegen, B. (2013). *"Vergi Bilinci ve Vergi Ahlaki Oluşumunda Muhabese Meslek Mensuplarının Rolü: Adana Örneği"*. *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 27(4): 241-271.
- Organ, İ., Çavdar, F. (2017). *"Türkiye'de Vergi Müfettişleri Perspektifinden Vergi Denetiminde Sorunlar: İstanbul, Tekirdağ, Edirne ve Kırklareli'den Bulgular"*. *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*. 6(2): 145-168.
- Öz, E. (2004). *Vergilendirmede Kanunilik ve Türk Vergi Sistemi*, Gazi Kitabevi, Buca/İzmir.
- Özbalcı Y.(2006). *VergiUsul KanunuYorum ve Açıklamaları*. OluşYayıncılık, Ankara
- Özdamar, K. (2004). *Paket Programlar ile İstatistiksel Veri Analizi*. Kaan Kitabevi, Eskişehir.
- Özdemir, K. ve Durusoy, S. ed. (2011). *Türkiye Ekonomisi*. Lisans, İstanbul.
- Pazarlıoğlu, E. (2010). *Vergi Uyuşmazlıklarının Çözümünde Vergi Mahkemelerinin Rolü*, Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Pehlivan, O. (2016). *Vergi Hukuku*. Derya Kitapevi, Trabzon.
- Pekşen, F.(2018). *Vergi Denetiminin Vergi Politikası Açısından Önemi ve Türkiye'de Vergi Denetim Sistemi*, Doktora Tezi. Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Denizli.
- Piketty, T. (2014). *21. YY.da Kapital*, (Çev. H. Koçak).Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul.
- Polat S. ve Katırcı H. (2015). *"Uzlaşma Müessesesi ile Hedeflenenler ve Gerçekleşenler"*. *E-Yaklaşım Dergisi*. 265: 1-8.

- Saraçoğlu, F. (2009). "1930-1939 Döneminde Vergi Politikası". *Maliye Dergisi*.157: 131-147.
- Serim, N. (1990). *Uzlaşma Sistemine İlişkin Uygulama Sorunları*, Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Sezer, A. (2010). *Öğretide ve Uygulamada Ceza Usul Hukukunda Uzlaşma*, Adalet Yayınevi, İstanbul.
- Sezer, O. (2015). *Türk Vergi Hukukunda Uzlaşma*, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Sonsuzoğlu, E. (2000). "Çeşitli Yasalar Açısından Vergi Mahremiyetine İlişkin Düzenlemelerin Değerlendirilmesi". *Vergi Sorunları Dergisi*, 141: 116 - 134
- Şaan, A. (2008). *Türkiye'de Vergi Kaçakçılığının Önlenmesinde Vergi Denetiminin Etkinliği*. Yüksek Lisans Tezi. Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Edirne.
- Şahin, M. (2018). "Vergisel Uyuşmazlıkların Kökten Çözümüne Yönelik Devrimsel Bir Uygulama: Yükümlü Lehine Yorum İlkesi", *Mali Çözüm Dergisi*, (28): 95-108.
- Şenyüz, D. (2017). *Vergi Ceza Hukuku*, Ekin Yayınevi, Bursa.
- Takım, A. (2011). "Türkiye'de 1960-1980 Yılları Arasında Uygulanan Kalkınma Planlarında Maliye Politikaları". *Maliye Dergisi*. (160): 154-176
- Tokathoğlu, M. ve Selen, U. (2017). *Maliye Politikası*. Ekin Yayınevi, Bursa.
- Torunoğlu, T. (2010). *Vergi İncelemesi*. Yüksek Lisans Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Tuay, E. ve Güvenç, İ. (2007). *Türkiyede Mükelleflerin Vergiye Bakışı*. Yüksek Lisans Tezi. ODTÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Turan, A. K. (2008). *Vergi Gelirlerinin Arttırılmasında Meslek Mensuplarının Rolü ve Önemi*. Yüksek Lisans Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Tüfekçi, A. K. (2010). *Geçmişten Günümüze Kadar Vergiye Karşı Bireysel ve Toplumsal Tepkiler*. Yüksek Lisans Tezi. Karadeniz Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Trabzon.
- Ufuk, M. T. (2000). "Vergi Uyuşmazlıkları ve Çözüm Yolları". *Maliye Postası Dergisi*. 476: 44-51
- Usta, B. (2009). *Türkiye'de Vergi Uyuşmazlıklarının Çözümünde Uzlaşma Kurumunun Rolü ve Önemi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Uzunali, E. (1996). *Vergi Kayıp ve Kaçakçının Nedenleri ve Çözüm Yolları*. Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.

- Üyümez, E. (2016). "Vergi Mevzuatının Karmaşıklığı ve Uzlaşma Yöntemi Bağlamında Vergi Uyumunun Değerlendirilmesi". *Ekonomi Bilimleri Dergisi*. 8(1): 75-92.
- Varcan, N. (1996). *Maliye Tarihi*. Birlik Ofset, Eskişehir.
- Yardımcıoğlu, M. ve Kütükçü, M. (2014). "Vergi Uyuşmazlıklarında İdari ve Adli Çözüm Yolları, Kahramanmaraş Vergi Dairesi Başkanlığı'nda Örnek Çalışma". *Akademik Araştırmalar ve Çalışmalar Dergisi*.11: 2- 26.
- Yaz, D. A. (2011). *Vergide Doğru Bilinen Yanlışlar*, Empati Yayınevi. İstanbul.
- Yılmaz, E. (2009). "Uzlaşma Müessesesinin Hukuki Niteliği ve Temel Vergilendirme İlkeleri Açısından Değerlendirilmesi". *Gazi İİBF Dergisi*. 13: 321-352
- Yunt, A. (2016). "Vergi İncelemesinin Yasal Dayanakları, Süreçleri ve Sonuçları". *Mali Çözüm Dergisi*. Özel Sayı: 189-215.
- Yüksel, C. (2016). *Optimal Vergileme Tartışmalarında Laffer Eğrisi*. Turhan Kitabevi. Ankara.
- Zınha, Ö. E. (1991). *Vergi Hukukunda Uzlaşma*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

MALİ MEVZUATLAR

- 2709 sayılı T.C. Anayasası
- 213 sayılı Vergi Usul Kanunu
- 6183 sayılı Amme Alacakları Tahsil Usulü Hakkında Kanun
- 2577 sayılı İdari Yargılama Usul Kanunu
- 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu
- 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu
- 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu
- 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu
- 5510 sayılı Sosyal Güvenlik Kanunu
- 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu
- 2004 sayılı İcra İflas Kanunu
- 3568 sayılı Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanunu
- 178 sayılı Kanun Hükmünde Kararname
- 646 sayılı Kanun Hükmünde Kararname

Değişiklik Yapan Kanunlar

- 485 sayılı Kanun 08.07.1964 tarih ve 11748 sayılı,
- 2365 sayılı Kanun 31.12.1980 tarih 17207 sayılı,
- 3239 sayılı Kanun 31.12.1986 tarihinde,
- 4008 sayılı Kanun 06.07.1994 tarih ve 21982 sayılı,(01.01.1995 tarihinde yürürlüğe girmek üzere)
- 4369 sayılı Kanun 01.01.1999 tarih ve 23417 sayılı,
- 4444 sayılı Kanun 14.08.1999 tarih ve 23786 sayılı,
- 5736 sayılı Kanun 27.02.2018 tarih ve 26800 sayılı,
- 6111 sayılı kanun 28.02.2011 tarih ve 27857 mükerrer sayılı,
- 7103 sayılı Kanun 27.03.2018 tarih ve mükerrer 30373 sayılı,
- 7194 sayılı Kanun 07.12.2019 tarih ve 30971 sayılı,
- 7318 sayılı Kanun 30.04.2021 tarih ve 31470 sayılı,
- 7338 sayılı Kanun 26.10.2021 tarih ve 31640 sayılı
- 7394 sayılı Kanun 15.04.2022 tarih ve 31810 sayılı
- Vergi Usul Kanunu Tebliğler, Tamimler, Sirküler, Özelgeler, Mahkeme Kararları.
- Vergi İncelemelerinde Uyulacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik
- Tarhiyat Öncesi Uzlaşma Yönetmeliği
- Uzlaşma Yönetmeliği
- Vergi İnceleme ve Denetim İç Genelgesi
- VUK İç Genelgesi (2012/3 nolu)
- Cumhurbaşkanlığı 1 Nolu Kararnamesi
- Cumhurbaşkanlığı 4 Nolu Kararnamesi
- Cumhurbaşkanlığı 13 Nolu Kararnamesi
- Vergi Denetim Kurulu Başkanlığı Faaliyet Raporları (2012-2018)
- Gelir İdaresi Başkanlığı Faaliyet Raporları (2006-2018)

MAHKEME KARARLARI

- 1) Danıştay Vergi Dava Daireleri Kurulu- 25/05/2016 tarihli ve Esas No:2016/382, karar No:2016/605
- 2) Danıştay 4.Dairesi, 07.11.1974 tarih, E.1974/854, K.1974/3810 sayılı kararları
- 3) Yargıtay 11.Ceza Dairesi, 25.05.2001 tarih ve 3052/5455 sayılı kararları
- 4) Anayasa Mahkemesi'nin 10.10.2013 tarih ve E.2013/3 K. 2013/116 sayılı kararları
- 5) Anayasa Mahkemesi'nin 20.12.2003 tarih ve E. 2003/73 ve K.2003/86 sayılı kararları

İNTERNET KAYNAKLARI

- <https://www.irs.gov/taxtopics/tc204>, (erişim tarihi: 31.12.2018)
- www.adalet.gov.tr, (erişim tarihi: 01.07.2019)
- www.bumko.gov.tr, (erişim tarihi: 01.07.2019)
- www.gib.gov.tr, (erişim tarihi: 01.07.2019)
- www.hmb.gov.tr, (erişim tarihi: 01.07.2019)
- www.kalkinma.gov.tr , (erişim tarihi: 01.07.2019)
- www.oecd.org , (erişim tarihi: 01.07.2019)
- www.sbb.gov.tr, (erişim tarihi: 01.07.2019)
- www.vdk.gov.tr, (erişim tarihi: 01.07.2019)

Av. HALİL POLAT

Teori ve Uygulamada
CUMHURİYET
SAVCISININ
EL KİTABI

Yeniden Yazılmış

7. BASKI

CİLT 2

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Teori ve Uygulamada Cumhuriyet Savcısının El Kitabı

Halil Polat

Hukuk Yayınları Dizisi – 1872

Yedinci Baskı : Eylül 2022

ISBN (Takım) : 978 – 625 – 8153 – 76 – 7

ISBN (2.cilt) : 978 – 625 – 8153 – 78 – 1

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara

Tel : (0312) 231 17 00

Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C

(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul

Tel : (0216) 305 72

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Dizgi ve Sayfa Tasarımı:

Halil Polat

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Salmat Basım Yayım Ambalaj San. Tic. Ltd. Şti.

Sertifika No: 47771

Tel: (0312) 341 10 24 - Ankara

KAYNAKÇA

- **AKBULUT**, Berrin, Soruşturma Yapılmasına Yer Olmadığı Kararı (TCK m. 158/6), Ceza Hukuku ve Kriminoloji Dergisi, 2022, 10(1), s. 153-209
- **ALBAYRAK**, Mustafa, Ceza Muhakemesi Kanunu (Öz Kitap), 10. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2015, (CMK)
- **ALBAYRAK**, Zeki Murteza, Ceza Muhakemesi Kanunu (Öz Kitap), 12. Baskı, İstanbul 2020
- **ARTUÇ**, Mustafa/**HIRSLI**, Tahir, Hüküm Kurma Esasları, Adalet Yayınevi, Ekim 2008.
- **BAKICI**, Sedat, 5237 Sayılı Yasa Kapsamında Ceza Hukuku Genel Hükümler, Adalet Yayınevi, Ankara 2007. (Genel)
- **BAKICI**, Sedat, Olaydan Kesin Hükme Kadar Ceza Yargılaması ve Ceza Kanunu Genel Hükümler, Genişletilmiş 3. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2000. (Olaydan Kesin Hükme)
- **BIÇAK**, Vahit, Ceza Muhakemesi Hukuku, 4. Bası, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2018.
- **CENTEL**, Nur/**ZAFER**, Hamide, Ceza Muhakemesi Hukuku, 15. Baskı, Beta Yayınevi, İstanbul 2018 (CMK-2018)
- **CENTEL**, Nur/**ZAFER**, Hamide, Ceza Muhakemesi Hukuku, 7. Baskı, Beta Yayınevi, İstanbul 2010 (CMK)
- **CENTEL**, Nur/**ZAFER**, Hamide, Ceza Muhakemesi Hukuku, El Kitabı, Beta yay, İstanbul 2006. (El Kitabı)
- **CENTEL**, Nur/**ZAFER**, Hamide/**ÇAKMUT**, Özlem, Türk Ceza Hukukuna Giriş, 10. Bası, Beta Yayıncılık, İstanbul 2017
- **ÇOLAK**, Haluk/**TAŞKIN**, Mustafa, Açıklamalı-Karşılaştırmalı-Uygulamalı Ceza Muhakemesi Kanunu, Seçkin Yayınları, Ankara 2005.
- **DÖNMEZER**, Sulhi, Kişilere ve Mala Karşı Cürümler, 16. Bası, Beta Yayınevi, İstanbul 2001.
- **DÖNMEZER**, Sulhi/**ERMAN**, Sahir, Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku, C.II, 14. Baskı, Der Yayınları, İstanbul 2019 (Nazari ve Tatbiki-2019)
- **EKİNCİ**, Mustafa/ **ESEN**, Sinan, Anlatımlı ve Gerekçeli Yeni Türk Ceza Kanununda Yer Alan Hırsızlık, Yağma, Güveni Kötüye Kullanma, Dolandırıcılık, Hileli ve Taksirli İflas, Karşılıksız Yararlanma, Belgelerde Sahtecilik ve Bilişim Alanında Suçlar, Adâlet Yayınevi, Ankara Eylül 2005.
- **ERDOĞAN**, Oktay, İnfaz Hukuku, Acar Basım, İstanbul 2008.
- **EREM**, Faruk, Türk Ceza Kanunu Şerhi, Genel Hükümler, C.I, Seçkin Yayıncılık, Ankara

1993.

- **EROL**, Haydar, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu, Ankara, 2007.
- **GÖK**, Şemsi, Adlî Tıp, 6. Bası, İstanbul 1991.
- **GÖKCAN**, Hasan Tahsin /**ARTUÇ**, Mustafa, Ceza Hukukunda Kamu Görevlisi ve Özel Soruşturma Usulleri (Memur Yargılaması), 4. Baskı, Adâlet Yayınevi, Ankara 2016.
- **GÜNAY**, Erhan, Açıklamalı-Uygulamalı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun ve İlgili Mevzuat, Seçkin Yayınevi, Ankara 2006 (İnfaz).
- **GÜNAY**, Erhan, Uygulamada Ölü Muayene ve Otopsi, 1.Baskı, Ankara (Otopsi).
- **GÜNAY**, Erhan, Uygulamada Trafik Kazalarında Sorumluluk(Hukuk-Ceza), Ankara 2000(Trafik Kazalarında Sorumluluk).
- **KAMAY**, Behçet Tahsin, Adlî Tıp, 3.Bası, 1.Cilt, Ankara 1959.
- **KAMER**, Vehbi Kadri, Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı, 2. Baskı, Adâlet Yayınevi, Ankara 2007.
- **KARAKEHYA**, Hakan, Ceza Muhakemesi Hukuku, 2. Bası, Savaş Yayınevi, Ankara 2016
- **KAYMAZ**, Seydi, Ceza Muhakemesinde Telekomünikasyon Yoluyla Yapılan İletişimin Denetlenmesi, Seçkin Yayınevi, Ankara 2009
- **KAYMAZ**, Seydi/ **GÖKCAN**, Hasan Tahsin, 5237 , Sayılı Türk Ceza Kanununda Taksirle Adam Öldürme ve Yaralama Suçları, Ankara 2006.
- **KEKLİK**, Ramazan, Ceza Yargılamasında İletişimin Denetlenmesi, Adâlet Dergisi, S.25
- **MALKOÇ**, İsmail/**YÜKSEKTEPE** Mert, Açıklamalar ve Yorumlarla 5271 Sayılı Yeni Ceza Muhakemesi Kanunu, Malkoç Kitabevi, Ankara 2005.
- **MALKOÇ**, İsmail, Yeni Türk Ceza Kanununda Cinsel Saldırı Suçları, Malkoç Kitabevi, Ankara 2005.
- Meşe Yazılılım İçtihat ve Mevzuat Bankası.
- **ÖNCÜ**, Fatih/**SERCAN**, Mustafa, “Ceza Hukukunda Adlî Psikiyatri” Adlî Psikiyatri Uygulama Klavuzu, Türkiye Psikiyatri Derneği Yayınları, Ankara 2007.
- **ÖNDER**, Ayhan, Ceza Hukuku Dersleri, Filiz Kitabevi, İstanbul 1992.
- **ÖZBEK**, Veli Özer, Yeni Ceza Muhakemesi Kanununun Anlamı, İzmir Şerhi, Seçkin yayınevi, Ankara 2005(CMK'nın Anlamı).
- **ÖZBEK**, Veli Özer/**DOĞAN**, Koray/**BACAKSIZ**, Pınar, Ceza Muhakemesi Kanunu, 13. Bası, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2020

Kaynakça

- **ÖZBEK**, Veli Özer/**MERAKLI**, Serkan, Ceza Hukukunda Avukatın Kamu Görevlisi Olarak Kabul Edilebilirliği Sorunu, Dr. Dr. h.c. Silvia Tellenbach'a Armağan, Ankara 2018.
- **ÖZEN**, Mustafa, Ceza Muhakemesi Hukuku, 2. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2017
- **ÖZGENÇ**, İzzet, Türk Ceza Kanunu Gazi Şerhi(Genel Hükümler), Adâlet Bakanlığı Eğitim Dairesi Başkanlığı Yayını, 3. Bası, Ankara 2006.
- **ÖZTÜRK**, Bahri/**ERDEM**, Mustafa Ruhan, Uygulamalı Ceza Muhakemesi Hukuku, Yeni CMK'ya Göre Yenilenmiş 10. Baskı, Ankara 2006.
- **ÖZTÜRK**, Bahri, Ana Hatlarıyla Ceza Muhakemesi Hukuku Ders Kitabı, 7. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2020 (Ders Kitabı)
- **ÖZTÜRK**, Bahri, Nazari ve Uygulamalı Ceza Muhakemesi Hukuku, 14. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2020 (Uygulamalı)
- **PAKSOY**, Mustafa, Cumhuriyet Savcısının Bağımsızlığı Meselesi, Erzincan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi (ERZSOSDE) VII – I : 45-66 [2014
- **PARLAR**, Ali/**HATİPOĞLU**, Muzaffer, 5237 sayılı TCK'da Özel ve Genel Hükümler Açısından Sulh Ceza Davaları, Adâlet Yayınevi, Ankara 2007(Sulh Ceza Davaları).
- **PARLAR**, Ali/**HATİPOĞLU**, Muzaffer, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu Yorumu, Ankara Şubat 2007(TCK Yorumu).
- **POLAT** Oğuz, Klinik Adli Tıp, yenilenmiş 2. bası, Seçkin Yayınları, Ankara 2006.
- **SALDIRIM**, Mustafa, Cumhuriyet Savcısının Denetim Görevi, Adâlet Yayınevi, Ankara Ekim 2007.
- **SELVİ KILLIBAŞ**, Özlem, Ceza Muhakemesi Hukukunda Gizli Soruşturmacı, Yüksek Lisans Tezi, Konya 2010.
- **SOYASLAN**, Doğan, Ceza Hukuku Özel Hükümler, Gözden Geçirilmiş 6. Baskı, Yetkin Yayınevi, Ankara 2006.
- **ŞAHİN**, Cumhur/**GÖKTÜRK**, Neslihan, Ceza Muhakemesi Hukuku, C.I, 11. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2020
- **ŞAN**, Abdulah Ayhan, Özel Soruşturma Usulleri, Adâlet Bakanlığı Yayın İşleri Dairesi Başkanlığı Yayını, Nisan 2008.
- **ŞIK**, Hüseyin, Neticesi Sebebiyle Ağırlaşmış Yaralama, Adâlet Dergisi, 26. Sayı, Eylül 2006(Neticesi Sebebiyle Ağırlaşmış Yaralama).
- **TARHAN**, Faruk, Ceza Muhakemesi Hukuku, 1.Bası, Asil Yay., 2006.
- **TEZCAN**, Durmuş/**ERDEM** Mustafa Ruhan/ **ÖNOK**, R. Murat, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'na Göre Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku, 4. Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara 2006.

- **TEZCAN**, Mehmet, Adli Kontrol, Doktora Tezi, Ankara, 2012.
- **TOPDEMİR**, Canan, İstismar Mağduru Çocuğun Korunmasında Bir Uygulama: Çocuk İzlem Merkezi (ÇİM)
- **TOROSLU**, Nevzat/**FEYZİOĞLU**, Metin, Ceza Muhakemesi Hukuku, Savaş Yayınevi, Ankara 2009
- **ÜNVER**, Yener/**HAKERİ**, Hakan, Ceza Muhakemesi Hukuku, Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2015 (Ceza Muhakemesi)
- **ÜNVER**, Yener/**HAKERİ**, Hakan, Ceza Muhakemesi Hukuku, C.I-II-III, 15. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2019 (CMK)
- www.kazanci.com.
- Yargı Dünyası Dergisi, Temmuz-2007 Sayı: 139.
- **YAŞAR**, Osman, Ceza Muhakemesi Kanunu, 9. Baskı, Ankara 2020
- **YENİDÜNYA**, A. Caner/**İÇER**, Zafer, Ceza Muhakemesi Hukuku, Adalet Yayınevi, Ankara 2016
- **YENİSEY**, Feridun/**NUHOĞLU**, Ayşe, Ceza Muhakemesi Hukuku, 8. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2020
- **YERDELEN**, Erdal, Türk Ceza Hukuku Yaptırımları ve İnfaz Hukuku, Adalet Yayınevi, Ankara 2021
- **YURTCAN** Erdener, Cumhuriyet Savcısının ve Cumhuriyet Yargıcının Başvuru Kitabı, Adâlet Bakanlığı Yayın İşleri Başkanlığı, 5. Bası, Ankara 2007(Başvuru Kitabı).
- <https://karararama.yargitay.gov.tr/>
- <https://www.egm.gov.tr/kriminal/>

Prof. Dr. Ahmet EROL

SORULARLA VERGİ HUKUKU

(TÜM MESLEK VE KARIYER SINAVLARI İLE
DERSLER İÇİN UYGUNDUR)

ADALET YAYINEVİ

Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Sorularla Vergi Hukuku

Ahmet Erol

Hukuk Yayınları Dizisi – 3177

Birinci Baskı : Ağustos, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8153 – 79 – 8

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com
 : adalety@adaletyayinevi.com

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : facebook.com/adaletyayinevi
 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Meteksan Matbaacılık ve Teknik Sanayi Ticaret A.Ş
Beytepe Köyü Yolu No:3
06800 Çankaya/Ankara
Sertifika No: 46519

KAYNAKÇA

1. Ahmet EROL, **Türk Vergi Sistemi ve Vergi Hukuku** (Genişletilmiş ve Güncellenmiş 6. Baskı), Adalet Yayınevi, Ankara, 2021.
2. Doğan GÖKBEL (Editör), **Özel Vergi Hukuku II**, T.C. Anadolu Üniversitesi Yayını No: 3154, Açıköğretim Fakültesi Yayını No: 2056, Eskişehir, 2019.
3. Şükrü KIZILOT, Mustafa Erkan ÜYÜMEZ (Editörler), **Vergi Uygulamaları**, T.C. Anadolu Üniversitesi Yayını No: 2924 Açıköğretim Fakültesi Yayını No: 1881, Eskişehir, 2019.
4. GİB, Mükellef Hizmetleri Daire Başkanlığı, **Kurumlar Vergisi Beyan Rehberi**, Yayın No: 430, Ankara 2022.
5. Mükellef Hizmetleri Daire Başkanlığı, **Kira Geliri Elde Eden Mükellefler İçin Vergi Rehberi**, Yayın No:420, Ankara, 2022.
6. GİB, Mükellef Hizmetleri Daire Başkanlığı, **Ticari Kazanç Elde Eden Mükellefler İçin Vergi Rehberi**, Yayın No:419, Ankara, 2022.
7. GİB, Mükellef Hizmetleri Daire Başkanlığı, **Ücret Geliri Elde Edenler İçin Vergi Rehberi**, Yayın No:424, Ankara, 2022.
8. GİB, Mükellef Hizmetleri Daire Başkanlığı, **Menkul Sermaye İradı Elde Eden Mükellefler İçin Vergi Rehberi**, Yayın No: 416, Ankara, 2022.
9. GİB, Mükellef Hizmetleri Daire Başkanlığı, **Diğer Kazanç ve İratların Vergilendirilmesi Rehberi**, Yayın No:418, Ankara, 2022.
10. GİB, Mükellef Hizmetleri Daire Başkanlığı, **Serbest Meslek Kazancı Elde Eden Mükellefler İçin Vergi Rehberi**, yayın No:415, Ankara, 2022.
11. GİB, Mükellef Hizmetleri Daire Başkanlığı, **Zirai Kazanç Elde Eden Mükellefler İçin Vergi Rehberi**, Yayın No:422, Ankara, 2022.
12. GİB, Mükellef Hizmetleri Daire Başkanlığı, **Veraset ve İntikal Vergisi Beyanı Broşürü**, Yayın No:394, Ankara, 2021.
13. 213 Sayılı Vergi Usul Kanunu
14. 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu
15. 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu
16. 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu
17. 4760 Özel Tüketim Vergisi Kanunu
18. 6802 sayılı Gider Vergileri Kanunu
19. 7338 sayılı Veraset ve İntikal Vergisi Kanunu
20. 488 sayılı Damga Vergisi Kanunu
21. 492 sayılı Harçlar Kanunu
22. 197 sayılı Motorlu Taşıtlar Vergisi Kanunu
23. 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu
24. 7194 sayılı Dijital Hizmet Vergisi Kanunu

Prof. Dr. Ahmet EROL

SORULARLA
TÜRK VERGİ SİSTEMİ
(TÜM MESLEK VE KARIYER SINAVLARI İLE
DERSLER İÇİN UYGUNDUR)

ADALET YAYINEVİ

Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Sorularla Türk Vergi Sistemi

Ahmet Erol

Hukuk Yayınları Dizisi – 3178

Birinci Baskı : Ağustos, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8153 – 80 – 4

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com
 : adalety@adaletyayinevi.com

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : facebook.com/adaletyayinevi
 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Meteksan Matbaacılık ve Teknik Sanayi Ticaret A.Ş
Beytepe Köyü Yolu No:3
06800 Çankaya/Ankara
Sertifika No: 46519

KAYNAKÇA

1. Ahmet EROL, **Türk Vergi Sistemi ve Vergi Hukuku** (Genişletilmiş ve Güncellenmiş 6. Baskı), Adalet Yayınevi, Ankara, 2021.
2. Doğan GÖKBEL (Editör), **Özel Vergi Hukuku II**, T.C. Anadolu Üniversitesi Yayını No: 3154, Açıköğretim Fakültesi Yayını No: 2056, Eskişehir, 2019.
3. Şükrü KIZILOT, Mustafa Erkan ÜYÜMEZ (Editörler), **Vergi Uygulamaları**, T.C. Anadolu Üniversitesi Yayını No: 2924 Açıköğretim Fakültesi Yayını No: 1881, Eskişehir, 2019.
4. GİB, Mükellef Hizmetleri Daire Başkanlığı, **Kurumlar Vergisi Beyan Rehberi**, Yayın No: 430, Ankara 2022.
5. Mükellef Hizmetleri Daire Başkanlığı, **Kira Geliri Elde Eden Mükellefler İçin Vergi Rehberi**, Yayın No:420, Ankara, 2022.
6. GİB, Mükellef Hizmetleri Daire Başkanlığı, **Ticari Kazanç Elde Eden Mükellefler İçin Vergi Rehberi**, Yayın No:419, Ankara, 2022.
7. GİB, Mükellef Hizmetleri Daire Başkanlığı, **Ücret Geliri Elde Edenler İçin Vergi Rehberi**, Yayın No:424, Ankara, 2022.
8. GİB, Mükellef Hizmetleri Daire Başkanlığı, **Menkul Sermaye İradı Elde Eden Mükellefler İçin Vergi Rehberi**, Yayın No: 416, Ankara, 2022.
9. GİB, Mükellef Hizmetleri Daire Başkanlığı, **Diğer Kazanç ve İratların Vergilendirilmesi Rehberi**, Yayın No:418, Ankara, 2022.
10. GİB, Mükellef Hizmetleri Daire Başkanlığı, **Serbest Meslek Kazancı Elde Eden Mükellefler İçin Vergi Rehberi**, yayın No:415, Ankara, 2022.
11. GİB, Mükellef Hizmetleri Daire Başkanlığı, **Zirai kazanç Elde Eden Mükellefler İçin Vergi Rehberi**, Yayın No:422, Ankara, 2022.
12. GİB, Mükellef Hizmetleri Daire Başkanlığı, **Veraset ve İntikal Vergisi Beyanı Broşürü**, Yayın No:394, Ankara, 2021.
13. 213 Sayılı Vergi Usul Kanunu
14. 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu
15. 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu
16. 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu
17. 4760 Özel Tüketim Vergisi Kanunu
18. 6802 sayılı Gider Vergileri Kanunu
19. 7338 sayılı Veraset ve İntikal Vergisi Kanunu
20. 488 sayılı Damga Vergisi Kanunu
21. 492 sayılı Harçlar Kanunu
22. 197 sayılı Motorlu Taşıtlar Vergisi Kanunu
23. 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu
24. 7194 sayılı Dijital Hizmet Vergisi Kanunu

Derleyen
Dr Öğr Üyesi Mustafa Emir ÜSTÜNDAĞ

TİCARET HUKUKU I TİCARİ İŞLETME HUKUKU FASİKÜLÜ

Bölüm Yazarları

Doç. Dr. Selminaz ADIGÜZEL

Yavuz AKBULAK (SPK Başuzmanı)

Dr. Soner ALTAŞ

Filiz BERBEROĞLU YENİPİNAR (E.Ticaret Mahkemesi Başkanı)

Dr. Öğr. Üyesi F. İtir BİNGÖL

Dr. Öğr. Üyesi Orhan EROĞLU

Dr. Öğr. Üyesi Lamiha ÖZTÜRK, Ece SÜLÜNGÜR

Dr. Öğr. Üyesi Mustafa Emir ÜSTÜNDAĞ

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Ticaret Hukuku I / Ticari İşletme Hukuku Fasikülü
Mustafa Emir Üstündağ

Hukuk Yayınları Dizisi – 3180

Birinci Baskı : Ağustos, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8153 – 81 – 1

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com
 : adalety@adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi
 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:
Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:
Yasin Özbudak

Baskı:

Ay-bay Kirtasiye İnş. Gıda Paz. ve Tic. Ltd. Şti.
Sertifika No: 46661
Tel: (0 312) 472 58 55 - Ankara

TÜRK MEVZUATINDA TACİR OLMANIN UNSURLARI VE YARGITAY KARARLARINDA TACİR OLMANIN SONUÇLARI

Doç. Dr. Selminaz ADIGÜZEL*

GİRİŞ

Günlük hayatta bir malı, bir ürünü bir hizmeti satan tacir ile esnaf arasında bir farklılık olduğu herkes tarafından bilinmektedir. Ticari işletmeyi işleten esnaf ile tacir arasındaki farklılık tacir veya esnafın tabi olacağı kanuna göre değişmektedir. Tacirlerle gerçek veya tüzel kişiler arasında bir uyumsuzluk meydana gelirse, uyumsuzluğun çözümü Türk Ticaret Kanunu'na göre yapılacaktır. Esnafın kendi aralarında ve gerçek kişiler arasında vuku bulan uyumsuzluk da Borçlar Kanunu'na göre çözümlenecektir. Bu bakımdan birbirinden çok farklı olan iki kavramın özelliklerinin çok iyi bilinmesi gerekmektedir. Bu araştırmada tacir kavramı tacir olmanın sorumlulukları, esnaf ile tacir arasındaki farklılıklar ile Yargıtay kararlarında tacirin sorumluluklarına yer verilmiştir. Uluslararası ticarete tacirin görevleri sorumluluklarının bilinmesi, basiretli bir tacir olarak işletmenin sürekliliğinin sağlanması önem taşımaktadır. Gelişmiş ülkelerde yıllarca aynı işletmenin rekabet ortamında ayakta kalmasını sağlayan basiretli tacirlerdir. Bir işletmenin hedeflerinin misyonunun ne olduğunu bilen vizyoner tacirler, işletmelerini yıllarca ayakta tutabilmiş ve işletmelerini ileriye götürmüşlerdir. Bu açıdan tacirin sorumluluklarının bilinmesi önem arz etmektedir. Günümüzde geleneksel tacirin sorumluluklarından çok farklıdır. Geleneksel tacir anlayışında ticari bir işletmeyi kısmen bile olsa kendi adına işleten kimse modelinin yerini Elon Musk gibi girişimci liderler küresel dünyada birbirinden bağımsız şirketler kurarak evrende araştırmalar yapan CEO'lar CTOlar almıştır. 1999 yılında bir çevrimiçi finans ve ödeme servisi olan [X.com](#)'un ortak kuruculuğunu yapan Elon Musk, bir açık arttırma sistemi olan [Confinity](#)'yi bünyesine katmış [PayPal](#)'ı kurmuştur. Aynı zamanda Space Exploration Technologies'i ([SpaceX](#)) de kuran SpaceX'in Dragon aracı, ile uluslararası Uzay İstasyonu'na araç gönderen ve ya-

---

* Harran Üniversitesi Siverek Uygulamalı Bilimler Fakültesi Uluslararası Ticaret ve Lojistik Bölümü ORCID NUMBER 0000-0002-6808-2888

hızlı cevap veren, uluslararası mal , ürün, hizmet pazarlayan, uluslararası ilişkilerde iletişim becerilerine sahip farklı kültürleri bilen ve bu kültürlere adapte olabilecek resmi prosedürleri takip edebilecek, analitik düşünme, istatistiksel verileri anlayabilen uzman girişimciler ticarete başarılı olmaktadır.

KAYNAKÇA

- Arkan, (2018), Ticari İşletme Hukuku, 24. Bası, Ankara s. 151.
- Bakar, G. (2020). Basiretli Tacir İlkesi Işığında Koronavirüs (COVID-19) Salgınunun Sözleşmelerdeki Ceza Koşuluna Etkisi.
- Battal, A. (2022). Gerçek Kişilerin Tacir Sifatına Sahip Olma ve İflâsa Tabi Tutulma Şartları Konusundaki Yargıtay Uygulaması, https://w3.gazi.edu.tr/~battal/images/makale/makale34/tacir_sifatinin_sartlari.pdf.
- Can, P. M. (2020). *Basiretli İş Adamı Gibi Hareket Etme Yükümlülüğü ve Elektronik Ticaret Platformlarının Alıcılara Karşı Sorumluluğu*. Nobel yay Selçuk Hukuk Kongresi, 2020 özel Hukuk Tebliğleri Tam Metin Kitabı, https://www.researchgate.net/publication/348592486_Basiretli_Is_Adami_Gibi_Hareket_Etme_Yukumlulugu_ve_Elektronik_Tic.
- Çağlar, A, Ticari İşletme Hukuku, 10. Bası, Ankara 2017, s. 240. <https://blog.lexpera.com.tr/basiretli-tacir-ilkisi-isi-ginda-koronavirus-covid-19-salgininin-sozlesmelerdeki-ceza-kosuluna-etkisi/>.
- Coşgun, Ö. K. (2022). 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu'nda Teşebbüs Kavramı ve Tacir Sayılmasının Sonuçları. *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi MÜHF - HAD, C.21, S.1, HAD (.21,)*, 1. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/271092>. adresinden alındı
- Demirkapı, E, 2013 Ticari İşletmenin Tespiti Açısından Esnaf İşletmesi Kavramının Değerlendirilmesi * Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi C. XVII, Y., Sa. 1-2
- Güngör, Ezgi Ç <https://www.forahukuk.com/Makaleler/tacir-ve-tacir-olmanin-hukumleri#:~:text=T%C3%BCrk%20Ticaret%20Kanunu'na%20g%C3%B6re,ba%C5%9Flamam%C4%B1%C5%9F%20olsa%20bile%20tacir%20say%C4%B1maktad%C4%B1r>.

- Karayalçın, Y. T. (1957). Ticaret Hukuku Dersler. 116. (Erişim Tarihi 13.06.2022).
- Kızır, M. (2011). Yargıtay Kararları Işında Basiretli İş adamı Gibi Hareket Etme Yükümlülüğünün Sözleşmenin Değişen Şartlara Uyarlanmasına Etkisi <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/262756>. *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 19(2).
- Odası, B. T. (2022). <https://www.bartintso.org.tr/hizmetlerimiz/sicil-islemleri/tacir-gercek-kisi-tacir-tacir-esnaf-ayirimi-tuzel-kisi-tacir>. Tacir, Gerçek Kışı Tacir, Tacir-Esnaf Ayırımı, Tüzel Kışı Tacir. adresinden alındı
- Topçuoğlu, M , 2011, Yeni Tacir Yardımcısı Pazarlamacı, S.D.Ü. Hukuk Fakültesi Dergisi C.I, S.2.
- <https://www.etimolojiturkce.com/kelime/tacir> (Erişim Tarihi 16.06.2022).
- <https://tr.wikipedia.org/wiki/Tacir> (Erişim Tarihi 16.06.2022).
- Türk Ticaret Kanunu 15. madde .(www.ticaret.gov.tr)
- <https://vergidosyasi.com/2017/04/11/tuzel-kisi-tacirler/12.06.2022>).
- <https://izsmmmo.org.tr/Haberler/Detay/20211221160600/2022-Yili-Defter-Tutma-ve-Sinif-Degistirme-Hadleri-Aciklandi#:~:text=%2D%20VUK%20177%2F2.%20birinci,%C4%B0%C5%9Fletme%20esas%C4%B1ndan%20Bilan%C3%A7o%20esas%C4%B1na%20ge%C3%A7eceklerdir>
- <http://www.muhasibeuygulama.com/tacirlerde-sinif-degisirme.html> (Erişim Tarihi 12.06.2022).
- https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2011/02/20110214_-1-1.htm 10.06.2022).
- <http://www.muhasibeuygulama.com/tacirin-sorumluluklari.html> Erişim Tarihi 12.06.2022).
- https://w3.gazi.edu.tr/~battal/images/makale/makale34/tacir_sifatinin_sartlari.pdf (Erişim tarihi 12.06.2022).
- Vanlı V, 2022, Ticaret Hukuku Ders Notları, (Erişim Tarihi 10.06.2022).
- <http://murat.kuruoglu.com.tr/MURKUR/documan/T%C4%B0CARET%20HUKUKU%20DERS%20NOTLARI-Veliye%20Yanlı%C4%B1.pdf> 08.06.2022).

-
- <https://www.lexpera.com.tr/ictihat/yargitay/4-hukuk-dairesi-e-2018-4243-k-2019-1396-t-12-3-2019>, Erişim tarihi, 10.06.2022).
  - Yarg. 19. HD., E. 2014/337, K. 2014/3588, T. 24.2.2014. ←
  - <https://vergidosyasi.com/2017/01/31/esnaf-kimdir-tacir-kimdir-sanayici-kimdir-serbest-meslek-erbabi-kimdir/>

TACİR YARDIMCILARI

Dr. Öğretim Üyesi F. İtir BİNGÖL

Ticaret yaşamındaki gelişmeler karşısında tacirlerin faaliyetlerini yardımcıları olmadan sürdürebilmeleri neredeyse imkânsız bir hâle gelmiştir. O nedenle ister gerçek kişi tacir isterse tüzel kişi tacir olsun bütün tacirler ticari işletmelerindeki faaliyetlerini yürütebilmek için işletmeye bağlı ya da bağımsız tacir yardımcılarıyla çalışırlar¹.

Tacir yardımcıları ile ilgili düzenlemelerin büyük bir kısmı TTK'da ve TBK'da yer almaktadır. Acente ve taşıma işleri komisyoncusu TTK'da düzenlenirken ticari temsilci, ticari vekil ve diğer tacir yardımcıları, pazarlamacı, simsar ve komisyoncu TBK'da düzenlenmiştir. Bunlar dışında yer alan bir diğer tacir yardımcısı olan gümrük müşaviri ise 4458 sayılı Gümrük Kanunu'nda düzenlenmiştir.

Tacir yardımcılarını tacire bağlı ve bağımsız yardımcıları olarak ikiye ayırabiliriz. Bunları da kendi içlerinde taciri temsil yetkisi olan ve olmayan tacir yardımcıları olarak gruplandırabiliriz. Bağımlı tacir yardımcıları oluşturan grupta yer alan ticari temsilci, ticari vekil ve pazarlamacı taciri temsil yetkisine sahiptirler. Bunlar dışında bir restorandaki aşçı, oteldeki temizlikçi, bahçıvan gibi diğer tacir yardımcıların taciri temsil yetkisi bulunmamaktadır.

Bağımsız tacir yardımcılarından olan acente taciri temsil etmeye yetkilidir. Komisyoncu taciri dolaylı olarak temsil yetkisine sahipken simsarın kural olarak temsil yetkisi yoktur. Bağımsız tacir yardımcılarından acente ile tacir arasında sürekli bir ilişki varken, komisyoncu ve simsar belirli bir iş için görevlendirilirler².

---

¹ Ayhan, Rıza/Çağlar, Hayrettin, Ticari İşletme Hukuku Genel Esaslar, Ankara, 2018, s. 445

² Bahtiyar, Mehmet, Ticari İşletme Hukuku, Ders Notları –Soru Örnekleri, 21. Bası, İstanbul, 2021, s. 218-219

KAYNAKÇA

- **Akdeniz**, Umut, Pazarlamacılık Sözleşmesi, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 2013, C. 17, S. 4, s. 1-34
- **Arkan**, Sabih, Ticari İşletme Hukuku, 26. Bası, Ankara, 2020
- **Ayhan**, Rıza/Çağlar, Hayrettin, Ticari İşletme Hukuku Genel Esaslar, 11. Bası, Ankara, 2018
- **Bahtiyar**, Mehmet, Ticari İşletme Hukuku, 21. Bası, İstanbul, 2020
- **Bingöl**, F. İtr 'İnternet Üzerinden Faaliyetini Yürüten Taşıma İşleri Sımsarının Sadakat ve Özen Borcu' Akdeniz Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.10, S. 2, 2020
- **Bozkurt**, Tamer, Türk Hukukunda ve Uygulamada Tellâllık, Ankara, 2007 (Anılış: Tellâllık)
- **Bozkurt**, Tamer, Ticaret Hukuku, 4. Bası, Ankara, 2021
- **Eren**, Fikret, Borçlar Hukuku, Özel Hükümler, 8. Bası, Ankara, 2020
- **Karahan**, Sami, Ticari İşletme Hukuku, 27. Bası, Konya, 2015
- **Kaya**, Mustafa İsmail, Acentelik Hukuku, Ankara, 2014
- **Şahiniz**, Salih, Türk Borçlar Hukukunda Gayrimenkul Tellallığı (Emlak Komisyonculuğu-Emlak Danışmanlığı) Sözleşmesi, İstanbul, 2002
- **Şener**, Oruç Hami, Ticari İşletme Hukuku, 2. Bası, Ankara, 2020
- **Ülgen**, Hüseyin/**Helvacı**, Mehmet/**Kendigelen**, Abuzer/ **Kaya**, Arslan/**Nomer Ertan**, N. Füsün, Ticari İşletme Hukuku, 5. Tıpkı Bası, İstanbul, 2015
- **Tüzüner**, Özlem, Borçlar Hukuku Özel Hükümler Pratik Çalışmaları, 3. Bası, İstanbul, 2017

TİCARİ İŞLETME REHNİ

Dr. Öğr. Üyesi Orhan EROĞLU

I. GENEL OLARAK REHİN HAKKI, TİCARİ İŞLETME REHNİ KAVRAMI, HUKUKİ NİTELİKLERİ VE BENZER KAVRAMLARLA KARŞILAŞTIRILMASI

A. Genel Olarak Rehin Hakkı ve Rehin Hakkının Hukuki Niteliği

Rehin hakkı fer'î nitelikte bir haktır. Fer'î hakların varlığı ise, diğer bir hakkın varlığına bağlıdır¹. Rehin hakkının geçerli olarak doğabilmesi için üç koşulun birlikte bulunması gerekir. Bu üç koşul hem teslim suretiyle tesis edilen rehin hakkında, hem de teslim olmadan tesis edilen rehin hakkında bulunmalıdır. Rehin hakkının geçerliliği için öncelikle rehinle teminat altına alınmış bir alacak mevcut olmalıdır. Rehin hakkının varlığı ancak geçerli bir alacağın mevcudiyetine bağlıdır. Çünkü rehin hakkı fer'î nitelikte bir haktır. Alacağın doğmaması halinde, rehin hakkı da doğmaz ve alacak sona erdiğinde rehin de kendiliğinden (*ipso iure*) sona erecektir. 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu² m. 851, 881, 883, 944, 871/II rehin hakkının alacağa bağlı olduğunu gösteren hükümlerdir.

Günlük ihtiyaçların giderilmesinde veya ticari hayatın gereksinimleri karşısında, toplum içerisinde kişiler arasında çeşitli borç ilişkileri kurulmaktadır. Borç ilişkisi kurulması ve bu borcun teminatlandırılması sosyal ve aynı zamanda ekonomik hayatın kaçınılmaz gerçeklerindedir. Kredi ilişkilerinde, krediyi aldığı zaman borçlu, o an için istediğini elde etmiş olur bununla birlikte, kredi veren alacaklının da borcun ödenmesinin taahhüt edildiği tarihte ödenmesi için korunması gerekmektedir. Kredi ilişkilerindeki bu ihtiyaca cevap veren müessese aynî veya şahsî nitelikte

---

¹ **Davran, Bülent:** Rehin Hakkı Hukuku, İstanbul 1972, s. 79; **Hatemi, Hüseyin/Serozan, Rona/Arpacı, Abdulkadir:** Taşınır Eşya Hukuku, İstanbul 1991, s. 35; **Aslanova, Kemale:** Roma Hukuku'nda Rehin Akti (Pignus), Rehin Hakkı (Hypotheca) ve Türk Hukukuna Etkileri, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2009, s. 17 vd.; **Erten, Ali:** Bankacılık Uygulamasında Ticari İşletme Rehni, Ankara 2001, s. 6, 7; **Uyumaz, Alper/Türk, Mehmet Cemil:** Ticari İşlemlerde Taşınır Rehni Üzerine Düşünceler, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi, Hukuk Araştırmaları Dergisi, Prof.Dr. Hakan Baykal Armağanı, C:25, S:2, Aralık 2019, (s.1416-1456), s. 1418 vd.

² RG., T.08.12.2001, S:24607.

m.145 vd. uyarınca yedi gün içerisinde takip başlatma zorunluluğu ticari işletme rehninde de geçerlidir. Ticari işletme rehninin paraya çevrilmesinde de TİRK m. 17 uyarınca İİK'daki taşınır rehninin paraya çevrilmesine ilişkin hükümler kıyasen uygulanacaktır. Ayrıca TİRK m.16 uyarınca satışa karar verilen ticari işletme veya ticari işletmenin unsurlarının idaresi, işletilmesi ve korunmasına ilişkin tüm tedbirleri icra memuru almakla yükümlüdür.

Kamu alacaklarının öncelik sırası açısından ise, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun¹⁰³ kapsamında takip edilen alacaklarda, eğer ticari işletme rehninin paraya çevrilmesine ilişkin takip başlatılmadan önce ihtiyati haciz kararı alınmış ise, hacze iştirak hükümlerine istinaden kamu alacağı hacze iştirak edebilir¹⁰⁴.

KAYNAKÇA

- **Akipek, Jale G.:** Türk Esya Hukuku, 3. Kitap, Sınırlı Aynî Haklar, Ankara 1974.
- **Aksoy, Mehmet Ali:** Yeni bir Kanun Olarak Ticari İşlemlerde Taşınır Rehni'nin Ticari İşletme Rehni İle Karşılaştırmalı Olarak Değerlendirilmesi, Ankara Barosu Dergisi, Y:2018, S:1, (s.54-90).
- **Akyazan, Sıtkı:** Ticari İşletme. Rehni, BATİDER, Y:1976, C:VII, S:4.
- **Antalya, Gökhan:** Borçlar Hukuku Genel Hükümler, C:1-2, İstanbul 2013.
- **Antalya, O. Gökhan/Acar, Faruk:** Ticari İşlemlerde Taşınır Rehni (6750 Sayılı Ticari İşlemlerde Taşınır Rehni Kanunu Çerçevesinde İlk Tespitler), İstanbul 2017.
- **Aslanova, Kemale:** Roma Hukuku'nda Rehin Akti (Pignus), Rehin Hakkı (Hypotheca) ve Türk Hukukuna Etkileri, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2009.
- **Baydak, Ecrin:** Ticari İşlemlerde Taşınır Rehni, İstanbul 2018.

---

ciz istemi mahkemece kabul edilmediğinden bu hükmün temyizi İİK. nun 265. maddesi uyarınca mümkün değildir. Mahkemece temyiz isteminin reddine karar verilmesi isabetli olduğundan red kararının onanması gerekmiştir. Yukarıda açıklanan nedenlerle mahkemenin temyiz isteminin reddine ilişkin 07.02.2002 tarihli kararının ONANMASINA, 18.04.2002 gününde oybirliği ile karar verildi." (www.sinerjimevzuat. com.tr).

¹⁰³ RG., T.28.07.1953, S:8489.

¹⁰⁴ **Haznedar**, s. 62.

- **Bayezit, Fırat:** Ticari İşlemlerde Taşınır Rehni Kanunu Kapsamında Rehin Sözleşmesi ve Hükümleri, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2019.
- **Cansel, Erol:** Türk Menkul Rehni Hukuku Cilt I Teslim Şartlı Menkul Rehni, Ankara 1967.
- **Çakırca, Seda İrem:** Adi Alacakların Rehni, İstanbul 2006.
- **Davran, Bülent:** Rehin Hakkı Hukuku, İstanbul 1972.
- **Ercoşkun Şenol, H. Kübra:** Sözleşmenin İçeriğini Belirleme Özgürlüğü ve Bunun Genel Sınırı: TBK m.27, İÜHFİM, C:LXXIV, S:2, (s.709-737).
- **Ercoşkun Şenol, H.Kübra:** Borçlar Hukukunda Kısmi İmkansızlık, İstanbul 2016.
- **Eren, Fikret:** Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Ankara 2013.
- **Ergüne, Mehmet Serkan:** Hukukumuzda Taşınır Rehininin, Özellikle Teslime Bağlı Taşınır Rehininin Kuruluşu, İstanbul 2002.
- **Erman, Hasan:** Borçlar Hukukunda Akit Serbestisi ve Genel Olarak Sınırlamaları, İÜHFİM, C:38, S:1-4, İstanbul 1973, (s.601-620).
- **Erten, Ali:** Bankacılık Uygulamasında Ticari İşletme Rehni, Ankara 2001.
- **Erzurumluoğlu, Erzan:** Ticari İşletme Rehni, Ankara Barosu Dergisi, Y:1977, S:3.
- **Göktürk, Kürşat:** Ticari İş Kavramı, Sınırlandırılması ve Faiz Meselesi, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C:XIX, Y:2015, S:2.
- **Gürsoy, Kemal T./Eren, Fikret/Cansel, Erol:** Türk Eşya Hukuku, Ankara 1984.
- **Hatemi, Hüseyin/Serozan, Rona/Arpacı, Abdulkadir:** Taşınır Eşya Hukuku, İstanbul 1991.
- **Haznedar, İbrahim Murat:** Ticari İşletme Rehni ve Paraya Çevrilmesi, İstanbul 2008.
- **İpek, Meliha:** Ticari İşletme Rehni, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Diyarbakır 2002.
- **Kayıhan, Şaban:** Ticari İşletme Rehni, İstanbul 1996.

- **Kendigelen, Abuzer (Ülgen, Hüseyin/Helvacı, Mehmet/ Kaya, Arslan/Nomer Erten, N.Fusun):** Ticari İşletme Hukuku, İstanbul 2015.
- **Kocayusufopaşa Necip:** Borçlar Hukuku Genel Bölüm I, İstanbul, 2014.
- **Köprülü, Bülent/Kaneti, Selim:** Sınırlı Aynî Haklar, İstanbul 1983.
- **Kuru, Baki:** Hukuk Muhakemeleri Usulü, C:I, İstanbul 1990.
- **Makaracı Başak, Aslı:** Taşınır Rehni Sözleşmesi, İstanbul 2014.
- **Oğuzman, M.Kemal/Seliçi, Özer:** Eşya Hukuku, İstanbul 1992.
- **Oğuzman, M. Kemal/Öz, M. Turgut:** Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Cilt I, İstanbul, 2017.
- **Oktay-Özdemir, Saibe:** İsimsiz Sözleşmelerin Geçerliliği, Yorumu ve Boşluklarının Tamamlanması, İÜHFİM, C:LV, Y:1996.
- **Reisoğlu, Seza:** Ticari İşletme Rehni ve Uygulamada Ortaya Çıkan Sorunlar, Ankara 1977.
- **Reisoğlu, Seza:** Ticari İşletme Rehni ve Son Yasal Düzenleme, Bankacılar Dergisi, S:47, Y:2003, (s.107-121).
- **Reisoğlu, Safa:** Türk Borçlar Hukuku Genel Hükümler, İstanbul 2012.
- **Saymen, Ferit H./ Elbir, Halid:** Türk Eşya Hukuku (Ayni Haklar), İstanbul 1954.
- **Sirmen, Lale:** Alacak Rehni, Ankara 1990.
- **Sirmen, Lale:** Ticari İşlemlerde Taşınır Rehninin Düzenleniş Biçimi, Niteliği ve Rehne Hakim Olan İlkeler, Ticari İşlemlerde Taşınır Rehni Sempozyumu, Ankara, 2018, (s. 21-52), (Sirmen, Ticari İşlem).
- **Tekinay S. Sulhi/Akman Sermet/Burcuoğlu Haluk/ Altop Atilla:** Borçlar Hukuku Genel Hükümler, İstanbul, 1993.
- **Topçuoğlu, Metin/Çon, Ömer:** Ticari İşletme Rehninde, Rehin Alacaklısının Korunması, TBB Dergisi, Y:2011, S:93, (s.174-214).
- **Uyumaz, Alper/Türk, Mehmet Cemil:** Ticari İşlemlerde Taşınır Rehni Üzerine Düşünceler, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi, Hukuk Araştırmaları Dergisi, Prof.Dr. Hakan Baykal Armağanı, C:25, S:2, Aralık 2019, (s.1416-1456).

HAKSIZ REKABET

*Dr. Öğretim Üyesi Lamiha ÖZTÜRK¹,
Ece SÜLÜNGÜR²*

I. Haksız Rekabet Tanımı

Rekabet, ticari hayatta işletmeler bakımından verim arttıran, mal ve hizmetlerin kalitesi bakımından kaliteyi yükselten ve bununla beraber fiyatları düşüren bir fonksiyona sahip olduğu söylenmektedir³. Bununla beraber rekabetin aynı zamanda dürüstlük kuralı çerçevesinde gerçekleşip, kötüye kullanılmaması gerekmektedir. Bu bağlamda neredeyse her hukuk düzeninde rekabete sınırlama getirme gereksinimi duyulmuştur. Bu bakımdan da esas tutulan şey rekabet içinde olan rakiplerin ekonomik kişiliklerini korumak olmuştur⁴. Bununla beraber sonradan haksız rekabetle sadece rekabet içerisinde olan rakiplere değil bununla beraber müşterilere ve mesleki ve ekonomik birliklere de haksız rekabeti önlemek maksadı ile dava açma hakkı verilmiştir⁵.

Bu doğrultuda haksız rekabet, rekabet ilişkisi içinde bulunan rakipler ile veya mal veya hizmeti sağlayan diğer bir ifade ile tedarikçi ile müşteriler arasındaki ilişkiden doğan ve dürüstlük kuralına aykırılık teşkil eden veya hakkın kötüye kullanılması gibi aykırı davranış teşkil eden uygulamalardır⁶.

II. Türk Hukukunda Haksız Rekabetin Düzenlenmesi

Türk hukukunda haksız rekabet hem Türk Borçlar Kanunu'nda hem de Türk Ticaret Kanunu'nda düzenlenmiştir. TBK'da haksız rekabet haksız fiilin

---

¹ Ankara Medipol Üniversitesi, lamihaozturk@gmail.com, Ankara, ORCID: 0000-0001-9724-5060.

² Ufuk Üniversitesi, eceslngr@gmail.com, Ankara, ORCID: 0000-0002-5907-8430.

³ Arkan, S. (2019). Ticarî İşletme Hukuku. Ankara: Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, s. 345.

⁴ Dessementet, F., Wernli, M. W. ve Romy, I. (1989). UWG: Gesetz, Materialien, Rechtsprechung. Centre du droit de l'entreprise de l'Université de Lausanne, s.32.; Büren, R.v. (1957). Kommentar zum Wettbewerbsgesetz, Zürich, s.5, Nr. 8.

⁵ Arkan, (2019). s. 345

⁶ Korkut, Ö., Cengil, M., Durdu, M., Gürbüz Gökberk, İ. N. ve Doğanay, M. (2021). Şematik Ticarî İşletme Hukuku. Ankara: Seçkin Akademik ve Mesleki Yayınlar, s. 107. Ayrıca bkz. TTK m. 54/2.

Kaynakça

- Arkan, S. (2019). Ticarî İşletme Hukuku. Ankara: Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü.
- Ballı, M. (2015). Türk Ticaret Kanunu'na Göre Haksız Rekabet Kavramı ve Unsurları. *Gümrük ve Ticaret Dergisi*, (5).
- Büren, R.v. (1957). *Kommentar zum Wettbewerbsgesetz*, Zürich, s.5, Nr. 8.
- Can, M. (2007). Türk Ticaret Kanunu tasarısına göre haksız rekabet. *TBB Dergisi*, 69, 151-175.
- Dessemontet, F., Wernli, M. W. ve Romy, I. (1989). *UWG: Gesetz, Materialien, Rechtsprechung*. Centre du droit de l'entreprise de l'Université de Lausanne.
- Dirikkan, H. (1996). *Karşılaştırmalı Hukuk Açısından Damping ve Antidamping Önlemler*, İzmir.
- Doğruöz, A.B., Onat, Ö. ve Tunçel Töralp F. (2011). *Türk Ticaret Kanunu Cilt I*, Ankara.
- Eriş, G. (2004). *Ticari İşletme ve Şirketler*, Ankara.
- Havutçu, A. (2003). *Tüketicinin Genel İşlem Koşullarına Karşı Korunması*. İzmir: Güncel Yayınevi.
- Kendigelen, A. (2011). *Yeni Türk Ticaret Kanunu Değişiklikler, Yenilikler, İlk tespitler*, İstanbul.
- Korkut, Ö., Cengil, M., Durdu, M., Gürbüz Gökberk, İ. N. ve Doğanay, M. (2021). *Şematik Ticari İşletme Hukuku*. Ankara: Seçkin Akademik ve Mesleki Yayınlar.
- Özel, Ç. ve Özdemir, S. S. (2017). *H Türk Hukukunda Haksız Rekabete İlişkin Düzenlemeler*. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 19(3).
- Pedrazzini, M. M. ve Pedrazzini, F. A. (1992). *Unlauterer Wettbewerb*. Bern.
- Tekinalp, Ü. (2016). *Yeni Haksız Rekabet Hukukunda Amaç, İlke ve Üç Boyutluluk*, Prof.Dr. Seza Reisoglu'na Armağan, Ankara.
- Yasan, M. (2021). *Ticari İşletme Hukuku*. Ankara: Seçkin Akademik ve Mesleki Yayınlar.

- Yusufuğlu, F. (2017). Eleştiri Hakkı Işığında Rakip Olmayanların Beyanlarının Haksız Rekabet erevesinde Değerlendirilmesi, Prof.Dr. Hamdi Yasaman’a Armağan, İstanbul.
- 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu, <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuatmetin/1.5.6102.pdf>
- 6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu, <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.6098.pdf>
- 3577 Sayılı Kanun, İthalatta Haksız Rekabetin Önleneesi Hakkında Kanun, <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.3577.pdf>

TİCARİ YARGI

Dr. Öğr. Üyesi Orhan EROĞLU

I. TİCARİ DAVA

A. Mutlak Ticari Dava

Mutlak ticari davalarda, bir davanın ticari dava sayılması için tarafların sıfatı ile yapılan işlemin ticari olup olmadığına bakılmaz ve bu davalar kendiliğinden ticari dava olarak kabul edilir. Mutlak ticari davalar, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu¹ m.4'te sayılan davalarla, bazı özel kanunlarda ticari dava olduğu açıkça belirtilen davalarlardır. Bu davaların ticari dava olarak kabul edilmesi, doğrudan kanundan kaynaklanıyor olmalarından dolayıdır. Bu nedenle mutlak ticari davalar tespit edilirken dikkat edilecek tek kıstas TTK m.4'teki düzenleme ile özel kanunlardaki düzenlemelerdir. Bu kıstasın haricinde bir davayı mutlak ticari dava olarak belirlememize yardımcı olan herhangi başka bir kıstas da bulunmamaktadır².

---

¹ RG., T.14.02.2011, S:27846.

² **Poroy, Reha/Yasaman, Hamdi:** Ticari İşletme Hukuku, İstanbul 2019, s. 133; **Ayhan, Rıza/Çağlar, Hayrettin/Özdamar, Mehmet:** Ticari İşletme Hukuku, Ankara 2019, s.66; **Börü, Levent/Koçyiğit, İlker:** Ticari Dava, Ankara 2021, s. 33. Y.23.HD., T.04.12.2020, E.2020/1691-K.2020/4051; "Uyuşmazlık, kooperatiflerin genel kurul kararları uyarınca verilen yetkiye istinaden siteye ait ortak alanların işgal edilmesi halinde, kooperatif yönetimi tarafından düzenlenen ceza makbuzlarından kaynaklanan uyuşmazlıklarda, ortak alanı işgal eden kişinin kooperatif ortağı olmayıp, kiracı olması halinde, davada görevli mahkemenin Asliye Hukuk Mahkemesi mi yoksa Ticaret Mahkemesi mi olduğu hususunda toplanmaktadır. 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 4. maddesinde, her iki tarafın da ticari işletmesiyle ilgili hususlardan doğan hukuk davaları ve çekişmesiz yargı işleri ile tarafların tacir olup olmadıklarına bakılmaksızın bu maddede sayılan davalar, ticari dava olarak sayılmış, ancak, herhangi bir ticari işletmeyi ilgilendirmeyen havalere, vedia ile fikir ve sanat eserlerine ilişkin haklardan doğan davalar bundan istisna tutulmuştur. Yine aynı Kanun'un 5'inci maddesine göre, aksine hüküm bulunmadıkça, dava olunan şeyin değeri veya tutarına bakılmaksızın asliye ticaret mahkemesi, tüm ticari davalar ile ticari nitelikteki çekişmesiz yargı işlerine bakmakla görevli kılınmıştır. 1163 sayılı Kooperatifler Kanunu'nun 99. maddesinde, bu kanunda düzenlenen hususlardan doğan hukuk davalarının tarafların tacir olup olmadıklarına bakılmaksızın ticari dava sayılıcağı hüküm altına alınmıştır. 5235 sayılı Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri

C. Ticari Davalarda Kanun Yolları

Ticari davalarda kanun yolları açısından gerek HMK'da gerekse de TTK'da diğer dava ve işlerden farklı bir düzenleme uygulanacağına ilişkin bir hüküm bulunmamaktadır. HMK'nın kanun yollarına ilişkin düzenlemeleri ticari davalarda da uygulanır. Buna göre istinaf kanun yoluna ilk derece mahkemesinin gerekçeli kararının tebliğinden itibaren iki hafta içinde; temyize tabi davalarda ise, istinaf mahkemesinin gerekçeli kararının tebliğinden itibaren iki hafta içerisinde kanun yoluna gidilir. Ancak ticaret mahkemelerinde görülmesine rağmen, icra ve iflas hukuku kurumu olan iflas, konkordato ve yeniden yapılandırılmaya ilişkin yargılamalarda, İİK m. 164/2 uyarınca iki haftalık süre on gün olarak düzenlenmiştir. Ticari bir davanın kanun yoluna taşınması halinde, bölge adliye mahkemesindeki ve Yargıtay'daki inceleme usulü ise diğer dava ve işlerden farklı değildir.

KAYNAKÇA

- **Altunay, Ezel:** İspat Kavramı ve Bir İspat Aracı Olarak Ticari Defterler, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Bursa 2019.
- **Arkan, Sabih:** Ticari İşletme Hukuku, Ankara 2019.
- **Ayhan, Rıza/Çağlar, Hayrettin/Özdamar, Mehmet:** Ticari İşletme Hukuku, Ankara 2019.
- **Azıklı Arslan, Betül:** Medeni Usul Hukuku Açısından Zorunlu Arabuluculuk, Ankara 2018.
- **Börü, Levent/Koçyiğit, İlker:** Ticari Dava, Ankara 2021.
- **Budak, Ali Cem:** Medeni Usul Hukukunda Çekişmesiz Yargı, Medeni Usul ve İcra İflas Hukukçuları Toplantısı-IV, (s.127-187), Ankara 2006.
- **Dost, Süleyman:** Arabuluculuk Ücret Ve Masrafları Hakkında Karşılaştırmalı Bir Değerlendirme, TBB Dergisi, Kasım-Aralık 2014, S:115.
- **Ekmekçi, Ömer/Özekes, Muhammet/Atalı, Murat/Seven, Vural:** Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk, İstanbul 2019.
- **Eroğlu, Orhan:** Medeni Usul Hukukunda Ön İnceleme, Ankara 2020.
- **Göksu, Mustafa:** Alternatif Uyuşmazlık Çözüm Yolları, Ankara 2019.

- **Gürdoğan, Burhan:** Ticari Usul Hukuku, AÜHFHD, Y:1956, S:1-2, C:13,(s.172-191).
- **Kırca, İsmail:** Nispi Ticari Davaya Dair, BATİDER, C: XXXIII, (s.55-61).
- **Koçyiğit, İlker/Bulur, Alper:** Ticari Uyuşmazlıklarda Dava Şartı Arabuluculuk, Ankara 2019.
- **Kurt, Resul:** İş Yargısında Arabuluculuk, TBB Dergisi, Y:2018, S:135, (s.405-444).
- **Kuru, Baki:** Nizasız Kaza, Ankara 1963.
- **Kuru, Baki/Budak, Ali Cem:** Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun Getirdiği Başlıca Yenilikler, İBD, Y:2011, S:5, (s.3-43).
- **Odaman, Serkan/ Karaçöp, Eda:** İş Mahkemeleri Kanunu Tasarı Taslağından Öngörülen Zorunlu Arabuluculuk Müessesesi, Sicil İş Hukuku Dergisi, 2016.
- **Oğuz, Özgür:** Türk İş Hukukunda Dava Şartı Olarak Arabuluculuk, İstanbul 2019.
- **Özbek, Mustafa Serdar:** Alternatif Uyuşmazlık Çözümü, Ankara 2009, (Özbek, Alternatif Uyuşmazlık Çözümü).
- **Perçin, Gizem Ersen:** Alternatif Uyuşmazlık Çözüm Yöntemlerinden Arabuluculuğun Hukuksal Düzenlemelerdeki Yeri, MHB Yıl 31, Sayı 2, Y:2011.
- **Poroy, Reha/Yasaman, Hamdi:** Ticari İşletme Hukuku, İstanbul 2019.
- **Tayfun, Recep/Erdem Türk, Aylin:** Arabuluculuk Uygulamalarına İlişkin Bir Alan Araştırması (Ankara Örneği), TBB Dergisi, Sayı: 2016/122.
- **Tıktık, Çiğdem Yazıcı:** Arabuluculukta Gizliliğin Korunması, İstanbul 2013.
- **Topal, Önder:** Ticari Defterlerin Delil Niteliği, Ankara 2015.
- **Uysal, Merve:** Alman ve Türk Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuğun Tanımı, türleri ve Zorunlu Arabuluculuk, Medeni Usul ve İcra İflas Hukuku Dergisi, C:15, S:44, 2019/3, (s.885-960).
- **Ülgen, Hüseyin/Helvacı, Mehmet/Kaya, Arslan/Nomer Ertan, Füsun N.:** Ticari İşletme Hukuku, İstanbul 2019.
- **Ünal, Oğuz Kürşat:** Fatura ve Teyit Mektubu, İstanbul 2013.

- **Yavuz, Mustafa:** Ticari Uyuşmazlıklarda Dava Şartı Olarak Arabuluculuk, Gümrük Ticaret Dergisi, Şubat 2019, 5(15), (s.52-61).
- **Yıldırım, Ferhat:** Arabuluculuk ve Ombudsmanlık, Ankara 2019.
- **Yılmaz, Abdulhamit:** Bölge Adliye Mahkemesi Kararları Işığında Ticari Davalarda Zorunlu Arabuluculuk ve Tüketici Kredisi Sözleşmeleri, Anadolu Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C:4, S:1, Ocak 2018, (s. 219-238).

KISALTMALAR

- C : Cilt
- CD : Ceza Dairesi
- E. : Esas
- FSEK : Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu
- HD. : Hukuk Dairesi
- HMK : Hukuk Muhakemeleri Kanunu
- HUAK: Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu
- İİK : İcra ve İflas Kanunu
- K : Karar
- m. : Madde
- MTK : Milletlerarası Tahkim Kanunu
- RG. : Resmi Gazete
- s. : Sayfa
- S : Sayı
- T. : Tarih
- TBB : Türkiye Barolar Birliği
- TBK : Türk Borçlar Kanunu
- TMK : Türk Medeni Kanunu
- TTK : Türk Ticaret Kanunu
- vd. : Ve devam eden
- Y. : Yargıtay
- Y : Yıl
- YBGK.: Yargıtay Büyük Genel Kurulu

Dr. Bayram ÖZ

**ŞEHİR PLANLAMA
KARARLARI KARŞISINDA
MÜLKİYET HAKKININ
KORUNMASI**

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Şehir Planlama Kararları Karşısında Mülkiyet Hakkının Korunması
Bayram Öz

Hukuk Yayınları Dizisi – 3183

Birinci Baskı : Ağustos, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8153 – 84 – 2

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara

Tel : (0312) 231 17 00

Fax : (0312) 231 17 10

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : adalety@adaletyayinevi.com

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C

(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul

Tel : (0216) 305 72 81

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Meteksan Matbaacılık ve Teknik Sanayi Ticaret A.Ş

Beytepe Köyü Yolu No:3

06800 Çankaya/Ankara

Sertifika No: 46519

KAYNAKÇA

KİTAPLAR

- AKAD, Mehmet- VURAL DİNÇKOL, Bihterin, **Genel Kamu Hukuku**, 4.baskı, Der Yayınları, İstanbul, 2006.
- AKAD, Mehmet, **Genel Kamu Hukuku**, Filiz Kitabevi, İstanbul, 1993.
- AKDENİZ, Halil, **İmar Planlarının Uygulanmasında Arazi ve Arsa Düzenlemesi**, Teknik Yayınevi, Ankara, 2001.
- AKGÜL, Aydın, **Danıştay ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararları Işığında Kişisel Verilerin Korunması**, Beta Yayınları, İstanbul, 2014.
- AKIN, İlhan F., **Kamu Hukuku**, Fakülteler Matbaası, İstanbul, 1974.
- AKİPEK, Jale, **Türk Eşya Hukuku (Ayni haklar), II. Kitap: Mülkiyet**, A.Ü.H.F.Y., Ankara, 1971.
- ARİSTOTELES, **Politika**, Çeviren: Mete Tuncay, 8. baskı, Remzi Kitabevi, İstanbul, 2005.
- ARMAĞAN, Servet, **1961 Anayasasına Göre Temel Haklar ve Ödevler**, Fakülteler Matbaası, İstanbul, 1980.
- ARTUKMAÇ, Sadık, **Türk İmar Hukuku**, Turhan Kitabevi, Dördüncü Baskı, Ankara, 1976.
- BAŞGİL, Ali Fuad, **Hukukun Ana Mesele ve Müesseseleri**, Hak Kitabevi, İstanbul, 1946.
- BAŞPINAR Veysel, **Mülkiyet Hakkını İhlal Eden Müdahaleler**, Yetkin Yayınları, Ankara, 2009.
- BATUM, Süheyl, **Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi ve Türkiye**, Kavram Yayınları, İstanbul, 1996.
- BİLGİN, Pertev, **İdare Hukuku Dersleri Kamulaştırma- İstimval**, Filiz Kitabevi, İstanbul, 1996.
- BOYAR, Oya, "Mülkiyet Hakkı", in: **AİHS ve Anayasa: Anayasa Mahkemesine Bireysel Başvuru Anlamında Bir İnceleme**, Editör Sibel İnceoğlu, Bölüm XIV, Şen Matbaası, Ankara, 2013.
- BUMİN, Kürşat, **Demokrasi Arayışında Kent**, İz Yayıncılık, İstanbul, 1998.
- CARSS FRİSK, Monica, **Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 1 Nolu Protokolünün 1. Maddesinin Uygulanmasına İlişkin Klavuz İnsan Hakları El Kitapları**, No: 4 Avrupa Konseyi İnsan Hakları Genel Müdürlüğü, Ankara, 2003.

- CHALLAYE, Felicien, **Mülkiyetin Tarihi**, (Çev. Turgut AYTUĞ), Remzi Kitapevi, İstanbul, 1993.
- CİN, Halil, **Osmanlı Toprak Düzeni ve Bu Düzenin Bozulması**, 3.Baskı, Konya, 1992.
- CLAUSON, Sir Gerard, **“An Etymological Dictionary of Pre-Thirteenth – Century Turkish”**, Oxford At The Clarendon Press, Oxford 1972.
- ÇABRİ, Sezer, **İmar Kanunu Uyarınca Kamulaştırma**, Legal Yayınları, İstanbul, 2005.
- ÇAVUŞOĞLU, Naz, **İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi ve Avrupa Topluluk Hukuku’nda Temel Hak ve Hürriyetler Üzerine**, AÜSBF İnsan Hakları Merkezi Yayınları, Ankara, 1994.
- ÇELİK, Kemal, **Planlama ve İmar Kanunu Uygulaması Arazi ve Arsa Düzenlemesi**, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2006.
- ÇOBAN, Ali Rıza, **Protection of Prorerty Rights Within The European Convention on Humen Rights**, Asgate Publishing Limited, England, 2004.
- ÇOLAK, Nusret İlker, **İmar Hukuku**, XII Levha Yayınları, İstanbul, 2010.
- DEMİR, Fahri, **İslam Hukukunda Mülkiyet Hakkı ve Servet Dağılımı**, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, 5. baskı, Ankara, 2012.
- DİNÇ, Güney, **İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi ve Malvarlığı Hakları**, Türkiye Barolar Birliği Yayınları, Yayın no:124, Ankara, 2007, (Malvarlığı Hakları).
- DOĞRU, Osman, **Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi İçtihatları**, I. Cilt. Ankara, Açık Ceza Evi Matbaası, Ankara, 2003.
- DOĞRU, Osman, NALBANT, Atilla, **İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi Açıklama ve Önemli Kararlar**, Yüksek Yargı Kurumlarının Avrupa Standartları Bakımından Rollerinin Güçlendirilmesi Ortak Projesi, Avrupa Konseyi, Ankara, 2013.
- DURAN, Lütfi, **İdare Hukuku Ders Notları**, Fakülteler Matbaası, İstanbul 1982.
- DUTERTRE, Gilles, **Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi İçtihatlarından Alıntılar**, İnsan Hakları Genel Direktörü, Avrupa Konseyi, 2005, (İçtihatlar).
- DUTERTRE, Gilles, **Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararlarından Örnekler**, Avrupa Konseyi Yayınları, Strasbourg, 2003, (Kararlar).
- DÜREN, Akın, **Devletin Mülkiyete El Atmasından Doğan Tazminat Yükümlülüğü**, AÜHF Yayınları, No. 418, Sevinç Matbaası, Ankara, 1977.
- EAMONN, Butler, **Hayek**, Liberte Yayınları, (Çev. Yusuf Ziya ÇELİKKAYA), Ankara, 2001.
- EKİNCİ, Hüseyin- SAĞLAM, Musa, **66 Soruda Anayasa Mahkemesi’ne Bireysel Başvuru**, Ankara Barosu Yayını, Ankara 2012.
- ERCAN ASLANTAŞ, Gül Filiz – ŞİMŞEK, Özlem – BERBEROĞLU, Ahmet, **İmar Hukukunda Arazi ve Arsa Düzenlemesi**, Yetkin Yayınları, Ankara, 2006.

- ERDER, Sema, **İstanbul'a Bir Kent Kondu: Ümraniye**, İstanbul, 2001.
- ERDİNÇ, Tahsin, **İnsan Odaklı Devlet ve Özgürlük Öncelikli Anayasa**, On İki Levha Yayınları, İstanbul, 2010.
- EREN, Fikret, **Mülkiyet Hukuku**, Baskı 2, Yetkin Yayınları, Ankara, 2012, (Mülkiyet Hukuku).
- EREN, Fikret, **Mülkiyet Kavramı**, A. Recai Seçkin'e Armağan, A.Ü.H.F. Yayınları No: 351.
- ERGEN, Cafer, **İmar Planları**, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2006.
- ERKUT, Celal, *"Kültürel Mirasın Korunması Hukuku"*, Prof. Dr. Yıldızhan YAYLA' ya Armağan, İstanbul, 2004.
- EROĞLU, Hamza, **İdare Hukuku**, 5. Baskı, Turhan Kitabevi, Ankara, 1985.
- ERSOY, Melih, "İmar Planlarının Kademelenmesi ve Farklı Ölçekteki Planlar Arasındaki İlişki", in: **Mekân Planlama ve Yargı Denetimi**, Derleyen Melih ERSOY – Çağatay KESKİNOK, Yargı Yayınevi, Ankara, 2000.
- ERSOY, Melih, **Kentsel Planlama Kuramları**, İmge Yayınevi, Ankara, 2016.
- ERTAŞ, Şeref, **Yeni Türk Medeni Kanunu Hükümlerine Göre Eşya Hukuku**, Gözden geçirilmiş ve genişletilmiş 7. baskı, Seçkin Yayınları, Ankara, 2006.
- ETGÜ, Mehmet Akif, **Kamu Hukukunda Mülkiyet Hakkı ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin Mülkiyet Hakkına Bakışı**, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2009.
- GEMALMAZ, H. Burak, **Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinde Mülkiyet Hakkı**, Beta Yay., İstanbul, 2009.
- GEMALMAZ, Mehmet Semih, **İnsan Hakları Belgeleri**, Boğaziçi Üniversitesi Yayınevi, Cilt, IV, İstanbul, 2004.
- GEMALMAZ, Mehmet Semih, **İnsan Hakları Belgeleri**, Boğaziçi Üniversitesi Yayınevi, Cilt, III, İstanbul, 2003.
- GEMALMAZ, Mehmet Semih, **Ulusalüstü İnsan Hakları Hukukunun Genel Teorisine Giriş**, Legal Yayınları, 6. Baskı, İstanbul, 2007.
- GERAY, Cevat, *"Toplumsal Konut Yöneltilisi ve TOKİ'nin Tutum ve Yöneltilerindeki Son Değişiklikler"*, in: **Kent ve Planlama- Geçmişi Korumak Geleceği Tasarlamak**, Editör: Ayşegül MENGÜ, İmge Kitabevi, Ankara, 2007.
- GERAY, Cevat, **Şehir Planlamasının Başlıca Tatbik Vasıtaları**, AÜSBF Yayını, No. 111-93, Ankara, 1960.
- GİRİTLİ, İsmet – AKGÜNER, Tayfun, **İdare Hukuku Dersleri II**, Filiz Kitabevi, İstanbul, 1987.
- GİRİTLİ, İsmet ve BİLGİN, Pertev, AKGÜNER, Tayfun, **İdare Hukuku**, İstanbul, 2006.

- GÖZE, Ayferi, **Liberal Marxist Faşist ve Sosyal Devlet**, 3. Baskı, Beta Yayınları, İstanbul, 1995.
- GÖZE, Ayferi, **Siyasal Düşünceler ve Yönetimler**, 9. Baskı, Beta Yayınları, İstanbul, 2000.
- GÖZLER, Kemal, **İdare Hukuku, Cilt II**, Ekin Yayınları, Bursa 2003.
- GÖZLER, Kemal, **Türk Anayasa Hukuku Dersleri**, Bursa 2000.
- GÖZLÜGÖL, Said Vakkas, **AİHS ve İç Hukukumuzda Etkisi**, 2. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, 2002.
- GÖZÜBÜYÜK, Şeref – AKILLIOĞLU, Tekin, **Yönetim Hukuku**, 17. Baskı, Turhan Kitabevi, Ankara, 2002.
- GÖZÜBÜYÜK, Şeref- GÖLCÜKLÜ, Feyyaz, **Avrupa İnsan hakları Sözleşmesi ve Uygulaması**, Turhan Kitabevi, Ankara, 2009.
- GÖZÜBÜYÜK, Şeref- TAN, Turgut, **İdare Hukuku, C. I**, Turhan Kitabevi, Ankara, 2001.
- GRGIĆ, Aida – MATAGA, Zvonimir – LONGAR, Matija ve VILFAN, Ana, **AİHS Kapsamında Mülkiyet Hakkı, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Ek Protokollerinin Uygulanmasına İlişkin Kılavuz Kitap**, No: 10, (Çeviren: Özgür Heval Çinar ve Abdulcelil Kaya) Avrupa Konseyi, Belçika 2007.
- GÜMÜŞKAYA, Gamze, **Mülkiyet Hakkına Vergisel Müdahaleler Bakımından İnsan Hakları Avrupa Mahkemesi'ne Kişisel Başvuru**, XII. Levha Yayınları, İstanbul 2010.
- GÜNDAY, Metin, **İdare Hukuku**, İmaj yayınevi, Ankara, 2011.
- GÜNDAY, Metin, **“1982 Anayasasına Göre, İdari Yargı Denetiminin Kapsamı ve Sınırları”**, İdari Yargı, Birinci Kitap, I. Ulusal İdare Hukuku Kongresi, Danıştay Matbaası, Ankara 1991.
- GÜNDAY, Metin, **İdare Hukuku**, İmaj Yayıncılık, 7. baskı, Ankara, 2003.
- GÜNEŞ, Gülşen, **Verginin Yasallığı İlkesi**, 2.baskı, XII Levha Yayıncılık, İstanbul, 2008.
- GÜRİZ, Adnan, **Hukuk Başlangıcı**, Siyasal Kitabevi, 8. baskı, Ankara, 2001.
- GÜRİZ, Adnan, **Kapitalist İdeoloji Üzerine Bir İnceleme**, Siyasal Kitabevi, Ankara, 1995, (Kapitalist İdeoloji).
- GÜRİZ, Adnan, **Teorik Açından Mülkiyet Sorunu**, A.Ü.H.F. Yayınları No: 253, Ankara, 1976, (Teorik Açından Mülkiyet).
- GÜRİSOY, Kemal T., EREN, Fikret, CANSEL, Erol; **Türk Eşya Hukuku**, 2. Baskı, Sevinç Matbaası, Ankara, 1984.
- HARRIS, David, O'BOYLE, Michael, BATES Ed, BUCKLEY, Carla, **Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Hukuku**, Yüksek Yargı Kurumlarının Avrupa Standartları Bakımından Rollerinin Güçlendirilmesi Ortak Projesi, Avrupa Konseyi 2013.

- HARRIS, David, O'BOYLE, Michael, WARBRICK, Colin, **Law of the European Convention on Human Rights**, Oxford University Press, Second ed., Newyork 2009.
- HİLAV, Selahattin, **Felsefe Yazıları**, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul, 1993.
- İMAMOĞLU, M. Altuğ, **Mülkiyet ve Toprak Sistemleri**, Yazıt Yayın Dağıtım, Ankara, 2006.
- İŞBİR, Eyüp G., **Şehirleşme ve Meseleleri Çevre Mesken Yönetim**, Geliştirilmiş 2. Baskı, Gazi Büro Yayınları, Ankara, 1991.
- JANIS, Mark W. – KAY, Richard S. – BRADLEY, Anthony W., **European Human Rights Law**, 3. Baskı, Oxford University Press, Oxford, 2008.
- KABOĞLU, İbrahim, **Özgürlükler Hukuku**, 3. Baskı, Alfa Yayınları, İstanbul, 1996.
- KALABALIK, Halil, **İmar Hukuku Dersleri Planlama, Yapı, Arsa, Koruma**, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2003.
- KALABALIK, Halil, **İmar Hukuku Dersleri**, 6. Baskı, Seçkin Yayınları, Ankara, 2014.
- KALABALIK, Halil, **İmar Hukuku**, Güncelleştirilmiş-Geliştirilmiş 2. Baskı, Seçkin Yayınları, Ankara, 2005.
- KALABALIK, Halil, **İmar Hukuku (Planlama, Arsa, Yapı, Koruma)**, Seçkin Yay., Ankara, 2002.
- KARAVELİOĞLU, Celal, **Açıklamalı- Uygulamalı- İctihatlı İmar Kanunu**, Cilt I, Karavelioğlu Hukuk Yayınevi, Ankara, 2007.
- KELEŞ, Ruşen, **Kent Bilim Terimleri Sözlüğü**, 3. Baskı, İmge Kitapevi, Ankara, 2021.
- KELEŞ, Ruşen, **Kentleşme Politikası**, 18. Baskı, İmge Kitapevi, Ankara, 2021.
- KILIÇASLAN, İsmet, **Kent Ekonomisi**, Ninova Yayınları, İstanbul, 2010.
- KOÇAK, Hüseyin, BEYAZ, Metin, **İmar Uygulamaları**, Birlik Matbaası, 2. Baskı, Ankara, 2006.
- LEACH, Philip, **Taking a Case to the European Court of Human Rights**, 2'th Edition, Oxford, 2005.
- LEVİ, Selim, **Yabancıların Taşınmaz Mal Edinmeleri**, Legal Yayınları, İstanbul, 2006.
- Local Planning Administration**, İnternational City Managers Association, Chicago, 1948.
- LÖGRA, Dr. H., **Tarihin Seyri İçinde Mülkiyetin Tekâmül Safhaları**, (Çev. H. Cahit OĞUZOĞLU), Hukuk İlmi Yayma Kurumu Konferanslar Serisi: 44, Ankara, Hapishane Matbaası, 1938.
- MEMİŞ, Emin, **Türkiye'de Anayasa Gelişimleri Eğrisi (1808-2005) Anayasa Hukuku Notları**, Filiz Kitapevi, 4. Baskı, İstanbul, 2005.

- MENĞİ, Ayşegül, KELEŞ, Ruşen, **İmar Hukukuna Giriş**, İmge Kitabevi Yay., Ankara, 2003.
- METİN, Yüksel, **Ölçülülük İlkesi**, Seçkin Yayınları, Ankara, 2002.
- MUMCU, Ahmet, **İnsan Hakları Kamu Özgürlükleri**, Savaş Yayınları, Ankara, 1992.
- OĞURLU, Yücel, **Karşılaştırmalı İdare Hukukunda Ölçülülük İlkesi**, Seçkin yayınları, Ankara, 2002.
- OĞURLU, Yücel, **İdari yaptırımlar Karşısında Yargısal Korunma**, Seçkin Yayınları, Ankara, 2000.
- OKANDAN, G. Recai, **Umumi Amme Hukuku**, İÜHF Yayınları, İstanbul, 1976.
- ONAR, Sıddık Sami, **İdare Hukukunun Umumi Esasları, C. II**, 3. Baskı, İsmail Akgün Matbaası, İstanbul, 1966.
- ONAR, Sıddık Sami, **İdare Hukukunun Umumi Esasları, C.III**, İsmail Akgün Matbaası, İstanbul, 1952.
- ONAR, Sıddık Sami, **İdare Hukukunun Umumi Esasları, C. III**, 3. Baskı, İsmail Akgün Matbaası, İstanbul 1966.
- ORTA, Elif, **İmar Hukukunda Plan Hiyerarşisi ve Planların Çatışması**, Legal Kitapevi, İstanbul, 2006.
- ÖKTEM, Niyazi, TÜRKBAĞ, Ahmet Ulvi, **Felsefe, Sosyoloji, Hukuk ve Devlet**, Der Yayınları, 2. baskı, İstanbul, 2001.
- ÖNCEL, Mualla -KUMRULU, Ahmet - ÇAĞAN, Nami, **Vergi Hukuku**, 16. baskı, Turhan Kitabevi, Ankara, 2008.
- ÖRÜCÜ, Esin, **Sosyal Refah Devletinde Bir Sosyal Kamu Hizmeti Konut, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü**, (Yayınlanmamış Doktora. Tezi), İstanbul, 1972.
- ÖRÜCÜ, Esin, **Taşınmaz Mülkiyetine Bir Kamu Hukuku Yaklaşımı Mülkiyet Hakkının Sınırlandırılması**, İÜHF Yay., İstanbul, 1976.
- ÖZAY, İl Han, **Günüşğında Yönetim**, Alfa Yayınları, İstanbul, 2002.
- ÖZAY, İl Han, **Günüşğında Yönetim**, Alfa Yayınları, İstanbul, 1996.
- ÖZBİLGİN, Gürbüz -OYTAN, Muammer, **T.C. Anayasalarının İlke ve Kuralları ile Anayasa Mahkemesi Kararları Dizini**, Doğan Basımevi, Ankara, 1977.
- ÖZBUDUN, Ergun, **Türk Anayasa Hukuku**, Yetkin Yayınları, 3. Baskı, Ankara, 1993.
- ÖZGÜVEN, Ali, **İktisadi Düşünceler-Doktrinler ve Teoriler**, Filiz Kitabevi, İstanbul, 1992.
- ÖZKAYA, Eraslan, **İmar Kanunu Şerhi ve Mevzuatı**, Seçkin Yayınevi, Ankara, 1997.
- ÖZMEN, Münci, **AİHM'e Bireysel Başvurunun Önemi**, Ankara Barosu Yayını, Ankara, 2013.

- PLATON, **Devlet**, Çeviren: Sabahattin Eyüboğlu- M. Ali Cimcoz, 2. Baskı, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul, 2000.
- REİSOĞLU, Safa, **Uluslararası Boyutlarıyla İnsan Hakları**, İstanbul, 2001.
- RÖHRBORN, Klaus, “**Uigurisches Wörterbuch [=Uygurca Sözlük]**”, Sprachmaterial Der Vorislamischen Türkischen Texte Aus Zentralasien, **Lieferung 1**, Franz Steiner Verlag GMBH (Yayınevi), Wiesbaden, 1977.
- SABİNE, George, **Yakınçağ Siyasal Düşünceler Tarihi**, (Çev. Özer OZANKAYA), Gündoğan Yayınları, Ankara, 1991.
- SANCAKDAR, Oğuz, **Belediyenin İmar Planını Yapması – Değiştirme ve İptal Davası**, Yetkin Yay., Ankara, 1996.
- SANCAKDAR, Oğuz, **İdare Hukuku**, Seçkin Yayınları, Baskı 3, Ankara, 2013.
- SARI, H. Gürbüz, **Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesine Ek 1. Protokole Göre Malvarlığı Haklarının Korunması**, Güncellenmiş 2. Baskı, XII Levha Yayınları, İstanbul, 2010.
- SARICA, Murat, **100 Soruda Siyasal Düşünce Tarihi**, 4. Baskı, Gerçek Yay. İstanbul, 1983.
- SCHWARZ, Andreas B., **Roma Hukuku Dersleri C.I**, (Çev: Türkan Rado), İÜHF Yayınları, 6. baskı, İstanbul, 1963.
- SEROZAN, Rona, **Medeni Hukuk**, Genel Bölüm, Genişletilmiş 2. Baskı, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2008.
- SOYSAL, Mümtaz, **100 Soruda Anayasanın Anlamı**, Gerçek Yayınevi, 6.Bası, İstanbul, 1986.
- ŞAHİN, Cenk, “Kamulaştırma”, in: ÖZAY İl Han, **Günüşığında Yönetim**, Filiz Kitapevi, İstanbul, 2004.
- ŞİMŞEK, Suat, **Türk Hukukunda ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinde Mülkiyet Hakkı**, Maliye Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı, Ankara, 2011.
- TAHİROĞLU, Bülent, **Roma Hukukunda Mülkiyet Hakkının Sınırları**, 3. Baskı, Der Yayınevi, İstanbul, 2001.
- TATAR, Onur, **Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararları Işığı Altında Mülkiyet Hakkı**, Ankara, Barosu Yayınları, Ankara, 2003.
- TEZCAN, Durmuş, ERDEM, Mustafa Ruhan, SANCAKTAR, Oğuz, **Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Uygulaması**, T.C. Adalet Bakanlığı Eğitim Dairesi Başkanlığı Yayınları, Ankara, 2004.
- TEZİÇ, Erdoğan, **Anayasa Hukuku**, Beta Yayınları, 14.baskı, İstanbul, 2012.
- THOMSON, David, **Siyasal Düşünce Tarihi**, Baskı 3, Şule Yayınları, İstanbul, 2000.
- TORTOP, Nuri, AYKAÇ, Burhan, YAYMAN, Hüseyin, ÖZER, Akif, **Mahalli İdareler**, Nobel Yayınları, 2. Baskı, Ankara, 2008.

- TUĞRUL, Saim, **Kamu Hukuku Açısından Mülkiyet Hakkı ve Sınırlandırılması**, Kazancı Maatbacılık, İstanbul, 2004.
- UMUR, Ziya, **Roma Eşya Hukuku**, İstanbul, 1985.
- ÜÇÖK, Coşkun- MUMCU, Ahmet- BOZKURT, Gülnihal, **Türk Hukuk Tarihi**, 9. Baskı, Ankara, 1999.
- ÜÇÖK, Coşkun- MUMCU, Ahmet, **Türk Hukuk Tarihi**, 5. baskı, Ankara, 1985.
- ÜNAL, Yücel, **Türk Şehir Planlama Hukuku**, Yetkin Yayınları, Ankara 2003.
- ÜNAL, Erol, **İmar Planlama Uygulama**, Bayındırlık ve İskân Bakanlığı Yayınları, Ankara 1996.
- YALTI, Billur, **Vergi Yükümlüsünün Hakları**, Beta Yayınları, İstanbul, 2006.
- YASİN, Melikşah, **İmar Hukukunda İdarenin Yıkım Yetkisinin Kullanımının Usul ve Esasları**, İstanbul, 2009.
- YAŞAR, Hasan Nuri, **İdari Yargı Kararlarının Etkinleştirilmesi Arayışında İdari Yargı İdari Yargıç Yargısal Emir**, XII Levha Yayıncılık, İstanbul, 2013, (Yargısal Emir).
- YAŞAR, Hasan Nuri, **İmar Hukuku**, Filiz Kitabevi, İstanbul, 2008.
- YAVUZ, Fehmi – KELEŞ, Ruşen – GERAY, Cevat, **Şehircilik: Teori – Planlama- Politika**, AÜSBF Yayınları, Ankara 1973.
- YAYLA, Atilla, **Liberal Bakışlar**, Liberte Yayınları, 2. baskı, Ankara, 2000.
- YAYLA, Yıldızhan, **Şehir Planlamasının Başlıca Hukuki Meseleleri ve İstanbul Örneği**, Fakülteler Matbaası, İstanbul, 1975.
- YILDIRIM, Turan, **Türkiye'nin İdari Teşkilatı**, 4. Baskı, Alkım Yayınevi, İstanbul, 2005.
- YILDIRIM, Turan – YASİN, Melikşah- KAMAN, Nur- ÖZDEMİR, Eyüp – ÜSTÜN, Gül- OKAY TEKİNSOY, Özge, **İdare Hukuku**, 5. Baskı, On İki Levha yayıncılık, İstanbul, 2013.
- YILDIZ, Ferruh, **İmar Bilgisi Planlama Uygulama Mevzuat**, Nobel Yayınları, 9. Baskı, Ankara, 2014.
- YILDIZ, Ferruh, **İmar Bilgisi Planlama Uygulama Mevzuat**, Nobel Yayınları, 5.Baskı, Ankara, 2007.
- YILMAZ, Aytekin, **Çağdaş Siyasal Akımlar (Modern Demokraside Yeni Arayışlar)**, Vadi Yay. Ankara, 2001.
- ZEVKLİLER, Aydın, **Taşınmaz Malikinin Yetkileri Açısından İmar Kurallarına Aykırı ve Zarar Verici İnşaat**, AÜHF Yayını, Ankara, 1982.
- ZEYTİNOĞLU, Erol, **Ekonomik Sistemler**, Gözden Geçirilmiş 2. Baskı, Marmara Üniversitesi Yayını, no.429, Fatih Yayınevi Matbaası, İstanbul, 1985.

MAKALELER, BİLDİRİLER, TEBLİĞLER ve TEZLER

- AKBULUT, Emre, “Kamulaştırmamadan Kaynaklanan Tam Yargı Davalarına Danıştay’ın Yaklaşımı ve Alternatif Çözüm Önerisi”, in: **Türkiye Adalet Akademisi Dergisi**, Sayı 19, Ekim 2014.
- AKÇAOĞLU, Levent, Yüksek Yargı Kurumlarının Avrupa Standartları Bakımından Rollerinin Güçlendirilmesi Ortak Projesi kapsamında düzenlenen konferansların beşincisi, olarak “**Mülkiyet Hakkı Bağlamında Kamulaştırma**”, 6 Aralık 2011, Danıştay Başkanlığı, Ankara, (<http://www.yargitay.gov.tr/abproje/conf5.php>), (Erişim Tarihi, 25.05.2016).
- AKILLIOĞLU, “Yıkım Kararlarında Yöntem Sorunları”, in: **Amme İdaresi Dergisi**, C. 12, S. 4, Aralık 1979.
- AKKOYUNLU, Kıvılcım, “Planlama ve Katılım”, in: **Planlama**, 90/3-4, S. 8, (Eylül- Aralık 1990).
- AKSOY, Elif, **Şavak Havlı ve Havsız Kırkitleli Dokumaları**, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Sanatta Yeterlilik Tezi, İstanbul, 2011.
- ALTAN, Alparslan, **Mülkiyet Hakkı Güvencesi ve Korunması**, Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Özel Hukuk Ana Bilim Dalı, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara 2008, (<https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tarama.jsp>), (Erişim tarihi, 21.02.2014).
- ALVER, Zöhre Duygu, Büyükşehir Belediyelerinin Kent Planlaması ile İlgili Görev ve Yetkileri ve İlçe Belediyeleri ile Yaşadıkları Sorunlar, in: <http://www.tapu-kadastro.net/index.php/makaleler-2/diger-tapu-kadastro-2/157-bueyueksehir-belediyelerinin-kent-planlamasi-ile-ilgili-goerev-ve-yetkileri-ve-ilce-belediyeleriyle-yasadiklari-sorunlar-zuehre-duygu-alver>, (Erişim tarihi: 15.08.2014).
- ARIK, Sakine, **İdari Yaptırımlarda Ölçülülük İlkesi**, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Ana Bilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2010.
- ARIKAN, Umut, “İktisat Tarihi ve Türkiye’de Uygulanan Ekonomik Sistemler”, in: <http://akademikperspektif.com/2014/05/01/iktisat-tarihi-ve-turkiyede-uygulanan-ekonomik-sistemler>, (Erişim tarihi, 15.02.2018).
- ARSLAN, Gülay, **Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Koruma Mekanizmasının Etkililiği Meselesi**, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2002, (<https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tarama.jsp>), (Erişim tarihi, 01.04.2014).
- AYDIN, Murat Burak, “Hukuk Devleti Nedir ve Türkiye’de Nasıl Güçlendirilir”, in: <http://www.liberal.org.tr/upresimler/MuratBurakAydin.pdf>, (Erişim tarihi, 09.05.2015).

- AYKOÇ, Emre, **Loizidou Davasının Türk Dış Politikası'na Etkisi**, Trakya Üniversitesi, SBE, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2003.
- AYYILDIZ Duygu, **Ekonomik Siyasal ve Toplumsal Boyutlarıyla İmar Barışı**, Ankara Üniversitesi, SBF, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2020.
- AZRAK, Ali Ülkü, "Kentsel Alan Düzenleme Aracı Olarak Kamulaştırma", in: **Türkiye 12. Dünya Şehircilik Günü Kolokiyumu**, Ankara, 16-17-18 Kasım 1988.
- BARKAN, Ömer Lûtfi, "İslam- Türk Mülkiyet Hukuku Tatbikatının Osmanlı İmparatorluğunda Aldığı Şekiller", in: **İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası**, Cilt VII, Sayı 1, Kenan Basımevi ve Klişe Fabrikası, İstanbul 1941.
- BİLGİN, Nuri- GÖREGENLİ, Melek, "Kentsel Katılım ve Çoğulculuk", in: **Kentte Birlikte Yaşamak Üstüne**, Ed. Ferzan Bayramoğlu Yıldırım, Dünya Yerel İdare ve Demokrasi Akademisi Yayınları, İstanbul, 1996.
- BOYAR, Oya, "Mülkiyet Hakkı", in: **AİHS ve Anayasa: Anayasa Mahkemesi-ne Bireysel Başvuru Anlamında Bir İnceleme**, Editör Sibel İnceoğlu, Bölüm XIV, Şen Matbaası, Ankara, 2013.
- BOYAR, Oya. "Çevre Hakkı Karşısında Mülkiyet Hakkı", in: **Yasal Değişim Sürecinde İnsan, Toplum, Çevre, Kent ve Mimarlık Sempozyumu**, TMMOB Mimarlar Odası İstanbul Büyükşehir Şubesi, İstanbul, 21-22 Nisan 2005.
- BOZDAĞ Aslı – ERTUNÇ Ela, İmar Barışı Sürecinde İmar ve Şehircilik Gelişiminin CBS ile Analizi ve Kayseri Büyükşehir Belediyesi Örneği, in: **Türkiye Arazi Yönetimi Dergisi**, <https://dergipark.org.tr/tr/pub/tayod/issue/58692/837614>, (Erişim tarihi, 15.05.2021).
- BUDAK, Filiz, "Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararlarında Kamulaştırma, Kamulaştırmaz El Atma ve İmar Planları", Ankara 2013, in: <http://www.uyusmazlik.gov.tr/galeri/sempozyum2/filizbudak.pdf>, (Erişim tarihi, 17.05.2014).
- BULUT, Nihat, "Mülkiyet Konusunda Temel Yaklaşımlar ve Türk Anayasasında Mülkiyet Hakkı", in: **Erzincan Hukuk Fakültesi Dergisi**, Atatürk'ün 125. Doğum Yılına Armağan Cilt X, Sayı 3-4, Erzincan 2006.
- COŞAR, V. Ahsen, "Mülkiyet Kavramı ve Çeşitleri (I)", in: **Ankara Barosu Dergisi**, Ankara Barosu Yay., Sayı, 1985/3, Ankara, 1985.
- ÇAĞLAR, Bakır, "Türkiye'nin AB üyeliğine doğru düzenli ilerleme 2003 Raporu, 2003, Strateji Belgesi ve Kıbrıs Sorunu-2", in: www.tgc.org.tr/arsiv/bakir_caglar/yazi11.htm, (Erişim tarihi, 13.05.2016).
- ÇELİK, M. Salih, "Türk İdari Yargı Uygulamasının Mülkiyet Hakkı ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Bağlamında İrdelenmesi", in: ([Http://Www.Yargitay.Gov.Tr/Abproje/Belge/Sunum/Conf5/Mscelik_Kamulastirma_Idari.Pdf](http://www.Yargitay.Gov.Tr/Abproje/Belge/Sunum/Conf5/Mscelik_Kamulastirma_Idari.Pdf)), (Erişim tarihi, 13.05.2016).

- DAĞLI, Hakkı, **Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararları Işığında Mülkiyet Hakkı**, Kırıkkale Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kamu Hukuku Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kırıkkale 2007, (<https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tarama.jsp>).
- Danıştay Dergisi**, Yıl 2012, S. 130.
- DEMİRDÖVEN, Mustafa, *"TOKİ Gerçeği Paneli"*, 2009, in: http://www.hkmo.org.tr/genel/bizden_detay.php?kod=5676, (Erişim tarihi, 22.05.2016).
- "Din ve Toplum İslam'da Mülkiyet Hakkı", in: **Diyanet Aylık Dergi**, Sayı, 131, Kasım 2001, <http://www.diyanetdergisi.com/diyanet-dergisi-35/konu-558.html>, (erişim tarihi, 30.05.2015).
- DİNÇ, Güney, "Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Mülkiyet Hakkı", in: **TBB Dergisi**, Sayı 51, 2004, (Mülkiyet Hakkı).
- DÖNDÜREN, Hamdi, **"İslam'da Mülkiyet"** in: (<http://home.arcor.de/samilislam/>), (Erişim Tarihi, 04.05.2014).
- DURMAZ, Murat, **Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararları Işığında Mülkiyet Hakkı ve Türkiye**, Sakarya Üniversitesi, SBE Yüksek Lisans Tezi, 2009.
- EKİNCİ, Hüseyin, Anayasa Mahkemesine Bireysel Başvurularda Bir Kabul Edilebilirlik Koşulu Olarak "Başvuru Yollarının Tüketilmesi" Sorunu, in: **Türkiye Adalet Akademisi Dergisi**, Yıl: 3, Sayı: 11 (Ekim 2012).
- ER, Selami, "Anayasa ve AİHS'de Mülkiyet Hakkı" in: **HUKAB Dergisi**, Mart 2015, Sayı, 12.
- ERCAN, E. Meral, **"Kentlerimizin İçinde Bulunduğu Planlama ve Yönetim Sorunları"**, in: http://www.spo.org.tr/resimler/ekler/bccfde7714a1eba_ek.pdf, (Erişim tarihi: 15.08.2014).
- ERDOĞAN, Yavuz, "Kamu Hukuku Açısından Mülkiyet Hakkı", in: **AYİM Dergisi**, Sayı 14, Ankara 2000.
- EREN, Fikret, "Mülkiyet Kavramı", in: **A. Recai SEÇKİN'e Armağan**, A.Ü.H.F. Yayınları, No. 351, Ankara, 1974.
- EREN, Fikret, "AY ve Yeni Gelişmeler Karşısında Mülkiyet Kavramına Verilecek Anlam", in: **Medeni Kanun'un 50. Yılı**, Bilimsel Hafta, 15-17 Nisan 1976, Sevinç Matbaası, Ankara 1977.
- ERGÜN, Nilgün. "İstanbul Şehir Merkezi Yakın Çevresinde Kullanım ve Kullanıcı Farklılaşması". İn: **Uluslararası 14. Kentsel Tasarım ve Uygulamalar Sempozyumu, Kentsel Yenileşme ve Kentsel Tasarım** (Urban Regeneration And Urban Design), MSU-Fındıklı- İstanbul, 28-29-30 Mayıs 2003.
- ERÖZ, Mehmet, "Türk'lerde Mülkiyet Müessesesi Hakkında Bazı Düşünceler", in: **Refii Şükrü Suvla'ya Armağan**, İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Yay., İstanbul, 1971.

- ERSOY, Melih, (2005), "Türkiye'de Kent Planlamasının Güncel Sorunları", 30 Eylül- 1 Ekim 2005 tarihinde Kızılcahamam'da yapılan GATA Halk Sağlığı Anabilim Dalı Başkanlığı tarafından düzenlenen IX. Halk Sağlığı Günleri Kongresinde sunulan bildiri (9. Ulusal Halk Sağlığı Günleri, in: **Bildiri Özet Kitabı**, Ankara, ss. 137-144), <http://www.melihersoy.com/wp-content/uploads/2017/04/turkiyede-kent-planlamasinin-guncel-sorunlari.pdf> (Erişim tarihi, 09.06.2018).
- ERSOY, Melih, (2005), "Yeni İmar Yasası Hazırlanması Sürecinde Plan Uygulama Araçlarının Önemi", in: **TMMOB Şehir Plancıları Odası tarafından hazırlanan Yeni İmar Kanunu'na Doğru Başlıklı Sempozyum'da** sunulan bildiri, <http://www.melihersoy.com/wp-content/uploads/2012/04/Yeni-Imar-Yasasi-Hazirlanmasi-Surecinde-Plan-Uygulama-Araclarinin-Onemi.pdf>, (Erişim tarihi, 14.03.2018).
- FENDOĞLU, Hasan Tahsin; "**Osmanlı Hukukunda Temel Hak ve Özgürlükler İçinde Mülkiyet Kavram ve Olgusu**", Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1992.
- GENÇ, Mustafa, **Planlama, Ankara, Büyük Şehir Belediyesi ve İdari Yargı İlişkisi**, Gazi Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2005.
- GENÇKAYA, Ömer Faruk – BOZTAŞ, Fadime, "Koruma Planlaması Sorunsalı: İstanbul'un Koruma Planlamasında Yıkma/Yapma Çelişkisi", in: **Strategic Public Management Journal**, 9, Mayıs 2019, ss. 15-27.
- GÖK, Hasan, **İmar Mevzuatına Aykırılık Hallerinde Yapı Sahibine Uygulanacak Yaptırımlar**, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Ana Bilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
- GÖRMEZ, Kemal, "Büyük Kentlerde Kent Planlaması ve Bazı Sorunlar", in: **Gazi Üniversitesi İ.İ.B.F. Dergisi**, S. 2, 2001.
- GÜMÜŞKAYA, Gamze, **İnsan Hakları ve Vergilendirme: Mülkiyet Hakkı Kapsamında AİHM'ne Kişisel Başvuru**, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2009, (<https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tarama.jsp>), (Erişim tarihi, 03.04.2014).
- GÜRİZ, Adnan, "Avrupa'da Reform Hareketleri ve Mülkiyet Sorunu", in: **Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, C. 25, Sayı, 1-2, Ankara, 1968, (Mülkiyet Sorunu).
- GÜVENÇ, İsmet, **Anayasa Mahkemesi Kararlarında Mülkiyet Hakkı**, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2008, <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tarama.jsp>, (Erişim tarihi, 03.04.2014).

- HANAĞASI, İlhan, “Mülkiyet Hakkı”, **in:** http://www.danistay.gov.tr/upload/2_mulkiyethakki.pdf, (Erişim tarihi, 31.07.2014).
- KAÇMAZ, Gökçehan, **Mülkiyet hakkı, Kıbrıs’la İlgili Mülkiyet Davaları ve Türkiye**, Kırıkkale Üniversitesi, Sosyal Bilimler Üniversitesi, Uluslararası İlişkiler Ana Bilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kırıkkale 2008, (<https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tarama.jsp>), (Erişim tarihi, 03.04.2014).
- KALABALIK, Halil, “İdare Hukukunda Takdir Yetkisi Kavramı ve Benzer Kurumlarla Karşılaştırılması”, **in: Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Prof. Dr. Naci KINACIOĞLU' na Armağan, C. 1 S. 2,1997, s. 205-233.
- KALABALIK, Halil, “İmar Hukuku’nda İfraz ve Tevhid Yöntemi ve Karşılaşılan Sorunlar II”, **in:** http://www.artvinkadaastro.gov.tr/userfiles/file/Makaleler/Makale_85.pdf, (Erişim tarihi, 09.11.2015).
- KARAKILÇIK, Yusuf – ÖZCAN, Ayşe, “Yerellik (Subsidiarite) İlkesinin Türk Yerel idare Dizgesinde Uygulanabilirliğinin İrdelenmesi”, **in: Çağdaş Yerel idareler Dergisi**, Cilt: 14, Sayı: 4, Ekim 2005, Ankara.
- KAYA, Dilek Gözde – DURGUN, Ayşe, “1923–1938 Dönemi Atatürk’ün Maliye Politikaları: Bütçe ve Vergi Uygulamaları” **in: Süleyman Demirel Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi**, Mayıs 2009, Sayı:19, ss. 233 -249, http://sablon.sdu.edu.tr/dergi/sosbilder/dosyalar/19_16.pdf, (Erişim tarihi, 15.02.2018).
- KAYA Mustafa, Gecekondu Sorunu ve Gecekondu Yasası, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, 1989/6, s. 860-891.
- KAYDUL, İdris, **İmar Mevzuatı Çerçevesinde Yıkım**, Galatasaray Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2012.
- KILINÇASLAN, İsmet, “Arazi Rantı” **in: Kentsel Planlama Ansiklopedik Sözlük**, Derleyen Melih Ersoy, Ninova Yayınları, İstanbul, 2012.
- KÖKTÜRK, Erdal – KÖKTÜRK, Erol, Türkiye’de Kentsel Dönüşüm ve Almanya Deneyimi, **in:** www.hkmo.org.tr/resimler/ekler/8N6E_ffaca95e3e5242b_ek.doc, (Erişim tarihi, 23.05.2016).
- KURÇENLİ, Selim, “AİHS ve AİHM Kararları Çerçevesinde Temel Hak ve Özgürlükler, Mülkiyet Hakkı ve İdare Hukuku İlişkileri Üzerine Çalışma” **in:** <http://www.inhak/bb.adalet.gov.tr/aihs/ek1.htm> (Erişim tarihi, 13.06.2013).
- MENĞİ, Ayşegül, “Kamu Yararı ve Üstün Kamu Yararı”, **in: Kentsel Planlama Ansiklopedik Sözlük**, Derleyen Melih ERSOY, Ninova Yayıncılık, İstanbul, 2012.
- MEŞHUR, Mehmet Çağlar, “Arazi ve Arsa Düzenlemesinin (18. Madde Uygulaması) Sürecinin Kentsel Mekân Oluşumu Açısından İncelenmesi”, **in: METU, JFA Dergisi**, Yıl:25, Sayı:2, Ankara, 2008.

- METİN, Ümit, **İmara Aykırı Yapılarda İdarenin Etkinliği ve Yaptırımları**, Muğla Üniversitesi, SBE Kamu Yönetimi Ana Bilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Muğla 2003.
- MURATOĞLU, Tahir, “Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi’nin Kuruluşu, Görevleri ve Yargılama Usulü”, in: **Türkiye Adalet Akademisi Dergisi**, Yıl. 7, Sayı, 27, Temmuz 2016.
- NALBANT, Atilla, “Avrupa İnsan Hakları Hukuku ve Anayasal Bireysel Başvuru” in: **AİHM ve Türkiye-II Anayasa Şikâyeti ve AİHM**, Editör: Ahmet Taşkın, TAA, Ankara, 2010.
- NİKES, Şebnem, “3194 sayılı İmar Kanunu’nun 18.maddesi Uyarınca Yapılan Arsa ve Arazi Düzenlemelerinde Karşılaşılan Sorunlar”, in: **Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Dergisi**, Yıl:16, Sayı: 4, Ankara, 2003.
- OĞURLU, Yücel, “Bir İnsan Hakkı Olarak Mülkiyet Hakkı, İdare Tarafından Sınırlandırılması Rejimi ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi’nin Yaklaşımı” in: “**Özel Hukuk**” Uluslararası Sempozyumu, 29-30 Eylül 2005, Çağ Öğretim İşletmeleri Qafqaz Üniversitesi, Bakü-Azerbaycan, 2005.
- Örnekleriyle Türkçe Sözlük**, Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları, Doğan Ofset A.Ş., Cilt IV, İstanbul 2004.
- ÖZ, Bayram, **İdari İşlemin Bir Parçası Olarak İmar Planlarının Yargısal Denetimi**, Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2011.
- ÖZDEN, Ebubekir, **İmar Hukukunda İfraz ve Tevhit İşleri**, Marmara Üniversitesi SBE Hukuk Anabilim Dalı, Kamu Hukuku Bilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2004.
- ÖZKAN, Ayşe, “Kıbrıs’taki Mülkiyet Uyuşmazlığında, AİHM ve KKTC Yargısı Arasında Çözüm Girişimleri”, in: **Stratejik Analiz**, Cilt: 4, Sayı: 42, 2003.
- ÖZKAYA ÖZLÜER İlgın, İmar Barışı Düzenlemesine Hukuki Bir Yaklaşım, in: **İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt 9, Sayı 2, Yıl, 2018.
- SAĞLAM, Mustafa, **Kur’an-ı Kerim’de Mülk ve Mülkiyet**, Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kayseri, 2002, (<https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tarama.jsp>), (Erişim tarihi, 04.04.2018).
- SAVCI, Bahri, “Türk Devletinde, Tarihin Akışı İçinde İnsan Hakları”, in: **Ankara Üniversitesi SBF Dergisi**, C. 18, S. 2, Ankara, 1963.
- SELÇUK, Hüseyin, “Mülkiyet Hakkı- Kamu Yararı- Plan Kararları İlişkinin Sorgulanması ve İstanbul – Kadıköy- Merdivenköy Örneği”, Bahçeşehir Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2013.

- SEZER, Sema, "Kıbrıs'ta Saatli Bomba: Mülkiyet Sorunu", in: **Stratejik Analiz**, Sayı: 70, 2006.
- ŞEKER, Gülseven, "**İdare Hukukunda Fiili Yol Teorisi ve Teorinin Türkiye Uygulaması**", Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul, 2010.
- ŞENSOY, Barış, "**Yerel Özerklik ve Yerel idareler Üzerindeki İdari Vesayet**", Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul, 2010, (Yayınlanmamış Doktora Tezi).
- ŞİMŞEK, Suat, Mülkiyet Hakkının Kapsamı, Sınırlandırma Nedenleri ve Şartları Açısından 1982 Anayasası ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi: Karşılaştırmalı Bir Analiz -1, **TBB Dergisi**, 2010.
- ŞİMŞEK, Suat, Kamu Yararı/ Bireysel Özgürlükler Denklemine Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesine Göre Mülkiyet Hakkına Yapılacak Müdahaleler Açısından Orantısallık İlkesi, in: **Akademik Teklif**, Sayı 1, Yıl 1, Cilt 1, Temmuz 2013.
- TEKELİ, İlhan, "Kent Planlaması ve Katılım Üzerine Düşünceler", in: **Planlama**, 90/3-4, S. 8, (Eylül- Aralık 1990).
- TERCAN Binali, 1948'den Bugüne İmar Afları, in: **Mimarlık Dergisi**, S. 403, Eylül-Ekim 2018.
- TUNÇER, Mehmet, "Türkiye'de bölge-kent planlaması ve kentsel tasarım: uygulama sorunları ve görüşleri," in: <http://blog.Milliyet.com.tr/turkiyede-bolge-kent-planlamasi-ve-kentsel-tasarim-uygulama-sorunlari-vegorusleri/Blog/?BlogNo=168734> (Erişim tarihi: 14.03.2018).
- TÜRK, Erol, İfraz, Parselasyon ve İmar Planları, in: <http://www.3ehukuk.com/?p=makale&id=6>, (Erişim tarihi, 09.06.2016).
- TÜRMEEN, Rıza, "*Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Açısından Temel Hak ve Özgürlüklerin Kapsamı ve Sınırlamaları*", in: **Uluslararası Anayasa Hukuku Kullantı**, Türkiye Barolar Birliği Yayınları, Ankara, 2001.
- ULU, Ali, "Kentlerdeki Kaynak Kullanım Sorunu Olarak Merkezi İş Alanlarının Mekânsal Yeniden Yapılanması: Eskişehir Örneği", in: **Uluslararası 14. Kentsel Tasarım ve Uygulamalar Sempozyumu**, Kentsel Yenileşme ve Kentsel Tasarım (Urban Regeneration And Urban Design), Mimar Sinan Üniversitesi, Fındıklı- İstanbul. 28-29-30 Mayıs 2003.
- USTAOĞLU, Semih Serkan, **Yapıların sökülme-yıkım çalışmalarında yapısal atık yönetiminin irdelenmesi ve öneriler**, Yıldız Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2014.
- ÜLKEN, Gökhan, "Tarihi Çevrede Kentsel Dönüşümün Dinamikleri", in: **Uluslararası 14. Kentsel Tasarım ve Uygulamalar Sempozyumu**, Kentsel Yenileşme ve Kentsel Tasarım (Urban Regeneration And Urban Design), MSU-Fındıklı- İstanbul. 28-29-30 Mayıs 2003.

- ÜNAL, Mehmet, “Ferdî (Özel) Mülkiyetin Tarihi, Dini ve Beşerî Kökenleri”, in: **Prof. Dr. Fikret Eren’e Armağan**, Yetkin Yayınları, Ankara 2006.
- ÜSTÜN, Gül, **Kentsel Dönüşüm**, Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kamu Hukuku Ana Bilim Dalı, Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul, 2008.
- ÜSTÜNIŞIK, Belma, “Belediyeler ve Arsa Sorunu”, in: **Çağdaş Yerel İdareler**, C. 7, S. 4, Ekim 1998.
- YASİN, Melikşah, “Kentsel Dönüşüm Uygulamalarının Hukuki Boyutu”, in: **Türkiye Barolar Birliği Dergisi**, Y. 18, S. 60.
- YILDIRIM, Ramazan, **İmar Hukukuna Aykırı Yapılar Üzerinde İdare’nin Yetki ve Yaptırımları**, İstanbul, Üniversitesi, SBE, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 1990.
- YILDIRIM, Erdal, **Çemişgezek ve Pertek Yörelerinde Yaşayan Şavak Türkmenleri’nde Dini ve Sosyal Hayat**, Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Elazığ, 2003.
- YILDIRIM, Turan, “Kamu Yararı ve Disiplin Cezalarının Affı”, in: **Anayasa Yargısı Dergisi**, Yıl: 2001, Sayı: 18 (Anayasa Mahkemesi’nin 39. Kuruluş Yıldönümü Nedeniyle Düzenlenen Sempozyumda Sunulan Bildiriler, Ankara 25–26 Nisan 2001).
- YILDIRIM, Turan, “Yargı Kararlarının Uygulanmaması Sorunu”, in: **Danıştay’ın Kuruluşunun 133. Yıldönümü ve İdari Yargı Günü Sempozyumu**, sunulan bildiri metni, Ankara, 11.05.2001.
- YÜCEYILMAZ Hilal, YÜCEYILMAZ A. Arda, Bir Politik Ekonomik Evrimin Kentsel Kayıtları: Türkiye’nin Tarihsel Dönüşümünde Kentleşme Politikaları, **Akdeniz İİBF Dergisi**, 2018 Özel Sayısı.
- ZARİÇ, Sami, “Türkiye’de Kentsel Planlama ve TOKİ’nin Planlama Yetkilerindeki Genişlemenin Boyutları”, in: **Akademik Bakış Dergisi**, S. 28, Ocak – Şubat 2012, Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi, <http://www.akademikbakis.org>, (Erişim tarihi, 05.05.2016).
- ZEYDAN, Abdülkerim, “İslam Hukukunda Ferd ve Devlet”, in., **Hz. Ali Diyor ki** (Çev: Mehmed Akif Ersoy), Kayıhan Yay., 2. baskı, İstanbul, 2004.

AİHM KARARLARI¹⁴⁵¹

- *Aalatlukkila/Finlandiya*, 28 Temmuz 2005, no. 33538/96.
- *Adem Yılmaz ve diğerleri / Türkiye*, 15 Haziran 2010, no: 25700/05.
- *Agosi/Birleşik Krallık*, 24 Ekim 1986, no. 9118/80.
- *Agrotexim ve diğerleri kararı/Yunanistan*,
- *Air Canada/Birleşik Krallık*, 5 Mayıs 1995, no. 18465/91.
- *Airey/İrlanda*, 9 Ekim 1979, no. 6289/73.
- *Aka/Türkiye*, 23 Eylül 1998, no. 19639/92.
- *Akdıvar ve diğerleri/Türkiye*, 16 Eylül 1996, no. 21893/93.
- *Akıllı/Türkiye*, 11 Nisan 2006, no. 71868/01.
- *Akkuş/Türkiye*, 6 Eylül 2005, no. 46854/99.
- *Alatlukkila ve diğerleri/Finlandiya*, 28 Temmuz 2005, no. 33538/96.
- *Ali Esen/Türkiye*, 24.07.2007, no.74522/01.
- *Allan Jakobsson/İsveç*, 25 Ekim 1989, no. 10842/84.
- *Al-Nashif/Bulgaristan*, 20 Haziran 2002, no. 50963/99.
- *Amuur/Fransa*, 25 Haziran 1996, no. 19776/92.
- *Anat ve diğerleri/ Türkiye*, 26 Nisan 2011, no. 37899/04.
- *Anheuser-Busch Inc/Portekiz*, 11 Ocak 2007, no. 73049/01.
- *Apostolidi ve diğerleri/Türkiye*, 27 Mart 2007, no. 45628/99.
- *Ari ve diğerleri/Türkiye*, 3 Nisan 2007, no. 65508/01.
- *Autorino/İtalya*, 21 Mayıs 1998, no. 39704/98.
- *Autronic/İsviçre*, 22 Mayıs 1990, no. 12726/87.
- *Ayangil/Türkiye*, 6 Aralık 2011, no. 33294/03.
- *Back/Finlandiya*, 20 Temmuz 2004, no. 37598/97.
- *Baklanov/Rusya*, 09 Haziran 2005, no. 68443/01.
- *Barbera Messegue ve Jabardo/ İspanya*, 11 Ekim 1985, no. 10588/83, 10590/83, 10589/83.
- *Beaumartin/Fransa*, 24 Kasım 1994, no. 15287/89.

¹⁴⁵¹ Tezde bahsi geçen Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi ve Avrupa İnsan Hakları Komisyonu kararları, aksi belirtilmedikçe, <http://echr.coe.int/> veya <http://hudoc.echr.coe.int/> web adresindeki HUDOC kütüphanesinden ya da <http://www.inhak-bb.adalet.gov.tr/> web adresindeki Adalet Bakanlığı İnsan Hakları Bilgi Bankasından alınmıştır.

- *Belvedere Alberghiera S.R.L./İtalya*, 30 Mayıs 2000, no. 31524/96.
- *Beneficio Capella Paolini/San Marino*, 13 Temmuz 2004, no. 40786/98.
- *Benthem/Hollanda*, 23 Ekim 1985, no. 8848/80.
- *Beyeler/İtalya*, 5 Ocak 2000, no. 33202/96.
- *Bielectric S.r.l./ İtalya*, 4 Mayıs 2000, no. 36811/97.
- *Bimer SA/Moldova*, 10 Temmuz 2007, no. 15084/03.
- *Bistroviç/Hırvatistan*, 31 Mayıs 2007, no. 25774/05.
- *Boğaziçi Hava Yolları/ İrlanda*, 30 Haziran 2005, no. 45036/98.
- *Börekçioğulları (Çökmez) vd./Türkiye*, 19 Ekim 2006, no. 58650/00.
- *Bramelid ve Malmström/İsveç*, 12 Aralık 1983, no. 8588/79, 8589/79.
- *Broniowski/Polonya*, 22 Haziran 2004, no. 31443/96.
- *Brumarescu/Romanya*, 28 Ekim 1999, no. 28342/95.
- *Bruncrona/Finlandiya*, 16 Kasım 2004, no. 41673/98.
- *Buczkiwicz/ Polonya*, 26 Şubat 2008, no. 10446/03.
- *Burden/Birleşik Krallık*, 29 Nisan 2008, no.13378/05.
- *Capital Bank AD/Bulgaristan*, 24 Kasım 2005, no. 49429/99.
- *Carbonara ve Vantura/İtalya*, 30 Mayıs 2000, no. 24638/94.
- *CBC - Union S. R. O/Çek Cumhuriyeti*, 20 Eylül 2005, no. 68741/01.
- *Chassagnou ve diğerleri/Fransa*, no. 25088/94, 28331/95 ve 28443/95.
- *Chrysostomos ve Papachrysostomou/Türkiye*, 19 Ekim 1995, no. 15299/89, 15300/89.
- *Company S. and T./İsveç*, 11 Aralık 1986, no. 11189/84.
- *Darby/İsveç* 23 Ekim 1990, no. 11581/85.
- *Demades/Türkiye*, 24 Ağustos 1999, no. 16219/90.
- *Depalle/Fransa*, 29 Mart 2010, no. 34044/02.
- *Doğan ve diğerleri/Türkiye*,23 Ekim 2003, no. 42831/98.
- *Draon/ Fransa*, 6 Ekim 2005, no. 1513/03.
- *Eduordo Palumbo/İtalya*, 30 Kasım 2000, no. 15919/89.
- *Edwards/Malta*, 24 Ekim 2006, no. 17647/04.
- *Elia S.r.l./ İtalya*, 2 Ağustos 2001, no. 37710/97.
- *Erkner ve Hofauer/Avusturya*, 29 Eylül 1987, no. 9616/81.
- *Eski Yunan Kralı ve diğerleri/Yunanistan*, 28 Kasım 2002, no. 25701/94.
- *Eugenia Michaelidou Developments Ltd. ve Michael Tymvoios/Türkiye*, 31 Temmuz 2003, no. 16163/90.
- *Forminister Enterprises Limited/Çek Cumhuriyeti*, 9 Ekim 2008, no. 38238/04.
- *Försti/Finlandiya*, 18 Ekim 1995, no. 22588/93.

- *Fredin/İsveç*, 18 Şubat 1991, no. 12033/86.
- *Frizen/ Rusya*, 24 Mart 2005, no. 58254/00.
- *Gabric/Hırvatistan*, 5 Şubat 2009, no. 9702/04.
- *Gasus Dosier/Hollanda*, 23 Şubat 1995, no. 15375/89.
- *Ghigo/ Malta*, 26 Eylül 2006, no. 31122/05.
- *Göksel Tütün Ticaret ve Sanayi A.Ş./Türkiye*, no:32600/03.
- *Gratzinger ve Gratzingerova/Çek Cumhuriyeti*, 10 Temmuz 2002, no. 39794/98, 39794/98.
- *Grifhorst/Fransa*, 26 Şubat 2009, no. 28336/02.
- *Guillemin/Fransa*, 21 Şubat 1997, no. 19632/92.
- *Guiso ve Galissay/İtalya*, 22 Aralık 2009, no. 58858/00, BD.
- *Hakan Arı/ Türkiye*, 11 Ocak 2011, no. 13331/07.
- *Hakansson ve Sturesson/İsveç*, 21 Şubat 1990, no. 11855/85.
- *Hamer/Belçika*, 27 Kasım 2007, no 21861/03.
- *Handyside/Birleşik Krallık*, 7 Aralık 1976, no. 5493/72.
- *Hasan ve Chaush/Bulgaristan*, 26 Ekim 1999, no. 30985/96.
- *Hentrich/ Fransa* 22 Eylül 1994, no. 13616/88.
- *Honecker/Almanya*, 15 Kasım 2001, no. 53991/00, 54999/00.
- *Hornsby/Yunanistan*, 19 Mart 1997, no. 18357/91.
- *I.R.S. ve diğerleri/Türkiye*, 20 Temmuz 2004, no. 26338/95.
- *Iatridis/Yunanistan*, 19 Ekim 2000, no. 31107/96.
- *Immobiliare Saffi/İtalya*, 28 Temmuz 1999, no. 22774/93.
- *İan Edgar (Loverpool) Limited/Birleşik Krallık*, 25 Ocak 2000, no. 37683/97.
- *İntersplav/Ukrayna*, 9 Ocak 2007, no. 803/02.
- *İran Gemicilik Şirketi/Türkiye*, 13 Aralık 2007, no. 40998/98.
- *J.A. Pye (Oxford) Ltd ve J.A. Pye (Oxford) Land Ltd./Birleşik Krallık*, 30 Ağustos 2007, no. 44302/02.
- *Jahn ve diğerleri/ Almanya*, 30 Haziran 2005, no. 46720/99, 72203/01 ve 72552/01.
- *James ve diğerleri/Birleşik Krallık*, 21 Şubat 1986, BD, no. 8793/79.
- *Jokela/Finlandiya*, 21 Mayıs 2002, no. 28856/95.
- *Kadriye Yıldız vd./Türkiye*, 10 Ekim 2006, no. 73016/01.
- *Kaplan/Türkiye*, 01 Ekim 2013, no: 24508/09.
- *Karaman/Türkiye*, 15 Ocak 2008, no. 6489/03.
- *Karamitrov ve diğerleri/Bulgaristan*, 10 Ocak 2008, no. 53321/99.
- *Karlheinz Schmidt/Almanya*, 18 Temmuz 1994, no. 13580/88.

- *Katsaros/Yunanistan*, 06 Haziran 2002, no. 51473/99.
- *Katte Klitsche De La Grange/İtalya*, 27 Ekim 1994, no. 12539/86.
- *Kemmache/Fransa (III)*, 24 Kasım 1994, no. 17621/91.
- *Kjartan Asmundsson/İzlanda*, 12 Ekim 2004, no. 60669/00.
- *Kopecky/Slovakya*, 28 Ekim 2004, no. 44912/98.
- *Kozacıoğlu/ Türkiye*, 19 Şubat 2009, no. 2334/03.
- *Köktepe/ Türkiye*, 22 Temmuz 2008, no. 35785/03.
- *Kutsal Manastırlar/Yunanistan*, 9 Aralık 1994, no. 13092/87, 13984/88.
- *Lallement/Fransa*, 11 Nisan 2002, no. 46044/99.
- *Langborger/İsveç*, 22 Haziran 1989, no. 11179/84.
- *Liechtenstein Prensi Hans-Adam II/ Almanya*, 12 Temmuz 2001, no. 42527/98.
- *Lindsay/Birleşik Krallık*, 11 Kasım 1986, no. 11089/84.
- *Lithgow ve diğerleri/Birleşik Krallık*, BD, 8 Temmuz 1986, no. 9006/80, 9262/81, 9263/81, 9265/81, 9266/81, 9313/81, 9405/81.
- *Loizidou/Türkiye*, 18 Aralık 1996, no. 15318/89.
- *Malama/Yunanistan*, 1 Mart 2001, no. 43622/98.
- *Malhous/Çek Cumhuriyeti*, 13 Aralık 2000, no. 33071/96.
- *Malone/Birleşik Krallık*, 02 Ağustos 1984, no. 8691/79.
- *Marini/Arnavutluk*, 18 Aralık 2007, no. 3738/02.
- *Matos e. Silva/Portekiz*, 15 Kasım 2001, no. 48188/99.
- *Megadat.com.Srl./Moldova*, 8 Nisan 2008, no. 21151/04.
- *Mellacher ve diğerleri/Avusturya*, 19 Aralık 1989, no. 10522/83, 11011/84, 11070/84.
- *Metaxas/Yunanistan*, 27 Mayıs 2004, no. 8415/02.
- *Motais de Narbonne/Fransa*, 02 Temmuz 2002, no. 48161/99.
- *Mussele/Belçika; Malhous/Çek Cumhuriyeti*, 13 Aralık 2000, no. 33071/96.
- *Mutatis, mutandis, Pla ve Puncerneau/Andorre*, no. 69489/01.
- *Müller/Avusturya*, 1 Ekim 1995, 5849/72.
- *N.A. ve diğerleri/ Türkiye*, 11 Ekim 2005, no. 37451/97.
- *Nacaryan ve Deryan/Türkiye*, 24 Şubat 2009, no. 19558/02 ve 27904/02.
- *Nap Holdings UK Ltd./Birleşik Krallık*, 12 Nisan 1996, no.27721/95.
- *National Provincial Building Society ve diğerleri/Birleşik Krallık*, 23 Ekim 1997, no. 21319/93, 21449/93, 21675/93.
- *Novoselestkiy/Ukrayna*, 22 Şubat 2005, no. 47148/99.
- *Nural Vural/Türkiye*, 10 Mart 2009, no. 16009/04.
- *Oral / Türkiye*, 25 Kasım 2008, no. 32362/03.

- *Oron-Breclav S. R. O./Çek Cumhuriyeti*, 13 Ocak 2004, no. 43783/98.
- *Ouzounis ve diğerleri/Yunanistan*, 18 Nisan 2002, no. 49144/99.
- *Öner Yıldız/Türkiye*, 30 Kasım 2004, no. 48939/99.
- *Papachelas / Yunanistan*, no. 31423/96, CEDH 1999 II.
- *Papamichalopoulos ve diğerleri/Yunanistan*, 31 Ekim 1995, no. 14556/89.
- *Patricia Raquel Real Alves/Portekiz*, 9 Kasım 2004, no. 19485/02.
- *Phillips/Birleşik Krallık*, 5 Temmuz 2001, no. 41087/98.
- *Phocas/Fransa*, 23 Nisan 1996, no. 17869/91.
- *Pialopoulos/Yunanistan*, 15 Şubat 2001, no. 37095/97.
- *Pietrzak/ Polonya*, 8 Ocak 2008, no. 38185/02.
- *Pine Valley Developments Ltd. Şirketi/İrlanda*, 9 Şubat 1993, no. 12742/87, 12742/87.
- *Pinnacle Meat Processors Şirketi ve diğerleri/Birleşik Krallık*, 21 Ekim 1998, no. 33298/96.
- *Piron/Fransa*, 14 Kasım 2000, no. 36436/97.
- *Pla ve Puncernau/Andorra*, 13 Temmuz 2004, no. 69498/01.
- *Poiss/Avusturya*, 23 Nisan 1987, no. 9816/82.
- *Pressoss Şirketi Naviera S.A. ve diğerleri/Belçika*, 20 Kasım 1995, no. 17849/91.
- *Prince Hans-Adam II of Liechtenstein/Almanya*, no. 42527/98, 17 Temmuz 2001.
- *Prötsch/Avusturya*, 15 Kasım 1996, no. 15508/89.
- *Raimondo/İtalya*, 22 Şubat 1994, no. 12954/87.
- *Rosinski/ Polonya*, 17 Temmuz 2007, no. 17373/02.
- *Rossitto/ İtalya*, 26 Mayıs 2009, no. 7977/03.
- *Sak/Türkiye*, 20 Mayıs 2008, no. 4644/03.
- *Saliba/Malta*, 8 Kasım 2005, no. 4251/02.
- *Sarıca ve Dilaver/Türkiye*, 27 Mayıs 2010, no:11765/05.
- *Scollo/İtalya*, 28 Eylül 1995, no. 19133/91.
- *Scordino/ İtalya*, 29 Mart 2006, no. 36813/97.
- *Scordino/İtalya (II)*, 15 Temmuz 2004, no. 36815/97.
- *Selçuk ve Asker/Türkiye*, 28 Kasım 1996, no. 23184/94 23185/94.
- *Seyhan / Türkiye*, 20 Mayıs 2008, no 45810/99.
- *Silver ve diğerleri/Birleşik Krallık*, 25 Mart 1983, no. 5947/72, 6205/73, 7052/75, 7061/75, 7107/75, 7113/75, 7136/75.
- *Simotti A. ve diğerleri/İtalya*, 15 Kasım 1996, 26854/95.
- *Skibinsky/ Polonya*, 14 Kasım 2006, no. 52589/99.

- *Skrzynski/Polonya*, 6 Eylül 2007, no. 38672/02.
- *Smirnov/Rusya*, 07 Haziran 2007, no. 71362/01.
- *Smith Kline ve French Laboratories LTD./Hollanda*, 4 Ekim 1990, no. 12633/87.
- *Sofri vd./İtalya*, no: 37235/97.
- *Solodyuk/Rusya*, 123 Temmuz 2005, no. 67099/01.
- *Sovtransavto Holding/Ukrayna*, 25 Temmuz 2002, no. 48553/99.
- *Sporrong ve Lönnroth/İsveç*, 23 Eylül 1982, no. 7151/75, 7152/75.
- *Stran Grek Rafineries ve Stratis Andreadis/Yunanistan*, 19 Aralık 1994, no. 13427/87, 13427/87.
- *Sunday Times/Birleşik Krallık*, 6 Kasım 1980, no. 6538/74.
- *Svenska Managamentgruppen AB/İsveç*, 1 Aralık 1985, no. 11036/84.
- *Tre Traktörer Aktiebolag/İsveç*, 7 Temmuz 1989, no. 10873/84.
- *Tunç/Türkiye*, 24 Mayıs 2005, no. 54040/00.
- *Turgut ve diğerleri, Rimer ve diğerleri/Türkiye*, 10 Mart 2009, no: 18257/04.
- *Ülger/Türkiye*, 28 Mart 2002, no. 28505/95.
- *Van Der Mussele/Belçika*, 23 Kasım 1983, no. 8919/80.
- *Van Droogenbroeck/Belçika*, 24 Haziran 1982, no. 7906/77.
- *Van Marle ve diğerleri/Hollanda*, 26 Haziran 1986, no. 8543/79, 8674/79, 8675/79, 8685/79.
- *Vasilescu/Romanya*, 22 Mayıs 1998, no. 27053/95.
- *Viktor Konovalov/Rusya*, 24 Mayıs 2007, no.43626/02.
- *Voggenberger Transport GmbH/Avusturya*, 12 Ekim 1994, no.21294/93.
- *Weissman ve diğerleri/ Romanya*, 24 Mayıs 2006, no. 63945/00.
- *Wolffhard Koop-Automaten Goldene 7 GmbH & Co. KG/Almanya*, 30 Mart 1999, no. 38070/97.
- *Yagtzilar ve diğerleri / Yunanistan*, no 41727/98, CEDH 2001-XII.
- *Yıltaş Yıldız Turistik Tesisleri A.Ş. / Türkiye*, 24 Nisan 2003, no 30502/96.
- *Yianopulu/Türkiye*, 14 Ocak 2014, no. 12030/03.
- *Zander/İsveç* 25 Kasım 1993, no. 14282/88.
- *Ziya Çevik/Türkiye*, 21 Haziran 2011, no. 19145/08.
- *Zvolsky ve Zvolska/Çek Cumhuriyeti*, 12 Kasım 2002, no. 46129/99.
- *Zwierzyński/Polonya*, 19 Haziran 2001, no. 34049/96.

ULUSAL MAKEME KARARLARI¹⁴⁵²

- Anayasa Mahkemesi, T: 26.12.2013, E:2013/67, K:2013/164.
- Anayasa Mahkemesi, T: 19.12.2013, E:2013/817.
- Anayasa Mahkemesi, E:2006/179, K:2007/55, RG T: 24.11.2007, RG. Sayı, 26710.
- Anayasa Mahkemesi, T: 10.04.2003, E:2002/112, K: 2003/33, RG T: 04.11.2003, Sayı 25279.
- Anayasa Mahkemesi, T: 29.12.1999, E: 1999/33, K: 1999/51, R.G. T: 29.06.2000, Sayı, 24094.
- Anayasa Mahkemesi, T: 29.12.1999, E:1999/33, K:1999/51.
- Anayasa Mahkemesi, E: 1997/43, K:1999/16, KT: 11.05.1999, Anayasa Mahkemesi Kararları Dergisi, S.36, C. 1, s. 425-435.
- Anayasa Mahkemesi kararı, T: 13.11.1995, E: 1995/45, K: 1995/58. (<http://www.anayasa.gov.tr/general/kararbilgibank>), Erişim, 16.07.2014.
- Anayasa Mahkemesi, T: 13.11.1995, E: 1995/45, K: 1995/58. (<http://www.anayasa.gov.tr/general/kararbilgibank>).
- Anayasa Mahkemesi, T:21.06.1989, E:1988/34, K:1989/26 (<http://www.anayasa.gov.tr/general/kararbilgibank>), Erişim, 16.07.2014.
- Anayasa Mahkemesi, T: 21.06.1989, E: 1988/34, K: 1989/6, (<http://www.anayasa.gov.tr/general/kararbilgibank>).
- Anayasa Mahkemesi, T: 27.03.1986, E:1985/31, K:1986/11, Anayasa Mahkemesi Kararlar Dergisi, Sayı: 22, s. 120.
- Anayasa Mahkemesi kararı, T. 12.10.1976, E:1976/38, K:1976/46, RG. T. 20.2.2977, Sayı, 15825.
- Ankara, 6. İdare Mahkemesi, T: 23.5.2007, E:2007/458, K:2007/1032.
- Ankara, 6. İdare Mahkemesi, T: 31.10.2003, E:2002/766, K:2003/1721.
- Danıştay Altıncı ve Onbirinci Daireleri Müşterek Kurulu, T: 27.04.2004, E:2001/5574, K:2004/2616.
- Danıştay Altıncı ve Onbirinci Daireleri Müşterek Kurulu, T: 27.04.2004, E:2002/2204, K:2004/2618.
- Danıştay Altıncı ve Onbirinci Daireleri Müşterek Kurulu, T: 27.04.2004, E:2001/6055, K:2004/2617.
- Danıştay Altıncı Dairesi, T: 25.02.2016, E:2013/8615, K:2016/799.
- Danıştay Altıncı Dairesi, T: 25.02.2016, E:2014/4153, K:2016/793.

¹⁴⁵² Aksi belirtilmediği sürece kararlar, UYAP'tan veya UYAP Mevzuat İctihat Programından alınmıştır.

- Danıştay Altıncı Dairesi, T: 27.01.2016, E: 2014/10454, K:2016/230, (UYAP).
- Danıştay Altıncı Dairesi, T: 26.01.2016, E:2015/11364, K:2016/144.
- Danıştay Altıncı Dairesi, T: 25.01.2016, E: 2013/2811, K: 2016/115, (UYAP).
- Danıştay Altıncı Dairesi, T: 3.12.2015, E:2015/8899, K:2015/7192, (UYAP).
- Danıştay Altıncı Dairesi, T: 02.12.2015, E: 2014/7715, K: 2015/7099, (UYAP).
- Danıştay 14. Dairesi, T: 11.11.2015, E:2014/3280, K:2015/8643.
- Danıştay Altıncı Dairesi, T: 23.10.2015, E: 2014/10750, K: 2015/6250, (UYAP).
- Danıştay Altıncı Dairesi, T: 27.05.2015, E: 2014/9316, K: 2015/3502, (UYAP).
- Danıştay Altıncı Dairesi T: 03.04.2015, E:2013/1592, K:2015/2042, (UYAP).
- Danıştay 14. Dairesi, T: 05.03.2015, E:2013/5318, K:2015/1763.
- Danıştay Altıncı Dairesi, T: 23.01.2015, E: 2014/7508, K: 2015/130, (UYAP).
- Danıştay Altıncı Dairesi, T: 09.01.2015, E: 2014/8471, K: 2015/3, (UYAP).
- Danıştay Altıncı Dairesi, T: 10.12.2014, E: 2014/5806, (YD Kabul Kararı, UYAP).
- Danıştay Altıncı Dairesi, T: 02.12.2014, E:2011/6467, K:2014/8160 (UYAP).
- Danıştay Altıncı Dairesi T: 26.11.2014, E:2011/4773, K:2014/7690, (UYAP).
- Danıştay Altıncı Dairesi, T: 18.11.2014, E: 2013/5761, K: 2014/10048 (UYAP).
- Danıştay Altıncı Dairesi, T: 23.10.2014, E:2014/3758, K:2014/6245 (UYAP).
- Danıştay Altıncı Dairesi, T: 09.06.2014, E:2013/638, K:2014/4487.
- Danıştay Altıncı Dairesi, T: 15.04.2014, E: 2013/6954, K:2014/3101 (UYAP).
- Danıştay Altıncı Dairesi, T:11.02.2014, E:2010/13494, K:2014/899, (UYAP).
- Danıştay Altıncı Dairesi, T: 12.12.2013, E:2011/7245; K:2013/8364.
- Danıştay Altıncı Dairesi, T: 27.11.2013, E:2010/7792; K:2013/7464.
- Danıştay Altıncı Dairesi, T: 11.10.2013, E:2010/13268, K:2013/5964.
- Danıştay Altıncı Dairesi, T:26.06.2013, E: 2013/389, K:2013/4527 (UYAP).
- Danıştay 14. Dairesi, T: 16.05.2013, E:2012/6204, K:2013/3758.
- Danıştay Altıncı Dairesi, T:17.04.2013, E:2011/8152, K:2013/2702, (UYAP).
- Danıştay İBK, T: 02.07.2012, E:2009/1, 2012/2, (UYAP Mevzuat Programı).
- Danıştay İDDK, T: 15.06.2012, E:2007/270, K:2012/910.
- Danıştay İDDK, T: 24.05.2012, E: 2007/2255, 2012/801, (UYAP).
- Danıştay İDDK, T: 24.05.2012, E:2007/2255, K: 2012/801.
- Danıştay Altıncı Dairesi, T: 02.05.2012, E:2012/2499, K:2012/2077.
- Danıştay Altıncı Dairesi, T: 02.05.2012, E:2012/856, K:2012/2078.
- Danıştay Altıncı Dairesi, T: 18.10.2011, E:2009/10109, K:2011/3784 (UYAP).

- Danıştay Altıncı Dairesi, T: 14.09.2011, E:2009/3923, K:2011/3186.
- Danıştay Altıncı Dairesi, T: 14.09.2011, E:2009/3923, K:2011/3186.
- Danıştay Altıncı Dairesi, T: 22.11.2010, E: 2008/8723, K: 2010/10429 (UYAP).
- Danıştay 13. Dairesi T: 12.04.2010, E:2010/169, K:2010/3189, (UYAP).
- Danıştay Altıncı Dairesi, T: 22.01.2008, E:2007/4213.
- Danıştay Altıncı Dairesi, T: 7.3.2007, E:2006/4077, K:2007/1377.
- Danıştay Altıncı Dairesi, T: 11.05.2005, E: 2003/6322, K:2005/2725 (UYAP).
- Danıştay Altıncı Dairesi, T: 27.04.2004, E:2001/6055, K:2004/2617.
- Danıştay Altıncı Dairesi, T: 27.04.2004, E:2002/2204, K:2004/2618.
- Danıştay İBK, E.1988/5, K.1989/3, K.T. 03.07.1989.
- İstanbul 2. İdare Mahkemesi, T:29.01.2013, E:2012/2383, K:2013/126 (ısrar kararı).
- İstanbul 3. İdare Mahkemesi, T: 10.10.2007, E:2005/1516, K:2007/2332.
- İstanbul 3. İdare Mahkemesi, T: 23.09.2010, E: 2009/1292, K: 2010/1324 (UYAP).
- İstanbul 3. İdare Mahkemesi, T:15.01.2008, E:2005/1515, K:2008/19.
- İstanbul 4. İdare Mahkemesi, T: 22.05.2013, E:2012/2102, K:2013/1041.
- İstanbul 4. İdare Mahkemesi, T: 22.05.2013, E:2012/2102, K:2013/1041.
- İstanbul 5. İdare Mahkemesi, T: 05.07.2012, E:2012/995, K:2012/2009 (ısrar kararı).
- İstanbul 5. İdare Mahkemesi, T: 15.05.2013, E: 2012/835, K: 2013/1134, (UYAP).
- İstanbul 5. İdare Mahkemesi, T:08.03.2013, E:2013/506, K:2013/677 (ısrar kararı).
- Kırıkkale İdare Mahkemesi, T: 23.05.2008, E:2007/722 K:2008/379 (UYAP).
- Samsun 2. İdare Mahkemesi, T: 20.06.2014, E:2012/1036, K:2014/985 (UYAP).
- Tekirdağ İdare Mahkemesi, T: 06.07.2012, E:2011/463, K:2012/953 (UYAP).
- Trabzon İdare Mahkemesi, T: 23.11.2012, E:2011/140, K:2012/1343, (UYAP).
- Ümraniye 2. Asliye Hukuk Mahkemesi, T: 18.03.2010, E: 2008/532, K: 2010/154 (UYAP).
- Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü, T: 03.02.2014, E:2013/1894, K:2014/93, (UYAP Mevzuat Programı, erişim, 14.05.2015).
- Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü, T: 03.02.2014, E:2013/1893, K:2014/92.
- Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü, T: 03.02.2014, E:2013/1886, K:2014/90.
- Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü, T: 03.02.2014, E:2013/1889, K:2014/91, (UYAP Mevzuat Programı, erişim, 27.05.2015).
- Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü, T: 27.01.2014, E:2013/1840, K:2014/9.
- Uyuşmazlık Mahkemesi, Hukuk Bölümü, T: 27.01.2014, E:2014/45, K:2014/54, (Uyap Mevzuat İctihat Programı, erişim, 03.04.2014).

- Uyuşmazlık Mahkemesi, Hukuk Bölümü, T: 27.01.2014, E:2014/45, K:2014/54.
- Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü, T: 09.04.2012, E:2012/41, K:2012/77.
- Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü, T: 03.05.2010, E:2009/244, K:2010/108.
- Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü, T: 03.05.2010, E:2007/186, K:2008/88, (UYAP Mevzuat Programı, erişim, 27.05.2015).
- Yargıtay Hukuk Genel Kurulu, T: 23.05.2014, E:2013/5-2435, K:2014/708.
- Yargıtay Hukuk Genel Kurulu, T: 23.05.2014, E:2013/5-2435, K:2014/708.
- Yargıtay Hukuk Genel Kurulu, T: 12.03.2014, E:2013/5-666, K:2014/290.
- Yargıtay Hukuk Genel Kurulu, T: 12.03.2014, E:2013/5-666, K:2014/290.
- Yargıtay Hukuk Genel Kurulu, T: 30.10.2013, E:2013/603, K:2013/1503, (UYAP Mevzuat Programı, Erişim, 14.05.2015)
- Yargıtay Hukuk Genel Kurulu kararı, T: 28.09.2012, E:2012/5-415, K:2012/640.
- Yargıtay Hukuk Genel Kurulu kararı, T: 15.12.2010, E:2010/5-662, K:2010/651.
- Yargıtay 5. Hukuk Dairesi, T: 06.12.2010, E: 12416/20643 (UYAP).
- Yargıtay İçtihadı Birleştirme Kararı, T:11.02.1959, E:1958/17, K:1959/15.
- Zonguldak İdare Mahkemesi, T: 04.03.2016, E:2016/245, K:2016/220 (UYAP)
- Zonguldak İdare Mahkemesi, T: 18.02.2016, E:2015/842, K:2016/133 (UYAP).
- Zonguldak İdare Mahkemesi, T: 18.02.2016, E:2016/58, K:2016/132. (UYAP).
- Zonguldak İdare Mahkemesi, T: 07.01.2016, E:2015/621, K: 2016/1 (UYAP).
- Zonguldak İdare Mahkemesi, T: 07.01.2016, E:2015/622, K: 2016/2 (UYAP).
- Zonguldak İdare Mahkemesi, T: 07.01.2016, E:2015/622, K:2016/2.
- Zonguldak İdare Mahkemesi, T: 10.07.2015, E:2014/1315, K:2015/868 (UYAP).
- Zonguldak İdare Mahkemesi, T: 10.07.2015, E:2014/1338, K:2015/869.
- Zonguldak İdare Mahkemesi, T: 21.05.2015, E:2015/75, K:2015/599 (UYAP).
- Zonguldak İdare Mahkemesi, T: 28.04.2015, E:2014/1437, (YD Kabul kararı, UYAP).
- Zonguldak İdare Mahkemesi, T: 19.02.2015, E: 2014/1313, K: 2015/131.
- Zonguldak İdare Mahkemesi, T: 25.12.2014, E: 2014/1098, (YD Kabul Kararı, UYAP).
- Zonguldak İdare Mahkemesi, T: 25.12.2014, E: 2014/1099, (YD Kabul Kararı, UYAP).
- Zonguldak İdare Mahkemesi, T: 20.11.2014, E: 2014/591, K: 2014/1795.
- Zonguldak İdare Mahkemesi, T: 20.11.2014, E: 2014/761, K: 2014/1737.
- Zonguldak İdare Mahkemesi, T: 20.11.2014, E:2014/591, K:2014/1735 (UYAP).

- Zonguldak İdare Mahkemesi, T: 23.09.2014, E:2013/1147, K:2014/1432.
- Zonguldak İdare Mahkemesi, T: 23.09.2014, E:2013/1148, K:2014/1433.
- Zonguldak İdare Mahkemesi, T: 27.03.2013, E: 2012/709, K: 2013/418.

MEVZUAT KAYNAKLARI

- “1961 Anayasası” Tarih: 09.07.1961, No: 334, **Resmî Gazete**, Tarih: 20.07.1961, Sayı: 10859.
- “1982 Anayasası”, Tarih: 18.10.1982, No: 2709, **Resmî Gazete**, Tarih: 09.11.1982, Sayı: 17863, mükerrer.
- “Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun”, Tarih: 16.05.2012, No: 6306, **Resmî Gazete**, Tarih: 31.05.2012, Sayı: 28309.
- “Belediye Kanunu”, Tarih: 03.07.2005, No: 5393, **Resmî Gazete**, Tarih: 13.07.2005, Sayı: 25874.
- “Borçlar Kanunu”, Sayı: 818, **Resmî Gazete**, Tarih: 29.04.1926, RG Sayı: 359.
- “Çevre Kanunu”, Tarih: 09.08.1983, No: 2872, **Resmî Gazete**, Tarih: 11.08.1983, Sayı: 18132.
- “Danıştay Kanunu”, Tarih: 06.01.1982, No: 2575, **Resmî Gazete**, Tarih: 20.01.1982, Sayı: 17580.
- “Havza-i Fahmiye (Kömür Havzası) Kanunu”, Tarih: 17 Ocak 1326 (1910).
- “Gecekondu Yasası”, Tarih: 20.07.1966, No: 775, **Resmî Gazete**, Tarih: 30.07.1966, Sayı: 12362.
- “İl Özel İdaresi Kanunu”, Tarih: 22.02.2005, No:5302, **Resmî Gazete**, Tarih: 04.03.2005, Sayı: 25745.
- “İmar Kanunu”, Tarih: 03.05.1985, No: 3194, **Resmî Gazete**, Tarih: 09/05/1985, Sayı: 18749.
- “İmar Kanunu’nun 18’inci Maddesi Uyarınca Yapılacak Arazi ve Arsa Düzenlemesi ile İlgili Esaslar Hakkında Yönetmelik”, **Resmî Gazete**, Tarih: 2.11.1985, Sayı: 18916.
- “İmar Planı Yapılması ve Değişikliklerine Ait Esaslara Dair Yönetmelik”, **Resmî Gazete**, Tarih: 2.11.1985, Sayı: 18916.
- “Kamulaştırma Kanunu”, no. 2942, tarih: 04.11.1983, **Resmî Gazete**, Tarih: 08.11.1983, Sayı: 18215.
- “Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu” no. 2863, tarih: 21.7.1983, **Resmî Gazete**, Tarih: 23.07.1983, Sayı: 18113.
- “Mekânsal Planlar Yapım Yönetmeliği”, **Resmî Gazete**, Tarih: 14.06.2014, Sayı: 29030.

- “Otopark Yönetmeliği”, **Resmî Gazete**, Tarih: 01.07.1993, Sayı: 21624.
- “Planlı Alanlar Tip İmar Yönetmeliği”, **Resmî Gazete**, Tarih: 02.11.1985, Sayı, 18916, mükerrer.
- “Sığınak Yönetmeliği”, **Resmî Gazete**, Tarih: 25.08.1998, Sayı: 19910.
- “Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği”, **Resmî Gazete**, Tarih: 31.12.2004, Sayı: 25687.
- “Toplu Konut Kanunu”, Tarih: 02.03.1984, No: 2985, **Resmî Gazete**, Tarih: 17.03.1984, Sayı: 18344.
- “Türk Borçlar Kanunu”, Tarih: 11.01.2011, No: 6098, **Resmî Gazete**, Tarih: 04.02.2011, RG Sayı: 27836.
- “Türk Kanuni Medenisi”, Kanun Tarihi: 17/02/1926, Kanun No: 743, **Resmî Gazete**, tarihi: 04.04.1926, Sayı: 339.
- “Türk Medeni Kanunu”, Kanun no: 4721, **Resmî Gazete**, Tarih: 08.12.2001, Sayı: 24607.
- Yıpranan Tarihi ve Kültürel Taşınmaz Varlıkların Yenilenerek Korunması ve Yaşatılarak Korunması Hakkında Kanun, Kanun no: 5366, **Resmî Gazete**, Tarih: 05.07.2005, Sayı: 25866.

ELEKTRONİK KAYNAKLAR

- www.kararara.com/forum/
- <http://www.inhak-bb.adalet.gov.tr/>
- <http://hudoc.echr.coe.int/>
- <http://echr.coe.int/>
- <http://www.echr.coe.int/Pages/home.aspx?p=home>, (erişim tarihi, 24.05.2016).
- <http://www.Milliyemlak.gov.tr/Sayfalar/islemlerimiz/edinimislemleri/Kamulastirma.aspx> (erişim tarihi, 07.11.2015).
- <http://tr.wikipedia.org/wiki/Kapitalizm>, (erişim tarihi, 06.07.2014).
- <https://eksizozluk.com/sosyal-devlet--103790> (erişim tarihi, 30.07.2014).
- <https://eksizozluk.com/kanun-devleti--887526>, (erişim tarihi, 09.05.2015).
- <https://ekonomist.co/akademi/kapitalizm-ve-sosyalizm-farklari-7073/>, (Erişim tarihi, 12.02.2018).
- <http://www.anayasamahkemesinebasvuru.com>. (Erişim tarihi. 28.02.2018)
- www.ihami.anadolu.edu.tr. (Erişim tarihi. 18.03.2018)

Dr. Fatih ZORA

ANGLO AMERİKAN HUKUKU İLE
KARŞILAŞTIRMALI OLARAK
MEDENÎ USÛL HUKUKUNDA
BİLİRKİŞİLİK

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

**Anglo Amerikan Hukuku ile Karşılaştırmalı Olarak
Medenî Usûl Hukukunda Bilirkişilik**
Fatih Zora

Hukuk Yayınları Dizisi – 3185

Birinci Baskı : Ağustos, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8153 – 85 – 9

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Ay-bay Kırtasiye İnş. Gıda Paz. ve Tic. Ltd. Şti.
Sertifika No: 46661
Tel: (0 312) 472 58 55 - Ankara

KAYNAKÇA

- Akil, C.: "Medeni Yargılama Hukukunda Mahkemelerce Yapılan Delil Tespiti". AÜHFD 2009, C. 58, S. 1, s. 1-62 (Delil Tespiti).
- Akil, C.: "Medeni Yargılama Hukukunda Mahkeme Tarafından Atanan Bilirkişi-Uzman Tanık Ayrımı". Ankara Barosu Dergisi, 2011/2, s. 171-183 (Uzman Tanık).
- Akil, C.: "Yargıtay HGK'nun hakim bilirkişi raporuyla bağlı olup olmadığı hakkında vermiş olduğu 24.12.2008 gün ve R. 2008/4-734 K. 2008766 sayılı Kararının Tahlili". AÜHFD 2011, 60 (3), s. 693-731 (Karar Tahlili).
- Akil, C.: Kısmî Dava, Ankara 2013 (Kısmî Dava).
- Aktuğ, M.: Bilirkişi ve Hakem: İlgili Kanun Hükümleri, Kurallar ve Bilgiler, Ankara 1969.
- Akyol, Ş.: "Hukuk Usulünde Bilirkişilerle İlgili Bazı Problemler". Yargıtay'ın Kuruluşunun 125. Yılı, Mukayeseli Hukukta Bilirkişilik ve Sorunları Sempozyumu İstanbul 1991, s. 57-76.
- Alangoya, Y.: "İsviçre Hukukunda Bilirkişilik". Yargıtay'ın Kuruluşunun 125. Yılı, Mukayeseli Hukukta Bilirkişilik ve Sorunları Sempozyumu İstanbul 1991, s. 31-44.
- Alangoya, Y./Yıldırım K./Deren Yıldırım, N.: Medeni Usul Hukuku Esasları, İstanbul 2009.
- Altay, Ş.: "Bilirkişi Mütalaası ve Hakim". Adalet Dergisi 1957, Y. 48, S. 8, s. 732-736.
- Andrews, N.: English Civil Procedure: Fundamentals of the New Civil Justice System, Oxford University Press, Oxford 2003 (Civil Justice System).
- Andrews, N.: "Liability of Expert Witnesses for Wasted Costs in Civil Proceedings". The Cambridge Law Journal 2005, Volume: 64(3), s. 566-568 (Liability of Expert Witnesses).
- Andrews, N.: "Civil Procedure". English Private Law, Third Edition. (Ed. Andrew Burrows), Oxford University Press, Oxford 2013: 22.01-22.132 (Civil Procedure).
- Apalak, Ş.: "Tartışmalar". Samsun Bilirkişilik Sempozyumu 9-10 Kasım 2001. TBB Yayınları, Ankara 2001, s. 482-483; s. 514-523, s. 641-642.
- Arslan, R.: "Bilirkişilik, Sorunlar ve Çözüm Önerileri" İzmir Barosu Yargı Reformu 2000 Sempozyumu, İzmir 2000, s. 190-211.

- Arslan, R./Yılmaz, E./ Taşpınar Ayvaz, S.: Medeni Usul Hukuku, 1. Baskı, Ankara 2016.
- Arslan, R./Yılmaz, E./Taşpınar Ayvaz, S./Hanağası, E.: Medenî Usul Hukuku, 5. Baskı, Ankara 2019.
- Arslandoğan, B.: Medenî Yargılama Hukukunda Delil Tespiti, İstanbul 2020.
- Aslan, L. A.: Medeni Usul Hukukunda Delil Tespiti (Hukuk Muhakemeleri Kanunu'na Göre), Ankara 2011.
- Aşçıoğlu, Ç.: "Yargılama Çalışmalarında (Hukuk Davalarında) Nitelendirme ve Bilirkişinin Görevi" Yargıtay'ın Kuruluşunun 125. Yılı, Mukayeseli Hukukta Bilirkişilik ve Sorunları Sempozyumu İstanbul 1991, s. 77-95 (Bilirkişinin Görevi).
- Aşçıoğlu, Ç.: "Yargılama Çalışmalarında Bilirkişi Sorunu ve (Hukuk Davalarında) Nitelendirmede Bilirkişinin Görevi", TBBD, 1992/3, s. 349-368 (Bilirkişi Sorunu).
- Aşçıoğlu, Ç.: "Bilirkişinin Görev Sınırları" II: Bilirkişi Eğitim Semineri TÜRMOB, Ankara 2000. (Görev Sınırları)
- Aşçıoğlu, Ç.: "Bilirkişilik Kavramı ve Görevlerinin Sınırları" Samsun Bilirkişilik Sempozyumu 9-10 Kasım 2001. TBB Yayınları, Ankara 2001, s. 24-159, s. 256-257. (Bilirkişilik Kavramı).
- Aşık, İ.: Medenî Usul Hukukunda Keşif, Ankara 2019.
- Atalay, O.: "Bilirkişinin Seçimi ve Zorunlu Bilirkişilik". Samsun Bilirkişilik Sempozyumu 9-10 Kasım 2001. TBB Yayınları, Ankara 2001, s. 173-189, s. 253-254, s. 644.
- Atalay, O.: Pekcanitez Usul Medeni Usul Hukuku C.II, 15. Bası. İstanbul 2017.
- Atalay, Ö.: "Hakem-Bilirkişi Kavramı" ABD 1976/5, s. 870-874.
- Atalı, M.: "6754 Sayılı Bilirkişilik Kanunu ve Hukuki Konularda Bilirkişilik". AÜHFD 2016, C. 65, S. 4, s. 3271-3282.
- Atalı, M./Ermenek, İ./Erdoğan, E.: Medenî Usûl Hukuku, 2. Baskı, Ankara 2019.
- Atapek, M. A.: "Bilirkişiliğin Kurumsallaştırılması Hakkında Bir Kanun Taslağı". Samsun Bilirkişilik Sempozyumu 9-10 Kasım 2001. TBB Yayınları, Ankara 2001, s. 591-625.
- Aydın, H.: "Ceza Hukukunda Kamu Görevlisi Kavramı". Ankara Barosu Dergisi, 68 (2010/1), s. 109-128.
- Aydilek, B.: "Hukuk Yargılaması Açısından Bilirkişilik". İzmir Barosu Dergisi 1992/3, s. 38-43.
- Baker, T. E.: "The Impropriety of Expert Witness Testimony on the Law". Kansas Law Review, 40 (1991-1992), s. 325-364.

- Bakıcı, S.: "Ceza Adaletinde Bilirkişi". II. Bilirkişi Eğitim Semineri TÜRMOB, Ankara 2000, s. 79-125.
- Başözen, A.: "Kamulaştırma Davalarında Bilirkişilik ve Sorunları". Legal Medeni Usul ve İcra İflas Hukuku Dergisi, 2008/1, S. 9, s. 69-110.
- Beecher-Monas, E.: "Expert Testimony in Civil Cases". The Future of Evidence, How Science & Technology Will Change the Practice of Law, (Ed. Henderson C./Epstein J.), ABA Publishing, USA 2011, 33-77.
- Belgesay, M. R.: Hukuk ve Ceza Usulü Muhakemesinde Deliller, İstanbul 1940 (Deliller).
- Belgesay, M. R.: "Ekspertiz ve Adli Tıp". İBD 1949/9, s. 513-516 (Ekspertiz).
- Bernstein, D. E.: "Frye, Frye, Again: The Past, Present and Future of the General Acceptance Test". George Mason University School of Law, Law and Economics Research Paper Series, Paper No. 01-07, 2001. <https://ssrn.com/abstract=262034>. Erişim Tarihi: 17.03.2014.
- Binder, R. L.: "Liability for the Psychiatrist Expert Witness". American Journal of Psychiatry, November 2002, 159(11), s. 1819-1825.
- Bingham, T.: The Business of Judging: Selected Essays and Speeches, Oxford University Press, USA 2011.
- Bloom-Cooper, L.: "Experts and Assessors: Past, Present and Future" 21 Civil Justice Quarterly 2002, s. 341-356.
- Bloom-Cooper, L./Cooper, P. 2006. "Historical Background" Şu kitapta: Haz./Ed Louis Bloom-Cooper. *Experts in The Civil Courts*. Oxford: Oxford University Press, 1-17.
- Bolayır, N.: Hukuk Yargılamasında Delillerin Toplanmasında Tarafların ve Hâkimin Rolü, İstanbul 2014.
- Bond, C./Solon M./ Harper, P./Davies, G.: The Expert Witness: A Practical Guide, Third Editon, Sweet & Maxwell, London 2012.
- Bozkurt, H. A.: "İş Mahkemelerinde Bilirkişilik". ABD 2009, Y. 67, S. 4, s. 117-126.
- Brannan, J.: "Court Organisation". Blackstone's Civil Practice 2013 (Ed. Maurice Kay vd.), Oxford University Press, Oxford 2013, s. 56-64.
- Braswell, A. L.: "Resurrection of the Ultimate Issue Rule: Federal Rule of Evidence 704(b) and the Insanity Defense". Cornell Law Review 1986-1987, Volume: 72:620, s. 620-640.
- Bronstein, D. A.: Law for the Expert Witness, Fourth Edition. CRC Press, USA 2012.
- Broun, K. S./Dix, G. E./Imwinkelried, E. J./Kaye, D. H./Mosteller, R. P./Roberts, E. F./Swift, E.: McCormick on Evidence, Seventh Edition, Practitioner Treatise Series, Volume 1. Thomsan Reuters, USA 2013.

- Browne, K./Catlow, M.: *Civil Litigation 2010/11*, College of Law Publishing, Hampshire 2010.
- Budak, A.: "Re'sen Araştırma İlkesinin Bilirkişilik Müessesesi Çerçevesinde Değerlendirilmesi" *Vergi Dünyası Dergisi* 2006 Eylül, S. 301.
- Cecil, J. S./Willging, T. E.: "Court-Appointed Experts: Defining The Role of Experts Appointed Under Federal Rule of Evidence 706". Federal Judicial Center 1993, <https://www.ojp.gov/ncjrs/virtual-library/abstracts/court-appointed-experts-defining-role-experts-appointed-under>. Erişim tarihi: 11.02.2014.
- Clarke, A.: "Foreword". *Experts in The Civil Courts*, (Expert Witness Institute, Ed. Louis Bloom-Cooper), Oxford University Press, Oxford 2006, s. v-x.
- Conley, J. M./Moriarty, J. C.: *Scientific and Expert Evidence*, Aspen Publishers, USA 2007.
- Coomaraswamy, V.: *Report of The Law Reform Committee on Opinion Evidence*, Singapore Academy Of Law, Law Reform Committee, October 2011.
- Cwik, C. H./Hutchinson, C. T.: *Scientific Evidence Review, Admissibility and Use of Expert Evidence in The Courtroom*, Monograph No:8, America Bar Association Publishing, USA 2008.
- Çayan, G.: *Medeni Usul Hukukunda Bilirkişilik Müessesesi*, İstanbul 2013.
- Çelikoğlu, C. T.: "Medeni Usul Hukuku Açısından Türk Hukukunda Avukatın Bilgi ve Delil Toplama Yetkisi". *TBBD*, 2012 (100): s. 281-316.
- Çiftçi, P.: *Medenî Yargılama Hukukunda İspat Hakkı ve Sınırlamaları*, Ankara 2018.
- Danışman, M.: "Trafik Kazalarında Bilirkişilik" *Terazi Aylık Hukuk Dergisi*, Ekim 2009, C. 4 S. 38, s. 165-170.
- Davies, G. L.: "Current Issues-Expert Evidence: Court Appointed Experts". *23 Civil Justice Quarterly* 2004, s. 367-385 (Expert Evidence).
- Davies, G. L.: "Recent Australian Development: A Response to Peter Heerey". *23 Civil Justice Quarterly* 2004, s. 377-399. (Recent Australian Development).
- Davies, G. L.: "Court Appointed Experts". *Queensland University of Technology Law and Justice Journal* 2005, Volume: 5, No: 1, s. 89-101 (Court Appointed Experts).
- Deason, E. E.: "Court Appointed Expert Witness: Scientific Positivism Meets Bias and Deference". *Oregon Law Review*, 77 (1998); s. 59-157.
- Deliduman, S.: "Türk ve Alman Hukukunda Bilirkişilik". *Medeni Usul ve İcra İflas Hukukçuları Toplantısı II-III*, TBB Yayınları, Ankara 2007; s. 258-318.

- Delk, P. J.: "Special Masters in Bankruptcy: The Case Against Bankruptcy Rule 9031". Missouri Law Review, Winter 2002, Volume: 67, Issue: 1, s. 29-58.
- Demircioğlu, Y.: Medeni Usul Hukukunda İnsan Hakları ve Adil Yargılanma Güvenceleri, Ankara 2007.
- Demirer, G.: "Bilirkişilik ve Uygulamadaki Sorunlar". ABD 1976/6, s. 1030-1036.
- Demirkapı, E.: "Anglo-Amerikan Hukukunda Bilirkişilik Kurumunda Yeni Eğilimler". Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 2003, C. 5, S. 2: s. 39-75.
- Deren Yıldırım, N.: "Hakem Bilirkişi Hukuki Mahiyeti ve Delillerin Serbestçe Değerlendirilmesi İlkesinin Vazgeçilmezliği". İÜHFM 1994/1-4, s. 321-330.
- Deryal, Y.: "Türk Hukukunda Bilirkişinin Nitelikleri ve Avukatın Bilirkişi Yapması". ABD 2001/3, 59, s. 15-36.
- Dessem, R. L.: Pretrial Litigation In A Nutshell, Fourth Edition, Thomson West, USA 2008.
- Doğanay, İ.: "Hakem Bilirkişi Raporları Zamanaşımı Süresini Keser mi?". Sigorta Hukuku Dergisi, 1982 C/S 2, s. 141-152.
- Doyle, C.: "Perjury Under Federal Law: A Brief Overview". Congressional Research Service, 2014, <https://digital.library.unt.edu/ark:/67531/metadc287926/> Erişim tarihi: 29.03.2015.
- Dönmez, B.: "Yeni CMK'da Bilirkişi Kavramı". DEÜHFD 2007, C. 9 Özel Sayı: Prof. Dr. Ünal Narmanlıoğlu'na Armağan, s. 1145-1177.
- Duman, İ. H.: "Hukuk Mahkemesinde Bilirkişilik". ABD 1984/5 s.741-763.
- Durston, G.: Evidence: Text & Materials, Oxford University Press, New York 2008.
- Dülger, İ.: "Ceza Muhakemesi Kanundaki Bilirkişi İncelemesine İlişkin Düzenlemelerin Değerlendirilmesi". Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 2007, XI(1-2), s. 657-678.
- Dwyer, D.: "The Future of Assessors Under The CPR". 25 Civil Justice Quarterly 2006, s. 219-231 (Assessors).
- Dwyer, D.: The Judicial Assessment of Expert Evidence, Cambridge University Press, New York 2008 (Expert Evidence).
- Edmond, G.: "Secrets of the "Hot Tub": Expert Witnesses, Concurrent Evidence and Judge-led Law Reform in Australia". 27 Civil Justice Quarterly 2008, s. 51-82.
- Eckstein, M. M./Nyffeler, P.: "The Expert of My Enemy is My Expert: Conflicts of Interests Amongst Expert Witnesses". Litigation News, Virginia State Bar, Summer 2012, Volume: XVII, Number: I, s. 1-6.

- Erdemir, İ.: Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu Şerhi C. I, 2. Basım, Ankara 1998.
- Erdoğan, E./Üçüncü, S. H.: "Bilirkişilik Kurumu ve Bilirkişi Raporunun Delil Değerine İlişkin Bazı Sorunlar". Hacettepe HFD, 10(1) 2020, s. 354-387.
- Eren, F.: Borçlar Hukuku Özel Hükümler, 8. Baskı, Ankara 2020.
- Ergün, G. O.: "Bilirkişi Raporu Üzerinde Gerçekleştirilen Sahtecilik Fiillerinin Niteliği". İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 2013 C.4, S.1, s. 265-274.
- Erichson, H. M.: Inside Civil Procedure: What Matters and Why, Second Edition, Wolters Kluwer Law&Business, New York, 2012.
- Erten, R./Birsen A./Taşveren, S.: "Gen (DNA) Testinin İspat Hukuku Açısından Değerlendirilmesi". AÜHFD 1996, C. 45, S. 1, s. 573-588.
- Feder, A. H./Houck, M. M.: Feder's Succeeding As An Expert Witness, Fourth Edition, CRC Press, USA 2008.
- Ferleger, D.: Special Masters Under Rule 53: The "Exceptional" Becomes "Commonplace", 2007, <http://www.uww-adr.com/zgraph-content/uploads/pdfs/Special-Masters-Under-Rule-53-by-David-Ferleger.pdf>, Erişim tarihi: 26.10.2015, s. 1-39.
- Faigman, D. L./Saks, M. J./Sanders, J./Cheng, E. K.: Modern Scientific Evidence: Standards, Statistics and Research Methods, Student Edition, Thomsan/West 2008.
- Faigman, D. L.: "The Daubert Revolution and The Birth Of Modernity: Managing Scientific Evidence in the Age of Science". University of California Hastings College of The Law, Legal Studies Research Paper Series, No: 19, s. 103-138.
- Farrell, M. G.: "Special Masters". Reference Manual on Scientific Evidence, First Edition, Federal Judicial Center, West Publishing Company 1994, s. 575-622.
- Freer, R. D.: Civil Procedure, Second Edition, Aspen Publishers, 2009.
- Fogarty, J. R. S./Jeng, D. H.: Cross Examination of Expert Witness: Evolution, Literature, Interviews (2012), <http://ssrn.com/abstract=2238670>. Erişim tarihi:15.01.2014.
- Friedenthal, J. H./Miller, A. R./Sexton, J. E./Hershkoff, H.: Civil Procudere 10 th Ed, Federal Rules Of Civil Procedure, 2013-2014 Educational Edition, Westlaw, 2013.
- Friedland, S. I.: "Expert Testimony on the Law: Excludable or Justifiable?". Miami Law Review, 1982-1983, Volume 37:451, s. 451-471.

- Gençcan, Ö. U.: 6100 Sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu Yorumu, Bilimsel Açıklama-Son İçtihatlar, Ankara 2013.
- Genn, D. H.: "Getting to the Truth: Experts and Judges in the "Hot Tub". 32 Civil Justice Quarterly 2013, s. 275-299.
- Giannelli, P. C.: Understanding Evidence, Fourth Edition. LexisNexis 2013.
- Green, D. M./Sanders, J. "Admissibility Versus Sufficiency: Controlling the Quality of Expert Witness Testimony in the United States". Wake Forest University School of Law Legal Studies Research Paper Series: 2016468. s. 1-44. https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2016468##. Erişim tarihi: 15.04.2014.
- Görgün, L. Ş.: Medeni Usul Hukuku, 3. Bası, Ankara 2014.
- Görgün, L. Ş./Börü, L./Toraman, B./Kodakoğlu, M.: Medenî Usûl Hukuku, 8. Baskı, Ankara 2019.
- Gün, M./Kurdak, M./Koray, Z.: Bilirkişi Zümresine Tanınan İmtiyazlı Korumanın Anayasa'ya Aykırılığı, İstanbul 2015.
- Gündüz, O.: Anglo-Amerikan Hukuku Işığında Medeni Yargılama Hukukunda Dava Yönetimi, Ankara 2009.
- Güralp, A. G.: Anglo-Amerikan ve Kıta Avrupası Medeni Yargılama Hukuku Sistemleri'ndeki Reform Çalışmaları, Yeni Gelişmeler ve Türk Hukuku Bakımından Değerlendirilmesi, İstanbul 2011.
- Gürel, A.: "Bilirkişinin Cezai, Hukuki ve Etik Açılardan Sorumluluğu". Samsun Bilirkişilik Sempozyumu 9-10 Kasım 2001. TBB Yayınları, Ankara 2001, s. 456-471.
- Gürelli, N.: "Ceza Muhakemesinde Bilirkişilik Kurumuna İlişkin Meseleler". Prof. Dr. Ümit Doğanay'ın Anısına Armağan I, İstanbul 1982 (Bilirkişilik Kurumu).
- Gürelli, N.: Türk Ceza Muhakemesi Hukukunda Bilirkişilik, İstanbul 1967.
- Hall, J. G./Smith, G. D.: The Expert Witness. xpl law, UK 2001.
- Hand, L.: "Historical and Practical Considerations Regarding Expert Testimony". Harvard Law Review 1901, Volume: 15, No: 1, s. 40-58.
- Hanson, R. K.: "Witness Immunity Under Attack: Disarming "Hired Guns". Wake Forest Law Review 1996, Volume: 31, s. 497-511.
- Harris, O. F.: "Complex Product Design Litigation: A Need for More Capable Fact-Finders". Kentucky Law Journal 1991, Volume: 79, Issue: 3, s. 477-517.
- Hazard, G. C. Jr./Leubsdorf, J./ Bassett, D. L.: Civil Procedure, Sixth Edition, Foundation Press, New York 2011.
- Hodgkinson, T./James, M.: Expert Evidence: Law and Practice, Sweet & Maxwell, London 2010.

- House of Commons, The Science and Technology Committee: Forensic Science on Trial, Seventh Report of Session 2004-2005, London.
- Huber, P.: "Junk Science In The Courtroom". Valparaiso University Law Review 1992, Volume. 26 Number 3, s. 723-756.
- Hughes, K.: "The Abolition of Expert Witness Immunity". The Cambridge Law Journal 2011, Volume: 70, Issue: 3, s. 516-518.
- Hutchinson, C. T.: "What is an Expert Witness? (Rule 702)". Expert Witness Answer Book 2012. (Ed. T, Budd/E. R. I. Cottle/Hutchinson) Practising Law Institute, New York 2012; Q 1.1-Q 1.6.4.
- Imwinkelried, E. J.: Evidentiary Foundations, 8th Edition, LexisNexis, USA 2012.
- İnan, A.: "Tahkim-Hakemlerin Çalışma Biçimi ve Bilirkişi Hakemler". II. Bilirkişi Eğitim Semineri TÜRMOB, Ankara 2000.
- İnan, A./Kumkale, R.: Mali Müşavirler İçin Bilirkişilik Kılavuzu, Ankara 2006.
- Jackson, R.: Civil Procedure Volume 1-2, The White Book Service 2014. Sweet & Maxwell, UK 2014.
- Jacob, J. I. H.: The Fabric of English Civil Justice, Steven & Sons, London 1987.
- Jacob, R.: "Court Appointed Experts v Party Experts: Which is Better?". 23 Civil Justice Quarterly 2004, s. 400-407.
- Jasanoff, S.: "What Judges Should Know About the Sociology of Science" Jurimetrics Journal 1992, Volume: 32, No:3, s. 345-359.
- Jensen, E. G.: "When "Hired Guns" Backfire: The Witness Immunity Doctrine And The Negligent Expert Witness". UMKC Law Review 62, 1993-1994, s. 185-210.
- Jolowicz, J. A.: "A Note on Experts". 23 Civil Justice Quarterly 2004, s. 408-410.
- Jurs, A.: "The Rationale For Expert Immunity or Liability Exposure and Case Law Since Briscoe: Reasserting Immunity Protection for Friendly Expert Witness". The University of Memphis Law Review 2007, Volume: 38, s. 49-96 (Expert Immunity).
- Jurs, A. W.: "Balancing Legal Process with Scientific Expertise: Expert Witness Methodology in Five Nations and Suggestions for Reform of Post Daubert U.S Reliability Determinations" Marquette Law Review 2012, Volume 95, Issue: 4, s. 1329-1415 (Expert Witness).
- Kaçak, N.: Açıklamalı-İçtihatlı Hukuk Davalarında İspat Rehberi, 2. Bası, Ankara 2006.
- Kalay, A.: "Bilirkişilik Kurumu Fayda ve Sakıncaları". Maliye Dergisi 1980/43-48, s. 148-159.

- Kane, M. K.: *Civil Procedure in a Nutshell*, Sixth Edition, Thomson West, 2007.
- Karafakih, H.: "Hukuk Usulüne Dair Çıkan Bir Eser Münasebetiyle Ehli-vukufluğu Kabul Mecburiyeti ve Taraf Yeminin Mahiyeti". İBD 1955/2, s. 86-91.
- Karayalçın, Y.: "Tartışmalar". Samsun Bilirkişilik Sempozyumu 9-10 Kasım 2001, TBB Yayınları, Ankara 2001, s. 255-259.
- Karşlı, A.: *Medeni Muhakeme Hukuku*, 3. Baskı, İstanbul 2012.
- Kartal, B.: "Tartışmalar" Samsun Bilirkişilik Sempozyumu 9-10 Kasım 2001, TBB Yayınları, Ankara 2001: s. 632-634.
- Kılıçoğlu, A.: "Yargıda Bilirkişilik Çıkmazı". ABD 1986/5, s. 642-648.
- Kiraz, T. Ö.: 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu İle Getirilen Yenilikler, Ankara 2012.
- Konuralp, H.: "Hakem-Bilirkişi Raporunun İptali Davası (İlamlı İcra-İlam Niteliğindeki Belgeler)". Sigorta Hukuku Dergisi 1982, C. I, S. 2, s. 171-174 (Hakem-Bilirkişi).
- Konuralp, H.: "Alternatif Uyuşmazlık Çözüm Yolları ve Bilirkişilik". Samsun Bilirkişilik Sempozyum 9-11 Kasım 2001. TBB Yayınları, Ankara 2001, s. 489-510 (Bilirkişilik).
- Koroğlu, H.: *Türk Mahkemelerinde Bilirkişilik ve Bilirkişi Kurumları*, Ankara 2001.
- Kurşat, Z.: "Eser ve Vekalet Sözleşmelerinin Nitelendirilmesi Sorunu ve Nitelendirilmenin Hükmü". İÜHFİM 2009, C. 67, S. 1-2, s. 143-166.
- Kuru, B.: *Hukuk Muhakemeleri Usulü C. III, 6. Bası*. İstanbul 2001 (Usul C. III).
- Kuru, B.: *Medeni Usul Hukuku Ders Kitabı*, İstanbul 2015 (Ders Kitabı).
- Kuru, B.: *Medeni Usul Hukuku El Kitabı*, C. I-II. Ankara 2020 (El Kitabı).
- Kuru, B./Budak, A. C.: "Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun Getirdiği Başlıca Yenilikler". İstanbul Barosu Dergisi, 2011, C. 85, S. 5, s. 3-43.
- Lancaster, W. R./Capozzola, D. D.: *Expert Witnesses in Civil Trials: Effective Preparation and Presentation*, West 2010.
- Lee, T. V. : "Court Appointed Experts And Judicial Reluctance: A Proposal to Amend Rule 706 of the Federal Rules of Evidence". Yale Law & Policy Review 1988, Volume: 6, s. 480-503.
- Malek, H. M.: "Opinion and Expert Evidence". Phipson on Evidence (Ed. Malek, Hodge M. vd.), Sweet & Maxwell, London 2013, s. 1131-1214.
- Masterson, L. R.: "Witness Immunity or Malpractice Liability for Professionals Hired as Experts?". The Review of Litigation 1998 (17), s. 393-418.

- Matson, J. V./Daou, S. F./Soper, J. G.: *Effective Expert Witnessing: Practices for the 21 st. Century, Fourth Edition*, CRC Press, USA, 2005.
- Mavioğlu, O.: "Bilirkişiye Başvurmanın Zorunluluğu ve Bilirkişi Raporları Karşısında Yargıcın Durumu". İÜHFM 1970, C. 36, S. 1-4, s. 371-387.
- McCahey, J. P.: "Should Expert Receive Witness Immunity?". *Commercial and Business Litigation Journal*, Fall 2006, s. 10-12.
- McDowell, C. M.: "Authorizing the Expert Witness to Assassinate Character for Profit: A Reexamination of the Testimonial Immunity of the Expert Witness". *28 University of Memphis Law Review*, 1997-1998. s. 239-280.
- McKee, S. B./Janssen, W. M./Corr, J. B.: *A Student's Guide To The Federal Rules of Civil Procedure*, West 2013.
- McLain, L.: "Admissibility of Scientific Evidence and Expert Testimony: One Potato, Two Potato, Daubert, Frye". (September 23, 2009), <https://ssrn.com/abstract=1636245> Erişim Tarihi: 09.10.2014.
- Meraklı, D.: "Özel Hukuka İlişkin Uyuşmazlıklarda Resmi Bir Bilirkişi Kurumu Olarak Adli Tıp Kurumu". DEÜHFD 2009, Özel S., C. 11, Prof. Dr. Bilge Umar'a Armağan I, İzmir, 2010, s. 325-376.
- Meriç, N.: *Medeni Yargılama Hukukunda Tasarruf İlkesi (Hukuk Muhakemeleri Kanunu Hükümleri Çerçevesinde)*, Ankara 2011.
- Meriç, N.: "Alman Hâkim Yardımcılığı Kanunu". *Legal Medeni Usul ve İcra-İflas Hukuku Dergisi* 2011/3, S. 20, s. 13-42.
- Mnookin, J. L.: "Idealizing Science and Demonizing Experts: An Intellectual History of Expert Evidence". *UCLA School of Law, Research Paper No: 08-11*, s. 101-138.
- Mueller, C. B./Kirkpatrick, L. C.: *Federal Evidence, Third Edition, Volume 3*, Thomson/West, Danvers (USA) 2007.
- Musluoğlu, A. L.: "Ehli vukufların Rey Beyan Etmeleri ve Rapor". *ABD* 1957, S. 2-3, s. 71-76.
- Oakley, J. B./Amar, V. D.: *American Civil Procedure: A Guide to Civil Adjudication in US Courts*, Wolters Kluwer, 2009.
- Kalkan Oğuztürk, B.: *Güven Sorumluluğu*, İstanbul 2008.
- Orenstein, A.: *Delil Hukuku Ders Notları 2014 (Character)*.
- Orenstein, A.: *Delil Hukuku Ders Notları 2014 (Relevance)*.
- Orenstein, A.: *Delil Hukuku Ders Notları 2014 (Opinion Evidence and Expert Testimony)*.
- Orenstein, A.: *Delil Hukuku Ders Notları 2014 (Other Relevance Rules)*.

- Önen, E.: Medeni Yargılama Hukuku, Ankara 1979.
- Öz, C. G.: "Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunda Bilirkişilik Kurumu ve Uygulamadaki Sorunlarla Çözüm Önerileri". Yargı Reformu 2000 Sempozyum, İzmir 2000, s. 212-221.
- Öz, M. T.: İş Sahibinin Eser Sözleşmesinden Dönmesi, İstanbul 1989.
- Özbek, M. S.: "Uzman Görüşünün Yargılamada Değerlendirilmesi". Türkiye Noterler Birliği Hukuk Dergisi 2017, Y. 4, S. 1, s. 63-163.
- Özbek, V. Ö.: "Ceza Muhakemesi Hukukunda Bilirkişilik (CMK.62-73)" Halk Konuralp Anısına Armağan C. II, Ankara 2009, s. 1129-1155.
- Özkaya-Ferendeci, H. Ö.: Kesin Hükümün Objektif Sınırları, İstanbul 2009 (Kesin Hüküm).
- Özkaya-Ferendeci, H. Ö.: "Alman ve İsviçre Hukukları'ndaki Kademeli Dava (Stufenklage) ile 6100 sayılı HMK'ya Göre Belirsiz Alacak Davası'nın Karşılaştırılması". Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, 2012 C. 18, S. 1, s. 353-382 (Belirsiz Alacak Davası).
- Özkaya-Ferendeci, H. Ö. (Alman Hukuku'ndaki Örneği İle) Sözlülük İlkesi, İstanbul 2019.
- Özok, Ö.: "Tartışmalar" Samsun Bilirkişilik Sempozyumu 9-10 Kasım 2001. TBB Yayınları, Ankara 2001, s. 628-630, s. 636-637.
- Özsan, H. H.: "Bilirkişilik". II. Bilirkişi Eğitim Semineri TÜRMOB, Ankara 2000.
- Öztek, S.: "Fransız Hukukunda Bilirkişilik". Yargıtay'ın Kuruluşunun 125. Yılı, Mukayeseli Hukukta Bilirkişilik ve Sorunları Sempozyumu İstanbul 1991, s. 45-56 (Bilirkişilik).
- Öztek, S.: "Tartışmalar". Samsun Bilirkişilik Sempozyumu 9-10 Kasım 2001. TBB Yayınları, Ankara 2001, s. 631-632 (Sempozyum).
- Öztek, S.: "Tanık, Bilirkişi İncelemesi, Keşif, Uzman Görüşü (Hukuk Muhakemeleri Kanunu Tasarısının Getirdiği Yenilikler ve Bu Yeniliklerin Değerlendirilmesi". İstanbul Barosu Yayını, İstanbul 2008, s. 179-189 (Yenilikler).
- Öztek, S.: "Bilirkişi Raporunun Hâkimi Bağlamaması". Prof. Dr. Ejder Yılmaz'a Armağan C. 2, Ankara 2014, s. 1607-1629 (Bilirkişi Raporu).
- Öztürk, Y.: "Bilirkişinin Seçimi İle İlgili Başımıza Gelen Bazı Konular". Samsun Bilirkişilik Sempozyumu 9-10 Kasım 2001. TBB Yayınları, Ankara 2001, s. 237-248.
- Papakçı, A.: "Hukuki Bilirkişilik (Judicial Expert)". Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi 2016, C. 22 S. 1, s. 433-456.
- Park, R. C./Leonard, D. P./Orenstein, A. A./Goldberg, S. H.: Evidence Law, A Student's Guide to the Law of Evidence as Applied in American Trials, Third Edition, West 2011.

- Pekcanitez, H.: "Özel Uzman (Bilirkişi) Görüşü ve Değerlendirilmesi". Prof. Dr. Saim Üstündağ'a Armağan, Ankara 2009, s. 396-419.
- Pekcanitez, H.: Pekcanitez Usul Medeni Usul Hukuku C. II, 15. Bası, İstanbul 2017.
- Pekcanitez, H./Atalay, O./Özekes, M.: Medeni Usul Hukuku, 14. Bası, Ankara 2013 (2013).
- Pekcanitez, H./Atalay, O./Özekes, M.: Medenî Usûl Hukuku Ders Kitabı, 8. Bası, İstanbul 2020.
- Pekcanitez, H./Korkmaz, H./Meriç, N.: İçtihatlı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu ve İlgili Mevzuat, Ankara 2007.
- Polat, O./Güven A. T.: "İngiliz, Amerikan ve Türk Hukukunda Bilirkişilik Uygulamalarının Karşılaştırılması". TBBD 2015, S. 119: s. 97-114.
- Pollack, H. G.: "The Admissibility and Utility of Expert Legal Testimony in Patent Litigation". 32 IDEA: The Journal of Law and Techsmanology 1992, s. 361-382.
- Poulin, A. B.: "Experience-Based Opinion Testimony: Strengthening the Lay Opinion Rule". Pepperdine Law Review 2012, Volume. 39, Issue 3, s. 551-618
- Postacıoğlu, İ. E.: Medeni Usul Hukuku Dersleri, 6. Bası, İstanbul 1975.
- Prichard, F.: Experts in Civil Cases: An Inside View. LFB Scholarly Publishing, New York 2005.
- Rares, S.: "Using the "hot tub"- How Concurrent Expert Evidence Aids Understanding Issues". 31 Civil Justice Quarterly 2012, s. 30-42.
- Reifert, E.: "Getting into the Hot Tub: How the United States Could Benefit from Australia's Concept of "Hot Tubbing" Expert Witnesses". University of Detroit Mercy Law Review 2011, Volume: 89, Issue: 1, s. 103-115.
- Reisinger, K. B.: "Court-Appointed Expert Panels: A Comparison of Two Models". Indiana Law Review 1998, Volume: 32, Number: 1, s. 225-258.
- Richmond, D. R.: "The Emerging Theory of Expert Witness Malpractice". Capital University Law Review 1993, Volume: 22, Issue: 3 s. 693-710.
- Rowe, T. D. Jr./Sherry, S./Tidmarsh, J.: Civil Procedure, Third Edition, Thomson Reuters/Foundation Press, USA 2012.
- Sales, B. D./Shuman, D. W.: Experts in Court: Reconciling Law, Science and Professional Knowledge. American Psychological Association, USA 2005.
- Salkaya, Ş.: "HUMK'da Bilirkişilik (Ehlivukuf) Uygulama ve Karşılaşılan Sorunlar". II. Bilirkişi Eğitim Semineri TÜRMOB, Ankara 2000.
- Saltzburg, S. A./Martin, M. M./Capra, D. J.: Federal Rules of Evidence Manual, Tenth Edition, Volume 3, Rules 609-706. LexisNexis. USA 2011.

- Sarısözen, M. S.: "Özel Bilirkişi (Uzman Görüşü)". Prof. Dr. Ejder Yılmaz'a Armağan C. 2, Ankara 2014, s. 1699-1732.
- Savaş, H.: "Tıbbi Hata Davalarında Bilirkişilik Uygulaması". Terazi Aylık Hukuk Dergisi, Kasım 2007, C. 2, S. 15 s. 119-126 (Tıbbi Hata).
- Savaş, H.: "Tıbbi Hata Davalarında Resmi Bilirkişilik Kurumları ve Yargıtay Uygulaması". İBD 2008, 82(3), s. 1355-1367 (Resmi Bilirkişilik).
- Saygıner, E.: "Mühendislik Alanında Bilirkişilik". II. Bilirkişi Eğitim Semineri TÜRMOB, Ankara 2000, s. 65-67.
- Sebük, T.: "Hakem, Hakem Bilirkişi ve Kanuni Hakem Kararlarının Mukayesesi ve Tahkim Şartı". ABD 1966/3, s. 501-506.
- Sheindlin, S. A./Orr, N. M.: "The Adverse Inference Instruction After Revised Rule 37 (e): An Evidence-Based Proposal". Fordham Law Review 2014, Volume: 83, Issue: 3, s. 1299-1315.
- Sherry, S./Tidmarsh, J.: Essentials Civil Procedure, Aspen Publishers, USA 2007.
- Shreve, G. R./Hansen-Raven, P./Geyh, C. G.: Understanding Civil Procedure, Fifth Edition, LexisNexis, USA 2013.
- Sidak, G. J.: "Court Appointed Neutral Economic Experts". Journal of Competition Law & Economics 2013, Volume 9, Issue 2, s. 359-394.
- Sime, S.: "Experts and Assessors". Blackstone's Civil Practice 2013 (Ed. Maurice Kay vd). Oxford University Press, Oxford 2013.
- Simil, C.: Belirsiz Alacak Davası, İstanbul 2013.
- Slapper, G./Kelly, D.: The English Legal System, Thirteenth Edition 2012-2013, Routledge, London 2012.
- Slayton, R.D.: "Evidence-Expert Testimony-The Ultimate-Issue Rule". Chicago-Kent Law Review 1963, 40(2), Article 8, s. 147-154.
- Soyaslan, D.: "Tartışmalar". Samsun Bilirkişilik Sempozyumu 9-10 Kasım 2001, TBB Yayınları, Ankara 2001, s. 343-344.
- Spencer, A. B.: Civil Procedure (A Contemporary Approach), Third Edition, West, USA 2011.
- Subrin, S. N./Minow, M. L./Brodin, M. S./Main, T. O./Lahav, A. D.: Civil Procedure, Doctrine, Practice, and Context, Fourth Edition. Wolters Kluwer Law & Business, New York, 2012.
- Şahan, H. G.: Kuruluşu, İşlevleri ve İşleyişi Bakımından Medeni Yargılama Hukukunda Özel Görevli Mahkemeler (Uzmanlık Mahkemeleri), Ankara 2012.
- Şengün, K. O.: "Bilirkişinin Sorumluluğu ve Sonuçları". Adalet Dergisi, 1969/7, s. 456-463.

- Şişli, Z.: "İş Hukukunda Bilirkişilik". Yargı Reformu 2000 Sempozyum, İzmir 2000, s. 222-234.
- Tanrıver, S.: "Bilirkişinin Etik, Hukuki ve Cezai Açılardan Sorumluluğu". Samsun Bilirkişilik Sempozyumu 9-10 Kasım 2001. TBB Yayınları, Ankara 2001: s. 406-448. (Sorumluluk)
- Tanrıver, S.: "Bilirkişinin Sorumluluğu". TBBD 2005, S. 56, s. 133-166 (Bilirkişinin Sorumluluğu)
- Tanrıver, S.: "Hukuk Yargılaması Bağlamında Bilirkişilikle İlgili Temel Problemler ve Çözüm Arayışları", DEÜHFD, C.11 Y. 2009 Özel S. Prof. Dr. Bilge Umar'a Armağan, İzmir 2010, s. 575-594. (Temel Problemler).
- Tanrıver, S.: "Hukuk Fakültesi Öğretim Üyeleri (Elemanları) Mahkemelerde Bilirkişilik Görevini Kabule Zorlanabilirler mi? TBBD 2011(92), s. 377-383 (Bilirkişilik Görevi).
- Tanrıver, S. (2015). "Hukuk Yargısı Bağlamında Bilirkişilik Kanunu Tasarısının Değerlendirilmesi". *TBBD*, 2015(119): s. 227-240 (Değerlendirme).
- Tanrıver, S.: Medeni Yargıda Bilirkişilik, Ankara 2016 (Bilirkişilik).
- Tanrıver, S.: Hukukumuzda Bilirkişilik, Ankara 2017 (Hukukumuzda Bilirkişilik).
- Tanrıver, S.: Medenî Usûl Hukuku Cilt I, Temel Kavramlar ve İlk Derece Yargılaması, 2. Bası, Ankara 2018 (Usûl C. I).
- Tanverdi, S. M.: Medeni Usul Hukukunda Bilirkişilik, Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul 1991.
- Tapper, C.: Cross and Tapper on Evidence, Twelfth Edition, Oxford University Press, Oxford 2010.
- Tarman, Z. D.: Bilirkişilik Sözleşmesinin Hukuki Niteliği ve Bilirkişinin 3. Kişiyeye Karşı Olan Sorumluluğu, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul 2005.
- Taşpınar, S.: Medeni Yargılama Hukukunda İspat Sözleşmeleri, Ankara 2001.
- Taşpınar, S.: "Bilirkişilik Ücreti". Samsun Bilirkişilik Sempozyumu 9-10 Kasım 2001. TBB Yayınları, Ankara 2001, s. 347-394 (Bilirkişilik Ücreti).
- Taşpınar, S.: "Türk Hukukunda ve Karşılaştırmalı Hukukta Bilirkişi Ücreti". Prof. Dr. Egun Önen'e Armağan, İstanbul, 2003: s. 373-416 (Karşılaştırmalı Hukuk).
- The Academy of Experts: CPR Code of Guidance For Experts and Those Instructing Them, July 2004, <https://www.academyofexperts.org/system/files/documents/codeofguidance.pdf>. Erişim Tarihi: 10.11.2014.

- The Law Commission of England and Wales [LCEW]: (2009). The Admissibility of Expert Evidence in Criminal Proceedings in England and Wales: A New Approach to the Determination of Evidentiary Reliability. Consultation Paper No: 190. http://lawcommission.justice.gov.uk/docs/cp190_Expert_Evidence_Consultation.pdf. erişimtarihi: 05.01.2015.
- Timmerbeil, S.: "The Role of Expert Witness in German and U.S Civil Litigation". Annual Survey of International & Comparative Law 2003, 9(1), Article: 8, s. 163-187.
- Toraman, B.: "Anglo-Amerikan Hukukunda Mahkeme Tarafından Tayin Edilen Bilirkişiler". Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 2013 Hukuk Özel Sayısı, s. 115-129 (Bilirkişiler).
- Toraman, B.: "Medeni Usul Hukukunda İspat Hakkına Dair Bazı Tespit ve Değerlendirmeler". DEÜHFD 2014, C. 16, Özel Sayı: Prof. Dr. Hakan Pekcanitez'e Armağan, s. 1483-1523 (İspat Hakkı).
- Toraman, B.: Medeni Usul Hukukunda Bilirkişi İncelemesi (6754 Sayılı Bilirkişilik Kanunu ile Getirilen Yenilikler Çerçevesinde), Ankara 2017 (Bilirkişi İncelemesi).
- Törüner, E.: "Bilirkişilik Uygulamasında Karşılaşılan Sorunlar". II. Bilirkişi Eğitim Semineri TÜRMOB, Ankara 2000, s. 159-164.
- Tuğsavul, M.: "Ehlivukuf (Bilirkişi)". Adalet Dergisi, 1952/6, s. 773-795.
- Tutumlu, M. A.: Kuram ve Uygulama Açısından Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun Yeni ve Değişik Hükümlerinin Yorumu, 2. Baskı, Ankara 2012.
- TÜRMOB.: II. Bilirkişi Eğitim Semineri. TÜRMOB Yayınları, Ankara 2000.
- Türk Hukuk Kurumu Derneği: Türk Hukuk Lügatı, Ankara 1991.
- Ulukapı, Ö.: "Bilirkişi Raporu ve Bilirkişi Raporunun Delil Olarak Değeri". Samsun Bilirkişilik Sempozyumu 9-10 Kasım 2001, TBB Yayınları, Ankara 2001, s. 291-315.
- Umar, B.: Hukuk Muhakemeleri Kanunu Şerhi, 2. Baskı, Ankara 2014.
- Üstündağ, S./Tanverdi M. (1991). "Alman Usul Hukukunda Bilirkişilik". Yargıtay'ın Kuruluşunun 125. Yılı, *Mukayeseli Hukukta Bilirkişilik ve Sorunları Sempozyumu* İstanbul, s. 5-29.
- Üstündağ, S.: Medeni Yargılama Hukuku, 7. Bası, İstanbul 2000.
- Verkerk, R.: "Comparative Aspects of Expert Evidence in Civil Litigation". The International Journal of Evidence & Proof, 2009, 13: s. 167-197.
- Webster, W. P. : "Expert Witness Fees in Federal Diversity Cases". 24 St. Mary's L.J 1992-1993, s. 463-478.
- Weinstein, J.B./Berger, M.A.: Weinstein's Evidence Manual, Student Edition, LexisNexis 2011.

- Weiss, L. S.: "Expert Witness Malpractice Actions: Emerging Trend or Aberration?". *The Practical Litigator* 2004, 15, s. 27-38.
- Weissenberger, G./Duane, J. J.: *Federal Rules of Evidence: Rules, Legislative History, Commentary and Authority, Seventh Edition*, LexisNexis 2011.
- Welch, S.: "From Witness Box to the Hot Tub: How the "Hot Tub" Approach to Expert Witness Might Relax An American Finder of Fact" *Journal of International Commercial Law and Technology* 2010, Volume: 5, Issue: 3, s. 154-164.
- Wood, L. C.: "Experts in the Tub". *21 Antitrust* 2006-2007, s. 95-103.
- Yalabık, F. T.: "Anglo-Amerikan ve Fransız Hukuklarında Bilirkişilik Kurumuna Genel Bakış". *DEÜHFD*, 2014 C. 16 Prof. Dr. Hakan Pekcantez'e Armağan, Özel Sayı, s. 2115-2162 (Bilirkişilik).
- Yalabık, F. T.: *İngiliz ve Amerikan Hukuklarında Vakıaların Getirilmesi ile Delillerin Toplanması Hâkimin Rolü ve Türk Hukuku Bakımından Değerlendirilmesi*, İstanbul 2016 (Hâkimin Rolü).
- Yazıcı-Tıktık, Ç.: "HMK m.293'teki Uzman Görüşü Kurumu İle Anglo Sakson Hukuk Sistemindeki Uzman Tanık Kurumun Karşılaştırılması". *Legal Medeni Usul ve İcra İflas Hukuku Dergisi* 2011/3, C. 7, S. 20, s. 79-99.
- Yeşilirmak, A.: "Alternatif Uyuşmazlık Çözüm Yolu Olarak Hakem Bilirkişilik". *DEÜHFD*, C. 11, Özel S: 2009: Prof. Dr. Bilge Umar'a Armağan I, İzmir 2010, s. 693-738.
- Yıldırım, K.: "Bilirkişi Delilinin Mukayeseli Hukuk ve Türk Hukukundaki Durumu". 75. Yaş Günü için Prof. Dr. Baki Kuru Armağanı. TBB Yayınları, Ankara 2004, s. 833-841.
- Yılmaz, E.: "Uygulamada Bilirkişilik ve Bilirkişi Raporları". *Makaleler (1973-2013) 1. Cilt*, Ankara 2014, s. 811-829 (Bilirkişi Raporları).
- Yılmaz, E.: "Türk Hukuku İle Karşılaştırmalı Olarak Alman, İsviçre ve Avusturya Hukuklarında Bilirkişilik". II. Bilirkişi Eğitim Semineri TÜRMOB, Ankara 2000, s. 3-27 (Bilirkişilik).
- Yılmaz, E.: "Bilirkişiliğin Kurumsallaştırılması Hakkında Bir Kanun Taslağı" Samsun Bilirkişilik Sempozyumu 9-10 Kasım 2001. TBB Yayınları, Ankara 2001, s. 538-550 (Bilirkişiliğin Kurumsallaştırılması).
- Yılmaz, E.: *Hukuk Muhakemeleri Kanunu Şerhi*, Ankara 2012 (Şerh).
- Yılmaz, O.: "Plan, Harita veya Krokinin Uzman Bilirkişi Marifetiyle Uygulamasında Usul". *ABD* 1984/5, s. 764-782.
- Zuckerman, A.: *Civil Procedure*, Lexis Nexis, Edinburgh 2003.

İnternet Kaynakları

- Adalet Bakanlığı (2019). Yargı Reformu Stratejisi. https://sgb.adalet.gov.tr/Resimler/SayfaDokuman/23122019162931YRS_TR.pdf.
- <https://adlisicil.adalet.gov.tr/Resimler/SayfaDokuman/1062020170359HizmeteOzel-2019-bask%C4%B1-%C4%B0SA.pdf>.
- <http://hmctsformfinder.justice.gov.uk/courtfinder/forms/ex304-eng.pdf>.
- <http://uk.practicallaw.com/2-521-8795>
- <https://www.moneyclaimasuk.co.uk/PDFForms/EX304.pdf>.
- <https://www.justice.gov.uk/courts/procedure-rules/civil/standard-directions/general/trial-arrangements#:~:text=A%20pre%2Dtrial%20review%20is,down%20as%20far%20as%20possible>.
- https://www.citizensadvice.org.uk/Global/Migrated_Documents/advisernet/04080403-ew-the-fast-track-and-the-multi-track-in-the-civil-courts-pdf-8.pdf.
- <http://www.uscourts.gov/FederalCourts.aspx>
- <https://www.uscourts.gov/statistics-reports/us-magistrate-judges-judicial-business-2017>.
- https://oscar.uscourts.gov/duties_of_federal_law_clerks.
- <http://www.uscourts.gov/uscourts/FormsAndFees/Forms/AO133.pdf>
- Peet v Mid-Kent Healthcare Trust, [2002] 1 WLR 210, [CA], <http://www.bailii.org/cgi-bin/markup.cgi?doc=/ew/cases/EWCA/Civ/2001/1703.html>.

Dr. Cansu DAĞ BERKET

**ULUSLARARASI BOYUTUyla
VERGİ İNCELEMELERİ**

**ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022**

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Uluslararası Boyutuyla Vergi İncelemeleri
Cansu Dağ Bereket

Hukuk Yayınları Dizisi – 3190

Birinci Baskı : Ağustos, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8153 – 86 – 6

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com
 : adalety@adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi
 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nilüfer Aydın

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Ay-bay Kırtasiye İnş. Gıda Paz. ve Tic. Ltd. Şti.
Sertifika No: 46661
Tel: (0 312) 472 58 55 - Ankara

KAYNAKÇA

KİTAPLAR

- AKANDJI-KOMBE, Jean-François, **Positive Obligations under the European Convention on Human Rights**, Council of Europe, Belgium, 2007.
- AKDOĞAN, Abdurrahman, **Vergi İncelemesi**, Ankara İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi Yayın No: 127, Maliye ve Vergi Hukuku Enstitüsü Yayınları No:8, Ankara: Kalite Matbaası, 1979.
- AKKAYA, Mustafa, **Vergi Hukukunda Ekonomik Yaklaşım**, Ankara: Turhan Kitabevi, 2002.
- ALTUĞ, Figen, **Mali Denetim**, 2. Baskı, Bursa: Ezgi Kitabevi Yayınları, 2000.
- ARSLAN, Mehmet, **Türkiye’de Vergi Kaçakçılığının Önlenmesinde Vergi Güvenlik Önlemlerinin Etkinliği**, Yayınlanmamış Doktora Tezi; Danışman: Arif Nemli, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İktisat Fakültesi Maliye Anabilim Dalı, İstanbul: 1994.
- AVRUPA KONSEYİ, **İdare ve Siz-El Kitabı, Bireyler ve İdari Makamlar Arasındaki İlişkilerle İlgili İdare Hukuku İlkeleri**, Avrupa Konseyi, Eylül 2020.
- AYDIN, M. Bülent, **Türkiye’de Kayıt Dışı Ekonomide Vergi Denetiminin Önemi 2002-2007**, İstanbul: Vergi Denetmenleri Derneği Yayını, 2006.
- BAŞARAN YAVAŞLAR, Funda, **Vergi Ödevi İlişkisinin Tarafları Üzerinden Alman Vergilendirme Usulü**, Ankara: Seçkin Yayıncılık, Ağustos 2013.
- BAYRAKLI, Hasan Hüseyin, **Genel Vergi Hukuku**, Afyonkarahisar: Celepler Matbaacılık, 2011.
- BİLİCİ, Nurettin, **Vergi Hukuku**, Güncelleştirilmiş ve Geliştirilmiş 42. Baskı, Ankara: Savaş Yayınevi, Ekim 2017.
- BULUTOĞLU, Kenan, **Kamu Ekonomisine Giriş: Demokraside Devletin Ekonomik Bir Kuramı**, 7. Baskı, Ankara: Maliye ve Hukuk Yayınları, 2008.
- CAN, İsmail, Yunus Şengöz, Fazıl Aydın, **Tarihi, Kurumları ve Kavramları ile Vergi, Vergilendirme ve Vergi Denetimi**, Ankara: TÜRMOB Yayınları, 2014.
- CANDAN, Nesrin, **Küreselleşmenin 1990 Sonrası Vergi Politikalarının Dönüşümüne Etkisi: Türkiye Örneği**, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Danışman: Tülin Canbay, T.C. Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Maliye Anabilim Dalı, Manisa: 2012.
- CANDAN, Turgut, **Vergilendirme Yöntemleri ve Uzlaşma**, 2. Baskı, Ankara: Maliye ve Hukuk Yayınları, 2006.

- COUNCIL OF EUROPE, **The Administration and You-A Handbook, Principles of Administrative Law Concerning Relations between Individuals and Public Authorities**, Council of Europe Publishing, October 2018.
- ÇAĞAN, Nami, **Avrupa Topluluğu Vergi Politikasının Hukuki Çerçevesi**, Ankara Üniversitesi Avrupa Topluluğu Araştırma ve Uygulama Merkezi, Araştırma Dizisi Yayın No:1, Ankara, 1988.
- ÇAĞAN, Nami, **Vergilendirme Yetkisi**, İstanbul: Kazancı Hukuk Yayınları, 1982.
- ÇAK, Murat, **Dünyada ve Türkiye’de Elektronik Ticaret ve Vergilendirilmesi**, (Yayın No: 2002-6), İstanbul: İstanbul Ticaret Odası, 2002.
- CARSS-FRISK, Monica, **The Right to Property-A Guide to the Implementation of Article 1 of Protocol No.1 to the European Convention on Human Rights**, Human Rights Handbooks No.4, Council of Europe, 2003.
- ÇAVUŞ, Adnan, **Vergi İdaresinin Yükümlüyü Denetim Yolları**, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Danışman: Billur Serap Yaltı, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Maliye Anabilim Dalı Mali Hukuk Bilim Dalı, İstanbul: 2006.
- DOĞAN, Hayrullah, Yüksel Yavuz, **Örneklerle Vergi İncelemeleri**, DT Denetim Turkey, İstanbul: Acar Basım, 2014.
- DOĞRU, Osman, Atilla Nalbant, **İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi Açıklama ve Önemli Kararlar**, Cilt: 1, Avrupa Konseyi, T.C. Yargıtay Başkanlığı, Ankara: Şen Matbaa, 2012.
- DOĞRU, Osman, Atilla Nalbant, **İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi Açıklama ve Önemli Kararlar**, Cilt: 2, T.C. Yargıtay Başkanlığı, Ankara: Pozitif Matbaa, 2013.
- DONAY, Süheyl, **Ceza Mahkemesinde Yargılanan Vergi Suçları**, İstanbul: Beta, 2008.
- DURAN, Lütfi, **İdare Hukuku Ders Notları**, İstanbul Üniversitesi Yayınları No: 2956, İstanbul: Fakülteler Matbaası, 1982.
- DÜLGER, Cumhur ve diğerleri, **Devlet Bütçesi**, edt: Tayfun Moğol, Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları, 2012.
- ERDEM, Tahir, **6009 Sayılı Kanunla Yapılan Değişiklikler Sonrasında Vergi İncelemesi**, Ankara: Yaklaşım Yayıncılık, 2011.
- ERGİNAY, Akif, **Kamu Maliyesi**, Gözden Geçirilmiş 17. Baskı, Ankara: Savaş Yayınları, 2003.
- ERGİNAY, Akif, **Vergi Hukuku: İlkeler, Vergi Tekniği, Türk Vergi Sistemi**, 10. Baskı, Ankara: Turhan Kitabevi, 1982.
- ERKUT, Celal, **İptal Davasının Konusunu Oluşturma Bakımından İdari İşlemin Kimliği**, Yayınlanmamış Doktora tezi, Danışman: Sait Güran, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Bölümü, İstanbul: 1989.

- EROL, Ahmet, **Vergi Felsefesi: Devlet ve Vergi**, İSMMMMO Yayınları No:140, İstanbul: İSMMMMO, 2011.
- EROL, Ahmet, **Vergi İncelemesi: Mükellef Hakları**, İSMMMMO Yayın No:133, İstanbul: İSMMMMO, 2010.
- EU, **Study and Reports on the VAT Gap in the EU-28 Member States**, 2020 Final Report, Center for Social and Economic Research, Taxation and Customs Union, September 2020.
- FANTORINI, Stefano, Hakan Üzeltürk, **Avrupa Birliği'nin Vergilendirme Politikası ve Türkiye'nin Uyumu**, İktisadi Kalkınma Vakfı Yayınları: İstanbul, Temmuz 2001.
- GEMALMAZ, H. Burak, **Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinde Mülkiyet Hakkı**, 2. Basım, İstanbul: Beta Yayıncılık, 2017.
- GERÇEK, Adnan ve diğerleri, **Mükellef Hakları Türkiye Perspektifi ve Geliştirilmesi**, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2015.
- GİB, **Finansal Hesap Bilgilerinin Vergi Konularında Karşılıklı Olarak Otomatik Değişim Standardı Bilgilendirme Rehberi**, Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Daire Başkanlığı, Yayın No: 1, 2021.
- GİB, **Gelir İdaresi Başkanlığı 2018 Yılı Faaliyet Raporu**, Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı Yayın No: 314, Şubat 2019.
- GİB, **Gelir İdaresi Başkanlığı 2019 Yılı Faaliyet Raporu**, Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı Yayın No: 349, Şubat 2020.
- GİB, **Gelir İdaresi Başkanlığı 2020 Yılı Faaliyet Raporu**, Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı Yayın No: 387, Şubat 2021.
- GİB, **Gelir ve Servet Üzerinden Alınan Vergilere İlişkin Model Anlaşma (Model Anlaşma)**, Kısaltılmış Basım (15.07.2014 tarihindeki şekliyle), 2015.
- GİB, **Mükellefin Hakları ve Ödevleri Rehberi**, Yayın No: 185, Mükellef Hizmetleri Daire Başkanlığı, 2014.
- GİB, **Tüm Yönleriyle Vergi İncelemesi**, Mükellef Hizmetleri Daire Başkanlığı, Yayın No: 50, Kasım 2007.
- GİRİTLİ, İsmet, Pertev Bilgen, Tayfun Akgüner, Kahraman Berk, **İdare Hukuku**, 6. Basım, İstanbul: Der Yayınları, 2013.
- GLOBAL FORUM ON TRANSPARENCY AND EXCHANGE OF INFORMATION FOR TAX PURPOSES, Inter-American Development Bank (IDB and OECD, 2019), **A Beneficial Ownership Implementation Toolkit**, OECD Publishing, Mart 2019, <https://www.oecd.org/tax/transparency/documents/beneficial-ownership-toolkit.pdf> (e.t.: 01.09.2021).

- GLOBAL FORUM ON TRANSPARENCY AND EXCHANGE OF INFORMATION FOR TAX PURPOSES, **Building Effective Beneficial Ownership Frameworks, A Joint Global Forum and IDB Toolkit**, OECD Publishing, 2021, https://www.oecd.org/tax/transparency/documents/effective-beneficial-ownership-frameworks-toolkit_en.pdf (e.t.: 01.12.2021).
- GÖKAY, Yako, **İşletmelerde Vergi Denetimi**, İstanbul: Boyut Yayıncılık, 1994.
- GÖZLER, Kemal, **Türk Anayasa Hukuku Dersleri**, Güncelleştirilmiş 18. Baskı, Bursa: Ekin Basım Yayın Dağıtım, 2015.
- GÖZLER, Kemal, Gürsel Kaplan, **İdare Hukuku Dersleri**, Güncelleştirilmiş 16. Baskı, Bursa: Ekin Kitabevi Yayınları, 2015.
- GÖZÜBÜYÜK, A. Şeref, Feyyaz Gölcüklü, **Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Uygulaması Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi İnceleme ve Yargılama Yöntemi**, 11. Ek Protokole Göre Hazırlanıp Genişletilmiş 9. Bası, Ankara: Turhan Kitabevi, 2011.
- GÖZÜBÜYÜK, A. Şeref, Turgut Tan, **İdare Hukuku Cilt I Genel Esaslar**, Güncelleştirilmiş 4. Bası, Ankara: Turhan Kitabevi, 2006.
- GRGIC, Aida, Zvonimir Mataga, Matija Longar, Ana Vilfan, **The Right to Property under the European Convention on Human Rights**, Human Rights Handbooks No.10, Council of Europe, 2007.
- GÜMÜŞKAYA, Gamze, **Mülkiyet Hakkına Vergisel Müdahaleler Bakımından İnsan Hakları Avrupa Mahkemesi'ne Kişisel Başvuru**, İstanbul: On İki Levha Yayınları, 2010.
- GÜNDAY, Metin, **İdare Hukuku**, Güncelleştirilmiş 8. Baskı, Ankara: İmaj Yayınevi, 2003.
- GÜNEŞ, Gülsen, **Verginin Yasallığı İlkesi**, 3. Baskı, İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2011.
- GÜREDİN, Ersin, **Denetim ve Güvence Hizmetleri**, 11. Baskı, İstanbul: Arıkan Basım Yayın Dağıtım, 2007.
- HARARİ, Yuval Noah, **Hayvanlardan Tanrılara Sapiens İnsan Türünün Kısa Bir Tarihi**, Çev. Ertuğrul Genç, 25. Baskı, İstanbul: Kolektif Kitap, Aralık 2016.
- MALİYE HESAP UZMANLARI DERNEĞİ (HUD), **Denetim İlke ve Esasları**, Cilt:1, Güncellenmiş ve Genişletilmiş 5. Baskı, İstanbul: Acar Basım, 2013.
- HORNBY, Albert Sidney, **Oxford Advanced Learner's Dictionary of Current English**, 5th Edition, edt. Jonathan Crowther, Oxford University Press, 1995.
- HYMAN, David N., **Public Finance: A Contemporary Application of Theory to Policy**, 10th Edition, USA: South-Western Cengage Learning, 2010, ISBN: 978-0-538-75446-0.

- İSPİR, Ekrem, Tahsin Yağmurlu, Yılmaz Özbalcı, **Vergi Usul Kanunu Uygulamasına İlişkin Danıştay Kararları**, Ankara: Feryal Matbaacılık, 1985.
- KANETİ, Selim, **Vergi Hukuku**, Gözden Geçirilmiş ve Yenilenmiş 2. Bası, İstanbul: Filiz Kitabevi, 1989.
- KARAKOÇ, Yusuf, **Genel Vergi Hukuku**, Gözden Geçirilmiş ve Genişletilmiş 7. Bası, Ankara: Yetkin Yayınları, 2014.
- KARYAĞDI, Nazmi, **Amerika Birleşik Devletleri Gelir İdaresi'nde Vergi İncelemesi**, T.C. Maliye Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı Yayın No: 2006/371, Ankara, Kasım 2006.
- KAYA, Mustafa Göktuğ, Hüseyin Kamil İlik, Hakan Türkmen, **Uluslararası Vergi Sistemi ve Denetim: Türkiye, ABD, İngiltere ve Diğer Ülkeler**, 2. Baskı, Nobel Akademik Yayıncılık, Haziran 2017.
- KEPEKÇİ, Celal, **Bağımsız Denetim**, 2. Baskı, Ankara: Cem Web Ofset Ltd. Şti., 1996.
- KILKELLY, Ursula, **The Right to Respect for Private and Family Life, A Guide to the Implementation of Article 8 of the European Convention on Human Rights**, Human Rights Handbooks No:1, Council of Europe, 2001.
- KOÇ, Murat, **Türkiye'de Vergi Kayıp Kaçağı ve Bunların Önlenmesinde Vergi Denetiminin Rolü**, Yayımlanmamış Doktora Tezi, Danışman: Gürbüz Gökçen, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Anabilim Dalı Muhasebe Finansman Bilim Dalı, İstanbul: 2011.
- KONUĞCU ÖNAL, Debi, **Türkiye'de ve Avrupa Birliği'nde Vergi Kaçakçılığı, Vergiden Kaçınma, Vergi Denetimi ve Analizi**, Yayımlanmamış Doktora Tezi, Danışman: Şükrü Kızılot, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Maliye Anabilim Dalı, Ankara: 2011.
- KÖRPINAR, Ersin, **Vergi Yargılama Hukukunda Vergi Usul Kanununun Uygulanacağı Haller**, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Danışman: Alptekin Aktalay, Zirve Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Anabilim Dalı, Gaziantep: 2015.
- LEACH, Philip, **Taking a Case to the European Court of Human Rights**, 3. Baskı, Oxford University Press, 2011.
- MALİYE BAKANLIĞI, **Revizyon ve İşletmelerde Vergi İncelemesi**, 2. Kitap, Maliye Tetkik Kurulu Neşriyatı No: 135, Ankara: Damga Matbaası, 1967.
- MALİYE VE GÜMRÜK BAKANLIĞI, **Gelirler Genel Müdürlüğü, Türk Vergi Kanunları Gereççeleri**, C.3, 1988.
- MERTER, Mehmet Emin, **Türkiye'de Vergi Denetimi ve Vergi Denetiminde Etkinliğin Sağlanmasında Toplam Kalite Yönetimi**, Yayımlanmamış Doktora Tezi; Danışman: Fevzi Devrim, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Maliye Anabilim Dalı, İzmir: 2004.

- MIDIK, Ahmet, **Türk Vergi Sisteminde Vergi Denetimi Uygulamaları**, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Danışman: Fethi Heper, Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir: 1995.
- MOLE, Nuala, Catharina Harby, **The Right to a Fair Trial, A Guide to the Implementation of Article 6 of the European Convention on Human Rights**, Council of Europe, 2006.
- OECD, **Addressing the Tax Challenges of the Digital Economy**, Action 1 - 2015 Final Report, Ekim 2015.
- OECD, **Economic Outlook No 69: Annual Projections for OECD Countries**, OECD, Haziran 2001.
- OECD, **Fighting Tax Crime-The Ten Global Principles**, Paris: OECD Publishing, 2017.
- OECD, **Fighting Tax Crime-The Ten Global Principles**, 2nd Edition, Paris: OECD Publishing, 2021.
- OECD, **Harmful Tax Competition-An Emerging Global Issue, Committee on Fiscal Affairs**, 1998, <https://www.oecd.org/tax/harmful/1904176.pdf> (e.t.: 01.09.2021).
- OECD, **Joint Audit Report**, Sixth Meeting of the OECD Forum on Tax Administration, Istanbul, 15-16 September 2010.
- OECD, **Joint Audit 2019-Enhancing Tax Co-operation and Improving Tax Certainty: Forum on Tax Administration**, OECD Publishing, Paris, 2019.
- OECD, **Manual on the Implementation of Exchange of Information Provisions for Tax Purposes: Module on General and Legal Aspects of Exchange of Information (General Module)**, 2006.
- OECD, **Manual on the Implementation of Exchange of Information Provisions for Tax Purposes: Module 1 on Exchange of Information on Request (Module 1)**, 2006.
- OECD, **Manual on the Implementation of Exchange of Information Provisions for Tax Purposes: Module 2 on Spontaneous Exchange of Information (Module 2)**, 2006.
- OECD, **Manual on the Implementation of Exchange of Information Provisions for Tax Purposes: Module 3 on Automatic (or Routine) Exchange of Information (Module 3)**, updated January 2012.
- OECD, **Manual on the Implementation of Exchange of Information Provisions for Tax Purposes: Module 4 on Industry-Wide Exchanges of Information (Module 4)**, 2006.

- OECD, **Manual on the Implementation of Exchange of Information Provisions for Tax Purposes: Module 5 on Conducting Simultaneous Tax Examinations (Module 5)**, 2006.
- OECD, **Manual on the Implementation of Exchange of Information Provisions for Tax Purposes: Module 6 on Conducting Tax Examinations Abroad (Module 6)**, 2006.
- OECD, **Manual on the Implementation of Exchange of Information Provisions for Tax Purposes: Module 7 on Country Profiles Regarding Information Exchange (Module 7)**, 2006.
- OECD, **Manual on the Implementation of Exchange of Information Provisions for Tax Purposes: Module 9 on Joint Audits: The Forum on Tax Administration Joint Audits Participants Guide (Module 9)**, September 2010.
- OECD, **Model Tax Convention on Income and on Capital: Condensed Version** (as it read on 21.11.2017), Paris: OECD Publishing, 2017.
- OECD, **Model Tax Convention on Income and on Capital: Full Version** (as it read on 21.11.2017), Paris: OECD Publishing, 2019.
- OECD, **Money Laundering and Terrorist Financing Awareness Handbook for Tax Examiners and Tax Auditors**, OECD Publishing, Paris, 2019.
- OECD, **OECD Bribery Awareness Handbook for Tax Examiners**, OECD, 2009.
- OECD, **OECD Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations 2017**, Paris: OECD Publishing, 2017.
- OECD, **OECD Work on Taxation**, 2021, <https://www.oecd.org/tax/centre-for-tax-policy-and-administration-brochure.pdf> (e.t.: 01.09.2021).
- OECD, **Programme of Work to Develop a Consensus Solution to the Tax Challenges Arising from the Digitalisation of the Economy**, OECD/G20 Inclusive Framework on BEPS, OECD, Paris, 2019.
- OECD, **Shining Light on the Shadow Economy: Opportunities and Threats**, OECD, 2017.
- OECD, **Strengthening Tax Audit Capabilities: General Principles and Approaches**, CTPA Information Note, 16 Ekim 2006.
- OECD, **Taxation and Electronic Commerce: Implementing the Ottawa Taxation Framework Conditions**, 2001.
- OECD, **Tax Administration 2017: Comparative Information on OECD and other Advanced and Emerging Economies**, Paris: OECD Publishing, 2017.
- OECD, **Tax Administration 2019: Comparative Information on OECD and other Advanced and Emerging Economies**, Paris: OECD Publishing, 2019.
- OECD, **Tax Challenges Arising from Digitalisation – Report on Pillar One Blueprint**, Inclusive Framework on BEPS, Ekim 2020.

- OECD, **Tax Challenges Arising from Digitalisation – Report on Pillar Two Blueprint**, Inclusive Framework on BEPS, Ekim 2020.
- OECD, **Tax Crime Investigation Maturity Model**, Paris: OECD, 2020.
- OECD, **Tax Information Exchange Between OECD Member Countries: A Survey of Current Practices**, CFA Report, Paris, 1994.
- OECD, **Technology Tools to Tackle Tax Evasion and Tax Fraud**, OECD, 2017.
- OECD, **The Changing Tax Compliance Environment and the Role of Audit**, Paris: OECD Publishing, 2017.
- OECD, **Unpacking E-Commerce: Business Models, Trends and Policies**, OECD Publishing, Paris, 2019.
- OECD, Global Forum on Transparency and Exchange of Information for Tax Purposes, **Keeping it Safe-Joint OECD/Global Forum Guide on the Protection of Confidentiality of Information Exchanged for Tax Purposes**, OECD Publishing, 2012.
- OECD, The World Bank, **Improving Co-operation between Tax Authorities and Anti-Corruption Authorities in Combating Tax Crime and Corruption**, Paris, 2018.
- OKTAR, Ateş, **Vergi Hukuku**, Gözden Geçirilmiş ve Güncelleştirilmiş 11. Baskı, İstanbul: Türkmen Kitabevi, 2016.
- O'REGAN, David, **Auditor's Dictionary Terms, Concepts, Processes and Regulations**, Haboken-NJ (USA): John Wiley & Sons Inc., 2004.
- ORGAN, İbrahim, **Vergi Denetimi ve Türkiye Uygulaması, Sorunlar, Çözüm Önerileri**, Ankara: Gazi Kitabevi, 2008.
- OSKAY, Suna, Onur Acar, **Avrupa Birliği ve Türk Sigorta Sektöründe Denetim**, Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketleri Birliği, Sigorta Araştırma ve İnceleme Yayınları-9, İstanbul: 2007.
- OVEY, Clare, Robin C. A. White, **Jacobs and White: The European Convention on Human Rights**, 3rd Edition, Oxford, 2002.
- ÖNCEL, Mualla, Ahmet Kumrulu, Nami Çağan, **Vergi Hukuku**, Gözden Geçirilmiş ve Değişiklikler İşlenmiş 24. Bası, Ankara: Turhan Kitabevi, 2015.
- ÖNER, Cihat, **Uluslararası Alanda Vergi İdareleri Arası Bilgi Değişimi**, Ankara: Yetkin Yayınları, 2010.
- ÖZAY, İl Han, **İkinci Bine Kavuşurken Günışığında Yönetim**, İstanbul: Alfa Basım Yayım Dağıtım, 1994.
- ÖZBALCI, Yılmaz, **Vergi Usul Kanunu Yorum ve Açıklamaları**, Ankara: Oluş Yayıncılık 1999.

- ÖZBUDUN, Ergun, **Türk Anayasa Hukuku**, Gözden Geçirilmiş 6. Baskı, Ankara: Yetkin Yayınları, 2000.
- ÖZDEMİR, Biltekin, **Küreselleşme Bağlamında Türk Vergi Sisteminin Değerlendirilmesi**, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Danışman: Nurettin Bilici, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Maliye Anabilim Dalı, Ankara: 2006.
- ÖZEN, Burak, **Vergi İdaresinin Yükümlülere Denetleme Yolları**, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Danışman: Gülsen Güneş, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Mali Hukuk Anabilim Dalı, İstanbul: 1996.
- ÖZER, Mevlüt, **Denetim**, Cilt:1, Ankara: Özkan Matbaacılık, 1997.
- ÖZER, Murat Levent, **Vergilendirmede Global Eğilimler ve Uluslararası Vergi Anlaşmaları**, Doktora Tezi, T.C. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Maliye Anabilim Dalı, Tez Danışmanı: Prof. Dr. Şahin Akkaya, İstanbul, 2006.
- ÖZKORKUT, Korkut, **6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu Açısından Anonim Şirketlerde Bağımsız Denetim**, 2. Tıpkı Bası, Ankara: Türkiye İş Bankası A.Ş. Vakfı, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, Yayın No:481, 2013.
- ÖZYER, Mehmet Ali, **Açıklama ve Örneklerle Vergi Usul Kanunu Uygulaması**, Güncelleştirilmiş 8. Baskı, Maliye Hesap Uzmanları Derneği, İstanbul: Acar Basım, 2018.
- PEHLİVAN, Osman, **Uluslararası Vergilendirme**, Trabzon: Derya Kitabevi, 2003.
- PUR, Hüseyin Perviz, **Osmanlı'dan Günümüze Vergi Sisteminin Ekonomiye Uyumunu 1938-2012**, İstanbul: Otopsi Yayınları, Ekim 2012.
- RENUCCI, Jean-François, **Introduction to the European Convention on Human Rights-The Rights Guaranteed and the Protection Mechanism**, Council of Europe, 2005.
- ROAGNA, Ivana, **Protecting the Right to Respect for Private and Family Life under the European Convention on Human Rights**, Strasbourg: Council of Europe, 2012.
- SABAN, Nihal, **Vergi Hukuku**, 8. Baskı, İstanbul: Beta Basım Yayım Dağıtım, 2016.
- SARILI, Mustafa Ali, **Türkiye'de Gelir İdaresi ile Vergi Denetiminin Sorunları, Çözüm Önerileri ve Yeniden Yapılandırılması**, İstanbul Ticaret Odası, Yayın No: 2003-41, İstanbul: İTO, 2004.
- SEZGİNER, Murat, **İptal Davasının Uygulama Alanı Bakımından Ayrılabilir İşlem Kuramı**, Ankara, Yetkin Yayınları, 2000.
- SOYDAN, Başar, **Türk Vergi Hukukunda Vergi İncelemesi**, İstanbul: On İki Levha Yayınları, Eylül 2015.

- SÖYLER, İlhami, **Türk Vergi Hukukunda Yoklama**, Maliye ve Gümrük Bakanlığı Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Kurulu, Yayın No: 1987/295, Ankara: Başbakanlık Basımevi, 1987.
- ŞEKER, Nezh, **Hukuksal Yapısıyla Vergi İncelemesi**, İstanbul: Beta Basım Yayım Dağıtım, 1994.
- ŞENYÜZ, Doğan, Mehmet Yüce, Adnan Gerçek, **Vergi Hukuku**, 2. Baskı, Bursa: Ekin Kitabevi, 2011.
- ŞİN, Sevil, **Avrupa Birliği ve Türkiye’de Vergi Yapısı, Denetimi ve İdari İşlemlerde Mükellef Hakları**, İstanbul Ticaret Odası Yayın No: 2005-17, İstanbul: İTO, 2005.
- TAN, Turgut, **İdare Hukuku**, Güncelleştirilmiş 4. Bası, Ankara: Turhan Kitabevi, 2015.
- TANÖR, Bülent, Necmi Yüzbaşıoğlu, **1982 Anayasasına Göre Türk Anayasa Hukuku**, 15. Baskı, İstanbul: Beta Basım, 2015.
- TBMM, **TBMM 147 No’lu Komisyon Raporu** (Gelir Vergisi Kanunu Tasarısı ve Geçici Komisyon Raporu), 25.04.1947, s. 22-25., <https://www.tbmm.gov.tr/tutanaklar/TUTANAK/TBMM/d08/c018/tbmm08018078ss0147.pdf>, (e.t.: 01.09.2021).
- TBMM, **TBMM 175 No’lu Komisyon Raporu** (Vergi Usul Kanunu Tasarısı ve Geçici Komisyon Raporu), 25.04.1947, s. 5, 6., <https://www.tbmm.gov.tr/tutanaklar/TUTANAK/TBMM/d08/c019/tbmm08019080ss0175.pdf>, (e.t.: 01.09.2021).
- TEKİN, Fazıl, Ali Çelikkaya, **Vergi Denetimi**, 7. Baskı, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2016.
- TUĞLACI, Pars, **İktisadi ve Hukuki Terimler Sözlüğü**, 2. Baskı, İstanbul: Üniversiteler Kitabevi, 1979.
- T.C. HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI, **Hazine ve Maliye Bakanlığı 2019-2023 Stratejik Planı**, https://ms.hmb.gov.tr/uploads/2020/03/2019-2023-Maliye-Bakanl%C4%B1%C4%9F%C4%B1-Stratejik-Plan%C4%B1_Bas%C4%B1lacak-Versiyon.28.02.2020.pdf (e.t.: 01.09.2021).
- T.C. HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI, MASAK, **Faaliyet Raporu 2018**, <https://ms.hmb.gov.tr/uploads/2019/09/FAAL%C4%B0YET-RAPORU-v7.pdf> (e.t.: 01.09.2021).
- T.C. HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI, MASAK, **Faaliyet Raporu 2019**, https://ms.hmb.gov.tr/uploads/2020/09/FR2019-V15_Kontrol_Onur_v4_FINAL.pdf (e.t.: 01.09.2021).
- T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı, MASAK, **Faaliyet Raporu 2020**, <https://ms.hmb.gov.tr/uploads/sites/12/2021/09/Faaliyet-Raporu-2020.pdf> (e.t.: 01.11.2021).

- T.C. HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI, **2018 Yılı Faaliyet Raporu**, <https://ms.hmb.gov.tr/uploads/2019/05/Hazine-ve-Maliye-Bakanl%C4%B1%C4%9F%C4%B1-2018-Y%C4%B1%C4%B1-Faaliyet-Raporu.pdf>, (e.t.: 01.09.2021).
- T.C. HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI, Vergi Denetim Kurulu Başkanlığı, **Faaliyet Raporu 2018**, <https://ms.hmb.gov.tr/uploads/2019/04/VDK-2018-Birim-Faaliyet-Raporu-1102019-002.pdf>, (e.t.: 01.09.2021).
- T.C. KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU, **İyi Yönetim İlkeleri Rehberi**, Ankara, Kasım 2019.
- T.C. MALİYE BAKANLIĞI, Gelirler Genel Müdürlüğü, **Gelirler Genel Müdürlüğü Faaliyet Raporu 2003**, <http://www.gib.gov.tr/kurumsal/stratejik-yonetim/faaliyet-raporlari/gelirler-genel-mudurlugunun-2003-yilina-ait-faaliyet> (e.t. 01.09.2021).
- ULUATAM, Özhan, **Örnekler, Belgeler ve Mahkeme Kararlarıyla Vergi Hukuku Genel Esasları ve Vergiler**, Ankara: Seçkin Yayınevi, Ekim 1995.
- UN, **United Nations Model Double Taxation Convention between Developed and Developing Countries**, New York: United Nations, 2017.
- UYSAL, Ali, Nurettin Eroğlu, **Açıklamalı ve Örnekli Vergi Usul Kanunu**, 4. Baskı, Ankara: Sözkese Matbaacılık, 2009.
- ÜNAL, Abdülkadir, **Türkiye’de Vergi Denetimi ve Vergi Denetmenlerinin Denetim İçerisindeki Rolü**, Vergi Denetmenleri Derneği Eğitim Yayınları Serisi: 13, Ankara, 2007.
- ÜSTÜN, Ümit Süleyman, **Nasıl Bir Vergi Denetimi ve Vergi Yargısı?**, Çağa Hukuk Ödülü 2011, İstanbul: Beta Yayıncılık, 2013.
- ÜZELTÜRK, Sultan, **1982 Anayasası ve İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesine Göre Özel Hayatın Gizliliği Hakkı**, İstanbul: Beta Basım, 2004.
- VAN DIJK, Pieter ve diğerleri, **Theory and Practice of the European Convention on Human Rights**, 4. Baskı, Oxford: Intersentia Publishers, 2006.
- VITKAUSKAS, Dovydas, Grigoriy Dikov, **Protecting the Right to a Fair Trial under the European Convention on Human Rights**, Strasbourg: Council of Europe, 2012.
- WTO, **Electronic Commerce and the Role of the WTO**, Special Studies 2, Switzerland, 1998.
- YALTI, Billur, **Vergi Yükümlüsünün Hakları**, İstanbul: Beta Basım Yayım Dağıtım, 2006.
- YALTI SOYDAN, Billur, **Uluslararası Vergi Anlaşmaları**, İstanbul: Beta Basım Yayım, 1995.

YENİÇERİ, Harun, **Türk Vergi Sisteminde Vergi Güvenlik Önlemleri**, Yayınlanmamış Doktora Tezi; Danışman: Süheyl Donay, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Mali Hukuk Anabilim Dalı, İstanbul: 2005.

YILMAZ, Ejder, **Hukuk Sözlüğü**, 9. Basım, Ankara: Yetkin Yayınları, 2005.

MAKALELER

ADİBEŞ, Cuma, İsmail Akkurt, “Eldeki Bir Elma Daldaki İki Elmadan Daha Mı İyidir? (Türk Vergi Sistemi’nde Uzlaşma ve Etkinliği Sorunu)”, **Vergi Sorunları Dergisi**, Sayı: 314, Kasım 2014, s. 55-66.

AKGÜÇ, Öztin, “Çağdaş Vergi Denetiminde Finansal Analiz”, **Vergi Dünyası Dergisi**, Sayı: 118, Haziran 1991, s. 3-9.

AKIN, Emre, “Vergi İnceleme Kapsamı: Tam ve Sınırlı İnceleme Ayrımı (Var mı?)”, **Mali Hukuk Dergisi**, Cilt: 13, Sayı: 148, Yıl: 2017, s. 863-872.

ALİEFENDİOĞLU, Yılmaz, “2001 Yılı Anayasa Değişikliklerinin Temel Hak ve Özgürlüklerin Sınırlandırılmasında Getirdiği Yeni Boyut”, **Anayasa Yargısı Dergisi**, Cilt: 19, 2002, s. 141-176.

ALPTEKİN, Ercan, “Endüstriyel İşletmelerde Verimliliğin Vergisel Boyutu”, **Vergi Dünyası Dergisi**, Sayı: 195, Kasım 1997, s. 98-104.

ALTAY, Adem, “Bankaların Denetimi ve Gözetimi”, Adem Karapınar (ed.), **Bankaların Yönetimi ve Denetimi**, Anadolu Üniversitesi Yayın No: 2746/1704, Eskişehir: Anadolu Üniversitesi, 2013, s. 178-208.

ANBAR, Adem, “E-Ticarette Karşılaşılan Sorunlar ve Çözüm Önerileri”, **Akdeniz İ.İ.B.F. Dergisi** (2) 2001, s. 18-32.

ARSLAN, Cenk Murat, “İncelemeye Tabi Olanlar Kavramı Kimleri Kapsamaktadır?”, **Vergi Dünyası Dergisi**, Sayı: 386, Ekim 2013, s. 14-18.

AYAZ, Ahmet, “Bilgisayar Uygulamaları ve Denetim”, **Vergi Sorunları Dergisi**, Sayı: 61, Temmuz-Ağustos 1992, s. 27-35.

AYDEMİR, İsa, “Savunma Hakkı Kapsamında Vergi İnceleme ve Vergi Tekniği Raporlarının Mükelleflere Tebliği”, **Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi**, Sayı:7, Yıl : 2016, s. 183-207.

AYDIN, Adil, “E-Ticarette Vergilendirme Yetkisi”, **E-Yaklaşım**, Sayı: 267, Mart 2015.

AYKIN, Hasan, “Vergi İncelemesine Neden Alınırsınız?”, **Vergi Dosyası**, 21.01.2017, <https://vergidosyasi.com/2017/01/21/vergi-incelemesine-neden-alinirsiniz/> (e.t.: 01.09.2021).

AYYAGARI, Meghana, Asli Demircuc-Kunt, Vojislav Maksimovic, “Are Innovating Firms Victims or Perpetrators? Tax Evasion, Bribe Payments and the Role

- of External Finance in Developing Countries”, **the World Bank Policy Research Working Paper Series**, No: 5389, 2010.
- BAHÇEÇİ, Barış, “İHAM’ın Vergi Cezalarında Ne Bis In Idem İctihadı ile Türk Hukukunun Uyum Sorunu”, **Türkiye Barolar Birliği Dergisi**, Cilt: 31, Sayı: 136, Mayıs 2018, s. 141-166.
- BAHÇEÇİ, Barış, “İHAM İctihadında Vergi Cezalarında ‘Ne Bis In Idem’”, **Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt: 67, Sayı: 2, 2018, s. 253-278.
- BAKAR, Feride, Adnan Gerçek, “Vergi Denetiminde Risk Analizinin Yeri: Bazı Ülke Uygulamaları ve Türkiye İçin Bir Değerlendirme”, **International Journal of Public Finance**, Cilt:1, Sayı:2, 2016, s. 168-193.
- BAKKAL, Ufuk, “Küreselleşen Dünyadaki Temel Ekonomik ve Mali Sorunlar ve Türkiye’ye Yansımaları”, **Maliye Araştırma Merkezi Konferansları**, Cilt: 0, Sayı: 41, 2002, s. 89-115.
- BALCI, A. Beyazıt, “Uluslararası Vergilendirme Sorunları-III”, **Vergi Dünyası Dergisi**, Sayı: 265, Eylül 2003, s. 13-23.
- BAŞARAN YAVAŞLAR, Funda, “İdari Nitelikli Vergi Suç ve Cezaları”, **Vergi Dünyası Dergisi**, Sayı: 299, Temmuz 2006, s. 116-147.
- BAŞARAN YAVAŞLAR, Funda, “Türk Hukuku’nda Vergi İncelemesi”, **Vergi Hukuku Örneğinde Hukuka Uygun ve Etkin Kamu Denetimi Sempozyum Kitabı**, T.C. İstanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi ve Alexander Von Humboldt Vakfı, edt.: Bahri Öztürk, Funda Başaran Yavaşlar, Ankara: Seçkin Yayınevi, 2010, s. 393-425.
- BAŞARAN YAVAŞLAR, Funda, “Türk Vergi Hukukunda Uluslararası Bilgi Değişimine İzin Veren Hukuki Kaynakların Tespiti ve Değerlendirilmesi”, **Vergi Dünyası Dergisi**, Sayı: 401, Ocak 2015, s. 25-37.
- BATIREL, Ömer Faruk, “Gelir İdaresinin Özerkliği Üzerine Bazı Düşünceler”, **Vergi Dünyası Dergisi**, Sayı: 282, Şubat 2005, s. 22-26.
- BATUN, Mehmet, “OECD Model Anlaşması Çerçevesinde İşyeri: İlişkili Şirketler ve Elektronik Ticaret”, **Vergi Dünyası Dergisi**, Sayı: 393, Mayıs 2014, s. 65-75.
- BAYKARA, Bekir, “Vergi İncelemesi”, **Vergi Dünyası Dergisi**, Sayı: 313, Eylül 2007, s. 10-20.
- BAYRAKLI, Hasan Hüseyin, Ahmet Bozdağ, “Türk Ceza Hukukunda ve Vergi Ceza Hukukunda Tekerrür (Afyonkarahisar Örneği)”, **Afyon Kocatepe Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi**, Cilt: 10, Sayı: 2, 2008, s. 375-396.
- BELGE, Gökhan, “Envanter Noksan ve Fazlaları”, **Vergi Dünyası Dergisi**, Sayı: 412, Aralık 2015, s. 121-128.

- BEŞE, Tayfun, "Randıman Oranları Bir Vergi Güvenlik Önlemi Olarak Değerlendirilebilir Mi?", **Vergi Dünyası Dergisi**, Sayı: 116, Nisan 1991, s. 20-24.
- BİLİCİ, Nurettin, "Vergi Cennetleri ile Mücadele", **19. Türkiye Maliye Sempozyumu: Türkiye'de Vergi Kayıp ve Kaçakları, Önlenmesi Yolları**, T.C. Uludağ Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Maliye Bölümü, Belek/Ankara, 10-14 Mayıs 2004, s. 616-638.
- BİYAN, Özgür, "Türk Vergi Hukukunda Randıman İncelemesi ve Fire Uygulaması", **Vergi Sorunları Dergisi**, Sayı: 255, Aralık 2009, s. 152-166.
- BUDAK, Yılmaz, "Uzlaşma Kişiyi Özel Vergi Affı(mı)dır", **Vergi Dünyası Dergisi**, Sayı: 304, Aralık 2006, s. 15-20.
- BUDAK, Yılmaz, "Uzlaşmanın Yozlaştırılması", **Vergi Dünyası Dergisi**, Sayı: 346, Haziran 2010, s. 20-24.
- BUYRUK, A. Özkan, "Türk Vergi Tarihinde 1950 Büyük Vergi Reformu: Nedenleri, Temelleri ve Getirdikleri", **Vergi Dünyası Dergisi**, Sayı: 372, Ağustos 2012, s. 144-151.
- BUYRUK, A. Özkan, "1950 Büyük Vergi Reformunun Sonuçları ve Vergi Reform Komisyonu", **Vergi Dünyası Dergisi**, Sayı: 373, Eylül 2012, s. 90-95.
- CAN, Gülşen, "Finansal Tablolarda Hile Denetimi", **Vergi Dünyası Dergisi**, Sayı: 452, Nisan 2019, s. 177-182.
- CANDAN, Turgut, "Vergi İncelemeleri Bağlamında Mükellef Haklarına Danıştay'ın Bakışı", **II. Ulusal Mükellef Hakları Kongresi**, 21.01.2016, Ege Bölgesi Sanayi Odası, Uludağ Üniversitesi, İzmir Katip Çelebi Üniversitesi, <https://turgutcandan.com/2016/03/04/vergi-incelemeleri-baglaminda-mukellef-haklarina-danistayin-bakisi/> (e.t.: 01.09.2021).
- CEYLAN, Mehmet Ali, Ahmet Tunalı, "646 Sayılı KHK Sonrası Bir Değerlendirme: "Vergi Denetim Kurulu" Kuruluş Amacına Ne Kadar Hizmet Edebilecek?", **Vergi Dünyası Dergisi**, Sayı: 360, Ağustos 2011, s. 27-32.
- CHAN, Clayton W., "Taxation of Global E-Commerce on the Internet: The Underlying Issues and Proposed Plans", **Minnesota Journal of Global Trade**, Vol. 9: 233, 2000, s. 233-268.
- COPPEL, Jonathan, "E-Commerce: Impacts and Policy Challenges", **OECD Economics Department Working Papers**, No: 252, 2000.
- COŞKUN, Erhan, "Mükellef Hakları Kapsamında İzaha Davet ve Uzlaşma Müessesesi", **Vergi Sorunları Dergisi**, Sayı: 370, Temmuz 2019, s. 61-75.
- CRICLIVAIA, Diana, "Joint Audits-Ten Years of Experience: A Literature Review", **World Tax Journal**, 2020, Volume: 12, No: 3 (published online: 16.09.2020).

- ÇELENER, Balca, "Diğer Dijital Hizmet Vergisi Uygulamaları Karşısında Türk Dijital Hizmet Vergisi Kanun Teklifine İlişkin Bir Değerlendirme", **Mali Hukuk Dergisi**, Cilt: 15, Sayı: 178, 2019, s. 2223-2248.
- ÇELENER, Balca, "Vergi Cezalarında Non Bis In Idem İlkesinin Uygulamasında Fransız ve Türk Hukukundaki Son Gelişmeler", **Mali Hukuk Dergisi**, Cilt: 15, Sayı: 177, Yıl: 2019, s. 1975-2006.
- ÇELİKKAYA, Ali, "Türk Vergi Hukuku Açısından Randıman İncelemesi ve Hukuki Sonuçları", **Mali Çözüm Dergisi**, Sayı: 78, Kasım-Aralık 2006, s. 80-94.
- DAĞ, Cansu, "AİHS Kapsamında Funke vs. Fransa Kararı", **Kazancı Hukuk Eserleri Bilgi Bankası**, Kazancı Elektronik Hukuk Yayıncılığı, İstanbul, 2012.
- DAĞ, Cansu, "Takdir Komisyonuna Başvuruda Zamanaşımı Müessesesinin Anayasa Mahkemesi İptal Kararı ve Takip Eden Süreç Kapsamında Değerlendirilmesi", **Maltepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Sayı: 2013/1, s. 11-29.
- DAĞ, Cansu, "Yükümlü Hakları Bağlamında Türk Vergi Usulünde Bilgi Toplama Yöntemi", **Vergi Sorunları Dergisi**, Sayı: 369, Haziran 2019, s. 148-164.
- DAĞ BEREKET, Cansu, "Anayasa Mahkemesi Bireysel Başvuru Kararları Ekseninde Mülkiyet Hakkı", **T.C. Maltepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hakemli Dergisi**, Prof. Dr. H. Dilek Yılmazcan'a Armağan, Sayı: 2020/2, Seçkin Yayıncılık, ISSN: 1303-5630, Eylül 2021, s. 479-506.
- DEMİRCİ, Azmi, Zihni Kartal, "Vergi İncelemesi ve Kapsamı", **Vergi Dünyası Dergisi**, Sayı: 211, Mart 1999, s. 41-53.
- DİCLE, Berk, "Modern İç Denetim Anlayışı ve İç Kontrol", **Vergi Dünyası Dergisi**, Sayı: 187, Mart 1997, s. 40-44.
- DOĞAN, Can, Tuncay Kapusuzoğlu, "Çeşitli Ülkelerde Vergi Denetiminin Organizasyonu ve Çıkarılabilecek Bazı Dersler", **Vergi Dünyası Dergisi**, Sayı: 283, Mart 2005, s. 22-31.
- DOĞAN, Uğur, "Tarhiyat İçermeyen Vergi İnceleme Raporları Dava Konusu Edilebilir Mi?", **Vergi Sorunları Dergisi**, Sayı: 265, Ekim 2010, s. 94-100.
- DOĞRUSÖZ, Bumin, "Aramalı İncelemenin İncelikleri", **Referans Gazetesi**, 24.12.2009.
- DOĞRUSÖZ, Bumin, "Bir Mükellef Hakkı Yok Ediliyor", **Dünya**, 05.10.2021, <https://www.dunya.com/kose-yazisi/bir-mukellef-hakki-yok-ediliyor/635610> (e.t.: 01.11.2021)
- DOĞRUSÖZ, Bumin, "İnceleme Raporu Dava Edilebilir Mi?", **Referans Gazetesi**, 03.05.2010.
- DOĞRUSÖZ, Bumin, "Otomatik Bilgi Değişimi", **Dünya**, 05.12.2017, <https://www.dunya.com/kose-yazisi/otomatik-bilgi-degisimi/393198> (e.t.: 01.09.2021).

- DOĞRUSÖZ, Bumin, "Otomatik Bilgi Değişimi (2)", **Dünya**, 07.12.2017, <https://www.dunya.com/kose-yazisi/otomatik-bilgi-degisimi-2/393529> (e.t. 01.09.2021).
- DOĞRUSÖZ, Bumin, "Vergi Denetimi Siyasallaşüyor", **Referans Gazetesi**, 08.07.2010.
- DOĞRUSÖZ, Bumin, "Vergi İnceleme Raporunun Dava Edilebilirliği", **Yaklaşım Dergisi**, Sayı: 210, Haziran 2010.
- DOĞRUSÖZ, Bumin, "Vergi Tekniği Raporu", **Dünya**, 16.04.2015, <https://www.dunya.com/kose-yazisi/vergi-teknigi-raporu/23672> (e.t.: 01.09.2021).
- DURAN, Metin, "Bilgi Verme Zorunluluğu ve Sonuçları", **Vergi Sorunları Dergisi**, Sayı: 78, Mart 1995, s. 112-117.
- ERDEM, Tahir, "Otomatik Bilgi Değişiminde Önemli Adımlar: Vergi Konularında Karşılıklı İdari Yardımlaşma Sözleşmesinin Onayı ve MCAA İmzası", **Lebib Yalkın Mevzuat Dergisi**, Sayı: 163, Temmuz 2017.
- EU, "Conclusions of the ECOFIN Council Meeting on 1 December 1997 concerning Taxation Policy", https://ec.europa.eu/taxation_customs/system/files/2016-09/coc_en.pdf (e.t.: 01.09.2021).
- EU, Council of the European Union, "Report SN 4901/99", Brussels, 23 November 1999 https://ec.europa.eu/taxation_customs/system/files/2016-09/primarolo_en.pdf (e.t.: 01.09.2021).
- EU, European Commission, "Commission Recommendation (EU) 2016/136 of 28.01.2016 on the implementation of measures against tax treaty abuse (notified under document C(2016)271)" (Official Journal of the European Union, L 25/67, 02.02.2016), <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32016H0136> (e.t.: 01.09.2021).
- EU, Commission of the European Communities, "Communication on Preventing and Combating Corporate and Financial Malpractice", COM(2004)611 final, Brussels, 27.09.2004, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52004DC0611&from=EN> (e.t.: 01.09.2021).
- EU, Commission of the European Communities, "Communication on Promoting Good Governance in Tax Matters", COM(2009)201 final, Brussels, 28.04.2009, <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2009:0201:FIN:EN:PDF> (e.t.: 01.09.2021).
- EU, Commission of the European Communities, "Communication on Towards an Internal Market without Tax Obstacles; A strategy for providing companies with a consolidated corporate tax base for their EU-wide activities", COM(2001)582 final, Brussels, 23.10.2001, [https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/detail?ref=COM\(2001\)582&lang=en](https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/detail?ref=COM(2001)582&lang=en) (e.t.: 01.09.2021).

- EU, Commission of the European Communities, "Company Taxation in the Internal Market", Commission Staff Working Paper, SEC(2001)1681, Brussels, 23.10.2001, https://ec.europa.eu/taxation_customs/system/files/2016-09/company_tax_study_en.pdf (e.t.: 01.09.2021).
- EU, European Commission, "Commission Staff Working Document Ex-Ante Evaluation", SWD (2018) 323 final, Brussels, 08.06.2018.
- EU, European Commission, "Communication from the Commission to the European Parliament and the Council on An Action Plan to Strengthen the Fight against Tax Fraud and Tax Evasion", COM(2012)722 Final, Brussels, 06.12.2012.
- EU, European Commission, "Communication from the Commission to the European Parliament and the Council on Concrete Ways to Reinforce the Fight against Tax Fraud and Tax Evasion Including in relation to Third Countries", COM(2012)351 Final, Brussels, 27.06.2012.
- EU, European Commission, "Communication on a Fair and Efficient Corporate Tax System in the European Union: 5 Key Areas for Action", COM(2015)302 final, Brussels, 17.06.2015, https://ec.europa.eu/taxation_customs/system/files/2016-09/com_2015_302_en.pdf (e.t.: 01.09.2021).
- EU, European Commission, "EC Law and Tax Treaties", **Workshop of Experts**, 5 July 2005, Working Document, Brussels, 9 June 2005, https://ec.europa.eu/taxation_customs/system/files/2016-09/eclawtaxtreaties_en.pdf (e.t.: 01.09.2021).
- EU, European Commission, "Multiannual Work Programme for 2021-2023 for the Fiscalis Programme", Annex to the Commission Implementing Decision on the Financing of the Fiscalis Programme and the Adoption of the Work Programme for 2021, 2022, 2023, C(2021)4781 final, Brussels, 02.07.2021.
- EU, European Commission, "VAT GAP Report 2020", Factsheet, https://ec.europa.eu/taxation_customs/system/files/2020-09/vat-gap-factsheet-2020_en.pdf (e.t.: 01.09.2021).
- EU JTPF (EU Joint Transfer Pricing Forum), "A Coordinated Approach to Transfer Pricing Controls within the EU", Doc: JTPF/013/2018/EN, Brussels, October 2018, https://ec.europa.eu/taxation_customs/system/files/2018-10/jtpf_report_on_a_coordinated_approach_to_transfer_pricing_controls_within_the_eu_en.pdf (e.t.: 01.09.2021).
- FAHRAN, Ferhat, "İzaha Davette (VUK Md. 370), Sahte veya Muhteviyatı İtibarıyla Yanıltıcı Belge Kullanma Fiiline Uygulanan İndirimli Vergi Ziyatı Cezası ile VUK'un 359. Maddesinde Aynı Fiile Uygulanan Cezaların Hukuki Değerlendirilmesi-II", **Yaklaşım Dergisi**, Sayı: 292, Nisan 2017.
- FİLİZ, Abdurrahman, "Vergi Kaçakçılık Suçu ve İdarenin Kusuru", **E-Yaklaşım**, Sayı: 293, Mayıs 2017.

- GERÇEK, Adnan, , “Vergi Denetim Birimlerinin Birleştirilmesi ve Sonuçları”, **Yaklaşım Dergisi**, Sayı: 224, Ağustos 2011, s. 31-36.
- GİB, “Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmalarında Yer Alan Karşılıklı Anlaşma Usulüne İlişkin Rehber”, Ekim 2019, https://www.gib.gov.tr/sites/default/files/fileadmin/CifteVergilendirme/KAU_Kilavuzu2019.pdf (e.t.: 01.09.2021).
- GİB, “Karşılıklı Anlaşma Usulünden Yararlanmak için Gereken Ülkeler İtibariyle Yetkili Makamlara Başvuru Sürelerine İlişkin Tablo”, https://www.gib.gov.tr/sites/default/files/fileadmin/CifteVergilendirme/KAU_Tablo2019.pdf (e.t.: 01.09.2021).
- GİB, “Kayıt Dışı Ekonomiyle Mücadele Stratejisi Eylem Planı (2011-2013)”, Ankara, 2011, https://www.gib.gov.tr/sites/default/files/fileadmin/user_upload/Kayit_Disi_Ekonomiyle_Mucadele_Stratejisi_Eylem_Plani_2011_2013.pdf (e.t.: 01.09.2021).
- GİB, “Kayıt Dışı Ekonomiyle Mücadele Stratejisi Eylem Planı (2019-2021)”, Ankara, 2019, https://www.gib.gov.tr/sites/default/files/fileadmin/user_upload/Kayit_Disi_Ekonomiyle_Mucadele_Stratejisi_Eylem_Plani_2019_2021.pdf (e.t.: 01.09.2021).
- GİB, “Yazakasalar Akıllanıyor!”, Yeni Nesil Ödeme Kaydedici Cihaz Rehberi, https://ynokc.gib.gov.tr/UploadedFiles/Files/Yeni_Nesil_OKC_Cihaz_Rehberi.pdf (e.t.: 01.09.2021).
- GİDER, Zeynullah, “Envanter Noksan ve Fazlaları”, **Vergi Dünyası Dergisi**, Sayı: 352, Aralık 2010, s. 139-147.
- GÖK, Onur, Coşkun Çekiciler, “Vergi İncelemelerinde Dinlenme Hakkı”, **Vergi Dünyası Dergisi**, Sayı: 449, Ocak 2019, s. 111-119.
- GÖKMEN, Necdet, “Vergi Denetiminde Yeniden Yapılanmaya Şimdi Daha Fazla İhtiyaç Var”, **Vergi Dünyası Dergisi**, Sayı: 370, Haziran 2012, s. 6-13.
- GÖKSU, Fikret, Maruf Seziş, “Mali Tablolar Analizi ve Yararları”, **Vergi Sorunları Dergisi**, Sayı: 99, Aralık 1996, s. 18-37.
- GÜMÜŞ, Ali, “Envanter Noksan ve Fazlaları”, **Vergi Dünyası Dergisi**, Sayı: 364, Aralık 2011, s. 112-120.
- GÜNDÜZ, Zeki, “Vergi İncelemesine Neden Seçilebilirsiniz?”, Dünya, 18.06.2008, <https://www.dunya.com/kose-yazisi/vergi-incelemesine-neden-secilebilirsiniz/1904> (e.t.: 01.09.2021).
- GÜNEŞ, Gülsen, Z. Ertunç Şahin, “Vergi Ödevlisinin Hakları”, **Vergi Sorunları Dergisi**, Sayı: 195, Şubat 2005, s. 135-145.
- GÜNEŞ, İsmail, “Elektronik Ticaretin Vergilendirilmesinin Uluslararası Boyutu”, **8. Türkiye’de İnternet Konferansı**, İstanbul: Askeri Müze Harbiye Kültür Sitesi, 19-21 Aralık 2002.

- GÜNGÖR, Ahmet Feridun, "Uluslararası Hukuksal Çifte Vergilendirmenin Önlenmesi ve Türkiye Uygulaması", **Vergi Dünyası Dergisi**, Sayı: 190, Haziran 1997, s. 30-51.
- GÜRSOY, Hakan, "OECD Model Vergi Anlaşmasınının 26'ncı Maddesi ile Vergi Konularındaki İdari Yardım Sözleşmesinin Bilgi Değişimi Maddelerinin Karşılaştırılması", **Vergi Dünyası Dergisi**, Sayı: 377, Ocak 2013, s. 47-53.
- HAYTA, Ateş Bayazıt, Mehmet Yapıcı, "Küreselleşme ve E-Ticaret İlişkisi", **Vergi Dünyası Dergisi**, Sayı: 457, Eylül 2019, s. 35-48.
- IŞIK, Hüseyin, "Finansal Bilgilerin Vergi Amaçları İçin Uluslararası Otomatik Değişimi", **Vergi Dünyası Dergisi**, Sayı: 454, Haziran 2019, s. 51-68.
- IŞIK, Hüseyin, "Avrupa Birliği'nde Dijital Ekonominin Vergilendirmesine Yönelik Çalışmalar", **Malî Hukuk Dergisi**, Cilt: 15, Sayı: 180, 2019, s. 2681-2708.
- İNALTONG, Ceyhan, "Gelişmiş Ülke Uygulamaları Işığında Türk Vergi Sisteminde Uzlaşma Müessesesi", **Vergi Dünyası Dergisi**, Sayı: 375, Kasım 2012, s. 30-60.
- KAPLAN, Ersin, "Türk Hukukunda Uluslararası Çifte Vergilendirme Uyuşmazlıklarının Çözüm Yolları", **Vergi Dünyası Dergisi**, Sayı: 384, Ağustos 2013, s. 40-52.
- KARADENİZ, Salim, "OECD Ülkeleri Arasında Eşzamanlı Vergi İncelemeleri", **Vergi Dünyası Dergisi**, Sayı: 330, Şubat 2009, s. 30-33.
- KARADENİZ, Salim, "Yurt Dışında Vergi İncelemesi Yapılabilir Mi?", **Vergi Dünyası Dergisi**, Sayı: 335, Temmuz 2009, s. 23-26.
- KARAPINAR, Recep, "Vergi Revizyonunda Bilanço ve Gelir Tablosu Dipnotları", **Vergi Sorunları Dergisi**, Sayı: 125, Şubat 1999, s. 98-107.
- KARYAĞDI, Nazmi, "2019'da Türkiye'de Vergi İnceleme Oranı %1.45", **Vergialgı**, 09.09.2020, <https://vergi.algi.net/2019da-turkiyede-vergi-inceleme-orani> (e.t.: 01.09.2021)
- KAYA, Murat, "Vergi Kayıp ve Kaçaklarıyla Mücadelede MASAK'ın Rolü-I", **Vergi Dünyası Dergisi**, Sayı: 363, Kasım 2011, s. 144-152.
- KAYA, Murat, "Vergi Kayıp ve Kaçaklarıyla Mücadelede MASAK'ın Rolü-II", **Vergi Dünyası Dergisi**, Sayı: 364, Aralık 2011, s. 204-213.
- KILIÇDAROĞLU, Kemal, "Çağdaş Vergi Denetimine Gelir İdaresinin Katkısı", **Vergi Dünyası Dergisi**, Sayı:120, Ağustos 1991, s. 8-20.
- KILIÇDAROĞLU, Kemal, "Yaygın Vergi Denetimi ve Karşılaşılan Sorunlar", **Vergi Dünyası Dergisi**, Sayı: 1, Eylül 1981, s. 37-46.
- KILIÇLI, Şeref, "Sosyal Medyaya Milli Vergilendirme", İstanbul Ticaret Odası, **itohaber.com**, 11.08.2020, https://www.itohaber.com/haber/guncel/212515/sosyal_medyaya_milli_vergilendirme.html (e.t.: 01.09.2021).

- KOÇ, Mehmet, "Vergi Dairesi Müdürlerinin Vergi İnceleme Yetkisi ve Görevleri", **Vergi Sorunları Dergisi**, Sayı: 278, Kasım 2011, s. 41-46.
- KOÇ, Mehmet, "Vergi Denetiminde Yeniden Yapılanma ve Vergi Dairelerinin Mükellefiyet Yapısı", **Vergi Dünyası Dergisi**, Sayı: 361, Eylül 2011, s. 47-50.
- KOÇAK, Hakkı, "Aramalı Vergi İncelemesi ve Karşılaşılan Bir Sorun", **Vergi Dünyası Dergisi**, Sayı: 213, Mayıs 1999, s. 60-69.
- KÖROĞLU, Gökçen Gülsüm, "Envanter Noksan ve Fazlaları", **Vergi Dünyası Dergisi**, Sayı: 400, Aralık 2014, s. 164-170.
- KURT, Hasan, "Randıman Farkları İçin Re'sen Tarhiyat Yapılamayacak Mı?", **Vergi Dünyası Dergisi**, Sayı: 194, Ekim 1997, s. 9-14.
- KÜRK, Memiş, "Mükelleflerin Yasal Defter ve Belgelerini Saklama Süresi ve İstisnaları", **Mali Çözüm Dergisi**, Sayı: 98, 2010, s. 175-183.
- MASAK, "Gerçek Faydalanıcının Tanınması Rehberi", <https://ms.hmb.gov.tr/uploads/sites/12/2021/02/GERCEK-FAYDALANICI-REHBERI.pdf> (e.t..01.12.2021).
- MERİÇ, Metin, Hakan Ay, "Küreselleşme Olgusunun Vergi Kayıp ve Kaçakları Üzerindeki Etkisi", **19. Türkiye Maliye Sempozyumu: Türkiye'de Vergi Kayıp ve Kaçakları, Önlenmesi Yolları**, T.C. Uludağ Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Maliye Bölümü, Belek/Antalya, 10-14 Mayıs 2004, s. 295- 330.
- METİN, Kazım, "Vergi İncelemelerinde Mali Tablolara Analizi", **Vergi Sorunları Dergisi**, Sayı: 75, Kasım-Aralık 1994, s. 54-62.
- MIYNAT, Mustafa, Barış Tunçay, "Osmanlı'dan Cumhuriyete Vergileme Anlayışındaki Değişim", **Prof. Dr. Naci Birol Muter'e Armağan**, Manisa: T.C. Celal Bayar Üniversitesi, 2014, s. 39-53.
- MOLINA, Pedro Herrera, Victor M. Sanchez Blazquez, "İspanyol Hukuku'nda Vergi Mükellefini Denetleme Araçları", Çev. İdris Hakan Furtun, **Vergi Hukuku Örneğinde Hukuka Uygun ve Etkin Kamu Denetimi Sempozyum Kitabı**, T.C. İstanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi ve Alexander Von Humboldt Vakfı, ed.: Bahri Öztürk, Funda Başaran Yavaşlar, Ankara: Seçkin Yayınevi, 2010, s. 267-298.
- NADAROĞLU, Halil, "Vergi Sistemimizin Etkinliği", **Türkiye II. Maliye Eğitimi Sempozyumu (Kamusal Finansman Sorunları)**, T.C. Anadolu Üniversitesi Yayınları No: 234, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Yayınları No: 53, Eskişehir, 1987, s. 1-33.
- NAS, Adil, "Takdir Komisyonları ve Takdir Komisyonlarının Kararlarının Hukuki Niteliği", **Vergi Dünyası Dergisi**, Sayı: 358, Haziran 2011, s. 141-151.
- OECD, "Addressing the Tax Challenges of the Digitalisation of the Economy – Policy Note", **Inclusive Framework on BEPS**, Ocak 2019,

- <https://www.oecd.org/tax/beps/policy-note-beps-inclusive-framework-addressing-tax-challenges-digitalisation.pdf> (e.t.: 01.09.2021).
- OECD, "Addressing the Tax Challenges of the Digitalisation of the Economy", Base Erosion and Profit Shifting Project, **Public Consultation Document**, 13 Şubat-6 Mart 2019, <https://www.oecd.org/tax/beps/public-consultation-document-addressing-the-tax-challenges-of-the-digitalisation-of-the-economy.pdf> (e.t.: 01.09.2021).
- OECD, "Agreement on Exchange of Information on Tax Matters", <https://www.oecd.org/ctp/exchange-of-tax-information/2082215.pdf> (e.t. 01.09.2021).
- OECD, "Consumption Tax Aspects of Electronic Commerce", A Report from Working Party No.9 on Consumption Taxes to the Committee on Fiscal Affairs, **Draft for Public Comment**, Şubat 2001.
- OECD, "Discover the OECD: Better Policies for Better Lives", <http://www.oecd.org/general/Key-information-about-the-OECD.pdf> (e.t.: 01.09.2021).
- OECD, "Electronic Commerce: Taxation Framework Conditions", Report by CFA, **OECD Ministerial Conference ("A Borderless World: Realising the Potential of Electronic Commerce")**, 08.10.1998.
- OECD, "Jurisdictions Participating in the Convention on Mutual Administrative Assistance in Tax Matters Status – 10 May 2022", https://www.oecd.org/tax/exchange-of-tax-information/Status_of_convention.pdf (e.t. 15.05.2022).
- OECD, "Model Protocol for the Purpose of Allowing the Automatic and Spontaneous Exchange of Information Under a TIEA", <https://www.oecd.org/ctp/exchange-of-tax-information/Model-Protocol-TIEA.pdf> (e.t. 01.09.2021).
- OECD, "OECD Convention on Combating Bribery of Foreign Public Officials in International Business Transactions and Related Documents", https://www.oecd.org/daf/anti-bribery/ConvCombatBribery_ENG.pdf (e.t.: 01.09.2021).
- OECD, "Programme of Work to Develop a Consensus Solution to the Tax Challenges Arising from the Digitalisation of the Economy", **Inclusive Framework on BEPS**, Mayıs 2019, <http://www.oecd.org/tax/beps/programme-of-work-to-develop-a-consensus-solution-to-the-tax-challenges-arising-from-the-digitalisation-of-the-economy.pdf> (e.t.: 01.09.2021).
- OECD, "Recent Tax Information Exchange Agreements", <https://www.oecd.org/ctp/harmful/43775845.pdf> (e.t. 01.09.2021).
- OECD, "Recommendation of the Council concerning the Avoidance of Double Taxation with respect to Taxes on Estates and Inheritances and on Gifts", OECD/LEGAL/0195, 2021, <https://legalinstruments.oecd.org/public/doc/82/82.en.pdf> (e.t.: 01.09.2021).

- OECD, "Recommendation of the Council on the Use of the OECD Model Memorandum of Understanding on Automatic Exchange of Information for Tax Purposes (Recommendation on the Use of the MOU)", OECD/LEGAL/0309, OECD 2021, <https://legalinstruments.oecd.org/public/doc/94/94.en.pdf> (e.t.: 01.09.2021).
- OECD, "Statement by the OECD/G20 Inclusive Framework on BEPS on the Two-Pillar Approach to Address the Tax Challenges Arising from the Digitalisation of the Economy", **Inclusive Framework on BEPS**, 29-30 Ocak 2020, <http://www.oecd.org/tax/beps/statement-by-the-oecd-g20-inclusive-framework-on-beps-january-2020.pdf> (e.t.: 01.09.2021).
- OECD, "Tax Challenges Arising from Digitalisation – Interim Report 2018", **Inclusive Framework on BEPS**, Mart 2018.
- OECD, "The OECD Oslo Dialogue", **Reports on Tax and Crime**, Ekim 2018, <https://www.oecd.org/tax/crime/Oslo-Dialogue-flyer.pdf> (e.t.: 01.09.2021).
- OECD, "The OECD's Project on Harmful Tax Practices: The 2004 Progress Report", Centre for Tax Policy and Administration, 2004, <http://www.oecd.org/tax/beps/oecd-harmful-tax-practices-project-2004-progress-report.pdf> (e.t.: 01.09.2021).
- OECD, "The Republic of Turkey: Status of List of Reservations and Notifications at the Time of Signature", <http://www.oecd.org/tax/treaties/beps-mli-position-turkey.pdf> (e.t.: 01.09.2021).
- OECD, "1992 OECD Model Agreement for the Undertaking of Simultaneous Tax Examinations", <https://www.oecd.org/ctp/exchange-of-tax-information/2666483.pdf> (e.t. 01.09.2021).
- OLAF, "Guidelines on Investigation Procedures for OLAF Staff", 01.10.2013, https://ec.europa.eu/anti-fraud/sites/default/files/gip_en.pdf (e.t.: 01.09.2021).
- ORER, Gürsel, "Ekonomik Kamu Düzeni ve Devletin Ekonomiye Müdahalesi", **Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi**, Yıl: 2015, Sayı: 6, s. 363-393.
- ORGAN, İbrahim, "Eleştirel Bir Yaklaşım-Yasal Af: Uzlaşma", **Vergi Sorunları Dergisi**, Sayı: 213, Haziran 2006, s. 162-173.
- OWENS, Jeffrey, "Fair Tax Competition-A Pillar of Positive Economic Reform", **INEKO International Conference on Economic Reforms for Europe**, Panel 2: Tax Reform, Bratislava: 18 Mart 2004.
- OZANSOY, Ahmet, "Dolaylı Vergilerde Uzlaşma ve Uzlaşmanın Yolsuzluklara Katkısı", **Vergi Sorunları Dergisi**, Sayı: 169, Ekim 2002, s. 37-41.
- OZANSOY, Ahmet, "Vergi Denetim Kurulu Nedir, Ne Değildir?", **Yaklaşım Dergisi**, Sayı: 226, Ekim 2011, s. 80-86.

- ÖKSÜZ, Mehmet, Timur Türgan, "Türkiye'de Elektronik Ticaretin Vergilendirilmesi ve Tevkifat Müessesesi", **Yönetim Bilimleri Dergisi**, Cilt: 16, Sayı: 32, 2018, s. 135-156.
- ÖNER, Yavuz, "Zararlı (Haksız) Vergi Rekabeti", **E-Yaklaşım**, , Sayı: 11, Haziran 2004.
- ÖZ, Ersan, Mehmet Yolcu, "Bir Vergi İncelemesi Yöntemi: Randıman Analizi ve Vergi Gayretine Muhtemel Katkılarının Tartışılması", **29. Türkiye Maliye Sempozyumu: Kamu Maliyesinde Denetim**, Sakarya Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Maliye Bölümü, Edt: Fatih Savaşan vd., Sakarya, 2016, s. 59-81.
- ÖZDEMİR, Muharrem, "Vergi İncelemesinde 1926 Modeli", **Alomaliye.com**, 19 Eylül 2016, <http://www.alomaliye.com/2016/09/19/vergi-incelemesinde-1926-modeli/>, (e.t.: 01.09.2021).
- ÖZDEMİR, Murat, "Elektronik Ticarete Aracılık Hizmetlerinin Vergisel Açından Değerlendirilmesi", **E-Yaklaşım**, Sayı: 313, Ocak 2019.
- ÖZKAN, Ahmet Fatih, "Ekonomik Kamu Düzeni ve Ekonomik Kolluk Faaliyeti", **Ankara Barosu Dergisi**, Yıl: 67, Sayı: 4, Güz 2009, s. 75-94.
- ÖZŞAHİN, Metin, "İşletmelerin İç ve Dış Denetiminde Vergi Denetiminin Yeri", **Vergi Dünyası Dergisi**, Sayı: 57, Mayıs 1986, s. 3-5.
- PEHLİVAN, Osman, "Vergi Denetimi ve Vergi Denetiminde Etkinlik", **Vergi Dünyası Dergisi**, Sayı: 62, Ekim 1986, s. 33-35.
- PENEZOĞLU, Yusuf Gökhan, "Geçmiş Yıl Zararlarını ve Yatırım İndirimi Hakkını Azaltan Vergi İnceleme Raporları Dava Konusu Edilmelidir", **Legal Mali Hukuk Dergisi**, Ekim 2007, s. 2355-2359.
- PINAR, Burak, "Yargı Kararları Işığında Vergi İncelemesinde Yükümlü Haklarının İhlaline İlişkin Tespitler", **International Journal of Public Finance**, Cilt:1, Sayı:1, 2016, s. 23-60.
- PUR, Hüseyin Perviz, "Türk Vergi Sistemi ve Kamu Yönetim Reformu", **Dünya Gazetesi**, 24.02.2004.
- ROGERS, Helen, "Transfer Pricing: Advance Pricing Agreements", **Taxation: A Fieldwork Research Handbook**, Edt. Lynne Oats, New York: Routledge, 2012, s. 187-195.
- SABAN, Nihal, "Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Anayasa ile Bir Vergi Hukuku Kavramını Okumak: Vergi Kimlik Numarasına Dayalı Otomatik Bilgi İşlem Süreçleri" (Otomatik Bilgi İşlem Süreçleri), **XIII: Türkiye Maliye Sempozyumu: Anayasal Mali Düzen**, 14-16 Mayıs 1998, Marmara Üniversitesi Maliye Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayın No: 12, İstanbul: 2000, s. 249-274.

- SARI, Hamit, "Uluslararası Çifte Vergilemeyi Önleme Yöntemleri", **Vergi Dünyası Dergisi**, Sayı: 369, Mayıs 2012, s. 43-55.
- SCAMPUDDU, Barbara, Gian Luca Nieddu, "Italy: Transfer Pricing Framework in Italy: Formal Alignment to the OECD Principles", **International Tax Review**, London: 29.05.2018, ISSN: 09587594.
- SOYGÜT ARSLAN, Mualla Buket, "Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin Mia- ilhe/Fransa Kararı", **İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi**, Yıl: 8, Sayı: 16, Güz 2009, s. 159-171.
- ŞAHİN, Harun, "Osmanlı Vergi Sisteminde Reform ve Temettü Vergisi", **Cumhuriyet Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi**, Haziran 2013, Cilt: 37, Sayı:1, s. 45-57.
- ŞAMİLOĞLU, Fami, "Etkin Bir Vergi Denetiminde Temel Finansal Tabloların Analizinin Önemi", **Mali Çözüm Dergisi**, Sayı: 56, Temmuz-Ağustos-Eylül 2001, pdf s. 46-57.
- ŞANVER, Salih, "Vergi Hukukunda İspat", **Vergi Dünyası Dergisi**, Sayı: 21, Mayıs 1983, s. 52-64.
- ŞENSES, Nevzat, "Elektronik Ticaret (e-Ticaret) Kavramı ve Elektronik Ticaretin Türk Vergi Hukuku Açısından Değerlendirilmesi", **Yaklaşım Dergisi**, Sayı: 310, Ekim 2018.
- ŞENYÜZ, Doğan, "Susma Hakkı Karşısında Vergi Kanunundaki Defter ve Belgeleri Gizleme (Kaçakçılık) Suçu", **Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt: 15, Sayı: 1, 2013, s. 29-40.
- TALISMAN, Jonathan, "Challenges Facing Tax Policy In the Coming Years", **AICPA National Conference on Federal Taxes**, 07.11.2000, Washington DC., U.S. Department of the Treasury- Press Center, <https://www.treasury.gov/press-center/press-releases/Pages/ls1002.aspx> (e.t.: 01.09.2021).
- TANER, Fahri Gökçen, Y. Burak Aslanpınar, "Bilmeden (Kast Olmaksızın) Naylon Fatura Kullanıldığının Tespiti Halinde Vergi Ziyayı Cezası Kesilmesini Emreden 306 Sıra No.lu VUK Genel Tebliği'nin Hukuka Aykırılığı Üzerine", **Yaklaşım Dergisi**, Ocak 2015, Sayı: 265.
- TANZI, Vito, "Globalization and the Future of Social Protection", **IMF Working Paper** WP/00/12, IMF Fiscal Affairs Department: Ocak 2000.
- TAŞDELEN, Aziz, "Vergisel Arama", **Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, 2003, 2 (5), s. 159-190.
- TAŞNİKLİ, Mehmet, "ABD Küresel Dijital Vergi Görüşmelerinden Çekildi", **turk-internet.com**, 18.06.2020, <https://turk-internet.com/abd-kuresel-dijital-vergi-gorushmelerinden-cekildi/> (e.t.: 01.09.2021).

- TEZCAN, Keramettin, Adnan Gerçek, Mustafa Ali Sarılı, "OECD Ülkelerinde Vergi İdaresinin Karşılaştırmalı Yapısı ve Türkiye'de Gelir İdaresinin Yeniden Yapılandırılmasının Değerlendirilmesi", **Vergi Sorunları Dergisi**, Sayı: 213, Haziran 2006, s. 100-126.
- TUNCER, Selahattin, "Hesap Mütahasssışlığından Hesap Uzmanlığına", **Vergi Dünyası Dergisi**, Sayı: 238, Haziran 2001, s. 5-10.
- TUNCER, Selahattin, İbrahim Birelma, "İç Denetim ve İç Denetim Koordinasyon Kurulu", **Vergi Dünyası Dergisi**; Sayı: 290, Ekim 2005.
- TÜSİAD, "Türkiye ve Çin Ekonomik İlişkileri- Sektörel Yuvarlak Masa Toplantıları 5- Dijital Ticaret Sektörü", 21.10.2020, <https://tusiad.org/tr/yayinlar/raporlar/item/10690-turkiye-ve-cin-ekonomik-i-liskileri-sektorel-yuvarlak-masa-toplantilari-5-dijital-ticaret-sektoru> (e.t.: 01.09.2021).
- T.C. DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI, Avrupa Birliği Başkanlığı, "Türkiye Avrupa Birliği İlişkilerinde Önemli Tarihler (1959-2019)", <https://www.ab.gov.tr/siteimages/birimler/kpb/kronoloji-trkce-ocak2020.pdf> (e.t.: 01.09.2021).
- T.C. TİCARET BAKANLIĞI, ETBİS, "2020 Yılı İlk 6 Ay E-Ticaret Verileri", Power-Point Sunusu, https://www.eticaret.gov.tr/static/Pdf/bcc5a7a7a238434a9708c5de9f1548a4_637335276730528032.pdf (e.t.: 01.09.2021).
- T.C. TİCARET BAKANLIĞI, Serbest Bölgeler, Yurtdışı Yatırım ve Hizmetler Genel Müdürlüğü, "Serbest Bölgeler, Genel Bilgi", https://ticaret.gov.tr/data/5b9b61fc13b8761cc09f9b92/genel_bilgi.pdf (e.t.: 01.01.2021).
- UBAY, Birol, "Elektronik Ticaretin Vergilendirilmesinde Avrupa Birliği ve OECD Yaklaşımları", **Vergi Dünyası**, Sayı: 381, Mayıs 2013, s. 115-123.
- ÜSTÜN, Ümit Süleyman, "Susma Hakkı Karşısında Vergi Kanunundaki Defter ve Belgeleri Gizleme Suçu", **Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, C. XV, Y. 2011, S. 3, s. 363-390.
- ÜZELTÜRK, Hakan, "Vergi Hukuku ve Adil Yargılama: Point-No-Point*", **Vergi Dünyası Dergisi**, Sayı: 250, Haziran 2002, s. 144-156.
- VAN DEN NOORD, Paul, Chistopher Heady, "Surveillance of Tax Policies: A Synthesis of Findings in Economic Surveys", **OECD Economics Department Working Papers**, No: 303, ECO/WKP(2001)29, 2001.
- WEINER, Joann M., , Hugh J. Ault, "The OECD's Report on Harmful Tax Competition", **National Tax Journal**, Vol: 51, No: 3, Eylül 1998, s. 601-608.
- YALÇIN, Hasan, "Vergi Denetiminde Mali Analiz Tekniklerinin Kullanılması", **Vergi Dünyası Dergisi**, Sayı: 190, Haziran 1997, s. 81-89.
- YALTI, Billur, "İHAM'ın Glantz Kararının Ardından: Kaçakçılıkta Para Cezası ve Hapis Cezası Uygulamasının Non Bis In Idem İlkesine Aykırılığı Üzerine", **Vergi Sorunları Dergisi**, Sayı: 317, Şubat 2015, s.85-92.

- YALTI, Billur, "Mülkiyet Hakkına Vergisel Müdahalede Kanunilik: İnsan Hakları Avrupa Mahkemesi'nin Yeni Kararlarında "Çelişik Mevzuat" ve "Çelişik İhtihat""", **Vergi Sorunları Dergisi**, Sayı: 276, Eylül 2011, s. 7-17.
- YALTI, Billur, "Türk Vergi Anlaşması Uygulamasına İlişkin Gözlemler (Tebliğ Metni)", **İsviçre- Türkiye Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması'nın Temel Esasları Sempozyumu**, Kadir Has Üniversitesi Hukuk Fakültesi, İsviçre-Türkiye Araştırmalar Vakfı, 08.04.2011.
- YALTI, Billur, "Vergi Borcu Nedeniyle Yurt Dışına Çıkış Yasağı (ABD Yüksek Mahkemesi'nin Lipper Kararı'ndan, İnsan Hakları Avrupa Mahkemesi'nin Riener Kararına: Hukuk Standartları)", **Türkiye Barolar Birliği Dergisi**, Sayı: 66, 2006, s. 95-120.
- YALTI, Billur, "Vergi Hukukunda Susma Hakkı -VUK, 359(a)(2)'nin Anayasaya Aykırılığı Sorunu-", **Vergi Dünyası Dergisi**, Sayı: 285, Mayıs 2005, s. 24-33.
- YALTI SOYDAN, Billur, "Mülkiyet Hakkı Versus Vergilendirme Yetkisi: İnsan Hakları Avrupa Mahkemesine Göre Mülkiyet Hakkına Müdahalenin Sınırı", **Vergi Dünyası Dergisi**, Sayı: 227, Temmuz 2000, s. 103-114.
- YALTI SOYDAN, Billur, "Vergi Adaleti Kavramında Soyuttan Somuta: Türk Anayasa Mahkemesi Kararlarını Eşitlik, Özgürlük ve Sosyal Devlet Kavramları ile Okumak", **XIII: Türkiye Maliye Sempozyumu: Anayasal Mali Düzen**, 14-16 Mayıs 1998, Marmara Üniversitesi Maliye Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayın No: 12, İstanbul: 2000, s. 81-101.
- YILMAZCAN, H. Dilek, "Bütçe Hakkı ve Bütçe Uygulamaları", **XIII: Türkiye Maliye Sempozyumu: Anayasal Mali Düzen**, 14-16 Mayıs 1998, Marmara Üniversitesi Maliye Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayın No: 12, İstanbul: 2000, s. 163-172.
- YUMUŞAK, İbrahim, "Kırk Küp Kırkının da Kulpu Kırık Küp: 646 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname", **Vergi Dünyası Dergisi**, Sayı: 360, Ağustos 2011, s. 18-26.

ELEKTRONİK KAYNAKLAR

- EU, European Commission, Harmful Tax Competition, "Code of Conduct", "Other EU Work Related to Harmful Tax Practices", https://ec.europa.eu/taxation_customs/business/company-tax/harmful-tax-competition_en (e.t.: 01.09.2021).
- EU, European Commission, Taxation and Customs Union, Business Company Tax, "Action Plan on Corporate Taxation", https://ec.europa.eu/taxation_customs/business/company-tax/action-plan-corporate-taxation_en (e.t.: 01.09.2021).
- EU, European Commission, Taxation and Customs Union, Business Company Tax, "Anti Tax Avoidance Package", https://ec.europa.eu/taxation_customs/business/company-tax/anti-tax-avoidance-package_en (e.t.: 01.09.2021).

- EU, European Commission, Taxation and Customs Union, Business Company Tax, “Joint Transfer Pricing Forum”, https://ec.europa.eu/taxation_customs/business/company-tax/transfer-pricing-eu-context/joint-transfer-pricing-forum_en#heading_1 (e.t.: 01.09.2021).
- EU, European Commission, Taxation and Customs Union, Business Company Tax, “Transfer Pricing and the Arbitration Convention”, https://ec.europa.eu/taxation_customs/business/company-tax/transfer-pricing-eu-context/transfer-pricing-arbitration-convention_en (e.t.: 01.09.2021).
- EU, European Commission, Taxation and Customs Union, Business Company Tax, “Transfer Pricing in the EU Context”, https://ec.europa.eu/taxation_customs/business/company-tax/transfer-pricing-eu-context (e.t.: 01.09.2021).
- EU, European Commission, Taxation and Customs Union, Citizens Personal Taxation, “Double Taxation Conventions”, https://ec.europa.eu/taxation_customs/individuals/personal-taxation/double-taxation-conventions (e.t.: 01.09.2021).
- EU, European Commission, Taxation and Customs Union, Citizens Personal Taxation, “Treaties for the Avoidance of Double Taxation Concluded by Member States”, https://ec.europa.eu/taxation_customs/individuals/personal-taxation/treaties-avoidance-double-taxation-concluded-member-states_en (e.t.: 01.09.2021).
- EU, European Commission, Taxation and Customs Union, “A Huge Problem”, https://ec.europa.eu/taxation_customs/huge-problem_en (e.t.: 01.09.2021).
- EU, European Commission, Taxation and Customs Union, “Acting Globally”, https://ec.europa.eu/taxation_customs/acting-globally_en (e.t.: 01.09.2021).
- EU, European Commission, Taxation and Customs Union, “Acting Together”, https://ec.europa.eu/taxation_customs/acting-together_en (e.t.: 01.09.2021).
- EU, European Commission, Taxation and Customs Union, “Fair Taxation of the Digital Economy”, https://ec.europa.eu/taxation_customs/fair-taxation-digital-economy_en (e.t.: 01.09.2021).
- EU, European Commission, Taxation and Customs Union, “Fiscalis 2021-2027”, https://ec.europa.eu/taxation_customs/national-authorities/fiscalis-2021-2027_en (e.t.: 01.09.2021).
- EU, European Commission, Taxation and Customs Union, “Repeal of the Savings Directive in line with International and EU Developments”, https://ec.europa.eu/taxation_customs/repeal-savings-directive-line-international-and-eu-developments_en (e.t.: 01.09.2021).
- EU, European Commission, Taxation and Customs Union, “Role of the EU”, https://ec.europa.eu/taxation_customs/role-eu_en (e.t.: 01.09.2021).

- EU, European Commission, Taxation and Customs Union, “The Fiscalis Programme”, https://ec.europa.eu/taxation_customs/national-authorities/fiscalis-programme_en (e.t.: 01.09.2021).
- EU, European Commission, Taxation and Customs Union, “Time to Get the Missing Part Back”, https://ec.europa.eu/taxation_customs/time-get-missing-part-back_en (e.t.: 01.09.2021).
- EU, European Commission, “Administrative Cooperation in (Direct) Taxation in the EU”, https://ec.europa.eu/taxation_customs/taxation-1/tax-co-operation-and-control/general-overview/enhanced-administrative-cooperation-field_en (e.t.: 01.09.2021).
- EU, European Commission, “Central Elektronik System of Payment Information (CESOP)”, https://ec.europa.eu/taxation_customs/taxation-1/central-electronic-system-payment-information-cesop_en (e.t.: 01.09.2021).
- EU, European Commission, “Digital Taxation: Commission Proposes New Measures to Ensure that All Companies Pay Fair Tax in the EU”, Press Release, Brussels, 21.03.2018, https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_18_2041 (e.t.: 01.09.2021).
- EU, European Commission, “Excise Taxation- Cooperation between National Administrations”, https://ec.europa.eu/taxation_customs/taxation-1/tax-co-operation-and-control/general-overview/excise-taxation_en (e.t.: 01.09.2021).
- EU, European Commission, “Questions and Answers on a Fair and Efficient Tax System in the EU for the Digital Single Market”, Fact Sheet, Brussels, 21.03.2018, https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/MEMO_18_2141 (e.t.: 01.09.2021).
- EU, European Commission, “Savings Taxation”, https://ec.europa.eu/taxation_customs/savings-taxation_en (e.t.: 01.09.2021).
- EU, European Commission, “VAT and Administrative Cooperation”, https://ec.europa.eu/taxation_customs/vat-and-administrative-cooperation_en (e.t.: 01.09.2021).
- EU, European Commission, “VAT Fraud: New Tool to Help EU Countries Crack Down on Criminals and Recoup Billions”, Press Release, 15.05.2019, Brussels, https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_19_2468 (e.t.: 01.09.2021).
- EU, “Double Taxation”, https://europa.eu/youreurope/citizens/work/taxes/double-taxation/index_en.htm (e.t.: 01.09.2021).
- EU, “Regulation (EU, EURATOM) No 883/2013”, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:02013R0883-20210117&from=EN> (e.t.: 01.09.2021).

- EU, "The EU in Brief", https://europa.eu/european-union/about-eu/eu-in-brief_en (e.t.: 01.09.2021).
- EUROPEAN OMBUDSMAN, "The European Code of Good Administrative Behaviour", <https://www.ombudsman.europa.eu/en/publication/en/3510> (e.t.: 01.11.2021).
- FATF, <http://www.fatf-gafi.org/about/membersandobservers/> (e.t.: 01.09.2021).
- GİB, "Ek Protokollere İlişkin Tablo, (Mevcut Anlaşmaları Tadil Eden Ek Protokoller)" https://www.gib.gov.tr/sites/default/files/uluslararası_mevzuat/EK_PROTOKOL_LIST.htm (e.t.: 01.09.2021).
- GİB, "Mükellef Hakları", <https://www.gib.gov.tr/mukellef-haklari> (e.t.: 01.09.2021).
- GİB, "Türkiye'nin Sonuçlandırdığı Vergi Anlaşmalarının Listesi", https://www.gib.gov.tr/sites/default/files/uluslararası_mevzuat/VERGIAN-LASMALIST.htm (e.t.: 01.09.2021).
- GİB, VİMER, https://www.gib.gov.tr/vergi_iletisim_merkezi (e.t.: 01.09.2021).
- GİB, <https://www.gib.gov.tr/mukellef-hizmetleri/mukellef-haklari> (e.t.: 01.09.2021).
- GİB, https://www.gib.gov.tr/uluslararası_mevzuat, (e.t. 01.09.2021).
- INTOSAI, About Us, <http://www.intosai.org/about-us/organisation/membership-list.html> (e.t. 01.09.2021).
- İSTANBUL YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLER ODASI, Vergi Usul Kanunu Tasarısı Taslağı, https://www.istanbulymmoo.org.tr/dosyalar/vuk_Tasarisi_Gib.pdf (e.t. 01.09.2021).
- NATIONAL GEOGRAPHIC TÜRKİYE, <http://www.nationalgeographic.com.tr/makale/kesfet/tarihte-adini-bildigimiz-ilk-kisi-kim/2557> (e.t. 01.09.2021).
- NİŞANYAN SÖZLÜK, <https://www.nisanyansozluk.com/?k=inceleme>, (e.t. 01.09.2021).
- OECD, "About Tax and Crime", <https://www.oecd.org/tax/crime/about-tax-and-crime.htm> (e.t.: 01.09.2021).
- OECD, "Activated Exchange Relationships for Country-by-Country Reporting", <https://www.oecd.org/tax/beps/country-by-country-exchange-relationships.htm> (e.t.: 01.11.2021).
- OECD, BEPS Actions, "Action 1: Tax Challenges Arising from Digitalisation", <http://www.oecd.org/tax/beps/beps-actions/action1/> (e.t.: 01.09.2021).
- OECD, BEPS Actions, "Action 6: Prevention of Tax Treaty Abuse", <https://www.oecd.org/tax/beps/beps-actions/action6/> (e.t.: 01.09.2021).
- OECD, BEPS Actions, "Action 8-10: Transfer Pricing", <https://www.oecd.org/tax/beps/beps-actions/actions8-10/> (e.t.: 01.09.2021).

- OECD, BEPS Actions, "Action 13: Country-by-Country Reporting", <https://www.oecd.org/tax/beps/beps-actions/action13/> (e.t.: 01.11.2021).
- OECD, "Convention on Mutual Administrative Assistance in Tax Matters", <http://www.oecd.org/ctp/exchange-of-tax-information/convention-on-mutual-administrative-assistance-in-tax-matters.htm>, Son güncelleme: Ağustos 2021 (e.t. 01.09.2021).
- OECD, "Country-specific Information on Country-by-Country Reporting Implementation", <https://www.oecd.org/tax/automatic-exchange/country-specific-information-on-country-by-country-reporting-implementation.htm#cbcrequirements> (e.t.: 01.11.2021).
- OECD, "Forum on Tax and Crime", <https://www.oecd.org/ctp/crime/forum-on-tax-and-crime.htm> (e.t.: 01.09.2021).
- OECD, "Glossary of Tax Terms", <http://www.oecd.org/ctp/glossaryoftaxterms.htm> (e.t. 01.09.2021).
- OECD, "List of Unco-operative Tax Havens", <http://www.oecd.org/countries/morocco/list-of-unco-operative-tax-havens.htm> (e.t.: 01.09.2021).
- OECD, "Organisation for European Economic Co-operation", <https://www.oecd.org/general/organisationforeuropeaneconomicco-operation.htm> (e.t.: 01.09.2021).
- OECD, "Previous Fora on Tax and Crime", <https://www.oecd.org/tax/crime/previous-fora-on-tax-and-crime.htm> (e.t.: 01.09.2021).
- OECD, "Tax Information Exchange Agreements (TIEAs)", <https://www.oecd.org/ctp/exchange-of-tax-information/taxinformationexchangeagreements.htm> (e.t. 01.09.2021).
- OECD, <http://dx.doi.org/10.1787/888933983984> (e.t.: 01.09.2021).
- OECD, <http://dx.doi.org/10.1787/888933984003> (e.t.: 01.09.2021).
- OECD, <http://dx.doi.org/10.1787/888933984022> (e.t.: 01.09.2021).
- OECD, <http://dx.doi.org/10.1787/888933984041> (e.t.: 01.09.2021).
- OECD, <http://dx.doi.org/10.1787/888933984060> (e.t.: 01.09.2021).
- OLAF, "History", https://ec.europa.eu/anti-fraud/about-us/history_en (e.t.: 01.09.2021).
- OLAF, "Legal Background", https://ec.europa.eu/anti-fraud/about-us/legal-framework_en (e.t.: 01.09.2021).
- OLAF, "New OLAF Regulation Enters Into Force", Memo, 11.10.2013, https://ec.europa.eu/anti-fraud/about-us/legal-framework/memo_en (e.t.: 01.09.2021).
- OLAF, "OLAF in Figures", https://ec.europa.eu/anti-fraud/investigations/fraud-figures_en (e.t.: 01.09.2021).

- OLAF, "What We Do", https://ec.europa.eu/anti-fraud/about-us/mission_en (e.t.: 01.09.2021).
- ONLINE ETYMOLOGY DICTIONARY, <https://www.etymonline.com/word/audit> (e.t. 01.09.2021).
- TBMM, <https://www.tbmm.gov.tr/> (e.t. 01.09.2021).
- TDK, Bilim ve Sanat Terimleri Ana Sözlüğü, İktisat Terimleri Sözlüğü, Hazırlayan: Şiir Yılmaz vd.; Tecim, Maliye, Sayışmanlık ve Güvence Terimleri Sözlüğü, Hazırlayan: Muzaffer Uyguner, Hilmi Tuner, <https://sozluk.gov.tr/> (e.t. 01.09.2021).
- TİDE, <https://www.tide.org.tr/page/1/Hakkimizda> (e.t. 01.09.2021).
- TİDE, <https://www.tide.org.tr/page/26/Ic-Denetimin-Tanimi> (e.t. 01.09.2021).
- T.C. DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI, Avrupa Birliği Başkanlığı, "Türkiye-Avrupa Birliği İlişkileri", https://www.ab.gov.tr/ab-ile-iliskiler_4.html (e.t.: 01.09.2021).
- T.C. HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI, MASAK, "Görev ve Yetkiler", <https://masak.hmb.gov.tr/gorev-ve-yetkiler> (e.t.: 01.09.2021).
- T.C. HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI, Muhasebat Genel Müdürlüğü, Genel Yönetim Bütçe İstatistikleri, 2020 yılı Genel Yönetim Bütçe İstatistikleri, Bütçe Gelir Tabloları, Genel Yönetim Bütçe Gelirleri Ekod2, <https://muhasebat.hmb.gov.tr/genel-yonetim-butce-istatistikleri> (e.t. 01.09.2021).
- T.C. HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI, Vergi Denetim Kurulu, "Etik İlkeler", <https://www.hmb.gov.tr/vdk-etik-ilkeler> (e.t.: 01.09.2021).
- T.C. HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI, Vergi Denetim Kurulu, "İlke ve Standartlar Genel", <https://www.hmb.gov.tr/ilke-ve-standartlar-genel> (e.t.: 01.09.2021).
- T.C. HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI, Vergi Denetim Kurulu, "Risk Odaklı Veri Analizi Stratejisi", <https://www.hmb.gov.tr/risk-odakli-veri-analizi-stratejisi> (e.t.: 01.09.2021).
- T.C. HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI, Vergi Denetim Kurulu, "Vergi İnceleme Standartları", <https://www.hmb.gov.tr/vergi-inceleme-standartlari> (e.t.: 01.09.2021).
- T.C. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI, Emniyet Genel Müdürlüğü, <https://www.egm.gov.tr/kom/malimisyonvizyon>, (e.t. 01.09.2021).
- UN, https://www.un.org/esa/ffd/wp-content/uploads/2018/05/MDT_2017.pdf, (e.t. 01.09.2021).
- VDK, <https://ihbar.vdk.gov.tr/>, (e.t. 01.09.2021).

Nurten KEMER

**Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Medeni Usul ve İcra İflâs Hukuku Anabilim Dalı
Araştırma Görevlisi**

İŞ YARGILAMASINDA İSPAT VE DELİLLER

**ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022**

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

İş Yargılamasında İspat ve Deliller

Nurten Kemer

Hukuk Yayınları Dizisi – 3188

Birinci Baskı : Ağustos, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8153 – 87 – 3

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Ay-bay Kırtasiye İnş. Gıda Paz. ve Tic. Ltd. Şti.

Sertifika No: 46661

Tel: (0 312) 472 58 55 - Ankara

KAYNAKLAR

- Acar, A. E. (2013). *Medeni Muhakeme Hukukunda Elektronik İmzalı Belgelerin Delil Niteliği*. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık.
- Akcan, R. (2004). "Yargıtay Kararlarındaki "Güçlü Delil" Kavramının Hukuki Niteliği". *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 12 (1-2), 7-24.
- Akın, P. (2014). "Kamu Düzeni Kavramı Ve İş Hukukundaki Yansımaları". *Legal İş Hukuku Ve Sosyal Güvenlik Hukuku Dergisi*, 11 (43), 57-98.
- Akil, C. (2008). "Hâkimin Hukuku Kendiliğinden Uygulaması İlkesi". *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 57 (3), 1-32.
- Akil, C. (2012). "Yargıtay Kararları Işığında Medeni Yargılama Hukukunda Hukuka Aykırı Biçimde Elde Edilmiş Delillerin Değerlendirilip Değerlendirilemeyeceği Meselesi". *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 61 (4), 1223-1270.
- Akil, C. (2014). "6100 Sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu Kapsamında Yeminin Konusu Ve Yemin Delilinin Hatırlatılıp Hatırlatılmayacağı Meselesi". *Prof. Dr. Ejder Yılmaz'a Armağan*. Ankara: Yetkin Yayınları, 139-161.
- Akkan, M. (2010). "Medeni Usul Hukukunda Tarafların Farklı Olması Durumunda Kesin Hükmün Delil Niteliği", *Prof. Dr. Bilge Umar'a Armağan*. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C.11, 3-61.
- Akkaya, T. (2017). *Medeni Usul Hukuku Bakımından Boşanma Davası*. Ankara: Yetkin Yayınları.
- Aktay, A. N., Arıcı, K., Senyen Kaplan, E. (2013). *İş Hukuku*. Ankara: Gazi Kitabevi.
- Akyılmaz, G. (2015). *Siyasi Tarih*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Akyiğit, E. (2011). "6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu'nda Yıllık Ücretli İzin". *Legal İş Hukuku Ve Sosyal Güvenlik Hukuku Dergisi*, 8 (29), 117-140.
- Akyiğit, E. (2011). "Yıllık Ücretli İzin Kurumunda Yeni Bir Durum: Yıllık İzin İşverence Kısaltımı (İndirimi)". *Çalışma Ve Toplum Dergisi*, (3), 73-92.
- Akyiğit, E. (2000). *1475 Sayılı İş Kanunu, Deniz İş Kanunu, Basın İş Kanunu'nda Yıllık Ücretli İzin*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Akyiğit, E. (2006). *İçtihatlı Ve Açıklamalı 4857 Sayılı İş Kanunu Şerhi*. Ankara: Seçkin Yayınları.
- Akyiğit, E. (2018). *İş Hukuku*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Akyiğit, E. (2021). *Bireysel İş Hukuku Ders Kitabı*. Ankara: Seçkin Yayıncılık,
- Akyol Aslan, L. (2011). *Medeni Usul Hukukunda Delil Tespiti*. Ankara: Yetkin Yayınları.
- Alangoya, H., Yıldırım, M. K., Deren Yıldırım, N. (2009). *Medeni Usul Hukuku Esasları*. İstanbul: Beta Yayınları.

- Alangoya, Y. (1991). "İsviçre Hukukunda Bilirkişilik". *Mukayeseli Hukukta Bilirkişilik Ve Sorunları*. Yargıtay'ın Kuruluşunun 125. Yılı. Afşaroğlu Matbaası, 31-44.
- Alangoya, Y. (2004), "Senede Karşı Senetle İspat Kuralı ve Hayatın Olağan Akışı Kavramı", *Prof. Dr. Necip Kocayusufpaşaoğlu İçin Armağan*. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 521-531.
- Albayrak Açı, Z. (2019). *Medenî Usûl Hukukunda Keşif*. Ankara: Adalet Yayınevi.
- Albayrak, H. (2013). *Medeni Usul ve İcra İflas Hukukunda Yaklaşık İspat*. Ankara: Yetkin Yayınları.
- Albayrak, H., Yuvalı, E. (2012). "İşverenin Eşit Davranma Borcuna Aykırı Davrandığı İddialarının İspat Hukuku Açısından Değerlendirilmesi". *Legal İş Hukuku Ve Sosyal Güvenlik Hukuku Dergisi*, 9 (34), 71-112.
- Alp, N. S., Korkmaz, F. (2016). *Bireysel İş Hukuku*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Alpagut, G. (2010). "Belirli Ve Kısmi Süreli İş Sözleşmelerinde Ayrım Yasağı Ve Oransallık İlkesi". *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi, Prof. Dr. Ali Güzel'e Armağan*, 25-44.
- Alpagut, G. (2008). "Yargıtay Kararları Işığında İş Güvencesi Ve Çalışma Koşullarında Esaslı Değişiklik". *Bankacılar Dergisi*, (65), 89-110.
- Ansay, S. Ş. (1957). *Hukuk Yargılama Usulleri*. Ankara: Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları.
- Arap, E. (2018). *Hizmet Tespiti Davaları*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Arkan, S. (2014). *Ticari İşletme Hukuku*. Ankara: Banka Ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü.
- Arslan, A. S. (2012). *Medeni Usul Hukukunda Delillerin Toplanması ve Doğrudanlık İlkesi*. Ankara: Adalet Yayınevi.
- Arslan, A. S. (2013). "6100 Sayılı Hmk Madde 401 Hükmüne Göre Delil Tespitinde Görevli Ve Yetkili Mahkeme". *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 21 (2), 241-254.
- Arslan, Ç. (2015). Dijital Delil Ve İletişimin Denetlenmesi. *Ceza Hukuku Ve Kriminoloji Dergisi*, 3 (2), 253-266.
- Arslan, R., Yılmaz, E., Taşpınar Ayvaz, S., Hanağası E. (2021). *Medeni Usul Hukuku*. Ankara: Yetkin Yayınları.
- Arslan, S. (2014). "Yargıtay Kararları Işığı Altında 'İşçinin İş Güvenliğini Tehlikeye Düşürmesi Veya İşyerindeki Malları Zarara Uğratması' Nedeniyle İş Sözleşmesinin Derhal Feshi". *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası*, 72 (2), 47-58.
- Aslanköylü, R. (2010). *Sosyal Sigortalar Ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Şerhi (Bağ-Kur Kanunu İle Karşılaştırmalı)*. Ankara: Yetkin Yayınları.
- Astarlı, M. (2013). *İş Hukukunda İkale (Bozma Sözleşmesi)*. Ankara: Turhan Kitabevi.

- Aşçıoğlu, Ç. (1991). "Yargılama Çalışmalarında Nitelendirme Ve Bilirkişinin Görevi", *Mukayeseli Hukukta Bilirkişilik Ve Sorunları*, Yargıtay'ın Kuruluşunun 125. Yılı. Afşaroğlu Matbaası, 77-95.
- Aşık, İ. (2019). *Medenî Usul Hukukunda Keşif*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Aşit, R. (2017). "İşe İade Davalarında Somutlaştırma Yükü". *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi*, 23 (2), 423-466.
- Atalay, O. (2001). *Oğuz Atalay, Menfi Vakuların İspatı*. İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi Yayını.
- Atalay, O. (2009). "Delil Kavramı Üzerine". *Haluk Konuralp'e Armağan*. Ankara: Yetkin Yayınları, 129-138.
- Atalay, O. (2017). *Pekcanitez Usûl Medeni Usul Hukuku*. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, (Atalay-Pekcanitez Usûl).
- Atalı, M. (2017). *Pekcanitez Usûl Medeni Usûl Hukuku*. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık.
- Atalı, M. (2015). "Hizmet Tespit Davasının Sosyal Güvenlik Kurumuna İhbarı". *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 16, Prof. Dr. Hakan Pekcanitez'e Armağan, 631-652.
- Atalı, M., Ermenek, İ. (2020). *Medeni Usul Hukuku*. Ankara: Seçkin Yayınları.
- Atalı, M., Ermenek, İ., Erdoğan, E. (2021). *Medeni Usul Hukuku*. Ankara: Yetkin Yayınları.
- Ayan, M. (2011). *Medeni Hukuka Giriş*. Konya: Mimoza Yayınları.
- Aydınlı, İ. (2008). *Görünürdeki İşlemler Açısından Türk İş Hukukunda Alt İşveren İlişkisi ve Muvazaa Sorunu*. Ankara: Seçkin Yayınları.
- Aykaç, H. B. (2011). *İş Hukukunda Alt İşveren*. İstanbul: Beta Yayınları.
- Bağdatlı, S. (2010). *Hukuk Sözlüğü*. İstanbul: Derin Yayınları.
- Bahadır, Z. (2018). *Medenî Usûl Hukukunda Kısmî Karar*. Ankara: Yetkin Yayınları.
- Bahtiyar, M., Biçer, L. (2013). "Yeni Türk Ticaret Kanunu'na Göre Ticari Defter Tutma Yükümlülüğü Ve Ticari Defterlerin İspat Gücü". *Kadir Has Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 1 (1), 15-32.
- Başözen, A. (2012). "Tıbbi Müdahaleden Kaynaklanan Tazminat Davalarında İspat Sorunları". *Hukuk, Ekonomi Ve Siyasal Bilimler Aylık İnternet Dergisi*, 1-49.
- Başözen, A. (2010). *Medeni Usul Hukukunda İlk Görünüş İspatı*. Ankara: Adalet Yayınevi.
- Baştürk, F. (2009). "İş Sözleşmesinin Sendikal Nedenle Feshi Ve İspat Sorunları". *Legal İş Hukuku Ve Sosyal Güvenlik Hukuku Dergisi*, (22), 567-640.
- Bayram, F. (2006). "Sendikal Fesih Karinesi". *Legal İş Ve Sosyal Güvenlik Hukuku Dergisi*, 3 (12), 1221-1249.
- Baysal, U. (2010). "İşverenin Eşit Davranma Borcu Ve İş Sözleşmesinin Feshinde Uygulanması". *Legal İş Hukuku Ve Sosyal Güvenlik Hukuku Dergisi*, (25), 59-99.

- Baysal, U. (2011). *İşçinin Yetersizliğinden Kaynaklanan Geçerli Sebeple İş Sözleşmesinin Feshi*. Ankara: Adalet Yayınevi.
- Bedir, G. (2015). "Kısmi Süreli Çalışan İşçilerin Yıllık Ücretli İzin Hakları". *Terazi Aylık Hukuk Dergisi*, 10 (107), 48-50.
- Belgesay, M. R. (1939). *Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu Şerhi*. İstanbul: Tan Basımevi.
- Berberoğlu Yenipınar, F. (2018). *İş Hukukunda İşçilik Alacakları Ve Tazminat Davaları*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Berberoğlu Yenipınar, F. (2017). *Sosyal Güvenlik Hukuku Davaları (Uygulama- Örneklerle)*. İstanbul: Legal Yayınları.
- Berkin, N. M. (1946). "İspat Hukukunda Senet Delili Ve Yazılı Şekil". *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası*, 12 (4), 1175-1192.
- Bilge, N. (1965). *Medeni Yargılama Hukuku Dersleri*. Ankara: Ajans Türk Matbaası.
- Bilge, N., Önen, E. (1978). *Medeni Yargılama Hukuku Dersleri*. Ankara: Sevinç Matbaası.
- Bilgili, A. (2016). "Fazla Çalışmanın Tanıkla İspatı". *İstanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Prof.Dr. Turhan Esener'e Armağan*, 15 (1), 217-248.
- Bilgili, A. (2017). *Fazla Çalışmanın Tanıkla İspatı*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Birben, E., Öktem, S. (2001). "İş Yargılamasının Medeni Usul Hukukuna Hakim Olan İlkeler Bakımından Değerlendirilmesi". *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Prof. Dr. Nuri Çelik'e Armağan*. İstanbul: Beta Yayınları, 1076-1143.
- Bolayır, N. (2014). *Hukuk Yargılamasında Delillerin Toplanması ve Hâkimin Rolü*. İstanbul: Vedat Kitapçılık.
- Bolayır, N. (2014). "Medeni Usul Hukukunda İspat Hakkı Ve İspat Hakkının Sınırları". *Prof. Dr. Ejder Yılmaz'a Armağan*. Ankara: Yetkin Yayınevi, 555-577.
- Bolayır, N. (2019). *Medeni Usul Hukukunda Hâkimin Hukuku Resen Uygulaması İlkesi*. İstanbul: On İki Levha Yayınları.
- Bozkurt, H. A. (2007). "İş Mahkemeleri Ve Yargılama Yöntemi". *Sicil İş Hukuku Dergisi*, (8), 55-65.
- Bozkurt, H. A. (2009). "İş Mahkemelerinde Bilirkişilik". *Ankara Barosu Dergisi*, 67 (4), 117-125.
- Bozkurt, H. (2011). *İş Yargılaması Usul Hukuku*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Bozkurt, H. (2018). *İş Yargılaması Usul Hukuku*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Budak, A. C. (2005). "Ticari Defterlerle İspat Usulü Kaldırılmamalıdır". *Türk Ticaret Kanunu Tasarısı Sempozyumu, Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 2 (1), 511-521.
- Budak, A. C. (2000). *Medeni Usul Hukukunda Üçüncü Kişilerin Haklarının Korunması*. İstanbul: Beta Yayınları.
- Budak, A. C., Karaaslan V. (2018). *Medeni Usul Hukuku*. Ankara: Adalet Yayınevi.

- Bulur, A. (2008). "E-İspat". *Ankara Barosu Dergisi*, 66 (2), 90-105.
- Bulut, A. (2016). *Türk İş Hukukunda Sendikal Güvenceler*. Ankara: Turhan Kitabevi. (Sendikal Güvenceler).
- Bulut, M. (2016). *(Hizmet Sözleşmesiyle Çalışanlar Ve İşverenler İçin) Hizmet Tespit Davaları*. Ankara: Bilge Yayınevi.
- Caniklioğlu, N. (2001). "İşçinin Yıllık Ücretli İzin Talep Hakkı Ve İznin Kullanılmamasının Sonuçları". *Prof. Dr. Nuri Çelik'e Armağan, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*. İstanbul: Beta Yayınları, 1144-1174.
- Caniklioğlu, N. (2017). "İş Sözleşmesinin İşçiden Kaynaklanan Geçerli Sebeplerle Feshi". *Prof. Dr. Turhan Esener II İş Hukuku Uluslararası Kongresi*. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 67-131.
- Canpolat, F. (2012). "Hukuki İşlemlerde 'Amaç'". *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 20 (1), 61-77.
- Centel, T. (1986). *İş Hukukunda Ücret*. İstanbul: Türkiye Denizciler Sendikası Yayınevi.
- Çağlayan, R. (2003). "İdari Yargılama Usulünde Tanık Delilinin Yeri". *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 11 (3-4), 195-206.
- Çankaya, O. G., Çil, Ş. (2009). *İş Hukukunda Üçlü İlişkiler*. Ankara: Yetkin Yayınları.
- Çelik, Ç. (2007). *İş Sözleşmesinin İşçiden Kaynaklanan Sebeplerle Süreli Feshi Ve Sonuçları*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Çelik, N. (2008). "İş Sözleşmesinin Geçersizliği Ve İşe İade Talebiyle Açılan Davada İspat Yükü". *Prof. Dr. Devrim Ullucan'a Armağan*. İstanbul: Legal Yayıncılık, 343-349.
- Çelik, N. (2014). "İş Yeri Gerekliliği Sebebiyle İş Sözleşmesinin Feshinde İşverenin Geçerli Sebebi İspatı Ve Çıkarılacak İşçinin Seçiminde Objektif Davranma Yükümlülüğü- Karar İncelemesi". *Banka Ve Ticaret Hukuku Dergisi*, 24 (2), 21-30.
- Çelik, N., Caniklioğlu, N., Canpolat, T. (2015). *İş Hukuku Dersleri*. İstanbul: Beta Yayınları.
- Çenberci, M. (1969). *İş Mahkemeleri Kanunu Şerhi*. Ankara: Güzel İstanbul Matbaası.
- Çetin, E. (2011). *İş Sözleşmesinden Kaynaklanan Uyuşmazlıklarda İspat Yükü. Yüksek Lisans Tezi*. Trabzon: Karadeniz Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Çiçek, H. (2009). "Fazla Çalışma Ücreti". *Legal İş Hukuku Ve Sosyal Güvenlik Hukuku Dergisi*, 6 (21), 187-202.
- Çiftçi, P. (2018). *İspat Hakkı Ve Sınırlamaları*. Ankara: Adalet Yayınevi.
- Çil, Ş. (2011). "6098 Sayılı Borçlar Kanunu Hükümleri Çerçevesinde İş Hukukunda İbra Sözleşmelerinin Geçerliliği". *Sicil Dergisi*, 6 (21), 66-85.
- Çil, Ş. (2014). "6100 Sayılı HMK'ya Göre İş Yargısında İspat Yükü Ve Deliller". *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası*, 72 (2), 87-102.
- Çil, Ş. (2004). *4857 Sayılı İş Kanunu Şerhi*. Ankara: Turhan Kitabevi.
- Çil, Ş. (2012). *İş Hukuku Yargıtay İlke Kararları (2011-2012 Yılları)*. Ankara: Yetkin Yayınları.

- Çil, Ş. (2014). *İş Hukuku Yargıtay İlke Kararları (2013-2014 Yılları)*. Ankara: Yetkin Yayınları.
- Deliduman, S. (2000). "Medeni Usul Hukukunda Senet Ve Senetlerle Yazılı Şekil Arasındaki İlişki". *Erzincan Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 4 (1-2), 413-435.
- Demircioğlu, M. (2011). "Çalışma Koşullarında Değişiklik Ve İş Sözleşmesinin Feshi". *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Prof. Dr. Tankut Centel'e Armağan: *İş Dünyası Ve Hukuk*, 121-140.
- Demirkol, B. (2011). "Muvazaa İle Muvazaaya Benzer Kurumlar Ve Senetle İspat Kurallarının Bu Kurumlardaki Uygulanması". *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Prof. Dr. Sarper Süzek'e Armağan. İstanbul: Beta Yayınları, 3011-3078.
- Deren Yıldırım, N. (1996). *Türk, İsviçre Ve Alman Medeni Usul Hukukunda Kesin Hükümün Subjektif Sınırları*. İstanbul: Alfa Yayıncılık.
- Deryal, Y. (2010). *Türk Hukukunda Bilirkişilik*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Doğan Yenisey K. (2005). "Eşit Davranma İlkesinin Uygulanmasında Metodoloji Ve Orantılılık İlkesi". *Legal İş ve Sosyal Güvenlik Hukuku Dergisi*, 2 (7), 974- 1003.
- Doğan Yenisey, K. (2014). *İş Hukukunun Emredici Yapısı*. İstanbul: Beta Yayınları.
- Doğan, S. (2016). "İş Sözleşmesinin Tarihçesi". *İstanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 15 (1), 889-911.
- Ekin, A. (2016). "İş Hukuku Uygulamasında Fazla Çalışma Ve Fazla Sürelerde Çalışmanın Hukuki Sonuçları". *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası*. Prof. Dr. Fevzi Şahlanan'a Armağan. 72 (Özel Sayı). İstanbul: Legal Yayınları, 337-370.
- Ekmekçi, Ö., Yiğit, E. (2021). *Bireysel İş Hukuku Dersleri*. İstanbul: On İki Levha Yayınları.
- Erbaş, C. G. (2017). "6698 Sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu Kapsamında İşçinin Elektronik Ortamda Gözetlenmesi". *Hacettepe Hukuk Fakültesi Dergisi*, 7 (1), 97-108.
- Erdoğan, E., Üçüncü, S. H. (2020). "Bilirkişilik Kurumu ve Bilirkişi Raporunun Delil Değerine İlişkin Bazı Sorunlar". *Hacettepe Hukuk Fakültesi Dergisi*, 10 (1), 354-387.
- Erdönmez, G. (2017), *Pekcanitez Usûl Medeni Usûl Hukuku*. İstanbul: On İki Leva Yayıncılık, (Pekcanitez Usûl).
- Ermeneç, İ. (2014). *Medeni Usul Hukukunda Davaların Birleştirilmesi Ve Ayrılması*. Ankara: Yetkin Yayınları.
- Ermeneç, İ. (2009). *Medeni Usul Hukukunda Davayı Kabul*. Ankara: Adalet Yayınevi.
- Ermeneç, İ. (2000). "Medeni Usul Hukukunda Şekilcilik". *Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 4 (1-2), 142-180.
- Ertanhan, M. (2005). *Medeni Yargılama Hukukunda Tanık Ve Tanıklık*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Ertekin, Ö. (2017). *İş Güvencesi Hukuku Ve İşe İade Davaları*. Ankara: Adalet Yayınevi.
- Erturgut, M. (2004). *Medeni Usul Hukukunda Elektronik İmzalı Belgelerin Delil Olarak Değerlendirilmesi*. Ankara: Yetkin Yayınları.

- Ertürk, Ş. (2002). *İş İlişkisinde Temel Haklar*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Evren, Ö. K. (2007). "İş Hukukunda Ahlak Ve İyiniyete Aykırı İşe Devamsızlık Kavramı". *Terazi Hukuk Dergisi*, 2 (12), 51-62.
- Eyrenci, Ö., Taşkent, S., Ulucan, D. (2017). *Bireysel İş Hukuku*. İstanbul: Beta Yayınları.
- Gökçek Karaca, N., Günaydın, B. (2007). "Gazetecilerin Ücretli Tatil Ve Yıllık Ücretli İzin Hakkı". *Legal İş Hukuku Ve Sosyal Güvenlik Hukuku Dergisi*, 4 (15), 907-919.
- Gökler, A. M. (2010). *Senetle İspat Ve Senede Karşı Senetle İspat Kuralı İle Bu Kuralın İstisnaları*, Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Göksel, M. (2010). *4857 Sayılı İş Kanunu'na Göre Ücretin Ödendiğinin İspatı*, Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Göksu, M. (2009). "Hukuk Yargılamasında Karşı Tarafın Elindeki Belgelere Delil Olarak Başvurulabilmesi". *Legal Medeni Usul Ve İcra İflas Hukuku Dergisi*, 5 (13), 251-282. (Delil)
- Göksu, M. (2009). "(Hukuk Yargılamasında) Vakıa Ve Hukuk", Haluk Konuralp'e Armağan. Ankara: Yetkin Yayınları, 323-350. (Vakıa)
- Göksu, M. (2011). "6100 Sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu Çerçevesinde Senetle İspat Kuralları Ve Bunların İstisnaları". *Hacettepe Hukuk Fakültesi Dergisi*, 1 (1), 53-65. (Senetle İspat).
- Göksu, M. (2011). "6100 Sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu İle İspat Ve Deliller Konusunda Yapılan Değişiklikler". *Hukuk Muhakemeleri Kanunu Ve Borçlar Kanunu Sempozyumu*. Ankara Barosu Yasa İzleme Enstitüsü, 49-64.
- Göksu, M. (2017). "Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun Tadili İhtiyacı Ve Bu Konudaki Tasarı Taslağının Değerlendirilmesi". *Türkiye Adalet Akademisi Dergisi*, 8 (32), 61-93.
- Göksu, M. (2018). "Bilirkişilik Kurumunun Niteliği, Gelişimi Ve Uygulaması Bağlamında 6754 Sayılı Bilirkişilik Kanununun Değerlendirilmesi". *Yeni Yasal Düzenlemeler Sonrasında İş Yargılaması Sempozyumu, Av. Cengiz Özbilgin'e Armağan*. İstanbul: Beta Yayınları, 7-29.
- Göksu, M. (2011). *Hukuk Yargılamasında Elektronik Delil*. Ankara: Adalet Yayınevi.
- Göktaş, B. K. (2012). "İş Hukuku Uygulamasında İmzanın Değerlendirilmesi ve Önemi". *İstanbul Barosu Dergisi*, 86 (3), 117-120.
- Gönen, R. (2013). "İş Hukukunda Yıllık Ücretli İzin". *İstanbul Barosu Dergisi*, 87 (3), 206-213.
- Görgün, L. Ş, Börü, L., Kodakoğlu, M. (2021). *Medenî Usul Hukuku*. Ankara: Yetkin Yayınları.
- Görkem, Z. E. (2015). "6100 Sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununa Göre Delil İbraz Ve İkamesi". *Türkiye Adalet Akademisi Dergisi*, 6 (21), 659-691.
- Günay, C. İ. (2009). *İş Davaları*. Ankara: Yetkin Yayınları.
- Günay, C. İ. (2013). *İş Hukuku*. Ankara: Yetkin Yayınları.

- Günay, C. İ. (2015). *İş Kanunu Şerhi*. Ankara: Yetkin Yayınları.
- Günay, C. İ. (2000). *İş Mahkemeleri Kanunu Şerhi*. Ankara: Yetkin Yayınları.
- Günay, C. İ. (2008). "İş Sürelerinin Denkleştirilmesinde Fazla Çalışma". *Prof. Dr. Devrim Ulucan'a Armağan*. İstanbul: Legal Yayınları, 377-397.
- Günay, E. (2018). "Açık Bono (Ttk M.778/2f Göndermesiyle M.680) ". *Terazi Aylık Hukuk Dergisi*, 13 (144), 108-112.
- Güneren, A. (2011). "İş Kazası Ve Meslek Hastalıklarından Kaynaklanan Tazminat Davalarında İbraname". *Prof. Dr. Sarper Süzek'e Armağan, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi*. İstanbul: Beta Yayınları, 1999-2014.
- Gürdoğan, B. (1956). "Temyiz Mahkemesinin Kontrolü Bakımından; Vakıa ve Hukuk". *HYPERLINK "https://dergipark.org.tr/tr/pub/ausbf" Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi*, 11 (3), 258-285.
- Hanağası, E. (2016). *Medeni Yargılama Hukukunda Silahların Eşitliği İlkesi*. Ankara: Yetkin Yayınları.
- Hatipoğlu, T. (2020). *Medeni Yargılama Hukukunda Delil Sözleşmeleri*. İstanbul: On İki Levha Yayınları.
- İşıқтаç, Y. (1997). *Hukukun Kaynağı Olarak Örf Ve Adet Hukuku*. İstanbul: Alkım Yayınevi.
- İyilikli, A. C. (2016). *Hukuk Yargılamasında Kesin Hüküm*. Ankara: Yetkin Yayınları.
- Kabakçı, M. (2009). "İş Sağlığı Ve Güvenliğinin Hukuk Sistemindeki Yeri". *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, (86), 249-267.
- Kaçak, N. (2006). *Tüm Yönleriyle Bono, Polİçe, Çek*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Kale, S., Keser, S. (2015). "Medeni Yargılama Hukukunda Delil Sistemi", *Prof. Dr. Mehmet Akif Aydın'a Armağan. Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi*, 21 (2), 701-726.
- Kalkan, A. (2018). "İş Sözleşmesinde Fesih Halleri". *Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 13 (1), 281- 314.
- Kandemir, M., Yardımcıoğlu, D. (2014). "İş Hukukunda Eşitlik İlkesi". *Dicle Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 19 (30-31), 1-44.
- Kar, B. (2005). "İş Güvencesinde İspat Yükü Ve Deliller". *Legal İş Hukuku Ve Sosyal Güvenlik Hukuku Dergisi*, 2 (7), 1005-1053.
- Kar, B. (2013). "İş Yargılamasına Hâkim Olan İlkeler". *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 15 (Özel Sayı), 869-882.
- Kar, B. (2019). *İş Yargılaması Usulü*. Ankara: Yetkin Yayınları.
- Kar, B. (2020). *İş Güvencesi ve Uygulaması*. Ankara: Yetkin Yayınları.
- Karaaslan, V. (2016). "Banka Dekontu Ve Havale Makbuzunun Delil Değeri". *Medeni Usul Ve İcra İflas Hukuku Dergisi*, 2 (15), 611-634.
- Karademir, A., Ekinci, H. (2017). *İşçilik Alacakları*. Ankara: Seçkin Yayınları.
- Karagöz, V. (2012). "İş Hukukunda Ayrımcılık Tazminatı". *Erzincan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 5 (1), 57 – 76.

- Karahacıoğlu, A. H., Parlar, A. (2014). *6100 Sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu Şerhi*. Ankara: Bilge Yayınevi.
- Karahacıoğlu, A. H., Parlar, A. (2014). *6100 Sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununda İspat Ve Deliller*. Ankara: Bilge Yayınevi.
- Karakaş, F. T. (2013). "Karine Kavramı, Kanuni Karineler Ve Varsayımlar". *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 62 (3), 729-760.
- Kayhan, N. (2010). "Ulusal Ve Uluslararası Normlara Göre Türkiye'de Yıllık İzin Hakkı Ve Kamuda Alt İşverenlik İzin Uygulaması". *Çalışma İlişkileri Dergisi*, 1 (1), 119-149.
- Kerdaniel, E. D. (1937). *Şahitlik Ve Şahidin Psikolojisi*, (Çeviren: Rasih Yeğengil). Ankara: Hapisane Matbaası.
- Keser, H. (2014). "6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu Kapsamında İbraname Uygulamaları". *Sicil İş Hukuku Dergisi*, (32), 133-151.
- Keser, L. (2001). "İlk Görünüş İspatı". *Prof. Dr. Mahmut Birsell'e Armağan*, İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi Yayını, 231-253.
- Keser, S. (2016). *Medeni Yargılama Hukukunda Delil Başlangıcı*. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık.
- Kılıç, E. (2011). "İşverenin Eşit Davranma Borcu Açısından Türk İş Hukukunun Avrupa Birliği İş Hukukuna Uyumu". *Türkiye Adalet Akademisi Dergisi*, (6), 211-240.
- Kılıç, Ş. (2014). "İş Sözleşmelerinde İbraname Ve Cezai Şartın Tbk Açısından Değerlendirilmesi". *Prof. Dr. Feridun Yenisey'e Armağan*. İstanbul: Beta Yayınları, 2829-2865.
- Kılıçoğlu, E. (2021). *Medenî Yargılama Hukukunda Hukuka Aykırı Yoldan Elde Edilmiş Deliller*. İstanbul: On İki Levha Yayınları.
- Kılıçoğlu, M. (2005). *4857 Sayılı İş Kanunu Yorumu Ve Yargıtay Uygulaması*. İstanbul: Ayhan Yayıncılık.
- Kılıçoğlu, M. (2011). *6100 Sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununa Uyarlı İş Yargılamaları Usulü*. İstanbul: Legal Yayıncılık.
- Kılıçoğlu, M. (2012). *6100 Sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu El Şerhi*. İstanbul: Legal Kitabevi.
- Kılıçoğlu, M. (2013). *6356 Sayılı Sendikalar Ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu Yorumu*. Ankara: Bilge Yayınevi.
- Kılıçoğlu, M. (2015). *Şerhli İş Kanunu Yorumu Ve Yargıtay Uygulaması*. Ankara: Bilge Yayınevi.
- Kılıçoğlu, M., Kılıçoğlu Ada, İ. (2013). *4857 Sayılı İş Kanunu Yorumu Ve Yargıtay Uygulaması*. Ankara: Bilge Yayınevi.
- Kılıçoğlu, M., Şenocak, K. (2008). *İş Kanunu Şerhi*. İstanbul: Legal Yayınevi.
- Kılıçoğlu, M., Şenocak, K. (2013). *İş Kanunu Şerhi*. İstanbul: Legal Yayıncılık.
- Kiraz, T. Ö. (2013). *Medeni Yargılama Hukukunda İkrar*. Ankara: Bilge Yayınevi.

- Knopp, M. (2009). "İspat Aracı Olarak Dijital Fotoğraflar". (Çeviren: Tolga Akkaya), *Haluk Konuralp Anısına Armağan, Bilkent Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*. Ankara: Yetkin Yayınları, 559-571).
- Konuralp, H. (2009). *Medeni Usul Hukukunda İspat Kurallarının Zorlanan Sınırları*. Ankara: Yetkin Yayınları.
- Konuralp, H. (2009). *Medeni Usul Hukukunda Yazılı Delil Başlangıcı*. Ankara: Yetkin Yayınları. (Delil Başlangıcı).
- Korkusuz, M. H. (2017). *6098 Sayılı Türk Borçlar Kanununda Düzenlenen Hizmet Sözleşmesinin Sona Ermesinin Sonuçları Ve 4857 Sayılı İş Kanununa Tabi İşçilere Etkisi*. İstanbul: Beta Yayınları.
- Köme Akpulat, A. (2018). *İş Mahkemelerinde Yargılamanın Özellikleri*. İstanbul: On İki Levha Yayınları.
- Köroğlu, H. (1995). *Uygulamada Ve İçtihatlarda Bilirkişilik*. Ankara: Adil Yayınevi.
- Kum, E. (2020). "Mecelle'de İspat Yükü". *Selçuk Üniversitesi Adalet Meslek Yüksekokulu Dergisi*, 3 (2), 189-221.
- Kurt Konca, N. (2012). "İş Kanunu' Nun 6111 Sayılı Kanun İle Değişik 91. Ve 92. Maddelerinin Medeni Usul Ve İcra Hukuku Bakımından Değerlendirilmesi". *Türkiye Ağır Sanayii Ve Hizmet Sektörü Kamu İşverenleri Sendikası İş Hukuku Ve İktisat Dergisi*, 24 (1-2), 67-85.
- Kuru, B. (2014). "Yazılı Delil Başlangıcı (Hmk M. 202)", *Prof. Dr. Ejder Yılmaz'a Armağan, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*. Ankara: Yetkin Yayınları.
- Kuru, B. (2001). *Hukuk Muhakemeleri Usulü*. İstanbul: Demir Demir Yayınları.
- Kuru, B., Aydın, B. (2021). *İstinaf Sistemine Göre Yazılmış Medeni Usul Hukuku*. Ankara: Yetkin Yayınları.
- Kuru, B., Arslan, R., Yılmaz, E. (2011). *Medeni Usul Hukuku*. Ankara: Yetkin Yayınları.
- Kurucu, O. (1987). *Fazla Çalışma*. Ankara: Kadioğlu Matbaası.
- Kutal, M. (2012). "Hizmet Sözleşmesinin Feshi Ve Kıdem Tazminatı Bakımından İş Kanununun Uygulanmasından Doğan Başlıca Sorunlar". *Sosyal Siyaset Konferansları Dergisi*, (34), 111-146.
- Küçük, A. T. (2021). *Vakuların Toplanması Açısından Teksif İlkesi*. İstanbul: On İki Levha Yayınları.
- Küçükgüngör, E. (1998). *Roma Özel Hukukunda Delil Ve İspat*. Prof. Dr. Ali Bozer'e Armağan. Ankara: Banka Ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, 477-497.
- Limoncuoğlu, S. A. (2013). "İşçinin İş Sözleşmesini Psikolojik Tacize Dayalı Olarak Haklı Nedenle Feshinde Hak Düşürücü Sürenin Başlangıcı (Karar İncelemesi)". *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 15 (Özel Sayı), 547-571.
- Mazlum, İ. (2013). "Feshe İtiraz Davası". *Ankara Barosu Dergisi*, (2), 249-276.
- Mazlum, İ. (2012). *Medeni Usul Hukukunda Belge Ve Senet Ayrımı*, Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Çankaya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Melekoğlu Keser, B. (2018). *İş Hukukunda Fazla Çalışma*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

- Meriç, N. (2007). "Türk Hukukunda Maddi Anlamda Kesin Hükümün Objektif Sınırları". *Medeni Usul Ve İcra İflas Hukuku Dergisi*, (7), İstanbul: Legal Yayıncılık. 377-434.
- Mollamahmutoğlu, H. (2008). *İş Hukuku*. Ankara: Turhan Kitabevi.
- Mollamahmutoğlu, H., Astarlı, M., Baysal, U. (2022). *İş Hukuku*. Ankara: Lykeion Yayıncılık.
- Muşul, T. (2012). *Medeni Usul Hukuku*. Ankara: Adalet Yayınevi.
- Mülayim, Z. G. (2001). *Tarımsal Değer Biçme Ve Bilirkişilik*. Ankara: Yetkin Yayınları.
- Nart, S. (2007). "Alman Ve Türk Hukukunda Senetle İspat". *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 9 (1), 207-232.
- Narter, S. (2015). *Çalışanlar İçin Tazminatlar*. Ankara: Adalet Yayınevi.
- Ocak, U. (2013). *İşçilik Alacakları*. Ankara: Kalkan Matbaa.
- Odaman, S. (2004). "Yargıtay Kararları Işığında İşçinin İşine Devamsızlıkta Bulunması Ve Hukuki Sonuçları". *Çimento İşveren Dergisi*, 18 (2), 4-15.
- Oğuz, Ö. (2018). "Anayasa Mahkemesi Kararları Doğrultusunda Gazetecinin Fazla Çalışma Ücreti". *Legal İş Hukuku Ve Sosyal Güvenlik Hukuku Dergisi*, 15 (58), 395-417.
- Oğuzman, M. K., Öz, M. T. (2009). *Borçlar Hukuku Genel Hükümler*. İstanbul: Vedat Kitapçılık.
- Okumuş, N. (2010). *Medeni Usul Hukukunda Özel Hüküm Sebepleri (Kanunda Düzenlenmemiş Takdiri Deliller)*, Yüksek Lisans Tezi. Erzurum: Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Okur, Z. (2016). "İş Uyuşmazlıklarında İşçi Lehine İspat Kolaylığı". *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası, Prof. Dr. Fevzi Şahlanan'a Armağan*, (74), 587-600.
- Olgaç, S., Çenberci, M. (1964). *Hukuk Davalarında İkrar*. İstanbul: Bereket Matbaası.
- Onaran Yüksel, M. (2000). *Karşılaştırmalı Hukuk Işığında Türk İş Hukukunda Kadın Erkek Eşitliği*. İstanbul: Beta Yayınları.
- Öksüz, Ö. (2006). "Yıllık Ücretli İzin". *Legal İş Hukuku Ve Sosyal Güvenlik Hukuku Dergisi*, 3 (11), 853-865.
- Özbay İ., Çelik F. (2018). "Boşanma Davalarında İspat Yükü Ve Karineler". *Yargıtay Dergisi*, 44 (1), 15-60.
- Özbay, İ. (2003). "Hakem Kararlarının Kesin Hüküm Teşkil Etmesi". *Prof. Dr. Ergun Önen'e Armağan. Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*. İstanbul: Alkim Yayınevi, 281-304.
- Özbay, İ. (2009). *Grup Davaları*. Ankara: Yetkin Yayınları.
- Özbay, İ. (2004). *Hakem Kararlarının Temyizi*. Ankara: Yetkin Yayınları.
- Özcan, D. (2013). *İş Hukukunda Fesih Ve İş Güvencesi*. Ankara: Adalet Yayınevi.
- Özcan, D., Ocak, U. (2013). *İbra Sözleşmesi (İbraname)*. Ankara: Adalet Yayınevi.

- Özdemir, C. S. (2014). "İbranamenin Kendi İçinde Çelişmesi". *Yargı Dünyası Dergisi*, (220), 23-30.
- Özdemir, C. S. (2011). "İş Kanunu'na Göre Çalışma Koşullarında Esaslı Değişiklik". *İstanbul Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odası*, 219-226.
- Özdemir, E. (2005). "İş Hukukunda Mutlak Emredici Hükümlerin Yeri". *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 54 (3), 95-120.
- Özdemir, E. (2006). *İş Sözleşmesinden Doğan Uyuşmazlıklarda İspat Yükü Ve Araçları*. İstanbul: Beta Yayınları.
- Özdemir, E. (2006). "İş Yerinde Cinsel Taciz". *Çalışma Ve Toplum Dergisi*, (4), 83-96 (Taciz).
- Özdemir, H. (1971). *Ceza Davaları İle Trafik Kazalarında Keşif Ve Bilirkişilik*. Şark Matbaası.
- Özekes, M. (2002). "Karar İncelemesi-İş Akdinin Sona Ermesinde Boşa Atılan İmza". *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 51 (3), 51-64.
- Özekes, M. (2003). *Medeni Usul Hukukunda Hukuki Dinlenilme Hakkı*. Ankara: Yetkin Yayınları.
- Özekes, M. (2004). "İş Kanunu'nun 20. Ve 21. Maddelerinin Medeni Yargılama Ve İcra Hukuku Bakımından Değerlendirilmesi". *Prof. Dr. Baki Kuru Armağanı, Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, 479-514.
- Özekes, M., Atalı, M. (2018). "7036 Sayılı Yeni İş Mahkemeleri Kanunu Üzerine Eleştiri, Değerlendirme ve Öneriler". "Yeni İş Mahkemeleri Kanunu Üzerine" Toplantısı. İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukuku Araştırma ve Uygulama Merkezi. İstanbul: On İki Levha Yayınları, 41-122.
- Özkan, H. (1996). *Hukuk Davalarında Keşif, Bilirkişilik Ve Tatbikatı*. Ankara: Seçkin Yayınevi.
- Özmunucu, S. (2014). "Türk Hukukunda Yargıtay Kararları Işığında Resen Araştırma İlkesi". *Mihbir Özel Sayı, Medeni Usul Ve İcra İflas Hukukçuları Toplantısı-Xıhmk Çerçevesinde Yargılamaya Hâkim Olan İlkeler*. Isparta: Süleyman Demirel Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 145-171.
- Özmunucu, S. (2013). "1086 Sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu İle 6100 Sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun Delillerin İkamesi Hakkındaki Hükümlerine Mukayeseli Bir Bakış". *Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Kazancı Hakemli Hukuk Dergisi*, (101), 42-66.
- Özrahit, T. (2017). *Türk, İngiliz, Kktc Medeni Usul Hukuklarında Deliller Ve Delillerin Toplanması İlişkin Temel Kavramlar İle Güncel Sorunlar*. İstanbul: On İki Levha Yayınları.
- Özsunay, E. (1991). "Amerikan Hukukunda Bilirkişi Tanık". *Mukayeseli Hukukta Bilirkişilik Ve Sorunları*. Yargıtay'ın Kuruluşunun 125. Yılı. Afşaroğlu Matbaası, 97-104.
- Öztaş, B. (2005). *Medeni Hukuk'un Temel Kavramları*. Ankara: Turhan Kitabevi.

- Öztek, S. (1991). "Fransız Hukukunda Bilirkişilik". *Mukayeseli Hukukta Bilirkişilik Ve Sorunları*. Yargıtay'ın Kuruluşunun 125. Yılı. Afşaroğlu Matbaası, 45-56.
- Öztek, S. (2014). "Bilirkişi Raporunun Hakimi Bağlamaması". *Prof. Dr. Ejder Yılmaz'a Armağan, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi*. Ankara: Yetkin Yayınları, 1607-1627.
- Öztek, S. (2021). *Türk Medeni Yargılama Hukukunda İstinaf ve Temyiz (6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu m. 341- m.373 Şerhi)*. Ankara: Yetkin Yayınları.
- Öztürk, M. O. (2012). "Kullanılmayan Yıllık Ücretli İzin Hakkı Sebebiyle İş Kanunu Çerçevesinde Yapılan Ödemeler". *Çalışma Ve Toplum Dergisi*, (35), 73-98.
- Özveri, M. (2007). "Yıllık Ücretli İzin Hakkı Ve Yargı Kararları". *Legal İş Hukuku Ve Sosyal Güvenlik Hukuku Dergisi*, 4 (15), 921-942.
- Paslı, A. (2009). "Anonim Ortaklık Genel Kurulunda Kullanılan Oy'un Hukuki Niteliği". *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası*, 67 (1-2), 167-182.
- Pekcanitez, H. (1992). *Medeni Usul Hukukunda Feri Müdahale*. Ankara: Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Döner Sermaye İşletmesi Yayınları.
- Pekcanitez, H. (2009). "Medeni Usul Hukukunda Hukuka Aykırı Yollardan Elde Edilen Delillerin Değerlendirilmesi". *Haluk Konuralp Anısına Armağan, Bilkent Üniversitesi Hukuk Fakültesi*. Ankara: Yetkin Yayınları, 783-850.
- Pekcanitez, H. (2016). "Hukuki Dinlenilme Hakkı". *Prof. Dr. Hakan Pekcanitez Makaleler*. (C.I). İstanbul: On İki Levha Yayınları.
- Pekcanitez, H., Atalay, O., Özeker, M. (2021). *Medeni Usul Hukuku Ders Kitabı*. İstanbul: On İki Levha Yayınları.
- Peksöz, V. (2014). *Hukuk Muhakemeleri Kapsamında Karineler Ve Faturanın Hukuki Niteliği*. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Peksöz, V. (2021). "Ziyet Eşyalarının İadesi Davasında İspat Yükü". *İstanbul Hukuk Mecmuası*, 79 (1), 193-209.
- Polat, Y. (2011). *4857 Sayılı İş Kanunu'na Göre İşçi Özlük Dosyası*, Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Postacıoğlu, İ. E. (1964). *Şehadetle İspat Memnuiyeti Ve Hudutları*. İstanbul: Baha Matbaası.
- Postacıoğlu, İ. E. (1975). *Medeni Usul Hukuku Dersleri*. İstanbul: Sulhi Garan Matbaası.
- Postacıoğlu, İ. E., Altay, S. (2020). *Medeni Usul Hukuku Dersleri*. İstanbul: Vedat Kitapçılık.
- Rüzgaresen, C. (2013). *Medeni Muhakeme Hukukunda Usul Ekonomisi İlkesi*. Ankara: Yetkin Yayınları.
- Sarısözen, M. (2014). "Özel Bilirkişi (Uzman Görüşü)". *Prof. Dr. Ejder Yılmaz'a Armağan, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi*. Ankara: Yetkin Yayınları, 1699-1737.
- Senyen Kaplan, E. T. (2015). *Bireysel İş Hukuku*. Ankara: Gazi Kitabevi.
- Senyen Kaplan, E. T. (2017). *Bireysel İş Hukuku*. Ankara: Gazi Kitabevi.

- Sever, R. (2012). "İşverenin Eşit Davranma Borcu". *Legal İş Hukuku Ve Sosyal Güvenlik Hukuku Dergisi*, 9 (34), 30-72.
- Sezgin, A. (2008). "Hukuka Aykırı Şekilde Kayda Alınan Telefon Görüşmeleri İle Gizli Çekimlerin Yayımlanması Nedeniyle Tazminat Davaları Ve Konu İle İlgili Yargı Kararları". *Terazi Hukuk Dergisi*, 3 (26), 53-64.
- Soner, L. F. (1975). "Senetle İspat Zorunluluğu, Delil Sözleşmesi Ve Tanık Dinletilmesi". *Ankara Barosu Dergisi*, (5), 656-664.
- Soyer, M. P. (2002). "İş Hayatındaki Önemli Bir Sorun Üzerine Not İşverenin Yıllık Ücretli İzin Hakkını Kullandırmaması". *Prof. Dr. Kemal Oğuzman'a Armağan, Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*. İstanbul: Beta Yayınları, 291-299.
- Sümer, H. H. (1998). "Yargıtay Kararları Işığında İşçinin İşe Devamsızlığı Nedeniyle Hizmet Sözleşmesinin Feshi". *Prof. Dr. Metin Kutal'a Armağan*. Ankara: Tühis, 201-232.
- Sümer, H. H. (2011). "İş Sözleşmesinin Sendikal Nedenle Feshi". *Prof. Dr. Sarper Süzek'e Armağan*. İstanbul: Beta Yayınları, 1623-1664.
- Sümer, H. H. (2020). *İş Hukuku*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Süzek, S. (1976). *İş Akdini Fesih Hakkının Kötüye Kullanılması*. Ankara,: Kazancı Yayınları.
- Süzek, S. (2005). "İşçinin Yetersizliği Veya Davranışları Nedeniyle Geçerli Fesih". *A. Can Tunçay'a Armağan*. İstanbul: Legal Yayıncılık, 565-586.
- Süzek, S. (2012). "İş Akdinin Kurulmasında Hukuka Aykırılık". *İş Hukukunda Güncel Sorunlar*. Kadir Has Üniversitesi Hukuk Fakültesi, 59-98.
- Süzek, S. (2017). *İş Hukuku*. İstanbul: Beta Yayınları.
- Şen, M. (2005). *İş Hukukunda Çalışma Koşullarında Değişiklik*. Ankara: Seçkin Yayınları.
- Şen, S. (2009). "Psikolojik Taciz Ve İş Kanunu Boyutu". *Çimento İşveren Dergisi*, 23 (5), 46-68.
- Şener, E. (2001). *Hukuk Sözlüğü*. Ankara: Seçkin Yayınları.
- Şık, E. (2012). *İşçinin Özlük Dosyası Düzenleme Borcu, Yüksek Lisans Tezi*. İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Şişli, Z. (2012). "Bireysel İş Uyuşmazlıkları Ve Yargısal Çözüm". *Ankara Barosu Dergisi*, (2), 45-67.
- Tahiroğlu, F. (2021). *Medenî Usûl Hukukunda Re'sen Araştırma İlkesi*. İstanbul: On İki Levha Yayınları.
- Tanrıver, S. (2006). "Türk Medeni Hukuku Bağlamında Hukuka Aykırı Yollardan Elde Edilen Delillerin Durumunun İrdelenmesi". *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, (65), 368-377.
- Tanrıver, S. (1993). "Türk Medeni Yargılama Hukukunda İkrarın Bölünüp Bölünemeyeceği Sorunu". *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, (2), 212-243.
- Tanrıver, S. (2002). *Bilirkişinin Hukuki Statüsü, Yükümlülükleri, Yetkileri Ve Sorumluluğu*. Ankara: Yetkin Yayınları.

- Tanrıver, S. (2021). *Medeni Usul Hukuku*. (C.I). Ankara: Yetkin Yayınları.
- Taşkın, A. (2016). "Mobbing Davalarında İspat Sorunu". *Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 20 (2), 391-437.
- Taşpınar Ayvaz, S. (2012). "Türk Borçlar Kanunu Ve Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun İmza Atamayanlarla İlgili Yeni Düzenlemesine Eleştirel Bir Bakış". *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 61 (1), 321-349.
- Taşpınar, S. (1996). "Fiili Karinelerin İspat Yükünün Dağılımındaki Rolü". *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 45 (1-4), 533-572.
- Taşpınar, S. (2001). *Medeni Yargılama Hukukunda İspat Sözleşmeleri*. Ankara: Yetkin Yayınları.
- Tekergül, M. (2010). *İşyerinde Elektronik Gözetim Uygulamaları, Yüksek Lisans Tezi*. İstanbul: Kadir Has Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Tekinalp, Ü. (1997). *40. Yılında Türk Ticaret Kanunu (Ticari Defterler)*. İstanbul: Beta Yayınları.
- Tiryaki, H. (2017). *İşe İade Davalarında Geçerli Ve Geçersiz Nedenler*. Ankara: Bilge Yayınevi.
- Tok, O. (2016). *Medeni Usul Hukukunda Delil Başlangıcı*. Ankara: Seçkin Yayınları.
- Tok, O., Koltaş, H. (2016). "Senetle İspat Kuralının Tesis Ediliş Amacı Bakımından Bazı Vakıaların İspatına İlişkin Değerlendirmeler", *Prof. Dr. Cevdet Yavuz'a Armağan. Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi*, 22 (3), 2665-2691.
- Toker, Y. (2016). "İşyerlerinde Cinsel Taciz: Kapsamı, Öncülleri, Sonuçları, Kurumsal Baş Etme Yöntemleri". *Türk Psikoloji Yazıları*, 19 (38), 1-19.
- Tolu, H. (2017). *İş Sözleşmesinin Haksız Feshi*. İstanbul: Beta Yayınları.
- Topal, Ö. (2015). *Ticari Defterlerin Delil Niteliği*. Ankara: Yetkin Yayınları.
- Topaloğlu, A. (2013). "6100 Sayılı Hmk' Da Yemin Ve Mahkeme Tarafından Yemin Teklif Etme Hakkının Hatırlatılması". *Terazi Hukuk Dergisi*, 8 (83), 56-63.
- Topçu, U. (2017). *Bilirkişi Raporları Ve Yargıtay Kararları Işığında Hizmet Tespit Davaları*. Ankara: Adalet Yayınevi.
- Topuz, G. (2012). *Medeni Usul Hukukunda Karinelerle İspat*. Ankara: Yetkin Yayınları.
- Toraman, B. (2014). "Medeni Usul Hukukunda İspat Hakkına Dair Bazı Tespit Ve Değerlendirmeler", *Prof. Dr. Hakan Pekcantez'e Armağan. Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C.16, 1483-1523.
- Toraman, B. (2017). "Yeni Bilirkişilik Kanunu". *Medeni Usul Ve İcra İflas Hukuku Dergisi*, 13 (36), 51-85.
- Tunç Yücel, M. (2013). "HMK m. 222 Çerçevesinde Ticari Defterlerle İspata İlişkin Bazı Sorunlar". *Medeni Usul Ve İcra İflas Hukuku Dergisi*, 9 (25), 115-140.
- Tunçomağ, K., Centel, T. (2008). *İş Hukukunun Esasları*. Ankara: Beta Yayınları.
- Tutumlu, M. A. (1989). "Hukuk Yargılamasında Delil İkamesinin Kapsamı, Şekli, Zamanı". *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, (6), 924-934.

- Tutumlu, M. A. (2015). "Havale Yoluyla Yapılan Ödemede İspatın Konusu". *Terazi Hukuk Dergisi*, 10 (108), 126-130.
- Tutumlu, M. A. (2017). "Hukuki Konularda Hukukçu Bilirkişi Atanması Sorunu". *Terazi Aylık Hukuk Dergisi*, 12 (131), 120-129.
- Tutumlu, M. A. (2007). *Medeni Yargılama Hukukunda Delillerin İleri Sürülmesi*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Türktekin, S. (2010). *Senetle İspat Zorunluluğu Ve Sınırları. Yüksek Lisans Tezi*. Kayseri: Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Uçum, M. (2007). "Personel Özlük Dosyası Ve İşverenin İş İlişkisinde Temin Etmesi Gereken Belgeler". *Legal İş Ve Sosyal Güvenlik Hukuku Dergisi*, 4 (16), 1341-1357.
- Ulukapı, Ö. (2015). *Medenî Usûl Hukuku*. Konya: Mimoza Yayınları.
- Umar, B. (2011). *Hukuk Muhakemeleri Kanunu Şerhi*. Ankara: Yetkin Yayınları.
- Umar, B., Yılmaz, E. (1980). *İsbat Yüğü*. İstanbul: Kazancı Hukuk Yayınları.
- Uzun, P. (2013). "Türk Borçlar Kanunu Düzenlemeleri Işığında İş Hukukunda İbra Sözleşmesi (İbraname) Ve İspat Gücü". *Terazi Hukuk Dergisi*, 8 (80), 34-41.
- Ünal, N. (2004). "1876 Anayasasının Hukuk Devleti Unsurları Açısından Osmanlı Devlet Anlayışına Getirdiği Yenilikler". *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 53 (1), 173-184.
- Ürcan, G. (2004). "Bireysel İş Uyuşmazlıklarında Senetle İspat". 75. Yaş Günü İçin Prof. Dr. Baki Kuru Armağanı. *Tbb*. Ankara: Şen Matbaa, 767-815.
- Ürcan, G. (2008). "Muvazaalı Alt İşverenlik İlişkisinin Tespiti Ve Usul Hukuku Açısından Gösterdiği Bazı Özellikler". *Legal İş Hukuku Ve Sosyal Güvenlik Hukuku Dergisi*, (19), 959-1004.
- Üstündağ, S. (1992). *Medeni Yargılama Hukuku*. İstanbul: Yaylacık Matbaası.
- Üstündağ, S. (1984). *Medeni Yargılama Hukuku*. İstanbul: Formül Matbaası.
- Üstündağ, S., Tanrıverdi, M. (1991). "Alman Usul Hukukunda Bilirkişilik". *Mukayeseli Hukukta Bilirkişilik Ve Sorunları*. Yargıtay'ın Kuruluşunun 125. Yılı. Afşaroğlu Matbaası, 5-29.
- Velidedeoğlu, H. V. (1960). *Türk Medeni Hukuku Umumi Esasları*. İstanbul: Nurgök Matbaası.
- Yardımcı, T. E. (2017). *Hukuk Yargılamasında Somutlaştırma Yüğü*. İstanbul: On İki Levha Yayınları.
- Yardımcıoğlu, D. (2018). "Türk İş Hukukunda İşyerinde Şiddet Ve Uygulanacak Hukuki Yaptırımlar". *International Journal Of Social And Humanities Sciences*, 2 (2), 144-160.
- Yavaş, M. (2015). "Medeni Yargılamanın Amacı Bağlamında İspat Yüğü Kavramı", Prof. Dr. Mehmet Akif Aydın'a Armağan. *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi*, 21(2), 741-762.
- Yavaş, M. (2009). *Senetle İspat Ve Senede Karşı Senetle İspat Kuralları Ve Bu Kuralların İstisnaları*. Ankara: Turhan Kitabevi.

- Yavuz, C., Acar F., Özen, B. (2018). *6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu'na Göre Borçlar Hukuku Dersleri (Özel Hükümler)*. İstanbul: Beta Yayıncılık.
- Yavuz, N. (1974). "Hukuk Davalarında İkrar". *Ankara Barosu Dergisi*. Ankara: Saim Toraman Matbaası, (4), 679-688.
- Yıldırım, M. K. (2011). *İlkeler Işığında Medeni Yargılama Hukuku*. İstanbul: Beta Yayınları.
- Yıldırım, M. K., Tok, O. (2016). "İtirazın Kaldırılması Yargılamasında Delil Başlangıcının Delil Değeri". *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Arştırmaları Dergisi*, 22 (1), 241-250.
- Yıldız, G. B. (2008). *İşverenin Eşit İşlem Yapma Borcu*. Ankara: Yetkin Yayınları.
- Yılmaz, E. (2005). *Hukuk Sözlüğü*. Ankara: Yetkin Yayınları.
- Yılmaz, E. (2007). "İş Mahkemeleri Kanunu'nun Değıştirilmesi İhtiyacı". *Sicil İş Hukuku Dergisi*, (8), 5-12.
- Yılmaz, E. (2008). "Usul Ekonomisi". *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 243-274.
- Yılmaz, E. (2009). "Alt İşverenlik İlişkinin Muvazaalı Olduğunu Tespit Eden İş Müfettiş Raporuna Karşı İtiraz Davası". *Çimento İşveren Dergisi*, 23 (1), 4-21.
- Yılmaz, E. (2013). "Ticari Defterlerin Delil Olması (Hmk M.222) Ve Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun Bu Konuda Getirdiğı Yenilikler". *Bankacılar Dergisi*, 24 (Özel Sayı), 28-41.
- Yılmaz, E. (2017). *Hukuk Muhakemeleri Kanunu Şerhi*. Ankara: Yetkin Yayınları.
- Yılmaz, E. (2020). *Adalet "İnsana Yakışan Anlayış"*. Ankara: Turhan Kitabevi.
- Yılmaz, E. (2021). *Hukuk Muhakemeleri Kanunu Şerhi (4. Cilt)*. Ankara: Yetkin Yayınları
- Yılmaz, E. (2021). *İslah (Genişletilmiş 5. Baskı)*. Ankara: Yetkin Yayınları.
- Yılmaz, E. (2021). *Medeni Yargılama Hukukunda Yemin*. Ankara: Yetkin Yayınları. (Yemin).
- Yılmaz, Z. (2016). *İspat Ve Deliller Rehberi*. Ankara: Adalet Yayınevi.
- Yuvalı, E. (2012). *İşçinin Kişisel Özellikleri Bakımından İşverenin Eşit Davranma Borcu*. Ankara: Turhan Kitabevi.
- Yücel, M. (2016). "Hizmet Tespit Davasının Yargılama Usulü Genel Bilgiler". *İstanbul Aydın Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, (3), 75-111.
- Yüksel, S. R. (2013). "İş Hukukunda Eşit Davranma İlkesi". *Legal İş Hukuku Ve Sosyal Güvenlik Hukuku Dergisi*, 10 (39), 37-80 (Eşit Davranma).
- Yüksel, S. R. (2013). "İş Sözleşmesinin İşveren Tarafından Haklı Nedenle Feshinde İspat". *İstanbul Barosu Dergisi*, 87 (6), 111-127 (İspat).

İNTERNET KAYNAKLARI

- <https://www.lexpera.com.tr/>
- <http://dergipark.gov.tr>.
- <http://www.tbb.org.tr>.
- <http://www.tdk.gov.tr>.
- <https://legalbank.net/arama/mahkeme-kararlari>
- www.kazanci.com.
- https://www.gesetze-im-internet.de/entgfg/_5.html.
- <http://www.eakademi.org/incele.asp?konu=TIBBİMÜDAHALEDENKAYNAKLANANTAZMİNATDAVALARINDAİSPATSORUNLARI&kimlik=694870117&url=makaleler/abasozen-6.pdf>, (E.T: 19.05.2018).
- <http://app.e-uyar.com/gerekce/index/91216b06-c6f5-42b2-a68f-82c87d608602>, (E.T: 27.05.2018).

Dr. Öğr. Üyesi Burçin YAZICI

İCRA VE İFLÂS HUKUKUNDA
NAFAKA ALACAĞI

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

İcra ve İflâs Hukukunda Nafaka Alacağı
Burçin Yazıcı

Hukuk Yayınları Dizisi – 3186

Birinci Baskı : Ağustos, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8153 – 88 – 0

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com
 : adalety@adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi
 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Ay-bay Kırtasiye İnş. Gıda Paz. ve Tic. Ltd. Şti.
Sertifika No: 46661
Tel: (0 312) 472 58 55 - Ankara

KAYNAKÇA

- Akartepe, Alparslan, *Ölünceye Kadar Bakma Sözleşmesi*, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2010.
- Akbal, Mehmet, "Medeni Yargılama Hukukunda Adli Yardım", *TBBĐ*, (93), 2011, 147-173.
- Akcan, Recep, *Hacze İştirak*, Seçkin Yayınları, Ankara 2005, (Hacze İştirak).
- Akcan, Recep, "İcra Hukukunda Temsil", *SÜHFD*, 7 (1-2), 1999, 21-62, (Temsil).
- Akgül, Lütfiye, "İslam Hukukunda Evli Kadının Nafakası ve Kapsamı", *EKEV Akademi Dergisi*, 19 (62), 2015, 21-34.
- Akıntürk, Turgut, Ateş, Derya, *Aile Hukuku C. II*, (20. Baskı), Beta Yayınları, Ankara 2017.
- Akın, Levent, "Maaş ve Ücret Haczi", *AÜHFD*, 44 (1), 1995, 335-364.
- Akil, Cenk, *Borçlunun Üçüncü Kişilerdeki Mal ve Alacaklarının Haczi*, Yetkin Yayınevi, Ankara 2013 (Üçüncü Kişilerdeki Mal ve Alacaklar).
- Akil, Cenk, "Medeni Muhakeme Hukukunda Değişiklik Davası ve Maddi Hukuktaki Görünümü", *TAAD*, 1 (10), 2012/3, 153-182 (Değişiklik Davası).
- Akil, Cenk, "Yargıtay Kararları Işığında Tasarrufun İptali Davası Bağlamında Aciz Belgesi", *ABD*, (3), 2014, 159-202, (Aciz Belgesi).
- Akil, Cenk, "Konkordato Mühletinin Alacaklılar Bakımından Sonuçları (28.02.2018 Tarih ve 7101 Sayılı Kanun'la Yapılan Değişikliklere Göre)", *TBBĐ*, (141), 2019, 228-252, (Konkordato Mühleti).
- Akil, Cenk, "Malvarlığının Terki Suretiyle Konkordatoda Konkordato Tasfiye Memurları", *AÜHFD*, 61 (3), 822, 819-858 (Tasfiye Memurları).
- Akkaya, Tolga, "5236 ve 5311 Sayılı Kanunlarla Yapılan Değişiklikler Çerçevesinde Yeni Kanun Yolu Sistemine Göre İlamlı İcrada İcranın İadesi", *MİHDER*, 4 (11), 2008, 681-697, (İcranın İadesi).
- Akkaya, Tolga, "İcra Memurunun Haczedilmezlik Kurallarını Kendiliğinden Dikkate Alıp Alamayacağı Sorunu", *DEÜHFD*, 11, Özel Sayı 2009, 845-866, (Haczedilmezlik).
- Akkaya, Tolga, "5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ve Bu Kanunda 5754 Sayılı Kanunla Yapılan Değişiklikler Çerçevesinde Cebri İcra Hukukundaki Güncel Gelişmeler", *Prof. Dr. Saim Üstündağ'a Armağan, Adalet Yayınevi*, 2009, 15-26, (Güncel Gelişmeler).
- Akkuş, Ozan, "Üçüncü Kişilerin Hükmün İptalini Talep Etmesi Üzerine Bir İncelem (HMK m. 376)", *SDÜHFD*, 10 (1), 2020, 243-272.

- Aktepe Artık, Sezin, "İstinaf Kanun yolunda Kamu Düzeni Kavramı", *TBBĐ*, (134), 2018, 258-292.
- Akyol-Aslan, Leyla, *Medeni Usûl Hukukunda Davadan Feragat*, Yetkin Yayınevi, Ankara 2011.
- Alangoya, Yavuz, *Medeni Usûl Hukukunda Dava Ortaklığı (Tarafların Taahhüdü)*, Nemaş Dizgi ve Baskı, İstanbul 1999.
- Albayrak, Adem, *İhtiyati Tedbir*, Adalet Yayınevi, Ankara 2017.
- Albayrak, Hakan, "Tasarrufun İptali Davalarında Yargıtay Tarafından Kabul Edilen Özel Dava Şartları", *AÜHFD*, 64 (4), 2015, 931-974.
- Altay, Sümer, "Hacze İştirak ve Sıra Cetveli", *Yasa Hukuk Dergisi*, 15 (171), 1996/2, 224-233.
- Andrews, Neil, *The Three Paths of Justice*, 2nd Edition, Springer International Publishing AG, Cambridge 2018.
- Antalya, Gökhan, "İcranın İadesi", *YD*, (4), 1983, 579-585.
- Ansay, Sabri Şakir, *Hukuk İcra ve İflâs Usûlleri*, (5. Baskı), İstiklal Matbaası, Ankara 1960.
- Ansay, Tuğrul, *Çağdaş Anayasalar ve Türk Anayasalarında Aile Kavramı*, Türköz Erder (Ed.) Türk Sosyal Bilimler Derneği, Maya Matbaacılık, Ankara 1984.
- Aras, Aslı, *Çekişmesiz Yargıda Yargılama Usûlü*, Yetkin Yayınevi, Ankara 2017.
- Arbek, Ömer, "Boşanmanın Mali Sonuçları", *AÜHFD*, 54 (I), 2005, 115-163.
- Arslan, Ramazan, Yılmaz, Ejder, Taşpınar-Ayvaz, Sema, Hanağası, Emel, *İcra ve İflâs Hukuku*, (6. Baskı), Yetkin Yayınevi, Ankara 2020, (İcra).
- Arslan, Ramazan, "Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun Geçici Hukuki Korumalar Konusunda Getirdiği Yenilikler", *Türkiye Bankalar Birliği Bankacılar Dergisi*, Özel Sayı, 2013, 7-27, (Yenilikler).
- Arslan, Ramazan, "Borçlunun Üçüncü Kişide Bulunan Alacağına Haczi, Haczin Üçüncü Kişiyi Bildirilmesi ve Sonuçları", *AÜHFD*, 65 (4), 2016, 3217-3242, (Üçüncü Kişide Bulunan Alacağın Haczi).
- Arslan, Ramazan, Yılmaz, Ejder, Taşpınar-Ayvaz, Sema, Hanağası, Emel, *Medeni Usûl Hukuku*, (6. Baskı), Yetkin Yayınları, Ankara 2020, (Usûl).
- Aslan, Aziz Serkan, "Covid -19 Salgını Sebebiyle İcra Takiplerine İlişkin Düzenlemelerin Değerlendirilmesi", *TBBĐ*, (148), 2020, 197-234.
- Aslan, Kudret, Akyol-Aslan, Leyla, "İlama Bağlı Para Alacağı İçin İlamsız İcra Takibi Yapılması, Dürüstlük Kuralına ve Hayatın Olağan Akışına Aykırı Mıdır?", *Prof. Dr. Ramazan Arslan'a Armağan C. I*, Yetkin Yayınevi, Ankara 2015, 196-249.
- Aslan, Kudret, "Hacizde Sıra (Tertip)", *AÜHFD*, 54 (2), 2005, 269-318, (Hacizde Tertip).

- Aşık, İbrahim, "İcra ve İflâs Kanunu'nda Yer Alan Cezai Hükümler (m. 331-354) ve Anayasa'nın 38. Maddesinin Sekizinci Fıkrası", *e-Akademi, Hukuk, Ekonomi ve Siyasi Bilimler Aylık İnternet Dergisi*, 60, 2007, (<http://e-akademi.org/makaleler/iasik-2.htm>, E.T. 14.02.2021), (Cezai Hükümler).
- Aşık, İbrahim, *İcra Sözleşmeleri*, Turhan Kitabevi, Ankara 2006, (İcra Sözleşmeleri).
- Aşık, İbrahim, "1982 Anayasası ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Çerçevesinde Devlet Mallarının Haczedilmezliği", *MİHDER*, 7 (18), 2011, 1-21, (Haczedilmezlik).
- Atalay, Oğuz, "Covid-19 Salgını Sebebiyle Takip Tatili Sonrasına İlişkin Bazı Düşünceler ve Öneriler", <https://blog.lexpera.com.tr/covid-19-salgini-sebebiyle-gerceklesen-takip-tatili-sonrasina-iliskin-bazi-dusunceler-ve-oneriler/> (E.T. 03.09.2021).
- Atalı, Murat, Erdoğan, Ersin "Covid-19 Salgının İcra ve İflâs Hukuku Alanına Etkileri, *İÜHF*, 78 (2), 395-416.
- Atalı, Murat, Ermenek, İbrahim, Erdoğan, Ersin, *İcra ve İflâs Hukuku*, (5. Baskı), Yetkin Yayınevi, Ankara 2022.
- Atar, Eray Aksın, "Nafakadan Feragat", *MÜHF-HAD*, 22 (3), 2016, 251-266.
- Atçeken, Cemre, "Türk Hukukunda Aile Arabuluculuğu", (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), KTO Karatay Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Konya 2021.
- Ayan, Mehmet, *Borçlar Hukuku Genel Hükümler*, (9. Baskı), Mimoza Yayınevi, Konya 2015.
- Aydemir, Efrail, *Hukuk Uygulamasında Faiz*, Adalet Yayınevi, Ankara, 2011.
- Aydın, Muzaffer, *Haczedilemeyen Mal ve Haklar*, Adalet Yayınevi, Ankara 2012.
- Ayık, Hamiyet, "Eşin Nafakasını Düşüren Hâller", (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Temel İslam Bilimleri Anabilim Dalı İslam Hukuku Bilim Dalı, Konya 2010.
- Başaklar, Emin, *Nafaka Davaları*, Halkevleri Kültür Vakfı Basım Evi, Ankara 1974.
- Baumbach, Adolf, Lauterbach, Wolfgang, Albers, Jan, Hartmann, Peter, *Zivilprozess-ordnung*, (74. Auflage), C.H. Beck, München 2016.
- Belgesay, M. Reşit, *İcra İflâs Kanunu Şerhi*, (4. Baskı), M. Sıralar Matbaası, İstanbul 1954.
- Berkin, Necmeddin M., *İflâs Hukuku*, (4. Baskı), Fakülteler Matbaası, İstanbul 1972, (İflâs).
- Berkin, Necmeddin M., "İflâsın Müflisin Mal ve Alacaklarına Tesiri", *İÜHF*, 17 (3-4), 1951, 717-730, (İflâsın Tesiri).
- Berkin, Necmeddin M., *Tatbikatçılara İcra Hukuku Rehberi*, Filiz Kitabevi, İstanbul 1980, (İcra Hukuku Rehberi).

- Beuermann, Philipp, *Der naheheliche Unterhalt, Grundlagen und Ausgestaltung im Deutschen Unterhaltsrecht und in den Prinzipien der Commission on European Family Law (CEFL)*, Stämpfli Verlag AG, Bern 2013.
- Bolayır Nur, “İflâs Tasfiyesinde Sıra Cetvelinin Birinci ve İkinci Sırasındaki İmtiyazlı Alacaklar”, Ramazan Arslan’a Armağan C. I, Yetkin Yayınları, Ankara 2015.
- Boran-Güneysu, Nilüfer, “İcra Takip İşlemleri”, *TBB Dergisi*, (101), 2012, 31-60, (İcra Takip İşlemleri).
- Boran-Güneysu, Nilüfer, “Yargılamanın İadesi Sebebi Olarak üçüncü Kişilerin Hükümün İptalini Talep Etmesi”, *MİHDER*, 12 (33), 2016, 1-22, (Yargılamanın İadesi).
- Bozer, Ali, Göle, Celal, *Ticari İşletme Hukuku*, (5. Baskı), Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, Ankara 2018.
- Bozovalı, Haluk, *Türk Medeni Hukukunda Bakım Nafakaları*, Kazancı Kitap Tic. AŞ, İstanbul 1990.
- Börü, Levent, “Adi Konkordato Alacaklılarının Alacaklarını Bildirmesi”, *İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 10 (1), 2019, 173-186, (Konkordato).
- Börü, Levent, “Aile Arabuluculuğu Konusunda Güncel Gelişmeler”, II. Uluslararası Kadın ve Hukuk Sempozyumu, *TBB Dergisi*, 2019, 1043-1061, (Aile Arabuluculuğu).
- Börü, Levent, İcra ve İflas Hukukunda Zarar Verme Kastından Dolayı İptal Davası (İİK m. 280), *AÜHFED*, 2009, 58 (3), (İptal Davası).
- Breitschmid, Peter, *Personen-und Familienrecht-Partnerschaftsgesetz Art. 1-456 ZGB – PartG*, (3. Auflage), Schulthess Juristische Medien AG, Zürich 2016.
- Budak, Ali Cem, Özer, Tülay, *Açıklayıcı Notlarla Hukuk Muhakemeleri Kanunu Hakkındaki İlk 100 Yargıtay Kararı*, Adalet Yayınevi, Ankara 2012.
- Budak, Ali Cem, Ak, Aslınur, “Medeni Usûl ve İcra İflâs Hukuku Alanında Covid-19 Sebebiyle Alınan Tedbirler”, İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi Covid-19 Hukuk Özel Sayısı, 19 (38), 2020/2 (Covid-19 Özel Ek), 1-19.
- Budak, Ali Cem, Karaaslan, Varol, *Medeni Usûl Hukuku*, (5. Baskı), Filiz Kitabevi, İstanbul.
- Bulur, Alper, “6325 sayılı Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu ve Uygulaması Hakkında Değerlendirmeler”, *Prof. Dr. Ramazan Arslan’a Armağan C. I*, Yetkin Yayınevi, Ankara 2015.
- Buruloğlu, Enver, Reyna, Yurda, *Konkordato Hukuku ve Tatbikat*, Yörük Matbaası, İstanbul 1968.
- Ceylan, Ebru, “Türk Hukukunda Boşanmanın Hukuki Sonuçlarında Arabuluculuk”, *Legal Hukuk Dergisi*, 16 (190), 2018, 4561-4588, (Arabuluculuk).
- Ceylan, Ebru, “Türk Velayet Hukukunda Yeni Gelişmeler”, *Legal Hukuk Dergisi*, 16 (181), 2018, 35-67, (Velayet).

- Cin, Halil, *Eski Hukukumuzda Boşanma*, Ankara Üniversitesi Basımevi, Ankara 1976.
- Claude-Mathey, Jean, *La Saise de Salaire et de Revenu*, Lausanne 1989.
- Coşkun, Mahmut, *Hacizde ve İflâsta Sıra Cetveli*, Seçkin Yayınevi, Ankara 2018 (Sıra Cetveli).
- Coşkun, Mahmut, *İcra-İflâs Suçları Disiplinsizlik Eylemleri ve Yargılama Usûlleri*, (4. Baskı), Seçkin Yayınevi, Ankara 2018 (İcra İflâs Suçları).
- Coşkun, Mahmut, *Son Değişikliklerle Birlikte Açıklamalı –İçtihatlı İcra İflâs Kanunu*, (4. Baskı), Seçkin Yayınevi, Ankara 2013 (İcra ve İflâs).
- Çağlar, Selda, “Anayasa Mahkemesi Kararlarında Eşitliğin Dar Yorumu”, *ABD*, 2012 (3), 43-86.
- Çakır Nagehan, *Boşanma Sonrası Ortak Velayet*, Yetkin Yayınevi, Ankara 2020.
- Çakırbey-Çimen, Hatice, Sosyal Devlet İlkesi Açısından Ailenin Korunması, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), *Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü*, İzmir 2009.
- Çanak, Erkan, “Maaş ve Ücret Haczi”, *AD*, (3), 1984, 569-591.
- Çavdar, Seyit, Bıçkın, İnci, *İflâs ve İflâsın Ertelenmesi*, Seçkin Yayınevi, Ankara 2006.
- Çeker, Orhan, *Nafaka Kanunu*, Ebru yayınevi, İstanbul 1985.
- Çelik, Nuri, Caniklioğlu, Nurşen, Canpolat, Talat, *İş Hukuku Dersleri*, (32. Baskı), Beta Yayınevi, İstanbul 2019.
- Çiftçi, Pınar, *İcra Hukukunda Menfaat Dengesi*, Adalet Yayınevi, Ankara 2010.
- Çitak, Burak, *Yoksulluk Nafakası*, *İÜHFM*, 74 (1), 2016, 241-257.
- Çolak, Haluk, “İcra ve İflâs Suçları ile Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar”, *Bankacılık Dergisi*, (53), 2005, 72-106.
- Dağlıoğlu, Duygu, “Aile Hukukuna İlişkin Uyuşmazlıklarda Arabuluculuk”, *ASBÜ Hukuk Fakültesi Dergisi*, 2020 (2), 551-587.
- Damm, Maximilian, *Zwangsvollstreckung für Anfänger*, (11. Auflage), C. H. Beck, München 2014.
- Değnekli, Adnan, “Sıra Cetveli İle İlgili Sorunlar”, *Bankacılar Dergisi*, (67), 2008, (28-69), (Sıra Cetveli).
- Değnekli, Adnan, “İşverenin İflâsı veya İşverene Yönelik Haciz Hâlinde İşçinin Ücret Alacağına Önceliği Sorunu”, *TBBD*, (60), Eylül-Ekim 2005, 31-43, (İşçinin Ücret Alacağı).
- Değnekli, Adnan, “4949 Sayılı Kanun’la Değişik İcra İflâs Kanununa Göre Adi ve Rehinli Alacakların Sırası”, *AÜHFD*, 54 (1), 2004, 191-204 (Adi ve Rehinli Alacakların Sırası).
- Deliduman, Seyithan, “Malvarlığının Terki Suretiyle Konkordato”, *İBD*, 78 (2004/3), 1032- 1058.
- Deren-Yıldırım, Nevhis, “İflâsın Hukuki Mahiyeti”, *İÜHFM*, 54 (1-4), 1994, 331-346, (İflâsın Hukuki Mahiyeti).

- Deren-Yıldırım, Nevhis, Türk, İsveç ve Alman Hukukunda Hacze (Adi) İştirak, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), *Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü*, İstanbul 1989, (Adi İştirak).
- Direnisa, Efe, "Eşler ve Yakın Akrabalar Arası İvazlı Tasarrufların Bağışlama Sayılmasıyla İlgili İİK M.278/3-1 Hükmüne İlişkin Bir Değerlendirme" *İstanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 19 (2) 2020, ss. 191-231.
- Dişel, Buse, *İcra Hukukunda Takip Arkadaşlığı*, İIX Levha Yayınevi, İstanbul 2014 (Takip Arkadaşlığı).
- Dişel, Buse, *Dava Takip Yetkisi*, İIX Levha Yayınevi, İstanbul 2020 (Dava Takip Yetkisi).
- Doğan, İzzet, "Türk Medeni Kanunu'nu Düzenlemelerine Göre Tedbir, Yoksulluk ve İştirak Nafakası", *Milletlerarası Hukuk ve Milletlerarası Özel Hukuk Bülteni*, 35 (1), 2015, 59-95.
- Dominik, Milani, *Kommentar zum Bundesgesetz über Schuldbetreibung und Konkurs SchKG*, (4. Auflage), Schulthess Juristische Medien AG, Zürich 2017.
- Dural, Mustafa, Ögüz, Tufan, Gümüş, Mustafa Alper, *Türk Özel Hukuku C.II Aile Hukuku*, (12. Baskı), Filiz Yayınevi, İstanbul, 2016.
- Dülgar, Erdal, Süphandağ, Yavuz, *Sıra Cetveli Haciz ve İflâsta Özellik Arz Eden Durumlar*, (3. Baskı), Bilge Yayınevi, İstanbul 2017.
- Egger, August, *Aile Hukuku Birinci Kısım Evlenme Hukuku C. I*, (Çev: Tahir Çağa), Kenan Matbaası, İstanbul 1943 (Evlenme),
- Egger, August, *Aile Hukuku C. II, Hısımlık*, (Çev: Tahir Çağa), Yeni Cezaevi Basımevi, Ankara 1949 (Hısımlık).
- Enz, Benjamin V., *Kryptowährungen im Lichte von Geldrecht und Konkursaussonderung*, Schulthess Juristische Medien AG, Zürich 2019.
- Ercan, İbrahim, "İcra ve İflâs Suçları Üzerine Bazı Düşünceler", *SÜHFD*, 13 (1), 2005, 7-32.
- Ercan, İbrahim, *İcra ve İflâs Hukukunda Malvarlığının Terki Suretiyle Konkordato*, Mimoza Yayınevi, Konya 2015.
- Erdoğan, Ersin, "Yapma Borçlarının İcrası ve Bazı Temel Sorunlar", *ABD*, (2), 2017, 145-175.
- Erdoğan, Mehmet, *Fıkıh ve Hukuk Terimleri*, (6. Baskı), Ensar Neşriyat Tic. A.Ş., İstanbul 2016.
- Erdönmez, Güray, "HMK m. 57/1,c Hükmü Çerçevesinde İhtiyari Dava Arkadaşlığının Mümkün Olduğu Hâller", Prof. Dr. Hakan Pekcanitez'e Armağan, *DEÜHFD Özel Sayı* (16), 2014 695-755, (İhtiyari Dava Arkadaşlığı).
- Erdönmez, Güray, *Alacaklılara Zarar Verme Kastı İle Yapılan Tasarrufların İptali*, On İki Levya Yayınevi, İstanbul 2017, (Tasarrufun İptali).

- Eren, Fikret, *Borçlar Hukuku Genel Hükümler*, (25. Baskı), Yetkin Yayınevi, Ankara 2020, (Genel Hükümler).
- Eren, Fikret, *Borçlar Hukuku Özel Hükümler*, (5. Baskı), Yetkin Yayınevi, Ankara 2017 (Özel Hükümler).
- Ergenekon, Yılmaz, *Türk Medeni Hukukunda Yardım Nafakaları*, Yargıçoğlu Matbaası, Ankara 1966.
- Ergün, Zafer, *Boşanma Davaları*, Adalet Yayınevi, (4. Baskı), Ankara, 2009.
- Erişir, Evrim, *Geçici Hukuki Korumanın Temelleri ve İhtiyati Tedbir Türleri*, XII Levha Yayınları, İstanbul 2013.
- Eroğlu, Orhan, *Tasarrufun İptali Davası ile Muvazaa Davası Ve Karşılaştırılması*, Seçkin Yayınevi, Ankara 2019 (Tasarrufun İptali).
- Eroğlu, Orhan, "İflâta Sıra Cetveline İtiraz Davası (İflâta Kayıt Kabul Davası)", *TBB*, (144), Ankara 2019 (Sıra Cetveline İtiraz).
- Eroğlu, Orhan, *Uygulamada Konkordato*, (2.Baskı), Seçkin Yayınevi, Ankara 2019 (Konkordato).
- Ertaş, Şeref, "Sürekli Borç İlişkilerinde (Dauerschuldverhaeltnisse) Zamanaşımı", *DEÜHFD*, 16 (Özel Sayı) 2014, Prof. Dr. Hakan Pekcanitez'e Armağan, 3093-3104.
- Ersöz, Oğuz, "Yoksulluk Nafakasının Sona Ermesi", *Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi*, 6 (12), 2018, 463-509.
- Feyzioğlu, Feyzi Necmeddin, *Aile Hukuku*, Filiz kitabevi, İstanbul 1986.
- Feyzioğlu, Metin, "Sözleşmeden Kaynaklanan Yükümlülükler Nedeniyle Hürriyetin Kısıtlanması", *AİHS ve Anayasa m. 38/f. 8 Açısından Ödenmeyen Para Borçlarında Yaptırımlar Sempozyumu*. Banka ve Ticaret Hukuku Enstitüsü, Ankara 2002, <http://www.feyzioglu.av.tr/sozlesmeden-kaynaklanan-yukumlulukler-nedeniyle-hurriyetin-kisitlanmasi/> (E.T. 10.06.2022)
- Fırat, Erhan, *Özel Kanunlarda Düzenlenen İlam Niteliğindeki Belgeler*, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), *Erzincan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü*, Erzincan 2015, (İlam Niteliğindeki Belgeler)
- Fırat, Ertan, *Aile Arabuluculuğu*, *Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü*, (yayınlanmamış doktor tezi), Erzincan 2021, (Aile Arabuluculuğu).
- Fisher, Howard D. *The German Legal System and Legal Language*, 4th Edition, Routledge-Cavendish, 2009.
- Frankhauser, Roland, *ZGB Kommentar Schweizerisches Zivilgesetzbuch*, (3. Auflage), Orell Füssli Verlag AG, Zürich 2016.
- Genç, Mustafa, Aksoy, Muhammed Mihdi, "Bazı Kanunlar ile Mukayeseli Olarak İslâm Hukukunda Eş Nafakası", *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 17 (33), 2019, 351-390.

- Gençcan, Ömer Uğur, *Nafaka Hukuku*, (2. Baskı), Yetkin Yayınevi, Ankara 2021, (Nafaka).
- Gençcan, Ömer Uğur, *Boşanma Usûl Hukuku*, (2. Baskı), Yetkin Yayınları, Ankara 2018, (Boşanma).
- Gençcan, Ömer Uğur, “*Adli Yardım*”, *YD.*, 31 (1), 2005, 127-140, (Adli Yardım).
- Gelmez, Ezgi, “*Yoksulluk Nafakasının Süresine İlişkin Güncel Gelişmeler*”, *Terazi Hukuk Dergisi*, 14 (159), 2143-2155.
- Gökkaya, Vildan, “*Eğitimi Devam Eden Çocuğa Ana ve Babası Tarafından Verilen (Eğitim Nafakasının) Nafakanın Hukuki Niteliği ve Nafakaya Hükmedilebilme Koşulları*”, *İBD*, 91 (4), 2017, 274-286.
- Göksu, Mustafa, “*Hukuk Muhakemeleri Kanunu’na Göre İhtiyati Tedbirin Uygulanmasını Talep Etme Zorunluluğu*”, *DEÜHFD*, 16, Özel Sayı 2014, Prof. Dr. Hakan Pekcanitez’e Armağan, (1253-1273).
- Gözler, Kemal, *Türk Anayasa Hukuku*, Ekin Yayınevi (3. Baskı), Bursa 2019.
- Grassinger, Gülçin Elçin, “*Boşanma Davasında Eşlerin Boşanmanın Tali Sonuçlarına İlişkin Konularda Anlaşma Yapmaları ve Konu İle İlgili İsviçre Federal Mahkemesi Kararı*”, *İÜHFD*, 55 (3), 1997, 235-242.
- Güler, Deniz, Ulutak, Nazmi, *Aile Kavramının Toplumsal Gelişimi ve Türk Toplum Yaşantısında Aile*, *Kurgu Dergisi*, 11, 1992, 51-76.
- Güllüoğlu Altun, Yasemin, “*Aile Arabuluculuğu (Sisteme Genel Bakış): A. Arabuluculuğun Aile Hukukuna Etkileri*”, *Prof. Dr. Hüseyin Hatemi’ye 80. Yıl Armağanı*, On İki Levha Yayınları, İstanbul 2018.
- Günay, Mehmet, *İcra Suçları*, Seçkin Yayınevi, Ankara 2014.
- Gürdoğan, Burhan, *İflâs Hukuku Dersleri*, Ajans Türk Matbaası, Ankara 1966.
- Hamzaçebi, Mehmet, “*Türk Medeni Kanunu’na Göre Boşanma ve Ayrılık Hâllerinde Tedbir, Yoksulluk ve İştirak Nafakası*”, *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 10 (3-4), 2002, 23-48.
- Hanağası, Emel, *Davada Menfaat*, Yetkin Yayınları, Ankara 2009.
- Hasırcı, Hakan, “*İflâsın Müflisin Nafaka Borçlarına Etkisi*”, *Çankaya Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 5 (1-2), 2020, 1671-1690, (İflâsın Nafaka Borçlarına Etkisi).
- Hasırcı, Hakan, *İflâsın Takiplere Etkisi*, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2021, (İflâsın Takiplere Etkisi).
- Hausheer, Heinz, Wolf, Stephan, *Grounds For Divorce And Maintenance Between Former Spouses Switzerland*, <http://ceflonline.net/wp-content/uploads/Switzerland-Divorce.pdf>, (E.T. 15.02.2019).
- Hatemi, Hüseyin, Kalkan Oğuztürk, Burcu, *Aile Hukuku*, (3. Baskı), Vedat Yayıncılık, İstanbul 2014.

- Heiß, Beate, Born, Winfried, *Unlterhaltsrecht*, (37 Auflage), Verlag C. H. Beck München 2010.
- Herring, Jonathan, *Begining Family Law*, Routledge Press, New York 2015.
- Huber, Ernst Rudolf, "Modern Endüstri Toplumunda Hukuk Devleti ve Sosyal Devlet", (Çev. Tuğrul Ansay), *AÜHFD*, 27 (3), 27-51.
- İkizler, Metin, *Evliliğin Hükümsüzlüğü*, Seçkin Yayınevi, Ankara 2018.
- İpek, Nurcan, "Roma Hukukunda Yardım Nafakası Yükümlülüğü", *MÜHFHAD*, 19 (3), 2013, 277-290.
- İyilikli, Ahmet Cahit, *Hukuk Yargılamasında Kesin Hüküm*, Yetkin Yayınevi, Ankara 2016 (Kesin Hüküm).
- İyilikli, Ahmet Cahit, *Haciz İhbarnameleri*, Yetkin Yayınevi, Ankara 2012 (Haciz İhbarnameleri).
- İyilikli, Ahmet Cahit "Boşanma, Evliliğin İptali ya da Eşlerden Birinin Vefatının Aile Konutuna İlişkin Tasarrufun İptali Davasına Etkisi", *Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi*, 7 (13), 2019, 233-294, (Aile Konutu).
- Kaçak, Nazif, *İcra İflâs Uygulamasında Şikâyet*, Seçkin Yayınevi, Ankara 2004 (Şikâyet).
- Kaçak, Nazif, *Açıklama ve İctihatlar ile Haczedilmezlik*, Seçkin Yayınevi, Ankara 2006 (Haczedilmezlik).
- Kaçak, Nazif, *Tasarrufun İptali Davaları*, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2006 (Tasarrufun İptali).
- Kalafat, Gökçeşu Özgül, "6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun ve Tedbir Kararlarının Uygulanması" (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), *Galatasaray Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü*, 2019.
- Kale, Serdar, "7101 Sayılı İcra ve İflâs Kanunu'nda Değişiklik Yapılmasına Dair Çerçevesinde İflâs Dışı Adi Konkordato", *İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 5(1), 2018, 213-269, (İflâs Dışı Konkordato).
- Kaplan, Yavuz, "Arabuluculuk ve Türk Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanununa Eleştirisel Bir Bakış", *Milletlerarası Hukuk ve Milletlerarası Özel Hukuk Bülteni*, 28 (1-2), 115-146.
- Kaplan Güler, Beyhan, *Boşanmanın Hukuki Sonuçlarında Arabuluculuk*, Sümer Yayınevi, İstanbul 2014.
- Karataş, İzzet, Ertekin, Erol, *Tasarrufun İptali Davaları*, Yetkin Yayınevi, Ankara 1998.
- Karanfil, Kemal, "Sosyal Güvenlik Yasasındaki Değişiklik Sonrasında Yenilenen Yargıtay'ın Yeni Uygulamaları Işığında "Emekli Aylıklarının Haczi, Karşılaşılan Sorunlar ve Çözüm Yolları", *Terazi Hukuk Dergisi*, 5 (44), 2010, 83-89.

- Karslı, Abdurrahim, *İcra ve İflâs Hukuku*, (3. Baskı), Alternatif Yayınları, İstanbul 2014.
- Katz, Sanford N., *Family Law in America*, Oxford Universty Press, New York 2011.
- Kılıçoğlu, Ahmet M., *Borçlar Hukuku Genel Hükümler*, (14.Baskı), Turhan Kitabevi Ankara 2011.
- Kılıçoğlu, Evren, *İcra Sözleşmeleri*, Arıkan Yayınevi, İstanbul 2005.
- Kılınç, Ayşe, "Bir İnsan Hakkı Olarak Adli Yardım", *Hukuk ve İktisat Araştırmaları Dergisi*, 3 (11),2011, 1-10, (İnsan Hakkı Olarak Adli Yardım).
- Kılınç, Ayşe, *Medeni Usûl Hukukunda Adli Yardım*, Adalet Yayınevi, Ankara 2013 (Adli Yardım).
- Kırtıloğlu, Süleyman Serhat, *Medeni Yargılama Hukukunda Değişiklik Davası*, Adalet Yayınevi, Ankara 2014, (Değişiklik Davası).
- Kırtıloğlu, Süleyman Serhat, *İflâs Davası*, Adalet Yayınevi, Ankara 2009, (İflâs).
- Kindl, Johann, Meller- Hannich, Caroline, Wolf, Hans-Joachim, *Gesamtes Recht der Zwangsvollstreckung (Nomoskommentar)*, (3.Auflage), Nomos, Baden 2016.
- Kiraz, Taylan Özgür, *Yargı Kararları ile Birlikte İcra Mahkemesinde İtirazın Kaldırılması*, Adalet Yayınevi, (4. Baskı), Ankara 2013.
- Kocabaş, Gediz, "Evlilik Sonrası Dayanışma İlkesi ve Bu İlkenin Sınırı Olarak Clean Break İlkesi Doğrultusunda Yoksulluk Nafakasını Belirleyici Ölçütler", *MÜHF-HAD*, 19 (1), 2013, 357-392.
- Konuralp, Cengiz Serhat, *İcra İflâs Hukukunda İhtiyati Tedbirler*, XII Levha Yayınları, İstanbul 2013.
- Könezoğlu, Bilge, *Aile ve Ailenin Korunması (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi)*, *Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü*, Ankara 2006.
- Köprülü, Bülent, Kaneti, Selim, *Aile Hukuku*, (2. Baskı), Filiz Yayınevi, İstanbul 1989.
- Köseoğlu, Bilal, Kocaağa, Köksal, *Aile Hukuku ve Uygulaması*, Ekin Yayınevi, Ankara 2011.
- Kren-Kostkiewichz, Jolanta, *Schuldbetreibungs & Konkursrecht*, (3. überarbeitete und aktualisierte Auflage), Schulthess Juristische Medien AG, Zürich 2018, (Schuldbetreibungs & Konkursrecht).
- Kren- Kostiewicz, Jolanta, *SchKG Kommentar Schuldbetreibungs- und Konkursgesetz mit weiteren Erlassen*, (19. Auflage, vollständig überarbeitete und aktualisierte Auflage 2016), Orell Füssli Verlag AG, Zürich 2016, (Kommentar).
- Kren-Kostiewicz, Jolanta, Vock, Dominik, *Kommentar zum Bundesgesetz über Schuldbetreibung und Konkurs SchKG*, (4. Auflage), basierend auf der 1911 erschienenen 3. Auflage von Carl Jaeger, Zürich 2017, (Schulthess Kommentar).

- Kulaklı, Emrah, "Yoksulluk Nafakası ve Yoksulluk Nafakasının Süresi Bağlamında Bir Mukayeseli Hukuk İncelemesi", *İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 5 (2), 2018, (237-268).
- Kuru, Baki, *İcra ve İflâs Hukuku El Kitabı*, (2. Baskı), Adalet Yayınevi, Ankara 2013 (El Kitabı).
- Kuru, Baki, *Medeni Usûl Hukuku El Kitabı*, Yetkin Yayınevi, Ankara 2020, (Medeni Usûl).
- Kuru, Baki, "Haczi Caiz Olmayan Şeyler", *AÜHFD*, 19 (1), 1962, 277-326), (Haczi Caiz Olmayan).
- Kuru, Baki, "Ödeme Emrine İtirazın Ref'i", *Adalet Dergisi*, (11), 1961, 1043-1067, (İtirazın Ref'i).
- Kürtül, Mehmet, *Açıklamalı-Örnekli-İçtihatlı İcra ve İflâs Suçları*, (2. Baskı), Adalet Yayınevi, Ankara 2014.
- Lesperance, Jeannine R. "Bankruptcy Abuse Prevention Consumer Protection Act of 2005 and the "Automatic" Stay", *United States Attorneys' Bulletin*, 54 (4), 12-16.
- Medar, Arzu Ahsen, *Yargı Kararları Işığında Türk ve İsviçre Hukukunda Yoksulluk Nafakası*, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), *Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü*, Ankara 2018.
- Meier, Isaak, Hamburger, Carlo, *Die Entschuldung von Privathaushalten im Schweizerischen Recht*, Schulthess Juristische Medien AG, Zürich 2014.
- Meriç, Nedim, *Türk -İsviçre İcra Hukukunda Paylaşırma Kuralları ve Sıra Cetveline Müracaat Yolları*, Yetkin Yayınevi, Ankara 2015, (Sıra Cetveli).
- Meriç, Nedim, *Medeni Yargılama Hukukunda Tasarruf İlkesi*, Yetkin Yayınevi, Ankara, 2011, (Tasarruf İlkesi).
- Meyer, Karin, "İsviçre'de Eş ve İştirak Nafakası", (Çev. Kıvılcım Bilgen), *Antalya Bilim Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 2 (3), 2014, 191-201.
- Mollamahmutoğlu Hamdi, Astarlı, Muhittin, *İş Hukuku*, (5. Baskı), Turhan Yayınevi, Ankara 2012
- Morone, Danielle, "A Short History of Alimony in England and the United States", *20 J. Contemp.*, (3), 2011-2012, 3-8.
- Muşul, Timuçin, *İcra ve İflâs Hukuku C.I-II*, Adalet Yayınevi, (6. Baskı), Ankara 2013 (İcra ve İflâs C. I- II).
- Muşul, Timuçin, *Medeni Usûl Hukuku*, (3. Baskı), Adalet Yayınevi, Ankara 2012, (Usûl).
- Muşul, Timuçin, *İcra ve İflâs Hukuku Esasları*, (6. Baskı), Adalet Yayınevi, Ankara 2017 (İcra İflâs Hukuku Esasları).
- Muşul, Timuçin, *İcra ve İflâs Hukukunda Tasarrufun İptali Davaları*, (2. Baskı), Adalet Yayınevi, Ankara 2017 (Tasarrufun İptali).

- Muşul, Timuçin, *Haciz ve Hacze İştirak*, Adalet Yayınevi, Ankara 2019 (Haciz).
- Nacar, Mehmet Alper, *Konkordatoda İmtiyazlı Alacaklar*, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), *Ufuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü*, Ankara 2020.
- Namlı, Mert, "Yargılamanın Yenilenmesi Yoluna Tekrar Başvurma Yasağı", DEÜHFD, Prof. Dr. Hakan PEKCANITEZ'e Armağan, Özel Sayı, Cilt: 16, 2014, 1645-1668.
- Narin, İsmail, "Son Devir Osmanlı Âlimlerinden Ali Haydar Efendi'nin Hayatı, Hukukçuluğu ve Eserleri", *İlahiyat Tetkikleri Dergisi*, (46), 2016/2, 51-80.
- Narmanlıoğlu, Ünal, *İş Hukuku Ferdi İş İlişkileri I*, (4. Baskı), Beta Yayınları, İstanbul 2012
- Oğuzman, Kemal, Barlas, Nami, *Medeni Hukuk*, (20. Baskı), Vedat Kitapçılık, İstanbul 2014.
- Oğuzman, Kemal, Öz, Turgut, *Borçlar Hukuku Genel Hükümler C. I*, (17 Baskı), Vedat Kitapçılık, İstanbul 2019.
- Oğuzman, Kemal, Seliçi, Özer, Oktay-Özdemir, Saibe, *Eşya Hukuku*, (16. Baskı), Filiz Kitabevi, İstanbul 2013.
- Oğuzman, Kemal, Dural, Mustafa, *Aile Hukuku*, (2. Baskı), Filiz Yayınevi, İstanbul 1998.
- Olgaç, Senai, *İcra ve İflâs Kanunu C. I- II*, İsmail Akgün Matbaası, İstanbul 1974.
- Oskay, Mustafa, Koçak, Coşkun, Değnekli, Adnan, Doğan, Ayhan, *İcra İflâs Kanunu Şerhi*, Turhan Yayınevi, Ankara 2007.
- Önen, Ergun, *İnşai Dava*, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, Ankara 1981.
- Özbay, İbrahim, "Eşler Arasında Cebri İcra Yasağı", SÜHFD, 8 (1-2), 2000, 87-119, (Cebri İcra Yasağı).
- Özbay, İbrahim, "İcra ve İflâs Hukukunda Hacedilmezlikten Feragat (İİK m.83/a)", AÜEHFD, IX (1-2) 2005, 543-567, (Feragat).
- Özbay, İbrahim, "Türk Hukukunda Çocuk Teslimi ve Çocukla Kişisel İlişki Kurulmasına İlişkin İlamların İcrası Hakkındaki Sorunlar ve Çözüm Önerileri", *TNB Dergisi*, 4 (2), 2017, 31-110, (Çocuk Teslimi).
- Özbay, İbrahim, "Alternatif Uyuşmazlık Çözüm Yöntemleri", *EÜHFD*, X (3-4), 2006, (459-475) (Arabuluculuk).
- Özbek, Mustafa Serdar, *Avrupa Birliği ve Türk Hukukunda İlamlı İcranın Etkinliği C.I-II*, (4. Baskı), Yetkin Yayınevi, Ankara 2018, (İlamlı İcra- I,II).
- Özbek, Mustafa Serdar, *Alternatif Uyuşmazlık Çözümü*, 5. Baskı, Yetkin Yayınevi, Ankara 2022, (Alternatif Uyuşmazlık Çözümü).
- Özbek, Mustafa Serdar, "Kesinleşmeden İcra Edilemeyecek İlamların Kesinleşmeden Önce İcraya Konulması", *Başkent Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 2 (1), 2016, 37-78, (Kesinleşmeden İcra Edilemeyecek İlamlar).

- Özbek, Mustafa Serdar, “İflâs Masasından Çıkarılabilecek Mal ve Haklar”, *TBB Dergisi*, (3), 2001, 997-1028, (İflâs Masası).
- Özbek, Mustafa Serdar, “İcra Ve İflâs Kanununda Mal Beyanında Bulunma Yükümlülüğünün İhlâli Hâlinde Öngörülen Tazyik Hapsi Ve Disiplin Hapsinin Mükerrer Cezalandırma Yasağı Bakımından Değerlendirilmesi”, *DEÜHFD, Prof. Dr. Hakan Pekcanitez'e Armağan*, 16, 2014, (2447-2511), (Tazyik Hapsi).
- Özbudun, Ergun, *Türk Anayasa Hukuku*, (19. Baskı), Yetkin Yayınevi, Ankara 2019.
- Özçelik, Volkan, *İcra Müdürünün Takdir Yetkisi*, Adalet Yayınevi, Ankara 2014.
- Özdemir, Hayrunnisa, Ruhi, Ahmet Cemal, *Çocuk Hukuku*, Adalet Yayınevi, Ankara 2012.
- Özdemir, Hayrunnisa, “Yargıtay Kararları Işığında Türk Medeni Hukukunda Yardım Nafakaları”, *Terazi Hukuk Dergisi*, 9 (100), 2014, 65-78, (Yardım Nafakası).
- Özekes, Muhammet, *İcra Hukukunda Temel Haklar ve İlkeler*, Adalet Yayınevi, Ankara 2009 (Temel Haklar).
- Özekes, Muhammet, *7101 Sayılı Kanun'la Konkordato ve Elektronik Tebligat Konularında Getirilen Yenilikler*, (Ed. Muhammet Özekes), On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2018.
- Özgenç, İzzet, *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*, (16. Baskı), Seçkin Yayınevi, Ankara 2020, (Genel Hükümler).
- Özgenç, İzzet, “Şiddet Uygulayan Kişinin Zorlama Hapsine Tabi Tutulması”, *Kazancı Hakemli Hukuk Dergisi*, 8 (97-98), 59-61, (Zorlama Hapsi).
- Özkan, Hasan, İhtiyati Tedbir, Delil Tespiti ve İhtiyati Haciz ile Kamu Alacağının Tahsilinde İhtiyati Haciz, Seçkin Yayınevi, Ankara 2001.
- Özekes, Muhammet, *İcra Hukukunda Temel Haklar ve İlkeler*, Adalet Yayınevi, Ankara 2009, (Özekes, İlkeler).
- Özekes, Muhammet, Erişir, Evrim, “Konusu Para Alacağı Olan Geçici Hukuki Korumaların Karşılaştırılması ve Değerlendirilmesi”, *MİHDER*, 3 (5), 2006, 1235-1274.
- Özkan, Meral Sungurtekin, “Anayasanın Sosyal Hukuk Devleti İlkesi ve Medeni Yargılama Hukuku”, *DEÜHFD*, 11 (Özel sayı), 2009, 553-574.
- Özkaya, Eraslan, *Açıklamalı İçtihatlı İnançlı İşlem ve Muvazaa Davaları*, (3.Baskı), Seçkin Yayınevi, Ankara 2004.
- Özmen, İsmail, *İcra Mahkemesinin Görevine Giren Suçlar*, Seçkin Yayınevi, Ankara 2007.
- Özsoy, Dilşan Tülay, *İflâsın Dava ve Takipler Üzerindeki Etkisi (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi)*, *Başkent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü*, Ankara 2019.

- Özsunay, Ergun, *Borçlar Hukuku*, (2. Baskı), Filiz Kitabevi, İstanbul 1983.
- Öztan, Bilge *Medeni Hukuku'un Temel Kavramları*, (37. Baskı), Turhan Kitabevi, Ankara 2012 (Temel Kavramlar).
- Öztan, Bilge, *Aile Hukuku*, (6. Baskı), Turhan Kitabevi, Ankara 2015, (Aile Hukuku).
- Öztan, Bilge, Öztan, Fırat, "Boşanmada Birlikte Velayet ve Birlikte Velayetin Uygulanmasına İlişkin Modeller", *Çankaya Hukuk Fakültesi Dergisi*, 5 (1-2), 2020, (2569-2608).
- Öztek, Selçuk, "Hukuk Muhakemeleri Kanunu'ndaki Geçici Hukuki Koruma Hükümlerinin Değerlendirilmesi", *Medeni Usûl ve İcra İflâs Hukukçuları Toplantısı- X İzmir 1-2 Ekim 2012*, Türkiye Adalet Akademisi Yayınları, 428-461.
- Öztek, Selçuk, "İsviçre Medeni Usûl Kanununun İhtiyati Tedbirler Konusundaki Düzenlemesine Genel Bir Bakış" *MÜHFHAD*, 19 (2), 2013, 259-270, (İhtiyati Tedbir).
- Öztek, Selçuk, Budak, Ali Cem, Tunç-Yücel, Müjgan, Kale, Serdar, Yeşilova, Bilgehan *Yeni Konkordato Hukuku*, Adalet Yayınevi, Ankara 2018.
- Özüğür, Ali İhsan, *Nafaka Hukuku*, (2. Baskı), Seçkin Yayınevi, Ankara 2004.
- Özün, Mustafa Nihat, *Osmanlıca/Türkçe Sözlük*, (5. Baskı), İnkılap ve Aka Kitabevleri, Ankara 1973.
- Pagenstecher, Max, "Alman İflâs Hukukunda Konkordato Meselesi", (Çev: Orhan Münir Çağıl), *İÜHFD*, 746, 745-772.
- Pancaroğlu, Elif Almıla, *6284 Sayılı Kanun ve Bu Kanununun Ceza Muhakemesindeki Etkileri*, Adalet Yayınevi, 2021.
- Pekcanitez, Hakan, *İcra İflâs Hukukunda Şikâyet*, Dokuz Eylül Üniversitesi Yayınları, Ankara 1986 (Şikâyet).
- Pekcanitez, Hakan, Erdönmez, Güray, *7101 Sayılı Kanun Çerçevesinde Konkordato*, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2018.
- Pekcanitez, Hakan, "Tasarı Üzerine Genel Tartışma ve Değerlendirme", *Medeni Usûl Hukukunda Kanun Yolları ve Arabuluculuk Kanunu Tasarısı VI, Medeni Usûl ve İcra İflâs Hukukçuları Toplantısı VI*, İzmir Çeşme 19-20 Ekim 2007.
- Pekcanitez, Hakan, *Medeni Usûl Hukuku*, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2017 (Pekcanitez Usûl).
- Pekcanitez, Hakan, *Yabancı Para Alacaklarının Tahsili*, Yetkin Yayınevi, (3. Baskı), Ankara, 1998, (Yabancı Para Alacakları).
- Pekcanitez, Hakan, Atalay, Oğuz, Sungurtekin-Özkan, Meral, Özekes, Muhammet, *İcra ve İflâs Hukuku*, On İki Levha Yayınları, (7. Baskı), İstanbul 2020, (İcra İflâs).
- Pekcanitez, Hakan, Simil, Cemil, *İcra İflâs Hukukunda Şikâyet*, (2. Baskı), Vedat Kitapçılık, İstanbul 2017, (Şikâyet).

- Postacioğlu, İlhan, “Nakızdan Sonra Mahcuz Maaşta Tevkifat”, İÜHFİM, 1954, (3-4), (1028-1033), (Mahcuz Maaştan Tevkifat).
- Postacioğlu, İlhan, *Konkordato*, Banka ve Ticare Hukuku Araştırma Enstitüsü Yayınları, Ankara 1965, (Konkordato).
- Postacioğlu, İlhan, Altay, Sümer, *İcra Hukuku Esasları*, (5. Baskı), Vedat Kitapçılık, İstanbul 2010.
- Postacioğlu, İlhan, “Namı Müstear Meselesi-Vekalet ve İtimat Mukaveleleri ile Muvazaanın Karşılıklı Münasebetleri”, *İÜHFD*, XIII (3), 1947, 1011-1087.
- Resioğlu, Safa, *Borçlar Hukuku Genel Hükümler*, (20. Baskı), Beta Yayınları, İstanbul 2008.
- Rüzgaresen, Cumhur, *İflâs Sebepleri*, Adalet Yayınevi, Ankara 2011.
- Saraçoğlu, Simge, “6284 Sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Yasa Kapsamında Tedbir Nafakasına Hükmedilmesinin Koşulları”, *Prof. Dr. İlhan Uluslan 'a Armağan, C. II*, İstanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 15 (2-2), 2016, 483-499.
- Sargöllü, Ersin, “Muvazaa”, *ABD*, (4), 1989, 665-678.
- Sarısozen, M. Serhat, *Konkordato*, Yetkin Yayınları, Ankara 2020, 85.
- Saymen, Ferit H., Elbir, Halid K., *Türk Medeni Hukuku C. III Aile Hukuku*, İsmail Akgün Matbaası, İstanbul 1957.
- Schmid, Jean-Daniel, *Kommentar zum Bundesgesetz über Schuldbetreibung und Konkurs SchKG*, (4 Auflage), Schulthess Juristische Medien AG, Zürich 2017.
- Schmidt, Wolfgang, “Die Zwangsvollstreckung in Leistungen der Alterssicherung – Ein aktueller Überblick unter Berücksichtigung der Neuregelungen zur Kontopfändung”, *RVaktuell*, 5/6/2010, ([https:// docplayer.org/6589859-Die-zwangsvollstreckung-in-leistungen-der-alterssicherung.html](https://docplayer.org/6589859-Die-zwangsvollstreckung-in-leistungen-der-alterssicherung.html), E.T.30.09.2020).
- Schwarz, Andreas B., *Aile Hukuku C. I*, (Çev: Bülend Davran), Ülkü Matbaası, İstanbul 1942.
- Schwander, Ivo, *ZGB Kommentar Schweizerisches Zivilgesetzbuch*, (3.Auflage), Orell Füssli Verlag AG, Zürich 2016.
- Serozan, Rona, *Çocuk Hukuku*, (İkinci Basıdan Tıpkı Baskı), Vedat Kitapçılık, İstanbul 2017.
- Skinner, Christine, “Child Maintenance in United Kingdom”, *European Journal of Social Security*, 14 (4), 2012.
- Spühler, Karl, Dolge, Annette, *Schuldbetreibungs und Konkursrecht I-II*, (8, überarbeitete und ergänzte Auflage), Schulthess Juristische Medien AG, Zürich 2020.
- Staehelin, Adrian, *Zur Geschichte der Konkursprivilegien*, Schulthess Juristische Medien AG, 2015.

- Staehelein, Daniel, "İsviçre İcra İflâs Hukukunda Aciz Hukukunda Yapılan Yeniliklere İlişkin Değerlendirmeler" (Çev: Abdurrahman Kavasoglu/Ömer Çon), *SDÜHDF*, 8 (1), 2018, 45, 35-48.
- Stallmann, Christian, "Yeni (Alman) Acz Hukukuna Giriş", (Çev: Erdal Tercan), *AÜHFD*, 45 (1-4), 1996, 413-426.
- Starnes, Chnithia Lee, "Alimony Theory", *Family Law Quarterly*, 45 (2), 2011, 271-291.
- Sümer, Binnur, "İşçi Ücretinin Bu ücrete Yönelik Haciz ve İşverenin İflâsı ile İşverene Yönelik Haciz Hâlinde Korunması", *SÜHFD*, Şakir Berki'ye Armağan, 5 (1-2), 1996, 225-235.
- Süzek, Sarper, *İş Hukuku*, (18. Baskı), Beta Yayınları, İstanbul 2019.
- Şahin, Hasan Ali, Kaya-Hasdemir, Hülya, "Eski Önyasa Aile Hukukunda Nafaka, Tazminat ve Mal Paylaşımı", *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1 (38), 2015, 143-156.
- Şıpka, Şükran, "Avrupa Birliği Aile Hukuku ve CEFL (Avrupa Birliği Aile Hukuku Komisyonu, Prensipleri, Amaçları ve Yapılan Çalışmalar)", *İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 5 (10), 2006, 163-172, (Avrupa Birliği).
- Şıpka, Şükran, "Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanun Tasarısının Değerlendirilmesi", *İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 6 (12), 174, 163-177, (Arabuluculuk).
- Sungurtekin-Özkan, Meral, "Konkordatoda Alacaklılar Kurulu", *Yaşar Hukuk Dergisi*, 1 (2), 2019, 47-70.
- Tanör, Bülent, Yüzbaşıoğlu, Necmi, *Türk Anayasa Hukuku*, (13. Baskı), Beta Yayınları İstanbul 2013.
- Tanrıver, Süha, "Aile Mahkemeleri Üzerine Bazı Düşünceler", *Prof. Dr. Turgut Kalpsüz'e Armağan*, Turhan Kitabevi, Ankara 2003, (Düşünceler).
- Tanrıver, Süha, *İlamlı İcra Takibinin Dayanakları ve İcranın İadesi*, Yetkin Yayınevi, Ankara 1996 (İlamlı İcra).
- Tanrıver, Süha, *Aile Mahkemeleri*, Yetkin Yayınevi, Ankara 2014, (Aile Mahkemeleri).
- Tanrıver, Süha, *Medeni Usûl Hukuku C. I*, (2.Baskı), Yetkin Yayınevi, Ankara 2018 (Medeni Usûl).
- Tanrıver, Süha, *Hukuk Uyuşmazlıkları Bağlamında Arabuluculuk*, Yetkin Yayınevi, Ankara 2020, (Arabuluculuk).
- Taşpınar, Sema, "Adi Konkordato Hakkında İcra ve İflâs Kanunu'nda Yapılan Değişiklikler", *Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi*, XXII (2), 2003, (49-92) (Adi Konkordato).
- Taşpolat Tuğsavul, Melis, *Türk Hukukunda Arabuluculuk*, Yetkin Yayınevi, Ankara 2012.

- Taş-Korkmaz, Hülya, *İflâs Masası*, Yetkin Yayınları, Ankara 2010.
- Tekinay, Selahattin Sulhi, *Türk Aile Hukuku*, (7. Baskı), Filiz Yayınevi, İstanbul 1990.
- Tekinay, Selahattin Sulhi, Akman, Sermet, Burcuoğlu, Haluk, Altop, Atilla, *Tekinay Borçlar Hukuku*, (7. Baskı), Filiz Kitabevi, İstanbul 1993.
- Teoman Yalabık, Fulya, İngiliz ve Amerikan Hukuklarında Vakıaların Getirilmesi ile Delillerin Toplanmasında Hâkimin Rolü ve Türk Hukuku Bakımından Değerlendirilmesi, *On İki Levha Yayıncılık*, İstanbul 2016.
- Tercan, Erdal, "Türk Aile Mahkemeleri", *AÜHFD*, 52 (3), 2003, 19-53.
- Tercan, Erdal, "4949 Sayılı Kanunla Yapılan Değişiklikten Sonra İcra ve İflâs Kanunu m.206'ya Göre İmtiyazlı Alacaklar (Sıra Cetveli)", *Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi*, XXII (2), 2003, 17-45, (İmtiyazlı Alacaklar).
- Terci, Hayal, "Ömür Boyu Gelir Sözleşmesi ve Ömür Boyu Bakım Sözleşmesi", *Terazi Hukuk Dergisi*, 9(100), 2014, 223-230.
- Tombaloğlu, Mustafa Lütfi, "5510 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Açısından Haczedilemezlik ve İcra İflâs Kanunu m. 173/3 ve 4 ile 68/a-Son Maddelerine İlişkin Değerlendirme", *Bankacılar Dergisi*, (67), 2008, 111-115.
- Topuz, Gökçen, "5510 Sayılı Kanun'da Öngörülen Emekli Aylığının Haczedilemezliği Kuralı ve Bu Kuralın Anayasaya Uygunluğu Üzerine Düşünceler", *AÜHFD*, 65 (4) 2016, 3017-3051.
- Tuncer-Kazancı, İdil, "Bir Yargıtay Kararı Işığında Eşlerin Anlaşmalı Boşanma İle Alacaklılarından Mal Kaçırmalarının Tasarrufun İptali Davasına Konu Edilmesi Sorunu", *İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 6 (2), 2015, 401-424.
- Tunçomağ, Kemal, *Türk Borçlar Hukuku C.I*, Sermet Matbaası, İstanbul 1976.
- Türkan, Talip, *İslam Hukuku El Kitabı*, (3. Baskı), Grafiker Yayınları, Ankara 2015.
- Türkmen, Ahmet, "Eğitim Nafakası (TMK m.328/2)", *Aydın Zevkliler'e Armağan*, *Yaşar Hukuk Dergisi*, (8), 2013, 2707-2764.
- Uğur, Hüsamettin, "Kadın ve Aile Bireylerine Yönelik Şiddete Karşı 6284 Sayılı Kanunun Getirdikleri", *TBBD*, 2012 (101), 333-366.
- Ulukapı, Ömer, *İcra ve İflâs Hukuku*, Mimoza Yayınevi, Konya 2015, (İcra).
- Ulukapı, Ömer, "Konkordatonun Sonuçları", *SÜHFD*, 2000, 8 (1-2), 9-61, (Konkordato).
- Ulukapı, Ömer, *Medeni Usûl Hukukunda Dava Arkadaşlığı*, Mimoza Yayınevi, Konya 1991, (Dava Arkadaşlığı).
- Umar, Bilge, *Hukuk Muhakemeleri Şerhi*, (2. Baskı), Yetkin Yayınları, Ankara 2014, (Şerh).
- Umar, Bilge, "Türk İcra Hukukuna Eleştirel Bir Bakış", *Medeni Usûl ve İcra İflâs Hukukçuları Toplantısı-VII*, TBB Yayınları, 24-25 Ekim (163), 2008, 201-210, (Eleştiriler).

- Umar, Bilge, *İcra İflâs Hukukunun Tarihi Gelişmesi ve Genel Teorisi*, Ege Üniversitesi İktisadi ve Ticari İlimler Fakültesi Matbaası, İzmir 1973 (Tarihi Gelişim).
- Umar, Bilge, *Türk İcra İflâs Hukukunda İptal Davası*, Fakülteler Matbaası, İstanbul 1963 (İptal Davaları).
- Uyar, Talih, "İcra İflâs Hukukumuzun Tarihçesi", *Adalet Dergisi*, (1), 1972, 72-78, (Tarihçe).
- Uyar, Talih, *İcra ve İflâs Kanunu Şerhi*, (3. Baskı), Turan Yayınevi, Ankara 2006 (Şerh).
- Uyar, Talih, "Yabancı Para Alacaklarının Tahsilinde Ortaya Çıkan Sorunlar", *İBD* 1993/7-8-8, 572 vd. (Yabancı Para Alacakları).
- Uyar, Talih, *İcra ve İflâs Hukukunda İptal Davaları*, (2.Baskı), Feryal Matbaacılık, Ankara 1992, (İptal Davaları).
- Uyar, Talih, "Takip Konusu İlamın Yargıtay'ca Bozulması Üzerine İcra Dairesince Yapılacak İşlem (İcranın Durdurulması-İcranın İadesi)", *ABD*, (1), 1981, (33-40), (İcranın İadesi).
- Uyar, Talih, "İlama Dayalı Olarak İlamsız Takip Yapılabilir mi?", *İBD*, 86 (1), 2012, 131-136, (İlamsız Takip).
- Uyar, Talih, "İptal Davasının Sonuçları (İİK m.283)", *DEÜHFD*, 12, Özel Sayı, 2010, 1159-1181, (İptal Davasının Sonuçları).
- Uyar, Talih, "İlama Aykırı Yapılan İcra Takiplerinin İptali", *ABD*, (2), 2014, 477- 488, (İlama Aykırı).
- Uyar, Talih, ""Muvazaa" Nedenine Dayalı Tasarrufun İptali Davalarının Koşul ve Sonuçları", *ABD*, (3), 2017, 265-316, (Muvazaa).
- Uyar, Talih, "Tasarrufun İptali Davalarında "Tasarrufun İptaline Karar Verilmesi" Konusunda Ortaya Çıkan Bazı Sorunlar", *TBBD*, (135), 2018, 517-576, (Tasarrufun İptali)
- Uyar, Talih, "*Hacze Adi (Takipli) Katılma*", *TBBD*, (66), 2006, 352-376, (Takipli Katılma).
- Uyar, Talih, "5358 Sayılı ve 31.05.2005 Tarihli İcra ve İflâs Kanunu'nda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun Getirdiği Yenilikler", *TBBD*, (59), 2005, 314-326, (Yenilikler).
- Uyar, Talih, "Takip Hukukunda "Nafaka Borcunu Ödememe" Suçu (İİK m.344)", *TBBD*, (90), 2010, 420-429, (Nafaka Borcunu Ödememe).
- Uyar, Talih, "Yeni Konkordato Hukukumuzun Temel İlkeleri", *İBD*, 92 (4), 2018, 16, 15-102, (Temel İlkeler).
- Uyumaz, Alper, Erdoğan, Kemal, "Aile Hukukundan Doğan Uyuşmazlıkların Alternatif Çözüm Yolları", *DEÜHFD*, 17 (1), (119-169).
- Uzun, Mine, *Türk Medeni Kanun ve Yargıtay Kararları Kapsamında Yoksulluk Nafakası*, Vedat Yayıncılık, İstanbul 2013.

- Ülki, Vural, *Almanca-Türkçe Sözlük*, Türk Dil Kurumu C. II, Ankara 1993.
- Üstün, Ümit Süleyman, "Kamu İdareleri Arasında Konulan Hacizler Arasında Öncelik (Kamu İdareleri Arasında Hacze İştirak)", *SÜHFD*, 23(1), 53-69.
- Üstündağ, Saim, *İflâs Hukuku*, (7.Baskı), Sena Ofset Matbaa, İstanbul 2007, (İflâs).
- Üstündağ, Saim, *İcra Hukukunun Esasları*, (8.Baskı), Yazarın Kendi Baskısı, İstanbul 2004, (İcra).
- Üstündağ, Saim, *İcra İflâs Kanunu'nun Dünü ve Bugünü*, Yazarın Kendi Baskısı, İstanbul 1990 (Dünü ve Bugünü).
- Üstündağ, Saim, *Medeni Yargılama Hukuku*, C. I-II, (6. Baskı), Alfa Basım Yayım Dağıtım, İstanbul 1997 (Usûl).
- Velidedeoğlu, H. Veldet, *Türk Medeni Hukuku C.II Aile Hukuku Cüz I Evlilik*, (2. Baskı) İstanbul Matbaacılık, İstanbul 1949.
- Verner, Chester G., Hurlbut, John B., "The Historical Background of Alimony Law and its Present Statutory Structure", *Law and Contemporary Problems*, 6 (2), Alimony 1939.
- Von Tuhr, Andreas, *Borçlar Hukuku*, (Çev: Cevdet Edege), Yargıtay Yayınları No:15, Olguç Matbaası, Ankara 1983.
- Wolodkiewicz, Witold, "Polonya Aile Hukuku Tarihi ve Bugün", (Çev: Ahmet Çalık), *İstanbul Üniversitesi Mukayeseli Hukuk Araştırmaları Dergisi*, 12 (15), 1978, 58-69.
- Wuffli, Daniel, *Aktuelles zur Insolvenzerklärung nach Art. 191 SchKG*, Dike Verlag AG, Zürich, 2016, 1496-1502.
- Yağcı, Kürşad, "Yoksulluk Nafakasında "Süresizlik" Sorunu", *İÜHFMD*, 76 (1), 2018, 323-358.
- Yağcıoğlu, Ali Haydar, "6284 Sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun ve Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar", *DEÜHFD*, Prof. Dr. Şeref Ertaş'a Armağan, 19 (Özel Sayı), 2017, 913-966.
- Yardımcı, Taner Emre, "5510 Sayılı Kanun Kapsamında Emekli Maaşında Haciz Uygulaması" *TNB Dergisi*, 5 (2), 2018, 36-63.
- Yavaş, Murat, "Maaş ve Ücret Haczi", *TBBD*, (84), 2009, 93-120.
- Yavaş, Murat, "Mehaz Kanun ile Türk Hukukunda ve Mukayeseli Hukukta Medeni Yargılamaya Hâkim İlkeler ve Hâkimin Rolü", *Prof. Dr. Yavuz Alangoya İçin Armağan*, Alkim Yayınevi, İstanbul 2007.
- Yavuz, Nihat, "Alacaklılardan Mal Kaçırmaya Yönelik İşlemlerin Hukuken Niteleştirilmesi Sorunu ve Bu Amaçla Yapılan Muvazaalı İşlemler Hakkındaki Yargıtay Uygulamasından Örnekler", *YD*, 25 (3), 217-241, (Muvazaa).
- Yavuz, Nihat, *Öğretide ve Uygulamada Nafaka, Nişan ile Eşlerin Katkı Payı ile İlgili Davalar*, Turhan Kitapevi 2008, (Nafaka).

- Yazıcı, Hilmi, Atasoy, Hilmi, *Şahıs Aile ve Miras Hukuku ile İlgili Yargıtay Tatbikatı 1952-1970*, Kardeş Matbaası, Ankara 1970.
- Yazıcı-Tıktık, Çiğdem, "Bir İşin Yapılmasın veya Yapılmamasın İlişkin İlamların İcrası", *DEÜHFK*, Prof. Dr. Hakan Pekcanitez'e Armağan, 16, Özel Sayı 2014, 2735-2776.
- Yıldırım, Kamil, *İcra ve İflâs Hukukunda İptal Davaları*, İstanbul 1995.
- Yıldırım, Mehmet Kâmil, Deren-Yıldırım, Nevhis, *İcra Hukuku*, (5. Baskı), Beta Yayınları, İstanbul 2012 (İcra).
- Yılmaz, Canan, "Alman ve Avusturya Ön Ödemeli Nafaka Kanunu İle Avrupa Birliği Düzenlemeleri Çerçevesinde Tahsil Edilemeyen Nafaka Alacaklarının Devlet Tarafından Ödenmesi", *MÜHFD-HAD*, 22 (3), 2016, 3091-3110.
- Yılmaz, Canan, "Avrupa Birliği'nde Aile Hukuku'nun Uyumlaştırılması", *MÜHFD-HAD*, 14 (1-2), 2008, 85-113.
- Yılmaz, Ejder, "Hacze Takipsiz Katılma", *AÜHFD*, 31 (1), 1974, 361-394, (Takipsiz İştirak).
- Yılmaz, Ejder, "Takipli İştirak", *AÜHFD*, 30 (1), 1973, 271-316, (Takipli İştirak).
- Yılmaz, Ejder, "Adli Yardım Kurumunun İdari Yargıda Uygulanması", *Makaleler C.I*, Yetkin Yayınevi, Ankara 2014 (Adli Yardım).
- Yılmaz, Ejder, "Yargılama Giderlerinin İşlevi ve Sosyal Hukuk Devleti", *Makaleler C.I*, Yetkin Yayınevi, Ankara 2014, (Yargılama Giderleri).
- Yılmaz, Ejder, *Hukuk Muhakemeleri Kanunu Şerhi*, (2. Baskı), Yetkin Yayınları, Ankara 2013, (Usûl Şerh).
- Yılmaz, Ejder, *İcra İflâs Kanunu Şerhi*, Yetkin Yayınları, Ankara 2016 (İcra Şerh)
- Yılmaz, Ejder, *Hukuk Sözlüğü*, (7. Baskı), Yetkin Yayınevi, Ankara 2002 (Hukuk Sözlüğü).
- Yılmaz, Ejder, "Borçlunun Sözleşmeden Doğan Yükümlülüğünü Yerine Getirememesine İlişkin Anayasa Hükmü ve İcra ve İflâs Suçları", *Prof. Dr. Ergün Önen'e Armağan*, (<https://hukuk.marmara.edu.tr/akademik/yayinlar>, E.T.13.11.2020), 493-502, İstanbul 2003, (İcra ve İflâs Suçları).
- Yılmaz, Ejder, "Cumhuriyetimizin 75. Yılında HUMK'da ve İİK'da Ortaya Çıkan Gelişmeler", *TBB*, (3), 1998, 871-886, (Gelişmeler).
- Zevkliler Aydın, Acabey Beşir, Gökyayla, Emre, *Zevkliler Medeni Hukuk*, (6. Baskı), Seçkin Yayınevi, Ankara 2000.

Dr. Tabriz RAUFOĞLU (JAFAROV)

Hukuki Yönlere ile
SİBER ALANDA
YETKİ SORUNU

(EVRENSEL İNTERNET YÖNETİMİ
BUHRANI IŞIĞINDA)

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Hukuki Yönleri ile Siber Alanda Yetki Sorunu

Tabriz Raufoğlu (Jafarov)

Hukuk Yayınları Dizisi – 3187

Birinci Baskı : Ağustos, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8153 – 89 – 7

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com
 : adalety@adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi
 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Ay-bay Kırtasiye İnş. Gıda Paz. ve Tic. Ltd. Şti.
Sertifika No: 46661
Tel: (0 312) 472 58 55 - Ankara

KAYNAKÇA

KİTAPLAR:

- ACER**, Yücel, **KAYA**, İbrahim, Uluslararası Hukuk, Temel Ders kitabı, Gözden geçirilmiş ve Genişletilmiş 8. Baskı, Seçkin Hukuk, Ankara 2019
- AKİPEK**, Serap Telli, **AKİPEK**, İlhan, **AKDOĞAN**, Erkan, International Law, Turhan Kitabevi, Ankara 2018, s. 30-31;
- AKSAR**, Yusuf, Teoride ve Uygulamada Uluslararası Hukuk I, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2012, s. 282 - 283
- ALİYEV**, Cabir, Çevrimiçi İfade Özgürlüğü, Liberte Yayınları, Ankara 2018.
- BROWNLİE**, Ian, Principles of Public International Law, Seventh edition, Oxford University Press 2008
- ÇAŞIN**, Mesut Hakkı, Modern Uluslararası Hukukun Temel Esasları, Cilt I, Legal yayınları, İstanbul 2013, s. 221.
- GOLDSMİTH**, Jack And **WU**, Tim, Who Controls The Internet? Lllusions Of Borderless World, Oxford University Press, New York 2006, S. 71-72.
- GÖZLER**, Kemal, Anayasa Hukukunun Genel Esasları, Güncelleştirilmiş ve Düzeltilmiş 10. Baskı, Ekin Basın Evi, Bursa 2018.
- GÜNDAY**, Metin, İdare Hukuku, 10. Baskı, maj Yayınevi, Ankara 2013.
- GÜNDÜZ**, Aslan, Milletlerarası Hukuk, genişletilmiş ve güncellenmiş 6 baskı, Beta yayınları, İstanbul 2013.
- KACZOROVSKA**, Alina, Public International Law, Fourth Edition, Routledge, London and New York 2010
- KALIN**, İbrahim, İslam ve Batı, İSAM yayınları, Ankara 2020.
- KİTTİCHAIŞAREE**, Kriangsak, Public International Law of Cyberspace, Law, Governance and Technology Series, Springer International Publishing, Switzerland 2017
- KURAN**, Selami, Uluslararası Deniz Hukuku, 3. Baskı, Türkmen Kitabevi, İstanbul 2009, s. 81-114.
- MUELLER**, Milton. L., Ruling the Root, London, The MIT Press, 2002
- MURRAY**, Andrew D., The Regulation of Cyberspace, Routledge-Cavendish, Abingdon 2007.

- NOHUTÇU**, Ahmet, İdare Hukuku, 15. Baskı, Savaş Yayınevi, Ankara 2015.
- OPPENHEİM**'s International Law, 9. Edition, London and New York 1996.
- ÖKTEM**, Emre, Uluslararası Teamül Hukuku, Beta Yayınevi, İstanbul 2013, s. 49-50.
- PAZARCI**, Hüseyin (2010), Uluslararası Hukuk, gözden geçirilmiş 9. Baskı, Turhan Kitabevi, Ankara 2010.
- ROTHWELL**, Donald R, Tim Stephens, International Law of Sea, Second Edition, Bloomsbury, Oxford 2016.
- ROUSSEAU**, Jean-Jacques, Toplum Sözleşmesi, (çev: Vedat Günyol), Türkiye İş Bankası yayınları, 17. Basım, İstanbul 2020.
- RUSSELL**, Bertrand, Etik, Toplum, Siyaset, (Çeviri: Funda Sezer), 2. Baskı, Say Yayınları, İstanbul 2017.
- RUSTAD**, Michael L., Global Internet Law In A Nutshell, West Academic Publishing, Minnesota 2015
- SCHMİTT**, Eric, **COHEN**, Jared, Yeni Dijital Çağ, (Çeviren: Ümit Şensoy), Optimist Yayın, İstanbul 2014
- SHAW**, Malcolm N., International Law, Eighth Edition, Cambridge University Press 2017
- SPİNELLO**, Richard A., author. Title: Cyberethics : morality and law in cyberspace / Richard A. Spinello. Description: Seventh edition. | Burlington 2020
- SPİNELLO**, Richard.A, Cyberethics : morality and law in cyberspace, Seventh edition, Burlington 2020.
- SUR**, Melda, Uluslararası Hukukun esasları, gözden geçirilmiş 13. Baskı, Beta yayınları, İstanbul 2019
- ŞEN**, Semir Töner, Siber Uzay ve Uluslararası Hukuk, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2021
- ŞVAB**, Klaus, Dördüncü Sənaye İnqilabı, (Tərcümə edənlər: Elşən Bağırzadə, Təhmasib Əlizadə), İqtisad Universiteti Nəşriyyatı, Bakı 2020.
- Tallinn **Manual 2.0** On The International Law Applicable To Cyber Operations Prepared By The International Groups Of Experts At The Invitation Of The Nato Cooperative Cyber Defence Centre Of Excellence (General Editor Michael N. Schmitt, Managing Editor Lius Vihul), Cambridge University Press 2017

- TOLUNER**, Sevin, *Milletlerarası Hukuk (Giriş, Kaynaklar)*, Sevin Tolunerin Ders Notlarından, (Derleyenler: Ayşe Nur Tütüncü, Enver Arıkoğlu, Verda Neslihan Akün, Elif Başkaracoğlu), Beta Yayınevi, İstanbul 2017, 36-59
- TOMUSCHAT**, Christian, *Human Rights Between Idealism and Realism*, Second Edition, Oxford University Press 2009.

MAKALELER:

- ALİ**, Shahzad, **HASSAN**, Ali Abul, "Blasphemous Video and Banning of YouTube in Pakistan: Exploring Perception of University and Madaris Students in the Mirror of Uses and Gratification Analysis", *Journal of Peshawar Islamicus*, Vol:7, Issue 2, s. 37-46.
- ASSAF**, A., **MOSHNIKOV**, D. & 'International Law in the Digital Age' Research and Study Group. Correction to: Contesting sovereignty in cyberspace. *Int. Cybersecur. Law Rev.* 2, 201 (2021),
- CORNISH**, Paul, **LIVINGSTONE**, David, **CLEMENTE**, Dave and **YORKE**, Claire, "On Cyber Warfare", A Chatham House Report, November 2010, s. 1
- D'AMATO**, Anthony, "International Law and Regulation of the Internet", 89 *Kentucky Law Journal*. 575 (2000), s. 575.
- DE LA CHAPELLE**, B. And **PORCIUNCULA**, L. (2021). "We Need to Talk About Data: Framing the Debate Around Free Flow of Data and Data Sovereignty", *Internet and Jurisdiction Policy Network*, s. 3.
- DEIBERT**, Ronald J., **ROHOZİNSKI**, Rafal, "Liberation vs. Control: The Future of Cyberspace", *Journal of Democracy*, Volume 21, Issues 4, October 2010, s. 52-53.
- DEMİDOV**, Oleg (2012) "International Regulation Of Information Security And Russia's National Interests", *Security Index: A Russian Journal on International Security*, 18:4, 15-32, DOI: 10.1080/19934270.2012.714597, s. 22;
- DİAS**, T. de Souza, "Applying Chapters VI and VII of the Charter of the United Nations in the Cyber Context: the Challenges And Opportunities of Information and Communications Technologies", Geneva, Switzerland: UNIDIR, 2021, s. 4.
- FARWELL**, James P. & **ROHOZİNSKI**, Rafal (2011) *Stuxnet and the Future of Cyber War*, *Survival*, 53:1, 23-40, DOI: 10.1080/00396338.2011.555586
- GEERS**, Kenneth (2010). *Cyber Weapons Convention*, *Computer Law & Security Review*, 26(5), 547-551.
- GİLES**, Keir, "Russia's Public Stance on Cyberspace Issues", in C. Czosseck, R. Ottis, K. Ziolkowski (eds), *4th International Conference on Cyber Conflict*, (Tallinn: NATO CCD COE, 2012), s. 63.

- GREEN**, James A. , "The Rise of Twiplomacy and the Making of Customary International Law on Social Media", *Chines Data & Society* July–December 2020, s. 1–6;
- GREENWALD**, Glenn, And **EWAN**, Macaskill. 2013. "NSA PRISM Program Taps in to User Data of Apple, Google and Others." *The Guardian*. June 7. Accessed on December 15, 2021. Available online at <https://www.theguardian.com/world/2013/jun/06/us-tech-giants-nsa-data>
- GREGORİO**, Giovanni De, **RADU**, Roxana, "Digital constitutionalism in the new era of Internet governance", *International Journal of Law and Information Technology*, Volume 30, Issue 1, Spring 2022, P. 69. <https://doi.org/10.1093/ijlit/eaac004>
- HALEY**, John O. (1982). "Sheathing the Sword of Justice in Japan: An Essay on Law without Sanctions". *Journal of Japanese Studies*, 8(2), pp. 265–281.
- HENRİKSEN**, Anders, "The end of the road for the UN GGE process: The future regulation of cyberspace", *Journal of Cybersecurity*, 2019, Vol. 5, No. 1, s. 3-4.
- HİNDİS**, Joanne, **WİLLİAMS**, Emma J., **JOİNSON**, Adam N., "It wouldn't happen to me: Privacy concerns and perspectives following the Cambridge Analytica scandal", *International Journal of Human-Computer Studies* (2020), s. 3-5.e *Journal of International Law*, Volume 21, Issue 1, March 2022, Pages 2–3;
- KERBER**, Wolfgang and **ZOLNA**, Karsten K., "The German Facebook Case: The Law and Economics of the Relationship between Competition and Data Protection Law" (November 14, 2021). *European Journal of Law and Economics* (2022), s.2-29, Available at SSRN: <https://ssrn.com/abstract=3719098> or <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.3719098>
- KOVÁCS**, László, "Cyber Security Policy And Strategy In The European Union And NATO", *Revista Academiei Forțelor Terestre* Nr. 1 (89)/2018, s. 21.
- LEHNER**, Andreas, "Constitutions in a Virtual World", *2 City University of Hong Kong Law Review* 355 (2010), s. 356.
- LİU**, Ian Yuying, "The Due Diligence Doctrine under Tallinn Manual 2.0", **Computer Law & Security Review**, No. 33, (2017), s. 391
- MAČÁK**, Kubo, "International Law And Practice From Cyber Norms To Cyber Rules: Re-Engaging States As Law-Makers", *Leiden Journal of International Law*, Leiden 2017, s. 7.
- OSULA**, A.M. and **ROİGAS**, H., 'Introduction', in A.-M. Osula and H. R (eds.), *International Cyber Norms: Legal, Policy & Industry Perspectives* (2016), 11 at 14.;

- PERRİTT**, Henry H. Jr. (1998) "The Internet as a Threat to Sovereignty? Thoughts on the Internet's Role in Strengthening National and Global Governance," *Indiana Journal of Global Legal Studies*: Vol. 5: Iss. 2, Article 4. Available at: <http://www.repository.law.indiana.edu/ijgls/vol5/iss2/4>;
- PERRİTT**, Henry H. Jr., "The Internet Is Changing the Public International Legal System," 88 *Ky. L.J.* s. 885-955 (2000). Çevirimiçi uzantı: http://scholarship.kentlaw.iit.edu/fac_schol/497 (e.t. 18.05.2022)
- PETERSON**, Dale (2013). *Offensive Cyber Weapons: Construction, Development, and Employment*. *Journal of Strategic Studies*, 36(1), pp. 120–124;
- POST**, David G., "Governing Cyberspace: Law, 24 *Santa Clara Computer & High Tech. L.J.* 883 (2007), s. 892-900
- POST**, David, **JOHNSON**, David, "Law and Borders - The rise of law in Cyberspace.", *Stanford Law Review*, Vol.48, N. 5, May 1996, s. 1367-1371.
- RİD**, Thomas; **MCBURNEY**, Peter (2012). *Cyber-Weapons*. *The RUSI Journal*, 157(1),pp. 6–13;
- ROBERTS**, Adam, "Political order and political decay: from the industrial revolution to the globalization of democracy", *Book reviews of Francis Fukuyama, International Affairs*, Volume 91, Issue 1, January 2015, Pages 171–172, <https://doi.org/10.1111/1468-2346.12193>
- ROTBERG**, Robert I., "Failed States in a World of Terror", *Foreign Affairs*, Vol. 81, No. 4 (Jul. - Aug., 2002), pp. 127-140;
- TALİHÄRM**, Anna-Maria, "Cyberterrorism: in Theory or in Practice?," *Defence Against Terrorism Review*, Vol. 3, No. 2, pp. 59-74, 2010, s. 59-60.
- TAŞDEMİR**, Fatma, "Devlet Merkezli Uluslararası Hukuk Sistemi Ve Devlet Dışı Silâhlı Aktörler", *İ.Ü. Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi* No: 56, Mart 2017, s. 61-62;
- WALKER**, CP, & **AKDENİZ**, Y., "The governance of the Internet in Europe with special reference to illegal and harmful content," [1998] *Criminal Law Review*, December Special Edition: *Crime, Criminal Justice and the Internet*, s. 1-2.
- ZENG**, Jinghan, **STEVENS**, Tim, **CHEN**, Yaru, "China s Solution to Global Cyber Governance: Unpacking the Domestic Discourse of "Internet Sovereignty" ", *Politics & Policy*, Volume 45, No. 3 (2017): 432-464. [10.1111/polp.12202](https://doi.org/10.1111/polp.12202), s. 434.

TEZLER:

AKDOĞAN, Erkan, “21. Yüzyılda Yeni Silah Teknolojileri, Silahların Kontrolü ve Uluslararası Hukuk”, Yayınlanmış YL Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Ana Bilim Dalı, Ankara 2010.

JAFAROV, Tabriz, “Türkiye Ve Azerbaycan Açısından Kamu Tüzel Kişiliği Kavramının İncelenmesi”, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış YL Tezi, Konya 2017, s. 24-53.

İNTERNET KAYNAKLARI:

- <https://undocs.org/A/RES/64/211> e.t. 27.10.2021
- <http://eng.sectesco.org/documents/> (e.t. 14.02.2022.)
- <https://www.bbc.com/turkce/haberler-turkiye-59042861> (e. t. 18.05. 2022); <https://www.amerikaninsesi.com/a/turkiye-10-buyukelciyi-istenmeyen-adam-ilan-edecek/6282731.html> (e.t. 18. 05. 2022);
- <https://www.trthaber.com/haber/gundem/hskdan-10-buyukelci-aciklamasi-620066.html> (e. t. 18. 05. 2022)
- <https://about.fb.com/news/2018/08/removing-myanmar-officials/> (e.t. 18. 05. 2022); <https://www.thetimes.co.uk/article/facebook-removes-military-junta-accounts-in-myanmar-g5dxkmds5> (e. t. 18. 05. 2022);
- <https://www.npr.org/sections/insurrection-at-the-capitol/2021/01/07/954453630/facebook-bans-president-trump-from-posting-for-the-rest-of-his-presidency> (e. t. 18. 05. 2022); <https://apnews.com/article/donald-trump-government-and-politics-technology-business-f7d165898d2b79e86c9fe15f36384b18> (e. t. 18. 05. 2022)
- <https://www.nytimes.com/2018/04/04/us/politics/cambridge-analytica-scandal-fallout.html> (e. t. 18. 05. 2022); Margaret **Hu**, “Cambridge Analytica’s black box”, Big
- <https://www.hurriyet.com.tr/gundem/cumhurbaskani-erdogandan-siber-vatan-mesaji-41715665> (e.t. 26.11.2021.)
- <https://www.trthaber.com/haber/gundem/fahrettin-altun-dijital-evreni-siber-vatan-olarak-tanimliyoruz-638909.html> (e.t. 26.12.2021.)
- <https://www.britannica.com/topic/cyberspace> (e.t. 09. 01. 2021)
- <https://restofworld.org/2021/social-media-laws-twitter-facebook/> (e. t. 24. 05. 2022)

- <https://www.eff.org/cyberspace-independence> (e.t. 25. 05. 2022)
- <https://digitallibrary.un.org/record/261158?ln=en> (e.t. 25.02. 2022)
- <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N98/359/99/PDF/N9835999.pdf?OpenElement> (e. t. 25. 05. 2022)
- <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N98/359/99/PDF/N9835999.pdf?OpenElement> (e. t. 25. 05. 2022)
- <https://www.un.org/disarmament/open-ended-working-group/> (e. t. 17. 05. 2022.)
- <https://www.resmigazete.gov.tr/arsiv/6092.pdf> (e.t. 12. 05. 2022)
- https://www.unov.org/documents/NGO/NGO_Resolution_1996_31.pdf (e.t. 17.05. 2022)
- <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N21/068/72/PDF/N2106872.pdf?OpenElement> (e. t. 17. 05. 2022)
- <http://www.pircenter.org/media/content/files/9/13480921870.pdf> (e.t. 04.03.2022)
- https://www.itu.int/en/ITU/Cybersecurity/Documents/National_Strategies_Repository/Russia_2000.pdf
- <https://www.unidir.org/files/medias/pdfs/developments-in-the-field-of-information-and-telecommunications-in-the-context-of-international-security-2012-2013-a-68-98-eng-0-518.pdf> (e.t. 25.09.2021)
- <https://www.whitehouse.gov/about-the-white-house/our-government/the-constitution/#:~:text=The%20First%20Amendment%20provides%20that,for%20a%20redress%20of%20grievances.>
- http://eng.sectesco.org/about_sco/ (e.t. 08 Aralık 2021)
- <https://undocs.org/Home/Mobile?FinalSymbol=A%2F65%2F201&Language=E&DeviceType=Desktop&LangRequested=False> (e.t. 11.05.2022)
- <https://front.un-arm.org/wp-content/uploads/2019/07/Information-Security-Fact-Sheet-July-2019.pdf> (e.t. 11.05.2022);
- <http://www.kremlin.ru/transcripts/10408>. (E.t. 16.12.2021)
- <https://undocs.org/Home/Mobile?FinalSymbol=A%2FRES%2F68%2F243&Language=E&DeviceType=Desktop&LangRequested=False> (e.t. 12. 05. 2022)
- <https://www.un-ilibrary.org/content/books/9789210056700c071/read> (e.t. 17. 05. 2022)

- <https://www.yjc.news/en/news/47482/declaration-of-general-staff-of-the-armed-forces-of-the-islamic-republic-of-iran-regarding-international-law-applicable-to-the-cyberspace>, e.t. 05.01.2022.
- <https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/cyberspace?q=cyberspace> (e. t. 05. 06. 2022)
- <https://www.collinsdictionary.com/dictionary/english/cyberspace> (e. t. 05. 06. 2022);
- <https://en.wiktionary.org/wiki/cyberspace#English> (e.t. 05. 06. 2022);
- <https://www.merriam-webster.com/dictionary/cyberspace> (e.t. 05. 06. 2022)
- **World Data Protection Report**, April 2011, Volume 11, Number 4. <https://www.wsgr.com/a/web/283/burton-yahoo-0411.pdf> (e.t. 12. 06. 2022)
- <https://www.politico.eu/article/elon-musk-ukraine-starlink/> (e.t. 13. 06. 2022)

RESMİ BELGELER:

- UN doc. A/65/150
- Agreement on Cooperation in Ensuring International Information Security between the Member States of the Shanghai Cooperation Organization, Article 4.
- Al-Skeini and Others v. the United Kingdom [GC], no. 55721/07, § 131, ECHR 2011.
- Barcelona Traction judgment, para. 70.
- BM GK'nın 18 Aralık 2003 tarihli, A/RES/58/32 sayılı kararı, 4. Paragraf.
- BM GK'nın 5 Ağustos 2005 tarihli, A/60/202 sayılı kararı
- BM Antlaşması Madde 10'na bkz. <https://www.resmigazete.gov.tr/arsiv/6092.pdf> (e.t. 12. 05. 2022)
- BM Antlaşması Madde 11. <https://www.resmigazete.gov.tr/arsiv/6092.pdf> (e.t. 12.05.2022)
- BM Antlaşması Madde 13. <https://www.resmigazete.gov.tr/arsiv/6092.pdf> (e.t. 12. 05. 2022)
- BM Antlaşması Madde 98. <https://www.resmigazete.gov.tr/arsiv/6092.pdf> (e.t. 14. 05. 2022)
- BM GK 22 Temmuz 2015 tarihli ve A/70/174 sayılı kararı,
- BM GK A/RES/60/45,
- BM GK 73/27 sayılı kararı. <https://undocs.org/en/A/RES/73/27>
- BM GK A/68/98 sayılı kararı.
- BM GK A/72/327 sayılı kararı.

- BM GK A/RES/60/45
- BM GK A/RES/66/24 sayılı kararı
- BM GK A/RES/68/243 sayılı kararı
- BM GK A/RES/68/243 sayılı kararı
- BM GK'nın raporun onaylanmasına dair A/75/816 sayılı kararı.
- BM GK, A/75/816.
- BM GK'nın A/75/816 sayılı kararı
- BM GK'nın 70/237 sayılı kararı
- BM GK'nın A/RES/73/27 sayılı kararı;
- BM GK'nın raporun onaylanmasına dair A/65/201 sayılı kararı,
- BM GK'nın raporun onaylanmasına dair A/68/98 sayılı kararı,
- BM GK'nın raporun onaylanmasına dair A/70/174 sayılı kararı,.
- BM GK'nın raporun onaylanmasına dair A/76/135 sayılı kararı, s. 5. <https://undocs.org/en/A/70/174> (E.t. 07.11.2021)
- BM Silahsızlandırma Ofisinin Bilgi Formu,
- Bu konuda bkz. BM GK'nın A/76/136 sayılı kararı, N2118948.pdf (un.org) (e.t. 15.05.2022)
- Declaration of General Staff of the Armed Forces of the Islamic Republic of Iran Regarding International Law Applicable to the Cyberspace.
- Doctrine of Information Security of the Russian Federation, approved by Decree of the President of the Russian Federation No. 646 of 5 December 2016, Para. 2(c)
- For a list of member states, observer states and dialogue partners see the website of the Shanghai
- Genel Sekreterin Raporunun onaylanmasına dair BM GK'nın 10 Ağustos 1999 tarihli ve A/54/213 sayılı kararı, s. 2.
- BM GK'nın A/RES/55/28 sayılı, 20 Aralık 2000 tarihli kararı, paragraf 4 ve 5.
- International Cybersecurity Norms (Policy Paper), <https://www.microsoft.com/en-us/cybersecurity/content-hub/international-cybersecurity-norms-part-2> (e.t. 16.02.2022)
- **Arab Convention on Combating Information Technology Offences**, art. 40(1)
- Letter dated 12 September 2011 from the Permanent Representatives of China, the Russian Federation, Tajikistan and Uzbekistan to the United Nations addressed to the Secretary-General (A/66/359). <https://undocs.org/A/66/359>
- Letter dated 23 September 1998 from the Permanent Representative of the Russian Federation to the United Nations addressed to the Secretary-General, A/C.1/53/3, bkz. <https://digitallibrary.un.org/record/261158?ln=en> (e.t. 11. 05. 2022)

- Military and paramilitary activities in and against Nicaragua, **Nikaragua vs United States of America**, merits, judgment, ICJ Reports, para.205
- NATO CHICAGO Summit, 2012, Parag 40.
- NATO Policy Paper on Cyber Defence, 2011.
- NATO Strasbourg / Kehl Summit Declaration, parag. 49, Press Release (2009) 044, Last updated: 08 May. 2014 11:08.
- NATO Wales Summit Declaration, parag. 72., Press Release (2014).
- NATO, Prague Summit Declaration, paragraf 4, NATO Press Release (2002)127 - 21 Nov. 2002., *“Strengthen our capabilities to defend against cyber attacks.”*
- BM GK'nın 60/45 sayılı, 66/24 sayılı, 68/243 sayılı kararları.
- See Council of Europe, *“Chart of signatures and ratifications of Treaty 185”*, status as of 18/04/2018, available at: <https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list/-/conventions/treaty/185/signatures> (E.t. 08 Aralık 2021)
- The promotion, protection, and enjoyment of human rights on the Internet”, UN GA, Human Rights Council, A/HRC/RES/20/8, par.1,
- U.S vs Microsoft: Court's Findings Of Fact, United States District Court For The District Of Columbia, s. 1-2.
- U.S. Defense Department's Advanced Projects Research Administration (ARPA)
- UN GGE 2013 Report, para. 20; UN GGE 2015 Report, paras. 27, 28(a)
- UNdoc. A/AC.290/2019/INF/1, A/AC.290/2020/INF/1 ve A/AC.290/2021/INF/1
- UNGA, A/76/136, s. 118.
- *US District Court for the Northern District of California, “Hepting v AT&T” case*, <<http://www.eff.org/files/filenode/att/att-complaint.pdf>> accessed 11 January 2010
- Xi Jinping, excerpt from his keynote address to the World Internet Conference in 2015 (Xinhua News 2015)
- *Youtube Llc Corporation Service Company ve diğerleri* [GK], B. No: 2014/4705, 29/5/2014.
- *United States v. Microsoft Corp*, Civil Action No. 98-1232 (TPJ).
- *United States v. Arjona*, 120, US 479, 483 (1887);
- *Lotus judgment*, at 88;
- *Island of Palmas arbitral award*, at 839;
- *Corfu Channel judgment*, at 22
- UN Secretary-General, Survey of International Law in Relation to the Work of Codification of the International Law Commission, para. 57, UN Doc. A/CN.4/1/Rev.1 (1 February 1949)

Halime SAVAŞ ÖZTÜRK

Hakim

**EDİNİLMİŞ MALLARA
KATILMA REJİMİNİN
SONA ERMESİ VE TASFİYE**

**ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022**

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Edinilmiş Mallara Katılma Rejiminin Sona Ermesi ve Tasfiye
Halime Savaş Öztürk

Hukuk Yayınları Dizisi – 3189

Birinci Baskı : Ağustos, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8153 – 90 – 3

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com
 : adalety@adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi
 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nilüfer Aydın

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Ay-bay Kırtasiye İnş. Gıda Paz. ve Tic. Ltd. Şti.
Sertifika No: 46661
Tel: (0 312) 472 58 55 - Ankara

KAYNAKÇA

- Acar, F. (2012). Aile Hukukumuzda Aile Konutu, Mal Rejimleri ve Eşin Yasal Miras Payı, Ankara.
- Akıncı, Ş. (2016). "Edinilmiş Mallara Katılma Rejiminin Tasfiyesinde Karşılaşılan Bazı Meseleler Ve Çözüm Önerileri", Marmara Üniversitesi Hukuk fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, Cilt: 22, Sayı: 3, S. 165-190.
- Akıntürk, T. (2012). Türk Medeni Hukuku, Aile Hukuku, İstanbul.
- Ateş, T. (2007). Türk Medeni Kanununda Edinilmiş (Kazanılmış) Mallara Katılma Rejimi, İstanbul.
- Atlan, H. Yavuz, E. (2017). "Bir Yargıtay Kararı Işığında İmara Aykırı (Kaçak) Yapının Mal Rejiminin Tasfiyesinde Katılma Alacağına Konu Olması Sorunu", Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Prof. Şeref Ertaş'a Armağan, Cilt: 19, Sayı: 1, S. 513-530.
- Dural, M. Öğüz, T. Gümüş, A. (2020). Türk Özel Hukuku, Aile Hukuku, İstanbul.
- Ertaş, Ş. (2014). "Eski Medeni Kanun Zamanında Evlenen Kişilerin Mal Rejimi Tasfiyesinde Bazı Hukuki Sorunları", Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Prof. Dr. M. Polat Soyer'e Armağan II, Cilt:15, Sayı:0, S. 915-932.
- Gençcan, Ö. (2019). Mal Rejimi Hukuku, Ankara.
- Gümüş, M. A. (2005). "Türk Hukukunda Yasal Mal Rejimi Olan Edinilmiş Mallara Katılma Rejimi Çerçevesinde Boşanma Davası; İştirak Nafakası," Maddi Tazminat ve/veya Yoksulluk Nafakası" ve/veya Manevi Tazminat Talepleri ile Mal Rejiminin Tasfiye Talebi Arasındaki İlişki", Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt: 1x, Sayı:3-4, S. 383-402.
- Gümüş, M. A. (2008). Teoride ve Uygulamada Evliliğin Genel Hükümleri ve Mal Rejimleri, İstanbul.
- Günarlan, B. F. (2015). "Değer Artış Payı Alacağı ve Katılma Alacağında Zamanaşımının Tabi olduğu Süreler", Türkiye Akademisi Dergisi, Cilt: 0, Sayı: 22, S. 495-526 (Günarlan, zamanaşımı).
- Günarlan, B. F. (2015). "Değer Artış Payı Alacağının Artık Değer Hesabına Etkisi" Erciyes Üniversitesi Hukuk fakültesi Dergisi, Cilt: X, Sayı: 1, S. 1-39, (Günarlan, değer artış payı).

- Günergök, Ö. (2002). "Türk Medeni Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şeklinde Kanununun Mal Rejimleri Bakımından Değerlendirilmesi" *Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt: VI, Sayı:1-4, S. 333-344.
- Güvenç, Ö. Yazıcı, A. N. M. (2021). "Edinilmiş Mallara Katılma Rejiminin Sözleşmeyle Başka Bir Mal Rejiminin Kabulü İle Sona Ermesi Hâlinde Artık Değere Katılma Esasını Değiştiren Anlaşmaların Geçerliliği" *Ankara Hacı Bayram Veli Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt: 25, Sayı: 4, S. 125-169.
- Kaçak, N. (2012). *Boşanmada Mal ve Paraların Paylaşımı*, Ankara.
- Karakimseli, A. (2017). *Eşler Arasındaki Yasal Mal Rejimine Karşı Alacaklıları Koruyucu Düzenlemeler*, Ankara.
- Kılıçoğlu, A. M. (2014). *Medeni Kanunu'muzun Aile- Miras- Eşya Hukukuna Getirdiği Yenilikler*, Ankara. (Kılıçoğlu, Yenilikler).
- Kılıçoğlu, A. M. (2016). *Aile Hukuku*, Ankara.
- Kılınç, A. N. Kılınç, A. (2019). "Mehrin Türk Pozitif Hukuku Açısından Yeniden Değerlendirilmesi Gerekliliği" *İnönü Üniversitesi Hukuk fakültesi Dergisi*, Cilt:10, Sayı: 1, S. 103-118.
- Kırmızı, M. (2012). *Edinilmiş Mallara Katılma Rejimi ve Aile Konutu*. İstanbul.
- Köroğlu, E. (2016). "Edinilmiş Mallara Katılma Rejimini Sona Erdiren Sebepler ve Bu Mal Rejiminin Sona Erme Anı (TMK m. 225)" *Erciyes Üniversitesi Hukuk fakültesi Dergisi*, Cilt:11, Sayı: 1, S. 229-251.
- Köseoğlu, B. Kocağa, K. (2009). *Aile Hukuku ve Uygulaması*, Ankara.
- Mortaş, S. (2015). *Yargısal Anlayışlar Işığında Eşler Arasında Mal Rejimleri, Katkı/Değer Artış Payı – Katılma Alacağı ve Mal Rejimlerinden Kaynaklanan Diğer Uyuşmazlıklar*, Ankara.
- Nebioğlu Öner, Ş. (2020). "Edinilmiş Mallara Katılma Rejiminde Aile Konutunun Sağ Kalan Eşe Özgülenmesi", *Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt: XXIV, Sayı:1, S. 169-218.
- Okur, S. (2016). "Edinilmiş Mallara Katılma Rejiminde Katılma Alacağını Borçlu Eşten Veya Borçlu Eşin Mirasçılarında Tahsil Edemeyen Katılma Alacaklısı Eşin TMK. m. 241'e Göre Üçüncü Kişilere Karşı Dava Hakkı" *Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt:11, Sayı: 1, S.147-198.
- Öncü, Ö. (2017). "Eşlerin Anlaşmalı Boşanma Çerçevesinde Mal Rejiminin Tasfiyesine Yönelik Yaptıkları Anlaşmalar ve Bu Anlaşmaların Uygulamada Doğurduğu Sorunları", *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Prof. Dr. Şeref Ertaş'a Armağan, Cilt: 19, Özel Sayı: 2017, S. 793-835.

- Özdamar, D. Kayış, F. (2012). Yasal Mal Rejimi ve Tasfiyesi, Ankara.
- Özer, D. M. (2016). Edinilmiş Mallara Katılma Rejiminin Sona Ermesi ve Tasfiyesi, İstanbul.
- Özgür, G. Yazıcı, A. N. M. (2021). "Edinilmiş Mallara Katılma Rejiminin Sözleşmeyle Başka Bir Mal Rejiminin Kabulü İle Sona Ermesi Hâlinde Artık Değere Katılma Esasını Değiştiren Anlaşmaların Geçerliliği" Ankara Hacı Bayram Veli Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt: 25, Sayı: 4, S. 125-169.
- Öztan, B. (2012). Medeni Hukukunun Temel Kavramları, Ankara.
- Öztan, B. (2015). Aile Hukuku, Ankara.
- Özüğür, A. (2015). Mal Rejimleri, Ankara.
- Özyakışır, Ö. (2019). "Yargıtay Kararları Işığında "Düğün Takıları", II. Uluslararası Kadın Ve Hukuk Sempozyumu, Cilt:2, S. 967-979.
- Sarı, S. (2007). Evlilik Birliğinde Yasal Mal Rejimi Olarak Edinilmiş Mallara Katılma Rejimi, İstanbul.
- Şahan, G. (2018). "Edinilmiş Mallara Katılma Rejiminde Denkleştirme", Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt: XIII, Sayı:1, S. 71-99, Kayseri.
- Şıpka, Ş. (2008). "Edinilmiş Mallara Katılma Rejiminde Tasfiyeyi ve Katılma Alacağını Talep Hakkına İlişkin Zamanaşımı Süreleri", Prof. Dr. Bilge Öztan'a Armağan, Ankara.
- Şıpka, Ş. (2011). Türk Hukukunda Edinilmiş Mallara Katılma Rejimi ve Uygulamaya İlişkin Sorunlar, İstanbul.
- Türkmen, A. (2020). "Edinilmiş Mallara Katılma Rejiminin Ratio Legis'i Bağlamında Fiili Ayrılık Nedeniyle Boşanmada (TMK. m. 166/4) Ayrılığın Mal Rejiminin Tasfiyesine Etkisi", Terazi Hukuk Dergisi, Cilt: 15, Sayı: 169, S.1869-1877.
- Uluç, Y. (2014). Mal Rejimleri ve Tasfiyesi, Ankara.
- Yetik, N. (2005). Açıklama ve Yargıtay Kararları ile Boşanma, Anlaşmalı Boşanma ve Mal Rejimleri.
- Yıldırım, M. F. (2019). "Edinilmiş Mallara Katılma Rejimi ile Miras Hukuku Arasındaki İlişki", Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt:1, Sayı: 1, S. 237-261.
- Zevkliler, A. Ertaş, Ş. (2012). Türk Medeni Kanuna Göre Medeni Hukuk Temel Bilgiler, Ankara.
- Zeytin, Z. (2021). Edinilmiş Mallara Katılma Rejimi ve Tasfiyesi, Ankara.

İnternet Kaynakları

İnternet: Işık, Y. (2013). Yasal Mal Rejiminde Denkleştirme Alacağı, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü, Ankara.web: Yasal mal rejiminde denkleştirme alacağı - Sayfa 139 - Ulusal Tez ve Araştırma Merkezi - Akademik Tezler ve Araştırmalar (ulusaltezmerkezi.net) adresinden 10/09/2021 tarihinde erişim sağlanmıştır.

İnternet: Kiraz, B. (2019). Mal Rejimi Sözleşmeleri, Yüksek Lisans Tezi, Türk-Alman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul. web:, <http://openaccess.tau.edu.tr/xmlui/bitstream/handle/20.500.12846/52/25.pdf?sequence=1&isAllowed=y> adresinden 15.06.2021 tarihinde erişim sağlanmıştır.

İnternet: Özbek, Gündoğdu, M. (2020). Yasal Mal Rejiminin Tasfiyesinde Ekleneyecek Değerler ve Uygulaması, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul. web: # <http://web.horde.to/tez.yok.gov.tr/#> adresinden 22/03/2021 tarihinde erişim sağlanmıştır.

İnternet: Yıldız, M. B. (2018). Edinilmiş Mallara Katılma Rejiminin Tasfiyesi, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Kültür Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul. web:<https://docplayer.biz.tr/storage/97/131959894/1623664996/zJ26rHEHpfXJibumZQ3NzA/131959894.pdf>adresinden 14.06.2021 tarihinde erişim sağlanmıştır

Uyap bilgi Sistemleri

Nihat YAVUZ
Yargıtay 3. Hukuk Dairesi
Onursal Başkanı

YENİ TBK, HMK, İİK VE
İSTİNAFA GÖRE
KİRA HUKUKU

- ◆ KİRA SÖZLEŞMESİNİN FESHİ [TAHLİYE]
- ◆ KİRA BEDELİNİN BELİRLENMESİ [TESPİTİ]
- ◆ KİRA ALACAĞI
- ◆ TAZMİNAT DAVALARI
- ◆ UYARLAMA DAVALARI
- ◆ TÜRK PARASI KIYMETİNİ KORUMA HAKKINDA
- ◆ 32 SAYILI KARARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KARARLAR
- ◆ DİLEKÇE ÖRNEKLERİ

Güncelleştirilmiş ve Gözden Geçirilmiş

10. BASKI

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Kira Hukuku

Nihat Yavuz

Hukuk Yayınları Dizisi – 1634

Onuncu Baskı : Ağustos, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8153 – 91 – 0

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara

Tel : (0312) 231 17 00

Fax : (0312) 231 17 10

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : adalety@adaletyayinevi.com

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C

(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul

Tel : (0216) 305 72 81

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Ankamat Matbaacılık Sanayi Limited Şirketi

1344. Cadde No: 60 İvedik OSB Yenimahalle/Ankara

Sertifika No: 46700

Tel: (0312) 394 54 94-95

KAYNAKLAR

Acar, Faruk: Kira Hukuku Şerhi, 3.Baskı, İst. 2016.

Acar, Faruk: Kira Hukuku Şerhi (TBK m. 299-321), 2. Baskı, İst. 2015.

Acar, Faruk: Kira Hukuku Şerhi -TBK mad. 299, 312- İst. 2013.

Acar, Faruk: Kira Sözleşmesinde Bağlantılı İşlem ve Güvence, Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hakemli Hukuk Dergisi, Cilt: 9, Sayı: 103-104, İst. 2013 (Kısaltılması: Bağlantılı İşlem ve Güvence).

Akçaal, Mehmet: Sözleşme Sonrası Sorumluluk – Doktora Tezi – Konya 2018.

Akıncı, Şahin: Türk Borçlar Kanunu Tasarısı'nın Kira Sözleşmesine İlişkin Hükümlerinin Değerlendirilmesi, Borçlar Kanunu Tasarısı Sempozyumu, Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi - Kayseri Barosu Başkanlığı, Kayseri, 2007.

Atlas, Hüseyin (Editör): Kira Sözleşmesindeki Sorunlar (kıs. Sorunlar) Ank. 2019

Altınok Ormancı, Pınar: Sürekli Borç İlişkilerinin Haklı Sebep Feshi –doktora tezi- İst. 2011.

Alttop, Attila: Finansal Kiralama Sözleşmesi'nde Kiracının Finansal Kiralama Bedelini Ödemede Temerrüde Düşmesi Durumunda Kiralayanın Hakları, Prof. Dr. M. İlhan Ulusan'a Armağan, C.III, Ank. 2016.

Altuntop, Merve: 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu Kapsamında Yazılı Tahliye Taahhüdü Sebebiyle Tahliye, Türkiye Adalet Akademisi Dergisi, Yıl: 5, Sayı: 19, Ekim 2014.

Andreas von Tuhr: Borçlar Hukukunun Umumi Kısmı. c.1-2, çev. Cevat Edege, Ank. 1983.

Arslan, Zeynep: Ürün Kirası Sözleşmesinin Sona Ermesi ve Kiralananın İadesi -tez-, Ank. 2016.

Arslan/Ramazan/Yılmaz, Ejder/Ayvaz, Sema Taşpınar: Medeni Usul Hukuku, 2.baskı, Ank. 2016.

Aydın, Gülşah Sinem: Kira Sözleşmesinin Genel Hükümlere Göre Sona Ermesi, İst. 2013.

Aydıncık, Şirin: Yapma Borçlarının İfa Edilmemesi ve Hukuki Sonuçları –özellikle TBK. mad. 113/1 kapsamında- NAMA İFA -Doktora Tezi- İst. 2013.

Aydoğdu, Murat/Kahveci, Nalan: Türk Borçlar Hukuku, Özel Borç İlişkileri, İzmir 2013.

Aydoğdu, Murat: Genel İşlem Koşulları Şerhi, Ank. 2018.

Aysal, Mustafa: Konut ve Çatılı İşyeri Kiralarında Sözleşmenin Sona Ermesi, Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hakemli Hukuk Dergisi, Cilt: 9, Sayı: 103-104, İst. 2013 (Kısaltılması: Sözleşmenin Sona Ermesi).

Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Kazancı Hakemli Hukuk Dergisi, Yıl: 2013, Cilt: 9, Sayı: 103-104, İst. Nisan, 2013 (Kısaltılması: Bahçeşehir).

Baş Süzel, Ece: Gerçek Olmayan Vekaletsiz İş Görme –menfaat devri yaptırımı-Doktora Tezi- İst. 2015.

Başpınar, Veysel: Borç Sözleşmelerinin Kısmi Butlanı, -doktora tezi-, Ank. 1998.

Baysal, Başak: Sözleşmenin Uyarlanması, İst. 2009.

- Becker, H:** Borçlar Hukuku, Çeşitli Sözleşme İlişkileri, Çev: Dr. Suat Dura, Ank. 1993.
- Bulut, Nil Karabağ:** Medeni Kanun'un 23. Maddesi Kapsamında Kişilik Hakkının Sözleşme Özgürlüğüne Etkisi, Doktora Tezi, İst. 2014.
- Bulut, Nil Karabağ:** Üçüncü Kişiyi Koruyucu Etkili Sözleşme, İst. 2009.
- Burcuoğlu, Haluk:** 6570 Sayılı Yasaya Göre Kiracının Tahliye Edilmesi, İst. 1993.
- Burcuoğlu, Haluk:** Borçlar Hukuku Tasarısı'nın Kira İle İlgili Düzenlemesinin Son Hali ile İlgili Açıklamalar.
- Burcuoğlu, Haluk:** Uygulama ve Öğretiden Örneklerle Özel Hukukta (Aile-Kira-Borçlar Hukukunun Diğer Bazı Bölümleri) Quo Vadis (Nereye), İst. 2016.
- Çabri, Sezer:** 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na Göre: Kiraya Verenin Ayıptan Sorumluluğu -doktora tezi- Ank. 2013
- Çakıroğlu Baklavacı, Evren:** Kıymetli Evrak Hukuku'nda Alacağın Temliki (Devri), Ank. 2017.
- Çebi, Hakan:** İşletme Sözleşmeleri, Ank. 2014.
- Çevik, Seda Öktem:** Kiralananın Sözleşmenin Bitiminden Önce Geri Verilmesi (TBK mad. 325), Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hakemli Hukuk Dergisi, Cilt: 9, Sayı: 103-104, İst. 2013 (Kısaltılması: Sözleşme Bitiminden Önce Geri Verme).
- Çınar, Nihal Ural:** Türk Borçlar Kanunu'nda Düzenlenen Kira Sözleşmelerinde Kira Bedelinin Ödenmemesi ve Hukuki Sonuçları -doktora tezi- İst. 2014
- Daşlı, Engin:** 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu Hükümlerine Göre Kira Sözleşmesinin Feshi, İst.2017.
- Diren, Duygu:** Alacağın Temlikinin Hukuksal Sonuçları (Alacağın Temliki -Devri-) Ank. 2017.
- Doğan, Murat:** Konut ve Çatılı İşyeri Kira Sözleşmelerinin Sona Ermesi, Ank. 2011.
- Erdem, Mehmet:** Konut ve Çatılı İş Yeri Kiralarında Yazılı Tahliye Taahhüdünün Geçerlilik Şartları ve Özellikle Taahhüdün Kiralananın Tesliminden Sonra Verilmiş Olduğunun İspatı, Prof. Dr. Özer Seliçi'nin Anısına Armağan, Ank. 2016.
- Erdoğan, Celal:** Tahliye, Kira Tespiti ve Kira Alacağı Davaları, Ank. 1998.
- Esener, Turhan:** Borçlar Hukuku, Ank. 1969.
- Ernest, Hirsç:** Hukuk Felsefesi ve Hukuk Sosyolojisi Dersleri, 3. Baskı, Ank. 1996.
- Gökyayla, Emre:** Konut ve Çatılı İşyeri Kiralarına İlişkin Hükümlerin Uygulama Alanı (TBK mad. 339) Prof. Dr. Aydın Zevkliler'e Armağan, İzmir 2013.
- Gökyayla, Emre:** Taşınmazı Satan Malikin Taşınmazın Kullanma Hakkını Bir Süre Daha Muhafaza Etmesine Dair Anlaşmalar ve Sonuçları, Prof. Dr. Feridun Yenisey'e Armağan, Cilt: II, İst. 2014.
- Gökyayla, Emre:** Türk Borçlar Kanunu'nun Kira Bedelinin Belirlenmesine İlişkin 344. Maddesinin Değerlendirilmesi, Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hakemli Hukuk Dergisi, Cilt: 9, Sayı: 103-104, İst. 2013 (Kısaltılması: Kira Bedelinin Belirlenmesi).
- Gümüş, Mustafa Alper:** 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na Göre Kira Sözleşmesinde Yan Giderler, Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hakemli Hukuk Dergisi, Cilt: 9, Sayı: 103-104, İst. 2013 (Kısaltılması: Yan Giderler).

- Gümüş, Mustafa Alper:** Borçlar Hukuku, Özel Hükümler, C. 1, İst. 2008 (Kısaltılması: Borçlar).
- Gümüş, Mustafa Alper:** Yeni 6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu'na Göre Kira Sözleşmesi, İst. 2011.
- Gümüş, Mustafa Alper:** Türk Borçlar Kanunu (TBK) Mad. 100 (eski BK mad. 84)'ün Mahsup Kuralına İlişkin Bir İnceleme, Prof. Dr. Aydın Zevkliler'e Armağan, İzmir 2013.
- Hekim, Aylin:** Konut ve Çatılı İşyeri Kira Sözleşmelerinin Bildirim Yolu ile Sona Ermesi (TBK. m. 347) İst. 2019.
- Helvacı, İlhan:** Hukuki Mütalaalar, C.II, İst. 2017.
- İnceoğlu, M. Murat:** Kira Hukuku, C. 1, 2, İst. 2014.
- İnceoğlu, M. Murat:** Kira Hukukunda Ayıba Karşı Tekeffül Borcu, Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hakemli Hukuk Dergisi, Cilt: 9, Sayı: 103-104, İst. 2013 (Kısaltılması: Ayıba Karşı Tekeffül).
- İnceoğlu, Murat / Baş, Ece:** Türk Borçlar Kanunu Açısından Depozito ve Bankaların Bundan Kaynaklanan Sorumluluğu, BATİDER, C.XXVIII, Sayı:1, Ank. 2012.
- İnceoğlu, Murat/Baş, Ece:** Türk Borçlar Kanunu Uyarınca Kira Parasının Belirlenmesi, Prof. Şener Akyol'a Armağan, İst. 2011.
- İnceoğlu, Murat:** Kiracı Aleyhine Düzenleme Yasağı (TBK. mad. 346), Prof. Dr. Belgin Erdoğan'a Armağan, İst. 2011.
- Kahraman, Zafer:** Türk Borçlar Kanunu İstanbul Şerhi, İst. 2017.
- Kahraman, Zafer:** Saf Garantili Taahhütleri. İst. 2017.
- Karl, Oftinger:** Federal Mahkeme İçtihatları, Çev. Kemal Dayınlarlı, Ank. 1985.
- Keskin, A.Dilşad:** Objektif Manevi Zarar Teorisi Açısından Manevi Tazminat, Ank. 2016.
- Kuru, Baki:** İcra ve İflas Hukuku, 2. Baskı, Ank. 2013.
- Kuru, Baki:** İstinaf Sistemine Göre Yazılmış Medeni Usul Hukuku, İst. 2016.
- Kuru/Arslan/Yılmaz:** Medeni Usul Hukuku, 22. baskı, Ank. 2011.
- Moralı, Ahu Ayanoğlu:** Konut ve Çatılı İşyeri Kiralarında Kiraya Veren TBK mad. 347 Çerçevesinde Kira Sözleşmesinin Bildirim Yoluyla Sona Erdirmesi, Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hakemli Hukuk Dergisi, Cilt: 9, Sayı: 103-104, İst. 2013 (Kısaltılması: Bildirim Yoluyla Sona Erdirme).
- Nomer, Haluk Nami:** İrade Sakatlıklarında Kısmi İptal Mümkün müdür? Prof.Dr.M. İlhan Uluşan'a Armağan, C.III., Ank. 2016
- Nomer, Haluk Nami:** Borçlar Hukuku, İst. 2015
- Nomer, Haluk Nami:** Sözleşmedeki Esaslı Bir Nokta, Özellikle Karşılıklı Borç Doğuran Akitlerde İvazın Miktarı Belirlenmeksizin Sözleşme Kurulabilir mi? Prof. Dr. Aydın Zevkliler'e Armağan, İzmir 2013.
- Oğuzman/Öz:** Borçlar Hukuku, Genel Hükümler, C.I, İst. 2013, C.II, İst. 2016.
- Oral, Sıla:** Alman Hukuku Uygulama ve Araştırma Merkezi, Özyeğin Üniversitesi, İst. 2014.
- Önay, Işık:** Yenileme –doktora tezi- İst. 2016, sh.261, dipnot 1007 ve orada anılanlar.

- Öz, Turgut:** Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun'un Ayıba Karşı Tekeffül Hükümlerinin Uygulanmasında Borçlar Kanunu Hükümlerinin Yeri ve Rolü, Tüketici Hukuku Konferansı, Ank. 2016, sh.175.
- Özen, Burak:** Kira Bedeli Artışına İlişkin Sözleşme Hükümleri –kıs.kira bedeli artışı- Medeni Kanun'un ve Borçlar Kanunu'nun 90.Yılı Uluslararası Sempozyumu, 1926'dan Günümüze Türk-İsviçre Medeni Hukuku, II.Cild, Ank.2017.
- Özen, Burak:** Kira Konusunun Devri, Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hakemli Hukuk Dergisi, Cilt: 9, Sayı: 103-104, İst. 2013.
- Özer, Tülay:** 6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun Kira Bedelinin Belirlenmesine İlişkin Hükümlerinin Değerlendirilmesi ve 6100 Sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu Hükümlerine Göre Kira Tespit Davasının Niteliği, Prof. Dr. Erhan Adal'a Armağan, Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, İst. 2012.
- Öztaş, İlker:** Kiralananda Yenilik ve Değişiklik Yapılması, Doçentlik Tezi, Ank. 2016.
- Özyakışır, Özkan:** Konut ve Çatılı İşyeri Kira Sözleşmelerinde Kira Bedeli -Doktora Tezi- Ank. 2019.
- Ruhi, Canan / Ruhi, Ahmet Cemal :** Adli Yargı Hukuk Rehberi, Ank. 2012.
- Tandoğan, Haluk:** Borçlar Hukuku, Özel Borç İlişkileri, Cilt: 2, Ank. 1987.
- Topuz, Seçkin/Canbolat, Ferhat:** Taşınmazlara İlişkin Kira Sözleşmelerinin İçeriğinin Örtülü İrade Beyanlarıyla Değiştirilmesi, Hacettepe Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 1, Sayı: 1, Yıl: 2011.
- Saricalar, Eyüp:** Kira Tespit Davası ve Son Uygulamalar, 1925'den Günümüze Türk – İsviçre Medeni Hukuku, 2.Cilt. Ank. 2017.
- Uçkan, Mertkan:** Ev ve Süs Hayvanlarının Konuttan Tahliye Edilmesi Hakkında Bir Değerlendirme, Prof. Dr. Aydın Zevkliler'e Armağan, İzmir 2013.
- Ulusoy, Erol:** Kira Depozitosuna Faiz Ödenir mi? BATİDER, C.XX, Sayı:3, Haziran 2000.
- Ural Çınar, Nihal:** Türk Borçlar Kanunu'nda Düzenlenen Kira Sözleşmelerinde Kira Bedelinin Ödenmemesi ve Hukuki Sonuçları -Doktora Tezi- İst. 2014.
- Yavuz, Cevdet:** Borçlar Hukuku Dersleri, Özel Hükümler, İst. 2012.
- Yavuz, Nihat:** Türk Kira Hukuku, C.1, Ank. 2003.
- Yavuz, Nihat:** Uygulamada Sebepsiz İktisap -Nedensiz Zenginleşme-, Ank. 2011.
- Yayla, Deniz Meraklı:** Kiraya Veren Hapis Hakkının Kullanılması (Karar İncelemesi), Prof. Dr. Feridun Yenisey'e Armağan, Cilt: II, İst. 2014.
- Yıldırım, Abdülkerim:** Konut ve Çatılı İşyeri Kiralarında Kiracının Güvence Vermesi, AÜHFD, 64 (1) 2015.
- Yıldız Portakal, Seda:** 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na Göre Borca Katılma, İst.2016.
- Yılmaz, Halil:** Kiracının Taşınmazı Özenle Kullanma Borcunun İhlali: Hor Kullanma Tazminatı, Terazi Hukuk Dergisi, Cilt: 9, Sayı: 95, Ank. Temmuz 2014.
- Yılmaz, Halil:** Borçların Sona Ermesinde Çekince İleri Sürülmesi ve Uygulanması, 4.baskı, Ank. 2022.
- Yılmaz, Süleyman:** Yargıtay Kararları Işığında 6570 sayılı Kanun Kapsamındaki Kira Sözleşmelerinde Kefilin Sorumluluğu, AÜHFD Cilt: 57, Sayı: 3, Ank. 2008.

Dr. Ahmet Furkan İLHAN

**YÜKLEMELİ
(MÜKELLEFİYETLİ)
BAĞIŞLAMA**

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Yüklemeli (Mükellefiyetli) Bağışlama
Ahmet Furkan İlhan

Hukuk Yayınları Dizisi – 3193

Birinci Baskı : Ağustos, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8153 – 92 – 7

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com
 : adalety@adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi
 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Ay-bay Kırtasiye İnş. Gıda Paz. ve Tic. Ltd. Şti.
Sertifika No: 46661
Tel: (0 312) 472 58 55 - Ankara

KAYNAKÇA

- Abik, Yıldız. *Promosyonlu Satım Sözleşmesi*. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2002.
- Aday, Nejat. *Özel Hukukta Yükümlülük Kavramı ve Sonuçları*. İstanbul: Beta Yayınları, 2000.
- Ağar, Serkan. "Kamu Kurumları (Hizmet Yerinden Yönetim Kuruluşları) Teorisi", www.idare.gen.tr/agar-kamukurumları.htm
- Akbıyık, Cem. *Karma Bağışlama Kavramı ve Miras Hukukundaki Yeri*. İstanbul: Alfa Yayıncılık, 1997.
- Akçal, Mehmet. "Düğünde takılan Ziyet Eşyasının İadesi", *Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*. 14, (2019) : 265-301.
- Akın İrfan ve Zehra Büşra Kayaözü, "Telif Hakları ve Kelepçeleme Sözleşmeleri", *Türk-Alman Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 2/1, (2020): 27-48.
- Akıncı, Şahin. *Roma Borçlar Hukuku. 818 Sayılı BK ve 6098 Sayılı TBK. ile Mukayeseli*. Konya: Sayram Yayınları, 2020.
- Akıncı, Şahin. *Vekalet sözleşmesinin Sona Ermesi*. Konya: Sayram Yayınları, 2004.
- Akıntürk, Turgut. "Şart ve Mükellefiyet Kavramları Üzerine Bir İnceleme", *AÜHFD*, 27/3-4, (1970): 219-247.
- Akkaş Çağlar, Zeynep. "Karşılaştırmalı Hukukta İmar Hukukuna Hâkim Olan Temel İlkeler". *Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi*, 0/7 (2016): 321-350.
- Akman, Galip Sermet. *Sorumsuzluk Anlaşması*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yayınları, 1976.
- Akıymaz, Bahtiyar, Murat Sezginer ve Cemil Kaya. *Türk İdare Hukuku*. Ankara: İmaj Yayınevi, 2013.
- Akyiğit, Ercan. *Satış – Mal Değişimi ve Bağışlama Sözleşmeleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2011.
- Akyol, Şener. *Borçlar Hukuku Genel Hükümler I*. İstanbul: Filiz Kitabevi, 1995.
- Akyol, Şener. *Tam Üçüncü Şahıs Yararına Sözleşme*. İstanbul: Vedat Yayıncılık, 2008.
- Altaş, Hüseyin. *Şekle Aykırılığın Olumsuz Sonuçlarının Düzeltilmesi*. Ankara: Yetkin Yayınları, 1998.
- Antalya, Gökhan ve İpek Sağlam. *Miras Hukuku*. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2019.
- Aral, Fahrettin ve Hasan Ayrancı. *6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu'na Göre Hazırlanmış Borçlar Hukuku Özel Borç İlişkileri*. Ankara: Yetkin Yayınları, 2019.
- Arbek, Ömer. *Miras Hukukunda Ölümüne Bağlı İşlemlerde İrade Serbestisi Sınırları ve Müeyyidesi*, Ankara: Yetkin Yayınları, 2013.

- Arsebük, Esat. *Borçlar Hukuku C.I-II*. Ankara: Güney Matbaacılık, 1950.
- Ataay, Aytekin. *Şahıslar Hukuku Birinci Yarım Giriş-Hakiki Şahıslar*. İstanbul: Fakülter Matbaası, 1969.
- Atamulu, İsmail. *Türk Borçlar Hukukunda Muvazaa*. Ankara: Adalet Yayınevi, 2017.
- Ayan, Mehmet ve Nurşen Ayan. *Kişiler Hukuku*. Ankara: Adalet Yayınevi, 2020.
- Ayan, Mehmet. *Medeni Hukuka Giriş*. Ankara: Adalet Yayınevi, 2020.
- Aybay, Aydın. *Miras Hukuku Dersleri*. İstanbul: Eko Matbaası, 2002.
- Aydoğdu, Murat ve Nalan Kahveci. *Türk Borçlar Hukuku Özel Borç İlişkileri (Sözleşmeler Hukuku)*. Ankara: Adalet Yayınevi, 2019.
- Ayiter, Kudret. *Medeni Hukukta Tasarruf Muameleleri*. Ankara: Siyasal Bilgiler Fakültesi Yayını, 1953.
- Ayiter, Nuşin. *Miras Hukuku*. Ankara: Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, 1978.
- Başalp, Nilgün. *Sorumsuzluk Anlaşması*. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2011.
- Baysal, Başak. *Sözleşmenin Uyarlanması*. İstanbul: On İki Levha Yayınları, 2009.
- Becker, Hermen. *İsviçre Borçlar Kanunu Şerhi: İkinci Bölüm, Çeşitli Sözleşme ilişkileri, madde 184-551*. çev. A.Suat Dura, Ankara: Yargıtay Yayınları, 1993.
- Belen, İbrahim. "Şartlı ve Mükellefiyetli Bağışlama". Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, 2005.
- Berki, Şakir. *Borçlar Hukuku Özel Hükümler*. Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi, 1972.
- Berki, Şakir. *Miras Hukuku*. Ankara: Sevinç Matbaası, 1975.
- Bilge, Necip. *Borçlar Hukuku Özel Borç Münasebetleri*. Ankara: Yeni Desen Matbaası, 1962.
- Bilgin, Hüseyin ve Yasin Sezer. *Açıklamalı-İçtihatlı İmar Kanunu Uygulama Rehberi*. Ankara: Adalet Yayınevi, 2017.
- Bilmen, Ömer Nasuhi. *Hukuki İslamiyye ve İstılahatı Fıkhiyye Kamusu C.IV*. İstanbul: Bilmen Yayınevi, 1999.
- Brox Hans ve Wolf-Dietrich Walker, *Besonderes Schuldrecht*. München: Verlag C.H.Beck 2007.
- Buz, Vedat. *Borçlunun Temerrüdünde Sözleşmeden Dönme*. Ankara: Yetkin Yayınları, 2014.
- Can, Mertol. *Türk Özel Sigorta Hukuku*. Ankara: İmaj Yayınevi, 2009.
- Candan, Turgut. *Açıklamalı Amme Alacaklarının Tahsili Usulü Hakkında Kanun*. Ankara: Yetkin Yayınları, 2018.
- Cansel, Erol ve Çağlar Özel. *Borçlar Hukuku Genel Hükümler C.I*. İstanbul: Seçkin Yayınları, 2017.
- Çeker, Mustafa. *6102 Sayılı Türk Ticaret Kanununa göre Sigorta Hukuku*. Adana: Karahan Kitapevi, 2015.

- Dalamanlı, Lütfü ve Ömer İzgi. *İçtihatlı-Örneklı Borçlar Hukuku Davaları*. Ankara: Eda Matbaacılık Yayıncılık, 1988.
- Dalamanlı, Lütfü. *Borçlar Kanunu Şerhi, C.2*. Ankara: İş Matbaacılık ve Ticaret, 1977.
- Demir, Remzi. "4721 Sayılı Türk Medeni Kanunumuza Göre Açılan Tenkis Davası İle Mirasçıların Açabileceği Diğer Davaların Karşılaştırılması" . *Yıldırım Beyazıt Hukuk Dergisi*, 5/1 (2020): 341-364.
- Demiral, Meltem. *Şarhlı Bağışlama*. Ankara: Adalet Yayınevi, 2011.
- Demirbaş, Harun. "Türk Borçlar Kanunu'nda Korkutmanın (İkrah) Şartları ve Sonuçları". *Yayımlanmamış Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi*, 2012.
- Di Marzo, Salvatore. *Roma Hukuku*, çev. Ziya Umur, İstanbul: Sulhi Garan Matbaası, 1959.
- Doğan, Murat, Gökhan Şahan ve İsmail Atamulu. *Borçlar Hukuku Genel Hükümler*. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2021.
- Doğan, Murat. *Tapu Sicilinde Tasarruf Yetkisi Kısıtlamasının Şerhi*. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2004.
- Doğan, Murat. *Vakıflarda Mal Varlığı* Ankara: Seçkin Yayınevi, 2000.
- Dönmez, İrfan. *Tapu İptali ve Tescili Davaları*. İstanbul: Beta Yayınları, 1992.
- Dural, Mustafa ve Suat Sarı. *Türk Özel Hukuku Temel Kavramlar ve Medeni Kanununun Başlangıç Hükümleri C.I*. İstanbul: Filiz Kitapevi, 2019.
- Dural, Mustafa ve Tufan Öğüz. *Türk Özel Hukuku Kişiler Hukuku, C.II*. İstanbul: Filiz Kitapevi, 2021.
- Dural, Mustafa ve Turgut Öz. *Türk Özel Hukuku Miras Hukuku C.IV*. İstanbul: Filiz Kitapevi, 2021.
- Elmas, Ömer. "Bankacılık Kanunu Açısından Bağış ve Yardımlar ile Promosyonlara İlişkin Değerlendirme". *Bankacılar Dergisi*, 63 (2007): 40-50.
- Ercoşkun Şenol, H. Kübra. "Sözleşmenin İçeriğini Belirleme Özgürlüğü ve Bunun Genel Sınırı: TBK. m. 27" . *İÜHFİM*, 74/2 (2016): 709-738.
- Erdem, Nafiz. *Türk Borçlar Kanunu Şerhi ve Davaları C.II*. Ankara: Aslımlar Ofset Tipo Matbaacılık, 1988.
- Erdoğan, Belgin. *Roma Borçlar Hukuku Dersleri*. İstanbul: Der Yayınları, 2019.
- Eren, Fikret. *6098 Sayılı Türk Borçlar Kanuna Göre Hazırlanmış Borçlar Hukuku Genel Hükümler*. Ankara: Yetkin Yayınları, 2020.
- Eren, Fikret. *Borçlar Hukuku Özel Hükümler*. Ankara: Yetkin Yayınları, 2019.
- Eren, Fikret. *Türk Medeni Hukukunda Tenkis Davası*. Ankara: Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, 1973.
- Eroğlu, Hamza. *Yönetim Hukuku*. Ankara: Turhan Kitapevi, 1985.

- Ertas, Şeref vd. *6098 sayılı Türk Borçlar Kanununa Göre Hazırlanmış Borçlar Hukuku Genel Hükümler ve Özel Borç İlişkileri Ana İlkeler*. İzmir: Barış Yayınları Fakülteler Kitapevi, 2013.
- Erten, Ali. *Sorumsuzluk Şartları*. Ankara: Olgaç Matbaası, 1977.
- Feyzioğlu, Feyzi Necmeddin. *Borçlar Hukuku Akdin Muhtelif Nevileri C.I*. İstanbul: Fakülteler Matbaası, 1980.
- Feyzioğlu, Feyzi Necmeddin. *Borçlar Hukuku Umumi Hükümler C.II*. İstanbul: Fakülteler Matbaası, 1969.
- Feyzioğlu, Feyzi Necmeddin. *Borçlar Hukuku*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, 1980.
- Giritli, İsmet, Pertev Bilgen ve Tayfun Akgüner. *İdare Hukuku*. İstanbul: Der Yayınları, 2008.
- Gönensay, Samim ve Kemaleddin Birsen. *Miras Hukuku*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, 1963.
- Gözler, Kemal, *İdare Hukuku, C. II*. Bursa: Ekin Yayıncılık, 2019.
- Gözler, Kemal. *İdare Hukuku C.I*. Bursa: Ekin Yayınları, 2019.
- Gözler, Kemal. *Mahalli İdareler Hukuku*. Bursa: Ekin Yayınları, 2018.
- Gözübüyük, A. Şeref. *Yönetim Hukuku*. Ankara: Turhan Kitapevi, 1999
- Gözübüyük, Şeref ve Turgut Tan, *İdare Hukuku*. Ankara: Turhan Kitabevi, 2016.
- Gümüş, Mustafa Alper. *Borçlar Hukuku Özel Hükümler C. I (1. Basım)*. İstanbul: Vedat Yayıncılık, 2008.
- Gümüş, Mustafa Alper. *Borçlar Hukuku Özel Hükümler C.I*. İstanbul: Vedat Kitapçılık, 2013.
- Gümüş, Mustafa Alper. *Borçlar Hukuku Özel Hükümler Kısa Ders Kitabı*. İstanbul: Filiz Kitapevi, 2018.
- Gümüş, Mustafa Alper. *İsviçre-Türk Borçlar Hukukunda İbra Sözleşmesi*. İstanbul: Vedat Kitapçılık, 2015.
- Günay, Erhan, *Bağışlama Sözleşmesinden Kaynaklanan Uyuşmazlıklar*. (Ankara: Seçkin Yayınları, 2020.
- Günday, Metin. *İdare Hukuku*. Ankara: İmaj Yayıncılık, 2002.
- Gürsoy, Kemal Tahir. "Ölüme Bağlı Tasarruflarda Şart ve Mükellefiyet", *AÜHFĐ*, 10, (1953): 371-477
- Hatemi, Hüseyin ve Kadir Emre Gökyayla. *Borçlar Hukuku Genel Bölüm*. İstanbul: Vedat kitapçılık, 2015.
- Hatemi, Hüseyin, Rona Serozan ve Abdulkadir Arpacı. *Borçlar Hukuku Özel Bölüm*. İstanbul: Filiz Kitapevi, 1992.
- Hatemi, Hüseyin. *Hukuka ve Ahlakla Aykırılık Kavramı ve Sonuçları*. İstanbul: Sulhi Garan Matbaası, 1976.
- Hatemi, Hüseyin. *Miras Hukuku*. İstanbul: On İki Levha Yayınları, 2018.

- Hirsch, Ernst E. *Ticaret Hukuku Dersleri*. İstanbul: İsmail Akgün Matbaası, 1948.
- Honsell, Heinrich. *Schweizerisches Obligationenrecht Besonderer Teil* Bern: Stampfli Verlag AG, 2006.
- Hyland, Richard. *Gift, A Study In Comparative Law*. New York: Oxford University Press, 2009.
- İmre, Zahit ve Hasan Erman, *Miras Hukuku*. İstanbul: Der Yayınları, 2018.
- İmre, Zahit. *Türk Miras Hukuku*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, 1975.
- İnan, Ali Naim, Şeref Ertuş ve Hakan Albaş. *Miras Hukuku*. İstanbul: Seçkin Yayınları, 2019.
- İnan, Ali Naim. *Borçlar Hukuku Genel Hükümler*. Ankara: Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, 1971.
- Kanıslı, Erhan. *İsviçre-Türk Borçlar Hukukuna Göre Sözleşmenin Kurulmasında Yanılma*. İstanbul: On İki Levha Yayınları, 2018.
- Karahasan, Mustafa Reşit. *Türk Borçlar Hukuku Özel Borç İlişkileri*. İstanbul: Beta Yayınları, 1992.
- Karakoç, Yusuf. *Kamu İcra Hukukunda Tasarrufun İptali Davası, Prof. Dr. Mualla Öncel'e Armağan*. Ankara: Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, 2009.
- Karavelioğlu, Celal. *Değişik Açıklama ve İçtihatlarla İmar Kanunu 18. Madde Uygulaması*. Ankara: Karavelioğlu Hukuk Yayınevi, 2007.
- Kayıhan, Şaban ve Özcan Günergök. *Borçlar Hukuku Dersleri Genel Hükümler*. İstanbul: Umuttepe Yayınları, 2020.
- Kaynar, Reşat. *Borçlar Hukuku Dersleri Genel Hükümler*. İstanbul: Dilek Matbaası, 1975.
- Keskin, Dilşat. "Doğum Öncesi Gerçekleşen Zarar Verici Fiil Sebebiyle Tazminat: Ceninin Tazminat Talebi", *Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*. 17/1-2, (2013): 743-774.
- Kılıçoğlu, Ahmet M. *Borçlar Hukuku Özel Hükümler*. Ankara: Turhan Kitapevi, 2019.
- Kılıçoğlu, Ahmet. *Borçlar Hukuku Genel Hükümler*, Ankara: Turhan Kitapevi, 2019.
- Kocayusufpaşaoğlu, Necip. *Güven Nazariyesi Karşısında Borç Sözleşmelerinde Hata Kavramı*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, 1968.
- Kocayusufpaşaoğlu, Necip. *Miras Hukuku*. İstanbul: Filiz Kitapevi, 1987.
- Koçak, Özlem. "Süren, Organ ve Doku Naklinin Yasal ve Etik Açından İncelenmesi". *Türkiye Barolar Birliği Dergisi* 73, (2007): 174-195.
- Koschaker, Paul ve Kudret Ayiter. *Modern Özel Hukuka Giriş Olarak Roma Özel Hukukunun Ana Hatları*. Ankara: Olgaç Matbaası, 1983.
- Köroğlu, Emre. *Türk Borçlar Hukukunda İrade Bozukluğu Hallerinden Korkutma*. İstanbul: On İki Levha Yayınları, 2020.

- Kulaklı, Emrah. "Ziyinet Eşyasına İlişkin Sorunların Yargıtay Kararları Işığında Değerlendirilmesi", Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi 25/ 1, (2019): 262-276.
- Kurt, Leyla Müjde. "Ceninin Malvarlığı Hakları", İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi. 2/1, (2011): 177-209.
- Kuru, Baki. *İcra ve İflas Hukuku El Kitabı*. Ankara: Adalet Yayınevi, 2013.
- Kuru, Baki. *İcra ve İflas Hukuku*. İstanbul: Legal Yayınları, 2016.
- Kuru, Emel. "Kamu İdarelerine Yapılan Koşullu ve Yüklemeli Bağışlamalar", Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Şehir Üniversitesi, 2019.
- Kutluay, Ezgi. *Bağışlama Sözleşmeleri*. Ankara: Turhan Kitapevi, 2016.
- Kürşat, Zekeriya. *Borçlar Hukuku Alanında Hile Kavramı*. İstanbul: Kazancı Yayınları, 2003.
- Larenz, Karl. *Lehrbuch Des Schuldrechts*. München: C.H. Beck'sche Verlagsbuchhandlung, 1986.
- Maissen, Sandra. *Der Schenkungsvertrag im Schweizerischen Recht*. Freiburg: Universitätsverlag, 1996.
- Marcel Mauss, *Gift: Forms and Functions of Exchange in Archaic Societies*, London: Martino Fine Books Press, 2011.
- Mıncız, Emine. "Klasik Dönem Roma Hukukunda Ölüme Bağlı Bağışlama ve Türk Hukukundaki Görünümü". Yayımlanmamış Doktora Tezi, İstanbul Kültür Üniversitesi, 2013.
- Muşul, Timuçin. *İcra ve İflas Hukukunda Tasarrufun İptali Davaları*. Ankara: Adalet Yayınevi, 2017.
- Nart, Serdar. *Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Özel Hükümler*, Ankara: Adalet Yayınevi, 2014.
- Nomer, Haluk Nami. "Haksız Fiil Sorumluluğunda Maddi Tazminatın Belirlenmesi". Yayımlanmamış Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi, 1996.
- Odyakmaz, Zehra ve Ümit Kaymak. *İdare Hukuku*. İstanbul: Kuram Kitap, 2018.
- Oğuzman, Kemal ve Turgut Öz. *Borçlar Hukuku Genel Hükümler C.I*. İstanbul: Vedat Kitapçılık, 2019.
- Oğuzman, Kemal ve Turgut Öz. *Borçlar Hukuku Genel Hükümler C.II*. İstanbul: Vedat Kitapçılık, 2020.
- Oğuzman, Kemal, Özer Seliçi ve Saibe Oktay-Özdemir. *Kişiler Hukuku (Gerçek ve Tüzel Kişiler)*. İstanbul: Filiz Kitapevi, 2019.
- Oğuzman, Kemal. *İsviçre ve Türkiye'de Medeni Kanun ve Borçlar Kanunu'nda Şahsiyetin Hukuka Aykırı Tecavüze Karşı Korunması ve Özellikle Manevi Tazminat Davası Bakımından Yapılan Değişiklikler, Prof. Dr. Haluk Tandoğan'ın Hatırasına Armağan*. Ankara: Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, 1990, 7-55.

- Oğuzoğlu, H. Cahit. *Medeni Hukuk Şahsın Hukuku-Aile Hukuku*. Ankara: Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, 1963.
- Okur, Sinan. "Roma, Türk-İsviçre ve Avrupa Sözleşme Hukukunda Koşul (Şart) Kavramı ve Hukuki Sonuçları Üzerine Karşılaştırmalı Bir İnceleme". *ERÜHFD*, 14/1 (2019): 31-101.
- Olgaç, Senai ve Mustafa Reşit Karahaslan. *Gayrimenkullerde Satış-Trampa-Bağışlama-Ölünceye Kadar Bakma Akitleri Şufa-Vefa-İştira Hakları*. İstanbul: İstanbul Bereket Matbaası, 1964.
- Olgaç, Senai. *Bağışlama*. İstanbul: İsmail Akgün Matbaası, 1966.
- Olgaç, Senai. *Borçlar Hukuku, C.1*. İstanbul: İstanbul Akgün Matbaası, 1967.
- Onar, Sıddık Sami. *İdare Hukukunun Umumi Esasları C.II*. İstanbul: İstanbul Terçüme ve Neşriyat Bürosu, 1952.
- Önen, Turgut. *Borçlar Hukuku Genel Hükümler*. Ankara: Yargı Yayınevi, 1999.
- Özdil, Zekai. *Tapulu Taşınmaz Mal Davaları*. İstanbul: Beta Yayınları, 1998.
- Özkaya, Eraslan. *Açıklamalı-İçtihatlı Hata-Hile-İkrah Davaları*. Ankara: Seçkin Yayınları, 2000.
- Özsunay, Ergun. "Uluslararası Belgelerde ve Bazı Ulusal Hukuk Düzenlerinde Embriyo ve Cenin'in Hukuksal Durumu ve Korunması". *Medeni Hukuk Hocalarına Saygı Günleri, Medeni Hukukta Güncel Sorunlar ve Önemli Gelişmeler Sempozyumu 26-27 Haziran 2008*, İstanbul: On İki Levha Yayınları, 2011, 41-47.
- Özsunay, Ergun. *Gerçek Kişilerin Hukuki Durumu*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, 1979.
- Öztan, Bilge. *Miras Hukuku*. Ankara: Yetkin Yayınları, 2019.
- Pekcanitez, Hakan vd. *İcra ve İflas Hukuku*. Ankara: Yetkin Yayınları, 2013.
- Pulaşlı, Hasan. *Şarta Bağlı İşlemler ve Hukuki Sonuçları*. Ankara: Kadioğlu Matbaası, 1989.
- Rado, Türkan. *Roma Hukuku Dersleri Borçlar Hukuku*. İstanbul: Filiz Kitapevi, 2019.
- Reisoğlu, Safa. *Türk Borçlar Genel Hükümler*. İstanbul: Beta Yayıncılık, 2014.
- Remzi, Mehmet ve Sezer Aydın, *Borçlar Hukuku Özel Hükümler*. Ankara: Adalet Yayınevi, 2019.
- Sayın, Uğur. "Ölüme Bağlı Tasarruflarda Şart ve Mükellefiyetler", Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, 1987.
- Seliçi, Özer. *Borçlar Kanununa Göre Sözleşmeden Doğan Sürekli Borç İlişkilerinin Sona Ermesi*. İstanbul: Fakülteler Matbaası, 1977.
- Serahsi. *Mebcut*, Editör Prof. Dr. Mustafa Cevat Akşit. İstanbul: Gümüşev Yayınları, 2008.

- Serozan, Rona ve Baki İlkay Engin. *Miras Hukuku ve Uygulama Çalışmaları*. İstanbul: Seçkin Yayıncılık, 2019.
- Serozan, Rona. *Borçlar Hukuku Özel Bölüm*. İstanbul: On İki Levha Yayınları, 2019.
- Serozan, Rona. *Medeni Hukuk Genel Bölüm/ Kişiler Hukuku*. İstanbul: Vedat Kitapçılık, 2018.
- Serozan, Rona. *Sözleşmeden Dönme*. İstanbul: Vedat kitapçılık, 2010.
- Serozan, Rona. "Tüketiciyi Koruma Yasasının Sözleşme Hukuku Alanındaki Düzenlemesinin Eleştirisi". *Yasa Hukuk İçtihat ve Mevzuat Dergisi*, 15/173-4, (1996): 577-598.
- Sirmen, Lale. *Türk Özel Hukukunda Şart*. Ankara: Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, 1992.
- Şen, Ersan. "Belediyelere Bağış Yapılabilir mi?", *Hukuki Haber*, 01/04 (2020) <https://www.hukukihaber.net/belediyelere-bagis-yapilabilir-mi-makale,7625.html>
- Şener, Abdulkadir. *İslam Hukukunda Hibe*. Ankara: Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, 1984.
- Şener, Esat. *Eski ve Yeni Miras Hukuku (Şerh)*. Ankara: Feryal Matbaacılık, 1988.
- Şenyüz, Doğan. *Borçlar Hukuku Genel ve Özel Hükümler*. Bursa: Ekin Yayıncılık, 2018.
- Tandoğan, Haluk. *Borçlar Hukuku Özel Borç İlişkileri, C.1*. İstanbul: Vedat Kitapçılık, 2008.
- Tekinay, Selahattin Sulhi vd. *Tekinay Borçlar Hukuku*. İstanbul: Filiz Kitapevi, 1988.
- Tekinay, Selahattin Sulhi. *Borçlar Hukuku*. İstanbul: Sermet Matbaası, 1979.
- Tekinay, Selahattin Sulhi. *Medeni Hukuka Giriş Dersleri*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, 1978.
- Toktaş, Mine. *Kamu Alacağının Korunmasında Tasarrufun İptali Davaları: Peçeleme ve Muvazaalı İşlemler*. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2009.
- Tongsir, Ferih Bedii. *Bağışlama (Monografi)*. İstanbul: İstanbul Akgün Matbaası, 1953.
- Tongsir, Ferih Bedii. *Bağışlama*. İstanbul: Fakülteler Matbaası, 1954.
- Tongsir, Ferih Bedii. "Bağışlama" (Makale). İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası. 18/3-4 (1952): 903-987.
- Tunçomağ, Kenan. *Borçlar Hukuku Özel Borç İlişkileri C.II*. İstanbul: Fakülteler Matbaası, 1974.
- Turanboy, Nuri. *İbra Sözleşmesi*. Ankara: Yetkin Yayınları, 1998.
- Türkmen, Ahmet. *Bağışlamanın Geri Alınması*. Ankara: Adalet Yayınevi, 2019.

- Ulaş, Işıl. *Uygulamalı Sigorta Hukuku Mal ve Sorumluluk Sigortaları*. Ankara: Turhan Kitapevi, 2002.
- Ulusan, İlhan. *İyi Niyetli Sebepsiz Zenginleşenin İade Borcunun Sınırlanması Sorunu*. İstanbul: Kazancı Hukuk Yayınları, 1984.
- Umar, Bilge. *İcra ve İflas Hukukunda İptal Davaları*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, 1963.
- Uygur, Turgut. *6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu Şerhi C.II*. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2012.
- Ünal, Akın. *Kelepçeleme Sözleşmeleri (Sözleşmelerdeki Hükümler Sebebiyle Kişinin Ekonomik Özgürlüğünün Aşırı Derecede Sınırlanması)* Ankara: Adalet Yayınevi, 2017.
- Üreden, Çağla. "Yüklemeli Bağışlama". Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Okan Üniversitesi, 2014.
- Widmer Lüchinger, Corinne/ Oser, David, Basler Kommentar Obligationenrecht I Art. 1-529 OR, 7. Auflage, Helbing Lichtenhahin Verlag, Basel, 2019.
- Vardar Hamamcıoğlu, Gülşah. *Bağışlama Sözleşmesi*. Ankara: Adalet Yayınevi, 2020.
- Von Tuhr, Andreas. *İsviçre Borçlar Kanununun Hibe Hükümleri Hakkında Düşünceler*, çev. Sabri Şakir Ansay, Ankara: Adliye Ceridesi, 1936.
- Yaşar, Hasan Nuri. *İdare Hukuku Genel Esaslar*. İstanbul: Der Yayınları, 2016.
- Yaşar, Hasan Nuri. *İmar Hukuku*. İstanbul: Filiz Kitapevi, 2008.
- Yavuz, Cevdet, Faruk Acar ve Burak Özen. *Borçlar Hukuku Dersleri, Özel Hükümler*. İstanbul: Beta Yayıncılık, 2019.
- Yeldan, Ali. "Bağışlamadan Dönme". Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, 2002.
- Yıldırım, Abdulkerim. *Türk Borçlar Hukuku Genel Hükümler*. Ankara: Monopol Yayınları, 2019.
- Yıldırım, Abdulkerim. *Türk Hukukunda Ölüme Bağlı Tasarruflarda Şart ve Mükellefiyetler*. Ankara: Turhan Kitapevi, 2004.
- Yıldırım, Kamil. *İcra ve İflas Hukukunda İptal Davaları*. İstanbul: Vedat kitapçılık, 1995.
- Yıldırım, M. Fadıl. *Borçlar Hukukuna Göre Sözleşmenin Kuruluşunda Hile*. Ankara: Nobel Yayıncılık, 2002.
- Yıldırım, Turan vd. *İdare Hukuku*. İstanbul: On İki Levha Yayınları, 2018.
- Yılmaz, Ejder. *Hukuk Sözlüğü*. Ankara: Yetkin Yayınları, 2006.
- Yılmaz, Merve. *6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu ile Karşılaştırmalı Olarak Bağışlama Sözleşmesinin Sona Ermesi*. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2011.

Zabunoğlu, Yahya Kazım. *İdare Hukuku*. Ankara: Yetkin Yayınları, 2012.

Zevkliler, Aydın ve Ayşe Havutçu. *Borçlar Hukuku Özel Borç İlişkileri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2008.

Zevkliler, Aydın ve Kadir Emre Gökyayla. *Borçlar Hukuku Özel Borç İlişkileri*. Ankara: Turhan Kitapevi, 2019.

Dr. Mustafa İberya ARIKAN

TÜRK CEZA HUKUKU'NDA
İFTİRA SUÇU

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Türk Ceza Hukuku'nda İftira Suçu
Dr. Mustafa İberyâ Arıkan

Hukuk Yayınları Dizisi – 3192

Birinci Baskı : Ağustos, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8153 – 93 – 4

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com
 : adalety@adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi
 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Ay-bay Kırtasiye İnş. Gıda Paz. ve Tic. Ltd. Şti.
Sertifika No: 46661
Tel: (0 312) 472 58 55 - Ankara

KAYNAKÇA

- AKBULUT, İlhan: **“İslam Hukukunda Suçlar ve Cezalar”**, AÜHFD, C: 52, S: 1, Yıl: 2003.
- ARIKAN, Mustafa İberyâ: **“Başkasına Ait Kimlik veya Kimlik Bilgilerinin Kullanılması Suçu”**, AÜHFD, C: 65, S: 4, Yıl: 2016.
- ARSLAN, Çetin - AZİZAĞAOĞLU, Bahattin: **Yeni Türk Ceza Kanunu Şerhi**, Adalet Yayınevi, Ankara, 2004.
- ARTUÇ, Mustafa - AKKAYA, Çetin - GEDİKLİ, Cemil: **2006-2007-2008 İçtihatları İle Türk Ceza Kanunu**, Adalet Yayınevi, Ankara, 2008.
- ARTUK, Mehmet Emin – GÖKCEN, Ahmet - YENİDÜNYA, Ahmet Caner, **5237 Sayılı Kanuna Göre Hazırlanmış Ceza Hukuku Özel Hükümler**, Adalet Yayınevi, Ankara, 8. Baskı, 2007.
- ARTUK, Mehmet Emin – GÖKCEN, Ahmet - YENİDÜNYA, Ahmet Caner, **Ceza Hukuku Özel Hükümler**, Adalet Yayınevi, Ankara, 9. Baskı, 2008.
- ARTUK, Mehmet Emin - GÖKCEN, Ahmet – ÇAKIR, Kerim- ALŞAHİN, M.Emin: **Ceza Hukuku Özel Hükümler**, Adalet Yayınevi, Ankara, 19. Baskı, 2021.
- BABAYİĞİT, Beşir: **“İslam ve Osmanlı Ceza Hukukunda Kazf Suçu”**, Erzincan Binalı Yıldırım Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C:XXII, S:3-4, Yıl:2018
- BAYRAKTAR, Köksal: **“İftira”**, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası, C: XL, S. 1-4, Yıl:1974.
- BIÇAK, Vahit: **Ceza Muhakemesi Hukuku**, Seçkin Yayınevi, Ankara, 4. Baskı, 2018.
- CENTEL, Nur – ZAFER, Hamide: **Ceza Muhakemesi Hukuku**, Beta Yayınevi, İstanbul, 20. Bası, 2021.
- ÇAĞLAYAN, M. Muhtar: **Türk Ceza Kanunu**, C: II, Yetkin Hukuk Yayınları, Ankara, Genişletilmiş 3. Bası, 1985.
- DEĞİRMENCİ, Olgun: **“Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukukunda Mağdur Hakları”**, TBB Dergisi, S:77, Ankara, 2008.

- DONAY, Süheyl – KAŞIKÇI, Mahmut: **Türk Ceza Kanunu En Son Değişikliklerle Açıklamalı ve Karşılaştırmalı**, Beta Basım, İstanbul, 2005.
- DÖNMEZER, Sulhi: **Ceza Hukuku Hususi Kısım Şahıslara Karşı ve Mal Aleyhinde Cürümler**, İstanbul Üniversitesi Yayınları, İstanbul, Genişletilmiş 5. Bası, 1963.
- DÜNDAR, Hamit: **“İftira Suçu ile Benzer Suçlar Üzerine Bir İnceleme”**, Adalet Dergisi, S. 2, Y:75, Yıl: 1984.
- ERCAN, İsmail: **Ceza Muhakemesi Hukuku**, Kuram Yayınları, Ankara, 14. Baskı, 2018.
- EREM, Faruk - TOROSLU, Nevzat: **Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler**, Savaş Yayınevi, Ankara, 4. Bası, 1983.
- EREM, Faruk - TOROSLU, Nevzat: **Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler**, Savaş Yayınevi, Ankara, 7. Bası, 1999.
- EREM, Faruk: **Ceza Hukuku Hususi Hükümler**, Ajans-Türk, C: 1, Ankara, 1968 (**Hususi Hükümler**).
- EREM, Faruk: **Diyalektik Açından Ceza Yargılaması Hukuku**, Işın Yayıncılık, Ankara, 6. Baskı, 1986 (**Diyalektik**).
- EREM, Faruk: **Türk Ceza Kanunu Şerhi Özel Hükümler**, Seçkin Yayınevi, C: II, Ankara, 1993.
- ERMAN, Sahir: **Hakaret ve Sövme Suçları**, İstanbul Üniversitesi Fen Fakültesi, İstanbul, 2. Bası, 1989.
- EROL, Haydar: **Gerekçeli, Açıklamalı ve İçtihatlı Yeni Türk Ceza Kanunu**, Yayın Matbaacılık, Ankara, 2005.
- ERTURHAN, Sabri: **“Ebedi Bir Hak Mahrumiyeti: Kâzifin Şahitliğinin Reddi”**, Ağrı İslami İlimler Dergisi, Yıl: 2018/2.
- FEYZİOĞLU, Metin: **Ceza Muhakemesi Hukukunda Tanıklık**, US-A Yayıncılık, Ankara, 1996.
- FİSCHER, Thomas: **Strafgesetzbuch mit Nebengesetzen**, Verlag C.H. Beck, München, 2014.
- GERÇEKER, Hasan: **Yorumlu ve Uygulamalı Türk Ceza Kanunu**, C:II, Cantekin Matbaacılık, Ankara, 1. Basım, 2011.
- GÖKTÜRK, Neslihan: **“Yalan Tanıklık Suçu (TCK m. 272)”**, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C:XX, Sayı: 1, Yıl: 2016.

- GÖZÜBÜYÜK, Abdullah, Pulat: **Türk Ceza Kanunu Açıklaması**, C:III, Sevinç Matbaası, Ankara, 2. Bası, 1970.
- GÖZÜBÜYÜK, Abdullah, Pulat: **Türk Ceza Kanunu Açıklaması**, C:III, Kazancı Hukuk Yayınları, İstanbul, Genişletilmiş 5. Bası, 1976.
- GÖZÜBÜYÜK, Abdullah, Pulat: **“Adliye’ye Karşı Cürümler”**, Adalet Dergisi, Sayı:8, Yıl: 1969.
- GÖZLER, Kemal: **İdare Hukuku Cilt 2**, Ekin Yayınevi, Bursa, 3. Baskı, 2019.
- GÖZÜBÜYÜK, A.Şeref-TAN, Turgut: **İdare Hukuku Cilt 1 Genel Esaslar**, Turhan Kitabevi, Ankara, 13. Baskı, 2019.
- GÜNDAY, Metin: **İdare Hukuku**, İmaj Yayınevi, Ankara, 10. Baskı, 2015.
- GÜNDEL, Ahmet: **Yeni Türk Ceza Kanunu Açıklaması, C:4**, Sözkese Matbaacılık, Ankara, 2009.
- GÜNGÖR, Devrim: **5237 ve 5271 Sayılı Kanunlar Işığında Şikâyet Kurumu**, Yetkin Yayınları, Ankara, 2009.
- GÜNGÖR, Devrim: **Ceza Hukukunda Fiil Üzerinde Hata**, Yetkin Yayınları, Ankara, 2007.
- GÜNGÖR, Devrim: **“Ceza Hukukunda Kural Üzerinde Hata”**, TBB Dergisi, Yıl: 19, Sayı: 68, 2007.
- HAFIZOĞULLARI, Zeki- EŞİTLİ, Ezgi Aygün: **“İftira ve İftira Benzeri Suçlar”**, Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, İstanbul, Yıl: 2015, Cilt: 1, Sayı: 2.
- HAFIZOĞULLARI, Zeki- ÖZEN, Muharrem: **Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler**, US-A Yayıncılık, Ankara, 13. Baskı, 2021.
- HAFIZOĞULLARI, Zeki – ÖZEN, Muharrem: **Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler Millete ve Devlete Karşı Suçlar**, US-A Yayıncılık, Ankara, 1. Baskı, 2016.
- HAKERİ, Hakan: **Ceza Hukuku Genel Hükümler**, Adalet Yayınevi, Ankara, 21. Baskı 2017.
- KANTAR, Baha: **Ceza Muhakemeleri Usulü I. Kitap: Umumi Hükümler**, Güzel Sanatlar Matbaası, Ankara, 1957.
- KATOĞLU, Tuğrul: **Ceza Hukukunda Hukuka Aykırılık**, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2003.
- KATOĞLU, Tuğrul: **“Ceza Hukukunda Suçun Mağduru Kavramının Sınırları”**, AÜHFD, Ankara, C:61, S:2, 2012.

- KATOĞLU, Tuğrul: **“Basın Yoluyla Hakaret Kavramı ve Madde Yönünden Yetki Sorunu”**, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi Özel Sayı, Prof.Dr. Nur Centel’e Armağan, C:19, S:2, Yıl:2013.
- KESKİN, Serap: **Toplumsal Değişim Sürecinde Türk Ceza Kanunu Reformu, 21-22 Mayıs 2004**, TBB Yayınları, Ankara, 2004.
- KOCA, Selçuk: **Türk Ceza Hukukunda İftira Suçu**, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 2015.
- KOÇER, Seçkin: **“Başkasına Ait Kimlik Veya Kimlik Bilgilerinin Kullanılması Suçu”**, Adalet Dergisi, S: 40, Yıl: 2011.
- KUNTER, Nurullah- YENİSEY, Feridun- NUHOĞLU, Ayşe: **Muhakeme Hukuku Dalı Olarak Ceza Muhakemesi Hukuku Birinci Kitap**, Beta Yayınevi, İstanbul, 17. Bası, 2009.
- MAJNO: **Ceza Kanunu Şerhi, Türk ve İtalyan Ceza Kanunları**, Yargıtay Yayınları No: 4, Ankara, 1978.
- MALKOÇ, İsmail: **Açıklamalı İçtihatlı 5237 Sayılı Yeni Türk Ceza Kanunu 2. Cilt**, Malkoç Kitabevi, Ankara, 3. Baskı, 2008.
- MALKOÇ, İsmail: **Açıklamalı Türk Ceza Kanunu 4. Cilt**, Sözkese Matbaacılık, Ankara, 4. Baskı, 2013.
- MALKOÇ, İsmail- GÜLER, Mahmut: **Uygulamada Türk Ceza Kanunu Özel Hükümler II**, Adil Yayınevi, Ankara, 1999.
- MERAN, Necati: **İçtihatlı – Açıklamalı Basın Yoluyla ve Genel Olarak Hakaret – İftira Yargılamayı Etkilemeye Teşebbüs ve Soruşturmanın Gizliliğini İhlal Suçları**, Seçkin Yayınları, Ankara, 2009.
- O’BOYLE, Harris- Warbrick: **Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Hukuku**, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, İstanbul, Güncelleştirilmiş 4. Baskı, 2021.
- OĞURLU, Yücel: **İdari Yaptırımlar Karşısında Yargısal Korunma**, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2. Baskı, 2001.
- ÖNER, Hamdi: **“İftira Cürmü Hakkında Bir İnceleme”**, Adalet Dergisi, Ankara, 1946, Y: 37, S: 11.
- ÖNDER, Ayhan: **Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler**, Beta Yayınları, İstanbul, 3. Bası, 1991.

- ÖZBEK, Veli Özer - DOĞAN, Koray - BACAKSIZ, Pınar: **Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler**, Seçkin Yayınevi, Ankara, 15. Baskı, 2020.
- ÖZBEK, Veli, Özer- DOĞAN, Koray- BACAKSIZ, Pınar- TEPE, İlker: **Ceza Muhakemesi Hukuku**, Seçkin Yayınevi, Ankara, 11. Baskı, 2018.
- ÖZEK, Çetin: **"Adliye Karşı Suçların Hukuksal Konusu"**, İÜHF, C: LV, S: 3, Yıl: 1997.
- ÖZEN, Mustafa: **Ceza Muhakemesi Hukuku Dersleri**, Adalet Yayınevi, Ankara, 3. Baskı, 2018.
- ÖZGENÇ, İzzet - Şahin, CUMHUR: **"İddia ve Savunma Hakkı"**, GÜHFD, Y: 2001, S: I-II.
- ÖZKORKUT Ünal, Nevin: **"İslam Ceza Hukukunda Kadın"**, AÜHF, C: 56, S: 2, Yıl:2007.
- ÖZTÜRK, Özümcan: **"Suç Üstlenme Suçu"**, Adalet Dergisi, S: 59, Yıl:2017.
- ÖZTÜRK, Bahri- TEZCAN, Durmuş- ERDEM, Mustafa Ruhan- SIRMA GEZER, Özge- SAYGILAR KIRIT, Yasemin F.- ALAN AKCAN, Esra ERDEN TÜTÜNCÜ, Efser-ÖZAYDIN, Özdem: **Ana Hatlarıyla Ceza Muhakemesi Hukuku**, Seçkin Yayınevi, Ankara, 4. Baskı, 2017.
- PARLAR, Ali – HATİPOĞLU, Muzaffer: **5237 Sayılı TCK'da Özel ve Genel Hükümler Açısından Asliye Ceza Davaları**, Adalet Yayınevi, Ankara, 2. Baskı, 2008.
- PARLAR, Ali – HATİPOĞLU, Muzaffer: **Türk Ceza Kanunu Yorumu C:4**, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2. Baskı, 2008.
- PARLAR, Ali – HATİPOĞLU, Muzaffer: **Açıklamalı – Yeni İçtihatlı 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu Yorumu**, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2008.
- SAVAŞ, Vural – MOLLAMAHMUTOĞLU, Sadık: **Türk Ceza Kanununun Yorumu C:2**, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2. Baskı, 1998.
- SELÇUK, Sami, **Dreyfus Davası Dünyaca Unutulmayan Yargılama Yanılgısı**, İmge Yayınevi, Ankara, 2014.
- SOYASLAN, Doğan: **Ceza Hukuku Özel Hükümler**, Yetkin Yayınları, Ankara, 4. Baskı, 2002.
- SOYASLAN, Doğan: **Ceza Hukuku Özel Hükümler**, Yetkin Yayınları, Ankara, 13. Baskı, 2020.
- SOYASLAN, Doğan: **Ceza Hukuku Genel Hükümler**, Yetkin Yayınevi, Ankara, 8. Bası, 2018.

- ŞAHBAZ, İbrahim: **“İftira Suçu”**, Yargıtay Dergisi, C.11, S.4, Yıl:1985.
- ŞAHİN, Cumhur: **Ceza Muhakemesi Hukuku I**, Seçkin Yayınevi, Ankara, 9. Bası, 2018.
- ŞAN, Abdullah, Ayhan: **Özel Soruşturma Usulleri**, Adalet Bakanlığı Yayın İşleri, Ankara, 2008.
- ŞEN, Ersan- AKSÜT, Ertekin: **“İftira Suçu”**, www.adalet.org (erişim tarihi: 29.09.2019).
- TANER, Tahir: **Ceza Muhakemeleri Usulü**, İstanbul Üniversitesi Yayınları, İstanbul, 3.Baskı, 1955.
- TEZCAN, Durmuş – ERDEM, Mustafa Ruhan – ÖNOK, R.Murat: **Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku**, Seçkin Yayınevi, Ankara, 18. Baskı, 2020.
- TOROSLU, Haluk: **“Suç Uydurma Suçu”**, Ankara Barosu Dergisi, S:1, Yıl:2013.
- TOROSLU, Nevzat: **“İftira Cürmünün Hukuki Konusu”**, AÜHF Dergisi, C:XXXVII, S: 1-4, Yıl:1980.
- TOROSLU, Nevzat – TOROSLU, Haluk: **Ceza Hukuku Genel Kısım**, Savaş Yayınevi, Ankara, 26. Baskı, 2021.
- TOROSLU, Nevzat – TOROSLU, Haluk: **Ceza Hukuku Özel Kısım**, Savaş Yayınevi, Ankara, 11. Baskı, 2021.
- TOROSLU, Nevzat - FEYZİOĞLU, Metin: **Ceza Muhakemesi Hukuku**, Savaş Yayınevi, Ankara, 21. Baskı, 2021.
- TUNÇER İNCE, Asuman: **Yalan Tanıklık Suçu**, Yayımlanmamış Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 2019.
- ÜÇÖK, Coşkun: **“Osmanlı Kanunnamelerinde İslam Ceza Hukukuna Aykırı Hükümler”**, AÜHFD, C: 3, S.1, Yıl: 1946.
- ÜNVER, Yener: **Adliyeye Karşı Suçlar**, Seçkin Yayıncılık, 3. Baskı, Ankara, 2012.
- ÜNVER, Yener: **Adliyeye Karşı Suçlar**, Seçkin Yayıncılık, 6. Baskı, Ankara, 2021.
- ÜNVER, Yener-HAKERİ, Hakan: **Ceza Muhakemesi Hukuku**, Adalet Yayınevi, Ankara, 18. Baskı, 2021.
- YALVAÇ, Gürsel: **Karşılaştırmalı Gerekçeli TCK CMK CGTİK İlgili Kanunlar ve Yönetmelikler**, Adalet Yayınevi, Ankara, 2005.
- YALVAÇ, Gürsel: **Karşılaştırmalı Gerekçeli İçtihatlı Türk Ceza Kanunu**, Adalet Yayınevi, Ankara, 2008.
- YAŞAR, Osman– GÖKCAN, Hasan Tahsin– ARTUÇ, Mustafa: **Yorumlu Uygulamalı**

- Türk Ceza Kanunu, C: VI**, Adalet Yayınevi, Ankara, 1. Baskı, 2010.
- YAŞAR, Osman– GÖKCAN, Hasan Tahsin– ARTUÇ, Mustafa: **Yorumlu Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, C: VI**, Adalet Yayınevi, Ankara, 2. Baskı, 2014.
- YAŞAR, Yusuf: **“Mukayeseli Hukukta İftira, Suç İsnadı ve Mahkeme Kararları”**, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, Prof.Dr. Cevdet Yavuz’a Armağan, 2016.
- YAYLA, Mehmet: **Ceza Muhakemesi Hukukunda İspat ve Şüphe**, Seçkin Yayınları, Ankara, 2016.
- YENİDÜNYA, Ahmet Caner: **“Yeni Türk Ceza Kanunu'nda İftira Suçu”**, Legal Hukuk Dergisi, S:32, Yıl: 2005.
- YILDIRIM, Akif: **“İftira ve Suç Uydurma Suçları”**, Adalet Yayınevi, Ankara, 2010.
- YILDIRIM, Akif: **“İftira Suçu”**, TBB Dergisi, S: 69, Yıl: 2007.
- YILDIRIM, Akif: **“Suç Uydurma Suçu”**, Adalet Dergisi, S: 28, Yıl: 2007.
- YILMAZ, Ejder: **Hukuk Sözlüğü**, Genişletilmiş 5. Baskı, Ankara, 1996.
- YILMAZ, Ejder: **Hukuk Sözlüğü**, 8. Baskı, Ankara, 2021.
- YILMAZ, Zekeriya: **Ceza Hukukumuzda Şikâyet**, Adalet Yayınevi, Ankara, 2010.
- YİĞİTBAŞ, M. Oktay: **“İftira Cürmü Üzerinde Bir Deneme”**, Adalet Dergisi, Ankara, 1967, Y: 58, S: 11.
- YURTCAN, Erdener: **Yargıtay Kararları Işığında İftira Suçu (Adliyeye Karşı Diğer Suçlar)**, TBB Yayınları, Ankara, 2. Bası, 2015.
- YURTCAN, Erdener: **Yargıtay Kararları Işığında Hakaret Suçları**, TBB Yayını, Ankara, 2. Bası, 2015.
- YURTCAN, Erdener: **Ceza Yargılaması Hukuku**, Seçkin Yayınevi, Ankara, 16. Baskı, 2019.

www.adlisicil.adalet.gov.tr

www.karararama.yargitay.gov.tr

www.kazanci.com

www.tdk.gov.tr

www.wikipedia.org

Prof. Dr. Dilşat YILMAZ

**İDARİ YARGILAMA
HUKUKUNDA
İSTİNABE**

Gözden Geçirilmiş ve Genişletilmiş

2. BASKI

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

İdari Yargılama Hukukunda İstinabe

Dilşat Yılmaz

Hukuk Yayınları Dizisi – 2752

İkinci Baskı : Ağustos, 2022

Birinci Baskı : Kasım, 2020

ISBN : 978 – 625 – 8153 – 94 – 1

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara

Tel : (0312) 231 17 00

Fax : (0312) 231 17 10

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : adalety@adaletyayinevi.com

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C

(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul

Tel : (0216) 305 72 81

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Ay-bay Kırtasiye İnş. Gıda Paz. ve Tic. Ltd. Şti.

Sertifika No: 46661

Tel: (0 312) 472 58 55 - Ankara

KAYNAKÇA

AFCHAIN Marie-Agnés- AIRIEAU Gaël-BERGER François-Xavier-
BLANC Emmanuel-BOCCARA Annabel-BOTTIER
Euryale...TEYTAUD François, -KOULACHERI Stravroula
(Secrétaire générale de Rédaction)-,Code de Procédure Civile
Commenté, Code de l'organisation judiciaire: compétence
Constitution et conventions internationales Dispositions
communes á tous les juridictiones, Wolters Kluwer, Actualisé le
16.11.2021, CPC m. 730-732, Lamyline.fr Hukuk Veri Tabanı.

AKCAN Recep, "Hukuk Mahkemelerinde Hukuki Yardım (İstinabe)
ve Naip Tayini (Atanması), Ergun ÖNEN'e Armağan, Alkım, İs-
tanbul, 2003.

AKKAN Mine, Pekcanitez Usûl Medeni Usul Hukuku, C. 1, (Ed:
Pekcanitez-Özekes-Akkan-Taş Korkmaz), 15. Bası, On İki Levha
Yayımları, İstanbul, Mart 2017.

AKYILMAZ Bahtiyar- SEZGİNER Murat-KAYA Cemil, Türk İdare
Hukuku, Savaş Yayınevi, 12.Baskı, Eylül 2020.

AKYILMAZ Bahtiyar-SEZGİNER Murat-KAYA Cemil, Türk İdari
Yargılama Hukuku, Savaş Yayınevi, 4.Baskı, Eylül 2020.

AKYOL ASLAN Leyla, Medeni Usul Hukukunda Delil Tespiti, Hu-
kuk Muhakemeleri Kanunu'na Göre, Yetkin Yayınevi, Ankara,
2011.

ALPERTONGA Mustafa Yusuf, İdari Yargılama Usulünde Deliller,
Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kırıkkale ÜSBE, Kırıkkale
2010, (YÖK Tez).

ALTINDAĞ Halil, in Açıklamalı ve İçtihatlı İdari Yargılama Usulü
Kanunu, Vergi Yargılaması ile Birlikte, (Ed: Zehreddin AS-
LAN), Seçkin Yayınevi, Ankara Eylül 2019.

- ARSLAN Aziz Serkan, "6100 Sayılı HMK Madde 401 Hükmüne Göre Delil Tespitinde Görevli Ve Yetkili Mahkeme", SÜHFD, C. 21, S.2, 2013, Çevrimiçi.
- ARSLAN Aziz Serkan, "Doğrudanlık İlkesi", SDÜHFD MİHBİR Özel Sayısı, 2014, C. 4, S. 2, (MİHBİR), Çevrimiçi.
- ARSLAN Aziz Serkan, Medeni Usul Hukukunda Doğrudanlık İlkesi, Yayımlanmamış Doktora Tezi, Selçuk ÜSBE, Konya, 2011, (YÖK Tez).
- ARSLAN Ramazan-YILMAZ Ejder-TAŞPINAR AYVAZ Sema-HANAĞASI Emel, Medeni Usul Hukuku, 4. Baskı, Yekin Yayınevi, Ankara, 2018.
- ASLAN Zehreddin, "Türk İdari Yargı Sisteminde Re'sen Araştırma İlkesi", İÜSBFD, No: 23-24 (Ekim 2000-Mart 2001),Çevrimiçi.
- ATALAY Oğuz, Pekcanitez Usûl Medeni Usul Hukuku C. 3, (Ed: Pekcanitez-Özekes-Akkan-Taş Korkmaz), 15. Bası, On İki Levha Yayınları, İstanbul, Mart 2017.
- ATALI Murat, Pekcanitez Usûl Medeni Usul Hukuku C. 3, (Ed: Pekcanitez-Özekes-Akkan-Taş Korkmaz), 15. Bası, On İki Levha Yayınları, İstanbul, Mart 2017.
- ATALI Murat-ERMENEK İbrahim, Medeni Usul Hukuku, Temel Hukuk Dizisi,(Dizi Editörü: Prof. Dr. İbrahim ERMENEK), Güncellenmiş 3. Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara, Eylül 2021,Turcademy, Çevrimiçi.
- ATALI Murat-ERMENEK İbrahim-ERDOĞAN Ersin, Medeni Usul Hukuku Ders Kitabı, Yetkin Yayınları, Ankara, 2018.
- AVCI Mustafa, "6545 ve 6552 Sayılı Kanunlar İle İdari Yargıya İlişkin Kanunlarda Yapılan Değişiklikler Üzerine Bir İnceleme", LHD, Y. 2015, S. 152, C. 13, Legalbank, Çevrimiçi.
- AYDIN GAYRETLİ Seda, "Medenî Yargılama Hukukunda Ses ve Görüntü Nakli Yoluyla Duruşmaya Katılma", DEÜHFD, Prof. Dr. Şeref ERTAŞ'a Armağan, C. 19, Özel Sayı, 2017, Çevrimiçi.

- BARDAKÇI Mehmet Akif, "Medeni Usul Hukukunda İstinaf İle Karşılaştırmalı Olarak İdari Yargılama Hukukunda İstinaf", MİHDER, Y. 2016/2, S. 34, C. 12, Legalbank, Çevrimiçi.
- BARRAY Clémence- BOYER Pierre Xavier, Droit du Contentieux Administratif, 2020/21, 3e Édition, Gualino, Lextenso, 2020-2021, Paris, 2020.
- BERBEROĞLU YENİPİNAR Filiz, İdare ve Vergi Mahkemelerinde Bilirkişilik, Seçkin Yayınevi, Ankara, Şubat 2017.
- BEREKET Zuhâl, Hukukun Genel İlkeleri ve Danıştay, Yetkin Yayınları, Ankara 1996.
- BLANCO Florent, Contentieux Administratif, Thémis, 1e Edition, Paris 2019, (sous la direction de Catherine LABRUSSE-RIOUTRUCHET Didier).
- BONICHOT Jean-Claude-CASSIA Paul-POUJADE Bernard, Les Grands arrêts du Contentieux Administratif, Dalloz, 7e édition, Paris 2020.
- BOŞÇA Süleyman, Medeni Usul Hukukunda İstinabe, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara ÜSBE, 2008, (YÖK Tez).
- BROYELLE Camille, Contentieux Administratif, 9e édition, 2021-2022, LGDJ Lextenso, Paris, 2021.
- CANDAN Turgut, İdari Yargılama Usulü Kanunu, Gözden Geçirilmiş ve Güncelleştirilmiş 6. Baskı, Pwc, İstanbul, Haziran 2015.
- CANDAN Turgut, Düşüncelerim, 24.10.2019, "İdari Yargıda Ses ve Görüntü Nakledilmesi Yoluyla Duruşma İcrası", www.turgutcandan.com.
- CEBRE Ayvaz, "Hak Arama Yolları ve Adil Yargılanma Hakkı", TAAD, C. 1, Y.2, S. 5, Çevrimiçi.
- CEYLAN Mahmut, "İdari Yargıda Delil Serbestisi ve Sınırları", KATÜSBE Sosyal Bilimler Dergisi, Y.8, S. 16, Aralık 2018, Çevrimiçi.
- CORNU Gérard (sous la direction), CAPITANT Henri (Association), Vocabulaire Juridique, Quadrige, PUF, 13e édition, Paris, 2020.

- ÇAĞLAYAN Ramazan, İdari Yargılama Hukuku, Güncellenmiş 10. Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara, Ağustos 2018.
- ÇELEBİ Özgün, “Kişi ve Eşya Ayrımı Bağlamında Hayvanların Hukuki Statüsü”, İÜHFM, 76(2), Çevrimiçi.
- ÇETİN İbrahim, “Yargılamada Etkinlik Arayışları: Medeni Usul Hukukunda Usul Ekonomisi”, Sayıştay Dergisi, S. 78, Çevrimiçi.
- ÇİFTÇİ Erhan, “Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararları Işığında Adil Yargılama İlkesi ve İdari Yargı”, DD, Y.33, S. 106.
- DEMİR Ömercan Faruk, Medeni Yargılama Hukukunda İstinabe, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Dicle ÜSBE, 2014, (YÖK Tez).
- DEMİRCİOĞLU Yaşar, Medeni Usul Hukukunda İnsan Hakları ve Adil Yargılama Güvenceleri, Yetkin Yayınları, Ankara, 2007.
- ERCAN İbrahim-Aziz Serkan ARSLAN, “ Hukuk Muhakemeleri Kanunu’nda Öngörülen Gider Avansının Uygulanması ile Ortaya Çıkan Bazı Meseleler ve Bunların Değerlendirilmesi”, SÜHFD, C. 20, S. 2, 2012, Çevrimiçi.
- ERDÖNMEZ Güray, Pekcanitez Usûl Medeni Usul Hukuku C. 1, (Ed: Pekcanitez-Özekes-Akkan-Taş Korkmaz), 15. Bası, On İki Levha Yayınları, İstanbul, Mart 2017.
- ERMENEK İbrahim, “Hukuk Muhakemeleri Kanununa Göre Ön İnceleme”, İÜHFD, C. 2, S.1, 2001, Çevrimiçi.
- ERTEM Ahmet Turgut, “ İstinabe’ye –Talimat- Denilemez”, Adalet Dergisi, Y. 63, Nisan-Mayıs 1972, S. 4-5.
- GANTER Alexander, “Der Ersuchte Richter in der Verwaltungsgerichtsbarkeit”, NVwZ, 1985, H. 3, 173, 174, Beck Online Çevrimiçi.
- GARLOFF Claudia, in BeckOK VwGO, (Hrsg: POSSER Herbert-WOLFF Heinrich Amadeus), 54. Edition, Verlag C.H. Beck, Stand: 01.07.2020, Beck Online Çevrimiçi, §96.
- GERSDORF Hubertus, in BeckOK VwGO, (Hrsg: POSSER Herbert-WOLFF Heinrich Amadeus), 54. Edition, Verlag C.H. Beck, Stand: 01.07.2020, Beck Online Çevrimiçi, §14.

- GÖZÜBÜYÜK A. Şeref—TAN Turgut, *İdare Hukuku, C. 2, Güncelleştirilmiş 7. Bası*, Turhan Kitabevi, Ankara 2014.
- GROH Gunnar-WERNER Raik, “Rechshilfe” in Creifelds, *Rechtswörterbuch* (Hrsg: WEBER Klaus), 23. Edition, Verlag C.H. Beck, München, 2019, 06.06.2020, Beck Online Çevrimiçi.
- GUINCHARD Serge-DEBARD Thierry(sous la direction), *Lexique des Termes Juridiques*, Dalloz, 28e édition, 2020-2021, Paris, 2020.
- GÜLTEKİN, Mehmet Ruşen, *Adil Yargılanma Hakkının Gerçekleşmesini Sağlayan Araçlardan Milletlerarası Tebligat ve İstinabe, Yayımlanmamış Doktora Tezi*, Ankara ÜSBE, 2006.
- GÜNDAY Metin, *İdare Hukuku, Güncellenmiş ve Gözden Geçirilmiş 10. Baskı*, İmaj Yayınevi, Ankara, Ekim, 2011.
- HUGLO Christian-LEPAGE Corinne (Commenté sous la direction), HUGLO Benjamin (Coordination par), *Code de Justice Administrative, Édition Refondue*, LexisNexis, Onzième Édition, Paris, 2019.
- Hukuk Muhakemesinde İstinaf El Kitabı (Türkiye Adalet Bakanlığı-Hollanda Yargı Konseyi-İsveç Ulusal Mahkemeler İdaresi), *Adalet Bakanlığı Yayını*, Ankara, Çevrimiçi, s. 48, 49; (Adalet Bakanlığı Avrupa Birliği Genel Müdürlüğü Resmi Sitesinde Yayınlarımız, E Kütüphane kısmından erişim sağlanmaktadır).
- KARAVELİOĞLU Celal, *Değişiklik-Açıklama ve En Son İctihatlarla İdari Yargılama Usulü Kanunu, Cilt II, 5. Baskı*, 2001.
- KARSLI Abdürrahim, *Medeni Usul Hukukunda Usulî İşlemler*, Kudret Basım, İstanbul, Ekim 2001.
- KAYA Ferman, “Medeni Yargılama Hukukunda Usuli İşlemler”, *İBD*, Eylül-Ekim 2014, Çevrimiçi.
- KILINÇ Ayşe, *Medeni Usul Hukukunda Adli Yardım*, Adalet Yayınevi, Ankara, Nisan 2013.
- KONURALP Haluk, “İstinafta Kamu Düzeni Kavramı”, *Tebliğ, Medeni Usul ve İcra İflas Hukukçuları Toplantısı VI*, İzmir Çeşme 19-20 Ekim, 2007, TBB Yayını, Ankara Eylül 2018, Çevrimiçi.

- KRONISCH Joachim, in Verwaltungsgerichtsordnung (Hrsg: SO-DAN Helge/ZIEKOW Jan), Nomos Verlag, 2018, 5. Auflage, Grosskommentar, 04.03.2020, Beck Online, Çevrimiçi, §14.
- KURT Nesibe, "Medeni Yargılama Hukukunda Doğrudan Doğrualık İlkesi", Bilge ÖZTAN Armağanı, Turhan Kitabevi, Ankara, Mart 2008.
- KURU Baki, Hukuk Muhakemeleri Usulü, C. 1, 6. Baskı, Beta Basım A.Ş., İstanbul, Ocak 2001.
- KURU Baki, Hukuk Muhakemeleri Usulü, C. 4, 6. Baskı, Beta Basım A.Ş., İstanbul, Mart 2001.
- KURU Baki-ARSLAN Ramazan-YILMAZ Ejder, Medeni Usul Hukuku Ders Kitabı, 6100 Sayılı HMK'na Göre Yeniden Yazılmış, 22 Baskı, Yetkin Yayınevi, Ankara 2011.
- LE BOT Olivier, Contentieux Administratif, Bruylant, Collection Paradigme, 7e édition, Année 2021, Bruxelles, 2020.
- MERAL Orhan- ÇINARLI Serkan-AKTAŞ Özgür Ekin, "İdari Yargıda Tıbbi Uygulama Hatalarından Kaynaklanan Davalarda Bilirkişi Raporlarının İncelenmesi", TıpHD, Y. 2016, S. 9, Y. 5, Legalbank, Çevrimiçi.
- ONAR Sıddık Sami, İdare Hukukunun Umumi Esasları, C. 3, Üçüncü Bası, İstanbul 1966.
- OYTAN Muammer, "Türk Ve Fransız Hukukunda Bilirkişi Uygulaması, Keşif, Delil Tespiti, Anket Uygulaması Ve Sahteciliğin İleri Sürülmesi", TİD, Yıl: 65, Mart 1993, Sayı: 398, Çevrimiçi.
- ÖZEKES Muhammet, Pekcanitez Usûl, Medeni Usul Hukuku C. 3, (Ed: Pekcanitez-Özekes-Akkan-Taş Korkmaz), 15. Bası, On İki Levha Yayınları, İstanbul, Mart 2017.
- ÖZTEK Selçuk-TAŞPINAR AYVAZ Sema- KALE Serdar, "Hukuk Muhakemeleri Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Değişiklik Yapılması Hakkında 20 Mart Tarihli Kanunu Teklifi'ne İlişkin Bazı Açıklamalar ve Kanun Teklifinin Değerlendirilmesi", TBBD, Y.2020, S. 149, Çevrimiçi.

- ÖZYÖRÜK Mukbil, İdari Yargı Ders Notları, Teksir, Ankara 1977.
- PEKCANITEZ Hakan- ATALAY Oğuz- ÖZEKES Muhammet, Medeni Usul Hukuku, Ders Kitabı, 6. Bası, Vedat Kitapçılık, İstanbul, Ağustos 2018.
- PEKCANITEZ Hakan, "Medeni Usul Hukukunda Aleniyet İlkesi", Av. Dr. Faruk EREM Armağanı, TBB Yayını, No: 8, Ankara, 1999.
- PLANTEY Alain-BERNARD François-Charles, La Preuve Devant Le Juge Administratif, Economica, Paris, 2003.
- ROSENBERG Leo, "Alman Hukuk Prosedöründe İstinabe", Çev: Necmeddin M. BERKİN, İHD, S. 52, Y. 1949.
- ROUQUETTE Rémi, Petit Traité du Procés Administratif, Contentieux Administratif Jurdictions Générales et Spéciales, Dalloz, 9e Edition, 2020-2021, Paris 2020.
- RUDISILE Richard, in Verwaltungsgerichtsordnung Kommentar, Band I,II, (Hrsg: SCHOCH Friedrich-SCHNEIDER Jens Peter-BIER Wolfgang), Verlag C.H. Beck, Stand: Januar 2020, 38. Ergaenzungslieferung, Beck Online Çevrimiçi, §96.
- RUHİ Ahmet Cemal, Milletlerarası Usul Hukukunda Adli Yardım, Tebligat ve İstinabe, Seçkin Yayınevi, Ankara, Mart 2014.
- RÜZGARESEN Cumhur, Medeni Muhakeme Hukukunda Usul Ekonomisi İlkesi, Yetkin Yayınevi, Ankara, 2013.
- SANCAKDAR Oğuz, "İdari Yargı İstinaf Sistemindeki Olası Sorunlar ve Çözüm Önerileri", Danıştay ve İdari Yargı Günü Sempozyumu, 148. Yıl, Danıştay Yayınları, No: 91, Ankara, 2016, Çevrimiçi.
- SEZGİNER Murat, in Danıştay ve İdari Yargı Günü Sempozyumu, 148. Yıl, 10 Mayıs 2016 Ankara, Danıştay Yayınları, No: 91, Çevrimiçi.
- SİMİL Cemil, "Hâkimin Davayı Aydınlatma Ödevinin Sınırları", Prof. Dr. Hakan PEKCANITEZ'e Armağan, DEÜHFD, Özel Sayı, C. 16, 2014, Çevrimiçi.

- STELKENS Paul-PANZER Nicolai in Verwaltungsgerichtsordnung Kommentar, Band I, II, §14 (Hrsg: SCHOCH Friedrich-SCHNEIDER Jens Peter-BIER Wolfgang), Verlag C.H. Beck, Stand: Januar 2020, 38. Ergaenzungslieferung, Beck Online Çevrimiçi, §14.
- SUNAY Süheyla Şenlen, İdari Yargılama Usulüne Hakim Olan İlkelere Karşısında İsbat ve Delil Hususları, Kazancı Yayınevi, İstanbul 1997.
- ŞEŞEN ÇELİK Hülya, Kamu Düzeni Kavramının Dirlik ve Esenlik Unsuru, Seçkin Yayınevi, Ankara 2018.
- TANRIVER Süha, "Hukuk Yargısı (Medenî Yargı) Bağlamında Adil Yargılanma Hakkı", TBBD, S. 53, 2005, Çevrimiçi.
- TANRIVER Süha, "Tabii Hâkim İlkesi ve Medeni Yargı", TBBD, 2013 (104), Çevrimiçi.
- TANRIVER Süha, Medeni Usul Hukuku C. 1, Temel Kavramlar ve İlk Derece Yargılaması, Tümüyle Gözden Geçirilmiş, Yenilenmiş ve Genişletilmiş 2. Bası, Yetkin Yayınları, Ankara, 2018.
- TEKİNSOY OKAY Özge, İdare Hukukunda Kamu Düzeni Kavramı, 12 Levha Yayınları, İstanbul, Mart 2011.
- TELLİ Ali, "İstinaf Kanun Yolunda Olası Sorunlar ve Çözüm Önerileri", Danıştay ve İdari Yargı Günü Sempozyumu, 148. Yıl, 10 Mayıs 2016, Ankara, Danıştay Yayınları No: 91, Çevrimiçi.
- TIKTIK YAZICI Çiğdem, "Hmk m. 293'teki Uzman Görüşü Kurumu İle Anglo-Sakson Hukuk Sistemindeki Uzman Tanık Kurumunun Karşılaştırılması", MİHDER, Y. 2011/3, S. 20, C. 7, Legalbank, Çevrimiçi.
- TOKLU Esat, "Türk İdari Yargısının İstinaf Deneyimi, Karşılaştığı Sorunlar ve Çözüm Önerileri", Danıştay ve İdari Yargı Günü Sempozyumu, 150. Yıl, 10-11 Mayıs 2018, Ankara, Danıştay Yayınları No: 99, Çevrimiçi.
- WOLFF Heinrich Amadeus-DECKER Andreas, Studienkommnetar VwGO- VwVfG, 2. Auflage, Verlag Beck, 2007.

- YASİN Melikşah, İdari Yargılama Usulünde İspat, 12 Levha Yayınevi, İstanbul, Ağustos 2015.
- YILDIRIM Ramazan- ODYAKMAZ Zehra- ATİK ÇOBAN Ayşegül- ÇALIŞKAN Ziya- ERSÖZ A. Kürşat-DENİZ Yusuf, "İdare Mahkemeleri Örneğinde Bilirkişilik Uygulamaları", SÜHFD, C. 19, S.1, 2011, Çevrimiçi.
- YILMAZ Ejder, "Usul Ekonomisi", AÜHFD, C. 57, S. 1, Çevrimiçi.
- YILMAZ Ejder, "Yargılama Giderlerinin İşlevi ve Sosyal Hukuk Devleti", ABD, 1984/2, Çevrimiçi.
- YILMAZ Ejder, Hukuk Muhakemeleri Kanunu Şerhi, C. 2, Yetkin Yayınları, Ankara 2017.
- YILMAZ Ejder, Hukuk Muhakemeleri Kanunu Şerhi, C. 3, Yetkin Yayınları, Ankara 2017.
- YILMAZ Ejder, Hukuk Sözlüğü, Genişletilmiş 5. Baskı, Yetkin Yayınevi, Ankara, 1996.
- YILMAZ Mehmet, Medeni Usul Hukukunda Mahkemelerin Kamu Düzenine İlişkin Yetkisi", Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara ÜSBE, 2004, (Ankara Üniversitesi Akademik Arşiv Sistemi).
- YILMAZ Necla, Yargı Muafiyeti ve İstinabe, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara ÜSBE, 1999.
- Kazancı (Kazancı İctihat Bilgi Bankası- www.kazancı.com.tr)
  - Legalbank (Legalbank Elektronik Hukuk Bankası/ Legal Yayıncılık Online Kütüphane)
  - Danıştay Dergisi
  - Yargıtay Kararları Dergisi
  - Beck Online Çevrimiçi (<https://beck-online.beck.de/>)
  - Lamyline.fr Hukuk Veri Tabanı
  - TDK Sözlük (Çevrimiçi)
  - Turcademy (Online Akademik Portal)

- Recueil des décisions du Conseil d'Etat (1990)
- Mevzuata erişim Resmi Gazete ve www.mevzuat.gov.tr üzerinden sağlanmıştır.
- Kanun tasarılarına/tekliflerine (genel gerekçe ve madde gerekçelerine) ve komisyon raporlarına erişim, Türkiye Büyük Millet Meclisi Resmi Sitesi üzerinden sağlanabilecektir.
- Almanca mevzuata erişim, <https://www.gesetze-im-internet.de> adresi üzerinden sağlanmıştır.
- Fransızca mevzuata (ve karar) erişim www.legifrance.gouv.fr üzerinden sağlanmıştır.
- Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi erişimi, <https://www.danistay.gov.tr/upload/avrupainsanhaklarisozlesmesi.pdf> adresinden sağlanmıştır.
- Ayrıca bilgi sağlanabilecek adreslere erişim noktaları (HSK Resmi Sitesi, Adalet Bakanlığı Bilgi İşlem Genel Müdürlüğü Resmi Sitesi gibi) ilgili dipnotta belirtilmektedir.
- Kaynaklar bakımından kullanılan “Çevrimiçi” ifadesi, anılan kaynağa internet üzerinden erişim sağlandığını ifade etmekte olup; adres uzantılarının yarattığı karmaşık görüntü bu şekilde önlenmeye çalışılmıştır. Kaynakların (eser ve yazar ismi) isim ve künyeleri açıkça belirtilmiş olup; bu şekliyle yazılmaları halinde ilgili metinlere resmi kaynakları üzerinden rahatlıkla ulaşılabilecektir.
- Bazı kaynaklara (Örneğin 150 sayılı Adalet Bakanlığı Genelgesi, Hukuk Muhakemesinde İstinaf El Kitabı, HSK Tavsiyeler Metni, İdari Yargıda İş Yükünün Azaltılması Amacıyla Bazı Kanun Ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı Taslağı gibi) erişimin yapıldığı/yapılabileceği yerler-İlgili dipnotta- ismen belirtilmek suretiyle belirleme yapılmıştır. Zaman zaman kaynaklara erişim adresi uzantılarında değişim olması sebebiyle, ana hatları ile erişim yapılabilecek adreslerin belirtilmesi yöntemi tercih edilmiştir.

- Çalışmada dikkat çekilmek istenen hususlar bakımından, ilgili yerin altına çizilmesi (ya da/ve koyu olarak yazılma) yöntemi izlenmiştir.
- Fransızca kaynaklara yapılan atıflarda sayfa numarası belirtildikten sonra parantez içinde verilen numaralar -(s. a (b)) şeklinde; söz konusu bilginin sayfa içerisinde bulunduğu kenar (sıra) numarasını ifade etmektedir.

Dr. Enver KAŞLI

SUÇ İHBARI

İhbar ve İhbarcı Kavramı
İhbarcının Hak ve Yüklölölükleri
İhbarcının Ödüllendirilmesi ve Korunması
İhbar Yönetimi
İhbarla İlgili Sorumluluk
İhbar Mevzuatı

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Suç İhbarı

Enver Kaşlı

Hukuk Yayınları Dizisi – 3197

Birinci Baskı : Ağustos, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8153 – 95 – 8

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Ay-bay Kırtasiye İnş. Gıda Paz. ve Tic. Ltd. Şti.
Sertifika No: 46661
Tel: (0 312) 472 58 55 - Ankara

KAYNAKÇA

- Akbulut, Berrin, (2014), **Türk Ceza Kanunu ile Kabahatler Kanunu Genel Hükümlerinin Yaptırım Hükümleri Dışında Karşılaştırmalı Olarak İncelenmesi**, 2. Baskı, Ankara, Adalet.
- Ashby, Matthew P. J. (2020) “Changes in Police Calls for Service During the Early Months of the 2020 Coronavirus Pandemic”, **Policing**, C: 14, S: 4, s. 1054–1072.
- Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı, **50 Soruda CİMER**, < <https://www.cimer.gov.tr/50sorudacimer.pdf>> adresinden 09.01.2022 tarihinde erişim sağlanmıştır.
- Değirmenci, Olgun, (2008), “Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukukunda Mağdur Hakları”, **Türkiye Barolar Birliği Dergisi**, 77, s. 33-86.
- Demirbaş, Timur, (2016), **Ceza Hukuku Genel Hükümler**, 11. Baskı, Seçkin, Ankara.
- Gökcan, Hasan Tahsin ve Artuç, Mustafa, (2017), **Ceza Hukukunda Kamu Görevlisi ve Özel Soruşturma Usulleri**, 4. Baskı, Adalet, Ankara.
- Gökcen, Ahmet; Balcı, Murat; Alşahin, Emin ve Çakır, Kerim, (2020), **Ceza Muhakemesi Hukuku**, 4. Baskı, Adalet, Ankara.
- Gözler, Kemal, (2015), **Hukuka Giriş**, 15. Baskı, Ekin Kitabevi, Bursa.
- Hafizoğulları, Zeki ve Eşitli Aygün, Ezgi, (2015), “İftira ve İftira Benzeri Suçlar”, **Başkent Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, 1(2), s. 91-120.
- Hakeri, Hakan, **Ceza Hukuku Genel Hükümler**, 21. Baskı, Adalet, Ankara.
- Kocasakal, Ümit, (2017), **Suç Bildirmeme Suçları (TCK 278–279–280)**, Vedat Kitapçılık, İstanbul.
- Kunter, Nurullah; Yenisey, Feridun ve Nuhoğlu, Ayşe, (2006), **Muhakeme Hukuku Dalı Olarak Ceza Muhakemesi Hukuku**, 15. Baskı, Beta, İstanbul.
- Mazerolle, Lorraine/ Rogan, Dennis/ Frank, James/ Famega, Christine/ Eck, John E. (2001) **Managing Citizen Calls to the Police: An Assessment of Non-Emergency Call Systems**, National Institute of Justice.
- Memiş Kartal, Pınar, (2021), “Türk Ceza Hukukunda Suç Üstlenme”, **Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi**, 27(1), s.16-25.
- Özbek, Veli Özer; Doğan, Koray ve Bacaksız, Pınar (2021), **Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler**, 16. Baskı, Seçkin, Ankara.
- Özbek, Veli/Doğan, Koray/Bacaksız, Pınar/Tepe, İlker (2017) **Ceza Muhakemesi Hukuku**, 10.Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara.

- Özgenç, İzzet, (2012), "Suçun Yapısal Unsurları", içinde İzzet Özgenç ve İlhan Üzülmöz(Ed.), **Ceza Hukukuna Giriş**, s.18-35.
- Seçkin, Mehmet Beyhan, (2018), **Türk Ceza Adalet Sisteminde Mağdur Hakları**, Adalet, Ankara.
- Şahin, Cumhuri, (2002), "Türk Hukukunda Tanık Koruma Hükümlerinin Değerlendirilmesi", **Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, C. 6, s.1-33.
- Tezcan, Durmuş; Erdem, Mustafa Ruhan ve Önok, Rıfat Murat (2021), **Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku**, 19. Baskı, Seçkin Ankara.
- Toroslu, Haluk, (2013), "Suç Uydurma Suçu", **Ankara Barosu Dergisi**, S: 1,
- Türk Dil Kurumu, "İhbar", **Güncel Türkçe Sözlük**, <sozluk.gov.tr> adresinden 02.02.2022 tarihinde erişim sağlanmıştır.
- Türk Dil Kurumu, "İhbarcı", **Güncel Türkçe Sözlük**, <sozluk.gov.tr> adresinden 02.01.2022 tarihinde erişim sağlanmıştır.
- Türk Dil Kurumu, "Muhbir", **Güncel Türkçe Sözlük**, <sozluk.gov.tr> adresinden 04.02.2022 tarihinde erişim sağlanmıştır.
- Ünver, Yener ve Hakeri, Hakan, (2019), **Ceza Muhakemesi Hukuku**, Cilt III, 15. Baskı, Adalet, Ankara.
- Ünver, Yener, (2021), TCK'da Düzenlenen Adliye Karşı Suçlar İftira, Suç Uydurma, Suç Üstlenme, Yalan Tanıklık ve Bilirkişilik, Suçu İhbar Etmemek Suçları, 6. Baskı, Seçkin Ankara.
- Yenisey, Feridun, (2004), **Baden-Württemberg Polis Kanunu**, Feridun Yenisey tercümesi.
- Yenisey, Feridun, (2014), **Kolluk Hukuku**, 2. Baskı, Beta, İstanbul.
- Yenisey, Feridun ve Nuhoğlu, Ayşe, (2014), **Ceza Muhakemesi Hukuku Ders Kitabı**, Bahçeşehir Üniversitesi Yayınları No: 11, İstanbul.
- Yurtcan, Erdener, (2018), **Ceza Yargılaması Hukuku**, 15. Bası, Adalet, Ankara.
- Yenisey, Feridun, (2020), "Alman Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu Tasarısı", **Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, S. 191-192, Seçkin, Ankara.
- Yurtcan, Erdener, (2019), **Yargıtay Kararları Işığında İftira Suçu (Adliye Karşı Diğer Suçlar)**, Seçkin, Ankara.

Kemal MECİT
Yargıtay Cumhuriyet Savcısı

İNFAZ HUKUKU

- Türk Hukuku'nda Ceza Türleri ve Cezaların İnfazı
- Denetimli Serbestlik Tedbiri Uygulanmak Suretiyle Cezaların İnfazı
- İnfaz Sırasında Dikkat Edilecek Hususlar
- Açık Ceza İnfaz Kurumuna Ayrılma
- Ceza İlişkisinin Sona Ermesi Halleri
- Hükümlü ve Tutukluların Bazı Hak ve Yükümlülükleri ile Ödüllendirilmeleri
- İnfaz Hâkimliğinin Görevleri
- Dava ve Ceza Zamaşımının Durması ve Kesilmesi Sebepleri
- Hükümlülerin Uluslararası Nakli, Geri Verilmeleri ve
- Hükümlerin İnfazı ile Suçluların İadesi

- Kavramlara ve Cümlelere Göre Arama Cetveli
- Geniş Açıklamalar
- Bazı Konulara İlişkin Yüksek Mahkeme Kararları
- 647 ve 5275 Sayılı Yasaların Uygulanmaları
- 671 Sayılı YGK (KHK) Uygulaması
- 7242 Sayılı Yasa İle Getirilen Yenikliklere İlişkin Uygulamalar
- Örnek Süre Belgeleri (Müddetname)
- HSK (HSYK) ile Adalet Bakanlığı'nın İlgili Genelge ve Görüş Yazıları
- İnfaz Aşamasındaki Kararları Vermeye Yetkili Makamlar

Gözden Geçirilmiş

6. Baskı

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

İnfaz Hukuku

Kemal Mecit

Hukuk Yayınları Dizisi – 1218

Altıncı Baskı : Ağustos, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8153 – 97 – 2

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com
 : adalety@adaletyayinevi.com

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : facebook.com/adaletyayinevi
 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Ay-bay Kirtasiye İnş. Gıda Paz. ve Tic. Ltd. Şti.
Sertifika No: 46661
Tel: (0 312) 472 58 55 - Ankara

KAYNAKÇA

- AKKAYA, Çetin (2021a); Cezaların İnfazı ve İnfaz Hukuku, 8. baskı, Adalet Yayınevi, Ankara.
- AKKAYA, Çetin (2021b); İnfaz Hakimliği, 1. baskı, Adalet Yayınevi, Ankara.
- ALŞAHİN, Mehmet Emin (2010); Ceza Hukukunda Zamaşıımı, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul.
- ALŞAHİN, Mehmet Emin (2016), Ceza Hukukunda Zamaşıımı, Adalet Yayınevi, Ankara.
- ARSLAN, Çetin (2008); Ankara Üniversitesi Hukuk Fatültesi Dergisi, "Yasama Dokunulmazlığının Zamaşıımına Etkisi", cilt 57, sayı 1, ss. 35-93.
- ARTUK, Mehmet Emin (2008); "Güvenlik Tedbirleri" Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, cilt XII, sayı 1-2, ss.461-492.
- ARTUK, Mehmet Emin, Ahmet Gökçen, M. Emin Alşahin ve Kerim Çakır (2018); Ceza Hukuku Genel Hükümler, 12. baskı, Adalet Yayınevi, Ankara.
- ATALAY, Osman (2015); İnfaz Hukuku ve İlamların İnfazı, Türkiye Adalet Akademisi Yayınları, Ankara.
- BAĞCI, Basri (1999); Türk Ceza Hukukunda Dava Zamaşıımı ve Müddetler, Ankara.
- BAKICI, Sedat(2007); Ceza Hukuku Genel Hükümler, Adalet Yayınevi, Ankara.
- BALCI, Fidan ve Seyithan Öztürk (2018); Ceza Yargılamasında İstinaf ve Temyiz, Adalet Yayınevi, Ankara.
- BİLGE, Necip (2014); *Hukuk Başlangıcı*, 32. baskı, Turhan Kitabevi, Ankara.
- BİLİR, Faruk ve Murat Yanık (2013); Sorularla Anayasa Hukuku, DER Yayınları, İstanbul.
- BİLİR, Faruk (2001); Türkiye’de Milletvekilliği ve Milletvekilliğinin Sona Ermesi, Nobel Akademik Yayıncılık, Ankara.
- CENTEL, Nur ve Hamide Zafer (2015); Ceza Muhakemesi Hukuku, 12. baskı, Beta Yayınları, İstanbul.
- CENTEL, Nur, Hamide Zafer ve Özlem Çakmut (2020); Türk Ceza Hukukuna Giriş, 11. baskı, Beta Yayınları, İstanbul.
- ÇAKIR, Kerim, (2020); "Hapis Cezasının Koşullu Salıverilme Uygulanarak İnfazı", Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, cilt 26, sayı 2, ss. 669-698.
- ÇOLAK, Halûk ve Uğurtan Altun (2007); "Bir Yaptırım Türü Olarak Para Cezalarının Teori ve Uygulamadaki Analizi ", Türkiye Barolar Birliği Dergisi, sayı 69, ss. 241-338.
- DEMİRBAŞ, Timur (2018); Ceza Hukuku Genel Hükümler, Seçkin Yayınevi, 13. baskı, Ankara.
- DEMİRBAŞ, Timur (2021); İnfaz Hukuku, Seçkin Yayınevi, 8. baskı, Ankara.
- DÖNMEZER, Sulhi ve Sahir Erman (1987), Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku, Genel Kısım, cilt: 1, 10. baskı, Beta Basım Yayım Dağıtım, İstanbul.
- DÖNMEZER, Sulhi ve Sahir Erman (1986); Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku, Genel Kısım, 2. cilt, 9. baskı, Beta Basım Yayım Dağıtım, İstanbul.

- DÖNMEZER, Sulhi ve Sahir Erman (1985); *Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku*, Genel Kısım, 3. cilt, 10. baskı, Beta Basım Yayım Dağıtım, İstanbul.
- DURAL, Mustafa, Tufan ÖĞÜZ ve Mustafa Alper Gümüş (2005); *Türk Özel Hukuku, Aile Hukuku*, 3. cilt, İstanbul.
- DÜLGER, Murat Volkan (2021); *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, Hukuk Akademisi yayınları, 1. baskı, İstanbul.
- EREM, Faruk (1985); *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*, 2. cilt, 12. baskı, Seçkin Kitabevi, Ankara.
- EREM, Faruk, Ahmet Danışman ve Mehmet Emin Artuk (1997); *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, 14. baskı, Ankara.
- ERGÜL, Ergin (2003); *Teori ve Uygulamada Suçluların İadesi ve Hükümlülerin Nakli*, Ankara.
- EŞEN, Hamit (2011); "Parlamento Hukukunda Milletvekilliğinin Sona Ermesi", *Yasama Dergisi*, Eylül-Ekim-Kasım-Aralık sayısı, sayı 19, ss. 41-55.
- FEYZİOĞLU, Metin (Erişim tarihi: 02/10/2016); "Yasama Dokunulmazlığı Üzerine Düşünceler", <http://www.feyzioglu.av.tr/yayin/yasama-dokunulmazligi-uzerine-dusunceler.html>.
- GEDİK, Doğan (2003); "Türk Ceza Kanununda ve Yeni Ceza Kanunu Tasarısında Cezaların İctimai (Toplanması) Sistemi" *Adalet Dergisi*, sayı 17.
- DOĞRU, Osman ve Atilla Nalbant (2012); *İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi (Açıklama ve Önemli Kararlar)*, Yüksek Yargı Kurumlarının Avrupa Standartları Bakımından Rollerinin Güçlendirilmesi Ortak Projesi, cilt: 1, Ankara.
- GÖKCAN, Hasan Tahsin ve Seydi Kaymaz (1998); *Önödemeğe Bağlı Suçlar*, Seçkin Yayınevi, Ankara.
- GÖKCEN, Ahmet; "Türk Ceza Hukukunda Zamanaşımı". http://www.akader.info/KHUKA/2004_mart/2.htm.
- GÖZÜBÜYÜK, Abdullah Pulat(1988), *Türk Ceza Kanunu Gözübüyük Şerhi*, 1. cilt, 5. baskı, Kazancı Hukuk Yayınları No:64, İstanbul.
- GÜNAY, Erhan (2002); *Türk İnfaz Hukuku*, 4. baskı, Ankara.
- HAFIZOĞULLARI, Zeki ve Muharrem Özen (2012); *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*, 5. baskı, US-A Yayıncılık, Ankara.
- HARRİS, David, Michael O'Boyle, Ed Bates, Carla Buckley (2013); *Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Hukuku (Türkçe Baskı)*, Ankara.
- İÇEL, Kayıhan (1963), "Mevkufen Geçen Müddetin Ceza Mahkûmiyetlerinden Mahsubu" *İHFİM*, cilt 29, sayı 3, ss. 560-579.
- KANGAL, T. Zeynel (2011); *Kabahatler Hukuku*, 1. baskı, XII Levha Yayınları, İstanbul.
- KAMER, Vehbi Kadri (2007a); *Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı*, 2. baskı, Ankara.
- KAMER, Vehbi Kadri (2007b); *Denetimli Serbestlik Kararlarının İnfazı*, Ankara
- KARAKOÇ, Yusuf (2012); *Genel Vergi Hukuku*, 6. baskı, Yetkin Yayınları, Ankara.
- KAYANÇİÇEK, Murat (2014); *Ceza Hukuku ve Kabahatler Hukukunda Zamanaşımı*, Adalet Yayınevi, Ankara.
- KAYMAZ, Seydi (2017); *Ceza Muhakemesinde İstinaf*, Seçkin Yayınevi, Ankara.

- KIZILYAR AYATAR, Sema (2013); "Ceza Yaptırımı İle İdari Yaptırım Ayrımı", Yaşar Üniversitesi Elektronik Dergisi, cilt 8, özel sayı.
- KOCA, Mahmut ve İlhan Üzülmöz (2020); Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 13. baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara.
- MACOVEİ, Monica (2001); İfade Özgürlüğü, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 10. Maddesinin Uygulanmasına İlişkin Klavuz, İnsan Hakları El Kitapları, No: 2, Strazburg.
- MECİT, Kemal (2008); "Tekerrür, Mükerrirlere Özgü İnfaz Rejimi Uygulaması ve Sonuçları" Adalet Dergisi, sayı 30., ss.248-270,
- MECİT, Nehare ve Kemal Mecit (2018), "İnsan Hakları Avrupa Mahkemesi Kararları Işığında Kamu Görevlilerinin İfade Özgürlüğü Ve Yargı Mensupları" Türkiye Adalet Akademisi Dergisi, sayı 33, ss.827-861.
- MUTLUER, M. Kamil (2011); Vergi Hukuku Genel ve Özel Hükümler, 3. baskı, Turhan Kitabevi, Ankara.
- NUHOĞLU, Ayşe (2008); 5237 Sayılı Türk Ceza Kanununda Güvenlik Tedbirleri, Türk Ceza Kanununun 2 yılı Sempozyumu, Türk Ceza Hukuku Derneği Yayınları: 10, İstanbul.
- OTACI, Cengiz (2008); "Türk Ceza Hukukunda Dava ve Ceza İlişisini Sona Erdiren Nedenlerden Ölüm ve Şikâyetten Vazgeçme" Adalet Dergisi, sayı 30.
- ÖZBEK, Veli Özer (2013); İnfaz Hukuku, 3. baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara.
- ÖZGEN, Eralp (1962); Suçluların Geri Verilmesi, Ankara.
- ÖZGENÇ, İzzet (2021); Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 17. baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara.
- ÖZMEN, İsmail (2004); Açıklamalı-içtihatlı Vesayet Hukuku Davaları, Ankara.
- SAVAŞ, Vural ve Sadık Mollamahmutoğlu (1999); Türk Ceza Yasası'nın Yorumu, 3. baskı, Ankara.
- SAYEK, Füsün (2009); TTB Raporları/Kitapları, "Sağlıkla İlgili Uluslararası Belgeler", Ankara.
- SELÇUK, Sami (1990); Doğululaşan Batılı Kurum: Şartlı Salıverme, 1. baskı, Tekin Yayınevi.
- SELÇUK, Sami (2011); "Yaptırımı (Cezayı) ve Sonuçlarını Ağırlaştırılmama Kuralı" ve Ülkemizdeki Düzenlemeye ve Uygulamaya Eleştirel Bir Yaklaşım", Türkiye Adalet Akademisi Dergisi, cilt 1, Yıl 2, sayı 7, ss. 1-47, Ankara.
- SOYASLAN, Doğan (2021); İnfaz Hukuku, Yetkin Yayınları, Ankara.
- ŞAHİN, Ali Oğuz (2001); "Türk Hukukunda Suçluların Geri verilmesi" Yargıtay Dergisi, cilt: 27, sayı 1-2, Ocak-Nisan.
- ŞEN, Ersan; "Dava Zamaşımasının Sirayeti", [http://www.adalet.org/forum2/goster.php?konu=Dava zamaşımasının sirayeti&fid=689383&alan=Mesleki Konular](http://www.adalet.org/forum2/goster.php?konu=Dava+zamaşımasının+sirayeti&fid=689383&alan=Mesleki+Konular).
- TANÖR, Bülent ve Necmi Yüzbaşıoğlu (2012); 1982 Anayasasına Göre Türk Anayasa Hukuku, 11. baskı, Beta Yayınları.
- TAŞDEMİR, Kubilay (2015); Ceza Hukukunda Zamaşımı, 2. baskı, Ütopyağrafik, Ankara.
- TEZCAN, Durmuş (1983); "Ölüm Cezasını Gerektiren Suçlarda Suçluların Geri Verilmesi Sorunu" AÜSBFD, C.XXXVIII, No:1-4, Ocak- Aralık.

- TEZİÇ Erdoğan (2014); Anayasa Hukuku, 17. baskı, Beta Yayınları, İstanbul.
- ÜNVER, Yener (2012); "Akıl Hastalarına Özgü Güvenlik Tedbirleri", IV. Sağlık Hukuku Kurultayı, (23-24 Eylül 2011), Ankara Barosu Yayını, ss. 136-152, Ankara.
- YALÇIN, İsmail (2006); "Yeni Ceza Adalet Sisteminde Kabahatler," Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Diyarbakır.
- YAŞAR, Osman, H. Tahsin Gökcan ve Mustafa Artuç (2010); Türk Ceza Kanunu, Ankara.
- YENİSEY, Feridun (2010) "Ceza Muhakemesi Hukukunda "Uzlaştırma" Hakkında Temel Bilgiler", Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fatültesi Dergisi, Uzlaşma Özel Sayısı 1, ss. 7-17.
- YERDELEN, Erdal (2021); Türk Ceza Hukuku Yaptırımları ve İnfazı, Adalet Yayınevi, Ankara.
- YERDELEN, Erdal (Erişim tarihi: 18/09/2008); "Güvenlik Tedbirleri", <http://www.ceza-bb.adalet.gov.tr/makale/189.doc>.
- YURTCAN, Erdener (2002); Cumhuriyet Savcısının ve Ceza Yargıcının El Kitabı, 1. baskı, Adalet Bakanlığı Eğitim Dairesi Başkanlığı Yayınları.
- YURTCAN, Erdener (1995); Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu Şerhi ve İlgili Mevzuat, 1. cilt, 2. baskı, İstanbul.
- ZAFER, Hamide (2019); Ceza Hukuku Genel Hükümler, 7. baskı, Beta Yayınevi, İstanbul.
- ZEVKLİLER, Aydın (1989); Medeni Hukuk, 2. baskı.
- LEGES, Aylık Hukuk Dergisi (Kasım 2013); sayı. 47, s. 47-48.
- Yargıtay İçtihadı Birleştirme Kararları 1927-1940 (1984a); ceza, 1. cilt, 2. baskı, Ankara.
- Yargıtay İçtihadı Birleştirme Kararları, 1947-1980 (1984b); ceza 3. cilt 2. baskı, Ankara.
- Yargıtay Kararları Dergisi (Mart 2000); cilt 26, sayı 3.
- Yargıtay Kararları Dergisi (Temmuz 2000); cilt 26, sayı 7.
- Yargıtay Kararları Dergisi (Eylül 2000); cilt 26, sayı 9.

Yararlanılan İnternet Siteleri

- <http://www.adalet.org>
<http://uyg.mso.adalet.gov.tr>
<http://www.akader.info>
<http://www.akip.net>
<http://www.meseyazilim.com>
<http://www.resmi-gazete.org>
<http://www.tdk.gov.tr/>
<http://emsal.yargitay.gov.tr>

Dr. Mesut KÖKSOY

**ADİ KONKORDATODA
GEÇİCİ MÜHLET
KARARININ ETKİLERİ**

**ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022**

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Adi Konkordatoda Geçici Mühlet Kararının Etkileri

Mesut Köksoy

Hukuk Yayınları Dizisi – 3194

Birinci Baskı : Ağustos, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8153 – 98 – 9

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara

Tel : (0312) 231 17 00

Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C

(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul

Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nilüfer Aydın

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Ay-bay Kirtasiye İnş. Gıda Paz. ve Tic. Ltd. Şti.

Sertifika No: 46661

Tel: (0 312) 472 58 55 - Ankara

KAYNAKÇA

- Aemisegger**, Claude: Qualifizierte Schuldurkunden und SchKG, Zürich, 2009.
- Akil**, Cenk: "Konkordato Mühletinin Alacaklılar Bakımından Sonuçları (28.02.2018 Tarih ve 7101 Sayılı Kanunla Yapılan Değişikliklere Göre)", TBBD, S. 141, 2019, s. 227-252 (Sonuçlar).
- Akil**, Cenk: "Konkordato Prosedürü Çerçevesinde Sürekli Borç İlişkilerinin Feshi (İİK m. 296, II)", TBBD, S. 143, 2019, s. 221-233 (Fesih).
- Akil**, Cenk: Sorularla Adî Konkordato, Adalet Yayınevi, Ankara, 2019 (Adî Konkordato).
- Akil**, Cenk: Sorularla Konkordato Hukuku, Adalet Yayınevi, Ankara, 2020 (Sorular).
- Akkan**, Mine: Pekcanitez Usûl Medenî Usûl Hukuku, 15. Bası, C. I, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2017.
- Akkaya**, Tolga: "Konkordatonun Tasarrufun İptali Davasına Etkisi", YBHD, S. 1, Y. 6, 2021, s. 221-252.
- Akkurt**, Sinan Sami/**Erdoğan**, Kemal/**Tokat**, Hüseyin: Borçlar Hukuku, 4. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2021.
- Akkurt**, Sinan Sami: "Türk Özel Hukukunda İş Sözleşmesi İle Eser Sözleşmesinden Kaynaklanan Başlıca Yükümlülükler ve Anılan Sözleşmelerin Ayırt Edilmesi", DEÜHFD, C. 10, S. 2, 2008, (Basım Yılı 2010), s. 13-64.
- Aksu**, Raziye: Aval Kurumu, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2015.
- Aktaş**, Habip: Sorularla Konkordato (Adî Konkordato), Yetkin Yayınları, Ankara, 2022.
- Akyol Aslan**, Leyla: "7101 Sayılı Kanunla Yapılan Değişiklikler Çerçevesinde Adî Konkordatoda Borçlunun Doğrudan Doğruya İflâsına Karar Verilebilecek Hâller", MİHDER, C. 15, S. 42, 2019/1, s. 41-104.
- Akyürek**, Ayhan/**Akyürek**, Remziye: Konkordato Hukuku, Yetkin Yayınları, Ankara, 2019.
- Albayrak**, Hakan: "Konkordato Mühletinde Mahkeme Tarafından Takdir Edilebilecek Tasarruf Sınırlamalarının Değerlendirilmesi", TFM, C. 7, S. 2, 2021, s. 193-211 (Tasarruf Sınırlamaları).
- Albayrak**, Hakan: "Taşınmaz Satış Vaadi Sözleşmesi ve Taşınmaz Satış Vaadi Sözleşmesinde Görev ve Yetkiye İlişkin Sorunlar", Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi, Yıl. 5, S. 10 Aralık, 2017, s. 43-95 (Sorunlar).

- Albayrak**, Hakan: İflâs Dışı Adı Konkordatoda Konkordato Mühletinin Sözleşmeler Bakımından Sonuçları, Yetkin Yayınları, Ankara, 2020 (Sözleşmeler).
- Albayrak**, Hakan: Medenî Usûl ve İcra İflâs Hukukunda Yaklaşık İspat, Yetkin Yayınları, Ankara, 2013 (Yaklaşık İspat).
- Altaş**, Hüseyin: Medeni Hukuk Başlangıç Hükümleri (TMK m. 1-7), Yetkin Yayınları, Ankara, 2014.
- Altay**, Sümer/**Eskiocak**, Ali: Konkordato ve Yeniden Yapılanma Hukuku, 5. Bası, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2019.
- Altınok Ormancı**, Pınar: Sürekli Borç İlişkilerinin Haklı Sebep Feshi, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2011.
- Amonn**, Kurt/**Walther**, Fridolin: Grundriss des Schuldbetreibungs- und Konkursrechts, 9. Auflage, Stämpfli Verlag AG, Bern, 2013.
- Ansay**, Sabri Şakir: "Konkordato", Adliye Ceridesi, S. 3, 1940, s. 158-178 (Konkordato).
- Ansay**, Sabri Şakir: Hukuk İcra ve İflâs Usûlleri, 5. Baskı, İstiklâl Matbaası, Ankara, 1960 (İflâs).
- Ansay**, Sabri Şakir: Hukuk Yargılama Usûlleri, 7. Baskı, Güzel Sanatlar Matbaası, Ankara, 1960 (Yargılama).
- Antalya**, O. Gökhan/**Topuz**, Murat: Medeni Hukuk, Cilt I, 4. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2021.
- Antalya**, O. Gökhan: "Hizmet Akdinin Tanımı, Unsurları ve Hukukî Niteliği I", YD, C. 13, S. 1-2, 1987, s. 123-141 (Hizmet Akdi).
- Antalya**, O. Gökhan: Borçlar Hukuku Genel Hükümler Cilt V/1-1, 2. Baskı, Seçkin Yayıncılık, 2019 (Cilt V/1-1).
- Antalya**, O. Gökhan: Borçlar Hukuku Genel Hükümler Cilt V/1-3, 2. Baskı, Seçkin Yayıncılık, 2019 (Cilt V/1-3).
- Aral**, Fahrettin: Türk Borçlar Hukukunda Takas, 2. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, 2010.
- Arar**, Kemal: İcra ve İflâs Hükümleri, C.2, İflâs, Ankara, 1945.
- Aras**, Aslı: Çekişmesiz Yargıda Yargılama Usûlü, Yetkin Yayınları, Ankara, 2017.
- Arroyo**, Manuel: "Zu Sinn und Tragweite von Art. 310 Abs. 2 SchKG im Nachlassverfahren – Verbindlichkeiten der Masse", Basler Juristische Mitteilungen, 5/2003, s. 233-277.
- Arslan**, Aziz Serkan: "Konkordato Mühletinin İşçi Alacaklarına Etkisi", TBBB, S. 142, 2019, s. 249-272 (İşçi Alacakları).
- Arslan**, Aziz Serkan: İcra Takip İşlemleri, Yetkin Yayınları, Ankara, 2018 (İşlemler).

- Arslan, Ramazan/Yılmaz, Ejder/Taşpınar Ayvaz, Sema/Hanağası, Emel:** İcra ve İflâs Hukuku, 7. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, 2021 (İflâs).
- Arslan, Ramazan/Yılmaz, Ejder/Taşpınar Ayvaz, Sema/Hanağası, Emel:** Medenî Usûl Hukuku, 7. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, 2021 (Usûl).
- Arslan, Ramazan:** "Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun Geçici Hukukî Korumalar Konusunda Getirdiği Yenilikler", Bankacılar Dergisi, Özel Sayı, 2013, s. 7-27 (Yenilikler).
- Arslan, Ramazan:** "İflâsın Erteleme Talebi Üzerine Mahkemece Alınan Tedbirler ve İflâsın Erteleme Kararı Üçüncü Kişiye Ait Rehinli Malın Paraya Çevrilmesini Önlemez", Prof. Dr. Seza Reisoğlu Armağanı, Ankara, 2016, s. 171-215 (Tedbirler).
- Arslan, Ramazan:** Medenî Usûl Hukukunda Dürüstlük Kuralı, S Yayınları, Ankara, 1989 (Dürüstlük Kuralı).
- Aslanoğlu, Suphi/Cengiz, Selim:** "Konkordato Kurumunda Kesin Mühlet: Alacaklı, Borçlu ve Sözleşmeler Açısından Sonuçlarının Değerlendirilmesi", Ekonomi İşletme Siyaset ve Uluslararası İlişkiler Dergisi, C. 7, S. 1, 2021, s. 38-67.
- Astarlı, Muhittin:** İş Hukukunda İkale (Bozma Sözleşmesi), 2. Baskı, Turhan Kitabevi, Ankara, 2016.
- Atalay, Oğuz/Atalı, Murat/Erdoğan, Ersin:** "Üçüncü Kişi Rehniyle Güvence Altına Alınmış Olan Alacakların Borçlunun Konkordato Nisabında Dikkate Alınmaması Meselesi", Lexpera Blog, <https://blog.lexpera.com.tr/ucuncu-kisi-rehniyle-guvence-altina-alinmis-olan-alacakların-borçlunun-konkordato-nisabında-dikkate-alınmaması-meselesi/>, e. t. 20.03.2021.
- Atalay, Oğuz:** "İflâsın Erteleme", 75. Yaş Günü İçin Prof. Dr. Baki Kuru Armağanı, Türkiye Barolar Birliği Yayınları, Ankara, 2004, s. 49-99 (Erteleme).
- Atalay, Oğuz:** "Konkordato Projesinin Hazırlanması", 7101 Sayılı Kanun Çerçevesinde Konkordato, MİHBİR 16. Antalya Toplantısı, 5-6 Ekim 2018, 2019, s. 93-105 (Proje).
- Atalay, Oğuz:** "Konkordato Reformu Hakkında Değerlendirmeler", 7101 sayılı Kanunla Konkordato ve Elektronik Tebligat Konularında Getirilen Yenilikler (Editör: Muhammet Özkes), On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2018, s. 111-134 (Değerlendirmeler).
- Atalay, Oğuz:** "Konkordato Talebi Üzerine İcra Takiplerinin İhtiyatî Tedbirle Durdurulması", Legal Hukuk Dergisi, C. 11, S. 125, 2013, s. 23-34 (Durdurulma).
- Atalay, Oğuz:** "Konkordatonun Uygulamada Ortaya Çıkan Güncel Sorunları", Medenî Usûl ve İcra İflâs Hukukunun Güncel Sorunları II (Editör: Muhammet Özkes), On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2020, s. 3-13 (Güncel Sorunlar).

- Atalay**, Oğuz: Borca Batıklık ve İflâsın Ertelenmesi, 2. Baskı, Turhan Kitabevi, İzmir, 2007 (Borca Batıklık).
- Atalı**, Murat/**Ermenek**, İbrahim/**Erdoğan**, Ersin: İcra ve İflâs Hukuku, 5. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, 2022 (İcra).
- Atalı**, Murat/**Ermenek**, İbrahim/**Erdoğan**, Ersin: Medenî Usûl Hukuku, 4. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, 2021 (Usûl).
- Atalı**, Murat/**Ermenek**, İbrahim: İcra ve İflâs Hukuku, 4. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2021.
- Atalı**, Murat: "Konkordatoda Kesin Mühlet ve Sonuçları", 7101 sayılı Kanunla Konkordato ve Elektronik Tebligat Konularında Getirilen Yenilikler (Editör: Muhammet Özkes), On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2018, s. 85-109 (Kesin Mühlet).
- Atalı**, Murat: Pekcanıtez Usûl Medenî Usûl Hukuku, 15. Bası, C. I, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2017 (Pekcanıtez Usûl).
- Atamer**, Yeşim M.: Sözleşme Özgürlüğünün Sınırlandırılması Sorunu Çerçevesinde Genel İşlem Şartlarının Denetlenmesi, 2. Baskı, Beta Yayınları, İstanbul, 2001.
- Ayan**, Mehmet: Miras Hukuku, 10. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2020 (Miras Hukuku).
- Ayan**, Serkan: Kefalet Sözleşmesi, 1. Baskı Adalet Yayınevi, Ankara, 2018 (Kefalet).
- Aydemir**, Dilek: "Konkordato Mühletinin Sözleşmelere Etkisi (İİK M. 296)", MİHDER, C. 15, S. 44, 2019/3, s. 847-884 (Sözleşmeler).
- Aydemir**, Dilek: "Konkordatonun Kefalet Sözleşmesine Etkisi", MİHDER, C. 14, S. 43, 2019/2, s. 519-558 (Kefalet).
- Aydemir**, Efrail: Konkordato ve Yeniden Yapılandırma, 2. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2019 (Konkordato).
- Bahtiyar**, Mehmet: Ortaklıklar Hukuku, 13. Baskı, Beta Yayıncılık, İstanbul, 2019.
- Balcı**, Şakir: Türk Hukukunda Konkordato, Güncel Yayınevi, İzmir, 2007.
- Başözen**, Ahmet: Müflisin Tasarruf Yetkisi, Turhan Kitabevi, Ankara, 2005.
- Bauer**, Thomas/**Stahelin**, Daniel: Basler Kommentar zum Bundesgesetz über Schuldbetreibung und Konkurs, Ergänzungsband zur 2. Auflage, Helbing Lichtenhahn Verlag, Basel, 2017 (BSK SchKG EB-Yazar).
- Bauer**, Thomas: "Sanierungsrecht im Umbruch-Unterschiedliche Gesetzeinheitliche Zielsetzung - gesamtheitliche Betrachtung", Der Schweizer Treuhänder, 2014/1-2, s. 53-58 (Sanierungsrecht).
- Bauer**, Thomas: "Unternehmenskrise: Konkursaufschub oder Nachlassstundung?", Insolvenz- und Wirtschaftsrecht, 3/2000, s. 89-93 (Nachlassstundung).

- Baumann**, Werner: Die Konkursöffnung nach dem Bundesgesetz über Schuldbetreibung und Konkurs, Diss., Zürich, 1979.
- Berkin**, Necmeddin M.: "Konkordato Akti ve Konkordatonun Hukukî Mahiyeti", İBD, Y. XXIII, S. 4, 1949, s. 193-213 (Mahiyet).
- Berkin**, Necmeddin M.: "Konkordatonun Hükümleri", İBD, Y. XXIII, S. 11, 1949, s. 641-669 (Hükümler).
- Berkin**, Necmeddin M.: İflâs Hukuku Dersleri, 2. Baskı, Hamle Matbaası, İstanbul, 1966 (Dersler).
- Berkin**, Necmeddin M.: İflâs Hukuku, 4. Baskı, Fakülteler Matbaası, 1972 (İflâs).
- Berkin**, Necmeddin M.: İflâs Hukukunda Konkordato, İsmail Akgün Matbaası, İstanbul, 1949 (Konkordato).
- Berkin**, Necmeddin M.: Tatbikatçılara İflâs Hukuku Rehberi, Filiz Kitabevi, İstanbul, 1980 (Rehber).
- Biçer**, Levent/Şua, Mehmet Fethi: "Borca Batık Olmayan Bir Sermaye Şirketinin Konkordato Talebinin Başarıya Ulaşamayacağı Kesin Mühlet İçinde Anlaşıldığında Mahkeme Re'sen ve Başka Bir İnceleme Yapmaksızın İflâsa Karar vermeli midir?", YTÜHFD, C. XVIII, S. 2, 2021, s. 727-741.
- Bilgen**, Mahmut: Konkordato İflâs ve Yargılama Usulü, 3. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2020.
- Blumenstein**, Ernst: Handbuch des Schweizerischen Schuldbetreibungsrechtes, Bern, 1911.
- Bolayır**, Nur: "İflâs Tasfiyesinde Sıra Cetvelinin Birinci ve İkinci Sırasındaki İmtiyazlı Alacaklar", Prof. Dr. Ramazan Arslan'a Armağan, Cilt 1, Yetkin Yayınları, Ankara, 2015, s. 439-472.
- Boran Güneysu**, Nilüfer: "İcra Takip İşlemleri", TBB, S. 101, 2012, s. 31-60 (Takip İşlemleri).
- Boran Güneysu**, Nilüfer: Medenî Usûl Hukukunda Karar, Adalet Yayınevi, Ankara, 2014 (Karar).
- Botschaft** zur Änderung des Bundesgesetzes über Schuldbetreibung und Konkurs (Sanierungsrecht) vom 8. September 2010, 6455 ff.
- Bozer**, Ali/Göle, Celal: Kıymetli Evrak Hukuku, 8. Baskı, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü Yayınları, Ankara, 2018.
- Börü**, Levent/Parlak Börü, Şafak: "Konkordatonun Kefalet Sözleşmesine Etkileri", İstanbul Hukuk Mecmuası, C. 78, S. 3, 2020, s. 1239-1277.
- Börü**, Levent: "Adî Konkordatoda Alacaklılar Kurulu", İÜHFD, C. 9, S. 2, 2018, s. 341-372 (Alacaklılar Kurulu).
- Börü**, Levent: "Adî Konkordatoda Alacaklıların Alacaklarını Bildirmesi", İÜHFD, C. 10, S. 1, 2019, s. 173-186 (Bildirme).

- Börü**, Levent: "Borçlunun Mali Durumunun İyileşme Ümidi Olmadığının Açıkça Anlaşılması Durumunda Konkordato Mühleti Kaldırılarak İflâsına Karar Verilmesi Gerektiğine İlişkin İsviçre Federal Temyiz Mahkemesi Kararı Üzerine Bazı Değerlendirmeler", MİHDER, C. 16, S. 46, 2020/2, s. 515-532 (Değerlendirmeler).
- Budak**, Ali Cem/**Kale**, Serdar: Konkordato Komiserinin Kontrol Listesi, Adalet Yayınevi, Ankara, 2019.
- Budak**, Ali Cem/**Tunç Yücel**, Müjgan: "İflâs, Tasarrufun İptali Davası ve Konkordato ile İlgili 2013 Tarihli İsviçre İcra ve İflâs Kanunu Değişiklikleri", MİHBİR, 13. Antalya Toplantısı, "Yeniden Yapılandırılması Gereken Bir Kurum Olarak İflâs ve Konkordatonun İşlememesinin Sebepleri", Antalya, 09-10 Ekim 2015, s. 17-39 (Değişiklikler).
- Budak**, Ali Cem/**Yağcı**, Mustafa Okan: Konkordato ve Finansal Yeniden Yapılandırma", Bankacılar Dergisi, S. 112, 2020, s. 16-46.
- Budak**, Ali Cem: "Türk Hukukunda Çekişmesiz Yargı", Medenî Usûl ve İcra İflâs Hukukçuları Toplantısı IV, Ankara, 2005, s. 128-187 (Çekişmesiz Yargı).
- Budak**, Ali Cem: Medenî Usûl Hukukunda Üçüncü Kişilerin Haklarının Korunması, Beta Yayıncılık, İstanbul, 2000 (Korunma).
- Buruloğlu**, Enver/**Reyna**, Yüda: Konkordato Hukuku ve Tatbikat, Yörük Matbaası, İstanbul, 1968.
- Buz**, Vedat: Medenî Hukukta Yenilik Doğuran Haklar, Yetkin Yayınları, Ankara, 2005.
- Büchi**, J. Alfred: Grundzüge des schweizerischen Schuldbetreibungsrechts, 1. Band, Schulthess Polygraphischer Verlag, Zürich, 1975.
- Büscher**, Andreas: Die einvernehmliche Aufhebung von Schuldverträgen, Schulthess Verlag, Zürich, 2015.
- Caniklioğlu**, Nurşen: "Türk Borçlar Kanununun Hizmet Sözleşmesinin Kurulmasına, Tarafların Hak ve Borçlarına İlişkin Hükümlerinin Genel Bir Değerlendirilmesi", Çalışma Hayatı Açısından Yeni Borçlar Kanunu ve Ticaret Kanunu Semineri, İstanbul, 20-21 Eylül, 2011, s. 78-109.
- Centel**, Tankut: "Türk Borçlar Kanunu'nda Hizmet Sözleşmesinin Tanımı ve Kurulması", TİSK Akademi Dergisi, C. 6, S. 12, 2011/II, s. 7-23.
- Ceylan**, Ali/**Korkmaz**, Turhan: İşletmelerde Finansal Yönetim, 13. Baskı, Ekin Basım Yayın Dağıtım, 2013.
- Coradi**, Andreas: Der Sachwalter im gerichtlichen Nachlassverfahren nach Art 293 ff. SchKG, Diss., Juris Druck Verlag, Zürich, 1973.
- Coşkun**, Mahmut: Konkordato ve İflâs, 2. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2019.
- Çağa**, Tahir: "Ödeme Emrine İtirazın İptali Davasına Dair", BATİDER, C. VIII, S. 3, 1976, s. 21-31.

- Çebi**, Hakan: Şirketler Hukuku, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2020.
- Çelik**, AYTEKİN: Ticaret Hukuku, 11. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2021.
- Çetinkaya**, Mehmet: "Konkordato Mühleti İçinde İhtiyatî Haciz İstenebilir mi? İflâs Davası Açılabilir mi?", TBBĐ, S. 3, 1991, s. 376-380.
- Çukacı**, Yusuf Cahit: "Konkordato İçin Gerekli Belgeler, Süreç ve Finansal Veriler Bağlamında Değerlendirilmesi", Sosyal Bilimler Dergisi, Yıl 6, Sayı 38 Haziran 2019, s. 110-131.
- Dağlı**, Hüseyin: Finansal Yönetim, 1. Baskı, Derya Kitabevi, Trabzon, 1999.
- Deliduman**, Seyithan: İflâsın Ertelenmesinin Etkileri, Kocaeli, 2008.
- Develioğlu**, Hüseyin Murat: Takas, 2. Baskı, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2012.
- Deynekli**, Adnan: "4949 Sayılı Kanunla Değişik İcra ve İflâs Kanununa Göre Adı ve Rehinli Alacakların Sırası", AÜHFD, C. 54, S. 1, 2005, s. 191-204 (Alacakların Sırası).
- Deynekli**, Adnan: "7101 Sayılı Kanunla Değişik Konkordato Hükümlerinin İşçi Alacaklarının Tahsiline Etkisi", Yargı Dünyası, Y. 24, S. 277 Ocak 2019, s. 13-34 (Hükümler).
- Deynekli**, Adnan: "İşverenin İflâsı veya İşverene Yönelik Haciz Hâlinde İşçinin Ücret Alacağının Önceliği Sorunu", TBBĐ, S. 60, 2005, s. 31-43 (Ücret Alacağı).
- Deynekli**, Adnan: "Konkordatoda Kamu Alacaklılarının Durumu", 7101 Sayılı Kanun Çerçevesinde Konkordato, MİHBİR 16. Antalya Toplantısı, 5-6 Ekim 2018, 2019, s. 123-135 (Kamu Alacaklıları).
- Deynekli**, Adnan: "Konkordatonun İşçi Alacaklarının Tahsiline Etkisi", Prof. Dr. Saim Üstündağ'a Armağan, Adalet Yayınevi, Ankara, 2009, s. 219-233 (İşçi Alacakları).
- Direnisa**, Efe: "Konkordatoda Takas", BÜHFD, C. 15, S. 189-190, Mayıs-Haziran 2020, s. 493-548.
- Diñer**, Yasin: Marka Hukukunda Geçici Hukukî Korumalar, Adalet Yayınevi, Ankara, 2022.
- Doğan**, Emsalgül: Konkordatonun Tasdiki Yargılaması, Yetkin Yayınları, Ankara, 2020.
- Dolunay**, Ayhan: "Vatandaşlık Hukuku Temel İlkelerinin Türk Hukuku ve Kıbrıs Türk Hukuku Açısından Değerlendirilmesi", TBBĐ, S. 122, 2016, s. 369-416.
- Dural**, Mustafa/Öz, Turgut: Türk Özel Hukuku - Miras Hukuku - Cilt IV, 17. Baskı, Filiz Kitabevi, İstanbul, 2021,
- Duran**, Rukiye: "Konkordato Mühletinin Uzatılması", Akademik Yaklaşımlar Dergisi, C. 10, S. 1, İlkbahar 2019, s. 57-71 (Uzatılma).
- Duran**, Rukiye: Konkordato Mühleti ve Alacaklılar Bakımından Sonuçları, Yetkin Yayınları, Ankara, 2020 (Sonuçlar).

- Edis**, Seyfullah: Medenî Hukuka Giriş ve Başlangıç Hükümleri, 5. Baskı, Ankara Üniversitesi Basımevi, Ankara, 1993.
- Ekmekçi**, Ömer/**Yiğit**, Esra: Bireysel İş Hukuku Dersleri, 3. Baskı, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2021.
- Ekmekçioğlu**, İltan: Türk Hukukunda Konkordato, Adalet Yayınevi, Ankara, 2021.
- Ercan**, İbrahim: İcra ve İflâs Hukukunda Mal Varlığının Terki Suretiyle Konkordato, Mimoza Yayınları, Konya, 2008.
- Ercan**, Metin Kamil/**Ban**, Ünsal: Finansal Yönetim, 3. Baskı, Gazi Kitabevi, Ankara, 2008.
- Erdoğan**, İhsan/**Keskin**, A. Dilşad: Türk Medenî Hukuku Başlangıç Hükümleri Kişiler Hukuku, 3. Baskı, Gazi Kitabevi, Ankara, 2020.
- Erdoğan**, İhsan: "Konkordatonun Müşterek Borçlulara ve Kefillere Etkisi (İİK m. 295)", YD, C. 10, S. 1-2, 1984, s. 158-169 (Konkordato).
- Erdoğan**, İhsan: Borçlar Hukuku Genel Hükümler 4. Baskı, Gazi Kitabevi, Ankara, 2019 (Borçlar).
- Erdönmez**, Güray: "Konkordato Mühleti Alan Borçlunun Yaptığı İşlemlere Karşı Tasarrufun İptali Davası Açabilir mi?", Lexpera Blog. <https://blog.lexpera.com.tr/konkordato-muhleti-alan-borclunun-yaptigi-hukuki-islemlere-karsi-tasarrufun-iptali-davasi-acilabil-ir-mi/>, e.t. 01.02.2021 (İptal Davası).
- Erdönmez**, Güray: "Konkordato Mühleti Verilmesinin Alacaklılara Etkisi", Medenî Usûl ve İcra İflâs Hukukunun Güncel Sorunları II (Editör: Muhammet Özekes), On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2020, s. 15-38 (Konkordato Mühleti).
- Erdönmez**, Güray: "Yeni Konkordato Düzenlemesi Hakkında Bazı Tespitler", 7101 sayılı Kanunla Konkordato ve Elektronik Tebligat Konularında Getirilen Yenilikler (Editör: Muhammet Özekes), On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2018, s. 137-142 (Tespitler).
- Erdönmez**, Güray: Alacaklılara Zarar Verme Kastıyla Yapılan Tasarrufların İptali, 2. Baskı, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2019 (Tasarrufların İptali).
- Eren**, Fikret: Borçlar Hukuku Genel Hükümler, 21. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, 2017 (Genel Hükümler).
- Eren**, Fikret: Borçlar Hukuku Özel Hükümler, 4. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, 2017 (Özel Hükümler).
- Eriş**, Gönen: Uygulamalı İflâs ve Konkordato Hukuku, Aydın Yayınları, Ankara, 1991.
- Erişir**, Evrim: Geçici Hukukî Korumanın Temelleri ve İhtiyatî Tedbir Türleri, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2013.

- Ermemek, İbrahim/Ener, Mustafa Alper:** "Ödeme Aczinin Çözümlemesi ve İş Yapma Kolaylığı Hakkında Dünya Bankası'nın 2019-2020 Türkiye Raporu'na İlişkin Tespit ve Değerlendirmeler", İÜHFD, C. 13, S. 1, 2022, s. 29-47.
- Ermemek, İbrahim/Kartal, Bünyamin:** "Konkordatonun Amacı Kapsamında COVID-19 Salgınunun Sürekli Borç İlişkilerinin Feshine Etkisi", İstanbul Hukuk Mecmuası, C. 78, S. 2, 2020, s. 485-516.
- Ermemek, İbrahim/Özdemir, Ufuk/Özalp, Ali Rıza:** "Bir Konkordato Nedeni Olarak Borca Batıklığın Tespiti ve Borca Batıklık Hâlinin Konkordato Sürecindeki Etkileri", ÇÜHFD, C. 5, S. 1, Nisan, 2020, s. 1351-1381.
- Ermemek, İbrahim:** "Borca Batıklık Nedenine Dayalı Konkordatoda Geçici Mühletin Kaldırılması", Adalet Dergisi, S. 64, 2020/1, s. 507-530 (Geçici Mühlet).
- Ermemek, İbrahim:** İflâsın Ertelenmesi, 2. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2010 (Ertelenme).
- Eroğlu, Ender Canan:** "4949 ve 5092 Sayılı İcra Ve İflas Kanunu'nda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunların Adî Konkordato İle İlgili Hükümlerde Getirmiş Oldukları Değişikliklerin Tespiti Ve Değerlendirilmesi" ABD, S. 3, Y. 2005, s. 85-121 (Değişiklikler).
- Eroğlu, Orhan:** "İflâs Dışı Adî Konkordato Mühleti İçerisinde Borçlunun İflasına Karar Verilebilecek Durumlar", SÜHFD, C. 27, S. 3, 2019, s. 785-807 (Durumlar).
- Eroğlu, Orhan:** Uygulamada Konkordato, 4. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2021 (Konkordato).
- Esener, Turhan:** "Hukukî Muamelelerde Tahvil", AÜHFD, C. 16, S. 1, 1959, s. 234-259.
- Favre, Antoine:** Schuldbetreibungs- und Konkursrecht, Universitätsverlag, Freiburg, 1956.
- Feuz-Ramseyer, Andreas:** "Sanierungsrecht 2014", TREX, 1/2014, s. 25-27.
- Feyzioglu, Feyzi Necmeddin:** Borçlar Hukuku, Genel Hükümler, C. II, 2. Baskı, Fakülteler Matbaası, İstanbul, 1977.
- Fischer, Roland/Wirch, Nathalie:** "Stille Nachlassstundung bei börsenkotierten Gesellschaften – kein Ding der Unmöglichkeit", GesKR, 1/2017, s. 68-74.
- Fritzsche, Hans/Walder-Bohner, Hans Ulrich:** Schuldbetreibung und Konkurs nach schweizerischem Recht, Band II, Dritte Auflage, Schulthess Polygraphischer Verlag, Zürich, 1993.
- Gauch, Peter:** System der Beendigung von Dauerverträgen, Freiburg, Universitätsverlag, 1968.
- Gerçek, Adnan:** Kamu Alacaklarının Takip ve Tahsil Hukuku, Ekin Yayınevi, Bursa, 2010.
- Giudici, Camilla:** Der Sozialplan in einer vergleichenden europäischen Perspektive – Unter besonderer Berücksichtigung der Schweiz, Deutschlands und Italiens, Stämpfli Verlag, 2019.

- Glärner**, Hans: Das Nachlaßvertragsrecht nach schweizerischem SchKG, Organisator AG Verlag, Zürich, 1967.
- Gmünder**, Hubert: Der Betriebsverkauf in den Insolvenzverfahren Konkurs und Nachlassverfahren des SchKG, Konkursaufschub des OR sowie Chapter 11 des US Bankruptcy Code, SSZR-Schriften zum Schweizerischen Zivilprozessrecht Band/Nr. 29, Dike Verlag AG, 2018.
- Gökçen**, Onurcan: Konkordatoda Rehinli ve Finansal Kiralamaya Konu Mal ve Alacakların Hukukî Durumu, Platon Hukuk Yayınevi, 2021.
- Göksu**, Mustafa: "Concordat and Restructuring in Turkish Insolvency Law (A Review From ADR Perspective)" AHBVÜHFD, C. XXIV, Y. 2020, S. 4, s. 119-153.
- Gözaçan**, Melisa: Sermaye Şirketlerinde İflâs İçin Konkordato, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2021.
- Güler**, Mikdat/**Kabakçı**, Mahmut: "Adî Konkordatoda Rehinli Alacakların Hukukî Durumu", İBD, C. 78, S. 1, 2004, s. 88-104.
- Gündoğan Kırmızıtaş**, Türkân: 6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanunu'na Göre Finansal Kiralama Sözleşmesi, Yetkin Yayınları, Ankara, 2017.
- Güner**, Abdullah: "Konkordato", Adalet Dergisi, Y. 43, S. 2, 1952, s. 277-310.
- Gürdoğan**, Burhan: İflâs Hukuku Dersleri, Ajans-Türk Matbaası, Ankara, 1966.
- Gürsoy**, Cudi Tuncer: Finansal Yönetim İlkeleri, 2. Baskı, Doğu Üniversitesi Yayınları, İstanbul, 2007.
- Hardmeier**, Hans Ulrich: "Das Aktienrechtliche Moratorium und der gerichtliche Nachlassvertrag als Sanierungsinstrumente", Festschrift für Hans Ulrich Walder zum 65. Geburtstag, Schulthess Polygraphischer Verlag AG, Zürich, 1994, s. 503-514 (Nachlassvertrag).
- Hardmeier**, Hans Ulrich: "Sanierung aus der Optik des revidierten SchKG", ST, 11/1997, s. 1033-1038 (Sanierung).
- Hardmeier**, Hans Ulrich: "Voraussetzungen und rechtliche Möglichkeiten von Sanierungen in der Schweiz", 16. Tagung in Bad Ragaz vom 29.-31.Mai 1997, Unternehmenssanierung, Schulthess Polygraphischer Verlag, Zürich, 1998, s. 1-28 (Voraussetzungen).
- Hasırcı**, Hakan: İflâsın Takiplere Etkisi, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2021.
- Heijmen**, Pierre-Maurice: Insolvenzrechtliche Sanierungsinstrumente nach dem deutschen und schweizerischen Recht, Köln, 2012.
- Hildebrandt**, Theodor/**Glärner**, Hans: Leitfaden zum Gebrauch für Sachwalter in gerichtlichen Nachlass-Vertragsverfahren, Schulthess Verlag, Zürich, 1950.

- Honsell, Heinrich/Vogt, Nedim Peter/Wiegand, Wolfgang:** Basler Kommentar Obligationenrecht I Art. 1-529 OR, 4. Auflage, Helbing Lichtenhahn Verlag, Zürich, 2007.
- Hunkeler, Daniel/Henseler, Simon:** "Zur Solidarhaftung des früheren Mieters nach Übertragung des Geschäftsmietvertrags während der Nachlassstundung", in: Jusletter 29. Mai 2017, s. 1-12.
- Hunkeler, Daniel/Schönmann, Zone:** "Die Rechtsöffnung im Konkurs und im gerichtlichen Nachlassverfahren", ZZZ, 38/2016, s. 137-146.
- Hunkeler, Daniel:** "Neues Sanierungsrecht verabschiedet - voraussichtliches Inkrafttreten bereits am 1. Januar 2014", in: Jusletter 8. Juli 2013, s. 1-4 (Sanierungsrecht).
- Hunkeler, Daniel:** Das Nachlassverfahren nach revidiertem SchKG, Universitätsverlag Freiburg Schweiz, 1996 (Nachlassverfahren).
- Hunkeler, Daniel:** Kurzkomentar Schuldbetreibungs und Konkursgesetz, Basel, 2014 (KUKO SchKG-Hunkeler).
- Hunziker, Marc/Pellascio, Michel:** Schuldbetreibungs- und Konkursrecht, Orell Füssli Verlag AG, Zürich, 2008.
- Hüssy, Othmar:** Der Nachlassvertrag und die Stundung als Grundlagen der rechtlichen Sanierungsmassnahmen nach schweizerischem Recht, Diss. Winterthur, 1944.
- İmre, Zahit/Erman, Hasan:** Miras Hukuku, 15. Baskı, Der Yayınları, İstanbul, 2021.
- İnan, Ali Naim/Ertas, Şeref/Albaş, Hakan:** Türk Medenî Hukuku Miras Hukuku, 11. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2022.
- Jaeger, Carl/Daeniker, Marta:** Die Erlasse betreffend Schuldbetreibung und Konkurs, Orell Füssli Verlag, Zürich, 1973 (Konkurs).
- Jaeger, Carl/Daeniker, Marta:** Schuldbetreibungs- und Konkurs- Praxis, Der Jahre 1911-1945, Orell Füssli Verlag, Zürich, 1947 (Praxis).
- Jaeger, Carl/Walder, Hans Ulrich/Kull, Thomas M./Kottmann, Martin:** Bundesgesetz über Schuldbetreibung und Konkurs (SchKG 4. Auflage, Band III - Art. 293-352, Schulthess Juristische Medien AG, Zürich, 1997/2001).
- Jaeger, Carl:** Das Bundesgesetz Betreffend Schuldbetreibung und Konkurs, 3. Auflage, Band 2, Orell Füssli Verlag, Zürich, 1911.
- Kale, Serdar:** "7101 Sayılı İcra ve İflâs Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Çerçevesinde İflâs Dışı Adî Konkordato", İMÜHFD, C. 5, S. 1, Bahar 2018, s. 213-269 (Adî Konkordato).
- Kale, Serdar:** "İsviçre İcra İflâs Kanununun Adî Konkordato Hükümlerine Genel Bir Bakış", İMÜHFD, C. 4, S. 2, Güz 2017, s. 153-169 (Genel Bakış).

- Kale**, Serdar: Sorularla Konkordato (İflâs Dışı ve İflâs İçı Adı Konkordato), On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2017 (Sorularla Konkordato).
- Kälin**, Oliver: "Der Sanierungsplan nach OR und nach SchKG", AJP/PJA, 4/2016, s. 435-441.
- Kaman**, Münir: Konkordatonun Hüküm ve Sonuçları, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2021.
- Kaneti**, Selim: Hukukî İşlemlerin Çevrilmesi (Tahvili), Fakülteler Matbaası, İstanbul, 1972.
- Känzig**, Philipp/**Geiger**, Gaudenz: "Fristen im Sanierungsrecht - ausgewählte Aspekte, Sanierung und Insolvenz von Unternehmen IV, Schulthess Juristische Medien AG, Zürich-Basel-Genf, 2014, s. 113-142.
- Kaplan**, İbrahim: Yeni Türk Konkordato Hukuku, Yetkin Yayınları, Ankara, 2019.
- Karakaş**, Cemal Fazıl: "Borca Batık Olmayan Borçlunun Tenzilat Konkordatosu İstemi ve Seçenekli Konkordato Projesi", MİHDER, C. 16, S. 47, 2020, s.767-802 (Proje).
- Karakaş**, Cemal Fazıl: "Konkordato Başvurusu ve Başvuruya Eklenecek Belgeler", 7101 Sayılı Kanun Çerçevesinde Konkordato, MİHBİR 16. Antalya Toplantısı, 5-6 Ekim 2018, 2019, s. 29-40 (Belgeler).
- Karaşahin**, Yasin Alperen: "İflâsın Açılmasının, İflâsın Ertelenmesinin ve Konkordatoda Verilen Mahkeme Kararlarının Zamanaşımı Yönünden Etkileri", BATİDER, C. XXXIV, S. 2, 2018, s. 217-298.
- Karslı**, Abdurrahim: İcra ve İflâs Hukuku, 3. Baskı, Alternatif Yayıncılık, İstanbul, 2014.
- Kartal**, Bünyamin: Konkordato Mühleti Verilmesinin Sürekli Borç İlişkilerine Etkisi, Adalet Yayınevi, Ankara, 2022.
- Kaşak**, Fahri Erdem: Sözleşme Özgürlüğünün Sınırı Olarak Kanunun Emredici Hükümlerine Aykırılık, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2019.
- Kavak**, Yalçın: Medeni Hukukta Dürüstlük Kuralı ve İyiniyetin Korunması, Legal Yayıncılık, İstanbul, 2019.
- Kaya**, Ümmühan: "Sözleşmenin Uyarlanmasında Sonradan Değişen Şartlar ve Öngörülemezlik İlkesi", MÜHFHAD, C. 22, S. 3, 2016, s. 1569-1593.
- Kayar**, İsmail: 6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu'na Göre Borçlar Hukuku, 11. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2019.
- Kayıhan**, Şaban: Konkordato Hukuku, 2. Baskı, Umuttepe Yayınları, Kocaeli, 2021 (Konkordato).
- Kayıhan**, Şaban: Şirketler Hukuku, 5. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2021 (Şirketler Hukuku).

- Kayık Aydınalp**, Aslihan: "Konkordatonun İşçilik Alacakları ve İş Sözleşmeleri Üzerine Yansımaları", DEÜHFD, C. 21, S. 2, 2019, s. 487-522.
- Keller**, Gustav: Der Nachlassvertrag ausser Concurs nach dem schweizerischen Bundesgesetz über Schuldbetreibung und Concurs mit einer historischen Einleitung, Zürich, 1891.
- Keser**, Leyla: "Dürüstlük Kuralı ve Konkordato Mühleti Bakımından Önemi", Prof. Dr. Mahmut Tevfik Birsal Armağanı, 2001, s. 253-265.
- Kılıçoğlu**, Evren: "İflâsın Ertelenmesinin Konkordato ve Uzlaşma Yoluyla Yeniden Yapılandırma Kurumlarıyla Karşılaştırılması", Prof. Dr. Yavuz Alangoya için Armağan, 2007, s. 451-468.
- Kırkbeşoğlu**, Nagehan: Türk Özel Hukukunda Kısmî Hükümsüzlük, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2011.
- Kiraz**, Taylan Özgür: "İflâs Dışı Adı Konkordatoda Kamu Alacaklarının Tâbi Olduğu İşlem", İKÜHFD, C. 5, S. 1-2, 2006, s. 49-69.
- Kocayusufpaşaoğlu**, Necip/**Hatemi**, Hüseyin/**Serozan**, Rona/**Arpacı**, Abdülkadir: Borçlar Hukuku Genel Bölüm, Borçlar Hukukuna Giriş - Hukukî İşlem - Sözleşme, Birinci Cilt, Filiz Kitabevi, İstanbul, 2017.
- Koç**, Evren/**Konuralp**, Cengiz Serhat/**Candemir**, Mehmet Ünsal: 7327 Sayılı Kanun İle 2004 Sayılı İcra ve İflâs Kanunu'nun Konkordatoya İlişkin Hükümlerinde Yapılan Değişikliklerin Değerlendirilmesi, Sümer Kitabevi, İstanbul, 2021.
- Kodakoğlu**, Mehmet: "Konkordato Taleplerinde Görevli Mahkeme Kavramı ve İş Dağılımı Sorunu", AHBVÜHFD, C.26, S. 2, 2022, s. 73-122.
- Konuralp**, Cengiz Serhat: İcra ve İflâs Hukukunda İhtiyatî Tedbirler, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2013.
- Köksoy**, Mesut: "İcra ve İflâs Kanunu'nun 297'nci Maddesinin İkinci Fıkrasında Öngörülen Tasarruf Sınırlamaları Bakımından Üçüncü Kişinin İyiniyetinin Korunması Sorunu", AHBVÜHFD, C. 26, S. 2, 2022, s. 259-285 (İyiniyet)
- Köksoy**, Mesut: İcra Hukukunda Hukukî Güvenlik İlkesi, Adalet Yayınevi, Ankara, 2018 (Hukukî Güvenlik).
- Koroğlu**, Anıl: "Rehinli Malın Konkordato Mühleti İçinde Paraya Çevrilmesi Yasağı (İİK m. 295)", İstanbul Hukuk Mecmuası, C. 78, S. 1, 2020, s. 139-160.
- Kramer**, Ernst A.: Inhalt des Vertrages, Art. 19-20 OR Schweizerisches Zivilgesetzbuch, Das Obligationenrecht, Allgemeine Bestimmungen, Arthur Meier-Hayoz (Hrsg), Stämpfli Verlag, Bern, 1991.
- Krampf**, Michael: "Neues Sanierungsrecht: Kein gros", Pläyoder, 1/2014, s. 26-29.
- Kren Kostkiewicz**, Jolanta: SchKG Kommentar Schuldbetreibungs- und Konkursgesetz mit weiteren Erlassen, OFK – Orell Füssli Kommentar, 20. Auflage, Orell Füssli Verlag AG, Zürich, 2020 (OFK-SchKG).

- Kren Kostkiewicz**, Jolanta: Schuldbetreibungs- & Konkursrecht, 3. Auflage, Schulthess Juristische Medien AG, Zürich-Basel-Genf, 2018 (Konkursrecht).
- Kryka**, Milan: Die Verrechnung in Konkurs, Nachlassverfahren und Konkursaufschub, Dike Verlag, Zürich, 2011.
- Kuhn**, Walter: Der Nachlassvertrag nach schweizerischem und englischem Recht, Diss., Zurich, 1948.
- Kull**, Michael: "Verbindlichkeit der fristlosen und ungerechtfertigten Kündigung von Dauerschuldverhältnissen", SJZ, 107, 2011, s. 245-253.
- Kumkale**, Rüknettin: Konkordato, 2. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2018.
- Kuntalp**, Erden: "Finansal Kiralama Sözleşme Tipinin Özellikleri ve Bu Özellikler Açısından FKK m. 25/1'in Değerlendirilmesi (Finansal Kiralama Konusu Malın Teminat İşlevi)", GÜHFD, Prof. Dr. Kemal Oğuzman'a Armağan, S. 1, 2002, s. 253-271.
- Kurt Konca**, Nesibe: "Konkordato Uygulamalarına İlişkin Beklentiler ve Riskler", Seta Analiz Dergisi, S. 263, Kasım 2018, s. 1-20.
- Kuru**, Baki/**Arslan**, Ramazan/**Yılmaz**, Ejder: İcra ve İflâs Hukuku, 27. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, 2013.
- Kuru**, Baki/**Aydın**, Burak: İstinaf Sistemine Göre Yazılmış İcra ve İflâs Hukuku Ders Kitabı, 5. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, 2021 (İflâs).
- Kuru**, Baki/**Aydın**, Burak: İstinaf Sistemine Göre Yazılmış Medenî Usûl Hukuku Ders Kitabı, 6. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, 2021 (Usûl).
- Kuru**, Baki: İcra ve İflâs Hukuku El Kitabı, 2. Baskı, Adalet Yayınevi, 2013 (El Kitabı).
- Kuru**, Baki: İcra ve İflâs Hukuku, C. IV, İstanbul, 1997 (Cilt IV).
- Kuru**, Baki: İcra ve İflâs Hukuku, Üçüncü Baskı, C. III, Seçkin Yayınevi, Ankara, 1993 (Cilt III).
- Kuru**, Baki: İflâs ve Konkordato Hukuku, 2. Baskı, Evrim Basım- Yayım- Dağıtım, İstanbul, 1988 (Konkordato).
- Kuru**, Baki: Nizasız Kaza, Ajans Türk Matbaası, Ankara, 1961 (Nizasız Kaza).
- Küçükyağın**, Arzu: "Karşılaştırmalı Hukukta Sözleşme Özgürlüğünün Sınırlandırılması", AÜHFD, C. 53, S. 4, 2004, s. 101-124.
- Lanz**, Rodolf: Kapitalverlust, Überschuldung und Sanierungsvereinbarung, Diss., Zürich, 1985.
- Lorandi**, Franco: "Dauerschuldverhältnisse im neuen Sanierungsrecht" AJP/PJA, 3/2014, s. 292-300 (Sanierungsrecht).
- Lorandi**, Franco: "Genehmigungsbedürftige Geschäfte während der Nachlassstundung (Art. 298 Abs. 2 SchKG)", ZZZ, 2004/1, s. 73-116 (Geschäfte).

- Lorandi, Franco:** "Masseverbindlichkeiten und ihre Entstehung" AJP/PJA, 4/2017, s. 464-477 (Masseverbindlichkeiten).
- Lorandi, Franco:** "Neuerungen im Schweizerischen Sanierungs- und Insolvenzrecht", Insolvenzrecht und Unternehmenssanierung Jahrbuch 2016, s. 10-15 (Neuerungen).
- Lorandi, Franco:** "Sanierung mittels Konkursaufschub oder Nachlassstundung - Alte und neue Handlungsoptionen", Sanierung und Insolvenz von Unternehmen V, Schulthess Juristische Medien AG, Zürich- Basel - Genf, 2014, s. 29-51 (Sanierung).
- Lorandi, Franco:** "Vorgeschlagene Änderungen zum Sanierungsrecht", BLSchK, 75. Jahrgang, Heft 3, 2011, s. 95-108 (Änderungen).
- Lorandi, Franco:** "Dauerschuldverhältnisse im Nachlassverfahren", AJP/PJA, 10/2004, s. 1209-1224 (Nachlassverfahren).
- Lorandi, Franco:** Schuldbetreibung und Konkurs (SchKG), 2. Auflage, Dike Verlag AG, Zürich, 2014 (SchKG).
- Luginbühl, Tanja/Marino, Anja Affolter:** "«Exit» aus der Nachlassstundung nach erfolgreicher Sanierung - Erste Erkenntnisse zum neuen Art. 296a SchKG", SZW, Heft 3, 2019, s. 249-263.
- Mabillard, Ramon:** "Konkursaufschub: Provisorische Nachlassstundung ohne Sachwalter?", ZZZ, 2008/09, s. 363-379 (Nachlassstundung).
- Mabillard, Ramon:** "Kündigung der Dauerschuldverhältnisse im ordentlichen Nachlassverfahren Prozessuale Kompensation des materiellrechtlichen Eingriffs gemäss Art. 297a VE-SchKG, BLSchK, 74. Jahrgang, Heft 5, 2010, s. 189-205 (Kündigung).
- Meier, Isaak/Exner, Christian:** "Laufende Verträge in Konkurs- und Nachlassverfahren", BLSchK, 3/2006, s. 85-118.
- Meier, Isaak/Rutschmann, Felix:** "Aufhebung der Nachlassstundung nach Art. 296a SchKG", in: Jusletter 24. Juni 2019, s. 1-13.
- Meier, Isaak:** "Wege zu einem effizienten Sanierungsverfahren: Bericht zum schweizerischen Recht im Hinblick auf die Revision des Türkischen Rechts", Medenî Usûl ve İcra-İflâs Hukukçuları Toplantısı - VIII, Abant, 2009, Türkiye Barolar Birliği Yayınları, Ankara, 2010, s. 75-117 (Sanierungsverfahren).
- Meier, Isaak:** Grundlagen des einstweiligen Rechtsschutzes im Schweizerischen Privatrecht und Zivilverfahrensrecht, Schulthess Polygraphischer Verlag, Zürich, 1983 (Grundlage).
- Meriç, Nedim:** Türk - İsviçre İcra Hukukunda Paylaşırma Kuralları ve Sıra Cetveline Müracaat Yolları, Yetkin Yayınları, Ankara, 2015.

- Metzger**, Albrecht: Die Stellung des Sachwalters nach dem Bundesgesetz über die Anlagefonds vom 1. Juli, 1966, Diss., Schulthess Polygraphischer Verlag AG, Zürich, 1971.
- Mollamahmutoğlu**, Hamdi/**Astarlı**, Muhittin/**Baysal**, Ulaş: İş Hukuku Ders Kitabı Cilt 1: Bireysel İş Hukuku, 5. Baskı, Lykeion Yayıncılık, Ankara, 2021.
- Muşul**, Timuçin: İflâs ve Konkordato Hukuku, 2. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2019 (Konkordato).
- Muşul**, Timuçin: İflâsın Ertelenmesi, 2. Baskı, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2010 (Ertelenme).
- Müller**, Lukas/**Lind**, Ronja: "Fünf Jahre Neues Sanierungsrecht: Erfahrungen, Befunde Und Entwicklungen, Expert Focus, 9/2019, s. 637-643.
- Müller**, Lukas/**Wohl**, Georg J.: "Bewilligung der Nachlassstundung mit dem Ziel der Betriebsübertragung", ZZZ, 50/2020, s. 146-163.
- Müller**, Lukas: "Das neue Sanierungsrecht aus empirischer Perspektive: Was sind die kritischen Erfolgsfaktoren einer Sanierung?", AJP/PJA, 2/2014, s. 185-202.
- Nacar**, Mehmet Alper: Konkordatoda İmtiyazlı Alacaklar, Adalet Yayınevi, Ankara, 2021.
- Namlı**, Mert: "Türk ve İsviçre Hukuku'nda Gerçekleştirilen Reformların Konkordato Hukuku Bakımından Getirdiği Değişiklikler", YD, C. 44, Ekim 2018, S. 4, s. 1479-1552.
- Nomer**, Halûk N.: Borçlar Hukuku Genel Hükümleri, 14. Baskı, Beta Yayıncılık, İstanbul, 2015.
- Oehri**, Daniel: Der Sachwalter im Nachlassverfahren: Ein Diener zweier Herren, Schulthess Juristische Medien AG, Zürich-Basel-Genf, 2018.
- Oğuz**, Özgür: "Konkordatonun İş Sözleşmelerine Etkisi", MİHDER, C. 17, S. 195, 2019, s. 1123-1140.
- Oğuzman**, M. Kemal/**Barlas**, Nami: Medenî Hukuk, 27. Baskı, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2021.
- Oğuzman**, M. Kemal/**Öz**, M. Turgut: Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Cilt I, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2018 (Cilt I).
- Oğuzman**, M. Kemal/**Öz**, M. Turgut: Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Cilt II, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2017 (Cilt II).
- Okka**, Osman: Finansal Yönetim, 3. Baskı, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara, 2009.
- Önen**, Ergun: "İflâstan Sonra Konkordato", BATİDER, C. VIII, 1976/3, s. 78-100 (Konkordato).
- Önen**, Ergun: İnşâî Dava, Olgaç Matbaası, Ankara, 1981 (İnşâî Dava).
- Özekes**, Muhammet: "İflâsın Ertelenmesi", Legal Hukuk Dergisi, C. 3, S. 33, 2005, s. 3249-3283 (Ertelenme).

- Özekes**, Muhammet: "Konkordatoya Başvuru ve Geçici Mühlet Kararı", 7101 sayılı Kanunla Konkordato ve Elektronik Tebligat Konularında Getirilen Yenilikler (Editör: Muhammet Özekes), On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2018, s. 43-85 (Geçici Mühlet).
- Özekes**, Muhammet: "Medenî Usûl Hukukunda Yok Hüküm ve Etkisiz Hüküm", YD, C. 26, S. 4, 2000, s. 661-699 (Etkisiz Hüküm).
- Özekes**, Muhammet: İcra İflas Hukukunda İhtiyati Haciz, Seçkin Yayınevi, Ankara, 1999 (İhtiyati Haciz).
- Özekes**, Muhammet: Pekcanitez Usûl Medenî Usûl Hukuku, 15. Bası, C. III, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2017 (Pekcanitez Usûl).
- Özkaya Ferendeci**, Hamide Özden: İflâs Hukukunda Takas, Beta Yayıncılık, İstanbul, 2013.
- Öztan**, Bilge: Miras Hukuku, 12. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, 2021.
- Öztek**, Selçuk/**Budak**, Ali Cem/**Tunç Yücel**, Müjgan/**Kale**, Serdar/**Yeşilova**, Bilgehan: Yeni Konkordato Hukuku, 2. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2019 (Yazar - Öztek-Konkordato Şerhi).
- Öztek**, Selçuk: "Adî Konkordatoda Üçüncü Kişi Rehninin Akıbeti Hakkında Bazı Düşünceler", Legal Blog, <https://legal.com.tr/blog/genel/adi-konkordatoda-ucuncu-kisi-rehninin-akibeti-hakkinda-bazi-dusunceler/>, e.t.05.02.2021 (Düşünceler).
- Öztek**, Selçuk: İcra ve İflâs Hukukunda Borç Ödemededen Aciz Vesikası, Alfa Basım Yayım Dağıtım, İstanbul, 1994 (Aciz Vesikası).
- Öztek**, Selçuk: İflâsın Ertelenmesi, Arıkan Yayıncılık, İstanbul, 2007 (Ertelenme).
- Özyakışır**, Özkan: Konut ve Çatılı İşyeri Kira Sözleşmelerinde Kira Bedeli, Adalet Yayınevi, Ankara, 2019.
- Pekcanitez**, Hakan/**Atalay**, Oğuz/**Özekes**, Muhammet: Medenî Usûl Hukuku Ders Kitabı, 9. Baskı, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2021.
- Pekcanitez**, Hakan/**Atalay**, Oğuz/**Sungurtekin Özkan**, Meral/**Özekes**, Muhammet: İcra ve İflas Hukuku Ders Kitabı, 8. Baskı, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2021.
- Pekcanitez**, Hakan/**Erdönmez**, Güray: "7101 Sayılı Kanunla Yürürlüğe Giren Konkordato Hükümlerinin Değerlendirilmesi", Bankacılar Dergisi, S. 105, 2018, s. 108-156 (Hükümler).
- Pekcanitez**, Hakan/**Erdönmez**, Güray: 7101 Sayılı Kanun Çerçevesinde Konkordato, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2018 (Konkordato).
- Pekcanitez**, Hakan/**Meriç**, Nedim: Medenî Usûl Hukukunda Fer'î Müdahale, 2. Baskı, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2020.

- Pekcanitez, Hakan/Simil, Cemil:** "Asıl Borçlu Hakkında Verilen İflâsın Ertelenmesi Kararı Üçüncü Kişiye Ait İpotekli Taşınmazın Satışına Engel Olur mu?", Prof. Dr. M. İlhan Ulusan'a Armağan, Cilt 2, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2016, s. 435-450.
- Pekcanitez, Hakan:** "7101 Sayılı Kanunla Getirilen Konkordato Hükümlerinin Değerlendirilmesi", 7101 Sayılı Kanun Çerçevesinde Konkordato, MİHBİR 16. Antalya Toplantısı, 5-6 Ekim 2018, 2019, s. 157-167 (Değerlendirme).
- Pekcanitez, Hakan:** "İflâsın Ertelenmesi", Makaleler, Cilt 2, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2016, s. 19-68 (Ertelenme).
- Pekcanitez, Hakan:** Pekcanitez Usûl Medenî Usûl Hukuku, 15. Bası, C. I, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2017 (Pekcanitez Usûl).
- Permman, Richard:** Mietrecht Kommentar-Mit einschlägigen bundesrechtlichen und kantonalen Vorschriften, 2. Auflage, Orell Füssli Verlag AG, 2007.
- Pfäffli, Roland:** "Konkurs und Nachlassstundung: Änderung im SchKG", BLSchK, 6/2004, s. 222-227.
- Poroy, Reha/Tekinalp, Ünal/Çamoğlu, Ersin:** Ortaklıklar Hukuku I, 14. Baskı, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2019 (Cilt I).
- Poroy, Reha/Tekinalp, Ünal/Çamoğlu, Ersin:** Ortaklıklar Hukuku II 13. Baskı, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2017 (Cilt II).
- Possa, Philipp:** "Die Unternehmenssanierung im Rahmen des Schweizer Nachlassrechts unter besonderer Berücksichtigung des ordentlichen Nachlassvertrags", ZInsO, Volume 21, Issue 26, 2018, s. 1448-1459.
- Postacıoğlu, İlhan E.:** İflâs Hukuku İlkeleri, Cilt: I İflâs, Sulhi Garan Matbaası, İstanbul, 1978 (İlkeler).
- Postacıoğlu, İlhan E.:** Konkordato, Fakülteler Matbaası, İstanbul, 1965 (Konkordato).
- Pulaşlı, Hasan:** Şirketler Hukuku Şerhi, Cilt I, 3. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2018.
- Rebsamen, Thomas:** "Immobilienmiete im revidierten SchKG", SJZ, 110. Jahrgang, 2014, s. 149-160.
- Rehbinder, Manfred/Stöckli, Jean-Fritz:** Einleitung und Kommentar zu den Art. 319-330b OR - Schweizerisches Zivilgesetzbuch, Das Obligationenrecht, Die einzelnen Vertragsverhältnisse, Der Arbeitsvertrag, Art. 319-362 OR, Stämpfli Verlag, Zürich, 2010.
- Roth-Herren, Rolf:** Die Voraussetzungen zur Gewährung der Nachlassstundung und zur Bestätigung des Nachlassvertrages, Basel, 1988.
- Rüzgaresen, Cumhuri:** İflâs Sebepleri, Adalet Yayınevi, Ankara, 2011.
- Sahli, Peter:** "Verwertung von Immobilien während des Nachlassverfahren", ST, 5/2005, s. 387-391.

- Sarhan**, Banu Bilge: "Konkordatonun Kira Sözleşmesine Etkisi", NEÜHFD, C. 3, S. 1, 2020, s. 83-98.
- Sarısozen**, M. Serhat: "Geçici ve Kesin Mühlet Kararı", 7101 Sayılı Kanun Çerçevesinde Konkordato, MİHBİR 16. Antalya Toplantısı, 5-6 Ekim 2018, 2019, s. 41-73 (Karar).
- Sarısozen**, M. Serhat: 7101 Sayılı Kanun Kapsamında İcra İflâs ve Konkordato Hukukundaki Yenilikler, 3. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, 2019 (Yenilikler).
- Sarısozen**, M. Serhat: Konkordato, 5. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, 2021 (Konkordato).
- Sayhan**, İsmet: Sermaye Şirketleri ve Kooperatiflerde Borca Batıklık Sebebiyle İflâs ve İflâsın Ertelenmesi, Yetkin Yayınları, Ankara, 2016.
- Schenker**, Urs: "Unternehmensverkäufe unter dem neuen Sanierungsrecht", Mergers & Acquisitions XVII, (Hrsg: Rudolf Tschäni), Schulthess Juristische Medien AG, Zürich, 2015, s. 257-291.
- Schmid**, Markus L.: Überschuldung und Sanierung, Universitätsverlag, Freiburg, 1984.
- Seliçi**, Özer: Borçlar Kanununa Göre Sözleşmeden Doğan Sürekli Borç İlişkilerinin Sona Ermesi, Fakülteler Matbaası, İstanbul, 1976.
- Serozan**, Rona: Sözleşmeden Dönme, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2007 (Sözleşmeden Dönme).
- Serozan**, Rona: Borçlar Hukuku Özel Bölüm, 2. Baskı, Filiz Kitabevi, İstanbul, 2006 (Borçlar Hukuku).
- Simil**, Cemil: "Konkordato Mühleti Verilmesinden Önce Bankalara Temlik Edilen Bono ve Çeklerin ya da Bedellerinin İadesinin Gerekip Gerekmeyeceği", Bankacılar Dergisi, S. 112, 2020, s. 47-66 (Mühlet).
- Simil**, Cemil: Konkordatoda Mühletin Borçlu Bakımından Sonuçları, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2020 (Sonuçlar).
- Spühler**, Karl/**Dolge**, Annette: Schuldbetreibungs- und Konkursrecht II, 7. Auflage, Schulthess Juristische Medien AG, Zürich-Basel-Genf, 2017.
- Stahelin**, Adrian/**Bauer**, Thomas/**Stahelin**, Daniel: Basler Kommentar zum Bundesgesetz über Schuldbetreibung und Konkurs, Band II, 2. Auflage, Helbing Lichtenhahn Verlag, Basel, 2010 (BSK SchKG II-Yazar).
- Stahelin**, Adrian: "Nachlassstundung und Nachlassvertrag" BIschK., 46, 1982/6, s. 201-202 (Nachlassstundung).
- Stahelin**, Daniel: "Dauerschuldverhältnisse in der Insolvenz", in: Sprecher, Thomas/Umbach-Spahn, Brigitte/Vock, Dominik (Hrsg), Sanierung und Insolvenz von Unternehmen V: Das neue Schweizer Sanierungsrecht, Schulthess Juristische Medien AG, Zürich, 2014, s. 105-120 (Dauerschuldverhältnisse).

- Stahelin**, Daniel: "Überblick über das neue Sanierungsrecht im schweizerischen Schuldbetreibungs und Konkursrecht" ("İsviçre İcra İflâs Hukukunda Aciz Hukukunda Yapılan Yeniliklere İlişkin Değerlendirmeler"), (Çev. Abdurrahman Kavasoğlu/Ömer Çon), SDÜHFD, C. 8, S. 1, 2018, s. 35-48 (Sanierungsrecht).
- Stahelin**, Daniel: "Überblick über die Neuerungen im Sanierungsrecht", ST, 2014/1-2, s. 61-66 (Neuerungen).
- Stahelin**, Daniel: "Vertragsklauseln für den Insolvenzfall", AJP/PJA Heft 4, 2004, s. 363-383 (Vertragsklauseln).
- Stauber**, Natalie V./**Talbot**, Philip: "Die Praxis des Nachlassgerichts Zürich zum revidierten Sanierungsrecht", AJP, 2017, s. 874-885.
- Stöckli**, Kurt/**Blunsch**, Edith: "Die Aufhebung der Nachlassstundung zufolge Sanierung", IWR 3/2002, s. 87 vd.
- Stöckli**, Kurt: "Der Verkauf von Betriebsteilen während der Nachlassstundung", Anwalt Revue Del'avocat, 2/2010, s. 67-69 (Verkauf).
- Stöckli**, Kurt: "Die Behandlung von Prozessen im Nachlassverfahren", ZZZ, 4/2004, s. 513-519 (Behandlung).
- Stöckli**, Kurt: "Die Vorbereitung der Nachlassstundung", ST, 3/2003, s. 157-160 (Nachlassstundung).
- Studer**, Josef/**Zöbeli**, Markus: Schuldbetreibungs- und Konkursrecht, 4. Auflage, Orell Füssli Verlag, 2015.
- Şahin**, Çağatay Serdar: Amerikan Hukuku İle Karşılaştırmalı Olarak Konkordato Mühletinin Alacaklılar Yönünden Sonuçları, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2020.
- Şengöz**, Yunus/**Ayaz**, Ahmet: İcra ve İflâs Hukukunda Konkordato ve Konkordato Komiserliği, Adalet Yayınevi, Ankara, 2020.
- Şengür**, Evren Dilek/**Çiftçi**, Havva Nur: "İşletmelerde Faaliyetlerin Sınıflandırılması ve Finansal Raporlama Üzerindeki Etkileri", Mali Çözüm Dergisi, S. 108, Y. 21, 2011, s. 35-61.
- Talbot**, Philip: Kommentar zum Bundesgesetz über Schuldbetreibung und Konkurs SchKG, 4. Auflage, (Hrsg: Kren Kostkiewicz, Jolanta/Vock, Dominik), Zürich, Schulthess Juristische Medien, 2017.
- Tanrıver**, Süha/**Deyneki**, Adnan: Konkordatonun Tasdiki, Yetkin Yayınları, Ankara, 1996.
- Tanrıver**, Süha: "4949 Sayılı İcra ve İflâs Kanunu'nda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un Adı Konkordato ile İlgili Hükümlerde Getirmiş Olduğu Değişikliklerin Tespiti ve Değerlendirilmesi", TBBD, S. 51, 2004, s. 67-90 (Değişiklikler).

- Tanrıver**, Süha: "İflâs Dışı Adî Konkordatoya İlişkin Güncel Sorunlar ve Bazı Değerlendirmeler", Makalelerim II (2006-2010), Adalet Yayınevi, Ankara, 2011, s. 259-282 (Güncel Sorunlar).
- Tanrıver**, Süha: "İflâs Dışı Adî Konkordatoya İlişkin Temel Problemler ve Çözüm Arayışları" MİHBİR, 13. Antalya Toplantısı, "Yeniden Yapılandırılması Gereken Bir Kurum Olarak İflâs ve Konkordatonun İşlememesinin Sebepleri", Antalya, 09-10 Ekim 2015, s. 247-269 (Problemler).
- Tanrıver**, Süha: "Konkordato Mühletinin Kaldırılması", Yargıtay Dergisi, Ekim S. 4, 1995, s. 491-499 (Mühletin Kaldırılması).
- Tanrıver**, Süha: "Konkordato Prosedürünün Islahı İle İlgili Bazı Düşünceler", AÜHFED, C. 50, S. 3, 2001, s. 1-9 (Düşünceler).
- Tanrıver**, Süha: Konkordato Komiseri, Yetkin Yayınları, Ankara, 1993 (Konkordato Komiseri).
- Tanrıver**, Süha: Medenî Usûl Hukuku, Cilt I, 4. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, 2021 (Cilt I).
- Tanrıver**, Süha: Medenî Usûl Hukuku, Cilt II, Yetkin Yayınları, Ankara, 2021 (Cilt II).
- Taşpınar Ayvaz**, Sema: "İcra İflâs Hukukunda Hükümsüz İşlemler ve Hükümsüzlük" Prof. Dr. Ramazan Arslan'a Armağan, C. II, Yetkin Yayınları, Ankara, 2015, s. 1539-1553 (Hükümsüzlük).
- Taşpınar Ayvaz**, Sema: "İpoteğin Paraya Çevrilmesi Yolu İle Takipte Kiracılar Haber Verme (İİK m. 150/b) Hükmü ve Ortaya Çıkan Sorunlar", Prof. Dr. Mecmettin M. Berkin'e Armağan, Filiz Kitabevi, İstanbul, 2021, s. 1003-1032 (Sorunlar).
- Taşpınar Ayvaz**, Sema: İcra - İflâs Hukukunda Yeniden Yapılandırma, Yetkin Yayınları, Ankara, 2005 (Yapılandırma).
- Taşpınar**, Sema: "Adî Konkordato Hakkında İcra ve İflâs Kanunu'nda Yapılan Değişiklikler", BATİDER, Y. 2003, C. XXII, S. 2, s. 49-92.
- Tercan**, Erdal: "4949 Sayılı Kanunla Yapılan Değişiklikten Sonra İcra ve İflâs Kanunu m. 206'ya Göre İmtiyazlı Alacaklar (Sıra Cetveli)", BATİDER, C. XXII, S. 2, 2003, s. 17-45.
- Tolga**, Muammer: "Muhteva ve Şekil Bakımından İş ve Hizmet Akitleri Arasındaki Esaslı Farklar", İBD, 1948, s. 681 vd.
- Toraman**, Barış: "Konkordato Müessesesi Hakkında 7101 Sayılı Kanunla Getirilen Yeniliklerin Kanun Yollarına İlişkin Hükümleri Bakımından Değerlendirilmesi", 7101 Sayılı Kanun Çerçevesinde Konkordato, MİHBİR 16. Antalya Toplantısı, 5-6 Ekim 2018, 2019, s. 207-227 (Değerlendirme).
- Toraman**, Barış: İcra ve İflâs Kanunu'na Göre Sermaye Şirketleri ve Kooperatiflerde İflâsın Ertelenmesi Talebi, Yetkin Yayınları, Ankara, 2007 (Ertelenme).

- Toroslu**, Mahmut Vefa: Hukuksal ve Finansal Açıdan Konkordato, 1. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2019.
- Tuncer Kazancı**, İdil: "Swissair Olayı: İsviçre Yeniden Yapılandırma Hukukuna Etkileri ve Bu Etkilerin Hukukumuz Bakımından Kısa Bir Değerlendirmesi", MİHDER, C. 14, S. 39, 2018, s. 131-160 (Swissair Olayı).
- Tuncer Kazancı**, İdil: Tasarrufun İptali Davalarında İspat, Yetkin yayınları, Ankara, 2015 (İspat).
- Tunç Yücel**, Müjgan: "Üçüncü Kişinin Malı Üzerindeki Rehinle Temin Edilen Alacağın Konkordatodaki Durumu", Lexpera Blog, <https://blog.lexpera.com.tr/ucuncu-kisinin-mali-uzerindeki-rehinle-temin-edilen-alacagin-konkordatodaki-durumu/>, e.t. 08.06.2022 (Lexpera Blog).
- Tunç Yücel**, Müjgan: Konkordato Mühletinin Alacaklılar Bakımından Sonuçları, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2020 (Konkordato).
- Tümerdem**, Murat: Sürekli Borç İlişkilerinde Borçlunun Temerrüdü ve Sonuçları, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2018.
- Türe**, M. Gökhan: Türk İş Hukukunda İşverenin İflâsı, Lykeion Yayınları, Ankara, 2017.
- Türk**, Ahmet: "Sermaye Ortaklıklarının ve Kooperatiflerin Borca Batıklık Nedeniyle İflâsı ve İflâsın Ertelenmesi Konusunda İcra ve İflâs Kanunu'nda Yapılan Son Değişikliklerin Değerlendirilmesi ve Öneriler", DEÜHFD, C. 6, S.1, 2004, s. 295-334.
- Ulukapı**, Ömer: "Konkordatonun Sonuçları", SÜHFD, C. 8, S. 1-2, 2000, s. 9-61 (Sonuçlar).
- Ulukapı**, Ömer: İcra ve İflâs Hukuku, 6. Baskı, Mimoza Yayınları, Konya, 2014 (İflâs).
- Ulukapı**, Ömer: Konkordatonun Feshi, Mimoza Yayınları, Konya, 1998 (Konkordato).
- Umar**, Bilge: "Aciz Hâli-Borca Batıklık Kavramlarının Farkı ve Bu Yönden Yeni MK Metninin Düşüğü Bir Yanlışlık", YTÜHFD, 2004/1, C. I, s. 317-324 (Borca Batıklık).
- Umar**, Bilge: İcra ve İflâs Hukukunun Tarihi Gelişmesi ve Genel Teorisi, İstiklal Matbaası, İzmir, 1973 (Teori).
- Umar**, Bilge: Türk İcra - İflâs Hukukunda İptal Davası, Fakülteler Matbaası, İstanbul, 1963 (İptal Davası).
- Umbach-Spahn**, Brigitte/**Kesselbach**, Stephan/**Bossart**, Stefan: Kommentar zum Bundesgesetz über Schuldbetreibung und Konkurs SchKG, (Art. 293c, Art. 297, Art. 297a, Art. 298), 4. Auflage, (Hrsg: Kren Kostkiewicz, Jolanta/Vock, Dominik), Zürich, Schulthess Juristische Medien, 2017.

- Umbach-Spahn, Brigitte/Kesselbach, Stephan/Burkhalter, Roland:** Kommentar zum Bundesgesetz über Schuldbetreibung und Konkurs SchKG, (Art. 293, Art. 293a, Art. 293b, Art. 296a), 4. Auflage, (Hrsg: Kren Kostkiewicz, Jolanta/Vock, Dominik), Zürich, Schulthess Juristische Medien, 2017.
- Umbach-Spahn, Brigitte/Kesselbach, Stephan/Exner, Christian:** Kommentar zum Bundesgesetz über Schuldbetreibung und Konkurs SchKG, (Art. 294), 4. Auflage, (Hrsg: Kren Kostkiewicz, Jolanta/Vock, Dominik), Zürich, Schulthess Juristische Medien, 2017.
- Umbach-Spahn, Brigitte/Kesselbach, Stephan/Fink, Stefan:** Kommentar zum Bundesgesetz über Schuldbetreibung und Konkurs SchKG, (Art. 293d, Art. 295b), 4. Auflage, (Hrsg: Kren Kostkiewicz, Jolanta/Vock, Dominik), Zürich, Schulthess Juristische Medien, 2017.
- Umbach-Spahn, Brigitte/Kesselbach, Stephan:** Kommentar zum Bundesgesetz über Schuldbetreibung und Konkurs SchKG, (Art. 295, Art. 296b), 4. Auflage, (Hrsg: Kren Kostkiewicz, Jolanta/Vock, Dominik), Zürich, Schulthess Juristische Medien, 2017.
- Usta, Öcal:** İşletme Finansı ve Finansal Yönetim, 4. Baskı, Detay Yayıncılık, Ankara, 2011.
- Uyanık, Atilla:** Konkordato, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2018.
- Uyar, Talih/Uyar, Alper/Uyar, Cüneyt:** İcra ve İflâs Kanunu Şerhi, 3. Baskı, Bilge Yayınevi, Ankara, 2014.
- Uyar, Talih:** "Kesin Konkordato Mühletinin Alacaklılar Bakımından Sonuçları", ABD, S. 2, 2019, s. 151-175 (Sonuçlar).
- Uyar, Talih:** "Konkordato Nasıl Talep Edilir? Nasıl İncelenir? Nasıl Sonuçlandırılır?", İBD, C.92, S. 6, 2018, s. 15-35 (Talep).
- Uyar, Talih:** "Yeni Konkordato Hukukumuzun Temel İlkeleri", İBD, C. 92, S. 4, Y. 2018, s. 15-102 (İlkeler).
- Uyar, Talih:** Yeni Konkordato Hukukumuzun Temel İlkeleri, 2. Baskı, Bilge Yayınevi, Ankara, 2019 (Konkordato).
- Ülgen, Hüseyin/Helvacı, Mehmet/Kaya, Arslan/Nomer Ertan, N. Füsün:** Ticari İşletme Hukuku, 6. Baskı, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2019.
- Ünal Kaya, Hilal:** "Konkordato Mühleti Sürelerinde Teminat Mektuplarının Paraya Çevrilmesi Meselesi", DEÜHFD, C. 23, S. 2, 2021, s. 1219-1243.
- Ünlütepe, Mustafa:** Türk Borçlar Kanunu Hükümleri Çerçevesinde Taksitle Satım Sözleşmesi, Legal Yayınları, İstanbul, 2013.
- Üstündağ, Saim:** İflâs Hukuku Dersleri, Fakülteler Matbaası, İstanbul, 1975 (Dersler).
- Üstündağ, Saim:** İflâs Hukuku, 8. Baskı, İstanbul, 2009 (İflâs).

- Üstündağ**, Saim: *Medenî Yargılama Hukuku*, Cilt I-II, 7. Baskı, Nesil Matbaacılık, İstanbul, 2000 (Yargılama).
- Vetsch**, Beatrice: "Auswirkungen des Sanierungsrechts auf Vertragsbeziehungen", *ST*, 1-2/2014, s. 67-71.
- Vetter**, Meinrad/**Gutzwiller**, Roman S.: "Voraussetzungen und Rechtsfolgen der ausserordentlichen Beendigung von Dauerschuldverhältnissen," *AJP/PJA*, 6/2010, s. 699-714.
- von Overbeck**, Alfred: *Schuldbetreibung und Konkurs nach schweizerischem Recht*, Zweite Auflage, Schulthess Verlag, Zürich, 1940.
- Völker**, Alexander: *Die Stellung des Vergleichsverwalters und die Rechtsnatur seines Amtes*, Diss., Tübingen, 1972.
- Walder**, Hans Ulrich: *SchKG Schuldbetreibung und Konkurs*, Orell Füssli Verlag AG, Zürich, 17. Auflage, 2007.
- Wohl**, Georg J.: "Die Sanierung von Immobiliengesellschaften", *Sanierung und Insolvenz von Unternehmen VIII*, (Hrsg: Thomas Sprecher), Schulthess Juristische Medien AG, Zürich, 2017.
- Wolfer**, Marc: "Die vertragliche Regelung der Vertragsauflösung aus wichtigem Grund", *AJP/PJA*, 5, 2014, s. 621-626.
- Wyss**, Claudia: *Kollektive Beteiligungsrechte der Gläubiger im Konkurs- und Nachlassverfahren*, Schulthess Juristische Medien AG, Zürich, 2013.
- Yardımlı**, M. Ertan: "İİK M. 292 Çerçevesinde Konkordato Mühletinin Kaldırılması Prosedürü", *MİHDER*, C. 16, S. 45, 2020/1, s. 71-131.
- Yavaş**, Murat: "İflâsın Ertelenmesi Kurumu Çerçevesinde İhtiyati Tedbir Kararının Kapsamı, Niteliği ve Etkileri", *MÜHFHAD*, 2016 C. 22, S. 3, Cevdet Yavuz Armağan, s. 2893-2926.
- Yavuz**, Aslı: "Konkordatoda İcra ve İflâs Kanunu'nun 206. Maddesinin 1. Sırasındaki İş Sözleşmesinden Doğan İmtiyazlı Alacakların Durumu", *MİHDER*, C. 16, S. 46, 2020/2, s. 569-592.
- Yavuz**, Cevdet/**Acar**, Faruk/**Özen**, Burak: *Türk Borçlar Hukuku Özel Hükümler*, 9. Baskı, Beta Yayınları, İstanbul, 2014.
- Yıldırım**, Mehmet Kamil/**Deren Yıldırım**, Nevhis: *İcra ve İflâs Hukuku*, 8. Baskı, Beta Yayıncılık, İstanbul, 2021.
- Yılmaz**, Ejder: *Geçici Hukukî Himaye Tedbirleri*, C. I, Yetkin Yayınları, Ankara, 2001 (Hukukî Himaye).
- Yılmaz**, Ejder: *Hukuk Sözlüğü*, 5. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, 2014 (Sözlük).
- Yılmaz**, Ejder: *İcra ve İflâs Kanunu Şerhi*, 1. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, 2016 (Şerh).

Yürekli, Sabahattin: Türk Borçlar Kanununa Göre Hizmet Sözleşmesinin Sona Ermesi, Seçkin Yayıncılık, 3. Baskı, Ankara, 2016.

Zevkliler, Aydın/**Gökyayla**, K. Emre: Borçlar Hukuku Özel Borç İlişkileri, 17. Baskı, Turhan Kitabevi, Ankara, 2017.

Dr. Öğr. Üyesi Abdülazim İBRAHİM

İnsan Hakları Teorisi Uyarınca

**ESKİ VE YENİ AHİTTE
DÜZENLENEN
ORTAK HAKLAR**

**ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022**

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

İnsan Hakları Teorisi Uyarınca
Eski ve Yeni Ahitte Düzenlenen Ortak Haklar
Abdülazim İbrahim

Hukuk Yayınları Dizisi – 3196

Birinci Baskı : Ağustos, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8153 – 99 – 6

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com
 : adalety@adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi
 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Ay-bay Kırtasiye İnş. Gıda Paz. ve Tic. Ltd. Şti.
Sertifika No: 46661
Tel: (0 312) 472 58 55 - Ankara

KAYNAKÇA

A. KUTSAL KİTAPLAR

Tevrat: (Hz. Musa)

Zebur: (Hz. Davut)

İncil: (Hz. İsa)

Kur'an-ı Kerim (Hz. Muhammed)

B. ESERLER

Abdul Latif, A. (1994). Sözlü ve Pratik İnanç Karşıtlığı, (2.Baskı), Riyad, Vatan Yayınevi.

Abdul Mesih, A. (2006). Kilise Babalarının Ansiklopedisi, (2.Baskı), Kahire, Darültakafa Yayınevi.

Abdulgani, M. F. (1955) Sahih Müslim, İstanbul, İslam Kütüphanesi.

Abdulnur, M. (1996). Mezmurlar Kitabı Üzerine Düşünceler, 72.Mezmur, C.1, Kahire.

Abdultavvap, Y. (2004). Eşitlik Hakkı İslam ile Uluslararası Sözleşmelerde, (1.Baskı), Şarika, Sahabe Kitap Yayınları.

Abdurrezzak, H.Y. (1995). Gayrimüslimlerin Aile Hukukuna Giriş, (1.Baskı), Riyad, Facr Al-Haliç Yayınevi.

Abi Shaybah, M. (1988). Musannaf, (1.Baskı) Tahkik; Kemal Al-Hot, Beyrut, Al-Tac Yayınevi.

Abulhayir, M. E. (1985). Yabancı Dillerle Sahih Hadisler ve Açıklaması, (1.Baskı), Tahkik; Muhammed Al-Hişt, Beyrut, Arabiyye Kitap Evi.

Adi Ava. (2005) İncil Etiği: Sosyolojik Bir İnceleme, Kahire/Mısır, Çev: Albir Bayeh. Hasad Yayınları.

Akalın K, Duygu Z. (Ed.), (2017). Süryani Literatürü, (1. Baskı), Mardin, Mardin Artuklu Üniversitesi Yayınları.

Al Albani,(1994) Bir Dizi Sahih Hadis, Riyad, Mahmut Yayınevi.

Al Farag, A.C. (1939). Kralların ve Milletlerin Tarihi, Beyrut, (1. Baskı), Sedir Yayınevi.

Al- Miskin, M. (1998). Luka'ya Göre İncil, Çalışma, Analiz ve Açıklama, Mısır, Deyir Maka Yayınları.

Al Şankiti, M, Al Cunki M. (1995). Kur'an-ı Kuran ile Açıklamaktaki İfadenin Nurları, Beyrut, Fikir Yayınevi

Alacakaptan, U. İngiliz Ceza Hukukunda Suç ve Cezaların Kanuniliği Prensibi, Ankara, Ajans Türk Matbaası.

Al-Albani. (1989). Arwa Al-Ghalil Muunar Hadis Çıkarımında, (2.Baskı), Beyrut, İslami Mekteb Yayınları.

- Al-Albani. (1994). Bir Dizi Sahih Hadis, Riyad, Malumat Yayınevi.
- Al-Âmin M, Al-Şankiti, M. (1995). Kur'an'ı Kur'an ile Açıklamaktaki İfadenin Nurları, Beyrut, Fikir Yayınevi.
- Alan, R. (1947). Christian Apologetics, New York.
- Al-Bar, M.A. (1989). Tevrat ve Eski Ahit'te Tanrı Ve Peygamberler, (1.Baskı), Şam, Kalem Yayınevi.
- Albaş, H. (2001). Kuran ile Tevrat'ın Birleştiği ve Ayrıldığı Konular, (2.Baskı), Şam-Beyrut, Kuteybe Yayınevi.
- Al-Daoud, A. (1995). Tarih Yalan Mı? (1.Baskı), Cureysi Yayınevi.
- Al-Farag, A.C. (1939). Kralların ve Milletlerin Tarihi, (1.Baskı), Beyrut, Sedir Yayınevi.
- Al-Haddad, Y. (1990). Havarilerin İşleri Kitabında Hıristiyanlığın Tarihi, (2.Baskı), Jounieh-Lübnan, Polisiyye Yayınları.
- Al-Haddad, Y. (1990). Luka'ya Göre İncil'de Hıristiyanlığın Tarihi, (2.Baskı), Jounieh-Lübnan, Polisiyye Yayınları.
- Al-Hâkim. (1990). İki Sahih Üzerinde Müstedrek, (1.Baskı), Tahkik; Mustafa Abdulkadir, Beyrut, İlmî Yayınları.
- Al-Hudrumi, A.M.H, (1984). İbn Haldun'un Tarihi, (5.Basım), Beyrut, Kalem Yayınevi.
- Al-Husseini Muaddi. (2006). Talmud, Gerçeklerin Sırları, (1.Baskı), Şam-Kahire, Arap Kitapevi.
- Al-Jabri, M.A. (2004). Demokrasi ve İnsan Hakları, (3.Baskı), Arap, Beyrut, Birliği Araştırmalar Merkezi Yayınları.
- Al-Kharrat, E. (2007). Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Evrensel Beyanname ve İncil, Beyrut, Augustine Yayınevi.
- Al-Kurayşi, Y.A. (1974). Al-Harac, (1.Baskı), Lahor/Pakistan, Maarif Yayınları.
- Al-Kurtubi, Ö.Y, (2000). Hukukçuların, Bölge Öğretilerin Görüşlerine Başvurmaları, Tahkik; Salim Muhammed Ata., Muhammed Ali Maud. Beyrut, Maarif Yayınevi.
- Allam, W.A. Uluslararası İnsan Hakları Sözleşmeleri, El-Mansura, Nil Yayınevi.
- Allen, J. (2004). Rahiplik ve Evlilik, (1.Baskı), Çev: Cemil Khoury, Lübnan, Seyaha Yayınevi.
- Al-Majzoub, M. (2006). Teorik Uluslararası Organizasyon ve Küresel Ve Bölgesel Uzman Kuruluşlar, (8.Baskı), Al-Halabî'nin Hukuki Yayınları.
- Almanya Katolik Piskoposlar Kongresi. (1999). Etikte Hıristiyanlık, (1.Baskı), Beyrut, Katolik Polisiyye Yayınları.
- Al-Miskin, M. (1982). Kadının Kilisedeki Görevleri, Siyasi Dini ve Sosyal Yaşam Hakları, (1.Baskı). Aziz Anba Makari Manastırı Basını.
- Al-Miskin, M. (1992). Havari Azizi Paul, Hayatı, Teolojisi, Çalışmaları, (1.Baskı), Mısır, Aziz Anba Makarios Basınevi.
- Al-Miskin, M. (1998). Aziz Matta'ya Göre Bir İnceleme, Yorum ve Açıklama, (1.Baskı), Mısır, Aziz Anba Makarios Manastırı Basını.
- Al-Miskin, M. (1998). Sinoptik İnciller- Matta Marks Luka, Araştırma Merkezi, (1.Baskı), Aziz Anba Makari Manastırı Basını

- Al-Miskin, M. (2000). Kutsal Yuhanna'ya Göre İncil, Açıklama, Tefsir ve Okuma, (3.Baskı), Mısır, Anba Makari Manastırı Basını.
- Al-Miskin, M. (2003). Tevrat Metinleri, Seyahatlar ve İki Ahit Arasındaki Kitapların Gerçeğinden İsrail Tarihi, (2.Baskı), Anba Makar Manastırı.
- Al-Miskin, M. (2003). Eski Ahit'te Peygamberlik ve Peygamberler, (1.Baskı), Mısır, Anba Makari Manastırı Yayınevi.
- Al-Miskin, M. (2003). Havarilerin İşleri Kitabının Açıklaması, Mısır, Anba Makar Manastırı.
- Al-Miskin, M. (2006). Çıkış Kitabının Açıklaması, (1.Baskı), Kahire, Marks Dergi Evi Yayınları.
- Al-Munzeri, Al-Albani. (2000). Al Targhib Wa Al Tarhib, (1.Baskı), Riyad, Marifet Yayınevi.
- Al-Nevevi. (1996). Al-Muazzab Açıklaması, (1.Baskı), Tahkik: Mahmut Al-Turhi, Beyrut, Fikir Yayınevi.
- Al-Rayes, A. (2006). Kutsal Kitabın Tahrifi (El Yazmalarının Bozulması), (1.Baskı), Kahire/Mısır, Nafide Yayınları.
- Al-Suyuti., Al-Nabhani. (1987). Cami Al-Sair Sahihi, (3.Baskı), Tahkik: Al-Albani, Beyrut, İslami Mekteb Yayınları.
- Al-Şafii, M.İ. (1973). El Ümm (2.Baskı), Beyrut, Maarif Yayınevi.
- Al-Taberani, (1994). Al Tabarani'nin Orta Sözlüğü, Tahkik; Tarık Abdallah Ve Al-Harameyn, Kahire, İslam Web Yayınları.
- Al-Tahavi, C.A. (1987). Etki Sorununun Açıklanması, (1.Baskı), Tahkik; Şaib Al-Arnaut, Beyrut, Mektup Kurumu Yayınları.
- Al-Tartusi, P. (2006). Tanrı'ya Direnen Adam, Daniel Margiora, (1.Baskı), Çev: Kâmil Walim, Mısır, Darültakafa Yayınevi.
- Altuntaş, M. (2013). Tevrat ve Kur'an'a Göre Yahudilerin Dünyaya Bakışı, Bozok Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, C.3, S.3, (Ss.89-110)
- Alusi, M. (1994). Büyük Kur'an'ın Tefsirinde Manaların Ruhu ve Yedi Tekrar (Alusi Tefsiri), Beyrut, Arap Mirası Yaşatma Yayınevi.
- Alvan, D. (2004). Kutsal Kitap, (2.Baskı), Mısır, Kutsal Kitap Yayınevi.
- Alwan, M., Al-Mousa, M.H. (2006). Uluslararası İnsan Hakları Hukuku, Amman, Darültakafa Yayınevi.
- Amanda L. Tyler, Habeas Corpus in Wartime, Oxford University Press; 1st edition (December 1, 2017)
- Amerika Teoloji Araştırma Merkezi. (2006). Amerika'da Sağcı Hristiyan Aşırıncılığın Kökenleri, Tahrir; Kimberly Blakir, Çev; Hibe Rauf, Kahire, Uluslararası Darülmeşrik Yayınevi.
- Anas, J., Abdel Nur M. Sistemik Teoloji, Al-Dabara'daki Evanjelic Kilisesi, Kasır Yayınevi.
- Anderson, Paul N. (1996). The Christology Of The Fourth Gospel, Tübingen, Mohr Siebeck.
- Arnold, S.T.W. (1970). İslam'a Davet, (3.Baskı), Çev: Hasan İbrahim Hasan, Mısır, Mısır Rönesans Yayınları.

- Asaf, N. (1999). İnsan Hukukuna Giriş, (1.Baskı), Amman/Ürdün, Wail Yayınevi.
- Ashton, E. (2005) Erkek ve Kadın Cinsiyeti Arasındaki Ayırt Ve Farklıdır, Çev: Muhammed Kadri Amara, Mısırlı Yazarları Yayınevi.
- Assmann, Jan, (2001). The Search For God In Ancient Egypt, Çev;David Larton, Ithaca-London, Cornell University Press. (1984)
- Ata, M.A. (1999). Al Muntaka Muwatta Malik Açıklaması, (1.Baskı), Beyrut, Bilimsel Yayınevi.
- Athanasius. (2005). Kilise Terminolojisi Sözlüğü, (2.Basım), Nobar Yayınevi.
- Atkinson, D. (2003). İncil Bugün Konuşuyor; Yarattılış, (1.Baskı) Çev: Naklis Selim, Kahire, Piskoposluk Yayınevi.
- Aybay, R. (2021). İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi, İstanbul, Der Yayınları,
- Aydın, F. (2011). Pavlus Hıristiyanlığına Giriş, Ankara, Eskiyei Yayınları.
- Aykıt, D. A. (2011) Hıristiyanlığın Öncüsü: İskenderiyeli Philo, İstanbul Kitabevi.
- Aziz Anba Makari Manastırının Rahiplerinin Derlemesi, (1994). İskenderiye Kilisesi Tanımına Göre Eski Ahit, (1.Baskı), Mısır, Mark'ın Dergi Yayınevi.
- Baqi, M.F.A. (1993). Sünen-İ İbn Mace, Al-Hadis.
- Barclay, W. (1987). Yeni Ahit Tefsiri, Kahire, Darültakafa Yayınevi.
- Barclay, W. (1987). Yeni Ahit'in Kutsal Kitabın Yorumlanması, Kahire, Darültakafa Yayınları.
- Barmoussi, R. (2004). Talmud'a Göre Yahudi Yaşamı, 2.Baskı, Nubar Matbaa Yayınları.
- Barnes, P. (2006). İsa ve Pavlus Aynı Fikirde Miydi.? Çev: Arzu Sonbahar Yıldırım, İstanbul, Haberci Basın Yayınevi.
- Barnett, A. (1941). Paul Becomes A Literary Influence, Chicago, Chicago University Press.
- Barnett, P. (2005). The Birth Of Christianity: The First Twenty Years, Grand Rapids, Eerdmans.
- Bashir, A. (2004). İnsan Hakları Hukuku, (3.Baskı), İskenderiye, Bilgi Tesisi Yayınları.
- Basta, A., Khouri, A.T. (1997). İnsanlara Barış, Lübnan, Polisiyye Yayınları.
- Basta, A., Khouri, A.T.(1997), İnsanlara Barış, Lübnan, Polisiyye Yayınları.
- Bauckham, R. (2007). The Testimony Of The Beloved Disciple: Narrative, History, And Theology In The Gospel Of John, Michigan, Baker Academic.
- Baum, G. (1961). The Jews And The Gospel: A Reexamination Of The New Testament, London, Bloomsbury.
- Bayındır, A. (1986). İslam Muhakeme Hukuku, İstanbul, İslami İlimler Araştırma Vakfı Yayınevi.
- Bedeve, A. (1993). Oryantalistlerin Ansiklopedisi, (3.Baskı), Beyrut, Darülmelayin Yayınevi.
- Behr, J. (2019). John The Theologian And His Paschal Gospel: A Prologue To Theology, Oxford, Oxford University Press.

- Beltagy, M. (2002). İslam ve İnsan Haklarında Suçlar Ve Cezalar, (1.Baskı), Kahire, Salam Yayınevi.
- Besyuni, M. (2005). İnsan Hakları ile İlgili Uluslararası Belgeler, (2. Baskı). Kahire, Darülşuruk Yayınevi.
- Bilgili, F., Demirkapı, E. (2014). Hukukun Temel Kavramları, (10.Baskı), Konya, Dora Yayınları.
- Bilmen, Ö.M. (2003). Kur'an-ı Kerim ve Türkçe Meali, Çev: Prof. Dr. Sadreddin Gümüş, Prof. Dr. Muhsin Demirci, Yakup Çiçek, İstanbul, İpek Yayın Dağıtım.
- Bin Ebi Eddünya, (2009). Mekarimu'l Ahlak, Tahkik; Abdullah Al Humeyri, (1. Baskı), Kahire, Kuran Mektebesi Yayınları Yayınevi.
- Bin Zir, R. 1993 İnsan Hakları Karşılaştırmalı Çalışma. (1.Baskı), Libya, Nasir Üniversitesi Yayınları.
- Birsin, M. (2012). İslam Hukuku'nda İnsan Hakları Kuramı, (1. Baskı), İstanbul, Düşün Yayıncılık.
- Boisard, M.A. (1995). İslam'ın Hoşgörüsü, (İçinde), Der: İslam ve İnsan Hakları, Çev: Tahir Yücel, Şennur Karakurt, İstanbul, Endülüs Yayınları.
- Braudel, F. (2007). Akdeniz Tarih, Mekan, İnsanlar ve Miras, İstanbul, Metis Yayınları.
- Buhari, (1989). Al-Adab Al-Mufrad, (3.Baskı), Tahkik; Fuad Abd Al Baki, Beyrut, Al-Basheer İslam Yayınevi.
- Butler, T. (1998). Let Her Keep It: Jesus' Ordination Of Mary Of Bethany: A New Approach To John's Gospel Through Its Use Of Mosaic Oracles, California, Quantum Leap.
- Büyük Sözleşme Magna Carta, çev;Çiğdem DÜRÜŞKEN, Kabcacı Yayınevi, 2009, İstanbul.
- Cercis, N. (2001) İncil Tefsiri; Tesniye Kitabı, (4.Baskı), Kahire, Arktik Yayınevi.
- Cercis, N. (2002). Eski Ahit Kutsal Kitaplar, İncil'in Yorumu, Oluşum Kitabı, (2.Baskı), Kutup Yayınevi.
- Costi, B. (1995). Aşk (Sevgi) Adalet ve Şiddet, (1.Baskı), Beyrut, Ortadoğu Yayınları.
- Coyle, A. (2002) Cezaevi Yönetimine İnsan Haklarını Göz Önüne Alan Bir Yaklaşım, Cezaevi Görevlileri İçin El Kitabı, International Centre For Prison Studies, United Kingdom.
- Crab, J. (2006). Kadın, Erkeğin Koyduğu Geleneğine Göre Değil, Tanrının Koyduğu Kurallara Uyacak. Çev: Dalia Wahib. Kahire, P.T.W Yayınları.
- Çağırın, M.E, (2020), Uluslararası Alanda İnsan Hakları, Ankara, Turhan Kitabevi.
- Damascus, J., Al-Dimashqi, Y. (1991). Ortodoks İnanıcının Yüz Maddesi, (2.Baskı), Çev: Orianus Shakur, Kahire/Mısır, Polisiyye Yayınevi.
- Danzola, A. (2004). Yahudiliğe Göre Yahudilik ve Ötekilik, (1.Baskı), Çev: Meryem Şahrestan, Suriye, Al-Awael Yayınevi.
- Davidson F. Vd, (1986). Kutsal Kitap Tefsiri, (3.Baskı), Beyrut, Al-Nafir Paylaşımları.
- Davud, (1995) Sünen-İ Ebu Davud,Tahkik: Abdülhamid, M. M. Beyrut/ Lübnan, El-Mektebetü'l- Asriyye Yayınevi.
- Denzinger, H.J.D. (1854). Denzinger-Hünermann Belgelerinde Katolik Kilisesi, Çev: Yuhanna Mataran, Beyrut, Polisiyye Yayınları.

- Diart, A. (2004). Hıristiyan Mezhepleri İçin Evlilik ve Aile Hükümlerinde Özet, (1.Baskı), Amman, Darültakafa Yayınevi.
- Doğan, İ. (2015). İnsan Hakları Hukuku, Ankara, Astana Yayınları.
- Durant, W. (2012). Medeniyet Öyküsü, Çev: Zeki Necib Mahmud, Beyrut-Tunus, Galile Yayınevi, Arap İş Birliği Eğitimi.
- Duygu, Z. (2018). İsa, Pavlus, İnciller: Hıristiyanlık Neden ve Nasıl Ortaya Çıktı, (1. Basım), İstanbul, Düşün Yayıncılık.
- Ebu Bekir, A. (2005). İslam Ve Diğer Dinler Kadının Hakları, (1.Baskı), Kahire, Tenvir Yayınevi.
- Ebu Bekir, A. (2005). İslam ve Diğer Dinler Kadının Hakları, (1.Baskı) Kahire, Tenvir Yayınevi.
- Ebussuud, S. (2006). Elçi ve Kılıç, (1.Baskı), Mısır, Ennafide Yayınevi.
- Eddy, W. (1973). İncil'in Yorumlanmasında Celile Hazinesi, Beyrut.
- El-Bağdadi, A. (2005). Din ve Dünya Hadisleri; Dini Metnin Paradoksal Gerçekliği, (1.Baskı), Arap İntişar Yayınları.
- El-Beyhaki. Es-Sünenü'l-Kübrâ, Beyrut, Marifet.
- El-Elbânî, M.N. (1995). Sahih Adab Al-Mufrad, (1.Baskı), Kahire, İbn Tayima Kütüphanesi.
- El-Elbânî, M.N. (2001). Sünnet ve Kitap Fıkında Arzu, (1.Baskı), Kuveyt, Aras Yayınevi.
- El-Gazzâlî, M. (1963). İslam'ın Öğretileri ile Birleşmiş Milletler Bildirisi Arasındaki İnsan Hakları, (1.Baskı), Mısır, Ticaret Kitap Yayınları.
- El-Haraiti, M.C. (2006). Mekarimu'l-Ahlak, (1.Baskı), Tahkik; Abdullah Al-Humeyri, Yetişkinlik Yayınevi.
- El-Hasan, A. Ö.(1966). Sünen Darekutni, Tahkik; Abdullah Haşim Yamani Al-Madani, Beyrut, Maarif Yayınevi.
- El-Kârî, M.A. (2001). Anahtarlık, Lamba Nişinin Açıklaması, (1.Baskı), Tahkik: Jamal Itani, Bilimsel Kitap Yayınevi.
- Ellberby, H. (2005). Hıristiyan Tarihinin Karanlık Yüzü, (1.Baskı), Çev: Süheyl Zakar, Şam-Beyrut, Kuteybe Yayınevi.
- Ellerbe, Helen. (1995) The Dark Side Of Christian History, Publisher : Morningstar & Lark; Later Printing Edition.
- El-Messiri, A. (1999). Yahudiler, Yahudilik ve Siyonizm Ansiklopedisi, (1.Baskı), Kahire, Al-Şürük Yayınevi.
- El-Neffaz, A. (2007), Gayrimeşru Çocuklarla İlgili Genel Hükümler, (1.Baskı), Riyad, Darülmuaayyed Yayınları.
- El-Şevkânî'nin. (1998). Neylü'l-Evtâr. (2.Baskı), Şam, Mahasin Yayınevi
- El-Zihar, R. (2003). İslam'da İnsan Hakları, (1. Baskı), Suudi Arabistan, Darülmehmedi Yayınları.
- Emin, M. (2005) Kitabül Camii, Mısır, Uhuve Yayınevi.
- En Nebhan, M.F. (1980). İslam Hukuku'nda Eşitlik, Çev: Prof. Dr. Servet Armağan, İstanbul, Sönmez Neşriyat Yayınevi.

- Erem, F. (1985). Türk Ceza Hukuku, Özel Hükümler (3.Baskı), Ankara, Seçkin Kitabevi.
- Eusebios, (2011). Kilise Tarihi, Nemesis Kitaplığı, İstanbul, Chiviyazları Yayınevi.
- Ezzehebi. (1982). Soyluların Bayraklarının Davranışı, (1.Baskı), Tahkik; Arnaut Ve Salih Al-Samr, Beyrut, Mektup Kurumu Yayınları.
- Fahim, A. (1993). Pavlus'un Yazılarında Teolojik Düşünce, Kahire. Kültür Yayınevi.
- Fakhoury, M. (1998). Hıristiyanlıkta Kadın Hakları ve Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Ortadan Kaldırılmasına İlişkin Uluslararası Sözleşmelerle Mukayeseli Çalışma, Beyrut, Nur Yayınları.
- Faris, F. (1992). Özgürlüğümü Geri Ver, (1.Baskı), Kahire, Darültakafa Yayınları.
- Feghali, P. (1993). Kihnot Tarihi, (1.Baskı) Lübnan, Polisiyye Yayınevi.
- Feghali, P. (1994). Kutsal Kitaba Giriş, (1.Baskı), Beyrut, Polisiyye Yayınları.
- Feghali, P. (1996). Sina'dan Moab'a, (1.Baskı), Beyrut, Pauline Yayınları.
- Feghali, P. (1998). Oluşum Kitabı (Evren ve İnsan Tarihi), (1.Baskı), Beyrut, Polissiyeye Yayınevi.
- Feghali, P. (2003). Kutsal Kitap ve Eski Doğu Muhit Al Cami, (1.Basım), Beyrut, Kutsal Kitap Cemiyeti, Polis Kütüphanesi.
- Fikri, A. (1988). Hezekiel Kitabının Açıklaması, Kahire, Azra Kilisesi Yayın ve Dağıtım.
- Frans, R.T. 1990, Kutsal Kitap; Yeni Ahit'in Tefsiri; Matta İncili, (1.Baskı), Çev: Adibe Şükrü, Kahire, Darültakafa Yayınevi.
- Gündüz, Şinasi, (2019). Pavlus Hristiyanlığın Mimarı, İstanbul, Milelnihal Yayınları.
- Habib, S. (2003). Hıristiyanlıkta Dini Düşüncenin Yenilenmesi, (1.Baskı), Mısır, Darültakafa Yayınevi.
- Habib, S. (2006). Kilise Ve Toplumda Kadın, 2.Baskı, Kahire, Mısır Darültakafa Yayınevi.
- Halil, I. (1991). İslam Hakkında Şunu Dediler, (1.Baskı), Suudi Arabistan, Gençlik Meclisi.
- Hall, F.B. (2009) Hapishane Mektuplarında Bir Araştırma, (1.Baskı), Çev: Ruşdi Mişel, Kahire/Mısır, Uhuveve Yayınevi.
- Hanbel, A. (1995), Müsned, (1.Baskı), Tahkik: Shuaib Arnaout Vd, Beyrut, Al-Risale Vakfı Yayınları.
- Hanna, N. (2000). Elçi Peterin İkili Mesajı, Detaylı Anlatım. Kahire, Kardeşler (Uhuveve) Kilisesi Yayınları.
- Hanna, N. (2001). İlk Korint Mektubu Ayet Ayet, Mısır, Uhuveve Yayınevi.
- Hanna, N. (2006). Timoteos'un Ayet Ayet Mektupları, (3.Baskı), Ortodoks Kıbtı Kilise Yayınları.
- Haşim, A. (2005). Al-Habeer'i Al-Rafi'i Al-Kabeer'in Hadislerinin Derecelendirilmesinde Özetlemek, Beyrut, Bilgi.
- Havari Mark., Papa Peter. (1999) İncil'in Gerçekliği ve Barnabas İncili Efsanesi, (2.Baskı), Mısır, Azizler Kilisesi Yayını.
- Hilal Amin Musa. (2004). Kolose Mektubu'nun Yorumu, (2.Baskı), Mısır, Uhuveve Yayınevi.
- Homsı, M. (1995). Eski Ahit Yürürlükten Kalkar Mı? (1.Baskı).

- Hunke, S. (2017). Avrupa'nın Üzerine Doğan İslâm Güneşi, Çev; Servet Sezgin, İstanbul, Bedir Yayınevi.
- I. Athanasius. (2004). Kıpti Hippolytus Kanunları, (1.Baskı), Mısır, Nobar Yayınvi.
- Ironside, H. (2006). Atasözleri Kitabı Üzerine Düşünceleri.
- İbiş, A. (2006). Yahudilerin Kutsal Kitabı Talmud, (1.Baskı), Şam, Kuteybe Yayınevi.
- İbn Abi Hatim. (1996). İbn Hatim Tefsiri (Kuran Kerim Tefsiri), (1.Baskı), Tahkik; Asad Al-Tayyip, Mekke, Nizar Albaz Yayınları.
- İbn Asker (1994). Şam Tarihi, Tahkik; Abu Said Al-Amori, Beyrut, Al-Fikir Yayınevi.
- İbn Battâl El-Kurtubî. (1999). Sahih Buhari'de İbn Battal Tefsiri, (1.Baskı), Tahkik: Yasir İbrahim, Riyad, Yetişkinlik Kütüphanesi.
- İbn Hacer. (1873). Doğruluk Kitabı, Sahabeleri Ayırt Etme ve Anlama, Tahkik; Ali Al-Bacawi, Kahire, Mısır Refah Yayınevi.
- İbn Hacer. (1873). Lisan Al-Mizan, (2.Baskı) Beyrut, Al-Alami Yayınevi.
- İbn Hacer. (1981). İmam Ahmed'in Müsned'inin Müdafaasında Doğru Söz, (1.Baskı), Kahire, İbn Teymiyye Yayınları.
- İbn Hacer. Fetih Al-Bari Buhari'nin Açıklamasıyla, Tahkik: İbn Baz, Abdalbaki ve El-Hatib, Beyrut, Bilgi Yayınevi.
- İbn Hibban (1997) Sahih İbn Hibban İbn Libban'in Düzenlemesi, 2.Baskı, Tahkik; Shuaib Arnaout, Beyrut, Al-Risale Vakfı Yayınları.
- İbn Hişam. (1990). Peygamberin Biyografisi, Tahkik; Taha Abdul Rauf, Beyrut, Al-Celil Yayınları.
- İbn Huzeyme. (1980). İbn Huzeyme Sahihi, Tahkik: Muhammed Mustafa Al-Azami, Beyrut, İslami Mekteb Yayınları.
- İbn Kesir. (1999). İbn Kesir Tefsiri (Kuran Kerim Tefsiri, (2.Baskı), Tahkik; Sami Al-Salamah, Riyad, Tayba Yayınevi.
- İbn Manzur. (1991). Lisânü'l-Arab (1.Baskı), Beyrut, Anba Gregory Ansiklopedisi, Anba Gregory Yayınları.
- İbn Teymiyye. (1990). Peygamberimizin Sünneti, (2.Baskı), Tahkik: Muhammed Raşad Salim, Riyad, İmam Üniversitesi Yayınları.
- İbn Uthaymeen. (2000). İbn Uthaymeen Tarafından Genle Anlatımlar, Tahkik; Ömer El-Hafyan, Riyad, Obeikan Yayınları.
- İbn-i Abdulbir (1987). Al-Muwatta'daki Anlamlara ve Aktarım Zincirlerine Giriş, (3.Baskı), Tahkik; Al-Azui, Al-Bukari Ve Diğerleri, Fas Vakıflar Bakanlığı Yayınları.
- İbn-i Abdulbir, (1987), Al Muwatta'daki Anlamlara ve Aktarım Zincirlerine Giriş, Tahkik; Al Azui, Al Bukari Vd, (3. Baskı), Fas Vakıflar Bakanlığı Yayınları.
- İbn-i Kesir. (1966) El Biday Ve'n Nihaye, (1.Baskı), Beyrut, Darülmaarif Yayınevi.
- İbn-i Kesir. (1966). El-Bidâye Ve'n-Nihâye, (1.Baskı), Beyrut, Darülmaarif Yayınevi.
- İbn-i Recep El-Hanbeli. (1989). Cami'ül-Ulum ve I-Hakem, (2.Baskı), Beyrut, Kültürel Kitaplar Vakfı.

- İbnü'l Cevzi, (1986). Tefsir İlminde Zad Al-Masir, (4.Baskı). Beyrut, İslami Mektebi Yayınları.
- İbnü'l Kayyim. (1986). Kıyamet, Kulların En Hayırlısının Hidayetinde Arttı, (15.Baskı), Tahkik; Şaib ve Abdulkadir Al-Arnaut, Beyrut, Mektup Yayınları.
- İbnü'l Kayyim. (2002). Hukuk Siyasetinde Yargı Yöntemleri, Tahkik: Muhammed Cemil Gazi, Kahire, Medeni Yayınevi.
- İbnü'l Kayyim. (1997). Zimmilerin Hükümleri, (1.Baskı), Tahkik; Yusuf Ahmed Al-Bakri ve Şakir Tevfik Al-Arwri, Beyrut, Ramadi Yayınevi.
- İbrahim, A. (2022). Mukayeseli Hukukta Azınlık Hakları 2005 Irak Anayasası Örneği, (1. Baskı), Ankara, Adalet Yayınevi.
- İlahiyatçılar Topluluğu, İncil'in Uygulamalı Yorumu (Hayat Kitabı İle Birlikte), Çev; William Wehbe Vd. Kahire, Medya Şirketi Yayınları.
- İskender, M. M.(2018). Aziz Yuhanna İncil'i'nin El Mashriqi Yorumu, Kahire, Nur Yayınları.
- İslam Araştırmalar Bilimi, (2006). İslam'da Siyasi Sistem, (2.Baskı), Kral Saud Üniversitesi Yayınları.
- İslami Araştırmalar Bilimi, (2006). İslam'da Siyasi Sistemi, (2. Baskı), Kral Saud Üniversitesi Yayınları.
- İslami İlimler Araştırma Merkezi. (2005). Dinler Ansiklopedisi, (3.Baskı), Beyrut, Al-Nafais Yayınevi.
- Jaber Al Rawi (1999). Uluslararası Hukukta ve İslam Hukukunda İnsan Hakları Ve Temel Özgürlükler, Amman, Awaail Yayınevi.
- Kaptan, Henry. (1998). Hukuk Terimler Sözlüğü, (1.Baskı), Çev: Mansur Al-Kadi, Beyrut, Beyrut Üniversitesi Yayınları.
- Karagöz, İ. (2017). İnsan Din ve Özgürlük, (3. Baskı), Ankara, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları.
- Katolik Kilisesi İlmihali, (2002) Vatikan Sürümü, (2.Baskı), Çev: Yuhanna Mansur, Polisiiye Yayınları.
- Keenr, G. (2005). İncil'in Kültürel Geçmişi; Yeni Ahit, (2.Baskı), Mısır, Darültakafa Yayınevi.
- Kendall, A. (1991). İncil'in Modern Yorumlanması; Yargıçlar, (1.Baskı), Çev: Behic Yusuf, Kahire, Darültakafa Yayınevi.
- Khalaf, G. (1984). Yaygın İncil Çevirileri, Beyrut, Nehir Yayınları.
- Khalaf, G.(1984). Yaygın İncil Çevirileri, Beyrut, Nehir Yayınları.
- Kıpti Sözlüğü. (1995). Al-Ajaybi Kıpti Çalışmaları, İskenderiye/ Mısır, Marmina Cemiyeti Yayınları.
- Kidner, D. (2008). Kutsal Kitabın Modern Yorumu: Ezra ve Nehemiah Kitabı, (1.Baskı). Çev: Necip İlyas, Kahire, Darültakafa Yayınları.
- Kindle, R.T. (2005). Teolojiiyi Nasıl Anlarız, (1.Baskı), Çev: Munis Abdunur, Kahire, P.T.W. Darülneşir Yayınevi.
- Kudâme. (1995). Al-Magni, (1.Baskı), Riyad, Daru-Alem-İ Elkütüb.

- Kurt, T. (2017). Anadolu'da Hristiyanlığın Erken Dönemleri Theosebes'ler, (1. Basım), İstanbul, Ayışığı Kitapları.
- Kurtubi, M.A. (1984). Kurtubi'nintefsiri (El-Câmi'Li-Ahkâmi'l-Kur'ân), Beyrut.
- Kutsal Kitab'a Genel Bakış. (2003). Hazırlayan; Marks Dergi Evi, (1. Baskı), Kahire, Anba Makari Manastırı Basını.
- Kutsal Kitaplar; Eski Ve Yeni Ahit Kitapları, (2004), (Katolik Çeviri - Cizvit Babalar), (7. Baskı), Beyrut, El-Meşrik Yayınevi,
- Kuveyt Fıkıh Ansiklopedisi, (1983-2006). Evkaf ve İslami İşler Başkanlığı, Kuveyt.
- Le Bon, G. (2013). Arap Medeniyeti, Çev: Adil Zater, Issa Al-Babi Al-Halabi Yayınevi .
- Lockyer, H. (2005). İncil'deki Tüm Mucizeler, Çev: Edward Wadih Abdel Masih, Kahire, Darültakafa Yayınevi.
- Lockyer, H. (2005). Kutsal Kitapta Bütün Krallar ve Kraliçeler, (3.Baskı), Çev: Edward Wadih Abdulmesih, Kahire, Darültakafa Yayınevi.
- Lockyer, H. İncil'deki Tüm Havariler, (2.Baskı), Çev: Edward Wadih Abdulmesih, Kahire, Darültakafa Yayınevi.
- Lorimer, J. (1981). Kilise Tarihi, (1.Baskı), Mısır, Kültür Yayınevi.
- Louis, S. (2004). Clausi Mektubu'nun Yorumlanması, Mısır, Uhuuva Yayınevi.
- Luka Havarisi. (1987) Kıptiler; Birinci Yüzyıldan Yirminci Yüzyıla Evrim ve Çatışma, (3.Baskı). Angelos Yayınevi.
- Luke, Trevor S.: "A Healing Touch For Empire: Vespasian's Wonders İn Domitianic Rome", Greece & Rome, 57/1, 2010, Ss. 77-106.
- Lyon, C.X. (2004). İncil Teolojisi Sözlüğü, (5.Baskı), Beyrut, Darülemeşrik Yayınevi.
- Macdonald, W. (1998). Mümin İçin İncil'in Yorumlanması: Yeni Ahit, (2.Baskı). Mısır, Kardeşler Yayınevi.
- Macintosh, C. (2005). Kutsal Kitap, Oluşum Üzerine Notlar, Mısır, Uhvan Yayınevi.
- Macintosh, C. (2007). Tesniye Üzerine Notlar, Mısır, Kardeşler Kütüphanesi.
- Makreş Planları. (1997). Öğütler ve Değerlendirmeler Kapsamında Ortaya Çıkan Plan ve Etki (1.Baskı) Beyrut, Bilimsel Kitapevi.
- Marks, A. (2005). Yahudilik, Hıristiyanlık ve İslam'da Kadın, (1.Baskı), Kutsal Mısır, Meryem Kilisesi Yayınları.
- Marsh, W. (1973). Eski Ahit Kitaplarının Yorumlanmasında Doğru Sünnetler, Beyrut, Yakın Doğudaki Kiliseler Sinodu.
- Marshall, J.H. (1992). Kutsal Kitabın Modern Yorumu; Havarilerin İşleri, (1.Baskı), Çev: Necip Cercur, Kahire/Mısır, Darültakafa Yayınevi.
- Matill, A. J.: "Johannine Communities Behind The Fourth Gospel: Georg Richter's Analysis", Theological Studies, 38/2, 1977.
- Matthew, H. (2002). İncil'in Komple Tefsiri, (1.Baskı), Kahire, Ayjiliz Yayınları.
- Mcdowell J. (2008). Hüküm Gerektiren Yeni Kanıtlar, Çev: Hasan Can, İstanbul, Zirve Yayınları.

- Mcdowell, J. (2011). İncil'e Güveniyorum, Çev: Munis Abdunur, Kahire/Mısır, Darülnahda Elkavmiyye Yayınları.
- Migolevsky, A. (2006). Tanrı ve Dinlerin Sırları, (2.Baskı), Çev: Hasan Mihail İshak, Şam, Alaaddin Yayınevi.
- Mihail, M.V. (2001) Kilise Babaları Üzerinde Çalışma: İskenderiye Okulu Babaları, Mısır, Tanta Teoloji Ruhban Bölümü.
- Mikhali, B. (2004). İncil Gerçekleri Ansiklopedisi, Mısır, Uhuve Yayınevi.
- Miller, A. (2003). Kilisenin Kısa Tarihi, (4.Baskı), Mısır, Uhuve Yayınevi.
- Moris, L. (1991). Kutsal Kitabın Modern Yorumu: Luka İncili, (1. Baskı), Çev: Nikles Selim, Kahire, Darültakafa Yayınları.
- Moris, L. (1991). Kutsal Kitabın Modern Yorumu: Luka İncili, (1. Baskı), Çev: Nikles Selim, Kahire, Drültakafa Yayınları.
- Mukar, İ. (2018). Kutsal Kitabın (İncil) Erkek ve Kadınları, (1.Cilt), Kahire, Darültakafa Yayınevi
- Nabarawy, H. (2006). İslam'da İnsan Hakları Ansiklopedisi, (1.Baskı), Mısır, Dar Al-Salam Yayınları.
- Nabil Al-Ghandor. (2007). Mesih, Hıristiyanlık ve Yahudilik Kaynaklarında, (1.Baskı), Nafide Yayınevi.
- Nahui, A. (1997). Müslümanlar Laiklik ve İnsan Hakları Arasında, (1.Baskı), Suudi Arabistan, Nahui Yayınevi.
- Naim, M. (2006). İnsan Hakları.....Bir Hıristiyan Perspektifi, (1.Baskı), Kahire, Darültakafa Yayınevi.
- Nesâf. (1993). Sunen-İ Suğra (Al-Muctaba), (4.Baskı), Tahkik; Abdul Fatih Abu Gdde, Beyrut, Kehanetler Yayınevi.
- Nisai, (1990). As-Sunan Al-Kubra, (1.Basım), Tahkik: Abdul Ghaffar Al Bandari, Beyrut, Darülmaarif Yayınevi.
- Nour, M.A. (1998). Mukkaddes Kitap Hakkında Yanlış Şüpheler, (3.Baskı), Kahire, Dabara Sarayı Yayınları.
- Numayri, Y.A. (1978). Bilgi Beyanının Toplayıcısı ve Erdemleri, Beyrut, Bilimsel Kitapevi.
- Özbudun, E. (2011). Türk Anayasa Hukuku, (12.Baskı), Ankara, Yetkin Yayınevi.
- Özdemir, F. (2017). Şevkani'nin Fethü'l-Kadir'indeki Kaynakları Ve Metodu, Ankara/Türkiye, Gece Kitaplığı Yayınları.
- Özdemir, F.(2017). Şevkani'nin Fethü'l Kadirindeki Kaynakları Ve Metodu, Ankara, Gece Kitaplığı Yayınları.
- Öztürk, Y.N. (1998). Asrı Saadet'in Büyük Kadınları, İstanbul, Yeni Boyut Yayınları.
- Payet, A. (1950). İnsan Hakları Bildirgesi Tarihi, Çev: Muhammed Mendur, Kahire, Yayın Komitesi Basın.
- Post, G. (1901). İncil Sözlüğü, (1.Basım), Beyrut.
- Rakha, T. (2008). Çağdaş Uluslararası Kuruluşlar, Kahire, Darülnahda Alarabiyye Yayınevi.

- Ralan, G. Kutsal Kitabın (İncil) Modern Yorumu: Çıkış, (1.Baskı), Çev: Niklas Salim, Kahire, Darülsakafa Yayınevi.
- Rashid, N. (1998). Eski ve Yeni Ahit Arasındaki Tanrı Sorunu, (1.Baskı).
- Riya Tarih Araştırmacılar Vakfı, (1996). Uluslararası Arapça Ansiklopedisi, Riyad, Küresel Ansiklopedi İş Vakfı.
- Riyad, Y. (2005). İncil İlhamı, (4.Baskı).
- Rüstem, S. (2005). Hıristiyan Mezhepleri, İslam Doğuşundan Bu Yana, (2.Baskı), Şam/Suriye, Evail Yayınları.
- Roger, (2015) İslam ve insanlığın geleceği, Çev; Cemal Aydın, İstanbul, pınar yayınları.
- Sabrol, R.K. (2000). Hristiyan İnanıcının Gerçekleri ve Temelleri, Çeviri; Naklis Salim, Kahire, Menar Yayınevi.
- Salah El Din El Sisi, (2007). Bölgesel ve Uluslararası Sistem ve Kuruluşlar, (1.Baskı), Darülfikri Alarabiyye Yayınevi.
- Salih Al-Rajhi. (2004). İslam Şeriatında ve Pozitif Hukukta İnsan Hakları ve Temel Özgürlükler, (1.Baskı), Riyad, Obeikan Yayınları.
- Salih El-Hüseyn. (2008). İslam ve Batı Arasında Hoşgörü ve Taassupluk, Riyad, Prens Sultan Bin Abdülaziz Çağdaş İslam Araştırmaları Yayınları.
- Samuel, Y. (2005). Eski Ahit'e Giriş, (2.Baskı), Kahire, Darültakafa Yayınevi.
- Schlossberg, H., Vd. (1997). Adalet ve Barış Toplumu İçinde Hıristiyanlık Ve Ekonomi, (1.Baskı), Çev: Niklas Salam, Kahire, Darültakafa Yayınevi.
- Schoeps, H.J, (2010). Yahudi- Hristiyanlığı, İstanbul, İz Yayıncılık.
- Seher, I. J. (1946). İslam'da İnanç ve Şeriat, (2.Baskı), Çev: Muhammed Yusuf Musa Vd., Mısır, Darülkütüp El-Hadise Yayınevi.
- Selim Bustors (1999). Hıristiyan Teolojisi Ve Çağdaş İnsan, Selim Bustors,, (3.Baskı), Polisiiye Yayınları, Beyrut,
- Shenouda. (2004). Hıristiyanlıkta Tek Kadın Yasası, (11.Baskı), Kahire, Anba Gergory Basım Ve Dağıtım.
- Simon, A. (2001). Hıristiyanlıkta Tanrı, Dabara Sarayı Kilisesi.
- Steinsaltz, A. (2006). Yahudi Hahamın Telmuda Giriş Kitabı, (1.Baskı), Çev: Vitinya Şeyh, Şam/Suriye, Dar Al-Ferkad Yayınları.
- Stott, J. (2003). İncil Bugün Konuşuyor; Efesliler Mesajı, (1.Basım), Çev: Adil Faraj, Kahire/Mısır, Piskoposluk Yayınevi.
- Stott, J. (2019). 2.Timoteos'un Mesajı; Müjdeyi Koru, İstanbul, Haberci Yayın ve Basım Din Mitoloji Kitapları,
- Suhail Al Fatlawi. (2001). İslam'da İnsan Hakları, Evrensel Bildiri Işığında Karşılaştırmalı Bir Çalışma, (1.Baskı), Lübnan, Darülfikril Arabiyye Yayınları.
- Suryal, S. (2004). Kişisel Durum Yasalarında Çalışmalar, (3.Baskı), Talim El-Arabi Yayınları.
- Süleyman El-Hugali. (2003) İslam'da İnsan Haklarına Yönlendiren Tenkitler ve Tenkitlere Karşı Cevaplar. (4.Baskı). Suudi Arabistan, Beled Yayınevi.

- Şentürk, R. (2006). İnsan Hakları ve İslam, İstanbul, Etkileşim Yayınları.
- Şişani, A. (1983). Temel Hak ve Hürriyetler, (1.Baskı), Kraliyet Bilim Derneği Yayınevi.
- Taberi, E.C. (1996). Tefsir El-Tabari, (Milletler ve Krallar Tarihi), Beyrut, Bilimsel Yayınları.
- Taberi, E.C. (2000). Taberi Tefsiri (Kuran Ayetinin Tefsiri Üzerine Cami'l-Beyan), Tahkik: Ahmet Şakir, Mısır, Maarif Yayınevi.
- Taha, S.A. (2004). Yahudilik, Hıristiyanlık Ve İslam'da Aile Sistemi, (2.Baskı), Mısır'ın Rönesans Yayınları.
- Tamah, S. (2007). İslam ve Öteki, (1.Baskı), Riyad, Rüşd Yayınları.
- Tarih Bilim Araştırmacıların Görüşleri. (2002). Kilisenin Ayrıntılı Tarihi, (1.Baskı), Çev: Cizvit Suphi Hamevi, Beyrut, El-Meşik Yayınevi.
- Tarton, D.A.S. (1994). İslam'da Zimmiler, (3.Baskı), Çeviri ve Yorum; Hasan Habeshi, Mısır, Kütübul Amma Yayınları.
- Tawadros, M. (2005). Doktriner Teoloji, (2.Baskı), Mısır, Piskoposluk Darülşebab Yayınları.
- Teoloji Araştırma Merkezi. (2005) İncil Sözlüğü, (13.Basım), Kahire, El-Üsre Yayınevi.
- Tezcan, D., Erdem, M.R., Önok, R.M. (2018) Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku, (16. Baskı), Ankara, Seçkin Yayıncılık.
- Tezcan, D., Erdem, M.R., Sancaktar, O., Önok, R.M. (2021). İnsan Hakları El Kitabı, (9.Baskı). Ankara, Seçkin Yayıncılık.
- The Constitution of the state of Virginia, Franklin Classics (7 Ekim 2018)
- Thomson, C. A. (1996). İncil'in Modern Yorumu, (1.Baskı). Çev: Jad Al Manfaluti. Kahire, Kültür Merkezi
- Tirmizi, (1937). Sünen-İ Tirmizi, Tahkik: Shaker, A., Baqi, A., Atwa. (1.Baskı), El-Babi El-Halabi Yayınları, Mısır.
- Tolstoy. (2007). Muhammed'in Hükmü, (1.Baskı), Çev: Mahmud El Najiri, Mısır, Elnafide Yayınevi.
- Uğur, S. (2017). Misyonerliğin Kurucusu Pavlus, (1. Baskı), İstanbul, İq Kültür Sanat Yayıncılık.
- Uluslararası İncil Çeviri Merkezi, (2005). Kutsal Kitabın (Yeni Ahit), Kolaylaştırılmış Arapça Çevirisi, (2. Baskı).
- Wahhab, A.A. (1987). İncil Çevirilerindeki Farklılıklar, (1.Baskı), Kahire, Wahba Yayınları.
- Wesley, J. (1988). Yeni Ahit Serisinin John Wesley Yorumu: Pastrel Mesajlar, Çev: İzzet Zeki, Kahire/Mısır, Nil Kütüphanesi Yayınları.
- Wesley, J. (1989). Yeni Ahit Serisinin John Wesley Yorumu: Luka'nın Müjdesinin Yayınlanması, Çev: İzzet Zeki, Kahire/ Mısır, Nil Yayınları.
- Wesley, J. (2020). Yeni Ahit Serisinin John Wesley Yorumu: 1. Korintliler Mesajı, Çev: İzzet Zeki, Kahire/ Mısır, Nil Yayınları.
- Wesley, J. (2020). Yeni Ahit Serisinin John Wesley Yorumu: Havari Pavlus'un Korintliler'e İkinci Mektubu, Çev: İzzet Zeki, Kahire/ Mısır, Nil Yayınları.

- Wesley, J. (2020). Yeni Ahit Serisinin John Wesley Yorumu: Tüm Mesajlar, Çev: İzzet Zeki, Kahire/Mısır, Nilyayınları.
- Wissa Anthony. (2002). Kutsal Kitabımız, Mar Corcus Yayınları
- Yakup, S. (2007). Kadınların Kilise Hizmetindeki Konumu, Kahire, Aziz Anthony Vakfı Yayınları.
- Yas, E. (1998). İbranilere Bir Mektup, Mısır, Kardeşler Aluhuvve Kilise Yayınları.
- Yatim, M. (1999). Doğu Kilisesi Tarihi, (4.Baskı), Arşimandrit; Ignatius Dick, Lübnan, Polisyye Yayınları.
- Yayla, M. (2011). İslam Hukuku'nda İnsan Hakları Ve Eşitlik, Konya, Çizgi Kitabevi Yayınları,
- Yoder, J. (1984). Mesih Ve Siyaset, (1.Baskı). Kahire, Darül Takafa Yayınları.
- Zaki, S. (2005). Kutsal Kitapta Kadınların Durumu, (2.Baskı), Kahire, Darültakafa Yayınevi.
- Zikar, S. (2005). Talmud, Kökeni, Sırası Ve Görgü Kuralları, Çev: Şimon Moyal, Şam, Oluşum Yayınevi.
- Zuhayli, M. (2008). İslam'da İnsan Hakları, Evrensel Bildiri İle Karşılaştırmalı Bir Çalışma, Şam-Beyrut, (4.Baskı), İbn Kesir Yayınevi.

C. MAKALE

- Akalın, K.H. (2009). Orta Çağ Avrupası'nın Toplumsal Gerçeği Olarak Kölelik Düzeninin Dinsel Temelleri, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, S.2, C.9, ss.28-41.
- Akbaş, Z. (2016). Avrupa'nın Güvenlik ve Sosyal İstikrarına Türkiye'nin Katkısı: Sığınmacı Sorunu Örneği, Balkan Sosyal Bilimler Dergisi, Özel Sayı, ss.841-849
- Akdemir, F. (2016). İmanın Değersel Anlamı ve İslam'da İnanç Özgürlüğünün Temelleri, Düzce Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, S.2, C.6, ss.37-65.
- Akyüz, H. (1996). Yusuf Has Hacib Evlilik ve Aile Kurumu, S.36, Türkeli Gazetesi, ss. 1-17.
- Al-Abdulkarim, F. (2005). Uluslararası Konferanslarda Kadına Karşı Şiddet, Al Bayan Dergisi.
- Borgen, P.(1997). "John 6: Tradition, Interpretation And Composition", Critical Readings Of John 6, Ed. R. Alan Culpepper, Leiden, Brill, ss.95-114.
- Campbell, L. (2013). Criminal Labes, The European Convention On Human Rights And Presumption Of Innocence, The Modern Hukuk Dergisi, S.4, C.76.
- Ceran, Z. (2021). Kur'an ve Eski Ahit Metinlerindeki Savaşa Dair Anlatımların Mukayesesi, Tasavvur Tekirdağ İlahiyat Dergisi, S.2, C.7, ss. 1315-1334
- Dalgın, N. (2005). Kadın ve Erkeğin Şahitliği İle İlgili Naslardaki Düzenlemelerin İslam Hukukuna Yansımaları Üzerine Değerlendirme, Dinbilimleri Akademik Araştırma Dergisi, S.4, C.5, ss. 7-38
- Duymaz, E. (2013). Modern Kölelik Avrupa Konseyi Hukukunda Kölelik, Kulluk Ve Zorla Çalıştırma Yasakları Üzerine Bir İnceleme, Legal Hukuk Dergisi.
- Eroğlu, E.C, Taşkıran R. (2002). Sığınma Hakkı ve Mültecilerin Durumu, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, ss.105-128.

- Eroğlu, E.C., Taşkırın, R. (2002). Sığınma Hakkı ve Mültecilerin Durumu, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, 105-128.
- Evans, D. G. (2007), "Human Rights: Four Generations Of Practice And Development", Educating For Human Rights And Globalcitizenship, Der. A. Abdi ve L. Shultz, Albany, State University of New York Press, S.2, ss. 1-12.
- İbrahim, A. Dağ, A.N. (2021). İnsan Hakları Hukuku Açısından Kadına Şiddet, Selçuk Üniversitesi Sosyal ve Teknik Araştırmalar Dergisi, S.19, ss.86-101.
- Kızıl, H. (2021). Cemil Meriç'e Göre Kitab-I Mukaddes, Şarkiyat İlmi Araştırmalar Dergisi, S.1, C.13, ss.468-499.
- Korkut, L. (2008).Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararlarının Devletlerin Sığınmacıları Sınır Dışı Etme Egemen Yetkisine Etkisi: Türkiye Örneği, Ankara Barosu Dergisi, S.4, ss.20-35.
- Tarakçı, M. (2005). Hıristiyan Düşüncesinde Apoloji ve St. Thomas Aquinas, Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, S.2, C.14, ss. 135-146.
- Taşpınar, İ. (2001/2)"Doğu'nun Son Kilise Babası Yuhanna Ed-Dımaşkî (649-749) Ve İslâm", M. Ü. İlahiyat Fakültesi Dergisi, S.21, ss. 23-54.
- Topal, A.H.(2014). Uluslararası Hukuk Açısından Diplomatik Sığınma Ve Assange Olayı, İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, S.1, C.1, ss.49-74.
- Tosun, M.(1973). Sümer, Babil ve Asurlularda Hukuk, Kanun Ve Adalet Kavramları Ve Bunlarla İlgili Terimler, Belleten Dergisi, S.148, C.37, ss.557-581.
- Ünal, Ş. (1994). İnsan Haklarının Tarihi, Felsefi ve Hukuki Temelleri, Ankara Barosu Dergisi, S.1, ss. 41-74.

D. İNTERNET SİTELERİ

- İnternet: Ali Abel Wahid Wafy, Human Rights In Islam; Web: <http://www.islambasics.com>.
- İnternet: Anthony Fikri'nin Tefsiri, Elektronik Baskı. Meryem Ana Kilisesi'nin Faggala Sitesi; Web: [Www.Smcfag.Org/Html/Frantony.Htm](http://www.Smcfag.Org/Html/Frantony.Htm)
- İnternet: Aziz Luka İle Birlikte Rab Ve Kurtarıcı İsa, Papaz; Paul Al-Faghali:(E-Kitap Sitesi);Papaz Paul Al-Faghali'nin Kitapları Ve Eserleri, Web: [Www.Paulfeghali.Org](http://www.Paulfeghali.Org)
- İnternet: Aziz Pavlus'un Müridi Rahip Timothy'ye İlk Mektubu, Paul Al-Faghali'nin Çalışmaları Ve Yazıları; Web: [Www.Paulfeghali.Org](http://www.Paulfeghali.Org)
- İnternet: Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Komisyonerinin Resmi İnternet Sitesindeki Bilgiye Göre, İHEB'nin Metnine 365 Değişik Dilde Ulaşılabilmektedir; Web: <http://www.unhchr.ch/udhr/navigate/alpha.htm>.
- İnternet: Clausi Mektubu'nun Ayetlerle Yorumlanması, Web: [Www.Baytallah.Com](http://www.Baytallah.Com)
- İnternet: Diyanet'e Göre Fussilet Suresi Tefsiri. Web: [Https://Kuran.Diyanet.Gov.Tr/Tefsir/Fussilet-Suresi/4252/34-35-Ayet-Tefsiri](https://Kuran.Diyanet.Gov.Tr/Tefsir/Fussilet-Suresi/4252/34-35-Ayet-Tefsiri) .
- İnternet: Eski Ahit'in Hıristiyan Okuması, Pavlus Al-Fegahali'nin İşleri ve Yayınları; Web: [Www.Paulfeghali.Org](http://www.Paulfeghali.Org).
- İnternet: [Https://İslamsiklopedisi.Org.Tr/Hirsizlik](https://İslamsiklopedisi.Org.Tr/Hirsizlik).

- İnternet: <https://www.ihd.org.tr/Sasve-Medenhaklar-Uluslararası-Slees/>.
- İnternet: İnsan Hakları Belgeleri: Siyasi ve Medeni Haklar Uluslararası Sözleşmesi, Web: <https://www.ihd.org.tr/Sasve-Medenhaklar-Uluslararası-Slees/>.
- İnternet: İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi Pdf, Web: <https://www.Ombudsman.Gov.Tr/Document/Mevzuat/688b1--Insan-Haklari-Evrensel-Beyannamesi.Pdf>.
- İnternet: İnsan Yüzü ve Tanrı'nın Sözlere, Paul Al-Faghali'nin Özenle Bir Ders, E-Kitap Sitesi; Peder Paul Faghali'nin Kitapları Ve Eserleri; Web: www.Paulfeghali.Org.
- İnternet: Kutsal Ruh Aknom, H.L.Haykub. Allah'ın Evi; Web: www.Baytallah.Com.
- İnternet: Maide Suresi Meali, Web: <https://www.Kuranvemeali.Com/Maide-Suresi/106-Ayeti-Meali>.
- İnternet: Matta İncili, Papaz; Pavlus Al-Fegahali, Al-Fegahali'nin İşleri Ve Yayınları; Web: www.Paulfeghali.Org.
- İnternet: Müslüman Toplumunda Gayrimüslimler, Munqith Al-Saqqar, (Bilgi Avcısı Web Sitesinde Yazarın Sayfasında Bir E-Kitap, Web: www.Saaid.Net/Doat/Mongiz/Index.Htm.
- İnternet: Nezir Akyesilmen, (2003). "Islam and Human Rights: Some Reflections on a Controversial Debate", Courtesy: The International Politics Journal, January; Web: <http://www.siyassa.org.eg/esiyassa/AHRAM/2003/1/1/FILE5.HTM>.
- İnternet: Papaz Pavlus Al-Fegahali'nin İşleri Ve Yayınları, Web: www.Paulfeghali.Org
- İnternet: Syed Abul A'la Maududi, Human Rights in Islam, Pakistan, Islamic Publications 1997, 1995; Web: <http://www.scribd.com/doc/24667131/Human-Rights-in-Islam-by-Abul-A-la-Mawdudi>.
- İnternet: Yuhanna İncili, Pavlus Al-Fegahali'nin İşleri ve Yayınları; Web: www.Paulfeghali.Org.

Uğur DENİZ
Cumhuriyet Savcısı

**SİGORTACININ
SİGORTA TAZMİNATINI
ÖDEME BORCU**

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Sigortacının Sigorta Tazminatını Ödeme Borcu
Uğur Deniz

Hukuk Yayınları Dizisi – 3199

Birinci Baskı : Ağustos, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8209 – 00 – 6

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara

Tel : (0312) 231 17 00

Fax : (0312) 231 17 10

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : adalety@adaletyayinevi.com

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C

(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul

Tel : (0216) 305 72 81

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Ay-bay Kırtasiye İnş. Gıda Paz. ve Tic. Ltd. Şti.

Sertifika No: 46661

Tel: (0 312) 472 58 55 - Ankara

KAYNAKÇA

- Akatlı, Cengiz, Yangına Karşı Sigorta ve Yangın Reasüransı, İstanbul 1985.
- Akgün, Evrim, Sigorta Sözleşmelerinde Teminatın Kapsamına Genel Bir Bakış, BÜHFD, C. 12, S. 153 Mayıs 2017.
- Akıntürk, Turgut ve Derya Karaman, Borçlar Hukuku, Beta Yayınları, 17. Baskı, Temmuz 2011, İstanbul.
- Akipek, Jale G., Turgut Akıntürk ve Derya Ateş Karaman, Türk Medeni Hukuku Başlangıç Hükümleri Kişiler Hukuku, İstanbul 2009.
- Antalya, Gökhan, Borçlar Hukuku Genel Hükümler C. I, Beta Yayınları, İstanbul 2012.
- Aras, Ecehan Yeşilova Sorumluluk Sigortalarında Zarar Görenin Doğrudan Dava Hakkı, Yetkin Yayınları, Ankara 2013.
- Aras, Ecehan Yeşilova ve Bilgehan Yeşilova, Sigortacılık Tahkimi-Sigorta Tahkim Usulü ve Ayırdedici Özellikleri, Journal of Yaşar University, Yıl 2013, C. 8, Sayı Özel.
- Aras, Ecehan Yeşilova ve Bilgehan Yeşilova, Sigortacılıkta Tahkim Kararları ve Kanun Yolları(Sigorta Hukuku Sempozyumları), XII Levha Yayıncılık, İstanbul 2018.
- Arseven, Haydar, Sigorta Hukuku, Beta Yayınları, İstanbul 1987.
- Atabek, Reşat, Yeni Ticaret Kanunu'muzda Kara Sigortaları, İstanbul Barosu Dergisi, 1957(Kara Sigortaları).
- Atabek, Reşat, İlk Riziko Sigortası, BATİDER, Y. 1962, C.1(İlk Riziko). Atabek, Reşat, Sigorta Hukuku, İstanbul, 1950.
- Atabek, Reşat, Yangın Sigortası, Sigorta Hukuku Dergisi, 1985 (Yangın).
- Aydoğdu, Murat, 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nda Faiz ile İlgili Düzenlemeler, DEÜHFD, C. 12, S. 1, y. 2010.
- Ayhan, Rıza, Hayrettin Çağlar ve Mehmet Özdamar, Sigorta Hukuku, Yetkin Yayınları, 2. Baskı, Ankara 2019.
- Bağcı, Ömer, Sigorta Sözleşmelerinden Kaynaklanan Taleplerde Zamanaşımı, HKÜHFD, C. 6, S. 11, Ocak 2016.
- Bağrıaçık, Safiye Nur, Karayolları Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortasında Sigortacının Sorumluluğu, İKÜHFD, C. 15, S. 2, Temmuz 2016.

- Bahtiyar, Mehmet, Sigorta Poliçesi Özel Koşulları, Genel Koşullardan Ayırılması ve Bazı Sorunlar (Prof. Dr. Ali Bozer'e Armağan), Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, Kasım 1998.
- Balcı, Muharrem, İhtilafların Çözüm Yolları ve Tahkim, İstanbul 1999.
- Barlas, Nami, Para Borçlarının İfasında Borçlunun Temerrüdü ve Bu Temerrüt Açısından Düzenlenen Genel Sonuçlar, İstanbul 1992.
- Belge, Ayşe Merve, Borçlar Hukuku Hükümleri İle Karşılaştırmalı Olarak Sigorta Hukukunda Hasarın Tespiti ve Tazminat, ÇÜHFD, C. 1, S. 2, Ekim 2016.
- Bozer, Ali, Sigorta Hukuku, Ankara 1981(Sigorta).
- Bozer, Ali, Ticari İşlere İlişkin Faiz Hükümlerine Toplu Bir Bakış, BATİDER, C. 2, S. 3, Mart 1964.
- Bozkurt, Tamer, Sigorta Hukuku, XII Levha Yayıncılık, İstanbul, Ekim 2013.
- Bölükbaşı, Ayşe Gül ve Baturalp Pamukçu, Sigortanın Temel Prensibi, Türkmen Kitabevi, İstanbul 2009.
- Budak, Alican, Sigortacılık Kanununda Tahkim: Sigortacılık Kanununun 20. Maddesi, HMK'nın Yürürlüğe Girmesi ve 6327 Sayılı Kanun ile Değişikliğinden Sonra Nasıl Yorumlanmalıdır?, UTDER, C. 2, S. 2, 2013.
- Büyüksağış, Erdem, Yeni Sosyo - Ekonomik Boyutuyla Maddi Zarar Kavramı, İstanbul 2007.
- Can, Mertol, 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu Hükümlerine Göre Sigorta Sözleşmesinin Tabi Olduğu Hukuki Esaslar, İmaj Yayıncılık, Ankara 2012 (Sigorta Sözleşmesi).
- Can, Mertol, Birden Çok Sigorta, İmaj Yayıncılık, Ankara 2004(Sigorta).
- Can, Mertol, Türk Özel Sigorta Hukuku, İmaj Yayıncılık, Ankara 2007 (Ders).
- Can, Mertol, Yeni Değer Sigortası, Ali Bozer'e Armağan, Ankara 1998(Yeni Değer).
- Can, Mustafa Erdem, Sigorta Tazminatında Temerrüt Faizi, AKÜHFD, C. 8, S. 1, Haziran 2018
- Cebe, Mehmet Sinan, Mal Sigortaları Hukuku, Adalet Yayınevi, Ankara 2010.
- Çetin, Bahattin, Tarım Sigortaları, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara 2007. Demir, Remzi, Aşkın Sigorta, İKÜHFD, C. 16, S. 2, Temmuz 2017.
- Demirel, Duygu, Hakem-Bilirkişi Sözleşmesi ve Uygulama Esasları, THD, C. 9, S. 93, Mayıs 2014.
- Domaniç, Hayri, Faizle Karşılanamayan Zararların Giderilmesini Sağlayan BK. 105 ve Diğer Hükümler, İstanbul 1993.
- Erdoğan, İhsan, Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Gazi Kitabevi, Ankara 2017.
- Eren, Fikret, 6098 Sayılı Türk Borçlar Kanununa Göre Hazırlanmış Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Yetkin Yayınları, Ankara 2015.

- Feyzioğlu, Feyzi Necmeddin, Borçlar Hukuku Genel Hükümler C. I, Fakülteler Matbaası, İstanbul 1976.
- Gökcan, Hasan Tahsin ve Seydi Kaymaz, Karayolları Trafik Kanununa Göre Sorumluluk-Tazminat-Sigorta Rücu Davaları Trafik Suç ve Kabahatleri, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2010.
- Gökcan, Hasan Tahsin, Haksız Fiil Hukuku ve Maddi-Manevi Tazminat Davaları, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2009.
- Gökcan, Hasan Tahsin, Haksız Fiil Sorumluluğu ve Tazminat Hukuku, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2016.
- Hatemi, Hüseyin ve Emre Gökyayla, Borçlar Hukuku Genel Bölüm, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2015.
- Havutçu, Ayşe, Haksız Fiil Sorumluluğunda Zamanaşımı Sürelerinin Başlangıcı, DEÜHFD, C. 12, İzmir 2012.
- Helvacı, Mehmet, Borçlar ve Ticaret Kanunu Bakımından Para Borçlarında Faiz Kavramı, Beta Yayıncılık, İstanbul 2000.
- Hirş, Ernst, Ticaret Hukuku Dersleri, İsmail Akgün Matbaası, İstanbul 1948.
- Kaner, İnci Deniz, Sigorta Hukuku, Filiz Kitabevi, İstanbul 2016.
- Kapancı, Kadir Berk, Ahlaka Aykırı Bir Fiille Kasten Verilen Zararın Tazmini, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2016.
- Kaplan, İbrahim, Borçlar Hukuku Dersleri Genel Hükümler, İmaj Yayınevi, Ankara 2012,
- Karagöz, Adem, Nihan Turna, Şeyma Akgül ile Hamit Çakmak, Sigorta Hukukundan Doğan Tazminatlar, Hukuk Gündemi Dergisi, 2006-4, Ankara, S. 97-100.
- Karayalçın, Yaşar, Risk-Sigorta-Risk Yönetimi, Özel Sigorta Hukukuna Giriş, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü.
- Kayıhan, Şaban ve Mustafa Ünlütepe, Yargıtay ve Sigorta Tahkim Komisyonu Kararları Işığında Karayolları Zorunlu Mali Mesuliyet(Trafik) Sigortasına Dayalı Tazminat Talebinde Temerrüt Faizine İlişkin Değerlendirmeler, BATİDER, C. 33, S. 4, Aralık 2017.
- Kayıhan, Şaban ve Ömer Bağcı, Türk Özel Sigorta Hukuku Dersleri, Umuttepe Yayınları 2. Baskı, Kocaeli, Mart 2017.
- Kayıhan, Şaban, İnternet Sigortasında Riziko, THD, C. 4., S. 34., Haziran 2009 (İnternet).
- Kayıhan, Şaban, Sigorta Sözleşmesinde Prim Ödeme Borcu, Seçkin Yayıncılık, Ağustos 2004, Ankara (Prim).
- Kender, Rayegan, Mesuliyet Sigortasının Mahiyeti ve Türleri, Teori ve Uygulama Açısından Mesuliyet Sigortaları, III. Sigorta Semineri, İstanbul 4-7 Nisan 1977, Bidiriler-Tartışmalar, Ankara 1977 (Seminer).

- Kender, Rayegan, Sigorta Mukavelesinin Akdedilmesi ve Şartları, I. Banka ve Ticaret Hukuku Sempozyumu, Ankara 1984 (Sempozyum).
- Kender, Rayegan, Sigorta Sözleşmesinin Tanımı ve Kurulması (TTK Tasarısı Hükümlerinin Değerlendirilmesi İle), Doç Dr. Mehmet Soner Anısına Armağan, İstanbul, 2006 (Sigorta Sözleşmesinin Tanımı).
- Kender, Rayegan, Türk Ticaret Kanununun Taslağı'nın Sigorta Hukukuna İlişkin Hükümleri Hakkında Düşünceler, Sigorta Hukuku Türk Derneği, Y. 2005, Özel Sayı, S. 1.
- Kender, Rayegan, Türkiye'de Hususi Sigorta Hukuku, XII Levha Yayıncılık, İstanbul 2011 (Sigorta Hukuku).
- Keskin, Fikri Tunç, Uygulamada Sigorta Hukuku C. 1, Adalet Yayınevi, Haziran 2017.
- Kıcalıoğlu, Mustafa, Haksız Fiillerden Doğan Tazminat Davaları, Yetkin Yayınları, Ankara 2015.
- Kılıçoğlu, Ahmet M., Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Turhan Kitabevi, Ankara 2011.
- Kılıçoğlu, Kumru, Yansıma Yoluyla Zarar, Turhan Kitabevi, Ankara 2012.
- Kılıçoğlu, Mustafa, 6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu ve 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun Bedensel Zararlar ve Ölüm Olaylarına İlişkin Hükümlerinin Yorumuyla Tazminat Esasları ve Yöntemleri, Ankara 2014.
- Kılıçoğlu, Mustafa, 6098 Sayılı Türk Borçlar Kanununa Göre Uyarlanmış Tazminat Hukuku, Bilge Yayınevi, Ankara 2014.
- Koenig, Willy (Çev: Fırat Öztan), Sigorta Menfaati ve Değerlendirilmesi, BATİDER, 1969, C. V.
- Konca, Nesibe Kurt, Sigorta Uyuşmazlıklarının Tahkim Yoluyla Çözümü, Prof. Dr. Fırat Öztan'a Armağan, C. I, Ankara 2010.
- Kubilay, Huriye, Uygulamalı Özel Sigorta Hukuku, Fakülteler Kitabevi, İzmir 2003. Kuru, Baki, Hukuk Muhakemeleri Usulü, C.II, Ankara 1986.
- Kuyucu, Aslıhan Sevinç, Zarar Sigortalarında Sigortacının Ödeme Yükümlülüğü ve Sınırları (Sigorta Hukuku Sempozyumları), XII Levha Yayıncılık, İstanbul 2018.
- Küçük, Damla, Yatırımcılar İçin Hukuki Yönden Politik Risk Sigortası, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2016.
- Mehmet Borçlar, Hukuku Genel Hükümler, Mimoza Yayınları, Konya 2012.
- Memiş, Tekin ve Savaş Bozbel, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu C. II, Türkiye Adalet Akademisi Yayınları 1. Baskı, Temmuz 2013. Ankara.
- Memiş, Tekin, Sigorta Sözleşmesi Şartlarının Yargısal Denetimi, On iki levha Yayınları, 1. Baskı, Haziran 2016, İstanbul (Yargısal Denetim).

- Memiş, Tekin, Türk Ticaret Kanunu Tasarısı'nın Sigorta Hukukuna Dair 6. Kitabının Genel Hükümlerinin Değerlendirilmesi, Sigorta Hukuku Türk Derneği, Y. 2005, Özel Sayı, S. 1.
- Memiş, Tekin, Yangın Sigortasında Riziko, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2001 (Yangın).
- Metezade, Zihni, Türk Ticaret Kanunu Tasarısı Altıncı Kitap Birinci Kısım ile İlgili Görüşler (Genel Hükümler), Sigorta Hukuku Türk Derneği, Y. 2005, Özel Sayı, S. 1.
- Nomer, Haluk N., Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Beta Yayınları, İstanbul 2012.
- Oğuzman, M. Kemal ve Turgut Öz, Borçlar Hukuku Genel Hükümler C. I, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2015.
- Omağ, Merih Kemal Türk Hukukunda Sigortacının Kanuni Halefiyeti, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2011 (Halefiyet).
- Omağ, Merih Kemal Türk Sigorta Hukukunda Rizikonun Ağırlaşması Sorunu, AIDA Türk Grubu 1985 (Riziko).
- Özbolat, Murat, Temel Sigortacılık, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2014.
- Özdamar, Mehmet, Sigorta Hukukunda Uyuşmazlıkların Çözümünde Tahkim Sistemi, Prof. Dr. Oğuz Kürşat Ünal'a Armağan, Ankara, Ocak-Nisan 2013, GÜHFD, 2013/1-2.
- Özdamar, Mehmet, Sigortacının Sözleşme Öncesi Aydınlatma Yükümlülüğü, Yetkin Yayınları, Ankara 2009.
- Özer, Fatma Dilek Kabukçuoğlu, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu Çerçevesinde 7397 sayılı Sigorta Murakebe Kanunu ile Karşılaştırmalı ve Gerekçeli 6327 sayılı Kanunla Değişik Sigortacılık Kanunu Şerhi, On iki levha Yayınları, İstanbul 2012 (Sigortacılık Şerhi).
- Özer, Fatma Dilek Kabukçuoğlu, Mukayeseli Hukukta ve Uygulamada Hayat Sigortası, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü Yayınları 2. Bası (Hayat Sigortası).
- Reisoğlu, Safa, Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Beta Yayınları, 22. Bası, Mayıs 2011, İstanbul.
- Sayhan, İsmet, Sigorta Sözleşmelerinin Konusu, Yetkin Yayınları, Ankara 2001.
- Şenocak, Kemal Türk Ticaret Kanunu'nun Mal Sigortasına İlişkin Hükümlerinin Sorumluluk Sigortalarına Uygulanabilirliği, AÜHFD, 2009, C.58, S.1 (Mal Sigortası).
- Şenocak, Kemal, "Menfaat Değeri Altında Sigorta", GÜHFD, Cilt 4, Sayı 1-2, Y. 2000 (Menfaat).
- Şenocak, Kemal, Çifte Sigorta, Turhan Kitabevi, Ankara 2002 (Çifte Sigorta).
- Şenocak, Kemal, Takseli Sigorta, BATİDER, C. 25, S. 2, Haziran 2009 (Takseli Sigorta).
- Şenyüz, Doğan, Borçlar Hukuku Genel ve Özel Hükümler, Ekin Yayınevi, Bursa 2016.

- Tandoğan, Haluk, Türk Mes'uliyet Hukuku (1961 Yılı Birinci Basıdan Tıpkı Bası Yapılmıştır), Vedat Kitapçılık, İstanbul 2010.
- Taşkın, Melda, Zarar Sigortalarında Menfaat Eksikliği, BATİDER, 2017, C. 33, S. 1.
- Taşyürek, Hayri, Kasko Sigortası, Seçkin Yayınları, Ankara 2001.
- Tekil, Fahiman, Sigorta Hukukunda Tazmin İlkesi ve Rücu Hakkı (Prof. Dr. Ali Bozer'e Armağan), Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, Kasım 1998.
- Tiftik, Mustafa, Akit Dışı Sorumlulukta Maddi Tazminatın Kapsamı, Yetkin Yayınları, Ankara 1994.
- Tutumlu, Mehmet Akif, Türk Borçlar Hukukunda Zamanaşımı ve Uygulaması, 2. Baskı, Ankara 2001.
- Türk, Hikmet Sami, Sigortacının Temerrüdü Ne Zaman Başlar?, XII. Banka ve Ticaret Hukuku Sempozyumu, Ankara 1995.
- Uçakhan, Sema Güleç Maddi Tazminat Esasları ve Hesaplanması, Ankara 2012.
- Ulaş, Işıl, Sigortacılıkta Tahkim, Prof. Dr. Seza Reisoğlu'na Armağan, BATİDER, 2007, C. XXIV, S. 2 (Tahkim).
- Ulaş, Işıl, Uygulamalı Zarar Sigortaları Hukuku, Turhan Kitabevi, Ankara 2012 (Zarar).
- Ulaş, Işıl, Yeni Zorunlu Trafik Sigortası Genel Şartlarına Göre Bu Sigortanın Kapsamı, Teminat Türleri ve Özellikle Destek Teminatı, BATİDER, C. 31, S. 2, Haziran 2015 (Trafik).
- Uluğ, İlknur, Sigorta Hukukunda Riziko Kavramı ve Bu Kavramdaki Değişiklikler, Türkiye'de Sigorta Hukukunun Sorunları ve Geleceği Sempozyumu, İstanbul 2004.
- Ulutekin, Hanefi, Birden Çok Sigorta, SHD, C.II, S.1-2.
- Ünan, Samim Hayat Sigortası Sözleşmesi, Beta Yayıncılık, Nisan 1998 İstanbul (Hayat Sigortası).
- Ünan, Samim İsteğe Bağlı Genel Sorumluluk Sigortasında Riziko, Beta Yayıncılık, Ocak 1998, İstanbul (Riziko).
- Ünan, Samim, 2011 Tarihli Türk Ticaret Kanununda Sigorta Ettirenin Görevleri, Ticaret Hukuku ve Yargıtay Kararları Sempozyumu, Banka ve Ticaret Hukuku Enstitüsü, Aralık 2011 (Sempozyum).
- Ünan, Samim, Türk Ticaret Kanunu Şerhi Altıncı Kitap Sigorta Hukuku C. I, On iki levha Yayınları, İstanbul, Ekim 2016 (Şerh I).
- Ünan, Samim, Türk Ticaret Kanunu Şerhi Altıncı Kitap Sigorta Hukuku C. II, On iki levha Yayınları, İstanbul 2016 (Şerh II).
- Ünan, Samim, Türk Ticaret Kanunu Şerhi Altıncı Kitap Sigorta Hukuku C. III, On iki levha Yayınları, İstanbul 2017 (Şerh III).
- Yasaman, Hamdi, Ticari İşlerde Akdi Faiz ve Temerrüt Faizi, BD, S. 76, y. 22, Mart 2011.

- Yazıcıoğlu, Emine, Sigorta Tazminatı Borcuna İlişkin Sulh-İbra Sözleşmelerinin Geçerliliği, Altınca Yargıtay Kararları ve Sigorta Hukuku Sempozyumu, İstanbul, 7-8 Haziran 2002.
- Yazıcıoğlu, Emine, Sorumluluk Sigortalarında Riziko(Sigorta Hukuku Sempozyumları), XII Levha Yayıncılık, İstanbul 2018 (Riziko).
- Yeğengil, Rasih, Tahkim, İstanbul 1974.
- Yeşilirmak, Ali, Alternatif Uyuşmazlık Çözüm Yolu Olarak Hakem-Bilirkişilik, DEÜHFD, C. 11, Özel Sayı 2009 (Hakem-Bilirkişilik).
- Yeşilirmak, Ali, Türkiye’de Ticari Hayatın ve Yatırım Ortamının İyileştirilmesi İçin Uyuşmazlıkların Etkin Çözümünde Doğrudan Görüşme, Arabuluculuk, Hakem- Bilirkişilik ve Tahkim: Sorunlar ve Çözüm Önerileri, On iki levha Yayınları, 1. Baskı, İstanbul 2011 (Çözüm).
- Yıldırım, Ferhat, Avusturya Sigorta Hukukunda Aşkın Sigorta, İBD, C. 86, S. 2, Mart 2012.
- Yıldırım, Hakan, Karayolu Eşya Taşıma Sorumluluk Sigortalarında Riziko ve Menfaat, Adalet Yayınevi, Ankara 2016.
- Yılmaz, Yasemin Yücesoy, Ticari İşlerde Faiz ve Yargıtay Uygulaması, TBB, S. 140, y. 31, Ocak 2019.
- Yılmaz, Ejder, Hukuk Muhakemeleri Kanunu Şerhi, Ankara 2012. Yılmaz, Ejder, Hukuk Sözlüğü, Yetkin Yayınları, Ankara 2005 (Sözlük).
- Yılmaz, Zekeriya, Sigortacılık Kanununa Göre Sigortacılıkta Tahkim, Terazi Dergisi, S. 17.
- Yücesan, Osman, Yangın Sigortaları Kaideleri ve Tatbikatı, İstanbul 1960

Diğer Kaynaklar

www.quicksigorta.com

www.tdk.gov.tr

www.portal.uyap.gov.tr

Kayıhan, Şaban Zarar Sigortalarında Sigortacının Halefiyeti, <http://dergipark.gov.tr/download/article-file/372047>,

BATİDER, 1998, C.XIX, S. 4.

BATİDER, C. XII, Sayı 1, Haziran 2003. BATİDER, C. XXII, Sayı. 3, Haziran 2004. YKD. 1982, Sayı 5.

YKD., Kasım 1998, C. 24, S. 11.

YKD., Ocak 1995, C. 21, S. 1

Dr. Rezan EPÖZDEMİR

TARAF EHLİYETİ

Genişletilmiş ve Güncellenmiş

2. BASKI

ADALET YAYINEVİ

Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Taraf Ehliyeti

Rezan Epözdemir

Hukuk Yayınları Dizisi – 2087

İkinci Baskı : Eylül, 2022

Birinci Baskı : Ocak, 2017

ISBN : 978 – 625 – 8209 – 01 – 3

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara

Tel : (0312) 231 17 00

Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C

(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul

Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Ankamat Matbaacılık Sanayi Limited Şirketi

1344. Cadde No: 60 İvedik OSB Yenimahalle/Ankara

Sertifika No: 46700

Tel: (0312) 394 54 94-95

KAYNAKÇA

- AKİPEK, Jale/AKINTÜRK, Turgut. Türk Medeni Hukuku Başlangıç Hükümleri Kişiler Hukuku, 4. Baskı, İstanbul 2002.
- AKKANAT, Halil. Ölümün Özel Hukuk İlişkilerine Etkisi, İstanbul 2004.
- ALANGOYA, Yavuz/YILDIRIM, Kamil/DEREN-YILDIRIM, Nevhis. Medeni Usul Hukuku Esasları, 6. Bası, İstanbul 2007.
- ALANGOYA, Yavuz. Medeni Usul Hukukumuzda Tahkimin Niteliği ve Denetlenmesi (Tahkim), İstanbul 1973.
- ALANGOYA, Yavuz. Medeni Usul Hukukunda Dava Ortaklığı (Tarafların Taaddüdü) (Dava Ortaklığı), İstanbul 1999.
- ALANGOYA, Yavuz. Medeni Usul Hukukunda Vakıaların ve Delilerin Toplanmasına İlişkin İlkeler (İlkeler), İstanbul 1979.
- ANSAY, Sabri Şakir. Hukuk Yargılama Usulleri, 5. Baskı, Ankara 1954.
- ARKAN, Sabih. Ticari İşletme Hukuku, 4. Baskı, Ankara 1998.
- ARPACI, Abdülkadir. Kişiler Hukuku (Gerçek Kişiler), 2. Bası, İstanbul 2000.
- ATALAY, Oğuz. Bankaların İflas Sebepleri ve İflas Davası (İflas), İz. BD. Nisan 1997.
- ATALAY, Özcan: Dava Şartı, ABD 1980/6.
- AYAN, Mehmet. Miras Hukuku, 2. Baskı, Konya 2003.
- AYİTER, Nuşin/KILIÇOĞLU, Ahmet. Miras Hukuku, 3. Baskı, Ankara 1993.
- AYİTER, Nuşin. Eşya Hukuku, Ankara 1977.
- BARLAS, Nami. Adi Ortaklık Temeline Dayalı Sözleşme İlişkileri, İstanbul 1998.

- BAŞÖZEN, Ahmet. Müflisin Tasarruf Yetkisi, Ankara 2005.
- BATTAL, Ahmet. Bankacılık Kanunu Şerhi, Ankara 2006.
- BELGESAY, Mustafa Reşit. Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu Şerhi, C. I, İstanbul 1939.
- BELGESAY, Mustafa Reşit. Dava Teorisi (Dava Teorisi), İstanbul 1943.
- BELGESAY, Mustafa Reşit. Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu Şerhi C. II, İstanbul 1939.
- BERKİ, Himmet. Yargılama Esnasında Taraflardan Birinin Ölmesi, AD 1945/1.
- BERKİ, Şakir. Hukuk Muhakemeleri Usulü, Ankara 1959.
- BİLGE, Necip/ÖNEN, Ergun. Medeni Yargılama Hukuku Dersleri, Ankara 1978.
- BİLGE, Necip. Evli Kadının Dava Ehliyeti (Dava Ehliyeti), AD 1948/1.
- BUDAK, Ali Cem: Medeni Usul Hukukunda Üçüncü Kişilerin Haklarının Korunması
- BURCUOĞLU, Haluk. 4721 Sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 181. Maddesinin 2. Fıkrası İle İlgili Bazı Gözlemler, Prof. Dr. Ergon Çetingil ve Prof. Dr. Rayegan Kender'e 50. Birlikte Çalışma Yılı Armağanı, İstanbul 2007.
- BÜYÜKAY, Yusuf. Roma Hukukunda Fiil Ehliyetini Sınırlayan Sebepler ve Modern Türk Hukukuna Etkileri (Yayımlanmamış Y.Lisans Tezi-Marmara Üni. Sosyal Bilimler Ens.), İstanbul 1994.
- CANDAN, Turgut. İdari Yargılama Usulü Kanunu, Ankara 2005.
- ÇAGA, Tahir/KENDER, Rayegan: Deniz Ticareti Hukuku I, 11. Baskı, İstanbul 2000.
- ÇAGA, Tahir. Acenteler Aleyhine Müvekkiline İzafeten Açılan Davalarda Sadır Olan İlamların İcrası, Ticaret Hukuku ve Yargıtay Kararlar Sempozyumu, Ankara 1984.

- ÇELİK, Nuri/ CANİKLİOĞLU, Nurşen/ CANBOLAT, Talat. İş Hukuku Dersleri, İstanbul 2014.
- ÇELİK, Hüseyin, Hukuk Davalarında Dava Ehliyeti ve Davada Husumet, Adalet Yayınevi, Ankara, 2006
- ÇELİK, Nuri. İş Hukuku Dersleri, İstanbul 2000.
- ÇİFTÇİ, Selda/UÇAR, Bilal/İMAMOĞLU, A. Haydar. Dernekler Hukuku, Ankara 2002.
- DEREN YILDIRIM, Nevhis. Haksız Rekabet Hukuku ile Fikri ve Sınai Mülkiyet Hukuku'nda İhtiyati Tedbirler (İhtiyati Tedbirler), 2. Baskı, İstanbul 2002.
- DEREN YILDIRIM, Nevhis. Türk, İsviçre ve Alman Hukukunda Kesin Hükümün Sübjektif Unsurları (Kesin Hüküm), İstanbul 1996.
- DEREN-YILDIRIM, Nevhis. Medeni Usul ve İcra İflas Hukukçuları Toplantısı I, Tartışmalar (Toplantı), Eskişehir 2003.
- DOĞAN, İzzet. Boşanma Davası Esnasında Davacının Ölmesi Halinde Sağ Kalan Eşin Mirasçılığı (TMK 181. Madde), Legal Hukuk Dergisi 2006.
- DOĞANAY, İsmail. Türk Ticaret Kanunu Şerhi, C. I, 4. Bası, İstanbul 2004.
- DOĞANAY, İsmail. Türk Ticaret Kanunu Şerhi, C. III, 4. Bası, İstanbul 2004.
- DOMANIÇ, Hayri. Anonim Şirketler Hukuku ve Uygulaması (Anonim Şirketler), İstanbul 1988.
- DOMANIÇ, Hayri. Türk Ticaret Kanunu Şerhi (Şerh), C. I, İstanbul 1988.
- DURAL, Mustafa/ÖĞÜZ, Tufan. Türk Özel Hukuku Cilt II Kişiler Hukuku, 6. Basım, İstanbul 2002.
- DURAL, Mustafa/ÖZ, Turgut. Türk Özel Hukuku Cilt IV Miras Hukuku, 2. Basım, İstanbul 2003.
- EREN, Fikret: Borçlar Hukuku Genel Hükümler, 8. Bası, İstanbul 2003.

- ERİŞ, Gönen. Ticari İşletme ve Şirketler, C. I, Ankara 2004.
- ERİŞ, Gönen. Ticari İşletme ve Şirketler, C. II, Ankara 2004.
- ERİŞİR, Evrim. Medeni Usul Hukukunda Taraf Ehliyeti, İzmir 2007
- ERTAŞ, Şeref. Eşya Hukuku (Eşya), 7. Baskı, Ankara 2006.
- FEYZİOĞLU, Feyzi Necmeddin. Borçlar Hukuku Genel Hükümler C. I, 2. Baskı, İstanbul 1976.
- GENÇCAN, Ömer Uğur. Boşanma Davasının Mirasçılar Tarafından Sürdürülmesi, Man. BD 2002.
- GÜMÜŞ, Mustafa Alper. Türk Medeni Hukukunda Kayyımlık, İstanbul 2006.
- GÜRSOY, Kemal Tahir/EREN, Fikret/CANSEL, Erol. Türk Eşya Hukuku, Ankara 1978.
- HATEMİ, Hüseyin/SEROZAN, Rona/ARPACI, Abdülkadir: Eşya Hukuku, İstanbul 1991.
- HATEMİ, Hüseyin. Miras Hukuku, 4. Bası, İstanbul 2004.
- HELVACI, Serap. Gerçek Kişiler, İstanbul 2006.
- İMRE, Zahit/ERMAN, Hasan. Miras Hukuku, 6. Basım, İstanbul 2006.
- İMREGÜN, Oğuz. Anonim Ortaklıklar (Anonim Ortaklıklar), İstanbul 1989.
- İMREGÜN, Oğuz. Kollektif, Komandit ve Sermayesi Paylara Bölünmüş Komandit Ortaklıklar (Kollektif), İstanbul 1989.
- İNAN, Ali Naim/ERTAŞ, Şeref/ALBAŞ, Hakan. Miras Hukuku, 6. Basım, Ankara 2006.
- KALE, Serdar. Medeni Yargılamada Taraf Ehliyeti, Doktora Tezi, İstanbul 2009,.
- KALPSÜZ, Turgut: Müvekkillerine İzaften Acentelerine Karşı Dava Açılabileceğini Öngören Hüküm ve Oluşumu, BATİDER 1983.
- KARAFAKİH, İsmail Hakkı. Hukuk Muhakemeleri Usulü Esasları, Ankara 1952.

- KARAYALÇİN, Yaşar. Ticaret Hukuku II Şirketler Hukuku, 2. Baskı, Ankara 1973.
- KARSLI, Abdurrahim. Medeni Usul Hukukunda Usuli İşlemler, İstanbul 2001.
- KARSLI, Abdurrahim. Medeni Muhakeme Hukuku, 3. Baskı, İstanbul 2012.
- KAYIHAN, Şaban: Türk Hukukunda Acentelik Sözleşmesi, 2. Baskı, Ankara 2003.
- KENDER, Rayegan/ÇETİNGİL, Ergon. Deniz Ticareti Hukuku, Temel Bilgiler, 8. Bası, İstanbul 2007.
- KILIÇOĞLU, Ahmet. Medeni Kanun'umuzun Aile-Miras-Eşya Hukukuna Getirdiği Yenilikler (Yenilikler), Ankara 2003.
- KILIÇOĞLU, Ahmet. Miras Hukuku (Miras), Ankara 2006.
- KOCAYUSUFPAŞAOĞLU, Necip: Miras Hukuku, 3. Baskı, İstanbul 1987.
- KONURALP, Haluk. Medeni Usul Hukuku, Eskişehir 2006.
- KURU, Baki/ARSLAN, Ramazan/YILMAZ, Ejder. İcra ve İflas Hukuku (İcra), 19. Baskı, Ankara 2005.
- KURU, Baki/ARSLAN, Ramazan/YILMAZ, Ejder. Medeni Usul Hukuku (Usul), 16. Baskı, Ankara 2005.
- KURU, Baki. Hukuk Muhakemeleri Usulü, C. I, 6. Baskı, İstanbul 2001.
- KURU, Baki. Hukuk Muhakemeleri Usulü, C. II, 6. Baskı, İstanbul 2001.
- KURU, Baki. Hukuk Muhakemeleri Usulü, C. III, 6. Baskı, İstanbul 2001.
- KURU, Baki. Hukuk Muhakemeleri Usulü, C. IV, 6. Baskı, İstanbul 2001.
- KURU, Baki. Hukuk Muhakemeleri Usulü, C. V, 6. Baskı, İstanbul 2001.

- KURU, Baki. Hukuk Usulünde Dava Sebebi, AD 1967.
- KURU, Baki. İcra ve İflas Hukuku El Kitabı (El Kitabı), İstanbul 2004.
- KURU, Baki. Nizasız Kaza (Nizasız Kaza), Ankara 1961.
- MUŞUL, Timuçin. İcra ve İflas Hukuku II İflas Hukuku (İflas), İstanbul 2002.
- OĞUZMAN, Kemal/SELİÇİ, Özer/OKTAY, Saibe. Kişiler Hukuku (Gerçek ve Tüzel Kişiler), 7. Baskı, İstanbul 2002.
- OĞUZMAN, Kemal/SELİÇİ, Özer. Eşya Hukuku, 9. Baskı, İstanbul 2002.
- OĞUZOĞLU, Hüseyin Cahit. Medeni Hukuk Şahsın Hukuku-Aile Hukuku, 4. Baskı, Ankara 1958.
- ÖNDER, Mehmet Fahrettin. Türk Hukukunda Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunun Bankaları Denetimi ve Hukuki Sonuçları, İstanbul 2002.
- ÖZEKES, Muhammet: Medeni Usul Hukukunda Asli Müdahale (Asli Müdahale), İstanbul 1995.
- ÖZEKES, Muhammet. Medeni Usul Hukukunda Hukuki Dinlenilme Hakkı (Hukuki Dinlenilme), Ankara 2003.
- ÖZMEN, İsmail. Vesayet Hukuku Davaları, Ankara 1996.
- ÖZTAN, Bilge. Aile Hukuku (Aile), 5. Bası, Ankara 2004.
- ÖZTAN, Bilge: Miras Hukuku (Miras), 2. Cilt, Ankara 2006.
- PEKCANITEZ, Hakan/ATALAY, Oğuz/ÖZEKES, Muhammet. Medeni Usul Hukuku, 5. Baskı, Ankara 2006.
- PEKCANITEZ, Hakan/ATALAY, Oğuz/SUNGURTEKİN ÖZKAN, Meral/ÖZEKES, Muhammet. İcra ve İflas Hukuku, 4. Basım, Ankara 2006.
- PEKCANITEZ, Hakan/TAŞ KORKMAZ, Hülya/MERİÇ, Nedim: Hukuk Usulü
- POROY, Reha/TEKİNALP, Ünal/ÇAMOĞLU, Ersin. Ortaklıklar ve Kooperatif Hukuku, 9. Baskı, İstanbul 2003.

- POSTACIOĞLU, İlhan. Medeni Usul Hukuku Dersleri (Usul), 6. Basım, İstanbul 1975.
- REİSOĞLU, Seza. Bankalar Kanunu Şerhi ve Bankacılık Uygulamasında Diğer Kavramlar, Ankara 2002.
- SİRMEN, A. Lale. Eşya Hukuku Dersleri, Ankara 1995.
- SUNAR, Gülcan, Şekli Anlamda Taraf Kavramını Kabul Etmenin İcra İflas Hukukunda Doğurduğu Sonuçlar, Prof. Dr. Ergun Önen'e Armağan, İstanbul 2003.
- ŞENER, Oruç Hami. Uygulamalı Ortaklıklar Hukuku, Ankara 2002.
- TAŞPINAR, Sema. Medeni Yargılama Hukukunda Amaç Sorunu (Amaç), Prof. Dr. Faruk Erem Armağanı, Ankara 1999.
- TEKİL, Fahiman. Deniz Hukuku, 6. Baskı, İstanbul 2001.
- TEKİNAY, Selahattin Sulhi/AKMAN, Sermet/BURCUOĞLU, Haluk/AL TOP, Atilla. Borçlar Hukuku Genel Hükümler, 7. Baskı, İstanbul 1993.
- TEKİNAY, Selahattin Sulhi. Türk Aile Hukuku, 7. Baskı, İstanbul 1990.
- ULUKAPI, Ömer. Medeni Usul Hukukunda Tarafların Duruşmaya Gelmemesi (Duruşma), Konya 1997.
- UMAR, Bilge. Kuru/Arslan/Yılmaz'ın "Medeni Usul Hukuku" Ders Kitabının 14. (Genişletilmiş) Basımı Üzerine (Basım), Yeditepe Üni. Hukuk Fak. Dergisi 2004.
- UMAR, Bilge. Medeni Usul Hukukunda Davanın Dinlenme Şartı Olarak Ehliyet (Ehliyet), İÜHF 1963.
- UMUR, Ziya. Roma Hukuku, İstanbul 1982.
- UYAR, Talih. Türk Medeni Kanunu "Kişiler Hukuku" (Kişiler Hukuku), C. II, Ankara 2002.
- ÜSTÜNDAĞ, Saim. İcra Hukukunun Esasları (İcra), 8. Bası, İstanbul 2004.
- ÜSTÜNDAĞ, Saim. İflas Hukuku (İflas), 7. Bası, İstanbul 2007.

- ÜSTÜNDAĞ, Saim. İhtiyati Tedbirler, İstanbul 1981.
- ÜSTÜNDAĞ, Saim: Medeni Usul ve İcra iflas Hukukçuları Toplantısı I, Tartışmalar (Toplantı), Eskişehir 2003.
- ÜSTÜNDAĞ, Saim. Medeni Yargılama Hukuku (Yargılama), C. I, II, 7. Baskı, İstanbul 2000.
- YENER, Orhan. Hukuk ve Ceza Davalarında Taraf Teşkili ve Dava Ehliyeti Davaya Vekâlet, Ankara 1997.
- YENİCE, Kazım. Dava Yeterliği (Dava Yeterliği), AD 1963.
- YENİCE, Kazım. Taraf Yeterliği (Taraf Yeterliği), AD 1963.
- YILDIRIM, Kamil. Alman Hukukunda Çekişmesiz Yargı (Çekişmesiz Yargı), Medeni Usul ve İcra-İflas Hukukçuları Toplantısı-IV, Ankara 2006.
- YILDIRIM, M. Kamil/DEREN- YILDIRIM, Nevhis: İcra Hukuku, 3. Basım, İstanbul 2005.
- YILDIRIM, M. Kamil. İcra ve İflas Hukukunda İptal Davaları (İptal Davaları), İstanbul 1995.
- YILDIRIM, Mehmet Kamil. Medeni Usul Hukukunda Delillerin Değerlendirilmesi (Deliller), İstanbul 1990.
- YILMAZ, Ejder. Geçici Hukuki Himaye Tedbirleri (Geçici Himaye), C. II, Ankara 2001.
- YONGALIK, Aynur. Türk Medeni Kanunu'nda Dernek-Adi Şirket İlişkisi, Prof. Dr. Turgut Kalpsüz'e Armağan, Ankara 2003.

Prof. Dr. M. Emin ARTUK

İstanbul Medipol Üniv. Hukuk Fak.
Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukuku
Öğretim Üyesi

Prof. Dr. Ahmet GÖKCEN

Marmara Üniv. Hukuk Fak.
Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukuku
Öğretim Üyesi

Doç. Dr. M. Emin ALŞAHİN

Marmara Üniv. Hukuk Fak.
Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukuku
Öğretim Üyesi

Dr. Öğr. Üyesi Kerim ÇAKIR

Marmara Üniv. Hukuk Fak.
Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukuku
Öğretim Üyesi

CEZA HUKUKU

GENEL HÜKÜMLER

- Ceza Hukukuna Giriş
- Ceza Hukuku Kurallarının Uygulama Alanı
- Suç Teorisi
- Yaptırım Teorisi
- Milletlerarası Ceza Hukuku

16. BASKI

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Ceza Hukuku Genel Hükümler

Mehmet Emin Artuk - Ahmet Gökçen - Mehmet Emin Alşahin - Kerim Çakır

Kitaptan yapılan alıntılarda, 5846 sayılı Kanun ile 2547 sayılı Kanun ve ilgili mevzuat kapsamında bilimsel atif usullerine riayet edilmelidir. Bu kapsamda atif usullerine uygun düşmeyecek tarzda kısmen veya tamamen kopyalama, fotokopi yoluyla veya başka suretle çoğaltma, bu şekilde meydana getirilmiş bir yayını basma, satışa sunma, satın alma veya yayına kendi adını koyma, kamuya sunmanın hukuka aykırı olduğu, yazarlardan her birinin ceza hukuku, özel hukuk ve disiplin hukuku yönünden şikayet haklarının bulunduğu hatırlanmalıdır.

Hukuk Yayınları Dizisi – 2008

Onaltıncı Baskı : Eylül, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8209 – 02 – 0

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Ankamat Matbaacılık Sanayi Limited Şirketi
1344. Cadde No: 60 İvedik OSB Yenimahalle/Ankara
Sertifika No: 46700
Tel: (0312) 394 54 94-95

BİBLİYOGRAFYA

18. Uluslararası Ceza Hukuku Kongresi, İstanbul 2009.

A. Esmein, *Eléments de droit constitutionnel français et comparé*, Tome: I, 8.Edition, Paris 1927.

Acar, Bülent, “Hukuk Düzenimizde Düşüncenin Açıklanmasının Cezalandırılması ve Cezalandırmanın Sınırı”, ABD., Y.:52, S.:3, Ankara 1995.

Ahmet, Lütfi, *Mir’atı Adalet Yahut Tarihçe-i Devlet-i Aliyye*, İstanbul 1887 (1304).

Akbaba, Zeynep Burcu, “Kimyasal Hadım Yönteminin Anayasaya Uygunluğu-I”, *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, Sayı:81, Yıl:2009.

Akbulut, Berrin, “Bağlılık Kuralı”, *Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C.XIV, Haziran 2010.

Akbulut, Berrin, “Tıp Ceza Hukukunda Nedensellik Bağı”, V. Türk-Alman Tıp Hukuku Sempozyumu “Tıp Ceza Hukukunun Güncel Sorunları”, *Türkiye Barolar Birliği Yayınları No.:* 142, Ankara 2008.

Akbulut, Berrin, *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, 5. Baskı, Ankara 2018.

Akbulut, İlhan, *Şartla Tahliye*, İÜHFİM, C. 55, S. 1-2. Y. 1996.

Akgiray, Hasan Basri, “Ceza Adaleti” (*Cumhuriyet Gazetesi*, 24.07.1973), in: *Sancılı Demokrasi*, İstanbul 1977.

Akıncı, Şahin, *Türk Özel Hukukunda İnsan Kökenli Biyolojik Madde (Organ-Doku) Nakli Kavramı ve Bundan Doğan Hukuki Sonuçlar*, Ankara 1996.

Akipek, (Güral) Jale, *Türk Hukukunda Mal İçin Meşru Müdafaa*, AÜHFİD., Cilt: VI, Sayı:2-4, Ankara 1949.

Akipek, Ömer İlhan, *Devletler Hukuku Kaynaklarından ve Belgelerinden Örnekler*, (Devletler Hukuku Metinleri), Ankara 1966.

Akipek, Ömer İlhan, *Devletler Hukuku*, İkinci Kitap. *Devletler Hukukunun Şahıslarından Devlet*, Ankara 1964.

Akkan, Kutbettin, *Avrupa Hukukunda Meşru Müdafaa*, *Adalet Dergisi*, S:7-8, Yıl: 1965.

Akkaş, Ahmet Hulusi, *Koşullu Salıverilme*, *Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* C. XII, Y. 2008, S. 1-2.

Akkaş, Ahmet Hulusi, *Şartla Salıverilme*, *Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. XII, Y. 2008, S.1-2.

Akkaya, Çetin, *Cezaların İnfazı ve İnfaz Hukuku*, Ankara 2018.

Akman, Ahmet, “Osmanlı Devleti’nde Hukuki Yapı ve Adli Teşkilatta Tanzimat Sonrası Gelişmeler”, *Yeni Türkiye*, *Yargı Reformu Özel Sayısı*, Y.: 2, S.: 10, Ankara 1996.

Akman, Mehmet, “Önceki Hukukumuzda İsyân Suçu”, *Hukuk Araştırmaları*, C.: 9, S.: 1-3, İstanbul 1995.

Aksar, Yusuf, *Implementing International Humanitarian Law From the Ad Hoc Tribunals to a Permanent International Criminal Court*, Routledge (UK) 2004.

Akşit, Cevat, *İslam Ceza Hukuku ve İnsani Esasları*, İstanbul 2000.

Alacakaptan, Uğur, *Fikir ve Düşünce Özgürlüğü ve Tehlike Suçları Çağdaş Batı Hukukunda Bu Konudaki Düşünce ve Uygulamalar Türk Uygulaması ve Değerlendirilmesi*, in: *Hukuk Kurultayı 2000*, C.:2, Ankara Barosu Yayını, Ankara 2000.

- Alacakaptan, Uğur**, İşlenemez Suç, A.Ü. Hukuk Fakültesi Yayını, Ankara, Basıldığı tarih belli değil.
- Alacakaptan, Uğur**, Suçun Unsurları, Ankara 1970.
- Albayrak, Mustafa**, “Yeni Türk Ceza Kanunu’nda Belli Hakları Kullanmaktan Yoksun Bırakılma Güvenlik Tedbirinin Uygulaması ve Sorunlar”, in: Terazi Aylık Hukuk Dergisi, Yıl:2, Sayı:13, Eylül 2007.
- Aldıkaçtı, Orhan**, Anayasa Hukukumuzun Gelişmesi ve 1961 Anayasası, 4. Bası, İstanbul 1982.
- Aldıkaçtı, Orhan**, Modern Demokrasilerde ve Türkiye’de Devlet Başkanlığı (Doçentlik Tezi), İstanbul 1960.
- Alicanoğlu, Mahmut**, Türk Ceza Kanunu ve Yargıtay İçtihatları ve Harçlar Kanunu, C. II, İstanbul 1953.
- Allen, Harry E.-Simonsen, Clifford E.**, Corrections in America: An Introduction, Third Edition, New York, London 1981.
- Alpaslan, M. Şükrü**, Kriminoloji ve Hukuk Açısından Tedhişçilik (Doktora Tezi), İstanbul 1983.
- Alsın, Zeki Mesud**, Yeni Devletler Hukuku, C.: I, 2. Bası, İstanbul 1955.
- Alşahin, Mehmet Emin**, Ceza Hukukunda Zamanaşımı, Ankara 2016.
- Alşahin, Mehmet Emin**, Yargıtay Kararları Işığında Mala Zarar Verme Suçları (5237 sayılı TCK. m. 151 vd.) Ankara 2010.
- Alşahin, Mehmet Emin**, Yargıtay Kararları Işığında Taksirle Öldürme Suçu (TCK m. 85), Ankara 2016.
- Altavilla, Enrico**, (tercüme edenler Bohne, Gotthold-Sax Walter), Forensische Psychologie, Band I, Der psychologische Prozess und die gerichtliche Wahrheit; Band II, Die psychologie der strafprozessbeteiligten, Graz-Wien-Köln, 1955.
- Altavilla, Enrico**, Psicologia Giudiziaria, 4. Edizione, I, Il Processo psicologico e la verità giudiziale, Prefazione, s. IX-XI, Torino, 1955.
- Altavilla, Enrico**, Psicologia Giudiziaria, 4. Edizione, I, Il processo psicologico e la verità giudiziale; II- Gli attori nel Procedimento penale, Torino, 1955.
- Anayurt, Ömer**, Hukuka Giriş ve Hukukun Temel Kavramları, Ankara 2001.
- Ancel, Marc- Piontkovsky, A.A.- Tchkhikvadze, V.M.**, Le Système pénal soviétique, in: Les grands systèmes de droit pénal contemporains VI, Paris 1975.
- Ancel, Marc-Marx, Yvonne**, Les codes pénaux européens, Tome: I, Paris 1956.
- Ancel, Marc**, Introduction au système de droit pénal soviétique (De la Révolution d’octobre aux Codes de 1960) in, La Réforme Pénale Soviétique, Code Pénal, Code de Procédure Pénale et Loi d’organisation Judiciaire de la R.S.F.S.R, du 27 octobre 1960, traduits par J. Bellon, M. Fridieff, Godneff, Ch. Kourilsky, S.E.Sismondini, Paris 1962.
- Ancel, Marc**, La défense sociale nouvelle, Deuxième édition revue et augmentée (nouveau tirage), Paris 1971.
- Andrea, Baechtold**, Strafvollzug. Straf-und Massnahmenvollzug an Erwachsenen in der Schweiz, Bern 2005.
- Ansay, Sabri Şakir**, Hukuk Bilimine Başlangıç, 5. Bası, Basım Yeri Belli Değil, 1955.
- Ansay, Sabri Şakir**, Hukuk Tarihinde İslam Hukuku, 3. Bası, Ankara 1958.
- Apaydın, Cengiz**, 2011 Yılı Yargıtay Kararları Işığında Taksirle Yaralama Taksirle Öldürme ve Olası Kastla İnsan Öldürme Suçları, İstanbul 2011.
- Ardalı, Çetin**, “Tekerrürde Cezanın Çekilmiş Olması Şart Değil mi?”, AD. 1944/12.

- Ardalı, Çetin**, Müsessel Cezalarda İçtima ve Tekerrür Hakkında Bir Tavzif ve Bir Dilek, AD. 1945/6.
- Ardalı, Çetin**, Müsessel Cezalarda İçtima ve Tekerrür, AD. 1944/6.
- Ardıçoğlu, M. Artuk**, Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi, Ankara Barosu Dergisi, 2017/3.
- Arıkan, Baha**, Kendi Sözleriyle Mahmut Esat Bozkurt, Adliye Dergisi, Mahmut Esat Bozkurt'un Nüshası, S.: 1 ek, 1944.
- Armağan, Servet**, Anayasa Hukuku Açısından Af Yetkisinin Değerlendirilmesi, Anayasa Yargısı 18, Ankara 2001.
- Armağan, Servet**, Türk Esas Teşkilat Hukuku, 1.Kitap, İstanbul 1979.
- Armaoğlu, Fahir Hadi**, "Belçika Kaidesi ve Siyasi Suçların İadesi", AD., Y.: 42, S.: 11, Ankara 1951.
- Armaoğlu, Fahir Hadi**, "Belçika Kaidesi ve Siyasi Suçluların İadesi Meselesi", AD., Y.: 42, S.: 10, Ankara 1951.
- Arsal, Sadri Maksudi**, "İngiliz Amme Hukukunun İnkişafı Safhaları", İÜHFİM, C.: VI, S.: 1, İstanbul 1940.
- Arsal, Sadri Maksudi**, Hukukun Umumi Esasları, Hukukun Pozitif Felsefesi, Birinci Cilt, Ankara 1937.
- Arsal, Sadri Maksudi**, Türk Tarihi ve Hukuk, C.: I, İstanbul 1947.
- Arsal, Sadri Maksudi**, Umumî Hukuk Tarihi, Ankara 1942.
- Arsel, İlhan**, Anayasa Mahkemesi'nin Bazı Eğilimleri Üzerine Görüşler ve Anayasa Mahkemesi Kararlarından Özetler, Ankara 1970.
- Arslan, Çetin- Azızağaoğlu, Bahattin**, Yeni Türk Ceza Kanunu Şerhi, Ankara 2004.
- Arslan, Çetin-Kayanççek, Murat**, Suçta Tekerrür, Ankara 2009.
- Artuç, Mustafa**, Kişilere Karşı Suçlar, 2. Bası, Ankara 2018.
- Artuk, Emin**, "Suç Genel Teorisi", in: Ceza Hukuku El Kitabı, İstanbul 1989.
- Artuk, Emin**, Ceza Hukukuna Giriş (Ders Notları) I, İstanbul 1983.
- Artuk, Emin**, Mukayeseli Çocuk Muhakemesi Hukuku, İstanbul 1987 (Yayınlanmamış Doçentlik Tezi).
- Artuk, Emin**, Suçun Özel Görünüş Şekilleri, in: Ceza Hukuku El Kitabı, İstanbul 1989.
- Artuk, M. Emin**, "1926 Tarihli Türk Ceza Kanununun Hazırlanışı", in: Gerekçeli Ceza Kanunları, (Haz.: Artuk, M. Emin-Gökçen, Ahmet-Yenidünya, A. Caner), İstanbul 1999.
- Artuk, M. Emin**, Alkohol und Rauschgift im Islamischen Strafrecht, in: Annales de la faculté de droit d'Istanbul, Tome XXIX, No. 45, İstanbul 1983.
- Artuk, Mehmet Emin - Alşahin, Mehmet Emin**, "Ceza Hukuku Yönünden Çocuk İhmali ve Çocuk İstismarı". İn: Çocuk Hakları Açısından Çocuk İhmali ve İstismarı El Kitabı İstanbul 2011.
- Artuk, Mehmet Emin- Gökçen, Ahmet**, Ceza Hukuku Özel Hükümler, 16. Baskı, Ankara 2017.
- Artuk, Mehmet Emin- Yenidünya, A. Caner**, "Ötenazi", Prof. Dr. Turhan Tufan Yüce'ye Armağan, İzmir 2001.
- Artuk, Mehmet Emin-Alşahin, Mehmet Emin**, "Hapis Cezalarının ve Cezaevlerinin Tarihi Gelişimi", in Prof. Dr. Mehmet Âkif Aydın'a Armağan, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi, Hukuk Araştırmaları Dergisi - Özel Sayı - Yıl 2015, Cilt 21, Sayı 2.
- Artuk, Mehmet Emin-Alşahin, Mehmet Emin**, "Objektif Cezalandırılabilme Şartı ve Zamanaşımı", in Prof. Dr. Nur Centel'e Armağan, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, C.19, S.2 (Özel Sayı), Y.2013.

- Artuk, Mehmet Emin-Alşahin, Mehmet Emin**, Hükümlünün Hakları, Ord. Prof. Dr. Sulhi Dönmezer Armağanı, Cilt: I, Ankara 2008.
- Artuk, Mehmet Emin-Alşahin, Mehmet Emin**, Kriminoloji, Güncellenmiş ve Gözden Geçirilmiş 2. Baskı, Ankara 2018.
- Artuk, Mehmet Emin-Gökçen, Ahmet-Yenidünya, A. Caner**, Ceza Hukuku Özel Hükümler, 12. Tıpkı Baskı, Ankara 2012.
- Artuk, Mehmet Emin-Gökçen, Ahmet-Yenidünya, A. Caner**, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 3. Baskı, Ankara 2007.
- Artuk, Mehmet Emin-Gökçen, Ahmet-Yenidünya, A. Caner**, TCK. Şerhi, Genel Hükümler, 1. Baskı, Cilt:1, Ankara 2009.
- Artuk, Mehmet Emin-Gökçen, Ahmet-Yenidünya, A. Caner**, TCK. Şerhi, Genel Hükümler, 2. Baskı, Cilt:1, Ankara 2014.
- Artuk, Mehmet Emin-Gökçen, Ahmet**, Gerekçeli Ceza Kanunları, 18. Baskı, Ankara 2017.
- Artuk, Mehmet Emin-Yenidünya, Ahmet Caner**, “Mukayeseli Hukukta ve Türk Hukukunda Ertelene Müessesesi”, Prof. Dr. Sahir Erman’a Armağan, İstanbul 1999.
- Artuk, Mehmet Emin-Yılmaz, Erkam**, “12 Yaşından Küçük Çocukların Suçta Kullanılması: Azmettirme ve Dolaylı Faillik Dilemması”, Hukuk ve Disiplinler Arası Yaklaşımla Şiddet ve Toplumsal Eşitlik, Editörler: Çakmut, Özlem Yenerer ve diğerleri, Ankara 2022, s.27-54
- Artuk, Mehmet Emin-Yılmaz, Erkam**, “765 sayılı TCK’nın 56’ncı Maddesinin Kaldırılması, in: Darağacındaki İstiklal Madalyası - 27 Mayıs Darbesi, Editör:Emine Gürsoy Naskali, İstanbul 2022, s. 15-35.
- Artuk, Mehmet Emin-Yılmaz, Erkam**, “Teorik Açından Güvenlik Tedbirleri”, İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 7 (2), Güz 2020, s.7-43.
- Artuk, Mehmet Emin-Yılmaz, Erkam**, Teorik Açından Güvenlik Tedbirleri, İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 7 (2), Güz 2020.
- Artuk, Mehmet Emin**, “1926 Tarihli Türk Ceza Kanununun Hazırlanışı, in: Gerekçeli Ceza Kanunları (M. Emin Artuk- Ahmet Gökçen-A. Caner Yenidünya), İstanbul 1999.
- Artuk, Mehmet Emin**, “Ceza Kanununun Suç Siyaseti Bilimi Açısından Değerlendirilmesi”, Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C:3, S:1, Ayrı Basım, Haziran-2008 Kayseri, s.3-17.
- Artuk, Mehmet Emin**, “Kriminolojinin Tanımı”, İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C:5, S:2, Güz 2018.
- Artuk, Mehmet Emin**, “Ölüm Cezası”, Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Prof. Dr. Jale G.Akipek’e Armağan, Konya 1991.
- Artuk, Mehmet Emin**, “Tanzimat Dönemi Osmanlı Ceza Kanunlarından 1840 ve 1851 Tarihli Kanunların İncelenmesi”, Türk Hukuk Tarihi Araştırmaları, S: 16, Yıl: 2013 (Güz), s.5-20.
- Artuk, Mehmet Emin**, “Yeni Türk Ceza Yasası’nda Çocuğun Hukuki Statüsü”, in: III. Ulusal Çocuk Acil Tıp ve Yoğun Bakım Kongresi, İstanbul 2006.
- Artuk, Mehmet Emin**, Güvenlik Tedbirleri, Prof. Dr. Atilla Özer’e Armağan, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi C. XII, Y. 2008, S. 1-2.
- Artuk, Mehmet Emin**, Sinn und Zweck der Strafe und die Maßnahmen zur Sicherung und Besserung im türkischen Strafrecht (Köln, Doktora Tezi), Königstein/Ts 1979.
- Aslan, Beşir**, Ceza Hukukunda Yaş Küçüklüğü, 3. Baskı, Ankara 2014.
- Atalay, Osman**, Mükerrer Hükümlülerin İnfazında Müddetname Hesaplamaları, in. Terazi Aylık Hukuk Dergisi, Eylül 2007.
- Ateş Ekşi, Canan**, Uluslararası Ceza Mahkemesinin İnsanlığa Karşı Suçlar Üzerindeki Yargı Yetkisi, Ankara 2004.

- Atila, Mesude**, Türkiye Cumhuriyeti Anayasa Hukuku'nda Af Kurumu, Ankara Barosu Dergisi, Yıl:68, Sayı: 2010/1.
- Aug. Roger-Alex. Sorel**, Codes et lois usuelles classées par ordre alphabétique, Paris 1879.
- Avcı, Mustafa**, Hürriyet, Bağlayıcı Cezalara Seçenekler, Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul 1994.
- Avcı, Mustafa**, Osmanlı Ceza Hukuku Genel Hükümler, Konya 2010.
- Avcı, Mustafa**, Türk Hukuk Tarihi Dersleri, Konya 2012.
- Ayan, Mehmet**, Tıbbi Müdahalelerden Doğan Hukuki Sorumluluk, Ankara 1991.
- Aydın, Devrim**, Suça Teşebbüs, AÜHFD, Y.: 2006.
- Aydın, Devrim**, Türk Ceza Hukukunda Suça İştirak, Ankara 2009.
- Aydın, Hüseyin**, Askeri Hizmetlerin İfasında Suç Teşkil Eden Emri Yerine Getirmenin Cezai Sorumluluğu, YBHFD, Yıl:5, S:2020/1.
- Aydın, Hüseyin**, Bir Güvenlik Tedbiri Olarak TBMM Üyeliğinden Yoksun Bırakma, İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.3, S.1, Yıl:2012.
- Aydın, M. Âkif**, Osmanlı Hukuku, Devleti-i Aliyye'nin Temeli, Ankara 2020.
- Aydın, M. Akif**, Türk Hukuk Tarihi, Genişletilmiş 7. Baskı, İstanbul 2009.
- Aydın, M.Akif**, "Osmanlı Ceza Hukuku", Osmanlı Devletinde Hukuk ve Adalet, 2. Baskı, İstanbul 2014.
- Ayık, İsmail Hakki**, "Tahrir", AD., Y.: 43, S.: 1, Ankara 1952.
- Baba, Yasemin**, Türk Ceza Hukukunda Etkin Pişmanlık, İstanbul 2013.
- Badinter, Robert**, Contre la peine de mort, Domont 2012.
- Balamir, İsmail Hakki**, "Ceza Hukukunda Kıyas (L'analogie) Yahut Adsız Suç (Le délit innomé)", Adalet Ceridesi, S.: 8, Ankara 1943.
- Başak, Cengiz**, Uluslararası Ceza Mahkemeleri ve Uluslararası Suçlar, Ankara 2003.
- Başar, Nur**, "Türk Ceza Hukukunda Haksız Tahrir", AD., S.: 4, 1980.
- Başgil, Ali Fuat**, Esas Teşkilat Hukuku, C.: I, Türkiye Siyasi Rejimi ve Anayasa Prensipleri, Fasikül: II, İstanbul 1960.
- Başgil, Ali Fuat**, Teşrii Masuniyet Meselesi (Teşkilatı Esasiye Kanunumuzun 17. Maddesi Üzerinde Etüd), İHFM, C.: VII, S.: 1, İstanbul 1941.
- Battaglini**, A propos de la succession des lois pénales exceptionnelles et temporaires, Giustizia Penale, 1950, II, 514, note sous Cass Ital., 19 Janvier 1950.
- Batum, Süheyl**, Fikir ve Düşünce Özgürlüğü ve Tehlike Suçları Çağdaş Batı Hukukunda Bu Konudaki Düşünce ve Uygulamalar Türk Uygulaması ve Değerlendirilmesi, in: Hukuk Kurltayı 2000, C.:2, Ankara Barosu Yayını, Ankara 2000.
- Baumann, Jürgen-Weber, Ulrich-Mitsch, Wolfgang**, Strafrecht, Allgemeiner Teil, 11. Auflage, Bielefeld 2003.
- Baumann, Jürgen-Weber, Ulrich**, Strafrecht Allgemeiner Teil, 9. Auflage, Bielefeld 1985.
- Baumann, Jürgen**, Strafrecht Allgemeiner Teil, 7. Auflage, Bielefeld 1975.
- Bayraktar, Köksal**, "Faal Nedamet", İHFM. C.: 33, S.: 3-4, İstanbul 1968.
- Bayraktar, Köksal**, "Organ ve Doku Alınması, Saklanması, Aşılması ve Nakli Hakkında Kanun"a İlişkin Düşünceler, in: Ceza Hukuku ve Kriminoloji Dergisi, İstanbul 1979.
- Bayraktar, Köksal**, Ceza Kanunundaki Hukuka Uygunluk Nedenleri, in: Ceza Hukuku Günleri, 70. Yılında Türk Ceza Kanunu-Genel Hükümler- (26-27 Mart 1997-İstanbul) İstanbul 1998.
- Bayraktar, Köksal**, Hekimin Tedavi Nedeniyle Cezai Sorumluluğu, (Doktora Tezi), İstanbul 1972.

- Bayraktar, Köksal**, Siyasal Suç, İstanbul 1982.
- Bayraktar, Köksal**, Suç İşlemeğe Tahrik Cürmü, İstanbul 1977.
- Bayramoğlu, Reşad** “Tekerrürde Cezanın Çekilmiş Olması Şart mıdır, Değil midir?”, AD. 1944/12.
- Baytaz, Abdullah Batuhan**, Kanunilik İlkesi Bağlamında Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukukunda Yorum, İstanbul 2018.
- Beccaria** Suçlar ve Cezalar Yahut Beşeriyetin Mecellesi, (Çev.: Muhiddin Göklü), 3. Bası, İstanbul 1964.
- Beccaria, Cesare**, Suçlar ve Cezalar Hakkında (Çev: Sami Selçuk), 1.Baskı, Ankara 2004.
- Bekar, Elif**, Türk ve Amerikan Ceza Hukukunda Zorunluluk Hali, Ankara 2013.
- Beling, Ernst**, Die Lehre vom Verbrechen, Tübingen 1906.
- Bereket, Zuhâl**, “Türk Hukuku Açısından Vatandaşın İade Edilmezliği Kuralı”, YD., C.: 24, Sayı: 1-2, Ankara 1998.
- Berkin, Necmeddin**, Meşru Müdafaa, İstanbul 1947.
- Bettiol, Giuseppe**, “Ceza Hukukunun İnsanileştirilmesi ve Klasizm İle Pozitivizm Arasındaki Tezadın Bugünkü Durumu”, (Çev.: Faruk Erem), Ankara 1949.
- Byıklı, Hasan**, “Tüzel Kişilerin Ceza Sorumluluğu ve Türk Ceza Hukuku Sistemi”, YD., C.: 7, S.: 4, Ekim 1981.
- Byıklı, Hasan**, “Tüzel Kişilerin Ceza Sorumluluğu ve Türk Ceza Hukuku Sistemi II”, YD., C.: 8, S.: 1-2, Ocak-Nisan 1982.
- Byıklı, Hasan**, Sosyal Ceza Hukuku İçinin Ceza Yoluyla Korunması, Ankara 1983.
- Bilge, Necip**, “İptal Kararlarının Geriye Yürümezliği”, (Olaylar ve Görüşler), in: Cumhuriyet, 19 Nisan 1990.
- Bilge, Necip**, Hukuk Başlangıcı, Hukukun Temel Kavram ve Kurumları, 15. Bası, Ankara 2001.
- Bilge, Suat**, Uçak Kaçırılmaları, in: Dış Politika-Foreign Policy, C.: 1, S.: 1, Mart 1971.
- Bilgin, A.**, Hayat İçin Elzem Organların Naklinde Başlıca Hukuki Problemler ve Çözüm Yolları Üzerinde Bir Deneme, İstanbul 1968.
- Binding, Karl**, Lehrbuch des gemeinen deutschen Strafrechts. Besonderer Teil. Band: I, 2. Auflage, Leipzig 1902.
- Bock, Dennis**, Strafrecht Allgemeiner Teil, Springer Verlag, Berlin 2017.
- Bostancı Bozbayındır, Gülşah**, Ceza Hukukunda Haksız Tahrik, İstanbul 2013.
- Bouloc, Bernard**, Droit Pénal Général, 24. Edition, Paris 2015.
- Bouloc, Bernard**, Pénologie, Paris 1991.
- Bouzat, Pierre- Pinatel, Jean**, Traité de Droit Pénal et de Criminologie, Tome III, Criminologie par Jean Pinatel, 2. Edition, Paris 1970.
- Bouzat, Pierre-Pinatel, Jean**, Traité de droit pénal et de criminologie, Tome: I, Droit pénal général par Pierre Bouzat, 2.Edition, Paris 1970.
- Bouzat, Pierre**, Traité Théorique et Pratique de Droit Pénal, Paris 1951.
- Bozbayındır, Ali Emrah**, “Meşru Savunmada Sınırın Aşılması”, Ceza Hukuku Dergisi, Yıl: 7, S. 18, 2012.
- Bozdağ Ahmet**, Türk Ceza Hukukunda Koşullu Salıverilme Kurumu Ve Etkinliğinin Geliştirilmesi, 2. Baskı, Ankara 2021.
- Bozdağ, Ahmet**, İştirak Halinde İşlenen Suçlarda Gönüllü Vazgeçmeden Yararlanmak İçin Gösterilmesi Gereken Gayret, SDÜHFD, Cilt 10, Sayı 2, 2020.

- Bozdağ, Ahmet**, Türk Ceza Hukukunda ve Vergi Ceza Hukukunda Tekerrür, Ankara 2009.
- Bozkurt, Gülnihal**, Batı Hukukunun Türkiye’de Benimsenmesi, 2. Baskı (Tıpkıbasım), Ankara 2010.
- Bozkurt, Gülnihal**, Batı Hukukunun Türkiye’de Benimsenmesi, Ankara 1996.
- Böhm, Alexander**, Strafvollzug, 3. Auflage, Frankfurt a. M 2003.
- Brüggemann, W.**, Widerrechtlichkeit des aerztlichen Eingriffs und Aufklaerungspflicht des Arztes, NJW 1977.
- Bulut, İlhan**, Suçta Netice, Ankara 2022.
- Burian, Paul**, Der Einfluss der deutschen Naturrechtslehre auf die Entwicklung der Tatbestandsdefinition im Strafgesetz, Berlin 1970.
- Büyük Larousse**.
- Callison, Herbert G.**, Introduction to Community – Based Corrections, New York 1983.
- Canpolat, Şerafettin**, Anadolu’da Hakim Olmak, Ankara 2000.
- Cartens, T.**, Das Recht der Organtransplantation, Frankfurt am Main 1978.
- Casabianca, Pierre**, Code Pénal du Royaume D’Italie Traduit Annoté et Précédé D’une Introduction, Paris 1932.
- Centel, Nur-Zafer, Hamide-Çakmut, Özlem**, Kişilere Karşı İşlenen Suçlar, Cilt:1, 4. Bası, 2017.
- Centel, Nur-Zafer, Hamide-Çakmut, Özlem**, Türk Ceza Hukukuna Giriş, 10. Bası, İstanbul 2017.
- Centel, Nur-Zafer, Hamide**, Ceza Muhakemesi Hukuku, 13. Baskı, İstanbul 2016.
- Centel, Nur-Zafer, Hamide**, Ceza Muhakemesi Hukuku, 14. Bası, İstanbul 2017.
- Centel, Nur**, “Cezanın Amacı ve Belirlenmesi”, in: Prof. Dr. Turhan Tufan Yüce’ye Armağan, İzmir 2001.
- Centel, Nur**, “Gençlik Yılında Ceza ve Islah Politikası”, Hukuk Araştırmaları, C:1, S:3, 1986.
- Centel, Nur**, “Şartla Salıverme”, Hukuk Araştırmaları, C.7, S.1-3, 1992-1993, İstanbul 1994.
- Chauveau, Adolphe M.-Hélie, Faustin**, Théorie du code pénal. Tome: I, 6. Edition, Paris 1887.
- Cihan, Erol**, “Suçta ve Cezada Kanunilik İlkesi”, in: Ceza Hukuku Günleri. 70. Yılında Türk Ceza Kanunu-Genel Hükümler-(26-27 Mart 1997-İstanbul), İstanbul 1998.
- Cihan, Erol**, Ceza Hukuku ve Çağdaş Biyomedikal İşlemler, in: Tıbbi Etik Yılığ, V, 16 Mart 1995’te düzenlenen II. Tıbbi Etik Sempozyumuna Sunulan Bildiriler, (Yayınlayan: Arslan Terzioğlu) İstanbul 1996.
- Cihan, Erol**, Ceza Hukukunda Propaganda Kavramı, in: Ceza Hukuku ve Kriminoloji Dergisi, C.:1, S.:1, İstanbul 1978.
- Cin, Halil - Akgündüz, Ahmet**, Türk Hukuk Tarihi, Kamu Hukuku, Konya 1989.
- Cin, Halil-Akgündüz, Ahmed**, Türk Hukuk Tarihi (Kamu Hukuku) C.: I, 3.Baskı, İstanbul 1995.
- Clear, Todd**, “Correction Beyond Prison Walls”, in: Criminology, A Contemporary Handbook (Edit.: Joseph F. Sheley), Second Edition, Belmont 1995.
- Clerc, François**, Introduction à l’étude du code pénal suisse. Partie Générale, Lausanne 1942.
- Cole, George F.- Smith, Christopher, E**, The American System Of Criminal Justice, Eighth Edition, 1998.
- Collin, Fernand**, Enrico Ferri et l’avant projet de code pénal Italien de 1921, Bruxelles 1925.
- Constant, Jean**, Eléments de criminologie, Liège 1949.

- Constant, Jean**, Manuel de droit pénal. Principes généraux du droit pénal positif belge, C.II, 7. Edition, Liège 1960.
- Constant, Jean**, Traité élémentaire de droit pénal. Principes généraux du droit pénal positif belge, Tome I, Liège 1965.
- Constant, Jean**, Traité élémentaire de droit pénal. Principes généraux du droit pénal positif belge, Tome II, Les peines et les mesures de sureté, Liège 1966.
- Corrado, Arturo**, Die sichernden Massnahmen im Gesetz Rocco, Bern 1935.
- Çağlayan, M. Muhtar**, Türk Ceza Kanunu, Genişletilmiş 3. Bası, (m. 125-315), II, Ankara tarihsiz.
- Çağlayan, M. Muhtar**, Yasama Dokunulmazlığı, AD., S.: 3-4, Ankara 1977.
- Çakır, Kerim**, Hapis Cezasının Koşullu Salıverilme Uygulanarak İnfazı, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, C.: 26, S.: 2, Aralık 2020.
- Çakır, Kerim**, İftira Suçu, in: Prof. Dr. Mehmet Emin Artuk'a Armağan (Editör, Mahmut Koca), Ankara 2020.
- Çakır, Kerim**, Kişisel Verilerin Kaydedilmesi Suçu (TCK m. 135), in: Prof. Dr. İbrahim Dülger'e Armağan, Antalya Bilim Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi (ABÜHFD), C: 8, S: 16, Aralık 2020.
- Çakır, Kerim**, Suçtan Kaynaklanan Malvarlığı Değerlerini Aklama Suçu, Ankara 2016.
- Çakır, Kerim**, Tüzel Kişiler Hakkında Güvenlik Tedbirleri, Beykent Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, S.:8, Aralık 2018.
- Çakmut, Özlem Yenerer**, Tıbbi Müdahaleye Rızanın Ceza Hukuku Açısından İncelenmesi, İstanbul 2003.
- Çeçen, Anıl**, İnsan Hakları, 2. Basım, Ankara 1995.
- Çelebican, Özcan Karadeniz**, Roma Hukuku, 13. Baskı, Ankara 2008.
- Çelik, Edip F.**, Milletlerarası Hukuk, C.: I, 4. Bası, İstanbul 1980.
- Çelik, Edip**, Milletlerarası Hukuk, İkinci Kitap, İstanbul 1987.
- Çelikel, Aysel**, Toplumun Özgürleşmesi ya da Töreler, in: Güncel Hukuk Aylık Hukuk Dergisi, S.:2, Şubat 2004.
- Çetin, Soner Hamza**, Türk Ceza Kanununda Adli Para Cezası, Ankara 2012.
- Çetin, Soner Hamza**, Türk Ceza Kanununda Seçenek Yaptırımlar, Ankara 2011.
- Çınar, Ali Rıza**, Çocuk Ceza Hukuku- Suça Sürüklenen Çocukların Ceza Sorumluluğu ve Yargılanmaları, Ankara 2020.
- Çınar, Ali Rıza**, Türk Ceza Hukukunda Cezalar, Ankara 2005.
- Çolak, Haluk-Altun, Uğurtan**, "Kısa Süreli Hapis Cezaları, Seçenekli Yaptırımlar ve İnfaz Rejimleri", TBB Dergisi, Sayı 67, Kasım-Aralık 2006.
- Çölgeçen, Mehmetcan**, Le code d'Hammourabi, Fribourg 1949.
- Daragenli, Vesile Sonay**, "Tehlike Suçları", in: Prof. Dr. Sahir Erman'a Armağan, İstanbul 1999.
- Dâver, Bülent**, Türkiye Cumhuriyetinde Laiklik (Doktora Tezi), Ankara 1955.
- De Greeff, Etienne**, Introduction à la criminologie I, Paris 1948.
- Değirmenci, Olgun**, "Ceza Hukukunda Yanılma Kavramı ve Hukuka Uygunluk Nedenlerinde Yanılma", TBB Dergisi, S. 110, 2014.
- Değirmenci, Olgun**, "Türk Ceza Hukukunda Kusurluluğu Kaldıran Neden Olarak Amirin Emri ni İfa", TAAD, Yıl:3, S. 10, 2012.
- Değirmenci, Olgun**, Bilişim Suçları, (M.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul 2002.

- Değirmenci, Olgun**, Uluslararası Ceza Mahkemelerinin Kararlarında, Mukayeseli Hukukta ve Türk Hukukunda Soykırım Suçu, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, Sayı:70, Mayıs-Haziran 2007.
- Delogo, Tullio**, “Modern Hukukta Taksirli Suçun Önemi”, Çev. Yüksel Ersoy, AHFD, C.39, S. 1-4, 1982-87.
- Demirbaş, Timur-Erdem, Mustafa Ruhan**, Ceza Hukuku Pratik Çalışmaları, Ankara 2001.
- Demirbaş, Timur**, “Af Tartışmaları ve 4616 Sayılı 23 Nisan 1999 Tarihine Kadar İşlenen Suçlardan Dolayı Şartla Salıverilmeye Dava ve Cezaların Ertelelenmesine Dair Kanun”, in: Anayasa Yargısı, S.:18, Anayasa Mahkemesi’nin 39. Kuruluş Yıldönümü Nedeniyle Düzenlenen Sempozyumda Sunulan Bildiriler (25-26 Nisan 2001), Ankara 2001.
- Demirbaş, Timur**, “Kara Avrupası Devletleri İnfaz Sistemlerinde, İnsan Haklarının Gelişimi”, in: T.C. Adalet Bakanlığı 21. Yüzyıla Girerken Cezaların İnfazı Sempozyumu (21-22 Ocak 2000), Ankara 2001.
- Demirbaş, Timur**, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 14. Baskı, Ankara 2019.
- Demirbaş, Timur**, Haksız Tahrik, Ankara 2016.
- Demirbaş, Timur**, İnfaz Hukuku, 5. Baskı, Ankara 2017.
- Demirbaş, Timur**, İnfaz Hukuku, 7. Baskı, Ankara 2020.
- Demirbaş, Timur**, Kriminoloji, 6. Bası, Ankara 2016.
- Demirbaş, Timur**, Türk Ceza Kanununda Özel Haksız Tahrik Halleri, İstanbul 1985.
- Demirel, Muhammed**, Amirin Emri, İstanbul Ceza Hukuku ve Kriminoloji Arşivi, Yayın No:2, 1.Baskı, İstanbul, Ekim 2014.
- Demirtas, Soner**, Die Konkurrenzlehre im deutschen und türkischen strafrecht, Duncker&Humblot, Berlin
- Devellioğlu, Ferit**, Osmanlıca Türkçe Ansiklopedik Lugat, Ankara 1992.
- Devellioğlu, Ferit**, Osmanlıca ve Türkçe Ansiklopedik Lûgat, 11. Baskı, Ankara 1993.
- Dezza, Ettore-Seminara, Sergio-Vormbaum, Thomas**, Moderne italienische Strafrechtsdenker, Berlin-Heidelberg 2012.
- Diril, Ziya**, “Tekerrür Hükümlerinin Tatbiki İçin Tekerrüre Esas Tutulan Cezanın Çektirilmiş Olması Şart mıdır?”, AD. 1945/3.
- Doğan, Koray**, “Elverişsiz Teşebbüs ve Ters Tipiklik Hatası”, Prof. Dr. Feridun Yenisey’e Armağan, C. I, İstanbul 2014.
- Donay, Süheyl**, “Ceza Normunun Yer, Kişi ve Zaman Yönünden Uygulanması”, in: Ceza Hukuku Günleri, 70. Yılında Türk Ceza Kanunu –Genel Hükümler- (26-27 Mart 1997-İstanbul), İstanbul 1998.
- Donay, Süheyl**, “Suçluların İadesinde Yeni Gelişmeler”, İÜHF.M., C.: L, S.: 1-4, İstanbul 1984.
- Donay, Süheyl**, Para Cezaları, İstanbul 1972.
- Donnedieu De Vabres, H**, Traité de droit criminel et de législation pénale comparée, 3.Edition, Paris 1947.
- Donnedieu De Vabres, H.**, la politique criminelle des états autoritaires, Paris 1938.
- Donnedieu De Vabres**, Les principes modernes du droit pénal international, Paris 1928.
- Donnedieu De Vabres**, Précis de droit criminel, 2. Edition, Paris 1951.
- Dönmezer, Sulhi-Erman, Sahir**, Ceza Hukuku Dersleri, Umumi Kısım, İstanbul 1958.
- Dönmezer, Sulhi-Erman, Sahir**, Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku Genel Kısım, Cilt: II, 11. Bası, İstanbul 1997.
- Dönmezer, Sulhi-Erman, Sahir**, Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku Genel Kısım, C.: III, 12. Baskı, İstanbul 1997.

- Dönmezer, Sulhi-Erman, Sahir**, Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku, Beta, C. I, 12. Baskı, İstanbul 1997.
- Dönmezer, Sulhi-Erman, Sahir**, Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku, C. II, 12. Baskı, İstanbul 1997.
- Dönmezer, Sulhi-Erman, Sahir**, Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku, C. II, 10. Bası, İstanbul 1994.
- Dönmezer, Sulhi-Erman, Sahir**, Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku, Genel Kısım, C:I, 11. Bası, İstanbul 1994.
- Dönmezer, Sulhi**, “Düşünce ve Kanaat Hürriyetinin Sınırı; Hürriyetlerin Özüne Dokunan Sınırlamalar”, in: Mahkeme Kararları Kroniği, İÜHF.M., C.:XXIX, S:3.
- Dönmezer, Sulhi**, “Maddi Sebepiyet Alakası”, İÜHF.M, C:IX, S.1-2, İstanbul 1943.
- Dönmezer, Sulhi**, “Mahkeme Kararları Kroniği, İcranın Tanzim Tasarrufları İle Suç İhdası, Anayasaya Aykırılık İddiası Halinde Verilmesi İcabeden Karar”, İÜHF.M, C.: XXVIII, S.: 1, İstanbul 1962.
- Dönmezer, Sulhi**, Ağır Hapis Cezasında Hücre Devresi ve Tenfiz Sistemimiz Üzerine Tekliflerimiz, İÜHF.M, C.:XXVII, S.:1-4, İstanbul 1962.
- Dönmezer, Sulhi**, Cezai Mesuliyetin Esası, İstanbul 1949.
- Dönmezer, Sulhi**, Genel Ceza Hukuku Dersleri, İstanbul 2003.
- Dönmezer, Sulhi**, Kriminoloji, 7. Bası, İstanbul 1984.
- Dönmezer, Sulhi**, Kriminoloji, 8. Bası, İstanbul 1994.
- Dönmezer, Sulhi**, Tartışmalar, in: Doğumunun 100. Yılında Atatürk Sempozyumu, Atatürk İlkeleri ve Ceza Hukuku, 15-18 Aralık 1981, İstanbul 1983.
- Dönmezer, Sulhi**, Teşebbüste Hazırlık ve İcra Hareketleri Tefriki, İÜHF.M, C.:VIII, İstanbul 1942.
- Dönmezer, Sulhi**, Yabancı Memlekette İşlenen Suçlar, Siyasi Suçlar ve Nisbi Siyasi Suçlar, Mahkeme İçtihatları II, İÜHF.M., C.: XV, İstanbul 1949.
- Dreher, Eduard**, Strafgesetzbuch mit Nebengesetzen und Verordnungen, 36. Auflage, München 1976.
- Dreher, Eduard**, Strafgesetzbuch mit Nebengesetzen und Verordnungen, 33. Auflage, 1972.
- Du Pasquier, Claude**, Introduction à la théorie générale et à la philosophie du droit, 3. Edition, Neuchâtel-Paris 1948.
- Dural, Mustafa**, Türk Medeni Hukukunda Gerçek Kişiler, Gözden Geçirilmiş Üçüncü Bası, İstanbul 1987.
- Duran, Lütfi**, “Türkiye Hükümetinin Suçluların İadesine Dair Kararları Üzerine Kazai Murakabe”, in: Tahir Taner’e Armağan, İstanbul 1956.
- Dursun, Selman-Bozbayındır, Ali Emrah** ‘Ceza Hukukunda Hukuka Uygunluk Nedenlerinin Manevi Unsurları Meselesi’, İÜHF.M, Cilt: LXXIII, Sayı 1, 2015.
- Dursun, Selman**, “Türk Ceza Hukuku’nda Emrin İfasının Hukuki Niteliğinin Alman Ve İtalyan Ceza Hukuku’yla Karşılaştırmalı Olarak İncelenmesi”, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. XVIII, Y. 2014.
- Dülger, İbrahim**, Türk Ceza Hukukunda Müsadere, Konya 2009.
- Düzgün, Nuri-Elmacı, Şerafettin**, 5237 Sayılı Türk Ceza Kanununa Göre Olası Kast- Bilinçli Taksir ve Taksirle İşlenen Suçlar, Ankara 2007.
- Ebert, Udo**, Strafrecht, Allgemeiner Teil, 3. Auflage, Heidelberg 2001.
- Ebu Zehra, Muhammed**, İslam Hukukunda Suç ve Ceza, (Çev.: İbrahim Tüfekçi), C.: 2, İstanbul 1994.
- Ebu Zehra, Muhammed**, İslam Hukukunda Suç ve Ceza, (Çev.: İbrahim Tüfekçi), C.: 1, İstanbul 1994.

- Edmund Mezger**, Strafrecht. 2. Auflage, München und Leipzig 1933.
- Ekici Şahin, Meral**, Ceza Hukukunda Rıza, 1. Baskı, İstanbul 2012.
- Elliott, Catherine**, French Criminal Law, Willan Publishing 2001.
- Erdem, Mustafa Ruhan**, “Malvarlığına Yönelik Saldırlara Karşı Meşru Savunma İçin İnsan Öldürme ve Yaşam Hakkı (AİHS m. 2)”, DEÜHFD., Cilt:9, Prof. Dr. Ünal Narmanlıoğlu’na Armağan, İzmir 2007.
- Erdem, Mustafa Ruhan**, “Netice Yüzünden Ağırlaşan Suçlar”, Uğur Alacakaptan’a Armağan, Cilt 1, 1. Baskı, İstanbul 2008.
- Erdin, Selim**, Ceza Hukukunda İlliyet, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2013.
- Erdin, Selim**, Hukuka Uygunluk Sebeplerinde Subjektif Unsur Sorunu, 1. Baskı, Ankara 2021.
- Erdin, Selim**, Türk Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukukunda Önödeme (TCK m. 75), Ankara 2021.
- Erdoğan, Mustafa**, Anayasal Demokrasi, 3. Baskı, Ankara 1999.
- Erdoğan, Mustafa**, Liberal Toplum, Liberal Siyaset, Yenilenmiş 2. Baskı, Ankara, Ekim 1998.
- Erdoğdu, Ahmet**, “Tedip Hakkı” AD., S.: 9, Ankara 1951.
- Erdoğdu, Ahmet**, Meşru Müdafaa, AD., Yıl: 1941, S.: 3, Ankara 1950.
- Erdoğdu, Ahmet**, Zaruret Hali ve Hukuki Neticeleri, AD., S.: 6, Ankara 1950.
- Erdurak, Yılmaz Güngör**, Türk Ceza Kanunu, 2. Baskı, Ankara 1991.
- Erem, Faruk-Danışman, Ahmet-Artuk, Mehmet Emin**, Ümanist Doktrin Açısından Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 14. Baskı, Ankara 1997.
- Erem, Faruk**, “Tekerrür Hakkındaki Kanun Hükümlerinin Tetkiki”, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası (AÜHF.M.), C.: II 1945/2-3.
- Erem, Faruk**, “Tekerrürün Esası”, AD., 1949/10.
- Erem, Faruk**, “Türk Ceza Hukukunda Emniyet Tedbirleri”, AÜHFD., C.: I, S.: 3, Ankara 1944.
- Erem, Faruk**, Adalet Psikolojisi. Suçlu Psikolojisi-Usul Psikolojisi-Mahpusun Psikolojisi, 8. Baskı, Ankara 1988.
- Erem, Faruk**, Gereççeli Türk Ceza Kanunu ve Meriyet Kanunu, 2. Bası, Ankara-İstanbul 1948.
- Erem, Faruk**, Hukukun Üstünlüğü Kavramı ve Bir Örnek, Cumhuriyet, Sy.: 16734, 28.2.1971.
- Erem, Faruk**, Suç Bilimi Açısından Adalet Psikolojisi. Suçlu psikolojisi-usul psikolojisi-mahpusun psikolojisi, 10. Bası, Ankara, 1997.
- Erem, Faruk**, Teammüd, AÜHFD., C.: XXXVII, S.: 1-4, Ankara 1982.
- Erem, Faruk**, Türk Ceza Hukukunda Mal İçin Meşru Müdafaa, Adalet Dergisi, Yıl: 1943.
- Erem, Faruk**, Türk Ceza Kanunu Şerhi, Özel Hükümler, C. II, Ankara 1993.
- Erem, Faruk**, Ümanist Doktrin Açısından Türk Ceza Hukuku, C.: III, Özel Hükümler, Ankara 1985.
- Eren, Fikret**, Sorumluluk Hukuku Açısından Uygun İlliyet Bağ Teorisi, Ankara 1975.
- Ergül, Teoman**, Ölüm Cezası, Manisa Barosu Dergisi, Ekim-Aralık 1998, Y:17, S:67.
- Erman, Barış**, Ceza Hukukunda Tıbbi Müdahalenin Hukuka Uygunluğu, Ankara 2003.
- Erman, Sahir-Özek, Çetin**, Açıklamalı Basın Kanunu ve İlgili Mevzuat, İstanbul 2000.
- Erman, Sahir-Özek, Çetin**, Ceza Hukuku Özel Bölüm. Kamu İdaresine Karşı İşlenen Suçlar, (Sahir Erman), İstanbul 1992.
- Erman, Sahir**, Askeri Ceza Hukuku. Umumi Kısım ve Usul, 7.Bası, İstanbul 1983.
- Erman, Sahir**, Ceza Hukukunda Hukuki Bilmeme ve Yanılma, DHFM XII, 2-3 (1946).
- Erman, Sahir**, Hakaret ve Sövme Suçları, 2. Baskı, İstanbul 1989.

- Erman, Sahir**, Mahkeme İçtihatları. Hakaret, Karşılıklı Tahkir, Teşrii Masuniyetin Hukuki Mahiyeti ve Şumulü, İHFİM, C.: XVII, S.: 1-2, İstanbul 1951.
- Erman, Sahir**, Suç Genel Teorisine İlişkin Bazı Meseleler, in: Değişen Toplum ve Ceza Hukuku Karşısında TCK.'nın Elli Yılı ve Geleceği, (22-26 Mart 1976) İstanbul 1977.
- Erman, Sahir**, Ticari Ceza Hukuku I, Genel Kısım, İstanbul 1992.
- Erra, Carlo**, Teşebbüste İhtiyariyle Vazgeçme (Çev.: Sahir Erman), İÜHFİM, C.X, S.1-2, İstanbul 1944.
- Ersan, Aykut**, Ceza Hukukunda Meşru Savunma ve Meşru Savunmada Sınırın Aşılması, İstanbul 2013.
- Ersoy, Uğur**, Ceza Hukukunda Objektif Cezalandırılabilme Şartları, Ankara 2015.
- Ersoy, Yüksel**, Ceza Hukuku Genel Hükümler, Ankara 2002.
- Ertaş, Şeref**, "Alman Hukukunda Hekimin Mesleki Kusurdan Sorumluluğu", EÜHFD, Yıl: 1., 1980/1.
- Erturhan, Sabri**, İslam Ceza Hukukunda Tekerrür, Sivas 2001.
- Eryıldız, H. Safa**, Alman Ceza Hukuku'nda Meşru Müdafaa Sınırlarının Aşılması (ALM. CK. m. 33), CHD, Sayı 31, 2016.
- Eryılmaz M. Bedri-Bozlak Ayhan**, "Hukukumuzda Zor ve Silah Kullanma Yetkisi", TBB Dergisi, S. 83, 2009.
- Esen, Bülent Nuri**, Anayasa Mahkemesine Göre Türk Anayasa Hukuku Anlayışı, Ankara 1966.
- Eser, Albin-Yenisey, Feridun**, "Son Yüzyıl İçinde Almanya'daki Ceza Düzenlemeleri Geçmiş Bir Bakış Ve Gelecekteki Eğilimler", Yargıtay Dergisi, S. 15, 1989.
- Evik, A. Hakan**, "Türk Ceza Yasasının 462. Maddesi: Zina Veya Gayrimeşru Cinsi Münasebet Esnasında Adam Öldürme Veya Müessir Fiil", in: Adalet Yüksekokulu 20. Yıl Armağanı, İstanbul 2001.
- Ferri, Enrico**, Principii di Diritto Criminale, Torino 1928, s.386; Kunter, Nurullah, Suçun Kanuni Unsurları Nazariyesi, İstanbul 1949.
- Ferri, Enrico**, Sociologia Criminale, Quinta Edizione riveduta ed ampliata con note a cura di Arturo Santoro, Volume Primo-Secondo, Torino 1929-1930.
- Ferri, Enrico**, Sociologia Criminale, Terza Edizione. Completamente Rifatta dei Nuavi Orizzanti del Diritto e della Procedura Penale, Torino 1892.
- Feuerbach, Anselm Ritter – Mittermaier, C. J. A.**, Lehrbuch des geminen in Deutschland gültigen peinlichen Rechts, 14. Auflage, Giesen, 1847
- Fischer, Thomas**, Strafgesetzbuch, 66. Auflage, München, 2019
- Floriot, René**, les erreurs judiciaires, Paris 1969.
- Frank, Reinhard**, Das Strafgesetzbuch für das Deutsche Reich, 18. Auflage, Tübingen 1931.
- Freund, George**, Strafrecht Allgemeiner Teil (Personale Straftatlehre), Zweite, aktualisierte Auflage, Heidelberg 2008.
- Frisch, Wolfgang**, Grund- und Grenzprobleme des sog. subjektiven Rechtfertigungselement, Festschrift für Karl Lackner zum 70. Geburtstag, Wilfried Küper (Hrsg.), 1987.
- Fritjof Haft**, Strafrecht Allgemeiner Teil, 9. Auflage, München 2004.
- Frowein, Jochen Abr. - Peukert, Wolfgang**, Europäische Menschenrechtskonvention, EMRK - Kommentar, 2.Aufl. Kehl u.a., 1996.
- Frulli, Micaela**, "Are Crimes Against Humanity More Serious than War Crimes?", EJIL 2001, Vol.:12, No.:2.

- Garofalo, Baron Rafeale**, Criminologia, “Suç, Suçlu ve Ceza” (Çev.: Muhiddin Göklü) İstanbul 1957.
- Garofalo, Le Baron R.**, La Criminologie, 5. Edition, Paris 1905.
- Garraud, R.-Garraud, Pierre**, Précis de droit criminel, 14. Edition, Paris 1926.
- Garraud, R.**, Traité théorique et pratique du droit pénal français, Tome: I, 3. Edition, Paris 1913.
- Garraud, R.**, Traité théorique et pratique du droit pénal français, Tome: IV, 3. Ed., Paris 1922, Nouveau Tirage 1930.
- Garraud, R.**, Traité théorique et pratique du droit pénal français, Tome: II, 3. Edition, Paris 1914, Nouveau Tirage, Paris 1928.
- Gaston, Stéfani-Levasseur, Georges-Bouloc, Bernard**, Droit Pénal Général, 12. Edition, Paris 1984.
- Gedik, Doğan**, Türk Ceza Hukukunda Müsadere, Ankara 2001.
- Geilen, G.**, Medizinischer Fortschritt und juristischer Todesbegriff, JZ 1968.
- Gemalmaz, Mehmet Semih**, İnsan Hakları Hukuku Açısından İfade Özgürlüğü, in: Prof. Dr. Sahir Erman’a Armağan, İstanbul 1999.
- Gemalmaz, Mehmet Semih**, Türkiye’de Ölüm Cezası(1920-2000),C:I-II, İstanbul 2001.
- Gerland, Heinrich B.**, Deutsches Reichstrafrecht, 2.Auflage, Berlin und Leipzig 1932.
- Geyer**, Über die Strafbarkeit untauglicher Versuchshandlungen, in: Gerichtssaal 1866.
- Gian Domenico, Pisapia**, İtalyan Ceza Hukuku Müesseseleri- Genel Kısım, (Çev: Akgüç, Atıf), Padova 1965.
- Gödekli, Mehmet**, Ceza Hukukunda Güvenlik Tedbirleri ve Muhakeme Usulü, Ankara 2020.
- Gökçen, Ahmet-Alşahin, Mehmet Emin-Çakır, Kerim**, Ceza Muhakemesi Hukuku I, Ankara 2017.
- Gökçen, Ahmet-Balcı, Murat-Alşahin, Mehmet Emin-Çakır, Kerim**, Ceza Muhakemesi Hukuku II, Ankara 2018.
- Gökçen, Ahmet-Balcı, Murat-Alşahin, Mehmet Emin-Çakır, Kerim**, Ceza Muhakemesi Hukuku, 5. Baskı, Ankara 2021.
- Gökçen, Ahmet-Balcı, Murat**, Kasten Öldürme, Kasten Yaralama, Organ ve Doku Ticareti Suçları, 2. Baskı, Ankara 2015.
- Gökçen, Ahmet-Yenidünya, A. Caner**, 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu’nda Cezanın Belirlenmesi ve Bireyselleştirilmesine İlişkin Kurallar (TCK. m. 61-63) Uğur Alacakaptan’a Armağan, Cilt 1, İstanbul 2008.
- Gökçen, Ahmet**, “1929 Tarihli Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun Hazırlanışı”, in: Gerekçeli Ceza Kanunları (Haz.: Artuk, Mehmet Emin- Gökçen, Ahmet- Yenidünya, A. Caner) İstanbul 1999.
- Gökçen, Ahmet**, “Adliye Teşkilatımızın Tarihi Gelişimi ve 1879 Tarihli Mehakim-i Nizamiye-nin Teşkilat-ı Kanun-ı Muvakkatı” in: Prof. Dr. Sahir Erman’a Armağan, İstanbul 1999.
- Gökçen, Ahmet**, “Cezanın Amacı ve Hürriyeti Bağlayıcı Cezaların İnfaz Sistemleri”, in Ceza Hukuku Makaleleri, İstanbul 2002.
- Gökçen, Ahmet**, “Organ ve Doku Nakli Üzerine Düşünceler”, SÜHFD, Milenyum Armağanı, C.: 8, S.: 1-2, Konya 2000.
- Gökçen, Ahmet**, “Yardım Toplama Kanunu’nun 29. Maddesinin Uygulanışı, Yargıtay’ın Konuyla İlgili Kararlarının Özellikle Kanunilik İlkesi ve İdarenin Düzenleyici İşlemlerle Suç İhdası Yönünden Değerlendirilmesi”, Hukuk Araştırmaları, C.: 9, S.: 1-3, İstanbul 1995.
- Gökçen, Ahmet**, 1296 (1879) Tarihli Usul-i Muhakemat-ı Cezaiye Kanun-ı Muvakkatı, SÜHFD., C.:4, S.:1-2, 1994.

- Gökçen, Ahmet**, Belgede Sahtecilik Suçları (m. 204-212), 5. Baskı, Ankara 2018.
- Gökçen, Ahmet**, Ceza Muhakemesi Hukukunda Basit Elkoyma ve Postada Elkoyma (Özellikle Telefonların Gizlice Denetlenmesi), Ankara 1994.
- Gökçen, Ahmet**, Halkı Kin ve Düşmanlığa Açıkça Tahrik Cürmü (TCK 312/2), Ankara 2001.
- Gökçen, Ahmet**, Tanzimat Dönemi Osmanlı Ceza Kanunları ve Bu Kanunlardaki Ceza Müeyyideleri, İstanbul 1989.
- Gökçen, Ahmet**, Türk Ceza Hukukunda Tekerrür, KHUKA, Türkiye Cumhuriyeti'nin 80. Yılına Armağan, Eylül 2003.
- Gökçen, Ahmet**, Türk Ceza Hukukunda Zamanaşımı, KHUKA, Mart 2004.
- Gökçen Ahmet - Ünal Ertuğrul**, 27 Mayıs 1960 Tarihinde Yürürlükte Olan Ceza Mevzuatımız ve Evrensel Hukuk Bağlamında Yassıada Yargılamaları, MÜHF – HAD, C.28, S.1, Haziran 2022.
- Gökmenoğlu, Hüseyin Tekin**, İslam'da Şahsiyet Hakları, Ankara 1996.
- Gökpinar, Mahmut**, "Ceza Sorumluluğunun Temeli: "Kast"", TBB Dergisi, S. 79, 2008.
- Göktürk, Neslihan**, Fikri İçtima, 1. Baskı, Ankara 2013.
- Gölcüklü, Feyyaz-Gözübüyük, A. Şeref**, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Uygulaması, 2. Baskı, Ankara 1998.
- Gölcüklü, Feyyaz-Tezcan, Durmuş**, Ceza Yargılaması Ders Notları, Basım Yeri ve Tarihi Belli Değil.
- Gölcüklü, Feyyaz**, Ceza Hukuku Dersleri, Ankara 1981-1982.
- Gölcüklü, Feyyaz**, Türk Ceza Sistemi (Hürriyeti Bağlayıcı Cezalar), Ankara 1966.
- Görgün, Mehmet**, Uygulamada Ağır Ceza Davaları, Ankara 1996.
- Görkey, Şefik**, Bazı Ülkelerin Organ Aktarımı ile İlgili Yasalarının Aydınlatılmış Onam Açısından Değerlendirilmesi, in: Tıbbi Etik Yıllığı V, 16 Mart 1995'te düzenlenen II. Tıbbi Etik Sempozyumuna Sunulan Bildiriler (Yayınlayan: Arslan Terzioğlu), İstanbul 1996.
- Göze, Ayferi**, Siyasal Düşünceler ve Yönetimler, 6. Bası, İstanbul 1993.
- Gözler, Kemal**, Türk Anayasa Hukuku, Bursa 2000.
- Gözübüyük, Abdullah Pulat**, "Ceza İnfaz Kanunlarının Geçmiş Şümülü", AD., Y.: 45, S.: 2, Ankara 1954.
- Gözübüyük, Abdullah Pulat**, "Mücbir Sebep ve Umulmaz Haller", AD., Y.:36, S.:2, Ankara 1945.
- Gözübüyük, Abdullah Pulat**, "Vukuu Muhakkak Tehlikenin Müdafaaıy Meşru Kılması Üzerine Bir İnceleme", AD., Yıl: 36, S.: 8, Ankara, Ağustos 1945.
- Gözübüyük, Abdullah Pulat**, Devletlerarası Ceza Hukuku, Ankara 1959.
- Gözübüyük, Abdullah Pulat**, Modern Ceza Hukukunda Mal İçin Meşru Müdafaa, Adalet Dergisi, Yıl:1942, S.: 3.
- Gözübüyük, Abdullah Pulat**, Türk Ceza Kanunu Açılması, C.: I, 3.Bası, Ankara, Basım tarihi belli değil.
- Gözübüyük, Abdullah Pulat**, Türk Ceza Kanunu Açılması, C.: I, 4.Bası, İstanbul 1980.
- Gramatica, Filippo**, Principes de défense sociale, Paris 1964.
- Gramatica, Filippo**, Toplumsal Savunma İlkeleri (Çev.: Sami Selçuk), Ankara 1988.
- Graven, Jean**, Beccaria et l'avènement du droit pénal moderne. Grandes figures et grandes oeuvres juridiques, Genève 1948.
- Grispigni, Filippo**, (çev: Nurullah Kunter), "Alman Doktrininde Yeni Bir Suç Nazariyesi (Gayeli Hareket Nazariyesi)", İÜHFMCilt: XVIII, Sayı: 1-2, İstanbul 1952.

- Gropp, Walter** (Çev.: Turhan, Faruk), Alman Bakışına Göre Türk Ceza Kanunu 1989 Öntasarısında Hukuka Uygunluk Sebepleri, in: Türk Ceza Kanunu Tasarısı İçin Müzakereler, Konya 1998.
- Gropp, Walter**, Strafrecht Allgemeiner Teil, Berlin 1998.
- Gropp, Walter**, Strafrecht, Allgemeiner Teil, 2. Auflage, Berlin-Heidelberg 2001.
- Gropp, Walter**, Strafrecht. Allgemeiner Teil, 4. Auflage, Berlin-Heidelberg, 2015.
- Grouber**, Du Conflit des lois d'incrimination et de pénalité dans le temps, Paris 1915.
- Gustave Le Bon**, Kitleler Psikolojisi (çev: Hasan İlhan), Ankara 2014.
- Güleç, Sesim Soyer**, Türk Ceza Kanununda Haksızlık Yanılgısı (m. 30/4), Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi Cilt: 10, Sayı 1, 2008.
- Gülşen, Recep**, Ceza Hukukunda Sorumluluğu Kaldıran Nedenlerden Kaza, Mücbir Sebep, Cebir ve Tehdit, Ankara 2007.
- Gülşen, Recep**, Ceza Hukukunda Sorumluluğu Kaldıran Nedenlerden Kaza, Mücbir Sebep, Cebir ve Tehdit, Ankara 2007.
- Gülşen, Recep**, Hürriyeti Bağlayıcı Cezaların İnfazında Çağdaş Sistem, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 1993.
- Gültekin Diken, Nil Melek**, Ceza Hukukunda Taksire Dayalı Sorumluluk, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul 2018.
- Günal, H. Yılmaz**, Yetkili Mercinin Emrini İfa, (Doçentlik Tezi), Ankara 1967.
- Günal, Yılmaz**, Uyuşturucu Madde Suçları, Ankara 1976.
- Günal, Yılmaz**, "Askeri Münasebetlerde Emir ve Sorumluluk", Ankara Üniversitesi SBF Dergisi, C. 22, S.4, 1967.
- Günay, Erhan**, Açıklamalı-Uygulamalı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun ve İlgili Mevzuat, Ankara 2006.
- Günay, Erhan**, Cezada Tekerrür Uygulaması (Pratik), Ankara 1996.
- Günay, Erhan**, Dava ve Ceza Zamaşımı, Memnu Hakların İadesi, Adli Sicil Kayıtlarının Silinmesi, Ankara 1998.
- Gündel, Ahmet**, Açıklamalı- İçtihatlı Özel Yasalardaki Asliye Ceza Davaları, 2. Baskı, Ankara 2000.
- Gündüz, Aslan**, Milletlerarası Hukuk. Temel Belgeler, Örnek Kararlar, 5. Baskı, İstanbul 2003.
- Güngör, Devrim**, Ceza Hukukunda Fiil Üzerinde Hata, Ankara 2007.
- Güran, Sakıp**, Cezanın İnfazı, Ankara 1942.
- Gürbüz, Yaşar**, Anayasalar, İstanbul 1981.
- Gürel, A. Bülent-Odyakmaz, A. Nevzat**, İçtihatlı Ceza Kılavuzu, Cezaların Tertip ve Sırası, İstanbul 1972.
- Gürelli, Nevzat**, "Ceza Hukukunda Mazeret Sebebi Olarak Haksız Tahrik", İBD., C.: XXV, S.: 6, İstanbul 1951.
- Hafizoğulları, Zeki-Özen, Muharrem**, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 2. Baskı, Ankara 2010.
- Hafizoğulları, Zeki-Özen, Muharrem**, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 4. Baskı, Ankara 2011.
- Hafizoğulları, Zeki**, "Türk Ceza Kanunu Tasarısı", ABD., Y.: 54, S.: 1, 1998.
- Hafizoğulları, Zeki**, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nda Cezalar ve Güvenlik Tedbirleri, Ankara Barosu Dergisi, Y.:65, S.:1, Kış 2007.
- Hafizoğulları, Zeki**, Ceza Normu Normatif Bir Yapı Olarak Ceza Hukuku Düzeni, Ankara 1987.

- Hafizoğulları, Zeki**, Cezanın Tayin Edilmesi, in: Ceza Hukuku El Kitabı, İstanbul 1989.
- Hafizoğulları, Zeki**, Dava ve Cezanın Sukutu, in: Ceza Hukuku El Kitabı, İstanbul 1989.
- Hafizoğulları, Zeki**, Laiklik, İnanç, Düşünce ve İfade Hürriyeti, Ankara 1997.
- Hafizoğulları, Zeki**, Liberal Demokratik Bir Hukuk Düzeninde İfade Hürriyetinin Sınırı, İnsan Hakları Merkezi Dergisi, Ekim 1994, C.:II, S.:2.
- Hakeri, Hakan**, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 21. Baskı, Ankara 2017.
- Hakeri, Hakan**, Ceza Hukukunda İhmal Kavramı ve İhmali Suçların Çeşitleri, Ankara 2003.
- Hakeri, Hakan**, Kasten Öldürme Suçları, TCK. 81, 82, 83, Ankara 2006.
- Hakeri, Hakan**, Tıp Hukukunun Temel Kavramları, Roche Sağlık Hukuku Günleri 1, İstanbul 2007.
- Hakeri, Hakan**, Yeni Türk Ceza Kanunu'nda İhmali Suçlar, in: Hukuk ve Adalet, Yıl:2, Sayı:5, İstanbul 2005.
- Hall, Jerome**, "Ignorance and Mistake in Criminal Law", Indiana Law Journal, S. 33, 1957.
- Hancı, İ. Hamit**, Malpraktis, Tıbbi Girişimler Nedeniyle Hekimin Ceza ve Tazminat Sorumluluğu, Ankara 2002.
- Harro, Otto**, Grundkurs Strafrecht, Allgemeine Strafrechtslehre, Ein Lehrbuch, Berlin-New York 1976.
- Harro, Otto**, Grundkurs Strafrechts, Allgemeine Strafrechtslehre, 7. Auflage, Berlin 2004.
- Hassan, Ümit**, "Siyasi Suç Kavramı", AÜSBFD., C.: 26, Ankara 1971.
- Hayat Büyük Türk Sözlüğü**, İstanbul.
- Hedayati, Mohamed Ali**, Les Mesures de sûreté et la réforme moderne du droit pénal, Genève 1939.
- Heinrich, Bernd**, Ceza Hukuku Genel Kısım I, (editör: Yener Ünver), 2. Bası, Ankara 2014.
- Heinrich, Bernd**, Strafrecht-Allgemeiner Teil I, Stuttgart 2005.
- Heinrich, Bernd**, Strafrecht, Allgemeiner Teil, 4. Auflage, Stuttgart 2014.
- Heinrich, Gebauer**, "Mesleki Taksir İçin Cezai Sorumluluk", Çev. Kayıhan, İçel, İUHFM, C. 33, S. 3 – 4.
- Heinz, Bindokat**, "Zur Rückfallstrafe de lega ferenda", ZStW., 1959/71.
- Herzog, Jacques - Bernard**, Le problème de l'état dangereux en Amérique Latine in: Le problème de l'état dangereux (Deuxième cours international de criminologie), Conférences publiées par Jean Pinatel, Paris 1954.
- Hilgendorf, Eric- Valerius, Brian**, Strafrecht Allgemeiner Teil, München, 2013.
- Hinderling, H.**, "Organ Aktarmalarının Ortaya Çıkardığı Hukuk Sorunları", (Çev: Erdener Yurtcan), in: MHAD, S.:5, İstanbul 1969.
- Hippel, Robert von**, Deutsches Strafrecht, 2.Band, Das Verbrechen Allgemeine Lehren, Berlin 1930.
- Hippel, Robert von**, Deutsches Strafrecht, I.Band, Allgemeine Grundlagen, Berlin 1925.
- Hippel, Robert von**, Lehrbuch des Strafrechts, Berlin 1932.
- Hirsch, Hans Joachim**, "Gefährungsdelikte", "Tehlike Suçları İle İlgili Suç Tiplerinin Ceza Hukukunun Sistematiğine Uygunluğu Konusu" (Çev.: Feridun Yenisey), (Yayınlanmamış Konferans Metni).
- Honig, Richard** (Çev.: Av. Dr. Şemseddin Alp), Roma Hukuku, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayını, Ebüzziya Matbaası, İstanbul 1938.
- Honig, Richard**, "İllyet Nazariyesine Dair", İUHFM., Yıl: II, Cilt: II, 1936.
- Höfer, Friedrich**, Bewährungsfrist vor dem Urteil, Berlin und Leipzig 1931.

- Imbert, Jean**, la peine de mort, Vendome 1972.
- Imbert, Jean**, Quelques procès criminels des XVII e et XVIII e siècles, Paris 1964.
- İçel, Kayıhan-Donay, Süheyl**, Karşılaştırmalı ve Uygulamalı Ceza Hukuku Genel Kısım, 1.Kitap, 4. Baskı, İstanbul 2005.
- İçel, Kayıhan-Donay, Süheyl**, Karşılaştırmalı ve Uygulamalı Ceza Hukuku, Genel Kısım, 1. Kitap, 3. Bası, İstanbul 1999.
- İçel, Kayıhan-Donay, Süheyl**, Karşılaştırmalı ve Uygulamalı Ceza Hukuku, 3. Bası, İstanbul 1999.
- İçel, Kayıhan-Evik, A. Hakan**, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 2. Kitap, 4. Bası, İstanbul 2007.
- İçel, Kayıhan-Sokullu Akıncı, Füsun-Özgenç, İzzet- Sözüer, Adem-Mahmutoğlu, Fatih S.-Ünver, Yener**, Yaptırım Teorisi, 2. Baskı, İstanbul 2002.
- İçel, Kayıhan-Sokullu Akıncı, Füsun-Özgenç, İzzet-Sözüer, Adem-Mahmutoğlu, Fatih Selami-Ünver, Yener**, İçel Suç Teorisi, 2. Kitap, 2.Bası, İstanbul 2000.
- İçel, Kayıhan-Yenisey, Feridun**, Ceza Kanunları, Compendium, C.: 2, 9. Bası, İstanbul 1998.
- İçel, Kayıhan**, “Ceza Hukukunda Temel Kusurluluk Şekli “Kast”, İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Yıl: 6, S. 12, 2007.
- İçel, Kayıhan**, “Suçluların Geri Verilmesi Üzerinde Bir İnceleme”, İÜHF.M., C.: XXX, S.: 3-4, İstanbul 1965.
- İçel, Kayıhan**, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 6. Baskı, İstanbul 2014.
- İçel, Kayıhan**, Ceza Hukukunda Taksirden Doğan Sübjektif Sorumluluk, 1. Baskı, İstanbul 1967.
- İçel, Kayıhan**, Fikri İçtima Üzerinde Bir İnceleme, İHF.M., C.: XXX, S.: 1-2, İstanbul 1964.
- İçer, Zafer**, “Suça Teşebbüste Hazırlık Hareketleriyle İcra Hareketlerinin Ayrılması Meselesi”, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul 2017.
- İçli, Tülin Günşen**, Kriminoloji, 9. Bası, Ankara 2016.
- İnalçık, Halil**, Osmanlı Hukukuna Giriş, SBFD, C.: XIII, No: 2, Ankara 1958.
- İpekçioğlu, Pervin Aksoy**, Türk Ceza Hukukunda Suça Teşebbüs, Ankara 2009.
- İskender, Salih Zeki**, Bağlılık Kuralı ve Suça Etki Eden Nedenlerin (Ağırlaştırıcı ve Hafifletici Nedenlerin) Suç Ortaklarına Etkisi, Yargıtay Dergisi, Temmuz 2011, Ankara 2011.
- İşoğlu, Polat**, Mukayeseli Hukukta Ve Türk Hukukunda Adli Para Cezası, Ankara 2008.
- Jacobs, James B.**, Criminal Law, Criminal Procedure, And Criminal Justice, in: Fundamentals of American Law (General Editor: Alan B. Morrison), New York University School of Law, New York 1996.
- Jeandidier, Wilfrid**, Droit pénal général, Paris 1988.
- Jescheck, Hans Heinrich**, “Hürriyeti Bağlayıcı Cezaların Alman ve Türk Ceza Hukukundaki Yeri” (Çev. Ayhan Önder), İÜHF.M., C.: XLVIII-XLIV, S.: 1-4, İstanbul 1983.
- Jescheck, Hans-Heinrich-Weigend, Thomas**, Lehrbuch des Strafrechts, Allgemeiner Teil, 5. Auflage, Berlin 1996.
- Jescheck, Hans-Heinrich**, “Hürriyeti Bağlayıcı Cezaların Alman ve Türk Ceza Hukukundaki Yeri” (Çev.: Ayhan Önder), İÜHF.M., C.:XLVIII-XLIV, S.:1-4, İstanbul 1983.
- Jescheck, Hans-Heinrich**, Almanya Federal Cumhuriyeti Ceza Hukukuna Giriş (çev: Feridun Yenisey), İstanbul 1989.
- Jescheck, Hans-Heinrich**, Lehrbuch des Strafrechts, Allgemeiner Teil, Berlin 1978.
- Jescheck, Hans-Heinrich**, Lehrbuch des Strafrechts, Allgemeiner Teil, 4. Auflage, Berlin 1988.

- Jescheck, Hans-Heinrich**, Lehrbuch des Strafrechts, Allgemeiner Teil, 2.Auflage, Berlin 1972.
- Joachim, Hans Rudolphi-Horn, Eckard-Samson, Erich-Schreiber, Hans Ludwig**, Systematischer Kommentar Zum Strafgesetzbuch, Band 1, Frankfurt 1975.
- Kaban, Mater-Aşaner, Halim-Güven, Özcan-Yalvaç, Gürsel**, Yargıtay Ceza Genel Kurulu Kararları (Eylül 1996-Temmuz 2001), Ankara 2001.
- Kaboğlu, İbrahim Ö.**, Özgürlükler Hukuku, İstanbul 1996.
- Kafes, Veli**, TCK. Öntasarıları ve İçtihatlar Işığında Hukukumuzda Şartlı Salıverme ve Uygulamadaki Sorunlar (Teori - Uygulama Örneği), Ankara 1998.
- Kaiser, Günther-Schöch, Heinz**, Strafvollzug, 5. Auflage, Heidelberg 2002.
- Kalabalık, Halil**, “Suçluların İadesi Kavramı ve Siyasi Suçlarda Suçlunun İade Edilmezliği”, in: Prof. Dr. Hayri Domanıç’e 80. Yaş Günü Armağanı, C.: II, İstanbul 2001.
- Kamay, Behçet Tahsin**, Adli Tıp, C.: I, Üçüncü Bası, Ankara 1959.
- Kangal, Zeynel**, Ceza Hukukunda Zorunluluk Durumu, Ankara 2010.
- Kantar, Baha**, Ceza Hukuku, Ankara 1937.
- Kantar, Baha**, Siyasal Suç, Hukuk İlmini Yayma Kurumu Konferanslar Serisi, No: 12, Ankara 1936.
- Kaplan, Mahmut**, Onarıcı Adalet ve Türk Ceza Hukukuna Yansımaları, Akdeniz Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.5, S.1, Haziran 2015.
- Kaplan, Mahmut**, Türk Ceza Kanunu’nun Yer Bakımından Uygulanmasında Koruma İlkesi, ABÜHFD, C.: 7, S.: 14, Aralık 2019.
- Karabeni, Metin İ.**, Kriminalistik ve Kriminal Polis Laboratuvarları, in: Ceza Hukuku El Kitabı, İstanbul 1989.
- Karakehya, Hakan**, İradilik Unsuru Bağlamında Ceza Hukukunda Kast, Ankara 2010.
- Karaman, Hayreddin**, Anahatlarıyla İslam Hukuku 1, Giriş ve Amme Hukuku, İstanbul Tarihsiz.
- Karaman, Hayreddin**, Mukayeseli İslam Hukuku, C.: I, 5.Baskı, İstanbul 1996.
- Karaok, Hasan**, Teşebbüs, İştirak, İçtima ve Tekerrür Hükümlerinin Tatbikatı, Elazığ 1952.
- Kartal, Melik**, Meşru Savunmanın Hukuki Esası Bağlamında Gerekliklik ve Orantılılık, 1. Baskı, İstanbul 2019.
- Katoğlu, Tuğrul**, “Ekip Halinde Yürütülen Faaliyetlerde Güven İlkesi ve Ceza Sorumluluğu”, TBB Dergisi, S. 68, 2007.
- Katoğlu, Tuğrul**, Ceza Hukukunda Hukuka Aykırılık, 1. Baskı, Ankara 2003.
- Katoğlu, Tuğrul**, Kesintisiz Suç (Mütemadi Suç), Ankara 2022.
- Kayançicek, Murat**, Ceza Hukuku ve Kabahatler Hukukunda Zamanaşımı, Ankara 2014.
- Kaymaz, Seydi-Gökcan, Hasan Tahsin**, 5237 Sayılı Türk Ceza Kanununda Taksirle Adam Öldürme ve Yaralama Suçları, Ankara 2006.
- Kaymaz, Seydi**, Kasten Yaralama Sonucu Ölümüne Neden Olma (Neticesi Sebebiyle Ağırlaşmış Yaralama Suçu), Ankara 2009.
- Kazaker, Gözde**, Ceza Hukukunda Elverişsiz Teşebbüs, 1. Baskı, Ankara 2019.
- Keçelioğlu, Elvan**, Taksirli Suçun Dogmatığı, Ankara 2015.
- Kern, Eduard-Roxin, Claus**, Strafverfahrensrecht, 20.Auflage, München 1987.
- Keskin, Serap**, Suç Ortaklığı (Suça İştirak), in: Ceza Hukuku Günleri. 70. Yılında Türk Ceza Kanunu -Genel Hükümler- (26-27 Mart 1997-İstanbul), İstanbul 1998.
- Keyman, Selahattin**, “Cürmi Fiilin Yapısal Unsuru Olarak Hareket”, AÜHFD., C.:XL, S.:1-4, Ankara 1988.

- Keyman, Selahattin**, “Suç Genel Teorisinin İki Temel Sorunu: Genel ve Soyut Hareket Kavramı-Suçun İncelenmesinde Tekçi ve Tahlilci Yöntemler”, Prof. Dr. Fadıl H. Sur’un Anısına Armağan, Ankara 1983.
- Keyman, Selâhattin**, “Tipiklik ve Ceza Hukuku”, in Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. XXXVII, S. 1-4, Ankara 1982.
- Keyman, Selahattin**, Türk Hukukunda Af, Ankara Üniversitesi Basımevi, 1965 (Doktora Tezi).
- Kıdıl, Fahrettin**, Cezalandırmanın Amacı ve “Umut Hakkı” Bağlamında Şartla Salıverilme Yasakları, TBB Dergisi 2018 (138).
- Kıratlı, Metin**, Parlamenter Muafiyetler - Bizde ve Yabancı Memleketlerde – (Doktora Tezi), Ankara 1961.
- Kindhäuser, Urs**, Strafrecht Allgemeiner Teil, 2. Auflage, Baden-Baden 2006.
- Kleinheyder, Gerd- Schröder, Jan**, Deutsche Juristen aus fünf Jahrhunderten, Karlsruhe und Heidelberg 1976.
- Koca, Mahmut-Üzülmez, İlhan**, “Hukuka Uygunluk Sebeplerinde Sınırın Aşılması (TCK m. 27)” EÜHFD, C. XI, S.1-4, 2007.
- Koca, Mahmut-Üzülmez, İlhan**, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 14. Baskı, Ankara 2021.
- Koca, Mahmut**, Türk Ceza Hukukunda Hata, in: 3. Yılında Yeni Türk Ceza Adaleti Sistemi, Ankara 2009.
- Koca, Mahmut**, YTCK’da Hukuka Uygunluk Sebepleri, Ceza Hukuku Dergisi, Yıl:1, Sayı:1, Ankara 2006.
- Kopetzki, C.H.**, Organgewinnung zu Zwecken der Transplantation, Wien u.a. 1988.
- Köker, Nabi**, Teşebbüs, AD, Yıl: 43, S.8, Ankara 1952.
- Köni, Burhan**, “Yeni Türk Ceza Kanunu Üzerinde Tetkikler”, Adalet Ceridesi, Y.:32, S.:11, Ankara 1941.
- Köseoğlu, Cemal**, Haşiyeli Türk Ceza Kanunu ve Özel Bölüm, 9. Bası, İstanbul 1968.
- Köseoğlu, Cemal**, Haşiyeli Türk Ceza Kanunu, 8. Baskı, İstanbul 1955.
- Krause, Thomas**, Geschichte des Strafvollzugs. Von den Kerkern des Altertums bis zur Gegenwart, Darmstadt 1999.
- Krey, Volker**, Deutsches Strafrecht Allgemeiner Teil, Band I, 3. Auflage, Stuttgart 2008.
- Kubalı, Hüseyin Nail**, Anayasa Hukuku Dersleri, Genel Esaslar ve Siyasi Rejimler, İstanbul 1971.
- Kuçuradi, İoanna**, Düşünce Özgürlüğü: Nedir Acaba? in: Düşünce Özgürlüğü, Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi Arkivi Yayınları-III, (Haz.: Hayrettin Ökçesiz), İstanbul 1988.
- Kunter, Nurullah-Yenisey, Feridun**, Muhakeme Hukuku Dalı Olarak Ceza Muhakemesi Hukuku, 11. Bası, İstanbul 2000.
- Kunter, Nurullah**, “Ceza Kanunu Projesi Hakkında Düşündüklerim”, I, Ceza Mesuliyetinin Esası, Adliye Ceridesi, Y.:33, S.:2, Ankara 1942.
- Kunter, Nurullah**, “Ceza Kanunu Projesi Hakkında Düşündüklerim”, II, Cezalar, Adliye Ceridesi, Y.:33, S.:5, Ankara 1942.
- Kunter, Nurullah**, “Ceza Kanunu Projesi Hakkında Düşündüklerim”, III, Emniyet Tedbirleri, Adliye Ceridesi, Y.:33, S.:6, Ankara 1942.
- Kunter, Nurullah**, “Ceza Kanunu Projesi Hakkında Düşündüklerim”, IV, Suç, Adliye Ceridesi, Y.:34, S.:1, Ankara 1943.

- Kunter, Nurullah**, “Cezalardan Neler Bekliyoruz, Neler Beklemeliyiz?”, Siyasi İlimler Mecmuası, Sayı: 145.
- Kunter, Nurullah**, “Fikri İçtima Sebebi İle Suçların Birleşmesi”, İHFM., C.: XIV, S.: 1-2, İstanbul 1948.
- Kunter, Nurullah**, “Suç Ortaklığında Sorum ve Ceza”, İÜHFM., C.: XIII, S.: 1, İstanbul 1947.
- Kunter, Nurullah**, “Suçluların Terbiye ve Islahı”, AD., 1943/VIII.
- Kunter, Nurullah**, “Türkiye’de Mükerrirliğin Amilleri”, İÜHFM., Muammer Reşit Seviğ’e Armağan, İstanbul 1956.
- Kunter, Nurullah**, “Yirmibeş Cumhuriyet Yılıının Ceza Tarihçesi -Ne Bulduk, Ne Yapmalıyız?”, İBM, S.: 10, Yıl XXII, Ekim, İstanbul 1948.
- Kunter, Nurullah**, Ceza Hukukunda Zamanaşımı (Doçentlik Tezi), İstanbul 1946.
- Kunter, Nurullah**, Ceza Hukukunda Zamanaşımının Kesilmesi, AD. Yıl:37, Haziran 1946.
- Kunter, Nurullah**, Hukuk Umumi Nazariyesinde “Fiil” ve Bir Suç Unsuru Olarak “Netice”, in: Medeni Hukuk Ordinaryüs Profesörü A. Samim Gönensay’a Armağan, İstanbul 1955.
- Kunter, Nurullah**, İki Çeşit Cezayı Gerektiren Suçlarda Dava Zamanaşımının Hesaplanması, İHFMC, XIII, S: 3 (1947).
- Kunter, Nurullah**, Suçun Kanuni Unsurları Nazariyesi, İstanbul 1949.
- Kunter, Nurullah**, Suçun Maddi Unsurları Nazariyesi (Hareket-Netice-Sebebiyet Alakası) İstanbul 1955.
- Kuran, Ercüment**, “Tanzimat Döneminde Osmanlı Devleti’nde Adli Islahat”, Yeni Türkiye, Yargı Reformu Özel Sayısı, Y.: 2, S.: 10, Ankara 1996.
- Kurt, Şahin**, En Son Değişiklikleri İle Uygulamada Uyuşturucu Madde Suçları ve İlgili Mevzuat, İstanbul 1992.
- Kuzu, Burhan**, Türk Anayasa Hukukunda Kanun Hükümünde Kararnameler, İstanbul 1985.
- Küçük, Necib Ali**, Mebusların Teşrii Masuniyeti, Adliye Ceridesi, S.: 8, Ankara 1941.
- Küçük, Tefik Sönmez**, “Bir Ceza Hukuku Yaptırımı Olarak Zorunlu Kastrasyonun Anayasa Hukuku Açısından İncelenmesi”, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi C. XIX, Y. 2015, Sayı: 4.
- Küçükbayrak, Ali Adnan**, Açıklamalı ve İçtihatlı Özel Ceza Yasaları. Tamamlayıcı Ceza Hukuku, 2. Baskı, Ankara 2000.
- Küçüktaşdemir, Özgür**, Ceza Hukukunda Maddi ve Manevi Cebir, Ankara 2012.
- Kühl, Kristian**, Strafrecht Allgemeiner Teil, 7. Auflage, 2012.
- Külçür, Erdem İzzet**, Ceza Hukukunda Yer Bakımından Uygulama, İstanbul 2017.
- Küper, Wilfried**, Überlegungen zum sog. Pflichtwidrigkeitszusammenhang bei Fahrlässigkeitsdelikten, in: Festschrift für Karl Lackner zum 70. Geburtstag, Berlin 1987.
- Kürzinger, Josef**, Kriminologie, Eine Einführung, in die Lehre vom Verbrechen, 2. Auflage, Stuttgart- München 1996.
- Lackner, Karl -Kühl, Kristian**, Strafgesetzbuch Kommentar, 27. Auflage, 2011.
- Lacointa, Jules**, Code Penal D’italie(30 Juin 1889) Traduit Annoté, Et Précédé D’une Introduction, Paris, 1890.
- Laferrrière, Julien**, Manuel de droit constitutionnel, 2. Edition, Paris 1947.
- Langenburg, H.**, Organtransplantation und § 159 StPO, NJW 1972.

- Larguier, Jean**, Criminologie et Science Pénitentiaire, 10. Edition, Paris 2005.
- Laubenthal, Klaus**, Strafvollzug, 2. Auflage, Berlin 1998.
- Lavanchy, Charles-Jules**, Les mesures de sûreté en droit pénal (Cenevre Doktora Tezi), Chateau-d'Oex 1931.
- Léon, Julliot de la Morandière**, De la règle nulla poena sine lege, Paris 1910.
- Liszt, Franz von-Schmidt, Eberhard**, Lehrbuch des Deutschen Strafrechts, 25. Auflage, Berlin und Leipzig 1927.
- Liszt, Franz von**, Lehrbuch des Deutschen Strafrechts. 7. Auflage, Berlin 1896.
- Liszt, Franz von**, Traité de droit pénal allemand, Tome Premier. Introduction –Partie Générale. Traduit sur la 17. Edition Allemande (1908) par M.René Lobstein, Paris 1911.
- Logoz, Paul**, Commentaire du code pénal suisse. Partie générale, Neuchâtel-Paris 1939.
- Lombroso, L'homme criminel**, t.II, Paris 1895.
- Loos, Fritz**, Hans Welzel (1904-1977), Die suche nach dem Überpositiven im Recht, in Rechtswissenschaft in Göttingen Göttinger Juristen aus 250 Jahren, Göttingen 1987.
- Löffler, Alexander**, Die Schuldformen des Strafrechts, Leipzig, 1895.
- Lütem, İlhan**, Devletler Hukuku Dersleri, C.: II, (Yetkiler - Alanlar -Yetkilerin Kullanılması - Barış ve Güvenliğin Sağlanması), İstanbul 1958.
- Lütem, İlhan**, Harp Suçları ve Devletlerarası Hukuk, Ankara 1951.
- Lütem, İlhan**, Yeni Anayasalar, Kitap 1, Ankara 1953.
- Lütem, İlhan**, Yeni Anayasalar, Kitap 2, Ankara 1953.
- M.Laignel-Lavastine-V.V. Stanciu**, Précis de Criminologie, Paris 1950.
- Maden, Mehmet**, Hapis Cezasına Seçenek Yaptırımlar, Ankara 2012.
- Maden, Mehmet**, Koşullu Salıverilmenin Mahiyeti ve Hukuki Niteliği, MÜHF - HAD, C: 26, S: 2, Aralık 2020.
- Mahmutoğlu, Fatih Selami-Karadeniz, Serra**, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler Şerhi, İstanbul 2017.
- Mahmutoğlu, Fatih Selami**, “Suçluların Geri Verilmesi”, in: Ceza Hukuku Günleri. 70. Yılında Türk Ceza Kanunu –Genel Hükümler- (26-27 Mart 1997-İstanbul), İstanbul 1998.
- Mahmutoğlu, Fatih Selami**, Kusurluluk Prensibi Açısından Azmettirenin Ceza Sorumluluğu, İÜHF, C. LXIII, S.1-2.
- Maiwald, Manfred**, “Handeln und Unterlassen- Handeln für EinenAnderen”, “İcraî ve ihmali Davranış- Bir Başkası İçin Hareket Etmek”, (Çev.: Cumhur Şahin), Türk Ceza Kanunu Tasarısı İçin Müzakereler, Konya 1998.
- Majno**, Ceza Kanunu Şerhi. Türk ve İtalyan Ceza Kanunları, C.: I, Ankara 1977.
- Malkoç, İsmail**, Açıklamalı Yeni Türk Ceza Kanunu, Birinci Cilt, Ankara 2005.
- Malkoç, İsmail**, Açıklamalı-İçtihatlı Türk Ceza Kanunu, Ankara 1999.
- Maurach, Reinhart-Zipf, Heinz**, Strafrecht Allgemeiner Teil I, 8. Auflage, 1992.
- Maurach, Reinhart-Zipf, Heinz**, Strafrecht, Allgemeiner Teil, Teilband 1, 7. Auflage, Heidelberg 1987.
- Maurach, Reinhart-Zipf, Heinz**, Strafrecht, Allgemeiner Teil, Teilband 1, 5. Auflage, Heidelberg-Karlsruhe 1977.
- Maurach, Reinhart**, Deutsches Strafrecht, Allgemeiner Teil, 4. Aufl, Karlsruhe 1971.

- Memiş, Emin**, Türk Anayasa Gelişimleri Süreci (1808-1998) Anayasa Hukuku Notları, İstanbul 1998.
- Meraklı, Serkan**, Ceza Hukukunda Kusur, Ankara 2017.
- Meraklı, Serkan**, Cumhuriyet Savcısının Kamu Davasını Açmada Takdir Yetkisi, Ankara 2014.
- Meray, Seha L.**, Uluslararası Hukuk ve Uluslararası Örgütler, 2.Bası, Ankara 1979.
- Meray, Seha L.**, Ceza Hukukunda Af (Konusu Üzerinde Bir Deneme), Ankara 1944.
- Meray, Seha L.**, Devletler Hukukuna Giriş, C.: II, 4. Bası, Ankara 1975.
- Merle, Roger-Vitu, André**, Traité de droit criminel, Paris 1967.
- Merle, Roger-Vitu, André**, Traité de droit criminel, Tome I, 7. Edition, Paris 1997.
- Meydan Larousse**, Büyük Lugat ve Ansiklopedi, C.: 8, İstanbul 1985.
- Meyer, Hugo-Allfeld, Philipp**, Lehrbuch des Deutschen Strafrechts., 7. Auflage, Leipzig, 1912.
- Mezger, Edmund**, Strafrecht, Ein Lehrbuch, 2.Auflage, München-Leipzig 1933.
- Montesquieu**, Kanunların Ruhü Üzerine I, (Çev.: Fehmi Baldaş) Ankara 1963.
- Moskovitz, Myron**, Cases and Problems in Criminal Law, Fifth Edition, LexisNexis 2003.
- Négrier-Dormont, Lygia**, Criminologie, Paris 1992.
- Nevins, Joseph**, "Truth and Justice in the Aftermath of War Crimes and Crimes Against Humanity", Punishment & Society, Vol.:5(2).
- Noll, Peter**, Schweizerisches Strafrecht, Allgemeiner Teil I, Allgemeine Voraussetzungen der Strafbarkeit, Zürich 1981.
- Nord, Erich**, Das türkische Strafgesetzbuch. vom. 28 Zilhidje 1274 (9 August 1858) Berlin 1912.
- Ocakçoğlu, İsmet**, "Denizde İşlenen Suçlarda Cezai Salahiyet", AD., Y.: 48, S.: 10, Ankara 1957.
- Oehler, Dietrich**, Internationales Strafrecht, 2. Auflage, Köln-Berlin-Bonn-München 1983.
- Oehler, Dietrich**, Internationales Strafrecht, Köln 1973.
- Oğuzhan, Teoman**, Der Bestimmtheitsgrundsatz und die Art. 141 Abs. 1, 2 und 142 Abs. 1 des Türkischen Strafgesetzbuches, Bonn 1978 (Yayımlanmamış Doktora Tezi).
- Okandan, Recai Galip**, "Hamurabi Mecellesi", İÜHFM, C.: XVII, S.: 1-2, İstanbul 1951.
- Okandan, Recai Galip**, Umumi Hukuk Tarihi Dersleri, İstanbul 1951.
- Okay, Sadık-Aslan, Bedri**, "Adam Öldürmede Cezayı Artıran Sebeplerden Taammüt", AD., S.: 10, Ankara 1946.
- Okay, Sadık**, "Tekerrürün Mahiyeti Hakkında Başlıca Nazariyeler ve Tatbikata Tesirleri", AÜHFM., C.: IX, 1952/1-2.
- Oktar, Salih**, Ceza Kanunu Dışındaki Hukuka Uygunluk Sebepleri, in: Ceza Hukuku Günleri. 70. Yılında Türk Ceza Kanunu -Genel Hükümler- (26-27 Mart 1997-İstanbul), İstanbul 1998.
- Onursal, Betül**, "Çocuk Mahkemelerinin Yönetimi Hakkında Birleşmiş Milletler Asgari Standart (Bejing) Kuralları", Adana Barosu Dergisi, Y.: 1, S.: 3, Eylül 1993.
- Oral, Mehmet**, Teşebbüs, in: Ceza Hukuku Günleri. 70. Yılında Türk Ceza Kanunu -Genel Hükümler- (26-27 Mart 1997-İstanbul), İstanbul 1998.
- Ortolan, M.** Elements de droit pénal, Tome: 1, 3. Edition, Paris 1863.
- Otacı, Cengiz**, Türk Ceza Hukukunda İştirak, AD., Yıl: 93, S.: 9, Ekim 2001.

- Ozansü, Mehmet Cemil**, Ceza Hukukunda Kasttan Doğan Sübjektif Sorumluluk, 1. Baskı, Ankara 2007.
- Ölmez, Gökhan-Kılıç, Ali Şahin**, Boks ve Kafes Dövüşü Müsabakalarında Gerçekleştirilen Spor Kurallarına Uygun Davranışların Suç Teorisi Bakımından Değerlendirilmesi, AHBVÜHFD, C. XXV, Y. 2021, S. 2, s. 669 vd.
- Ölmez, Gökhan**, Suçun Tanımlanabilir ve Değerlendirilebilir Unsurları, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara 2020.
- Ömeroğlu, Ömer**, “Bir Ceza Türü Olarak Kastasyon”, Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Kazancı Hakemli Hukuk Dergisi, Sayı: 63-64, 2009.
- Önder, Ayhan**, “Mütemadi Suç”, İHFM., C.: XXIX, s.1-2, İstanbul 1963.
- Önder, Ayhan**, “Suçun İşlendiği Yer”, AD., Sayı 1-2, Ankara 1961.
- Önder, Ayhan**, “Suçun İşlendiği Yerin Tayininde “Hareket Nazariyesi”, ABD., S.: 1-4, Y.: 17, 1960.
- Önder, Ayhan**, Ceza Hukuku Dersleri, İstanbul 1992.
- Önder, Ayhan**, Ceza Hukuku Genel Hükümler, C: II-III, 2. Bası, İstanbul 1992.
- Önder, Ayhan**, Ceza Hukuku Genel Hükümler, Cilt: I, İstanbul 1991.
- Önder, Ayhan**, Ceza Hukuku, Genel Hükümler. Cezalar Sistemi, Cezaların Somut Olaya Uygulanması, Dava ve Cezayı Düşüren Nedenler, C.:III, İstanbul 1989.
- Önder, Ayhan**, Ceza Hukuku, İstanbul 1989.
- Önder, Ayhan**, Ceza Hukukunda Tecil ve Benzeri Müesseseler (Mukayeseli Hukukta Ve Hukukumuzda) İstanbul 1963.
- Önder, Ayhan**, Müeccel Ceza ve Müruruzaman, ABD. 1958, S:5, Ankara.
- Önder, Ayhan**, Şahıslara ve Mala Karşı Cürümler ve Bilişim Alanında Suçlar, İstanbul 1994.
- Önder, Ayhan**, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, İstanbul 1994.
- Önder, K. Orhan**, Tatbikatta “Mutlak ve Mukayyet Tekerrürün” İctimai, AD., Yıl 51, S.:2-6, Ankara 1960.
- Önder, K. Orhan**, Teşebbüste İcra Hareketi, AD, Yıl: 53, Mart- Nisan 1962.
- Öner, Hamdi**, Kalkışmada Kasdı Belirten Hareketler, AD., Yıl: 36, S.:5, Ankara 1945.
- Önok, Murat**, Tarihi Perspektifiyle Uluslararası Ceza Divanı, Ankara 2003.
- Özbek, Veli Özer-Doğan, Koray-Bacaksız, Pınar-Tepe, İlker**, Ceza Muhakemesi Hukuku, 8. Baskı, Ankara 2016.
- Özbek, Veli Özer-Doğan, Koray-Bacaksız, Pınar**, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 9. Baskı, Ankara 2018.
- Özbek, Veli Özer-Doğan, Koray**, “Zorunluluk Halinin (TCK.m.25/2) Hukuki Niteliği”, DEÜHFD., Cilt:9, Sayı:2, İzmir 2007.
- Özbek, Veli Özer**, “Neticesi Sebebiyle Ağırlaşmış Suçlar”, CHD, S.: 4, Ankara 2007.
- Özbek, Veli Özer**, TCK. İzmir Şerhi. Yeni Türk Ceza Kanununun Anlamı, 3. Baskı, Ankara 2006.
- Özek, Çetin**, “Umumi AP”, İÜHFM., C.:XXIV, S.:1-4, 1959.
- Özek, Çetin**, Siyasi İktidar Düzeni ve Fonksiyonları Aleyhine Cürümler (TCK. m. 146-151, 168-173), İstanbul 1967.
- Özen, H. Cahit**, Kısa Adli Tıp Ders Kitabı, 3. Baskı, İstanbul 1983.

- Özen, Muharrem**, Ceza Hukukunda Objektif Sorumluluk, Ankara 1998.
- Özen, Muharrem**, Türk Ceza Hukukunda Meşru Müdafaa, Ankara 1995.
- Özen, Mustafa**, Ceza Hukukunda Taksir, Ankara 2011.
- Özen, Mustafa**, Kamu Davası Açma Konusunda Benimsenen İlkeler, Cumhuriyet Savcısının Takdir Yetkisi ve İddianamenin İadesi, Ankara Barosu Dergisi, Y:67, S:3, Yaz 2009.
- Özenbaş, Nazmiye**, Neticesi Sebebiyle Ağırlaşmış Suçlarda Ceza Sorumluluğunun Esası, 1. Baskı, Ankara 2012.
- Özgen, Eralp**, Suçluların Geri Verilmesi (Doktora Tezi), Ankara 1962.
- Özgenç, İzzet-Şahin, Cumhuriyet**, İnfaz Hukuku, 2. Baskı, Ankara 2019.
- Özgenç, İzzet-Şahin, Cumhuriyet**, Uygulamalı Ceza Hukuku, Ankara 2001.
- Özgenç, İzzet**, “Tüzel Kişinin Sorumluluk Ehliyeti. Anayasa Mahkemesi’nin Bir Kararı Üzerine Düşünceler”, in: Reha Poroy’a Armağan, İstanbul 1995.
- Özgenç, İzzet**, Banka Yolsuzlukları ve Zamanasımı Sorunu, Türk Hukuk Dergisi, S:71, Ocak 2003.
- Özgenç, İzzet**, Düşünceyi Açıklama Hürriyeti ve Ceza Hukuku, in: 75.Yılında Cumhuriyet ve Hukuk Sempozyumu, Diyarbakır 1998.
- Özgenç, İzzet**, Suça İştirakin Hukuki Esası ve Faillik, İstanbul 1996.
- Özgenç, İzzet**, Suçun Yapısında Kusur (Yayınlanmamış Doçentlik Tezi), İstanbul 1997.
- Özgenç, İzzet**, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 17. Baskı, Ankara 2021.
- Özgenç, İzzet**, Türk Ceza Kanunu Gazi Şerhi (Genel Hükümler), 3. Baskı, Ankara 2006.
- Özgenç, İzzet**, Türkiye’nin Taraf Olduğu Anlaşmalar Açısından Türk İade Hukukunun Değerlendirilmesi (İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Yüksek Lisans Tezi), İstanbul 1984.
- Özkorkut, Nevin Ünal**, Türk Hukuk Tarihinde Zina Suçu, Ankara 2009.
- Özön, Mustafa Nihat**, Büyük Osmanlıca-Türkçe Sözlük, İstanbul 1959.
- Özön, Mustafa Nihat**, Osmanlıca- Türkçe Sözlük, Ankara 1971.
- Öztan, Bilge**, Aile Hukuku, Ankara 1979.
- Öztürel, Adnan**, Adli Tıp, Ankara 1983.
- Öztürk, Bahri-Erdem, Mustafa R.**, Uygulamalı Ceza Hukuku ve Emniyet Tedbirleri Hukuku, 17. Baskı, Ankara 2017.
- Öztürk, Bahri-Erdem, Mustafa R.**, Uygulamalı Ceza Hukuku ve Emniyet Tedbirleri Hukuku, 18. Baskı, Ankara 2018.
- Öztürk, Bahri-Tezcan, Durmuş-Erdem, Mustafa Ruhan-Sırma Gezer, Özge-Saygılar Kırıt, Yasemin F.- Alan Akcan, Esra- Özaydın, Özdem- Erden Tütüncü, Efser-Altınok Villemin, Derya-Tok, Mehmet Can, Nazari ve Uygulamalı Ceza Muhakemesi Hukuku**, 12. Baskı, Ders Kitabı, (Editör: Bahri Öztürk), Ankara 2018.
- Öztürk, Bahri-Tezcan, Durmuş-Erdem, Mustafa Ruhan-Sırma, Özge- Saygılar Kırıt, Yasemin F.-Alan Akcan, Esra- Özaydın, Özdem-Erden Tütüncü, Efser**, Ceza Muhakemesi Hukuku, Güncellenmiş 11. Baskı, Ankara 2017.
- Öztürk, Bahri**, Ceza Muhakemesi Hukukunda Kovuşturma Mecburiyeti (Hazırlık Soruşturması) Ankara 1991.
- Özütürk, Nejat**, Türk Ceza Kanunu Şerhi ve Tatbikatı, C.:1, Ankara 1966.
- Papageorgiou-Gonatas, Stylianos**, Wo liegt die Grenze zwischen Vorbereitungshandlungen und Versuch? (Dissertation), München 1988.
- Patzig, Günther**, Moral und Recht. Ethik ohne Metaphysik, Göttingen 1971.

- Perinçek, Sadık-Özden, Cahit**, Türk Ceza Kanunu ve Buna Ait Seçilmiş Temyiz Mahkemesi Kararları, 2. Bası, Ankara 1953.
- Perkins, Rollin M.**, “Ignorance and Mistake in Criminal Law”, University of Pennsylvania Law Review, 1939.
- Pinatel, Jean**, Traité élémentaire de science pénitentiaire et de défense sociale, Paris 1950.
- Polat, Oğuz**, Adli Tıp, İstanbul 2000.
- Polat, Oğuz**, Kriminoloji ve Kriminalistik Üzerine Notlar, 2. Baskı, Ankara 2015.
- Portall, Roger**, L’affaire du “Lotus” devant la Cour permanente de Justice Internationale et devant l’opinion publique, Paris 1928.
- Potulicki, M. Michel**, Ceza Hukukunu Tevhid Birinci Beynelmillel Konferansı (Varşova, 1-6 İkinci Teşrin 1927) Konferans Vesikaları (çev.: Mustafa Nuri Devres), Ankara 1938.
- Pradel, Jean**, “Fransız Hukukunda Tüzel Kişilerin Ceza Sorumluluğu İle İlgili Bazı Sorunlar” (Çev.: Zeynel T. Kanga), in: Adalet Yüksekokulu 20. Yıl Armağanı, İstanbul 2001.
- Pradel, Jean**, Droit Pénal Général, 15. Edition, Paris 2004.
- Pradel, Jean**, Histoire des doctrines pénales, 2.Edition, Paris 1991.
- Prisi, Adrian**, Die Sicherheitsmassnahmen im italienischen Strafrecht (Bern Doktora Tezi), Bern 1936.
- Pröchel, Wolf Dietmar**, Die Fälle des Notstands nach anglo-amerikanischem Strafrecht, (Diss.), Köln 1975.
- Rabinowicz, Léon**, Mesures de Sûreté, Etude de politique criminelle, Paris 1929.
- Reid, Sue Titus**, Criminal Justice, Third Edition, New York- Toronto 1993.
- Riz, Roland- Bosch Johanna**, Italienisches Strafgesetzbuch. Codice penale italiano, Zweisprachige Ausgabe, Bozen 1995.
- Riz, Roland**, Das Italienische Strafgesetzbuch, Berlin 1969.
- Robert, Jacques Henri**, Droit Pénal Général, Paris 1988.
- Roux, J.A.**, Cours de droit pénal et de procédure pénale, Paris 1920.
- Roxin, Claus-İsfen Osman**, Yeni Türk Ceza Kanunu’nun Genel Hükümleri, in: Suç Politikası, (Çeviren: Osman İsfen) Ankara 2006.
- Roxin, Claus**, “Sinn und Grenzen staatlicher Strafe”, in: Strafrechtliche Grundlagenprobleme, Berlin - New York 1973.
- Roxin, Claus**, Strafrecht Allgemeiner Teil, Band I Grundlagen, Der Aufbau der Verbrechenslehre. 4. Auflage, München 2006.
- Rudolphi, Hans Joachim-Horn, Eckhard- Samson, Erich**, Systematischer Kommentar zum Strafgesetzbuch, Band I, Allgemeiner Teil, 3. Auflage, Frankfurt am Main 1982.
- Rückerl, Adalbert**, Die Strafverfolgung von NS -Verbrechen 1945-1978, Heidelberg-Karlsruhe 1979.
- Saka, Güngör**, Fikri İçtima, “İhtiyariyle Vazgeçme ve Faal Nedamet”, AD., Yıl: 79, S.:5, Eylül-Ekim 1988.
- Saka, Reşat**, Uyuşturucu Maddeler (Afyon, Morfin, Eroin, Esrar, Kokain) hakkında Milli ve Milletlerarası Hukuki ve Sosyal Durum, İstanbul 1948.
- Sancar, Türkan Yalçın**, “23 Nisan 1999 Tarihine Kadar İşlenen Suçlardan Dolayı Şartla Salıverilmeye, Dava ve Cezaların Ertelelenmesine Dair Kanun”un Hukuksal Niteliği ve Sonuçları, in: Anayasa Yargısı, S.:18, Anayasa Mahkemesi’nin 39. Kuruluş Yıldönümü Nedeniyle Düzenlenen Sempozyumda Sunulan Bildiriler (25-26 Nisan 2001), Ankara 2001.

- Sancar, Türkan Yalçın**, Çok Failli Suçlar, Ankara 1998.
- Sancar, Türkan Yalçın**, Müteselsil Suç, Ankara 1995.
- Sarial, Enis M.**, Sağlararası Organ Nakillerinden Doğan Hukuksal İlişkiler, İstanbul 1986.
- Sarihan, Şenal**, Cezaevi Gerçeği, (I), in: Cumhuriyet, 13.1.2000 tarihli nüsha.
- Savaş, Vural-Mollamahmutoglu, Sadık**, Türk Ceza Kanununun Yorumu, 2. Cilt, 3. Baskı, Ankara 1999.
- Savaş, Vural-Mollamahmutoglu, Sadık**, Türk Ceza Kanununun Yorumu, 3. Baskı, Cilt: 1, Ankara 1999.
- Saymen, Ferit H.-Elbir, Halid K.**, Türk Medeni Hukuku. C. III. Aile Hukuku, 2. Bası, İstanbul 1960.
- Saymen, Ferit Hakkı**, Türk Medeni Hukuku, C.: I, Umumi Prensipler, 2.Bası, İstanbul 1956.
- Schacht, Joseph**, (Çev.: Mehmet Dağ – Abdulkadir Şener) İslam Hukukuna Giriş, Ankara 1977.
- Schmelck, Robert-Picca, Georges**, Pénologie et droit pénitentiaire, Paris 1967.
- Schmidhaeuser, Eberhard**, Strafrecht, Allgemeiner Teil, Lehrbuch, 2.Auflage, Tübingen 1975.
- Schmidhäuser, Eberhard**, Vom Sinn der Strafe, 2. Auflage, Göttingen 1971.
- Schönke, Adolf-Schröder Horst**, Strafgesetzbuch, Kommentar, 18. Neubearbeitete Auflage von Lenckner, Theodor-Cramer, Peter- Eser, Albin-Stree, Walter, München 1976.
- Schroeder, Friedrich-Christian**, “Probleme Der Legislatorischen Feststellung Der Fahrlässigkeit: Taksirin Kanunen Tanımlanmasına İlişkin Problemler”, (Çev.:Özgenç, İzzet), Türk Ceza Kanunu Tasarısı İçin Müzakereler, Konya 1998.
- Schubarth, Martin**, Kommentar Zum Schweizerischen Strafrecht. Schweizerisches Strafgesetzbuch. Besonderer Teil. Band III, Bern 1984.
- Schwander, Vital**, Das Schweizerische Strafgesetzbuch unter besonderer Berücksichtigung der bundesgerichtlichen Praxis, 2. Auflage, Zürich 1964 (Nachdruck 1966).
- Schwind, Hans-Dieter**, Kriminologie. Ein praxisorientierte Einführung mit Beispielen, 10.Auflage, Heidelberg 2000.
- Sebük, Mehmet Ali**, Kriminoloji, Ankara 1942.
- Seelmann, Kurt**, Strafrecht, Allgemeiner Teil, 2. Auflage, Basel-Genf-München 2005.
- Selçuk, Sami**, Beccaria'nın İnsanlığa Bildirisi, Ankara, 2004.
- Selçuk, Sami**, Düşün Özgürlüğü, in: Düşünce Özgürlüğü, Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi Arkivi Yayınları-III, (Haz.: Ökçesiz, Hayrettin), İstanbul 1988.
- Selçuk, Sami**, Suç, Suç Yörüngesi ve Kalkışmanın Konumu, AD., (Cumhuriyet'imizin 60. Yılı Özel Sayısı), Yıl: 74, S.:5, Ankara 1983.
- Sheley, Joseph F.**, Criminology, Second Edition, Belmont 1995.
- Simav, Şefik**, “İçtima ve Tekerrür Üzerine Bazı Düşünceler”, AD. 1943/12.
- Simav, Şefik**, “TCK.'da Tekerrür”, AD. 1945/12.
- Simson, Gerhard - Geerds, Friedrich**, Straftaten gegen die Person und Sittlichkeitsdelikte in rechtsvergleichender Sicht, München 1969.
- Sob, Pierre**, “The Dynamics of International Criminal Tribunals”, Nordic Journal of International Law, 67, 1998.
- Sokullu Akıncı, Füsün-Dursun Selman**, Viktimoloji, 3. Bası, İstanbul 2016.
- Sokullu Akıncı, Füsün**, Amerikan Yüksek Mahkemesinin İfade Özgürlüğüne İlişkin Bazı Kararları, MHAD, Y.:7, S.:10, 1973.
- Sokullu Akıncı, Füsün**, Kriminoloji, 12. Bası, İstanbul 2016.

- Sonay Evik, Vesile**, Suça İştirakte Yardım Edenin Ceza Sorumluluğu, İstanbul 2011.
- Soyaslan, Doğan**, “AF”, in: Anayasa Yargısı, S.:18, Anayasa Mahkemesi’nin 39. Kuruluş Yıldönümü Nedeniyle Düzenlenen Sempozyumda Sunulan Bildiriler (25-26 Nisan 2001), Ankara 2001.
- Soyaslan, Doğan**, “Ceza Hukuku İle Diğer Hukuk Dalları Ve Özellikle Anayasa Hukuku’nun İlişkisi”, in: Prof. Dr. Jale G. Akipek’e Armağan, Konya 1991.
- Soyaslan, Doğan**, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 7. Baskı, Ankara 2016.
- Soyaslan, Doğan**, Kriminoloji (Suç ve Ceza Bilimleri) Dersleri, Ankara 1996.
- Soyaslan, Doğan**, Teşebbüs Suçu, Ankara 1994.
- Soyaslan, Doğan**, Yürütme Organının Suç ve Ceza Koyma Yetkisi, İstanbul 1990.
- Sözüer, Adem**, “Türk Ceza Kanunu’nda Öngörülen Mazeret Sebeplerine İlişkin Soru ve Cevaplar”, HPD, 6/2006.
- Sözüer, Adem**, “Türk Hukukunda Af, 4454 ve 4616 Sayılı Kanunlarda Öngörülen Şartla Salverilme ve Ertelemeye İlişkin Hükümlerin Hukuksal Niteliği İle Bu Hükümlerin Anayasaya Uygunluğu Sorunu”, Anayasa Yargısı, S.:18, Ankara 2001.
- Sözüer, Adem**, Suça Teşebbüs, İstanbul 1994.
- Staff, Ilse**, Justiz im Dritten Reich, Eine Dokumentation, Frankfurt am Main 1978.
- Stéfani, G.-Levasseur, G.-Jambu Merlin, R.**, Criminologie et Science Pénitentiaire, 2. Edition, Paris 1970.
- Stéfani, Gaston-Levasseur, Georges**, Droit Pénal Général, 8. Edition, Paris 1975.
- Strafgesetzbuch**, 31. Aufl. Beck-Texte (dtv), München 1998.
- Stree, Walter-Kinzig, Jörg**, Schönke/Schröder Strafgesetzbuch Kommentar (Schönke, Adolf/Schröder, Horst) 29. Auflage, München 2014.
- Stucki, Jürg**, Der Hausfriedensbruch (Art. 186 StGB) verglichen mit den entsprechenden Regeln des amerikanischen Rechts unter besonderer Berücksichtigung des Model Penal Code des American Law Institute, Bern 1970.
- Sunay, Reyhan**, Avrupa Sözleşmesinde ve Türk Anayasasında İfade Hürriyetinin Muhtevası ve Sınırları, Ankara 2001.
- Sur, Melda**, Uluslararası Hukukun Esasları, İzmir 2000.
- Şafak, Ali**, Mezheplerarası Mukayeseli İslam Ceza Hukuku, Erzurum 1977.
- Şahin, Cumhur**, Ceza Muhakemesi I, 7. Baskı, Ankara 2016.
- Şekerci, Osman**, İslam Ceza Hukukunda Ta’zir Suçları ve Cezaları, İstanbul 1996.
- Şen, Ersan- Başer, Beyza**, Şartla Salverilme- Denetimli Serbestlik Ve Ceza İnfaz Sorunları, Ankara 2019.
- Şen, Ersan**, 1962-1997 Anayasa Mahkemesi Kararlarında Ceza Hukuku, Ceza Özel Hukuku, Ceza Yargılaması Hukuku, Ceza İnfaz Hukuku, İstanbul 1998.
- Şener, Esat**, Hukuk Sözlüğü, Ankara 2001.
- Şensoy, Naci**, “Siyasi Suçlar”, İÜHF.M., C.: 17, S.: 1-2, İstanbul 1951.
- Şensoy, Naci**, Basit Hırsızlık ve Çeşitli Mevsuf Hırsızlıklar (TCK.’nın 491,492 ve 493. maddeleri), 2. Bası, İstanbul, 1963.
- Şensoy, Naci**, Çocuk Suçluluğu - Küçüklük - Çocuk Mahkemeleri ve İnfaz Müesseseleri, İstanbul 1949.
- Şentop, Mustafa**, Tanzimat Dönemi Osmanlı Ceza Hukuku, İstanbul 2004.
- Sıdım, Arif**, “Siyasi Suçlar”, AD., S.: 2, Ankara 1962.
- Tan, Hadi**, “Yine Tekerrür Meselesi”, AD. 1945/8.

- Tan, Hadi**, Alman Hukukunda Meşru Müdafaa, Adalet Dergisi, Yıl: 1939.
- Tan, Hadi**, “Tekerrür Hükümlerinin Tatbiki İçin Tekerrüre Esas Tutulan Cezanın Çektirilmiş Olması Şarttır”, AD. 1945/4.
- Taner, M. Tahir**, Ceza Hukuku Umumi Kısım, 3. Bası, İstanbul 1953.
- Taner, Tahir**, “Meşru Müdafaanın Genişliği ve Mala Karşı Yapılan Tecavüzlerde Müdafaa”, in: Ebül’ula Mardin’e Armağan, İstanbul 1944.
- Taner, Tahir**, “Tedhişçilik ve 16 İkinciteşrin 1937 Cenevre Mukaveleneleri”, in: Cemil Bilsel’e Armağan, İstanbul 1939.
- Taner, Tahir**, Ceza Hukuku, Umumi Kısım. 3. Baskı, İstanbul 1953.
- Taner, Tahir**, Ceza Muhakemeleri Usulü, 3. Bası, İstanbul 1955.
- Taner, Tahir**, Tanzimat Devrinde Ceza Hukuku, Tanzimat I, İstanbul 1940.
- Tanilli, Server**, Anayasalar ve Siyasal Belgeler, İstanbul 1976.
- Tanoviceanu, Nicolas I.**, Les Mesures de sûreté (Paris Doktora Tezi), Paris 1934.
- Tanör, Bülent-Yüzbaşıoğlu, Necmi**, 1982 Anayasasına Göre Türk Anayasa Hukuku, 2. Baskı, İstanbul 2001.
- Tappan, Paul W.**, “Criminologists Should Study Convicted Criminals”, in: Enduring Issues in Criminology, (Editor: Ron Boostrom), San Diego 1995.
- Taşdemir, Kubilay-Özkepir, Ramazan**, Son Değişiklerle İçtihatlı Türk Ceza Kanunu, Aralık 1999.
- Taşdemir, Kubilay**, Ceza Davalarında Zamanaşımı, Ankara 2001.
- TBMM Tutanak Dergisi**, C.: 1, İçtima: 64, 1.3.1926.
- TDK, Türkçe Sözlük**, Haz. İsmail Parlatır vd., C.1, 8. Baskı, Ankara, Türk Tarih Kurumu Basım Evi, 1998.
- Tezcan, Durmuş-Erdem, Mustafa Ruhan-Önok, Rıfat Murat**, Ceza Özel Hukuku, 11. Baskı, Ankara 2014.
- Tezcan, Durmuş**, “1997 Tarihli Türk Ceza Kanunu Öntasarısı Bakımından Yurtdışında İşlenen Suçlar”, in: Prof. Dr. Sahir Erman’a Armağan, İstanbul 1999.
- Tezcan, Durmuş**, “Ölüm Cezasını Gerektiren Suçlarda Suçluların Geri Verilmesi Sorunu”, AÜSBFD., C.: XXXVIII, No: 1-4, 1983.
- Tezcan, Durmuş**, “Türk Hukukunda Diplomatik Yargı Bağışıklığı”, in: Birleşmiş Milletler Türk Derneği Yıllığı 1985, Birleşmiş Milletler 40. Yıl Armağanı, Ayrı Bası.
- Tezcan, Durmuş**, Ceza Kanununun Yer İtibarıyla Uygulanması: Milletlerarası Ceza Hukuku, in: Ceza Hukuku El Kitabı, İstanbul 1989.
- Tezcan, Erdem-Erdem, Mustafa Ruhan-Önok, Rıfat Murat**, Uluslararası Ceza Hukuku, 4. Baskı, Ankara 2017.
- Teziç, Erdoğan**, Anayasa Hukuku, 5. Bası, İstanbul 1998.
- Teziç, Erdoğan**, Türkiye’de Siyasal Düşünce ve Örgütlenme Özgürlüğü, in: Anayasa Yargısı, C.:7, Ankara 1990.
- Thélin, Marc-Henri**, Nature et Régime Juridique des Mesures de Sûreté (Lausanne, Doktora Tezi), Lausanne 1931.
- Thibault, Laurence**, la peine du mort en france et à l’étranger, Bussière à Saint-Amand (Cher) 1977.
- Thorwald, Jürgen**, Das Jahrhundert der Detektive. Weg und Abenteuer der Kriminalistik. Bd I, Das Zeichen des Kain, 9. Auflage, München-Zürich 1980.
- Thorwald, Jürgen**, die Gnadenlose Jagd, Roman der Kriminalistik, Zürich 1965/1966.
- Toluner, Sevin**, Milletlerarası Hukuk Dersleri, Devletin Yetkisi, 4. Bası, İstanbul 1989.

- Tonry, Michael**, “Reconsidering Indeterminate and Structured Sentencing”, in: Sentencing and Corrections. Issues For The 21st Century, No: 2, September 1999.
- Toroslu Nevzat**, Organ Aktarma ve Cezai Sorumluluk, AÜHFD., C.:XXXV, S.: 1-4, 1978, Ankara 1981.
- Toroslu, Nevzat-Feyzioğlu, Metin**, Ceza Muhakemesi Hukuku, Ankara 2006.
- Toroslu, Nevzat**, “Ceza Hukukunda Okullar”, in: Prof. Dr. Nurullah Kunter’e Armağan, İstanbul 1998.
- Toroslu, Nevzat**, Ceza Hukuku Genel Kısım, 17. Baskı, Ankara 2012.
- Toroslu, Nevzat**, Ceza Hukuku Özel Kısım, Ankara 2005.
- Toroslu, Nevzat**, Ceza Hukukunda Zaruret Hali (Doktora Tezi), Ankara 1968.
- Tosun, Öztekin**, “Ceza Hukukunun Gerçek Kaynakları”, İÜHFM, C.: XXVIII, S.: 3-4, İstanbul 1963.
- Tosun, Öztekin**, “Ceza Kanunlarının Tefsir Vasıtaları Arasında Hazırlık Çalışmaları”, AD., Y.: 48, S.: 9, Ankara 1957.
- Tosun, Öztekin**, “Suçların Kanuniliği Prensibi Aleyhindeki Cereyan”, İÜHFM., C.: XXVII, S.: 1-4. İstanbul 1962.
- Tosun, Öztekin**, “Suçların Kanuniliği Prensibi ve Sovyet Rusya Ceza Hukuku”, İHFM, C.: XXX, S.: 1-2, İstanbul 1964.
- Tosun, Öztekin**, “Yürütme Organlarının Koyduğu Kaidelere Aykırılıkların Cezalandırılması”, İÜHFM, C.: XXVIII, S.: 2, İstanbul 1962.
- Tosun, Öztekin**, Müselsel Suçlar, İÜHFM, C.:XXII, S.:1-4, İstanbul 1957.
- Tosun, Öztekin**, Suç Hukuku Dersleri, (Giriş-Ceza Kaidesi-Unsurlar), İstanbul 1967.
- Tosun, Öztekin**, Suç Hukuku El Kitabı, 2. Baskı, İstanbul 1982.
- Tosun, Öztekin**, Türk Suç Muhakemesi Hukuku Dersleri, C.: I, Genel Kısım, 3. Bası, İstanbul 1981.
- Tozman, Önder**, İhmal Suçlarında Teşebbüs ve Gönüllü Vazgeçme, TBBĐ., S.:84, Eylül-Ekim 2009.
- Töngür, Ali Rıza**, Ceza Hukukunda Yeni Boyutlarıyla Erteleme, Ankara 2009.
- Trébutien, E.**, Cours élémentaire de droit criminel, 2. Edition, Tome: I, Droit Pénal, Paris 1878.
- Trechsel, Stefan-Noll, Peter**, Schweizerisches Strafrecht Allgemeiner Teil I. Allgemeine Voraussetzungen der Strafbarkeit, Zürich-Basel 2004.
- Tress, P.**, Die Organtransplantation aus zivilrechtlicher Sicht, Mainz 1977.
- Tunah, İbrahim**, Adli Tıp, Ankara 2001.
- Tunç, Kübra**, Ceza Hukukunda Kastı Engelleyen Hata, 1. Baskı, Ankara 2020.
- Tunç, Kübra**, Ceza Hukukunda Kastı Engelleyen Hata, 1. Baskı, Ankara 2020.
- Turhan, Faruk- Altıkat, Abdurrahim**, “Yeni Bir Ceza İnfaz Usulü Olarak Denetimli Serbestlik Ve Bu Usulden Yararlanma Şartları”, S.D.Ü. Hukuk Fakültesi Dergisi, C.2, S.2, Y.2012.
- Turhan, Faruk**, “Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Açısından Suçluların İadesinde Ölüm Cezası ve Avrupa İnsan Hakları Divanının Soering Kararı”, YD., C.: 24, S.: 1-2 Ankara 1998.
- Turhan, Faruk**, “Eski Yugoslavya Topraklarında İnsanlık Aleyhine İşlenen Suçların Yargılanmasına İlişkin BM Milletlerarası Ceza Mahkemesi” in: Prof. Dr. Seyfullah Edis’e Armağan, İzmir 2000.
- Turhan, Faruk**, “Ölüm Cezasının Kaldırılmasına İlişkin Gelişmeler ve Suçluların İadesi Hukukuna Etkisi”, Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, S.: 4, Güz 1999.

- Turhan, Faruk**, “Yeni Türk Ceza Kanununda Güvenlik Tedbiri Olarak Hak Yoksunluğu ve Yasaklılığının Niteliği, Kapsam ve Koşulları Üzerine Bir Değerlendirme”, Ceza Hukuku Dergisi, Yıl:2, Sayı:4, Ağustos 2007.
- Turhan, Faruk**, Ceza Muhakemesi Hukuku, Ankara 2006.
- Tutanaklarla Türk Ceza Kanunu**, Ankara, Şubat 2005 (TC. Adalet Bakanlığı Yayın İşleri Dairesi Başkanlığı).
- Tutumlu, Mehmet Akif**, Türk Ceza Hukukunda Haksız Tahrik, Ankara 1999.
- Tülen, Hikmet**, “Yasama Sorumsuzluğunun Mutlaklığı Üzerine Düşünceler”, Atatürk Üniversitesi Erzincan Hukuk Fakültesi Dergisi, C.: III, S.: 1, Erzincan 1999.
- Tümerkan, Somay**, “Klasik, Pozitivist Okullarda ve Toplumsal Savunma Hareketinde Ceza Sorumluluğunun Esası”, İÜHF.M., S.: 1-4, İstanbul 1983.
- Türk Ceza Kanunu Tasarısı ve Türk Ceza Kanununun Yürürlüğe Konulmasına ve Mevzuata Uyumuna Dair Kanun Tasarısı**, Ankara 2000.
- Türk Dil Kurumu Özleştirme Kılavuzu**, Ankara 1978.
- Türk Dil Kurumu**, Türkçe Sözlük, C.: 2, Ankara 1988.
- Udeh, Abdulkadir** (Çev.: Şafak, Ali), Seküler Ceza Hukuku Kurumlarıyla İslam Ceza Hukuku (Genel Hükümler), 2. Baskı, Kayıhan Yayınları, İstanbul 2012.
- Udeh, Abdulkadir**, Mukayeseli İslam Hukuku ve Beşeri Hukuk, (Çev.: Şafak, Ali), C.: I, 1. Baskı, Ankara 1990.
- Udeh, Abdülkadir**, Mukayeseli İslam Hukuku ve Beşeri Hukuk, (Çev.: Ali Şafak), C.: 4, Ankara 1991.
- Udeh, Abdülkadir**, Mukayeseli İslam Hukuku ve Beşeri Hukuk, (Çev.: Ali Şafak), C.: 3, Ankara 1991.
- Uğur, Hüsamettin**, Ceza Muhakemesinde Kovuşturma Mecburiyeti İlkesinden Maslahata Uygunluk İlkesine, TBB Dergisi, Sayı 73, 2007.
- Ulukanlıgil, Metin**, Askeri Yargıda İtaatsizlik Suçları (M.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Bölümü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi) İstanbul 2001.
- Ulutaş, Ahmet**, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Işığında Suçluların Geri Verilmesi, Ankara 2012.
- Uma, Hakkı**, Ceza Hukuku, Ankara 1981.
- Uruşak, Uğur**, Ceza Hukukunda Hukuka Uygunluk Sebebi Olarak Bir Hakkın Kullanılması, 1. Baskı, İstanbul 2010.
- Uzun, Ertuğrul**, “Kriminoloji Tarihinde Klasik ve Pozitivist Okullar”, CHD., Yıl:4, S:9, Ankara 2009.
- Uzun, Mehmet Ali**, Ceza Hukukunda Zamanaşımı, (Doktora Tezi), İstanbul 1994.
- Uzunhasanoğlu, Sırrı**, Tekerrür ve İlgili Af, Adli Sicil, Sabıka, Eşkal ve Hüviyeti Tespit Müesseseleri, Ankara 1961.
- Üçok, Coşkun-Mumcu, Ahmet-Bozkurt, Gülnihal**, Türk Hukuk Tarihi, Yeniden Düzenlenip, Gözden Geçirilmiş, Ekli 9. Bası, Ankara 1999.
- Üçok, Coşkun**, “Osmanlı Kanunnamelerinde İslam Ceza Hukukuna Aykırı Hükümler”, AÜHF.M, S.: 1, C.: III, İstanbul 1946.
- Üçok, Coşkun - Mumcu, Ahmet**, Türk Hukuk Tarihi, 7. Bası, Ankara 1991.
- Üçok, Coşkun**, “Osmanlı Kanunnamelerinde İslam Ceza Hukukuna Aykırı Hükümler”, AÜHF.M., C.: III, 1946/1.

- Ünal, Ertuğrul**, Taksirle Ölüme Sebepiyet Verme Suçu (TCK m. 85), Ankara 2017.
- Ünal, Şeref**, Yasama Dokunulmazlığı, AD., Y.:78, S.: 6, Kasım-Aralık 1987.
- Ünsal, Levent**, “Ceza Hukukunda “Takdiri İndirim Nedenleri ve TCY Madde 59”, AD., Y.:93, S.:12, Ankara 2002.
- Ünver, Yener-Hakeri, Hakan**, Ceza Muhakemesi Hukuku, 12. Baskı, Ankara 2016.
- Ünver, Yener**, “Ceza Hukukunda Objektif Sorumluluk”, in: Ceza Hukuku Günleri, 70. Yılında Türk Ceza Kanunu -Genel Hükümler- 26-27 Mart 1997-İstanbul.
- Ünver, Yener**, “Sebebinde Serbest Hareketler Kuramı”, in: Prof. Dr. Sahir Erman’a Armağan, İstanbul 1999.
- Ünver, Yener**, “Tıp Ceza Hukukunda Güven İlkesi”, V. Türk-Alman Tıp Hukuku Sempozyumu “Tıp Ceza Hukukunun Güncel Sorunları”, Ankara 2008.
- Ünver, Yener**, Ceza Hukukuyla Korunması Amaçlanan Hukuksal Değer, Ankara 2003.
- Ünver, Yener**, Hekimin Cezai Sorumluluğu, Roche Sağlık Hukuku Günleri, Tebliğler Kitabı, İstanbul 2007.
- Üzülmez, İlhan-Akkaş, Ahmet Hulusi**, Suçun Yapısında Objektif Cezalandırılabilme Şartları, EÜHFD, C:II, S:1-2, 2007.
- Üzülmez, İlhan**, “Yeni Ceza Kanunu’nun Sisteminde Cezanın Belirlenmesi ve Bireyselleştirilmesi”, Erzincan Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.:X, S.:3-4, Erzincan 2006.
- Üzülmez, İlhan**, 1997 Tarihli TCK. Tasarısında Tekerrür, Yargıtay Dergisi, C.: 26, Ekim 2000.
- Üzülmez, İlhan**, Türk Hukukunda Tekerrür, Ankara 2003.
- V. Weber**, Ueber die Verschiedenen Arten des Dolus, N. Arch. d. Criminal r., VII.
- Van Calker, Fritz**, Strafrecht, Grundriss zu Vorlesungen und Leitfaden zum Studium, 4.Auflage, München, Berlin und Leipzig 1933.
- Veldet, Hıfzı**, “Kanunlaştırma Hareketleri ve Tanzimat”, in: Tanzimat I, İstanbul 1940.
- Verdi, Bahir**, “Tekerrürü Cürüm I”, İÜHF., Sene: VI, Sayı 39, İstanbul 1928.
- Vidal, Georges- Magnol, Joseph**, Cours de Droit Criminel et de science pénitentiaire, Tome: II, 9. Edition, Paris 1949.
- Vidal, Georges-Magnol, Joseph**, Ceza Hukuku (Çev.:Devrin, Şinasi Z.), Ankara 1949.
- Villey, Edmond**, Précis d’un cours de droit criminel. 5. Edition, Paris 1891.
- Voltaire**, L’affaire Calas, Paris 1963.
- Vouin, Robert-Léauté, Jacques**, Droit pénal et Criminologie, Paris 1956.
- Vouin, Robert-Léauté, Jacques**, Droit, pénal et procédure pénale, 3. Edition, Paris 1969.
- Voulet, Jacques**, Les Prisons, Paris 1951.
- Vögeli, Hans Felix**, Strafrechtliche Aspekte der Sportverletzungen im besondern die Einwilligung des Verletzten im Sport, (Dissertation) Zürich 1974.
- Wachenfeld, Friedrich**, Lehrbuch des Deutschen Strafrechts, München 1914.
- Walter, Michael**, Strafvollzug, 2. Auflage, Stuttgart 1999.
- Wegner, Arthur**, Strafrecht, Allgemeiner Teil, Göttingen 1951.
- Welzel, Hans**, Das Deutsche Strafrecht, 11. Auflage, Berlin 1969.
- Welzel, Hans**, Das deutsche Strafrecht. Eine systematische Darstellung. 10. Auflage, Berlin 1967.
- Wendt, Rudolf**, “The Principle of “Ultima Ratio” And/Or the Principle of Proportionality”, Onati Socio-Legal Series, Vol. 3, No:1, 2013.

- Wessels, Johannes- Beulke, Werner**, Strafrecht. Allgemeiner Teil, 41. Auflage, Heidelberg 2011.
- Wessels, Johannes-Beulke, Werner-Satzger, Helmut**, Strafrecht. Allgemeiner Teil, 46. Auflage, München 2014.
- Wessels, Johannes**, Strafrecht Allgemeiner Teil, Die Straftat und ihr Aufbau, 18. Auflage, Heidelberg 1988.
- Wyss, Oscar**, Der Rückfall in den Kantonalen Strafgesetzbüchern und in den Vorentwürfen zu einem schweizerischen Strafgesetzbuch, Dissertation, Bern 1927.
- Yalkut, Necdet**, “Mukayeseli Hukuk Açısından Taksirle Ölüme Sebepiyet Suçu”, AD., Y.: 57, S.: 2, Ankara 1966.
- Yalkut, Necdet**, Türk, İtalyan ve Fransız Ceza Hukuku Açısından Meşru Müdafaa, Adalet Dergisi, 1978.
- Yaman, Derya-Yaman-Murat**, Uyuşmazlık Mahkemesi ve Askeri Yargıtay Kararları Işığında Askeri Yargı ve Adli Yargı Arasındaki Görev Sorunları, Ankara 2001.
- Yarsuvat, Duygun-Bayraktar, Köksal**, Ulusal Rapor, Teşebbüs ve İştirak Kurallarının Genişlemesi, 18. Uluslararası Ceza Hukuku Kongresi, İstanbul 2009.
- Yarsuvat, Duygun**, “Tüzel Kişilerin Cezai Sorumluluğu”, in: Prof. Dr. Sahir Erman’a Armağan, İstanbul 1999.
- Yarsuvat, Duygun**, “Yürütme Organının Koyduğu Kaidelerle Suç İhdası ve 1961 Anayasası”, İÜHFİM, C.: XXIX, S.: 3, İstanbul 1963.
- Yaşar, Ahmet**, İslam Ceza Hukukunda İdamı Gerektiren Suçlar, İstanbul 1995.
- Yaşar, Hakkı**, Suçluların Geri Verilmesi ve Ceza İşlerinde Adli Yardımlaşma Sözleşmeleri, Adalet Bakanlığı Yayınları, Yeni Seri No: 24, tarihsiz ve basım yeri belli değil.
- Yaşar, Osman-Gökcan, Hasan Tahsin-Artuç, Mustafa**, Yorumlu Uygulamalı Türk Ceza Kanunu Şerhi, 2. Baskı, C. 1, Ankara 2014.
- Yaşar, Osman**, Uygulamada Türk Ceza Yasası Genel Hükümler, Ankara 2000.
- Yaşar, Yusuf**, Uyuşturucu veya Uyarıcı Madde Temini ve Ticareti Suçları, Ankara 2012.
- Yavuz, Hakan A.**, Ceza İnfaz Sistemi ve Denetimli Serbestlik, Ankara 2018.
- Yenidünya, A. Caner-Değirmenci, Olgun**, Mukayeseli Hukukta ve Türk Hukukunda Bilişim Suçları, İstanbul 2003.
- Yenidünya, A. Caner-Yaşar, Yusuf**, “Kastarasyon Cinsel Suç Faillerine Uygulanabilecek Uygun Bir Yaptırım Mıdır?”, Türkiye Adalet Akademisi Dergisi, Yıl: 4, Sayı:14, (Temmuz 2013).
- Yenidünya, A. Caner**, “5237 sayılı Türk Ceza Kanunu’nda Adli Para Cezası ve İnfazı”, Atatürk Üniversitesi Erzincan Hukuk Fak. Dergisi, Cilt: X, Sayı: 1-2, Erzincan 2006.
- Yenidünya, A. Caner**, “Bilişim Sistemine Hukuka Aykırı Erişim Suçu (TCK.m.243)”, Legal Fikri ve Sınai Haklar Dergisi, Yıl:1, Sayı:4, İstanbul 2005.
- Yenidünya, A. Caner**, “Hekimin Tıbbi Müdahalelerden Kaynaklanan Cezai Sorumluluğu”, Sağlık Hukuku’nda Dünyadaki Son Gelişmeler, İstanbul 2009.
- Yenidünya, A. Caner**, 5237 sayılı TCK’da Hapis Cezasının Ertelenmesi, Hukuki Perspektifler Dergisi, Temmuz 2006.
- Yenidünya, A. Caner**, İftira Suçu (M.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Bölümü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul 1997.
- Yenidünya, A. Caner**, Türk Ceza Kanunu Genel Hükümler, İstanbul Barosu CMK Hizmet İç Eğitim Semineri Notları (12 Ekim 2005), (yayınlanmamış notlar).

- Yenidünya, A.Caner**, Yeni Türk Ceza Kanunu'nda İftira Suçu (m.267-269), Legal Hukuk Dergisi, Ağustos 2005, Yıl:3, Sayı:32.
- Yenidünya, Ahmet Caner**, “Şartla Salıvermenin Hukuki Niteliği”, Legal Hukuk Dergisi, C.: 1, S.: 1, Ocak 2003.
- Yenisey, Feridun-Pagemann, Gottfried**, Strafgesetzbuch (StGB) Alman Ceza Kanunu, İstanbul 2009.
- Yenisey, Feridun-Plagemann, Gottfried**, Alman Ceza Kanunu, İstanbul 2009.
- Yenisey, Feridun-Plagemann, Gottfried**, Alman Ceza Kanunu(StGB), gözden geçirilmiş ve genişletilmiş 2. Baskı, İstanbul 2015.
- Yerdelen, Erdal**, Ceza Muhakemesinde Hükmün Gerekçesi, Ankara 2015.
- Yerdelen, Erdal**, Cezanın Belirlenmesi (Türk ve Alman Uygulaması), Ankara 2013.
- Yıldız, Ali Kemal**, Dolayısıyla Faillik, in: Ceza Hukuku Günleri. 70. Yılında Türk Ceza Kanunu -Genel Hükümler- (26-27 Mart 1997-İstanbul), İstanbul 1998.
- Yıldız, Gültekin**, Mapusâne, Osmanlı Hapishanelerinin Kuruluş Serüveni (1839-1908), İstanbul 2012.
- Yılmaz, Erkam**, Yardım Veya Bildirim Yükümlülüğünün Yerine Getirilmemesi Suçu(TCK. M.89), Ankara 2020.
- Yılmaz, Tuncay**, Gerekçeli-Notlu Disiplin Talimatı İleveli Emniyet Teşkilat Kanunu İle Polis Vazife ve Selahiyet Kanunu, 2. Baskı, Ankara 2000.
- Yılmaz, Zahit**, Türk Ceza Hukukunda İştirakin Bir Türü Olarak Dolaylı Faillik, M.Ü Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul 2018.
- Yılmaz, Zekeriya**, “Hak Yoksunlukları ve “Yasaklanmış Hakların Geri Verilmesi” Kurumu Üzerine Bir Değerlendirme”, Terazi Aylık Hukuk Dergisi, Yıl:2, Sayı:7, Mart 2007.
- Yurtcan, Erdener**, Jugendstrafrecht und Jugendstrafvollzug in der Türkei. Jugendstrafe und Jugendstrafvollzug, Teilband 2, Freiburg 1986.
- Yüce, Turhan Tufan**, Ceza Hukuku Dersleri, C.: I, Manisa 1982.
- Yüce, Turhan Tufan**, Ceza Hukukunun Temel Kavramları, Ankara 1985.
- Yüce, Turhan Tufan**, Teşebbüste Hazırlık ve İcra Hareketlerinin Ayrılması Problemi ve Uygun İlliyet Teorisinin Bu Probleme Tatbiki Denemesi, Erzurum 1968.
- Yüce, Turhan Tufan**, Türk Hukukuyla Mukayeseli Olarak İsviçre Ceza Hukukunda Teşebbüs, AD., Yıl: 48, S.:5 Ankara 1957.
- Yücel, Mustafa T.**, Türk Ceza Siyaseti ve Kriminolojisi, Suç ve Ceza, Ankara 1999.
- Yüksel, Turgut**, 5237 sayılı Yeni Türk Ceza Kanunu'na Göre İlgili Genel Hükümler Işığında Adam Öldürme, Yaralama, İntihara Yönlendirme, İşkence ve Eziyet Suçları, İstanbul 2007.
- Zaczyk, Rainer**, in: Nomos Kommentar-Strafgesetzbuch, (Editör: Urs Kindhäuser- Ulfrid Neumann- Hans-Ullrich Paeffgen) 4. Auflage, 2013.
- Zafer, Hamide-Pamuk, Gülfem-Çakır, Kerim**, Gerekçeli, Açıklamalı, İçtihatlı Kabahatler Kanunu, İstanbul 2014.
- Zafer, Hamide**, “Mesafe Suçu”, Argumentum, C.: 1, S.: 3, Ekim 1990.
- Zafer, Hamide**, “Siyasi Suç”, in: Prof. Dr. Kenan Tunçomağ'a Armağan, İstanbul 1997.
- Zafer, Hamide**, Ceza Hukuku Genel Hükümler (TCK m. 1-75), Ders Kitabı, 6. Baskı, İstanbul 2016.
- Zincir, Uğur Osman**, Yeni TCK'da Taksirle Ölüme Sebebiyet Verme Suçu, Marmara Üniversitesi Kamu Hukuku Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2008.
- Zipf, Heinz**, Kriminalpolitik, Eine Einführung in die Grundlagen, Karlsruhe 1973.

Editörler

Doç. Dr. Murat İNCE ♦ Doç. Dr. Ahmet TANER

**KAMU YÖNETİMİNDE
DENETİM
VE
HESAP VEREBİLİRLİK
KAVRAM, TEORİ VE UYGULAMALAR**

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

**Kamu Yönetiminde Denetim ve Hesap Verebilirlik
Kavram, Teori ve Uygulamalar**
Murat İnce - Ahmet Taner

Hukuk Yayınları Dizisi – 3198

Birinci Baskı : Eylül, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8209 – 03 – 7

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com
 : adalety@adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi
 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Ay-bay Kırtasiye İnş. Gıda Paz. ve Tic. Ltd. Şti.
Sertifika No: 46661
Tel: (0 312) 472 58 55 - Ankara

BÖLÜM - 1

INTOSAI DENETİM STANDARTLARININ UYGULANMASINDA KARŞILAŞILAN GÜÇLÜKLER VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Murat İNCE¹

ÖĞRENME HEDEFLERİ

1. Uluslararası Yüksek Denetim Kurumları Teşkilatının (INTOSAI) oluşum, işleyiş ve görevlerine ilişkin genel bilgiler edinmek.
2. Belli başlı kamu sektörü denetim türleri ve denetimin temel unsurları hakkında genel bilgiler edinmek.
3. INTOSAI Mesleki Bildirimler Çerçevesi'nde (IFPP) yer alan temel denetim yöntemleri (mali denetim, uygunluk denetimi ve performans denetimi) hakkında genel bilgiler edinerek bu denetimlerin kamu sektöründe uygulanabilirliği hakkında eleştirel bir kavrayış edinmek.

GİRİŞ

Kamu sektörüne özgü denetim standartlarının geliştirilmesi süreci, tüm dünyada kamu mali yönetim ve kontrol sistemlerinde köklü değişiklikleri beraberinde getiren çok önemli bir gelişme olmuştur. Kamu sektörü denetiminin anayasası niteliğindeki Lima Deklarasyonu'nun 1977 yılında yayımlanmasıyla başlayan ve elli yılı aşkın bir zaman dilimini kapsayan bu süreç zarfında yüksek denetim kurumlarının mali denetim, uygunluk denetimi ve performans denetimi alanında elde ettiği tecrübe ve kazanımlar INTOSAI denetim standartlarının kodifikasyonunda yansıma bulmuş ve böylece kamu sektörü denetim uygulamalarında nihai referans çerçevesi ortaya koyan ciddi bir uluslararası birikim elde edilmiştir.

Kamu sektörü denetim standartları külliyatı 2019 yılı itibariyle INTOSAI Mesleki Bildirimler Çerçevesi (IFPP) olarak anılmaktadır. Bu çerçeve; başta mali denetim, uygunluk denetimi ve performans denetimi olmak üzere kamu sektörü denetiminin birçok alanında yüksek denetim kurumlarının kendi yetki

---

¹ Doç. Dr., Uzman Denetçi, T.C. Sayıştay Başkanlığı, muratince@sayistay.gov.tr, ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1519-0321>.

3. Özel sektör denetim uygulamasında mali denetimin amaçları ile kamu sektörü bağlamında mali denetimin amaçları arasında ne gibi farklılıklar söz konusu olabilir? Tartışınız.
4. Sızce küçük ve orta ölçekli kamu kurumlarının mali denetimlerinde daha yalın bir standart setinin benimsenmesi, mali denetim metodolojisinden bir sapmayı beraberinde getirir mi? Tartışınız.
5. Sızce kamu sektöründe mali denetimlerin her yıl tekrarlanan düzenli bir seyir içinde icra edilmesi yerine seçimlik dönemler itibariyle icra edilmesi ne gibi sakıncalar doğurabilir? Tartışınız.
6. INTOSAI denetim standartlarında yer alan uygunluk denetimi formülasyonunun mali denetim terminolojisiyle sınırlı kılınarak ayrı bir denetim biçimi olarak tarif edilmesi sızce uygun mudur? Mevcut standartlardaki uygunluk denetimi formülasyonunun özü bakımından mali denetimle aynı içerikte olup olmadığını nedenleriyle birlikte tartışınız.
7. Sızce yüksek denetim kurumlarınca icra edilen kesin kanıta ve/veya kesin hükme dayalı hukuka uygunluk denetimleri mevcut standartlardaki uygunluk denetimi tanım ve içeriğiyle ne ölçüde uyumludur? Tartışınız.
8. Performans denetimi bağlamında, mevcut resmi denetim kriterleri (tanımlı performans göstergeleri) ile genel ilkelerden hareket etmek suretiyle ve bilimsel yöntemlere dayalı olarak denetçi tarafından geliştirilen kriterler arasında bir çatışma olması durumunda, sızce kriter seçiminde nasıl bir yol izlenmelidir? Tartışınız.
9. Sızce yüksek denetim kurumlarınca yürütölen tematik denetimlerde performans denetimi metodolojisinin esas alınması uygun mudur? Tartışınız.

KAYNAKÇA

- AZUMA, Nobuo (2008). "The Framework of INTOSAI Government Auditing Standards: In the Stream of International Convergence", *Government Auditing Review*, Vol. 15 (March 2008), ss. 77-97.
https://report.jbaudit.go.jp/english_exchange/volume15/e15d05.pdf,__(Erişim Tarihi: 17.02.2022).
- CAMERON, Wayne (2004). "Public Accountability: Effectiveness, Equity, Ethics", *Australian Journal of Public Administration*, Volume: 63, Issue: 4, pages: 59-67.
- IFAC ISA 200 (2018). *Overall Objectives of the Independent Auditor and the Conduct of an Audit in Accordance with International Standards on Auditing*.
<https://www.iaasb.org/publications/2018-handbook-international-quality-control-auditing-review-other-assurance-and-related-services-26>,__(Erişim Tarihi: 17.02.2022).

IFAC GUIDE (2018). *Guide to Using International Standards on Auditing in the Audits of Small- and Medium-Sized Entities*.

https://www.ifac.org/knowledge-gateway/supporting-international-standards/publications/guide-using-international-standards-auditing-audits-small-and-medium-sized-entities_(Erişim Tarihi: 17.02.2022).

IFAC GUIDE (2018). *Guide to Using ISAs in the Audits of Small- and Medium-Sized Entities*.

https://www.ifac.org/knowledge-gateway/supporting-international-standards/publications/guide-using-international-standards-auditing-audits-small-and-medium-sized-entities_, (Erişim Tarihi: 17.02.2022).

IFAC POLICY POSITION PAPER (2012). *A Single Set of Auditing Standards: Audits of Small- and Medium-Sized Entities*.

https://www.ifac.org/knowledge-gateway/contributing-global-economy/publications/single-set-auditing-standards-audits-small-and-medium-sized-entities_(Erişim Tarihi: 17.02.2022).

INTOSAI ISSAI 100 (2019). *Fundamental Principles of Public-Sector Auditing*.

https://www.issai.org/professional-pronouncements/?n=100-129_ (Erişim Tarihi: 17.02.2022).

INTOSAI ISSAI 200 (2019). *Financial Audit Principles*.

https://www.issai.org/professional-pronouncements/?n=200-299_(Erişim Tarihi: 17.02.2020).

INTOSAI ISSAI 300 (2019). *Fundamental Principles of Performance Auditing*.

https://www.issai.org/professional-pronouncements/?n=300-399_ (Erişim Tarihi: 17.02.2022).

INTOSAI ISSAI 400 (2019). *Fundamental Principles of Compliance Auditing*.

https://www.issai.org/professional-pronouncements/?n=400-499_ (Erişim Tarihi: 01.04.2020).

INTOSAI P 50 (2019). *Principles of jurisdictional activities of SAIs*.

<https://www.issai.org/pronouncements/intosai-p-50-principles-of-jurisdictional-activities-of-sais/>, (Erişim Tarihi: 17.02.2022).

İNCE, Murat (2016). "Follow-Up Mechanism: A Missing-Link In Audit Cycle", *Sayıştay Dergisi*, Sayı: 100 (Ocak-Mart), ss:109-123.

_____ (2020), "Kamuda Performans Yönetiminin Yerleşmesinde Sayıştayın Rolü", *Kamuda Performans Yönetimi: Kavram, Kuram Ve Uygulama*, Ed.: Veyisel Eren, H. Tuğba Eroğlu, Ankara: Nobel Yayıncılık, s. 237-270.

LYUBENKO, Andriy (2015). "Standardization of State Financial Control on the Basis of System Approach, *Ekonomika*, ISSN 1392-1258. 2015 Vol. 94(1), ss. 52-60.

https://www.journals.vu.lt/ekonomika/article/download/5319/3473_(Erişim Tarihi: 17.02.2022).

BÖLÜM - 2

KAMU DENETİMİNDE KALİTE YÖNETİMİ VE KONTROL SÜREÇLERİ

Ahmet TANER¹

ÖĞRENME HEDEFLERİ

1. Kamu denetiminde kalite kontrol süreçlerinin önem ve gerekliliğinin anlaşılması.
2. INTOSAI Denetim standartlarından kalite kontrol süreçleriyle ilgili ISSAI 140 ve ISSAI 2220 Standardlarının temel gereklilikleri hakkında bilgi edinilmesi.
3. Kamu denetiminde, etkin bir kalite yönetim sisteminin oluşturulmasının önündeki güçlüklerin belirlenmesi.
4. Sayıştay Düzenlilik Denetimlerinde geçerli kalite kontrol süreçlerinin anlaşılması.

GİRİŞ

Kalite yönetimi; yönetimin planlama, örgütleme, bütçeleme, yönlendirme, koordinasyon ve denetim fonksiyonlarının tamamını etkin ve verimli şekilde işlemesi için gerekli politikaları ve performans hedeflerini belirlemeyi, bunlarla ilgili görev ve sorumlulukları tanımlamayı, tüm bu süreçleri izlemeyi ve değerlendirmeyi hedefleyen sistematik ve dinamik bir yönetim modelidir. Kalite yönetimi, temelde özel sektörde uygulama alanı bulan ve bu anlamda firmaların mal ve hizmet sunumunda yüksek kaliteye ulaşmalarını sağlamayı hedefleyen bir yaklaşım olarak gelişim göstermiştir. Kamu işletmeciliği yaklaşımıyla birlikte, kamu sektöründe yaşanan “müşteri odaklı” dönüşüm, performans yönetim uygulamalarının bir parçası olarak, kalite yönetiminin kamu sektöründe de geçerlilik kazanmasının önünü açmıştır. Şüphesiz bu gelişmenin ardında; kamu hizmetlerine ayrılan kaynakların ihtiyaca göre kısıtlı olması, kamuda hizmet kalitesinin artırılmasına yönelik toplumsal beklentilerin yükselmesi, hizmet kalitesini olumlu etkileyebilecek yeni yaklaşım ve teknolojilerin gelişmesi ve iletişim teknolojilerinin de etkisiyle toplumun kaliteye yönelik farkındalığının artması gibi bir dizi etmenden bahsedilebilir.

---

¹ Doç. Dr., Uzman Denetçi, T.C. Sayıştay Başkanlığı, ataner@sayistay.gov.tr, ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1925-795X>.

KAYNAKÇA

- AICPA (2015), *Establishing and Maintaining a System of Quality Control for a CPA Firm's Accounting and Auditing Practice*, American Institute of Certified Public Accountants (AICPA) Practice Aid Series, Newyork.
- AKTAN Coşkun Can (1999), "Türkiye'de Toplam Kalite Yönetiminin Kamu Sektöründe Uygulanmasına Yönelik Öneriler", *Türk İdare Dergisi*, Yıl 71, S. 422, Mart 1999.s.1-1.
- APAZA Carmen R (2012), Ensuring Accountability and Transparency through Integrated Public Management Systems, *Political Science and Politics*, July 2012, Vol. 45, No. 3 (July) , pp. 435- 441.
- BAAH, George K. and Timothy J. Fogarty (2018), "What Auditors Think about Audit Quality - A New Perspective on an Old Issue", *Journal of Managerial Issues*, Vol. 30, No. 4 (Winter 2018), pp. 483-504.
- BALCI, Asım (2003), "Kamu Örgütlerinde Toplam Kalite Yönetimi Uygulanması", *Çağdaş Kamu Yönetimi 1*, (Edit. Muhittin Acar-Hüseyin Özgür), Nobel Yayınları, Ankara.
- CPAA (Certified Public Accounts of Austria) (2014), *A Comprehensive Guide To Quality Control*, Melbourne.
- DPT (2000), *Sekizinci Beş Yıllık Kalınma Planı, Kamu Yönetiminin İyileştirilmesi Ve Yeniden Yapılandırılması Özel İhtisas Komisyonu Raporu*, Ankara.
- EREN, Veysel (2008), "Devletin Yapısında ve İşlevinde Değişim", *Devletin Dönüşümü ve Yeni Dönem Kamu Yönetimi*, (Ed. Mehme Özel ve Veysel Eren), Çizgi Yayınları, Konya.
- ECA (European Court of Auditots) (2004), *Guidelines on Audit, Quality*, https://www.eca.europa.eu/sites/cc/Lists/CCDocuments/1959843/1959843_FR.PDF
- EUROSAI (2010), *Achieving Audit Quality: Good Practices in Managing Quality within SAIs*, <https://www.asz.hu/storage/files/files/en/gp/aaq.pdf> (Erişim Tarihi, 01.01.2022).
- IFAC (IAASB) (2019a), *ISQC-1 Uluslararası Kalite Kontrol Standardı*, <https://www.ifac.org/system/files/downloads/a007-2010-iaasb-handbook-isqc-1.pdf> (Erişim Tarihi: 01.01.2022).
- IFAC (IAASB) (2019b), *ISQM-1 Uluslararası Kalite Yönetim Standardı* <https://www.iaasb.org/publications/international-standard-quality-management-isqm-1-quality-management-firms-perform-audits-or-reviews> (Erişim Tarihi:01.01.2022).
- INTOSAI (2009a), *ISSAI 2220 Mali Tablo Denetimine İlişkin Kalite Kontrolü*, [https://www.sayistay.gov.tr/files/1059_ISSAI%201220-TR-EN%20\(2_1_V\)\(1\).pdf](https://www.sayistay.gov.tr/files/1059_ISSAI%201220-TR-EN%20(2_1_V)(1).pdf) (Erişim Tarihi: 01.01.2022).

- INTOSAI (2009b), ISSAI 2230 Denetimin Belgelendirilmesi, [https://www.sayistay.gov.tr/files/1060_ISSAI%201230-TR-EN\(1\).pdf](https://www.sayistay.gov.tr/files/1060_ISSAI%201230-TR-EN(1).pdf) Erişim Tarihi, 09.03.2022).
- INTOSAI (2019a), *ISSAI 100 Kamu Sektörü Denetiminin Temel Prensipleri*, https://www.sayistay.gov.tr/files/1050_ISSAI%20100-TR.pdf (Erişim Tarihi: 01.01.2022).
- INTOSAI (2019b), *ISSAI 140 YDK'lar için Kalite Kontrol Standardı*, https://www.intosai.org/fileadmin/downloads/documents/open_access/ISSAI_100_to_400/issai_140/ISSAI_140_en.pdf (Erişim Tarihi: 01.01.2022).
- INTOSAI (2019c), *ISSAI 130 Etik Kod*, https://www.intosai.org/fileadmin/downloads/documents/open_access/ISSAI_100_to_400/issai_130/ISSAI_130_en.pdf
- INTOSAI (2022), *SAI Capacity Database*, <https://intosaidonor.org/project-database> (Erişim Tarihi, 09.03.2022).
- JOHNSTONE, Karla M., Audrey A. Gramling, and Larry E. Rittenberg (2014), *Auditing: A Risk-Based Approach to Conducting a Quality Audit*, Ninth Edition, Mason,, South-Western, Cengage Learning.
- KESİMLİ, İffet (2019), *External Auditing and Quality*, Springer Press, Singapore.
- KÖSE, Hacı Ömer ve Nihan Polat (2021), "Dijital Donuşum ve Denetimin Geleceğine Etkisi", *Sayıştay Dergisi*, 32(123): 9-41, <https://doi.org/10.52836/sayistay.1068328>.
- KÜÇÜK (2010), Orhan, *Kalite Yönetimi ve Kalite Güvence Hizmetleri*, Seçkin Yayınları, Ankara.
- LANE, Jan Erik (2009), *State Management An Enquiry into Models of Public Administration & Management*, Routledge Press, London.
- ÖMÜRGÖNÜLŞEN, Uğur (2003), "Kamu Sektörünün Yönetimi Sorununa Yeni Bir Yaklaşım: Yeni Kamu İşletmeciliği", (Ed. Muhittin Acar, Hüseyin Özgür, *Çağdaş Kamu Yönetimi I*, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara, ss.3-43.
- HAYES, Rick Hans Gortemaker and Philip Wallage (2014), *Principles of Auditing An Introduction to International Standards on Auditing*, Prentice Hall, London.
- SAYIŞTAY (2015), *Denetimde Kalite Yönetim Rehberi*, Ankara.
- SAYIŞTAY (2017), *Uluslararası Yüksek Denetim Kurumları Standartları* https://www.sayistay.gov.tr/files/1017_ISSAI2017_3.pdf (Erişim Tarihi: 01.01.2022).
- SAYIŞTAY (2021), *Kamuda Stratejik Yönetim Kurumsal Risk Yönetimi İç Kontrol Sistemi*, Sayıştay Başkanlığı Yayınları.
- ŞİMŞEK, Hasan (2010), *Toplam Kalite Yönetimi: Kuram, İlkeler ve Uygulamalar*, Seçkin Yayınları.
- WYNEN, Jan, Koen Verhoest, Demuzere Sara (2015), Quality Management in Public Sector Organizations: Evidence from Six EU Countries, *International Journal of Public Administration*, 39(2).

BÖLÜM - 3

KAMU MALİ YÖNETİM SİSTEMİNDE BİR HESAP VEREBİLİRLİK ARACI OLARAK RİSK YÖNETİMİ

Müjde AKSOY¹

ÖĞRENME HEDEFLERİ

1. Risk ve risk yönetimi kavramlarına ilişkin genel bir bilgi sahibi olmak.
2. Türk kamu mali mevzuatında kullanılan COSO İç Kontrol Bütünlük Çerçeve ve COSO Kurumsal Risk Yönetimi-Strateji ve Performansla Entegrasyon modellerini temel yönleriyle öğrenmek.
3. Türk kamu mali mevzuatında yer alan düzenlemelerden yola çıkarak risk yönetimi unsurlarının neler olabileceği, bu unsurların gelişimi ve detayları hakkında bilgi edinmek.
4. 2019 yılı Sayıştay denetimleri ve kamuda stratejik yönetim, kurumsal risk yönetimi ve iç kontrol analiz çalışmaları kapsamında risk yönetimi uygulamalarına ilişkin elde edilen sonuçları değerlendirmek.
5. Risk yönetiminin etkin bir şekilde uygulanmasının önündeki güçlüklerle ilgili yeterli ve uygun bir bakış açısı elde etmek.

GİRİŞ

Son yıllarda yaşanan krizler, baş döndürücü hızla değişen ekonomik ve çevresel koşullar ve bunlara ayak uydurabilme ve ayakta kalabilme çabası tüm dünyada sadece özel sektörde değil kamuda da risk yönetiminin ne kadar önemli olduğunu hepimize bir kez daha göstermiştir. Kamuda hangi alanda olursa olsun, her seviyede ortaya çıkabilecek yerel veya küresel krizlere ilişkin riskleri ve değişen koşulların getirdiği fırsatları önceden tahmin edecek, bunları etkin bir şekilde yönetmeye yönelik adım ve stratejileri belirleyecek mekanizmaların çalışıyor olması kamu hizmetinin aksamadan devam edebilmesi için büyük önem taşımaktadır. Değişen kamu yönetimi yaklaşımı ve yönetim

---

¹ Uzman Denetçi, T.C. Sayıştay Başkanlığı, mujde.aksoy@sayistay.gov.tr

4. Sızce, risk yönetiminin kamu kurumlarında etkin bir şekilde yönetilememesinin sebepleri neler olabilir? Tartışınız.
5. Kamuda risk yönetiminin daha şeffaf ve hesap verebilir ve iyi işleyen bir mekanizmaya dönüşebilmesi için neler yapılabilir? Tartışınız.

KAYNAKÇA

- AB BAŞKANLIĞI (2022). 2021 Türkiye Raporu, https://www.ab.gov.tr/siteimages/birimler/kpb/2021_turkiye_raporu_tr.pdf, (Erişim tarihi: 28.03.2022)
- AKÇAY, Gürkan (2011). "Kurumsal Risk Yönetiminde İç Denetimin Rolü ve Kamu İdarelerinde Yaşanan Gelişmeler", *Denetişim*, 2011/7, ss 25-46
- ARMSTRONG, Elia (2005). "Integrity, Transparency and Accountability in Public Administration: Recent Trends, Regional and International Developments and Emerging Issues", <https://demolive.insightsonindia.com/wp-content/uploads/2013/09/integrity-transparency-un.pdf>, (Erişim tarihi: 01.03.2022)
- BAKKAL, Hakan, TUNÇ, İlknur, KASIMOĞLU, Alper (2016). *İç Kontrol ve Kurumsal Risk Yönetimi*, İdeal Kültür Yayıncılık, İstanbul
- BOZKURT, Cevdet (2010). "Risk, Kurumsal Risk Yönetimi ve İç Denetim", *Denetişim*, 4, ss 17-30.
- COSO (2013), *Internal Control-Integrated Framework: Framework and Appendices*
- COSO (2013), *Internal Control-Integrated Framework, Executive Summary*
- COSO (2017/1), *Enterprise Risk Management – Integrating with Strategy and Performance*
- COSO (2017), *Enterprise Risk Management – Integrating with Strategy and Performance, Executive Summary*
- DURAN, Erdal (2013). "Kamu İdarelerinde Kurumsal Risk Yönetimi Uygulamaları", *Mali Hizmetler Uzmanlığı Araştırma Raporu, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı*, Ankara
- GÜLER, Alptuğ, ARKIN, Ali Kasım (2018). "COSO 2017 Kurumsal Risk Yönetimi Çerçevesine Kontrol Öz Değerlendirme Yaklaşımıyla Bakış ve Bir Kurum Uygulaması-1", *Denetişim*, Sayı:18, ss 45-62
- HMB (Hazine ve Maliye Bakanlığı) (2018). https://www.hmb.gov.tr/kamuda-ic-kontrol_(Erişim Tarihi: 10.03.2022)
- HMB (Hazine ve Maliye Bakanlığı) (2018). <https://www.hmb.gov.tr/ic-kontrolun-tarihcesi>, (Erişim Tarihi: 15.03.2022)
- ILGAR, Tuğçe, ERDOĞDU, Görkem (2018). "Kurumsal Risk Yönetimi Türk Kamu Yönetimine Nasıl Entegre Edilebilir?", *Denetişim*, Yıl: 8, Sayı:18, ss 63-76
- KARAMAN, Hüseyin Cahit, TOSUNER, Mustafa Kemal (2020). "Stratejik Planlama, İç Kontrol ve Kalite Yönetiminde Risk Yönetimi Süreçleri", *Denetişim*, Sayı:21, ss 98-113
- KAYA, Dr. Bertan (2015). *Kurumsal Performansı Artırmak İçin İç Denetim İç Kontrol ve Risk Yönetimi*, Yaklaşım Yayıncılık, Ankara

- KÜÇÜKAYCAN, Durdane, AĞDENİZ, Şafak (2021). "Türk Kamu Mali Yönetiminde İç Kontrol Sisteminin Belirleyicilerinin Araştırılması: Büyükşehir Belediyeleri Örneği", *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Cilt:21, Sayı:3, ss. 827-850.
- MAHUD (Merkez Mali Hizmetler Uzmanları Derneği) (2018). "Kamu Kurumsal Risk Yönetimi Rehberi Taslağına İlişkin Görüş Raporu", <http://www.merkezmalihizmetler.org/wp-content/uploads/2018/05/Mahud-risk-yonetimi-taslag%C4%B1na-iliskin-gor%C3%BCs-raporu.pdf>, (Erişim Tarihi: 22.03.2022)
- MALİYE BAKANLIĞI (2014). *Kamu İç Kontrol Rehberi*, Versiyon 1, Ankara
- MALİYE BAKANLIĞI (2007), *Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği*
- MOELLER, Robert R. (2011). *COSO Enterprise Risk Management. Establishing Effective Governance, Risk, and Compliance Processes*, John Wiley & Sons, Inc., New Jersey
- OĞUZ, Gamze (2013). "Kamu Kurumlarında Risk Yönetimi Açısından İç Kontrol Sisteminin Önemi ve BTK için Öneriler", *İdari Uzmanlık Tezi, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu*, Ankara
- SAYIŞTAY (2022), *2021 Yılı Faaliyet Raporu*
- SAYIŞTAY (2021). *Kamuda Stratejik Yönetim, Kurumsal Risk Yönetimi, İç Kontrol Sistemi*, Ankara
- SBB (Strateji ve Bütçe Başkanlığı) (2021). *Kamu İdareleri İçin Stratejik Plan Hazırlama Kılavuzu*, Sürüm 3.1, Ankara
- SBB (Strateji ve Bütçe Başkanlığı) (2019), *Orta Vadeli Mali Plan (2020-2022)*
- TİDE (Türkiye İç Denetim Enstitüsü) (2013): *COSO İç Kontrol-Bütünleşik Çerçeve: Çerçeve ve Ekler*, Türkiye İç Denetim Enstitüsü Yayınları
- TURANCI, Eda (2017). "Risk İletişimi Stratejileri Açısından Bilgi ve Bilgi Okuryazarlığı: Sağlık Haberlerine ve Sağlık Çalışanlarına Yönelik Bir Araştırma", *Doktora Tezi, T.C. Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü*
- TÜREDİ, Hasan, KOBAN, Ahmet Oğuz (2016). "Coso İç Kontrol Modelinde Risk Değerlendirme Faaliyetleri", *Marmara Üniversitesi Öneri Dergisi*, Cilt 12, Sayı: 46, ss 155-177.
- TWOREK, Piotr, "Risk Management in Public Sector Organisations – Principles, Methods and Tools", *8th International Scientific Conference Managing and Modelling of Financial Risks*, Ostrava, ss 1022-1029

BÖLÜM - 4

KAMUDA ETİK YÖNETİME ODAKLI BİR DENETİM ANLAYIŞI: YÜKSEK DENETİM KURUMLARININ ETİK DENETİMİ UYGULAMALARI

Yaşar UZUN¹

ÖĞRENME HEDEFLERİ

1. Yüksek denetim kurumlarının kamuda etik yönetimi teşvik etmek amacıyla yaptıkları “etik denetimi” kavram ve uygulamaları hakkında farkındalık kazandırmak.
2. Etik denetimin kamu yönetimlerine sağlayacağı muhtemel kazanımlar hakkında bilgiler edinmek.
3. Kamuda “etik denetimin” yapılabirliği bilincini güçlendirmek üzere uluslararası alanda yüksek denetim kurumları tarafından yerine getirilen etik denetimi uygulama örnekleri hakkında bilgiler vermek.

GİRİŞ

Toplumun ortak ihtiyaçlarını karşılamak üzere teşkilatlanmış olan “kamu yönetimi”, işleyiş açısından şeffaflık, hesap verebilirlik, doğruluk, dürüstlük, hukukun üstünlüğü, kamu yararı gibi belirli değerlere bağlı kalmak zorundadır. Kamu hizmeti etik değerleri olarak da adlandırılabilen bu değerler; kamu düzen ve güvenliğinin, kamu itibarının, kişilerin hak ve hürriyetlerinin korunması ve gözetilmesi açısından son derece önem taşımaktadır. Devlette görev alanların söz konusu değerlere uygun olmayan karar, fiil ve davranışları (yolsuzluk, usulsüzlük, ayrımcılık, hile, adam kayırmacılık vb.) kamu yönetiminde ciddi zarar ve kayıplara yol açabilmekte, kamu itibarını zedeleyebilmektedir. Kamu politikaları ile plan ve programlarını geliştiren ve uygulayanların kamu yönetiminin “insan” unsuru olduğu dikkate alındığında, insanların etik dışı davranışlarının söz konusu politika, plan ve programların amacına uygun şekilde hayata geçirilmesini olumsuz yönde etkileyeceği aşikârdır. Bu nedenle, kamuda etik davranışı güvence altına alan yönetim anlayış ve yaklaşımlarını teşvik etmek günümüz kamu yönetimleri açısından kritik önem taşımaktadır.

---

¹ Uzman Denetçi, T.C. Sayıştay Başkanlığı, yasaruzun@sayistay.gov.tr

çekleştirmek üzere kurumsal kapasite gelişimlerini sağlamalı ve etik denetimin etkin şekilde yönetilebilmesi için ihtiyaç duyulan denetim planlama ve uygulama gereklerini de hayata geçirmelidirler.

TARTIŞMA SORULARI

1. Kamuda “etik yönetim” denildiğinde ne anlamak gerekir? Tartışınız.
2. Sizce kamuda etik yönetim gereklilikleri neler olmalıdır? Tartışınız.
3. Yüksek denetim kurumlarının kamuda etik yönetim gerekliliklerini denetlemek gibi bir misyonları var mıdır? Tartışınız.
4. Yüksek denetim kurumlarının etik denetim kapsamında denetleyebileceği muhtemel denetim konuları neler olabilir? Tartışınız.
5. Yüksek denetim kurumları tarafından yapılacak etik denetimlerin kamu yönetimlerine sağlayacağı kazanımlar neler olabilir? Tartışınız.
6. Yüksek denetim kurumları tarafından gerçekleştirilecek olan etik denetimlerinin kamu yönetimlerinde “etkin” olabilmesi için temel gereklilikler neler olabilir? Tartışınız.

KAYNAKÇA

- BUNDESRECHNUNGSHOF, (2017). *2017 Annual Report German Supreme Audit Institution, Bundesrechnungshof, Abridged Version*, <https://www.bundesrechnungshof.de/en/audit-reports/products/annual-reports/annual-report-2017/2017-annual-report-abridgedversion.pdf>, (Erişim Tarihi: 24.02.2022).
- ERGÜL, Ergin, (2021). *Yargı Etiği Dersleri*, Adalet Yayınevi, Ankara.
- EUROSAI TFAE, EUROSAI Task Force on Audit&Ethics (2014). *Auditing Ethics In The Public Sector- A general overview of SAI's practices*, [http://www.eurosaiftae.tcontas.pt/activities/Papers/Activities/Auditing%20Ethics/TFAE_paper%20Auditing%20Ethics%20in%20Public%20Sector%20\(EN\).pdf](http://www.eurosaiftae.tcontas.pt/activities/Papers/Activities/Auditing%20Ethics/TFAE_paper%20Auditing%20Ethics%20in%20Public%20Sector%20(EN).pdf), (Erişim Tarihi: 24.03.2022).
- EUROSAI TFAE, EUROSAI Task Force on Audit&Ethics (2014a). *Supporting SAI to Enhance Their Ethical Infrastructure, Part II Managing Ethics in Practice—analysis*, <https://www.eurosaif.org/handle404?exporturi=/export/sites/eurosaif/.content/documents/working-groups/audit-ethics/RelDoc/Ethics-within-SAIs-Part-II-SAIspracticesEN.pdf>, (Erişim Tarihi: 24.03.2022).
- EUROSAI TFAE, EUROSAI Task Force on Audit&Ethics (2015). *Guidance and tools prepared by the SAI of Costa Rica on how to audit ethics*, <http://www.eurosaiftae.tcontas.pt/activities/Guidance/default.aspx?RootFolder=%2Factivities%2FGuidance%2FActivities%2FOther%20Guidelines%20to%20audit%20ethics%2FSAI%20Csta%20Rica&FolderCTID=0x0120008D99B7F02074D545ABBAB5FB4E317572&View={5C96437C4D645D1A4DE84A546E6DB01}&InitialTabId=Ribbon%2EDocument&VisibilityContext=WSSTabPersistence>, (Erişim Tarihi: 24.03.2022).

- EUROSAI TFAE, EUROSAI Task Force on Audit&Ethics (2017). *Kamu Sektörü Organizasyonlarında Etiğin Denetimi*, <https://etik.sayistay.gov.tr/upload/KAMU%20SEKT%C3%96R%C3%9C%20ORGAN%C4%B0ZASYONLARINDA%20ET%C4%B0C4%9E%C4%B0N%20DENET%C4%B0M%C4%B0.pdf>, (Erişim Tarihi: 24.03.2022).
- GAO, US Government Accountability Office (2020). *Bank Supervision FDIC Could Better Address Regulatory Capture Risks*, <https://www.gao.gov/products/gao-20-519>, (Erişim Tarihi: 24.03.2022).
- GAO, US Government Accountability Office (2021A). *Small Business Innovation Research- Agencies Need to Fully Implement Requirements for Managing Fraud, Waste, and Abuse*, <https://www.gao.gov/assets/720/715946.pdf>, (Erişim Tarihi: 24.03.2022).
- GAO, US Government Accountability Office (2021B). https://www.gao.gov/products/gao-21-413#summary_recommend, (Erişim Tarihi: 24.03.2022).
- IIA, The Institute of Internal Auditors Global (2012) *Practice Guide: Evaluating Ethics-related Programs and Activities*, https://www.iaa.nl/SiteFiles/IIA_leden/PGEvaluating.pdf, (Erişim Tarihi: 15.12.2018).
- INTOSAI ISSAI 100 (2019). *Kamu Sektörü Denetiminin Temel İlkeleri*, [https://www.sayistay.gov.tr/files/2187_ISSAI%20100%20%20KAMU%20SEKT%C3%96R%C3%9C%20DENET%C4%B0M%C4%B0N%C4%B0N%20TEMEL%20%20C4%B0LKELER%C4%B0%20\(T%C3%BCrk%C3%A7e%20ve%20%C4%B0ngilizce\).pdf](https://www.sayistay.gov.tr/files/2187_ISSAI%20100%20%20KAMU%20SEKT%C3%96R%C3%9C%20DENET%C4%B0M%C4%B0N%C4%B0N%20TEMEL%20%20C4%B0LKELER%C4%B0%20(T%C3%BCrk%C3%A7e%20ve%20%C4%B0ngilizce).pdf), (Erişim Tarihi: 24.03.2022).
- NAO, National Audit Office of UK (2016). *Investigation into the acceptance of gifts and hospitality*, <https://www.nao.org.uk/wp-content/uploads/2016/02/Investigation-into-the-acceptance-of-gifts-and-hospitality.pdf>, (Erişim Tarihi: 24.03.2022).
- NAOM, National Audit Office of Malta (2020). *A review of the ethical framework guiding public employees*, <https://nao.gov.mt/en/recent-publications>, (Erişim Tarihi: 24.03.2022).
- NETHERLANDS Court of Audit (2014). *Integrity Assessment of Public Sector Organisations Manual_Integrity Audit*, <http://www.eurosaitfae.tcontas.pt/activities/Guidance/Activities/Other%20Guidelines%20to%20audit%20ethics/SAI%20Netherlands-Manual%20Integrity%20Audit.pdf>, (Erişim Tarihi: 24.03.2022).
- OAGNZ, Office of Auditor General of New Zealand (2007). *Management of conflicts of interest in the three Auckland District Health Boards*, <https://oag.parliament.nz/2007/auckland-dhbs/docs/oag-auckland-dhbs.pdf/view>, (Erişim Tarihi: 24.03.2022).
- OECD, Organisation for Economic Co-operation and Development (2017). *OECD Recommendation Of The Council On Public Integrity*, <http://www.oecd.org/gov/ethics/OECD-Recommendation-Public-Integrity.pdf>, (Erişim Tarihi: 24.03.2022).

- OECD, Organisation for Economic Co-operation and Development (2020). *OECD Public integrity handbook*, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/ac8ed8e8-en>, <https://doi.org/10.1787>, (Erişim Tarihi: 24.03.2022).
- SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI (2021). *2020 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu*, <https://www.sayistay.gov.tr/reports/3729-2020-yili-dis-denetim-genel-degerlendirm>, (Erişim Tarihi: 24.03.2022).
- SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI, (2022) *Temsil, Tören Giderleri*, <https://kararlar.sayistay.gov.tr/dk/?krr=9191>, (Erişim Tarihi: 24.03.2022).
- TKGM, Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü (2013). *Etik Denetimi Araç Seti*, *Kamu Sektöründe Etiğin Güçlendirilmesi Projesi (TYEC2)*, https://www.tkgm.gov.tr/sites/default/files/2020-12/tyec2_etik_denetim_arac_seti.pdf, (Erişim Tarihi: 24.03.2022).
- TÜRER, Celal (2020). "Felsefeye Giriş". *Felsefe Tarihi* (Ed. Celal Türer), Bilimsel Araştırma Yayınları, Ankara, ss. 19-51.
- UZUN, Yaşar (2018). "Yüksek Denetim Kurumları Etik Denetim Uygulamaları", *Sayıştay Dergisi*, Cilt, Sayı 111, ss. 9 - 42, <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/1714067>, (Erişim Tarihi: 24.03.2022).
- UZUN, Yaşar, (2020). "OECD'nin Kamu Dürüstlüğüne Ve Dürüstlikle İlgili Yüksek Riskli Alanların Yönetilmesine Dair Yaklaşımları", *Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Akademi Sosyal Bilimler Dergisi*, Cilt 7, Sayı 21, ss. 23-42, <https://dergipark.org.tr/en/pub/asbider/issue/56888/798774>, (Erişim Tarihi: 25.03.2022).
- UZUN, Yaşar; Önder, Murat (2021). "Yüksek Denetim Kurumlarının Kamuda Dürüstlikle İlgili Risklerin Yönetilmesinde Rolü", *Sayıştay Dergisi*, Cilt: 32, Sayı: 122, ss. 37-71, <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/2009207>, (Erişim Tarihi: 24.03.2022).
- VAGO, Victorian Auditor-General's Office (2016), *Bullying and Harassment in the Health Sector*, <https://www.audit.vic.gov.au/sites/default/files/20160323-Bullying.pdf>, (Erişim Tarihi: 24.03.2022).
- YÜKSEL, Cüneyt (2006). "Kamu Yönetiminde Etik ve Türk Kamu Yönetiminde Etik Hakkında Yeni Yasal Düzenlemeler", *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası*, Cilt: 64, Sayı: 2, ss.167-211, <https://dergipark.org.tr/tr/pub/iuhfm/issue/9072>, (Erişim Tarihi: 24.03.2022).

BÖLÜM - 5

SAYIŞTAY DENETİMLERİNDE İLETİŞİM VE HESAP VEREBİLİRLİK

Nilüfer KİBAR BİLGİNLİ¹

ÖĞRENME HEDEFLERİ

1. Sayıştayların paydaşları ile iletişiminin genel çerçevesi, paydaşları ve paydaşları ile iletişim türleri hakkında bilgi edinmek.
2. Sayıştayların paydaşları ile iletişiminin Sayıştay denetiminin etkisinin ve kamuda hesap verebilirliğin güçlendirilmesine katkısını anlamak.
3. Sayıştayların denetim öncesinde, denetim sırasında ve denetim sonrasında paydaşları ile iletişimde hayata geçirilen yeni uygulamalar, bu yeni uygulamaların sağladığı fırsatlar ve taşıdığı riskler hakkında bilgi edinmek.

GİRİŞ

Kamu denetimi; tespit edici ve düzeltici iki önemli fonksiyonu yerine getiren kamusal bir faaliyettir. Bir yandan, kamu kaynaklarının elde edilmesi ve kullanılmasında yasal ve idari düzenlemelere, verimlilik, etkinlik ve ekonomiklik ilkelerine aykırı uygulamaların ve bu uygulamaların sorumlularının tespit edilmesini sağlar, diğer yandan ise denetimlerde yapılan tespitler ve geliştirilen öneriler doğrultusunda düzeltici veya önleyici tedbirler alınmasını teşvik eder. Birbirini tamamlayan bu iki fonksiyonu ile kamu denetimi, geniş anlamda düzenleyici sistemin olmazsa olmaz bir parçasıdır.

Yüksek Denetim Kurumları (Sayıştaylar) tarafından gerçekleştirilen kamu denetimi, hesap verebilirlik mekanizmalarını harekete geçiren temel unsurdur, ancak söz konusu mekanizmaların işlerliği kamu mali yönetimi sisteminde yer alan aktörler ve süreçlerin etkinliğine bağlıdır. Nitekim kamu denetiminin Magna Carta'sı olarak kabul edilen Lima Deklarasyonu'nda denetimin başlı başına bir amaç olmadığı vurgulanmaktadır. Bu deklarasyonda ifade edildiği üzere; Sayıştay denetiminden beklenen etki, kamu mali yönetimde ve vatandaşların yaşamlarında iyileşmeye yol açmasıdır ve bu etkinin gerçek-

---

¹ Uzman Denetçi, T.C. Sayıştay Başkanlığı, nkibar@sayistay.gov.tr

TARTIŞMA SORULARI

1. Sayıştayların paydaşlarla iletişiminde katılımcı mekanizmalar son yıllarda daha fazla uygulanmakla birlikte şeffaflık mekanizmalarına göre daha sınırlı kalmıştır. Nedenlerini tartışınız.
2. Sayıştayların paydaşlarla iletişiminde katılımcı mekanizmalara gelişmekte olan ülkelerde daha çok başvurulmasının nedenleri neler olabilir? Tartışınız.
3. Sayıştayların denetim önerilerinin denetlenen kurumlarca yerine getirilmesini sağlayacak mekanizmaların yasama, yürütme ve yargı fonksiyonlarının bağımsız olduğu demokrasilerde etkin şekilde işlemesi nasıl sağlanabilir? Sayıştay denetim sonuçları ile kamu idarelerinin bütçeleri arasında bir bağlantı kurulabilir mi? Tartışınız.
4. Paydaşlarla iletişim ne zaman kurumsallaşmalıdır? Kurumsallaşma, iletişimin sürdürülebilirliğine ve etkisinin ölçülmesine katkı sağlar mı? Tartışınız.

KAYNAKÇA

- INTOSA (2013a). INTOSAI-P 12 *The Value and Benefits of Supreme Audit Institutions –making a difference to the lives of citizens*, <https://www.issai.org/professional-pronouncements/?n=10-99> (Erişim Tarihi: 23.02.2022)
- INTOSAI (2013b). INTOSAI-P 20 *Principles of Transparency and Accountability*, <https://www.issai.org/professional-pronouncements/?n=10-99>, (Erişim Tarihi: 23.02.2022)
- ASARI, Eva-Maria (2019). *International Journal of Government Auditing*, Winter 2019 Edition sf.18, http://intosajournal.org/wp-content/uploads/2019/03/INTOSAI-Journal_Winter-2019.pdf (Erişim Tarihi: 22.03.2022)
- CANADIAN AUDIT AND ACCOUNTABILITY FOUNDATION (CAAF) (2020a). *Collaboration for Change: Tools for Collaboration*, <https://www.caaf-fcar.ca/images/pdfs/research-publications/CSO-ToolsForCollaboration-EN.pdf> (Erişim Tarihi: 20.02.2022)
- CANADIAN AUDIT AND ACCOUNTABILITY FOUNDATION (CAAF) (2020b). *Understanding Performance Audit*, <https://caaf-fcar.ca/images/pdfs/research-publications/CSO-UnderstandingPerformanceAudit-EN.pdf> (Erişim Tarihi: 20.02.2022)
- CANADIAN AUDIT AND ACCOUNTABILITY FOUNDATION (CAAF) (2021). *How Audit Offices Collaborate with Civil Society*, <https://www.caaf-fcar.ca/images/pdfs/research-publications/CSO-SurveyResults-EN.pdf> (Erişim Tarihi: 20.02.2022)
- COMMONWEALTH ASSOCIATION OF PUBLIC ACCOUNTS COMMITTEES (CAPAC) (2020). *Handbook*, <https://www.uk-cpa.org/media/3686/capac-handbook-240820.pdf> (Erişim Tarihi: 22.03.2022)

- EFFECTIVE INSTITUTIONS PLATFORM (EIP) (2014). *Supreme Audit Institutions and Stakeholder Engagement Practices: A Stocktaking Report*, https://www.effectiveinstitutions.org/files/Stocktake_Report_on_Supreme_Audit_Institutions_and_Citizen_Engagement_.pdf, (Erişim Tarihi: 20.02.2022)
- EUROSAI (2017). *A Roadmap For Reaching Supreme Audit: Paper for EUROSAI GT1 Activity – Delivering the Message*, <https://www.eurosai.org/handle404?exporturi=/export/sites/eurosai/.content/documents/strategic-plan/goal-team-1/Roadmap-for-Reaching-SAI-Communication-Goals.pdf>, (Erişim Tarihi: 20.02.2022)
- EUROSAI (2021). *Follow-up of the implementation of audit recommendations: Best practices guide*, <https://www.eurosai.org/handle404?exporturi=/export/sites/eurosai/.content/documents/2021-02-03-Final-report-for-EUROSAI.pdf>, (Erişim Tarihi: 10.03.2022)
- INTERNATIONAL BUDGET PARTNERSHIP (IBP) (2020). *Open Budget Survey 2019*, https://www.internationalbudget.org/sites/default/files/2020-04/2019_Report_EN.pdf, (Erişim Tarihi: 25.02.2022)
- INTERNATIONAL BUDGET PARTNERSHIP, INTOSAI DEVELOPMENT INITIATIVE (IBP-IDI) (2020). *All hands on deck: Harnessing accountability through external public audits An assessment of national oversight systems*, <https://internationalbudget.org/wp-content/uploads/ibp-idi-harnessing-accountability-november-2020.pdf>, (Erişim Tarihi: 25.02.2022)
- INTER-PARLIAMENTARY UNION (IPU) (2017). *Global Parliamentary Report 2017*, <https://www.ipu.org/resources/publications/reports/2017-10/global-parliamentary-report-2017-parliamentary-oversight-parliaments-power-hold-government-account> (Erişim Tarihi: 20.03.2022)
- INTOSAI (2018). *Communicating and Promoting the Value and Benefits of SAIs: An INTOSAI Guideline*, <https://www.intosaicommunity.net/wgvbs/wp-content/uploads/2019/08/11-Version-Dec.30.pdf>, (Erişim Tarihi: 23.02.2022)
- INTOSAI (1977). *INTOSAI-P 1 Lima Declaration*, <https://www.issai.org/professional-pronouncements/?n=1-9>, (Erişim Tarihi: 23.02.2022)
- INTOSAI (2007). *INTOSAI-P 10 Mexico Declaration on SAI Independence*, <https://www.issai.org/professional-pronouncements/?n=10-99> (Erişim Tarihi: 23.02.2022)
- INTOSAI (2010). *GIUD 9040 Good Practices Related to SAI Transparency*, <https://www.issai.org/wp-content/uploads/2019/08/GUID-9040-Good-Practices-Related-to-SAI-Transparency.pdf>, (Erişim Tarihi: 23.02.2022)
- INTOSAI CAPACITY BUILDING COMMITTEE (CBC) (2021). *Engagement with Civil Society: A Framework for SAIs*, https://www.intosaicbc.org/wp-content/uploads/2021/06/20210629-Engagement-with-Civil-Society_A-Framework-for-SAIs_CBC_28-June-2021_fnl.pdf (Erişim Tarihi: 01.03.2022)

- INTOSAI CBC (2010) CAPACITY BUILDING COMMITTEE, *How to increase the use and impact of audit reports*, <http://iniciativatpa.org/wp-content/uploads/2014/05/Increase-impact-of-audit-reports.pdf> (Erişim Tarihi: 24.03.2022)
- INTOSAI DEVELOPMENT INITIATIVE (IDI) (2017). *Guidance on Supreme Audit Institutions' Engagement With Stakeholders*, <https://www.idi.no/elibrary/well-governed-sais/sais-engaging-with-stakeholders/697-idi-sais-engaging-with-stakeholders-guide/file>, (Erişim Tarihi: 23.02.2022)
- INTOSAI DEVELOPMENT INITIATIVE (IDI) (2020). *Global SAI Stocktaking Report 2020*, <https://www.idi.no/elibrary/global-sai-stocktaking-reports-and-research/2020-global-sai-stocktaking/1364-idi-global-sai-stocktaking-report-2020/file> (Erişim Tarihi: 22.02.2022)
- INTOSAI DEVELOPMENT INITIATIVE (IDI) (2021a). *SAI Performance Measurement Framework*, <https://www.idi.no/elibrary/well-governed-sais/sai-pmf/1407-sai-pmf-framework-2021/file>, (Erişim Tarihi: 23.02.2022)
- INTOSAI DEVELOPMENT INITIATIVE (IDI) (2021b). *IDI's Global Summit on "What is the Audit Impact of Supreme Audit Institutions?" webinar*, <https://www.youtube.com/watch?v=EuG-YgZdN8Y> (Erişim Tarihi: 22.11.2021)
- MAASTRICHT GRADUATE SCHOOL OF GOVERNANCE (MGSOG), Karolina Buzaljko, Anna Marlene Kanis, Alexandra Tamasan, Frans Verkaart (2010), *Public Financial Oversight: A Comparative Analysis of Parliamentary Committees Across Europe*, <https://governtransparently.files.wordpress.com/2013/04/wbi-final.pdf>, (Erişim Tarihi: 01.03.2022)
- MAZUR, Jacek (2020). *New Trends in the Works of Supreme Audit Institutions*, <https://www.nik.gov.pl/en/kontrola-panstwowa-magazine/new-trends-in-the-works-of-supreme-audit-institutions.html> (Erişim Tarihi: 22.03.2022)
- NINO, Ezequiel (2010). *Access to Public Information and Citizen Participation in Supreme Audit Institutions (SAI)*, <https://documents1.worldbank.org/curated/en/844431467998826503/pdf/80758-Nino-Citizen-Participation-in-SAI-Box-377336B-PUBLIC.pdf>, (Erişim Tarihi: 22.03.2022)
- OECD BIANCA Brétéché; ALASTAIR, Swarbrick (2017). *Developing Effective Working Relationships Between Supreme Audit Institutions and Parliaments: Sigma Papers No. 54*, <https://www.oecd-ilibrary.org/docserver/d56ab899-en.pdf?expires=1650007628&id=id&accname=guest&checksum=2F0E2FC3FEDF7CA0524395782C4F5C99>, (Erişim Tarihi: 02.03.2022)
- SOCIAL JUSTICE COALITION (SJC), NDFUNA UKWAZI (NU), INTERNATIONAL BUDGET PARTNERSHIP (IBP) (2015). *A Guide to Conducting Social Audits in South Africa*, <https://internationalbudget.org/wp-content/uploads/social-audits-in-south-africa-guide-2015.pdf> (Erişim Tarihi: 25.02.2022)
- SOCIAL JUSTICE COALITION, NDFUNA UKWAZI (NU), INTERNATIONAL BUDGET PARTNERSHIP (SJC-NU-IBP) (2015). *A Guide to Conducting Social Audits in South Africa*, <https://internationalbudget.org/publications/guide-to-conducting-social-audits-in-south-africa/>, (Erişim Tarihi: 05.03.2022)

- TAN, Maria Gracia P.(2019). *Citizen Partitipatory Audit In The Philippines: Pilot Phase I (2012–2014)*, <https://documents1.worldbank.org/curated/en/995101557837621617/pdf/Citizen-Participatory-Audit-in-the-Philippines-Pilot-Phase-I-2012-2014.pdf> (Erişim Tarihi: 22.03.2022)
- THE BOARD OF AUDIT AND INSPECTION OF KOREA (BAI), https://bai.go.kr/bai_eng/others/request, (Erişim Tarihi: 20.03.2022)
- U.S. GOVERNMENT ACCOUNTABILITY OFFICE (GAO), <https://www.gao.gov/about/what-gao-does/fraud>, (Erişim Tarihi: 20.03.2022)
- UN, INTOSAI (2013). *Audit and Advisory Activities by SAIs: Opportunities and Risks, as well as Possibilities for Engaging Citizens Report of the Expert Group Meeting*, <https://digitallibrary.un.org/record/3885817> (Erişim Tarihi: 22.02.2022)
- UNITED NATIONS DEPARTMENT OF ECONOMIC AND SOCIAL AFFAIRS (UNDESA) (2013). *Citizen Engagement Practices by Supreme Audit Institutions: Compendium of Innovative Practices of Citizen Engagement by Supreme Audit Institutions for Public Accountability*, <https://publicadministration.un.org/publications/content/PDFs/Compendium%20of%20Innovative%20Practices%20of%20Citizen%20Engagement%202013.pdf>, (Erişim Tarihi: 15.03.2022)

BÖLÜM - 6

KAMU SEKTÖRÜNDE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK RAPORLAMASI: YÜKSEK DENETİM KURUMLARININ YENİ ROLLERİ

Mine ÇAKIR¹

ÖĞRENME HEDEFLERİ

1. Sürdürülebilirlik raporlamasının tarihsel gelişimi hakkında bilgi edinmek.
2. Sürdürülebilirlik raporlaması açısından özel sektör ve kamu sektörü arasındaki benzerlik ve farklılıkları kavramak.
3. Kamu kurum ve kuruluşlarınca açıklanan sürdürülebilirlik bilgilerinin niteliklerini anlamak, bu bilgilerin sunulduğu ortamları tanımak ve ilgili standart ve rehber gereklilikleri hakkında bilgi edinmek.
4. Yüksek Denetim Kurumlarının (YDK) sürdürülebilirlik bilgisi bağlamında gelişmekte olan rollerini mevcut standartlar temelinde değerlendirebilmek.

GİRİŞ

Sürdürülebilirlik; “bir bireyin, topluluğun veya küresel nüfusun; kendi kaynaklarının sınırları içerisinde ekonomik, çevresel ve sosyal alanlarda amaçladıkları sonuçlara ulaşarak hayatta kalmaya devam etme kapasitesi” olarak tanımlanmaktadır (IFAC & CIPFA, 2014: 20). “Sürdürülebilir kalkınma” kavramı ise sürdürülebilirliğin üç boyutu olan ekonomik, çevresel ve sosyal unsurlar arasında dengenin gözetildiği “sürekli ve dengeli” kalkınma anlayışını ifade etmek üzere kullanılmaktadır (Keleş vd, 2012: 245). “Sürdürülebilir kalkınma” kavramı, ilk kez 1987 yılında Birleşmiş Milletler (BM) Genel Kurulu’nda Dünya Çevre ve Kalkınma Komisyonu Başkanı Brundtland tarafından açıklanan ‘Ortak Geleceğimiz’ adlı raporda “Bugünün gereksinimlerini, gelecek nesillerin gereksinimlerini karşılama yeteneğinden ödün vermeden karşılayan kalkınma” şeklinde tanımlanmıştır (WCED, 1987). Bu yaklaşım, ekonomik

---

¹ Uzman Denetçi, T.C. Sayıştay Başkanlığı, minekaraca@sayistay.gov.tr.

3. YDK'ların kurumsal sürdürülebilirlik raporlarına güvence vermesi konusunda düşünceleriniz nelerdir?
4. Sürdürülebilirlik raporlarının güvenilirliği, bu raporlara bağımsız üçüncü taraf güvencesi sağlanması dışında, başka hangi yollarla artırılabilir? Tartışınız.
5. Sizce YDK'ların sürdürülebilirlik bilgisi ile ilgili, bu çalışma kapsamında yer almayan başka ne gibi rolleri olabilir? Açıklayınız.

KAYNAKÇA

- ACCA (2010). *Sustainability reporting matters: what are national governments doing about it?*. <https://www.accaglobal.com/ca/en/technical-activities/technical-resources-search/2010/december/sustainability-reporting-matters-what-are-national-governments-doing-about-it.html>, (Erişim Tarihi: 14.04.2022).
- ADAMS, Carol A., DRUCKMAN, Paul B., PICOT, Russell C. (2020). *Sustainable Development Goals Disclosure (SDGD) Recommendations*, published by ACCA, Chartered Accountants ANZ, ICAS, IFAC, IIRC and WBA. https://www.ifac.org/system/files/publications/files/Adams_Druckman_Picot_2020_Final_SDGD_Recommendations_updated.pdf, (Erişim Tarihi: 08.04.2022).
- AICPA (2018). *Sustainability terms defined*. <https://us.aicpa.org/content/dam/aicpa/interestareas/businessindustryandgovernment/resources/sustainability/downloadabledocuments/sustainability-assurance-campaign-definitions.pdf>, (Erişim Tarihi: 08.04.2022).
- BINI, Laura; BELLUCCI, Marco (2020). *Integrated Sustainability Reporting. Linking Environmental and Social Information to Value Creation Processes*, Springer, Switzerland.
- CIPFA (2021). *Evolving Climate Accountability: A Global Review of Public Sector Environmental Reporting*. <https://www.cipfa.org/home/protecting-place-and-planet/sustainability-reporting>, (Erişim Tarihi: 14.04.2022).
- GRAY, Rob, ADAMS, Carol A., OWEN, Dave (2014). *Accountability, Social Responsibility and Sustainability. Accounting for Society and the Environment*, Pearson Education Limited, London.
- GRI (2004). *Public Agency Sustainability Reporting. A GRI Resource Document In Support of the Public Agency Sector Supplement Project*. http://www.aeca.es/old/comisiones/rsc/documentos_fundamentales_rsc/gri/resource_documents/gri_public_agency_resource_document.pdf, (Erişim Tarihi: 06.04.2022).
- GRI (2022). <https://www.globalreporting.org/>, (Erişim Tarihi: 06.04.2022).
- ECA (European Court of Auditors) (2019). *Rapid case review. Reporting on sustainability: A stocktake of EU Institutions and Agencies*. https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/RCR_Reporting_on_sustainability/RCR_Reporting_on_sustainability_EN.pdf, (Erişim Tarihi: 14.04.2022).

- EUROPEAN COMMISSION (2021), Questions and Answers: Corporate Sustainability Reporting Directive proposal. https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/QANDA_21_1806, (Erişim Tarihi: 11.04.2022).
- EUROPEAN COMMISSION (2022), *Corporate sustainability reporting*. https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/company-reporting-and-auditing/company-reporting/corporate-sustainability-reporting_en#review, (Erişim tarihi: 13.03.2022).
- EUROSAI ve ECIIA (2021). *Integrated Reporting in the European Public Sector: It's time to act!*. <https://www.eciia.eu/wp-content/uploads/2021/07/IR-in-the-PS-Final-version.pdf>, (Erişim Tarihi: 14.04.2022).
- EY (2021). *The future of sustainability reporting standards. The policy evolution and the actions companies can take today*. https://assets.ey.com/content/dam/ey-sites/ey-com/en_gl/topics/sustainability/ey-the-future-of-sustainability-reporting-standards-june-2021.pdf, (Erişim Tarihi: 14.04.2022).
- ICAEW (2012). *Reporting on Public Sector Performance. Assurance on non-financial information in the public sector*. <https://www.icaew.com/-/media/corporate/files/technical/public-sector/central-government/5726-icaew-reporting-on-public-sector-performance-web.ashx?la=en>, (Erişim Tarihi: 14.04.2022).
- IFAC ve CIPFA (2014). *International Framework: Good Governance in the Public Sector*. <https://www.ifac.org/system/files/publications/files/International-Framework-Good-Governance-in-the-Public-Sector-IFAC-CIPFA.pdf>, (Erişim Tarihi: 14.04.2022).
- IFAC ve CIPFA (2021). *International Public Sector Financial Accountability Index. 2021 Status Report*, <https://www.ifac.org/system/files/publications/files/IFAC-CIPFA-International-Public-Sector-Accountability-Index.pdf>, (Erişim Tarihi: 14.04.2022).
- IFAC IAASB IAPS 1010 (1998). *International Auditing Practice Statement 1010. The Consideration of Environmental Matters in the Audit of Financial Statements*. <https://www.ifac.org/system/files/downloads/b007-2010-iaasb-handbook-iaps-1010.pdf>, (Erişim Tarihi: 14.04.2022).
- IFAC IAASB (2013). *ISAE 3000 (Revised), Assurance Engagements Other than Audits or Reviews of Historical Financial Information*. <https://www.ifac.org/system/files/publications/files/ISAE%203000%20Revised%20-%20for%20IAASB.pdf>, (Erişim Tarihi: 14.04.2022).
- IFAC IAASB (2020 a). *Handbook of International Quality Control, Auditing, Review, Other Assurance, and Related Services Pronouncements, Volume I*.
- IFAC IAASB (2020 b). *Handbook of International Quality Control, Auditing, Review, Other Assurance, and Related Services Pronouncements, Volume II*.
- IFAC IAASB (2021). *Non-Authoritative Guidance on Applying ISAE 3000 (Revised) to Sustainability and Other Extended External Reporting (EER) Assurance Engagements*. <https://www.ifac.org/system/files/publications/files/IAASB-Guidance-Extended-External-Reporting.pdf>, (Erişim Tarihi: 14.04.2022).

- IFAC IPSASB IPSAS 1 (2006). *Presentation of Financial Statements*. <https://www.ifac.org/system/files/publications/files/ipsas-1-presentation.pdf>, (Erişim Tarihi: 03.04.2022).
- IFAC IPSASB IPSAS 19 (2002). *Provisions, Contingent Liabilities and Contingent Assets*. <https://www.ifac.org/system/files/publications/files/ipsas-19-provisions-c.pdf>, (Erişim Tarihi: 03.04.2022).
- IFAC IPSASB RPG 1 (2013). *Recommended Practice Guideline - Reporting on the Long-Term Sustainability of an Entity's Finances*. <https://www.ifac.org/system/files/publications/files/RPG%201%20Long%20term%20Sustainability%20of%20Public%20Finances%20July%2024%202013.pdf>, (Erişim Tarihi: 03.04.2022).
- IFAC IPSASB RPG 2 (2013). *Recommended Practice Guideline - Financial Statement Discussion and Analysis*. <https://www.ifac.org/system/files/publications/files/RPG%202%20Financial%20Statement%20Discussion%20and%20Analysis%20July%2026%202013.pdf>, (Erişim Tarihi: 03.04.2022).
- IFAC IPSASB RPG 3 (2015). *Recommended Practice Guideline - Reporting Service Performance Information*. <https://www.ifac.org/system/files/publications/files/IPSASB-RPG-3-Reporting-Service-Performance-Information.pdf>, (Erişim Tarihi: 03.04.2022).
- IFAC IPSASB (2020). *Climate Change: Relevant IPSASB Guidance*. <https://www.ipsasb.org/publications/climate-change-relevant-ipsasb-guidance>, (Erişim Tarihi: 03.04.2022).
- IFRS Foundation (2021). *IFRS Advisory Council Update-International Sustainability Standards Board*. <https://www.ifrs.org/content/dam/ifrs/meetings/2021/november/advisory-council/ap4-update-on-international-sustainability-standards-board.pdf>, (Erişim Tarihi: 14.04.2022).
- IIRC ve CIPFA (2016). *Integrated thinking and reporting. Focusing on value creation in the public sector*. https://www.integratedreporting.org/wp-content/uploads/2016/09/Focusing-on-value-creation-in-the-public-sector_vFINAL.pdf, (Erişim Tarihi: 14.04.2022).
- IMF (2022). "IMF Data- Access to Macroeconomic and Financial Data. Government Finance statistics (GFS)", <https://data.imf.org/?sk=a0867067-d23c-4ebc-ad23-d3b015045405&id=1544448157598>, (Erişim tarihi: 13.03.2022).
- INTOSAI (2022). Sustainable Development Goals – SDGs, <https://www.intosai.org/focus-areas/intosai-un-sdgs/sais-a-regions>, (Erişim Tarihi: 14.04.2022).
- INTOSAI Development Initiative (IDI) (2020). *IDI's SDGs Audit Model (ISAM). Pilot Version*. <https://www.idi.no/elibrary/relevant-sais/auditing-sustainable-development-goals-programme/isam/1089-isam-idi-s-sdg-audit-model/file>, (Erişim Tarihi: 14.04.2022).
- INTOSAI GUID 5200 (2019). *Activities with an Environmental Perspective*. <https://www.issai.org/wp-content/uploads/2019/08/GUID-5200-Activities-with-an-Environmental-Perspective.pdf>, (Erişim Tarihi: 14.04.2022).

- INTOSAI GUID 5201 (2019). *Environmental Auditing in The Context of Financial and Compliance Audits*. <https://www.issai.org/wp-content/uploads/2019/08/GUID-5201-Environmental-Auditing-in-The-Context-of-Financial-and-Compliance-Audits.pdf>, (Erişim Tarihi: 14.04.2022).
- INTOSAI GUID 5202 (2019). *Sustainable Development: The Role of Supreme Audit Institutions*. <https://www.issai.org/wp-content/uploads/2019/08/GUID-5202-Sustainable-Development-The-Role-of-Supreme-Audit-Institutions.pdf>, (Erişim Tarihi: 14.04.2022).
- INTOSAI GUID 9020 (2019). *Evaluation of Public Policies*. <https://www.issai.org/pronouncements/guid-9020-evaluation-of-public-policies/>, (Erişim Tarihi: 25.05.2022).
- INTOSAI ISSAI 300 (2019). *Performance Audit Principles*. <https://www.issai.org/professional-pronouncements/?n=300-399>, (Erişim Tarihi: 25.05.2022).
- INTOSAI ISSAI 400 (2019). *Compliance Audit Principles*. <https://www.issai.org/pronouncements/issai-400-compliance-audit-principles/>, (Erişim Tarihi: 25.05.2022).
- INTOSAI P 12- (2019). *The Value and Benefits of Supreme Audit Institutions-making a difference to the lives of citizens*. https://www.intosai.org/fileadmin/downloads/documents/open_access/INT_P_11_to_P_99/INTOSAI_P_12/INTOSAI_P_12_en_2019.pdf, (Erişim Tarihi: 14.04.2022).
- INTOSAI WGEA (2013). *Sustainability Reporting: Concepts, Frameworks and the Role of Supreme Audit Institutions*. https://www.environmental-auditing.org/media/2935/2013_wgea_sustainability-reporting.pdf, (Erişim Tarihi: 14.04.2022).
- INTOSAI WGEA (2022). <https://www.environmental-auditing.org/> (Erişim Tarihi: 14.04.2022).
- KELEŞ, Ruşen; HAMAMCI, Can; ÇOBAN, Aykut (2012). *Çevre Politikası*, Genişletilmiş 7. Baskı, İmge Kitabevi, Ankara.
- KPMG (2020). *The time has come. The KPMG Survey of Sustainability Reporting 2020*. https://assets.kpmg/content/dam/kpmg/be/pdf/2020/12/The_Time_Has_Come_KPMG_Survey_of_Sustainability_Reporting_2020.pdf, (Erişim Tarihi: 14.04.2022).
- MONTESINOS, Vicente; BRUSCA, Isabel (2019). "Non-financial reporting in the public sector: alternatives, trends and opportunities", *Revista de Contabilidad-Spanish Accounting Review*, 22 (2)(2019), 122-128. <https://doi.org/10.6018/rcsar.383071>.
- OECD (2016), *Supreme Audit Institutions and Good Governance: Oversight, Insight and Foresight*, OECD Public Governance Reviews, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/9789264263871-en>.
- OECD (2021 a), *ESG Investing and Climate Transition: Market Practices, Issues and Policy Considerations*, OECD Paris, <https://www.oecd.org/finance/ESG-investing-and-climate-transition-market-practices-issues-and-policy-considerations.pdf>, (Erişim Tarihi: 14.04.2022).

- OECD (2021 b), *Government at a Glance 2021*, OECD Paris, <https://doi.org/10.1787/1c258f55-en>.
- ROYAL NIVRA AMSTERDAM (2008). *Non-financial information in progress. A guide to the reporting and assurance of non-financial information in the public sector*. https://www.nba.nl/globalassets/themas/thema-mvo/nfi/nivra_non-financial_information_in_progress_2008.pdf, (Erişim Tarihi: 14.04.2022).
- RSM International Association (2020). "Extended External Reporting", <https://www.rsm.global/newzealand/news/extended-external-reporting>, (Erişim Tarihi: 08.04.2022).
- SAIDENSTEIN, Tom (2021). "The Demand for Assurance Engagements on Sustainability and ESG Reporting Is High. Here Is How the IAASB Is Responding". <https://www.ifac.org/knowledge-gateway/contributing-global-economy/discussion/demand-assurance-engagements-sustainability-and-esg-reporting-high-here-how-iaasb-responding>, (Erişim Tarihi: 04.04.2022).
- SANDERSON, Karen (2021). "What Does Climate Reporting Look Like in the Public Sector?", <https://www.ifac.org/knowledge-gateway/contributing-global-economy/discussion/what-does-climate-reporting-look-public-sector>, (Erişim Tarihi: 14.04.2022).
- T.C. CUMHURBAŞKANLIĞI STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKANLIĞI, *Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları ve Göstergeleri*. <http://www.surdurulebilirkalkinma.gov.tr/wp-content/uploads/2021/02/SKA-ve-Gostergeleri-Kapak-Birlestirilmis.pdf>, (Erişim Tarihi: 14.04.2022).
- UK NAO (2012). *Briefing for the House of Commons Environmental Audit Committee-Sustainability reporting in government*. https://www.nao.org.uk/wp-content/uploads/2013/03/EAC_briefing_sustainability_reporting_government.pdf, (Erişim Tarihi: 14.04.2022).
- UNITED NATIONS (2021), *The Sustainable Development Goals Report 2021*. <https://unstats.un.org/sdgs/report/2021/The-Sustainable-Development-Goals-Report-2021.pdf>, (Erişim Tarihi: 14.04.2022).
- UNDESA (2022), <https://sdgs.un.org/>, (Erişim Tarihi: 14.04.2022).
- VRF (Value Reporting Foundation), *Corporate Reporting Dialogue*. <https://www.integratedreporting.org/corporate-reporting-dialogue/>, (Erişim Tarihi: 13.03.2022).
- WCED (1987). *Our Common Future. World Commission on Environment and Development*. https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/5987_our-common-future.pdf, (Erişim Tarihi: 14.04.2022).

BÖLÜM - 7

MALİ DENETİMDE DENETİM GÖRÜŞÜ VE SONUÇLARI

Hakan UZUN¹

ÖĞRENME HEDEFLERİ

1. Yönetimin bir fonksiyonu olarak denetimin amacı, önemi, kapsam ve özelliklerini anlamak.
2. Farklı denetim metodolojileri (mali denetim, performans denetimi ve uygunluk denetimi) arasındaki ayrımın anlaşılmasına yardımcı olmak.
3. Mali denetimin neden gerekli olduğunu açıklamak.
4. Denetim kanıtlarının toplanması ve değerlendirilmesi de dâhil olmak üzere, mali denetim sürecinde uygulanan prosedürleri açıklamak.
5. Mali denetim raporunun bileşenlerini kavramak.
6. Mali denetimin gerçekleştirilmesi sırasında elde edilen sonuçlara göre denetçi görüşünü oluşturmak ve bu sonuçların finansal tablolar hakkında oluşturulan genel görüşle bağlantısını açıklamak.
7. Mali denetim sürecinin sonucunda oluşturulan denetçi görüşlerini sınıflandırmak ve aralarındaki farkları açıklamak.
8. Mali denetim sürecinin sonucunda oluşturulan denetçi görüşlerinin etkilerini analiz etmek.

GİRİŞ

Denetim insanlık tarihi kadar eski bir kavram ve disiplindir. Modern anlamda denetim ve denetim faaliyetlerinin iş bölümü ve uzmanlaşma sonucunda ortaya çıkmaya başladığı söylenebilir. Her ne kadar tam bir tarih verilemese de ilk denetim faaliyetlerine ilişkin kanıtlara Eski Yunan eserlerinde rastlanmıştır. Modern anlamda aşına olduğumuz denetim faaliyetlerinin sistematik

---

¹ Dr., Hacı Bayram Veli Üniversitesi, dr.uzun.hakan@gmail.com, ORCID: <https://orcid.org/000-0002-8484-9954>.

3. Kamusal hesap verebilirliğin sağlanmasında, mali denetim görüşlerinin önem ve rolü nedir?
4. Denetçinin, denetim raporunun tarihi ile finansal raporun yayımlanma tarihi arasında takip eden olayları tespit etme sorumluluğu nedir?
5. Denetim sürecinde bir sonuca varmak için gereken adımlar nelerdir?
6. Kapsamın sınırlandırılması ile yönetimden sorumlu olanlarla anlaşmazlık arasındaki farklar nelerdir?
7. Olumsuz görüşün denetlenen kuruma ne gibi olumsuz etkileri olabilir?
8. Denetçi hangi koşullar altında görüş bildirmekten kaçınmaktadır?
9. Görüş bildirmekten kaçınma ile olumsuz denetim görüşü arasındaki farklılıkları tartışınız.

KAYNAKÇA

- ANDERSON, J. Rodney (1977). *The External Audit*. Cropp Clark Pitman, Toronto, Canada.
- BOYNTON, C.; William C. and JOHNSON, N. Raymond, (2006). *Assurance and the Integrity of Financial Reporting (8th ed.)*. John Wiley & Son, Inc., New York.
- BOZKURT, Nejat, (2000). *Muhasebe Denetimi (2. Baskı)*, Alfa Yayınları, İstanbul.
- BOZKURT, Nejat, (2006). *Muhasebe Denetimi*. Alfa Yayınları, İstanbul.
- BOZKURT, Nejat; ATAMAN, Ümit ve HACİRÜSTEMOĞLU, Rüstem. (2001). *Muhasebe Denetimi*. Alfa Yayınları 1. Baskı, İstanbul.
- BUDDING, Tjerk; GROSSI, Giuseppe and TAGESSON, Torbjörn, (2014). *Public Sector Accounting*. Taylor and Francis, New York and London.
- CAMERON, Wayne (2004). "Public Accountability: Effectiveness, Equity, Ethics". *Australian Journal of Public Administration*, Volume: 63, Issue: 4, pp. 59-67.
- COSSERAT, Graham and RODDA, Neil (2004). *Modern Auditing (2nd ed.)*. John Wiley & Sons, United Kingdom.
- DAVIES, Marlene and ASTON John (2010). *Auditing Fundamentals (1st Edition)*. Pearson Canada, Canada.
- DEMİRBAŞ, Tolga (2001). *Sayıştaylar Tarafından Gerçekleştirilen Performans Denetimleri ve Türk Sayıştayı Uygulaması*. Sayıştay Yayınları, Ankara.
- DESKERA (2022). The Financial Audit Process: How to Perfect It. <https://www.deskera.com/blog/how-to-perfect-your-financial-audit-process/#:~:text=The%20financial%20audit%20process%20involves,controls%2C%20testing%2C%20and%20reporting>, (Erişim Tarihi: 01.03.2022).
- EDUCBA, (2022a). *Audit Report Qualified Opinion*, <https://www.educba.com/audit-report-qualified-opinion/>, (Erişim Tarihi: 08.03.2022).
- EDUCBA, (2022b). *Unqualified Opinion of Auditor*. <https://www.educba.com/unqualified-opinion-of-auditor/>, (Erişim Tarihi: 07.03.2022).

- ELİTAŞ, Cemal, (2011). *Muhasebe Denetiminde Çalışma Kağıtları*. Gazi Yayinevi, Ankara.
- EPSTEIN, D. Paul (1997). *Using Performance Measurement in Local Government*. Van Nostrand Reinhold, USA.
- FELIX, Lessambo, (2018). "Overview, History, and Overall Objectives of Auditing". In *Auditing, Assurance Services, and Forensics* (pp.3-16), Palgrave Macmillan, London, United Kingdom.
- GILL, Singh Gurdarshan; COSSERAT, W. P. Graham, (1996). *Modern Auditing in Australia (4th ed.)*. John Wiley & Sons, Australia.
- GRAY, Iain; MANSON, Stuart and CRAWFORD Louise (2019). *The Audit Process: Principles, Practice and Cases*, (Seventh Edition). Cengage Learning, United Kingdom.
- GUL, Akthar Ferdinand, (1994). *Theory and practice of Australian Auditing (3rd ed.)*. An International Thomson Publishing Company, Australia.
- HAI, Do and TRUNG, Ngo, (2015). "The Factors Affect the Quality of Financial Statements Audit in Vietnam Businesses". *Asian Social Science*, 12. 172, 1-10.
- HOROMNEA, Emil (2010). *Financial Audit. Concepts, Standards. Rules*, Alfa Publishing House, Dubai, United Arab Emirates.
- IAASB (2013). *Reporting on Audited Financial Statements: Proposed New and Revised International Standards on Auditing (ISAs)*. <https://www.ifac.org/system/files/publications/files/All%20Proposed%20ISAs%20Included%20in%20ED.pdf>, (Erişim Tarihi: 10.03.2022).
- IAASB (2016). *International Standard on Auditing 700 (Revised) Forming an Opinion and Reporting on Financial Statements*. https://www.ifac.org/system/files/publications/files/ISA-700-Revised_8.pdf, (Erişim Tarihi: 12.03.2022).
- IFAC (2016). *International Standard On Auditing 705 (Revised) Modifications to the Opinion in the Independent Auditor's Report*. https://www.ifac.org/system/files/publications/files/ISA-705-Revised_0.pdf, (Erişim Tarihi: 12.03.2022).
- IFAC (International Federation of Accountants), (2015). *International Public Sector Standards (IPSAS)*. New York City, United States.
- IFAC 200 (2009). *International Standard on Auditing 200 Overall Objectives of The Independent Auditor and The Conduct of an Audit In Accordance With International Standards on Auditing*. <https://www.ifac.org/system/files/downloads/a008-2010-iaasb-handbook-isa-200.pdf>, (Erişim Tarihi: 11.03.2022).
- INTOSAI (2018). *Strengthening Supreme Audit Institutions A guide for improving performance*. https://www.intosaicbc.org/wp-content/uploads/2019/08/Strengthening_SAIs_ENG-5.pdf, (Erişim Tarihi: 01.03.2022).

- INTOSAI ISSAI 1 (1977). *Lima Declaration*.
<https://www.issai.org/professionalpronouncements/?n=1-9>, (Erişim Tarihi: 11.03.2022).
- INTOSAI ISSAI 100 (2019). *Uluslararası Yüksek Denetim Kurumları Standartları (ISSAI)*.
https://www.intosai.org/fileadmin/downloads/documents/open_access/ISSAI_100_to_400/issai_100/ISSAI_100_en_2019.pdf, (Erişim Tarihi: 17.03.2022).
- INTOSAI ISSAI 1000 (1999). *INTOSAI Mali Denetim Rehberlerine Giriş*.
https://www.sayistay.gov.tr/files/809_Intosai_Denetim_Standartlari_UygRehber.pdf, (Erişim Tarihi: 15.03.2022).
- INTOSAI ISSAI 1003 (2013). *Mali Denetim Rehberi Terimler Sözlüğü*.
<https://www.sayistay.gov.tr/tr/?p=2&ContentID=12507>, (Erişim Tarihi: 13.03.2022).
- INTOSAI ISSAI 1200 (2013). *Bağımsız Denetçinin Genel Amaçları ve Denetimin Uluslararası Denetim Standartlarına Uygun Olarak Yürütülmesi*.
<https://www.sayistay.gov.tr/tr/?p=2&ContentID=12507>, (Erişim Tarihi: 14.03.2022).
- INTOSAI ISSAI 1450 (2007). *Denetim Sırasında Tespit Edilen Yanlış Bildirimlerin Değerlendirilmesi*.
[https://www.sayistay.gov.tr/files/1070_ISSAI%201450-TR-EN\(1\).pdf](https://www.sayistay.gov.tr/files/1070_ISSAI%201450-TR-EN(1).pdf), (Erişim Tarihi: 11.03.2022).
- INTOSAI ISSAI 1706 (2013). *Bağımsız Denetçi Raporunda Yer Alan Vurgulanan Hususlar ve Diğer Hususlar Paragrafları*.
[https://www.sayistay.gov.tr/files/1087_ISSAI_1706-TR-EN\(1\).pdf](https://www.sayistay.gov.tr/files/1087_ISSAI_1706-TR-EN(1).pdf), (Erişim Tarihi: 10.03.2022).
- INTOSAI ISSAI 200 (2013). *Mali Denetimin Temel Prensipleri (Fundamental Principles of Financial Auditing)*. <https://www.sayistay.gov.tr/tr/?p=2&ContentID=12507>, (Erişim Tarihi: 02.03.2022).
- INTOSAI ISSAI 300 (2019). *Fundamental Principles of Performance Auditing*.
<https://www.issai.org/professional-pronouncements/?n=300-399>, (Erişim Tarihi: 12.03.2022).
- KAHYAOĞLU, Sezer Bozkuş (2012). "Modern İç Denetim İle Değer Yaratmak". *Denetişim Dergisi*, (9), 9-11.
- KAVAL, Hasan, (2003). *Muhasebe Denetimi*. Akademik Denetim Danışmanlık, Ankara.
- KAVUT, Lerzan, (2007). *Genel Kabul Görmüş Denetim Standartları ve Türkiye'deki Durumu. Türkiye'de Muhasebe Denetimi Alanında Yayımlanan Araştırmalar (1995 - 2005) ve Seçme Yazılar*. Ed: Şaban Uzay ve Seval Kardeş Selimoğlu, İSMMMO Yayınları No: 82, İstanbul.
- KISS, Clemente; FULOP, Melinda Timea and CORDOS, George Silviu (2015). "Relevant Aspects of Changes to the Statutory Audit Report in the Light of International Regulations", *Audit Financial Journal*, 6 (126), 63-73.
- LENGHEL, Dorin Radu, (2012). "Types of Opinions Expressed by Statutory Auditors", *Quaestus Multidisciplinary Research Journal*, 326- 334.

- LEUNG, Philomena; CORAM, Paul; COOPER, Barry and RICHARDSON, Peter, (2007). *Modern Auditing & Assurance Service (3rd ed.)*. John Wiley & Sons, Australia.
- MARSHALL, David; MCMANUS, Wayne and VIELE, Daniel (2008). *Accounting What The Numbers Mean*, (Marshall, McManus, Viele 2008), Mc Graw Hill, United States.
- MORONEY, Robyn; CAMPBELL, Fiona and HAMILTON, Jane (2017). *Auditing: A Practical Approach (3rd edition)*. John Wiley & Sons, Australia.
- MORTURA, Laura-Alexandra (2018). "Amendments to the Audit Report for the Review of International Standards on Auditing". "Ovidius" University Annals, Economic Sciences Series Volume XVII, Issue 1 /2017, 539-544.
- OECD (2011). *Good Practices in Supporting Supreme Audit Institutions*. <https://www.oecd.org/dac/effectiveness/Final%20SAI%20Good%20Practice%20Note.pdf>, (Erişim Tarihi: 06.03.2022).
- PORTER, Brenda; SIMON, Jon and HATHERLY, David, (2005). *Principles of External Auditing*. John Wiley & Sons, Ltd., Wellington, New Zealand.
- PORTER, Brenda; SIMON, Jon and HATHERLY, David (2014). *Principles of External Auditing (4th edition)*. John Wiley & Sons, Australia.
- PWC (PricewaterhouseCoopers), (2007). *Understanding a Financial Statement Audit*. <https://www.pwc.com/im/en/services/Assurance/pwc-understanding-financial-statement-audit.pdf>, (Erişim Tarihi: 15.02.2022).
- ROBU, Ioan; GROSU, Maria and ISTRATE, Costel (2016). "The Effect of the Auditors' Rotation on the Accounting Quality in the Case of Romanian Listed Companies under the Transition to IFRS". *The Audit Financiar Journal*, vol. 14, issue 133, 65-75.
- SAĞLAM, Hüseyin (2010). *Muhasebe ve Denetim Yüksek Lisans Programı KOBİ'lerde Finansal Denetim Uygulamaları*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Ticaret Üniversitesi, Sosyal Bilimleri Enstitüsü, İşletme Anabilim Dalı, İstanbul.
- SAYIŞTAY (Sayıştay Başkanlığı) (2018), Düzenlilik Denetim Rehberi (SDR.1 Versiyon No: 2018/4), https://sayistay.gov.tr/files/562_Duzenlilik%20Denetim%20Rehberi%20v4.pdf, (Erişim Tarihi: 12.02.2022).
- SEXTON, Richard (2013). PwC: Don't Change Auditor for Change's Sake, <https://www.accountancyage.com/2013/02/25/pwc-dont-change-auditor-for-changes-sake/>, (Erişim Tarihi: 19.02.2022).
- TURLEY, Stuart; COOPER Malcolm (2005). *Auditing in the United Kingdom*. Prentice-Hall International/ ICAEW. Englewood Cliffs. New Jersey, USA.
- CASE (2022). *Audit Plan & Process*. <https://case.edu/auditservices/audit-plan-process>, (Erişim Tarihi: 19.02.2022).

BÖLÜM - 8

KAMU DENETİM SİSTEMİNDE PERFORMANS DENETİMİ: SAYIŞTAYIN DENEYİMLERİ

Çiğdem ASLANKARA¹

ÖĞRENME HEDEFLERİ

1. Uluslararası denetim standartları kapsamında performans denetimi amacı ve kapsamı hakkında bilgi edinmek.
2. Geçmiş uygulamalar ve günümüz koşullarında Sayıştayın performans denetimi yetkisi ve uygulamaları hakkında bilgi edinmek.
3. Kamu mali yönetiminin geliştirilmesi ve etkin bütçe denetiminin sağlanabilmesi sürecinde Sayıştayın ve performans denetiminin rolü hakkında bilgi edinmek.

GİRİŞ

Parlamentoların bütçe hakkını kullanmalarındaki en önemli araçlardan birisi olan denetim, kamu mali yönetiminin ihtiyaçlarına ve vatandaş beklentisine uygun şekilde yıllar itibarıyla gelişerek farklı ihtiyaçlara cevap verecek şekilde evrilmiştir. Özellikle 1980'li yılların başından itibaren uygulanan mali politikaların etkileri ve bunların kamu yönetimine yansımaları ile yüksek denetim kurumlarının (YDK) denetim yöntemlerinde köklü değişiklikler oluşmaya başlamıştır. Bu dönemde ortaya çıkan en önemli ihtiyaç ise kamu kaynaklarının hukuka uygun kullanımının değerlendirilmesinin ötesinde, bu kaynakların kaliteli ancak ucuz hizmet sunacak, verimli üretimi destekleyecek ve konulan amaçlara ulaşmayı sağlayacak şekilde kullanımının değerlendirilmesi olmuştur. İşte bu gelişmelerin sonunda kamu denetiminde performans denetimi yönteminin uygulaması yaygınlaşmış ve popülerlik kazanmıştır.

Uluslararası alanda yaşanan gelişmelere paralel olarak Sayıştay, 1996 yılında kuruluş kanununa eklenen bir madde ile performans denetimi yapma yetkisine kavuşmuştur. Bu yetkinin en doğru şekilde kullanımını sağlamak üzere yapılan araştırmalar sonucunda performans denetim rehberi hazırlanmış ve bu alandaki denetimlere başlanmıştır. 2010 yılında gerçekleşen kanun değişikliğine kadar da performans denetimleri ara verilmeksizin devam etti-

---

¹ Uzman Denetçi, T.C. Sayıştay Başkanlığı, cigdemaksungur@sayistay.gov.tr

KAYNAKÇA

- AZUMA, Nobuo (2005). "The Role of the Supreme Audit Institutions in New Public Management (NPM): The Trend of Continental Countries", *Government Auditing Review*, Volume 12, ss. 69-84.
- BAL, Tolga (2016). "Performans Esaslı Bütçeleme (PEB) Sistemi ve Sistemin Uygulanabilirliğinin Artırılmasına Yönelik Öneriler", *Sayıştay Dergisi*, Sayı:101, ss. 1-29. <https://dergipark.org.tr/en/pub/sayistay/issue/61557/919180> (Erişim Tarihi: 18.04.2022)
- CANDAN, Ekrem, (2007). "*Türk Bütçe Sisteminde Performans Denetimi*", Maliye Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı, Ankara.
- DAUJOTAITE, Dalia, MAERINSKIEN, Irena (2008). "Development of Performance Audit in Public Sector", *Finance Engineering*, 5th International Scientific Conference Business and Management 2008, ss. 177-185. https://www.researchgate.net/publication/237772531_Development_of_performance_audit_in_public_sector (Erişim Tarihi: 18.04.2022).
- INTOSAI ISSAI 12 (2019). *The Value and Benefits of Supreme Audit Institutions*. <https://www.issai.org/pronouncements/intosai-p-12-the-value-and-benefits-of-supreme-auditinstitutions-making-a-difference-to-the-lives-of-citizens/> (Erişim Tarihi: 18.04.2022).
- INTOSAI ISSAI 100 (2019). *Fundamental Principles of Public Sector Auditing*. <https://www.issai.org/pronouncements/issai-100-fundamental-principles-of-public-sectorauditing/> (Erişim Tarihi: 18.04.2022).
- INTOSAI ISSAI 300 (2019). *Performance Audit Principles*. <https://www.issai.org/pronouncements/issai-300-performance-audit-principles/> (Erişim Tarihi: 18.04.2022).
- INTOSAI ISSAI 3000 (2019). *Performance Audit Standard*. <https://www.issai.org/pronouncements/issai-3000-performance-audit-standard/> (Erişim Tarihi: 18.04.2022).
- İNCE, Murat (2020). "Kamuda Performans Yönetiminin Yerleşmesinde Sayıştayın Rolü", (Editörler: EREN, Veysel, EROĞLU, H.Tuğba), *Kamuda Performans Yönetimi*, Nobel Yayın, Ankara.
- KARACAN, Erhan (2010). "Performans Esaslı Bütçeleme Sistemi ve Türkiye Uygulaması", Uzmanlık Tezi, Devlet Planlama Teşkilatı Ekonomik Modeller ve Stratejik Araştırmalar Genel Müdürlüğü, Ankara.
- KUBALI, Derya (1999). "Performans Denetimi", *Amme İdaresi Dergisi*, Cilt 32, Sayı 1, ss: 3162. https://www.academia.edu/22921860/PERFORMANS_DENET%C4%B0M%C4%B0 (Erişim Tarihi: 18.04.2022)
- MANAF, Nurul Athirah Abd (2010). "The Impact of Performance Audit: The New Zealand Experience", Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Victoria University of Wellington, Wellington. <https://core.ac.uk/download/pdf/41336699.pdf> (Erişim Tarihi:18.04.2022)

- OECD (2019), "Best Practices For Performance Budgeting", <https://www.oecd.org/gov/oecd-good-practices-for-performance-budgeting-c90b0305-en.htm> (Erişim Tarihi 18.04.2022)
- ŞAHİN İPEK, Elif Ayşe (2018). "1996-2017 Döneminde Sayıştay Performans Denetiminin Kamu Mali Yönetim Sistemindeki Rolünün Değerlendirilmesi", *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Cilt 10, Sayı 25, ss. 651-671. <https://dergipark.org.tr/en/pub/makusobed/issue/38648/459613> (Erişim Tarihi:18.04.2022)
- T.C. Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı (2020), "Program Bütçe Rehberi", https://sbb.gov.tr/wpcontent/uploads/2020/02/programrehber_Ocak2020.pdf (Erişim Tarihi: 18.04.2022)

BÖLÜM - 9

SEÇİLMİŞ ÜLKE ÖRNEKLERİ İŞİĞİNDA TÜRKİYE'DE BORÇ YÖNETİMİ VE HESAP VERME SORUMLULUĞU ÇERÇEVESİNDE DENETİMİ¹

Serdar SÜNGÜ²

ÖĞRENME HEDEFLERİ

1. Kamu finansman açıkları, hazine finansmanı ve kamu kesimi borçlanma gereği kavramlarının borçlanma ve borç yönetimi ile ilişkilerini kavramsal düzeyde incelemek.
2. Borç yönetiminin kurumsal yapılanması ve işlevlerine ilişkin bazı iyi uygulama örneği ülkelerden hareketle Türkiye'deki yapılanmaya ilişkin genel bilgiler edinmek.
3. Şeffaflık ve hesap verme sorumluluğu çerçevesinde kamu borç yönetimi uygulamalarının denetimine ilişkin yaklaşımları değerlendirmek.
4. Borç yönetiminin ve Devlet borçlarının denetiminin uluslararası standartlar çerçevesinde yürütülmesine yönelik genel bir çerçeve çizilmesi suretiyle Parlamenteoya sürekli bilgi üretilmesinin sağlanmasının hesap verme sorumluluğuna katkısını incelemek.

GİRİŞ

Kamu finansmanı ve borç yönetimi meseleleri tüm ülkelerin en önemli gündem konularındandır. Özellikle 1970'li yıllardan itibaren ortaya çıkan borç krizleri her iki kavram için alternatif seçenekleri gündeme getirmiştir. Kamu finansman açıklarının ne şekilde, hangi vade ve faiz bileşeni ile finanse edileceği, borçların sürdürülebilirliği gibi birçok önemli sorun tüm dünya ülkele-

---

¹ Bu çalışma, Serdar Süngü tarafından Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde Yrd. Doç. Dr. Umur Tosun danışmanlığında yürütülen "Kamu Finansman Açıkları ve OECD Ülkeleri-Türkiye Açısından Borç Yönetiminin Değerlendirilmesi" başlıklı yüksek lisans tezinin verileri güncellenerek üretilmiştir. Bununla birlikte şeffaflık ve hesap verme sorumluluğu çerçevesinde kamu borç yönetimi uygulamalarının denetimine ilişkin değerlendirmeler bu çalışmaya özgü olarak yazarı tarafından kaleme alınmıştır.

² Uzman Denetçi, T.C. Sayıştay Başkanlığı, serdarsungu@sayistay.gov.tr, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8133-0911>.

kontrol kurulmasını da teşvik edebilir ve destekleyebilir. YDK'lar mali, performans ve uygunluk denetimi metotlarını kullanarak borç yönetiminin denetimini başarıyla gerçekleştirebilir. Kamu borcunun denetlenmesi; yasama, denetleme ve yönetim organlarına ve kamuoyuna kamu borcunun idaresine ilişkin bağımsız ve nesnel bir değerlendirme sağlar. Etkin bir dış denetimin Parlamento'ya sürekli ve doğru bilgiler içeren borç yönetimi raporları üretmesi aynı zamanda şeffaflık ve hesap verme sorumluluğunu yerine getirirken yönetimin işlevlerine de katkı sağlayacaktır.

TARTIŞMA SORULARI

1. Kamu finansman açıkları, hazine finansmanı ve kamu kesimi borçlanma gereği kavramlarını açıklayınız? Sizce devletin vergiler ve harcama politikaları olarak adlandırılan maliye ve para politikaları dışında borç yönetimi politikasının söz konusu açıkları kapatmada alternatif bir politika olarak kabul edilmesi mümkün olabilir mi? Tartışınız.
2. Borç yönetiminin kurumsal yapılanması ve işlevlerine ilişkin bazı iyi uygulama örneği ülkelerden hareketle ülkemizdeki yapılanmasına ilişkin düşünceleriniz nelerdir? Sizce mevcut bünye içi yapılaşmadan farklı olarak bağımsız bir borç otoritesinin olması borcun sınırlanması anlamında etkili olabilir mi? Tartışınız.
3. Şeffaflık ve hesap verme sorumluluğu çerçevesinde kamu borç yönetimi uygulamalarının denetimine ilişkin yaklaşımları ülkemiz açısından ne derece etkin bulmaktasınız? Tartışınız.
4. Borç yönetiminin ve Devlet borçlarının denetiminin uluslararası standartlar çerçevesinde yürütülmesine yönelik genel bir çerçeve çizilmesi suretiyle Parlamento'ya sürekli bilgi üretilmesinin sağlanmasının hesap verme sorumluluğuna katkısını değerlendiriniz?

KAYNAKÇA

- AKALIN, Güneri (1996), "Kamu Kesimi Finansman Açıkları ve Ekonomik Dengeler Üzerine Etkileri", içinde *Kamu Kesimi Finansman Açıkları, (X. Türkiye Maliye Sempozyumu 14-18 Mayıs 1994 Kemer - Antalya)*, İstanbul, ss.17-30.
- AKALIN, Güneri (2000), *Kamu Ekonomisi*, Ankara: Akçağ Yayınları.
- AKDOĞAN, Abdurrahman (1993), *Kamu Maliyesi*, Ankara: Gazi Büro Kitabevi.
- ASOSAI (2004), "Audit of Public Debt Workshop Participant's Notes", *ASOSAI Workshop, 4 October 2004 - 15 October 2004*, Canberra, Australia, (Bölüm 5.1), ss. 1-11.
- ATEŞ, Gürkan (2002), "Borç Yönetimi Ofisi ve Türkiye Uygulaması Üzerine Bir Çalışma", *Ankara: T.C. Hazine Müsteşarlığı, Araştırma ve İnceleme Dizisi No: 31*, Ekonomik Araştırmalar Genel Müdürlüğü, Ekim.

- BAĞCI, Hamdi (2001), *Kamu Borçları Yönetimi ve Türkiye İçin Bir Değerlendirme*, Ankara: SPK Yayınları No: 135.
- BERKSOY, Turgay (1996), "Türkiye'de Kamu İktisadi Teşebbüslerinin Açıkları ve Bu Açıkların Finansmanı", içinde *Kamu Kesimi Finansman Açıkları, (X. Türkiye Maliye Sempozyumu 14-18 Mayıs 1994 Kemer - Antalya)*, İstanbul, ss. 229-252.
- BİLİCİ, Nurettin; BİLİCİ, A. (2018), *Kamu Maliyesi*, Güncelleştirilmiş ve Geliştirilmiş 9. Baskı, Ankara, Savaş Yayınevi.
- BLOMMESTEIN, Hans J. (2005), "Overview of Risk Management Practices in OECD Countries", in *Advanced in Risk Management of Government Debt*, OECD.
- BRIXI, H. P.; ALLEN Schick (2002), *Government at Risk Contingent Liabilities and Fiscal Risk*, Washington D.C.: The World Bank and Oxford University Press.
- BULUT, Cihan (2002), *Kamu Açıkları Enflasyon, Faiz Oranı ve Döviz Kuru İlişkileri*, İstanbul: DER Yayınevi, Yayın No: 340.
- CANGÖZ, M. Coşkun (2004), "Borç Yönetimi ve Para Politikasının Koordinasyonu", *Mülkiyeliler Birliği Dergisi*, No: 244-2, Eylül.
- CRONA, Staffan (1997), "Sweden: Separating Public Debt Management from Monetary Policy, in *Coordinating Public Debt and Monetary Management*, Editors: V. Sundararajan, Peter Dattels, and Hans J. Blommestein, IMF.
- CİNGİ, Selçuk (2006), *Kalkınmaya Baş Koyanlar ve Taş Koyanlar (Anılar ve Tanılar)*, Ankara: Akçağ Yayınları: 817, Ekonomi: 12.
- CULLIS J.; JONES P. (1998), *Public Finance and Public Choice*, UK: Oxford University Press.
- DAVIES, Toby (2005), "Risk Management of Government Debt in the United Kingdom", in *Advanced in Risk Management of Government Debt*, OECD.
- DPT (2001), "Borçlanma, İ ve Dış Borç Yönetimi Özel İhtisas Komisyonu Raporu", Ankara: *Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planı*, Yayın No: DPT: 2595 - ÖİK: 607.
- EĞİLMEZ, Mahfi (1997), *Hazine*, İstanbul: Diyalog Yayınları.
- EĞİLMEZ M.; KUMCU E. (2004), *Ekonomi Politikası Teori ve Türkiye Uygulaması*, İstanbul: Remzi Kitabevi.
- ERGİNAY, Akif (1994), *Kamu Maliyesi*, Ankara: Savaş Yayınları.
- EUROSTAT (2021). <http://ec.europa.eu/eurostat/documents/3859598/7203647/KS-GQ-16-001-EN-N.pdf/5cfae6dd-29d8-448780ac-37f76cd1f012>; <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/7870049/13975013/KS-FT-21-009-EN-N.pdf/1ccae9fe-0f96-650e-1255-c5c17f773ff1> (Erişim Tarihi: 04.05.2022).
- FIRAT, Meral (2009), "Türkiye'de Borç Yönetimi Ve Bir Borç Yönetim Politikası Olarak Borç Yönetim Ofisleri", *ABMYO Dergisi* 14, ss. 31-48.
- FISCHER, S.; EASTERLEY, W. (1990), "The Economics of the Government Budget Constraint", *The World Bank Research Observer*, Vol: 5, No: 2, Washington DC.
- HAZİNE MÜSTEŞARLIğI (2003), *Kamu Borç Yönetimi Raporu*, Ankara: T.C. Hazine Müsteşarlığı, Nisan.

- HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI (2021), <https://ms.hmb.gov.tr/uploads/2022/03/Hazine-ve-Maliye-Bakanligi-2021-Yili-Faaliyet-Raporu.pdf>_(Erişim Tarihi: 04.05.2022)
- HM-TREASURY (2001), “Holding To Account The Review of Audit and Accountability for Central Government”, *Report by Lord Sharman of Redlynch*, February, <https://www.public-audit-forum.org.uk/wp-content/uploads/2015/05/Holding-to-Account.pdf> (Erişim Tarihi: 20.04.2022).
- HM-TREASURY (2002), “Audit and Accountability in Central Government The Government’s Response To Lord Sharman’s Report ‘Holding To Account’” March, <https://api.parliament.uk/historic-hansard/lords/2002/mar/13/central-government-audit-and> (Erişim Tarihi: 20.04.2022).
- HUSSEY, Roger; ONG, Audra Wei Ming (2006), *International Financial Reporting Standards Desk Reference*, Hoboken, New Jersey: John Wiley & Sons.
- HYMAN, David N. (1999), *Public Finance A Contemporary Application Of Theory To Policy*, The United States of America, The Dryden Press Harcourt Brace College Publishers.
- IFAC (2000), “Kamu Sektöründe Hesap Verme Sorumluluğu Düzenlemelerine Genel Bakış”, Çev. Baran ÖZEREN (Sayıştay Uzman Denetçisi), Ankara: *Sayıştay Araştırma ve Tasnif Grubu Bilgi Notu*, 30 Kasım.
- INTOSAI (GUID 5250), “Guidance on the Audit of Public Debt”, <https://www.issai.org/pronouncements/guidance-on-the-audit-of-public-debt/> (Erişim Tarihi: 20.04.2022).
- IMF., THE WORLDBANK (2003), “Guidelines For Public Debt Management Accompanying Document and Selected Case Studies Prepared by the Staffs of the International Monetary Fund and the World Bank”, Washington, DC.: International Monetary Fund and The World Bank.
- IMF., (2014), <https://www.imf.org/external/Pubs/FT/GFS/Manual/2014/gfsfinal.pdf> (Erişim Tarihi: 04.05.2022)
- IMF., (2016), <https://www.imf.org/en/Publications/Manuals-Guides/Issues/2016/12/31/Public-Sector-Debt-Statistics-Guide-for-Compilers-and-Users-Guide-for-Compilers-and-Users-24905> (Erişim Tarihi: 04.05.2022)
- İNCE, Macit (2001), *Devlet Borçları ve Türkiye*, Ankara: Gazi Kitabevi.
- İNCE, Murat (2020), “Kamuda Performans Yönetiminin Yerleşmesinde Sayıştayın Rolü”, *Kamuda Performans Yönetimi: Kavram, Kuram Ve Uygulama*, Ed. Eren V., Eroğlu H. Tuğba, Nobel Yayıncılık, ss. 237-270.
- İNSEL, Ahmet (1996), “Bütçe Açığının Finansmanı”, içinde Gökçe, D. (Ed.), *İstanbul: Para ve Finans Ansiklopedisi*, Creative Yayıncılık.
- KÖSTEKÇİ, A.; YILDIZ, F. (2020), “Türkiye’de Kamu Borç Yönetimi Ve Hazine: Tarihsel Süreçte Yapısal Ve Kurumsal Dönüşüm”, içinde *Türkiye’nin Güncel Mali Yapısı ve Yönetimi: Usuller, Esaslar ve Uygulamaları*, Umuttepe Yayınları.
- MUSGRAVE R. A.; MUSGRAVE P. B. (1989), *Public Finance In Theory And Practice*, US.: McGraw - Hill Book Company International Edition.

- NADAROĞLU, Halil (1996), *Kamu Maliyesi Teorisi*, İstanbul: Beta Basım Yayım Dağıtım A.ř., Yayın No: 337.
- NAYLOR, R. T. (1987), *Hot Money and The Politics of Debt*, London: Unwin Paperback.
- ÖNDER, İ.; KİRMANOĞLU, H. (1996), "Kamu Açıklarının Tanımlanması, Ölçümü ve Etkileri", içinde İstanbul: *Kamu Kesimi Finansman Açıkları, (X. Türkiye Maliye Sempozyumu 14-18 Mayıs 1994 Kemer - Antalya)*.
- PEHLİVAN, Nilgün (2003), "Risk Analizine Dayalı Kamu Borç Yönetimi", içinde *Türkiye'de Kamu Borçlanması (Ekonomik ve Sosyal Etkileri, Beklentiler), (XVIII. Türkiye Maliye Sempozyumu 12-16 Mayıs 2003 Girne-Kıbrıs)*.
- SCHILLER, Bradley R. (1997), *The Economy Today*, USA: The McGraw Hill Com. Inc., Seventh Edition.
- SELÇUK, F.; RANTANEN A. (1996), *Türkiye'de Kamu Harcamaları ve Kamu Borçlanması: Mali Disiplin Gereği Üzerine Gözlem ve Öneriler*, İstanbul: TÜSİAD Yayını, No: T/96-1/190, Türk Sanayicileri ve İş Adamları Derneği.
- SUNDARARAJAN, V.; DATTELS Peter (1997), "Coordinating Public Debt and Monetary Management in Transition Economies: Issue and Lessons From Experience", in *Coordinating Public Debt and Monetary Management*, Editors: V. Sundararajan, Peter Dattels, and Hans J. Blommestein, IMF.
- SÜNGÜ, Serdar (2006), *Kamu Finansman Açıkları ve OECD Ülkeleri-Türkiye Açısından Borç Yönetiminin Değerlendirilmesi*, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Maliye Anabilim Dalı, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Ankara.
- ŞEN, H.; SAĞBAŞ, İ. (2004), *Bütçe Açıkları Teori ve Türkiye Uygulaması*, Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- ŞENER, Orhan (1996), *Kamu Ekonomisi*, İstanbul: BETA Basım Yayım Dağıtım A.ř., Yayın No: 650, İşletme Ekonomi Dizisi :63.
- TOSUN, M. Umur (2001), *Bir Kamusal Başarısızlık Ürünü: Yolsuzluk*, (Yayımlanmamış Doktora Tezi), Ankara: Hacettepe Üniversitesi.
- TÜRK, İsmail (1998), *Maliye Politikası Amaçlar - Araçlar ve Çağdaş Bütçe Teorileri*, Ankara: Turhan Kitabevi.
- TÜRKAL, Hasan (2020), "Borç Yönetimi: Türkiye Üzerine Bir İnceleme", *Akademik Araştırmalar ve alışmalar Dergisi* 12(22), Araştırma Makalesi, ORCID 0000-0001-8106-3668, ss. 151-163.
- TÜSİAD (2002), *Kamu Reformu Araştırması*, İstanbul: TÜSİAD Yayınları No: TÜSİAD-T/2002-12/335.
- UNCTAD (2012), "Principles on Promoting Responsible Sovereign Lending and Borrowing",
https://unctad.org/system/files/official-document/gdsddf2012misc1_en.pdf
 (Erişim Tarihi: 04.05.2022)
- YILMAZCAN, Dilek (2003), "Türkiye'de Dış Borç Yönetiminin Koordinasyonu ve Yabancı Ülke Uygulamaları", içinde İstanbul: *Türkiye'de Kamu Borçlanması (Ekonomik ve Sosyal Etkileri, Beklentiler) (XVIII. Türkiye Maliye Sempozyumu 12-16 Mayıs 2003)*.

BÖLÜM - 10

TÜRKİYE'DE BÜTÇE HAKKININ GERÇEKLEŞTİRİLMESİNDE DÜZENLİLİK DENETİMİNİN ROLÜ

Mahmut CAN¹

ÖĞRENME HEDEFLERİ

1. Bütçe ve bütçe hakkı kavramları hakkında bilgi edinmek.
2. Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminde bütçenin hazırlanması ve uygulanması ile Türkiye Büyük Millet Meclisinin bütçe hakkını kullanımı konusunda bilgi edinmek.
3. Düzenlilik denetimi ve yürütülmesi hakkında bilgi edinmek.
4. Bütçe hakkının denetim unsurunun Türkiye uygulaması hakkında bilgi edinmek.

GİRİŞ

Bütçe hakkı demokrasi ile yönetilen ülkelerde halk adına egemenlik hakkını kullanan parlamentolara aittir. Bütçe hakkı temelde iki unsurdan oluşur; bütçenin kabul edilip onaylanması ve bütçe uygulama sonuçlarının denetimi. Bütçe, hazırlama ve uygulama işlemlerinin zamanla karmaşıklaşması sonucu bütçe teknik bir yapıya dönüşmüştür. Parlamentoların diğer görevlerinden doğan iş yükleri de dikkate alındığında bütçelerin parlamentolarca doğrudan ve ayrıntılı bir şekilde denetimi uygulanabilir değildir. Bu durum parlamentoların bütçe hakkının denetim unsurunu kullanabilmesi için, parlamento adına denetim yapan yüksek denetim kurumlarını ortaya çıkarmıştır. Bu bağlamda yüksek denetim kurumlarının geleneksel görevi; bütçe harcamalarının tutar olarak doğrulanması (mali denetim) ve kanun ile harcanması öngörülen yerlere öngörüldüğü şekilde harcanıp harcanmadığının tespit (uygunluk denetimi) edilmesidir.

Neoliberal politikaların egemenliği ile eş zamanlı ve ona paralel olarak Yeni Kamu Yönetimi (YKY) anlayışı doğmuştur. KYK anlayışı, kamu yönetiminin serbest piyasa ekonomisi ile özel sektör felsefesine oturtulmasını misyon edinmiştir. Kamu yönetimindeki paradigma değişimi ile birlikte devletin toplumsal ya-

---

¹ Uzman Denetçi, T.C. Sayıştay Başkanlığı, Ankara Üniversitesi SBF İşletme Bölümü Doktora Öğrencisi, mahmutcan@sayistay.gov.tr, ORCID: 0000-0003-1613-9771.

KAYNAKÇA

- 2709 NO.LU T.C. ANAYASASI (TCA) (09.11.1982 tarih, 17863 sayılı T.C. Resmî Gazete).
- 5018 NO.LU KAMU MALİ YÖNETİMİ VE KONTROL KANUNU (KMYKK) (24.12.2003 tarih, 25326 sayılı T.C. Resmî Gazete).
- 6085 NO.LU SAYIŞTAY KANUNU (SK) (19.12.2010 tarih, 27790 sayılı T.C. Resmî Gazete).
- ANAYASA MAHKEMESİ, 2012: Esas Sayısı: 2012/102; Karar Sayısı: 2012/207
- ANAYASA MAHKEMESİ, 2014: Esas Sayısı: 2013/114; Karar Sayısı: 2014/184
- MALİYE BAKANLIĞI, HARCAMA YETKİLİLERİ HAKKINDA GENEL TEBLİĞ: (Seri No: 1) <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2005/12/20051231M4-5.htm> (Erişim Tarihi: 10.04.2022)
- SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI, DÜZENLİLİK DENETİMİ REHBERİ, Ekim 2018, Versiyon No: 2018/4 https://www.sayistay.gov.tr/files/562_Duzenlilik%20Denetim%20Rehberi%20v4.pdf (Erişim tarihi: 20.02.2022)
- TBMM İÇTÜZÜĞÜ, <https://www.tbmm.gov.tr/aibpa-i%CC%87c-tuzuk> (Erişim tarihi: 20.02.2022)
- ATEŞ, Leyla (2006), *Vergilemede Eşitlik*, Derin Yayınları, İstanbul.
- AKBEY, Ferhat (2020), *Cumhurbaşkanlığı Hükûmet Sisteminde Bütçe Hakkı ve Kanunu*, *International Journal of Public Finance*, 5 (1), 1-26.
- AVCI, Mehmet A. (2015), "Yasamanın Birincil Güçlü Silahı Bütçe Hakkı: Teorik Bir Yaklaşım". *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 19 (1), 69-80.
- BBC, <https://www.bbc.co.uk/bitesize/topics/zcyx2v4/articles/zcg66g8> (Erişim Tarihi: 10.04.2022)
- BAĞLI, Mehmet S., (2014). "TBMM'nin Bütçe Hakkı Kullanım Durumu: 5018 sayılı kanun sonrası bütçe hakkı kullanımında etkinlik düzeyinin ölçümü", Yayınlanmamış doktora tezi, Ankara Üniversitesi, Ankara.
- BAŞOĞLU, M. (2014), "İngiltere Parlamentosu'nda Bütçe Süreci", *Yasama Dergisi*, (28), 30-65.
- CARPENTER, D. (2015), *Magna Carta*, Penguin UK.
- DEMİRBAŞ, Tolga; ENGİN, Rıdvan (2016), "Sayıştay'ın Belediyeler Üzerindeki Performans Denetimlerinde Ulaştığı Bulguların Analizi", *Sayıştay Dergisi*, Sayı:100 Ocak-Mart 2016, 27-60.
- DURDU, Muhammet (2020), "Bütçe Hakkının Cumhurbaşkanlığı Sistemindeki Görünümü ve Latin Amerika Ülkeleri ile Mukayesesi", *Liberal Düşünce Dergisi*, 25 (99), 49-78. DOI: 10.36484/liberal.739812
- DİKMEN, Süleyman; ÇİÇEK, Hüseyin G., (2018), "Etkin Bir Hesap Verebilirlik Mechanizması Olarak Yasama Organının Bütçe Gözetim İşlevi", *Maliye Dergisi*, (174) 270-298.

- FEYZİOĞLU, Bedi N. (1972), *Nazari, Tatbiki, Mukayeseli Bütçe*, İstanbul: Hikmet Gazetecilik Ltd. Şti.
- INTERNATIONAL ORGANIZATION OF SUPREME AUDIT INSTITUTIONS (INTOSAI), (2012). *Uluslararası Yüksek Denetim Kurumları Standartları - I- (ISSAI)*, (T.C. Sayıştay Başkanlığı, Çev.), Ankara: T.C. Sayıştay Başkanlığı.
- KIRAL, H.; AKDEMİR, T. (2019), “Bütçe Hakkı Kapsamında Türkiye’de Ödenek Aktarmalarının Değerlendirilmesi”, *Sayıştay Dergisi*, (112), 107-135.
- KOÇDEMİR, Mehmet (2020), “Mali Bilgi Sunumu Açısından Türkiye’deki Kamu İdareleri Faaliyet Raporlarının Analizi”, *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, sayı 41, Denizli, s. 246-272.
- ÖMÜRGÖNÜLŞEN, Uğur (2003), “Kamu Sektörünün Yönetimi Sorununa Yeni Bir Yaklaşım: Yeni Kamu İşletmeciliği”, (Ed. Muhittin Acar, Hüseyin Özgür, *Çağdaş Kamu Yönetimi I*, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara, ss.3-43.
- SAYIN, İsmail H., (2000), *Kamu Personelinin Mali Sorumluluğu*, Evin Yayıncılık, Ankara.
- TAYTAK, Mustafa; BAHTİYAR, Ercan, (2015). “Hesap Verme Sorumluluğu Çerçevesinde Türk Sayıştay’ının Rolü”, *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, C.20, S.4, s.261-284.
- GÖZLER, Kemal (2022), “Cumhurbaşkanlığı Sistemi Mi, Başkanlık Sistemi Mi, Yoksa Neverland Sistemi Mi? 16 Nisan’da Neyi Oylayacağız?” [https://www. anayasa.gen.tr/neverland.htm](https://www.anayasa.gen.tr/neverland.htm) (Erişim tarihi: 02.05.2022)
- YILMAZ, Hakan H.; BİÇER, Mustafa (2010a), “Parlamentonun Bütçe Hakkını Etkin Kullanımının Yeni Bütçe Sistemi Çerçevesinde Değerlendirilmesi”, *Maliye Dergisi*, Sayı 158 (Ocak- Haziran), ss.201-225.
- YILMAZ, H. Hakan; BİÇER, Mustafa (2010b) “Türkiye’de Mali Reformlar Sonrası Değişen Politika Oluşturma, Planlama, Bütçeleme Süreci ve Orta Vadeli Harcama Sisteminin Uygulanabilirliği”, *İktisat İşletme Finans*, 25 (287), s.33-68.

BÖLÜM - 11

TÜRK SAYIŞTAYININ YARGI İŞLEVİ VE MALİ SORUMLULUK

Mehmet Alpertunga AVCİ¹

ÖĞRENME HEDEFLERİ

1. Yüksek denetim faaliyeti ve yüksek denetim kuruluşlarının sorumlulukları, işlevleri, özellikleri, görevleri ve tipleri hakkında genel bilgiler edinmek.
2. Türkiye’de yüksek denetimin sonucu olarak Sayıştay tarafından yapılan hesap yargısının anayasal ve işlevsel kimliğinin doktriner ve teorik bir bakış açısıyla nasıl ve ne ölçekte tartışıldığı ve tartışılması gerektiği hakkında genel bir bakış açısı kazanmak.
3. Hesap yargısında yargılama usulünün, kanun yollarının ve ilam ve kararlar arasındaki uyumsuzlukların ne şekilde giderildiği hakkında bilgi edinmek.
4. Mali sorumluluk bağlamında kamu zararının şartları ve unsurları hakkında bilgi edinmek.
5. Kamu zararı ile suç sayılan fiillerin bir arada ortaya çıkması halinde izlenecek yollar hakkında bilgi edinmek.
6. Kamu zararına hükmedilmesi halinde, Sayıştay ilamlarının sorumlular nezdinde hangi tip hukuki sonuçlar doğurduğuna ilişkin genel bir kavrayış edinmek.

GİRİŞ

Denetim, işlevsel olarak gerek özel gerekse de kamu sektörü tarafından sorumluların işlem ve eylemlerinin mevcut yasal ve/veya kurumsal düzenlemelere uyarılığının ve beraberinde mevcut kaynakların verimli, etkin ve tutumlu şekilde kullanılıp kullanılmadığının tespitine yönelik bir tespit etme, doğrulama ve yanlışlama, ilgililerin sorumluluğuna gitme işlemi şeklinde özetlenebilir. Kullanım itibarı ile – her ne kadar pek doğru olmasa da – revizyon, murakabe, teftiş, kontrol ve gözetim gibi ilişkili kavramlarla birlikte de anılan

---

¹ Doç. Dr., Atatürk Üniversitesi Hukuk Fakültesi, Kamu Hukuku Bölümü, Mali Hukuk ABD Başkanı ve Öğretim Üyesi, ORCID No: 0000-0003-3016-085X, maavci@atauni.edu.tr

TARTIŞMA SORULARI

1. Sayıştayın bir yargı yeri olup olmadığına yönelik tartışmalar ile çözümlenmek istenen sorun ve ulaşılmak istenen faydalı sonuç nedir? Tartışınız.
2. Sayıştay yargısının hem ilk hem de son derece mahkemesini bünyesinde barındırmasının adil yargılanma ilkesi açısından sonuçlarını değerlendiriniz.
3. Sayıştay yargısında kanun yollarının işleyiş biçimlerinin yeterliliğini, kapsamını ve sonuçlarını idari yargıya hâkim olan ilkeler bağlamında ele alınız.
4. Sayıştayın yargılama görevi ile denetim görevinin aynı kurumsal yapı içerisinde yer almasında ve yürütülmesinde gözetilen kamusal yarar nedir? Tartışınız
5. Sayıştayın etkinliği ve işlevselliği açısından, denetim ve yargılama görevleri arasında öncelik sıralaması sizce nasıl olmalıdır? Bu işlevler bütüncülük oluşturarak usul ekonomisi yönünden avantaj mı sağlar yoksa birbirlerini dışlayarak birbirlerinin etkinliğini zayıflatır mı? Değerlendiriniz.
6. İlk derece mahkemesi olarak yerel hesap mahkemelerinin kurulması Sayıştayın hesap yargılaması işlevini etkin hale getirir mi? Örnekleri var mıdır? Araştırarak tartışınız.
7. Mali sorumluluğun kapsamının kamu zararı ile sınırlı olduğu söylenebilir mi? Suç sayılan fiiller ile kamu zararı arasındaki sınır ve kesişimler nelerdir? Tartışınız.

KAYNAKÇA

- 2709 Nolu T.C. Anayasası (TCA) (09.11.1982 tarih, 17863 sayılı T.C. Resmî Gazete).
- 5018 Nolu Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu (KMYKK) (24.12.2003 tarih, 25326 sayılı T.C. Resmî Gazete).
- 6085 Nolu Sayıştay Kanunu (SK) (19.12.2010 tarih, 27790 sayılı T.C. Resmî Gazete).
- Anayasa Mahkemesi Genel Kurul Kararı (AYMGK) (1991). E.1990/39, K.1991/21, T.11.7.1991, Anayasa Mahkemesi Başkanlığı, Ankara.
- Anayasa Mahkemesi Genel Kurul Kararı (AYMGK) (2013). E.2011/21, K.2013/36 T.28.02.2013, Anayasa Mahkemesi Başkanlığı, Ankara.
- Anayasa Mahkemesi Genel Kurul Kararı (AYMGK) (2014). E.2014/172, K.2014/170 T.13.11.2014, Anayasa Mahkemesi Başkanlığı, Ankara.
- APAZA, Carman R. (2009). "Measuring Governance and Corruption through the Worldwide Governance Indicators: Critiques, Responses, and Ongoing Scholarly Discussion", *Political Science & Politics*, Vol: 42, Issue: 1, ss. 139-143.

- ARGANDOÑA, Antonio (2007). "The United Nations Convention Against Corruption and its Impact on International Companies", *Journal of Business Ethics*, Vol: 74, No: 4, ss. 481-496.
- BARRETT, Pat (1999). *Auditing in Contemporary Public Administration (Covering the Responsibilities of the Auditor-General)*, Public Seminar Series, 'Democratic Governance: Improving the Institutions of Accountability', The Australian National University, Australian National Audit Office, Australia.
- BERNITZ, Ulf, *What is Scandinavian Law? Concept, Characteristics, Future*, Stockholm Institute for Scandianvian Law 1957-2010, <http://www.scandinavianlaw.se/pdf/50-1.pdf>_(Erişim tarihi: 24 Nisan 2022).
- BİLGİN, Pertev (1994). "Sayıştayın Yargı Düzeni İçindeki Yeri-Bir Savaş Hikâyesi", *İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi*, No: 7, ss. 37-54.
- BOURN, John (2007). *Public Sector Auditing: Is it value for money?*, John Wiley & Sons Ltd, England..
- CAZURRA, Alberto. C. (2006). "Who Cares About Corruption?", *Journal of International Business Studies*, Vol: 37, No: 6, ss. 807-822.
- CRESPO, Milagros Garcia (2005). "Public Control: A General View", (Ed. Milagros Garcia Crespo), *Public Expenditure Control in Europe - Coordinating Audit Functions in the European Union*, Edward Elgar Publishing, Cheltenham, ss. 3-29.
- CRUZ, Domingo L. (1987). "Uluslararası Sayıştay Kuruluşları Örgütü (INTOSAI)", (Ed. Domingo L. Cruz), *INTOSAI'nin 30. Yılı* (Çev. Semiramis Serin), T.C. Sayıştay Başkanlığı 125. Kuruluş Yıldönümü Yayınları Yayın No: 23/5, Ankara. ss. 7-66.
- Danıştay 2. Daire. (2017). E. 2016/10280 K. 2017/5344 T. 21.06.2017, T.C. Danıştay Başkanlığı, Ankara.
- Danıştay 8. Daire. (2020). E. 2019/9277 K. YD T.11.06.2020, T.C. Danıştay Başkanlığı, Ankara.
- Danıştay 8. Daire. (2021). E. 2019/8622 K. 2021/1534 T.12.03.2021, T.C. Danıştay Başkanlığı, Ankara.
- DEMİRBAŞ, Tolga (2001). *Sayıştaylar Tarafından Gerçekleştirilen Performans Denetimleri ve Türk Sayıştayı Uygulaması*, T.C. Sayıştay Başkanlığı Araştırma/İnceleme/Çeviri Dizisi: 17, Ankara.
- DRÜKE, Helmut (2007). "Can E-Government Make Public Governance More Accountable?", (Ed. Anwar Shah), *Performance Accountability and Combating Corruption*, The World Bank Public Sector, Governance and Accountability Series, Washington D.C., ss. 59-87.
- DURU, Kamil (2007). "145 Yılın Ardından", *Sayıştay Dergisi*, (Özel Sayı), ss. 34-42.
- EVANS, Alastair (2009). "The Role of Supreme Audit Institutions in Combating Corruption", *U4 Expert Answer*, <http://www.u4.no/publications/the-role-of-supreme-audit-institutions-in-combating-corruption/>, (Erişim Tarihi: 24 Nisan 2022).

- FEYZİOĞLU, Bedii Necmettin (1997). "Sayıştay ve Saydamlık", *Sayıştay Dergisi*, 25-Özel Sayı, ss. 7-9.
- GEIST, Benjamin (1988). "Devlet Denetimi", (Ed/Çev. Beyhan Ataç), *Devlet Denetimi (Makaleler)*, T.C. Sayıştay Başkanlığı 125. Kuruluş Yıldönümü Yayınları Yayın No: 28/10, Ankara, ss. 11-32.
- GİRİTLİ, İsmet, BİLGİN, Pertev, AKGÜNER, Tayfun ve BERK, Karaman (2015). *İdare Hukuku*, Der Yayınları, İstanbul.
- GÖZLER, Kemal (2017). *Hukuka Giriş*, (14. Baskı), Ekin Basım Yayın Dağıtım, Bursa.
- GÖZÜBÜYÜK, Şeref (2016). *Yönetmelik Yargısı*, (35. Bası), Turhan Kitabevi, Ankara.
- Grant, Ruth W., Keohane, Robert. O. (2005). "Accountability and Abuses of Power in World Politics", *American Political Science Review*, 99 (1), ss. 29-43.
- GÜNDAY, Metin. (2011). *İdare hukuku* (10. bs.). İmaj Yayınevi, Ankara.
- HUSA, Jaakko (2000). "Guarding the Constitutionality of Laws in the Nordic Countries: A Comparative Perspective", *The American Journal of Comparative Law*, Vol: 48, No: 3, ss. 345-381.
- ISSAI (Yüksek Denetim Kurumlarının Bağımsızlığına İlişkin Meksika Deklarasyonu)". *Uluslararası Yüksek Denetim Kurumları Standartları (ISSAI)*, T.C. Sayıştay Başkanlığı, ss. 39-46.
- ISSAI 1 (Lima Deklarasyonu). *Uluslararası Yüksek Denetim Kurumları Standartları (ISSAI)*, T.C. Sayıştay Başkanlığı, ss. 25-38.
- ISSAI 11 (INTOSAI Esasları ve İyi Uygulamaları). *Uluslararası Yüksek Denetim Kurumları Standartları (ISSAI)*, T.C. Sayıştay Başkanlığı, ss. 47-58.
- ISSAI 12 (Yüksek Denetim Kurumlarının Değer ve Faydaları Vatandaşların Yaşamında Fark Yaratma). *Uluslararası Yüksek Denetim Kurumları Standartları (ISSAI)*, T.C. Sayıştay Başkanlığı, ss. 71-84.
- ISSAI 20 (Saydamlık ve Hesap Verme Sorumluluğu İlkeleri). *Uluslararası Yüksek Denetim Kurumları Standartları (ISSAI)*, T.C. Sayıştay Başkanlığı, ss. 85-94.
- ISSAI 30 (Etik Kurallar). *Uluslararası Yüksek Denetim Kurumları Standartları (ISSAI)*, T.C. Sayıştay Başkanlığı, ss. 109-116.
- JOSEPH, K. P. (2001). "Growing Fraud in Government", *Economic and Political Weekly*, Vol. 36, No: 7, ss. 535-537.
- KANETİ, Selim (1990). "Sayıştay'ın Anayasal Konumu", *Sayıştay Dergisi*, Sayı: 1, ss. 7-18.
- KAYA, Safiye (2000). "Uluslararası Belgelerde ve Ülke Uygulamalarında Sayıştayların Denetim Alanları", *Sayıştay Dergisi*, Sayı: 39, ss. 19-31.
- KENT, Bülent (2007). "Türk ve Alman Sayıştayları (Rechnungshofe in Der Türkei und in Deutschland)", *Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt: XI, Sayı: 1-2, ss. 981-1005.
- KÖSE, H. Ömer (2007). *Dünyada ve Türkiye'de Yüksek Denetim*, (İkinci Basım), T.C. Sayıştay Başkanlığı 145. Yıl Yayınları, Ankara.

- KÖSE, Hacı Ömer (1999). "Denetim ve Demokrasi", *Sayıştay Dergisi*, sayı: 33, ss. 62-85.
- MUTLUER, M. Kâmil, ÖNER, Erdoğan ve KESİK, Ahmet (2006). *Bütçe Hukuku*, (2. Baskı), İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, İstanbul.
- OECD (2002). *Relations Between Supreme Audit Institutions and Parliamentary Committees*, Sigma Papers, No. 33, OECD Publishing, Paris.
- PICKETT, K. H. Spencer (2010). *The Internal Auditing Handbook*, (Third Edition), John Wiley & Sons Ltd., United Kingdom.
- POLLITT, Christopher & SUMMA, Hilka (1997). "Reflexive Watchdogs? How Supreme Audit Institutions Account For Themselves", *Public Administration*, Vol: 75, No: 1, ss. 313-336.
- SAYIN, İsmail Hakkı (1998). *Avrupa Birliği Sayıştayı*, T.C. Sayıştay Başkanlığı Cumhuriyet'in 75'nci Yıldönümü Dizisi: 2, Ankara.
- Sayıştay Dairelerinin Çalışma Usul ve Esasları (SDÇUE) (17.12.2011 tarih, 28145 sayılı Resmî Gazete).
- Sayıştay Genel Kurul Kararı (SGKK) (2007). K.N. 5189/1 K.T. 4.06.2007, T.C. Sayıştay Başkanlığı, Ankara.
- T.C. Anayasa Mahkemesi (AYM) (2021). *Türkiye Cumhuriyeti Anayasası (Gerekçeli)*, (3. Baskı), Anayasa Mahkemesi Yayınları, 2021.
- T.C. Sayıştay Başkanlığı (2000). *Avrupa Birliği ile Entegrasyon Bağlamında Yüksek Denetim Kurumlarının İşleyişi ile İlgili Tavsiyeler*, (Çev. Baran Özeren ve Cem Suat Aral), T.C. Sayıştay Başkanlığı Araştırma/İnceleme/Çeviri Dizisi: 10, Ankara.
- T.C. Sayıştay Başkanlığı (2002). *ASOSAI Performans Denetimi Rehberi-Çeviri*, (Sait Yörüker, Baran Özeren), T.C. Sayıştay Başkanlığı Araştırma/İnceleme/Çeviri Dizisi: 24, Ankara.
- TANÖR, Bülent ve YÜZBAŞIOĞLU, Necmi (2004). *1982 Anayasasına Göre Türk Anayasa Hukuku*, (6. Bası), Beta Basım, İstanbul.
- TRIPATHI, Mahesh (2008). *Auditing and Finance Management*, (1th Edition), Navyug Publishers & Distributors, New Delhi.
- US Agency for International Development (USAID) (1999). *A Handbook for Fighting Corruption*, Center for Democracy and Governance, Bureau for Global Programs, Field Support and Research, Washington D.C. ss. 75-85.
- ODYAKMAZ, Zehra (1993). *Türk İdari Yargılama Usulünde Kararlara Karşı Başvuru Yolları*, Alfa Basım Yayım Dağıtım, İstanbul.
- YÜCE, Mehmet (2019). *Vergi Yargılama Hukuku*, (6. Baskı), Ekin Kitabevi, Bursa.

BÖLÜM - 12

TÜRKİYE'DE YÖNETİM VE HESAP VERME ARACI OLARAK KAMU MUHASEBESİ

Mehmet KOÇDEMİR¹

ÖĞRENME HEDEFLERİ

1. Dünyada kamu muhasebesi alanında gerçekleşen reformların, yeni kamu işletmeciliği kuramı ile ortaya çıkan yaklaşımlarla ilişkisi hakkında bilgi edinmek.
2. Tahakkuk esaslı muhasebe, kamu muhasebe standartları, mali raporlama, mali istatistik, mali analiz, mali yönetim bilgi sistemi gibi kavramlar hakkında bilgi edinmek.
3. Türkiye'de kamu muhasebesi alanındaki gelişmeler ve bu gelişmelerin karar alma, hesap verme, saydamlık ve performans değerlendirilmesi gibi konularla ilişkisini anlamak.
4. Türkiye'nin kamu muhasebesi açısından dünyadaki konumu ve Türkiye'de kamu muhasebesi bağlamında gelişime açık konular hakkında bilgi edinmek.

GİRİŞ

Muhasebe, sadece ekonomik olayların kaydının tutulduğu bir faaliyet değil, aynı zamanda sınıflandırma, özetleme, yorumla, analiz etme işlevlerini de yerine getiren bir sistemdir (Sevilengül, 1987:1; ICAI, 2017:8) ve bu özellikleri ile muhasebe bir yönetim ve hesap verme aracıdır.

Muhasebe sisteminden elde edilen veriler; faaliyet sonuçlarının izlenmesi, ölçülmesi ve değerlendirilmesine katkı sağladığından, dün, bugün ve gelecek arasında bağ kurulmasını kolaylaştırır. Dahası muhasebe sistemi; planlı karar alma, performansın izlenmesi, saydamlık ve hesap verme bakımından bilgi üretim görevini yerine getirir. Muhasebe sisteminin bu özellikleri, konu kamu sektörü olunca, daha da önemlidir. Zira kamu sektöründeki karar alıcı aktörler, kendilerine devredilen yetkiyi kullanırlar ve dolayısıyla her zaman kendilerine yetki devredenler adına hareket etmelidirler. Kamuda, yetki devreden ana aktör halk olduğundan, karar alırken ve uygularken halkın yararına

---

¹ Dr., T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı, Muhasebat Başkontrolörü, mehmetkocdemir@hotmail.com

KAYNAKÇA

- ACCA, IFAC, (2020). *Is cash still king? Maximising the benefits of accrual information in the public sector*. Association of Chartered Certified Accountants. International Federation of Accountants, February, 26.
- BARTON A. (2005). “Issues in Accrual Accounting and Budgeting by Government”, *A Journal of Policy Analysis and Reform*, Vol. 12, No. 3 (2005), ss. 211-226.
- BENITO B, BRUSCA I ve MONTESINOS V (2007) “The harmonization of government financial information systems: The role of the IPSASs.” *International Review of Administrative Sciences* 73(2): 293-317.
- BERGER T.M.M. (2020). “Kamu Sektörü Muhasebe Standartlarının Uluslararası Boyutu ve Tarihsel Gelişimi”, Selimoğlu S., Koçdemir M. ve Mengüloğlu H.Y. (ed.). *Kamu Sektörü Muhasebe Standartları (Ulusal ve Uluslararası Boyutuyla Genel Bakış*, (1-33), Nobel Akademik Yayıncılık.
- BRANDSMA, G. J., & SCHILLEMANS, T. (2013). “The accountability cube: Measuring accountability.” *Journal of Public Administration Research and Theory*, 23(4), 953-975.
- BOVENS, M., SCHILLEMANS, T., GOODIN, R.E. (2014). *Public Accountability*. UK: The Oxford Handbook of Public Accountability, Oxford University Press, 1-20.
- BROWN, K. W. (1993). “The 10-Point Test of Financial Condition: Toward an Easy-To-Use Assessment Tool for Smaller Cities.” *Government Finance Review*, 9, 21-21.
- BUZALJKO, K., KANIS, A.M., TAMASAN, A., VERKAART, F. (2010). *Public Financial Oversight, A Comparative Analysis of Parliamentary Committees Across Europe*, Maastricht Graduate School of Government, Maastricht University.
- CHRISTIAENS, J., REYNIERS, B., & ROLLÉ, C. (2010). “Impact of IPSAS on reforming governmental financial information systems: a comparative study”, *International Review of Administrative Sciences*, 76 (3), 537-554.
- Bütünleşik Kamu Mali Yönetim Bilişim Sistemi Politika Belgesi ve Eylem Planı (2017-2020). <https://ms.hmb.gov.tr/uploads/sites/3/2019/06/BKMYBS-Politika-Belgesi-Eylem-Plani-1.pdf>, (Erişim Tarihi:12.1.2022).
- COMBAZ, E. (2015). *Implementing integrated financial management information systems* (GSDRC Helpdesk Research Report 1229). Birmingham, UK: GSDRC, University of Birmingham.
- DABBICCO, G. (2015). “The impact of accrual-based public accounting harmonization on EU macroeconomic surveillance and governments’ policy decision-making.” *International Journal of Public Administration*, 38(4), 253-267.
- DAVIES H. M., HASHIM, A., & TALERO, E. (1993). *Information systems strategies for public financial management*. The World Bank.
- DENER, C., WATKINS, J., & DOROTINSKY, W. L. (2011). *Financial management information systems: 25 years of World Bank experience on what works and what doesn’t*. The World Bank.

- DENER, C., & YOUNG (Sandy) Min, S. (2013). *Financial management information systems and open budget data: do governments report on where the money goes?*. The World Bank.
- DIAMOND, J., KHEMANI, P. (2005), *Introducing Financial Management Information Systems in Developing Countries*, WP/05/196, Washington: IMF Working Paper. <https://www.imf.org/external/pubs/ft/wp/2005/wp05196.pdf> (Erişim Tarihi:12.1.2022).
- DORN, F., GAEBLER, S., & ROESEL, F. (2021). "Ineffective fiscal rules? The effect of public sector accounting standards on budgets, efficiency, and accountability. *Public Choice*", 186(3), 387-412.
- DUBNICK, M.J. (2014). "*Accountability as a Cultural Keyword*". The Oxford Handbook of Public Accountability, Oxford University Press, 23-38.
- EUROSTAT (1995). European system of accounts, ESA 1995. <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-manuals-and-guidelines/-/ca-15-96-001>, (Erişim Tarihi:12.1.2022).
- EU (2014). *Compendium of the public internal control systems in the EU Member States*, Publications Office of the European Union, Luxembourg.
- FLYNN, M. S., MORETTI, D., & CAVANAGH, J. (2016). *Implementing accrual accounting in the public sector*. International Monetary Fund.
- GAO (2019). *Performance and Accountability Report Fiscal Year 2019*, GAO-20-1SP. <https://www.gao.gov/products/gao-20-1sp> (Erişim Tarihi: 19.1.2022).
- Genel Uygunluk Bildirimleri. <https://sayistay.gov.tr/reports/category/1-genel-uygunluk-bildirimleri> (Erişim Tarihi:19.1.2022).
- HASHIM, A. (2014). *A Handbook on Financial Management Information Systems for Government*. A Practitioners Guide for Setting Reform Priorities, Systems Design and Implementation.
- HASHIM, A., & PIATTI, M. (2016). *A Diagnostic Framework to Assess a Government's Financial Management System as a Budget Management Tool*. IEG Working Paper 2016/1. World Bank, Washington, DC.
- HYMAN, E., KAMBOUR, F.P. ve DAUM, LK. (2014). *Guide to Public Financial Management*, USA: USAID.
- HEILING, J. ve CHAN, J. L., (2012). *From Servant or Master? On the Evolving Relationship between Accounting and Budgeting in the Public Sector*, in: Yearbook of Swiss Administrative Sciences, A. Bergmann (ed.), Zürich 2012, s. 23-38.
- HM TREASURY (2019). *The Government Financial Reporting Review*, HM Treasury, UK.
- HOOD, C. (1995). "The New Public Management in the 1980s: Variations on a Theme", *Accounting Organizations and Society*, 20 (U3), 93-109.
- HONADLE, B. W., & LLOYD-JONES, M. (1998). "Analyzing Rural Local Governments' Financial Condition: An Exploratory Application of Three Tools." *Public Budgeting Finance*, 18(2), 69-86. doi:10.1046/j.0275-1100.1998.01135.x

- HASTÜRK A., TOPAKKAYA A. (2020). “Türkiye’de Devlet Muhasebesindeki Tarih-sel Dönüşümler ve Devlet Muhasebe Standartları” Selimoğlu S., Koçdemir M. ve Mengüloğlu H.Y. (ed.). *Kamu Sektörü Muhasebe Standartları (Ulusal ve Uluslararası Boyutuyla Genel Bakış)*, (149-172), Nobel Akademik Yayıncılık.
- ICAI (2017). *Government Accounting System in Developed and Developing Countries, A Comparative Analysis*, ICAI, The Publication Department on behalf of the Institute of Chartered Accountants of India, ICAI, New Delh.
- IFAC (2003). *Transition to the Accrual Basis of Accounting: Guidance for Governments and Government Entities* (Second Edition), Public Sector Committee, NY.
- IFAC (2012). *Public Sector Financial Management Transparency And Accountability: The Use Of International Public Sector Accounting Standards*, IFAC POLICYPOSITION, 4 March 2012.
- IFAC (2018). *International Handbook of Public Accounting Pronouncement, Public Sector Accounting Standards Board*, 2018 Edition I.
- IFAC CIPFA (2018). *International Public Sector Financial Accountability Index*, 2018 Status Report
- IMF (2014). *Government finance statistics manual 2014*, Washington, D.C.
- IMF (2019). *The Fiscal Transparency Code*, (<https://www.imf.org/external/np/fad/trans/Code2019.pdf>, Erişim Tarihi: 19.01.2022).
- JENSEN, G., & SMTH, R. (2013). *History of the IPSASB: Growing influence–Reduced control*. Paper to XII Permanent Study Group pf the EGPA, Salerno, Italy. May.
- JONES R., PENDLEBURY M. (2010). *Public Sector Accounting*, Pearson Education Limited, England.
- Kamu İdarelerince Hazırlanacak Stratejik Planlar ve Performans Programları İle Faaliyet Raporlarına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik. <https://www.mevzuat.gov.tr/File/GeneratePdf?mevzuatNo=38547&mevzuatTur=KurumVeKurulusYonetmeligi&mevzuatTertip=5> (Erişim Tarihi:19.1.2022).
- Kamu İdarelerinin Kesin Hesaplarının Düzenlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2006/04/20060426-6.htm> (Erişim Tarihi:19.1.2022).
- KERİMOĞLU, B. (2002). “Devlet Muhasebesinde Reform Çalışmaları”. *Mali Kılavuz Dergisi*. 17, (87-101).
- KHAN A., MAYES S. (2009). *Transition to Accrual Accounting*, IMF, Fiscal Affairs Department.
- KOÇDEMİR, M. (2020). “Mali Bilgi Sunumu Açısından Türkiye’deki Kamu İdareleri Faaliyet Raporlarının Analizi”. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (41), 246-272. DOI: 10.30794/pausbed.740378
- LAPSLEY, I. (1999). “Accounting and the new public management: instruments of substantive efficiency or a rationalising modernity?”. *Financial Accountability & Management*, 15(3-4), 201-207.

- KLOHA, P., WEISSERT, C. S., & KLEINE, R. (2005). *Developing and Testing a Composite Model to Predict*. "Local Fiscal Distress". *Public Administration Review*, 65(3), 313–323. doi:10.1111/j.1540-6210.2005.00456.x
- MCDONALD III, B. D. (2018). "Local Governance and The Issue of Fiscal Health". *State and Local Government Review*, 50(1), 46-55.
- MUHASEBAT GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (MGM) (2021). *2020 Yılı Genel Yönetim Sektörü Mali İstatistik Analiz Raporu* (<https://ms.hmb.gov.tr/uploads/sites/3/2019/02/Mali-Analiz-Rehberi.pdf>, Erişim Tarihi: 12.01.2022).
- NAGEL S.S. (2001). *Applications of Win-Win Policy, Implications for Teaching Political Science*, Lexington Books, Maryland.
- OECD (2017). *Budget Transparency Toolkit, Practical steps for supporting openness, integrity and accountability in Public Financial Management*, OECD Public Governance Directorate.
- RODIN-BROWN, E. (2008), *Integrated Financial Management Information Systems*, Washington: A Practical Guide, USAID.
- RIVENBARK, W.C., ROENIGK, D.J. and ALLISON, G.S. (2010). "Conceptualizing Financial Condition In Local Government", *Journal of Public Budgeting, Accounting & Financial Management*, Vol. 22 No. 2, ss. 149-177.
- SANDALCI U., SANDALCI İ. (2016). "Kamu Kesimi Ekonomik Büyüklüğü Ve Kamu Etkinlik Düzeyi İlişkisi", *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* Sayı 25/1, 2016, Sayfa 413-429.
- ŠEVIĆ, Ž. (2004). "Accounting aspects of 'new public management': accrual accounting in the public sector". *The Journal of Finance and Management in Public Services*, 4(1), 51-66.
- SEVİLENGÜL O. (1987). *Genel Muhasebe*, Savaş Yayınları, Ankara.
- STECOLINI, I. (2018). "Accounting and the post-new public management: Re-considering publicness in accounting research". *Accounting, Auditing & Accountability Journal*.
- TANZI, V., & SCHUKNECHT, L. (2000). *Public spending in the 20th century: A global perspective*. Cambridge University Press.
- USAID (2014). *Guide to Public Financial Management, Bureau of Economic Growth, Education and the Environment*, Washington, D.C.
- ÜNLÜ N. (2017). Bkmybs Çalışma Grubu Üyeleri Bilgilendirme Toplantısı Sunumu (<https://muhasebat.hmb.gov.tr/bkmybs-projesinin-amaci>; Erişim Tarihi: 19.01.2022).
- WANG, X., DENNIS, L., & TU, Y. S. (2007). "Measuring Financial Condition: A Study of U.S. States". *Public Budgeting & Finance*, 27(2), 1-21.
- WANG, X. S. (2014). *Financial Management in The Public Sector: Tools, Applications and Cases*. Routledge.
- YALKIN Y.K. (1994). *Genel Muhasebe*, Turhan Kitabevi, Ankara.

BÖLÜM - 13

TÜRK KAMU DENETİM SİSTEMİNDE İÇ DENETİM

H. Tuğba EROĞLU*

ÖĞRENME HEDEFLERİ

1. Kamuda denetim türleri hakkında bilgi sahibi olmak.
2. Denetim anlayışında meydana gelen değişimi tartışmak.
3. 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun getirdiği yenilikleri değerlendirmek.
4. İç denetim hakkında bilgi sahibi olmak.
5. Kamuda denetimin iyileştirilmesinde iç denetimin rolünü değerlendirmek.

GİRİŞ

Dünyada yaşanan sosyo-ekonomik gelişmeler ile 1970'li yıllarda yaşanan ekonomik krizin de etkisiyle refah devlet yaklaşımı yerine minimal devlet anlayışı üzerinde durulmuştur. 1980 ve 1990'lı yıllarda birçok gelişmiş ülkede kamu yönetiminde büyük bir reform yaşanmıştır. Yeni kamu yönetimi anlayışı ile hesap verebilir, şeffaf, katılımcı, kaynak kullanımında disipline önem veren, saydam, performans odaklı ve proaktif yönetimi benimseyen bir kamu yönetimi geleneksel kamu yönetiminin yerini almıştır. Bu gelişmelerden denetim sistemi de etkilenmiş yeni bir denetim yaklaşımı ihtiyacı ortaya çıkmıştır.

Kurumlar büyüdükçe ve karmaşıklaştıkça denetim sorunları önem kazanmaktadır. Yöneticiler denetim ile işlerin planlandığı şekilde yürütülüp yürütülmediğini anlama imkânına sahip olmaktadır. Planlama ve denetim işlevleri birbirini tamamlayan yönetim fonksiyonlarıdır. Denetim ile planlardan sapma olup olmadığı saptanmaktadır. Eğer bir sapma varsa düzeltici eylemlerle bu sapmanın giderilmesi denetim ile gerçekleştirilmektedir (Ergun, 2004: 113).

Dünyada ilk defa 1940'lı yıllarda özel sektörde görülmeye başlanan iç denetim Anglo-Sakson ülkeleri kamu sektöründe 1980'li yıllarda hayata geçirilmiştir. İç denetim AB Komisyonu, IMF, Dünya Bankası, BM, NATO, OECD ve

---

* Prof. Dr., Selçuk Üniversitesi İİBF, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, hteroglu@gmail.com

- En iyi uygulama örneklerinin dikkate alınması
- İç denetimin sadece kanunun getirdiği bir düzenleme olmadığı kamu yönetiminin iyileştirilmesi için önemli bir araç olduğunun kabul edilmesi
- Bu anlayışın denetçiler ve yöneticiler tarafından benimsenmesi gerekmektedir.

Sonuç olarak iç denetim, kamu denetim sisteminin en önemli araçlarından bir tanesi olma yolundadır. Ancak iç denetimin güçlendirilmesi, sürekliliğinin sağlanması, güncellemelerin yapılması, uluslararası standartlarla sürekli karşılaştırılması ve kanuni bir zorunluluk olarak değil kapasite geliştirici bir araç olarak görülmesi oldukça önemlidir.

İç denetçiler tarafından gerçekleştirilen bir denetim olsa da iç kontrol anlayışından hareketle idarenin bütünü ile birlikte hareket edilmesi, sonuçların izlenmesi, sonuçların değerlendirilmesi ve geribildirim ile desteklenmesi iç denetimin başarısını artıracaktır. Bunun için yöneticilerin, denetçilerin ve çalışanların birlikte hareket etmesi ve idarenin buna uygun bir yönetim alanı ve bir yönetim kültürü oluşturması sadece iç denetim için değil kamu yönetiminin yeni anlayışla şekillenmesi için de önemli olacaktır.

TARTIŞMA SORULARI

1. Kamuda denetimin etkinleştirilmesine yönelik çözüm önerilerini tartışınız.
2. İç denetim türleri içinde yer alan performans denetiminin iç denetimdeki rolünü tartışınız.
3. İç denetimin başarılı bir şekilde yürütülebilmesi için paydaşlara düşen roller hakkında bilgi veriniz.

KAYNAKÇA

- ASLAN, Bayram (2010), "Bir Yönetim Fonksiyonu Olarak İç Denetim", *Sayıştay Dergisi*, Sayı: 77, ss. 63-86.
- ATEŞ, Hamza (2018), *Türk Kamu Yönetiminin Örgütlenmesi ve Denetimi: Sorunlar, Çözüm Önerileri ve Yeni Yönelimler*, Teşkilat ve Yönetimi Geliştirme Dairesi Başkanlığı Yayınları, Ankara.
- BAKIR, Tunay (2013), "Kamuda Denetime İçten Bakış", *Denetişim*, 11, ss. 45-48.
- BOZKURT, Ömer; ERGUN, Turgay; SEZEN, Seriya (2008), *Kamu Yönetimi Sözlüğü*, TODAİE Yayınları, Ankara.
- ÇEVİKBAŞ, Rafet (2011), "Türkiye'de İç Denetim Kurumu", *Türk İdare Dergisi*, Sayı: 471-472, ss. 47-67.

- DEMİR, Mehmet; ÜLKER, Yakup; ARSLAN, Öznur (2018), "İç Kontrol, İç Denetim ve Bağımsız Denetim İlişkisi", *Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 3(5), ss. 82-104.
- ERGÜN, Turgay (2004), *Kamu Yönetimi, Kuram Siyasa Uygulama*, TODAİE Yayınları, Ankara.
- <http://www.hmb.gov.tr>, Erişim Tarihi: 01.06.2022.
- <https://www.tide.org.tr/file/documents/pdf/denetim-komitesi-ic-denetimin-gozetimi.pdf>, Erişim Tarihi: 10.05.2022
- https://www.tide.org.tr/file/documents/pdf/IIA_Ic_Denetimin_Paydaslar_Icin_De_geri_Detay.pdf; Erişim Tarihi: 11.05.2022
- <https://www.tide.org.tr/file/documents/pdf/yonetime-deger-katma.pdf>, Erişim Tarihi: 10.05.2022.
- INTOSAI (2019), *Kamuda İç Denetimin Bağımsızlığı*, INTOSAI GOV 9140.
- KILINÇ, Aygöl (2018), "Türk Kamu Yönetiminde Denetim Mekanizması ve Uygulanabilirliği", Der. Veysel Erat, Cengiz Ekiz, İbrahim Arap, *Quo Vadis: Kamu Yönetimi*, Nika Yayınevi, Ankara, ss. 417-439.
- KOÇAK, Yüksel; AKTAŞ, Recep (2012), "Kamu Yönetiminde İdari Denetimin Dönüşümü", Ed. Yüksel Koçak, A. Cem Çiçek, *Kamu Yönetimi*, Gazi Kitabevi, Ankara, ss. 110-137.
- KOÇBERBER, Seyit (2008), "Dünyada ve Türkiye'de Denetim Etiği", *Sayıştay Dergisi*, Sayı: 68, ss. 65-89.
- KÖSEOĞLU, Özer (2007), "Türk Kamu Yönetiminde Değişen Denetim Anlayışı ve Performans Denetimi", Ed. Bilal Eryılmaz, Musa Eken, M. Lütfi Şen, *Kamu Yönetimi Yazıları*, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara, ss. 309-338.
- ÖNAL, Ahmet (2012), "Kamu Yönetimi Anlayışındaki Değişim ve İç Denetim", *Denetim*, 10, ss. 16-19.
- ÖZER, M. Akif (2020), *Kuruluşlarda Süreç, Performans ve Risk Analizi/Yönetimi*, Gazi Kitabevi, Ankara
- ÖZER, M. Akif; AKÇAKAYA, Murat; YAYLI, Hasan; BATMAZ, Nazlı Yücel (2019), *Kamu Yönetimi Klasik (Yapı ve Süreçler)*, Gazi Kitabevi, Ankara.
- ÖZTÜRK, Nazım Öztürk (2013), *Kamu Mali Yönetimi, Mali Kurumlar*, Ekin Kitabevi, Bursa.
- PARLAK, Bekir; DOĞAN, Kadir Caner (2015), *Kamu Yönetiminde Denetim*, Ekin Kitabevi, Bursa.
- SABUNCU, Birsal (2018), "İç Denetim Anlayışındaki Değişiklikler ve Gelişmeler", *Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi*, 20 (Özel Sayı), ss. 779-789
- SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI (1997), *135. Kuruluş Yıldönümü Yayınları, INTOSAI Denetim Standartları (Çeviri)*, Sayıştay Başkanlığı Yayınları, Ankara
- SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI (2002), *ASOSAI Performans Denetimi Rehberi*, Çev. Sacit Yörüker, Baran Özeren, Sayıştay Başkanlığı Yayınları, Ankara.

- TORTOP, Nuri; İSBİR, Eyüp G., AYKAÇ, Burhan (1993), *Yönetim Bilimi*, Yargı Yayınları, Ankara.
- TORTOP, Nuri; İSBİR, Eyüp G.; AYKAÇ, Burhan; YAYMAN, Hüseyin; ÖZER, M. Akif (2007), *Yönetim Bilimi*, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara.
- UZUN, Ali Kamil (2009), “Kamu Yönetiminde İç Kontrol ve İç Denetim Yaklaşımı”, *Denetim*, ss. 59-65.
- YENİCE, Ebru (2006), “Performans Denetimi ve Türkiye Uygulaması”, Ed. Coşkun Can Aktan, *Kamu Mali Yönetiminde Stratejik Planlama ve Performans Esaslı Bütçeleme*, Seçkin Yayınları, Ankara, ss. 147-164.

BÖLÜM - 14

TÜRK YEREL YÖNETİM SİSTEMİNDE İDARİ VESAYET UYGULAMALARI

Hasan YAYLI¹

Meryem YILMAZ TOK²

ÖĞRENME HEDEFLERİ

1. İdarenin bütünlüğü ilkesi ile idari vesayet arasındaki ilişkiyi kurabilmek.
2. Yerel yönetim sisteminde denetim ile ilgili temel kavramlar hakkında bilgi edinmek.
3. Hukuka uygunluk denetimi ile yerindelik denetimi arasındaki farkları kavramak.
4. İdari vesayet uygulamalarının gerekliliği, ilkeleri ve temel özellikleri hakkında bilgi edinmek.
5. Türk yerel yönetim sisteminde idari vesayet uygulamalarının kapsamı ve içeriğini ayrıntılı olarak kavramak.

GİRİŞ

Yönetim sürecinin temel unsurlarından biri olan denetim, işlerin saptanan plan ve ilkelere, verilen emir ve talimatlara uygun olarak yürütülüp yürütülmediğinin belirlenmesidir (Tortop, 1974: 28). Denetim aynı zamanda bir örgütün ortaya koyduğu performans ile plan/programlara göre gerçekleşmesi beklenen sonuç arasındaki farklılığı saptamak ve bu ikisi arasındaki uygunluğu sağlamak için yapılan her türlü faaliyeti ifade eder (Ertekin, 2004: 57).³ Dolayısıyla denetim, bir örgütün faaliyetlerini hayata geçirdikten sonraki durumunu tespit etmesini sağlayan bir süreçtir. Denetim sonucunda elde edilen

---

¹ Prof. Dr., Kırıkkale Üniversitesi, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, Kırıkkale. hyayli@hotmail.com. ORCID: 0000-0002-9567-6382

² Arş. Gör., Kırıkkale Üniversitesi, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, Kırıkkale. meryemyilmaz@kku.edu.tr. ORCID: 0000-0003-3362-7742

³ Geleneksel yönetim anlayışında denetim büyük oranda prosedürlere ve mevzuata uygunluk içerirken yeni yönetim anlayışıyla birlikte denetimin performans ve sonuç odaklı hale gelmesi amaçlanmıştır (Eryılmaz, 2020: 6).

TARTIŞMA SORULARI

1. Türk yerel yönetim sisteminde idari vesayet uygulamalarının hukuki kaynakları nelerdir?
2. Türk yerel yönetim sisteminde idari vesayet uygulamalarının yerinde-lik denetimi içermesi mümkün müdür? Neden? Nasıl?
3. İdari vesayet ile idari özerklik arasındaki ilişkiyi yerinden yönetim ilkesi çerçevesinde tartışınız.
4. Türk yerel yönetim sistemindeki idari vesayet uygulamalarını idari vesayet ile ilgili doktrin ve yargı kararları çerçevesinde değerlendiriniz.

KAYNAKÇA

- AKTAN, T. (1976). "Mahalli İdarelerde Vesayet Denetimi". *Amme İdaresi Dergisi*, 9(3), 3-24.
- AKYILMAZ, B., SEZGİNER, M. ve KAYA, C. (2014). *Türk İdare Hukuku* (5. Baskı). Seçkin Yayıncılık.
- ÇELİK, V. (2021). "Türk Kamu Yönetiminde Denetim" (Ed. Hasan Yaylı). İçinde *Türk Kamu Yönetimi* (ss. 335-367). Orion Kitabevi.
- DOĞAN, K. C. (2015). "Yönetimin Bir Fonksiyonu Olarak Denetim ve Kamu Yönetimindeki Yeri". *Ombudsman Akademik*, 3, 107-141.
- ERTEKİN, Y. (2004). "Çağdaş Yönetim ve Denetim". *Çağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 1(1), 55-67.
- ERYILMAZ, B. (2020). *Kamu Yönetimi: Düşünceler-Yapılar-Fonksiyonlar-Politikalar* (13. Baskı). Umuttepe Yayınları.
- GİRİTLİ, İ., Bilgen, P., AKGÜNER, T. ve BERK, K. (2013). *İdare Hukuku* (6. Baskı). Der Yayınları.
- GÖZLER, K. (2018). *Mahalli İdareler Hukuku*. Ekin Kitabevi.
- GÖZÜBÜYÜK, Ş. (2008). *Yönetim Hukuku* (27. Baskı). Turhan Kitabevi.
- GÜNDAY, M. (2017). *İdare Hukuku* (11. Baskı). İmaj Yayınevi.
- KAVRUK, H. ve YAYLI, H. (2008). "2004 Belediye Reform Çalışmalarında İdari Vesayete İlişkin Düzenlemelerinin Değerlendirilmesi ve Bir Araştırma." *Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 10(3), 1-31.
- KELEŞ, R. (1997). "Yerel Yönetimlerde Denetim." *Sayıştay Dergisi*, 135, 10-17.
- KÖSE, H. Ö. (2007). *Dünyada ve Türkiye'de Yüksek Denetim*. T.C. Sayıştay Başkanlığı 145. Yıl Yayınları.
- PARLAK, B. ve ÖKMEN, M. (2015). *Yerel Yönetimler: Kuram ve Uygulamada Küresel ve Ulusal Konular ve Sorunlar*. Ekin Basım, Yayın, Dağıtım.
- SARAN, M. U. (1995). "Türk Kamu Yönetiminde Denetim Sistemi." *Türk İdare Dergisi*, 67, 53-69.

- TORTOP, N. (1974). "Yönetimin Denetlenmesi ve Denetleme Biçimleri." *Amme İdaresi Dergisi*, 7(1), 27-50.
- TORTOP, N., AYKAÇ, B., YAYMAN, H. ve ÖZER, M. A. (2008). *Mahalli İdareler*. Nobel Yayın Dağıtım.
- ULUSOY, A. ve AKDEMİR, T. (2014). *Mahalli İdareler: Teori, Uygulama, Maliye*. Seçkin Yayıncılık.
- YAYLI, H. ve PUSTU, Y. (2008). "Yerel Demokrasinin İlkeleri." *Karadeniz Araştırmaları*, 16(16), 133-153.

Diğer Kaynaklar

- 442 sayılı Köy Kanunu (1924). <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=442&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=3>
- 1982 Anayasası (1982). <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=2709&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5>
- 5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu (2004). <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5216&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5>
- 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu (2005). <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5302&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5>
- 5393 sayılı Belediye Kanunu (2005). <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5393&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5>
- Anayasa Mahkemesi Kararlar Bilgi Bankası:
<https://normkararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/>
- Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı (1992). <https://www.resmigazete.gov.tr/arsiv/21364.pdf>

Prof. Dr. Ramazan ÇAĞLAYAN

İDÂRE HUKÛKU DERSLERİ

Güncellenmiş

10. Baskı

ADALET YAYINEVİ

Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

İdâre Hukûku Dersleri

Ramazan Çağlayan

Hukuk Yayınları Dizisi – 2000

Onuncu Baskı : Ağustos, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8209 – 04 – 4

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adâlet.com.tr – adâletyayinevi.com

 : facebook.com/adâletyayinevi

 : adâlety@adâletyayinevi.com

 : twitter.com/adâletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Ankamat Matbaacılık Sanayi Limited Şirketi
1344. Cadde No: 60 İvedik OSB Yenimahalle/Ankara
Sertifika No: 46700
Tel: (0312) 394 54 94-95

YARARLANILAN KAYNAKLAR

- AKAD Mehmet/DİNÇKOL (VURAL) Bihterin: Genel Kamu Hukuku, İstanbul 2000.
- AKBAY Muvaffak: Umumi Amme Hukuku Dersleri, C.I, Ankara 1961.
- AKGÜNDÜZ Ahmet, Osmanlı Kanunnâmeleri ve Hukukî Tahlilleri, 2.Kitap, İstanbul 1990.
- AKGÜNDÜZ Ahmet, Osmanlı Kânunnâmeleri ve Hukukî Tahlilleri-4.Kitap, Kanunî Devri Kânunnâmeleri, İstanbul 1992.
- AKGÜNDÜZ Ahmet: İslâm Hukukunda ve Osmanlı Tatbikatında Vakıf Müessesesi, İstanbul 1996.
- AKGÜNDÜZ Ahmet: Osmanlı Kanunnameleri ve Hukukî Tahlili-Yavuz Sultan Selim Dönemi Kanunnameleri, 3.Kitap, İstanbul 1990.
- AKGÜNDÜZ Ahmet: Osmanlı Kanunnâmeleri ve Hukukî Tahlilleri- 1.Kitap, Osmanlı Hukukuna Giriş ve Fatih Devri Kanunnâmeleri, İstanbul 1990.
- AKGÜNER Tayfun/AZRAK A. Ülkü/BİLGİN Pertev/ÖZAY İl Han/YAYLA Yıldızhan: "Hukuk Devleti, İdare Hukuku ve Danıştay", II. Ulusal İdare Hukuku Kongresi: İdare Yargının Dünyada Bugünkü Yeri, Ankara 1993.
- AKGÜNER Tayfun: 1961 Anayasasına Göre Millî Güvenlik Kavramı ve Millî Güvenlik Kurulu, İstanbul 1983.
- AKGÜNER Tayfun: Kamu Personeli Yönetimi, İstanbul 1988.
- AKILLIOĞLU Tekin: "Anayasa Mahkemesi Yorumu (Haziran-Eylül 1991)", AİD, C.24, sy.3, s.204-205.
- AKILLIOĞLU Tekin: "Yönetmelik İşlemlerinde Yürürlüğe Giriş Sorunu", AİD, C.12, 1979, Sayı.2, s.33-44.
- AKILLIOĞLU Tekin: "Yönetmelik Yargı ve Denetimin Etkinliği", AİD, C.23, S.1, s.3-11.
- AKIN İlhan F.: Kamu Hukuku, 6. Bası, İstanbul 1990.
- AKINTÜRK Turgut: Medeni Hukuk, Ankara 1996.
- AKKAYA Fethiye Nur: Kent Estetiğini Koruma Amaçlı İdari Kolluk Faaliyeti, İstanbul 2016.
- AKKAYA KİA Rukiye: Bir Ders Konusu Olarak Devlet, 2.Baskı, İstanbul 2016.

- AKKAYA Rukiye: "Kamu Hukuku Eğitiminin Fransa'da Tarihsel Kökleri ve Kamu Hukuku Okulları Üzerine Notlar", AÜEHFD, C:VII, S.3-4, 2003, s.140.
- AKMAN Ahmet: Osmanlı Devletinde Ceza Yargılaması, İstanbul 2004.
- AKOZAN Ferudun: "Türk Külliyesi", Vakıflar Dergisi, S.VIII, 1969.
- AKÜNAL Teoman: Türk Medeni Hukukunda Tüzel Kişiler, İstanbul 1995.
- AKYILDIZ Ali: Osmanlı Bürokrasisi ve Modernleşme, 4.Baskı, İstanbul 2012.
- AKYILDIZ Ali: Tanzîmat Dönemi'nde Osmanlı Merkez Teşkilatı'nda Reform (1836-1856), İstanbul 1993.
- AKYILMAZ Bahtiyar/SEZGİNER Murat/KAYA Cemil: Türk İdare Hukuku, 2. Baskı, Ankara 2011.
- AKYILMAZ Bahtiyar: "Sosyal Risk ve Uygulama Alanı", GÜHFD, C.IX, Sy.1-2, 2005.
- AKYILMAZ Bahtiyar: İdare Hukuku, Konya 2004.
- AKYILMAZ Bahtiyar: İdari Usul İlkeleri Işığında İdari İşlemin Yapılış Usulü, Ankara 2000.
- AKYILMAZ Bahtiyar: Kamu Görevlilerinin Kusurlarıyla Üçüncü Şahıslara Vermiş Oldukları Zararlardan Doğan Mâli Sorumluluk, (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Konya 1991.
- AKYÜZ Vecdi: İslam Hukukunda Yüksek Yargı ve Denetim-Dîvan-ı Mezalim, İstanbul 1995.
- ALAN Nuri: "Türk İdari Yargısında Yerindelik ve Takdir Yetkisinin Değerlendirilmesi", İdari Yargıda Son Gelişmeler Sempozyumu, Ankara 10-11-12 Haziran 1982.
- ALDIKAÇTI Orhan: Modern Demokrasilerde ve Türkiye'de Devlet Başkanlığı, İstanbul 1960.
- ALİEFENDİOĞLU Yılmaz: "Yönetsel ve Anayasal Yargıda Yokluk", AİD, C.28, sy.2, s.3.
- ALTINDAĞ Halil/TUNÇ Kübra: "4483 Sayılı Kanunda Yer Alan 'Görev Sebebiyle İşlenen Suç' Kavramı", Terazi Hukuk Dergisi, 2020, Cilt.15, Sayı.170, s.2010-2019.
- ALTUĞ Yılmaz, "Terörizm Sorunu", İÜHFM, C.52, Sy.1-4, 1987.
- ALTUĞ Yılmaz: "Vatandaş İdarenin Yetki Tecâvüzlerine Karşı Koruyan Ombudsman Müessesesi", Yargıtay Yüzüncü Yıldönümü Armağanı 1968.

- ANAYURT Ömer: Hukuka Giriş ve Hukukun Temel Kavramları, 3. Baskı, Ankara 2002.
- ANAYURT Ömer: Türk Anayasa Hukukunda Toplanma Hürriyeti, İstanbul 1998.
- ANAYURT Ömer: Türk Hukukunda İdarenin Kusura Dayalı Sorumluluğu, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi) Ankara 1989.
- ANSAY Sabri Şakir: Hukuk Tarihinde İslam Hukuku, 3.Bası, Ankara 1958.
- APAYDIN H. Yunus: İslam Hukuk Usulü, Ankara 2018.
- ARMAĞAN Tuncay: İdarenin Sorumluluğu ve Tam Yargı Dâvâları, Ankara 1997.
- ARSLAN Süleyman: "İngiltere'de Ombudsman Müessesesi", AİD, c.19, 1986, sy.1.
- ARSLAN Süleyman: Bakanlar Kurulunun İktisadi ve Mali Alandaki Görev ve Yetkileri, Ankara 1982.
- ARSLANOĞLU Mehmet: "Acele Kamulaştırma", MÜHF – HAD, C.19, S.3, s.203-224.
- ASKER Serkan: "Güncel Yargı Kararları Işığında Tam Yargı Davalarında Tazminatın İrat Şeklinde Belirlenmesi", YBHD • Yıl 5 • Sayı 2020/1, s. 235-272.
- ASLAN Onur Ender: "Kamu Personel Rejimi: Statü Hukukundan Esnekliğe", TODAİE Yayın No: 326, Ankara 2005.
- ASLAN Onur Ender: "Memurların Yargılanması Hakkındaki Yeni Yasa Üzerine Düşünceler", AİD, C.33, sy.1, 2000, s.60.
- ATAR Fahrettin: Fıkıh Usulü, İstanbul 1988.
- ATAR Fahrettin: İslam Adliye Teşkilatı, Ankara 1991.
- ATAR Yavuz: Türk Anayasa Hukuku, 12.Baskı, Ankara 2018.
- ATAY E. Ethem/ODABAŞI Hasan/GÖKCAN H. Tahsin: İdarenin Sorumluluğu ve Tazminat Davaları, Ankara 2003.
- ATAY Ender Ethem: İdare Hukuku, 2. Baskı, Ankara 2009.
- AUTİN Jean-Louis/RİBOT Catherine: Droit Administratif Général, Paris 1999.
- AVCI Mustafa: Türk Hukuk Tarihi, 8.Baskı, Konya 2019.
- AVCI Sedat: Organların Haksız Filleri Dolayısıyla Devletin Milletlerarası Mesuliyetinin Şartları (Yayınlanmamış Doktora Tezi) Ankara 1972.
- AYAN Mehmet/AYAN Nurşen: Kişiler Hukuku, Konya 2007.

- AYANOĞLU Taner: “Kamu Özel İşbirliği Ekseninde İdarenin Tanımlanması Problematığı Üzerine Düşünceler”, AİD, Mart 2021, C.54, Sayı.1, s.77-98.
- AYANOĞLU Taner: “Türkiye Futbol Federasyonu Tahkim Kurulu’nun İşlevi ve Kararlarının Niteliği”, TBB Dergisi, 2008, Sayı.74, 2008.
- AYANOĞLU Taner: Danıştay Kararlarına Göre Kamu Külfetleri Karşısında Eşitlik İlkesi ve Uygulama Alanı, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul 1994.
- AYANOĞLU Taner: Uyuşmazlık Mahkemesi Kararlarına Göre İdari Eylemin Tanımlanması, İstanbul 2004.
- AYBAY Aydın/AYBAY Rona: Hukuka Giriş, 6. Baskı, İstanbul 2000.
- AYDIN M. Âkif: Türk Hukuk Tarihi, 3. Baskı, İstanbul 1999.
- AYGEN Cemal: Teşri’î Faâliyetten Dolayı Devletin Hukukî Mesuliyeti, Ankara 1955.
- AZRAK Ali Ülkü, “Yargı ve İdare- İki Fonksiyonun Karşılaştırılması Üzerine Bir Teorik Deneme”, İÜHFİM, C.34, sy.1-4.
- AZRAK Ali Ülkü: “Alman İdare Hukukunda, Devletin Amme Hukuku Sahasındaki Faâliyetlerinden Doğan Mesuliyeti”, İHFİM, C.XXIII, Sayı.1, s.367.
- AZRAK Ali Ülkü: “İdarenin Toplumsal Muhâra (Sosyal Risk) Kuramı’na Göre Kusursuz Sorumluluğu”, Sorumluluk Hukukunda Yeni Gelişmeler III. Sempozyumu, Ankara 12-13 Mayıs 1979, İstanbul 1980.
- AZRAK Ali Ülkü: “İdari Yargı Denetiminin Sınırı Olarak İdarenin Takdir Yetkisi”, İÜHİD, Aralık 1985, Yıl.6, S.1-3.
- AZRAK Ali Ülkü: Umumi İdari Usulün Teorik Esasları ve Çeşitli Hukuk Sistemlerinde Gelişimi (Doktora tezi) İstanbul 1964.
- AZRAK, Ali Ülkü: “Alman İdare Hukukunda Devletin Amme Hukuku Sahasındaki Faâliyetlerinden Doğan Mesuliyeti”, İHFİM, C.XXVIII, S.1, s.370.
- BALTA T. Bekir: İdare Hukukuna Giriş, Ankara 1970.
- BALTA Tahsin Bekir: İdare Hukuku- I Genel Konular, Ankara 1970/1972.
- BARKAN Ömer Lütfi: “Osmanlı İmparatorluğunda Bir İskân ve Kolonizasyon Metodu Olarak Vakıflar ve Temlikler”, Vakıflar Dergisi, S.II, 1942.
- BAKIRCI Münevver Kübra: Kamulaştırmasız Elatma, Ankara 2022.
- BARTOLD W./KÖPRÜLÜ Fuat: İslam Medeniyeti Tarihi, Ankara 1963.
- BAŞGİL Ali Fuad: “Devletin ve Diğer Amme Hükmî Şahıslarının Mesuliyeti Meselesi”, Adliye Ceridesi, 1940.

- BATUM Süheyl: Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Türk Anayasal Sistemine Etkileri, İstanbul 1983.
- BAYINDIR M. Savaş: İdari Denetim Olarak İdari Vesâyet (Yayınlanmamış Doktora Tezi), GÜSBE, Ankara 2007.
- BAYLAN Ömer: Vatandaşın Devlet Yönetimi Hakkındaki Şikâyetleri ve Türkiye İçin İsveç Ombudsman Formülü, Ankara 1978.
- BAYRAKTAR Erman: "Takdir Yetkisi ve Yargı Yoluyla Denetimi", İdare Hukuku ve İdari Yargı İli İlgili İncelemeler I, Ankara 1976.
- BELLON Jaques: La Droit Sovietique, 1963.
- BERK Kahraman: "Deprem ve İdarenin Sorumluluğu", İBD, Eylül 1999, C.73, Sy.7-8-9.
- BERKİ Ali Himmet: "Hukukî ve İçtimaî Bakımdan Vakıf", Vakıflar Dergisi, S.V, 1962, s.11.
- BERKİ Ali Himmet: "İslâmda Vakıf", Vakıflar Dergisi, S.IV, 1956, s.26.
- BİYIKLI H. İsmet: "Fransız ve Türk Hukuk Sistemlerinde İdari İşlemlerin Geriye Yürümezliği ilkesi", DD.11, 1973.
- BİLGİN Pertev: İdare Hukuku Dersleri, İdare Hukukuna Giriş, İstanbul 1996.
- BİLGİN Pertev: İdare Hukuku Dersleri-İdare Malları, İstanbul 1996.
- BİLGİN Pertev: İdare Hukuku Dersleri-İstimval, İstanbul 1996.
- BONNARD R./Çev. Ahmet Reşit TURNAGİL: İdarenin Kazai Murakabesi, İstanbul 1939.
- BONNARD Roger/Çev. Samim Bilgen: "İdarenin Takdir Selâhiyeti", İdare Dergisi, Sayı.171.
- BOZ Selman Sacit: "Memur Disiplin Hukukuna Hâkim Olan Temel İlkeler", Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.25, S.2, 2017, s.15-41.
- BOZKURT Enver: Hukukun Temel kavramları, Gözden Geçirilmiş 4. Baskı, Ankara 2005.
- BRANCOURT Jean Pierre: "Estat'lardan Devlet'e Bir Sözcüğün Evrimi", içinde Devlet Kuramı, Der. Cemal Bali AKAL, Ankara 2000
- BULUT Nihat: "Eski Yunan'dan Aydınlanma Çağı'na İnsan Onuru Kavramının Gelişimine Bir Bakış" Erzincan Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. XII, S. 3-4, 2008, s. 2.
- CEYLAN Ayhan: "Meclis-i Vâlâ-yı Ahkâm-ı Adliye'de Yargı Yetkisi", AÜEHFD, C.VIII, S.1-2, 2004, s. 23.

- CHAPMAN Brian/Çev. Cahit TUTUM: İdare Mesleği, 1970.
- CHAPUS René: Droit Administratif Général, C.I, 14. Baskı, Paris 2000.
- CHAPUS René: Droit Administratif Général, C.II, 15. Baskı, Paris 2001.
- CHAPUS René: Droit du Contentieux Administratif, 5. Baskı, Paris 1995.
- CHARLES Crozat/Çev.Ferit H. Saymen: "Fransız Amme Hukukunda Mukavele Harici Kusurdan Doğan Mesuliyet", İÜHFM, Yıl.1, S.3, Ağustos 1935.
- CİCİ Recep: "Osmanlı Klâsik Dönemi Fıkıh Kitapları", TA Literatür Dergisi, Cilt 3, S.5, 2005, s.215-248.
- CİN Halil/ AKYILMAZ Gül: Türk Hukuk Tarihi, Konya 2003.
- CİN Halil/AKYILMAZ Gül: Feodalite ve Osmanlı Düzeni, Konya 1995.
- CİN Halil: Osmanlı Toprak Düzeni ve Bu Düzenin Bozulması, Ankara 1978.
- CİN Halil: Osmanlı Toprak Düzeni ve Bu Düzenin Bozulması, Konya 1992.
- CİN KARAGÖZ Emine: İdare Hukukunda Karine ve Varsayım, Ankara 2017.
- ÇABUK Vahit: "Sultan II. Mahmut'un Islahat Çalışmaları", Türk Dünyası Araştırmaları, İstanbul 1991.
- ÇADIRCI Musa: "Osmanlı Döneminde Yerel Meclisler", Çağdaş Yerel Yönetimler, c.2, sy. 5, Eylül 1993.
- ÇADIRCI Musa: "Osmanlı İmparatorluğunda Eyalet ve Sancaklarda Meclislerin Oluşturulması (1840-1864)", Y.H. Bayur'a Armağan, Ankara, 1985.
- ÇADIRCI Musa: Tanzimat Döneminde Anadolu Kentlerinin Sosyal ve Ekonomik Yapısı, Türk Tarih Kurumu, Ankara 1997.
- ÇAĞLAR Ali: "Terör ve Örgütlenme", AİD, C.30, Sy.3, 1997.
- ÇAĞLAYAN Ramazan: "Disiplin Cezâlarının Uygulanması ve İtiraz", EÜHFD, C.III, Sayı.1, 2008.
- ÇAĞLAYAN Ramazan: "Hukukumuzda Kamu Tüzel Kişiliği Kavramı ve Kıstasları", Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi, Sayı.7, 2016, s.373 vd.
- ÇAĞLAYAN Ramazan: "İdari İşlemin Geri Alınması Üzerine", AÜEHFD, C.IV, S.1-2, 2000.
- ÇAĞLAYAN Ramazan: "İdari Yargılama Hukukunda Yargı Yerinin Sebep İkâme Yetkisi", Danıştay Dergisi-2016, Sayı.141.
- ÇAĞLAYAN Ramazan: "Kamulaştırma İşleminin İptali ve Mülkiyetin Âkibeti", İÜHFM, C.LXIX, Sayı.1-2, 2011.

- ÇAĞLAYAN Ramazan: "Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanmasına İlişkin 4483 Sayılı Kanun Hakkında Bir Değerlendirme", Kamu Personeli Sorunları Sempozyumu, Anadolu Üniversitesi Hukuk Fakültesi, 4-5 Nisan 2003.
- ÇAĞLAYAN Ramazan: "Türk Hukukunda İdarenin Takdir Yetkisinin Yargısal Denetimi", EHFD, C.VII, S.3-4, 2003.
- ÇAĞLAYAN Ramazan: "Ülkemizde İdare Hukuku Dersinin Kısa Tarihçesi ve İdare Hukuku Ders Kitaplarının İlk Örnekleri", Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt.25, Sayı.3, s.329-379.
- ÇAĞLAYAN Ramazan: İdari Yargı Kararlarının Sonuçları ve Uygulanması, 3. Baskı, Ankara 2004.
- ÇAĞLAYAN Ramazan: İdari Yargılama Hukuku, 3. Baskı, 2013.
- ÇAĞLAYAN Ramazan: Tarihsel, Teorik ve Pratik Yönleriyle İdarenin Kusursuz Sorumluluğu, Ankara 2007.
- ÇANKAYA Ali: "Yeni Mülkiye Tarihi ve Mülkiyeliler", Cilt I, Ankara 1968.
- ÇEBİ BUĞDAYCI Melike Özge: İdarenin Re'sen İcra Yetkisi, Ankara 2020.
- ÇELİKKOL Hüseyin: "İdarenin Objektif Sorumluluğu", İz.BD, Sy.2, İzmir 1985.
- ÇITAK Halim Alperen: İdare Hukukunun İçtihadî Karakteri, İstanbul 2020.
- DARCY Gilles: La Responsabilité de l'Administration, Paris 1996.
- DÂVER Bülent: Siyaset Bilimine Giriş, Ankara 1969.
- DEBBASCH Charles: Droit Administratif, 6. Baskı, Paris 2002.
- DEMİCHEL Andre-LALUMIER Pierre/Çev. İbrahim KABOĞLU: Kamu Hukuku, Ankara 1984.
- DERDİMAN R. Cengiz: İdare Hukuku, 5.Baskı, Bursa 2015.
- DESCHENAUX Henri/TERCIER Pierre-Çev. Salim Özdemir: Sorumluluk Hukuku, Ankara 1983.
- DEVRİM Semahattin: "Devletin ve Kamu Tüzel Kişilerinin, Kamu Görevlilerinin Hukuka Aykırı Eylemlerinden İdare Hukukundan Doğan ve Kusura Dayanmayan Sorumluluğu", Türkiye Noterler Birliği Dergisi, Sy.24-25, Ankara 1979-1980.
- DEVRİM Semahattin: "Devlet Memurlarının Kişilere Vermiş Oldukları Zararlar", ABD. 1985, c.42, sy.1.
- Dİ MARZO Salvatore/Çev. Ziya Umur: Roma Hukuku, İstanbul 1954.

- DİNÇKOL Abdullah: Hukuka Giriş, İstanbul 2000.
- DİNLER Zeynel: "Osmanlı Toprak Düzeni ve Bu Düzenin Kökeni", Uludağ Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 4(1), 1-27.
- DOĞAN D. Mehmet: Büyük Türkçe Sözlük, Ankara 2001.
- DÖNMEZER Sulhi/ERMAN Sahir: Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku, Genel Kısım, C.I, 9. Bası, İstanbul 1985.
- DUEZ Paul/Çev.İbrahim Senil: Mukavele Dışında Amme Kudretinin Mes'uliyeti, Ankara 1950.
- DUGUÏT Léon: Traité de Droit Constitutionnel, C.I, Paris 1927.
- DUMAN İhsan İlker: "Kamu Görevlilerinin Giderim Sorumluluğu", Yargıtay Dergisi, 1988, c.14, sy.1-2.
- DUPUIS Georges/ GUEDON Marie-José/ CHRETIEN Partice: Droit Administratif, 8. Baskı, Paris 2002.
- DURAL Mustafa: Türk Medeni Hukukunda Gerçek Kişiler, İstanbul 1977.
- DURAN Lutfi: "Bir Yüksek Mahkeme Daha: Sayıştay", İmren Öktem'e Armağan, Ankara 1970.
- DURAN Lütüfî: İdare Hukuku Ders Notları, İstanbul 1982.
- DURAN Lutfi: Türkiye İdaresinin Sorumluluğu, Ankara 1974.
- DURAN Lütüfî: "Danıştay'ın 1979 Yılı Kararları Üzerine Kısa Mülâhazalar", AİD, 1980, C.13, sy.2, s.67.
- DURAN Lütüfî: "İdari İşlem Niteliğinde Yargı Karârıyla Vergi Davalarının Çözümü (I)", AİD, C.20, S.4.
- DURAN Lütüfî: "Kanun Hükmünde Kararnâme (KHK)", AİD, C.8, Sayı.2.
- DURAN Lütüfî: "Türk Kamu Personelinin Malî Sorumluluğu Sorunu", AİD, c.17, 1984, sy.2.
- DURAN Lütüfî: İdare Hukuku Meseleleri, İstanbul 1964.
- DÜĞER Sırrı: Anglosakson Hukuk Sisteminde İdarenin Yargısal Denetimi, Ankara 2019.
- DÜNDAR Erol: "Maksat Denetimi", İdare Hukuku ve İdari Yargı İle İlgili İncelemeler I, Ankara 1976.
- DÜREN Akın: İdare Hukuku Dersleri, Ankara 1979.
- EGGER A/Çev. Volf ÇERNİS: İsviçre Medeni Kanunu Şerhi, Kişinin Hukuku-İkinci Kısım Tüzel Kişiler, Ankara 1948.

- ERDOĞAN Didem: Türk Anayasa Hukukunda Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi, Ankara 2021.
- ERDOĞAN Mustafa: Anayasal Demokrasi, Ankara 2001.
- ERDOĞDU Ahmet, "Danıştay'ın Memurların Yargılanması İle İlgili Görevleri", Yüzyıl Boyunca Danıştay, 2. Bası, Ankara 1986.
- EREN Fikret: Borçlar Hukuku Genel Hükümler III, 4. Bası, Ankara 1991.
- EREN Fikret: Borçlar Hukuku Genel Hükümler, 8. Bası, İstanbul 2003.
- EREN Fikret: Sorumluluk Hukuku Açısından Uygun İlliyet Bağı Teorisi, Ankara 1975.
- EREN Hayrettin: E-Dönüşüm Sürecinde İdari İşlemler, Ankara 2010.
- ERGİL Doğu: "Terörizm Mantığı ve Hedefi", AÜSBFD, C.46, Sy.1-2, 1995.
- ERGİN Osman: Türk İmar Tarihinde Vakıflar, Belediyeler, Patrikhâneler, İstanbul 1944.
- ERİM Nihat: Amme Hukuku Dersleri, Ankara 1942.
- ERKUT Celâl, Hukuka Uygunluk Bloku-İdare Hukukunda Hukukun Genel Prensipleri Teorisi, İstanbul 1996.
- ERKUT Celâl: "Deprem ve İdare'nin Sorumluluğuna Danıştay'ın Yaklaşımı", Deprem ve Hukuk, İstanbul Barosu Yayınları, İstanbul 2000.
- ERKUT Celâl: "İ.Y.U.K. Çerçevesinde İdari Dava Türleri ve Bazı Usuli Değişiklikler", İÜHFM,1986, c.LI, sy.1-4.
- ERKUT Celâl: "İdare Hukukunda Yokluk Teorisi", İHİD-1988, sy.1-3, s.84;
- ERKUT Celal: İptal Davasının Konusunu Oluşturması Bakımından İdari İşlemin Kimliği, Ankara 1990.
- ERKUT Celal: Kamu Kudreti Ayrıcalıkları ve Tutuk Adalet Anlayışı, İstanbul 2004.
- EROĞLU Hamza: İdare Hukuku, 5. Bası, Ankara 1985.
- ERYILMAZ Bilâl: Tanzimat ve Yönetimde Modernleşme, 4.Baskı, İstanbul 2017.
- ERYILMAZ Bilal: Tanzimat ve Yönetimde Modernleşme, İstanbul, 2006.
- ESİN Yüksel: Danıştay'da Açılacak Tazminat Davaları, İkinci Kitap:Esas, Ankara 1976.
- FİNDLEY Carter V.: Kalemiyeden Mülkiyeye Osmanlı Memurlarının Toplumsal Tarihi, (Çev.Gül Çağalı Güven), İstanbul 1996.
- FORGES Jean-Michel de: Droit Administratif, 4. Baskı, Paris 1998.

- FORGES Jean-Michel de: Droit Administratif, Paris 1991.
- FRIER Pierre-Laurent/PETİT Jacques: Droit Administratif, 10.Baskı, 2015.
- FRIER Pierre-Laurent: Précis de Droit Administratif, Paris 2001.
- GİRİTLİ İsmet/AKGÜNER Tayfun: İdare Hukuku Dersleri (Giriş), İstanbul 1985.
- GİRİTLİ İsmet/AKGÜNER Tayfun: İdare Hukuku Dersleri II, İstanbul 1987.
- GİRİTLİ İsmet/BİLGEN Pertev/AKGÜNER Tayfun: İdare Hukuku, 3.Baskı, İstanbul 2008.
- GİRİTLİ İsmet/BİLGEN Pertev/AKGÜNER Tayfun: İdare Hukuku, İstanbul 2001.
- GİRİTLİ İsmet/BİLGEN Pertev: İdari Kaza Ders Notları, İstanbul 1966.
- GİRİTLİ İsmet/BİLGEN: İdari Kaza (Teksir), İstanbul 1972.
- GOHİN Olivier: Contentieux Administratif, 2. Baskı, 1999.
- GÖKAY Fahreddin Kerim: "Ruh Hekimliği sahasında Türklerin ve Vakıf Müessesesinin Hizmetleri", Vakıflar Dergisi, S.2, 1942, s.263-265.
- GÖRELLİ İsmail Hakkı: Devlet Şûrâsı (Şûrâ-yı Devlet-Danıştay), Ankara 1953.
- GÖZE Ayferi: Siyasal Düşünceler ve Yönetimler, 5. Bası, İstanbul 1989.
- GÖZÜBÜYÜK A. Şeref,/TAN Turgut: İdare Hukuku, C.I, Genel Esaslar, 2. Baskı, Ankara 2001.
- GÖZÜBÜYÜK A. Şeref,/TAN Turgut: İdare Hukuku, C.II-İdari Yargılama Hukuku, Ankara 1999.
- GÖZÜBÜYÜK A. Şeref/AKILLIOĞLU Tekin: Yönetim Hukuku, 5. Bası, Ankara 1992.
- GÖZÜBÜYÜK A. Şeref: "Sayıştay'ın Yargısal Görevlerinin Yeniden Düzenlenmesi", Cumhuriyetin 50. Yılında Sayıştay, Ankara 1973.
- GÖZÜBÜYÜK A. Şeref: Anayasa Hukuku, 6. Baskı, Ankara 1998.
- GÖZÜBÜYÜK A. Şeref: Anayasa Hukuku, Ankara 1993.
- GÖZÜBÜYÜK A. Şeref: Yönetim Hukuku, 21. Baskı, Ankara 2004.
- GÖZÜBÜYÜK A. Şeref: Yönetim Hukuku, 6. Bası. 1983.
- GÜLAN Aydın: "Borcunu Ödemeyen Devlete Karşı ne Yapılabilir? İHİD, Ocak 1995, sy.1.
- GÜLAN Aydın: "Kamu Hizmeti Kavramı, İHİD, Lütfi Duran'a Armağan Özel Sayısı, Yıl.9,1988, S.1-3.

- GÜLAN Aydın: Kamu Mallarından Yararlanma Usullerinin Tâbi Olduğu Hukukî Rejim, İstanbul 1999.
- GÜLER Birgül A.: “Kamu Personeli: Sistem ve Yönetim”, Ankara 2005.
- GÜLMEZ Mesut: “Çalışma İlişkisi Sistemleri Arasında Etkileşim ve Geçişme”, ODTÜ Gelişme Dergisi, C.7, sy.1-2, s.156.
- GÜNAY, Ömer Faruk. “Türkiye’de Kamu Yöneticisi Nasıl Yetiştirilmelidir?”, Ankara 2005.
- GÜNDAY Metin: “1982 Anayasasına Göre İdari Yargı Denetiminin Kapsamı ve Sınırları”, I. Ulusal İdare Hukuku Kongresi –Birinci Kitap İdari Yargı, 1-4 Mayıs Ankara.
- GÜNDAY Metin: İdare Hukuku, 10. Bası, Ankara 2011.
- GÜNDAY Metin: İdare Hukuku, 3. Bası, Ankara 1998.
- GÜNDAY Metin: İdare Hukuku, 6. Bası, Ankara 2002.
- GÜNDÜZ F. Ebru: “Disiplin Cezalarının Geri Alınması”, GÜHFD, C.XX, 2016, Sayı.1, s.411 vd.
- GÜNEŞ Turan: Türk Pozitif Hukukunda Yürütme Organının Düzenleyici İşlemleri, Ankara 1965.
- GÜRAN Sait: “Anayasanın 128 ve 129 uncu Maddeleri Yönünden Kamu Görevlileri ile Bakanların Durumu”, Amme İdaresi Dergisi, Cilt 17, Sayı 3, Ankara, 1984, s. 28-35.
- GÜRAN Sait: “Askeri Yüksek İdare Mahkemesi’ne Göre Mânevî Tazminat”, İÜSBFD, Yıl.1, Sy.1.
- GÜRAN Sait: “İdarenin ve Ajanın Sorumluluğunun Belirlenmesine İlişkin Düşünceler”, AİD, c.12, 1979, sy.1.
- GÜRAN Sait: “Türk İdare Hukukunda Tazminat Miktarının Saptanması,” Sorumluluk Hukukunda Yeni Gelişmeler III. Sempozyumu, İstanbul 1980.
- GÜRAN Sait: “Yargı Denetimin Kapsamı”, İÜHFM, C.LII, sy.1-4, s.41.
- GÜRAN Sait: Bölge İdare Mahkemeleri ve Danıştay Üzerine Yapısal Bir Deneme, İstanbul 1977.
- GÜRİZ Adnan: “İngiltere’de İcrâ Vekillerinin Mesuliyeti”, AÜHFD, C.12, S.3-4, s.141.
- GÜRİZ Adnan: Hukuk Felsefesi, Ankara 1985.
- HAMİDULLAH Muhammed: İslam Peygamberi (Çev. Mehmet Yazgan), İstanbul 2017.

- HANÇERLİOĞLU Orhan: Felsefe Sözlüğü, 7. Baskı, İstanbul 1989.
- HATEMİ Hüseyin: "Osmanlı'da Toprak Düzeni ve Vakıf Kurumu", Osmanlı Ansiklopedisi, s.201.
- HATEMİ Hüseyin: "Vakıf Kurumuna Hukuk Tarihi Açısından Genel Bir Bakış", içinde ÖZAY, Günışığında, s.271 vd.
- HATEMİ Hüseyin: "Vakıf Kurumunun Tarihi Gelişimi", İstanbul Vakıflar Bölge Müdürlüğü 3. Vakıflar Haftası Armağanı, s.2.
- HATEMİ Hüseyin: İslam Hukuku Dersleri, İstanbul 1994.
- HATEMİ Hüseyin: Medeni Hukuk Tüzel Kişileri I, İstanbul 1979.
- HAURIOU Maurice: Précis de Droit Administratif et de Droit Public, 10. Édition, Paris 1921.
- İBN HALDUN/ Çev. Zakir Kadiri Ugan: Mukaddime, C.I, İstanbul 1989.
- İMRE Zahit: Doktrinde ve Türk Hukukunda Kusursuz Mesuliyet Halleri, İstanbul 1949.
- İNAN Atilla: "Kamu Görevlilerinin Hukuka Aykırı Davranışlarında Devlet ve Kamu Tüzel Kişilerinin Kusursuz Sorumluluğu", Danıştay Dergisi, S.42-43, 1981.
- İNAN Atilla: Sayıştay Yargılaması ve Sayıştay'ın Yargı Düzenindeki Yeri, DD.56-57, 1985.
- İYİMAYA Ahmet: "Tazminatın İrat Şeklinde Belirlenmesi", TBBD, Y.3, Sy.1, Ankara 1990.
- İYİMAYA Ahmet: Sorumluluk ve Tazminat Hukuku Sorunları, Ankara 1990.
- KABOĞLU İbrahim Ö.: Anayasa Hukuku Dersleri-Genel Esaslar, İstanbul 2009.
- KALABALIK Halil: Hukukun Temel Kavram ve Kurumları, Trabzon 1999.
- KALKANDELEN A. Hayrettin: "Yöneticilerin Yetiştirilmesi ve Geliştirilmesi", AİD, Haziran 1985, Cilt:18, Sayı:2.
- KALUZİNSKİ Olivier Hil-Martine: "Pour Une Sociologie Historique Des Sciences de Gouvernement, Revue Française d'Administration Publique, No:102, Avril-Juin 2002, s.229.
- KANDEMİR Hakan: Terör Olaylarında İdarenin Sorumluluğu, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum 2004.
- KANETİ Selim: "Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yetkilerini Kullanırken İşledikleri Kusurlardan Doğan Tazminat Davaları", İktisat ve Mâliye, 1989.

- KANETİ Selim: "Özel Hukuk Alanında Toplumsal Hasar Temeline Dayanan Sorumluluk", Sorumluluk Hukukunda Yeni Gelişmeler III. Sempozyumu, Ankara 12-13 Mayıs 1979, İstanbul 1980.
- KANLIGÖZ Cihan: "1982 Anayasasına Göre Kamu Görevlisi Kavramının Anlam ve Kapsamı", Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt 43, Sayı 1, Ankara, 1993, s. 169-197.
- KARADENİZ Özcan: Roma Hukuku, Ankara 1974.
- KARAHANOĞULLARI Onur: "İdari Takdir Yetkisinin Kullanılmasına İlişkin R(80) 2 Sayılı Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi Tavsiye Kararı, AÜHFD, Yıl 1996, Cilt 45, Sayı. 1-4.
- KARAHANOĞULLARI Onur: İdarenin Hukukla Kavranması: Yasallık ve İdari İşlemler (Yargı Kararlarına Dayalı Bir İnceleme), 2.Baskı, Ankara 2012.
- KARAHANOĞULLARI Onur: Kamu Hizmeti (Kavram ve Hukukî Rejim), Ankara 2002.
- KARAHASAN M. Reşit: Türk Borçlar Hukuku- Genel Hükümler, C.I, İstanbul 2003.
- KARAL Enver Ziya: Osmanlı Tarihi (Birinci Meşrutiyet ve İstibdat Devirleri, 1876-1907), c. VIII, 5.B., Türk Tarih Kurumu, Ankara, 2000.
- KARAL Enver Ziya: Osmanlı Tarihi (Islahat Fermanı Devri, 1856-1861), cilt VI, 6.B., TTK, Ankara, 2000.
- KARAL Enver Ziya: Osmanlı Tarihi, Islahat Fermanı Devri, Cilt. VI, s.119-122.
- KARAMAN Hayrettin: Anahatlarıyla İslam Hukuku, C.I, İstanbul 1984.
- KARAMAN Hayrettin: İslâm Hukuk Tarihi, İstanbul 2001.
- KARATAŞ Abdullah Vefa: "Türk Hukuk Tarihi Açısından Kul Sistemi", YBHD, Yıl.5, Sayı 2020/1, s.153-188.
- KARATEPE Şükrü: "İdarenin Takdir Yetkisi", TİD, Yıl.63, 1991, Sayı.392.
- KARAVELİOĞLU Celal: İdari Yargılama Usulü Kanunu, C.I, 5. Baskı, 2001.
- KARAYALÇIN Yaşar: Özel Hukukta Meseleler ve Görüşler-IV, Ankara 1992.
- KAYA Seyithan: Kamu Görevlisinin Kişisel Kusuru ve Sorumluluğu, Ankara 2021.
- KELEŞ Ruşen/YAVUZ Fehmi: Yerel Yönetimler 1983.
- KELEŞ, Mehrigül: "Memurin Muhâkematı Hakkında Kanun Kaldırılmalıdır", İz.BD., yıl.61, S.1, s.61-66.

- KESKİN Nuray E.: "Türkiye'de Kamu Yönetimi Disiplininin Köken Sorunu", Ankara University Faculty of Political Science, Working Paper Series, no.89, 2005.
- KEYMAN Selahattin: "Memurun Muhâkematı Kanunu", AÜHF. 1962, C.19, sy.1-4, s.180.
- KIRATLI Metin: "Danıştay'ın İdarenin Takdir Yetkisini Denetlemesi ve Bağlaması", Mülkiyeliler Birliği Dergisi, Yıl.1967, S.6.
- KOSCHAKER Paul/Çev. Kudret Ayiter: Roma Husûsî Hukukunun Ana Hatları, Ankara 1950.
- KOYUNCU Nuran, İslam Hukukunda ve Osmanlı Uygulamasında Şûra, Doktora tezi, Selçuk Üniversitesi SBE, Konya 2006.
- KOZAK İ. Erol: Bir Sosyal Siyaset Müessesesi Olarak Vakıf, İstanbul 1985.
- KÖPRÜLÜ Bülent: Medeni Hukukta Tüzel Kişiler, İstanbul 1967.
- KÖROĞLU Ömer: Kamulaştırma, Ankara 1995.
- KÖSEOĞLU Cengiz: Topkapı Sarayı İmparatorluk Hazinesi, İstanbul 1989.
- KUBALI H. Nail: Anayasa Hukuku Dersleri, İstanbul 1969.
- KUÇURADI İonna: İnsan Haklarının Felsefi Temelleri, Ankara 1982.
- KUNTER Halim Baki: "Türk Vakıfları ve Vakfiyeleri", Vakıflar Dergisi, S.I, 1938, s.104.
- KUNTER Halim Baki: "Türk Vakıflarının Milliyetçilik Cephesi", Vakıflar Dergisi, S.III, 1956, s.4.
- KUNTER Nurullah/YENİSEY Feridun: Ceza Muhakemesi Hukuku, 11. Bası, İstanbul 2000.
- KUNTMAN Osman: "Memurun Muhâkematı Hakkında Kanunu Muvakkat Yürürlükte midir?", İBD, 1998, C.72, sy.4-5-6, s.241.
- KURTKAN Âmiran: Eğitim Yoluyla Kalkınmanın Esasları, İstanbul 1972.
- KURU Baki/ARSLAN Ramazan/YILMAZ Ejder: Medeni Usul Hukuku, 16. Baskı, Ankara 2005.
- KURU Baki: Hukuk Muhakemeleri Usulü, 5. Bası, İstanbul 1990.
- KUTLU Meltem, İdari İşlem Olarak Kamulaştırma ve İptal Davası, İzmir 1992.
- KUTLU Meltem: "Deprem ve İdarenin Sorumluluğu", AİD, C.32, Sy.4 1999.
- KUZU Burhan: Türk Anayasa Metinleri ve İlgili Mevzuat, İstanbul 1995.

- LAUBADERÉ André de/VENEZİA Jean-Claude/GAUDEMET Yves: *Traité de Droit Administratif*, 15. Baskı, C.I, Paris 1999.
- LEBRETON Gilles: *Droit Administratif Général*, 2. Baskı, Paris 2000.
- LEGRAND Andre: "Le Commissaire Parlementaire pour l'administration - ombudsman Britanique", RDP, 1969.
- LEMOTHE A. L. Dutheillet de/Çev.S. Derbil: "İdarenin Haksız Fiil Dolayısıyla Mesuliyeti Konusunda Fransız Kamu Hukukundaki Gelişmeler", AUHFD, C.XVII, 1960, S.1-4, s.113.
- LEMOTHE A. L. Dutheillet de/Çev.S. Derbil: "İdarenin Haksız Fiil Dolayısıyla Mesuliyeti Konusunda Fransız Kamu Hukukundaki Gelişmeler", AUHFD, C.XVII, 1960, Sayı.1-4, s.113.
- LİVANELİOĞLU Ö. Asım: "Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanununun Eleştirisi", ABD.2000/2, 2000, s.33.
- MALLEİN Jules : *Considérations sur l'enseignement du droit administratif*, Paris 1857.
- MAURİN André: *La Responsabilité de la Puissance Publique*, 3. Baskı, Paris 2001.
- MONIER Raymon: *Manuel Elémentaire de Droit Romain*, Paris 1947.
- MUMCU Ahmet: *Hukuksal ve Siyasal Karar Organı Olarak Dîvân-ı Hümâyun*, Ankara 1986.
- OĞURLU Yücel: *İdare Hukukunda E-Devlet Dönüşümü ve Digitalleşen Kamu Hizmeti*, İstanbul 2010.
- OĞURLU Yücel: *İdare Hukukunda Kazanılmış Haklara Saygı ve Haklı Beklentiler Sorunu*, Ankara 2003.
- OĞURLU Yücel: *Karşılaştırmalı İdare Hukukunda Ölçülülük İlkesi*, Ankara 2002.
- OĞUZMAN Kemal/SELİÇİ Özer: *Kişiler Hukuku Dersleri*, 4. Bası, İstanbul 1988.
- OKANDAN Recai G.: *Umumi Amme Hukuku*, İstanbul 1968.
- OKANDAN Recai Galip: *Roma Amme Hukuku*, İstanbul 1944.
- OKANDAN Recai Galip: *Umumî Hukuk Tarihi Dersleri*, İstanbul 1951.
- ONAR Sıddık Sami: *İdare Hukukunun Umumî Esasları*, C.I,II,III, İstanbul 1966.
- ONAR Sıddık Sami: "İdare İlmi ve İdare Hukuku Bakımından Türkiye'nin İdari ve Hukukî Bünyesinin Geçirdiği İstihâleler ve Bugünkü Durumu", Tahir Taner'e Armağan, İstanbul 1956.

- ONAR Sıdık Sami: "İdare İlmi ve İdare Hukuku Bakımından Türkiye'nin İdari ve Hukukî Bünyesinin Geçirdiği İstihâleler ve Bugünkü Durumu", Tahir Taner'e Armağan, İstanbul 1956.
- ONAR Sıdık Sami: "Memurların Muamelelerinden Devletin Mâlî Mesuliyeti", Üniversite Haftası, Erzurum 13.7.1940-19.7.1940, İstanbul 1941.
- ONAR Sıdık Sami: "Türkiye'de İdarenin Kazaî Mürakabesi", İÜHFİM, Yıl.I, 1935.
- ORTAYLI İlber: "Osmanlı İmparatorluğunda İdare Modernleşme ve Mahallî İdare Alanındaki Gelişmeler", İHİD (Sarıca'ya Armağan), 1982, Yıl.3, Sy.1-3, s.138.
- ORTAYLI İlber: "Osmanlı Kadısının Taşra İdaresindeki Rolü", AİD, C.IX/1, 1976.
- ORTAYLI İlber: Tanzîmattan Sonra Mahallî İdareler, Ankara 1974.
- ORTAYLI İlber: Tanzîmattan Sonra Mahallî İdareler, Ankara 1974.
- ORTAYLI İlber: Türk İdare Tarihi, Ankara, 1979.
- ORTAYLI İlber: Türkiye İdare Tarihine Giriş, 2.Bası, Ankara 2000.
- OZANSOY Cüneyt: Tarihsel ve Kuramsal Açıdan İdarenin Kusurdan Doğan Sorumluluğu, (Yayımlanmamış Doktora Tezi) Ankara 1989.
- ÖNER Abdulkerim: Dört Halife Döneminde Beytülmal, Doktora Tezi, Dicle Üniversitesi SBE-2018.
- ÖRSTEN Seda: Osmanlı Hukukunda Fetvâ, Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi SBE, 2005.
- ÖRÜCÜ Esin: "İngiltere'de İdarenin Sorumluluğu ve Yargısal Denetiminde Uygulanan Başlıca İdare Hukuku İlkeleri, Onar Armağanı, İstanbul 1977, s.631.
- ÖRÜCÜ Esin: Büyük Britanya'da İdarenin Yargısal Denetimi", II. Ulusal İdare Hukuku Kongresi, İdari Yargının Dünyada Bugünkü Yeri, Ankara 1994.
- ÖZAY İl Han: "İhâle Usulleri ya da 'İskambilden Şato" ile Bir Fok ve Penguen Öyküsü", Yavuz Alangoya'ya Armağan, İstanbul 2007.
- ÖZAY İl Han: "XVI. Yüzyıl ve Sonrası Batı Avrupa Ülkeleri Kamu Yönetim Tarihine İlişkin Notlar-Çağrışımlar", İHİD, Y.1, S.1, Ağustos 1980.
- ÖZAY İl Han: "XVI. Yüzyıl ve Sonrası Batı Avrupa Ülkeleri Kamu Yönetimi Tarihine İlişkin Notlar-Çağrışımlar II, İHİD, Yıl.2, C.2, 1981, S.1-3, s.87.
- ÖZAY İl Han: Günışığında Yönetim, İstanbul 2002.
- ÖZBUDUN Ergun: Türk Anayasa Hukuku, 3. Bası, Ankara 1993.

- ÖZCAN Abdülkadir: "Devşirme", TDV İslâm Ansiklopedisi Cilt 9, İstanbul 1994, s.254.
- ÖZÇELİK Selçuk: Esas Teşkilat Hukuku Dersleri, İstanbul 1982.
- ÖZDEK E. Yasemin: İnsan Hakkı Olarak Çevre Hakkı, Ankara 1993.
- ÖZDEMİR Hüseyin: Osmanlı Devletinde Bürokrasi, Ankara 2001.
- ÖZDEMİR Necdet: Hizmet Kusuru Teorisi ve İdarenin Sorumluluğu, Ankara 1963.
- ÖZDEŞ Orhan: "Danıştay'ın Tarihçesi", Yüzyıl Boyunca Danıştay 1968.
- ÖZEK Çetin: "Türk Hukukunda Memurların Muhakemesi", İÜHFİM, 1961, C.XXVI,sy.1-4, s.79.
- ÖZEN Muharrem/TOZMAN Önder: "Türk Ceza Hukukunda Kamu Görevlisi Kavramı", Amme İdaresi Dergisi, Cilt 42 Sayı 4 Aralık 2009, s. 25-57.
- ÖZGÜLDÜR Serdar: Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Kararları Işığında Tam Yargı Davaları, Ankara 1996.
- ÖZKAN Oğuz: "İdari Yargılama Uygulamasında Doğal Âfetler", Deprem ve Hukuk, İstanbul 2000.
- ÖZLEM Doğan: "Hukuk Devletini Sosyal Devlet İçinde Düşünmek", Doğu Batı, Yıl.4, S.13, s.11.
- ÖZTAN Bilge: Tüzel Kişiler, 2. Bası, Ankara 1998.
- ÖZTUNA Yılmaz: Büyük Türkiye Tarihi, İstanbul, C.XI, s.145.
- ÖZTÜRK Bahri: "Görev Suçlarında Özel Soruşturma ve Yargılama Kuralları", Yeni Türkiye Dergisi, Mart-Nisan 1997.
- ÖZTÜRK Bahri: Ceza Muhakemesi Hukukunda Kovuşturma Mecbûriyeti (Hazırlık Soruşturması), Ankara 1991.
- ÖZYÖRÜK Mukbil: İdare Hukuku Dersleri, Ankara 1973.
- ÖZYÖRÜK Mukbil: İdari Yargı (Teksir), Ankara 1975.
- PAİLLET Michel: La Responsabilité Administrative, Paris 1996.
- PAMUK Şevket: 100 Soruda Osmanlı-Türkiye İktisadi Tarihi (1500-1914), İstanbul 1997.
- PEİSER Gustave: Droit Administratif Général, 21. Baskı, Paris 2002.
- PEKCANITEZ Hakan/ATALAY Oğuz/ÖZEKES Muhammet: İcra ve İflas Hukuku Temel Bilgiler, 7.Baskı, Ankara 2010.
- PICKL Victor J./Çev. Ergun TURGAY: "Ombudsman ve Yönetimde Reform", AİD, c.19, 1986, sy.4.

- PINAR İbrahim: Açıklamalı 4483 Sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun, Ankara 2000.
- PINAR İbrahim: Memur Suçlarında İdari Soruşturma, Ankara 1987.
- PINAR İbrahim: Memur Suçlarında İdari ve Adli Soruşturma Usulleri, Ankara 2003.
- PORTEMER Jean: "Recherches sur l'Enseignement du Droit Public au XVIIIe Siè cle", Revue d'Histoire Des Facultés de Droit et de la Science Juridique, N.20, 1999, s.47.
- POYRAZ Yasin: Uluslararası Hukukta Objektif Sorumluluğun Düzenlenmesi (Yayınlanmamış Doktora Tezi) Konya 2000.
- PUGET M. Henry: "Le controle de l'administration: Les systems classiques, l'ombudsman et la prokuratura", RIDC.1965, c.17, sy.1.
- PULAŞLI Hasan: Hukukun Temel Esasları, Konya 1992.
- RICCI Jeane-Claude: Mémento de la Jurisprudence Administrative, Paris 1995.
- RİVERO Jean/WALİNE Jean: Droit Administratif, 17. Baskı, 1998.
- RİVERO Jean: Droit Administratif, 5. Baskı, 1971.
- ROLLAND Luis/Çev. İbrahim Âli: Hukuku İdare, İstanbul 1933.
- SAATÇIOĞLU Cemil: "Yargıtay'ın Tüzel Kişiliği, Hakimlere Verilen Notu Niteliği, Danıştay Dava Dâirelerinin Görüşü", AD. LX/11-12.
- SANCAKTAR Oğuz: Disiplin Yaptırımı Olarak Devlet Memuriyetinden Ç karma ve Yargısal Denetimi, Ankara 2001.
- SARICA Murat: Siyâsî Düşünce Tarihi, İstanbul 1983.
- SARICA Ragıp: "Şahsi Kusur ve Mesele-i Müstehire", İÜHFM. 1964, c.XII, sy.4.
- SARICA Ragıp: İdari Kaza, İstanbul 1949.
- SARIKÇIOĞLU Ekrem: "Şeyhülislamlık Makamı", AÜ İlahiyat Fakültesi Dergisi, 5 (1982), s.198.
- SAYDAM Abdullah: Osmanlı Medeniyeti Tarihi, Trabzon 1995.
- SAYGIN Engin: "Ombudsmanı Beklerken: Anayasa Mahkemesi'nin Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunu İptaline Dâir Gerekeçeli Kararı Üzerine Bir İnceleme", GÜHFD, C.XII, Sayı.1-2, 2008, s.1045-1072.
- SELÇUK Sami: "Zorba Devletten Hukukun Üstünlüğüne", Ankara 1999.
- SELİÇİ Özer: "Özel Hukukta Mücbir Sebep Kavramı ve Uygulanış Tarzı", Sorumluluk Hukukunda Yeni Gelişmeler III. Sempozyumu, Ankara 12-13 Mayıs 1979, İstanbul 1980.

SEROZAN Rona: Tüzel Kişiler, İstanbul 1994.

SEVER Dilşad Çiğdem: “Kamu Hizmetlerinde Biçimsel Ölçütte Çözülme ve Anayasa'nın 128. Maddesinin 1. Fıkrası”, Ankara Barosu Dergisi, Yıl 71, S. 3, Ankara, 2013, s. 245-268.

SEYİTDANLIOĞLU Mehmet: Tanzîmat Devrinde Meclis-i Vela (1838-1868), Ankara 1994.

SEYEMEN ÇAKAR Aysen, “Hukukî Bir Kavram Olarak İnsan Onuru”, Umut Vakfı Araştırma Merkezi, 3. Hukukun Gençleri Sempozyumu, Antalya 11-12 Ekim 2013, s.3.

SOYSAL Mümtaz: 100 Soruda Anayasanın Anlamı, İstanbul 1986.

SÖYLER Yasin: Yeni Başkanlık Sisteminde Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi, Ankara 2018.

ŞAHİN Cemile: “Osmanlı Toprak Sistemi Hakkında Genel Bir Değerlendirme”, The Journal of Academic Social Science Studies, Volume 5 Issue 6, December 2012, p.434-461.

ŞENEL Alaaddin: Siyâsî Düşünceler Tarihi, Ankara 1985.

ŞİNİK Bilal: “4483 Sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun ve Getirdiği Yenilikler”, İHİD.13, 2000, S.1-3, s.400.

TAN Turgut: “Danıştay'ımızın İki İçtihadı Birleştirme Kararı Üzerine”, AİD, C.5, sy.4.

TAN Turgut: “Sınav Notları ve Yargısal Denetim”, DD.18-19, 1975.

TAN Turgut: İdare Hukuku, 5.Baskı, Ankara 2016.

TAN Turgut: İdare Hukuku, Ankara 2011.

TAN Turgut: İdari İşlemin Geri Alınması, Ankara 1970.

TANDOĞAN Halûk: Türk Mes'uliyet Hukuku (Akit Dışı ve Akdî Mes'uliyet), 1961.

TANER Tahir: Ceza Muhakemeleri Usulü, 1955.

TEKELİ İlhan/ORTAYLI İlber: Türkiye'de Belediyeciliğin Evrimi, Ankara 1978.

TEKELİ İlhan/ORTAYLI İlber: Türkiye'de Belediyeciliğin Evrimi, Ankara 1978.

TEVKÎ-Î Abdurrahman Paşa, Osmanlı Devleti'nde Teşrifat ve Törenler- Tevkî-î Abdurrahman Paşa Kânûn-Nâmesi, (Yayına hazırlayan. Sadık Müfit BİLGE) İstanbul 2011.

- TOLON Kemal Doğu: "İptal ve Tam Yargı Davalarında Kazanılmış Hak", İdare Hukuku ve İdari Yargı İle İlgili İncelemeler (III), Ankara 1986, s.170.
- TOROSLU Nevzat: Ceza Hukuku, 2. Bası, 1991.
- TORTOP Nuri: Mahallî İdareler, 3. Baskı, Ankara 1988.
- TOSUN Öztekin: "Memurların Suçlarında Özel Muhakeme Kuralları II", YD, C.10, sy.1-2, 1984, s.24.
- TOSUN Öztekin: Türk Suç Muhakemesi Hukuku Dersleri, İstanbul 1984.
- TUNAYA Tarık Zafer: Siyâsî Müessesler ve Anayasa Hukuku, 2. Baskı, İstanbul 1969.
- TUNCAY Aydın H.: İdare Hukuk ve İdari Yargının Bazı Sorunları, Ankara 1972.
- TUTUM Cahit: "Kamu Personeli Sorunu", I. Ulusal İdare Hukuku Kongresi, İkinci kitap: Kamu Yönetimi, 1990.
- TUTUM Cahit: Türkiye'de Memur Güvenliği, Ankara 1972.
- UÇAR İsmail: "İdare Hukukunda Kamu Gücü Ayrıcalığı Kavramı ve Bir Kamu Gücü Ayrıcalığı Olarak Hukuka Uygunluk Karinesi", Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. XX, S. 3, (2016), s. 338.
- ULER Yıldırım: İdari Yargıda İptal Davalarının Sonuçları, Ankara 1970.
- ULER Yıldırım: Sorumluluk Hukukunda Yeni Gelişmeler III. Sempozyumu, Tartışmalar, İstanbul 1980.
- ULUSAN İlhan: Medeni Hukukta Fedakârlığın Denkleştirilmesi İlkesi ve Uygulama Alanı, İstanbul 1977.
- ULUSOY Ali: "Bağımsız İdari Kurumlar", DD.100, 1999, s.6.
- ULUSOY Ali: "Regülasyon Kurumları Hakkında Genel Bir Değerlendirme", içinde ÖZAY, Günışığında, s.141.
- ULUSOY Ali: İdari Yaptırımlar, İstanbul 2013.
- UMUR Ziya: Roma Hukuku Ders Notları, 2. Baskı, İstanbul 1990.
- UMUR Ziya: Roma Hukuku Lügati, İstanbul 1983.
- UYAR Talih: İcrâ Hukukunda Haciz, İstanbul 1990.
- UZUNÇARŞILI İ. Hakkı: Osmanlı Devleti'nin Merkez ve Bahriye Teşkilatı, Ankara 1988.
- UZUNÇARŞILI İsmail Hakkı: Osmanlı Devleti Maliyesinin Kuruluşu ve Osmanlı Devleti İç Hazinesi, Belleten, 1978, c.XLII, s.67-68.

- UZUNÇARŞILI İsmail Hakkı: Osmanlı Devletinin İlmiye Teşkilatı, Ankara 1984.
- ÜÇÖK Çoşkun/Mumcu Ahmet/BOZKURT Gülnihal: Türk Hukuk Tarihi, Ankara 1996.
- ÜLKER Gözde: Türk İdare Hukukunda İdari İşlemin Yetki Unsuru, Ankara 2022.
- ÜNAL Mehmet Ali: "Osmanlı Devleti'nde Merkezi Otorite ve Taşra Teşkilatı", Yeni Türkiye Osmanlı Özel Sayısı C.6, Teşkilat, (Editör. Güler EREN), Yeni Türkiye Yayınları, Ankara, 1999.
- ÜSTÜNDAĞ Saim: Medeni Yargılama Hukuku, C.1, İstanbul 1977.
- VEDEL Georges/DELVOLVÉ Pierre: Droit Administratif, 12. Baskı, C.I, II, Paris 1992.
- VİLLEY Michel/Çev, Bülent Tahiroğlu: Roma Hukuku Güncelliği, İstanbul 2000.
- WALİNE Jean: Droit Administratif, 26. Baskı, Paris 2016.
- WALİNE M.: "Quelques reflexion sur l'ombudsman ou le mediateur", Tahsin Bekir Balta'ya Armağan 1974.
- YAYLA Yıldızhan: "İdarenin Sorumluluğu ve Mücbir Sebep", Sorumluluk Hukukunda Yeni Gelişmeler III: Sempozyumu, Ankara 12-13 Mayıs 1979, İstanbul 1980.
- YAYLA Yıldızhan: "İdarenin Takdir Yetkisi", İÜHFİM, C.30, S.1-2.
- YAYLA Yıldızhan: "Maksat Unsuru, Takdir Yetkisi ve Anayasa Mahkemesi", (Kronik) İÜHFİM, C.30, S.3-4.
- YAYLA Yıldızhan: "Memurların Yargılanması", İHİD, yıl.6, sy.1-3, 1985, s.272.
- YAYLA Yıldızhan: Anayasalarımızda Yönetim İlkeleri Tevsi-i Mezuniyet ve Tefrik-i Vezâif, İstanbul 1982.
- YAYLA Yıldızhan: İdare Hukuku, İstanbul 2009.
- YAYLA Yıldızhan: Sorumluluk Hukukunda Yeni Gelişmeler III. Sempozyumu, Tartışmalar, İstanbul 1980.
- YEDİYILDIZ Bahaaddin: Vakıf Maddesi, İlam Ansiklopedisi, İstanbul 1982.
- YENİCE Kazım/ESİN Yüksel: Açıklamalı Notlu İdari Yargılama Usulü, Ankara 1983.
- YENİSEY Feridun: Hazırlık Soruşturması ve Polis, İstanbul 1987.
- YILDIRIM Ramazan: İdare Hukuku Dersleri I, Konya 2009.

- YILDIRIM Turan: "Memurin Muhâkematı-Anayasaya Aykırılığın Mahkemelerce İleri Sürülmesi", Argumentum, 1991, sy.13, s.200.
- YILDIRIM Turan: İdari Yargı, 2. Baskı, İstanbul 2010.
- YILDIRIM Turan: Türkiye'nin İdari Teşkilatı, İstanbul 1999.
- YILDIZ Hayrettin: İdarenin Re'sen İcra Yetkisi, Ankara 2019.
- YILMAZ Dilşat: İdari işlemin İcrailik Özelliği, Ankara 2014.
- YILMAZ Ejder: "İdari Yargıda İddia ve Savunmanın Genişletilmesi/Değiştirilmesi Yasağı", ABD, 1983, Sy.3-4.
- YILMAZ Ejder: Hukuk Sözlüğü, 4. Baskı, Ankara 1992.
- YORGANCIOĞLU Erçetin: "Danıştay Yargılama Usulünde Re'sen İnceleme Yetkisi", İdare Hukuku ve İdari Yargı ile İlgili İncelemeler I.
- YURTCAN Erdener: Cezâ Muhakemeleri Usulü Kanunu Şerhi ve İlgili Mevzuat, 2. Bası, C.II, İstanbul 1995.
- YÜZBAŞIOĞLU Necmi: Türk Anayasa Yargısında Anayasallık Bloku, İstanbul, 1993.
- ZABUNOĞLU Yahya K.: İdari Yargı Hukuku Dersleri (Teksir), C.I, Ankara 1981.
- ZAFER Hamide: "Memurin Muhâkematı Hakkında Kanunu Muvakkatın Son Gelişmeler Işığında Değerlendirilmesi", İBD,1988, C.72, sy.4-5-6, s.211.
- ZAFER Hamide: Sosyolojik Boyutuyla Terörizm, İstanbul 1999.
- ZANOBİNİ Guido/Çev. Atıf AĞÜÇ-Sahir ERMAN: İdare Hukuku, İstanbul 1945.
- ZEYNELOĞLU Ahmet: "Memurin Muhâkematı Hakkındaki Kanunun Anayasaya Aykırılık Derecesi", AD, 1962, Sayı.7-8.

Yiğithan ÖZÇALIK

Hâkim

Türk Ceza Kanununda

**KASTEN ÖLDÜRMEİNİN
İHMALİ DAVRANIŞLA
İŞLENMESİ**

ADALET YAYINEVİ

Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Türk Ceza Kanununda Kasten Öldürmenin İhmali Davranışla İşlenmesi
Yiğithan Özçalık

Hukuk Yayınları Dizisi – 3200

Birinci Baskı : Eylül, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8209 – 05 – 1

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com
 : adalety@adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi
 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Ay-bay Kırtasiye İnş. Gıda Paz. ve Tic. Ltd. Şti.
Sertifika No: 46661
Tel: (0 312) 472 58 55 - Ankara

KAYNAKLAR

- Akbulut, Berrin(2010), Bağlılık Kuralı, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 14, S. 1, Ankara.
- Akbulut, Berrin(2021), *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, 8. Baskı, Ankara.
- Akbulut, Berrin(2013), Ceza Mevzuatında Çocuk ve Çocukların Yakalanması, Gözaltına Alınması, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi (Prof. Dr. Nur Centel'e Armağan Özel Sayısı), C. 19, S. 2, İstanbul.
- Akbulut, Berrin(2018), İş Sağlığı ve Güvenliğine İlişkin Yükümlülüğü Bulunan Kişiler ve Bu Kişilerin İş Kazası ve Meslek Hastalığından Kaynaklanan Cezai Sorumlulukları, Terazi Hukuk Dergisi, C. 13, S. 143.
- Akbulut, Berrin(2021), Kabahatler Hukukunda Kanunilik İlkesi ve Covid-19 Nedeniyle Alınan Tedbirlere Aykırılık, Ceza Hukuku ve Kriminoloji Dergisi, C. 9, S. 1, İstanbul.
- Akbulut, Berrin(2020), Kasten Öldürme Suçu (TCK m. 81), Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 24, S. 4, Ankara.
- Akbulut, Berrin(2020), Kasten Öldürme Suçunun Nitelikli Halleri (TCK m. 82), Adalet Dergisi, C. 0, S. 65, Ankara.
- Akbulut, Berrin(2016), Sistemi Engelleme, Bozma, Verileri Yok Etme veya Değiştirme, Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 24, S. 2.
- Akbulut, Berrin(2018), Türk Ceza Kanunu ve Irak Ceza Kanununda Çocuk Düşürtme ve Düşürme Suçları, Ceza Hukuku Dergisi, C. 13, S. 37,.
- Akbulut, Emre(2006), İhmal Suretiyle Kasten Adam Öldürme Suçu, TBB Dergisi, Sayı: 66.
- Aldemir, Hüsnü(2019), *Uygulayıcılar İçin Ceza Hukuku Genel Hükümler Rehberi*, 1. Baskı, Ankara.
- Arslantürk, Mustafa(2015), *Öldürme Suçları*, 1. Baskı, Ankara.
- Artuk, Mehmet Emin & Gökçen, Ahmet & Yenidünya, Ahmet Caner(2016), *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, 10. Baskı, Ankara.
- Artuk, Mehmet Emin & Gökçen, Ahmet & Yenidünya, Ahmet Caner(2009), *Türk Ceza Kanunu Şerhi Özel Hükümler*, III. Cilt, 1. Baskı, Ankara.
- Artuk, Mehmet Emin & Gökçen, Ahmet & Alşahin, Mehmet Emin & Çakır(2021), Kerim, *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, 15. Baskı, Ankara.

- Artuk, Mehmet Emin & Gökçen, Ahmet & Alşahin, Mehmet Emin & Çakır(2021), Kerim, *Ceza Hukuku Özel Hükümler*, 19. Baskı, Ankara.
- Avcı, Mustafa & Yerdelen, Erdal(2015), Karar İncelemesi – Garantörsel İhmalî Suçta İhmalî ve İcrai Davranış Ayrımı, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, S. 19, No. 1.
- Babaoğlu, Abdullah Selim(2016), *Doktorun Kasten Öldürmeyi İhmalî Davranışla Gerçekleştirmesi*, <https://hukuksokagi.com/kaynak/doktorun-kasten-oldurmeyi-ihmalî-davranışla-gerçekleştirmesi>, Yayın Tarihi: 02/12/2016, E.T: 30/06/2021.
- Bacaksız, Pınar(2013), Ceza Hukukunda Yükümlülüklerin Çatışması, Ceza Hukuku Dergisi, Y. 8, S. 21.
- Bakıcı, Sedat(2010), 5237 Sayılı Yasa Kapsamında Ceza Hukuku Özel Hükümleri 3, 1. Baskı, Ankara.
- Bayındır, Sinan(2016), *Türk Ceza Hukukunda Akıl Hastalığı*, 1. Baskı, İstanbul.
- Baumann, Jürgen & Weber, Ulrich & Mitsch, Wolfgang(2003), *Strafrecht, Allgemeiner Teil; Lehrbuch*, 11. Auflage.
- Bayraktar, Köksal(2013), Kasten Adam Öldürme, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, Sayı: 19.
- Bayraktar, Köksal(2017), *Özel Ceza Hukuku*, Cilt II, 1. Baskı, İstanbul.
- Benli, Erman(2010), Ekonomik Zarar, Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Prof. Dr. Köksal Bayraktar'a Armağan, Cilt II, İstanbul 2010/1.
- Birtek, Fatih(2018), *Ceza Hukuku Genel Hükümler Temel Bilgiler*, 6. Baskı, Ankara.
- Birtek, Fatih(2013), *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, 2. Baskı, İstanbul.
- Centel, Nur & Zafer, Hamide & Çakmut, Özlem(2017), *Kişilere Karşı İşlenen Suçlar*, Cilt I, 4. Baskı, İstanbul.
- Centel, Nur & Zafer, Hamide & Çakmut, Özlem(2020), *Türk Ceza Hukukuna Giriş*, 11. Baskı, İstanbul.
- Çelen, Ömer(2020), *Bir İştirak Şekli Olarak Yardım Etme*, 1. Baskı, Ankara.
- Demirağ, Fahrettin(2018), *Türk Ceza Kanununun Genel Hükümleri İşığında Askeri Ceza Kanunu*, 2. Baskı, Ankara.
- Demirbaş, Timur(2020), *Ceza Hukuk Genel Hükümler*, 15. Baskı, Ankara.
- Demirbaş, Timur(2019), *Şematik Ceza Hukuku Genel Hükümler*, 3. Baskı, Ankara.
- Demircan, Tunç(2020), *Türk Ceza Kanununda Gıda Suçları*, 1. Baskı, Ankara.
- Doğramacı, Yakup Gökhan(2015), Hekimlik Uygulamaları Açısından Kasten Öldürmenin İhmalî Davranışla İşlenmesi Suçu, TıpHD Tıp Hukuku Dergisi, C. 4, No. 7.

- Dönmezer, Sulhi(1944), İhmal Suretiyle İcra Suçları, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası, C. 9, No. 3-4.
- Dönmezer, Sulhi & Erman, Sahir(1997), *Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku Genel Kısım*, C. I, 14. Baskı, İstanbul.
- Erbaş, Rahime(2019), İcrai veya İhmali Olarak Somut Olayda Davranışın Gerçekleştiriliş Biçiminin Tespiti Meselesi, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 21, No. 1,.
- Erbaş, Rahime(2019), *Türk Ceza Kanunu'nda Görünüşte İhmali Suçlarda Garantörlük*, 1. Baskı, İstanbul.
- Ercan, İsmail(2020), *Ceza Hukuk Genel Hükümler*, 16. Baskı, Ankara.
- Erdem, Ümit & Çelikkıran, Pınar(2019), *Yargı Kararlarında Tıbbi Uygulama Hataları Malpraktis*, 1. Baskı, İstanbul.
- Erem, Faruk(1953), Adam Öldürme, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 10, S. 1.
- Erol, Haydar(2015), *Açıklamalı ve En Yeni İçtihatlı Türk Ceza Kanunu*, Cilt I, 1. Baskı, Ankara.
- Evik, Vesile Sonay(2010), Suçluyu Kayırma Suçu, Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Prof. Dr. Köksal Bayraktar'a Armağan, Cilt I, İstanbul 2010/1.
- Gedik, Doğan(2016), *Öğreti ve Yargısal İçtihatlar Işığında Ceza Muhakemesinde Şüpheden Sanık Yararlanır İlkesi*, 1. Baskı, Ankara.
- Genç, Fatma Umay & Yurtlu, Fatih & Kurt, Elif & Kılıç, Burak(2020), *Ceza Genel Hukuku*, Ed. Özgenç, İzzet ve Üzülmez, İlhan, 3. Baskı, Ankara.
- Gerçekker, Hakan(2017), *Yorumlu ve Uygulamalı Türk Ceza Kanunu*, 3. Baskı, Ankara.
- Gökçen, Ahmet & Balcı, Murat(2013), *Kasten Öldürme Suçları (TCK m. 81-83)*, 1. Baskı, Ankara.
- Grispigni, Filippo(1952), Alman Doktrininde Yeni Bir Suç Nazariyesi, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası, C. 18, S. 1-2, İstanbul.
- Gropp, Walter, Çev. Turhan, Faruk(1998), *Alman Bakışına Göre Türk Ceza Kanunu 1989 Öntasarısında Hukuka Uygunluk Sebepleri, Türk Ceza Kanunu Tasarısı İçin Müzakereler*, 1. Baskı, Konya.
- Gültaş, Veysel & Canbeldek, Kadir(2008), *Kasten Adam Öldürme Suçları (Hayata Karşı Suçlar)*, 1. Baskı, Ankara.
- Hafizoğulları, Zeki & Özen, Muharrem(2016), *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler – Kişilere Karşı Suçlar*, 5. Baskı, Ankara.
- Hakeri, Hakan(2019), *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, 22. Baskı, Ankara.

- Hakeri, Hakan(2003), *Ceza Hukukunda İhmal Kavramı ve İhmali Suçların Çeşitleri, İcra – İhmal Ayrımı, İhmali Suçların Unsurları*, 1. Baskı, Ankara.
- Hakeri, Hakan(2007), İhmali Suçlar, *Ceza Hukuku Dergisi*, C. 2, No. 4.
- Hakeri, Hakan(2007), *Kasten Öldürme Suçları*, 2. Baskı, Ankara.
- Hakeri, Hakan(2020), *Tıp Hukuku*, 20. Baskı, Ankara.
- Hakeri, Hakan(2007), *Türk Ceza Kanunu 83. madde Bağlamında Hekimlerin Sorumluluğu*, Sağlık Hukuku Sempozyumu Erzincan 15-16 Mayıs 2006, 1. Baskı, Ankara.
- Hakeri, Hakan(2005), Yeni Türk Ceza Kanunu'nda İhmali Suçlar, *Hukuk ve Adalet, Eleştirel Hukuk Dergisi*, S. 5.
- İçel, Kayıhan & Evik, A. Hakan(2007), *Ceza Hukuku Genel Hükümler II*, 4. Baskı, İstanbul.
- Jescheck, Hans – Heinrich, Çev. Sözüer, Adem(1998), *Rechtsvergleichende Bemerkungen zum Entwurf des allgemeinen Teils eines neuen türkischen Strafgesetzbuchs von 1989 (1989 Türk Ceza Kanunu Öntasarısının Genel Hükümleri Hakkında Karşılaştırmalı Bir İnceleme)*, *Türk Ceza Kanunu Tasarısı İçin Müzakereler*, 1. Baskı, Konya.
- Kanbur, Mehmet Nihat(2014), Türk Ceza Hukukunda İhmal Suretiyle İcra Suçlarına İlişkin Tartışmalar, *Ceza Hukuku Dergisi*, C. 9, No. 26.
- Kanbur, Mehmet Nihat(2012), Türk Ceza Kanununda Mevcut Hükümler Çerçevesinde İhmal Suretiyle İcra Suçlarına İlişkin Sorunlar Üzerine Değerlendirmeler, *Ceza Hukuku Dergisi*, C. 7, No. 18.
- Kangal, Zeynep T. (2020), *Cebir Kullanma Suçu, Prof. Dr. Mehmet Emin ARTUK'a Armağan*, Ed. KOCA, Mahmut, 1. Baskı, Ankara.
- Keskin, Umahan(2009), *5237 Sayılı Türk Ceza Kanununda Yer Alan Kasten Öldürme ve Kasten Yaralama Suçları*, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kütahya.
- Keyman, Selahattin(1988), Cürmi Fiilin Yapısal Unsuru Olarak Hareket, *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 40, No. 1.
- Koca, Mahmut & Üzülmmez, İlhan(2019), *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*, 12. Baskı, Ankara.
- Koca, Mahmut & Üzülmmez, İlhan(2020), *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler*, 7. Baskı, Ankara.
- Koca, Mahmut & Üzülmmez, İlhan(2013), Kasten Yaralama Sonucu Ölümüne Neden Olma (TCK m. 87/4), *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası*, C. 71, No. 1.

- Koçak Süren, Özlem(2010), *Kasten Öldürmenin İhmali Davranışla İşlenmesi "Türk Ceza Kanunu 83. madde"*, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, Ankara, Sayı: 90.
- Korkmaz, Elif(2019), *Türk Ceza Hukukunda Seçim Suçları ve Cezaları*, 1. Baskı, İstanbul.
- Kunter, Nurullah(1947), *Suçortaklığında Sorum ve Ceza*, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası, C. 13, S. 1, İstanbul.
- Malkoç, İsmail(2013), *Açıklamalı – İctihatlı 5237 Sayılı Yeni Türk Ceza Kanunu (Madde 82 – 149)*, Cilt II, 4. Baskı, Ankara.
- Malkoç, İsmail(2007), *Yeni Türk Ceza Kanunu*, Cilt I, 2. Baskı, Ankara.
- Marwald, Manfred. Çev. Şahin, Cumhur(1998), *Handeln und Unterlassen - Handeln für einen Anderen (İcrâî ve İhmali Davranış, Bir Başkası için Hareket Etmek)*, Türk Ceza Kanunu Tasarısı İçin Müzakereler, 1. Baskı, Konya.
- Mega, Ertunç & Sarıakçalı, Turgay(2019), *Jinekolojik Cerrahi Faaliyet Kaynaklı Taksirle Öldürme Suçu*, 1. Baskı, Ankara.
- Meran, Necati(2005), *Yeni Türk Ceza Kanununda Kişilere Karşı Suçlar*, 1. Baskı, Ankara.
- Meran, Necati(2008), *Kişilere Karşı Suçlar*, 2. Baskı, Ankara.
- Olgun, Eser(2013), *Kasten Öldürme Suçunun Türk-Alman Karşılaştırmalı Ceza Hukuku Bakımından İncelenmesi*, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, S. 19.
- Okuyucu Ergün, Güneş(2021), *Dolandırıcılık Suçunun Susmak Suretiyle İşlenmesi Sorunsalı*, İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 12, S. 1.
- Öntan, Yaprak(2015), *İntihara Yönlendirme Suçları*, Prof. Dr. Nevzat Toroslu'ya Armağan, Cilt II, 1. Baskı, Ankara.
- Özbek, Veli Özer & Doğan, Koray & Bacaksız, Pınar(2020), *Türk Ceza Hukuku – Genel Hükümler*, 11. Baskı, Ankara.
- Özbek, Veli Özer & Doğan, Koray & Bacaksız, Pınar & Tepe, İlker(2018), *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler*, 13. Baskı, Ankara.
- Özden Merhacı, Selin(2012), *Common Law Haksız Fiiller Hukukuna Genel Bir Bakış ve İhmale Dayanan Haksız Fiiller*, Ankara Barosu Dergisi, C. 1, S. 4.
- Özen, Mustafa(2019), *Öğreti ve Uygulama Işığında Ceza Hukuku Genel Hükümler*, 3. Baskı, Ankara.
- Özen, Mustafa(2021), *Öğreti ve Uygulama Işığında Ceza Hukuku Özel Hükümler*, Cilt I, 5. Baskı, Ankara.
- Özgenç, İzzet(2006), *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*, 1. Baskı, Ankara.

- Özgenç, İzzet(2010), *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*, 5. Baskı, Ankara.
- Özgenç, İzzet(2020), *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*, 16. Baskı, Ankara.
- Özgenç, İzzet & Şahin, Cumhur(2002), *Kamu Görevinin Kötüye Kullanılması Suçu Üzerine Düşünceler*, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 6, S. 2.
- Özgenç, İzzet(2014), *İcrai Suça İhmali Davranışla İştirak: Anayasa Mahkemesi'nin Bir Kararı Üzerine Değerlendirmeler*, Ceza Hukuku ve Kriminoloji Dergisi, C. 2, No. 1 – 2.
- Özgenç, İzzet(2021), *İhmalî Suç Teorisi*, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 25, S. 4.
- Öztürk, Bahri & Erdem, Mustafa Ruhan(2020), *Uygulamalı Ceza Hukuku ve Güvenlik Tedbirleri Hukuku*, 20. Baskı, Ankara.
- Parlar, Ali & Hatipoğlu, Muzaffer(2007), 5237 s. *Türk Ceza Kanunu Yorumu*, Cilt I, 1. Baskı, Ankara.
- Parlar, Ali & Hatipoğlu, Muzaffer(2010), 5237 Sayılı *Türk Ceza Kanunu Yorumu*, Cilt II, 3. Baskı, Ankara.
- Roxin, Claus(2003), *Strafrecht Allgemeiner Teil*, Band II, C.H. Beck Verlag München.
- Schmidhäuser, Eberhard(1975), *Strafrecht Allgemeiner Teil Lehrbuch*, Zweite Auflage.
- Soyaslan, Doğan(2016), *Ceza Hukuku Özel Hükümler*, Yetkin Yayıncılık, Ankara.
- Şahbaz, İbrahim(2016), *Açıklamalı ve İçtihatlı Türk Ceza Kanunu*, Cilt I, 1. Baskı, Ankara.
- Şatır, Nejdet(2015), *Emsal Kararlar Işığında Kamu ve Özel Hastanelerde Çalışan Hekimlerin Hukuki ve Cezaî Sorumluluğu, Soruşturma Usulleri, Yargıtay ve Danıştay İçtihatları*, 1. Baskı, Ankara.
- Tan, Mehmet(2011), *Türk Ceza Kanunu Genel Hükümler*, Cilt I, 1. Baskı, Ankara.
- Taneri, Gökhan(2015), *Hasta ve Hekim Hakları ile Uygulamadan Örnek Hükümlerle Hekim Ceza Sorumluluğu*, 1. Baskı, Ankara.
- Taşkın, Ozan Ercan(2016), *Akıl Hastası Üzerindeki Bakım ve Gözetim Yükümlülüğünün İhlali Suçu*, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 65, S. 4.
- Taşkın, Ş. Cankat(2008), *Kasten İhmali Davranışla Adam Öldürme*, TBB Dergisi, Sayı: 79.
- Telkenaroğlu, M. Rahmi(2016), *İhmalî Suç Kavramı ve İslam Hukukuna Göre İhmal Suretiyle İşlenen Kasten Adam Öldürme Suçu, İslam Hukuku Araştırmaları Dergisi*, Sayı 27, Konya.

- Tezcan, Durmuş & Erdem, Mustafa Ruhan & Önok, Murat(2020), *Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku*, 18. Baskı, Ankara.
- Tezcan, Durmuş & Erdem, Mustafa Ruhan & Önok, Murat(2019), *Uluslararası Ceza Hukuku*, 5. Baskı, Ankara.
- Toroslu, Nevzat(2015), *Ceza Hukuku Genel Kısım*, 21. Baskı, Ankara.
- Tozman, Önder(2009), İhmal Suçlarında Teşebbüs ve Gönüllü Vazgeçme, *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, S. 84, Ankara.
- Töngür, Ali Rıza & Çetintürk, Ekrem(2020), *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, 1. Baskı, Ankara.
- Turan, Ersin & Otacı, Cengiz(2016), *Genel Hükümlerle Bağlantılı Olarak Kasten İnsan Öldürme Suçları*, 2. Baskı, Ankara.
- Türay, Aras(2010), Hukuki İşlemlerde Basit Dolandırıcılık Suçu, *Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Prof. Dr. Köksal Bayraktar'a Armağan, Cilt II, İstanbul 2010/1.
- Türay, Aras(2020), İhmal Suretiyle İcrai Hareketin Sınırlı Sayıda Olup Olmadığı Sorunsalı, *Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 17, No. 3.
- Türker, A. Cihan(2009), *İhmal Davranışla Kasten Adam Öldürme TCK 83, Genç Hukukçular Hukuk Okumaları – Birikimler III*, Sayı: 3, Hukuk Vakfı, İstanbul.
- Ünver, Yener(2010), *Adliye'ye Karşı Suçlar (TCK m.267 - 298)*, 2. Baskı, Ankara.
- Üdeh, Abdulkâdir(2012), *Seküler Ceza Hukuku Kurumlarıyla Mukâyeseli İslâm Ceza (Suç) Hukuku Özel Hükümler*, Cilt II, 2. Baskı, İstanbul.
- Yaşar, Osman & Gökcan, Hasan Tahsin & Artunç, Mustafa(2010), *Yorumlu – Uygulamalı Türk Ceza Kanunu*, Cilt II, 1. Baskı, Ankara.
- Yılmaz, Berna Ayşen(2019), *Yardım ve Bildirim Yükümlülüğünün Yerine Getirilmemesi Suçu (TCK M. 98)*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Yılmaz, Zahit(2018), Müşterek Faillik ve Dolaylı Faillik Kurumlarının İhmal Suçlar Yönünden Değerlendirilmesi, *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi*, C. 24, No. 1.
- Yurtcan, Erdener(2015), *Yargıtay Kararları Işığında Öldürme ve Yaralama Suçları*, 2. Baskı, Ankara.
- Yurtlu, Fatih(2021), Suç Teorisi Bakımından İhmal Suçlarının Yapısı, *Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 25, S. 3, Ankara.
- Yüksel, Turgut(2007), *Adam Öldürme Yaralama İntihara Yönlendirme İşkence ve Eziyet Suçları*, Kazancı Hukuk Yayınevi, İstanbul.
- Zengin, Ebuzer(2018), *Tedaviyi Ret Hakkı Bağlamında Pasif Ötenazinin Değerlendirilmesi, II. Uluslararası Tıp Kongresi Bildiri Kitabı*, Ed. HAKERİ, Hakan, 1. Baskı, Ankara.

İNTERNET KAYNAKLARI

- alternatifcozumler.adalet.gov.tr
- www.anayasa.gov.tr/tr/kararlar-bilgi-bankasi/
- www.inhak.adalet.gov.tr/
- hudoc.echr.coe.int/tur
- karararama.yargitay.gov.tr
- www.hsk.gov.tr
- www.lexpera.com.tr
- www.acarindex.com
- www.adalet.gov.tr
- www.bgbl.de
- www.bjs.gov
- www.dergipark.com
- www.heinonline.com
- www.hrr-strafrecht.de
- www.jstor.org
- www.jurix.com
- www.kararlaryeni.anayasa.gov.tr
- www.kazanci.com.tr
- www.kgm.adalet.gov.tr
- www.law.cornell.edu
- www.legalbank.net
- www.legal-tools.org
- www.proquest.com
- www.researchgate.net
- www.resmigazete.gov.tr
- www.ssrn.com
- www.ssrn.com
- www.tbmm.gov.tr
- www.uslegal.com

Zülfü KILIÇ

Ahmet YEŞİL

A'dan Z'ye

KAMU İHALE SÖZLÜĞÜ

(Terimler – Kavramlar – Tanımlar – Süreçler – Kararlar)

ADALET YAYINEVİ

Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Kamu İhale Sözlüğü

Zülfü Kılıç-Ahmet Yeşil

Hukuk Yayınları Dizisi – 3201

Birinci Baskı : Eylül, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8209 – 07 – 5

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Meteksan Matbaacılık ve Teknik Sanayi Ticaret A.Ş
Beytepe Köyü Yolu No:3
06800 Çankaya/Ankara
Sertifika No: 46519

KAYNAKÇA

- **“A’dan Z’ye - Açıklamalı/Gerekçeli/KİK Kararları Örnekli - Kamu İhale Kılavuzu” (3-Cilt)**, Zülfü Kılıç, Adalet Yayınevi, İkinci Baskı, Ocak-2018, Ankara.
- **“Açıklamalı-İçtihatlı-Sorun Çözümlü-Kamu İhale Kanunu”**, Saadettin Doğanıyğit - Sayıştay Uzman Denetçisi, Seçkin Yayıncılık, 10. Baskı, Nisan-2011, Ankara.
- **“Doğrudan Temin”**, Salim Demirel - Sayıştay Başkanetçisi / Murat Arapgirli - E. Kamu İhale Uzmanı, Kamusal Akademi Derneği Yayını, 1. Baskı, Ekim-2012, Ankara.
- **“İhaleye Fesat Karıştırma ve Edimin İfasına Fesat Karıştırma Suçları”**, Yrd.Doç.Dr. Behiye Eker Kazancı, Seçkin Yayıncılık, 2. Baskı, Ocak-2011, Ankara.
- **“İhale Sürecinde İşlenen Suçlar”**, Prof. Dr. İzzet Özgenç, Seçkin Yayıncılık, 4. Bası, Mayıs-2013, Ankara.
- **“Kamu İhale Hukukunda Şartnameler”**, Dr. Dilşat Yılmaz, Gazi Kitabevi, 2. Baskı, Ocak-2014, Ankara.
- **“Kamu İhale Kanunu ve Yolsuzluk Riskleri”**, Doç. Dr. Özhan Çetinkaya, Ekin Basım Yayım Dağıtım, 1. Baskı, Ocak-2011, Bursa.
- **“Kamu İhale Mevzuatı-Seminer Ders Notları”**, Osman Kaya-Sayıştay Uzman Denetçisi / Ali Özek-Sayıştay Uzman Denetçisi, Güncel Mevzuatı Araştırma ve Eğitim Derneği Yayını, 6. Baskı, Ekim-2009, Ankara.
- **“Sorularla Kamu İhale Süreci ve Sözleşme Uygulamaları”**, Selahattin Acısu - E. Muhasebat Başkanetürü, Muhasebat Kontrolörleri Derneği Yayını, 2. Baskı, 2012, Ankara.
- **“Yapı İşletmesi Ders Notları”**, Prof. Dr. İlker Özdemir, Osmangazi Üniversitesi, 2003, Eskişehir.
- <http://www.resmigazete.gov.tr/>
- <http://www.mevzuat.gov.tr/>
- <http://www.ihale.gov.tr/>
- <https://www.ihale.gov.tr/Mevzuat.aspx>
- https://www.ihale.gov.tr/kurum_mevzuati
- <https://ekap.kik.gov.tr/EKAP/Vatandas/KurulKararSorgu.aspx?KararTip>
- <http://ekapakademi.kik.gov.tr/>
- <http://www.anayasa.gov.tr/>
- <http://www.danistay.gov.tr/>
- <http://www.sayistay.gov.tr/>
- <https://kararlar.sayistay.gov.tr/tkk/>

- <https://www.kazanci.com.tr/>
- <http://www.sgb.gov.tr/sayfalar/maliyederigisi>.
- <http://tbbderigisi.barobirlik.org.tr/>
- <http://www.makaleler.com/>
- <http://gazi-universitesi.gazi.edu.tr/>
- <http://www.cankaya.bel.tr/>
- <http://tdk.gov.tr/>
- <https://tr.wikipedia.org/>
- <http://www.barobirlik.org.tr/>
- <http://www.muhassebedersleri.com/>
- <http://www.mimarlikforumu.com/>
- <http://kamusalplatform.com/>
- <http://www.yonetimonline.com/finansal-yonetim.html>
- *Belediye Dünyası Dergisi, Aylık Yorum Bilim ve Mevzuat Dergisi, Yerel Yönetimler Eğitim Derneği Yayını, Ankara.*
- *Güncel Mevzuat Dergisi, Aylık Hakemli İhale Mali Yönetim-Sosyal Güvenlik Mevzuatı Dergisi, Güncel Mevzuatı Araştırma ve Eğitim Derneği İktisadi İşletmesi yayını, Ankara.*
- *Sayıştay-Dış Denetim Dergisi, Ankara*

**ÖMER HİLMİ EFENDİ'NİN
KÜLLİ KAİDELER ŞERHİ
MİR'ÂTÜ'L-MECELLE**

EDİTÖRLER

Mustafa ÜNAL

Abdussamed ATASOY

ADALET YAYINEVİ

Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Ömer Hilmi Efendi'nin Külli Kaideler Şerhi Mir'âtü'l-Mecelle

Editörler : Mustafa Ünal - Abdussamed Atasoy

Hukuk Yayınları Dizisi – 3202

Birinci Baskı : Eylül, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8209 – 08 – 2

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara

Tel : (0312) 231 17 00

Fax : (0312) 231 17 10

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : adalety@adaletyayinevi.com

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C

(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul

Tel : (0216) 305 72 81

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Meteksan Matbaacılık ve Teknik Sanayi Ticaret A.Ş

Beytepe Köyü Yolu No:3

06800 Çankaya/Ankara

Sertifika No: 46519

GEÇEN ASRIN İMÂM-I ÂZAM'I ÖMER HİLMİ EFENDİ'NİN TERCEME-İ HÂLİ

Abdussamed ATASOY*

HAYATI

Ömer Hilmi Efendi, Karınabâdî Abdurrahman Efendi'nin oğludur.¹ Karınabâdî Abdurrahman Efendi, yaşadığı dönemde tanınmış fakihlerden ve Huzur dersleri mukarrirlerindedir. Ömer Hilmi Efendi, H. 22 Recep 1258 (M. 29 Ağustos 1842)² tarihinde Karınabâd'da dünyaya gelmiştir.³ Babasının mahlasından dolayı Karınabâdîzâde ve doğduğu yer olması dolayı da kendisine de Karınabâdî mahlası verilmiştir.⁴

Ömer Hilmi'nin doğumu Karınabâd'de gerçekleşikten kısa bir süre buradan ayrılmışlar ve İstanbul'a yerleşmişlerdir. Bu süre doğum yerinin karıştırılmasına sebep olabilecek kadar kısadır. İstanbul'da küçük yaşlardan itibaren ilim tahsiline başlamış ve önemli görevler ifa etmiştir.

Ömer Hilmi Efendi, Temyiz Mahkemesi Hukuk reisliğinde bulunduğu sırada Sultan Abdülhamid Han'a verilen bir jurnal üzerine saraya celp edil-

---

* Arş. Gör. Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi, Hukuk Tarihi Anabilim Dalı, e-mail: samedatasoy1109@hotmail.com, ORCID: 0000-0002-5379-3978.

¹ Ömer Rıza Kehhale, Mu'cemü'l-müellifin Terâcimu Musannefi'l-Kütübi'l-Arabiyye, Müessesetü'r-Risale, Beyrut, 1993, C. 2, s. 558.

² Ömer Hilmi Efendi'nin biyografisinin yer aldığı kaynakların bir kısmında doğum tarihi H. 1261, M. 1245 olarak ve doğum yeri İstanbul olarak belirtilmiştir. Hasan Basri Erk, "Büyük Türk Hukukçuları (Ömer Hilmi Efendi)", *Ankara Barosu Hukuk Dergisi*, Y. 1949 Aralık, C. 5, S. 68, s. 2; Şevket Topal, "Karinabâdî Ömer Hilmi Efendi (1845-1889)", *İslam Hukuku Araştırmaları Dergisi*, Y. 2005, S. 6, s. 69; İbrahim Alâettin Göysa, *Türk Meşhurları Ansiklopedisi*, Yedigün Neşriyat, İstanbul, 1946, s. 301. Bazı kaynaklarda ise doğum tarihi H. 1259, M. 1843 olarak yer almaktadır. Ebul'ula Mardin, *Medeni Hukuk Cephesinden Ahmet Cevedet Paşa*, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara, 2009, s. 165; Erk, s. 2. Ancak Meşihat Arşivinde yer alan ve kendi el yazısı ile yazılmış olan hal tercümesinde doğum tarihi H. 22 Recep 1258, doğum yeri ise Karınabâd olarak geçmektedir.

³ Bursalı Mehmet Tahir, *Osmanlı Müellifleri*, Matbaa-i Âmire, İstanbul, 1333, C. 1, s. 387.

⁴ Erk, s. 2.

konusu eserin yalnızca niyet aşamasında kaldığını veya kısmen bu esere başlanılsa dahi tamamlanamadığını veya tamamlansa dahi bir şekilde örtülü kaldığını ve ortaya çıkmayı beklediğini düşündürmektedir.

KAYNAKÇA

- ALBAYRAK, Sadık, *Son Devir Osmanlı Uleması*, İstanbul Büyükşehir Belediyesi Kültür İşleri Daire Başkanlığı Yayınları, İstanbul, 1996.
- AVCI, Mustafa, "Mi'yar-ı Adalet'in Ceza Hukuku Değeri", Adalet Yayınevi, Ankara, 2021, s. 9-72.
- BERKİ, Ali Himmet, İslam'da "Vakıf: Sahih ve Gayr-i Sahih Nev'ileri" *Ankara İlahiyat Fakültesi Dergisi*, Y. 1957, S. 1-4, s. 19-26.
- BULUTLU, Bünyamin, "Ömer Hilmi Efendi ve Mi'yar-ı Adalet Adlı Eseri", Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2018.
- BURSALI MEHMET TAHİR, *Osmanlı Müellifleri*, Matbaa-i Âmire, İstanbul, 1333.
- ERDEM, Sami, "Türkçede Mecelle Literatürü", *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi*, Y. 2005, C. 3, S. 5, s. 673-722.
- ERGİN, Osman, *Türkiye Maarif Tarihi*, Osmanbey Matbaası, İstanbul, 1941.
- ERK, Hasan Basri, "Büyük Türk Hukukçuları (Ömer Hilmi Efendi)", *Ankara Barosu Hukuk Dergisi*, Y. 1949 Aralık, C. 5, S. 68, s. 2-4.
- GAYRETLİ, Mehmet, "Tanzimat Sonrasında Cumhuriyete Kadar Olan Dönemde Kanunlaştırma Çalışmaları", Yayınlanmamış Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2008.
- GÖVSA, İbrahim Alâettin, *Türk Meşhurları Ansiklopedisi*, Yedigün Neşriyat, İstanbul, 1946.
- GÜR, Refik, *Hukuk Tarihi ve Tefekkürü Bakımından Mecelle*, Sebil Yayınevi, İstanbul, 1993.
- İstanbul Müftülüğü Meşihat Arşivi Sicil Dosyaları, N: 906.
- KARİNABADİZADE, Ömer Hilmi-SUNGURBEY, İsmet, *Eski Vakıfların Temel Kitabı*, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, İstanbul, 1978.
- KAYA, Münir Yaşar, "19. Asır Osmanlı Hukukçusu ve Devlet Adamı: Karınabâdî(zâde) Ömer Hilmi Efendi Hayatı ve Eserleri", *Balkanlar ve İslam (Balkanlı Alimler, Mütefekkirlere ve Eserleri)*, C. 3, Ensar Yayınevi, İstanbul, 2020, s. 411-432.

- KAYA, Münir Yaşar, "Ömer Hilmi Efendi ve İthâfu'l-Ahlâf Fi Ahkâmi'l-Evkâf İsimli Eseri", Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bursa, 2011.
- KEHHALE Ömer Rıza, Mu'cemü'l-müellifin Terâcimu Musannefi'l-Kütübî'l-Arabiyye, Müessesetü'r-Risale, Beyrut, 1993.
- MARDİN, Ebul'ula, *Medeni Hukuk Cephesinden Ahmet Cevdet Paşa*, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara, 2009.
- Ömer Hilmi Efendi, *Ahkâmü'l-Arazi*, Bosnevi Hacı Muharrem Efendi Matbaası, İstanbul, 1301.
- Ömer Hilmi Efendi, *Mi'yâr-ı Adalet*, Bosnevi Hacı Muharrem Efendi Matbaası, İstanbul, 1301.
- Ömer Hilmi Efendi, *Mir'âtü'l-Mecelle*, Matbaa-i Mekteb-i Sanayi-i Şahane, İstanbul, 1298/1881.
- ÖZCAN, Tahsin, "Osmanlı Vakıf Hukuku Çalışmaları", *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi*, Y. 2005, C. 3, S. 5, s. 513-552.
- ÖZCAN, Tahsin, "Ömer Hilmi Efendi", *DİA*, C. 34, s. 70-71.
- ÖZEĞE, M. Seyfettin, *Eski Harflerle Basılmış Türkçe Eserler Kataloğu*, C. 1-5, İstanbul, 1971-1979.
- TOPAL, Şevket, "Karinabâdî Ömer Hilmi Efendi (1845-1889)", *İslam Hukuku Araştırmaları Dergisi*, Y. 2005, S. 6, s. 69-76.
- TOPAL, Şevket, *Karînâbâdî Ömer Hilmi Efendi ve Mi'yâr-ı Adalet Adlı Eseri*, Ahenk Yayınları, Van, 2007.
- ÜNAL, Mustafa, "Mecelle ve Külli Kaideler Üzerine Bir İcmal" (Bu kitabın ikinci bölümü).
- YILMAZ, Yasin, "Kûşe-i Nisyanda Kalan Bir Kavâid Şerhi: Ömer Hilmi Efendi'nin Mir'âtü'l-Mecelle", (Bu kitabın üçüncü bölümü).
- YÖRÜK, Ali Adem, "Mekteb-i Hukuk'un Kuruluş ve Faaliyetleri (1878-1900)", Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, İstanbul, 2008.

MECELLE VE KÜLLİ KAİDELER ÜZERİNE BİR İCMAL

Mustafa ÜNAL*

GİRİŞ

Tanzimat öncesinde bir Medeni Kanun hazırlanmak istenmiş ve Metn-i Metin ismiyle bir teşebbüste de bulunulmuşsa da başarılı olunamamıştır.¹ Bu çalışmada da üye olarak yer alan Ahmed Cevdet Paşa, başarısızlığın nedeni olarak heyetin üyelerinin iyi seçilmemiş olduğunu göstermiştir. Ardından ikinci bir teşebbüs olarak Fransız Medenini kanununun tercümesine başlanmıştır. İlerleyen süreçte milli bir kanun hazırlanması fikri ağırlık kazanmıştır.² Bu kapsamda, Tanzimat'tan itibaren kanunlaştırma alanında yapılan köklü reformlar çerçevesinde 1868-1876 yılları arasında, ülü'l-emr'in sınırlı yasama yetkisi çerçevesinde şer'î hükümleri kanun haline getirdiği, kısaca Mecelle olarak ifade edilen, Osmanlı Medeni Kanunu niteliğindeki, Mecelle-i Ahkâm-ı Adliye oluşturulmuştur.³ Avrupa'da Kavânin-i Mülkiye-i Aliye (Osmanlı Devletinin Mülkî Kanunları) olarak isimlendirilmiştir.⁴ Mecelle'nin içerisinde bey, icare, kefalet, havale, rehin, emanet, hibe, gasp ve itlaf, hacr ve ikrah ve şufa, şirket, vekalet, sulh ve ibra, ikrar, da'va, beyyinat ve yemin, yargılamaya dair bazı önemli düzenlemelerden oluşan 16 kitap, 1851 madde yer almaktadır.⁵ Mecelle kelime anlamı itibarıyla de bir takım meseleleri derlemiş olan kitap, hikmeti haiz sahife manasına gelmektedir.⁶

---

* Arş. Gör. Necmettin Erbakan Üniversitesi Hukuk Fakültesi, İslam Hukuku Anabilim Dalı, e-mail: mustafaunal@erbakan.edu.tr, ORCID: 0000-0003-3454-9694.

¹ Osman Kaşıkçı, *İslâm ve Osmanlı Hukukunda Mecelle*, OSAV Yayınları, İstanbul, 1997, s. 28, 31; M. Âkif Aydın, *Türk Hukuk Tarihi*, 14. Baskı, Beta Yayınevi, İstanbul, 2017, s. 427.

² M. Âkif Aydın, "Mecelle-i Ahkâm-ı Adliyye", *DİA*, TDV Yayınları, c. 28, Ankara, 2003

³ Aydın, "Mecelle", c. 28, s. 231; Ahmed Akgündüz, *Karşılaştırmalı Mecelle-i Ahkâm-ı Adliyye*, 2. Baskı, OSAV Yayınları, İstanbul, 2017, s. 25.

⁴ Akgündüz, *Karşılaştırmalı*, s. 25.

⁵ Ali Haydar Efendi, *Dürerü'l-Hükkâm*, c. 1, s. 35.

⁶ Kaşıkçı, *Mecelle*, s. 23; Akgündüz, *Karşılaştırmalı*, s. 25; Refik Gür, *Hukuk Tarihi ve Tefekkürü Bakımından Mecelle*, 3. Baskı, Sebil Yayınevi, İstanbul, 1993, s. 19.

Mir'âtu'l-Mecelle başlıklı eseri de Mecelle'de yer alan külli kâideleri sade bir dille şerh eden bir metindir.⁶³

KAYNAKÇA

- AKGÜNDÜZ, Ahmed, *Karşılaştırmalı Mecelle-i Ahkâm-ı Adliye*, 2. Baskı, OSAV Yayınları, İstanbul, 2017, s. 25.
- AKMAN, Ahmet, "Tanzimat Sonrası Osmanlı Usûl Hukukundaki Gelişmeler" *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, c. 8, sy. 1, 2019, sa: 441-460.
- AKMAN, Ahmet, "Ücret İle Tazminat Sorumluluğu Birlikteliği", *Cumhuriyet İlahiyat Dergisi*, c. 26, sy. 1, 2022, sa: 45-63.
- ALİ HAYDAR EFENDİ, Hocaeminefednizâde, *Dürerü'l-Hükkâm Şerhu Mecelleti'l-Ahkâm*, çev. Raşit Gündoğdu, Osman Erdem, 2. Baskı, DİB Yayınları, İstanbul, 2017.
- ATASOY, Abdussamed, "Geçen Asrın İmâm-I Âzam'ı Ömer Hilmi Efendi'nin Terceme-İ Hâli" (Bu kitabın birinci bölümü).
- AVCI, Mustafa, *Türk Hukuk Tarihi*, 10. Baskı, Atlas Akademi Yayınları, Konya, 2021.
- AYDIN, "Mecelle-i Ahkâm-ı Adliyye", *DİA*, TDV Yayınları, c. 28, Ankara, 2003.
- AYDIN, M. Âkif, *Türk Hukuk Tarihi*, 14. Baskı, Beta Yayınevi, İstanbul, 2017.
- BAKTIR, Mustafa, "Kâide", *DİA*, TDV Yayınları, c. 24, İstanbul, 2001.
- BALCI, Muharrem, *Tanzimattan Günümüze Islah, Resepsiyon ve Uyum Çalışmalarının Tahlili*, 2000, <http://www.muhamrembalci.com/yayinlar/tebligler/52.pdf>.
- BELGESAY, Mustafa Reşit, *Mecelle'nin Külli Kaideleri ve Yeni Hukukun Ana Prensipleri*, İsmail Akgün Matbaası, 1947.
- BİĞİYEF, Musa Carullah, *Kavâid-i Fıkhiyye*, Ankara Okulu Yayınları, Ankara, 2018.
- EL-ENÜLÜSÎ, Ebu Hayyan, *Kur'an Lügati (Tuhfetu'l-Erİb bimâ fi'l-Qur-âni mine'l-Ğarib)*, çev: Enes Sağlam, İşaret Yayınları, 1. Baskı, İstanbul, 2019.
- EL-İSFEHANÎ, Rağıb, *Müfredat (Kur'an Kavramları Sözlüğü)*, çev. Abdulbaki Güneş, Mehmet Yolcu, 3. Baskı, Çıra Yayınları, İstanbul, 2012.

⁶³ Eserin tanıtımı için bkz. Yasin Yılmaz, "Kûşe-i Nisyanda Kalan Bir Kavâid Şerhi: Ömer Hilmi Efendi'nin Mir'âtu'l-Mecelle", (Bu kitabın üçüncü bölümü).

- EL-KARADÂVÎ, Yusuf, *İslam Hukukuna Giriş*, çev. Yunus Araz, Nida Yayınları, 1. Baskı, İstanbul, 2019.
- ERDOĞAN, Mehmet, *Fıkıh İlmine Giriş*, 3. Baskı, Dem Yayınları, İstanbul, 2013.
- ERDOĞAN, Mehmet, *Fıkıh ve Hukuk Terimleri Sözlüğü*, 6. Baskı, Ensar Yayınları, İstanbul, 2016.
- GÜR, Refik, *Hukuk Tarihi ve Tefekkürü Bakımından Mecelle*, 3. Baskı, Sebül Yayınevi, İstanbul, 1993.
- HACI REŞİD PAŞA, *Ruhu'l Mecelle*, Dâru'l Hilafet-i'l Âliye, İstanbul, 1326.
- KARAMAN, Hayreddin, *İslâm Hukuk Tarihi*, 11. Baskı, İz Yayıncılık, İstanbul, 2016.
- KARAMAN, Hayreddin, *Mukayeseli İslam Hukuku*, 9. Baskı, İz Yayıncılık, İstanbul, 2016.
- KAŞIKÇI, Osman, *İslâm ve Osmanlı Hukukunda Mecelle*, OSAV Yayınları, İstanbul, 1997.
- KIZILKAYA, Necmettin, "Hanefî Furû-ı Fıkıh Eserlerinde Fikhî Kâidelerin Uygulama Alanına Bir Örnek Olarak Bedâi'u's-Sanaî", *İHAD*, sy. 8, 2006, sa: 79-98.
- KIZILKAYA, Necmettin, *Hanefî Mezhebi Bağlamında İslam Hukukunda Küllî Kâideler*, 3. Baskı, Litera Yayıncılık, İstanbul, 2018.
- KOYUNCU, Nuran ve YILMAZ, Yasin, "Osmanlı'nın Son Yüzyılında Hukuk Düşüncesinin Dönüşümü ve Dönemin Başlıca Tartışma Konuları" *SÜHFD*, c. c. 26, sy. 2, 2018, sa: 77-109.
- MARDİN, Ebul'ula, *Medeni Hukuk Cephesinden Ahmet Cevdet Paşa*, TDV Yayınları, Ankara, 2009.
- Mesud Efendi, *Mir'at-ı Mecelle*, Matbâat-ı Osmaniye, İstanbul, 1302.
- MUTÇALI, Serdar, *Arapça – Türkçe Sözlük*, Dağarcık Yayınevi, İstanbul, 1995.
- ÖZALP, N. Ahmet, *İslam Hukukunun Genel İlkeleri-Kavaid-i Külliye*, 1. Baskı, Büyüyenay Yayınları, İstanbul, 2017.
- ÖZEL, Ahmet, "İbn Nüceym, Zeynüddin", *DİA*, TDV Yayınları, c. 20, İstanbul, 1999.
- SEZEN, Nurettin, *Mecelle'nin Küllî Kaideleri ve Açıklamaları*, 1. Baskı, Aktif Hayat Yayınları, Ankara, 2016.

- ÜLKER, İbrahim, "Tahkim ve Arabuluculukta Uyuşmazlıkların Mecelle hükümlerine Göre Çözülmesi Mümkün mü?", 2. *Uluslararası Sosyal Bilimler Kongresi 23-25 Mart 2018 Kudüs Bildiriler*, Ankara, 2018.
- YAŞAROĞLU, M. Kâmil, "Mecâmi'î'l-Hakâik", *DİA*, TDV Yayınları, c. 28, Ankara, 2003.
- YILDIRIM, Mustafa, *Mecelle'nin Küllî Kâideleri*, Tibyan Yayıncılık, 4.Baskı, İzmir, 2015.
- YILDIRIMER, Şahban, "Mecelle'ye Yöneltilen Tenkitler ve Bu Tenkitlerin Değerlendirilmesi", *Cumhuriyet Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, c. 16, sy. 2, 2012, sa: 417-445.
- YILMAZ, Yasin, "Kûşe-i Nisyanda Kalan Bir Kavâid Şerhi: Ömer Hilmi Efendi'nin Mir'âtu'l-Mecelle", (Bu kitabın üçüncü bölümü).
- ZUHAYLÎ, Vehbe, *Fıkıh Usûlü*, çev. Ahmet Efe, 5. Baskı, Risale Yayınları, İstanbul, 2018.

KÛŞE-İ NİSYANDA KALAN BİR KAVAIÐ ŞERHİ: ÖMER HİLMİ EFENDİ'NİN MİR'ÂTÜ'L-MECELLE'Sİ ÜZERİNE

Yasin Yılmaz*

Karinabatlı Ömer Hilmi Efendi (1842-1889), Mecelle Cemiyeti'nde 13 ve 14. kitaplarda reisü'l-müsevvidin, 15 ve 16. kitaplarda da Evkaf Müfettişi Müsteşarı olarak bulunmuştur.¹ Ceza, vakıflar ve arazi hukukuna dair çalışmalarının yanısıra, 6 Şubat 1298 (18 Şubat 1881) tarihli Medrese-i Hukuk Mecmuası'na ek olarak "Mir'âtü'l-Mecelle"² başlıklı bir Mecelle şerhi yayımlamıştır. Bu eser, Mekteb-i Hukuk'ta verilen ders notlarından oluşmaktadır.

Mekteb-i Hukuk'un ilk ders yılı olan 1880-1881 döneminde Cevdet Paşa, Mecelle dersini alanın uzmanı olan Ömer Hilmi Efendi'ye bırakmış, 1882-1883 ders yılında -Abdüssettar Efendi'nin yanısıra Ali Haydar Efendi'nin de Mecelle okutmaya başlaması üzerine- kendisi fıkıh muallimliğine geçmiştir.³ Ömer Hilmi Efendi, Mekteb-i Hukuk'un ilk ders

---

* Arş. Gör. Necmettin Erbakan Üniversitesi Hukuk Fakültesi Kamu Hukuku Bölümü, e-mail: yasinyilmazz@yahoo.com, ORCID: 0000-0002-3742-8743.

Bu kısa tanıtım yazısını yazmam için talepte bulunan ve metne önerileriyle katkı sunan Mustafa Ünal'a ve Mir'âtü'l-Mecelle'nin Arapça çevirisine ulaşmamı sağlayan M. Taha Erdoğan ile Enes Cömert'e teşekkür borcum var.

¹ Ebülula Mardin, *Medeni Hukuk Cephesinden Ahmet Cevdet Paşa*, Adalet Bakanlığı Yay., Ankara, 2021, s. 153. M. Akif Aydın, "Mecelle'nin Hazırlanışı", *Osmanlı Araştırmaları*, sy. IX, 1989, s. 31-50; Mecelle hakkında bilgi için bkz. Mustafa Ünal, "Mecelle ve Külli Kaideler Üzerine Bir İcmal" (Bu kitabın ikinci bölümü). Ömer Hilmi Efendi'nin hayatı için bkz. Abdussamed Atasoy, "Geçen Asrın İmâm-ı Âzam'ı Ömer Hilmi Efendi'nin Terceme-İ Hâli" (Bu kitabın birinci bölümü).

² Ömer Hilmi, *Mir'âtü'l-Mecelle*, Medrese-i Hukuk, Matbaa-i Mekteb-i Sanayi-i Şahâne, İstanbul, 1298/1881; Refik Gür, Ömer Hilmi Efendi'nin eserinin başlığını sehven "Şerhu'l-Mecelle" olarak zikretmiştir. *Hukuk Tarihi ve Tefekkürü Bakımından Mecelle (Hukuk Sosyolojisi ve Felsefesi Üzerine Bir Kalem Denemesi)*, Sebil Yay., İstanbul, 1993, s. 101; Sami Erdem, "Türkçede Mecelle Literatürü", *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi*, c. 3, sy. 5, 2005, s. 683, 685; Ali Adem Yörük, *Mekteb-i Hukuk'un Kuruluşu ve Faaliyetleri (1878-1900)*, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2008, s. 72. Özcan, Ömer Hilmi Efendi'nin Mecelle dersleri verdiği zikretse de şerhten bahsetmemiştir, bkz. Tahsin Özcan, "Ömer Hilmi Efendi" md. TDVİA, 2007, c. 34, s. 70-71.

³ Yörük, s. 10, 72, 75, 94.

KAYNAKÇA

- Abdüssettar Kırımî, *Teşrihu'l-Kavâidi'l-Küllîye*, Mahmut Bey Matbası, İstanbul, 1297/1880.
- Abdüssettar Kırımî & Ömer Hilmi Karınabâdi, *Şerhu'l-Kavâidi'l-Küllîye (Şerhân li-Kavâidi'l-Mecelle)*, thk. Abdüssettar Ebu Ğudde, Mektebetu Reva'ü'l-Memleke, Cidde, 1431/2010.
- Atasoy, Abdussamed, "Geçen Asrın İmâm-ı Âzam'ı Ömer Hilmi Efendi'nin Terceme-i Hâli" (Bu kitabın birinci bölümü).
- Aydın, M. Akif, "Mecelle'nin Hazırlanışı", *Osmanlı Araştırmaları*, sy. IX, 1989, s. 31-50.
- Erdem, Sami, "Türkçede Mecelle Literatürü", *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi*, c. 3, sy. 5, 2005, s. 673-722.
- Erkal, Mehmet, "el-Ahkâmü's-Sultâniyye" md., *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, 1988, c. 1, s. 555-556.
- Gür, A. Refik, *Hukuk Tarihi ve Tefekkürü Bakımından Mecelle (Hukuk Sosyolojisi ve Felsefesi Üzerine Bir Kalem Denemesi)*, Sebül Yay., İstanbul, 1993.
- Kalıpçı, Mahmud Esad, "Nağmesi Yarıda Susan Erganun: Son Dönem Osmanlı Hukukçularından Seyyid Haşim Bey", *Türk Hukuk Tarihi Araştırmaları*, sy. 10, 2010 (Güz), s. 77-105.
- Mardin, Ebulûla, *Medeni Hukuk Cephesinden Ahmet Cevedet Paşa*, Adalet Bakanlığı Yay., Ankara, 2021.
- Mesud Efendi, *Mir'at-ı Mecelle*, Matbaa-i Osmaniye, İstanbul, 1297/1880.
- Ömer Hilmi, *Mir'âtü'l-Mecelle*, Medrese-i Hukuk 5. Kısım, Matbaa-i Mekteb-i Sanayi-i Şâhâne, İstanbul, 1298/1881.
- Şemsî Efendi, *Mecelle-i Ahkam-ı Adliye Kavâid-i Külliyesinin Şerhi*, Hakikat Matbaası, İstanbul, 1294/1878; İkinci Cüzü: Ceride-i Askeriye Matbaası, İstanbul, 1881. [Tanıtımı ve çeviriyazısı: Sami Erdem, "İlk Mecelle Şerhi: Şemsî Efendi'nin Mecelle-i Ahkam-ı Adliyye Kavâ'id-i Külliyesinin Şerhi Adlı Eseri", *Türk Hukuk Tarihi Araştırmaları*, sy. 29, Bahar 2020, s. 47-101].
- Ünal, Mustafa, "Mecelle ve Külli Kaideler Üzerine Bir İcmal" (Bu kitabın ikinci bölümü).
- Yörük, Ali Adem, *Mekteb-i Hukuk'un Kuruluşu ve Faaliyetleri (1878-1900)*, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2008.

Prof. Dr. Serkan ÇINARLI
Arş. Gör. Munise Seray GÖNCÜ DÖNER
Arş. Gör. Kerim AZAK

KAMU GÖREVLİLERİNE RÜCU DAVALARI (YARGITAY KARAR ÖRNEKLERİYLE)

2. BASKI

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Kamu Görevlilerine Rücu Davaları

Serkan Çınarlı - Munise Seray Göncü Döner - Kerim Azak

Hukuk Yayınları Dizisi – 2824

İkinci Baskı : Ağustos, 2022

Birinci Baskı : Ocak, 2021

ISBN : 978 – 625 – 8209 – 09 – 9

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com
 : adalety@adaletyayinevi.com

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : facebook.com/adaletyayinevi
 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Ay-bay Kirtasiye İnş. Gıda Paz. ve Tic. Ltd. Şti.
Sertifika No: 46661
Tel: (0 312) 472 58 55 - Ankara

KAYNAKLAR

- Akyılmaz, Bahtiyar/ Sezginer, Murat/ Kaya, Cemil**, Türk İdare Hukuku, Yenilenmiş 10. Baskı, Savaş Kitap, Ankara 2019.
- Arslan, Ramazan/ Yılmaz, Ejder/ Taşpınar Ayvaz, Sema**, Medenî Usul Hukuku, 1. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara 2016.
- Ayan, Mehmet ve Ayan, Nurşen**, Kişiler Hukuku, Seçkin Yayıncılık, 8. Baskı, Ankara 2016.
- Aydın Ünver, Tülay**, “Ceza Yargılamasında Haksız Tahrik Nedeniyle İndirim Yapılmasının Tazminat Davasına Etkisi”, İstanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt:15, Sayı:2-1, Temmuz Ağustos 2016, s.233-253.
- Aykın, Aykut Cemil ve Çınarlı, Serkan**, Sağlık Personelinin Hukuki Sorumluluğu, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2016.
- Balkar, Kemal Galip**, “Hizmet Kusuru-Şahsî Kusur Mefhumlarını Ayıran Kıstaslar”, Ankara Barosu Dergisi, S. 4, 1953, s.296-301.
- Bolayır, Nur**, Hukuk Yargılamasında Delillerin Toplanmasında Tarafların ve Hâkimin Rolü, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2014.
- Bozkurt, Tamer**, Sigorta Hukuku, 8. Baskı, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2014.
- Canoğlu, Veysel Candan**, Ceza Muhakemesi Hukukunda Koruma Tedbirleri Nedeniyle Tazminat Davaları (Haksız Yakalama, Gözaltı, Tutuklama, Arama ve El Koyma), Seçkin Yayınevi, Ankara 2017.
- Çınarlı, Serkan/ Ermumcu, Fidan/ Meral, Orhan/ Azak, Kerim**, Tıbbî Uygulamadan Doğan İdarî Yargı (Tam Yargı) Davaları, Adalet Yayınevi, 2. Baskı, Ankara 2021.
- Çınarlı, Serkan / Göncü Döner, Munise Seray / Azak, Kerim**, “Kamu Sağlık Çalışanlarına Karşı Açılan Rücu Davalarında Organizasyon Kusuru Nedeniyle Hakkaniyet İndirimi”, Tıp Hukuku Dergisi, Y. 11, S. 21, s. 3-14.
- Coşkun, Sevdâ Yaşar ve Göncü Döner, Munise Seray**, “Tıbbi Uygulama Kaynaklı Tüketici Uyuşmazlıklarında Dava Şartı Arabuluculuğun Sigorta Şirketlerine Etkisi”, Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 29, S. 4, 2021, s.2933-2973.
- Çeker, Mustafa**, 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanununa Göre Sigorta Hukuku, 22. Baskı, Karahan Kitabevi, Adana 2020.
- Demir, Şamil**, “Türk Borçlar Kanunu’nun Para Borçlarında Faize İlişkin Getirdiği Yenilik ve Sınırlamalar”, Ankara Barosu Dergisi, Y.70, S. 2012/4, s.209-234.

- Deynekli, Adnan**, Medeni Usul Hukukunda Islah, Bilge Yayınevi, Ankara 2013.
- Doğan, Koray**, “*Olası Kast-Bilinçli Taksir Ayrımında İçtihat Değişikliğinin Değerlendirilmesi*”, Adalet Dergisi, S. 64, 2020, s.331-378.
- Duran, Lûtfi**, Türk Kamu Personelinin Malî Sorumluluğu, Sevinç Matbaası, Ankara 1974.
- Duran, Lûtfi**, “*Türk Kamu Personelinin Mali Sorumluluğu Sorunu*”, Amme İdaresi Dergisi, C. 17, S. 2, 1984, s.3-20.
- Duran, Lûtfi**, Türkiye İdaresinin Sorumluluğu, Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü Yayınları, Ankara 1974.
- Ercan, İsmail**, Medeni Usûl Hukuku, 3. Baskı, XII Levha Yayıncılık, İstanbul 2015.
- Eren, Fikret**, Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Yetkin Yayınları, Ankara 2014.
- Eren, Fikret**, Sorumluluk Hukuku Açısından Uygun İlliyet Bağı Teorisi, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, Ankara 1975.
- Erkut, Celâl**, İptal Davasının Konusunu Oluşturma Bakımından İdari İşlemin Kimliği, Tıpkı Basım, Danıştay Yayınları, Ankara 2015.
- Giritli, İsmet/ Bilgen, Pertev/ Akgüner, Tayfun**, İdare Hukuku, Der Yayınları, Gözden Geçirilmiş ve Genişletilmiş Üçüncü Baskı, İstanbul 2008.
- Gözler, Kemal**, İdare Hukuku, C. II, Güncellenmiş Üçüncü Baskı, Ekin Basım Yayın Dağıtım, Bursa 2019.
- Gözübüyük, A. Şeref ve Tan, Turgut**, İdare Hukuku, C. I, Güncelleştirilmiş 13. Baskı, Turhan Kitabevi, Ankara 2019.
- Günay, M. Barış**, Sigorta Hukuku, Güncellenmiş 2. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2020.
- Günday, Metin**, İdare Hukuku, Güncellenmiş ve Gözden Geçirilmiş 10. Baskı, İmaj Yayınevi, Ankara 2015.
- Günday, Metin**, İdari Yargılama Hukuku, Turhan Kitabevi, Ankara 2022.
- Güran, Sait**, “*İdarenin ve Ajanın Sorumluluğunun Belirlenmesini İlişkin Düşünceler*”, Amme İdaresi Dergisi, C. 12, S. 1, 1979, s.55-62.
- Güven, Kudret**, “*Hekimlerin Mesleki Sorumluluk Sigortası ve Uygulaması*”, Başkent Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.3, S.2, Temmuz 2017, s.11-67.
- Güzel, Oğuzhan**, Hukuk Devletinde İdarî Davaya Konu Olabilecek İşlem Kavramı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara 2015.
- Hatemi, Hüseyin ve Gökyayla, K. Emre**, Borçlar Hukuku Genel Bölüm, 2. Bası, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2012.

- Kayar, İsmail**, Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Sekizinci Baskı, Detay Yayıncılık, Ankara 2013.
- Kender, Rayegân**, Türkiye’de Hususi Sigorta Hukuku, Sigorta Müessesesi, Sigorta Sözleşmesi, Güncelleştirilmiş On Dördüncü Baskı, XII Levha Yayıncılık, İstanbul 2015.
- Kıcalıoğlu, Mustafa**, Haksız Fiillerden Doğan Tazminat Davaları, Yetkin Yayınları, Ankara 2015.
- Kılıçoğlu, Ahmet M.**, Borçlar Hukuku Genel Hükümler (Yeni Borçlar Kanunu’na Göre), Genişletilmiş 18. Bası, Turhan Kitabevi, Ankara 2014.
- Kuru, Baki**, İstinaf Sistemine Göre Yazılmış Medeni Usul Hukuku, Birinci Baskıya Ek 1. Tıpkı Baskı, Legal Yayıncılık, İstanbul 2016.
- Kuru, Baki/ Arslan, Ramazan/ Yılmaz, Ejder**, Medenî Usul Hukuku Ders Kitabı, 24. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara 2013.
- Meriç, Nedim**, “*Türk ve Alman Hukukunda Tanık İfadesinin Değerlendirilmesi*”, Legal Medenî Usûl ve İcra ve İflâs Hukuku Dergisi, C.1, S.1, 2005, s.89-121.
- Oğuzman, M. Kemal ve Öz, M. Turgut**, Borçlar Hukuku Genel Hükümler Cilt 2, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2014.
- Onar, Sıddık Sami**, İdare Hukukunun Umumi Esasları, C. II, Üçüncü Baskı, İsmail Akgün Matbaası, İstanbul 1966.
- Onar, Sıddık Sami**, İdare Hukukunun Umumi Esaslar, C. III, Üçüncü Baskı, İsmail Akgün Matbaası, İstanbul 1966.
- Özgenç, İzzet**, Türk Ceza Hukuku Mevzuatı (Kanunlar), C. I, 24. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2019.
- Özgüldür, Serdar**, “*İdarenin Hukuki Sorumluluğu ve Tam Yargı Davaları*”, in Günışığında Yönetim, İl Han Özay, Üçüncü Tıpkı Baskı, Filiz Kitabevi, İstanbul 2017, s.809-890.
- Pekcanitez, Hakan/ Atalay, Oğuz/ Özekes, Muhammet**, Medenî Usûl Hukuku Ders Kitabı, 6. Bası, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2018.
- Postacıoğlu, İlhan E.**, Medeni Usul Hukuku Dersleri, Altıncı Bası, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, İstanbul 1975.
- Reisoğlu, Safa**, Türk Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Beta Yayınları 25. Bası, İstanbul 2014.
- Seyhan, Serkan**, “*Yargı Kararlarının İdarece Uygulanmaması Durumuna Fransız Hukukunda Getirilen Çözüm: Yargısal Emir*”, İstanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C:15, S.2-2, Ağustos 2016, s.561-583.
- Şenocak, Kemal**, Mesleki Sorumluluk Sigortası, Turhan Kitabevi, Ankara 2000.
- Tandoğan, Haluk**, Türk Mes’uliyet Hukuku, 1961 Yılı Birinci Basıdan Tıpkı Bası, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2010.

- Tekinsoy, M. Ayhan**, “Anayasa Mahkemesinin Kamu Görevlilerinin Kişisel Sorumluluğu Konusundaki Yaklaşımının Muhtemel Sonuçları”, Ankara Barosu Dergisi, Y. 71, S. 2013/1, s.19-55.
- Türk, Erol**, “İdarenin Hizmet Kusurundan Doğan Sorumluluğu”, İstanbul Barosu Dergisi, C.93, S.3, Haziran 2019, s.153-169.
- Ulaş, Işıl**, Uygulamalı Zarar Sigortaları Hukuku, Turhan Kitabevi, Ankara 2012.
- Uler, Yıldırım**, İdarî Yargıda İptal Kararlarının Sonuçları, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, Ankara 1970.
- Ulukapı, Ömer**, Medenî Usûl Hukuku, 3. Baskı, Mimoza Yayınları, Konya 2015.
- Ulusoy, Ali D.**, Yeni Türk İdare Hukuku, 3. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara 2020.
- Ulusoy, Ali D.**, Yeni Türk İdare Hukuku, 4. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara 2021.
- Üzülmez, İlhan**, “Görevi Kötüye Kullanma Suçu (TCK m.257)”, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 16, S. 1, 2012, s. 191-216.
- Yağcıoğlu, Ali Haydar**, Haksız Fiil Sebebiyle Aynı Zarardan Birden Fazla Kimsenin Müteselsel Sorumluluğu, Adalet Yayınevi, Ankara 2014.
- Yayla, Yıldızhan**, İdare Hukuku, 2. Baskı, Beta Yayınları, İstanbul 2010.
- Yenice, Kazım ve Esin, Yüksel**, Açıklamalı-İçtihatlı-Notlu İdari Yargılama Usulü, Ankara 1983.
- Yıldırım, Ramazan ve Çınarlı, Serkan**, Türk İdare Hukuku Dersleri, 6. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2020.
- Yılmaz, Ejder**, Medeni Yargılama Hukukunda Islah, 4. Bası, Yetkin Yayınları, Ankara 2013.
- Yokuş Sevük, Hande**, “Görevi Kötüye Kullanma Suçu (TCK m. 257)”, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 23, S. 39, 2018, s. 257-316.
- Zafer, Hamide**, “Görevi Kötüye Kullanma Suçu (TCK m.257)”, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, C. 25, S. 2, Prof. Dr. Ferit Hakan Baykal Armağanı, 2019, s. 1557-1587.

Prof. Dr. Murat BALCI
FSM Vakıf Üni. Hukuk Fakültesi
Ceza ve Ceza Usul Hukuku
Öğretim Üyesi

Dr. Kerim ÇAKIR
Marmara Üni. Hukuk Fakültesi
Ceza ve Ceza Usul Hukuku
Öğretim Üyesi

Av. Neşat BAŞOĞLU
İstanbul Barosu

TERÖRİZMİN FİNANSMANI SUÇU
(TFÖHK m. 4/1),
SİLAHLI TERÖR ÖRGÜTÜNE
YARDIM SUÇU
(TCK m. 314/3, m. 220/7, m. 314/2)
VE BU SUÇLARIN AYRIMI

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Terörizmin Finansmanı Suçu (TFÖHK m. 4/1), Silahlı Terör Örgütüne Yardım Suçu (TCK m. 314/3, m. 220/7, m. 314/2) ve Bu Suçların Ayrımı
Murat Balcı - Kerim Çakır - Neşat Başoğlu

Hukuk Yayınları Dizisi – 3205

Birinci Baskı : Eylül, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8209 – 13 – 6

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Ay-bay Kırtasiye İnş. Gıda Paz. ve Tic. Ltd. Şti.
Sertifika No: 46661
Tel: (0 312) 472 58 55 - Ankara

KAYNAKÇA

- AKBULUT**, Berrin, Ceza Hukuku Genel Hükümler, Ankara 2018.
- AKIN**, Engin, Terör ve Terörün Finansmanı Suçu, Ankara 2009.
- AKKAYA**, Çetin, Terör Suçları ve Cezalarının İnfazı, Ankara 2009.
- ALACAKAPTAN**, Uğur, Suçun Unsurları, Ankara 1975.
- ANGELA VENG**, Mei Leong, The Disruption of International Organised Crime An Analysis of Legal and Non-Legal Strategies, United Kingdom 2007.
- ARTUK**, Emin, Suç Genel Teorisi; Ceza Hukuku El Kitabı, İstanbul 1989.
- ARTUK**, M. Emin/**GÖKCEN**, Ahmet/**ALŞAHİN**, M. Emin/**ÇAKIR**, Kerim, Ceza Hukuku Genel Hükümler, Ankara 2019.
- ATABEY**, Ömer Serdar/**ULUTAŞ**, Ahmet, Terörizmin Önlenmesinde Önemli Bir Araç Olarak Avrupa Konseyi Terörizmin Önlenmesi, TBB Dergisi 2011 (97).
- AYDIN**, Devrim/ **ARSLAN**, Çetin, Suçtan Kaynaklanan Malvarlığı Değerlerini Aklama ve Terörizmin Finansmanı Suçları, Ankara 2021.
- AYKIN**, Hasan/**SÖZMEN**, H. Kevser, Terörün Finansmanı İle Mücadele, Ankara 2008.
- BALCI**, Murat/**ÇAKIR**, Kerim, Bir Hukuka Uygunluk Sebebi Olarak Sosyal Medyada Örgütlenme Hürriyeti, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, Cilt 28, Sayı 1, Haziran 2022.
- BAŞEREN**, Sertaç Hami, Terrorism With Its Differentiating Aspects. Defence Against Terrorism Review, Centre of Excellent-Defence Terroism, Ankara 2008.
- BAYRAKTAR**, Köksal, Siyasal Suç, İstanbul 1982.
- BELCİ**, Ozancan, "Spor Müsabakalarında Yasa Dışı Bahis ve Şans Oyunu Suçları", Süleyman Demirel Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. XI, S. 2, 2021.
- BIÇAK**, Vahit, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararlarında Terörizm, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 3, S. 1, 1999.
- BIÇAK**, Vahit, Ceza Muhakemesi Hukuku, Ankara 2018.

- BİANCHİ**, Andrea, "Security Council's Anti-terror Resolutions and their Implementation by Member States-An Overview", Journal of International Criminal Justice, 2006.
- BODUR**, Nurullah/**ÖZKUL**, Eshat, Uygulamada Terör Örgütü ve Terör Suçları, Ankara 2022.
- BOZBAYINDIR**, Ali Emrah, Türk ve Mukayeseli Ceza Hukukunda Olası Kast Kavramı ve Sınırları, Ankara 2018.
- CENDEL**, Nur/**ZAFER**, Hamide, Ceza Muhakemesi Hukuku, İstanbul 2018.
- ÇAKIR**, Kerim, Suçtan Kaynaklanan Malvarlığı Değerlerini Aklama Suçu, Ankara 2016.
- ÇETİN**, Soner Hamza, Terörizmin Finansmanı Suçu, Ceza Hukuku Dergisi, Y.11, S. 31, 2016.
- DEMİR**, Oğuzhan, Suç Örgütüne Yardım Etme Suçu, İstanbul 2022.
- DEMİRBAŞ**, Timur, Ceza Hukuku Genel Hükümler, Ankara 2018.
- DOĞANER**, Vedat, Türkiye'de Terörizmin Finansmanı Mevzuatındaki Değişikliğin Muhtemel Etkileri, s. 1 <https://docplayer.biz.tr/25110196-Turkiye-de-terorizmin-finansmani-mevzuatindaki-degisikligin-muhtemel-etkileri.html> (E. T. 25.04.2022).
- DÖNMEZER**, Sulhi, Organize Suçlulukla Mücadele, 22-29 Eylül 2001 tarihinde İzmir'de düzenlenmiş "Organize Suçlulukla Mücadele Kollokyumu"nda sunulan Sentez Raporu, Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, İstanbul 2002, Y:1, S:1.
- DÖNMEZER**, Sulhi/**ERMAN**, Sahir (**BAYRAKTAR**, Köksal/**KESKİN KIZIROĞLU**, Serap/**ZAFER**, Hamide/**MEMİŞ KARTAL**, Pınar/**SINAR**, Hasan/**ERMAN**, R. Barış/**EROĞLU**, Fulya/**ÖNOK**, R. Murat), Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku, Cilt II, İstanbul 2019.
- DURUSUN**, İsmail, Suç İşlemek Amacıyla Örgüt Kurma Suçu, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Hukuk Anabilim Dalı Kamu Hukuku Bilim Dalı (Yayınlanmamış Doktora Tezi), İstanbul 2008.
- DURUSUN**, Selman, Disiplinler Arası Bir Yaklaşımla Ceza Hukukunda Hareket Kavramı ve Terimi, Ankara 2021.
- EREM**, Faruk/**DANIŞMAN**, Ahmet/**ARTUK**, M. Emin, Ümanist Doktrin Açısından Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, Ankara 1997.
- ERSOY**, Uğur, Ceza Hukukunun Gri Alanı: Tehlike Suçları, TAAD, Yıl: 11, Sayı: 41, Ocak 2020.
- EVİK**, Vesile Sonay, Çıkar Amaçlı Örgütlenme Suçu, İstanbul, 2004.

- EVİK**, Vesile Sonay, Silahlı Örgütlenme Suçu, Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 2006/1.
- EVİK**, Vesile Sonay, Suç İşlemek Amacıyla Örgütlenme Suçu, Prof. Dr. Nur Centel'e Armağan, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, C. 19, Sa. 2, 2013.
- FATF (Financial Action Task Force-Mali Eylem Görev Gücü), Terörizmin Finansmanı Tipoloji Raporu 2008.
- GARDELLA**, Anna, The Fight Against the Financing of Terrorism between Judicial and Regulatory Cooperation, (Enforcing International Law Norms Against Terrorism, Editör; Bianchi, Andrea) USA.
- GÖDEKLİ**, Mehmet, Terörizmin Finansmanı Suçu, Ankara 2017.
- GÖKCAN**, Hasan Tahsin/**ARTUÇ**, Mustafa, Türk Ceza Kanunu Şerhi, 6. Cilt, Ankara 2021.
- GÖKTÜRK**, Neslihan, "Türk Hukuku'nda Suçların İctimai", Ceza Hukuku ve Kriminoloji Dergisi, C: 2, S: 1-2, 2014.
- GÖKTÜRK**, Neslihan, Fikri İctima, Ankara 2013.
- HAFIZOĞULLARI**, Zeki/**KURŞUN**, Günal, "Türk Ceza Hukukunda Örgütlü Suçluluk", Türkiye Barolar Birliği Dergisi, Sa. 71, 2007.
- HAFIZOĞULLARI**, Zeki/**ÖZEN**, Muharrem, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, Ankara 2010.
- HAKERİ**, Hakan, "Türk Hukuku'nda Terörle Mücadelenin Hukuki Boyutu", Prof. Dr. Doğan Soyaslan Armağanı, Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 8, S. 2, Kayseri, 2013.
- HAKERİ**, Hakan, Ceza Hukuku Genel Hükümler, Ankara 2017.
- HARRİS D.J./O'BOYLE M. ve Diğerleri, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Hukuku, Çeviri: Mehveş BİNGÖLLÜ KILCI, Ulaş **KARAN**, Ankara 2013.
- İÇEL**, Kayıhan, Ceza Hukuku Genel Hükümler, İstanbul 2016.
- İÇEL**, Kayıhan, Görünüşte Birleşme (İctima) İlkeleri ve Yeni Türk Ceza Kanunu, İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Yıl: 7, S. 14, Güz 2008.
- İÇEL**, Kayıhan, Suçların İctimai, İstanbul 1972.
- İÇEL**, Kayıhan/**SOKULLU AKINCI**, Füsun/**ÖZGENÇ**, İzzet/**SÖZÜER**, Adem/**MAHMUTOĞLU**, Fatih Selami/**ÜNVER**, Yener, İçel Suç Teorisi, İstanbul 2000.
- İNCE**, Kadri, Türk Ceza Hukuku'nda Örgütlü Suçluluk ve Silahlı Terör Örgütü. Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 15, S. 1, 2020.

- KANADOĞLU**, Korkut, “Terörizmin Finansmanının Önlenmesi Hakkında Kanun’un Mülkiyet Hakkı Açısından Değerlendirilmesi”, Antalya Bilim Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 2, S. 4, Aralık 2014.
- KAVLAK**, Cihan, Suç İşlemek Amacıyla Örgüt Kurma Suçu, Ankara 2011.
- KİLCHING**, Michael, (Sieber, Ulrich/Satzger, Helmut/Heintschel-Heinegg, von Bernd), Europaisches Strafrecht, 2. Baskı, Freiburg 2014.
- KİTAPÇIOĞLU YÜKSEL**, Tülay, Özgü Suç, İstanbul 2021.
- KOCA**, Mahmut/ÜZÜLMEZ, İlhan, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, Ankara 2018.
- KOCASAKAL**, Ümit, “Organize Suçluluğun Tanımı, Özellikleri ve Kapsamı”, Prof. Dr. Kemal Oğuzman’a Armağan, Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, İstanbul, 2002.
- KOCASAKAL**, Ümit, Terörizmin Finansmanı-Ulusal Rapor, 18. Uluslararası Ceza Hukuku Kongresi; İstanbul, 20-27 Eylül 2009, TCHD Yayınları No:11, İstanbul 2009.
- KRIEGER**, Tim/MEİERRIEKS, Daniel, Research Handbook on Money Laundering, “Terrorism: causes, effects and the role money laundering”, İngiltere 2013.
- KRUEGER**, Alan B., What Makes a Terrorist, Economics and the Roots of Terrorism, Amerika Birleşik Devletleri 2007.
- KUNTER**, Nurullah, Suçun Kanuni Unsurları Nazariyesi, İstanbul 1949.
- KÜLÇÜR**, Erdem İzzet, Avrupa Konseyi Bünyesinde Oluşturulan Terörizmin Bastrılması Sözleşmelerine İlişkin Düşünceler, Dr. Silvia Tellenbach Armağını, Ankara 2018.
- LYNGBO**, Mikael/YENİSEY, Feridun/TOPÇU, Namık Kemal/TOZMAN, Önder/ŞAHİN, Kemal, Örgütlü Suçlar ve Terör Suçları Eğitim Modülü, Türk Ceza Adalet Sisteminin Etkinliğinin Geliştirilmesi, Avrupa Birliği-Avrupa Konseyi Ortak Projesi, 2014.
- MALKOÇ**, İsmail, Açıklamalı Yeni Türk Ceza Kanunu, İkinci Cilt, Ankara 2006.
- ORMAN**, Merve, Avrupa Birliği’nde Organize Suçluluk Mevzuatlarının Uyumlaştırılması ve Yakınlaştırılması, İstanbul 2018.
- OSMANOĞLU**, Bilal/ **KIDIL**, Fahrettin, “Türk Ceza Hukukunda Terör Örgütü ve Terör Suçu Kavramları Üzerine Bir İnceleme”, Prof. Dr. Durmuş Tezcan’a Armağan, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 21, Özel S., 2019.
- OZANSÜ**, Mehmet Cemil, Ceza Hukukunda Kasttan Doğan Sübjektif Sorumluluk, Ankara 2007.

- ÖNDER**, Ayhan, Ceza Hukuku Dersleri, İstanbul 1992.
- ÖNDER**, Ayhan, Mütemadi Suç, İHFM, C. XXIX, S. 1-2, İstanbul 1963.
- ÖZBEK**, Veli Özer/ **DOĞAN**, Koray/**BACAKSIZ**, Pınar/**TEPE**, İlker, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, Ankara 2016.
- ÖZEK**, Çetin, “Organize Suç”, Prof. Dr. Nurullah Kunter’e Armağan, İstanbul 1998, s. 195.
- ÖZEK**, Çetin, Terör ve Terörle Mücadele Kanunu”, İstanbul Barosu Dergisi, C. 65, S. 4-5-6, 1991.
- ÖZTÜRK**, Bahri/ **ERDEM**, Mustafa R., Uygulamalı Ceza Hukuku ve Emniyet Tedbirleri Hukuku, Ankara 2018.
- ÖZTÜRK**, Bahri/**TEZCAN**, Durmuş/**ERDEM**, Mustafa Ruhan/**SIRMA GEZER**, Özge/**SAYGILAR KIRIT**, Yasemin F./ **ÖZAYDIN**, Özdem/**ALAN AKCAN**, Esra/**ERDEN TÜTÜNCÜ**, Efser, Nazari ve Uygulamalı Ceza Muhakemesi Hukuku, Ankara 2016.
- SARITAŞ**, Erkan, Suç İşlemek Amacıyla Örgütlenme Suçları, İstanbul 2018.
- SEVGEL**, Selçuk, Organize Suçlar ve Terörizmle İlişkisi: PKK Terör Örgütünün Finans Kaynaklarının Tespitine Yönelik Genel Bir Değerlendirme, EGM Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı, Ankara 2019.
- SKEAT**, Walter W., An Etymological Dictionary of the English Language, New York; Dover Publications, 2013.
- SOYASLAN**, Doğan, Ceza Hukuku Genel Hükümler, Ankara 2014.
- STEPHEN**, C. Thaman, ABD’de 11 Eylül Açısından Önleyici ve Baskılayıcı Tedbirler, Hukuki Perspektifler Dergisi, S.5, Aralık 2005.
- SÜER**, Sançar Sefer, Uluslararası Hukukta Terörizmin Finansmanının Önlenmesi, Yüksek Lisans Tezi, AÜSBE, Ankara 2008.
- ŞEN**, Ersan/**ERYILDIZ**, H. Sefa, Suç Örgütü, Ankara 2021.
- TAŞDEMİR**, Fatma, Uluslararası Terörizme Karşı Devletlerin Kuvvete Başvurma Yetkisi, Ankara, 2006.
- TAŞTAN**, Mehmet, Açıklamalı – İçtihatlı Terörle Mücadele Kanunu, Ankara 2009.
- TEZCAN**, Durmuş, Terörle Mücadelede İşbirliği Sorunu, Hukuki Perspektifler Dergisi, S.5, Aralık 2005.
- TEZCAN**, Durmuş/**ERDEM**, Mustafa Ruhan/**ÖNOK**, R. Murat, Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku, Ankara 2018.
- The FATF Recommendations**, International Standards On Combating Money Laundering And The Financing Of Terrorism & Proliferation, 2013.

- TOKGÖZ**, Havva Begüm, Uluslararası Hukuk Bağlamında Terörizmin Finansmanının Önlenmesi, İstanbul 2022.
- TOPAL**, Ahmet Hamdi, Uluslararası Terörizm ve Terörist Eylemlere Karşı Kuvvet Kullanımı, İstanbul 2005.
- TOROSLU**, Nevzat, Ceza Hukuku Genel Kısım, Ankara 2006.
- TULAY**, Muhammed Emre, “Suç Örgütüne Yardım Etme Suçunun Özel Görünümlü İştirak Olarak Kabul Edilmesi”, Dr. Dr. h.c. Silvia Tellenbach'a Armağan, Ankara, 2018.
- TULAY**, Muhammed Emre, Türk Ceza Hukukunda Silahlı Örgüt Suçu, Prof. Dr. M. Emin Artuk'a Armağan, Ankara 2020.
- TURİNAY**, Faruk Y., Ceza Hukukunda Terör Amaçlı Örgütlenme Suçu, Ankara 2018.
- Türkiye’de Suç Gelirlerinin Aklanması Ve Terörizmin Finansmanı İle Mücadelede Ve Müsadere Uygulamalarında Etkinliğin Artırılması Strateji Belgesi (2021-2025).
- YENİSEY**, Feridun, Örgütlü Suçlar ve Terör Suçları Eğitim Modülü.
- YETGİN**, Feridun, Şemalî Pratik İnfaz Hukuku El Kitabı, Ankara 2020.
- YILDIRIM**, Zeki, Türk Hukukunda Terörizmin Finansmanı Suçu ve Malvarlıklarını Dondurma, Ankara 2013.
- YILMAZ EREN**, Esra, Terörün Finansmanının Önlenmesi Hakkında Kanun Tasarısı Üzerine Bir Değerlendirme, İÜHFİM, C. 71, S.1, 2013.
- YILMAZ**, Yeşim, Terörizmin Finansmanı Suçu, YÜHFD, C. XVII, 2020.
- ZAFER**, Hamide, Ceza Hukukunda Terörizm, İstanbul 1999.
- ZAFER**, Hamide, Genel Hükümler, İstanbul 2016.

İNTERNET KAYNAKLARI

- <https://anayasagundemi.com/2017/12/11/ihamin-isikirik-v-turkiye-kararinin-ozet-cevirisi-tcknin-220-6-maddesi-ongorulebilir-degil/>
- <https://anayasagundemi.com/2018/07/13/ihamin-imret-v-turkiye-ile-bakir-ve-digerleri-v-turkiye-kararlarinin-ozet-cevirisi-tcknin-220-7-maddesi-ongorulebilir-degil/>
- https://diabgm.adalet.gov.tr/arsiv/adli_yardimlasma/adli_isbirligi_ceza/suclularin_iadesi_ek/terorizmin_f finansman%C4%B1n%C4%B1n_%C3%B6nlenmesine_ili%C5%9Fkin%20BM%20s%C3%B6zlesmesi.pdf
- <https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22itemid%22:%5B%22001-184499%22%5D%7D>
- https://inhak.adalet.gov.tr/Resimler/Dokuman/2312020102044bm_45.pdf

- <https://izzetozgenc.com/makale/yargitay-ceza-genel-kurulunun-bir-kararina-konu-teskil-eden-zorunluluk-halinde-gerceklestirilen-teror-orgutune-yardim-fiili-ile-ilgili-muhtasar-degerlendirme>
- <https://masak.hmb.gov.tr/>
- <https://rayp.adalet.gov.tr/resimler/1/dosya/155-1-sayili-genelge23-02-202119-15.pdf>
- <https://sen.av.tr/tr/makale/orgute-yard%C4%B1m-sucu-ile-ilgili-son-mulahazalar>
- https://www.egm.gov.tr/kurumlar/egm.gov.tr/IcSite/tadoc/pdf/akdyay/2019/org_suc_ve_tero_ils_pkk_fns_kayn.pdf
- https://www.etymonline.com/word/terror#etymonline_v_
- <https://www.hmb.gov.tr/terorun-finansmani-uluslararası-mevzuat>
- <https://www.mgk.gov.tr/index.php/26-subat-2014-tarihli-toplantı>

Prof. Dr.
İhsan ERDOĞAN

Doç. Dr.
A. Dilşad KESKİN

TÜRK
MEDENİ HUKUKU
BAŞLANGIÇ HÜKÜMLERİ KİŞİLER HUKUKU

Güncellenmiş ve Genişletilmiş

4. BASKI

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Türk Medeni Hukuku

İhsan Erdoğan – A. Dilşad Keskin

Hukuk Yayınları Dizisi – 3207

Dördüncü Baskı : Eylül, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8209 – 16 – 7

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Ankamat Matbaacılık Sanayi Limited Şirketi
1344. Cadde No: 60 İvedik OSB Yenimahalle/Ankara
Sertifika No: 46700
Tel: (0312) 394 54 94-95

KAYNAKÇA

- Acar, Faruk: Rehin Hukuku Dersleri, İstanbul 2017.*
- Akçaal, Mehmet: "Borçlar Kanununun Genel İşlem Koşullarına Dair Hükümleri Hakkında Bir İnceleme", GÜHFD (2014), C. XVIII, sa. 1, 49-69.*
- Akıncı, Şahin: Türk Özel Hukukunda İnsan Kökenli Biyolojik Madde (Organ-Doku) Nakli Kavramı ve Bundan Doğan Hukuki Sonuçlar, Ankara 1996.*
- Akipek, Jale G./Akıntürk, Turgut/Ateş, Derya: Türk Medenî Hukuku, Başlangıç Hükümleri Kişiler Hukuku, Ankara 2021.*
- Aksoy, Hüseyin Can: "Cevap ve Düzeltme Hakkı Çerçevesinde Haberin Gerçeğe Aykırılığı", TBB 2014 (112), 55-72.*
- Aksoy, Hüseyin Can: Medenî Hukuk ve Özellikle Kişilik Hakkı Yönünden Kişisel Verilerin Korunması, Ankara 2010.*
- Aktaş, Sururi: "Hukukta Yorum Çabaları", EÜHFD, C. XV, S. 3-4 (2011), 1-33.*
- Akünel, Teoman: Türk Medenî Hukukunda Tüzel Kişiler, İstanbul 1995.*
- Akyol, Şener: Dürüstlük Kuralı ve Hakkın Kötüye Kullanılması Yasası, İstanbul 2006.*
- Albayrak, Mustafa: "Şikâyete Tabi Suçların Özellikleri ve Bu Suçlara Bağlanan Hukuki Sonuçlar", TBB Dergisi, S. 77, 2008, 281-306.*
- Altaş, Hüseyin: Medenî Hukuk Başlangıç Hükümleri (TMK m. 1-7), Ankara 2020.*
- Altaş, Hüseyin: Şekle Aykırılığın Olumsuz Sonuçlarının Düzeltilmesi, Ankara 1998.*
- Antalya, O. Gökhan: Borçlar Hukuku Genel Hükümler C. I, İstanbul 2018.*
- Antalya, O. Gökhan/Topuz, Murat: Medenî Hukuka Giriş, İstanbul 2021.*
- Arıcı, Kadir: Türk Sosyal Güvenlik Hukuku, Ankara 2015.*
- Atamer, Yeşim: "Genel İşlem Şartlarının Denetiminde Yeni Açılımlar", Prof. Dr. Necip Kocayusufpaşaoğlu İçin Armağan, Ankara 2004, 291-331.*
- Atay, Ender Ethem: Hukuk Başlangıcı, Ankara 2019.*
- Ateş, Derya: "Sözleşme Özgürlüğü Yönünden Dürüstlük Kuralları", TBB Dergisi, Sayı 72, 2007, 75-93.*
- Ayan, Serkan: "Anayasa Mahkemesi Kararları ve Çocuklar ile Kadının Soyadına İlişkin Değişiklik Tasarısı Taslağı Işığında Soyadının İlk Kez Edinilmesi, Kendiliğinden Değişmesi ve Değiştirilmesi", Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. XVI, Y. 2012, s. 4, 19-90.*
- Aybay, Aydın/Aybay, Rona/Pehlivan, Ali: Hukuka Giriş, İstanbul 2021.*

- Aydın Ünver*, Tülay: *Ceninin Hukuki Konumu*, İstanbul 2011.
- Aydın, Öztürk*: "Homolog Döllenme Yoluyla Elde Edilen Tüpteki Embriyonun Yasal Mirasçılığı", *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi Özel Sayı Prof. Dr. Cevdet Yavuz'a Armağan, C. I, 2016 (22)*, sa. 3, 349-375.
- Aygün, Mustafa Yaşar*: "Medenî Kanun'un Kabulününün 72'nci Yılında Tarihi Gelişimi Açısından Türk Özel Hukuku ve Medenî Kanun", *Türkiye Barolar Birliği Dergisi 1998/3*, 887-970.
- Başalp, Nilgün*: *Kişisel Verilerin Korunması ve Saklanması*, Ankara 2004.
- Başpınar, Veysel*: *Borç Sözleşmelerinin Kısmi Butlanı*, Ankara 1998.
- Baumann, Max/Dürr, David/Lieber, Viktor/Marti, Arnold/Schnyder, Bernhard*: *Zürcher Kommentar, Band I, 1. Teilband, Einleitung Personenrecht, Art. 1-7 ZGB, 3. A., Zürich 1998*.
- Baygın, Cem*: "Tanzimat'tan Günümüze Kadar Aile Hukukunun Gelişim Sürecine Kısa Bir Bakış", *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi Özel Sayı Prof. Dr. Cevdet Yavuz'a Armağan, Cilt I, Yıl: 2016 Cilt: 22 Sayı: 3*, 453-463.
- Baygın, Cem/Nar, Ahmet*: *Medeni Hukuk Dersleri-I Başlangıç Hükümleri ve Gerçek Kişiler Hukuku*, Ankara 2021.
- Biderbost, Yvo*: "Der neue Erwachsenenschutz im Überblick", *SJZ 106/2010*, 309 vd. *Hausheer, Heinz/Geiser, Thomas/Aebi-Müller, Regina E.*: *Das neue Erwachsenenschutzrecht*, Bern 2010, 3 vd.
- Bilge, Necip*: *Hukuk Başlangıcı*, Ankara 2017.
- Brüggemeier, Gert*: *Haftungsrecht: Struktur, Prinzipien, Schutzbereich - Ein Beitrag zur Europaisierung des Privatrechts*, Berlin 2006.
- Buz, Vedat*: *Medenî Hukukta Yenilik Doğuran Haklar*, Ankara 2005.
- Büchler, Andrea/Frei, Marco*: *Schweizerisches Zivilgesetzbuch (ZGB), Handkommentar*, Orell Füssli Verlag 2011.
- Cansel, Erol/Özel, Çağlar/Yüksel, Mehmet*: *Hukuk Başlangıcı Hukukun Temel Kavram ve Kuramları*, Ankara 2015.
- Çakırca, Seda İrem*: "Kardeşler Arasında Nafaka Yükümlülüğü", *AÜHFD*, 64 (1) 2015, 65-101.
- Demircioğlu, Huriye Reyhan*: *Güven Esası Uyarınca Sözleşme Görüşmelerindeki Kusurlu Davranıştan Doğan Sorumluluk (Culpa in Contrahendo Sorumluluğu)*, Ankara 2009.
- Dural, Mustafa/Sarı, Suat*: *Türk Özel Hukuku Cilt I Temel Kavramlar ve Medenî Kanununun Başlangıç Hükümleri*, İstanbul 2021.

- Dursunişt, Elif: "Kabul Edilme Sürecinde Türk Kanun-ı Medenîsi", Usul İslam Araştırmaları, Sayı: 12 (2009), 159-170.*
- Edis, Seyfullah: Medenî Hukuka Giriş ve Başlangıç Hükümleri, Ankara 1987.*
- Erdinç, Burcu: "İdari Yaptırımların Kavramsal Çerçevesi ve Cezai Yaptırımlarla Karşılaştırılması", Ankara Barosu Dergisi, 2012/2, 241-276.*
- Erdoğan, Gürbüz: İş ve Sosyal Güvenlik Hukuku, Ankara 2020.*
- Erdoğan, İhsan: Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Ankara 2019.*
- Erdoğan, İhsan: "Şahsiyeti İciticı Soyadı Meselesi", Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 6, S. 1-2, 1998, s. 705-712.*
- Eren, Fikret: Borçlar Hukuku Genel Hükümler, İstanbul 2021.*
- Erman, Barış: "Türk Hukukunda Tıbbi Müdahaleye Rıza ve Tedaviyi Ret Hakkı", Fasikül Hukuk Dergisi, 2(4), 31-34.*
- Erman, Hasan: Eşya Hukuku Dersleri, İstanbul 2020.*
- Erman, Hasan: Medenî Hukuk Dersleri, İstanbul 2020.*
- Gezder, Ümit: Türk-İsviçre Hukukunda Culpa in Contrahendo Sorumluluğu, İstanbul 2009.*
- Gönenç, Fulya İlçin: "Roma Hukukundan Günümüze Hukuki Faraziyeler", EÜHFD, C. XII, S. 1-2 (2008), 137-155.*
- Gözler, Kemal: Hukuka Giriş, Bursa 2021.*
- Gözübüyük, A. Şeref: Hukuka Giriş ve Hukukun Temel Kavramları, Ankara 2020.*
- Gümüşt, Mustafa Alper: "Kişinin Resmi Üzerindeki Hakkı", KÜHFD 1997, C.1, S. 6, 363-386.*
- Güriz, Adnan: Hukuk Başlangıcı, Ankara 2017.*
- Gürzumar, Osman Berat: "Türk Medenî Kanunu'nun 5'inci Maddesi ve Özel Hukuk Uygulamasındaki Yeri", Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Prof. Dr. Erden Kuntalp'e Armağan, Cilt I, 1/2004, 105-161.*
- Gürzumar, Osman Berat: "Türk Medenî Kanunu'nun 'Vakıflarda üyelik olmaz.' Hükümünü İptal Eden Anayasa Mahkemesi Kararı Hakkında", Haluk Koralp Anısına Armağan, Ankara 2009, 523-547.*
- Güven, Kudret: "Cinsiyet Değişikliği ve Hukuki Sonuçları", Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. I, s. 1, Haziran 1997, 57-93;*
- Güven, Kudret: Kişilik Hakları ve Ötenazi, Ankara 2000.*
- Haas, Raphael : Die Einwilligung in eine Persönlichkeitsverletzung nach Art. 28 Abs. 2 ZGB, Zürich 2007.*
- Hatemi, Hüseyin: Medenî Hukuka Giriş, İstanbul 2021.*
- Hatemi, Hüseyin: Kişiler Hukuku, İstanbul 2021.*

- Hausheer, Heinz/Aebi-Müller, Regina*: Das Personenrecht des Schweizerischen Zivilgesetzbuches, Bern 2005.
- Hausheer, Heinz*: "Der neue Erwachsenenschutz des schweizerischen Zivilgesetzbuches", Prof. Dr. Fırat Öztan'a Armağan, I. Cilt, Ankara 2010, 1111-1116.
- Helvacı, Serap*: Gerçek Kişiler, İstanbul 2021.
- Helvacı, Serap/Erlüle, Fulya*: Medenî Hukuk, Medenî Hukuka Giriş Kişiler Hukuku Aile Hukuku, İstanbul 2021.
- Işıktaç, Yasemin*: Hukuk Başlangıcı, İstanbul 2020.
- Kalabalık, Halil/Erдем, Murat*: Temel Hukuk Bilgisi, Ankara 2020.
- Kalabalık, Halil*: "İdare Hukukunda Takdir Yetkisi Kavramı ve Benzer Kurumlarla Karşılaştırılması", GÜHFD, C. I, sa. 2, Aralık 1997, 207-232.
- Kaya, Asım*: "Amaçsal Yorum", Ankara Barosu Dergisi 2014/4, 365-383.
- Kayar, İsmail/Üzülmmez, İlhan*: Hukukun Temel Kavramları, Ankara 2018.
- Kayhan, Şaban/Ünlütepe, Mustafa*: Medenî Hukuka Giriş ve Türk Medenî Kanununun Başlangıç Hükümleri, Ankara 2019.
- Keskin, Dilşad*: "Doğum Öncesi Gerçekleşen Zarar Verici Fiil Sebebiyle Tazminat: Ceninin Tazminat Talebi", GÜHFD 2013, C. XVII, s. 1-2, 743-774.
- Keskin, Dilşad*: "Ergin Kısıtlı Üzerindeki Velayet Hakkı (Uzatılmış Velayet)", Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 9 (2), 27-61.
- Keskin, Dilşad*: Objektif Manevî Zarar Teorisini Açısından Manevî Tazminat, Ankara 2016.
- Helvacı, Serap*: Kişilik Hakkını Koruyucu Davalar, İstanbul 2001.
- Keyman, Selahattin/Toroslu, Haluk*: Hukuka Giriş, Ankara 2012.
- Kılıçoğlu, Ahmet*: Medenî Hukuk Temel Kavramlar Başlangıç Hükümleri Kişiler Hukuku, Ankara 2021.
- Kılıçoğlu, Ahmet*: "Medenî Kanunumuzu Nasıl Değiştirdik?", Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi Özel Sayı Prof. Dr. Cevdet Yavuz'a Armağan, Cilt I, Yıl: 2016 Cilt: 22 Sayı: 3, 1717-1757.
- Kırca, Çiğdem*: "Örtülü (Gizli) Boşluk ve Bu Boşluğun Doldurulması Yöntemi Olarak Amaca Uygun Sınırlama (Teleologische Reduktion)", AÜHFD 2001, C. 50, Sa. 1, 91-119.
- Kocayusufpaşaoğlu, Necip*: Borçlar Hukuku Genel Hükümler, İstanbul 2017.
- Korkusuz, Refik/Uğur, Suat*: Sosyal Güvenlik Hukuku, Bursa 2022.
- Köküsarı, İsmail*: "Osmanlı-Türk Anayasal Tarihinde Yasama Yorumu ve Uygulanması", Ankara Üni. Hukuk Fak. Dergisi, 67(4) 2018: 807-855.

- Küzeci, Elif*: Kişisel Verilerin Korunması, Ankara 2018.
- Mortaş, Süleyman*: "Evlene Kadın ile Velayeti Kadına Bırakılan Çocuğun Soyadının Belirlenmesinde "Kocanın Soyadı" Parametresi", Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. XX, Y. 2016, s. 2, 311-369;
- Nart, Serdar*: Ayırt Etme Gücünden Yoksun Kimselerin Hukuki Sorumluluğu (Hakkaniyet Sorumluluğu), Ankara 2014.
- Oftinger, Karl/Stark, Emil*: Schweizerisches Haftpflichtrecht Zweiter Band: Besonderer Teil- Erster Band: Verschuldenshaftung, gewöhnliche Kausalhaftungen, Haftung aus Gewässerverschmutzung, Zürich 1995.
- Oğuz, Arzu*: "Türk Medenî Hukuku'nun Gelişim Çizgisi ve Karşılaştırmalı Hukukun Rolü", AÜHFD, Yıl 2006, C. 55, Sa. 1, 195-205.
- Oğuzman, Kemal/Seliçi, Özer/Oktay Özdemir, Saibe*: Eşya Hukuku, İstanbul 2021.
- Oğuzman, M. Kemal/Barlas, Nami*: Medenî Hukuk Giriş Kaynaklar Temel Kavramlar, İstanbul 2021.
- Oğuzman, M. Kemal/Öz, M. Turgut*: Borçlar Hukuku Genel Hükümler, C. I, İstanbul 2021.
- Öcal Apaydın, Bahar*: "Son Yargı Kararları Işığında Kadının Soyadı Meselesi Çözümü Kavuşturulmuş Mudur?", İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 6 s. 2, Y. 2015, 425-458.
- Öğüz, Tufan*: Türk Hukukunda Vakıf Tüzel Kişiliğinin Hukuki Esasları, İstanbul 2007.
- Özbilen, Arif Barış*: Sözleşmelerin Şekli ve Şekil Yönünden Hükümsüzlüğü, İstanbul 2016.
- Özdemir, Hayrunnisa*: "Türk ve İsviçre Medenî Hukukunda Ad Üzerindeki Hak ve Korunması", AÜHFD 2008, C. 57, S. 3, 561-598.
- Özdemir, Hayrunnisa*: Elektronik Haberleşme Alanında Kişisel Verilerin Özel Hukuk Hükümlerine Göre Korunması, Ankara, 2009.
- Özel, Çağlar*: "Medenî Hukuk Açısından Ölüm Anının Belirlenmesi ve Ceset Üzerindeki Hakka İlişkin Bazı Düşünceler", AÜHFD 2002 (51), s. 1, 43-77.
- Özsunay, Ergun*: "Rights of Embryo and Foetus in Private Law", Convergence of Legal Systems in the 21st Century, General Reports Delivered at the XVIth International Congress of Comparative Law, Brisbane, Australia, 14-21 July 2002, Extrait, Bruxelles 2006.
- Özsunay, Ergun*: "Türk Hukukunda Takma Adın Korunması", Prof. Dr. Selahattin Sulhi Tekinay'ın Hâtrasına Armağan, İstanbul 1999, 479-482.
- Özsunay, Ergun*: Medenî Hukuka Giriş, İstanbul 1976.
- Öztan, Bilge*: Kişiler Hukuku Gerçek Kişiler, Ankara 2021.

- Özlan*, Bilge: Tüzel Kişiler, Ankara 1998.
- Rey*, Heinz: Ausservertragliches Haftpflichtrecht, Zürich 2003.
- Sağlam İpek*: "Türk Medenî Kanunu Madde 40 Üzerinde Bir Değerlendirme", AÜEHFD, C.VIII, s. 3-4 (2004), 455-469.
- Schwander*, Ivo: Schweizerisches Zivilgesetzbuch (ZGB), Handkommentar, Orell Füssli Verlag 2011.
- Serozan*, Rona: "Kişilik Hakkının Korunmasıyla İlgili Bazı Düşünceler", İÜMHAD 1977, S. 14, 93-112.
- Serozan*, Rona: Medenî Hukuk, İstanbul 2018.
- Serozan*, Rona: Tüzel Kişiler Özellikle Dernekler ve Vakıflar, İstanbul 1994.
- Sert*, Gürkan: "Türk Hukukunda Bilinci Açık Hastanın Tedaviyi Ret Hakkının Tıp Hukuku ve Etiği Açısından İncelenmesi ve Tıp Etiği", Terazi Hukuk Dergisi, 7(70), 14-21.
- Sert*, Selin: "Türk Medenî Hukukunda Cinsiyet Değiştirme", TBB Dergisi 2015 (118), 255-270.
- Sirmen*, Lale: Eşya Hukuku, Ankara 2021.
- Sümer*, Haluk Hadi: Hukuka Giriş, Ankara 2020.
- Şeker*, Muzaffer: Yazılmamış Sayılma, İstanbul 2015.
- Şen*, Ersan: "Ceza Yargılaması Süreci", TBB Dergisi 2011(97), 269-300.
- Taştan*, Furkan Güven: Türk Sözleşme Hukukunda Kişisel Verilerin Korunması, İstanbul 2017.
- Tunçomağ*, Kenan: Türk Borçlar Hukuku, İstanbul 1976.
- Tuor*, Peter/*Schnyder*, Bernhard/*Schmid*, Jörg: ZGB - Das Schweizerische Zivilgesetzbuch, Zürich 2015.
- Ünal*, Mehmet: "Medenî Kanununun Kabulünden Önce Türk Aile Hukukuna İlişkin Düzenlemeler ve Özellikle 1917 Tarihli Hukuk-ı Aile Kararnamesi", Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 34/1 (Ankara, 1977), 195-231.
- Ünal*, Mehmet/*Başpınar*, Veyssel: Şekli Eşya Hukuku, Ankara 2017.
- Yılmaz*, Canan: "Yargıtay Kararları Işığında Çocukla Kişisel İlişki Kurulması", Public and Private International Law Bulletin, Volume: 35, Issue: 1, 103-141.
- Velidedeoğlu*, Hıfzı Veldet: Türk Medenî Hukuku, İstanbul, 1963.
- Zevkliler*, Aydın/*Acabey*, Mehmet Beşir/*Gökyayla*, K. Emre: Medeni Hukuk, Ankara, 2000.

Yener ÜNVER

Hakan HAKERİ

**CEZA
MUHAKEMESİ
HUKUKU**

19. BASKI

**ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022**

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Ceza Muhakemesi Hukuku
Yener Ünver - Hakan Hakeri

Hukuk Yayınları Dizisi – 2011

On dokuzuncu Baskı : Eylül, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8209 – 17 – 4

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com
 : adalety@adaletyayinevi.com

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : facebook.com/adaletyayinevi
 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Salmat Basım Yayım Ambalaj San. Tic. Ltd. Şti.
Sertifika No: 47771
Tel: (0312) 341 10 24 - Ankara

KAYNAKÇA

- ABD Indiana Eyaleti uygulamasında Otopsi Kuralları için bkz. **Amerika Birleşik Devletleri Indiana Eyaletinde Otopsi Kuralları** (Çev.: Alev DİLBER ÖZEROĞLU), Karşılaştırmalı Güncel Ceza Hukuku Serisi, Ceza Muhakemesi Hukukunda Bilirkişilik, Cilt: 16, Ankara 2015.
- ADICK**, Markus, Zur Fluchtgefahr bei Sachverhalten mit Auslandsbezug., Strafrecht HRR, 2010, Heft: 5.
- AKCAN**, Recep. Hukuk ve Ceza Mahkemesi Kararlarının Birbirine Etkisi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara 1988.
- AKKAŞ**, Ahmet Hulusi, Ceza Muhakemesi Bağlamında Yargı Mercileri Kararlarının Birbirleri Üzerindeki Etkisi, Ankara, 2016.
- AKÜNAL**, Teoman, Türk Medeni Hukukunda Tüzel Kişiler, 2. B, İstanbul 1995.
- AKYÜREK**, Güçlü, Ceza Yargılamasında Hukuka Aykırı Delillerin Değerlendirilmesi Sorunu, TBB Dergisi 2012, S 101, sh: 61-82.
- ALACAKAPTAN**, Uğur- **KARCILIOĞLU**, Kaan, "Çağdaş Demokratik Toplumda Özel Hayatın Korunması Bağlamında Telekomünikasyon Yoluyla Yapılan İletişimin Denetlenmesi"; in.: YÜHFD (Prof. Dr. Duygun Yarsuvat'a Armağan), 2012, C. IX, sy: 2.
- ALDEMİR**, Hüsnü, Yol Tutuklaması Tazminatı, Terazi Hukuk Dergisi 2012, S: 74.
- Alman Ceza Yargılamasında İnsan Hakkı İhlali: Soruşturma Aşamasındaki Tanıklık Hakını Reddetme İmkânına Sahip Tek Kamu Tanığının İfadeleri ile Adil Yargılama Hakkına Aykırılık ve Esasa İlişkin Yargılamada Kulaktan Duyma Tanıkların Sorgulanması ile İhhalin Denkleştirilmesi (Hummer v. Almanya) Kararı** (Çev.: Ahmet Mert DUYGUN), Karşılaştırmalı Güncel Ceza Hukuku Serisi., Ceza Muhakemesi Hukukunda Delil ve İspat, Cilt: 15, Ankara 2015.
- Alman Federal Anayasa Mahkemesi'nin 04.04.2010 tarih ve 2 BvR 24/11 sayılı kararı** (Çev.: Yener ÜNVER), Karşılaştırmalı Güncel Ceza Hukuku Serisi., Ceza Muhakemesi Hukukunda Bilirkişilik., C.: 16, Ankara 2015.
- ALTINTAŞ**, Ali, Yargı Bağımsızlığı Bağlamında Karşılaştırmalı Hukukta ve Türkiye'de Adliye Yönetimi, (Yayımlanmamış Doktora Tezi), Sakarya 2012.
- ARAS**, Bahattin, "Hükmün Açıklanmasının Geri Bırakılması Kurumu ve Uygulamadaki Sorunlar", Terazi Hukuk Dergisi, Haziran 2008, sy. 22.
- Arnavutluk Ceza Muhakemesi Kanunu'nun Bilirkişilikle İlgili Hükümleri** (Çev.: Mahmut AYDEMİR), Karşılaştırmalı Güncel Ceza Hukuku Serisi, Ceza Muhakemesi Hukukunda Bilirkişilik, Ankara 2015, Cilt: 16.
- ARSLAN**, Aziz Serkan, Medeni Usul Hukukunda Doğrudanlık İlkesi, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Konya 2011.
- ARTUÇ**, Mustafa/**AKKAYA**, Çetin/**GEDİKLİ**, Cemil, 2006-2007-2008 İçtihatları ile Türk Ceza Kanunu, Ankara 2008.
- AVCI**, Mustafa, "Yeni Yasal Düzenlemelere Göre Türk Hukukunda Tutuklama", Şanlıurfa Barosu Dergisi, 2005/1.
- Avrupa Birliği Parlamentosu ve Konseyi'nin Ceza Muhakemesinde Bilgi Edinme Hakkı Konulu 22 Mayıs 2012 Tarihli ve 2012/13/AB Sayılı Direktifi** (Çev.: Ahmet YILMAZ), Karşılaştırmalı Güncel Ceza Hukuku Serisi, Ceza Muhakemesi Hukukunda Delil ve İspat. Cilt: 15, Ankara 2015.
- Avrupa Birliğinin Mali Çıkarlarının Korunmasına İlişkin Ceza Hukuku Kuralları – Corpus Juris**, Seçkin Yayınları, Ankara 2001.

- Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Büyük Dairesi'nin 11.07.2006 Tarih ve 54810/00 sayılı Jalloh/Almanya Kararı: Uyuşturucu Madde Suçlarında Zorla Kusturucu İlaç Verilmesi (*Çev. Osman Ali USAL*), Karşılaştırmalı Güncel Ceza Hukuku Serisi., Ceza Muhakemesi Hukukunda Delil ve İspat, Cilt: 15, Ankara 2015.
- Avrupa Parlamentosu ve Avrupa Birliği Konseyi'nin 22 Mayıs 2012 Tarihli Ceza Yargılamalarında Bilgi Edinme Hakkına Dair Direktifi** (*Çev.: Erdem İzzet KÜLÇÜR*), Karşılaştırmalı Güncel Ceza Hukuku Serisi., Ceza Muhakemesi Hukukunda Delil ve İspat. Cilt: 15, Ankara 2015.
- Avrupa Yargı Sistemleri Adaletin Etkinliği ve Kalitesi 2014 Cepej Raporu'nun Bilirkişilik ile İlgili Bölümü** (*Çev.: Erdem İzzet KÜLÇÜR*), in: Karşılaştırmalı Güncel Ceza Hukuku Serisi, Ceza Muhakemesi Hukukunda Bilirkişilik, Cilt: 16, Ankara 2015.
- Avusturya Ceza Muhakemesi Kanunu'nun Bilirkişilikle İlgili Hükümleri** (*Çev.: Arş. Gör. Ahmet Mert DUYGUN*), Ceza Muhakemesi Hukukunda Bilirkişilik, Karşılaştırmalı Güncel Ceza Hukuku Serisi, Cilt: 16, Ankara 2015.
- AYDIN**, Murat, Ceza Hukukunda ve Ceza Muhakemesi Hukukunda Mağdur ve Suçtan Zarar Gören, KHUKA, Sayı:2009/2-2012. (**AYDIN**, Mağdur)
- AYDIN**, Murat, Ceza Muhakemesi Hukukunda Kendini İtham Etmeme Hakkı, Ankara 2016 (**AYDIN**, Nemo Tenetur).
- AYDIN**, Murat, "Ceza Muhakemesinde Yetki ve Görev Meselesinde Bazı Sorunlara İlişkin Değerlendirmeler", SDÜHFD, Cilt:3, Sayı:1 Yıl:2013. (**AYDIN**, Yetki ve Görev)
- AYDIN**, Murat, "Türk Ceza Muhakemesi Hukukunda Davaya Katılma ve Kanun Yollarına Etkisi", Legal Hukuk Dergisi, Cilt:20, Sayı:235, Temmuz 2022, s.2465 vd. (**AYDIN**, Katılan)
- AYDIN**, Murat, Türk Hukukunda ve Amerikan Hukukunda Arama Kararı, Terazi Hukuk Dergisi, Yıl:7, Sayı:66, Şubat 2012.
- AYDIN**, Murat, 5607 Sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu Çerçevesinde Kaçakçılık Filleri ve Yaptırımları, Ankara 2012
- AYTEKİN İNCEOĞLU**, Asuman. Türk Hukukunda Adli Amaçlı İletişimin Denetlenmesi; in: Uğur Alacakaptan'a Armağan, 2008, C.1.
- Azerbaycan Cumhuriyeti 14.07.2000 Tarih ve 907-IQ Sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun Bilirkişilikle İlgili Hükümleri** (*Çev.: Server SÜLEYMANLI*), Karşılaştırmalı Güncel Ceza Hukuku Serisi, Ceza Muhakemesi Hukukunda Bilirkişilik, Cilt: 16, Ankara 2015.
- BALCI**, Murat, Ceza Muhakemesinde Hüküm ve Türk Ceza Kanununda Kabul Edilen Suç Teorisi (CMK m. 223), Terazi Hukuk Dergisi 2012, S: 74.
- BAUMANN**, Jürgen - **WEBER**, Ulrich-**MITSCHE**, Wolfgang. Strafrecht – Allgemeiner Teil-Lehrbuch., 10. Auflage, Bielefeld, 1995.
- BAUMANN**, Jürgen. Grundbegriffe und Verfahrensprinzipien des Strafprozessrechts, Stuttgart-Berlin-Köln-Mainz 1969.
- BAUMHÖFENER**, Jesko, Müdâhilin Dosyayı Öğrenmesi - Beyana Karşı Beyan Bağlantısında Arama Amacının Tehlikeye Sokulması (*Çev.: Yener ÜNVER*), Karşılaştırmalı Güncel Ceza Hukuku Serisi., Ceza Muhakemesi Hukukunda Delil ve İspat. Cilt: 15, Ankara 2015.
- BAYINDIR**, Sinan, "Sermaye Piyasası Kanunu'nun 49.Maddesinde Yer Alan "Yazılı Başvuru Şartı"nın Hukuki Mahiyetine ve Sonuçlarına İlişkin bir Değerlendirme, TBB Dergisi, 2011 (93).
- BAYRAKTAR**, Köksal. "Faal Nedamet", İÜHFM 1969, c: XXXIII, S: 3-4.
- BETTIOL**, Giuseppe. Istituzioni di diritto Procedura Penale, Padova 1966.
- BEULKE**, Werner, Strafprozessrecht., 6. neubearbeitete Auflage, Heidelberg 2002; 7. Aufl., Heidelberg 2004; 10.B., Heidelberg 2008; 11. Auflage, Heidelberg 2010.
- BEULKE**, Werner/**RUHMANNSEDER**, Felix. Sind Lehrer an einer Privatschule "Amtsträger" im Sinne des § 340 StGB? Zugleich Besprechung des Beschlusses OLG München 4 St RR 194/07 vom 22. Januar 2008. (=HRRS 2008 Nr. 626).

- BEULKE**, Werner/**SWOBODA**, Sabine, Strafprozessrecht., 15. neubearbeitete Auflage, Heidelberg 2020.
- BIÇAK**, Vahit, Suç Muhakemesi Hukuku, Ankara 2010.
- BINDING**, Karl, Strafrechtliche und Strafprozessuale Abhandlungen, II. Band, -Strafprozess-, München-Leipzig, 1915.
- BIRKMEYER**, Klaus, Der Tod des Verbrechers in seiner Bedeutung für Strafrecht und Strafprozess, Erlangen 1908.
- Bosna-Hersek Cumhuriyeti Ceza Muhakemesi Kanunu'nun Bilirkişilikle İlgili Hükümleri (Çev.: *Sevcan ÇİLİNGİROĞLU*), Ceza Muhakemesi Hukukunda Bilirkişilik, Karşılaştırmalı Güncel Ceza Hukuku Serisi, Cilt: 16, Ankara 2015.
- BROWN**, David/**FARRIER**, David/**MCNAMARA**, Luke/**STEEL**, Alex/**GREWCOCK**, Michael/**QUITTER**, Julia/**SCHWARTZ**, Melanie, Criminal Laws, Materials and commentary on Criminal Law and Process of New South Wales, 6. Baskı, Sydney 2015 (atıflar Brown vd. şeklinde yapılmıştır).
- Bulgaristan Cumhuriyeti Ceza Muhakemesi Kanunu'nun Bilirkişilikle İlgili Hükümleri** (Çev.: *Arş. Gör. Nurdan GÜRGEN*), Karşılaştırmalı Güncel Ceza Hukuku Serisi, Ceza Muhakemesi Hukukunda Bilirkişilik, Cilt: 16, Ankara 2015.
- BUSEMANN**, Bernd, Sınırı Olmayan Bir Ceza Muhakemesi mi?(Çev.: *Mehmet Nihat KANBUR- Salih ÖZKAN*), Karşılaştırmalı Güncel Ceza Hukuku Serisi., Ceza Muhakemesi Hukukunda Delil ve İspat. Cilt: 15, Ankara 2015.
- CANTRELL**, Michael A, Anayasal Yarı Gölge ve Önleyici Haklar: Müdafiden Yararlanma Hakkı ve Zehirli Ağacın Meyveleri (Çev.: *Sezen KAMA*), Karşılaştırmalı Güncel Ceza Hukuku Serisi., Ceza Muhakemesi Hukukunda Delil ve İspat. C.: 15, Ankara 2015.
- CAVES**, Risher G, Trafik Çevirmeleri ve Yeni Münhasır Kurallar Rejimi: *Harris, Hudson* ve *Herring* Neden Aleni Bir Dördüncü Değişiklik İhlali Davaları Dışında Askıdaki Bir Yakalama Emrinin Keşfinin Yasa Dışı Trafik Çevirmesinin Kusurunu Ortadan Kaldırması Gerektiğini Emreder (Çev.: *Elif ÇOHAZ-M. Serkan YAĞCI*), Karşılaştırmalı Güncel Ceza Hukuku Serisi., Ceza Muhakemesi Hukukunda Delil ve İspat. Cilt: 15, Ankara 2015.
- CENGİZ**, Serkan-**DEMİRAĞ**, Fahrettin-**ERGÜL**, Teoman-**McBRIDE**, Jeremy-**TEZCAN**, Durmuş. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararları Işığında Ceza Yargılaması Kurum ve Kavramları., Ankara, 2008.
- CENTEL**, Nur / **ZAFER**, Hamide. Ceza Muhakemesi Hukuku, İstanbul, 2003; 3.B., İstanbul 2005
- CENTEL**, Nur. Türk Ceza Hukukuna Giriş, İstanbul 2001.
- Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu Tasarı Taslağı, Türkiye Barolar Birliği Yayını, Ankara 2004.
- CIRENER**, Beck'scher Online-Kommentar StPO, 15.04.2011.
- ÇINAR**, Ali Rıza, Ceza Yargılamasında Temyiz Yolu, Ankara 2006.
- ÇİLESİZ**, Seyfettin. İçtihatlı 5607 Sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu Açıklaması ve Kaçak Petrol Suçları., Ankara 2008.
- Çin Halk Cumhuriyeti Ceza Muhakemesi Kanunu'nun Bilirkişilikle İlgili Hükümleri** (Çev.: *Pelin TANVERDİ*), Karşılaştırmalı Güncel Ceza Hukuku Serisi, Ceza Muhakemesinde Bilirkişilik, Cilt: 16, Ankara 2015.
- ÇOLAK**, Haluk/**TAŞKIN**, Mustafa, Ceza Muhakemesi Kanunu Şerhi, Ankara 2007.
- DANNECKER**, Gerhard, Avrupa'da "Aynı Fiilden Dolayı Ancak Bir Defa Ceza Verileceği" İlkesinin Getirdiği Garanti, (Çev. *Veli Özer Özbek*), Karşılaştırmalı Güncel Ceza Hukuku Serisi, C.5, Ankara 2006.
- DANNECKER**, Gerhard, Strafbarkeit von Juristischen Personen und Personenvereinigungen, in: Ceza Hukuku Reformu, İstanbul 2001.
- DEMREN DÖNMEZ**, Burcu, Ceza Hukukunda Alternatif Kusur Şekilleri, İzmir 2012.
- DERYAL**, Yahya, Türk Hukukunda Bilirkişilik, 3. Baskı, Ankara 2010.

- DOĞANAY**, İsmail. Türk Ticaret Kanunu Şerhi, C: I, 2. B, Ankara 1981.
- DOĞRU**, Osman, Sanık Öğüten Çarklar – İnsan Hakları Açısından Türkiye’de Ceza Adalet Sistemi., Yargı Reformu 3 (TESEV Demokratikleşme Programı Siyasa Raporları Serisi, İstanbul 2012.
- DONACH**, Andreas- TAG, Brigitte, Strafrecht I Verbrechenslehre, 8. B., Zürich-Basel-Genf 2006.
- DÖNMEZER**, Sulhi - **ERMAN**, Sahir, Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku, C.: II, İstanbul, Ocak 1997.
- DURŞUN**, Selman, Ceza Hukuku Dergisi Ağustos 2007.
- DUYGUN**, A. Mert, Alman Federal Anayasa Mahkemesi’nin “NSU” Davasında Türk Medyasının Akredite Edilmesine İlişkin İhtiyati Tedbir Kararı, RB, 2013, S: 4.
- EKER KAZANCI**, Behiye. İHAS ve İHAM Kararları Çerçevesinde Yakalama ve Tutuklama Koruma Tedbiri ile Kişi Güvenliği ve Hürriyetinin Sınırlandırılması., TBB Dergisi 2012, sy: 98, sh: 93.
- EKER KAZANCI**, Behiye. İHAS ve İHAM Kararları Çerçevesinde Yakalama ve Tutuklama Koruma Tedbiri ile Kişi Güvenliği ve Hürriyetinin Sınırlandırılması., TBB Dergisi 2012, S: 98, sh: 93.
- ENDRİB**, Rainer- **KINZIG**, Jörg, Betäubungsmittel und DNA-Analyse., NSTZ 2001 Heft 6, 299
- ENGLAENDER**, Armin. Strafprozessrecht (Examens-Repetitorium),. 2. neu bearbeitete Auflage, Heidelberg 2006.
- ERDİNÇ**, Tahsin, Karşılaştırmalı Olarak Türk Anayasa Mahkemesine Bireysel Başvuru Hakkı (Anayasa Şikâyeti) Türkiye Adalet Dergisi, 2015, S: 20.
- EREL**, Kemalettin, “Yargıtay Kararları Işığında Hükmün Açıklanmasının Geri Bırakılması”, Ceza Muhakemesi Kanunu’nun 3 Yılı Sempozyumu, İstanbul 2009.
- EREM**, Faruk, Diyalektik Açısından Ceza Yargılaması Hukuku, Ankara 1986.
- EREM**, Faruk. Ceza Usulü Hukuku, 6. Bası, Ankara, 1978
- ERMAN**, Sahir, Başkasının Filinden Cezai Mesuliyet Mevzuunda Bir Deneme, in: A. Samim Gönensay’a Armağan, İstanbul 1955.
- Ermenistan Ceza Muhakemesi Kanunu’nun Bilirkişilikle İlgili Hükümleri** (Çev.: Arş. Gör. *Nurdan GÜRGEN*), Karşılaştırmalı Güncel Ceza Hukuku Serisi, Ceza Muhakemesinde Bilirkişilik, Cilt: 16, Ankara 2015.
- ERYILMAZ**, Mesut Bedri, Ceza Muhakemesi Hukuku Dersleri, Ankara 2012.
- Estonya Cumhuriyeti Ceza Muhakemesi Kanunu’nun Bilirkişilikle İlgili Hükümleri** (Çev.: *Tunahan YILDIZKAYA*), Karşılaştırmalı Güncel Ceza Hukuku Serisi, Ceza Muhakemesinde Bilirkişilik, Cilt: 16, Ankara 2015.
- FARBREGUETTES, M. P.** Adalet Mantiği ve Hüküm Verme Sanatı, Ankara 1945.
- Federal Alman Anayasa Mahkemesi’nin Sanığın Aleyhindeki Delillere Karşı Dinlenilme Hakkı İhlaline İlişkin Kararı** (Çev.: *Ahmet Mert DUYGUN*), Karşılaştırmalı Güncel Ceza Hukuku Serisi., Ceza Muhakemesi Hukukunda Delil ve İspat. Cilt: 15, Ankara 2015.
- FEYZİOĞLU**, Metin, “Ceza Muhakemesi Baskı Ve Korkutma Aracı Değildir”Cumhuriyet Gazetesi 23.1.2009. (<http://www.turkhukuksitesi.com>).
- FEYZİOĞLU**, Metin, Cumhuriyet Gazetesi, 22.1.2009.
- FEYZİOĞLU**, Metin. “Ceza Muhakemesi Baskı Ve Korkutma Aracı Değildir”Cumhuriyet Gazetesi 23 Ocak 2009. (<http://www.turkhukuksitesi.com>).
- FISCHER**, THOMAS, Strafgesetzbuch und Nebengesetze (Beck’sische Kurz Kommentare), 59. B., Münih 2012.
- GAEDE**, Karsten, Fairness als Teilhabe - Das Recht auf konkrete und wirksame Teilhabe durch Verteidigung gemäß Art. 6 EMRK (2007).
- GAEDE**, Karsten-**BUERMEYER**, Ulf, Beweisverwertungsverbote und “Beweislastumkehr” bei unzulässigen Tatprovokationen nach der jüngsten Rechtsprechung des EGMR., in: STRAFRECHT 2008, Heft: 6.

- GELEGEN**, Taner, Ticaret Şirketlerinin Biçim (Nev'i) Değiştirmesi Fesih ve Tasfiyeyi Gerektirir mi? İkt. Mal. 1977, C: XXIV.
- GEYER**, Florian, Zehirli Ağacın Meyvesi (Çev.: *Burcu Başak ULUÇAY-Barış HOCAOĞLU*), Karşılaştırmalı Güncel Ceza Hukuku Serisi., Ceza Muhakemesi Hu-kukunda Delil ve İspat. C.: 15, Ankara 2015.
- GLESS**, Sabine, Delil Yasakları ve Uzak Etki (Çev.: *Kerem ÖZ*), Karşılaştırmalı Güncel Ceza Hukuku Serisi., Ceza Muhakemesi Hukukunda Delil ve İspat. C.: 15, Ankara 2015.
- GÖDEKE**, Sönke. Basiswissen StPO – Die Grundlaen in Frage und Antwort., 3. Auflage, Altenberge 2014.
- GRAF**, Pia-Franziska, Die Untersuchungshaft., JA 2012, Heft: 4, sh: 261 vd.
- GRÜNWARD**, Die Teilrechtskraft im Strafverfahren.
- GÜLMEZ**, Lütfü Cihan/**ÜNLÜEL**, Volkan, Mit Müsteşarı ve Personeli ile Üst Düzey Asker Kişilerin Soruşturulmasındaki İzin Sistemi., Terazi Dergisi 201, S. 101.
- GÜLŞEN**, Recep, "Yeni Ceza Muhakemesi Kanunu'nda Arama" (www.adalet.gov.tr).
- GÜLŞEN**, Recep, Ceza Hukukunda Sorumluluğu Kaldıran Nedenlerden Kaza, Mücbir Sebep, Cebir ve Tehdit, Ankara 2007
- GÜLTEKİN**, Özkan. Yakalama ve Gözaltına Alma Kavramları İle Uygulamadan Doğan Sorunlar ve Çözüm Önerileri; in.: Terazi Hukuk Dergisi, 2012, sy: 76.
- GÜNAY**, Erhan, Uygulamalı-İçtihatlı-Notlu Türk İnfaz Hukuku, Ankara 1996.
- GÜNDEL**, Ahmet, Açıklamalı-İçtihatlı Atatürk'e, Cumhurbaşkanı'na, Cumhuriyet'e Hükümet'e Hakaret Suçları İle Yasadışı Yakalanan ve Tutuklananlara Tazminat Verilmesi Davaları, Ankara 1997.
- HAFIZOĞULLARI**, Zeki, "Kişilik Hakları", AÜHFD, 1997.
- HAFTER**, E. Lehrbuch des Schweizerischen Strafrechts - Allgemeiner Teil, 2. Auflage, Bern 1946.
- HAKERİ**, Hakan, Anayasa Değişik Madde 19/son Anlamında Tazminat Hukukunun Genel Prensiplerine Göre Haksız Yakalama ve Tutuklamalardan Doğan Zararların Giderilmesi Sorunu, Ünal Tekinalp Armağanı, C.III, İstanbul 2003.
- HAKERİ**, Hakan, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 8.B, Ankara 2009; 14.B, Ankara 2012; 21. B, Ankara 2017; 23.B., Ankara 2020.
- HAKERİ**, Hakan, Ceza Hukukunda İhmal Kavramı ve İhmali Suçların Çeşitleri, Ankara 2003.
- HAKERİ**, Hakan, Tıp Hukuku, Ankara 2007; 5. Baskı, Ankara 2012; 10.Baskı, Ankara 2015; 16. Baskı, Ankara 2019; 20. Baskı, Ankara 2020.
- HAKERİ**, Hakan, Türk ve Alman Hukuku'nda Koruma Tedbirlerinden Dolayı Tazminat., Ord. Prof. Dr. Sulhi Dönmezer Armağanı, C.II, Ankara 2008, s. 867/912 (HAKERİ, Dönmezer Armağanı).
- HALLER**, Klaus/**CONZEN**, Klaus, Das Strafverfahren, 4. B., Heidelberg 2006, 487, 488.
- HALLER**, Klaus/Klaus **CONZEN**, Das Strafverfahren – Eine systematischen Darstellung mit Originalakte und Fallbeispielen., 5. Auflage, Heidelberg 2008.
- HAUSER**, Robert/**SCHWERI**, Erhard/**HARTMANN**, Karl, Schweizerisches Strafprozessrecht, 6. Auflage, Basel, 2005.
- HAUSER-SCHWERI-HARTMANN**, Schweizerisches Strafprozessrecht.
- HAY**, Peter. US-Amerikanisches Recht., 5. Auflage, Wien 2011.
- HENKEL**, Heinrich. Strafverfahrensrecht – Ein Lehrbuch, 2. neubearbeitete Auflage, Stuttgart-Berlin-Köln-Mainz, 1968.
- HERMANN**, Frank R./**SPEER**, Brownlow M, Suçluluğun Kanıtı Olarak Gözaltında Sessiz Kalma: Susma Hakkı Saldırı Altında (Çev.: *Pınar BACAKSIZ*), Karşılaştırmalı Güncel Ceza Hukuku Serisi., Ceza Muhakemesi Hukukunda Delil ve İspat. Cilt: 15, Ankara 2015.
- HIRSCH**, Hans Joachim, Strafrechtliche Verantwortlichkeit von Unternehmen, ZStW 107.

- Hırvatistan Ceza Muhakemesi Kanunu'nun Bilirkişilikle İlgili Hükümler** (Çev.: *Necmettin Yağın SALT*), Ceza Muhakemesi Hukukunda Bilirkişilik., Karşılaştırmalı Güncel Ceza Hukuku Serisi, Cşlt: 16, Ankara 2015.
- HO**, Hock Lai, Ceza Davası, Hukukun Üstünlüğü ve Hukuka Aykırı Elde Edilen Delillerin Dışlanması (Çev.: *Nur KALDIRIM - Esra Hazal ÖNCEL*), Karşılaştırmalı Güncel Ceza Hukuku Serisi., Ceza Muhakemesi Hukukunda Delil ve İspat. Cilt: 15, Ankara 2015 (HO, Ceza Davası).
- HO**, Hock Lai, Ceza Davasında Hukuka Aykırı Elde Edilen Delilin Yasaklanması Kuralı (Çev.: *Doruk ÖZGÜNDÜZ*), Karşılaştırmalı Güncel Ceza Hukuku Serisi., Ceza Muhakemesi Hukukunda Delil ve İspat. Cilt: 15, Ankara 2015.
- HONIG**, Richard. "İllyet Nazariyesine Dair" (Çev.: Yavuz Abadan), İÜHF 1936, C: II.
- HUBER**, Michael. Grundwissen – Strafprozessrecht: Schweigerecht des Beschuldigten., JuS 20007, Heft: 8.
- İÇEL**, Kayıhan ve diğerleri. Suç Teorisi, 3. Bası, İstanbul 2002.
- İÇEL**, Kayıhan ve diğerleri. Yaptırım Teorisi, 3. Kitap, İstanbul 2000.
- İÇEL**, Kayıhan, Kaçakçılıkta Kullanılan Üçüncü Kişilere Ait Taşit, İÜHF 1980, C: XIV, S: 1-4.
- İÇEL**, Kayıhan/**ÜNVER**, Yener, Uygulamalı Ceza Hukuku, 2. B, İstanbul 2006.
- İNCİ USLU**, Z. Özen, Cumhuriyet Savcısı, Meşru Savunma Koşullarının Mevcut Olduğu Gerekçesiyle Kovuşturmaya Yer Olmadığına Dair Karar Verebilir mi?., Terazi Hukuk Dergisi 2012, S: 74.
- İngiltere Ceza Muhakemesi Kuralları** (Çev.: *Tuğçe ARSAN*), Karşılaştırmalı Güncel Ceza Hukuku Serisi, Ceza Muhakemesi Hukukunda Bilirkişilik, Cilt: 16, Ankara 2015.
- İngiltere ve Galler Ceza Muhakemesinde Bilirkişi Delili** (Çev.: *Arş. Gör. Kübra TUNÇ*), in: Karşılaştırmalı Güncel Ceza Hukuku Serisi, Ceza Muhakemesi Hukukunda Bilirkişilik, Cilt: 16, Ankara 2015.
- İsviçre Ceza Muhakemesi Kanunu'nun Bilirkişilikle İlgili Hükümleri** (Çev.:*Arş. Gör. Ahmet Mert DUYGUN*), Ceza Muhakemesi Hukukunda Bilirkişilik, Karşılaştırmalı Güncel Ceza Hukuku Serisi, Cilt: 16, Ankara 2015.
- JAHN**, Matthias, Ceza Yargılaması Hukukunda Delil Değerlendirmesi ve İnandırıcılık Muhakemesinin Temelleri (Çev.: *Gülsün Ayhan AYGÖRMEZ UĞURLUBAY*), Karşılaştırmalı Güncel Ceza Hukuku Serisi., Ceza Muhakemesi Hukukunda Delil ve İspat, C.: 15, Ankara 2015.
- JAKOBS**, Günther, Strafrecht – Allgemeiner Teil-, Die Grundlagen und die Zurechnungslehre, 2. Auflage, Berlin-New York, 1993.
- Japonya Ceza Muhakemesi Kanunu'nun Bilirkişilikle İlgili Hükümleri** (Çev.: *Tuğçe ARSAN*), Karşılaştırmalı Güncel Ceza Hukuku Serisi, Ceza Muhakemesi Hukukunda Bilirkişilik, Ankara 2015, Cilt: 16.
- JESCHECK**, Hans-Heinrich - **WEIGEND**, Thomas, Lehrbuch des Strafrechts – Allgemeiner Teil-, 5. Auflage, Berlin, 1996.
- Kamboçya Ceza Muhakemesi Kanunu'nun Bilirkişilikle İlgili Hükümleri** (Çev.: *Av. Bengü ÖZ*), Karşılaştırmalı Güncel Ceza Hukuku Serisi, Ceza Muhakemesinde Bilirkişilik, Cilt: 16, Ankara 2015.
- KANADOĞLU**, Korkut, Anayasa Mahkemesi'ne Bireysel Başvuru, İstanbul 2015.
- Karadağ Ceza Muhakemesi Kanunu'nun Bilirkişilik İle İlgili Hükümleri** (Çev.: *Ebru DİNÇ*), Karşılaştırmalı Güncel Ceza Hukuku Serisi, Ceza Muhakemesi Hukukunda Bilirkişilik, Cilt: 16, Ankara 2015.
- KARAGÜLMEZ**, Ali, "Yer Gösterme İşlemi ve 5271 Sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 85. Maddesinin İncelenmesi", Türkiye Barolar Birliği Dergisi, S.57, Mart/Nisan 2005.
- KARAKEHYA**, Hakan, İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi'nin 6. Maddesi (Adil Yargılanma Hakkı) Bağlamında Ceza Muhakemesinde Duruşma, Ankara 2008.

- KARTAL**, Melik, Kamu Davasının Açılmasında Savcının Takdir Yetkisi, Yayınlanmamış YL Tezi, İstanbul 2013.
- KAYMAZ**, Seydi, Ceza Muhakemesinde Telekomünikasyon Yoluyla Yapılan İletişimin Denetlenmesi, Ankara 2009.
- KEKLİK**, Ramazan, Ceza Yargılamasında İletişimin Denetlenmesi, Adalet Dergisi, S. 25.
- KENDİGELEN**, Abuzer, Kollektif Ortaklığın Anonim Ortaklığa Dönüştürülmesi (Y. Lisans Tezi) İstanbul 1987.
- KERMAN**, Onur Kemal. Cezai Alanda Adil Yargılanma Hakkı ve Türk İdari Yargı Yerleri., YÜHFD (Prof. Dr. Duygun Yarsuvat'a Armağan), 2012, C. IX, sy: 2.
- KHAN**, Raana, The Importance of Forensic Investigation in Murder Trial Relating to Firearms Injuries with Modern Concept, a Ph.D. dissertation presented to the faculty of law for the degree of doctor of philosophy University of Karachi, Karachi 2011
- KILIÇOĞLU**, Mustafa, Haksız Fiillerden Sorumlulukta Ceza Hukuk İle Medeni Hukuk İlişkisi, AÜHFD 1972/3-4.
- KINDHÄUSER**, Urs, Ceza Muhakemesi Hukuku'nda İspat Ölçüsü -Alman Ceza Muhakemesi Kanunu § 261'in Yorumlanması Üzerine Bir İnceleme (Çev.: *Serkan MERAKLI*). Karşılaştırmalı Güncel Ceza Hukuku Serisi., Ceza Muhakemesi Hukukunda Delil ve İspat. C.: 15, Ankara 2015.
- Kırgızistan Ceza Muhakemesi Kanunu'nun Bilirkişilikle İlgili Hükümleri** (Çev.: *Melis ULUSEL*), Karşılaştırmalı Güncel Ceza Hukuku Serisi, Ceza Muhakemesi Hukukunda Bilirkişilik, Ankara 2015, Cilt: 16.
- KIZILKAYA**, Ezgi, Türk Hukuku ve Karşılaştırmalı Hukukta Arama, El koyma ve Gözaltı, TBB Dergisi 2010, sy: 89, sh: 598 vd.
- KK-YAZAR**, Karlsruhe Kommentar zur StPO, 6. Baskı, München 2008.
- KLEINKNECHT-MÜLLER-REITGEBER**. Kommentar zur Strafprozessordnung 4. Auflage, Darmstadt, 1958.
- KOCA**, Mahmut, Hazırlık Soruşturmasında Sanığın Savunma Hakkı, Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul 1998.
- KRAMER**, Bernhard. Grundbegriffe des Strafverfahrensrecht (Ermittlung und Verfahren), 2. Auflage, Stuttgart-Berlin-Köln 1994; 7. Überarbeitete Auflage, Stuttgart 2009.
- KUDLICH**, Hans, Gerçekleşmesinde Kanıtama Yükünün Dağıtımı İçin Bir Model Olarak Objektif İsnadiyet Teorisi (Çev.: *İlker TEPE*), Karşılaştırmalı Güncel Ceza Hukuku Serisi., Ceza Muhakemesi Hu-kukunda Delil ve İspat. C.: 15, Ankara 2015.
- KUNTER**, Nurullah/**YENİSEY**, Feridun/**NUHOĞLU**, Ayşe, Muhakeme Hukuku Dalı Olarak Ceza Muhakemesi Hukuku, 15. Bası, İstanbul 2005; 16. B., İstanbul 2007.
- KUNTER**, Nurullah/**YENİSEY**. Feridun, Muhakeme Hukuku Dalı Olarak Ceza Muhakemesi Hukuku, 10. Bası, İstanbul 1998; 11.Bası, İstanbul 2000.
- KÜHNE**, Hans-Heiner, Strafprozessrecht., 5. B., Heidelberg 1999.
- KÜHNE**, Hans-Heiner."Türk Ceza Muhakemesi Kanunu'nda Koruma Tedbirleri", Hukuki Perspektifler Dergisi, S. 3, Nisan 2005, s. 45-48.
- KÜHNE**, Hans-Heiner. Avukat Telefonlarının Dinlenmesi (İHAM Kararı Değerlendirilmesi)., (Çev.: Hakan HAKERİ), Adil Yargılanma Hakkı ve Ceza Hukuku., Karşılaştırmalı Güncel Ceza Hukuku Serisi., Cilt: 3, Ankara 2004.
- LACKNER /KÜHL**, Strafgesetzbuch mit Erläuterungen, 27. B., München 2011.
- LÖWE-ROSENBERG**, Die Strafprozessordnung und Gerichtsverfassungs-gesetz, 22. auflage, Band: II, Berlin-New York 1973.
- LÖWE-ROSENBERG**. Die Strafprozessordnung und Gerichtsverfassungs-gesetz, 22. auflage, Band: II, Berlin-New York 1973.

- LUCKE**, Ole-Steffen, Das Verbot paralleler strafrechtlicher Ermittlungsverfahren bzw. die (zeitlich begrenzte) Sperrwirkung der Einleitungsentscheidung (Bkz. <http://www.hrr-strafrecht.de/hrr/archiv/14-10/index.php?sz=10>) (18.11.2014, saat: 10.22).
- LW-YAZAR**, Löwe-Rosenberg, Die Strafprozessordnung und das Gerichtsverfassungsgesetz, 26. Baskı, C.I, Berlin 2006.
- MAJNO**, Ceza Kanunu Şerhi - Türk ve İtalyan Ceza Kanunları, Ankara 1977, C: I
- Makedonya Ceza Muhakemesi Kanunu'nun Bilirkişilikle İlgili Hükümleri** (Çev.: Başak AKINCI), Karşılaştırmalı Güncel Ceza Hukuku Serisi, Ceza Muhakemesi Hukukunda Bilirkişilik, Ankara 2015, Cilt: 16.
- MAURER**, Hartmut, Staatsrecht I (Grundlagen-Verfassungsorganen-Staatsfunktionen), 4. Auflage, München 2005.
- MEYER-GOBNER**, Strafprozessordnung, 47. B., München 2004.
- MISKOLCI**, Laszlo, Bir Adli Organ Olarak Savcılık, 7-9 Temmuz 2006, Ankara, S.90-111.
- Moldova Ceza Muhakemesi Kanunu'nun Bilirkişilikle İlgili Hükümleri** (Çev.: İnci ÖCAL), Ceza Muhakemesi Hukukunda Bilirkişilik, Karşılaştırmalı Güncel Ceza Hukuku Serisi, Cilt: 16, Ankara 2015, 235 vd.
- OBERHOLZER**, Niklaus, Grundzüge des Strafprozessrechts, 2. stark überarbeitete Auflage, Bern, 2005.
- ÖNDER**, Ayhan, "Ceza Muhakemeleri Usulü Hukukunda Yeni Vakıalar ve Yeni Deliller Sebebiyle Muhakemenin İadesi", İÜHF C. XXXI, S. 1-4.
- ÖNDER**, Ayhan, "Muhakemenin İadesinde Reform", İÜHF C. XXXVIII, S. 1-4.
- ÖNDER**, Ayhan, Ceza Hukuku Genel Hükümler, c:II-III, İstanbul 1992.
- ÖNDER**, Ayhan, Özet Ceza Muhakemesi Hukuku, İstanbul, 1992.
- ÖZAY**, İl Han, Yargısal Korunma., 2. Baskı, İstanbul, 1998.
- ÖZBEK**, Veli Özer, CMK İzmir Şerhi, Ankara 2005.
- Özbekistan Ceza Muhakemesi Kanunu'nun Bilirkişilikle İlgili Hükümleri** (Çev.: Arş. Gör. M. Yiğit BEZCİ), Karşılaştırmalı Güncel Ceza Hukuku Serisi, Ceza Muhakemesinde Bilirkişilik, Cilt: 16, Ankara 2015.
- ÖZEK**, Çetin, Basın Suçlarında Ceza Sorumluluğu, İstanbul 1972.
- ÖZEN**, Muharrem- ÖZEN, Mustafa. Ceza Muhakemesi Hukukunda Delil Yasakları., YÜHFD (Prof. Dr. Duygun Yarsuvat'a Armağan), 2012, C. IX, sy: 2.
- ÖZEN**, Muharrem, Ceza Hukukunda Objektif Sorumluluk, Ankara 1998.
- ÖZEN**, Mustafa, 1982 Anayasasına Göre Yüce Divan Yargılamasındaki Sorunlar ve Çözüm Önerileri, Terazi Hukuk Dergisi, Ocak 2008 (Özen, Yüce Divan).
- ÖZEN**, Mustafa, Ceza Muhakemesi Hukukunda İtiraz Kanun Yolu, Ankara 2011.
- ÖZEN**, Mustafa, Non Bis In Idem (Aynı Fiilden Dolayı İki Kez Yargılama Olmaz) İlkesi, GÜHFD, C. XIV, Haziran 2010 (Özen, Non Bis In Idem).
- ÖZGEN**, Eralp, Ceza Muhakemesinin Yenilenmesi, Ankara, 1968.
- ÖZGENÇ**, İzzet, "Hükmün Açıklanmasının Geri Bırakılması", 3. Yılında Ceza Adalet Sistemi, (Ed. Bahri Öztürk), Ankara 2009 (Özgenç, HAGB).
- ÖZGENÇ**, İzzet. Türk Ceza Hukuku., 7. Baskı, Ankara 2012.
- ÖZKAN**, Halid, Ceza Muhakemesinde Ekran Görüntüsü Çıktılarının Delil Niteliği, Karşılaştırmalı Güncel Ceza Hukuku Serisi., Ceza Muhakemesi Hukukunda Delil ve İspat. C.: 15, Ankara 2015.
- ÖZKAN**, Halid, Sorularla Bilişim Hukuku Mevzuatı, 2.Baskı, Ankara 2015.
- ÖZKAN**, Halid. "İnsansız Hava Araçlarının/Drone'ların Türk Sivil Havacılık Hukukuna Göre Statüsü, Unsurları Ve Ceza Hukuku Boyutuyla Güncel Sorunlar" Türkiye Barolar Birliği Dergisi, S.125, Temmuz-Ağustos 2016.

- ÖZKAN**, Halid. "Mobese İzleme ve Kayıtlarının Ceza Muhakemesi Hukuku Açısından Değerlendirilmesi", *Ceza Hukuku Dergisi*, S.30, Nisan 2016.
- ÖZTÜRK**, Bahri (Editör), Yazarlar: Öztürk / Tezcan / Erdem / Sırma / Saygılar / Alan, *Ceza Muhakemesi Hukuku, Ders Kitabı 3. Baskı*, Ankara 2010.
- ÖZTÜRK**, Bahri/**ERDEM**, Mustafa Ruhan. *Ceza Muhakemesi Hukuku*, 9. B, Ankara 2006; 11.B, Ankara 2007
- ÖZTÜRK**, Bahri/**ERDEM**, Mustafa Ruhan/**ÖZBEK**, Veli Özer, *Ceza Muhakemesi Hukuku*, 7.B., Ankara 2002.
- ÖZÜTÜRK**, Nejat, *TCK Şerhi ve Tatbikatı*, C: III, İstanbul 1970.
- PARLAR**, Ali/**AKIN**, Mustafa/**HATİPOĞLU**, Mustafa, *Bankacılık Ceza Hukuku*, Ankara 2010.
- PETERS**, Butz, *Parlamento Araştırma Komisyonları Aracılığıyla Yasak Deliller Toplanması (Çev.: Ahmet Mert DUYGUN)*, *Karşılaştırmalı Güncel Ceza Hukuku Serisi.*, *Ceza Muhakemesi Hukukunda Delil ve İspat*. Cilt: 15, Ankara 2015.
- PETERS**. Anne-**ALTWICKER**, Tilmann, *Europäische Menschenrechtskonvention – Mit rechtsvergleichenden Bezügen zum deutschen Grundgesetz.*, München 2012.
- PFEIFFER**, Gerd, *Strafprozessordnung*, 5. Baskı, München 2005.
- POROY/TEKİNALP/ÇAMOĞLU**. *Ortaklıklar Hukuku*, 8. B, İstanbul 2000.
- PUTZKE**, Holm-**SCHEINFELD**, Jörg, *Strafprozessrecht*, Baden-Baden 2005.
- Rechtsschutz im Verfassungsrecht- Die Verfahren vor dem Bundesverfassungsgericht, RÜ 2015, Heft: 4, S 269-270.
- REİSOĞLU**, Seza, *Bankacılık Kanunu Şerhi*, C.2 Ankara 2007.
- REİSOĞLU**, Seza. *Ticaret Şirketlerinin Nev'i Değiştirmesi ve Bankalar Yönünden Ortaya Çıkan Sorunlar.*, Ankara 1978.
- RITTLER**, T. *Lehrbuch des österreichischen Strafrechts - Allgemeiner Teil*, Wien 1954.
- ROSE**, Frank, *İleri Sürülen Tanık Neden Bir Şey Söylemelidir? Ceza Muhakemesine İlişkin Bir Delil İrad ve İkame Talebine İlişkin Koşul Bağlantısına İlişkin Güncel Tartışmaların Durumu (Çev. Yener ÜNVER)*, *Karşılaştırmalı Güncel Ceza Hukuku Serisi.*, *Ceza Muhakemesi Hukukunda Delil ve İspat*. C.: 15, Ankara 2015.
- ROXIN**, Claus, "İspat Hukuku'nun Esasları" (çev: Yener Ünver), *İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, İstanbul 2005/2, S. 8.
- ROXIN**, Claus, *Strafrecht – Allgemeiner Teil*, Bd: I, 3. Aufl, München 1997.
- ROXIN**, Claus, *Strafverfahrensrecht – Juristische Kurz-Lehrbücher*. 25. Auflage. München 1998.
- ROXIN**, Claus, *Strafverfahrensrecht*, 20. Auflage, München 1987.
- ROXIN**, Claus-**SCHÜNEMANN**, Bernd, *Strafverfahrensrecht*, 27. Auflage, München 2012.
- ROXIN**, Claus-**SCHÜNEMANN**, Bernd, *Strafverfahrensrecht.*, 26. Auflage, München 2009; 27 Auflage, München 2012.
- SAĞLAM**, Fazıl, *Anayasa Şikâyeti İle ilgili Bazı Sorunlar*, in: 1982 Anayasası'nın 30. Yıl Bilançosu (Ed:Nihan Yanzi Özalp), XII Levha Yayıncılık, İstanbul 2014.
- SCHLEGEL**, Stephan, *Online-Durchsuchung light – Die Änderung des § 110 StPO durch das Gesetz zur Neuregelung der Telekommunikationsüberwachung.*, *STRAFRECHT* 2008, Heft: 1
- SCHMEHL**, Martin/**VOLLMER**, Walter, *Die Assessorklausur im Strafprozess*, München 1991.
- SCHMID**, Niklaus, *Strafprozessrecht (Eine Einführung auf der Grundlage des Strafprozessrechtes des Kantons Zürich und Bundes)*, 4. ergänzte und verbessert Auflage, Zürich-Basel-Genf 2004.
- SCHON**, Hubert, *Der Strafrichter*, Frankfurt 1960.
- SCHÖNKE/SCHRÖDER**, *Strafgesetzbuch*, 27. B., München 2002.

- SCHROEDER**, Friedrich-Christian / **VERREL**, Torsten, Strafprozessrecht., 3. neu bearbeitete Auflage, München 2011.
- SCHUHR**, Jan C. Kusturucu Madde Kullanmak İnsanlık Dışı ve Aşağılayıcı Bir Muameledir (Çev.: *Alexandra Deniz ÜNER*), Karşılaştırmalı Güncel Ceza Hukuku Serisi, Ceza Muhakemesi Hukukunda Delil ve İspat. Cilt: 15, Ankara 2015.
- SEILER**, Stefan, Strafprozessrecht, 3. neu bearbeitete Auflage, Wien, 1999.
- SENGE**, Lothar, Strafverfahrensänderungsgesetz – DNA-Analyse., NJW 1997, Heft: 37.
- SEROZAN**, Rona, Tüzel Kişiler, İstanbul 1994.
- SINNER**, Stefan, Aufgabenprivatisierung und Amtsträgerbegriff - Anmerkung zu BGH 5 StR 506/06, Urteil vom 18. April 2007 (HRRS 2007 Nr. 561=NJW 2007).
- Sırbistan Ceza Muhakemesi Kanunu'nun Bilirkişilikle İlgili Hükümleri** (Çev.: *Mustafa Serkan YAĞCI*), Karşılaştırmalı Güncel Ceza Hukuku Serisi, Ceza Muhakemesinde Bilirkişilik, Cilt: 16, Ankara 2015.
- SK-Yazar**, Systematischer Kommentar zur Strafprozessordnung und zum Gerichtsverfassungsgesetz, München 2007.
- SLOBOGIN**, Christopher, Aramadaki Dışlayıcı Kural ile El koyma Davaları Üzerine Karşılaştırmalı Bakış(Çev.: *Serdar AK - Ezgi ÇUFADAR - Can GÖKALP – Ayça TEKİN*), Karşılaştırmalı Güncel Ceza Hukuku Serisi., Ceza Muhakemesi Hukukunda Delil ve İspat. Cilt: 15, Ankara 2015.
- Slovakya Cumhuriyeti Ceza Muhakemesi Kanunu'nun Bilirkişilikle İlgili Hükümleri** (Çev.: *Duygu KILIÇ*), Karşılaştırmalı Güncel Ceza Hukuku Serisi, Ceza Muhakemesi Hukukunda Bilirkişilik, Cilt: 16, Ankara 2015.
- SOYASLAN**, Doğan, Ceza Muhakemesi Hukuku, Ankara, 2000; Ceza Muhakemesi Hukuku, 2. B., Ankara 2006; 3.B., Ankara 2007.
- SOYER GÜLEÇ**, Sesim, Tutuklamaya İlişkin Temel Sorunlar ve İnsan Hakları Avrupa Mahkemesi'nin Güncel Kararları Çerçevesinde Adli Kontrol Konusunda Bazı Tespit ve Değerlendirmeler., TBB Dergisi 2012, S 98, s 25-74.
- ŞAHİN**, Cumhur, "Ceza Muhakemesi Kanunu Hakkında Değerlendirme", Türk Hukuk, Haziran 2005.
- ŞAHİN**, Cumhur, Ceza Muhakemesi Hukuku I, Ankara 2007 (ŞAHİN, Ceza Muhakemesi); 2. B., Ankara 2011.
- ŞAHİN**, Cumhur, Ceza Muhakemesi Kanunu Gazi Şerhi, Ankara 2005.
- ŞAHİN**, Cumhur, Polis Tarafından Yapılan Sanık Sorgusunun Mukayeseli Hukukta Düzenlenişi., SÜHFD., Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununda Yapılan Son Değişiklikler Sempozyumu Özel Sayısı, 1994, c: 4, S 1-2.
- ŞAHİN**, Cumhur-**GÖKTÜRK**, Neslihan, Ceza Muhakemesi Hukuku –II-, Ankara 2012.
- ŞEN**, Ersan, 1982 Anayasası – Türk Ceza Kanunu, İstanbul 1996
- ŞEN**, Ersan, Anayasa Mahkemesi Kararlarında Türk Ceza Hukuku, İstanbul 1998.
- ŞEN**, Ersan, Ceza Yargılaması Süreci., TBB Dergisi 2011, S 97.
- ŞEN**, Ersan, Türk Ceza Hukuku, Suçun Genel Esasları ve Unsurları, İstanbul, 2002.
- ŞEN**, Ersan, Türk Hukuku'nda Telefon Dinleme, Gizli Soruşturmacı, X Muhabir, 3. B., Ankara 2009; 4. B., Ankara 2010; 5.B., Ankara 2011 (ŞEN, Türk Hukuku).
- ŞEN**, Ersan. 1982 Anayasası – Türk Ceza Kanunu, İstanbul 1996
- ŞENTUNA**, Mustafa Tarık, Tutuklama ve Adli Kontrol, 2. Baskı, Ankara 2007.
- ŞİRİN**, Tolga, Türkiye'de Anayasa Şikâyeti(Bireysel Başvuru), XII Levha Yayıncılık, İstanbul 2013.
- TANER**, Tahir, "Adli Hataların Tamiri", Mukayeseli Hukuk Dergisi, S.2 (Mart-Nisan 1956).
- TANÖR**, Bülent-**YÜZBAŞIOĞLU**, Necmi.1982 Anayasasına Göre Türk Anayasa Hukuku, Beta Yayınevi, 12. B., İstanbul 2012.
- TAŞDEMİR**, Mehmet, CMK'da Tebligat, Yayınlanmamış Tezsiz Yüksek Lisans Projesi, Konya 2009.

- TAŞKIN**, Mustafa, Adli ve İstihbari Amaçlı İletişimin Denetlenmesi, Ankara 2008.
- Tayvan Ceza Muhakemesi Kanunu'nun Bilirkişilikle İlgili Hükümleri** (Çev.: *Fehime PEHLİVA*), Karşılaştırmalı Güncel Ceza Hukuku Serisi, Ceza Muhakemesi Hukukunda Bilirkişilik, Cilt: 16, Ankara 2015.
- TEKİNALP**, Ünal, Ticaret Ortaklıklarında Nev'i Değiştirme Kavramı ve Türk Sistemi, İkt. Mal. 1971, C: XVIII.
- TEZCAN**, Durmuş/**ERDEM**, Mustafa Ruhan/**SANCAKDAR**, Oğuz. İHAS Işığında Türkiye'nin İnsan Hakları Sorunu, Ankara 2004.
- THAMAN**, Stephen C, Karşılaştırmalı Hukukta "Zehirli Ağacın Meyveleri (Çev.: *Hale AKDAĞ*), Karşılaştırmalı Güncel Ceza Hukuku Serisi, Ceza Muhakemesi Hukukunda Delil ve İspat, C.: 15, Ankara 2015.
- THOMPSON**, Sandra, Ceza Muhakemesinde Kanıt Güvenliğinin Sağlanması., Özyeğin Üniversitesi Hukuk Fakültesi, 19 Mayıs 2012., Konferanslar Dizisi: IV (Konferans).
- TIEDEMANN**, Paul. Alman Hukukuna Göre Anayasa Şikâyeti'nin Kabul Edilebilirliği (Çev.: *Kerem Öz*), RB 2012, S: 2.
- TIME**, Victoria M, Delil Toplama: Çin'de Delil Yasakları (Çev.: *Bengü Öz*), Karşılaştırmalı Güncel Ceza Hukuku Serisi., Ceza Muhakemesi Hukukunda Delil ve İspat. C.: 15, Ankara 2015.
- TOFAHRN**, Sabine. Strafprozessrecht., 2. Auflage, Köln 2012.
- TOROSLU**, Nevzat, Ceza Muhakemesi Hukuku, Ankara, 1998.
- TOROSLU**, Nevzat, Ceza Sorumluluğunun Gelişimi, Yargıtay Dergisi, 1990, c: 16, S 1-2.
- TOSUN**, Öztekin, Türk Suç Muhakemesi Hukuku Dersleri, C. 2, İstanbul 1976.
- TOSUN**, Öztekin, Türk Suç Muhakemesi Hukuku Dersleri-Genel Kısım, C. I., 4. B., İstanbul 1984.
- TÖNGÜR**, Ali Rıza, Ceza Hukukunda Yeni Boyutlarıyla Ertelene, Ankara 2009.
- TRECHSEL**, Stefan/**NOLL**, Peter, Schweizer Strafrecht Allgemeiner Teil, Zürich-Basel-Genf, 2004.
- TUNÇOMAĞ**, Kenan, Borçlar Hukuku, 1976, C.: I, s: 518.
- TURHAN**, Faruk, "Adli Kolluğu İlgilendiren Yönüyle Şüpheli veya Sanığın Beden Muayenesi ve Vücudundan Örnek Alınması/Özellikle İç Beden Muayenesi ile Dış Beden Muayenesinin ve Dış Beden Muayenesi ile Üst Aramasının Karşılaştırılması", Polise Görev, Yetki ve Sorumluluk Veren Mevzuat Uygulamalarına İlişkin Eğitim Projesi (MUYEP), Tebliğleri- II, 23 Ekim 2007 Antalya/Alanya, Ankara 2008, s. 303-314 (TURHAN, Adli)
- TURHAN**, Faruk, "Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (İHAM) Kararları Işığında Kişi Özgürlüğü ve Türkiye/Gözetiminde Kayıplar, Hâkim Önüne Çıkarma ve Gözetim Süreleri", Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Haziran- Aralık 2000, Cilt IV, Sayı: 1-2, s.204-258 (TURHAN, İHAM)
- TURHAN**, Faruk, "Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (İHAM) Kararlarına Göre Makul Tutukluluk Süresi ve Türk Hukuku", Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 9, yıl:2001, sayı: 3-4, s.77-110 (TURHAN, Makul Tutukluluk Süresi).
- TURHAN**, Faruk, "Tanık Koruma Tedbirleri ve Sanığın Adil Yargılanma Hakkı/Tanık Koruma Kanununa Göre Ceza Muhakemesinde Tanıkların Korunması ve Sanığın İddia Tanıklarına Soru Sorma ve Sorgulama Hakkının İHAM Kararları Işığında Değerlendirilmesi", 3. Yılında Ceza Adaleti Sistemi,/Hukuk Devletinde Suç Yaratılmasının ve Suçun Aydınlatılmasının Sınırları Sempozyumu, Editör: Bahri Öztürk, 1-3 Haziran 2008, İstanbul, Yayın tarihi: 2009, s. 383-408 (TURHAN, Tanık Koruma Tedbirleri).
- TURHAN**, Faruk, Ceza Muhakemesi Hukuku, Ankara 2006.
- TURHAN**, Faruk, Ceza Muhakemesinde Beden Muayenesi ve Tıp Hukuku, Özellikle İHAM Kararları Işığında Şüpheli veya Sanığın Zorla Muayenesi Konusunun Değerlendirilmesi, Tıp Ceza Hukukunun Güncel Sorunları, V. Türk Alman Tıp Hukuku Sempozyumu, Ankara 2008, s. 1025-1075 (TURHAN, Beden Muayenesi).

- TURHAN**, Faruk, Ceza Muhakemesinde Tehlike İçindeki Tanıkların Korunması, Ankara 2009 (TURHAN, Ceza Muhakemesinde Tehlike İçindeki Tanıkların Korunması)
- TÜRK**, Hikmet Sami, Ticaret Ortaklıklarının Nev'î Değiştirmesine İlişkin Yargıtay Kararları (Bildiri), II. Ticaret Hukuku ve Yargıtay Kararları Sempozyumu, Ankara 1985.
- TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ İNSAN HAKLARI MERKEZİ**, Tutuklama Raporu, Ankara 2010.
- Ukrayna Ceza Muhakemesi Kanunu'nun Bilirkişilikle İlgili Hükümleri** (Çev.: Ebru DİNÇ), Karşılaştırmalı Güncel Ceza Hukuku Serisi, Ceza Muhakemesi Hukukunda Bilirkişilik, C.: 16, Ankara 2015.
- Uluslararası Ceza Mahkemesi'nin Hukuki Metinlerinde Bilirkişilik (Uluslararası Ceza Mahkemesi Roma Statüsü)** (Çev.: Arş. Gör. İzzet Erdem KÜLÇÜR), Ceza Muhakemesi Hukukunda Bilirkişilik, Karşılaştırmalı Güncel Ceza Hukuku Serisi, Cilt: 16, Ankara 2015, sh: 279-300.
- UYGUN**, Mehmet/**SAVAŞ**, Vural/**MOLLAMAHMUTOĞLU**, Sadık. Ceza Genel Kurulu Kararları, Ankara, 1991.
- ÜNVER**, Naci, Ceza Yargılamasında Yasa Yolları, Ankara, 1995.
- ÜNVER**, Yener, "Avrupa Birliği Kazanımları ve Anayasamız ile Diğer Mevzuatımızda Yapılan Son Değişiklikler", JGK, Jandarma Bölge Komutanlığı İnsan Hakları Semineri (27 Mart 2003, Balmumcu/İstanbul) İstanbul 2003.
- ÜNVER**, Yener, "Ceza Hukukunda Objektif Sorumluluk", Ceza Hukuku Günleri, 70. Yılında Türk Ceza Kanunu –Genel Hükümler- (26-27 Mart 1997), İstanbul 1998
- ÜNVER**, Yener, "Ceza Yargılamasında İspata İlişkin Bir Yargıtay İBK'nın İncelemesi", İÜHF 1995-1996, S 1-2
- ÜNVER**, Yener, "Deliller ve Değerlendirilmesi", Legal Hukuk Dergisi, İstanbul 2005, S. 32
- ÜNVER**, Yener, Adliye Karşı Suçlar, 2. Baskı, Ankara 2010 (ÜNVER, Adliye).
- ÜNVER**, Yener, TCK'da Düzenlenen Adliye Karşı Suçlar, (İftira, Suç Uydurma, Suç Üstlenme, Yalan Tanıklık ve Bilirkişilik, İnfaz Kurumlarından Kaçma) 5. Baskı, Ankara 2019 (ÜNVER, Adliye⁵).
- ÜNVER**, Yener, Ceza Yargılaması Normlarının "Derhal Uygulanması" İlkesine İlişkin Bir Yargıtay Kararının İncelenmesi., İÜHF 1991-1994, Cilt: LIV, sy: 1-4.
- ÜNVER**, Yener, Federal Almanya'da Terör ve Organize Suçluluk ile İlgili Düzenlemeler, Prof. Dr. Nurullah Kunter'e Armağan, İstanbul 1998.
- ÜNVER**, Yener. "Avrupa Birliği Kazanımları ve Anayasamız ile Diğer Mevzuatımızda Yapılan Son Değişiklikler", JGK, Jandarma Bölge Komutanlığı İnsan Hakları Semineri (27 Mart 2003, Balmumcu/İstanbul) İstanbul 2003.
- ÜNVER**, Yener. "Ceza Hukukunda Objektif Sorumluluk", Ceza Hukuku Günleri, 70. Yılında Türk Ceza Kanunu –Genel Hükümler- (26-27 Mart 1997), İstanbul 1998
- ÜNVER**, Yener. "Ceza Yargılamasında İspata İlişkin Bir Yargıtay İBK'nın İncelemesi", İÜHF 1995-1996, sy: 1-2
- ÜNVER**, Yener. "Deliller ve Değerlendirilmesi", Legal Hukuk Dergisi, İstanbul 2005, S. 32
- ÜNVER**, Yener/**HAKERİ**, Hakan, Sorularla Ceza Muhakemesi Hukuku, Türkiye Barolar Birliği Yayını, Sorularla Hukuk Dizisi 5, Ankara 2006.
- Ürdün Ceza Muhakemesi Kanunu - Bilirkişi Hükümleri** (Çev.: Av. Doruk ÖZGÜNDÜZ), Karşılaştırmalı Güncel Ceza Hukuku Serisi, Ceza Muhakemesi Hukukunda Bilirkişilik, Cilt: 16, Ankara 2015.
- VanHARTEN**, Gus, Gizli Deliller Karşısında Yargılamanın Zaafiyeti (Çev.: Emine KABAK), Karşılaştırmalı Güncel Ceza Hukuku Serisi., Ceza Muhakemesi Hukukunda Delil ve İspat. Cilt: 15, Ankara 2015.

- Vietnam Ceza Muhakemesi Kanunu'nun Bilirkişilikle İlgili Hükümleri** (Çev.: Arş. Gör. Tuğçe ARSAM), Ceza Muhakemesi Hukukunda Bilirkişilik, Karşılaştırmalı Güncel Ceza Hukuku Serisi, Cilt: 16, Ankara 2015.
- Viktorya Eyalet Mahkemesi Talimatname: Ceza Davalarında Bilirkişi Delili** (Çev.: Nurgül YAYMAN), Karşılaştırmalı Güncel Ceza Hukuku Serisi, Ceza Muhakemesi Hukukunda Bilirkişilik, Cilt: 16, Ankara 2015.
- VOLK**, Klaus, Grundkurs StPO, 4. B., München 2005; 5. B., München 2006.
- Von HIPPEL**, Robert, Der Deutsche Strafprozess, Marburg 1941.
- WALTER**, Tonio, Ceza Muhakemesinde İspat Yükü (Çev.: Koray DOĞAN), Karşılaştırmalı Güncel Ceza Hukuku Serisi., Ceza Muhakemesi Hukukunda Delil ve İspat. C.: 15, Ankara 2015.
- WESSELS**, Johannes/**BEULKE**, Werner, Strafrecht Allgemeiner Teil, 41. B., Heidelberg-München-Landsberg- Trechen-Hamburg 2011.
- YALVAÇ**, Gürsel, Gerekçeli Türk Ceza Kanunu, Ankara 2008.
- YARDIMCI**, Mehmet Murat, Amerika Birleşik Devletleri Hukuku, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi İçtihatları ve Türk Hukuku'nda İletişimin Denetlenmesi, Ankara 2009.
- Yargı Dünyası** Aylık İçtihat, Mevzuat ve Bilimsel İncelemeler Dergisi, 2007, S. 137.
- YARSUVAT**, Duygun, "Tüzel Kişilerin Ceza Sorumluluğu", Prof. Dr. Sahir ERMAN'a Armağan, İstanbul 1999.
- YAŞAR**, Osman, Ceza Muhakemesi Kanunu, 5. Baskı, I.Cilt, Ankara 2011.
- YENİSEY**, Feridun, Hazırlık Soruşturması ve Polis, 3.B., İstanbul 1993.
- YENİSEY**, Feridun/**NUHOĞLU**, Ayşe, "Yazılı Başvuru" Şartının Hukuki Niteliği", Kazancı Hakemli Hukuk Dergisi, Y.2013, C.9, S. 101-102, s. 97-108.
- YENİSEY**, Feridun/**NUHOĞLU**, Ayşe, Yargılamanın yenilenmesi Muhakemesi., BÜHFD 2014, S. 123-124 (Yargılamanın Yenilenmesi).
- YENİSEY**, Feridun/**NUHOĞLU**, Ayşe. Ceza Muhakemesi Hukuku Ders Kitabı, İstanbul 2014.
- YERDELEN**, Erdal, Ceza Muhakemesinde Hükmün Gerekçesi., Ankara 2015.
- YILDIRIM, Akif**, "Dava Zamaşımasının Sanığın Aklanmasına Engel Olması Bireysel Başvuru Konusu Yapılabilir mi?", Terazi Hukuk Dergisi, 2015, S. 104, s. 125-128.
- YILDIRIM**, Akif, Bireysel Başvuru Konusu Yapılamayacak İşlemler, Kararlar ve Haklar., Terazi Hukuk Dergisi, 2015, S. 102.
- YILDIRIM**, Akif, Ceza davası Sürecinde Tanık Dinletme Talebinin Reddedilmesi, Bireysel Başvuru konusu Yapılabilir mi?, Terazi Dergisi 2015, S: 101 (Yıldırım, Tanık).
- YILDIZ**, Ali Kemal, Avrupa Ceza Muhakemesi Hukukundaki Güncel Gelişmeler ve CMUK 2000 Tasarısı, Baro Gündemi, İstanbul Eylül 2000.
- YOKUŞ-SEVÜK**, Handan. "Ceza Muhakemesi Hukukunda Bilirkişilik", İÜHF, C.LXIV, S. 1, 2006, s. 49-107.
- YURTCAN**, Erdener, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu Şerhi ve İlgili Mevzuat, İstanbul 1995, C. III.
- YURTCAN**, Erdener, Ceza Yargılaması Hukuku, 7.B., İstanbul 1998; 11.B., İstanbul 2005.
- YURTCAN**, Erdener, Yeni Ceza Muhakemesi Kanunu ve Yorumu, İstanbul 2005 (YURTCAN, Şerh).
- YURTCAN**, Erdener. Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu Şerhi ve İlgili Mevzuat, İstanbul 1995, C. III.
- ZENTHÖFER**, Joechen. Strafprozessrecht (Mit 40 typischen StPO-Zusatzfragen)., Kiel 2014.

Prof. Dr. Hasan TUNÇ

**ANAYASA
HUKUKU
GENEL
ESASLAR**

DERS KİTABI

Gözden Geçirilmiş ve Yenilenmiş

3. BASKI

ADALET YAYINEVİ

Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Anayasa Hukuku Genel Esaslar Ders Kitabı
Hasan Tunç

Hukuk Yayınları Dizisi – 3208

Üçüncü Baskı : Eylül, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8209 – 18 – 1

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com
 : adalety@adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi
 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Ankamat Matbaacılık Sanayi Limited Şirketi
1344. Cadde No: 60 İvedik OSB Yenimahalle/Ankara
Sertifika No: 46700
Tel: (0312) 394 54 94-95

KAYNAKÇA

- ABRAHAM, Henry J.: The Pillars and Politics of Judicial Independence in the United States, in **Judicial Independence in the Age of Democracy**, Peter H. RUSSELL/David M. O'BRIEN eds., University Press of Virginia, Charlottesville and London, 2001.
- ABRAHAM, Henry J.: **The Judicial Process**, Fourth Edition, Oxford University Press, New York – Oxford, 1980.
- AĞAOĞULLARI, Mehmet Ali: **Sokrates'ten Jakobenlere Batı'da Siyasal Düşünceler**, Ed. Mehmet Ali AĞAOĞULLARI, 6. Baskı, İletişim Yayınları, İstanbul 2015.
- AKAL, Cemal Bali: “Devlet, Yasa, Hâkimiyet”, **İstanbul Üniversitesi 75. Yıl Armağanı**, İstanbul 1999.
- AKARTÜRK, Ekrem Ali: **Parlamentar Rejim Uygulamaları ve Parti Sistemleri**, Yeditepe Üniversitesi Yayınları, İstanbul 2010.
- AKBAY, Muvaffak: **Umumi Amme Hukuku Dersleri**, Güney Matbaacılık, Ankara 1951.
- AKIN, İlhan F.: **Temel Hak ve Özgürlükler**, Fakülteler Matbaası, İstanbul 1968.
- ALDER, John: **Constitutional and Administrative Law**, Macmillan, 1989.
- ALDIKAÇTI, Orhan: **Anayasa Hukukumuzun Gelişmesi ve 1961 Anayasası**, İstanbul 1982.
- ALESKEROV, Fuad- ERSEL, Hasan- SABUNCU, Yavuz: **Seçimden Koalisyonuna Siyasal Karar Alma**, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul 1999.
- ALEXY, Robert: *A Thory of Constitutional Rights*, (Almancadan İngilizceye Çeviren: Julian RIVERS), Oxford University Press, Cornwall, 2002.
- ALEXY, Robert: “Constitutional Rights, Balancing and Rationality”, **Ratio Juris**, Cilt: 16, Sayı: 2, 2003.
- ALGAN, Bülent: **Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Hakların Korunması**, Seçkin Yayınevi, Ankara 2007.
- ALLEN, Graham: **The Last Prime Minister: Being Honest About the UK Presidency**, 2003.

- ALTUĞ, Yılmaz: **Parlamento Hukuku**, Çağlayan Kitabevi, İstanbul 2003.
- ANAYURT, Ömer: “Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ile Kurulu Denetim Mekanizmasını Yeniden Yapılandıran 11 Nolu Protokol”, **Mülkiyeliler Birliği Dergisi**, C.XXI, S. 202, Ağustos-Eylül 1997.
- ANDERSON, William - WEIDNER,: Edward W. **American Government, Fourth Edition**, New York, 1953.
- ARASLI, Oya: **Seçim Sistemi Kavramı ve Türkiye’de Uygulanan Seçim Sistemleri (1876-1987)**, AÜHF Yayınları, Ankara 1989.
- ARISOY, Alper: “Avrupa’da Federalizm Geleneği ve Avrupa Bütünleşmesinde Federalist Akımlar”, **Ege Akademik Bakış**, Cilt. 10, Sayı. 4, 2010.
- ARMAĞAN, Servet: **Temel Haklar ve Ödevler**, Fakülteler Matbaası, İstanbul 1980.
- ARMAĞAN, Servet: **1961 Anayasası ve Bakanlar Kurulu**, İÜHF Yayınları, İstanbul 1978.
- ARMAĞAN, Servet (1967): **Anayasa Mahkememizde Kazai Murakabe Sistemi**, İÜHF Yayını, İstanbul 1967.
- ARMAOĞLU, Fahir: **Seçim Sistemleri**, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Yayınları, No:34-16, Ankara 1953.
- AROLD, Nina-Louisa: **The Legal Culture of the European Court of Human Rights**, Martinus Mnjhoff Publishers, 2007.
- ARSEL, İlhan (1959): **Türk Anayasa Hukuku**, Mars Matbaası, Ankara 1959.
- ARSEL, İlhan (1958): **Amerikan Anayasa’sı ve Federal Yüksek Mahkeme**, AÜHF Yayını, Ankara 1958.
- ATAR, Yavuz: “Kartel Parti Teorisi ve Eleştirisi: Kartel Teorisinin Çağdaş Partiler Tipolojisini Açıklamadaki Yetersizliği ve Polar Partilerin Doğuşu”, **Prof. Dr. Ergun Özbudun’a Armağan**, Cilt 1, Yetkin Yayınları, Ankara 2008.
- ATAR, Yavuz: **Türkiye’de Seçim Sistemlerinin Gelişimi ve Siyasi Hayat Üzerindeki Etkileri**, Yayımlanmamış Doktora Tezi, Konya 1990.
- ATAY, Ender Ethem: “Hukukta Meşruiyet Kavramı”, **GÜHFD**, S.2, C.1, 1997.
- AYBAY, Rona: **İnsan Hakları Hukuku**, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, İstanbul 2017.
- AYKAÇ, Burhan-DURGUN, Şenol: **Çağdaş Siyasal Sistemler**, Binyıl Yayınları, Ankara 2012.
- BACH, S. - BENDA, S.: “Parliamentary Rules and Judicial Review in Romania”, **East European Constitutional Review**, Vol.: 4, Num.: 3, Summer 1995.

- BALTA, Tahsin Bekir: "Federal Devlet Sistemi Üzerine Bazı Düşünceler", **Ankara Üniversitesi SBF Dergisi**, Cilt: 20, Sayı: 4, 1965.
- BALTA, Tahsin Bekir: "Türkiye'de Anayasa Yargısı 1" **AÜHF**, Cilt: XVIII, Sayı: 1-4, 1961.
- BARTOLINI, Stefano- MAIR, Peter: "Challenges to Contemporary Political Parties", **Political Parties and Democracy**, (ed. Larry DIAMOND ve Richard GUNTHER), The Johns Hopkins University Press, Baltimore 2001.
- BAŞGİL, Ali Fuat; **Esas Teşkilat Hukuku**, Türkiye Siyasi Rejimi ve Anayasa Prensipleri, Cilt I. (Fasikül I.) Baha Matbaası, İstanbul 1960.
- BATUM, Süheyl: "Siyasal Rejim Türleri ve Türkiye'de Siyasal Sistemin Geleceği", **Türkiye'de Siyasi Yapılanma ve Temel Siyasi Sorunlar Sempozyumu**, Ankara 2000.
- BATUM, Süheyl: **Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Türk Anayasal Sistemine Etkileri**, İstanbul, 1993.
- BEER, Samuel H.: **British Politics in the Collectivist Age**, New York 1965.
- BEETHAM, David: "Political Legitimacy", **The Blackwell Companion to Political Company**, Ed. Kate Nash & Alan Scott, Blackwell Publishing, 2004.
- BENEDIKTER, Thomas: **Modern Özerklik Sistemleri: Dünya Özerklik Örnekleri**, (Çev: Hülya TÜRKER, Mehmet SALİM, Özgür DEMİREL vd.), Nika Yayınevi, Ankara 2014.
- BEYME, Klaus von: **Political Parties in Western Democracies**, Aldershot: Gower, 1985.
- BLAIS, Andre: "The Classification of the Electoral Systems", **European Journal of Political Research**, 16, 1988.
- BLONDEL, Jean: "Party Systems and Patterns of Government in Western Democracies", **Canadian Journal of Political Science**, Cilt: 1, No: 2, Haziran 1968.
- BOGDANOR, Vernon-BUTLER, David: "Introduction", **Democracy and Elections, Electoral Systems And Their Political Consequences**, (ed. Vernon BOGDANOR; David BUTLER), Cambridge University Press, Cambridge, 1983.
- BOWLER, Shaun- FARREL, David M.- KATZ, Richard S.: "Party Cohesion, Party Discipline and Parliaments", **Party Discipline and Parliamentary Government**, Ohio State University Press, Columbus, 1999.

- BREWER, Allan R. -CARIAS, **Judicial Review in Comparative Law**, Cambridge University Press 1989.
- BUCHANAN, Allen: "Political Legitimacy and Democracy", *Ethics*, Sayı: 112, 2002.
- BULUT, Nihat: **Feodaliteden Küreselleşmeye Ekonomik İktidar Siyasal İktidar İlişkisi**, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2003.
- BURKE, Edmund: **Thoughts on the Case of the Present Discontent**, Bohn's Edition, Londra 1861.
- BURGESS, Michael: **Comparative Federalism: Theory and Practice**, Rotledge, Londra 2006.
- BÜHLMANN, Marc-MERKEL, Wolfgang-MÜLLER, Lisa: Bernhard WESSELS, "The Democracy Barometer: A New Instrument To Measure The Quality Of Democracy and its Potential For Comparative Research", *European Political Science*, Sayı: 11, 2012.
- Büyük Larousse Sözlük ve Ansiklopedisi**, Komisyon, İstanbul, 1986, C.X.
- CALABRESI, Steven G. - BICKFORD, Lucy D.: Federalism and Subsidiarity, Perspectives From U.S. Constitutional Law, in **Federalism and Subsidiarity**, (eds. James E Fleming, Jacob T. Levy) Nomos, 2014.
- Cambridge International Dictionary of English**, Cambridge University Press, London 1995.
- CAN, Osman: "Anayasayı Değiştirme İktidarı ve Denetim Sorunu", *AÜSBF Dergisi*, **Prof.Dr. Yavuz Sabuncu'ya Armağan**, Temmuz-Eylül 2007.
- CANETTI, Elias: **Kitle ve İktidar**, Çev. Gülşat AYGEN, 3. Baskı, Ayrıntı Yayınları, İstanbul 2006.
- CANSEL, Erol: "Anayasa Mahkemesinin Verdiği İptal Kararlarından Doğan Kimi Sorunlar", (**Anayasa Yargısı 9**), Anayasa Mahkemesi Yayını, Ankara 1993.
- CAPPELLETTI, Mauro: **The Judicial Process in Comparative Perspective**, (Ed., P.J. Kollmer-J.M.Olson), Clarendon Press, Oxford 1989.
- CAPPELLETTI, Mauro: **Judicial Review in the Contemporary World**, The Bobbs-Merrill 1971.
- COTTERET, Jean Marie- EMERİ, Claude: **Seçim Sistemleri**, (Çev.: Tanju Gökçöl), İstanbul 1975.
- ÇAĞIRAN, Mehmet Emin, "14 No.Lu Protokol Çerçevesinde Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Denetim Sisteminde İyileştirme Çalışmaları", **SÜ İİBF Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi**, Cilt. 7, Sayı 13, 2007

- ÇAĞLAR, Bakır (1991): “Anayasa Hukuku ve Anayasa’nın Yargıcı, Yenilenen Anayasa Kavramı Üzerine Düşünceler”, (**Anayasa Yargısı 8**), Anayasa Mahkemesi Yayını, Ankara 1991.
- ÇAĞLAR, Bakır: **Anayasa Bilimi Bir Çalışma Taslağı**, BFS Yayınları, İstanbul 1989.
- ÇAĞLAR, Bakır: “Parlamentolar ve Anayasa Mahkemeleri, Teori ve Pratikte Anayasa Yargısının Sınırları Problemi”, **Anayasa Yargısı 3**, Anayasa Mahkemesi Yayını, Ankara 1987.
- ÇAM, Esat: **Devlet Sistemleri**, İstanbul 1993.
- ÇAM, Esat: **Siyaset Bilimine Giriş**, Der Yayınları, İstanbul 1990.
- ÇEÇEN, Anıl: **Ulus Devlet Türkiye Cumhuriyeti**, Kilit Yayınları, Ankara 2009.
- DAALDER, Hans: Parties: Denied, Dismissed or Redundant? A Critique, **Political Parties: Old Concepts and New Challenges** (ed. Richard GUNTHER, Jose Ramon MONTERO ve Juan J. LİNZ), Oxford, Oxford University Press, 2002.
- DAALDER, Hans: “The Rise of Parties in Western Democracies”, **Political Parties and Democracy**, (ed. Larry DIAMOND ve Richard GUNTHER), The Johns Hopkins University Press, Baltimore, 2001.
- DAHL, Robert: **Demokrasi ve Eleştirileri**, (Çev: Levent KÖKER), Yetkin Yayınevi, Ankara 1993.
- DAHL, Robert: Polyarchy, Participation and Opposition, New Haven, **Yale University Press**, 1971.
- DAHL, Robert: “Power”, **International Encyclopedia of The Social Sciences**, Volume 12, Macmillan and Free Press, New York 1968.
- DAHL, Robert: **Modern Political Analysis**, Yale University, New Jersey 1964.
- DAHL, Robert- SHAPIRO, Ian: **On Democracy**, Yale University Press, 2015.
- DAVER, Bülent: “Anayasal Yargı ve Seçim Sistemleri”, **Anayasa Yargısı 5**, Anayasa Mahkemesi’nin 26. Kuruluş Yıldönümü Nedeniyle Düzenlenen Sempozyumda Sunulan Bildiriler, 25-26 Nisan 1988, Ankara 1989.
- DEMİR, Fevzi: “Yarı Başkanlık Hükümet Sistemi ve Türkiye”, **Yeni Türkiye Dergisi**, S.51, Mart-Nisan 2013.
- DEMİR, Konur Alp: “Özerk Yerel Yönetim Yapısından Federalizme Geçiş”, **Çankırı Karatekin Üniversitesi İİBF Dergisi**, Cilt: 4, Sayı: 2, 2014.
- DEMİRKOL, Ferman: **Yargı Bağımsızlığı**, Kazancı Hukuk Yayınları, İstanbul, 1991.

- DICEY, Albert Venn: **Introduction to the Law of the Constitution**, Adamant Media Corporation, [1902] 2005.
- DİKMEN CANİKLİOĞLU, Meltem: **Anayasal Devlette Meşruiyet**, Yetkin Yayınları, Ankara 2010.
- DİKMEN CANİKLİOĞLU, Meltem “Seçim Sistemlerinin Siyasi İstikrarın Sağlanmasındaki Rolü”, **Anayasa Yargısı Dergisi**, Ankara, Cilt:16, 1999.
- DOEHRING, Karl: **Genel Devlet Kuramı**, Çev. Ahmet MUMCU, İnkılap Yayınları, İstanbul, 2014.
- DOĞAN, İlyas: **İnsan Hakları Hukuku Ders Kitabı**, 2. Baskı, Astana Yayınları, Ankara 2015.
- DOĞAN, İzzettin: **Türk Anayasa Düzeninin Avrupa Toplulukları Hukuk Düzeniyle Bütünleşmesi Sorunu**, İÜHF Yayını, İstanbul 1976.
- DUVERGER, Maurice: **Siyaset Sosyolojisi**, Çev: Şirin TEKELİ, Varlık Yayınları, İstanbul, 2004.
- DUVERGER, Maurice: **Siyaset Sosyolojisi**, Çev. Şirin TEKELİ, Varlık Yayınları, İstanbul 1995.
- DUVERGER, Maurice: **Siyasal Rejimler**, Çev. Teoman Tunçdoğan, Sosyal Yayınlar, İstanbul 1986.
- DUVERGER, Maurice: **Seçimle Gelen Krallar**, Konuk Yayını, İstanbul 1975.
- DUVERGER, Maurice: **Siyasi Partiler**, Çev: Ergun ÖZBUDUN, Bilgi Yayınevi, Ankara 1974.
- EASTON, David: “An Approach to the Analysis of Political Systems”, **World Politics**, S.9, 1957.
- ELGIE, Robert: “The Politics of Semi-Presidentialism”, **Semi-Presidentialism in Europe** (ed. by Robert Elgie), Oxford 1999.
- ELGIE, Robert: The Classification of Democratic Regime Types: Conceptual Ambiguity and Contestable Assumptions, **European Journal of Political Research**, Vol. 33., 1998.
- EPSTEIN, Leon D.: **Parliamentary Government**, International Encyclopedia of the Social Sciences, (ed. David L. Sills), New York, Macmillian and Free Press, 1968.
- ERBOĞA, Halid: “İtâat”, **ŞİA**, İstanbul 1991.
- ERDOĞAN, Mustafa: **Anayasal Demokrasi**, Siyasal Kitabevi, Ankara 2001.
- ERDOĞAN, Mustafa: “Başkanlık Sistemini Doğru Tartışmak”, **Liberal Düşünce**, S. 2, 1995.

- ERDOĞAN, Mustafa: **Anayasacılık, Parlamentarizm ve Silahlı Kuvvetler**, Siyasal Kitabevi, Ankara 1993.
- ERDOĞAN TOSUN, Gülgün-TOSUN, Tanju: **Türkiye'nin Siyasal İstikrar Arayışı Başkanlık ve Yarı Başkanlık Sistemleri**, Alfa Yayınları, İstanbul 1999.
- ERGÜL, Ozan; "Temel Hak ve Özgürlüklerin Yatay Etkisi Karşısında Çalışanı Ücretini Gizli Tutmakla Kılmanın Hukuksal Temelsizliği Üzerine", **Prof. Dr. Erdal ONAR'a Armağan**, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, Cilt:1, 2013
- EROĞUL, Cem: **Çağdaş Devlet Düzenleri**, Kırılgaç Kitabevi, Ankara 2006.
- EROĞUL, Cem: **Çağdaş Devlet Düzenleri**, İmaj Yayınevi, Ankara 2001.
- ESEN, Bülent Nuri: **Anayasa Hukuku Genel Esasları**, Ankara 1980.
- ESEN, Bülent Nuri: **Anayasa Hukuku**, Ankara 1970.
- FABRINI, Sergio: "Transatlantic Constitutionalism: Comparing United States and European Union", **European Journal of Political Research**, Vol. 43., 2004.
- FAHNER, Johannes Henrik: "Revisiting the Human Right to Democracy: A Positivist Analysis", **The International Journal of Human Rights**, Cilt: 21, Sayı: 3, 2017.
- FENWICK, Helen; **Civil Liberties and Human Rights**, Routledge-Cavendish, New York, 2007
- FEYZİOĞLU, Turhan: **Atatürk ve Milliyetçilik**, Ankara 1986.
- FEYZİOĞLU, Turhan: **Kanunların Anayasa'ya Uygunluğunun Kazai Murakabesi**, Ankara 1951.
- FRIEDRICH, Carl, J.: **Constitutional Government and Democracy**, Boston, 1950.
- GALLAGHER, Michael: "Conclusion", **The Politics of Electoral Systems**, (Ed: Michael GALLAGHER, Paul MITCHELL), Oxford University Press, New York 2006.
- GAMPER, Anna: A "Global Theory of Federalism": The Nature and Challenges of a Federal State, **German Law Journal**, Cilt: 6, Sayı 10, 2005.
- GEERING, John- THACKER, Strom- MORENO, Carola: "Are Federal Systems Better than Unitary Systems", **Boston University Working Paper**, 2007, <http://www.bu.edu/sthacker/files/2012/01/Are-Federal-Systems-Better-than-Unitary-Systems.pdf>. E.T.18.04.2018.

- GERARDS, Janneke; "How to Improve the Necessity Test of the European Court of Human Rights", **International Journal of Constitutional Law**, Cilt: 11, Sayı 2, 2013.
- GÖNENÇ, Levent: "Meşruiyet Kavramı ve Anayasaların Meşruiyeti Problemi", **AÜHFD**, C.50, S.1, 2001.
- GÖREN, Zafer: **Anayasa Hukuku**, Seçkin Yayınevi, Ankara 2015.
- GÖZE, Ayferi: **Siyasal Düşünceler Tarihi**, İÜHF Yayını, İstanbul 1982.
- GÖZLER, Kemal: **İnsan Hakları Hukuku**, Ekin Kitabevi, Bursa 2017.
- GÖZLER, Kemal: **Anayasa Hukukunun Genel Esasları, Ders Kitabı**, Ekin Kitabevi, Bursa 2014.
- GÖZLER, Kemal: **Anayasa Hukukunun Genel Teorisi**, C.II, Ekin Kitabevi, Bursa 2011.
- GÖZLER, Kemal; **Anayasa Hukukunun Genel Esasları**, Ekin Yayınevi, Bursa 2010.
- GÖZLER, Kemal: **Devletin Genel Teorisi**, Ekin Kitabevi, Bursa 2007.
- GÖZLER, Kemal: **İdare Hukukuna Giriş**, Ekin Kitabevi, Bursa 2007.
- GÖZLER, Kemal: **Anayasa Hukukuna Giriş**, Ekin Kitabevi, Bursa 2003.
- GÖZLER, Kemal: **Anayasa Hukukuna Giriş**, Ekin Kitabevi, Bursa 2002.
- GÖZLER, Kemal: **Devlet Başkanları: Bir Karşılaştırmalı Anayasa Hukuku İncelemesi**, Ekin Kitabevi, Bursa 2001.
- GÖZLER, Kemal: "Devletin Bir Unsuru Olarak Millet Kavramı", **Türkiye Günlüğü**, Sayı 64, Kış 2001.
- GÖZLER, Kemal: **Türk Anayasa Hukuku Dersleri**, Ekin Kitabevi, Bursa 2000.
- GÖZLER, Kemal: **Anayasa Hukukunun Metodolojisi**, Ekin Kitabevi, Bursa 2000.
- GÖZLER, Kemal: **Türk Anayasa Hukuku**, Ekin Kitabevi, Bursa 2000.
- GÖZLER, Kemal (2000a): **Cumhurbaşkanı-Hükümet Çatışması, (Cumhurbaşkanı Kararnemeleri İmzalamayı Reddedebilir mi?)**, Ekin Kitabevi Yayınları, Bursa, 2000.
- GÖZLER, Kemal: **Kurucu İktidar**, Ekin Kitabevi, Bursa 1998.
- GÖZÜBÜYÜK, Şeref: **Anayasa Hukuku**, 7. Baskı, Turhan Kitabevi, Ankara 1998.
- GÖZÜBÜYÜK, Şeref: **Anayasa Hukuku**, Turhan Kitabevi, Ankara 1999.
- GÖZÜBÜYÜK, Şeref- GÖLCÜKLÜ, Feyyaz: **Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Uygulaması**, 9. Bası, Turhan Kitabevi, Ankara 2011.

- GROFMAN, Bernard- LIJPHART, Arend: "Introduction", **Electoral Laws and Their Political Consequences**, (ed. Bernard GROFMAN, Arend LIJPHART), Agathon Press, New York 1986.
- GUNTHER, Richard-DIAMOND, Larry: "Species of Political Parties: A New Typology", **Party Politics**, Vol. 9. No.2, 2003.
- GÜLENER, Serdar: **Türkiye'de Anayasa Yargısının Demokratik Meşruluğu**, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2012.
- GÜNAL, Erdoğan: **Türkiye'de Seçim Sistemlerinin Siyasal Kurumlar Üzerindeki Etkileri**, Turhan Kitabevi, Ankara 2005.
- GÜNEŞ, Seyithan: "Özgürlük ve Güvencesi Açısından Hukuk Devleti İlkesi", **Ankara Barosu Dergisi**, S.3, 1997.
- GÜNEŞ, Turan: **Parlamentar Rejimin Bugünkü Manası ve İşleyişi**, İÜHF Yayını, İstanbul 1956.
- GÜRBÜZ, Ahmet: **Hukuk ve Meşruluk (Evrensel Erdem Üzerine Bir Deneme)**, 2. Baskı, Beta Basım Yayın ve Dağıtım, İstanbul 2004.
- GÜRBÜZ, Yaşar: **Anayasalar**, Filiz Kitabevi, İstanbul 1981.
- GÜRİZ, Adnan: **Hukuk Felsefesi**, AÜHF Yayını, Ankara 1985.
- GÜRLER, Sercan: "Felsefi Bir Sorun Olarak Hukuka İtaat Yükümlülüğü", **İÜHF**, C.LXXII, S.1, 2014.
- HAKYEMEZ, Yusuf Şevki: **Mutlak Monarşiden Günümüze Egemenlik Kavramı**, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2004.
- HAKYEMEZ, Yusuf Şevki: **Çoğunlukçu Demokrasi, Rousseau ve Türk Anayasaları Üzerindeki Etkisi**, AÜHF Dergisi, C.52, S.4., 2003.
- HAKYEMEZ, Yusuf Şevki: "Temel Hak ve Özgürlüklerde Objektif Sınır Kavramı ve Düşünce Özgürlüğünün Objektif Sınırları", **Ankara Üniversitesi SBF Dergisi**, S. 57/2, 2002.
- HALBERSTAM, Daniel: "Federal Powers and the Principle of Subsidiarity," in **Global Perspectives on Constitutional Law**, (ed. Vikram David Amar and Mark V. Tushnet), Oxford University Press, 2009.
- Hamilton, Madison ve Jay**, **Anayasa Üzerine Düşünceler**, Siyasi İlimler Derneği Yayını, (çev. M.SOYSAL), İstanbul 1962.
- HAYEK, Freidrich A.: **Kanun, Yasama Faaliyeti ve Özgürlük (Kurallar ve Düzen)**, (çev. A. YAYLA), Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, No: 331, 1994.
- HAZIR, Hayati: **Anayasa Hukuku**, SÜHF Yayını, Konya 1990.
- HEYWOOD, Andrew: **Siyaset**, Liberte Yayınları, Ankara 2006.

- HINSLEY, F. H.: **Sovereignty**, Second Edition, Basic Books, New York 1986.
- HOBBES, Thomas: **Leviathan**, Çev. Semih LİM, 2. Baskı, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul 1995.
- HOCALOĞLU, A. Şeref - OCAKCIOĞLU, İsmet: **Anayasa ve Anayasa Mahkemesi**, Ankara 1971.
- HOLLAND, Kenneth M.: "Introduction", **Judicial Activism in Comparative Perspective**, (Ed., K.M.HOLLAND), Macmillan 1991.
- İBA, Şeref: **Anayasa Hukuku ve Siyasal Kurumlar**, Gözden Geçirilmiş Güncelleştirilmiş 2. Bası, Ankara 2008.
- İBA, Şeref: "Cumhurbaşkanınca Yayımlanması Kısmen veya Tamamen Uygun Bulunmayan Kanunların Meclise Geri Gönderilmesi", **AÜHF**, C.53., S.3, 2003.
- İNCEOĞLU, Sibel: Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararları ve Diğer Uluslararası Belgeler Işığında Mahkemelerin Bağımsızlığı ve Tarafsızlığı", içinde **Yargının Bağımsızlığı, Tarafsızlığı ve Etkililiği (Uluslararası Sempozyum)**, (ed. Ahmet TAŞKIN), Ankara, 2009.
- JAMES, Simon: **British Cabinet Government**, Routhledge (U.K.), 1999.
- JONSTON, Larry-EAGLES Munroe: **Politics: An Introduction to Modern Democratic Government**, Broadview Press, 2004.
- KABOĞLU, İbrahim Ö.: **Anayasa Hukuku Dersleri (Genel Esaslar)**, 9. Baskı, Legal Yayıncılık, İstanbul 2014.
- KABOĞLU, İbrahim Ö. (1993): "Kelsen Modeli Sınırlarında Demokratikleşme Sürecinde Anayasa Yargıçları", (**Anayasa Yargısı 10**), Anayasa Mahkemesi Yayını, Ankara 1993.
- KABOĞLU, İbrahim Ö.: **Özgürlükler Hukuku**, Afa Yayınları, İstanbul 1993.
- KABOĞLU, İbrahim Ö.: **Kollektif Özgürlükler**, DÜHF Yayınları, Diyarbakır, 1989.
- KALAYCIOĞLU, Ersin: "Başkanlık Rejimi: Türkiye'nin Diktatörlük Tehdidyle Sınavı", **Başkanlık Sistemi**, Türkiye Barolar Birliği Yayını, Ankara 2005.
- KAM, Christopher J.: **Party Discipline and Parliamentary Politics**, Cambridge University Press, New York 2009.
- KAPANİ, Münci: **Politika Bilimine Giriş**, 18. Baskı, Bilgi Yayınevi, Ankara 2006.
- KAPANİ, Münci: **Kamu Hürriyetleri**, 7. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara 1993.
- KAPANİ, Münci: **İnsan Haklarının Uluslararası Boyutları**, Bilgi Yayınevi, Ankara, 1987.

- KARAMUSTAFAOĞLU, Tunçer: **Yasama Meclislerini Fesih Hakkı**, Ankara 1982.
- KARAMUSTAFAOĞLU, Tunçer: **Seçme Hakkının Demokratik İlkeleri**, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, Ankara 1970.
- KARAMUSTAFAOĞLU, Tunçer: "Anayasa Yargısının Temel Sorunları", **AÜHFD**, C.XXV, S. 3-4.
- KARLIKLI, Yücel: "1945 Anayasası ve Türk Hukuk Diline Katkıları", **İdare Hukuku ve İlimleri Dergisi**, C.13, S.1, 2000i.
- KATZ, Richard S.; **A Theory of Parties and Electoral Systems**, 1980 The Johns Hopkins University Press, Johns Hopkins Paperback Edition, Baltimore, 2007.
- KATZ, Richard- MAIR, Peter: "Changing Models of Party Organization and Party Democracy: The Emergence of Cartel Party", **Party System Change: Approaches and Interpretations**, (ed. Peter MAIR Oxford University Press, New York, 2004.
- KATZ, Richard- MAIR, Peter: "The Ascendancy of the Party in Public Office: Party Organizational Change in Twentieth Century Democracies" **Political Parties: Old Concepts and New Challenges** (ed. Richard GUNTHER, Jose Ramon MONTERO ve Juan J. LÍNZ) Oxford, Oxford University Press, 2002.
- KEATING, Michael: "Federalism And The Balance Of Power in European States", **Paper prepared for Sigma**, <http://www.sigmaxweb.org/publications/37890628.pdf>, E.T. 12. 04. 2018.
- KELEŞ, Ruşen: **Yerinden Yönetim ve Siyaset**, Cem Yayınevi, 2012.
- KESER, Hayri, AKÇA, Kürşat: "Olağan Dönem Asli Kurucu İktidar Kavramı ve Tbm'nin Yeni Anayasa Yapıp Yapamayacağı Sorunu", **Akdeniz Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Aralık 2018, Cilt: 8 - Sayı: 2
- KEYMAN, Selahattin: **Hukuka Giriş ve Metodoloji**, Doruk Yayınları, Ankara 1981.
- KINCAID, John: "Comparative Observations", in **Constitutional Origins, Structure, And Change in Federal Countries**, (eds: John Kincaid/G. Alan Tarr.), McGill-Queen's University Press, 2005.
- KIRATLI, Metin: **Anayasa Yargısında Somut Norm Denetimi**, AÜSBF Yayını, Ankara 1966.
- KIRCHHEIMER, Otto: "The Transformation of the Western European Party", **Political Parties and Political Development**, (ed. Joseph LA PALOMBARA ve Myron WEINER), Princeton University Press, Princeton, 1966.

- KOÇAK, Mustafa: **Batı'da ve Türkiye'de Egemenlik Anlayışı'nın Değişimi-Devlet ve Egemenlik**, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2006.
- KRIESI, Hanspeter- SARIS, Willem: "The Structure of the Evaluations of Democracy", (eds. Monica FERRIN, Hanspeter KRİESİ), **How Europeans View and Evaluate Democracy**, Oxford University Press, 2016.
- KUBALI, Hüseyin Nail: **Anayasa Hukuku Dersleri**, İÜHF Yayını, İstanbul 1971.
- KUÇURADİ, İoanna; **İnsan Hakları Kavramları ve Sorunları**, Türkiye Felsefe Kurumu Yayınları, Ankara, 2011.
- KUZU, Burhan: "Neden Başkanlık Hükümeti", **Türkiye'de Siyasi Yapılanma ve Temel Siyasi Sorunlar Sempozyumu**, Ankara 2000.
- KUZU, Burhan: **Türk Anayasa Metinleri ve İlgili Mevzuat**, Filiz Kitabevi, İstanbul 1997.
- KUZU, Burhan: **Anayasa Hukukumuzda Yürütme Organının Düzenleyici İşlem Yapma Yetkisi ve Güçlendirilmesi Eğilimi**, Filiz Kitabevi, İstanbul 1987.
- LA PALOMBARA, Joseph-WEINER, Myron: "The Origin and Development of Political Parties", **Political Parties and Political Development**, (ed. Joseph LA PALOMBARA ve Myron WEINER), Princeton University Press, Princeton, 1966.
- LAAKSO, Markku- TAAGEPERA, Rein: "Effective Number of Parties,: A Measure with Application to Western Europe" **Comparative Political Studies**, Cilt: 12, No: 1, Nisan 1979.
- LAKEMAN, Enid- LAMBERT, James D.: **Voting in Democracies: A Study of Majority and Proportional Electoral Systems**, Faber and Faber, Tarihsiz.
- LESUEUR, A.P.: "The Judges and the intention of Parliament: Is Judicial Review Undemocratic", **Parliamentary Affairs**, Vol.: 44, No: 3, 1994.
- LIJPHART, Arend: **Çağdaş Demokrasiler**, (çev. E. ÖZBUDUN-E. Onulduran), Türk Demokrasi Vakfı ve Siyasi İlimler Derneği Ortak Yayını.
- LIJPHART, Arend: **Patterns of Democracy, Government Forms and Performance Thirty-Six Countries**, Yale University Press, 2012.
- LIJPHART, Arend: "Democratic Quality in Stable Democracies", **Society**, Cilt: 48, Sayı: 1, 2011.
- LIJPHART, Arendt: **Electoral Systems And Party Systems: A Study of Twenty-Seven Democracies 1945-1990**, New York, Oxford University Press, 1995.

- LIJPHART, Arend: "Presidentialism and Majoritarian Democracy: Theoretical Observations.", in **The Failure of Presidential Democracy, Comparative Perspective**, Vol.1., Juan J. Linz,-Arturo Valenzuela ed., Baltimore and London: The John Hopkins University Press, 1994.
- LIJPHART, Arend: **Çağdaş Demokrasiler, Yirmibir Ülkede Çoğunlukçu ve Oydaşmacı Yönetim Örüntüleri**, Çev. Ergun ÖZBUDUN-Ersin ONULDURAN, Yetkin Yayınları, Ankara 1986.
- LIJPHART, Arendt: **Consociational Democracy, World Politics**, Cilt: 21, No: 2, 1969.
- LINZ, Juan J.: "Presidential or Parliamentary Democracy: Does It Make a Difference?", **The Failure of Presidential Democracy, Comparative Perspective**, Vol.1., Juan J. Linz,-Arturo Valenzuela ed., Baltimore and London: The John Hopkins University Press, 1994.
- LIPSON, Leslie: **Demokratik Uygarlık**, (çev. H. GÜLALP-T. ALKAN), Türkiye İş Bankası Yayını, Ankara 1984.
- LÜTEM, İlhan: **Egemenlik Kavramı ve Devletlerarası Hukuk**, Sakarya Basımevi, Ankara 1947.
- MACHACEK, Rudolf: "Temel Hak Temini ile Politika Arkasındaki Gerilimli alanda Anayasa Yargısı", (**Anayasa Yargısı 9**), Anayasa Mahkemesi Yayını, Ankara 1993.
- MACKENZIE, W. J. M.: **Free Elections**, George Allen and Unwin, Londra 1967.
- MAINWARING, Scott-SHUGART, Matthew: "Juan Linz, Presidentialism and Democracy", **Politics, Society and Democracy: Latin America**. Essays in Honor of Juan J. Linz (Boulder: Westview Press, 1994)
- MARTIN, Lanny W.: "The Government Agenda in Parliamentary Democracies", **American Journal of Political Science**, Vol.48, No.3, July 2004.
- McGANN, Anthony J.: **The Logic of Democracy: Reconciling Equality, Deliberation, and Minority Protection**, University of Michigan Press, 2006.
- McWHINNEY, Edward: **Constitution-Making: Principles, Process, Practice**, University of Toronto Press, Toronto Buffalo London, 1981.
- MENON, Anand- SCHEIN, Martin: **Introduction, in Comparative Federalism: The European Union and the United States in Comparative Perspective**, (eds, Anand Menan ve Martin Schein), Oxford University Press, 2006.
- MITCHELL, J.D.B.: **Constitutional Law**, Edinburg, 1964.

- MONTERO, Jose Ramon-GUNTHER, Richard: Introduction: Reviewing and Reassessing Parties, **Political Parties: Old Concepts and New Challenges** içinde ed. Richard GUNTHER, Jose Ramon MONTERO ve Juan J. LÍNZ, Oxford, Oxford University Press, 2002.
- MORLINO, Leonardo-CARLI, Luiss G.: "How to Asses a Democracy: What Alternatives", **Report to be delivered at XV International Academic Conference on Economic and Social Development, organized by the National Research University Higher School of Economics (HSE), with participation of the World Bank and the International Monetary Fund**, HSE Publishing House, Moskova, 2014, <https://www.hse.ru/data/2014/03/25/1318948855/MORLINO,%20Carli-text.pdf>, E.T. 04.06.2018.
- MUMCU, Ahmet; KÜZECİ, Elif; *İnsan Hakları ve Kamu Özgürlükleri*, Turhan Kitabevi, Ankara, 2015.
- MUNCK, Gerardo L.: What Is Democracy? A Reconceptualization of the Quality of Democracy", **Democratization**, Cilt: 23, Sayı: 1, 2016.
- MURPHY, Walter F.: **Constitutional Democracy: Creating and Maintaining a Just Political Order**, The Johns Hopkins University Press, Baltimore, 2007.
- NALBANT, Atilla: **Üniter Devlet: Bölgeselleşmeden Küreselleşmeye**, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul 1997.
- NEUMANN, Sigmund: "Toward a Comparative Study of Political Parties", **Modern Political Parties**, (Ed. Sigmund NEUMANN), The University of Chicago Press, Chicago 1956.
- NYE, Joseph S.: "The Changing Nature of World Power", **Political Science Quarterly**, Volume 105, Number 2, Summer 1990.
- ODER, Bertil Emrah: "Türkiye'de Başkanlık ve Yarı-Başkanlık Rejimi Tartışmaları: 1991-2005 Yılları Arasında Basına Yansıyan Öneri ve Tepkilerden Kesitler", **Başkanlık Sistemi**, Türkiye Barolar Birliği Yayını, Ankara 2005.
- OKANDAN, Recai Galip: **Âmme Hukukumuzun Anahatları Birinci Kitap**, Fakülteler Matbaası, İstanbul 1971.
- OKANDAN, Recai Galip: **Umumi Amme Hukuku**, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, İstanbul 1966.
- ONAR, Erdal: "1982 Anayasa'sının 2007 Yılında 5678 Sayılı Kanunla Değiştirilmesi Süreci Üzerine Düşünceler", **Prof. Dr. Ergun Özbudun'a Armağan, Cilt II, Anayasa Hukuku**, Yetkin Yayınları, Ankara 2008.
- ONAR, Erdal (2005): "Türkiye'nin Başkanlık veya Yarı-Başkanlık Sistemine Geçmesi Düşünülmeli midir?", İçinde: **Başkanlık Sistemi**, Türkiye Barolar Birliği Yayını, Ankara 2005.

- ONAR, Erdal: "Türkiye Başkanlık veya Yarı-Başkanlık Sistemine Geçmesi Düşünülmeli midir?" **Uluslararası Anayasa Hukuk Kurultayı Bildirisi**, Ankara 2000.
- ÖDEN, Merih: **Seçmenlerin "Kişi Tercihi" Açısından Seçim Sistemleri**, Yetkin Yayınları, Ankara, 2003.
- ÖKTEM, Niyazi: "Hukuk Felsefesi ve Anayasa Yargısı", (**Anayasa Yargısı 8**), Anayasa Mahkemesi Yayını, Ankara 1991.
- ÖZBUDUN, Ergun: **Türk Anayasa Hukuku**, 17. Baskı, Yetkin Yayıncılık, Ankara 2017.
- ÖZBUDUN, Ergun: **Türkiye'de Parti ve Seçim Sistemi**, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, İstanbul 2011.
- ÖZBUDUN, Ergun: "Başkanlık Sistemi Tartışmaları", **Başkanlık Sistemi**, Türkiye Barolar Birliği Yayını, Ankara 2005.
- ÖZBUDUN, Ergun: "**Hükümet Sistemleri, Anayasa ve Demokrasi**" Konulu **Tebliğ**, Türkiye'de Siyasi Yapılanma ve Temel Siyasi Sorunlar Sempozyumu, Ankara 2000.
- ÖZBUDUN, Ergun: **Demokrasiye Geçiş Sürecinde Anayasa Yapımı**, Bilgi Yayınevi, Ankara 1993.
- ÖZBUDUN, Ergun: **1921 Anayasası**, Atatürk Araştırma Merkezi Yayınları, Ankara 1992.
- ÖZBUDUN, Ergun: **Siyasi Partiler**, AÜHF Yayınları, Ankara 1977.
- ÖZBUDUN, Ergun: "M. Duverger'nin "Siyasal Partiler"i ve Siyasal Partilerin İncelenmesinde Bazı Metodolojik Problemler", **AÜHF Dergisi**, Cilt 21, Sayı 1-4, 1964.
- ÖZÇELİK, A. Selçuk: **Anayasa Hukuku 1**, Beta Yayıncılık, İstanbul 1984.
- ÖZÇELİK, A. Selçuk: **Esas Teşkilat Hukuku Dersleri: Umumi Esaslar**, C. 1., İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, İstanbul 1982.
- ÖZER, Attila: **Anayasa Hukuku (Genel İlkeler)**, Geliştirilmiş 4. Baskı, Turhan Kitabevi, Ankara, 2010.
- ÖZER, Attila: **Anayasa Hukuku**, Turhan Kitabevi, Ankara 2003.
- ÖZER, Attila: **Başkanlık Hükümeti Sistemi ve Bu Sistemin Türkiye Açısından Uygulanabilirliği**, Ankara 1998.
- ÖZER, Attila: **Batı Demokrasilerinde ve Türkiye'de Hükümetin Kuruluş Yöntemleri**, Ankara 1981.
- PADFIELD, Colin F.: **British Constitution, Made Simple Books, Great Britain** 1989.

- PAZARCI, Hüseyin: **Uluslararası Hukuk**, Turhan Kitabevi, Ankara 2004.
- PELTASON, J.W.: **Birleşik Devletler Anayasa'sı**, Birleşik Devletler Tanıtma Dairesi, 1987
- POLLARD, A.F.: **The Evolution of Parliament**, Londra, 1920.
- PUHLE, Hans Jürgen: "Still the Age of Catch-Allism?: Volkspartien and Partienstaat in Crisis and Re-equilibration", **Political Parties: Old Concepts and New Challenges** (ed. Richard GUNTHER, Jose Ramon MONTERO ve Juan J. LÍNZ) Oxford, Oxford University Press, 2002.
- REEVE, Andrew- WARE, Alan: **Electoral Systems: A Comparative and Theoretical Introduction**, Routledge, New York 1992.
- RIKER, William H.: **Federalism: Origin, Operation, Significance**, Little Brown Publishing, Boston, 1964.
- RINGEN, Stein: "The Measurement of Democracy: A New Paradigm", **Society**, Cilt: 48, Sayı: 1, 2011.
- RODDEN, Jonathan: "Comparative Federalism and Decentralization: On Meaning and Measurement", **Comparative Politics**, Cilt. 36, No. 4, 2004.
- ROSENFELD, Michel: **Law, Justice, Democracy and Clash of Cultures: A Pluralist Account**, Cambridge University Press, New York, 2011.
- ROUSSEAU, Jean Jacques: **Le contrat social**, çev. Vedat GÜNYOL, Adam Yayınları, İstanbul 1990.
- RUMPF, Christian: **Türk Anayasa Hukukuna Giriş**, (çev. B.ODER), Ankara 1995.
- RUSSELL, Bertrand: **İktidar**, Çev. Mete Ergin, Cem Yayınevi, İstanbul 2014.
- RUSSELL, Bertrand: **Batı Felsefesi Tarihi**, (çev. M.SENCER), Say, İstanbul 1983.
- SAALFELD, Thomas: "Germany: Stability and Strategy in a Mixed Member Proportional System", **The Politics of Electoral Systems**, (Ed: Michael GALLAGHER, Paul MITCHELL), Oxford University Press, New York 2006.
- SAĞLAM, Fazıl: **Temel Hakların Sınırlanması ve Özü**, AÜSBF Yayını, Ankara, 1982.
- SALİHPAŞAOĞLU, Yaşar: **Türkiye'de Basın Özgürlüğü**, Seçkin Yayınevi, Ankara 2007.
- SAN, Coşkun: **Anayasa Değişiklikleri ve Anayasa Gelişmeleri**, Ankara 1981.
- SAN, Coşkun: "İnsan Hakları Çerçevesinde Kimi Güncel Sorunlar", **Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi**, Cilt: 49, Sayı: 3, 1994

- SARTORI, Giovanni: **Karşılaştırmalı Anayasa Mühendisliği**, (Çev: Ergun ÖZBUDUN), Yetkin Yayınları, Ankara 1997.
- SARTORI, Giovanni: "Neither Presidentialism Nor Parliamentarism", **The Failure of Presidential Democracy, Comparative Perspective**, Vol.1., Juan J. Linz,-Arturo Valenzuela ed., (Baltimore and London: The John Hopkins University Press, 1994.
- SARTORI, Giovanni: **Demokrasi Teorisine Geri Dönüş**, (çev. T. KARAMUSTAFAOĞLU-M. TURHAN) Türk Demokrasi Vakfı Yayını, Ankara 1993.
- SAVCI, Bahri: **İnsan Hakları**, Ankara Üniversitesi SBF Yayını, Ankara 1953.
- SAYE, Albert B.: **American Constitutional Law**, Columbus, Ohio, 1975.
- SCHMITT, Carl: **Siyasi İlahiyat**, Çev. A. Emre ZEYBEKÇİOĞLU, 4. Baskı, Dost Kitabevi Yayınları, Ankara 2014.
- SCOTT, D.M.M.: **"O" Level British Constitution**, Third Edition, London Butter worths, 1979.
- SELLICK, Joanne: **Constitutional/Administrative Law**, 4th Edition, Hodder Education, 2010.
- SHAPIRO Martin - STONE, Alec: "The New Constitutional Politics of Europe", **Comparative Political Studies**, Vol.: 26, Num.: 4, 1994.
- SHELL, Donald: "Prime Ministers and Their Parties", **Churchill to Major: Office of Prime Minister In Britain Since 1945**, Donald Shell, Richard Hodder-Williams ed., Hurst & Co. Publishers, 1995.
- SIAROFF, Alan: "Comparative Presidencies: The Inadequacy of the Presidential, Semi-Presidential and Parliamentary Distinction", **European Journal of Political Research**, Vol. 42., Issue 3., 2003.
- SİTEMBÖLÜKBAŞI, Şaban: **"Liberal Demokrasinin Çıkmazlarına Çözüm Olarak Müzakereci Demokrasi"**, Akdeniz İ.İ.B.F. Dergisi, (10), 2005.
- SOYSAL, Mümtaz: **100 Soruda Anayasa'nın Anlamı**, Gerçek Yayınevi, Ankara 1993.
- SOYSAL, Mümtaz: **Anayasaya Giriş**, Ankara Üniversitesi SBF Yayın no:271, Ankara 1969.
- Steinberger, Helmut: "Models Of Constitutional Jurisdiction", **European Commission for Democracy Through Law**, Council of Europe, Strasbourg 1992.
- STEPHAN, Alfred- SKACH, Cindy: "Presidentialism and Parliamentarism in Comparative Perspective", LINZ, Juan J-VALENZUELA, Arturo eds., in: **The Failure of Presidential Democracy: Comparative Perspectives**, Vol.1, Baltimore and London: The John Hopkins University Press, 1994.

- STERETT, Susan: "Judicial in Britain", **Comperative Political Studies**, Vol.: 26, Num.: 4, 1994.
- STOCKWIN, J. A. A.: "Japan", **Democracy and Elections, Electoral Systems And Their Political Consequences**, (Eds. Vernon BOGDANOR, David BUTLER), Cambridge 1983.
- SUNAY, Reyhan; "İnsan Haklarının Yatay Etkisi ve Devletin Sorumluluğu", **Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt: 23, Sayı: 1, 2015.
- SÜER, Sançar Sefer: "Catch-All Siyasi Partiler", **TBB Dergisi**, Sayı: 96, 2011.
- TAAGEPERA, Rein-SHUGART, Matthew S.: **Seats And Votes: The Effects And Determinants of Electoral Systems**, New Haven, Yale University Press, 1989.
- TANİLLİ, Server: **Devlet ve Demokrasi**, 2. Baskı, Say Kitap Pazarlama, İstanbul 1981.
- TANÖR, Bülent: **İki Anayasa 1961-1982**, 5. Baskı, XII Levha Yayıncılık, İstanbul 2013.
- TEZİÇ, Erdoğan: **Anayasa Hukuku**, 15. Baskı, Beta Yayınevi, İstanbul 2012.
- TEZİÇ, Erdoğan: "Kanunların Anayasa'ya Uygunluğunun Esas Açısından Denetimi", **Anayasa Yargısı 2**, Anayasa Mahkemesi Yayını, Ankara, 1986.
- TEZİÇ, Erdoğan: **Seçim Sistemleri**, Filiz Kitabevi, İstanbul 1967.
- TIDEMAN, Nicolaus: "The Single Transferrable Vote", **Journal of Ecnomic Perspectives**, Cilt: 9, Sayı: 1,1995.
- TUNAYA, Tarık Zafer: "1876 Kanun-ı Esasisi ve Türkiye'de Anayasa Geleneği", **Tanzimat'tan Cumhuriyete Türkiye Ansiklopedisi**, 1.Cilt, İletişim Yayınları, İstanbul 1986.
- TUNAYA, Tarık Zafer: **Siyasal Kurumlar ve Anayasa Hukuku**, 5. Baskı, İstanbul 1982.
- TUNÇ, Hasan: Demokrasi Türleri ve Müzakereci Demokrasi Kavramı, **GÜHF Dergisi**, Cilt 13, Sayı 1-2, Ankara 2008.
- TUNÇ, Hasan: **Anayasa Hukukuna Giriş**, 2. Baskı, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara 1999.
- TUNÇ, Hasan: **Parlamento İçti Muhalefet**, Cemre Yayınları, Konya 1997.
- TUNÇ, Hasan: **Türk Anayasa Yargısında İtiraz Yolu**, Erzincan 1992.
- TUNÇ, Hasan: "Parlamentar Rejimlerde Yasama Faaliyetleri Açısından İktidar-Muhalefet İlişkileri ve Türkiye", **Konya Ticaret Odası Dergisi**, S. 40, Haziran 1991.

- TUNÇ, Hasan: “Amerika Birleşik Devletleri Hükümet Sistemi ve Yürütme Organi”, **İdarecinin Sesi Dergisi**, C.II, S.1, 1988.
- TURAN, İlter: “Başkanlık Sistemi Sevdası: Zayıf Temelli Bir Özlem”, **Başkanlık Sistemi**, Türkiye Barolar Birliği Yayını, Ankara 2005.
- TURHAN, Mehmet: **Anayasa Hukukunda Kelsenci Temalar**, Hukuk Yayınları, Ankara 2017.
- TURHAN, “Halk Egemenliği ve Anayasa Değişikliklerinin Yargısal Denetimi”, **Liberal Düşünce**, Cilt 15, Sayı: 57 - 58, Kış - Bahar 2010.
- TURHAN, Mehmet: **Hükümet Sistemleri ve 1982 Anayasası**, Diyarbakır, 1989.
- Türk Dil Kurumu**, "Egemenlik" sözcüğü anlamı için bkz. http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.583c0d56af7e96.24890270, E.T. 19.04.2018.
- Türk Dil Kurumu**, “İktidar” sözcüğü anlamı için bkz. http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.5828c181865c17.38765782, E.T.25.03.2018.
- ULUŞAHİN, Nur: **Saf Hükümet Sistemleri Karşısında İki Başlı Yürütme Yapılanması**, Yetkin Yayınları, Ankara 2007.
- ULUŞAHİN, Nur: **Anayasal Bir Tercih Olarak Başkanlık Sistemi**, Yetkin Yayınları, Ankara 1999.
- UYGUN, Oktay: **Federal Devlet Temel İlkeler Kurumlar ve Uygulama**, 2. Baskı, İtalik Yayınları, Ankara 1996.
- UYGUN, Oktay: **1982 Anayasasında Temel Hak ve Özgürlüklerin Genel Rejimi**, Kazancı Yayınları, İstanbul 1992.
- ÜNSAL, Artun: **Siyaset ve Anayasa Mahkemesi**, AÜSBF Yayını, Ankara 1980.
- VEDEL, George: “Teşri ve İcranın Münasebetleri Problemi”, (çev.; T. Timur), **Sbfd**, C. XV, S.3, Eylül 1960.
- VILE, M.J.C.: **Constitutionalism and the Separation of Powers**, Oxford, 1967.
- WACHTLER, Sol: “Judicial Lawmaking”, **New York University Law Review**, Vol.: 65, Num.: 1, April 1990.
- WADE, Ecs - BRADLEY, Aw: **Constitutional and Administrative Law**, Tenth Edition, Longman 1985.
- WALTMAN, Jerold L.: “Judicial Activism in England”, **Judicial Activism in Comparative Perspective**, (Ed., Kenneth M. HOLLAND), Macmillan 1991.
- WARE, Alan: “Divided Government in the United States”, **Divided Government in the Comparative Perspective**, Robert ELGIE ed., Oxford University Press, Oxford 2001.

- WARE, Alan: **Political Parties and Party Systems**, Oxford University Press, New York 1996.
- WEBER, Max: **Sosyoloji Yazıları**, Çev. Taha PARLA, İletişim Yayınları, İstanbul 1996.
- WEHR, Hans: **A Dictionary of Modern Written Arabic**, Ed. J. Milton COWAM, New York 1976.
- WHEARE, K.C.: **Modern Anayasalar**, (çev. M.TURHAN), Değişim Yayınları, İstanbul 1984.
- WOLINETZ, Steven B.: "Beyond the Catch-All Party: Approaches to the Study of Parties and Party Organization in Contemporary Democracies" **Political Parties: Old Concepts and New Challenges** (ed. Richard GUNTHER, Jose Ramon MONTERO ve Juan J. LINZ) Oxford, Oxford University Press, 2002.
- WOODHOUSE, Diana: **Ministers and Parliament**, Accountability in Theory and Practise, Clarendon Press, Oxford, 1994.
- YANIK, Murat: **Parti İçi Demokrasi**, Adalet Yayınevi, Ankara 2013.
- YANIK, Murat: "Parti Sistemleri ve Türkiye Uygulamaları", **Atatürk Üniversitesi Erzincan Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt: 7, Sayı: 1-2, Haziran 2003.
- YAVAŞGEL, Emine: **Temsilde Adalet ve Siyasal İstikrar Açısından Seçim Sistemleri ve Türkiye'deki Durum**, Nobel Yayınları, Ankara 2004.
- YAVUZ, Bülent: **Türkiye'de Yargı Bağımsızlığı ve Tarafsızlığı**, Adalet Yayınevi, Ankara 2012.
- YAVUZ, Bülent: **Çoğulcu Demokrasi Anlayışı ve İnsan Hakları**, GÜHF Dergisi, Cilt.13, Sayı 1-2, Haziran Aralık 2009.
- YAZICI, Serap: "Başkanlık Sistemleri", **Başkanlık Sistemi**, Türkiye Barolar Birliği Yayını, Ankara 2005.
- YILMAZ, Ejder: **Hukuk Sözlüğü**, Seçkin Yayıncılık, Ankara 1986.
- YUMER, Ruhdan: "Hayek'çi Liberalizmin Temel İlkeleri", **Siyasal ve Sosyal Teori Seçme Yazılar**.
- YÜZBAŞIOĞLU, Necmi: **Türk Anayasa Yargısında Anayasallık Bloku**, İÜHF Yayını, İstanbul 1993.

LL.M. Av. Cennet Betül TOKGÖZ

**SINAI MÜLKİYET
HAKLARININ İHLALİNDE
CEZAİ SORUMLULUK**

**ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022**

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Sınai Mülkiyet Haklarının İhlalinde Cezai Sorumluluk
Cennet Betül Tokgöz

Hukuk Yayınları Dizisi – 3210

Birinci Baskı : Eylül, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8209 – 19 – 8

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com
 : adalety@adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi
 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:
Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:
Yasin Özbudak

Baskı:

Ay-bay Kırtasiye İnş. Gıda Paz. ve Tic. Ltd. Şti.
Sertifika No: 46661
Tel: (0 312) 472 58 55 - Ankara

KAYNAKÇA

KİTAPLAR

- Arkan, S. (1997-1998). Marka Hukuku (C. I-II). Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları.
- Arkan, S. (2011). Ticari İşletme Hukuku (15. bs.). Banka ve Ticaret Hukuku Araştırmaları Enstitüsü.
- Aslan, İ. Y. (2007). Rekabet Hukuku (4. bs.). Ekin Kitabevi.
- Arseven, H. (1951). Nazari ve Tatbiki Alamet-i Farika. İsmail Akgün Matbaası.
- Artuk, M. E. & Gökçen, A. & Yenidünya, C. Ceza Hukuku Genel Hükümler (2013). (7.bs.). Adalet Yayınevi.
- Aydın, H. (2003). Sınai Mülkiyet Hakları Aleyhine İşlenen Suçlar (1. bs.). Yetkin Yayınları.
- Ateş, M. (2003). Fikir ve Sanat Eserleri Üzerindeki Hakların Kapsamı ve Sınırlandırılması (1. bs.). Seçkin Yayıncılık.
- Başbüyük, İ. (2018). Marka Hakkının İhlâlinden Doğan Cezai Sorumluluk. (2.bs.). Adalet Yayınevi.
- Baştürk, Z. (2010). Markadan Patente-Tüm Yönleriyle Sınai Mülkiyet Hakları (1. bs.). Elma Yayınevi.
- Camcı, Ö. (2000). Endüstriyel Tasarım Davaları (1. bs.). Ufuk Reklamcılık ve Matbaacılık.
- Centel, N. & Zafer, H. & Çakmut, Ö. (2020). Türk Ceza Hukukuna Giriş (11. bs.) Beta Basım Yayım.
- Ercan, İ. (2015). Ceza Hukuku Genel Hükümler (11. bs.). On İki Levha Yayıncılık.
- Ercan, İ. (2016). Ceza Muhakemesi Hukuku (10. bs.). Kuram Kitap.
- Erdil, E. (2016). Fikri Mülkiyet Hukuku (1. bs.). Vedat Kitapçılık.
- Güneş, İ. (2007). Uygulamada Sınai Mülkiyet Hakları ve Cezai Koruma. Güncel Yayınevi.
- Güneş, İ. (2008). Uygulamada Fikir ve Sanat Eserleri Hukuku (1. bs.). Seçkin Yayıncılık.
- Güneş, İ. (2015). Uygulamada Marka Haksız Rekabet ve Telif Suçları (2. bs.). Adalet Yayınevi.
- Hakeri, H. (2014). Ceza Hukuku Genel Hükümler, (17. bs.). Adalet Yayınevi.

- Kart, A. (2019). Marka Hakkına Tecavüz Suçları, (1. bs.). Adalet Yayınevi.
- Kaya, A. (2006). Marka Hukuku (1. bs.). Arıkan Yayınları.
- Keskin, S. (2003). Fikri (Düşünsel) Mülkiyet Alanında Patent ve Markanın Ceza Normları ile Korunması (1. bs.). Seçkin Yayınevi.
- Koca, M. & Üzülmez, İ. (2011). Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler (4. bs.). Seçkin Yayıncılık.
- Noyan, E. & Güneş, İ. (2015). Marka Hukuku. Adalet Yayınevi.
- Oğuzman, M. K. (1990). Medenî Hukuk Dersleri. 6. Bası, Filiz Kitabevi.
- Özgenç, İ. (2020). Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler. (16.bs.). Seçkin Yayıncılık.
- Sarıca, A. (2016). Ticaret Hukuku (12. bs.). Savaş Yayınevi.
- Suluk, C. (2004). Yeni Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu Telif Hakları ve Korsanlıkla Mücadele. Hayat Yayıncılık.
- Suluk, C. & Orhan, A. (2005). Uygulamalı Fikri Mülkiyet Hukuku. Arıkan Yayınevi.
- Tekinalp, Ü. (2012). Fikrî Mülkiyet Hukuku (5. bs.). Vedat Kitapçılık.
- Tezcan, D. & Erdem, M. R. & Önok, M. (2013). Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku (10. bs.). Seçkin Yayıncılık.
- Topçu, D. (2007). Sınai Mülkiyet Aleyhine İşlenen Suçlar (1. bs.). Seçkin Yayıncılık.
- Toroslu, N. & Toroslu, H. (2019). Ceza Hukuku Genel Kısım (25. bs.). Savaş Yayınevi.
- Yasaman, H. (2003). Marka Hukuku ile İlgili Makaleler, Hukuki Mütalaalar, Bilirkişi Raporları (1. bs.). Beta Basım Yayın.
- Yenidünya, A. C. & İçer, Z. (2013). Marka Hakkına Tecavüz Suçu (1. bs.). Hukab Yayınları.
- Yenisey, F. & Nuhoğlu, A. (2016). Ceza Muhakemesi Hukuku (4. bs.). Seçkin Yayıncılık.

MAKALELER

- Akay, T. (2016). Osmanlı Devleti'nde Marka Hukukunun Gelişimi. Türkiye Barolar Birliği Dergisi, 126, 363-392, http://tbbergisi.barobirlik.org.tr/m2016-126-1607_
- Akay, T. (2012). Osmanlı Devleti'nde Arma-i Osmânî ve Tuğrâ-yi Hümâyûn'un Alâmet-i Farika Olarak Kullanımı. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 9, 1-15, https://www.kafkas.edu.tr/dosyalar/sobedergi/file/009/1.pdf_
- Arıkan, A. S. (2007). Avrupa Topluluğu'nda Fikri-Sınai Mülkiyet Hakları ve Son Gelişmeler. Ankara Avrupa Çalışmaları Dergisi, 7 (1), 149-173, https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/847817_

- Arslan, Ç. & Özdemir, D. (2016). Türk Marka Suçları-Sorunlu Noktalar Üzerine Bir İnceleme. Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 65 (4), 1085-1110, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/621508>.
- Bişkin, F. & Kaya, Y. (2011). İş Yaşamında Kişisel Marka. Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi, 11(21), 555-570, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/289035>.
- Çağlar, H. (2007). 556 Sayılı Markaların Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede 28.01.2009 Tarihinde Yapılan Değişiklikler Üzerine Bir Değerlendirme", Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 11(1-2), 97-112, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/789766>.
- Dilek, Ç. Ş. (2008). Genel Olarak Tasarım Tescili ve Koruma Tedbirlerinin Uygulanma Sorunu. Ankara Barosu Fikri Mülkiyet ve Rekabet Hukuku Dergisi, 8(2), 157-168.
- Düzgün, Ü. A. (2018). İltibas Suretiyle Markaya Tecavüz. Türkiye Adalet Akademisi Dergisi, 36, 143-170, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/621508>.
- Eren, H. & Kılıç, A. (2016). Firmalarda Patent ve Faydalı Model Koruma Strateji Etkileyen Faktörler. Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi, 12(28), 189-208, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/1125951>.
- Gökovalı, U. & Bozkurt, K. (2006). Fikri ve Sınai Mülkiyet Hakkı (FSMH) Olarak Patentler: Dünya ve Türkiye açısından tarihsel bir bakış. Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi (İLKE), 17, 135-146, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/217306>.
- Kahraman, M. E. & Gülaçtı, İ. E. (2016). Elbise-i Osmaniye: 1873'te Viyana Uluslararası Sergisinde Bir Yaratıcı Endüstri Örneği. Beykoz Akademi Dergisi, 4(2), 20-42. doi: 10.14514/BYK.m.21478082.2016.4/2.20-42.
- Khan, S. U. & Muftı, O. (2007). The Hot History & Cold Future of Brands. Journal of Managerial Sciences, 1(1), 75-87, http://qurtuba.edu.pk/jms/default_files/JMS/1_1/5_saif_ullah.pdf.
- Kıranlar, S. (2019). Cumhuriyet döneminde markalaşma sürecinin analizi (1923-1931). VAKANÜVİS-Uluslararası Tarih Araştırmaları Dergisi, 4(2), 642-664, <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/808545>.
- Özçelik, Z. B. & Özçelik, C. (2012). Türkiye'de Sınai Mülkiyet Hakları. Makine ve Mühendis, 53(629), 14-19, http://www1.mmo.org.tr/resimler/dosya_ekler/7f1320d73ab21c0_ek.pdf?dergi=1265.
- Özen, M. (2009). Marka Hakkına Karşı İşlenen Suçlar ve Yaptırımları. Ankara Barosu Fikri Mülkiyet ve Rekabet Hukuku Dergisi, 9(2), 53-76.
- Pehlivan, H. (2017). Marka Tescilinde Mal ve Hizmet Sınıflandırmasında Yapılacak Değişiklikler "Nice Sınıflandırma Sistemi 11. Versiyon". Ankara Barosu Fikri Mülkiyet ve Rekabet Hukuku Dergisi, 1,149-163, <http://www.ankarabarusu.org.tr/siteler/ankarabarusu/frmmakale/2017-1/8.pdf>.

- Rajaram, S. & Shelly, C. S. (2012). History of Branding. *International Journal of Social Sciences & Interdisciplinary Research*, 1(3), 100-104, <http://www.indianresearchjournals.com/pdf/IJSSIR/2012/March/12.pdf>.
- Sarı, O. (2019). Türk Patent Kurumu Nezdinde Patent Edinme Sürecinin Hukuki Değerlendirmesi. *TBB Dergisi*, 144, 299-354, <http://tbbdergisi.barobirlik.org.tr/m2019-144-1876>.
- Suluk, C. (2018). 6769 Sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu'nun Getirdiği Yenilikler. *Ticaret ve Fikri Mülkiyet Hukuku Dergisi*, 4(1), 91-110, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/520575>.
- Suluk, C. (2014). Karşılaştırmalı Hukuk Işığında Türk Hukukunda Tescilsiz Sınai Ürünlerin Haksız Rekabet Hükümleri ile Korunması. *Ankara Barosu Fikri Mülkiyet ve Rekabet Hukuku Dergisi*, 15(2014/1), 166-190.
- Soyak, A. (2005). Fikri ve Sınai Mülkiyet Hakları: Tanımı, Tarihsel Gelişimi ve Göü'ler Açısından Önemi. *Legal Fikri ve Sınai Haklar Dergisi*, 1, 11-30.
- Şık, A. (2020). Endüstriyel Tasarım ve Üretim. *Mühendis ve Makina*, 61(720), 32-35, https://www.mmo.org.tr/sites/default/files/014_.pdf.
- Tekelioğlu, Y. (2019). Coğrafi İşaretler ve Türkiye Uygulamaları. *Ufuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8(15), 47-75, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/1359250>.

TEZLER

- Aslan, B. (2007). Marka Üzerinde Hukuki İşlemler [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Bilgi Üniversitesi]
- Ayber, İ. (2005). Sınai Mülkiyet Hakları İle İlgili Uluslararası Kuruluşlar (WIPO, DTÖ, AB) [Uzmanlık Tezi, Türk Patent Enstitüsü Markalar Dairesi Başkanlığı]
- Bağcı, G. (2008). Marka Suçları [Yüksek Lisans Tezi, Galatasaray Üniversitesi]
- Balta, Ş. (2019). Uluslararası Ve Bölgesel Patent Sistemlerindeki Gelişmeler Ve Türkiye Açısından Değerlendirilmesi [Uzmanlık Tezi, Türk Patent Ve Marka Kurumu Patent Dairesi Başkanlığı]
- Bulut, E. (2019). Marka Hakkına Karşı İşlenen Suçlar Ve Yaptırımları [Yüksek Lisans Tezi, Beykent Üniversitesi]
- Coşkun, A. Y. (2001). Coğrafi İşaretler [Uzmanlık Tezi, Türk Patent Enstitüsü]
- Duran, B. (2003). Türkiye'de Fikri Haklar Ve Markanın Ceza Hukuku Bakımından Korunması [Yüksek Lisans Tezi, Kırıkkale Üniversitesi]
- Ensari, D. (2019). Türk Hukukunda Marka Hakkı Ve Marka Hakkına Karşı İşlenen Suçlar [Yüksek Lisans Tezi, Hasan Kalyoncu Üniversitesi]
- Gülşen, Ö. (2009). Dünya Fikri Mülkiyet Örgütü (Wıpo) Bünyesinde Tahkim [Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi]

- İşler, İ. (2017). Marka Hakkına Karşı İşlenen Suçlar Ve Yaptırımları [Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi]
- Karabıyık, M. Ü. (2009). Marka Hakkına Tecavüz Halinde Açılabilir Hukuk Davaları [Yüksek Lisans Tezi, Kırıkkale Üniversitesi]
- Karabulut, Ö. (2008). Marka Hakkına Tecavüz Ve Hukuki Sorumluluğu [Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi]
- Küçük, S. (2017). Türk Marka Mevzuatında Yer Alan Marka Suçları Ve Bu Suçların Karşılaştırılmalı Hukuk Bakımından Değerlendirilmesi [Uzmanlık Tezi, Türk Patent Ve Marka Kurumu Markalar Dairesi Başkanlığı]
- Mantı, N. P. (2009). Marka Suçları [Yüksek Lisans Tezi, Galatasaray Üniversitesi]
- Sayar, G. (2011). Türk Hukukunda Marka Suçları [Yüksek Lisans Tezi, Bahçeşehir Üniversitesi]
- Seilov, G. (2009). Zincir Otellerde Markalaşma ve Toplam Kalite Yönetimi: Kazakistan'daki Oteller Üzerine Bir Araştırma [Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi]
- Sel, O. (2010). Marka Hakkına Tecavüz Suçları [Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi]
- Şamat, B. (2019). İslam Hukukunda Sınai Mülkiyet Hakkı ve 1879 İhtira Berati Kanunu'ndan Günümüze Patent Hakkı [Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi]
- Tepe, S. (2008). Coğrafi İşaretlerin Ekonomik Etkileri [Uzmanlık Tezi, Türk Patent Enstitüsü Markalar Dairesi Başkanlığı]
- Yılmaz, A. (2003). Endüstriyel Tasarım Ve Türk Sanayisinin Endüstriyel Tasarıma Bakışı, Endüstriyel Tasarım Tescili Konusunda Bilinçlenme Düzeyi [Uzmanlık Tezi, Türk Patent Enstitüsü]
- Yılmaz, D. (2007). Marka Hukukunda İltibas Kavramı Ve Uygulaması [Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi]

RESMİ GAZETELER

- Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanunu. **Resmi Gazete**, 7 Ekim 2004, Sayı: 25606.
- Ceza Muhakemesi Kanunu. **Resmi Gazete**, 17 Aralık 2004, Sayı: 25673.
- Ceza Muhakemesi Kanunu İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun. **Resmi Gazete**, 2 Aralık 2016, Sayı: 29906
- Coğrafi İşaretlerin Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname. **Resmi Gazete**, 27 Haziran 1995, Sayı: 22326.
- Dünya Fikri Mülkiyet Teşkilâtını Kuran, 14 Temmuz 1967 Tarihinde Stokholm'da İmzalanan Sözleşme. **Resmi Gazete**, 19 Kasım 1975, Sayı: 15417.

- Dünya Ticaret Örgütü Kuruluş Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunmasına Dair Kanun. **Resmi Gazete**, 29 Ocak 1995, Sayı: 22186
- Edebiyat ve Sanat Eserlerinin Korunmasına İlişkin Bern Sözleşmesinde Değişiklik Yapan ve 1979'da Tadil Edilen Paris Metnine Katılmamızın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun. **Resmi Gazete**, 12 Temmuz 1995, Sayı: 22341
- Endüstriyel Tasarımların Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname. **Resmi Gazete**, 27 Haziran 1995, Sayı: 22326.
- Entegre Devre Topoğrafyalarının Korunması Hakkındaki Kanun. **Resmi Gazete**, 30 Nisan 2004, Sayı:25448.
- Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu. **Resmi Gazete**, 13 Aralık 1951, Sayı: 7981.
- Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu. **Resmi Gazete**, 31 Mart 2007, Sayı: 26479.
- Lozan Andlaşması. **Resmi Gazete**, 23 Ağustos 1923, Sayı: 340, 341, 342, 343.
- Madrid Andlaşması ve Ek Protokolü. **Resmi Gazete**, 22 Ağustos 1997, Sayı: 23088.
- Markalar Kanunu. **Resmi Gazete**, 12 Mart 1965, Sayı: 11951.
- Marka Kanunu Andlaşmasına Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun. **Resmi Gazete**, 14 Nisan 2004, Sayı: 25433
- Markaların Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname. **Resmi Gazete**, 27 Haziran 1995, Sayı: 22326.
- Markaların Tescili Amacıyla Mal ve Hizmetlerin Uluslararası Sınıflandırılmasına İlişkin Nis Anlaşması ve Uluslararası Patent Sınıflandırılması ile İlgili Strasburg Andlaşması. **Resmi Gazete**, 13 Ağustos 1995, Sayı: 22373.
- Markaların Uluslararası Tescili Konusundaki Madrid Sözleşmesi ile İlgili Protokol ve Endüstriyel Tasarımların Uluslararası Sınıflandırılmasına İlişkin Locarno Anlaşması. **Resmi Gazete**, 22 Ağustos 1997, Sayı: 23088.
- Markaların Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun. **Resmi Gazete**, 28 Ocak 2009, Sayı: 27124.
- Paris ittihadı Mukavelenamesi. **Resmi Gazete**, 29 Mayıs 1930, Sayı: 1506.
- Patent Haklarının Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname. **Resmi Gazete**, 27 Haziran 1995, Sayı: 22326.
- Patent İşbirliği Anlaşmasına Katılmamızın Uygun Bulunmasına Dair Anlaşma. **Resmi Gazete**, 12 Temmuz 1995, Sayı: 22341.
- Sınai Mülkiyet Kanunu. **Resmi Gazete**, 10 Ocak 2017, Sayı 29944.
- Türk Borçlar Kanunu. **Resmi Gazete**, 4 Şubat 2011, Sayı: 27836.
- Türk Ceza Kanunu. **Resmi Gazete**, 12 Ekim 2004, Sayı: 25611.
- Türk Medeni Kanunu. **Resmi Gazete**, 8 Aralık 2001, Sayı: 24607.

Türk Ticaret Kanunu. **Resmi Gazete**, 14 Şubat 2011, Sayı:27846.

Yeni Bitki Çeşitlerine Ait İslahatçı Haklarının Korunmasına İlişkin Kanun. **Resmi Gazete**, 15 Ocak 2004, Sayı:25347.

5194 Sayılı Bazı Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun. **Resmi Gazete**, 26 Haziran 2004, Sayı: 25504.

551, 552, 554, 555, 556 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun. **Resmi Gazete**, 7 Kasım 995, Sayı: 22456.

YARGI KARARLARI

Yrg. 19. C. D.'nin 23.6.2021 Tarihli ve 2020/6563 E., 2021/7088 K. Sayılı Kararı

Yrg. 19. C. D.'nin 9.6.2021 Tarihli ve 2021/5998 E., 2021/6486 K. Sayılı Kararı

Yrg. 19. C. D.'nin 15.4.2021 Tarihli ve 2020/6579 E., 2021/4469 K. Sayılı Kararı

Yrg.11. H. D.'nin 7.4.2021 Tarihli ve 2020/6228 E., 2021/3429 K. Sayılı Kararı

Yrg. 11. H. D.'nin 5.4.2021 Tarihli ve 2020/2028 E., 2021/3305 K. Sayılı Kararı

Yrg. 19. C. D.'nin 31.3.2021, Tarihli ve 2019/32420 E., 2021/3977 K. Sayılı Kararı

Yrg. 19. C. D.'nin 18.3.2021 Tarihli ve 2019/23876 E., 2021/3286 K. Sayılı Kararı

Yrg. 11. H. D.'nin 24.3.2021 Tarihli ve 2020/710 E., 2021/2827 K. Sayılı Kararı

Yrg. 19. C. D.'nin 9.3.2021 Tarihli ve 2019/34988 E., 2021/2629 K. Sayılı Kararı

Yrg. C. Gnl. Krl.'nin 5.11.2020 Tarihli ve 2020/167 E., 2020/444 K. Sayılı Kararı

Yrg. C. Gnl. Krl.'nin 2.6.2020 Tarih ve 2017/67 E., 2020/253 K. Sayılı Kararı

Yrg. 19. C. D.'nin 21.12.2020 Tarihli ve 2020/4226 E., 2020/20301 K. Sayılı Kararı

Yrg. 19. C. D.'nin 21.12.2020 Tarihli ve 2020/2224 E., 2020/20363 K. Sayılı Kararı

Yrg. 11. H. D.'nin 03.12.2020 Tarihli ve 2020/1141 E., 2020/5688 K. Sayılı Kararı

Yrg. C. Gnl.'nin Krl. 5.11.2020 Tarihli ve 2020/167 E., 2020/444 K. Sayılı Kararı

Yrg. 19. C. D.'nin 13.2.2020 Tarihli ve 2020/1038 E., 2020/1452 K. Sayılı Kararı

Yrg. C. Gnl. Krl.'nin 2.6.2020 Tarihli ve 2017/45 E., 2020/252 K. Sayılı Kararı

Yrg. 11. H. D.'nin 5.2.2020 Tarih ve 2019/2980 E., 2020/991 K. Sayılı Kararı

Yrg. C. Gnl. Krl.'nin 22.10.2019 Tarihli ve 2017/369 E., 2019/621 K. Sayılı Kararı

Yrg. C. Gnl. Krl.'nin 14.5.2019 Tarihli ve 2016/1194 E., 2019/427 K. Sayılı Kararı

Yrg. 19. C. D.'nin 28.2.2019 Tarih ve 2015/31653 E., 2019/5046 K. Sayılı Kararı

Yrg. C. Gnl. Krl.'nin 26.3.2019 Tarihli ve 2017/1165 E., 2019/263 K. Sayılı Kararı

Yrg. C. Gnl. Krl.'nin 17.1.2019 Tarihli ve 2016/75 E., 2019/18 K Sayılı Kararı

Yrg. 19. C. D.'nin 5.10.2017 Tarihli ve 2015/32966 E., 2017/7780 K. Sayılı Kararı

Yrg. 19. C. D.'nin 25.4.2017 Tarihli ve 2016/13094 E., 2017/3661 K. Sayılı Kararı

- Yrg. 19. C. D.'nin 19.12.2016 Tarihli ve 2016/11676 E., 2016/23685 K. Sayılı Kararı
 Yrg. H. Gnl. Krl.'nin 9.3.2016 Tarihli ve 2014/109 E., 2016/282 K. Sayılı Kararı
 Yrg. 19. C. D.'nin 10.3.2016 Tarihli ve 2015/36100 E., 2016/8066 K. Sayılı Kararı
 Yrg. 19. C. D.'nin 15.6.2015 Tarihli, 2015/6127 E., 2015/2753 K. Sayılı Kararı
 Yrg. 19. C. D.'nin 24.11.2015 Tarihli ve 2015/16005 E., 2015/7703 K. Sayılı Kararı
 Yrg. 11. H. D.'nin 3.12.2014 Tarihli ve 2014/13916 E., 2014/18908 K. Sayılı Kararı
 Yrg. 7. C. D.'nin 25.6.2014 Tarihli ve 2013/4274 E., 2014/13198 K. Sayılı Kararı
 AYM.'nin 5.2.2009 Tarihli ve 2005/57 E., 2009/19 K. Sayılı Kararı
 AYM.'nin 3.1.2008 Tarihli ve 2005/15 E., 2008/2 K. Sayılı Kararı
 AYM.'nin 2.3.2004 Tarihli ve 2002/92 E., 2004/25 K. Sayılı Kararı
 Yrg. 11. H. D.'nin 13.1.2003 Tarihli ve 2002/7864 E., 2003/48 K. Sayılı Kararı
 Yrg. 7. C. D.'nin 12.12.1995 Tarihli ve 1995/3963 E., 1995/9860 K. Sayılı Kararı
 AYM'nin 18.6.2003 Tarihli ve 2000/38 E., 2003/66 K. Sayılı Kararı

KURUL KARARLARI

Rekabet Kurulunun 6.11.2000 Tarihli ve 00-44/472-257 Sayılı Kararı

İNTERNET SİTELERİ

- Beta Tea, <https://www.betatea.com.tr/hakkimizda>
 Dergi Park Akademik, <https://dergipark.org.tr/tr/>
 Rekabet Kurumu, www.rekabet.gov.tr
 NPR, <https://www.npr.org/2008/09/05/94312345/original-maverick-was-unconventional-texan>
 Tarış Üzüm, Pamuk, İncir, Zeytin ve Zeytinyağı Kooperatifleri Birliği, <http://www.taris.com>
 T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, Telif Hakları Genel Müdürlüğü, www.telifhaklari.gov.tr
 T.C. Cumhurbaşkanlığı Mevzuat Bilgi Sistemi, <https://www.mevzuat.gov.tr/>
 T.C. Cumhurbaşkanlığı Resmi Gazete, www.resmigazete.gov.tr
 T.C. Kalkınma Bakanlığı, On Birinci Kalkınma Planı (2019-2023), Fikri Haklar Özel İhtisas Komisyonu Raporu, 2018, <https://sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2020/04/FikriHaklarOzellhtisasKomisyonuRaporu.pdf>
 T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, Dünya Ticaret Örgütü (WTO), t.y., <https://www.telifhaklari.gov.tr/Dunya-Ticaret-Orgutu-WTO>

TMMOB Makine Mühendisleri Odası, <https://www.mmo.org.tr>

Türk Dil Kurumu Sözlükleri, <https://sozluk.gov.tr/>

Türk Patent ve Marka Kurumu, <https://online.turkpatent.gov.tr>.

Türkiye Barolar Birliği Dergisi, <http://tbbdergisi.barobirlik.org.tr/>

Türk Standartları Enstitüsü, CE İşareti, t.y., <https://www.tse.org.tr/IcerikDetay?ID=12&ParentID=98>.

Yargıtay Başkanlığı, <https://karararama.yargitay.gov.t>

Prof. Dr. Dr. h.c. Hakan HAKERİ
Özyeğin Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Dr. Öğretim Üyesi Derya TEKİN
İstanbul Medeniyet Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Tartışmalı Sorularla
TÜRK CEZA HUKUKU
ÖZEL HÜKÜMLER

Genişletilmiş ve Güncellenmiş

2. BASKI

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Tartışmalı Sorularla Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler

Hakan Hakeri - Derya Tekin

Hukuk Yayınları Dizisi – 2954

İkinci Baskı : Eylül, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8209 – 21 – 1

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara

Tel : (0312) 231 17 00

Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C

(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul

Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Salmat Basım Yayım Ambalaj San. Tic. Ltd. Şti.

Sertifika No: 47771

Tel: (0312) 341 10 24 - Ankara

KAYNAKÇA

- Akbulut**, Berrin (2020), "Kasten Öldürme Suçunun Nitelikli Halleri (TCK m. 82)", *Adalet Dergisi*, 65: 99-165.
- Akyürek**, Güçlü (2018), "Özel Hayatın Gizliliğini İhlal", *Özel Ceza Hukuku Cilt III: Hürriyete, Şerefe, Özel Hayata, Hayatın Gizli Alanına Karşı Suçlar (TCK m. 106-140)*, Yazarlar: Köksal Bayraktar vd., İstanbul: On İki Levha.
- Antalya**, O. Gökhan (2019), "Zilyetlik", *Marmara Hukuk Yorumu Eşya Hukuku Cilt IV/1*, Ed. O. Gökhan Antalya, Ankara: Seçkin.
- Artuk**, M. Emin, **Gökçen**, Ahmet, **Alşahin**, M. Emin & **Çakır**, Kerim (2021), *Ceza Hukuku Özel Hükümler*, Ankara: Adalet.
- Artuk**, M. Emin, **Gökçen**, Ahmet, **Alşahin**, M. Emin & **Çakır**, Kerim (2020), *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, Ankara: Adalet.
- Artuk**, M. Emin, **Gökçen**, Ahmet, **Alşahin**, M. Emin & **Çakır**, Kerim (2020), *Gerekçeli Ceza Kanunları*, Ankara: Adalet.
- Artuk**, M. Emin & **Alşahin**, M. Emin (2012), "Yardım veya Bildirim Yükümlülüğünün Yerine Getirilmemesi Suçu (TCK m 98)", *MÜHFHAD*, 18(1): 3-38.
- Artuk**, M. Emin & **Yenidünya**, A. Caner (2011), "Ötanazi", *Hukuk ve Etik Boyutuyla Ötanazi*, Derleyen: Prof. Dr. Nur Centel, İstanbul: On İki Levha Yayıncılık.
- Avcı**, Mustafa & **Yerdelen**, Erdal (2015), "Karar İncelemesi – Garantörsel İhmal Suçta İhmal ve İcrai Davranış Ayrımı", *Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 19(1): 163-190.
- Aydın**, Murat (2011), "Çocuk Düşürtme Fiilleri ve Ceza Sorumluluğu", *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 19(2): 69-100.
- Aydın**, Murat (2012), *Çocukların Cinsel İstismarı ve Reşit Olmayanla Cinsel İlişki Suçu*, Ankara: Seçkin.
- Aydın**, Murat (2012), "Rape Crime in Turkish Criminal Law", *International Journal of Arts & Sciences*, 5(2): 105-109.

- Baş, Eylem** (2016), "Türk Ceza Hukukunda Cinsel Taciz Suçu", *AÜHFD*, 65(4): 1135-1215.
- Başbüyük, İsa** (2017), "İletişim Sırasında Elde Edilen Gizli Ses Kayıtlarının Ceza Muhakemesinde Delil Olarak Kabul Edilebilirliği Sorunu", *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 19(1): 161-204.
- Bayraktar, Köksal** (2017), "Kasten Öldürme", *Özel Ceza Hukuku Cilt II: Kişilere Karşı Suçlar (TCK m. 81-105)*, Yazarlar: Köksal Bayraktar vd., İstanbul: On İki Levha.
- Centel, Nur & Zafer, Hamide** (2020), "Cinsel Saldırı Suçu (TCK m. 102)", *Prof. Dr. Mehmet Emin Artuk'a Armağan*, Ed. Mahmut Koca, Ankara: Seçkin.
- Centel, Nur, Zafer, Hamide & Çakmut, Özlem** (2017), *Kişilere Karşı İşlenen Suçlar*, Cilt: 1, Beta: Ankara.
- Dülger, Murat Volkan** (2021), *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, İstanbul: Hukuk Akademisi.
- Ekici Şahin, Meral** (2015), "İştirak Halinde İşlenen Suçlarda Suça Etki Eden Nedenlerin Şeriklere Sirayeti", *AÜHFD*, 64(3): 637-686.
- Erdem, Mustafa Ruhan** (2020), "COVID-19'la Bağlantılı Ceza Hukuku Sorunları", *Yaşar Hukuk Dergisi*, 2(2): 87-93.
- Eroğlu Erman, Fulya** (2017), "Yardım veya Bildirim Yükümlülüğünün Yerine Getirilmemesi", *Özel Ceza Hukuku Cilt II: Kişilere Karşı Suçlar (TCK m. 81-105)*, Yazarlar: Köksal Bayraktar vd., İstanbul: On İki Levha.
- Ersoy, Uğur** (2018), "İntihara Yönlendirme Suçu", *TBBD*, 31(136): 75-140.
- Gökcan, Hasan Tahsin & Artuç, Mustafa** (2021), *Yorumlu-Uygulamalı Türk Ceza Kanunu Şerhi (2. Cilt, M. 45-85)*, Ankara: Adalet.
- Gökcan, Hasan Tahsin & Artuç, Mustafa** (2021), *Yorumlu-Uygulamalı Türk Ceza Kanunu Şerhi (3. Cilt, M. 86-140)*, Ankara: Adalet.
- Gökcan, Hasan Tahsin & Artuç, Mustafa** (2021), *Yorumlu-Uygulamalı Türk Ceza Kanunu Şerhi (4. Cilt, M. 141-196)*, Ankara: Adalet.
- Gökcan, Hasan Tahsin & Artuç, Mustafa** (2021), *Yorumlu-Uygulamalı Türk Ceza Kanunu Şerhi (5. Cilt, M. 197-254)*, Ankara: Adalet.
- Gökcan, Hasan Tahsin & Artuç, Mustafa** (2021), *Yorumlu-Uygulamalı Türk Ceza Kanunu Şerhi (6. Cilt, M. 255-345)*, Ankara: Adalet.

- Gökçen**, Ahmet (2018), *Belgede Sahtecilik Suçları (m. 204-212)*, Ankara: Adalet.
- Göktürk**, Neslihan (2016), "Suçun Yasal Tanımında Yer Alan "Hukuka Aykırılık" İfadesinin İcra Ettiği Fonksiyon", *İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 7(1): 407-450.
- Göktürk**, Neslihan (2016), "Kişiler Arasındaki Konuşmaların Dinlenmesi ve Kayda Alınması Suçu (TCK m. 133)", *TAAD*, 7(24): 149-198.
- Hafizoğulları**, Zeki & **Özen**, Muharrem (2008), "Hırsızlık", *Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 12(1): 773-796.
- Hakeri**, Hakan (2003), *Ceza Hukukunda İhmal Kavramı ve İhmali Suçların Çeşitleri*, Ankara: Seçkin.
- Hakeri**, Hakan (2007), *Kasten Öldürme Suçları (TCK 81–82–83)*, Ankara: Seçkin.
- Hakeri**, Hakan (2022), *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, Ankara: Adalet.
- Hakeri**, Hakan (2022), *Tıp Ceza Hukuku*, Ankara: Seçkin.
- Kanbur**, Mehmet Nihat (2015), "6545 Sayılı Kanun Değişiklikleri Çerçevesinde Türk Ceza Kanunu'nda Reşit Olmayanla Cinsel İlişki Suçu (TCK m.104)", *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 16(Özel Sayı-Prof. Dr. Hakan Pekcanitez'e Armağan): 4139-4210.
- Kaymaz**, Seydi (2009), *Kasten Yaralama Sonucu Ölümüne Neden Olma*, Ankara: Adalet.
- Keskin Kızıroğlu**, Serap (2013), "Türk Ceza Hukukunda Çocuk Düşürtme, Düşürme Ve Kısırlaştırma Suçları", *MÜHFHAD Armağan Özel Sayısı, Prof. Dr. Nur Centel'e Armağan*, 19(2): 165-190.
- Keskin Kızıroğlu**, Serap (2017), "Kasten Yaralama", *Özel Ceza Hukuku Cilt II: Kişilere Karşı Suçlar (TCK m. 81-105)*, Yazarlar: Köksal Bayraktar vd., İstanbul: On İki Levha.
- Keskin Kızıroğlu**, Serap (2018), "Kişiyi Özgürlüğünden Yoksun Kılma", *Özel Ceza Hukuku Cilt III: Hürriyete, Şerefe, Özel Hayata, Hayatın Gizli Alanına Karşı Suçlar (TCK m. 106-140)*, Yazarlar: Köksal Bayraktar vd., İstanbul: On İki Levha.
- Keskin Kızıroğlu**, Serap, (2018) "Konut dokunulmazlığının İhlali", *Özel Ceza Hukuku Cilt III: Hürriyete, Şerefe, Özel Hayata, Hayatın Gizli Alanına Karşı Suçlar (TCK m. 106-140)*, Yazarlar: Köksal Bayraktar vd., İstanbul: On İki Levha.

- Koca, Mahmut, Bozkurt, Özge & Akar, İbrahim** (2020), “Çocukların Kendi Aralarındaki Cinsel İlişkinin Cezalandırılabilirliği Sorunu”, *Prof. Dr. Mehmet Emin Artuk’a Armağan*, Ed. Mahmut Koca, Ankara: Seçkin.
- Koca, Mahmut & Üzülmez, İlhan** (2019), “Kişisel Verilerin Kaydedilmesi Suçu (TCK m. 135)”, *D.E.Ü. Hukuk Fakültesi Dergisi, Prof. Dr. Durmuş TEZCAN’a Armağan*, 21(Özel Sayı): 69-93.
- Koca, Mahmut & Üzülmez, İlhan** (2020), *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler*, Ankara: Adalet.
- Koca, Mahmut & Üzülmez, İlhan** (2020), *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*, Ankara: Seçkin.
- Koç, Ziya** (2020), *TCK’nın 245. Maddesinde Düzenlenen Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması*, 2.Bası, İstanbul: On İki Levha.
- Koç, Ziya** (2021), “Ceza Hukukunda Yükümlülüklerin Çatışmasının Hukuki Niteliği ve Görünüş Şekilleri”, *Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, XXV(4): 573-612.
- Memiş Kartal, Pınar** (2014), *Türk Ceza Hukukunda Çocukların Cinsel İstismarı*, İstanbul: Der Yayınları.
- Memiş Kartal, Pınar** (2016), “Reşit Olmayanla Cinsel İlişki (TCK m. 104)”, *AÜHFD*, 65(4): 2083-2100.
- Memiş Kartal, Pınar** (2019), “Türk Ceza Kanununda Resmi Belgeyi Bozmak, Yok Etmek veya Gizlemek Suçu: TCK. m. 205”, *AÜHFD*, 68(3): 551-564.
- Otaç, Cengiz** (2008), “Türk Ceza Hukukunda Cenin Düşürtme ve Cenin Düşürme Suçları”, *Ceza Hukuku Dergisi*, 3(8): 29-56.
- Otaç, Cengiz** (2014), “Hukukta Değişim ve Süreklilik: Töre Saiğiyle Öldürme Bağlamında Değerlendirme”, *HFSA 26*, Hazırlayanlar: Hayrettin Ökçesiz, Gülriiz Uygur & Saim Üye, İstanbul: İstanbul Barosu Yayınları.
- Özbek, Veli Özer, Doğan, Koray & Bacaksız, Pınar** (2021), *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler*, Ankara: Seçkin.
- Özgenç, İzzet** (2018), *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*, Ankara: Seçkin.
- Özgenç, İzzet** (2020), “Cinsel Suçlar: Türk Ceza Kanununun Cinsel Suçlara İlişkin Düzenlemelerinin Dayandığı Felsefi Temel, Cinsel Suçlara İlişkin Kanun Hükümlerinin Uygulanmasından Kaynaklanan Sorunlar”, *Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 24(1): 257-283.

- Özgenç**, İzzet (2020), "Akran Çocuklar Arası Cinsel Birliktelik Ve Ceza Hukuku Sorumluluğu Sorunu Türk Uygulamasından Örnekler", *Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, XXIV(4): 265-271.
- Özkara**, Erdem (2020), "Ötanazi Temel Kavramlar ve Güncel Gelişmeler", *Hukuk Öğrencileri ve Uygulayıcıları için Adli Tıp*, Ed. Erdem Özkara, Ankara: Seçkin.
- Özkara**, Erdem & **Gürbeden**, Burçin (2020), "Ölüm Sonrası Değişiklikler", *Hukuk Öğrencileri ve Uygulayıcıları için Adli Tıp*, Ed. Erdem Özkara, Ankara: Seçkin.
- Öztürk**, Bahri & **Erdem**, Mustafa Ruhan (2019), *Uygulamalı Ceza Hukuku ve Güvenlik Tedbirleri Hukuku*, Ankara: Seçkin.
- Polat**, Oğuz (2021), *Klinik Adli Tıp: Adli Tıp Uygulamaları*, Ankara: Seçkin.
- Sarıgül**, Ali Tanju (2021), "Reşit Olmayanla Cinsel İlişki Suçunda Fail (TCK m.104)", *Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, XXV(2): 711-754.
- Sınar**, Hasan (2017), "İntihara Yönlendirme", *Özel Ceza Hukuku Cilt II: Kişilere Karşı Suçlar (TCK m. 81-105)*, Yazarlar: Köksal Bayraktar vd., İstanbul: On İki Levha.
- Sınar**, Hasan (2018), "Hakaret", *Özel Ceza Hukuku Cilt III: Hürriyete, Şerefe, Özel Hayata, Hayatın Gizli Alanına Karşı Suçlar (TCK m. 106-140)*, Yazarlar: Köksal Bayraktar vd., İstanbul: On İki Levha.
- Taner**, Fahri Gökçen (2011), "Türk Ceza Hukukunda Şantaj Suçu", *TBBĐ*, 92: 118-156.
- Taner**, Fahri Gökçen (2017), *Türk Ceza Hukukunda Cinsel Özgürlüğe Karşı Suçlar*, Ankara: Seçkin.
- Tekin**, Derya (2020), "Kişinin Tarafı Olduğu Haberleşmenin Gizliliğini İhlal Suçuna (TCK m.132/3) İlişkin Güncel Sorunlar", *Ceza Hukuku Dergisi*, 15(43): 567-582.
- Tezcan**, Durmuş, **Erdem**, Mustafa Ruhan & **Önok**, Murat (2021), *Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku*, Ankara: Seçkin.
- Topçu**, Kemal (2013), *Kasten Yaralama Sonucu Ölüme Neden Olma (Amerikan Hukuku ile Karşılaştırmalı)*, Ankara: Adalet.
- Tulay**, M. Emre (2020), "Türk Ceza Hukukunda İntihara Yönlendirme Suçu", *MÜHFHAD*, 26(2): 814-837.

- Tunç**, Kübra (2021), “Yargıtay Kararlarında Flört Girişiminin Cinsel Taciz Suçundan Ayrımı”, *CHD*, 16(45): 175-194.
- Ünver**, Yener (2005), “Türkiye’de Ceza Hukuku Alanında Yapılan Yakın Tarihli Düzenlemelerde Tıp Hukukuna İlişkin Birkaç Sorun”, *Uluslararası Katılımlı I. Tıp Etiği ve Tıp Hukuku Sempozyum Kitabı*, İstanbul, s. 86-118.
- Ünver**, Yener (2011), “Yargıtay 5. Ceza Dairesi’nin Cinsel Dokunulmazlığa Karşı. Suçlara İlişkin Bazı Kararlarının Değerlendirilmesi”, *Yargıtay Kararları Çerçevesinde Ceza Hukuku Sempozyumu*, Türk Ceza Hukuku Derneği Yayınları.
- Ünver**, Yener (2014), “Türk Maddi Ceza Hukukunda Cinsel Suçların Eleştirel Olarak İncelenmesi”, *II. Türkiye-Slovenya Uluslararası Hukuk Sempozyumu*, *Cinsel Suçlar ve Evlilik Hukuku*, Ed. Yener Ünver, Ankara: Seçkin.
- Ünver**, Yener (2019), *TCK’da Düzenlenen Adliye Karşı Suçlar: İftira, Suç Uydurma, Suç Üstlenme, Yalan Tanıklık ve Bilirkişilik İnfaz Kurumlarından Kaçma*, Ankara: Seçkin.
- Yenerer Çakmut**, Özlem (2007), “Türk Ceza Yasası’nda Terk Suçu (TCK m. 97)”, *İÜHFEM*, 65(2): 49-76.
- Yıldız**, Ali Kemal (2018), “Hırsızlık”, *Özel Ceza Hukuku – Cilt IV: Malvarlığına Karşı Suçlar*, Yazarlar: Köksal Bayraktar vd., İstanbul: On İki Levha.
- Yıldız**, Ali Kemal (2018), “Tehdit”, *Özel Ceza Hukuku Cilt III: Hürriyete, Şerefe, Özel Hayata, Hayatın Gizli Alanına Karşı Suçlar (TCK m. 106-140)*, Yazarlar: Köksal Bayraktar vd., İstanbul: On İki Levha.
- Yokuş Sevük**, Handan (2009), “Haberleşmenin Gizliliğini İhlal Suçu”, *DÜHFD*, 12-13(16-17-18-19): 159-195.
- Yokuş Sevük**, Handan (2019), “Özel Belgede Sahtecilik Suçu (TCK m. 207)”, *DÜHFD*, 24(41): 229-255.
- Yokuş Sevük**, Handan (2020), *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler*, Ankara: Adalet.
- Zafer**, Hamide (2018), “Haberleşmenin Gizliliğini İhlal”, *Özel Ceza Hukuku Cilt III: Hürriyete, Şerefe, Özel Hayata, Hayatın Gizli Alanına Karşı Suçlar (TCK m. 106-140)*, Yazarlar: Köksal Bayraktar vd., İstanbul: On İki Levha.
- Zafer**, Hamide (2018), “Kişiler Arasındaki Konuşmaların Dinlenmesi ve Kayda Alınması”, *Özel Ceza Hukuku Cilt III: Hürriyete, Şerefe, Özel Hayata, Hayatın Gizli Alanına Karşı Suçlar (TCK m. 106-140)*, Yazarlar: Köksal Bayraktar vd., İstanbul: On İki Levha.

Doç. Dr. Ergin ERGÜL
Ankara Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Genel Kamu Hukuku Öğretim Üyesi

TEMEL HUKUK DERSLERİ

**Hukukun Temel Kavram,
Kural ve Kurumları**

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Temel Hukuk Dersleri

Ergin Ergül

Hukuk Yayınları Dizisi – 3212

Birinci Baskı : Eylül, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8209 – 22 – 8

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com
 : adalety@adaletyayinevi.com

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : facebook.com/adaletyayinevi
 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Salmat Basım Yayım Ambalaj San. Tic. Ltd. Şti.
Sertifika No: 47771
Tel: (0312) 341 10 24 - Ankara

KAYNAKÇA

- Akad, Mehmet, Dinçkol Bihterin, Bulut Nihat, *Genel Kamu Hukuku*, Der Yayınları, İstanbul 2020
- Akbay, Muvaffak, *Umumi Amme Hukuku Dersleri*, Birinci Cilt, 4. Bası, Ankara 1961
- Anayurt, Ömer, *Anayasa Hukuku, Temel Kavramlar ve Türk Anayasa Hukuku*, Seçkin Yayınları, Ankara 2018
- Aral, Vecdi, *Beklediğimiz ve Bizden Beklenen Adalet*, Legal yayıncılık, İstanbul 2014
- Aral, Vecdi, *Hukuk Felsefesinin Temel Sorunları*, onikilevha Yayınları, İstanbul 2021.
- Araslı, Utkan, *Anayasa Mahkemesi İptal Kararları Açısından Anayasal Temel İlke ve Kavramlar*, TBB Yayınları, Ankara 2015
- Arsel, İlhan, *Anayasa Hukukunun Umumi Esasları*, Ankara 1955
- Arslan, Zühtü, *Anayasa Teorisi*, Seçkin Yayınları, Ankara 2005
- Atay, Yeliz Şanlı, *Türk İdare Hukukunda Adsız Düzenleyici İşlemler*, TODAİ yayınları, Ankara 2011
- Avcı, Mustafa, *Türk Hukuk Tarihi*, Atlas Akademi Yayınları, Konya 2020
- Aydın, M. Akif, *Türk Hukuk Tarihi*, 15. Baskı Beta Yayınları, İstanbul 2018
- Başgil, Ali Fuat, *Esas Teşkilat Hukuku, 1. Cilt, Türkiye Siyasi Rejimi ve Anayasa Prensipleri*, 1960 Tarihli Basıdan Tıpkı Basım, İstanbul, Nisan 2019
- Bilge, Necip, *Hukuk Başlangıcı, Hukukun Temel Kavram ve Kurumları*, 36. Baskı, Turhan Kitabevi, Ankara 2019
- Bocquillon, Jean-François, Mariage, Martine, *Introduction au droit DCG 1 2014/2015*, Editions Francis Lefebvre, Paris 2014.
- Bodin, Jean, *Les six livres de la République. Un abrégé du texte de l'édition de Paris de 1583*, Édition et présentation de Gérard Mairet. Paris: Librairie générale française, 1993, 607; Özçelik, 1984
- Bozkurt, Enver, *Genel Hukuk Bilgisi*, Legem Yayıncılık, 2. Baskı, Ankara 2018
- Bricca-Druffin, Sophie, *L'essentiel de l'introduction generale au droit, 2019-2020*, Gualino, 2019

- Bulut, Nihat, "Eski Yunandan aydınlanma çağına insan onuru kavramının gelişimine bir bakış", EUHFD, C. XII, S.3-4 (2008)
- Bulut, Nihat, "Siyasal İktidar Tipleri ve Bir Siyasal Tipi Olarak (Modern) Devlet", <http://cdn.istanbul.edu.tr/>
- Cevizci, Ahmet, *Paradigma Felsefe Sözlüğü*, Paradigma Yayınları, İstanbul 1999
- Chantebout, Bernard, *Droit Constitutionnel et Science Politique*, Armand Colin, Paris 1991
- Çıkla, Selçuk, "La Fontaine'in Masallar'ında Türk İzleri", *Türk Dili*, S. 775, Temmuz 2016, ss. 83-90
- Demirkol, Ferman, *Anayasa Hukuku, Ders Notları*, Filiz Kitabevi, İstanbul 2017
- Doehring, Karl, *Genel Devlet Kuramı*, İnkilap ve Aka Yayınevi 2002
- Duverger, Maurice, *Siyasal Rejimler*, çev. Teoman Tunçdoğan, Sosyal Yayınlar, İstanbul 1986
- Eren, Abdurrahman, *Anayasa Hukuku Dersleri*, 2. Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara 2020
- Ergül, Ergin, *Anayasa Mahkemesine ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine Bireysel Başvuru ve Uygulaması*, Yargı Yayınevi, Ankara 2012
- Ergül, Ergin, *Hukukçu ve Siyaset Bilimci Kimliğiyle İbn Haldun, Devlet ve Hukuk Kuramının Hukuk, Adalet ve İnsan Hakları Boyutları*, 3. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2018
- Ergül, Ergin, *İbn Haldun'un Teorileri ile Karşılaştırmalı Genel Kamu Hukuku*, Adalet Yayınevi, Ankara 2019
- Ergül, Ergin, *Anayasa Hukukuna Başlangıç*, Adalet Yayınevi, Ankara 2019
- Ergül, Ergin, *Bir Adalet ve Siyaset Düşünürü Olarak Sadi Şirazi*, Adalet Yayınevi, Ankara 2019
- Ergin Ergül, *Bir Hukuk ve Siyaset Bilgesi Olarak Mevlâna*, Adalet Yayınevi/Navi, Ankara 2019
- Ergül, Ergin, *Siyaset Bilimci ve Kamu Hukuku Perspektifinden Farabi ve Siyasi Düşüncesi*, Adalet Yayınları, 2022
- Esener, Turgut, *Hukuka Giriş*, Alkım Yayınları, İstanbul 2012
- Fürûzanfer, B., *Mevlâna Celaleddin*, (Çev. Feridun Nafiz Uzluk), Milli Eğitim Basımevi, İstanbul 1986
- Göze, Ayferi, *Siyasal Düşünceler ve Yönetimler*, Beta Yayınevi, İstanbul 2015
- Gözler, Kemal, *Devletin Genel Teorisi*, Ekin Yayınları, Bursa, 2015

- Gözler, Kemal, *Genel Hukuk Bilgisi*, Meslek Yüksek Okulları İçin, Ekin Yayınları, 20. Baskı, Bursa 2020
- Gözler, Kemal, *Türk Anayasa Hukuku*, 3. Baskı, Ekin Yayınları, Bursa 2019
- Gözler, Kemal, *Türkiye'nin Yönetim Yapısı*, Ekin Yayınları, Güncellenmiş 2. Baskı, Bursa 2019
- Gözübüyük, Şeref, *Anayasa Hukuku*, S yayınları, Ankara 1986
- Gürsoy, Kenan, *Etik ve Tasavvuf Felsefi Diyologlar*, Ankara 2015
- Hatemi, Hüseyin, *İslâm Hukuku Dersleri*, Sümer Kitabevi, İstanbul 2012
- Heywood, A., *Siyasetin Temel Kavramları (çev. Hayrettin Özler)*, Adres Yayınları, Ankara 2012
- Ibn Khaldun, *Le Livre des Exemples I, Autobiographie Muquaddima* par Abdesselam Cheddadi, Gallimard, Paris 2002
- Kapani, Münci, *Politika Bilimine Giriş*, BB101 Yayınları, Ankara 2018, 57. Baskı
- Karayağın, Yaşar, *Hukukta Öğretim-Kaynaklar-Metod, Problem Çözme*, Ankara 1986
- Kayar, İsmail, Üzülmöz, İlhan, *Hukukun Temel Kavramları*, Seçkin Yayınevi, 10. Baskı, Ankara 2016
- Kırlangıç, Hicabi, *Mevlâna Celaledin Rumi Yedi Meclis (Mecalis-i Seb'a)*, Kurtuba Kitap, İstanbul 2010
- Kia, Akkaya Rukiye, *Bir Ders Konusu Olarak "Devlet" ya da Genel Kamu Hukuku Dersinin Kökenleri*, Beta Yayınevi, İstanbul 2013
- Kia, Akkaya Rukiye, *Moderniteden Postmoderniteye Egemenlik ve Hukuk*, Beta, 2. Baskı, İstanbul 2011
- Koçak, Mustafa, *Batı'da ve Türkiye'de Egemenlik Anlayışının Değişimi Devlet ve Egemenlik (Eski Kavramlar-Yeni Anlamlar)*, Seçkin Yayınları, Ankara 2006
- Köküsarı, İsmail, *Anayasa Mahkemesi Kararlarının Türleri ve Nitelikleri*, XII Levha Yayınları, İstanbul 2009
- Kubalı, Hüseyin Nail, *Anayasa Hukuku Dersleri, Genel Esaslar ve Siyasi Rejimler*, İstanbul 1969
- La Fontaine, *Masallar*, çev. Sabahattin Eyüboğlu, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, 5. Baskı, İstanbul 2007
- Lipson, Leslie, *Siyasetin Temel Sorunları*, Türkiye İş Bankası Yayınları, İstanbul
- Meyerovitch, Eva De Vitray- / Mortazavi, Djamchid, Mathnawi, *La quête de l'absolu*, édition du Rocher, Paris 2004

- Monteil, Vincent, *Préface, Ibn Khaldûn, Discour Sur L'Histoire Universelle*, Sinbad, 1997.
- Nabli, Béligh, *L'Etat - Droit et Politique*, Broché, Paris 2017
- Okandan, Recai G., *Umumi Anme Hukuku*, Fakülteler Matbaası, İstanbul, 1966
- Özbudun, Ergun, *Anayasacılık ve Demokrasi*, Yetkin Yayınları, Ankara 2019
- Özbudun, Ergun, *Türk Anayasa Hukuku*, 18. Basım, Yetkin Yayınları, Ankara 2018
- Özekes, Muharrem, *Temel Hukuk Bilgisi*, On iki levha yayınları, İstanbul 2021
- Özyörük, Mukbil, *Hukuka Giriş*, Ege Matbaası, Ankara 1959
- Pierson, Christopher, *Modern Devlet*, Çiviyazıları Yayınevi, İstanbul 2015
- Postacıoğlu, E. İlhan, *Okumak ve Yaşamak*, İstanbul 1987
- Renaud Denoix de Saint Marc, *l'Etat*, puf, Paris 2016
- Sabuncu, Yavuz, *Anayasaya Giriş*, İmaj Yayınevi, 16. Baskı, Ankara 2014
- Serozan, Rona, *Hukukta Yöntem-Mantık*, Vedat Kitapçılık, 2. Baskı, İstanbul 2017
- Sığrı, Ünsal, Karabacak Hakan, *Arabulucu ve Uzlaştırmacı El Kitabı*, Optimist yayınevi, İstanbul 2019.
- Soysal, Mümtaz, *Anayasaya Giriş*, Sevinç Matbaası, Ankara 1968
- Sümer, Halûk Hâdi, *Hukuka Giriş, Kavramlar&Kurumlar*, Seçkin Yayınevi, 4. Baskı, Ankara 2020
- Şirvani, Latif Ahmed, *İkbal'in Konuşma ve Yazıları*, çev. Can Ceylan, İnkılab Yayınları, İstanbul 2011
- Teziç, Erdoğan, *Anayasa Hukuku*, Beta Yayınları, 22. Baskı, İstanbul 2018
- Turhan, Mehmet, *Anayasal Devlet*, Naturel Yayınları, 2. Baskı, Ankara 2003
- Ubillos, Juan María Bilbao, Martínez, Fernando Rey, Zapatero, José Miguel Vidal, *Lecciones de derecho constitucional I*, Aranzadi, Navarra 2018
- Uslu, Ferhat, *"Anayasa Yargısının İşlevleri"*, EÜHFD,, Cilt: 8, Sayı:2, Aralık 2013
- Uygun, Oktay, *Devlet Teorisi*, On İki Levha Yayınları, İstanbul 2015
- Ünal, Şeref, *Anayasa Hukuk Açısından Mahkemelerin Bağımsızlığı ve Hâkimlik Teminatı*, TBMM Kültür Sanat ve Yayın Kurulu Yayınları, Ankara 1995
- Yüzbaşıoğlu, Necmi, *Anayasa Hukuku El Kitabı*, Beta Yayınları, İstanbul 2007

Doç. Dr. Ergin ERGÜL
Ankara Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Genel Kamu Hukuku Öğretim Üyesi

TÜRK YARGI SİSTEMİ DERSLERİ

TEMEL KAVRAMLAR, KURALLAR VE KURUMLAR

ADALET YAYINEVİ
Ankara – 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Türk Yargı Sistemi Dersleri Temel Kavramlar, Kurallar ve Kurumlar
Ergin Ergül

Hukuk Yayınları Dizisi – 3214

Birinci Baskı : Eylül, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8209 – 23 – 5

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Meteksan Matbaacılık ve Teknik Sanayi Ticaret A.Ş
Beytepe Köyü Yolu No:3
06800 Çankaya/Ankara
Sertifika No: 46519

KAYNAKÇA

- Anayurt, Ömer, *Anayasa Hukuku, Temel Kavramlar ve Türk Anayasa Hukuku*, Seçkin Yayınları, Ankara 2018
- Atalı Murat, Ermenek, İbrahim, Kaya, Hilal Ünal, *Yargı Örgütü*, Seçkin Yayınevi, Ankara 2020
- Atay, Cevdet, *Türk Yargı Sistemi*, Ekin Yayınevi, Bursa 2013
- Başgil, Ali Fuat, *Esas Teşkilat Hukuku*, 1. Cilt, Türkiye Siyasi Rejimi ve Anayasa Prensipleri, 1960 Tarihli Basıdan Tıpkı Basım, İis-tanbul, Nisan 2019
- Ergül, Ergin, *Anayasa Hukukuna Başlangıç*, Adalet Yayınevi, Ankara 2019
- Ergül, Ergin, *Anayasa Mahkemesine ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine Bireysel Başvuru ve Uygulaması*, Yargı Yayınevi, Ankara 2012
- Ergül, Ergin, *Temel Hukuk Dersleri*, Adalet Yayınevi, Ankara 2022
- Esener, Turgut, *Hukuka Giriş*, Alkım Yayınları, İstanbul 2012
- Gözler, Kemal, *Türk Anayasa Hukuku*, 3. Baskı, Ekin Yayınları, Bursa 2019
- Güler, Ayman Birgül, *Türkiye'nin Yönetimi*, İmge Yayınları, 6. Baskı, Ankara 2021
- Koç, Evren, Konuralp, Cengiz Serhat, *Yargı Örgütü*, Sümer Kitabevi, İstanbul, 2021
- Rassat Michèle-Laure, *La justice en France*, Collection : Que sais-je ? puf, Paris 2007
- Sığırı, Ünsal, Karabacak Hakan, *Arabulucu ve Uzlaştırıcı El Kitabı*, Optimist yayınevi, İstanbul 2019.
- Soysal, Mümtaz, *Anayasaya Giriş*, Sevinç Matbaası, Ankara 1968
- Sümer, Halûk Hâdi, *Hukuka Giriş, Kavramlar&Kurumlar*, Seçkin Yayınevi, 4. Baskı, Ankara 2020
- Yiğit, Uğur, Öztürk İlhami, *Yargı Hukuku*, Adalet Yayınevi, Ankara 2020

Prof. Dr. Mustafa ÖZEN

Kırıkkale Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukuku Anabilim Dalı Öğretim Üyesi

**ÖĞRETİ VE UYGULAMA IŞIĞINDA
CEZA HUKUKU
ÖZEL HÜKÜMLER-II**

**ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022**

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Öğreti ve Uygulama Işığında Ceza Hukuku Özel Hükümler (2)
Mustafa Özen

Hukuk Yayınları Dizisi – 2690

Üçüncü Baskı : Eylül, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8209 – 24 – 2

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com
 : adalety@adaletyayinevi.com

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : facebook.com/adaletyayinevi
 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nilüfer Aydın

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Ay-bay Kirtasiye İnş. Gıda Paz. ve Tic. Ltd. Şti.
Sertifika No: 46661
Tel: (0 312) 472 58 55 - Ankara

BİRİNCİ BÖLÜM

KİŞİLERE KARŞI İŞLENEN SUÇLAR

HÜRRİYETE KARŞI SUÇLAR

I. ŞANTAJ SUÇU (TCK m. 107)

Kaynakça: TEZCAN, Durmuş/ERDEM, Mustafa Ruhan/ÖNOK, R. Murat; *Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku*, Ankara, 2017.; KOCA, Mahmut/ÜZÜLMEZ, İlhan; *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler*, Ankara, 2015; ÖZBEK, Veli Özer/DOĞAN, Koray/BACAĞSIZ, Pınar/TEPE, İlker; *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler*, Ankara, 2016.; ÜZÜLMEZ, İlhan; *Yeni Türk Ceza Kanunu'nun Hürriyete Karşı İşlenen Suçlar Sistemi Çerçevesinde Tehdit, Şantaj ve Cebir Kullanma Suçları*, Ankara, 2007.; SOYASLAN, Doğan; *Ceza Hukuku Özel Hükümler*, Ankara, 2018. GÖKCEN, Ahmet; *Hürriyete Karşı Suçlar (5237 sayılı TCK m. 106-122)*, [htt://www.ceza-bb.adalet.gov.tr/makale/117.](http://www.ceza-bb.adalet.gov.tr/makale/117.); HAFIZOĞULLARI, Zeki/ÖZEN, Muharrem; *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, Kişilere Karşı Suçlar*, Ankara, 2016.

Kanun Maddesi

Şantaj suçu, TCK m. 107'de düzenlenmiştir.

TCK m. 107'ye göre, '1) Hakkı olan veya yükümlü olduğu bir şeyi yapacağından veya yapmayacağından bahisle, bir kimseyi kanuna aykırı veya yükümlü olmadığı bir şeyi yapmaya veya yapmamaya ya da haksız çıkar sağlamaya zorlayan kişi, bir yıldan üç yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır. (2) (Ek: 29/6/2005 – 5377/14 md.) Kendisine veya başkasına yarar sağlamak maksadıyla bir kişinin şeref veya saygınlığına zarar verecek nitelikteki hususların açıklanacağı veya isnat edileceği tehdidinde bulunulması halinde de birinci fıkraya göre cezaya hükmolünür'.

Madde Gerekçesi

Maddeyle, şantaj fiilleri suç hâline getirilmiş olmaktadır. Şantajda da kişiyi bir şeyi yapmaya veya yapmamaya zorlama söz konusudur. Ancak, bu durumda kişiye bir kötülük yapılacağından, kişinin sahip bulunduğu bir değere saldırıda bulunulacağından bahisle bir zorlama söz konusu değildir. Aksine, kişi, hakkı olan veya yükümlü olduğu bir şeyi yapacağından veya yapmayacağından bahisle başkasını zorlamaktadır. Örneğin, kişinin suç işlemiş olan bir kimseyi ihbar edeceğinden bahisle, kendisine bir menfaat temin etmeye zorlaması hâlinde, şantaj suçu oluşur. İşlenmiş olan bir suç vakası karşısında ihbarda bulunmak, kişiler açısından hem bir haktır hem de bir yükümlülüktür. Aynı şekilde, bir gazetecinin,

II. EĞİTİM VE ÖĞRETİM HAKKININ ENGELLENMESİ SUÇU (TCK M. 112)

Kaynakça: ÖZBEK, Veli Özer; *Yeni Türk Ceza Kanununun Anlamı*, Cilt 2, 2008.; HAFIZOĞULLARI, Zeki/ÖZEN, Muharrem; *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, Kişilere Karşı Suçlar*, Ankara, 2016.; YAŞAR, Osman/GÖKCAN, Hasan Tahsin/ARTUÇ, Mustafa; *Yorumlu-Uygulamalı Türk Ceza Kanunu*, Cilt 3 (m. 86-140), Ankara, 2014.; EROL, Haydar; *Gerekçeli ve Açıklamalı Türk Ceza Kanunu*, 2. Cilt Madde 82-183, Ankara. Tarihsiz.

TCK m. 112'ye göre '(1) Cebir veya tehdit kullanılarak ya da hukuka aykırı başka bir davranışla; a) Devletçe kurulan veya kamu makamlarının verdiği izne dayalı olarak yürütülen her türlü eğitim ve öğretim faaliyetlerine, b) Kişinin eğitim ve öğretim hakkını kullanmasına, c) Öğrencilerin toplu olarak oturdukları binalara veya bunların eklentilerine girilmesine veya orada kalınmasına, engel olunması hâlinde, fail hakkında iki yıldan beş yıla kadar hapis cezasına hükmolunur'.

Madde gerekçesi şu şekildedir: Madde metninde eğitim ve öğretimin engellenmesi suç olarak tanımlanmıştır.

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Ek Protokol 1 m. 2'ye göre, '*Hiç kimse eğitim hakkından yoksun bırakılamaz. Devlet, eğitim ve öğretim alanında yükleneyeceği görevlerin yerine getirilmesinde, ana ve babanın bu eğitim ve öğretimin kendi dini ve felsefi inançlarına göre yapılmasını sağlama haklarına saygı gösterir*'.

Anayasa m. 42'ye göre, '*(1) Kimse, eğitim ve öğrenim hakkından yoksun bırakılamaz. (2) Öğrenim hakkının kapsamı kanunla tespit edilir ve düzenlenir. (3) Eğitim ve öğretim, Atatürk ilkeleri ve inkılâpları doğrultusunda, çağdaş bilim ve eğitim esaslarına göre, Devletin gözetim ve denetimi altında yapılır. Bu esaslara aykırı eğitim ve öğretim yerleri açılmaz. (4) Eğitim ve öğretim hürriyeti, Anayasaya sadakat borcunu ortadan kaldırmaz. (5) İlköğretim, kız ve erkek bütün vatandaşlar için zorunludur ve Devlet okullarında parasızdır. (6) Özel ilk ve orta dereceli okulların bağlı olduğu esaslar, Devlet okulları ile erişilmek istenen seviyeye uygun olarak, kanunla düzenlenir. (7) (Ek fıkra: 9/2/2008-5735/2 md.; İptal: Anayasa Mahkemesinin 5/6/2008 tarihli ve E.: 2008/16, K.: 2008/116 sayılı Kararı ile) (8) Devlet, maddî imkânlardan yoksun başarılı öğrencilerin, öğrenimlerini sürdürürebilmeleri amacı ile burslar ve başka yollarla gerekli yardımları yapar. Devlet, durumları sebebiyle özel eğitime ihtiyacı olanları topluma yararlı kılacak tedbirleri alır. (9) Eğitim ve öğretim kurumlarında sadece eğitim, öğretim, araştırma ve inceleme ile ilgili faaliyetler yürütülür. Bu faaliyetler her ne suretle olursa olsun engellenemez. (10) Türkçeden başka hiçbir dil, eğitim ve öğretim kurumlarında Türk vatandaşlarına ana dilleri olarak okutulamaz ve öğretilmez. Eğitim ve öğretim kurumlarında okutulacak yabancı diller ile yabancı dille eğitim ve öğretim yapan okulların tabi olacağı esaslar kanunla düzenlenir. Milletlerarası andlaşma hükümleri saklıdır*'.

III. KAMU HİZMETLERİNDEN YARARLANMA HAKKININ ENGELLENMESİ SUÇU (TCK M. 113)

Kaynakça: GÖKCEN, Ahmet; *Hürriyete Karşı Suçlar* (5237 sayılı TCK m. 106-122), <http://www.ceza-bb.adalet.gov.tr/makale/117>; ÖZBEK, Veli Özer; *Yeni Türk Ceza Kanununun Anlamı*, Cilt 2, 2008.; HAFIZOĞULLARI, Zeki/ÖZEN, Muharrem; *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, Kişilere Karşı Suçlar*, Ankara, 2016.; YAŞAR, Osman/GÖKCAN, Hasan Tahsin/ARTUÇ, Mustafa; *Yorumlu-Uygulamalı Türk Ceza Kanunu*, Cilt 3 (m. 86-140), Ankara, 2014.

TCK m. 113'e göre, (Değişik: 2/3/2014-6529/13 md.) (1) Cebir veya tehdit kullanılarak ya da hukuka aykırı başka bir davranışla; a) Bir kamu faaliyetinin yürütülmesine, b) Kamu kurumlarında veya kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarında verilen ya da kamu makamlarının verdiği izne dayalı olarak sunulan hizmetlerden yararlanılmasına, engel olunması hâlinde, fail hakkında iki yıldan beş yıla kadar hapis cezasına hükmolunur. (2) (Ek:12/5/2022-7406/7 md.) Suçun konusunun sağlık hizmeti olması hâlinde, verilecek ceza altıda biri oranına kadar artırılır'.

Madde gerekçesine göre, 'Madde metninde kamu kurumu veya kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının faaliyetlerinin engellenmesi suç olarak tanımlanmıştır'.

Bu suç düzenlemesi, ETCK m. 188'de düzenlenmişti.

ETCK m. 188'e göre, 'Bir kimse, gayrimeşru olarak kamu hizmetlerinin görülmesine ayrılan yapılara veya eklentilerine girilmesine veya orada kalınmasına kişiler veya eşya üzerinde zor kullanarak veya başkalarını tehdit ederek engel olursa, iki yıldan dört yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır'.

A. Genel Olarak

Bu suç düzenlemesinin adı, 2/3/2014 tarihli ve 6529 sayılı Kanununun 13 üncü maddesiyle değiştirilmiştir. Bu değişiklikten önce bu suç düzenlemesinin adı, *Kamu Kurumu veya Kamu Kurumu Niteliğindeki Meslek Kuruluşlarının Faaliyetlerinin Engellenmesi* şeklindeydi. Değişiklikten sonra *Kamu Hizmetlerinden Yararlanma Hakkının Engellenmesi* olmuştur.

Bu değişiklik ile maddenin kenar başlığı (suç düzenlemesinin adı) ile madde metni arasındaki uyumsuzluk giderilmiştir. Bu açıdan, değişiklik isabetli olmuştur. Yapılan değişiklik ile hem daha kapsayıcı bir dil kullanılmış hem de TCK m. 113/1-b'de *Kamu kurumlarında veya kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarında* ifadesine yer verilmiştir. Yine, TCK m. 113/1-b'de değişiklikten önceki düzenlemede bulunmayan *kamu makamlarının verdiği izne dayalı olarak sunulan hizmetler* de suç ile korunan hukuksal değer kapsamına alınmıştır.

IV. SİYASİ HAKLARIN KULLANILMASININ ENGELLENMESİ SUÇU (TCK M. 114)

Kaynakça: EREM, Faruk, *Siyasi Haklara Karşı İşlenen Suçlar*, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt: 8 Sayı: 1, Yıl, 1951.; TEZCAN, Durmuş/ERDEM, Mustafa Ruhan/ÖNOK, R. Murat; *Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku*, Ankara, 2017.; ARTUK, M. Emin/GÖKCEN, Ahmet/YENİDÜNYA, A. Caner; *Ceza Hukuku Özel Hükümler*, Ankara, 2015.; ÖZBEK, Veli Özer /DOĞAN, Koray; *Yeni Türk Ceza Kanununun Anlamı*, cilt 2, 2008.; GÖKCEN, Ahmet; *Hürriyete Karşı Suçlar (5237 sayılı TCK m. 106-122)*, [htt://www.ceza-bb.adalet.gov.tr/makale/117.](http://www.ceza-bb.adalet.gov.tr/makale/117.); HAFIZOĞULLARI, Zeki/ÖZEN, Muharrem; *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, Kişilere Karşı Suçlar*, Ankara, 2016.; EROL, Haydar; *Gereğçeli ve Açıklamalı Türk Ceza Kanunu*, 2. Cilt Madde 82-183, Ankara, Tarihsiz.

TCK m. 114'e göre, '(1) Bir kimseye karşı; a) Bir siyasi partiye üye olmaya veya olmamaya, siyasi partinin faaliyetlerine katılmaya veya katılmamaya, siyasi partiden veya siyasi parti yönetimindeki görevinden ayrılmaya, b) Seçim yoluyla gelinen bir kamu görevine aday olmamaya veya seçildiği görevden ayrılmaya, Zorlamak amacıyla, cebir veya tehdit kullanan kişi, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. (2) Cebir veya tehdit kullanılarak ya da hukuka aykırı başka bir davranışla bir siyasi partinin faaliyetlerinin engellenmesi halinde, iki yıldan beş yıla kadar hapis cezasına hükmolunur'.

Madde gerekçesine göre, 'Madde metninde, siyasi hakların kullanılmasını engelleme fiillerinin bazıları suç olarak tanımlanmıştır. Söz konusu suç tanımında çeşitli seçimlik hareketlere yer verilmiştir. Bu hareketlerin suç olarak tanımlanmasıyla, kişilerin siyasi hak ve hürriyetleri güvence altına alınmak istenmiştir.

Maddenin birinci fıkrasının (a) bendine göre, bir kimseye karşı cebir veya tehdit kullanılarak, bir siyasi partiye üye olmaya veya olmamaya, siyasi partinin faaliyetlerine katılmaya veya katılmamaya ya da siyasi partiden veya siyasi parti yönetimindeki görevinden ayrılmaya zorlanması, suç oluşturmaktadır. Bu suçun tamamlanmış şekline göre cezaya hükmedilebilmesi için, cebir veya tehdide maruz kalan kişinin siyasi partiye üye olması veya olmaktan vazgeçmesi, siyasi partinin faaliyetlerine katılması veya katılmaktan vazgeçmesi ya da siyasi partiden veya siyasi parti yönetimindeki görevinden ayrılması gerekmemektedir. Bu amaçlarla, kişiye karşı cebir veya tehdit kullanılması, söz konusu suç tamamlanmış gibi cezalandırılabilmesi için yeterlidir. Bu bakımdan söz konusu suç, bir teşebbüs suçu niteliği taşımaktadır.

Birinci fıkranın (b) bendinde, bir kimseye karşı cebir veya tehdit kullanılarak, seçim yoluyla gelinen bir kamu görevine aday olmamaya veya seçildiği görevden ayrılmaya zorlanması, suç olarak tanımlanmıştır. Bu bentte tanımlanan seçimlik hareket açısından da söz konusu suç, bir teşebbüs suçu nite-

V. İNANÇ, DÜŞÜNCE VE KANAAT HÜRRİYETİNİN KULLANILMASINI ENGELLEME SUÇU (TCK M. 115)

Kaynakça: ARTUK, M. Emin/GÖKCEN, Ahmet/YENİDÜNYA, A. Caner; Ceza Hukuku Özel Hükümler, Ankara, 2015.; ÖZBEK, Veli Özer; Yeni Türk Ceza Kanununun Anlamı, Cilt 2, 2008. (Atf, ÖZBEK/DOĞAN) şeklindedir.; YAŞAR, Osman/GÖKCAN, Hasan Tahsin/ARTUÇ, Mustafa; Yorumlu-Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, Cilt 3 (m. 86-140), Ankara, 2014.; GÖKCEN, Ahmet; Hürriyete Karşı Suçlar (5237 sayılı TCK m. 106-122), <http://www.ceza-bb.adalet.gov.tr/makale/117>.; HAFIZOĞULLARI, Zeki/ÖZEN, Muharrem; Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, Kişilere Karşı Suçlar, Ankara, 2016.; YAŞAR, Osman/GÖKCAN, Hasan Tahsin/ARTUÇ, Mustafa; Yorumlu-Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, Cilt 3 (m. 86-140), Ankara, 2014.; EROL, Haydar; Gerekçeli ve Açıklamalı Türk Ceza Kanunu, 2. Cilt Madde 82-183, Ankara, Tarihsiz.

TCK m. 115'e göre, '(1) Cebir veya tehdit kullanarak, bir kimseyi dini, siyasi, sosyal, felsefi inanç, düşünce ve kanaatlerini açıklamaya veya değiştirmeye zorlayan ya da bunları açıklamaktan, yaymaktan meneden kişi, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. (2) (Değişik: 2/3/2014-6529/14 md.) Dini inancın gereğinin yerine getirilmesinin veya dini ibadet veya ayinlerin bireysel ya da toplu olarak yapılmasının, cebir veya tehdit kullanılarak ya da hukuka aykırı başka bir davranışla engellenmesi hâlinde, fail hakkında birinci fıkraya göre cezaya hükümlenir. (3) (Ek: 2/3/2014-6529/14 md.) Cebir veya tehdit kullanarak ya da hukuka aykırı başka bir davranışla bir kimsenin inanç, düşünce veya kanaatlerinden kaynaklanan yaşam tarzına ilişkin tercihlerine müdahale eden veya bunları değiştirmeye zorlayan kişiye birinci fıkra hükmüne göre ceza verilir'.

Madde gerekçesine göre, 'Madde metninde inanç, düşünce ve kanaat hürriyetinin kullanılmasını engelleme suç olarak tanımlanmıştır'.

A. Genel Olarak

Suç tipi ile korunmak istenen hukuki menfaate ilişkin olarak ilk önce Anayasa ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi (AİHS) metinlerindeki düzenlemelere bakmak yerinde olacaktır.

Düşünce ve kanaat hürriyeti

Anayasa m. 25'e göre, '(1) Herkes, düşünce ve kanaat hürriyetine sahiptir. (2) Her ne sebep ve amaçla olursa olsun kimse, düşünce ve kanaatlerini açıklamaya zorlanamaz; düşünce ve kanaatleri sebebiyle kınanamaz ve suçlanamaz'.

Düşünceyi açıklama ve yayma hürriyeti

Anayasa m. 26'ya göre, '(1) Herkes, düşünce ve kanaatlerini söz, yazı, resim veya başka yollarla tek başına veya toplu olarak açıklama ve yayma hakkına sahiptir. Bu hürriyet resmî makamların müdahalesi olmaksızın haber veya fikir almak ya da vermek serbestliğini de kapsar. Bu fıkra hükmü, radyo, tele-

VI. İŞ VE ÇALIŞMA HÜRRIYETİNİN İHLALİ SUÇU (TCK M. 117)

Kaynakça: TEZCAN, Durmuş/ERDEM, Mustafa Ruhan/ÖNOK, R. Murat; Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku, Ankara, 2017.; SOYASLAN, Doğan; Ceza Hukuku Özel Hükümler, Ankara, 2018.; ÖZBEK, Veli Özer/DOĞAN, Koray/BACAKSIZ, Pınar/TEPE, İlker; Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, Ankara, 2016.; ÖZBEK, Veli Özer; Yeni Türk Ceza Kanununun Anlamı, Cilt 2, 2008.; GÖKCEN, Ahmet; Hürriyete Karşı Suçlar (5237 sayılı TCK m. 106-122), <http://www.ceza-bb.adalet.gov.tr/makale/117>.; HAFIZOĞULLARI, Zeki/ÖZEN, Muharrem; Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, Kişilere Karşı Suçlar, Ankara, 2016.; YAŞAR, Osman/GÖKCAN, Hasan Tahsin/ARTUÇ, Mustafa; Yorumlu-Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, Cilt 3 (m. 86-140), Ankara, 2014.; EROL, Haydar; Gerekeçeli ve Açıklamalı Türk Ceza Kanunu, 2. Cilt Madde 82-183, Ankara, Tarihsiz.

TCK m. 117'ye göre, (1) Cebir veya tehdit kullanarak ya da hukuka aykırı başka bir davranışla, iş ve çalışma hürriyetini ihlal eden kişiye, mağdurun şikayeti halinde, altı aydan iki yıla kadar hapis veya adli para cezası verilir. (2) Çaresizliğini, kimsesizliğini ve bağılılığını sömürmek suretiyle kişi veya kişileri ücretsiz olarak veya sağladığı hizmet ile açık bir şekilde orantısız düşük bir ücretle çalıştıran veya bu durumda bulunan kişiyi, insan onuru ile bağdaşmayacak çalışma ve konaklama koşullarına tabi kılan kimseye altı aydan üç yıla kadar hapis veya yüz günden az olmamak üzere adli para cezası verilir. (3) Yukarıdaki fıkrada belirtilen durumlara döşürmek üzere bir kimseyi tedarik veya sevk veya bir yerden diğer bir yere nakleden kişiye de aynı ceza verilir. (4) Cebir veya tehdit kullanarak, işçiyi veya işverenlerini ücretleri azaltıp çoğaltmaya veya evvelce kabul edilenlerden başka koşullar altında anlaşmalar kabulüne zorlayan ya da bir işin durmasına, sona ermesine veya durmanın devamına neden olan kişiye altı aydan üç yıla kadar hapis cezası verilir'.

Madde gerekeçesine göre, 'Anayasamızda herkesin dilediğı alanda çalışma ve sözleşme hürriyetine sahip bulunduğunu ve özel teşebbüsler kurmanın serbest olduğu açıklanmıştır. Bu suç tanımı ile söz konusu temel hürriyetin güvence altına alınması amaçlanmıştır.

Maddenin birinci fıkrasında, iş ve çalışma hürriyetinin ihlali suç olarak tanımlanmıştır. Suçun oluşması için, bu ihlalin cebir veya tehdit kullanarak ya da hukuka aykırı başka bir davranışla gerçekleştirilmesi gerekir. Bu fıkradaki suçun soruşturma ve kovuşturması şikâyete bağlıdır.

Maddenin ikinci fıkrasında belirtilen durumlar içinde bulunan kimseleri **rizaları ile de olsa**, sömürerek insan onuruna aykırı biçimde ve koşullar altında çalıştırmak **suç hâline getirilmiş** ve böylece Devletin Anayasada belirtilen sosyal devlet olmak niteliğini koruyan ve vurgulayan değerlerden çok önemli birisi ceza himayesi altına alınmıştır.

İş ve çalışma hürriyetinin kullanılmasında kişilerin insan onuruna uygun koşullar içinde çalıştırılmaları esastır. Demokratik toplum kişilerin çaresizliğinin

VIII. NEFRET VE AYRIMCILIK SUÇU (TCK M. 122)

Kaynakça: ÖZBEK, Veli Özer; *Yeni Türk Ceza Kanununun Anlamı*, Cilt 2, 2008.; ÖZBEK, Veli Özer/DOĞAN, Koray/BACAĞSIZ, Pınar/TEPE, İlker; *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler*, Ankara, 2016.; ARTUK, M. Emin/GÖKCEN, Ahmet/YENİDÜNYA, A. Caner; *Ceza Hukuku Özel Hükümler*, Ankara, 2015.; HAFIZOĞULLARI, Zeki/ÖZEN, Muharrem; *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, Kişilere Karşı Suçlar*, Ankara, 2016.; DÖNMEZ DEMREN, Burcu; *Ayrımcılık Suçu, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, Yıl 2012, Sayı 102.*; YAŞAR, Osman/GÖKCAN, Hasan Tahsin/ARTUÇ, Mustafa; *Yorumlu-Uygulamalı Türk Ceza Kanunu*, Cilt 3 (m. 86-140), Ankara, 2014.; YALVAÇ, Gürsel; *Karşılaştırmalı-Gereğeli TCK, CMK, CGTK Ve İlgili Kanunlar Yönetmelikler*, Ankara, 2008.; MERAN, Necati; *Açıklamalı-İçtihatlı Türk Ceza Kanunu*, Ankara, 2007.; PARLAR, Ali/HATIPOĞLU, Muzaffer; *Açıklamalı- Yeni İçtihatlı Türk Ceza Kanunu Yorumu*, Ankara, 2008.

TCK m. 122'ye göre, '(Değişik: 2/3/2014-6529/15 md.) (1) Dil, ırk, milliyet, renk, cinsiyet, engellilik, siyasi düşünce, felsefi inanç, din veya mezhep farklılığından kaynaklanan nefret nedeniyle; a) Bir kişiye kamuya arz edilmiş olan bir taşınır veya taşınmaz malın satılmasını, devrini veya kiraya verilmesini, b) Bir kişinin kamuya arz edilmiş belli bir hizmetten yararlanmasını, c) Bir kişinin işe alınmasını, d) Bir kişinin olağan bir ekonomik etkinlikte bulunmasını, engelleyen kimse, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır'.

Madde gerekçesine göre, 'Madde, insanlar arasında, yürürlükteki kanun ve nizamların izin vermediği ayrımlar yapılarak, bazı kişilerin hukukun sağladığı olanaklardan yoksun hâle getirilmelerini cezalandırmaktadır.

Madde suçun maddi unsurlarını üç ayrı bentte ayrı ayrı belirtmiştir. Bu fiiller, maddede sayılan ayırım nedenlerine dayanılarak bir taşınır veya taşınmaz malın satılmaması, devredilmemesi veya bir hizmetin icra olunmaması, hizmetten yararlanmanın engellenmesi, kişinin işe alınması veya alınmamasının bu ayırım nedenlerine bağlanması, besin maddelerinin verilmemesi, kamuya arz edilmiş bir hizmetin yapılmasından kaçınılması, kişinin herhangi bir ekonomik faaliyette bulunmasının engellenmesidir.

Ancak menfi nitelik arzeden ve ihmal tabiatında bulunan bütün bu hareketler maddenin birinci fıkrasında gösterilen saiklere bağlı olarak gerçekleştirilecektir; yukarıda belirtilen olumsuz hareketler, kişilere karşı kökenleri, cinsiyetleri, aile durumları, örf ve âdetleri, kişilerin değişik felsefi inançları, ayrı bir etnik gruba mensup bulunmaları, farklı ırk, din, mezhep mensubu bulunmaları nedeni ile gerçekleştirilmiş olacaktır. Yoksa söz gelimi iş sahiplerinin beğenmedikleri kişileri işe almamalarının cezalandırılması söz konusu değildir. Amaç, vatandaşlar arasında çeşitli etmenlere dayanan grup mensubiyeti nedeniyle ayırım yaptırmamaktır. Madde böylece aslında millet bireyleri arasında bölücülük yapılmasını önlemek amacıyla gütmektedir'.

ÖZEL HAYATA VE HAYATIN GİZLİ ALANINA KARŞI SUÇLAR

IX. HABERLEŞMENİN GİZLİLİĞİNİ İHLAL SUÇU (TCK M. 132)

Kaynakça: TEZCAN, Durmuş/ERDEM, Mustafa Ruhan/ÖNOK, R. Murat; *Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku*, Ankara, 2017.; SOYASLAN, Doğan; *Ceza Hukuku Özel Hükümler*, Ankara, 2018.; ÖZBEK, Veli Özer/DOĞAN, Koray/BACAKSIZ, Pınar/TEPE, İlker; *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler*, Ankara, 2016.; HAFIZOĞULLARI, Zeki/ÖZEN, Muharrem; *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, Kişilere Karşı Suçlar*, Ankara, 2016.; KOCA, Mahmut/ÜZÜLMEZ, İlhan; *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler*, Ankara, 2015; ÖZBEK, Veli Özer; *Yeni Türk Ceza Kanununun Anlamı*, Cilt 2, 2008.; YAŞAR, Osman/GÖKCAN, Hasan Tahsin/ARTUÇ, Mustafa; *Yorumlu-Uygulamalı Türk Ceza Kanunu*, Cilt 3 (m. 86-140), Ankara, 2014.

TCK m. 132'ye göre, '1) Kişiler arasındaki haberleşmenin gizliliğini ihlal eden kimse, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Bu gizlilik ihlali haberleşme içeriklerinin kaydı suretiyle gerçekleşirse, verilecek ceza bir kat artırılır. (2) Kişiler arasındaki haberleşme içeriklerini hukuka aykırı olarak ifşa eden kimse, iki yıldan beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. (3) Kendisiyle yapılan haberleşmelerin içeriğini diğer tarafın rızası olmaksızın hukuka aykırı olarak alenen ifşa eden kişi, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. (Ek cümle: 2/7/2012-6352/79 md.) İfşa edilen bu verilerin basın ve yayın yoluyla yayımlanması halinde de aynı cezaya hükmolunur'.

Madde gerekçesine göre, 'Madde metninde, kişiler arasındaki haberleşmenin gizliliğinin ihlali suç olarak tanımlanmaktadır.

Söz konusu suç, belirli kişiler arasındaki haberleşmenin içeriğinin öğrenilmesiyle işlenmektedir. Kişiler arasındaki haberleşmenin ne suretle yapıldığının suçun oluşumu açısından önemi yoktur. Bu haberleşme, örneğin mektupla, telefonla, telgrafla, elektronik posta yoluyla yapılabilir. Bu suç açısından önemli olan, haberleşmenin belirli kişiler arasında yapılmasıdır. Söz konusu suç, bu haberleşmenin tarafı olmayan kişi işleyebilir.

Haberleşmenin gizliliğinin sadece dinlemek veya okumak suretiyle ihlâl edilmesi, bu suçun temel şeklini oluşturmaktadır. Ancak, bu gizlilik ihlalinin, haberleşme içeriklerinin yani konuşulanların veya yazılanların kayda alınması suretiyle yapılması, bu suçun nitelikli şekli olarak tanımlanmıştır. Örneğin telefon konuşmalarının ses kayıt cihazıyla kayda alınması hâlinde, suçun bu nitelikli hâli gerçekleşmektedir.

X. KİŞİLER ARASINDAKİ KONUŞMALARIN DİNLENMESİ VE KAYDA ALINMASI SUÇU (TCK M. 133)

Kaynakça: TEZCAN, Durmuş/ERDEM, Mustafa Ruhan/ÖNOK, R. Murat; Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku, Ankara, 2017.; SOYASLAN, Doğan; Ceza Hukuku Özel Hükümler, Ankara, 2018.; ÖZBEK, Veli Özer/DOĞAN, Koray/BACAŞIZ, Pınar; Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, Ankara, 2019.; HAFIZOĞULLARI, Zeki/ÖZEN, Muharrem; Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, Kişilere Karşı Suçlar, Ankara, 2016.; KOCA, Mahmut/ÜZÜLMEZ, İlhan; Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, Ankara, 2015; YAŞAR, Osman/GÖKCAN, Hasan Tahsin/ARTUÇ, Mustafa; Yorumlu-Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, Cilt 3 (m. 86-140), Ankara, 2014.

TCK m. 133'e göre, '(1) Kişiler arasındaki aleni olmayan konuşmaları, taraflardan herhangi birinin rızası olmaksızın bir aletle dinleyen veya bunları bir ses alma cihazı ile kaydeden kişi, iki yıldan beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. (2) Katıldığı aleni olmayan bir söyleşiyi, diğer konuşanların rızası olmadan ses alma cihazı ile kayda alan kişi, altı aydan iki yıla kadar hapis veya adli para cezası ile cezalandırılır. (3) (Değişik: 2/7/2012-6352/80 md.) Kişiler arasındaki aleni olmayan konuşmaların kaydedilmesi suretiyle elde edilen verileri hukuka aykırı olarak ifşa eden kişi, iki yıldan beş yıla kadar hapis ve dörtbin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır. İfşa edilen bu verilerin basın ve yayın yoluyla yayımlanması halinde de aynı cezaya hükmolünür'.

Madde gerekçesine göre, 'Madde metninde, kişiler arasındaki aleni olmayan konuşmaların dinlenmesi ve kayda alınması suç olarak tanımlanmaktadır.

Bir arada bulunan kişiler arasında yapılan konuşmanın aleni olmayan konuşma olarak kabulü için konuşmanın yapıldığı yerin önemi yoktur. Bu bakımdan, örneğin bir parkta iki kişi arasında geçen konuşmanın başkaları tarafından ancak özel gayret gösterilerek duyulabilecek olması hâlinde, aleni olmayan konuşma söz konusudur. Keza, örneğin bir evde sınırlı sayıda kişiler arasında yapılan konuşma, aleni olmayan bir konuşmadır.

Birinci fıkrada tanımlanan suç, aleni olmayan konuşmanın bir aletle dinlenmesi veya bir ses alma cihazı ile kayda alınması ile oluşur. Söz konusu suç, aleni olmayan konuşmanın tarafı olmayan kişi işleyebilir. Suçun oluşabilmesi için, konuşmanın taraflarından herhangi birinin rızasının olmaması yeterlidir. Bu bakımdan konuşmanın taraflarından birinin rızasının olması, fiili suç olmaksızın çıkarmayacaktır.

Maddenin ikinci fıkrasında, kişiler arasındaki aleni olmayan konuşmaların, söyleşiye katılan kişilerden biri tarafından diğerlerinin rızası olmadan kayda alınması, suç olarak tanımlanmıştır.

Maddenin üçüncü fıkrasına göre, bir ve ikinci fıkralarda tanımlanan suçların işlenmesi suretiyle elde edildiği bilinen veya böylece elde edildiği kabul edilebilecek olan bilgilerden yarar sağlanması veya bunları başkalarına veril-

XI. ÖZEL HAYATIN GIZLİLİĞİNİ İHLAL SUÇU (TCK M. 134)

Kaynakça: TEZCAN, Durmuş/ERDEM, Mustafa Ruhan/ÖNOK, R. Murat; Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku, Ankara, 2017.; SOYASLAN, Doğan; Ceza Hukuku Özel Hükümler, Ankara, 2018.; ÖZBEK, Veli Özer/DOĞAN, Koray/BACAKSIZ, Pınar; Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, Ankara, 2019.; ÖZBEK, Veli Özer; Yeni Türk Ceza Kanunu'nun Anlamı, Cilt 2, Ankara, 2008.; HAFIZOĞULLARI, Zeki/ÖZEN, Muharrem; Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, Kişilere Karşı Suçlar, Ankara, 2016.; KOCA, Mahmut/ÜZÜLMEZ, İlhan; Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, Ankara, 2015; YAŞAR, Osman/GÖKCAN, Hasan Tahsin/ARTUÇ, Mustafa; Yorumlu-Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, Cilt 3 (m. 86-140), Ankara, 2014.

Anayasa m. 20/1'e göre, 'Herkes, özel hayatına ve aile hayatına saygı gösterilmesini isteme hakkına sahiptir. Özel hayatın ve aile hayatının gizliliğine dokunulamaz'.

AİHS m. 8/1'e göre, 'Herkes özel ve aile hayatına, konutuna ve haberleşmesine saygı gösterilmesi hakkına sahiptir'.

TCK m. 134'e göre, '(1) Kişilerin özel hayatının gizliliğini ihlal eden kimse, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Gizliliğin görüntü veya seslerin kayda alınması suretiyle ihlal edilmesi halinde, verilecek ceza bir kat artırılır. (2) (Değişik: 2/7/2012-6352/81 md.) Kişilerin özel hayatına ilişkin görüntü veya sesleri hukuka aykırı olarak ifşa eden kimse iki yıldan beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. İfşa edilen bu verilerin basın ve yayın yoluyla yayımlanması halinde de aynı cezaya hükmolünür'.

Madde gerekçesine göre, 'Maddenin birinci fıkrası metninde, özel hayatın gizliliğinin ihlali suç olarak tanımlanmaktadır. Böylece, gizli yaşam alanına girerek veya başka suretle başkaları tarafından görülmesi mümkün olmayan bir özel yaşam olayının saptanması ve kaydedilmesi cezalandırılmaktadır.

İkinci fıkrada, böylece elde edilen saptama ve kayıtlardan herhangi bir suretle yarar sağlanması veya bunların başkalarına verilmesi veya diğer kimşelerin bilgi edinmelerinin temini veya basın ve yayın yoluyla açıklanması suçun ağırlaşmış şeklini oluşturmaktadır.

Maddenin ikinci fıkrasında, kişinin özel hayatına ilişkin görüntü veya seslerin hukuka aykırı olarak ifşa edilmesi, ayrı bir suç olarak tanımlanmıştır. Bu görüntü veya sesler örneğin soruşturma kapsamında hukuka uygun bir şekilde kayda alınmış olabileceği gibi, birinci fıkrada tanımlanan suçun işlenmesi suretiyle elde edilmiş olabilir. İkinci fıkrada tanımlanan suç, elde edilmiş olan bu ses veya görüntü kayıtlarının ifşasıyla, yayılmasıyla, yani yetkisiz kişilerce öğrenilmesinin sağlanmasıyla oluşur. Bu ifşanın hukuka aykırı olması gerekir. Bu bakımdan özel hayata ilişkin kayıtların, savcılık veya mahkemeye verilmesi, duruşmada gösterilmesi ve dinlenmesi hâlinde, söz konusu suç oluşmayacaktır. İfşanın, basın ve yayın yoluyla yapılması, söz konusu suçun nitelikli unsuru olarak kabul edilmiştir'.

XII. KİŞİSEL VERİLERİN KAYDEDİLMESİ SUÇU (TCK M. 135)

Kaynakça: ÖZBEK, Veli Özer/DOĞAN, Koray/BACAŞIZ, Pınar; Türk Ceza Hukuku Özel Hükmümler, Ankara, 2019.; HAFIZOĞULLARI, Zeki/ÖZEN, Muharrem; Türk Ceza Hukuku Özel Hükmümler, Kişilere Karşı Suçlar, Ankara, 2016.; SOYALAN, Doğan; Ceza Hukuku Özel Hükmümler, Ankara, 2018.; YAŞAR, Osman/GÖKCAN, Hasan Tahsin/ARTUÇ, Mustafa; Yorumlu-Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, Cilt 3 (m. 86-140), Ankara, 2014.

Anayasa m. 20/3'e göre, '(Ek fıkra: 12/9/2010-5982/2 md.) Herkes, kendisiyle ilgili kişisel verilerin korunmasını isteme hakkına sahiptir. Bu hak; kişinin kendisiyle ilgili kişisel veriler hakkında bilgilendirilme, bu verilere erişme, bunların düzeltilmesini veya silinmesini talep etme ve amaçları doğrultusunda kullanılıp kullanılmadığını öğrenmeyi de kapsar. Kişisel veriler, ancak kanunda öngörülen hallerde veya kişinin açık rızasıyla işlenebilir. Kişisel verilerin korunmasına ilişkin esas ve usuller kanunla düzenlenir'.

TCK m. 135'e göre, '(1) Hukuka aykırı olarak kişisel verileri kaydeden kimseye bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası verilir. (2) Kişisel verinin, kişilerin siyasi, felsefi veya dini görüşlerine, ırki kökenlerine; hukuka aykırı olarak ahlaki eğilimlerine, cinsel yaşamlarına, sağlık durumlarına veya sendikal bağlantılarına ilişkin olması durumunda birinci fıkra uyarınca verilecek ceza yarı oranında artırılır'.

Madde gerekçesine göre, 'Çağımızda kişilerle ilgili kayıtların bilgisayar ortamlarına geçirilip muhafaza edilmesi uygulamasına bazı kurum ve kuruluşlar tarafından başvurulmaktadır; hastanelerde hastalara, sigorta şirketlerinde sigortalılara, bankaların ve kredili alış veriş yapılan mağazaların müşterilerine ilişkin kayıtlar, böylece tutulmaktadır. Bu bilgilerin amaçları dışında kullanılmasından veya herhangi bir şekilde üçüncü şahısların eline geçerek hukuka aykırı olarak yararlanılmasından dolayı hakkında bilgi toplanan kişiler büyük zararlara uğrayabilmektedirler. Bu bakımdan, kişilerle ilgili bilgilerin hukuka aykırı olarak kayda alınması suç olarak tanımlanmıştır.

Suçun konusu, kişisel verilerdir. Gerçek kişiyle ilgili her türlü bilgi, kişisel veri olarak kabul edilmelidir.

Söz konusu suç tanımında kişisel verilerin bilgisayar ortamında veya kağıt üzerinde kayda alınması arasında bir ayırım gözetilmemiştir. Bu bakımdan, söz konusu suç tanımı ile Avrupa Konseyi bünyesinde hazırlanan Türkiye'nin de 28 Ocak 1981 tarihinde imzalamakla taraf olduğu "Kişisel Nitelikteki Verilerin Otomatik İşleme Tâbi Tutulması Karşısında Şahısların Korunmasına Dair Sözleşme"nin ilgili hükümlerine geçerlilik tanınmıştır.

Bu suçun oluşabilmesi için, kişisel verilerin hukuka aykırı bir şekilde kayda alınması gerekir. Kişinin rızası ile kendisiyle ilgili bilgilerin kayda alınmasının suç oluşturmayacağı muhakkaktır. Belirli nitelikteki kişisel verilerin kayda alınması kanun hükmünün gereği olarak yapılmaktadır. Bu bakımdan, çeşitli

XIII. VERİLERİ HUKUKA AYKIRI OLARAK VERME VEYA ELE GEÇİRME SUÇU (TCK M. 136)

Kaynakça: ÖZBEK, Veli Özer/DOĞAN, Koray/BACAŞIZ, Pınar; Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, Ankara, 2019.; HAFIZOĞULLARI, Zeki/ÖZEN, Muharrem; Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, Kişilere Karşı Suçlar, Ankara, 2016.; SOYALAN, Doğan; Ceza Hukuku Özel Hükümler, Ankara, 2018.; YAŞAR, Osman/GÖKCAN, Hasan Tahsin/ARTUÇ, Mustafa; Yorumlu-Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, Cilt 3 (m. 86-140), Ankara, 2014.

TCK m. 136'ya göre, '(1) Kişisel verileri, hukuka aykırı olarak bir başkasına veren, yayan veya ele geçiren kişi, iki yıldan dört yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. (2) (Ek:17/10/2019-7188/17 md.) Suçun konusunun, Ceza Muhakemesi Kanununun 236 ncı maddesinin beşinci ve altıncı fıkraları uyarınca kayda alınan beyan ve görüntüler olması durumunda verilecek ceza bir kat artırılır'.

Madde gerekçesine göre, 'Bu madde hükmü ile hukuka uygun olarak kaydedilmiş olsun veya olmasın, kişisel verileri hukuka aykırı olarak başkalarına vermek, yaymak veya ele geçirmek, bağımsız bir suç olarak tanımlanmıştır'.

A. Genel Olarak

TCK m. 136'da düzenlenen, *Kişisel verileri, hukuka aykırı olarak bir başkasına verme, yayma veya ele geçirme suçu*, TCK m. 135'teki suç düzenlemesi ile bağlantılıdır. Her iki suç düzenlemesi de özel hayatın bir parçası olan kişisel verilerin korunmasına yöneliktir.

Maddenin kenar başlığı (suçun adı) ile içeriği uyumlu değildir. Çünkü, maddenin kenar başlığında, madde metninde yer alan seçimlik hareketlerden biri olan *yayma* hareketi bulunmamaktadır¹⁰⁷¹.

B. Korunan Hukuksal Yazar

Bu suç düzenlemesinde korunan hukuksal değer, kişinin özel hayatıdır¹⁰⁷². **Öğretide Soyaslan'a göre,** korunan hukuksal değer; genel olarak özel hayat, özel olarak kişisel verilerdir¹⁰⁷³.

¹⁰⁷¹ ÖZBEK, Veli Özer/DOĞAN, Koray/BACAŞIZ, Pınar; Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, Ankara, 2019, s. 598.; HAFIZOĞULLARI, Zeki/ÖZEN, Muharrem; Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, Kişilere Karşı Suçlar, Ankara, 2016, s. 289.; YAŞAR, Osman/GÖKCAN, Hasan Tahsin/ARTUÇ, Mustafa; Yorumlu-Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, Cilt 3 (m. 86-140), Ankara, 2014, s. 4444.

¹⁰⁷² ÖZBEK/DOĞAN/BACAŞIZ; s. 596.

¹⁰⁷³ SOYASLAN, Doğan; Ceza Hukuku Özel Hükümler, Ankara, 2018, s. 369.

MALVARLIĞINA KARŞI SUÇLAR

XV. HAKKI OLMAYAN YERE TECAVÜZ SUÇU (TCK M. 154)

Kaynakça: CENTEL, Nur/ZAFER, Hamide/ÇAKMUT, Özlem Yenere; Kişilere Karşı Suçlar, Cilt I, İstanbul, 2011.; ÖZBEK, Veli Özer/DOĞAN, Korumay/BACAŞIZ, Pınar; Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, Ankara, 2019.; HAFIZOĞULLARI, Zeki/ÖZEN, Muharrem; Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, Kişilere Karşı Suçlar, Ankara, 2016.; SOYALAN, Doğan; Ceza Hukuku Özel Hükümler, Ankara, 2018.; YAŞAR, Osman/GÖKCAN, Hasan Tahsin/ARTUÇ, Mustafa; Yorumlu-Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, Cilt 4 (m. 141-196), Ankara, 2014.; BAKICI, Sedat/YALVAÇ, Gürsel; 5237 Sayılı Yasa Kapsamında Ceza Hukuku Özel Hükümleri -2-, Ankara, 2008.

TCK m. 154'e göre, '(1) (Değişik: 25/2/2009-5841/1 md.) Bir hakka dayanmaksızın başkasına ait taşınmaz mal veya eklentilerini malikmiş gibi tamamen veya kısmen işgal eden veya sınırlarını değiştiren veya bozan veya hak sahibinin bunlardan kısmen de olsa yararlanmasına engel olan kimseye, suçtan zarar görenin şikâyeti üzerine altı aydan üç yıla kadar hapis ve bin güne kadar adli para cezası verilir. (2) Köy tüzel kişiliğine ait olduğunu veya öteden beri köylünün ortak yararlanmasına terk edilmiş bulunduğunu bilerek mera, harman yeri, yol ve sulak gibi taşınmaz malları kısmen veya tamamen zapt eden, bunlar üzerinde tasarrufta bulunan veya sürüp eken kimse hakkında birinci fıkrada yazılı cezalar uygulanır. (3) Kamuya veya özel kişilere ait suların mecrasını değiştiren kimse hakkında birinci fıkrada yazılı cezalar uygulanır'.

Madde gerekçesine göre, 'Maddeyle, bir hakka dayanmaksızın başkasına ait taşınmaz malın veya eklentilerinin kısmen veya tamamen işgal edilmesi, taşınmazın sınırlarının değiştirilmesi veya bozulması yahut herhangi bir suretle hak sahibinin malından kısmen veya tamamen yararlanmasına engel olunması cezalandırılmıştır.

Maddenin ikinci fıkrasında köy tüzel kişiliğine ait olan harman yeri, yol ve sulak gibi taşınmaz malların kısmen veya tamamen zaptolunması veya bunlara tasarruf edilmesi veya bunların sürüp ekilmesi cezalandırılmıştır. Aynı fiiller, öteden beri köylünün ortak yararlanmasına terkedilmiş, bahis konusu yerler hakkında işlendiğinde de keza suç oluşacaktır.

Maddenin üçüncü fıkrasında suların mecrasını değiştirmek suç hâline getirilmiştir. Suların kamuya ait olması veya özel nitelikte bulunması önemli değildir'.

XVI. ŞİRKET VEYA KOOPERATİFLER HAKKINDA YANLIŞ BİLGİ VERME SUÇU (TCK M. 164)

Kaynakça: ÖZBEK, Veli Özer; Yeni Türk Ceza Kanununun Anlamı, Cilt 2, 2008.; HAFIZOĞULLARI, Zeki/ÖZEN, Muharrem; Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, Kişilere Karşı Suçlar, Ankara, 2016.; YAŞAR, Osman/GÖKCAN, Hasan Tahsin/ARTUÇ, Mustafa; Yorumlu-Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, Cilt 4 (m. 141-196), Ankara, 2014.

TCK m. 164'e göre, '(1) Bir şirket veya kooperatifin kurucu, ortak, idareci, müdür veya temsilcileri veya yönetim veya denetim kurulu üyeleri veya tasfiye memuru sıfatını taşıyanlar, kamuya yaptıkları beyanlarda veya genel kurula sundukları raporlarda veya önerilerde ilgililerin zarara uğramasına neden olabilecek nitelikte gerçeğe aykırı önemli bilgiler verecek veya verdirecek olurlarsa altı aydan üç yıla kadar hapis veya bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılırlar'.

Madde gerekçesine göre, 'Maddeyle, şirket veya kooperatifler alanında kamunun veya sözü geçen kuruluşların genel kurullarının aldatılmalarını önleyecek bir yaptırım getirilmiştir. Maddede belirlenen kişiler tarafından, kasten yanlış bilgi verilmesi suç hâline getirilmiş olmaktadır.

"Kamuya yapılan beyanlardan" maksat, basın ve yayın yoluyla veya postayla prospektüsler gönderilerek belirli olmayan kişilere hitap edilmesi ve bunlara önemli yanlış bilgiler verilmesidir. Bu tür bilgilerin genel kurula sunulan raporlarda, önerilerde yer alması da suç sayılmaktadır; gerçeğe uymayan bilançolar yapılması, örneğin gerçeğe aykırı kârlardan bahsedilmesi gibi. Ancak bütün bunların yanlış olduğu bilinerek doğru imiş gibi gösterilmesi suçun oluşması için zorunludur.

Suçun oluşması bakımından failde bir kâr sağlama amacının bulunması veya bir zararın meydana gelmesi ise şart değildir. Bu suç tanımıyla, şirket veya kooperatiflerin idaresinde güven ve iyi niyeti korumak amaçlanmıştır. Bu nedenle, şirket veya kooperatifin aleyhinde olmak üzere yanlış bilgi verilmesi de bu suçu oluşturacaktır.

Madde, bu tür bilgileri veren veya verdirenleri cezalandırmaktadır. Suçun oluşması kastın varlığını gerektirmektedir.

Maddede yer alan hükümler sermayesi hisse senedine bölünmüş kamu iktsadi teşebbüsleri ve benzeri kurumları da kapsamaktadır'.

A. Genel Olarak

Bu suç düzenlemesi, malvarlığına karşı işlenen suçlar kapsamında yer alan birçok suç düzenlemelerinden farklı özellik taşımaktadır. Çünkü, bu suç düzenlemesinde; 1) Fail, Türk Ticaret Kanunu'nda düzenlenen şirket ve kooperatifler

İKİNCİ BÖLÜM

ÇEVREYE KARŞI SUÇLAR

XVII. İMAR KİRLİLİĞİNE NEDEN OLMA SUÇU (TCK M. 184)

Kaynakça: HAFIZOĞULLARI, Zeki/ÖZEN, Muharrem; Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, Toplum Karşı Suçlar, Ankara, 2012.; YAŞAR, Osman/GÖKCAN, Hasan Tahsin/ARTUÇ, Mustafa; Yorumlu-Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, Cilt 4 (m. 141-196), Ankara, 2014.; KAPLAN, Mahmut; İmar Kirliliğine Neden Olma Suçu, Ankara, 2018.

TCK m. 184'e göre, '(1) Yapı ruhsatı alınmadan veya ruhsata aykırı olarak bina yapan veya yaptıran kişi, bir yıldan beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. (2) Yapı ruhsatı olmadan başlatılan inşaatlar dolayısıyla kurulan şantiyelere elektrik, su veya telefon bağlantısı yapılmasına müsaade eden kişi, yukarıdaki fıkra hükmüne göre cezalandırılır. (3) Yapı kullanma izni alınmamış binalarda herhangi bir sınıai faaliyetin icrasına müsaade eden kişi iki yıldan beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. (4) Üçüncü fıkra hariç, bu madde hükümleri ancak belediye sınırları içinde veya özel imar rejimine tabi yerlerde uygulanır. (5) Kişinin, ruhsatsız ya da ruhsata aykırı olarak yaptığı veya yaptırdığı binayı imar planına ve ruhsatına uygun hale getirmesi halinde, bir ve ikinci fıkra hükümleri gereğince kamu davası açılmaz, açılmış olan kamu davası düşer, mahkum olunan ceza bütün sonuçlarıyla ortadan kalkar. (6) (Ek: 29/6/2005 – 5377/21 md.) İkinci ve üçüncü fıkra hükümleri, 12 Ekim 2004 tarihinden önce yapılmış yapılarla ilgili olarak uygulanmaz'.

Madde gerekçesine göre, 'Madde metninde imar mevzuatında belirlenen usul ve koşullara aykırı olarak inşa faaliyetinde bulunmak, suç olarak tanımlanmıştır.

Birinci fıkradaki suç, yapı ruhsatı alınmadan veya ruhsata aykırı olarak bina yapmak veya yaptırmakla oluşur. Böylece, sadece binayı inşa eden yüklenici, taşeron, usta veya kalfa değil; inşaatın sahibi de, bu suçtan dolayı fail olarak sorumlu tutulacaktır. Ayrıca, bu tür inşa faaliyetlerine kontrol ve denetim hizmeti veren teknik kişiler de bu suçtan dolayı fail sıfatıyla cezalandırılacaktır.

İkinci fıkrada; yapı ruhsatı alınmadan başlatılan inşaatlar dolayısıyla kurulan şantiyelere elektrik, su veya telefon bağlantısı yapılması ya da bu hizmetlerden yararlanılmasına müsaade edilmesi, ayrı bir suç olarak tanımlanmıştır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

KAMU BARIŞINA KARŞI SUÇLAR

XVIII. SUÇ İŞLEMeye TAHRIK SUÇU (TCK M. 214)

Kaynakça: ÖNDER, Ayhan; Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, İstanbul, 1994.; SOYASLAN, Doğan; Ceza Hukuku Özel Hükümler, Ankara, 2018.; HAFIZOĞULLARI, Zeki/ÖZEN, Muharrem; Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, Toplum Karşı Suçlar, Ankara, 2012.; YAŞAR, Osman/GÖKCAN, Hasan Tahsin/ARTUÇ, Mustafa; Yorumlu-Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, Cilt 5 (m. 197-251), Ankara, 2014.

TCK m. 214'e göre, '(1) Suç işlemek için alenen tahrikte bulunan kişi, altı aydan beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. (2) Halkın bir kısmını diğer bir kısmına karşı silahlandırarak, birbirini öldürmeye tahrik eden kişi, onbeş yıldan yirmidört yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. (3) Tahrik konusu suçların işlenmesi halinde, tahrik eden kişi, bu suçlara azmettiren sıfatıyla cezalandırılır'.

Madde gerekçesine göre, 'Maddenin birinci fıkrasında, suç işlemeye alenen tahrik fiili, iştirak ilişkisinden bağımsız bir suç olarak tanımlanmıştır. Burada bir tehlike suçu söz konusu olduğundan, suç işlemeye tahrik suçunun tamamlanabilmesi için tahrik konusu suçların işlenmesi gerekmemektedir. Suç işlemek için tahrik, aslında tahrik konusu suça bir hazırlık hareketi niteliğindedir. Ancak aleni olarak gerçekleştirilen bu tür fiillerin, kamu barışı açısından ifade ettiği tehlike nedeniyle, zararlı neticenin doğmasını beklemekten ve iştirak kurallarından bağımsız olarak ceza yaptırımı altına alınması gerekmiştir. Burada önemli olan, belirli olmayan kimselerin suç işlemeye tahrik edilmesidir. Eğer muayyen kişiler, belli bir suçu işlemek için teşvik veya azmettirilmiş ise, meselenin iştirak kuralları çerçevesinde değerlendirilmesi gerekir.

Maddenin ikinci fıkrasında, halk kesimlerinin silâhlı şekilde birbirlerine karşı öldürmeye tahrik edilmesi iştirak hükümlerinden bağımsız olarak cezalandırılmaktadır. Suç, halkın bir kısmını diğer bir kısmına karşı silâhlandırarak, birbirini öldürmeye tahrik edilmesiyle oluşur. Suçun tamamlanabilmesi için öldürmenin ya da fiili saldırının başlaması gerekmez. Belirli kişilerin öldürülmesinin istenmesi, tahrikin bu doğrultuda yapılmış olması hâlinde; fıkra hükmü uygulanmaz. Bu hâlde de konunun iştirak kuralları çerçevesinde değerlendirilmesi gerekir.

Üçüncü fıkra hükmüne göre, tahrik konusu suçların işlenmesi hâlinde, tahrikçi bu suçların her birinden dolayı azmettiren sıfatıyla sorumlu olacaktır'.

XIX. HALKI KİN VE DÜŞMANLIĞA TAHRİK VEYA AŞAĞILAMA SUÇU (TCK M. 216)

Kaynakça: ÖNDER, Ayhan; Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, İstanbul, 1994.; ARTUK, Mehmet Emin/GÖKCEN, Ahmet/ALŞAHİN, M. Emin/ÇAKIR, Kerim; Ceza Hukuku Özel Hükümler, Ankara, 2017; HAFIZOĞULLARI, Zeki/ÖZEN, Muharrem; Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, Toplum Karşı Suçlar, Ankara, 2012.; YAŞAR, Osman/GÖKCAN, Hasan Tahsin/ARTUÇ, Mustafa; Yorumlu-Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, Cilt 5 (m. 197-251), Ankara, 2014.

TCK m. 216'ya göre, '(1) Halkın sosyal sınıf, ırk, din, mezhep veya bölge bakımından farklı özelliklere sahip bir kesimini, diğer bir kesimi aleyhine kin ve düşmanlığa alenen tahrik eden kimse, bu nedenle kamu güvenliği açısından açık ve yakın bir tehlikenin ortaya çıkması halinde, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. (2) Halkın bir kesimini, sosyal sınıf, ırk, din, mezhep, cinsiyet veya bölge farklılığına dayanarak alenen aşağılayan kişi, altı aydan bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. (3) Halkın bir kesiminin benimsediği dini değerleri alenen aşağılayan kişi, fiilin kamu barışını bozmaya elverişli olması halinde, altı aydan bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır'.

Madde gerekçesine göre, ‘Birinci fıkrada tanımlanan “Halkı kin ve düşmanlığa tahrik” suçu, hukuk devleti olma standardı yüksek olan birçok ülkenin Ceza Kanunlarında yer almaktadır. Hiçbir devlet, vatandaşları arasında, muayyen özelliklere sahip bir kesiminin diğer kesimi aleyhine kin ve düşmanlığa, öç almayı gerektirecek şiddetli nefrete yönlendirilmesine seyirci kalamaz.

Öte yandan çağdaş dünyada, gelişmenin temel dinamiği olarak düşünceyi açıklama ve yayma hürriyeti kabul edilmektedir. Bu bağlamda; kişilerin düşüncüklerini hür bir ortamda söyleyebilmeleri, demokratik toplumun varlığı için zaruri sayılan unsurlardandır. Söz konusu suç tanımı, bu düşünceler dikkate alınarak yapılmıştır.

Suç oluşturulan “tahrik”, soyut saygısızlık ve reddin ötesinde, bir halk kesimine karşı düşmanca tavırlar gösterilmesini sağlamaya veya bu tür tavırları pekiştirmeye objektif olarak elverişli olmalıdır. Fail sübjektif olarak da bu amacı gütmeli, halk kesimini kin ve nefrete tahrik etmelidir. Bu kapsamda salt yüz çevirme, soyut bir ret veya saygısızlık ifade eden bir davranışta bulunma veya bu yönde sözler sarfetme, suçun gerçekleşmesi bakımından yeterli değildir. Fiilin suç teşkil etmesi için bunların ötesinde, ağır ve yoğun bir tarzda kin ve düşmanlığa tahrikin var olması gerekir. Failin fiili, adet ve şahıs olarak muayyen olmayan toplum kesimi üzerinde kin ve nefret duygularının oluşumuna veya mevcut duyguların pekişmesine etkide bulunmalıdır.

Kin, “öç almayı gerektirecek şiddetli düşmanlık hareketlerin zeminini oluşturan psikolojik bir hâl”; düşmanlık ise, “husumet beslenen konuya karşı düşüne-

XX. SUÇ İŞLEMENİN AMACIYLA ÖRGÜT KURMA SUÇU (TCK M. 220)

Kaynakça: ÖNDER, Ayhan; *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler*, İstanbul, 1994.; TEZCAN, Durmuş/ERDEM, Mustafa Ruhan/ÖNOK, R. Murat; *Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku*, Ankara, 2017.; TOROSLU, Nevzat; *Ceza Hukuku Özel Kısım*, Ankara, 2019.; SOYASLAN, Doğan; *Ceza Hukuku Özel Hükümler*, Ankara, 2018.; HAFIZOĞULLARI, Zeki/ÖZEN, Muharrem; *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, Toplum Karşı Suçlar*, Ankara, 2012.; ÖZGENÇ, İzzet; *Suç Örgütleri*, Ankara, 2020.

TCK m. 220'ye göre, '(1) Kanunun suç saydığı fiilleri işlemek amacıyla örgüt kuranlar veya yönetenler, örgütün yapısı, sahip bulunduğu üye sayısı ile araç ve gereç bakımından amaç suçları işlemeye elverişli olması halinde, dört yıldan sekiz yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Ancak, örgütün varlığı için üye sayısının en az üç kişi olması gerekir. (2) Suç işlemek amacıyla kurulmuş olan örgüte üye olanlar, iki yıldan dört yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. (3) Örgütün silahlı olması halinde, yukarıdaki fıkralara göre verilecek ceza dörtte birinden yarısına kadar artırılır. (4) Örgütün faaliyeti çerçevesinde suç işlenmesi halinde, ayrıca bu suçlardan dolayı da cezaya hükmolunur. (5) Örgüt yöneticileri, örgütün faaliyeti çerçevesinde işlenen bütün suçlardan dolayı ayrıca fail olarak cezalandırılır. (6) (Değişik: 2/7/2012 – 6352/85 md.) Örgüte üye olmamakla birlikte örgüt adına suç işleyen kişi, ayrıca örgüte üye olmak suçundan da cezalandırılır. Örgüte üye olmak suçundan dolayı verilecek ceza yarısına kadar indirilebilir. (Ek cümle: 11/4/2013-6459/11 md.) Bu fıkra hükmü sadece silahlı örgütler hakkında uygulanır. (7) (Değişik: 2/7/2012 – 6352/85 md.) Örgüt içindeki hiyerarşik yapıya dahil olmamakla birlikte, örgüte bilerek ve isteyerek yardım eden kişi, örgüt üyesi olarak cezalandırılır. Örgüt üyeliğinden dolayı verilecek ceza, yapılan yardımın niteliğine göre üçte birine kadar indirilebilir. (8) Örgütün cebir, şiddet veya tehdit içeren yöntemlerini meşru gösterecek veya övecek ya da bu yöntemlere başvurmayı teşvik edecek şekilde propagandasını yapan kişi, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Bu suçun basın ve yayın yolu ile işlenmesi halinde, verilecek ceza yarı oranında artırılır'.

Madde gerekçesine göre, 'Kanunlarda suç olarak tanımlanan fiillerin işlenmesi amacıyla örgüt kurmak veya yönetmek ile bu amaçla kurulmuş örgüte üye olmak, işlenmesi amaçlananlardan ayrı suçlar olarak tanımlanmıştır.

Örgüt kurmak, işlenmesi amaçlanan suçlar açısından sadece bir araç niteliğindedir. Suç işlemek için örgüt kurmak, toplum düzenini tehlikeye sokmaktır. Ayrıca belirtilmelidir ki, suç örgütü, amaçlanan suçları işlemeye bir kolaylık sağlamaktadır. Bu nedenlerle, işlenmesi amaçlanan suçlar açısından hazırlık hareketi niteliğinde olan bu fiiller, ayrı suçlar olarak tanımlanmıştır.

Bu suç tanımı ile korunan hukukî değer, kamu güvenliği ve barışıdır. Kamu güvenliği ve barışının bozulması ise, bireyin güvenli, barış içinde yaşamak hakkını da zedeleyecektir. Bu nedenle söz konusu düzenlemeyle aynı zamanda bire-

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

EKONOMİ, SANAYİ VE TİCARETE İLİŞKİN SUÇLAR

XXI. EDİMİN İFASINA FESAT KARIŞTIRMA SUÇU (TCK M. 236)

KAYNAKÇA: ARTUK, Mehmet Emin/GÖKCEN, Ahmet/ALŞAHİN, M. Emin/ÇAKIR, Kerim; Ceza Hukuku Özel Hükümler, Ankara. 2017; SOYASLAN, Doğan; Ceza Hukuku Özel Hükümler, Ankara. 2018.; ÖZGENÇ, İzzet; İhale Sürecinde İşlenen Suçlar, Ankara, 2011.; HAFIZOĞULLARI, Zeki/ÖZEN, Muharrem; Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, Toplum Karşı Suçlar, Ankara, 2012.; KOCA, Mahmut/ÜZÜLMEZ, İlhan; Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, Ankara. 2016; YAŞAR, Osman/GÖKCAN, Hasan Tahsin/ARTUÇ, Mustafa; Yorumlu-Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, Cilt 5 (m. 197-251), Ankara, 2014.

TCK m. 236'ya göre, '(1) Kamu kurum veya kuruluşları, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, bunların iştirakiyle kurulmuş şirketler, bunların bünyesinde faaliyet icra eden vakıflar, kamu yararına çalışan dernekler ya da kooperatiflere karşı taahhüt altına girilen edimin ifasına fesat karıştıran kişi, üç yıldan yedi yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. (2) Aşağıdaki fiillerin hileli olarak yapılması halinde, edimin ifasına fesat karıştırılmış sayılır: a) İhale kararında veya sözleşmede evsafı belirtilen maldan başka bir malın teslim veya kabul edilmesi. b) İhale kararında veya sözleşmede belirtilen miktardan eksik malın teslim veya kabul edilmesi. c) Edimin ihale kararında veya sözleşmede belirtilen sürede ifa edilmemesine rağmen, süresinde ifa edilmiş gibi kabul edilmesi. d) Yapım ihalelerinde eserin veya kullanılan malzemenin şartname veya sözleşmesinde belirlenen şartlara, miktar veya niteliklere uygun olmamasına rağmen kabul edilmesi. e) Hizmet niteliğindeki edimin, ihale kararında veya sözleşmede belirtilen şartlara göre verilmemesine veya eksik verilmesine rağmen verilmiş gibi kabul edilmesi. (3) Edimin ifasına fesat karıştırma dolayısıyla menfaat temin eden görevli kişiler, ayrıca bu nedenle ilgili suç hükmüne göre cezalandırılırlar'.

Madde gerekçesine göre, 'Bu maddede, edimin ifasına fesat karıştırma suçu tanımlanmıştır.

Sözleşmenin imzalanmasıyla ihale süreci sona ermekte ve edimin ifası süreci başlamaktadır. Bu süreçte edimin ifasına fesat karıştırılması bağımsız bir suç olarak tanımlanmıştır.

Söz konusu suç, kamu kurum veya kuruluşları, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, bunların iştirakiyle kurulmuş şirketler, bunların bünyesinde faaliyet icra eden vakıflar, kamu yararına çalışan dernekler ya da kooperatiflere

XXII. TİCARİ SIR, BANKACILIK SIRRI VEYA MÜŞTERİ SIRRI NİTELİĞİNDEKİ BİLGİ VE BELGELERİN AÇIKLANMASI SUÇU (TCK M. 239)

KAYNAKÇA: HAFIZOĞULLARI, Zeki/ÖZEN, Muharrem; *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, Toplum Karşı Suçlar*, Ankara, 2012.; YAŞAR, Osman/GÖKCAN, Hasan Tahsin/ARTUÇ, Mustafa; *Yorumlu-Uygulamalı Türk Ceza Kanunu*, Cilt 5 (m. 197-251), Ankara, 2014. ERDAĞ, Ali İhsan; *Ekonomi, Sanayi ve Ticarete İlişkin Suçlar (TCK m. 235-242)*. <http://www.ceza-bb.adalet.gov.tr/makale/100.doc>;

TCK m. 239'a öre, '(1) Sıfat veya görevi, meslek veya sanatı gereği vakıf olduğu ticari sır, bankacılık sırrı veya müşteri sırrı niteliğindeki bilgi veya belgeleri yetkisiz kişilere veren veya ifşa eden kişi, şikayet üzerine, bir yıldan üç yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır. Bu bilgi veya belgelerin, hukuka aykırı yolla elde eden kişiler tarafından yetkisiz kişilere verilmesi veya ifşa edilmesi halinde de bu fıkra göre cezaya hükmolunur. (2) Birinci fıkra hükümleri, fenni keşif ve buluşları veya sınai uygulamaya ilişkin bilgiler hakkında da uygulanır. (3) Bu sırlar, Türkiye'de oturmayan bir yabancıya veya onun memurlarına açıklandığı takdirde, faile verilecek ceza üçte biri oranında artırılır. Bu halde şikayet koşulu aranmaz. (4) Cebir veya tehdit kullanarak bir kimseyi bu madde kapsamına giren bilgi veya belgeleri açıklamaya mecbur kılan kişi, üç yıldan yedi yıla kadar hapis cezasıyla cezalandırılır'.

Madde gerekçesine göre, 'Maddenin birinci fıkrasında ticari sır, bankacılık sırrı veya müşteri sırrı niteliğindeki bilgi veya belgelerin yetkisiz kişilere verilmesi veya ifşa edilmesi, suç olarak tanımlanmıştır. Bir bilgi veya belgenin bu nitelikte olup olmadığı, ilgili kanunda belirlenen bu hususa ilişkin ölçütler göz önünde bulundurulur hâkim tarafından belirlenir.

Maddenin ikinci fıkrasında, fennî keşif ve buluşlar ile sınai uygulamaya ilişkin bilgiler koruma altına alınmıştır. Genel anlamda fennî veya sınai sır, sanayicinin işletmesinin yararı gereği gizli tutmak istediği hususlardır.

Üçüncü fıkrada, sırrın Türkiye'de oturmayan bir yabancıya veya memurlarına açıklanması hâlinde daha ağır ceza öngörülmüştür.

Maddenin dördüncü fıkrasında, bir kimsenin cebir veya tehditle bu madde kapsamına giren bir sırrı açıklamaya mecbur edilmesi, ayrı bir suç olarak tanımlanmıştır'.

BEŞİNCİ BÖLÜM

BİLİŞİM ALANINDA SUÇLAR

XXIII. SİSTEMİ ENGELLEME, BOZMA, VERİLERİ YOK ETME VEYA DEĞİŞTİRME SUÇU (TCK M. 244)

KAYNAKÇA: TEZCAN, Durmuş/ERDEM, Mustafa Ruhan/ÖNOK, R. Murat; *Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku*, Ankara, 2017.; ARTUK, Mehmet Emin/GÖKCEN/YENİDÜNYA, A. Caner; *Ceza Hukuku Özel Hükümler*, Ankara, 2015.; ÖZBEK, Veli Özer/DOĞAN, Koray/BACAKSIZ, Pınar; *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler*, Ankara, 2019.; HAFIZOĞULLARI, Zeki/ÖZEN, Muharrem; *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, Topluma Karşı Suçlar*, Ankara, 2012.; KOCA, Mahmut/ÜZÜLMEZ, İlhan; *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler*, Ankara, 2016; ERDAĞ, Ali İhsan; *Ekonomi, Sanayi ve Ticarete İlişkin Suçlar (TCK m. 235-242)*. <http://www.ceza-bb.adalet.gov.tr/makale/100.doc.>; YAŞAR, Osman/GÖKCAN, Hasan Tahsin/ARTUÇ, Mustafa; *Yorumlu-Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, Cilt 5 (m. 197-251)*, Ankara, 2014.

TCK m. 244'e göre, (1) Bir bilişim sisteminin işleyişini engelleyen veya bozan kişi, bir yıldan beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. (2) Bir bilişim sistemindeki verileri bozan, yok eden, değiştiren veya erişilmez kılan, sisteme veri yerleştiren, var olan verileri başka bir yere gönderen kişi, altı aydan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. (3) Bu fiillerin bir banka veya kredi kurumuna ya da bir kamu kurum veya kuruluşuna ait bilişim sistemi üzerinde işlenmesi halinde, verilecek ceza yarı oranında artırılır. (4) Yukarıdaki fıkralarda tanımlanan fiillerin işlenmesi suretiyle kişinin kendisinin veya başkasının yararına haksız bir çıkar sağlamasının başka bir suç oluşturmaması halinde, iki yıldan altı yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adli para cezasına hükmolunur'.

Madde gerekçesine göre, 'Maddenin birinci fıkrasında bir bilişim sisteminin işleyişini engelleme, bozma, sisteme hukuka aykırı olarak veri yerleştirme, var olan verileri başka bir yere gönderme, erişilmez kılma, değiştirme ve yok etme fiilleri, suç olarak tanımlanmaktadır. Böylece sistemlere yöneltilen ızzar fiilleri özel bir suç hâline getirilmiştir. Aracın fizik varlığı ve işlenmesini sağlayan bütün diğer unsurları, söz konusu suçun konusunu oluşturmaktadır. Fıkra seçimlik hareketli bir suç meydana getirilmiştir.

İkinci fıkrada, bu fiillerin bir banka veya kredi kurumuna ya da bir kamu kurum veya kuruluşuna ait bilişim sistemi hakkında işlenmesi hâlinde, verilecek cezanın artırılması öngörülmüştür.

Üçüncü fıkrada ise, bir ve ikinci fıkralarda tanımlanan fiillerin işlenmesi suretiyle kişinin kendisine veya başkasına yarar sağlaması, ceza yaptırımını altı-

XXIV. BANKA VEYA KREDİ KARTLARININ KÖTÜYE KULLANILMASI SUÇU (TCK M. 245)

KAYNAKÇA: TEZCAN, Durmuş/ERDEM, Mustafa Ruhan/ÖNOK, R. Murat; *Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku*, Ankara, 2017.; ARTUK, Mehmet Emin/GÖKCEN, Ahmet/ALŞAHİN, M. Emin/ÇAKIR, Kerim; *Ceza Hukuku Özel Hükümler*, Ankara, 2017.; ÖZBEK, Veli Özer/DOĞAN, Koray/BACAĞSIZ, Pınar; *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler*, Ankara, 2019.; KOCA, Mahmut/ÜZÜLMEZ, İlhan; *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler*, Ankara, 2016.; YAŞAR, Osman/GÖKCAN, Hasan Tahsin/ARTUÇ, Mustafa; *Yorumlu-Uygulamalı Türk Ceza Kanunu*, Cilt 5 (m. 197-251), Ankara, 2014.

TCK m. 245'e göre, '(1) Başkasına ait bir banka veya kredi kartını, her ne suretle olursa olsun ele geçiren veya elinde bulunduran kimse, kart sahibinin veya kartın kendisine verilmesi gereken kişinin rızası olmaksızın bunu kullanarak veya kullandırtarak kendisine veya başkasına yarar sağlarsa, üç yıldan altı yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır. (2) Başkalarına ait banka hesaplarıyla ilişkilendirilerek sahte banka veya kredi kartı üreten, satan, devreden, satın alan veya kabul eden kişi üç yıldan yedi yıla kadar hapis ve onbin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır. (3) Sahte oluşturulan veya üzerinde sahtecilik yapılan bir banka veya kredi kartını kullanmak suretiyle kendisine veya başkasına yarar sağlayan kişi, fiil daha ağır cezayı gerektiren başka bir suç oluşturmadığı takdirde, dört yıldan sekiz yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır. (4) Birinci fıkrada yer alan suçun; a) Haklarında ayrılık kararı verilmemiş eşlerden birinin, b) Üstsoy veya altsoyunun veya bu derecede kayın hısımlarından birinin veya evlat edinen veya evlâtlığın, c) Aynı konutta beraber yaşayan kardeşlerden birinin, Zararına olarak işlenmesi hâlinde, ilgili akraba hakkında cezaya hükmolunmaz. (5) (Ek: 6/12/2006 – 5560/11 md.) Birinci fıkra kapsamına giren fiillerle ilgili olarak bu Kanunun malvarlığına karşı suçlara ilişkin etkin pişmanlık hükümleri uygulanır'.

Madde gerekçesine göre, 'Madde, banka veya kredi kartlarının hukuka aykırı olarak kullanılması suretiyle bankaların veya kredi sahiplerinin zarara sokulmasını, bu yolla çıkar sağlanmasını önlemek ve failleri cezalandırmak amacıyla kaleme alınmıştır.

Banka kartı, bankanın kurduğu sisteme hukuka uygun olarak girmeyi sağlamaktadır. Bu kart, saptanan ve kart sahibince bilinen bir numara marifetiyle, banka görevlisinin yardımı olmadan, kart sahibinin kendi hesabından para çekmesini sağlamaktadır.

Kredi kartları ise, banka ile kendisine kart verilen kişi arasında yapılmış bir sözleşme gereğince, kişinin bankanın belirli koşullarla sağladığı kredi olanaklarını kullanmasını sağlayan araçtır.

ALTINCI BÖLÜM

KAMU İDARESİNİN GÜVENİRLİLİĞİNE VE İŞLEYİŞİNE KARŞI SUÇLAR

XXV. GÖREVE İLİŞKİN SIRRIN AÇIKLANMASI SUÇU (TCK M. 258)

KAYNAKÇA: ERMAN, Sahir/ÖZEK, Çetin; Ceza Hukuku Özel Hükümler, Kamu Güvenine Karşı İşlenen Suçlar, TCK m. 316-368, İstanbul, 1996.; HAFIZOĞULLARI, Zeki/EŞİTLİ AYGÜN Ezgi; Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, Kamu İdaresinin Güvenirliliğine ve İşleyişine Karşı Suçlar, Ankara, 2014.; ARTUK, Mehmet Emin/GÖKCEN, Ahmet/ALŞAHİN, M. Emin/ÇAKIR, Kerim; Ceza Hukuku Özel Hükümler, Ankara, 2017; YAŞAR, Osman/GÖKCAN, Hasan Tahsin/ARTUÇ, Mustafa; Yorumlu-Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, Cilt 6 (m. 252-345), Ankara, 2014.

TCK m. 258'e göre, '(1) Görevi nedeniyle kendisine verilen veya aynı nedenle bilgi edindiği ve gizli kalması gereken belgeleri, kararları ve emirleri ve diğer tebligatı açıklayan veya yayınlayan veya ne suretle olursa olsun başkalarının bilgi edinmesini kolaylaştıran kamu görevlisine, bir yıldan dört yıla kadar hapis cezası verilir. (2) Kamu görevlisi sıfatı sona erdikten sonra, birinci fıkrada yazılı fiilleri işleyen kimseye de aynı ceza verilir'.

Madde gerekçesine göre, 'Maddede, kamu görevine ilişkin sırrın ifşası cezalandırılmaktadır. Söz konusu suç, gizli kalması gereken hususları açıklamak, yayınlamak veya ne suretle olursa olsun bunlardan başkasının bilgi edinmelerini kolaylaştırmak suretiyle oluşacaktır. Suçun faili, bir kamu görevlisi olacaktır. Suçun konusu, ifa edilen kamu göreviyle ilgili olan ve gizli tutulması yani sır olarak saklanması gereken bilgilerdir.

Kamu görevlisinin, ifa ettiği göreve ilişkin sırları bu görevi sona erdikten sonra da açıklamaması gerekir. Maddenin ikinci fıkrasında, söz konusu yükümlülüğe aykırı davranışlar ceza yaptırımına altına almıştır'.

A. Genel Olarak

TCK m. 258'de sır korunmaktadır. Fakat bu suç düzenlemesinde korunan sır, sınırlıdır. Bu sınır, hem fail hem de failin görevine bağlı olarak sırrın kapsamı ile ilgilidir.

TCK dışında başka kanunlarda da sırrın korunması ile ilgili hükümler yer almaktadır. Bu kanunlardan bazılarında sırrın korunması hüküm altına alınmış ve fakat sırrın korunmaması durumunda bir yaptırım öngörülmemiştir. Bazı

YEDİNCİ BÖLÜM

ADLİYEYE KARŞI SUÇLAR

XXVI. SUÇU BİLDİRMEME SUÇU (TCK M. 278)

KAYNAKÇA: TEZCAN, Durmuş/ERDEM, Mustafa Ruhan/ÖNOK, R. Murat; Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku, Ankara, 2017.; TOROSLU, Nevzat; Ceza Hukuku Özel Kısım, Ankara, 2019.; YAŞAR, Osman/GÖKCAN, Hasan Tahsin/ARTUÇ, Mustafa; Yorunlu-Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, Cilt 6 (m. 252-345), Ankara, 2014.

TCK m. 278'e göre, '(İptal: Anayasa Mahkemesinin 30/6/2011 tarihli ve E.:2010/52, K.:2011/113 sayılı Kararı ile.; Değişik: 2/7/2012-6352/91 md.) (1) İşlenmekte olan bir suçta yetkili makamlara bildirmeyen kişi, bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. (2) İşlenmiş olmakla birlikte, sebebiyet verdiği neticelerin sınırlandırılması halen mümkün bulunan bir suçta yetkili makamlara bildirmeyen kişi, yukarıdaki fıkra hükmüne göre cezalandırılır. (3) Mağdurun onbeş yaşını bitirmemiş bir çocuk, bedensel veya ruhsal bakımdan engelli olan ya da hamileliği nedeniyle kendisini savunamayacak durumda bulunan kimse olması halinde, yukarıdaki fıkralara göre verilecek ceza, yarı oranında artırılır.⁽¹⁾ (4) Tanıklıktan çekinebilecek olan kişiler bakımından cezaya hükmolunmaz. Ancak, suçta önleme yükümlülüğünün varlığı dolayısıyla ceza sorumluluğuna ilişkin hükümler saklıdır'.

Madde gerekçesine göre, 'Barış esasına dayalı hukuk toplumunda yaşama hakkına sahip olan herkes, toplum barışını bozucu nitelik taşıması dolayısıyla devletten suç işlenmesinin önlenmesini ve suçluların cezalandırılmasını talep hakkına sahiptir. Suç teşkil eden bir fiilin işlendiğini öğrenen bireyin, bununla ilgili olarak yetkili makamlar nezdinde bildirimde bulunma hakkı vardır. Bu bakımdan, belli bir suç vakasıyla ilgili olarak bildirimde bulunmak, hukuka uygunluk nedeni olarak bir hakkın kullanılmasından ibarettir.

Suçluların cezalandırılmasını devletten istemek, kişi açısından bir hak olduğu gibi; herhangi bir suç olgusunun gerçekleştiğini öğrenen kişinin durumu suçta takibe yetkili makamlara bildirmesi, aynı zamanda bir yükümlülüktür. Bu itibarla, herhangi bir suç olgusunun gerçekleştiğini öğrenmesine rağmen durunun suçta takibe yetkili makamlara bildirilmemesi, genel olarak haksız bir davranıştır. Ancak, izlenen suç siyaseti gereğince sadece belli suçların bildirilmemesi veya sadece belli kişilerin bildirim yükümlülüğünü yerine getirmemesi, suç olarak tanımlanmıştır.

Madde metninde belli suçlar açısından bildirim yükümlülüğünün yerine getirilmemesi, suç olarak tanımlanmıştır.

XXVII. KAMU GÖREVLİSİNİN SUÇU BİLDİRMEMESİ SUÇU (TCK M. 279)

KAYNAKÇA: TOROSLU, Nevzat; *Ceza Hukuku Özel Kısım*, Ankara, 2019.; ARTUK, Mehmet Emin/GÖKCEN, Ahmet/YENİDÜNYA, A. Caner; *Ceza Hukuku Özel Hükümler*, Ankara, 2015; YAŞAR, Osman/GÖKCAN, Hasan Tahsin/ARTUÇ, Mustafa; *Yorumlu-Uygulamalı Türk Ceza Kanunu*, Cilt 6 (m. 252-345), Ankara, 2014.

TCK m. 279'a göre, '(1) Kamu adına soruşturma ve kovuşturmayı gerektiren bir suçun işlendiğini göreviyle bağlantılı olarak öğrenip de yetkili makamlara bildirimde bulunmayı ihmal eden veya bu hususta gecikme gösteren kamu görevlisi, altı aydan iki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. (2) Suçun, adli kolluk görevini yapan kişi tarafından işlenmesi halinde, yukarıdaki fıkraya göre verilecek ceza yarı oranında artırılır'.

Madde gerekçesine göre, 'Kamu görevlileri, görevlerini yaptıkları sırada ve göreve ilişkin olarak bir suçun işlendiğini öğrendiklerinde bunu yetkili makamlara bildirmekle yükümlüdürler. Madde metninde, bu yükümlülüğe aykırı davranış, suç olarak tanımlanmaktadır. Suçun maddî unsuru, bildirimde bulunmak hususunda ihmalde bulunmak veya gecikme göstermektir. Ancak, bu suçun oluşabilmesi için, bildirim konusu suçun kamu görevlisinin yürüttüğü görevle bağlantılı olması gerekir. İşlenen suçun görevle bağlantısının olmaması durumunda, ihbarla ilgili genel kurallar geçerlidir.

Maddenin ikinci fıkrasında, failin adli kolluk görevini yapan memurlardan oluşu ağırlaştırıcı neden sayılmıştır'.

A. Genel Olarak

Bu suç düzenlemesi adliyeye karşı işlenen suçlardan biridir. Bu suç düzenlemesi, TCK m. 278'deki suç düzenlemesinden bazı temel farklılıklar içermektedir. Bu temel farklılıklar şu şekilde ifade edilebilir: 1) Failin kamu görevlisi olması, 2) Bildirime konu suçun işlenmiş bir suç olması, 3) Mağdurun yaş, fiziksel ya da biyolojik nedenlere bağlı özelliği nedeniyle ceza artırımı nedeninin kabul edilmemesi, 4) Tanıklıktan çekinebilecek olan kişiler bakımından şahsi cezasızlık nedenini kabul edilmemesi.

B. Korunan Hukuksal Yarar

Öğretide Artuk/Gökçen/Yenidünya'ya göre, bu suç düzenlemesinde devletin işlenen suçlarla etkin bir şekilde mücadele etmesi amaçlanmıştır. İşlenen bir suçun üstü örtülmeden adli makamların önüne getirilmesinde hem bireyler hem de toplum bakımından faydalar vardır. Diğer yandan, kamu görevlileri görevlerini yerine getirirken devlete karşı sadakat yükümlülüğü altındadır. Bu

XXVIII. SAĞLIK MESLEĞİ MENSUPLARININ SUÇU BİLDİRMEMESİ SUÇU (TCK M. 280)

KAYNAKÇA: TOROSLU, Nevzat; *Ceza Hukuku Özel Kısım*, Ankara, 2019.; HAKERİ, Hakan; *Tıp Hukuku*, Ankara, 2015.; TEZCAN, Durmuş/ERDEM, Mustafa Ruhan/ÖNOK, R. Murat; *Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku*, Ankara, 2017.; ARTUK, Mehmet Emin/GÖKCEN, Ahmet/YENİDÜNYA, A. Caner; *Ceza Hukuku Özel Hükümler*, Ankara. 2015.; KOCA, Mahmut/ÜZÜLMEZ, İlhan; *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler*, Ankara. 2016; YAŞAR, Osman/GÖKCAN, Hasan Tahsin/ARTUÇ, Mustafa; *Yorumlu-Uygulamalı Türk Ceza Kanunu*, Cilt 6 (m. 252-345), Ankara, 2014.

TCK m. 280'e göre, '1) Görevini yaptığı sırada bir suçun işlendiği yönünde bir belirti ile karşılaşmasına rağmen, durumu yetkili makamlara bildirmeyen veya bu hususta gecikme gösteren sağlık mesleği mensubu, bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. (2) Sağlık mesleği mensubu deyiminden tabip, dış tabibi, eczacı, ebe, hemşire ve sağlık hizmeti veren diğer kişiler anlaşılır'.

Madde gerekçesine göre, 'Madde, mesleklerini icra ettikleri sırada tabip, dış tabibi, eczacı, ebe, hemşire ve sağlık hizmeti veren diğer kişilerin öğrendikleri suçları ihbar yükümlülüklerini getirmiş bulunmaktadır. Söz konusu ihbar yükümlülüğü, madde metninde sayılan sağlık mesleği mensupları ile sınırlı değildir. Örneğin, bir tıbbi tahlil laboratuvarında görev yapan kişiler açısından da mevcuttur.

Devlet eliyle işletilen sağlık kuruluşlarında görev yapan sağlık mesleği mensupları, kamu görevlisi sıfatını taşımaktadırlar. Bu kişilerin suçu bildirme yükümlülüğüne aykırı davranışları hâlinde, yukarıdaki madde hükmü uygulanacaktır'.

A. Genel Olarak

Bu suç düzenlemesi adliye karşı işlenen suçlardan biridir. Bu suç düzenlemesini, TCK m. 278 ve 279'daki suç düzenlemelerinden ayıran temel farklardan biri, failin sağlık mesleği çalışanı olmasıdır. Bir diğer önemli fark ise, *bir suçun işlendiği yönünde bir belirti ile karşılaşılmasının* gerekmesidir. TCK m. 278/1'de, *işlenmekte olan suç*, TCK m. 278/2'de, *işlenmiş olmakla birlikte, sebebiyet verdiği neticelerin sınırlandırılması halen mümkün bulunan bir suç*, TCK m. 279/1'de *işlenmiş olan bir suç* esas alınmıştır. Her üç suç tipinde de ortak nokta, ceza hukuku alanına giren, başka bir ifadeyle cezai yaptırıma tabi tutulabilecek bir haksızlığın işlendiği durumlarda bu haksızlığın yetkili makamlara bildirilmesidir. Bu üç düzenlemede, haksızlığın yapanın cezalandırılması, kamu düzeninin korunması ve devamının sağlanması esas alınmaktadır. Bu açıdan bakıldığında, üç suç düzenlemesinde farklı ölçütler getirilmiş olması isabetli olmamıştır. Bu durumda, her üç suç düzenlemesinde de ortak bir ölçü getirilmelidir. Buna göre; *işlenmekte olan, işlenmiş olan veya işlenmiş olmakla birlikte haksızlığın devam ettiği suçlar* şeklinde bir ifade kullanılabilir.

XXIX. SUÇTAN KAYNAKLANAN MALVARLIĞI DEĞERLERİNİ AKLAMA SUÇU (TCK M. 282)

KAYNAKÇA: ARTUK, Mehmet Emin/GÖKCEN, Ahmet/ALŞAHİN, M. Emin/ÇAKIR, Kerim; Ceza Hukuku Özel Hükümler, Ankara, 2017; ÖZGENÇ, İzzet; Suç Örgütleri, Ankara, 2020.; ÖZBEK, Veli Özer/DOĞAN, Koray/BACAĞSIZ, Pınar; Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, Ankara, 2019.; YAŞAR, Osman/GÖKCAN, Hasan Tahsin/ARTUÇ, Mustafa; Yorumlu-Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, Cilt 6 (m. 252-345), Ankara, 2014.

TCK m. 282'ye göre, '(1) (Değişik: 26/6/2009 – 5918/5 md.) Alt sınırı altı ay veya daha fazla hapis cezasını gerektiren bir suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini, yurt dışına çıkararak veya bunların gayrimeşru kaynağını gizlemek veya meşru bir yolla elde edildiği konusunda kanaat uyandırmak maksadıyla, çeşitli işlemlere tâbi tutan kişi, üç yıldan yedi yıla kadar hapis ve yirmibin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır. (2) (Ek: 26/6/2009 – 5918/5 md.) Birinci fıkradaki suçun işlenmesine iştirak etmeksizin, bu suçun konusunu oluşturan malvarlığı değerini, bu özelliğini bilerek satın alan, kabul eden, bulunduran veya kullanan kişi iki yıldan beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. (3) Bu suçun, kamu görevlisi tarafından veya belli bir meslek sahibi kişi tarafından bu mesleğin icrası sırasında işlenmesi halinde, verilecek hapis cezası yarı oranında artırılır. (4) Bu suçun, suç işlemek için teşkil edilmiş bir örgütün faaliyeti çerçevesinde işlenmesi halinde, verilecek ceza bir kat artırılır. (5) Bu suçun işlenmesi dolayısıyla tüzel kişiler hakkında bunlara özgü güvenlik tedbirlerine hükmolunur. (6) Bu suç nedeniyle kovuşturma başlamadan önce suç konusu malvarlığı değerlerinin ele geçirilmesini sağlayan veya bulunduğu yeri yetkili makamlara haber vererek ele geçirilmesini kolaylaştıran kişi hakkında bu maddede tanımlanan suç nedeniyle cezaya hükmolunmaz'.

Madde gerekçesine göre, 'Suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerine meşruiyet görüntüsü verilerek ekonomik sisteme sokulması, suç işlemenin kazanç elde etme açısından cazip bir yol olarak görülmesine neden olmaktadır.

Suç işlemek suretiyle veya dolayısıyla elde edilmiş olan ekonomik değerlerin meşruiyet görüntüsü kazandırılarak ekonomik sisteme sokulması, aynı zamanda suç delillerinin değiştirilmesi, gizlenmesi ve dolayısıyla, suçlunun kayırılması sonucunu doğurmaktadır.

Bu düşüncelerle, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerinin, yurt dışına transfer edilmesi veya bunların gayrimeşru kaynağını gizlemek ve meşru bir yolla elde edildiği konusunda kanaat uyandırmak maksadıyla çeşitli işlemlere tabi tutulması, ayrı bir suç olarak tanımlanmıştır.

Bu suçun konusunu suçtan kaynaklanan malvarlığı değerleri oluşturmaktadır. Bu malvarlığı değerlerinin elde edildiği suçun türü veya mahiyeti önemli değildir. Önemli olan, bu suçun konusunu oluşturan ekonomik değerlerin, başka bir suçun işlenmesi suretiyle veya dolayısıyla elde edilmiş olmasıdır.

Doç. Dr. Ergin ERGÜL

Ankara Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Genel Kamu Hukuku Öğretim Üyesi

GENEL KAMU HUKUKU DERSLERİ

İLK ÇAĞ'DAN GÜNÜMÜZE DEVLET TEORİSİ

ADALET YAYINEVİ

Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Genel Kamu Hukuku Dersleri
Ergin Ergül

Hukuk Yayınları Dizisi – 3213

Birinci Baskı : Eylül, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8209 – 25 – 9

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com
 : adalety@adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi
 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Salmat Basım Yayım Ambalaj San. Tic. Ltd. Şti.
Sertifika No: 47771
Tel: (0312) 341 10 24 - Ankara

KAYNAKÇA

- A. Heywood, *Siyasetin Temel Kavramları* (çev. Hayrettin Özler), Adres Yayınları, Ankara 2012
- A. Selçuk Özçelik, *Anayasa Hukuku Dersleri*, 2. Cilt, Filiz Kitabevi, İstanbul 1983
- Abdulkadir Özcan (Hazırlayan), *Atam Dedem Kanunu, Kanunname-i Al-i Osman*, Kronik, İstanbul 2017
- Abdurrahman Eren, *Anayasa Hukuku Ders Notları*, XII Levha Yayınları, İstanbul 2018
- Abdurrahman Saygılı, "Modern Devlet'in Çıplak Sureti", AUHFD, 59 (1) 2010
- Abdüllatif Armağan, "Klasik Dönemde Osmanlılarda Devlet Yönetim Anlayışına Dair Bazı Düşünceler", <http://ataum.gazi.edu.tr/posts/view/title/klasik-donemde-osmanlilarda-devlet-yonetim-anlayisina-dair-bazi-dusunceler-45966>, erişim: 10.12.2015
- Adnan Güriz, Hobbes, Şahsiyeti ve Siyasî Fikirleri, <http://dergiler.ankara.edu.tr/dergiler/38/329/3320.pdf>, erişim: 21.12.2015
- , *Hukuk Felsefesi*, A.Ü. Hukuk Fakültesi Yayınları, Ankara 1985
- , "Türkiye'de Hukukî Posivitizm", http://www.anayasa.gov.tr/files/pdf/anayasa_yargisi/anyarg8/adnan.pdf
- Adil Şahin, "Siyasal Düşünceler Tarihinde "Sınırlı Devlet" Fikrinin Kadimliği Ya da Genel Kamu Hukuku Bağlamında İnsan, Özgürlük ve Devlet İktidarları Algısındaki Evrilme", Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 15 (2011)
- Afsaneh Pourmazaheri, Le poète Saadi, une passerelle entre l'Orient et l'Occident, La Revue de Teheran, N° 141, août 2017, <http://www.teheran.ir/spip.php?article2432#gsc.tab==>
- Ahmet Arslan (çev), Önsöz, Farabî, Mutluluğun Kazanılması, Divan Kitap, 4.Baskı, İstanbul 2015
- , *İbn Haldun*, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, Ankara 2017
- , *İlkçağ Felsefe Tarihi 2 / Sofistlerden Platon'a*, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, İstanbul 2006
- Ahmet Güner, Mâverdî'nin Hilafet Kuramının Tarihsel Arkaplanına Bir Bakış (I), D.E.Ü.İlahiyat Fakültesi Dergisi Sayı XVI, İzmir 2002

- Ahmet Karaçavuş, *Temeddünden Medeniyete (Civilisation): Osmanlı'nın İnsan Toplum ve Devlet Anlayışının Değişimi Üzerine Bir Deneme*, OTAM, 37/Bahar 2015, 87-180
- Ahmet Mumcu, *Osmanlı Hukukunda Zulüm Kavramı*, Phoenix Yayınları, 3. Baskı, Ankara 2017
- Ahmet Ulvi Türkbağ, "Postmodernite ve Hukuk İdealleri: Adalet, Hukuk Devleti", *Doğu Batı*, Yıl 1, Sayı 4, Kasım, Aralık 2000, Ocak 2001
- Akif Kayapınar, "İbn Haldun'un Asabiyet Kavramı: Siyaset Teorisinde Yeni Bir Açılım", *İslam Araştırmaları Dergisi*, Sayı 5, 2006
- Alâeddin Şenel, *Siyasal Düşünceler Tarihi: Tarih Öncesinde İlkçağda Ortaçağda ve Yeniçağda Toplum ve Siyasal Düşünüş*, 11. Baskı, Bilim ve Sanat Yayınları, Ankara, 2014
- Alan O Ebenstein, *Siyasî felsefenin büyük düşünürleri*, çev. İsmet Özel, Şule Yayınları, İstanbul 2001
- Alan Ryan, *Siyasal Düşünceler Tarihi*, Bilge Kültür Sanat, İstanbul 2021
- Allan Bloom, "Jean-Jacques Rousseau", çev. Fatma Erkek, Leo Strauss, Joseph Cropsey, *Siyaset Felsefesi Tarihi*, (Hz. Mehmet Akkurt), Babil Kitap, İstanbul 2022
- Albert Brimo, *Les grands courants de la philosophie du droit et de l'état*, 3'ème édition, Paris 1978
- Albert Cremer " L'Empire ottoman, modèle de l'État moderne ? La Turquie vue par des auteurs politiques du XVIe siècle", in : Comparaisons, raisons, raisons d'État. Les politiques de la république des lettres au tournant du XVIIe siècle sous la dir. d'Armelle Lefebvre, Munich, R. Oldenbourg Verlag (Ateliers des Deutschen Historischen Instituts Paris, Bd. 6), 2013
- Ali Fuad Başgil, *Hukukun Ana Mesele ve Müesseseleri*, İsmail Akgün Matbaası, İstanbul 1946
- Ali Yaşar Sarıbay, *Global Bir Bakışla Politik Sosyoloji*, Sentez Yayınları, Ankara 2014, 4. Baskı
- Alireza Shomali and Mehrzad Boroujerdi, *On Sa'di's Treatise on Advice to the Kings*, 3, *Mirror for the Muslim Prince, Islam and the Theory of Statecraft*, Edited by Mehrzad Boroujerdi, Syracuse University Press, 2013
- Andrew Heywood, *Siyaset Teorisine Giriş*, çev. Hızır Murat Köse, Küre Yayıncılık, İstanbul 2016
- Anıl Çeçen, *Adalet Kavramı*, 4. Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara 2015

- Antoine Leca, *Histoire des idées politiques-des origines au XXe siècle -*, ellipses, Paris 1997
- Antony Black, *Siyasal İslam Düşüncesi Tarihi*, Dost Yayınları, Ankara 2010
- Aristoteles, *Politika*, çev. Mete Tunçay, 19. Basım, Remzi Kitabevi, İstanbul 2017
- Arslantürk, *Yokuşun Başında, Naima'ya Göre XVII. Yüzyılda Osmanlı Devleti* Çamlıca Yayınları, İstanbul 2017
- Asım Cüneyd Köksal, *Fıkıh ve Siyaset, Osmanlılarda Siyaset-i Şer'iyeye*, Klasik Yayınları, İstanbul 2016
- Atilla Yayla, *Siyaset Bilimi*, Adres Yayınları, Ankara 2015
- Ayferi Göze, *Siyasal Düşünceler ve Yönetimler*, 14. Baskı, Beta, İstanbul 2015
- Barbara F. Stowasser, "İbn Haldun'un Tarih Felsefesi: Devletlerin ve Uygarlıkların Yükseliş ve Çöküşü", Çev: Nermin Abadan Unat, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi, Cilt. 39, Sayı. 1, 1984
- Baron Carra de Vaux, *les Souverains, l'histoire et la philosophie politique*, librairie J. Paul Gaultier, 13, rue jacob, Paris 1921
- Bélig Nabli, *L'Etat - Droit et Politique*, Broché, Paris 2017
- Bernard Chantebout, *Droit constitutionnel et science politique*, Armand Colin, Paris, 1991
- Bernard Lewis, *İstanbul ve Osmanlı Uygarlığı*, (Çev. Nihal Önal), 1975,
- Bertrand Russell, *Batı Felsefesi Tarihi*, 2. Cilt, Alfa Yayınları, 3. Baskı, İstanbul 2017
- Beyza Sümer, "İbn Khaldun's asabiyya for social cohesion", *Electronic Journal of Social Sciences*, Summer-2012 Volume:11 Issue: 41
- Hamit Bozarlan, *Lüks ve Şiddet, İbn Haldun'da Tahakküm ve Şiddet*, çev. Melike ışıık Durmaz, İletişim yayınları, İstanbul 2016
- C. Northcote Parkinson, *Siyasal Düşüncenin Evrimi*, Remzi Kitabevi, İstanbul 1976
- Canan Çal, *Ibn Khaldûn And John Locke: A Political Interpretation Of Society – A Road To Private Property*, A Thesis Submitted To The Graduate School Of Social Sciences Of Middle East Technical University, Ankara 2014, s.5, <http://etd.lib.metu.edu.tr/upload/12617026/index.pdf>, erişim: 19.01.2016
- Carl Schmitt (çev. Emre Zeybekoğlu), "Hobbes ve Descartes'ta Bir Mekanizma Olarak Devlet", MHB, Yıl, 23/2003
- Celalettin Güngör, *Defensor Pacis" Üzerine Padova'lı Marsilius'un Siyaset Kuramı*, Barış kitap, Ankara 2016
- Cem Doğan, "16 ve 17. Yüzyıl Siyasetname ve Ahlaknamelerinde İbn Haldunizm: Kınalızâde Ali Efendi, Kâtip Çelebi ve Na'ima Örnekleri", *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, Yıl: 2013, C.6, Sayı 27, ss.197-214

- Cemal Bâli Akal, *İktidarın Üç Yüzü*, Dost Yayınları, 8. Baskı, Ankara 2016
- Cemil Meriç, *Umrandan Uygarlığa*, İletişim Yayınları, 22. Baskı, İstanbul 2015
- Cemil Oktay “...Ve Bunun Gibi Tedbîre Siyaset Dirler.” Tursun Bey’in Siyaset Tanımı Üzerine Notlar, İ.Ü. Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi No:40 (Mart 2009)
- , *Siyaset Bilimi İncelemeleri: Meşrutiyet, Sınıflandırma, Kültür, Modernleşme*, Alfa Yayınları, İstanbul, 2003
- , *Siyaset Bilimi*, Alfa Yayınları, 8. Baskı, İstanbul 2018
- Cevher Şulul, *İbn Rüşd’ün Siyaset Felsefesi, Eflatun’un Devleti ve İbn Rüşd’ün Yorumu*, İnsan Yayınları, İstanbul 2009
- Christopher Pierson, *Modern Devlet*, Çiviyazıları Yayınevi, İstanbul 2015
- Ioana Cismas, Introductory Notetothe Statute of the OIC Independent Permanent Human Rights Commission (February 17, 2012). International Legal Materials, Vol. 5, No. 6, pp. 1148-1160, 2011. Available at SSRN: <http://ssrn.com/abstract=2006979>
- Coşkun Can Aktan, “Devlet Niçin Yeniden Yapılandırılmalı?”, *Doğu-Batı Düşünce Dergisi*, Yıl 1, Sayı 1997/ 1
- Çetin Yetkin, *Siyasal Düşünceler Tarihi -I*, Gürer Yayınları, İstanbul 2012
- , *Siyasal Düşünceler Tarihi II*, Gürer Yayınları, 2. Baskı, İstanbul 2012
- Daniel Goffman, *The Ottoman Empire and Early Modern Europe*, Cambridge University Presse, 2014, s. 243, Türkçesi Daniel Goffman (çev.Ülkün Tansel), *Osmanlı Dünyası ve Avrupa, 1300-1700*, 4. Baskı, Kitap Yayınevi, İstanbul 2014.
- David Miller, *Political Philosophy, A very Short Introduction*, Oxford University Press, Newyork 2003
- Didier Truchet, *Le Droit Public*, Puf, Paris, 2003
- Donald G. Tannenbaum, *Siyasi Düşünce Tarihi, Filozoflar ve Fikirleri*, BB101 Yayınları, İstanbul 2018
- Ebu’l- Hasan Habib el- Mâverdî, *El- Ahkâmü’s Sultaniye*, çev. Ali Şafak, İslam’da Devlet ve Hilafet Hukuku, Bedir Yayınevi, İstanbul 2017
- Ejder Okumuş, “Farabî’nin Din Sosyolojisine Katkıları -Bir Giriş Denemesi-”, *Dinbilimleri Akademik Araştırma Dergisi* 18/3 (Aralık 2018)
- , “Osmanlılar’da Siyasal Bir Kurum Olarak Adalet Dairesi”, 2005, http://content.lms.sabis.sakarya.edu.tr/Uploads/70258/45671/osmanlilard_a_siyasal_bir_kurum_olarak_adalet_dairesi.pdf

- Ekmeleddin İhsanoğlu, *Yeni Yüzyılda İslam Dünyası, İslam Konferansı Teşkilatı 1969-2009*, Timaş Yayınları, İstanbul, 2013
- Elisabeth Mérad-Bouchouareb, "İbn-Khaldoun: Origine et décadence des Etats", *Revue historique de droit français et étranger* (1922-), Vol. 71, No. 4 (octobre-décembre 1993), pp. 585-594
- El-Katip, *Çağdaş İslam Siyaset Sisteminde Anayasal Meşruiyet*, Mana Yayınları, İstanbul 2013
- Ercan Er, "İbn Haldun'un Asabiyet Kuramına Göre Devletleşme Sürecinde Hukukun Yeri", Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2016
- Ergin Ergül, "Jean Bodin'in Devlet Teorisi Üzerinde Osmanlı Etkisi", *Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C.XX, Sayı.1, Ocak 2016, ss. (279-323)
- , "Klasik Toplumsal Sözleşme Teorilerinin Yönetim Biçimlerine Etkisi", *Türkiye Adalet Akademisi Dergisi*, Yıl:7, Sayı:24 (Ocak 2016), ss. (401-431)
- , *Anayasa Mahkemesine ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine Bireysel Başvuru ve Uygulaması*, Yargı Yayınevi, Ankara 2012
- , *Hukukçu ve Siyaset Bilimci Kimliği ile İbn Haldun*, Adalet Yayınevi, 3. Baskı, Ankara 2018 (Ergül, İH, 2018 olarak atıf yapılmıştır.)
- , *Hukukçu ve Yöneticiler İçin Mevlana Bilgeliği*, 3. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2017
- , "Klasik Toplumsal Sözleşme Teorilerinin Yönetim Biçimlerine Etkisi", *Türkiye Adalet Akademisi Dergisi*, Ocak 2016, Sayı 24, ss. 401-431
- , "İbn Haldun'un Temel Kavramlarının Devlet Teorisi Işığında Çevirisi", *Ombudsman Akademik*, Yıl 2021, Cilt 8, Sayı 15 , 43-81
- Ergun Özbudun, *Anayasacılık ve Demokrasi*, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, İstanbul 2015
- Erhan Afyoncu, "Osmanlı Adaleti", *Adalet Şurası*, Adalet Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı Yayın No:58, Ankara 2018
- , "Osmanlılarda Devlet (XVII-XVIII. Yüzyıllar): Kânûn-ı Kadîm'den Nizâm- Cedîd'e", *Afyonkarahisar I. Türk Tarihi Sempozyumu Bildiriler*, 19-21 Ekim 2017, İstanbul 2018
- Erol Güngör, *Tarihte Türkler*, Ötüken Neşriyat, İstanbul 1999
- Eva de Vitray Meyerovitch, *Le livre du dedans*, Babel, Paris 2010
- F. M. Cornford, *The Republic of Plato*, Oxford 1965
- Fahrettin Korkmaz, *Gazali'de Devlet*, TDV Yayınları, 2. Baskı, Ankara 2018
- Farabî, *El-Medinetü-l-Fazıla, Tanrı Alem İnsan*, Litera Yayıncılık, 2. Baskı İstanbul 2019

- , *es-Siyâsetu'l-Medeniyye*, hz.: Ali Bû Melham, Dâr ve Mektebetu'l-Hilâl, Beyrut 1995
- , *Ihsau'l-Ulum*, çev.Aydın, (Kitab'ül Mille içinde), 2019
- François Berriot, "Jean Bodin et l'Islam", in his *Spiritualités, hétérodoxies et imaginaires*, Saint-Etienne: Publications de l'Université de Saint-Étienne, 1994, ss. 207-220.
- , "Remarques sur la découverte de l'Islam par l'Occident, à la fin du Moyen-Age et à la Renaissance". In: *Bulletin de l'Association d'étude sur l'humanisme, la réforme et la renaissance*. N°22, 1986
- Frédéric Atger, *Essai sur l'histoire des doctrines du contrat social: thèse présentée pour le doctorat des sciences politiques et économiques*, Impr. coopérative 'la Laborieuse' 1906
- Fuat Andıç, Süphan Andıç, Mustafa, Koçak, *İbn-i Haldun, Hayatı ve Eserleri Üzerine Düşünceler*, Kadim yayınları, Ankara 2011
- Fuad Köprülü, *Les institutions juridiques Turques au moyen-age: y a-t- il un droit public turc distinct du droit public musulman?*, Ankara 1937
- Gérard Mairet, "Les Six Livres de la République et la fondation moderne de l'État profane", dans Jean Bodin, *Les six livres de la République*. Un abrégé du texte de l'édition de Paris de 1583, Édition et présentation de Gérard Mairet. Paris: Librairie générale française, 1993, 607 pp. Le livre de poche, LP17, n° 4619. Classiques de la philosophie, s.47 <http://classiques.uqac.ca/>
- Guy Le Thiec, "L'Empire ottoman, modèle de monarchie seigneuriale dans l'œuvre de Bodin", in *L'œuvre de Jean Bodin*, éd. G.-A. Pérouse et al., Paris: H. Champion, 2004
- Gülay Yılmaz, "Osmanlı Yönetiminin Oryantalist İnşası", *Studies of Ottoman Domain*, Cilt: 4, Sayı:7 Ağustos 2014 s.58, <http://ssrn.com/abstract=2576185> or <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.2576185>, erişim: 12.11.2015
- H. A. R. Gibb, "The Islamic Background of Ibn Khaldūn's Political Theory", *Bulletin of the School of Oriental Studies, University of London*, Vol. 7, No. 1 (1933), pp. 23-31
- H. Emre Bağçe, "Rousseau'da Toplum Sözleşmesi, Siyasal Meşruiyet ve Katılımcı Demokrasi", 1. Uluslararası Müzakereci Demokrasi Sempozyumu, 2010
- H. Fırat Şenol, *İbn Haldun, Siyaset Felsefesi Tarihi, Platon'dan Zizek'e*, içinde, Editörler: Ahu Tunçel, Kurtul Gülenç, Doğu Batı, İstanbul 2013, s. 118-133

- H. K. Sherwani, *Gazzaliye Göre Nazari ve Tatbiki Siyaset*, Çeviren: H. G. Yurdaydın, <http://dergiler.ankara.edu.tr/dergiler/37/734/9367.pdf>
- Hakkı Aydın, *İslam Hukuku, Devlet ve Ahkam-ı Sultaniyye İlişkisi*, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/223599>
- Haldun Eroğlu, “Osmanlılarda İktidarın Değişim Süreci ve Meşruiyet Sorunu”, *Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi Dergisi* 43,2, 2003, s.19, <http://dergiler.ankara.edu.tr/dergiler/26/1010/12249.pdf>
- Halil İnalçık, “Osmanlı Hukukuna Giriş, Örfi-Sultan’i Hukuk ve Fatih’in Kanunları”, Bülent Arı, Selim Aslantaş (Editörler), Halil İnalçık *Adalet Kitabı*, Yeditepe, 2. Baskı, İstanbul 2015
- , *Devlet-i ‘Aliye I*, İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, 2012
- , *Osmanlı’da Devlet*, Hukuk, Adalet, Eren Yayınları, 2. Baskı, İstanbul 2005
- , *Fatih Sultan Mehmed Han*, TİB Kültür Yayınları, İstanbul 2020
- Halis Çetin, “Modern Devletin Egemenlik (Kurucu İktidar) Döngüsü”, *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, [S.1.], p. 56-75, jun. 2002. ISSN 2147-3064. Erişim Adresi: <http://dergipark.ulakbim.gov.tr/asbed/article/view/5000072374>. erişim: 11 Dec. 2015 doi:<http://dx.doi.org/10.11616/AbantSbe.77>
- Hamit Emrah Beriş, *Küreselleşme Çağında Egemenlik*, Lotus Yayınları, Ankara 2006
- Hanifi Şahin, *İbn Teymiye’nin Siyaset Anlayışı*, *International Journal of Social Science* Volume 6 Issue 3, p. 615-638, March 2013.
- Harold J. Laski, *Teori ve Pratikte Devlet*, Fol Yayınları, Ankara 2020
- Harriet Rudolf, “The Ottoman Empire and the Institutionalization of European Diplomacy, 1500-1700”, in *Islam and International Law* (Edited by Marie-Luisa Frick, Andreas Th. Müller,, Martinus Nijhoff, Leiden/Boston 2013
- Hasan Çiftçi, *Camî’den Eleştirel Latife ve Nükteler: Edebî, Sosyal ve Dinî Kusurlara Dair*
- Hatice Sedef Ergül, *Mevlana Okyanusunun Parlak Bir İncisi: Muhammed İkbâl*, <http://www.butunculgelisim.com/mevlana-okyanusunun-parlak-bir-incisi-muhammed-ikbal/>
- , *Rektörlükten Mutluluğun Simyacılığına İmamı Gazali*, <http://www.butunculgelisim.com/rektorlukten-mutlulugun-simyaciligina-imami-gazali/>

- Hatice Umut, İnsan Doğası Temelinde Farabî'nin Toplum ya da Devlet Görüşü, *Dîvân*, cilt 14 sayı 27 (2009/2), 119-144
- Hayreddin Karaman, *Mukayeseli İslam Hukuku*, 1, İz Yayıncılık, İstanbul 2001
- Hayreddin Yıldız, "Hukuk Devleti'nin Gelişim Sürecinde Mülk Devleti ve Polis Devletinin Yeri, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt 15, Sayı 2013/2, İzmir, 2014, ss. 211 -230
- Henri Laoust, Gazzali'nin Siyaset Anlayışı, çev. Rıza Katı, Pınar Yayınları, İstanbul 2011
- La pensée et l'action politiques d'al-Mawardi, P. Geuthner, Paris 1968
- Hicabi Kırlangıç, *Mevlâna Celaleddin Rumi Yedi Meclis (Mecalis-i Seb'a)*, Kurtuba Kitap, İstanbul 2010
- Hikmet Zeyveli, *Medine Sahîfesi*, Kuramer, İstanbul 2019
- Hilmi Ziya Ülken, *Yeni Zamanlar Felsefesi*, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul 2015
- Huriye Tevfik Mücahid, *Farabi'den Abduh'a Siyasî Düşünce*, İz Yayınları, İstanbul 2012
- Hüseyin Daniş, Şeyh Sa'dî, (içinde; Sa'dî-yi Şirâzî, (çev.) Turgay Şafak, Hükümdarlara Öğütler, Nasihatü'l-Mülûk, Büyüyen Ay, İstanbul 2016
- Hüseyin Nail Kubalı, *Anayasa Hukuku Dersleri, Genel Esaslar ve Siyasi Rejimler*, İstanbul 1969
- Hüseyin Sarıoğlu, *İbn Rüşd*, İSAM Yayınları, 2. Baskı, İstanbul 2018
- Ibn Khaldûn, *Discours sur l'Histoire universelle Al- Muqaddima*, par Vincent Monteil, Paris 1997
- , *Peuples et nations du monde, Extraits des Ibar*, traduit de l'arabe et présenté par Abdesselam Cheddadi, Paris, Sinbad, v. I
- İtr Güneş, TYB Akademi Amerika, Rawls'un Adalet Anlayışının Amerikan Siyaset Kuramına ve Felsefesine Katkısı, <http://www.tyb.org.tr/rawlsun-adalet-anlayisinin-amerikan-siyaset-kuramina-ve-felsefesine-katkisi-30000h.htm>
- Ivo Rens, *Histoire des doctrines politiques* (31 mai 2000), s.46, http://classiques.uqac.ca/contemporains/rens_ivo/histoire_doctrines_politiques/histoire_doctrines%20pol.pdf, erişim: 16.11.2015
- İbn Rüşd, *Siyasete Dair Temel Bilgiler*, çev. Muharrem Hilmi Özev, Bordo-Siyah Yayınları, İstanbul 2013

- İbrahim Agah Çubukçu, "Gazali ve Siyaset", *İslam Düşüncesi Üzerine Araştırmalar*, Ankara 1972.
- , *İslam Düşünürleri*, AÜİF Yayınları, Ankara 1977
- İbrahim Ö. Kaboğlu, *Anayasa Hukuku Dersleri, Genel Esaslar*, Legal Yayınları, 13. Baskı, İstanbul 2018
- İbrahim Sarıçam, Seyfettin Erşahin, *İslam Medeniyeti Tarihi*, TDV Yayınları, 9. Baskı, Ankara 2017
- İlber Ortaylı, *Türkiye Teşkilat ve İdare Tarihi*, 4. Baskı, Cedit Neşriyat, Ankara 2012
- İlhan Akbulut, "Osmanlı Devletinde Adalet Düzeni", AÜEHFD, C.Iv, S1-2 (2000)
- İlhan Arsel, *Anayasa Hukukunun Umumi Esasları*, Ankara 1955
- İlhan F. Akın, *Kamu Hukuku*, İstanbul 2016, Tıpkı 3. Baskı.
- İlyas Doğan (Ed.), *Genel Kamu Hukukuna Emek Verenler*, Astana Yayınları, Ankara 2019.
- İmam-ı Gazali, *Mülkün Sultanlarına, Nashat'ül Mülük*, çev. Osman Şekerci Büyüyen Ay, İstanbul 2016
- İmam-ı Gazali, *Yönetim Sırları*, çev. İbrahim Doğru, Çelik Yayınevi İstanbul 2010.
- İrfan Türkoğlu, İbrahim Erdem Seçilmiş, "Franz Oppenhegmerin Devlet Kuramı", *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt: 14 - Sayı: 1
- İsmail Akbal, "Farabi Siyasî Düşüncesinde Toplum, Devlet Yönetimi ve Siyasal Rejim Sorunu", *Türk İslam Siyasî Düşüncesi*, Ed.: Mehmet Akıncı-Gökçe Nur Şafak, Ankara 2016
- İsmail Hakkı İzmirli, *İslam'da Felsefe Akımları*, Hazırlayan: N. Ahmed Özalp, Kitabevi, 2. Baskı, İstanbul 1997
- İsmail Karagöz, *Kuranda Zulüm Kavramı*, Kar Yayınları, Ankara 2015
- İsmail Yakıt, *Türk-İslam Düşüncesinde Devlet Kavramı, Türk İslam Siyasî Düşüncesi*, Ed.: Mehmet Akıncı-Gökçe Nur Şafak, Ankara 2016
- J. Störig, *İlkçağ Felsefesi Hint Çin Yunan*. Çeviri: Ömer Cemal Güngören, Yol Yayınları, İstanbul 1993
- Jacob Ben-Amittay, *Siyasal Düşünceler Tarihi, Çağlar Boyunca Siyasal Düşüncenin Gelişimi*, çev. Mehmet Ali Kılıçbay, Levent Köker, Savaş Yayınları, Ankara 1983
- Jacques Chevalier, *Hukuk Devleti*, çev. Ertuğrul Cenk Gürcan, İmaj Yayınları, Ankara, 2010
- Janine Chanteur, "La loi naturelle et la souveraineté chez Jean Bodin". In: *Théologie et droit dans la science politique de l'État moderne. Actes de la table ronde de Rome (12-14 novembre 1987)* Rome : École Française de Rome, 1991. pp. 283-294. (Publications de l'École française de Rome, 147), www.persee.fr/doc/efr_0000-0000_1991_act_147_1_4176.

- Jean Bodin, *Les six livres de la République. Un abrégé du texte de l'édition de Paris de 1583*, Édition et présentation de Gérard Mairet. Paris: Librairie générale française, 1993.
- Jean-Jacques Rousseau, *Ekonomi Politik*, çev. İsmet Birkan, İmge Yayınları, Ankara 2015
- , *Toplum Sözleşmesi*, çev. Turhan Ilgaz, Paragraf yayınevi, Ankara 2005
- , *Toplum Sözleşmesi*, çev.ERCÜMENT TEZKAN, Litera Yayıncılık, İstanbul 2018.
- Jean Picq, *Une histoire de l'État en Europe, Pouvoir, justice et droit du Moyen Âge à nos jours*. Presses de Sciences Po, 2009
- Jean, P. Joubert, "Bodin et la théorie des relations internationales", in *Oeuvre de Jean Bodin (L')*: Champion, 2004.
- Jean Touchard, *Siyasi Düşünceler Tarihi*, İslık Yayınları, İstanbul 2015
- John L. Esposito, *Oxford İslam Sözlüğü*, (çev. Nurullah Koltaş), Ayrıntı Yayınları, İstanbul 2013
- John Lock, *Hükümet Üzerine Birinci İnceleme, Bay Robert Filmer ve Yandaşlarının Yanlış İlke ve Temellerinin Yıkılışı*, çev. Fahri Bakırcı, İmaj Yayınları, 2. Baskı, Ankara 2015
- John Rawls, *Bir Adalet Teorisi*, çev. Vedat Ahsen Coşar, Phoenix Yayınları, 2. Baskı, Ankara 2018
- Julian H. Franklin, *Jean Bodin et la naissance de la théorie absolutiste*, PUF, Paris 1993
- Kâmiran Birand, *İlk Çağ Felsefesi Tarihi*, Ajaris-Türk Matbaası, Ankara 1958
- Karl Doehring, *Genel Devlet Kuramı*, İnkilap ve Aka Yayınevi 2002
- Katib Çelebi, *Siyaset Nazariyesi, Düstûru'l amael li Islahi'il-halel*, hazırlayan Ensar Köse, Büyüyen Ay Yayınları
- Kemal Gözler, *Devletin Genel Teorisi*, Ekin Yayınları, Bursa, 2015
- Kemal H. Karpat, (Mülakat Şenay Erray), "Osmanlı ve Cumhuriyetin Devlet Anlayışı Üstüne: Benzerlikler ve Farklılıklar", *Muhafazar Düşünce*, Devlet, Yıl 7 Sayı: 28, Nisan 2011
- Kemal Sözen, *Ahmet Cevdet Paşa'nın Felsefi Düşüncesi*, İFAV, İstanbul 1998
- Khwaja Gulam Sadık, *Bugünkü İslam'da İnsan Hakları, İnsan Haklarının Felsefi Temelleri*, Yayına Hazırlayan İonna Kuçuradi, Türkiye Felsefe Kurumu, (167-178), 3. Baskı, Ankara 2009

- Kınalızâde Ali Efendi, *Devlet ve Aile Ahlakı*, Tutku Yayınevi, Ankara 2013;
Ayşe Sıddıka Oktay, Kınalızâde Ali Efendi ve Ahlâk-ı Alâî, İz Yayıncılık,
İstanbul 2015
- Koçi Bey, *Koçi Bey Risaleleri*, Hz. Seda Çakmakoğlu, Kabalcı Yayınları, İstanbul 2008
- Kudret Bülbül, *Siyaset Bilimi, Kavramlar, Kurumlar ve İdeolojiler*, Ankara 2018
- Kübra Tiryaki. "el-Mâverî". İslam Düşünce Atlası. <https://www.islamdusunceatlası.org>
- L. Gule, "İbn Khaldun: Law and Justice in the Science of Civilisation", In: Fløistad G. (eds) *Philosophy of Justice. Con-temporary Philosophy: A New Survey*, 2015, vol 12. Springer, Dordrecht, pp 119-138
- Latif Ahmed Şirvani, *İkbal'in Konuşma ve Yazıları*, çev. Can Ceylan, İnkılab Yayınları, İstanbul 2011
- Léon Duguit, *Leçons de droit public général faites à la Faculté de droit de l'Université égyptienne pendant les mois de janvier, février et mars 1926* / Léon Duguit, E. De Boccard, Paris 1926. Türkçe çevirisi. Leon Duguit, *Kamu Hukuku Dersleri*, çev. Süheyp Derbil, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, Ankara, 1954, s.8-14, <http://kitaplar.ankara.edu.tr/detail.php?id=789>.
- Leslie Lipson, *Siyasetin Temel Sorunları*, Türkiye İş Bankası Yayınları, İstanbul 2015
- M. Aydoğan Özman, "Devletlerin Egemenliği ve Milletlerarası Teşekküller", Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 1964, Cilt 21, Sayı 1-4
- M. Nazan Arslanel, Ertuğrul Eryücel, "Modern Devlet Anlayışının Felsefi Temelleri", Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 2011 15 (2): 1-20
- M.Umer Chapra, "İbn Haldun'un Gelişme Teorisi Günümüz İslam Dünyasının Düşük Performansını İzahta Yardımcı Olur mu?", Editör, Recep Şentürk, İbn Haldun, Güncel Okumalar, İz Yayıncılık, İstanbul 2017
- Machivelli, *Hükümdar*, çev. Necdet Adabağ, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul 2016
- Malcolm Noel, "Positive views of Islam and of Ottoman rule in the 16th century: the case of Jean Bodin", in Anna Contadinî, *The Renaissance and the Ottoman World*, SOAS, University of London, UK and Claire Norton, St Mary's University College
- Marie- Helene Renaut, *Histoire des idées politiques de l'Antiquité à nos jours - 2e édition (Mise au point)*, ellipses, Paris 2010

- Mark S Ellis, Islamic and International law: Convergence or Conflict?, Anver M. Emon, Mark Ellis, and Benjamin Glahn, *Islamic Law and International Human Rights Law* (91-103), Oxford: 2012
- Mawerdi, *Les Statuts Gouvernementaux*, traduction: E. Fagnan, le sycomore, Paris 1982
- Max Weber, *Bürokrasi ve Otorite*, Adres Yayınları, 8. Baskı, Ankara 2017
- Mehmet Akad, Bihterin Dinçkol, Nihat Bulut, *Genel Kamu Hukuku*, 16. Baskı, Der Yayınları, İstanbul 2020
- Mehmet Ali Ağaoğulları (Editör), Sokrat'ten Jakobenlere Batı'da Siyasal Düşünceler, İletişim Yayınları, 4. Baskı, İstanbul 2013
- Mehmet Ali Kılıçbay, Önsöz, in Thomas Hobbes, *Leviathan* (çev. Semih Lim), YKY, 13. Baskı İstanbul 2012
- Mehmet Furkan Ergül, "Şerif Mardin'in Zımnî Sözleşme Anlayışı Hakkında Çeşitli Yorumlar", *Siyasetname*, Yıl 2015, Sayı 2, s.24-27
- Mertol Tulum, "Dursun bey", TDV İslam Ansiklopedisi, <https://islamansiklopedisi.org.tr/dursun-bey>
- Merve Yolal, Nobel Ödülü Sahibi James M. Buchanan'ın Konseptinden Kuralları, *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi Kış-2018 Cilt:17 Sayı:65* (160-179) www.esosder.org
- Miriam Galston, "Farabî'nin Önerisi Varoluşun Siyaseti", İslâm Felsefesinde Siyasî Düşüncenin Gelişimi, ed.Butterworth, Charles E., terc. Selahattin Ayaz, İstanbul 1999
- Molla Câmî, Sûfilelere Armağan, Tuhfetü'l Ahrâr, çev.Yusuf öz, Kurtuba Kitap, İstanbul 2009
- Muhammed Hamidullah, çev. İhsan Süreyya Sırma, İlk İslam Devleti, Beyan Yayınları, İstanbul 2007
- Muhammed İkbâl, Cavidname, Kırkambar Yayınları, İstanbul 2010
- Muhsin Mehdi, İbn Haldûn'un Tarih Felsefesi, çev. Fuat Aydın, Vakıfbank Kültür Yayınları, İstanbul 2022.
- Murat Yılmaz, Tanzimat Döneminde Avrupa Merkezçiliğe Bir Karşı Çıkış: Ahmed Cevdet Paşa, *Akademik Bakış Dergisi*, Sayı: 57, Eylül - Ekim 2016
- Mustafa Avcı, *Türk Hukuk Tarihi*, 8. Baskı, Atlas Akademi Yayınları, Konya 2019
- Mustafa Çağırıcı, *Gazzali*, DİB Yayınları, İstanbul 2016
- Mustafa Hazım Bayka, Rousseau Üzerine Birkaç Söz, in J.-J. Rousseau, *Toplum Sözleşmesi ya da Siyaset Hukuku İlkeleri*, Say Yayınları, 2. Baskı, İstanbul 2012

- Mustafa Koçak, *Devlet ve Egemenlik*, Seçkin Yayınevi, Ankara 2006
- Mustafa Şentop, "Siyasi hakimiyetin Kaynağı ve Osmanlı Telakkisi", *Muhafazakar Düşünce Dergisi* , 2020/ 16 (58) , 13-35 .
- Muvaffak Akbay, "Kelsen'in Hukuk ve Devlet Teorisi", dergiler.ankara.edu.tr/ dergiler/38/241/2118.pdf
-----, *Umumi Amme Hukuku*, Ankara 1961
- Münci Kapani, *Politika Bilimine Giriş*, Bilgi Yayınevi, 33. Basım, Ankara 2013
- Müstakim Arıcı, *İnsan ve Toplum, Taşköprüzade'nin Ahlak ve Siyaset Düşüncesi*, Nobel, Ankara 2016
- Nasiruddin Tusi, *Ahlak-ı Nasırı*, Litera Yayıncılık, İstanbul 2013
- Nazif Şahinoğlu, *Sa'di-yi Şirazi ve İbn Teymiye'de Fert ve Cemiyet İlişkileri*, İşaret Yayınları, İstanbul 1991
- Nevzat Köseoğlu, *Hukuka Bağlılık Açısından Eski Türkler'de İslam'da ve Osmanlı'da Devlet*, Ötüken Yayınları, 3. Baskı, Ankara, 2013
- Nihat Bulut, *Siyasal İktidar Tipleri ve Bir Siyasal Tipi Olarak (Modern) Devlet*, <http://cdn.istanbul.edu.tr/>
- Nizamülmülk, *Siyasetname*, çev. Mehmet Kanar, Say Yayınları, İstanbul 2015
- Nur Vergin, *Siyasetin Sosyolojisi*, Doğan kitap, 11. Baskı, İstanbul 2014.
- Ogier Ghiselin De Busbecq, *Türk Mektupları*, İş Bankası Yayınlar, 9. Baskı, İstanbul 2021.
- Oktay Uygun, *Devlet Teorisi*, Onikilevha Yayınları, İstanbul 2015
-----, *Hukuk Teorileri*, Onikilevha Yayınları, İstanbul 2017
....., *İbn Haldun'un Toplum ve Devlet kuramı*, Onikievha Yayınları, İstanbul 2019
-----, *Türkiye'de Genel Kamu Hukuku'nun Geleceği Çalıştayı* (13 Nisan 2018), *Konuşmalar, Bildiriler, tartışmalar*, (Yayına Hazırlayanlar: Rona Aybay, Aydın Atılğan, Görkem Göktuna), Yakındoğu Üniversitesi Yayınları, Lefkoşe 2019
- Orhan Hançerlioğlu, *Düşünce Tarihi*, Remzi Kitabevi, İstanbul 1985
- Orhan Hülagu, *Farabî ve İbn-i Haldun'da Devlet Düşüncesi*, 1. Baskı, Kırkambar Yayınları, İstanbul, 1999
- Osman Kaşıkçı, *Osmanlı'da Devlet Başkanlığı*, Yitik Hazine Yayınları, İstanbul 2012
- Ozan Erözden, *Ulus Devlet*, Dost Kitabevi, Ankara 1997

- Ömer Anayurt, *Anayasa Hukuku, Temel Kavramlar ve Türk Anayasa Hukuku*, Seçkin Yayınları, Ankara 2018
- Ömer Demir, Mustafa Acar, *Sosyal Bilimler Sözlüğü*, Ankara 2005, Adres Yayınları, 6. Baskı
- Ömer Mahir Alper, "Savaşın Doğallığından Barışın İmkânına: İbn Haldûn'da Savaş ve Barış Kuramı", *İstanbul Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, Sayı: 7, Yıl: 2008
- , İbn Sina, İSAM Yayınları, İstanbul 2014.
- Önder Perçin, *Modern Dönemde Devlet, Hukuk ve Genel Kamu Hukuku, alternatif bir Analiz*, Onikilevha Yayınları, İstanbul 2021.
- Özdemir Gürbüz, "Weberyan Anlamda Türklerde Otorite ve Meşruiyet İlişkisi (15.yüzyıl Osmanlı Dönemine Kadar)", *Akademik İncelemeler Dergisi*, 2014/74: 2- 9
- Patricia Crone, "What Was Al-Fārābī's 'Imamic' Constitution?" *Arabica*, vol. 50, no. 3, Brill, 2003, pp. 306–21
- Quentin Skinner, *Machivelli*, çev. Cemal Atilla, 2. baskı, İstanbul 2004
- Ramazan Erdağ, John Rawls'un Mükemmel Toplum Düşüncesi: Eleştirel Bir Bakış, / Kastamonu Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi / Arşiv/ Cilt 2, Sayı 2
- Raşid El Gannuşî, *İslam Devletinde Kamusal Özgürlükler*, Mana Yayınları, İstanbul 2015
- Recai G. Okandan, *Eser Tahlil ve Tenkidleri*, Dr. Nihad Erim. Amme Hukuku Dersleri, birinci cild, Ankara 1942. sahife: 317, <http://dergipark.gov.tr/download/article-file/97333>
- , *Umumi Amme Hukuku*, Fakülteler Matbaası, İstanbul 1966
- Renaud Denoix de Saint Marc, *l'Etat*, puf, Paris 2016
- Robert Derathe, *Toplum Sözleşmesi Üzerine*, in J.-J. Rousseau, *Toplum Sözleşmesi ya da Siyaset Hukuku İlkeleri*, Say Yayınları, 2. Baskı, İstanbul 2012
- Roger Arnaldez, *Farabî'nin Erdemli Şehri ve Ümmet (Umma)*, çev. Kenan Gürsoy, *Uluslararası İbn Türk, Hârezmi, Farabî, Beyrûnî ve İbn Sînâ Sempozyumu Bildirileri*, (Ankara, 9-12 Eylül, 1985), Atatürk Kültür Merkezi Yayını, Ankara 1990
- Rohi Baalbaki, *Al-Mawrid, Trilingual Dictionary, Arabic, English, French*, Dar Elm Lilmalayn, Beirut 2003
- Rona Aybay, *Genel Kamu Hukuku*, Bilgi Üniversitesi Yayınları, İstanbul 2017

- , *İnsan Hakları Hukuku*, 2. Baskı, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, İstanbul 2015
- Rukiye Akkaya Kia, "Darülfünun'dan 1933 Üniversite Reformuna; Hukuk-ı Siyasiye-i Osmaniye Derslerinden, Hukuk-ı Âmme Derslerine Dönüşüm ve Genel Kamu Huku-ku Dersinin Geçmişine Dair Notlar II, Journal of Istanbul University Law Faculty 70 / 1 (Mayıs 2012) : 3-17 <https://dergipark.org.tr/en/pub/iuhfm/issue/9186/115097>
- , *Bir Ders Konusu Olarak Devlet, Genel Kamu Hukuku Dersinin Kökenleri*, Beta Yayınları, İstanbul 2013.
- , *Moderniteden Postmoderniteye Egemenlik ve Hukuk*, Beta, 2. Baskı, İstanbul 2011
- Sabri Orman, *Gazali, Biyografisi, Hakikat Araştırması, Felsefe Eleştirisi, İhya Hareketi Etkisi*, İnsan Yayınları, 2. Baskı, İstanbul 2013
- Sadri Maksudi Arsal, *Hukuk Felsefesi Tarihi*, İsmail Akgün Matbaası, İstanbul 1945
- Saim Kayadibi, "İslam Hukukunun Ulvi Amaçları: Makasid el-Şerī'ah", İslam İktisadi ve Finansı, Ed.Hakan Sarıbaş Zonguldak 2017
- Selçuk Özçelik, *Anayasa Hukuku 1 (Umumi Esaslar)*, Beta Yayınları, İstanbul 1984
- Server Tanilli, *Devlet ve Demokrasi, Anayasa Hukukuna Giriş*, Say Yayınları, 5. Baskı, İstanbul 1988
- Seval Kılıç, *Kanun-i Esasi'de Egemenlik Anlayışı*, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Anabilim Dalı, İstanbul 2014
- Seyfi Say, *Uluslararası Siyaset Sosyolojisi Açısından İbn Haldun*, Detay Yayıncılık, Ankara 2014
- Siyaset Kitabı, çev. Tarık Sadak, 3. Basım, İstanbul 2017
- Sulhi Dönmezer, "İnsan Hakları Kavramının Devlet Yönetim Felsefesinde Yerleşmesi ve Kurumsallaşması", Türk Kültürüne Hizmet vakfı, 1. Kitap, Türklerde İnsani Değerler ve İnsan Hakları, İstanbul 1992
- Süleyman, Ruhi Aydemir, "Hans Kelsen'in Saf Hukuk Teorisi ve Devlet Anlayışı", Mevzuat Dergisi, Yıl: 7, Sayı: 76, Nisan 2004; Oktay Uygun, Hukuk Teorileri, onikilevha, İstanbul 2017
- Şenol Korkut, *Farabî'nin Siyaset Felsefesi*, Atlas Yayınları, Ankara 2015
- T. Khemeri (çev: Hüseyin Zamantılı), "İbn Haldun'un Mukaddime'sindeki "Asabiye" Mefhumu". Istanbul Journal of Sociological Studies 0 (2011), <https://dergipark.org.tr/en/pub/iusoskon/issue/9529/118958>

- Tacetin Çalık, "Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Sözleşmeleri Kapsamında İnsan Haklarının Korunması", dergipark.gov.tr/download/article-file/266495
- Tahsin Erdinç, "Jean-Jacques Rousseau Görüşleri ve Demokratik Sistem Üzerindeki Etkileri", İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası, Cilt 40, Sayı 1-4 (1974)
- Tekin Akıllıoğlu, "Adalet Kavramı ve İnsan Hakları", Adalet Kavramı, (Editör: Adnan Güriz), Ankara 1994
- Thomas Fleiner-Gerster, *Théorie générale de l'État*, New edition [online]. Genève: Graduate Institute Publications, 1986 (generated 05 mai 2021). Available on the Internet: <<http://books.openedition.org/iheid/1767>>
- Tom Butler-Bowdon, *50 Politika Klasığı*, Pegasus Yayınları, İstanbul 2018
- Tunuslu Hayreddin Paşa, *Ülkelerin Durumunu Öğrenmek İçin en Doğru Yol* (çev. Kerim Suphi Muhammed), Büyüyen Ay, İstanbul 2017.
- Ümit Hassan, *İbn Haldun Metodu ve Siyaset Teorisi*, DoğuBatı Yayınları, 5. Baskı, Ankara 2011
- Ümit Meriç, *Cevdet Paşa'nın Toplum ve Devlet Görüşü*, Timaş Yayınları, 4. Baskı, İstanbul 2002
- Vecdi Aral, *Beklediğimiz ve Bizden Beklenen Adalet*, Legal Yayıncılık, İstanbul 2014
- X.S. Combotheca, *La Conception Juridique de l'Etat*, Paris,1899, p.15 Oktay Uygun, Türkiye'de Genel Kamu Hukuku'nun Geleceği Çalıştayı (13 Nisan 2018), Konuşmalar, Bildiriler, tartışmalar, Yakındoğu Üniversitesi Yayınları, Lefkoşe 2019
- Yahya Kazım Zabunoğlu, *Devlet Kuramına Giriş*, Ankara 2015, İmaj Yayınevi
-----, *Bir Hukuk ve Siyasal Bilim Problemi Olarak Devlet Kudretinin Sınırlanması*, Ankara 1963
- Yahya Kazım Zabunoğlu, Maksut Mumcuoğlu, Abdurrahman Saygılı, Hamdi Gökçe Zabunoğlu, *Devletin Genel Kuramı Dersleri*, cilt 1, Yetkin Yayınevi, Ankara, 2021
- Yaşar Aydın, *Farabî*, İSAM Yayınları, Ankara 2018
-----, *Önsöz, Fârâbî, Es-Siyâsetü'l -Medeniyye Mevcutların İlkeleri*, Litera Yayıncılık, İstanbul 2020
- Yavuz Abadan, *Devlet Felsefesi, Seçilmiş Okuma Parçaları*, Ankara 1959
-----, "Amme Hukukunun Konusu ve Öğretim Metodu", Ankara Üniversitesi SBF Dergisi, 1965/ 20 (2), s. 399-417.

- Yavuz Atar, "Çağlar Boyunca Türk Dünyası Dışındaki Devletlerde İnsani Değerler ve Hukuk", Türk Kültürüne Hizmet vakfı, 1. Kitap, Türklerde İnsani Değerler ve İnsan Hakları, İstanbul 1992
- Yaylagül Ceran, "İbrahim Erol Kozak, İbn Halduna Göre İnsan-Toplum-İktisat", Divan İlmi Araştırmalar, S. 21 (2006/2)
- Yılmaz Yurtseven, "Osmanlı Klasik Döneminde İdeoloji, Din ve Siyasî Meşruiyet Üzerine Kısa Bir Değerlendirme", Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. XI.S.1-2, Y. 2007, s.1259, http://webftp.gazi.edu.tr/hukuk/dergi/11_50.pdf
- Yusuf Hâs Hâcib, *Kutadgu Bilig*, Hz. Yaşar Çağbayır, TDV Yayınları, Ankara 2018
- Yusuf Şevki Hakyemez, "Çoğunlukçu Demokrasi Anlayışı, Rousseau ve Türk Anayasaları Üzerindeki Etkisi", Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Yıl: 2003, Cilt: 52 Sayı: 4
- Yusuf Şevki Hakyemez, *Mutlak Monarşilerden Günümüze Egemenlik Kavramı*, Seçkin Yayınevi, Ankara 2004
- , Toplum Sözleşmesi Kavramı ve Günümüz İnsan Hakları Kuramına etkisi, İdare Hukuku ve İlimleri Dergisi, [S.l.], 2011 <<http://www.journals.istanbul.edu.tr/iuihid/article/view/1023001630>>. Erişim: 16 Ocak 2016
- Yves- Marie Adeline, *Histoire mondial des idées politiques*, Elipses, Paris 2007
- Zeki Arıkan, "Guillaume Postel ve Reépublique of Turcs", http://egeweb2.ege.edu.tr/tid/dosyalar/II_1984/TIDII-198402-05.pdf, erişim: 12.05.2015
- Zühtü Arslan, *Anayasa Teorisi*, Seçkin Yayınları, Ankara 2005

Prof. Dr. Dr. h.c. Hakan HAKERİ

CEZA HUKUKU

GENEL HÜKÜMLER

27. BASKI

ADALET YAYINEVİ

Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Ceza Hukuku Genel Hükümler

Hakan Hakeri

Hukuk Yayınları Dizisi – 1863

Yirmiyedinci Baskı : Eylül, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8209 – 26 – 6

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Salmat Basım Yayım Ambalaj San. Tic. Ltd. Şti.
Sertifika No: 47771
Tel: (0312) 341 10 24 - Ankara

YARARLANILAN KAYNAKLAR

- Akbulut, Berrin, "Tıp Ceza Hukukunda Nedensellik Bağı", Tıp Ceza Hukukunun Güncel Sorunları, Ankara 2008, S. 209-296.
- Akbulut, Berrin, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 5. B, Ankara 2018; 6.B., Ankara 2019.
- Akcan, Recep, Hukuk ve Ceza Mahkemesi Kararlarının Birbirine Etkisi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara 1988.
- Akdağ, Hale, Ceza Hukukunda Kusurluluğu Kaldıran ve Azaltan Nedenler, Ankara 2020.
- Akkaş, Ahmet Hulusi, Bir Güvenlik Tedbiri Olarak Belli Hakları kullanmaktan Yoksun Bırakılma, Ankara 2021.
- Aksan, Murat, Ceza Mahkûmiyetine Bağlı Hak Yoksunlukları, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Konya 2007.
- Aksan, Murat, "Ceza Mahkûmiyetine Bağlı Hak Yoksunlukları", EÜHFD, C. III, Sy. 1, 2008 (Aksan, Ceza Mahkûmiyetine Bağlı Hak Yoksunlukları).
- Akyol, Taha, Türkiye'nin Hukuk Serüveni, İstanbul 2014.
- Akyürek, Güçlü, "Gönüllü Vazgeçme Düzenlemesi Gerekli midir?", Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 10 (2), S.184-202.
- Alacakaptan, Uğur, İşlenemez Suç (Alacakaptan, İşlenemez Suç).
- Alacakaptan, Uğur, Suçun Unsurları.
- Algan, Bülent, The Brand New Version of Article 301 of Turkish Penal Code and the Future of Freedom of Expression Cases in Turkey, German Law Journal, Vol. 09, no. 12, 2008, S. 2237-2252.
- Allen, Michael, Criminal Law, 9. B., New York 2007.
- Alparslan/Hergüner/Kaledelen/Ökten (editörler), Amerika Birleşik Devletleri'nde Federal Yargılama Sistemi ve Bu Sistem İçinde Cezai Yargının Yeri ve İşleyişi, <http://www.uscourts.gov/library/turkish.pdf> (erişim tarihi, 30.11.2008).
- Alpmann/Schmidt, Strafrecht AT 1.
- Altunkaş, Aysun, Basın ve Yayın Yoluyla İşlenen Suçlar ve Hukuka Uygunluk Nedenleri, Ankara 2022.
- Arslan, Çetin, "Yasaklanmış Hakların Geri Verilmesi", AÜHFD 2007, S. 4, s. 1-53 (Arslan, YGHV).
- Arslan, Çetin, "Yasama Dokunulmazlığının Zamanlaşımına Etkisi", AÜHFD 2008, S. 1, s. 35-93 (Arslan, Yasama Dokunulmazlığı).
- Artuk, Mehmet Emin, "Yeni Türk Ceza Kanunu'nun Temel İlkeleri", Hukuk ve Adalet, Nisan 2005 (Artuk, Yeni).
- Artuk, Mehmet Emin, Suç Genel Teorisi, Ceza Hukuku El Kitabı, İstanbul 1989.

- Artuk/Gökçen/Yenidünya: Artuk, Mehmet Emin/Gökçen, Ahmet/Yenidünya, A. Caner, Ceza Hukuku Genel Hükümler I, Ankara 2002; 3. B., Ankara 2007; 4.B., Ankara 2009; 6. B., Ankara 2012.
- Artuk/Gökçen/Alşahin/Çakır: Artuk, Mehmet Emin/Gökçen, Ahmet/Alşahin, Mehmet Emin/Çakır, Kerim, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 13. B., Ankara 2019.
- Avcı, Mustafa, "Türk Ceza Kanunu, TCK Tasarıları ve Özellikle 2004 TCK Tasarısı'nın Genel Olarak Değerlendirilmesi", Türk Ceza Kanunu Reformu, İkinci Kitap, TBB Yayını, Ankara 2004 (Avcı, Türk Ceza Kanunu).
- Avcı, Mustafa, Osmanlı Ceza Hukuku, Genel Hükümler, Konya 2010 (Avcı, Genel Hükümler).
- Avcı, Mustafa, Osmanlı Ceza Hukukuna Giriş, Konya 2008 (Avcı, Osmanlı).
- Avcı, Mustafa, Osmanlı Hukukunda Suçlar ve Cezalar, İstanbul 2004.
- Avcı, Mustafa/Yerdelen, Erdal, "Karar İncelemesi – Garantörsel İhmali Suçta İhmali ve İcrai Davranış Ayrımı", GÜHFD, 2015, s.1, S. 163-190.
- Aydın, Devrim, Türk Ceza Hukukunda Suça İştirak, Ankara 2009.
- Aydın, Murat, 5607 Sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu Çerçevesinde Kaçakçılık Fiilleri ve Yaptırımları, Ankara 2012.
- Aygörmez, Gülsün Ayhan, Fahrlässigkeit und Schuld bei erfolgsqualifizierten Delikten, Dissertation, Hamburg 2012.
- Baumann/Weber, Strafrecht AT, 9. B., Bielefeld 1985.
- Bayraktar, Köksal, "Yeni Türk Ceza Kanunu'nda Hukuka Uygunluk Nedenleri", Erdoğan Teziç'e Armağan, İstanbul 2006, S. 15-23.
- Bekar, Elif, Türk ve Amerikan Ceza Hukukunda Zorunluluk Hali, Ankara 2013.
- Bekar, Elif, Objektif Cezalandırılabilirlik Koşulları ve Bu Koşullar Bağlamında Türk Ceza Kanunu'nda Yer Alan Suçlar, İstanbul 2017 (Bekar, Objektif Cezalandırılabilirlik Koşulları).
- Belgesay, M.Reşit, Ceza ve Hukuk Mesuliyeti, İstanbul 1953.
- Bilgen, Hülya, "Karşılaştırmalı Hukukta Genetik Teşhislere İlişkin Hukuki Düzenlemeler", TıpHD, C.2, S. 4, Ekim 2013, s. 69-101.
- Bockelmann, Paul, Strafrecht, AT, 3. B., Münih 1979.
- Braunschneider, Strafrecht AT, 4. B., 1992.
- Brown, David/Farrier, David/McNamara, Luke/Steel, Alex/Grewcock, Michael/Quilter, Julia/Schwartz, Melanie, Criminal Laws, Materials and commentary on Criminal Law and Process of New South Wales, 6. Baskı, Sydney 2015 (atıflar Brown ve diğerleri şeklinde yapılmıştır).
- Cengiz, Recep, "Kan Davasının Toplumsal Değer ve Normlar Açısından Sosyolojik Görünümü; Tokat/Erbaa Örneği", Sosyolojik ve Hukuksal Boyutlarıyla Töre ve Namus Cinayetleri Uluslararası Sempozyumu, Bildiriler, Editörler: Atalay/Uluğ/Atak, AKADER Yayını, Diyarbakır 2003, s. 62.
- Centel, Nur, Türk Ceza Hukukuna Giriş, İstanbul 2001.

- Centel, Nur/Zafer, Hamide/Çakmut, Özlem, Türk Ceza Hukukuna Giriş, 3. B., İstanbul 2005; 5.B., İstanbul 2008.
- Çetin, Erol, Ceza Hukukunda ve Özel Yasalarda Memur, Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanma Usulü ve Memur Suçları, 2. B., Ankara 2003.
- Çınar, Ali Rıza, Türk Ceza Hukukunda Cezalar, Ankara 2005.
- Demir, Abdullah, Şeyhülislam Ebussud Efendi, Devlet-i Aliyye'nin Büyük Hukukçusu, İstanbul 2006.
- Demirbaş, Timur, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 3. B., Ankara 2005; 4. B., Ankara 2006; 5. B., Ankara 2007; 6.B., Ankara 2009.
- Demirel, Muhammed, Suça İştirakte Bağıllık Kuralı, İstanbul 2017.
- Demirel, Muhammed, "Alman ve Türk Mahkeme Kararlarında Suçun İşlendiği Yerde Bulunmanın İştirak Açısından Niteliği", Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi Cilt 25, Sayı 2, Prof. Dr. Ferit Hakan Baykal Armağanı, Aralık 2019, ISSN 2146-0590, s. 682-696 (Demirel Alman ve Türk).
- Demren Dönmez, Burcu, Ceza Hukukunda Alternatif Kusur Şekilleri, İzmir 2012.
- Doğan, İlyas, Devletler Hukuku, Ankara 2008.
- Doğan, Koray, Neticesi Sebebiyle Ağırlaşmış Suçlar, Ankara 2011 (Doğan, Koray)
- Doğru, Osman, İnsan Hakları Avrupa Mahkemesi İçtihatları, İstanbul 2002.
- Donay, Süheyl, Türk Ceza Kanunu Şerhi, İstanbul 2007.
- Dönmezer, Sulhi, Kişilere ve Mala Karşı Cürümler, 16. B., İstanbul 2001.
- Dönmezer, Sulhi/Erman, Sahir, Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku, Genel Kısım, C. I: 12. B., İstanbul 1997; C. II, 12. B. İstanbul 1999; C. III, 11. B., İstanbul 1994.
- Dönmezer, Sulhi, Teşebbüste Hazırlık ve İcra Hareketleri Tefriki, İÜHFM C VIII 1942.
- Dressler, Joshua, Cases and Materials on Criminal Law, 4. B., St. Paul 2007.
- Dutertre, Gilles, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararlarından Örnekler, İnsan Hakları ve Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü, Avrupa Konseyi, Ankara 2007.
- Dülger, İbrahim, "Yeni Türk Ceza Kanunu Sistemi İçerisinde Cinsel Dokunulmazlığa Karşı Suçlar", Türk Ceza Kanunu Reformu Üçüncü Kitap, Ankara 2005, s. 153-163 (Dülger, Cinsel).
- Dülger, İbrahim, Türk Ceza Hukukunda Müsadere, Konya 2009.
- Ekici-Şahin, Meral, Ceza Hukukunda Rıza, İstanbul 2012.
- Ekici Şahin, Meral, İştirak Halinde İşlenen Suçlarda Suça Etki Eden Nedenlerin Şeriklere Sirayeti, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Y. 2015, C. 64, s. 637- 686 (Ekici-Şahin, İştirak).

- Erbaş, Rahime, "Kamu Görevlisi Olmayan Sağlık Mesleği Mensuplarının Gerçeğe Aykırı Belge Düzenlemesi Suçu (TCK 210/2)", İÜHFM, C.LXXI, S.1, s. 331-352.
- Erdağ, Ali İhsan, Netice Sebebiyle Ağırlaşmış Suç, Ankara 2011.
- Erdem, Mustafa, Yeni TCK'da Faillik ve Suç Ortaklığı, HPD Aralık 2005, S. 5, s. 204-215.
- Erdem, Mustafa Ruhan, "Netice Yüzünden Ağırlaşan Suçlar", 3. Yılında Yeni Ceza Adaleti Sistemi, Ankara 2009 (Erdem, Netice Yüzünden).
- Erem, Faruk, "Kasdın Aşılması", YD, Temmuz 1983, s. 253-260.
- Erem, Faruk/Danışman, Ahmet/Artuk, Mehmet Emin, Ceza Hukuku Genel Hükümler, Tümüyle Gözden Geçirilmiş 14. B., Ankara 1997.
- Ergüne, Elif/Sarıtaş, Erkan, "Provokatif Meşru Savunma", HBVÜHFD, C.26, S. 2, s. 477-524.
- Erman, Sahir, Hakaret ve Sövme Cürümleri, İstanbul 1989.
- Erman, Sahir/Özek, Çetin, Kamu İdaresine Karşı İşlenen Suçlar, İstanbul 1992 (Erman/Özek, Kamu İdaresine).
- Erman, Sahir/Özek, Çetin, Kişilere Karşı İşlenen Suçlar, İstanbul 1994.
- Ersoy, Uğur, Ceza Hukukunda Objektif Cezalandırılabilirlik Şartları, Ankara 2015.
- Ertuğrul, Metin, 4926 Sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu, 3. Baskı, Ankara 2004.
- Eryılmaz, Mesut Bedri, Ceza Muhakemesi Hukuku Dersleri, Ankara 2012.
- Eryılmaz, M.Bedri/Bozlak, Ayhan, "Hukukumuzda Zor ve Silah Kullanma Yetkisi", TBBD, S.83, 2009, s. 223-277.
- Esin, Kemal, Uygulamada Adam Öldürme Suçları, Ankara 1989.
- Ferschl, Christine, Das Problem des unmittelbaren Zusammenhangs beim erfolgsqualifizierten Delikt, Dissertation, Berlin 1999.
- Fletcher, George P., The Grammar of Criminal Law, American, Comparative and International, Volume One: Foundations, Oxford University Press 2007.
- Freund, Georg, Strafrecht AT, Berlin, Heidelberg 1998.
- Fuchs, Helmut, Österreichisches Strafrecht, AT I, 3. B., Wien 1998.
- G.Ü. Raporu: Türk Ceza Kanunu Tasarısı Hakkında Galatasaray Üniversitesi'nin Görüşü, Türk Ceza Kanunu Reformu, İkinci Kitap, Makaleler, Görüşler, Raporlar, Türkiye Barolar Birliği Yayını, Ankara 2004.
- Gerçeker, Hasan, Yorumlu Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, 2. Baskı, C.1, Ankara 2014.
- Gökcan, Hasan Tahsin, Ölümle Sonuçlanan Basit Yaralama; Neticesi Sebebiyle Ağırlaşan Suç mu? Taksir Görünümünde Objektif Sorumluluk mu? THD, S:26, Y:2008.
- Göktürk, Neslihan, Haksızlık Yanılgısının Ceza Sorumluluğuna Etkisi, Ankara 2016.

- Gölcüklü, Feyyaz, "İdari Ceza Hukuku ve Anlamı; İdarenin Cezai Müeyyide Tatbiki", SBFĐ, C. XVIII, Sayı 2, 1963 (Gölcüklü, İdari).
- Gölcüklü, Feyyaz, Ceza Hukuku Ders Notları.
- Gözübüyük, A.Pulat, Mücbir Sebepler Beklenmeyen Haller, Ankara 1977.
- Gropp, Walter, Strafrecht, AT, 3. B., Berlin Heidelberg New York 2005.
- Grünwald, Gerald, "Der Vorsatz des Unterlassungsdelikts", Beiträge zur gesamten Strafrechtswissenschaft, FS für Hellmuth Mayer, Berlin 1966, s. 281-303.
- Gülşen, Recep, Ceza Hukukunda Kusurluluğu Kaldıran Nedenlerden Kaza, Mücbir Sebep, Cebir ve Tehdit, Ankara 2007 (Gülşen, Ceza).
- Gülşen, Recep, Hürriyeti Tahdit Suçları (TCK m. 179-187), Adalet Yayınevi, Ankara 2002.
- Gülşen, Recep, TCK Tasarısı'nda Ceza Sorumluluğunu Kaldıran Nedenlerden Cebir, Şiddet, Korkutma, Tehdit, HPĐ, S. 2, Sonbahar 2004 (Gülşen, HPĐ).
- Hafizoğulları, Zeki, "5237 s. Türk Ceza Kanunu'nda Davanın ve Cezanın Düşürülmesi", <http://www.baskent.edu.tr/~zekih/ogrenci/makale.htm>, erişim tarihi, 02.06.2008 (Hafizoğulları, Davanın ve Cezanın Düşürülmesi).
- Hafizoğulları, Zeki, Ceza Normu, Normatif Bir Yapı Olarak Ceza Hukuku Düzeni, Ankara 1987.
- Hafizoğulları, Zeki, Kişilik Hakları, AÜHFD, 1997, S. 1-4 (Hafizoğulları, Kişilik Hakları).
- Hafizoğulları, Zeki/Özen, Muharrem, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 2.B., Ankara 2010.
- Hakeri, Hakan, "Alman Ceza Hukuku'nda Müteselsil Suç", KHukA, 3 (1999), s. 240-263 (Hakeri, Müteselsil Suç).
- Hakeri, Hakan, Ceza Hukukunda İhmal Kavramı ve İhmali Suçların Çeşitleri, Ankara 2003 (Hakeri, İhmal).
- Hakeri, Hakan, Kasten Öldürme Suçları, 2. B., Ankara 2007 (Hakeri, Kasten Öldürme Suçları).
- Hakeri, Hakan, Ceza Hukukunda Önemsiz Hareketler, TBBD, S. 69, Mart-Nisan 2007.
- Hakeri, Hakan, Sorularla Ceza Hukuku, Ankara 2005 (Hakeri, Sorularla Ceza Hukuku).
- Hakeri, Hakan, Tıp Hukuku, 5. Baskı, Ankara 2012; 13.B., Ankara 2018; 16. B., Ankara 2019 (Hakeri, Tıp Hukuku).
- Hakeri, Hakan, Türk Ceza Kanunu Reformu, Birinci Kitap, Türkiye Barolar Birliği Yayını, Ankara 2004 (Hakeri, Türk Ceza Kanunu Reformu).
- Hakeri, Hakan, Türk Ceza Hukuku'nun Tarihçesi ve Türk Ceza Hukuku Dogmatğine Yabancı Hukukun Etkileri, Alman-Türk Karşılaştırmalı Ceza Hukuku, C.I, (Hilgendorf/Ünver), İstanbul 2010, s. 89-120.
- Hakeri, Hakan/Akbulut, Berrin, Ceza Hukuku Pratik Çalışmaları, 4. B., Konya 2009.

- Hakeri, Hakan/Gülşen, Recep, "Offendicula ve Yeni Türk Ceza Kanunu", Atatürk Üniversitesi Erzincan Hukuk Fakültesi Dergisi, C. IX, Sayı: 1-2, s. 41-71.
- Hakeri, Hakan/Tekin, Derya, 100 Tartışmalı Soruyla Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, Ankara 2021.
- Hakeri, Hakan/Ünver, Yener, Ceza Muhakemesi Hukuku, Temel Bilgiler, 2. Baskı, Ankara 2008.
- Heinrich, Bernd, Strafrecht, AT I, 2. B., Stuttgart 2010; 4. B., Stuttgart 2014.
- Heinrich, Bernd, Ceza Hukuku, Genel Kısım I, Ed. Yener Ünver, Ankara 2014 (Heinrich (Ed. Ünver)).
- Heinrich, Bernd, Ceza Hukuku, Genel Kısım II, Ed. Yener Ünver, Ankara 2015 (Heinrich II (Ed. Ünver)).
- İçel Kayıhan, Suçların İçtimaı, İstanbul 1972.
- İçel Kayıhan, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 6. Baskı, İstanbul 2014 (İçel Genel Hükümler).
- İçel Kayıhan/Evik, A.Hakan Ceza Hukuku Genel Hükümler, 2. Kitap, 4. B., İstanbul 2007.
- İçel, Kayıhan, Ceza Hukukunda Taksirden Doğan Subjektif Sorumluluk, İstanbul 1967 (İçel, Taksir).
- İçel, Kayıhan, Fikri İçtima Üzerinde Bir İnceleme, İHFM, C. XXX, S. 1-2'den ayrı bası, İstanbul 1964 (İçel, Fikri İçtima).
- İçel, Kayıhan/Donay, Süheyl, Karşılaştırmalı ve Uygulamalı Ceza Hukuku, Genel Kısım, 1. Kitap, Yenileştirilmiş 3. B., İstanbul 1999.
- İçel, Kayıhan/Sokullu-Akıncı, Füsün/Özgenç, İzzet/Sözüer, Adem/ Mahmutoğlu, Fatih S./Ünver, Yener, Suç Teorisi, 2. Kitap, 2. B., İstanbul 2000 (İçel, Suç Teorisi).
- İçel, Kayıhan/Sokullu-Akıncı, Füsün/Özgenç, İzzet/Sözüer, Adem/ Mahmutoğlu, Fatih S./Ünver, Yener, Yaptırım Teorisi, 3. Kitap, İstanbul 2000 (İçel, Yaptırım Teorisi).
- İçer, Zafer, Suça Teşebbüste Hazırlık Hareketleri İle İcra Hareketlerinin Birbirinden Ayrılması, İstanbul 2021.
- İnci, Özen, "5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'na Göre Ceza Sorumluluğunu Kaldıran Nedenlerde Sınırın Aşılması (TCK m. 27)", Terazi Hukuk Dergisi, Yıl 4, Sayı 37, Eylül 2009, S. 111-134.
- İskender, Salih Zeki, "Öğreti ve Yargısal Kararlar Işığında Töre Saikiye Öldürme Suçunun (Namus Cinayetlerinin) Değerlendirilmesi", Yargıtay Dergisi, Ocak-Nisan 2009, C.35, S.1-2, s. 5-60.
- İşten, İnanç, Türk Ceza Hukukunda Suçların İçtimaı, Ankara 2021.
- Jescheck, Hans-Heinrich, Lehrbuch des Strafrechts, Allgemeiner Teil, 4. B., Berlin 1988.
- Jescheck, Hans-Heinrich/Weigend, Thomas, Lehrbuch des Strafrechts, AT, 5. B., Berlin 1996.

- Joecks, Wolfgang, Studienkommentar StGB, 5. B., Münih 2004.
- Kan, Celal Hakan, "Türk Hukukunda Mükerrirlere Özgü İnfaz Rejimi", DÜHFD, 2021, C. 26, S. 45, s. 305-338.
- Kangal, Zeynel T., Yeni Türk Ceza Hukuku'nda Tüzel Kişiler, HPD, Temmuz 2006, s. 85-90 (Kangal, YTCK Tüzel Kişiler).
- Kangal, Zeynel T., Ceza Hukukunda Zorunluluk Durumu, Ankara 2010.
- Kangal, Zeynel T., Kabahatler Hukuku, İstanbul 2011 (Kangal, Kabahatler).
- Kangal, Zeynel T., Neticesi Sebebiyle Ağırlaşmış Suçlarda Objektif ve Subjektif İsnadiyet, İstanbul 2013 (Kangal, İsnadiyet).
- Karakehya, Hakan, İradilik Unsuru Bağlamında Ceza Hukukunda Kast, Ankara 2010.
- Kartal, Melik, Meşru Savunmanın Hukuki Esası Bağlamında Gereklilik ve Orantılılık, İstanbul 2019.
- Kasiske, Peter, Strafrecht I: Grundlagen und Allgemeiner Teil, 2. B., Stuttgart 2016.
- Kayançişek, Murat, Şerefe Karşı Suçlar, Ankara 2008.
- Kaygusuz, Serap, Yargıtay Uygulamaları Kapsamında Taksirle Öldürme, Taksirle Yaralama, Trafik Güvenliğini Tehlikeye Sokma Suçları, 2.B., Ankara 2019.
- Kaymaz, Seydi, Kasten Yaralama Sonucu Ölüme Neden Olma (Neticesi Sebebiyle Ağırlaşmış Yaralama Suçu), Ankara 2009.
- Kaymaz, Seydi/Bozbayındır, Ali Emrah, "Neticesi Sebebiyle Ağırlaşan Yaralama Suçundan Sorumluluk ve Bu Konudaki Bazı Yargıtay Kararlarının Değerlendirilmesi", İÜHFM 2010, C. LXVIII, S. 1-2, s. 77-119.
- Kaymaz, Seydi, "5237 Sayılı Türk Ceza Kanununa Göre İştirak Halinde İşlenen Suçlarda Nitelikli Hallerin Diğer Suç Ortaklarına Geçiş Sorunu", Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.XVI, S.2, Nisan 2012, s. 117-149.
- Keklik, Ramazan, Özel Hayatın Gizliliğini İhlal Suçları, Ankara 2012.
- Keskin, Kadri, Taksirle Ölüme ve Yaralanmaya Neden Olma, Ankara 1994.
- Keskin-Kiziroğlu, Serap, "5237 Sayılı Türk Ceza Kanununda Kasten Yaralama Suçu", 3. Yılında Yeni Ceza Adaleti Sistemi, Ankara 2009.
- Kleszczewski, Diethelm, Strafrecht, Allgemeiner Teil, Leipzig 2012.
- Kılıçarslan-İsfen, Sibel, Alman ve Türk Ceza Hukukunda Trafik Güvenliğini Kasten Tehlikeye Sokma Suçları, Ankara 2013.
- Koca, Mahmut, "YTCK'da Hukuka Uygunluk Sebepleri", CHD Ekim 2006, s. 111-143 (Koca, YTCK).
- Koca, Mahmut, TCK'da İntihara İkna ve Yardım Suçu (TCK m. 454), Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 1993.
- Koca, Mahmut/Üzülmez, İlhan, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, Ankara 2008; 2.Baskı, Ankara 2009; 3.Baskı, Ankara 2010; 4. Baskı, Ankara 2011; 5. Baskı, Ankara 2012; 10. B, Ankara 2017.

- Koca, Mahmut, "6222 Sayılı Sporda Şiddet ve Düzensizliğin Önlenmesine Dair Kanunda Düzenlenen Suçlar ve Kabahatler", Sporda Şiddet ve Düzensizliğin Önlenmesi Kanunu, (Şahin/Özgenç/Üzülmez), 2. Bası, Ankara 2012.
- Koca, Mahmut/Üzülmez, İlhan, "Kişisel Verilerin Kaydedilmesi Suçu (TCK m. 135)", D.E.Ü. Hukuk Fakültesi Dergisi, Prof. Dr. Durmuş Tezcan'a Armağan, 2019, S. 69-93 (Koca/Üzülmez, Kişisel).
- Koç, Ziya, "Ceza Hukukunda Yükümlülüklerin Çatışmasının Hukuki Nitelikleri ve Görünüş Şekilleri", Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. XXV, Yıl: 2021, s. 4, S. 573-612.
- Kunter, Nurullah, Fikri İctima Sebebiyle Suçların Birleştirilmesi, İÜHF 1948, s. 359-379 (Kunter, Fikri İctima).
- Kunter, Nurullah, Suçun Maddi Unsurları Nazariyesi, İstanbul 1954.
- Kunter, Nurullah, Şikâyetin Mevzuu, İHF 1950, 1-2 (Kunter, Şikâyet).
- Kunter, Nurullah/Yenisey, Feridun, Ceza Muhakemesi Hukuku, 11. B., İstanbul 2000.
- Kühl, K., Strafrecht, Allgemeiner Teil, 4. B., München 2002; 5. B., München 2005.
- Lackner/Kühl, Strafgesetzbuch mit Erläuterungen, 24. B., München 2001.
- Lampe, Ernst-Joachim, "Zum Verhältnis von Handlungsrecht und Handlungspflicht im Strafrecht", FS für Lenckner, München 1998, s. 159-177.
- Laufs, Adolf, Arztrecht, 5. B., München 1993.
- Laufs/Uhlenbruck, Handbuch des Arztrechts, 3. B., München 2002.
- LK:Leipziger Kommentar, Strafgesetzbuch, 11. B., Berlin 2003.
- Mahmutoğlu, Fatih, S., "5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nda Hukuka Uygunluk Nedenleri", Hukuk ve Adalet, Yıl: 2, S. 5, Nisan 2005.
- Majno, Ceza Kanunu Şerhi, C. I, Ankara 1977.
- Malkoç, İsmail/Güler, Mahmut, Türk Ceza Kanunu, Genel Hükümler, I, Ankara 1996.
- Mert, Harun, "TCK 19. Maddenin Uygulanmasında Yabancı Ceza Kanununun Tespit Edilmesi", YD, Cilt: 45, s. 3, Temmuz 2019, S. 769-800.
- Munday, Roderick, "İngiliz Hukukunda ve Common Law Ülkelerinde Kanunilik İlkesi" (çev. Zeynel T. Kangal), İÜHF 1993, C. LXI, S. 1-2, Yıl:2003, s. 441-464.
- Okay, Sadık/Aslan, Bedri, Adam Öldürmenin Nevileri, AD 1949, N. 12.
- Otto, Harro, Grundkurs Strafrecht, Berlin, New York 1976.
- Ozansü, Mehmet Cemil, Ceza Hukukunda Kasttan Doğan Subjektif Sorumluluk, Ankara 2007.
- Önder, Ayhan, Ceza Hukuku Genel Hükümler, C. I: İstanbul 1991; C. II: İstanbul 1989; C. III, İstanbul 1989.
- Önder, Ayhan, Müttemadi Suç, İHF 1963, S. 1-2, s. 75-120 (Önder, Müttemadi).

- Önder, Ayhan/Hakeri, Hakan, Ceza Hukuku Genel Hükümler, Genişletilmiş ve Yeni Türk Ceza Kanunu'na Göre Gözden Geçirilmiş 3.Baskı (Yayınlanmamış).
- Özbay, Feyzan, "İngiltere ve Türkiye'de Psikiyatri Hastalarına Uygulanan Zorunlu Tedavinin Hukuki Karşılaştırılması", TıphD, C. 2, S. 3, s. 75-104.
- Özbek, Veli Özer, TCK İzmir Şerhi, Yeni Türk Ceza Kanununun Anlamı, C. I, 3. B., Ankara 2006; C.II, Ankara 2008; 4.B., Ankara 2010.
- Özbek, Veli Özer/Kanbur, M. Nihat/Bacaksız, Pınar/Doğan, Koray/Tepe, İlker, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, Ankara 2010; 7.B., Ankara 2016.
- Özbek, Veli Özer, "Neticesi Sebebiyle Ağırlaşmış Suçlar", CHD 2007, Yıl:2, S. 4, s. 223-246 (Özbek, Neticesi).
- Özek, Çetin, Türk Basın Hukuku, İstanbul 1978.
- Özen, Muharrem, Türk Ceza Hukukunda Meşru Müdafaa, Ankara 1995.
- Özen, Muharrem, Ceza Hukukunda Objektif Sorumluluk, Ankara 1998 (Özen, Objektif Sorumluluk).
- Özen, Muharrem/Tozman, Önder, 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu Işığında İşverenin İş Kazası ve Meslek Hastalığından Doğan Ceza Sorumluluğu, Sicil İş Hukuku Dergisi, Haziran 2008, Yıl 3, Sayı 10.
- Özen, Mustafa, Suçların İçtimaı (Bileşik Suç – Zincirleme Suç –Fikri İçtima), Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara 2008.
- Özen, Mustafa, Ceza Hukukunda Fikri İçtima, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, Sayı 73, Kasım – Aralık 2007 (Özen, Ceza Hukukunda Fikri İçtima).
- Özen, Mustafa, Hakaret Suçu ve İnternet Yoluyla İşlenmesi, TBB Dergisi, Sayı 75, Mart Nisan 2008 (Özen, Hakaret).
- Özen, Mustafa, Cezanın Belirlenmesi ve Bireyselleştirilmesi, MÜHF Hukuk Araştırmaları Dergisi, C.15, S.1-2, 2009 (Özen, Cezanın).
- Özen, Mustafa, 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nda Suça Teşebbüs Kurumu, HPD Temmuz 2006 (Özen, Teşebbüs).
- Özen, Mustafa, İrtikap ve Rüşvet Suçları, Ankara 2010 (Özen, İrtikap ve Rüşvet).
- Özen, Mustafa, Öğreti ve Uygulama Işığında Ceza Hukuku Genel Hükümler, 4. Baskı, Ankara 2021.
- Özenbaş, Nazmiye, Neticesi Sebebiyle Ağırlaşmış Suçlarda Ceza Sorumluluğunun Esası, Ankara 2012.
- Özenbaş, Nazmiye, "Tarihi Süreç İçerisinde Avusturya Ceza Hukukunda Neticesi Sebebiyle Ağırlaşmış Suçlarda Ceza Sorumluluğunun Esası", Prof. Dr. Nevzat Toroslu'ya Armağan, C.II, Ankara 2015, s. 913-952 (Özenbaş, Tarihi).
- Özgenc, İzzet, Gerekçeli Türk Ceza Kanunu, Ankara 2004 (Özgenc, Gerekçeli).
- Özgenc, İzzet, Suça İştirakin Hukuki Esası ve Faillik, İstanbul 1996 (Özgenc, İştirak).

- Özgenci, İzzet, Türk Ceza Hukuku, Genel Hükümler, 2. B., Ankara 2007; 3. B., Ankara 2008; 4.B., Ankara 2009; 5.B., Ankara 2010; 7. B., Ankara 2012; 9. B., Ankara 2013; 10.B., Ankara 2014; 14. B., Ankara 2018; 15.B., Ankara 2019.
- Özgenci, İzzet, Türk Ceza Kanunu Gazi Şerhi (Genel Hükümler), Ankara 2005 (Özgenci, Gazi Şerhi).
- Özgenci, İzzet/Şahin, Cumhuriyet, Uygulamalı Ceza Hukuku, 3. B., Ankara 2001.
- Özkan, Halid, Ceza Hukukunda Azmettirme, Ankara 2013.
- Öztürk, Bahri/Erdem, Mustafa Ruhan Uygulamalı Ceza Hukuku ve Emniyet Tedbirleri Hukuku, Gözden Geçirilmiş ve Genişletilmiş 5. B., Ankara 2001.
- Öztürk, Bahri/Erdem, Mustafa Ruhan/Özbek, Veli Özer, Uygulamalı Ceza Hukuku ve Emniyet Tedbirleri Hukuku, 16. B., Ankara 2016.
- Parlar, Ali/Hatipoğlu, Muzaffer, Türk Ceza Kanunu Yorumu, 1. Cilt, Ankara 2007.
- Pazarcı, Hüseyin, Uluslararası Hukuk, Ankara 2012.
- Polatcan, Askeri Ceza Kanunu.
- Quilter, Julia, "One-punch las, mandatory minimums and "alcohol-fuelled" as an aggravating factor: Implications for NSW criminal law", International Journal for Crime, Justice and Social Democracy, 81, S. 81-86.
- Rehbinder, Manfred, Hukuk Sosyolojisi (Çev. İlyas Doğan/Hilal Kafkas), 2. Baskı, Ankara 2019.
- Rengier, Rudolf, Strafrecht Allgemeiner Teil, 13. B, München 2021.
- Reidy, Aisling, İşkencenin Yasaklanması, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 3.Maddesinin Uygulanmasına İlişkin Kılavuz, İnsan Hakları El Kitapları, No.6, 2.B., Ankara 2003.
- Richter, H.P., Juristische Grundkurse, 2. C., Strafrecht AT I, Kiel.
- Roxin, Claus, "Sinn und Grenze staatlicher Strafe", JuS 1966, s. 377 vd.
- Roxin, Claus, "Der Anfang des beendeten Versuchs – Zugleich ein Beitrag zur Abgrenzung von Vorbereitung und Versuch bei den unechten Unterlassungsdelikten", Festschrift für Reinhart Maurach, Karlsruhe 1972, s. 213-233 (Roxin, Der Anfang).
- Roxin, Claus, Strafrecht Allgemeiner Teil Bd.I, München 1992; 4.B., München 2006
- Roxin, Claus/İsfen, Osman, "Der Allgemeine Teil des neuen türkischen Strafgesetzbuches", GA 2005.
- S/S-Yazar: Schönke/Schröder, Strafgesetzbuch, 26. B., München 2001; 27.B., München 2006.
- Salmanlı, Esra, Avukatlık Mesleği Yönünden İddia ve Savunma Dokunulmazlığı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2019.
- Sancar, Mithat, Temel Hakların Yorumu, Ankara 1995 (Sancar, Temel).

- Sancar, Türkan, Müteselsil Suç, Ankara 1995.
- Savaş, Halide, Sağlık Çalışanlarının ve Sağlık Kurumlarının Tıbbi Müdahaleden Doğan Sorumlulukları, Ankara 2007.
- Savaş, Vural/Mollamahmutoğlu, Sadık, Türk Ceza Kanununun Yorumu, C. I, 3. B., Ankara 1999.
- Schlehofer, Horst, Vorsatz und Tatabweichung, Köln, Berlin, Bonn, München 1996.
- Schmallegger, Frank, Criminal Justice Today, 6.Baskı, New Jersey, tarih yok.
- Schmidt, Rolf, Strafrecht, AT, 2.B., Grasberg 2003.
- Schmitt, A., Untersuchungen zu Wesen und Anwendungsbereich des §16 StGB, Freiburg i.Br.
- SK-Yazar, Systematischer Kommentar zum Strafgesetzbuch, 5. B.
- Soyaslan, Doğan, Ceza Hukuku Genel Hükümler, Ankara 1998; 3. B., Ankara 2005.
- Soyaslan, Doğan, Ceza Hukuku Özel Hükümler, 5. B., Ankara 2005 (Soyaslan, Özel Hükümler).
- Soyaslan, Doğan, Teşebbüs Suçu, Ankara 1994 (Soyaslan, Teşebbüs Suçu).
- Soyaslan, Doğan, Yürütme Organının Suç ve Ceza Koyma Yetkisi, Ankara 1990 (Soyaslan, Yürütme).
- Sözüer, Adem, Suça Teşebbüs, İstanbul 1994.
- Stratenwerth, Günter, Strafrecht, AT I, 2. B., Köln, Berlin, Bonn, München 1976; 4.B., Köln, Berlin, Bonn, München 2000.
- Şare, Ersin, "Türk Ceza Hukukunda Suça Teşebbüs", *TBB Dergisi*, 130, s. 119-156.
- Şare, Ersin, "Yüksek Mahkeme Kararlarında Kasten Yaralama Sonucu Ölüme Neden Olma Suçu (TCK m. 87/4), DÜHFD, C. 25, s. 43, Yıl: 2020, S. 279-334 (Şare, Kasten).
- Şen, Ersan, Yeni Türk Ceza Kanunu Yorumu, C.I (md.1-140), İstanbul 2006.
- Tan, Mehmet, TCK Genel Hükümler, II. Cilt, Ankara 2011.
- Taner, Tahir, Ceza Hukuku, Umumi Kısım, 3. Basım, İstanbul 1953.
- Tezcan, Durmuş/Erdem, Mustafa Ruhan/Sancakdar, Oğuz, Türkiye'nin İnsan Hakları Sorunu, 2.B., Ankara 2004.
- Tezcan, Durmuş/Erdem, Mustafa Ruhan/Sancakdar, Oğuz/Önok, Rifat Murat, İnsan Hakları El Kitabı, 2.B., Ankara 2009.
- Topçu, Kemal, Kasten Yaralama Sonucu Ölüme Neden Olma (Amerikan Hukuku ile Karşılaştırmalı), Ankara 2013.
- Toroslu, Nevzat, Ceza Hukuku, Ankara 2005; Ankara 2009 (Toroslu, Ceza Hukuku)
- Toroslu, Nevzat, Ceza Hukukunda Zaruret Hali, Ankara 1968 (Toroslu, Zaruret Hali).

- Toroslu, Nevzat, Cürümlerin Tasnifi Bakımından Suçun Hukuki Konusu, Ankara 1970.
- Toroslu, Nevzat/Ersoy, Yüksel, "Kanunlaşmaması Gereken Bir Tasarı", Türk Ceza Kanunu Reformu, İkinci Kitap, Makaleler, Görüşler, Raporlar, Türkiye Barolar Birliği Yayını, Ankara 2004.
- Tosun, Öztekin, "Ceza Hukukunda Tefsir ve Yanlış Tefsir", İÜHFM C. XXVIII, S. 1, İstanbul 1962.
- Tosun, Öztekin, Müselsel Suçlar, İÜHFM, C. XXII, S. 1-4, s. 124-149 (Tosun, Müselsel Suçlar).
- Tozman, Önder, Suça Teşebbüs, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara 2008.
- Töngür, Ali Rıza/Çetintürk, Ekrem, Ceza Hukuku Genel Hükümler, Ankara 2020.
- Tulay, M. Emre, "Kast Unsuru ve Cezalandırılabilme Şartı Ekseninde Hakaret Suçu", SÜHFD, C. 27, S. 3, 2019, S. 573-587.
- Tulay, M. Emre, "Çocuğun Sünnetinde Hekim ve Ebeveynin Cezai Sorumluluğu", CHD, Ağustos 2020, s. 43, s. 583-605 (Tulay, Sünnet).
- Traeger, Ludwig, Das Problem der Unterlassungsdelikte im Straf- und Zivilrecht, Marburg 1913.
- Tröndle, Herbert/Fischer, Thomas, Strafgesetzbuch, 52. B., München 2004.
- Turhan, Faruk, "Türk Ceza Kanunu'nun Yer Bakımından Uygulanmasında Evrensellik İlkesi ve Yeni TCK (madde 13)", HPD Ağustos 2005, S. 197-211 (Turhan, HPD).
- Turhan, Faruk, "Yeni Türk Ceza Kanunu'na Göre Cezaların Ertelenmesi ve Uygulamada Ortaya Çıkan Bazı Sorunlar", Erzincan Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.X, S.3-4, Aralık 2006, s. 27-54 (Turhan, Erteleme).
- Turhan, Faruk, "Yeni Türk Ceza Kanunu'nda Güvenlik Tedbiri Olarak Hak Yoksunluğu ve Yasaklığının Hukuki Niteliği, Kapsam ve Koşulları Üzerine Bir Değerlendirme", Ceza Hukuku Dergisi, 2007/4.
- Turhan, Faruk, "Alman Suçluların İadesi Hukukunun Esasları", Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C: 11, Sayı: 3-4, Yıl: 2003, s. 75-113 (Turhan, Alman).
- Türk Ceza Kanunu Reformu, Birinci Kitap, Panel, 21-22 Mayıs 2004, Ankara, Türkiye Barolar Birliği Yayını, S. 121-124.
- Ünver, Yener, "YTCK'da Kusurluluk", CHD, Ekim 2006, s. 37-73 (Ünver, Kusurluluk).
- Ünver, Yener, Ceza Hukukunda İzin Verilen Risk, İstanbul 1998.
- Ünver, Yener, Ceza Hukukuyla Korunması Amaçlanan Hukuksal Değer, Ankara 2003 (Ünver, Hukuksal Değer).
- Ünver, Yener, "Türk Maddi Ceza Hukukunda Cinsel Suçların Eleştirel Olarak İncelenmesi", II. Türkiye-Slovenya Uluslararası Hukuk Sempozyumu: Cinsel Suçlar ve Evlilik Hukuku, Ankara 2014, s. 13-59 (Ünver, Cinsel Saldırı).

- Ünver, Yener, Türk Ceza Hukuku ve Avrupa, Alman-Türk Karşılaştırmalı Ceza Hukuku, C.1, Yeditepe Üniversitesi Yayınları, İstanbul 2010 (Ünver, Avrupa).
- Ünver, Yener, "Hekimin Cezai Sorumluluğu", Roche Sağlık Hukuku Günleri, C.1 Tebliğler, İstanbul 2007, S. 118-158 (Ünver, Hekimin Cezai Sorumluluğu).
- Ünver, Yener/Hakeri, Hakan, Sorularla Ceza Muhakemesi Hukuku, Sorularla Hukuk Dizisi 5, Türkiye Barolar Birliği Yayını, Ankara 2006.
- Ünver, Yener/Hakeri, Hakan, Ceza Muhakemesi Hukuku, 3. Baskı, Ankara 2010; 11.B., Ankara 2016; 12.B., Ankara 2016; 18.B., Ankara 2021.
- Üzülmmez, İlhan, Türk Hukukunda Tekerrür, Ankara 2003.
- Üzülmmez, İlhan, Türk Ceza Hukukunda İşkence Suçu, Ankara 2003 (Üzülmmez, İşkence).
- Üzülmmez, İlhan, Vücut Dokunulmazlığına Karşı Suçlar, Ankara 2013 (Üzülmmez, Vücut).
- Welzel, Hans, Das Deutsche Strafrecht, 11. B., Berlin 1969.
- Werle, Gerhard, "Die allgemeine Straftatlehre insbesondere Der Deliktsaufbau beim vorsatzlichen Begehungsdelikt", JuS 2001, L33; L41; L49.
- Wessels, Johannes, Strafrecht, Allgemeiner Teil, 21. B., Heidelberg 1991.
- Wessels, Johannes/Beulke, Werner, Strafrecht, AT, 40. B., Heidelberg 2010.
- Wessels, Johannes/Beulke, Werner/Satzger, Helmut, Strafrecht, AT, 51. B., Heidelberg 2021.
- Yalvaç, Gürsel, Karşılaştırmalı, Gerekçeli, İçtihatlı, Türk Ceza Kanunu, Ankara 2008.
- Yaşar, Osman, Uygulamada TCK Genel Hükümler, Ankara 2000.
- Yaşar, Osman/Gökcan, Hasan Tahsin/Artuç, Mustafa, Yorumlu-Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, Ankara 2010. 2. Baskı, Ankara 2014.
- Yavuz, Hakan A., "Türk Ceza Hukukunda Haksızlık Hatası (TCK m.30/4), TAAD, Yıl: 12, Sayı: 46, s. 201-254.
- Yener, Tatbikatta Ağır Ceza Davaları, Ankara 1994.
- Yenisey, Feridun, Polis Okulu Ders Notları.
- Yerdelen, Erdal, Cezanın Belirlenmesi, Ankara 2013 (Yerdelen, Cezanın).
- Yerdelen, Erdal, "Çifte Değerlendirme Yasağı (Doppel verwertungsverbot)", SÜHFD, Y. 2012, C. 20, S, 2.
- Yerdelen, Erdal, Türk Ceza Hukuku Yaptırımları ve İnfazı, Ankara 2021 (Yerdelen, İnfaz).
- Yıldırım, Ramazan, İdari Başvurular 2. B., Konya 2006.
- Yıldız, Ali Kemal, 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu Seminer Notları, İstanbul 2007.

- Yokuş-Sevük, Handan, Yeni Ceza Mevzuatında Çocuğa İlişkin Hükümlerin Değerlendirilmesi, HPD, S. 7 Temmuz 2006.
- Yokuş-Sevük, Handan, 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nda Cinsel Saldırı ve Cinsel Taciz Suçları, TBBD, Mart/Nisan 2005, S.57 (Yokuş-Sevük, Cinsel Saldırı).
- Yokuş-Sevük, Handan, Uyuşturucu veya Uyarıcı Madde Kullanılmasına İlişkin Suçlar, Ankara 2007 (Yokuş-Sevük, Uyuşturucu).
- Yüce, Turhan Tufan, Ceza Hukukunun Temel Kavramları, Ankara 1985.
- Yücel, Mustafa T., Kriminoloji, Suç ve Ceza, Ankara 1986.
- Zafer, Hamide, Ceza Hukuku Genel Hükümler, Ders Kitabı, İstanbul 2010; 2.Bası, 2011; 3. Bası, 2013; 7.B., 2019.

YARGITAY KARARLARINDA KARAR TARİHİ VE KARAR NUMARASI VERİLMİŞTİR.

Hakan HAKERİ

Yener ÜNVER

CEZA MUHALEMESİ HUKUKU

TEMEL BİLGİLER

Hâkimlik, KPSS ve Diğer Meslek Sınavları
Ceza Muhakemesi Hukuku Soruları

20. BASKI

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Ceza Muhakemesi Hukuku Temel Bilgiler

Hakan Hakeri - Yener Ünver

Hukuk Yayınları Dizisi – 2012

Yirminci Baskı : Eylül, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8209 – 27 – 3

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr - adaletyayinevi.com

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Meteksan Matbaacılık ve Teknik Sanayi Ticaret A.Ş.
Beytepe Köyü Yolu No:3
06800 Çankaya/Ankara
Sertifika No: 46519

BİBLİYOGRAFYA VE KISALTMALAR

AKY: Adli Kolluk Yönetmeliği

AÖAY: Adli ve Önleme Aramaları Yönetmeliği

BMGİFKY: Ceza Muhakemesinde Beden Muayenesi, Genetik İncelemeler ve Fizik Kimliğin Tespiti Hakkında Yönetmelik

C/Z: Centel, Nur/Zafer, Hamide, Ceza Muhakemesi Hukuku, 3.B., İstanbul 2005.; 6.Baskı, İstanbul 2008.

ÇKK: Çocuk Koruma Kanunu

gsh: gecikmede sakınca halinde

Gündel: Gündel, Ahmet, Açıklamalı-İçtihatlı Atatürk'e, Cumhurbaşkanı'na, Cumhuriyet'e, Hükümet'e Hakaret Suçları ile Yasadışı Yakalanan ve Tutuklanana Tazminat Verilmesi Davaları, Ankara 1997.

İçel/Ünver: İçel, Kayıhan/Ünver, Yener, Uygulamalı Ceza Hukuku, İstanbul 2000.

İHAM: İnsan Hakları Avrupa Mahkemesi.

İHAS: İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi.

K/Y: Kunter, Nurullah/Yenisey, Feridun, Ceza Muhakemesi Hukuku, 10. B., İstanbul 1998.

K/Y/N: Kunter, Nurullah/Yenisey, Feridun/Nuhoğlu, Ayşe, Ceza Muhakemesi Hukuku, 15. B., İstanbul 2005.

Kühne: Kühne, Hans-Heiner, "Türk Ceza Muhakemesi Kanunu'nda Koruma Tedbirleri", Hukuki Perspektifler Dergisi, S. 3, Nisan 2005, s. 45-48.

M-G: Meyer-Goßner, Strafprozessordnung, 47. B., München 2004.

Ö/E/Ö: Öztürk, Bahri/Erdem, Mustafa Ruhan, Özbek, Veli Özer, Ceza Muhakemesi Hukuku, 7.B., Ankara 2002.

Ö/E: Öztürk, Bahri/Erdem, Mustafa Ruhan, Ceza Muhakemesi Hukuku, 9. B., Ankara 2006; 11.B., Ankara 2007.

Ö: Özbek, Veli Özer, CMK İzmir Şerhi, Ankara 2005.

Pfeiffer, Strafprozessordnung, 5. B., München 2005.

S: Soyaslan, Doğan, Ceza Muhakemesi Hukuku, 2. B., Ankara 2006.

Ş: Şahin, Cumhuriyet, Ceza Muhakemesi Kanunu Gazi Şerhi, Ankara 2005.

T/E/S: Tezcan, Durmuş/Erdem, Mustafa Ruhan/Sancakdar, Oğuz, AİHS Işığında Türkiye'nin İnsan Hakları Sorunu, Ankara 2004.

T: Turhan, Faruk, Ceza Muhakemesi Hukuku, Ankara 2006.

T2: Turhan, Faruk, Ceza Muhakemesinde Beden Muayenesi ve Tıp Hukuku, Özellikle AİHM Kararları Işığında Şüpheli veya Sanığın Zorla Muayenesi Konusunun Değerlendirilmesi, Tıp Ceza Hukukunun Güncel Sorunları, V. Türk Alman Tıp Hukuku Sempozyumu, Ankara 2008, s. 1025-1075.

T3: Turhan, Faruk, Ceza Muhakemesinde Tehlike İçindeki Tanıkların Korunması, Ankara 2009.

Taner: Taner, Tahir, "Adli Hataların Tamiri", Mukayeseli Hukuk Dergisi, S.2 (Mart-Nisan 1956).

TMK: Terörle Mücadele Kanunu

Tosun: Tosun, Öztekin, Türk Suç Muhakemesi Hukuku Dersleri, C.2, İstanbul 1976.

Ü/H: Ünver, Yener/Hakeri, Hakan, Sorularla Ceza Muhakemesi Hukuku, Türkiye Barolar Birliği Yayını, Sorularla Hukuk Dizisi 5, Ankara 2006.

Y: Yurtcan, Erdener, Ceza Yargılaması Hukuku, 7.B., İstanbul 1998.

Ye: Yenisey, Feridun, Hazırlık Soruşturması ve Polis, 3.B., İstanbul 1993.

YGİY: Yakalama, Gözaltına Alma ve İfade Alma Yönetmeliği.

YKD: Yargıtay Kararları Dergisi.

Bu çalışmada kullanılan karikatürler, Penguin ve Uykusuz dergileri ile bu dergilerin internet sayfalarından; <http://www.duslersokagi.com/yigitozgur> ve www.komikaze.net, Misvak ve facebook karikatür sayfalarından alınmıştır. Gazete haberleri ise 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'nun 36/1 maddesinin "basın veya radyo tarafından umuma yayılmış bulunan günlük havadisler ve haberler serbestçe iktibas olunabilir" hükmü gereğince kullanılmıştır.

Akademisyen/Avukat Ahmet Cemal RUHİ

SULH HUKUK DAVALARI

Yenilenmiş ve Güncellenmiş

3. BASKI

**ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022**

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Sulh Hukuk Davaları

Akademisyen/Avukat Ahmet Cemal Ruhi

Hukuk Yayınları Dizisi – 2344

Üçüncü Baskı : Eylül, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8209 – 29 – 7

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Salmat Basım Yayım Ambalaj San. Tic. Ltd. Şti.

Sertifika No: 47771

Tel: (0312) 341 10 24 - Ankara

YARARLANILAN KAYNAKLAR

- Altınordu, Fazıl:** Sulh Hukuk Davaları, 1. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara Haziran 2014.
- Arslan, Ramazan/Yılmaz, Ejder/ Taşpınar Ayvaz, Sema/ Hanağası, Emel:** Medeni Usul Hukuku, 7. Baskı, Yetkin Yayınevi, Ankara Ekim 2021.
- Atalı, Murat/ Ermenek, İbrahim/ Erdoğan, Ersin:** Medeni Usul Hukuku, 4. Baskı, Yetkin Yayınevi, Ankara Ekim 2021.
- Budak, Ali Cem/Karaslan, Varol:** Medeni Usul Hukuku, 5. Baskı, Filiz Kitabevi, İstanbul Eylül 2021.
- Gençcan, Ömer Uğur:** Vasiyet Hukuku, 1. Baskı, Yetkin Yayınevi, Ankara Mayıs 2022.
- Gençcan, Ömer Uğur:** 6100 Sayılı HMK Hükümlerine Göre Medeni Hukuk Davaları (Sulh Hukuk ve Asliye Hukuk Mahkemesi), 1. Baskı, Yetkin Yayınevi, Ankara Ocak 2013.
- Gençcan, Ömer Uğur:** Miras Hukuku, 6. Baskı, Yetkin Yayınevi, Ankara Temmuz 2022.
- Gençcan, Ömer Uğur:** Tereke Hukuku, 1. Baskı, Yetkin Yayınevi, Ankara Mayıs 2022.
- Görgün, L. Şanal/Börü, Levent/Kodakoğlu, Mehmet:** Medeni Usul Hukuku, - 28.07.2020 tarih ve 7251 sayılı Kanunla Değiştirilmiş, Güncellenmiş- 10. Baskı, Yetkin Yayınevi, Ankara Ekim 2021.
- Kuru, Baki:** İstinaf Sistemine Göre Yazılmış Medeni Usul Hukuku, Ders Kitabı, 6. baskı, Yetkin Yayınevi, Ankara Aralık 2021.
- Özkan, Hasan:** Açıklamalı – İçtihatlı Dilekçe Örnekli, Sulh Hukuk Davaları ve Tatbikatı (2 Cilt), 8. Baskı, Legal Yayınevi, İstanbul Şubat 2007.
- Pekcanitez, Hakan/Atalay, Oğuz/Özekes, Muhammet:** Medeni Usul Hukuku Ders Kitabı, (Ciltli), 9. Baskı, On İki Levha Yayınevi, İstanbul Eylül 2021.
- Şahin, Emin:** Sulh Hukuk Davaları, 4. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara Temmuz 2015.
- Tanrıver, Süha:** Medeni Usul Hukuku, Cilt I, Cilt II, 4. Baskı, Yetkin Yayınevi, Ankara Ekim 2021.
- Tekdoğan, Aydın:** Sulh Hukuk Davaları, Dava Dilekçesi ve Karar Örnekleri Ekli, 2. Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara Ocak 2022.

Dr. Metin PEHLİVAN

**KAMU İŞYERLERİNDE
ASIL İŞVEREN ALT İŞVEREN
İLİŞKİSİ VE
UYGULAMA SORUNLARI**

**ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022**

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Kamu İşyerlerinde Asıl İşveren Alt İşveren İlişkisi ve Uygulama Sorunları
Metin Pehlivan

Hukuk Yayınları Dizisi – 3215

Birinci Baskı : Eylül, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8209 – 30 – 3

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com
 : adalety@adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi
 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Ay-bay Kırtasiye İnş. Gıda Paz. ve Tic. Ltd. Şti.
Sertifika No: 46661
Tel: (0 312) 472 58 55 - Ankara

KAYNAKÇA

- Abacıoğlu, Muhittin, ve Ali Abacıoğlu. *Kamu İhale Kanunu ve Uygulaması*. 11. bs. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2016.
- Ak, Cenk. "Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nda Sulh ve Sulh Yoluyla Şarta Bağlı Hüküm Verilip Verilemeyeceği Meselesi". *Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 16, sy 4 (2012): 1-18.
- Akbulut, Pakize Ezgi. *Borçlar Hukukunda Kesin Hükümsüzlük Yaptırımının Amaca Uygun Sınırlama (Teleolojik Redüksiyon) Yöntemi İle Daraltılması*. İstanbul: Oniki Levha, 2016.
- Akçaal, Mehmet. "Borçlar Kanununun Genel İşlem Koşullarına Dair Hükümleri Hakkında Bir İnceleme". *Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* XVIII, sy 1 (2014): 49-69.
- Akgüner, Tayfun, ve Kahraman Berk. *İdare Hukuku*. 8. bs. İstanbul: Der Yayınları, 2017.
- Akın, Levent. "İş Uyuşmazlıklarının Çözümünde Arabuluculuk". *Çimento İşveren Dergisi*, 2018, 7-14.
- Akın, Levent. "Yeni Borçlar Kanunu Düzenlemeleri Çerçevesinde Asıl İşverenin Müteselsil Sorumluluğunun Niteliği". *AÜHFD* 60, sy 4 (2011): 733-74.
- Akıntürk, Turgut, Jale Akipek, ve Derya Ateş. *Kişiler Hukuku*. 15. bs. C. Cilt 1. İstanbul: Beta Yayınevi, 2019.
- Akkurt, Sinan Sami. "Hukuki İşlemlerde Geçersizlik Olgusuna Genel Bir Bakış". *Akdeniz Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 4, sy 1 (2014): 99-131.
- Akkuş, Muhammed, ve Şafak Narbay. "Ticari İş Niteliğinin Belirlenmesi ve Ticari İş - Tüketici İşlemi Ayrımı". *İçinde Şirketler Hukuku Uyuşmazlıkları ve Tahkim*, 823-69. İstanbul: Oniki Levha, 2019.
- Akman, Alparslan. "Yargıtay Kararları Işığında Alt İşveren - Asıl İşveren Uygulamalarında Sorumluluk". *İstanbul Barosu Dergisi*, sy 88 (2014): 154-72.
- Aktay, Nizamettin. "Alt İşveren Kurumu ve Hukukumuzda Doğan Sorunlar". *Kamu-İş Dergisi* 3, sy 3 (1994): 13.
- Aktay, Nizamettin. "Bireysel İş Hukukunda Yeni Gelişmeler". Ankara, 2011.
- Aktay, Nizamettin. *Toplu İş Hukuku*. Ankara: Lykeion Kitapevi, 2019.
- Aktürk, Bekir. "Kamu Kurum ve Kuruluşlarında Çalıştırılan Alt İşveren İşçilerinin Kıdem Tazminatı Nasıl Ödenecektir?" *Mali Çözüm*, sy 127 (2015): 223-28.

- Aküzüm, Ural. "Türk İdare Hukukunda Sözleşmeli Personel Kavramı ve Sözleşmeli Personelin Sahip Olduğu Haklar". *Legal İSGHD* 14, sy 53 (2017): 163-94.
- Akyılmaz, Bahtiyar, Murat Sezginer, ve Cemil Kaya. *Türk İdare Hukuku*. 11. bs. Ankara: Savaş Yayınevi, 2021.
- Akyiğit, Ercan. "Alt İşveren ve Benzer İlişkilerden Farkı". *TÜHİS Yayın*, 2009, 38.
- Akyiğit, Ercan. "Alt İşverenlik İlişkisinde İdari Para Cezalarından Sorumluluk". *Sicil*, 2010, 224-49.
- Akyiğit, Ercan. *Bireysel İş Hukuku Ders Kitabı*. 2. bs. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2021.
- Akyiğit, Ercan. *İçtihatlı Açıklamalı 4857 Sayılı İş Kanunu Şerhi*. C. 1. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2013.
- Akyiğit, Ercan. "İlave Tediye ve Sosyal Sigorta Primi Kesilmesi". *Legal İSGHD*, sy 30 (2011): 546-73.
- Akyiğit, Ercan. "İlave Tediye ve Sosyal Sigorta Primi Kesilmesi". *TÜHİS İş Hukuku ve İktisat Dergisi* 23, sy 3 (2011): 69-95.
- Akyiğit, Ercan. *İş Hukuku*. 13. bs. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2021.
- Akyiğit, Ercan. *İş ve Sosyal Güvenlik Hukukunda Alt İşverenlik*. 2.Baskı. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2013.
- Akyiğit, Ercan. *Toplu İş Hukuku*. 3. bs. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2021.
- Akyiğit, Ercan. "Kamuda Alt İşverenlik ve Müteahhide İş Verme Özelinden Farklı mıdır?" 23, sy 4 (2011): 1-33.
- Albayrak Zincirlioğlu, Candan. "Alt İşveren İlişkisi Ve Benzer Hukuki İlişkilerle Karşılaştırılması". *Karatahta İş Yazıları Dergisi*, sy 2 (2015): 103-25.
- Albayrak Zincirlioğlu, Candan. "İş Hukukunda İşyeri ve İşletme Kavramlarının Önemi". *TAAD* 9, sy 34 (2018): 426-50.
- Alexander Heinen. "Liability in Subcontracting Chains: National Rules and the Need for a European Framework", t.y., 126.
- Aliefendioğlu, Yılmaz. "Anayasa Mahkemesi Kararları Işığında 'Yokluk' Ya Da 'Yok İşlem'". *TBB Dergisi*, sy 81 (2009): 1-14.
- Alp, Mustafa. "Belediye Şirketleri İşçilerinin 6772 Sayılı Kanun'a Göre İlave Tediye Hakkı -Yargıtay Karar İncelemesi". *Sicil*, sy 44 (2020): 146-63.
- Alp, Mustafa. *İş Sözleşmesinin Değiştirilmesi*. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2005.
- Alp, Mustafa. "İş Sözleşmesinin Devrinde Bazı Sorunlar". *D.E.Ü. Hukuk Fakültesi Dergisi* 9, sy Özel (2007): 189-209.
- Alp, Mustafa. "İşverene Tek Tarafı Ücret Değişikliği Yetkisi Veren Sözleşme Kayıtlarının Geçerlilik Ve Denetim Ölçütleri". *Legal İSGHD*, sy 21 (2009): 12-35.

- Alpagut, Gülsevil. "4857 Sayılı İş Yasası ile Alt İşveren Konumundaki Yeni Yapılanma", 15-24. Ankara: İNTES, 2004.
- Alpagut, Gülsevil. "6356 Sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanununun Değerlendirilmesi". *İçinde İş Hukukunda Güncel Sorunlar (3)*, 113-83. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2013.
- Alpagut, Gülsevil. "Alt İşveren, İş Sağlığı ve Güvenliği İle İdari Para Cezalarına İlişkin Düzenlemeler". İzmir: Tisk, 2008.
- Alpagut, Gülsevil. "Alt İşverenlik Yönetmeliği ve Hukuka Uygunluk Sorunu". *Legal İSGHD 5, sy 20 (2008)*: 1346-58.
- Alpagut, Gülsevil. "Alt İşverenlik Yönetmeliği'nin Hukuka Aykırılığı Üzerine". *İşveren 47, sy 2 (2008)*: 57-63.
- Alpagut, Gülsevil. "Yargıtay Kararları Işığında İş Güvencesi ve Çalışma Koşullarında Esaslı Değişiklik". *Bankacılar Dergisi 65 (2008)*: 89-110.
- Alper, Yusuf, ve İlknur Kılıç. *İş ve Sosyal Güvenlik Hukuku*. 6. bs. Bursa: Dora, 2021.
- Altundiş, Mehmet. "Hukuki Güven İlkesi". *Yasama Dergisi, sy 10 (2008)*: 59-94.
- Altunkaya, Mehmet. Edimin Başlangıçtaki İmkansızlığı. Ankara: Yetkin Yayınları, 2005.
- "Anayasa Mahkemesi'nin İptal Kararıyla Toplu Sözleşmeden Dayanışma Aidatı ile Yararlanılmasında Neler Değişti?", 01 Kasım 2021. <https://www.kamuiscileri.net/toplu-sozlesmeden-dayanisma-aidati-ile-yararlanilmasinda-anayasa-mahkemesinin-iptal-kararinin-ardindan-neler-degisti-15529.html>.
- Antalya, O. Gökhan. *Borçlar Hukuku Genel Hükümler*. 2. bs. C. V/1. 1 c. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2019.
- Aras, Talip. "İş Güvencesinden Yararlanmanın Koşulları Ve Emredicilik". *TBB Dergisi, sy 119 (2015)*: 429-56.
- Arat, Ayşe. *Konut Satışında Üç Köşeli İlişkilerden Doğan Sorumluluk*. İstanbul: Oniki Levha, 2018.
- Arditi, David, ve Chotibhongs Ranon. "Issues in Subcontracting Practice". *Journal of Construction Engineering and Management 131, sy 8 (2005)*: 865-77.
- Arıcı, Kadir. "Yeni İş Kanunu ve Alt İşveren İlişkisinin Sınırlandırılması Sorunu". *İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Mecmuası 1, sy 55 (2011)*: 485-509.
- Arslan, Ahmet. "Kamu İdareleri Ödedikleri Yüklenici (Taşeron) Firma Personelinin Kıdem Tazminatları İçin Alt Yüklenici Firmaya Rücu Edebilir Mi, Etmeli Mi?" *Vergi Sorunları Dergisi, sy 345 (2017)*: 126-33.
- Arslan Ertürk, Arzu. "6552 Sayılı Kanunun 4857 Sayılı İş Kanunu ile 6356 Sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanununa Getirdiği Yenilikler". *Çalışma ve Toplum Dergisi, sy 45 (Şubat 2015)*: 173-96.

- Aslan, Onur Ender. *Kamu Personel Rejimi: Statü Hukukundan Esnekliğe*. Ankara: TODAİE, 2005.
- Astarlı, Muhittin. *Toplu İş Hukukunda İşkolu Kavramı*. Ankara: Lykeion Kitapevi, 2019.
- Atabay, Levent. "Belediye Şirketlerinde Çalışan İşçilerin 6772 Sayılı Kanun'da Öngörülen İlave Tediye Yollarından Yararlanmaları Sorunu". *TBB Dergisi*, sy 148 (2020): 34.
- Atalı, Murat, ve İbrahim Ermenek. *Medenî Usul Hukuku*. 1. bs. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2019.
- Atamer, Yeşim. "Yeni Türk Borçlar Kanunu Hükümleri Uyarınca Genel İşlem Koşullarının Denetlenmesi", 8-74. Ankara: BTHAE, 2012.
- Atamulu, İsmail. *Türk Borçlar Hukukunda Muvazaa* -. Ankara: Adalet Yayınevi, 2017.
- Atay, Ender Ethem. *İdare Hukuku*. 6.Sayıya Ek Tıpkı Baskı. Ankara: Turhan Kitapevi, 2019.
- Ayan, Mehmet. *Borçlar Hukuku Genel Hükümler*. 12. bs. Ankara: Adalet Yayınevi, 2020.
- Ayan, Özge. "Türk İş Hukukunda Alt İşverenlik İlişkisi". *Legal İSGHD*, sy 10 (2006): 498-532.
- Ayan, Serkan. "Müteselsil Borçlulukta Rücu Zamanaşımına İlişkin Bazı Sorunlar". *Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi XXIV*, sy 4 (2020): 3-59.
- Aybay, Rona. "Uluslararası Andlaşmaların Türk Hukukundaki Yeri". *TBB Dergisi*, sy 70 (2007): 187-213.
- Aydın, Ufuk. "6552 Sayılı (Torba) Yasa Sonrası Asıl İşveren - Alt İşveren İlişkileri". *Sosyal Güvenlik Dergisi* 5, sy 1 (2015): 9-31.
- Aydın, Ufuk. *İş Kanununda Alt İşveren – Sosyal Sigortalarda Aracı*. Ankara: İş Müfettişleri Derneği II.Çalışma Yaşamı Kongresi, 2008.
- Aydın, Ufuk. "Kamu Asıl İşverenlerinin Ödedikleri Kıdem Tazminatları Sebepiyle Alt İşverenlere Rücu Sorunu". *Çimento İşveren Dergisi* 33, sy 6 (2019): 7-24.
- Aydınlı, İbrahim. "6552 Sayılı Kanunla Alt İşveren Kurumunda Yapılan Yeni Düzenlemeler ve Değişiklikler". *Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi XVIII*, sy 3-4 (2014): 76-100.
- Aydınlı, İbrahim. *Türk İş Hukukunda Alt İşveren (Taşeron) İlişkisi ve Muvazaa Sorunu*. 5. bs. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2021.
- Aykaç, Hande Bahar. "94 Sayılı ILO Sözleşmesinin Türk İş Hukukuna Etkisi". *İçinde Sarper Süzek'e Armağan*, 3364. İstanbul: Beta, 2011.

- Aykaç, Hande Bahar. "Alt İşveren İlişkisinde Asıl İş-Yardımcı İş Ayırımı". *Çalışma ve Toplum Dergisi*, sy 3 (2015): 95-122.
- Aykaç, Hande Bahar. "Alt İşverenlik- Anahtar Teslimi İş Ayırımı (Karar İncelemesi)". *Çimento İşveren Dergisi* 29, sy 3 (2015): 45-56.
- Aykaç, Hande Bahar. *İş Hukukunda Alt İşveren*. İstanbul: Beta Yayınevi, 2011.
- Aykaç, Hande Bahar. "Kamu Kurum ve Kuruluşlarında İş Hukukunun Uygulanmasına İlişkin Bazı Sorunlar". *Legal İSGHD*, sy 25 (2010): 101-134.
- SGK Rehberi - Çalışan, Emekli ve İşverenin Haber Portalı. "Bakanlık kadro alan taşeronda tazminatlara noktayı koydu!" Erişim 08 Eylül 2020. <https://www.sgkrehberi.com/haber/179905/bakanlik-kadro-alan-taseronda-tazminatlara-noktayı-koydu.html>.
- "Bakanlık Yazı Yayınladı! Mevcut TİS'ler, 696 KHK ile Kadroya Geçen İşçilere Nasıl Uygulanacak? 696 KHK'lı İşçilerin Ücretleri Yükseltilecek mi?" Erişim 08 Temmuz 2021. <https://www.kamuiscileri.net/bakanlik-yazi-yayinladi-mevcut-tisler-696-khk-ile-kadroya-gecen-iscilere-nasil-uygulanacak-696-khki-iscilerin-ucretleri-yukseltilecek-mi-14521.html>.
- Bal Bektaş, Özlem. *İşsizlik Sigortası*. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2016.
- Barnes, Peter, ve Matthew Davies. *Sub-contracting under the JCT 2005 Forms*. United Kingdom: John Wiley and Sons, 2008.
- Baskan, Esra. *İş Sözleşmesinin Feshinde Son Çare (Ultima Ratio) İlkesi*. İstanbul: Legal Yayınevi, 2021.
- Baskan, Esra. "Türk İş Hukukunda Meslek Edinilmiş Geçici İş İlişkisi". *Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi XXI*, sy 2 (2017): 3-46.
- Başar, Ömer. "Uygulamada Sık Karşılaşılan İşçilik Alacak Ve Tazminatlarının Yargıtay Kararları Işığında Hesaplanması". *ERÜHFD XVI*, sy 1 (2021): 15-58.
- Başbuğ, Aydın. "Alt İşveren ile Toplu İş Sözleşmesi Yapılması ve 6552 sayılı Kanunla Getirilen Üçlü Toplu İş İlişkisi Sistemi". *İş ve Hayat Dergisi* 2, sy 3 (2016): 119-29.
- Başbuğ, Aydın. *Alt İşveren İlişkisi ve Güncel Sorunları*. Ankara: Şeker -İş, 2010.
- Başbuğ, Aydın. "Alt İşveren İşçisi İle Asıl İşveren Arasındaki Borç İlişkisi ve Bu İlişkinin Doğurduğu Hukuki Sorunlar". *Kamu-İş*, Ocak 1998, 60-79.
- Başbuğ, Aydın. "Anayasa Mahkemesi Kararı Sonrası Dayanışma Aidatı Ödeyerek Toplu İş Sözleşmesinden Yararlanma". *İş ve Sosyal Güvenlik Atölyesi* 1, sy 4 (2021).
- Başbuğ, Aydın. *Asıl İşveren ve Alt İşveren İlişkileri Üzerine Bir Değerlendirme*. Ankara: Şeker -İş, 2010.
- Başbuğ, Aydın. "Çalışma Hayatındaki Gelişmeler ve Neden Yeni Bir İş Kanunu Hazırlanmalıdır?" İçinde *Genel Hükümler ve Temel Kavramlar*, 59-78. Ankara: Önka Matbaacılık, 2016.

- Başbuğ, Aydın. "İş Mevzuatının Alt İşveren Uygulamasının Ortaya Çıkardığı Sorunlara Çözüm Üretmekteki Yetersizliği". *İş ve Hayat Dergisi*, sy 3 (2016): 9-22.
- Başbuğ, Aydın. "Örgütlenme Özgürlüğü ve Toplu Pazarlık İlişkisi Açısından Mevzuatın Değerlendirilmesi", 19-34. Ankara: Türk İş Yayınları, 2019.
- Başbuğ, Aydın. "Toplu İş Sözleşmesi Yapma Yetkisindeki Temel Sorunlar ve Sendikal Haklara Olumsuz Etkisi". *İş ve Hayat Dergisi* 2, sy 4 (2016): 59-76.
- Baycık, Gaye. "6356 Sayılı Kanunun Uygulanması Bakımından Sendikal Örgütlenme Düzeyi ve İşkolunun Belirlenmesi". *İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 5, sy 2 (2014): 209-58.
- Baycık, Gaye. "İş İlişkisinin Kurulması, Hükümleri ve İşin Düzenlenmesi". İçinde *Alt İşveren Sözleşmesi-Diğer Sözleşme Türleri*, 118-25. İstanbul: Oniki Levha, 2018.
- Baycık, Gaye. "İş İlişkisinin Kurulması, Hükümleri ve İşin Düzenlenmesi". İçinde *Yargıtay'ın İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukuku Kararlarının Değerlendirilmesi Semineri 2016*, 216-21. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2018.
- Baycık, Gaye. "İşverenin Nakil Yetkisinin Kullanım Denetimi". *AÜHFD* 61, sy 2 (2012): 487-504.
- Bayhan, Tevfik. "Alt İşverenlikte Muvazaalı Bildirim Ve Yaptırımı Bakımından Sürekli-Süreksiz İş Ayrımı Biliniyor Mu?" *Terazi Hukuk Dergisi*, sy 33 (Mayıs 2009): s.64-70.
- Baysal, Ulaş. "Şüphe Feshi Kavramı ve Şüphe Feshine İlişkin Yargıtay Kararlarının Değerlendirilmesi". *Sicil*, sy 35 (2016): 83-98.
- Bedük, Nusret. "Hizmet Alım İhalelerinde Yıllık Ücretli İzin Sorunu". *Kamu-İş* 12, sy 4 (2012): 1-29.
- Bedük, Nusret. "Kamu İşyerlerinde Alt İşveren Uygulaması ve İşçi Alacağı Sorunu". *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 19, sy 1 (2011): 152-224.
- Berberoğlu Yenipınar, Filiz. *İşverenin Sorumluluğu*. İstanbul: Legal Yayınevi, 2018.
- Bilgili, Abbas. "İşe İade Davasını Kazanarak İşe Başlatılan İşçinin Durumu". *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi* 20, sy 1 (2014): 507-20.
- Bilgili, Özkan. "Kamu Kurumlarında Kadroya Geçirilen Alt İşveren İşçilerine Yapılan Hastalık Yardımı Ödemeleri". *Legal İSGHD* 17, sy 66 (2020): 523-46.
- Binbir, Sinan. "İş Mevzuatı Kapsamında Kamu İhale Mevzuatı Uyarınca İşçi ve İşverenlerin Yükümlülükleri". *E-Yaklaşım Dergisi*, sy 150 (2005).
- Boydak, Alptekin Burak. "6552 Sayılı Kanun Gereğince Kamu İdarelerinin Kıdem Tazminatı Ödeme Yükümlülüğü". *Çimento İşveren Dergisi* 1, sy 30 (2016): 18-25.

- Boydak, Alptekin Burak. "Anayasa Mahkemesinin Asıl İşveren Alt İşveren Arasındaki Rücu İlişkisine Dair Kararının Değerlendirilmesi". *TAAD* 11, sy 43 (2020): 23-34.
- Boydak, Alptekin Burak. "Asıl İşveren-Alt İşveren Arasındaki Müteselsil Sorumluluk Kaynaklı Rücu İlişkisi". *TAAD* 7, sy 4 (2016): 227-43.
- Boydak, Alptekin Burak. "İş Uyuşmazlıklarında Zorunlu Arabuluculuk Düzenlemesinin Kamuda Hizmet Alımı Kapsamında Çalışan İşçiler Bakımından Değerlendirilmesi". *Çalışma İlişkileri Dergisi* 9, sy 2 (2018): 88-100.
- Boydak, Alptekin Burak. *Kamu Kuruluşlarının İşçilik Alacaklarından Sorumluluğu*. 2. bs. Ankara: Adalet Yayınevi, 2020.
- Bozkurt Gümrükçüoğlu, Yeliz. *Toplu İş Sözleşmesinin Uygulama Alanı*. İstanbul: Vedat Kitapçılık, 2018.
- Branzoli, Nicola, ve Francesco Decarolis. "Entry and Subcontracting in Public Procurement Auctions". *Management Science* 61, sy 12 (2015): 2945-2962.
- Bucaktepe, Adil. "Devlet Memurluğu ve Memurların Değerlendirilmesi Üzerine Düşünceler". *Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* XVII, sy 3-4 (2014): 459-89.
- Buccioli, Alessandro, Ottorino Chillemi, ve Giacomo Palazzi. "Cost Overrun and Auction Format in Small Size Public Works". *European Journal of Political Economy* 30, sy Elsevier (2013): 35-42.
- Buz, Vedat. *Medeni Hukukta Yenilik Doğuran Haklar*. Ankara: Yetkin Yayınları, 2005.
- Büyükuysal, Yağmur, Sedat Gökdemir, ve Atilla Bulut. "696 Sayılı KHK Kapsamında Kamuya Geçirilen Alt İşveren İşçilerinin Hukuki Durumu". *Bursa Barosu Dergisi* 45, sy 114 (2020): 98-107.
- Canbolat, Talat. "4857 Sayılı İş Kanununun Temel Kavramlara İlişkin Hükümlerinden Doğan Uygulama Sorunları ve Çözüm Önerileri", 24-55. Ankara: Önka Matbaacılık, 2016.
- Canbolat, Talat. *6356 Sayılı Kanuna Göre Toplu İş Sözleşmesinin Düzeyi ve Türleri*. İstanbul: Beta Yayınevi, 2013.
- Canbolat, Talat. "6356 Sayılı Kanunda Öngörülen Çerçeve Sözleşmenin Hukuki Niteliği". *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi*, sy Prof. Dr. Ali Rıza Okur'a Armağan-Özel Sayı (2014): 522-43.
- Canbolat, Talat. "Borçlar Hukuku Bakımından Türk Hukukunda Alt İşveren". *İçinde Kamu İşyerlerinde Alt İşveren Uygulamasının Doğurduğu Sorunlar ve Çözüm Arayışları, Seminer/Çalıştay*. Ankara: Kamu-İş, 2010.
- Canbolat, Talat. "İş ve Sosyal Güvenlik Hukukunda Alt İşveren Kavramı". *İHD*, sy Nisan/Haziran (1992): 215 vd.

- Canbolat, Talat. "İş Yargısında Dava Şartı Olarak Arabuluculuk". İçinde *İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukukuna İlişkin Sorunlar ve Çözüm Önerileri 02-03 Haziran 2017 Galatasaray Üniversitesi*, 95-111. İstanbul: İstanbul Barosu, 2018.
- Canbolat, Talat. "Kamuda Yeni İstihdam Türü Olarak Uygulanan Hizmet Alım Sözleşmeleri". *Kamu'da Sosyal Politika Dergisi*, sy 17 (Şubat 2011): 11-32.
- Canbolat, Talat. "Toplu İş Sözleşmesi Hakkı ve Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar", 140-65. Ankara: Türk İş Yayımları, 2019.
- Canbolat, Talat. *Türk İş Hukukunda Asıl İşveren Alt İşveren İlişkisi*. İstanbul: Kazancı, 1992.
- Caniklioğlu, Nurşen. "6356 Sayılı Kanuna Göre Grev Yasakları ve Grevin Ertelelmesi". *Çalışma ve Toplum Dergisi*, sy 4 (2013): 289-316.
- Centel, Tankut. "Alt İşveren Düzenlemelerine Eleştirel Bir Yaklaşım". *Sicil*, sy 12 (2008): s.39-43.
- Centel, Tankut. "Alt İşveren Yönetmeliği". *İşveren* 47, sy 2 (2008): 55-58.
- Centel, Tankut. "Alt İşverenlere Ait İşkolu Tespitleri". *Tisk Akademi* 1, sy 2 (2006): 6-13.
- Centel, Tankut. *İş Güvencesi*. 2. bs. İstanbul: Legal Yayınevi, 2020.
- Centel, Tankut. "İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nun Uygulama Alanı ve Kapsamı". *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi* 19, sy 2 (2013): 79-84.
- Centel, Tankut. "İşyerinin Bir Bölümünün Devrinde Fiziki Mekan". *Sicil*, 2008, 4-10.
- Centel, Tankut. "Yasal Greve Müdahalede Grev Oylaması Uygulaması". *Tisk Akademi* 9, sy 16 (2014): 5-24.
- Civan, Orhan Ersun. *Genel İş Koşulları*. İstanbul: Beta Yayınevi, 2015.
- Costantino, Nicola, ve Roberto Pietroforte. "Subcontracting Practices In USA Homebuilding – An Empirical Verification Of Eccles's Findings 20 Years Later". *European Journal Of Purchasing & Supply Management* 8, sy 1 (2002): 15-23.
- Costantino, Nicola, Roberto Pietroforte, ve Peter Hamill. "Subcontracting in commercial and residential construction: an empirical investigation". *Construction Management and Economics* 19, sy 4 (01 Temmuz 2001): 439-47. <https://doi.org/10.1080/01446190010020390>.
- Coşkun, Burak. "Kamu Kurumları Nezdinde Alt İşverenlere Bağlı Olarak Çalışan İşçilerin Kıdem Tazminatından Sorumluluk Konusunda 7166 Sayılı Kanunun Getirdiği Yenilikler". *İstanbul Barosu Dergisi*, 2019, 100-111.
- Çağatay AKYOL. "Asıl İşveren-Alt İşveren İlişkisi Kapsamında İşe İade Davalarında Taraf Sıfatı (Husumet)". *Legal İSGHD* 8, sy 31 (2011): 1047-63.
- Çağlayan, Ramazan. "Hukukumuzda Kamu Tüzel Kişiliği Kavramı ve Kıstasları". *Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi*, sy 7 (2016): 373-98.

- Çağlayan, Ramazan. *İdare Hukuku Dersleri*. 7. bs. Ankara: Adalet Yayınevi, 2019.
- Çalık, Abdurrahman. "Askerlik, Doğum veya Sağlık Mazereti Nedeniyle 04.12.2017 Tarihinde Görevde Olmayan Taşeron İşçilerinin Kamuya Geçişi". *E-Yaklaşım Dergisi*, sy 314 (2019).
- Çalık, Abdurrahman. "Kadroya Geçen Yüklenici İşçilerinin Yıllık Ücretli İzinleri". *E-Yaklaşım Dergisi*, sy 307 (2018).
- Çalık, Abdurrahman. "Son Düzenlemelere Göre Muvazaalı Alt İşverenlik İlişkileri İle İlgili İncelemeler". *Çalışma Dünyası Dergisi 2*, sy 3 (2014): 61-91.
- Çalık, Abdurrahman. "Taşerondan Kadroya Geçen İşçilere Asgari Ücret Zammı Var mı?" *E-Yaklaşım Dergisi*, sy 312 (2018).
- Çankaya, O.Güven, ve Şahin Çil. "4857 Sayılı İş Kanunu'na Göre Asıl İşveren Alt İşveren İlişkisi". *sicil*, sy 3 (Eylül 2006): 54-80.
- Çankaya, Osman Güven. "Türk İş Hukukunda Alt İşveren Kavramı, Uygulamada Asıl İşveren Alt İşveren İlişkilerinden Doğan Bazı Sorunlar". *İçinde Yargıç Dr.Aydın Özkul'a Armağan*, 6:14-30. Ankara: Kamu-İş, 2002.
- Çankaya, Osman Güven, ve Şahin Çil. *İş Hukukunda Üçlü İlişkiler*. 3. bs. Ankara: Yetkin Yayınları, 2011.
- Çankaya, Osman Güven, Seracettin Göktaş, ve Cevdet İlhan Günay. *Türk İş Hukukunda İş İade Davaları*. Ankara: Yetkin Yayınları, 2006.
- Çankaya, Yiğitcan. "İşçi Lehine Yorum İlkesi". *Çankaya Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 5*, sy 1 (2020): 807-28.
- Çelebi, Duygu. *Meslek Edinilmiş Geçici İş İlişkisi*. Ankara: Adalet Yayınevi, 2019.
- Çelik, İrem. *Sendikal Örgütlenmede İşkolunun Belirlenmesi*. İstanbul: Onikilevha, 2021.
- Çelik, Lamih. "Torba Yasa İle Kamu İdarelerine Getirilen İş Müfettişinin Muvazaa Tespitine Karşı İtiraz Etme Mecburiyeti". *Legal İSGHD 11*, sy 43 (2014): 45-55.
- Çelik, Nuri. "Alt İşverenlik Konusunda Bir Yargıtay Kararındaki Değerlendirmeler Üzerine Düşüncelerimiz". *Legal İSGHD 9*, sy 35 (2012): 169-77.
- Çelik, Nuri. "Asıl İşveren Tarafından Alt İşverene İş Verilmesinin Koşulları". *Sicil*, sy 13 (2009): s.83-92.
- Çelik, Nuri. "İşveren, İşveren Vekili, Alt İşveren ve Bunlarla İlgili Hukuki Sorunlar", *İş Hukukunun Güncel Sorunları Semineri*. *TÜHİS Yayın*, sy 26 (09 Aralık 1997): 146-76.
- Çelik, Nuri. "Toplu İş Sözleşmesi İle Çalışma Koşullarının Düzenlenmesinde ve Fesih Bildirimi Sürelerinin Artırılmasında Karşılaşılan Sorunlar". *Çalışma ve Toplum Dergisi 31*, sy 4 (2011): 11-24.
- Çelik, Nuri, Nurşen Caniklioğlu, Talat Canbolat, ve Ercüment Özkaraca. *İş Hukuku Dersleri*. Yenilenmiş 34.Bası. İstanbul: Beta Yayınevi, 2021.

- Çetin, Emrah. "İşyeri Devri Kavramı ve İşyeri Devrinin Diğer Üçlü İş İlişkileriyle Karşılaştırılması". *Legal İSGHD* 14, sy 56 (2017): 1773-1836.
- Çınar, Sidar. "Taşeron Çalışma İlişkilerinde İnşaat İşçileri". *Sosyoloji Araştırmaları Dergisi*, 2014, s. 36-70.
- Çiçek, Mustafa. "İşe İade Taleplerinde İş Mahkemeleri® Kanunu ile Yapılan Önemli Değişiklik® ve Getirilen Yenilikler". *Terazi Hukuk Dergisi* 13, sy 143 (2018): 81-89.
- Çifter, Alğun. "Karar İncelemesi (1475 sayılı Kanun Dönemi Asıl İşveren Alt İşveren İlişkisi)". *Çimento İşveren Dergisi* 11, sy 2 (1997): 22-28.
- Çifter, Alğun. "Türk Hukukunda Yasal Grevin Greve Katılmayan ve Greve Katılmayan İşçiler Açısından Sonuçları". *İstanbul Ticaret Üniversitesi Fen Bilimleri Dergisi* 1, sy 1 (2002): 86-100.
- Çil, Şahin. "10.Yılında İş Kanunu Uygulaması Genel Hükümler". *İçinde 10.Yılında 4857 Sayılı İş Kanunu Sempozyumu*, 79-136. Ankara: Önka Matbaacılık, 2016.
- Çil, Şahin. "6552 Sayılı Kanun'la Getirilen Yenilikler Ve Kamu İhalelerinde İşçi Alacaklarından Sorumluluk". *İçinde Kamu İhale Hukuku'na İlişkin Tebliğler ve Makaleler - 2*, 198-221. İstanbul: Aristo, 2016.
- Çil, Şahin. *İş Hukuku Yargıtay İlke Kararları 2020-2021*. 8. bs. Ankara: Yetkin Yayınları, 2021.
- Çil, Şahin. *İş Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk*. Ankara: Yetkin Yayınları, 2018.
- Çil, Şahin. "Uygulamaya Yansıyan Yönleriyle Asıl İşveren Alt İşveren İlişkisi", 4-61. İstanbul, 2009.
- Çolak, Mahmut. "506 Sayılı Yasa Uygulamasında Aracı (Taşeron) Kavramı". *Yaklaşım Dergisi*, sy Haziran (2002): s.1-6.
- Çopuroğlu, Çağlar. *Ücret ve Korunması*. Ankara: Turhan Kitapevi, 2013.
- Çubukçu, Erdoğan. "Asıl İşveren Alt İşveren İlişkisi Tanım ve Kavramlar". *TÜHİS İş Hukuku ve İktisat Dergisi* 21, sy 2-3 (2008): s.1-7.
- Dalcı Özdoğan, Nurcihan. *Müteselsil Sorumluluk*. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2015.
- Davut SEYHAN. "Alt İşverenlik Yönetmeliği İle Getirilen Düzenlemeler". *Lebib Yalkın Mevzuat Dergisi*, sy 63 (2009): s.1-8.
- De Silva, Dakshina, Timothy Dunne, ve Georgia Kosmopoulou. "Disadvantaged Business Enterprise Goals in Government Procurement Contracting: An Analysis of Bidding Behavior and Costs". *International Journal of Industrial Organization* 30, sy 4 (2012): 377-88.
- Demir, Ender. "Asıl İşveren İle Alt İşverenin Müteselsil Sorumluluğu". *Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 15, sy Özel Sayısı Prof. Dr. Turhan Esener'e Armağan (2016): 825-87.

- Demir, Fevzi. "4857 Sayılı İş Kanunu'nun Başlıca Yenilikleri ve Uygulamadaki Muhtemel Etkileri". *Mercek*, sy Temmuz (2003): s.82-124.
- Demir, Fevzi. "Asıl İşveren-Alt İşveren Birlikte Sorumluluğunun Sınırları". *Legal İSGHD* 12, sy 48 (2015): 19-38.
- Demir, Fevzi. *Sorularla Bireysel İş Hukuku*. Ankara: Türkiye Barolar Birliği, 2006.
- Demir, Kübra. "İşyeri Devrinde Devreden ve Devralan İşverenin Sorumluluğu". *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi* 25, sy 2 (2019): 653-81.
- Demir, Kübra. "Toplu İş Sözleşmesinden Yararlanma". *Sivas Cumhuriyet Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi* 21, sy 2 (2020): 352-83.
- Demir, Şamil. "İş Hukukunda Geçersiz Feshin Sonuçları". *Ankara Barosu Dergisi*, sy 3 (2013): 340-67.
- Demircioğlu, Murat, Tankut Centel, ve Hasan Ali Kaplan. *İş Hukuku*. 21. bs. İstanbul: Beta Yayınevi, 2021.
- Demirdizen, Özer. "Sosyal Güvenlik Sistemimizde Engelli Sigortalılara Sağlanan Pozitif Ayrıcalıklar". *Mali Çözüm*, 2014, 177-83.
- Dereli, Toker. "6356 Sayılı Yeni Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu: Genel Bir Değerlendirme". *Çalışma ve Toplum Dergisi* 1, sy 36 (2013): 41-64.
- Develioğlu, Hüseyin Murat. *Borçlar Hukuku Genel Hükümler*. İstanbul: Oniki Levha, 2020.
- Doğan, Gülmelihat. "Ayrımcılık Tazminatı- Sendikal Tazminat (Dayandıkları Esaslar ve Farklılıkları)". *Ankara Barosu Dergisi*, sy 1 (2014): 363-90.
- Doğan, İlhan. "Toplu İş Hukukumuzda İşkolu Tespiti Üzerine". *Sicil*, sy 6 (2007): 128-42.
- Doğan, İlyas. *Devletler Hukuku*. Genişletilmiş 3. Baskı. Ankara: Astana Yayınları, 2016.
- Doğan Yenisey, Kübra. "Asıl İşveren-Alt İşveren İlişkisi ve Bu İlişkidен Kaynaklanan Hukuki Sorunlar". *İçinde Asıl İşveren Alt İşveren İlişkisi ve Uygulamadaki Sorunlar*, 19-54. Ankara: İş Müfettişleri Derneği Yayını, 2010.
- Doğan Yenisey, Kübra. *İş Hukukunda İşyeri ve İşletme*. İstanbul: Legal Yayınevi, 2007.
- Doğan Yenisey, Kübra. "Muvazaalı Asıl İşveren Alt İşveren İlişkisinde İşçinin Alt İşverenin İmzaladığı Toplu İş Sözleşmesinden Yararlanabilmesi". *İçinde Toplu İş İlişkileri*, 638. İstanbul: Oniki Levha, 2017.
- Doğan Yenisey, Kübra. "Sendikal Örgütlenmede İşkolu Esası ve İşkolunun Belirlenmesi". *Çalışma ve Toplum Dergisi* 39, sy 4 (2013): 42-69.
- Doğanyığıt, Saadettin. *Kamu İhale Kanunu ve Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu*. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2018.

- Dulay, Dilek. "Asıl İşveren Alt İşveren İlişkisi ve Bu İlişkiden Kaynaklanan Hukuki Sorunlar". *Terazi Hukuk Dergisi* 7, sy 76 (2012): 23-30.
- Dulay, Dilek. "İşyerinin Tamamının veya Bir Bölümünün Devri". *Terazi Hukuk Dergisi* 7, sy 66 (2012): 57-64.
- Dulay, Dilek. "İşyerinin veya Bir Bölümünün Devri". *Legal İSGHD* 8, sy 32 (2011): 1373-94.
- Duman, Barış. *İşçilerin Yıllık Ücretli İzin Hakkı*. 2. bs. İstanbul: Legal Yayınevi, 2021.
- Durak, Yasemin. "Güven Sorumluluğu ve 'Culpa İn Contrahendo'". *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 25, sy 1 (2017): 239-88.
- Dursun, Arzu, ve Nurullah Dursun. *Belirli Süreli İş Sözleşmeleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2017.
- Düğer, Sırrı, ve Seyithan Deliduman. "Medeni ve İdari Yargıda Davadan Feraat". *Yalova Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 1, sy 2 (2012): 11-46.
- Eke, Abdülhalim. "Kamu Alt İşverenleri İşe Başlatılmayanlar -İkame Personel (696)". ALİ TEZEL, 09 Nisan 2018. <https://aliteznel.com.tr/kamu-alt-isverenleri-ise-baslatilamayanlar-ikame-personel-696-4457/>.
- Ekin, Ali, ve Metin Baykan. "4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nun Fiyat Farkı Verilmesi Başlıklı 8. Maddesine 6552 sayılı Kanun ile Getirilen Ek Fıkra Hükmünün, Alt İşveren İşçilerinin Haklarını Kısıtlaması Bakımından İş Kanunu ve Anayasa'ya Aykırılığı". *Legal İSGHD*, sy 49 (2019): 39-66.
- Ekin, Nusret. *Ekonomik ve Hukuksal Boyutlarıyla Alt İşveren*. İstanbul: İstanbul Ticaret Odası Yayınları, 2002.
- Ekmekçi, Ömer. "26 Haziran 2002 Tarihli İş Kanunu Tasarısının Bazı Hükümleri Üzerine". İçinde *Yeni İş Yasası Seminer Notları*, 131-35. Toprak İşveren Sendikası, 2002.
- Ekmekçi, Ömer. "Kamu İşverenin Özel Sektör İşvereni Karşısında Kayırılması ve Anayasa'nın Eşitlik İlkesinin Açık İhlali". *Legal İş Hukuku Dergisi*, 2006, 1176-77.
- Ekmekçi, Ömer. *Toplu İş Hukuku Dersleri*. 3. bs. İstanbul: Oniki Levha, 2021.
- Ekmekçi, Ömer, Muhammet Özkes, Murat Atalı, ve Vural Seven. *Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk*. 2. bs. İstanbul: Oniki Levha, 2019.
- Ekmekçi, Ömer, ve Esra Yiğit. *Bireysel İş Hukuku Dersleri*. 3. bs. İstanbul: Oniki Levha, 2021.
- Ekonomi, Münir. "Asıl İşveren Alt İşveren İlişkileri ve Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar". *Tekstil İşveren*, sy Eylül (1991): 4-13.
- Ekonomi, Münir. "Asıl İşveren Alt İşveren İlişkisinin Kurulması ve Sona Ermesi". İçinde *Türk İş Hukukunda Üçlü İlişkiler*, 20-53. İstanbul: Legal Yayınevi, 2008.

- “Engelli Taşeron İşçilerin Emeklilik Durumu ve Yeni Düzenleme Zarureti”, 20 Şubat 2018. <https://www.kamuiscileri.net/engelli-taseron-iscilerin-emeklilik-durumu-ve-yeni-duzenleme-zarureti-1855.html>.
- Engin, Murat. “6356 Sayılı Yasa’da Toplu İş Sözleşmesi Yetkisi”. *Çalışma ve Toplum Dergisi*, sy 4 (2013): 143-64.
- Engin, Murat. “Asıl İşveren Alt İşveren İlişkisinde Birlikte Sorumluluğun Kapsamı”, 13-41. İstanbul: İstanbul Barosu Çalışma Hukuku Komisyonu-Galatasaray Üniversitesi, 2008.
- Engin, Murat. “İş Kanunundaki Yeni İstihdam Biçimleri ve Üçlü İş İlişkileri”, 65-84. Ankara: İş Müfettişleri Derneği Yayını, 2008.
- Engin, Murat. “Üçlü İş İlişkileri”. *Çinde III.Yılında İş Yasası*, 12-26. İstanbul: Tisk, 2005.
- Ercoşkun Şenol, Hatice Kübra. *Borçlar Hukukunda İmkansızlık*. İstanbul: Oniki Levha, 2016.
- Ercoşkun Şenol, Hatice Kübra. “Sözleşmenin İçeriğini Belirleme Özgürlüğü ve Bunun Genel Sınırı”. *İÜHFMLXXIV*, sy 2 (2016): 709-37.
- Erdoğan Çubukçu. “Asıl İşveren-Alt İşveren (Diğer İşveren) İlişkileri Üzerine Düşünceler”. *Barolar Birliği Dergisi* 9, sy 1 (1996): 69-70.
- Erdoğan, İhsan. *Borçlar Hukuku Genel Hükümler*. 4. bs. Ankara: Gazi Kitabevi, 2019.
- Eren, Fikret. *Borçlar Hukuku Genel Hükümler*. 25. bs. Ankara: Yetkin Yayınları, 2020.
- Eren, Selçuk, ve Ferhat Tuncel. “Asıl İşveren – Alt İşveren İlişkisi İle İlgili Yargıtay Kararları”. *Türk İş Sendikası Ankara*, 2010.
- Erkanlı, Betül. “Alt İşverenlikte Asıl İş - Yardımcı İş Ayrımı”. *D.E.Ü. Hukuk Fakültesi Dergisi* 18, sy 1 (2016): 63-111.
- Erkanlı, Betül. “Türk İş Hukukunda Grev Oylaması”. *D.E.Ü. Hukuk Fakültesi Dergisi* 19, sy Prof. Dr. Şeref ERTAŞ’a Armağan, Özel Sayı (2017): 2209-50.
- Ersöz, Deniz. *Alt İşverenlik El Kitabı*. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2014.
- Ertan, Selçuk. “Belediyelerde İşçi İstihdamı Kronolojisi”. *Emek Araştırma Dergisi* 3, sy 2 (2018): 87-102.
- Ertuğrul, Meltem. “İş Hukukunda Değişiklik Feshi”. *İzmir Barosu Dergisi*, 2018, 131-73.
- Ertürk, Şükran. “Genel İş Koşulları ve Genel İş Koşullarının Değerlendirilmesi”. *D.E.Ü. Hukuk Fakültesi Dergisi* 15, sy Özel (2014): 81-118.
- Esener, Turhan. *Türk Hususi Hukukunda Muvazaalı Muameleler*. İstanbul: Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları 105, 1956.
- Eyrenci, Öner. “4857 sayılı İş Kanunu ile Getirilen Yeni Düzenlemeler Genel Bir Değerlendirme”. *Legal İSGHD*, sy 1 (2004): s.14-56.

- Eyrenci, Öner. "6356 Sayılı Kanunda Toplu İş Sözleşmesi Türleri". *D.E.Ü. Hukuk Fakültesi Dergisi* 15, sy Özel (2014): 118-47.
- Eyrenci, Öner. "Kamuda Faaliyet Gösteren Alt İşveren İşyerlerinde Toplu İş Sözleşmesi Sürecine İlişkin 6552 Sayılı Kanun Hükümleri". *Legal İSGHD*, sy Prof.Dr.Fevzi Demir'e Armağan (2016): 135-50.
- Eyrenci, Öner, Savaş Taşkent, Devrim Ulucan, ve Esra Baskan. *Bireysel İş Hukuku*. 10. bs. İstanbul: Beta Yayınevi, 2020.
- Eyüboğlu, Özge. *Türk İş Hukukunda Asıl İşveren Alt İşveren İlişkisi*. İstanbul: Aristo Yayınları, 2021.
- Gerek, Nüvit. "6356 Sayılı Kanunu Grev ve Lokavt Konusunda Öngördüğü Değişiklikler". *TÜHİS İş Hukuku ve İktisat Dergisi* 24, sy 6 (2013): 1-14.
- Gerek, Nüvit. "Alt İşverenlerin İdari Para Cezalarından Asıl İşverenin Sorumluluğu". *Sicil*, sy 19 (2010): 178-84.
- Gerek, Nüvit. "İş Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılması ile Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına Dair 6552 sayılı Kanununun Düşündürdükleri". *TÜHİS İş Hukuku ve İktisat Dergisi* 25, sy 3-4-5-6 (2014): 1-20.
- Gerek, Nüvit. "Kamu Kuruluşlarında Hizmet Alım İhaleleri Kapsamında Çalıştırılan Alt İşveren İşçileri İle İlgili Sorunlar". *Çalışma ve Toplum Dergisi* 15, sy 4 (2007): s.80-91.
- Gerek, Nüvit. "Kamuda Çalışan Alt İşveren İşçilerinin Muvazaalı İlişkilerden ve İşkolu Tespitindeki Zorluklardan Kaynaklanan Sorunları". *Karatahta İş Yazıları Dergisi*, sy 8 (2017): 53-88.
- Gökçe, Erdal. *Türk İş Hukukunda İşe İade Davası*. İstanbul: Legal Yayınevi, 2008.
- Gökdemir, Sedat. "696 Sayılı KHK Sonrasında Belediye Şirket İşçilerinin İlave Tediye Hakkı". *Bursa Barosu Dergisi* 45, sy 111 (2020): 99-104.
- Göktaş, Seracettin. "Alt İşverenlik Uygulamasının Bazı Önemli Sorunları". *Sicil*, sy 12 (2008): 96-106.
- Göktaş, Seracettin, ve Gökhan Yılmaz. *Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu Şerhi*. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2021.
- Göktaş, Seracettin, ve Eda Manav Özdemir. "Kamuda Taşeron İşçilerinin Sürekli İşçi Kadrosuna, Geçici İşçi Pozisyonuna veya Mahalli İdare Şirketlerine Geçiş Hakkında 696 Sayılı Olağanüstü Hal Kararnamesinin Getirdikleri". *Yargıtay Dergisi* 44, sy 3 (2018): 701-42.
- Gözler, Kemal. *Hukukun Temel Kavramları*. 18. bs. Bursa: Ekin, 2020.
- Gözler, Kemal. *İdare Hukuku Ders Notları*. 20. bs. Bursa: Ekin, 2018.
- Gözler, Kemal. "Olağanüstü Hâl Kanun Hükmünde Kararnemelerinin Hukukî Rejiminin İfsadı Hakkında Bir İnceleme". anayasa.gen.tr, 17 Şubat 2017.

- Gözübüyük, A.Şeref. *Yönetim Hukuku*. 34. bs. Ankara: Turhan Kitapevi, 2016.
- Gözübüyük, Şeref, ve Turgut Tan. *İdare Hukuku Cilt:1*. 13. bs. Ankara: Turhan Kitapevi, 2019.
- Güler, Şerafettin. "Kamudaki Alt İşverenlerin Kamu İşveren Sendikalarını Yetkilendirmeleri, Ortaya Çıkan Sorunlar ve Çözüme Yönelik Bir Değerlendirme". *Kara Tahta İş Yazıları Dergisi*, sy 7 (2017): 78-109.
- Güler, Şeref. *Müteselsil Sorumluluk İlkesinin İş Kanunu'ndaki Uygulaması*. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2021.
- Güleşçi, Yusuf. *Kamu İşyerlerinde Alt İşveren Uygulaması*. Ankara: Adalet Yayınevi, 2013.
- Güleşçi, Yusuf. "Kamu İşyerlerinde Alt İşveren Uygulamasının 696 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname İle (Kısmen) Kaldırılması ve Sonuçları". *Baltkesir Barosu Dergisi*, sy 1 (2018): 19-60.
- Gülsevil Alpagut. "6331 Sayılı İş Sağlığı Ve Güvenliği Kanununun Genel Esasları". *İÜHFM C. LXXII*, sy 2 (2014): 31-46.
- Gülümden Ürcan. "Muvazaalı İşlemin Tespiti ve Usul Hukuku Açısından Gösterdiği Bazı Özellikler". *Legal İSGHD*, sy 19 (2008): 957-1004.
- Günay, Cevdet İlhan. *İş Kanunu Şerhi*. 5. bs. 1 c. Ankara: Yetkin Yayınları, 2015.
- Günay, Cevdet İlhan. *İş ve Sosyal Güvenlik Hukuku Dersleri*. 6. bs. Ankara: Yetkin Yayınları, 2020.
- Günay, Cevdet İlhan. *İş Yargısı ve Arabuluculuk*. 1. bs. Ankara: Yetkin Yayınları, 2017.
- Günay, Cevdet İlhan. "Yargı Kararlarında Yeni İstihdam Biçimleri ve Üçlü İş İlişkileri". *İstanbul Barosu Dergisi*, sy Özel-5 (2007): 15-68.
- Günay, Cevdet İlhan. "Yeni Yasal Düzenleme Çalışmaları Işığında Toplu İş Sözleşmesi Yapma Ehliyet ve Yetkisi". *İÜHFM LXXII*, sy 2 (2014): 582-611.
- Günday, Metin. *İdare Hukuku*. 11. bs. Ankara: İmaj, 2017.
- Gündüz, Aslan. *Milletlerarası Hukuk*. Editör Reşat Volkan Günel. 10. bs. Ankara: Savaş Yayınevi, 2019.
- Gündüz, Ferhat. *Hizmet Alımları Sözleşme Uygulamaları*. Ankara: www.ferhatgunduz.com, 2013.
- Gündüz, Ferhat. "Yükleniciler Tarafından Ödenmeyen İşçi Alacakları Kamu İdareleri Tarafından Ödenmek Zorunda mıdır?" *E-Yaklaşım Dergisi*, sy 190 (2008).
- Güney, Alptekin, ve Kemal Aslanova. "Türk Hukuku'nda Grev Yasakları ve ILO Normları". *Çalışma ve Toplum Dergisi*, sy 1 (2014): 257-72.
- Güven, Yener. "4857 Sayılı İş Yasasında Asıl İşveren-Alt İşveren İlişkisi ve Uygulamadaki Durum". *İçinde Asıl İşveren-Alt İşveren İlişkisi ve Uygulamadaki Sorunları*, 291-304. Ankara: İş Müfettişleri Derneği Yayını, 2010.

- Güzel, Ali. "Alt İşveren (Taşeron) Uygulamasının Endüstri İlişkileri Sistemi Etkileri". *Çimento İşveren Dergisi* 7, sy 5 (1993): s.3-11.
- Güzel, Ali. "ILO Normlarının İç Hukuka Etkisi Ve Türk İş Hukukunun Gelişmesine Katkısı". İçinde *ILO Normları ve Türk İş Hukuku*, 2-50. Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınevi, 1997.
- Güzel, Ali. "İş Yasasına Göre Alt İşveren Kavramı ve Asıl İşveren-Alt İşveren İlişkisinin Sınırları". *Çalışma ve Toplum Dergisi* 1 (2004): 31-65.
- Güzel, Ali, ve Deniz Ugan Çatalkaya. "İşyerinin veya Bir Bölümünün Devrinin Toplu İş Sözleşmesine Etkisi". *D.E.Ü. Hukuk Fakültesi Dergisi* 15, sy Özel (2014): 147-99.
- Honsell, Heinrich, Vogt Nedim Peter, ve Wiegand Wolfgang. *Basler Kommentar Obligationenrecht I*. 6. bs. C. 18. Basel: Helbing & Lichtenhahn, 2015.
- Işık, Bahattin. *Hizmet Alım İhaleleri ve Sözleşme Uygulamaları*. Ankara: KİM Akademi, 2015.
- İlgezdi, Ali Rıza, Cem Güçlü, ve Eren Sönmez. *Belediye Şirketleri*. 2. bs. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2021.
- İnceoğlu, Murat, ve Yasemin Kabaklıoğlu Arslanyürek. "Kanuna Karşı Hile Örneği Olarak Vade Farkı ve Gecikme Cezası". *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi* 22, sy 33 (2016): 1351-62.
- İnciroğlu, Lütfi. "Çalışma Hayatında Alt İşveren Taşeron Uygulaması". *Legal İSGHD* 11, sy 41 (2014): 73-84.
- İnciroğlu, Lütfi. *Kamu İşverenin İş Sağlığı ve Güvenliği Bakımından Sorumluluğu*. 2. bs. Ankara: Adalet Yayınevi, 2017.
- Jeziorski, Przemyslaw, ve Elena Krasnokutskaya. "Dynamic auction environment with subcontracting". *Rand Journal of Economics* 47, sy 4 (2016): 751-91.
- Jones, Bob. *A Practical Guide To Sub-Contracting*. London: Routledge, 1998.
- Kabakçı, Mahmut. "Kamu Hizmet Alım Sözleşmelerinin İş Hukuku Açısından Değerlendirilmesi". İçinde *Prof.Dr. Sarper Süzek'e Armağan*, 1:82-125. İstanbul: Beta Yayınevi, 2011.
- Kabakçı, Mahmut, ve Arzu Hacıoğlu. "Asıl İşveren ile Alt İşverenler Arasındaki Rücu İlişkisi". *sicil*, sy 36 (2017): 91-106.
- "Kadrolu Taşeronlardan İşsizlik Sigortası Primi". Erişim 27 Temmuz 2021. <https://isilanlarikariyer.com/kadrolu-taseronlardan-issizlik-sigortasi-primi-16055h.htm>.
- SGK Rehberi - Çalışan, Emekli ve İşverenin Haber Portalı. "Kadroya geçen taşeron kıdem tazminatı alacak mı?" Erişim 12 Ağustos 2020. <https://www.sgkrehberi.com/haber/143005/kadroya-gecen-taseron-kidem-tazminatı-alacak-mi.html>.

- Kalabalık, Halil. *İdare Hukuku Dersleri C: II*. 5. bs. Seçkin Yayıncılık, 2021.
- Kalabalık, Halil. *İdare Hukuku Dersleri Cilt-I*. 5. bs. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2019.
- Kalkan Oğuztürk, Burcu. *Güven Sorumluluğu*. İstanbul: Vedat Kitapçılık, 2008.
- "Kamu İşverenlerinin Dikkatine! 696 KHK'lı İşçilerin İş Kolu Değişikliği Nasıl Yapılacak?", 23 Ekim 2020. <https://www.kamuiscileri.net/kamu-isverenlerinin-dikkatine-696-khkli-iscilerin-is-kolu-degisikligi-nasil-yapilacak-14427.html>.
- KamuAjans. "Kadroya Geçemeyecek Taşeron İşçilerin İhbar Tazminatı ve Yıllık İzin Ücretleri". KamuAjans. Erişim 20 Ağustos 2020. <http://www.kamuajans.com/taseron-iscii/kadroya-gecemeyecek-taseron-iscilerin-ihbar-tazminatı-ve-yıllık-izin-ucrtleri-h520971.html>.
- Kandemir, Murat. "Toplu İş Sözleşmesinin Uygulanma Alanı". *Çalışma ve Toplum Dergisi* 39, sy 4 (2013): 166-215.
- Kandemir, Murat. "Yasal Greve Katılmak İstemeyen İşçiler – İşverenin Çalıştırma Serbestisi ve Sınırları". *AÜHFD* 54, sy 4 (2005): 183-211.
- Kandemir, Murat, ve Didem Yardımcıoğlu. "İş Hukukunda Eşitlik İlkesi". *Dicle Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 19, sy 30-32 (2014): 1-44.
- Kaplan Tuncay, Emine. "Asıl İşveren Alt İşveren İlişkisinde Muvazaalı İşlem Sorunu". *Can Tuncay'a Armağan*, 2005, 230-34.
- Kar, Bektaş. *İş Güvencesi ve Uygulaması (6356 sayılı STİK ve 7036 sayılı İş Mahkemele-ri Kanunu (Arabuluculuk) Kapsamında Yenilenmiş)*. 3. bs. Ankara: Yetkin Yayın-ları, 2017.
- Kar, Bektaş.. "İş Hukukunda Yorum". *Sicil*, sy 28 (2012): 72-82.
- Karabacak, Emre. "Alt İşveren İşçilerinin Kamuya Geçirilmesine İlişkin 696 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname Hükümleri Üzerine Bir Değerlendirme". *Legal İSGHD* 15, sy 59 (2018): 897-932.
- Karabacak, Emre. *Türk İş Hukukunda Alt İşveren Uygulaması ve Toplu İş Hukukunda Ortaya Çıkardığı Sorunlar*. Ankara: Türk Metal Sanayicileri Sendikası, 2018.
- Karaçöp, Eda. "Türk Toplu İş Hukukunda Ehliyetizliğin Toplu İş Sözleşmesine Etkisi". *D.E.Ü. Hukuk Fakültesi Dergisi* 19, sy Özel (2017): 2270-99.
- Karakoç, Mehmet. "Alt İşverene Uygulanan İdari Para Cezasından Asıl İşverenin Sorumluluğu Var mıdır?" *Lebib Yalkın Mevzuat Dergisi*, sy 126 (2014): 1-4.
- Karaman, Mehmet Halis, ve Elmas Kaşıkçı. "İşyeri Devrinin İşe İade Davasına Etkisi". *Legal İSGHD* 18, sy 69 (2021): 91-116.
- Karaman, Mehmet Halis, ve Elmas Kaşıkçı. "Muvazaalı Asıl İşveren Alt İşveren İlişkisinde Alt İşveren İşçilerinin Toplu İş Sözleşmesinden Kaynaklı Zararları ve Tazmini". *Legal İSGHD* 19, sy 220 (2021): 1644-77.

- Kaşak, Fahri Erdem. "Genel İşlem Koşullarının Yorumlanması". *Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* XXIII, sy 3 (2019): 195-222.
- Kaşak, Fahri Erdem. *Sözleşme Özgürlüğünün Sınırı Olarak Kanunun Emredici Hükmelerine Aykırılık*. İstanbul: Oniki Levha, 2019.
- Kaya, Özgün, ve Serhat Salihoglu. "Neoliberal Dönüşüm Sürecinde Belediyelerde İşçi İstihdamı". İçinde *Yerel Siyaset*, 446. Ankara: Palme Yayınevi, 2019.
- Kayırgan, Hasan. "Kamu Kurumunun İşçilik Alacakları Nedeniyle Alt İşverene veya Yükleniciye Rücu Hakkının Kapsamı ve Değerlendirilmesi". *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 29, sy 4 (2021): 3005-40.
- Kelly, David. "Examination of Design-Assist Subcontracting". *Journal of Legal Affairs and Dispute Resolution in Engineering and Construction* 6, sy 3 (2014): 20-38.
- Keser, Hakan. *Türk Kamu Sektöründe Bireysel İş İlişkileri*. 2. bs. İzmir: Güncel Hukuk Yayınları, 2007.
- Kılıç, Cem. "Kadroya geçen taşeron da işsizlik maaşı alabilecek". Erişim 27 Temmuz 2021. <https://www.milliyet.com.tr/yazarlar/cem-kilic/kadroya-gecen-taseron-da-issizlik-maasi-alabilecek-2740561>.
- Kılıç, Ebru. "İş Hukukunda Yıllık Ücretli İzin". *TAAD* 2, sy 4 (2011): 32.
- Kılıçoğlu, Ahmet. *Borçlar Hukuku Genel Hükümler*. 25. bs. Ankara: Turhan Kitapevi, 2021.
- Kılınç, Durmuş. "Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması". *Ankara Barosu Dergisi*, 2019, 1-39.
- Kırkbeşoğlu, Nagehan. *Türk Özel Hukukunda Kısmi Hükümsüzlük*. İstanbul: Vedat Kitapçılık, 2011.
- Kızıloğlu, Hakkı. "Alt İşverenlik Mevzuatında Son Durum". *Sicil*, sy 15 (2009): 97-101.
- Kiraz, Taylan Özgür, ve Gizem Başoğlu. *Hukuk Muhakemeleri Kanunu ve İlgili Mevzuat*, 6100 HMK § (2017).
- Kocaağa, Köksal. "Sözleşmenin Kurulabilmesi İçin Tarafların İrade Beyanları Arasındaki Uygunluğun Kapsamında Yer Alması Gereken Noktalar". *TBB Dergisi*, sy 79 (2008): 73-102.
- Kocagil Ersoy, İpek. *Avrupa Birliği İlkeleri Işığında Türk İş Hukukunda Toplu İş Sözleşmesi Yapma Yetkisi*. İstanbul: Oniki Levha, 2019.
- Kocayusufpaşaoğlu, Necip, Hüseyin Hatemi, Rona Serozan, ve Abdülkadir Arpacı. *Borçlar Hukuku Genel Bölüm I*. 7. bs. C. 1. İstanbul, 2017.
- Koç, Muzaffer. "Alt İşverenin İşyeri Bildirimi Ve Muvazaa". *Terazi Hukuk Dergisi* 4, sy 36 (2009): 41-48.
- Koç, Muzaffer. "Kamuda Bir İstihdam Modeline Dönüşen Alt İşverenlik". *Marmara Üniversitesi Siyasal Bilimler Dergisi* 4, sy 2 (2016): 65-90.

- Koç, Muzaffer. "Yıllık Ücretli İzin Süresi ve Uygulaması". *Mali Çözüm*, sy 75 (2006): 161-70.
- Koç, Yıldırım. *Taşeronluk Ve Fason Üretim: Sorunlar, Çözümler*. Ankara: Türk İş Yayınları No:61, 2001.
- Korkmaz, Fahrettin, ve Nihat Seyhun Alp. *Bireysel İş Hukuku*. 4. bs. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2019.
- Korkusuz, Halit. "Asıl İşveren İle Alt İşverenin Müteselsil sorumluluğu". *İÜHFİM LXXII*, sy 2 (2014): 209-32.
- Köksal, Serkan. "Alt İşveren Kavramı Ve Asıl İşveren-Alt İşveren İlişkisi Kurulmasının Koşulları". *Yaklaşım Dergisi*, sy 205 (2010).
- Köseoğlu, Ali Cengiz. "4735 Sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu Uyarınca Toplu İş Sözleşmesinden Kaynaklanan Fiyat Farkının Ödenmesi ve Uygulamada Karşılaşılabilecek Sorunlar". *İş ve Hayat Dergisi* 3, sy 5 (2017): 290-315.
- Kunt, Pürent. "Asıl İşveren Alt İşveren İlişkisinin Geçerlilik Koşulları ve Muvazaa İddiası (Karar İncelemesi)". *Toprak İşveren Dergisi*, sy 103 (2014): 1-22.
- Kurt, Resul. "İş Kanununda İşyeri Kavramı ve Bildirimi". Vergi, Sosyal Güvenlik ve İş Hukuku Portalı. Erişim 14 Nisan 2021. <https://www.resulkurt.com/?artikel,10981>.
- Kurt, Resul. "İş Yargısında Arabuluculuk". *TBB Dergisi*, sy 135 (2018): 404-45.
- Kuru, Baki. *Medeni Usul Hukuku Ders Kitabı*. 3. bs. Ankara: Yetkin Yayınları, 2019.
- Kutbay, Nurgül. *İş Sözleşmesinin Devri*. İstanbul: Oniki Levha, 2019.
- Küçük, Doğan. "Deniz İş Hukukunda Alt İşverenlik İlişkisi". *AndHD* 5, sy 1 (2019): 179-201.
- Laçiner, Vedat. "İş Hukukunda Takım Sözleşmesi ve İşlevi". *Emek ve Toplum Dergisi* 3, sy 5 (Ocak 2014): 115-33.
- Laryea, Samuel. "Subcontract and supply enquiries in the tender process of contractors". *Construction Management and Economics* 27, sy 12 (2009): 1218-31.
- Manav Özdemir, Eda. "İş Kanununun 22. Maddesi Çerçevesinde İş Sözleşmesinin Değiştirilmesi ve Hukuki Sonuçları". *Türkiye Adalet Akademisi Dergisi*, sy 9 (2012): 208-51.
- Manav Özdemir, Eda. "Uluslararası Çalışma Örgütü Sözleşmelerinin Türk İş Hukukunda Uygulanması". *Legal İSGHD* 13, sy 52 (2016): 1958-2006.
- Mead, Donald C. "Of contracts and subcontracts: Small firms in vertically disintegrated production/distribution systems in LDCs". *World Development* 12, sy 11 (01 Kasım 1984): 1095-1106. [https://doi.org/10.1016/0305-750X\(84\)90004-4](https://doi.org/10.1016/0305-750X(84)90004-4).
- Mehmet Anıl Arslanoğlu. *İş Kanununda Esneklik Temelli Üçlü Sözleşmesel İlişkiler Geçici İş İlişkisi - Asıl İşveren - Alt İşveren*. 1. bs. İstanbul: Legal Yayınevi, 2005.

- Mollamahmutoğlu, Hamdi, Muhittin Astarlı, ve Ulaş Baysal. *İş Hukuku Ders Kitabı*. 5. bs. Ankara: Lykeion Kitapevi, 2021.
- Moretti, Luig, ve Paola Valbonesi. "Firms' Qualifications and Subcontracting in Public Procurement: An Empirical Investigation". *Journal of Law, Economics & Organization* 31, sy 3 (2015): 568-98.
- Mutlay, Faruk Barış. "İşe İade Davalarında Arabuluculuk". *Çalışma ve Toplum Dergisi*, sy 4 (2018): 2129-54.
- Mülayim, Baki Oğuz. *İş Hukukunda Gece Çalışması*. Ankara: Adalet Yayınevi, 2016.
- Mülayim, Baki Oğuz. "Kalkınma Ajanslarında 6772 Sayılı Kanun Kapsamında İlave Tediye Uygulaması". *D.E.Ü. Hukuk Fakültesi Dergisi* 20, sy 1 (2018): 292-320.
- Mülayim, Baki Oğuz. "Toplu İş Sözleşmesi Özerkliği". *Terazi Hukuk Dergisi* 13, sy 147 (2018): 24-39.
- Mülayim, Oğuz, ve Aslıhan Aydınalp. "Fazla Çalışma Ücretinin Hesaplanması". *Hacettepe Hukuk Fakültesi Dergisi* 9, sy 2 (2019): 411-52.
- Naneci Arıcı, Aslı. "Grevin Sona Ermesi". *ERÜHFD* XIII, sy 2 (2018): 97-134.
- Narmanlıoğlu, Ünal. "Asıl İşveren Alt İşveren İlişkisinden Doğan Sorumluluk". *İçinde Türk İş Hukukunda Üçlü İlişkiler, Legal Vefa Toplantıları (II), Prof. Dr. Nuri Çelik'e Saygı*, 53-72. İstanbul: Legal Yayınevi, 2008.
- Narmanlıoğlu, Ünal. *İş Hukuku Ferdi İş İlişkileri I*. 5. bs. İstanbul: Beta Yayınevi, 2015.
- Narmanlıoğlu, Ünal. *İş Hukuku II (Toplu İş İlişkileri)*. 3. bs. İstanbul: Beta Yayınevi, 2016.
- Narter, Sami. "Kadroya Geçirilen Taşeron (Alt İşveren) İşçilerinin Mevcut Durumunun 696 ve 703 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnameler ile Mevzuatımız Açısından Değerlendirilmesi". *Legal İSGHD* 15, sy 59 (2018): 865-95.
- Nomer, Haluk Nami. "Sözleşmedeki Esaslı Bir Nokta, Özellikle Karşılıklı Borç Doğuran Akitlerde İvazın Miktarı Belirlenmeksizin Sözleşme Kurulabilir Mi?" *Journal of Yaşar University* 8, sy Özel (2013): 2053-74.
- Nomer, H.Nami. *Borçlar Hukuku Genel Hükümler*. 18. bs. İstanbul: Beta Yayınevi, 2021.
- Nurseli Tarcan. "Yasalar Herkes İçin Eşit Değil Mi? Asıl İşveren Alt İşveren İlişkisinde Kamu Özel Ayrımcılığı". *Sicil*, sy 3 (2006): s.86-92.
- Nüvit Gerek. "Alt İşverenlerin İdari Para Cezalarından Asıl İşverenlerin Sorumluluğu". *Sicil*, sy 19 (2010): 169-75.
- Odaman, Serkan. "Ayrımcılık Tazminatının Diğer Tazminatlarla Birlikte Mevcudiyeti". *Legal İSGHD* 7, sy 25 (2010): 31-41.
- Odaman, Serkan. "Çimento ve Beton Sektöründe Taşeronluk Uygulamaları". *Legal İSGHD* 9, sy 36 (2012): 37-58.

- Odaman, Serkan. *Türk ve Fransız İş Hukukunda Ödünç İş İlişkisi*. İstanbul: Legal Yayınevi, 2007.
- Oğuzman, Kemal, ve Nami Barlas. *Medeni Hukuk*. 26. bs. İstanbul: Vedat Kitapçılık, 2020.
- Oğuzman, Kemal, ve Turgut Öz. *Borçlar Hukuku Genel Hükümler Cilt 1*. 19. bs. İstanbul: Vedat Kitapçılık, 2021.
- Oğuzman, Kemal, ve Turgut Öz. *Borçlar Hukuku Genel Hükümler Cilt 2*. 16. bs. İstanbul: Vedat Kitapçılık, 2021.
- Okcan, Necdet, ve Onur Bakır. “İşletmenin ve İşin Gereği Taşeronlaştırma”: Taşeron Cumhuriyetine Doğru...”. *Çalışma ve Toplum Dergisi*, sy 4 (2010): 55-74.
- Okur, Ali Rıza, Ali Güzel, ve Nurşen Caniklioğlu. *Sosyal Güvenlik Hukuku*. 19. bs. İstanbul: Beta Yayınevi, 2021.
- Okur, Sinan. “Roma, Türk-İsviçre Ve Avrupa Sözleşme Hukukunda Koşul (Şart) Kavramı ve Hukuki Sonuçları Üzerine Karşılaştırmalı Bir İnceleme”. *ERÜHFD* 14, sy 1 (2019): 31-101.
- Okur, Zeki. “İş Hukuku’nda Gece Çalışması”. İçinde *Prof. Dr. Ali Güzel’e Armağan*, I:510-70. İstanbul: Beta Yayınevi, 2010.
- Ordu, Harun. “İhale Konusu İşlerde Çalıştırılan İşçiler İş Kanunu’ndan Doğan Haklarını İhale Makamlarından Talep Edebilirler mi?” *E-Yaklaşım Dergisi*, sy 228 (2011).
- Önsal, Naci. “Kamu Kesimi Alt İşvereninin İşyerinde/İşletmesinde Yapılacak Toplu İş Sözleşmesi”. *Karatahta İş Yazıları Dergisi*, sy 2 (2015): 163-70.
- Önsal, Naci. “Kamu Kesimi Toplu İş Sözleşmeleri Çerçeve Anlaşma Protokolleri”. *Kara Tahta İş Yazıları Dergisi*, sy 10 (2018): 102-50.
- Önsal, Naci. “Kamu Kesimi Toplu İş Sözleşmeleri Çerçeve Anlaşma Protokolleri İlk İki Örnek Ve Son Durum”. *Kara Tahta İş Yazıları Dergisi*, sy 10 (2018): 93-100.
- Özboyacı, Alper. “İş Aracılığı Ve Diğer Üçlü İş İlişkileri İle Mukayesesi”. *Terazi Hukuk Dergisi* 4, sy 29 (2009): s.55-69.
- Özdemir, Burhan. “Asıl İşveren - Alt İşveren İlişkisi ve Yargıtay’ın Konu Hakkındaki Yeni Kararı”. *Çimento İşveren Dergisi* 11, sy 2 (1997): 3-10.
- Özdemir, Cumhur. “Taşeron İşçi Düzenlemesi”. *Mali Çözüm*, sy Mart-Nisan (2018): 265-77.
- Özdemir, Erdem. “Mesleki Faaliyet Olarak Geçici İş İlişkisi: Düzenlenmeli Ama Nasıl?” *Sicil* 5, sy 18 (2010): 20-32.
- Özden, Banu. *İş Sağlığı ve Güvenliği Yönünden Asıl İşveren Alt İşveren İlişkisi*. İstanbul: Beta Yayınevi, 2021.
- Özkes, Muhammed. *Temel Hukuk Bilgisi*. 10. bs. İstanbul: Oniki Levha, 2019.

- Özen, Cüneyt. "696 Sayılı KHK İle Kadroya Alınan İşçilerden Ücretleri 'Asgari Ücretin %... Fazlası' Olarak Belirlenenlere Yapılacak Ücret Artışı". *E-Yaklaşım Dergisi*, sy 338 (2021).
- Özen, Cüneyt. "696 Sayılı KHK İle Kadroya Alınan İşçilerin Gece Çalışmaları Halinde Ödenecek Ücretin Belirlenmesi". *E-Yaklaşım Dergisi*, sy 314 (2019).
- Özen, Cüneyt. "696 Sayılı KHK İle Kadroya Alınan İşçilerin Ulusal Bayram ve Genel Tatil Günlerinde Çalışmaları Halinde Ödenecek Ücretin Belirlenmesi". *E-Yaklaşım Dergisi*, sy 322 (Ekim 2019).
- Özen, Cüneyt. "696 Sayılı KHK İle Kadroya Alınan İşçilerin Yıllık Ücretli İzin Hakları". *E-Yaklaşım Dergisi*, sy 308 (2018).
- Özen, Cüneyt. "Yıllık Ücretli İzin Hakkının 4857 Sayılı İş Kanunu'ndaki Görünümü". *Çalışma Dünyası Dergisi* 3, sy 1 (2015): 55-77.
- Özer, Mehmet. "Asıl İşveren Alt İşveren İlişkisinde Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar". İçinde *Asıl İşveren Alt İşveren İlişkisi ve Uygulamadaki Sorunlar*, 339-49. Ankara: İş Müfettişleri Derneği Yayını, 2010.
- Özer, Oktay. "Asıl İşveren ve Alt İşveren İlişkisinin Koşulları ve Sonuçları". *İstanbul Barosu Dergisi* 90, sy 2 (2016): 61-69.
- Özkal Sayan, İpek. "Türkiye'de Kamuda Taşeron İşçi İstihdamı: 696 Sayılı KHK'ya İlişkin Bir Değerlendirme". *Emek Araştırma Dergisi*, sy 2 (2018): 51-64.
- Özkan, Sema Deniz. "Dayanışma Aidatı Ödeyerek Toplu İş Sözleşmesinden Yararlanma". *Yargıtay Dergisi* 43, sy 4 (2017): 944-87.
- Özkaraca, Ercüment. "Güncel Gelişmeler Işığında Sendikal Güvenceler ve Uygulama Sorunları", 33-60. Ankara: Türk İş Yayınları, 2019.
- Özkaraca, Ercüment. "İş Sözleşmesinin Devri". İçinde *İş Hukukunda Genç Yaklaşımlar*, 114-42. İstanbul: Koç Üniversitesi, 2014.
- Özkaraca, Ercüment. "İşyeri Devri Devirden Önce Doğan Borçlardan Sorumluluk Karar İncelemesi". *Çalışma ve Toplum Dergisi*, sy 1 (2009): 131-62.
- Özkaraca, Ercüment. *İşyeri Devrinin İş Sözleşmelerine Etkisi Ve İşverenin Hukuki Sorumluluğu*. İstanbul: Beta, 2008.
- Özkaraca, Ercüment. "Toplu İş İlişkileri". İçinde *Toplu İş İlişkileri*, 225-411. İstanbul: Oniki Levha, 2017.
- Özkaraca, Ercüment. *Toplu İş Sözleşmesinin Geriye Etkisi*. İstanbul: Beta Yayınevi, 2014.
- Özkaya, Eraslan. *İnançlı İşlem ve Muvazaa Davaları*. 8. bs. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2020.
- Özmumcu, Seda. "Türk Hukukunda Yargıtay Kararları Işığında Re'sen Araştırma İlkesi". *S.D.Ü. Hukuk Fakültesi Dergisi MİHBİR Özel Sayısı* 4, sy 2 (2014): 145-71.

- Öztürk, Berna. "Sözleşmenin Devri". *TBB Dergisi*, sy 125 (2016): 263-96.
- Öztürk, Cansu. "Alt İşverenin İş Sağlığı ve Güvenliği İle İlgili Yükümlülükleri". *İstanbul Barosu Dergisi* 91, sy 5 (2017): 55-73.
- Öztürk, Mehmet Onat. "Kullanılmayan Yıllık Ücretli İzin Hakkı Sebebiyle İş Kanunu Çerçevesinde Yapılan Ödemeler". *Çalışma ve Toplum Dergisi*, sy 4 (2012): 73-98.
- Özveri, Murat. "Alt İşveren Uygulaması ve Yeni İş Yasası". *Legal İSGHD*, sy 2 (2004): 382-401.
- Özveri, Murat. "Çalışma Süresi ve Gece Çalışması". İçinde *Prof. Dr. Ali Güzel'e Armağan*, I:622-46. İstanbul: Beta Yayınevi, 2010.
- Özveri, Murat. "Kadro beklerken tasfiye edilen taşeron işçileri". *Evrensel.net*. Erişim 20 Mayıs 2021. <https://www.evrensel.net/yazi/81238/kadro-beklerken-tasfiye-edilen-taseron-iscileri>.
- Parlak, Metin. "İşe İade Davasının Sonuçları". *Liberal Düşünce Dergisi* 24, sy 93 (2019): 58-77.
- Pazarıcı, Hüseyin. *Uluslararası Hukuk*. 17. bs. Ankara: Turhan Kitapevi, 2018.
- Pekcanitez, Hakan, Oğuz Atalay, ve Muhammet Özekes. *Medeni Usul Hukuku Temel Bilgiler*. 13. bs. İstanbul: Oniki Levha, 2019.
- Pekcanitez, Hakan, Oğuz Atalay, ve Muhammet Özekese. *Medenî Usûl Hukuku Ders Kitabı*. 6. bs. İstanbul: Vedat Kitapçılık, 2018.
- Pekcanitez, Hakan, Hülya Taş Korkmaz, ve Nedim Meriç. *Gerekçeli Hukuk Muhakemeleri Kanunu*. 12. bs. İstanbul: Oniki Levha, 2021.
- Reisoğlu, Sefa. *Türk Borçlar Hukuku Genel Hükümler*. 24. bs. İstanbul: Beta Yayınevi, 2014.
- Sağır, Alihan. "Borçlunun Bildiği Başlangıçtaki İmkansızlığa Bağlanan Butlan Yaptırımının Culpa İn Contrahento İle Daraltılması". *Akdeniz Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 8, sy 1 (2018): 225-42.
- Sapanoğlu, Süleyman. *Muvazaa ve İnançlı İşlem Davaları*. 2. bs. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2020.
- Saraç, Coşkun. "İşsizlik Sigortası Edim Koşulları". *D.E.Ü. Hukuk Fakültesi Dergisi* 13, sy 1 (2012): 1-26.
- Sayın, Ali Kemal. "Türk Hukukunda Alt İşveren Uygulaması: Kamu Kuruluşlarının Personel Çalışmasına Dayalı Hizmet Alımlarında 6552 Sayılı Kanunun Getirdiği Yeni Yaklaşımlar". *Sosyal Siyaset Konferansları Dergisi*, 2017, 58-99.
- Selim, Ali. "Kamu Makamlarının ve Asıl İşverenlerin Hakedişlerden Ücret Kesme Yükümlülüğü". *Terazi Hukuk Dergisi* 11, sy 121 (2016): 82-87.
- Senyen Kaplan, Emine Tuncay. *Bireysel İş Hukuku*. 10. bs. Ankara: Gazi Kitabevi, 2019.

- Sevgili Gençay, Fatma Didem. "Belediye Şirketlerinin Hukuki Statüsü". *TBB Dergisi*, sy 134 (2018): 153-76.
- Seyhan, Davut. "Alt İşverenlik Yönetmeliği İle Getirilen Düzenlemeler". *Lebib Yalkın Mevzuat Dergisi*, sy 63 (Mart 2009): 1-8.
- Sezginer, Murat. *İdarenin Sözleşmeleri ve Kamu İhalelerine İlişkin Uyuşmazlıklar*. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2013.
- Sonkaya, Çetin. "696 Sayılı KHK İle Kadro Hakkı Edinen İşçilerin Diğer Kamu İdareleri ve İştiraklerine Nakil Hakkı". *E-Yaklaşım Dergisi*, sy 312 (2018).
- Sonkaya, Çetin. "696 Sayılı KHK Uygulamasında Geçişli Yapılan İşçilerin Bildirimi". *E-Yaklaşım Dergisi*, sy 305 (2018).
- Sonkaya, Çetin. "696 Sayılı KHK Uygulamasında Hak Sahipliği Koşullarını Karşılamaması Nedeniyle İş İlişkisi Son Bulan İşçinin Kıdem Tazminatı Hakkı ve Uygulama Esasları". *E-Yaklaşım Dergisi*, sy 306 (2018).
- Sonkaya, Çetin. "Kadroya Geçen İşçilerin Tazminata Esas Kıdem Süresi". *E-Yaklaşım Dergisi*, sy 318 (2019).
- Soyer, Polat. "4857 Sayılı İş Kanunu Açısından Asıl İşveren Alt İşveren İlişkinin Kurulması ve Sonuçları". *Sicil*, sy 1 (2006).
- Soyer, Polat. "4857 Sayılı İş Kanunu'nun 10. Yılında Asıl İşveren-Alt İşveren İlişkisi İle İlgili Genel Bir Değerlendirme". *İçinde 10.Yılında İş Kanunu Semineri*, 27-36. Ankara: Tisk, 2013.
- Soyer, Polat. "İşçinin Bir Başka İşveren Yanında Çalışması ve Bireysel İş Hukukuna İlişkin Bazı Sorunlar". *Yasa Hukuk Dergisi* 3 (Mart 1980): 339-48.
- Subaşı, İbrahim. "6356 Sayılı Sendikalar Ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu'na Göre Toplu İş Sözleşmesi". *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi* 20, sy 1 (2014): 595-654.
- Subaşı, İbrahim. "İş Hukukunda Asıl İşveren Alt İşveren İlişkisi". *İçinde Sarper Süzek'e Armağan*, C. 1. İstanbul: Beta Yayınevi, 2011.
- Subaşı, İbrahim. "Sendikalı Olmayan veya Taraf Sendika Üyesi Olmayan İşçilerin Toplu İş Sözleşmelerinden Yararlanması". *Sicil*, sy 14 (2009): 171-208.
- Subaşı, İbrahim, ve Yusuf Yiğit. "İş Sözleşmesinin Devrinde Şekil Şartı". *İş ve Hayat Dergisi*, sy 7 (2018): 148-75.
- Sur, Melda. "6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu'nun Uluslararası Normlar Açısından Değerlendirilmesi". *Çalışma ve Toplum Dergisi* 4, sy 39 (2013): 316-57.
- Sur, Melda. *İş Hukuku Toplu İlişkiler*. 9. bs. Ankara: Turhan Kitapevi, 2020.
- Sümer, Haluk Hadi. "Alt İşveren İşçisinin İşini Aynı İşyerinde Bir Başka Alt İşverene Bağlı Olarak Sürdürmesi ve Sonuçları". *Sicil*, sy 15 (2009): 104-11.
- Sümer, Haluk Hadi. *İş Hukuku*. 25. bs. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2020.

- Sümer, Haluk Hadi. *İş Hukuku Uygulamaları*. 7. bs. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2019.
- Sümer, Haluk Hadi. "Toplu İş İlişkileri", 584-720. İstanbul: Oniki Levha, 2018.
- Sümer, Haluk Hadi. "Toplu İş Sözleşmesi Yapma Yetkisinin Tespiti Sürecinde Yaşanan Sorunlar", 83-139. Ankara: Türk İş Yayınları, 2019.
- Süzek, Sarper. "Alt İşveren İlişkinin Kurulması". *Legal İSGHD*, sy 25 (2010): s.11-30.
- Süzek, Sarper. "İş Akdinin Askıya Alınması ve Ücretsiz İzinler". *D.E.Ü. Hukuk Fakültesi Dergisi* 9, sy Özel (2007): 115-33.
- Süzek, Sarper. *İş Hukuku*. 19. bs. İstanbul: Beta Yayınevi, 2020.
- Süzek, Sarper. "İş Hukukunda Amaca Uygun Yorum". *sicil*, sy 34 (2015): 9-26.
- Süzek, Sarper. "İşyerinin Devri ve Hukuki Sonuçları". *D.E.Ü. Hukuk Fakültesi Dergisi* 15, sy Özel (2014): 311-30.
- Süzek, Sarper. "Kamu Kurum ve Kuruluşlarınca Gerçekleştirilen Alt İşverenlik ve İşçi Temini Sözleşmelerine İlişkin Düzenlemelerin Değerlendirilmesi". *İÜHFM LXXIV*, sy Özel Sayı (2016): 707-16.
- Süzek, Sarper. "Muvazaalı Alt İşveren İlişkisi". *Legal İSGHD* 7, sy 27 (2010): 933-46.
- Süzek, Sarper. "Yeni İş Yasasının Alt İşveren Kurumuna Bakışı Sorunlarının Değerlendirilmesi ve Çözüm Önerileri", 43-55. Ankara: İNTES, 2004.
- Şafak, Can. "4857 Sayılı İş Kanunu Çerçevesinde Taşeron (Alt İşveren) Meselesi". *TBB Dergisi*, sy 51 (2004): 111-32.
- Şahankaya, Sarp. "Belirli Süreli İş Sözleşmeleri". *Ankara Barosu Dergisi*, sy 4 (2016): 177-208.
- Şahin Caner, Ayşenur. *Türk Borçlar Kanununda Müteselsil Sorumluluk*. İstanbul: Oniki Levha, 2017.
- Şahin Emir, Asiye. "6356 Sayılı Kanun Bakımından İşkolunun Tespitine İlişkin Temel Esaslar". *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası* 74 (2016): 1043-67.
- Şahin, Yahya. "Yasa ve Düzenleyici İdari İşlemlerin Değişmesinin Kazanılmış Haklar Yönünden İncelenmesi". *Danıştay Dergisi* 39, sy 120 (2009): 1-19.
- Şahlanan, Fevzi. "Alt İşveren Kavramı". İçinde *Prof.Dr. Kemal Oğuzman'ın Anısına İş ve Sosyal Güvenlik Hukukunda İşçi ve İşveren Kavramları ve Uygulamada Ortaya Çıkan Sorunlar ve Çözüm Önerileri*, 190-201. İstanbul: Galatasaray Üniversitesi Yayınları, 1997.
- Şahlanan, Fevzi. "İş Kolu Tespitinde Alt İşverenin İşyeri Karar İncelemesi". *Tekstil İşveren*, sy 379 (2011): 1-7.
- Şahlanan, Fevzi. "Kamu İşyerlerinde Alt İşveren Uygulamasının Doğurduğu Sorunlar ve Çözüm Arayışları". *İÜHFM LXXII*, sy 2 (2014): 469-76.
- Şahlanan, Fevzi. "KİT'lerde Kapsam Dışı Personel Uygulaması ve Konuya İlişkin Son Yargıtay Kararları". TUHİS, 1999.

- Şahlanan, Fevzi. "Muvazaalı Alt İşveren İlişkinde Alt İşverenle Yapılmış Toplu İş Sözleşmesinden Asıl İşverenin Sorumlu Tutulması". *Tekstil İşveren*, sy 92 (2015): 1-8.
- Şahlanan, Fevzi. "Toplu İş Sözleşmesinden Doğan Alacaklara Uygulanacak Faiz ve Faiz Başlangıcı". İçinde *Toplu İş İlişkileri*, 890. İstanbul: Oniki Levha, 2017.
- Şahlanan, Fevzi. "Türk İş Hukukunda Alt İşveren". *İş Hukuku Dergisi*, sy Temmuz/Eylül (1992): 324.
- Şahlanan, Fevzi. "Yeni İş Yasasının Alt İşveren Kurumuna Bakışı". Ankara: İNTES, 2004.
- Şakar, Müjdat. "Alt İşveren (Taşeron) Kullanımındaki Sınırlamalar ve Asıl İşverenin Alt İşverenin İşçilerine Karşı Sorumluluğu". *E-Yaklaşım Dergisi*, sy 308 (2018).
- Şakar, Müjdat. "Alt İşverenlerin Hakedişlerinden Ücret ve Prim Kesme Yükümlülüğü". *E-Yaklaşım Dergisi*, sy 198 (2009).
- Şakar, Müjdat. "Taşeronlaşma Olayı". *Tess İş*, sy 2 (2010): 97-99.
- Şen, Murat, ve Aslı Naneci. "Asıl İşveren-Alt İşveren İlişkisi ve Alt İşverenlik Sözleşmesi". *Sicil*, sy 15 (2009): 24-54.
- Şen, Sebahattin. "Alt İşverenlik: İşçilerin ve Sendikaların Kâbusu, İşverenlerin Truva Atı". *Tess İş*, Mayıs 2008, s.95-105.
- Şen, Sebahattin. "Alt İşverenlik Ve Asıl İşin Bir Bölümünün Alt İşverene Verilmesi". *Çalışma ve Toplum Dergisi*, sy 3 (2006): 71-98.
- Şen, Sebahattin. *Taşeronluk (alt işverenlik) ve Endüstriyel İlişkilere Etkileri*. 2. bs. İstanbul: Selüloz - İş Sendikası, Eğitim Yayınları, 2002.
- Şimşek, Akın. "KİT'lerde Çalışan Taşeron İşçiye Kadro Yolu Açıldı". *Yaklaşım Dergisi*, sy 308 (Ağustos 2018): 1-8.
- Tan, Turgut. *İdare Hukuku*. 9. bs. Ankara: Turhan Kitapevi, 2020.
- Tandoğdu, Gökçe Naz. "Türk Borçlar Kanunu Hükümleri Uyarınca Borçlunun Temerrüdü". *İstanbul Barosu Dergisi* 93, sy 4 (2019): 94-110.
- Tankut Centel. *Türkiye'nin Onayladığı ILO Sözleşmeleri*. İstanbul: Türk Metal Sanayicileri Sendikası, 2004.
- Taşdemir, Yasemin. "696 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Sürekli İşçi Kadrosuna Geçirilen İşçilerin Yetki Tespitinde Dikkate Alınmaması İle İlgili Karar İncelemesi". *Legal İSGHD* 17, sy 68 (2020): 1527-53.
- Taşkent, Savaş. Açıklamalı-İçtihatlı 4857 Sayılı İş Kanunu, 4857 İş Kanunu § (t.y.).
- Taşkent, Savaş. "Alt İşveren". *Legal İSGHD*, sy 2 (2004): 361-67.
- Taşkent, Savaş. "İşverenin Sendika Üyesi Olmayan İşçiyi Toplu İş Sözleşmesinden Yararlandırması". *Kamu-İş* 14, sy 3 (2019): 19-28.

- Taşkent, Savaş, ve Dilek Kurt. "Mesleki Anlamda Ödünç İş İlişkisi". *Kamu-İş Dergisi* 13, sy 1 (2013): 1-8.
- Taşkın, Ahmet. "Alt İşverenlik Sözleşmesi İle Eser Sözleşmesi Arasındaki Ayrım". *İzmir Barosu Dergisi*, sy 1 (2016): 13-74.
- Taşkın, Ahmet. "İş Hukukunda İşletme Kavramı" 1, sy 32 (2012): 75-112.
- Taşkın, Ahmet. *Türk İş Hukukunda ve İşletme Yönetiminde Alt İşverenlik İlişkileri*. Ankara: Yetkin Yayınları, 2016.
- Taşkın Başkan, Esra. "2822 sayılı Yasa Çerçevesinde Toplu İş Sözleşmesinin Düzeyi ve Türleri". İçinde *Prof. Dr. Sarper Süzek' e Armağan*, II:1799-1822. İstanbul: Beta Yayınevi, 2011.
- Tiryaki, Hamit. "Alt İşverene Devredilen İşlerde Çalışan İşçilerin İş Sözleşmeleri Geçerli Nedenle Sona Erdirilebilir". *Lebib Yalkın Mevzuat Dergisi*, sy 139 (2015): 1-9.
- Taşkın, Ahmet. "İş Akdinin Askıda Olması". *Mali Çözüm*, sy 99 (2010): 333-40.
- Topak, Süleyman. "Belediye İktisadi Teşebbüslerinde Çalışan İşçilerin İlave Tediye Ücret Hakkı". *Legal İSGHD*, sy 45 (2015): 40-70.
- Topçuoğlu, Hamide. *Kanuna Karşı Hile*. İzmit: Selülöz Basımevi, 1950.
- Toprak, Eren. *Kamu İhaleleri*. Ankara: Turhan Kitapevi, 2016.
- Topuz, Seçkin, ve Ferhat Canbolat. "Türk-İsviçre ve Alman Borçlar Hukukunda İmkansızlığın Düzenlenmesi". *AÜHFD* 57, sy 3 (2008): 673-718.
- Tugay, Mustafa. "Yıllık Ücretli İzin". *Yaşar Hukuk Dergisi* 1, sy 2 (2019): 205-47.
- Tulukçu, Binnur. *İş Hukukunda Dinlenme Hakkı*. Ankara: Adalet Yayınevi, 2012.
- Tuna, Mustafa Oğuz. *Kamu İhale Sözleşmelerinin Değiştirilmesi ve Devri*. İstanbul: Oniki Levha, 2014.
- Tuncay, Can. "İşe İadede 30 İşçi Ölçütünün Yorumu". *Sicil*, sy 6 (2007): 74-82.
- Tuncay, Can, ve Ömer Ekmekçi. *Sosyal Güvenlik Hukuku Dersleri*. 21. bs. İstanbul: Beta Yayınevi, 2021.
- Tuncay, Can, ve Burcu Savaş Kutsal. *Toplu İş Hukuku*. 7. bs. İstanbul: Beta Yayınevi, 2019.
- Tuncel, Ferhan. "Alt İşverenlik Konusunda Neler Oluyor?" *Çalışma ve Toplum Dergisi*, sy 4 (2015): 51-54.
- Tuncel, Gökhan, ve Yılmaz Demirhan. "15 Temmuz Darbe Girişimi Sonrasında Çıkarılan Kanun Hükmünde Kararnemelerinin Kamu Yönetimine Etkisi". *Birey ve Toplum* 8, sy 16 (2018): 5-37.
- Tunçomağ, Kenan, ve Tankut Centel. *İş Hukukunun Esasları*. 9. bs. İstanbul: Beta Yayınevi, 2018.

- Uçkan Hekimler, Banu. "Türkiye'de Kamu Sektöründe Yeni Bir Endüstri İlişkileri Sistemine Geçişin Habercisi: Kamu Kesimi Toplu İş Sözleşmesi Çerçeve Anlaşma Protokolleri". *Çalışma ve Toplum Dergisi*, sy 2 (2019): 903-16.
- Uğur Hakan Kahraman. "Türk İş Hukukunda Üçlü İlişkiler". *Legal İSGHD* 8, sy 29 (2011): 81-102.
- Uğur, Ömer. *Alt İşverenlik İlişkisi ve Kamu İşyerlerindeki Uygulaması*. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2017.
- Uğur, Suat. "Türkiye'de İşsizlik Sigortasının Gelişimi". *Yönetim Bilimleri Dergisi* 9, sy 2 (2011): 98-114.
- Uğurlu, Ali Hikmet. "Kadroya Geçemeyen Taşeron İşçilere İhbar Tazminatı ve Kalan Yıllık İzin Ücretleri Ödenecek Mi?" Erişim 25 Ağustos 2020. <https://www.kamuiscileri.net/kadroya-gecemeyen-taseron-iscilere-ihbar-tazminatı-ve-kalan-yıllık-izin-ucretleri-odenecek-mi-1020.html>.
- Uğurlu, Hikmet. "Anayasa Mahkemesinin İptal Kararı Sonrasında Taşeron İşçilere Ödenen Kıdem Tazminatları Alt İşveren Şirketlere Nasıl Rücu Edilecektir?" Erişim 25 Kasım 2020. <https://www.kamuiscileri.net/anayasa-mahkemesinin-iptal-karari-sonrasinda-taseron-iscilere-odenen-kidem-tazminatları-alt-isveren-sirketlere-nasil-ruçu-edilecektir-12802.html>.
- Ulubey, Raşit. "KİT'ler ve Bağlı Ortaklıklarında Çalışan Taşeron İşçilerinin Çalıştıkları Teşebbüs ve Ortaklıklarda İşçi Kadrosuna Geçirilmesi". *Yaklaşım Dergisi*, sy 308 (2018).
- Ulucan, Devrim. "Kanuni Grev Kararı ve Sonuçları". *Çalışma ve Toplum Dergisi*, sy 4 (2013): 275-88.
- Urhanoglu Cengiz, İhtar. "Geçersiz Fesih ve İşe İade Davalarında, Asıl İşveren Alt İşveren İlişkisinin Bulunduğu Durumlarda Davalı Yönünden Şekli Bakımdan Mecburi Dava Arkadaşlığı". *Sicil*, sy 29 (2013): 115-21.
- Urhanoglu, İhtar. *Türk Hukukunda Yıllık Ücretli İzin*. Ankara: Yetkin Yayınları, 2020.
- Usta, Osman. "Müteahhit Eliyle Yaptırılan İşlerde İşçi Hakları Bakımından Kamu Tüzel Kişilerinin Yetki ve Sorumlulukları". *Çimento İşveren Dergisi* 12, sy 1 (1998).
- Uşan, Fatih. "4857 Sayılı İş Yasasının 22. Maddesinde Çerçevesinde Değişiklik Feshi, Çalışma Şartlarında Esaslı Değişiklik ve Uygulama Sorunları". *D.E.Ü. Hukuk Fakültesi Dergisi* 9, sy Özel Sayı (2007): 211-71.
- Uşan, Fatih. "Asıl İşveren Alt İşverenin Sosyal Sigortalar Kanunundan Doğan Borçlarından Sorumluluğu". *Kamu-İş* 7, sy 1 (2002): 80-92.
- Uşan, Fatih, ve Canan Erdoğan. *İş ve Sosyal Güvenlik Hukuku*. 2. bs. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2021.
- Uz, Abdullah. *İdarenin Taraf Olduğu Sözleşmelerin Hukuksal Rejimi Bakımından Kamu İhale Sözleşmeleri*. Ankara: Turhan Kitapevi, 2010.

- Ünsal, Engin. "4857 Sayılı Yasaya Göre Asıl İşveren-Alt İşveren İlişkisinin Kurulması". *Legal İSGHD*, sy 6 (2005): s.534-546.
- Ürcan, Gülümden. "Asıl İşverenin Rücu Alacağı". *Legal İSGHD* 8, sy 30 (2011): 1-10.
- Yamakoğlu, Efe. "İş Hukukunda Ücret Zammı". *Sicil*, sy 38 (2017): 87-112.
- Yamakoğlu, Efe, ve Seda Arslan Durmuş. "Dayanışma Aidatı Ödeyerek Toplu İş Sözleşmesinden Yararlanma (Anayasa Mahkemesinin 30.12.2020 Tarih ve 57/83 Sayılı İptal Kararı Sonrası". *Legal İSGHD* 18, sy 70 (2021): 569-600.
- Yaman, Rabiye. "İş Sözleşmesinin Askıya Alınması ve Hukuki Sonuçları". *İÜHFİM LXXIV*, sy Özel (2012): 761-83.
- Yaprak, Nurhan. *Belediye İktisadi Teşebbüslerinin Hukuki Niteliği*. İstanbul: Oniki Levha, 2020.
- Yavuz, Nihat. *Uygulamada ve Öğretide Muvazaa, İnançlı İşlem Nam-ı Müstear ve Kanuna Karşı Hile Davaları*. 4. bs. Ankara: Adalet Yayınevi, 2015.
- Yeniocak, Umut. "Borçlar Kanunu Hükümlerine Göre Genel İşlem Koşullarının Yargısal Denetimi". *TBB Dergisi* 107 (2013): 75-96.
- Yerebakan, Ercan. "Asıl İşveren Alt İşveren İlişkisinde Asıl İş Yardımcı İş Ayırımı". *Legal İSGHD* 11, sy 44 (2014): 37-49.
- Yıldırım, Ramazan, ve Serkan Çınarlı. *Türk İdare Hukuku Dersleri Cilt 1*. Ankara: Astana Yayınları, 2018.
- Yıldırım, Ramazan, ve Serkan Çınarlı. *Türk İdare Hukuku Dersleri II*. Ankara: Astana Yayınları, 2019.
- Yıldırım, Turan, Nur Karan, Melikşah Yasin, Eyüp Özdemir, Gül Üstün, Okay Tekinsoy, ve Melih Çakır. *İdare Hukuku*. 8. bs. İstanbul: Oniki Levha, 2020.
- Yıldız, Gaye Burcu. "Kamu İşveren Sendikalarının Alt İşverenlerce Yetkilendirilmesine İlişkin Yasal Düzenlemenin Değerlendirilmesi". *Sicil*, sy 34 (2015): 89-102.
- Yılmaz, Dilşat. *Kamu İhale Hukukunda Şartnameler*. 2. bs. Ankara: Gazi Yayınevi, 2014.
- Yılmaz, Ejder. "Alt İşverenlik İlişkisinin Muvazaalı Olduğunu Tespit Eden İş Müfettişi Raporuna Karşı İtiraz Davası". *Çimento İşveren Dergisi* 23, sy 1 (2009): 4-21.
- Yılmaz, Ejder. "Alt İşverenlik İlişkisinin Muvazaalı Olduğunu Tespit Eden İş Müfettişi Raporuna Karşı İtiraz Davası". *Çimento İşveren Dergisi*, Ocak 2009, S.4-21.
- Yılmaz, Ejder, Ramazan Arslan, Sema Taşpınar Ayvaz, ve Emel Hanağası. *Medeni Usul Hukuku*. 6. bs. Ankara: Yetkin Yayınları, 2020.
- Yılmaz, Gökhan. "Güncel Yargıtay Uygulaması Işığında İşkolu Kavramı ve İşkolu Tespiti". *Sicil*, sy 38 (2017): 138-59.
- Yılmaz, İmge Hazal. "Toplu İş Sözleşmesinden Dayanışma Aidatı Ödeyerek Yararlanmanın Başlangıcı -Anayasa Mahkemesi Kararının Düşündürdükleri". *TAAD* 12, sy 47 (2021): 375-90.

- Yılmaz, Süleyman, ve Hamdi Pınar. "İnançlı İşlemlerin Muvazaalı İşlemlerle Karşılaştırılması Üzerine Bir Değerlendirme". *AÜHFD* 68, sy 4 (2019): 959-98.
- Yiğit, Esra. "İşyeri Devri ve Kamuda Çalışan Alt İşveren İşçilerinin Kadroya Geçiş Bağlamında İşveren Değişikliğinin Toplu İş Sözleşmesine Etkisi". *TAÜHFD*, sy 2 (2019): 3-24.
- Yiğit, Yusuf. "Türkiye'de İşsizlik Sigortası'nın Uygulama Alanı ve Sigorta Yardımlarına Hak Kazanmanın Koşulları". *Çalışma ve Toplum Dergisi*, sy 2 (2005): 75-102.
- Yuvalı, Ertuğrul, ve Hakan Albayrak. "İşverenin Eşit Davranma Borcuna Aykırı Davrandığı İddialarının İspat Hukuku Açısından Değerlendirilmesi". *Legal İş Hukuku Dergisi*, sy 34 (2012): 73-112.
- Yuvalı, Ertuğrul, ve Yusuf Güleşçi. "6356 Sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu Bakımından İş Kolu Kavramı". *Legal İSGHD* 10, sy 38 (2013): 59-81.
- Yücel Bodur, Mehtap. "Avrupa Birliği Adalet Divanının C-463/09 Sayılı Kararı İle Alt İşveren İlişkisi- İşyerinin Bir Bölümünün Devri Tartışması". *Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 23, sy 2 (2019): 37-77.
- Yücel, Özge. "Personel Çalıştırılmasına Dayalı Hizmet Alımı Amaçlı Üçlü Borç İlişkilerinde Edimlerin Niteliği ile Muvazaa - Kanuna Karşı Hile Sorunu". *Terazi Hukuk Dergisi* 12, sy 131 (2017): 26-43.
- Yücel, Yeliz. "7036 Sayılı İş Mahkemeleri Kanunu ile İş Hukukunda Arabulucuya Başvurulmasının Dava Şartı Olarak Düzenlenmesi Üzerine Bir İnceleme". *Legal İSGHD* 15, sy 60 (2018): 1351-98.
- Zabunoğlu, Yahya Kemal. *İdare Hukuku Cilt:1*. 13. bs. Yetkin Yayınları, 2013.

Dr. Saliha OKUR GÜMRÜKÇÜOĞLU

OSMANLI DEVLETİ'NDE
EVLAT EDİNME
VE
KORUYUCU AİLE

(KARŞILAŞTIRMALI BİR İNCELEME)

Genişletilmiş

2. Baskı

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Osmanlı Devleti'nde Evlat Edinme ve Koruyucu Aile

Dr. Saliha Okur Gümrükçüoğlu

Editör: Prof. Dr. Fethi Güngör

Hukuk Yayınları Dizisi – 2871

İkinci Baskı : Eylül, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8209 – 31 – 0

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara

Tel : (0312) 231 17 00

Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C

(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul

Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : adalety@adaletyayinevi.com

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Ay-bay Kırtasiye İnş. Gıda Paz. ve Tic. Ltd. Şti.

Sertifika No: 46661

Tel: (0 312) 472 58 55 - Ankara

KAYNAKÇA

ARŞİV BELGELERİ

- Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivleri Başkanlığı Osmanlı Arşivi (BOA),
- BOA, Dahiliye Mektubi Kalemî (DH.MKT.)
- BOA, Atik-Şikâyet 1 No'lu Defter (A.DVN.ŞKT-1)
- BOA, Atik-Şikâyet 2 No'lu Defter (A.DVN.ŞKT-2)
- BOA, Bab-1 Asafî Divan-1 Hümayun Mühimme Kalemî (A.DVN.MHM)
- BOA, Bab-1 Asafî Divan-1 Hümayun Sicilleri Mühimme Defterleri (A.DVN.MHM.d.)
- BOA, Dahiliye Muhaberat-1 Umumiye İdaresi Evr. (DH.MUİ.)
- BOA, Dahiliye Nezareti Şifre Evrakı (DH.ŞFR.)
- BOA, İrade Hususî (İ.HUS.)
- BOA, Yıldız Perakende Evrakı Adliye ve Mezahib Nezareti Maruzatı (Y.PRK.AZN.)
- BOA, Dahiliye Nezareti Tesri-i Muamelat ve İslahat Komisyonu (DH.TMIK.M.)
- BOA, Taşra Evrakı Halep Vilayeti (TŞR.HL.)
- BOA, Sadaret Mektubi Mühimme Kalemî Evrakı (A.MKT.MHM.)
- BOA, Dahiliye Emniyet-i Umumiye Evrak Odası Kalemî Evrakı (DH.EUM.VRK.)
- BOA, Dahiliye Emniyeti Umumiye Asayiş Kalemî Evrakı (DH.EUM.AYŞ.)

- BOA, Dahiliye Nezareti Sicill-i Nüfus Tahrirat Kalemi (DH.SN.THR.)
- BOA, Dahiliye Nezareti Umur-ı Mahalliye ve Vilayat Müdürlüğü Evrakı (DH.UMVM.)
- BOA, Hariciye Nezareti İstanbul Murahhaslığı (HR.İM.)
- BOA, Bab-ı Âli Evrak Odası (BEO.)
- BOA, Kararlar Daire Başkanlığı (1920-1928)
- BOA, Yabancı Arşiv Makedonya (YB.021.)
- BOA, Hariciye Nezareti Tercüme Odası Evrakı (HR.TO.)
- BOA, Maliye Nezareti Emlak-i Emiriyye Müdüriyeti (ML.EEM.)
- BOA, İrade Meclis-i Vala (İ.MVL.)
- BOA, Topkapı Sarayı Müzesi Arşivi Evrakı (TS.MA.e.)
- BOA, Bab-ı Asafi Amedi Kalemi (A.AMD.)
- BOA, Nüfus Defterleri (NFS.d.)
- BOA, Hattı Hümayun (HAT.)
- BOA, Sadaret Mektubi Kalemi (A.MKT.)
- BOA, Sadaret Mektubi Kalemi Umum Vilayet Evrakı (A.MKT.UM.)
- BOA, Dahiliye Nezareti İdare-i Umumiye Evrakı (DH.İ.UM.)
- BOA, Sadaret Mektubi Kalemi Deavi Evrakı (A.MKT.DV.)
- BOA, Hariciye Nezareti Mektubi Kalemi Evrakı (HR.MKT.)
- BOA, Dahiliye Emniyet-i Umumiye Tahrirat Kalemi Evrakı (DH.EUM.THR.)
- BOA, Sadaret Mektubi Kalemi Nezaret ve Deva'ir Evrakı (A.MKT.NZD.)

- BOA, Meclis-i Vala Evrakı (MVL.)
- BOA, Sadaret-i Eyalet-i Mümtaze Bulgaristan Evrakı (A.MTZ (4)
- BOA, Cevdet Eyalet-i Mümtaze (C.MTZ.)
- BOA, Cevdet Adliye (C.ADL.)
- BOA, Rumeli Müfettişliği Selanik Evrakı (TFR.I.SL.)
- BOA, Rumeli Müfettişliği Kosova Evrakı (TFR.I.KV.)
- BOA, İrade Hariciye (İ.HR.)
- BOA, Dahiliye Nezareti Mektubi Kalemi (DH.MKT.)
- BOA, Şura-yı Devlet Evrakı (ŞD.)
- BOA, Hariciye Nezareti Siyasi (HR.SYS.)
- BOA, Rumeli Müfettişliği Arzuhaller (TFR.I.ŞKT.)
- BOA, Hariciye Nezareti Umur-ı Hukuk-ı Muhtalita Müdüriyeti (HR.UHM.)
- BOA, Rumeli Müfettişliği Makamat Evrakı (TFR.I.MKM).
- BOA, Yıldız Esas Evrakı (Y.EE.)
- BOA, Cevdet Maarif (C.MF.)
- BOA, Maarif Nezareti Mektubi Kalemi (MF.MKT.)
- BOA, Maarif Nezareti Tedrisat-ı İbtidaiyye Kalemi (MF.İBT.)
- BOA, Yıldız Sadaret Hususi Maruzat Evrakı (Y.A.HUS.)
- BOA, İrade Maarif (İ.MF.)
- BOA, Yıldız Parekende Evrakı Şehremaneti Maruzatı (Y.PRK.ŞH.)
- BOA, İrade Rüşumat (İ.RSM.)
- BOA, İrade Telgraf ve Posta (İ.PT.)

- BOA, Dahiliye Nezareti Darülaceze Müdüriyeti (DH.DACZ.)
- BOA, Dahiliye Nezareti İdare-i Umumiye Evrakı (DH.İ.UM.)
- BOA, Zabtiye Nezareti Evrakı (ZB.)
- BOA, Hazine-i Hassa İradeler (HH.İ.)
- BOA, Yıldız Perakende Evrakı Komisyonlar Maruzatı (Y.PRK.KOM.)
- BOA, Yıldız Perakende Evrakı Başkitabet Dairesi Maruzatı (Y.PRK.BŞK.)
- BOA, Yıldız Perakende Evrakı Askeri Maruzat (Y.PRK.ASK.)
- BOA, Yıldız Mütenevvi Maruzat Evrakı (Y.MTV.)

İSTANBUL KADI SİCİLLERİ (İKS)

Ahi Çelebi Mahkemesi 1 Numaralı Sicil (H. 1063-1064 / M. 1652-1653)
Proje Yönetmeni: M. Âkif Aydın, İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı İslam Araştırmaları Merkezi (İSAM) Yayınları, 2019.

Anadolu Sadâreti Mahkemesi 2 Numaralı Sicil (H. 1251-1257/ M. 1835-1841) C. 94, çev. Salih Kahriman, Mümin Yıldıztaş, İstanbul: İSAM Yayınları, 2019.

Bab Mahkemesi 11 Numaralı Sicil (H. 1081/M. 1670-1671) C. 53, İstanbul: İSAM Yayınları, 2019

Bab Mahkemesi 150 Numaralı Sicil (H. 1143-1144/M. 1730-1732) C. 65, İstanbul: İSAM Yayınları, 2019.

Bab Mahkemesi 172 Numaralı Sicil (H. 1152-1153/M. 1740) C. 69, çev. Sabri Atay, Salih Kahriman, İstanbul: İSAM Yayınları, 2019.

Bab Mahkemesi 3 Numaralı Sicil (H. 1077 / M. 1666 - 1667) C.17, Rifat Günalan, İstanbul: İSAM Yayınları, 2011.

Bab Mahkemesi 46 Numaralı Sicil (H. 1096-1097 / M. 1685-1686) C. 19, haz. Sabri Atay, Hüseyin Kılıç vd., İstanbul: İSAM Yayınları, 2011.

Bab Mahkemesi 54 Numaralı Sicil (H. 1102 / M. 1691) C. 20, haz. Hüseyin Kılıç, Yılmaz Karaca vd., İstanbul: İSAM Yayınları, 2011.

Bab Mahkemesi 92 Numaralı Sicil (H. 1120/1121/M. 1709) C.60, çev. Nedim Pakırdağ, Abdullah Sivridağ, İstanbul: İSAM Yayınları, 2019.

Beşiktaş Mahkemesi 2 Numaralı Sicil (H. 966-968/M. 1558-1561) C.42, çev. Yılmaz Karaca, Sinan Satar, İstanbul: İSAM Yayınları, 2019.

Beşiktaş Mahkemesi 63 Numaralı Sicil (H. 1061-1062/M. 1651-1652) C.48, çev. Nedim Pakırdağ, Yılmaz Karaca, İstanbul: İSAM Yayınları, 2019.

Davud Paşa Mahkemesi 1 Numaralı Sicil (H. 1196-1197/M. 1782-1783), C.79, çev. Rasim Erol, Sabri Atay, İstanbul: İSAM Yayınları, 2019.

Davud Paşa Mahkemesi 32 Numaralı Sicil.

Davud Paşa Mahkemesi 33 Numaralı Sicil, H. 1314/M. 1896-1897.

Davud Paşa Mahkemesi 36 Numaralı Sicil, H. 1215/M. 1800-1801.

Davud Paşa Mahkemesi 37 Numaralı Sicil, H. 1215-M. 1800-1801.

Davud Paşa Mahkemesi 5 Numaralı Sicil.

Eyüb Mahkemesi (Havass-ı Refia) 19 Numaralı Sicil (H. 1028-1030/M. 1619-1620), C.24, İstanbul: İSAM Yayınları, 2011.

Eyüb Mahkemesi (Havass-ı Refia) 37 Numaralı Sicil (H. 1047/M. 1637-1638) C.25, İstanbul: İSAM Yayınları, 2011.

Eyüb Mahkemesi (Havass-ı Refia) 82 Numaralı Sicil (H. 1081/M. 1670-1671) C.29, İstanbul: İSAM Yayınları, 2011.

Eyüp Mahkemesi 138 Numaralı Sicil (H. 1129-1131 / M. 1717-1718) C.61, çev. Sinan Satar, Salih Kahrıman, İstanbul: İSAM Yayınları, 2019.

- Eyüp Mahkemesi 163 Numaralı Sicil* (H. 1147-1149 / M. 1734-1736) C.67, çev. Numan Yekeler, İstanbul: İSAM Yayınları, 2019.
- Galata Mahkemesi 15 Numaralı Sicil* (H. 981/1000/M. 1573-1591) C.34, İstanbul: İSAM Yayınları, 2019.
- Galata Mahkemesi 259 Numaralı Sicil* (H. 1137-1138/M. 1724-1725) C.63, çev. Hüseyin Kılıç, Salih Kahriman, İstanbul: İSAM Yayınları, 2019.
- Galata Mahkemesi 580 Numaralı Sicil* (H. 1221-1222/M. 1806-1808) C.84, çev. Yılmaz Karaca, Mümin Yıldıztaş, İstanbul: İSAM Yayınları, 2019.
- Galata Mahkemesi 90 Numaralı Sicil* (H.1073-1074/M.1663) C.40, İstanbul: İSAM Yayınları, 2012.
- Hasköy Mahkemesi 3 Numaralı Sicil* (H. 1023-1081/M. 1615-1670) C.52, çev. Mustafa Kırış, Salih Kahriman, İstanbul: İSAM Yayınları, 2019.
- Hasköy Mahkemesi 5 Numaralı Sicil* (H. 1020-1053/M. 1612-1643) C.23, haz. Baki Çakır, Zeynep Trabzonlu vd. İstanbul: İSAM Yayınları, 2011.
- İstanbul Mahkemesi 10 Numaralı Sicil* (H. 1072-1073/M. 1661-1663) C.51, çev. Yılmaz Karaca vd. İstanbul: İSAM Yayınları, 2019.
- İstanbul Mahkemesi 12 Numaralı Sicil* (H. 1073-1074/M. 1663-1664) C.16, haz. Rasim Erol, Salih Kahriman vd., İstanbul: İSAM Yayınları, 2010.
- İstanbul Mahkemesi 121 Numaralı Şer'iyye Sicili*, (H. 1231-1232/M. 1816-1817) haz. Şevki Nezih Aykut, İstanbul: Sabancı Üniversitesi, 2006.
- İstanbul Mahkemesi 137 Numaralı Sicil* (1236-1238/M. 1821-1822) C.86, çev. Ayhan Işık, Esra Yıldız, İstanbul: İSAM Yayınları, 2019.

- İstanbul Mahkemesi 18 Numaralı Sicil* (H. 1086-1087/M. 1675-1676) C.18, haz. Salih Kahriman, Fuat Recep vd., İstanbul: İSAM Yayınları, 2010.
- İstanbul Mahkemesi 3 Numaralı Sicil* (H. 1207/M. 1618) C.13, haz. Yılmaz Karaca, Rasim Erol vd. İstanbul: İSAM Yayınları, 2010.
- Kısmet-i Askeriye Mahkemesi 19 Numaralı Sicil* (H. 1109-1110/M. 1698-1699) C.58, İstanbul: İSAM Yayınları, 2019.
- Mahmutpaşa Mahkemesi 1 Numaralı Sicil* (H. 1240-1242/M. 1825-1827) C.91, çev. Salih Kahriman, Mümin Yıldıztaş, İstanbul: İSAM Yayınları, 2019.
- Rumeli Sadâreti Mahkemesi 106 Numaralı Sicil* (H. 1067-1069/M. 1656-1658) C.50, çev. Yılmaz Karaca, Mustafa Yılmaz, İstanbul: İSAM Yayınları, 2019.
- Rumeli Sadâreti Mahkemesi 161 Numaralı Sicil* (H.1115-1116 / M. 1704) C.59, haz. Coşkun Yılmaz, Salih Kahriman, İstanbul: İSAM Yayınları, 2019.
- Rumeli Sadâreti Mahkemesi 272 Numaralı Sicil* (H. 1171-1172/M. 1758) C. 74, çev. Salih Kahriman, Mümin Yıldıztaş, İstanbul: İSAM Yayınları, 2019.
- Rumeli Sadâreti Mahkemesi 40 Numaralı Sicil* (H. 1033-1034/M. 1623-1624) C. 46, çev. Hüseyin Kılıç vd., İstanbul: İSAM Yayınları, 2019.
- Rumeli Sadâreti Mahkemesi 56 Numaralı Sicil* (H. 1042-1043/M. 1633) C. 14, İstanbul: İSAM Yayınları, 2011.
- Üsküdar Mahkemesi 396 Numaralı Sicil* (H. 1150-1151/M. 1737-1738) C. 68, çev. Abdulkadir Altın, Nedim Pakırdağ, İstanbul: İSAM Yayınları, 2019.
- Üsküdar Mahkemesi 51 Numaralı Sicil* (H.987-988/M. 1579-1580) C. 8, İstanbul: İSAM Yayınları, 2010.

Üsküdar Mahkemesi 84 Numaralı Sicil (H. 999-1000/M. 1590-1591) C. 10, İstanbul: İSAM Yayınları, 2010.

Üsküdar Mahkemesi 552 Numaralı Sicil, H. 1215/1216

ANADOLU SİCİLLERİ

- Safranbolu Kadı Sicilleri, 2150.
- Bursa Kadı Sicilleri (BKS) B 143.
- BKS, B 144.
- BKS, A113.

ONLİNE KAYNAKLAR

- <https://aile.gov.tr/koruyucuaile/koruyucu-aile>
- <https://www.aile.gov.tr/uploads/chgm/uploads/pages/genelgele/2015-6-sayili-koruyucu-aile-hizmetine-iliskin-islemleri.pdf>
- <https://aile.gov.tr/koruyucuaile/koruyucu-aile>
- <https://www.ailevecalisma.gov.tr/media/35811/taya-2016.pdf>
- <https://www.kazanci.com.tr>
- <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Istatistiklerle-Cocuk-2021-45633>
- <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/12/20121214-2.htm>

KİTAP VE MAKALELER

- Abacı, Nuran; *Bursa Şehri'nde Osmanlı Hukuku'nun Uygulanması (17. Yüzyıl)*, Ankara: Kültür Bakanlığı Yay., 2001.
- Acabey, M. Beşir; *Soybağı, Kurulması, Genel Olarak Sonuçları*, İzmir: Güncel Hukuk Yayınları, 2002.

- Adıyeye, Nükhet A.; “XVII. Yüzyıl Girit (Resmo) Şeriye Sicillerine Göre İhtidâ Hareketleri ve Girit’te Etnik Dönüşüm”, *XVI. Türk Tarih Kongresi*, C. 2, Ankara, 2006, s. 557-568.
- Akıntürk, Turgut; *Türk Medeni Hukuku: Aile hukuku*, C. 2, İstanbul: Beta Basım Yayım, 2006.
- Akıntürk, Turgut-Karaman, Derya Ateş; *Türk Medeni Hukuku: Aile Hukuku*, İstanbul: Beta Yayınları, 2016.
- Akyüz, Emine; “Evlât Edinmeye İlişkin Uluslararası Sözleşmeler”, *Çağdaş Hukuk Sistemleri ve Türk Medenî Kanunu*, Prof. Dr. Hamide Topçuoğlu’na Armağan, Ankara: Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi yay., 1995, s. 153 - 169.
- Akyüz, Yahya; *Türk Eğitim Tarihi*, İstanbul: Kültür Koleji Yay., 1994.
- Ahmet Midhat Efendi, *Peder Olmak Sanatı*, İstanbul, 1900.
- Alinge, Curt, *Moğol Kanunları*, (çev. Coşkun Üçok), Ankara: Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi, 1967.
- Alpman, Adil; “MÖ. Yüzyıllarda Anadolu’da Evlatlık Alma Müessesesi”, *AÜDTCFD*, C. XXVIII, S. 3-4 (1970’den ayrı basım), Ankara 1977, s. 317-332.
- Altıntaş, Betül, Çolak, Cihan; “Türkiye’nin İlk Çocuk Hastanesi; Hamidiye Etfal Hastane-i Âlisi”, *Lokman Hekim Journal*, C. 2, S. 1, 2012, s. 11-14.
- Amin Cahide-Tan Müge; “Erkek Yetiştirme Yurdu Çocuklarında Davranış Sorunları”, *Ege Üniversitesi Hemşirelik Yüksek Okulu Dergisi*, C. 4, S. 1, 1988, s. 15-29.
- Arat, Tuğrul; “Evlât Edinme Hukukundaki Toplumsal Gelişmelerin İşlevsel açıdan Bakış”, Prof. Dr. Osman F. Berki’ye Armağan, Ankara: Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, 1977, s. 105-178.
- Arık, Fikret; “Evlât Edinme” *Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi*, C. 3, S. 3-4, 1948, s. 178-203.

- Arsal, Sadri Maksudi; *Umumi Hukuk Tarihi*, İstanbul: İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi, 1948.
- -----; *Türk Tarihi ve Hukuk*, İstanbul: İsmail Akgün Matbaası, 1947.
- Arsebük, Esat; *Aile Hukuku*, C. 2, Ankara: Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi, 1940.
- As, İzzettin; *Bir Sosyal Hizmet Kurumu Olarak Dârüleytam*, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Yayınlanmamış Doktora Tezi), İstanbul 2020.
- Aslan, Halide; “Osmanlı İmparatorluğu’nun Son Dönemlerinde Mühtedî Çocuk Manzaraları” *Fırat Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, C. 14, S. 1, 2009, s. 119-142.
- Ataay, M. Aytekin; *Medeni Hukukta Evlat Edinme*, İstanbul: Birinci Fasikül, 1957.
- -----; *Şahıslar Hukuku*, İstanbul: İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi, 1969.
- Ateş, Ali Osman; *İslam’a Göre Cahiliye ve Ehl-i Kitap Örf ve Adetleri*, İstanbul: Beyan Yay., 1996.
- Atnur, İbrahim Ethem; *Türkiye’de Ermeni Kadınlar ve Çocukları Meselesi*, Ankara: Babil Yayınları 2005.
- Avcı, Casim-Şentürk, Recep; “Kabile” *TDV İslam Ansiklopedisi (DİA)*, C. 24, İstanbul, 2001, s. 30-32.
- Avcı, Mustafa; *Türk Hukuk Tarihi*, Konya: Atlas Akademi, 2017.
- Aydoğdu, Murat; *Çağdaş Hukuki Gelişmeler Işığında Evlat Edinme*, İzmir: Günaydın Hukuk Yay., 2006.
- Aydın, M. Âkif; *Türk Hukuk Tarihi*, 17. Baskı, İstanbul: Beta Yayınları, 2020.
- -----; M. Âkif Aydın, *Osmanlı Aile Hukuku*, İstanbul: Klasik Yayınları, 2018.

- -----; "Evlât Edinme", *DİA*, C. 11, İstanbul, 1995, s. 527-529.
- Aydın, M. Âkif ve Diğerleri, *İstanbul Kadı Sicilleri*, İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Araştırmaları Merkezi (İSAM), 2008.
- Ayhan, Halis-Maviş Hakkı; "Dârüşşafaka", *DİA*, C. 9, İstanbul, 1994, s. 7-9.
- Ayiter, Kudret; *Roma Hukuku Dersleri, Aile Hukuku*, Ankara: Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi, 1963.
- Aytekin, Hakan; *1914-1924 Yılları Arasında Korunmaya Muhtaç Çocuklar ve Eğitimleri*, Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul, 2006.
- Balkar, Süheyla; "Türk Hukukunda Evlat Edinme", *Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Y. 1, S. 2, s. 235-266.
- Bardakoğlu, Ali; "Hidane", *DİA*, C. 17, İstanbul, 1998, s. 467-471.
- Bay, Abdullah; "Osmanlı Toplumunda Koruyucu Aile Uygulaması", *Koruyucu Aile Olmak*, Ankara: Diyanet Vakfı Yayınları 2018.
- -----;"Osmanlı Toplumunda Evlatlıklar ve Hukukî Durumları", *Journal of Turkish Studies*, C. 9/4, 2014, s. 149-163.
- *Behçetü'l-Fetâvâ*, (haz. Süleyman Kaya ve dğr.), İstanbul, 2011.
- Berber, Mehmet Akif, "Mothers as Appointed Guardians: Protection of Orphan Funds in the Sixteenth-Century Ottoman Empire", *Mothers and Fathers in the Pre-Modern World C. 1000-1800 Conference*, University of Cambridge.
- Berki, Şakir; *Alman İsviçre ve Türk Medeni Kanunlarında Evlat Edinme*, Ankara: Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi, 1962.
- -----;"Evlad Edinmede Miras", *Prof. Dr. Kemal Fikret Arık'a Armağan*, Ankara: Sevinç Matbaa, 1973, 21-36.
- Bilmen, Ömer Nasuhi; *Hukuki İslamiyye ve İstilahatı Fıkhiyye Kamusu*, İstanbul: Bilmen Basımevi, C. 2, 1968; C. 7, 1970.

- Bozkaplan, Şerif Ali, “Anadolu Ağzlarında Güzel Adlandırma Örnekleri”, *Turkish Studies, International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, Volume 4/3 Spring 2009, s. 385-390.
- Broyde, Michael; “Adoption, Personel Status and Jewish Law”, *The Morality of Adoption: Social-Psychological, Theological, and Legal Perspectives (Religion, Marriage, and Family)*, ed. Timothy Jackson, Eerdmans Publication, 2005, s. 128-147.
- Canan, İbrahim; “Vakıfların Çocuğun Korunmasına Yönelik Fonksiyonel Yapıları”, *Aile ve Toplum*, C. 2, S. 2, 1991, s. 56-62.
- Caferoğlu, Ahmet; “Türk Taamül Hukukunda Evlâtlık Müessesesi”, *Türk Hukuk ve İktisat Tarihi Mecmuası*, C. 2, İstanbul, 1939, s. 97-118.
- Cin, Halil-Akyılmaz, Gül; *Türk Hukuk Tarihi*, Konya: Sayram Yayınları, 2011.
- *Child Adoption: Trend and Policies*, New York: United Nations Department of Economic and Social Affairs, 2009.
- Çağlar, Doğan; “Atatürk ve Cumhuriyet Devrinde Korunmaya Muhtaç Çocuklara Sağlanan Bakım ve Öğretim Olanakları”, *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, C. 15, S. 2, Ankara 1982, s. 1-21.
- Çavuşoğlu, Turgay; *Türkiye Çocuk Esirgeme Kurumu Himâye-i Etfal Cemiyeti (30 Haziran 1921-5 Mayıs 1981)*, İstanbul: Beyaz Gemi Yayınları, 2001.
- Çengelci, Ethem; “Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Kanununa Hukuki Yönden Bir Bakış”, *Hacettepe Üniversitesi Sosyal Hizmetler Yüksekokulu Dergisi*, C. 9, S. 1-2-3, 1991 s. 1-19.
- Cevâd Ali; *el-Mufassal fi Tarihi'l-Arab Kable'l-İslam*, C. VII, Dâru's-Saki yay. (el-Mektebetü'ş-Şamile), 2001.
- -----; *el-Mufassal fi Tarihi'l-Arab Kable'l-İslam*, C. V, Beyrut: Dârü'l-İlm li'l-Melayin, 1970.

- Çanlı, Mehmet; “Eytam İdaresi Sandıkları ve Yetimlerin Ekonomik Haklarının Korunması”, *Savaş Çocukları: Öksüzler ve Yetimler*, Ed. Emine Gürsoy Naskali- Aylin Koç, İstanbul: Umut Kağıtçılık, 2003.
- —————; “Eytam Sandıklarının Para Arzı (İdane Defterleri)”, *Tarihin Peşinde*, S. 24, 2020, s. 163-193.
- Çelebican, Özcan Karadeniz; *Roma Hukuku Tarihi Giriş-Kaynaklar Genel Kavramlar Şahsın Hukuku-Hakların Korunması*, Ankara: Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi yay., 1986.
- —————; *Roma Hukuku*, Ankara: Turhan Kitabevi, 2014.
- Çetinkaya Göktürk, Selma; “Tehcir Sonrası Müslüman Çocuklara El Konulması Meselesi”, *Tarih Dergisi*, S. 65, İstanbul 2017, s. 131-166.
- Çinpolat, Salih; “Yahudilikte Çocuk Sahibi Olmanın Yeri ve Önemi”, *Dinî Araştırmalar*, Ocak-Haziran, C. 20, S. 51, 2017, s. 137-152.
- Çörekçi, Elif; *Ülkelerarası Evlat Edinme*, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Erzurum, 2009.
- *Dariüşşafaka Türkiye’de İlk Halk Mektebi Dariüşşafaka Nasıl Doğdu, Ne Hizmetler Etti, Nasıl Yaşıyor?*, (haz. Mehmet Kanar), İstanbul: Evkâf-ı İslâmiyye Matbaası, 1927.
- Doğan, Recep; “Bir Koruma İşlemi Olarak Koruyucu Aile Kurumu ve Koruyucu Aile Yönetmeliği”, *Ankara Barosu Dergisi*, S. 2, 2013, s. 147-170.
- Dönmez, İbrahim Kâfi; “Nesep”, *DİA*, C. 32, 2006, s. 573-575.
- Dural, Mustafa-Öğüz, Tufan-Gümüş, M. Alper; *Türk Özel Hukuku: Aile Hukuku*, C. 3, İstanbul, 2005.
- *Düstur*, Birinci Tertip, C. 1, İstanbul; Ankara: Başvekalet Neşriyat ve Müdevvenat Dairesi Müdürlüğü, H.1289/M.1872.
- Düzbakar, Ömer; “Kimsesiz Çocuklar ve Çocuk Haklarının Korunmasına İlişkin Bursa Şer’iyye Sicillerine Yansıyan Örnekler” *Uludağ Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, C. 5, S. 6, 2004, s. 87-95.

- Düzdağ, M. Ertuğrul; *Şeyhülislam Ebussuud Efendi Mecmuaları*, İstanbul: Kapı Yayınları 2018.
- Ebû Abdullah Ahmed b. Muhammed eş-Şeybani Ahmed İbn Hanbel; *el-Müsned*, C, XXXI, Tahkik: Şuayb Arnavut-İbrahim Zeybek, Beyrut-Lübnan: Müessesetu'r-Risale Yay., 1999.
- Ebû Abdullah Muhammed b. Ahmed b. Ebî Bekr Kurtubî; *el-Camiu li ahkâmi'l-Kur'ân*, C. IV, Riyad: Dâru Âlemi'l-Kütüb, 1952.
- -----; *el-Câmi' li-ahkâmi'l-Kur'ân (671/1273)*, C. XIV, (thk. Abdullah b. Abdülmuhsin et-Türki), Beyrut: Müessesetu'r-Risale, 2006.
- Ebû'l-Ala Mevdudî; *Tefhîmu'l- Kur'ân*, C. 4, İstanbul: İnsan Yay., 2005.
- Ebû Bekr Alaeddin Ebû Bekr b. Mes'ud b. Ahmed el-Hanefi Kasani; *Bedaiü's-sanai' fi tertibi's-şerai'*, C. VII, Kahire: Matbaatü'l-Cemaliyyeti'l-Amire, 1910.
- Ebû Bekr Muhammed b. Abdillâh b. Muhammed el-Meâfirî İbnü'l Arabî; *Ahkâmü'l-Kur'ân*, C. III, (thk. Ali Muhammed Bicavi), Kahire: İsa el-Babi el-Halebi, 1974.
- Ebü'l-Fazl Muhammed b. Mükerrerem b. Ali el-Ensârî İbn Manzur, *Lisanu'l-Arab*, C. XII, Beyrut: Dâru Sadır, 1311.
- Erbay, Celal; *İslam Hukukunda Küçüklerin Himâyesi*, İstanbul: Göytürk yay., 1995.
- Eski, Nurullah, *Hak ve Sorumluluklar Bakımından İslam Hukukunda Yetimler*, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, (Yayınlanmamış Yüksek Lisan Tezi), Konya 2017.
- Ergenç, Özer; "Osmanlı Şehrindeki Mahallenin İşlev ve Nitelikleri Üzerine" *Osmanlı Araştırmaları Dergisi*, C. 4, S. 4, 1984, s. 71-78.
- Ergin, Osman Nuri; *Türkiye Maarif Tarihi, I-II, III-IV*, İstanbul: Eser Matbaası, 1977.

- -----; "Dârülhayr-i Alî", *İstanbul Ansiklopedisi*, C. 8, Ed. Reşat Ekrem Koçu, İstanbul: İstanbul Ansiklopedisi ve Neşriyat, 1966, s. 4247,4248.
- Erler, Yavuz Mehmet; "XIX. Yüzyıldaki Bazı Doğal Afetler ve Osmanlı Yönetimi", *Türkler Ansiklopedisi*, C. 13, Ankara: 2002, s.762-771.
- Ertuç, Hüseyin; "İslamda Yetimlerin Hukuki Statüsü", *Atatürk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, S. 31, Erzurum, 2009, s. 128-150.
- Erul, Bünyamin; "Zeyd B. Hârise", *DİA*, C. 44, İstanbul, 2013, s. 319-320.
- Ebu Abdillâh (Ebü'l-Fazl) Fahrüddîn Muhammed b. Ömer b. Hüseyin er-Râzî et-Taberistânî, *Mefâtîhu'l-Gayb*, C. IX, Beyrut: Dâru'l-kütübî'l-ilmîyye, 1981.
- -----; *Mefâtîhu'l-Gayb*, C. VI, Beyrut: Dâru'l-kütübî'l-ilmîyye, 2000.
- Ebu Bekr Alaeddin Ebû Bekr b. Mes'ud b. Ahmed el-Hanefi Kasani, *Bedaiü's-sanai' fi tertibi's-şerai'*, C. VII. Kahire: Matbaatü'l-Cemaliyyeti'l-Amire, 1910.
- Ebu Davud, Süleyman b. Eş'as b. İshak el-Ezdi es-Sicistan, Riyad: Mektebetü'l-Terbiyyeti'l-Arab, 1989.
- Ebu Zehra, *İslam Fıkıh Ansiklopedisi*, C. 7, İstanbul: Feza Yayıncılık, 1990.
- Ekinci, Ekrem Buğra; *Hukukun Serüveni*, İstanbul: Arı Sanat Yayıncılık, 2015.
- Eksî, Ahmet; *İslam Hukuku Bakımından Evlat Edinme*, İstanbul: Ensar Yayınları, 2019.
- Faroqhi, Suraiya; *Osmanlı'da Kentler ve Kentliler*, (çev. Neyyir Kalaycıoğlu) İstanbul: Tarih Vakfı Yurt Yayınları, 1993.
- Fahreddin Muhammed b. Ömer Râzî, *Mefâtîhu'l-Gayb*, C. IX, Beyrut: Dâru'l-kütübî'l-ilmîyye, 1981.

- *Cemiyet -i Tedrisiyye-i İslamiye Salnamesi*, İstanbul, 1332, s. 8.
- *Fatih Mehmet II Vakfiyeleri*, Ankara: Vakıflar Umum Müdürlüğü Neşriyatı, 1938.
- *Fetâva'l-Hindiyye*, (der. Burhanpurlu Şeyh Nizam-çev. Mustafa Efe), C. 9, Ankara: Kandil Matbaası, 1986.
- Fessler, Micheal; "Adoption and Jewish Families: A Proposal", *The Reconstructionist*, 2001, s. 52-59.
- Feyzioğlu, Feyzi N.; *Medeni Hukuk Dersleri*, İstanbul: Fakülteler Matbaası, 1973.
- Gemici Filiz, Beste; *Milletlerarası Özel Hukukta Evlat Edinme*, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), 2016.
- Giray, Faruk Kerem; "Uluslararası Sözleşmelerde Evlat Edinme" C. 19, S.1-2, *Milletlerarası Hukuk ve Milletlerarası Özel Hukuk Bülteni*, s. 333-350.
- Goldfarb, William; Effects Of Psychological Deprivation In Infancy And Subsequent Stimulation, *American Journal of Psychiatry*, July 1945, s. 18-33.
- Goldfeder, Mark; "The Adoption of Children in Judaism and Israel; A Conceptual and Practical Review" *Cardozo Journal of International and Comparative Law*, C. 22-2, 2014, s. 321-353.
- Gold, Rabbi, Michael; *And Hannah Wept: Infertility, Adoption and The Jewish Couple*, Varda Books, 2001.
- ----- "Adoption: The Jewish View" *Adoption Quarterly*, C. 3, S.1, 1999, s. 3-13.
- Görgülü, Ülfet; "Koruyucu Aile Uygulamasının İslam Hukuku Açısından Değerlendirilmesi", *İslam Hukuku Araştırmaları Dergisi*, S. 23, 2014, s. 45-58.

- Günveren, Güzide Burcu; *Roma Hukukunda Evlat Edinme: Adoptio*, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku (Doktora tezi), İstanbul 2013.
- Gürcan, Ayşen; “Türk Toplumunda Koruyucu Aile ve Evlat Edinme Hizmetlerine İlişkin Bakış Açısı ve Yaklaşımı”, *Koruyucu Aile, Evlat Edinme Hizmetleri ve Ruh Sağlığı, Prof. Dr. Mualla Öztürk Anısına XX. Sempozyum Sunumları*, Ed. Neşe Erol, 15-16 Şubat 2007, Ankara: Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Çocuk/Ergen Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı Yay., 2008, s. 27-39.
- Gürer, Ahmet Şamil-Bay, Abdullah; *Osmanlı Toplumunda Beslemelik Kurumu*, Ankara: Yalın Yay., 2013.
- Gürkan, Ülker; “Evlat edinme ve beslemelerin hukuki durumu” *Türk Hukuku ve Toplumuna Üzerine İncelemeler*, Ankara: Türkiye Kalkınma Vakfı yay., 1974.
- Halaçoğlu, Ahmet; “II. Abdülhamid Döneminde Yapılan Genel Af lar ve Bunun Ermeni İsyancıları Açısından Değerlendirilmesi”, *XV. Türk Tarih Kongresi Kongreye Sunulan Bildiriler*, Ankara: Türk Tarih Kurumu, C. 6, s. 2513-2526.
- Halebî, İbrahim b. Muhammed b. İbrahim, *İzahlı Mülteka el-Ebhur Tercümesi*, C. 2, (çev. Mustafa Uysal), 1968.
- Haliloğlu, Hasan; “Kur’an-ı Kerim’de Tebennî ile İlgili Ayetlere Eü'l-Berekât en-Nesefî ve Nesefî ve Adudüddin el-İci'nin Yaklaşımlarının Mukayesesi”, *Namık Kemal Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, C. 3, S. 2, 2017, s. 271-308.
- Harman, Ömer Faruk; “Yakup”, *DİA*, C. 43, s. 274-276.
- Hess, Hamilton; *The Early Development of Canon Law and The Council of Serdica*, Oxford: Oxford University Press, 2002.
- İbn Hacer, Ahmet b. Ali b. Hacer el-Askalani, *el-İsabe fî Temyizi's-Sahabe*, (thk. Adil Ahmed Abdülmevcud, Ali Muhammed Muavvaz), Beyrut: Dârü'l-Kütübi'l-İlmiyye, 1995

- İbn Mace, Ebu Abdullah Muhammed b. Yezid er-Rebei el-Kazvini, *Sünen* (thk: Şuayb Arnaut, Muhammed Kamil Karabelli, Ahmed Berhum) Dımaşk: Darü'r-Risaleti'l-Alemiyye, 2010
- İnan, Ali Naim; *Çocuk Hukuku*, Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi yay., 1968.
- -----; "Çocuk Hukuku Bakımından Korunma Kararı, Koruma ve Emniyet Tedbirleri Kavramları", *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 6, S. 1-2, 1996, s. 1-21.
- İlerisoy, Melike; *Aile Sistemi Kuramı Çerçevesinde İnfertilite Tedavisi Gören Ailelerde Aile Yaşam Döngüsünün Nitel Yöntemlerle Araştırılması*, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Maltepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2012.
- İpşirli, Mehmet; "Avârız Vakfı", *DİA*, C. 4, İstanbul, 1991, s.109.
- İzci, Lale; "Türkiye ve İngiltere'de Koruyucu Aile Sisteminin Karşılaştırması" *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, C. 50, 2020, s. 140-163.
- İzgi, Özkan; *Uygurların Siyasi ve Kültürel Tarihi (Hukuk Vesikalarına Giriş)*, Ankara: Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü, 1987.
- Kahraman, Abdullah; *İslam Hukuk ve Ahlak İlkeleri Işığında Özel Haya-tın Gizliliği (Mahremiyet)*, Ankara: Ebabil Yayınları, 2008.
- Kaleli, Reyhan; *İslam Hukukunda Koruyucu Aile-Mukayeseli Bir Çalışma*, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İzmir, 2019.
- Kapıcı, Hikmet Zeki; *Dârülhayr-i Ali*, Ankara: Atatürk Kültür Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Atatürk Araştırma Merkezi Yay. 2019.
- Kaplan, Yehiel; "The Chancing Profile of The Parent-Child Relationship in Jewish Law", *The Jewish Law Annual*, The Institute of Jewish Law Boston University School of Law, C. 18, Routhledge, 2009, s. 21-81.

- Kara, Uğur; *Sosyal Devletin Yükselişi ve Düşüşü*, Ankara: Özgür Üniversite Kitaplığı, 2004.
- Karaman, Hayrettin; *Mukayeseli İslam Hukuku*, C. 1, İstanbul: Nesil Yayınları, 1996.
- Karataş, Ali İhsan; *Mahkeme Sicillerine Göre XVIII. Yüzyılda Bursa'da Gayrimüslimler*, Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İslam Tarihi ve Sanatları Ana Bilim Dalı, İslam Tarihi Bilim Dalı (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Bursa, 2005.
- Karatay, Abdullah; *Erken Cumhuriyet Dönemi Korunmaya Muhtaç Çocuklar Politikası*, İstanbul: Kriter Yayınevi, 2018.
- -----; "Türkiye'de Koruyucu Aile: Kökenleri, Gelişimi ve Bugünü", *Üsküdar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 2017, S. 5, s. 389-427.
- Kent, F. Charles; "The Recently Discovered Civil Code of Hammurabi", *The Biblical World*, The University of Chicago Press, C. 21, S.3, s. 175-190.
- Kılıçoğlu, Ahmet M.; *Medeni Kanunumuzun Aile, Miras, Eşya Hukukuna Getirdiği Yenilikler*, Ankara: Turhan yayınevi, 2003.
- Kılınç, Ayşe Nur, "Türk Hukukunda Koruyucu Aile Sözleşmesi ve Koruyucu Aile ile Çocuk Arasındaki Hukuki İlişkinin Değerlendirilmesi", *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, (SÜHFD), C. 28, S. 3, 2020, s. 1217-1261.
- Kılınç, Mustafa; "Dârüleytamlarda Yürütülen Mesleki Teknik Eğitim Uygulamaları", *Atatürk Yolu Dergisi*, S. 64, 2019, s. 211-228.
- Kocabaş, Elif; *Dilencilik Meseleleriyle Mücadele Bağlamında Dârülaceze*, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul, 2019.
- Koç, Bekir; "Osmanlı Islahhânelerinin İşlevlerine İlişkin Bazı Görüşler," *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, C. 6, S. 2, 2007, s. 36-50.

- Koç, Yunus; “Osmanlı Dönemi İstanbul Nüfus Tarihi” *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi*, C. 8, S. 16, 2010, s.171-199.
- Koçer, Hasan Ali; *Türkiye’de Modern Eğitimin Doğuşu ve Gelişimi (1773-1923)*, İstanbul: MEB yayınları 1991.
- Koçu, Reşat Ekrem; *Dârülaceze (1895–1974)* İstanbul: İnkılap ve Aka Basımevi, 1974.
- Kodoman, Bayram; “Tanzimat’tan II. Meşrutiyet’e Kadar Sanayi Mektepleri”, *Türkiye’nin Sosyal ve Ekonomik Tarihi 1071-1920*, Ed. Osman Okyar-Halil İnalçık, Ankara: Meteksan Limited Şirketi, 1980, s. 287-295.
- Koşar, Nesrin; “Türkiye’de Koruyucu Aile ve Evlat Edinme Sistemlerinin Dünü, Bugünü, Yarını”, *Koruyucu Aile, Evlat Edinme Hizmetleri ve Ruh Sağlığı*, Prof. Dr. Mualla Öztürk Anısına XX. Sempozyum Sunumları 15-16 Şubat 2007, Ed. Neşe Erol, Ankara: Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Yayınları, 2008, s. 7-17.
- Kozak, İbrahim Erol; *Genel Hukuk Tarihi*, Konya: Palet Yayınları 2015.
- Köprülü, Bülent; *Medeni Hukuk*, İstanbul: İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi, 1970-1971.
- Köprülü, Bülent-Kaneti, Selim; *Aile Hukuku*, İstanbul: Filiz Kitabevi, 1985-1986.
- Köse, Saffet; “Lakit”, *DİA*, C. 27, İstanbul, 2003, s. 68-69.
- Köse, Murtaza; “Mukayeseli Hukukta Evlat Edinme Problemi” *Atatürk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, S. 15, Erzurum, 2001, s. 267-276.
- *Kur’an Yolu Türkçe Meal ve Tefsir*, (haz. Hayreddin Karaman-Mustafa Çağrı-İbrahim Kâfi Dönmez-Sadrettin Gümüş), Ankara: Diyanet İşleri Başkanlığı Yay., 2020.
- Kurt, Abdurrahman; *Bursa Sicillerine Göre Osmanlı Ailesi (1839-1876)*, Bursa: Sentez Yayıncılık, 2013.

- -----; "Tanzimat Döneminde Koruyucu Aile Müesseseleri", *Sosyo-Kültürel Değişim sürecinde Türk Ailesi*, C. 2, Ankara: Başbakanlık Aile Araştırma Kurumu, 1992, s. 548-567.
- -----; "İslam'ın Koruyucu Aileye Bakışı", *Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, C. 1, S. 6, 1994, s. 177-186.
- Kürkçüoğlu, Kemal Edip; *Süleymaniye Vakfiyesi*, Ankara: Vakıflar Umum Müdürlüğü Neşriyatı, 1962.
- Lindsay, Hugh; *Adoption in The Roman World*, Cambridge: Cambridge University Press, 2009.
- *Maarif Vekilliği Dergisi*, C. 3, S. 22, İstanbul, 1940.
- Maslow, A.H.; *Motivation and Personality*, Harper&New York, 1970.
- Mavili, Aliye-Bilgin, Özkan; "Kurum Bakımından Cinsel İstismar Mağduru Çocuklara İlişkin Bir Araştırma", *Türkiye Sosyal Hizmet Araştırmaları Dergisi*, C. 1, S. 2, 2017, s. 104-128.
- Margalit, Yehezkel; *The Jewish Family Between Family Law and Contract Law*, Cambridge: Cambridge University Press, 2018.
- Mesleki Eğitim ve Öğretim Sistemini Güçlendirme Projesi (MEGEP), Çocuk Gelişimi Eğitimi, Ankara: MEB Yay., 2009.
- Muhammed b. Mahmud el-Uşrûsenî; *Ahkamu's-Sıgâr (İslâm Hukukunda Çocuklarla İlgili Hükümler)*, (çev. İbrahim Canan), İstanbul, 1984.
- Muhammed Tahir b. Muhammed b. Muhammed et-Tunusi İbn Aşur; *Tefsirü't-Tahrîr ve't-Tenvîr*, C. II, XXX, 1973.
- -----; *Makasidü'ş-Şeriatil-İslamiyye*, (çev. Mehmet Erdoğan, Vecdi Akyüz), İstanbul: İz Yayıncılık, 1996.
- *Netîcetü'l-Fetâvâ*, (der. Seyyid Ahmed Efendi-haz. Süleyman Kaya), İstanbul, 2014.

- Nuhoğlu, Hidayet Yavuz; “Dârüleytam”, *DİA*, C. 8, İstanbul, 1993, s. 521.
- Oğuzman, Kemal-Dural, Mustafa; *Aile Hukuku*, İstanbul: Filiz Kitabevi, 1994.
- Oğuzoğlu, H. Cahit; *Medeni Hukuk, Şahsın Hukuku*, C. 1, Ankara: Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, 1963.
- Okandan, R. Galip; *Umumi Hukuk Tarihi Dersleri*, İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yayınları, 1951.
- Okur Gümrükçüoğlu, Saliha; “Osmanlı Hukuk Uygulamasında Kadının Çocuğu Üzerindeki Velayet ve Vesayet Hakkı”, *Akdeniz Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, (Haziran 2022) C. 12, S. 1, s. 105-144.
- *Osmanlı Belgelerinde Ermeniler (1915-1920)*, (haz. Ahmet Altıntaş-Mehmet Canatar-Oğuz Çakıl-Recep Karacakaya-Ali Kaya-Bülent Kulüp) Ankara: T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğu, 1995.
- Öğüt, Salim, “Mahrem”, *DİA*, C. 27, s. 388-389.
- Önkal, Ahmet; “Civar”, *DİA*, C. 8, İstanbul, 1993, s. 34-35.
- Özbek, Nadir; *Osmanlı İmparatorluğu’nda Sosyal Devlet Siyaset, İktidar ve Meşruiyet 1876-1914*, İstanbul: İletişim Yay., 2002.
- -----; “II. Abdülhamit ve Kimsesiz Çocuklar Dârülhayr-i Âli”, *Tarih ve Toplum Dergisi*, S. 182, 1999, s.11-20.
- Özcan, Tahsin; *Osmanlı Para Vakıfları*, Ankara: Türk Tarih Kurumu 2003.
- -----; “Osmanlı Toplumunda Yetimlerin Himâyesi ve Eytâm Sandıkları”, *İstanbul Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, S. 14, 2006, s. 103-121.
- Özdemir, Savaş; *II. Abdülhamid Devri Vilayet Sanayi Mektepleri*, Kilis 7 Aralık Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Ana Bilim Dalı, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Kilis, 2015.

- Özen, Şükrü; “Vela” *DİA*, C. 43, İstanbul, 2013, s.11-15.
- Özlü, Zeynel; “Osmanlı Devleti’nde Difteri Hastalığı ve Koruyucu Sağlık Hizmetlerine Dair Bulgular (19. Yüzyıl Sonları 20. Yüzyıl Başlarında)”, *Belleten*, C. 81, S. 291, 2017, s. 419-480.
- Öztan, Bilge; *Aile hukuku*, Ankara: Turhan Kitabevi, 2004.
- Öztürk, Cemil; “Osmanlıda Bir Mesleki Eğitim ve Çocuk Esirgeme Kurumu: Dârülhayr-i Âli”, *Millî Eğitim Dergisi*, S.143, 1999, s. 76-84.
- -----; “Islahhâneler”, *DİA*, C. 19, İstanbul, 1999, s.190-191.
- Öztürk, Nazif; “Aile Vakıfları”, *Türk Aile Ansiklopedisi*, C. 3, s. 1035-1036.
- Öztürk, Nazif; “Türk Toplumunda Koruyucu Aile Sistemi”, *I. Aile Şurası Bildirileri*, Ankara: Başbakanlık Aile Araştırma Kurumu, 1990, s. 303-308.
- Pakalın, Mehmet Zeki; *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü*, C. 1, Ankara: Millî Eğitim Bakanlığı, 1971.
- Pennington, Kenneth; “The Jurisprudence of Procedure”, *The History of Courts and Procedure in Medieval Canon Law*, ed. Wilfried Hartmann, Kenneth Pennington, Washington: The Catholic University of America Press, 2016, s. 125-160.
- Pollack, Daniel-Bleich, Moshe-Reid, Charles-Fadel, Mohammad; “Classical Religious Perspectives of Adoption Law”, *The Nortre Dame Law Review*, C. 7, S. 3, 2008, s. 101- 158.
- Prichard, A. M.; *Leage’s Roman Private Law*, New York: St Martin’s Press, 1964.
- Ruhi, Ahmet Cemal; *Türk Hukukunda Evlât Edinme ve Evlât Edinme ile ilgili Yabancı Mahkeme Kararlarının Türkiye’de Tanınması*, Ankara, 2002.
- Ryznar, Margaret; “Adoption in China: Past, Present and Yet To Come”, *Georgia Journal of International and Comparative Law*, C. 45, S. 27, s. 27-51.

- Saçan, Selvinaz-Şimşek, Zeynep; “Kurum Bakımından Aile Yanına Döndürülen 6-18 Yaş Çocukların Duygusal ve Davranış Sorunları”, *Qualitative Studies*, C. 9, S. 2, s. 1-18.
- Sağlam, Osman; *İslam Hukuku Açısından Evlat Edinme*, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisan Tezi, Erzurum 2006.
- Saller, Richard; “Patria Potestas and the Stereotype of the Roman Family”, *A Journal of Social Structure Law and Demography in Past Societies*, C. 1, Cambridge: Cambridge University Press, 1986, s. 7-22.
- *Salnâme-i Nezâret-i Maârif-i Umumiye*, Sene 4, İstanbul: Matbaa-i Âmi-re 1319.
- Samur, Gülhan; *Anne Sütü*, Ankara: Sağlık Bakanlığı Yay., 2008.
- Sarıck, Murat; *İslam Öncesi Dönem Cahiliye Kültürü*, Isparta: Fakülte Kitabevi, 2002.
- Sıpmazlı, Hüseyin, *Çocuk Hakları ve Himaye Müesseseleri*, Ankara: Yeni Cezaevi, 1943.
- Sarıkaya, Makbule; *Himâye-i Etfal Cemiyeti 1923-1935*, Atatürk Üniversitesi, Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Enstitüsü (Yayınlanmamış Doktora tezi), Erzurum, 2005.
- Sartori, Jennifer; “Modern Families: Multifaceted Identities in the Jewish Adoptive Family”, *Mishpachah: The Jewish Family in Tradition and in Transition*, ed. Leonard J. Greenspoon, Purdue: University Press, 2014, s. 197-218.
- Sayta Usta, Sevgi; *Türk Hukukunda Çocuğun Koruyucu Aile Yanına Yerleştirilmesi*, İstanbul: Filiz Kitabevi, 1996.
- *1320 Sene-i Hicriyesine Mahsus Selanik Vilayet Salnamesi*, (haz. Hatice Oruç), Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara, 2014.
- Serdar, İlknur; “Koruyucu Aile”, *Prof. Dr. Seyfullah Edis’e Armağan*, İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi, 2000, s. 467-509.

- Semiz, Yaşar-Kuş, Recai; “Osmanlıda Mesleki Teknik Eğitim İstanbul Sanayi Mektebi (1869-1930)”, *Selçuk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, S. 15, 2004, s. 276-295.
- Seydişehrî, Mahmud Es’ad b. Emîn; *Tarih-i İlmi Hukuk*, Ankara: Yetkin Basımevi, 2012.
- Seyyid Sabık, *Fıkhu’s Sünne*, C. III, (çev. Tayyar Tekin), İstanbul: Pınar Yayınları, 1987.
- Soydan, Aynur; “Dârüşşafaka Tarihinden Kesitler”, *Yakın Dönem Türkiye Araştırmaları*, S. 3, 2013, s. 249-268.
- *Süt Akrabalığı ve Süt Bankası*, Ed. İlhan Kılıç-Abdullah Uçar, İstanbul: İsar Yayınları, 2016.
- Şahyar, Ayşe Esra, “Hz. Peygamber Döneminde Yetim ve Kimsesiz Çocukların Himâye Edilmesi”, *Koruyucu Aile Olmak*, Ankara: Diyanet Vakfı Yayınları, 2018, s. 49-63.
- Şafak, Nurdan; “Dârüleytamda Çocuk Olmak: On Çocuk, On Portre”, *FSM İlmî Araştırmalar İnsan ve Toplum Bilimleri Dergisi*, S. 2, 2013, s. 261-283.
- —————; “Osmanlı İmparatorluğu’nda Kimsesiz Çocuk Olmak ve Islahhaneler (1863-1903)”, *Osmanlı Dünyasında Çocuk Olmak*, İstanbul: Değerler Eğitim Merkezi Yayınları, 2012.
- Şemsettin Sami; *Kamus-i Türki(1904)*, İstanbul: Tercüman Gazetesi, C. III, 1985.
- Şıpka, Şükran; “4721 Sayılı Türk Medeni Kanunu’nun “Evlât Edinme”ye İlişkin Hükümlerinin İncelenmesi”, *İÜHFİM*, C. 57, S. 1-2, 1999, s. 301-322.
- Tabanoğlu, Ahmet; “Evlât Edinme ve Koruyucu Aile Müesseselerindeki Gelişmeler”, *I. Aile Şurâsı Bildirileri*, 17-20 Aralık 1990, s. 115-124.
- Tahiroğlu, Bülent-Erdoğan, Belgin; *Roma Hukuku Dersleri*, İstanbul: Der Yayınları, 2012.

- Taşkın, Ünal; “Klasik Dönem Osmanlı Eğitim Kurumları”, *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi, The Journal Of International Social Research* C. 1, S. 3, 2008, s. 344-366.
- Tekinay, S. Sulhi; *Türk Aile Hukuku*, İstanbul: Filiz Kitabevi, 1990.
- Tezel, Zeynep-Demirel, Barış-Kaya, Zuhal; “Ailelerin Koruyucu Aile Olmaya Karar Vermelerinde Etkili Olan Etmenler ile Koruyucu Aile Olmanın Anlam ve Önemi”, *Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Dergisi*, C. 19, S. 43, 2018, s. 15-36.
- *The Interpreter's Dictionary of The Bible*, Ed. George Arthur Buttrick, New York: Abingdon Press, 1962.
- Tirmizi, Ebû İsa Muhammed b. İsa b. Sevre Sülemi Tirmizi, *Sünenü't-Tirmizi*, (thk. Beşşar Avvad Ma'rûf), Beyrut: Dârü'l-Garbi'l-İslâmî, 1998.
- Tosun, Mebrure-Yalvaç Kadriye; *Sümer, Babil, Assur Kanunları ve Ammi-Şaduqa Fermanı*, Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi, 1989.
- Turan, Ali, “1815 Numaralı Trabzon şer'iyeye Sicilindeki Üç Kayıt Işığında Osmanlı Hukukunda Evlatlık ve Koruyucu Ailelik Üzerine Bir İnceleme”, *II. Türk Hukuk Tarihi Kongresi Bildirileri*, Ed. Fethi Gedikli, C. 1, İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2019, s. 87-114.
- *Türkçe Sözlük*, Ankara: TDK, 2011.
- Uluçay, Çağatay; *Harem II*, Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi, 1971.
- Uluşal, Neşet; *Kuran'da Yetim Kavramı*, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul 2006.
- Umur, Ziya; *Roma Hukuku Lügatı*, İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yayınları, 1983.
- Uzunçarşılı, İsmail Hakkı; *Osmanlı Tarihi II*, Ankara: Türk Tarih Kurumu, 1988.

- Üstüner, Seval-Erol, Neşe-Şimşek, Zeynep, "Koruyucu Aile Bakımı Altındaki Çocukların Davranış ve Duygusal Sorunları", *Çocuk ve Gençlik Ruh Sağlığı Dergisi*, C. 12, S. 3, 2005, s.130-140.
- Üçok, Coşkun-Mumcu, Ahmet; *Türk Hukuk Tarihi*, Ankara: Sevinç Matbaası, 1976.
- Vaux, Roland, *Yahudilikte Aile*, (çev. Ahmet Güç), Bursa: Arasta Yayınları, 2003.
- Yakut, Esra-Çağlayan Aygün, Gözde; "Osmanlı Hukukundan Günümüze Evlât Edinmenin Miras Hukukuna Dayalı Sonuçları", *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 26, S. 1, 2018, s.11-46.
- Yarden, Ophir; "Adoption in Judaism", *Dialog: A Journal of Theology*, C. 51, S. 4, 2012, s. 276-283.
- Yazıcı, Nesimi; "Osmanlılarda Yetimlerin Korunması Üzerine Bazı Değerlendirmeler", *Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, C. 48, S.1, Ankara, 2007, s. 1-46.
- Yazır, Elmalılı Hamdi; *Hak Dini Kur'an Dili* (1361/1942), C. 6, İstanbul: Huzur Yayınevi, 2003.
- Yavuzer, Haluk; *Ana-Baba ve Çocuk*, İstanbul: Remzi Kitabevi, 1993.
- Yelkenci Ömer Faruk; *II. Abdülhamit'in Eğitim Hamlesi*, İstanbul: Kaknüs Yay, 2010.
- Yıldırım, Mehmet Ali; *Tanzimat Döneminde Meslek Okulları*, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih (Yakınçağ Tarihi) Anabilim Dalı (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Ankara, 2010.
- Yıldırım, Mustafa; *İslam Hukuku Açısından Evlat Edinme*, İzmir: İzmir İlahiyat Vakfı, 2005.
- Yıldırım, Nuran; *İstanbul Dârülaceze Müessesesi Tarihi*, İstanbul: Dârülaceze Vakfı, 1996.

- -----; *Hastane Tarihimize Bir Kutup Yıldızı Hamidiye Etfal Hastanesi*, İstanbul: Şişli Etfal Eğitim ve Araştırma Hastanesi, 2010.
- Yıldırım, Şeyda; 2000'li Yıllarda Çocuk Koruma Sistemi İçinde Bakım Hizmetlerinin Genel Görünümü, *MCBÜ Sosyal Bilimler Dergisi*, C. 15, S. 1, 2017, s. 87-110.
- Yıldız, Lütfi-Kaya, Şuayb-Doğan, Ali Can; "Evlat Edinme Süreci İçerisinde Yer Alan Ailelerde Yalnızlık", *2015 Sosyal Hizmet Sempozyumu İnsan Değer ve Onurunu Yüceltmek*, Manisa, 2016, s. 111-119.
- Yörükoğlu, Atay; *Değişen Toplumda Aile ve Çocuk*, İstanbul: Avcı Ofset, 2000.
- Yurdakök, Murat; *Doğa ve İnsan Tarihinde Anne Sütü*, İstanbul: Wyeth İlaçları AŞ, Bilimsel Yayınları, 1996.
- Yüksel, Mehmet, "Mahremiyet Hakkı ve Sosyo-Tarihsel Gelişimi", *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi*, S. 58-1, s. 181-213.
- Zemahşerî, Cârullah Mahmûd b. Ömer, el-Keşşâf, C. III, Beyrut: Dâru'l-Kitâbi'l-'Arabî, 2008.
- Zevkliler, Aydın; "Türk Hukukunda Korunmaya Muhtaç Çocuklar", *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 25, S. 1, 1968, s. 173-236.
- Zuhayli, Vehbe; *İslam Fıkıh Ansiklopedisi* (çev. Ahmet Efe ve dğr.), İstanbul: Feza Yayıncılık, 1994.

Engin SAYGIN

Associate Professor
Ankara Yıldırım Beyazıt University
Faculty of Law

INTRODUCTION TO LAW

IN A NUTSHELL

(NUTSHELL SERIES I)

Fifth Edition

(Revised and Updated Edition)

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Introduction to Law in a nutshell

Engin Saygın

Hukuk Yayınları Dizisi – 2318

Fifth Edition : September, 2022

Fourth Edition : September, 2021

Third Edition : August, 2020

Second Edition : September, 2019

First Edition : September, 2018

ISBN : 978 – 625 – 8209 – 32 – 7

This work is subject to copyright. All rights are reserved by the Publisher, whether the whole or part of the material is concerned, specifically the rights of translation, reprinting, re-use of illustrations, recitation, broadcasting, reproduction on microfilms or in any other physical way and transmission or information storage and retrieval, electronic adaptation, computer software, or by similar or dissimilar methodology now known or hereafter developed.

Violations are liable to prosecution under the respective Law on Intellectual and Artistic Works No. 5846.

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara

Tel : (0312) 231 17 00

Fax : (0312) 231 17 10

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : adalety@adaletyayinevi.com

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C

(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul

Tel : (0216) 305 72 81

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Salmat Basım Yayım Ambalaj San. Tic. Ltd. Şti.

Sertifika No: 47771

Tel: (0312) 341 10 24 - Ankara

The other part provides the reading list of the main books in Turkish. Those who are Turkish or who can read/understand Turkish may also read those books.

SELECTED BIBLIOGRAPHY/FURTHER READING	
ENGLISH	TURKISH
Rona AYBAY, <i>AN INTRODUCTION TO LAW WITH SPECIAL REFERENCES TO TURKISH LAW</i> , Alfa, İstanbul, 2013.	Kemal GÖZLER, <i>HUKUKUN TEMEL KAVRAMLARI</i> , Ekin, Bursa, 2016.
Tuğrul ANSAY & Don WALLACE, <i>INTRODUCTION TO TURKISH LAW</i> , Wolters Kluwer, The Netherlands, 2011, pp. 1-8.	Adnan GÜRİZ, <i>HUKUK BAŞLANGICI</i> , Siyasal, Ankara, 2014.
Kudret GÜVEN, <i>GENERAL PRINCIPLES OF TURKISH LAW</i> , Yetkin, Ankara, 2016, pp. 1-14.	Şeref GÖZÜBÜYÜK, <i>HUKUKA GİRİŞ VE HUKUKUN TEMEL KAVRAMLARI</i> , Turhan, Ankara, 2016.
Phil HARRIS, <i>AN INTRODUCTION TO LAW</i> , Cambridge University Press, Cambridge, 2007, pp. 1-25.	İsmail KAYAR, İlhan ÜZÜLMEZ, <i>HUKUKUN TEMEL KAVRAMLARI</i> , Seçkin, Ankara, 2014.
Paulo Barba CASELLA, <i>"Contemporary trends on opinio juris and the material evidence of international customary law"</i> , available on http://legal.un.org/ilc/sessions/65/pdfs/2013_ amado lecture casella.pdf	

Last but not least, please note that *offence* (with a "c"), *analyse* (with a "s"), *defense* (with "s"), *criticise* (with a "s") and *fulfil* (with one "l") are the preferred spelling in British English throughout the textbook. As you know, the difference between offence and offense; analyse and analyze; defense and defence; criticise and criticize is entirely dialectal. There is no demonstrable difference in function or meaning between them and both words are used at similar rates throughout English but with different readers. As I have completed my postgraduate studies in the UK, I inevitably prefer British English, while bearing in mind that you may have learned American English in the Prep Classes.

IN-TEXT QUESTIONS

- 1) Please write the list of rules that Robinson and Friday would need on the island.
- 2) Please explain how Robinson and Friday can/should be punished when they break the rules.
- 3) Please explain the sources of these rules.

SELECTED BIBLIOGRAPHY/FURTHER READING

ENGLISH	TURKISH
<p>Rona AYBAY, <i>AN INTRODUCTION TO LAW WITH SPECIAL REFERENCES TO TURKISH LAW,</i> Alfa, İstanbul, 2013, pp. 21-76.</p> <p>Tuğrul ANSAY & Don WALLACE, <i>INTRODUCTION TO TURKISH LAW,</i> Wolters Kluwer, The Netherlands, 2011, pp. 1-8.</p> <p>Kudret GÜVEN, <i>GENERAL PRINCIPLES OF TURKISH LAW,</i> Yetkin, Ankara, 2016, pp. 1-14.</p> <p>Vedat Ahsen COŞAR, <i>INTRODUCTION TO LAW & TURKISH LAW LECTURE NOTES,</i> Aristo, İstanbul, 2019, pp. 29-49 and 122-136.</p> <p>Yücel OĞURLU/ Bünyamin GÜRPINAR, <i>INTRODUCTION TO TURKISH LAW,</i> XII Levha, İstanbul, 2015, pp. 3-9 and 19-36.</p> <p>Mahmut YAVAŞI, <i>AN INTRODUCTION TO TURKISH LAW FOR NON-LAW STUDENTS,</i> Dora, Bursa, 2015, pp.11-22 and 31-41.</p> <p>Arif PAYASLIOĞLU, <i>AN INTRODUCTION TO LAW AND THE TURKISH LEGAL SYSTEM,</i> YÖK Matbaası, Ankara, 1993, pp. 4-14.</p>	<p>Adnan GÜRİZ, <i>HUKUK BAŞLANGICI,</i> Siyasal, Ankara, 2014.</p> <p>Kemal GÖZLER, <i>HUKUKUN TEMEL KAVRAMLARI,</i> Ekin, Bursa, 2016.</p> <p>Şeref GÖZÜBÜYÜK, <i>HUKUKA GİRİŞ VE HUKUKUN TEMEL KAVRAMLARI,</i> Turhan, Ankara, 2016.</p> <p>İsmail KAYAR, İlhan ÜZÜLMEZ, <i>HUKUKUN TEMEL KAVRAMLARI,</i> Seçkin, Ankara, 2014.</p> <p>Refik KORKUSUZ, <i>HUKUK BAŞLANGICI,</i> Doğa, İstanbul, 2014.</p>

Engin URAL,
HANDBOOK OF TURKISH LAW,
 Önder Matbaa, Ankara, 1999, pp. 13-19.

Frank August SCHUBERT,
**INTRODUCTION TO LAW AND
 THE LEGAL SYSTEM,**
 Wadsworth, United Kingdom, 2010, pp.6-8.

Phil HARRIS,
AN INTRODUCTION TO LAW,
 Cambridge University Press, Cambridge, 2007, pp. 1-25.

John Henry MERRYMAN,
**THE CIVIL LAW TRADITION: AN INTRODUCTION TO THE
 LEGAL SYSTEMS OF EUROPE AND LATIN AMERICA,**
 Stanford, California, 2007, pp. 68-80.

Paul DENHAM,
A MODERN INTRODUCTION TO LAW,
 Edward Arnold, London, 1983.

Jaap HAGE,
"Sources of Law" in INTRODUCTION TO LAW,
 Jaap HAGE-Bram AKKERMANS (Ed),
 Springer, London, 2014, pp. 23-36.

Gary SLAPPER & David KELLY,
THE ENGLISH LEGAL SYSTEM,
 Routledge, London, 2017.

K. L. BHATIA,
LEGAL LANGUAGE AND LEGAL WRITING,
 Universal, New Delhi, 2010, pp. 344-346.

A J HAUPT, D PAIZEE, K PAIZEE, J S SANER, I WASSERFAL,
INTRODUCTION TO LAW,
 Pearson, Cape Town, 1999, pp. 1-19.

Russell SANDBERG,
LAW AND RELIGION,
 Cambridge University Press, Cambridge, 2011.

Mark THOMAS & Claire MCGOURLAY,
ENGLISH LEGAL SYSTEM,
 Oxford University Press, Oxford, 2017.

Necip BİLGE,
**HUKUKUN TEMEL
 KAVRAMLARI
 VE
 KURUMLARI,**
 Turhan, Ankara, 2016.

Paulo Barba CASELLA,
“Contemporary trends on opinio juris and the material evidence of international customary law”, available on
[http://legal.un.org/ilc/sessions/65/pdfs/2013_ amado_lecture_casella.pdf](http://legal.un.org/ilc/sessions/65/pdfs/2013_amado_lecture_casella.pdf)

Adrian HOWE,
“Law Belongs to the People: Access to Law and Justice”,
Legal Information Management, 16 (2016), pp. 107–110.

Chiedozie OKORO,
“Law and the State: A Philosophical Evaluation”,
Nebula, Vol. 7, No. 1-2, 2010, pp. 136-157.

Tataran ANCA,
“Is There a Relation between Morality, Law and Religion?”,
Agora International Journal of Juridical Sciences No. II-2011,
July 2011, pp. 154-158.

Hans KELSEN,
“On the Pure Theory of Law”,
1 ISR. L. REV. 1, 7 (1966).

SYED ALI RAZA NAQVI,
“Modern Reforms in Muslim Family Laws - A General Study”,
Islamic Studies, December 1974, Vol. 13, No. 4, pp. 235-252.

Jocelyn MACLURE,
“Towards the Theory of Political Secularism” in
**THE SOURCES OF SECULARISM
ENLIGHTENMENT AND BEYOND**
(Eds. Anna Tomaszewska and Hasse Hämäläinen),
Palgrave Macmillan, Cham (Switzerland), 2017.

Aoron X. Fellmeth & Maurice Horwitz,
GUIDE TO LATIN IN INTERNATIONAL LAW,
Oxford University Press, Oxford, 2009.

IN-TEXT QUESTIONS

- 1) Please explain the main role of a judge in civil law.
- 2) Please write an example for natural law.
- 3) Please explain what is meant by the “dualism” in international law.

SELECTED BIBLIOGRAPHY/FURTHER READING

ENGLISH	TURKISH
<p style="text-align: center;">Rona AYBAY, <i>AN INTRODUCTION TO LAW WITH SPECIAL REFERENCES TO TURKISH LAW,</i> Alfa, İstanbul, 2013, pp. 77-82.</p> <p style="text-align: center;">Tuğrul ANSAY & Don WALLACE, <i>INTRODUCTION TO TURKISH LAW,</i> Wolters Kluwer, The Netherlands, 2011, pp. 1-8.</p> <p style="text-align: center;">Vedat Ahsen COŞAR, <i>INTRODUCTION TO LAW & TURKISH LAW LECTURE NOTES,</i> Aristo, İstanbul, 2019, pp. 63-108.</p> <p style="text-align: center;">Yücel OĞURLU/ Bünyamin GÜRPINAR, <i>INTRODUCTION TO TURKISH LAW,</i> XII Levha, İstanbul, 2015, pp. 16-18.</p> <p style="text-align: center;">Mahmut YAVAŞI, <i>AN INTRODUCTION TO TURKISH LAW FOR NON-LAW STUDENTS,</i> Dora, Bursa, 2015, pp.11-22 and 49-50.</p> <p style="text-align: center;">Arif PAYASLIOĞLU, <i>AN INTRODUCTION TO LAW AND THE TURKISH LEGAL SYSTEM,</i> YÖK Matbaası, Ankara, 1993, pp. 40-47.</p> <p style="text-align: center;">Engin URAL, <i>HANDBOOK OF TURKISH LAW,</i> Önder Matbaa, Ankara, 1999, pp. 25-27.</p> <p style="text-align: center;">Hans KELSEN, <i>GENERAL THEORY OF LAW AND STATE,</i> Harvard University Press, Cambridge-Massachusetts, 1945.</p> <p style="text-align: center;">Douglas E. EDLIN, <i>JUDGES AND UNJUST LAWS: COMMON LAW CONSTITUTIONALISM AND THE FOUNDATIONS OF JUDICIAL REVIEW,</i> University of Michigan Press, Michigan, 2008.</p>	<p style="text-align: center;">Adnan GÜRİZ, <i>HUKUK BAŞLANGICI,</i> Siyasal, Ankara, 2014.</p> <p style="text-align: center;">Kemal GÖZLER, <i>HUKUKUN TEMEL KAVRAMLARI,</i> Ekin, Bursa, 2016.</p> <p style="text-align: center;">Şeref GÖZÜBÜYÜK, <i>HUKUKA GİRİŞ VE HUKUKUN TEMEL KAVRAMLARI,</i> Turhan, Ankara, 2016.</p> <p style="text-align: center;">İsmail KAYAR, İlhan ÜZÜLMEZ, <i>HUKUKUN TEMEL KAVRAMLARI,</i> Seçkin, Ankara, 2014.</p>

Malcom N. SHAW,
INTERNATIONAL LAW,
 Cambridge University Press, Cambridge, 2012.

John P. GRANT,
INTERTIONAL LAW,
 Edinburgh University Press, Edinburgh, 2010, pp. 29-33.

Alina KACZOROWSKA-IRELAND,
PUBLIC INTERNATIONAL LAW,
 Routledge, London, 2015, pp. 125-165.

Joanne Banker HAMES & Yvonne EKERN,
INTRODUCTION TO LAW,
 Pearson, London, 2009.

John Henry MERRYMAN,
**THE CIVIL LAW TRADITION: AN INTRODUCTION TO THE LEGAL
 SYSYEMS OF EUROPE AND LATIN AMERICA**,
 Stanford, California, 2007, pp. 68-80.

Anthony D'AMATO,
"On the Connection Between Law and Justice",
 Faculty Working Papers. Paper 2, 2011.
<http://scholarlycommons.law.northwestern.edu/facultyworkingpapers/2>

Caslav PEJOVIC,
**"Civil Law and Common Law: Two Different Paths Leading to the Same
 Goal"**,
 Victoria University of Wellington Law Review, 2001, Volume 32, pp. 817-
 842.

Marilyn Johnson RAISCH,
**RELIGIOUS LEGAL SYSTEMS IN COMPARATIVE LAW: A GUIDE TO
 INTRODUCTORY RESEARCH**,
http://www.nyulawglobal.org/globalex/Religious_Legal_Systems.html

David SLOSS,
DOMESTIC APPLICATION OF TREATIES,
<http://digitalcommons.law.scu.edu/facpubs/635/>

Hazel GENN,
COMMON LAW REASONING AND INSTITUTIONS,
 University of London Press, London, 2015.

THE ROBBINS COLLECTION,
 University of California, Berkeley, available on
www.law.berkeley.edu/library/robbins

[https://ppp.worldbank.org/public-private-partnership/legislation-
 regulation/framework-assessment/legal-systems/common-vs-civil-law](https://ppp.worldbank.org/public-private-partnership/legislation-regulation/framework-assessment/legal-systems/common-vs-civil-law)

Refik
 KORKUSUZ,
**HUKUK
 BAŞLANGICI**,
 Doğa,
 İstanbul, 2014.

Necip BİLGE,
**HUKUKUN
 TEMEL
 KAVRAMLARI
 VE
 KURUMLARI**,
 Turhan,
 Ankara, 2016.

IN-TEXT QUESTIONS

- 1) Please write the brief history of Corpus Iuris Civilis.
- 2) Please explain the criterion of free will for the division of public-private law.
- 3) Please list the sub-branches of private law.

SELECTED BIBLIOGRAPHY/FURTHER READING

ENGLISH	TURKISH
<p style="text-align: center;">Rona AYBAY, AN INTRODUCTION TO LAW WITH SPECIAL REFERENCES TO TURKISH LAW, Alfa, İstanbul, 2013, pp. 89-91.</p> <p style="text-align: center;">Kudret GÜVEN, GENERAL PRINCIPLES OF TURKISH LAW, Yetkin, Ankara, 2016, pp. 14-19.</p> <p style="text-align: center;">Vedat Ahsen COŞAR, INTRODUCTION TO LAW & TURKISH LAW LECTURE NOTES, Aristo, İstanbul, 2019, pp. 150-153.</p> <p style="text-align: center;">Arif PAYASLIOĞLU, AN INTRODUCTION TO LAW AND THE TURKISH LEGAL SYSTEM, YÖK Matbaası, Ankara, 1993, pp. 51-53.</p> <p style="text-align: center;">Olga TELLEGEN-COUPERUS, A SHORT HISTORY OF ROMAN LAW, Routledge, London, 1993.</p> <p style="text-align: center;">Frederick W. DINGLEDY, “The Corpus Juris Civilis: A Guide to Its History and Use”, Legal Reference Services Quarterly, Vol. 35, Issue 4, 2016, pp. 231-255.</p> <p style="text-align: center;">Olha CHEREDNYCHENKO, FUNDAMENTAL RIGHTS, CONTRACT LAW AND THE PROTECTION OF THE WEAKER PARTY: A COMPARATIVE ANALYSIS OF THE CONSTITUTIONALISATION OF CONTRACT LAW, WITH EMPHASIS ON RISKY FINANCIAL TRANSACTIONS, European Law Publishers, München, 2007, pp. 23-56.</p>	<p style="text-align: center;">Adnan GÜRİZ, HUKUK BAŞLANGICI, Siyasal, Ankara, 2014.</p> <p style="text-align: center;">Kemal GÖZLER, HUKUKUN TEMEL KAVRAMLARI, Ekin, Bursa, 2016.</p> <p style="text-align: center;">Şeref GÖZÜBÜYÜK, HUKUKA GİRİŞ VE HUKUKUN TEMEL KAVRAMLARI, Turhan, Ankara, 2016.</p> <p style="text-align: center;">İsmail KAYAR, İlhan ÜZÜLMEZ, HUKUKUN TEMEL KAVRAMLARI, Seçkin, Ankara, 2014.</p> <p style="text-align: center;">Refik KORKUSUZ, HUKUK BAŞLANGICI, Doğa, İstanbul, 2014.</p> <p style="text-align: center;">Necip BİLGE, HUKUKUN TEMEL KAVRAMLARI VE KURUMLARI, Turhan, Ankara, 2016.</p>

IN-TEXT QUESTIONS

- 1) Please write three examples of political rights and duties regulated by the Constitution of 1982.
- 2) Please explain the concept of “soft constitution”.
- 3) Please write the main features of the Constitutional Amendments of 2010.

SELECTED BIBLIOGRAPHY/FURTHER READING

ENGLISH	TURKISH
<p>Rona AYBAY, <i>AN INTRODUCTION TO LAW WITH SPECIAL REFERENCES TO TURKISH LAW,</i> Alfa, İstanbul, 2013, pp. 97-110.</p> <p>Tuğrul ANSAY & Don WALLACE, <i>INTRODUCTION TO TURKISH LAW,</i> Wolters Kluwer, The Netherlands, 2011, pp. 19-50.</p> <p>Kudret GÜVEN, <i>GENERAL PRINCIPLES OF TURKISH LAW,</i> Yetkin, Ankara, 2016, pp. 139-149.</p> <p>Vedat Ahsen COŞAR, <i>INTRODUCTION TO LAW & TURKISH LAW LECTURE NOTES,</i> Aristo, İstanbul, 2019, pp. 155-180.</p> <p>Yücel OĞURLU/ Bünyamin GÜRPINAR, <i>INTRODUCTION TO TURKISH LAW,</i> XII Levha, İstanbul, 2015, pp. 69-79.</p> <p>Mahmut YAVAŞI, <i>AN INTRODUCTION TO TURKISH LAW FOR NON-LAW STUDENTS,</i> Dora, Bursa, 2015, pp. 60-76.</p> <p>Arif PAYASLIOĞLU, <i>AN INTRODUCTION TO LAW AND THE TURKISH LEGAL SYSTEM,</i> YÖK Matbaası, Ankara, 1993, pp. 54-63.</p> <p>Engin URAL, <i>HANDBOOK OF TURKISH LAW,</i> Önder Matbaa, Ankara, 1999, pp. 32-42.</p>	<p>Adnan GÜRİZ, <i>HUKUK BAŞLANGICI,</i> Siyasal, Ankara, 2014.</p> <p>Kemal GÖZLER, <i>HUKUKUN TEMEL KAVRAMLARI,</i> Ekin, Bursa, 2016.</p> <p>Şeref GÖZÜBÜYÜK, <i>HUKUKA GİRİŞ VE HUKUKUN TEMEL KAVRAMLARI,</i> Turhan, Ankara, 2016.</p> <p>İsmail KAYAR, İlhan ÜZÜLMEZ, <i>HUKUKUN TEMEL KAVRAMLARI,</i> Seçkin, Ankara, 2014.</p> <p>Refik KORKUSUZ, <i>HUKUK BAŞLANGICI,</i> Doğa, İstanbul, 2014.</p> <p>Necip BİLGE, <i>HUKUKUN TEMEL KAVRAMLARI VE KURUMLARI,</i> Turhan, Ankara, 2016.</p>

<p>Naim KAPUCU, Halit PALABIYIK, TURKISH PUBLIC ADMINISTRATION: FROM TRADITION TO THE MODERN AGE, USA, Ankara, 2008, pp. 23-46.</p> <p>Murat TUMAY, Feyzan ÖZBAY, “Fundamental Elements of Turkish Constitutional Law” in TURKISH PUBLIC LAW (Eds. Refik KORKUSUZ, Fena İPEKEL KAYALI), Seçkin, Ankara, 2018, pp. 25-51.</p> <p>Hilaire BARNETT, CONSTITUTIONAL & ADMINISTRATIVE LAW, Routledge, London, 2017.</p> <p>Yasuo HASEBE and Cesare PINELLI, “Constitutions” in ROUTLEDGE HANDBOOK OF CONSTITUTIONAL LAW (Edited by Mark TUSHNET, Thomas FLEINER and Cheryl SAUNDERS), Routledge, Croydon, 2013.</p> <p>Aalt Willem HERINGA, “Constitutional Law” in INTRODUCTION TO LAW, Jaap HAGE-Bram AKKERMANS (Ed), Springer, London, 2014, pp. 157-188.</p> <p>Giovanni SARTORI, “Constitutionalism: A Preliminary Discussion”, The American Political Science Review, Vol. 56, No. 4 (Dec., 1962), pp. 853-864.</p> <p>Jose Luis CORDEIRO, “Constitutions around the World: A View from Latin America”, Discussion Papers, No.164, July 2008, available at https://www.ide.go.jp/English/Publish/Download/Dp/164.html</p>	<p>Kemal GÖZLER, ANAYASA HUKUKUNA GİRİŞ: GENEL ESASLAR VE TÜRK ANAYASA HUKUKU, Ekin, Bursa, 2017.</p>
--	--

IN-TEXT QUESTIONS

- 1) Please write the differences between public and private administration.
- 2) Please explain the advantages of centralisation.
- 3) Please explain the concept of “hierarchy” in administrative law.

SELECTED BIBLIOGRAPHY/FURTHER READING

ENGLISH	TURKISH
<p style="text-align: center;">Rona AYBAY, <i>AN INTRODUCTION TO LAW WITH SPECIAL REFERENCES TO TURKISH LAW,</i> Alfa, İstanbul, 2013, pp. 110-119.</p> <p style="text-align: center;">Tuğrul ANSAY & Don WALLACE, <i>INTRODUCTION TO TURKISH LAW,</i> Wolters Kluwer, The Netherlands, 2011, pp. 51-89.</p> <p style="text-align: center;">Kudret GÜVEN, <i>GENERAL PRINCIPLES OF TURKISH LAW,</i> Yetkin, Ankara, 2016, pp. 150-166.</p> <p style="text-align: center;">Vedat Ahsen COŞAR, <i>INTRODUCTION TO LAW & TURKISH LAW LECTURE NOTES,</i> Aristo, İstanbul, 2019, pp. 182-191.</p> <p style="text-align: center;">Yücel OĞURLU/ Bünyamin GÜRPINAR, <i>INTRODUCTION TO TURKISH LAW,</i> XII Levha, İstanbul, 2015, pp. 79-80.</p> <p style="text-align: center;">Mahmut YAVAŞI, <i>AN INTRODUCTION TO TURKISH LAW FOR NON-LAW STUDENTS,</i> Dora, Bursa, 2015, pp.94-97.</p> <p style="text-align: center;">Arif PAYASLIOĞLU, <i>AN INTRODUCTION TO LAW AND THE TURKISH LEGAL SYSTEM,</i> YÖK Matbaası, Ankara, 1993, pp. 63-72.</p> <p style="text-align: center;">Engin URAL, <i>HANDBOOK OF TURKISH LAW,</i> Önder Matbaa, Ankara, 1999, pp. 43-46.</p>	<p style="text-align: center;">Adnan GÜRİZ, <i>HUKUK BAŞLANGICI,</i> Siyasal, Ankara, 2014.</p> <p style="text-align: center;">Kemal GÖZLER, <i>HUKUKUN TEMEL KAVRAMLARI,</i> Ekin, Bursa, 2016.</p> <p style="text-align: center;">Şeref GÖZÜBÜYÜK, <i>HUKUKA GİRİŞ VE HUKUKUN TEMEL KAVRAMLARI,</i> Turhan, Ankara, 2016.</p> <p style="text-align: center;">İsmail KAYAR, İlhan ÜZÜLMEZ, <i>HUKUKUN TEMEL KAVRAMLARI,</i> Seçkin, Ankara, 2014.</p> <p style="text-align: center;">Refik KORKUSUZ, <i>HUKUK BAŞLANGICI,</i> Doğa, İstanbul, 2014.</p> <p style="text-align: center;">Necip BİLGE, <i>HUKUKUN TEMEL KAVRAMLARI VE KURUMLARI,</i> Turhan, Ankara, 2016.</p> <p style="text-align: center;">Ramazan ÇAĞLAYAN, <i>İDARE HUKUKU DERSLERİ,</i> Adalet, Ankara, 2017.</p> <p style="text-align: center;">Bahtiyar AKYILMAZ, Murat SEZGİNER, Cemil KAYA, <i>TÜRK İDARE HUKUKU,</i> Savaş, Ankara, 2019.</p>

Halil ALTINDAĞ, Ömer Faruk EROL, Emre KILIÇ,
“Turkish Administrative Law” in
TURKISH PUBLIC LAW (Eds. Refik KORKUSUZ, Fena
 İPEKEL KAYALI),
 Seçkin, Ankara, 2018, pp. 67-89.

Deniz POLAT,
**Understanding of the Turkish Constitutional Court
 Regarding Unitary State**, Ankara University, Faculty of
 Political Science the Turkish Yearbook of
 International Relations, Volume 45 (2014), p. 1-22.

Bernard SWARTZ,
**FRENCH ADMINISTRATIVE LAW AND THE COMMON-
 LAW WORLD**,
 Lawbook Exchange, New Jersey, 2006.

Chris BACKES & Mariolina ELIANTONIA,
“Administrative Law” in **INTRODUCTION TO LAW**,
 Jaap HAGE-Bram AKKERMANS (Ed),
 Springer, London, 2014, pp. 189-210.

Pierre BERNIER, P.
“Devolution” in **ENCYCLOPEDIA DICTIONARY OF
 PUBLIC ADMINISTRATION** (L. Côté and J.-F. Savard
 (eds.)), available on www.dictionnaire.enap.ca

Andrés Molina GIMENEZ,
**ADMINISTRATIVE LAW I,
 CASES AND MATERIALS**,
 available on
[https://rua.ua.es/dspace/bitstream/10045/
 35331/2/ADMINISTRATIVE_LAW_IN_
 SPAIN_correction_EN.pdf](https://rua.ua.es/dspace/bitstream/10045/35331/2/ADMINISTRATIVE_LAW_IN_SPAIN_correction_EN.pdf)

**ASSOCIATION OF THE COUNCILS OF THE STATE AND
 SUPREME ADMINISTRATIVE JURISDICTIONS (ACA)**,
 available on
<http://www.aca-europe.eu/index.php/en/>

David L. SILSS,
**INTERNATIONAL ENCYCLOPEDIA OF
 THE SOCIAL SCIENCES**,
 Macmillan, New York, 1968.

Ender Ethem ATAY,
İDARE HUKUKU,
 Turhan, Ankara, 2018.

Ali D. ULUSOY,
YENİ TÜRK İDARE HUKUKU,
 Yetkin, Ankara, 2019.

Metin GÜNDAY,
İDARE HUKUKU,
 İmaj, Ankara, 2017.

Turan YILDIRIM,
İDARE HUKUKU,
 On İki Levha, İstanbul, 2018.

Turgut TAN,
İDARE HUKUKU,
 Turhan, Ankara, 2018.

Tayfun AKGÜNER, Kahraman
İDARE HUKUKU,
 Der Yayınları, İstanbul, 2017.

Halil KALABALIK,
**İDARE HUKUKU DERSLERİ
 CİLT I
 CİLT II**
 Seçkin, Ankara, 2018.
 Seçkin, Ankara, 2019.

Kemal GÖZLER,
İDARE HUKUKU DERSLERİ,
 Ekin, Bursa, 2019.

IN-TEXT QUESTIONS

- 1) Please write a short essay explaining why we pay tax.
- 2) Please briefly explain Turkish taxation system.
- 3) Please explain the classification of motor vehicles in terms of motor vehicles tax.

SELECTED BIBLIOGRAPHY/FURTHER READING

ENGLISH	TURKISH
<p style="text-align: center;">Revenue Administration, TURKISH TAXATION SYSTEM, 2016. Available on http://www.gib.gov.tr/sites/default/files/fileadmin/taxation_system2016.pdf</p> <p style="text-align: center;">Kudret GÜVEN, GENERAL PRINCIPLES OF TURKISH LAW, Yetkin, Ankara, 2016, pp. 239-245.</p> <p style="text-align: center;">Vedat Ahsen COŞAR, INTRODUCTION TO LAW & TURKISH LAW LECTURE NOTES, Aristo, İstanbul, 2019, pp. 234-239.</p> <p style="text-align: center;">Yücel OĞURLU/ Bünyamin GÜRPINAR, INTRODUCTION TO TURKISH LAW, XII Levha, İstanbul, 2015, p. 86.</p> <p style="text-align: center;">Mahmut YAVAŞI, AN INTRODUCTION TO TURKISH LAW FOR NON-LAW STUDENTS, Dora, Bursa, 2015, pp. 97-103.</p> <p style="text-align: center;">Emine Sevcan ARTUN, Ahmet Emrah GEÇER, Arzu KALYON, “Turkish General Tax Law” in TURKISH PUBLIC LAW (Eds. Refik KORKUSUZ, Ferna İPEKEL KAYALI), Seçkin, Ankara, 2018, pp. 203-234.</p> <p style="text-align: center;">Arzu KALYON, Ahmet Emrah GEÇER, Emine Sevcan ARTUN, “Turkish Taxation System” in TURKISH PUBLIC LAW (Eds. Refik KORKUSUZ, Ferna İPEKEL KAYALI), Seçkin, Ankara, 2018, pp. 235-246.</p> <p style="text-align: center;">Geoffrey MORSE, David WILLIAMS and Sandra EDEN, PRINCIPLES OF TAX LAW, Sweet & Maxwell, London, 2016.</p>	<p style="text-align: center;">Adnan GÜRİZ, HUKUK BAŞLANGICI, Siyasal, Ankara, 2014.</p> <p style="text-align: center;">Kemal GÖZLER, HUKUKUN TEMEL KAVRAMLARI, Ekin, Bursa, 2016.</p> <p style="text-align: center;">Şeref GÖZÜBÜYÜK, HUKUKA GİRİŞ VE HUKUKUN TEMEL KAVRAMLARI, Turhan, Ankara, 2016.</p> <p style="text-align: center;">İsmail KAYAR, İlhan ÜZÜLMEZ, HUKUKUN TEMEL KAVRAMLARI, Seçkin, Ankara, 2014.</p> <p style="text-align: center;">Refik KORKUSUZ, HUKUK BAŞLANGICI, Doğa, İstanbul, 2014.</p> <p style="text-align: center;">Necip BİLGE, HUKUKUN TEMEL KAVRAMLARI VE KURUMLARI, Turhan, Ankara, 2016.</p> <p style="text-align: center;">Mualla ÖNCEL, Ahmet KUMRULU, Nami ÇAĞAN, VERGİ HUKUKU, Turhan, Ankara, 2016.</p> <p style="text-align: center;">Yusuf Ziya TAŞKAN, VERGİ HUKUKU, Adalet, Ankara, 2018.</p>

IN-TEXT QUESTIONS

- 1) Please explain the outstanding issues in the Aegean Sea between Türkiye and Greece.
- 2) Please explain the differences between the state and nation.
- 3) Please briefly explain social contract theory.

SELECTED BIBLIOGRAPHY/FURTHER READING

ENGLISH	TURKISH
<p style="text-align: center;">Rona AYBAY, AN INTRODUCTION TO LAW WITH SPECIAL REFERENCES TO TURKISH LAW, Alfa, İstanbul, 2013, pp. 130-134.</p> <p style="text-align: center;">Kudret GÜVEN, GENERAL PRINCIPLES OF TURKISH LAW, Yetkin, Ankara, 2016, pp. 167-175.</p> <p style="text-align: center;">Vedat Ahsen COŞAR, INTRODUCTION TO LAW & TURKISH LAW LECTURE NOTES, Aristo, İstanbul, 2019, pp. 240-244.</p> <p style="text-align: center;">Mahmut YAVAŞI, AN INTRODUCTION TO TURKISH LAW FOR NON-LAW STUDENTS, Dora, Bursa, 2015 p. 48.</p> <p style="text-align: center;">Arif PAYASLIOĞLU, AN INTRODUCTION TO LAW AND THE TURKISH LEGAL SYSTEM, YÖK Matbaası, Ankara, 1993, pp. 86-87.</p> <p style="text-align: center;">Engin URAL, HANDBOOK OF TURKISH LAW, Önder Matbaa, Ankara, 1999, pp. 58-60.</p> <p style="text-align: center;">Tülay YILDIRIM MAT, Miray AZAKLI KÖSE, “Public International Law” in TURKISH PUBLIC LAW (Eds. Refik KORKUSUZ, Fena İPEKEL KAYALI), Seçkin, Ankara, 2018, pp. 247-273.</p> <p style="text-align: center;">Menno T. KAMMINGA, “International Law” in INTRODUCTION TO LAW, Jaap HAGE-Bram AKKERMANS (Ed), Springer, London, 2014, pp. 241-260.</p>	<p style="text-align: center;">Adnan GÜRİZ, HUKUK BAŞLANGICI, Siyasal, Ankara, 2014.</p> <p style="text-align: center;">Kemal GÖZLER, HUKUKUN TEMEL KAVRAMLARI, Ekin, Bursa, 2016.</p> <p style="text-align: center;">Şeref GÖZÜBÜYÜK, HUKUKA GİRİŞ VE HUKUKUN TEMEL KAVRAMLARI, Turhan, Ankara, 2016.</p> <p style="text-align: center;">İsmail KAYAR, İlhan ÜZÜLMEZ, HUKUKUN TEMEL KAVRAMLARI, Seçkin, Ankara, 2014.</p> <p style="text-align: center;">Refik KORKUSUZ, HUKUK BAŞLANGICI, Doğa, İstanbul, 2014.</p> <p style="text-align: center;">Necip BİLGE, HUKUKUN TEMEL KAVRAMLARI VE KURUMLARI, Turhan, Ankara, 2016.</p>

Albert Venn DICEY,
**INTRODUCTION TO THE STUDY OF
 THE LAW OF THE CONSTITUTION,**
 Macmillan, London, 1915.

Franz OPPENHEIMER,
**THE STATE: ITS HISTORY AND
 DEVELOPMENT VIEWED SOCIOLOGICALLY,**
 authorized translation by John M. Gitterman (New York: B.W.
 Huebsch, 1922),
 available on [http://lf-oll.s3.amazonaws.com/titles/
 1662/Oppenheimer_0315_EBk_v6.0.pdf](http://lf-oll.s3.amazonaws.com/titles/1662/Oppenheimer_0315_EBk_v6.0.pdf)

James Wilford GARNER,
**INTRODUCTION TO POLITICAL SCIENCE:
 A TREATISE ON THE ORIGIN, NATURE, FUNCTIONS
 AND ORGANISATION OF THE STATE,**
 American Book, New York, 1910.

Johann Caspar BLUNTSCHLI,
The THEORY OF THE STATE,
 Batoche, Ontario, 2000.

Anup Chand KAPUR,
PRINCIPLES OF POLITICAL SCIENCE,
 Chand, 2014.

Urmila SHARMA, S.K. SHARMA,
PRINCIPLES AND THEORY OF POLITICAL SCIENCE,
 Atlantic, Delhi, 2007.

Robert L. CARNEIRO,
"A Theory on the Origin of the State",
 Science, New Series, Vol. 169, 1970, pp. 733-738.

Stephen KRASNER,
"Abiding Sovereignty",
 International Political Science Review, 22 (July 2001).

Barrie AXFOD, Gary K. BROWNING, Richard HUGGINS, Ben
 ROSAMOND, John TURNER,
POLITICS: AN INTRODUCTION,
 Routledge, London, 2005.

S. SUBRAMANIAN,
POLITICAL SCIENCE,
 available on
www.textbooksonline.tn.nic.in/books/11/std11-polsci-em.pdf

National Institute of Open Schooling (NIOS),
POLITICAL SCIENCE,
 available on
[https://www.drishitias.com/images/pdf/sr.%20secondary%20polit
 al%20science.pdf](https://www.drishitias.com/images/pdf/sr.%20secondary%20political%20science.pdf)

Enver BOZKURT,
 Yasin POYRAZ,
 Selcen ERDAL
**DEVLETLER
 HUKUKU,** Legem,
 Ankara, 2018.

IN-TEXT QUESTIONS

- 1) Please write five offences against liberty regulated by the Turkish Penal Code.
- 2) Please write the element that “No crime and punishment without law” requires.
- 3) Please explain the aim of punishment.

SELECTED BIBLIOGRAPHY/FURTHER READING

ENGLISH	TURKISH
<p style="text-align: center;">Rona AYBAY, AN INTRODUCTION TO LAW WITH SPECIAL REFERENCES TO TURKISH LAW, Alfa, İstanbul, 2013, pp. 119-125.</p> <p style="text-align: center;">Kudret GÜVEN, GENERAL PRINCIPLES OF TURKISH LAW, Yetkin, Ankara, 2016, pp. 176-189.</p> <p style="text-align: center;">Vedat Ahsen COŞAR, INTRODUCTION TO LAW & TURKISH LAW LECTURE NOTES, Aristo, İstanbul, 2019, pp. 192-203.</p> <p style="text-align: center;">Yücel OĞURLU/ Bünyamin GÜRPINAR, INTRODUCTION TO TURKISH LAW, XII Levha, İstanbul, 2015, pp. 81-82.</p> <p style="text-align: center;">Mahmut YAVAŞI, AN INTRODUCTION TO TURKISH LAW FOR NON-LAW STUDENTS, Dora, Bursa, 2015, pp. 83-94.</p> <p style="text-align: center;">Arif PAYASLIOĞLU, AN INTRODUCTION TO LAW AND THE TURKISH LEGAL SYSTEM, YÖK Matbaası, Ankara, 1993, pp. 73-86.</p> <p style="text-align: center;">Engin URAL, HANDBOOK OF TURKISH LAW, Önder Matbaa, Ankara, 1999, pp. 47-49.</p> <p style="text-align: center;">Hakan HAKERİ, Derya TEKİN, Melik KARTAL, Kübra TUNÇ, “Turkish Criminal Law and Criminal Procedure Law” in TURKISH PUBLIC LAW (Eds. Refik KORKUSUZ, Fena İPEKEL KAYALI), Seçkin, Ankara, 2018, pp. 109-201.</p>	<p style="text-align: center;">Adnan GÜRİZ, HUKUK BAŞLANGICI, Siyasal, Ankara, 2014.</p> <p style="text-align: center;">Kemal GÖZLER, HUKUKUN TEMEL KAVRAMLARI, Ekin, Bursa, 2016.</p> <p style="text-align: center;">Şeref GÖZÜBÜYÜK, HUKUKA GİRİŞ VE HUKUKUN TEMEL KAVRAMLARI, Turhan, Ankara, 2016.</p> <p style="text-align: center;">İsmail KAYAR, İlhan ÜZÜLMEZ, HUKUKUN TEMEL KAVRAMLARI, Seçkin, Ankara, 2014.</p> <p style="text-align: center;">Refik KORKUSUZ, HUKUK BAŞLANGICI, Doğa, İstanbul, 2014.</p> <p style="text-align: center;">Necip BİLGE, HUKUKUN TEMEL KAVRAMLARI VE KURUMLARI, Turhan, Ankara, 2016.</p>

Lisa M. STORM,
CRIMINAL LAW BY STORM,
Lulu Publishing, 2015.

William L. BARNES,
***“Revenge on Utilitarianism:
Renouncing a Comprehensive Economic Theory
of Crime and Punishment”***,
Indiana Law Journal, Volume 74, Issue 2, 1999.

J.M. CANALS,
“Classicism, Positivism and Social Defense”,
50 J. Crim. L. & Criminology 541 (1959-1960).

IN-TEXT QUESTIONS

- 1) Please write the need for the presumption of death.
- 2) Please explain legal consequences of marriage and divorce.
- 3) Please explain the concept of “reserved portion” in the law of succession.

SELECTED BIBLIOGRAPHY/FURTHER READING

ENGLISH	TURKISH
<p style="text-align: center;">Rona AYBAY, AN INTRODUCTION TO LAW WITH SPECIAL REFERENCES TO TURKISH LAW, Alfa, İstanbul, 2013, pp. 136-147.</p> <p style="text-align: center;">Tuğrul ANSAY & Don WALLACE, INTRODUCTION TO TURKISH LAW, Wolters Kluwer, The Netherlands, 2011 pp. 91-173.</p> <p style="text-align: center;">Kudret GÜVEN, GENERAL PRINCIPLES OF TURKISH LAW, Yetkin, Ankara, 2016, pp. 21-112.</p> <p style="text-align: center;">Vedat Ahsen COŞAR, INTRODUCTION TO LAW & TURKISH LAW LECTURE NOTES, Aristo, İstanbul, 2019, pp. 250-286.</p> <p style="text-align: center;">Yücel OĞURLU/ Bünyamin GÜRPINAR, INTRODUCTION TO TURKISH LAW, XII Levha, İstanbul, 2015, pp. 86-94.</p> <p style="text-align: center;">Mahmut YAVAŞI, AN INTRODUCTION TO TURKISH LAW FOR NON-LAW STUDENTS, Dora, Bursa, 2015, pp. 109-136.</p> <p style="text-align: center;">Arif PAYASLIOĞLU, AN INTRODUCTION TO LAW AND THE TURKISH LEGAL SYSTEM, YÖK Matbaası, Ankara, 1993, pp. 88-104.</p> <p style="text-align: center;">Engin URAL, HANDBOOK OF TURKISH LAW, Önder Matbaa, Ankara, 1999, pp. 61-71.</p> <p style="text-align: center;">Ümit GEZDER, Yasin BÜYÜK, Hasan Ali AKAY, MELİKE ERGÜN, “Turkish Civil Law” in TURKISH PUBLIC LAW (Eds. Refik KORKUSUZ, Ferna İPEKEL KAYALI), Seçkin, Ankara, 2018, pp. 37-75.</p>	<p style="text-align: center;">Adnan GÜRİZ, HUKUK BAŞLANGICI, Siyasal, Ankara, 2014.</p> <p style="text-align: center;">Kemal GÖZLER, HUKUKUN TEMEL KAVRAMLARI, Ekin, Bursa, 2016.</p> <p style="text-align: center;">Şeref GÖZÜBÜYÜK, HUKUKA GİRİŞ VE HUKUKUN TEMEL KAVRAMLARI, Turhan, Ankara, 2016.</p> <p style="text-align: center;">İsmail KAYAR, İlhan ÜZÜLMEZ, HUKUKUN TEMEL KAVRAMLARI, Seçkin, Ankara, 2014.</p> <p style="text-align: center;">Refik KORKUSUZ, HUKUK BAŞLANGICI, Doğa, İstanbul, 2014.</p> <p style="text-align: center;">Necip BİLGE, HUKUKUN TEMEL KAVRAMLARI VE KURUMLARI, Turhan, Ankara, 2016.</p>

IN-TEXT QUESTIONS

- 1) Please explain the concept of “merchant”.
- 2) Please explain the main characteristics of commercial law.
- 3) Please write the features of joint stock companies.

SELECTED BIBLIOGRAPHY/FURTHER READING

ENGLISH	TURKISH
<p style="text-align: center;">Rona AYBAY, AN INTRODUCTION TO LAW WITH SPECIAL REFERENCES TO TURKISH LAW, Alfa, İstanbul, 2013, pp. 147- 154.</p> <p style="text-align: center;">Kudret GÜVEN, GENERAL PRINCIPLES OF TURKISH LAW, Yetkin, Ankara, 2016, pp. 112-115, pp. 113-130.</p> <p style="text-align: center;">Vedat Ahsen COŞAR, INTRODUCTION TO LAW & TURKISH LAW LECTURE NOTES, Aristo, İstanbul, 2019, pp. 310-330.</p> <p style="text-align: center;">Yücel OĞURLU/ Bünyamin GÜRPINAR, INTRODUCTION TO TURKISH LAW, XII Levha, İstanbul, 2015, p. 95.</p> <p style="text-align: center;">Mahmut YAVAŞI, AN INTRODUCTION TO TURKISH LAW FOR NON-LAW STUDENTS, Dora, Bursa, 2015, pp. 152-166.</p> <p style="text-align: center;">Arif PAYASLIOĞLU, AN INTRODUCTION TO LAW AND THE TURKISH LEGAL SYSTEM, YÖK Matbaası, Ankara, 1993, pp. 104.107.</p> <p style="text-align: center;">Engin URAL, HANDBOOK OF TURKISH LAW, Önder Matbaa, Ankara, 1999, pp. 72-75.</p> <p style="text-align: center;">Kerim ATAMER, Handan CACINA, Seçil ERBAY, Samim ÜNAN, Mehpare YÜCEL, NEW TURKISH INSURANCE CONTRACT LAW: Free Translation of the Provisions of the Turkish Commercial Code Regarding Insurance Contracts, Sigorta Hukuku Türk Derneği, İstanbul, 2012.</p>	<p style="text-align: center;">Adnan GÜRİZ, HUKUK BAŞLANGICI, Siyasal, Ankara, 2014.</p> <p style="text-align: center;">Kemal GÖZLER, HUKUKUN TEMEL KAVRAMLARI, Ekin, Bursa, 2016.</p> <p style="text-align: center;">Şeref GÖZÜBÜYÜK, HUKUKA GİRİŞ VE HUKUKUN TEMEL KAVRAMLARI, Turhan, Ankara, 2016.</p> <p style="text-align: center;">İsmail KAYAR, İlhan ÜZÜLMEZ, HUKUKUN TEMEL KAVRAMLARI, Seçkin, Ankara, 2014.</p> <p style="text-align: center;">Refik KORKUSUZ, HUKUK BAŞLANGICI, Doğa, İstanbul, 2014.</p> <p style="text-align: center;">Necip BİLGE, HUKUKUN TEMEL KAVRAMLARI VE KURUMLARI, Turhan, Ankara, 2016.</p>

Emin ÇAMURCU, "*Law of Commercial Enterprise*";
Ferna İPEKEL KAYALI, "*Turkish Company Law*";
Hasan Onur AKAY, "*Turkish Law of Negotiable Instruments*";
Hacı KARA, "*Turkish Maritime Law*";
M. Barış GÜNAY, Sena YAZICI, "*Turkish Insurance Law*" in
TURKISH PUBLIC LAW
(Eds. Refik KORKUSUZ, Ferna İPEKEL KAYALI),
Seçkin, Ankara, 2018, pp. 221-353.

Zeynep DİNÇER,
"*Reform in Duties of Directors in Turkish Public Companies:
Legislative Experiences from UK Companies*",
Haceteppe HFD, 6(2) 2016, 49-106.

Istanbul Chamber Commerce,
**COMPANY ESTABLISHMENT
AND REGISTRATION PROCEDURES
IN TURKEY,**
İstanbul, 2014.

Michael FURMSTON and Jason CHUAH,
COMMERCIAL LAW,
Pearson, London, 2013.

Jaap HAGE,
"*Foundations*" in **INTRODUCTION TO LAW,**
Jaap HAGE-Bram AKKERMANS (Ed),
Springer, London, 2014, pp. 1-22.

IN-TEXT QUESTIONS

- 1) Let's imagine: If a dispute arising from a contract signed in Germany between a Turkish Company and a British Company for the delivery of goods in Italy were brought before the İstanbul Commercial Court. Do you think that the İstanbul Commercial Court has the jurisdiction to hear the case?
- 2) Please explain the concept of "alien" in terms of the law of aliens.
- 3) If you are a foreign student in Türkiye, what kind of resident permit do you need?

SELECTED BIBLIOGRAPHY/FURTHER READING

ENGLISH	TURKISH
<p style="text-align: center;">Rona AYBAY, AN INTRODUCTION TO LAW WITH SPECIAL REFERENCES TO TURKISH LAW, Alfa, İstanbul, 2013, pp. 154-159.</p> <p style="text-align: center;">Kudret GÜVEN, GENERAL PRINCIPLES OF TURKISH LAW, Yetkin, Ankara, 2016, pp. 192-205.</p> <p style="text-align: center;">Vedat Ahsen COŞAR, INTRODUCTION TO LAW & TURKISH LAW LECTURE NOTES, Aristo, İstanbul, 2019, pp. 332-343.</p> <p style="text-align: center;">Yücel OĞURLU/ Bünyamin GÜRPINAR, INTRODUCTION TO TURKISH LAW, XII Levha, İstanbul, 2015, pp. 95-96.</p> <p style="text-align: center;">Arif PAYASLIOĞLU, AN INTRODUCTION TO LAW AND THE TURKISH LEGAL SYSTEM, YÖK Matbaası, Ankara, 1993, pp. 107-110.</p> <p style="text-align: center;">Engin URAL, HANDBOOK OF TURKISH LAW, Önder Matbaa, Ankara, 1999, pp. 76-77.</p> <p style="text-align: center;">Kazım ÇINAR, "Turkish Private International Law" in TURKISH PUBLIC LAW (Eds. Refik KORKUSUZ, Ferna İPEKEL KAYALI), Seçkin, Ankara, 2018, pp. 475-504.</p> <p style="text-align: center;">Emily FINCH and Stefan FAFINSKI, CRIMINAL LAW, Pearson, London, 2017.</p>	<p style="text-align: center;">Adnan GÜRİZ, HUKUK BAŞLANGICI, Siyasal, Ankara, 2014.</p> <p style="text-align: center;">Kemal GÖZLER, HUKUKUN TEMEL KAVRAMLARI, Ekin, Bursa, 2016.</p> <p style="text-align: center;">Şeref GÖZÜBÜYÜK, HUKUKA GİRİŞ VE HUKUKUN TEMEL KAVRAMLARI, Turhan, Ankara, 2016.</p> <p style="text-align: center;">İsmail KAYAR, İlhan ÜZÜLMEZ, HUKUKUN TEMEL KAVRAMLARI, Seçkin, Ankara, 2014.</p> <p style="text-align: center;">Refik KORKUSUZ, HUKUK BAŞLANGICI, Doğa, İstanbul, 2014.</p> <p style="text-align: center;">Necip BİLGE, HUKUKUN TEMEL KAVRAMLARI VE KURUMLARI, Turhan, Ankara, 2016.</p>

IN-TEXT QUESTIONS

- 1) Please write the grounds of arrest in the law of Turkish criminal procedure.
- 2) Please explain the main function of prosecutor in Türkiye.
- 3) Please explain the main features of the law of Turkish administrative procedure.

SELECTED BIBLIOGRAPHY/FURTHER READING

ENGLISH	TURKISH
<p style="text-align: center;">Rona AYBAY, AN INTRODUCTION TO LAW WITH SPECIAL REFERENCES TO TURKISH LAW, Alfa, İstanbul, 2013, pp. 125-130.</p> <p style="text-align: center;">Tuğrul ANSAY & Don WALLACE, INTRODUCTION TO TURKISH LAW, Wolters Kluwer, The Netherlands, 2011, pp. 213-235 and 237-256.</p> <p style="text-align: center;">Kudret GÜVEN, GENERAL PRINCIPLES OF TURKISH LAW, Yetkin, Ankara, 2016, pp. 229-238.</p> <p style="text-align: center;">Vedat Ahsen COŞAR, INTRODUCTION TO LAW & TURKISH LAW LECTURE NOTES, Aristo, İstanbul, 2019, pp. 207-232.</p> <p style="text-align: center;">Yücel OĞURLU/ Bünyamin GÜRPINAR, INTRODUCTION TO TURKISH LAW, XII Levha, İstanbul, 2015, pp. 82-85.</p> <p style="text-align: center;">Arif PAYASLIOĞLU, AN INTRODUCTION TO LAW AND THE TURKISH LEGAL SYSTEM, YÖK Matbaası, Ankara, 1993, pp. 79-85.</p> <p style="text-align: center;">Engin URAL, HANDBOOK OF TURKISH LAW, Önder Matbaa, Ankara, 1999, pp. 50-54.</p> <p style="text-align: center;">Elif Irmak BÜYÜK, <i>“Turkish Civil Procedure Law”</i> in TURKISH PUBLIC LAW, (Eds. Refik KORKUSUZ, Fena İPEKEL KAYALI), Seçkin, Ankara, 2018, pp. 401-433.</p>	<p style="text-align: center;">Adnan GÜRİZ, HUKUK BAŞLANGICI, Siyasal, Ankara, 2014.</p> <p style="text-align: center;">Kemal GÖZLER, HUKUKUN TEMEL KAVRAMLARI, Ekin, Bursa, 2016.</p> <p style="text-align: center;">Şeref GÖZÜBÜYÜK, HUKUKA GİRİŞ VE HUKUKUN TEMEL KAVRAMLARI, Turhan, Ankara, 2016.</p> <p style="text-align: center;">İsmail KAYAR, İlhan ÜZÜLMEZ, HUKUKUN TEMEL KAVRAMLARI, Seçkin, Ankara, 2014.</p> <p style="text-align: center;">Refik KORKUSUZ, HUKUK BAŞLANGICI, Doğa, İstanbul, 2014.</p>

Fokke FERNHOUT and Remco van RHEE,
“Elements of Procedural Law” in **INTRODUCTION TO LAW**,
Jaap HAGE-Bram AKKERMANS (Ed),
Springer, London, 2014, pp. 287-311.

LEGAL SUPPORT is the official website of the Project on Support to Court Management System in Turkey, implemented by the Council of Europe in cooperation with the Ministry of Justice and financed by the European Union, has been running since 1 December 2007 and will end on 30 November 2009,
http://www.hukukiyardim.gov.tr/legal_aid/index.html

IN-TEXT QUESTIONS

- 1) Please write the legal qualifications of an employment contract.
- 2) Please explain the concept of “sustainable development” in environmental law.
- 3) Please briefly explain the types of banking licenses according to the Banking Law No 5411.

SELECTED BIBLIOGRAPHY/FURTHER READING

ENGLISH	TURKISH
<p style="text-align: center;">Rona AYBAY, AN INTRODUCTION TO LAW WITH SPECIAL REFERENCES TO TURKISH LAW, Alfa, İstanbul, 2013, pp. 160-161.</p> <p style="text-align: center;">Kudret GÜVEN, GENERAL PRINCIPLES OF TURKISH LAW, Yetkin, Ankara, 2016, pp. 239-245.</p> <p style="text-align: center;">Vedat Ahsen COŞAR, INTRODUCTION TO LAW & TURKISH LAW LECTURE NOTES, Aristo, İstanbul, 2019, pp. 344-383.</p> <p style="text-align: center;">Yücel OĞURLU/ Bünyamin GÜRPINAR, INTRODUCTION TO TURKISH LAW, XII Levha, İstanbul, 2015, p. 97.</p> <p style="text-align: center;">Arif PAYASLIOĞLU, AN INTRODUCTION TO LAW AND THE TURKISH LEGAL SYSTEM, YÖK Matbaası, Ankara, 1993, pp. 110-111.</p> <p style="text-align: center;">Engin URAL, HANDBOOK OF TURKISH LAW, Önder Matbaa, Ankara, 1999, pp. 78-80.</p> <p style="text-align: center;">Refik KORKUSUZ, Ömer UĞUR, “Turkish Individual Labour Law”; Refik KORKUSUZ, Muhammed İsmail ÇEKİÇ, Didem YALÇINTAŞ, “Turkish Collective Labour Law” in TURKISH PUBLIC LAW (Eds. Refik KORKUSUZ, Fena İPEKEL KAYALI), Seçkin, Ankara, 2018, pp. 109-157.</p> <p style="text-align: center;">Tankut CENTEL, INTRODUCTION TO TURKISH LABOUR LAW, Springer, Due: November 2017.</p>	<p style="text-align: center;">Adnan GÜRİZ, HUKUK BAŞLANGICI, Siyasal, Ankara, 2014.</p> <p style="text-align: center;">Kemal GÖZLER, HUKUKUN TEMEL KAVRAMLARI, Ekin, Bursa, 2016.</p> <p style="text-align: center;">Şeref GÖZÜBÜYÜK, HUKUKA GİRİŞ VE HUKUKUN TEMEL KAVRAMLARI, Turhan, Ankara, 2016.</p> <p style="text-align: center;">İsmail KAYAR, İlhan ÜZÜLMEZ, HUKUKUN TEMEL KAVRAMLARI, Seçkin, Ankara, 2014.</p> <p style="text-align: center;">Refik KORKUSUZ, HUKUK BAŞLANGICI, Doğa, İstanbul, 2014.</p> <p style="text-align: center;">Necip BİLGE, HUKUKUN TEMEL KAVRAMLARI VE KURUMLARI, Turhan, Ankara, 2016.</p>

Engin SAYGIN

Associate Professor
Ankara Yıldırım Beyazıt University
Faculty of Law

CONSTITUTIONAL LAW

IN A NUTSHELL

(NUTSHELL SERIES 2)

Second Edition

(Revised and Updated Edition)

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Constitutional Law in a nutshell

Engin Saygın

Hukuk Yayınları Dizisi – 2657

Second Edition : September, 2022

First Edition : August, 2020

ISBN : 978 – 625 – 8209 – 33 – 4

This work is subject to copyright. All rights are reserved by the Publisher, whether the whole or part of the material is concerned, specifically the rights of translation, reprinting, re-use of illustrations, recitation, broadcasting, reproduction on microfilms or in any other physical way, and transmission or information storage and retrieval, electronic adaptation, computer software, or by similar or dissimilar methodology now known or hereafter developed.

Violations are liable to prosecution under the respective Law on Intellectual and Artistic Works No. 5846.

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara

Tel : (0312) 231 17 00

Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C

(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul

Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Salamat Basım Yayım Ambalaj San. Tic. Ltd. Şti.

Sertifika No: 47771

Tel: (0312) 341 10 24 - Ankara

IN-TEXT QUESTIONS

- 1) Please write three examples of political rights and duties regulated by the Constitution of 1982.
- 2) Please explain the concept of “soft constitution”.
- 3) Please write the main features of the Constitutional Amendments of 2010.

Finally, the list of **SELECTED BIBLIOGRAPHY/FURTHER READING** is provided at the end of each chapter. Please note that the Selected Bibliography/Further Reading is divided into two parts. One part lists the books on the course of *Constitutional Law* in English. This part consists of the main source of our textbook. Another part provides the reading list of the main books on *Constitutional Law (General Principles)* in Turkish. Those who are Turkish or who can read/understand Turkish may also read the relevant chapters of these books.

SELECTED BIBLIOGRAPHY/FURTHER READING	
ENGLISH	TURKISH
Bradley A. W., Ewing K. D., Knight C. (2018). CONSTITUTIONAL LAW & ADMINISTRATIVE LAW , London, Pearson, 16 th Edition, pp. 3-29.	Erdoğan TEZİÇ, ANAYASA HUKUKU , Beta, İstanbul, 2019, pp. 159-176.

IN-TEXT QUESTIONS

- 1) Please write three examples of political rights and duties regulated by the Constitution of 1982.
- 2) Please explain the concept of "soft constitution".
- 3) Please write the main features of the Constitutional Amendments of 2010.

SELECTED BIBLIOGRAPHY/FURTHER READING

ENGLISH	TURKISH
Albert R. (2015). <i>"The Unamendable Core of the United States Constitution"</i> in <i>Comparative Perspectives on the Fundamental Freedom of Expression</i> (Ed. Andras Koltay), Budapest, Wolters Kluwer, pp. 13-40.	Erdoğan TEZİÇ, ANAYASA HUKUKU , Beta, İstanbul, 2018, pp. 159-176.
Alder J. (2015). CONSTITUTIONAL & ADMINISTRATIVE LAW , London, Palgrave, 10 th Edition.	Kemal GÖZLER, ANAYASA HUKUKUNUN GENEL TEORİSİ CİLT I , Ekin, Bursa, 2011, pp. 25-136.
Barnett H. (2017). CONSTITUTIONAL & ADMINISTRATIVE LAW , London, Routledge, 12 th Edition.	Necmi YÜZBAŞIOĞLU, ANAYASA HUKUKUNA GİRİŞ , Beta, İstanbul, 2017, pp. 1-5.
Böckenförde M. (2017). <i>"Constitutional Amendment Procedures"</i> , International IDEA Constitution-Building Primer 10.	Ömer ANAYURT, ANAYASA HUKUKU GENEL KISIM (TEMEL İLKELER, KAVRAM VE KURUMLAR) , Seçkin, Ankara, 2019, pp. 39-136.
Bradley A. W., Ewing K. D., Knight C. (2018). CONSTITUTIONAL LAW & ADMINISTRATIVE LAW , London, Pearson, 16 th Edition.	Atila YAYLA, ANAYASA TEORİSİNE VE HUKUKUNA GİRİŞ , Adres Yayınları, Ankara, 2018, pp. 16-39.
Carrol A. (2013). CONSTITUTIONAL AND ADMINISTRATIVE LAW , London, Pearson.	
European Commission for Democracy through Law (Venice Commission), Report on Constitutional Amendment adopted by the Venice Commission at its 81 st Plenary Session (Venice, 11-12 December 2009), available at https://www.venice.coe.int/webforms/documents/?pdf=CDL-AD(2010)001-e .	
Giussani E. (2008). CONSTITUTIONAL LAW AND ADMINISTRATIVE LAW , London, Sweet & Maxwell.	
Graham J., Marques E. C. <i>"Understanding Constitutions: A Roadmap for Communities"</i> , available at http://www.metisportals.ca/cons/wp-content/uploads/2009/02/understanding-constitutions.pdf	

<p>Hasebe Y., Pinelli C. (2013). “Constitutions” in ROUTLEDGE HANDBOOK OF CONSTITUTIONAL LAW (Ed. Mark Tushnet, Thomas Fleiner and Cheryl Saunders), Croydon, Routledge.</p> <p>Heringa A. W. (2014). “Constitutional Law” in INTRODUCTION TO LAW, (Eds. Jaap Hage-Bram Akkermans), London, Springer, pp. 157-188.</p> <p>Kapucu N., Palabıyık H. (2008). TURKISH PUBLIC ADMINISTRATION: FROM TRADITION TO THE MODERN AGE, Ankara, USAK.</p> <p>Parpworth N. (2014). CONSTITUTIONAL & ADMINISTRATIVE LAW, Oxford, Oxford University Press.</p> <p>Rishworth P. (2016). “Writing Things Unwritten: Common Law in New Zealand’s Constitution”, <i>International Journal of Constitutional Law</i>, Volume 14, Issue 1, pp 137-155.</p> <p>Sartori G. (1962). “Constitutionalism: A Preliminary Discussion”, <i>The American Political Science Review</i>, Vol. 56, No. 4, pp. 853-864.</p> <p>Schwartzberg M. (2007). DEMOCRACY AND LEGAL CHANGE, Cambridge University Press, Cambridge.</p> <p>Subramanian S. (2017). POLITICAL SCIENCE, available at www.Textbooksonline.Tn.Nic.In/Books/11/Std11-Polsci-Em.Pdf.</p> <p>Taylor C. (2017). CONSTITUTIONAL AND ADMINISTRATIVE LAW, London, Pearson.</p> <p>Voermans W. J.M. (2009). “Constitutional Reserves and Covert Constitutions”, 3 <i>Indian Journal of Constitutional Law</i> 84.</p> <p>The Constitution of the Republic of Türkiye, https://global.tbmm.gov.tr/docs/constitution_en_2019.pdf.</p> <p>The Constitution of the Russian Federation, http://archive.government.ru/eng/gov/base/54.html.</p> <p>The Constitution of the United States of America, https://www.archives.gov/founding-docs/constitution-transcript.</p>	<p>İbrahim Ö. KABOĞLU, ANAYASA HUKUKU DERSLERİ (GENEL ESASLAR), Legal, İstanbul, 2018, pp. 2-15.</p> <p>Hasan TUNÇ, ANAYASA HUKUKU GENEL ESASLAR (DERS KİTABI), Gazi Kitabevi, Ankara, 2018, pp. 1-12.</p> <p>Şükrü KARATEPE, ANAYASA HUKUKU, Savaş, Ankara, 2018, pp. 3-24.</p> <p>Şeref İBA, ANAYASA HUKUKU GENEL ESASLAR, Turhan, Ankara, 2017, pp. 13-26.</p> <p>Abdurrahman EREN, ANAYASA HUKUKU DERS NOTLARI, Oniki Levha, İstanbul, 2018, pp. 1-11.</p> <p>Hasan Tahsin FENDOĞLU, ANAYASA HUKUKU, Yetkin, Ankara, 2018, pp. 44-50.</p>
--	---

IN-TEXT QUESTIONS

- 1) Please explain the features of constituent power.
- 2) Please explain the differences between constituent power and constituted power.
- 3) Please explain constitutional amendment procedure of Türkiye.

SELECTED BIBLIOGRAPHY/FURTHER READING

ENGLISH	TURKISH
Böckenförde M. (2017). <i>“Constitutional Amendment Procedures”</i> , International IDEA Constitution-Building Primer 10.	Erdoğan TEZİÇ, ANAYASA HUKUKU , Beta, İstanbul, 2018, pp. 177-210.
Brandt M., Cottrell J., Ghai Y., Regan A. (2011). CONSTITUTION-MAKING AND REFORM: OPTIONS FOR THE PROCESS , Switzerland, Interpace.	Kemal GÖZLER, ANAYASA HUKUKUNUN GENEL TEORİSİ CİLT I , Ekin, Bursa, 2011, pp. 316-359.
Bulmer, E. (2017). <i>“What is a Constitution? Principles and Concepts”</i> , International Idea Constitution-Building Primer 1, available at https://www.idea.int/sites/default/files/publications/what-is-a-constitution-primer.pdf .	Necmi YÜZBAŞIOĞLU, ANAYASA HUKUKUNA GİRİŞ , Beta, İstanbul, 2017, pp. 5-10.
Colón-Ríos J. (2012). WEAK CONSTITUTIONALISM: DEMOCRATIC LEGITIMACY AND THE QUESTION OF CONSTITUENT POWER , London, Routledge.	Ömer ANAYURT, ANAYASA HUKUKU GENEL KISIM (TEMEL İLKELER, KAVRAM VE KURUMLAR) ,
Dixon R. (2011). <i>“Constitutional Amendment Rules: A Comparative Perspective”</i> , University of Chicago Public Law & Legal Theory Working Paper No. 347.	
Klein C. and Sajó A. (2012). <i>“Constitution-Making: Process and Substance” IN THE OXFORD HANDBOOK OF COMPARATIVE CONSTITUTIONAL LAW</i> (Editors: Michel Rosenfeld and András Sajó), Oxford University Press, Oxford, pp. 419-441.	
Elster J. (1995). <i>“Forces and Mechanisms in the Constitution-Making Process”</i> , 45 <i>Duke Law Journal</i> , pp. 364-396.	
European Commission for Democracy through Law (Venice Commission), Report on Constitutional Amendment adopted by the Venice Commission at its 81 st Plenary Session (Venice, 11-12 December 2009), available at https://www.venice.coe.int/webforms/documents/?pdf=CDL-AD(2010)001-e .	

Grimm D. (2000). *"The Basic Law at 60: Identity and Change"*, 11 *German Law Review*, pp.39-40.

van Asseldonk M. (2022). *"Who, the people? Rethinking constituent power as praxis"*, *Philosophy and Social Criticism*, Vol. 48(3) 361 –385.

Hameed R. (2015). *"Making and Changing Constitutions"*, 24 *Sri Lanka Journal of International Law*, pp. 133-162.

Hendrianto S. (2018). *LAW AND POLITICS OF CONSTITUTIONAL COURTS: INDONESIA AND THE SEARCH FOR JUDICIAL HEROES*, London, Routledge.

Loughlin M. (2013). *"The Concept of Constituent Power"*, *Critical Analysis of Law Workshop*, University of Toronto, available at https://www.law.utoronto.ca/utfl_file/count/users/mdubber/CAL/12-13/Loughlin-Paper-Constituent%20Power.pdf

Sieyès E-J. (2003). *POLITICAL WRITINGS*, (Edited, With Introduction and Notes, by Michael Sonenscher), Cambridge, Hackett Publishing Company.

Tekin S. (2016). *FOUNDING ACTS: Constitutional Origins in a Democratic Age*, Penn, Philadelphia.

Seçkin,
Ankara, 2019,
pp. 136-207.

Atilla YAYLA,
**ANAYASA
TEORİSİNE VE
HUKUKUNA
GİRİŞ**, Adres
Yayınları,
Ankara, 2018,
pp. 16-39.
İbrahim Ö.
KABOĞLU,
**ANAYASA
HUKUKU
DERSLERİ
(GENEL
ESASLAR)**,
Legal,
İstanbul, 2018,
pp. 2-15.

Hasan TUNÇ,
**ANAYASA
HUKUKU
GENEL
ESASLAR
(DERS KİTABI)**,
Gazi Kitabevi,
Ankara, 2018,
pp. 1-12.

Şükrü
KARATEPE,
**ANAYASA
HUKUKU**,
Savaş, Ankara,
2018, pp. 3-
24.

Şeref İBA,
**ANAYASA
HUKUKU
GENEL
ESASLAR**,
Turhan,

	<p>Ankara, 2017, pp. 13-26.</p> <p>Abdurrahman EREN, ANAYASA HUKUKU DERS NOTLARI, Oniki Levha, İstanbul, 2018, pp. 1-11.</p> <p>Hasan Tahsin FENDOĞLU, ANAYASA HUKUKU, Yetkin, Ankara, 2018, pp. 44-50.</p>
--	---

IN-TEXT QUESTIONS

- 1) Please explain what is meant by analogy”.
- 2) Please explain textualism.
- 3) Please explain one of the rules which may limit the method of interpretation.

SELECTED BIBLIOGRAPHY/FURTHER READING

ENGLISH	TURKISH
Aybay R. (2913). <i>AN INTRODUCTION TO LAW WITH SPECIAL REFERENCES TO TURKISH LAW</i> , İstanbul, Alfa.	Kemal GÖZLER, <i>ANAYASA HUKUKUNUN GENEL TEORİSİ CİLT I</i> , Ekin, Bursa, 2011, pp. 226-316.
Balkin, J. M. (2018). <i>“Arguing about the Constitution: The Topics in Constitutional Interpretation”</i> , Constitutional Commentary, pp. 145-260, available at https://scholarship.law.umn.edu/concomm/1177 .	İbrahim Ö. KABOĞLU, <i>ANAYASA HUKUKU DERSLERİ (GENEL ESASLAR)</i> , Legal, İstanbul, 2018, pp. 48-60.
Clark Gerard J. (2001). <i>“An Introduction to Constitutional Interpretation”</i> , <i>Suffolk University Law Review</i> , Vol. 12, No: 1, available at SSRN: https://ssrn.com/abstract=282717	Şeref İBA, <i>ANAYASA HUKUKU GENEL ESASLAR</i> , Turhan, Ankara, 2017, pp. 53-61.
Datar A. P., Unnikrishnan R. (2017). <i>Interpretation of Constitutions: A Doctrinal Study</i> , <i>National Law School of India Review</i> , Vol. 29, No. 2, pp. 136-148.	Hasan Tahsin FENDOĞLU, <i>ANAYASA HUKUKU</i> , Yetkin, Ankara, 2018, pp. 102-117.
Elliott C., Quinn F., Allbon E., Dua S. K. (2018). <i>ENGLISH LEGAL SYSTEM</i> , London, Pearson.	Bertil Emrah ODER, <i>ANAYASA YARGISINDA YORUM YÖNTEMLERİ HUKUKSAL YÖNTEMBİLİME DAYALI KARŞILAŞTIRMALI BİR ARAŞTIRMA</i> , Beta, İstanbul, 2010.
Garcia S. M., Chen P., M. T. (2014). <i>“The Letter versus the Spirit of the Law: A Lay Perspective on Culpability”</i> , <i>Judgment and Decision Making</i> , Vol. 9, No. 5, pp. 479-490.	Ozan ERGÜL,
Goldsworthy J. (2011). <i>“The Case for Originalism”</i> in <i>THE CHALLENGE OF ORIGINALISM: THEORIES OF CONSTITUTIONAL INTERPRETATION</i> (Eds. Grant Huscroft, Bradley W. Miller), Cambridge, Cambridge University Press.	
Grote R. (2019). <i>“Interpretation of Constitutions”</i> in Max Planck Encyclopaedia of Comparative Constitutional Law, available at https://Oxcon.Ouplaw.Com/View/10.1093/Law-Mpeccol/Law-Mpeccol-E22?Rskey=Hd11wg&Result=102&Prd=Mpeccol	
Kelso R. R. (1994). <i>“Styles of Constitutional Interpretation and the Four Main Approaches to Constitutional Interpretation in</i>	

<p>American Legal History", 29 Val. U. L. Rev. 121, available at https://Scholar.Valpo.Edu/Vulr/Vol29/Iss1/2_</p> <p>Kommers D., Finn J., Jacobsohn G. (2004). AMERICAN CONSTITUTIONAL LAW: ESSAYS, CASES AND COMPARATIVE NOTES, Plymouth, Rowman & Littlefield Publishers.</p> <p>Murrill B. J. (2018). "Modes of Constitutional Interpretation", CRS Report prepared for Members and Committees of Congress, available at https://Fas.Org/Sgp/Crs/Misc/R45129.Pdf_</p> <p>Payaslıoğlu A. (1993). AN INTRODUCTION TO LAW AND THE TURKISH LEGAL SYSTEM, Ankara, YÖK Matbaası.</p> <p>Powell, H. J. (1985). "The Original Understanding of Original Intent", <i>Harvard Law Review</i>, Vol. 98, No. 5, pp. 885-948.</p> <p>Pushaw R. J. (2016). "Talking Textualism, Practicing Pragmatism: Rethinking the Supreme Court's Approach to Statutory", <i>George Law Review</i>, Volume 51, pp. 121-233.</p> <p>Robertson D. (2010). THE JUDGE AS POLITICAL THEORIST: CONTEMPORARY CONSTITUTIONAL REVIEW, Princeton, Princeton University Press.</p> <p>Strauss D. A. (1996). "Common Law Constitutional Interpretation", 63 <i>University of Chicago Law Review</i>, pp. 877-937.</p> <p>Thomas M., McGourlay C. (2017). ENGLISH LEGAL SYSTEM CONCENTRATE, Oxford, Oxford University Press.</p> <p>Thomson J. A. (1982). "Principles and Theories of Constitutional Interpretation and Adjudication: Some Preliminary Notes", <i>Melbourne University Law Review</i> 13, No. 4, pp. 597-616.</p> <p>Wilson S., Rutherford H., Storey T., Wortley N. (2018). ENGLISH LEGAL SYSTEM, Oxford, Oxford University Press.</p>	<p>ANAYASA HUKUKUNDA YORUM ve NORM SOMUTLAŞMASI</p> <p>Türkiye Barolar Birliği, Ankara, 2012.</p>
--	--

IN-TEXT QUESTIONS

- 1) Please write the brief history of *Madison v. Marbury* case.
- 2) Please explain the concrete review.
- 3) Please explain the cliché of “*Constitutions are chains imposed by Peter when sober on Peter when drunk*”.

SELECTED BIBLIOGRAPHY/FURTHER READING

ENGLISH	TURKISH
Clark W. R., Golder M., Nadenichek Golder S. (2018). PRINCIPLES OF COMPARATIVE POLITICS , London, Sage.	Erdoğan TEZİÇ, ANAYASA HUKUKU , Beta, İstanbul, 2018, pp. 211-278.
Comella V. F. CONSTITUTIONAL COURTS AND DEMOCRATIC VALUES: A EUROPEAN PERSPECTIVE , London, Yale University Press.	Kemal GÖZLER, ANAYASA HUKUKUNUN GENEL TEORİSİ CİLT II , Ekin, Bursa, 2011, pp. 696-844.
Epstein L., Knight J. Shvetsova =. (2001). “ <i>The Role of Constitutional Courts in the Establishment and Maintenance of Democratic Systems of Government</i> ”, <i>Law & Society Review</i> , Vol. 35, No. 1, pp. 117-164.	Ömer ANAYURT, ANAYASA HUKUKU GENEL KISIM (TEMEL İLKELER, KAVRAM VE KURUMLAR) , Seçkin, Ankara, 2019, pp. 667- 705.
European Commission for Democracy through Law (Venice Commission), Report on Individual Access to Constitutional Justice, adopted by the Venice Commission at its 85 th Plenary Session (Venice, 17-18 December 2010), available at https://www.venice.coe.int/WebForms/documents/default.aspx?pdffile=CDL-AD(2010)039rev-e .	Atilla YAYLA, ANAYASA TEORİSİNE VE HUKUKUNA GİRİŞ , Adres Yayınları, Ankara, 2018, pp. 154-161.
Hague R., Harrop M. (2013). COMPARATIVE GOVERNMENT AND POLITICS: AN INTRODUCTION , London, Palgrave.	İbrahim Ö. KABOĞLU, ANAYASA HUKUKU DERSLERİ (GENEL ESASLAR) ,
Heringa A. W. (2016). CONSTITUTIONS COMPARED: AN INTRODUCTION TO COMPARATIVE CONSTITUTIONAL LAW , Cambridge, Intersentia.	
McCorkindale C., McHarg A., Scott P. F. (2017). “ <i>The Courts, Devolution, and Constitutional Review</i> ”, 36 (2) <i>University of Queensland Law Journal</i> , pp. 289-310.	
Medécigo A. N. (2016). RULE OF LAW AND FUNDAMENTAL RIGHTS: CRITICAL COMPARATIVE ANALYSIS OF CONSTITUTIONAL REVIEW IN THE UNITED STATES, GERMANY AND MEXICO , London, Springer.	

Robertson D. (2010). **THE JUDGE AS POLITICAL THEORIST: CONTEMPORARY CONSTITUTIONAL REVIEW**, Princeton, Princeton University Press.

Rosenfeld M. (2004). "*Constitutional Adjudication in Europe and the United States: Paradoxes and Contrasts*", *International Journal of Constitutional Law*, Vol. 2, No. 2, pp. 633-668.

Legal, İstanbul, 2018,
pp. 326-394.

Hasan TUNÇ,
**ANAYASA HUKUKU
GENEL ESASLAR
(DERS KİTABI)**,
Gazi Kitabevi, Ankara,
2018,
pp. 227-259.

IN-TEXT QUESTIONS

- 1) Please explain the outstanding issues in the Aegean Sea between Türkiye and Greece.
- 2) Please explain the differences between the state and nation.
- 3) Please briefly explain social contract theory.

SELECTED BIBLIOGRAPHY/FURTHER READING

ENGLISH	TURKISH
Axford B., Browning G. K., Huggins R., Rosamond B., Turner J. (2005). <i>POLITICS: AN INTRODUCTION</i> , London, Routledge.	Erdoğan TEZİÇ, ANAYASA HUKUKU , Beta, İstanbul, 2018, pp. 128-142.
Bowman A. O., Kearney R. C. (2008). <i>STATE AND LOCAL GOVERNMENT</i> , Boston Wadsworth.	Kemal GÖZLER, ANAYASA HUKUKUNUN GENEL TEORİSİ CİLT I , Ekin, Bursa, 2011, pp. 360-450.
Carneiro R. L. (1970). <i>"A Theory on the Origin of the State"</i> , <i>Science, New Series, Vol. 169</i> , pp. 733-738.	Necmi YÜZBAŞIOĞLU, ANAYASA HUKUKUNA GİRİŞ , Beta, İstanbul, 2017, pp. 12-13.
Dicey A. V. (1915). <i>INTRODUCTION TO THE STUDY OF THE LAW OF THE CONSTITUTION</i> , London, Macmillan.	Ömer ANAYURT, ANAYASA HUKUKU GENEL KISIM (TEMEL İLKELER, KAVRAM VE KURUMLAR) , Seçkin, Ankara, 2019, pp. 211-260.
Garner J. W. (1910). <i>INTRODUCTION TO POLITICAL SCIENCE: A TREATISE ON THE ORIGIN, NATURE, FUNCTIONS AND ORGANISATION OF THE STATE</i> , New York, American Book.	Atilla YAYLA, ANAYASA TEORİSİNE VE HUKUKUNA GİRİŞ , Adres Yayınları, Ankara, 2018, pp. 50-71.
Gözler K. (2019). <i>ANAYASA HUKUKUNUN GENEL ESASLARI</i> , Bursa, Ekin.	
Jessop B. (2016). <i>THE STATE: PAST PRESENT FUTURE</i> , Cambridge, Polity.	
Kamminga M. T. (2014). <i>"International Law"</i> in <i>INTRODUCTION TO LAW</i> , (Eds. Jaap Hage-Bram Akkermans), London, Springer, pp. 241-260.	
Kapur A. C. (2014). <i>PRINCIPLES OF POLITICAL SCIENCE</i> , New Delhi, Chand & Company Ltd.	
Krasner S. (2001), <i>"Abiding Sovereignty"</i> , <i>International Political Science Review</i> , 22, pp. 229-251.	

Oppenheimer F. (1922). **THE STATE: ITS HISTORY AND DEVELOPMENT VIEWED SOCIOLOGICALLY**, authorized translation by John M. Gitterman (New York: B.W. Huebsch, 1922), available on http://if-oll.s3.amazonaws.com/titles/1662/Oppenheimer_0315_EBK_v6.0.pdf

Orvis S., Drogus C. A. (2014). **INTRODUCING COMPARATIVE POLITICS**, London, Sage.

Sharma U., Sharma S. K. (2007). **PRINCIPLES AND THEORY OF POLITICAL SCIENCE**, Delhi, Atlantic.

Subramanian S. (2017). **POLITICAL SCIENCE**, available at www.Textbooksonline.Tn.Nic.In/Books/11/Std11-Polsci-Em.Pdf_

The British Monarchists Society (**BMS**), <https://www.themonarchists.com/>.

The Republic of Türkiye, Ministry of Foreign Affairs, (**MFA**), <http://www.mfa.gov.tr/default.en.mfa>.

Worster W. T. (2009). "**Law, Politics, and the Conception of the State in State Recognition Theory**", 27 *Boston University International Law Journal*, pp. 115-171.

İbrahim Ö. KABOĞLU,
**ANAYASA HUKUKU
DERSLERİ
(GENEL ESASLAR)**,
Legal, İstanbul, 2018,
pp. 161-182.

Hasan TUNÇ,
**ANAYASA HUKUKU
GENEL ESASLAR
(DERS KİTABI)**,
Gazi Kitabevi, Ankara,
2018, pp. 37-72.

Şükrü KARATEPE,
ANAYASA HUKUKU,
Savaş, Ankara, 2018,
pp. 57-84.

Hasan Tahsin
FENDOĞLU,
ANAYASA HUKUKU,
Yetkin, Ankara, 2018,
pp. 269-300.

Enver BOZKURT, Yasin
POYRAZ, Selcen
ERDAL
DEVLETLER HUKUKU,
Legem, Ankara, 2018.

IN-TEXT QUESTIONS

- 1) Please briefly explain the meaning of *L'état, c'est moi!*, "I am the State!"
- 2) Please write the main features of federalism.
- 3) Is the European Union a federation or confederation?

SELECTED BIBLIOGRAPHY/FURTHER READING

ENGLISH	TURKISH
<p>Abjorensen N. (2019). HISTORICAL DICTIONARY OF DEMOCRACY, London, Rowman & Littlefield.</p> <p>Badie B., Berg-Schlosser D., Morlino L. (2011). INTERNATIONAL ENCYCLOPEDIA OF POLITICAL SCIENCE, London, Sage.</p> <p>Bluntschli J. C. (2000). THE THEORY OF THE STATE, Ontario, Batoche.</p> <p>Bowman A. O., Kearney R. C. (2008). STATE AND LOCAL GOVERNMENT, Boston Wadsworth.</p> <p>Bulmer, E. (2015). "Federalism", International IDEA Constitution-Building Primer 12, available at https://www.idea.int/sites/default/files/publications/federalism-primer.pdf</p> <p>Bulmer, E. (2017). "Constitutional Monarchs in Parliamentary Democracies", International IDEA Constitution-Building Primer 7, available at https://www.idea.int/sites/default/files/publications/constitutional-monarchs-in-parliamentary-democracies-primer.pdf</p> <p>Campbell P. R., (2012). "Absolute Monarchy" in THE OXFORD HANDBOOK OF ANCIENT REGIME (Ed. William Doyle), Oxford, Oxford University Press.</p> <p>Clark W. R., Golder M., Golder S. N. (2018). PRINCIPLES OF COMPARATIVE POLITICS, London, Sage.</p>	<p>Erdoğan TEZİÇ, ANAYASA HUKUKU, Beta, İstanbul, 2018, pp. 143-158.</p> <p>Kemal GÖZLER, ANAYASA HUKUKUNUN GENEL TEORİSİ CİLT I, Ekin, Bursa, 2011, pp. 451-553.</p> <p>Necmi YÜZBAŞIOĞLU, ANAYASA HUKUKUNA GİRİŞ, Beta, İstanbul, 2017, pp. 28-36.</p> <p>Ömer ANAYURT, ANAYASA HUKUKU GENEL KISIM (TEMEL İLKELER, KAVRAM VE KURUMLAR), Seçkin, Ankara, 2019, pp. 260-243.</p> <p>Atilla YAYLA, ANAYASA TEORİSİNE VE HUKUKUNA GİRİŞ, Adres Yayınları, Ankara, 2018, pp. 72-81.</p> <p>İbrahim Ö. KABOĞLU, ANAYASA HUKUKU DERSLERİ (GENEL ESASLAR), Legal, İstanbul, 2018, pp. 161-182.</p> <p>Hasan TUNÇ,</p>

Corcos C. A. (2012). *“From Agnatic Succession to Absolute Primogeniture: The Shift to Equal Rights of Succession to Thrones and Titles in the Modern European Constitutional Monarchy”*, *Mich. St. L. Rev.* pp. 1587-1670.

Jessop B. (2016). *THE STATE: PAST PRESENT FUTURE*, Cambridge, Polity.

Loughlin J. (2014). *“Federal and Local Government Institutions”* in *Comparative Politics*, (Ed. Daniele Caramani), Oxford, Oxford University Press.

Oppenheim L., Roxburgh R. (2005), *INTERNATIONAL LAW: A TREATISE*, New Jersey, The Lawbook Exchange.

Theophanidis P. (2016). *“Interregnum As A Legal And Political Concept: A Brief Contextual Survey”*, *9 Synthesis: An Anglophone Journal of Comparative Literary Studies*, pp. 109-124.

ANAYASA HUKUKU GENEL ESASLAR (DERS KİTABI),
Gazi Kitabevi, Ankara, 2018,
pp. 53-73.

Şükrü KARATEPE,
ANAYASA HUKUKU,
Savaş, Ankara, 2018, pp. 53-111.

Şeref İBA,
ANAYASA HUKUKU GENEL ESASLAR,
Turhan, Ankara, 2017, pp. 145-149.

Abdurrahman EREN,
ANAYASA HUKUKU DERS NOTLARI,
Oniki Levha, İstanbul, 2018,
pp. 164-179.

Hasan Tahsin FENDOĞLU,
ANAYASA HUKUKU,
Yetkin, Ankara, 2018, pp. 391-414.

IN-TEXT QUESTIONS

- 1) Discuss the advantages and disadvantages of both parliamentary and presidential systems. Explain which system you believe works better.
- 2) Please briefly explain the features of assembly government.
- 3) Please explain the term of government.

SELECTED BIBLIOGRAPHY/FURTHER READING

ENGLISH	TURKISH
Andeweg R., Nijzink L. (1995). BEYOND THE TWO-BODY IMAGE: RELATIONS BETWEEN MINISTERS AND MPS IN PARLIAMENTS AND MAJORITY RULE IN WESTERN EUROPE (Ed. Herbert Döring), Frankfurt: Campus Verlag. pp. 152-178.	Erdoğan TEZİÇ, ANAYASA HUKUKU , Beta, İstanbul, 2018, pp. 489-560.
Bagehot W. (1992). “The English Constitution: The Cabinet” , in PARLIAMETARY VERSUS PRESIDENTIAL GOVERNMENT (Ed. Arend Lijphart), New York, Oxford University Press, pp. 66-71.	Kemal GÖZLER, ANAYASA HUKUKUNUN GENEL TEORİSİ ÇİLT I , Ekin, Bursa, 2011, pp. 554-633.
Barrangey D., Murray C. (2013), “Systems of Government” in ROUTLEDGE HANDBOOK OF CONSTITUTIONAL LAW (Eds. Mark Tushnet, Thomas Fleiner, Cheryl Saunders), London, Routledge.	Necmi YÜZBAŞIOĞLU, ANAYASA HUKUKUNA GİRİŞ , Beta, İstanbul, 2017, pp. 21-27.
Bradley A., Pinelli C. (2012), “Parliamentarism” , in THE OXFORD HANDBOOK OF COMPARATIVE CONSTITUTIONAL LAW (Eds. Michel Rosenfeld, Andrés Sajó), Oxford, Oxford University Press.	Ömer ANAYURT, ANAYASA HUKUKU GENEL KISIM (TEMEL İLKELER, KAVRAM VE KURUMLAR) , Seçkin, Ankara, 2019, pp. 354-443.
Calabresi, S. G. (2001). “The Virtues of Presidential Government: Why Professor Ackerman Is Wrong to Prefer the German to the U.S. Constitution” , Constitutional Commentary, available at https://scholarship.law.umn.edu/concomm/1042/ .	İbrahim Ö. KABOĞLU, ANAYASA HUKUKU DERSLERİ (GENEL ESASLAR) , Legal, İstanbul, 2018, pp. 136-160.
Clark W. R., Golder M., Nadenichek Golder S. (2018). PRINCIPLES OF COMPARATIVE POLITICS , London, Sage.	Hasan TUNÇ,
Elgie R. (2016). “Government Systems, Party Politics, and Institutional Engineering in the Round” , Insight Turkey, Vol. 18, No. 4, Presidential System and Turkey Proposals, Debates and Draft (Fall 2016), pp. 79-92.	
Fix-Fierro H., Salazar-Ugarte, P (2012). “Presidentialism” in THE OXFORD HANDBOOK OF COMPARATIVE CONSTITUTIONAL LAW (Eds. Michel Rosenfeld, Andrés Sajó), Oxford, Oxford University Press.	

Gönenç L. (2011). **"A Brief Overview of the Government System Debates and the Characteristics of the Current Governmental System in Turkey"**, Economic Policy Research Foundation of Turkey, Policy Note.

Göztepe E. (2007). **"Cumhurbaşkanlığı Sistemine Geçiş ve Anayasa Değişikliği"**, Güncel Hukuk Dergisi, Mart Sayısı, pp. 46-51.

Hague R., Harrop M. (2013). **COMPARATIVE GOVERNMENT AND POLITICS: AN INTRODUCTION**, London, Palgrave.

Kasapović M (1996). **"Parliamentarism and Presidentialism in Eastern Europe"**, Croatian Political Science Review, Volume 33, Issue 5, pp. 120-135.

Linz J. J. (2010). **THE PERILS OF PRESIDENTIALISM** IN **DEBATES ON DEMOCRATIZATION** (Eds. Larry Diamond, Marc F. Plattner, Philip J. Costopoluos), Baltimore, The John Hopkin University Press.

Mainwaring S. (1992), **"Presidentialism in Latin America"**, in **PARLIAMENTARY VERSUS PRESIDENTIAL GOVERNMENT** (Ed. Arend Lijphart), New York, Oxford University Press, pp. 111-117.

Müller W. C. (2014). **"Governments and Bureaucracies"** in **COMPARATIVE POLITICS**, (Ed. Daniele Caramani), Oxford, Oxford University Press, pp. 131-149.

Newton K., Van Deth J. W. (2017). **FOUNDATIONS OF COMPARATIVE POLITICS: DEMOCRACIES OF THE MODERN WORLD**, Cambridge, Cambridge University Press.

Orvis S., Drogus C. A. (2014). **INTRODUCING COMPARATIVE POLITICS**, London, Sage.

O'Donnell G.A. (1998). **"Horizontal Accountability in New Democracies"**, Journal of Democracy 9(3), pp. 112-126.

Ray S. N. (2004). **MODERN COMPARATIVE POLITICS: APPROACHES, METHODS AND ISSUES**, New Delhi, Prentice Hall of India.

Sartori G. (1994). **COMPARATIVE CONSTITUTIONAL ENGINEERING: AN INQUIRY INTO STRUCTURES, INCENTIVES AND OUTCOMES**, London, Macmillan.

Westerville City, School District,

<http://www.westerville.k12.oh.us/userfiles/4944/Classes/12261/OGT%20comp%20gov%20chapter.pdf>.

ANAYASA HUKUKU GENEL ESASLAR (DERS KİTABI),

Gazi Kitabevi, Ankara, 2018, pp. 158-191.

Şükrü KARATEPE, **ANAYASA HUKUKU**, Savaş, Ankara, 2018, pp. 111-177.

Şeref İBA, **ANAYASA HUKUKU GENEL ESASLAR**, Turhan, Ankara, 2017, pp. 153-166.

Abdurrahman EREN, **ANAYASA HUKUKU DERS NOTLARI**, Oniki Levha, İstanbul, 2018, pp. 237-265.

Hasan Tahsin FENDOĞLU, **ANAYASA HUKUKU**, Yetkin, Ankara, 2018, pp. 446-518.

Willoughby W. F. (1936). ***THE GOVERNMENT OF MODERN STATE***, London, Appleton-Century Company.

Tan K. YL. (2017), "***Presidentialism***" in ***MAX PLANCK ENCYCLOPEDIA OF COMPARATIVE CONSTITUTIONAL LAW***, available at <https://oxcon.ouplaw.com/view/10.1093/law-mpeccol/law-mpeccol-e430>.

Tyushka A. (2018). "***Semi-Presidential Systems***" in ***MAX PLANCK ENCYCLOPEDIA OF COMPARATIVE CONSTITUTIONAL LAW***, available at <https://oxcon.ouplaw.com/view/10.1093/law-mpeccol/law-mpeccol-e630>.

Yokuş S. (2018). ***Elections and the Presidential System in Turkey: Is a return to democratisation possible in this new period?***, London, Democratic Progress Institute.

IN-TEXT QUESTIONS

- 1) Please explain the conditions for the motion of general debate in Türkiye.
- 2) Please write the number, quality and consistency of members of Parliament in your country.
- 3) Please briefly the term of Royal Assent.

SELECTED BIBLIOGRAPHY/FURTHER READING

ENGLISH	TURKISH
Alder J. (2015). <i>CONSTITUTIONAL & ADMINISTRATIVE LAW</i> , London, Palgrave Law Masters.	Erdoğan TEZİÇ, <i>ANAYASA HUKUKU</i> , Beta, İstanbul, 2018, pp. 447-470.
Bakırcı F. (2011). <i>TBMM'de Komisyonların Yapı ve İşleyişi: Sorunlar ve Çözüm Önerileri, Kanun Yapım Sempozyumu</i> , 17/01/2011.	Kemal GÖZLER, <i>ANAYASA HUKUKUNUN GENEL TEORİSİ CİLT I</i> , Ekin, Bursa, 2011, pp. 743-888.
Bakırcı F. (2018). <i>"The Committees in the Turkish Parliament: Existing Problems and Solutions after 2017 Constitutional Reform"</i> , <i>The Eurasia Proceedings of Educational & Social Sciences (EPESS)</i> , Volume 11, pp. 198-227.	Necmi YÜZBAŞIOĞLU, <i>ANAYASA HUKUKUNA GİRİŞ</i> , Beta, İstanbul, 2017, pp. 115-149.
Barnett H. (2017). <i>CONSTITUTIONAL & ADMINISTRATIVE LAW</i> , Oxon, Routledge.	Ömer ANAYURT, <i>ANAYASA HUKUKU GENEL KISIM (TEMEL İLKELER, KAVRAM VE KURUMLAR)</i> , Seçkin, Ankara, 2019, pp. 579-615.
Bradley A., Ewing K., Knight C. (2015). <i>CONSTITUTIONAL & ADMINISTRATIVE LAW</i> , Harlow, Pearson.	İbrahim Ö. KABOĞLU, <i>ANAYASA HUKUKU DERSLERİ (GENEL ESASLAR)</i> ,
Burke E. (1999). <i>Select Works of Edmund Burke. A New Imprint of the Payne Edition. Foreword and Biographical Note by Francis Canavan</i> , Indianapolis, Liberty Fund, available at https://oll.libertyfund.org/titles/659 .	
Hague R., Harrop M. (2013). <i>COMPARATIVE GOVERNMENT AND POLITICS: AN INTRODUCTION</i> , London, Palgrave.	
Heringa A. W. (2016). <i>CONSTITUTIONS COMPARED: AN INTRODUCTION TO COMPARATIVE CONSTITUTIONAL LAW</i> , Plymouth, Intersentia.	
Kreppel A. (2014). <i>"Legislatures"</i> in <i>COMPARATIVE POLITICS</i> , (Ed. Daniele Caramani), Oxford, Oxford University Press, pp. 113-130.	
Loveland I. (2018). <i>CONSTITUTIONAL LAW, ADMINISTRATIVE LAW & HUMAN RIGHTS</i> , Oxford, Oxford University Press, 8th Edition.	

<p>Mahler G. S. (2013). PRINCIPLES OF COMPARATIVE POLITICS, New Jersey, Pearson.</p> <p>Newton K., Van Deth J. W. (2017). FOUNDATIONS OF COMPARATIVE POLITICS: DEMOCRACIES OF THE MODERN WORLD, Cambridge, Cambridge University Press.</p> <p>Philips A. H., Jackson P., Leopold P. (2001). CONSTITUTIONAL AND ADMINISTRATIVE LAW, London, Sweet & Maxwell.</p> <p>Rules of Procedure of the Grand National Assembly of Türkiye, Decision No.: 584 Date of Acceptance: 5.3.1973 (Official Gazette: 13.4.1973 - No: 14506), GNAT website (last visited March 15, 2020).</p> <p>The Grand National Assembly of Türkiye (GNAT), https://global.tbmm.gov.tr/index.php/EN/yd/</p> <p>UK Parliament, https://www.parliament.uk/</p> <p><i>Yeni Sisteme Göre Yasama El Kitabı</i> (2018). Türkiye Büyük Millet Meclisi Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı, Ankara, TBMM Basın, Yayın ve Halkla İlişkiler Başkanlığı Basımevi.</p>	<p>Legal, İstanbul, 2018, pp. 112-124.</p> <p>Şeref İBA, ANAYASA HUKUKU GENEL ESASLAR, Turhan, Ankara, 2017, pp. 195-236.</p> <p>Abdurrahman EREN, ANAYASA HUKUKU DERS NOTLARI, Oniki Levha, İstanbul, 2018, pp. 407-511.</p> <p>Hasan Tahsin FENDOĞLU, ANAYASA HUKUKU, Yetkin, Ankara, 2018, pp. 518-554.</p>
--	---

IN-TEXT QUESTIONS

- 1) Please explain the concept of democracy.
- 2) Please explain three arguments in favour of semi-direct democracy.
- 3) Athens' little democracy possessed serious flaws. What are they?

SELECTED BIBLIOGRAPHY/FURTHER READING

ENGLISH	TURKISH
Barber N. W. (2018). <i>THE PRINCIPLES OF CONSTITUTIONALISM</i> , Oxford, Oxford University Press.	Erdoğan TEZİÇ, ANAYASA HUKUKU , Beta, İstanbul, 2018, pp. 279-299.
Bessette J. M., Pitney J. J. (2012). <i>AMERICAN GOVERNMENT AND POLITICS: DELIBERATION, DEMOCRACY AND CITIZENSHIP</i> , Boston, Wadsworth.	Kemal GÖZLER, ANAYASA HUKUKUNUN GENEL TEORİSİ CİLT I , Ekin, Bursa, 2011, pp. 634-696.
Clark W. R., Golder M., Nadenichek Golder S. (2018). <i>PRINCIPLES OF COMPARATIVE POLITICS</i> , London, Sage.	Necmi YÜZBAŞIOĞLU, ANAYASA HUKUKUNA GİRİŞ , Beta, İstanbul, 2017, pp. 18-20.
Dahl R. A. (1998). <i>ON DEMOCRACY</i> , London, Yale University Press.	Ömer ANAYURT, ANAYASA HUKUKU GENEL KISIM (TEMEL İLKELER, KAVRAM VE KURUMLAR) , Seçkin, Ankara, 2019, pp. 443-507.
Downs A. (1957). <i>"An Economic Theory of Political Action in a Democracy"</i> , 65 <i>Journal of Political Economy</i> , Volume 2, pp. 135-150.	Atilla YAYLA, ANAYASA TEORİSİNE VE HUKUKUNA GİRİŞ , Adres Yayınları, Ankara, 2018, pp. 102-113.
Freedom House, https://freedomhouse.org/ .	
Frankenberg G. (2012). <i>"Democracy"</i> , in <i>THE OXFORD HANDBOOK OF COMPARATIVE CONSTITUTIONAL LAW</i> (Eds. Michel Rosenfeld and András Sajó), Oxford, Oxford University Press.	
Hague R., Harrop M. (2013). <i>COMPARATIVE GOVERNMENT AND POLITICS: AN INTRODUCTION</i> , London, Palgrave.	
Huntington S. (1993). <i>THE THIRD WAVE: DEMOCRATIZATION IN THE LATE 20TH CENTURY</i> , Norman, University of Oklahoma Press.	
IDEA (2008). <i>"Direct Democracy: The International Handbook"</i> , available at https://www.idea.int/sites/default/files/publications/direct-democracy-the-international-idea-handbook_0.pdf .	
IDEA (2014). <i>"Direct Democracy"</i> , The International Institute for Democracy and Electoral Assistance (International IDEA), 2014, available at http://constitutionnet.org/sites/default/files/direct_democracy_0.pdf .	

<p>Kurebwa J. (2015). "A Review of Hanna Pitkin's (1967) Conception of Women's Political Representation", <i>International Journal of Scientific and Research Publications</i>, Volume 5, Issue 11, pp. 50-60.</p> <p>Lijphart A. (1999). Patterns of Democracy: Government Forms and Performance in Thirty-Six Countries, London, Yale University Press.</p> <p>Mahler G. S. (2013). PRINCIPLES OF COMPARATIVE POLITICS, New Jersey, Pearson.</p> <p>Mair P. (2014). "Democracies" in COMPARATIVE POLITICS, (Ed. Daniele Caramani), Oxford, Oxford University Press, pp. 79-95.</p> <p>Newton K., Van Deth J. W. (2017). FOUNDATIONS OF COMPARATIVE POLITICS: DEMOCRACIES OF THE MODERN WORLD, Cambridge, Cambridge University Press.</p> <p>Orvis S., Drogus C. A. (2014). INTRODUCING COMPARATIVE POLITICS, London, Sage.</p> <p>Patrick J. J. (2006). UNDERSTANDING DEMOCRACY: A HIP POCKET GUIDE, Oxford, Oxford University Press.</p> <p>Pearson Edexcel AS and A level Politics (2019). Available at https://www.pearsonschoolsandcolleges.co.uk/secondary/SocialScience/GovernmentPolitics/EdexcelASALEvelPolitics2017/Samples/SampleStudentBookMaterial/edexcel-a-as-politics-c1-p1-ukpolitics-ch1-4.pdf.</p> <p>Pitkin H. (1972). THE CONCEPT OF REPRESENTATION, California, University of California Press.</p> <p>Subramanian S. (2017). POLITICAL SCIENCE, available at www.Textbooksonline.Tn.Nic.In/Books/11/Std11-Polsci-Em.Pdf</p> <p>Tilly C. (2007). DEMOCRACY, Cambridge, Cambridge University Press</p>	<p>İbrahim Ö. KABOĞLU, ANAYASA HUKUKU DERSLERİ (GENEL ESASLAR), Legal, İstanbul, 2018, pp. 183-200.</p> <p>Hasan TUNÇ, ANAYASA HUKUKU GENEL ESASLAR (DERS KİTABI), Gazi Kitabevi, Ankara, 2018, pp. 191-218.</p> <p>Şükrü KARATEPE, ANAYASA HUKUKU, Savaş, Ankara, 2018, pp. 177-227.</p> <p>Şeref İBA, ANAYASA HUKUKU GENEL ESASLAR, Turhan, Ankara, 2017, pp. 117-130.</p> <p>Hasan Tahsin FENDOĞLU, ANAYASA HUKUKU, Yetkin, Ankara, 2018, pp. 321-354.</p>
---	--

IN-TEXT QUESTIONS

- 1) Please write the functions of political parties.
- 2) Please explain the financial source of political parties.
- 3) Please explain dominant party system.

SELECTED BIBLIOGRAPHY/FURTHER READING

ENGLISH	TURKISH
Clark W. R., Golder M., Nadenichek Golder S. (2018). <i>Principles of Comparative Politics</i> , London, Sage.	Erdoğan TEZİÇ, ANAYASA HUKUKU , Beta, İstanbul, 2018, pp. 375-423.
Diamond L., Gunther R. (2001). <i>Political Parties and Democracy</i> , London, The Johns Hopkins University Press.	Necmi YÜZBAŞIOĞLU, ANAYASA HUKUKUNA GİRİŞ , Beta, İstanbul, 2017, pp. 94-100.
Duverger M. (1969). <i>“Basis of Parties”</i> in Comparative Government (Ed. Lean Blondel), London, Macmillan Publishers Limited.	Ömer ANAYURT, ANAYASA HUKUKU GENEL KISIM (TEMEL İLKELEER, KAVRAM VE KURUMLAR) , Seçkin, Ankara, 2019, pp. 507-541.
Hague R., Harrop M. (2013). <i>Comparative Government and Politics An Introduction</i> , London, Palgrave.	İbrahim Ö. KABOĞLU, ANAYASA HUKUKU DERSLERİ (GENEL ESASLAR) , Legal, İstanbul, 2018, pp. 211-228.
Hofmeister W. Grabow K. (2011). <i>Political Parties Functions and Organisation in Democratic Societies</i> , Konrad Adenauer Stiftung, Singapore.	Hasan TUNÇ, ANAYASA HUKUKU GENEL ESASLAR (DERS KİTABI) , Gazi Kitabevi, Ankara, 2018, pp. 72-123.
Huntington S. P. (1968). <i>Political Order in Changing Societies</i> , New Haven, Yale University Press.	
Katz R. S. (2014). <i>“Political Parties”</i> in <i>Comparative Politics</i> , (Ed. Daniele Caramani), Oxford, Oxford University Press, pp. 216-236.	
Kumar K. A. (2017). <i>“Role and Functions of Political Parties in Democracy”</i> , <i>South -Asian Journal of Multidisciplinary Studies</i> , Volume 4, Issue 1, pp. 117-134.	
Mahler G. S. (2013). <i>Principles of Comparative Politics</i> , New Jersey, Pearson.	
Newton K., Van Deth J. W. (2017). <i>Foundations of Comparative Politics: Democracies of the Modern World</i> , Cambridge, Cambridge University Press.	
Orvis S., Drogus C. A. (2014). <i>Introducing Comparative Politics</i> , London, Sage.	

<p>Rosenblum N. L. (2000). “Political Parties as Membership Groups”, <i>Columbia Law Review</i>, Vol. 100, No. 3, Symposium: <i>Law and Political Parties</i>, pp. 813-844.</p> <p>Sanchez O. (2009). “Party Non-Systems: A Conceptual Innovation”, <i>Party Systems</i>, Volume 15, No 4, pp. 487-520.</p> <p>Sartori G. (2005). Parties and Party Systems: A Framework for Analysis, Colchester, ECPR.</p> <p>Schattschneider E. E. (1942). Party Government, London, Transaction Publications.</p>	<p>Şükrü KARATEPE, ANAYASA HUKUKU, Savaş, Ankara, 2018, pp. 227-275.</p> <p>Şeref İBA, ANAYASA HUKUKU GENEL ESASLAR, Turhan, Ankara, 2017, pp. 172-190.</p> <p>Abdurrahman EREN, ANAYASA HUKUKU DERS NOTLARI, Oniki Levha, İstanbul, 2018, pp. 681-695.</p> <p>Hasan Tahsin FENDOĞLU, ANAYASA HUKUKU, Yetkin, Ankara, 2018, pp. 354-391.</p>
---	--

IN-TEXT QUESTIONS

- 1) Please write the principles of suffrage.
- 2) Please the importance of electoral systems.
- 3) Please explain the electoral management body of Türkiye.

SELECTED BIBLIOGRAPHY/FURTHER READING

ENGLISH	TURKISH
Abjorensen N. (2019). <i>HISTORICAL DICTIONARY OF DEMOCRACY</i> , London, Rowman & Littlefield.	Erdoğan TEZİÇ, ANAYASA HUKUKU , Beta, İstanbul, 2018, pp. 300- 372.
Bormann N-C., Golder M. (2013). <i>“Democratic Electoral Systems around the world, 1946–2011”</i> , <i>Electoral Studies, Volume 32</i> , pp. 360-369.	Kemal GÖZLER, ANAYASA HUKUKUNUN GENEL TEORİSİ ÇİLTİ , Ekin, Bursa, 2011, pp. 697-742.
Clark W. R., Golder M., Nadenichek Golder S. (2018). <i>PRINCIPLES OF COMPARATIVE POLITICS</i> , London, Sage.	Necmi YÜZBAŞIOĞLU, ANAYASA HUKUKUNA GİRİŞ , Beta, İstanbul, 2017, pp. 85-93.
European Parliamentary Research Service (EPRS) (2019). <i>Understanding the d'Hondt method: Allocation of parliamentary seats and leadership positions</i> , available at https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2019/637966/EPRS_BRI(2019)637966_EN.pdf .	Ömer ANAYURT, ANAYASA HUKUKU GENEL KISIM (TEMEL İLKELEK, KAVRAM VE KURUMLAR) , Seçkin, Ankara, 2019, pp. 541- 579.
Gallagher M. (2014). <i>“Elections and Referendums”</i> in <i>COMPARATIVE POLITICS</i> , (Ed. Daniele Caramani), Oxford, Oxford University Press.	Atila YAYLA, ANAYASA TEORİSİNE VE HUKUKUNA GİRİŞ ,
Global Commission on Elections, Democracy and Security, <i>Deepening Democracy: A Strategy for Improving the Integrity of Elections Worldwide</i> , A joint initiative of the Kofi Annan Foundation and International IDEA, September 2012, available at https://www.idea.int/sites/default/files/publications/deepening-democracy.pdf .	
Hague R., Harrop M. (2013). <i>COMPARATIVE GOVERNMENT AND POLITICS: AN INTRODUCTION</i> , London, Palgrave.	
Hall T. E. (2017). <i>“Election Administration”</i> in <i>THE OXFORD HANDBOOK OF ELECTORAL SYSTEMS</i> (Eds. Erik S. Herron, Robert J. Pekkanen and Matthew S. Shugart), Oxford, Oxford University Press, Oxford.	
Klemperer D. (2019), <i>“Electoral Systems and Electoral Reform in the UK in Historical Perspective”</i> , available at https://consoc.org.uk/ .	

Mahler G. S. (2013). **PRINCIPLES OF COMPARATIVE POLITICS**, New Jersey, Pearson.

Mair P. (2014). **"Democracies"** in **COMPARATIVE POLITICS**, (Ed. Daniele Caramani), Oxford, Oxford University Press.

Newton K., Van Deth J. W. (2017). **FOUNDATIONS OF COMPARATIVE POLITICS: DEMOCRACIES OF THE MODERN WORLD**, Cambridge, Cambridge University Press.

Orvis S., Drogus C. A. (2014). **INTRODUCING COMPARATIVE POLITICS**, London, Sage.

Özbudun E. (2013). **PARTY POLITICS AND SOCIAL CLEAVAGES IN TURKEY**, London and Boulder, CO, Lynne Rienner.

Venice Commission (2005). **European Standards of Electoral Law in Contemporary**, Collection, Science and Technique of Democracy, No 39, Strasbourg, Council of Europe Publishing.

Adres Yayınları,
Ankara, 2018,
pp. 114-129.

İbrahim Ö.
KABOĞLU,
**ANAYASA
HUKUKU
DERSLERİ (GENEL
ESASLAR)**,
Legal, İstanbul,
2018, pp. 201-
210.

Hasan TUNÇ,
**ANAYASA
HUKUKU GENEL
ESASLAR (DERS
KİTABI)**,
Gazi Kitabevi,
Ankara, 2018,
pp. 123-158.

Şükrü KARATEPE,
**ANAYASA
HUKUKU**,
Savaş, Ankara,
2018, pp. 275-
319.

Şeref İBA,
**ANAYASA
HUKUKU GENEL
ESASLAR**,
Turhan, Ankara,
2017, pp. 172-
195.

Hasan Tahsin
FENDOĞLU,
**ANAYASA
HUKUKU**,
Yetkin, Ankara,
2018, pp. 335-
354.

IN-TEXT QUESTIONS

- 1) Please write the religious origins of human rights.
- 2) Please explain the importance of the Universal Declaration of Human Rights.
- 3) Please briefly explain the role of the European Court of Human Rights.

SELECTED BIBLIOGRAPHY/FURTHER READING

ENGLISH	TURKISH
<p>Haas M. (2008). INTERNATIONAL HUMAN RIGHTS: A COMPREHENSIVE INTRODUCTION, Routledge, Paignton.</p> <p>INTERNATIONAL HUMAN RIGHTS AND THE INTERNATIONAL HUMAN RIGHTS SYSTEM, Asia Pacific Forum, Sydney 2012, https://www.asiapacificforum.net/resources/manual-on-international-human-rights-system/</p> <p>Hilaire Barnett H. (2017). CONSTITUTIONAL & ADMINISTRATIVE LAW, Routledge, London.</p> <p>Alder J. (2015). CONSTITUTIONAL & ADMINISTRATIVE LAW, Palgrave, London.</p> <p>United Nations, https://www.un.org/en/sections/issues-depth/human-rights/</p> <p>European Court of Human Rights, https://www.echr.coe.int/Pages/home.aspx?p=home</p>	<p>Kemal GÖZLER, ANAYASA HUKUKUNUN GENEL TEORİSİ CİLT II, Ekin, Bursa, 2011, pp. 697-742.</p> <p>Necmi YÜZBAŞIOĞLU, ANAYASA HUKUKUNA GİRİŞ, Beta, İstanbul, 2017, pp. 46-68.</p> <p>Atilla YAYLA, ANAYASA TEORİSİNE VE HUKUKUNA GİRİŞ, Adres Yayınları, Ankara, 2018, pp. 130-157.</p> <p>İbrahim Ö. KABOĞLU, ANAYASA HUKUKU DERSLERİ (GENEL ESASLAR), Legal, İstanbul, 2018, pp. 229-325.</p> <p>Hasan TUNÇ, ANAYASA HUKUKU GENEL ESASLAR (DERS KİTABI), Gazi Kitabevi, Ankara, 2018, pp. 218-227.</p> <p>Şükrü KARATEPE, ANAYASA HUKUKU, Savaş, Ankara, 2018, pp. 319-392.</p> <p>Şeref İBA, ANAYASA HUKUKU GENEL ESASLAR, Turhan, Ankara, 2017, pp. 325-350.</p> <p>Abdurrahman EREN, ANAYASA HUKUKU DERS NOTLARI, Oniki Levha, İstanbul, 2018, pp. 267-407.</p>

Prof. Dr. M. Emin ARTUK
İstanbul Medipol Üniv. Hukuk Fak.
Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukuku
Öğretim Üyesi

Prof. Dr. Ahmet GÖKCEN
Marmara Üniv. Hukuk Fak.
Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukuku
Öğretim Üyesi

Doç. Dr. M. Emin ALŞAHİN
Marmara Üniv. Hukuk Fak.
Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukuku
Öğretim Üyesi

Dr. Öğr. Ü. Kerim ÇAKIR
Marmara Üniv. Hukuk Fak.
Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukuku
Öğretim Üyesi

CEZA HUKUKU

ÖZEL HÜKÜMLER

20. Baskı

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Ceza Hukuku Özel Hükümler

M. Emin Artuk - Ahmet Gökçen – M. Emin Alşahin – Kerim Çakır

Kitaptan yapılan alıntılarda, 5846 sayılı Kanun ile 2547 sayılı Kanun ve ilgili mevzuat kapsamında bilimsel atıf usullerine riayet edilmelidir. Bu kapsamda atıf usullerine uygun düşmeyecek tarzda kısmen veya tamamen kopyalama, çoğaltma, bu şekilde meydana getirilmiş bir yayına haksız yere kendi adını koyma, kamuya sunmanın hukuka aykırı olduğu, yazarlardan her birinin disiplin hukuku, özel hukuk ve ceza hukuku müeyyidelerine müracaat hakları bulunduğu hatırlanmalıdır.

Hukuk Yayınları Dizisi – 1744

Yirminci Baskı : Eylül 2022

ISBN : 978 – 625 – 8209 – 34 – 1

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Salmat Basım Yayım Ambalaj San. Tic. Ltd. Şti.
Sertifika No: 47771
Tel: (0312) 341 10 24 - Ankara

BİBLİYOGRAFYA

- Abacıoğlu, Muhittin**, Açıklamalı-İçtihatlı Kamu İhale Kanunu ve Uygulaması, Ankara 2004.
- Adalet Komisyonu Zabıtları, in: Tutanaklarla Türk Ceza Kanunu, Ankara, Şubat 2005 (TC. Adalet Bakanlığı Yayın İşleri Dairesi Başkanlığı).
- Akad, Mehmet**, Genel Kamu Hukuku (İlgili bölüm Bihterin (Vural) Dinçkol tarafından yazılmıştır), 2. Baskı, İstanbul 1997.
- Akbulut, Berrin Bozdoğan**, Rüşvet Suçları, Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Milenyum Armağanı, C.:8, S.:1-2, Konya 2000.
- Akbulut, Berrin**, İhaleye Fesat Karıştırma Suçu (TCK m.235), Ceza Hukuku Dergisi, 2009/9.
- Akbulut, Berrin**, “Tıp Ceza Hukukunda Nedensellik Bağı”, V. Türk-Alman Tıp Hukuku Sempozyumu “Tıp Ceza Hukukunun Güncel Sorunları”, Türkiye Barolar Birliği Yayınları No.: 142, Ankara 2008.
- Akbulut, Berrin**, Kasten Öldürme Suçunun Nitelikli Halleri (TCK m.82), AD; Yıl:147, Dönem VI, 2020/2, S: 65.
- Akbulut, Berrin**, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 7. Baskı, Ankara 2020.
- Akbulut, İlhan**, “Türk Ceza Kanununda Zimmet Suçu”, İBD., C.: 66, S.: 7-9, 1992.
- Akçal, Nevin**, Pasaport Sahteciliği, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 1999.
- Akdağ, Selami**, Türk Ceza Kanunu Şerhi Emsal İçtihatlar ve İlgili Kanunlar, Ankara 1976.
- Akgüner, Kemal**, Karşılıklı Hakaret Müessesesi, Adalet Dergisi, Y.:43, S.:6.
- Akgüner, Tayfun**, Kamu Personel Yönetimi, İstanbul 1998.
- Akılhoğlu, Tekin**, “İrkçilikle Mücadele Yılı” (1995) Üzerine Düşünceler, İnsan Hakları Merkezi Dergisi, C. III, S. 2, Nisan 1995.
- Akıncı, Füsun Sokullu**, “Kişinin Üzerinin Aranması ve İnsan Hakları”, İHİD., Prof. Dr. Lütfi Duran’a Armağan Özel Sayısı, S.: 1-3, 1988.
- Akıncı, Füsun Sokullu**, Polis. Toplumsal Bir Kurum Olarak Gelişmesi. Polis Alt Kültürü ve İnsan Hakları, İstanbul 1990.
- Akış, Ercüment**, Resmi Evrak ve Sahtecilik I, Yerel Yönetim ve Denetim Dergisi, Temmuz 1997, C.:2 S.:5.
- Akış, Ercüment**, Resmi Evrak ve Sahtecilik II, Yerel Yönetim ve Denetim Dergisi, Ağustos 1997,C.:2 S.:7.
- Akipek, G.Jale-Akıntürk, Turgut**, Türk Medeni Hukuku Başlangıç Hükümleri Kişiler Hukuku, Beta Yayınevi, Ankara 2007.
- Akipek, Jale G.**, Türk Eşya Hukuku (Aynı Haklar), I. Kitap, Zilyetlik ve Tapu Sicili, 2. Bası, Ankara, 1972.
- Akkaya, Çetin-Türk, Kenan**, İçtihatlı Türk Ceza Kanunu ve Ceza Muhakemesi Kanunu, Genişletilmiş 3. Baskı, Ankara 2013.
- Akkurt, Sinan Sami**, Kişilik Hakkının Sosyal Medya Kullanıcıları Tarafından İhlali Halinde Ortaya Çıkacak Cezai Sorumluluğa Medeni Hukuk Bağlamında Bir Bakış, Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.25, S.2, 2017.
- Aksoy, Muammer**, Kötü Durumlu Evlilik Dışı Çocuklar, Ankara 1943.
- Aktan, Coşkun Can**, Dünyada ve Türkiye’de Yolsuzluklar (Yolsuzlukların Ölçülmesi, Ekonomide Serbestleşme ve Demokratikleşme ile İlişkisi Üzerine Bazı Uluslararası Analizler) in: Yeni Türkiye, Siyasette Yozlaşma Özel Sayısı, Y.: 3, S.: 14, Ankara 1997.
- Aktaş, Duygu Şimşek**, “Özgürlük İçgüdüsünün Cezalandırılması – Basit Fırar Suçu Üzerine Bir Değerlendirme” Güncel Hukuk Dergisi, 2014, S: 3-135.
- Akyürek, Güçlü**, Özel Hayatın Gizliliğini İhlal Suçu, 2. Baskı, Ankara 2013.

- Alacakaptan, Uğur**, Fikir ve Düşünce Özgürlüğü ve Tehlike Suçları Çağdaş Batı Hukukunda Bu Konudaki Düşünce ve Uygulamalar Türk Uygulaması ve Değerlendirilmesi, in: Hukuk Kurultayı 2000, C.:2, Ankara Barosu Yayını, Ankara 2000.
- Alacakaptan, Uğur**, Genel Olarak ve Bazı Suçlar Bakımından Cürüm İşlemek İçin Örgüt (Teşekkül) Meydana Getirme Suçu, Çetin Özek Armağanı, İstanbul 2004.
- Alacakaptan, Uğur**, Suçun Unsurları, 1. Baskı, Ankara 1970.
- Alicanoğlu, Mahmut**, Tarihçeli-İzahlı-Notlu Türk Ceza Kanunu ve Yargıtay İçtihatları ve Adliye Harç Tarifesi Kanunu, C.: 1, İstanbul 1951.
- Alikaşifoğlu, Kemalettin-Doğu, Engin**, Türk Ceza Kanunu, Ankara 1984.
- Alpar, Erol**, “657 Sayılı Devlet Memurları Kanununda 48/A-5 Maddesinde Yer Alan Yüz Kızartıcı Suçların Kapsamı ve Sınırı”, TİD., Y.: 63, S.: 391, 1991.
- Alşahin, Mehmet Emin**, Cinsel Saldırı Suçu (TCK m. 102), Prof. Dr. Mehmet Emin Artuk’a Armağan, Ankara 2020.
- Alşahin, Mehmet Emin**, “Tehdit Suçunun Silahla İşlenmesi (Silahlı Tehdit)”. Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt:10, Sayı:2.
- Alşahin, Mehmet Emin**, “Göreve İlişkin Sırrın Açıklanması Suçu (TCK m.258)”, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, Cilt:20, Sayı:2, 2014.
- Alşahin, Mehmet Emin**, Yargıtay Kararları Işığında Taksirle Öldürme Suçu (TCK m. 85), Ankara 2016.
- Alşahin, Mehmet Emin**, Yargıtay Kararları Işığında Mala Zarar Verme Suçları (5237 Sayılı TCK. m. 151 vd.), Ankara 2010.
- Altenhain, Karsten**, (Kindhauser, Urs/ Neumann, Ulfrid/ Paeffgen, Hans-Ullrich), Nomos Kommentar, Straßengesetzbuch, Band III, 4. Auflage, 2013.
- Anayurt, Ömer**, Avrupa İnsan Haklarında Kişisel Başvuru Yolu, Ankara 2004.
- Apaydn, Cengiz**, 2011 Yılı Yargıtay Kararları Işığında Taksirle Yaralama Taksirle Öldürme ve Olası Kastla İnsan Öldürme Suçları, İstanbul 2011.
- Apaydn, Cengiz**; Ceza Hukukunda Doğrudan Kast, Olası Kast, Basit Taksir ve Bilinçli Taksir Kavramları, İstanbul 2009.
- Apaydn, Necati**, Türk Ceza Kanunu Tasarısı’ndaki Bazı Suç Düzenlemeleri Üzerine Düşünceler, in: Türk Ceza Kanunu Reformu, İkinci Kitap, Makaleler, Görüşler, Raporlar. (Editör: Ergül, Teoman), Ankara 2004.
- Araslı, Oya**, Özel Yaşamın Gizliliği Hakkı ve T.C. Anayasasında Düzenlenişi, Ankara 1979.
- Armknrecht, Malte**, Hausfriedensbruch. Eine strafrechtliche und kriminologische Studie über die §§ 123, 124, 342 StGB, (Frankfurt a. M. Doktora Tezi), München 1970.
- Arslan, Çetin-Azizağaoğlu, Bahattin**, Yeni Türk Ceza Kanunu Şerhi, Ankara 2004.
- Arslan, Çetin**, “Göçmen Kaçakçılığı Suçları (TCK. md. 201/a)”, Yargıtay Dergisi, Cilt:29, Sayı:3, Temmuz 2003.
- Arslan, Çetin**, “İnsan Ticareti Suçu (TCK md.201/b)”, AÜHFD., C.:53, S.:4, Ankara 2004.
- Arslan, Çetin**, İhaleyle Fesat Karıştırma Suçu, 3. Baskı, Ankara 2012.
- Arslantürk, Mustafa**, İcrasından İnfazına Bütün Yönleriyle Yağma Suçu, 1. Baskı, Ankara, 2015.
- Artuç, Mustafa**, Kişilere Karşı Suçlar, 2. Baskı, Ankara 2018.
- Artuç, Mustafa**, Malvarlığına Karşı Suçlar, Ankara, Ekim 2007.
- Artuk, Emin**, “İş Yerleri Konut Dokunulmazlığından Yararlanabilir mi?”, Hukuk Araştırmaları, C.: 5, S.: 1-3, İstanbul 1990.
- Artuk, Emin-Okur Ali Rıza**, İşyeri-Konut Dokunulmazlığı, Milliyet, 18.9.1990, S. 15391.
- Artuk, Mehmet Emin - Gökçen, Ahmet**, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 12. Baskı, Ankara, 2018.
- Artuk, Mehmet Emin - Gökçen, Ahmet**, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 11. Baskı, Ankara, 2017.
- Artuk, Mehmet Emin-Yenidünya, A. Caner**, “Batı ve Türk Hukukunda Savcılığın Dünü ve Bugünü Üzerine Bir İnceleme”, İBD., C.:76, S.:1, İstanbul 2002.
- Artuk, Mehmet Emin-Yenidünya, A. Caner**, “Ötenazi”, Prof. Dr. Turhan Tufan Yüce’ye Armağan, İzmir 2001.

- Artuk, Mehmet Emin**, “Cinsel Taciz Suçu (TCK. m.105), HPD, 2006/7.
- Artuk, Mehmet Emin**, Cinsel Taciz ve Ceza Hukuku, AÜSBFD, Prof. Dr. Yılmaz Günel’a Armağan, C.49, S.3-4, Yıl:1994.
- Artuk, Mehmet Emin**, Din Hürriyeti Aleyhinde Cürümler, İBD, C:71, S:7-8-9, 1997.
- Artuk, Mehmet Emin**, Mukayeseli Hukuk ve Türk Hukukunda İntihara İkna ve Yardım Suçu, MÜHF Hukuk Araştırmaları, Cilt: 8, Sayı:1-3, 1994, İstanbul 1995.
- Artuk, Mehmet Emin**, Türklüğü, Cumhuriyeti, Devletin Kurum ve Organlarını Aşağılama Suçu (5237 sayılı TCK. m. 301), Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt: IV, Sayı: 1, Yıl: 2007.
- Artuk, Mehmet Emin-Yenidünya, Ahmet Caner**, Cürüm Eşyasını Satın Almak ve Saklamak (Yataklık) Cürmü Üzerine Bir İnceleme (TCK. m.512), Prof. Dr. Çetin Özek Armağanı, İstanbul 2004.
- Artuk, Mehmet Emin-Alşahin Mehmet Emin**, “Dini Değerleri Aşağılama Suçu (TCK. m.216/3)”, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, Cilt:20, Sayı:1 İstanbul 2014.
- Artuk, Mehmet Emin-Alşahin, Mehmet Emin**, “Yardım veya Bildirim Yükümlülüğünün Yerine Getirilmemesi Suçu (TCK. m.98)”, MÜHFHAD, C:18, S:1, Ankara 2012.
- Artuk, Mehmet Emin-Alşahin, Mehmet Emin**, Objektif Cezalandırılabilme Şartı ve Zamanaşımı, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, Nur Centel’e Armağan, C:19, S:2 (Özel Sayı), Y:2013.
- Artuk, Mehmet Emin**, Çevrenin Kasten Kirletilmesi Suçu (TCK. M.181), İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi (1), 2014.
- Artuk, Mehmet Emin-Alşahin, Mehmet Emin**, Sarkıntılık Fiili, AÜHFD, C.65, S.:4, 2016.
- Artuk, Mehmet Emin-Gökçen, Ahmet-Yenidünya, A. Caner**, Türk Ceza Kanunu Şerhi, 5. C. Ankara 2014.
- Artuk, Mehmet Emin-Gökçen, Ahmet**, “Devlet Hesabına Yapılan Alım, Satım ve Yapımına Fesat Karıştırma Suçu (TCK. m.205)”, KHUKA, Yıl: 8, Mart 2005.
- Artuk, Mehmet Emin-Gökçen, Ahmet-Alşahin, Mehmet Emin-Çakır, Kerim**, Gerekçeli Ceza Kanunları, Yenilenmiş ve Gözden Geçirilmiş 19. Baskı, Ankara 2018.
- Artuk, Mehmet Emin-Gökçen, Ahmet-Alşahin, Mehmet Emin-Çakır, Kerim**, Ceza Hukuku Özel Hükümler, 17. Baskı, Ankara 2018.
- Artuk, Mehmet Emin-Gökçen, Ahmet-Yenidünya, A. Caner**, Türk Ceza Kanunu Şerhi, C:2, 2. Baskı, Ankara 2014.
- Artuk, Mehmet Emin-Gökçen, Ahmet-Yenidünya, A. Caner**, Türk Ceza Kanunu Şerhi, Özel Hükümler, 4. Cilt, Ankara, 2009.
- Artuk, Mehmet Emin-Gökçen, Ahmet-Yenidünya, A. Caner**, Uygulamalı Ceza Hukuku, 3. Baskı, Ankara 2007.
- Artuk, Mehmet Emin-Yenidünya, A. Caner**, “Batı ve Türk Hukukunda Savcılığın Dünü ve Bugünü Üzerine Bir İnceleme”, İBD., C.:76, S.:1, İstanbul 2002.
- Arzt, Gunther-Weber, Ulrich-Heinrich, Bernd-Hilgendorf, Eric**, Strafrecht Besonderer Teil, 3. Auflage, Bielefeld 2015.
- Atalan, Mustafa**, Dolandırıcılık Sahtecilik ve Güveni Kötüye Kullanma Suçları Şerhi, 2. Baskı, Ankara, 2018.
- Atalan, Mustafa**, Uygulamalı-Yorumlu-Örnekli Dolandırıcılık, Güveni Kötüye Kullanma ve Sahtecilik Suçları Şerhi, 1. Baskı, Ankara, 2015.
- Avcı, Mustafa**, Osmanlı Ceza Hukuku, 2. Baskı, Konya 2014.
- Ay, M. Kadir-Özcan, Mehmet-İşgören, Fikret**, Göç Konusunda Teknik İşbirliği Projesi, Avrupa Birliği Müktesebatına Uyumluluk Açısından Türkiye Cumhuriyeti Hukuku Boşluk Analizi, Yasadışı Göç ve İnsan Ticareti, Ankara 2007.
- Aybay, Aydın-Hatemi, Hüseyin**, Eşya Hukuku, Gözden Geçirilmiş 4. Bası, İstanbul, 2014.
- Aydemir, Temel**, Cinsel İstismara Maruz Kalan Çocukların Adli Tıp Açısından İncelenmesi ve Korunması (İstanbul Üniversitesi Adli Tıp Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul 1994.
- Aydın, Devrim**, Suça Teşebbüs, AÜHFD, C: 55, S:1, 2006.

- Aydın, M. Akif**, Türk Hukuk Tarihi, İstanbul 1999.
- Aydın, Murat**, Tıbbi Müdahale Olarak Organ ve Doku Nakli ve Ceza Sorumluluğu, Ankara, 2008.
- Aydın, Sedat Erdem**, AIHM İçtihatları Bağlamında Kişisel Verilerin Kaydedilmesi Suçu, İstanbul 2015.
- Aydın, Yasin**, İftira Suçu, Ankara 2019.
- Ayverdi, İlhan**, Misalli Büyük Türkçe Sözlük, Cilt 2, 2. Bası, İstanbul 2006.
- Bağdatlı, Selahattin**, Hukuk Sözlüğü, İstanbul, 2015.
- Bakıcı, Sedat**, Tehdit Suçu ve Unsurları, Ankara Barosu Dergisi, 1992/5.
- Bakıcı, Sedat-Yalvaç, Gürsel**, 5237 s.lı Yasa Kapsamında Ceza Hukuku Özel Hükümleri 2, Ankara 2008.
- Bakıcı, Sedat**, 5237 sayılı Yasa Kapsamında Ceza Hukuku Özel Hükümleri 4, Ankara 2010.
- Bakıcı, Sedat**, Açıklamalı Zimmet-İrtikap-Rüşvet Suçları, Ankara 1988.
- Bakıcı, Sedat**, Açıklamalı-İçtihatlı Genel Adap ve Aile Düzenine Karşı Cürümler, Ankara 1994.
- Bakıcı, Sedat**, Notlu İçtihatlı Türk Ceza Kanunu, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu, Cezaların İnfazı Hakkında Kanun, Ankara 2003.
- Bakıcı, Sedat**, Sarkıntılık Suçu ve Unsurları, ABD., S.4, Y:1989.
- Balci, Murat**, Devlet Hesabına Yapılan Alım, Satım ve Yapıma Fesat Karıştırma Suçu (TCK. m. 205), (M.Ü. Sosyal Bil. Enst. Yayınlanmamış YL Tezi), İstanbul 2004.
- Balci, Murat**, İhaleye ve Edimin İfasına Fesat Karıştırma, HPD, S:2, Sonbahar 2004.
- Başgil, Ali Fuat**, Din ve Laiklik, İstanbul 1991.
- Başol, Selim**, Evrakta Sahtekarlık, İstanbul 1944.
- Batum, Süheyl**, Fikir ve Düşünce Özgürlüğü ve Tehlike Suçları Çağdaş Batı Hukukunda Bu Konudaki Düşünce ve Uygulamalar Türk Uygulaması ve Değerlendirilmesi, in: Hukuk Kurultayı 2000, C.:2, Ankara Barosu Yayını, Ankara 2000.
- Bayraktar, Köksal**, “Dini İnanç ve İbadet Özgürlüğünün Ceza Kurallarıyla Korunması”, in: Doğumunun 100. Yılında Atatürk Sempozyumu, Atatürk İlkeleri ve Ceza Hukuku (15-18 Aralık 1981), İstanbul 1983.
- Bayraktar, Köksal**, “Organ ve Doku Alınması, Saklanması, Aşılması ve Nakli Hakkında Kanun”’a İlişkin Düşünceler, in: Ceza Hukuku ve Kriminoloji Dergisi, İstanbul 1979.
- Bayraktar, Köksal**, Faal Nedamet, İÜHFİM, C: 33, S: 3-4, 1967.
- Bayraktar, Köksal**, Hekimin Tedavi Nedeniyle Cezai Sorumluluğu, (Doktora Tezi), İstanbul 1972.
- Bayraktar, Köksal**, İftira, İÜHFİM., C.:XL, S.:1-4 (Ayrı Bası) İstanbul, 1974.
- Bayraktar, Köksal**, Mühür Fekki Suçunda “Fekketme”nin Kapsamı Üzerine Bir İnceleme”, İÜHFİM., C.: XXXV, S.: 1-4, İstanbul 1970.
- Bayraktar, Köksal**, Netice Sebebiyle Ağırlaşmış Suçlarda Sorumluluk İçin En Az Taksirle Hareket Etme Durumu, Prof. Dr. Feridun Yenisey’e Armağan, Cilt I, İstanbul, Ekim 2014.
- Bayraktar, Köksal**, Suç İşlemeğe Tahrik Cürmü, İstanbul 1977.
- Bayraktar, Köksal**, Türk Ceza Kanununda Kamu Düzeni, Kamunun İtimadı ve Kamunun Selameti Aleyhine İşlenen Cürümler, in: Değişen Toplum ve Ceza Hukuku Karşısında TCK.’nın 50 Yılı ve Geleceği, İstanbul 1977.
- Bayraktar, Köksal**, in: Özel Ceza Hukuku Cilt III Hürriyete, Şerefe, Özel Hayata, Hayatın Gizli Alanına Karşı Suçlar, İstanbul 2018.
- Bayram, Fuat**, “Türk İş Hukukunda Psikolojik Taciz”, İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukukuna İlişkin Sorunlar ve Çözüm Önerileri, İstanbul Barosu Çalışma Komisyonu 11. Yıl Toplantısı (8-9 Haziran 2007), İstanbul 2008.
- Baytemir, Erdal**, Kamu İdaresinin Güvenirliğine ve İşleyişine Karşı Suçlar ile Banka Zimmeti, Adalet Yayınevi, 2011.
- Beccaria, (Çev. Muhiddin Göklü)**, Suçlar ve Cezalar yahut Beşeriyetin Mecellesi, 3. Bası, İstanbul 1964.
- Berkin, Necmeddin**, Senetlerde Sahtekarlık, İÜHFİM, C.:XIV, S.: 3-4, İstanbul.
- Bıçak, Vahit**, Suç Muhakemesi Hukuku, Ankara 2010.

- Biçkin, İnci**, Elektronik İmza Kanunu ve Getirdiği Düzenlemeler, Yargıtay Dergisi, C.:30, S.:3, Temmuz 2004.
- Bouzat, Pierre-Pinatel, Jean**, Traité de droit pénal et de criminologie, t.II, Procédure pénale. Régime des mineurs. Domaine des lois pénales dans le temps et dans l'espace, par Pierre Bouzat, 2. Ed., Paris 1970.
- Bozbayındır, Ali Emrah**, Türk ve Mukayeseli Ceza Hukukunda Olası Kast Kavramı ve Sınırları, Ankara 2018.
- Bozdoğan, Berrin**, Rüşvet Suçları (TCK. m. 211-219), (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi) Konya 1994.
- Bulutoglu, Kenan**, Emniyeti Suiistimal Cürümleri, İstanbul, 1955.
- Bük, Alaattin**, Bilişim Alanında Kişisel Verilerin Korunması, Ankara 2018.
- Cengiz, Sibel**, Evrakta Sahtekarlık Suçları, 1. Baskı, Ankara, 2007.
- Centel, Nur-Zafer, Hamide**, Ceza Muhakemesi Hukuku, İstanbul 2005.
- Centel, Nur Başar**, Ceza Muhakemesi Hukukunda Müdafî, İstanbul 1984.
- Centel, Nur**, "Ceza Muhakemesi Hukukunda Vücutun Muayenesi", Facultatis Decima Anniversaria, 10. Yıl Armağanı, Marmara Üniversitesi Yayını, İstanbul 1993.
- Centel, Nur-Zafer, Hamide-Çakmut, Özlem, Kişilere Karşı İşlenen Suçlar**, Cilt: I, 4. Bası, Ankara 2017.
- Centel, Nur-Zafer, Hamide-Çakmut, Özlem**, Türk Ceza Hukukuna Giriş, 8. Baskı İstanbul, 2014
- Cihan, Erol**, "Kişisel Özgürlüğü Sınırlama Cürmü" (Hürriyeti Tahdit) (TCK. m. 179), İHFM., C.: XLI, S.: 1-2, İstanbul 1975.
- Cihan, Erol**, Cebir Kullanma Cürmü (TCK. m. 188), İstanbul 1978.
- Cihan, Erol**, Ceza Hukukunda Propaganda Kavramı, in: Ceza Hukuku ve Kriminoloji Dergisi, C.: 1, S.: 1, İstanbul 1978.
- Cihan, Erol**, Mühür Bozma (Fekk'i) Suçu, MHAD., Y.:3, S.:4, İstanbul 1969.
- Cihan, Erol**, Sosyal Sınıfları Düşmanlığa Tahrik Suçu (TCK.m.312), İÜHFM., C.:XL, S.:1-4.
- Cin, Halil-Akgündüz, Ahmet**, Türk Hukuk Tarihi, Kamu Hukuku, Konya 1989.
- Cirit, İsmail Rüştü**, "Kasten Yaralama Suçu (TCK.m.86-88), Legal Hukuk Dergisi, Şubat-2008, Yıl-6, Sayı:62.
- Clerc, François**, Cours élémentaire sur le code pénal suisse. Partie spéciale. C.: I. Art. 111-186, Lausanne 1943.
- Code Pénal, 104. Edition, Dalloz, 2007.
- Code Pénal, Nouveau Code Pénal Ancien Code Pénal, Dalloz, 1996-1997.
- Conrad, Hermann**, Deutsche Rechtsgeschichte Band II, Neuzeit bis 1806.
- Cornils, Karin-Greve, Vagn**, Das dänische Strafgesetz, Straffeloven vom 15. April 1930 nach dem Stand vom 1. Juli 2001, 2. aktualisierte Auflage, Freiburg im Breisgau 2001.
- Çağlayan, M. Muhtar**, Adam Öldürme Cürmünde Taammüd Mefhumu ve Tatbikatımız, Adalet Dergisi, 1955, N.8, S.775.
- Çağlayan, M. Muhtar**, En Son Değişiklikleri ile Birlikte Gerekçeli Açıklamalı ve İçtihatlı Türk Ceza Kanunu, Genişletilmiş 3. Baskı, 2.Cilt, Ankara (tarihsiz).
- Çağlayan, M. Muhtar**, Türk Ceza Kanunu, 3. Baskı, C.:III, Ankara, tarihsiz.
- Çağlayan, M. Muhtar**, Türk Ceza Kanunu, Genişletilmiş 3. Bası (C.: II), (m. 125-315) Ankara tarihsiz.
- Çağlayan, Muhtar**, "Yüz Kızartıcı Suç Üzerinde Bir İnceleme ve Önerimiz", AD., S.: 1-2, 1977.
- Çakıcı Gerçek, Leyla**, Yargıtay Kararlarıyla Cinsel Taciz Suçu, AÜHFD, C:60, Y:2011, S:1.
- Çakır, Kerim**, 5237 S.lı TCK'nda Başkasına Ait Kimlik veya Kimlik Bilgilerinin Kullanılması Suçu, Prof. Dr. Nur Centel'e Armağan, MÜHF-HAD, Yıl 2013, C.19, S.2.
- Çakır, Kerim**, 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nda Gizliliğin İhlali Suçu Ve Ceza Muhakemesi Hukuku İle İlişkisi, MÜHF-HAD, C. 18, S. 1.
- Çakır, Kerim**, Suçtan Kaynaklanan Malvarlığı Değerlerini Aklama Suçu, Ankara 2016.

- Çakır, Kerim**, “Suç Eşyasının Satın Alınması veya Kabul Edilmesi Suçu (m. 165)”, in: Malvarlığına Karşı Suçlar (m. 141-169), Adalet Yayınevi, Ankara 2018.
- Çakır, Kerim**, Tüzel Kişiler Hakkında Güvenlik Tedbirleri, Beykent Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, S.:8, Aralık 2018.
- Çakır, Kerim**, İftira Suçu, in: Prof. Dr. Mehmet Emin Artuk'a Armağan (Editör, Mahmut Koca), Ankara 2020.
- Çakır, Kerim**, Kişisel Verilerin Kaydedilmesi Suçu (TCK m. 135), in: Prof. Dr. İbrahim Dülger'e Armağan, Antalya Bilim Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi (ABÜHFD), C: 8, S: 16, Aralık 2020.
- Çakmut, Özlem Yenerer**, Türk Ceza Yasası'nda Yardım veya Bildirim Yükümlülüğünün Yerine Getirilmemesi Suçu (TCK m.98), Maltepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Yıl:2007, Sayı:2.
- Çeçen, Anıl**, İnsan Hakları, 2. Basım, Ankara, 1995.
- Çelikkaya, İlhan**, Evrakta Sahtekarlık Cürümleri Üzerinde Bir İnceleme, İller ve Belediyeler Dergisi, Ocak 1972, Y.:28, S.:315.
- Çetin, Erol-Malkoç, İsmail**, Uygulamada Sahtekarlık Suçları, Bilgisayar Suçları, Tebligat Suçları ve İlgili Mevzuat, Ankara 1995.
- Çetin, Erol**, Açıklamalı-İçtihatlı Ceza Hukukunda ve Özel Yasalarda Memur, Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanma Usulü ve Memur Suçları, 2. Baskı, Ankara 2003.
- Çetin, Erol**, Yeni Türk Ceza Yasasındaki Hakaret Suçları, 2. Baskı, Ankara 2005.
- Çevik, Yasin**, 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu Çerçevesinde Kasten Yaralama Suçu, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniv. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara 2010.
- Çınar, Ali Rıza**, Tehdit Suçu, 1. Bası, Ankara, 2002.
- Daragenli, Vesile Sonay**, “Tehlike Suçları”, in: Prof. Dr. Sahir Erman'a Armağan, İstanbul 1999.
- Daragenli, Vesile Sonay**, Tehlike Suçları (İ.Ü.Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Bölümü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul 1998.
- Das polnische Strafgesetzbuch-** Kodeks karny, (Deutsche Übersetzung und Einführung von Ewa Weigend), Freiburg in Breisgau 1998.
- Das spanische Strafgesetzbuch-** Código Penal, (Deutsche Übersetzung von Markus Hoffmann-Einführung von Enrique Bacigalupo), Freiburg in Breisgau 2002.
- Das spanische Strafgesetzbuch.** Código Penal vom 23. November 1995 nach dem Stand vom 31. December 2001 (Çev.: **Markus Hoffmann-Manuel Cancio Mélia**), Sammlung ausserdeutscher Strafgesetzbücher in deutscher Übersetzung, CXI, Freiburg im Breisgau 2002.
- Dâver, Bülent**, Türkiye Cumhuriyetinde Lâyiklik, Ankara 1955.
- De Vabres, H. Donnedieu**, Traité de droit criminel et de législation pénale comparée, 3. Ed., Paris 1947.
- Dede, Şeref**, Topluma Karşı Suçlar, in: Türk Ceza Kanunu, Türk Ceza Hukuku Derneği Toplantısı (10 Temmuz 2004), İstanbul Barosu-Türk Ceza Hukuku Derneği Sempozyumu (10 Eylül 2004), Kurumsal Raporlar-Toplantılara Sunulan Raporlar- Bilimsel Raporlar, İstanbul 2004.
- Değirmenci, Olgun**, Mukayeseli Hukukta ve Türk Hukukunda Suçtan Kaynaklanan Malvarlığı Değerlerini Aklama Suçu, Ankara 2007.
- Değirmenci, Olgun**: “2004 Türk Ceza Kanunu'nun Bilişim Suçları Bakımından Değerlendirilmesi”, TBB Dergisi, Sayı 58, 2005.
- Değirmenci, Olgun**, “Uluslararası Ceza Mahkemelerin Kararlarında, Mukayeseli Hukukta ve Türk Hukukunda Soykırım Suçu”, TBB Dergisi, Sayı 70, 2007.
- Demirbaş, Timur**, “1997 Türk Ceza Kanunu Tasarısında İşkence Suçu”, Açık Sayfa, S.: 13, Nisan 1998.
- Demirbaş, Timur**, 1997 Türk Ceza Kanunu Tasarısının İşkence Suçu Açısından Değerlendirilmesi, Av. Dr. Faruk Erem Armağanı, Ankara, 1999.
- Demirbaş, Timur**, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 13. Baskı, Ankara 2018.

- Demirbaş, Timur**, İşkence Suçu, 2. Baskı, Ankara, 2016.
- Demirbaş, Timur**, Soruşturma Evresinde Şüphelinin İfadesinin Alınması, 2. Baskı, Ankara 2011.
- Demirbaş, Timur**, Türk Ceza Kanununda Özel Haksız Tahrik Halleri, İstanbul 1985.
- Demirbaş, Timur**, Yağma Suçları, 3. Yılında Yeni Ceza Adalet Sistemi, Ankara 2009.
- Demirbaş, Timur**, Yeni Doğmuş Çocuğu Öldürme Suçu, Ankara 1992.
- Demirbaş, Timur**, İnfaz Hukuku, 6. Baskı, Ankara 2019.
- Demirel, Hakkı**, “Türk Ceza Kanununun Evrakta Sahtekarlık Cürmü Hakkındaki Hükümlerinin Sistemik İzhahı Üzerine Bir Deneme”, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C:13, S: 1, 1956.
- Demirel, Muhammed**, Amirin Emri Amirin Emrini Yerine Getirmenin Ceza Sorumluluğuna Etkisi, İstanbul Ceza Hukuku ve Kriminoloji Arşivi, Yayın No:2, İstanbul 2014.
- Develioğlu, Hüseyin Murat**, 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu ile Karşılaştırmalı Olarak Avrupa Birliği Genel Veri Koruma Tüzüğü Uyarınca Kişisel Verilerin Korunması Hukuku, 2017.
- Devellioğlu, Ferit**, Osmanlıca Türkçe Ansiklopedik Lügat, Ankara, 1992.
- Devellioğlu, Ferit**, Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lügat, Eski ve Yeni Harflerle, 30. Baskı, Ankara 2013.
- Die peinliche Gerichtsordnung Kaiser Karls V. Von 1532 (Carolina), herausgegeben und erlaeutert von **Gustav Radbruch**, Stuttgart 1967.
- Diñçkol, Vural Bihterin**, 1982 Anayasası Çerçevesinde ve Anayasa Mahkemesi Kararlarında Laiklik, İstanbul 1992.
- Doğan, Koray**, Göçmen Kaçakçılığı Suçu, Ankara 2005.
- Doğan, Koray**, Netice Sebebiyle Ağırlaşmış Suçlar, Ankara 2011.
- Doğan, Koray**, “Tehlike Suçu ile Zarar Suçu Arasındaki Suçların İctimai Sorunu”, TAAD, Yıl:5, S. 16, 2014.
- Doğanyığıt, Saadetin**, Açıklamalı-Uygulamalı-Sorun Çözümlü Kamu İhale Kanunu ve Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu, Ankara 2003.
- Donatsch, Andreas**, StGB, Schweizerisches Strafgesetzbuch, Zurich 2004.
- Donay, Süheyl - Kaşıkçı, Mahmut**, Açıklamalı, Karşılaştırmalı, Gerekçeli 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu ve Yürürlük Kanunu, İstanbul 2004.
- Donay, Süheyl**, Ceza Muhakemesi Kanunu Şerhi, İstanbul 2009.
- Donay, Süheyl**, Hukukun Batıl Olan Senetlerin Varaka Olup Olmayacağı Sorunu- Şikayetten Vazgeçmenin Bir Karşılık Sonucu Yapılması, İÜHFML., C.:XXXV, S.:1, İstanbul.
- Donay, Süheyl**, Meslek Sırrının Açıklanması Suçu, İstanbul 1978.
- Dölling, Dieter**, Empfehlen sich Änderungen des Straf- und Strafprozessrechts, um der Gefahr von Korruption in Staat, Wirtschaft und Gesellschaft wirksam zu begegnen? Gutachten C zum 61. Deutschen Juristentag, Karlsruhe 1996.
- Dönmezer, Sulhi- Erman, Sahir**, Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku, Genel Kısım, C.: II, 11. Bası, İstanbul 1997.
- Dönmezer, Sulhi**, “Ailenin Ceza Hükümleri İle Himayesi ve Aile Hukukundan Münbais Mükellefiyetlerin Tecrimi”, İBM., Y.:XVI, S.:1, İstanbul 1942.
- Dönmezer, Sulhi**, Ceza Hukuku Hususi Kısım. Şahıslara Karşı ve Mal Aleyhinde Cürümler, 6. Baskı, İstanbul 1965.
- Dönmezer, Sulhi**, Ceza Hukuku Hususi Kısım, Genel Adap ve Aile Düzenine Karşı Cürümler, 5. Baskı, İstanbul 1983.
- Dönmezer, Sulhi**, Kişilere ve Mala Karşı Cürümler, 16. Bası, İstanbul 2001.
- Dönmezer Sulhi**, Kişilere ve Mala Karşı Cürümler, 17. Bası, 2004.
- Dönmezer, Sulhi**, Özel Ceza Hukuku Dersleri, İstanbul 1984.
- Dönmezer, Sulhi**, Toplumbilim, 11. Baskı, İstanbul 1994.
- Dörtgöz, Gürsel Öcal**, Tapu ve Kadastro İşlemlerinde Sahtecilik Suçları ve Alınması Gerekli Tedbirler, Ankara 1993.
- Dreher, Eduard**, Strafgesetzbuch mit Nebengesetzen und Verordnungen, 36. Aufl., München 1976.

- Dursun, İsmail**, Hürriyeti Tahdit Suçu, (M.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul 1999.
- Dursun, Selman**, “Türk Ceza Hukuku’nda Cinsel Suçlara Genel Bir Bakış” Ceza Hukuku Dergisi, S.24, Nisan 2014.
- Dursun, Selman**, Ekonomik Suçlar ve Bankacılık Suçları Bağlamında Bankacılık Düzenine Karşı İşlenen Suçlar, İ.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2002.
- Dursun, Selman**, “Türk Ceza Hukuku’nda Emrin İfasının Hukuki Niteliğinin Alman ve İtalyan Ceza Hukuku’yla Karşılaştırmalı Olarak İncelenmesi” GÜHFD., C. XVIII, Y. 2014, S. 2.
- Dursun, Selman**, Kıyı (Off-Shore) Bankacılığı ve Ceza Hukuku Sorunları, Çetin Özek Armağanı, İstanbul 2004.
- Dursun, Selman**, Malvarlığına Karşı Suçlar, Hukuki Perspektifler Dergisi, S:2, Sonbahar 2004.
- Dülger, İbrahim**, Zimmet ve İhtilas Cürümleri (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Konya 1990.
- Dülger, Murat Volkan**, Bilişim Suçları, Ankara 2004.
- Dülger, Murat Volkan**, Suç Gelirlerinin Aklanmasına İlişkin Suçlar ve Yaptırımlar, Ankara 2011.
- Dülger, Murat Volkan**, “İnsan Hakları ve Temel Hak ve Özgürlükler Bağlamında Kişisel Verilerin Korunması”, İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 5 (1), Bahar 2018.
- Dülger, Murat Volkan**, Kişisel Verilerin Korunması Hukuku, 1. Baskı, 2019.
- Dülger, Murat Volkan**, “Kişisel Verilerin Korunması Kanunu ve Türk Ceza Kanunu Bağlamında Kişisel Verilerin Ceza Normlarıyla Korunması”, İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 3 (2), Güz 2016.
- Dündar, Nihat**, “3628 Sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kapsamına Giren Suçlar ve Soruşturulması”, TİD., Y.: 64, S.: 395, 1992.
- Düzdağ, M. Ertuğrul**, Şeyhülislam Ebussuud Efendi Fetvaları Işığında 16. Asır Türk Hayatı, İstanbul 1983.
- Egeseli, Hakkı-Altay, Şakir**, Devlet Memurlarının; İktisadi Devlet Teşekkülü Memurları ile Banka Memurlarının Evrakta Sahtekarlık Suçları, Ankara 1961.
- Eker Kazancı, Behiye**, İhaleye Fesat Karıştırma ve Edimin ifasına Fesat Karıştırma Suçları, Ankara 2007.
- Eker, Hüseyin**, Açıklamalı-İçtihatlı Hırsızlık Suçları, Ankara 2013.
- Eker, Hüseyin**, Yağma Suçları, 1. Baskı, Ankara 2014.
- Ekinci, Mustafa-Özcan, Şerafettin**, Kasten Öldürme Suçları, Ankara 2004.
- Elbir, Halid Kemal**, Evlenmesi Memnu Akrabaların Evlenmelerinin ve Cinsi Münasebetlerinin Ceza Müeyyidesi ile Tehdid Meselesi Karşısında Türk Hukuku (Meselenin Medeni Hukuk ve Ceza Hukuku Cephesinde Tetkiki) (İHFM., C.XII, S.: 2-3, İstanbul 1946.
- Erdağ, Ali İhsan**, İsnadın İspatı, Hukuki Perspektifler Dergisi, S.:2, Sonbahar 2004.
- Erdin, Selim**, Ceza Hukukunda İlliyet, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Erdoğan, Mustafa**, Anayasal Demokrasi, 3. Baskı, Siyasal Kitapevi, Ankara 1999.
- Erdoğan, Mustafa**, Liberal Toplum, Liberal Siyaset, Yenilenmiş 2. Baskı, Siyasal Kitapevi, Ankara, Ekim 1998.
- Erdoğan, Ahmet**, “Tedip Hakkı” AD., S.: 9, Ankara 1951.
- Erdoğan, Ahmet**, Mağdurun Suç İşlenmesine Muvafakati, AD, Sayı:9, Ankara 1950.
- Erdurak, Yılmaz Güngör**, İçtihatlı Türk Ceza Kanunu, 2. Baskı, Ankara 1991.
- Erem Faruk**, Savunma ve Ceza Yargılamasının Temeldeki Kusurları, TBB, 1988.
- Erem, Faruk-Toroslu, Nevzat**, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 8.Baskı, Ankara 2000.
- Erem, Faruk**, “Ceza Hukuku Bakımından Vicdan ve Din Hürriyeti”, AÜHF., C.: VIII, S.: 3-4, Ankara 1951.
- Erem, Faruk**, “Fücur İlişkisi”, YD., C.:12, S.: 3, Ankara 1986.
- Erem, Faruk**, “İrtikap”, AD., Y.: 49, S.: 9-10, Ankara 1958.
- Erem, Faruk**, “Zimmet Cürmünde Tevdi Unsuru”, AD., S.: 7-8, Temmuz-Ağustos 1958.
- Erem, Faruk**, “Zimmet ve İhtilas”, AÜHFD., C.: XIV, S.: 1-4, 1957.

- Erem, Faruk**, Ceza Hukuku Bakımından Vicdan ve Din Hürriyeti, AÜHF.M., C.:VIII, S.:3-4, Ankara 1951.
- Erem, Faruk**, Ceza Usulü Hukuku, 5. Baskı, Ankara 1978.
- Erem, Faruk**, Diyalektik Açından Ceza Yargılaması Hukuku, 6. Baskı, Ankara, 1986.
- Erem, Faruk**, Hürriyet ve Suç, Ankara 1952.
- Erem, Faruk**, Karşılıklı Tahkir, Ankara Barosu Dergisi, Y.:15, S.:2, 1958.
- Erem, Faruk**, Memuriyet Sırlarını İfşa, Adalet Dergisi, C:50/2, 1959.
- Erem, Faruk**, Suç İşlemeğe Tahrik, AD., S.:12, 1955.
- Erem, Faruk**, Teammüd, AÜHFD., C.: XXXVII, S.: 1-4, 1980, Ankara 1982.
- Erem, Faruk**, Tehdit ve Cebir Kullanma Suçu, Adalet Dergisi, 1952/7.
- Erem, Faruk**, Türk Ceza Kanunu Şerhi, Özel Hükümler, C:II, Ankara 1993.
- Erem, Faruk**, Ümanist Doktrin Açından Türk Ceza Hukuku, Cilt:4, Dördüncü Baskı, Ankara 1993.
- Erem, Faruk**, Ümanist Doktrin Açısından Türk Ceza Hukuku, C.: III, Özel Hükümler, Ankara 1985.
- Erem, Faruk-Danışman, Ahmet-Artuk, Mehmet Emin**, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 14. Baskı, Ankara 1997.
- Erem, Faruk-Toroslu, Nevzat**, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 8. Baskı, Ankara 2000.
- Erem, Faruk-Toroslu, Nevzat**, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 9. Baskı, Ankara 2003.
- Ergül, Ergin**, Kara Ekonomi ve Aklama Suçu, Ankara 2005.
- Ergün, Mecvi**, Sahtekarlık, Yargıtay Dergisi (YD.), S.:3, Y.:1983.
- Erkal, Mustafa E.**, Sosyoloji (Toplum Bilimi), İstanbul 1993.
- Erkün, Ali Şevket**, "Zimmet Suçu Üzerine Bir İnceleme", AC., C.: 30, Ankara 1939.
- Erman, Barış**, Ceza Hukukunda Tıbbi Müdahalelerin Hukuka Uygunluğu, Ankara 2003.
- Erman, Hasan**, "Rüşvet Alma Suçu", İBD., C.: XLV, S.: 11-12, İstanbul 1971.
- Erman, Sahir- Özek, Çetin**, Ceza Hukuku Özel Bölüm, Kamu Güvenine Karşı İşlenen Suçlar (Sahir Erman), (TCK. 316-368), İstanbul 1996.
- Erman, Sahir**, "Ceza Tatbikat ve Takibatında Memur", SBOD., C.: 2, Ankara 1947.
- Erman, Sahir**, Açığa İmzanın Kötüye Kullanılması Suçu, İBD, C.: XXIII, S.:4, Nisan 1949.
- Erman, Sahir**, Evrakta Sahtekarlık Suçlarında Varaka Mefhumu, İÜHF.M., C.:XV, Y.:1949, İstanbul.
- Erman, Sahir**, Hakaret ve Sövme Suçları, 2. Baskı, İstanbul, 1989.
- Erman, Sahir**, Hükümetin Manevi Şahsiyetini Tahkir ve Tezyif Suçu, İBD., C.:XXV, No:5, İstanbul 1951.
- Erman, Sahir**, Sahtekârlık Suçları, Ticari Ceza Hukuku, C.: 3, 4. Bası, İstanbul 1981.
- Erman, Sahir**, Ticari Ceza Hukuku C.:III, Sahtekarlık Suçları, İstanbul 1987.
- Erman, Sahir-Özek, Çetin**, Açıklamalı Basın Kanunu ve İlgili Mevzuat, 3. bası, İstanbul, 1991.
- Erman, Sahir-Özek, Çetin**, Ceza Hukuku Özel Bölüm, Kamunun Selametine Karşı İşlenen Suçlar (Sahir Erman), (TCK. m. 369-413), İstanbul 1995.
- Erman, Sahir-Özek, Çetin**, Ceza Hukuku Özel Bölüm, Kamu İdaresine Karşı İşlenen Suçlar, (Sahir Erman), İstanbul 1992.
- Erman, Sahir-Özek, Çetin**, Ceza Hukuku Özel Bölüm.,Kişilere Karşı İşlenen Suçlar, (TCK. 448-490) (Sahir Erman), İstanbul 1994.
- Ertaş, Şeref**, Eşya Hukuku, Ankara, 1989.
- Eryılmaz, M. Bedri-Bozlak, Ayhan**, "Hukukumuzda Zor ve Silah Kullanma Yetkisi", TBB Dergisi, S. 83, 2009.
- Eser, Albin**, in: **Schönke, Adolf-Schröder, Horst**, Strafgesetzbuch. Kommentar, 21. Auflage, München 1982.
- European Network Against Child Trafficking (ENACT)**, A Report on Child Trafficking, Bulgaria, Denmark, Italy, Romania, Spain, United Kingdom, March 2004 Italia.
- Evik, Ali Hakan**, "Göçmen Kaçakçılığı Suçu", Atatürk Üniversitesi Erzincan Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt:IX, Sayı:3-4, Erzincan 2005
- Evik, Vesile Sonay**, İrtikap Suçu, GS HFD, 2007/2.

- Evik, Vesile Sonay**, Suçluyu Kayırma Suçu, Köksal Bayraktar'a Armağan, Cilt I, İstanbul 2010.
- Evlıyaoğlu, Erkal**, Örneklerle Açıklamalı, Karşılaştırmalı ve İçtihatlı Memurlarla İlgili Suçlar, İstanbul 2001.
- Feldmann, Olaf**, Die Bestechungsdelikte. Rechtsvergleichende Darstellung der Bestechungsdelikte im geltenden französischen, deutschen und schweizerischen Recht unter Berücksichtigung der historischen Entwicklung und des deutschen Entwurfs von 1962, (Doktora Tezi) München 1967.
- Fiğlalı, Ethem Ruhi**, Çağımızda İtikadi İslam Mezhepleri, Ankara 1980.
- Fındıkoğlu, Ziyaettin Fahri**, İçtimaiyat, İstanbul 1947.
- Fischer, Thomas**, Strafgesetzbuch mit Nebengesetzen, 65. Auf., München 2018.
- Freyberg, Rolf-Jürgen**, Über die Beschlagnahme, München 1971.
- Frowein, Jochen Abr.-Peukert, Wolfgang**, Europaeische Menschenrechtskonvention, EMRK - Kommentar, 2.Aufl. Kehl u.a., 1996.
- Gallas, Wilhelm**, Abstrakte und konkrete Gefaehrdung. in: Festschrift für Ernst Heintz zum 70. Geburtstag, Berlin 1972.
- Garraud, R.**, Traité théorique et pratique du droit pénal français. T.: V, 3. Edition, Paris 1924.
- Geilen, G.**, Medizinischer Fortschritt und juristischer Todesbegriff, JZ 1968.
- Gemalmaz, Mehmet Semih**, İnsan Hakları Hukuku Açısından İfade Özgürlüğü, in: Prof. Dr. Sahir Erman'a Armağan, İstanbul 1999.
- Gerçeker Hasan**, Yorumlu & Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, C.:2, 3. Baskı, Ankara 2017.
- Gezgin Kayan, Raşan Bengi**, Çevre Hakkı ve Türk Ceza Kanununda Çevreye Karşı Suçlar, (Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Temmuz 2007.
- Giritli, İsmet-Bilgen, Bertev-Akgüner, Tayfur**, İdare Hukuku, C:I, İstanbul 1998.
- Goldhammer, Ami Lynn**, Human Trafficking for Sexual Exploitation, California State University, the Degree Master of Science, California 2006.
- Gökalp, Mehmet**, Kan Gütme ve Taammüt, Adalet Dergisi, 1968, S.9-10.
- Gökcan, Hasan Tahsin**, Görevi Kötüye Kullanma, Zimmet, Banka Zimmeti, İrtikap, Rüşvet Suçları ve Kamu İdaresine Karşı İşlenen Suçlar, (5237 sayılı TCK m.247-266), Ankara 2008.
- Gökcan, Hasan Tahsin**, Mühür Bozma, Yedieminlik Yükümlülüğüne Uymama, İhtiyati Tedbir Kararına Aykırılık Suçları ve Zarara Yol Açan Yediemin İle Haksız Tedbir Uygulatana Karşı Tazminat Davaları, Ankara 2001.
- Gökçen, Ahmet**, Tanzimat Dönemi Osmanlı Ceza Kanunları ve Bu Kanunlardaki Ceza Müeyyideleri, İstanbul 1989.
- Gökçen, Ahmet**, Ceza Muhakemesi Hukukunda Basit Elkoyma ve Postada Elkoyma (Özellikle Telefonların Gizlice Denetlenmesi), Ankara 1994.
- Gökçen, Ahmet**, Halkı Düşmanlığa veya Kin Beslemeye Tahrik Cürmü (4744 s.lı Kanunla Değişik TCK. m.312/2), Polis Dergisi, Temmuz-Ağustos-Eylül 2003, Yıl: 9.
- Gökçen, Ahmet**, Halkı Kin ve Düşmanlığa Açıkça Tahrik Cürmü (TCK m. 312/2), Ankara 2001.
- Gökçen, Ahmet**, Kamu Barışına Karşı Suçlar, Polis Dergisi, Nisan-Mayıs-Haziran 2005.
- Gökçen, Ahmet**, Taksirle Ölümüne Sebebiyet Verme (m. 85), Beykent Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.:4, S.:7, Aralık 2018.
- Gökçen, Ahmet - Balcı, Murat**, "Organ ve Doku Ticareti Suçları (TCK m. 91-93)", Prof. Dr. Nur Centel'e Armağan, MÜHFD. (Özel Sayı), C.19, S.2, Y.2013.
- Gökçen, Ahmet-Balcı, Murat**, Kasten Yaralama Suçu (TCK m.86), Prof. Dr. Feridun Yenisey'e Armağan, Cilt I, İstanbul, Ekim 2014.
- Gökçen, Ahmet-Balcı, Murat**, Dolandırıcılık Suçu (5237 s.lı TCK. m.157-159) MÜHFD - HAD, C.:14, S.:1-2.
- Gökçen, Ahmet-Balcı, Murat**, Kasten Öldürme Kasten Yaralama Organ ve Doku Ticareti Suçları (TCK m.81-83, 86-88, 91-93), 2. Baskı, Ankara 2015.
- Gökçen, Ahmet** "Hürriyete Karşı Suçlar", Legal Hukuk Dergisi, Yıl:3, Sayı:32, İstanbul, 2005.

- Gökçen, Ahmet-Balci, Murat**, Kasten Öldürme ve Yaralama Suçlarının İhmalî Davranışla İşlenmesi, CHD, Y.7., S.:18, Nisan 2012.
- Gökçen, Ahmet**, Bankalar Kanunu'nda Düzenlenen Zimmet Suçu (4389 sayılı K. m.22/3-4), Legal Mali Hukuk Dergisi, Yıl: 1, Sayı: 10, İstanbul 2005.
- Gökçen, Ahmet**, Belgede Sahtecilik Suçları (m. 204 - 212), 5. Baskı, Ankara 2018.
- Gökçen, Ahmet**, Organ ve Doku Nakli Üzerine Düşünceler, SÜHFD., Milenyum Armağanı, C.: 8, S.: 1-2, Konya 2000.
- Gökçen, Ahmet**, Suç Tasnii ve Kendi Kendini İtham Cürümleri, İstanbul Barosu Dergisi, S. 2, İstanbul 2000.
- Gökçen, Ahmet**, Yeni Ceza Kanunu'nda İhaleye ve Edimin İfasına Fesat Karıştırma Suçları, Hukuk ve Adalet. Eleştirel Hukuk Dergisi, Yıl:2, Sayı: 6-7, İstanbul Ekim 2005.
- Gökçen, Ahmet-Balci, Murat-Alşahin, Mehmet Emin-Çakır, Kerim**, Ceza Muhakemesi Hukuku, 3. Baskı, Ankara 2018.
- Gökçen, Ahmet-Balci, Murat-Pamuk Şiviloğlu, Gülfem-Çakır, Kerim-Apiş, Özge-İçer, Zafer-Yılmaz, Zahit-Gültekin Diken, Nil-Erdin, Selim-Öztürk, Nurten-Ünal, Ertuğrul-Şenerdoğan, Büşra**, Malvarlığına Karşı Suçlar (m. 141-169), Ankara 2018.
- Gökçen, Ahmet-Şenerdoğan, Büşra**, Yağma Suçu ve Nitelikli Halleri (TCK m.148-150), in: Prof Dr. Mehmet Emin Artuk'a Armağan, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2020.
- Gökçen, Ahmet - İçer Zafer**, Hükümlü veya Tutuklunun Kaçması, Öngörülen Sürede İlgili Mercilere Teslim Olmaması Suçları (TCK m.292, 293; CGTİK m.97/1, 105/A-8, 58/3), in:Prof Dr. İbrahim Dülger'e Armağan, ABÜHFD, C.8, S.16, Aralık 2020.
- Göktürk, Neslihan**, Fikri İhtima (Suçların İhtimai), 1. Baskı, Ankara 2013.
- Göktürk, Neslihan**, Haksızlık Yanılığının Ceza Sorumluluğuna Etkisi, 1. Baskı, Ankara, 2016.
- Göktürk, Neslihan**, Yalan Tanıklık Suçu (TCK m. 272), Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi C. XX, Y. 2016, S.1.
- Göktürk, Neslihan**: “Suçun Yasal Tanımında Yer Alan “Hukuka Aykırılık” İfadesinin İcra Ettiği Fonksiyon”, İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.:7, S.:1, Y.: 2016.
- Gölcüklü, A. Feyyaz- Gözübüyük, A. Şeref**, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Uygulaması, 2. Baskı, No: 629, Ankara 1998.
- Gölcüklü, Feyyaz**, Ahaliyi Suç İşlemeye Alenen Tahrik ve Teşvik, in: Türk Hukuk Ansiklopedisi, C.:1, Ankara 1962.
- Gölcüklü, Feyyaz-Gözübüyük, A.Şeref**, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi ve Uygulaması Genişletilmiş, 2. Baskı, Ankara 1998.
- Göztepe, Ece**, Namus Cinayetlerinin Hukuki Boyutu: Yeni TCK'nun Bir Değerlendirmesi, TBB Dergisi, S.59, Ankara 2005.
- Gözübüyük, A. Pulat**, “Memurların İşlediği Zimmet İhtilas Yiyicilik ve Rüşvet Suçlarını Takipte Görev Meselesi”, AD., S.: 5, 1945.
- Gözübüyük, A. Pulat**, “Rüşvet Cürümleri”, AD., S.: 4, Ankara 1969.
- Gözübüyük, A. Pulat**, Adliye Karşı Cürümler, Adliye Dergisi, Yıl 60, Sayı 8.
- Gözübüyük, A. Pulat**, Alman, Fransız, İsviçre ve İtalyan Ceza Kanunlarıyla Mukayeseli Türk Ceza Kanunu Açıklaması, Cilt: IV, 4. Bası, İstanbul.
- Gözübüyük, A. Pulat**, Alman, Fransız, İsviçre ve İtalyan Ceza Kanunlarıyla Mukayeseli Türk Ceza Kanunu Açıklaması, C.: II, (Hususi Kısım-Cürümler), (Madde 125-201), 4. Bası, İstanbul.
- Gözübüyük, A. Pulat**, Alman, Fransız, İsviçre ve İtalyan Ceza Kanunlarıyla Mukayeseli Türk Ceza Kanunu Gözübüyük Şerhi, C.: II, (Hususi Kısım-Cürümler), 5. Bası, İstanbul tarihsiz.
- Gözübüyük, Abdullah Pulat**, Alman, Fransız, İsviçre ve İtalyan Ceza Kanunları ile Mukayeseli Türk Ceza Kanunu, Gözübüyük Şerhi C.:III (Hususi Kısım), 5. Bası, İstanbul tarihsiz.
- Gözübüyük, Abdullah Pulat**, Belgelerde Sahtecilik Cürümleri, Adalet Dergisi, Şubat 1970, Y.:61, S.:2.
- Gözübüyük, Şeref- Gölcüklü, Feyyaz**, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Uygulaması, 4. Bası, Ankara 2003.
- Graycar, Adam**, Trafficking in Human Beings, International Conference on Migration, Culture & Crime, Israel, 7 July 1999.

- Gücer, Necmettin**, Tasarlama (Taammüt), Adalet Dergisi, 1949.
- Gülşen, Recep**, Hürriyeti Tahdit Suçları (TCK.m.179-187), Ankara 2002.
- Gültekin, Nil Melek**, Kişisel Verilerin Ceza Hukuku Yönünden Korunması, Galatasaray Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2012.
- Gültekin Diken, Nil Melek**, Ceza Hukukunda Taksire Dayalı Sorumluluk, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul 2018.
- Günel, H. Yılmaz**, Yetkili Merciiin Emrini İfa, (Doçentlik Tezi), Ankara 1967.
- Günay, Erhan**, Teori ve Uygulamada Olası Kast- Bilinçli Taksir, Öldürme ve Yaralama Kastı Derleme, Ankara 2005.
- Gündel, Ahmet**, Açıklamalı-İçtihatlı Atatürk'e, Cumhurbaşkanına, Cumhuriyete, Hükümete Hakaret Suçları-Yasadışı Yakalanan ve Tutuklananlara Tazminat Verilmesi Davaları, Ankara 1997.
- Gündel, Ahmet**, Atatürk'e, Cumhurbaşkanına, Cumhuriyete, Hükümete Hakaret Suçları, Ankara 1997.
- Gündel, Ahmet**, İçtihatlı-Açıklamalı Zimmet Sahtecilik Hırsızlık Gasp Dolandırıcılık Emniyeti Suiistimal Suçları, Ankara.
- Gündel, Ahmet**, Açıklamalı-İçtihatlı 765 ve 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunlarındaki Hırsızlık ve Dolandırıcılık Suçları, Ankara, 2005.
- Gündel, Ahmet**, Yeni Türk Ceza Kanunu Açıklaması, 4. Cilt, Ankara 2009.
- Gündüz, Remzi**, 6545 sayılı Kanunla Değiştirilen 5237 sayılı Türk Ceza Kanununda Cinsel Dokunulmazlığa Karşı Suçlar, Ankara 2015.
- Güngör, Devrim**, Ceza Hukukunda Fiil Üzerinde Hata, Ankara 2007.
- Güngör, Devrim**, Resmi Belgelerde Sahtecilik Suçu, 1. Baskı, Ankara, 2010.
- Güral, Muzaffer**, Evrakta Sahtekarlık, İBD., Haziran 1945, Y.:XIX, S.:VI.
- Gürelli, Nevzat**, "İrtikap", İBD., C.: XXVI, S.: 5, Mayıs 1952.
- Gürelli, Nevzat**, İrtikap ve Rüşvet Cürümleri (Yayınlanmamış Doktora Tezi) 1954.
- Gürelli, Nevzat**, Hukuk Açısından Cerrahi Müdahalenin Sınırları, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi, Doğumunun 100. Yılında Atatürk'e Armağan, C: XLV-XL VII, S:1-4
- Gürelli, Nevzat**, Türk Ceza Kanunu'nun 449 ncu Maddesi Üzerine Bir Tetkik, İstanbul Barosu Dergisi, C.:XXV, N.11, Kasım 1951.
- Güven, Gülşah**, "Çocuğun Cinsel İstismarını Önleme Politikaları", İstanbul Barosu Dergisi, C.88, S.3, Y. 2014.
- Güven, Mustafa**, "Kişisel Özgürlüğü Sınırlandırma Cürmü ve Şartlı Tehdit Cürmü ile Karşılaştırması", AD., S.: 3, Ankara 1981.
- Güven, Mustafa**, "Tehdit Suçunun Subjektif Yapısı Üzerine Bir İnceleme", AD., S.: 6, Ankara 1988.
- Güzel Ali**, in: **Tınaz, Pınar**, İşyerinde Psikolojik Taciz (mobbing), İstanbul 2006.
- Güzel, Sadullah- Balcı, Yasemin Günay- Çetin, Gürsel**, Yaralama Suçlarının Adli Tıp Açısından Değerlendirilmesi, in: Yaralama Suçlarının Adli-Tıbbi Açından Değerlendirilmesi, 2. Yargıtay - Adli Tıp Sempozyumu, 10-11 Şubat 2005 Ankara.
- Hafizoğulları, Zeki- Özen, Muharrem**, Hırsızlık, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi C: XII, S: 1-2, 2008.
- Hafizoğulları, Zeki**, Anayasanın 3. Terörle Mücadele Kanununun 8. Maddesi Hakkında Bir Bilirkişi Raporu, İnsan Hakları Merkezi Dergisi, C.:III, S.:5, Aralık 1995.
- Hafizoğulları, Zeki**, Din ve Vicdan Hürriyeti ve Türk Ceza Kanunu Öntasarısı (131 ve 134. maddeler), ABD, 1987/3.
- Hafizoğulları, Zeki**, Laiklik, İnanç,Düşünce ve İfade Hürriyeti,Ankara 1997.
- Hafizoğulları, Zeki**, Liberal Demokratik Bir Hukuk Düzeninde İfade Hürriyetinin Sınırı, İnsan Hakları Merkezi Dergisi, Ekim 1994, C.:II, S.:2.
- Hafizoğulları, Zeki**, Türk Ceza Hukuku Ders Notları 2, www.baskent.edu.tr.
- Hafizoğulları, Zeki**, Türk Ceza Hukuku Ders Notları I, www.baskent.edu.tr.
- Hafizoğulları, Zeki**, Türkiye Cumhuriyet Devletinin Tarafı Olduğu İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesinde Laiklik, Düşünce, Vicdan ve Din Hürriyeti, Ank Barosu Dergisi, 2012/1.
- Hafizoğulları, Zeki-Güngör, Devrim**, "Türk Ceza Hukukunda Suçların Tasnifi", Türkiye Barolar Birliği Dergisi, S: 69, Y: 2007.

- Hafizoğulları, Zeki-Kurşun, Günal**, Türk Ceza Hukukunda Şerefe Karşı Suçlar, Emniyet Genel Müdürlüğü Polis Dergisi, Y.:12, S.:48-49, Nisan-Eylül 2006.
- Hafizoğulları, Zeki- Özen, Muharrem**, “Özel Hayata ve Hayatın Gizli Alanına Karşı Suçlar”, Ankara Barosu Dergisi, Yıl:67, Sayı: 4, Güz 2009.
- Hafizoğulları, Zeki-Özen, Muharrem**, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, Kişilere Karşı Suçlar, 4. Baskı, Ankara 2015.
- Hafizoğulları, Zeki-Özen, Muharrem**, Türk Ceza Hukukunda Devlet Sırrına Genel Bir Bakış, Ankara Barosu Dergisi, Yıl:68, Sayı:2010/1.
- Haftner, Ernst**, Schweizerisches Strafrecht, Besonderer Teil, C.:II, Berlin 1943.
- Haftner, Ernst**, Schweizerisches Strafrecht. Besonderer Teil. C.: I, Berlin 1937.
- Hahn**, StGB für das deutsche Reich, 3. Auflage, 1877.
- Hakeri, Hakan**, “Alman Federal Anayasa Mahkemesinin Bir Kararı Işığında Düşünceyi Açıklama Özgürlüğü ve Kollektif Hakaret”, Prof. Dr. Sahir Erman’a Armağan, İstanbul 1999.
- Hakeri, Hakan**, “Göçmen Kaçakçılığı ve İnsan Ticareti Suçları (TCK 201/a ve 201/b)”, KHUKA, 1, Mart 2004.
- Hakeri, Hakan**, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 18. Baskı, Ankara 2015.
- Hakeri, Hakan**, Ceza Hukukunda İhmal Kavramı ve İhmali Suçların Çeşitleri, Ankara 2003.
- Hakeri, Hakan**, Kasten Öldürme Suçları TCK 81-82-83, Gözden Geçirilmiş 2. Baskı, Ankara 2007.
- Hakeri, Hakan**, Kasten Öldürme Suçları, TCK. 81, 82, 83, Ankara, 2006
- Hakeri, Hakan**, Sorularla Ceza Hukuku, TBB Yayınları, Ankara 2005.
- Hakeri, Hakan**, Yeni Türk Ceza Hukukunun Temel Kavramları, Ankara 2005.
- Harris, D.J.-O’Boyle, M.-Bates, E.P.-Buckley, C.M.**, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Hukuku, Yüksek Yargı Kurumlarının Avrupa Standartları Bakımından Rollerinin Güçlendirilmesi Ortak Projesi, (Çev.: Mehveş Bingöllü Kılıcı, Ulaş Karan) 2013.
- Hayat**, Büyük Türk Sözlüğü, İstanbul.
- Heinrich, Gebauer**, “Mesleki Taksir İçin Cezai Sorumluluk”, Çev. Kayıhan, İçel, İUHFM, C. 33, S. 3-4.
- Henkel, H.**, Strafverfahrensrecht, Ein Lehrbuch, 2. Auflage, Stuttgart/Mainz 1968.
- Heuermann, Rudolf**, “Die gemeingefährlichen Delikte”, in: Materialien zur Strafrechtsreform. 2. Band, Rechtsvergleichende Arbeiten II, Besonderer Teil, Bonn 1955.
- Hinderling, Hans**, “Organ Aktarmalarının Ortaya Çıkardığı Hukuk Sorunları”, (Çev: Erdener Yurtcan), in: MHAD., S.: 5, İstanbul 1969.
- Hingh, Anne de**, “Some Reflections on Dignity as an Alternative Legal Concept in Data Protection Regulation”, German Law Journal, Vol: 19, I: 5, Y: 2018.
- Hippel, Robert v.**, Lehrbuch des Strafrechts, Berlin 1932.
- Hirsch, Hans Joachim**, (Çev.:Yenisey, Feridun) Tehlike Suçları ile İlgili Suç Tiplerinin Ceza Hukukunun Sistematiğine Uygunluğu Konusu, İstanbul 1998, (Yayınlanmamış Makale) .
- Hofmann, Johannes**, Menschenhandel. Beziehungen zur Organisierten Kriminalität und Versuche der strafrechtlichen Bekämpfung, Frankfurt/M., 2002.
- Honig, Richard**, Hukuk Başlangıcı ve Tarihi, 2. Baskı, İstanbul 1935.
- Human Trafficking: Recognizing the Victims, Critical Response Assisting Law Enforcement to Meet the Needs of Crime Victims, Vol.:2, Issue:3, Winter 2004.
- Italianisches Strafgesetzbuch-Codice penale italiano**, Stand: 30.4.1995, Testo aggiornato al 30 aprile 1995, (Übersetzer: Roland Riz-Johanna Bosch), Bozen 1995.
- İçel, Kayıhan**, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 6. Baskı, İstanbul, Beta, 2014.
- İçel, Kayıhan**, Kitle Haberleşme Hukuku, 4. Bası, İstanbul 1998.
- İçel, Kayıhan**, “Ceza Hukuku Açısından Kişisel Verilerin Korunmasında “Kişisel Veri” Ve “Hukuka Aykırılık” Kavramları”, İstanbul Barosu Dergisi, Cilt: 94, Sayı: 2, Yıl: 2020.
- İçel, Kayıhan-Akıncı, Füsün Sokullu-Özgenç, İzzet-Sözüer, Adem-Mahmutoğlu, Fatih S. - Ünver, Yener**, İçel Suç Teorisi, 2. Kitap, İstanbul 2000.
- İçel, Kayıhan-Ünver, Yener**, Kitle Haberleşme Hukuku, 8. Bası, İstanbul 2009.
- İçel, Kayıhan-Yenisey, Feridun**, Karşılaştırmalı ve Uygulamalı Ceza Kanunları, İstanbul 1994.

- İçer, Zafer**, Suça Teşebbüste Hazırlık Hareketleri ile İcra Hareketlerinin Birbirinden Ayrılması Meselesi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul 2017.
- İlkiz, Fikret**, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve İfade Özgürlüğü, in: İBD, C.: 73, S.: 4-5-6, Haziran 1999.
- İnal, Tamer**, Elektronik İmzada Hukuki Sorumluluk, Kazancı, S:2.
- İnce Akman, Nurten**, "Mirasbrakanın Dijital Bilgilerinin Mirasçılara Geçişi (Dijital Tereke)", İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi –İnÜHFD- Cilt:9 Sayı:2 Yıl 2018.
- İpek, Nurcan**, Roma Hukukunda Gasp (Rapina), İstanbul 2001.
- İskender, Salih Zeki**, Bağlılık Kuralı ve Suça Etki Eden Nedenlerin (Ağırlaştırıcı ve Hafifletici Nedenlerin) Suç Ortaklarına Etkisi, Yargıtay Dergisi, Temmuz 2011, Ankara 2011, C:37, S:3.
- İtişen, Rezzan**, Türk Ceza Hukukunda Zimmet Suçu, İUHFM, C. LXXI, S.1, 2013.
- İtişen, Rezzan**, "Türk Ceza Hukukunda Kişisel Verileri Hukuka Aykırı Olarak Verme veya Ele Geçirme Suçu", Türkiye Adalet Akademisi Dergisi, 2015, TAAD, Yıl:6, Sayı: 23
- Jakobs, Günther**, Urkundenfalschung, Bonn 1999.
- Jenny, Guido**, Kommentar zum schweizerischen Strafrecht, 4. Band: Delikte gegen die sexuelle Integrität und gegen die Familie, Bern 1997.
- Jescheck, Hans-Heinrich**, Alman Ceza Hukukuna Giriş, (Tercüme Eden: **Yenisey, Feridun**) İstanbul 2007.
- Jescheck, Hans-Heinrich**, Alman Federal Cumhuriyeti Ceza Hukukuna Giriş (Çev.: **Yenisey, Feridun**), İstanbul 1989.
- Kaboğlu, İbrahim Ö.**, Özgürlükler Hukuku, İstanbul 1996.
- Kalkan, Murat**, Hırsızlık ve Cep Telefonu Hırsızlığı, Bahçeşehir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2016.
- Kamay, Behçet Tahsin**, Adli Tıp, C.: I, Üçüncü Bası, Ankara 1959.
- Kamışlı, Gani**, Yargıtay Kararları Çerçevesinde Hırsızlık Suçu, 1. Baskı, Ankara 2017.
- Kanar, Mehmet**, Osmanlı Türkçesi Sözlüğü, 2. Cilt M-Z, 1. Baskı, İstanbul 2009.
- Kangal, Zeynel T.**, Kişisel Verilerin Ceza ve Kabahatler Hukukunda Korunması, İstanbul 2019.
- Kantarci, Nurullah**, Türk Ceza Hukukunda Reşit Olmayanla Cinsel İlişki Suçu, Ankara 2016.
- Kapani, Münci**, Kamu Hürriyetleri, 5. Baskı, Ankara 1976.
- Kaplan, Mahmut**, Edimin İfasına Fesat Karıştırma Suçu, İUHFM, C: LXXI, Sayı:1, İstanbul 2013.
- Kara, Şinasi**, Devlet İdaresi Aleyhine İşlenen Cürümler ve Memurlar Hakkında Yargılanma Usulleri, (Tarihsiz).
- Karadeli, Vedat**, "Devlet İdaresi Aleyhine İşlenen Suçlar -Zimmet, İrtikap, Görevi Kötüye Kullanma-", ABD., S.: 4, 1984.
- Karagöz, Kerim**, "Toplumsal Yapı ve Rüşvetin Güç Hiyerarşisindeki Yeri", in: Yeni Türkiye, Y.: 3, S.: 14, Ankara, 1997.
- Karagülmez, Ali**, Bilişim Suçları ve Soruşturma-Kovuşturma Evreleri, Ankara 2009.
- Karataş, Halil-Sevindik, AYTEKİN**, Polis Terimleri Sözlüğü, İstanbul 2003.
- Karcılıoğlu, Kaan**, Demokratik Sistemin Unsuru Olarak İfade Özgürlüğü Ve Ceza Hukukunun Etkisi, Uğur Alacakaptan'a Armağan, İstanbul 2008.
- Katoğlu, Tuğrul**, "Ekip Halinde Yürütülen Faaliyetlerde Güven İlkesi ve Ceza Sorumluluğu", TBB Dergisi, S. 68, 2007.
- Kardaş, Ümit**, 312. maddede çözüm kolay, İn:Milliyet, 21.3.2000 tarihli nüsha.
- Katoğlu, Tuğrul**, "Ekip Halinde Yürütülen Faaliyetlerde Güven İlkesi ve Ceza Sorumluluğu", TBB Dergisi, S. 68, 2007.
- Katoğlu, Tuğrul**, Yeni Türk Ceza Kanunu ve Çevreye Karşı Suçlar, Mülkiye Dergisi, Cilt:XXIX, Sayı:246.
- Kaya, Ali**, Elektronik İmza, in: Ekonomik Suç ve Ceza Sempozyumu, 30 Nisan –1 Mayıs 2005, TOBB Yayını, No: 2005-25.
- Kayanççek, Murat**, Şerefe Karşı Suçlar, Ankara 2008.
- Kaylan, Keskin**, Belgelerde Sahtecilik Suçları (765 sayılı TCK. ile Hükümet Tasarısı ve TBMM Adalet Komisyonunca Kabul Edilen Tasarı Metnindeki Düzenlemelere Göre Karşılaştırmalı Bir İnceleme), in: Türk Ceza Kanunu Reformu, İkinci Kitap, Makaleler, Görüşler, Raporlar, Ankara 2004.

- Kaymaz, Seydi**, Kasten Yaralama Sonucu Ölüme Neden Olma (Neticesi Sebebiyle Ağırlaşmış Yaralama Suçu), Ankara 2009.
- Keçelioğlu, Elvan**, Taksirli Suçun Dogmatığı, Ankara 2015.
- Keser, Hakan**, Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanun Tasarısı Işığında Türkiye’de Yabancıların Çalışma Hakkı ve Yabancı Kaçak İşçilik, Kamu-İş İş Hukuku ve İktisat Dergisi, Prof. Dr. Kamil Turan’a Armağan, C:7, S:2, Yıl:2002.
- Keskin, Serap**, Türk Ceza Kanunu Reformu I. Kitap Toplumsal Değişim Sürecinde Türk Ceza Kanunu Reformu, Ankara 2004.
- Keskin Kızıroğlu, Serap**, 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu’nda Konut Dokunulmazlığının İhlali Suçu, 1. Baskı, Ankara 2010.
- Keyman, Selahattin**, Ceza Muhakemesinde Savcılık, Ankara 1970.
- Kılıçoğlu, Ahmet M.**, Borçlar Hukuku Genel Hükümler, 3.Bası, Ankara 2003.
- Kırbıyık, Şerife**, (Açıklamalar ve Yargıtay Kararlarıyla) Öğreti ve Uygulamada Irza Geçme Cürmü ve Benzer Suçlardan Ayrımı, Ankara 2001.
- Kıyak, Fahreddin**, Ceza Kanunu Tatbikatında Aleniyet, ABD., 1959.
- Kıyak, Fahrettin**, “Suç İşlemeğe Tahrik Cürümleri”, AD., S.:9-10, Ankara 1961.
- Kıyak, Fahrettin-Çağlayan, M. Muhtar-Şenel, Cebbar**, Nazari ve Tatbiki Devlet İdaresi Aleyhinde Cürümler ve Memurin Muhakemat Kanunu ve Alâkalı Bankalar ve İktisadi Devlet Teşekkülleri Mevzuatı, Ankara 1969.
- Kıyak, Fahrettin-Çağlayan, M.Muhtar-Şenel, Cebbar**, Devlet İdaresi Aleyhine Cürümler ve Memurin Muhakemat Kanunu, Ankara, 1960.
- Kielwein, Gerhard**, Die Straftaten gegen die persönliche Freiheit oder Sicherheit, in: Materialien zur Strafrechtsreform, C.: II, Rechtsvergleichende Arbeiten, II, Besonderer Teil, Bonn 1955.
- Kienapfel, Diethelm**, Grundriss des österreichischen Strafrechts. Besonderer Teil I, Delikte gegen Personenwerte, 2. Aufl., Wien 1984.
- Klinghardt, Renate**, Die Amtsdelikte, Materialien zur Strafrechtsreform, 2. Band, Rechtsvergleichende Arbeiten, Besonderer Teil, Bonn 1955.
- Klotz, Werner**, Die Religions-und Leichendelikte in: Materialien zur Strafrechtsreform, C.: 11, Rechtsvergleichende Arbeiten. Besonderer Teil, Bonn 1955.
- Klueber, Sherilyn Ann**, Trafficking in Human Beings: Law Enforcement Response, the Degree of Master of Science of University of Louisville, Kentucky 2003.
- Koca, Mahmut-Üzülmez, İlhan**, İhaleye Fesat Karıştırma Suçu, TAAD, Yıl:4, Sayı:13, Nisan 2013.
- Koca, Mahmut-Üzülmez, İlhan**, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 13. Baskı, Ankara 2020.
- Koca, Mahmut-Üzülmez, İlhan**, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 5. Baskı, Ankara 2018.
- Koca, Mahmut-Üzülmez, İlhan**, “Kişisel Verilerin Kaydedilmesi Suçu (TCK m.135)”, D.E.Ü. Hukuk Fakültesi Dergisi, Prof. Dr. Durmuş TEZCAN’a Armağan, C.: 21, Özel S.: 2019.
- Koca, Mahmut**, 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu’nda Yağma Suçu, Legal Hukuk Dergisi, S:32, Y: 2005.
- Koca, Mahmut**, Türk Ceza Hukukunda Hata, in: 3. Yılında Yeni Türk Ceza Adaleti Sistemi, Ankara 2009.
- Koca, Mahmut**, Yağma Cürümleri, 1. Baskı, Ankara 2003.
- Kocalar, Salih**, “Zimmet Suçu”, AD., C.: 1, S.: 2, Ankara 1989.
- Kocasakal, Ümit**, “İnsan Ticareti Suçu (TCK 201/b)”, Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, S.:2, Ocak 2003.
- Kocasakal, Ümit**, Karapara Aklama Suçu, (Yayınlanmamış Doktora Tezi) İstanbul 2000.
- Koç, Cevat**, Resmi Belgenin Özünde Sahtecilik Suçu, İBD., 1993/2.
- Koç, Ziya**, Felsefi Hukuki ve Cezai Yönleriyle Bir Hukuki İlişkiye Dayanan Alacağın Tahsili Amacıyla Yağma (TCK m.150/1) Oniki Levha Yayınları, İstanbul 2019.
- Korff, Douwe**, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nin 2. Maddesinin Uygulanmasına İlişkin Kılavuz Kitap, 1. Baskı, Kasım 2006.
- Korkmaz, İbrahim**, Kişisel Verilerin Ceza Hukuku Kapsamında Korunması, 2. Baskı, 2019.
- Korkut, Ekrem**, “Zimmet ve İhtilas”, İBM., S.: 1, Y.: XV, İstanbul 1941.
- Köse Aysun, Melike**, Kişisel Verilerin Kaydedilmesi Suçu, Ankara 2018.

- Köseoğlu, Cemal**, Haşiyeli Türk Ceza Kanunu, 8. Bası, İstanbul 1955.
- Kraft, Egon**, Die Bestechung im schweizerischen Recht, (Doktora Tezi), Bern 1929.
- Krey, Volter**, Strafrecht. Besonderer Teil, C.: I. Besonderer Teil ohne Vermögensdelikte, 4. Aufl., Stuttgart, Berlin, Köln, Mainz 1979.
- Kube, Edwin**, Zur Geschichte des Beweisverfahrens und der Kriminalistik in Deutschland, Diss., 1963.
- Kubilay Taşdemir-Ramazan Özkepir**, Son Değişikliklerle İçtihatlı Türk Ceza Kanunu, Ankara 1999.
- Kuçuradi, İoanna**, Düşünce Özgürlüğü: Nedir Acaba? in: Düşünce Özgürlüğü, Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi Arkivi Yayınları-III, (Haz.:Hayrettin Ökçesiz), İstanbul 1988.
- Kunter, Nurullah**, Mahkeme İçtihatları, “Ceza Tatbikatında Amme Vazifesi ve Amme Hizmeti Tefriki ve Avukatların Durumu”, İÜHF.M., C.: XIII, S.: 2, İstanbul 1947.
- Kunter, Nurullah**, Suçun Kanuni Unsurları Nazariyesi, İstanbul 1949.
- Kunter, Nurullah**, Suçun Maddi Unsurları Nazariyesi (Hareket-Netice-Sebebiyet Alâkası), İstanbul 1955.
- Kunter, Nurullah-Yenisey, Feridun**, Muhakeme Hukuku Dalı Olarak Ceza Muhakemesi Hukuku, 11. Baskı, İstanbul 2000.
- Kuru, Baki**, Medeni Usul Hukuku Ders Kitabı, 1. Baskı, İstanbul 2015.
- Kuru, Kadir**, Resmi Evrakta Sahtekarlık Suçları, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 1999.
- Kuşkonmaz, Elif Mendos**, Kişisel Verilerin Türk Ceza Kanunu Kapsamında Korunması, İstanbul 2013.
- Kutlu, Meltem**, İdare Sözleşmelerinde İhale Süreci, İzmir 1997.
- Kuzudişli, Müslüm**, Yağma Suçu, Çankaya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara 2012.
- Küçüктаşdemir, Özgür**, Türk Ceza Hukukunda Maddi ve Manevi Cebir, 1. Baskı, Ankara 2012.
- Kühne, Hans-Heine**, Hukuk Devleti İlkesi ve Bankalar Kanunu Bağlamında Türkiye Uygulamaları, Hukuki Perspektifler Dergisi, S.3, Nisan 2005.
- Küper, Wilfried**, Überlegungen zum sog. Pflichtwidrigkeitszusammenhang bei Fahrlässigkeitsdelikten, in: Festschrift für Karl Lackner zum 70. Geburtstag, Berlin 1987.
- Küzeci, Elif**, Kişisel Verilerin Korunması, 3. Bası, Ankara 2019.
- Laroque, Pierre**, (Çev: Gürbüz, Yaşar) Sosyal Sınıflar, İstanbul 1969.
- Lazaro, Christophe- Le Metayer, Daniel**, “Control Over Personal Data: True Remedy or Fairy Tale?”, Scripted, V: 12, I: 1, Y: 2015.
- Leclerc, Henri**, Le nouveau Code pénal, Paris 1994.
- Lenckner, Theoder-Bosch Nikolaus**, Schönke/Schröder Strafgesetzbuch Kommentar, 29. Auflage, Verlag C.H. Beck München 2014.
- Lüdicke, Lieselotte-Jung, Heike-Walther, Julian**, Das französische Strafgesetzbuch, Freiburg 2009.
- Logoz, Paul**, Commentaire du Code Pénal Suisse, Partie spéciale. Tome:II, (Art.213 à 332), Neuchâtel - Paris 1956.
- Logoz, Paul**, Commentaire du code pénal suisse. Partie spéciale, Tome: I (Art. 111à 212), Neuchâtel-Paris 1955.
- Lüdicke, Lieselotte-Jung, Heike-Walther, Julian**, Das französische Strafgesetzbuch, Freiburg 2009.
- Mahmutoğlu, Fatih Selami**, Back To Back, Fiduciary, Off Shore Bankacılık İşlemleri Bağlamında Bankalar Kanununun 22/3 ile 22/4. Maddeleri Arasındaki Temel Farklar, Hukuki Perspektifler Dergisi, S.3, Nisan 2005.
- Mahmutoğlu, Fatih Selami**, Ekonomik Suçlar Bağlamında Kredi Hukukundan Kaynaklanan Suç ve İdari Suçlar, Ankara 2003.
- Mahmutoğlu, Fatih Selami**, in: Dördüncü Podyum Tartışması. Kamu İdaresinin Güvenirliliğine ve İşleyişine Karşı Suçlar. Türk Ceza Kanunu Reformu. Birinci Kitap. Toplumsal Değişim Sürecinde Türk Ceza Kanunu Reformu Paneli. (21-22 Mayıs 2004) Ankara.
- Mahmutoğlu, Fatih Selami**, TBMM Adalet Komisyonu’nda Kabul Edilen Türk Ceza Kanunu Tasarısı Hakkında Görüş, in: Türk Ceza Kanunu Reformu, İkinci Kitap, Makaleler, Görüşler, Raporlar, (Editör: Ergül, Teoman), Ankara 2004.

- Mahmutoğlu, F. Selami**, “Türk Ceza Kanunu Reformu İkinci Kitap Makaleler, Görüşler, Raporlar”, Türkiye Barolar Birliği Yayınları, Ankara 2004.
- Maiwald, Manfred** (Terc: Cumhur Şahin) İcrai ve İhmal Davranış – Bir Başkası İçin Hareket Etmek Türk Ceza Kanunu Tasarısı İçin Müzakereler, Konya 1998.
- Majno**, Ceza Kanunu Şerhi, Türk ve İtalyan Ceza Kanunları, C:4, Ankara 1978.
- Majno**, Ceza Kanunu Şerhi, Türk ve İtalyan Ceza Kanunları, C.:3, Ankara 1980.
- Majno**, Ceza Kanunu Şerhi, Türk ve İtalyan Ceza Kanunları, Cilt:II, Ankara 1978.
- Malkoç, İsmail-Güler, Mahmut**, Uygulamada Türk Ceza Kanunu Özel Hükümler, C.:IV, Ankara.
- Malkoç, İsmail-Güler, Mahmut**, Uygulamada Türk Ceza Kanunu Özel Hükümler, C.:III, Ankara.
- Malkoç, İsmail**, (Açıklamalar ve Yargıtay Kararlarıyla) Öğreti ve Uygulamada Genel Adap ve Aile Düzenine Karşı Cürümler, Ankara 2001.
- Malkoç, İsmail**, “Hırsızlık Suçunun Yağmaya Dönüşmesi”, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, Y:1990, S:2.
- Malkoç, İsmail**, “Kanunlarımızda Yüz Kızartıcı Suç Kavramı”, TBB., S.: 4, 1989.
- Malkoç, İsmail**, Açıklamalı- Gereçeli Memur Yargılaması, Ankara, 2000.
- Malkoç, İsmail**, Açıklamalı Türk Ceza Kanunu, C.:4, Ankara 2013.
- Malkoç, İsmail**, Açıklamalı Yeni Türk Ceza Kanunu, Birinci Cilt, Ankara 2005.
- Malkoç, İsmail**, Açıklamalı Yeni Türk Ceza Kanunu, Özel Hükümler (170-345), İkinci Cilt, Ankara 2006.
- Malkoç, İsmail**, Açıklamalı-İçtihatlı Türk Ceza Kanunu, Ankara 1999.
- Malkoç, İsmail**, in: Dördüncü Podyum Tartışması. Kamu İdaresinin Güvenirliğine ve İşleyişine Karşı Suçlar. Türk Ceza Kanunu Reformu. Birinci Kitap. Toplumsal Değişim Sürecinde Türk Ceza Kanunu Reformu Paneli. (21-22 Mayıs 2004) Ankara.
- Malkoç, İsmail**, Yeni Türk Ceza Kanununda Cinsel Saldırı Suçları, Ankara 2005.
- Malkoç, İsmail-Güler, Mahmut**, (Uygulamada) Türk Ceza Kanunu. Özel Hükümler-3, Ankara 1996.
- Malkoç, İsmail-Güler, Mahmut**, (Uygulamada) Türk Ceza Kanunu. Özel Hükümler, Cilt: II, Ankara 1996.
- Maurach, Reinhart - Schroeder, Friedrich Christian**, Strafrecht, Besonderer Teil, Teilband 1, Straftaten gegen Persönlichkeits- und Vermögenswerte, 6. Auflage, Heidelberg-Karlsruhe 1977.
- Merle, Roger-Vitu, André**, Traité de droit criminel, Paris 1967.
- Meydan Larousse**, Büyük Lûgat ve Ansiklopedi, C.:3, İstanbul 1985.
- Meyer, Hugo-Allfeld, Philipp**, Lehrbuch des Deutschen Strafrechts, 7. Auflage, Leipzig 1912.
- Mommsen, Theodor**, Römisches Strafrecht, Leipzig 1899.
- Mössner, August**, Der Hausfriedensbruch in rechtsvergleichender Darstellung (Tübingen Doktora Tezi) Tübingen 1914.
- Musacchio, Vincenzo**, “Migration, Prostitution and Trafficking in Women: An Overview”, German Law Journal, Vol.:5, No.:9.
- Neuheuser, Stephan**, Münchener Kommentar zum Strafgesetzbuch, Band III, 2. Auflage, München 2012.
- Newman, Graeme R.**, The Exploitation of Trafficked Women, U.S. Department of Justice Office of Community Oriented Policing Services, Problem-Specific Guides Series No.:38, U.S.A. 2006.
- Noll, Peter**, Schweizerisches Strafrecht. Besonderer Teil I. Delikte gegen den Einzelnen, Zürich 1983.
- Nord, Erich**, Das türkische Strafgesetzbuch vom 28. Zilhidje 1274 (9 August 1858), Berlin 1912.
- Noyan, Erdal**, Hırsızlık ve Yağma Suçları, Ankara 2005.
- Nölting, Wilhelm**, Der Hausfriedensbruch, (Göttingen Doktora Tezi), Düsseldorf 1934.
- Odyakmaz, Zehra**, Hükümetin Manevi Şahsiyetini Alenen Tahkir ve Tezyif Suçu, Av. Dr. Faruk Erem Armağanı, TBB. Yayın No: 8, Ankara 1999.
- Oğuzman, Kemal-Seliçi, Özer**, Eşya Hukuku, İstanbul 1997.
- Oğuzman, Kemal-Seliçi, Özer-Oktay Özdemir, Saibe**, Eşya Hukuku, 15. Baskı, İstanbul 2012.
- Oğuzman, M.Kemal-Öz, M.Turgut**, Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Gözden geçirilmiş ve genişletilmiş ikinci baskı, İstanbul 1998.
- Okay, Sadık**, “Mesken Masuniyetinin Mahiyeti”, ABD., S.:2, Ankara 1953.
- Okay, Sadık**, Meslek Sırrını İfşa, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C:5, S:1-4, 1953.

- Okay, Sadık-Aslan, Bedri**, “Adam Öldürmede Cezayı Artıran Sebeplerden Taammüt”, AD., S.: 10, Ankara 1946.
- Okur, Ali Rıza**, “İşyerinde Cinsel Taciz”, Argumentum, Yıl: 4, Sayı:42, İstanbul 1994.
- Okuyucu, Güneş**, Soruşturmanın Gizliliği, AÜHFD, 59, (2) 2010.
- Okuyucu-Ergün, Güneş**, Türk Ceza Hukukunda Zimmet Suçu, Ankara 2008.
- Omelaniuk, Irena**, Trafficking in Human Beings, United Nations Expert Group Meeting on International Migration and Development, New York 6-8 July 2005.
- Osman Yaşar, Hasan Tahsin Gökcan, Mustafa Artuç**, Yorumlu Uygulamalı Türk Ceza Kanunu Şerhi, 2. Baskı, C. 2, Ankara, Adalet Yayınevi, 2014.
- Otacı, Cengiz**, “Türk Ceza Hukukunda İştirak”, İstanbul Barosu Dergisi, Ceza Hukuku Özel Sayı, Ocak 2007.
- Otacı, Cengiz**, Genel Hükümlerle Bağlantılı Olarak Kasten İnsan Öldürme Suçları, Ankara 2009.
- Otacı, Cengiz**, Kasten İnsan Öldürme Suçları, Ankara 2009.
- Otto, Harro**, Grundkurs Strafrecht. Die einzelnen Delikte. 2. Auflage, Berlin. New York 1984.
- Ozansü, Mehmet Cemil**, Ceza Hukukunda Kasttan Doğan Subjektif Sorumluluk, 1. Baskı, Ankara 2007.
- Öçer, Oktay**, “Rüşvet Alan ve Verenin Cezadan Kurtulması”, AD., C.: 67, S.: 1-2, Ankara 1976.
- Ögel, Ragıp**, Ceza Kanununa Göre Memur, Zimmet İrtikap, AC., Y.: 32, S.: 11, 1941.
- Ögel, Ragıp**, Ceza Kanununa Göre Memur, Zimmet İrtikap, AC., Y.: 32, S.: 7, 1941.
- Ömür, Rahmi Can**, “Kişisel Sağlık Verilerinin Korunması Ve Hastanelerin Sorumluluğu”, Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.: XV, S.: 1 Vol. XV, Y.: 2018
- Önder, Ayhan**, “Mütemadi Suç”, İHFM., C.: XXIX, S.: 1-2, İstanbul 1963.
- Önder, Ayhan**, Ceza Hukuku Dersleri, İstanbul 1992.
- Önder, Ayhan**, Ceza Hukuku. Genel Hükümler, C.: II-III, 2. Bası, İstanbul 1992.
- Önder, Ayhan**, Şahıslara Ve Mala Karşı Cürümler Ve Bilişim Alanında Suçlar, İstanbul 1994.
- Önder, Ayhan**, Türk Ceza Hukuku, Özel Hükümler, 4. Bası, İstanbul 1994.
- Önok, R. Murat**, “5237 Sayılı Yeni TCK’ya Göre Uluslararası Suçlar”, Hukuk ve Adalet, Eleştirel Hukuk Dergisi, Y.:2, S.:5, Nisan 2005.
- Önok, R. Murat**, Uluslararası Boyutuyla İşkence Suçu, Ankara 2006.
- Özbek, Mustafa**, Noter Senetlerinde Sahtelik, Ankara 2001.
- Özbek, Veli Özer-Doğan, Koray-Bacaksız, Pınar**, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 15. Baskı, Ankara 2020.
- Özbek, Veli Özer**, Ceza Muhakemesi Hukukunda Koruma Tedbiri Olarak Arama, Ankara 1999.
- Özbek, Veli Özer**, Suçtan Kaynaklanan Malvarlığı Değerlerini Aklama Suçu (TCK m.282), Kamusal ve Ticari Yaşamda Hukuk ve Etik Açısından Yolsuzlukla Mücadele, Edi: Yener Ünver, İstanbul 2013.
- Özbek, Veli Özer**, Şerefe Karşı Suçlar, Hukuk ve Adalet, Eleştirel Hukuk Dergisi, Y.:2, S.:5, Nisan 2005.
- Özbek, Veli Özer**, TCK İzmir Şerhi, Yeni Türk Ceza Kanununun Anlamı, Cilt:1, 3. Baskı, Ankara 2006.
- Özbek, Veli Özer**, İnfaz Hukuku, 10. Baskı, Ankara 2018.
- Özdemir, Durmuş**, Türk Ceza Kanununun 312. maddesi Üzerine İnceleme, Türk Hukuk Enstitüsü Dergisi, Y.: 3, S.: 36, 1998.
- Özek, Ali-Kaya, Osman**, Kamu İhale Rehberi 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu Uygulamaları, Ankara 2003.
- Özek, Çetin**, “Türk Ceza Kanununa Göre Hürriyet Aleyhinde Cürümlerin Genel Prensipleri”, İÜHFM., C.: XXIX, S.: 4, İstanbul 1964.
- Özek, Çetin**, Hekim ve Hukuk, Tıbbi Müdahalede Bulunmak Hakkının Sınırları, İstanbul Tıp Fakültesi Mecmuası 28, 1965.
- Özek, Çetin**, Devlet ve Din, Ada Yayınları, İstanbul, tarihsiz.
- Özek, Çetin**, Adliye Karşı Suçların Hukuki Konusu, İHFM, C: LV, S.3 (1997).
- Özek, Çetin**, Siyasi İktidar Düzeni ve Fonksiyonları Aleyhine Cürümler, İstanbul 1967.
- Özek, Çetin**, Türk İtalyan Ceza Hukukunda Sosyal Sınıf Kavramı, MHAD., Y.:1, S.:1, Yeni Seri 1967.
- Özek, Çetin**, Türkiye’de Laiklik. Gelişim ve Koruyucu Ceza Hükümleri, İstanbul 1962.

- Özen, Muharrem**, Ceza Hukukunda Objektif Sorumluluk, Ankara 1998.
- Özen, Muharrem**, Hakaret ve Sövme Suçlarında Özel Haksız Tahrik Halleri, AÜHFD, C.:51, S.:3, 2002.
- Özen, Muharrem**, Türk Ceza Hukukunda Meşru Müdafaa, Ankara, 1995.
- Özen Muharrem**, Savunma Dokunulmazlığı, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, 1992/3.
- Özen, Mustafa**, Ceza Hukuku Özel Hükümler Dersleri, Ankara 2017.
- Özen, Mustafa**, Ceza Hukukunda Fikri İctima, TBB Dergisi, S.73, Kasım Aralık 2007.
- Özen, Mustafa**, İrtikap ve Rüşvet Suçları, Ankara 2010.
- Özenbaş, Nazmiye**, Neticesi Sebebiyle Ağırlaşmış Suçlarda Ceza Sorunluluğunun Esası, 1. Baskı, Ankara 2012.
- Özer, Yılmaz-İyibil, Ali-Arıca, Nadir-Can, İsmail**, Memur Soruşturma Kılavuzu ve Memur Suçları, Ankara 1986.
- Özgenç, İzzet** İrtikap ve Rüşvet Suçları, Seçkin, Ankara 2012.
- Özgenç, İzzet**, Devlet Sırrı ve Ceza Hukuku, in: Dünyada ve Türkiye’de Ceza Hukuku Reformları Kongresi (26 Mayıs 2010-4 Haziran 2010), Cilt: I, İstanbul 2013.
- Özgenç, İzzet**, Düşünceyi Açıklama Hürriyeti ve Ceza Hukuku, in: 75. yılında Cumhuriyet ve Hukuk Sempozyumu, Diyarbakır 1998.
- Özgenç, İzzet**, Ekonomik Çıkar Amacıyla İşlenen Suçlar, Ankara 2002.
- Özgenç, İzzet**, İhale Sürecinde İşlenen Suçlar, 4. Bası, Ankara, Mayıs 2013.
- Özgenç, İzzet**, İrtikap, Rüşvet ve Görevi Kötüye Kullanma Suçları, Ankara 2013.
- Özgenç, İzzet**, Soruşturma İşlemlerinin Gizliliğini İhlal ve Adil Yargılamayı Etkilemeye Teşebbüs Suçları, Ceza Hukukunun Güncel Sorunları, 8 Ekim 2010 Kolokyum.
- Özgenç, İzzet**, Suça İştirakin Hukuki Esası ve Faillik, İstanbul 1996.
- Özgenç, İzzet**, Suç Örgütleri, Ankara 2013.
- Özgenç, İzzet**, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 14. Baskı, Ankara 2018.
- Özgenç, İzzet**, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, Gözden Geçirilmiş ve Güncellenmiş 13. Baskı, Ankara 2018.
- Özgenç, İzzet**, Türk Ceza Kanunu Gazi Şerhi (Genel Hükümler), 3. Bası, Ankara 2006.
- Özgenç, İzzet**, Zimmet Suçu, 2. Bası, Ankara Temmuz 2012.
- Özgenç, İzzet-Şahin, Cumhuri** (Editörler), İnfaz Hukuku, (Yazarlar: Gökhan Ölmez, Osman Gazi Ünal, Efe Can Karabulut, Funda Kaya), 2. Baskı, Ankara 2019.
- Özön, Mustafa Nihat**, Büyük Osmanlıca-Türkçe Sözlük, 3. Bası, İstanbul 1959.
- Özön, Mustafa Nihat**, Türkçe- Yabancı Kelimeler Sözlüğü, İstanbul 1962.
- Öztan, Bilge**, Aile Hukuku, Ankara 1979.
- Öztan, Fırat**, Kıymetli Evrak Hukuku, 3. Baskı, Ankara 2001.
- Öztürk, Bahri**, “1163 Sayılı Kooperatifler Kanununda Düzenlenen Suçlar”, DEÜHFD., Kudret Ayiter Armağanı, C.: III, S.: 1-4, Ankara 1987.
- Öztürk, Bahri-Erdem, Mustafa R.**, Uygulamalı Ceza Hukuku ve Emniyet Tedbirleri Hukuku, 10. Baskı, Ankara 2008.
- Öztürk, Bahri-Tezcan, Durmuş-Erdem, Mustafa Ruhan-Sırma Gezer, Özge -Saygılar Kırt, Yasemin F.-Özaydın, Özdem-Alan Akcan, Esra-Erden Tütüncü, Efser**, Nazari ve Uygulamalı Ceza Muhakemesi Hukuku, 12. Baskı, Ankara, 2018.
- Öztürk, İbrahim**, Evrakta Sahtekarlık Cürümleri, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 1999.
- Özütürk, Nejat**, Türk Ceza Kanunu Şerhi ve Tatbikatı, C.: I, 2. Bası, İstanbul 1970.
- Özütürk, Nejat**, Türk Ceza Kanunu Şerhi ve Tatbikatı, C.: II, Ankara 1966.
- Parlar, Ali -Hatipoğlu, Muzaffer**, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu Yorumu, Cilt 1, Ankara 2007.
- Parlar, Ali-Hatipoğlu, Muzaffer**, 5237 Sayılı TCK’da Özel ve Genel Hükümler Açısından Asliye Ceza Davaları, Ankara 2007.
- Parlar, Ali-Hatipoğlu, Muzaffer**, 5237 Sayılı TCK’da Özel ve Genel Hükümler Açısından Sulh Ceza Davaları, Ankara 2010.
- Parlar, Ali-Hatipoğlu, Muzaffer**, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu Yorumu, 2. Cilt, Ankara 2010.

- Parlar, Ali-Hatipoğlu, Muzaffer**, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu Yorumu, (Madde 1-140), I. Cilt, Ankara 2007.
- Parlar, Ali-Hatipoğlu, Muzaffer**, Türk Ceza Kanunu Yorumu, 2. Cilt, 2. Baskı, Ankara 2008.
- Parlar, Ali-Hatipoğlu, Muzaffer**, Türk Ceza Kanunu Yorumu, Cilt:3, 2. Baskı, Ankara 2008.
- Perinçek, Sadık- Özden, Cahit**, Türk Ceza Kanunu ve Buna ait Seçilmiş Temyiz Mahkemesi Kararları, Ankara 1953.
- Peter Walter**, Die Bestechung im schweizerischen Strafrecht, (Doktora Tezi) Zürich 1946.
- Peters, Karl**, Strafprozess, Ein Lehrbuch, 3. Aufl., Heidelberg-Karlsruhe 1981.
- Pınar, İbrahim**, Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun, Ankara, 2000.
- Picard, Jacob**, “Die friedensgefaehrdende Klassenverhetzung” Diss. Berlin 1914.
- Radbruch, Gustav**, Die Peinliche Gerichtsordnung Karls V. von 1532 (Carolina) Stuttgart 1967.
- Ramadhane, Said Naceur**, Avrupa’da Irkçılık ve Ayrımcılıkla Mücadelede Yeni Hukuksal Olanaklar, İnsan Hakları Merkezi Dergisi, C. II, S. 1, Mayıs 1994.
- Raymond, Janice G.**, “Intersections Between Migration and Trafficking”, A Comparative Study of Women Trafficked in the Migration Process, Patterns, Profiles and Health Consequences of Sexual Exploitation in Five Countries (Indonesia, the Philippines, Thailand, Venezuela and the United States).
- Riz, Roland**, Das italienische Strafgesetzbuch vom 19. Oktober 1930, Berlin 1969.
- Riz, Roland-Bosch, Johanna**, Italienisches Strafgesetzbuch, Bozen 1995.
- Roger, Aug.-Sorel, Alex**, Codes et lois usuelles, 12. Edition, Paris 1879.
- Rosenfeld, Ernst Heinrich**, Verbrechen und Vergehen wider die persönliche Freiheit, Vergleichende Darstellung, Besonderer Teil, V, Berlin 1905, s. 392, zikreden **Armknrecht, Malte**, Hausfriedensbruch. Eine strafrechtliche und kriminologische Studie über die §§ 123, 124, 342 StGB, (Frankfurt a. M. Doktora Tezi), München 1970.
- Rousselet, Marcel-Patin, Maurice**, Précis de droit pénal spécial, 6. Edition, Paris 1950.
- Roxin, Claus**, Strafverfahrensrecht, Ein Studienbuch, 20. Auflage, München 1987.
- Sancar, Türkan Yalçın**, “Türklüğü, Cumhuriyeti, Meclisi, Hükümeti, Adliyeyi, Bakanlıkları, Devletin Askeri ve Emniyet Muhafaza Kuvvetlerini” Alenen Tahkir ve Tezyif Suçları (Eski TCK m.159/1-Yeni TCK m.301/1-2), 2. Baskı, Ankara 2006.
- Sancar, Türkan Yalçın**, Çok Failli Suçlar, Ankara 1998.
- Sarıbeyoğlu, Meltem**, Kitle İmha Silahlarının Kullanımının Yasaklanmasına İlişkin Uluslararası Düzenlemeler, İstanbul Ticaret Üniv. Dergisi, Yıl:2004, Nisan, s.5.
- Sartorius, Carl**, Verfassungs- und Verwaltungsgesetze, Texausgabe, Stand; 15 September 2007, Verlag C.H. Beck, München, (AufenthG-565).
- Sauer, Wilhelm**, System des Strafrechts, Besonderer Teil. Berlin 1954.
- Savaş, Vural-Mollamahmutoğlu, Sadık**, Türk Ceza Kanununun Yorumu, 3. Baskı, 4. Cilt, Ankara 1999.
- Savaş, Vural-Mollamahmutoğlu, Sadık**, Türk Ceza Kanununun Yorumu, C.: II, (Madde 96-324), 2. Baskı, Ankara 1998.
- Savaş,Vural-Mollamahmutoğlu Sadık**, Türk Ceza Kanunun Yorumu, C.:III, 3.Baskı, Ankara 1999.
- Savcı, Eyüp**, Yağma Suçu, Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Diyarbakır 2010.
- Say, Güray**, Suçtan Kaynaklanan Malvarlığı Değerlerinin Aklanması (Kara Para Aklama), İstanbul Barosu Dergisi, C. 87, S. 3, Y. 2013.
- Saymen, Ferit H.-Elbir, Halid K.**, Türk Medeni Hukuku. C. III. Aile Hukuku, 2. Bası, İstanbul 1960.
- Schmidt, Eberhard**, Einführung in die Geschichte der deutschen Strafrechtspflege, Göttingen 1965.
- Schmidt, Eberhard**, Inquisitionsprozess und Rezeption, Leipzig, 1940.
- Schmidt, Rolf-Priebe, Klaus**, Strafrecht Besonderer Teil I Straftaten gegen die Person und die Allgemeinheit, 14. Auflage, Bremen 2015.
- Schönke, Adolf-Schröder, Horst**, Strafgesetzbuch, Kommentar, München 2006.
- Schönke, Adolf-Schroeder, Horst**, Strafgesetzbuch, Kommentar, Lenckner, Theodor-Cramer, Peter-Eser, Albin-Stree, Walter, 18. Aufl., München 1976.

- Schönke, Adolf-Schröder, Horst-Cramer, Peter**, Strafgesetzbuch, Kommentar, München 2001.
- Schroeder, Friedrich - Christian**, Die Peinliche Gerichtsordnung Kaiser Karls V. (Carolina) von 1532. U.R. Schriftenreihe der Universitaet Regensburg, Band 3, Sonderdruck, Juni 1980.
- Schroeder, Friedrich-Christian**, "Probleme Der Legislatorischen Feststellung Der Fahrlässigkeit: Taksirin Kanunen Tanımlanmasına İlişkin Problemler", (Çev.:Özgenç, İzzet), Türk Ceza Kanunu Tasarısı İçin Müzakereler, Konya 1998.
- Schroeder, Friedrich-Christian-Bednarz, Thomas**, Strafgesetzbuch der Russischen Föderation, Freiburg im Breisgau 1998.
- Schubarth, Martin**, Kommentar zum schweizerischen Strafrecht. Schweizerisches Strafgesetzbuch. Besonderer Teil. C.: III. Delikte gegen die Ehre, den Geheim-oder Privatbereich und gegen die Freiheit, Art. 173-186 StGB, Bern 1984.
- Schubarth, Martin**, Kommentar zum schweizerischen Strafrecht. Schweizerisches Strafgesetzbuch. Besonderer Teil III, Delikte gegen die Ehre, den Geheim-oder Privatbereich und gegen die Freiheit, Art. 173-186 StGB, Bern 1984.
- Selçuk, Sami**, "İzrar ve Tehdit Cürümlerinde Kast", YD., S.: 3, Ankara 1985.
- Selçuk, Sami**, Dolandırıcılık Cürmününü Kimi Suçlardan Ayrımı ve Çeklerle İlgili Suçlar, Ankara 1986
- Selçuk, Sami**, Dolandırıcılık, İstanbul 1982.
- Selçuk, Sami**, Düşünce Özgürlüğü, in: Düşünce Özgürlüğü, Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi Arkivi Yayınları-III, (Haz.: Ökçesiz, Hayrettin), İstanbul 1988.
- Selçuk, Sami**, Karşılaştırmalı Hukuk Açısından Canavarca His Sevkiyle Adam Öldürme, Yargıtay Dergisi, C:14, Ekim 1988, S.4.
- Selçuk, Sami**, YİBBGK.'nın 18.1.1993, 5/1 Sayılı Kararına İlişkin Karşı Oy Yazısı. RG. 12.6.1993.
- Selçuk, Sami**, Mal Aleyhine Cürümler: Dolandırıcılık, in: Ceza Hukuku El Kitabı, İstanbul 1989
- Selek, Ozan**, "Genel Veri Koruma Tüzüğü Işığında Kişisel Verilerin İşlenmesinde Rıza Açıklaması", Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt: 21, Sayı: 2, 2019.
- Sencer, Muzaffer**, Sosyal Sınıflar (Kriter ve Göstergeler) İstanbul 1974.
- Senkeri, Tarık**, Anayasal Kuruluşları Tahkir ve Tezyif Cürümleri, İstanbul 1996.
- Serhadoğlu, Rıza**, "Vicdan Hürriyeti", in: Lâiklik I, İstanbul 1954.
- Serttaş, Alp Tolgahan**, Türk Ceza Hukukunda İftira Suçu, Ankara 2018.
- Sevük, Handan Yokuş**, "5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nda Cinsel Saldırı ve Cinsel Taciz Suçları", Türkiye Barolar Birliği Dergisi, S.: 57, Mart-Nisan 2005.
- Sezgin, Ayşen Ufuk**, Ensestin Psikososyal ve Adli Yönden İncelenmesi (İstanbul Üniversitesi Adli Tıp Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.), İstanbul 1993.
- Sinar, Hasan**, Hakaret, Özel Ceza Hukuku, C. III., Hürriyete, Şerefe, Özel Hayata, Hayatın Gizli Alanına Karşı Suçlar, İstanbul 2018.
- Sinar, Hasan**, "Kişisel Verileri Hukuka Aykırı Olarak Verme, Yayma Veya Ele Geçirme Suçu (TCK md. 136)", Kişisel Verileri Koruma Dergisi, (2020) 2 (1).
- Silahçıoğlu, Belde**, "Türk Ceza Kanunu'nda ve Basın Kanunu'nda Düzenlenen Benzer Nitelikteki Adliye Aleyhine Suçlar", Legal Hukuk Dergisi, Ekim 2006.
- Simson, Gerhard-Geerds, Friedrich**, Straftaten gegen die Person und Sittlichkeitsdelikte in rechtsvergleichender Sicht, München 1969.
- Sokullu, Füsün**, Amerikan Yüksek Mahkemesinin İfade Özgürlüğüne İlişkin Bazı Kararları, MHAD, Y.:7, S.:10, 1973.
- Soyaslan, Doğan**, "Ceza Hukuku ile Diğer Hukuk Dalları ve Özellikle Anayasa Hukuku'nun İlişkisi", Prof.Dr.Jale G.Akipek'e Armağan, Konya 1991.
- Soyaslan, Doğan**, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 3. Baskı, Ankara 2005.
- Soyaslan, Doğan**, Ceza Hukuku Özel Hükümler, 11. Baskı, Ankara 2016.
- Soyaslan, Doğan**, Ceza Muhakemesi Hukuku, Ankara, 2010.
- Sözüer, Adem**, "Tehdit Suçu", İHFM., C.: LIV, S.: 1-4, İstanbul 1994.
- Stratenwerth, Günter**, Schweizerisches Strafrecht. Besonderer Teil I: Straftaten gegen Individualinteressen, 3. Aufl., Bern 1983.

- Streng, Franz**, Das Unrecht der Volksverhetzung, in: Festschrift für Karl Lackner, Berlin, u.a. 1987.
- Stucki, Jürg**, Der Hausfriedensbruch (Art. 186 StGB) verglichen mit den entsprechenden Regeln des amerikanischen Rechts unter besonderer Berücksichtigung des Model Penal Code des American Law Institute, Bern 1970.
- Sunay, Reyhan**, Avrupa Sözleşmesinde ve Türk Anayasasında İfade Hüriyetinin Muhtevası ve Sınırları, Ankara 2001.
- Sürbehan, Sadrettin**, Resmi Evrak Sahteciliği, Türk İdare Dergisi, Y.:42, S.:330, Mayıs-Haziran 1971.
- Systematischer Kommentar zum Strafgesetzbuch. C.: II. Besonderer Teil (§§ 80-358) von Hans Joachim Rudolph - Eckhard Horn - Erich Samson-Hans Ludwig Günther, 5 und 6. Aufl., Neuwied- Berlin 1995.
- Şafak, Ali**, Ansiklopedik Hukuk Sözlüğü, 4. Baskı, Ankara.
- Şahbaz, İbrahim**, İftira Suçu, Yargıtay Dergisi, C.II, S.4, Ankara 1985.
- Şahin Cumhuri**, Ceza Muhakemesinde İspat, Delillerin Doğrudan Doğruyalığı İlkesi, Ankara 2001.
- Şahin Ekici, Meral**, Ceza Hukuku ve Zorla Evlendirme, Prof. Dr. Nevzat Toroslu' ya Armağan, Cilt-I, Ankara 2015.
- Şahin, Cumhuri**, Sanığın Kolluk Tarafından Sorgulanması, Ankara 1994.
- Şen, Ersan**, "Hırsızlık Suçları", Ankara Barosu Dergisi, Y: 2012, S: 3.
- Şen, Ersan**, Çevre Ceza Hukuku, İstanbul 1994.
- Şen, Ersan**, Yeni Türk Ceza Kanunu Yorumu, Cilt:1, (Madde 1-Madde 140) İstanbul 2006.
- Şen, Ersan- Aksüt, Ertekin**, İftira Suçu, Prof. Dr. Feridun Yenisey'e Armağan, İstanbul 2014, Cilt 1.
- Şen, Ersan-Başer, Beyza**, Koşullu Salıverilme Denetimli Serbestlik ve Ceza İnfaz Sorunları, 3. Baskı, Ankara 2019.
- Şener, Esat**, Hukuk Sözlüğü, Ankara 2001.
- Şenerdoğan, Büşra**, Yağma Suçu (TCK m. 148-150), Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2017.
- Şensoy, Naci**, Basit Hırsızlık ve Çeşitli Mevsuf Hırsızlıklar, İstanbul 1956.
- Şensoy-Cin, Şehnaz**, Ekonomik Suç Kavramı Ve Ekonomik Suçların Kriminolojik Özellikleri, Çetin Özek Armağanı, İstanbul 2004.
- T.C. Adalet Bakanlığı** Türk Ceza Kanunu 1997 Ön Tasarısı, Ankara 1997.
- T.C. Adalet Bakanlığı** Türk Ceza Kanunu Tasarısı ve Türk Ceza Kanununun Yürürlüğe Konulmasına ve Mevzuata Uyumuna Dair Kanun Tasarısı, Ankara 2000.
- Tahiroğlu, Bülent**, Roma Hukukunda Iniuria, İstanbul 1969.
- Taner, Fahri Gökçen**, Türk Ceza Hukukunda Cinsel Özgürlüğe Karşı Suçlar, 1.Bası, Ankara 2013.
- Taner, Fahri Gökçen**, "Özel Belgelerde Sahtecilik Suçları Bağlamında Maddi Hasarlı Trafik Kazası Tespit Tutanakları (Kağıt ve Elektronik) Ve Ortaya Çıkan Sorunlar", Ceza Hukuku Dergisi, Aralık 2017, S: 35
- Tanilli, Server**, Devlet ve Demokrasi, Anayasa Hukukuna Giriş, İstanbul 1981.
- Tanner, Alfred**, Der Begriff der Öffentlichkeit im Strafrecht, Diss. Zürich 1949.
- Taşdelen, Aziz**, Hukuksal Açından Türkiye'de Kararın Aklanması ve Önlenmesi, Ankara 2003.
- Taşdemir, Kubilay-Özkepir, Ramazan**, 5237 Sayılı TCK'da Açıklamalı- İctihadlı Sahtekarlık Suçları, Ankara 2009.
- Taşdemir, Kubilay-Özkepir, Ramazan**, Son Değişikliklerle İctihatlı Türk Ceza Kanunu, Ankara 1999.
- Taşdemir, Kubilay-Özkepir, Ramazan**, Uygulamada-Öğretide Belgelerde Sahtecilik, Mala Karşı Suçlar ve Bilişim Alanında Suçlar, Ankara tarihsiz.
- TBMM Tutanak Dergisi**, C.12, 58.Birleşim, 26.8.1999.
- TBMM Tutanak Dergisi**, Dönem: 21, Yasama Yılı: 1, C.:12, 58. Birleşim.
- Tekeli, İlhan-Şaylan, Gencay**, Rüşvet Kuramı, AİD., C.: 7, S.: 3, 1974.
- Tekinay, S.Sulhi-Akman, Sermet-Burcuoğlu, Haluk-Alttop, Atilla**, Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Yeniden Gözden Geçirilmiş ve Genişletilmiş Yedinci Baskı, İstanbul 1993.

- Terzioğlu, Arslan**, Organ Transplantasyonu ve Getirdiği Etik Sorunlar, Türkiye Klinikleri, Tıp Etiği- Hukuku- Tarihi, Y.: 1993, C.: 1, S.: 1.
- Tezcan, Durmuş**, “Özel Hayatın Gizliliğini İhlal ve Kişisel Verilerin Kaydedilmesi Suçu ile İlgili Bazı Gözlemler”, İÜHFİM, C. LXXI, S. 1, 2013.
- Tezcan, Durmuş- Erdem, Mustafa Ruhan- Önok, R. Murat**, Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku, 18. Baskı, Ankara 2020.
- Tezcan, Durmuş-Erdem, Mustafa Ruhan-Sancakdar, Oğuz**, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ışığında Türkiye'nin İnsan Hakları Sorunu, 2. Baskı, Ankara 2004.
- Tezcan, Durmuş**, Aklamaya Konu Malvarlığını Satın Alma ve Kabul Etme Suçu, İstanbul Barosu Dergisi, S.1, Eylül 2014.
- Tezcan, Durmuş-Erdem, Mustafa Ruhan-Sancakdar, Oğuz-Önok, Murat Rifat**, İnsan Hakları El Kitabı, 4. Baskı, Ankara 2011.
- Teziç, Erdoğan**, Anayasa Hukuku, İstanbul 1998.
- Teziç, Erdoğan**, Türkiyede Siyasal Düşünce ve Örgütlenme Özgürlüğü, in: Anayasa Yargısı, C.:7, Ankara 1990.
- The Protection Project, “Trafficking in Persons or Alien Smuggling?”, John Hopkins University School of Advanced International Studies, in: Global Issues: Responses to Human Trafficking, An Electronic Journal of the U.S. Department of State, Vol.8, No.:2, June 2003.
- Toroslu Nevzat**, Organ Aktarma ve Cezai Sorumluluk, AÜHFĐ., C.:XXXV, S.: 1-4 1978, Ankara 1981.
- Toroslu, Nevzat**, Ceza Hukuku Özel Kısım, 8. Baskı, Ankara 2015.
- Toroslu, Nevzat**, Ceza Hukuku, Ankara 1998.
- Toroslu, Nevzat**, Ceza Hukukunda Zaruret Hali, Ankara 1968
- Toroslu, Nevzat**, Cürümlerin Tasnifi Bakımından Suçun Hukuki Konusu, Ankara 1970.
- Toroslu, Nevzat**, Rüşvetin Nedenleri, Cumhuriyet Gazetesi, S.: 24479, 14 Ekim 1992.
- Toroslu, Nevzat**, İftira Cürümünün Hukuki Konusu, AÜHFĐ 37/1, Mayıs 1980.
- Tosun, Öztekin**, Türk Ceza Kanununun 159. Maddesi ve Basın Hürriyeti ile İlişkisi, YD., C.:6, S.:3, 1981.
- Töngür, Ali Rıza**, Türk Ceza Kanununda Suçtan Kaynaklanan Malvarlığı Değerlerini Aklama Suçu, Akdeniz Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Aralık 2014, C: 4, S: 2.
- Tuğrul, Ahmet Ceylani**, İhaleye Fesat Karıştırma ve Rüşvet Suçları, Ankara 2011.
- Tuğrul, Ahmet Ceylani**, Öğreti ve Uygulamada Zimmet, Banka Zimmeti, Rüşvet ve İrtikap Suçları, Ankara 2012.
- Tuna, Mehmet**, Memur Tarafından İşlenen Resmî Evrakın Aslında Sahtekarlık Suçu (TCK.m.339), Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2003.
- Turabi, Selami**, İrtikap Suçları, Ankara 2009.
- Turabi, Selami**, Mala Zarar Verme Suçları (5237 Sayılı TCK. 151 vd.), 1. Baskı, Ankara 2008.
- Turabi, Selami**, Zimmet Suçları, Ankara, Seçkin Yayıncılık, 2012.
- Turguter, Necip-Tokmaklı, Cafer**, Gerekçeli ve Açıklamalı Kamu İhale Kanunu ve Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu, Ankara 2004.
- Turhan, Faruk**, “Yeni Türk Ceza Kanunu'nda Uluslararası Suçlar”, www.ceza-bb.adalet.gov.tr/makale/101.doc; Erişim tarihi: 12 Ağustos 2008.
- Turhan, Faruk**, Ceza Muhakemesi Hukuku, Ankara 2006.
- Tutanaklarla Türk Ceza Kanunu, T.C. Adalet Bakanlığı Yayın İşleri Dairesi Başkanlığı, Ankara 2005, s.1037-1038.
- Tümer, Günay**, Din, in: Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi, C.: 9, İstanbul 1994.
- Tümer, Günay-Küçük, Abdurrahman**, Dinler Tarihi, Ankara 1997.
- Tümerkan, Somay**, Dolandırıcılık Suçu, İstanbul 1987.
- Türk Ceza Kanunu Öntasarısı 1997**, T.C. Adalet Bakanlığı, Yayın İşleri Dairesi Başkanlığı, Özel Seri:3.

- Türk Ceza Kanunu Tasarısı Hakkında Galatasaray Üniversitesi'nin Görüşü**, in: Türk Ceza Kanunu Reformu, İkinci Kitap, Makaleler, Görüşler, Raporlar, TBB Yayını, Ankara 2004.
- Türk Ceza Kanunu'nda Tanımlanan Yaralama Suçlarının Adli Tıp Açısından Değerlendirilmesi**, Adli Tıp Kurumu, <http://www.atk.gov.tr/pdf/tckyaralama.pdf>
- Türk Dil Kurumu**, Türkçe Sözlük, 2, İstanbul 1992.
- Türk Dil Kurumu**, Türkçe Sözlük, C.: II, 7. Bası, Ankara 1983.
- Türk Hukuk Lügati**, 3. Baskı, Ankara 1991.
- Türkdoğru, Serkan**, 5237 Sayılı TCK'da "Hırsızlık Suçunun, Elde veya Üstte Taşınan Eşyayı Çekip Almak Suretiyle Ya Da Özel Beceriyle İşlenmesi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2008.
- Türk, İbrahim**, Türk Toplumunda Sosyal Sınıflar, İstanbul 1970.
- Udeh, Abdülkâdir. (Çev.: Nuri, Akif)**, İslâm Ceza Hukuku ve Beşeri Hukuk, C.: I, İstanbul 1976.
- Uluğtekin, Yekta**, Taammüden Adam Öldürme Fiili Üzerinde Bir İnceleme, Adalet Dergisi, 1950.
- Ulusoy, Halil**, "3628 Sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanunu ve Uygulaması Hakkında İnceleme", TİD., Y.: 63, S.: 392, 1991.
- Unger, Brigitte**, Research Handbook on Money Laundering, İngiltere 2013.
- Ünal, Ertuğrul**, Taksirle Ölüme Sebebiyet Verme Suçu (TCK m.85), Ankara 2017.
- Ünal, Ertuğrul**, Kısmen veya Tamamen Bedelsiz Kalmış Senedi Kullanma Suçu (m. 156), in: Malvarlığına Karşı Suçlar, Ankara 2018.
- Ünver, Naci**, Uygulamada Çıkar Amaçlı Suç Örgütleri Ve Cürüm İşlemek İçin Teşekkül Oluşturmak, Ankara 2001.
- Ünver, Yener**, "Tıp Ceza Hukukunda Güven İlkesi", V. Türk – Alman Tıp Hukuku Sempozyumu "Tıp Ceza Hukukunun Güncel Sorunları", Ankara, TBB Yayınları, 2008.
- Ünver, Yener**, Adliye Karşı Suçlar, 3. Baskı, Ankara 2012.
- Ünver, Yener**, TCK'da Düzenlenen Adliye Karşı Suçlar, 4. Baskı, Ankara 2016.
- Ünver, Yener**, Cinsel Dokunulmazlığa ve Genel Ahlak Karşı Suçlar, in: TCHD., Sempozyum, Türk Ceza Kanununun 2 Yılı, Teori ve Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar, İstanbul 2008.
- Ünver, Yener**, Pul Nakli ile Evrakta Sahtekarlığa İlişkin Yargıtay'ın İki Farklı Kararının İncelenmesi, İstanbul Barosu Dergisi, C.:64, S.:1-2-3.
- Ünver, Yener**, İftira, Suç Uydurma, Suç Üstlenme, Yalan Tanıklık ve Bilirkişilik, İnfaz Kurumlarından Kaçma (TCK'da Düzenlenen Adliye Karşı Suçlar, 5. Baskı, Ankara 2019.
- Üzülmez, İlhan**, İftira Suçu, in: Prof. Dr. Mehmet Emin Artuk'a Armağan (Editör, Mahmut Koca), Ankara 2020.
- Üzülmez, İlhan**, "Yeni Türk Ceza Kanunu'nda İşkence ve Eziyet Suçu", in: Hukuk ve Adalet, Eleştirel Hukuk Dergisi, Yıl: 2, Sayı: 5, Nisan 2005.
- Üzülmez, İlhan**, Vücut Dokunulmazlığına Karşı Suçlar, Ankara 2013.
- Üzülmez, İlhan**, Söz Atma ve Sarkıntılık Suçları (TCK m.421), in Ergin Nomer'e Armağan, Milletlerarası Hukuk ve Milletlerarası Özel Hukuk Bülteni, Yıl:22, S.:2, İstanbul 2002.
- Üzülmez, İlhan**, Tehdit, Şantaj ve Cebir Kullanma Suçları, 1. Baskı, Ankara 2007.
- Üzülmez, İlhan**, Türk Ceza Hukukunda İşkence Suçu, Ankara 2003.
- Üzülmez, İlhan**, Yeni Türk Ceza Kanunu'nda Kişiyi Hürriyetinden Yoksun Kılma Suçu, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.: XI, S.:1-2, Ankara 2007.
- v. Bar**, Grundriss zu Vorlesungen über deutsches Strafrecht, 1878.
- v. Hippel, Robert**, Deutsches Strafrecht, Bd. I, Allgemeine Grundlagen, Berlin 1925.
- v. Liszt, Franz-Schmidt, Eberhard**, Lehrbuch des Deutschen Strafrechts, 25. Auflage, Berlin-Leipzig 1927.
- Vallois, Henri-V. (Çev.: Tunakan, Seniha)** İnsan Irkları, Ankara 1975.
- Vaz Cabral**, Trafficking in Unaccompanied Minors in the European Union.
- Vidal, Georges – Magnol, Joseph**, Cours de droit criminel et de science pénitentiaire, t.II, 9. Ed. Paris 1949.
- Vitu, André**, "Özel Teşebbüste Çalışan Memurların, İşçilerin Rüşvet Alması", (Çev.: İskender Tepebaşılı), AD., S.:4-5, Ankara 1974.

- Vitu, Andre**, Yabancı Memlekette Tanzim Edilen Resmi Evrakta Sahtekarlık (Çev: **İskender Tepebaşı**), İBD., C.:55, S.:1, Ocak 1981.
- Voss, W. Gregory- Houser, Kimberly A.**, “Personal Data And The GDPR: Providing a Competitive Advantage For U.S. Companies”, American Business Law Journal, V: 56, I: 2, Y. 2019.
- Vural Savaş-Sadık Mollamahmutoğlu**, Türk Ceza Kanununun Yorumu, C.:2, Ankara 1999.
- Wachenfeld, Friedrich**, Lehrbuch des deutschen Strafrechts, München, 1914.
- Warius, Silke**, Geldwäschegesetz Kommentar, 2. Auflage, München 2014.
- Wehinger, Markus**, Kollektivbeleidigung - Volksverhetzung, Baden-Baden, 1994.
- Weigend, Ewa**, Das Polnische Strafgesetzbuch Kodeks karny (vom 6 Juni 1997 in Kraft getreten am 1. September 1998), Freiburg im Breisgau 1998.
- Weigend, Thomas**, Strafgesetzbuch, 45. Auflage, Stand: 1 April 2008, Beck-Texte im dtv, München 2008.
- Weil, Ludwig**, Die Aufreizung zum Klassenkampf. Strafrechtliche Abhandlungen, Heft 65, Breslau 1905.
- Wolff, Hagen**, StGB. Leipziger Kommentar Großkommentar, 11. Neubearbeitete Auflage, 7. Lieferung, 1993.
- Yalkut, Necdet**, “Mukayeseli Hukuk Açısından Taksirle Ölümüne Sebepiyet Suçu”, AD., Y.: 57, S.: 2, Ankara 1966.
- Yalkut, Necdet**, “Rüşvet Verme Suçu”, AD., S.: 4, Ankara 1987.
- Yalkut, Necdet**, Karşılaştırmalı Hukuk Açısından Taammüden Adam Öldürme, Adalet Dergisi, 1988.
- Yalvaç, Gürsel**, İçtihatlı Türk Ceza Kanunu, Ankara, 2008.
- Yarsuvat, Duygun**, “Ceza Kanununun Uygulamasında Memur-İktisadi Devlet Teşekkülleri-Hizmet Sebepiyle Emniyeti Suiistimal ve Zimmet”, İÜHF., C.: XXXV, S.: 1-4, 1970.
- Yarsuvat, Duygun**, “Devlet İdaresi Aleyhine İşlenen Cürümlerin Genel Prensipleri”, İÜHF., C.: XXX, S.: 3-4.
- Yarsuvat, Duygun**, “Mukayeseli Hukukta Cinsi Suçlar ve Müeyyideleri” İHF., C.XXX, S.: 1-2, İstanbul 1964.
- Yasa, Ferit**, “Bazı İhtilafli İçtihatlarla Sebep Olan Meseleler I - İrtikap ve Rüşvet Suçları Arasındaki Farklar”, AC., S.: 11, 1935.
- Yaşar Osman-Gökcan Hasan Tahsin-Artuç, Mustafa**, Yorumlu-Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, Cilt: IV, Madde 147-204, Cilt V, madde 205-256, Ankara 2010.
- Yaşar, Osman-Gökcan, Hasan Tahsin-Artuç, Mustafa**, Yorumlu-Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, Cilt: V, Ankara 2010.
- Yaşar, Osman**, İçtihatlı Türk Ceza Kanunu, Ankara 2001.
- Yaşar, Osman**, Uygulamada ve Öğretilen Hürriyete Aleyhinde İşlenen Suçlar, Ankara 2001.
- Yaşar, Osman-Gökcan, Hasan Tahsin-Artuç, Mustafa**, Yorumlu Uygulamalı Türk Ceza Kanunu Şerhi, 2. Baskı, C. 1, Ankara, 2014.
- Yaşar, Osman-Gökcan, Hasan Tahsin-Artuç, Mustafa**, Yorumlu-Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, C.III, Madde 86-146, Ankara 2010.
- Yaşar, Osman-Gökcan, Hasan Tahsin-Artuç, Mustafa**, Yorumlu-Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, C.VI. Md.252-345, 2. Baskı, Ankara 2014.
- Yaşar, Osman-Gökcan, Hasan Tahsin-Artuç, Mustafa**, Yorumlu-Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, 5. Cilt, Madde 197-251, 2. Baskı, Ankara 2014.
- Yaşar, Osman-Gökcan, Hasan Tahsin-Artuç, Mustafa**, Yorumlu-Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, C.VI. Md.252-345, 2. Baskı, Ankara 2014.
- Yaşar, Yusuf**, Mukayeseli Hukukta İftira, Suç İsnadı ve Mahkeme Kararları, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, Cilt 22, S.3, Y.2016.
- Yazıcıoğlu, R. Yılmaz**, Devlet Alım-Satım ve Yapımına Fesat Karıştırma Suçu, İBD., 1994/1-2-3.
- Yazıcıoğlu, Yılmaz**, Tehdit Suçu Üzerine, Yargıtay Dergisi, C:19, S:3, Temmuz 1993.
- Yelbaşı, Cengiz**, Fransızca-İngilizce-Almanca Karşılıklarıyla Ansiklopedik Hukuk Sözlüğü (İlgili Yasalara Gönderme/Atıflarıyla), Ankara 2014.
- Yenerer, Özlem**, Ceza Muhakemesi Hukukunda Arama ve Konut Dokunulmazlığı, (M.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi) İstanbul 1996.
- Yeni Lugat**, İstanbul 1992.

- Yeni Türk Ansiklopedisi**, C.: 4, İstanbul 1985.
- Yenidünya, Ahmet Caner**, Yargıtay Kararları Işığında Hırsızlık Suçu (TCK md. 141-147), 1. Baskı, İstanbul 2013.
- Yenidünya, A. Caner-Alşahin, Mehmet Emin**, Göçmen Kaçakçılığı Suçu (TCK. m.79), Türkiye Barolar Birliği Dergisi, Sayı:82, Mayıs-Haziran 2009.
- Yenidünya, Ahmet Caner-Alşahin, Mehmet Emin**, Bireyin Şerefine Karşı Suçlar, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, Ocak Şubat 2007.
- Yenisey, Feridun-Özel, Cevat**, İçtihatlı Basın Mevzuatı, İstanbul 1996.
- Yenisey, Feridun-Plagemann, Gottfried**, Alman Ceza Kanunu, Strafgesetzbuch (StGB), İstanbul 2009.
- Yenisey, Feridun-Nuhoğlu, Ayşe**, Ceza Muhakemesi Hukuku, 6. Baskı, Ankara 2018.
- Yıldırım, Akif**, İftira Suçu, TBB Dergisi, Sayı 69, 2007.
- Yıldırım, Feride**, Kadın, Ocak 1992 zikreden: **Okur, Ali Rıza**, İşyerinde Cinsel Taciz, Argumentum, Yıl: 4, Sayı:42, İstanbul 1994.
- Yılmaz, Ejder**, Hukuk Sözlüğü, 9. Baskı, Ankara 2005.
- Yılmaz, Sabire Sanem**, Tıp Alanında Kişisel Verilerin Açıklanması Suçu, 3. Baskı, Ankara 2019.
- Yılmaz, Sacit**, Suçtan Kaynaklanan Malvarlığı Değerlerini Aklama Suçu, 2011/2 Ankara Barosu Dergisi.
- Yılmaz, Zahit**, Türk Ceza Hukukunda İştirakin Bir Türü Olarak Dolaylı Faillik, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul 2018.
- Yılmaz, Zekeriya- Ergün, İsmail**, Açıklamalı içtihatlı Yeni Türk Ceza Kanununda Dolandırıcılık Suçları, Ankara 2005.
- Yokuş Sevük, Handan**, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 2. Baskı, Ankara 2019.
- Yurtcan, Erdener**, Ceza Yargılaması Hukuku, 9. Baskı, İstanbul 2002.
- Yurtcan, Erdener**, CMUK Şerhi Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Kanunu Şerhi, İstanbul 2000.
- Yurtcan, Erdener**, Yargıtay Kararları Işığında İftira Suçu, 2. Bası, Ankara 2015.
- Yüce, Turhan Tufan**, Ceza Hukukunun Temel Kavramları, Ankara 1985.
- Yüksektepe, Mert Asker**, Belgede Sahtecilik Suçları, 1. Baskı, Aristo, Ankara, 2018.
- Yüksel, Turgut**, Adam Öldürme, Yaralama İntihara Yönlendirme İşkence ve Eziyet Suçları, İstanbul 2007.
- Zabler, Wilhelm Bruno**, Der Hausfriedensbruch nach geltendem Recht (§§ 123, 124 R. StGB.) (Freiburg İ. Br. Doktora Tezi), 1900.
- Zafer, Hamide**, “Medya Özgürlüğü ve Adli Haberlerin Verilişi”, Prof. Dr. Selahattin Sulhi Tekinay’ın Hatırasına Armağan, İstanbul 1999.
- Zafer, Hamide**, Ceza Hukuku Genel Hükümler, TCK m.1-75, 4. Bası, İstanbul 2015.
- Zafer, Hamide**, Faile Yardım Suçu ve Müdafii Bu Suçtan Sorumluluğu, İstanbul 2004.
- Zafer, Hamide**, Özel Hayatın ve Hayatın Gizli Alanının Ceza Hukukuyla Korunması, TCK m. 132-134, İstanbul 2010.
- Zevkliler, Aydın**, Medeni Hukuk, Giriş ve Başlangıç Hükümleri Kişiler Hukuku Aile Hukuku, Ankara 1989.
- Zieschang, Frank**, Die Gefährdungsdelikte, Berlin 1998.
- Zimmerman, Carle C.**, (Çev.: **Arkun, Nezahat**) Sosyal Sınıflar Sosyolojisi Bakımından Aydınların Ortaya Çıkışı, İstanbul 1964.
- Ziylan, Taner-Murshid, Khalil Awadh**, Korteksin Anatomik Yapısı ve Fonksiyonel Alanları, Genel Tıp Dergisi, 2000; 10 (2).
- Ziya, Ahmet**, Mufassal Kanunu Ceza ve Teferruatı Şerhi, C.: II, İstanbul 1339-1341.
- Zwengel, Otto**, Das Strafverfahren in Deutschland von der Zeit der Carolina bis zum Beginn der Reformbewegung des 19. Jahrhunderts, Bad Homburg, 1963.

Prof. Dr. Mahmut KOCA
İstanbul Medipol Üniversitesi
Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi

Prof. Dr. İlhan ÜZÜLMEZ
Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi
Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi

TÜRK CEZA HUKUKU

ÖZEL HÜKÜMLER

8. Baskı

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler

Mahmut Koca - İlhan Üzülmez

Hukuk Yayınları Dizisi – 2017

Sekizinci Baskı : Eylül, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8209 – 36 – 5

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara

Tel : (0312) 231 17 00

Fax : (0312) 231 17 10

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : adalety@adaletyayinevi.com

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C

(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul

Tel : (0216) 305 72 81

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Salmat Basım Yayım Ambalaj San. Tic. Ltd. Şti.

Sertifika No: 47771

Tel: (0312) 341 10 24 - Ankara

KAYNAKLAR

- Akbaba, Zeynep Burcu**, “Töre, Namus ve Töre Saiğiyle Kasten Öldürme”, TBBD, 2008/75.
- Akbulut, Berrin**, Bilişim Alanında Suçlar, Ankara 2017.
- Akbulut, Berrin**, “İhaleye Fesat Karıştırma Suçu (TCK m. 235)”, CHD, 2009/9.
- Akçin, İhsan**, “Cinsel Dokunulmazlığa Karşı Suçlar”, Yargıtay Dergisi, 2006/1–2.
- Akçin, İhsan/Erel, Kemalettin/Halitoğlu, Coşkun/Bozoğlu, Süleyman/Fazla, Yüksel/Örer, Fatma Betül/Özbey, Özcan**, Yargıtay Ceza Genel Kurulu Kararları (2005-2012), Ankara 2012.
- Akıncı, Füsun Sokullu**, “Avrupa Konseyi Siber Suç Sözleşmesinde Yer Alan Maddi Ceza Hukukuna İlişkin Düzenlemeler ve Özellikle İnternette Çocuk Pornografisi”, İÜHFİM, C. LIX, sy: 1-2, İstanbul 2001.
- Akkaş, Ahmet Hulusi**, “Suç Konusu Malın Değerinin Azlığının Ceza Sorumluluğuna Etkisi”, İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 9, 2018/1.
- Akkaya, Çetin**, Teori ve Uygulamada Tefecilik Suçu, 2. Baskı, Ankara 2020.
- Akün, Verda Neslihan**, “Uluslararası Hukukta ve Türk Hukuku’nda Soykırım (Jenosid) Suçu”, MHB Milletlerarası Hukuk ve Milletlerarası Özel Hukuk Bülteni, Prof. Dr. Sevin Toluner’e Armağan, Yıl 24, 2004/1-2
- Akyürek, Güçlü**, Özel Hayatın Gizliliğini İhlal Suçu, Çeşitli Hukuk Dallarında Özel Hayatın Gizliliğinin Korunması Suçun Hukuksal Yapısı, 2. Baskı, Ankara, Kasım 2013.
- Alşahin, Mehmet Emin**, “Cinsel Saldırı Suçu”, Prof. Dr. Mehmet Emin Artuk’a Armağan, (Editör: Prof. Dr. Mahmut Koca), Ankara 2020.
- Apaydın, Necati**, “Türk Ceza Kanunu Tasarısı’ndaki Bazı Suç Düzenlemeleri Üzerine Düşünceler”, in: Türk Ceza Kanunu Reformu, İkinci Kitap, Makaleler, Görüşler Raporlar, Türkiye Barolar Birliği, Editör: Teoman Ergül, Ankara 2004.
- Arslan, Çetin**, İhaleye Fesat Karıştırma Suçu, 3. Baskı, Ankara 2012.
- Arslan, Çetin**, “Tefecilik Suçu”, Ankara Barosu Dergisi, 2014/1.
- Arslan, Çetin/Töngür, Ali Rıza Töngür**, “Edimin İfasına Fesat Karıştırma Suçu” TAAD, 2013/14.
- Artuç, Mustafa**, “Cinsel Taciz Suçu”, Terazi Hukuk Dergisi, 2007/11.

- Artuç, Mustafa**, Malvarlığına Karşı Suçlar, 2. Baskı, Ankara 2011.
- Artuk, Mehmet Emin**, “Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve İşkence Yasası”, Güncel Hukuk, 2004/5.
- Artuk, Mehmet Emin**, “Cinsel Taciz Suçu (TCK. M. 105)”, Hukuki Perspektifler Dergisi, 2006/7.
- Artuk, Mehmet Emin**, “İntihar ve İntihara Yardım Suçu Üzerine Bir Deneme”, Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununda Yapılan Son Değişiklikler Sempozyumu Özel Sayısı, C. 4, 1994/1-2.
- Artuk, Mehmet Emin**, “Mukayeseli Hukuk ve Türk Hukukunda İntihara İkna ve Yardım Suçu”, Hukuk Araştırmaları, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi, C. 8, 1994/11-3.
- Artuk, Mehmet Emin**, “Ötenazi”, YD, C. XVIII, 1992/3.
- Artuk, Mehmet Emin/Gökçen, Ahmet/Yenidünya, A. Caner**, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 5. Baskı, Ankara 2011.
- Artuk, Mehmet Emin/Gökçen, Ahmet/Yenidünya, A. Caner**, Ceza Hukuku Özel Hükümler, 12. Baskı, Ankara 2012.
- Artuk, Mehmet Emin/Gökçen, Ahmet/Yenidünya, A. Caner**, Ceza Hukuku Özel Hükümler, 13. Bası, Ankara 2013.
- Artuk, Mehmet Emin/Gökçen, Ahmet/Yenidünya, A. Caner**, Ceza Hukuku Özel Hükümler, 8. Bası, Ankara 2007.
- Artuk, Mehmet Emin/Gökçen, Ahmet/Yenidünya, A. Caner**, Ceza Hukuku Özel Hükümler, 6. Bası, Ankara 2005.
- Artuk, Mehmet Emin/Gökçen, Ahmet/Yenidünya, A. Caner**, Ceza Hukuku Özel Hükümler, 5. Bası, Ankara 2004.
- Artuk, Mehmet Emin/Gökçen, Ahmet/Yenidünya, A. Caner**, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 7. Baskı, Ankara 2013.
- Artuk, Mehmet Emin/Gökçen, Ahmet/Alşahin, M. Emin /Çakır, Kerim**, Ceza Hukuku Özel Hükümler, 19. Baskı, Ankara 2021.
- Arzt, Gunther/Weber, Ulrich**, Strafrecht Besonderer Teil, Bielefeld 2000
- Arzt, Gunther/Weber, Ulrich**, Strafrecht Besonderer Teil, LH 3: Vermögensdelikte, 2. Auflage, Bielefeld, 1986.
- Avcı, Mustafa**, “Hukuk Tarihimizde Hukuka Aykırı Deliller Sorunu: İşkence (Örf-i Maruf) Uygulaması”, İn: Türk Dünyası Araştırmaları, 2003/147.
- Ayan, Mehmet**, Eşya Hukuku I, Zilyedlik ve Tapu Sicili, 2. Baskı, Konya 2000.

- Aydın, Murat**, Çocukların Cinsel İstismarı ve Reşit Olmayanla Cinsel İlişki Suçu, 2. Baskı, Ankara 2014.
- Aydın, Murat**, Organ ve Doku Nakli ve Ceza Sorumluluğu, Ankara 2008.
- Aydın, Öykü Didem**, “Cinsel Dokunulmazlığa Karşı Suçlar”, Hukuki Perspektifler Dergisi, 2004/2.
- Aydın, Sedat Erdem**, AİHM İçtihatları Bağlamında Kişisel Verilerin Kaydedilmesi Suçu, İstanbul, Aralık 2015.
- Azarkan, Ezeli**, Nuremberg’ten La Haye’ye: Uluslararası Ceza Mahkemeleeri, İstanbul 2003
- Bakıcı, Sedat**, “Tehdit Suçu ve Unsurları”, ABD, 1992/5.
- Bakıcı, Sedat**, Devlet İdaresi Aleyhine İşlenen Suçlar, Açıklamalı Zimmet-İrtikap-Rüşvet Suçları, Ankara 1988.
- Bantekas, Ilias /Nash, Susan**, International Criminal Law, Second Edition, London, Sydney, Portland, Oregon, 2003.
- Başbüyük, İsa**, “Hırsızlık ve Dolandırıcılık Suçlarının Bilişim Sistemlerinin Araç Olarak Kullanılması Suretiyle İşlenmesi”, Ceza Hukuku Dergisi, Yıl: 5, Aralık 2010/14.
- Bayraktar, Köksal**, “Yeni Türk Ceza Kanunu’nda Kişilere Karşı İşlenen Suçlar”, İn: Hukuk Ve Adalet, Eleştirel Hukuk Dergisi, 2005/5.
- Bayraktar, Köksal**, in: Özel Ceza Hukuku Cilt III Hürriyete, Şerefe, Özel Hayata, Hayatın Gizli Alanına Karşı Suçlar, İstanbul, Mart 2018.
- Baytaç, Abdullah Batuhan**, “Tefecilik Suçu”, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 2020/2.
- Baytemir, Erdal**, Açıklamalı İçtihatlı Cinsel Dokunulmazlığa Kişi Hürriyetine ve Genel Ahlaka Karşı Suçlar, 2. Baskı, Ankara 2009.
- Beccaria, Cesare**, Suçlar ve Cezalar yahut Beşeriyetin Mecellesi, (Çev.: Muhittin Göklü), 3. Bası, İstanbul 1964.
- Beck’scher Online Kommentar StGB, v. Heintschel-Heinegg, 32. Edition.
- BeckOK StGB, v. Heintschel-Heinegg 46. Edition, (Stand: 01.05.2020)
- Bekar, Elif**, “Tefecilik Suçu”, İÜHFM C. LXXI, 2013/2.
- Bekman, Asım Kaya**, “Hırsızlık Suçlarında Teşebbüs ve Tamamlanmış Fiilin Hududu”, Ank.BD, Yıl:19, 1962/4.
- Bergmann, Alfred**, Das Unrecht der Nötigung (§ 240 StGB), Diss., Marburg, 1982.
- Bilmen, Ömer Nasuhi**, Hukuki İslamiyye ve Istılahatı Fıkhiyye Kamusu, C. 3, İstanbul 1951.

- Birtek, Fatih**, Haberleşmenin Gizliliğini İhlal Suçları (TCK m. 132), Ankara 2013.
- Birtek, Fatih**, “Tefecilik Suçu (TCK m. 241)” Kazancı Hakemli Hukuk Dergisi, 2009/53-54.
- Blank, Theodor**, Repetitorium Iuris Strafrecht AT II, Köln, Berlin, Bonn, München, 2001.
- Bozbayındır, Ali Emrah/Önok, R. Murat**, “Alman Ve İtalyan Ceza Hukukunda Israrlı Takip Suçu”, Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 2022/1.
- Centel, Nur/Zafer, Hamide**, Ceza Muhakemesi Hukuku, 13. Bası, İstanbul 2016.
- Centel, Nur/Zafer, Hamide**, Ceza Muhakemesi Hukuku, 8. Bası, İstanbul 2011.
- Centel, Nur/Zafer, Hamide/Çakmut, Özlem**, Kişilere Karşı İşlenen Suçlar, C. I, İstanbul 2007.
- Centel, Nur/Zafer, Hamide/Çakmut, Özlem**, Türk Ceza Hukukuna Giriş, 7. Bası, İstanbul 2011.
- Centel, Nur/Zafer, Hamide**, “Cinsel Saldırı Suçu (TCK m. 102)”, Prof. Dr. Mehmet Emin Artuk’a Armağan, (Editör: Prof. Dr. Mahmut Koca), Ankara 2020.
- Cihan, Erol**, “Kişisel Özgürlüğü Sınırlama Cürmü (Hürriyeti Tahdit) (TCK. m. 179)”, İÜHF. C. XLI, 1975/1-2.
- Cirit, İsmail Rüştü/Atala, Osman**, Vücut Dokunulmazlığına Karşı Suçlar (Kasten Yaralama Suçları), Ankara 2020, s. 14.
- Çağlayan, M. Muhtar**, “Ötanezi ve İntihar”, Adalet Dergisi, 1966/1.
- Çakır, Kerim**, “İftira Suçu”, Prof. Dr. Mehmet Emin Artuk’a Armağan, (Editör: Prof. Dr. Mahmut Koca), Ankara 2020.
- Çakmut, Özlem (Yenerer)**, “Sağlık Mesleği Mensuplarının Suçu Bildirmemesi Suçu (TCK m. 280)”, Doç. Dr. Mehmet Somer’in Anısına Armağan, İstanbul 2006.
- Çakmut, Özlem Yenerer**, Soybağının Belirlenmesi ve Ceza Hukukunda Çocuğun Soybağını Değiştirme Suçu, İstanbul, 2008.
- Çakmut, Özlem (Yenerer)**, Tıbbi Müdahaleye Rızanın Ceza Hukuku Açısından İncelenmesi, İstanbul 2003.
- Çakmut, Özlem (Yenerer)**, “Türk Ceza Yasası’nda Kısırlaştırma Suçu (TCK m. 101)”, Uğur Alacakaptan’a Armağan, C. 1, İstanbul 2008.
- Çakmut, Özlem (Yenerer)**, “Cebir Suçu (TCK m. 108)”, ERÜHFD, C.: VIII, 2013/2.
- Çetin, Erol**, Açıklamalı-İçtihatlı Hakaret ve Sövme Suçları, Ankara 2001.

- Çetin, Özek**, “Devletin Korunması”, “Terörle Mücadele Yasası” ve “Bilgi-
lenme Hakkı, Edip F. Çelik’e Armağan, Değişen Dünyada İnsan, Hu-
kuk ve Devlet, İstanbul 1995.
- Çetin, Özek**, Türk Basın Hukuku, İstanbul 1978.
- Çınar, Ali Rıza**, Tehdit Suçu, Ankara 2002.
- Değirmenci, Olgun**, “Uluslararası Ceza Mahkemelerinin Kararları Işığında
Mukayeseli Hukukta ve Türk Hukukunda Soykırım Suçu (TCK m.
76)”, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, 2007/70
- Deliduman, Seyithan**, Medeni Usul ve İcra İflas Hukukunda Noter Senetle-
ri, Ankara 2001.
- Demirbaş, Timur**, “Yağma Suçları”, in: 3. Yılında Yeni Ceza Adalet Sis-
temi, Editör: Prof. Dr. Bahri Öztürk, Ankara 2009.
- Demirbaş, Timur**, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 4. Bası, Ankara 2006.
- Demirbaş, Timur**, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 6. Baskı, Ankara 2009.
- Demirbaş, Timur**, Sanığın Hazırlık Soruşturmasında İfadesinin Alınması,
İzmir 1996.
- Demirbaş, Timur**, Türk Ceza Hukukunda İşkence Suçu, Ankara 1992.
- Develioğlu, Ferit**, Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lügat, Eski ve Yeni
Harflerle, 18. Baskı, Ankara 2001.
- Doğan, Recep**, “Kadına Yönelik Şiddetin Bir Türü Olarak, Israrlı Takip
(Stalking) Kavramı ve Suçu”, Ankara Barosu Dergisi, 2014/2.
- Doğan, Cahid**, “İnsan Üzerinde Deney ve Tedavi (İyileştirme) Amaçlı De-
neme Suçları”, Askeri Adalet Dergisi, Yıl: 37, 2009/129.
- Doğan, Koray**, Neticesi Sebebiyle Ağırlaşmış Suçlar, Ankara 2011.
- Doğan, Koray**, Göçmen Kaçakçılığı Suçu, 2. Baskı, Ankara 2008.
- Donay, Süheyl/Kaşıkçı, Mahmut**, Açıklamalı, Karşılaştırmalı, Gerekçeli
5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu ve Yürürlük Kanunu, İstanbul 2004.
- Dönmezer, Sulhi**, Basın ve Hukuku, 4. Bası, İstanbul 1976.
- Dönmezer, Sulhi**, Ceza Hukuku Özel Kısım, Genel Adap ve Aile Düzenine
Karşı Cürümler, 4. Bası, İstanbul 1975.
- Dönmezer, Sulhi**, Kişilere ve Mala Karşı Cürümler, 15. Bası, İstanbul 1998.
- Dönmezer, Sulhi**, Kişilere ve Mala Karşı Cürümler, 16. Bası, İstanbul 2001.
- Dönmezer, Sulhi**, Özel Ceza Hukuku Dersleri, İstanbul 1984.
- Dural, Mustafa/Öğüz, Tufan /Gümü, Alper**, Türk Özel Hukuku, C. III,
Aile Hukuku, İstanbul 2005.

- Dural, Mustafa/Öğüz, Tufan**, Türk Özel Hukuku, C. II, Kişiler Hukuku, 7. Bası, İstanbul 2004.
- Durkheim, Emile**, İntihar, (Çev.: **Özer Ozankaya**), 2. Bası, Ankara 1992.
- Dülger Murat Volkan**, Bilişim Suçları ve İnternet İletişim Hukuku, 5. Baskı, Ankara 2014.
- Dülger, Murat Volkan**, Bilişim Suçları ve İnternet İletişim Hukuku, 6. Baskı, Ankara, Eylül 2015.
- Dülger, Murat Volkan**, Kişisel Verilerin Korunması Hukuku, 2. Baskı, İstanbul, Kasım 2019.
- Eker, Hüseyin**, Açıklamalı-İçtihatlı Hırsızlık Suçları, HUKAB yayınları, Ankara 2013
- Eker-Kazancı, Behiye**, İhaleye Fesat Karıştırma ve Edimin İfasına Fesat Karıştırma Suçları, 2. Baskı, Ankara 2011.
- Ekici Şahin, Meral**, Ceza Hukukunda Rıza, İstanbul, 2012.
- Ekici Şahin, Meral**, Dolandırıcılık Suçu, Ankara, 2019.
- Erdağ, Ali İhsan**, “İsnadın İspatı”, HPD. 2004/2.
- Erdem, Mustafa Ruhan**, “Cinsel İlişki Yoluyla Başkasına HIV Bulaştırmanın Cezalandırılabilirliği Sorunu”, AÜEHFD, C. VIII, S. 1-2, 2004.
- Erdem, Mustafa Ruhan**, Türk Hukukunda Karşılıksız Yararlanma Suçları (TCK md. 521a, 521b), Ankara 1996.
- Erdoğan, Yavuz**, Türk Ceza Kanunu’nda Bilişim Suçları (Avrupa Konseyi Siber Suç Sözleşmesi ve Yargıtay Kararları ile), İstanbul, 2012.
- Erdoğdu, Ahmet**, “İntihar Fiili”, İleri Hukuk Aylık Dergisi, 1948/39.
- Erdoğdu, Ahmet**, “Mağdurun Suç İşlenmesine Muvafakati”, Adalet Dergisi, 1950/9.
- Erel, Kemalettin**, Yargıtay Kararları Işığında Göçmen Kaçakçılığı Suçu, TBBD, Temmuz-Ağustos 2007.
- Erem, Faruk**, “Ceza Hukukunda İntihar”, Yargıtay Dergisi, C. 16, 1990/4.
- Erem, Faruk**, “Tehdit ve Cebir Kullanma Cürmü”, AD. 1952/7.
- Erem, Faruk**, Hürriyet ve Suç, Ankara 1952.
- Erem, Faruk**, “Suç Tasnii”, Adalet Dergisi, 1954/10.
- Erem, Faruk**, Türk Ceza Kanunu Şerhi, Özel Hükümler, C. II, Ankara 1993.
- Erem, Faruk**, Ümanist Doktrin Açısından Türk Ceza Hukuku, C. IV, 3. Baskı, Ankara 1985.
- Erem, Faruk/Toroslu, Nevzat**, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 6. Baskı, Ankara 1994.

- Ergün, İsmail**, Siber Suçların Cezalandırılması ve Türkiye’de Durum, Ankara 2008.
- Erman, Barış**, Ceza Hukukunda Tıbbi Müdahalelerin Hukuka Uygunluğu, Ankara 2003.
- Erman, Hasan**, “Türk Ceza Kanununda Mal Aleyhinde İşlenen Suçların Yetersizliği”, İHFM, C.XLI, 1975/1-2.
- Erman, Sahir/Özek, Çetin**, Ceza Hukuku Özel Bölüm, Kişilere Karşı İşlenen Suçlar (TCK 448-490), İstanbul 1994.
- Erman, Sahir/Özek, Çetin**, Kişilere Karşı İşlenen Suçlar (TCK. 448–490), İstanbul 1994.
- Ersoy, Yüksel**, Çalışma Hürriyetine Karşı Suçlar (TCK. m. 201 ve 275 sayılı Kanunun İlgili Hükümleri), Ankara 1973.
- Ertaş Şeref**, Eşya Hukuku, 3. Bası, İzmir 1997.
- Feyzioğlu, Metin**, “Açlık Grevi”, AÜHFD,, C. 43, 1993/1–4.
- Gemalmaz, Mehmet Semih**, Ulusalüstü İnsan Hakları Hukukunda İşkence-nin Önlenmesi, 1. Basım, İstanbul 1990.
- Genç, Fatma Umay**, “Çocuğun Soybağını Değiştirme Suçu”, Dr. Dr. h.c. Silvia Tellenbach’a Armağan, Ankara 2018.
- Gökcan, Hasan Tahsin**, Görevi Kötüye Kullanma, Zimmet, Banka Zimmeti, İrtikap, Rüşvet Suçları ve Kamu İdaresine Karşı İşlenen Suçlar (5237 Sayılı TCK M. 247–266), Ankara 2008.
- Gökcan, Hasan Tahsin**, “Sağlık Mesleği Mensubunun Gerçeğe Aykırı Belge Düzenlemesi Suçu (TCK M. 201/2)”, Sağlık Hukuku Digestası, 2012/2.
- Gökcan, Hasan Tahsin**, “Resmi Belgede Sahtecilik Suçu (TCK m. 204)”, ABD, 2009/3.
- Gökcan, Hasan Tahsin**, “Özel Belgede Sahtecilik Suçu (TCK m. 207)”, ABD, 2010/1.
- Gökcan, Hasan Tahsin/Artuç, Mustafa**, Yorumlu-Uygulamalı Türk Ceza Kanunu Şerhi, C.: 2, Ankara 2021.
- Gökcan, Hasan Tahsin/Artuç, Mustafa**, Yorumlu-Uygulamalı Türk Ceza Kanunu Şerhi, C.: 5, Ankara 2021.
- Gökcan, Hasan Tahsin/Artuç, Mustafa**, Yorumlu-Uygulamalı Türk Ceza Kanunu Şerhi, C.: III, Ankara 2021.
- Gökcan, Ahmet**, “Taksirle Yaralama Suçu (TCK m. 89)”, Prof. Dr. Mehmet Emin Artuk’a Armağan, (Editör: Prof. Dr. Mahmut Koca), Ankara 2020.

- Gökçen, Ahmet/Şenerdoğan, Büşra**, “Yağma Suçu ve Nitelikli Halleri (TCK m. 148-150)”, Prof. Dr. Mehmet Emin Artuk’a Armağan, (Editör: Prof. Dr. Mahmut Koca), Ankara 2020.
- Gökçen, Ahmet/Balci, Murat**, Kasten Öldürme Suçları (TCK m. 81-83), Ankara 2013.
- Göktürk, Neslihan**, “Yalan Tanıklık Suçu (TCK m. 272)” Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 2016/1.
- Gölcüklü, Feyyaz/Gözübüyük, Şeref**, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Uygulaması, Ankara 1994.
- Gössel, Karl Heinz/Dölling, Dieter**, Strafrecht Besonderer Teil 1, 2. Auflage, Heidelberg 2004.
- Gözler, Kemal**, Türk Anayasa Hukuku Dersleri, 1. Bası, Bursa 2000.
- Gözübüyük, A. Şeref**, Avrupa İnsan Hakları Komisyonu’na Bireysel Başvuru Hakkı, AÜ. İnsan Hakları Merkezi Yayınları, no: 10.
- Gözübüyük, Abdullah Pulat**, Alman, Fransız, İsviçre ve İtalyan Ceza Kanunlarıyla Mukayeseli Türk Ceza Kanunu Gözübüyük Şerhi, C. II, 5. Bası, İstanbul (Tarihsiz).
- Gözübüyük, Abdullah Pulat**, Alman, Fransız, İsviçre ve İtalyan Ceza Kanunlarıyla Mukayeseli Türk Ceza Kanunu Gözübüyük Şerhi, C. III, 5. Bası, İstanbul (Tarihsiz).
- Gözübüyük, Abdullah Pulat**, Alman, Fransız, İsviçre ve İtalyan Ceza Kanunlarıyla Mukayeseli Türk Ceza Kanunu Gözübüyük Şerhi, C. II, 5. Bası, İstanbul (Tarihsiz).
- Günel, İlhan**, “5237 Sayılı Türk Ceza Kanununda İhaleye Fesat Karıştırma Suçu”, Türkiye Adalet Akademisi Dergisi, 2012/3.
- Gülşen, Recep**, Hürriyeti Tahdit Suçları (TCK. M. 179–187), Ankara 2002.
- Gülşen, Recep**, “Malvarlığına Karşı Suçlar Açısından Akrabalık Bağının Etkisi (TCK m. 167)”, Prof. Dr. Mehmet Emin Artuk’a Armağan, (Editör: Prof. Dr. Mahmut Koca), Ankara 2020.
- Gümüş, A.Tarık**, Devletin Pozitif Yükümlülükleri Ekseninde Özel Hayata Saygı Hakkı AİHS Uygulaması Çerçevesinde Bir İnceleme, Ankara, Ekim 2015.
- Gün, Tayfun**, “Türk Ceza Kanunu’nda Tefecilik Suçu”, TBB Dergisi 2019/141.
- Güney, Niyazi/Özdemir, Kenan/Balo, Yusuf S.**, Yeni Türk Ceza Kanunu, Ankara 2004.

- Gürkan, Şeref/Uğuz, Ahmet**, “Yeni Ceza Yasamızda Cinsel Suçlar”, http://www.yayin.adalet.gov.tr/27_sayi%20icerik/Şeref%20GÜRKAN.htm (25.05.2008).
- Hafizoğulları, Zeki /Ketizmen, Muammer**, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu’nda Hayata Karşı Suçlar, ABD, Yıl: 66, Kış 2008/1.
- Hafizoğulları, Zeki/Özen, Muharrem**, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, Kişilere Karşı İşlenen Suçlar, 2. Baskı, Ankara 2011.
- Haft, Fritjof**, Strafrecht Besonderer Teil II, 8. Auflage, München 2005.
- Haft, Fritjof**, Strafrecht Besonderer Teil, München 1982, s. 127
- Hakeri, Hakan**, “İnsan Üzerinde Deney-Deneme ve Ceza Sorumluluğu”, II. Sağlık Hukuku Kurultayı, 7-8 Kasım 2008, Ankara 2009.
- Hakeri, Hakan**, “Türk Ceza Kanunu’nda İşkence Suçu”, in: İşkencenin Önlenmesi ve İstanbul Protokolü (Editör: İlyas Doğan), Ankara 2009.
- Hakeri, Hakan**, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 16. Baskı, Ankara 2013.
- Hakeri, Hakan**, Ceza Hukukunda İhmal Kavramı ve İhmalî Suçların Çeşitleri, -İcra-İhmal Ayrımı-İhmalî Suçların Unsurları-, Ankara 2003.
- Hakeri, Hakan**, Kasten Öldürme Suçları, Ankara 2006.
- Hakeri, Hakan**, Sorularla Ceza Hukuku, Ankara 2005.
- Hakeri, Hakan**, Tıp Hukuku, 4. Baskı, Ankara 2012.
- Hakeri, Hakan**, Tıp Hukuku, 5. Baskı, Ankara 2012.
- Hakeri, Hakan**, Yeni Türk Ceza Kanununda Hayata Karşı, Vücut Dokunulmazlığına Karşı Suçlar, İşkence ve Eziyet, Terk ve Yardım veya Bildirim Yükümlülüğünün Yerine Getirilmemesi Suçları, (<http://www.ceza-bb.adalet.gov.tr/makale/102.doc>).
- Hakeri, Hakan**, Göçmen Kaçakçılığı ve İnsan Ticareti Suçları, Kamu Hukuku Arşivi, Mart-2004.
- Hatemi, Hüseyin/Serozan, Rona/Arpacı, Abdülkadir**, Eşya Hukuku, İstanbul 1991.
- Heinrich, Bernd**, Strafrecht Allgemeiner Teil I, Stuttgart 2005.
- Hettinger, Michael /Bender, Elias Bender**, “Die Aussagedelikte (§§ 153-162), JuS, 2015.
- Hinterhofer, Hubert**, Strafrecht Besonderer Teil II, §§ 169-321 StGB, 3. Auflage, Wien, 2002.
- Hruschka, Joachim**, “Die Nötigung im System des Strafrechts”, in: JZ 1995/15–16.
- İçel, Kayıhan**, Suçların İçtimai, İstanbul 1972.

- İçel, Kayıhan/Özgenç, İzzet/Sözüer, Adem/Mahmutoğlu, Fatih S./Ünver, Yener,** İçel Suç Teorisi, İstanbul 1999.
- İçel, Kayıhan/Yenisey, Feridun,** Karşılaştırmalı ve Uygulamalı Ceza Kanunları, 4. Bası, İstanbul 1994.
- İnceoğlu, Sibel,** Ölme Hakkı (Ötanazi), İstanbul 1999.
- İskender, Salih Zeki,** Öğreti ve Yargısal Kararlar Işığında Töre Saikiyle İnsan Öldürme Suçu (Namus Cinayetleri), Ankara 2011
- Jescheck, Hans-Heinrich/Weigend, Thomas,** Lehrbuch des Strafrechts Allgemeiner Teil, 5. Auflage, Berlin, 1996.
- Johannes Wessels /Hillenkamp, Thomas,** Strafrecht Besonderer Teil/2, Straftaten gegen Vermögenswerte, 24. Auflage, Heidelberg, 2001.
- Kanbur, Mehmet Nihat,** “Kendiliğinden Hak Alma Fiillerinin Yeni Türk Ceza Kanunu Bakımından Değerlendirilmesi”, CHD Ceza Hukuku Dergisi, Yıl: 1, 2006/2.
- Kangal, Zeynet T.,** “Cebir Kullanma Suçu, Prof. Dr. Mehmet Emin Artuk’a Armağan, (Editör: Prof. Dr. Mahmut Koca), Ankara 2020.
- Kapani, Münci,** Kamu Hürriyetleri, 7. Bası, Ankara 1993.
- Karagülmez, Ali,** Bilişim Suçları ve Soruşturma -Kovuşturma Evreleri, Ankara, 2005.
- Kargl, Walter,** “Ceza Hukukunda Kişiliğin Korunması Alanında Söz ve Fotoğraf Arasındaki Farklar”, (Çev.: Ali Kemal Yıldız), Özel Yaşam, Medya ve Ceza Hukuku, Karşılaştırmalı Güncel Ceza Hukuku Serisi 7, Ankara 2007.
- Kartal, Pınar Memiş,** Türk Ceza Hukuku’nda Çocukların Cinsel İstismarı, İstanbul, 2014.
- Kaymaz, Seydi,** 5237 Sayılı Türk Ceza Kanununa Göre İştirak Halinde İşlenen Suçlarda Nitelikli Hallerin Diğer Suç Ortaklarına Geçişi Sorunu”, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. XVI, Nisan 2012/2.
- Keklik, Ramazan,** Özel Hayatın Gizliliğini İhlal Suçları, Ankara 2012.
- Kern, Walter,** Die Nötigung Nach Art. 181 des Schweizerischen Strafgesetzbuch, Zurich 1942.
- Keskin, O. Kadri,** Taksirle Ölümüne ve Yaralanmaya Neden Olma, Ankara 1994.
- Ketizmen, Muammer,** Türk Ceza Hukukunda Bilişim Suçları, Ankara 2008.
- Kısagün, Adli,** “Ceza Hukukunda ve Medeni Hukukta Zilyedlik Mefhumu”, AD, yıl: 53, 1962/9-10.
- Kindhäuser, Urs,** Strafgesetzbuch, Lehr-und Praxiskommentar, 2. Auflage, Baden-Baden 2005.

- Kindhäuser, Urs**, Strafrecht Besonderer Teil 2, Straftaten gegen Vermögensrechte, Teilband 1. Eigentumsdelikte, 2. Auflage, Baden-Baden, 1999.
- Kindhäuser, Urs**, Strafrecht Besonderer Teil I, Straftaten gegen Persönlichkeitsrechte, Staat und Gesellschaft, 2. Auflage, Baden-Baden 2005.
- Kindhäuser, Urs /Neumann, Ulfrid/Paeffgen, Hans Ullrich**, Strafgesetzbuch, 4. Auflage 2013.
- Kızıroğlu, Serap Keskin**, “Gebeliğe Son Verilmesi, Sterilizasyon, Kastrasyon Gibi Tıbbi Müdahalelerin Türk Ceza Hukuku Bakımından Değerlendirilmesi”, Sağlık Hukuku ve Yeni Türk Ceza Kanunu’ndaki Düzenlemeler Sempozyumu, No 1, (Marmara Üniversitesi Rektörlük Binası Sultanahmet 17.11.2006), İstanbul 2007.
- Knodel, Klaus Dieter**, Der Begriff der Gewalt im Strafrecht, München-Berlin 1962.
- Koca, Mahmut /Üzülmez, İlhan**, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 6. Baskı, Ankara 2013.
- Koca, Mahmut**, “5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu’nda Yağma Suçu”, Legal Hukuk Dergisi, Yıl: 3, Ağustos 2005/32.
- Koca, Mahmut**, “5237 Sayılı Yeni Türk Ceza Kanunu’nda Malvarlığına Karşı İşlenen Suçlar”, in: Kazancı Hakemli Dergi (Hukuk, İşletme ve Maliye Bilimleri), Ocak 2005/5.
- Koca, Mahmut**, “Fikri İhtima”, CHD, Yıl: 2, 2007/4.
- Koca, Mahmut**, “Hırsızlığın Bir İşleniş Şekli Olarak “Kapkaççılık””, Atatürk Üniversitesi Erzincan Hukuk Fakültesi Dergisi, C. VI, Erzincan-2002/1-4.
- Koca, Mahmut**, “İlaç Kullanımından Doğan Zararlardan Cezai Sorumluluk”, in: İlaç Hukuku, (Editörler: Murat Şen/Ahmet Başözen), Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi I. Sağlık Hukuku Sempozyumu, Kayseri 2009.
- Koca, Mahmut**, Kişisel Verileri Yok Etmeme Suçu (TCK m. 138), Prof. Dr. Mehmet Emin Artuk’a Armağan, Ankara, 2020.
- Koca, Mahmut**, “Kısırlaştırma Suçu (TCK m. 101)”, İÜHFM, Cilt: LXVII, Sayı: 1-2, Yıl: 2009.
- Koca, Mahmut**, “Türk Ceza Hukukunda Hata”, in: 3. Yılında Yeni Ceza Adaleti Sistemi, Editör: Prof. Dr. Bahri Öztürk, Ankara 2009.
- Koca, Mahmut**, “Yağma Cürmünün Kimi Suçlardan Ayrımı”, in: Prof. Dr. Ömer Teoman’a 55. Yaş Günü Armağanı, Cilt II, İstanbul 2002.
- Koca, Mahmut**, “Yağma Suçları”, in: Hukuki Perspektifler Dergisi (HPD), Sonbahar 2004/2.

- Koca, Mahmut**, “Yargıtay Kararları Işığında Bilişim Sistemlerinin Kullanılması Suretiyle Haksız Yarar Sağlama Suçları”, in: Prof. Dr. Ali Güzel’e Armağan, C. II, İstanbul 2010.
- Koca, Mahmut**, İntihara İkna ve Yardım Suçu (TCK m. 454), (Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, yayınlanmamış yüksek lisans tezi), İstanbul 1993.
- Koca, Mahmut**, “Avrupa Konseyi Siber Suç Sözleşmesinin Maddi Ceza Hukukuna İlişkin Öngördüğü Düzenlemeler ve Türk Hukuku”, Bilgi Toplumunda Hukuk, Ünal Tekinalp’e Armağan, Cilt III, İstanbul 2003.
- Koca, Mahmut**, “Hukukumuzda TCK’nun 244. Maddesi Kapsamında Bilişim Sistemini Engelleme, Bozma, Verileri Yok Etme veya Değiştirme Suçu”, Bilişim Hukuku, T.C. Yargıtay Başkanlığı, Bilişim Hukuku Konferansı (09-10 Ekim 2008), Ankara.
- Koca, Mahmut/Bozkurt, Özge/Akar, İbrahim**, “Çocukların Kendi Aralarındaki Cinsel İlişkinin Cezalandırılabilirliği Sorunu”, Prof. Dr. Mehmet Emin Artuk’a Armağan, Ankara 2020.
- Koca, Mahmut/Üzülmez, İlhan**, “Şartlı Tehdit Suçunda (TCK. m. 188) Koşul Ögesini Gerçekleştirmenin Yalnızca Mağdurun İradesine Bağlı Olması Şart mıdır? (Karar İncelemesi)”, AÜEHFD., C. VI, 2002/1-4.
- Koca, Mahmut/Üzülmez, İlhan**, Kasten Yaralama Sonucu Ölümüne Neden Olma (TCK m. 87/4), Prof. Dr. Füsün Sokullu- Akıncı’ya Armağan, Ocak 2013.
- Koca, Mahmut/Üzülmez, İlhan**, İhaleye Fesat Karıştırma Suçu, Türkiye Adalet Akademisi Dergisi, Nisan 2013, Sayı: 13, Yıl: 4, s. 1-40.
- Koca, Mahmut/Üzülmez, İlhan**, Kişisel Verilerin Kaydedilmesi Suçu (TCK m. 135), Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt: 21, Özel Sayı, 2019, Prof. Dr. Durmuş Tezcan’a Armağan I, İzmir, 2019.
- Kocaoğlu, Sinan**, “Uluslararası Ceza Hukuku ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu Bağlamında Soykırım Suçu”, ABD, 2005/3.
- Koch, Arn**, “Hukuka Aykırı Resim Çekimlerine Karşı Ceza Hukuku Koruması- Alman Ceza Kanunu m. 201a”, (Çev.: Hakan Hakeri), Özel Yaşam, Medya ve Ceza Hukuku, Karşılaştırmalı Güncel Ceza Hukuku Serisi 7, Ankara 2007.
- Koç, Ziya**, TCK’nın 245. Maddesinde Düzenlenen Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması, İstanbul 2020.
- Koç, Ziya**, “Belgede Sahtecilik Suçlarında Gereksiz Sahtecilik”, Terazi Hukuk Dergisi, 2020/168.
- Köken, Enes**, “Tefecilik Suçu”, TBBD, 2016/123.

- Köprülü, Timuçin**, “Soykırım Suçu Üzerine Tartışmalar”, in: HPD Hukuki Perspektifler Dergisi, Mayıs 2006/6
- Krey, Volker**, Strafrecht Besonderer Teil, Band 1, 12. Auflage, Stuttgart 2002.
- Krey, Volker**, Probleme der Nötigung mit Gewaltdargelegt am Beispiel der Fluglotsenstreiks, JuS 1974/7.
- Kurt, Levent**, Açıklamalı-İçtihatlı Tüm Yönleriyle Bilişim Suçları ve Türk Ceza Kanunundaki Uygulaması, Ankara 2005.
- Kuru, Baki**, Hukuk Muhakemeleri Usulü, C. II, 6. Bası, Ankara 2001.
- Küper, Wilfried**, Srafrecht Besonderer Teil, Definitionen Mit Erläuterungen, 6. Auflage, Heidelberg 2005.
- Küzeci, Elif**, Kişisel Verilerin Korunması, Ankara, 2010.
- Karl Lackner/Kristian Kühn**, Starfgesetzbuch, 28. Auflage, München 2014.
- Lackner, Karl /Kühn, Kristian**, Strafgesetzbuch Kommentar, 25. Auflage, München 2004.
- Lackner, Karl /Kühn, Kristian**, Strafgesetzbuch Mit Erläuterungen, 24. Auflage, München 2001.
- Lackner, Karl**, Strafgesetzbuch mit Erläuterungen, 20. Auflage, München 1993.
- Maden, Mehmet**, Ceza Hukukunda Kişisel Verilerin Korunması, Ankara 2021.
- Mahmutoğlu, Fatih Selami**, TBMM Adalet Alt Komisyonu’nda Kabul Edilen Türk Ceza Kanunun Tasarısı Hakkında Görüş, in: Türk Ceza Kanunun Reformu, İkinci Kitap, Makaleler, Görüşler, Raporlar (Editör: Ergül Teoman), Ankara 2004.
- Mahmutoğlu, Fatih Selami**, in: Dördüncü Podyum Tartışması, Kamu İdaresinin Güvenirliğine ve İşleyişine Karşı Suçlar, Türk Ceza Kanunu Reformu, Birinci Kitap. Toplumsal Değişim Sürecinde Türk Ceza Kanunu Reformu Paneli (21-22 Mayıs 2004) Ankara 2004.
- Majno**, Ceza Kanunu Şerhi, C. III, Ankara 1980.
- Malkoç İsmail**, Kamu İdaresinin Güvenirliğine ve İşleyişine Karşı Suçlar - ”İrtikâp”, <http://www.ceza-bb.adalet.gov.tr/makale/103.doc> (31.03.2004).
- Malkoç, İsmail**, (Son Değişiklik Ve İçtihatlarla) Açıklamalı Türk Ceza Kanunu, C. II, Ankara 2002.
- Malkoç, İsmail**, (Son Değişiklikler ve İçtihatlarla) Açıklamalı Türk Ceza Kanunu, C. III, (Madde 348-479), Ankara 2002.
- Malkoç, İsmail**, Açıklamalı Yeni Türk Ceza Kanunu, Genel Hükümler (1-75), Özel Hükümler (76-169), C. I, Ankara 2005.
- Malkoç, İsmail**, Açıklamalı-İçtihatlı Türk Ceza Kanunu, Ankara 1999.

- Malkoç, İsmail**, Kamu İdaresinin Güvenirliğine ve İşleyişine Karşı Suçlar, <http://www.ceza-bb.adalet.gov.tr/makale/103.doc> (31.03.2004).
- Malkoç, İsmail**, Kamu İdaresinin Güvenirliğine ve İşleyişine Karşı Suçlar, in: Dördüncü Podyum Tartışması, Türk Ceza Kanunu Reformu, Birinci Kitap. Toplumsal Değişim Sürecinde Türk Ceza Kanunu Reformu Paneli (21-22 Mayıs 2004) Ankara 2004.
- Malkoç, İsmail**, Yeni Türk Ceza Kanununda Cinsel Saldırı Suçları, Ankara 2005.
- Malkoç, İsmail/Güler, Mahmut**, (Uygulamada) Türk Ceza Kanunu Özel Hükümler-2, Ankara 1996.
- Maurach, Reinhart**, Deutsches Strafrecht Besonderer Teil, 5. Auflage, Karlsruhe 1969.
- Maurach, Reinhart/Schroeder, Friedrich-Christian/Maiwald, Manfred**, Strafrecht Besonderer Teil, Straftaten gegen Persönlichkeits- und Vermögenswerte, 7. Auflage, Heidelberg 1988.
- Maurach, Reinhart/Schroeder, Friedrich-Christian/Maiwald, Manfred**, Strafrecht Besonderer Teil, Teilband 1. Straftaten gegen Persönlichkeits- und Vermögenswerte, 8. Auflage, Heidelberg 1995, § 35, kn. 13.
- Maurach, Reinhart/Schroeder, Friedrich-Christian/Maiwald, Manfred**, Strafrecht Besonderer Teil, Teilband 2, 7. Auflage, Heidelberg 1991.
- Meran, Necati**, İhaleye Fesat Karıştırma ve Edimin İfasına Fesat Karıştırma, Ankara 2011.
- Meran, Necati**, Yeni Türk Ceza Kanununda Kişilere Karşı Suçlar, 2. Bası, Ankara 2008.
- Meran, Necati**, Yeni Türk Ceza Kanununda Sahtecilik, Malvarlığı, Bilişim Suçları ile Ekonomi ve Ticaret Alanında Suçlar, 2. Baskı, Ankara 2008.
- Mezger, Edmund**, Strafrecht II Besonderer Teil, 3. Auflage, München-Berlin, 1952.
- Münchener Kommentar zum StGB, 2. Auflage 2012
- Münchener Kommentar zum StGB, 3. Auflage 2017.
- Noyan, Erdal**, Hırsızlık Suçları, Ankara 2007.
- Oğuzman, M. Kemal/Seliçi, Özer**, Eşya Hukuku, 9. Bası, İstanbul 2002.
- Otacı, Cengiz**, Genel Hükümlerle Bağlantılı Kasten Öldürme Suçları, Ankara 2009.
- Otacı, Cengiz**, Türk Ceza Kanunu Genel Hükümleri Yargıtay Yorumu, HUKAB yayımları, Ankara 2013.

- Ozansü, Mehmet Cemil**, “Kısırlaştırma Suçu”, in: Tıp Ceza Hukukunun Güncel Sorunları (Aktuelle Fragen des Medizinstrafrechts, V. Türk-Alman Tıp Hukuku Sempozyumu, 28 Şubat–1 Mart 2008, Dedeman-Ankara), Türkiye Barolar Birliği Yayınları, Ankara 2008.
- Ölmez, Gökhan**, Yalan Tanıklık Suçu, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara 2013.
- Önder, Ayhan**, Şahıslara ve Mala Karşı Cürümler ve Bilişim Alanında Suçlar, İstanbul 1994.
- Önder, Ayhan**, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 4. Bası, İstanbul 1994.
- Önok, R. Murat**, “Savaşın Yasaklanma ve Cezalandırılma Süreci”, HPD Hukuki Perspektifler Dergisi, Nisan 2005/3
- Özbek, Veli Özer /Kanbur, Mehmet Nihat/Doğan, Koray/Bacaksız, Pınar /Tepe, İlker**, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 3. Baskı, Ankara 2012.
- Özbek, Veli Özer /Kanbur, Mehmet Nihat/Doğan, Koray/Bacaksız, Pınar/ Tepe, İlker**, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 7. Baskı, Ankara 2014.
- Özbek, Veli Özer/Doğan, Koray/Bacaksız, Pınar/Tepe, İlker**, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 12. Baskı, Ankara, Eylül 2017.
- Özbek, Veli Özer /Kanbur, Mehmet Nihat/Doğan, Koray/Bacaksız, Pınar/ Tepe, İlker**, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 3. Baskı, Ankara 2012.
- Özbek, Veli Özer**, “Şerefe Karşı Suçlar”, Hukuk ve Adalet, 2005/2.
- Özbek, Veli Özer**, TCK İzmir Şerhi, Yeni Türk Ceza Kanununun Anlamı (Açıklamalı-Gerekçeli-İçtihatlı), C. 2, Özel Hükümler (Madde 76–169), Uluslar arası Suçlar ve Kişilere Karşı Suçlar, Ankara 2008.
- Özbek, Veli Özer**, “Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması Suçu (TCK m. 245)”, Bilişim Hukuku, T.C. Yargıtay Başkanlığı, Bilişim Hukuku Konferansı (09-10 Ekim 2008), Ankara.
- Özek, Çetin**, “Türk Ceza Kanununa Göre Hürriyet Aleyhine Cürümlerin Genel Prensipleri”, İÜHF.M., C. XXIX, 1964/4.
- Özen, Muharrem**, “Hakaret ve Sövme Suçlarında Özel Tahrik Halleri”, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 51, 2002/3.
- Özen, Mustafa**, İrtiap ve Rüşvet Suçları, Ankara 2010.
- Özenbaş, Nazmiye**, Neticesi Sebebiyle Ağırlaşmış Suçlarda Ceza Sorumluluğunun Esası, Ankara 2012.
- Özgenç, İzzet /Şahin, Cumhuri**, “İddia ve Savunma Hakkı, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. V, 2001/1-2.
- Özgenç, İzzet /Şahin, Cumhuri**, “İşkence Suçu”, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. IV, 2000/1–2.

- Özgenç, İzzet /Şahin, Cumhuriyet**, Kamu Görevinin Kötüye Kullanılması Suçu Üzerine Düşünceler, Gazi Ün. Hukuk Fakültesi Dergisi, C. VI, 2003/1-2.
- Özgenç, İzzet**, “Tıbbi Müdahale Dolayısıyla Cezaî Sorumluluk”, Prof. Dr. Hüseyin Ülgen’e Armağan C. II, İstanbul 2007.
- Özgenç, İzzet**, Ekonomik Çıkar Amacıyla İşlenen Suçlar, Ankara 2002.
- Özgenç, İzzet**, İhale Sürecinde İşlenen Suçlar, 3. Bası, Ankara 2013.
- Özgenç, İzzet**, İrtikap, Rüşvet ve Görevi Kötüye Kullanma Suçları, 2. Bası, Ankara 2013.
- Özgenç, İzzet**, Suç Örgütleri, 13. Bası, Ankara 2020.
- Özgenç, İzzet**, Suça İştirakin Hukuki esası ve Faillik, İstanbul 1996.
- Özgenç, İzzet**, Suça İştirakin Hukuki Esası ve Faillik, İstanbul 1996.
- Özgenç, İzzet**, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 8. Bası, Ankara 2013.
- Özgenç, İzzet**, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 16. Bası, Ankara 2020.
- Özgenç, İzzet**, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 18. Bası, Ankara 2022.
- Özgenç, İzzet**, Türk Ceza Kanunu Gazi Şerhi (Genel Hükümler), 3. Bası, Adalet Bakanlığı Eğitim Dairesi Başkanlığı, Ocak 2006.
- Özgenç, İzzet**, Zimmet Suçu, 2. Bası, Ankara 2012.
- Özgenç, İzzet**, “Cinsel Suçlar, Türk Ceza Kanununun Cinsel Suçlara İlişkin Düzenlemelerinin Dayandığı Felsefi Temel, Cinsel Suçlara İlişkin Kanun Hükümlerinin Uygulanmasından Kaynaklanan Sorunlar”, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 2020/1.
- Özgenç, İzzet**, “Tefecilik Suçu”, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi C. XIV, 2010/1.
- Özkan, Halid**, Sorularla -Açıklamalı İçtihatlı- Bilişim Hukuku Mevzuatı, Ankara 2014.
- Öztürk, Bahri /Erdem, Mustafa Ruhan**, Uygulamalı Ceza Muhakemesi Hukuku, 11 Baskı, Ankara 2007.
- Öztürk, Bahri/Erdem, Mustafa Ruhan/Özbek, Veli Özer**, Uygulamalı Ceza Muhakemesi Hukuku, 5. Bası, Ankara 2000.
- Parlar, Ali/Hatipoğlu, Muzaffer**, 5237 sayılı TCK’nun Yorumu, C. I, Ankara 2007.
- Petters/Preisendanz (Holger Preisendanz)**, Strafgesetzbuch Lehrkommentar mit Erläuterungen und Beispielen, 28. Auflage, Berlin 1974.
- Rengier, Rudolf**, Strafrecht Besonderer Teil I, Vermögensdelikte, 4. Auflage, München, 2000
- Roxin, Claus**, Strafrecht Allgemeiner Teil, Band I, 4. Auflage, München 2006.

- Savaş, Vural/Mollamahmutoğlu, Sadık**, Türk Ceza Kanunu Yorumu, C. II, 1. Bası, Ankara 1995.
- Savaş, Vural/Mollamahmutoğlu, Sadık**, Türk Ceza Kanununun Yorumu, C. II, 3. Baskı, Ankara 1999.
- Schabas, William A.**, An Introduction to the International Criminal Court, Second Edition, Cambridge 2004
- Schabas, William A.**, Genocide in International Law, Cambridge University Press, Cambridge, 2000
- Schmidt, Erika**, Die Nötigung als selbständiger Tatbestand und als Tatbestandselement im Strafgesetzbuch, Bern 1969.
- Schönke/Schröder**, Strafgesetzbuch Kommentar, 27. Auflage, München 2006.
- Schönke/Schröder**, Strafgesetzbuch Kommentar, 29. Auflage, 2014.
- Schönke/Schröder**, Strafgesetzbuch Kommentar, 30. Auflage, 2019.
- Schürmann, Frank**, Der Begriff der Gewalt im schweizerischen Strafgesetzbuch, Basel und Frankfurt, 1986.
- Soyaslan, Doğan**, “İhaleye Fesat Karıştırma Suçu”, Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Prof. Dr. Duygun Yarsuvat’a Armağan, C. IX, 2012/2.
- Soyaslan, Doğan**, Ceza Hukuku Genel Hükümler, Ankara 1998.
- Soyaslan, Doğan**, Ceza Hukuku Özel Hükümler, 3. Baskı, Ankara 1999.
- Soyaslan, Doğan**, Ceza Hukuku Özel Hükümler, 8. Baskı, Ankara 2010.
- Sözüer, Adem**, “Soykırım değil, çünkü...”, in: HPD Hukuki Perspektifler Dergisi, Aralık 2006/9
- Stratenwerth, Günter / Kuhlen, Lothar**, Strafrecht Allgemeiner Teil I, Die Straftat, 5. Auflage, Köln, Berlin, München, 2004.
- Systematischer Kommentar Zum Strafgesetzbuch (Rudolphi Hans Joachim/Eckhard Horn/Erich Samson/Hans-Ludwig Günther), Band II, 4. Auflage, Berlin, Juli, 1990.
- Systematischer Kommentar zum Strafgesetzbuch, (Rudolphi Hans Joachim/Eckhard Horn/Erich Samson/Hans-Ludwig Günther), Band II, 5 und 6. Auflage, Berlin 1995.
- Şahin, Cumhuri**, Saniğın Kolluk Tarafından Sorgulanması, Ankara 1994.
- Şahin, Cumhuri/Neslihan Göktürk**, Ceza Muhakemesi Hukuku I, 10. Baskı, Ankara 2019.
- Şahin, Cumhuri/Göktürk, Neslihan**, Ceza Muhakemesi Hukuku II, 10. Baskı, Ankara 2020.

- Şen, Ersan**, “Suç Üstlenme Suçu Özel Haller”, <https://www.hukukihaber.net/suc-ustlenme-sucu-ozel-haller-makale,7922.html> (Erişim Tarihi: 20.08.2020).
- Şen, Ersan**, “İnsan Üzerinde Bilimsel Deney ve Deneme Suçları”, V. Türk-Alman Tıp Hukuku Sempozyumu, Tıp Ceza Hukukunun Güncel Sorunları, Ankara 2008.
- Şen, Ersan**, Türk Hukuku’nda Telefon Dinleme, Gizli Soruşturmacı, X Muhbir, -Sorular ve Cevaplarla-, 4. Baskı, Ankara 2010.
- Şensoy, Naci**, Basit Hırsızlık ve Çeşitli Mevsuf Hırsızlıklar (Türk Ceza Kanununun 491, 492 ve 493’üncü Maddeleri), 2. Bası, İstanbul 1963.
- Şık, Hüseyin**, 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu’nda Görevi Kötüye Kullanma Suçu (MD. 257), Ankara 2008.
- Taner, Fahri Gökçen**, “Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması Suçu Bir Bileşik Suç mudur?”, AÜHFD, Cilt: 56, 2007/2.
- Taner, Fahri Gökçen**, Türk Ceza Hukukunda Cinsel Özgürlüğe Karşı Suçlar, Ankara, 2013.
- Taşdemir, Kubilay**, Bilişim, Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması ve Dolandırıcılık Suçları, Ankara 2009.
- Taşkın, Ozan Ercan**, “Korunma Tedbiri Alınmaksızın Gerçekleşen Cinsel İlişki Yoluyla HIV Virüsünün Bulaştırılmasında Manevi Unsurun Belirlenmesi Sorunu”, TBB Dergisi, 2008/79.
- Taşkın, Şaban Cankat**, “Haberleşmenin Gizliliğini İhlal Suçu”, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, Yıl: 23, Eylül-Ekim 2010/90.
- Tekinay, Selahattin Sulhi/Akman, Sermet /Burcuoğlu, Haluk /Altop, Atilla**, Tekinay Eşya Hukuku, C. I, 5. Bası, İstanbul 1989.
- Temel, Erhan**, “Alman Hukukunda Sterilizasyon (Kısırlaştırma) Uygulamalarından Kaynaklanan Hukuksal Sorunlar” (Yayınlanmamış Makale).
- Tezcan, Durmuş/Erdem, Mustafa Ruhan /Önok, R. Murat**, Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku, 8. Baskı, Ankara 2012.
- Tezcan, Durmuş/Erdem, Mustafa Ruhan /Önok, R. Murat**, Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku, 17. Baskı, Ankara 2019.
- Tezcan, Durmuş/Erdem, Mustafa Ruhan**, “Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi’nin TCK Tasarısı Hakkındaki Raporu”, Türk Ceza Kanunu Reformu İkinci Kitap Türkiye Barolar Birliği (Editör: Teoman Ergül), Ankara 2004.
- Tezcan, Durmuş/Erdem, Mustafa Ruhan**, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi’nin TCK Tasarısı Hakkındaki Raporu, in: Türk Ceza Ka-

- nunun Reformu, İkinci Kitap, Makaleler, Görüşler, Raporlar (Editör: Ergül Teoman), Ankara 2004.
- Tezcan, Durmuş/Erdem, Mustafa Ruhan**, Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku, 2. Bası, İzmir 2002.
- Tezcan, Durmuş/Erdem, Mustafa Ruhan/Sancaktar, Oğuz**, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Işığında Türkiye'nin İnsan Hakları Sorunu, 2. Bası, Ankara 2004
- Topçu, Kemal**, Kasten Yaralama Sonucu Ölüme Neden Olma, Ankara 2013.
- Toroslu, Haluk**, "Suç Uydurma Suçu", ABD, 2013/1.
- Toroslu, Nevzat**, Ceza Hukuku Özel Kısım, Ankara 2005.
- Toroslu, Nevzat**, Cürümlerin Tasnifi Bakımından Suçun Hukuki Konusu, Ankara 1970.
- Toroslu, Nevzat**, "İftira Cürmünün Hukuki Konusu", AÜHFD, C. 37, 1980/1-4.
- Toroslu, Nevzat/Ersoy, Yüksel**, "Kanunlaşmaması Gereken Bir Tasarı", in: Türk Ceza Kanunu Reformu, İkinci Kitap, Makaleler, Görüşler Raporlar, Türkiye Barolar Birliği, Editör: Teoman Ergül, Ankara 2004.
- Triffterer, Otto**, Österreichisches Strafrecht Allgemeiner Teil, 2. Bası, Wien, 1994.
- Tröndle, Herbert/Fischer, Thomas**, Strafgesetzbuch und Nebengesetze, 54. Auflage, München 2007.
- Tuğrul, Ahmet Ceylani**, İhaleye Fesat Karıştırma ve Rüşvet Suçları, 2. Baskı, Ankara 2013.
- Tunaya, Tarık Zafer**, Siyasal Kurumlar ve Anayasa Hukuku, 5. Bası, İstanbul 1982.
- Tunçer, Asuman İnce**, Yalan Tanıklık Suçu, Ankara 2020.
- Turabi, Selami**, Zimmet Suçları, Ankara 2012.
- Turhan, Faruk**, "Soykırım Suçunda Bir Grubu Tamamen veya Kısmen Yok Etme Amacı ve Ermeni Tehciri Olayı", in: HPD Hukuki Perspektifler Dergisi, Aralık 2006/9.
- Turhan, Faruk**, "Yeni Türk Ceza Kanunu'na Göre Uluslararası Suçların Cezalandırılması", HPD Hukuki Perspektifler Dergisi, Nisan 2005/3.
- Tümerkan, Somay**, Dolandırıcılık Suçu, İstanbul 1987.
- Uğurlu, İbrahim Halil**, Hırsızlık Suçu, Ankara 2010.
- Ünal, Mehmet**, Şekli Eşya Hukuku, Ankara 1990.
- Ünver, Yener**, "Hekimin Cezai Sorumluluğu", Roche Sağlık Hukuku Günleri 1 Tebliğler, İstanbul 2007.

- Ünver, Yener**, TCK'da Düzenlenen Adliyeye Karşı Suçlar, İftira, Suç Uydurma, Suç Üstlenme, Yalan Tanıklık ve Bilirkişilik, İnfaz Kurumlarından Kaçma, 4. Baskı, Ankara 2016.
- Ünver, Yener**, Ceza Hukukuyla Korunması Amaçlanan Hukuksal Hukuksal Değer, Ankara 2003.
- Ünver, Yener**, "Türk Ceza Kanunu'nun ve Ceza Kanunu Tasarısı'nın İnternet Açısından Değerlendirilmesi", İHFM, C.: LIX, 2001/1-2.
- Üzülmez, İlhan**, "Söz Atma ve Sarkıntılık Suçları (TCK. m. 421)", Milletlerarası Hukuk ve Milletlerarası Özel Hukuk Bülteni, Prof. Dr. Ergin Nomer'e Armağan, Yıl: 22, Sayı: 2, İstanbul 2002.
- Üzülmez, İlhan**, "5237 Sayılı Yeni Türk Ceza Kanunu'nda Hürriyet Aleyhine İşlenen Suçlar", Kazancı Hukuk, İşletme Ve Maliye Bilimleri, 2005/5.
- Üzülmez, İlhan**, "Yeni Türk Ceza Kanunu'nda İşkence Ve Eziyet Suçu", İn: Hukuk Ve Adalet, Eleştirel Hukuk Dergisi, 2005/5.
- Üzülmez, İlhan**, Türk Ceza Hukukunda İşkence Suçu, Ankara 2003.
- Üzülmez, İlhan**, Yeni Türk Ceza Kanunu'nun Hürriyete Karşı İşlenen Suçlar Sistemi Çerçevesinde Tehdit, Şantaj ve Cebir Kullanma Suçları, Ankara 2007.
- Üzülmez, İlhan/Akkaş, Ahmet Hulusi**, "Suçun Yapısında Objektif Cezalandırılabilme Şartları", Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. II, Kayseri 2007/1-2.
- Villiger, Mark E.**, Handbuch Der Europäischen Menschenrechtskonvention (EMRK), Zurich 1993.
- Wessels, Johannes /Beulke, Werner**, Strafrecht Allgemeiner Teil, Die Straftat und ihr Aufbau, 36., neu bearbeitete Auflage, Heidelberg 2006.
- Wessels, Johannes /Hettinger, Michael**, Strafrecht Besonderer Teil 1, Straftaten gegen Persönlichkeit- und Gemeinschaftswerte, 23. Auflage, Heidelberg 1999.
- Wessels, Johannes**, Strafrecht Besonderer Teil 1, 6. Bası, Heidelberg 1982.
- Yarsuvat, Duygun**, "Devlet İdaresi Aleyhine Cürümlerin Genel Prensipleri", İÜHFM. Prof. Dr. Naci Şensoy Hatıra Sayısı, C. XXX, 1965/3-4.
- Yaşar, Osman/Gökcan, Hasan Tahsin/Artuç, Mustafa**, Yorumlu-Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, C. II, Ankara 2010.
- Yaşar, Osman/Gökcan, Hasan Tahsin/Artuç, Mustafa**, Yorumlu-Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, C. III, 2. Baskı, Ankara 2014.
- Yaşar, Osman/Gökcan, Hasan Tahsin/Artuç, Mustafa**, Yorumlu-Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, C.: VI, 2. Baskı, Ankara 2014.

- Yaşar, Osman/Gökcan, Hasan Tahsin/Artuç, Mustafa,** Yorumlu-Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, C. V, Ankara 2010.
- Yaşar, Osman/Gökcan, Hasan Tahsin/Artuç, Mustafa,** Yorumlu-Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, C. VI, Ankara 2010.
- Yaşar, Osman,** İçtihatlı Türk Ceza Kanunu, Ankara 2001.
- Yaşar, Osman,** Uygulamada Ve Öğretide Hürriyet Aleyhinde İşlenen Suçlar, Ankara 2001.
- Yazıcıoğlu, R. Yılmaz,** “Tehdit Suçu Üzerine”, in: Yargıtay Dergisi, 1993/3.
- Yazıcıoğlu, R. Yılmaz,** Bilgisayar Suçları Kriminolojik, Sosyolojik ve Hukuki Boyutları ile, İstanbul 1997.
- Yazıcıoğlu, R. Yılmaz Yazıcıoğlu,** “Hukukumuzda TCK’nun 243. Madde Kapsamında Bilişim Sistemine Girme Eylemi”, Bilişim Hukuku, T.C. Yargıtay Başkanlığı, Bilişim Hukuku Konferansı (09-10 Ekim 2008), Ankara.
- Yenidünya, Ahmet Caner** İnsan Ticareti Suçu (TCK. m. 80), Ankara, 2007.
- Yenidünya, Ahmet Caner,** “2004 Türk Ceza Kanunu’nun Kamu İdaresinin Güvenirliğine ve İşleyişine Karşı Suçlara İlişkin Bölümü Hakkında Bir Değerlendirme”, in: Kazancı Hukuk, İşletme ve Maliye Bilimleri Dergisi, 2005/5.
- Yenidünya, Ahmet Caner,** Yargıtay Kararları Işığında Hırsızlık Suçu (TCK md. 141-147), Ankara 2013.
- Yenidünya, Ahmet Caner/Alşahin, Mehmet,** “Bireyin Şerefine Karşı Suçlar”, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, 2007/68.
- Yenidünya, A. Caner/Değirmenci, Olgun,** Mukayeseli Hukukta ve Türk Hukukunda Bilişim Suçları, İstanbul 2003.
- Yenidünya, A. Caner,** “Tefecilik Suç (TCK.m.241)”, Banka ve Finans Hukuku Dergisi, C. II. 2013/6.
- Yerdelen, Erdal,** “İrtikap Suçu (TCK m. 250)”, ERÜHFD, C.: VIII, 2013/2.
- Yıldırım, Akif,** “İftira Suçu”, TBB, 2007/69.
- Yıldız, Ali Kemal,** “Taksirle Öldürme, ERÜHFD, C.: VIII, 2013/2.
- Yıldız, Ali Kemal,** 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu, Açıklamalar-Değerlendirmeler Öğretiden Görüşler ve Yargıtay Kararları, İstanbul 2007.
- Yıldız, Mehmet Emre,** Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması Suçu, Ankara 2015.
- Yılmaz, Sacit,** “Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması Suçu”, TBB Dergisi, 2010/87.

Yılmaz, Sacit, Türk Ceza Hukuku Sisteminde Siber Suçlar, Ankara, Nisan 2016.

Yokuş Sevük, Handan, “5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu’nda Çocukların Cinsel İstismarı ve Reşit Olmayanla Cinsel İlişki Suçları”, Hukuk ve Adalet, 2005/2.

Yokuş Sevük, Handan, 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu’nda Cinsel Saldırı ve Cinsel Taciz Suçları, TBBD, 2005/57.

Yurtcan, Erdener, Yeni Türk Ceza Kanunu ve Yorumu, İstanbul 2004.

Zafer, Hamide, “Sağlık Mesleği Mensuplarının Suçu Bildirmemesi Suçu (TCK m. 280)”, İÜHFİM, C. LXXI, Prof. Dr. Füsun Sokullu Akıncı’ya Armağan, C. II, 2013/1.

Zafer, Hamide, Özel Hayatın ve Hayatın Gizli Alanının Ceza Hukukuyla Korunması (TCK m. 132-134), 1. Baskı, İstanbul 2010.

Prof. Dr. Berrin AKBULUT

CEZA HUKUKU GENEL HÜKÜMLER

Gözden geçirilmiş ve genişletilmiş

9. Baskı

ADALET YAYINEVİ

Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Ceza Hukuku Genel Hükümler

Berrin Akbulut

Hukuk Yayınları Dizisi – 2029

Dokuzuncu Baskı : Eylül, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8209 – 37 – 2

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Ankamat Matbaacılık Sanayi Limited Şirketi
1344. Cadde No: 60 İvedik OSB Yenimahalle/Ankara
Sertifika No: 46700
Tel: (0312) 394 54 94-95

BİBLİYOGRAFYA^(*)^(**)^(***)

- Akbulut, Berrin, “Bağlılık Kuralı”, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Haziran 2010, C. XIV, S. 1, s. 167-214 (Bağlılık Kuralı).
- Akbulut, Berrin, “Ceza Hukukunda Suçun İşlendiği Yer”, 3. Yılında Yeni Ceza Adaleti Sistemi, Editör: Prof. Dr. Bahri Öztürk, Ankara 2009, s. 123-160 (Suçun İşlendiği Yer).
- Akbulut, Berrin, “Ceza Mevzuatında Çocuk ve Çocukların Yakalanması, Gözaltına Alınması”, Prof. Dr. Nur Centel’e Armağan, Yıl 2013, C. 19, S. 2, İstanbul 2013, s. 548 vd.
- Akbulut, Berrin, “5739 Sayılı Kanun Değişikliğinin TCK’nın 50. Maddesiyle İlgili Getirdikleri”, Dünyada ve Türkiye’de Ceza Hukuku Reformları Kongresi, Congress On The Criminal Law Reforms In The World and In Turkey, 26 Mayıs-4 Haziran, C. II, İstanbul 2013.
- Akbulut, Berrin, “İhaleye Fesat Karıştırma Suçu”, CHD, Nisan 2009, Yıl 4, S. 9, s. 41-116.
- Akbulut, Berrin, “Tıp Ceza Hukukunda Nedensellik Bağı”, Tıp Ceza Hukukunun Güncel Sorunları, Ankara 2008, s. 209-296 (Tıp Ceza Hukukunda Nedensellik Bağı).
- Akbulut, Berrin, “Zincirleme Suç&Fikri İçtima”, HPD, Sonbahar 2004, S. 2, s. 163-167 (Zincirleme Suç&Fikri İçtima).
- Akbulut, Berrin, Zincirleme Suça İlişkin Özel Belirlemeler Hakkında Bazı Tespitler, Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Kazancı Hakemli Hukuk Dergisi, Mayıs-Haziran 2010, S. 69-70, s. 133-154 (Zincirleme Suça İlişkin).
- Akbulut, Berrin, Türk Ceza Kanunu İle Kabahatler Kanunu Genel Hükümlerinin Yaptırım Hükümleri Dışında Karşılaştırmalı Olarak İncelenmesi, 2. Baskı, Ankara 2014.
- Akbulut, Berrin, “6284 Sayılı Kanunda Şiddet ve İstanbul Sözleşmesinin TCK Açısından Değerlendirilmesi”, TAAD, 2014, Y. 5, S. 16 (Ocak 2014), s. 141-177.
- Akbulut, Berrin/Aksan, Murat, Ceza Muhakemesi Hukukunda Uzlaştırma, 2. Baskı, Ankara 2019.

([†]) Aynı yazarın birden fazla eserine atıf yapıldığı durumlarda yayın yılı, cilt, eserin ismi veya eserde yer alan bazı kelimeler kısaltma veya belirleyici olarak kullanılmıştır. Bu belirlemeler bibliyografyada eserin sonunda verilmiştir.

(^{**}) Yararlanılan bilgilerin yazar ismi ve başlık olmaksızın yayınlandığı internet adresi, bibliyografyanın sonuna eklenmiştir.

(^{***}) UYAP Mevzuat Programı ve YKD’den alınan Yargıtay, Anayasa Mahkemesi ve Uyuşmazlık Mahkemesi Kararları için bibliyografyada kaynak gösterilmemiştir.

- Akbulut, Berrin/Kareem, Ola Raheem, "Türk Ceza Kanunu ve Irak Ceza Kanununda Çocuk Düşürtme ve Düşürme Suçları", CHD-Ceza Hukuku Dergisi, Yıl 13, S. 37, Ağustos 2018, s. 11-86.
- Akın, Abdulkadir, İnfaz Hukuku, Güncellenmiş 3. Baskı, Ankara 2016.
- Akkaş, Ahmet Hulusi, Bir Güvenlik Tedbiri Olarak Belli Hakları Kullanmaktan Yoksun Bırakılma (Hak Yoksunlukları), Ankara 2021.
- Aktaş, Yusuf, Ceza Davalarında Yasa Yolları, Zamanaşımı ve Süreler, İstanbul 1979.
- Aksan, Murat, "Belli Hakları Kullanmaktan Yoksun Bırakılma", 2. Ceza Hukuku Reformları Kongresi, 2. Criminal Law Reforms Congress, 30 Mayıs-06 Haziran 2015, C. 1, İstanbul 2015, s. 43.
- Aksan, Murat, Ceza Mahkumiyetine Bağlı Hak Yoksunlukları, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Konya 2007, <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>, s. 35 vd. (E.T.09.09.2018) (Ceza Mahkumiyetine Bağlı).
- Aksan, Murat, "Ceza Mahkumiyetine Bağlı Hak Yoksunlukları", Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. III, Sayı 1, Y. 2008, s. 363-417.
- Aksan, Murat, "Yeni TCK'da Yaptırım Sistemi", HPD, S. 2, Sonbahar 2004, 178 vd.
- Alacakaptan, Uğur, Suçun Unsurları, Ankara 1970.
- Alacakaptan, Uğur, İşlenemez Suç, Ankara (tarihsiz).
- Albrecht, Hans-Jörg, (Çev.: Selman Dursun), "Almanya'da Gençlik Adaleti", Çocuklar ve Suç-Ceza, Karşılaştırmalı Güncel Ceza Hukuku Serisi, Ankara 2005, s. 533.
- Ancel, Marc, (Çev.: Sadık Tüzel), "Muassır Mevzuatta "Kanunsuz Ceza Olmaz" Kaidesi", Adliye Ceridesi, 1938, No. 72, s. 1326-1351.
- Artuk, Emin, Ceza Hukukunun Tarihi, in: Ceza Hukuku El Kitabı, İstanbul 1989 (Ceza Hukukunun Tarihi).
- Artuk, Mehmet Emin, "Güvenlik Tedbirlerinin Genel Esasları", Alman-Türk Karşılaştırmalı Ceza Hukuku, C. III, Prof. Dr. Köksal Bayraktar'a Armağan, İstanbul 2010, s. 273-305.
- Artuk, Mehmet Emin, "Yeni Türk Ceza Kanunu'nun Temel İlkeleri", Hukuk ve Adalet, Eleştirel Hukuk Dergisi, Nisan 2005, Yıl 2, S. 5, s. 11-18 (Yeni Türk Ceza Kanunu'nun Temel İlkeleri).
- Artuk, Mehmet Emin, Sinn und Zweck der Strafe und die Maßnahmen zur Sicherung und Besserung im türkischen Strafrecht, Königstein 1979.
- Artuk, Mehmet Emin/Çınar, Ali Rıza, "Yeni Bir Ceza Kanunu Arayışları ve Adalet Alt Komisyonu Tasarısı Üzerine Düşünceler", TBB Türk Ceza Kanunu Reformu, İkinci Kitap, Ankara 2004, s. 37-84.
- Artuk, Mehmet Emin/Gökçen, Ahmet/Yenidünya, A. Caner, Ceza Hukuku, Genel Hükümler (I), Ankara 2002.

- Artuk, Mehmet Emin/Gökçen, Ahmet/Yenidünya, A. Caner, Ceza Hukuku, Genel Hükümler, Yeniden Gözden Geçirilmiş 3. Bası, Ankara 2007.
- Artuk, Mehmet Emin/Gökçen, Ahmet/Yenidünya, A. Caner, Ceza Hukuku, Genel Hükümler, Yenilenmiş Gözden Geçirilmiş 7. Baskı, Ankara 2013 (Genel Hükümler, 2013).
- Artuk, Mehmet Emin/Gökçen, Ahmet/Yenidünya, A. Caner, Ceza Hukuku, Genel Hükümler, 9. Baskı, Ankara 2015 (Genel Hükümler, 2015).
- Artuk, Mehmet Emin/Gökçen, Ahmet/Yenidünya, Ahmet Caner, Ceza Hukuku, Özel Hükümler, Yenilenmiş Gözden Geçirilmiş 13. Baskı, Ankara 2013.
- Artuk, M. Emin/Gökçen, Ahmet/Alşahin, M. Emin/Çakır, Kerim, Ceza Hukuku, Genel Hükümler, 11. Baskı, Ankara 2017.
- Artuk, Mehmet Emin-Alşahin, Mehmet Emin, "Objektif Cezalandırılabilme Şartı ve Zamanaşımı", Prof.Dr. Nur Centel'e Armağan, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, Yıl 2013, C. 19, S.2, s. 31, 32.
- Avcı, Mustafa, Osmanlı Ceza Hukuku Genel Hükümler, Konya 2010.
- Aydın, Öykü Didem, Toplumsal Değişim Sürecinde Türk Ceza Kanunu Reformu Paneli Konuşması, Türk Ceza Kanunu Reformu, Birinci Kitap, Ankara 2004, s. 123-128.
- Ayiter, Kudret, "Roma Ceza Hukukunda Quaestiones Perpetuae ve Cognito Extra Ordinem", Arsebük'e Armağan, Ankara 1958, s. 399-368.
- Aynural, Ömer Metehan, Trafik Güvenliğini Tehlikeye Sokma Suçu (TCK 179/3), İstanbul 2018.
- Aziz, Mehmed, (Editör: Selman Dursun), Osmanlı Ceza Hukuku Mufassal Nazariyyât-ı Ceza, İstanbul 2021.
- Baba, Yasemin, "Alman Öğreti ve Uygulaması Işığında Vazgeçmede Gönüllülük Unsuru", TAAD, 2013, Y. 4, S. 14, s. 1125-1150.
- Bacaksız, Pınar, "Ceza Hukukunda Yükümlülüklerin Çatışması", CHD, Yıl 8, S. 21, Nisan 2013, s. 126 vd.
- Bafra, Jale, "Tıbbi Müdahalelerde Hekimin Cezaî Sorumluluğu", İBD, 1993, C. 67, S. 1-2-3, s. 112- 133.
- Balcı, Meral, Ceza Hukukunda Bağlılık Kuralı Kapsamında Azmeettirme, Ankara 2022.
- Başaran-Yavaşlar, Funda, in: İstanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi Tarafından Düzenlenen İdari Ceza Hukuku Sempozyumu, Ankara 2009, s. 204.
- Baumann, Jürgen, "Über die notwendigen Veränderungen im Bereich des Vermögensschutzes", JZ, 1972, No. 1, s. 1-6.
- Bayraktar, Köksal, "Ceza Hukukunda Suç Olmaktan Çıkarma Akımı", İÜHFİM, 1984, C. L, S. 1-4, s. 197-212 (Suç Olmaktan Çıkarma Akımı).

- Bayraktar, Köksal, “Ceza Kanunundaki Hukuka Uygunluk Nedenleri”, Ceza Hukuku Günleri, 70. Yılında Türk Ceza Kanunu, Genel Hükümler (26-27 Mart 1997 İstanbul), İstanbul 1998, s. 67-74 (Hukuka Uygunluk Nedenleri).
- Bayraktar, Köksal, “Türk Ceza Kanunu Tasarısına İlişkin Genel bir Değerlendirme ve Genel Hükümler Üzerine Birkaç Eleştiri”, TBB Türk Ceza Kanunu Reformu, İkinci Kitap, Ankara 2004, s. 21-35 (Genel Hükümler Üzerine Birkaç Eleştiri).
- Bayraktar, Köksal, Hekimin Tedavi Nedeniyle Cezaî Sorumluluğu, İstanbul 1972 (Hekimin Tedavi Nedeniyle Cezaî Sorumluluğu).
- Beccaria, Cesare, (Çev.: Sami Selçuk), Suçlar ve Cezalar Hakkında, 5. Baskı, Ankara 2015.
- Bekar, Elif, Türk ve Amerikan Ceza Hukukunda Zorunluluk Hali, Ankara 2013 (Zorunluluk Hali).
- Bekar, Elif, Objektif Cezalandırılabilirlik Koşulları ve Bu Koşullar Bağlamında Türk Ceza Kanunu’nda Yer Alan Suçlar, İstanbul 2017 (Objektif Cezalandırılabilirlik Koşulları).
- Benli, Salih, “Geri Vermede Basitleştirilmiş Usul”, TAAD, 2011, C. 1, Yıl 2, S. 6, s. 256 vd.
- Bock, Dennis, “Die strafrechtliche Verfolgungsverjährung”, online.beck.de/?vpath=bibdata/zeits/jus/2006/cont/jus.2006.12.1.htm&pos=24&hlwords=DENN%26%23304%3bS%c3%90DENN%c4%b0S%c3%90BOCK%c3%90+dennis%2cbock+%c3%90+dennis+%c3%90+bock+%c3%90+dennisbock+#xhlhit, s. 13 (E.T.14.07.2014).
- Bohnert, Joachim, “BAföG und Betrug-Zur Ahndung von Falschangaben in Anträgen zur Ausbildungsförderung”, NJW, 2003, Heft 50, s. 3611-3613.
- Bohnert, Joachim, OWiG Ordnungswidrigkeitengesetz, Kommentar, 2. Auflage, München 2007 (OWiG).
- Bozdoğan-Akbulut, Berrin, “Kaçırma ve Alıkoyma Suçları”, SÜHFD, 2000, C. 8, S. 1-2, s. 313-351.
- Brammsen, Joerg, “Erfolgszurechnung bei unterlassener Gefahrverminderung durch einen Garanten”, MDR, 1989, s. 123-127.
- Candan, Turgut, “Danıştay Kararlarında Vergisel Kabahatler ve Yaptırımlar Hukukuna İlişkin Temel İlkeler”, İstanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi Tarafından Düzenlenen İdari Ceza Hukuku Sempozyumu, Ankara 2009, s. 245-284.
- Centel, Nur, “İhmali Davranışla Kasten Öldürme veya Yaralama Suçu (TCK m. 83, 88/2)”, Alman-Türk Karşılaştırmalı Ceza Hukuku, C. III, Prof. Dr. Köksal Bayraktar’a Armağan, İstanbul 2010, s. 75-91.
- Centel, Nur, İn: Çocuk ve Genç Adalet Sistemi Sempozyumu (4-5 Haziran 2005), İstanbul 2006, s. 32.

- Centel, Nur, "Ceza Hukuku Şiddete Karşı Kadını Koruyor mu", Ceza Hukukunda Kadının Şiddete Karşı Korunması, Koç Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuka Genç Yaklaşımlar Konferans Serisi No.1, Editör Nur Centel, İstanbul 2013, s. 1-12.
- Centel, Nur/Zafer, Hamide, Ceza Muhakemesi Hukuku, 11. Bası, İstanbul 2014 (Ceza Muhakemesi Hukuku, 2014).
- Centel, Nur/Zafer, Hamide, Ceza Muhakemesi Hukuku, Yenilenmiş ve Gözden Geçirilmiş 10. Bası, İstanbul 2013.
- Centel, Nur/Zafer, Hamide, Ceza Muhakemesi Hukuku, 14. Bası, İstanbul 2017.
- Centel, Nur/Zafer, Hamide/Çakmut, Özlem, Kişilere Karşı İşlenen Suçlar (C. I), İstanbul 2007.
- Centel, Nur/Zafer, Hamide/Çakmut, Özlem, Türk Ceza Hukukuna Giriş, 8. Bası, İstanbul 2014 (Genel Hükümler, 2014).
- Cin, Mehmet Onursal, "İnsan Üzerinde Deney ve Organ Nakli", (çevrimiçi) www.ceza-bb.adalet.gov.tr/maka-le/147.doc (E.T.10.08.2018).
- Cin, M. Onursal, "Kolluğun Zor Kullanma Yetkisi", Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Milenyum Armağanı, C. 8, 2000, S.1-2, s. 665-686.
- Cin, M. Onursal, "Organ ve Doku Nakilleri", 3. Yılında Ceza Adaleti Sistemi, Editör Bahri Öztürk, Ankara 2009, s. 205-210.
- Cin, M. Onursal, Tıp Etiği ve Cezai Sorumluluk, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Konya 2004, https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorgu_SonucYeni.jsp (E.T.09.09.2018).
- Conte, Philippe, (Çev.: Durmuş Tezcan), "Fransız Ceza Hukukunda Suçun Manevi Unsuru", 3. Yılında Yeni Ceza Adaleti Sistemi, Editör: Bahri Öztürk, Ankara 2009, s. 67-71.
- Corell, Hans, Syposium On the Occasion of the United Nations Convention Against Transnational Organized Crime Panel on "The Challenge of Borderless Cyber-Crime", Introductory Remarks and Concluding Remarks by the Moderator of the Panel, s. 2-3, <http://www.Unodc.org/Palermo/convmainIta.html> (E.T. 25.08.2008).
- Coşkun, Vahap, "16 Nisan 2017 Tarihinde Kabul Edilen Anayasa Değişikliklerinin Değerlendirilmesi", DÜHFD, C. 22, S. 36, Y. 2017, s. 3-30.
- Cramer, Peter, "Die Beteiligung an einer Zuwiderhandlung nach § 9 OWiG", NJW, 1969, Heft 44, s. 1929-1934 (Die Beteiligung).
- Cramer, Peter, Schutz gegenüber Straßenverkehrslärm, in: Schutz gegen Verkehrslärm, Frankfurt 1978.
- Cramer, Peter, Straßenverkehrsrecht StVO–StGB, Kommentar, Frankfurt 1971 (Straßenverkehrsrecht).
- Cremer, Wolfram, "Verwaltungsstrafrecht in den Entscheidungen des Europaischen Gerichtshofs für Menschenrechte", İstanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi Tarafından Düzenlenen İdari Ceza Hukuku Sempozyumu, Ankara 2009, s. 185-196.

- Çağan, Nami, Vergilendirme Yetkisi, İstanbul 1982.
- Çakmut, Özlem Yenerer, "Tıpta Aydınlatma ve Rıza", Roche Sağlık Hukuku Günleri, Tebliğler, 2007, s. 1-31.
- Çakmut, Özlem Yenerer, "5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nda Trafik Güvenliğini Tehlikeye Sokma Suçları (TCK m. 179-180)", Alman-Türk Karşılaştırmalı Ceza Hukuku, C. III, Prof. Dr. Köksal Bayraktar'a Armağan, İstanbul 2010, s. 771-794.
- Çakmut, Özlem Yenerer, "Kişi Hürriyetinden Yoksun Kılma Suçu (TCK m. 109), Prof. Dr. Nur Centel'e Armağan, s. 588.
- Çınar, Ali Rıza, "Ceza Yasasında Alkollü Araç Kullanma Suçu", Tıp Ceza Hukukunun Güncel Sorunları, Ankara 2008, s. 647-700.
- Çöpür, Mazlum/Eryılmaz, Ahmet/Çakmak, Duran, "Alkol, Madde Kullanımı ve Yasal Sorunlar", Okmeydanı Tıp Dergisi, 2014, 30 (Ek Sayı 2), s. 84.
- Daragenli, Vesile Sonay, "Tehlike Suçları", Prof. Dr. Sahir Erman'a Armağan, İstanbul 1999, s. 163-188.
- Değirmenci, Olgun, "Ceza Hukukunda Yanılma Kavramı ve Hukuka Uygunluk Nedenlerinde Yanılma", <http://tbbdergisi.barobirlik.org.tr/m2014-110-134> (E.T.22.03.2017).
- Demirbaş, Timur, Ceza Hukuku, Genel Hükümler, 4. Bası, Ankara 2006.
- Demirbaş, Timur, Ceza Hukuku, Genel Hükümler, Ankara 2002.
- Demirbaş, Timur, Ceza Hukuku, Genel Hükümler, Güncellenmiş 10. Baskı, Ankara 2014 (Ceza Hukuku, 2014).
- Demirbaş, Timur, "Türk Ceza Kanunu'nda Hukuka Uygunluk Nedenlerinde Sınırın Aşılması", Prof. Dr. Hayri Domaniç'e Armağan, İstanbul 1995, s. 277-286 (Hukuka Uygunluk Nedenlerinde).
- Demirel, Muhammed, Suça İştirakte Bağlılık Kuralı, İstanbul 2017.
- Demirel, Muhammed, "Alman Hukukuyla Karşılaştırmalı Yardım Etme Hareketleri", Ceza Hukuku ve Kriminoloji Dergisi-Journal of Penal Law and Criminology, 2017, 5(2), s. 119-161.
- Demirel, Muhammed, "Uyuşturucu Madde Ticareti Suçlarında Alıcı Kılığına Giren Kolluk Görevlisinin Hukuki Niteliği ve Cezalandırılabilirliği", CHD, Nisan 2018, S. 36, s. 101-159.
- Demirel, Ömer, Faruk/Balcıoğlu, İbrahim, "Alkol ve Madde Bağımlılığında Ceza Sorumluluğu ve Fiil Ehliyeti", Yeni Symposium Dergisi, 2015, C. 53, S. 1, 2015 / *New Symposium Journal, Volume 53, Number 1, 2015*, s. 29.
- Demirtaş, Soner, "Alman İçtima Öğretisinde Doğal Hareket Tekliği", TAAD, Yıl 7, S. 28 (Ekim 2016).
- Demren-Dönmez, Burcu: "Ceza Sorumluluğunu Azaltan Bir Neden Olarak Haksız Tahrik", İÜHFİM, C. 71, Prof. Dr. Füsun Sokullu Akıncı'ya Armağan, 2013/1, s. 274.

- Doğan, Koray, *Netice Sebebiyle Ağırlaşmış Suçlar*, Ankara 2011.
- Doğru, Osman, *Yaşama Hakkı, Anayasa Mahkemesine Bireysel Başvuru El Kitapları Serisi-5*, anayasa.gov.tr (12.05.2020).
- Donay, Süheyl, “Ceza Normunun Yer, Kişi ve Zaman Yönünden Uygulanması”, *Ceza Hukuku Günleri*, 70. Yılında Türk Ceza Kanunu, Genel Hükümler (26-27 Mart 1997 İstanbul), İstanbul 1998, s. 13-21.
- Donay, Süheyl, “İdarenin Ceza Verme Yetkisi Konusunda Anayasa Mahkemesinin Bir Kararı Üzerine Düşünceler”, *İÜHFMD* 1972, C. XXXVII, S. 1-4, s. 411-427 (İdarenin Ceza Verme Yetkisi).
- Dönmezer, Sulhi, *Basın ve Hukuku*, İstanbul 1976.
- Dönmezer, Sulhi, *Kişilere ve Mala Karşı Cürümler*, 16. Bası, İstanbul 2001.
- Dönmezer, Sulhi/Erman, Sahir, *Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku, Genel Kısım (C. I)*, Onüçüncü Tıpkı Bası, İstanbul 1997 (C. I).
- Dönmezer, Sulhi/Erman, Sahir, *Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku, Genel Kısım (C. II)*, Yeniden Gözden Geçirilmiş Onbirinci Bası, İstanbul 1997 (C. II).
- Dönmezer, Sulhi/Erman, Sahir, *Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku, Genel Kısım (C. III)*, Yeniden Gözden Geçirilmiş Onikinci Bası, İstanbul 1997.
- Dönmezer, Sulhi/Erman, Sahir, *Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku (C. I), Giriş-Tarihçe-Kaynaklar-TCK'nın Uygulanması*, Bayraktar, Köksal/Keskin-Kiziroğlu, Serap/Zafer, Hamide/Sınar, Hasan/Önok, Murat/Erman, Barış tarafından yayınlanmış 14. Bası, İstanbul 2016.
- Dursun, Selman, *Disiplinler Arası Bir Yaklaşımla Ceza Hukukunda Hareket Kavram ve Terimi, Almanca ve İngilizce Literatürle Karşılaştırmalı*, Ankara 2021.
- Dülger, İbrahim, “Müsadere”, 2. Ceza Hukuku Reformları Kongresi, 2. Criminal Law Reforms Congress, 30 Mayıs-06 Haziran 2015, C. 1, İstanbul 2015, s. 209.
- Ebner, Markus, “Die rechtfertigende Pflichtenkollision im Verkehrsstraf- und ordnungswidrigkeitenrecht”, *SVR*, 2006/6, s. 202.
- Ekici-Şahin, Meral, *Ceza Hukukunda Rıza*, İstanbul 2012.
- Ekici-Şahin, Meral, “İştirak Halinde İşlenen Suçlarda Suça Etki Eden Nedenlerin Şeriklere Sirayeti”, *AÜHFD*, 64 (3), 2015, s. 637-686.
- Engländer, Armin, *Grund und Grenzen der Nothilfe*, Tübingen 2008.
- Erdem, Mustafa Ruhan, “Netice Yüzünden Ağırlaşan Suçlar”, 3. Yılında Yeni Ceza Adaleti Sistemi, Editör: Bahri Öztürk, Ankara 2009, s. 105-112 (Netice Yüzünden Ağırlaşan Suçlar).
- Erdem, Mustafa Ruhan, “Yeni TCK'da Faillik ve Suç Ortaklığı”, *HPD*, 2005, S. 5, s. 204-215 (Faillik ve Suç Ortaklığı).

- Erdem, Mustafa Ruhan, Toplumsal Değişim Sürecinde Türk Ceza Kanunu Reformu Paneli Konuşması, TBB Türk Ceza Kanunu Reformu, Birinci Kitap, Ankara 2004, s. 194-195.
- Erdin, Selim, Türk Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukukunda Önödeme (TCK m. 75), Ankara 2021.
- Erdurak, Yılmaz Güngör, Notlu İçtihatlı Türk Ceza Kanunu, 3. Baskı, Ankara 1994.
- Erem, Faruk, Türk Ceza Kanunu Şerhi, Genel Hükümler (C. I), Ankara 1993 (C. I).
- Erem, Faruk, Türk Ceza Kanunu Şerhi, Özel Hükümler (C. II), Ankara 1993.
- Erem, Faruk, Ümanist Doktrin Açısından Türk Ceza Hukuku, Özel Hükümler (C. IV), Üçüncü Baskı, Ankara 1985.
- Erem, Faruk/Danışman, Ahmet/Artuk, Mehmet Emin, Ceza Hukuku, Genel Hükümler, Ankara 1997.
- Eren, Fikret, Sorumluluk Hukuku Açısından Uygun İlliyet Bağı Teorisi, Ankara 1975.
- Eren, Fikret, Borçlar Hukuku, Genel Hükümler, 9. Bası, İstanbul 2006.
- Ergül, Teoman, Toplumsal Değişim Sürecinde Türk Ceza Kanunu Reformu Paneli Konuşması, TBB Türk Ceza Kanunu Reformu, Birinci Kitap, Ankara 2004, s. 69-73.
- Erman, Sahir, Hakaret ve Sövme Suçları, İstanbul 1989.
- Erman, Sahir/Özek, Çetin, Ceza Hukuku, Özel Bölüm, Kişilere Karşı İşlenen Suçlar, İstanbul 1994.
- Ermış, Münip, "İfade ve Örgütlenme Özgürlüğü Açısından Tasarı", TBB Türk Ceza Kanunu Reformu, İkinci Kitap, Ankara 2004, s. 255-281.
- Esen, Selin, "2016 Anayasa Değişiklik Teklifinin Değerlendirilmesi", Ankara Barosu Dergisi, 2016/4, s. 65.
- Eser, Albin, (Çev.: Feridun Yenisey), "Son Yüzyıl İçinde Almanya'daki Ceza Düzenlemeleri, Geçmişe Bir Bakış ve Gelecekteki Eğilimler", YD, 1989, C. 15, S. 1-4, s. 12-36.
- Feyzioğlu, Metin, "Yasama Dokunulmazlığı Üzerine Düşünceler", Prof. Dr. Çetin Özek Armağanı, İstanbul 2004, s. 397-428.
- Freund, Georg, Strafrecht, Allgemeiner Teil, Personale Straftatlehre, 2. Auflage, Berlin/Heidelberg 2009.
- Frisch, Wolfgang, (Çev.: Hakan Hakeri), "Hukuk Devleti Ceza Hukukunda Cezalandırılabilirliğin Esaslı Şartları", Türk Ceza Kanunu Tasarısı İçin Müzakereler, Konya 1998, s. 93-141.
- Gallas, Wilhelm, (Çev.: İzzet Özgenç), "Cezalandırılabilirliğin Temelleri ve Sınırları Suç Kavramı Üzerine Düşünceler", SÜHFD, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu'nda Yapılan Son Değişiklikler Sempozyumu Özel Sayısı, 1994, C. 4, S. 1-2, s. 305-327.

- Göhler, Erich, "Das neue Gesetz über Ordnungswidrigkeiten", JZ, 1968, No. 18, s. 583-591 (Das neue Gesetz).
- Göhler, Erich, Ordnungswidrigkeitengesetz, 15., neu bearbeitete Auflage, München 2009 (Göhler).
- Gökçen, Ahmet, "1296 (1879) Tarihli Usul-i Muhakemat-ı Cezaî ye Kanun-ı Muvakkatı (1)", SÜHFD, Ceza Muhakemeleri Usuli Kanunu'nda Yapılan Son Değişiklikler Sempozyumu Özel Sayısı, 1994, C. 4, S. 1-2, s. 203-288.
- Gökçen, Ahmet, "Türk Ceza Hukuku'nda Tekerrür", KHUKA, Eylül 2003, s. 129-144, www.akader.info/KHUKA/index.htm.(E.T. 10.09.2010).
- Gökçen, Ahmet, "Türk Ceza Hukukunda Zamanaşımı", KHUKA, Mart 2004, s. 19-50, www.akader.info/KHUKA/index.htm. (E.T. 10.09.2010).
- Gökçen, Ahmet, "Yardım Toplama Kanunu'nun 29. Maddesinin Uygulanışı, Yargıtay'ın Konu İle İlgili Kararlarının Özellikle Kanunilik İlkesi ve İdarenin Düzenleyici İşlemlerle Suç İhdası Yönünden Değerlendirilmesi", Hukuk Araştırmaları, 1995, C. 9, S. 1-3, s. 179-202.
- Gökçen, Ahmet, Tanzimat Dönemi Osmanlı Ceza Kanunları ve Bu Kanunlardaki Ceza Müeyyideleri, İstanbul 1989 (Tanzimat Dönemi).
- Gökçen, Ahmet, "Hürriyete Karşı Suçlar" (5237 sayılı TCK m. 106-122), www.ceza-bb.adalet.gov.tr/makale/117.doc, s. 11, 12.
- Gölcüklü, Feyyaz, "İdari Ceza Hukuku ve Anlamı; İdarenin Cezaî Müeyyide Tatbiki", AÜSBFD, 1963, C. XVIII, No. 2, s. 115-182.
- Götz, Volkmar, Allgemeines Polizei-und Ordnungsrecht, 12. Auflage, Göttingen 1995.
- Grispigni, Filippo, "Alman Doktrininde Yeni Bir Suç Nazariyesi (Gayeli Hareket Nazariyesi), (Çev.: Nurullah Kunter), İÜHFİM, 1952, C. XVII, S. 1-2, s. 533-547.
- Gropp, Walter, (Çev.: Faruk Turhan), "Alman Bakışına Göre Türk Ceza Kanunu 1989 Öntasarısında Hukuka Uygunluk Sebepleri", Türk Ceza Kanunu Tasarısı İçin Müzakereler, Konya 1998, s. 205-233 (Hukuka Uygunluk Sebepleri).
- Gropp, Walter, "Die Pflichtenkollision: weder eine Kollision von Pflichten noch Pflichten in Kollision", Festschrift für Hans Joachim Hirsch zum 70. Geburtstag am 11. April 1999, Berlin/New York 1999, s. 207-224.
- Gropp, Walter, Strafrecht, Allgemeiner Teil, 3. Auflage, Berlin 2005 (Strafrecht).
- Gül, Ahmet, Doğrudan Dolaylı Bilişim Suçları, Ankara 2016.
- Güleç, Gülcan, "Bağımlılık ve Bağımlılar", Uyuşturucu ile Mücadelede Hukuk Sempozyumu, Ankara 2018 (Editörler: Yener Ünver/Kerem Öz).
- Güleç, Gülcan/Köşger, Ferdi/Eşsizoglu, Altan, "DSM-5'te Alkol ve Madde Kullanım Bozuklukları *Alcohol and Substance Use Disorders in DSM-5*", http://www.cappsy.org/archives/vol7/no4/cap_07_04_09.pdf, s. 449 vd.

- Gülşen, Recep, "Yeni Türk Ceza Kanunu ve Milletlerarası Ceza Hukuku Bağlamında "Non Bis İn İdem" İlkesi", Prof. Dr. Hüseyin Hatemi'ye Armağan, Sosyal Bilimler Araştırma Dergisi, 2005, Yıl III, S. 6, s. 317-345.
- Günay, Erhan, Uygulamalı-Örneklî Dava ve Ceza Zamanaşımı, Gözden Geçirilmiş 3. Baskı, Ankara 2008.
- Günday, Metin, İdare Hukuku, Güncelleştirilmiş 8. Baskı, Ankara 2003.
- Güngör, Devrim, "Ceza Hukukunda Kural Üzerinde Hata", <http://tbbdergisi.barobirlik.org.tr/m2007-68-288> (E.T.22.03.2017).
- Hafizoğulları, Zeki, "Kusurluluğu Kaldıran Bir Neden Olarak Ceza Hukukunda İstenemezlik İlkesi (Nichtzumutbarkeit L'inesigibilita)", <http://www.zekihafizogullari.com/Makaleler/istenemezlik.pdf> (E.T. 20.10.2010).
- Hafizoğulları, Zeki, "Yeni Türk Ceza Kanununun Yorumu Meselesi", Türk Hukuk Kurumu Yetmişbirinci Kuruluş Yılı Armağanı, Ankara 2005, s. 69-81.
- Hafizoğulları, Zeki, "5237 s. Türk Ceza Kanununda Cezalar ve Güvenlik Tedbirleri", www.baskent.edu.tr/~zekih/ogrenci/cezalarigt.doc (E.T.22.07.2015), s. 18.
- Hafizoğulları, Zeki, Ceza Normu, Normatif Bir Yapı Olarak Ceza Hukuku Düzeni, Gözden Geçirilmiş, Ek Konulmuş, İkinci Baskı, Ankara 1996 (Ceza Normu).
- Hafizoğulları, Zeki/Özen, Muharrem, Türk Ceza Hukuku, Genel Hükümler, Tıpkı Basım 4. Baskı, Ankara 2011.
- Haft, Fritjof, Strafrecht Besonderer Teil, 6. Auflage, München 1997.
- Hakeri, Hakan, "Amerikan Ceza Hukukuna Giriş", http://portal.hakanhakeri.com/index.php?option=com_content&task=view&id=87&Itemid=1 (E.T. 20.10.2010).
- Hakeri, Hakan, "Ceza Hukukunda Önemsiz Hareketler", TBBD, 2007, Yıl 20, S. 69, s. 55-96 (Önemsiz Hareketler).
- Hakeri, Hakan, "Yargıtay Kararlarında Nedensellik Bağı", Alman-Türk Karşılaştırmalı Ceza Hukuku, C. III, Prof. Dr. Köksal Bayraktar'a Armağan, İstanbul 2010, s. 93-110 (Nedensellik Bağı).
- Hakeri, Hakan, "Yeni Türk Ceza Kanunu'nda İhmalî Suçlar", Hukuk ve Adalet, Eleştirel Hukuk Dergisi, Nisan 2005, Yıl 2, S. 5, s. 112-155 (Yeni Türk Ceza Kanunu'nda).
- Hakeri, Hakan, Ceza Hukuku, Genel Hükümler, 18. Baskı, Ankara 2015 (Ceza Hukuku).
- Hakeri, Hakan, Ceza Hukukunda İhmal Kavramı ve İhmalî Suçların Çeşitleri, Ankara 2003 (İhmal Kavramı).
- Hakeri, Hakan, "Alman Ceza Hukuku'nda Müteselsil Suç", Khuka, 1999, Yıl 2, s. 240, 241.
- Hakeri, Hakan, Tıp Hukuku, 9. Baskı, Ankara 2015.

- Hakeri, Hakan, Tıp Hukuku, Temel Bilgiler, Güncellenmiş 2. Baskı, Ankara 2009 (Temel Bilgiler).
- Hakeri, Hakan, Toplumsal Değişim Sürecinde Türk Ceza Kanunu Reformu Paneli Konuşması, TBB Türk Ceza Kanunu Reformu, Birinci Kitap, Ankara 2004, s. 120-123.
- Hakeri, Hakan/Akbulut, Berrin/Aksan, Murat, Ceza Hukuku, Genel Hükümler, Pratik Çalışmaları, Gözden Geçirilmiş ve Genişletilmiş 8. Baskı, Konya 2013.
- Hancı, Hamit, Malpraktis, Tıbbi Girişimler Nedeniyle Hekimin Ceza ve Tazminat Sorumluluğu, 3. Baskı, Ankara 2006.
- Hatemi, Hüseyin, Kişiler Hukuku Dersleri, 2. Bası, İstanbul 2001.
- Heidingsfelder, Thomas, Der umgekehrte Subsumtionsirrtum, Berlin 1991.
- Heinz, Wolfgang, (Çev.: Mustafa Ruhan Erdem), “Çocuk ve Genç Suçluluğu-Ceza yasa Koyucusunun Harekete Geçmesini mi Bekliyor?”, Çocuklar ve Suç-Ceza, Karşılaştırmalı Güncel Ceza Hukuku Serisi, Ankara 2005, s. 274.
- Henkel, Heinrich, “Zumutbarkeit und Unzumutbarkeit als regulatives Rechtsprinzip”, Festschrift für Edmund Mezger zum 70. Geburtstag am 15. 10. 1953, München 1954, s. 249-310.
- Heinrich, Bernd, Ceza Hukuku, Genel Kısım-I (Editör: Yener Ünver), Ankara 2014.
- Heinrich, Bernd, Ceza Hukuku, Genel Kısım-II (Editör: Yener Ünver), Ankara 2015.
- Hilgendorf, Eric, (Çev.: Ali Kemal Yıldız), “Ceza Hukuku ve Çok Kültürlülük-Alman Ceza Hukuku Öğretisinin Hassaslaşması Üzerine Bir Değerlendirme”, Alman –Türk Karşılaştırmalı Ceza Hukuku, C. III, Prof. Dr. Köksal Bayraktar’a Armağan, İstanbul 2010, s. 59-74.
- Hirsch, Hans Joachim, (Çev.: Yener Ünver), “Kusur İlkesi ve Ceza Hukukundaki Fonksiyonu”, Türk Ceza Kanunu Tasarısı İçin Müzakereler, Konya 1998, s. 297-315 (Kusur İlkesi).
- Hirsch, Hans Joachim, “Soziale Adäquanz und Unrechtslehre”, ZStW, 1962, Band 74, s. 78-135.
- Honig, Richard, (Çev.: Yavuz Abadan), “İllyet Nazariyesine Dair”, İÜHFİM, 1936, S. 1-4, s. 169-188.
- Işıka, Sertaç, Gönüllü Vazgeçme, İstanbul 2021.
- İçel, Kayıhan, Ceza Hukukunda Taksirden Doğan Sübjektif Sorumluluk, İstanbul 1967 (Taksirden Doğan Sübjektif Sorumluluk).
- İçel, Kayıhan, “Ceza Yasalarının Uygulanması Açısından Yürütme Erkinde Sorumsuzluğun ve Dokunulmazlığın Yeni Boyutları”, İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi Y. 16, Güz S. 32, 2017/2, s. 70.
- İçel, Kayıhan, “İdari Ceza Hukuku ve Kabahatleri Suç Olmaktan Çıkarma Eğilimi”, İÜHFİM, 1984, C. L, S. 1-4, s. 117-131 (Kabahatleri Suç Olmaktan Çıkarma Eğilimi).

- İçel, Kayıhan, Suçların İctimai, İstanbul 1972 (Suçların İctimai).
- İçel, Kayıhan/Donay, Süheyl, Karşılaştırmalı ve Uygulamalı Ceza Hukuku, Genel Kısım, 1. Kitap, Yenileştirilmiş 3. Bası, İstanbul 1999.
- İçel, Kayıhan/Erman, Barış, "Yasama Sorumsuzluğu ve Dokunulmazlığı", Prof. Dr. Çetin Özek Armağanı, İstanbul 2004, s. 475-478.
- İçel, Kayıhan/Evik, Hakan A., İçel Ceza Hukuku, Genel Hükümler, 2. Kitap, Suçun Yapısal Unsurları ve Özel Görünüş Biçimleri, Yenilenmiş 4. Bası, İstanbul 2007.
- İçel, Kayıhan/Sokullu-Akıncı, Füsün/Özgenç, İzzet/Sözüer, Adem/Mahmutoğlu, Fatih M./Ünver, Yener, Suç Teorisi (2. Kitap), 2. Bası, İstanbul 2000.
- İçel, Kayıhan/Sokullu-Akıncı, Füsün/Özgenç, İzzet/Sözüer, Adem/Mahmutoğlu, Fatih M./Ünver, Yener, Yaptırım Teorisi (3. Kitap), 2. Bası, İstanbul 2002 (Yaptırım Teorisi).
- İçel, Kayıhan/Ünver, Yener, Karşılaştırmalı Ceza Hukuku Yasaları, 4. Bası, İstanbul 2005.
- İçel, Kayıhan/Yurtcan, Erdener, "Alman Düzene Aykırılıklar Kanunu", İÜHFİM, 1971, C. XXXVI, S. 1-4, s. 439-482.
- İçer, Zafer, Suça Teşebbüste Hazırlık Hareketleri ile İcra Hareketlerinin Birbirinden Ayrılması, İstanbul 2021.
- İlhan, Abdulkadir/Erel, Kemalettin/Fazla, Yüksel/Örer, Fatma Betül/Çakıl, Dursun/Köse, Mehmet/Halitoğlu, Coşkun/Bozoğlu, Süleyman/Kurşun, Ömer Faruk/Kır, Oğuzhan, Yargıtay Ceza Genel Kurulu Kararları (2005-2015), Ankara 2015.
- İnan, Aslan, İnternet El Kitabı, 6. Basım, İstanbul 2000.
- Jakobs, Günther, Strafrecht, Allgemeiner Teil, Die Grundlagen und die Zurechnungslehre, 2. Auflage, Berlin/New York 1993.
- Jescheck, Hans Heinrich, (Çev.: Teoman Oğuzhan), "Almanya'da Ceza Hukuku Reformu Genel Bölüm", İÜHFİM, 1980, C. XLIV, S. 1-4, s. 11-53.
- Jescheck, Hans Heinrich, (Çev.: Adem Sözüer), "1989 Türk Ceza Kanunu Öntasarısının Genel Hükümleri Hakkında Karşılaştırmalı Bir İnceleme", Türk Ceza Kanunu Tasarısı İçin Müzakereler, Konya 1998, s. 25-38 (1989 Türk Ceza Kanunu).
- Jescheck, Hans Heinrich, (Çev.: Feridun Yenisey), Almanya Federal Cumhuriyeti Ceza Hukukuna Giriş, İstanbul 1989 (Almanya Federal Cumhuriyeti).
- Jescheck, Hans Heinrich, "Das deutsche Wirtschaftsstrafrecht", JZ, 1959, No. 15/16, s. 457-462 (Das deutsche Wirtschaftsstrafrecht).
- Jescheck, Hans Heinrich, Lehrbuch des Strafrechts, Allgemeiner Teil, 4. vollständig neubearbeitete und erweiterte Auflage, Berlin 1988 (Lehrbuch).
- Jescheck, Hans-Heinrich/Weigend, Thomas, Lehrbuch des Strafrechts, Allgemeiner Teil, 5. Auflage, Berlin 1996.

- Joecks, Wolfgang, Strafgesetzbuch, Studienkommentar, München 1999.
- Joecks, Wolfgang, Studienkommentar StGB, 5. Auflage, München 2004.
- Kaban, Mater/Aşaner, Halim/Güven, Özcan/Yalvaç, Gürsel, Yargıtay Ceza Genel Kurulu Kararları (Eylül 1996-Temmuz 2001), Ankara 2001.
- Kangal, Zeynel T., "Cezalandırılabilirliğin Objektif Koşulları", İÜHFM, C. LXVIII, S. 1-2, s. 154.
- Kangal, Zeynel T., Kabahatler Hukuku, İstanbul 2011.
- Kangal, Zeynel T., Tüzel Kişilerin Ceza Sorumluluğu, Ankara 2003 (Tüzel Kişilerin).
- Kangal, Zeynel T., "Türk Ceza Hukukunda Haksız Tahrik", EÜHFD, 2010, C. XIV, S. 3-4, s. 19-68.
- Karaaslan, Reşit, "Beyaz Normların Yanılma Teorisi Açısından Değerlendirilmesi", 5. Türk-Kore Ceza Hukuku Günleri, Karşılaştırmalı Hukukta Ekonomik Suçlar Uluslararası Sempozyumu, Tebliğler, Cilt I, Ankara 2020, s. 164, dipnot 7.
- Karakehya, Hakan, İradilik Unsuru Bağlamında Ceza Hukukunda Kast, Ankara 2010.
- Karakoç, Yusuf, Genel Vergi Hukuku, Gözden Geçirilmiş ve Genişletilmiş 4. Bası, Ankara 2007.
- Karakehya, Hakan, Ceza Muhakemesi Hukuku, 3. Baskı, Eskişehir, 2019.
- Karakehya, Hakan/ İnce-Tuncer, Asuman, Türk Ceza Muhakemesinde Seri Muhakeme ve Basit Yargılama, Ankara 2021.
- Karlsruher Kommentar zum Gesetz über Ordnungswidrigkeiten, 3., neu bearbeitete Auflage, München 2006 (KKOWiG).
- Katoğlu, Tuğrul, "Türk Ceza Kanunu ve Hukuka Uygunluk Nedenlerinin Sistematiği", Alman-Türk Karşılaştırmalı Ceza Hukuku, C. III, Prof. Dr. Köksal Bayraktar'a Armağan, İstanbul 2010, s. 147-154 (Türk Ceza kanunu).
- Katoğlu, Tuğrul, Ceza Hukukunda Hukuka Aykırılık, Ankara 2003.
- Katoğlu, Tuğrul, Ceza Kanunlarının Zaman Bakımından Uygulanması, Ankara 2008 (Zaman Bakımından Uygulanması).
- Keçelioğlu, Elvan, Taksirli Suçun Dogmatiği, Ankara 2015 (Taksirli Suçun Dogmatiği).
- Keçelioğlu, Elvan, "Ceza Hukukunda İçtihadın Sınırı, Yorum ve Kıyas", Türkiye Adalet Akademisi Dergisi, Yıl 3, S. 11, Ekim 2012, s. 77-100.
- Kelsen, H., (Çev.: Zeki Hafızoğulları), "Nedensellik ve İsnadiyet", AÜHFD, 1978, C. XXXV, S. 1-4, s. 219-233.

- Keskin, Serap, "Suç Ortaklığı", Ceza Hukuku Günleri, 70. Yılında Türk Ceza Kanunu, Genel Hükümler (26-27 Mart 1997 İstanbul), İstanbul 1998, s. 227-233 (Keskin Suç Ortaklığı).
- Keskin Kızıroğlu, Serap, "5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nda Kasten Yaralama Suçu", 3. Yılında Yeni Ceza Adaleti Sistemi, Editör: Prof. Dr. Bahri Öztürk, Ankara 2009, s. 191-204.
- Keyman, Selahattin, "Hekimin Cezaî Sorumluluğu", AÜHFD, 1978, C. XXXV, S. 1-4, s. 57-89.
- Keyman, Selahattin, Türk Hukukunda Af (Genel Af-Özel Af), Ankara 1965.
- Keyman, Selahattin, "Hukukta Bir Tanım Denemesi", Prof.Dr. Akif Erginay'a 65 Yaş Armağanı, Ankara 1981, s. 3-29.
- Keyman, Selahattin, "Suç Genel Teorisinin İki Temel Sorunu: Genel ve Soyut Hareket Kavramı-Suçun İncelenmesinde Tekci ve Tahlihci Yöntemler", Prof. Dr. Fadıl Hakkı Sur'un Anısına Armağan, Ankara 1983, s. 429-467.
- Kıdıl, Fahrettin, "Cezalandırmanın Amacı ve "Umut Hakkı" Bağlamında Koşullu Salıverilme Yasakları Prohibitions Of Conditional Release In The Context Of Purpose Of Punishment And "The Right To Hope", TBB Dergisi, 2018 (138), s. 52.
- Kılıçoğlu, Ahmet, Sorumluluk Açısından Basın Özgürlüğünün Özel Hukuktaki Yeri, Yargıtay Dergisi, 1987.
- Kienapfel, Diethelm, "Beteiligung und Teilnahme", NJW, 1970, Heft 41, s. 1826-1833.
- Kitapçıoğlu-Yüksel, Tülay, Özgü Suç, İstanbul 2021.
- Knemeyer, Franz Ludvig, Polizei-und Ordnungsrecht, 7. Auflage, München 1998.
- Koca, Mahmut, "Türk Ceza Hukukunda Hata", 3. Yılında Yeni Ceza Adaleti Sistemi, Editör: Prof. Dr. Bahri Öztürk, Ankara 2009, s. 81-103.
- Koca, Mahmut, "Türk Ceza Kanunu'nun Yer Bakımından Uygulanması", Hukuk ve Adalet, Eleştirel Hukuk Dergisi, Yıl 2, 2005, S. 5, s. 23-41.
- Koca, Mahmut, "YTCK'da Hukuka Uygunluk Sebepleri", Ceza Hukuku Dergisi, Yıl 1, 2006, S. 1, s. 111-143.
- Koca, Mahmut, "6222 Sayılı Sporda Şiddet ve Düzensizliğin Önlenmesine Dair Kanunda Düzenlenen Suçlar ve Kabahatler", Sporda Şiddet ve Düzensizliğin Önlenmesi Kanunu, Güncellenmiş 2. Bası, Ankara 2012.
- Koca, Mahmut/Üzülmez, İlhan, Türk Ceza Hukuku, Genel Hükümler, Gözden Geçirilmiş ve Güncellenmiş 7. Baskı, Ankara 2014 (Genel Hükümler).
- Koca, Mahmut/Üzülmez, İlhan, Türk Ceza Hukuku, Genel Hükümler, Gözden Geçirilmiş ve Güncellenmiş 8. Baskı, Ankara 2015 (Genel Hükümler, 2015).
- Koca, Mahmut/Üzülmez, İlhan, Türk Ceza Hukuku, Genel Hükümler, Gözden Geçirilmiş ve Güncellenmiş 9. Baskı, Ankara 2016 (Genel Hükümler, 2016).
- Koca, Mahmut/Üzülmez, İlhan, Türk Ceza Hukuku, Özel Hükümler, Gözden Geçirilmiş ve Güncellenmiş 4. Baskı, Ankara 2017 (Özel Hükümler, 2017).

- Koca, Mahmut/Üzülmez, İlhan, Türk Ceza Hukuku, Özel Hükümler, Gözden Geçirilmiş ve Güncellenmiş 3. Baskı, Ankara 2016 (Özel Hükümler, 2016).
- Kocasakal, Ümit, in: Ceza Hukuku Günleri, 70. Yılında Türk Ceza Kanunu, Genel Hükümler (26-27 Mart 1997 İstanbul), İstanbul 1998, s. 272.
- Kocasakal, Ümit/Aksoy, Emine Eylem/Memiş, Pınar, "Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararlarında İfade Özgürlüğü", <http://www.tchd.org.tr/MenuContent.aspx?id=127> (E.T.14.10.2014).
- Kunter, Nurullah/Yenisey, Feridun/Nuhoğlu, Ayşe, Muhakeme Hukuku Dalı Olarak Ceza Muhakemesi Hukuku, Onbeşinci Bası, İstanbul 2006.
- Kunter, Nurullah, Muhakeme Hukuku Dalı Olarak Ceza Muhakemesi Hukuku, Yenileştirilmiş ve geliştirilmiş 8. Bası, İstanbul 1986.
- Kunter, Nurullah, Suçun Kanuni Unsurları Nazariyesi, İstanbul 1949.
- Kunter, Nurullah, Suçun Maddi Unsurları Nazariyesi (Hareket-Netice-Sebebiyet Alakası), İstanbul 1955 (Suçun Maddi Unsurları).
- Kunter, Nurullah, "İki Çeşit Cezayı Gerektiren Suçlarda Dava Zamanaşımı Süresinin Hesaplanması", İÜHFİM, 1947, C. XIII, S. 2, s. 1224-1230.
- Kunter, Nurullah, "Suç Ortaklığında Sorumluluk ve Ceza", İÜHFİM, 1947, C. XIII, S.1-4, s. 76.
- Kunter, Nurullah, "İnfaz Hukuku", Adliye Ceridesi, C. XXXIV, 1943, 1038-1047.
- Kunter, Nurullah, "Fikri İhtima Sebebiyle Suçların İhtimar", İÜHFİM, 1948, s.368.
- Kunter, Nurullah, Ceza Hukukunda Zamanaşımı, Yayınlanmamış Doçentlik Tezi, İstanbul 1951.
- Kuşçu, Hüseyin, Altın Türkçe Sözlük, İstanbul 2005.
- Kühl, Kristian, Strafrecht, Allgemeiner Teil, 3. Auflage, München 2000.
- Kühl, Kristian, Strafrecht, Allgemeiner Teil, 5. Auflage, München 2005.
- Kühne, Hans Heiner, "Die Verfassungsrechtlichen Grundlagen des Verwaltungsstrafrechts In Deutschland", İstanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi Tarafından Düzenlenen İdari Ceza Hukuku Sempozyumu, Ankara 2009, s. 111-115.
- Küper, Wilfried, "Grundsatzfragen der Differenzierung zwischen Rechtfertigung und Entschuldigung. Notstand, Pflichtenkollision, Handeln auf dienstliche Weisung", JuS, 1987, No. 2, s. 81-92.
- Lackner, Karl/Kühl, Kristian, StGB Strafgesetzbuch, Kommentar, 26. Auflage, München 2007.
- Leipziger Kommentar zum Strafgesetzbuch (Erster Band), 11., neu bearbeitete Auflage, Berlin 2003 (LK).
- Lemke, Michael/Mosbacher, Andreas, Ordnungswidrigkeitengesetz, 2., neu bearbeitete Auflage, Berlin 2005.
- Lutz, Paul, Çocuk Suçluluğu, Ankara 1965.

- Mahmutoğlu, Fatih S., "Kusurluluk Prensibi Açısından Azmettirenin Ceza Sorumluluğu", İÜHFM, 2005, C. LXII, S. 1-2, s. 57-112.
- Mahmutoğlu, Fatih Selami, "5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nda Hukuka Uygunluk Nedenleri", Hukuk ve Adalet, Eleştirel Hukuk Dergisi, Nisan 2005, Yıl 2, S. 5, s. 42-60 (Hukuka Uygunluk Nedenleri).
- Mahmutoğlu, Fatih Selami, "Suç-Kabahat Ayrımı-İdari Ceza Hukuku'nun Temelleri", İstanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi Tarafından Düzenlenen İdari Ceza Hukuku Sempozyumu", Ankara 2009, s. 36-42 (Suç-Kabahat Ayrımı).
- Mahmutoğlu, Fatih Selami, "TBMM Adalet Komisyonu'nda Kabul Edilen Türk Ceza Kanunu Tasarısı Hakkında Görüş", TBB Türk Ceza Kanunu Reformu, İkinci Kitap, Ankara 2004, s. 357-378 (Türk Ceza Kanunu Tasarısı).
- Mahmutoğlu, Fatih Selami, Kabahatleri Suç Olmaktan Çıkarma Eğilimi ve Düzene Aykırılıklar Hukukunda (İdari Ceza Hukukunda) Yaptırım Rejimi, İstanbul 1995 (Kabahatleri Suç Olmaktan Çıkarma Eğilimi).
- Mahmutoğlu, Fatih Selami/Karadeniz, Serra, Türk Ceza Kanunu Genel Hükmeler Şerhi, İstanbul 2017.
- Maiwald, Manfred, (Çev.: Cumhur Şahin), "İcrai ve İhmali Davranış-Bir Başkası İçin Hareket Etmek", Türk Ceza Kanunu Tasarısı İçin Müzakereler, Konya 1998, s. 159-174.
- Malkoç, İsmail, Açıklamalı-İçtihatlı Türk Ceza Kanunu, Ankara 2001.
- Maurach, Reinhart/Gössel, Karl Heinz/Zipf, Heinz, Strafrecht Allgemeiner Teil, Teilband 2, 7., neu bearbeitete und erweiterte Auflage, Heidelberg 1989.
- Maurach, Reinhart/Schroeder, Friedrich Christian/Maiwald, Manfred, Strafrecht, Besonderer Teil, Teilband 2, Heidelberg 1991.
- Maurach, Reinhart/Zipf, Heinz, Strafrecht, Allgemeiner Teil, Teilband I, 8., neubearbeitete und erweiterte Auflage, Heidelberg 1992.
- Meraklı, Serkan, Ceza Hukukunda Kusur, Ankara 2017.
- Mitsch, Wolfgang, Ordnungswidrigkeiten, Recht der Ordnungswidrigkeiten, 2. Auflage, Berlin Heidelberg 2005.
- Neumann, Ulfrid, "Der Rechtfertigungsgrund der kollision von Rettungsinteressen -Rechte, Pflichten und Interessen als Elemente der rechtfertigenden Pflichtenkollision", Festschrift für Claus Roxin zum 70. Geburtstag am 15. Mai 2001, Berlin/New York 2001, s. 421-440.
- Nuhoğlu, Ayşe, "Ceza Hukukunda Zaruret Halinin Sınırları", Tıp Ceza Hukukunun Güncel Sorunları, Ankara 2008, s. 34-68.
- Nuhoğlu, Ayşe, "Sünnet ve Ceza Hukuku", Ceza Hukukunda Kadının Şiddete Karşı Korunması, Koç Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuka Genç Yaklaşımlar Konferans Serisi No.1, Editör Nur Centel, İstanbul 2013, s. 212 vd.

- Oğuzman, M. Kemal/Öz, M. Turgut, Borçlar Hukuku, Genel Hükümler, Gözden Geçirilmiş Altıncı Bası'dan Yedinci Tıpkı Bası, İstanbul 2009.
- Oğuzman, M. Kemal/Seliçi, Özer/Oktay-Özdemir, Saibe, Eşya Hukuku, Gözden Geçirilmiş 19. Bası, İstanbul 2016.
- Okuyucu Ergün, Güneş, Türk Ceza Hukukunda Zimmet Suçu, Ankara 2008.
- Ögel, Kültegin/Karalı, Aziz/Tamar, Defne/Çakmak, Turan, Alkol ve Madde El Kitabı, İstanbul 1998.
- Öncü, Gülay Arslan, "Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararlarında Kadına Karşı Aile İçi Şiddet Olgusu ve Bununla Mücadele Yaklaşımları", Ceza Hukukunda Kadının Şiddete Karşı Korunması, Koç Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuka Genç Yaklaşımlar Konferans Serisi No.1, Editör Nur Centel, İstanbul 2013, s. 39-63.
- Önder, Ayhan, "Suçun İşlendiği Yer", AD, 1961, S. 1-2, s. 95-107.
- Önder, Ayhan, Ceza Hukuku Dersleri, İstanbul 1992 (Ceza Hukuku Dersleri).
- Önder, Ayhan, Ceza Hukuku, Genel Hükümler (C. I), İstanbul 1991.
- Önder, Ayhan, Ceza Hukuku, Genel Hükümler (C. II-III), Yenilenmiş II. Bası, İstanbul 1992 (Genel Hükümler, C. II-III).
- Önder, Ayhan, Türk Ceza Hukuku, Özel Hükümler, Yenilenmiş ve Genişletilmiş 4. Bası, İstanbul 1994.
- Önder, Ayhan, Şahıslara ve Mala Karşı Cürümler ve Bilişim Alanında İşlenen Suçlar, İstanbul 1994.
- Önok, R. Murat, Yapısal Suçlarda Failin Tespiti, Müşterek Suç Girişimi (Joint Criminal Enterprise) ve Örgütsel Hakimiyete Dayalı Dolaylı Failik Doktrinleri, Ankara 2019.
- Öntan, Yaprak, Ceza Hukukunda Davranış ve Netice, Ankara 2021.
- Özay, İl Han, Günışığında Yönetim, XXI inci Yüzyılın İlk Çeyreğinin "Jön Türk" lerine, İstanbul 2004.
- Özbek, Veli Özer, "5237 Sayılı Yeni Türk Ceza Kanunu'nun Teşebbüs ve Kusura İlişkin Hükümlerinin Değerlendirilmesi, Kazancı Hukuk, İşletme ve Maliye Bilimleri, Ocak 2005, S. 5, s. 16-39 (5237 Sayılı).
- Özbek, Veli Özer, "Ceza Hukukunda Nedensellik Bağı ve Fiilin Objektif İsnad Edilebilirliği Sorunu", Baki Kuru'ya Armağan, Ankara 2004, s. 417-477 (Nedensellik Bağı).
- Özbek, Veli Özer, "İnternet Kullanımında Ortaya Çıkabilecek Bazı Ceza Hukuku Sorunları", DEÜHFD, 2002, C. 4, S. 1, s. 101-158 (İnternet Kullanımında).
- Özbek, Veli Özer, "Netice Sebebiyle Ağırlaşan Suçlar", CHD, Ağustos 2007, Yıl 2, S. 4, s. 223-246 (Netice Sebebiyle Ağırlaşan Suçlar).
- Özbek, Veli Özer, İnfaz Hukuku, 3. Baskı, Ankara 2013 (İnfaz Hukuku).

- Özbek, Veli Özer, TCK İzmir Şerhi, Türk Ceza Kanununun Anlamı (C. I), Gözden Geçirilmiş ve Genişletilmiş 4. Baskı, Ankara 2010 (İzmir Şerhi).
- Özbek, Veli Özer, Yeni Türk Ceza Kanununun Anlamı, Genel Hükümler (C.1), Ankara 2005.
- Özbek, Veli Özer/Kanbur, M. Nihat/Doğan, Koray/Bacaksız, Pınar/Tepe, İlker, Türk Ceza Hukuku, Genel Hükümler, Güncellenmiş ve Genişletilmiş 5. Baskı, Ankara 2014 (Genel Hükümler).
- Özbek, Veli Özer/Kanbur, M. Nihat/Doğan, Koray/Bacaksız, Pınar/Tepe, İlker, Türk Ceza Hukuku, Genel Hükümler, Güncellenmiş ve Genişletilmiş 6. Baskı, Ankara 2015 (Genel Hükümler, 2015).
- Özbek, Veli Özer/Doğan, Koray/Bacaksız, Pınar/Tepe, İlker, Türk Ceza Hukuku, Genel Hükümler, Güncellenmiş ve Gözden Geçirilmiş 7. Baskı, Ankara 2016 (Genel Hükümler, 2016).
- Özbek, Veli Özer/Kanbur, Nihat/Doğan, Koray/Bacaksız, Pınar/Tepe, İlker, Ceza Muhakemesi Hukuku, Genişletilmiş ve Geliştirilmiş 6. Baskı, Ankara 2014.
- Özcan, Onur, "Tüzel Kişilerin Ceza Sorumluluğu", Alman-Türk Karşılaştırmalı Ceza Hukuku, C. III, Prof. Dr. Köksal Bayraktar'a Armağan, İstanbul 2010, s. 307-346.
- Özek, Çetin, "1997 Türk Ceza Yasası Tasarısı'na İlişkin Düşünceler", İÜHF, 1998, C. LVI, S. 1-4, s. 21-68.
- Özek, Çetin, "Tıbbi Müdahalelerden Doğan Sorumlulukla İlgili Genel Prensipler", İstanbul Tıp Fakültesi Mecmuası, 1966, C. 29, S. 1, s. 166.
- Özek, Çetin, Türk Basın Hukuku, İstanbul 1978.
- Özen, Muharrem, "TCK'nda Taksir", Alman-Türk Karşılaştırmalı Ceza Hukuku, C. III, Prof. Dr. Köksal Bayraktar'a Armağan, İstanbul 2010, s. 111-145 (TCK'nda Taksir).
- Özen, Muharrem, "Türk Ceza Kanunu Tasarısının Tüzel Kişilerin Ceza Sorumluluğuna İlişkin Hükümlerine Bir Bakış", <http://dergiler.ankara.edu.tr/dergiler/38/283/2585.pdf> (E.T. 10.09.2010) (Tüzel Kişilerin).
- Özen, Muharrem, Türk Ceza Hukukunda Meşru Müdafaa, Ankara 1995 (Meşru Müdafaa).
- Özgen, Eralp, "Yeni Anayasamız ve Milletvekili Dokunulmazlığı", <http://auhf.ankara.edu.tr/dergiler/auhfd-arsiv/AUHF-1960-17-01-04/AUHF-1960-17-01-04-Ozgen.pdf> (E.T. 10.10.2010).
- Özgen, Eralp, Suçluların Geri Verilmesi, Ankara 1962.
- Özgenç, İzzet, "Bilinçli Taksir", Prof.Dr. Çetin Özek Armağanı, İstanbul 2004, s. 697-722 (Bilinçli Taksir).

- Özgenç, İzzet, "Davranış Normları Teorisi (Haksızlık ve Müeyyide İlişkisi)", SÜHFD, Prof. Dr. Şakir Berki'ye Armağan, 1996, C. 5, S. 1-2, s. 443-454 (Davranış Normları).
- Özgenç, İzzet, "Failliğin Üçüncü Bir Görünüş Şekli Olarak Müşterek Faillik", SÜHFD, Ceza Muhakemeleri Usuli Kanunu'nda Yapılan Son Değişiklikler Sempozyumu Özel Sayısı, 1994, C. 4, S. 1-2, s. 159-190 (Failliğin).
- Özgenç, İzzet, "Kusur Yargısı ve Yaş Küçüklüğü", Facultatis Decima Anniversaria, M.Ü. Hukuk Fakültesi 10.Yılı Adliye ve Çocuk Suçluluğu Sempozyumu, İstanbul 1993, s. 262, 263.
- Özgenç, İzzet, "Non Bis İn İdem Kuralının Milletlerarası Değeri ve TCK.nun 10/a Maddesi Hükmüne İlişkin Değerlendirme", Yargıtay Dergisi, 2002, C. 28, S.1-2, s. 324, 325.
- Özgenç, İzzet, "Suç ve Yaptırım Teorisine İlişkin Yeni Gelişmeler Işığında Türk Ceza Kanunu Tasarısı", Türkiye Barolar Birliği, Türk Ceza Kanunu Reformu, Birinci Kitap, 21-22 Mayıs 2004, Ankara 2004, s. 62.
- Özgenç, İzzet, "Tüzel Kişinin Sorumluluk Ehliyeti, Anayasa Mahkemesi'nin Bir Kararı Üzerine Düşünceler", Reha Poray'a Armağan, İstanbul 1995, s. 319-344 (Tüzel Kişinin Sorumluluk Ehliyeti).
- Özgenç, İzzet, Ekonomik Çıkar Amacıyla İşlenen Suçlar, Ankara 2002.
- Özgenç, İzzet, Suça İştirakin Hukuki Esası ve Faillik, İstanbul 1996 (Suça İştirakin).
- Özgenç, İzzet, Suç Örgütleri, Ankara 2011 (Suç Örgütleri).
- Özgenç, İzzet, Türk Ceza Hukuku, Genel Hükümler, Gözden Geçirilmiş ve Güncellenmiş 4. Bası, Ankara 2009 (Türk Ceza Hukuku, 2009).
- Özgenç, İzzet, Türk Ceza Hukuku, Genel Hükümler, Gözden Geçirilmiş ve Güncellenmiş 10. Bası, Ankara 2014 (Türk Ceza Hukuku).
- Özgenç, İzzet, Türk Ceza Hukuku, Genel Hükümler, Gözden Geçirilmiş ve Güncellenmiş 11. Bası, Ankara 2015 (Türk Ceza Hukuku, 2015).
- Özgenç, İzzet, "TCK'nun 5. Maddesine İlişkin Yargıtay'ın İki Farklı Kararının İncelenmesi: (Kesinleşmiş Yabancı Yargı Kararlarının Etkisi)", İÜHF, 1985, C. LI, S. 1-4, s. 627 vd.
- Özgenç, İzzet, Türk Ceza Kanunu Gazi Şerhi (Genel Hükümler), 3. Bası, Ankara 2006 (Gazi Şerhi 2006).
- Özgenç, İzzet, Türk Ceza Kanunu Gazi Şerhi (Genel Hükümler), Ankara 2005 (Gazi Şerhi 2005).
- Özgenç, İzzet, Uygulamalı Ceza Hukuku, Çözümlü Örnek Olaylar ve Karar Tahlilleri, Gözden Geçirilmiş ve Genişletilmiş 2. Bası, İstanbul 1998.
- Özgenç, İzzet/Şahin, Cumhur, Uygulamalı Ceza Hukuku, Ankara 2001.

- Özgüldür, Serdar, İdarenin Hukuki Sorumluluğu ve Tam Yargı Davaları, in: *Günüşğında Yönetim*, İstanbul 2004.
- Özta, Bilge, Medeni Hukuk Tüzel Kişilerinde Organ Kavramı ve Organın Fiillerinden Doğan Sorumluluk, Ankara 1970.
- Öztürk, Bahri, “Kabahatler Kanunu’nun Genel Esasları”, İstanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi Tarafından Düzenlenen İdari Ceza Hukuku Sempozyumu, Ankara 2009, s. 123-139.
- Öztürk, Bahri, in: İstanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi Tarafından Düzenlenen İdari Ceza Hukuku Sempozyumu, Ankara 2009.
- Öztürk, Bahri/Erdem, Mustafa Ruhan, Uygulamalı Ceza Hukuku ve Güvenlik Tedbirleri Hukuku, 14. Baskı, Ankara 2014.
- Öztürk, Bahri/Erdem, Mustafa Ruhan, Uygulamalı Ceza Hukuku ve Güvenlik Tedbirleri Hukuku, 15. Baskı, Ankara 2015 (2015).
- Öztürk, Bahri/Erdem, M. Ruhan/Özbek, Veli Özer, Uygulamalı Ceza Hukuku ve Emniyet Tedbirleri Hukuku, Ankara 2001.
- Öztürk, Bahri/Tezcan, Durmuş/Erdem, Mustafa Ruhan/Sırma, Özge/Saygılar Kırıt, Yasemin F./Özaydın, Özdem/Alan Akcan, Esra/Efser, Erden, Nazari ve Uygulamalı Ceza Muhakemesi Hukuku, Ders Kitabı, Güncellenmiş 6. Baskı, Ankara 2013.
- Paul, Andreas, (Çev.: Ali Kemal Yıldız), “Gençlik Ceza Hukukundaki Yaş Basamaklarının Reformu”, Çocuklar ve Suç-Ceza, Karşılaştırmalı Güncel Ceza Hukuku Serisi, Ankara 2005, s. 379 vd.
- Picotti, Lorenzo, “Hazırlık Hareketi ve İştirakin Genişlemesi”, Genel Rapor, 18. Uluslararası Ceza Hukuku Kongresi (İstanbul 20-27 Eylül 2009), The 18th. International Congress of Penal Law (İstanbul 20-27 September 2009), Hazırlık Hareketleri ve İştirakin Genişlemesi, Terörizmin Finansmanı, Özel Yargılama Tedbirleri ve İnsan Haklarının Korunması, Evrensel Yargı Yetkisi, İstanbul 2009, s. 53-101.
- Poroy, Reha/Tekinalp, Ünal/Çamoğlu, Ersin, Ortaklıklar Hukuku I, Yeniden Yazılmış 13. Bası, İstanbul 2014.
- Poroy, Reha/Tekinalp, Ünal/Çamoğlu, Ersin, Ortaklıklar Hukuku II, Yeniden Yazılmış 13. Bası, İstanbul 2017.
- Rebmann, Kurt/Roth, Werner/Herrmann, Siegfried, Gesetz über Ordnungswidrigkeiten, Kommentar, Band 1, 3. Auflage, 15. Lieferung, Stand 2010.
- Reisoğlu, Safa, Borçlar Hukuku, Genel Hükümler, Ondokuzuncu Bası, İstanbul 2006.
- Rengier, Rudolf, Strafrecht, Besonderer Teil II, Delikte gegen die Person und Allgemeinheit, München 1998.

- Rogall, Klaus, "Die Unterscheidung von positivem Tun und Unterlassen", http://www.jura.fuerlin.de/einrichtungen/we2/professoren/lr_rogall/veranstaltungen/0405ws/v_gk_stgb_II/agrenzung.pdf, s. 1-7. (E.T. 11.09.2010)
- Roxin, Claus, "Yeni TCK ile Türkiye Avrupa'ya Dâhil Oluyor", HPD, Sonbahar 2004, S. 2, s. 21-26 (Yeni TCK).
- Roxin, Claus, Strafrecht, Allgemeiner Teil (Band I), 4. Auflage, München 2006 (Strafrecht).
- Roxin, Claus, Strafrecht, Allgemeiner Teil (Band II), Besondere Erscheinungsformen der Strafrecht, München 2003.
- Röhl, Klaus F., "Praktische Rechtstheorie: Die Abgrenzung von Tun und Unterlassen und das fahrlässige Unterlassungsdelik", JA, 1999, Heft 11, s. 895-901.
- Safferling, Christoph J. M., Vorsatz und Schuld, Tübingen 2008.
- Sancakdar, Oğuz, "İdari Cezaların Yaptırımlar Teorisindeki Yeri ve Türk Hukuku'ndaki Anayasal Temelleri", İstanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi Tarafından Düzenlenen İdari Ceza Hukuku Sempozyumu, Ankara 2009, s. 59-109.
- Schroeder, Friedrich Christian, (Çev.: İzzet Özgenç), "Taksirin Kanunen Tanımlanmasına İlişkin Problemler", Türk Ceza Kanunu Tasarısı İçin Müzakereler, Konya 1998, s. 255-275.
- Schönke, Adolf/Schröder, Horst/Cramer, Peter, Strafgesetzbuch, Kommentar, 27., neubearbeitete Auflage von Lenckner, Theodor/Eser, Albin/Stree, Walter/Eisele, Jörg/Heine, Günter/Perron, Walter/ Sternberg-Lieben, Detlev-Schittenhelm, Ulrike, München 2006.
- Schönke, Adolf/Schröder, Horst/Lenckner, Theodor/Cramer, Peter/Stree, Walter, Strafgesetzbuch, Kommentar, 28., neubearbeitete Auflage von Eser, Albin/Heine, Günter/Perron, Walter/Sternberg-Lieben, Detlev/Eisele, Jörg/Bosch, Nikolaus/Hecker, Bernd/Kinzig, Jörg/ Schittenhelm, Ulrike, München 2010 (2010).
- Schumann, Heribert, Zum Einheitstätersystem des § 14 OWiG, Berlin 1979.
- Schünemann, Bernd, "Die Unterlassungsdelikte und die strafrechtliche Verantwortlichkeit für Unterlassungen", ZStW, 1984, Heft 96, s.287-320.
- Schünemann, Bernd, "Moderne Tendenzen in der Dogmatik der Fahrlässigkeit und Gefährdungsdelikte", JA, 1975, s. 575-584.
- Schwacke, Peter, Recht der Ordnungswidrigkeiten, 4. Auflage, Stuttgart 2006.
- Sechi, Bruno, (Özet: Recep Gülşen), "Depenalizzazione: Tecnica Dello Sfortimento Giuduziario Per Una Maggiore Effettività Della Sanzione", KHUKA, 2001, S. 1, s. 28-29.

- Seer, Roman, "Steuerordnungswidrigkeiten Im Deutschen Recht", İstanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi Tarafından Düzenlenen İdari Ceza Hukuku Sempozyumu, Ankara 2009, s. 233-243.
- Selçuk, Sami, "Şeref Sözcüğünün Yerine Özsaygı", Türk Dili Şubat 2019, s. 4-9.
- Selçuk, Sami, "Türkçe'de Özleşme ve Hukuk Dili", Ankara Barosu Dergisi, Y. 1974, S. 1, s. 421-431.
- Selçuk, Sami, "Dil ve Yargı Dili", Türk Dili Dergisi, 1977, Y. 27, C. XXXVI, S. 132, s. 188-194.
- Selçuk, Sami, "İlle de Dil", Yeni Türkiye Dergisi, Kasım Aralık 2013, Y. 9, S. 55, s. 116-126.
- Selçuk, Sami, Suçu İnceleme Yöntemleri ve Suç Genel Kuramı Önerisi, Ankara 2018.
- Selçuk, Sami, "Dilin Gücü, Hukuk Dilindeki Karmaşa ve Türkçeyi Korumak", 2017 Türk Dili Yılı Armağan Kitabı, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara 2018, s. 197-209.
- Selçuk, Sami, Suç Genel Kuramı, Ankara 2021.
- Semerci, Bengi, "Suça Sürüklenen Çocuklar", Fasikül Aylık Hukuk Dergisi, 2010, Yıl 2, S. 6, s. 39, 40.
- Sınar, Hasan, İnternet ve Ceza Hukuku, İstanbul 2001.
- Sokullu-Akıncı, Füsun, "Ceza Hukukunda Kusurluluk", Ceza Hukuku Günleri, 70. Yılında Türk Ceza Kanunu Genel Hükümler (26-27 Mart İstanbul), İstanbul 1998), s. 95-107.
- Sokullu-Akıncı, Füsun, "Gürültü Kirliliği ve Yeni Türk Ceza Mevzuatı", Güncel Hukuk, Kasım 2005, S. 23, s. 48-49.
- Soyaslan, Doğan, Ceza Hukuku, Genel Hükümler, Güncelleştirilmiş 3. Baskı, Ankara 2005 (Ceza Hukuku).
- Soyaslan, Doğan, Ceza Hukuku, Genel Hükümler, Güncelleştirilmiş 5. Baskı, Ankara 2012 (Ceza Hukuku, 2012).
- Soyaslan, Doğan, Ceza Hukuku, Genel Hükümler, Ankara 1998.
- Soyaslan, Doğan, Ceza Hukuku, Özel Hükümler, Gözden Geçirilmiş 5. Baskı, Ankara 2005.
- Soyaslan, Doğan, in: Hukuk Merceği, Konferanslar ve Paneller (13 Ocak 2005-5 Nisan 2005), 2006, S. 6, s. 572-585.
- Soyaslan, Doğan, Teşebbüs Suçu, Ankara 1994 (Teşebbüs Suçu).
- Soyaslan, Doğan, Yürütme Organının Suç ve Ceza Koyma Yetkisi, Ankara 1990 (Ceza Koyma Yetkisi).
- Soyer Güleç, Sesim "Türk Ceza Kanununda Haksızlık Yanılgısı (m. 30/4)", <http://hukuk.deu.edu.tr/dosyalar/dergiler/dergimiz10-1/3sesimsoyer.pdf>, s. 64, 65 (E.T.22.03.2017).

- Sözüer, Adem, "Hukuki Hata", YD, 1995, C. 21, S. 1-4, s. 466-490 (Hata).
- Sözüer, Adem, "Tehdit Suçu", İÜHFİM, 1991-1994, C. LIV, S. 1-4, s. 125-146.
- Sözüer, Adem, Suça Teşebbüs, İstanbul 1994 (Teşebbüs).
- Sözüer, Adem, Toplumsal Değişim Sürecinde Türk Ceza Kanunu Reformu Paneli Konuşması, TBB Türk Ceza Kanunu Reformu, Birinci Kitap, Ankara 2004, s. 31-49.
- Sözüer, Adem, "Türk Hukukunda Af, 4454 ve 4616 Sayılı Kanunlarda Öngörülen Şartla Salıverme ve Ertelemeye İlişkin Hükümlerin Hukuksal Niteliği İle Bu Hükümlerin Anayasa Uygunluğu Sorunu", Anayasa Yargısı, S. 18, Anayasa Mahkemesinin 39. Kuruluş Yıldönümü Nedeniyle Düzenlenen Sempozyumda Sunulan Bildiriler (25-26 Nisan 2001), Ankara 2001, s. 220 vd.
- Sözüer, Adem/Dursun, Selman, "5411 Sayılı Kanun'da Öngörülen Kabahatler", HPD, Aralık 2005, S. 05, s. 192-199.
- Springorum, H. Schuler, (Çev.: Duygun Yarsuvat), "Alman Ceza Hukukunda Yeni Gelişmeler", Değişen Toplum ve Ceza Hukuku Karşısında TCK'nun 50 Yılı ve Geleceği, İstanbul 1977, s. 793-802.
- Şahin, Cumhur, Ceza Muhakemesi Kanunu Gazi Şerhi, Ankara 2005.
- Şahin, Cumhur, Ceza Muhakemesi Hukuku I, Gözden Geçirilmiş ve Güncellenmiş 6. Bası, Ankara 2015 (Ceza Muhakemesi I).
- Şen, Ersan, "Türk Ceza Kanunu'nun 312/II. Maddesinin Mevcut Haliyle Muhafazası Üzerine, Atatürk Üniversitesi Erzincan Hukuk Fakültesi Dergisi, 2000, C. IV, S. 1-2, s. 21-28.
- Şen, Ersan, Çevre Ceza Hukuku (Ceza Hukuku Açısından Sağlıklı ve Düzenli Bir Çevrede Yaşama Hakkı), İstanbul 1994 (Çevre Ceza Hukuku).
- Şen, Ersan, Yeni Türk Ceza Kanunu Yorumu (C. I) (m. 1-140), İstanbul 2006.
- Şenol, Cem, "5237 Sayılı Türk Ceza Kanununa Göre İştirak Hâlinde İşlenen Suçlarda Gönüllü Vazgeçme (TCK m. 41), Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi, Yıl 5, S. 10, Aralık 2017, s. 507-552.
- Şensoy, Naci, "Çocuk Suçluluğu-Küçüklük-Çocuk Mahkemeleri ve İnfaz Müesseseleri", İÜHFİM, 1949, C. XV, S. 2-3, s. 575 vd.
- Şensoy, Naci, "Çocuk Suçluluğu-Küçüklük-Çocuk Mahkemeleri ve İnfaz Müesseseleri", İÜHFİM, 1949, C. XV, S. 1, s. 95 vd.
- Taner, Fahri Gökçen, Ceza Hukukunda Zamanaşımı, Ankara 2008, s. 121; Taşdemir, Kubilay, Ceza Hukukunda Zamanaşımı, Ankara 2011.
- Taner, M. Tahir, Ceza Hukuku, Umumi Kısım, İstanbul 1949.
- Taşkın, Âlim, "Tüzel Kişilerin Kişilik Haklarının Korunması", AÜHFİM, C. 42, 1991-1992, S. 1-4, s. 201-243.

- Tekin, Uğur, "Ceza Yargılamasında Avrupa'daki Yeni Uygulamalar", Çocuklar ve Suç-Ceza, Karşılaştırmalı Güncel Ceza Hukuku Serisi, Ankara 2005, s. 491.
- Tezcan, Durmuş, "İdare Muhakeme Hukuku ile Ceza Muhakemesi Hukuku Arasındaki Farklılığın Anlam ve Önemi", İstanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi Tarafından Düzenlenen İdari Ceza Hukuku Sempozyumu", Ankara 2009, s. 161-172 (İdari Muhakeme Hukuku).
- Tezcan, Durmuş, "TCK'nda Yer Bakımından Yetki, Alman-Türk Karşılaştırmalı Ceza Hukuku, C. III, Prof. Dr. Köksal Bayraktar'a Armağan, İstanbul 2010, s. 1047-1058.
- Tezcan, Durmuş, Ceza Kanununun Yer İtibariyle Uygulanması: Milletlerarası Ceza Hukuku, in: Ceza Hukuku El Kitabı, İstanbul 1989 (Yer İtibariyle Uygulanması).
- Tezcan, Durmuş/Erdem, Mustafa Ruhan, "Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesinin TCKTasarısı Hakkında ki Raporu", TBB Türk Ceza Kanunu Reformu, İkinci Kitap, Ankara 2004, s. 327-355.
- Tezcan, Durmuş/Erdem, Mustafa Ruhan/Önok, Murat, Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku, Genişletilmiş ve Güncellenmiş 10. Baskı, Ankara 2013.
- Tezcan, Durmuş/Erdem, Mustafa Ruhan/Önok, Murat, Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku, Güncellenmiş 15. Baskı, Ankara 2017.
- Tezcan, Durmuş/Erdem, Mustafa Ruhan/Önok, Murat, Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku, Güncellenmiş 17. Baskı, Ankara 2019.
- Tezcan, Durmuş/Erdem, Mustafa Ruhan/Sancakdar, Oğuz, Türkiye'nin İnsan Hakları Sorunu, Ankara 2002.
- Tiedemann, Klaus, "Die "Bebußung" von Unternehmen nach dem 2. Gesetz zur Bekämpfung der Wirtschaftskriminalität", NJW, 1988, Heft 19, s. 1169-1174.
- Tiedemann, Klaus, "Strafrechtliche Grundprobleme im Kartellrecht", NJW, 1979, Heft 37, s. 1849-1856 (Strafrechtliche Grundprobleme).
- Tiedemann, Klaus, "Zur legislatorischen Behandlung des Verbotsirrtums im Ordnungswidrigkeiten- und Steuerstrafrecht, ZStW, 1069, Band 81, s. 869-885.
- Tofahrn, Sabine, Strafrecht, Allgemeiner Teil I, 3. Auflage, Heidelberg 2013.
- Toroslu, Nevzat, "Suçların Tasnifi Sorunu ve Taksirli Suçlar ile Kabahatler Konusunda Bazı Eğilimler", Değişen Toplum ve Ceza Hukuku Karşısında TCK'nın 50 Yılı ve Geleceği, İstanbul 1977, s. 115-154 (Suçların Tasnifi).
- Toroslu, Nevzat, Ceza Hukuku, Genel Kısım, Ankara 2014 (Ceza Hukuku).
- Toroslu, Nevzat, Ceza Hukukunda Zaruret Hali, Ankara 1968.
- Toroslu, Nevzat, Cürümlerin Tasnifi Bakımından Suçun Hukuki Konusu, Ankara 1970 (Suçun Hukuki Konusu).

- Toroslu, Nevzat, in: Türk Ceza Yasası Öntasarı Paneli, Öntasarı Üzerinde T.B.B.nin Görüşleri, Öntasarıda Fer'i Cezalar, Türkiye Barolar Birliği Yayınları, (tarihsiz), s. 43-51.
- Toroslu, Nevzat, Nasıl Bir Ceza Kanunu, Ankara 1987.
- Toroslu, Nevzat/Toroslu, Haluk, Ceza Hukuku Genel Kısım, 24. Baskı, Ankara 2018.
- Toroslu, Nevzat/Ersoy, Yüksel, "Kanunlaşmaması Gereken Bir Tasarı", TBB Türk Ceza Kanunu Reformu, İkinci Kitap, Ankara 2004, s. 1-20.
- Tosun, Öztekin, "Müselnel Suçlar", İÜHFİM, 1956, C.XXII, S.1-4, s. 142.
- Tosun, Kerim/Artuç, Mustafa, Türk Hukukunda Suçlar ve Kabahatler ile Açıklamalı- İctihatlı Tüm Özel Ceza Yasaları (C. 1), 4. Baskı, Ankara 2008.
- Tozman, Önder, "İştirak Halinde İşlenen Suçlarda Gönüllü Vazgeçme", TBB Dergisi, S. 82, 2009, s. 1-34.
- Többens, Hans W., "Die Bekämpfung der Wirtschaftskriminalität durch die Troika der §§ 9, 130 und 30 des Gesetzes über Ordnungswidrigkeiten", NStZ, 1999, Heft 1, s. 1-8.
- Tröndle, Herbert/Fischer, Thomas, Strafgesetzbuch und Nebengesetze, 53. Auflage, München 2006.
- Trunk, Stefan, Einheitstäterbegriff und besondere persönliche Merkmale, Das Recht der Ordnungswidrigkeiten im Vergleich zum Kriminalstrafrecht, Bochum 1987.
- Turhan, Esmâ Nur, <https://www.youtube.com/watch?v=8u3bRME4koo>.
- Turhan, Esmâ Nur, "Alman ve Türk Mahkeme Kararları ve Doktrin Işığında Olası Kast-Bilinçli Taksir Ayrımı", Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. XXIV, Y. 2020, S. 3, s. 447-500 .
- Turhan, Faruk, "Türk Ceza Kanunu'nun Yer Bakımından Uygulanmasında Evrensellik İlkesi ve Yeni TCK (m. 13)", HPD, 2005, S. 4, s. 197-211 (Evrensellik İlkesi).
- Turhan, Faruk, "Yeni Türk Ceza Kanunu'na Göre Cezaların Ertelenmesi ve Uygulamada Ortaya Çıkan Bazı Sorunlar, Erzincan ÜHFD, C. X, 2006, S. 3-4.
- Turhan, Faruk, "Yeni Türk Ceza Kanununda Güvenlik Tedbiri Olarak Hak Yoksunluğu ve Yasaklılığın Hukuki Niteliği, Kapsam ve Koşulları Üzerine Bir Değerlendirme", CHD, 2007, S. 4, s. 172, 173.
- Turhan, Faruk, "Alman Suçlarının İadesi Hukukunun Esasları", <http://hukuk.sdu.edu.tr/assets/uploads/sites/65/files/alman-iade-hukuku-ve-turkiye>, s. 15 (Suçluların İadesi) (E.T. 13.09.2015).
- Turhan, Faruk, "6706 Sayılı Cezai Konularda Uluslararası İşbirliği Kanunu'nun Kapsamı ve Genel Hükümleri Hakkında Bir Değerlendirme", D.E.Ü. Hukuk Fakültesi Dergisi, Prof. Dr. Durmuş TEZCAN'a Armağan, C.21, Özel S., 2019, s. 3067-3109.

- Türk Ceza Kanunu Tasarı'sı Hakkında Galatasaray Üniversitesi'nin Görüşü, in: TBB Türk Ceza Kanunu Reformu, İkinci Kitap, Ankara 2004, s. 285-317.
- Türk Ceza Yasası Öntasarısı Hakkında Türkiye Barolar Birliğinin Görüşleri, in: Türk Ceza Yasası Öntasarı Paneli, Öntasarı Üzerinde T.B.B.nin Görüşleri, Öntasarıda Fer'i Cezalar, Türkiye Barolar Birliği Yayınları, (tarihsiz), s. 55-87.
- Ulusoy, Ali, "İdari ceza Hukuku'nun İşlevi ve Hukuk Düzeni İçindeki Yeri", İstanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi Tarafından Düzenlenen İdari Ceza Hukuku Sempozyumu, Ankara 2009, s. 43-48.
- Uygur, Niyazi/Aslan, O. Haluk/Erim, B. Raşan/Evren, Cüneyt, Ger, M. Can/Öncü, Fatih/Soysal, Hüseyin/Tufan, Ali Evren/Türkcan, Ahmet/Türkcan, Ayşe Solmaz/Yeşilbursa, Doğan/Yumru, Mehmet, Adli Psikiyatri ve Uygulama Klavuzu, 3. Baskı, Ankara 2018.
- Üçok, Coşkun, "Osmanlı Kanunnamelerinde İslam Ceza Hukukuna Aykırı Hükümler, AÜHFD, 1947, C. IV, S. 1-4, s. 48-73.
- Üçok, Coşkun/Mumcu, Ahmet, Türk Hukuk Tarihi, Gözden Geçirilmiş 6. Bası, Ankara 1987.
- Ünal, Aslı, "Türkiye'de Suça Sürüklenen Çocuklar: Ceza İnfaz Kurumuna Girilen Hükümlü Çocuklara İlişkin Bir Analiz", Fasikül Aylık Hukuk Dergisi, 2010, Yıl 2, S. 5, s. 41-43.
- Ünal, Mehmet, "Malik Lehine Sınırlı Ayni Hak Kavramı", Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi C. XII, Y. 2008, S. 1-2, s. 223-236.
- Ünver, Yener, Adliyeye Karşı Suçlar (TCK m. 267-298), İstanbul 2008.
- Ünver, Yener, "Ceza Hukukunda Objektif Sorumluluk", Ceza Hukuku Günleri, 70. Yılında Türk Ceza Kanunu, Genel Hükümler (26-27 Mart 1997 İstanbul), İstanbul 1998, s. 109-195.
- Ünver, Yener, "Hekimin Cezaî Sorumluluğu", Roche Sağlık Hukuku Günleri, Tebliğler, 2007, s. 118-158.
- Ünver, Yener, "Sebebinde Serbest Hareketler Kuramı", Prof. Dr. Sahir Erman'a Armağan, İstanbul 1999, s. 801-881 (Sebebinde Serbest Hareketler Kuramı).
- Ünver, Yener, "Uluslararası Bir Ceza Hukuku Sempozyumundan Notlar", KHUKA, Ekim 2000, s. 148-177, www.akader.info/KHUKA/index.htm. (E.T. 20.09.2010).
- Ünver, Yener, Ceza Hukukunda İzin Verilen Risk, İstanbul 1998 (İzin Verilen Risk).
- Ünver, Yener, Ceza Hukukuyla Korunması Amaçlanan Hukuksal Değer, Ankara 2003 (Hukuksal Değer).
- Ünver, Yener, "YTCK'da Kusurluluk", CHD, 2006, Y. 1, S. 1, s. 64 (Kusurluluk).
- Ünver, Yener, "Uluslararası Normlar Bağlamında Suçluların Geri Verilmesi ve Türkiye", http://www.anayasa.gov.tr/files/pdf/anayasa_yargisi/anayargi/unver.pdf, s. 413 vd. (E.T.12.09.2015).

- Ünver, Yener/Hakeri, Hakan, Ceza Muhakemesi Hukuku (C. I), 8. Baskı, Ankara 2013.
- Ünver, Yener/Nuhoğlu, Ayşe, Federal Almanya Çevre Ceza Hukuku, İstanbul 1999.
- Üstün, Ümit Süleyman, Türk Vergi Hukukunda İdarenin Takdir Yetkisi, Ankara 2007.
- Üzülmez, İlhan, "Hukuka Uygunluk Nedenlerinin Maddi Şartlarında Hata (Karar Tahlili)", Dünyada ve Türkiye'de Ceza Hukuku Reformları Kongresi, 26 Mayıs/May -4 Haziran/June 2010, C. II, s. 211-216.
- Üzülmez, İlhan, Yeni Türk Ceza Kanunu'nun Hürriyete Karşı İşlenen Suçlar Sistemi Çerçevesinde Tehdit, Şantaj ve Cebir Kullanma Suçları, Ankara 2007.
- Weber, Ulrich, "Die Überspannung der staatlichen Bußgeldgewalt, Kritische Bemerkungen zur neueren Entwicklung des materiellen Ordnungswidrigkeitenrechts", ZStW, 1980, Band 92, s. 313-345 (Die Überspannung der staatlichen Bußgeldgewalt).
- Weber, Ulrich, "Konzeption und Grunsätze des Wirtschaftsstrafrechts (einschließlich Verbraucherschutz)", ZStW, 1984, Band 96, s. 376-416 (Konzeption und Grunsätze des Wirtschaftsstrafrechts).
- Wessels, Johannes, Strafrecht, Besonderer Teil/1, Straftatten gegen Persönlichkeits- und Gemeinschaftswerte, 21., neubearbeitete Auflage, Heidelberg 1997.
- Wessels, Johannes/Beulke, Werner, Strafrecht, Allgemeiner Teil, Die Straftat und ihr Aufbau, 32., neu bearbeitete Auflage, Heidelberg 2002 (2002).
- Wessels, Johannes/Beulke, Werner, Strafrecht, Allgemeiner Teil, Die Straftat und ihr Aufbau, 39. Auflage, Heidelberg 2009 (2009).
- Wessels, Johannes/Beulke, Werner/Satzger, Helmut, Strafrecht Allgemeiner Teil, 48. Auflage, Heidelberg 2018.
- Winter, Renate, İn: Çocuk ve Genç Adalet Sistemi Sempozyumu (4-5 Haziran 2005), İstanbul 2006, s. 40.
- Wolters, Gereon, "Gesetzliche Grundsätze des Deutschen Ordnungswidrigkeitenrechts", İstanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi Tarafından Düzenlenen idari Ceza Hukuku Sempozyumu, Ankara 2009, s. 151-160.
- Yalçın-Sancar, Türkan, Çok Failli Suçlar, Ankara 1998.
- Yarsuvat, Duygun, "Tüzel Kişilerin Ceza Sorumluluğu", Prof. Dr. Sahir Erman'a Armağan, İstanbul 1999, s. 889-918 (Tüzel Kişilerin Ceza Sorumluluğu).
- Yarsuvat, Duygun, "Yürütme Organının Koyduğu Kaidelerle Suç İhdası ve 1961 Anayasası", İÜHFİM, 1963, C. XXIX, S. 3, s. 540-559.
- Yarsuvat, Duygun, Trafik Suçları, İstanbul 1972 (Trafik Suçları).

- Yaşar, Yusuf/Turan, Işıl, "Alman, Avusturya ve İsviçre Yüksek Mahkeme Kararları Çerçevesinde Talep Üzerine Öldürme Suçu ile Ötanazi İlişkisi", MÜHF-HAD, C. 19, S. 1.
- Yenisey, Feridun, "Ceza Yargılamasında ve Adli Teşkilatta Cumhuriyet Öncesi Durum ve Cumhuriyetten Sonraki Gelişmeler", Doğumunun 100. Yılında Atatürk Sempozyumu Atatürk İlkeleri ve Ceza Hukuku 15-18 Aralık 1981, İstanbul 1983, s. 39-65.
- Yenisey, Feridun, "Yeni Ceza Muhakemesi Kanunu'na Göre Tıbbi Deliller ve Bilirkişi İncelemesi", Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 2. Türk-Alman Tıp Hukuku Sempozyumu Sayısı, 2006, C. III, S. 2, s. 310 vd.
- Yenisey, Feridun, Ceza Muhakemesi Hukukunda İstinaf ve Tekrar Kabulü Sorunu, İstanbul 1979.
- Yenisey, Feridun, "Ceza Muhakemesi Süjelerinin İradelerinin Ceza Muhakemesinin Yürüyüşüne Etkisi Sorunu", Prof. Dr. Nur Centel'e Armağan, Yıl 2013, Cilt 9, S. 2, s. 453-469.
- Yenisey, Feridun/Nuhoğlu, Ayşe, Ceza Muhakemesi Hukuku Ders Kitabı, 2. Baskı, İstanbul 2014.
- Yıldız, Ali Kemal, "Dolayısıyla Faillik", Ceza Hukuku Günleri, 70. Yılında Türk Ceza Kanunu, Genel Hükümler (26-27 Mart 1997 İstanbul), İstanbul 1998, s. 235-244.
- Yıldız, Ali Kemal, "Tehdit, Şantaj ve Cebir Suçları (TCK m. 106, 107, 108)", Alman-Türk Karşılaştırmalı Ceza Hukuku, C. III, Prof. Dr. Köksal Bayraktar'a Armağan, İstanbul 2010, s. 475-526.
- Yıldız, Ali Kemal, "Yürütme Organının Düzenleyici İşlemlerle Suç ve Ceza Yaratması", Prof. Dr. Çetin Özek Armağanı, İstanbul 2004, s. 1033-1056 (Yürütme Organının).
- Yıldız, Ali Kemal, 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu, Açıklamalar-Değerlendirmeler Öğretiden Görüşler ve Yargıtay Kararları, İstanbul 2007 (Türk Ceza Kanunu).
- Yokuş-Sevük, Handan, "Gürültüye Neden Olmak Suçu", Prof. Dr. Nur Centel'e Armağan, Yıl 2013, C. 19, S. 2, s. 377.
- Yokuş-Sevük, Handan, "Adalet Komisyonu'nda Kabul Edilen Türk Ceza Kanunu Tasarısı'nın Yaş Küçüklüğüne İlişkin 31. Maddesi'nin Değerlendirilmesi", TBB Türk Ceza Kanunu Reformu, İkinci Kitap, Ankara 2004, s. 187, 188.
- Yokuş-Sevük, Handan, "Sağlık Hakkı Kapsamında Yapılan Müdahalelerin Türk Ceza Hukukunda Hukuka Uygunluğunu Sağlayan Hükümler", Sağlık Hukuku Sempozyumu (No.1), (17 Kasım 2006), Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi, 2007, s. 221 vd.

- Yurtcan, Erdener, Ceza Yargılaması Hukuku, 11. Baskı, İstanbul 2005.
- Yurtcan, Erdener, Kabahatler Kanunu ve Yorumu, İstanbul 2005 (Kabahatler Kanunu).
- Yüce, Turhan Tufan, Ceza Hukuku Dersleri (C. I), Manisa 1982.
- Zafer, Hamide, "Türk Ceza Hukukunda Kusur Kavramı- Normatif Teorinin Öne Çıkışı-Ceza Hukuku ile Ceza Muhakemesi Hukukunun Ayrılmazlığı", Maltepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 2009, S. 2, s. 151-194.
- Zafer, Hamide, Ceza Hukuku, Genel Hükümler (TCK m. 1-75), İstanbul 2010 (Ceza Hukuku).
- Zafer, Hamide, Ceza Hukuku, Genel Hükümler (TCK m. 1-75), 3. Bası, İstanbul 2013 (Ceza Hukuku, 2013).
- Zafer, Hamide, Ceza Hukuku, Genel Hükümler (TCK m. 1-75), 5. Bası, İstanbul 2015 (Ceza Hukuku, 2015).
- Zafer, Hamide, Ceza Hukuku, Genel Hükümler (TCK m. 1-75), 5. Bası, İstanbul 2016 (Ceza Hukuku, 2016).
- Zafer, Hamide, Özel Hayatın ve Hayatın Gizli Alanının Ceza Hukukuyla Korunması, İstanbul 2010.
- Zafer, Hamide, "Medya Özgürlüğü ve Adli Haberlerin Verilişi", Selahattin Sulhi Tekinay'ın Hatırasına Armağan, İstanbul 1999, s. 763.
- Zafer, Hamide, "Uyuşturucu veya Uyarıcı Madde İmal ve Ticareti Suçu (TCK m.188)", <https://docplayer.biz.tr/330159-Uyusturucu-veya-uyarici-madde-imal-ve-ticareti-sucu-tck-m-188.html> (E. T. 01.11.2019).
- Zanobini, Guido, (Çev.: H. Yılmaz Günal), İdari Müeyyideler, Ankara 1964.
- "Kadına Yönelik Aile İçi Şiddetle İlgili Ulusal ve Uluslararası Düzenlemeler", T.C. Başbakanlık Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü, [www.aileicisiddet.net/egitim /set/KYAIS-Ilgili-Ulusal-ve-Uluslararası-Yasal-Duzenlemeler.pdf](http://www.aileicisiddet.net/egitim/set/KYAIS-Ilgili-Ulusal-ve-Uluslararası-Yasal-Duzenlemeler.pdf), s.29 (E.T. 09.09.2013).
- Die Unterscheidung zwischen Tun und Unterlassen (18.10.05), http://www.kanzleidr.de/owncms/oCMs_25_1_Die+Unterscheidung+zwischen+Tun+und +Unterlassen+181005 (E.T. 10.09.2010).
- http://www.anayasa.gen.tr/yasamaislemleri.htm#_ftn68 (E.T. 26.05.2009).
- <http://www.internethaber.com/milletvekillerine-trafik-cezasi-yok-298791h.htm> (E.T. 07.10.2010).
- <http://www.tdk.gov.tr/TR/SozBul.aspx?F6E10F8892433CFFAAF6AA849816B2EF05A79F75456518CA&Kelime=neden%20olmak>, (E.T. 04.02.2008).
- http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&arama=kelime&guid=TDK.GTS.53cd1dfc1e47c6.61581465 (E.T.20.07.2014).
- Case Of Radio Twist A.S. V. Slovakia, [http://hudoc.echr.coe.int/sites/eng/pages/search.aspx?i=001-78603#{"itemid":\["001-78603"\]}](http://hudoc.echr.coe.int/sites/eng/pages/search.aspx?i=001-78603#{) (E.T.16.10.2014).

- <http://www.dw.de/alman-bas%C4%B1n%C4%B1n%C4%B1n-%C3%A7ifte-aihm-zaferi/a-15724971> (E.T.18.02.2015).
- <http://www.istanbulbarosu.org.tr/proje/dergi/8/files/assets/basic-html/page525.html> (E.T. 23.02.2015).
- Von Hannover/Almanya Kararı, http://www.inhak.adalet.gov.tr/yabanci_karar/vonhonnover.pdf (16.02.2015).
- Sunday Times/Birleşik Krallık, http://www.inhak.adalet.gov.tr/antalya/aihm_diger/sunday%20times.pdf (E.T.16.02.2015)
- <http://www.milliyet.com.tr/aihm-den-prenses-caroline-kriteri/gundem/gundemdetay/08.02.2012/1499301/default.htm> (E.T.17.02.2015).
- Lingens v. Avusturya Kararı, http://www.inhak.adalet.gov.tr/faaliyet21/aihm_diger_ulke/3.pdf (E.T.20.02.2015).
- Handyside/Birleşik Krallık Kararı, <http://hudoc.echr.coe.int/sites/eng/pages/search.aspx?i=001-57499> (20.02.2015).
- <http://www.adliform.com/konular/13401-yargitay-ceza-genel-kurulu-esas-no-20101-249.html> (E.T. 19.02.2015).
- <http://www.haber7.com/kayseri/1905941-kayserideki-kiz-ogrenciye-cinsel-istismar-davasi> (E.T.20.04.2016).
- <http://www.osmanlimedeniyeti.com/makaleler/sozluk/osmanlica-sozluk-i.html>
www.kazanci.com.tr
- <http://www.adalet.gov.tr/Tasarilar/cezaikonulardauluslararasiadlisbiligikanun-utasarisi.pdf> (E.T.3.08.2016).

Prof. Dr. Mustafa ÖZEN

Kırıkkale Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukuku Anabilim Dalı Öğretim Üyesi

ÖĞRETİ VE UYGULAMA IŞIĞINDA

CEZA HUKUKU
ÖZEL HÜKÜMLER-I

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Öğreti ve Uygulama Işığında Ceza Hukuku Özel Hükümler -I
Prof. Dr. Mustafa Özen

Hukuk Yayınları Dizisi – 2185

Altıncı Baskı : Eylül, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8209 – 38 – 9

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Meteksan Matbaacılık ve Teknik Sanayi Ticaret A.Ş.
Beytepe Köyü Yolu No:3
06800 Çankaya/Ankara
Sertifika No: 46519

KAYNAKÇA

- AKBULUT, Berrin; İhaleye Fesat Karıştırma Suçu, (TCK m. 235), Ceza Hukuku Dergisi, Yıl: 4, Sayı: 9, 2009.
- AKÇİN, İhsan/EREL, Kemalettin/HALİTOĞLU, Coşkun/BOZOĞLU, Süleyman/FAZLA, Yüksel/ÖRER, Fatma Betül/ÖZBEY, Özcan; Yargıtay Ceza Genel Kurulu Kararları (2005 – 2012) Ankara, 2012.
- ARSLAN, Çetin; İhaleye Fesat Karıştırma Suçu, Ankara, 2012.
- ARTUK, Mehmet Emin/GÖKCEN, Ahmet/YENİDÜNYA, A. Caner; Ceza Hukuku Özel Hükümler, Ankara, 2006.
- ARTUK, Mehmet Emin/GÖKCEN, Ahmet/YENİDÜNYA, A. Caner; Ceza Hukuku Özel Hükümler, Ankara, 2008.
- ARTUK, Mehmet Emin/GÖKCEN, Ahmet/YENİDÜNYA, A. Caner; Ceza Hukuku Özel Hükümler, Ankara, 2010.
- ARTUK, Mehmet Emin/GÖKCEN, Ahmet/YENİDÜNYA, A. Caner; Ceza Hukuku Özel Hükümler, Ankara, 2014.
- ARTUK Mehmet Emin; İntihar ve İntihara Yardım Suçu Üzerine Bir Deneme, Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt 4, Sayı 1-2.
- AYDIN, Murat; Tıp Ceza Hukukunda Organ Ticareti Suçu, Tıp Ceza Hukukunun Güncel Sorunları, V. Türk Alman Tıp Hukuku Sempozyumu, 28 Şubat 1 Mart 2008, Ankara.
- BAYRAKTAR, Köksal; Hekimin Tedavi Nedeniyle Cezai Sorumluluğu, İstanbul, 1972.
- BAYRAKTAR, Köksal/EVİK, Vesile Sonay/KURT, Gülşah; Ceza Özel Hukuku, Cilt I, Uluslararası Suçlar, İstanbul, 2016.
- CENTEL, Nur/ZAFER, Hamide/ÇAKMUT, Özlem Yenerer; Kişilere Karşı İşlenen Suçlar, Cilt – I, İstanbul, 2011.
- DONAY, Suheyl, Türk Ceza Kanunu, İstanbul, 2004.
- DÖNMEZER, Sulhi; Kişilere ve Mala Karşı Cürümler, İstanbul, 2001,
- DEĞİRMENCİ, Olgun; Uluslararası Ceza Muhakemelerinin Kararları Işığında Mukayeseli Hukukta Ve Türk Hukukunda Soykırım Suçu, Türkiye Barılar Birliği Dergisi, Sayı 70, 2007.
- EREM; Ceza Hukukunda İntihar, Yargıtay Dergisi, Cilt 16, Sayı 4, 1990.
- ERMAN, Sahir/ÖZEK, Çetin; Ceza Hukuku Özel Bölüm, Kişilere Karşı İşlenen Suçlar, İstanbul, 1994.
- ERMAN, Sahir; Hakaret ve Sövme Suçları, 2. Bası, İstanbul, 1989.
- EŞİTLİ, Ezgi Aygün; İnsan Üzerinde Deney ve Deneme Suçları, Ankara, 2012.

- GÖZLER, Kemal; İdare Hukuku Dersleri, Bursa, 2002.
- GÜNDAY, Metin; İdare Hukuku, Ankara, 2011.
- HAFIZOĞULLARI, Zeki / KETİZMEN, Muammer; 5237 Sayılı Türk Ceza Kanununda Hayata Karşı İşlenen Suçlar, Ankara Barosu Dergisi, Yıl 66, Sayı 1, Kış, 2008.
- HAFIZOĞULLARI, Zeki/ÖZEN, Muharrem; Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, Ankara, 2010.
- HAFIZOĞULLARI, Zeki/ÖZEN, Muharrem; Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, Ankara, 2012.
- HAKERİ, Hakan; Tıp Hukuku, Ankara, 2012.
- HAKERİ, Hakan; Kasten Öldürme Suçları, Ankara, 2006.
- KAZANCI- EKER, Behiye; İhaleye Fesat Karıştırma ve Edimin İfasına Fesat Karıştırma Suçları, Ankara, 2007.
- KOCA, Mahmut; Yağma Cürümleri, Ankara, 2003.
- KOCA, Mahmut/ÜZÜLMEZ, İlhan; Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, Ankara, 2013.
- KOCA, Mahmut/ÜZÜLMEZ, İlhan; Cinsel Dokunulmazlığa Karşı Suçlar, Ankara, 2014.
- ÖNDER, Ayhan; Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, İstanbul, 1994.
- ÖZBEK, Veli Özer; Yeni Türk Ceza Kanununun Anlamı, Cilt II, Özel Hükümler, m. 76 – 169, Ankara, 2008.
- ÖZBEK, Veli Özer/KANBUR, Nihat/DOĞAN, Koray/BACAKSIZ, Pınar/ TEPE, İlker; Türk Ceza Özel Hukuku Özel Hükümler, Ankara, 2010.
- ÖZBEK, Veli Özer/KANBUR, Nihat/DOĞAN, Koray/BACAKSIZ, Pınar/ TEPE, İlker; Türk Ceza Özel Hukuku Özel Hükümler, Ankara, 2012.
- ÖZBEK, Veli Özer/KANBUR, Nihat/DOĞAN, Koray/BACAKSIZ, Pınar/ TEPE, İlker; Türk Ceza Özel Hukuku Özel Hükümler, Ankara, 2014.
- ÖZGENÇ, İzzet; Ekonomik Çıkar Amacıyla İşlenen Suçlar, Ankara, 2002.
- ÖZGENÇ, İzzet; İhale Sürecinde İşlenen Suçlar, Ankara, 2011.
- ÖZGENÇ, İzzet; İrtikâp ve Rüşvet Suçları, Ankara, 2012.
- REİSOĞLU, Safa; Türk Borçlar Hukuku Genel Hükümler, İstanbul, 2014.
- SOYASLAN, Doğan; Ceza Hukuku Özel Hükümler, Ankara, 2005.
- SOYASLAN, Doğan; Ceza Hukuku Özel Hükümler, Ankara, 2012.
- SOYASAN, Doğan; Organ Nakilleri, Sağlık Hukuku ve Yeni Türk Ceza Kanunundaki Düzenlemeler, İstanbul, 2007.
- SOYASLAN, Doğan; Organ Nakilleri, Tıp Ceza Hukukunun Güncel Sorunları, V. Türk Alman Tıp Hukuku Sempozyumu, 28 Şubat 1 Mart 2008.
- TEZCAN, Durmuş/ERDEM, Mustafa Ruhan/ÖNOK, R. Murat; Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku, Ankara, 2006.

- TEZCAN, Durmuş/ERDEM, Mustafa Ruhan/ÖNOK, R. Murat; Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku, Ankara, 2007.
- TEZCAN, Durmuş/ERDEM, Mustafa Ruhan/ÖNOK, R. Murat; Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku, Ankara, 2012.
- TEZCAN, Durmuş/ERDEM, Mustafa Ruhan/ÖNOK, R. Murat; Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku, Ankara, 2014.
- TEZCAN, Durmuş/ERDEM, Mustafa Ruhan/ÖNOK, R. Murat; Uluslararası Ceza Hukuku, Ankara, 2009.
- TOROSLU, Nevzat; Ceza Hukuku Özel Kısım, Ankara, 2006.
- TURHAN, Faruk; Yeni Türk Ceza Kanunu'nda Uluslararası Suçlar, www.ceza-bb.adalet.gov.tr/makale/101.
- ÜNVER, Yener; İnsan Üzerinde Deney ve Deneme Suçları, in: Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Sempozyum Özel Sayısı, Sağlık Hukuku Sempozyumu, Ocak 2007.
- ÜNVER, Yener; TCK'nda Kamu İdaresi Aleyhine İşlenen Suçlar, Alman – Türk Karşılaştırmalı Ceza Hukuku, Cilt III, Ankara, 2010.
- YARSUVAT Duygun/BAYRAKTAR Köksal; Yeni Türk Ceza Kanununda Bazı Suçlar Bakımından Tıbbi Uygulamaların Durumu, Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Prof. Dr. Erden KUNTALP'e Armağan, C. II, Kamu Hukuku, Yıl 32, 2004/2.
- YAŞAR, Osman/GÖKCAN, Hasan Tahsin/ARTUÇ, Mustafa; Yorumlu – Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, Ankara, 2010.
- YAŞAR, Osman/GÖKCAN, Hasan Tahsin/ARTUÇ, Mustafa; Yorumlu – Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, Ankara, 2014.

Prof. Dr. Mustafa ÖZEN

Kırıkkale Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukuku Anabilim Dalı Öğretim Üyesi

ÖĞRETİ VE UYGULAMA IŞIĞINDA

**CEZA HUKUKU
GENEL HÜKÜMLER**

ADALET YAYINEVİ

Ankara, 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Öğreti ve Uygulama Işığında Ceza Hukuku Genel Hükümler
Prof. Dr. Mustafa Özen

Hukuk Yayınları Dizisi – 2184

Beşinci Baskı : Eylül, 2022

ISBN : 978 – 605 – 8209 – 39 – 6

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : adalety@adaletyayinevi.com

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Meteksan Matbaacılık ve Teknik Sanayi Ticaret A.Ş
Beytepe Köyü Yolu No:3
06800 Çankaya/Ankara
Sertifika No: 46519

KAYNAKÇA

- ALBAYRAK, Mustafa; Notlu, Atıflı, Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, Ankara, 2014.
- ARTUK, Mehmet Emin/GÖKCEN, Ahmet/YENİDÜNYA, A. Caner; Ceza Hukuku Genel Hükümler, Ankara, 2009.
- ARTUK, Mehmet Emin/YENİDÜNYA, A. Caner; Mukayeseli Hukukta ve Türk Hukukunda Erteleme Müessesesi, Prof. Dr. Sahir ERMAN'a Armağan, İstanbul, 1999.
- ARTUK, Mehmet Emin; Emniyet Tedbirleri, Argumentum, 23 (1992).
- BAYRAKTAR, Köksal; Türk Ceza Kanunu Tasarısına İlişkin Genel Bir Değerlendirme ve Genel Hükümler Üzerine Birkaç Eleştiri, Eylül 2004, Ankara, Türk Ceza Kanunu Reformu ikinci Kitap, TBBD.
- BECCARİA, Çeviren, M. GÖKLÜ, Suçlar ve Cezalar yahut Beşeriyetin Mecellesi, 1997.
- AZRAK, Ülkü; Anayasa Mahkemesinin iptal kararlarının geriye yürümezliği, http://www.anayasa.gov.tr/files/pdf/anayasa_yargisi/anyarg
- BİLGE, Necip; Anayasa Mahkemesinin İptal Kararlarının Geriye Yürümezliği Sorunu, Ankara Barosu Dergisi, Sayı, 3, Yıl, 1990.
- BİLİR, Faruk; Türkiye'de Milletvekilliği ve Milletvekilliğinin Sona Ermesi, Ankara, 2001.
- CENTEL, Nur/ZAFER, Hamide/ ÇAKMUT, Özlem Yenerer; Türk Ceza Hukukuna Giriş, İstanbul, 2005.
- CENTEL, Nur/ZAFER, Hamide/ÇAKMUT, Özlem Yenerer; Türk Ceza Hukukuna Giriş, İstanbul, 2010.
- CENTEL, Nur; Yeni Türk Ceza Kanununda Cezalar ve Güvenlik Tedbirleri Sistemi, Yeni Türk Ceza Kanunu Sempozyumu, Mart 2005, Türk Ceza Hukuku Derneği Yayını, Yayın no: 7.
- CENTEL; Yeni Türk Ceza Kanunu Sempozyumu, 5 Mart 2005.
- ÇINAR, Ali Rıza; Türk Ceza Hukukunda Cezalar, Ankara, 2005.
- DEMİRBAŞ, Timur; Ceza Hukuku Genel Hükümler, Ankara, 2005.
- DEMİRBAŞ, Timur; Ceza Hukuku Genel Hükümler, Ankara, 2006.
- DİNÇKOL, Abdullah; Hukukun Temel Kavramları, İstanbul, 2001.
- DÖNMEZER, Sulhi/ERMAN, Sahir; Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku, Cilt III, İstanbul, 1994, no: 2121.
- ERMAN, Sahir; Askeri Ceza Hukuku, Umumi Kısım ve Usul, 7. Baskı, İstanbul, 1983.
- GÖLCÜKLÜ, Feyyaz; Ceza Hukuku Açısından 1961 Türkiye Anayasası, SBF D XVII, 2 (1962).
- HAFIZOĞULLARI, Zeki/ÖZEN, Muharrem; Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 3. Baskı, Ankara, 2010.

- HAKERİ, Hakan; Ceza hukuku Genel Hükümler, Ankara, 2011.
- İÇEL, Kayıhan/SOKULLU – AKINCI, Füsün/ÖZGENÇ, İzzet/SÖZÜER, Adem/MAHMUTOĞLU, Fatih Selami/ÜNVER, Yener; Yaptırım Teorisi, İstanbul, 2002.
- İÇEL, Kayıhan; Ceza Hukukunda Taksirden Doğan Sübjektif Sorumluluk, İstanbul, 1967.
- İÇEL, Kayıhan; Hürriyeti Bağlayıcı Cezalara Seçenek Olan Müesseselerdeki Gelişmeler ve Türk Ceza Sisteminin Bu Yönden Değerlendirilmesi, in Değişen Toplum ve Ceza Hukuku Açısından TKC'nin 50. Yılı ve Geleceği, İstanbul, 1977.
- İÇEL; Kayıhan/DONAY, Süheyl; Karşılaştırmalı ve Uygulamalı Ceza Hukuku, İstanbul 1987.
- İLHAN, Abdulkadir/AKÇİN, İhsan/EREL, Kemalettin/HALİTOĞLU, Coşkun/BOZOĞLU, Süleyman/FAZLA, Yüksel/ÖRER, Fatma Betül/ÖZBEY, Özcan; Yargıtay Ceza Genel Kurulu Kararları (2005 – 2015) Ankara, 2015.
- İLHAN, Abdulkadir/FAZLA, Yüksel/ÖRER, Fatma Betül/ÇAKIL, Dursun/KÖSE, Mehmet/HALİTOĞLU, Coşkun/BOZOĞLU, Süleyman/KURŞUN, Ömer Faruk/KIR, Oğuzhan; Yargıtay Ceza Genel Kurulu Kararları (2005-2015), Ankara, 2015.
- KIRATLI, Metin; Anayasa Yargısında Somut Norm Denetimi: İtiraz Yolu, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Yayını, Ankara, 1996.
- KOCA, Mahmut/ÜZÜLMEZ, İlhan; Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, Ankara, 2010.
- KOCA, Mahmut/ÜZÜLMEZ, İlhan; Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, Ankara, 2011.
- KOCA, Mahmut; YTCK'nda Hukuka Uygunluk Sebepleri, Ceza Hukuku Dergisi, Yıl 1, Sayı 1, Ekim 2006.
- KUNTER, Nurullah, Ceza Hukukunun Bugünkü Gelişmesinde Franz von List'in Rolü, İHFM, XVII, 1-2, (1951).
- M.S. Aykonu/E.A, Özkul, Anayasa Yargısı II, Ankara 1981.
- MAHMUTOĞLU, Fatih Selami; Kabahatleri Suç Olmaktan Çıkarma Eğilimi ve Düzene Aykırılıklar (İdari Ceza Hukukunda) Yaptırım Rejimi, İstanbul, 1995.
- MALKOÇ, İsmail/GÜLER, Mahmut; Uygulamada Ceza Muhakemeleri Usulü Hukuku, Cilt II, Ankara, 1998.
- MONTESQUIEU, Çeviren, F. BALDAŞ, Kanunların Ruhu Üzerine İstanbul, 1998.
- ÖNDER, Ayhan; Ceza Hukuku Genel Hükümler - I, İstanbul, 1991.
- ÖNDER, Ayhan; Ceza Hukuku, Genel Hükümler, Cilt III, İstanbul, 1989
- ÖNDER, Ayhan; Ceza Hukukunda Tecil ve Benzer Müesseseler (Mukayeseli Hukukta ve Hukukumuzda), İstanbul, 1963.
- ÖNDER, Ayhan; Suçun İşlendiği Yer Tayininde Hareket Nazariyesi, ABD, XVII, 4 (1959 – 1960).
- ÖZBEK, Veli Özer/KANBUR, Nihat/DOĞAN, Koray/BACAKSIZ, Pınar/TEPE, İlker; Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, Ankara, 2010.
- ÖZBEK, Veli Özer; TCK İzmir Şerhi I, 3. Bası, Ankara, 2005.

- ÖZBEK, Veli Özer; İnfaz Hukuku, Ankara, 2020.
- ÖZBUDUN, Ergun; Türk Anayasa Hukuku, 14. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, 2013.
- ÖZEK, Mustafa Çetin; 1997 Türk Ceza Yasası Tasarısına İlişkin Düşünceler, Sahir ERMAN'a Armağandan Ayrı Bası, İstanbul, 1999.
- ÖZEN, Muharrem, Ceza Hukukunda Objektif Sorumluluk, Ankara, 1998.
- ÖZEN, Muharrem; Ceza Hukukunda Meşru Savunma, Ankara, 1995.
- ÖZEN, Muharrem; TCK'daTaksir, Alman - Türk Karşılaştırmalı Ceza Hukuku, İstanbul, 2010.
- ÖZGENÇ, İzzet; Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, Ankara, 2007.
- ÖZGENÇ; Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, Ankara, 2010.
- ÖZTÜRK, Bahri/ERDEM, Mustafa Ruhan; Uygulamalı Ceza Hukuku ve Emniyet Tedbirleri Hukuku, Ankara, 2011.
- SAMAHA, Joel; Criminal Law, 1999, New York.
- YALÇIN SANCAR, Türkan/KÖPRÜLÜ, Timuçin; Ceza Hukuku Genel Hükümler Uygulamalı Çalışmaları, Ankara, 2014.
- SAVAŞ, Vural- MOLLAMAHMUTOĞLU, Sadık, Türk Ceza Kanunu Yorumu, Ankara, 1994, Cilt I.
- SOYASLAN, Doğan; Ceza Hukuku Genel Hükümler, Ankara, 2005.
- SOYASLAN, Doğan; Ceza Hukuku Genel Hükümler, Ankara, 2012.
- SOYASLAN, Doğan; Teşebbüs Suçu, Ankara, 1994.
- SOYASLAN; Yürütme Organının Suç ve Ceza Koyma Yetkisi, Ankara, 1990.
- SÖZÜER, Adem; Suça Teşebbüs, İstanbul, 1994.
- TEZCAN, Durmuş/ ERDEM, M. Ruhan; Türk Ceza Kanunu Tasarısı hakkında Dokuz Eylül Üniversitesinin Görüşü.
- TEZCAN, Durmuş/ERDEM, Mustafa Ruhan/ÖNOK, R. Murat; Teorik ve Pratik Ceza Hukuku Özel Hükümler, Ankara, 2010.
- TEZİÇ, Erdoğan; Anayasa Hukuku, 16. Bası, Beta Yayınları, İstanbul, 2013.
- TOROSLU, Nevzat; Ceza Hukukunda Okullar, Nurullah Kunter'e Armağan, İstanbul 1998.
- TOROSLU, Nevzat; Ceza Hukuku Genel Kısım, Ankara, 2008.
- TOSUN, Öztekin; Ceza Hukukunda Tefsir ve Yanlış Tefsir, İHFM, XXVII, 1, (1962).
- TOSUN, Öztekin; Ceza Hukukunun Gerçek Kaynakları, İHFM, XXVIII, 3-4, (1963).
- TOSUN, Öztekin; Yürütme Organının Koyduğu Kaidelere Aykırılıkların Cezalandırılması, İHFM XXVIII, 2 (1962).

- TURHAN, Faruk; Yeni Türk Ceza Kanununa Göre Cezaların Ertelemesi ve Uygulamada Ortaya Çıkan Bazı Sorunlar, *Erzincan Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt X, Sayı 3-4, 2006.
- U, SIEDER, (Çev. S. Keskin,/H. Zafer/Ü. Kocasakal), *Avrupa Ceza Hukuku Yolunda, Avrupa Birliğinin Mali Çıkarlarının Korunmasına İlişkin Ceza Hukuku Kuralları*, Ankara, 2001.
- ÜNVER, Yener; *Ceza Hukukunda Objektif Sorumluluk*, *Ceza Hukuku Günleri*, 70. Yılında Türk Ceza Kanunu Genel Hükümler 26-27 Mart 1997, İstanbul, 1998.
- ÜNVER, Yener; *Psikiyatride Hasta Hakları*, in; *Sağlık Hakkı – Hasta Hakları Özel Sayısı*, S: 3, 2007.
- ÜZÜLMEZ, İlhan; *Yeni Ceza Kanununun Sisteminde Cezanın Belirlenmesi ve Bireyselleştirilmesi*, E.Ü.H.F.D., Cilt X, Sayı 3-4, Yıl 2006.
- YARSUVAT, Duygun / BAYRAKTAR, Köksal; *Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi TCK Tasarısı Hakkındaki Görüşleri, Türk Ceza Kanunu Reformu, İkinci Kitap, Makaleler, Görüşler, Raporlar, Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, Ankara, 2004.
- YARSUVAT, Duygun; *Yürütme Organının Koyduğu Kaidelerle Suç İhdası ve 1961 Anayasası*, İHFM, XXIX, 3 (1963).
- YAŞAR, Osman/GÖKCAN, Hasan Tahsin/ARTUÇ, Mustafa; *Yorumlu-Uygulamalı Türk Ceza Kanunu*, Cilt 1, Ankara, 2014.
- YETGİN, Feridun; *İnfaz Hukuku*, Ankara, 2021.
- YURTCAN, Erdener; *Ceza Yargılamasında Kesin Hüküm*, İstanbul, 1987.
- YÜCE, Turhan Tufan; *Ceza Hukuku Dersleri*, Manisa, 1982.
- ZAFER, Hamide; *Ceza Hukuku Genel Hükümler (TCK m. 1 -75)*, Ders kitabı, İstanbul, 2010.
- ZEVKLİLER, Aydın; *Medeni Hukuk (Giriş Ve Başlangıç Hükümleri, Kişiler Hukuku, Aile Hukuku)*, Ankara, 1995.

Prof. Dr. Mustafa ÖZEN
Kırıkkale Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukuku Anabilim Dalı Öğretim Üyesi

ÖĞRETİ VE UYGULAMA IŞIĞINDA
CEZA MUHAKEMESİ
HUKUKU

ADALET YAYINEVİ
Ankara-2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Öğreti ve Uygulama Işığında Ceza Muhakemesi Hukuku
Mustafa Özen

Hukuk Yayınları Dizisi – 2183

Beşinci Baskı : Eylül, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8209 – 40 – 2

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

Ankara Şube

Cihan Sokak No: 16/B Sıhhiye-Ankara

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com
 : adalety@adaletyayinevi.com

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : facebook.com/adaletyayinevi
 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nilüfer Aydın

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Meteksan Matbaacılık ve Teknik Sanayi Ticaret A.Ş
Beytepe Köyü Yolu No:3
06800 Çankaya/Ankara
Sertifika No: 46519

KAYNAKÇA

- ALPARSLAN, Şükrü; Anglo –Amerikan Hukukunda Mahkemeye Saygısızlık Suçu ve Türk Hukukundaki Durum, İHFM XL, 1- 4, 1974.
- ASLAN, Muzaffer; Askeri Yargıda Savcılık, Ankara, 1998.
- AYDIN, Murat; Cumhuriyet Savcısının Delilleri Değerlendirme Yetkisi ve Kamu Davası Açma Mecburiyeti' Yargı Reformu İzmir Barosu, 5-8 Nisan – İzmir 2000.
- CENTEL, Nur/ZAFER, Hamide; Ceza Muhakemesi Hukuku, İstanbul, 2005.
- CENTEL, Nur/ZAFER, Hamide; Ceza Muhakemesi Hukuku, İstanbul, 2008.
- EREM, Faruk; Avukatın Duruşmayı Terk Etme Hakkı, İBD, XVI, 1971.
- FEYZİOĞLU, Metin; 5271 Sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu Hakkında Bazı Tespit ve Değerlendirmeler, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, Sayı 62, Yıl 2006.
- GÜRELLİ, Nevzat; Ceza Muhakemesi Hukukunda Bilirkişilik, İstanbul, 1967.
- KAYNAK, A.; Hazırlık Soruşturmasında Cumhuriyet Savcısının Takdir Yetkisi' ABD, 1998/2.
- KESKİN, Serap; Yargıç Bağımsızlığı, Kunter Armağanı, İstanbul, 1998.
- KUNTER, Nurullah/YENİSEY, Feridun/NUHUĞLU, Ayşe; Ceza Muhakemesi Hukuku Dalı Olarak Ceza Muhakemesi Hukuku, İstanbul 2008.
- KUNTER, Nurullah/YENİSEY, Feridun; Ceza Muhakemesi Hukuku Dalı Olarak Ceza Muhakemesi Hukuku, İstanbul 2000.
- ÖZBEK, Veli Özer/KANBUR, Nihat/DOĞAN, Koray/BACAKSIZ, Pınar/TEPE, İlker; Ceza Muhakemesi Hukuku, Ankara, 2011.
- ÖZBEK, Veli Özer; Ceza Muhakemesi Hukuku, Ankara, 2006.
- ÖZGENÇ, İzzet; Ceza Hukuku Genel Hükümler, Ankara, 2014.
- ÖZTÜRK, Bahri/ERDEM, Mustafa Ruhan; Uygulamalı Ceza Muhakemesi Hukuku, Ankara, 2006.
- ÖZTÜRK, Bahri/TEZCAN, Durmuş/ERDEM, Mustafa Ruhan/SIRMA, Özge/SAYGILAR, F. Yasmine/ALAN, Esra; Nazari ve Uygulamalı Ceza Muhakemesi Hukuku, Ankara, 2010.
- ÖZTÜRK, Bahri; Delil Yasakları, Yeni Yargıtay Kararları Işığında Delil Yasakları (Hukuka Aykırı Olarak Elde Edilen Deliller) Ankara, 1995.
- PEKCANITEZ, Hakan/ATALAY, Oğuz/ÖZEKES, Muahmmet; Hukuk Usulu Mukameleri Kanunu Hükümlerine Göre Medeni Usul Hukuku Temel Bilgiler, Ankara, 2014
- SOYASLAN, Doğan; Ceza Muhakemesi Hukuku, Ankara, 2005.
- ŞAHİN, Cumhur; Ceza Muhakemesi Hukuku, Ankara, 2009.
- TOROSLU, Nevzat; Ceza Muhakemesi Hukuku, Ankara, 2006.

TOROSLU, Nevzat/FEYZİÖĞLU, Metin; Ceza Muhakemesi Hukuku, Ankara, 2008.

TURHAN, Faruk; Ceza Muhakemesi Hukuku, Ankara, 2006.

ÜNVER, Yener/HAKERİ, Hakan; Ceza Muhakemesi Hukuku, Ankara, 2010.

YENİDÜNYA, A. Caner/İÇER, Zafer; Ceza Muhakemesi Hukuku, Ankara, 2016.

YENİSEY, Feridun; İnsan Hakları Açısından Arama, Elkoyma, Yakalama ve İfade Alma, Ankara, 1995, İnsan Hakları Merkezi Yayını I.

YENİSEY, Feridun/NUHOĞLU, Ayşe; Ceza Muhakemesi Hukuku Ders Kitabı, İstanbul, 2014.

YURTCAN, Erdener; Ceza Yargılaması Hukuku, İstanbul, 2005.

Dr. Öğr. Üyesi Özge APİŞ

**CEZANIN
BELİRLENMESİ
VE
BİREYSELLEŞTİRİLMESİ**

(TCK m. 61, m. 62, m. 63)

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Cezanın Belirlenmesi ve Bireyselleştirilmesi (TCK m. 61, m. 62, m. 63)
Özge Apiş

Hukuk Yayınları Dizisi – 3219

Birinci Baskı : Eylül, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8209 – 41 – 9

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com
 : adalety@adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi
 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Ay-bay Kırtasiye İnş. Gıda Paz. ve Tic. Ltd. Şti.
Sertifika No: 46661
Tel: (0 312) 472 58 55 - Ankara

KAYNAKÇA

- AKBULUT, Berrin**, Türk Ceza Hukuku Temel Bilgiler, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2020.
- AKBULUT, Berrin**, Kasten Öldürme Suçunun Nitelikli Halleri (TCK m. 82), Adalet Dergisi, Sayı:65, 2020/2.
- ALACAKAPTAN, Uğur**, İngiliz Ceza Hukukunda Suç ve Cezaların Kanuniliği Prensibi, Ajans-Türk Matbaası, Ankara 1958.
- ALACAKAPTAN, Uğur**, Suçun Unsurları, AÜHFY, No.372, Sevinç Matbaası, Ankara-1975.
- ALBRECHT, Hans- Jörg**, Sentencing In Germany: Explaining Long-Term Stability In The Structure Of Criminal Sanctions And Sentencing, https://heinonline.org/HOL/Page?collection=journals&handle=hein.journals/lcp76&id=220&men_tab=srchresults, (E.T. 18.12.2020).
- ALP, Mustafa**, Anayasa Hukuku Açısından Mahkeme Kararlarında Sözde (Görünürde) Gerekçe, <https://hukuk.deu.edu.tr/wp-content/uploads/2020/01/M.Alp-2.pdf>, (E.T. 10.12.2021)
- ALSCHULER, Albert**, The Changing Purposes of Criminal Punishment: A Retrospective on the Last Century and Some Thoughts about the Next, The University of Chicago Law Review, Vol. 70, no. 1, Winter, 2003.
- APIŞ, Özge**, Halkı Kin ve Düşmanlığa Alenen Tahrik veya Aşağılama Suçları (TCK m. 216), Adalet Yayınevi, 2017.
- ARSLAN, Uğur**, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Anabilim Dalı Doktora Tezi, Ankara, 2021, <http://www.openaccess.hacettepe.edu.tr>, (E.T. 25.04.2022)
- ARTUÇ, Mustafa**, Zincirleme Suç, Terazi Hukuk Dergisi, C: 3, Sa:28, 2008.
- ARTUÇ, Mustafa**, Pratik Türk Ceza Kanunu, Adalet Yayınevi, Ankara, 2019.
- ARTUK, Mehmet, Emin, ÇINAR, Ali, Rıza**, “Yeni Bir Ceza Kanunu Arayışları ve Adalet Alt Komisyonu Tasarısı Üzerine Düşünceler”, Türk Ceza Kanunu Reformu, İkinci Kitap, TBB Yayınları, Ankara, 2004.
- ARTUK, Mehmet, Emin**, Yeni Türk Ceza Kanunu’nun Genel Hükümlerine İlişkin Düşünceler, Legal Hukuk Dergisi, Yıl: 3 Sayı :32, Ağustos 2005.

- ARTUK, Mehmet, Emin**, Güvenlik Tedbirleri, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi C. XII, Y. 2008.
- ARTUK, Mehmet, Emin, ALŞAHİN, Mehmet, Emin**, Objektif Cezalandırılabilme Şartı ve Zamanaşımı, Prof.Dr. Nur Centel'e Armağan, MÜHFHAD Armağan Özel Sayısı, C.19.
- ARTUK, Mehmet, Emin, ALŞAHİN, M. Emin**, Hapis Cezalarının ve Cezaevlerinin Tarihi Gelişimi, MÜHFHAD, Cilt: 21, Sayı: 2, 2015.
- ARTUK, Mehmet, Emin, GÖKCEN, Ahmet**, Ceza Hukuku Genel Hükümler, Adalet Yayınevi, Ankara, 2021.
- AYDIN, Devrim**, Ceza Muhakemesi Kanunu'nda Seri Muhakeme Usulü, KHM, Cilt:2, Sayı:2, 2022.
- AYDIN, Öykü, Didem**, Ceza Hukuku'nun Çağdaş İlkeleri ve Avrupa Birliği Kriterleri Açısından Türk Ceza Kanunu, TBB Dergisi, Sayı 53, 2004.
- AYDIN, Devrim**, Suça İştirak Hükümlerinin Uygulanmasına İlişkin Sorunlar, Suç ve Ceza Ceza Hukuku Dergisi, Cilt: 12, Sayı: 3, Eylül 2019.
- AYDIN, Melike, Belkis**, Kant'ın ve Hegel'in Felsefesinde Cezanın Amacı, İnÜHFD, 11(1):126-138, 2020.
- BÁRD, Károly**, Can the Jury Survive after the Judgment of the European Court of Human Rights in Taxquet v. Belgium?, <https://core.ac.uk/download/pdf/129701873.pdf>, (E.T. 21.05.2021).
- BAŞAK, Cengiz**, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararları Işığında Gözaltında İnsan Hakları İhlalleri, <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/629027>, (E.T. 10.06.2022).
- BAYRAKTAR, Köksal**, Faal Nedamet, İÜHFM, Cilt 33, Sayı 3-4, 1967.
- BAYRAKTAR, Köksal**, Yeni Türk Ceza Kanunu'nda Belirlenen Ceza Hukuku Temel İlkeleri, GÜHFD, Yıl: 2, Sayı: 1, 2003/1.
- BECCARIA, Cesare**, Suçlar ve Cezalar Hakkında, Çev. Sami SELÇUK, İmge Kitabevi, 2004.
- BERGER, Benjamin L.**, Judicial Discretion and the Rise of Individualization: The Canadian Sentencing Approach, Sentencing Anglo-American and German Insights, Published as Volume 38 of the Series "Göttingen Studies in Criminal Law and Criminal Justice" by Göttingen University Press 2020.

- BIELEFELDT, Heiner**, Menschenwürde und Folterverbot Eine Auseinandersetzung mit den jüngsten Vorstößen zur Aufweichung des Folterverbots, Deutsches Institut für Menschenrechte, Essay no. 6, 2007, https://www.institut-fuer-menschenrechte.de/fileadmin/_migrated/tx_commerce/essay_no_6_menschenwuerde_und_folterverbot.pdf, (e.T. 01.03.2021).
- BLAKESLEY, Christopher L.** Conditional Liberation (Parole) in France, Louisiana Law Review, Vol. 39, No. 1, Fall, 1978. (<https://core.ac.uk/download/pdf/235280422.pdf>, E.T. 11.12.2020).
- BRADLEY, Gerard V.**, The Purposes Of Criminal Punishment, The Modern Law Review, Vol. 21, No. 2, March 1958.
- BURD, Kayla A., HANS, Valerie P.**, Reasoned Verdicts: Oversold?, Cornell International Law Journal, Vol. 51, 2018, <https://ww3.lawschool.cornell.edu/research/ILJ/upload/Burd-Hans-final.pdf>, (E.T. 16.05.2021).
- CASSESE Antonio**, International Criminal Law, Oxford University Press, 2003.
- CENDEL, Nur**, Cezanın Amacı ve Belirlenmesi, <https://hukuk.deu.edu.tr/wp-content/uploads/2020/01/Cendel-3.pdf>, (E.T. 13.05.2022).
- CENDEL, Nur**, Yeni Türk Ceza Kanunu'nda Cezalar ve Güvenlik Tedbirleri Sistemi, <http://www.nurcendel.com/makaleler/yenitckyaptirim.pdf>, (E.T. 12.12.2021).
- CENDEL, Nur, ZAFER, Hamide**, Ceza Muhakemesi Hukuku, Bata Basım Yayın Dağıtım, Eylül, 2019.
- ÇİHAN, Erol**, Ceza Hukuku Günleri, 70.Yılında Türk Ceza Kanunu -Genel Hükümler (26-27 Mart 1997-İstanbul), Beta Yayıncılık, İstanbul 1998.
- CIRCIUMARU, Andreea**, A Brief Comparative Law Approach On The Judicial Individualisation Of Punishment, Human Rights In Law Enforcement, Scientific Journal Published by Alexandru Ioan Cuza Police Academy, Iss. 2 of 2015 (August-December)/Vol. IV.
- COFFEY, Gerard**, The Principle Of Ne Bis In Idem In Criminal Proceedings, <https://core.ac.uk/download/pdf/59358127.pdf>, (E.T. 06.05.2021).
- COHEN, Mathilde**, When Judges Have Reasons Not to Give Reasons: A Comparative Law Approach, Washington and Lee Law Review, Vol. 72, Iss. 2, 2015.
- COLGAN Beth A.**, Graduating Economic Sanctions According to Ability to Pay, Iowa Law Review, Vol. 103, 2017.

- CONGRESSIONAL RESEARCH SERVICE**, The Federal Death Penalty, <https://crsreports.congress.gov/>, (E.T. 03.12.2020).
- COŞKUN, Neslihan**, Fikri İçtima (Doktora tezi), Ankara, 2009.
- COUNCIL OF EUROPE**, Death Penalty, Factsheet, <https://rm.coe.int/168008b914>, (E.T. 03.12.2020).
- ÇINAR, Ali, Rıza**, Adli Para Cezasının Bireyselleştirilmesinde Bir Gün Karşılığı Para Miktarından Kaynaklanan Sorunlar, Terazi Hukuk Dergisi, C.11, S. 118, Haziran, 2016.
- DAUTON-FEAR, Mary**, The Fine As A Criminal Sanction, <http://classic.austlii.edu.au/au/journals/AdelLawRw/1972/4.pdf>, (E.T. 07.01.2021).
- DE LEON VILLALBA, Francisco Javier**, Imprisonment and Human Rights in Latin America: An Introduction, The Prison Journal, Vol. 98(I), 2018. (<https://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.1177/0032885517743442>, E.T. 18.12.2020).
- DEMİRBAŞ, Timur**, Ceza Hukuku Genel Hükümler, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2020.
- DEMİRBAŞ, Timur**, İnfaz Hukuku, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2020.
- DEMİRBAŞ, Timur**, Haksız Tahrik, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2021.
- DEMİRDAL, M. Balkan**, Uluslararası İnsan Hakları Hukukunda Ölüm Cezasının Kaldırılması ve Türkiye'deki Süreç, Politik Ekonomik Kuram 2018, Cilt 2(1).
- DEMİREL, Hakkı**, Ölüm Cezası, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi (AÜHFD), Cilt:12, Sayı:1, 1955.
- DESHOWITZ, Alan M.**, Criminal Sentencing in the United States: An Historical and Conceptual Overview, <https://www.jstor.org/stable/pdf/1041427.pdf>, (E.T. 04.12.2020).
- DİKEN, GÜLTEKİN, Nil, Melek**, Ceza Hukukunda Taksire Dayalı Sorumluluk, Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul, 2018.
- DOĞAN, Koray**, Neticesi Sebebiyle Ağırlaşmış Suç, Doktora Tezi, 2010, <https://acikerisim.deu.edu.tr/xmlui/bitstream/handle/20.500.12397/12176/261504.pdf?sequence=1&isAllowed=y>, (E.T. 10.03.2022).
- DOLCINI, Emilio, Çev. DOĞAN, Duygu, Çağlar**, "Ceza İnfazı Meselesi": Bir Ceza Hukukçusu Gözüyle Ara Bilanço, AÜHFD, 65 (4), 2016.

- DONAY, Süheyl**, Para Cezalarını Artıran Yasanın Uygulama Alanı Hakkında Düşünceler, *Ceza Hukuku ve Kriminoloji Dergisi*, C. 1, S. 2, 1979.
- DÖNMEZER Sulhi**, *Cezai Mesuliyetin Esası*, İsmail Akün Matbaası, İstanbul, 1949.
- DÖNMEZER Sulhi, ERMAN Sahir**, *Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku, Umumi Kısım*, Cilt: II, Fakülteler Matbaası, İstanbul, 1971.
- DÖNMEZER, Sulhi**, *Genel Adap ve Aile Düzenine Karşı Cürümler*, Sulhi Garan Matbaası, İstanbul, 1975.
- DÖNMEZER Sulhi, ERMAN Sahir**, *Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku, Genel Kısım*, Cilt: III, Fakülteler Matbaası, İstanbul, 1993.
- DÖNMEZER Sulhi, ERMAN Sahir**, *Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku, Genel Kısım*, Cilt: I, Beta Yayınevi, İstanbul, 1997.
- DÖNMEZER Sulhi, ERMAN Sahir**, *Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku*, Beta Yayınevi, İstanbul, 1999.
- DÖNMEZER, Sulhi**, *Kişilere ve Mala Karşı Cürümler*, Beta Basım Yayım Dağıtım, İstanbul, 2014.
- DÜLGER, Murat Volkan/ÖZKAN, Onur/Merve, BAKDUR**, *Ceza Hukukunda Objektif İsnadiyet*, CHD, Yıl:15, S. 44, Aralık 2020.
- DÜLGER, Murat Volkan/ÖZKAN, Onur/ Merve, BAKDUR**, *Ceza Hukukunda Hata ve Hataya Bağlanan Sonuçlar*, TAAD, Yıl: 12, Sayı: 45, Ocak 2021.
- ERDEM, Musatafa, Ruhan**, *Ceza Hukukunda Cezaların Ertelenmesine İlişkin Düzenlemelere Anayasal Bakış*, s. 19, 22, <https://anayasa.gov.tr/media/4656/erdem.pdf>, (E.T. 28.12.2020).
- ELLSWORTH, Phoebe C.**, *Legal Reasoning*, University of Michigan Law School Scholarship Repository, 2005, https://repository.law.umich.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1050&context=book_chapters, (E.T. 16.05.2021).
- ERDEM, Mustafa, Ruhan, ÖZTÜRK, Bahri**, *Ceza ve Güvenlik Tedbirleri Hukuku*, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2021.
- EREM, Faruk**, *Suçta İştirak*, AÜHFD, Volume 3, Issue 1, 1946.
- EREM, Faruk**, *Haksız Tahrik*, *Adalet Dergisi*, Yıl: 37, Sayı: 7, 1946.
- EREM, Faruk**, *Şikâyetten Vazgeçme*, *Adalet Dergisi*, Sayı: 10, Yıl: 39, 1948.
- EREM, Faruk**, *"Suçun Konusu ve Hümanist Doktrin"*, AÜHFD, Cilt: 25, Sayı: 1, 1968.

- EREM, Faruk**, Cezalandırılabilme Objektif Şartı (Şartlı Suçlar), AÜHFD, C: 27, S: 3-4, 1970.
- EREM, Faruk**, Teammüd, AÜHFD, Cilt 37, Sayı 1, 1980.
- EREM, Faruk, DANIŞMAN, Ahmet, ARTUK, M. Emin**, Ümanist Doktrin Açısından Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, Seçkin Yayınevi, 1997.
- ERRA, Cario**, Teşebbüste İhtiyarile Vazgeçme, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/97172>, (E.T. 25.07.2022).
- ERSOY, Uğur**, Ceza Hukukunun Gri Alanı: Tehlike Suçları (Die Grauzone des Strafrechts: Die Gefährdungsdelikte), TAAD, Y: 11, S: 41, Ocak, 2020.
- ESER, Albin**, Konkurrierende nationale und transnationale Strafverfolgung – zur Sicherung von „ne bis in idem“ und zur Vermeidung von positiven Kompetenzkonflikten, <https://freidok.uni-freiburg.de/fedora/objects/freidok:9724/datastreams/FILE1/content>, (E.T. 02.05.2021).
- EVİK, Vesile, Sonay**, Suça İştirakte Yardım Edenin Ceza Sorumluluğu, XII Levha, 2010.
- FAIR TRIAL ORGANİSATION**, Day Fines Systems: Lessons from Global Practice, June, 2020, https://www.fairtrials.org/sites/default/files/Day%20Fines_Fair%20Trials_FINAL.pdf, (E.T. 19.03.2021).
- FELD, Berry C.**, Competence, Culpability, and Punishment: Implications of Atkins for Executing and Sentencing Adolescents, Hofstra Law Review, Vol. 32, No. 2, Winter 2003.
- FRIEDMAN, Gary M.**, The West German Day-Fine System: A Possibility for the United States?, The University of Chicago Law Review, Vol. 50, Iss. 1, 1983, <https://chicagounbound.uchicago.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=4307&context=ucdrev>, (E.T. 07.01.2021).
- GIDDENS, Anthony**, Sosyoloji, Kırmızı Yayınları, İstanbul, 2013.
- GINNEKEN, Esther F.J.C.**, The Pain and Purpose of Punishment: A Subjective Perspective, Howard League What is Justice? Working Papers 22/2016, <https://howardleague.org/wp-content/uploads/2016/04/HLWP-22-2016.pdf>, (E.T. 06.09.2021).
- GOPALAN, Sandeep, BAGARİC, Mirko**, Progressive Alternatives to Imprisonment in an Increasingly Punitive (and Self-Defeating) Society, Seattle University Law Review, Vol. 40:57, http://www.antonioacasella.eu/nume/Gopalan_2016.pdf, (E.T. 10.12.2020).
- GÖKCEN, Ahmet, BALCI, Murat, ŞİVİLOĞLU PAMUK, Gülfem, ÇAKIR, Kerim, APİŞ, Özge, İÇER, Zafer, YILMAZ, Zahit, GÜLTEKİN**

- DİKEN, Nil M., ERDİN, Selim, ÖZTÜRK, Nurten, ÜNAL, Ertuğrul, ŞENERDOĞAN, Büşra,** Malvarlığına Karşı Suçlar (TCK m. 141-169), Adalet Yayınevi, Ankara, 2018.
- GÖKCEN, Ahmet, BALCI, Murat, ALŞAHİN, Mehmet, Emin, ÇAKIR, Kerim,** Ceza Muhakemesi Hukuku, Adalet Yayınevi, Ankara, 2020.
- GÖREN, Zafer,** Yaşama Hakkı ve Ölüm Cezası, İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi Yıl:5 Sayı:10 Güz 2006/2.
- GÖZLER, Kemal,** Res Iudicata'nın Türkçesi Üzerine, AÜHFD, Cilt: 56, Sayı:2, 2007.
- GUMBOH, Ester,** The Penalty Of Life İmprisonment Under İnternational Criminal Law, African Human Rights Law Journal, 2011, <http://www.scielo.org.za/pdf/ahrlij/v11n1/05.pdf>, (E.T. 10.12.2020).
- GÜL, İbrahim,** ABD Hukukunun Genel Özellikleri ve Türk Hukukundan Başlıca Farkları, HKHFD, Cilt:5, Sayı:10, Temmuz, 2015.
- HAFIZOĞULLARI, Zeki, KURŞUN, Günal,** 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nda Bileşik Suçun Tanımı Hakkında, ABD, Yıl:65, Sayı:3, 2007.
- HAFIZOĞULLARI, Zeki,** 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nda Cezalar ve Güvenlik Tedbirleri, ABD, Yıl:65, Sayı:1, 2007.
- HAFIZOĞULLARI, Zeki,** Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, USA Yayıncılık, Ankara, 2008.
- HAFIZOĞULLARI, Zeki, ÖZEN, Muharrem,** Hırsızlık, GÜHFD, C. XII, Y. 2008, Sa. 1-2.
- HAKERİ, Hakan,** Türk ve Alman Ceza Kanunlarının Genel Hükümlerinin Karşılaştırılması, (Çev. Ahmet Mert UYGUN), Alman Ceza Hukuku Açısından TCK'nın Kusur İlkesi, Cilt:2, (Editörler: Prof. Dr. Gunnar DUTTGE, Prof. Dr. Dr. H. C. Yener Ünver) Seçkin Yayıncılık, Haziran, 2013.
- HAKERİ, Hakan,** Ceza Hukuku Genel Hükümler, Adalet Yayınevi, Ankara, 2019.
- HERLIN-KARNEL, Ester,** General Principles and EU Criminal Law, Handbook on EU General Principles, Edward Elgar 2020, Chapter XX.
- HERSCHBACH, Richard A., BIBAS, Stephanos,** What's Wrong With Sentencing Equality?, Law Review Vol. 102, No. 6, October 2016, <https://www.jstor.org/stable/pdf/43923342.pdf>, (E.T. 03.04.2021).
- HESSICK, Carissa Byrne,** Why Are Only Bad Acts Good Sentencing Factors?, Boston University Law Review, Vol. 88, 2008.

- HILLSMAN, Sally T.**, Fines and Day Fines, Crime and Justice, Vol. 12, Published by: The University of Chicago Press, 1990.
- HOOD, Roger, HOYLE, Carolyn**, Abolishing the Death Penalty Worldwide: The Impact of a "New Dynamic", The University Of Chicago Press Journals, <https://www.jstor.org/stable/pdf/10.1086/599200.pdf>, (E.T. 03.12.2020).
- İÇEL, Kayıhan, SOKULLU-AKINCI, Füsün**, Cezaların İctimanda (Birleştirilmesinde) İnfaz Edilebilirlik Sorunu, İÜHFM Cilt: 57, Sayı: 1-2, 1999.
- İÇEL, Kayıhan, AKINCI, SOKULLU, Füsün, ÖZGENÇ, İzzet, SÖZÜER, Adem, MAHMUTOĞLU, Fatih S., ÜNVER, Yener**, İçel Yaptırım Teorisi, Beta Yayıncılık, İstanbul, Nisan, 2000.
- İÇEL, Kayıhan, DONAY, Süheyl**, Karşılaştırmalı ve Uygulamalı Ceza Hukuku, Genel Kısım, 1. Kitap, Beta Basım Yayım Dağıtım, İstanbul, 2005.
- İÇEL, Kayıhan**, Ceza Hukukunda Temel Kusurluluk Şekli "Kast", İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi Y.6, S.12, 2007/2.
- İÇEL, Kayıhan**, Görünüşte Birleşme (İçtima) İlkeleri ve Yeni Türk Ceza Kanunu, İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi Yıl: 7, Sayı: 14, Güz 2008.
- İÇEL, Kayıhan**, İçel Ceza Hukuku Genel Hükümler, Beta Basım Yayım Dağıtım, İstanbul, 2014.
- İÇEL, Kayıhan**, Çağdaş Ceza Hukukunun Evrensel İlkelerinin Kabahat Türünden Eylemler Alanındaki Boyutları, Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi, C.0, S.7, 2016.
- İPEKÇİOĞLU, AKSOY, Pervin**, Türk Ceza Hukukunda Teşebbüs, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2009.
- JESCHECK, Hans Heinrich**, Alman Ceza Hukukuna Giriş, Kusur İlkesi, Ceza Hukukunun Sınırları, Tercüme Eden : Feridun YENİSEY, Beta, İstanbul 2007.
- JOHNSON, Robert**, Reflections on the Death Penalty: Human Rights, Human Dignity, and Dehumanization in the Death House, Seattle Journal For Social Justice, Vol. 3, Iss. 2, 2014.
- KANGAL, Zeynel T.**, Cezalandırılabilirliğin Objektif Koşulları, İÜHFM, C: 68, S: 1-2 2010.

- KANTOROWICZ-REZNICHENKO, ELENA**, Day Fines: Reviving The Idea And Reversing The (Costly) Punitive Trend, *American Criminal Law Review*, Vol. 55, 2018.
- KARAKEHYA, Hakan, İNCE TUNÇER, Asuman**, Ceza Muhakemesinde Basit Yargılama ve Adil Yargılanma Hakkı, *Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi*, Yıl 9, Sayı 17, Haziran 2021.
- KARAKEHYA, Hakan, İNCE TUNÇER, Asuman**, Seri Muhakeme Usulünün Adil Yargılanma Hakkı ve Diğer Bazı Anayasal İlkeler Açısından Değerlendirilmesi, *Hacettepe HFD*, 11(1) 2021.
- KASPAR, Johannes**, Sentencing Anglo-American and German Insights, Published as Volume 38 of the Series "Göttingen Studies in Criminal Law and Criminal Justice" by Göttingen University Press 2020.
- KATOĞLU, Tuğrul**, Olası Kasıt ve Suça Teşebbüs, http://repository.bilkent.edu.tr/bitstream/handle/11693/48907/Olas%C4%B1_kas%C4%B1t_ve_su%C3%A7a_te%C5%9Febb%C3%BCs.pdf?sequence=1&isAllowed=y, (E.T. 16.05.2022).
- KAYMAZ, Seydi**, 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 87/4. Maddesinde Düzenlenen Neticesi Sebebiyle Ağırlaşmış Yaralama Suçu, *TBB Dergisi*, Sayı 58, 2005.
- KAYMAZ, Seydi**, Anayasa Mahkemesinin Basit Yargılama Usulüne İlişkin İptal Kararları ile İptal Kararlarından Sonra Basit Yargılama Usulünün Uygulanmasında Yaşanan Sorunlara İlişkin Bazı Değerlendirmeler, *Terazi Aylık Hukuk Dergisi* Sayı: 178, Haziran 2021.
- KILLIAS, Martin/ GILLIÉRON Gwladys/VILLARD, Françoise/ POGLIA, Clara**, How Damaging Is Imprisonment In The Long-Term? A Controlled Experiment Comparing Long-Term Effects Of Community Service And Short Custodial Sentences On Re-Offending And Social İntegration, *Journal of Experimental Criminology*, 2010, <https://link.springer.com/article/10.1007/s11292-010-9093-5>, (E.T. 24.12.2020).
- KOCA, Mahmut, ÜZÜLMEZ, İlhan**, *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2019.
- KOCA, Mahmut**, Ceza Muhakemesinde Basit Yargılama Usulü, *İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 7 (2), Güz 2020.
- KREMNITZER, Mordechai, HÖRNLE, Tatjana**, Human Dignity And The Principle Of Culpability, *Israel Law Review*, Vol. 44:115, 2011.

- KUDLICH, Hans, HOVEN, Elisa**, Deutsche Manager vor Gericht in Griechenland – zur Geltung von ne bis in idem in Verfahren der Auslandskorruption, Essays in Honour of Nestor Courakis Ant. N. Sakkoulas Publications L.P. 2017, http://crime-in-crisis.com/en/wp-content/uploads/2017/06/33-KUDICH-KOURAKIS-FS_Final_Draft_26.4.17.pdf, (E.T. 02.05.2021).
- KUNTER, Nurullah**, Suçun Maddi Unsurları Nazariyesi, İsmail Akgün Matbaası, İstanbul, 1954.
- KUNTER, Nurullah, YENİSEY, Feridun, NUHOĞLU, Ayşe**, Muhakeme Hukuku Dalı Olarak Ceza Muhakemesi Hukuku, Beta Yayıncılık, İstanbul, 2010.
- LABUTTA, Emily**, The Prisoner as One of Us: Norwegian Wisdom for American Penal Practice, https://law.emory.edu/eilr/_documents/volumes/31/2/labutta.pdf, (E.T. 24.12.2020).
- LANGBEIN, John H.**, The Historical Origins Of The Sanction Of Imprisonment For Serious Crime, The Journal Of Legal Studies The University Of Chicago Law School, Vol. 1, 1976.
- LAPPI-SEPPÄLÄ, Tapio**, Imprisonment and Penal Policy in Finland, <https://scandinavianlaw.se/pdf/54-17.pdf>, E.T. 18.12.2020).
- LEHOUCK, R. G.**, A Definition of Punishment for Implementing the Double Jeopardy Clause's Multiple-Punishment Prohibition, Yale Law Journal Vol: 90 Iss: 3, 1981.
- MAHMUTOĞLU, Fatih, Selami, KARADENİZ, Serra**, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler Şerhi, Beta Yayıncılık, İstanbul, 2017.
- MAFFEI, Stefano, MERZAGORA, Isabella**, Crime and Criminal Policy in Italy Tradition and Modernity in a Troubled Country, European Journal of Criminology, October 2007, https://www.researchgate.net/publication/258136476_Crime_and_Criminal_Policy_in_Italy_Tradition_and_Modernity_in_a_Troubled_Country, (E.T. 11.12.2020).
- McCRUDDEN, Christopher**, Human Dignity and Judicial Interpretation of Human Rights Christopher McCrudden, The European Journal of International Law, Vol. 19, no. 4, 2008.
- MEAD, Joseph W.**, Stare Decisis In The Inferior Courts Of The United States, Nevada Law Journal, Vol. 12:787, 2012.

- MEMİŞ, KARTAL, Pınar**, Türk Ceza Hukukunda Hayvanın Tehlike Yaratabilecek Şekilde Serbest Bırakılması veya Kontrol Altına Alınmasında İhmal Suçu (TCK. m.177), D.E.Ü. Hukuk Fakültesi Dergisi, Prof. Dr. Durmuş TEZCAN'a Armağan, C.21, Özel S., 2019.
- METİN, Yüksel, DİNLER, Veysel**, Devletin Cezalandırma Yetkisinin Anayasal Sınırları, Anayasa Mahkemesi'nin Kuruluşunun 50. Yılına Armağan, <https://veyseldinler.com/wp-content/uploads/2018/07/devletin-cezaland%C4%B1rma-yetkisinin-anayasal-s%C4%B1n%C4%B1rlar%C4%B1.pdf>, (E.T. 30.11.2020).
- MURPHY, Cian C.**, The Principle of Legality in Criminal Law under the ECHR, European Human Rights Law Review, Vol. 2, 2010, https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1513623, (E. T. 02.04.2021).
- NORTON, Jerry**, Double Jeopardy, <https://www.britannica.com/topic/double-jeopardy-law>, (E.T. 01.05.2021).
- ÖZEN Mustafa**, Cezanın Belirlenmesi ve Bireyselleştirilmesi, MÜHFAD, İstanbul, 2009, C: 15, S: 1-2.
- ÖNDER, Ayhan**, Mütemedi Suç, İÜHFİM, Cilt 29, Sayı 1-2, 1963.
- ÖNDER, Aynan**, Ceza Hukuku Genel Hükümler, Beta Basım Yayım Dağıtım, Cilt: II, İstanbul, 1989.
- ÖNDER, Ayhan**, Ceza Hukuku Genel Hükümler, Beta Basım Yayım Dağıtım, Cilt: III, İstanbul, 1989.
- ÖNDER, Ayhan**, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, Beta Basım Yayım Dağıtım, İstanbul, 1991.
- ÖNDER Ayhan**, Ceza Hukuku Genel Hükümler, Filiz Kitapevi, İstanbul 1992.
- ÖZEK, Çetin**, Basın Suçlarında Ceza Sorumluluğu, İÜY No.: 1795, Hukuk Fakültesi Yayınları No. : 397, Sulhi Garan Matbaası Varisleri Koll. Şti., İstanbul, 1972.
- ÖZTÜRK, Bahri, ERDEM, Mustafa, Ruhan, ÖZBEK, Veli, Özer**, Öztürk Uygulamalı Ceza Hukuku ve Emniyet Tedbirleri Hukuku, Seçkin Yayınevi, Aralık, 1998.
- ÖZBEK, Veli, Özer, DOĞAN, Koray**, Zorunluluk Halinin (TCK m.25/2) Hukuki Niteliği, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi Cilt: 9, Sayı 2, 2007.
- ÖZBEK, Veli, Özer, MERAKLI, Serkan**, Hırsızlık Suçunda Malın Değerinin Azlığının Tespiti ve Buna Bağlı Olarak Ortaya Çıkan Hukuki Sorunlar, DEÜHFD, Cilt: 19, Sayı: 1, 2017.

- ÖZBEK, Veli, Özer, DOĞAN, Koray, BACAKSIZ, Pınar**, Ceza Hukuku Genel Hükümler, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2021.
- ÖZBEK, Veli, Özer, DOĞAN, Koray, BACAKSIZ, Pınar**, Ceza Muhakemesi Hukuku, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2021.
- ÖZBEK, Veli, Özer**, İnfaz Hukuku, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2022.
- ÖZGENÇ, İzzet**, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2021.
- ÖZGENÇ, İzzet**, Seri Muhakeme Usulünde Hükmolunacak Cezanın Belirlenmesi ve Bireyselleştirilmesi Bağlamında Ortaya Çıkan Sorunlara İlişkin Çözüm Önerisi, <https://izzetozgenc.com/data/contents/seri-muhakeme-usulunde-hukmolunacak-cezanin-belirlenmesi-ve-bireysellestirilmesi-baglaminda-ortaya-cikan-sorunlara-iliskin-cozum-onerisi.pdf>, (E.T. 23.06.2022).
- ÖNOK, R. Murat**, Yapısal Suçlarda Failin Tespiti: Müşterek Suç Girişimi (joint Criminal Enterprise) ve Örgütsel Hakimiyete Dayalı Dolaylı Faillik Doktrinleri, Seçkin Yayıncılık; Ankara, 2019.
- PIFFERI, Michele**, Individualization of Punishment and the Rule of Law: Reshaping Legality in the United States and Europe between the 19th and the 20th Century, American Journal Of Legal History, Vol. 52, 2012.
- QUIGLEY, John, SHANK, S. Adele**, Why Europe Abolished Capital Punishment, Ohio State Journal Of Criminal Law, Vol. 17:95.
- QUILTER, Julia, HOGG, Russell**, The Hidden Punitiveness of Fines, <https://www.crimejusticejournal.com/article/view/914/677>, 2018 7 (3), (E.T. 07.01.2021).
- RANĐELOVIĆ, Višnja**, Determination Of Criminal Punishment And The Influence Of Human Factors, <http://pf.ukim.edu.mk/wp-content/uploads/2020/05/22.-Visnja-Randzelovic.pdf>, (E.T. 17.12.2021).
- REID, Melanie**, Crime and Punishment, a Global Concern: Who Does It Best and Does Isolation Really Work?, Kentucky Law Journal, Vol. 103, Iss. 1.
- ROBERTS, Julian V., PADFIELD, Nicola**, Sentencing in England and Wales, Sentencing Anglo-American and German Insights, Published as Volume 38 of the Series "Göttingen Studies in Criminal Law and Criminal Justice" by Göttingen University Press 2020.
- ROSSI, Peter H., SIMPSON, Jon E., MILLER, JoAnn L.**, Beyond Crime Seriousness: Fitting the Punishment to the Crime, Journal of Quantitative Criminology, Vol. 1, No. 1, 1985.

- ROBINSON, Paul H., JACKOWITZ, Sean E., BARTELS, Daniel M.,** Extralegal Punishment Factors: A Study of Forgiveness, Hardship, Good Deeds, Apology, Remorse, and Other Such Discretionary Factors in Assessing Criminal Punishment, University of Pennsylvania Carania Carey Law School, Penn Law: Legal Scholarship Repository, Vanderbilt Law Review, Vol. 65:3, 2012.
- SANCAR, YALÇIN, Türkan,** Yeni Türk Ceza Kanunu'nda "Zincirleme Suç", TBB Dergisi, Sayı:70, 2007.
- SCHARTMUELLER, Doris,** How Long is Life? Comparing the Processes of Release for Life-Imprisoned Offenders in Denmark, Finland, and Sweden, European Journal on Criminal Policy and Research, 2019. (<https://link.springer.com/article/10.1007/s10610-018-9388-z>, E.T. 18.12.2020).
- SCHOMBURG, Wolfgang,** Germany, Concurrent National and International Criminal Jurisdiction And The Principle "Ne Bis In Idem", 2002/3, International Review of Penal Law (Vol. 73).
- SELÇUK, Sami,** Eski Çağlarda Suç Hukuku, http://repository.bilkent.edu.tr/bitstream/handle/11693/48906/Eski_%C3%A7a%C4%9Flarda_su%C3%A7_hukuku.pdf?sequence=1&isAllowed=y, (E.T. 03.12.2020).
- SENDOR, Benjamin B.,** The Relevance of Conduct and Character to Guilt and Punishment, Notre Dame Journal Of Law, Ethics & Public Policy, Vol. 10, Art. 5, 1996.
- SEVÜK, YOKUŞ, Handan,** Haberleşmenin Gizliliğini İhlal Suçu, DÜHFD, Cilt 12-13, Sayı 16-17-18-19, 2008.
- SIMESTER, AP.,** Fundamentals of Criminal Law: Responsibility, Culpability, and Wrongdoing (Oxford University Press, 2021), https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3818714, (E.T. 04.08.2021).
- SMIT, Dirk van Zyl,** Life imprisonment: Recent Issues In National And International Law, International Journal of Law and Psychiatry 29, 2006, (<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0160252706000501>, E.T. 18.12.2020).
- SOKULLU, AKINCI, Füsün,** Suç Siyaseti bağlamında Yeni Türk Ceza Kanunu'nun Genel Değerlendirilmesi, Kazancı Hukuk Araştırmaları Dergisi, Sayı 5, Ocak 2005.
- SOYASLAN, Doğan,** Ceza Hukuku Genel Hükümler, Yetkin Yayınları, 2012.
- SÖZÜER, Adem,** Ön Söz Yerine Türk Ceza Hukuku Reformu, İÜHFİM, Cilt: 71, Sayı: 1, 2013.

- STINNEFORD, John F.**, Dividing Crime, Multiplying Punishments, <https://scholarship.law.ufl.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1746&context=facultypub>, 2015.
- STRONG, S. I.**, Writing Reasoned Decisions and Opinions: A Guide for Novice, Experienced, and Foreign Judges, *Journal of Dispute Resolution*, Vol. 2015, Iss. 1, 2015.
- ŞAHİN, Cumhur, ÖZGENÇ, İzzet**, İnfaz Hukuku, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2021.
- ŞAHİN, Cumhur, GÖKTÜRK, Neslihan**, Ceza Muhakemesi Hukuku I, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2022.
- ŞAHİN, Cumhur, GÖKTÜRK, Neslihan**, Ceza Muhakemesi Hukuku II, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2022.
- ŞAHİN, İsmail**, Suçun Nitelikli Hallerine Dair Ceza Artırım veya İndirimlerinin Basit Yargılama Usulünün Uygulanabilirliğine Etkisi, *Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi - Yıl 9, Sayı 17*, Haziran 2021.
- ŞEN, Ersan**, Türk Ceza Hukuku, Suçun Genel Esasları ve Unsurları, Der Yayınları, İstanbul, 2002.
- ŞEN, Ersan**, Yeni Türk Ceza Kanunu Yorumu, Cilt I (Madde 1-Madde 140), Vedat Kitapçılık, İstanbul 2006.
- ŞEN, Ersan, BERKÜN, Başer**, Koşullu Salıverme Denetimli Serbestlik ve Ceza İnfaz Sorunları, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2022.
- TAK, P. J. P.**, The Dutch Criminal Justice System, Wolf Legal Publishers, 2008, s. 112, (https://www.wodc.nl/binaries/dutch-cjs-full-text_tcm28-78160.pdf, E.T. 11.12.2020).
- TANERİ, Gökhan**, Temel Cezanın Belirlenmesi, *Ankara Barosu Dergisi*, 2016/3, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/398544>, (E.T. 31.08.2021).
- TAŞKIN, Ahmet**, *International Journal Of Legal Progress*, Vol. 1, No. 2, 2015.
- TEZCAN, Durmuş, ERDEM, Mustafa Ruhan, ÖNOK, Murat**, Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2021.
- TEZCAN, Durmuş, ERDEM, Mustafa, Ruhan, (ve diğerleri)**, Dijital Ceza Muhakemesi Hukuku, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2022.
- THOMAS George C.**, Multiple Punishments for the Same Offense: The Analysis After *Missouri v. Hunter* or *Don Quixote*, the *Sargasso Sea*, and the *Gordian Knot*, *Washington University Law Review*, Vol. 62, Iss. 1, 1984.

- TIKOO, Anju, Vali**, Individualisation Of Punishment, Just Desert And Indian Supreme Court Decisions: Some Reflections, *ILI Law Review*, Vol. II, Winter Issue, 2017.
- TOSUN, A. Nil**, Türk Vergi Ceza Hukukunda Ne Bis In Idem İlkesi: Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin Verdiği Kararlardan Lucky Dev Davası, *Hacettepe HFD*, 7(2), 2017.
- TOSUN, Öztekin**, Müselsel Suçlar, *ÜHFM*, Cilt 22, Sayı 1-4, 1957.
- TURHAN, Faruk**, Yeni Türk Ceza Kanunu'na Göre Cezaların Ertelenmesi ve Uygulamada Ortaya Çıkan Bazı Sorunlar, *EÜHFD*, C. X, S. 3-4, 2006.
- ÜNVER, Yener**, Ceza Hukukunda Hukuksal Değer, *HFSA* 8, İstanbul Barosu Yayını, İstanbul 2003.
- ÜNVER, Yener**, Ceza Hukuku Felsefesi Açısından İnsan Onuru ve Mevzuatımız, *Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi Arkivi (HFSA)*, İstanbul Barosu Yayınları, İstanbul, 2010.
- ÜNVER, Yener**, Türk Yargı Kararlarının Kanunilik İlkesi ve Sonuçları Açısından Değerlendirilmesi, *Ceza Hukukunda Kanunilik İlkesi*, Cilt:3, (Editör: Prof. Dr. Dr. H. C. Yener ÜNVER), Seçkin Yayıncılık, Mayıs, 2014.
- ÜZÜLMEZ, İlhan**, Yeni Ceza Kanunu'nun Sisteminde Cezanın Belirlenmesi ve Bireyselleştirilmesi, *EÜHFD*, Cilt: X, Sayı: 3-4, 2006.
- VEAS, Javier Escobar**, Double Jeopardy and Dual Sovereignty Doctrine: Gamble v. United States (Ne bis in idem y Doctrina de la Soberanía Dual: Gamble v. United States), *Revista de Derecho* N° 20, <http://www.scielo.edu.uy/pdf/rd/n20/2393-6193-rd-20-225.pdf>, (E.T. 03.05.2021).
- VERVAELE, John A.E.**, Ne Bis In Idem: Towards a Transnational Constitutional Principle in the EU?, *Utrecht Law Review*, Vol. 9, Iss. 4, 2013, https://www.internationallawreview.eu/fisiere/pdf/LR_011_John-Vervaele.pdf, (E.T. 06.05.2021).
- WEBER, Hartmut-Michael**, Life Imprisonment and Secure Preventative Detention: Problems and Pitfalls, http://www.zis-online.com/dat/artikel/2006_8_58.pdf, (E.T. 11.12.2020).
- WERMINK, Hilde/ BLOKLAND, Arjan/ NIEUWBEERTA, Paul/ NAGIN, Daniel/ TOLLENAAR, Nikolaj**, Comparing The Effects Of Community Service And Short-Term Imprisonment On Recidivism: A Matched Samples Approach, *Journal of Experimental Criminology*, 2010.

- WESTEN, Peter**, Two Rules Of Legality In Criminal Law, *Law and Philosophy*, Vol. 26, No. 3, May, 2007, <https://www.jstor.org/stable/27652617>, (E.T. 02.04.2021).
- WHITMAN, Q. James**, Equality in Criminal Law: The Two Divergent Western Roads, *Journal of Legal Analysis*, Vol. 1, No. 1, Winter 2009, <https://academic.oup.com/jla/article/1/1/119/889011>, (E.T. 02.04.2021).
- WINTERFIELD, LAURA A., HILLSMAN, SALLY T.**, The Staten Island Day-Fine Project, Golden Gate University School of Law GGU Law Digital Commons, 1993, <https://digitalcommons.law.ggu.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1002&context=nij-rib>, (E.T. 19.03.2021).
- YAŞAR, Osman, OTACI, Cengiz**, Yeni İçtihatlarla Uygulamalı ve Yorumlu Ceza Muhakemesi Kanunu, II. Cilt, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2022.
- YENİSEY, Feridun, NUHOĞLU, Ayşe**, Ceza Muhakemesi Hukuku, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2020.
- YERDELEN, Erdal**, Cezanın Belirlenmesi ve Bireyselleştirilmesi, Doktora Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuk Anabilim Dalı, Ankara, 2012, (www.tez.yok.gov.tr, E.T. 30.11.2020).
- YERDELEN, Erdal**, Çifte Değerlendirme Yasası, SÜHFD, Cilt 20, Sayı 2, 2012.
- YERDELEN, Erdal**, Kusurluluğu Etkileyen Bir Neden: Lohusalık Sendromu (Bir Anne Bebeğini Niçin Öldürür? Canı mı Yoksa Zavallı mı?), CHD, Sayı: 36, Nisan 2018.
- YERDELEN, Erdal**, İnfaz Hukuku, Türk Ceza Hukuku Yaptırımlar ve İnfazı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2021.
- YILDIRIM, Akif**, Bireysel Başvuruda Ceza Yargılamasını İlgilendiren Kararlar, Anayasa Mahkemesine Bireysel Başvuru Sisteminin Desteklenmesi Ortak Projesi, <https://www.anayasa.gov.tr/media/3551/bireyselbasvurudacezayargilamasinailiskikararlar.pdf>, (E.T. 10.06.2022).
- YILMAZ, Zahit**, Müşterek Faillik ve Dolaylı Faillik Kurumlarının İhmali Suçlar Yönünden Değerlendirilmesi, MÜHFHAD, Cilt: 24, Sayı: 1, Haziran, 2018.
- YILMAZ, Zahit, APİŞ, Özge**, Seri Muhakeme ve Basit Yargılama Düzenlemelerinin Değerlendirilmesi, MÜHFHAD, Cilt 26, Sayı 1, Haziran 2020.
- YURTCAN, Erdener**, Türk Ceza Kanunu ve Yorumu, Yeni TCK'nın Yürürlük ve Uygulama Yasası, Kazancı Hukuk Yayınları: 205, 2. Bası, 2006.
- ZAFER, Hamide**, Halkın Bir Kısmını Aşağılayacak ve İnsan Onurunu Zedeleyecek Şekilde Tahkir Etme Cürmü (765 sayılı TCK m.312/3), <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/95918>, (E.T. 25.04.2022).

İsmail MACİT

Türk Özel Hukukunda
TAŞINMAZLARIN
HARİCİ SATIŞI
VE
TASFİYESİ

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Türk Özel Hukukunda Taşınmazların Harici Satışı ve Tasfiyesi
İsmail Macit

Hukuk Yayınları Dizisi – 3216

Birinci Baskı : Eylül, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8209 – 42 – 6

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com
 : adalety@adaletyayinevi.com

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : facebook.com/adaletyayinevi
 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nilüfer Aydın

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Ay-bay Kırtasiye İnş. Gıda Paz. ve Tic. Ltd. Şti.
Sertifika No: 46661
Tel: (0 312) 472 58 55 - Ankara

KAYNAKÇA

- Acar, F. (2017). *Rehin Hukukunda Taşınmaz Kavramı ve Özellikle Belirlilik İlkesi*. (2. Baskı). İstanbul: Vedat Kitapçılık.
- Akıntürk, T. (2009). *Eşya Hukuku*. (1. Baskı). İstanbul: Beta Yayınevi.
- Akıpek, J. G. (1972). *Türk Eşya Hukuku Birinci Kitap Zilyetlik ve Tapu Sicili*. (2. Baskı). Ankara: Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları.
- Akıpek, J. G. (1973). *Türk Eşya Hukuku İkinci Kitap Mülkiyet*. (2. Baskı). Ankara: Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları.
- Akıpek, J. G. (1974). *Türk Eşya Hukuku Üçüncü Kitap Mahdut Ayni Haklar*. (1. Baskı). Ankara: Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları.
- Antalya, O. G. (2015). *Borçlar Hukuku Genel Hükümler Cilt I*. (1. Baskı). İstanbul: Legal Yayıncılık.
- Antalya, O. G. (2015). *Borçlar Hukuku Genel Hükümler Cilt II*. (1. Baskı). İstanbul: Legal Yayıncılık.
- Antalya, O. G. (2017). *Borçlar Hukuku Genel Hükümler Cilt III*. (1. Baskı). İstanbul: Legal Yayıncılık.
- Antalya, O. G., (2017). *Eşya Hukuku Cilt I*. (1. Baskı). İstanbul: Legal Yayıncılık.
- Antalya, O.G. ve Topuz, M. (2015). *Medeni Hukuk*. İstanbul: Legal Yayıncılık.
- Antalya, O.G. ve Topuz, M. (2018). *Eşya Hukuku Cilt III*. İstanbul: Legal Yayıncılık.
- Aral, F., ve Ayrancı, H. (2019). *Borçlar Hukuku Özel Borç İlişkileri*. Ankara: Yetkin Yayınları.
- Arıkan, M. (2009). Culpa In Contrahendo Sorumluluğu. *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 1(17), 69-89.
- Arslan, S. P. (2003). *Şekle Aykırılık Nedeni ile Geçersiz Taşınmaz Satımlarından Doğan Hukuki Sonuçlar*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Ateş, D. (2007). *Borçlar Hukuku Sözleşmelerinde Genel Ahlaka Aykırılık*. (1. Baskı). Ankara: Turhan Kitabevi.

- Ayan, M. (2016). *Borçlar Hukuku Genel Hükümler*. (11. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Ayan, M. (2016). *Eşya Hukuku I Zilyetlik ve Tapu Sicili*. (13. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Ayan, M. (2016). *Eşya Hukuku II Mülkiyet*. (9. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Ayan, M. (2016). *Miras Hukuku*. 9. Baskı, Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Ayan, M. (2017). *Eşya Hukuku III Sınırlı Ayni Haklar*. (8. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Ayan, M. ve Ayan, N. (2016). *Medeni Hukuka Giriş*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Aybay, A. ve Hatemi, H. (2012). *Eşya Hukuku*. İstanbul: Vedat Kitapçılık.
- Aydoğdu, M. ve Kahveci, N. (2021). *Tüketici Hukuku Dersleri*. Ankara: Adalet Yayınevi.
- Aydoğdu, M. ve Kahveci, N. (2021). *Türk Borçlar Hukuku Özel Borç İlişkileri*. Ankara: Adalet Yayınevi.
- Ayrancı, M. (2021). Yetkisiz Temsilcinin Culpa In Contrahendo Sorumluluğu. *Türkiye Adalet Akademisi Dergisi*, (48), 473-508.
- Başpınar, V. (1996). Taşınmaz Satımında Vekâlet. *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 45(1), 483-504.
- Baysal, B. (2012). *Zarar Görenin Kusuru (Müterafik Kusur)*. (1. Baskı). İstanbul: Onikilevha Yayıncılık.
- Belen, H. (2014). *6098 Sayılı Borçlar Kanunu Genel Hükümler (Kısa Şerh)*. (1. Baskı). İstanbul: Beta Yayınevi.
- Cansel, E. (1964). *Tapu Siciline İtimat Prensibi*. Ankara: Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları.
- Cansel, E. ve Özel, Ç. (2017). *Borçlar Hukuku Genel Hükümler Cilt-1*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Demircioğlu, H. R. (2007). *Culpa In Contrahendo Sorumluluğu*. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Doğanay, İ. (1990). *Medeni Kanununun İkinci Maddesindeki Objektif İyiniyet Kuralı Taşınmaz Mal Satışlarındaki Şekil Şartını Ortadan Kaldırır Mı?*. Prof. Dr. Haluk Tandoğan'ın Hatırasına Armağan. Ankara: Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü.

- Dural, M. ve Öz, T. (2016). *Türk Özel Hukuku Cilt IV*. İstanbul: Filiz Kitabevi.
- Dural, M. ve Sarı, S. (2013). *Türk Özel Hukuku Cilt I*. İstanbul: Filiz Kitabevi.
- Eren, F. (1975). *Sorumluluk Hukuku Açısından Uygun İlliyet Bağı Teorisi*. (1. Baskı). Ankara: Sevinç Matbaası.
- Eren, F. (2019). *Borçlar Hukuku Özel Hükümler*. (7. Baskı). Ankara: Yetkin Yayınları.
- Eren, F. (2020). *Borçlar Hukuku Genel Hükümler*. (25. Baskı). Ankara: Yetkin Yayınları.
- Ergin Ergani, E. (2015). *Üst Hakkı*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Akdeniz Üniversitesi, Antalya.
- Ergüne, M.S. (2007). *Olumsuz Zarar*. (1. Baskı). İstanbul: Beta Yayınları
- Ertaş, Ş. (2014). *Eşya Hukuku*. (11. Baskı). İzmir: Barış Yayınları.
- Erzurumluoğlu, E. (2015). *Sözleşmeler Hukuku (Özel Borç İlişkileri)*. (5. Baskı). Ankara: Yetkin Yayınları.
- Esener, T. (1969). *Borçlar Hukuku I Akitlerin Kuruluşu ve Geçerliliği*. Ankara: Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları.
- Esener, T. (1971). *Eşya Hukuku*. (1. Baskı). Ankara: Sevinç Matbaası.
- Esener, T. ve Güven, K. (2015). *Eşya Hukuku*. Ankara: Yetkin Yayınevi.
- Gümüş, M. A. (2012). *6098 Sayılı Türk Borçlar Kanununa Göre Borçlar Hukuku Özel Hükümler Cilt I*. İstanbul: Vedat Kitapçılık.
- Gümüş, M. A. (2014). *6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun Şerhi, C: 1 Madde: 1-46*. (1. Baskı). İstanbul: Vedat Kitapçılık.
- Gündüz, Ş. D. (2020). *Olumlu Zarar*. (1. Baskı). İstanbul: Onikilevha Yayınları
- Güral, J. (1953). Türk Hukukunda Tapuya Kayıtlı Olmayan Gayrimenkullerin Hukuki Rejimi ve MK 639/1. *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 9(3), 40-96.
- Gürsoy, K.. T. (1970). *Türk Eşya Hukukunda Zilyedlik ve Tapu Sicili*. (1. Baskı). Ankara: Ankara Hukuk Fakültesi Yayınları.
- Gürsoy, K.T., Eren, F., ve Cansel, E. (1978). *Türk Eşya Hukuku*. Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi.
- Hatemi, H., Serozan, R. ve Arpacı, A. (1991). *Eşya Hukuku*. İstanbul: Filiz Kitabevi.

- İnan, N. A., ve Yücel, Ö. (2014). *Borçlar Hukuku Genel Hükümler*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- İşgüzar, H. (1978). Karar Tahlili. *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 35(1), 507-512.
- Kapancı, K. B. (2016). *Ahlaka Aykırı Bir Fiille Kasten Verilen Zararın Tazmini*. (1. Baskı). İstanbul: Vedat Kitapçılık.
- Karahasan, M. R. (2002). *Yeni Türk Medeni Kanunu Eşya Hukuku Birinci Cilt*. (1. Baskı). İstanbul: Beta Yayınevi.
- Karahasan, M. R. (2002). *Yeni Türk Medeni Kanunu Eşya Hukuku İkinci Cilt*. (1. Baskı). İstanbul: Beta Yayınevi.
- Karahasan, M.R. ve Özmen, İ. (1988). *Türk Medeni Kanunu Eşya Hukuku İkinci Cilt*. Ankara: Sevinç Matbaası.
- Keçeci, T. (2009). *Haricen Satış*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Keklik, R. (2004). *Sebepsiz Zenginleşmeden Doğan Borçlarda Kötüniyetli Zenginleşmenin İade Borcu*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Kılıçoğlu, A. M. (1979). *Türk Borçlar Hukukunda Kanuni Halefiyet*. (1. Baskı). Ankara: Sevinç Matbaası.
- Kılıçoğlu, A. M. (2015). *Borçlar Hukuku Genel Hükümler*. (19. Baskı). Ankara: Turhan Kitabevi.
- Kılıçoğlu, A. M. (2019). *Borçlar Hukuku Özel Hükümler*. (1. Baskı). Ankara: Turhan Kitabevi.
- Kiper, O. (1997). *Öğreti ve Uygulamada Taşınmaz Davaları*. (2. Baskı). Ankara: Adil Yayınevi.
- Kızır, M. (2011). Yargıtay Kararları Işığında Basiretli İşadamı Gibi Hareket Etme Yükümlülüğünün Sözleşmenin Değişen Şartlara Uyarlanmasına Etkisi. *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*. 19(2), 245-282.
- Kocayusufpaşaoğlu, N., Hatemi, H., Serozan, R., ve Arpacı, A. (1994). *Borçlar Hukuku Genel Bölüm İkinci Cilt Sözleşme – Dışı Sorumluluk Hukuku*. İstanbul: Filiz Kitabevi.
- Kocayusufpaşaoğlu, N., Hatemi, H., Serozan, R., ve Arpacı, A. (2014). *Borçlar Hukuku Genel Bölüm Üçüncü Cilt İfa, İfa Engelleri, Haksız Zenginleşme*. İstanbul: Filiz Kitabevi.

- Kocayusufpaşaoğlu, N., Hatemi, H., Serozan, R., ve Arpacı, A. (2014). *Borçlar Hukuku Genel Bölüm Birinci Cilt Borçlar Hukukuna Giriş, Hukuki İşlem, Sözleşme*. İstanbul: Filiz Kitabevi.
- Korkmaz, E. (2021). *Türk Borçlar Hukukunda Halefiyet*. Yayımlanmamış Doktora Tezi, İhsan Doğramacı Bilkent Üniversitesi, Ankara.
- Mehmed Altın, G. (2019). *Türk Medeni Hukuku ve Tüketici Hukuku Çerçevesinde Taşınmaz Satışında Şekle Aykırılığın Sonuçları*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Muratoğulları, H. (2013). *Taşkın Yapı*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Nomer, H. N. (2017). *Borçlar Hukuku Genel Hükümler*. (15. Baskı). İstanbul: Beta Yayınevi.
- Nomer, H.N. ve Ergüne, M.S. (2015). *Eşya Hukuku Zilyetlik ve Tapu Sicili*. İstanbul: Onikilevha Yayınları.
- Nomer, H.N. ve Ergüne, M.S. (2016). *Eşya Hukuku Cilt II Rehin Hukuku*. İstanbul: Onikilevha Yayınları.
- Oğuzman, M. K., Seliçi, Ö. ve Oktay Özdemir, S. (2016). *Eşya Hukuku*. İstanbul: Filiz Kitabevi.
- Oğuzman, M. K., ve Öz, T. (2017). *Borçlar Hukuku Genel Hükümler Cilt II*. İstanbul: Vedat Kitapçılık.
- Oğuzman, M. K., ve Öz, T. (2018). *Borçlar Hukuku Genel Hükümler Cilt I*. İstanbul: Vedat Kitapçılık.
- Oktar, İ.M. (2015). *Ticari İşletmenin Devri*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Bahçeşehir Üniversitesi, İstanbul
- Oktay, S. (1990). *Türk Hukukunda Tapuda Kayıtlı Olmayan Taşınmazların Zamanaşımı ile Kazanılması*. (1. Baskı). İstanbul: Kazancı Matbaası.
- Öz, T. (1990). *Öğreti ve Uygulamada Sebepsiz Zenginleşme*. (1. Baskı). İstanbul: Kazancı Hukuk Yayınları.
- Özel, Ç. (2016). *Tüketicinin Korunması Hukuku*. (3. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Özen, B. (2003). *Haksız Zilyetlikte İade*. (1. Baskı). İstanbul: Beta Yayınları.
- Reisoğlu, S. (1984). *Türk Eşya Hukuku Cilt 1*. (7. Baskı). Ankara: Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi.

- Reisoğlu, S. (2014). *Türk Borçlar Hukuku Genel Hükümler*. (25. Baskı). İstanbul: Beta Yayınevi.
- Sapanoğlu, S. (2008). *Tapulu Taşınmaz Mülkiyetinin Tapu Dışı Yollardan Kazanılması*. (1. Baskı). Ankara: Sözkese Matbaacılık.
- Savaşan, E. (2020). *Türk Medeni Kanunu Kapsamında Haksız Yapı*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Saymen, E. ve Elbir, H. K. (1954). *Türk Eşya Hukuku (Ayni Haklar)*. İstanbul: Hak Kitabevi.
- Saymen, E. ve Elbir, H. K. (1963). *Türk Eşya Hukuku Dersleri*. İstanbul: Filiz Kitabevi.
- Serozan, R. (2002). *Taşınır Eşya Hukuku*. (1. Baskı). İstanbul: Filiz Kitabevi.
- Serozan, R. (2014). *Eşya Hukuku I*. (3. Baskı). İstanbul: Filiz Kitabevi.
- Serozan, R., Baysal, B., ve Sanlı K.C. (2018). *Borçlar Hukuku Özel Bölüm*. İstanbul: Onikilevha Yayınları.
- Sirmen, L. (2015). *Eşya Hukuku*. (3.Baskı). Ankara: Yetkin Yayınevi.
- Şenol, H. (2015). *Kendi Malzemesiyle Başkasının Arazisinde İnşa Edilen Haksız Yapı*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi, Kayseri.
- Tandoğan, H. (2008). *Borçlar Hukuku Özel Borç İlişkileri Cilt: I/1*. (6. Baskı). İstanbul: Vedat Kitapçılık.
- Tanrıku, M. (2015). *3402 Sayılı Kadastro Kanunu Kapsamında Tapulu Taşınmazların Harici Satış ve Olağanıüstü Kazandırıcı Zamanaşımı Yoluyla Kazanılması*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Kültür Üniversitesi, İstanbul.
- Tekinay, S. S. (1970-1971). *Eşya Hukuku*. (1. Baskı). İstanbul: Kurtulmuş Matbaası.
- Tekinay, S. S. (1994). *Menkul Mülkiyeti ve Sınırlı Ayni Haklar*. (1. Baskı). İstanbul: Filiz Kitabevi.
- Tekinay, S.S., Akman, S., Burcuoğlu, H., ve Altop A. (1989). *Eşya Hukuku Cilt I*. İstanbul: Filiz Kitabevi.
- Tekinay, S.S., Akman, S., Burcuoğlu, H., ve Altop A. (1993). *Borçlar Hukuku Genel Hükümler*. İstanbul: Filiz Kitabevi.
- Tercier, P., Pichonnaz, P., ve Develioğlu, M. (2020). *Borçlar Hukuku Genel Hükümler*. İstanbul: Onikilevha Yayıncılık.
- Topuz, M. (2011). *İsviçre ve Türk Borçlar Hukuku ile Karşılaştırmalı Olarak Roma Borçlar Hukukunda Maddi Zarar ve Bu Zararın Belirlenmesi*. (1. Baskı). İstanbul: Onikilevha Yayınları.

- Topuz, M. (2012). Ticari İşletmenin Devrinde Tasarruf İşlemlerine İlişkin Şekil Sorunu (İsviçre Birleşme Kanunu (Fusionsgesetz: FusG) ve Alman Hukuku Perspektifinde). *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*. 18(2), 19-80.
- Topuz, M. (2020). *Türk Özel Hukukunda Taşınmaz Mülkiyeti*. (1. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Turan, A. U. (2009). *Tapulu Taşınmazlara Elatmanın Önlenmesi Davaları*. (1. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Uluslan, İ. (1984). *İyiniyetli Sebepsiz Zenginleşenin İade Borcunun Sınırlanması Sorunu*. (1. Baskı). İstanbul: Kazancı Hukuk Yayınları.
- Ünal, M. ve Başpınar, V. (2012). *Şekli Eşya Hukuku*. Ankara: Yetkin Yayınları.
- von Tuhr, A. (1983). *Borçlar Hukukunun Umumi Kısmı Cilt: 1-2*. Ankara: Olgaç Matbaası.
- Yavuz, C. ve Topuz, M. (2018). *Tüketici Hukuku Mevzuatı*. İstanbul: Beta Yayınevi.
- Yavuz, C., Acar, F. ve Özen, B. (2019). *6098 Sayılı Borçlar Kanununa Göre Borçlar Hukuku Dersleri (Özel Hükümler)*. İstanbul: Beta Yayınevi.
- Yavuz, N. (2002). Culpa In Contrahendo ya da Asli Edim Yükümünden Bağımsız Yasal Borç İlişkisi Kuramı (Nazariyesi) Açısından Tapulu Taşınmazın Haricen Satışı Nedeniyle Alıcının Talep Hakları. *Yargıtay Dergisi*, 28(1-2), 61-103.
- Yıldırım, A. (2015). *Türk Borçlar Hukuku Genel Hükümler*. (1. Baskı). Ankara: Adalet Yayınevi.
- Zevkliler, A. ve Özel, Ç. (2016). *Tüketicinin Korunması Hukuku*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Zevkliler, A., ve Gökyayla, E. (2019). *Borçlar Hukuku Özel Borç İlişkileri*. Ankara: Turhan Kitabevi.

Dr. Kahan Onur ARSLAN

TÜRK PARLAMENTO HUKUKU

Genişletifmiş

3. BASKI

ADALET YAYINEVİ

Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Türk Parlamento Hukuku

Dr. Kahan Onur Arslan

Hukuk Yayınları Dizisi – 1443

Üçüncü Baskı : Eylül, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8209 – 43 – 3

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Meteksan Matbaacılık ve Teknik Sanayi Ticaret A.Ş
Beytepe Köyü Yolu No:3
06800 Çankaya/Ankara
Sertifika No: 46519

KAYNAKÇA

- 7 Eylül 1994 tarih ve 77 sayılı Başkanlık Divanı Kararı, *TBMM Tutanak Dergisi*, Dönem 19, C. 65, s. 313-316.
- ABDÜLHAKİMOĞULLARI, Erdal, "Türk Anayasa Hukukunda Parlamento (Meclis) Kararlarının Yargısal Denetimi Sorunu" *Yasama Dergisi*, S. 5, 2007, s. 5-26.
- ADAMS, George Burton, *Constitutional History of England*, Butler & Tanner Ltd., Toronto, 1941, s.14.
- AKAL, Cemal Bali, *Devlet Kuramı*, Dost Kitabevi, Ankara, 2005.
- AKIN, İlhan F., *Türk Devrimi Tarihi*, Beta Basım Yayım, İstanbul, 1986.
- AKINTÜRK, Turgut, *Türk Medeni Hukuku Aile Hukuku*, Beta Yayınları, İstanbul, 2008.
- ALDIKAÇTI, Orhan, *Anayasa Hukukumuzun Gelişmesi ve 1961 Anayasası*, Yenilik Basımevi, İstanbul, 1973.
- ARAÇ, İbrahim / İBA, Şeref, *Türkiye'de Yasa Önerisi Hazırlama ve Norm Koyma Tekniği ve Yasamacı Mesleğinin Nitelikleri Üzerine*, *AÜSBFD*, C. 58, S. 3, 2003, s. 35-59.
- ARSEL, İlhan, "Üçüncü Fransız Cumhuriyetinde 'Senato' ", *AÜHFD*, C. 11. S.1-2, 1954, s. 97-144.
- ARSEL, İlhan, *Türk Anayasa Hukukunun Umumi Esasları I*, Ankara, 1965.
- ARSLAN, Kahan Onur, "Türk Anayasa Hukuku'nda "Anayasa" Terimi ve "Anayasa Hukuku" Kavramı", *EÜHFD*, C. XV, S. 1-2, 2011, s. 59-74.
- ARTUK, M. Emin / GÖKÇEN, Ahmet / YENİDÜNYA, A. Caner, *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, Turhan Kitabevi, Ankara, 2011.
- ATAR, Yavuz, *Türk Anayasa Hukuku*, Mimoza Yayınları, Konya, 2005.
- ATATÜRK, Mustafa Kemal, *Nutuk*, Tıpkı Basım, Ankara, 1927, Dağıtım: Koçak Yayıncılık, İstanbul, 2011.
- BAKIRCI, Fahri, "TBMM Başkanının Görev Süresi Üzerine 2", *Yasama Dergisi*, S. 6, 2007, s. 49-68.
- BAKIRCI, Fahri, "TBMM Genel Kurulunun Birleşimi ve Gündemi Üzerine", Prof. Dr. Ergun Özbudun'a Armağan, C. II, Ankara, 2008, s. 91-126.

- BAKIRCI, Fahri, "TBMM'de Komisyonların Yapı ve İşleyişi: Sorunlar ve Çözüm Önerileri", *Kanun Yapım Süreci Sempozyumu*, 07.01.2011, TBMM Yayını, s. 113-143.
- BAKIRCI, Fahri, TBMM'nin Çalışma Yöntemi, İmge Kitabevi, Ankara, 2000.
- BAKIRCI, Fahri, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulundaki Yerleşik Uygulamalar, TBMM Basımevi, Ankara, 2015.
- BAKIRCI, Fahri, "Yasama Sürecinin Hızlandırılması - Yasama Yetkisinin Devri ve Nedenleri Üzerine", *Kamu Hukuçuları Platformu VI. Toplantı Kamu Hukukunun Dönüşümü*, İstanbul, 29-30 Nisan 2017.
- BAKIRCI, Fahri; GENÇKAYA, Ömer Faruk; ERGÜL Ozan ve diğerleri, Parlamento Hukukuna Giriş, Lykeion Yayınları, Ankara, 2022.
- BAŞ, Sezgin, Yasama İşlemleri Teorisi ve Parlamento Kararları, Onikilevha Yayınları, İstanbul, 2016.
- BAŞGİL, Ali Fuad, "Teşrii Masuniyet Meselesi: Teşkilatı Esasiye Kanunumuzun 17. Maddesi Üzerine Etüd", *İÜHFD*, Cilt 7, S. 1, 1941, s. 3-39.
- BİLGE, Necip, Hukuk Başlangıcı, Turhan Kitabevi, Ankara, 2010.
- BÜLBÜL, Mahmut, "TBMM Başkanı Tarafından Soru Önergelerinin Milletvekillerine İadesi", *Yasama Dergisi*, S. 17, 2011, s. 119-163.
- COŞKUN, Vahap,, "16 Nisan 2017 Tarihinde Kabul Edilen Anayasa Değişikliklerinin Değerlendirilmesi", *Dicle Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 22, S. 36, 2017, s. 3-30.
- ÇALIŞ, H. Şaban; AKGÜN, Birol; KUTLU Önder (edt.), Uluslararası Örgütler ve Türkiye, Çizgi Kitabevi, Konya, 2006.
- ÇEKİÇ, Onur, "Türk Parlamento Hukukunda Yasama İşlemi Türleri ve Diğer (İsimsiz) Yasama İşlemi Türleri", *Yasama Dergisi*, S. 12, 2009, s. 107-135.
- ÇİÇEK, Cemil "Açılış Konuşması", *TBMM Parlamenter Denetim Sempozyumu*, Ankara, 07.05.2012
- Danıştay Beşinci Dairesi, 16 Aralık 1987 Tarih ve E.1987/2380, K.1987/1783 Sayılı Karar, *Danıştay Dergisi*, S. 70-71, s. 271.
- DAVER, Bülent, Kanunla İlgili Meseleler, *AÜSBF Dergisi*, C. 16, S. 4, 1961, s. 217-246.
- DEMİR, Fevzi, Osmanlı Devleti'nde II. Meşrutiyet Dönemi Meclis-i Mebusan Seçimleri 1908-1914, İmge Kitabevi, Ankara, 2007.
- DOEHRING, Karl, Genel Devlet Kuramı, İnkılap Kitabevi, Ankara, 2002.

- DÖNER, "Ayhan, Parlamenter Bağışıklıklar", AÜEHFD, C.VIII, S.1-2, 2004, s. 49-72.
- EM, Ali, Kanunların ve İdari Düzenleyici Tasarrufların Yapım Tekniği, Turhan Yay. Ankara, 2003, s. 30.
- EPSTEIN, Leon D. "Parliamentary Democracy", *International Encyclopedia Of Social Sciences*, Vol.11, s.419-425.
- ERDOĞAN, Mustafa, Anayasa Hukuku, Orion Yayınevi, Ankara, 2005.
- ERDOĞAN, Mustafa, Türkiye'de Anayasalar ve Siyaset, Liberte, Ankara, 2011.
- EROĞLU, İzzet, "Türkiye Büyük Millet Meclisi Danışma Kurulu, Tarihi Süreci ve İşleyişi", *Yasama Dergisi*, S. 7, 2007, s. 77-108.
- EŞEN, Hamit, Parlamento Hukukunda Milletvekilliğinin Sona Ermesi, *Yasama Dergisi*, S. 19, 2011, s. 37-56.
- FEYZİOĞLU, Metin, "Yasama Dokunulmazlığı Üzerine Düşünceler", Prof. Dr. Çetin Özek Armağanı, İstanbul, 2004.
- FEYZİOĞLU, Metin, "Yasama Dokunulmazlığı", AÜHFD, C. 42, S. 1-4, 1991-1992, s. 21-47.
- FEYZİOĞLU, Metin, Meclis Soruşturması, Savaş Yayınevi, Ankara, 2006.
- GENÇKAYA, Ömer Faruk, "Parlamenter Bilgi Edinme ve Denetim Aracı Olarak Soru", *TBMM Parlamenter Denetim Sempozyumu*, Ankara, 07.05.2012.
- GÖKÇİMEN, Semra, "Tasarı ve tekliflerin Genel Kurul'da Görüşülme Süreci" başlıklı bildiri, Kanun Yapım Süreci Sempozyumu, 07.01.2011, TBMM Yayını, s. 144-178.
- GÖKÇİMEN, Semra; HAS, Volkan, "İçtüzüğün 87'nci Maddesi Çerçevesinde Değişiklik Önergeleri", *Yasama Dergisi*, S. 1, 2006, s. 46-73.
- GÖZLER, Kemal, "Vatandaşlık ve Milletvekilliği", *Liberal Düşünce Dergisi*, C. 4, Yaz 1999, S. 16, s. 90-91.
- GÖZLER, Kemal, "Yasama Dokunulmazlığı Bir Karşılaştırmalı Anayasa Hukuku İncelemesi", AÜSBFD, C. 56, S. 3, 2001, s. 71-101.
- GÖZLER, Kemal, Anayasa Hukukunun Genel Esasları, Ekin Basım Yayın, Bursa, 2010.
- GÖZLER, Kemal, Elveda Anayasa, Ekin Basım Yayın, Bursa, 2017.
- GÖZLER, Kemal, Hukuka Giriş, Ekin Yayınları, Bursa, 2016
- GÖZLER, Kemal, Türk Anayasa Hukuku Dersleri, Ekin Basım Yayın, Bursa, 2011.

- GÖZLER, Kemal, *Türk Anayasa Hukuku*, Ekin, Basım Yayın, Bursa, 2018,
- GÖZLER, Kemal, "Türk Anayasa Hukukunda Teamül Olabilir mi?", *Türkiye Günlüğü*, Sayı 56, Yaz 1999, s. 36-44.
- GÖZLER, Kemal, *Yorum İlkeleri*, (Kemal GÖZLER'in, Kamu Hukukçuları Platformu ve Türkiye Barolar Birliği tarafından Ankara'da 29 Eylül 2012 Cumartesi günü düzenlenen "Anayasa Hukukunda Yorum ve Norm Somutlaşması" başlıklı toplantıdaki bildirisi.)
- GÖNENÇ, Levent; KONTACI, Ali Ersoy, "2017 Anayasa Değişiklikleri Sonrasında Yasama – Yürütme İlişkileri", *TBB Dergisi*, Ankara, 2019, S. 145, s. 53-79.
- GÜNEŞ, Turan, *Türk Pozitif Hukukunda Yürütme Organının Düzenleyici İşlemleri*, AÜSBF Yayınları, Ankara, 1965.
- GÜRKAN, Ülker, *Hukuk Sosyolojisine Giriş, Siyasal Kitabevi*, Ankara 2015.
- GÜRSEL, Seyfettin, "Toplumsal Tercih Kuramı Çerçevesinde Anayasa'nın 67. Maddesinde Yer Alan Temsilde Adalet ve Yönetimde İstikrar İlkelinin Değerlendirilmesi", *Anayasa Yargısı Dergisi*, Anayasa Mahkemesi Yayınları, Ankara, 1999, C. 16, s. 46-68.
- HAKERİ, Hakan, *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, Adalet Yayınevi, Ankara, 2012.
- HAS, Volkan, *Türk Parlamento Hukukunun Kaynakları ve Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin Çalışma Düzeni*, Adalet Yayınevi, Ankara, 2009.
- HEKİMOĞLU, Mehmet Merdan, *Anayasa Hukukunda Karşılaştırmalı "Demokratik Hükümet Sistemleri" ve Türkiye*, Detay Yayıncılık, Ankara, 2009.
- http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/katip_uyeler_sd.liste, E.T. 03.01.2013.
- http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/milletvekillerimiz_sd.dagilim, E.T. 03.01.2013.
- http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/tutanak_B_SD.birlesim_baslangic?p4=21335&P5=H&PAGE1=1&PAGE2=65, E.T. 19.11.2012.
- III. Tertip Düstur, cilt 8, s. 117; R.G. 5 Mart 1927.
- İBA, Şeref / BOZKURT, Rauf, *100 Soruda Türk Parlamento Hukuku*, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara, 2006.
- İBA, Şeref, "Parlamento Hukukunda Obstrüksiyon ve Giyotin Kavramları", *AÜHFD*, C. 52. S. 1, 2003, s. 147-165.
- İBA, Şeref, "TBMM İçtüzüğünden Doğan Bir Yasama Aktörü Olarak Danışma Kurulu", *Yasama Dergisi*, S. 18, 2011, s. 35-50.

- İBA, Şeref, "TBMM İçtüzük Değişikliklerinin Anlamı: 1996 Sonrasına Bakış", *Yasama Dergisi*, S. 6, 2007, s. 69-90.
- İBA, Şeref, "TBMM'nin Toplantı Düzeni Yönünden Kapalı (Gizli) Oturum Kavramı ve Türk Parlamento Tarihinde Kapalı Oturumlar", *AÜSBFD*, C. 59, S. 3, 2004, s. 105-129.
- İBA, Şeref, "Türk Parlamento Hukuku Açısından Son Anayasa Değişiklikleri" *AÜHFD.*, C. 51, S. 1. 2002, s. 79-95.
- İBA, Şeref, *Anayasa Hukuku ve Siyasal Kurumlar*, Turhan Kitabevi, Ankara, 2008.
- İBA, Şeref, *Anayasa ve Siyasal Kurumlar (100 Soruda)*, Turhan Kitabevi, Ankara, 2006.
- İBA, Şeref, *Parlamento Hukuku*, Türkiye İş Bankası Yayınları, İstanbul, 2010.
- İBA, Şeref, *Parlamento Hukuku*, Seçkin Yay. Ankara, 2020.
- İBA, Şeref, *Ülkemizde "Torba Kanun" ve "Temel Kanun" Uygulamaları*, *Ankara Barosu Dergisi*, S. 1, 2011, s. 197-202.
- İZMİR, Gökalp, "Milletvekilliği Seçilme Yeterliliği ve Bu Sıfatın Kazanılması", *Yasama Dergisi*, S. 18, 2011, s. 51-116.
- KABOĞLU, İbrahim Özden, *Anayasa Hukuku Dersleri*, Legal Yay., İstanbul, 2006.
- KARAMUSTAFAOĞLU, Tuncer, *Yasama Meclisinde Komisyonlar*, Ajans-Türk Matbaası, Ankara, 1965.
- KARPAT, Kemal H., *Türk Demokrasi Tarihi*, Timaş Yay., İstanbul, 2010.
- KAYMAK, Hasan, *Düzenleyici Etki Analizi*, *Maliye Dergisi*, S. 146, Mayıs-Ağustos 2004, s. 107-131.
- KESKİN, Adem, "Kanun Tasarısı Taslaklarının Hazırlanması Sağlık Bakanlığı Örneği" başlıklı bildiri, Kanun Yapım Süreci Sempozyumu, 07.01.2011, TBMM Yayını, s. 37-42.
- KESKİNSOY, Ömer / ERDİL, Kürşat, "Salt Çoğunluk Kavramından Ne Anlaşılması Gerektiği Üzerine", *TBB Dergisi*, Ankara, 2010, S. 87. s. 434-441.
- KIRATLI, Metin, *Parlamentar Muafiyetler*, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Yayınları, Ankara, 1961.
- KIZILCIK, Recep, "Avrupa Birliği ve Türkiye'de Mevzuat İyileştirme Çabaları", *Yasama Dergisi*, S.1, 2006, 74-95.
- KOCAMAN, Habib, *Türkiye Büyük Millet Meclisine Bireysel Başvuru Yolları El Kitabı*, Yasama Derneği Yayınları, Ankara, 2016.

- KOCAMAN, Habip, "Yargıya İntikal eden Olaylarda Yasama Kısıntısı", *Yasama Dergisi*, S. 1, 2006, s. 5-24.
- KUBALI, Hüseyin Nail, Anayasa Hukuku Dersleri, İstanbul, 1969.
- KUTLU, Mustafa, Kuvvetler Ayrılığı, Seçkin Yayınları, Ankara, 2001.
- LEWELLEN, Ted, Siyasal Antropoloji, çev. A. Erkan KOCA, Birleşik Yayınevi, Ankara, 2011.
- LEWIS, Bernard, Modern Türkiye'nin Doğuşu, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara, 1996.
- LIJPHART, Arend, Çağdaş Demokrasiler, Çev. Ergun Özbudun, Ersin ONULDURAN, Yetkin Yay., Ankara, 1986, s.62-67.
- MANSEL, Arif Müfid, Ege ve Yunan Tarihi, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara, 1947.
- METİN, Yüksel, "Meclis Esas Komisyonlarının Anayasa'ya Uygunluk Denetimleri", *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, S. 2 (Güz), 1997, s. 343-356.
- MUMCU, Ahmet, Türk Devriminin Temelleri ve Gelişimi, İnkılap Kitabevi, İstanbul, 2001.
- NEZİROĞLU, İrfan, "Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin Olağanüstü Toplanması: Sorunlar ve Öneriler", *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 7, S. 2, 2005, s. 1-32.
- NEZİROĞLU, İrfan, "Türkiye Büyük Millet Meclisinde Parlamenter Denetim Aracı Olarak Sözlü Soru Önergelerinin Etkinliği", *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 8, S. 2, 2006, s. 151-168.
- NEZİROĞLU, İrfan, TBMM Genel Kurulu'nda Usul Hakkında Görüşmeler, TBMM Basımevi, Ankara, 2011.
- NEZİROĞLU, İrfan, Türk Parlamento Hukukunun Temel Kavramları, Seçkin Yay., Ankara, 2008.
- NEZİROĞLU, İrfan; KOCAMAN, Habip; GÖKÇİMEN, Semra (edt.) Yasama El Kitabı, TBMM Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Başkanlığı Basımevi, Ocak 2012, s. 15.
- ODYAKMAZ, Zehra / KAYMAK, Ümit / ERCAN, İsmail, Anayasa Hukuku İdare Hukuku, İkinci Sayfa Basım Yayım, İstanbul, 2009.
- OECD, Recommendation of The Council of The OECD On Improving The Quality Of Government Regulation.
- OĞUZMAN, Kemal; BARLAS, Nami, Medeni Hukuk, Arıkan Basım Yayım, İstanbul, 2006.

- ONAR, Erdal / TİRYAKİOĞLU, Bilgin, "1982 Anayasasında Milletvekilliği Vatandaşlık İlişkisi (Merve Safa Kavakçı Olayı)", Av. Dr. Faruk Erem Armağanı, Ankara, 1999, s. 557-594.
- ONAR, Erdal, "1982 Anayasasında Milletvekilliğinin Düşmesi", *Anayasa Yargısı*, Ankara, 1997, Cilt 14, s. 387-465.
- ORAK, Cem Çağatay, "Parlamento Hukukundaki İşlevselliği Bakımından Genel Görüşme Yöntemi", *TBB Dergisi*, Ankara, 2003, S. 48. s. 29-39.
- ÖZBUDUN, Ergun *Parlamentar Rejimde Parlamentonun Hükümeti Mura-
rakabe Vasıtaları*, Ankara Üniversitesi Basım Evi, Ankara, 1962.
- ÖZBUDUN, Ergun, "İngiltere ve Amerika'da Meclis Tahkikatı", *AÜHFD*, C. 17, S.1-4, 1960, s. 219-248.
- ÖZBUDUN, Ergun, "İngiltere'de Parlamento Egemenliği Teorisi", *AÜHFD*, C. 25, S.1-2, 1968, s. 59-79.
- ÖZBUDUN, Ergun, *Parlamento Kararları ve Yasama Meclislerinin İçtü-
zükleri*, *AÜHFD*, C. 36, S. 1-4, 1979, s. 3-26.
- ÖZBUDUN, Ergun, *Türk Anayasa Hukuku*, Yetkin Yayınları, Ankara, 2009.
- ÖZBUDUN, Ergun, *Türkiye'nin Anayasa Krizi*, Liberte Yayınları, Ankara 2009.
- ÖZGENÇ, İzzet, *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*, Seçkin Yayınları, Ankara, 2009.
- ÖZSOY, Şule, *1982 Anayasası'nın Yapım Süreci*, XII Levha Yayınları, İs-
tanbul, 2010.
- ÖZTAN, Bilge, *Medeni Hukukun Temel Kavramları*, Turhan Kitabevi, Ankara, 2011.
- RUHİ, M. Emin, *Doğrudan Demokrasi*, Seçkin Yay. Ankara, 2005.
- SABUNCU, Yavuz, *Anayasaya Giriş*, İmaj Yayınevi, Ankara, 2007.
- SAVCI, Bahri, "Kanun Tekniği İle İlgili Meseleler" Üzerine Bir Seminer, *AÜSBFD*, C. 16, S. 4, 1961, s. 205-215.
- TANİLLİ, Server, *Anayasalar ve Siyasal Belgeler*, İstanbul, Cem Yayınevi, 1976.
- TANİLLİ, Server, *Devlet ve Demokrasi*, Alkım Yayınevi, Ankara, 2007.
- TANÖR, Bülent / YÜZBAŞIOĞLU, Necmi, *1982 Anayasası'na Göre Türk
Anayasa Hukuku*, Beta Yayınları, İstanbul, 2012.
- TANÖR, Bülent, *Kurtuluş Kuruluş, Çağdaş Yayınları*, İstanbul, 1998.
- TANÖR, Bülent, *Osmanlı – Türk Anayasal Gelişmeleri*, Der Yayınları, İstanbul, 1992.

- TBMMTD, D. 19, YY. 2, C. 20, B. 21, 3.11.1992.
- TBMMTD, D. 19, YY. 3, C. 54, B. 77, 1.3.1994.
- TBMMTD, D. 21, YY. 3, C. 56, B. 69, 14.03.2001.
- TBMMTD, D. 22, YY. 1, C. 1, B. 8, 11.12.2002.
- TBMMTD, D. 22, YY. 1, C. 4, B. 30, 4.2.2003.
- TBMMTD, D. 22, YY. 1, C. 6, B. 42, 6.3.2003.
- TBMMTD, D. 22, YY. 2, C. 52, B. 99, 9.6.2004.
- TBMMTD, D. 22, YY. 3, C. 69, B. 35, 20.12.2014.
- TBMMTD, D. 22, YY. 4, C. 118, B. 96, 2.5.2006.
- TBMMTD, D. 23, YY. 4, C. 58, B. 45, 07.01.2010.
- TBMMTD, D. 23, YY: 2, C. 11, B. 44, 2.1.2008.
- TEPAV, Düzenleyici Etki Analizi Rehberi, 2006, s. 3.
<http://www.tepav.org.tr/tr/yayin/s/91>, E.T.03.10.2013.
- TEZİÇ, Erdoğan, Anayasa Hukuku, Beta Yay. İstanbul, 2012.
- TEZİÇ, Erdoğan, Anayasa Hukuku, Beta Yayınları, İstanbul, 2016.
- TEZİÇ, Erdoğan, Parlamento Kararı ve Kanun, *Anayasa Yargısı Dergisi*, C. 5, 1988, s.121-130.
- TEZİÇ, Erdoğan, Türk Parlamento Hukukunun Kaynakları ve İlgili Anayasa Mahkemesi Kararları, Fakülteler Matbaası, İstanbul, 1980.
- The OECD Report on Regulatory Reform Synthesis, Paris, 1997.
- TOPAL, Emre, Eylemli "İçtüzük Değişiklikleri", *Yasama Dergisi*, S. 16, 2010, s. 35-55.
- TUNÇ, Hasan, "Hükümetin Siyasi ve Hukuki Denetiminde Meclis Soruşturması", *TBMM Parlamenter Denetim Sempozyumu*, Ankara, 07.05.2012.
- TÜLEN, Hikmet, "Meclis Soruşturması Uygulamaları Üzerine Bazı Gözlem ve Değerlendirmeler", *AÜEHFD*, C. 2, S.1, 1998, s. 22-40.
- TÜLEN, Hikmet, "Yasama Sorumsuzluğunun Mutlaklığı Üzerine Düşünceler", *AÜEHFD*, C.III, S.1, 1999, s. 115-122 .
- TÜLEN, Hikmet, Türk Anayasa Hukukunda Bakanların Cezai Sorumluluğu ve Meclis Soruşturması, Mimoza Yayınları, Konya, 1999.
- Türk Dil Kurumu, Büyük Türkçe Sözlük, <http://tdkterim.gov.tr/bts/>.
- UYGUN, Oktay, Demokrasi, Tarihsel, Siyasal ve Kültürel Boyutlar, Onikilevha Yayınları, İstanbul, 2020.

- UYGUN Oktay, Devlet Teorisi, Oniki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2020.
- YAPICI, Havvana, "Komisyonların Yasama Sürecindeki Rollerini Bağlamında Komisyon Aşamasındaki Özel Yöntem ve Uygulamalar", *Yasama Dergisi*, S. 5, 2007, s. 57-81.
- YAZICI, Serap, Türkiye'de Askeri Müdahalelerin Anayasal Etkileri, Yetkin Yayınları, Ankara, 1997.
- YILDIZ, Hayrettin, "Merkezi ve Yerel Düzeyde Meclisin Yürütme Organını Denetim Yolları Üzerine Bir Karşılaştırma – Yerel Demokratik Model Sorunsalı", *TBB Dergisi*, Ankara, 2012, S. 103. s. 223-243.
- YILMAZ, Adnan, "Kanun Tasarısı Taslaklarının Hazırlanması İçişleri Bakanlığı Örneği" başlıklı bildiri, Kanun Yapım Süreci Sempozyumu, 07.01.2011, TBMM Yayını. s. 30-36.
- YURDDAŞ, Rıza, "Stenograflık ve Stenograflar", *Yasama Dergisi*, S. 1, 2006, s.142-149.
- YÜKSEL, İsmail TBMM'nin Kanun Yapma Yöntemi, Adalet Yayınevi, Ankara, 2018.
- YÜZBAŞIOĞLU, Necmi, "Türkiye Büyük Millet Meclisinin Görev ve Yetkileri ile Meclis Soruşturmasına İlişkin 2001'de Yapılan Anayasa Değişiklikleri", *Türkiye Büyük Millet Meclisi Anayasa Hukuku 1. Uluslararası Sempozyumu*, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Yayınları No:1, 22-24 Nisan 2003, s. 193-198.

Prof. Dr. Ahmet BAŞÖZEN
İstanbul Gedik Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Medeni Usul ve İcra İflâs Hukuku Öğretim Üyesi

İCRA ve İFLÂS HUKUKU

TEMEL BİLGİLER & SORU BANKASI

HUKUK FAKÜLTELERİ YARDIMCI DERS MATERYALİ

ADALET MESLEK YÜKSEKOKULLARI İÇİN
İCRA VE İFLÂS HUKUKU DERS MATERYALİ

KPSS A GRUBU
ADLİ YARGI HAKİMLİK
İCRA MÜDÜR YARDIMCILIĞI
KURUM SINAVLARINA HAZIRLIK

İCRA İFLÂS HUKUKUNA YÖNELİK TEMEL BİLGİLER
KONU SONLARINDA SORULAR VE ÇÖZÜMLERİ
TABLOLAŐTIRILMIŐ, ŐEKİLLERLE ANLATIM
İTİRAZ ve SÜRELER İLE PARASAL SINIRLARA YÖNELİK TABLOLAR

Genişletilmiş ve Güncellenmiş
4. BASKI

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

İcra ve İflâs Hukuku Ders Notu & Soru Bankası
Ahmet Başözen

Hukuk Yayınları Dizisi – 2190

Dördüncü Baskı : Eylül, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8209 – 44 – 0

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Ay-bay Kırtasiye İnş. Gıda Paz. ve Tic. Ltd. Şti.

Sertifika No: 46661

Tel: (0 312) 472 58 55 - Ankara

GENEL KAYNAKÇA

- ARSLAN, Ramazan / YILMAZ, Ejder / TAŞPINAR AYVAZ, Sema / HANAĞASI, Emel: İcra ve İflâs Hukuku, Ankara 2021.
- ATALI, Murat / ERMENEK, İbrahim / ERDOĞAN, Ersin: İcra ve İflas Hukuku, Ankara 2022.
- ERCAN, İsmail: Uygulamacılar İçin İcra ve İflas Hukuku El Kitabı, Ankara 2021.
- GÖRGÜN, Şanal / BÖRÜ, Levent / KODAKOĞLU, Mehmet: İcra ve İflas Hukuku, Ankara 2022.
- KAPLAN, Necdet: İcra-İflâs, El Kitabı, Ankara 2022.
- KURU, Baki: İcra ve İflâs Hukuku, El Kitabı, Ankara 2013.
- KURU, Baki / AYDIN, Burak: İstinaf Sistemine Göre Yazılmış İcra ve İflâs Hukuku Ders Kitabı, İstanbul 2021.
- MUŞUL, Timuçin: İcra ve İflâs Hukuku Esasları, Ankara 2017.
- ÖZEKES, Muhammet: İcra Hukukunda Temel Hak ve İlkeler, Ankara 2009.
- PEKCANITEZ, Hakan / ATALAY, Oğuz / SUNGURTEKİN ÖZKAN, Meral / ÖZEKES, Muhammet: İcra ve İflâs Hukuku, İstanbul 2022.
- POSTACIOĞLU, İlhan E / ALTAY, Sümer: İcra Hukuku Esasları, İstanbul 2010.
- SÜPHANDAĞ, Yavuz: İcra El Kitabı, Ankara 2021.
- SÜPHANDAĞ, Yavuz: Stajyer Avukatın İcra Hukuku Uygulama El Kitabı, Ankara 2022.
- UYAR, Talih / UYAR, Alper / UYAR, Cüneyt: İcra ve İflas Hukuku Rehberi, İstanbul 2015.
- YILDIRIM, Mehmet Kamil / DEREN YILDIRIM, Nevhis: İcra ve İflâs Hukuku, İstanbul 2021.
- YILMAZ, Ejder: İcra ve İflâs Kanunu Şerhi, Ankara 2016.

Prof. Dr. Ahmet BAŞÖZEN

**İstanbul Gedik Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Medeni Usûl ve İcra İflâs Hukuku Öğretim Üyesi**

MEDENÎ USÛL HUKUKU

TEMEL BİLGİLER & SORU BANKASI

**HUKUK FAKÜLTELERİ İÇİN TEMEL BİLGİLER VE
SORU BANKASI İÇEREN YARDIMCI DERS MATERYALİ**

**ADALET MESLEK YÛKSEKOKULLARI İÇİN
MEDENÎ USÛL HUKUKU DERS KİTABI**

**ADLÎ YARGI HAKİMLİK / KURUM SINAVLARINA HAZIRLIK
TEMEL BİLGİLER & SORU BANKASI**

**KONU SONLARINDA ÖRNEK SORU VE ÇÖZÜMLERİ
TABLOLAŐTIRILMIŐ, ŐEKİLLERLE ANLATIM
PARASAL SINIRLARA YÖNELİK TABLOLAR**

Genişletilmiş ve Güncellenmiş
2. BASKI

**ADALET YAYINEVİ
ANKARA - 2022**

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Medenî Usûl Hukuku
Temel Bilgiler & Soru Bankası
Ahmet Başözen

Hukuk Yayınları Dizisi – 2676

İkinci Baskı : Eylül, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8209 – 45 – 7

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com
 : adalety@adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi
 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Ay-bay Kırtasiye İnş. Gıda Paz. ve Tic. Ltd. Şti.
Sertifika No: 46661
Tel: (0 312) 472 58 55 - Ankara

GENEL KAYNAKÇA

ARSLAN, Ramazan / YILMAZ, Ejder / TAŞPINAR AYVAZ, Sema / HANAĞASI, Emel: Medeni Usûl Hukuku, Ankara 2021.

ATALI, Murat / ERMENEK, İbrahim / ERDOĞAN, Ersin: Medeni Usûl Hukuku, Ankara 2021.

BUDAK, Ali Cem / KARAASLAN, Varol: Medeni Usûl Hukuku, İstanbul 2021.

ERCAN, İsmail: Uygulamacılar İçin Medeni Usûl Hukuku El Kitabı, Ankara 2021.

GÖRGÜN, L. Şanal / BÖRÜ, Levent / KODAKOĞLU, Mehmet: Medeni Usûl Hukuku, Ankara 2021.

KURU, Baki / AYDIN, Burak: Medeni Usûl Hukuku, El Kitabı, Ankara 2021.

KURU, Baki / AYDIN, Burak: İstinaf Sistemine Göre Yazılmış Medeni usûl Hukuku Ders Kitabı, Ankara 2021.

PEKCANITEZ USÛL (Medeni Usûl Hukuku), Cilt I, II, III, İstanbul 2017.

PEKCANITEZ, Hakan / ATALAY, Oğuz / ÖZEKES, Muhammet: Medeni Usûl Hukuku, Ders Kitabı, İstanbul 2021.

PEKCANITEZ, Hakan / ATALAY, Oğuz / ÖZEKES, Muhammet: Medeni Usûl Hukuku, Temel Bilgiler, İstanbul 2021.

TANRIVER, Süha: Medeni Usûl Hukuku Cilt I, Ankara 2021.

TANRIVER, Süha: Medeni Usûl Hukuku Cilt II, Ankara 2022.

E D İ T Ö R L E R

Dr. Öğr. Üyesi Tuğba BAYRAKTAR
Dr. Öğr. Üyesi Ufuk Ramazan ÇAKMAK

İNSAN HAKLARI HUKUKU

ADALET YAYINEVİ
Ankara – 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

İnsan Hakları Hukuku Kitap adı

Editörler: Tuğba Bayraktar – Ufuk Ramazan Çakmak

Hukuk Yayınları Dizisi – 3217

Birinci Baskı : Eylül, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8209 – 46 – 4

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara

Tel : (0312) 231 17 00

Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C

(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul

Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Ankamat Matbaacılık Sanayi Limited Şirketi

1344. Cadde No: 60 İvedik OSB Yenimahalle/Ankara

Sertifika No: 46700

Tel: (0312) 394 54 94-95

BİRİNCİ KISIM

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Arş. Gör. Rabia TEPEKAYA

I. İNSAN HAKLARI HUKUKUNDA TEMEL KAVRAMLAR

İnsan hakları hukuku hem felsefi hem de hukuki boyutu olan çeşitli kavramlar içerir. Hak, özgürlük, ödev, insan onuru, kamu özgürlükleri, temel hak ve özgürlükler gibi kavramlar insan haklarının ne olduğunun bir çerçeveye oturtulması için büyük önem arz eder. Üstelik bu kavramların felsefi ve ideolojik düzlemdeki görünümleri genel olarak insan, devlet, toplum ve hukuk hakkında da ipuçları taşır. Öyle ki insanın değeri, demokrasi, liberalizm, adalet, hukuk devleti gibi olgular insan haklarından ve onun ilişkili olduğu kavramlardan bağımsız düşünülemez. Zihnimizde bir insan hakları tablosunun oluşması için öncelikle bu kavramların ne anlama geldiğine bakalım.

A. Özgürlük Kavramı

İnsan hakları denildiğinde akla ilk olarak hak ve özgürlük kavramları gelir. İnsan hakları hukukunun temelinde de insanın hak ve özgürlükleri vardır. Bunlardan özgürlük kavramı öyle geniş ve çeşitli anlamlar içerir ki ortak bir tanımda buluşulması imkânsızdır. Hakikaten özgürlüğün ne olduğu, sınırlarının olup olmadığı, insanın ne zaman özgür sayılacağı, özgürlüğün gerçekleşmesi için neler yapılabileceği gibi sorular etik, psikoloji, sosyoloji ve benzeri pek çok alanda, çok çeşitli şekillerde yanıtlanmıştır. Kavramın bu felsefi derinliğiyle pratikteki karşılığı arasında bir denge kurmaksa yüzyıllardır çözümlenememiş bir meseledir. Biz bu başlıkta özgürlük kavramının insan hakları ve hukuku açısından anlamları üzerinde duracağız. Bu anlamları biçimlendirdiği ölçüde felsefi bakış açılarını da ihmal etmeyeceğiz.

Özgürlüğün sözlük anlamı, herhangi bir kısıtlama ve zorlamaya bağlı olmaksızın düşünüp davranabilme, her türlü dış etkiden bağımsız olarak insanın kendi iradesine, kendi düşüncesine dayanarak karar vermesi du-

KAYNAKLAR

- AĞAOĞULLARI, Mehmet Ali, "Aydınlanma: Düşünceler Yumağı", Sokrates'ten Jakobenlere Batı'da Siyasal Düşünceler, 5. Baskı, Editör: AĞAOĞULLARI, Mehmet Ali, İletişim Yayınları, Ankara, 2015.
- AĞAOĞULLARI, Mehmet Ali, "Fransız Devriminde Birey-Devlet İlişkisi (1789-1794)", Ankara Üniversitesi SBF Dergisi, C: 44, S: 03, 1989, s. 195-228.
- AĞAOĞULLARI, Mehmet Ali, "Jean-Jacques Rousseau: Halk Kendini Yaratıyor", Sokrates'ten Jakobenlere Batı'da Siyasal Düşünceler, 5. Baskı, Editör: AĞAOĞULLARI, Mehmet Ali, İletişim Yayınları, Ankara, 2015.
- AKAD, Mehmet/ VURAL DİNÇKOL, Bihterin/ BULUT, Nihat, Genel Kamu Hukuku, 13. Baskı, Der Yayınları, İstanbul, 2017.
- AKYILDIZ, Ali, "Sened-i İttifak", TDV İslam Ansiklopedisi, C: 36, s. 512-514.
- AYBAY, Rona, İnsan Hakları Hukuku, 3. Baskı, Bilgi Üniversitesi Yayınları, İstanbul, 2017.
- BİLMEZ, Nurettin, "Osmanlı Devleti'nde İnsan Hakları Alanında Yaşanan Dönüşüm Üzerine Bir Değerlendirme", Social Science Development Journal, C: 3, S: 9, 2018, s. 146-156.
- BOWKER, Wilbur F., "Basic Rights and Freedoms: What are They", Canadian Bar Review, C: 37, S: 1, 1959, s. 43-66.
- BROWN, Chris, "Universal Human Rights: A Critique", The International Journal of Human Rights, C: 1, S: 2, 1997, s. 41-65.
- CMIEL, Kenneth, "The Recent History of Human Rights", The American Historical Review, C: 109, S: 1, 2004, s. 117-135.
- ÇEÇEN, Anıl, "Devlet ve İnsan Hakları", Türkiye Barolar Birliği Dergisi, S: 6, 1989, s. 826-845.
- D'AMATO, Anthony, "The Concept of Human Rights in International Law", Columbia Law Review, C: 82, S: 6, 1982, s. 1110-1159.
- DİNÇKOL, Bihterin, "Atina Demokrasısından Roma Cumhuriyetine – Demos'tan Populus Romanus'a", Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C: 23, S: 3, 2017, s. 751-765.
- DOĞAN, İlyas, "İnsan Hakları Hukukunun Temel Özellikleri", Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Hukuku, Ed.: DOĞAN, İlyas, Astana Yayınları, Ankara, 2019, s. 3-32.

- DOĞAN, İlyas, "Avrupa Konseyi Çerçevesinde İnsan Haklarını Koruma Sistemi", Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Hukuku, Ed.: DOĞAN, İlyas, Astana Yayınları, Ankara, 2019, s. 33-66.
- DOMARADZKI, Spasimir/ KHVOSTOVA, Margaryta/ PUPOVAC, David, "Karel Vasak's Generations of Rights and the Contemporary Human Rights Discourse", Human Rights Review, 2019, S: 20, s. 423-443.
- DONNELLY, Jack, Teoride ve Uygulamada Evrensel İnsan Hakları, Çeviren: ERDOĞAN, Mustafa, KORKUT, Levent, Yetkin Yayınları, Ankara, 1995.
- ENGLE, Eric, "Third Party Effect of Fundamental Rights (Drittwirkung)", Hanse Law Review, C: 5, S: 2, 2009, s. 165-173.
- ERDOĞAN, Mustafa, "İnsan Haklarına Kavramsal Bir Yaklaşım", YTD, S: 21, 1998, s. 7-16.
- FEINBERG, Joel, "Duties, Rights and Claims", American Philosophical Quarterly, C:3, S: 2, 1966, s. 137-144.
- GILTAJ, Jacob, "Human Rights, Roman Law and Stoicism", Academy of Athens Yearbook of the Research Centre for the History of Greek Law, C: 46, 2016, s. 105-131.
- GÖZLER, Kemal, "Anayasa Değişikliğinin Temel Hak ve Hürriyetlerin Sınırlandırılması Bakımından Getirdikleri ve Götürdükleri: Anayasanın 13'üncü Maddesinin Yeni Şekli Hakkında Bir İnceleme", Ankara Barosu Dergisi, C: 59, S: 4, 2001, s. 53-67, <https://www.anayasa.gen.tr/madde13.htm> [Erişim Tarihi: 20. 07. 2022]
- GÖZLER, Kemal, İnsan Hakları Hukukuna Giriş, 2. Baskı, Ekin Basım Yayın Dağıtım, Bursa, 2020.
- GÜRİZ, Adnan, Hukuk Başlangıcı, 19. Baskı, Siyasal Kitabevi, Ankara, 2019.
- ISHAY, Micheline, The History of Human Rights: From Ancient Times to the Globalization Era, University of California Press, California, 2004.
- KALABALIK, Halil, İnsan Hakları Hukukuna Giriş, 3. Baskı, Seçkin Yayınları, Ankara, 2021.
- KAPANİ, Münci, Kamu Hürriyetleri, 7. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, 1993.
- KARAKAYA, Talip, "Varoluşçu Felsefede Başkası ve Özgürlüğün Sınırı Problemi", Birinci Uluslararası Felsefe Kongresi, Editör: SERİN, İsmail, Bursa, 14-16 Ekim 2010, s. 82-91.

- KARAL, Enver Ziya, *Büyük Osmanlı Tarihi*, C: 1, Ankara, t.y.
- KATEB, George, *Human Dignity*, Harvard University Press, London, 2011.
- KLEINING, John/ EVANS, Nicholas G., "Human Flourishing, Human Dignity, and Human Rights", *Law and Philosophy*, S: 32, 2013, s. 539-564.
- LANE, Lottie, "The Horizontal Effect of International Human Rights Law in Practice", *European Journal of Comparative Law and Governance*, C:5, S: 1, 2018, s. 5-88.
- LESCUYER, Georges, "Libertés Publiques", *Encyclopædia Universalis France*, <https://www.universalis.fr/encyclopedie/libertes-publiques/> [Erişim Tarihi: 28. 06. 2022]
- MCCORQUODALE, Robert, "Impact on State Responsibility", *The Impact of Human Rights on General International Law*, Editör: KAMMINGA, Menno, SCHEININ, Martin, Oxford University Press, 2019, s. 235-254, [Erişim Tarihi: 28. 07. 2022]
- MERCIER, Andre, "İnsan Haklarının Temelleri", *İnsan Haklarının Felsefi Temelleri*, 4. Baskı, Editör: KUÇURADI, İoanna, Türkiye Felsefe Kurumu, Ankara, 2016, s. 25-38.
- MONTESQUIEU, Kanunların Ruhu, Çeviren: BALDAŞ, Fehmi, Hiperlink Yayınları, İstanbul, 2014.
- PIECHOWIAK, Marek, "Plato and the Universality of Dignity", *Themis Polska Nova*, C: 9, S: 2, 2015, s. 5-25.
- ROUSSEAU, Jean Jacques, *İnsanlar Arasındaki Eşitsizliğin Kaynağı*, Çeviren: İLERİ, Rasih Nuri, Say Yayınları, İstanbul, 2013.
- ROUSSEAU, Jean Jacques, *Toplum Sözleşmesi*, 30. Baskı, Çeviren: GÜNYOL, Vedat, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul, 2021 (ROUSSEAU (2021))
- SALİHPAŞAOĞLU, Yaşar/ GÜMÜŞ BOYACI, Özgem Tuğçe, "Bir Modern Devlet ve Egemenlik Miti: Westphalia Barışı", *Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C: 15, S: 1, 2020, s. 191-224.
- SEN, Amartya, "Elements of a Theory of Human Rights", *Philosophy & Public Affairs*, C: 32, S: 4, 2004, s. 315-356.
- STIRN, Bernard, "Ordre public et libertés publiques", *Archives de philosophie du droit*, C: 58, 2015, s. 5-15.
- STROSSEN, Nadine, "Civil Liberties", *Civil Rights Law Journal*, C: 4, S: 2, 1994, s. 253-274.

- SULMASY, Daniel P., "Human Dignity and Human Worth", Perspectives On Human Dignity: A Conversation, Springer, Dordrecht, 2007, s. 9-18.
- SUTER, Keith, "The Third Era of Human Rights", Medicine, Conflict and Survival, C: 23, S: 3, 2007, s. 213-227.
- TEZCAN, Durmuş/ ERDEM, Mustafa Ruhan/ SANCAKDAR, Oğuz/ ÖNOK, Rifat Murat, İnsan Hakları El Kitabı, 7. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2018.
- UYGUN, Oktay, Devlet Teorisi, 7. Baskı, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2020.
- ÜLKEN, Hilmi Ziya, Türkiye'de Çağdaş Düşünce Tarihi, 14. Baskı, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul, 2018.
- VASAK, Karel, "Human Rights: A Thirty-Year Struggle: The Sustained Efforts to Give Force of Law to The Universal Declaration of Human Rights", UNESCO Courier, 1977, C: 30, S: 11, s. 29-32.
- ZABCI, Filiz, "Bodin'den Hobbes'a Doğru", Sokrates'ten Jakobenlere Batı'da Siyasal Düşünceler, 5. Baskı, Editör: AĞAOĞULLARI, Mehmet Ali, İletişim Yayınları, Ankara, 2015.
- ZABCI, Filiz, "Montesquieu: Yasaların Ruhu ve Siyasal Özgürlük", Sokrates'ten Jakobenlere Batı'da Siyasal Düşünceler, 5. Baskı, Editör: AĞAOĞULLARI, Mehmet Ali, İletişim Yayınları, Ankara, 2015.

İKİNCİ KISIM

HAK VE ÖZGÜRLÜKLERİN DÜZENLENMESİ VE SINIRLANMASI

Dr. Öğr. Üyesi Cansu Büşra ÖLMEZ

I. HAK VE ÖZGÜRLÜKLERİN DÜZENLENMESİ

A. Genel Olarak Düzenleme Kavramı

Hak ve özgürlüklerin çoğu etkili olabilmek için garanti ettikleri yaşam alanı ve ilişkilerinin hukuksal açıdan düzenlenmesine ihtiyaç duyarlar¹. Hak ve özgürlükler alanında düzenleme kavramı, hukuki metinlerde o hak ve özgürlüğün varlığını, esaslarını ve öz kısmını belirleyip ortaya koymak anlamına gelmektedir. Başka bir deyişle, hak ve özgürlüklerin düzenlenmesi onların kullanım şartları, şekil ve usulleri ile sınırlarının ve güvencelerinin belirlenmesi demektir². Bu belirleme, devletin hukuk sistemi tarafından değişik düzey ve şekillerde yapılmaktadır. Hak ve özgürlükler pozitif hukuk metninin türüne göre anayasa, kanun ve kanun altı normlar olmak üzere değişik norm türleri tarafından tanınmakta ve düzenlenmektedir³. Ancak bunlar içinde en yaygın olanı hak ve özgürlüklerin anayasa ile düzenlenmesidir. Günümüzde hemen hemen her ülkenin anayasası hak ve özgürlükleri düzenlemekte ve güvence altına almaktadır. Böylece pozitif hukukun bir parçası haline gelen hak ve özgürlükler hukuken bağlayıcı bir güce kavuşmakta ve daha güvenceli hale gelmektedir⁴.

---

¹ GÖREN, Zafer, Anayasa Hukuku, Yetkin Yayınları, Ankara, 2020, s. 487.

² GÖZLER, Kemal, İnsan Hakları Hukukuna Giriş, Ekin Yayınları, Bursa, 2021, s. 159.

³ GÖZLER, Kemal, Anayasa Hukukunun Genel Teorisi C.II, Ekin Yayınları, Bursa, 2020, s. 518.

⁴ EREN, Abdurrahman, Türkiye’de İnsan Haklarının Korunması Uluslararası Koruma Mekanizmaları ve Ulusal İnsan Hakları Kurumlarının Rolü, Turhan Kitabevi, Ankara 2007, s. 95.

KAYNAKLAR

- AIHM, Tematik Bilgi Notu (2015), Olağanüstü Hallerde Yükümlülükleri Askıya Alma, https://www.echr.coe.int/Documents/FS_Derogation_TUR.pdf, 23/5/2022. T.C. Adalet Bakanlığı, 2015.
- AKAD, Mehmed/ VURAL DİNÇKOL, Bihterin/ BULUT, Nihat, Genel Kamu Hukuku, Der Yayınları, İstanbul, 2021.
- ANAYURT, Ömer, Türk Anayasa Hukukunda Toplanma Hürriyeti, Kazancı Yayınları, İstanbul, 1998.
- ATAR, Yavuz, Türk Anayasa Hukuku, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2021.
- BAKIRCI, Hasan, Anayasa Mahkemelerinin Olağanüstü Hâllerde Temel Hakların Korunmasındaki Rolü, Anayasa Yargısı Dergisi 34, Anayasa Mahkemesi Yayınları: 68, Ankara, 2017, s. 91-95.
- BÜYÜK, Mehmet Emin, Uluslararası Hukukta Hukukun Genel İlkeleri, Oniki Levha Yayınları, İstanbul, 2018.
- BYERS, Michael, Custom, Power and the Power of Rules: International Relations and Customary International Law, Cambridge University Press, 1999.
- DOĞAN, İlyas, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Hukuku, Astana Yayınları, Ankara, 2021.
- ERDOĞAN, Mustafa, İnsan Hakları Teorisi ve Hukuku, Hukuk Yayınları, Ankara, 2020.
- EREN, Abdurrahman, Özgürlüklerin Sınırlanmasında Demokratik Toplum Düzeninin Gerekleri, Beta Yayınları, İstanbul, 2004. (EREN 2004).
- EREN, Abdurrahman, Türkiye’de İnsan Haklarının Korunması Uluslararası Koruma Mekanizmaları ve Ulusal İnsan Hakları Kurumlarının Rolü, Turhan Kitabevi, Ankara 2007.
- EREN, Abdurrahman, Anayasa Hukuku Dersleri (Genel Esaslar-Türk Anayasa Hukuku), Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2020. (EREN 2020).
- ESEN, Selin, Karşılaştırmalı Hukukta ve Türkiye’de Olağanüstü Hal Rejimi, Adalet Yayınevi, Ankara, 2008.
- GOLDSMITH, Jack L. /POSNER, Eric A., A Theory of Customary International Law, The University of Chicago Law Review, Vol.66, No.4, 1999, s. 1113-1177.
- GÖLCÜKLÜ, Feyyaz/ GÖZÜBÜYÜK, Şeref, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Uygulaması, 11. Ek Protokole Göre Hazırlanıp Genişletilmiş 3. Bası, Turhan Kitabevi, Ankara, 2002.

- GÖREN, Zafer, Anayasa Hukuku, Yetkin Yayınları, Ankara, 2020.
- GÖREN, Zafer, Temel Hakların Sınırlanması- Sınırlamanın Sınırları, İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi Yıl:6, Sayı:12 Güz 2007/2, s. 39-59.
- GÖZLER, Kemal, Anayasa Hukukunun Genel Teorisi C.II, Ekin Yayınları, Bursa, 2020. (GÖZLER 2020/1a)
- GÖZLER, Kemal, İnsan Hakları Hukukuna Giriş, Ekin Yayınları, Bursa, 2021. (GÖZLER, 2021/1a)
- GÖZLER, Kemal, Türk Anayasa Hukuku, Ekin Yayınları, Bursa, 2021. (GÖZLER 2021/1b)
- GÖZLER, Kemal, İnsan Hakları Hukuku, Ekin Yayınları, Bursa, 2020. (GÖZLER 2020/1b)
- GÜNEŞ, Ahmet M., İnsan Hakları Hukukuna Giriş, Adalet Yayınları, Ankara, 2020.
- HAKYEMEZ, Yusuf Şevki, Temel Hak ve Özgürlüklerde Objektif Sınır Kavramı ve Düşünce Özgürlüğünün Objektif Sınırları, AÜSBFD C. 57, S.2, s.17-40.
- KABOĞLU, İbrahim Ö., Anayasa Hukuku Dersleri (Genel Esaslar), Legal Yayıncılık, İstanbul, 2020. (KABOĞLU 2020)
- KABOĞLU, İbrahim Ö., Düşünce Özgürlüğü, İnsan Hakları, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul, 2000.
- KABOĞLU, İbrahim Ö., Özgürlükler Hukuku İnsan Hakları Genel Kuramına Giriş, İmge Kitabevi, İstanbul, 2013. (KABOĞLU 2013)
- KALABALIK, Halil, İnsan Hakları Hukukuna Giriş, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2021.
- KANADOĞLU, Korkut, Türk ve Alman Anayasa Yargısında Anayasal Değerlerin Çatışması ve Uyumlaştırılması, Beta Yayınları, İstanbul, 2000.
- KAPANİ, Münci, Kamu Hürriyetleri, Yetkin Yayınları, Ankara, 2013.
- METİN, Yüksel, Ölçülülük İlkesi Karşılaştırmalı Bir Anayasa Hukuku İncelemesi, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2002. (METİN 2002).
- METİN, Yüksel, Temel Hakların Sınırlandırılması ve Ölçülülük: Ölçülülük İlkesi Evrensel Bir Anayasal İlke Midir? SDÜHFD C. 7, S. 1, 2017, s. 1-74. (METİN 2017)
- OĞURLU, Yücel, AİHM Kararları ve Türk İdare Hukukunda Temel Hak ve Özgürlüklerin Sınırlandırılmasında Bir Yargısal Denetim Ölçütü Olarak "Ölçülülük İlkesi", DEÜHF Turhan Tufan Yüce Armağanı, C.4, S.1, 2001, s. 485-521.

- ÖĞURLU, Yücel, Karşılaştırmalı İdare Hukukunda Ölçülülük İlkesi, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2002.
- ÖLMEZ, Cansu Büşra, Prohibition of Abuse of Right Within The Scope of Individual Application to The Constitutional Court, 7. Uluslararası Asos Congress Hukuk Sempozyumu, 27-29 Mayıs 2021, s.479-492.
- ÖZBUDUN, Ergun, Türk Anayasa Hukuku, Yetkin Yayınları, Ankara, 2021.
- ÖZPOLAT, Haşim, Anayasa Mahkemesi'nin Bireysel Başvuru Kararlarında Maddi Anlamda Kanun Kriteri, TAAD, Yıl:9, Sayı: 33, Ocak 2018, s. 609-622.
- SABUNCU, Yavuz, Anayasaya Giriş, İmaj Kitabevi, Ankara, 2014.
- SAĞLAM, Fazıl, Temel Hakların Sınırlanması ve Özü, AÜSBF Yayınları, Ankara, 1982.
- SALİHPAŞAOĞLU, Yaşar, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi ve Yargılamada Kullandığı Yöntem, İlke ve Usuller, Adalet Yayınevi, Ankara, 2020.
- SEROZAN, Rona, Alman Federal Anayasa Mahkemesi Kararları, İstanbul Üniversitesi Mukayeseli Hukuk Araştırmaları Dergisi, C.4, S.6, 1970, s. 243-253.
- TANÖR, Bülent, İki Anayasa 1961-1982, Beta Yayınları, İstanbul, 1994.
- TANÖR, Bülent/ YÜZBAŞIOĞLU, Necmi, 1982 Anayasasına Türk Anayasa Hukuku, Beta Yayınları, İstanbul, 2020.
- TEZİÇ, Erdoğan, Anayasa Hukuku, Beta Yayınları, İstanbul, 2021.
- TUNAYA, Tark Zafer, Siyasi Müesseseler ve Anayasa Hukuku, Araştırma, Eğitim, Ekin Yayınları, İstanbul, 1982.
- UYGUN, Oktay, 1982 Anayasasında Temel Hak ve Özgürlüklerin Genel Rejimi, Kazancı Yayınları, İstanbul, 1992.

MAHKEME KARARLARI

- AYM, E.1962/208, K.1963/1, K.T. 4/1/1963.
- AYM, E.1963/17, K.1963/84, K.T. 8/4/1963.
- AYM, E.1963/207, K.1963/175, K.T. 1/7/1963.
- AYM, E.1970/42, K.1971/30, K.T. 9/3/1971.
- AYM, E.1970/48, K. 1972/3, K.T. 9/2/1972.
- AYM, E.1971/31, K.1972/5, K.T. 16/2/1972.
- AYM, E. 1973/41, K.1974/13, K.T. 25/4/1974.
- AYM, E.1973/38, K. 1975/23, K.T. 25/2/1975.
- AYM, E. 1976/27, K. 1976/51, K.T. 22/11/1976.

- AYM, E.1987/16, K.1988/8, K.T. 19/4/1988.
- AYM, E.1997/59, K.1998/71, K.T. 18/11/1998.
- AYM, E.2006/142, K.2008/148, K.T. 17/4/2008.
- AYM, E.2006/142, K.2008/148, K.T. 24/09/2008.
- AYM, E.2009/59, K.2011/69, K.T. 28/4/2011.
- AYM, E.2016/16, K.2016/37, K.T. 5/5/2016.
- AYM, E.2017/130, K.2017/165, K.T. 29/11/2017.
- AYM, E.2017/130, K.2017/165, K.T. 29/11/2017.
- AYM, E.2018/69, K.2018/47, K.T. 3/5/2018.
- AYM, E.2018/69, K.2018/47, K.T. 3/5/2018.
- AYM, E.2021/117, K.2022/10, K.T. 26/1/2022.
- AYM, E. 2018/69, K. 2018/47, K.T. 31/5/2018.
- Kemal Karanfil, Başvuru No: 2017/24776, K. T. 24/5/2018.
- Ferhat Üstündağ, Başvuru No: 2014/15428, K.T. 17/7/2018.
- Youtube Llc Corporation Service Company ve diğerleri [GK], Başvuru No: 2014/4705, K.T. 29/5/2014.
- Hasan ve Chaush/ Bulgaristan [BD], Başvuru No: 30985/96, K. T. 26/8/2000.
- Abdullah Öcalan [GK], Başvuru No: 2013/409, K.T. 25/6/2014.
- Mehmet Ali Aydın [GK], Başvuru No: 2013/9343, K.T. 4/6/2015.
- Bekir Coşkun [GK], Başvuru No: 2014/12151, K.T. 4/6/2015.
- Mehmet Ali Aydın [GK], Başvuru No: 2013/9343, K.T. 4/6/2015.
- Halime Sare Aysal, [GK], Başvuru No:2013/1789, K. T. 11/11/2015.
- AİHM, Handyside/ Birleşik Krallık, Başvuru No: 5493/72, K.T. 7/12/1976.
- AİHM, Dudgeon/ Birleşik Krallık, Başvuru No: 7525/76, K.T. 22/10/1981.
- AİHM, Aksoy/ Türkiye, Başvuru No: 21987/93, K.T. 18/12/1996.
- AİHM, İrlanda/ İngiltere, Başvuru No: 5310/71, K.T. 18/1/1978.
- AİHM, Sunday Times/ Birleşik Krallık, Başvuru No: 6538/74, K. T. 26/4/1979.
- AİHM, Lawless/ İrlanda, Başvuru No: 332/57, K.T. 1/7/1961.
- AİHM, Éditions Plon/ France, Başvuru No: 58148/00, K.T. 18/5/2004.
- AİHM, Greece/ The United Kingdom, Başvuru No: 176/56, K.T. 26/9/1958.
- AİHM, Lawless/ Republic of Ireland, Başvuru No: 332/57, K.T. 19/12/1959.

ÜÇÜNCÜ KISIM

İNSAN HAKLARININ KORUNMASI

BİRİNCİ BÖLÜM

İNSAN HAKLARININ ULUSAL HUKUK DÜZENİNDE KORUNMASI

Arş. Gör. Murat AÇIL

GİRİŞ

İnsan hakları, bireye devlet karşısında dokunulmaz bir özgürlük alanı yaratan ilke ve değerler bütünüdür. Nitelikleri gereği bu haklar, öncelikli olarak devlete hitap etmekte ve devlete karşı ileri sürülmektedir¹. Zira meşru şiddet kullanım tekeli ve en üstün buyurma gücünü elinde tutan modern devlet, insan haklarının potansiyel ihlalcisi konumundadır. Böyle olmakla birlikte, insan haklarını koruma görevi de öncelikle devlete düşmektedir. Ferdietçi-liberal anlayışa göre insan haklarının korunması, devletin hem varlık nedenini hem de temel meşruiyet zeminini oluşturmaktadır. Devletin insan haklarını koruması, bu hakların kendisi tarafından ihlal edilmemesini ve yetki alanı içindeki kişi ve grupların gerçekleştirebileceği ihlallerin önlenmesini ifade eder². Ayrıca bir insan hakları ihlalinin vukuu halinde, ihlalin durdurulması ve sonuçlarının ortadan kaldırılması da devletin sorumluluğu kapsamındadır.

İnsan haklarının korunması meselesi uzun bir dönem salt bir iç hukuk sorunu olarak kabul edilmekte iken, II'nci Dünya Savaşı'ndan sonra bu mesele uluslararası bir boyut kazanmıştır. İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi (1948), Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi (1950), İkiz Sözleşmeler (1966) gibi çok sayıda devletin taraf olduğu uluslararası insan hakları belgeleri ile temel insan hakları tanınmış ve güvence altına alınmış; ayrıca

¹ ERDOĞAN, Mustafa, İnsan Hakları Teorisi ve Hukuku, Orion Kitabevi, Ankara, 2015, s. 303; GÖZLER, Kemal, İnsan Hakları Hukuku, Ekin Basın Yayım Dağıtım, Bursa, 2017, s. 422.

² ERDOĞAN, s. 303.

KAYNAKLAR

I. KİTAP VE MAKALELER

- Anayasa Mahkemesi, Bireysel Başvuru Formu Kılavuzu, https://www.anayasa.gov.tr/files/bireyselbasvuru/basvuru_kilavuzu.pdf, E.T. 03.07.2022.
- Anayasa Mahkemesi, Bireysel Başvuruya Dair Sık Sorulan Sorular, Hazırlayanlar (Yunus Emre YILMAZOĞLU, İsmail Emrah PERDECİOĞLU, Özcan ALTAY, Hilmi Can TURAN), Anayasa Mahkemesi Yayınları, Ankara, 2019.
- Avrupa Konseyi/Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, Kabul Edilebilirlik Kriterleri Rehberi, 2018, https://www.echr.coe.int/Documents/Admissibility_guide_TUR.pdf, E.T. 01.07.2022.
- ERDOĞAN, Mustafa, İnsan Hakları Teorisi ve Hukuku, Orion Kitabevi, Ankara, 2015.
- GÖZLER, Kemal, İnsan Hakları Hukuku, Ekin Basın Yayım Dağıtım, Bursa, 2017.
- İNCEOĞLU, Sibel, Anayasa Mahkemesi'ne Bireysel Başvuru: Türkiye ve Latin Modelleri, On iki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2017.
- KALABALIK, Halil, İnsan Hakları Hukuku, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2015.
- KARALI SAUNDERS, Melek, "Bireysel Başvuruda Kişi Bakımından Yetki Kriteri", Bireysel Başvuru Kabul Edilebilirlik Kriterleri Rehberi, (Editörler Muharrem İlhan Koç ve Recep Kaplan), Anayasa Mahkemesi Yayınları, Ankara, 2017.
- KARAN, Ulaş, Anayasa Mahkemesi'ne Bireysel Başvuru Rehberi, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, İstanbul, 2015.
- Kişisel Verileri Koruma Kurumu, Kişisel Verilerin Korunması Kanununa İlişkin Uygulama Rehberi, KVKK Yayınları, Ankara, 2018
- MELLINGHOF, Rudolf, "Federal Almanya Cumhuriyetinde Anayasa Şikayeti", Anayasa Yargısı, C. 26, Y. 2009.
- ŞİRİN, Tolga, Anayasa Mahkemesi Kararları Işığında Bireysel Başvuru Hakkı, On iki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2015.
- ŞİRİN, Tolga, Bireysel Başvuru Usul Hukuku, Avrupa Konseyi Ankara Program Ofisi, Ankara, 2019.

ŞİRİN, Tolga, Bireysel Başvuru Usûlü ve Kabul Edilebilirlik Kriterleri Eğitim Modülü, Mrk Baskı ve Tanıtım, Ankara, 2018.

ŞİRİN, Tolga, Türkiye’de Anayasa Şikâyeti (Bireysel Başvuru): İnsan Hakları Avrupa Mahkemesi ve Alman Uygulaması ile Mukayeseli Bir İnceleme, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2013.

Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumuna Bireysel Başvuru Rehberi, <https://www.tihek.gov.tr/upload/fileeditor/2021/08/1629465532.pdf>, E.T. 29.07.2022.

II. YARGI KARARLARI

A. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararları

- AİHM, Bursa Barosu Başkanlığı ve Diğerleri/Türkiye, B.N. 25680/05, K.T. 19.06.2018.
- AİHM, Döşemealtı Belediyesi/Türkiye, B.N. 50108/06, K.T. 23.03.2010.
- AİHM, Islamic Republic of Iran Shipping Lines/Türkiye, B.N. 40998/98, K.T. 13.12.2007.
- AİHM, İhsan Doğramacı Bilkent Üniversitesi/Türkiye, B.N. 40355/14, K.T. 28.01.2020.
- AİHM, Loizidou/Türkiye, B.N. 15318/89, K.T. 18.12.1996.
- AİHM, Radio France ve Diğerleri/Fransa, B.N. 53984/00, K.T. 23.09.2003.
- AİHM, Hasan Uzun v. Türkiye, B.N. 10755/13, K.T. 30.04.2013.
- AİHM, The Holy Monasteries/Yunanistan, B.N. 13984/88, K.T. 09.12.1994.

B. Anayasa Mahkemesi Kararları

- AYM, A.C. ve diğerleri Başvurusu [GK], B.N. 2013/1827, K.T. 25.02.2016.
- AYM, Abdurrehman Uray Başvurusu, B.N. 2013/6140, K.T. 05.11.2014.
- AYM, Abdülkadir Yılmaz ve diğerleri (2) Başvurusu, B.N. 2016/13649, K.T. 29.01.2020.
- AYM, Adnan Oktar (3) Başvurusu, B.N. 2013/1123, K.T. 02.10.2013.
- AYM, Ahmet Çiftçi Başvurusu, B.N. 2018/3752, K.T. 26.05.2021.
- AYM, Ahmet Özışık Başvurusu, B.N. 2013/2714, K.T. 06.10.2015.

- AYM, Ahmet Sağlam Başvurusu, B.N. 2013/3351, K.T. 18.09.2013.
- AYM, Ali Zeki Irmak Başvurusu, B.N. 2014/15990, K.T. 16.02.2017.
- AYM, Ankara Barosu Başkanlığı Başvurusu, B.N. 2015/17941, K.T. 07.03.2018.
- AYM, Arman Mazman Başvurusu, B.N. 2013/1752, K.T. 26.06.2014.
- AYM, Ayşe Hülya Potur Başvurusu, B.N. 2013/8479, K.T. 06.02.2014.
- AYM, Ballıdere Belediye Başkanlığı Başvurusu, B.N. 2012/1327, K.T. 12.02.2013.
- AYM, Bayram Gök Başvurusu, B.N. 2012/946, K.T. 26.03.2013.
- AYM, Behzet Çakar ve Diğerleri (2) Başvurusu [GK], B.N. 2019/2333, K.T. 01.07.2021.
- AYM, Bizim Fm Radyo Yayıncılığı ve Reklamcılık A.Ş. Başvurusu [GK], B.N. 2014/11028, K.T. 18.10.2017.
- AYM, Büğdüz Köyü Muhtarlığı Başvurusu, B.N. 2012/22, K.T. 25.12.2012.
- AYM, Cemal Günsel Başvurusu [GK], B.N. 2016/12900, K.T. 21.01.2021.
- AYM, Deniz Baykal Başvurusu, B.N. 2013/7521, K.T. 04.12.2013.
- AYM, Dılafruz Kochkarova Başvurusu, B.N. 2019/28112, K.T. 30.03.2022.
- AYM, E. 2006/140, K. 2008/185, K.T. 25.12.2008.
- AYM, Evanur Bozdağ ve Fatma Bozdağ, B.N. 2018/33655, K.T. 13.4.2022.
- AYM, Gökhan Ünal Başvurusu, B.N. 2012/30, K.T. 05.03.2013.
- AYM, H.P. Başvurusu, B.N. 2018/37926, K.T. 16.03.2022.
- AYM, Hamit Yakut Başvurusu [GK], B.N. 2014/6548, K.T. 10.06.2021.
- AYM, Hürremgül Öngen Başvurusu, B.N. 2019/15974, K.T. 03.03.2022.
- AYM, İbrahim Kızılkaya Başvurusu, B.N. 2014/2517, K.T. 05.04.2017.
- AYM, İhsan Asutay Başvurusu, B.N. 2012/606, K.T. 20.02.2014.
- AYM, İhsan Doğramacı Bilkent Üniversitesi Başvurusu, B.N. 2013/1430, K.T. 21.11.2013.
- AYM, K. V. Başvurusu, B.N. 2014/2293, K.T. 01.12.2016.
- AYM, Kadir Turgut Başvurusu, B.N. 2014/4985, K.T. 06.07.2017.

- AYM, Kadri Enis Berberoğlu (3) Başvurusu [GK], B.N. 2020/32949, K.T. 21.01.2021.
- AYM, Kasım Biner Başvurusu, B.N. 2014/11399, K.T. 22.11.2017.
- AYM, Keskin Kalem Yayıncılık ve Ticaret A.Ş. ve Diğerleri Başvurusu [GK], B.N. 2018/14884, K.T. 27.10.2021.
- AYM, M.D. ve Diğerleri Başvurusu, B.N. 2016/24613, K.T. 02.06.2020.
- AYM, Mahmut Tanal ve Diğerleri Başvurusu, B.N. 2014/18803, K.T. 10.12.2014.
- AYM, Mehmet Ali Kurtuldu Başvurusu, B.N. 2013/5504, K.T. 28.05.2014.
- AYM, Mehmet Doğan Başvurusu [GK], B.N. 2014/8875, K.T. 07.06.2018.
- AYM, Mehmet Güzeloğlu (3) Başvurusu, B.N. 2017/33273, K.T. 11.12.2019.
- AYM, Menduh Ataç Başvurusu, B.N. 2013/1751, K.T. 13.06.2013.
- AYM, Nafi Tahmaz Başvurusu, B.N. 2012/1040, K.T. 09.01.2014.
- AYM, Necati Gündüz ve Recep Gündüz Başvurusu, B.N. 2012/1027, K.T. 12.02.2013.
- AYM, Nevriye Kuruç Başvurusu [GK], B.N. 2021/58970, K.T. 05.07.2022.
- AYM, Nevruz Bozkurt Başvurusu, B.N. 2013/664, K.T. 17.09.2013.
- AYM, Orhan Ersoy Başvurusu, B.N. 2013/2844, K.T. 20.03.2014.
- AYM, Osman Sandıkçı Başvurusu, B.N. 2013/6297, K.T. 10.03.2016.
- AYM, Ömer Faruk Gergerlioğlu Başvurusu [GK], B.N. 2019/10634, K.T. 01.07.2021.
- AYM, Rıda Boudraa Başvurusu, B.N. 2013/9673, K.T.21.01.2015.
- AYM, Sait Orçan Başvurusu, B. N. 2016/29085, K.T. 19.07.2017.
- AYM, Sebahat Tuncel Başvurusu, B.N. 2012/1051, K.T. 20.02.2014.
- AYM, Sema Öktem Başvurusu, B.N. 2013/852, 06.3.2014.
- AYM, Sevim Akat Eşki Başvurusu, B.N. 2013/2187, K.T. 19.12.2013.
- AYM, Sinem Hun Başvurusu, B. N. 2013/5356, K.T. 08.05.2014.
- AYM, Süleyman Kurt Başvurusu [GK], B.N. 2016/14581, K.T. 18.05.2022.

- AYM, Şahin Alpay (2) Başvurusu [GK], B.N. 2018/3007, K.T. 15.03.2018.
- AYM, Tahir Canan Başvurusu, B.N. 2012/969, K.T. 18.09.2013.
- AYM, Tasfiye Halinde Nuri Aykon Gazetecilik Ltd. Şti. Başvurusu, B.N. 2015/956, K.T. 25.10.2018.
- AYM, Türk Pediatrik Onkoloji Grubu Derneği Başvurusu, B.N. 2012/95, K.T. 25.12.2012.
- AYM, Türkiye Büro Bankacılık ve Sigortacılık Hizmet Kolu Kamu Görevlileri Sendikası Başvurusu, B.N. 2017/17837, K.T. 19.04.2018.
- AYM, Y.T. Başvurusu [GK], B.N. 2016/22418, K.T. 30.05.2019.
- AYM, Yaprak Yüksek Başvurusu, B.N. 2013/9116, K.T. 14.10.2015.
- AYM, Yasemin Ekşi Başvurusu, B.N. 2013/5486, K.T. 04.12.2013.
- AYM, Yasin Yaman Başvurusu, B.N. 2012/1075, K.T. 12.02.2013.
- AYM, Z.C. Başvurusu, B.N. 2018/23887, K.T. 26.05.2021.
- AYM, Zeki Kartal Başvurusu, B.N. 2013/2803, K.T. 21.01.2016.

İKİNCİ BÖLÜM

İNSAN HAKLARININ ULUSLARARASI HUKUK DÜZENİNDE KORUNMASI

Dr. Öğr. Üyesi Tuğba BAYRAKTAR

İkinci Dünya Savaşı, tüm dünyada ama özellikle de savaşın merkezi konumunda bulunan Avrupa'da siyasi, toplumsal ve ekonomik olarak ciddi sarsıntılara yol açmıştır¹. Savaştan hemen sonra 26 Haziran 1945 tarihinde imzalanan Birleşmiş Milletler (BM) Andlaşması² insan haklarının uluslararası alanda korunması açısından gerçek anlamda bir dönüm noktası olmuştur³. BM'nin kurulması, barışın sağlanması ve insan haklarının korunmasının birbirleriyle bağlantılı olduğunu ortaya çıkarmıştır. Buna göre, yoğun insan hakkı ihlalleri dünya barışını tehlikeye düşürmektedir ve devletler insan haklarına riayet etmeyi ancak uluslararası araçlarla sağlayabilirler⁴.

BM öncesi dönemde insan hakları kural olarak uluslararası hukukun konusu değildi ve uluslararası hukukun tek hak öznesi devletlerdi. İnsan hakları sorunları, tümüyle devletin iç hukuk sorunu olarak görülmekteydi. BM insan hakları sistemi bunu değiştirmiş ve birey uluslararası hukukta hak sahibi özne olarak görülmeye başlanmıştır. Gerek evrensel gerekse bölgesel düzeyde insan haklarına ilişkin andlaşmalar ve bunların koruma sistemleri BM Andlaşması'nın ilk kez uluslararası hukuk alanında insan haklarına yer vermesiyle ortaya çıkmıştır. Devletlerin artık ülkelerindeki

---

¹ BOZKURT, Enver ve KANAT, Selim, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne Başvuru El Kitabı, Asil Yayınları, 1. Baskı, Ankara 2004, s. 1.

² BM Andlaşması, 26 Haziran 1945 tarihinde San Francisco'da imzalanmış ve 110. maddeye uygun olarak 24 Ekim 1945'te yürürlüğe girmiştir. Türkiye, Andlaşmayı Milletlerarası Adalet Divanı Statüsü ile birlikte 15 Ağustos 1945'te onaylamıştır. 4801 Sayılı Onay Kanunu 24 Ağustos 1945 gün ve 6902 Sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır.

³ BM Andlaşması, Önsözünde insan haklarının korunmasını BM'nin amaçlarından biri olarak kabul etmiştir. [UN-charter-turkish_0.pdf](#) (Erişim Tarihi: 10.05.2022).

⁴ DÖNER, Ayhan, İnsan Haklarının Uluslararası Alanda Korunması ve Avrupa Sistemi, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2003, s. 35.

KAYNAKLAR

- AÇIK, Coşkun, Ulusal İnsan Hakları Kurumları ve Türkiye Örneğine Eleştirel Yaklaşım (yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara 2011.
- ALPBAZ, Mustafa Mert, “Türkiye’de İç ve Dış Politika Tartışmalarına Kaynaklık Eden Bir Belge Olarak İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi ve Anayasa Mahkemesi Kararları: Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ile Karşılaştırmalı Bir İnceleme”, İnsan Hakları Yıllığı, C. 37, Y. 2019.
- ANAYURT, Ömer, Avrupa İnsan Hakları Hukukunda Kişisel Başvuru Yolu, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2004.
- ASLAN, Volkan, “Amerikalılar Arası İnsan Hakları Sistemi”, İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.3, S. 2, Y. 2012.
- ATAKAN, Arda, “Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi’nin Takdir Yetkisi Doktrinine İlişkin Bir İnceleme”, MÜHF-HAD, C. 16, S. 3-4.
- AYBAY, Rona, İnsan Hakları Hukuku, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, İstanbul 2015.
- BİLİR, Faruk, “Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi’nin Yapısı ve 14 Nolu Protokol”, AÜHFD, C.55, S.1, Y. 2006.
- BOZKURT, Enver ve KANAT, Selim, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi’ne Başvuru El Kitabı, Asil Yayınları, Ankara 2004.
- BOZKURT, Enver; ERDAL, Selcen; POYRAZ, Yasin, Devletler Hukuku, Yetkin Yayınları, Ankara 2017.
- CANDAN, Turgut, “İnsan Hak ve Özgürlüklerinin Etkin Korunmasında İdari Yargının Rolü”, <https://turgutcandan.com/2021/11/14> (Erişim Tarihi: 21.06.2022).
- CEYLAN, Ali, “Teori ve Uygulamada Ölçülülük İlkesi”, (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara 2008.
- ÇAKMAK, Ufuk Ramazan, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi ve Anayasa Mahkemesi Yargılamasında Hakkaniyete Uygun Tatmin, Adalet Yayınevi, Ankara 2021.
- DİDİNMEZ, Mehmet Alp, “Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi’nin Üç Aşamalı Testi”, Kırkkale Hukuk Mecmuası, C. 1, S. 1, Y. 2021.

- DOĞAN, İlyas, İnsan Hakları Hukuku Ders Kitabı, Astana Yayınları, Ankara 2013.
- DOĞAN, İlyas, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Hukuku, Astana Yayınları, Ankara 2019.
- DÖNER, Ayhan, İnsan Haklarının Uluslararası Alanda Korunması ve Avrupa Sistemi, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2003.
- EREN, Abdurrahman, "Hukuki Yorum Yöntemleri Açısından Bireysel Başvuru Kararlarının Anayasanın Yorumuna Etkileri", Anayasa Yargısı 33(2016).
- ERGÜL, Ergin, Anayasa Mahkemesi ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine Bireysel Başvuru ve Uygulaması, Yargı Yayınevi, Ankara 2012.
- ESEN, Egemen, İnsan Hakları Avrupa Mahkemesi İçtihatları Işığında Takdir Marjı Doktrini, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2020.
- GEMALMAZ, H. Burak, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nde Mülkiyet Hakkı, Beta Yayınları, İstanbul 2017.
- GÖZLER, Kemal, İnsan Hakları Hukuku, Ekin Yayınları, Bursa 2020.
- GÖZLÜGÖL, Said Vakkas, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve İç Hukumuza Etkisi, Yetkin Yayınları, Ankara 2002.
- GÖZÜBÜYÜK, Şeref ve GÖLCÜKLÜ Feyyaz, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Uygulaması, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi İnceleme ve Yargılama Yöntemi, Turhan Kitabevi, Ankara 2013.
- GÜL, Yunus Emre, "Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin Kararlarında Yararlandığı Klasik ve Özgün Yorum Yöntemleri", Sosyal Ekonomik Araştırmalar Dergisi, C. 18, S. 36, Y. 2018.
- HATİPOĞLU, Mehmet, "Kamu Görevlilerine Disiplin Cezalarının Uygulanmasında Ölçülülük İlkesi, [http://tbbdergisi.barobirlik.org.tr/ Dergi/Dergi143/193/](http://tbbdergisi.barobirlik.org.tr/Dergi/Dergi143/193/) (Erişim Tarihi: 31.07.2022).
- İNCEOĞLU, Sibel, "Anayasa ve İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi İlişkisi", İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi ve Anayasa, Anayasa Mahkemesine Bireysel Başvuru Kapsamında Bir İnceleme, Ed. Sibel İNCEOĞLU, Beta Yayınları, İstanbul 2013.
- KALABALIK, Halil, İnsan Hakları Hukukuna Giriş, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2021.
- KARAKUL, Selman, "Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Kapsamında Açılan Devletlerarası Davalar", İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 7, S. 2, Y. 2020.

- KAYA, Semih Batur, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesiyle Karşılaştırmalı Olarak Anayasal Hakların Hukuki Rejimi ve Yorumu, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2021.
- METİN, Yüksel, “Temel Hakların Sınırlandırılması ve Ölçülülük: Ölçülülük İlkesi Evrensel Bir Anayasal İlke midir?”, SDÜHFD, C. 7, S. 1, Y. 2017.
- MOLU, Benan, “İHAS’a Ek 16 Numaralı Protokol, 1 Ağustos 2018’de Yürürlüğe Girecek.” Anayasa Gündemi (anayasagundemi.com) (Erişim Tarihi: 20.06.2022).
- ODUNCU, Leyla Nur, “Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Pilot Karar Usulü”, İnsan Hakları Yıllığı, C. 38, Y. 2020.
- ORDU, Özgecan, “Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nde Temel Hak ve Özgürlüklerin Sınırlama Nedeni Olarak Avrupa Kamu Düzeni” (yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir 2008.
- ÖZBEY, Özcan, Türk Hukukunda Anayasa Mahkemesi’ne Bireysel Başvuru Hakkı, Adalet Yayınevi, Ankara 2012.
- ÖZDEMİR, Omca, “Amerika Kıtasında İnsan Haklarının Korunması Bölgesel Rejimi”, İnsan Hakları Hukuku Ders Kitabı, Ed. İlyas DOĞAN, Astana Yayınları, Ankara 2013.
- ÖZELER, Neslihan, “İnsan ve Halkların Hakları Sözleşmesi ile Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nin Karşılaştırılması”, YBHD, Y. 2, S. 2017/2.
- SAMANCI, Uğur, “Amerikan İnsan Hakları Sözleşmesinin Denetim Organları ve Amerikalılar-Arası İnsan Hakları Mahkemesi Kararlarının Uygulanmasının Denetimi”, D.E.Ü Hukuk Fakültesi Dergisi, Prof. Dr. Durmuş TEZCAN’a Armağan, C. 21, Özel Sayı, 2019.
- SEYMEN ÇAKAR, Ayşen, “Sosyal Hakların Gerçekleştirilmesinin Amerikan Devletleri Örgütü Sisteminde Denetimi”, Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, C.3, S. 2, Aralık 2018.
- SUNAY, Reyhan, “İnsan Haklarının Yatay Etkisi ve Devletin Sorumluluğu”, Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 23, S. 1, Y. 2015.
- ŞİRİN, Tolga, “Takdir Marjı Doktrini ve Türkiye Anayasa Mahkemesi Açısından Anlamı”, Anayasa Hukuku Dergisi, C. 2, S. 4, Y. 2013.
- TARHANLI, Turgut, “Birleşmiş Milletler Örgütü ve İnsan Haklarının Korunmasına İlişkin Başlıca Usuller”, İnsan Hakları, YKY, İstanbul 2000.

- TAWAKULİ, Hadi, "Birleşmiş Milletler Kapsamında İnsan Haklarını Koruma Mekanizmaları" (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir 2020.
- TERZİ, Mahir ve YENAL, Serkan, "İnsan Haklarının Afrika'da Hukuki Korunma Sistemi Üzerine Bir İnceleme (Bölgesel Karşılaştırmalar ve Orta Doğu Üzerine Bazı Öneriler)", *Avrasya Etüdüleri*, S.55, Y. 2019, 3.pdf (avrasyaetudleri.com) (Erişim Tarihi: 07.07.2022).
- TOPAL, Ahmet Hamdi, "Birleşmiş Milletler Sisteminde İnsan Haklarının Korunması", *Mevzuat Dergisi*, Y. 2004/7, S. 83, (mevzuatdergisi.com) (Erişim Tarihi: 07.06.2022).
- ÜNAL, Şeref, *Temel Hak ve Özgürlükler ve İnsan Hakları Hukuku*, Yetkin Yayınları, Ankara 1997.
- YILDIZ, Mustafa, *Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Yargısı*, Alfa Yayınları, İstanbul 1998.

DÖRDÜNCÜ KISIM

AVRUPA İNSAN HAKLARI SÖZLEŞMESİ'NDE YER ALAN HAKLAR VE ÖZGÜRLÜKLER

BİRİNCİ BÖLÜM

AVRUPA İNSAN HAKLARI SÖZLEŞMESİ'NİN 2-7. MADDELERİNDE DÜZENLENEN HAKLAR VE ÖZGÜRLÜKLER

Arş. Gör. Aydın Furkan KAYNAK

YAŞAM HAKKI

Madde 2: Yaşam Hakkı

- 1. Herkesin yaşam hakkı yasayla korunur. Yasanın ölüm cezası ile cezalandırıldığı bir suçtan dolayı hakkında mahkemece hükmedilen bu cezanın infaz edilmesi dışında, hiç kimsenin yaşamına kasten son verilemez.*
- 2. Ölüm, aşağıdaki durumlardan birinde mutlak zorunlu olanı aşmayacak bir güç kullanımı sonucunda meydana gelmişse, bu maddenin ihlaline neden olmuş sayılmaz:*
  - a) Bir kimsenin yasa dışı şiddete karşı korunmasının sağlanması;*
  - b) Bir kimsenin usulüne uygun olarak yakalanmasını gerçekleştirme veya usulüne uygun olarak tutulu bulunan bir kişinin kaçmasını önleme;*
  - c) Bir ayaklanma veya isyanın yasaya uygun olarak bastırılması"*

GİRİŞ

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi tarafından güvence altına alınan ilk hak, Sözleşme'nin 2. maddesinde düzenlenen yaşam hakkı, en temel insan hakkıdır¹. Tüm insan haklarının eşit değerinde olduğu tartışmasız olmakla

---

¹ HARRIS, David /O'BOYLE, Michael/WARBRICK, Colin; Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Hukuku, Çev. Ulaş KARAN/Mehveş BİNGÖLLÜ, Oxford University Press, Oxford 2009, s. 37.

KAYNAKLAR

- AKANDJİ-KOMBE, Jean-François, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Kapsamında Pozitif Yükümlülükler, Çev. Özgür Heval Çinar / Abdulcelil Kaya, Council of Europe, İnsan Hakları El Kitapları No. 7, 2008
- CENGİZ, Serkan, "Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararları Işığında Yaşam Hakkı", TBB Dergisi, S. 93, 2011, ss. 383-404.
- ÇİFTÇİOĞLU, Cengiz Topel "Yaşam Hakkı", Türkiye Barolar Birliği Dergisi, S. 103, 2012, ss. 137-168.
- DOĞAN, İlyas/ÖZDEMİR, Omca, "Yaşam Hakkı", İnsan Hakları Hukuku (İlyas Doğan Ed.), Astana Yayınları, Ankara 2015, ss. 409-450.
- DOĞRU, Osman; Yaşama Hakkı, Anayasa Mahkemesine Bireysel Başvuru El Kitapları Serisi-5, Avrupa Konseyi, Ankara 2018
- DUTERTRE, Gilles, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararlarından Örnekler, Avrupa Konseyi Yayınları, Ankara 2007
- GÖZLER, Kemal, İnsan Hakları Hukuku, Ekin Basın Yayın Dağıtım, Bursa 2018, 2. Baskı
- GÖZÜBÜYÜK Şeref, GÖLCÜKLÜ Feyyaz, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Uygulaması, Turhan Kitabevi, Ankara 2013
- GÜRCAN, Ertuğrul Cenk; "Ötanazi: Yaşama Hakkı Açısından Bir Değerlendirme", Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 60, S. 2, 2011, ss. 255-280
- HARRIS, David, O'BOYLE, Michael, WARBRICK, Colin Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Hukuku, Çev. Ulaş KARAN/Mehveş BİNGÖLLÜ, Oxford University Press, Oxford 2009
- KALABALIK, Halil, İnsan Hakları Hukukuna Giriş; Seçkin Yayıncılık, Ankara 2021, 3. Baskı
- KARAN, Ulaş, "Yaşam Hakkı", İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi ve Anayasa (Anayasa Mahkemesine Bireysel Başvuru Kapsamında Bir İnceleme), Ed. Sibel İnceoğlu, Avrupa Konseyi, Ankara 2013
- KIZILYEL, Serkan, "Yaşam Hakkı: AİHM Kararları ve İdari Yargı Uygulaması", Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 18, S. 2, 2014, ss. 253-289.

- KORFF, Douwe, Yaşam Hakkı Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 2. Maddesinin Uygulanmasına İlişkin Kılavuz Kitap, İnsan Hakları El Kitapları No. 8, <https://www.anayasa.gov.tr/media/5803/aihsomad2 yasamhakki.pdf>
- METİN, Yüksel, "Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin Yaşamın ve Sağlığın Korunması ile İlgili Olarak Taraf Devletlere Yüklediği Pozitif Yükümlülükler", *Uluslararası İlişkiler*, C. 7, S. 27, 2010, ss. 111-132
- ÖZKAN DUVAN, Ayşe, "Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi 2. Maddesi Çerçevesinde Yaşam Hakkının Korunmasında Devletin Yükümlülüğü", *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi*, C. 24, S. 2, Aralık 2018, ss. 660-681.
- TACİR, Hamide, "Yaşam Hakkı Kapsamında Yaşamın Başlangıcı", *Marmara Üniversitesi Hukuk Araştırmaları Dergisi*, C. 19, S. 2, 2013, ss. 1301-1320.
- Tematik Bilgi Notu – Yaşam Hakkı, https://www.echr.coe.int/Documents/FS_Life_TUR.pdf.
- SAVCI, Bahri, "Yaşam Hakkı ve Boyutları", Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Yayınları, No. 449, Ankara 1980

KAYNAKLAR

- AKANDJİ-KOMBE, Jean-François, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Kapsamında Pozitif Yükümlülükler, Çev. Özgür Heval Çınar / Abdulcelil Kaya, Council of Europe, İnsan Hakları El Kitapları No. 7, 2008
- BAL, Ali, "Kölelik, Zorla Çalıştırma ve Benzer Uygulamalara İlişkin Yasağın Uluslararası Hukuk ve AİHM İçtihatları Çerçevesinde Gelişimi", YBHD, S. 2019/2, 2019, ss. 55-112.
- DOĞAN, İlyas/ÖZDEMİR, Omca, "Kölelik ve Kulluk Yasağı", İnsan Hakları Hukuku (İlyas Doğan Ed.), Astana Yayınları, Ankara 2015, ss. 475-492.
- DUTERTRE, Gilles, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararlarından Örnekler, Avrupa Konseyi Yayınları, Ankara 2007
- GÖÇMEN, İlke; "Bir Temel Hak Olarak İnsan Ticareti Yasağı: Avrupa Özelinde Bir İnceleme", Milletlerarası Hukuk ve Milletlerarası Özel Hukuk Bülteni, C. 34, S. 1, 2014, ss. 1-29
- GÖZLER, Kemal, İnsan Hakları Hukuku, Ekin Basın Yayın Dağıtım, Bursa 2018, 2. Baskı
- GÖZÜBÜYÜK, Şeref/GÖLCÜKLÜ, Feyyaz, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Uygulaması, Turhan Kitabevi, Ankara 2013
- HARRIS, David/O'BOYLE, Michael/WARBRICK, Colin, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Hukuku, Çev. Ulaş KARAN/Mehveş BİNGÖLLÜ, Oxford University Press, Oxford 2009
- KALABALIK, Halil, İnsan Hakları Hukukuna Giriş; Seçkin Yayıncılık, Ankara 2021, 3. Baskı
- KARAN, Ulaş, "Kölelik, Kulluk, Zorla Çalıştırma ve Zorunlu Çalışma Yasağı", İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi ve Anayasa (Anayasa Mahkemesine Bireysel Başvuru Kapsamında Bir İnceleme), Ed. Sibel İnceoğlu, Avrupa Konseyi, Ankara 2013
- KARAN, Ulaş, "Kölelik, Kulluk, Zorla Çalıştırma ve Zorunlu Çalışma Yasağı: Anayasa ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Bağlamında Karşılaştırmalı Analiz", Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 67, S. 2, 2018, ss. 415-462.
- TAHTALI, Murat Buğra; "Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu'nda Öngörülen Mecburi Hizmet Süresi – Zorla Çalıştırma Yasağı İlişkisi", İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi C. 5, S. 2, 2014, ss. 407-458.

ÖZGÜRLÜK VE GÜVENLİK HAKKI

Madde 5: Özgürlük ve Güvenlik Hakkı

"1. Herkes özgürlük ve güvenlik hakkına sahiptir. Aşağıda belirtilen haller dışında ve yasanın öngördüğü usule uygun olmadan hiç kimse özgürlüğünden yoksun bırakılamaz:

- a) Kişinin, yetkili bir mahkeme tarafından verilmiş mahkumiyet kararı sonrasında yasaya uygun olarak tutulması;
  - b) Kişinin, bir mahkeme tarafından yasaya uygun olarak verilen bir karara uymaması sebebiyle veya yasanın öngördüğü bir yükümlülüğün uygulanmasını sağlamak amacıyla yasaya uygun olarak yakalanması veya tutulması;
  - c) Kişinin bir suç işlediğinden şüphelenmek için inandırıcı sebeplerin bulunduğu veya suç işlemesine ya da suçu işledikten sonra kaçmasına engel olma zorunluluğu kanaatini doğuran makul gerekçelerin varlığı halinde, yetkili adli merci önüne çıkarılmak üzere yakalanması ve tutulması;
  - d) Bir küçüğün gözetim altında eğitimi için usulüne uygun olarak verilmiş bir karar gereği tutulması veya yetkili merci önüne çıkarılmak üzere yasaya uygun olarak tutulması;
  - e) Bulaşıcı hastalıkların yayılmasını engellemek amacıyla, hastalığı yayabilecek kişilerin, akıl hastalarının, alkol veya uyuşturucu madde bağımlılarının veya serserilerin yasaya uygun olarak tutulması;
  - f) Kişinin, usulüne aykırı surette ülke topraklarına girmekten alıkonması ve ya hakkında derdest bir sınır dışı ya da iade işleminin olması nedeniyle yasaya uygun olarak yakalanması veya tutulması;
2. Yakalanan her kişiye, yakalanma nedenlerinin ve kendisine yöneltilen her türlü suçlamanın en kısa sürede ve anladığı bir dilde bildirilmesi zorunludur.
  3. İşbu maddenin 1.c fıkrasında öngörülen koşullar uyarınca yakalanan veya tutulan herkesin derhal bir yargıç veya yasayla adli görev yapmaya yetkili kılınmış sair bir kamu görevlisinin önüne çıkarılması zorunlu olup, bu kişi makul bir süre içinde yargılanma ya da yargılama süresince serbest bırakılma hakkına sahiptir. Salıverilme, ilgilinin duruşmada hazır bulunmasını sağlayacak bir teminat şartına bağlanabilir.
  4. Yakalama veya tutulma yoluyla özgürlüğünden yoksun kılınan herkes, tutulma işleminin yasaya uygunluğu hakkında kısa bir süre içinde karar verilmesi ve, eğer tutulma yasaya aykırı ise, serbest bırakılması için bir mahkemeye başvurma hakkına sahiptir.
  5. Bu madde hükümlerine aykırı bir yakalama veya tutma işleminin mağduru olan herkes tazminat hakkına sahiptir."

KAYNAKLAR

- AKANDJİ-KOMBE, Jean-François, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Kapsamında Pozitif Yükümlülükler, Çev. Özgür Heval Çinar / Abdulcelil Kaya, Council of Europe, İnsan Hakları El Kitapları No. 7, 2008
- DOĞAN, İlyas/ÖZDEMİR, Omca, “Kişi Özgürlüğü ve Güvenliği”, İnsan Hakları Hukuku (İlyas Doğan Ed.), Astana Yayınları, Ankara 2015, ss. 493-540.
- DUTERTRE, Gilles, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararlarından Örnekler, Avrupa Konseyi Yayınları, Ankara 2007
- DUYMAZ, Erkan, “Özgürlük ve Güvenlik Hakkı İhlalleri Serisinde Yeni Perde: AİHM’nin Kavala/Türkiye Kararı Üzerine Kısa Bir Değerlendirme”, Anayasa Hukuku Dergisi, C. 8, S. 16, 2019, ss. 479-490.
- GÖZLER, Kemal, İnsan Hakları Hukuku, Ekin Basın Yayın Dağıtım, Bursa 2018, 2. Baskı
- GÖZÜBÜYÜK, Şeref/GÖLCÜKLÜ, Feyyaz, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Uygulaması, Turhan Kitabevi, Ankara 2013
- HARRIS, David/O’BOYLE, Michael/WARBRICK, Colin, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Hukuku, Çev. Ulaş KARAN/Mehveş BİNGÖLLÜ, Oxford University Press, Oxford 2009
- KALABALIK, Halil, İnsan Hakları Hukukuna Giriş; Seçkin Yayıncılık, Ankara 2021, 3. Baskı
- KARAN, Ulaş, “Kişi Özgürlüğü ve Güvenliği Hakkı”, İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi ve Anayasa (Anayasa Mahkemesine Bireysel Başvuru Kapsamında Bir İnceleme), Ed. Sibel İnceoğlu, Avrupa Konseyi, Ankara 2013
- KAZANCI EKER, Behiye, “AİHS ve AİHM Kararları Çerçevesinde Yakalama ve Tutuklama Koruma Tedbiri ile Kişi Güvenliği ve Hürriyetinin Sınırlandırılması”, TBB Dergisi, S. 98, 2012, ss. 75-104.
- MACOVEI, Monica; “Kişinin Özgürlük ve Güvenlik Hakkı Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nin 5. Maddesinin Uygulanmasına İlişkin Kılavuz”, İnsan Hakları Kitapçıkları, No. 5, Council of Europe, 2002
- NİŞANCI, Dilaver, “AİHM Kararları Işığında Özgürlük ve Güvenlik Hakkı (AİHS m. 5) ve Bu Hakkın İfade Özgürlüğü (AİHS m. 10) ile Amaçta Saptırma Yasağı (AİHS m. 18) Açısından İrdelenmesi”, DÜHFD, C. 26, S. 44, 2021, ss. 37-74.

- ULUS, Selçuk, "Kişi Özgürlüğü ve Güvenliği Hakkı Kapsamında Oda/Disiplin Hapsi", *İş ve Hayat*, C. 4, S. 7, 2018, ss. 9-18
- ŞAHİN, Adil/KALYONCU, Betül, "Türk Pozitif Hukukunda ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Bağlamında Bir Koruma Tedbiri Olarak Yakalama Usulü", *Liberal Düşünce Dergisi*, Yıl: 22, S. 85, 2017, ss. 191-215
- ŞİRİN, Tolga, "Özgürlük ve Güvenlik Hakkı Anayasa Mahkemesine Bireysel Başvuru El Kitapları Serisi 1", Avrupa Konseyi Ankara Program Ofisi, 2018

KAYNAKLAR

- ALTIPARMAK, Cüneyd, “Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Altıncı Madde Kapsamında Adil Yargılanma Hakkının Esasları”, TBB Dergisi, S. 63, 2006, ss. 244-270.
- AKANDJİ-KOMBE, Jean-François, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Kapsamında Pozitif Yükümlülükler, Çev. Özgür Heval Çınar / Abdulcelil Kaya, Council of Europe, İnsan Hakları El Kitapları No. 7, 2008
- Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, AİHS 6 Rehberi Adil Yargılanma Hakkı (Ceza Hukuku Yönü)
- ÇELİK, Abdullah, Adil Yargılanma Hakkı Rehberi, Anayasa Mahkemesi Yayınları, Ankara 2014
- ÇIRAK, Ezgi, “Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Çerçevesinde Adil Yargılanma Hakkının Uygulama Alanı”, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Prof. Dr. Durmuş TEZCAN’a Armağan, C. 21, Özel Sayı, 2019, ss. 997-1028.
- DOĞAN, İlyas/DEMİRDAL, Balkan, “Adil Yargılanma Hakkı”, İnsan Hakları Hukuku, (İlyas Doğan Ed.), Astana Yayınları, Ankara 2015, ss. 541-574.
- DUTERTRE, Gilles, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararlarından Örnekler, Avrupa Konseyi Yayınları, Ankara 2007
- GÖZLER, Kemal, İnsan Hakları Hukuku, Ekin Basın Yayın Dağıtım, Bursa 2018, 2. Baskı
- GÖZÜBÜYÜK, Şeref/GÖLCÜKLÜ, Feyyaz, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Uygulaması, Turhan Kitabevi, Ankara 2013
- HARRIS, David/O’BOYLE, Michael/WARBRICK, Colin, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Hukuku, Çev. Ulaş KARAN/Mehveş BİNGÖLLÜ, Oxford University Press, Oxford 2009
- İNCEOĞLU, Sibel, “Adil Yargılanma Hakkı”, İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi ve Anayasa (Anayasa Mahkemesine Bireysel Başvuru Kapsamında Bir İnceleme), Ed. Sibel İnceoğlu, Avrupa Konseyi, Ankara 2013
- İNCEOĞLU, Sibel, Adil Yargılanma Hakkı, Anayasa Mahkemesine Bireysel Başvuru El Kitapları Serisi 4, Avrupa Konseyi, 2018
- KALABALIK, Halil, İnsan Hakları Hukukuna Giriş; Seçkin Yayıncılık, Ankara 2021, 3. Baskı
- KARAKEHYA, Hakan, “Ceza Muhakemesinde Hakkaniyete Uygun Yargılama Hakkına İlişkin Esaslar”, Ombudsman Akademik, S. 1, 2014, ss. 83-97
- MOLE, Nuala/HARBY, Catharina “Adil Yargılanma Hakkı Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nin 6. Maddesi’nin Uygulanmasına İlişkin Kılavuz”, İnsan Hakları Kitapçıkları No. 3, Council of Europe, 2001

KAYNAKLAR

- BOYAR, Oya, "Suç ve Cezada Yasallık İlkesi", İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi ve Anayasa (Anayasa Mahkemesine Bireysel Başvuru Kapsamında Bir İnceleme), Ed. Sibel İnceoğlu, Avrupa Konseyi, Ankara 2013
- DOĞAN, İlyas/DEMİRDAL, Balkan, "Suç ve Cezaların Yasallığı ve Geçmişe Yürütülememesi İlkesi", İnsan Hakları Hukuku (İlyas Doğan Ed.), Astana Yayınları, Ankara 2015, ss. 575-586.
- DUTERTRE, Gilles, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararlarından Örnekler, Avrupa Konseyi Yayınları, Ankara 2007
- GÖZÜBÜYÜK, Şeref/GÖLCÜKLÜ, Feyyaz, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Uygulaması, Turhan Kitabevi, Ankara 2013
- HARRIS, David/O'BOYLE, Michael/WARBRICK, Colin, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Hukuku, Çev. Ulaş KARAN/Mehveş BİNGÖLLÜ, Oxford University Press, Oxford 2009

İKİNCİ BÖLÜM

AVRUPA İNSAN HAKLARI SÖZLEŞMESİ'NİN 8-14. MADDELERİNDE DÜZENLENEN HAKLAR VE ÖZGÜRLÜKLER

Dr. Öğr. Üyesi Ufuk Ramazan ÇAKMAK

I. ÖZEL HAYATA VE AİLE HAYATINA SAYGI HAKKI

Madde 8: Özel Hayata ve Aile Hayatına Saygı Hakkı

- "1. Herkes özel ve aile hayatına, konutuna ve haberleşmesine saygı gösterilmesi hakkına sahiptir.*
- 2. Bu hakkın kullanılmasına bir kamu otoritesinin müdahalesi, ancak müdahalenin yasayla öngörülmüş ve demokratik bir toplumda ulusal güvenlik, kamu emniyeti, ülkenin ekonomik refahı, düzensizliğin ya da suç işlenmesinin önlenmesi, sağlığın veya ahlâkın veya başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması için gerekli bir tedbir olması durumunda söz konusu olabilir."*

A. Giriş

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (AİHS veya Sözleşme) 8, 9, 10 ve 11. maddeleri sistematik açıdan benzerlik gösterir. Söz konusu maddelerin ilk fıkralarında ilgili hakkın kapsamı ortaya konulmaktayken; ikinci fıkralarda hangi şartlar altında bu haklara müdahale edilebileceği düzenlenmektedir. Görüldüğü gibi bu haklar mutlak nitelikte olmayıp belli şartlar altında sınırlandırılabilir¹.

Sözleşme'nin 8. maddesinde dört farklı menfaatten bahsedilmektedir. Söz konusu maddede "özel hayata saygı hakkı", "aile hayatına saygı hakkı", "konuta saygı hakkı" ve "haberleşmeye saygı hakkı" güvence altına alınmıştır. Ancak bu hakların tanımı yapılmamıştır. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM veya Mahkeme), bahsi geçen menfaatlere içtihat yoluyla belli bir içerik kazandırmıştır². Mahkeme, 8. maddeyi yorumlarken

¹ GÖZÜBÜYÜK, Şeref/ GÖLCÜKLÜ, Feyyaz, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Uygulanması, Turhan Kitabevi, Ankara, 2013, s. 330.

² GÖZÜBÜYÜK/GÖLCÜKLÜ, s. 334.

KAYNAKLAR

- AKTAŞ, Batuhan, İnsan Hakları Avrupa Mahkemesi ve Yargıtay Kararları Açısından Özel Hayatın Gizliliğini İhlal Suçu, Der Yayınları, İstanbul, 2017.
- ARSLAN ÖNCÜ, Gülay, “Özel Yaşama ve Aile Yaşamına Saygı Hakkı”, içinde: İNCEOĞLU, Sibel (Ed.), İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi ve Anayasa, Beta Yayınları, İstanbul, 2013.
- ARSLAN ÖNCÜ, Gülay, Özel Yaşama ve Aile Yaşamına Saygı Hakkı: Anayasa Mahkemesine Bireysel Başvuru El Kitapları Serisi-8, Avrupa Konseyi Yayınları, Ankara, 2019.
- ÇAKMAK, Ufuk Ramazan, “Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nde Evlenme Hakkı”, Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 25, Sy. 2, 2017, ss. 163-184.
- ÇAKMAK, Ufuk Ramazan, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi ve Anayasa Mahkemesi Yargılamasında Hakkaniyete Uygun Tatmin, Adalet Yayınevi, Ankara, 2021.
- DİDİNMEZ, Mehmet Alp, “Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi’nin Üç Aşamalı Testi”, Kırıkkale Hukuk Mecmuası, C. 1, Sy. 1, 2021, ss. 149-174.
- DOĞAN, İlyas, “Özel ve Aile Hayatına Saygı Gösterilmesi Hakkı”, içinde: DOĞAN, İlyas (Ed.), Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Hukuku, Astana Yayınları, Ankara, 2021.
- DOĞRU, Osman / NALBANT, Atilla, İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi: Açıklama ve Önemli Kararlar, Cilt 2, Legal Yayıncılık, İstanbul, 2013.
- EIJKHOLT, Marleen, “The Right to Found a Family as a Stillborn Right to Procreate?”, Medical Law Review, Vol. 18, No. 2, 2010.
- GÖZÜBÜYÜK, Şeref / GÖLCÜKLÜ, Feyyaz, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Uygulaması, Turhan Kitabevi, Ankara, 2013.
- HARRIS, David / O’BOYLE, Michael / WARBRICK, Colin, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Hukuku, Çev. KARAN, Ulaş / BİNGÖLLÜ, Mehveş, Oxford University Press, Oxford, 2009.
- HAZAR, Zeynep, “Siyasi Partilerin Kapatılması ve Demokratik Toplumda Gereklik İlkesi: Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararları Çerçevesinde Bir İnceleme”, Yıldırım Beyazıt Hukuk Dergisi, Sy. 2018/1, 2018, ss. 73-106.

- HELVACI, Serap / KOCABAŞ, Gediz, "Fransız, Alman, İsviçre ve Türk Hukuklarında Kadının Soyadı", Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, C. 21, Sy. 2, 2015, ss. 615-644.
- KALENDER, Ahmet, "6502 Sayılı TKHK Hükümlerine Göre Konut Finansmanı Sözleşmelerinin Karşılaştırılması", Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 23, Sy. 2, 2015.
- KARAN, Ulaş, "Evlence ve Aile Kurma Hakkı", içinde: Sibel İNCEOĞLU (Ed.), İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi ve Anayasa, Beta Yayınevi, İstanbul, 2013.
- LEACH, Philip, Taking A Case to The European Court of Human Rights, Oxford University Press, New York, 2011.
- MACOVEI, Monica, İfade Özgürlüğü: Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 10. Maddesi'nin Uygulanmasına İlişkin Kılavuz, Türkiye Barolar Birliği Yayınları, İnsan Hakları El Kitapları, No. 2, 2005.
- ROAGNA, Ivagna, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Kapsamında Özel Hayata ve Aile Hayatına Saygı Gösterilmesi Hakkının Korunması, Çev. ALKIŞ SCHÄLING, Ayşe Gül, Avrupa Konseyi İnsan Hakları El Kitapları, Ankara, 2013.
- SALİHPAŞAOĞLU, Yaşar, "Özel Hayatın Kapsamı: Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi İctihatları Işığında Bir Değerlendirme", Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. XVII, Sy. 3, 2013, ss. 227-266.
- TACİR, Hamide, "Evlence Kadının Kendi Soyadını Kullanması Konusunda Anayasa Mahkemesinin Yaklaşımının Temel Hak ve Özgürlükler Bakımından Değerlendirilmesi", Kadir Has Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 5, Sy. 1, Haziran 2017, ss. 49-70.

KAYNAKLAR

- AĞIRBAŞLI, Şennur, "Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Çerçevesinde Din ve Vicdan Özgürlüğü", TBB Dergisi, Sy. 101, 2012, ss. 83-102.
- ANAYURT, Ömer, Avrupa İnsan Hakları Hukukunda Kişisel Başvuru Yolu, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2004.
- ARMAĞAN, Servet, Din ve Vicdan Hürriyeti ve Laiklik, İnsan Yayınları, İstanbul, 2003.
- DEMİR, Hande Seher, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararları Işığında Türkiye'de Din ve Vicdan Özgürlüğü, Adalet Yayınevi, Ankara, 2011.
- DOĞAN, İlyas, "Din ve Vicdan Özgürlüğü", içinde: DOĞAN, İlyas (Ed.), Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Hukuku, Astana Yayınları, Ankara, 2021.
- DOĞRU, Osman / NALBANT, Atilla, İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi: Açıklama ve Önemli Kararlar, Cilt 2, Legal Yayıncılık, İstanbul, 2013.
- HARRIS, David / O'BOYLE, Michael / WARBRICK, Colin, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Hukuku, Çev. KARAN, Ulaş / BİNGÖLLÜ, Mehveş, Oxford University Press, Oxford, 2009.
- MURDOCH, Jim, Protecting the Right to Freedom of Thought, Conscience and Religion under the European Convention on Human Rights, Council of Europe Human Rights Handbooks, Strasbourg, 2012.
- NAL, Sabahattin, "Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Çerçevesinde Düşünce, Vicdan ve Din Özgürlüğü", Ankara Üniversitesi SBF Dergisi, C. 57, Sy. 4, 2002, ss. 65-93.
- ÖZİPEK, Bekir Berat, "Din ve Vicdan Özgürlüğü: Türkiye İçin Bir Anayasal Çerçeve Önerisi", İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Sy. 19, 2011, ss. 207-219.
- ŞİRİN, Tolga / DUYSMAZ, Erkan / YILDIZ, Deniz, Türkiye'de Din ve Vicdan Özgürlüğü: Sorunlar, Tespitler ve Çözüm Önerileri, Türkiye Barolar Birliği Yayınları, Ankara, 2016.
- TAYLOR, Paul M., Freedom of Religion: UN and European Human Rights Law and Practice, Cambridge University Press, Cambridge 2005.
- TOKUZLU, Lami Bertan, "Düşünce, Vicdan ve Din Özgürlüğü", içinde: İNCEOĞLU, Sibel (Ed.), İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi ve Anayasa, Beta Yayınları, İstanbul, 2013.

KAYNAKLAR

- ÇELİK, Elif, "Nefret Söylemi İfade Özgürlüğünün Neresinde?", İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 4, Sy. 2, 2013.
- DOĞRU, Osman / NALBANT, Atilla, İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi: Açıklama ve Önemli Kararlar, Cilt 2, Legal Yayıncılık, İstanbul, 2013.
- ERYILMAZ, Bedri, "Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesine Göre İfade Özgürlüğü ve Türk Hukuku, İfade Özgürlüğü v. Türkiye", Ankara Barosu Dergisi, Sy 2001/1, 2001.
- HARRIS, David / O'BOYLE, Michael / WARBRICK, Colin, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Hukuku, Çev. KARAN, Ulaş / BİNGÖLLÜ, Mehveş, Oxford University Press, Oxford, 2009.
- KARAN, Ulaş, İfade Özgürlüğü: Anayasa Mahkemesine Bireysel Başvuru El Kitapları Serisi-2, Avrupa Konseyi Yayınları, Ankara, 2018.
- KESKİN, Erdoğan, "AİHM'nin Türkiye Hakkında İfade Hürriyetine İlişkin Verdiği Kararlarda Takdir Marjı", Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 69, Sy. 3, 2020, ss. 1379-1414.
- KÜZECİ, Elif, "AİHS'nin 10. Maddesi Işığında Nefret İçerikli ve Irkçı Nitelikli Düşünce Açıklamaları", TBB Dergisi, Sy. 71, 2007.
- LEACH, Philip, Taking A Case to The European Court of Human Rights, Oxford University Press, New York, 2011.
- SUNAY, Reyhan, Avrupa Sözleşmesinde ve Türk Anayasasında İfade Hürriyetinin Muhtevası ve Sınırları, Liberal Düşünce Topluluğu, Ankara, 2011.
- TANÖR, Bülent / YÜZBAŞIOĞLU, Necmi, 1982 Anayasası'na Göre Türk Anayasa Hukuku, Beta Yayınevi, İstanbul, 2004.
- TÜFEK, Ömer Faruk, Basın Yoluyla Kişilik Haklarının İhlâli ve Bu İhlâl Karşı Özel Hukuk, Ceza Hukuku ve İ.H.A.S. Koruması, Adalet Yayınevi, Ankara, 2007.
- URAN, Peri, "Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi ve Türk Anayasa Mahkemesi'nin Basın Özgürlüğüne Yaklaşımı", TBB Dergisi, 120, 2015, ss. 87-130.
- UYGUN, Oktay, Devlet Teorisi, On İki Levha Yayınları, İstanbul, 2021.

KAYNAKLAR

- DOĞRU, Osman / NALBANT, Atilla, İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi: Açıklama ve Önemli Kararlar, Cilt 2, Legal Yayıncılık, İstanbul, 2013.
- KARAMAN, Ebru, Karşılaştırmalı Anayasa Yargısında Bireysel Başvuru Yolu, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2013.
- İNCEOĞLU, Sibel, "Etkili Başvuru Hakkı", içinde: İNCEOĞLU, Sibel (Ed.), İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi ve Anayasa, Beta Yayınları, İstanbul, 2013.
- TEZCAN, Durmuş / ERDEM, Mustafa Ruhan / SANCAKDAR, Oğuz / ÖNOK, Rifat Murat, İnsan Hakları El Kitabı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2021.
- ÇAKMAK, Ufuk Ramazan, "İkincillik İlkesi Çerçevesinde Türkiye'de İnsan Hakları Tazminat Komisyonu", Terazi Hukuk Dergisi, C. 16, Sy. 177, Mayıs 2021.
- HARRIS, David / O'BOYLE, Michael / WARBRICK, Colin, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Hukuku, Çev. KARAN, Ulaş / BİNGÖLLÜ, Mehveş, Oxford University Press, Oxford, 2009.
- ÖZBEK, Nimet / KUŞÇU, Döndü, "Anayasa Mahkemesinin 30.05.2019 Tarihli Pilot Kararı (Y.T. Kararı) İncelemesi Ve Sınır Dışı Kararına Karşı Etkili Başvuru Üzerine Bir Değerlendirme", Ankara Hacı Bayram Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. XXIV, Sy. 3, 2020, ss. 3-39.
- Pabel/Schmahl, IntKommEMRK, Carl Heymanns Verlag, 4. Lieferung Mai 2004, Art 13. Rn. 42, 44, Aktaran; DOĞAN, İlyas, "Etkili Başvuru Hakkı", içinde: DOĞAN, İlyas (Ed.), Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Hukuku, Astana Yayınları, Ankara, 2021.
- DEMİRKIRAN, Eyüp Kaan, "İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi ve 1982 Anayasası Bağlamında Etkili Başvuru Hakkı ve Adil Yargılanma Hakkının Kapsam Alanlarının Karşılaştırılması", Türk-Alman Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 2, Sy. 1, 2020, ss. 49-88.

KAYNAKLAR

- BAYRAKTAR, Tuğba, “Eşitlik İlkesi ve Pozitif Ayrımcılık Üzerine Kavramsal Bir İnceleme”, KTO Karatay Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 1, Sy. 2, 2016, ss. 97-120.
- DOĞAN, İlyas, “Ayrımcılık Yasağı”, içinde: DOĞAN, İlyas (Ed.), Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Hukuku, Astana Yayınları, Ankara, 2021
- DOĞRU, Osman / NALBANT, Atilla, İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi: Açıklama ve Önemli Kararlar, Cilt 2, Legal Yayıncılık, İstanbul, 2013.
- GEMALMAZ, Mehmet Semih, Ulusalüstü İnsan Hakları Hukukunun Genel Teorisine Giriş, Legal Yayınları, İstanbul, 2012.
- GÖZÜBÜYÜK, Şeref / GÖLCÜKLÜ, Feyyaz Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Uygulaması, Turhan Kitabevi, Ankara, 2013.
- GÜL, İdil Işıl / KARAN, Ulaş, Ayrımcılık Yasağı: Kavram, Hukuk, İzleme ve Belgeleme, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, İstanbul, 2011.
- HARRIS, David / O’BOYLE, Michael / WARBRICK, Colin, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Hukuku, Çev. KARAN, Ulaş / BİNGÖLLÜ, Mehveş, Oxford University Press, Oxford, 2009.
- KARAN, Ulaş, “Bireysel Başvuru Kararlarında Ayrımcılık Yasağı ve Eşitlik İlkesi”, Anayasa Yargısı Dergisi, C. 32, 2015, ss. 235-306.
- KARAN, Ulaş, “Eşitlik İlkesi ve Ayrımcılık Yasağı”, içinde: İNCEOĞLU, Sibel (Ed.), İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi ve Anayasa, Beta Yayınları, İstanbul, 2013.
- ÖZKAN DUVAN, Ayşe, “Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi ve Türk Anayasa Mahkemesi Kararlarında Eşitlik Hakkı ve Ayrımcılık Yasağı”, Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Sy. 2, 2017.
- TEZCAN, Durmuş / ERDEM, Mustafa Ruhan / SANCAKDAR, Oğuz / ÖNOK, Rifat Murat, İnsan Hakları El Kitabı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2021.
- ULUCAN, Devrim “Eşitlik İlkesi Ve Pozitif Ayrımcılık”, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 15, Özel Sy. 2013, ss. 369-383.
- YILDIRIM, Turan / GÖÇGÜN, Muhammed, “İdarenin Düzenleyici İşlemlerinde Eşitlik İlkesi”, İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 3, Sy. 2, 2016, ss. 39-60.

Av. Cahit ÖZKAN

7405 Sayılı Spor Kulüpleri ve
Spor Federasyonları Kanunu Çerçevesinde

SPOR HUKUKU

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

7405 sayılı Spor Kulüpleri ve Spor Federasyonları Kanunu Çerçevesinde
Spor Hukuku
Cahit Özkan

Hukuk Yayınları Dizisi – 3218

Birinci Baskı : Eylül, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8209 – 47 – 1

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com
 : adalety@adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi
 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nilüfer Aydın

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Salmat Basım Yayım Ambalaj San. Tic. Ltd. Şti.
Sertifika No: 47771
Tel: (0312) 341 10 24 - Ankara

KAYNAKÇA

- BAKİ, E, "Türk Ceza Kanununda Etkin Pişmanlık", Yıldırım Beyazıt Hukuk Dergisi, Ankara, 2016 s. 29-30.
- BOZKURT, M,, Spor Hukuku Uyuşmazlıklarının Milletlerarası Tahkim Yoluyla Çözümü Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2009, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Dernekler Kanunu, 2004, <https://www.mevzuat.gov.tr/>, (E.T. 11.06.222)
- ERDAL, T; Spor Hukukunda Uzman Arabuluculuk, Adalet Bakanlığı, Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü Arabuluculuk Daire Başkanlığı, Ankara, 2020
- ERKİNER, K., (2018), Bir hukuk disiplini olarak "spor hukuku" kavramları ve özellikleri, <http://www.sporhukuku.org.tr/bir-hukuk-disiplini-olarak-spor-hukuku-kavramlari-ve-ozellikleri/> (Erişim Tarihi: 08.06.2022).
- GÜNAL, N., KÜÇÜKGÜNGÖR, E., Türk Spor Hukuku'nun Genel Esasları ve İlgili Mevzuat, 1998
- GÜNAY, M, "Türkiye'de Spor Cemiyetlerinin Kuruluşu ve Bu Cemiyetlerin Etnik Amaçlarla Kullanılması", International Journal of Science Culture and Sport, C.4, S.1, s. 383-393, 2016
- SARİİBRAHİMOĞLU, Y.S., BAKANAY, M.A., TEKİN, T., Spor Hukuku, Odak Ofset, s.13, 19, 29, Ankara, 2002
- Türk Medeni Kanunu, 2001, <https://www.mevzuat.gov.tr/>, (E.T. 11.06.222)
- Spor Kulüpleri ve Spor Federasyonları Kanunu, (2022), <https://www.mevzuat.gov.tr/>, (E.T. 01.06.222)
- SÜRMEİLİ, F., (2001), "Ana Şirket İle Bağlı Şirketler Arasındaki Bilanço: Konsolide Bilanço", <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/831978> (Erişim tarihi: 18.06.2022).
- TDK, (2022), Türk Dil Kurumu Sözlükleri, <https://sozluk.gov.tr/>, (E.T. 05.06.2022).
- ÜÇİŞİK, F, Spor Hukuku: Ötüken Yayınları, Ankara,2011
- YILMAZ, E, Hukuk Sözlüğü: Yetkin Yayınları, 2021, 4. Baskı.

Dr. Hamide Merve GÜÇLÜ

**İŞÇİYİ SADAKAT BORCUNA
AYKIRI DAVRANMAYA YÖNELTMENİN
İŞ HUKUKU VE HAKSIZ REKABET HUKUKU
BAKIMINDAN SONUÇLARI**

**ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022**

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

**İşçiyi Sadakat Borcuna Aykırı Davranmaya Yöneltilmenin
İş Hukuku ve Haksız Rekabet Hukuku Bakımından Sonuçları**
Hamide Merve Güçlü

Hukuk Yayınları Dizisi – 3265

Birinci Baskı : Ekim, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8209 – 48 – 8

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com
 : adalety@adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi
 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nilüfer Aydın

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Vadi Grafik Tasarım Ltd. Şti.
İvedik Org. San. Bölgesi 1420. Cadde
No: 58/1 Yenimahalle/Ankara
Tel: 0 312 395 85 71
Sertifika No: 47479

KAYNAKÇA*

- Abbasoğlu**, Hayriye Dilara, Sosyal Medya Reklamcılığında Haksız Rekabet, Ankara 2021.
- Acar**, Hüseyin, Türk Ceza Hukukunda Müsadere Kurumu, Ankara 2019.
- Açıknel**, İpek, Türk İş Hukukunda Belirli Süreli İş Sözleşmesi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi SBE, İstanbul 2019.
- Adal**, Zeki, "İnsan Kaynakları Yönetiminde İşgören Seçiminin Hukuki Boyutu", Beykoz Akademi Dergisi, Y. 2016, 4(1), 72-88.
- Akbulut**, Berrin/**Aksan**, Murat, Ceza Muhakemesi Hukukunda Uzlaştırma, Ankara 2019.
- Akdağ Güney**, Necla, Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyelerinin Hukuki Sorumluluğu, İstanbul, 2010.
- Akdoğan**, İbrahim, İş Sözleşmesinde Rekabet Yasağı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Aydın Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul 2019.
- Akın**, Levent, "Yeni Borçlar Kanunu Düzenlemeleri Çerçevesinde Asıl İşverenin Müteselsil Sorumluluğunun Niteliği", AÜHFD, 60(4), 733-774. (Müteselsil Sorumluluk)
- Akın**, Murat Yusuf, Şirketler Hukukunda Özellikle Anonim Şirketlerde Pay Sahibinin Sadakat Borcu, İstanbul 2002. (Sadakat Borcu)
- Akıntürk**, Turgut, Müteselsil Borçluluk, Ankara 1971.
- Akkurt**, Sinan Sami, "Türk Özel Hukukunda İş Sözleşmesi İle Eser Sözleşmesinden Kaynaklanan Başlıca Yükümlülükler ve Anılan Sözleşmelerden Ayırt Edilmesi", DEÜHFD., C. 10, S. 2, 2008, 13-64.
- Akkurt**, Sinan Sami/**Erdoğan**, Kemal/**Tokat**, Hüseyin, Tablolar, Şemalar, Örnek Olaylar ve Test Sorularıyla Borçlar Hukuku, Ankara 2020.
- Aksoy**, Hüseyin Can, "Ceza Koşulunun Borçlunun Borca Aykırı Kusuru ile İlişkisi Nedir?" MÜHAD., C. 24, S. 2, Y. 2018, 999-1018. (Ceza Koşulu)
- Aksoy**, Mehmet Ali, Haksız Rekabet Halleri ve Haksız Rekabetin Tespiti, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara 2011. (Haksız Rekabet)

---

* Aynı yazarın birden fazla eserine veya aynı soyadına sahip yazarların eserlerine atıf yapılması durumunda, ilk atıfta eserin künyesi verilmiş olup, daha sonraki atıflarda eserin adı parantez içinde kısaltılarak kullanılmıştır.

- Aktay**, Nizamettin/**Arıcı**, Kadir/**Senyen Kaplan**, Emine Tuncay, İş Hukuku, Ankara 2013.
- Akünel**, Teoman, “Sorumluluk Hukukunda Sözleşmenin Nisbiliği Prensibinin Aşılması”, Yargıtay Dergisi, C. 14, S. 3, Temmuz, 1988, 222-237.
- Akyiğit**, Ercan, “Alt İşverenlik ve Benzer İlişkilerden Farkı”, Tühis İş Hukuku ve İktisat Dergisi, Şubat 2009-Kasım 2010, C. 22, S. 4-5, 1-38. (Alt İşverenlik).
- Akyiğit**, Ercan, “İsviçre ve Türk İş Hukukunda İşçinin Hizmet Akdi Sonrasına Yönelik Rekabet Yasağı”, Kamu-İş, Ocak 1991, C. 2, S. 6-7, 4-21. (Rekabet Yasağı).
- Akyiğit**, Ercan, “İş Kanunu’nda İşverenin Çalışma Belgesi Verme Yükümü”, Tühis İş Hukuku ve İktisat Dergisi, C. 22-23, S. 6-1, Mayıs-Ağustos 2010, 1-23. (Çalışma Belgesi)
- Akyiğit**, Ercan, “İşçinin Ölümünün İş Güvencesi Uyuşmazlığına Etkisi (Karar İncelemesi)”, Legal İHSGHD., 2008/17, 1-17. (Karar İncelemesi)
- Akyiğit**, Ercan, Bireysel İş Hukuku Ders Kitabı, Ankara 2021. (İş Hukuku)
- Akyiğit**, Ercan, Hizmet Akdinin Kesin Hükümsüzlüğü ve İptal Edilebilirliği, İstanbul 1990 (Hükümsüzlük)
- Akyiğit**, Ercan, İçtihatlı ve Açıklamalı 4857 Sayılı İş Kanunu Şerhi, C.1, 2008. (Şerh)
- Akyiğit**, Ercan, İş Hukuku Açısından Ödünç İş İlişkisi, Ankara, 1995. (Ödünç İş İlişkisi)
- Akyiğit**, Ercan, İşçinin Başka İşde Çalışması, Ankara 1995. (Başka İş)
- Akyiğit**, Ercan, Kıdem Tazminatı, Ankara 2010. (Kıdem Tazminatı)
- Akyol**, Şener, Dürüstlük Kuralı ve Hakkın Kötüye Kullanılması Yasağı, İstanbul 2006.
- Akyol**, Şener, Tam Üçüncü Şahıs Yararına Sözleşme, İstanbul 2008.
- Akyüz Öztürk**, Fatma, “4320 Sayılı Ailenin Korunması Kanunu”, Yargıtay Dergisi, C. 29, S. 3, Ankara 2003, 25-30.
- Alkılıç Balcı**, Hilal, 4857 Sayılı İş Kanunu’nda Müteselsel Sorumluluk Halleri, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Medipol Üniversitesi SBE, İstanbul 2020.
- Alp**, Mustafa, Çalışanın İşvereni ve İş Arkadaşlarını İhbar Etmesi (Whistleblowing), İstanbul 2013.
- Alpagut**, Gülsevil, “İş İlişkisinin Kurulması, Hükümleri ve İşin Düzenlenmesi Açısından Yargıtay’ın 2010 Yılı Kararlarının Değerlendirilmesi”, Yargıtay’ın İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukuku Kararlarının Değerlendirilmesi, Ankara, 2012. (Değerlendirme)
- Alpagut**, Gülsevil, “İş Sözleşmesinin Feshinde Geçerli Neden – Hakkı Neden Ayrımı ve Yargıtay’ın Konuya İlişkin Kararlarının Değerlendirilmesi”, Sicil İHD., Y.1, S.1, Mart 2006, 71-83. (Geçerli-Hakkı Neden).

- Alpagut**, Gülsevil, “İşçinin Ediminin Güvence Altına Alınması Aracı Olarak Asgari Süreli Sözleşme ve Belirsiz Süreli Sözleşmede Cezai Şart”, Sicil İHD., Y. 2007, S. 8, 13-21. (Asgari Süreli)
- Alpagut**, Gülsevil, “İşçinin Sadakat Borcu ve Türk Borçlar Kanunu ile Getirilen Düzenlemeler”, Sicil İş Hukuku Dergisi, C. 7, S. 25, Mart 2012, 23-32. (Sadakat Borcu)
- Alpagut**, Gülsevil, “Türk Borçlar Kanunu’nun Hizmet Sözleşmesinin Devri, Sona Ermesi, Rekabet Yasağı, Cezai Şart ve İbranameye İlişkin Hükümleri”, Legal İHSGHD., 2011/31, C. 8, 913-957. (Borçlar Kanunu)
- Alpagut**, Gülsevil, “Türk Borçlar Kanununun Hizmet Sözleşmesinin Devri, Sona Ermesi, Rekabet Yasağı, Cezai Şart ve İbranameye İlişkin Hükümleri”, Çalışma Hayatı Açısından Yeni Borçlar Kanunu ve Ticaret Kanunu Semineri, Ankara 2012, 24-167 (TBK Hükümleri).
- Alpagut**, Gülsevil, Belirli Süreli Hizmet Sözleşmesi, İstanbul 1998. (Belirli Süreli).
- Alpagut**, Gülsevil, İşyeri Devri ve İş Sözleşmesini Fesih Hakkı, İstanbul 2010. (İşyeri Devri)
- Alsharo**, Muhammed Akif, Tüzel Kişilerin Ceza Sorumluluğu, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Yaşar Üniversitesi SBE., İzmir 2018.
- Altay**, Sabah, “Türk Borçlar Kanunu Hükümlerine Göre İşçi İle İşveren Arasında Yapılan Rekabet Yasağı Sözleşmesi”, MÜHF-HAD, C.14, S.3, Y.2008, 171-207.
- Altınok Ormancı**, Pınar, Sürekli Borç İlişkilerinin Haklı Sebep Feshi, İstanbul 2011.
- Ansay**, Sabri Şakir, Hukuk Yargılama Usûlleri, İstanbul 1960.
- Ansay**, Tuğrul, Anonim Şirketler Hukuku, Ankara, 1982. (Anonim Şirket)
- Antalya**, Osman Gökhan, Borçlar Hukuku Genel Hükümler C. 1, İstanbul, 2019. (C.1)
- Antalya**, Osman Gökhan, Borçlar Hukuku Genel Hükümler C. 2, İstanbul, 2019. (C.2)
- Antalya**, Osman Gökhan/**Topuz**, Murat, Medeni Hukuk, C.I, Ankara 2019.
- Aral**, Fahrettin, Türk Borçlar Hukukuna Göre Kötü İfa, Ankara 1985.
- Aral**, Fahrettin/**Ayrancı**, Hasan, Borçlar Hukuku Özel Borç İlişkileri, Ankara 2020.
- Aras**, Talip, “İş Güvencesinden Yararlanmanın Koşulları ve Emredicilik”, TBB Dergisi 2015 (119), 429-456.
- Arat**, Ayşe, “Müteselsil Borçlarda Alacaklı İle Borçlular Arasındaki İlişkinin Hüküm ve Sonuçları”, SÜHFD., C. 26, S. 2, 2018, 325-366.
- Arı**, Mehmet, “İşçinin Sır Saklama Yükümlülüğü”, Terazi, C. 11, S. 115, Mart 2016, 58-63.
- Arıcı**, Kadir, “Hizmet Akitlerine Cezai Şart Konulması”, GÜHFD., C.1, S.1, Haziran 1997, 31-45. (Cezai Şart)

- Arıcı**, Kadir, “Yeni İş Kanunu ve Alt İşveren İlişkisinin Sınırlandırılması Sorunu”, İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Mecmuası, Y. 255, C. 55, S. 1, 485-509. (Alt İşveren)
- Arkan Akbıyık**, Azra, Gerçek Olmayan Vekâletsiz İş Görme, İstanbul 1999.
- Arkan**, Sabih, “Haksız Rekabet – Gelişmeler – Sorunlar” Batider, C.XXII, S. 4, Aralık 2004, 5-20. (Haksız Rekabet)
- Arkan**, Sabih, Ticari İşletme Hukuku, Ankara 2019. (Ticari İşletme Hukuku)
- Armağan**, Davut, “Sözleşmesel Çerçeve de Meydana Gelen Müteselsil Borçlulukta Borçlu Temerrüdü”, İstanbul Hukuk Mecmuası, 77(2), 2019, 617-667.
- Arslan Ertürk**, Arzu, “İş Hukukunda İşçinin Rüşvet Alma/Talep Etme Yasağı”, Prof. Dr. Ali Güzel’e Armağan, İstanbul 2010, 45-58. (Rüşvet).
- Arslan Ertürk**, Arzu, Türk İş Hukukunda İşçinin Sadakat Borcu, İstanbul 2010. (Sadakat Borcu).
- Arslan**, Ayşegül, İş Hukukunda Şüphe Feshi: Yargıtay Kararları Işığında Bir Değerlendirme, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi SBE., Sivas 2021. (Şüphe Feshi)
- Arslan**, Ramazan/Yılmaz, Ejder/Taşpınar Ayvaz, Sema/Hanağası, Emel, Medeni Usul Hukuku, Ankara 2019.
- Arslanlı**, Halil, “Türk Hukuk Sisteminde Ticaret Mahkemeleri”, İÜHFİM, C. XXX, S. 1-2, Y. 1964, 12-23. (Ticaret Mahkemeleri)
- Arslanlı**, Halil, Anonim Şirketler II-III, Anonim Şirketin Organizasyonu ve Tahviller, İstanbul, 1960. (Anonim Şirket)
- Aslan**, Yasin, “Türk Hukukunda Tüzel Kişilerin Ceza Sorumluluğu”, Ankara Barosu Dergisi, Y. 2010, S. 2, 233-246.
- Astarlı**, Muhittin, İş Hukukunda İkale, Ankara 2016.
- Atabek**, Reşat, İş Akdinin Feshi, İstanbul 1938.
- Ateş**, Derya, “Sözleşme Özgürlüğü Yönünden Dürüstlük Kuralları”, TBB Dergisi, S. 72, 2007, 75-93. (Dürüstlük Kuralları)
- Ateş**, Derya, Borçlar Hukuku Sözleşmelerinde Genel Ahlaka Aykırılık, Ankara 2007. (Ahlaka Aykırılık)
- Atıcı**, Cansu, Medeni Usul Hukukunda Dava Ehliyeti, Ankara 2021.
- Atlan Kazan**, Hülya, “İş İlişkisinde Rekabet Yasağı Sözleşmesi”, Legal İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukuku Dergisi, C. 9, S. 36, Y. 2012, 153-189.
- Avcı**, Ali, “Türk Borçlar Kanununda Yüklenicinin Sadakat ve Özen Borcu”, TBB Dergisi, 2015 (119), 367-394.
- Ayan**, Hasan Alparslan, İş Hukukunda Yabancıların Çalıştırılması, Ankara 2019.

- Aydın, Erdem**, “*Hekimin Sır Saklama ve İhbar Yükümlülüğü*”, *Katkı Pediatri Dergisi* 2002, 22 (3), 302-311. (Sır Saklama)
- Aydın, Hüseyin**, *Sinai Mülkiyet Hakları Aleyhine İşlenen Suçlar*, Ankara 2003. (Sinai Mülkiyet)
- Aydın, Hüseyin**, *Türk Ticaret Kanunu’nda Haksız Rekabet Suçları*, İstanbul 2008. (Haksız Rekabet Suçları)
- Aydın, Ufuk**, *İş Hukukunda İşçinin Kişilik Hakları*, Eskişehir 2002. (Kişilik Hakları)
- Aydın, İbrahim**, “*Borç İlişkisinin Nisbilik Özelliğine Getirilen İstisnalar Işığında İşçi-İşveren İlişkisi*”, *Çalışma ve Toplum*, 2008/1, 39-83. (Nisbilik)
- Aydın, İbrahim**, “*İşçinin Kişiliğinin Korunmasına Yönelik Düzenlemeler ve Borçlar Kanunu Tasarısının Konuyla İlgili Maddelerinin Değerlendirilmesi*”, *Tühs, Kasım* 2005, 21-42. (Kişiliğin Korunması)
- Aydın, İbrahim**, *Sosyal Temas ve İş İlişkisinden Doğan İşverenin Edimden Bağımsız Koruma Yükümlülükleri ve Sonuçları*, Ankara 2004. (Sosyal Temas)
- Aydın, İbrahim**, *Türk Hukukunda Alt İşveren (Taşeron) İlişkisi ve Muvazaa Sorunu*, Ankara 2021. (Muvazaa)
- Aydoğdu, Murat/Kahveci, Nalan**, *Türk Borçlar Hukuku, Özel Borç İlişkileri*, Ankara, 2019.
- Ayhan, Rıza**, “*Ticari İş – Ticari İşletme – Tacir – Ticaret Sicili – Ticaret Unvanı – Haksız Rekabet*”, *EÜHFHD, C.XVI, S. 3-4*, 2012, 31-53. (Ticari İş)
- Ayhan, Rıza**, *Haksız Rekabet Münasebetiyle Elde Edilen Menfaatlerin İadesi*, Konya 1990. (Menfaatlerin İadesi)
- Ayhan, Rıza/Çağlar, Hayrettin/Özdamar, Mehmet**, *Ticari İşletme Hukuku*, Ankara 2019.
- Ayiter, Nûşin**, “*Borçlar Kanunu Hükümlerine Göre Fer’i Rekabet Memnuiyeti Mukavelesi*”, *Ahmet Esat Arsebük’e Armağan*, Ankara 1958, 463-479.
- Aykaç, Hande Bahar**, “*Bireysel İş Sözleşmesinde Düzenlenen Cezai Şart*”, *Legal İHSGHD., C. 13, S. 50*, 2016, 699-762. (Cezai Şart)
- Aykaç, Hande Bahar**, *İş Hukukunda Alt İşveren*, İstanbul, 2011. (Alt İşveren)
- Aykanat, Mehmet/Uslu, Abdüssamet**, “*Hukukumuzda İşyerinde İbadet ve İşçinin Namaz İbadeti Hakkı*”, *HAK-İŞ Uluslararası Emek ve Toplum Dergisi, C. 7, Y. 7, S. 19* (2018/3), 468-496.
- Aytaç, Zühtü**, “*Anonim Ortaklık Denetçilerinin Sır Saklama Yükümlülüğü*”, *BATİDER, C. 10, S. 1*, Haziran 1979, 177-218.
- Badur, Emel/Turan Başara Gamze**; “*Aile Hukukunda Sadakat Yükümlülüğü ve İhlalden Kaynaklanan Manevi Tazminat İstemi*”, *AÜHFHD, S.65 (1)*, 2016, 101-136.
- Bağrıaçık, Safiye Nur**, *Üretim ve İş Sırlarının Korunması*, İstanbul, 2017.

- Bahtiyar**, Mehmet, Ticari İşletme Hukuku, İstanbul 2019.
- Bakır**, Ayhan, Rekabet Hukukunda Dürüstlük Kuralına Aykırı Genel İşlem Şartı Kullanımı ve Yaptırımı, Ankara 2017.
- Barlas**, Nami, “Başkasının Sözleşme İlişkisine Müdahale Nedeniyle Sorumluluk”, Prof. Dr. Rona Serozan’a Armağan, 2010, C. 1, 415-440.
- Barlas**, Nami, “Dürüstlük Kuralı ve Hakkın Kötüye Kullanılması Yasağının Alman Medeni Kanunu’ndaki Düzenleme Tarzı ve Eleştirisi”, İHFM., C. 55, S. 3, 1997, 191-208.
- Barrot**, Alex, Die Abwerbung von Arbeitskräften, Bern 1973.
- Baş Süzel**, Ece, Gerçek Olmayan Vekaletsiz İş Görme: Menfaat Devri Yaptırımı, İstanbul 2015.
- Başkan**, Esra, “6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu Hükümleri Çerçevesinde Rekabet Yasağı Sözleşmesi”, Hacettepe Hukuk Fakültesi Dergisi, S.2 (2), 116-125. (Rekabet Yasağı)
- Başkan**, Esra, “Türk İş Hukukunda Meslek Edinilmiş Geçici İş İlişkisi”, GÜHFD., C. XXI, Y. 2017, S. 2, 3-46. (Geçici İş)
- Başpınar**, Veysel, “Kişilik Hakları Açısından Kelepçeleme Sözleşmesi”, Ankara Barosu Dergisi, S.1, Y. 1999, 17-34.
- Baştürk**, Faruk, “Rekabet Yasağı Sözleşmesinde Görevli Mahkemeye İlişkin Yargıtay Kararları Üzerine Bir İnceleme”, Prof. Dr. Sarper Süzek’e Armağan, İstanbul 2011, 1539-1556. (Rekabet Yasağı)
- Baştürk**, İhsan, “Türk Ticaret Kanununda Bilişim Yoluyla Haksız Rekabetin Hukuki-Cezai Sonuçları”, TAAD., C. 1, Y. 2, S. 6, 2011, 279-320. (Haksız Rekabet)
- Battal**, Ahmet, Güven Kurumu Nitelendirmesi İşığında Bankaların Hukuki Sorumluluğu, Ankara 2001.
- Baudenbacher**, Carl, Lauterkeitsrecht, Kommentar zum Gesetz gegen den unlauteren Wettbewerb (UWG), München 2001.
- Baybora**, Dilek, “İşletmelerde Asıl İşveren-Alt İşveren Uygulaması ve Ortaya Çıkan Sonuçlar”, Sosyal ve Beşeri Bilimler Dergisi, Y. 2010, C. 2, S.2, 19-26.
- Baycık**, Gaye, Türk ve İsviçre Hukukunda İşçinin Hukuki Sorumluluğu, Ankara 2015.
- Baygın**, Cem/**Doğan**, Murat, “Çocuk Mallarının Yönetimi, Kullanılması ve Sarfı”, AÜEHFD. C. IX, S. 1-2, 379-427.
- Baysal**, Mustafa, Kişisel Verilerin Korunması Kanunu El Kitabı, Uyum Sürecini Kolaylaştıran KVKK Yol Haritası Ekiyle, Ankara 2021.
- Baysal**, Ulaş, “Alman Federal İş Mahkemesi Kararı Çevirisi”, TÜHİS İş Hukuku ve İktisat Dergisi, C.20 S.6, Mayıs/Ağustos 2007, 114-120. (Karar Çevirisi)

- Baysal**, Ulaş, İşçinin Yetersizliğinden Kaynaklanan Geçerli Sebep İle İş Sözleşmesinin Feshi, Ankara 2011. (İşçinin Yetersizliği)
- Becker**, Hermann, Obligationenrecht, II. Abteilung, Die einzelnen Vertragsverhältnisse, Art. 184-551, Bern 1934.
- Berzek**, Ayşe Nur, Ticaret Hukukunun Genel İlkeleri, İstanbul 2020.
- Bıdık**, Barış, "İnternet Yoluyla Haksız Rekabet", Terazi, C. 10, S. 110, Ekim 2015, 48-57.
- Bıçer**, Levent, "6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'na Göre Haksız Rekabet", Maltepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 2012/1, 101-123.
- Bilge**, Mehmet Emin, Ticari Sırların Korunması, Ankara 2005. (Ticari Sır)
- Bilge**, Necip, Borçlar Hukuku Özel Borç Münasebetleri, Ankara 1971. (Borçlar Hukuku)
- Bilge**, Necip, Medeni Yargılama Hukuku Dersleri, Ankara, 1965. (Medeni Yargılama)
- Birben**, Erhan/Öktem, Sezgi, "İş Yargılamasının Medeni Usul Hukukuna Hakim Olan İlkeler Bakımından Değerlendirilmesi", Prof. Dr. Nuri Çelik'e Armağan, İstanbul, 2001, C. 2, 1076-1143.
- Bohny**, Peter, Das Arbeitsrechtliche Konkurrenzverbot, Zürich, 1989.
- Bostancı**, Yalçın/Yalman, Süleyman/Kızır, Mahmut "6098 Sayılı Türk Borçlar Kanununun Hizmet Sözleşmesine İlişkin Bazı Hükümlerinin İş Hukuku Uygulamasına Yapacağı Etkiler Açısından Değerlendirilmesi", Konya Barosu Dergisi, S.23, Y.40, 2013, 24-27.
- Bozkurt Gümrükçüoğlu**, Yeliz, Türk İş Hukukunda Belirli Süreli İş Sözleşmesi, İstanbul 2012.
- Bozkurt**, Argun, "İş Mahkemeleri ve Yargılama Yöntemi", Ankara Barosu Dergisi, Y. 68, S. 2, 191-206. (İş Mahkemeleri)
- Bozkurt**, Argun, İş Yargılaması Usul Hukuku, Ankara 2018. (İş Yargılaması)
- Bozkurt**, Salim, Ticari Davalar, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi SBE., Konya 2015. (Ticari Davalar)
- Bozkurt**, Tamer, Ticari İşletme Hukuku, İstanbul 2019. (Ticari İşletme Hukuku)
- Bulut**, Uğur, Davaların Birleşmesi (Objektif Dava Yığılması), Ankara 2017.
- Buz**, Vedat, Borçlunun Temerrüdünde Sözleşmeden Dönme, Ankara 1998.
- Büyükkay**, Ferhat, Arabuluculuk Anlaşma Belgesi ve İcra Edilebilirlik Şerhi, Ankara 2018.
- Büyükdillan**, Neslihan, İşçinin Rekabet Etmeme Borcu, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, KTO Karatay Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul 2019.
- Camcı**, Ömer, Haksız Rekabet Davaları-1, İstanbul 2001. (Davalar-1)
- Camcı**, Ömer, Haksız Rekabet Davaları-2, İstanbul 2002. (Davalar-2)

- Can**, Mustafa, “Türk Ticaret Kanunu Tasarısına göre Haksız Rekabet”, TBB Dergisi, S. 69, 2007, 151-176.
- Canbolat**, Talat/Erener, Ebru, “Asgari Süreli İş Sözleşmelerinde Cezai Şart”, İş ve Hayat Dergisi, Y. 2017, C. 3, S. 5, 228-255.
- Caniklioğlu**, Nursen/Canbolat, Talat, “4857 Sayılı İş Kanunu’nda Para Cezasına Bağlanan Yükümlülükler ve Bu Para Cezalarının Özellikleri”, Yargıç Resul Aslanköylü’ye Armağan, Kamu-İş, 2004, S. 3, 221-277.
- Canyürek**, Murat, Müteselsil Borçlulukta İç ve Dış İlişkiler, İstanbul, 2003.
- Cashin-Ritaine**, Eleanor, “Emprevizyon, Hardship ve İşlem Temelinin Çökmesi: Pacta Sunt Servanda ve Alman-Fransız Hukuki İlişkilerinde Sözleşmelerin Uyarlanması Giden Yollar”, (Çeviren: Başak Baysal), İÜHFM C. LXIII, S. 1-2, 2005, 321-342.
- Cengiz**, Dilek, Türk Hukukunda İktibas veya İltibas Suretiyle Marka Hakkına Tecavüz, İstanbul 1995. (İktibas)
- Cengiz**, İftar, “İş Sözleşmesinin İradi Devrinin Devreden ve Devralan İşverenler Bakımından Doğurduğu Hüküm ve Sonuçlar”, Sicil İHD, 2015/34, 47-70. (İş Sözleşmesi)
- Cengiz**, İftar, “Yeni İşverenin Sorumluluğunun Şartları”, Çankaya Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 4, S. 1, 2019, 77-92. (Yeni İşveren)
- Cengiz**, İftar, İş Sözleşmesinin İradi Devri, Ankara 2014. (İradi Devir).
- Centel**, Tankut, “Türk Borçlar Kanunu’nda İşçinin Borçları”, Sicil İş Hukuku Dergisi, S. 22, Haziran 2011, 5-11. (İşçinin Borçları)
- Centel**, Tankut, Kısmi Çalışma, İstanbul 1992. (Kısmi Çalışma)
- Civan**, Orhan Ersun, İşçinin Yan Yükümlülükleri, İstanbul, 2021. (Yan Yükümlülükler)
- Civan**, Orhan Ersun, Orhan Ersun, “Meslek Edinilmiş Ödünç İş İlişkisi ile İlgili Güncel Gelişmeler”, İş Hukukunda Yeni Yaklaşımlar, İstanbul 2017, 103-122. (Ödünç İş İlişkisi)
- Çabukoğlu**, Özcan, Türk Ticaret Kanunu’nda Haksız Rekabet ve Kanun’da Yer Alan Bazı Özel Suç Tipleri (Madde 62/1-b, c, d), Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul 2018.
- Çağlayan Aksoy**, Pınar, Hukuka ve Ahlaka Aykırılık Unsurları Çerçevesinde Salt Malvarlığı Zararlarının Tazmini, İstanbul 2016.
- Çalışkan**, Merdan, “Kooperatif Yöneticilerinin, Kooperatifler Kanununa Göre Suç Sayılan Eylemleri”, Terazi Hukuk Dergisi, C. 4, S. 40, Aralık 2009, 27-38.
- Çamoğlu**, Ersin, Anonim Ortaklıkta Yönetim Kurulu Üyelerinin Hukuki Sorumluluğu, İstanbul, 2010.
- Çamurcu**, Ersin, Anonim Ortaklıklarda Farklılaştırılmış Teselsül İlkesi Uyarınca Yönetim Kurulu Üyelerinin Sorumluluklarının Belirlenmesi, İstanbul, 2015.

- Çelebi Demir**, Duygu, Meslek Edinilmiş Geçici İş İlişkisi, Ankara, 2019.
- Çelik**, Aytekin, Ticaret Hukuku, Ankara 2020. (Ticaret Hukuku)
- Çelik**, Nazlı Hilal, Adam Çalıştırmanın Sorumluluğu, İstanbul 2017. (Adam Çalıştırma)
- Çelik**, Nuri, "6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu'ndaki Hizmet Sözleşmelerinin İsbetli Olmayan Bazı Düzenlemeleri", Sicil İş Hukuku Dergisi, S. 25, Mart 2012, 5-9. (Bazı Düzenlemeler)
- Çelik**, Nuri, "İşverenin Hizmet Akdini Fesih Hakkının Sözleşmelerle Sınırlandırılması", Kamu-İş, C. 4, S. 2, Haziran 1997, 219-230. (Sınırlandırılma)
- Çelik**, Nuri/**Caniklioğlu**, Nurşen/**Canbolat**, Talat/**Özkaraca**,ERCÜMENT, İş Hukuku Dersleri, İstanbul 2021.
- Çelikbaş**, Nil Merve, Haksız Rekabette Yazılı Basının Sorumluluğu, İstanbul 2013.
- Çenberci**, Mustafa, İş Kanunu Şerhi, Ankara 1986.
- Çetiz**, Ali Baran, Türk İş Hukukunda Özel İstihdam Büroları Aracılığıyla Geçici İş İlişkisi, Ankara 2020.
- Çınar Karabağ**, Nihal, Türk Ticaret Kanunu'na Göre Haksız Rekabet ve Yaptırımları, Ankara 2019.
- Çiftcioğlu**, Cengiz Topel, Ticari Sır, Bankacılık Sırrı veya Müşteri Sırrının Açıklanması Suçu, 2017.
- Çil**, Şahin, 4857 Sayılı İş Kanunu Şerhi, C.2, Ankara, 2007.
- Çilenti Konuralp**, Ayşen, "Türk Hukukunda Üçüncü Kişi Yararına Sözleşme ve Hukuki Niteliği Konusunda Bir Değerlendirme", TBB Dergisi, Y. 2020, S. 146, 153-185.
- Dalcı Özdoğan**, Nurcihan, Müteselsil Sorumluluk (Özellikle TBK md.61 ve md.162 vd. Hükümleri Bağlamında), Ankara 2015.
- Damar**, Ceren, İş Sözleşmesinde Süre Belirlenmesi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Çankaya Üniversitesi SBE., Ankara 2018.
- Deliduman**, Seyithan/**Oruç**, Yakup, "Ticari Davalar", MÜHFHAD, 2012, C. 18, S. 2, 99-110.
- Demir**, Ender, "Asıl İşveren İle Alt İşverenin Müteselsil Sorumluluğu", Prof. Dr. Turhan Esener'e Armağan, İKÜHFD. , C. 15, S. 1 (Özel Sayı), Ocak 2016, 825-887. (Asıl İşveren)
- Demir**, Fevzi/**Demir**, Gönenç, "İş Sözleşmesinde Yer Alan Eğitim Karşılığında Çalışma Şartı", Sicil İHD, S. 17, Mart 2010, 111-122. (Eğitim Karşılığı)
- Demir**, Fevzi/**Demir**, Gönenç, "İşçinin Sadakat Borcu ve Uygulanması", Kamu-İş, Y. 2009, C. 11, S.1, 1-37. (Sadakat Borcu)
- Demirbaş**, Timur, Ceza Hukuku Genel Hükümler, Ankara 2020.
- Demircioğlu**, Murat, "İş Hukukunda Cezai Şart", Prof. Dr. Ali Güzel'e Armağan, İstanbul 2010, 159-171.

- Demirçivi Mineliler**, Zeynep, “Ticaret Unvanı ve Haksız Rekabete İlişkin Bir Yargıtay Kararının TTK ve TTK Tasarısı Hükümleri Çerçevesinde MarkKHK Hükümleri de Dikkate Alınarak İncelenmesi”, Prof. Dr. Hüseyin Ülgen’e Armağan, İstanbul 2007, 12-27.
- Deren Yıldırım**, Nevhis, “Haksız Rekabet Hukuku ile Fikri ve Sınai Mülkiyet Hukukunda Müdahalenin Men’i Davası ve Ortaya Çıkan Hukuki Sorunlar”, Ankara Barosu Uluslararası Hukuk Kurultayı- Fikri Mülkiyet ve Rekabet Hukuku, Ankara 2002, 484-509.
- Dilekli**, Burcu, Türk Ticaret Kanunu’nda Düzenlenen Haksız Rekabet Suçları, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi SBE., İstanbul 2020.
- Dinç**, Serhan, Türk Ticaret Kanununa Göre Haksız Rekabet Halleri ve Buna İlişkin Davalar, Ankara 2017.
- Doğan Yenisey**, Kübra, “Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyeliği ve İş Sözleşmesi”, İÜHFİM, C. LXXIV, S.1, 313-336. (Anonim Şirket)
- Doğan Yenisey**, Kübra, “Hizmet Sözleşmesi”, Türk Borçlar Kanunu Sempozyumu, Makaleler, Tebliğler, (Derleyen: Murat İnceoğlu), 297-333. (Hizmet Sözleşmesi)
- Doğan Yenisey**, Kübra, “Kadın-Erkek Eşitliği Bakımından Türk İş Hukukununun Avrupa Birliği Hukuku ile Olası Uyum Sorunları”, Kamu-İş İş Hukuku ve İktisat Dergisi, C. 6, S. 4, 2002, 31-72. (Kadın-Erkek Eşitliği)
- Doğan Yenisey**, Kübra, “Sözleşme ile Getirilen Yan İş Yasağı ve Geçerliliği Sorunu”, Prof. Dr. Savaş Taşkent’e Armağan, İstanbul 2019, 365-387. (Yan İş)
- Doğan Yenisey**, Kübra, İş Hukukunun Emredici Yapısı, İstanbul 2014. (Emredici Yapı)
- Doğan Yenisey**, Kübra/Öztürk, Özgür, “İşçinin Sözleşme Sonrası Ticari Sırları Saklama Yükümlülüğü”, Devrim Ulucan’a Armağan, İstanbul 2008, 399-457.
- Doğan**, İlyas, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Hukuku, İstanbul 2021. (AİHS)
- Doğan**, Sevil, İş Sözleşmesinde Bağımlılık Unsuru, Atipik İş İlişkileri Açısından Değerlendirilmesi, Ankara 2016.
- Doğan**, Sevil, İşçinin Rekabet Yasağı İş Sırrının Korunması, Ankara 2017. (Rekabet Yasağı)
- Doğanay**, İsmail, Türk Ticaret Kanunu Şerhi, İstanbul 2004.
- Domaniç**, Hayri, Ticaret Hukukunun Genel Esasları, İstanbul 1988.
- Domaniç**, Hayri/**Ulusoy**, Erol, Ticaret Hukukunun Genel Esasları, İstanbul 2007.
- Dönmez**, Kazım Yücel, İşçinin Borçları, Ankara 2000.
- Dulay**, Dilek, “İşverenin Gözetim Borcunun Kapsamına İşçinin Ahlaki Değerlerinin Korunmasının Gireceğini Öngören Bir Yargıtay Kararının Değerlendirilmesi”, Çalışma ve Toplum Dergisi, S.48, 263-274.

- Dural**, Mustafa/**Öğüz**, Tufan/**Gümüş**, Mustafa Alper, Türk Özel Hukuku, C.3, Aile Hukuku, İstanbul 2021.
- Dursun Ateş**, Sevgi, İşverenin Yönetim Hakkı, Ankara 2019.
- Dursun**, Hasan, “Ticari Sır, Banka Sırrı ile Müşteri Sırrının Açıklanması Suçlarına Genel Bir Bakış”, Kamu-İş, C. 11, S. 1/2009, 199-235. (Ticari Sır)
- Dursun**, Yonca, “İş Kanunu ve Türk Borçlar Kanunu Kapsamında İşçinin İşgörmeye ve Rekabet Etmeme Borcu”, DEÜHFD., Prof. Dr. Şeref Ertaş’a Armağan, C. 19, Özel Sayı-2017, 2409-2450. (İşgörmeye)
- Dülger**, Murat Volkan, Kişisel Verilerin Korunması Hukuku, İstanbul 2020.
- Ekin**, Ayşegül, İş ve Sosyal Güvenlik Hukukunda Mesleki Anlamda Geçici İş İlişkisi, Ankara 2020.
- Ekonomi**, Münir, İş Hukuku, C. 1, İstanbul 1976.
- Ekonomi**, Münir/**Eyrenci**, Öner, “Hizmet Akdinin Devri ile İşverenin Değişmesi”, Prof. Dr. Nuri Çelik’e Armağan, C. 2, 1199-1223.
- Elmas**, Serkan, Türk İş Hukukunda Haksız Fesih, Ankara 2018.
- Engin**, Murat, İş ve Sosyal Güvenlik Hukukunda İşveren, İstanbul 1993.
- Ercan**, Tayfun, Ticaret Kanunu Yargıtay İlke Kararları, Ankara 2014.
- Erdem**, Dilek Özge, Ticari Sır, Bankacılık Sırrı veya Müşteri Niteliğindeki Bilgi veya Belgelerin Açıklanması Suçu, Ankara 2019.
- Erdil**, Engin, Haksız Rekabet Hukuku, Ankara 2020. (2020)
- Erdil**, Engin, Haksız Rekabet Hukuku, İstanbul 2012. (2012)
- Erdoğan**, Abdullah, “Ticari Davalar”, Regesta, 2013, C. 3, S.1, 57-77. (Ticari Davalar)
- Erdoğan**, Canan, İş Hukukunda Şüphe Feshi, Ankara 2019. (Şüphe Feshi)
- Erdoğan**, İhsan/**Keskin**, Dilşat, Türk Medeni Hukuku, Başlangıç Hükümleri, Kişiler Hukuku, Ankara 2018.
- Erdoğan**, Yavuz, “Yeni Türk Ticaret Kanunu’nda Haksız Rekabet Suçu”, Fikri ve Sınai Haklar Dergisi, Vol: 8, No: 31, Kasım 2012, 421-461. (Haksız Rekabet)
- Erdönmez**, Güray, “HMK. m.57/1, c Hükmü Çerçevesinde İhtiyari Dava Arkadaşlığının Mümkün Olduğu Haller”, DEÜHFD., C. 16, Özel Sayı 2014, Prof. Dr. Hakan Pekcanitez’e Armağan, 695-755.
- Erem**, Faruk, “Ceza Hukukunda Meslek Sırrı”, AÜHFD., C.1, S.1 Y.1943, 35-72.
- Eren**, Fikret, Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Ankara 2020. (Genel Hükümler).
- Eren**, Fikret, Borçlar Hukuku Özel Hükümler, Ankara 2019. (Özel Hükümler).
- Eren**, Fikret, Sorumluluk Açısından Uygun İlliyet Bağı Teorisi, Ankara 1975. (İlliyet Bağı).
- Ergün**, Ömer, Borçlar Hukuku Özel Hükümler, Ders Notları, Ankara 2019.

- Ergün, Ömer/Çaldag,** Coşkun, Borçlar Hukuku Genel Hükümler Ders Notları, Ankara 2018.
- Eriş,** Gönen, Ticari İşletme ve Şirketler, C.2, Ankara 2013.
- Erişir,** Evrim, Geçici Hukuki Korumanın Temelleri ve İhtiyati Tedbir Türleri, 2010. (İhtiyati Tedbir)
- Erişir,** Evrim, Medeni Usûl Hukukunda Taraf Ehliyeti, İzmir, 2007. (Taraf Ehliyeti)
- Erkan,** Vehbi Umut, "6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu'na Göre Vekâlet Sözleşmesinde Vekâlet Verenin Ücret Ödeme Borcu Dışındaki Diğer Borçları", AÜHFD, Y. 2013, S. 62, C.2, 441-472.
- Erkanlı,** Betül, Tarafların İş Sözleşmesinin Yapılması Sırasındaki Hak ve Yükümlülükleri, Ankara 2015.
- Eroğlu,** Orhan, "Niyet Mektuplarının Hukuki Niteliği", Ankara Barosu Dergisi, 2014/2, 516-531. (Niyet Mektubu)
- Eroğlu,** Sevilay, "Haksız Rekabete İlişkin İhtiyati Tedbirler", İzmir Barosu Dergisi, Y.65, S.1, Ocak 2000, 39-68. (Haksız Rekabet)
- Ertan,** Emre, İş Sözleşmesinde Rekabet Yasağı Kaydı, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Galatasaray Üniversitesi SBE., Özel Hukuk Anabilim Dalı, İstanbul 2012.
- Ertas,** Kudret, Türk Hukukunda İşçinin Sadakat Borcu, Ankara 1982.
- Ertürk,** Mustafa, Arabuluculuk Sözleşmesi, Ankara 2019. (Arabuluculuk)
- Ertürk,** Şükran, "4857 Sayılı Yasadan Sonra Süreli Fesih", İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukuku Türk Milli Komitesi 30. Yıl Armağanı, Ankara 2006, 243-282. (Süreli Fesih)
- Ertürk,** Şükran, İş İlişkisinde Temel Haklar, Ankara 2002. (Temel Haklar)
- Esener,** Turhan, Borçlar Hukuku 1 (Akitlerin Kuruluşu ve Geçerliliği), Ankara 1969.
- Esener,** Turhan, İş Hukuku, Ankara 1973. (İş Hukuku)
- Esmer,** Simge, Türk Hukukunda İkale Sözleşmesi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi SBE., İstanbul 2019.
- Eulau,** Peter, Verleitung Zum Vertragsbruchund Ausnutzung Fremden Vertragsbruchs, Zürich 1976.
- Evren,** Öcal Kemal, "Çalıştırma ve Başka İş Gördürme Yasakları", Çalışma ve Toplum, 2007/4, 117-150.
- Eyrenci,** Öner, "İşe Girişte Personel Seçimi İle İlgili Hukuki Sorunlar", İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukuku Türk Milli Komitesi 15. Yıl Armağanı, İstanbul 1991, 239-262. (Hukuki Sorunlar).
- Eyrenci,** Öner, Kısmi Süreli Çalışmalar, İstanbul 1989 (Kısmi Süreli Çalışmalar).
- Fahlbeck,** Reinhold, "Employee Lovelty in Sweden", Comparative Labor Law&Policy Journal, V. 20, N. 2, 1999, 297-319.

- Franko**, Nisim, “Haksız Rekabet Sebebiyle Tespit, Men, İzale Davaları ve Tarafları”, Prof. Dr. Şükrü Postacıoğlu’na Armağan, İzmir 1997, 55-83.
- Frick**, Markus, Abwerbung von Personal und Kunden, Bern, 2000. (Abwerbung)
- Frick**, Tanja, Auswirkungen einer Bestechung auf ein Vertragsverhältnis, Zürich, 2004. (Auswirkungen)
- Gabler**, Wirtschaftslexikon, “Betriebs- und Geschäftsgeheimnis”, Springer Gabler (<https://wirtschaftslexikon.gabler.de/definition/geschaeftsgeheimnis-29645> E.T. 4.2.2021.)
- Gemalmaz**, Burak, “Çalışanların İnternet İletişiminin İşverence İzlenmesi Özel Yaşam Hakkına Aykırı mıdır? AİHM Büyük Dairenin 05 Eylül 2017 Tarihli Barbulescu Kararı”. (<https://blog.lexpera.com.tr/calisanlarin-internet-iletisiminin-isverence-izlenmesi-ozel-yasam-hakkina-aykiri-midir-aihm-buyuk-dairenin-05-eylul-2017-tarihli-barbulescu-karari/> E.T. 4.8.2020.)
- Gerek**, Nüvit, “4857 Sayılı Kanun Kapsamında İş Güvencesi”, Tühis, Kasım 2010, Şubat 2011, C. 23, S. 2-3, 1-16. (İş Güvencesi)
- Gerek**, Nüvit, “İşveren Tarafından Gerçekleştirilen Haksız Fesih-Usulsüz Fesih-Kötüniyetli Fesih”, Karatahta İş Yazıları Dergisi, 2015/2, 1-17. (Fesih)
- Goldman**, Eric, “The New ‘Defend Trade Secrets Act’ Is The Biggest IP Development In Years” (<https://www.forbes.com/sites/ericgoldman/2016/04/28/the-new-defend-trade-secrets-act-is-the-biggest-ip-development-in-years/#706124b74261> E.T. 10.8.2020.)
- Göçmen Uyarer**, Sinem, Kişisel Verilerin Korunması Kanunu ve Türk Ceza Kanunu Kapsamında Kişisel Verilerin Korunması, Ankara 2020.
- Gödekli**, Mehmet, Ceza Hukukunda Güvenlik Tedbirleri ve Muhakeme Usulü, Ankara 2020.
- Gökçe**, Sibel, Basın İş Sözleşmesine Göre Gazetecilerin Hakları ve Mesleki Sorunları, Ankara 2010.
- Göksoy**, Yaşar Can, “Yeni Alman Haksız Rekabet Kanunu ve Haksız Rekabet Alanında Getirdiği Yenilikler”, DEÜHFD., Y. 2007, C. 9, S. 2, 143-174.
- Göktaş**, Seracettin, “Asıl İşverenin İş Güvencesi Yönünden Sorumluluğu”, Sicil İHD., S. 27, Eylül 2012, 56-67. (Asıl İşverenin Sorumluluğu).
- Göktaş**, Seracettin, Türk Hukukunda Haksız Fesih, Ankara 2020. (Haksız Fesih).
- Göktaş**, Seracettin/Çil, Şahin, Açıklamalı-İçtihatlı Basın İş Kanunu İlgili Mevzuat, Ankara 2003.
- Gökyayla**, Emre, “Eser Sözleşmesinde Müteahhidin Sadakat ve Özen Borcu”, Prof. Dr. Kemal Oğuzman’a Armağan, Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergi, 785-805.
- Göle**, Celal, Ticaret Hukuku Açısından Aldatıcı Reklamlara Karşı Tüketicinin Korunması, Ankara 1983.

- Gözlügöl**, Sadi Vakkas, Avrupa İnsan Hakları Hukuku, İstanbul 2014.
- Gözübüyük**, Şeref/**Gölcüklü**, Feyyaz/**Saygılı**, Abdurrahman, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Uygulaması, Ankara 2019.
- Güler**, Ahmet Alper, Vekilin Vekâlet Sözleşmesinden Kaynaklı Özen ve Sadakat Borcu, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Aydın Üniversitesi, SBE., İstanbul 2019. (Vekil)
- Güler**, Mikdat, “*Belirli Süreli İş Sözleşmesi*”, Legal İHSGHD., 2005/5, C. 2, 28-82. (Belirli)
- Güler**, Şeref, Müteselsil Sorumluluk İlkesinin İş Kanunu’ndaki Uygulaması, Ankara 2021. (Müteselsil Sorumluluk)
- Günay**, Cevdet İlhan, Cezai Şart, Ankara 2002. (Cezai Şart)
- Günay**, Cevdet İlhan, İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukuku Dersleri, Ankara 2020. (İş Hukuku)
- Günay**, Cevdet İlhan, İş Kanunu Şerhi, C. 1, Ankara 2015. (C.1)
- Günay**, Cevdet İlhan, İş Kanunu Şerhi, C. 2, Ankara 2015. (C. 2)
- Günay**, Erhan, Usul Hukukunda Islah, Ankara 2021. (Islah)
- Gündem**, Murat, Türk Ticaret Kanunu’nda Düzenlenen Haksız Rekabet Suçları, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Zirve Üniversitesi SBE., Gaziantep 2014.
- Gündüz**, Fehmi, “*Hizmet Akitlerinde Cezai Şart*”, İstanbul Barosu Dergisi, C. 88, S. 3, Mayıs 2014, 134-153.
- Güner**, Semih, “*Sır Saklama Yükümlülüğü*”, Ankara Barosu Dergisi, 2000/3, 43-52.
- Güneş**, İlhami, Uygulamada Fikri ve Sınai Mülkiyet Hakları ve Haksız Rekabet Davaları, İstanbul 2020. (Haksız Rekabet Davaları)
- Güneş**, İlhami, Uygulamada Marka, Haksız Rekabet ve Telif Suçları, Ankara 2017. (Haksız Rekabet Suçları)
- Gürbüz Usluel**, Aslı Elif, Türk Özel Hukukunda Özellikle Anonim Şirketlerde Ticari Sırrın Korunması, İstanbul 2009.
- Gürpınar**, Damla, Sözleşme Dışı Yanlış Tavsiyede Bulunma, Öğüt veya Bilgi Vermeden Doğan Hukuki Sorumluluk, İzmir 2006.
- Gürzumar**, Osman Berat, Franchise Sözleşmeleri, İstanbul 1995.
- Güven**, Şirin, “*6102 Sayılı TTK.’nun Haksız Rekabete Dair Düzenlemelerinin Amacı ve Koruduğu Menfaatler Çerçevesinde Dürüst ve Bozulmamış Rekabet Kavramı*”, MÜHFHAD, Özel Sayı, C.18, S. 2, 2012, 175-188. (Bozulmamış Rekabet).
- Güven**, Şirin, Haksız Rekabet Hukukunun Amacı ve Koruduğu Menfaatler, Ankara 2012. (Haksız Rekabet)
- Güzel**, Ali, “*Bireysel İş İlişkisinin Kurulması, Hükümleri ve İşin Düzenlenmesi Açısından Yargıtay’ın 2005 Yılı Kararlarının Değerlendirilmesi*”, Yargıtay’ın İş Hukukuna İlişkin Kararlarının Değerlendirilmesi, Ankara 2007, 9-71. (Değerlendirme-2005)

- Güzel, Ali**, “*Ekonomik ve Teknolojik Gelişmelerin Işığında Hizmet Sözleşmesinin “Intuitus Personae” Niteliği Üzerine Yeniden Düşünmek*”, Halit Kemal Elbir’e Armağan, İstanbul 1996, 167-195. (Intuitus Personae)
- Güzel, Ali**, “*Fabrika’dan İnternet’e İşçi Kavramı ve Özellikle Hizmet Sözleşmesinin Bağımlılık Unsuru Üzerine Bir Deneme*”, Prof. Dr. Kemal Oğuzman’a Armağan, Ankara 1997, 83-126. (Fabrikadan İnternete)
- Güzel, Ali**, “*İş İlişkisinin Sona Ermesi ve Kıdem Tazminatı Açısından Yargıtay’ın 2010 Yılı Kararlarının Değerlendirilmesi*”, Yargıtay’ın İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukuku Kararlarının Değerlendirilmesi, Ankara 2012, 131-284. (Değerlendirme-2010)
- Güzel, Ali**, “*İş Yargılamasında Yeni Bir Sistem: Zorunlu Arabuluculuk (Eleştirel Yaklaşım- I)*”, Prof. Dr. Savaş Taşkent’e Armağan, İstanbul, 2019, 11-90. (Eleştirel Yaklaşım)
- Güzel, Ali**, “*İş Yasasına Göre Alt İşveren Kavramı ve Asıl İşveren-Alt İşveren İlişkisinin Sınırları*”, Çalışma ve Toplum, Y. 2004, C.1, S.1, 31-65. (Alt İşveren)
- Güzel, Ali**, İşverenin Değişmesi - İşyerinin Devri ve Hizmet Akitlerine Etkisi, İstanbul 1987. (İşverenin Değişmesi)
- Güzel, Ali/Ugan Çatalkaya, Deniz**, “*İşyerinin veya Bir Bölümünün Devrinin Toplu İş Sözleşmesine Etkisi*”, DEÜHFD., C. 15, Özel Sayı 2013, 2014, 147-199.
- Hafızoğlu, Sıla**, “*Haklı Nedenle Fesih Bakımından Suç ve Suçu Bildirme Yükümlülüğü*” DEÜHFD., C. 23, S. 1, 2021, 679-749.
- Hakımoğlu, Merve**, “*Finansal Bilgilerin Mahremiyetinin Bir Sonucu Olarak Bankaların Müşterilerine Ait Sırları Saklama Yükümlülüğü*”, Terazi, C. 11, S. 117, Mayıs 2016, 73-78.
- Hamler, Nathan**, “*The Impending Merger of the Inevitable Disclosure Doctrine and Negative Trade Secrets: Is Trade Secrets Law Headed in the Right Direction?*”, https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=225041 E.T. 18.12.2021.
- Has, Hüsniye**, Seçilmiş Bazı Malların, İş Ürünlerinin veya Faaliyetlerin Tedarik Fiyatının Altında Satışa Sunulmasının Reklamlarda Vurgulanmasıyla Oluşan Haksız Rekabet Hali, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi SBE., İzmir 2019.
- Horoz, Gülay**, Çocuk ve Genç İşçilerin Korunması, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Başkent Üniversitesi SBE., Ankara 2020.
- Hozar, Nağme**, “*İşverenin Çalışma Belgesi Düzenleme Yükümlülüğü*”, Sicil İş Hukuku Dergisi, S.15, Eylül 2009, 249-259.
- İmregün, Oğuz**, Kara Ticaret Hukuku Dersleri, İstanbul 2005. (Ticaret Hukuku)
- İnan, Ali Naim**, Çocuk Hukuku, İstanbul 1968.
- İnce Tunçer, Asuman**, Yalan Tanıklık Suçu, Ankara 2020.

- İtişgen, Rezzan**, “Türk Ticaret Kanunu’nda Düzenlenen Kötüleme Suçu”, Terazi, C. 11, S. 121, Eylül 2016, 23-35.
- Jung, Peter/Spitz, Philippe**, Bundesgesetzgegen den unlauteren Wettbewerb (UWG), 2010.
- Junker, Abbo**, Grundkurs Arbeitsrecht, München 2001.
- Kaboğlu, İbrahim**, Özgürlükler Hukuku, İstanbul 1993.
- Kale, Serdar**, Haksız Rekabet Hukukunda Eski Hale Getirme Davası, İstanbul 2004.
- Kandırılıoğlu, Pınar Çağla**, Türk Hukukunda Bankaların Sır Saklama Yükümlülüğü, İstanbul 2011.
- Kaneti, Selim**, Haksız Fiilde Hukuka Aykırılık Unsuru, İstanbul 2007.
- Kapancı, Berk**, Ahlaka Aykırı Bir Fiille Kasten Verilen Zararın Tazmini (TBK 49/II), İstanbul 2016. (Zararın Tazmini)
- Kapancı, Berk**, Birlikte Borçlulukta Borçlular Arası İlişkiler, İstanbul 2014. (Birlikte Borçluluk)
- Kaplan, Ahmet Emre**, Bağlı Tacir Yardımcılarının Rekabet Yasağı, İstanbul 2017. (Tacir Yardımcıları)
- Kaplan, Emine Tuncay**, “Bildirim Sürelerinin Sözleşmelerle Artırılmasının Üst Sınırı Sorunu”, Sicil İş Hukuku Dergisi, S. 9, Mart 2008, 10-13. (Bildirim Süreleri)
- Kaplan, Emine Tuncay**, “İş Hukukunda Kişilik Haklarının Özellikle Bilgisayarda Toplanan Bilgilere Karşı Korunması”, AÜSBFD., 1997, C. 52, S. 1, 367-386. (Kişilik Hakları)
- Kaplan, Emine Tuncay**, İşverenin Fesih Hakkının Sınırları, Hükümleri ve Sonuçları, Ankara 1987. (Fesih Hakkı)
- Kaplan, İbrahim**, “Banka Gizliliği – Bankanın Sır Saklama Borcu”, BATİDER, C.XV, S.4, 3-22. (Banka Gizliliği)
- Kar, Bektaş**, “İş Yargılamasına Hakim Olan İlkeler”, DEÜHFD., İzmir 2013, S. 15 (özel sayı), 869-882. (İş Yargılaması)
- Kar, Bektaş**, İş Yargılaması Usulü 7036 Sayılı İş Mahkemeleri Kanunu (Arabuluculuk) 6100 sayılı HMK Hükümlerine ve Emsal Yargıtay İçtihatlarına Göre, Ankara 2018. (Arabuluculuk)
- Kara Kılıçarslan, Seda**, Adam Çalıştırmanın Sorumluluğu, Ankara 2017.
- Kara, Ece Güneş**, 4857 Sayılı İş Kanunu’na Göre Çocuk İşçi Kavramı ve Çocukların Korunması, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi SBE., İstanbul 2019.
- Karaç, Serkan Taylan**, Türk İş Hukukunda İkale (Bozma) Sözleşmeleri, İstanbul 2020.

- Karadeniz**, Özcan, Roma'da İş İlişkileri, Ankara 1976.
- Karagöz**, Veli, "Rekabet Yasağı Sözleşmesinde Cezai Şart (Karar İncelemesi)", EÜHFHD, C. XIII S. 1-2, Erzincan 2009, 193-216. (Karar İncelemesi)
- Karagöz**, Veli, İş Sözleşmesinde Cezai Şart, Ankara 2006. (Cezai Şart)
- Karakurt Eren**, Ahu, Türk Ceza Kanunu'nda Rüşvet Suçu, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi SBE., İzmir 2016.
- Karakurt**, Barış, İş Sözleşmesinin Fesih Hakkının Sınırlandırılması, Ankara 2020.
- Karaman Odabaşı**, Fatma, Uygulamada Fikri Mülkiyet Haklarının Haksız Rekabete Konu Olması, Ankara 2015.
- Karasu**, Rauf/Suluk, Cahit/Nal, Temel, Fikri Mülkiyet Hukuku, İstanbul 2020.
- Karayalçın**, Yaşar, Ticaret Hukuku, Ankara 1968.
- Kavak**, Yalçın, Medeni Hukukta Dürüstlük Kuralı ve İyiniyetin Korunması, İstanbul 2019.
- Kaya**, Arslan, "Ticaret Hukukunda "Ticari Sır" ve 4982 Sayılı Kanun Kapsamında Bilgi Edinme Hakkı", Makalelerim I, İstanbul 2012, 127-142.
- Kayar**, İsmail, Ticari İşletme Hukuku, Ankara, 2015.
- Kayasoylu**, Damla, Haksız Rekabet Hükümlerine Göre Üretim ve İş Surlarının Korunması, Ankara 2020.
- Kayıhan**, Şaban/Ünlütepe, Mustafa, "Vekâlet Sözleşmesinin Kendine Özgü Sona Erme Sebepleri", FSM İlmî Araştırmalar İnsan ve Toplum Bilimleri Dergisi, S. 3, Y. 2014/ Bahar, 171-212.
- Kayırgan**, Hasan, "İş Hukukunda Sadakat Borcunun Genel Bir Değerlendirmesi", Prof. Dr. Ali Rıza Okur'a Armağan, 459-478.
- Kayış**, Bengül, Haksız Rekabetten Doğan Kanunlar İhtilafı, Ankara 2012.
- Kendigelen**, Abuzer, Hukuki Mütalaalar, C. 4, İstanbul, 2006.
- Keser**, Hakan, "6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu'na Göre Rekabet Yasağı", Sicil İş Hukuku Dergisi, Aralık 2011, Y. 6, S. 24, 88-105. (Rekabet Yasağı)
- Keser**, Hakan, "İşçi Davranışları Kapsamında İş Sözleşmesinin Özel Hayat, Aile Hayatı ve Cinsel Yönelimler Sebebi ile İşverence Feshedilmesi", Sicil İş Hukuku Dergisi, Y. 2017, S. 37, 9-32. (İşçi Davranışları).
- Keser**, Hakan, İş Sözleşmesinin Bildirimli Feshinde Geçerli Sebep, Ankara 2010. (Geçerli Sebep).
- Kılıç**, Çiğdem, İş Hukukunda Rekabet Yasağı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, SBE., İstanbul 2019.
- Kılıçoğlu Yılmaz**, Kumru, "Tam Üçüncü Kişi Yararına Sözleşme", MÜHFHAD., Y. 2016, C. 22, S. 3, Prof. Dr. Cevdet Yavuz'a Armağan, C. 2, 1759-1771.

- Kılıçoğlu**, Ahmet, Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Ankara 2020. (Genel Hükümler)
- Kılıçoğlu**, Ahmet, Borçlar Hukuku Özel Hükümler, Ankara 2020.
- Kılıçoğlu**, Ahmet, Borçlar Hukuku Özel Hükümler, Ankara 2020. (Özel Hükümler)
- Kılıçoğlu**, Mustafa/**Kılıçoğlu** Ada, İlayda, Şerhli İş Kanunu Yorumu ve Yargıtay Uygulaması, İstanbul 2016.
- Kılıçoğlu**, Mustafa/**Şenocak**, Kemal, İş Kanunu Şerhi, C. 2, İstanbul 2008.
- Kırca**, Çiğdem, “Müteselsil Sorumlulukta Borçlar Kanunu Tasarısı ile Getirilen Değişiklikler”, Prof. Dr. Fikret Eren’e Armağan, Ankara, 2006, 641-679. (Müteselsil Sorumluluk)
- Kırca**, Çiğdem, Bilgi Vermeden Dolayı Üçüncü Kişiye Karşı Sorumluluk, Ankara 2004. (Bilgi Verme)
- Kırca**, İsmail/ **Şehirli Çelik**, Feyzan Hayal/**Manavgat** Çağlar, Anonim Şirketler Hukuku C. 1, Ankara 2013.
- Kızıloğlu**, Hakkı, “Toplu İş Sözleşmesinde Fahiş Şekilde Belirlenen İhbar Önellere Hakim Müdahalesi Gerekliği (Yargıtay. 9.HD. 21.03.2006, 2006/111 E., 2006/7054 K. Karar İncelemesi)”, Sicil İHD, Y. 2, S. 7, Eylül 2007, 77-81.
- Kiraz**, Taylan Özgür, “Belirsiz Alacak Davası”, TMSF Bilimsel Yayın Organı Çatı Dergisi, 2012/30, 16-19.
- Koca**, Mahmut/**Üzülmez**, İlhan, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, Ankara 2020.
- Kocabaş**, Köksal, Türk Özel Hukukunda Cezai Şart, Ankara, 2003.
- Kocabaş**, Gediz, “Üçüncü Kişi Yararına Sözleşmede Yararlananın Edimi Ret Hakkı”, MÜHFHAD., Y. 2016, C. 22, S. 3, Prof. Dr. Cevdet Yavuz’a Armağan, C. 2, 1797-1822.
- Kocabıyık**, Selçuk, “Doğruluk ve Bağlılığa Uymayan Davranışı Nedeni ile İş Sözleşmesinin Haklı Nedenle Feshi”, MESS Sicil İHD., Haziran 2012, S. 26, 195-201.
- Koç**, Sedef, “Borçlar Kanunu Tasarısının Hizmet Sözleşmesi ile İlgili Yeni Düzenlemeleri”, Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Prof. Dr. Erden Kuntalp’e Armağan, 1, 2004/1, 585-604.
- Koçak Gündüz**, Şirin, Haksız Rekabette Hukuk Davaları, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Akdeniz Üniversitesi SBE., Antalya 2019.
- Konuralp**, Cengiz Serhat, “6100 Sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu’na göre İhtiyati Tedbirler”, İÜHFMD., Y. 2013, C.LXXI, S. 2, 225-274. (İhtiyati Tedbirler)
- Konuralp**, Orhan Emre, “Hukuk Muhakemeleri Kanunu’na Göre Ortak Yetkili Mahkeme ile Münhasır Yetki Sözleşmesiyle Belirlenen Mahkemenin Yetkisinin Niteliği”, TBB Dergisi 2019 (142), 211-230. (Yetkili Mahkeme)
- Korucuoğlu Doğan**, Özlem, Ticari Vekillik Kurumu, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi SBE., Ankara 2017.

- Kovancı, Nuray**, “Türk İş Hukukunda Rekabet Yasağı Sözleşmesi”, TAAD., Y. 8, S. 31, Temmuz 2017, 769-800.
- Köhler, Helmut/Bornkamm, Joachim**, Gesetzgegen den unlauteren Wettbewerb, München, 2014.
- Kökbudak, Cihan Nebi**, Ticari Uyuşmazlıkların Arabuluculuk Yöntemi ile Çözülmesi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, KTO Karatay Üniversitesi SBE., Konya 2019.
- Köme Akpulat, Ayşe**, “Gazetecinin Başka İşte Çalışma Serbestisi ve Sınırları: Basın İş Kanunu’nun 13. maddesi Kapsamında Bir İnceleme”, İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, S. 10/1, 2019, 224-236. (Gazeteci)
- Köme Akpulat, Ayşe**, İş Mahkemelerinde Yargılamanın Özellikleri, İstanbul 2018. (İş Mahkemeleri)
- Kurt Konca, Nesibe**, “Yeni Türk Ticaret Kanunu’na Göre Asliye Ticaret Mahkemeleri”, TAAD, Y. 4, S. 15, 2013, 79-126.
- Kurt, Resul**, “İş Yargısında “Arabuluculuk””, TBB Dergisi, 2018, S. 185, 405-444. (Arabuluculuk)
- Kurt, Selin**, Ticari Sır, Bankacılık Sırrı veya Müşteri Sırrı Niteliğindeki Bilgi veya Belgelerin Açıklanması Suçu, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Galatasaray Üniversitesi SBE., İstanbul 2019. (Ticari Sır)
- Kuru, Baki**, “Dava Şartları”, Ord. Prof. Sabri Şakir Ansay’ın Hatırasına Armağan, Ajans-Türk Matbaası, Ankara 1964, 109-147. (Dava Şartları)
- Kuru, Baki**, Hukuk Muhakemeleri Usulü, İstanbul 2001. (Hukuk Muhakemeleri)
- Kutbay, Nurgül**, İş Sözleşmesinin Devri, İstanbul 2019.
- Küçüktaşdemir, Özgür**, Ekonomik Suçlar Bağlamında Türk Ticaret Kanununda Düzenlenen Suçlar ve Cezalar, Ankara 2018.
- Laçiner, Vedat**, “Yeni İş Arama İzni Hakkı”, Yönetim Bilimleri Dergisi C. 10, S. 19, 2012, 135-175.
- Langsmack, Hans**, “Ceza Hukuku Açısından Hekimin Sır Saklama Yükümü” (Çeviren: Erdener Yurtcan) (<https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/96698> E.T. 11.8.2020).
- Looschelders, Dirk/Makowsky, Mark** (Çeviren: Kerem Öz), “Borç İlişkisinin Nispiliği ve Üçüncü Kişinin Hukuki Durumu”, Hukuk Köprüsü, Y. 2013, S.4, 223-240.
- Macoevi, Monica**, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 10. Maddesinin Uygulanmasına İlişkin Kılavuz, Türkiye Barolar Birliği İnsan Hakları El Kitapları No.2.
- Manav, Eda**, “İş Hukukunda Rekabet Yasağı Sözleşmesinin Geçerlilik Koşulları”, TBB Dergisi, S. 87, 2010, 322-364. (Rekabet Yasağı)

- Manav**, Eda, “İş İlişkisinde İşçinin Kişisel Verilerinin Korunması”, GÜHFD., Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi C. XIX, Y. 2015, S. 2, 95-136. (Kişisel Veri)
- Manav**, Eda, “İş Kanunu m. 23 Anlamında Yeni İşverenin Sorumluluğu”, Prof. Dr. Turgut Akıntürk’e Armağan, İstanbul 2008, 717-734. (Yeni İşveren),
- Manav**, Eda, “İşçinin Rekabet Etmeme Borcu”, TAAD., Y. 2011, C. 2, S. 4, 101-134. (Rekabet Etmeme).
- Manav**, Eda, Geçersiz Fesih ve Geçersiz Feshin Hüküm ve Sonuçları, Ankara 2009. (Fesih)
- Manop**, Burcu, “Türk Ticaret Kanunu (TTK) ve TTK Tasarısı Açısından Haksız Rekabet Hükümlerine Bir Bakış”, Süleyman Demirel Üniversitesi İİBF Dergisi, C. XII, S. 3, 2007, 327-342.
- Martin**, Alfred, “Enticement of Employees”, The Business Lawyer, V. 28, Nr. 4, July 1973, 1341-1359.
- Memiş**, Abdullah Berat, Ticari Uyuşmazlıklarda Zorunlu Arabuluculuk Usulü, Ankara 2020.
- Mimaroglu**, Sait Kemal, Anonim Şirketlerde İdare Meclisi Azalarının Hukuki Me’suliyeti, Ankara, 1967. (Anonim Şirket)
- Mimaroglu**, Sait Kemal, Ticaret Hukuku-İşletme Hukuku, C. 1, Ankara 1978. (C. 1).
- Mollamahmutoglu**, Hamdi/Astarlı, Muhittin/Baysal, Ulaş, İş Hukuku Ders Kitabı, Ankara 2020. (Ders Kitabı)
- Mollamahmutoglu**, Hamdi/Astarlı, Muhittin/Baysal, Ulaş, İş Hukuku, Ankara 2014. (İş Hukuku)
- Mollamahmutuoğlu**, Hamdi, Hizmet Sözleşmesi, Ankara 1995.
- Musluoğlu**, Lütfi, “İşçinin İş Akdini Haksız Feshi ve Yeni İşverenin Sorumluluğu”, İş Hukuku Dergisi, C.1, S. 7, Temmuz 1969, 609-618.
- Mutlay**, Faruk/İşık, Melih, “7036 Sayılı İş Mahkemeleri Kanunu Uyarınca Görev”, AÜHFD., 68 (3) 2019, 565-634.
- Mülayim**, Baki Oğuz, “İş Sözleşmesine Disiplin Kurulu Kararı ile Son Verilmesi”, TAAD., Y. 12, S. 46, Nisan 2021, 327-354.
- Narbay**, Şafak/Kanyılmaz, Sevgi/Eminoğlu, Cafer/Gürbüz Usluel, Aslı Elif/Boyacıoğlu, Cumhuriyet/Sapmaz, Hülya (Editör: Akipek Öcal, Şebnem), Ticaret Hukukunda Uzman Arabuluculuk, Ankara 2020.
- Narmanlıoğlu**, Ünal, “İş Güvencesi Hükümleri Çerçevesinde Açılacak Davanın Konusu ve Davayı Tamamen veya Kısmen Konusuz Bırakan Olgular”, Prof. Dr. Sarper Süzek’e Armağan, C.I, İstanbul, 2011, 623-655. (İş Güvencesi)
- Narmanlıoğlu**, Ünal, İş Hukuku Ferdi İş İlişkileri, İstanbul 2014. (İş Hukuku)

- Noğay**, Muhammed, Yeni İşverenin Sorumluluğu, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi SBE., İstanbul 2019.
- Nomer Ertan**, Haksız Rekabet Hukuku, İstanbul 2016.
- Nomer**, Füsun, Anonim Ortaklıkta Pay Sahibinin Sadakat Yükümlülüğü, İstanbul 1999. (Anonim Ortaklık)
- Nomer**, Haluk Nami, Haksız Fiil Sorumluluğunda Maddi Tazminatın Belirlenmesi, İstanbul 1996. (Haksız Fiil)
- Odaman**, Serkan, “İşçinin İşe Başvuru Esnasında İşvereni Yanıltması ve Hukuki Sonuçları”, *Tekstil İşveren*, Ekim 2002, S. 274, 40-43. (İşvereni Yanıltma)
- Odaman**, Serkan, “Yeni Düzenlemeler Çerçevesinde Türk İş Hukukunda, Ödünç İş İlişkisi Uygulaması”, *Sicil İş Hukuku Dergisi*, 2016/36, 41-61. (Yeni Düzenlemeler).
- Odaman**, Serkan, İşverenin Hizmet Sözleşmesini Ahlak ve İyiniyet Kuralları ve Benzerlerine Aykırılık Sebebiyle Fesih Hakkı, Ankara 2003 (Fesih Hakkı).
- Odaman**, Serkan, Türk ve Fransız İş Hukukunda Ödünç İş İlişkisi, İstanbul 2007. (Türk ve Fransız)
- Odman Boztosun**, Ayşe, “Tek Yanlı Davranışlara Nasıl Yaklaşalım?” *Rekabet Dergisi*, 2010, 11 (3), 131-176.
- Oğuz**, Habip, “Sorumluluk Hukukunda Kusur”, *TAAD*, Y. 7, S. 28, Ekim 2016, 273-286.
- Oğuz**, Özgür/**Doğan**, Özge, “Türk İş Mahkemelerinde Yargılama Usulü”, *TBB Dergisi*, 2016, (127), 299-316.
- Oğuzman**, Kemal, Türk Borçlar Kanunu ve İş Mevzuatına Göre Hizmet Akdinin Feshi, İstanbul 1955.
- Oğuzman**, Kemal/**Barlas** Nami, Medeni Hukuk, Giriş Kaynaklar Temel Kavramlar, İstanbul 2019.
- Oğuzman**, Kemal/**Öz** Turgut, Borçlar Hukuku Genel Hükümler, C.1, İstanbul 2019.
- Okur**, Ali Rıza, “İş Sözleşmesinin İşçi Tarafından Süreli Fesih Yoluyla Sona Erdirilmesi -Yargıtay 9. HD'nin 11.3.2008 tarihli, E.2007/36130, K.2008/4519 Sayılı Kararının İncelenmesi-” *Sicil İHD.*, S. 12, Aralık 2008, 106-111. (Karar İncelemesi)
- Okur**, Sinan, Borçlar Hukuku, Pratik Çalışma, Çözüm Metodu ve Örnek Çözümler, Ankara 2020. (Borçlar Hukuku)
- Olgaç**, Senai, Türk Borçlar Kanunu Şerhi, C. 3, Ankara 1977.
- Ortan**, Ali Necip, “*Knov-Hov ve Hukuken Korunması Sorunu*”, Ankara Barosu Dergisi, 1980/4, 467-485.
- Oruç**, Murat, Haksız Rekabette Maddi Tazminat Davası, İstanbul 2009.
- Ozanemre Yayla**, Tolunay, Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Ankara 2021.
- Öktemer**, Semih, “*Ticari Dava*”, *AD*, S. 1-6, Y. 1975, 306-312.

- Örs**, Halil Fahri, *Türk Hususi Hukukunda Haksız Rekabet -Hukuki Mahiyeti ve Rekabet Hakkının Himayesi*, Ankara 1958.
- Özbalçık**, Ozan Can, TTK Md. 62/I-b, c, d Kapsamında Haksız Rekabet Suçları, Ankara 2019.
- Özbek**, Veli Özer/**Doğan**, Koray/**Bacaksız**, Pınar, *Türk Ceza Hukuku, Genel Hükümler*, Ankara 2020.
- Özdamar**, Mehmet/**Ermenek**, İbrahim, “*Haksız Rekabet Davaları ve Korunan Menfaat*”, FMR, C.7, S. 3, Ankara 2007, 43-71.
- Özdemir**, Erdem, *Teoride ve Uygulamada İş Hukuku-Borçlar Hukuku İlişkisi Yeni Sözleşme Türleri*, TİSK Çalışma Hayatı Açısından Yeni Borçlar Kanunu ve Ticaret Kanunu Semineri, 2012, 167-182 . (Yeni Sözleşme Türleri)
- Özdemir**, Erdem, “*6098 Sayılı Borçlar Kanunu’nun İş Sözleşmesinin Sona Ermesine İlişkin Hükümlerine Eleştirel Bir Bakış*”, Sicil İHD., Y. 6, S. 24, Aralık 2011, 107-114. (Sona Erme).
- Özdemir**, Erdem, “*İş Hukukunda Disiplin Cezaları*”, Prof. Dr. Nuri Çelik’e Armağan C. II, İstanbul 2001, 1255-1280. (Disiplin Cezaları)
- Özdemir**, Erdem, “*İş Hukukunda Eğitim Karşılığı Öngörülen Cezai Şart*”, Çalışma ve Toplum, 2005/1, 143-156. (Cezai Şart).
- Özdemir**, Erdem, “*İş Hukukunda Mutlak Emredici Hükümlerin Yeri*”, AÜHFD., S. 54, C. 3, 2005, 95-120. (Mutlak Emredici)
- Özdemir**, Hayrunnisa, “*Çocuk Mallarının Yönetimi, Kullanılması, Harcanması ve Korunması*”, GÜHFD, C. XVII, Temmuz 2013, S. 1, 81-105. (Çocuk)
- Özdemir**, Hayrunnisa, *Borçlar Özel Hukuku Pratik Çalışmaları*, Ankara 2021. (Borçlar Özel)
- Özdemir**, Necdet, “*Türk Hukukunda Haksız Yarışma (Rekabet)*”, Ankara İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi Dergisi, C.1, S.2, 1-19. (Haksız Rekabet)
- Özekes**, Muhammet, “*Fikir ve Sanat Eserleri Hukukunda İhtiyati Tedbir*”, DÜHFD., C. IV, S. 2, 2002, 89-138. (İhtiyati Tedbir)
- Özekes**, Muhammet, “*Uyuşmazlık Çözüm Yolları İçinde Arabuluculuk ve Bir Düzenleme Önerisi*”, HPD, 2006, S.7, 40-45. (Arabuluculuk)
- Özel**, Çağlar, “*Sözleşme Dışı Sorumlulukta Yansıma Zarar ve Giderimine İlişkin Bazı Düşünceler*”, AÜHFD., Y. 2001, C. 50, S. 4, 81-106.
- Özer Deniz**, Miray, “*İşçilerin Özel Nitelikli Kişisel Verilerinin Korunması ve Bundan Doğan Sorumluluk*”, TAAD., Y. 12, S. 45, Ocak 2021, 355-378.
- Özgenç**, İzzet, *Türk Ceza Hukuku, Genel Hükümler*, Ankara 2020.
- Özkaraca**, Ercüment, “*İşyerini Devralan İşverenin İş Sözleşmeleri Devirden Önce Sona Eren İşçilerin Alacaklarından Sorumlu Olup Olmadığı*”, Prof. Dr. Ali Güzel’e Armağan, C. 1, İstanbul 2010, 599-623. (İşyerini Devralan)

- Özkaraca**, Ercüment, İşyeri Devrinin İş Sözleşmelerine Etkisi ve İşverenlerin Hukuki Sorumluluğu, İstanbul 2008. (İşyeri Devri)
- Özkaya**, Eraslan, Özel Hukukumuzda Zamanaşımı ve Hak Düşürücü Süreler, İstanbul 2016.
- Özsunay**, Medeni Hukuka Giriş, İstanbul 1978.
- Özyörük**, Hasan Ali, İ kale Sözleşmesi, Ankara 2017.
- Paksoy**, Meliha Sermin, Sözleşmeyi İhlale Yöneltilme, İstanbul 2018.
- Pedrazzini**, Mario, Unlauterer Wettbewerb UWG, Bern, 2002.
- Pedrazzini**, Mario/**Pedrazzini**, Federico, Unlauterer Wettbewerb UWG, Bern, 2002.
- Pek**, Mercan, Eser Sözleşmesinde Yüklenicinin Borca Aykırılığı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi SBE, Ankara 2020.
- Pekcanitez**, Hakan, “Belirsiz Alacak Davasının İş Hukukunda Uygulanması”, DEÜHFD, C. 15, Özel Sayı, 2013, 933-968. (İş Hukukunda Uygulanması)
- Pekcanitez**, Hakan, Belirsiz Alacak Davası, İstanbul, 2011. (Belirsiz)
- Pekcanitez**, Hakan, Pekcanitez Medeni Usûl Hukuku, C. 2, İstanbul 2017. (Usul)
- Pekcanitez**, Hakan/**Atalay**, Oğuz/**Özekes**, Muhammet, Medeni Usul Hukuku, İstanbul 2019.
- Pekdiñçer**, Remzi Tamer, Haksız Rekabet Hukukunda Dürüstlük Kuralına Aykırı Reklamlar ve Satış Yöntemleri, Ankara 2020.
- Pekdiñçer**, Remzi Tamer/ **Yıldız**, Ozan Ali, Türk Haksız Rekabet Hukuku Mevzuatı, Ankara 2019.
- Pekhamarat Saraç**, Haksız Rekabet Halleri ve Sonuçları, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Akdeniz Üniversitesi SBE, Antalya 2018.
- Pınar**, Hamdi, “Rekabet Hukuku ile Haksız Rekabet Hukuku İlişkisi”, Rekabet Dergisi, 2014, 15(2), 59-87. (Rekabet Hukuku)
- Pınar**, Hamdi, “Reklam ve Satış Yöntemlerine İlişkin Haksız Rekabet Halleri”, Marmara Üniversitesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, Y. 2012, S. 2, 129-156. (Reklam)
- Polat Üzümcü**, Tülay, “İş Esnekliği ve İşletme Rekabetçiliği İlişkisi: Turizm İşletmelerinde Bir Uygulama”, Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Aralık 2013, C. 15, S. 2, 247-264.
- Poroy**, Reha/**Yasaman**, Hamdi, Ticari İşletme Hukuku, İstanbul 2019.
- Poyraz**, Zeynelabidin, İş Şartlarına Uymamak Suretiyle Haksız Rekabet Hali, İstanbul 2011.
- Reisoğlu**, Seza, Hizmet Akti Mahiyeti- Unsurları-Hükümleri, Ankara 1968.
- Remzi**, Mehmet/**Aydın**, Sezer, Borçlar Hukuku, Özel Hükümler, Ankara 2019.
- Reyhani Yüksel**, Sera, “Tahkim Tarafları ve Hakem Arasında Yapılan Hakemlik Sözleşmesinin Maddi Hukuk Açısından Değerlendirilmesi”, MÜHFHAD, 22 (3), 2435-2451.

- Sağır**, Alihan, Eser Sözleşmesinde Yüklenicinin Borcunu İfa Etmemesi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi SBE, Ankara 2017.
- Salihpaşaoğlu**, Yaşar, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi ve Yargılamada Kullandığı Yöntem, İlke ve Usuller, İstanbul 2021.
- Sanlı**, Kerem Cem, “*Borca Aykırı Davranış Ekonomik Açıdan Etkin Olabilir mi?: Türk Hukuku Açısından Bir Değerlendirme*”, BATİDER, S. 3, 2014, 95-173.
- Sarıhasan Arkun**, Büşra, İş Hukukunda İşçinin Sır Saklama Yükümlülüğü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Bilgi Üniversitesi SBE., İstanbul 2010.
- Sarıkaya**, Sinan, “*İşçinin Rekabet Yasağı Sözleşmesinden Kaynaklı Uyuşmazlıklarda Görevli Mahkeme Sorunu*”, Legal Hukuk Dergisi, C. 15, S. 171, 2017, 1121-1145. (Rekabet Yasağı)
- Sarıkaya**, Sinan, Sözleşmeyi İhlale ve Sona Erdirmeye Yönelme, Ankara 2015. (Yönelme)
- Sarıöz**, Ayşe İpek, Haksız Rekabetten Doğan Uyuşmazlıklarda Uygulanacak Hukuk ve Yetkili Mahkeme, İstanbul, 2012.
- Sayhan**, İsmet, Anonim Şirketlerde Rekabet Yasağı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi SBE., Konya 1993.
- Sayın**, Hediye Bahar, “*Haksız Rekabet Hukuku Açısından Üretim ve İş Sırrının Hukuka Aykırı Olarak İfşası*”, Terazi, C. 12, S. 136, Aralık 2017, 36-43.
- Saymen**, Ferit Hakkı, Türk İş Hukuku, İstanbul 1954.
- Sayre**, Francis Bowes, “*Inducing Breach Of Contract*”, Harvard Law Review, Vol. 36, No. 6 (Apr., 1923), 663-703. Online erişim için bkz. <https://www.jstor.org/stable/pdf/1328279.pdf>, E.T. 02.12.2019.
- Seliçi**, Özer, Borçlar Kanununa Göre Sözleşmeden Doğan Sürekli Borç İlişkilerinin Sona Ermesi, İstanbul 1976.
- Senyen Kaplan**, Tuncay, “*Belirli Süreli İş Sözleşmesinin Haksız Feshinin Hüküm ve Sonuçları*”, Sicil İş Hukuku Dergisi, 2016/36, 17-32. (Haksız Fesih)
- Senyen Kaplan**, Tuncay, Bireysel İş Hukuku, Ankara 2019. (İş Hukuku)
- Serozan**, Rona, Medeni Hukuk, Genel Hüküm Kişiler Hukuku, İstanbul 2018. (Medeni Hukuk)
- Serozan**, Rona, Sözleşmeden Dönme, İstanbul 1975. (Sözleşmeden Dönme)
- Sevimli**, Ahmet, İşçinin Özel Yaşamına Müdahalenin Sınırları, Yayınlanmış Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi SBE., İstanbul 2006.
- Simil**, Cemil, Belirsiz Alacak Davası, İstanbul, 2013.
- Soyer**, Polat, “*Hizmet Akdinin İşçi Tarafından Feshi İçin Öngörülen Cezaî Şartın Geçerliliği Sorunu*”, Prof. Dr. Turhan Esener’e Armağan, Ankara, 2000, 363-380. (Cezaî Şart)

- Soyer, Polat**, “*Olay ve Görüş: İşverenin Değişmesi-Rekabet Yasağı Sözleşmesi*”, Prof. Dr. Mahmut Tevfik Birsnel’e Armağan, İzmir 2001, 369-375. (Olay ve Görüş)
- Soyer, Polat**, “*Rekabet Yasağı Sözleşmesinden Doğan Uyuşmazlıklarda Görevli Mahkeme Sorunu Nihayet (Fakat Şimdilik) Çözümlendi - Yargıtay Hukuk Genel Kurulu’nun İki Farklı Kararı Hakkında Not-*”, Yıldırım Uler’e Armağan, Yakın Doğu Üniversitesi Yayınları, Lefkoşa 2014, 473-501. (Görevli Mahkeme Sorunu).
- Soyer, Polat**, Rekabet Yasağı Sözleşmesi (BK Md. 348-352), Ankara 1994. (Rekabet Yasağı)
- Sönmez Tatar, Gülsüm**, İşyeri Devrinin Kazanılmış Haklara Etkisi, Ankara 2011.
- Sönmez, Abdül Kadir**, “*TTK’nın Haksız Rekabete İlişkin Hükümleri Tüketiciyi Korumaya Nitelikte midir?*”, Ankara Barosu Dergisi, S. 5, 1979, 58-65. (Haksız Rekabet)
- Sönmez, Gülsüm**, “*Çalışma Belgesi Düzenlemeden Doğan Sorumluluk*”, Prof. Dr. Sarper Süzek’e Armağan, İstanbul 2011, 1489-1518. (Çalışma Belgesi)
- Sözer, Ali Nazım**, “*Hamilelik ve İş Hukukunda Sonuçları*”, Adalet D., 1982, C. 73, S. 6, 1049-1069.
- Subaşı, İbrahim/Güler, Şeref**, “*4857 Sayılı İş Kanunu Çerçevesinde Yeni İşveren Açısından Mütessesil Sorumluluk*”, Prof. Dr. Savaş Taşkent’e Armağan, İstanbul 2019, 331-363.
- Sulu, Muhammed**, “*Rekabet Yasağı Sözleşmeleri*”, MÜHFHAD, C. 22, S. 2, Y. 2016, 575-600. (Rekabet Yasağı Sözleşmeleri)
- Sulu, Muhammed**, Ticari Sırların Korunması, İstanbul 2016. (Ticari Sır)
- Sümer, Haluk Hadi**, “*Belirli Süreli Hizmet Sözleşmelerinde Haksız Feshin Hukuki Sonuçları (Karar İncelemesi)*”, Tühis, S. 8, Şubat 1992, 3-7. (Karar İncelemesi)
- Sümer, Haluk Hadi**, Bireysel Basın İş Hukuku, Ankara 2020. (Basın İş Hukuku)
- Sümer, Haluk Hadi**, İş Hukuku Uygulamaları, Ankara 2019. (Uygulamalar)
- Sümer, Haluk Hadi**, İş Hukuku, Ankara 2020. (İş Hukuku)
- Sümer, Haluk Hadi**, İş Sağlığı ve Güvenliği Hukuku, Ankara 2019. (İş Sağlığı)
- Süzek, Sarper**, “*İş Akdini Fesih Hakkının Sınırlandırılması*”, Yargıç Dr. Aydın Özkul’a Armağan, Kamu-İş, C. 6, S. 4, 2002, 73-94. (Sınırlandırılma)
- Süzek, Sarper**, “*İşyerinin Devri ve Hukuki Sonuçları*”, DEÜHFD, Prof. Dr. Polat Soyer’e Armağan, C.15, Özel Sayı, Y.2013, 311-330. (İşyerinin Devri).
- Süzek, Sarper**, “*Türk İş Hukukunda İşveren*”, Sicil İş Hukuku Dergisi, Y. 5, S. 17, Mart 2010, 17-26. (İşveren)
- Süzek, Sarper**, “*Yeni Türk Borçlar Kanunu Çerçevesinde İşçinin Rekabet Etmeme Borcu*”, İÜHF C. LXXII, S. 2, Y.2014, 457-467. (Rekabet Etmeme Borcu)
- Süzek, Sarper**, İş Akdini Fesih Hakkının Kötüye Kullanılması, İş Güvencesi Konusunda Karşılaştırmalı Bir İnceleme, Ankara 1976. (Kötüye Kullanılma)

- Süzek, Sarper**, İş Hukuku (Genel Esaslar-Bireysel İş Hukuku), İstanbul 2021. (İş Hukuku)
- Şahin Emir, Ayşe/ Kazmaz Tepe, Büşra**, “İş Uyuşmazlıklarına İlişkin İbra Hükmü İçeren Arabuluculuk Anlaşma Belgesinin Arabuluculuğa Elverişlilik Bakımından Değerlendirilmesi”, Çalışma ve Toplum, 2018/3, 1481-1508.
- Şahin, Murat/Çelik Şahin, Hande**, “Toplu Hak Aramada Etkin Bir Yol Olarak Mukayeseli Hukukta ve Türk Hukukunda Sınıf Davaları”, İÜHFML., C. LXXII, S. 1, 2014, 383-410.
- Şahin, Turhan Mert**, Ticari Temsilci Olarak Banka Şube Müdürü ve Bankaya Karşı Hukuki Sorumluluğu, Ankara 2021.
- Şahlanan, Fevzi**, “Belirli Süreli İş Sözleşmesinin Haklı Bir Neden Olmaksızın İşverence Feshi”, Tekstil İşveren, Hukuk Eki, Aralık 2009, S. 357, 2-8. (Haklı Neden)
- Şahlanan, Fevzi**, “Bir Bedel Karşılığı Öngörülen Rekabet Yasağından İşverenin Vazgeçmesi (Karar İncelemesi)”, Tekstil İşveren, S. 410, 2015, 2-8. (Karar İncelemesi)
- Şahlanan, Fevzi**, “Rekabet Yasağı Sözleşmesi, Kurulması, Geçerlilik Şartları, Hükümleri ve Sonuçları, İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukukuna İlişkin Sorunlar ve Çözüm Önerileri”, İstanbul Barosu Çalışma Hukuku Komisyonu, 11. Yıl Toplantısı, İstanbul 2008, 71-89. (Rekabet Yasağı).
- Şahlanan, Fevzi**, “Rekabet Yasağı Sözleşmesinde Görevli Mahkeme”, Tekstil İşveren, S. 418, Ocak-Şubat 2016, 2-5. (Görevli Mahkeme)
- Şahlanan, Fevzi**, “Rekabet Yasağı Sözleşmesinin Kurulması Geçerlilik Şartları Hükümleri ve Sona Ermesi”, Prof. Dr. Ali Güzel’e Armağan, İstanbul, 2010, 719-739. (Geçerlilik Şartları)
- Şanlı, Pelin**, “Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararları Işığında İfade Özgürlüğü”, TAAD., C.1, Y.2, S.7., 421-480.
- Şenocak, Kemal**, “İşletme Personelinin Ayarılması Meselesinin Haksız Rekabet Hükümleri Çerçevesinde (TTK. m. 56 vd.) Değerlendirilmesi”, AÜHFD, C. 50, S. 2, 2001, 193-246. (Ayarıtma)
- Şenocak, Zarife**, Borçlunun İfa Yardımcılığından Dolayı Sorumluluğu, Ankara 1995. (İfa Yardımcılığı)
- Şuğle, Mehmet Ali**, İş Hukuku Açısından Gazeteci, Ankara 2001.
- Tamer, Ahmet**, Yanlış ve Yanıltıcı Beyan ve Hareketlerle Haksız Rekabet, Ankara 2011.
- Tandoğan, Haluk**, Borçlar Hukuku Özel Borç İlişkileri, C.2, İstanbul, 2010. (C. 2)
- Tandoğan, Haluk**, Kusura Dayanmayan Sözleşme Dışı Sorumluluk Hukuku, Ankara 1981. (Kusur)
- Tandoğan, Haluk**, Mukayeseli Hukuku ve Hususiyle Türk ve İsviçre Hukuku Bakımından Vekaletsiz İş Görme, İstanbul 1957. (Mukayeseli Hukuk).

- Tandoğan**, Halûk, Türk Mes'uliyet Hukuku, İstanbul, 2010. (Mesuliyet).
- Tanrıkulu**, Sezgin, "5411 Sayılı Bankacılık Kanunu Açısından "Sırların Saklanması" ve "Sırların Açıklanması"", DÜHFD., C.8-9, Y. 2009, 151-169.
- Tanrıver**, Süha, "Hukuk Muhakemeleri Kanunu Tasarısı'nın 1 ila 122. Maddelerinde Yer Alan Temel Düzenlemeler ve Bunların Genel Çerçeve Değerlendirilmesi", AÜHFD., 57 (3), Y. 2008, 635-664.
- Tarhan**, Bülent/**Gençkaya**, Ömer Faruk/**Ergül**, Ergin/**Özsemerci**, Kemal/**Özbaran**, Hakan, Bir Olgu Olarak Yolsuzluk: Nedenler, Etkiler ve Çözüm Önerileri, <https://www.tepav.org.tr/tur/admin/dosyabul/upload/YOLSUZLUK.pdf>
- Taşkent**, Savaş, "İş İlişkisinin Sona Ermesi ve Kıdem Tazminatı Açısından Yargıtay'ın 2004 Yılı Kararlarının Değerlendirilmesi", Yargıtay'ın İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukuku Kararlarının Değerlendirilmesi, Ankara 2006, 49-85.
- Taşkent**, Savaş/**Kabakçı** Mahmut, "Rekabet Yasağı Sözleşmesi", Sicil İHD., Aralık 2009, 21-46.
- Taşkıran**, Alper, Türk ve Avrupa Birliği Hukuku ile Uygulama Örnekleri Çerçevesinde Haksız Rekabet Suçları, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Cumhuriyet Üniversitesi SBE., Sivas 2020.
- Taştekin**, Sinem, "Vekilin Vekalet Sözleşmesinden Kaynaklı Özen Borcu", İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 6 (2), Güz 2019, 83-105.
- Tatar**, Gülsüm, İş ve Sosyal Güvenlik Hukukunda Mütessesil Borçluluk, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi SBE., Ankara 2017.
- Tay** Serhat, Vekalet Sözleşmesinde Vekilin Şahsen İfa Borcu, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara 2017.
- Tekin**, Kemal Doruk, Banka Sırrı Kavramı Yönünden Bankalarda Sır Saklama Yükümlülüğü, Ankara 2010.
- Tekinalp**, Ünal, Fikri Mülkiyet Hukuku, İstanbul 2012.
- Tekinalp**, Ünal, Yeni Anonim ve Limited Ortaklıklar Hukuku İle Tek Kişi Ortaklığının Esasları, İstanbul 2011.
- Tekinay**, Sulhi, Medeni Hukuka Giriş Dersleri İstanbul 1984.
- Tekinay**, Sulhi/**Akman**, Sermet/**Burcuoğlu**, Haluk/**Altop**, Atilla, Tekinay Borçlar Hukuku Genel Hükümler, İstanbul 1988.
- Teşen**, Mustafa Gökhan, Ticari Sır, Bankacılık Sırrı veya Müşteri Sırrı Niteliğindeki Bilgi veya Belgelerin Açıklanması Suçu (TCK Madde 239), Ankara 2012.
- Tezcan**, Durmuş/**Erdem**, Mustafa Ruhan/**Sancakdar**, Oğuz/**Önok**, Rifat Murat, İnsan Hakları El Kitabı, Ankara, 2014.
- Tıgılı**, Hilal, Türk İş Hukukunda Mesleki Anlamda Geçici İş İlişkisi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesi SBE., Çanakkale 2019.

- Tok Ahmet/Gün Tok Sabiha**, “*Vekalet Sözleşmesinde Vekilin Özen Borcu*”, İstanbul Barosu Dergisi, C. 90, S. 2016/5, 15-44.
- Tolu**, Hazal, *İş Sözleşmesinin Haksız Feshi*, İstanbul 2017.
- Tongür**, Ali Rıza/**Çetintürk**, Ekrem, Ceza Hukuku, Genel Hükümler, Ankara 2020.
- Topçuoğlu**, Metin, “*Yeni Tacir Yardımcısı Pazarlamacı*”, SDÜHFD, 1/2, 2011, 27-70.
- Törenli Çakıroğlu**, Maral, “*Hekimin Borçlarından Özel Olarak Sır Saklama Borcu*”, DEÜHFD, C. 12, S. 2, 2010, 159-181.
- Tulukçu**, Binnur, “*Türk İş Hukukunda Hizmet Sözleşmesinin Haksız Feshi ve Sonuçları*”, GSÜHFD., Prof. Dr. Kemal Oğuzman’a Armağan, İstanbul 2002, 555-572. (Haksız Fesih)
- Tulukçu**, Nezihe Binnur, *İş Mahkemeleri Kanunu ve Arabuluculuk Hükümlerine Göre İş Güvencesi, İşe İade*, Ankara 2017. (İş Güvencesi)
- Tuncay**, Can, “*İşçinin Sadakat (Bağlılık) Yükümlülüğü*”, Prof. Dr. Hayri Domaniç’e 80. Yaş Günü Armağanı, II. Cilt, İstanbul 2001, 1043-1086. (Sadakat Yükümlülüğü).
- Tuncay**, Can, “*Rekabet Yasağının Geçerlilik Şartları, (Bir Yargıtay Kararı Üzerine)*”, Prof. Dr. Turhan Esener’e Armağan, C.1, İKÜHFD., Özel Sayı, C. 15, S. 1, Ocak 2016, 473-498. (Rekabet Yasağı)
- Tunç Yücel**, Müjgan, “*Haksız Rekabet Hukukunda Teminat Amaçlı İhtiyati Tedbirler*”, Prof. Dr. Ergun Önen’e Armağan, İstanbul, 2003, 417-429.
- Tunçomağ**, Kenan, “*Cezai Şartın Hukuki Mahiyeti*”, Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, C. 1, S. 4, Haziran 1962, 558-568. (Cezai Şart)
- Tunçomağ**, Kenan, *Türk Borçlar Hukuku*, C. 1, İstanbul 1976. (Borçlar Hukuku)
- Tunçomağ**, Kenan, *Türk İş Hukuku*, İstanbul 1971. (İş Hukuku)
- Tunçomağ**, Kenan/**Centel**, Tankut, *İş Hukukunun Esasları*, İstanbul 2018.
- Turan**, Kamil, *Ferdi İş Hukuku*, Ankara 1993.
- Turhan**, Faruk/**Aksan**, Murat, “*Fenni Keşif, Buluş veya Sınai Yeniliklere İlişkin Sırrı İzinsiz Olarak Elde Etme, Kullanma veya İfşa: TCK Md. 239 ve Md. 331 Açısından Değerlendirme*”, 5. Türk- Kore Ceza Hukuku Günleri, Karşılaştırmalı Hukukta Ekonomik Suçlar Sempozyumu, Tebliğler, C. II, (Editörler: **Özgenç**, İzzet/**Şahin**, Cumhuriyet/**Turhan**, Faruk), Ankara 2020, 1343-1371.
- Tutucu**, Aslı/**Odaman**, Serkan, “*İş Kanunu 15. Madde Uyarınca İşyerini Terk Eden İşçiyi Çalıştıran Yeni İşverenin Sorumluluğunun koşulları ve Hukuki Niteliği*”, Prof. Dr. Nuri Çelik’e Armağan, C.2, İstanbul, 2001, 1385-1414.
- Tutumlu**, Mehmet Akif, *Kuram ve Uygulama Işığında Medeni Usul Hukukunda Islah*, Ankara 2021.

- Tutumlu**, Mehmet Akif/**Usta**, Murat, Asliye Hukuk ve Tüketici Mahkemesinde Vekalet Ücreti Davası, Ankara 2021.
- Türe**, Gökhan, İş Sözleşmesinin Kurulması, İstanbul 2021.
- Türkkan**, Erdal, “*Haksız Rekabetin Hukuki ve İktisadi Boyutları*”, Rekabet Forumu, S. 32, 2007, 2 www.rekabetderneği.org/Rk_Bulten/Sayi32. Doc, E.T. 14.9.2020.
- Türkoğlu Özdemir**, Gökçe, “*Roma Haksız Rekabet Hukukuna İlişkin Olarak Actio Servi Corrupti*” AÜHFD, C. 54, S. 4, 213-233.
- Tüysüzöğlü**, İlkey, Yeni İşverenin Sorumluluğu, Ankara 2015.
- Uçum**, Mehmet, “*Personel Özlük Dosyası ve İşverenin İş İlişkisinde Temin Etmesi Gereken Belgeler*”, Sicil İş Hukuku Dergisi, S. 6, Haziran 2007, 38-48.
- Ugan Çatalkaya**, Deniz, İş Hukukunda Ölçülülük İlkesi, İstanbul 2019.
- Ulukapı**, Ömer, Medeni Usul Hukukunda Dava Arkadaşlığı, Konya 1991.
- Uncular**, Selen, İş İlişkisinde İşçinin Kişisel Verilerinin Korunması, İstanbul 2018.
- Urhanoglu Cengiz**, İstar, “*4857 Sayılı İş Kanununa Göre Çocuk ve Gençlerin İş Sözleşmesi Ehliyetlerinin Sınırlandırılmasına Yönelik Düzenlemeler*”, TBB Dergisi, 2012 (98), 203-230.
- Uşan**, Fatih, “*Eski İşçinin Sır Saklama Borcu (Karşılaştırmalı Bir İnceleme)*”, Sicil İHD., Mart 2006, Y. 1, S. 1, 53-71. (İnceleme)
- Uşan**, Fatih, “*İş ve Sosyal Güvenlik Hukuku Açısından Tutuklu ve Hükümlü Çalıştırma*”, Prof. Dr. Nuri Çelik’e Armağan, C. 2, İstanbul 2001, 1436-1473. (Tutuklu ve Hükümlü)
- Uşan**, Fatih, “*Rekabet Yasağı Sözleşmesinin Taşınması Gereken Şartlar ve Bunun Geçerliliği Meselesi*”, Sicil İHD., Mart 2011, Y. 6, S. 21, 116-128. (Rekabet Yasağı)
- Uşan**, Fatih, İş Hukukunda İş Sırrının Korunması (Sır Saklama ve Rekabet Yasağı), Ankara 2003. (İş Sırrı)
- Ülgen**, Hüseyin/**Helvacı**, Mehmet/**Kaya**, Arslan/**Nomer Ertan**, Füsün, Ticari İşletme Hukuku, İstanbul 2019.
- Ünal**, Akın, Kelepçeleme Sözleşmeleri, Ankara 2017.
- Ünlü**, Vahap, “*Masrafları İşveren Tarafından Karşılanan Havayoluyla Gerçekleşen İş Amaçlı Seyahatlerden Kazanılan Mil Puanlar Kime Aittir?*”, Sicil İHD., Mart 2013, Y. 8, S. 29, 266-274.
- Ünlütepe**, Mustafa, Borçlar Hukuku, Genel Hükümler, Ankara 2021.
- Ürcan**, Gülümnden, “*Asıl İşverenin Rücu Alacağı Karar İncelemesi*”, Legal İSGHD, S. 30, Y. 2011, 439 vd.
- Üstündağ**, Saim, Medeni Yargılama Hukuku, C. 1, İstanbul 2000.
- Weiss**, Manfred, “*Employee Loyalty in Germany*”, 20 Comp. Lab. L. & Pol’y J. 237 (1998-1999), 237-248.

- Yağcıoğlu**, Kaan Muharrem, “Yeni İş Mahkemeleri Kanunu Uyarınca Arabuluculuk ve Arabuluculuğun İş Yargılamasına Etkileri”, DEÜHFD., C. 20, S. 2, 2018, 457-486.
- Yalman** Gökhan, Yeni Borçlar Kanununa göre Pazarlamacılık Sözleşmesi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi SBE., Samsun 2017.
- Yanlı**, Veliye/**İnceoğlu**, Murat, “İltibasa Yol Açan Ürünlerin Kullanılması Sorunu”, Uğur Alacakaptan’a Armağan, C. II, İstanbul 2008, 741-766.
- Yasaman**, Hamdi, “Haksız Rekabet Hukukumuzun Amacı ve Kapsamı”, İsviçre Borçlar Kanunu’nun İktibasının 80. Yılında İsviçre Borçlar Hukukunun Türk Ticaret Hukukuna Etkileri, İstanbul 2009, 1-14. (Haksız Rekabet)
- Yasaman**, İbrahim Hamdi, Haksız Rekabet ve Rekabet Yasağı, Ankara 2021. (Rekabet Yasağı)
- Yavaş**, Murat, “Haksız Rekabet Kavramı ve Bu Alandaki Koruyucu Dava ve Tedbir Türleri”, Doç. Dr. Mehmet Somer’in Anısına Armağan, İstanbul 2006, 771-796.
- Yayvak Namlı**, İrem, İş Hukukunda Cezai Şart, İstanbul 2019.
- Yeşiltepe**, Salih Önder, “Ticari Sır- İş Sırrı”, Doç. Dr. Mehmet Somer’in Anısına Armağan, İstanbul, 2006, 403-422.
- Yıldız**, Gaye Burcu, “Atipik Çalışma Kavramı Çerçevesinde Bağımlılık İlişkisinin Değerlendirilmesi”, Prof. Dr. Savaş Taşkent’e Armağan, 781-810. (Bağımlılık)
- Yıldız**, Gaye Burcu, “Türk İş Hukukunda Orantılılık İlkesi”, DEÜHFD., C. 15, Özel Sayı, 2013, 681-707. (Orantılılık)
- Yıldız**, Gaye Burcu, İş Hukukunda Sözleşmesel Kayıtlar, Ankara 2014. (Sözleşmesel Kayıtlar)
- Yılmaz**, Çağatay, Ticaret Hukukunda Ticari Sır ve Korunması, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Bilgi Üniversitesi SBE., İstanbul, 1995. (Ticari Sır)
- Yılmaz**, Ejder, “Usul Ekonomisi”, AÜHFD., 2008, 57(1), 243-274. (Usul Ekonomisi).
- Yılmaz**, Gizem, İş Hukukunda Birlikte Sorumluluk, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Yaşar Üniversitesi SBE, İzmir 2018. (Birlikte Sorumluluk)
- Yılmaz**, Halil, “Hukuk Muhakemeleri Kanunu ile İş Yargısında Ne Değişti?”, Sicil İHD., S. 24, Aralık 2011, 189-206. (İş Yargısı)
- Yılmaz**, Mehmet, “TTK ve TTKT’nda Haksız Rekabete İlişkin Genel Hükümlerin Karşılaştırılması ile Kötüleme ve Reklamlara İlişkin Özel Haksız Rekabet Halleri”, İstanbul Barosu Dergisi, C. 80, S. 4, 1479-1536. (Haksız Rekabet)
- Yılmaz**, Necla, Adam Çalıştırmanın Sorumluluğu, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Galatasaray Üniversitesi SBE., İstanbul 2014. (Adam Çalıştırın)
- Yılmaz**, Süleyman/**Yıldırım**, Abdülkerim, Medeni Hukuk I, Başlangıç Hükümleri- Kişiler Hukuku- Aile Hukuku), Ankara 2021.

- Yiğit**, Esra, *Özel İstihdam Büroları Aracılığıyla Geçici İş İlişkisi*, İstanbul, 2019.
- Yolal**, Oğuz, *Ticari Vekil*, Ankara 2020.
- Yorulmazer**, Zeynep, “*İş Sözleşmelerinde Cezai Şart*”, Bursa Barosu Dergisi, C. 37, S. 93, Nisan 2013, 113-115.
- Yusufoğlu**, Fülürya, “*Haksız Rekabetin Oluşmasının Şartlarından Biri Olarak Haksız Rekabet Oluşturan Fiilin Türkiye’de Sonuç Doğurması*”, İsviçre Borçlar Kanunu’nun İktibasının 80. Yılında İsviçre Borçlar Hukuku’nun Türk Ticaret Kanunu’na Etkileri, İstanbul 2009, 83-100.
- Yücel**, Özge, *Türk Borçlar Kanunu’na Göre Genel Tehlike Sorumluluğu*, Ankara 2014. (Tehlike Sorumluluğu)
- Yücel**, Yeliz, “*7036 Sayılı İş Mahkemeleri Kanunu İle İş Hukukunda Arabulucuya Başvurulmasının Dava Şartı Olarak Düzenlenmesi Üzerine Bir İnceleme*”, Legal İHSGHD., Y. 2018, C. 15, S. 60, 1351-1398. (Arabuluculuk)
- Yürekli**, Sabahattin, “*İş Hukukunda Sözleşme Görüşmelerinden Doğan Sorumluluk (Culpa In Contrahendo)*”, İÜHFİM C. LXXII, S. 2, Y. 2014, 541-579. (Culpa In Contrahendo)
- Yürekli**, Sabahattin, “*Yeni İşverenin Sorumluluğu ve Cezai Şart*”, Karar İncelemesi, Hayri Domaniç’e 80. Yaş Günü Armağanı, C.2, İstanbul 2001, 1087-1104. (Yeni İşverenin Sorumluluğu)
- Yürekli**, Sabahattin, *Türk Borçlar Kanununa Göre Hizmet Sözleşmesinin Sona Ermesi*, Ankara 2016. (Hizmet Sözleşmesi)
- Zengin**, İbrahim Çağrı, *Pazarlamacılık Sözleşmesi*, İstanbul 2013.
- Zengin**, İbrahim Çağrı, “*Pazarlamacının ve İşçinin Taraf Olduğu Rekabet Sözleşmesinden Doğan Uyuşmazlıkların Çözümünde Görevli Mahkeme- 7036 Sayılı Yeni İş Mahkemeleri Kanunu Bakımından Değerlendirme*”, İÜHFİM, Y. 2017, C. LXXV, S. 2, 791-812. (Değerlendirme)
- Zevkliler**, Aydın/**Gökyayla**, Emre, *Borçlar Hukuku Özel Borç İlişkileri*, İstanbul 2020.
- Zeytin**, Zafer, “*Hekimin Sır Saklama Yükümlülüğü*”, Türkiye Klinikleri J Med Ethics, Y. 2006, S. 14, 77-82.

ELEKTRONİK KAYNAKLAR

- <http://kazanci.com.tr/>,
<http://www.bailii.org/ew/cases/EWHC/QB/1853/J73.html>
http://www.farnerlaw.ch/Entscheide/BGE4C_69_2007.pdf
http://www.gesetze-im-internet.de/englisch_bgb/englisch_bgb.pdf
<https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/96698>
<https://heionline.org/HOL/License>
<https://kelimeler.gen.tr/sir-nedir-ne-demek-273723>
<https://supreme.justia.com/cases/federal/us/151/1/>
<https://wirtschaftslexikon.gabler.de/definition/geschaeftsgeheimnis-29645>
<https://www.calismatoplum.org/yargitay-karari/ihbar-tazminati-pesin-odenmeden-yapilan-fesih>
https://www.echr.coe.int/Documents/Convention_TUR.pdf
<https://www.etimolojiturkce.com/arama/s%C4%B1r>
<https://www.eurofound.europa.eu/emire/SWEDEN/ANCHOR-F-Ouml-RETAGSHEMLIGHET-SE.html>
<https://www.legislation.gov.uk/ukpga/1989/6/contents>
https://www.legislationline.org/download/id/8561/file/Swiss_CC_1937_am112019_en.pdf
<https://www.nist.gov/system/files/documents/mep/marinaslides.pdf>
<https://www.quimbee.com/cases/wilkinson-v-powe>
<https://www.sinerjimevzuat.com.tr>
<https://www.tazminathukuku.com/yargitay-kararlari/uzamis-ceza-zamanasimi-hakkinda-yargitay-kararlari.htm>
<https://www.tepav.org.tr/tur/admin/dosyabul/upload/YOLSUZLUK.pdf>
<https://www.wipo.int/edocs/lexdocs/laws/en/us/us034en.pdf>
www.emsal.yargitay.gov.tr
www.finma.ch/FinmaArchiv/ebk/f/publik/bulletin/pdf/bull
www.legalbank.net
www.lexisnexis.com
www.rekabetdernegi.org/Rk_Bulten/Sayi32.Doc
www.tdk.gov.tr
www.uyap.gov.tr
www.yargitay.gov.tr

Dr. Hamide Merve GÜÇLÜ

**ANONİM ŞİRKETLERDE
ŞARTLI SERMAYE ARTIRIMI**

**ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022**

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Anonim Şirketlerde Şartlı Sermaye Artırımı

Hamide Merve Güçlü

Hukuk Yayınları Dizisi – 3264

Birinci Baskı : Ekim, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8209– 49 – 5

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara

Tel : (0312) 231 17 00

Fax : (0312) 231 17 10

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : adalety@adaletyayinevi.com

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C

(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul

Tel : (0216) 305 72 81

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Vadi Grafik Tasarım Ltd. Şti.

İvedik Org. San. Bölgesi 1420. Cadde

No: 58/1 Yenimahalle/Ankara

Tel: 0 312 395 85 71

Sertifika No: 47479

KAYNAKÇA

- AKIN**, Murat Yusuf: Kayıtlı Sermayede Rüçhan Hakkının Sınırlandırılması veya İlgilinin Bu Hakkı Kullanımdan Yoksun Bırakılmasındaki Kıstaslar, Prof. Dr. Reha Poroy'a Armağan, İstanbul 1995, s. 7 vd.
- AKÜNAL**, Teoman: Anonim Ortaklıklarda Pay Sahiplerinin Yeni Pay Alma Hakkı, Mukayeseli Hukuk Araştırmaları Dergisi, 1969, S. 5, s. 257 vd.
- ALTAŞ**, Soner: Yeni TTK'ya Göre Anonim Şirket Genel Kurul Toplantısında Bakanlık Temsilcisi Bulundurulması, Toplantının Erteleme ve Online Genel Kurul, Yaklaşım Dergisi, Mart, 2012, <http://www.ticaretkanunu.net/makale-19/> Erişim Tarihi: 20.3.2013.
- ANSAY**, Tuğrul: Anonim Şirketler Hukuku, Ankara 1975.
- ARKAN**, Sabih: Ticari İşletme Hukuku, Ankara 2019.
- ARSLAN**, İbrahim: Şirketler Hukuku Bilgisi, Konya 2007.
- ARSLANLI**, Halil: Anonim Şirketler I, Umumi Hükümler, İstanbul 1959, 1960.
- AYDIN**, Alihan: Anonim Ortaklığın Kendi Paylarını Edinmesi, İstanbul 2008.
- AYOĞLU**, Tolga: Halka Arz Kavramı ve Halka Arza Aracılık Sözleşmeleri, İstanbul 2008.
- AYTAÇ**, Zühtü: Anonim Ortaklıklarda Rüçhan Hakkı, Ticaret Hukuku ve Yargıtay Kararları Sempozyumu II, Ankara 1985, s. 293 vd.
- BAHTİYAR**, Mehmet: Anonim Ortaklık Anasözleşmesi, İstanbul, 2001. (Anasözleşme)
- BAHTİYAR**, Mehmet: Anonim Ortaklıkta Kayıtlı Sermaye Sistemi ve Sermaye Artırımı, İstanbul 1996. (Kayıtlı Sermaye)
- BAHTİYAR**, Mehmet: Anonim Ortaklıkta Payların Üçüncü Kişilere Satılması Durumunda Diğer Ortaklara Önalım Hakkı Tanıyan Anasözleşme Hükümleri ve Etkileri, Makaleler I, İstanbul 2008, s. 307 vd. (Önalım Hakkı)
- BAHTİYAR**, Mehmet: Ortaklıklar Hukuku, İstanbul 2012. (Ortaklıklar Hukuku)

- BAHTİYAR**, Mehmet: TTK Tasarısında Kayıtlı Sermaye Sistemi, Makaleler II, İstanbul 2008 s. 237 vd. (Tasarıda Kayıtlı Sermaye)
- BATTAL**, Ahmet: Güven Kurumu Niteliğindeki Bankaların Hukuki Sorumluluğu, Ankara 2001.
- BİÇER**, Levent: Anonim Şirketlerde Şartlı Sermaye, İstanbul 2010.
- BİLGE**, Mehmet Emin: Ticaret Sicili, İstanbul 1999.
- BOZKURT**, Tamer: Ticari İşletme Hukuku, İstanbul 2012.
- ÇAĞLAR**, Hayrettin: Anonim Şirketlerde Esas Sermayenin Azaltılması, Ankara 2010.
- ÇELİK**, Nuri/**CANİKLİOĞLU**, Nursen/**CANBOLAT**, Talat/**ÖZKARACA**, Ercüment: İş Hukuku Dersleri, İstanbul 2021.
- ÇELİKTAŞ**, İlyas: Anonim Ortaklığın Kendi Paylarını İktisabı, İstanbul 2006.
- ÇEVİK**, Orhan: Anonim Şirketler, Ankara 2002.
- DEMİRKAN**, Senem: Çalışanları Hisse Senedi Edindirme Planları ve Türkiye İçin Öneriler, Sermaye Piyasası Kurulu Yeterlilik Etüdü, Ankara 1999.
- DİNLER**, Zeynel: İktisada Giriş, Bursa 2000.
- DOMANIÇ**, Hayri: Anonim Şirketler, İstanbul 1988.
- EDİS**, Seyfullah: Medeni Hukuka Giriş ve Başlangıç Hükümleri, Ankara 1997.
- ERDEM**, Ercüment: Pay Senetleri ile Değiştirilebilir Tahviller, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Prof. Dr. Kudret Ayiter Armağanı, C. III, 1987, S. 1-4, s. 703 vd.
- EREN**, Fikret: Borçlar Hukuku, Genel Hükümler, İstanbul 2003.
- FETTAHOĞLU**, Abdurrahman: İşletmecilik Finans İlkeleri, İstanbul 2010.
- GÖKSOY**, Can: Anonim Ortaklıkta Pay Sahibinin Yeni Pay Alma Hakkının Kaldırılması, Bilgi Toplumunda Hukuk, Ünal Tekinalp'e Armağan, C. 1, s. 363 vd.
- GÜZEL**, Ali/**OKUR**, Ali Rıza: Sosyal Güvenlik Hukuku, İstanbul 2002.
- HACİMAHMUTOĞLU**, Sibel: AT ve Türk Hukukunda Anonim Ortaklığın Karar Alma Sürecinde Yönetim Kurulunun Yapısı ve Çalışanların Katılımı, Ankara 2008.

- HAFTACI**, Vasfi: Temel Muhasebe, İzmit 2007.
- HELVACI**, Mehmet: Anonim Ortaklıkta Yönetim Kurulu Üyesinin Hukuki Sorumluluğu, İstanbul 2001.
- İMREGÜN**, Oğuz: Anonim Ortaklıklar, İstanbul 1989.
- KARAHAN**, Sami: Anonim Ortaklıklarda İmtiyazlı Paylar ve İmtiyazların Korunması, İstanbul 1991. (İmtiyazlı Paylar)
- KARAHAN**, Sami: Ticari İşletme Hukuku, Konya 2012. (Ticari İşletme)
- KARSLI**, Muharrem: Sermaye Piyasası, Borsa, Menkul Kıymetler, İstanbul 1994.
- KAYA**, Arslan: Sermaye Artırımı, 40. Yılında Türk Ticaret Kanunu, İstanbul 1997. (Sermaye Artırımı)
- KAYA**, Mustafa İsmail: Şartlı Sermaye Artırımı, Ankara 2009. (Şartlı Sermaye)
- KENDİGELEN**, Abuzer: Anonim Ortaklıkta Yönetime Katılma Haklarında İmtiyaz, İstanbul 1999. (İmtiyaz)
- KILIÇOĞLU**, Ahmet: Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Ankara 2010.
- KIRCA**, İsmail, Hukuki Yönüyle Borsa Opsiyon İşlemleri, Ankara 2000.
- KUBİLAY**, Huriye: Hisse Senetleriyle Değiştirilebilir Tahviller, Ankara 1986.
- MOLLAMAHMUTOĞLU**, Hamdi/**ASTARLI**, Muhittin/**BAYSAL**, Ulaş: İş Hukuku Ders Kitabı, Ankara 2020.
- MOROĞLU**, Erdoğan: Anonim Ortaklıklarda Esas Sermaye Artırımı, İstanbul 2003. (Sermaye Artırımı)
- MOROĞLU**, Erdoğan: Sermaye Artırımı Yoluyla Halka Açılma ve İptal Davaları, Makaleler II, İstanbul 2006, s. 27 vd. (İptal Davaları)
- MOROĞLU**, Erdoğan: Ticaret Ortaklıklarına Sermaye Olarak taşınmaz Mal veya Bunun Üzerindeki Bir Hakkın Konulması Taahhüdü, **BATİDER**, C. V, 1969, S.2, s. 245 vd. (Taşınmaz Mal)
- MOROĞLU**, Erdoğan: Türk Ticaret Kanunu'na Göre Anonim Ortaklıkta Genel Kurul Kararının Hükümsüzlüğü, İstanbul 2012. (Hükümsüzlük)
- MOROĞLU**, Erdoğan: Türk Ticaret Kanunu Tasarısı ile Yürürlük ve Uygulama Kanun Tasarısı Taslağı, Değerlendirme ve Öneriler, Ankara 2006. (Tasarı)

- NARMANLIOĞLU, Ünal:** İş Hukuku, Ferdi İş İlişkileri I, İstanbul 2014.
- OĞUZMAN, Kemal/BARLAS, Nami:** Medeni Hukuk, Giriş, Kaynaklar, Temel Kavramlar, İstanbul 2008.
- OMAĞ, Merih Kemal:** Anonim Şirketler Hukukunda Eşit İşlem İlkesi, Mukayeseli Hukuk Araştırmaları Dergisi, C. 1, S. 1, s. 1 vd.
- ÖZDAMAR, Mehmet:** Anonim Ortaklıkların Kendi Paylarını İktisap Etmesi, Ankara 2005.
- ÖZTAN, Bilge:** Medeni Hukukun Temel Kavramları, Ankara 2006.
- ÖZTAN, Fırat:** Kıymetli Evrak Hukuku, Ankara 2007.
- POROY, Reha:** Değiştirilebilir Tahviller, Ord. Prof. Dr. Ernst E. Hirsch'e Armağan, Ankara, 1964, s. 475 vd.
- POROY, Reha/TEKİNALP, Ünal:** Kıymetli Evrak Hukuku Esasları, İstanbul 2007.
- POROY, Reha/TEKİNALP, Ünal/ÇAMOĞLU, Ersin:** Şirketler ve Kooperatif Hukuku, İstanbul 2000.
- PULAŞLI, Hasan:** Kıymetli Evrak Hukuku, Ankara 2007. (Kıymetli Evrak)
- PULAŞLI, Hasan:** Şarta Bağlı İşlemler ve Hukuki Sonuçları, Ankara 1989. (Şarta Bağlı İşlemler)
- PULAŞLI, Hasan:** Şirketler Hukuku, Adana 2005. (Şirketler Hukuku)
- PULAŞLI, Hasan:** Türk Ticaret Kanunu Tasarısına Göre Anonim Şirketlerde Sermaye Artırımı, BATİDER, C. XXIII, S. 4, s. 35 vd, Aralık, 2006. (Sermaye Artırımı)
- SARAÇ, Tahir:** Anonim Şirketlerde Şarta Bağlı Sermaye Artırımı, Ankara 2009.
- SEROZAN, Rona:** Medeni Hukuk, Genel Bölüm, İstanbul 2004. Sinerji Mevzuat ve İçtihat Programı.
- SİRMEN, Lale:** Türk Özel Hukukunda Şart, Ankara 1992.
- SÜMER, Haluk Hadi:** İş Hukuku, Konya 2006. (İş Hukuku)
- SÜMER, Haluk Hadi:** İş Hukuku Uygulamaları, Ankara 2019. (Uygulamalar)
- SÜZEK, Sarper:** İş Hukuku, İstanbul 2021.
- TANDOĞAN, Haluk:** Borçlar Hukuku, Özel Borç İlişkileri, I, Ankara 1985.

- TEKİL**, Fahiman: Ticari İşletme Hukuku, İstanbul 1997.
- TEKİNALP**, Ünal: İmtiyazlı Pay Sahipleri Özel Toplantısının Onaylama Kararı, İktisat ve Maliye, C. XXII, S. 12, 509 vd. (İmtiyazlı Pay)
- TEKİNALP**, Ünal: İşçi ve Müstahdemler Yararına Yardım Akçeleri ve Yardım Vakıfları, BATİDER, C. IV, 1968, s. 420 vd. (Yardım Akçeleri)
- TEKİNALP**, Ünal: Sermaye Piyasası Hukukunun Esasları, İstanbul 1982. (Sermaye Piyasası)
- TEOMAN**, Ömer: Anonim Ortaklıkta İptal Edilebilir Genel Kurul Kararlarının Doğrulanması, Otuz Yıl Ticaret Hukuku, Tüm Makalelerim, C. I, 1972-1982, İstanbul 2000, s. 1 vd.
- TÜRK**, Hikmet Sami: Anonim Ortaklıkların Sermaye Yapısı, MHB, Prof. Dr. Gülören Tekinalp'e Armağan, Yıl: 23, S. 1-2, 2003, s. 769 vd. (Sermaye Yapısı)
- TÜRK**, Hikmet Sami: Ticaret Ortaklıklarının Birleşmesi, Ankara 1986. (Birleşme)
- Türkiye Barolar Birliği, Türk Ticaret Kanunu Tasarısı Toplantıları, I-II-III, Ankara, 2008
- UZUNHASANOĞLU**, Defne: Şarta Bağlı Sermaye Artırımına İlişkin Yeni Türk Ticaret Kanunu'ndaki Düzenlemeler, Sermaye Piyasası Kurulu Araştırma Raporu, 2006.
- YASAMAN**, Hamdi: Anonim Ortaklıkların Birleşmesi, Ankara 1987. (Birleşme)
- YASAMAN**, Hamdi: Anonim Ortaklıkların Birleşmesinde Sermaye Artırım Sorunu, İktisat ve Maliye, C. XXVII, 1981, S. 10, s. 356 vd. (Sermaye Artırımı)
- YILDIZ**, Şükrü: Anonim Ortaklıklarda Yeni Pay Alma Hakkı, İstanbul 1996. (Yeni Pay)
- YILDIZ**, Şükrü: Türk Ticaret Kanunu Tasarısı, Konferans, Bildiriler, Tartışmalar, 13-14 Mayıs 2005 Ankara. (Tasarı)
- YILMAZ**, Mustafa Kemal: Hisse Senedi Opsiyonları İstanbul Menkul Kıymetler Borsası'nda Uygulanabilirliği, İstanbul 1998.

Prof. Dr. Mehmet ÖZDAMAR
Doç. Dr. Kürşat GÖKTÜRK
Doç. Dr. Mehmet Çelebi CAN
Dr. Öğr. Üyesi Esra KAŞAK

KIYMETLİ EVRAK HUKUKU

Genişletilmiş

3. BASKI

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Kıymetli Evrak Hukuku

Mehmet Özdamar - Kürşat Göktürk
Mehmet Çelebi Can - Esra Kaşak

Hukuk Yayınları Dizisi – 2782

Üçüncü Baskı : Eylül, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8209 – 50 – 1

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Ankamat Matbaacılık Sanayi Limited Şirketi
1344. Cadde No: 60 İvedik OSB Yenimahalle/Ankara
Sertifika No: 46700
Tel: (0312) 394 54 94-95

KAYNAKÇA

- Akipek, J. G.:** Türk Eşya Hukuku (Aynî Haklar), Üçüncü Kitap, Mahdut Ayni Haklar (Menkul Rehni Hariç), Sevinç Matbaası, Ankara, 1974.
- Arıcı, F.:** "Kambiyo Senetlerinde Temsilcinin Yetkisini Aşarak Kambiyo Taahhüdünde Bulunmasından Doğan Sorumluluk", Prof. Dr. Erdoğan Moroğlu'na 65. Yaş Günü Armağanı, İstanbul 1999, s. 11-28.
- Arseven, H.:** "Umumi Mağazalar", İÜHFM, C. X, Sa. 3-4, s. 579-603.
- Atalı, M./Ermenek, İ./Erdoğan, E.:** Medenî Usûl Hukuku, 4. B., Ankara 2021.
- Ayhan, R./Çağlar, H./Özdamar, M.:** Sigorta Hukuku Ders Kitabı, Güncellenmiş 5.B, Yetkin Yayınları, Ankara 2021 (Sigorta).
- Ayhan, R./Çağlar, H./Özdamar, M.:** Şirketler Hukuku Genel Esaslar, Güncellenmiş 4. B. Yetkin Yayınları, Ankara 2022 (Şirketler).
- Bahtiyar, M. :** Kıymetli Evrak Hukuku, 16. B., İstanbul 2018.
- Başbuğ, A. / Yücel Bodur, M.:** İş Hukuku, 5. B. Beta Yayıncılık, İstanbul 2018.
- Bilgili, F./Demirkapı, E.:** Kıymetli Evrak Hukuku, 11. B., Bursa 2021.
- Bozer, A. :** "Muhatap Bankadan Başka Bir Bankaya Ödeme İçin Çekin İbrazi", Prof. Dr. Sabih Arkan'a Armağan, İstanbul 2019, s. 317-329.
- Bozer, A./Göle, C.:** Kıymetli Evrak Hukuku, 8. B., Ankara 2018.
- Büyükşişli, Ahmet:** Karşılıksız Çeke Bağlanan Suçlar, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2020.
- Can, M. Ç. :** "Türk Borçlar Kanunu'nun 603. Maddesinin Kıymetli Evrak Hukukunda Uygulanabilirliği- Avalde Eşin Rızası Aranmalı mı?", GÜHFD 2017, C. XX1, S.3, s.35-74.
- Can, M. Ç./Kaşak, F. E.:** "Ticari Borçlara Kefalet Halinde Ticari İşlerde Teselsül Karinesinin (TTK m.7) Müteselsil Kefil Sifatının El Yazısıyla Belirtilmesini Arayan TBK m.583 Hükmü Karşısında Uygulanabilirliği", Terazi Hukuk Dergisi, C. 5, S. 162, Şubat 2020, s. 266-277.
- Can, M.:** Kıymetli Evrak Hukuku (Ders Kitabı), 4. B., İmaj Yayınevi, Ankara 2019.

- Çağlar, H.:** “5941 Sayılı Çek Kanunu Hükümlerine Göre Ticaret Şirketi Yöneticilerinin, Temsilcilerinin ve İmza Yetkililerinin Çek Hesabı Açma ve Çek Düzenleme Yasağı”, GÜHFD, C. XIII, Y. 2009, S. 1-2, s. 1-20.
- Çamlı, Z.İ.:** Türk Hukukunda Teminat Senetleri, Ankara 2020.
- Çamoğlu, E.:** Kıymetli Evrak Hukukunun Temel İlkeleri, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2020.
- Çelik, A.:** Ticaret Hukuku, 11. B., Ankara 2021.
- Domaniç, H.:** Kıymetli Evrak Hukuku ve Uygulaması, TTK Şerhi IV, İstanbul 1990.
- Domaniç, H.:** “Kambiyo Senetlerinde Rehin Cirosu”, Ernst E. Hirsch’e Armağan, Ankara 1964, s. 519-541, (Armağan).
- Du Pasquier, S./Wolf/Oertle, M.:** Basler Kommentar, Obligationenrecht II, Hrsg: Heinrich Honsell, Nedim Peter Vogt, Rolf Watter, 5. Aufl., Helbing Lichtenhahn Verlag, Basel 2016.
- Durgut, R.:** Kambiyo Senetlerinde Sebepsiz Zenginleşme, İstanbul 2005.
- Eren, F./Dönmez, Ü.:** Eren Borçlar Hukuku Şerhi, C. I, Ankara 2022 (C. I).
- Eren, F./Dönmez, Ü.:** Eren Borçlar Hukuku Şerhi, C. III, Ankara 2022 (C. III).
- Ermenek, İ./Azaklı Arslan, B.:** “İcra ve İflas Hukuku Açısından Ticari Davalarda Arabulucuya Başvuru Zorunluluğu (TTK m. 5/A)”, TBB Dergisi 2020 (148), s. 135-196.
- Ertem, B./Ersoy, U.:** “Karşılıksız İşlemi Yapılmasına Sebepiyet Verme Suçunda Faillik Sorunu”, ÇÜHFD, C. 5, S.1, Nisan 2020, s. 1499-1518.
- Eriş, G.:** Türk Ticaret Kanunu Hükümlerine Göre Kıymetli Evrak, Ankara 2014.
- Forstmoser, P./Meier-Hayoz, A./Nobel, P.:** Schweizerisches Aktienrecht, Bern 1996.
- Furter, R.:** Basler Kommentar, Wertpapierrecht, Wertpapierrecht, Art. 965-1186 OR, Bucheffektengesetz, Haager Wertpapier-Übereinkommen, Art. 108a-108d IPRGHrsg: Heinrich Honsell, Nedim Peter Vogt, Rolf Watter, Helbing Lichtenhahn Verlag, 1. Aufl., Basel 2012.
- Göktürk, K.:** Kambiyo Senetlerinde Şahsi Defiler, Ankara 2022.
- Göle, C. :** “Karşılıksız Çek Nedeniyle Ceza Yaptırımlarının Uygulanacağı Kişiler”, Prof. Dr. Sabih Arkan’a Armağan, İstanbul 2019, s. 439-449.

- Helvacı, M. :** “*Kambiyo Senetlerine Özgü Takip Yolları*”, İÜHFİM-, C. LXXI, S. 2, 2013, s. 165-192.
- Höhn, J.:** Basler Kommentar, Wertpapierrecht, Wertpapierrecht, Art. 965-1186 OR, Bucheffektengesetz, Haager Wertpapier-Übereinkommen, Art. 108a-108d IPRGHrsg: Heinrich Honsell, Nedim Peter Vogt, Rolf Watter, Helbing Lichtenhahn Verlag, 1. Aufl., Basel 2012.
- Jäggi, P./Druey, J. N./von Greyerz, C.:** Wertpapierrecht: unter besonderer Berücksichtigung von Wechsel und Check, Verlag Helbing & Lichtenhahn, Basel 1985.
- Jäggi, P.:** Kommentar zum Schweizerischen Zivilgesetzbuch, Das Obligationenrecht, Die Wertpapiere, Zürich 1959.
- Karayağın, Y.:** Ticaret Hukuku III, Ticari Senetler (Kambiyo Senetleri), IV. B., Ankara 1970.
- Karayağın, Y.:** “*Rehin Ciroşunda Rehmeden Cirantanın Hukuki Durumu*”, I. Ticaret Hukuku ve Yargıtay Kararları Sempozyumu, Ankara 1984, s. 223-245, (Sempozyum).
- Kaşak, F. E.:** Sözleşme Özgürlüğünün Sınırı Olarak Kanunun Emredici Hükümlerine Aykırılık, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2019.
- Kaşak, F. E.:** “Tüzel Kişilik Kavramı ve Tüzel Kişilik Perdesinin Kaldırılması”, MÜHFHAD, C. 26, S. 2, Aralık 2020. s. 330-351 (Tüzel Kişi).
- Kaya, A.:** “*Yargı Kararları Işığında Bono ve Poliçe Borçlusunun Tevdi Hakkı, Tevdi Etmeyen Borçlunun Temerrüdü ve Temerrüt Faizi Ödenmesi Sorunu Üzerine Bir İnceleme*”, Prof. Dr. Hüseyin Ülgen’e Armağan, C1, İstanbul 2007, s. 705-725.
- Kaya, M.İ. / Tatlı, B.:** Ticaret Hukuku II, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2019.
- Kaya, S.:** Bonoya Dayalı Kambiyo Senetlerine Mahsus Haciz Yoluyla Takip, Ankara 2020 (Bono).
- Kayıhan, Ş.:** Kıymetli Evrak, Güncellenmiş 8. B., Ankara 2021.
- Kendigelen, A./Kırca, İ.:** Kıymetli Evrak Hukuku, 3. B., İstanbul 2020.
- Kendigelen, A.:** Çek Hukuku, 5. B., İstanbul, 2019 (Çek Hukuku).
- Kendigelen, A.:** “*Müracaat Hakkını Kaybeden Çek Hamilinin Başvurabileceği Hukuki Yollar*”, Prof. Dr. Hüseyin Ülgen’e Armağan, C1, İstanbul 2007, s. 727-740-(Armağan).

- Kınacıoğlu, N.:** Kıymetli Evrak Hukuku, 5. B., Ankara 1999.
- Kırca, İ.:** 5941 Sayılı Çek Kanunu, Konferans, Ankara 2010.
- Koca, M./Üzülmez, İ.:** Türk Ceza Hukuku- Özel Hükümler, Adalet Yayınevi, 6. B., Ankara 2019.
- Kocayusufpaşaoğlu, N. (Hatemi, S./Serozan, R./Arpacı, A.) :** Borçlar Hukukuna Giriş Hukuki İşlem Sözleşme, 4. B., İstanbul 2008.
- Kurt Konca, N.:** “Ticari Uyuşmazlıklarda Dava Şartı (Zorunlu) Arabuluculuk”, Seta Perspektif, Sayı 225, Aralık 2018, s. 1-6.
- Meier-Hayoz, A./von der Crone, H. C.:** Wertpapierrecht, Stämpfli Verlag, Bern 2000.
- Narbay, Ş.:** Çekten Cayma ve Ödeme Yasağı, 2. B., İstanbul 1999 (Cayma).
- Narbay, Ş.:** “5941 Sayılı Çek Kanununun Getirdiği Bazı Yenilikler ve Bunların Değerlendirilmesi”, THD, Mart 2010, Sayı: 43, s. 65-97 (5941).
- Narbay, Ş./Çelik, F.:** “Süresi İçerisinde İbraz Edilmeyen Çekin Hukuki Niteliği”, LHD, Cilt: 14, Sayı: 167, Yıl: 2016, s. 6039-6073.
- Narbay, Ş./ Güney, Z.:** “6728 Sayılı Kanun’un Çeke İlişkin Hükümlerinin “Çekte Şekil Şartları” Bakımından Değerlendirmesi”, THD, C. 12, S. 126, Şubat 2017, s. 42-60
- Oğuzman, K./Öz, T.:** Borçlar Hukuku Genel Hükümler Cilt I, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2018.
- Özdamar, M. :** “Çek Kanununda Yapılan Değişiklik Üzerine Bir Değerlendirme”, GÜHFD 2003, C. VI, S. 1-2, s. 101 – 153.
- Özekes, M./ Çiftçi, P:** “Menfi Tespit Davalarını Zorunlu Arabuluculuğa Dahil Saymanın Gereksizliği Üzerine (İstanbul Bam Kararları Örneğinden Bir Bakış)”, TBB Dergisi, S. 148, 2020, s. 101-134.
- Özgenç, İ.:** Çek Kanunu, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2019.
- Öztan, F.:** Kıymetli Evrak Hukuku, 2. B., Ankara 1997 (Öztan, 1997).
- Öztan, F.:** Kıymetli Evrak Hukuku, 24. B., Yetkin Yayınları, Ankara 2020. (Öztan, 2020).
- Pekcanitez, H./Atalay, M./Sungurtekin Özkan, M./Özekes, M.:** İcra İflas Hukuku Ders Kitabı, On İki Levha Yayıncılık, 6. B., İstanbul 2019.
- Pfäffli, R./Byland, D. (Çev: Kaşak, F. E.) :** “İnşaatçı İpoteğine İlişkin Güncel Gelişmeler”, GÜHFD, 2012, C. 16, S. 2, s. 231-235.

- Poroy, R./Tekinalp, Ü.:** Kıymetli Evrak Hukuku Esasları, Vedat Kitapçılık, 23. B., İstanbul 2019.
- Pulaşlı, H.:** Kıymetli Evrak Hukukunun Esasları, 5. B., Ankara 2017.
- Sarıkaya, M.:** Kambiyo Senetlerinde Teminat Kaydı, İstanbul 2018.
- Sezgi Huysal, A.:** “*Limited Şirketlerde Nama Yazılı Pay Senedinin Hukuki Niteliği*”, MÜHF-HAD, C. XXII, s. 317-346.
- Sökmen, Reşit:** Çekte Zamanaşımı, Adalet Yayınevi, Ankara 2021.
- Susuz, K.:** Kambiyo Senetlerinde Zamanaşımı, İstanbul 2008.
- Tanrıver, S.:** “*Dava Şartı Arabuluculuk Üzerine Bazı Düşünceler*”, TBB Dergisi, 2020 (147), s. 111-140.
- Tekinay, S. S./Akman, S./Burcuoğlu, H./Altop, A.:** Borçlar Hukuku Genel Hükümler, 7. B., Filiz Kitabevi, İstanbul 1993.
- Teoman, Ö.:** “*Banka çekleri” Hukuken Çek midir?*”, İÜHFİM, C. LIV, s. 261-267.
- Thomas, A. F.:** OR Kommentar, Schweizerisches Obligationenrecht, Hrsg: Jolanta Kren Kostkiewicz, Stephan Wolf, Marc Amstutz, Roland Fankhauser, Orell Füssli Kommentar (Navigator.ch), Orell Füssli Verlag AG, 3., Aufl., Zürich 2016.
- Toraman, B.:** “*Takip Hukukuna Özgü Bazı Davaların Dava Şartı Arabuluculuğa Tâbi Olup Olmadığı Sorunu*”, Çankaya Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt: 5, Sayı: 1 – 3, Nisan - Mayıs 2020, s. 3141-3170.
- Turanboy, A.:** Varakasız Kıymetli Evrak, Ankara 1998.
- Tüzemen Atik, E.:** Açık Kambiyo Senetleri, Güncellenmiş 3. B., Ankara 2021.
- Ülgen, H./Helvacı, M./Kaya, A./Nomer Ertan, F.:** Kıymetli Evrak hukuku, 12. B., İstanbul 2019, (*Atıf usulü olarak Ülgen/diğer yazar ismi... kabul edilmiştir*).
- von Tuhr, A. (Çev: Edege, C.):** Borçlar Hukukunun Umumi Kısmı, Cilt: 1-2, Olgaç Matbaası, Ankara, 1983.
- Wibmer, J. K.:** OR Kommentar, Schweizerisches Obligationenrecht, Hrsg: Jolanta Kren Kostkiewicz, Stephan Wolf, Marc Amstutz, Roland Fankhauser, Orell Füssli Kommentar (Navigator.ch), Orell Füssli Verlag AG, 3., Aufl., Zürich 2016.
- Yasan, Mustafa:** Kıymetli Evrak Hukuku, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2021.
- Yücel Bodur, M.:** İş ve Soysal Güvenlik Hukukunda Birlikte İşverenlik, Beta Yayıncılık, İstanbul 2018.

Prof. Dr.Berrin AKBULUT

KABAHATLER HUKUKU

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Kabahatler Hukuku

Berrin Akbulut

Hukuk Yayınları Dizisi – 3220

Birinci Baskı : Eylül, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8209 – 51 – 8

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com
 : adalety@adaletyayinevi.com

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : facebook.com/adaletyayinevi
 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Ay-bay Kırtasiye İnş. Gıda Paz. ve Tic. Ltd. Şti.
Sertifika No: 46661
Tel: (0 312) 472 58 55 - Ankara

KAYNAKÇA

- Akalan, Abdullah Recai, "Emre Aykırılık Kabahati", Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. XI, S. 1-2, Y. 2007, s. 375.
- Akbulut, Berrin, Ceza Hukuku, Genel Hükümler, Gözden Geçirilmiş ve Genişletilmiş 9. Baskı, Ankara 2022.
- Akbulut, Berrin Bozdoğan, "Kaçırma ve Alıkoyma Suçları", SÜHFD, 2000, C. 8, S. 1-2, s. 313-351.
- Akbulut, Berrin, "Bağlılık Kuralı", Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Haziran 2010, C. XIV, S. 1, s. 167-214 (Bağlılık Kuralı).
- Akbulut, Berrin, "Ceza Hukukunda Suçun İşlendiği Yer", 3. Yılında Yeni Ceza Adaleti Sistemi, Editör: Prof. Dr. Bahri Öztürk, Ankara 2009, s. 123-160 (Suçun İşlendiği Yer).
- Akbulut, Berrin, "Tıp Ceza Hukukunda Nedensellik Bağı", Tıp Ceza Hukukunun Güncel Sorunları, Ankara 2008, s. 209-296 (Tıp Ceza Hukukunda Nedensellik Bağı).
- Akbulut, Berrin, "Zincirleme Suç&Fikri İçtima", HPD, Sonbahar 2004, S. 2, s. 163-167 (Zincirleme Suç&Fikri İçtima).
- Akyılmaz, Bahtiyar, "Anayasal Esaslar Çerçevesinde Kamu Personeli Disiplin Hukuku ve Uygulamadaki Sorunlar", <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/789876>, s. 241, 242 (E.T. 23.08.2020)
- Alacakaptan, Uğur, İşlenemez Suç, Ankara (tarihsiz).
- Alacakaptan, Uğur, Suçun Unsurları, Ankara 1970.
- Aldemir, Hüsnü, Yeni Türk Ceza Kanunu ve Kabahatler Kanununun Yorumu, 2. Baskı, Ankara 2007.
- Altıparmak, Cüneyd, "Kabahatler Hukukunda Soruşturma Zamanaşımı", İBD, 2008, C. 82, S. 1, s. 53, 54.
- Ancl, Marc, (Çev.: Sadık Tüzel), "Muassır Mevzuatta "Kanunsuz Ceza Olmaz" Kaidesi", Adliye Ceridesi, 1938, No. 72, s. 1326-1351.
- Araç, İbrahim/Erikli, Hasan, "Anayasanın 87'nci Maddesine Göre Kabulünde Nitelikli Çoğunluk Aranması Gereken Af Kanunları", Yasama Dergisi, S. 1, Nisan-Mayıs-Haziran 2006, s. 33.
- Artuk, Emin, Ceza Hukukunun Tarihi, in: Ceza Hukuku El Kitabı, İstanbul 1989 (Ceza Hukukunun Tarihi).

- Artuk, Mehmet Emin, "Güvenlik Tedbirlerinin Genel Esasları", Alman-Türk Karşılaştırmalı Ceza Hukuku, C. III, Prof. Dr. Köksal Bayraktar'a Armağan, İstanbul 2010, s. 273-305.
- Artuk, Mehmet Emin, "Yeni Türk Ceza Kanunu'nun Temel İlkeleri", Hukuk ve Adalet, Eleştirel Hukuk Dergisi, Nisan 2005, Yıl 2, S. 5, s. 11-18 (Yeni Türk Ceza Kanunu'nun Temel İlkeleri).
- Artuk, Mehmet Emin, Sinn und Zweck der Strafe und die Maßnahmen zur Sicherung und Besserung im türkischen Strafrecht, Königstein 1979.
- Artuk, Mehmet Emin/Çınar, Ali Rıza, "Yeni Bir Ceza Kanunu Arayışları Ve Adalet Alt Komisyonu Tasarısı Üzerine Düşünceler", TBB Türk Ceza Kanunu Reformu, İkinci Kitap, Ankara 2004, s. 37-84.
- Artuk, Mehmet Emin/Gökçen, Ahmet/Yenidünya, A. Caner, Ceza Hukuku, Genel Hükümler, Yenilenmiş Gözden Geçirilmiş 7. Baskı, Ankara 2013.
- Artuk, Mehmet Emin/Gökçen, Ahmet/Yenidünya, A. Caner, Ceza Hukuku, Genel Hükümler, Yeniden Gözden Geçirilmiş 4. Baskı, Ankara 2009 (Genel Hükümler).
- Avcı, Mustafa, Osmanlı Ceza Hukuku Genel Hükümler, Konya 2010.
- Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ne Ek 7. No. lu Protokolün 4. Maddesine İlişkin Rehber, Aynı Suçtan İki Kez Yargılanamama ve Cezalandırılmama Hakkı, 2020, https://www.echr.coe.int/Documents/Guide_Art_4_Protocol_7_TUR.pdf.
- Ayiter, Kudret, "Roma Ceza Hukukunda Quaestiones Perpetuae ve Cognito Extra Ordinem", Arsebük'e Armağan, Ankara 1958, s. 399-368.
- Aytekin-İnceoğlu, Asuman, "Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin Kararları Işığında Güvenlik Tedbirlerini Düzenleyen Normların Zaman Bakımından Uygulanması", Prof. Dr. Nur Centel'e Armağan, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/814459>, s. 1137.
- Bafra, Jale, "Tıbbi Müdahalelerde Hekimin Cezai Sorumluluğu", İBD, 1993, C. 67, S. 1-2-3, s. 112- 133.
- Bahçeci, Barış, "İHAM'ın Vergi Cezalarında Ne Bis İdem İhtiyacı İle Türk Hukukunun Uyum Sorunu", <http://tbbdergisi.barobirlik.org.tr/m2018-136-1772>.
- Bardakçı, Mehmet Ali, Kabahatler Kanununa Göre İdari Para Cezaları ve İdari Para Cezalarının Yargısal Denetimi, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2006.
- Baumann, Jürgen, "Über die notwendigen Veränderungen im Bereich des Vermögenschutzes", JZ, 1972, No. 1, s. 1-6.
- Bayraktar, Köksal, "Ceza Hukukunda Suç Olmaktan Çıkarma Akımı", İÜHFİM, 1984, C. L, S. 1-4, s. 197-212 (Suç Olmaktan Çıkarma Akımı).

- Bayraktar, Köksal, "Ceza Kanunundaki Hukuka Uygunluk Nedenleri", Ceza Hukuku Günleri, 70. Yılında Türk Ceza Kanunu, Genel Hükümler (26-27 Mart 1997 İstanbul), İstanbul 1998, s. 67-74 (Hukuka Uygunluk Nedenleri).
- Bayraktar, Köksal, "Türk Ceza Kanunu Tasarısına İlişkin Genel bir Değerlendirme ve Genel Hükümler Üzerine Birkaç Birkaç Eleştiri", TBB Türk Ceza Kanunu Reformu, İkinci Kitap, Ankara 2004, s. 21-35 (Genel Hükümler Üzerine Birkaç Eleştiri).
- Bayraktar, Köksal, Hekimin Tedavi Nedeniyle Cezai Sorumluluğu, İstanbul 1972 (Hekimin Tedavi Nedeniyle Cezai Sorumluluğu).
- Bilici, Abdullah, "Kabahatlerde Zamanaşımı", İstanbul Barosu Dergisi, Cilt 90, S. 6, Yıl 2016, s. 63.
- Bohnert, Joachim, "BAföG und Betrug-Zur Ahndung von Falschangaben in Anträgen zur Ausbildungsförderung", NJW, 2003, Heft 50, s. 3611-3613.
- Bohnert, Joachim, OWiG Ordnungswidrigkeitengesetz, Kommentar, 2. Auflage, München 2007 (OWiG).
- Brammsen, Joerg, "Erfolgsgzurechnung bei unterlassener Gefahrverminderung durch einen Garanten", MDR, 1989, s. 123-127.
- Candan, Turgut, "Danıştay Kararlarında Vergisel Kabahatler ve Yapıtlar Hukukuna İlişkin Temel İlkeler", İstanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi Tarafından Düzenlenen İdari Ceza Hukuku Sempozyumu, Ankara 2009, s. 245-284.
- Canpolat, Can, Kusur İlkesi Işığında Mazeret Nedeni Olarak Zorlayıcı Cebir, Ankara 2016.
- Centel, Nur/Zafer, Hamide/Çakmut, Özlem, Türk Ceza Hukukuna Giriş, 7. Bası, İstanbul 2011.
- Centel, Nur/Zafer, Hamide/Çakmut, Özlem, Türk Ceza Hukukuna Giriş, 8. Bası, İstanbul 2014 (2014).
- Centel, Nur/Zafer, Hamide/Çakmut, Özlem, Türk Ceza Hukukuna Giriş, 11. Bası, İstanbul 2020 (2020).
- Cihan, Erol, "Suçta ve Cezada Kanunilik İlkesi", Ceza Hukuku Günleri, 70. Yılında Türk Ceza Kanunu, Genel Hükümler (26-27 Mart 1997 İstanbul), İstanbul 1998, s. 5-11.
- Cihan, Erol, Cebir Kullanma Cürmü (TCK m. 188), İstanbul 1978.
- Cihan, Erol/Yenisey, Feridun, "Türk Ceza Kanununun Yer Bakımından Uygulanması ve Evrensellik İlkesi", Ord. Prof. Dr. Sulhi Dönmezer Armağanı, Ankara 2008, s. 555-576.
- Conte, Philippe, (Çev.: Durmuş Tezcan), "Fransız Ceza Hukukunda Suçun Manevi Unsuru", 3. Yılında Yeni Ceza Adaleti Sistemi, Editör: Bahri Öztürk, Ankara 2009, s. 67-71.

- Corell, Hans, Syposium On the Occasion of the United Nations Convention Against Transnational Organized Crime Panel on “The Challenge of Borderless Cyber-Crime”, Introductoy Remarks and Concluding Remarks by the Moderator of the Panel, s. 2-3, <http://www.Unodc.org/Palermo/convmainIta.html> (E.T. 25.08.2008).
- Coşkun, Vahap, “16 Nisan 2017 Tarihinde Kabul Edilen Anayasa Değişikliklerinin Değerlendirilmesi”, DÜHFD, C. 22, S. 36, Y. 2017, s. 21.
- Cramer, Peter, “Die Beteiligung an einer Zuwiderhandlung nach § 9 OWiG”, NJW, 1969, Heft 44, s. 1929-1934 (Die Beteiligung).
- Cramer, Peter, Schutz gegenüber Straßenverkehrslärm, in: Schutz gegen Verkehrslärm, Frankfurt 1978.
- Cramer, Peter, Straßenverkehrsrecht StVO–StGB, Kommentar, Frankfurt 1971 (Straßenverkehrsrecht).
- Cremer, Wolfram, “Verwaltungsstrafrecht in den Entscheidungen des Europaeischen Gerichtshops für Menschenrechte”, İstanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi Tarafından Düzenlenen İdari Ceza Hukuku Sempozyumu, Ankara 2009, s. 185-196.
- Çağan, Nami, Vergilendirme Yetkisi, İstanbul 1982.
- Çakmut, Özlem Yenerer, “5237 sayılı Türk Ceza Kanunu’nda Trafik Güvenliğini Tehlikeye Sokma Suçları (TCK m. 179-180)”, Alman-Türk Karşılaştırmalı Ceza Hukuku, C. III, Prof. Dr. Köksal Bayraktar’a Armağan, İstanbul 2010, s. 771-794.
- Çelik, Abdullah, Adil Yargılanma Hakkı Rehberi, Anayasa Mahkemesi Yayınları, Ankara 2014.
- Çelikbilek, Mahmut Fatih, Kabahatler Kanunu Çerçevesinde İdari Para Cezaları, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara 2010.
- Çınar, Ali Rıza, “Ceza Yasasında Alkollü Araç Kullanma Suçu”, Tıp Ceza Hukukunun Güncel Sorunları, Ankara 2008, s. 647-700.
- Die Unterscheidung zwischen Tun und Unterlassen (18.10.05), http://www.kanzleidr.de/owncms/oCMs_25_1_+Die+Unterscheidung+zwischen+Tun+und+Unterlassen+181005. (E.T. 10.09.2010).
- Demirbaş, Timur, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 4. Bası, Ankara 2006.
- Demirbaş, Timur, Ceza Hukuku, Genel Hükümler, Güncellenmiş 9. Baskı, Ankara 2013 (2013).
- Demirbaş, Timur, “Türk Ceza Kanunu’nda Hukuka Uygunluk Nedenlerinde Sınırın Aşılması”, Prof. Dr. Hayri Domaniç’e Armağan, İstanbul 1995, s. 277-286 (Hukuka Uygunluk Nedenlerinde).

- Demirel, Muhammed, Amirin Emri, İstanbul 2014.
- Demirel, Ömer, Faruk/Balcıoğlu, İbrahim, "Alkol ve Madde Bağımlılığında Ceza Sorumluluğu ve Fiil Ehliyeti", Yeni Symposium Dergisi, 2015, C. 53, S. 1, 2015 / *New Symposium Journal*, Volume 53, Number 1, 2015, s. 29.
- Derdiman, R. Cengiz/Uysal, Yusuf, "Kamu Yönetiminde Yetki Devri", U.Ü. Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi, Y. 16, S. 27, 2014/2,
- Doğan, Koray, "Tüzel Kişilerin İdari Para Cezası Sorumluluğunda İsnadiyet Sorunu", DEÜHFD, Cilt: 17, Sayı: 1, 2015, s. 62 (Basım Yılı: Şubat 2016).
- Donay, Süheyl, "Ceza Normunun Yer, Kişi ve Zaman Yönünden Uygulanması", Ceza Hukuku Günleri, 70. Yılında Türk Ceza Kanunu, Genel Hükümler (26-27 Mart 1997 İstanbul), İstanbul 1998, s. 13-21.
- Donay, Süheyl, "İdarenin Ceza Verme Yetkisi Konusunda Anayasa Mahkemesinin Bir Kararı Üzerine Düşünceler", İÜHFM 1972, C. XXXVII, S. 1-4, s. 411-427 (İdarenin Ceza Verme Yetkisi).
- Döner, Ayhan, "Cezai ve İdari Yaptırımların Farklılığı Bağlamında TBMM'nin Af Yetkisi", EUHFD, C. XII, S. 3-4 (2008), s. 49 vd.
- Dönmezer, Sulhi/Erman, Sahir, Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku, Genel Kısım (C. I), Onüçüncü Tıpkı Bası, İstanbul 1997 (C. I).
- Dönmezer, Sulhi/Erman, Sahir, Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku, Genel Kısım (C. II), Yeniden Gözden Geçirilmiş Onbirinci Bası, İstanbul 1997 (C. II).
- Dutertre, Gilles, Avrupa İnsan hakları Mahkemesi Kararlarından Örnekler, Avrupa Konseyi Yayınları, <https://www.anayasa.gov.tr/media/3600/aihmkararlarindanornekler.pdf>.
- Ebner, Markus, "Die rechtfertigende Pflichtenkollision im Verkehrsstraf-und ordnungswidrigkeitenrecht", SVR, 2006/6, s. 202.
- Ekinci, Murat, "Ceza Hukuku İlkeleri Açısından İdari Yaptırımlar", YBHD, 2017/3, s. 34.
- Engländer, Armin, Grund und Grenzen der Nothilfe, Tübingen 2008.
- Erdem, Jülide Gül, "Ölçülülük İlkesinin İdarenin Takdir Yetkisinin Kullanımındaki Yeri", AUHFD, 62 (4), 2013, s. 985.
- Erdem, Mustafa Ruhan, "Yeni TCK'da Faillik ve Suç Ortaklığı", HPD, 2005, S. 5, s. 204-215 (Faillik ve Suç Ortaklığı).
- Erdoğan, Yüksel, Kabahatler Kanunu, Ankara 2005.
- Erem, Faruk, Türk Ceza Kanunu Şerhi, Genel Hükümler (C. I), Ankara 1993 (C. I).
- Erem, Faruk, Ümanist Doktrin Açısından Türk Ceza Hukuku, Özel Hükümler (C. IV), Üçüncü Baskı, Ankara 1985.
- Erem, Faruk/Danışman, Ahmet/Artuk, Mehmet Emin, Ceza Hukuku, Genel Hükümler, Tümüyle Gözden Geçirilmiş 14. Baskı, Ankara 1997.

- Eser, Albin, (Çev.: Feridun Yenisey), "Son Yüzyıl İçinde Almanyada'ki Ceza Düzenlemeleri, Geçmişe Bir Bakış ve Gelecekteki Eğilimler", YD, 1989, C. 15, S. 1-4, s. 12-36.
- Feyzioğlu, Metin, "Yasama Dokunulmazlığı Üzerine Düşünceler", Prof. Dr. Çetin Özek Armağanı, İstanbul 2004, s. 397-428.
- Freund, Georg, Strafrecht, Allgemeiner Teil, Personale Straftatlehre, 2. Auflage, Berlin/Heidelberg 2009.
- Frisch, Wolfgang, (Çev.: Hakan Hakeri), "Hukuk Devleti Ceza Hukukunda Cezalandırılabilirliğin Esaslı Şartları", Türk Ceza Kanunu Tasarısı İçin Müzakereler, Konya 1998, s. 93-141.
- Gallas, Wilhelm, (Çev.: İzzet Özgenç), "Cezalandırılabilirliğin Temelleri ve Sınırları Suç Kavramı Üzerine Düşünceler", SÜHFD, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu'nda Yapılan Son Değişiklikler Sempozyumu Özel Sayısı, 1994, C. 4, S. 1-2, s. 305-327.
- Gedik, Doğan, "Kabahatlerde Soruşturma Usulü", Terazi Hukuk Dergisi, Kasım 2010, S. 51, s. 138, 139.
- Gedik, Doğan/Yüce, Ersoy, Bir İdari Yaptırım Türü Olarak Kabahatler Hukukunda Mülkiyetin Kamuya Geçirilmesi, İstanbul 2011.
- Göhler, Erich, "Das neue Gesetz über Ordnungswidrigkeiten", JZ, 1968, No. 18, s. 583-591 (Das neue Gesetz).
- Göhler, Erich, Ordnungswidrigkeitengesetz, 15., neu bearbeitete Auflage, München 2009 (Göhler).
- Gökcan, Hasan Tahsin, "Kabahatler Kanununa Göre İdari Para Cezalarının Uygulanması", Türk Hukuk, 2005, S. 104, s. 20.
- Gökçen, Ahmet, "1296 (1879) Tarihli Usul-i Muhakemat-ı Cezaiye Kanun-ı Muvakkatı (1)", SÜHFD, Ceza Muhakemeleri Usuli Kanunu'nda Yapılan Son Değişiklikler Sempozyumu Özel Sayısı, 1994, C. 4, S. 1-2, s. 203-288.
- Gökçen, Ahmet, "Türk Ceza Hukuku'nda Tekerrür", KHUKA, Eylül 2003, s. 129-144, www.akader.info/KHUKA/index.htm. (E.T. 10.09.2010).
- Gökçen, Ahmet, "Türk Ceza Hukukunda Zamanaşımı", KHUKA, Mart 2004, s. 19-50, www.akader.info/KHUKA/index.htm. (E.T. 10.09.2010).
- Gökçen, Ahmet, Tanzimat Dönemi Osmanlı Ceza Kanunları ve Bu Kanunlardaki Ceza Müeyyideleri, İstanbul 1989 (Tanzimat Dönemi).
- Gölcüklü, Feyyaz, "İdari Ceza Hukuku ve Anlamı; İdarenin Cezai Müeyyide Tatbiki", AÜSBFD, 1963, C. XVIII, No. 2, s. 115-182.
- Götz, Volkmar, Allgemeines Polizei-und Ordnungsrecht, 12. Auflage, Göttingen 1995.
- Gözler, Kemal, Bölüm 17 Yürütme Organının Düzenleyici İşlemleri, <http://www.anayasa.gen.tr/yuodi.htm> (E.T. 05.04.2010).

- Gropp, Walter, "Die Pflichtenkollision: weder eine Kollision von Pflichten noch Pflichten in Kollision", Festschrift für Hans Joachim Hirsch zum 70. Geburtstag am 11. April 1999, Berlin/New York 1999, s. 207-224.
- Gropp, Walter, Strafrecht, Allgemeiner Teil, 3. Auflage, Berlin 2005 (Strafrecht).
- Güçlü, Yaşar, İdari Para Cezaları ve Diğer İdari Yaptırımlar, Ankara 2020.
- Gülan, Aydın, "Kanun Değişikliğiyle İdari Para Cezası Verilmeden Önce "Uyarı" Şartı Getirilmesi, Kimi Durumlarda Görülmekte Olan İptal Davasını Etkileyecek Lehe Bir Düzenleme Sayılabilir Mi?", DEUHFD, Prof. Dr. Durmuş TEZCAN'a Armağan, C. 21, Özel S., 2019, s. 2959
- Gülşen, Recep, "Yeni Türk Ceza Kanunu ve Milletlerarası Ceza Hukuku Bağlamında "Non Bis İn İdem" İlkesi", Prof. Dr. Hüseyin Hatemi'ye Armağan, Sosyal Bilimler Araştırma Dergisi, 2005, Yıl III, S. 6, s. 317-345.
- Günday, Metin, İdare Hukuku, Güncelleştirilmiş 8. Baskı, Ankara 2003.
- Gündüz, Fatma Ebru, "İdari Yaptırımların Zaman Bakımından Uygulanması", TAAAD, Yıl 8, S. 32, Ekim 2017, s. 46, 47.
- Hafizoğulları, Zeki, "Kusurluluğu Kaldıran Bir Neden Olarak Ceza Hukukunda İstenemezlik İlkesi (Nichtzumutbarkeit L'inesigibilita)", <http://www.zekihafizogullari.com/Makaleler/istenemezlik.pdf> (E.T. 20.10.2010).
- Hafizoğulları, Zeki, Ceza Normu, Normatif Bir Yapı Olarak Ceza Hukuku Düzeni, Gözden Geçirilmiş, Ek Konulmuş, İkinci Baskı, Ankara 1996 (Ceza Normu).
- Hafizoğulları, Zeki/Özen, Muharrem, Türk Ceza Hukuku, Genel Hükümler, Tıpkı Basım 4. Baskı, Ankara 2011
- Hakeri, Hakan, "Amerikan Ceza Hukukuna Giriş", http://portal.hakanhakeri.com/index.php?option=com_content&task=view&id=87&Itemid=1 (E.T. 20.10.2010).
- Hakeri, Hakan, "Ceza Hukukunda Önemsiz Hareketler", TBBD, 2007, Yıl 20, S. 69, s. 55-96 (Önemsiz Hareketler).
- Hakeri, Hakan, "Yargıtay Kararlarında Nedensellik Bağı", Alman-Türk Karşılaştırmalı Ceza Hukuku, C. III, Prof. Dr. Köksal Bayraktar'a Armağan, İstanbul 2010, s. 93-110 (Nedensellik Bağı).
- Hakeri, Hakan, Ceza Hukuku, Genel Hükümler, 8. Baskı, Ankara 2009 (Ceza Hukuku).
- Hakeri, Hakan, Ceza Hukuku, Genel Hükümler, 22. Baskı, Ankara 2019 (Ceza Hukuku 2019)
- Hakeri, Hakan, Ceza Hukukunda İhmal Kavramı ve İhmali Suçların Çeşitleri, Ankara 2003 (İhmal Kavramı).

- Hakeri, Hakan, Tıp Hukuku, Ankara 2007.
- Hakeri, Hakan, Tıp Hukuku, Temel Bilgiler, Güncellenmiş 2. Baskı, Ankara 2009 (Temel Bilgiler).
- Hatemi, Hüseyin, Kişiler Hukuku Dersleri, 2. Bası, İstanbul 2001.
- Henkel, Heinrich, "Zumutbarkeit und Unzumutbarkeit als regulatives Rechtsprinzip", Festschrift für Edmund Mezger zum 70. Geburtstag am 15. 10. 1953, München 1954, s. 249-310
- Hirsch, Hans Joachim, (Çev.: Yener Ünver), "Kusur İlkesi ve Ceza Hukukundaki Fonksiyonu", Türk Ceza Kanunu Tasarısı İçin Müzakereler, Konya 1998, s. 297-315 (Kusur İlkesi).
- Hirsch, Hans Joachim, "Soziale Adäquanz und Unrechtslehre", ZStW, 1962, Band 74, s. 78-135.
- Honig, Richard, (Çev.: Yavuz Abadan), "İllyet Nazariyesine Dair", İÜHFM, 1936, S. 1-4, s. 169-188.
- İçel, Kayıhan, Ceza Hukukunda Taksirden Doğan Sübjektif Sorumluluk, İstanbul 1967 (Taksirden Doğan Sübjektif Sorumluluk).
- İçel, Kayıhan, "İdari Ceza Hukuku ve Kabahatleri Suç Olmaktan Çıkarma Eğilimi", İÜHFM, 1984, C. L, S. 1-4, s. 117-131 (Kabahatleri Suç Olmaktan Çıkarma Eğilimi).
- İçel, Kayıhan, Suçların İçtimai, İstanbul 1972 (Suçların İçtimai).
- İçel, Kayıhan/Donay, Süheyl, Karşılaştırmalı ve Uygulamalı Ceza Hukuku, Genel Kısım, 1. Kitap, Yenileştirilmiş 3. Bası, İstanbul 1999.
- İçel, Kayıhan/Erman, Barış, "Yasama Sorumsuzluğu ve Dokunulmazlığı", Prof. Dr. Çetin Özek Armağanı, İstanbul 2004, s. 475-478.
- İçel, Kayıhan/Evik, Hakan A., İçel Ceza Hukuku, Genel Hükümler, 2. Kitap, Suçun Yapısal Unsurları ve Özel Görünüş Biçimleri, Yenilenmiş 4. Bası, İstanbul 2007.
- İçel, Kayıhan/Sokullu Akıncı, Füsün/Özgenç, İzzet/Sözüer, Adem/Mahmutoğlu, Fatih M./Ünver, Yener, Suç Teorisi (2. Kitap), 2. Bası, İstanbul 2000.
- İçel, Kayıhan/Yurtcan, Erdener, "Alman Düzene Aykırılıklar Kanunu", İÜHFM, 1971, C. XXXVI, S. 1-4, s. 439-482.
- İnceoğlu, Sibel, Adil Yargılanma Hakkı, Anayasa mahkemesine Bireysel Başvuru, El Kitapları Serisi-4, Ankara 2018.
- Jakobs, Günther, Strafrecht, Allgemeiner Teil, Die Grundlagen und die Zurechnungslehre, 2. Auflage, Berlin/New York 1993.
- Jeschek, Hans Heinrich, (Çev.: Teoman Oğuzhan), "Almanya'da Ceza Hukuku Reformu Genel Bölüm", İÜHFM, 1980, C. XLIV, S. 1-4, s. 11-53.

- Jescheck, Hans Heinrich, (Çev.: Adem Sözüer), "1989 Türk Ceza Kanunu Öntasarısının Genel Hükümleri Hakkında Karşılaştırmalı Bir İnceleme", Türk Ceza Kanunu Tasarısı İçin Müzakereler, Konya 1998, s. 25-38 (1989 Türk Ceza Kanunu).
- Jescheck, Hans Heinrich, (Çev.: Feridun Yenisey), Almanya Federal Cumhuriyeti Ceza Hukukuna Giriş, İstanbul 1989 (Almanya Federal Cumhuriyeti).
- Jescheck, Hans Heinrich, "Das deutsche Wirtschaftsstrafrecht", JZ, 1959, No. 15/16, s. 457-462 (Das deutsche Wirtschaftsstrafrecht).
- Jescheck, Hans Heinrich, Lehrbuch des Strafrechts, Allgemeiner Teil, 4. vollständig neubearbeitete und erweiterte Auflage, Berlin 1988 (Lehrbuch).
- Joecks, Wolfgang, Strafgesetzbuch, Studienkommentar, München 1999.
- Kaban, Mater/Aşaner, Halim/Güven, Özcan/Yalvaç, Gürsel, Yargıtay Ceza Genel Kurulu Kararları (Eylül 1996-Temmuz 2001), Ankara 2001.
- Kangal, Zeynel T., " Cezalandırılabilirliğin Objektif Koşulları", İÜHFİM, C. LXVIII, S. 1-2, s. 154.
- Kangal, Zeynel T., Kabahatler Hukuku, İstanbul 2019 (Kabahatler Hukuku, 2019).
- Kangal, Zeynel T., Kabahatler Hukuku, 3. Baskı, Ankara 2021 (Kabahatler Hukuku, 2021).
- Kangal, Zeynel T., Tüzel Kişilerin Ceza Sorumluluğu, Ankara 2003.
- Karakoç, Yusuf, Genel Vergi Hukuku, Gözden Geçirilmiş ve Genişletilmiş 4. Bası, Ankara 2007.
- Karakoç, Yusuf, Vergi ceza Hukuku, Genel Kısım, Vergi Kabahatleri, Vergi Suçları, Ankara 2016.
- Karakehya, Hakan, İradilik Unsuru Bağlamında Ceza Hukukunda Kast, Ankara 2010.
- Karlsruher Kommentar zum Gesetz über Ordnungswidrigkeiten, 3., neu bearbeitete Auflage, München 2006 (KKOWiG).
- Kart, Aslıhan/Ketizmen, Muammer, "Kabahatler Kanunu'nun İctima Hükümleri Açısından Kişisel Verilerin Korunmasına İlişkin Suç ve Kabahatler ile Kurul'un İdari Ceza Kararlarına İlişkin Bir Değerlendirme", Kişisel Verileri Koruma Dergisi, C. 1, S. 2, s. 27.
- Kaşıkar, Mustafa Serhat, "Kabahatler Kanunu'nun Yer ve Kişi Bakımından Uygulanması", Kabahatler Hukuku Yazıları (Editör Zeynel T. Kangal), İstanbul 2017, s. 138.
- Katoğlu, Tuğrul, Ceza Hukukunda Hukuka Aykırılık, Ankara 2003.
- Katoğlu, Tuğrul, Ceza Kanunlarının Zaman Bakımından Uygulanması, Ankara 2008 (Zaman Bakımından Uygulanması).

- Keçelioğlu, Elvan, “Ceza Hukukunda İctihadın Sınırı, Yorum ve Kıyas”, Türkiye Adalet Akademisi Dergisi, Yıl 3, S. 11, Ekim 2012.
- Kelsen, H., (Çev.: Zeki Hafızoğulları), “Nedensellik ve İsnadiyet”, AÜHFD, 1978, C. XXXV, S. 1-4, s. 219-233.
- Keskin, Serap, “Suç Ortaklığı”, Ceza Hukuku Günleri, 70. Yılında Türk Ceza Kanunu, Genel Hükümler (26-27 Mart 1997 İstanbul), İstanbul 1998, s. 227-233 (Keskin Suç Ortaklığı).
- Kienapfel, Diethelm, “Beteiligung und Teilnahme”, NJW, 1970, Heft 41, s. 1826-1833.
- Knemeyer, Franz Ludvig, Polizei-und Ordnungsrecht, 7. Auflage, München 1998.
- Koca, Mahmut, “Türk Ceza Kanunu’nun Yer Bakımından Uygulanması”, Hukuk ve Adalet, Eleştirel Hukuk Dergisi, Yıl 2, 2005, S. 5, s. 23-41.
- Koca, Mahmut, “YTCK’da Hukuka Uygunluk Sebepleri”, Ceza Hukuku Dergisi, Yıl 1, 2006, S. 1, s. 111-143.
- Koca, Mahmut/Üzülmez, İlhan, Türk Ceza Hukuku, Genel Hükümler, Gözden Geçirilmiş ve Güncellenmiş 7. Baskı, Ankara 2014.
- Koca, Mahmut/Üzülmez, İlhan, Türk Ceza Hukuku, Genel Hükümler, Gözden Geçirilmiş ve Güncellenmiş 8. Baskı, Ankara 2015 (Genel Hükümler, 2015).
- Koca, Mahmut/Üzülmez, İlhan, Türk Ceza Hukuku, Genel Hükümler, Gözden Geçirilmiş ve Güncellenmiş 12. Baskı, Ankara 2019 (Genel Hükümler, 2019).
- Kocasakal, Ümit, in: Ceza Hukuku Günleri, 70. Yılında Türk Ceza Kanunu, Genel Hükümler (26-27 Mart 1997 İstanbul), İstanbul 1998, s. 272.
- Kocasakal, Ümit/Aksoy, Emine Eylem/Memiş, Pınar, “Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararlarında İfade Özgürlüğü”, <http://www.tchd.org.tr/MenuContent.aspx?id=127> (E.T.14.10.2014).
- Köhler, Micheal, “Der Begriff der Zurechnung”, Festschrift für Hans Joachim Hirsch zum 70. Geburtstag am 11. April 1999, Berlin/New York 1999, s. 65 vd.
- Köse, Burcu, Tüketici Hukukunda İdari Yaptırımlar, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Mayıs 2019.
- Kuhlen, Lothar, “Strafrechtliche Haftung bei unterlassenem Rückruf gesundheitsgefährdender Produkte”, NSTZ, 1999, s. 566-570.
- Kula, Ayşegül, “Kabahatler Kanunu’nun Genel Hükümleri”, TBB Dergisi, 2019, Yıl 31, S. 140, s. 46, 47.
- Kunter, Nurullah, Suçun Maddi Unsurları Nazariyesi (Hareket-Netice-Sebebiyet Alakası), İstanbul 1955.
- Kunter, Nurullah/Yenisey, Feridun/Nuhoğlu, Ayşe, Muhakeme Hukuku Dalı Olarak Ceza Muhakemesi Hukuku, Onbeşinci Bası, İstanbul 2006.

- Kunter, Nurullah, Muhakeme Hukuku Dalı Olarak Ceza Muhakemesi Hukuku, Yenileştirilmiş ve geliştirilmiş 8. Bası, İstanbul 1986.
- Kühl, Kristian, Strafrecht, Allgemeiner Teil, 3. Auflage, München 2000.
- Kühne, Hans Heiner, "Die Verfassungsrechtlichen Grundlagen des Verwaltungsstrafrechts In Deutschland", İstanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi Tarafından Düzenlenen İdari Ceza Hukuku Sempozyumu, Ankara 2009, s. 111-115.
- Küper, Wilfried, "Grundsatzfragen der Differenzierung zwischen Rechtfertigung und Entschuldigung. Notstand, Pflichtenkollision, Handeln auf dienstliche Weisung", JuS, 1987, No. 2, s. 81-92.
- Lackner, Karl/Kühl, Kristian, StGB Strafgesetzbuch, Kommentar, 26. Auflage, München 2007.
- Leipziger Kommentar zum Strafgesetzbuch (Erster Band), 11., neu bearbeitete Auflage, Berlin 2003 (LK).
- Lemke, Michael/Mosbacher, Andreas, Ordnungswidrigkeitengesetz, 2., neu bearbeitete Auflage, Berlin 2005.
- Mahmutoğlu, Fatih S., "İdari Para Yaptırımını Gerektiren Eylemler Yönünden Yargılama Rejimi", İÜHFİM, 1996, C. LV, s. 152.
- Mahmutoğlu, Fatih S., "İdari Para Yaptırımını Gerektiren Eylemler Yönünden Yargılama Rejimi", İÜHFİM, 1996, C. LV, s. 152 (İÜHFİM).
- Mahmutoğlu, Fatih Selami, "5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nda Hukuka Uygunluk Nedenleri", Hukuk ve Adalet, Eleştirel Hukuk Dergisi, Nisan 2005, Yıl 2, S. 5, s. 42-60 (Hukuka Uygunluk Nedenleri).
- Mahmutoğlu, Fatih Selami, "Suç-Kabahat Ayrımı-İdari Ceza Hukuku'nun Temelleri", İstanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi Tarafından Düzenlenen İdari Ceza Hukuku Sempozyumu", Ankara 2009, s. 36-42 (Suç-Kabahat Ayrımı).
- Mahmutoğlu, Fatih Selami, "TBMM Adalet Komisyonu'nda Kabul Edilen Türk Ceza Kanunu Tasarısı Hakkında Görüş", TBB Türk Ceza Kanunu Reformu, İkinci Kitap, Ankara 2004, s. 357-378 (Türk Ceza Kanunu Tasarısı).
- Mahmutoğlu, Fatih Selami, Kabahatleri Suç Olmaktan Çıkarma Eğilimi ve Düzene Aykırılıklar Hukukunda (İdari Ceza Hukukunda) Yaptırım Rejimi, İstanbul 1995 (Kabahatleri Suç Olmaktan Çıkarma Eğilimi).
- Maiwald, Manfred, (Çev.: Cumhur Şahin), "İcrai ve İhmali Davranış-Bir Başkası İçin Hareket Etmek", Türk Ceza Kanunu Tasarısı İçin Müzakereler, Konya 1998, s. 159-174.
- Maurach, Reinhart/Gössel, Karl Heinz/Zipf, Heinz, Strafrecht Allgemeiner Teil, Teilband 2, 7., neu bearbeitete und erweiterte Auflage, Heidelberg 1989.

- Maurach, Reinhart/Zipf, Heinz, *Strafrecht, Allgemeiner Teil, Teilband I, 8., neubearbeitete und erweiterte Auflage*, Heidelberg 1992.
- Meran, Necati, *Açıklamalı-İçtihatlı Kabahatler Kanunu ve Kabahat İçeren Kanunlar*, Ankara 2008.
- Mitsch, Wolfgang, *Ordnungswidrigkeiten, Recht der Ordnungswidrigkeiten, 2. Auflage*, Berlin Heidelberg 2005.
- Neumann, Ulfrid, "Der Rechtfertigungsgrund der kollision von Rettungsinteressen -Rechte, Pflichten und Interessen als Elemente der rechtfertigenden Pflichtenkollision", *Festschrift für Claus Roxin zum 70. Geburtstag am 15. Mai 2001*, Berlin/New York 2001, s. 421-440.
- Nuhoğlu, Ayşe, "Ceza Hukukunda Zaruret Halinin Sınırları", *Tıp Ceza Hukukunun Güncel Sorunları*, Ankara 2008, s. 34-68.
- Oğurlu, Yücel, "İdari Yaptırımlara Genel Bir Bakış ve İdari Yaptırım-Ceza Yaptırımı Ayrımı" *A.Ü. Erzincan Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. III, S. 1, s. 166.
- Oğuzman, M.Kemal/Öz, M.Turgut, *Borçlar Hukuku, Genel Hükümler, Gözden Geçirilmiş Altıncı Bası'dan Yedinci Tıpkı Bası*, İstanbul 2009.
- Otacı, Cengiz, *Türk Kabahatler Hukuku*, Ankara 2006.
- Otacı, Cengiz/Keskin, İbrahim, "5560 sayılı Kanun İle Kabahatler Kanununda Yapılan Değişikliklerin Değerlendirilmesi", *AD*, 2011, S. 39, s. 62.
- Önder, Ayhan, "Suçun İşlendiği Yer", *AD*, 1961, S. 1-2, s. 95-107.
- Önder, Ayhan, *Ceza Hukuku Dersleri*, İstanbul 1992 (Ceza Hukuku Dersleri).
- Önder, Ayhan, *Ceza Hukuku, Genel Hükümler, II-III, Yenilenmiş II. Bası*, İstanbul 1992 (Genel Hükümler).
- Özay, İl Han, *Günüşiğinde Yönetim, XXI inci Yüzyılın İlk Çeyreğinin "Jön Türk" lerine*, İstanbul 2004.
- Özay, İl Han, *İdari Yaptırımlar*, İstanbul 1985.
- Özbek, Veli Özer, "5237 Sayılı Yeni Türk Ceza Kanunu'nun Teşebbüs ve Kusurluluğa İlişkin Hükümlerinin Değerlendirilmesi", *Kazancı Hukuk, İşletme ve Maliye Bilimleri*, Ocak 2005, S. 5, s. 16-39 (5237 Sayılı).
- Özbek, Veli Özer, "Ceza Hukukunda Nedensellik Bağı ve Fiilin Objektif İsnad Edilebilirliği Sorunu", *Baki Kuru'ya Armağan*, Ankara 2004, s. 417-477 (Nedensellik Bağı).
- Özbek, Veli Özer, "İnternet Kullanımında Ortaya Çıkabilecek Bazı Ceza Hukuku Sorunları", *DEÜHFD*, 2002, C. 4, S. 1, s. 101-158 (İnternet Kullanımında).
- Özbek, Veli Özer, *İnfaz Hukuku*, 3. Baskı, Ankara 2013.
- Özbek, Veli Özer, *TCK İzmir Şerhi, Türk Ceza Kanununun Anlamı (C. I), Gözden Geçirilmiş ve Genişletilmiş 4. Baskı*, Ankara 2010 (İzmir Şerhi).

- Özbek, Veli Özer/Kanbur, M. Nihat/Bacaksız, Pınar/Doğan, Koray/Tepe, İlker, Türk Ceza Hukuku, Genel Hükümler, Ankara 2010.
- Özbek, Veli Özer/Kanbur, M. Nihat/Bacaksız, Pınar/Doğan, Koray/Tepe, İlker, Türk Ceza Hukuku, Genel Hükümler, Güncellenmiş ve Geliştirilmiş 4. Baskı, Ankara 2013.
- Özcan, Onur, "Tüzel Kişilerin Ceza Sorumluluğu", Alman-Türk Karşılaştırmalı Ceza Hukuku, C. III, Prof. Dr. Köksal Bayraktar'a Armağan, İstanbul 2010, s. 307-346.
- Özen, Muharrem, "TCK'nda Taksir", Alman-Türk Karşılaştırmalı Ceza Hukuku, C. III, Prof. Dr. Köksal Bayraktar'a Armağan, İstanbul 2010, s. 111-145 (TCK'nda Taksir).
- Özen, Muharrem, "Türk Ceza Kanunu Tasarısının Tüzel Kişilerin Ceza Sorumluluğuna İlişkin Hükümlerine Bir Bakış", <http://dergiler.ankara.edu.tr/dergiler/38/283/2585.pdf> (E.T. 10.09.2010) (Tüzel Kişilerin).
- Özen, Muharrem, Türk Ceza Hukukunda Meşru Müdafaa, Ankara 1995 (Meşru Müdafaa).
- Özgen, Eralp, "Yeni Anayasamız ve Milletvekili Dokunulmazlığı", <http://auhf.ankara.edu.tr/dergiler/auhfd-arsiv/AUHF-1960-17-01-04/AUHF-1960-17-01-04-Ozgen.pdf> (E.T. 10.10.2010).
- Özgenç, İzzet, "Bilinçli Taksir", Prof. Dr. Çetin Özek Armağanı, İstanbul 2004, s. 697-722 (Bilinçli Taksir).
- Özgenç, İzzet, "Davranış Normları Teorisi (Haksızlık ve Müeyyide İlişkisi)", SÜHFD, Prof. Dr. Şakir Berki'ye Armağan, 1996, C. 5, S. 1-2, s. 443-454 (Davranış Normları).
- Özgenç, İzzet, "Tüzel Kişinin Sorumluluk Ehliyeti, Anayasa Mahkemesi'nin Bir Kararı Üzerine Düşünceler", Reha Poray'a Armağan, İstanbul 1995, s. 319-344 (Tüzel Kişinin Sorumluluk Ehliyeti).
- Özgenç, İzzet, Suça İştirakin Hukuki Esası ve Faillik, İstanbul 1996 (Suça İştirakin).
- Özgenç, İzzet, Türk Ceza Hukuku, Genel Hükümler, Gözden Geçirilmiş ve Güncellenmiş 4. Bası, Ankara 2009.
- Özgenç, İzzet, Türk Ceza Hukuku, Genel Hükümler, Gözden Geçirilmiş ve Güncellenmiş 10. Bası, Ankara 2014 (Türk Ceza Hukuku).
- Özgenç, İzzet, Türk Ceza Hukuku, Genel Hükümler, Gözden Geçirilmiş ve Güncellenmiş 17. Bası, Ankara 2021 (Genel Hükümler, 2021).
- Özgenç, İzzet, Türk Ceza Kanunu Gazi Şerhi (Genel Hükümler), 3. Bası, Ankara 2006 (Gazi Şerhi 2006).
- Özgenç, İzzet, Türk Ceza Kanunu Gazi Şerhi (Genel Hükümler), Ankara 2005 (Gazi Şerhi 2005).

- Özgenç, İzzet/Şahin, Cumhuriyet, “Kabahatler Kanununun Uygulanmasına İlişkin Hukuki Değerlendirmeler-I”, Fasikül Hukuk Dergisi, Yıl 2, Sayı 4, Mart 2010, s. 13.
- Özgüldür, Serdar, İdarenin Hukuki Sorumluluğu ve Tam Yargı Davaları, in: Günışığında Yönetim, İstanbul 2004.
- Öztañ, Bilge, Medeni Hukuk Tüzel Kişilerinde Organ Kavramı ve Organın Fiillerinden Doğan Sorumluluk, Ankara 1970.
- Öztürk, Bahri, “Kabahatler Kanunu’nun Genel Esasları”, İstanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi Tarafından Düzenlenen İdari Ceza Hukuku Sempozyumu, Ankara 2009, s. 123-139.
- Öztürk, Bahri/Erdem, Mustafa Ruhan, Uygulamalı Ceza Hukuku ve Güvenlik Tedbirleri Hukuku, 13. Baskı, Ankara 2013.
- Öztürk, Bahri/Erdem, Mustafa Ruhan, Uygulamalı Ceza Hukuku ve Güvenlik Tedbirleri Hukuku, 14. Baskı, Ankara 2014.
- Öztürk, Bahri/Tezcan, Durmuş/Erdem, Mustafa Ruhan/Sırma, Özge/Saygılar Kırt, Yasemin F./Özaydın, Özdem/Alan Akcan, Esra/Erden Tütüncü, Efser/Altınok Villemin, Derya/Tok, Mehmet Can, Nazari ve Uygulamalı Ceza Muhakemesi Hukuku, Ders Kitabı, Güncellenmiş 12. Baskı, Ankara 2018.
- Pınar, Mustafa Anıl, “Turkey: Adli ve İdari Ceza Süreçlerinin Paralel Yürütülmesi "Ne Bıs In Idem" İlkesi”, <https://www.mondaq.com/turkey/human-rights/963564/adli-ve-304dari-ceza-srelerinin-paralel-yrtlmesi-ne-b305s-in-idem-304lkesi>.
- Picotti, Lorenzo, “Hazırlık Hareketi ve İştirakin Genişlemesi”, Genel Rapor, 18. Uluslararası Ceza Hukuku Kongresi (İstanbul 20-27 Eylül 2009), The 18th. International Congress of Penal Law (İstanbul 20-27 September 2009), Hazırlık Hareketleri ve İştirakin Genişlemesi, Terörizmin Finansmanı, Özel Yargılama Tedbirleri ve İnsan Haklarının Korunması, Evrensel Yargı Yetkisi, İstanbul 2009, s. 53-101.
- Poroy, Reha/Tekinalp, Ünal/Çamoğlu, Ersin, Ortaklıklar ve Kooperatif Hukuku, Güncelleştirilmiş 9. Bası, İstanbul 2003.
- Poroy, Reha/Tekinalp, Ünal/Çamoğlu, Ersin, Ortaklıklar Hukuku I, Yeniden Yazılmış 13. Bası, İstanbul 2014.
- Poroy, Reha/Tekinalp, Ünal/Çamoğlu, Ersin, Ortaklıklar Hukuku II, Yeniden Yazılmış 13. Bası, İstanbul 2017.
- Rebmann, Kurt/Roth, Werner/Herrmann, Siegfried, Gesetz über Ordnungswidrigkeiten, Kommentar, Band 1, 3. Auflage, 15. Lieferung, Stand 2010.
- Reisoğlu, Safa, Borçlar Hukuku, Genel Hükümler, Ondokuzuncu Bası, İstanbul 2006.

- Rençber, Altan, "Ne Bis İn İdem İlkesi Uyarınca Vergi Suç ve Kahatlerinin Değerlendirilmesi",
https://hukuk.marmara.edu.tr/dosya/huk/ÖĞRENCİ/HUKUKUZEM/19-20/BAHAR/ticari_ceza/Rençber%2C%20Ne%20Bis%20In%20Idem%20İlkesi%20Bağlamında%20Vergi%20Suç%20ve%20Kabahatlerinin%20Değerlendirilmesi.pdf?t=1590354178
- Rengier, Rudolf, Strafrecht, Besonderer Teil II, Delikte gegen die Person und Allgemeinheit, München 1998.
- Rogall, Klaus, "Die Unterscheidung von positivem Tun und Unterlassen", http://www.jura.fuerlin.de/einrichtungen/we2/professoren/ls_rogall/veranstaltungen/0405ws/v_gk_stgb_II/agrenzung.pdf, s. 1-7. (E.T. 11.09.2010)
- Roxin, Claus, "Yeni TCK ile Türkiye Avrupa'ya Dahil Oluyor", HPD, Sonbahar 2004, S. 2, s. 21-26 (Yeni TCK).
- Roxin, Claus, Strafrecht, Allgemeiner Teil (Band I), 4. Auflage, München 2006 (Strafrecht).
- Röhl, Klaus F., "Praktische Rechtstheorie: Die Abgrenzung von Tun und Unterlassen und das fahrlässige Unterlassungsdelikt", JA, 1999, Heft 11, s. 895-901.
- Sancakdar, Oğuz, "İdari Cezaların Yaptırımlar Teorisindeki Yeri ve Türk Hukuku'ndaki Anayasal Temelleri", İstanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi Tarafından Düzenlenen İdari Ceza Hukuku Sempozyumu, Ankara 2009, s. 59-109.
- Schroeder, Friedrich Christian, (Çev.: İzzet Özgenç), "Taksirin Kanunen Tanımlanmasına İlişkin Problemler", Türk Ceza Kanunu Tasarısı İçin Müzakereler, Konya 1998, s. 255-275.
- Schönke, Adolf/Schröder, Horst-Cramer, Peter, Strafgesetzbuch, Kommentar, 27., neubearbeitete Auflage von Lenckner, Theodor-Eser, Albin-Stree, Walter-Eisele, Jörg-Heine, Günter-Perron, Walter- Sternberg Lieben, Detlev-Schittenhelm, Ulrike, München 2006.
- Schumann, Heribert, Zum Einheitstätersystem des § 14 OWiG, Berlin 1979.
- Schünemann, Bernd, "Die Unterlassungsdelikte und die strafrechtliche Verantwortlichkeit für Unterlassungen", ZStW, 1984, Heft 96, s. 287-320.
- Schünemann, Bernd, "Moderne Tendenzen in der Dogmatik der Fahrlässigkeits und Gefährdungsdelikte", JA, 1975, s. 575-584.
- Schwacke, Peter, Recht der Ordnungswidrigkeiten, 4. Auflage, Stuttgart 2006.
- Sechi, Bruno, (Özet: Recep Gülşen), "Depenalizzazione: Tecnica Dello Sfoltimento Giuduziario Per Una Maggiore Effettività Della Sanzione", KHUKA, 2001, S. 1, s. 28-29.

- Seer, Roman, "Steuerordnungswidrigkeiten Im Deutschen Recht", İstanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi Tarafından Düzenlenen İdari Ceza Hukuku Sempozyumu, Ankara 2009, s. 233-243.
- Selçuk, Sami, "İlle de Dil", Yeni Türkiye Dergisi, Kasım Aralık 2013, Y. 9, S. 55, s. 122.
- Sınar, Hasan, İnternet ve Ceza Hukuku İstanbul 2001.
- Sieber, Ulrich, "Alman İdari Yaptırım Hukuku", Bilişim Teknolojisi İle Globalleşen Dünyadaki Tehlikelerin Önlenmesi ve Ceza Hukuku (Editörler: Feridun Yenisey/Salih Oktar/Zehra Başer Doğan), Ankara 2021.
- Sokullu Akıncı, Füsün, "Gürültü Kirliliği ve Yeni Türk Ceza Mevzuatı", Güncel Hukuk, Kasım 2005, S. 23, s. 48-49.
- Soyaslan, Doğan, Ceza Hukuku, Genel Hükümler, Güncelleştirilmiş 3. Baskı, Ankara 2005 (Ceza Hukuku).
- Soyaslan, Doğan, Ceza Hukuku, Özel Hükümler, Gözden Geçirilmiş 5. Baskı, Ankara 2005.
- Soyaslan, Doğan, in: Hukuk Merceği, Konferanslar ve Paneller (13 Ocak 2005-5 Nisan 2005), 2006, S. 6, s. 572-585.
- Soyaslan, Doğan, Teşebbüs Suçu, Ankara 1994 (Teşebbüs Suçu).
- Soyaslan, Doğan, Yürütme Organının Suç ve Ceza Koyma Yetkisi, Ankara 1990 (Ceza Koyma Yetkisi).
- Sözüer, Adem, "Hukuki Hata", YD, 1995, C. 21, S. 1-4, s. 466-490 (Hata).
- Sözüer, Adem, "Tehdit Suçu", İÜHFİM, 1991-1994, C. LIV, S. 1-4, s. 125-146.
- Sözüer, Adem, Suça Teşebbüs, İstanbul 1994 (Teşebbüs).
- Sözüer, Adem, Toplumsal Değişim Sürecinde Türk Ceza Kanunu Reformu Paneli Konuşması, TBB Türk Ceza Kanunu Reformu, Birinci Kitap, Ankara 2004, s. 31-49.
- Sözüer, Adem/Dursun, Selman, "5411 Sayılı Kanun'da Öngörülen Kabahatler", HPD, Aralık 2005, S. 5, s. 192-199.
- Springorum, H. Schuler, (Çev.: Duygun Yarsuvat), "Alman Ceza Hukukunda Yeni Gelişmeler", Değişen Toplum ve Ceza Hukuku Karşısında TCK'nın 50 Yılı ve Geleceği, İstanbul 1977, s. 793-802.
- Şahin, Cumhur/Göktürk, Neslihan, Ceza Muhakemesi Hukuku, Gözden Geçirilmiş ve Güncellenmiş 13. Bası, Ankara 2022 (Ceza Muhakemesi).
- Şen, Ersan, "Kabahatler Kanununun Ceza Muhakemesi Kanunu Hükümleriyle İlişkisi", CHD, Nisan 2010, Cilt 5, S. 12, s. 14 vd.
- Şen, Ersan, Çevre Ceza Hukuku (Ceza Hukuku Açısından Sağlıklı ve Düzenli Bir Çevrede Yaşama Hakkı), İstanbul 1994 (Çevre Ceza Hukuku).

- Tan, İbrahim, "Sporda Şiddete Neden Olabilecek Açıklamalarda Bulunma Kabahati", Kabahatler Hukuku Yazıları-II (Editör: Zeynel T. Kanga), İstanbul 2018, s. 271.
- Taşkın, Âlim, "Tüzel Kişilerin Kişilik Haklarının Korunması", AÜHFD, C. 42, 1991-1992, S. 1-4, s. 201-243.
- Tezcan, Durmuş, "İdare Muhakeme Hukuku ile Ceza Muhakemesi Hukuku Arasındaki Farklılığın Anlam ve Önemi", İstanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi Tarafından Düzenlenen İdari Ceza Hukuku Sempozyumu", Ankara 2009, s. 161-172 (İdari Muhakeme Hukuku).
- Tezcan, Durmuş, "TCK'nda Yer Bakımından Yetki, Alman-Türk Karşılaştırmalı Ceza Hukuku, C. III, Prof. Dr. Köksal Bayraktar'a Armağan, İstanbul 2010, s. 1047-1058.
- Tezcan, Durmuş, Ceza Kanununun Yer İtibariyle Uygulanması: Milletlerarası Ceza Hukuku, in: Ceza Hukuku El Kitabı, İstanbul 1989 (Yer İtibariyle Uygulanması).
- Tezcan, Durmuş/Erdem, Mustafa Ruhan/Sancakdar, Oğuz, Türkiye'nin İnsan Hakları Sorunu, Ankara 2002.
- Tiedemann, Klaus, "Die "Bebußung" von Unternehmen nach dem 2. Gesetz zur Bekämpfung der Wirtschaftskriminalität", NJW, 1988, Heft 19, s. 1169-1174.
- Tiedemann, Klaus, "Strafrechtliche Grundprobleme im Kartellrecht", NJW, 1979, Heft 37, s. 1849-1856 (Strafrechtliche Grundprobleme).
- Tiedemann, Klaus, "Zur legislatorischen Behandlung des Verbotsirrtums im Ordnungswidrigkeiten- und Steuerstrafrecht, ZStW, 1069, Band 81, s. 869-885.
- Toroslu, Nevzat, "Suçların Tasnifi Sorunu ve Taksirli Suçlar ile Kabahatler Konusunda Bazı Eğilimler", Değişen Toplum ve Ceza Hukuku Karşısında TCK'nın 50 Yılı ve Geleceği, İstanbul 1977, s. 115-154 (Suçların Tasnifi).
- Toroslu, Nevzat, Ceza Hukuku, Genel Kısım, Ankara 2008 (Ceza Hukuku).
- Toroslu, Nevzat, Ceza Hukukunda Zaruret Hali, Ankara 1968.
- Toroslu, Nevzat, Cürümlerin Tasnifi Bakımından Suçun Hukuki Konusu, Ankara 1970 (Suçun Hukuki Konusu).
- Toroslu, Nevzat, in: Türk Ceza Yasası Öntasarı Paneli, Öntasarı Üzerinde T.B.B.nin Görüşleri, Öntasarıda Fer'i Cezalar, Türkiye Barolar Birliği Yayınları, (tarihsiz), s. 43-51.
- Toroslu, Nevzat/Ersoy, Yüksel, "Kanunlaşmaması Gereken Bir Tasarı", TBB Türk Ceza Kanunu Reformu, İkinci Kitap, Ankara 2004, s. 1-20.
- Tosun, Kerim/Artuç, Mustafa, Türk Hukukunda Suçlar ve Kabahatler ile Açıklamalı- İçtihatlı Tüm Özel Ceza Yasaları (C. 1), 4. Baskı, Ankara 2008.

- Töbrens, Hans W., "Die Bekämpfung der Wirtschaftskriminalität durch die Troika der §§ 9, 130 und 30 des Gesetzes über Ordnungswidrigkeiten", NStZ, 1999, Heft 1, s. 1-8.
- Tröndle, Herbert/Fischer, Thomas, Strafgesetzbuch und Nebengesetze, 53. Auflage, München 2006.
- Trunk, Stefan, Einheitstäterbegriff und besondere persönliche Merkmale, Das Recht der Ordnungswidrigkeiten im Vergleich zum Kriminalstrafrecht, Bochum 1987.
- Turhan, Faruk, "Türk Ceza Kanunu'nun Yer Bakımından Uygulanmasında Evrensellik İlkesi ve Yeni TCK (m. 13)", HPD, 2005, S. 4, s. 197-211.
- Türk Ceza Yasası Öntasarısı Hakkında Türkiye Barolar Birliğinin Görüşleri, in: Türk Ceza Yasası Öntasarı Paneli, Öntasarı Üzerinde T.B.B.nin Görüşleri, Öntasarıda Fer'i Cezalar, Türkiye Barolar Birliği Yayınları, (tarihsiz), s. 55-87.
- Uğur, Hüsamettin, "Yüksek Mahkeme Kararları Işığında Kabahatler Kanununa Göre Kanun Yolları (Başvuru ve İtiraz)", TBB Dergisi 2010 (89), s. 418, 419.
- Ulu, Güher, İdari İşlemin Yetki Unsuru (Yüksek Lisans Tezi), <https://acikerisim.uludag.edu.tr/bitstream/11452/8184/1/294842.pdf>
- Ulusoy, Ali, "İdari ceza Hukuku'nun İşlevi ve Hukuk Düzeni İçindeki Yeri", İstanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi Tarafından Düzenlenen İdari Ceza Hukuku Sempozyumu, Ankara 2009, s. 43-48.
- Ulusoy, Ali, in: İstanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi Tarafından Düzenlenen İdari Ceza Hukuku Sempozyumu, Ankara 2009.
- Üçok, Coşkun, "Osmanlı Kanunnamelerinde İslam Ceza Hukukuna Aykırı Hükümler, AÜHF, 1947, C. IV, S. 1-4, s. 48-73.
- Ünver, Yener, "Ceza Hukukunda Objektif Sorumluluk", Ceza Hukuku Günleri, 70. Yılında Türk Ceza Kanunu, Genel Hükümler (26-27 Mart 1997 İstanbul), İstanbul 1998, s. 109-195.
- Ünver, Yener, "Sebebinde Serbest Hareketler Kuramı", Prof. Dr. Sahir Erman'a Armağan, İstanbul 1999, s. 801-881 (Sebebinde Serbest Hareketler Kuramı).
- Ünver, Yener, "Uluslararası Bir Ceza Hukuku Sempozyumundan Notlar", KHUKA, Ekim 2000, s. 148-177, www.akader.info/KHUKA/index.htm. (E.T. 20.09.2010).
- Ünver, Yener, Ceza Hukukunda İzin Verilen Risk, İstanbul 1998 (İzin Verilen Risk).
- Ünver, Yener, Ceza Hukukuyla Korunması Amaçlanan Hukuksal Değer, Ankara 2003 (Hukuksal Değer).
- Ünver, Yener/Nuhoğlu, Ayşe, Federal Almanya Çevre Ceza Hukuku, İstanbul 1999.

- Üzülmez, İlhan, Yeni Türk Ceza Kanunu'nun Hürriyete Karşı İşlenen Suçlar Sistemi Çerçevesinde Tehdit, Şantaj ve Cebir Kullanma Suçları, Ankara 2007.
- Üzeltürk, Hakan, "Birinci ve İkinci Boğaz Köprülerinden Geçiş Ücretlerinde Af", Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Ocak 2019, Cilt 16, Sayı 1, s. 188.
- Weber, Ulrich, "Die Überspannung der staatlichen Bußgeldgewalt, Kritische Bemerkungen zur neueren Entwicklung des materiellen Ordnungswidrigkeitenrechts", ZStW, 1980, Band 92, s. 313-345 (Die Überspannung der staatlichen Bußgeldgewalt).
- Weber, Ulrich, "Konzeption und Grunsätze des Wirtschaftsstrafrechts (einschließlich Verbraucherschutz)", ZStW, 1984, Band 96, s. 376-416 (Konzeption und Grunsätze des Wirtschaftsstrafrechts).
- Wessels, Johannes, Strafrecht, Besonderer Teil/1, Straftatten gegen Persönlichkeits- und Gemeinschaftswerte, 21., neubearbeitete Auflage, Heidelberg 1997.
- Wessels, Johannes/Beulke, Werner, Strafrecht, Allgemeiner Teil, Die Straftat und ihr Aufbau, 32., neu bearbeitete Auflage, Heidelberg 2002 (2002).
- Wessels, Johannes/Beulke, Werner, Strafrecht, Allgemeiner Teil, Die Straftat und ihr Aufbau, 39. Auflage, Heidelberg 2009 (2009).
- Wolters, Gereon, "Gesetzliche Grundsätze des Deutschen Ordnungswidrigkeitenrechts", İstanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi Tarafından Düzenlenen idari Ceza Hukuku Sempozyumu, Ankara 2009, s. 151-160.
- Yalçın, İsmail, Tüm Yönleriyle Kabahatler Hukuku, Ankara, 2007.
- Yarsuvat, Duygun, "Tüzel Kişilerin Ceza Sorumluluğu", Prof. Dr. Sahir Erman'a Armağan, İstanbul 1999, s. 889-918 (Tüzel Kişilerin Ceza Sorumluluğu).
- Yarsuvat, Duygun, Trafik Suçları, İstanbul 1972 (Trafik Suçları).
- Yavuz, Can, "Avrupa İnsan Hakları sözleşmesi Çerçevesinde Suç ve Cezaların Kanuniliği İlkesi", <http://tbbdergisi.barobirlik.org.tr/m2019-145-1879>, s. 28, 30.
- Yenisey, Feridun, "Ceza Yargılamasında ve Adli Teşkilatta Cumhuriyet Öncesi Durum ve Cumhuriyettten Sonraki Gelişmeler", Doğumunun 100. Yılında Atatürk Sempozyumu Atatürk İlkeleri ve Ceza Hukuku 15-18 Aralık 1981, İstanbul 1983, s. 39-65.
- Yenisey, Feridun, Ceza Muhakemesi Hukukunda İstinaf ve Tekrar Kabulü Sorunu, İstanbul 1979.
- Yıldız, Ali Kemal, "Tehdit, Şantaj ve Cebir Suçları (TCK m. 106, 107, 108)", Alman-Türk Karşılaştırmalı Ceza Hukuku, C. III, Prof. Dr. Köksal Bayraktar'a Armağan, İstanbul 2010, s. 475-526.

- Yıldız, Ali Kemal, "Kabahatler Kanunu-Uygulama ve Sorunlar", TCK-CMK-Kabahatler Kanunu ve İlgili Yönetmeliklerin Uygulamalarının Değerlendirilmesi Semineri Tebliği (10-11 Şubat 2006), Ankara 2006, s. 198.
- Yılmaz, Sibel, "Anayasal Vergilendirme İlkeleri Çerçevesinde Vergi Affı", AÜHFD, 66 (1), 2017, s. 270, 271.
- Yokuş Sevük, Handan, "Gürültüye Neden Olmak Suçu", Prof. Dr. Nur Centel'e Armağan, Yıl 2013, C. 19, S. 2, s. 377.
- Yurtcan, Erdener, Kabahatler Kanunu ve Yorumu, İstanbul 2005 (Kabahatler Kanunu).
- Yurtseven, Yılmaz, "Klasik Dönem Osmanlı Ceza Hukukunda Ta'zir Suç ve Cezaları", Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt 9, Sayı 3-4, Yıl 2001, s. 277.
- Yüce, Turhan Tufan, Ceza Hukuku Dersleri (C. I), Manisa 1982.
- Zafer, Hamide, "Türk Ceza Hukukunda Kusur Kavramı- Normatif Teorinin Öne Çıkışı-Ceza Hukuku ile Ceza Muhakemesi Hukukunun Ayrılmazlığı", Maltepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 2009, S. 2, s. 151-194.
- Zafer, Hamide, Ceza Hukuku, Genel Hükümler (TCK m. 1-75), Ders Kitabı, 7. Bası, Ankara 2019.
- Zafer, Hamide, Ceza Hukuku, Genel Hükümler (TCK m. 1-75), İstanbul 2010 (Ceza Hukuku).
- Zanobini, Guido, (Çev.: H. Yılmaz Günel), İdari Müeyyideler, Ankara 1964.
- Zrvandyan, Arman, İdari Yargıda Avrupa Adil Yargılanma Standartlarına İlişkin Emsal Kararlar, <https://rm.coe.int/emsalkararlarlarkitabioption-2/1680a1f6c5>.

Doç. Dr. Sami NARTER

Uygulamada MANEVİ TAZMİNAT

TÜM YÖNLERİYLE MANEVİ ZARAR VE TAZMİNAT

✍️

TÜZEL KİŞİLERDE MANEVİ TAZMİNAT

✍️

İDARENİN MANEVİ TAZMİNAT SORUMLULUĞU

✍️

BİREYSEL BAŞVURUDA MANEVİ TAZMİNAT

✍️

MANEVİ TAZMİNAT DAVALARINDA YARGILAMA USULÜ

ADALET YAYINEVİ

Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Uygulamada Manevi Tazminat
Sami Narter

Hukuk Yayınları Dizisi – 3221

Birinci Baskı : Eylül, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8209 – 52 – 5

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com
 : adalety@adaletyayinevi.com

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : facebook.com/adaletyayinevi
 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nilüfer Aydın

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Salmat Basım Yayım Ambalaj San. Tic. Ltd. Şti.
Sertifika No: 26062
Tel: (0312) 341 10 24 - Ankara

KAYNAKLAR

- AKIN, Levent, **İş Kazasından Doğan Maddi Tazminat**, Yetkin Hukuk Yayınları, Ankara, 2001. (İş Kazası)
- AKIN, Levent, **İş Sağlığı Güvenliği ve Alt İşverenlik**, Yetkin Yayıncılık, Ankara, 2013. (İSG)
- AKIN, Levent, **Sosyal Güvenlik Hukukunda Bağımlı Çalışanların Maluliyeti**, Yetkin Hukuk Yayınları, Ankara, 2007 (Maluliyet)
- AKINTÜRK, Turgut, **Borçlar Hukuku Genel Hükümler Özel Borç İlişkileri**, 14. Bası, Beta Basım Yayım Dağıtım, İstanbul, 2009.
- AKINTÜRK, Turgut, **Borçlar Hukuku Genel Hükümler Özel Borç İlişkileri**, Beta Basım, İstanbul, 2011.
- AKINTÜRK, Turgut/ATEŞ KARAMAN, Derya, **Borçlar Hukuku, Genel Hükümler Özel Borç ilişkileri, 6098 Sayılı Yeni Borçlar Kanunu İle Karşılaştırmalı**, 17. Baskı, Beta Basım, İstanbul, 2011.
- AKIPEK, Jale / AKINTURK, Turgut / ATEŞ KARAMAN, Derya, **Türk Medeni Hukuku Başlangıç Hükümleri Kişiler Hukuku**, Onbirinci bası, Beta Basım, İstanbul, 2014.
- ALBAYRAK Mustafa/ÖZER Fatma/İLHAN Fikret/ERDOĞAN Mustafa, **Koruma Tedbirleri Nedeniyle Tazminat Davaları**, Adalet Yayınevi, Ankara, 2014
- ANTALYA, O. Gökhan, **6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu'na Göre Borçlar Hukuku Genel Hükümler**, Beta Basım, İstanbul, 2012.
- AR, Kamil Necdet, **Küreselleşme Sürecinde Türkiye'de Ücretlerin Gelişimi**, Kamu-İş Yayını, Başbakanlık Basımevi, Ankara, 2007.
- ARAL, Fahrettin, **Borçlar Hukuku Özel Borç İlişkileri**, Yetkin Yayınları, Ankara, 2003.
- ARAS, Bahattin, **Hukuk ve Ceza Mahkemesi Kararlarının Birbirine Etkisi**, Yetkin Yayınevi, Ankara, 2014
- ARICI, Kadir, **Bataktan Gün Işığına – Türk Sosyal Sigorta Sistemi**, Türk Metal Sendikası Yayını, Ankara, 1999. (Sosyal Sigorta)
- ARICI, Kadir, **İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Dersleri**, Sargın Ofset, Ankara, 1999. (İşçi Sağlığı)
- ARICI, Kadir, **Sosyal Güvenlik Dersleri**, Sargın Ofset, Ankara, 1999. (Sosyal Güvenlik Dersleri)
- ARICI, Kadir, **Türk Sosyal Güvenlik Hukuku**, Gazi Kitapevi, Ankara, 2015. (Sosyal Güvenlik Hukuku)

- ARIDEMİR, Arzu, **Sözleşmeye Aykırılıktan Doğan Manevi Tazminat**, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Özel Hukuk Anabilim Dalı Doktora Tezi, İstanbul, 2008
- ARIKAN, Şafak, **Bedensel Zararlarda Manevi Tazminat**, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2020
- ARTUK, Emin, **Ceza Hukukuna Giriş** (Ders Notları), İstanbul, 1983.
- ASLAN, M. Yasin, "Türk Hukukunda Tüzel Kişilerin Ceza Sorumluluğu", *Ankara Barosu Dergisi* • Yıl:68 • Sayı: 2010/2
- ASLANKÖYLÜ, Resul, **Sosyal Sigortalar Kanunu Yorumu**, Nurol Matbaacılık, Ankara, 2003.
- AŞÇIOĞLU, Çetin, **Trafik Kazalarından Doğan Hukuk ve Ceza Sorumlulukları, 2. Bası**, Sözkese Matbaacılık, Ankara, 2008.
- AŞÇIOĞLU, Çetin, **Trafik Kazalarından Doğan Hukuk ve Ceza Sorumlulukları**, Gözden Geçirilmiş ve Genişletilmiş **3. Bası**, Ankara, 2012.
- ATAY, Ender Ethem, **İdare Hukuku**, Turhan Kitabevi, Ankara, 2012
- ATLAN KAZAN, Hülya, **Manevi Zararı Tazmin Yolları**, Doktora Tezi, İstanbul, 2015
- AYAN, Mehmet, **Borçlar Hukuku Genel Hükümler**, 9. Baskı, Mimoza Yayınları, Kon-ya, 2015
- AYAN, Mehmet, **Borçlar Hukuku Genel Hükümler**, 9. Baskı, Mimoza Yayınları, Kon-ya, 2015 (Borçlar Genel)
- AYAN, Mehmet, **Tıbbi Müdahaleden Doğan Hukuki Sorumluluk**, Kazancı Kitap Tic. A.Ş, Ankara, 1991 (Tıbbi Müdahalede Sorumluluk)
- AYDIN ÖZDEMİR, Elif, **Akit Dışı Sorumlulukta Maddi Zarar ve Tazmini**, Adalet Yayınevi, Ankara, 2013
- AYDOS Oğuz Sadık, **Basın Yolu İle Kişilik Hakları İhlallerinde Manevî Tazminat**, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi C. XVI, Y. 2012, Sa. 2
- BAĞATUR, Ege, "Medeni Hukuk ile Ceza Hukuku Arasındaki İlişki BK. 53. Maddenin İncelenmesi", *Ankara Barosu Dergisi*, Yıl 1965, S. 5, s. 579.
- BAL, Özlem, **Türk İş Hukukunda Manevi Tazminat**, Adalet Yayınevi, Ankara, 2010.
- BALCI, Mesut, **İş Kazası ve Meslek Hastalığından Doğan Tazminat Davaları**, Yetkin Yayınları, Ankara, 2008.
- BALCI, Mesut, **İş Kazası veya Meslek Hastalığından Doğan Maddi ve Manevi Tazminat Davaları Uygulaması**, Yetkin Yayınları, Ankara, 2011. (2011)
- BAŞALP, Nilgün, "Destekten Yoksun Tazminatına İlişkin Bazı Değerlendirmeler: Tazminat Şartları ve Zararın Hesabında Yetiştirme Giderleri"; Uğur Alacakaptan'a Armağan, **C.2 Bilgi Üniversitesi Yayınları**, İstanbul 2008.
- BAŞBOĞA ŞAHBAZ, Zübeyde, **İşverenin İş Kazası ve Meslek Hastalığından Doğan Hukuki Sorumluluğu İle Maddi Zararın Hesabına İlişkin Esaslar**, 1. Baskı, Beta Yayınları, İstanbul, 2010.

- BAŞBUĞ, Aydın, Sosyal Sigortalar Kurumunun İşverene ve Üçüncü Kişiye Rücu, Kamu - İş, Ankara, 1992.
- BECKER, H., **İsviçre Medeni Kanunu Şerhi Borçlar Hukuku**, Yargıtay Yayını, Feryal Matbaası, Ankara, 1993, (Çev. A. Suat Dura).
- BIYIKLI, Hasan, **Sosyal Ceza Hukuku**, Gazi Üniversitesi Basın – Yayın Yüksekokulu Basımevi, Ankara 1983.
- BİGAT, Şevket Güney, **Beden Gücünün Azalmasından Kaynaklanan Tespit Davaları**, 506 ve 5510 Sayılı Kanun ile Karşılaştırmalı, Zigana Yayıncılık, İstanbul, 2008.
- BİLGİLİ, Abbas, “İş Hukukunda Faiz Uygulaması Açısından Muacceliyet ve Temerrüt Kavramları”, **Prof. Dr. Sarper Süzek’e Armağan**, Cilt-2, Beta Yayınları, İstanbul, 2011. (Faiz Uygulaması)
- BİLGİLİ, Özkan, **Yeni Sosyal Güvenlik Uygulaması**, Ankara SMMMO yayın no:60, Ankara, 2008.
- BİLMEN, Ö. Nasuhi, **İslam Hukukunda Manevi Zararların Tazmini**, İHFM, 1940 C. VI, sy. 4
- BİLMEN, Ömer Nasuhi, **İslam Hukukunda Manevi Zararların Tazmini**, S. 801-802
- BOZKURT, H. Argun, **İş Yargılaması Usul Hukuku**, 4. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2012.
- CANDAN, Turgut, **Açıklamalı İdari Yargılama Kanunu**, Adalet Yayınevi, Ankara, 2012, s. 513
- CENK, Ramazan, **Ücretler, Tazminatlar ve Harcırahlar**, Yaklaşım Yayınları, Ankara, 1999.
- ÇAĞLAYAN, Ramazan, **İdare Hukuku Dersleri**, Adalet Yayınevi, Ankara, 2013
- ÇANKAYA, Osman Güven/ÇİL Şahin, **İş Hukukunda Üçlü İlişkiler**, Genişletilmiş 3. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, 2011.
- ÇELİK, Ahmet Çelik, **6100 sayılı Hukuk Yargılaması Yasasına Göre Tazminat ve Alacak Davaları Açılması ve İzlenmesi**, 2.Bası, Bilge Yayınevi, Ankara 2012. (Hukuk Yargılaması)
- ÇELİK, Ahmet Çelik, **Cana Gelen Zararlar Nedeniyle Maddi ve Manevi Tazminat**, <https://www.tazminathukuku.com/arastirma-yazilari/cana-gelen-zararlar-nedeniyle-maddi-ve-manevi-tazminat.htm> s. (Maddi ve Manevi Tazminat)
- ÇELİK, Çelik Ahmet, **Tazminat ve Alacak Davaları**, 2. Baskı, Bilge Yayınevi, Ankara, 2012. (Tazminat ve Alacak Davaları)
- ÇELİK, Çelik Ahmet, **Tazminat ve Alacaklarda Sorumluluk ve Zamanaşımı**, Bilge Yayınevi, Ankara, 2012. (Sorumluluk ve Zamanaşımı)
- ÇETİN, Yunus, **Danıştay Onuncu Daire Tetkik Hakimi, Terör Olaylarından Kaynaklanan Tazminat Davaları ve İdari Kolluk Hizmetlerinden Uğranılan Zararların Tazmini**, 15.04.2010.

- ÇİL, Şahin, **İş Hukuku Yargıtay İlke Kararları**, (9. Hukuk Dairesi 2010-2011 Yılları), Yetkin Yayınları, Ankara, 2011.(Yargıtay İlke Kararları)
- DEDEAĞAÇ, Ender, **6100 Sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun Getirdikleri**, Ankara Barosu Yayınları, Koza Matbaacılık, Ankara, 2011.
- DİLİK, Sait, **Sosyal Güvenlik**, Kamu-İş Yayını, Ankara, 1991.
- EGGER, A, **İsviçre Medeni Kanun Şerhi, Giriş ve Kişinin Hukuku**, Yeni Cezaevi Basımevi, Ankara, 1947. (Çev. Volf Çernis)
- EKDEMİR, Şadi, **Avrupa Birliği-Türkiye Sosyal Güvenlik Normları**, TİSK, Ankara, 2005.
- EKİNCİ Hüseyin/SAĞLAM Musa, **66 Soruda Anayasa Mahkemesine Bireysel Başvuru**, Şen Matbaa, Ankara, 2012
- ERDOĞAN, Gülnur, **Medeni Yargıda Adil Yargılanma Hakkı**, Adalet Yayınevi, Ankara, 2011
- EREN, Fikret, 6098 Sayılı Türk Borçlar Kanununa Göre Hazırlanmış **Borçlar Hukuku Genel Hükümler**, 14. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, 2012. (14. Baskı)
- EREN, Fikret, **Borçlar Hukuku Genel Hükümler, 8. Bası**, Beta Basım Dağıtım A.Ş, İstanbul, 2003.(8. Baskı)
- EREN, Fikret, **Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Değiştirilmiş 13. Baskı**, Beta Basım Dağıtım A.Ş, İstanbul, 2011.(13. Baskı)
- EREN, Fikret, **Borçlar Hukuku Özel Hükümler**, Yetkin Yayınları, Ankara, 2014. (Borçlar Özel)
- EREN, Fikret, **Borçlar Hukuku**, 14. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, 2012. (14. Baskı)
- EROĞLU, Müzeyyen, Tam Yargı Davalarında Manevi tazminat, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Anabilim Dalı Doktora Tezi, Ankara- 2009
- EYRENCİ, Ömer - TAŞKENT, Savaş - ULUCAN, Devrim, Münir EKONOMİ, **60. Yaş Günü Armağanı**, Kamu - İş, Ankara, 1993.
- FEYZİOĞLU, Feyzi Necmeddin, **Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Cilt I**, Fakülteler Matbaası, İstanbul, 1976.
- FRANKO, I. Nisim, **Şeref ve Haysiyete Tecavülden Doğan Manevi Zararın Tazmini**, Ankara, 1973.
- GÖKCAN, Hasan Tahsin, **Haksız Fiil Sorumluluğu ve Tazminat Hukuku**, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2010. (Tazminat Hukuku)
- GÖKCAN, Hasan Tahsin, **Tıbbi Müdahaleden Doğan Hukuki ve Cezai Sorumluluk**, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2013. (Tıbbi Müdahalede Sorumluluk)
- GÖNEN, Doruk, **Tüzel Kişilerde Kişilik Hakkı ve Korunması**, Onikilevha yayıncılık, İstanbul, 2011

- GÖZLER Kemal, KAPLAN Gürsel, **İdare hukuku dersleri**, ekin yayınevi, Bursa, 2013
- GÜLEÇ UÇAKHAN, Sema, **Maddi Tazminat Esasları ve Hesaplanması**, Seçkin Yayınevi, Ankara, 1994. (3. Baskı)
- GÜLERCİ, Altan Fahri/KILINÇ, Ayşe, **6098 Sayılı Kanunla Karşılaştırmalı Borçlar Hukuku Genel Hükümler**, Yetkin Yayınları, Ankara, 2011.
- GÜLMEZ, Mesut, **İnsan Hakları ve Avrupa Birliği Hukukundaki Ayrımcılığın Kaldırılması ve Türkiye**, Ankara, 2009
- GÜNEREN, Ali, **İş Kazası ve Meslek Hastalığından Kaynaklanan Maddi ve Manevi Tazminat Davaları**, Genişletilmiş 2. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2011.
- GÜRSOY, Kemal Tahir, **Manevi Zarar ve Tazmini**, AÜHFD, C.30, S. 1-4, 1973, file:///G:/MANEV%C4%B0%20TAZM%C4%B0NAT%20HAZ/G%C3%BCrsoy,%20Kemal%20Tahir%20E2%80%9CManevi%20Zarar%20ve%20Tazmini.pdf
- GÜZEL, Ali / OKUR, Ali Rıza/ CANİKLİOĞLU Nurşen, **Sosyal Güvenlik Hukuku, 5510 Sayılı Kanuna Göre Hazırlanmış 14. Bası**, Beta Basım Yayım Dağıtım, İstanbul, 2012.
- GÜZEL, Ali/OKUR, Ali Rıza, **Sosyal Güvenlik Hukuku**, Beta Basım Yayım Dağıtım, İstanbul, 2002.(Sosyal Güvenlik)
- GÜZEL, Ali/OKUR, Ali Rıza/CANİKLİOĞLU Nurşen, **Sosyal Güvenlik Hukuku, 5510 Sayılı Kanuna Göre Hazırlanmış 12. Bası**, Beta Basım Yayım Dağıtım, İstanbul, 2009.
- HAKERİ, Hakan, **Tıp Hukuku**, 5. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2012.
- HATIRNAZ EROL, Gültezer, **Özel Hastanelerin Hukuki Sorumluluğu ve Hasta Hakları**, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2013
- HATIRNAZ EROL, Gültezer, **Özel Hastanelerin Hukuki Sorumluluğu ve Hasta Hakları**, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2013
- HEINRICH, Bernd, **Ceza Hukuku Genel Kısım I**, Adalet Yayınevi, Ankara, 2014, (Çevirenler, Hakan Hakeri, Yener Ünver, Veli Özer Özbek, Özlem Yenerer Çakmur, Barış Erman, Koray Doğan, Ramazan Barış Atladı, Pınar Bacaksı, İlker Tepe)
- HEINRICH, Bernd, **Ceza Hukuku Genel Kısım II**, Adalet Yayınevi, Ankara, 2015, (Çevirenler, Hakan Hakeri, Yener Ünver, Veli Özer Özbek, Özlem Yenerer Çakmur, Barış Erman, Koray Doğan, Ramazan Barış Atladı, Pınar Bacaksı, İlker Tepe)
- İŞIKLI, Alpaslan, **Ücret**, Sevinç Matbaası, Ankara, 1975.
- İNAN, Ali Naim, **Borçlar Hukuku Genel Hükümler**, AÜHF Yayınları, Ankara, 1984.
- KALABALIK Halil, **İnsan Hakları Hukuku**, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2013
- KAR, Bektaş, "İş Güvencesinde İspat Yükü ve Deliller", **Legal İHSGHD**, S.7, 2005. (İş Güvencesinde İspat Yükü)

- KAR, Bektaş, “İşe İade (İş Güvencesi) Davasında Yargılama Hukuku Sorunları”, **Ank. Bar. D.**, Yıl: 66, S.1, 2008. (İşe İade Davasında Yargılama)
- KAR, Bektaş, **İş Güvencesi ve Uygulaması, Genişletilmiş, Yenilenmiş ve Son İlke Kararları**, Eklenmiş 2. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, 2011. (İş Güvencesi İlke Kararları)
- KARAHASAN, Mustafa Reşit, **Türk Borçlar Hukuku Genel Hükümler**, Beta Basım Dağıtım A.Ş., İstanbul, 2004.
- KARAKAŞ, İsa, **SGK Meslek Hastalığı Uygulamaları ve Meslek Hastalığı Davaları**, Adalet Yayınevi, Ankara, 2011.
- KAYIHAN Şaban/ERDEM Murat, “Haksız İhtiyati Tedbir ve Haksız İhtiyati Haciz Koyduranın Sorumluluğu”, *Erzincan Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt 2, Sayı: 1
- KILIÇOĞLU Ahmet M., “Haksız Fiillerden Sorumlulukta Ceza Hukuku ile Medenî Hukuk İlişkisi”, *AÜHFD*, C. XXIX, S. 3-4, Y. 1973, S. 185-225 (Ceza – Medeni İlişkisi)
- KILIÇOĞLU, Ahmet M., “Tüzel Kişi Manevi Tazminat İstiyebilir mi ?”, *DÜHFD*, 1983 C.1, s. 287-294 (Tüzel Kişi)
- KILIÇOĞLU, Ahmet M., **Borçlar Hukuku Genel Hükümler Yeni Borçlar Kanunu Hükümlerine Göre Hazırlanmış**, 14. Bası, Turhan Kitapevi, Ankara 2011. (14. Bası)
- KILIÇOĞLU, Ahmet M., **Borçlar Hukuku Genel Hükümler, 2. Bası**, Turhan Kitapevi, Ankara 2002.(2. Bası)
- KILIÇOĞLU, Ahmet M., **Şeref, Haysiyet ve Özel Yaşama Basın Yoluyla Saldırlardan Hukuksal Sorumluluk**, 5. Bası, Turhan Kitabevi, Ankara, 2016 (Basın)
- KILIÇOĞLU, Ahmet, “Manevi Tazminatın Hukuki Niteliği”, **Ank. Bar. D.**, 1984, S.1. (Manevi Tazminatın Hukuki Niteliği)
- KILIÇOĞLU, Mustafa, **6100 Sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu’na Uyarlı İş yargılamaları Usulü**, Legal Yayınevi, İstanbul, 2011. (İş yargılaması Usulü)
- KILIÇOĞLU, Mustafa, **Destekten Yoksun Kalma Tazminatı**, Bilge Yayınevi, Ankara, 2014 (Destek)
- KILIÇOĞLU, Mustafa, **Destekten Yoksun Kalma Tazminatı**, Bilge Yayınevi, Ankara, 2014. (Destek).
- KILIÇOĞLU, Mustafa, **Sorumluluk Hukuku, Cilt 1**, Turhan Kitapevi, Ankara, 2002. (Sorumluluk)
- KILIÇOĞLU, Mustafa, **Tazminat Esasları ve Hesap Yöntemleri**, Adil Yayınevi, Ankara, 1998.
- KILIÇOĞLU, Mustafa, **Tazminat Esasları ve Hesap Yöntemleri**, Ankara, 2008. (Tazminat Hesapları)

- KILIÇOĞLU, Mustafa, **Tazminat Hukuku, 2. Baskı**, Legal Yayınevi, İstanbul, 2006. (Tazminat Hukuku 2. Baskı).
- KILIÇOĞLU, Mustafa, **Tazminat Hukuku**, Legal Yayınevi, İstanbul, 2005. (Tazminat).
- KIRCA, Çiğdem, "Manevi Tazminatın Fonksiyonu ve Niteliği", **Yargıtay Dergisi**, Temmuz 1999.
- KOÇ, Nevzat, **Çalışma Hayatı Açısından Yeni Borçlar Kanunu ve Ticaret Kanunu Semineri** – İstanbul-2011, TİSK yayınları, Matsa Basımevi, Ankara, 2012
- KORKUSUZ Refik/UĞUR Suat, **Sosyal Güvenlik Hukukuna Giriş**, Yeni Mevzuata Göre Hazırlanmış 2. Baskı, Ekin Basım Yayın Dağıtım, Bursa, 2010.
- KUDAT, Arkun, **Cismani Kazalardan Doğan Zararlar Nasıl Değerlendirilir**, Ajans - Türk Matbaası , Ankara, 1966, s. 53
- KUDAT, Arkun, **Cismani Zararların Değerlendirme Prensipleri ve Maluliyet Baremleri**, Tisa Matbaacılık, Ankara, 1970.
- KURU, Baki, **İcra ve İflas Hukuku El Kitabı**, Tamamen Yeniden Yazılmış ve Genişletilmiş 2. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2013
- KURU, Baki/ARSLAN Ramazan/YILMAZ, Ejder, **Medeni Usul Hukuku**, 18. Bası, Yetkin Yayınları, Ankara, 2007.(18. Bası)
- KURU, Baki/ARSLAN, Ramazan/YILMAZ, Ejder, **Medeni Usul Hukuku**, S yayınları, Ankara, 1986.
- MEŞE YAZILIM HUKUK VE İÇTİHAT PROGRAMI (Meşe)
- MOLLAMAHMUTOĞLU, Hamdi, ASTARLI, Muhittin, **İş Hukuku**, 5. Bası, Turhan Kitabevi, Ankara, 2012. (5. Bası)
- MOLLAMAHMUTOĞLU, Hamdi, **İş Hukuku**, Turhan Kitabevi, Ankara, 2008. (3. Bası)
- MOLLAMAHMUTOĞLU, Hamdi/ ASTARLI, Muhittin/ BAYSAL Ulaş, **İş Hukuku**, 6. Bası, Turhan Kitabevi, Ankara, 2014. (6. Bası)
- MOLLAMAHMUTOĞLU, Hamdi/ASTARLI, Muhittin, **İş Hukuku Gözden Geçirilmiş ve 6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu İşlenmiş 4. Bası**, Turhan Kitabevi, Ankara, 2011. (4. Bası)
- MURAT, Bedrettin, **Trafik Hukuku**, 6. Baskı, Adalet yayınevi, Ankara, 2013.
- MUTLAY, Faruk Barış, **Sosyal Sigorta Yardımlarına Hak Kazanma Koşulları ve Eşitlik İlkesi**, Beta Basım, İstanbul, 2014.
- NARTER, Sami, "İş Sözleşmesinin Feshi Halinde Boşta Geçen Süre İçin Ödenecek Miktar Ücret midir? Tazminat mı?" Kamu-İş İş Hukuku ve İktisat Dergisi, cilt: 13, sayı: 2 Başbakanlık Basımevi, Ankara, 2013
- NARTER, Sami, **İş Kazası ve Meslek Hastalığında Hukuki ve Cezai Sorumluluk**, Adalet Yayınevi, Ankara, 2014

- NARTER, Sami, **İş ve Borçlar Hukukunda İş Güvencesi ve Akdin Sona Ermesinden Doğan Tazminatlar**, 2. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2013
- NARTER, Sami, **Trafik Kazalarında Hukuki ve Cezai Sorumluluk**, 2. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2014
- NOMER Haluk N, **Borçlar Hukuku Genel Hükümler**, 13. Bası, Beta Basım Yayım Dağıtım, İstanbul, 2013.
- NOMER Haluk N, **Borçlar Hukuku Genel Hükümler**, 13. Bası, Beta Basım Yayım Dağıtım, İstanbul, 2013.
- NOMER, Haluk N. **Borçlar Hukuku Genel Hükümler**, 6. Bası, Beta Basım Yayım Dağıtım, İstanbul, 2008.
- OCAK, Saim, **İş Güvenliği Uzmanlığı**, Adalet Yayınevi, Ankara, 2013.
- OĞUZMAN M. Kemal, / ÖZ Turgut, **Borçlar Hukuku Genel Hükümler**, 12. Bası, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2014.
- OĞUZMAN M. Kemal, / ÖZ Turgut, **Borçlar Hukuku Genel Hükümler**, 12. Bası, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2014.
- OĞUZMAN, M. Kemal/ÖZ, M. Turgut, **Borçlar Hukuku Genel Hükümler**, 3. Bası, Filiz Kitapevi, İstanbul, 2000.
- OLGAÇ Senai, **Kazai ve İلمي İçtihatlarla Borçlar Kanunu**, Olgaç Matbaacılık, Ankara, 1977.
- OLGAÇ, Cüneyt/BULUT, Mehmet, **İş Kazaları ve Meslek Hastalıkları Uygulamaları ve Rücu Davaları** 2. Baskı, Bilge Yayınevi, Ankara, 2013.
- ORAL, Tuğçe, **Tüzel Kişilerin Manevi Zararının Tazmini**, Onikilevha yayıncılık, İstanbul, 2018
- ORHUNÖZ, Ergun, **Ölüm ve Cismani Zararlarda Manevi Tazminat**, Seçkin Yayınevi, İzmir, 1999.
- ÖNERCİ, Okan, Genel Sağlık konulu konferans 10-17 haziran 2013 Nurol Makina Ankara, 2013.
- ÖZBEK, Veli Özer, KANBUR, Mehmet Nihat, DOĞAN, Koray, BACAKSIZ, Pınar, TEPE, İlhan, **Türk Ceza Hukuku**, 4. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2012.
- ÖZBEY, Özcan, **Türk Hukukunda Anayasa Mahkemesine Bireysel Başvuru Hakkı**, Adalet Yayınevi, Ankara, 2013
- ÖZDEMİR, Elif Aydın, **Akit Dışı Sorumlulukta Maddi Zarar Tazmini**, Adalet Yayınevi, Ankara, 2013
- ÖZDEMİR, Erdem, **İş Sağlığı ve Güvenliği Hukuku**, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2014.
- ÖZEN Mustafa, **İdari Ceza Hukuku Genel Hükümler**, Adalet Yayınevi, Ankara, 2013

- ÖZEN, Muharrem, "Türk Ceza Kanunu Tasarısının Tüzel Kişilerin Ceza Sorumluluğuna İlişkin Hükümlerine Bir Bakış" <http://dergiler.ankara.edu.tr/dergiler/38/283/2585.pdf>
- ÖZGENÇ, İzzet, **Türk Ceza Hukuku**, 7. Bası, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2012.
- ÖZKAN, Meral Sungurtekin, "İcra Hukukunda Oranlık İlkesi", **Prof. Dr. Turhan Tufan Yüce'ye Armağan**, Dokuz Eylül Üniversitesi Yayını, İzmir 2001.
- ÖZKUL, Emin Aydın, "Destekten Yoksun Kalma ve İşgöremezlik Tazminatlarının Hesabına İlişkin İlkeler", **Çim. İşv. D**, Ocak 1995.
- ÖZTAN, Bilge, **Medeni Hukukun Temel Kavramları**, 39. Bası, Turhan Kitabevi, Ankara, 2014
- ÖZVERİ, Murat, **Yargı Kararları Işığında 506 Sayılı Yasa ve Sosyal Güvenlik**, Selülöz - İş Sendikası, İzmit, 2000.
- PEKCANITEZ, Hakan/ATALAY, Oğuz/ÖZEKES Muhammet, **Hukuk Muhakemeleri Kanunu Hükümlerine Göre Medeni Usul Hukuku**, 12. Bası, Yetkin Yayınları, Ankara, 2011.
- POLAT, Halil, **Trafik Güvenliğini Kasten Tehlikeye Sokma Suçu ve Bu Suçun Yaralama ve Öldürme Suçlarıyla İctimai**, Adalet Yayınevi, Ankara, 2010.
- REİSOĞLU, Safa, **Borçlar Hukuku Genel Hükümler**, 7. Baskı, Beta Basım Dağıtım A.Ş, İstanbul, 1988. (7. Baskı)
- REİSOĞLU, Safa, **Borçlar Hukuku, Genel Hükümler**, 1.7.2012'de Yürürlüğe Girecek Olan Türk Borçlar Kanunundaki Değişikliklerde İşlenerek Güncelleştirilmiş ve Genişletilmiş 22. Baskı, Beta Basım, İstanbul, 2011. (22. Baskı)
- SANLI, Kerem Cem, **Haksız Fiil Hukukunun Ekonomik Analizi**, Arıkan Basım Yayım Dağıtım Ltd. Şti., İstanbul, 2007.
- SÜZEK, Sarper, **İş Hukuku**, Yenilenmiş 9. Baskı, Beta Basım, İstanbul, 2013.
- ŞAHBAZ BAŞBOĞA, Zübeyde, **İşverenin İş Kazası ve Meslek Hastalığından Doğan Hukuki Sorumluluğu İle Maddi Zararın Hesabına İlişkin Esaslar**, 1. Baskı, Beta Yayınları, İstanbul, 2010.
- ŞAKAR, Müjdat, **Sosyal Sigortalar Uygulaması**, Beta Basım, İstanbul 2011.
- ŞAKAR, Müjdat/YİĞİT ŞAKAR, Ayşe, **İşçiye Ödenecek Tazminatlar**, Yaklaşım Yayıncılık, Ankara, 2010.
- ŞENOCAK, Zarife, "Özel Hukukta Tıbbi Kayıtların Tutulmasından Sorumluluk", Ankara Barosu 3. Sağlık Hukuku Kurultayı, 7-8 Mayıs 2010, s. 622-631 <http://www.ankarabarosu.org.tr/Siteler/2012yayin/2011sonrasikitap/3.saglik-hukuku-kurultayi-son.pdf> (Tıbbi Kayıtlardan Sorumluluk)
- ŞENOCAK, Zarife, **İstenmeden Dünyaya Gelen Özürlü Çocuk ve Tazminat**, Turhan Kitabevi, Ankara, 2009. (Özürlü Çocukta Tazminat)

- ŞENYÜZ, Doğan, **6098 Sayılı Yeni Türk Borçlar Kanunu'na Göre Hazırlanmış Borçlar Hukuku, Genel ve Özel Hükümler**, 5. Baskı, Ekin Basım Dağıtım, Bursa, 2011.
- ŞİMŞEK, Cebrail, **Meslek Hastalıkları ve İş İle İlgili Hastalıklar Tanı Rehberi**, İSGİP.
- ŞİRİN, Şerafettin, **Faiz ve Uygulaması**, Alfa Basım Dağıtım, İstanbul, 1994.
- TANDOĞAN, Haluk, **Borçlar Hukuku**, Genel Hükümler, Fakülteler Matbaası. İstanbul, 1972.
- TANDOĞAN, Haluk, **Kusura Dayanmayan Sözleşme Dışı Sorumluluk Hukuku**, Turhan Kitabevi, Ankara, 1981. (Kusura Dayanmayan Sorumluluk)
- TANDOĞAN, Haluk, **Türk Mesuliyet Hukuku**, Vedat kitapçılık, İstanbul, 2010.
- TANDOĞAN, Haluk, **Türk Mesuliyet Hukuku**, Vedat kitapçılık, İstanbul, 2010.
- TAŞKIN, Âlim, **Tüzel Kişilerin Kişilik Haklarının Korunması**, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 1991 - 1992, Volume 42, Issue 1-4, p. 201-218
- TEZCAN, Durmuş/ERDEM, Mustafa Ruhan/SANCAKTAR, Oğuz/ÖNOK, Rifat Murat; **İnsan Hakları El Kitabı**, 4. Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2011
- TİFTİK, Mustafa, **Akit Dışı Sorumlulukta Maddi Tazminatın Kapsamı**, Yetkin Yayınları, Ankara, 1994.
- TOPALHAN, Türker, **Ücret Teorileri ve Ücret Politikaları**, Gazi Kitapevi, Ankara, 2012.
- TOPALHAN, Türker, **Ücret ve Ücret Teorileri**, Gazi Kitapevi, Ankara, 2010.
- TOZAN, Celal, **İş Kazaları ve Meslek Hastalığı Uygulamaları**, Türkiye İşçi Sendikası Konfederasyonu, Ankara, 2011.
- TUNCAY, A. Can, **Sosyal Güvenlik Hukuku Dersleri**, Beta Basım- Yayın, İstanbul, 1992.
- TUNCAY, A. Can/EKMEKÇİ, Ömer, **Sosyal Güvenlik Hukuku Dersleri, Yenilenmiş 14. Bası**, Beta Basım, İstanbul, 2011.
- TUNÇOMAĞ, Kenan, **Borçlar Hukuku**, Fakülteler Matbaası, İstanbul, 1972. (Borçlar Hukuku)
- TUOR, Pierre, **İsviçre Medeni Kanununun Federal Mahkeme İçtihatlarına Göre Sistemli İzahı**, Örnek matbaası, Ankara, 1956, (Çev. Amil Artus)
- TUTUMLU, Mehmet Akif, **Tüketici Hukukunda Manevi Tazminat Davası**, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2015
- Uluslararası Sosyal Haklar Sempozyumu**, 22-23 Ekim 2009, Akdeniz Üniversitesi, Antalya, **Bildiriler**, Belediye-İş Sendikası Yayını, Yorum Matbaacılık, Ankara, 2009.
- URAL, Sami Sezai, **Hak ve Özgürlüklerin Korunması Bakımından Bireysel Başvuru**, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2013
- USTA, Osman, **İş Hukukunda Akdin Feshinden Doğan Tazminatlar ve Uygulamaları**, Feryal Matbaaları, Ankara, 1998. (İş Hukukunda Tazminatlar)

- UŞAN, Fatih, **İş ve Sosyal Güvenlik Hukuku, Cilt 1, İş Hukuku**, Gazi Kitapevi, Ankara, 2006. (İş ve Sosyal Güvenlik)
- UŞAN, Fatih, **Türk Sosyal Güvenlik Hukukunun Temel Esasları**, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2009. (Sosyal Güvenliğin Temel Esasları)
- UYANIK, Zekeriya, "193 Sayılı Gelir Vergisi Kanununa Göre Özel Olarak Ücret Sayılan Haller", http://www.muhasabenet.net/makale_zekeriya%20uyanik_gelir%20uzmani-GVK%20ya%20gore%20ozel%20olarak%20ucret%20sayilan%20haller.html
- ÜNAL, Mehmet. **Manevi Tazminat ve Bu Tazminat Çeşidinde Kusurun Rolü**, AÜHFD, S. 402
- ÜNVER, Yener, HAKERİ, Hakan, **Ceza Muhakemesi Hukuku**, 5. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2012.
- VELİCANGİL, Sıtkı/VELİCANGİL, Ömer, **Endüstri Sağlığı ve Meslek Hastalıkları**, İSGÜM Basımevi, Ankara, 1987.
- VON TUHR, Andreas, **Borçlar Hukukunun Umumi Kısmı**, Cilt 1-2, Yargıtay Yayını, Olgaç Matbaası, Ankara, 1983, (Çev. Cevat Edege).
- YAMAÇ, Zehra Gönül, **Sosyal Sigortalar Hukukunda Halefiyet ve Rücu**, T.C. Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Eskişehir, 1996.
- YARSUVAT, Duygun, **Çalışma Ceza Hukuku**, İstanbul Üniversitesi Yayınları, İstanbul 1978.
- YAVUZ, Cevdet, **Türk Borçlar Hukuku Özel Hükümler**, Beta Basım Dağıtım A.Ş., İstanbul, 1996.(Borçlar Özel)
- YAVUZ, Cevdet, **Türk Borçlar Kanunu ve Türk Borçlar Kanununun Yürürlüğü ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun**, Beta Basım Yayım Dağıtım A.Ş., İstanbul, 2011. (Türk Borçlar Hukuku)
- YAVUZ, Nihat, Türk Borçlar Kanunu'nun Getirdiği Değişiklikler ve Yenilikler, Genel Hükümler-Özel Hükümler, 3. BASKI, Adalet Yayınevi, ANKARA, 2012.
- YILDIRIM, Abdulkadir, **Türk Borçlar Hukuku, genel Hükümler**, Adalet Yayınevi, 2. Baskı, Ankara, 2014.
- YILMAZ Ejder, **Islah, ...**
- YILMAZ, Halil, "Hukuk Muhakemeleri Kanunu ile İş Yargılamasında Ne Değişti?", **Sicil İHD**, S.24, 2011.
- YILMAZ, Zekeriya, **Trafik Kazaları ve Taşımacılıktan Doğan Hukuki Sorumluluk, Tazminat, Sigorta ve Rücu Davaları**, 2. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2010
- ZAPATA, Tan Tahsin, **Borçlar Hukuku**, 4. Bası, Savaş Yayınevi, Ankara, 2007.
- ZEVKLİLER, Aydın, **Borçlar Hukuku Özel Borç İlişkileri**, 10. Bası, Turhan Kitapevi, Ankara, 2008.

HUKUK DEVLETİNİN KAMBURU: TERÖR

(ULUSAL VE ULUSLARARASI
HUKUK BOYUTUYLA TERÖR VE TERÖRİZM)

EDİTÖRLER

Doç. Dr. Fatih BİRTEK

Dr. Öğr. Üyesi Selman ÖZDAN

YAZARLAR

Prof. Dr. Atila ERKAL

Arş. Gör. Buse DURU

Doç. Dr. Fatih BİRTEK

Arş. Gör. Muhammed Esat EMEK

Dr. Öğr. Üyesi Abdalbaki GİYİK

Arş. Gör. Beyza GÜRLEYEN

Dr. Öğr. Üyesi Irmak KORUCULU

Arş. Gör. Ahmet Can YAZGI

Dr. Öğr. Üyesi Selman ÖZDAN

Arş. Gör. Kürşat YEMENİCİ

Dr. Öğr. Üyesi Canan Uğur RIZZI

Arş. Gör. Merve Nur YILMAZ

Öğr. Gör. Dr. Burcu GÖRKEMLİ

Uzm. Yrd. Rabia KELEŞ

Arş. Gör. Ali Said ÇİMEN

ADALET YAYINEVİ

Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Hukuk Devletinın Kamburu: Terör

Editörler: Fatih Birtek - Selman Özdan

Hukuk Yayınları Dizisi – 3226

Birinci Baskı : Ekim, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8209 – 53 – 2

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara

Tel : (0312) 231 17 00

Fax : (0312) 231 17 10

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : adalety@adaletyayinevi.com

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C

(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul

Tel : (0216) 305 72 81

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Ay-bay Kırtasiye İnş. Gıda Paz. ve Tic. Ltd. Şti.

Sertifika No: 46661

Tel: (0 312) 472 58 55 - Ankara

ULUSLARARASI TEAMÜL HUKUKU VE TERÖRİZM

Arş. Gör. Buse DURU*

I. GİRİŞ

Teamül hukuku kuralları eski zamanlardan beri önem arz etse ve uluslararası alanda uluslararası hukuk kişilerinin ilişkilerini etkilese de Uluslararası Adalet Divanı (UAD) Statüsü'nün kabulü ile resmi olarak da uluslararası hukukun kaynakları arasında yerini almıştır. Bunun yanı sıra antlaşmalarla bağlı olmayan devletleri de bağlaması açısından ayrıca önem arz etmektedir. Terör ise uzun yıllardır devletlerin büyük bir sorunu olarak güncelliğini korumaktadır ve ayrıca büyük boyutta pek çok zarara ve mağduriyete yol açmakla beraber uluslararası alanda bütün devletler için tehlike oluşturmaktadır. Ancak, bu terör gerçeğine rağmen üzerinde uzlaşmış bir terör tanımı yapılamamış ve terörle mücadele de bu açıdan kafa karışıklıklarına gebe olarak şekillenmiştir.

Çalışmanın ilk aşamasında konunun ilk ayağını oluşturan uluslararası teamül hukuku genel hatlarıyla anlatılmaya çalışılacaktır. Zira bu açıklama yapılmadan terör ile olan ilişkisinin aydınlatılmaya çalışılması sağlıklı bir yol olmayacaktır ve konunun özünün kaçırılmasına yol açabilecektir. Bunun için öncelikle uluslararası teamül hukukunun tanımı yapılacaktır, uluslararası alandaki önemi anlatılacak ve bu hukuk kurallarının oluşum aşamaları açıklanacaktır. Daha sonra ise, uluslararası teamül hukuku kurallarını oluşturan iki temel unsur olan maddi ve manevi unsur ayrı başlıklar halinde incelenecektir. Çalışmanın ilk bölümü nihayetinde uluslararası hukuk açısından önem arz eden uluslararası teamül hukuku kurallarının antlaşmalarla ilişkisi açıklanarak sona erdirilecektir.

Çalışmanın ikinci kısmı ise terör ile ilgili açıklamalar ve uluslararası teamül hukuku ile ilişkisi üzerine inşa edilecektir. Bunun için ikinci kısım iki bölüme ayrılarak öncelikle terörün tanım tartışmalarına yer verilecek, kısa bir şekilde uluslararası suç açıklanacak ve bu bölümün sonunda da

---

* Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi, Genel Kamu Hukuku Anabilim Dalı.

KAYNAKÇA

- Aksar, Yusuf, *Teoride ve Uygulamada Uluslararası Hukuk I* (5. Baskı, Seçkin, 2019).
- Ambos, Kai, Timmermann, Anina,, 'Terrorism and Customary International Law' içinde Ben Saul (edt.), *Research Handbook on International Law and Terrorism*, Edward Elgar 2014.
- Bozkurt, Enver, Poyraz, Yasin, Erdal, Selcen, *Devletler Hukuku* (10. Baskı, Legem, 2018).
- Cassase, Antonio, 'Terrorism as an International Crime', içinde A Bianchi (edt), *Enforcing International Law Norms Against Terrorism*, (Hart Publishing, Oxford, 2004).
- Clere, Almiro, 'An Examination of the Special Tribunal for Lebanon's Explosive Declaration of 'Terrorism' at Customary International Law', (Lisans Bitirme Tezi, University of Otago, 2012).
- de Londras, Fiona, 'Terrorism as an International Crime' içinde William A. Schabas (edt.), içinde *Routledge Handbook of International Criminal Law* (Routledge 2010).
- Değirmenci, Olgun, 'Çeşitli Görünümleriyle Uluslararası Suç Kavramı: Dar ve Geniş Anlamda Uluslararası Suçlar ve Türk Hukuku', (2013) 71/1 İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası.
- Fon, Vincy, Francesco Parisi, 'Stability and Change In International Customary Law', (2003) George Mason Law & Economics Research.
- Gal-or, Noemi, 'The Formation of a Customary International Crime: Global Terrorism Human (In) Security', (2015) 15 International Criminal Law Review.
- Jumaev, Ergash, 'Uluslararası Hukukta Güvenlik Politikaları ve Terörle Mücadele: 11 Eylül Sonrası Mevzuatlarının İnsan Haklarına Uyum Sorunu' (Doktora Tezi, İstanbul Ticaret Üniversitesi, 2017).
- Mendelson, Maurice H., '*The Formation of Customary International Law*', (1999) 272 Collected Courses of the Hague Academy of International Law.
- Öktem, Emre, 'Uluslararası Hukukta Terörizm', (2004) İstanbul Ticaret Üniversitesi Dergisi.
- Öktem, Emre, *Uluslararası Teamül Hukuku* (Beta, 2013).
- Polat, Doğan Şafak, 'Uluslararası Terörizmle Mücadele Yaklaşımları', (2015) 6 Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi.

- Saraçlı, Murat, 'Uluslararası Hukukta Terörizm', (2007) 11 Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi.
- Saul, Ben, 'Attempts to Define 'Terrorism' in International Law', (2005) Netherlands International Law Review.
- Shaw, Malcolm N., *International Law*, (6. Baskı, Cambridge, 2008).
- Slama, Jo Lynn, 'Opinio Juris in Customary International Law', (1990) 15 Oklahoma City University Law Review.
- Sur, Melda, *Uluslararası Hukukun Esasları* (13. Baskı, Beta, 2019).
- Tezcan, Durmuş, Erdem, Mustafa Ruhan, Önok, Murat, *Uluslararası Ceza Hukuku*, (5. Baskı, Seçkin, 2019).
- Topal, Ahmet Hamdi, *Uluslararası Terörizm ve Terörist Eylemlere Karşı Kuvvet Kullanımı*, (Beta, 2005).
- Wolfrum, Rüdiger, 'Sources of International Law' (Max Planck Encyclopedia of Public International Law [MPEPIL], 2011).

Çevrimiçi Kaynaklar

- <https://www.etimolojiturkce.com/kelime/ter%C3%B6r> (E.T. 20.03.2022)
- https://www.washingtonpost.com/wp-srv/nation/specials/attacked/transcripts/bushaddress_092001.html (E.T. 17.07.2020)
- BM İnsan Hakları Evrensel Bildirisi, <https://www.tbmm.gov.tr/komisyon/insanhaklari/pdf01/203-208.pdf> (E.T. 14.07.2020).
- BM Şartı, https://turkey.un.org/sites/default/files/2020-02/UN-charter-turkish_0.pdf (E.T. 21.03.2022)
- Esat Arslan, 'Uluslararası Hukukta Meşru Müdafaa', (2019) Ticari Hayat Gazetesi, <http://www.ticarihayat.com.tr/yazar/ULUSLARARASI-HUKUKTA-MESRU-MUDAFAA/1952/> (E.T. 16.07.2020)
- UAD, Hindistan ve Portekiz arasındaki Geçiş Hakkı Davası (ICJ, *Case Concerning Rights of Passage Over Indian Territory*), 032-19600412-JUD-01-00-EN.pdf (icj-cij.org) (E.T. 21.03.2022).
- UAD, Kuzey Denizi Kıta Sahaneliği Davaları (ICJ Reports, *The North Sea Continental Shelf Cases*), s. 43, pr. 74, 052-19690220-JUD-01-00-EN.pdf (icj-cij.org) (E.T. 21.03.2022).
- Viyana Antlaşmalar Hukuku Sözleşmesi (*Vienna Convention on the Law of Treaties*), Vienna Convention on the Law of Treaties (1969) (un.org) (E.T. 21.03.2022).

ULUSLARARASI İNSANCIL HUKUK AÇISINDAN TERÖRİZM

Arş. Gör. Beyza GÜRLEYEN*

I. GİRİŞ

Savaşın yıkımını sınırlama çabalarında, Antik dönem içerisinde Grek, Sümer, Hitit ve Pers uygarlıklarının uygulamaları örnek gösterilirken¹, Batı'da Orta Çağ şövalyelerinin ve modern dönem hukukçularının² yanı sıra Doğu'da Çin, Japonya, Hindistan ve İslam dünyasını örnek gösterebileceğimiz diğer kültürlerin de savaş sırasında uyulması gerektiğini düşündükleri kuralların varlığından bahsedilmektedir.³ 1899 ve 1907 yıllarında düzenlenen Birinci ve İkinci LaHaye Barış Konferanslarına kadar savaşın nasıl yürütüleceğine ilişkin teamül halindeki düzenlemeler kodifiye edilerek savaş hukukuna dair ilk yazılı metinler ortaya çıkmıştır.⁴ Bu Konferanslara devletlerin yoğun ilgi göstermesi ve Konferanslar sonucunda ortaya çıkan belgelerin devletler tarafından kabul edilmesiyle savaş hukukuna ilişkin teamül sağlamlaşmıştır.⁵ Ancak insancıl hukukun baş-

* Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi, Milletlerarası Hukuk Anabilim Dalı.

¹ Gökhan Albayrak 'İnsancıl Hukukun Temel İlkeleri ve Bu İlkelerin Tarihsel Gelişim Safhaları' içinde Fatma Taşdemir ve Gökhan Albayrak (edt) *Uluslararası İnsancıl Hukuk* (Adalet Yayınevi 2018) 25.

² Modern çağ düşünürleri içerisinde Francisco de Vitoria savaşı sınırlandırma çalışmaları sırasında haklı savaş düşüncesini ortaya koyarken yeterli haklı neden, meşru otorite ve doğru amaç şeklinde üç ölçüt belirlemiştir. Üçüncü ölçüt olan doğru amaç ölçütünde savaş sırasında ve sonrasında uyulması gereken kurallar belirtilmiştir (Cemal Bali Akal, *Modern Düşüncenin Doğuşu İspanyol Altın Çağı* (2. Baskı, Dost Kitabevi 1997) 61,63). Uluslararası hukukun kurucusu olarak kabul edilen Hugo Grotius ise *de jure Praedae* ve *de jure belli ac pacis* eserlerinin üçüncü bölümünde, hukuka uygun olarak nasıl savaşılacağına ilişkin belirlemeler yapmıştır (Hakkı Hakan Erkiner, 'Uluslararası Hukuk Düşüncesinde Klasik Öğretinin Kuruluşu: Hugo Grotius ve Postgrotien Yazarlar Samuel von Pufendorf, Richard Zouche, Cornelius van Bynkershoek ve Samuel Rachel'e ilişkin İnceleme ve Değerlendirme' (2012) 18 MÜHF- HAD 3, 21-36).

³ Amanda Alexander, 'A Short History of International Humanitarian Law' (2015) 26 EJIL 109, 112.

⁴ Ayşe Nur Tütüncü, *İnsancıl Hukuka Giriş* (4. Baskı, Beta 2019) 4, Özden Sav, *Uluslararası İnsancıl Hukuk* (Turhan Kitabevi 2020) 4.

⁵ Albayrak (n 1) 30, Tütüncü (n 4) 6.

KAYNAKÇA

- Akal Cemal Bali, *Modern Düşüncenin Doğuşu İspanyol Altın Çağı* (2. Baskı, Dost Kitabevi 1997)
- Akkutay Ali İbrahim, 'Silahlı Çatışmalar Hukukunda İç Silahlı Çatışmaların Uluslararasılaşması' (2016) 65 Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 1
- Albayrak Gökhan, 'İnsancıl Hukukun Temel İlkeleri ve Bu İlkelerin Tarihsel Gelişim Safhaları' içinde Fatma Taşdemir ve Gökhan Albayrak (edt) *Uluslararası İnsancıl Hukuk* (Adalet Yayınevi 2018)
- Alexander Amanda, 'A Short History of International Humanitarian Law' (2015) 26 EJIL 109
- Bagheri Saeed, 'Uluslararası İnsancıl Hukuk ve Terörizme Karşı Nükleer Silahların Kullanımı' (2014) 18 Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 899
- Bartels Rogier, 'Terrorist Groups As Parties To An Armed Conflict' in *Terrorism, Counter-Terrorism and International Humanitarian Law* 59
- Bouchet-Saulner Françoise, *İnsancıl Hukuk Sözlüğü* çev. Selahattin Bağdatlı (İletişim 2002)
- Cassase Antonio, 'The Multifaceted Criminal Nation of Terrorism in International Law' (2006) 4 *Journal of International Criminal Justice* 933
- Corn Geoffrey, 'Thinking the Unthinkable: Has the Time Come to Offer Combatant Immunity to Non-State Actors?' (2011) 22 *STAN. L. & POL'Y REV.* 253
- Corn Geoffery S. & Eric Talbot Jensen, 'Transnational Armed Conflict: A "Principled" Approach to the Regulation of Counter-Terror Combat Operations' (2012) 42 *ISR. L. REV.* 46
- Erkiner Hakkı Hakan, 'Uluslararası Hukuk Düşüncesinde Klasik Öğretinin Kuruluşu: Hugo Grotius ve Postgrotien Yazarlar Samuel von Pufendorf, Richard Zouche, Cornelius van Bynkershoek ve Samuel Rachel'e ilişkin İnceleme ve Değerlendirme' (2012) 18 *MÜHF- HAD* 3
- Gabor Rona, 'Interesting Times for International Humanitarian Law: Challenges from the War on Terror' (2003) 27 *Fletcher F World Aff* 55
- Gabor Rona, 'Legal Frameworks Combat Terrorism: An Abundant Inventory of Existing Tools' (2005) 5 *Chicago Journal of International Law* 499
- Gasser Hans Peter, 'Acts of Terror, "Terrorism" and International Humanitarian Law' (2002) 84 *IRRC* 547

- Gasser Hans-Peter, 'International Humanitarian Law an Introduction' (1993) <https://icrcndresourcecentre.org/wp-content/uploads/2016/03/EnglishTotal.pdf> Erişim Tarihi: 15.07.2020
- Gasser Hans-Peter, "Prohibition of terrorist acts in international humanitarian law", (1986) 253 *International Review of the Red Cross* 200
- Henckaerts Jean-Marie and Louise Doswald-Beck, *Customary International Humanitarian Law Volume I: Rules* (4. Baskı, Cambridge University Press 2009)
- Kedikli Umut, *Uluslararası Terörizm ve Devlet Sorumluluğu* (Nobel 2013)
- Lauterpacht Hersch, *Recognition in International Law* (Cambridge University Press)
- Melzer Nils, *Targeted Killing in International Law* (Oxford University Press 2008)
- Neuman Gerald L., 'Humanitarian Law and Counterterrorist Force' (2003) 14 *EJIL* 283
- Öktem Emre, *Terörizm İnsancıl Hukuk ve İnsan Hakları* (2. Baskı, Derin 2011)
- Öktem Emre, 'Uluslararası Hukukta Terörizm Tanım Sorunu ve Milli Bağımsızlık Hareketleri' (2004) 5 *İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* 133
- Pazarıcı Hüseyin, *Uluslararası Hukuk* (17. Baskı, Turhan 2018)
- Ratne Steven R., 'The War on Terrorism and International Humanitarian Law' (2006) 14 *Michigan State Journal of International Law* 19
- Saul Ben, 'Terrorism and International Humanitarian Law' (2014) 14 *Legal Studies Research Paper* 1
- Saul Ben, 'Attempts To Define 'Terrorism' In International Law' (2005) *Netherlands International Law Review* 57
- Sassòli Marco, 'Transnational Armed Groups and International Humanitarian Law' (2006) 6 *Program on Humanitarian Policy and Conflict Research Harvard University Occasional Paper Series* 1
- Sav Özden, *Uluslararası İnsancıl Hukuk* (Turhan Kitabevi 2020)
- Schwarzenberger Georg, 'Terrorists, Guerrilleros, and Mercenaries' (1971) 3 *U Tol L Rev* 71
- Sivakumaran Sandesh, 'The International Law of Internal Armed Conflict' (2011) 9 *J Int'l Crim Just* 281
- Taşdemir Fatma, *Uluslararası Terörizme Karşı Devletlerin Kuvvete Başvurma Yetkisi* (Usak 2006)

- Taşdemir Fatma, '21. Yüzyılda Uluslararası Nitelikte Olmayan Silahlı Çatışmaların Gri Bölgesi: Statü Tartışmaları' içinde Fatma Taşdemir ve Gökhan Albayrak (edt) Uluslararası İnsancıl Hukuk (Adalet Yayınevi 2018)
- Taşdemir Fatma, 'İnsan Hakları Hukuku, İnsancıl Hukuk ve Devlet Dışı Silahlı Aktörlerin Uluslararası Sorumluluğu' (2017) 4 Akademik Hassasiyetler 1
- Tütüncü Ayşe Nur, *İnsancıl Hukuka Giriş* (4. Baskı, Beta 2019)
- Vite Sylvain, 'Typology of armed conflicts in international humanitarian law: legal concepts and actual situations' (2009) 91 International Review of the Red Cross 69
- Yamaner Melike Batur, A. Emre Öktem, Bleda Kurtdarcan, Mehmet C. Uzun *12 Ağustos 1949 Tarihli Cenevre Sözleşmeleri ve Ek Protokolleri* (Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları)
- Young Reuven, 'Defining Terrorism: The Evolution of Terrorism as a Legal Concept in International Law and Its Influence on Definitions in Domestic Legislation' (2006) 29 B.C. Int'l & Comp. L. Rev. 23

Mahkeme Kararları ve Diğer Resmi Belgeler

- BM Diplomasi Ajanları Dahil Olmak Üzere Uluslararası Korunan Kişilere Karşı İşlenen Suçların Önlenmesi ve Cezalandırılmasına dair Sözleşme, *Resmi Gazete* 17327 (1 Mayıs 1981), Kanun No: 2324, https://diabgm.adalet.gov.tr/arsiv/sozlesmeler/coktaraflioz/bm/bm_62.pdf (Erişim Tarihi 18.03.2022)
- Hamdan v Rumsfeld* Başvuru No: 548 US 557 (American Supreme Court 2006)
- Human Rights Watch, *Civilians under Assault - Hezbollah's Rocket Attacks on Israel in the 2006 War*, 29 August 2007, Volume 19, No. 3(E)
- International Civil Aviation Organization, *Convention for the Suppression of Unlawful Acts Against the Safety of Civil Aviation*, 23 September 1971, 974 UNTS 177, available at: <https://www.refworld.org/docid/3ae6b37a14.html> [accessed 18 March 2022]
- International Civil Aviation Organization, *Convention on the Marking of Plastic Explosives for the Purpose of Detection*, 1 March 1991, Doc 9571. UN General Assembly, *International Convention for the Suppression of Terrorist Bombings*, 15 December 1997, No. 37517, available at: <https://www.refworld.org/docid/3dda06ddc.html> [accessed 18 March 2022]
- International Civil Aviation Organization, *Convention on Offences and Certain Acts Committed on Board Aircraft*, 14 September 1963, available at: <https://www.refworld.org/docid/3ddca03d4.html> [accessed 18 March 2022]

- Prosecutor v. Stanislav Galic* Başvuru No: IT-98-29-A (Appeals Chamber Judgment, 30 Kasım 2006)
- Terörizmin Önlenmesine Dair Avrupa Sözleşmesi, Resmi Gazete 17291 (26 Mart 1981), Kanun No: 2327, <https://www.resmigazete.gov.tr/ar-siv/17291.pdf> (Erişim Tarihi 18.03.2022)
- The Prosecutor v Tadic* Başvuru No: IT-94-1, Appeals Chamber Decions, Decision on The Defence Motion for Interlocutory Appeal on Jurisdiction (ICTY, 1995)
- The Prosecutor v. Tadic* Başvuru No: IT-94-1, The Trial Chamber Opinion and Judgement (ICTY, 1997)
- Third Report on the Human Rights Situation in Colombia Chapter IV No: OEA/Ser.L/V/II.102 Doc. 9 rev. 1 (IACHR 26 February 1999)
- United Nations General Assembly, *Commission of Inquiry on Lebanon, Report pursuant to Human Rights Council resolution S-2/1*, 23 November 2006, A/HRC/3/2
- United Nations, *Convention for the Suppression of Unlawful Seizure of Aircraft*, 16 December 1970, UN Treaty Series 1973, available at: <https://www.refworld.org/docid/3ddcaa774.html> [accessed 18 March 2022]
- United Nations, *Protocol for the Suppression of Unlawful Acts of Violence at Airports Serving International Civil Aviation, supplementary to the Convention for the Suppression of Unlawful Acts against the Safety of Civil Aviation*, 24 February 1988, UN Treaty Series 1990, available at: <https://www.refworld.org/docid/3ddcac634.html> [accessed 18 March 2022]
- UN General Assembly, *International Convention for the Suppression of the Financing of Terrorism*, 9 December 1999, No. 38349, available at: <https://www.refworld.org/docid/3dda0b867.html> [accessed 18 March 2022]
- UN General Assembly, *Rome Statute of the International Criminal Court (last amended 2010)*, 17 July 1998, ISBN No. 92-9227-227-6, available at: <https://www.refworld.org/docid/3ae6b3a84.html> [accessed 18 March 2022]

DEVLET DESTEKLİ TERÖRİZM

Dr. Öğr. Üyesi Selman ÖZDAN*

I. GİRİŞ

Devlet içinde veya uluslararası ilişkilerde verilen iktidar mücadelelerinde siyaseten bir strateji ve taktik aracı olarak kullanılan terörizm problemi uzun zamandan beri mevcut olmakla birlikte, terörü destekleyen devletler de içinde bulunduğumuz dönemin en büyük siyasi ve güvenlik meselelerinden birini oluşturmaktadır. Terör eylemleri ve terörizm dünyada geniş ölçekte kınanmasına rağmen, birçok devlet terör örgütlerine mali, silah ve eğitim yardımlarıyla birlikte bu örgütlerin operasyonları için onlara üsler temin ederek destekte bulunmaktadırlar.

Devlet destekli terörizmin birçok modeli olmakla birlikte her devletin üzerinde mutabakata varacağı bir tanım yapmak kolay değildir. Devlet destekli terörizmin üzerinde mutabakata varılmış kesin bir tanımının olmaması ve bu konuda yaşanan karışıklık, büyük ölçüde uluslararası terörizm kavramının tanımlanması sorunundan ya da farklı şekillerde tanımlanmasından kaynaklanmaktadır. Bu noktada, bazı devletlerin uluslararası terörizme olan farklı yaklaşımları, her birinin kendi özel deneyimlerini yansıttığını ve kendi siyasi hedefleri doğrultusunda hareket ederek bir terminoloji seçtiğini gösterir. Bu hususta Fransa, uluslararası terörizmi barbarca işlenen korkunç bir eylem olarak tanımlamıştır.¹ Uluslararası terörizm Haiti tarafından, bir kişi veya grup tarafından yabancı bir ülkede veya uluslararası yargı yetkisi altındaki başka bir yerde herhangi bir kişiye karşı siyasi bir amaca ulaşmak amacıyla işlenen herhangi bir tehdit veya şiddet eylemi olarak görülmüştür.² Venezuela ise, terörizmi masum insanların hayatlarını veya temel özgürlükleri tehlikeye atan herhangi bir eylem olarak kabul etmiştir.³

---

* Ondokuz Mayıs Üniversitesi Ali Fuad Başgil Hukuk Fakültesi Milletlerarası Hukuk Anabilim Dalı.

¹ UN General Assembly, 'Report of the Ad Hoc Committee on International Terrorism' (1973) Supp. No. 28 (A/9028) 21.

² ibid 22.

³ ibid 23.

KAYNAKÇA

- Alexander Y, 'Libyan Terrorism: Some Strategic Considerations', *Libyan-sponsored Terrorism: A Dilemma for Policymakers* (US Government Printing Office 1986)
- Arend AC, 'International Law and Rogue States: The Failure of the Charter Framework' (2002) 36 *New England Law Review* 735
- Aust A, *Handbook of International Law* (2nd., Cambridge University Press 2010)
- Bell S, *Cold Terror: How Canada Nurtures and Exports Terrorism Around the World* (2nd edn, Wiley 2007)
- Byman D, *Deadly Connections: States That Sponsor Terrorism* (Cambridge University Press 2005)
- Byman DL, 'Confronting Passive Sponsors of Terrorism' [2005] The Saban Center for Middle East Policy
- Cassese A, 'The International Community's Legal Response to Terrorism' (1989) 38 *International and Comparative Law Quarterly* 589
- Cline RS and Alexander Y, *Terrorism as State-Sponsored Covert Warfare* (Hero Books 1986)
- Cohan JA, 'Formulation of a State's Response to Terrorism and State-Sponsored Terrorism' (2002) 14 *Pace International Law Review* 77
- Combs CC and Slann M, *Encyclopedia of Terrorism* (Facts On File 2007)
- Drozdiak W, 'Murder Trial in Disco Bombing Opens in Berlin' *The Washington Post* (19 November 1997)
- Erickson R, *Legitimate Use Of Force Against State-Sponsored Terrorism* (Air University Press 1989)
- Ganor B, 'Countering State-Sponsored Terrorism' (*International Institute for Counter-Terrorism*, 25 April 1998) <<https://www.ict.org.il/Article.aspx?ID=1140#gsc.tab=0>> accessed 24 February 2022
- Gunaratna R, 'Defeating the Sea Tigers of LTTE' in Paul Shemella (ed), *Global Responses to Maritime Violence: Cooperation And Collective Action* (Stanford University Press 2016)
- Hirschmann K, *Terrorismus* (Europäische Verlagsanstalt 2003)
- Human Rights Watch, 'Erased In A Moment: Suicide Bombing Attacks Against Israeli Civilians' (2002) <<https://www.hrw.org/reports/2002/isrl-pa/ISRAELPA1002.pdf>> accessed 24 February 2022
- Kedikli U, *Uluslararası Terörizm ve Devlet Sorumluluğu* (Nobel Akademik Yayıncılık 2013)

- Medzmariashvili M, 'Pre-emptive Self-defence against States Harbousing Terrorists' (LLM, Riga Graduate School of Law 2011)
- Mentan T, *Dilemmas of Weak States: Africa and Transnational Terrorism in the Twenty-First Century* (Ashgate 2004)
- Post JM and Sprinzak E, 'Terror's Aftermath' *Los Angeles Times* (7 July 2002)
- Quénivet N, 'The World after September 11: Has It Really Changed?' (2005) 16 *European Journal of International Law* 561
- Schöndorf RS, 'Extra-State Armed Conflicts: Is There a Need for a New Legal Regime' (2004) 37 *New York University Journal of International Law and Politics* 1
- Singh KR, 'International Terrorism as an Instrument of State Policy' (1995) 32 *International Studies* 119
- Skuldt AC, 'State Sponsored Terrorism? Leader Survival and the Foreign Policy of Fear' (PhD, The University of Texas at Austin 2013)
- Sucharitkul S, 'Terrorism as an International Crime: Questions of Responsibility and Complicity' (1988) Paper 528 Publications <<http://digitalcommons.law.ggu.edu/pubs/528>> accessed 21 February 2022
- Terry JP, 'Countering State-Sponsored Terrorism: A Law-Policy Analysis' (1986) 36 *Naval Law Review* 159
- Travalio GM, 'Terrorism, International Law, and the Use of Military Force' (2000) 18 *Wisconsin International Law Journal* 145
- UN Doc. A/CN.4/SER.A/1986/Add.1 (Part2), 'Report of the Commission to the General Assembly on the Work of Its Thirty-Eighth Session' (Yearbook of the International Law Commission 1986)
- UN General Assembly, 'Report of the Ad Hoc Committee on International Terrorism' (1973) Supp. No. 28 (A/9028)
- US Department of State, 'Patterns of Global Terrorism 1998: Asia Overview' (Department of State Publication 1999) <<https://1997-2001.state.gov/global/terrorism/1998Report/asia.html>> accessed 2 March 2022
- , 'Patterns of Global Terrorism 1998: Overview of State-Sponsored Terrorism' (Department of State Publication 1999) <<https://1997-2001.state.gov/global/terrorism/1998Report/sponsor.html>> accessed 23 February 2022
- Watkin K, 'Controlling the Use of Force: A Role for Human Rights Norms in Contemporary Armed Conflict' (2004) 98 *American Journal of International Law* 1

ULUSLARARASI BARIŞA VE GÜVENLİŐE TEHDİT OLARAK TERÖR EYLEMLERİ VE BM GÜVENLİK KONSEYİ'NİN YAKLAŞIMI

Arş. Gör. Muhammed Esat EMEK*

Arş. Gör. Ali Said ÇİMEN**

I. GİRİŞ

Bariş ve güvenlik, insanlığın en önemli ihtiyaçlarındandır. Bu iki ihtiyaçın zaman içerisinde bazen bölgesel bazen de küresel çapta daha da arttığını gözlemliyoruz. Bu duruma sebep olan birçok olgu olup, en önemli olgulardan birisi de terörizmdir. Terörizm bölge ve ülkelere göre değişiklik göstermekle birlikte genel istatistiklere bakıldığında yıldan yıla artış göstermektedir.

Teknolojik imkanların artmasıyla ulaşım ve haberleşme araçlarının son yıllardaki hızlı gelişimi, terör örgütleri arasında haberleşme, istihbarat, eğitim, lojistik, teknik, finans temini, eylem yöntemleri konusunda bağların ve iş birliğinin artması ile terörizm, uluslararası bir nitelik kazanmış ve küresel bir tehdit olmuştur. Böylece artık devletler sadece kendi ülke sınırları içindeki terör örgütlerinin faaliyetlerinden değil, komşu devletlerdeki ya da dünyanın herhangi bir yerindeki devletlerde bulunan terör örgütlerinin faaliyetlerinden de olumsuz olarak etkilenir hale gelmiştir. Kısacası, terörizm faaliyetleri yerel olmakla kalmayıp, sınırları aşmış ve en ciddi uluslararası güvenlik sorunlarından birisi olan uluslararası terörizm haline gelmiştir. Uluslararası bir hal alan terörizm sorununu devletler nasıl çözebileceklerdir? Bu bağlamda terörizmle ancak uluslararası iş birliği içerisinde ortak kararlar alınması ve bunların uygulanması ile mücadele etmek gerekliliği ortaya çıkmaktadır.

İnsanlığın bugüne kadar kurmuş olduğu en geniş katılımlı uluslararası bir örgüt olması nedeniyle Birleşmiş Milletler (BM), diğer uluslararası

* Arş. Gör., Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi, Milletlerarası Hukuk Anabilim Dalı, esatemek@erciyes.edu.tr

** Arş. Gör., Cumhuriyet Üniversitesi Hukuk Fakültesi, Milletlerarası Hukuk Anabilim Dalı, alisaidcimen@gmail.com

KAYNAKÇA

KİTAP VE MAKALELER

- Acer Yücel ve İbrahim Kaya, *Uluslararası Hukuk Temel Ders Kitabı İngilizce Özetli* (Güncellenmiş ve Genişletilmiş 10. Baskı Seçkin Yayınları 2019).
- Aksar Yusuf, *Teoride ve Uygulamada Uluslararası Hukuk 1* (Güncellenmiş 5. Baskı, Seçkin Yayınları 2019).
- Aksar Yusuf, *Teoride ve Uygulamada Uluslararası Hukuk 2* (Gözden Geçirilmiş 5. Baskı, Seçkin Yayınları 2019).
- Aybay Rona ve Elif Oral, *Kamusal Uluslararası Hukuk* (İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları 2016).
- Bal İhsan, 'Türkiye'de terörle Mücadele: PKK Örneği' içinde İhsan Bal ve Süleyman Özeren (edt) *Dünyadan Örneklerle Terörle Mücadele* (4. Baskı, USAK Yayınları, Ankara 2014).
- Bal İhsan, *Terörizm: Terör, Terörizm ve Küresel Terörle Mücadelede Ulusal ve Bölgesel Deneyimler* (Usak Yayınları 2006).
- Bozkurt Enver ve diğerleri, *Devletler Hukuku* (Gözden Geçirilmiş 10. Baskı, Legem Yayıncılık 2018).
- Göze Ayferi, *Siyasal Düşünceler ve Yönetimler* (14. Bası, Beta, 2013).
- Grotius Hugo, (çev), *Savaş ve Barış Hukuku* (Ankara Üniversitesi Basımevi 1967).
- Gündüz Aslan, *Milletlerarası Hukuk* (7. Baskı, Beta Yayınları, 2014).
- Günter Brauch Hans, *Güvenliğin Yeniden Kavramsallaştırılması: Barış, Güvenlik, Kalkınma ve Çevre Kavramsal Dörtlüsü* (2008) 5 Uluslararası İlişkiler Dergisi.
- İçin Özkösedâğ, Özlem, *Değişen Güvenlik Anlayışının Uluslararası Örgüt Örnekleri Üzerinden Analiz Edilmesi* (2017) 13/ 25 Güvenlik Stratejileri Dergisi.
- Kant İmmanuel, (çev) *Ebedi Barış üzerine Felsefi Deneme* (Ajans Türk Matbaası 1960).
- Kayaoğlu Mustafa ve Oğuzhan Başbüyük, ' "Aydınlık Yol"un Karanlık yüzü: Bölücü terörle Mücadelede Peru' Örneği içinde İhsan Bal ve Süleyman Özeren (edt) *Dünyadan Örneklerle Terörle Mücadele* (4. Baskı, USAK Yayınları, Ankara 2014).

- Köseli Mutlu ve Murat Yaşar, 'Uyuşturucu, Terör ve FARC: Kolombiya'nın Terörle Mücadelesi' içinde İhsan Bal ve Süleyman Özeren (edt) *Dünyadan Örneklerle Terörle Mücadele* (4. Baskı, USAK Yayınları, Ankara 2014).
- Locke John (çev), *Yönetim Üzerine İkinci İnceleme; Sivil Yönetimin Gerçek Kökeni Boyutu ve Amacı Üzerine Bir Deneme*, (2. Baskı, Ebabil yayınları, 2012).
- Memmedli Elşen, 'Güvenlik Tehditleri Ve Uluslararası Terörizm' (2016) CİEP Özel Sayısı Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi.
- Özeren Süleyman ve Süleyman Demirci, 'İngiltere'nin ayrılıkçı IRA ve dine karşı Terörle Mücadele politikası', içinde İhsan Bal ve Süleyman Özeren (edt) *Dünyadan Örneklerle Terörle Mücadele* (4. Baskı, USAK Yayınları, Ankara 2014).
- Pazarıcı Hüseyin, *Uluslararası Hukuk* (18. Baskı, Turhan Kitabevi 2019).
- Polat Doğan Şafak, "Uluslararası Mücadelede Birleşmiş Milletler'in İşlevi, Yeteneği ve Sınırları" (Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi 2014).
- Reçber Kamuran, *Uluslararası Hukuk* (3. Baskı, Dora Yayınları 2018).
- Sandıklı Atilla ve Erdem Kaya, *Bariş Kavramına Teorik Yaklaşımlar ve Küresel Yönetişim* (2013) 23 İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi.
- Sözer Alper ve Salih Elmas, *Terörle Mücadelede Farklı Bir Yaklaşım: Japonya Örneği*, içinde İhsan Bal ve Süleyman Özeren (edt) *Dünyadan Örneklerle Terörle Mücadele* (4. Baskı, USAK Yayınları, Ankara 2014).
- Sur Melda, *Uluslararası Hukukun Esasları* (Gözden Geçirilmiş 13. Baskı, Beta Yayınları 2019).
- Şimşek Yılmaz, 'İspanya'nın Terörle mücadelesi'nde ETA Örneği' içinde İhsan Bal ve Süleyman Özeren (edt) *Dünyadan Örneklerle Terörle Mücadele* (4. Baskı, USAK Yayınları, Ankara 2014).
- Yılmaz Ömer, 'Aslanın Kaplanla Mücadelesi içinde İhsan Bal ve Süleyman Özeren' (edt) *Dünyadan Örneklerle Terörle Mücadele* (4. Baskı, USAK Yayınları, Ankara 2014).

DİĞER KAYNAKLAR

- <http://unscr.com/en/resolutions/1070> Erişim Tarihi: 24 Nisan 2020.
- <http://unscr.com/en/resolutions/1368> Erişim Tarihi: 24 Nisan 2020.
- <http://unscr.com/en/resolutions/731> Erişim Tarihi: 24 Nisan 2020.
- http://www.diabgm.adalet.gov.tr/arsiv/sozlesmeler/coktarafliozz/bm/bm_17.pdf Erişim Tarihi: 26 Mayıs 2020
- https://en.wikipedia.org/wiki/List_of_vetoed_United_Nations_Security_Council_resolutions Erişim Tarihi: 28 Mayıs 2020
- <https://peacekeeping.un.org/en/data> Erişim Tarihi: 29 Mayıs 2020.
- <https://research.un.org/en/docs/sc/quick> Erişim Tarihi: 28 Mayıs 2020
- [https://undocs.org/S/RES/1535\(2004\)](https://undocs.org/S/RES/1535(2004)) Erişim Tarihi: 27 Mayıs 2020.
- <https://www.globalpolicy.org/component/content/article/102-tables-and-charts/40069-subjects-of-un-security-council-vetoes.html> Erişim Tarihi: 4 Haziran 2020.
- <https://www.securitycouncilreport.org/atf/cf/%7B65BF9B-6D27-4E9C-8CD3-CF6E4FF96FF9%7D/PKO%20S%2023500.pdf> Erişim Tarihi: 27 Mayıs 2020
- <https://www.un.org/ruleoflaw/blog/document/security-council-resolution-1373-2001-on-threats-to-international-peace-and-security-caused-by-terrorist-acts/> Erişim Tarihi 27 Mayıs 2020.
- <https://www.un.org/ruleoflaw/blog/document/security-council-resolution-1566-2004-on-threats-to-international-peace-and-security-caused-by-terrorist-acts/> Erişim Tarihi: 27 Mayıs 2020.
- <https://www.un.org/ruleoflaw/blog/document/security-council-resolution-1373-2001-on-threats-to-international-peace-and-security-caused-by-terrorist-acts/> Erişim Tarihi: 24 Nisan 2020.
- <https://www.un.org/sc/ctc/news/document/sres1540-2004-security-council-unanimous-adoption-of-resolution-1540-weapons/> Erişim Tarihi 27 Mayıs 2020.
- <https://www.undocs.org/S/2004/281> Erişim Tarihi: 27 Mayıs 2020.
- [https://www.undocs.org/S/RES/1333%20\(2000\)](https://www.undocs.org/S/RES/1333%20(2000)) Erişim Tarihi 27 Mayıs 2020.
- <https://www.un.org/unispal/document/auto-insert-199451/> Erişim Tarihi: 10 Temmuz 2020

- Deaths from terrorism, <https://ourworldindata.org/grapher/fatalities-from-terrorism?tab=chart> Erişim Tarihi: 15 Mayıs 2020
- Global Terrorism Index 2018, <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/Global-Terrorism-Index-2018-1.pdf> Erişim Tarihi: 10 Haziran 2020
- Global Terrorism Overview: Terrorism in 2019, https://www.start.umd.edu/pubs/START_GTD_GlobalTerrorismOverview2019_July2020.pdf Erişim Tarihi:10 Temmuz 2020
- How many people are killed by terrorists worldwide? <https://ourworldindata.org/terrorism#how-many-people-are-killed-by-terrorists-worldwide> Erişim Tarihi:10 Temmuz 2020
- IŞİD Türkiye’de üç yılda 269 kişiyi öldürdü <https://journo.com.tr/isid-turkiye-269-kisiyi-oldurdu> Erişim Tarihi: 07 Haziran 2020
- Maintain International Peace and Security, (United nations), <https://www.un.org/en/sections/what-we-do/maintain-international-peace-and-security/index.html> Erişim Tarihi: 25 Haziran 2020
- Suriye iç savaşında 7 yılda 511 bin insan öldü, 12.03.2018, <https://www.ntv.com.tr/dunya/suriye-ic-savasinda-7-yilda-511-bin-insan-oldu,A4Pw3RsrT0KVF8ZHbo5EMw> Erişim Tarihi: 23 Mayıs 2020

DEVLET DIŞI AKTÖRLERE KARŞI TERÖRİZM SEBEBİYLE GÜÇ KULLANIMI

Arş. Gör. Ali Said ÇİMEN*

I. GİRİŞ

Uluslararası ilişkilerde, Birleşmiş Milletler'in (BM) 1945 yılında kurulmasından itibaren kuvvet kullanma yasağı ilkesi önemli bir yer teşkil eder. BM Anlaşmasının 2/4. fıkrasında yer bulan kuvvet kullanma yasağı günümüz uluslararası hukukun esas kuralı kabul edilmektedir. Hem doktrin hem de yargı kararları tarafından *jus cogens* nitelikte olduğu kabul edilen¹ bu kural çerçevesinde devletler, diğer devletlerle ilişkilerinde hem bir başka devletin toprak bütünlüğüne veya siyasal özgürlüğüne karşı hem de BM'nin hedefleri ile uyuŐmayacak herhangi bir Şekilde kuvvet kullanma tehdidine veya kuvvet kullanılmasına baŐıurmadan kaçınma yükümlü altındadırlar.

Uluslararası hukuk, kuvvet kullanma yasağının da aralarında yer aldığı ana ilkelerin ihlaline izin vermeyen bir anlayış ve sistem üzerine kuruludur. Ancak, bahse konu ilkeler uluslararası cemiyetin karşı karşıya kaldığı yeni sorunlar karşısında devletlerce farklı yorumlanabilmektedir. Nitekim, hangi fiillerin kuvvet kullanma yasağının ihlâlini oluşturduğu günümüze kadar tartıŐılagelmiŐ ve devletlerin hangi durumlarda kuvvet kullanabilecekleri hususu uluslararası hukuk doktrininde tartışmaların esasını oluşturmuştur.

Günümüze kadar BM Anlaşmasının 51. maddesi yalnızca devletlerle iliŐkilendirilebilen silahlı saldırılara karşı meşru müdafaa hakkını içerdiği biçiminde izah edilmiştir. Hiç Şüphesiz ki, bu yorum BM Anlaşması'nın düzenlendiği yıllarda ve öncesinde silahlı çatışmaların genellikle iki veya daha fazla devletin arasında gerçekteŐmesinden kaynaklanmaktadır. Ancak BM Anlaşması'nın imzalanmasından sonra uluslararası ilişkilerde kuvvet kullanılmasına ilişkin Şartlarda değişiklikler meydana gelmeye başlamıştır. Teknoloji sahasında meydana gelen gelişmeler ve silahlara

* Arş. Gör, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Hukuk Fakültesi, Milletlerarası Hukuk Anabilim Dalı.

¹ Yusuf Aksar, Teoride ve Uygulamada Uluslararası Hukuk 2, (Gözden Geçirilmiş 5. Baskı, Seçkin Yayınları 2019) 111.

KAYNAKÇA

- Acer, Yücel ve İbrahim Kaya, Uluslararası Hukuk Temel Ders Kitabı İngilizce Özetli (Güncellenmiş ve Genişletilmiş 10. Baskı Seçkin Yayınları 2019)
- Aksar, Yusuf, Temel Metinler ve Davalarla Uluslararası Hukuk, (Seçkin Yayınları 2017)
- Aksar, Yusuf, Teoride ve Uygulamada Uluslararası Hukuk 2, (Gözden Geçirilmiş 5. Baskı, Seçkin Yayınları 2019)
- Arsava, Ayşe Füsün, "Devlet Dışı Aktörlere Karşı Yasal Savunma Hakkı Kullanılması" (2019) 13 Ulusal Hakemli Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi
- Atalay, Ali, "Uluslararası Terörizme Karşı Kuvvet Kullanma: ABD, Rusya ve Türkiye'nin Suriye'ye Müdahalesi Örneği", (Yüksek Lisans Tezi, Milli Savunma Üniversitesi 2019)
- Aydın, Ahmet Buğra, "Uluslararası Hukukta Önleyici ve Öngörücü Meşru Müdafaa Hakkı", (2013) Birikimler 4 Genç Hukukçular Hukuk Okumaları
- Bozkurt, Enver ve diğerleri, Devletler Hukuku (Gözden Geçirilmiş 10. Baskı, Legem Yayıncılık 2018)
- D. Williams, Gareth, "Piercing the Shield of Sovereignty: An Assessment of the Legal Status of the 'Unwilling or Unable' Test", (2013) C. 36 University of New South Wales Law Journal
- Dawood I. Ahmed, "Defending Weak States Against The "Unwilling or Unable" Doctrine Of Self-Defense" (2013) 9 Journal of International Law & International Relations
- Erhan, Çağrı, "Küreselleşme Döneminin Tehditleriyle Mücadele" (2003) 5 Stradigma Dergisi
- Goldsmith, Jack, "Fire When Ready" (Foreign Policy 20 Mart 2012) <http://foreignpolicy.com/2012/03/20/fire-when-ready/> Erişim Tarihi 29 Nisan 2020.
- Gündüz, Aslan, Milletlerarası Hukuk, (7. Baskı, Beta Yayınları 2014)
- Gür, Hande, "Devlet-Dışı Aktörlere Karşı Meşru Savunmada "İsteksiz veya Aciz" Doktrini", (Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi 2016) <http://unscr.com/en/resolutions/1070> Erişim Tarihi: 24 Nisan 2020.
<http://unscr.com/en/resolutions/1368> Erişim Tarihi: 24 Nisan 2020.
<http://unscr.com/en/resolutions/731> Erişim Tarihi: 24 Nisan 2020.
http://www.diabgm.adalet.gov.tr/arsiv/sozlesmeler/coktaraflioz/bm/bm_17.pdf Erişim Tarihi: 26 Mayıs 2020

- <https://georgewbush-whitehouse.archives.gov/news/releases/2002/06/20020601-3.html> Erişim Tarihi: 24 Nisan 2020.
- <https://www.icj-cij.org/en/case/64> Erişim Tarihi: 26 Mayıs 2020
- <https://www.icj-cij.org/files/case-related/116/116-20051219-JUD-01-05-EN.pdf> Erişim Tarihi 28 Nisan 2020.
- <https://www.un.org/en/sections/un-charter/chapter-vii/index.html> Erişim Tarihi 24 Nisan 2020
- <https://www.un.org/ruleoflaw/blog/document/security-council-resolution-1373-2001-on-threats-to-international-peace-and-security-caused-by-terrorist-acts/> Erişim Tarihi: 24 Nisan 2020.
- Kaya, İbrahim ve diğerleri (çev), Malcolm Shaw, Uluslararası Hukuk (TÜBA Yayınları 2019)
- Özay, Nihan, “Suriye İç Savaşı ve Devlet Dışı Silahlı Aktörlerin Sorumluluğu”, (Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi 2019)
- Pazarıcı, Hüseyin, Uluslararası Hukuk, (Gözden Geçirilmiş 18. Baskı, Turhan Kitabevi 2019)
- Pirim, Ceren Zeynep, “Devletlere Atfedilemeyen Silahlı Saldırlara Karşı Meşru Müdafaa: Uluslararası Hukukta Sınır Ötesi Operasyonun Hukuki Zemini”, (2019) 40 Türkiye Adalet Akademisi Dergisi
- Songür, Mustafa, “Uluslararası Terörizme Karşı Meşru Savunma Hakkı Temelinde Kuvvet Kullanımı ve 11 Eylül Saldırıları”, (Tezsiz Yüksek Lisan Dönem Projesi, Ankara Üniversitesi 2007)
- Sur, Melda, Uluslararası Hukukun Esasları (Gözden Geçirilmiş 13. Baskı, Beta Yayınları 2019)
- Taşdemir, Fatma ve Adem Özer, “Kuvvet Kullanma Hukuku Açısından Fırat Kalkanı Operasyonu” (2017) 4(7) Akademik Hassasiyetler Dergisi
- Taşdemir, Fatma, “Devlet Merkezli Uluslararası Hukuk Sistemi ve Devlet Dışı Silahlı Aktörler”, (2017) 56 İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi
- Taşdemir, Fatma, “Kuvvet Kullanma Hukuku Açısından (Jus Ad Bellum) IŞİD ile Mücadele”, içinde Fatma Taşdemir (edt), Suriye-Çatışma ve Uluslararası Hukuk (Nobel Yayınları 2016)
- Taşdemir, Fatma, “Uluslararası Anarşiye Giden Yol: Uluslararası Hukuk Açısından Önleyici Meşru Müdafaa Hakkı”, (2006) 2 Uluslararası Hukuk ve Politika Dergisi.

ULUSLARARASI CEZA MAHKEMESİ PERSPEKTİFİNDEN TERÖRİZM

Arş. Gör. Muhammed Esat EMEK*

I. GİRİŞ

Uluslararası suçların yargılanması ile alakalı dünya savaşlarından beri oluşan ihtiyaç ve talebin sonucu nihayet düzenli ve sürekli bir Uluslararası Ceza Mahkemesi 2000'li yıllara gelindiğinde kurulabilmiştir. Öncesinde kurulan *ad hoc* mahkemeler mevzuat ve yargılama sistematığı açısından bu mahkeme kadar düzenli olmasa da bu mahkemenin kuruluş yolunda önemli bir örnek teşkil ettiklerini belirtmek gerekir.

1998 Roma Konferansı ile şekillenerek 2002'de hayata geçirilen mahkeme, uluslararası suçlarda önemli bir rol oynamıştır. Çalışmada tek tek ele alınacak olan suçlar, uluslararası hukuktaki emredici normların yasakladığı suçlar ve benzeri suçlardır. Mahkeme'nin kurucu metni olan Roma Statüsünün 5. maddesinde sayıldığı üzere; soykırım, insanlığa karşı suçlar, savaş suçları ve saldırı suçları hususunda yargılama yetkisi kabul edilen mahkeme, bu konularda önemli bir yargılama makamı olmuş ve birçok dosyayı da incelemiştir. Ancak uluslararası arenada önemli bir sorun ve suç olan terörizm, mahkemenin yargı yetkisinde kabul edilmemiştir. Tam anlamıyla uluslararası suç kategorisine katılabilecek ve uluslararası destekle faaliyet gösteren bir suçun, bu mahkemenin yetkisinde kabul edilmemesi önemli bir çelişki ve boşluğu doğurmuştur. Bu çalışmada önce genel olarak Uluslararası Ceza Mahkemesi hakkında bilgi verildikten sonra, yargılama yetkisi ile yargılanacak suç tipleri ele alınacak, ardından ise terör suçu bağlamında bir değerlendirme yapılacaktır.

II. GENEL OLARAK ULUSLARARASI CEZA MAHKEMESİ

A. ULUSLARARASI CEZA MAHKEMESİNİN KURULUŞU VE AMAÇLARI

20. yüzyıl ile başlayan süreçte teknolojik gelişmeler ve devletlerin sahip olduğu hürsler neticesinde insan hayatına karşı tehlikelerin boyutları

* Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi, Milletlerarası Hukuk Anabilim Dalı.

KAYNAKÇA

- Acar Ünal, Yeni Dünya Düzeninin Taşeronu: Terör Örgütleri (2019) Akademik Tarih ve Düşünce Dergisi Cilt:6, Sayı:3, 1450-1474.
- Acer Yücel ve İbrahim Kaya, *Uluslararası Hukuk Temel Ders Kitabı İngilizce Özetli* (10. Baskı, Seçkin, 2019).
- Aksar Yusuf, *Teoride ve Uygulamada Uluslararası Hukuk 2* (Gözden Geçirilmiş 5. Baskı, Seçkin Yayınları 2019).
- Doğan Gürkan, Uluslararası Ceza Mahkemesi ve Terör Suçları Açmazı: Çözüm Açısından Bir Değerlendirme (2012) 15 Güvenlik Stratejileri Dergisi.
- Goldstone Richard J. -Janine SIMPSON (çev) *Terörizme Hukuki Bir Cevap Olarak Uluslararası Ceza Mahkemesi'nin Rolünün Değerlendirilmesi* içinde Yener Ünver, (edt) Terör ve Düşman Ceza Hukuku (Seçkin Yayınları, 2008).
- Öktem Emre, 'Uluslararası Hukukta Terörizm: Tanım Sorunu ve Milli Bağımsızlık Hareketleri' (2014) 5 /3 İstanbul Ticaret Üniversitesi Dergisi, 133-147.
- Pazarcı Hüseyin, *Uluslararası Hukuk* (14. Bası, Turhan Kitabevi Yayınları, 2015).
- Sarıgül Hacı, "Uluslararası Ceza Mahkemesi"(2013) Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi 3.
- Saul Ben, *Uluslararası Hukukta Terörizmi Tanımlama Girişimleri*, (çev) içinde, Yener Ünver, (edt) Terör ve Düşman Ceza Hukuku (Seçkin 2008).
- Shaw Malcolm N., (çev), *Uluslararası Hukuk*, (TÜBA, 2018).
- Sur Melda, *Uluslararası Hukukun Esasları* (Gözden Geçirilmiş 13. Baskı, Beta Yayınları 2019).
- Şen Ersan, *Uluslararası Ceza Mahkemesi*, (Seçkin, 2009).
- Tezcan Durmuş ve diğerleri; *Uluslararası Ceza Hukuku*, (5. Baskı, Seçkin, 2019).
- Tombul Didem, Roma Statüsü'nün 20. Yılında Uluslararası Ceza Mahkemesi, (2018) 4 Suç ve Ceza Dergisi.
- Topal Ahmet Hamdi, Uluslararası Terörizm ve Uluslararası Ceza Mahkemesi, (2005) 3, Uluslararası Hukuk ve Politika Dergisi.

Ulusoy Orçun, *Uluslararası Ceza Mahkemesi* (Günay Ajans, 2008).

United Nations (e), "Report of the International Law Commission on the work of its fortysixth session (2 May-22 July 1994)".

United Nations (a), "Yearbook of The International Law Commission 1993, Volume II, Part Two, Geneva, 1995.

United Nations Diplomatic Conference of Plenipotentiaries on the Establishment of an International Criminal Court, 1998, A/CONF.183/9
<https://legal.un.org/diplomaticconferences/1998_icc/docs/english/vol_1/a_conf183_9.pdf>

<https://www.sozcu.com.tr/>

<https://www.ahaber.com.tr/>

<https://www.yenisafak.com/>

1951 SÖZLEŞMESİ ÇERÇEVESİNDE TERÖRİZM SEBEBİYLE MÜLTECİ STATÜSÜNDEN HARIÇ BIRAKILMA

Uzm. Yrd. Rabia KELEŞ*
Arş. Gör. Beyza GÜRLEYEN**

I. GİRİŞ

İngilizce karşılığı *refugee* olan mülteci kelimesi Fransızca kökenli bir kelime olup genel olarak savaş, doğal afet gibi nedenlerden ötürü yerinden edilen, güvenli bir yer aramak için giden kimse anlamlarında kullanılmaktadır.¹ Uluslararası hukukta mülteci kavramını incelediğimizde; 1951 tarihli Mültecilerin Hukuki Durumuna İlişkin Cenevre Sözleşmesi² (1951 Sözleşmesi) ve Sözleşme'nin 1967 tarihli Protokolü, uluslararası mülteci hukukunun temel bağlayıcı kaynağı niteliğinde olup evrensel düzeyde mülteci statüsünü düzenlemektedir.³

Sözleşme'nin 1. maddesinde; *mülteci statüsüne girmeye, mülteci statüsünün sona ermesine ve mülteci statüsünden hariç tutulmaya* ilişkin olmak üzere; mülteci kavramını tanımlayan üç türlü hükmün yer aldığını görmekteyiz.⁴ Bu açıdan, mülteci statüsüne dahil etme (*inclusion clauses*) ve statü dışı bırakma (*exclusion clauses*) hükümlerine bir arada yer verilerek mülteci statüsünün kapsamını olumlu ve olumsuz yönüyle bir bütün olarak ele alınmaktadır.⁵ Bir başka deyiş ile statüye dahil etme ve statü dışın-

* İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Uzman Yardımcısı.

** Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi, Devletler Hukuku Anabilim Dalı.

¹ <https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/refugee> (Erişim Tarihi: 15.07.2020)

² 1951 Sözleşmesi, Birleşmiş Milletler (BM) Genel Kurulu'nun 429 (V) sayılı kararı ile 14 Aralık 1950 tarihinde kabul edilmiş olup 22 Nisan 1954'te yürürlüğe girmiştir. Sözleşmenin orijinal metni için bkz: BM Genel Kurulu, *Mültecilerin Statüsüne İlişkin Sözleşme*, 28 Temmuz 1951, Birleşmiş Milletler, Antlaşma Serisi, cilt. 189, s. 137.

³ Macit Akman, *İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi'nin Geri Göndermeme İlkesi Bağlamında Mültecilere Uygulanabilirliği* (On İki Levha 2019) 14.

⁴ Birleşmiş Milletler Mülteci Yüksek Komiserliği (BMMYK) 2013, Mülteci Statüsünün Belirlenmesinde Uygulanacak Ölçütler ve Usuller Hakkında Elkitabı para.30.

⁵ Neva Övünç Öztürk, *Mültecinin Hukuki Statüsünün Belirlenmesi* (Seçkin 2015) 254, Akman, (n 3) 31.

KAYNAKÇA

- Akman Macit, *İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi'nin Geri Göndermeme İlkesi Bağlamında Mültecilere Uygulanabilirliği* (1.Baskı, On İki Levha 2019)
- Bahtiyar Zarif, *Exclusion clauses of the Refugee Convention in relation to national immigration legislations, European policy and human rights instruments: Article 1F versus the non-refoulement principle* (Wolf Legal Publishers 2016)
- Bond Jennifer, 'Principled Exclusion: A Revised Approach to Article 1(F)(a) of the Refugee Convention' (2013) 35 MICH. J. INT'L L. 15,
- Bolhuis Maarten P and Joris Van Wijk, 'Alleged Terrorists and Other Perpetrators of Serious Non-Political Crimes: The Application of Article 1F(b) of the Refugee Convention in the Netherlands' (2016) 29 J Refugee Stud 19
- Cassese Antonio, "The Multifaceted Criminal Notion of Terrorism in International Law" (2006) 4 Journal of International Criminal Justice 933
- Current Geoff Gilbert, 'Issues in The Application of The Exclusion Clauses' içinde Erika Feller, Volker Türk and Frances Nicholson (edt.) *Refugee Protection in International Law: UNHCR's Global Consultations on International Protection* (Cambridge University Press 2003)
- Çiçekli Bülent, *Yabancılar ve Mülteci Hukuku* (6.Baskı, Seçkin 2016)
- Doğan Gürkan, 'Uluslararası Ceza Mahkemesi ve Terör Suçları Açmazı' (2012) 8 Güvenlik Stratejileri Dergisi 55
- Ekşi Nuray, *Mahkeme Kararları Işığında Suçluların İltica Sistemi Dışında Bırakılması* (Beta 2017)
- Erdem Mustafa Ruhan, Durmuş Tezcan, R. Murat Önok *Uluslararası Ceza Hukuku* (5. Bası, Seçkin 2019)
- İnceli Ciğher Meltem, 'Avrupa Birliği Adalet Divanı Kararlar Işığında Terörizm ile İlişkisi Olan Kişilerin Mülteci Statüsünden Hariç Bırakılması' (2018) 76 İstanbul Hukuk Mecmuası 667
- Kapferer Sibylle, 'Exclusion Clauses in Europe - A Comparative Overview of State Practice in France, Belgium and the United Kingdom' (2000) 12 Int'l J Refugee L 195
- Menekşe Talip, "İltica Hukukunda Hariçte Bırakma Değerlendirmesi" (2018) 4 Göç Araştırmaları Dergisi 66
- Odman Tevfik, *Mülteci Hukuku* (İmaj 1995)
- Övünç Öztürk Neva, *Mültecinin Hukuki Statüsünün Belirlenmesi* (Seçkin 2015)

- Saul Ben, 'Exclusion of Suspected Terrorists from Asylum: Trends in International and European Refugee Laws' (2004) 26 IIS Discussion Paper 1
- Simeon James C., 'Complicity and Culpability And The Exclusion Of Terrorists From Convention Refugee Status Post-9/11' (29) 4 Refugee Survey Quarterly 104
- Singer Sarah, 'Exclusion from Refugee Status: Asylum Seekers and Terrorism in the UK' (2012) 1 Legal Research Series Working Paper 1
- Singer Sarah, *Terrorism and Exclusion from Refugee Status in the uk Asylum Seekers Suspected of Serious Criminality* (Brill Nijhoff 2015)
- Sivakumaran Sandesh, 'Exclusion from Refugee Status: The Purposes and Principles of the United Nations and Article 1F(c) of the Refugee Convention' (2014) 26 International Journal of Refugee Law 350.
- Tütüncü Ayşe Nur, *İnsancıl Hukuka Giriş* (4. Baskı, Beta 2019)
- Zagor Matthew, 'Persecutor or Persecuted: Exclusion under Article 1F(A) and (B) of the Refugees Convention' (2000) 23 University of New South Wales Law Journal 164
- Zard Monette, 'Exclusion, terrorism and the Refugee Convention' (2002) 13 FMR 32

BELGELELER

- BM Genel Kurulu, *Mültecilerin Statüsüne İlişkin Sözleşme*, 28 Temmuz 1951, Birleşmiş Milletler, Antlaşma Serisi, cilt. 189
- Birleşmiş Milletler Mülteci Yüksek Komiserliği (BMMYK) 2013, Mülteci Statüsünün Belirlenmesinde Uygulanacak Ölçütler ve Usuller Hakkında Elkitabı
- BM Genel Kurulu, *Mültecilerin Statüsüne İlişkin Protokol*, 31 Ocak 1967, Birleşmiş Milletler, Antlaşma Serisi, cilt. 606
- Council Directive 2004/83/EC of 29 April 2004 Official Journal of the European Union
- Home Office, 'Exclusion (Article 1F) and Article 33(2) of the Refugee' (2016)
- Position on Exclusion from Refugee Status by The European Council on Refugees and Exiles PP1/03/2004/Ext/CA March, (2004)
- The UN Refugee Agency, Guidelines Article 1 F 2003 (BMMYK 2003 Statü Dışında Bırakma İlkeleri) para. 6, BMMYK 2013
- The UN Refugee Agency Note on the Cancellation of Refugee Status 2004 (BMMYK 2004)

- UN Security Council Resolution 1373 (2001)
- UN Security Council Resolution 1377 (2001)
- UN Security Council Resolution 1566 (2004)
- UN Security Council Resolution 1624 (2005)
- UNHCR, Comments on Recast Qualification Directive, 12
- TRKPA “ye lkelerinin Terörle Mücadele Mevzuatına İlişkin Ortak Tutum Oluşturulması” COM/LAIR/REP/001/FINAL

MAHKEME KARARLARI

- *AH (Algeria) v Secretary of State for the Home Department* Başvuru No: C1/2013/712 (The Court Of Appeal (Civil Division) On Appeal From The Upper Tribunal 2015)
- *Al Sirri- Al-Sirri (FC) (Appellant) v Secretary of State for the Home Department (Respondent); DD (Afghanistan) (FC) (Appellant) v Secretary of State for the Home Department (Respondent) Başvuru No: [2012] UKSC 54 (Supreme Court 21 November 2012)*
- *Commissaire général aux réfugiés et aux apatrides v Mostafa Lounani* Başvuru No: Case C-573/14 - ECLI:EU:C:2017:71 (Judgment of the Court (Grand Chamber) 31 January 2017).
- *KK v Secretary of State for the Home Department*, Başvuru No: UKIAT 00101 (Immigration Appeal Tribunal 7 May 2004)
- *Prosecutor v. Dusko Tadic* Başvuru No: IT-94-1-A-R77 (International Criminal Tribunal for The Former Yugoslavia (ICTY), 31 January 2000) <https://www.refworld.org/cases,ICTY,40277bdc4.html> [accessed 19 July 2020]
- *Pushpanathan v Canada (Minister of Citizenship and Immigration)* Başvuru No: [1998] 1 SCR 982 (Supreme Court Judgments 4 June 1998).
- *SS (Libya) v Secretary of State for the Home Department* Case No: T2/2010/2142, [2011] (EWCA Civ 1547) 19 December 2011
- *T v. Secretary of State for the Home Department* Başvuru No: [1996] 2 All ER 865, (United Kingdom: House of Lords (Judicial Committee), 22 May 1996).
- *Youssef (Appellant) v Secretary of State for Foreign and Commonwealth Affairs (Respondent)*, Başvuru No: [2016] UKSC 3 (Supreme Court 27 Jan 2016)

ULUSLARARASI TERÖR ÖRGÜTLERİNİN MALVARLIKLARININ DONDURULMASI VE TÜRK HUKUKUNDAKİ UYGULAMA

Öğr. Gör. Dr. Burcu GÖRKEMLİ*

I. GİRİŞ

Günümüzde hem Türkiye hem de diğer ülkeler bakımından siyasi, ekonomik ve güvenlik yönünden bir tehdit olan terörizm, uluslararası hukukta önemli bir sorun teşkil etmektedir. Terörist eylemlerin tüm şekil ve tezahürlerinin dünya çapındaki artışı derin endişe oluşturmaktadır.

ABD’de 11 Eylül 2001 tarihinde yaşanan terör saldırısı, terörizmi uluslararası bir boyuta taşımış, dünyada hızla artış gösteren terörist eylemlere karşı savaş dönemini de başlatmıştır. 11 Eylül saldırısı ve sonrasında meydana gelen diğer ülkelerdeki terör saldırıları, devletlerin terörü ciddi bir problem olarak kabul etmelerinde ve bu yönde kanunlarını yürürlüğe koymalarında önemli bir etken olmuştur¹.

Terörizmin finansmanı uluslararası toplumu bütünüyle ve önemli bir şekilde kaygılandıran bir sorun olmaktadır. Uluslararası terörizm saldırılarının sayısı ve tehlikeliliği terörist kişi ve kurumların elde edebildikleri mali kaynaklarla doğru orantılıdır.

Terörizmle birlikte yasa-dışı göç, uyuşturucu madde kaçakçılığı ve örgütlü suçlarda meydana gelen artış, terörle bağlantılı olan konularda hukuki ve kurumsal alanda mekanizmaları geliştirmiştir². Toplum güvenliği sağlamak adına terörist saldırılara yönelik getirilen kanuni düzenlemeler mülkiyet hakkı başta olmak üzere temel hak ve özgürlüklerin sınırlanabileceğini göstermiştir. Malvarlıklarının dondurulması tedbiri bakımından başta BM düzeyinde bireysel yaptırım yönünde gelişen uygulama insan hakları yönelik endişeleri de beraberinde getirmiştir.

* Erciyes Üniversitesi Adalet Meslek Yüksekokulu, Ceza İnfaz ve Güvenlik Hizmetleri Bölümü.

¹ Faruk Turhan ve Muharrem Aksu, “11 Eylül Sonrası ABD’de Özgürlük ve Güvenlik Dengesi Açısından Terörü Önleme Amaçlı Tedbirler/ Özellikle Patriot Kanunu ile Getirilen Kısıtlamalar”, (2011) 1 Süleyman Demirel Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 47, 49.

² ibid. 50.

KAYNAKÇA

- Alpaslan M. Şükrü, *Kriminoloji ve Hukuk Açısından Tedhişçilik* (Teknik Yayınlar 1983).
- Aygül Musa ve Belkıs Vural Çelenk, "Ekonomik Yaptırımlar ve Akreditif", (2018) 4 Ticaret ve Fikri Mülkiyet Hukuku Dergisi 1.
- Azarkan Ezeli, "11 Eylül Terör Saldırıları Sonrası Dönemde Birleşmiş Milletlerin Uluslararası Terörizm Konusundaki Tutumu" (2008) 12-13 Dicle Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 45.
- Baki Mustafa, "Uluslararası Terörizmle Mücadelede Birleşmiş Milletlerin Rolü ve Etkisi" (YL Tezi, İstanbul Üniversitesi 2009).
- Barbak Ahmet, "Devletlerin Terörizmin Finansmanının Önlenmesi Politikalarının Oluşumu: Küresel Yönetişim ve Mali Eylem Görev Gücü Etkisi" (2016) 31 Dokuz Eylül Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi 147.
- Beşe Ertan, *Terörizm, Avrupa Birliği ve İnsan Hakları* (Seçkin 2002).
- Centel Nur ve Hamide Zafer, *Ceza Muhakemesi Hukuku* (16. Bası, Beta 2019).
- Çelikyay Hakan Sabri, "Anayasa Mahkemesi'nin Bireysel Başvuru Kararlarının Başvuru Yollarının Tüketilmesi Ölçütü Açısından Değerlendirilmesi" (2015) LXXIII İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası 21.
- Erbaşı A. Aslıhan, "Avrupa Birliği Terör Politikası Işığında Almanya Örneği", (YL Tezi, İstanbul Üniversitesi 2009).
- Erdem Merve ve Gürkan Özocak, "Siber Güvenliğin Sağlanmasında Uluslararası Hukukun ve Türk Hukukunun Rolü" (2019) 68 Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 127.
- Eren Esra Yılmaz, "Terörün Finansmanının Önlenmesi Hakkında Kanun Tasarısı Üzerine Bir Değerlendirme", (2013) LXXI İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası 1243.
- Ergil Doğu, "Uluslararası Terörizm", (1992) 47 Ankara Üniversitesi SBF Dergisi 139.
- Ergin Ayşe Dicle, "Terörizmin Finansmanının Önlenmesinde Malvarlıklarının Dondurulması" (Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi 2019).
- İnceoğlu Sibel, *Adil Yargılanma Hakkı (Anayasa Mahkemesine Bireysel Başvuru El Kitapları Serisi-4)* (2018).
- İpek Hakan, "Avrupa Birliği'nin Terörizmle Mücadelesi", (YL Tezi, Ankara Üniversitesi 2006).
- Kıvılcım Zeynep, "Küresel İktidarı Kuran ve Koruyan Şiddetin İdarecisi Olarak Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi", (2014) LXXII İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası 219.

- Oğuzman Kemal, Özer Seliçi ve Saibe Oktay Özdemir, *Eşya Hukuku* (12. Bası, Filiz 2009).
- Özen Mustafa, *Ceza Muhakemesi Hukuku Dersleri* (4. Bası, Adalet 2019).
- Özgenç İzzet, *Suç Örgütleri* (Seçkin 2013).
- Özkan Ayşe, "Uluslararası Hukukta Birleşmiş Milletler ve Afganistan Operasyonu", (2002) 8 Avrasya Dosyası Dergisi 238.
- Şahin Cumhur ve Neslihan Göktürk, *Ceza Muhakemesi Hukuku-I* (10. Bası, Seçkin 2019).
- Şen Ersan, *Suç Örgütü* (Yargın Hukuk 2013).
- Şimşek Murat, "Terörizm: Kavramsal Bir Çalışma", (Mart-Nisan 2016) 54 Akademik Bakış Dergisi 319.
- Tekel Suna, "Birleşmiş Milletler ve Uluslararası Terörizm" içinde Zeki Dilek ve diğerleri (edt), 38. ICANAS (Uluslararası Asya ve Kuzey Afrika Çalışmaları Kongresi) Bildiriler III. Cilt (Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Yayınları: 12/3, 2011).
- Turhan Faruk ve Muharrem Aksu, "11 Eylül Sonrası ABD'de Özgürlük ve Güvenlik Dengesi Açısından Terörü Önleme Amaçlı Tedbirler/ Özellikle Patriot Kanunu ile Getirilen Kısıtlamalar", (2011) 1 Süleyman Demirel Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 47.
- Turinay Faruk, "Ceza Hukukunda Terör Örgütü Kavramı", (2016) 116 Türkiye Barolar Birliği Dergisi 39.
- Tütüncübaşı Uğur, "Milletlerarası Usul Hukukunda Teminat Gösterme Yükümlülüğü", (2012) 12 Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 183.
- Ulusoy Ülkü Halatçı, "Ortadoğu'da Terörizmle Mücadele Kapsamında Birleşmiş Milletlerin Rolü", (Tasam, 26 Haziran 2018) http://tasam.org/Files/Icerik/File/Pages_from_4_ortadogukit_pdf_erişim_tarihi_6_Ağustos_2020.
- Ünver Yener ve Hakan Hakeri, *Ceza Muhakemesi Hukuku* (13. Bası, Adalet 2017).
- Yenisey Feridun ve Ayşe Nuhoğlu, *Ceza Muhakemesi Hukuku* (7. Bası, Seçkin 2019).
- Yıldırım Zeki, "Türk Hukukunda Terörizmin Finansmanının Önlenmesi Amacıyla Malvarlığını Dondurma Tedbiri", (2013) 3 Süleyman Demirel Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 61.
- Yılmaz Ejder, *Hukuk Sözlüğü* (7. Bası, Yetkin 2017).
- Yokuş Sevtap, "Türkiye'den Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne Başvuruda İç Hukuk Yolu Olarak Anayasa Şikayeti", (2016) 1 İstanbul Keremburgaz Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi 33.
- Zenginoğlu Samet, "Uluslararası Terörizm ve Avrupa Birliği", (2016/3) 25 Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi 157.

DEMOKRASİ VE TERÖR SARMALI

Dr. Öğr. Üyesi Canan Uğur RIZZI*

I. GİRİŞ

11 Eylül 2001 saldırılarından sonra ABD başta olmak üzere pek çok demokratik ülkede terörle mücadele yasaları kabul edilmiştir. Demokratik rejimlerdeki vatandaşların özgürlüğünü kısıtlayan ve aslında demokratik ilkelerle çelişen bu yasalar ve sonrasında yaşanan gelişmeler demokrasi ve terör arasındaki ilişkinin analizini gerekli kılmaktadır. Demokratik rejimlerin terör saldırılarının hedefi olma ihtimalinin daha yüksek olduğu fikri adeta demokrasilerin zafiyeti olarak tanımlanarak demokrasi karşıtı düzenlemelere meşruiyet kazandırmaktadır. Bu bölümde demokratik rejimler ve terör eylemleri arasındaki ilişki demokrasi tanımı, demokrasilerin zafiyetleri ve güçlü yanları karşılaştırılarak incelenecektir.

Söz konusu inceleme demokrasilerin terör eylemlerine maruz kalma ihtimallerini ve terör eylemcilerinin demokratik rejimlerde var olmasını rejim tipinden bağımsız olarak dış politikada yürütülen faaliyetler ve demokrasinin yerleşmiş olması ile açıklamaktadır. Demokratik olsun olmasın başka ülkelere müdahale eden rejimler ulus aşırı terör eylemlerine, kendi ülkesi içerisinde farklı grupların temsiline izin vermeyen ülkeler ise iç terör eylemlerine maruz kalmaktadırlar. Böylelikle çalışma başka ülkelere müdahale eden ve ülke içinde farklı gruplara politikaya etkin bir erişim gücü vermeyen ülkelerde terör eylemlerinin yaşanmasının daha olası olduğu sonucuna varmaktadır.

II. DEMOKRASİ NEDİR?

Demokrasi en klasik tanımıyla eşit ve adil seçimlerin gerçekleştirildiği rejimi tanımlar¹. Rejim sınıflandırmalarında bir tarafta demokrasi yer alırken öte tarafta demokratik olmayan rejimleri tanımlamak için kullanılan diktatörlükler yer alır. İki rejim tipi arasında da seçimli diktatörlükler, kusurlu demokrasiler gibi ara rejimler yer almaktadır.

* İzmir Katip Çelebi Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Uluslararası İlişkileri Bölümü Öğretim Üyesi.

¹ Yunus Sözen, 'Siyasi Rejimler: Demokrasiler ve Diğer Sistemler' in Sabri Sayarı and Hasret Dikici Bilgin (eds), *Karşılaştırmalı Siyaset Temel Konular ve Yaklaşımlar* (5th edn, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları 2018).

KAYNAKÇA

- Ajide KB, 'Democracy, Regime Durability and Terrorism in Africa' (2021) 32 *Defence and Peace Economics* 550
- Chenoweth E, 'Democratic Competition and Terrorist Activity' (2010) 72 *Journal of Politics* 16
- —, 'Terrorism and Democracy' (2013) 16 *Annual Review of Political Science* 355
- Eubank W and Weinberg L, 'Terrorism and Democracy: Perpetrators and Victims' (2010) 13 *Terrorism and Political Violence* 155
- Eubank WL and Weinberg L, 'Does Democracy Encourage Terrorism?' (1994) 6 *Terrorism and Political Violence* 417
- Findley MG and Young JK, 'Terrorism, Democracy, and Credible Commitments' (2011) 55 *International Studies Quarterly* 357
- Gause FG, 'Can Democracy Stop Terrorism?' (2005) 84 *Foreign Affairs* 62
- Goldstone JA and others, 'A Global Model for Forecasting Political Instability', *American Journal of Political Science* (John Wiley & Sons, Ltd 2010)
- Lijphart A, *Demokrasi Modelleri Otuz Altı Ülkede Yönetim Biçimleri ve Performansları - Arend Lijphart | Kitapyurdu.Com* (İthaki Yayınları 2016)
- Magen A, 'Fighting Terrorism: The Democracy Advantage' (2018) 29 *Journal of Democracy* 111
- Primoratz I, 'What Is Terrorism?' (1990) 7 *Journal of Applied Philosophy* 129
- Rasler K and Thompson WR, 'Looking for Waves of Terrorism' (2009) 21 *Terrorism and Political Violence* 28
- Reuveny R and Li Q, 'Economic Openness, Democracy, and Income Inequality: An Empirical Analysis' (2016) 36
- Sandler T, 'On the Relationship between Democracy and Terrorism' (1995) 7 *Terrorism and Political Violence* 1
- Savun B and Phillips BJ, 'Democracy, Foreign Policy, and Terrorism': (2009) 53 *Journal of Conflict Resolution* 878
- Schmid AP, 'Terrorism and Democracy' (1992) 4 *Terrorism and Political Violence* 14
- Sözen Y, 'Siyasi Rejimler: Demokrasiler ve Diğer Sistemler' in Sabri Sayarı and Hasret Dikici Bilgin (eds), *Karşılaştırmalı Siyaset Temel Konular ve Yaklaşımlar* (5th edn, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları 2018)
- Unit EI, *Democracy Index 2021. The China Challenge* (EUI 2021)
- Walsh JI and Piazza JA, 'Why Respecting Physical Integrity Rights Reduces Terroris' (2010) 43 *Comparative Political Studies* 551
- Whitaker BE, 'Exporting the Patriot Act? Democracy and the "war on Terror" in the Third World' (2007) 28 *Third World Quarterly* 1017

TERÖRLE MÜCADELEDE YAŞAMA HAKKINA İLİŞKİN İHLAL İDDİALARI BAKIMINDAN ETKİN SORUŞTURMA YÜKÜMLÜLÜĞÜ

Arş. Gör. Merve Nur YILMAZ

I. GİRİŞ

İnsanın varlığı ve fiziki devamlılığının ilk koşulu olarak, insanoğlunun üstün hakkı şeklinde ifade edilen yaşama hakkı, diğer insan haklarının kullanılmasından önce ve dolayısıyla öncelikli ve önemli bir konudur.¹ Bu önemine binaen uluslararası metinlerde ve anayasalarda, yaşama hakkına ilişkin temel güvencelere yer verilmiştir. Bununla birlikte günümüzde terör eylemleri ve terör tehdidi şiddetini arttırarak, yaşama hakkı başta olmak üzere ve pek çok temel hak ve özgürlüğü ihlal etmekte ve toplumsal düzeni ve devlet güvenliğini tehlikeye düşürmektedir.

Terörle mücadele sürdürülürken gündeme gelen yaşama hakkına ilişkin ihlal iddiaları bakımından devletin resmi makamlarının derhal bir soruşturma başlatması ve soruşturmayı etkin bir biçimde yürütmesi gerekmektedir. Zira soruşturma evresinde etkin bir incelemenin yapılmaması nedeniyle ortaya çıkan eksiklikler ve hatalar yargılamanın ilerleyen aşamalarında, delillerin kaybolması gibi telafisi imkânsız sonuçlar ortaya çıkarmaktadır.²

Terörün evrensel bir tanımı bulunmamasıyla birlikte,³ genel itibarıyla "*anayasal, siyasal ve toplumsal düzenini cebir ve şiddete dayanan hukuka aykırı*

* Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Hukuk Fakültesi, Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukuku Anabilim Dalı Araştırma Görevlisi; mnyilmaz@ankara.edu.tr, ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-1948-5565>.

¹ İbrahim Ö. Kaboğlu, *Özgürlükler Hukuku İnsan Haklarının Hukuksal Yapısı* (4. Baskı, Afa, İstanbul 1998) 154

² Fatih Birtek, 'Cumhuriyet Savcısı'nın Delilleri ve Fiili Takdir Yetkisi' (2013) 19, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, 953, 954. Ali Deveci, 'Yaşama Hakkı ve İşkence Yasağı İhlallerinde Etkin Soruşturma Yapma Yükümlülüğü' (Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü 2014), 66

³ Philip Alston, Ryan Goodman, *International Human Rights* (Oxford University Press, 2013) 383 '*...öyle ki terörün kullanılmasının bir problem olduğu konusunda anlaşılıyor fakat terörizmin ne olduğu konusunda anlaşamıyoruz*'. O. Hastey, 'Terrorism A History of The World and Its Definition', USNA Conference. Aktaran; Mesut Hakkı Çayın, *Uluslararası Terörizm* (Nobel, 2008) 138

KAYNAKÇA

- AİHM Kabul Edilebilirlik Kriterlerini Uygulama Rehberi (Avrupa Konseyi Yayınları 2014)
- Akbey E, *Etkin Soruşturmaya İlişkin Usul ve Esaslar* (3. Baskı, Adalet Yayınevi 2019)
- Alston P, Goodman R, *International Human Rights*, (Oxford University Press 2013)
- Altıparmak K, 'Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin Öcalan Kararı' (2003) 58 AÜSBFD 249- 255
- Avrupa Konseyi, Kamu Düzeni ve Güvenliği Müsteşarlığı, 'İnsan Hakları ve Terörle Mücadele' (Kamu Düzeni ve Güvenliği Müsteşarlığı Yayınları 2011)
- Bıçak V, 'Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararlarında Terörizm' (13. Hukuk İhtisas Semineri, Ankara, 24-26 Aralık 2001)
- Bilge B, 'AİHM İçtihatları Bağlamında Etkin Soruşturma Yükümlülüğü' (2014) 5 İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 367-406
- Bilir F, *Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin Yargılama Yetkisi*, (Adalet Yayınevi 2012)
- Birtek F, 'Cumhuriyet Savcısı'nın Delilleri ve Fiili Takdir Yetkisi' (2013) 19 Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi 953- 990
- Birtek F, *AİHM, Anayasa Mahkemesi ve Yargıtay Kararları Işığında Ceza Muhakemesinde Delil ve İspat* (2. Baskı, Adalet Yayınevi 2017)
- Birtek F, *Ceza Muhakemesinde İkrar* (Adalet Yayınevi 2018)
- Bodur N, Özkul E, *Uygulamada Terör Örgütü ve Terör Suçları* (5. Baskı, Seçkin Yayınevi 2020)
- Bozkurt E, Kütükçü M. A, Poyraz Y, *Devletler Hukuku*, (7. Baskı, Yetkin Yayınları 2012)
- Bozkurt E, Kanat S, Bektaş S, *Uluslararası İnsan Hakları Hukuku* (3. Baskı, Legem Yayıncılık 2018)
- Brunner A, 'Tatsachenfeststellung als Voraussetzung eines effektiven Menschenrechtsschutzes', Subsidiaritätsgrundsatz und Tatsachenfeststellung unter der Europäischen Menschenrechtskonvention, (Springer 2019) 21-30
- Byman D, 'The Intelligence War on Terrorism' (2014) 29 Intelligence and National Security 1-27

- Caşın M. H, *Uluslararası Terörizm* (Nobel Yayın Dağıtım 2008)
- Cengiz S, Demirağ F, Ergül T, McBride J, Tezcan D, *Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararları Işığında Ceza Yargılaması Kurum ve Kavramları*, (2008)
- Çağırın M. E, *Uluslararası Alanda İnsan Hakları* (3. Bası, Turhan Kitabevi 2017)
- Demirbaş T, *Şüphelinin İfadesinin Alınması* (5. Baskı, Seçkin Yayıncılık 2018)
- Dereboylular Ö, Perçem A, 'Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin Kıbrıs İlgili Verdiği Kararların KKTC ve Türkiye'ye Etkisi' (2018) 136 TBB Dergisi 293- 326
- Deveci A, 'Yaşama Hakkı ve İşkence Yasağı İhlallerinde Etkin Soruşturma Yapma Yükümlülüğü', (Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü 2014)
- Doğan İ, *İnsan Hakları Hukuku* (Astana Yayınları 2015)
- Doğru O, Nalbant A, *Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Açıklama ve Önemli Kararlar 1. Cilt*, (1. Baskı, 2012)
- Döner, A, *İnsan Haklarının Uluslararası Alanda Korunması ve Avrupa Sistemi*, (Seçkin Yayıncılık 2003)
- Erdem, M. R, *Ceza Muhakemesinde, Organize Suçlulukla Mücadele Gizli Soruşturma Tedbirleri* (Seçkin Yayıncılık 2001)
- European Court of Human Rights, *Guide on Article 2 of the European Convention on Human Rights* (Council Of Europe 2020)
- Gemalmaz, M. S, *Ulusalüstü İnsan Hakları Hukukunun Genel Teorisine Giriş*, (8. Bası, Legal Yayıncılık 2012)
- Gözler, Kemal, *İnsan Hakları Hukuku* (2. Baskı, Ekin Basın Yayın Dağıtım 2018)
- Gözübüyük A. Ş, Gölcüklü F, *Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Uygulaması*, (11. Bası, Turhan Kitabevi 2016)
- Grabenwarter C, *European Convention on Human Rights Commentary*, (Helbing Lichtenhahn Verlag 2014)
- Güven G, 'Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi İçtihadı Işığında Kamu Görevlileri Tarafından Gerçekleştirilen Yaşam Hakkı İhlallerinde Etkin Soruşturma Yükümlülüğü Sorunsalı' (2014) 88 İstanbul Barosu Dergisi 364- 377
- İşten İ, *AİHM Kararları Işığında Terörle Mücadelede İnsan Haklarının Sınırlandırılması* (Seçkin Yayıncılık 2019)
- Kaboğlu İ. Ö, *Özgürlükler Hukuku İnsan Haklarının Hukuksal Yapısı* (4. Bası, Afa Yayınları 1998)
- Karakehya H, *Ceza Muhakemesinde Maddi Gerçeğin Tespiti*, (Savaş Yayınevi 2016)
- Karaosmanoğlu F, *İnsan Hakları*, (Seçkin Yayıncılık 2012)

- Kaya A, *Cumhuriyet Savcısının Etkin Soruşturma Yapma Görevi* (Seçkin Yayıncılık 2020)
- Kaya İ, *Terörle Mücadele ve Uluslararası Hukuk*, (USAK Yayını 2005)
- Koyuncu G, Seda A, 'Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararlarında Yaşam Hakkı ve Yaşam Hakkı İhlallerinde İhlalin Niteliği' içinde İnsan Hakları Çalışma Metinleri: IX (2008)
- Külçür, E. İ, *Ceza Hukukunda Yer Bakımından Uygulama*, (On İki Levha Yayıncılık 2017)
- Olgunsoy F, *Terörle Mücadelede İstihbarat Faaliyetlerinin Özgürlükler Rejimine Etkisi (Türkiye, Birleşik Krallık, Amerika Birleşik Devletleri)* (On İki Levha Yayıncılık 2020)
- Özdek Y, *Avrupa İnsan Hakları Hukuku ve Türkiye* (Kırmızıkaşık Yayınları, 2004)
- Özgenç İ, *Suç Örgütleri*, (12. Baskı, Seçkin Yayıncılık, 2019)
- Rainey B, Wicks E, Ovey C, *The European Convention On Human Rights*, (Oxford University Press 2010)
- Schabas W. A, *The European Convention on Human Rights*, (Oxford University Press 2017)
- Şahin C. (çev), 'Ceza Muhakemesinde "Dürüst Yargılama" İlkesi', (1996) 5 Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi Prof. Dr. Şakir Berki'ye Armağan 269- 283
- Soyer G. S, 'Ceza Muhakemesi Hukukunda Soruşturmanın Etkinliği İlkesi ve Takipsizlik Kararları Üzerindeki Etkisi' (2013) 15 Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 1393-1464
- Şenol C, *Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararları Işığında Etkin Soruşturma Yükümlülüğü (CMK m. 172/3)* (On İki Levha Yayıncılık 2013)
- Taner F. G, 'Terörle Mücadele Kanunundan 6545 Sayılı Kanun Sonrası Sulh Ceza Hakimliğine- Soruşturma Evresine Özgülenenmiş Hakimlik Makamı' içinde Prof. Dr. Nevzat Toroslu'ya Armağan (Ankara Üniversitesi Yayınları, 2015)
- Taner F. G, *Ceza Muhakemesi Hukukunda Adil Yargılanma Hakkı Bağlamında Çelişme ve Silahların Eşitliği* (Seçkin Yayıncılık 2019)
- Tanör B, *Türkiye'nin İnsan Hakları Sorunu* (3. Baskı, BDS Yayınları 1994)
- Tanrıkulu M. S, 'İHAM Kararlarında ve Türk Hukukunda Yaşam Hakkı', (2006) 66 TBB Dergisi 51-93
- Tezcan D, Erdem M. R, Sancakdar O, Önok R. M, *İnsan Hakları El Kitabı* (8. Baskı, Seçkin Yayıncılık 2019)

TERÖR EYLEMELERİ SEBEBİYLE UĞRANILAN ZARARLARDAN DOLAYI İDARENİN SORUMLULUĞU

Prof. Dr. Atila ERKAL*

GİRİŞ

İdarenin tasarruflarından kaynaklanan zararlardan dolayı sorumluluğu, anayasal bir sorumluluktur. Anayasa'nın 125. maddesi idareyi, eylem ve işlemlerinden kaynaklanan zararı ödemekle yükümlü kılmaktadır. Ayrıca Anayasa'nın 40. maddesinde devletin, diğer bir ifadeyle yasama, yürütme ve yargının sorumluluğu ve ilgili resmi görevliye rücu müessesesi, 129. maddesinde ise kamu görevlilerinin kusurundan kaynaklanan zararlarda ilgili kamu görevlisine rücu müessesesi hüküm altına alınmaktadır. Her hâlükârda dava ilgili idareye karşı açılmaktadır. Anayasa'nın 40 ve 129. maddeleri kusurlu sorumluluğu düzenlerken, 125. maddesi kusurdan bahsetmeyerek idarenin kusursuz sorumluluğunu da kapsamaktadır.

Vatandaşlarının hayat, sağlık ve mülkiyet gibi temel hak ve özgürlüklerini korumak, modern bir sosyal hukuk devletinin temel görevleri arasındadır. Terör ve terörle mücadelede kişilerin temel hak ve özgürlükleri ihlal edilmekte, maddi ve manevi zararlar doğabilmektedir. Terörden kaynaklanan zararlar da idarenin mali sorumluluğunun kapsamında yer almaktadır. Bu zararlar terörle mücadelede tesis edilen idari işlem ve eylemlerden veya idare dışında doğrudan terör eylemlerinden kaynaklanabilmektedir. İdarenin sorumluluğu ise zarara neden olan olayın niteliğine göre hizmet kusuruna ya da kusursuz sorumluluğa göre belirlenmektedir. İdarenin asli sorumluluğu kusurlu sorumluluk olduğundan idari yargı mercileri öncelikli olarak idarenin hizmet kusuru olup olmadığını araştırmakta, hizmet kusuru yoksa kusursuz sorumluluk ilkeleri bağlamında idarenin sorumluluğunu değerlendirmektedir.

Hizmet kusurunda idarenin kuruluşunda, işleyişinde, personelinde ya da denetimindeki aksaklık ve eksiklik gibi nedenlerle zarara neden olunmaktadır. Kusursuz sorumlulukta ise idareye isnat edilebilir bir ku-

* Bursa Uludağ Üniversitesi Hukuk Fakültesi İdare Hukuku Anabilim Dalı.

KAYNAKÇA

- Akyılmaz** Bahtiyar, “Sosyal Risk İlkesi ve Uygulama Alanı”, GÜHFD, C.IX, Sy.1-2, 2005.
- Akyılmaz** Bahtiyar/ **Sezginer**, Murat / **Kaya**, Cemil, Türk İdari Yargılama Hukuku, Ankara 2021.
- Armağan** Tuncay, İdarenin Sorumluluğu ve Tam Yargı Davaları, Ankara 1997.
- Azrak** Ali Ülkü, “İdarenin Toplumsal Muhatara (Sosyal Risk) Kuramı’na Göre Kusursuz Sorumluluğu,” Sorumluluk Hukukunda yeni Gelişmeler III. Sempozyumu Ankara 2-13 Mayıs 1979, İstanbul 1980.
- Bucaktepe** Adil, “Depremden Dolayı İdarenin Sorumluluğu”, DUHFD, c. 17-18, 2012-2013
- Çağlayan** Ramazan, Risk İlkesi Gereğince İdarenin Kusursuz Sorumluluğu Bağlamında Sosyal Risk İlkesi, Sorumluluk ve Tazminat Hukuku Sempozyumu 2009.
- Çapar** Asuman, 5233 Sayılı Terör ve Terörle Mücadeleden Doğan Zararların Karşılanması Hakkında Kanun’a Göre İdarenin Tazminat Sorumluluğu, Ankara 2020.
- Erkal** Atila, İdare Hukukunda Kıyas, Ankara 2022.
- Gözler** Kemal, İdare Hukuku, C. II, Bursa 2009.
- Gözübüyük** A. Şeref, “Terör Olayları ve Yönetimin Sorumluluğu”, AÜSBFD, C. 50.
- Güven** Dilek, Cumhuriyet Dönemi Azınlık Politikaları ve Stratejileri Bağlamında 6-7 Eylül Olayları, İstanbul 2005.
- Hestermeyer** Holger P., Staatshaftung für den G20-Gipfel? Der Ersatz von Tumultschäden im deutschen Recht. *Die Öffentliche Verwaltung* (2018).
- Kar** Ayşe Tuba / **Gündüz**, Uğur, 6-7 Eylül 1955 Olayları Işığında Türkiye’de Basın, Toplum ve Siyaset İlişkisi, Uluslararası Kültürel ve Sosyal Araştırmalar Dergisi (UKSAD), Aralık 2020, 6 (2).
- Kaya** Cemil, Avrupa Konseyindeki Gelişmeler Işığında, 5233 Sayılı Terör ve Terörle Mücadeleden Doğan Zararların Karşılanması Hakkında Kanun, UHvP C. 3, Y. 2007.
- Kimmel** Christiane, Staatshaftung für Tumultschäden, Berlin 2003.
- Kranig** Andreas, Entschädigung von Opfern nach terroristischen Anschlägen – Wer verantwortet den Opferschutz? Zum Arbeitskreis VII des 58. Deutschen Verkehrsgerichtstags, NZV 2020.

- Onar** Sıddık Sami, İdare Hukukunun Umumi Esasları C. 3, İstanbul 1966.
- Sever** Dilşat Çiğdem, "Terörle Bağlantılı Zararlardan Dolayı İdarenin Sorumluluğu", TBBD (2017), Sy. 113.
- Sahin** Kemal, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Hukukunda, Doğal Afetlerde Yaşam Hakkı ve Mülkiyet Hakkı Bağlamında Devletin Sorumluluğu: Budayeva Kararı, MUHFD, HAD, C. 19, 2013, Sy. 3.
- Ulusoy** Ali, Yeni Türk İdare Hukuku, Ankara 2019.
- Volbehr** Jörg Müller, Reform der sozialen Entschädigung, ZRP 1982.
- Yaşar** Hasan Nuri, "İdarenin Sorumluluğu Üzerine Düşünceler", İÜHFİM, C. LXVI, Sy. 1, Y. 2008.

CEZA HUKUKU AÇISINDAN TERÖR, TERÖRİZM VE TERÖR ÖRGÜTÜ KAVRAMLARI

Doç. Dr. Fatih BİRTEK*

GİRİŞ

“Uygar toplumların düşmanı”¹ ve bir olgu olarak “terör/ terörizm” uygarlık tarihi kadar eski ve insanoğlunun siyasi örgütlenmesine paralel olarak gelişmiş bir kavramdır². Ancak terör veya eski deyimiyile “tedhiş” kavramlarının, uluslararası alanda üzerinde ittifak olunan bir karşılığı bulunmamaktadır. Neredeyse her ülke, benimsediği siyasal rejimine bağlı olarak terör/ tedhiş kavramına farklı yaklaşabilmekte ve bu kavramlar konusundaki yaklaşımları değişkenlik gösterebilmektedir³. Ancak iç hukuk uygulamasında, suçta ve cezada kanunilik ilkesi gereğince, bir eylemin terör suçunu oluşturduğunu kabul edebilmek için, öncelikle ortada bir “terör” örgütünün bulunup bulunmadığının tespit olunması gerekmektedir. Bu sebeple, terör/ tedhiş kavramlarının uluslararası hukuk boyutuyla üzerinde ittifak olunan tam bir karşılığı mevcut olmasa dahi iç hukuk bakımından bu kavramların yeknesak bir tanımının varlığı gerekmektedir. Zira demokratik hukuk devletinde, terörle mücadele de bir “hukuk rejimi”dir⁴. Bununla birlikte, “terörizme engel olma hayali, hukukun üstünlüğünün karabasanı” olarak kabul edilmektedir⁵.

---

* Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Hukuk Fakültesi, Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukuku Anabilim Dalı Öğretim Üyesi. ORCID: 0000-0001-7019-0653. İletişim için fatihbirtek@hotmail.com.

¹ Zeki Hafızoğulları, ‘Terör ve Hukuk’ içinde *Türkiye’de Terörizm, Dünü, Bugünü, Gelişimi ve Alınması Gereken Tedbirler* (Türk Tarih Kurumu Yayınları 2003) 46.

² Bu alandaki terminoloji yeni olmakla birlikte terör ve terörizm kavramları eskidir. Açıklama ve görüş için bkz. A. Emre Öktem, *Terörizm, İnsancıl Hukuk ve İnsan Hakları* (Derin Yayınları 2007) 12.

³ Şükrü Alpaslan, *Kriminoloji ve Hukuk Açısından Tedhişçilik* (Teknik Yayınları, 1983) 3.

⁴ Yargıtay CGK., 495/116, 17.03.2021. Özgenç’e göre bir ülkedeki hukuki, siyasi, sosyal ve ekonomik sorunlar terörizmin ve terör örgütlerinin beslediği ortamı oluşturur ve bu sebeptir ki; terörle mücadele mevcuz sorunların hukuk zemininde ele alınıp çözümlenmesine yönelik çabaların önüne geçmek için bir sebep olarak öne sürülmemelidir. Açıklama için bkz. İzzet Özgenç, ‘Terörizmin ve Terör Örgütünün Propagandası Suçu

KAYNAKÇA

- Alacakaptan Uğur, 'Cürüm İşlemek İçin Teşekkül Oluşturmak' içinde *Prof. Dr. Çetin Özek Armağanı* (Galatasaray Üniversitesi Yayınları 2004).
- Alacakaptan Uğur, 'Çıkar Amaçlı Suç Örgütü Kurma Suçu' içinde *Prof. Dr. Çetin Özek Armağanı* (Galatasaray Üniversitesi Yayını 2004).
- Alpaslan Şükrü, *Kriminoloji ve Hukuk Açısından Tedhişçilik* (Teknik Yayınları, 1983).
- Altay Selim Berna, "TCK 220 Kapsamında Suç Örgütü" (2017) 10 Adalet İstanbul Dergisi.
- Artuk M. Emin ve diğerleri, *Ceza Hukuku Genel Hükümler* (13. Baskı Adalet Yayınevi 2019).
- Artuk Mehmet Emin, *Suç Genel Teorisi, Ceza Hukuku El Kitabı* (Beta Yayınevi 1989).
- Bodur Nurullah ve Eshat Özkul, *Uygulamada Terör Örgütü ve Terör Suçları* (2. Baskı Seçkin Yayınevi 2017).
- Caşın Mesut Hakkı, *Uluslararası Terörizm* (Nobel Yayın Dağıtım 2008).
- Cengiz Mahmut, *Türkiye'de Organize Suç Gerçeği ve Terörün Finansmanı* (Seçkin Yayınevi 2015).
- Çapar Asuman, *5233 Sayılı Terör ve Terörle Mücadeleden Doğan Zararların Karşılanması Hakkında Kanun'a Göre İdarenin Tazminat Sorumluluğu* (Adalet Yayınevi 2020)
- Çitlioğlu Ercan, *Gri Tehdit Terörizm* (Ümit Yayıncılık 2005).
- Dictionary of Contemporary English, (Fourth Edition with Writing Assistant, Longman, 2005).
- Dönmezer Sulhi ve Sahir Erman, *Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku C. II* (14. Bası Der Yayınları 2019).
- Dursun İsmail, *Suç İşlemek Amacıyla Örgüt Kurma Suçu* (Marmara Üniversitesi SBE Yayınlanmamış Doktora Tezi 2009).
- Erel Kemalettin, 'Yargıtay Kararları Işığında Suç İşlemek Amacıyla Örgüt Kurma Suçu' içinde *Alman Türk Karşılaştırmalı Ceza Hukuku, Prof. Dr. Köksal Bayraktar'a Armağan C. III*, (Yeditepe Üniversitesi Yayını 2010).
- Erem Faruk, *Ümanist Doktrin Açısından Türk Ceza Hukuku Cilt III* (Seçkin Kitabevi 1985).
- Ergil Doğu, 'Terörizmin Mantığı ve Hedefi' (1991) XLVI Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi.

- Ersan Aykut, 'Suç İşlemek Amacıyla Örgüt Kurma Suçu' (2013) LXXI İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası.
- Ersoy Uğur, *Ceza Hukukunda Objektif Cezalandırılabilirlik Şartları* (Adalet Yayınevi 2015).
- Evik Vesile Sonay, 'Cürüm İşlemek İçin Örgütlenme' içinde *Prof. Dr. Çetin Özek Armağanı* (Galatasaray Üniversitesi Yayını 2004).
- Evik Vesile Sonay, 'Suç İşlemek Amacıyla Örgüt Kurma' içinde *Özel Ceza Hukuku Cilt VI* (Oniki Levha Yayınevi 2020).
- Ganor Boaz, 'Defining Terrorism: Is One Man's Terrorist Another Man's Freedom Fighter?' (2002) 3 *Police Practice and Research*.
- Gökcan Hasan Tahsin ve Mustafa Artuç, *Türk Ceza Kanunu Şerhi 5 Cilt* (Adalet Yayınevi 2021).
- Gökcan Hasan Tahsin ve Mustafa Artuç, *Türk Ceza Kanunu Şerhi 6. Cilt* (Adalet Yayınevi 2021).
- Gökmen Derda, *Uygulamada Terörle Mücadele Kanunu ve Devlet Sırlarına Karşı Suçlar* (2. Baskı Adalet Yayınevi 2017).
- Gözübüyük Abdullah Pulat, *Türk Ceza Kanunu Gözübüyük Şerhi, Cilt III* (Beşinci Bası Kazancı Hukuk Yayınları tarihsiz).
- Gündel Ahmet, *Türk Ceza Kanunu Açıklaması Cilt 4* (Seçkin Yayınevi 2009).
- Hafizoğulları Zeki, 'Terör ve Hukuk' içinde *Türkiye'de Terörizm, Dünyü, Bugünü, Gelişimi ve Alınması Gereken Tedbirler* (Türk Tarih Kurumu Yayınları 2003).
- Hartavi Ahmet, *Örgütlü Suçlar* (2. Baskı Seçkin Yayınevi 2017).
- Kavlak Cihan, *Suç İşlemek Amacıyla Örgüt Kurma Suçu* (Seçkin Yayınevi 2003).
- Koca Mahmut ve İlhan Üzülmez *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler* (14. Baskı, Seçkin Yayınevi 2021).
- Lutz J. M. ve B.J. Lutz, *Global Terrorism* (Routledge 2008).
- Majno Luigi, *Ceza Kanunu Şerhi Cilt 3* (Yargıtay Yayınları 1980).
- Melia Manuel Cancio, 'Terrorism and Criminal Law: The Deram of Prevention, the Nightmare of the Rule of Law' (2011) 14 *New Criminal Law Review*.
- Merriam- Webster, Dictinoary (www.merriam-webster.com)
- O'Sullivan Noel (edt.), *Terrorism, Ideology and Democracy* (1st Edition, Routledge 1986).
- Öktem A. Emre, *Terörizm, İnsancıl Hukuk ve İnsan Hakları* (Derin Yayınları 2007).

- Özek Çetin, 'Organize Suç' içinde *Prof. Dr. Nurullah Kunter'e Armağan* (Ayrı Bası İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayını 1998).
- Özen Mustafa, *Ceza Hukuku Özel Hükümler Cilt II* (Adalet Yayınevi 2021).
- Özgenç İzzet, *Suç Örgütleri* (9. Bası Seçkin Yayınevi 2017).
- Sarıtaş Erkan, *Suç İşlemek Amacıyla Örgütlenme Suçları* (Oniki Levha 2018).
- Sokullu Akıncı Füsün, 'Organised Crime' içinde *Prof. Dr. Çetin Özek Armağanı* (Galatasaray Üniversitesi Yayınları 2004).
- Soyaslan Doğan, *Ceza Hukuku Özel Hükümler* (12. Baskı Yetkin Yayınları 2018).
- Şen Ersan ve H. Sefa Eryıldız, *Suç Örgütü* (5. Baskı Seçkin Yayınevi 2022).
- Taner Tahir, 'Tedhişçilik ve 16 İkciteşrin 1937 Cenevre Mukavelenameleri', Cemil Bilsel'e Armağan (1939).
- Tezcan Durmuş, M. Ruhan Erdem ve R. Murat Önok, *Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku* (19. Baskı Seçkin Yayınevi 2021).
- Topal Ahmet Hamdi, *Uluslararası Terörizm ve Terörist Eylemlere Karşı Kuvvet Kullanımı* (Beta Yayınevi 2005).
- Topçu Namık Kemal, 'Mukayeseli Hukuk Işığında Terörün Tanımı- Türk Ceza Mevzuatında Terör Suçları' içinde *Örgütlü Suçlar ve Terör Suçları Eğitim Modülü* (Avrupa Birliği- Avrupa Konseyi Ortak Projesi Yayını Tarihsiz).
- Tozman Önder, *Suç İşlemek Amacıyla Örgüt Kurma Suçu* (2. Bası Adalet Yayınevi 2017).
- Turinay Faruk, *Ceza Hukukunda Terör Amaçlı Örgütlenme Suçu* (Seçkin Yayınevi, 2018).
- Faruk Turinay, 'Ceza Hukukunda Terör Örgütü Kavramı" (2016) 116 Türkiye Barolar Birliği Dergisi.
- Türk Dil Kurumu, Güncel Türkçe Sözlük.
- Üzülmez İlhan ve Ahmet Hulusi Akkaş, 'Suçun Yapısında Objektif Cezalandırılabilme Şartları' (2007) 11 Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi.
- Yalçın Sancar Türkan, *Çok Failli Suçlar* (Seçkin Yayınevi 1998).
- Yeğın Abdullah, *İslami- İlmî- Edebi- Felsefî Yeni Lügat* (Hizmet Vakfı Yayınları, 2005).
- Yenidünya A. Caner ve Zafer İçer, *Suç İşlemek Amacıyla Örgüt Kurma* (Digesta Yayınevi 2014).
- Yenisey Feridun, 'Örgütlü Suçlar ve Terör Suçlarının Muhakemesi" içinde *Örgütlü Suçlar ve Terör Suçları Modülü* (Avrupa Birliği- Avrupa Konseyi Ortak Projesi Yayını Tarihsiz).

- Yıldız M. Zeydin, 'Değişen- Dönüşen Toplum ve Mekân Bağlamında Küresel Terörizmi Yeniden Düşünmek' 2010 1 Uluslararası Güvenlik ve Terörizm Dergisi.
- Yurtlu Fatih, 'Ceza Mahkemesi Kararlarının Gerekçeli Olma Zorunluluğu ve Silahsız Terör Örgütü Tartışmaları (Hizb-ut Tahrir Örneği)' (2021) 11 Akdeniz Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi.
- Yurtlu Fatih, *Suç İşlemek Amacıyla Örgüt Kurma, Kurulmuş Örgütü Yönetme veya Bu Örgüte Üye Olma* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi 2013).
- Zafer Hamide, *Ceza Hukuku Genel Hükümler Ders Kitabı* (7. Baskı Beta Yayınevi 2019).
- Zafer Hamide, *Ceza Hukukunda Terörizm* (Beta Yayınevi 1999).
- Zaid Mark S., 'Combating International Terrorism into The 21st Century' 1996 2 ILSA Journal of INT'l & Comparative Law.

TERÖR SUÇLARININ SINIFLANDIRILMASI

Doç. Dr. Fatih BİRTEK*

GİRİŞ

Terör, temelde bir şiddet türü olup; organize bir topluluk belli bir siyasi amaca ulaşabilmek için şiddeti bir yöntem olarak belirleyerek, toplumda yaygın bir endişeye, yılgınlığa ve korkuya neden olmaktadır. Terör, organize, sistemli ve yaygın bir şiddet ile kendisini gösteren “kötülük” ve organize/ toplu bir şiddet veya şiddet tehdididir¹. Terörde amaç, toplumda korku veya endişe oluşturmak değildir. Terör, siyasi amaca (belli bir ideolojiye) ulaşmak için başvurulmuş ve suç sayılan eylemlerin bir “sonucu”dur. Suç teorisi açısından bakıldığında, “örgütlü/ organize suçluluk” gibi bir kavram bulunmakla birlikte “terör suçu” adı altında bir kavrama yer verilmediği görülmektedir. Bu sebeple “terör suçu” kavramı, belli bir suç tipini değil; siyasi amaçlara ulaşmak için gerçekleştirilen ve suç teşkil eden eylemlerin bütünü (bir suç grubunu) tanımlamak üzere kullanılmaktadır.

Terörün amacının siyasi olması nedeniyle gerek iç hukuk gerekse uluslararası hukuk bakımından terör kavramının tanımlanması, terörle mücadele kadar zor bir uğraş olarak kabul edilmektedir². Zira terör eylemleri somut ve suç teşkil eden eylemler olduğu için bu eylemlerin tanımlanması ve cezalandırılabilmesi nispeten kolaydır. Ancak belli bir ideolojiye yönelen ve sürekliliğini “ideolojinin/ siyasi amacın” sürekliliğiyle sağlayan organize bir hareket (eylemler bütünü) bakımından, suç olan ile suç olmayanı ayırabilmek, belli bir oluşum tarafından gerçekleştirilen

* Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Hukuk Fakültesi, Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukuku Anabilim Dalı Öğretim Üyesi. ORCID: 0000-0001-7019-0653. İletişim için fatihbirtek@hotmail.com.

¹ Hamide Zafer, *Ceza Hukukunda Terörizm* (Beta Yayınevi 1999) 97-98.

² Boaz Ganor, ‘*Defining Terrorism: Is One Man’s Terrorist Another Man’s Freedom Fighter?*’ (2002) 3 *Police Practice and Research* 287, 304. Terörle mücadelenin, dünyadaki bütün ülkeler bakımından totaliter eğilimleri hortlattığı ve bir “terörle mücadele terörünün” ortaya çıktığı ve durumun yüz yıllar süre mücadele sonucunda kazanılan demokratik hak ve özgürlüklerin üzerine “şal örttüğü” hususunda bkz. Erdal Şafak, “USA Patriot Act (ABD Yurttaşlık Yasası) Terörle Mücadele Terörü”, *Hukuki Perspektifler Dergisi*, (2005) 5, 108.

KAYNAKÇA

- Alpaslan Şükrü, *Kriminoloji ve Hukuk Açısından Tedhişçilik* (Teknik Yayınları, 1983).
- Alpaslan Şükrü, "HPD Yuvarlak Masa Toplantıları: Türkiye'de ve Dünya'da Terör; Nedenleri, Çözüm Önerileri", *Hukuki Perspektifler Dergisi* (2005) 05.
- Ümit Bağış, "Tek Aktörlü Terörizm: Yalnız Kurt Saldırıları" (2021) <https://www.teram.org/Icerik/tek-aktorlu-terorizm-yalniz-kurt-saldirilari-167> erişim Tarihi 20.07.2022.
- Baltacı Vahit, *Yeni TCK ve CMK'da Terör Suçları ve Yargılaması* (Seçkin Yayıncılık 2007).
- Björnehed Emma, 'Narco- Terrorism: The Merger of the War on Drugs and the War on Terror' (2004) 6 *Global Crime*.
- Bodur Nurullah ve Eshat Özkul, *Uygulamada Terör Örgütü ve Terör Suçları* (2. Baskı Seçkin Yayınevi 2017).
- Çetin Soner Hamza, 'Terörizmin Finansmanı Suçu' (2016) 31 *Ceza Hukuku Dergisi*.
- Çıtak Emre, 'Siber Terörizm: Potansiyelin Gerçekçi Tehdidi' (2021) 3 *Turkuaz Uluslararası Sosyo- Ekonomik Stratejik Araştırmalar Dergisi* 1,6-7, <http://eisrcdergi.com/wp-content/uploads/2021/07/SAY4-1-S%C4%B0BER-TER%C3%96R%C4%B0ZM-POTANS%C4%B0YEL%C4%B0NGER%C3%87EK%C3%87%C4%B0-TEHD%C4%B0D%C4%B0.pdf> erişim tarihi 19.07.2022.
- Demirci Sadat, 'Nükleer Terörizm Ve Tehdit Boyutlarına Yönelik Çıkarımlar (2012) *Ege Stratejik Araştırmalar Dergisi*.
- Ganor Boaz, 'Defining Terrorism: Is One Man's Terrorist Another Man's Freedom Fighter?' (2002) 3 *Police Practice and Research*.
- Ganor Boaz, 'Understanding the Motivations of 'Lone Wolf' Terrorists: The 'Bathtub' Model (2021) 15 *Perspectives on Terrorism*.
- Gökcan Hasan Tahsin ve Mustafa Artuç, *Türk Ceza Kanunu Şerhi 6. Cilt* (Adalet Yayınevi 2021).
- Gökmen Derda, *Terörle Mücadele Kanunu ve Devlet Sırlarına Karşı Suçlar* (2. Baskı Adalet Yayınevi 2017).
- Kenyon Jonathan, Christopher Baker-Beall & Jens Binder (2021) *Lone-Actor Terrorism – A Systematic Literature Review, Studies in Conflict & Terrorism*, DOI: [10.1080/1057610X.2021.1892635](https://doi.org/10.1080/1057610X.2021.1892635)
- Kılıç Selçuk, 'Biyolojik Silahlar ve Biyoterörizm' (2006) 63 *Türk Hijyen Den. Biyol. Derg.*

- Narco- Terror: The Worldwide Connection Between Drugs and Terrorism, <https://www.govinfo.gov/content/pkg/CHRG-107shrg85660/html/CHRG-107shrg85660.htm> erişim tarihi 20.07.2022.
- Öktem A. Emre, *Terörizm, İnsancıl Hukuk ve İnsan Hakları* (Derin Yayınları 2007).
- Özek Çetin, 'Terör ve Terörle Mücadele Kanunu' (1991) 65 İstanbul Barosu Dergisi.
- Özgenç İzzet, 'Terörizmin ve Terör Örgütünün Propagandası Suçu ve Ceza Hukuku Sorumluluğu' (2021) XXV Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi.
- Özgenç İzzet, *Suç Örgütleri* (9. Bası Seçkin Yayınevi 2017).
- Şafak Erdal, "ABD Yurttaşlık Yasası Terörle Mücadele Terörü", *Hukuki Perspektifler Dergisi*, (2005) 5.
- Taner Tahir, 'Tedhişçilik ve 16 İkinci Teşrin 1937 Cenevre Mukavelenameleri' içinde *Cemil Birsal'e Armağan* (İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi 1939).
- Tanör Bülent, 'Terörle Mücadele Kanunu Üzerine İlk Düşünceler' (1990) 10 Milletlerarası Hukuk ve Milletlerarası Özel Hukuk Bülteni.
- Toroslu Nevzat, 'Ceza hukuku Açısından Terörle Mücadele Yasası' içinde *Terörle Mücadele Yasası ve İnsan Hakları* (İnsan Hakları Derneği Yayınları 1991).
- Turinay Faruk Y., 'Terörle Mücadele Kanunu'na Göre Mutlak ve Nispi Terör Suçları' (2019) 20 İnsan&İnsan.
- Turinay Faruk Y., *Ceza Hukukunda Terör Amaçlı Örgütlenme Suçu* (Seçkin Yayınevi 2018).
- Turinay Faruk, 'Ceza Hukukunda Terör Örgütü Kavramı' (2016) 116 Türkiye Barolar Birliği Dergisi.
- Türk Hikmet Sami, *Terörizmle Mücadelenin Hukuki Boyutları* (Yetkin Yayınları 2012).
- Türker Gökçen, 'Tek Başına Hareket Eden Teröristler: Yalnız Kurtlar' https://diabgm.adalet.gov.tr/Resimler/Dokuman/2622020114334g_turker.pdf erişim tarihi 20.07.2022.
- Ulutaş Ahmet ve Serdar Atabey, *Ulusal ve Uluslararası Boyutlarıyla Terörle Mücadele Hukuku* (Seçkin Yayınevi 2012).
- Yılmaz Yeşim, 'Terörizmin Finansmanı Suçu' (2020) XVII Özel Sayı Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi.
- Yüksel Oğuzhan ve Ramazan Erdem, 'Biyoterörizm ve Sağlık' (2016) 19 Hacettepe Sağlık İdaresi Dergisi.
- Zafer Hamide, *Ceza Hukukunda Terörizm* (Beta Yayınevi 1999).

CEZA HUKUKU BAKIMINDAN “SİYASİ SUÇ” - “TERÖRİZM” AYRIMI VE SONUÇLARI

Arş. Gör. Ahmet Can YAZGI*

I. GENEL OLARAK SİYASİ SUÇ KAVRAMI

Modern devlet mekanizması, belirli bir siyasi düzen üzerine bina edilmiş bütüncül bir yapıdır. Devletin üzerine kurulmuş olduğu siyasi düzenin devamı ve muhafazası adına düzen aleyhine gerçekleştirilen suç niteliğindeki fiiller, “siyasi suç” kavramı çerçevesinde ele alınmalıdır². Bu çerçevede siyasi suç kavramı, en genel ifade ile siyasi motifli muhtelif suçları bünyesinde barındıran, esnek bir üst başlık olarak değerlendirilebilecektir.

Doğrudan bir suç tipi ya da tanımı ile tam olarak örtüşmeyen yapısı nedeniyle siyasi suç kavramının içeriği öteden beri tartışılmalıdır. Siyasi suç kavramı ile ne anlatılmak istendiği ya da hangi tür fiillerin siyasi suç olarak kabul edileceği hususunda var olan bu tartışma, kavramın ortak bir tanımının yapılmasını da güçleştirmiştir. Belki de siyasi suç kavramının genel ve geçerli bir tanımının yapılması istenen bir durum da değildir. Çünkü çoğu kez farklı dünya görüşleri ve siyasi bakış açıları uyarınca bir tanım yapılmakta, bu tanımlar da belli bir zaman ve mekanla sınırlı kalmaktadır³. Bu yüzden devletler, genellikle ceza kanunlarında

* Ondokuz Mayıs Üniversitesi Ali Fuad Başgil Hukuk Fakültesi, Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukuku Anabilim Dalı.

¹ Siyasi suç kavramı hakkında bkz; Baha Kantar, ‘Siyasal Suçlar’ (1936) 21 Adliye Ceridesi 3- 12; Naci Şensoy, ‘Siyasi Suçlar’ (1951) C.17 İÜHF 53-74; Abdullah Pulat Gözübüyük, ‘Milletlerarası ve Millî Hukuk Bakımından Siyasi Suçlar’ (1954) 4 Adalet Dergisi 391-401; Arif Şidım, ‘Siyasi Suçlar’, (1962) 2 Adalet Dergisi 161-170; Ümit Hassan, ‘Siyasi Suç Kavramı’ (1977) C.26 AÜSBFD, 197-217; Mehmet Doğan, ‘Siyasî Suçlar’, (1977) C.3 Yargıtay Dergisi 69-84/143-155; Köksal Bayraktar, *Siyasal Suç* (İÜHF Yayınları 1982); Hamide Zafer, ‘Siyasi Suç’ (1997) Kenan Tunçomağ’a Armağan 535-560; Hasan Sınar, ‘Siyasal Suç Üzerine Bir İnceleme’ (2000) C.58 İÜHF 53-77.

² Hassan (n 1) 197; Devrim Aydın, ‘Terör Eylemlerinin Siyasal Suç Açısından Değerlendirilmesi’ (2006) C.2 Uluslararası Hukuk ve Politika 1, 2.

³ Halil Kalabalık, ‘Suçluların İadesi Kavramı ve Siyasi Suçlarda Suçlunun İade Edilemezliği’ (2001) C.2 Prof. Dr. Hayri Domaniç’e 80.Yaş Günü Armağanı 1339, 1372.

KAYNAKÇA

- Abdullah Pulat Gözübüyük, 'Milletlerarası ve Milli Hukuk Bakımından Siyasi Suçlar' (1954) 4 Adalet Dergisi.
- Ahmet Can Yazgı, '6706 Sayılı Cezai Konularda Uluslararası Adli İş Birliği Kanunu Çerçevesinde İadenin Kabul Edilemeyeceği Haller' (Yüksek Lisans Tezi İstanbul Üniversitesi 2019).
- Ahmet Ulutaş, *An Overview Of The Additional Protocol To The Council Of Europe Convention On The Prevention Of Terrorism* (Adalet Yayınevi 2020).
- Ahmet Ulutaş/Ömer Serdar Atabey, 'Terörizmin Bastırılmasına Dair Avrupa Sözleşmesi' (2012) 100 TBB Dergisi.
- Ahmet Ulutaş/Ömer Serdar Atabey, 'Terörizmin Önlenmesinde Önemli Bir Araç Olarak Avrupa Konseyi Terörizmin Önlenmesi', (2011) 97 TBB Dergisi.
- Arif Şıdım, 'Siyasi Suçlar', (1962) 2 Adalet Dergisi.
- Aylin UZEL, 'Şangay Konvansyonu Kapsamında Terörizm Suçu' (Yüksek Lisans Tezi Hacettepe Üniversitesi 2019).
- Baha Kantar, 'Siyasal Suçlar' (1936) 21 Adliye Ceridesi.
- Bahri Öztürk/Mustafa Ruhan Erdem, *Uygulamalı Ceza Hukuku ve Güvenlik Tedbirleri Hukuku* (18. Baskı Seçkin Yayınları 2018).
- Christine Van de Wijngaert, 'The Political Offence Exception to Extradition: The Delicate Problem of Balancing the Rights of the Individual and the International Public Order' (Deventer: Amsterdam 1980).
- Coşkun Necmi Savaş, 'Suçluların Geri Verilmesi' (Doktora Tezi Ankara Üniversitesi 2013).
- Cüneyt Yüksel, 'Uluslararası Hukukta İnternet ve Sosyal Medyanın Terörist Amaçlarla Kullanılmasına Karşı Mücadele ve Çözüm Önerileri' (2020) 40-2 Public and Private International Law Bulletin Prof. Dr. Cemal Şanlı'ya Armağan.
- Devrim Aydın, 'Terör Eylemlerinin Siyasal Suç Açısından Değerlendirilmesi' (2006) 2 Uluslararası Hukuk ve Politika Dergisi.
- Duane K. Thompson, 'The Evolution of the Political Offense Exception in an Age of Political Violence'(1983) 9 Yale J. World Publishing.
- Durmuş Tezcan/Mustafa Ruhan Erdem/R. Murat Önok, *Uluslararası Ceza Hukuku* (4. Baskı Seçkin Yayınevi 2017).

- Emre Öktem, ‘Uluslararası Hukukta Terörizm’ (2004) 5 İstanbul Ticaret Üniversitesi Dergisi.
- Eralp Özgen, *Suçluların Geri Verilmesi*, (AÜHF Yayınları 1962).
- Fahir Hadi Armaoğlu, ‘Belçika Kaidesi ve Siyasi Suçluların İadesi Meselesi’ (1951) 10 Adalet Dergisi.
- Fahrettin Kıdıl/Bilal Osmanoğlu, ‘Türk Ceza Hukukunda Terör Örgütü ve Terör Suçu Kavramları Üzerine Bir İnceleme’ (2019) 21 DEÜHF Dergisi Prof. Dr. Durmuş TEZCAN’a Armağan.
- Faruk Turhan, ‘Cezai Konularda Uluslararası Adli İş Birliği Kanununa Göre İadenin Kabul Edilebilirlik Koşulları: Doktrin ve Uluslararası Gelişmeler Işığında Bir Değerlendirme’ (2018) 8 SDÜHFD.
- Faruk Turinay, ‘Anayasayı İhlal Suçu Üzerine Bir İnceleme’ (2012) 1 YÜHFD.
- Faruk Y. Turinay, ‘Terörle Mücadele Kanunu’na Göre Mutlak ve Nispi Terör Suçları’ (2019) 20 İnsan ve İnsan Dergisi
- Geoff Gilbert, *Aspects of Extradition Law International Studies in Human Rights Series* (Brill / Nijhoff 1991).
- Gregory Chadwick Perry, ‘Comment, The Four Major Western Approaches to the Political Offence Exception to Extradition: From Inception to Modern Terrorism’ (1989) 40 Mercer Law Review.
- Hakan Hakeri, *Ceza Hukuku Genel Hükümler* (21. Baskı Adalet Yayınevi 2017).
- Halil Kalabalık, ‘Suçluların İadesi Kavramı ve Siyasi Suçlarda Suçlunun İade Edilemezliği’ (2001) 2 Prof. Dr. Hayri Domaniç’e 80.Yaş Günü Armağanı.
- Hamide Zafer, ‘Siyasi Suç’ (1997) Kenan Tunçomağ’a Armağanı.
- Hamide Zafer, *Ceza Hukukunda Terörizm* (Beta Yayınevi 1999).
- Hasan Mutlu Altun, ‘Terörle Mücadele Sırasında Temel Hak ve Özgürlüklerin’ (Doktora Tezi, Selçuk Üniversitesi 2010).
- Hasan Sınar, ‘Siyasal Suç Üzerine Bir İnceleme’ (2000) 58 İÜHF.
- İbrahim Kaya, *Terörle Mücadele ve Uluslararası Hukuk* (USAK Yayınları 2005).
- İnanç İştin, ‘Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararları Işığında Terörle Mücadelede İnsan Haklarının Sınırlandırılması’ (Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi 2010).
- İsa Döner, ‘Uluslararası Hukukta ve Türk Hukukunda Terör ve Terörizm’ (2005) 43 E-Akademi Dergisi.

- İzzet Özgenç, *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler* (14. Baskı, Seçkin Yayınevi 2018).
- Julia Jansson, *Terrorism, Criminal Law and Politics The Decline of the Political Offence Exception to Extradition* (Routledge 2020).
- Köksal Bayraktar, *Siyasal Suç* (İÜHF Yayınları 1982).
- Kürşat Çevik, 'Uluslararası Hukukta Suçluların İadesi ve Siyasi Suç İstisnasının Uluslararası Terörizmle Mücadeledeki Etkisi' (Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi 2009).
- M. Cherif Bassiouni, *International Extradition: United States Law and Practice* (6. Baskı New York, Oxford University Press 2014).
- M. Şükrü Alpaslan, *Kriminoloji ve Hukuk Açısından Tedhişçilik* (Teknik Yayınlar, 1983).
- Mahmut Koca/İlhan Üzülmez, *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler* (11. Baskı Seçkin Yayınevi 2018).
- Mehmet Doğan, 'Siyasî Suçlar' (1977) 3 Yargıtay Dergisi.
Mehmet Emin Artuk ve diğerleri, *Ceza Hukuku Genel Hükümler* (14. Baskı, Adalet Yayınevi 2020).
- Meltem İneli Ciğer, 'Avrupa Birliği Adalet Divanı Kararları Işığında Terörizm ile İlişkisi Olan Kişilerin Mülteci Statüsünden Hariç Bırakılması' (2019) 76 (2) İstanbul Hukuk Mecmuası.
- Murat Saraçlı, 'Uluslararası Hukukta Terörizm' (2007) 11 GÜHFD.
- Mustafa Dündar, 'Yabancı Terörist Savaşçılar Sorunu ve Avrupa Konseyi Terörizmin Önlenmesi Sözleşmesi' (2017) 12 Uluslararası Hukuk Bülteni.
- Naci Şensoy, 'Siyasi Suçlar' (1951) 17 İÜHFM.
- Namık Kemal Topçu, *Devletin Güvenliğine Karşı Suçlar* (Seçkin Yayıncılık 2016).
- Sulhi Dönmezer, 'Yabancı Memlekette İşlenen Suçlar, Siyasi Suçlar ve Nisbi Siyasi Suçlar' (1949) 15 İÜHFM.
- Sulhi Dönmezer/Sahir Erman, *Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku*, (11. Baskı Beta Yayınevi 1994).
- Suna Tekel, 'Birleşmiş Milletler ve Uluslararası Terörizm' (2011) 3 T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Uluslararası İlişkiler Dergisi.
- Tahir Taner, *Ceza Hukuku Umumi Kısım* (3. Baskı, İstanbul Üniversitesi Yayınları 1953).

- Timuçin Köprülü, ‘Belçika'nın Terörle İmtihanı’ (2005) 4 Hukuki Perspektifler Dergisi.
- Timuçin Köprülü, ‘Suçluların Geri Verilmesi’ (Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi 2001).
- Timur Demirbaş, *Ceza Hukuku Genel Hükümler* (13. Baskı Seçkin Yayınevi 2018).
- Türkiye Barolar Birliği, *Türkiye ve Terörizm Raporu*, (TBB Yayınları 2006).
- Ümit Hassan, ‘Siyasi Suç Kavramı’ (1977) 26 AÜSBF Dergisi.
- Veli Özer Özbek/Mehmet Koray Doğan/Pınar Bacaksız/İlker Tepe, *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler* (9. Baskı Seçkin Yayınevi 2018).
- Veysel Dinler, ‘Anayasal Suç Ne(Değil)dir?’ (2016) 65/4 AÜHFD.
- Vincent DeFabo, ‘Terrorist or Revolutionary: The Development of the Political Offender Exception and Its Effects on Defining Terrorism in International Laws’ (2012) 2 American University National Security Law Brief.

SORUŞTURMA AŞAMASINDA TERÖR SUÇLARINA İLİŞKİN DÜZENLEMELER

Dr. Öğr. Üyesi Irmak KORUCULU*

Arş. Gör. Kürşat YEMENİCİ**

GİRİŞ

Kamu düzeni ve güvenliğine karşı ciddi bir tehdit oluşturan terör örgütleri ile mücadele, bu örgütlerin hedefinde yer alan diğer bazı ölkelerde olduğu gibi ölkemizde de uzun yıllardır gündemden düşmeyen bir mesele olagelmifitir. Terör örgütleriyle bir yandan askeri yöntemlerle mücadele edilirken, diğer yandan terör örgütlerine verilen lojistik ve mali desteği önlemek gayesiyle diplomatik mücadele sürdürölmüőtür. Terörle mücadelenin en az bu ikisi kadar önemli olan bir diğer ayağı ise hukuki mücadelerdir. Öyle ki; hukuki mücadele ne kadar doğru yürütölürse terör örgütlerine olan destek de o nispette azalacaktır. Elbette ki her őeyden önce teröre zemin hazırlayan şartların düzeltilmesi ve terör örgütlerinin sığınđıđı argümanların çürütölmesi gerekmektedir.

3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu madde 1'e göre "*terör; cebir ve şiddet kullanarak; baskı, korkutma, yıldırma, sindirme veya tehdit yöntemlerinden biriyle, Anayasada belirtilen Cumhuriyetin niteliklerini, siyasi, hukuki, sosyal, laik, ekonomik düzeni değiştirmek, Devletin ölkesi ve milletiyle bölünmez bütönlüğünü bozmak, Türk Devletin ve Cumhuriyetin varlığını tehlikeye düşürmek, Devlet otoritesini zaafa uğratmak veya yıkmak veya ele geçirmek, temel hak ve hürriyetleri yok etmek, Devletin iç ve dış güvenliğini, kamu düzenini veya genel sağlığı bozmak amacıyla bir örgüte mensup kişi veya kişiler tarafından girifilecek her türlü suç teşkil eden eylemlerdir.*" Kanun'un 2. maddesinde terör suçlusu "*Birinci maddede belirlenen amaçlara ulaşmak için meydana getirilmiş örgütlerin mensubu olup da, bu amaçlar doğrultusunda diğerleri ile beraber veya tek başına suç işleyen veya amaçlanan suçu iőlemese dahi örgütlerin mensubu olan kişi*" olarak tarif edilmiş ve "*terör örgütüne mensup olmasa dahi örgüt adına suç iőleyenler de terör suçlusu sayılır*" denilmiőtir.

* Sakarya Üniversitesi Hukuk Faköltesi Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukuku Anabilim Dalı.

** Sakarya Üniversitesi Hukuk Faköltesi Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukuku Anabilim Dalı.

KAYNAKÇA

- Aksoy İpekçioğlu, Pervin, 'Yakalama ve Gözaltına Alma Koruma Tedbirleri' (2007) 9 Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 1215-1254.
- Arslantürk, Mustafa, *Cumhuriyet Savcısının Soruşturma El Kitabı* (2. Baskı, Seçkin 2018).
- Birtek Fatih, 'Cumhuriyet Savcısı'nın Delilleri ve Fiili Takdir Yetkisi' (2013) 19 Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi 953.
- Bodur Nurullah ve Eshat Özkul, *Terör Örgütü ve Terör Suçları*, (5. Bası, Seçkin 2020).
- Centel Nur ve Hamide Zafer, *Ceza Muhakemesi Hukuku*, (18. Bası, Beta 2020).
- Eker Kazancı Behiye, 'AİHS ve AİHM Kararları Çerçevesinde Yakalama ve Tutuklama Koruma Tedbiri İle Kişi Güvenliği Ve Hürriyetinin Sınırlandırılması' (2012) 98 Türkiye Barolar Birliği Dergisi.
- Erol Er Deniz, *Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Işığında Hukukumuzda Sanık Hakları* (1. Bası, Yetkin 2002).
- Gökçen Ahmet ve diğerleri, *Ceza Muhakemesi Hukuku* (3. Bası, Adalet 2018).
- İnci Zekiye Özen, *Bir Koruma Tedbiri Olarak Türk Ceza Muhakemesi Hukukunda Tutuklama* (4. Baskı Seçkin 2017).
- Karagülmez Ali, 'Yer Gösterme İşlemi ve 5271 Sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 85. Maddesinin İncelenmesi' (2005) 57 Türkiye Barolar Birliği Dergisi.
- Koçer Seçkin, 'İletişimin Denetlenmesi Tedbirinde Tesadüfen Elde Edilen Deliller' 2020 65 Adalet Dergisi.
- Korkmaz Fulya, 'Adli Kontrol' (2015) 1 İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 4
- Öndin Hasan Burak, 'Terör Örgütü Üyeliği Suçunda Etkin Pişmanlık' (2020) 43 Türkiye Adalet Akademisi Dergisi.
- Özbek Veli Özer, Koray Doğan ve Pınar Bacaksız, *Ceza Muhakemesi Hukuku* (12. Bası, Seçkin 2019).
- Öztürk Bahri ve diğerleri, *Nazari ve Uygulamalı Ceza Muhakemesi Hukuku* (13. Baskı, Seçkin 2019).
- Öztürk Bahri, Behiye Eker Kazancı ve Sesim Soyer Güleç, *Ceza Muhakemesi Hukukunda Koruma Tedbirleri* (4. Bası Seçkin 2021).

- Saydam Mehmet, *Ceza Muhakemesi Kanununa Göre Telekomünikasyon Yoluyla Yapılan İletişimin Denetlenmesi* (1. Baskı On İki Levha 2011).
- Soyer Güleç, Sesim 'Tutuklamaya İlişkin Temel Sorunlar ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin Güncel Kararları Çerçevesinde Adli Kontrol Konusunda Bazı Tespit Ve Değerlendirmeler' (2012) 98 Türkiye barolar Birliği Dergisi.
- Şahin Cumhur ve Neslihan Göktürk, *Ceza Muhakemesi Hukuku I* (10. Bası Seçkin 2019).
- Toroslu Nevzat ve Metin Feyzioğlu, *Ceza Muhakemesi Hukuku* (20. Baskı, Savaş 2020).
- Turinay Faruk Yasin, *Ceza Hukukunda Terör Amaçlı Örgütlenme Suçu* (1. Bası, Seçkin 2018).
- Ünver Yener ve Hakan Hakeri, *Ceza Muhakemesi Hukuku* (16. Bası, Adalet 2019).
- Yaşar Osman ve Cengiz Otacı, *Ceza Muhakemesi Kanunu 1. Cilt* (10. Bası, Seçkin 2022).
- Yenisey Feridun ve Ayşe Nuhoğlu, *Ceza Muhakemesi Hukuku* (9. Baskı, Seçkin 2021).
- Yıldırım Zeki, 'Türk Hukukunda Terörizmin Finansmanının Önlenmesi Amacıyla Malvarlığını Dondurma Tedbiri', (2013) 3 S.D.Ü. Hukuk Fakültesi Dergisi.
- YıldızAli Kemal, 'Ceza Muhakemesi Hukukunda Yakalama ve Gözaltına Alma' (2006) 14 Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi.

TERÖR SUÇLARINA İLİŞKİN HAPİS CEZALARININ İNFAZI BAKIMINDAN MEVZUATTA YER VERİLEN İSTİSNAÎ DÜZENLEMELERİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Dr. Öğr. Üyesi Abdulkaki GİYİK*

I. TERÖR VE TERÖRİZM KAVRAMLARI HAKKINDA GENEL AÇIKLAMALAR

Hedeflediği iktidar amacına ulaşmak, izinden gittiği davanın propagandasını yapmak veya [intikamcı] siyasi amaçlarla toplumun bir kesimine şiddet aşılacak üzere tasarlanmış bir zorbalık stratejisi olan terörizm¹, 11 Eylül saldırılarında binlerce insanın toplu bir biçimde öldürülmesiyle yeni bir tırmanış seviyesine ulaşmıştır². Bahsi geçen saldırının dünya genelinde yarattığı şok etkisi, uzmanların terör konusuna daha yakından eğilmeleri sonucunu doğurmuş ve fakat bu durum, siyasette neredeyse başka hiçbir terim kadar tartışılmalı olmayan terörizm³ kavramının sınırlarının netleştirilmesini sağlamamıştır. Gerçekten, terörizm konusunu ele almak isteyenlerin fark edeceği hususlardan belki de ilki, bu alana ilişkin literatürde çok sayıda yaklaşım ve kaynağın bulunmasıdır⁴. Nitekim terörizm araştırmaları, doktrinde sosyoloji alanı dışında muhtemelen en fazla yetersiz ve gereksiz kitabın yazılmasına neden olan devasa ve kötü bir konu olarak tanımlanmakta ve hatta bu alanın, sahtekârlarla amatörleri bir mumun güveleri kendine çektiği gibi cezbediği ileri sürülmektedir⁵.

* İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi, Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukuku Anabilim Dalı Öğretim Üyesi. ORCID: 0000-0001-7929-9962. İletişim için abgiyik@hotmail.com.

¹ M. Cherif Bassiouni, 'Legal Control of International Terrorism: A Policy-Oriented Assessment' (2002) 43 (1) Harvard International Law Journal 83, 84.

² Kai Hirschmann, *Terrorismus* (Eva Europäische Verlagsanstalt 2003) 6.

³ Christopher Daase, 'Terrorismus-Begriffe, Theorien und Gegenstrategien. Ergebnisse und Probleme sozialwissenschaftlicher Forschung' (2001) 76 (1) Die Friedens-Warte 55, 55.

⁴ Friedrich Schneider und Bernhard Hofer, *Ursachen und Wirkungen weltweiten Terrorismus* (1. Auflage, VS Verlag 2008) 15.

⁵ Vittorio S. Pisano, 'Contemporary Terrorism and the West' (1994) Occident s. 28'den nakleden James I. Nelson, 'Antiterrorismus: The German Experience with Politically Motivated Violence' (2002) 20 (3) Penn State International Law Review 563, 565.

KAYNAKÇA

- Akbulut Berrin (edt.), *İnfaz Hukuku* (Adalet 2021).
- Akbulut İlhan, 'Şartla Tahliye' (1996) LV (1-2) İÜHFİM.
- Akın Abdulkadir, *İnfaz Hukuku* (Güncellenmiş 3. Baskı, Seçkin 2016).
- Akkaş Ahmet Hulusi, 'Koşullu Salıverilme' (2008) XII (1) Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi.
- Alexander Yonah, 'Contemporary Terrorism: From National to Regional and Global Threats' (2008) 1 (2) Defence Against Terrorism Review.
- Ayhan Halis, 'Terör Kavramı, Güvenlik Konseyi ve Genel Kurul Özelinde Birleşmiş Milletler'in 2001 Sonrası Terör Yaklaşımı' (2015) 11 (21) Güvenlik Stratejileri Dergisi.
- Bagdasarian Sabrina R. Der, 'The Need For International Cooperation To Suppress Terrorism: The United States And Germany As An Example' (1999) 19 (2) NYLS Journal of International and Comperative Law.
- Bassiouni M. Cherif, 'Legal Control of International Terrorism: A Policy-Oriented Assessment' (2002) 43 (1) Harvard International Law Journal.
- Boz Burak, 'Türk Ceza Hukukunda Terör Örgütü ve Terör Örgütüne Üye Olma Suçu' (2020) 2 (1) ASBÜ Hukuk Fakültesi Dergisi.
- Bozatay Deniz Anbarlı ve Meriç İsmail, 'Afganistan'da Şiddet ve Terörün Toplumsal Arka Planı' (2013) 7 (14) Akademik Ortadoğu.
- Caşın Mesut Hakkı, *Uluslararası Terörizm* (1. Basım, Nobel 2008).
- Cinoğlu Hüseyin ve Özeren Süleyman, 'Classical Schools of Sociology and Terrorism (Klasik Sosyoloji Ekolleri ve Terörizm)' (2010) 11 (2) Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi.
- Daase Christopher, 'Terrorismus-Begriffe, Theorien und Gegenstrategien. Ergebnisse und Probleme sozialwissenschaftlicher Forschung' (2001) 76 (1) Die Friedens-Warte.
- Demirbaş Timur, *İnfaz Hukuku* (Güncellenmiş 8. Baskı, Seçkin 2021).
- Dönmezer Sulhi, 'Milletlerarası Tedhişçilik' (1978) 44 (1-4) İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası.
- Dönmezer Sulhi, 'Teröristlerin Rehabilitasyonu' (1985) 51 (1-4) İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası.
- Dülger Murat Volkan ve Köse Ruhsar, 'Savunma Hakkını Hiç Sayan Ceza İnfaz Yönetmeliği' (SSRN, 2 Ağustos 2022) <https://papers.ssrn.com/sol3/Data_Integrity_Notice.cfm?abid=3792369> erişim tarihi 2 Ağustos 2022.

- Ergil Doğu, 'Terörizmin Mantiği ve Hedefi' (1991) 46 (1) Ankara Üniversitesi SBF Dergisi.
- Ergil Doğu, 'Uluslararası Terörizm' (1992) 47 (3) Ankara Üniversitesi SBF Dergisi.
- Hafizoğulları Zeki ve Kurşun Günal, 'Türk Ceza Hukukunda Örgütlü Suçluluk' (2007) 71 Türkiye Barolar Birliği Dergisi.
- Hafizoğulları Zeki ve Özen Muharrem, *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler* (6. Baskı, Usa 2012).
- Hirschmann Kai, *Terrorismus* (Eva Europäische Verlagsanstalt 2003).
- Hoffmann Bruce, *Terrorismus - Der unerklärte Krieg* (Klaus Kochmann (İngilizce'den Almanca'ya çev), 1. Baskı, S. Fischer Taschenbuch Verlag 2008).
- İsen Galip Beygü, 'Terörizm: Değişik Boyutlarıyla Çağdaş Bir Sorun' (1983) 1 (1) Dicle Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi.
- Karakehya Hakan, 'Koşullu Salıverilmenin Amacı, Hukuki Niteliği ve Koşullu Salıverilme Şartlarından Biri Olarak İyi Hal' içinde 15. Türk Ceza Hukuku Günleri-Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı (Türk Ceza Reformunun 15. Yılı Sempozyumu) (2020).
- Kartal Pınar Memiş, 'Cezanın İnfazının Ertelenmesi Sebeplerinin Güncel Gelişmeler Çerçevesinde Değerlendirilmesi' (2021) 14 (1) Suç ve Ceza Dergisi.
- Kıdıl Fahrettin, 'Cezalandırmanın Amacı ve "Umut Hakkı" Bağlamında Koşullu Salıverilme Yasakları' (2018) 138 Türkiye Barolar Birliği Dergisi.
- Laqueur Walter, *No End To War: Terrorism In The Twenty-First Century* (Bloomsbury Publishing 2003).
- Laqueur Walter, *Terrorismus* (Rudolf Wichmann (İngilizce'den Almanca'ya çev) Athenäum Verlag 1977).
- Maden Mehmet, 'Koşullu Salıverilmenin Mahiyeti ve Hukuki Niteliği' (2020) 26 (2) Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi.
- Mecit Kemal, *İnfaz Hukuku* (Gözden Geçirilmiş ve Genişletilmiş 4. Baskı, Adalet 2017).
- Moeckli Daniel, 'The Emergence of Terrorism as a Distinct Category of International Law' (2009) 44 (2) Texas International Law Journal.
- Nelson I. James, 'Antiterrorismus: The German Experience with Politically Motivated Violence' (2002) 20 (3) Penn State International Law Review.

- Öktem Emre, 'Uluslararası Hukukta Terörizm-Tanım Sorunu ve Milli Bağımsızlık Hareketleri' (2004) 3 (5) İstanbul Ticaret Üniversitesi Fen Bilimleri Dergisi.
- Özbek Veli Özer, *İnfaz Hukuku* (11. Baskı, Seçkin 2019).
- Özgenç İzzet ve Şahin Cumhur (edt), *İnfaz Hukuku* (Seçkin 2021).
- Özgenç Nuri Berkay, *Türk Hukukunda Şartla Salvoerilme Müessesesi* (1. Baskı, Ankara 2021).
- Saraçlı Murat, 'Uluslararası Hukukta Terörizm' (2007) XI (1) Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi.
- Schachter Oscar, 'The Extraterritorial Use Of Force Against Terrorist Bases' (1989) 11 (2) Houston Journal Of International Law.
- Schmid Alex, 'Terrorism -The Definitional Problem' (2004) 36 (2) Case Western Reserve Journal of International Law.
- Schneider Friedrich und Hofer Bernhard, *Ursachen und Wirkungen weltweiten Terrorismus* (1. Auflage, VS Verlag 2008).
- Schneider Friedrich, 'Die Finanzströme von organisierter Kriminalität und Terrorismus: was wissen wir (nicht)?' (2009) 78 (4) Vierteljahrshefte zur Wirtschaftsforschung.
- Sevük Handan Yokuş, 'Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararları Işığında Tutuklu Ve Hükümlülerin Dış Dünya İle İletişimi' (2003) VII (3-4) Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi.
- Sözüer Adem, Özgenç İzzet ve Koca Mahmut, 'Anayasal İlkeler Açısından 7242 Sayılı Kanunun Değerlendirilmesi' içinde 15. Türk Ceza Hukuku Günleri-Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı (Türk Ceza Reformunun 15. Yılı Sempozyumu) (2020).
- Sümer Arif Emre, 'Örgütlü Suçlar İçin Öngörülen İnfaz Rejimine İlişkin Ayrık Düzenlemelerin Anayasa Mahkemesi Kararları Işığında Değerlendirilmesi' (2022) 30 (2) Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi.
- Süslü Güven, *Ceza İnfaz Kurumlarında Hükümlülük* (1. Baskı, Seçkin 2016).
- Şen Ersan ve Berkün Beyza Başer, *Koşullu Salvoerilme- Denetimli Serbestlik ve Ceza İnfaz Sorunları* (4. Baskı, Seçkin 2022).
- Şen Y. Furkan, 'Terörün Toplumlar Üzerindeki Sosyo-Ekonomik Etkilerine Bakış: PKK Terörü ve Ağrı Gerçeği' (2015) 1 (2) Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi.

- Tangör Burak ve Sayın Sevinç, 'Avrupa Birliği'nin Terörizmle Mücadele Stratejisi: Yeni Bir Bütünleşme Alanı mı?' (2012) 11 (1) Ankara Avrupa Çalışmaları Dergisi.
- Topal Ahmet Hamdi, *Uluslararası Terörizm ve Terörist Eylemlere Karşı Kuvvet Kullanımı* (Beta 2005).
- Turhan Faruk ve Altıkat Abdurrahim, 'Yeni Bir Ceza İnfaz Usulü Olarak Denetimli Serbestlik Ve Bu Usulden Yararlanma Şartları' (2012) 2 (2) S.D.Ü Hukuk Fakültesi Dergisi.
- Turinay Faruk Y., 'Terörle Mücadele Kanunu'na Göre Mutlak ve Nispi Terör Suçları' (2019) 6 (20) İnsan ve İnsan Bilim Kültür Sanat ve Düşünce Dergisi.
- Turinay Faruk Y., *Ceza Hukukunda Terör Amaçlı Örgütlenme Suçu* (1. Baskı, Seçkin 2018).
- Turinay Faruk, 'Ceza Hukukunda Terör Örgütü Kavramı' (2016) 116 Türkiye Barolar Birliği Dergisi.
- Turk Austin T., 'Sociology of Terrorism' (2004) 30 Annual Review of Sociology. *Türkiye ve Terörizm-Rapor* (Türkiye Barolar Birliği 2006), XII.
- Türkmen Cansu, '7242 Sayılı Kanun İle Getirilen Değişiklikler Işığında Hapis Cezasının Denetimli Serbestlik Tedbiri Uygulanarak İnfazı' (2021) 7 (2) İstanbul Aydın Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi.
- Ünlü Abdurrahman, 'Hapis Cezasının Ertelenmesi' (2018) 1 (2) Necmettin Erbakan Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi.
- Yayla Atilla, 'Terörizm: Kavramsal Bir Çerçeve' (1990) 45 (1) Ankara Üniversitesi SBF Dergisi.
- Yerdelen Erdal, *Türk Ceza Hukuku Yaptırımları ve İnfazı* (1. Baskı, Adalet 2021).
- Yetgin Feridun, *Şemalı Pratik İnfaz Hukuku El Kitabı* (Genişletilmiş Gözden Geçirilmiş 3. Baskı, Adalet 2020).
- Zafer Hamide, *Ceza Hukukunda Terörizm* (1. Bası, Beta 1999).
- Zöllner Mark A., 'Der Rechtsrahmen der Nachrichtendienste bei der „Bekämpfung“ des internationalen Terrorismus' (2007) 62. Jahrg. 15/16 JuristenZeitung.

Dr. Mustafa Eser CİNBAŞ

**KAMBİYO SENETLERİNDE
SENET METNİNDE DEĞİŞİKLİKLER
VE
SAHTECİLİK**

**ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022**

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Kambiyo Senetlerinde Senet Metninde Değişiklikler ve Sahtecilik
Mustafa Eser Cinbaş

Hukuk Yayınları Dizisi – 3222

Birinci Baskı : Eylül, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8209 – 54 – 9

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com
 : adalety@adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi
 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nilüfer Aydın

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Ay-bay Kırtasiye İnş. Gıda Paz. ve Tic. Ltd. Şti.
Sertifika No: 46661
Tel: (0 312) 472 58 55 - Ankara

KAYNAKÇA

- Acar**, Serdar: *“Kambiyo Senetlerinde Temsil Yetkisindeki Sakatlıklar ve Sonuçları”*, EOÜ-İİBFD, S. 2, Eskişehir 2006, sa. 27-42.
- Akçaal**, Mehmet: *“Borçlar Kanununun Genel İşlem Koşullarına Dair Hükümleri Hakkında Bir İnceleme”*, GÜHFD, C. XVIII, S. 1, Ankara 2014, sa. 49-69.
- Akdeniz**, Umut: *Kambiyo Senetlerinde Defiler*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara 2007.
- Akgün**, M. Zerrin: *İcra-İflas ve Ticaret Kanunlarına Göre Kıymetli Evrak Hukuku*, Güven Matbaası, Ankara 1965.
- Alışkan**, Murat: *Kambiyo Senetlerinde Temlik Ciro*, Yaylum Yayıncılık, İstanbul 1998 (Temlik Ciro).
- Alışkan**, Murat: *Limited Şirket*, Legal Yayınevi, Birinci Baskı, İstanbul 2013 (Limited Şirket).
- Altın**, Fatma Zeynep: *Yetkisiz Temsil*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2009.
- Antalya**, O. Gökhan: *Borçlar Hukuku Genel Hükümler*, C. I, Legal Yayıncılık, Birinci Baskı, İstanbul 2015.
- Arıcı**, Fatih: *“Kambiyo Senetlerinde Temsilcinin Yetkisini Aşarak Kambiyo Taahhüdünde Bulunmasından Doğan Sorumluluk”*, Prof. Dr. Erdoğan Moroğlu'na 65. Yaş Günü Armağanı, Beta Yayınevi, İkinci Baskı, İstanbul 2001, sa. 11-28.
- Arslan**, İbrahim: *“Kambiyo Senetlerinde Geçersizlik Def'ileri”*, SÜHFD, C. XVI, S. 1, Konya 2008, sa. 11-28.
- Arslan**, Ramazan / **Yılmaz**, Ejder / **Taşpınar Ayvaz**, Sema / **Hanağası**, Emel: *Medeni Usul Hukuku*, Yetkin Yayınları, Altıncı Baskı, Ankara 2020.
- Arslanlı**, Halil: *Ticari Senetler Dersleri*, Kurtulmuş Matbaası, Üçüncü Bası, İstanbul 1954.
- Artuk**, M. Emin / **Gökçen**, Ahmet / **Alşahin**, M. Emin / **Çakır**, Kerim: *Ceza Hukuku Özel Hükümler*, Adalet Yayınevi, On Altıncı Baskı, Ankara 2017.
- Aşık**, İbrahim: *“Hukuk Muhakemeleri Kanunu'na Göre Yetki Sözleşmesi”*, TBBD, C. XCVII, Ankara 2011, sa. 11-48.
- Atalı**, Murat / **Ermene**k, İbrahim / **Erdoğan**, Ersin: *Medeni Usul Hukuku*, Yetkin Yayınları, Üçüncü Bası, Ankara 2020.

- Atay**, Egemen: *Kambiyo Senetlerinde Teminat Kaydı (Teminat Senetleri)*, Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep 2019.
- Aydın**, Hanife / **Badak**, Zehra: “*Çekin Ödeme İçin İbrahimde Muhatap Bankanın Yükümlülükleri*”, İTÜSBD, C. XX, S. 41, İstanbul 2021, sa. 898-923.
- Aydın**, Sema: “*Sahte ve Tahrif Edilmiş Çekin Ödenmesinden Doğan Sorumluluk*”, EÜHFD, C. V, S. 1-2, Kayseri 2010, sa. 73-96.
- Aydınalp**, Sezai: “*Protestonun Geçerliliği*”, BATİDER, C. X, S. 3, Ankara 1980, sa. 659-705.
- Ayhancı**, Halil: *Kambiyo Senetlerinde Temsil*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İzmir 2019.
- Bahtiyar**, Mehmet: *Kıymetli Evrak Hukuku*, Beta Yayınevi, Güncellenmiş On Yedinci Bası; İstanbul 2019 (Kıymetli Evrak Hukuku).
- Bahtiyar**, Mehmet: “*Muacceliyet Şartının Bonoya Etkisi ve Geçerliliği Sorunu*”, Prof. Dr. Ömer Teoman’a 55. Yaş Günü Armağanı, C. I, Beta Yayınevi, İstanbul 2002, sa. 99-118 (Muacceliyet Şartı).
- Bahtiyar**, Mehmet: “*Yargıtay Kararları Işığında Kambiyo Senetlerinde Keşide Tarihi ve İmkansızlığı*”, BATİDER, C. XX, S. 1, Ankara 1999, sa. 41-53 (Keşide Tarihi).
- Baş**, Kadir: “*Kambiyo Senetlerinde Çizilmiş Cironun Hükmü ve Sonuçları*”, MÜHFHAD, C. XXVI, S. 1, İstanbul 2020, sa. 278-299.
- Başbuğoğlu**, Tark: *Uygulamalı Türk Ticaret Kanunu Açıklamalar – İctihatlar*, C. I, Yetkin Yayınları, Birinci Baskı, Ankara 1988.
- Battal**, Ahmet: “*Açık Poliçe İle Açığa İmzalı Adi Senetlerin Karşılaştırılması ve Bir Sonuç*”, YD, C. XX, S. 1-2, Ankara 1994, sa. 93-107.
- Baumann**, Arthur: *Die Wechselbürgschaft*, Verlag Keller, Winterthur 1956.
- Baumbach**, Adolf / **Hefermehl**, Wolfgang / **Casper**, Matthias: *Wechselgesetz Scheckgesetz*, C. H. Beck, 23. Auflage, München 2008.
- Belgin Güneş**, Derya: “*Yetki Sözleşmeleri*”, İBD, C. LXXXVI, S. 5, İstanbul Eylül-Ekim 2012, sa. 197-221.
- Ber**, Ahmet Said: *Elektronik Konişmento*, Seçkin Yayıncılık, Birinci Baskı, Ankara 2018.
- Bilgeç**, Hakan: “*Yetki Sözleşmesinin Ticaret Hukuku Perspektifinden Değerlendirilmesi*” AHBVÜHFD, C. XXV, S. 3, Ankara 2021, sa. 39-68.

- Bilgen**, Mahmut: “Kambiyo Senetlerinde Tahrifat (Değişiklik) Yapılması”, DEÜHFD, C. XI, S. Özel Sayı (Prof. Dr. Bilge Umar’a Armağan), İzmir 2009, sa. 985-1028.
- Bilgili**, Abbas: “Sahte ve Tahrif Edilmiş Çeki Ödeyen Bankanın Sorumluluğu”, İBD, C. XC, S. 3, İstanbul 2016, sa. 130-142 (Sahte ve Tahrif Edilmiş Çek).
- Bilgili**, Fatih: “Yargıtay Hukuk Genel Kurulu’nun Bonoda “Ciro Edilemez” Kaydına İlişkin 2007/202 No’lu Kararı Üzerine Bir Değerlendirme”, TBBD, S. 78, Ankara 2008, sa. 29-36 (Ciro Edilemez Kaydı).
- Bilgili**, Fatih / **Demirkapı Ertan**: Kıymetli Evrak Hukuku, Dora Yayınevi, Onuncu Baskı, Bursa 2019 (Kıymetli Evrak Hukuku).
- Bilgili**, Fatih / **Demirkapı Ertan**: Şirketler Hukuku, Dora Yayınevi, Dokuzuncu Baskı, Bursa 2013 (Şirketler Hukuku).
- Birincioğlu**, İsmail / **Özkara**, Erdem: “Adli Belge İncelemelerinde Bilinmeyenler, Örneklerle Yazı ve İmza Analizi ile Islak İmza Kavramı”, TBBD, S. 87, Ankara 2010, sa. 403-433.
- Bolayır**, Nur: Medeni Usul Hukukunda Yetki Sözleşmeleri, Beta Yayınevi, Birinci Baskı, İstanbul 2009.
- Boran Güneysu**, Nilüfer: “Bir Karar Işığında Yetki Sözleşmelerine Bakış”, DEÜHFD, C. XVI, S. Özel Sayı (Prof. Dr. Hakan Pekcanitez’e Armağan), İzmir 2014, sa. 1067-1089.
- Boz**, Ayten: Adli Olay Belgelerine İlişkin Uzman Raporlarında Yazı ve İmza İnceleme Yaklaşımlarına Yönelik Görünümler, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Denizli 2019.
- Bozer**, Ali / **Göle**, Celal: Kıymetli Evrak Hukuku, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, Güncellenmiş ve Genişletilmiş Dokuzuncu Bası, Ankara Temmuz 2020.
- Bozgeyik**, Hayri: “Kıymetli Evrakta Hakkın Doğuşu ve Borçlunun Def’ileri”, Prof. Dr. Fahiman Tekil’in Anısına Armağan, Beta Yayınevi, İstanbul 2003, sa. 481-497 (Def’iler).
- Bozgeyik**, Hayri: Polişede Müracaat Hakkı, Seçkin Yayınevi, Birinci Baskı, Ankara 2003 (Müracaat Hakkı).
- Bozgeyik**, Hayri: “Polişede Temel İlişki ve Karşılığın Devri”, Ünal Tekinalp’e Armağan, C. I, Beta Yayınevi, İstanbul 2003, sa. 715-735 (Temel İlişki).
- Bozgeyik**, Hayri / **Gündoğdu**, Süleyman Burak: “Yargıtay Kararları Çerçevesinde Bonoda Düzenleme Sebebinin Değiştirilmesine Yönelik Beyanların İspat Yüküne Etkisi”, TFM, C. VII, S. 2, Ankara 2021, sa. 257-269.

- Bozkurt**, Tamer: Kıymetli Evrak Hukuku, Yetkin Yayınları, Gözden Geçirilmiş İkinci Baskı, Ankara 2021.
- Börü**, Levent: *"Bonoya Dayalı Kambiyo Senetlerine Özgü Haciz Yolu İle Takipte Yetki"*, AÜHFD, C. LXV, S. 1, Ankara 2016, sa. 137-182.
- Budak**, Ali Cem: *"Hukuk Muhakemeleri Kanunu'na Göre Yetki Sözleşmesi"*, MİHDER, C. VIII, S. 21, İstanbul 2012/1, sa. 1-41.
- Budak**, Ali Cem / **Karaaslan**, Varol: Medeni Usul Hukuku, Adalet Yayınevi, Dördüncü Baskı, Ankara 2020.
- Bülöw**, Peter: Heidelberger Kommentar zum Wechselgesetz / Scheckgesetz und zu den Allgemeinen Geschäftsbedingungen; C. F. Müller Verlag, 4. Neubearbeitete Auflage, Heidelberg 2004.
- Can**, Mertol: Kıymetli Evrak Hukuku, İmaj Yayınevi, Gözden Geçirilmiş Dördüncü Bası, Ankara 2019 (Kıymetli Evrak Hukuku).
- Can**, Ozan: *"6100 Sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'na Göre Yetki Sözleşmesinin Tarafı Olarak Tacir"*, BATİDER, C. XXVIII, S. 3, Ankara Eylül 2012, sa. 237-263 (Tacir).
- Cengiz**, Abdi: Kambiyo Senetlerinde Sahtecilik ve Tahrifat, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Konya 2002.
- Cinbaş**, Mustafa Eser: Bonoda Ödeme, Adalet Yayınevi, Birinci Baskı, Ankara 2020.
- Çamoğlu**, Ersin: *"Çizilmiş Cironun Hukuki Sonuçları"*, BATİDER, C. XXXV, S. 2, Ankara Haziran 2019, sa. 5-23 (Çizilmiş Ciro).
- Çamoğlu**, Ersin: Kıymetli Evrak Hukukunun Temel İlkeleri, Vedat Kitapçılık, Birinci Bası, İstanbul Haziran 2020 (Kıymetli Evrak Hukuku).
- Çelik**, Aytakin: Ticaret Hukuku, Seçkin Yayınevi, On Birinci Baskı, Ankara 2021.
- Dağdelen**, Ahmet Hakan: *"Genel İşlem Şartları ve Teşmil ile Yürürlük Denetiminin Esasları"*, MÜHFHAD, C. XXV, S. 2 (Prof. Dr. Ferit Hakan Baykal Armağanı), İstanbul 2019, sa. 637-652.
- Demirel**, Duygu: *"5941 Sayılı Çek Kanunu Açısından İleri Tarihli Çekler ve Hukuki Sonuçları"*, THD, C. IX, S. 99, Ankara 2014, sa. 14-30.
- Demirkapı**, Ertan: *"Avalın Şekil Şartları"*, DEÜHFD, C. VI, S. 2, İzmir 2004, sa. 61-96 (Aval Makale).
- Demirkapı**, Ertan: Kambiyo Senetlerinin Aval Yoluyla Temini, Güncel Hukuk Yayınları, İzmir 2005 (Aval Kitap).

- Deryal**, Yahya: “Bono’da Zorunlu Şekil Unsurları”, ABD, S. 1, Ankara 2002, sa. 91-101.
- Deynekli**, Adnan: “Bonoda Bedel Kaydının ve Talilin (Bedel Kaydının Aksini İddia Etmenin) İspat Yüküne Etkisi”, GÜHFD, C. IX, S. 1-2, Ankara 2005, sa. 153-170.
- Doğan**, Özgür: Kambiyo Senetlerinde Geçersizlik Defileri, Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Konya 2019.
- Doğanay**, İsmail: İzahlı ve İçtihatlı Türk Ticaret Kanunu İle Tatbikat Kanunu ve Tahkim Müessesesi Madde: 1-815, Ayyıldız Matbaası, Ankara 1964.
- Domaniç**, Hayri: Kıymetli Evrak Hukuku, Fakülteler Matbaası, İlaveli İkinci Baskı, İstanbul 1975 (Kıymetli Evrak Hukuku).
- Domaniç**, Hayri: Türk Ticaret Kanunu Şerhi, C. IV, Eskin Matbaası, İstanbul 1990 (Şerh).
- Dural**, H. Ali: “5941 Sayılı Çek Kanunu’na Göre Gerçek Kişilerin Temsilci Aracılığıyla Çek Düzenlemesi ve Gerçek Kişi Tacirin Ticari Mümessilinin Çek Düzenleme Yetkisi”, GSÜHFD, C. I, S. 1 (Prof. Dr. Köksal Bayraktar’a Armağan), İstanbul 2010, sa. 667-677.
- Dündar**, Hamit: “Kambiyo Senetlerinde Soyutluk (Mücerretlik) İlkesinin Yargıtay İçtihatlarıyla Birlikte İncelenmesi”, THD, C. III, S. 26, Ankara 2008, sa. 37-43.
- Ercan Özler**, Meltem: Medeni Usul Hukukunda Maddi Hukuka İlişkin Savunma Vasıtaları, On İki Levha Yayıncılık, Birinci Baskı, İstanbul 2020.
- Erdem**, Nuri: Kambiyo Senetlerinde Senet Metninde Değişiklikler (Tahrifat), Vedat Kitapçılık, Birinci Bası, İstanbul 2008.
- Erem**, Faruk / **Kalpsüz**, Turgut / **Çelebican**, Gürkan: İktisadi ve Hukuki Yönden Çek, İkinci Baskı, Ankara 1974.
- Eren**, Fikret: Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Yetkin Yayınevi, Yirmi Altıncı Baskı, Ankara 2021.
- Ergün**, Halit: “Türk Borçlar Hukukunda Yetkisiz Temsil Halleri ve Sonuçları”, EÜHFD, C. XI, S. 1, Kayseri 2016, sa. 271-289.
- Eriş**, Gönen: “Açık Emre Yazılı Senet (Bono) ve Bazı Sorunlar (2)”, YD, C. IV, S. 3, Ankara 1978, sa. 317-326 (Açık Bono).
- Eriş**, Gönen: Türk Ticaret Kanunu Hükümlerine Göre Kıymetli Evrak Poliçe – Bono – Çek – Makbuz Senedi – Varant, Seçkin Yayıncılık, Birinci Baskı, İstanbul Nisan 2014 (Kıymetli Evrak).

- Erman**, Eyüp Sabri: “*Açık Poliçe – Açık Bono*”, AD, Y. 63, S. 1, Ankara 1972, sa. 3-8.
- Ertekin**, Erol / **Karataş**, İzzet: Uygulamada Ticari Senetler, Poliçe-Bono-Çek, Turhan Kitabevi, Üçüncü Baskı, Ankara 1998.
- Franko**, Nisim İ.: “*Ticari Senetlerden Çek ve Ciro*”, TNBD, S. 38, Ankara 1983; sa. 13-24.
- Gencer**, Abdullah Revaha: Kıymetli Evrakta Ciro Kavramı, On İki Levha Yayıncılık, Birinci Baskı, İstanbul 2020.
- Gençtürk**, Muharrem: “*Çek Kanununda Düzenlenen Yeni Sisteme Göre İleri Tarihli Çekler Üzerine Bir Değerlendirme*”, EBYÜHFD, C. XV, S. 1-2, Erzincan 2011, sa. 119-159.
- Girgin**, Ömer Ali: “*Genel İşlem Koşullarının Denetlenmesinin Sözleşme Özgürlüğüne Etkisi*”, ANDHD, C. V, S. 1, Eskişehir 2019, sa. 135-155.
- Göç Gürbüz**, Diğdem: Öğreti, Uygulama ve Yargıtay Kararları Işığında Kıymetli Evrakın Zayı Olması ve İptali, Beta Yayınevi, Birinci Bası, İstanbul 2017.
- Gökçe**, Teoman: “*İleri Keşide Tarihli Çeklerin Keşide Tarihinden Önce İbraz Edilmesine Bağlanacak Hukuki Sonuca İlişkin Düzenlemeler*”, Adalet Dergisi, S. 11, Ankara 2002, sa. 127-137.
- Göle**, Celal: “*Kambiyo Senetlerinde Yetki Kaydı*”, Prof. Dr. Ramazan Arslan’a Armağan, C. II, Ankara 2015, sa. 873-881.
- Gümüş**, Mustafa Alper: Borçlar Hukukunun Genel Hükümleri, Yetkin Yayınevi, Birinci Baskı, Ankara 2021.
- Güral**, Jale: “*Kefalet Akdiyle Aval Arasındaki Fark ve Benzerlikler*”, AÜHFD, C. VIII, S. 3, Ankara 1951, sa. 435-478.
- Gürbüz**, A. Hulusi: Ticari Senetlerin İptali Davaları ve Ticari Senetlere Özgü Sorunlar, Cem Ofset, İkinci Bası, İstanbul 1986.
- Gürel**, Murat: “*Ticaret Sicilinin Üçüncü Kişilere Etkisi Bağlamında Kambiyo Senetlerinde Yetkisiz Temsile İlişkin Bazı Sorunlar*”, BATİDER, C. XXXI, S. 1, Ankara 2015, sa. 231-250.
- Hacıömeroğlu**, Abdülhamid Oğuzhan: 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu’na Göre Kıymetli Evrak Hukukunda Ciro, Yetkin Yayınevi, Birinci Baskı, Ankara 2017.
- Helvacı**, Mehmet: “*Kambiyo Senetlerinde Defiler*” Prof Dr. Hüseyin Ülgen’e Armağan, C. I, İstanbul 2007, sa. 647-703 (Def’iler).

- Helvacı**, Mehmet: Kambiyo Senetlerinde Defiler, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 1985 (Tez).
- Hirsch**, Ernst Eduard: Ticaret Hukuku Dersleri, İsmail Akgün Matbaası, Üçüncü Bası, İstanbul 1948.
- Hueck**, Alfred / **Canaris**, Claus – Wilhelm: Recht Der Wertpapierre, Verlag Vahlen, 12. Neuarbeitete Auflage, München 1986.
- İmregün**, Oğuz: Kara Ticareti Hukuku Dersleri, Filiz Kitabevi, Onüçüncü Bası, İstanbul 2005 (Kara Ticareti Hukuku).
- İmregün**, Oğuz: Kıymetli Evrak Hukuku, Filiz Kitabevi, Üçüncü Bası, İstanbul 2007 (Kıymetli Evrak Hukuku).
- İnan**, Nurkut: Çek Rizikolarından Doğan Sorumluluk (Karşılıksız Çek, Sahte ve Tahrif Edilmiş Çek, Çekin Çalınması), Olgaç Matbaası, Ankara 1981.
- Jacobi**, Ernst: Wechsel- und Scheckrecht, Walter De Gruyter & Co., Berlin 1956.
- Jäggi**, Peter / **Druey**, Jean Nicolas / **von Greyerz**, Christoph: Wertpapierrecht, Verlag Helbing Lichtenhahn, Basel und Frankfurt 1985.
- Kalpsüz**, Turgut: Kıymetli Evrak Hukuku Ders Notları, Ankara 1975 (Teksir).
- Kalpsüz**, Turgut: “Poliçelerde Ödeme Yerinin Önemi”, BATİDER, C. V, S. 4, Ankara 1970, sa. 663-680 (Ödeme Yeri).
- Kara**, Mustafa Sencer: “Haksız Protesto”, GÜHFD, C. XX, S. 2, Ankara 2016, sa. 171-207.
- Karahmetoğlu**, Cihat Alp: Kambiyo Senetlerinde Def’iler, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2016.
- Karademir Aydemir**, Dilek: Medeni Usul Hukukunda Mahkemelerin Yetkisi, Adalet Yayınevi, İkinci Baskı, Ankara 2019.
- Karan**, Hakan: Elektronik Konişmento, Turhan Kitabevi, Birinci Baskı, Ankara 2004.
- Karayalçın**, Yaşar: Ticaret Hukuku III. Ticari Senetler (Kambiyo Senetleri), Sevinç Matbaası, Dördüncü Baskı, Ankara 1970.
- Kaya**, Mustafa İsmail / **Tatlı**, Burçak: Ticaret Hukuku-II, Seçkin Yayınevi, İkinci Baskı, Ankara 2021.
- Kayıhan**, Şaban: Kıymetli Evrak Hukuku, Seçkin Yayınevi, Yedinci Baskı, Ankara 2020.

- Kendigelen**, Abuzer: Çek Hukuku, On İki Levha Yayıncılık, Gözden Geçirilmiş ve Güncelleştirilmiş Altıncı Bası, İstanbul 2021 (Çek Hukuku).
- Kendigelen**, Abuzer: Hukuki Mütalaalar, C. IX: 2007, On İki Levha Yayıncılık, Birinci Bası, İstanbul 2012 (Mütalaalar C. IX).
- Kendigelen**, Abuzer / **Kırca**, İsmail: Kıymetli Evrak Hukuku Genel Esaslar-Kambiyo Senetleri, On İki Levha Yayıncılık, Beşinci Bası, İstanbul 2021.
- Kılıçoğlu**, Ahmet M.: Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Turhan Kitabevi, Yirmi Beşinci Bası, Ankara 2021.
- Kınacıoğlu**, Naci: Kıymetli Evrak Hukuku, Nobel Yayın Dağıtım, Beşinci Baskı, Ankara 1999.
- Kırca**, İsmail: 4941 Sayılı Çek Kanunu – Konferans (22 Ocak 2010), Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü Yayınları, Birinci Baskı, Ankara 2010.
- Koca**, Mahmut / **Üzülmez**, İlhan: Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, Adalet Yayınevi, Altıncı Baskı, Ankara 2019.
- Kocaimamoğlu**, Sururi: Ticari Senetler Tatbikatı ve Banka Muameleleri, Ankara Basım ve Cilt Evi, Birinci Baskı, Ankara 1959.
- Kocayusufpaşaoğlu**, Necip / **Hatemi**, Hüseyin / **Serozan**, Rona / **Arpacı**, Abdülkadir: Borçlar Hukuku Genel Bölüm, C. I, Filiz Kitabevi, Dördüncü Bası, İstanbul 2008 (C. I).
- Kocayusufpaşaoğlu**, Necip / **Hatemi**, Hüseyin / **Serozan**, Rona / **Arpacı**, Abdülkadir: Borçlar Hukuku Genel Bölüm, C. II, Filiz Kitabevi, İstanbul 1994 (C. II).
- Koç**, Evren: Medeni Usul Hukukunda Belge Kavramı: Sümer Kitabevi, Birinci Baskı, İstanbul 2021.
- Kuru**, Baki: Hukuk Muhakemeleri Usulü, C. I, Demir Demir Yayıncılık, Altıncı Baskı, İstanbul 2001 (C. I).
- Kuru**, Baki: Hukuk Muhakemeleri Usulü, C. II, Demir Demir Yayıncılık, Altıncı Baskı, İstanbul 2001 (C. II).
- Mağden**, Zehra İlgün: Türk Hukukunda Teminat Senetleri, Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Kırıkkale 2019.
- Meier-Hayoz**, Arthur / **von der Crone**, Hans Caspar: Wertpapierrecht, Stämpelis Juristische Lehrbücher, 1. Auflage, Bern 1985.
- Moroğlu**, Erdoğan: "Bonoda İmza", BATİDER, C. IV, S. 4, Ankara 1968, sa. 714-717 (Bonoda İmza).

- Moroğlu**, Erdoğan: *“Kambiyo Senetlerinde Düzenleme Yeri”*, Prof. Dr. Fahiman Tekil’in Anısına Armağan, İstanbul 2003, sa. 155-163 (Düzenleme Yeri).
- Moroğlu**, Erdoğan / **Kendigelen**, Abuzer: *İçtihatlı-Notlu Türk Ticaret Kanunu ve İlgili Mevzuat, On İki Levha Yayıncılık, Güncelleştirilmiş Onuncu Bası, İstanbul 2014.*
- Narmanlıoğlu**, Ünal: *“Kanununun Anlam Bakımından Uygulanması”*, Prof. Dr. Turhan Turan Yüce’ye Armağan, Dokuz Eylül Üniversitesi Yayını, İzmir 2001, sa. 93-118.
- Özbek**, Mustafa Serdar: *Noter Senetlerinde Sahtelik, Yetkin Yayınevi, İkinci Baskı, Ankara 2013.*
- Özdamar**, Mehmet / **Göktürk**, Kürşat / **Can**, Mehmet Çelebi / **Kaşak**, Esra: *Kıymetli Evrak Hukuku, Adalet Yayınevi, İkinci Baskı, Ankara 2021.*
- Özdin**, Funda: *Muhatabın Keşideciye Karşı Sahte veya Tahrif Edilmiş Çekten Doğan Sorumluluğu, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2006.*
- Özel**, Bilal: *Kambiyo Senetlerinde Rehin Ciroosu, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Konya 2012 (Rehin Ciroosu).*
- Özel**, Bilal: *“Sözleşmelerin Türk Lirası Cinsinden Yapılması Zorunluluğuna İlişkin Düzenlemenin Kambiyo Senetleri Bakımından Değerlendirilmesi”*, Tam Metin Bildiri, İnsac International Science and Academic Congress'18, C. IV, Konya 2018, sa. 993-999 (Bildiri).
- Özen**, Mustafa: *Ceza Hukuku Özel Hükümler Dersleri, Adalet Yayınevi, Üçüncü Baskı, Ankara 2018.*
- Öztan**, Fırat: *Kıymetli Evrak Hukuku, Turhan Kitabevi, İkinci Bası, Ankara 1997 (Kıymetli Evrak Hukuku 1997).*
- Öztan**, Fırat: *Kıymetli Evrak Hukuku, Yetkin Basımevi, Güncelleştirilmiş Yirmi Üçüncü Bası, Ankara 2019 (Kıymetli Evrak Hukuku 2019).*
- Öztan**, Fırat: *“Ticari Senetlerde Birden Fazla Lehtar Gösterilmesi”*, BATİDER, C. IX, S. 4, Ankara 1978, sa. 1019-1024 (Birden Fazla Lehtar).
- Öztan**, Fırat: *“Ticari Senetlerde İmzaların İstiklali İlkesi”*, BATİDER, C. X, S. 2, Ankara 1979, sa. 391-396 (İmzaların İstiklali).
- Öztürk Dirikkan**, Hanife: *Kıymetli Evrakın Ziyayı ve İptali, Ankara Üniversitesi Basımevi, Birinci Baskı, Ankara 1990.*
- Paşlı**, Ali: *“Sahte ve Tahrif Edilmiş Çek”*, İBD, C. LXXIV, S. 7, 8, 9, İstanbul 2000, sa. 635-672.

- Pekcanitez**, Hakan: Pekcanitez Usul-Medeni Usul Hukuku, C. I, On İki Levha Yayınları, On Beşinci Baskı, İstanbul 2017 (C. I).
- Pekcanitez**, Hakan: Pekcanitez Usul-Medeni Usul Hukuku, C. II, On İki Levha Yayınları, On Beşinci Bası, İstanbul 2017 (C. II).
- Pekcanitez**, Hakan / **Atalay**, Oğuz / **Özekes**, Muhammet: Medeni Usul Hukuku, On İki Levha Yayınları, Sekizinci Baskı, İstanbul 2020.
- Poroy**, Reha: Kıymetli Evrak Hukuku Esasları, Beta Yayınevi, On Birinci Bası, İstanbul 1989.
- Poroy**, Reha / **Tekinalp**, Ünal: Kıymetli Evrak Hukuku, Vedat Kitapçılık, Gözden Geçirilmiş Yirmi Üçüncü Bası, İstanbul 2019.
- Pulaşlı**, Hasan: Kıymetli Evrak Hukukunun Esasları, Adalet Yayınevi, Tamamen Gözden Geçirilmiş ve Genişletilmiş Sekizinci Baskı, Ankara 2020 (Kıymetli Evrak Hukuku).
- Pulaşlı**, Hasan: Şirketler Hukuku Şerhi, C. II, Adalet Yayınevi, İkinci Baskı, Ankara 2015 (Şirketler Hukuku C. II).
- Quassowski**, L. / **Albrecht**, E.: Wechselgesetz, Berlin 1934.
- Rehfeldt**, Bernard / **Zöllner**, Wolfgang: Wertpapierrecht, Ein Studienbuch, C. H. Beck, 12. Auflage, München 1978.
- Reisoğlu**, Seza: Çek Hukuku, Yazarın Kendi Yayını, Birinci Baskı, Ankara 2011.
- Sağiroğlu**, Mehmet Şerif: “*Kambiyo Senetlerinde Mücerretlik (Soyutluk) İlkesi ve Uygulaması*”, LHD, C. II, S. 24, İstanbul 2004, sa. 3472-3490.
- Sayıcı**, Elif: Kambiyo Senetlerinde Rehin Cirosu, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Konya 2019.
- Schumann**, Hans: Die Fälschung nach dem neuen Wechsel- und Scheckrecht, Carl Heymans Verlag, Berlin-Köln 1956.
- Sekmen**, Orhan: “*Sahte ve/veya Tahrif Edilmiş Çek*”, İBD, C. LXXXIV, S. 6, İstanbul 2010, sa. 3753-3770.
- Sengir**, Turgut: Aval Hukuku, Başnur Matbaası, Ankara 1967.
- Sezgin Huysal**, Ayşegül: “*Limited Şirketlerde Nama Yazılı Pay Senedinin Hukuki Niteliği*”, MÜHFHAD, C. XXII, S. 1, İstanbul 2017, sa. 317-346.
- Soykan**, İsmail Cem: “*Kambiyo Senedinin Cirosunun Düzenleyen Tarafından Yasaklanması*”, İÜHFİM, C. LXXVII, S. 1, İstanbul 2019, sa. 241-265.

- Staub**, Hermann / **Stranz**, Martin: Kommentar zum Wechselgesetz, 13. Auflage, Berlin-Leipzig 1934.
- Stranz**, Martin: Wechselgesetz, Kommentar Ursprünglich Bearbeitet von Dr. J. Stranz und Dr. M. Stranz, 14. Auflage Erläutert Von Martin Stranz, Berlin 1952.
- Şanlı Kanbir**, Deniz: Sahte ve Tahrif Edilmiş Çek, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2008.
- Şener**, Esat: Hukuk Sözlüğü, Seçkin Yayınevi, Birinci Baskı, Ankara 2001 (Hukuk Sözlüğü).
- Şener**, Oruç Hami: Teorik ve Uygulamalı Ortaklıklar Hukuku Ders Kitabı, Seçkin Yayınevi, İkinci Bası, Ankara 2015 (Ortaklıklar Hukuku).
- Şener**, Oruç Hami: Ticari Uyuşmazlıklarda Ticaret Mahkemelerinin Görev Alanı ve Yetki Sözleşmesi, Seçkin Yayınevi, Birinci Baskı, Ankara 2021 (Yetki Sözleşmesi).
- Şimşek**, Edip: Hukukta ve Cezada Ticari Senetler, Yonca Matbaası, Ankara 1982 (Hukukta ve Cezada).
- Şimşek**, Edip: Ticari Senetler, Yargıçoğlu Matbaası, Ankara 1969 (Ticari Senetler).
- Tanrıver**, Süha: *“Hukuk Muhakemeleri Kanunu Bağlamında Akdedilen Yetki Sözleşmeleri Üzerine Bazı Düşünceler”*, DEÜHFD, C. XVI, S. Özel Sayı, İzmir 2014, sa. 459-468.
- Taşpınar Ayvaz**, Sema: *“Türk Borçlar Kanunu ve Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun İmza Atamayanlarla İlgili Yeni Düzenlemesine Eleştirel Bir Bakış”*, AÜHFD, C. LXI, S. 1, Ankara 2012, sa. 321-349.
- Tekil**, Fahiman: Kıymetli Evrak Hukuku, Tekil Müşavirlik ve Yayıncılık, İkinci Baskı, İstanbul 1994 (Kıymetli Evrak Hukuku).
- Tekil**, Müge: Çekte Muhatap Bankanın Hukuki Sorumluluğu, Beta Basım Yayım Dağıtım AŞ., Birinci Baskı, İstanbul 1997 (Hukuki Sorumluluk).
- Tekin**, Nurullah: Kambiyo Senetlerinde Sahtecilik ve Tahrifat Fiilleri, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kocaeli 2005.
- Tekinalp**, Ünal: *“İleri Keşide Tarihli (Vadeli) Çeklere İlişkin Bir Öneri”*, Milletlerarası Hukuk ve Milletlerarası Özel Hukuk Bülteni, C. XIX, Sayı 1-2 (Prof. Dr. Aysel Çelikel'e Armağan), İstanbul 2011, sa. 923-932.
- Tekinay**, Selahattin Sulhi: Borçlar Hukuku, Fakülteler Matbaası, Yeniden İncelenmiş ve Genişletilmiş Üçüncü Bası, İstanbul 1974.

- Teoman, Ömer:** Yaşayan Ticaret Hukuku, C. I, Hukuki Mütalaalar, Kitap 1, 1989-1991, İstanbul 1992.
- Topçuoğlu, Metin:** “Yeni Çek Kanunu Çerçevesinde Çeklerde Gerçek Kişilerin Temsili ve Temsilin Sonuçları”, BATİDER, C. XXVI, S. 4, Ankara 2010, sa. 135-154 (Gerçek Kişilerin Temsili).
- Topçuoğlu, Metin:** “Yeni Çek Kanunu’na Göre Tüzel Kişileri Temsilen Çek Düzenlenmesi ve Sonuçları”, GÜHFD, C. XIV, S. 2, Ankara 2010, sa. 141-167 (Tüzel Kişilerin Temsili).
- Törüner, Ekrem:** “Ticaret Yasamız Açısından Çekte Sahtekarlık ve Tahrifat”, ABD, S. 2, Ankara 1980, sa. 204-221.
- Tuna, Ergun / Göç Gürbüz, Diğdem:** Ticaret Hukuku Prensipleri - Kıymetli Evrak, Beta Yayınevi, Onuncu Baskı, İstanbul 2018.
- Turanlı, Hüsnü:** “Türk Hukukunda Alonj”, TFM, C. III, S. 1, Ankara 2017, sa. 119-128.
- Tutumlu, Mehmet Akif:** “Senedin (Bononun) Düzenleme Sebebine ve Bedelsizliğine İlişkin İddiaların İspatı”, THD, C. XIII, S. 143, Temmuz 2018, sa. 170-178.
- Türk Hukuk Kurumu:** Türk Hukuk Lügatı, Başbakanlık Basımevi, 3. Baskı, Ankara 1991.
- Tüzemen Atik, Ebru:** Açık Kambiyo Senetleri, Seçkin Yayıncılık, Güncellenmiş Üçüncü Baskı, Ankara 2021 (Açık Kambiyo Senetleri).
- Tüzemen Atik, Ebru:** “Kambiyo Senetlerinde Senet Bedelinin Farklı Şekillerde Gösterilmesi ve Hayatın Olağan Akışına Aykırılık Kıstası”, Tam Metin Bildiri, Selçuk Hukuk Kongresi, Konya 2020, sa. 65-89 (Bedel Unsuru).
- Tüzemen Atik, Ebru:** “Kambiyo Senetlerinde Yetki Kaydı ve Bu Kaydın Tacir veya Kamu Tüzel Kişisi Olmayan Avalist ve Cirantalara Etkisi”, AHBVÜHFD, C. XXV, S. 2, Ankara 2021, sa. 3-48 (Yetki Kaydı).
- Ulmer, Eugen:** Das Recht der Wertpapiere, Verlag Kohlhammer, 6. Auflage, Stuttgart / Berlin 1938.
- Ulusoy, Yasin:** “Beyaza İmza”, EBYÜHFD, C. VIII, S. 3-4, Erzincan 2004, sa. 471-499.
- Uyar, Talih:** “Bononun (Emre Muharrer Senedin) Geçerlik Koşulları”, Prof. Dr. Mahmut Tefvik Birselle Armağan, Dokuz Eylül Üniversitesi Yayını, İzmir 2001, sa. 377-403 (Geçerlilik Koşulları).
- Uyar, Talih:** “Emre Muharrer Senetlerde İhtiyari Kayıtlar”, ABD, S. 1, Ankara 1971, sa. 29-39 (İhtiyari Kayıtlar).

- Uyar**, Talih: “Kambiyo Senetlerine İlişkin Haciz Yoluyla Takiplerde Borçlunun “Borçlu Olmadığı” İtirazı”, ABD, S. 2000/4, sa. 181-227 (Borçlu Olmadığı İtirazı).
- Uzun**, Nihat Şenol: “Sahte veya Tahrif Edilmiş Çekte Bankanın Hukuki Sorumluluğu”, REGESTA, C. V, S. 2, İstanbul 2020, sa. 317-343.
- Ülgen**, Hüseyin: Türk Ticaret Hukukunda Hukuki Görünüş Nazariyesi (Ticari İşletme Bakımından Uygulama), Vedat Kitapçılık, Birinci Baskı, Ankara 2005.
- Ülgen**, Hüseyin / **Helvacı**, Mehmet / **Kaya**, Arslan / **Nomer Ertan**, N. Füsun: Kıymetli Evrak Hukuku, Vedat Kitapçılık, Genişletilmiş On Üçüncü Bası, İstanbul 2021.
- Ünal**, Akın / **Köroğlu**, Emre: “Genel İşlem Şartlarının İçerik Denetiminin Sonuçları”, UMD, S. 13, Ankara 2019, sa. 523-550.
- Ünal**, Mihriban: Kambiyo Senetlerinde Yetkisiz Temsil, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara 2020.
- Üstündağ**, Saim: “Medeni Usul Hukukunda Salahiyet Anlaşmaları” İÜHFM, C. XXVII, S. 1-4, İstanbul 1961, sa. 310-339.
- von Büren**, Rene: Fiches Juridiques Suisses 722a, Cheque III, Cheques Faux ou Falsifies, 1943 (FJS).
- von Büren**, Rene: La Responsabilite Du Banquier Pour le Paiment Des Cheques Faux ou Falsifies, Lozan 1939.
- von Tuhr**, Andreas: Borçlar Hukukunun Umumi Kısımı, C. II, Yeni Matbaa, İstanbul 1953, (Çev. Cevat Edege).
- Wolff**, Martin: “Über Den Verkehrsschutz im Neuen Wechselrecht”, in Festgabe für Carl Wieland, Basel 1934, sa. 438 vd.
- Yasan**, Mustafa: Kıymetli Evrak Hukuku, Seçkin Yayınevi, Birinci Baskı, Ankara 2021.
- Yelmen**, Ahmet: Türk Borçlar Kanunu’na Göre Genel İşlem Şartları, Yetkin Yayınları, Birinci Baskı, Ankara 2014.
- Yener Tanın**, Hilal: “Sahte veya Tahrif Edilmiş Çekin Ödenmesinden Kaynaklanan Sorumluluk”, İKÜHFD, C. XVI, S. 2-2, İstanbul 2017, sa. 805-828.
- Yeşilova**, Ecehan Aras / **Yeşilova**, Bilgehan: “Çek Hukuku İle İlgili İki Yeni Düzenleme 5838 Sayılı Kanun’un 18 ve 32/XIX. Maddelerinin Getirdikleri”, TBBD, S. 82, Ankara 2009, sa. 78-138.

Yıldız, Şükrü: Türk Ticaret Kanunu Tasarısına Göre Limited Şirketler Hukuku, Arıkan Basım Yayım Dağıtım, Birinci Baskı, İstanbul 2007.

Yılmaz, A. Lerzan: Kambiyo Senetlerinde (Çek – Bono - Poliçe'de) Def'iler, Aristo Yayınevi, Güncelleştirilmiş İkinci Bası, İstanbul Nisan 2017 (Def'iler).

Yılmaz, Ejder: Hukuk Sözlüğü, Yetkin Yayınevi, Genişletilmiş Dördüncü Baskı, Ankara 1992 (Hukuk Sözlüğü).

Yılmaz, Merve: Yargıtay Kararları Çerçevesinde Kıymetli Evrakta Şahsi Def'iler, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Isparta 2007 (Şahsi Def'iler).

Zapata, Tan Tahsin: Borçlar Hukuku, Savaş Yayınevi, Onyedinci Baskı, Ankara 2016.

Zimmermann, Harry: Kommentar des Schweizerischen Scheckrechts, Zürich 1964.

Zöllner, Wolfgang: Wertpapierrecht, C. H. Beck, 14. Neuarbeitete Auflage, München 1987.

www.corpus.com.tr

www.hukukturk.com

www.lib.kazanci.com.tr

www.sinerjimevzuat.com.tr

www.sozluk.gov.tr

Editörler

Prof. Dr. Metin İKİZLER & Doç. Dr. Özlem TÜZÜNER

MEDENİ HUKUK - I

BAŞLANGIÇ HÜKÜMLERİ KİŞİLER HUKUKU

Ders Kitabı

Yazarlar:

Ayşenur Şahin Caner & Dursun Ali Demirboğa
Hatice Karacan Çetin & Hayriye Şen Doğramacı
Metin İkizler & Ömer Ergün & Özkan Özyakışır
Özlem Tüzüner & Pınar Aktaş Avcı
Seda Gayretli Aydın & Semih Yünlü & Senar Çağırğan Tuncer
Sinan Sami Akkurt & Zeynep Özcan

Güncellenmiş

2. BASKI

ADALET YAYINEVİ

Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Medeni Hukuk - I

Başlangıç Hükümleri - Kişiler Hukuku

Ders Kitabı

Ayşenur Şahin Caner - Dursun Ali Demirboğa - Hatice Karacan Çetin
Hayriye Şen Doğramacı - Metin İkizler - Ömer Ergün - Özkan Özyakışır
Özlem Tüzüner - Pınar Aktaş Avcı - Seda Gayretli Aydın - Semih Yünlü
Senar Çağırğan Tuncer - Sinan Sami Akkurt - Zeynep Özcan

Hukuk Yayınları Dizisi – 2965

İkinci Baskı : Ekim, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8209 – 55 – 6

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Ankamat Matbaacılık Sanayi Limited Şirketi
1344. Cadde No: 60 İvedik OSB Yenimahalle/Ankara
Sertifika No: 46700
Tel: (0312) 394 54 94-95

Ş 1. HUKUK ve MEDENİ HUKUK *

I. HUKUK KAVRAMI

A. Hukukun Tanımı

Kelime anlamı ile “*Hukuk*” Arapça kökenli olup hak kelimesinin çoğuludur¹. Bazı batı dillerinde de hak ve hukuk kavramları aynı kelime ile ifade edilmektedir². Hukuk, hak kavramından çok daha geniş bir kavramdır.

Bir kavram olarak “*Hukuk*” geçmişten günümüze tartışılmış, tanımını üzerinde uzlaşmamıştır³. Bunun en önemli sebeplerinden biri kavramın, hukuk biliminin yanı sıra hukuk tarihi ve hukuk felsefesi; sosyoloji, ekonomi, işletme ve kamu yönetimi vb. pek çok bilim dalını yakından ilgilendirmesi ve her bir disiplinin hukuka yaklaşımının birbirinden farklı olmasıdır⁴. Hukuk bilimi açısından hukuku en basit hâliyle “*toplumsal hayatta kişilerin davranışlarını ve*

---

* Dr. Öğr. Üyesi Hatice KARACAN ÇETİN

¹ Detaylı bilgi için bkz. Hatemi, H.: Medeni Hukuk’a Giriş, 8. Bası, İstanbul 2017, s. 35, 36; Gözler, K.: “Hukuk” Kelimesi Kaç Yaşında? Etimoloji Bize Ne Söyler?, Türk Anayasa Hukuku Sitesi, <https://www.anayasa.gen.tr/hukuk-kac-yasinda.htm> (E.T: 02.02.2021).

² Almanca’da “*Recht*” Fransızca’da “*droit*” terimi hem hak hem de hukuku ifa edecek şekilde kullanılmaktadır. Bu kelimelerin başına, hukuk ifade edilmek isteniyor ise “*objektif*”, hak ifade edilmek isteniyorsa “*sübjektif*” sıfatları getirilmekte (objektives Recht, droit objectif, sübjektives Recht, droit sübjektif şeklinde), ya da yalın olarak kullanılan bu kelimeler cümle içinde hak ya da hukuk olarak anlaşılmaktadır. Sadece İngilizce’de “*law*” terimi hukuk ve kanun anlamında kullanılmakta olup hak kavramını ifade etmek için “*right*” terimi yer almaktadır.

³ Serozan, R.: Medeni Hukuk (Genel Bölüm, Kişiler Hukuku), 1. Bası, İstanbul 2011, 2.

⁴ Oğuzman, M. K./Barlas, N.: Medeni Hukuk (Giriş, Kaynaklar, Temel Kavramlar), 25. Bası, 2019, s. 1.

BÖLÜM KAYNAKÇASI

- Akipek, Jale G./Akıntürk, Turgut/Ateş Karaman, Derya: Türk Medeni Hukuku (Başlangıç Hükümleri, Kişiler Hukuku), 10. Bası, İstanbul 2013.
- Akipek, Jale G.: Sübjektif Hüsnüniyetin Mahiyeti Ve Hükümleri, AÜHFD, 1957, C. 14 (1), s. 56-71.
- Akkurt, Sinan Sami/Erdoğan, Kemal/Tokat, Hüseyin: Medeni Hukuk, Ankara 2021.
- Anayurt, Ömer: Anayasa Hukuku (Temel Kavramlar ve Türk Anayasa Hukuku), 3. Bası, Ankara 2020.
- Antalya, O. Gökhan/Topuz, Murat: Medeni Hukuk C. I (Giriş, Temel Kavramlar, Başlangıç Hükümleri), 4. Bası, Ankara 2021.
- Antalya, O. Gökhan: Borçlar Hukuku Genel Hükümler, C. V/1,1, 2. Bası, Ankara 2019.
- Antalya, O. Gökhan: Hukuk Metodolojisi C. II, 1. Bası, Ankara 2021.
- Antalya, O. Gökhan: Hukuk Teorisi C. I, 2. Bası, Ankara 2020.
- Atar, Yavuz: Türk Anayasa Hukuku, 13. Bası, Ankara 2019.
- Birtek, Fatih: Ceza Hukuku (Genel Hükümler) Temel Bilgiler, 6. Bası, Ankara 2018.
- Cansel, Erol/Özel, Çağlar/Yüksel, Mehmet: Hukuk Başlangıcı (Hukukun Temel Kavram ve Kuramları), 6. Bası, Ankara 2015.
- Dural, Mustafa/Öz, Turgut: Türk Özel Hukuku C. IV (Miras Hukuku), 12. Bası, İstanbul 2018.
- Dural, Mustafa/Sarı, Suat: Türk Özel Hukuku C. I (Temel Kavramlar ve Medeni Hukukun Başlangıç Hükümleri), 15. Bası, İstanbul 2020.
- Eren, Fikret: Borçlar Hukuku Genel Hükümler, 24. Bası, Ankara 2019.
- Esener, Turhan/, Demir, Ender: Hukuka Giriş, 12. Bası, İstanbul 2018.
- Gözler, Kemal: "Hukuk" Kelimesi Kaç Yaşında? Etimoloji Bize Ne Söyler?, Türk Anayasa Hukuku Sitesi, <https://www.anayasa.gen.tr/hukuk-kac-yasinda.htm> (E.T: 02.02.2021).
- Hatemi, Hüseyin: Medeni Hukuk'a Giriş, 8. Bası, İstanbul 2017.
- İşıkaç, Yasemin: Hukuk Başlangıcı, 4. Bası, İstanbul 2020.

- Kayıhan, Şaban/Ünlütepe, Mustafa: Medeni Hukuka Giriş ve Türk Medeni Kanunu'nun Başlangıç Hükümleri, 4. Bası, Ankara 2019.
- Kılıçoğlu, Ahmet M.: Medeni Kanunumuzun Aile-Miras ve Eşya Hukuku'nda Getirdiği Yenilikler, 3. Bası, Ankara 2014.
- Küçük, Eşref: "XII. Yüzyıl Rönesansı ve "Yeniden Doğan" Roma'yı Günümüze Bağlayan Son Halka: Pandekt Hukuku", AÜHFĐ, C. 56, S. 4, 2007, s. 111-122.
- Meissel, Franz-Stefan: "Allgemeines Bürgerliches Gesetzbuch", Staatslexikon der Görres-Gesellschaft, 8. Auflage, https://www.staatslexikon-online.de/Lexikon/Allgemeines_B%C3%BCrgerliches_Gesetzbuch (E.T: 10.06.2021).
- Oğuzman, M. Kemal/Barlas, Nami: Medeni Hukuk (Giriş, Kaynaklar, Temel Kavramlar), 25. Bası, 2019.
- Oğuzman, M. Kemal/Öz, Turgut: Borçlar Hukuku Genel Hükümler, C. 1, 14. Bası, İstanbul 2016.
- Oğuzman, M. Kemal/Seliçi, Özer/, Oktay-Özdemir, Saibe: Eşya Hukuku, 19. Bası, İstanbul 2016.
- Saymen, Ferit H.: Matlablar Kanun mudur?", İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası, 1945, C. 10, S. 3-4, s. 565-578.
- Serozan, Rona/Engin, Baki İlkay: Miras Hukuku ve Uygulamalı Çalışmaları, 6. Bası, Ankara 2019.
- Serozan, Rona: Eşya Hukuku I, 3. Bası, İstanbul 2014 (Eşya Hukuku I).
- Serozan, Rona: Medeni Hukuk (Genel Bölüm, Kişiler Hukuku), 1. Bası, İstanbul 2011.
- Tiftik, Mustafa: Hukuka Giriş, 7. Bası, Samsun 2016.
- Turinay, Faruk: Dil, Hukuk ve Anayasa: Bir Kelimenin Tarihi, Batman Üniversitesi Yaşam Bilimleri Dergisi, C. I, S. 1, 2012, s. 477-495.
- Velidedeoğlu, Hıfzı Veldet: Türk Medeni Hukuku, C. I (Umumi Esaslar), 7. Bası, İstanbul 1968.
- Yenisey, Feridun/Nuhoğlu, Ayşe: Ceza Muhakemesi Hukuku, 8. Bası, Ankara 2020.

§ 2. HUKUK KURALLARININ ÖZELLİKLERİ, ÇEŞİTLERİ ve UYGULANMASI *

I. HUKUK KURALLARININ ÖZELLİKLERİ

A. Hukuk Kurallarının Soyutluğu

Hukuk kuralı belli bir kişi veya belli bir olay göz önüne alınarak değil, aynı durumdaki bütün kişiler ve benzer nitelikteki bütün olaylara uygulanacak şekilde hazırlanır ve genel bir ifade olarak ortaya konulur¹.

B. Hukuk Kurallarının Genelliği

Hukuk kuralları sadece belli bir kişi veya belli bir olaya değil aynı durumda olan bütün kişilere ve aynı nitelikteki bütün olaylara uygulanır. Sadece belli bir kişi için çıkarılan kanunlar (af kanunu gibi) genel nitelikte değildir².

C. Hukuk Kurallarının Sürekliliği

Kanunlar yürürlüğe girdikleri tarihten itibaren kapsamına giren bütün kişilere ve olaylara yürürlükten kaldırılıncaya kadar

---

* Dr. Öğr. Üyesi Zeynep ÖZCAN

¹ Dural, M./Sarı, S.: Türk Özel Hukuku, C.1, Temel Kavramlar ve Medenî Kanununun Başlangıç Hükümleri, 15. Baskı, İstanbul 2020, s. 99; Öztan, B.: Medeni Hukuk'un Temel Kavramları, 45. Baskı, Ankara 2020, s. 25; Kayıhan, Ş./Ünlütepe, M.: Medeni Hukuka Giriş ve Türk Medeni Kanunu'nun Başlangıç Hükümleri, 4. Baskı, Ankara 2019, s. 53; Altaş, H.: Medeni Hukuk Başlangıç Hükümleri (TMK m. 1-7), 2. Baskı, Ankara 2020, s. 57; Bilgili F./Demirkapı E.: Hukukun Temel Kavramları, 17. Baskı, Bursa 2020, s. 29; Ayan, M./Ayan, N.: Medeni Hukuka Giriş, 13. Baskı, Ankara 2020, s. 29.

² Altaş, 57; Öztan, 25; Kayıhan/Ünlütepe, 53; Bilgili/Demirkapı,30; Ayan/Ayan, 29; Dural/Sarı, 99.

zer bir konuyu düzenleyen hüküm bulamazsa bu takdirde hâkim, hukukun genel ilkelerini ve korunan menfaatleri de göz önüne alarak bizzat *kendisi hukuk kuralı yaratır*.

Hâkimin yarattığı hukuk kuralı soyut ve genel kural olmakla birlikte; emredici ve bağlayıcı değildir, sadece hâkimin çözüme ulaştırmaya çalıştığı olay için bağlayıcıdır. Hâkimin yarattığı hukuk kuralı bir kanun hükmü değildir. Dolayısıyla hâkimin yarattığı hukuk kuralının yazılı hukuk kuralları gibi bütün mahkemeleri bağlayıcı niteliği yoktur. Hatta o kuralı bizzat yaratmış olan hâkim dahi sonradan önüne gelecek benzer uyuşmazlıkta yarattığı bu hükümle bağlı değildir. Hâkimin hukuk yaratması, kuvvetler ayrılığı ilkesine aykırılık teşkil edemez. Hâkimin yarattığı hukuk kuralı istinaf ve temyiz yoluna başvurulduğunda üst yargı denetimine tabidir. Bu denetim kapsamında hâkimin yarattığı hukukun yerindeliği, somut olaya uygun şekilde karar verilip verilmediği denetlenir.

BÖLÜM KAYNAKÇASI

- Akipek, Jale/Akıntürk, Turgut/Ateş, Derya: Türk Medeni Hukuku Başlangıç Hükümleri, Kişiler Hukuku, C. I, 15. Baskı, İstanbul 2020.
- Akyol, Şener: Medeni Hukuka Giriş, 2. Baskı, İstanbul 2006.
- Altaş, Hüseyin: Medeni Hukuk Başlangıç Hükümleri (TMK m. 1-7), 2. Baskı, Ankara 2020.
- Anayurt, Ömer: Hukuka Giriş ve Hukukun Temel Kavramları, 20. Baskı, Ankara 2020.
- Antalya, Gökhan/Topuz, Murat: Medeni Hukuk, Giriş, Temel Kavramlar, Başlangıç Hükümleri, Cilt I, 4. Baskı, Ankara 2021.
- Ayan, Mehmet/Ayan, Nurşen: Medeni Hukuka Giriş, 13. Baskı, Ankara 2020.
- Bilgili Fatih/Demirkapı Ertan: Hukukun Temel Kavramları, 17. Baskı, Bursa 2020.
- Dural, Mustafa/Sarı, Suat: Türk Özel Hukuku, C.1, Temel Kavramlar ve Medeni Kanununun Başlangıç Hükümleri, 15. Baskı, İstanbul 2020.
- Edis, Seyfullah: Medeni Hukuka Giriş ve Başlangıç Hükümleri, 6. Baskı, Ankara 1997.

- Gözübüyük, Şeref: Hukuka Giriş ve Hukukun Temel Kavramları, 40. Baskı, Ankara 2020.
- Hatemi, Hüseyin: Medeni Hukuka Giriş, 9. Baskı, İstanbul 2020.
- Helvacı, Serap/Erlüle, Fulya: Medeni Hukuk, 6. Baskı, İstanbul 2020.
- Honsell, Heinrich: Art.1 N.1, Art.4. N.14, in: Basler Kommentar zum Schweizerischen Privatrecht, Zivilgesetzbuch I, Art. 1-456 ZGB, hrsg. von Honsell, H./Vogt, N. P./Geiser, T., 5. Aufl, Basel, Genf, München 2014.
- Kayar, İsmail/Üzülmez, İlhan: Hukukun Temel Kavramları, Seçkin yayınları, 11. Baskı, Ankara 2018.
- Kayıhan, Şaban: Hukukun Temel Kavramları, 8. Baskı, Ankara 2020.
- Kayıhan, Şaban/Ünlütepe, Mustafa: Medeni Hukuka Giriş ve Türk Medeni Kanunu'nun Başlangıç Hükümleri, 4. Baskı, Ankara 2019.
- Kayıhan, Şaban/Günergök, Özcan/Hüseyin, İhsan: Medeni Hukuka Giriş ve Türk Medeni Kanunu'nun Başlangıç Hükümleri, İzmit 2020.
- Kılıçoğlu, Ahmet: Medeni Hukuk Temel Bilgiler, 6. Baskı, Ankara 2018.
- Medicus, Dieter: Allgemeiner Teil des BGB, Heidelberg 2006.
- Meier- Hayoz, Arthur: Berner Kommentar, Zivilgesetzbuch, Bern 1966.
- Oğuzman, Kemal/Barlas, Nami: Medeni Hukuk, Giriş, Kaynaklar, Temel Kavramlar, 26. Baskı, İstanbul 2020.
- Öztan, Bilge: Medeni Hukuk'un Temel Kavramları, 45. Baskı, Ankara 2020.
- Serozan, Rona: Medeni Hukuk, 8. Baskı, İstanbul 2018.
- Tekinay, Selahattin Sulhi: Medeni Hukukun Genel Esasları ve Gerçek Kişiler Hukuku, 6. Baskı, İstanbul 1996.
- Thomas, Geiser: Art.1 N. 2, Art. 1 N. 5, in: Basler Kommentar zum Schweizerischen Privatrecht, Zivilgesetzbuch I, Art. 1-456 ZGB, hrsg. von Thomas, G./Fountoulakis, C., 6. Aufl, Basel, München 2018.
- Tuor, Peter/Schnyder, Bernhard/Schmid, Jörg/Jungo, Alexandra: Das Schweizerische Zivilgesetzbuch, 13. Aufl., Basel, Zürich 2009.
- Wolf, Manfred/Neuner, Jörg: Allgemeiner Teil des Bürgerlichen Rechts, 10. Aufl., München 2010.
- Zevkliler, Aydın/Ertaş, Şeref/Havutçu, Ayşe/Gürpınar, Damla: Medeni Hukuk, 10. Baskı, Ankara 2018.

§ 3. HAK KAVRAMI VE HAKKIN TÜRLERİ *

I. HAK KAVRAMI

Hak kavramı, yalnız medeni hukukun değil, hukukun temel kavramlarından biridir. İnsanlar, hakkı tanımlamak için tarihin eski dönemlerinden bu yana yoğun çaba göstermişlerdir. Tüm Kara Avrupası hukuk sistemlerinde olduğu gibi bizim hukuk sistemimizin de temelini teşkil eden Roma hukukunda hakka karşılık olarak “*actio*” sözcüğü kullanılmıştır¹. “*Actio*” dava hakkı anlamına gelir. Bu hak sayesinde kişiler belirli bazı durumlarda haklarını dava açmak yoluyla himaye edebilmiştir². Doktrinde bazı yazarlara göre, Roma hukukunda “*ius*” sözcüğü hem hukuk hem hakkı ifade etmek için kullanılmıştır³. Ancak doktrinde bu görüşe karşı bazı yazarlar, “*ius*” sözcüğünün kişilerin statülerini ifade etmenin dışında hakkı ifade eden bir anlamı bulunmadığını savunmuştur⁴. Hak ile hukuk kavramlarının aynı sözcükle ifade edildiği örneklerle günümüz Kara Avrupası hukuk sistemine dahil kimi ülke hukuklarında da rastlamak mümkündür. Alman hukukunda “*recht*” sözcüğü, Fransız hukukunda “*droit*” sözcüğü hem hak hem hukuku ifade etmek üzere kullanılır. Her iki dilde de hak ve hukuk kavramını birinden ayırt etmek için sözcüklerin önüne objektif ve sübjektif kelimeleri eklenir. Bu sayede ilk durumda hukuk, ikinci durumda da hak sözcüğü kas-

---

* Dr. Öğr. Üyesi Hayriye ŞEN DOĞRAMACI

¹ Antalya, G./Topuz, M.: Medeni Hukuk, C. I, 4. Bası, Ankara 2021, s. 114; Buz, V.: Yenilik Doğuran Haklar, Ankara 2005, s. 21.

² Umur, Z.: Roma Hukuku Ders Notları, 3. Bası, İstanbul 1999, s. 149; Antalya/Topuz, 114; Buz, 21.

³ Antalya/Topuz, 113; Honsell, H.: Römisches Recht, 8. Bası, Salzburg 2015, s. 19; Umur, 147.

⁴ Buz, 21; Bazı modern hukukçular tarafından Romalıların nazari olarak hak kavramı ile meşgul olmadıkları hakkında bkz. Umur, 149.

bir organizmaya benzetilerek tanımlanır⁹⁵. Doktrinde geniş anlamda borç ilişkisi şeklinde de isimlendirilen bu ilişkiden doğan tüm haklar ve borçlar kural olarak sözleşmenin taraflarını bağlar (*nisbilik prensibi*)⁹⁶. Sözleşmenin taraflarından biri sahibi olduğu bu haklardan birini üçüncü kişiye devredebilir. Böyle olsa bile sözleşme aracılığıyla sahip olduğu hakları kullanabilecek olan yine sözleşmenin tarafıdır.

d. Bir Topluluğa Mensup Olmaya Bağlı Haklar

Kişilerin bir topluluğa üye olması dolayısıyla sahip olduğu haklardır. Derneğe üye olmaya bağlanan haklar örnek gösterilebilir.

BÖLÜM KAYNAKÇASI

Ahlberg, Hartwig; Möhring/Nicolini Urheberrecht Kommentar, hrsg. von Ahlberg H./Götting, H.P., 4. Bası, München 2018.

Antalya, Gökhan/Topuz, Murat: Medeni Hukuk, C. I, 4. Bası, Ankara 2021.

Baur, Jürgen F./Stürner, Rolf: Sachenrecht, 18. Bası, Tübingen 2009.

Becker, Hermann: Berner Kommentar, Allgemeine Bestimmungen, Art. 1-183 OR, Band/Nr. VI/1, 2. Bası, Bern 1945.

Buz, Vedat: Yenilik Doğuran Haklar, Ankara 2005.

Dural, Mustafa/Öz, Turgut: Türk Özel Hukuku, C.IV Miras Hukuku, 10. Bası, İstanbul 2016.

Eren, Fikret: Borçlar Hukuku Genel Hükümler, 20. Bası, Ankara 2016.

Eren, Fikret: Mülkiyet Hukuku, Ankara 2011.

Fikentscher, Wolfgang/Heinemann, Andreas: Schuldrecht, 10. Bası, Berlin 2006.

Gauch, Peter/Schluép, Walter: Schweizerisches Obligationenrecht Allgemeiner Teil, Band I, 10. Bası, Zürich-Basel-Genf 2014.

Güriz, Adnan: Hukuk Felsefesi, 13. Bası, Ankara 2019.

⁹⁵ Eren, 22 vd.

⁹⁶ Eren, 23 vd.

- Haab, Robert: Einleitung, Zürcher Kommentar Band/Nr. IV/1, Das Eigentum, Art. 641-729 ZGB, 2. Bası, Zürich, 1977.
- Helvacı, Serap: Gerçek Kişiler, 7. Bası, İstanbul 2016.
- Honsell, Heinrich: Römische Recht, 8. Bası, Salzburg 2015.
- Huhn, Cristoph/Lemke, Reiner.: Prütting-Wegen-Weinreich (PWW) BGB Kommentar, 8. Bası, Köln 2013.
- İmre, Zahit/Erman, Hasan: Miras Hukuku, 9. Bası, İstanbul 2013.
- Kılıçoğlu, Ahmet: Fikri Haklar, 6. Bası, Ankara 2020.
- Kocayusufopaşaoğlu, Necip: Borçlar Hukukuna Giriş- Hukuki işlem- Sözleşme, 4. Bası, İstanbul 2008.
- Larenz, Karl/Wolf, Manfred: Allgemeiner Teil des Bürgerlichen Rechts, 9. Bası, München 2004.
- Medicus, Dieter/Petersen, Jens: Allgemeiner Teil des BGB, 11. Bası, Heidelberg, 2016.
- Mohr, Jochen: Münchener Kommentar zum BGB (MüKoBGB), Band 8, 8. Bası, München 2020.
- Müller, Christoph.: Berner Kommentar, Art. 1-18 OR mit allgemeiner Einleitung in das Schweizerische Obligationenrecht, hrsg. von E.Aebi-Müller, R./Müller, C., Bern 2018.
- Oğuzman, Kemal/Seliçi, Özer/Oktay-Özdemir, Saibe.: Eşya Hukuku, 21. Bası, İstanbul 2018.
- Oğuzman, Kemal/Barlas, Nami: Medeni Hukuk, 18. Bası, İstanbul 2012.
- Öz, Turgut: Borçlu Temerrüdünde Sözleşmeden Dönmenin Bu Sözleşme Gereğince Kazanılmış Aynı Haklara Etkisi ve Klasik Dönme Kuramı İle Yeni Dönme Kuramının Kısa Bir Karşılaştırmalı Eleştirisi, İÜMHAD, S. 13, 1996, s. 131-172.
- Pohlmann, Petra: Münchener Kommentar zum BGB (MüKoBGB, § 903), Band 8, 8. Bası, München 2020.
- Seliçi, Özer: Borçlar Kanunu'na Göre Sözleşmeden Doğan Sürekli Borç İlişkilerinin Sona Ermesi, İstanbul 1977.
- Serozan, Rona: Eşya Hukuku I, 3. Bası, İstanbul 2014.
- Serozan, Rona: Sözleşmeden Dönme, 2. Bası, İstanbul 2007.

Sirmen, Lale: Eşya Hukuku, 4. Bası, Ankara 2016.

Sirmen, Lale: Türk Özel Hukukunda Şart, Ankara 1992.

Tekinalp, Ünal: Fikri Mülkiyet Hukuku, 5. Bası, İstanbul 2012.

Umur, Ziya: Roma Hukuku Ders Notları, 3. Bası, İstanbul 1999.

Zerres, Thomas: Bürgerliches Recht, 9. Bası, Berlin 2019.

§ 4. HUKUKÎ İŞLEM *

Hukukî işlem, kişi ve hak kavramlarından sonra, özel hukukun belki de en önemli mefhumudur. Sosyal yaşamda, gazete veya kitap almaktan, spor salonuna üye olmaya; vasiyetname tanzim etmekten kefalet vermeye pek çok hukukî işlem gerçekleşir. Hatta internet üzerinde, kullanıcıların sair dijital eylemleri, meselâ kabul butonunu tıklaması, hukukî sonuca yönelmiş beyan sayılabilir. İşte bu sıklıkta karşımıza çıkan hukukî muameleler, zihinde, ne kadar iyi bilinirse; gönülde de, hukukçuluk, o denli yeşermektedir.

Hukukî işlem bölümünün birden fazla defa okunması tavsiye edilmektedir. Çünkü bu bölümdeki başlıklar birbirlerine göbekten bağlıdır. Aşağıdaki her bir terimin, hukuk yaşamınız boyunca dilinize pelesenk olacağı, şimdiden temin edilir.

Hukukî işlemler ve bunların geçersizliği, gerek teorik, gerek pratik anlamda, yüksek önemi haizdir. Üstelik, hukuk düzenindeki gelişme ve değişikliklere paralel vaziyette, hükümsüzlük türleri güncelle ayak uydurmaktadır. Bunun için, çalışmaya, tüketiciden ticarete, hatta icradan rekabete ve iş hukukuna kadar geniş spektrumlu örnekler serpiştirilmiştir. Böylesine ciddiyet arz eden konunun bu kadar az sayfada ihata edilmesi tabii ki mümkün değildir. Sadece hukuk bilginliğine adaylığını yürekten koymuş akademisyenleri değil, tüm hukukçu meslektaşları ilgilendiren bu kısa derlemenin geniş yelpazede fayda üretmesi temenni edilir.

I. HUKUKÎ İŞLEM VE İLİNTİLİ KAVRAMLAR

Her konuya vâkıf olmak, evvel emirde terminolojiye hâkimiyetle sağlanır. Kavramlar üzerinde tahakkümünü ilân edememiş kişi-

---

* Doç. Dr. Özlem TÜZÜNER

VI. TAHVİL VE UYARLAMA

Tahvil (*conversion*), yani çevirme, hukukî işlemin geçersizlikten kurtarılması maksadıyla, doktrinde önerilen yöntemlerden biridir. Tahvil kurumunun tanımı veya karşılığı kanunda bulunmamaktadır. *Conversion*, şekle aykırılıktan geçersiz sözleşmenin başka hukukî işleme dönüştürülerek âdeta araftan kurtarılmasına yarar. Öyle ki, şekle aykırı muamele, olduğu hâliyle geçerlik şartlarını taşıdığı aynı amaç ve sonuca yönelmiş benzer başka hukukî işlem kılığında geçerli kabul edilir. 23.6.2022 tarihinde Noterlik Kanunu'nun 61/A maddesine "taşınmaz satış sözleşmesi noterler tarafından da yapılabilir" fıkrası eklenmiştir. Bu değişikliğin yürürlük tarihi 1.1.2023 şeklinde belirlenmiştir. Oysa tahvilde sıklıkla anılan örnek, noterde akdedilen taşınmaz satış sözleşmesinin taşınmaz satış vaadi görünümünde muteber sayılmasıydı¹²⁷.

BÖLÜM KAYNAKÇASI

- Acar, Faruk: Aile Hukukumuzda Mal Rejimleri-Eşin Yasal Miras Payı, Seçkin, 5. Baskı, Ankara, 2016.
- Acar, Faruk: Rehin Hukuku Dersleri, Vedat, 1. Baskı, İstanbul, 2015 (Acar, Rehin Hukuku).
- Açıkgöz, İlhan: Hukuka Giriş-Temel Kavramlar, Türk Ortopedi ve Travmatoloji Birliği Derneği Dergisi, S. 19, 2020, s. 3-14.
- Akçaal, Mehmet: Borçlar Kanunu'nun Genel İşlem Koşullarına Dair Hükmeleri Hakkında Bir İnceleme, GÜHFD, C. 53, S. 1, 2014, s. 49-69.
- Akpınar, Fatih: İşverene Çalışma Koşullarını Değiştirme Yetkisi Veren Kayıtların Genel İşlem Koşulları Açısından Değerlendirilmesi, Çalışma ve Toplum, S. 1, 2021, s. 317-354.
- Akkurt, Sami Sinan: Hukukî İşlemlerde Geçersizlik Olgusuna Genel Bir Bakış, Akdeniz Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 4, S. 1, 2014, s. 99-131.

---

¹²⁷ Havutçu, s. 651 vd. Tekinay/Akman/Burcuoğlu/Altop, s. 110. Esener, s. 69. Akyol, s. 48. İkizler, s. 29. Oğuzman/Barlas, prg. 755. Koç, Hükümsüzlük, s. 133. Uçaryılmaz, s. 369. Dural/Sarı, prg. 1164, 1165. Akkurt, s. 106. Helmut, s. 198, 199. Oğuzman/Öz, prg. 548-550. Gülerci, s. 100, 101.

- Akyol, Şener: Sözleşmenin Yorumu, Vedat, 1. Baskı, İstanbul, 2010.
- Aliefendioğlu, Yılmaz: Anayasa Mahkemesi Kararları Işığında Yokluk ya da Yok İşlem, TBB Dergisi, S. 81, 2009, s. 1-14.
- Altay, Anlam Sıtkı: Anonim Ortaklıklarda Özel Denetimin Koşullarına İlişkin Düşünceler, Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, S. 2, 2013, Prof. Dr. Oğuz İmregün'e Saygı Sempozyumu, s. 55-76.
- Altay, Anlam Sıtkı: Bağımsız Denetim Karşısında Anonim Ortaklık Organlarının İşleyişi, Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, S. 1, C. II, 2010, Prof. Dr. Köksal Bayraktar'a Armağan, s. 963-1001 (Altay, Bağımsız Denetim).
- Antalya, Gökhan O./Doğancı Doğa E.: Genel İşlem Koşullarında Saydamlık Kuralının, Bunun TBK m. 20 vd.'daki Görünümlerinin ve TTK m. 55 f.1 ile TBK m. 20 vd.'nın Birlikte Uygulanabilirliğinin Değerlendirilmesi, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, C. 24, S. 2, 2018, s. 823-860.
- Antalya, Gökhan O.: Eşya Hukukuna Hâkim İlkelerden Aleniyet İlkesi, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, C. 23, S. 3, 2017, s. 419-440.
- Berki, Şakir: Roma'da Aynî Haklar, AÜHFD, C. 5, S. 2, 1948, s. 323-375.
- Börü, Parlak Şafak: Mülkiyetin Teminat Amacıyla İnançlı İşleme Devri, TBB Dergisi, S. 128, 2017, s. 231-272.
- Cihan, Hulki: Temsilci Bakımından İrade Sakatlıklarının Özellikleri, Hacettepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 6, S. 2, 2016, s. 169-179.
- Dilek, Uğur Bekir: İslâm Hukuku Açısından Genel İşlem Koşulları İçeren Akitler: İz'ân Akitleri (Türk Borçlar Kanunu Bağlamında), Marife Dinî Araştırmalar Dergisi, C. 18, S. 1, 2018, s. 231-257.
- Dural, Mustafa/Sarı, Suat: Türk Özel Hukuku, C. I, Temel Kavramlar ve Medenî Kanun'un Başlangıç Hükümleri, Filiz, 11. Baskı, İstanbul, 2016.
- Dural, Mustafa/Öğüz, Tufan: Türk Özel Hukuku, C. II, Kişiler Hukuku, Filiz, 17. Baskı, İstanbul, 2016.
- Dural, Mustafa/Öğüz, Tufan/Gümüş, M. Alper: Türk Özel Hukuku, C. III, Aile Hukuku, Filiz, İstanbul, 2018.
- Erbek, Özge: Taşınır Mülkiyetinin Devrinde Sebebe Bağlılık (İllilik)-Soyutluk (Mücerretlik) Meselesi, Yaşar Üniversitesi Dergisi, C. 8, Özel Sayı, 2013, s. 937-985.

- Erdem, Mehmet: Aile Hukuku, Seçkin, 1. Baskı, Ankara, 2018.
- Ergüne, Mehmet Serkan: Vasiyetnamenin Yorumu, 12 Levha, 1. Baskı, İstanbul, 2010.
- Erkan, Vehbi Umut/Yücer, İpek: Ayırt Etme Gücü (*Maturity*), AÜHFD, C. 60, S. 3, 2011, s. 485-522.
- Ersöz, Oğuz: Genel İşlem Koşullarının Kişi Bakımından Uygulama Alanı ve Tacirler Hakkında Uygulanması, İstanbul Aydın Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 3, S. 1, 2017, s. 69-104.
- Esener, Turhan: Türk Hususî Hukukunda Muvazaalı Muameleler, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları 105, 1. Baskı, Ankara, 1956.
- Gülerci, Altan Fahri: Borçlar Hukuku Dersleri (Genel Hükümler), On İki Levha, 2. Baskı, İstanbul, 2018.
- Gülerci, Altan Fahri: Sorumluluk Hukuku Bakımından Bankacılıkta Risk Kavramı, Türkiye Bankalar Birliği Yayınları 307, 1. Baskı, İstanbul, 2015 (Gülerci, Risk Kavramı).
- Günveren, Burcu Güzide: Roma Hukuku'nda Kullanım Ödüncü (Ariyet) Sözleşmesi (*Commodatum*), Hacettepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 9, S. 2, 2019, s. 311-363.
- Gürzumar, B. Osman: 4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. Maddesine Aykırı Sözleşmelerin Tâbi Olduğu Geçersizlik Rejimi, Rekabet Dergisi, S. 12, 2002, s. 3-76.
- Hatemi, Hüseyin: İslâm Hukuku Dersleri, Sümer, İstanbul, 2012 (Hatemi, İslâm Hukuku).
- Hatemi, Hüseyin: Aile Hukuku I (Evlilik Hukuku), Vedat, 1. Baskı, İstanbul, 2005.
- Havutçu, Ayşe: Şekle Aykırılık Nedeniyle Geçersiz Hukukî İşlemlerin Tahvili, DEÜHFD, C. 3, S. 1-4, 1987, s. 643-681.
- Helmut, Köhler: Hukukî İşlemlerde Butlan Yapıtımına Getirilen Sınırlamalar, Çev. Neslihan Çil, Hukuk Köprüsü, C. 5, S. 10, 2016, s. 191-205.
- Helvacı, Serap/Karasu, Bülent: Yetkisiz Temsilcinin Hukukî Sorumluluğu, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, C. 24, S. 1, 2018, s. 197-214.
- İkizler, Metin: Evlenmenin Hükümsüzlüğü, Seçkin, 1. Baskı, Ankara, 2018.

- İkizler, Metin: Centilmenlik Anlaşmaları, DEÜHFD, Prof. Dr. Şeref Ertuş'a Armağan, C. 19, Özel Sayı, 2017, s. 415-441 (İkizler, Centilmenlik).
- Kahraman, Zafer: Saf Garanti Taahhütleri, Vedat, 1. Baskı, İstanbul, 2017.
- Karakocalı, Ahmet: Roma Hukuku'nda ve Türk Hukuku'nda Korkutma (*Metus*), Seçkin, 1. Baskı, Ankara, 2016.
- Kırkbeşoğlu, Nagehan: Türk Özel Hukukunda Kısmî Hükümsüzlük, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Özel Hukuk Anabilim Dalı, Doktora Tezi, Dan. Hüseyin Hatemi, İstanbul, 2010.
- Koç, Nevzat: Şikle Aykırılık ve Şikle Aykırılığı İleri Sürmenin Sınırı Olarak Hakkın Kötüye Kullanılması, DEÜHFD, C. 3, S. 1-4, 1987, s. 593-641.
- Koç, Nevzat: Türk Medenî Hukuku'nda ve Roma Hukuku'nda Hükümsüzlük (Butlan), DEÜHFD, C. 2, S. 2, 1981, s. 127-172 (Koç, Hükümsüzlük).
- Koç, Nevzat: Türk Medenî Kanunu'ndaki Düzenlemeler Işığında Vesayet Hukukuna Genel Bir Bakış, DEÜHFD, C. 7, S. 1, 2005, s. 99-120 (Koç, Vesayet).
- Korkmaz Sayın, Sermet Bengi: Roma Hukuku'nda Hile (*Dolus*) Kavramı, Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, C. 7, S. 2, 2017, s. 425-438.
- Kuntalp, Erden: Karışık Muhtevalı Akit, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları 291, 1. Baskı, Ankara, 1971.
- Kutluay, Ezgi: Türk Borçlar Kanunu'nda Genel İşlem Koşulları, DEÜHFD, C. 19, Prof. Dr. Şeref Ertuş'a Armağan, 2017, s. 1369-1422.
- Oğuzman, M. Kemâl/Barlas, Nami: Medenî Hukuk (Giriş-Kaynaklar-Temel Kavramlar), Vedat, 22. Baskı, İstanbul, 2016.
- Oğuzman, M. Kemâl/Öz, Turgut M.: Borçlar Hukuku Genel Hükümler, C. 1, Vedat, 14. Baskı, İstanbul, 2016.
- Okutan, Gül: Ön Sözleşme (Sözleşme Yapma Vaadi), Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları 6, 1. Baskı, İstanbul, 2006.
- Ozanemre Yayla, Hatice Tolunay: Gabinin Şartları, Çankaya Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 7, S. 2, 2011, s.195-217.
- Öcal Akipek, Şebnem: Vekâlet Sözleşmeleri Kısa Şerhi, Türk Borçlar Kanunu Kısa Şerh Projesi, Madde 502, Ed. Hakan Tokbaş, Aristo, 1. Baskı, 2017, s. 13-22.
- Öz, Kerem: Tadil Sözleşmesi, Filiz, 1. Baskı, İstanbul, 2016.

- Özdemir, Hayrunnisa: Vekâlet Sözleşmeleri Kısa Şerhi, Türk Borçlar Kanunu Kısa Şerh Projesi, Madde 503, Ed. Hakan Tokbaş, Aristo, 1. Baskı, 2017, s. 24-33.
- Özdemir, Hayrunnisa: Hekimin Hukukî Sorumluluğu, Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 11, S. 1, 2016, s. 33-81 (Özdemir, Hekimin Hukukî Sorumluluğu).
- Paslı, Ali: Anonim Ortaklık Genel Kurulunda Kullanılan Oyun Hukukî Niteliği, İÜHFM, C. 67, S. 1-2, 2009, s. 167-182.
- Şeker, Muzaffer: 6098 Sayılı Yeni Türk Borçlar Kanunu'na Göre Ismarlanmayan Şeyin Gönderilmesi (BK. 7), İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, S. 24, Güz, 2013/2, s. 81-98.
- Şenol, Nilay: Taşınmaz Satış Sözleşmelerinde Bedelde Muvazaa ve Sonuçları, Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 17, S. 1, 2020, s. 305-337.
- Taşpınar, Sema: Fiilî Karinelerin İspat Yükünün Dağılımındaki Rolü, AÜHFD, C. 45, S.1, 1996, s. 533-572.
- Tekelioğlu, Numan: Mecelle'de ve Türk Borçlar Kanunu'nda Satış Sözleşmesinin Kurulması ve Unsurları, Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 25, S. 2, 2017, s. 485-521.
- Tekinay, Selâhattin Sulhi/Akman, Sermet/Burcuoğlu, Halûk/Altop, Atillâ: Tekinay Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Filiz, 7. Baskı, İstanbul, 1993.
- Uçaryılmaz, Şans Talya: Roma Hukuku'nda Sözleşmesel *Bona Fides* (Dürüstlük Kuralı) Kavramı ve Çağdaş Hukuka Etkisi, TBB Dergisi, S. 135, 2018, s. 335-382.
- Uygur, Atiye B.: Teminat Amaçlı İnançlı İşlemler, GÜHFD, C. 10, S. 1-2, s. 171-195.
- Uzun, Fatih Burak: Gerçek Kişilerin Hak Ehliyeti ve Hak Ehliyetine Uygulanacak Hukukun Tespiti, Hacettepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 6, S. 2, 2016, s. 11-48.
- Ünal, Akın/Köroğlu, Emre: Genel İşlem Koşullarının İçerik Denetiminin Sonuçları, Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi, S. 13, Haziran 2019, s. 523-550.
- Ürem, Müge/Özmen, Sabâ: Geçerli Sebebe Dayanmaksızın Kullanılan Bozucu Yenilik Doğuran Hakkın Hukukî Sonuçları ve Yargıtay Hukuk Genel Kurulu Kararı Eleştirisi, İstanbul Barosu Dergisi, C. 90, S. 3, 2016, s. 193-281.

- Yeniocak, Umut: Borçlar Kanunu Hükümlerine Göre Genel İşlem Koşullarının Yargısal Denetimi, TBB Dergisi, S. 107, 2013, s. 75-96.
- Yeşiller, Mehmet: Roma Hukuku'nda Hükümsüzlük Hâlleri, GÜHFD, C. XV, S. 3, 2011, s. 77-94.
- Yücer, İpek: TMK mad. 15'in Uygulama Çerçevesinde Değerlendirilmesi, Başkent Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 1, S. 2, 2015, s. 57-74.
- Yüksel, Sinan H.: Borsaya Kote Edilmemiş Bağlı Nama Yazılı Payların Devrinde Şirketin Alım Önerisinde Bulunarak Onay İstemini Reddetme Hakkı (Kaçış Klozu), Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, S. 2, 2013, Prof. Dr. Oğuz İmregün'e Saygı Sempozyumu, s. 159-271.
- Zeytin, Zafer: Edinilmiş Mallara Katılma Rejimi ve Tasfiyesi, Seçkin, 3. Baskı, Ankara, 2017.

Ş 5. İYİNİYET VE DÜRÜSTLÜK KURALI *

Geniş anlamda iyiniyet, kişinin dürüstlüğünü, ondaki kişisel ve toplumsal ahlâkı gösteren kavramdır¹. Roma Hukukundan günümüze uzanan “iyiniyet (bona fides)” kavramı, hukuk alanında özellikle iki hususta önemli rol üstlenegelmiştir. Bunlardan ilki “hakların kazanılmasında”, diğeri ise “hakların kullanılmasında ve borçların ifasında” üstlendiği roldür².

Her ne kadar 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu (TMK) yürürlüğe girdikten sonra iç hukukumuz bakımından pratik önemini yitirmiş görünse de hukuk teorisinde hâlen kıymet arz ettiği düşünülen ayırma göre, iyiniyetin, hakların kazanılması ve hukuki durumların kurulmasında üstlendiği rol subjektif iyiniyet (şimdi sadece iyiniyet)”; hakların kullanılmasında ve borçların ifasında üstlendiği rol ise objektif iyiniyet (artık dürüstlük kuralı) olarak ifade edilmektedir.

İşte bu bölümde, öncelikle (hakların kazanılması ve hukuki durumların kurulmasında) iyiniyet; akabinde (hakların kullanılmasında ve borçların ifasında) dürüstlük kuralı incelenecektir.

I. İYİNİYET

Geniş anlamda iyiniyetin (bona fides), kişinin dürüstlüğünü, ondaki kişisel ve toplumsal ahlâkı gösteren bir kavram olduğu belir-

---

* Doç. Dr. Sinan Sami AKKURT

¹ İnan, A. N.: Medeni Hukuk, 2. bası, Ankara 2005, s. 81.

² Nitekim *bona fides* kavramı Roma döneminde (hukukunda), *iyiniyet ve dürüstlük kuralı* kavramlarını bir arada ifade etmek üzere (geniş anlamda) kullanılmaktaydı. Ayrıntılı bilgi için bkz., Beck, A.: Zu den Grundprinzipien der bona fides im römischen Vertragsrecht, in: FG für August Simonius, Aequitas und bona fides, München 1955, s. 24 vd.

pit edilir⁴⁷. Bu yönüyle hakkın kötüye kullanıldığı iddiası (usul hukundaki niteliği itibariyle) def'i değil, *itirazdır*⁴⁸.

Hâkim somut olayda hakkın kötüye kullanıldığını takdir ve tespit ederse hak sahibini, hakkını o tarz kullanmakla elde etmeyi amaçladığı sonuca ulaşmasını sağlayacak hukuki imkânlardan mahrum bırakır; örneğin onun, kötüye kullandığı hakka dayanarak ileri sürdüğü iddia ve savunmaları nazara almaz. Nitekim hakkın kötüye kullanılmasının genel yaptırımı, *hukuk düzeninin o hak için bahşettiği hukuki korumadan mahrum kalmaktır*⁴⁹.

BÖLÜM KAYNAKÇASI

Acemoğlu, Kevork: Hakkın Kötüye Kullanılması ve İsviçre Federal Mahkemesi, İstanbul Üniversitesi Mukayeseli Hukuk Araştırmaları Dergisi, C. 1, S. 1, 1967, s. 149 vd.

Akipek, Jale/Akıntürk, Turgut/Ateş, Derya: Türk Medeni Hukuku, C. I, Başlangıç Hükümleri – Kişiler Hukuku, 14. bası, İstanbul 2018.

Akipek, Jale: Sübjektif Hüsnüniyetin Mahiyeti ve Hükümleri, AÜHF, C. 14, S. 1, 1957, s. 56 vd.

Akkanat, Halil: Türk Medeni Hukukunda İyiniyetin Korunması, İstanbul 2010.

Akkurt, S. Sami/Erdoğan, Kemal/Tokat, Hüseyin: Tablolar, Şemalar ve Örnek Olaylarla Medeni Hukuk (Temel Bilgiler), Ankara 2021.

Altaş, Hüseyin: Medeni Hukuk Başlangıç Hükümleri (TMK m. 1-7), 2. bası, Ankara 2020.

Antalya, O. Gökhan/Topuz, Murat: Marmara Hukuk Yorumu, C. I, Medeni Hukuk, 3. bası, Ankara 2019.

⁴⁷ Honsell, in: BaslerK, Art. 2, N. 9; Barlas, N.: Dürüstlük Kuralı ve Hakkın Kötüye Kullanılması Yasağının Alman Medeni Kanunu'ndaki Düzenleme Tarzı ve Eleştirisi, İÜHF, C. 55, S. 3, 1997, s. 202.

⁴⁸ Özsunay, 329.

⁴⁹ Tuor, P./Schnyder, B./Schmid, J.: Das Schweizerische Zivilgesetzbuch, 11. Aufl., Zürich 1995, s. 55; Akipek/Akıntürk/Ateş, 191; Ayan/Ayan, 251.

- Ataay, Aytekin: *Medenî Hukukun Genel Teorisi*, 3. bası, İstanbul 1980.
- Ateş, Derya: *Sözleşme Özgürlüğü Yönünden Dürüstlük Kuralları*, TBB Dergisi, S. 72, 2007, s. 75 vd.
- Ayan, Mehmet/Ayan, Nurşen: *Medenî Hukuka Giriş*, 13. bası, Ankara 2020.
- Barlas, Nami: *Dürüstlük Kuralı ve Hakkın Kötüye Kullanılması Yasağının Alman Medenî Kanunundaki Düzenleme Tarzı ve Eleştirisi*, İÜHF, C. 55, S. 3, 1997, s. 191 vd.
- Baumann, Max: Art. 3, N. 2, in: *Zürcher Kommentar zu Art. 1-7 ZGB*, hrsg. Baumann, M./Dürr, D./Marti, A./Lieber, V./Schnyder, B., 3. Aufl, Zürich 1998.
- Beck, Alexander: *Zu den Grundprinzipien der bona fides im römischen Vertragsrecht*, in: *FG für August Simonius, Aequitas und bona fides*, München 1955, s. 24 vd.
- Burcuoğlu, Haluk: *Son Mahkeme Kararları ve Yargıtay Kararları Işığında Hukukta Beklenmeyen Hâl ve Uyarlama*, İstanbul 1995.
- Derreux, M. G.: *Kanunu Bilmemek Özür Sayılmaz Kaidesi Hakkında Bazı Düşünceler* (çev. Güral, Jale), AÜHFD, C. 2, S. 4, 1945, s. 197 vd.
- Dural, Mustafa/Sarı, Suat: *Türk Özel Hukuku, C. I, Temel Kavramlar ve Medenî Kanunun Başlangıç Hükümleri*, 15. bası, İstanbul 2020.
- Edis, Seyfullah: *Medenî Hukuka Giriş ve Başlangıç Hükümleri*, Ankara 1977.
- Erdoğan, İhsan/Keskin, Dilşad: *Türk Medeni Hukuku*, 3. bası, Ankara 2020.
- Erman, Hasan: *Medenî Hukuk Dersleri*, 7. bası, İstanbul 2020.
- Erten, Ali: *İyiniyetin Korunmadığı Hukukî Durumlar*, iç: Hüseyin Cahit Oğuzoğlu'na Armağan, Ankara 1972.
- Feyzioğlu, Feyzi Necmeddin: *Medenî Kanunun 50. Yıldönümünde Hakların Kötüye Kullanılması*, iç: *Medenî Kanunun 50. Yıl Sempozyumu*, İstanbul 1978, s. 152 vd.
- Giritlioğlu, Necla: *Dürüstlük Kuralları, Hakkın Kötüye Kullanılması Yasağı, Özellikle Şekil Eksikliğinden Dolayı Geçersizliğin Hakkın Kötüye Kullanılması Yasağı ile Sınırlandırılması*, İstanbul 1989.
- Hatemi, Hüseyin: *Medenî Hukuk'a Giriş*, 9. bası, İstanbul 2020.
- Hausheer, Heinz/Jaun, Manuel: *Stämpflis Handkommentar, ZGB Vorb. zu Art. 1-10*, Bern 2013.

- Helvacı, Serap/Erlüle, Fulya: Medenî Hukuk, 6. bası, İstanbul 2020.
- Honsell, Heinrich: Art. 2, Art. 3, in: Basler Kommentar zum Schweizerischen Privatrecht, Zivilgesetzbuch I, Art. 1-456 ZGB, hrsg. von Honsell, H./Vogt, N. P./Geiser, T., 5. Aufl, Basel, Genf, München 2014.
- İmre, Zahit: Medenî Hukuka Giriş, 3. bası, İstanbul 1980.
- İnan, A. Naim: Medenî Hukuk, 2. bası, Ankara 2005.
- Jäggi, Peter: Berner Kommentar, Zivilgesetzbuch, Bern 1966.
- Kayıhan, Şaban/Günergök, Özcan/Hüseyin, İhsan: Medeni Hukuka Giriş ve Türk Medenî Kanunu'nun Başlangıç Hükümleri, İzmit – Kocaeli 2020.
- Kılıçoğlu, Ahmet M.: Medenî Hukuk, 3. bası, Ankara 2019.
- Kılıçoğlu, Ahmet M.: Taşınmaz Satımında Şekil ve Hakkın Kötüye Kullanılması, AÜHFD, C. 38, S. 1, 1981, s. 209 vd.
- Kocayusufpaşaoğlu, Necip: Borçlar Hukukuna Giriş – Hukukî İşlem – Sözleşme, iç: Kocayusufpaşaoğlu/Hatemi/Serozan/Arpacı, Borçlar Hukuku Genel Bölüm, 6. bası, İstanbul 2014.
- Koller, Alfred: Der gute und der böse Glaube im allgemeinen Schuldrecht, Arbeiten aus dem Juristischen seminar der Universität Freiburg Schweiz, 1985.
- Nomer, H. Nâmi/Akbulut, P. Ezgi: Medenî Hukuka Giriş, Bölüm I, 4. bası, İstanbul 2020.
- Oğuzman, M. Kemal/Barlas, Nami: Medenî Hukuk, 26. bası, İstanbul 2020.
- Oğuzman, M. Kemal: Dürüstlük Kuralına (MK.2) Başvuru Hususunda Bazı Yargıtay Kararlarının Eleştirilmesi, iç: Prof. Dr. Yaşar Karayalçın'a 65'inci Yaş Armağanı, Ankara 1988, s. 407 vd.
- Özsunay, Ergun: Medenî Hukuka Giriş, 5. bası, İstanbul 1986.
- Schmid, Wieland: Zum Begriff des guten Glaubens im schweizerischen Recht, SJZ 1967, s. 305 vd.
- Schwarz, Andreas B.: Medenî Hukuka Giriş (çev. Veldet, Hıfzı), İstanbul 1942.
- Tekinay, S. Sulhi: Medenî Hukuka Giriş Dersleri, 5. bası, İstanbul 1987.
- Tuor, Peter/Schnyder, Bernhard/Schmid, Jörg: Das Schweizerische Zivilgesetzbuch, 11. Aufl., Zürich 1995.

Uluslan, İlhan: Culpa in Contrahendo Üstüne, iç: Prof. Dr. Ümit Yaşar Doğanay Anısına Armağan, İstanbul 1982, s. 287 vd.

Uyar, Talih: Yargıtay Kararlarında “Dürüstlük (Objektif İyiniyet)” Kuralı (MK.2/1) ve “Hakkın Kötüye Kullanılması Yasağı” (MK.2/2), iç: Prof. Dr. Seyfullah Edis’e Armağan, İzmir 2000, s. 439 vd.

Velidedeoğlu, H. Veldet: Hakkın İyiye ve Kötüye Kullanılması (Objektif Hüsünüyet ve Hakkın Suistimali), Adliye Dergisi, S. 2, 1959, s. 113 vd.

von Tuhr, Andreas: Allgemeiner Teil des Deutschen Rechts, Bd. II/1, Leipzig 1954.

Zevkliler, Aydın/Acabey, M. Beşir/Gökyayla, Emre: Zevkliler Medenî Hukuk, Ankara 2000.

Zeytin, Zafer/Ergün, Ömer: Türk Medenî Hukuku, 5. bası, Ankara 2020.

§ 6. HAKLARIN KORUNMASINDA İSPAT KURALLARI VE RESMİ SİCİL VE SENETLERİN İSPAT KUVVETİ *

I. GİRİŞ

4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun (TMK) başlangıç hükümleri kısmında düzenlenen 6. ve 7. maddeleri esas itibariyle yargılama hukukuyla bağlantılı bazı hususları konu edinmektedir. Nitekim m. 6'da ispat yüküne ilişkin temel kural, m. 7'de ise resmi sicil ve senetlerin ispat kuvveti düzenlenmiştir. İspata ilişkin bu kuralların daha iyi anlaşılabilmesi için bu kurallarla bağlantılı bazı hususlara da değinmekte fayda vardır. Böylelikle ispat yükü ve resmi belgelerle ispat meselesinin hangi durumlarda gündeme geleceğinin tespiti de daha kolay yapılabilir. Bu noktada değinilmesinde fayda olan konular ise hak ve hakların korunması meselesidir. Zira ispata ilişkin temel kurallar, yukarıda da vurgulandığı üzere yargılama hukukuyla yakından ilgilidir. Yargılama ise hakların korunmadığı ihtimallerde gündeme gelir. Dolayısıyla ispata ilişkin temel kuralları ele almadan önce hak ve hakların korunması meselesini incelemekte fayda vardır.

Yapılan bu açıklamalar doğrultusunda, çalışmanın bu bölümünde öncelikle hakların korunması hususuna değinilecektir. Ardından hakların korunmasında temel kural olarak nitelendirilebilecek hakların devlet eliyle korunması incelenecek ve bu konuyla ilgili temel kavramlara yer verilecektir. Daha sonra söz konusu temel kavramlardan biri olan iddia ve savunma kavramlarıyla bağlantılı olarak TMK m. 6'da düzenlenen ispat yükü meselesi ele alınacaktır. Son olarak resmi sicil ve senet kavramlarına değinilecek ve bu belgelerin ispat kuvveti TMK m. 7 ve ilgili diğer kanun hükümleri çerçevesinde incelenecektir.

---

* Dr. Öğr. Üyesi Dursun Ali DEMİRBOĞA

Resmi siciller bakımından ise TMK m. 7 hükmü uygulanabilir. Örneğin nüfus sicilinde yer alan bir kaydın doğru olmadığı her türlü delille ispat edilebilir. Ancak sicildeki kayıt tapu sicilinde olduğu üzere bir senede dayanıyorsa, aksinin ispatı için kesin delil gerekir. Bu tip durumlarda tanık dinlenemez.

BÖLÜM KAYNAKÇASI

- Akipek, Jale/Akıntürk, Turgut/Ateş, Derya: Türk Medeni Hukuku, Başlangıç Hükümleri-Kişiler Hukuku, 14. Bası, İstanbul 2018.
- Altaş, Hüseyin: Medeni Hukuk Başlangıç Hükümleri, 1. Bası, Ankara 2018.
- Antalya, O. Gökhan/Topuz, Murat: Medeni Hukuk, Giriş-Temel Kavramlar-Başlangıç Hükümleri, 4. Bası, Ankara 2021.
- Arslan, Ramazan/Yılmaz, Ejder/Taşpınar Ayvaz, Sema/Hanağası, Emel: Medeni Usul Hukuku, 5. Bası, Ankara 2019.
- Atalı, Murat/Ermenek, İbrahim/Erdoğan, Ersin: Medeni Usul Hukuku, 3. Bası, Ankara 2020.
- Buz, Vedat: Medeni Hukukta Yenilik Doğuran Haklar, Yetkin Yayınları, 1. Bası, Ankara 2005.
- Dural, Mustafa/Sarı, Suat: Türk Özel Hukuku, C. I, Temel Kavramlar ve Medeni Kanun'un Başlangıç Hükümleri, 13. Bası, İstanbul 2018.
- Edis, Seyfullah: Medeni Hukuka Giriş ve Başlangıç Hükümleri, 6. Bası, Ankara 1997.
- Eren, Fikret: Borçlar Hukuku Genel Hükümler, 24. Bası, Ankara 2019.
- Erman, Hasan: Medeni Hukuk Dersleri, 6. Bası, İstanbul 2016.
- Hatemi, Hüseyin: Medeni Hukuka Giriş, 8. Bası, İstanbul 2017.
- Kuru, Baki: Medeni Usul Hukuku El Kitabı, C. I, 1 Bası, Ankara 2020.
- Lardelli, Flavio: Art. 8 N. 1, in: Basler Kommentar zum Schweizerischen Privatrecht, Zivilgesetzbuch I, Art. 1-456 ZGB, hrsg. von Honsell, H./Vogt, N.P./Geiser, T., 5. Aufl, Basel, Genf, München 2014.
- Marro, Pierre-Yves: Art. 8 N. 1, Kurz Kommentar Schweizerisches Zivilgesetzbuch, hrsg. von Büchler, A./Jakob, D., Basel 2018.

- Oğuzman, M. Kemal/Barlas, Nami: Medeni Hukuk, Giriş-Kaynaklar-Temel Kavramlar, 25. Bası, İstanbul 2019.
- Oğuzman, M. Kemal/Öz, M.Turgut: Borçlar Hukuku Genel Hükümler, C. 2, 12 Bası, İstanbul 2016.
- Pekcanitez, Hakan/Atalay, Oğuz/Özkes, Muhammet: Medeni Usul Hukuku Ders Kitabı, 8. Bası, İstanbul 2020.
- Serozan, Rona: Medeni Hukuk, Genel Bölüm/Kişiler Hukuku, 8. Bası, İstanbul 2018.
- Tanrıver, Süha: Medeni Usul Hukuku, C.I, Temel Kavramlar ve İlk Derece Yargılaması, 2. Bası, Ankara 2018.
- Tekinay, Selahattin Sulhi/Akman, Sermet/Burcuoğlu, Halûk/Altop, Atillâ: Tekinay Borçlar Hukuku Genel Hükümler, 7. Bası, İstanbul 1993.
- Umar, Bilge/Yılmaz, Ejder: İspat Yükü, 2. Bası, İstanbul 1980.
- Üstündağ, Saim: Medeni Yargılama Hukuku, C. I-II, 7. Bası, İstanbul 2000.
- Walter, Hans Peter: Art. 8/3, N. 56, in: Berner Kommentar Einleitung, Art. 1-9 ZGB Schweizerisches Zivilgesetzbuch, Einleitung und Personenrecht, hrsg. von Hausheer, H./Walter, H.P., Bern 2012.

§ 7. KİŞİ KAVRAMI VE GERÇEK KİŞİLER*

I. GENEL OLARAK KİŞİLER HUKUKU

4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun Başlangıç bölümünü izleyen ilk kitabı Kişiler Hukukunu düzenlemektedir. TMK'da kişiler hukuku kitabında, 8 ilâ 117. maddeler arasında sırasıyla, kişiliğin başlangıcı, sona ermesi ve korunması, kişinin ehliyetleri, adı, yerleşim yeri ve diğer kişilerle olan hısımlık bağı ile kişisel durum sicili düzenlenmiştir. Kişiler hukukunun konusunu sadece gerçek kişiler adı verilen insanlar oluşturmamakta; gerçek kişiler dışında belirli niteliklere sahip insan veya mal toplulukları da kişi olarak kabul edilmekte ve hukukumuzda bu varlıklar tüzel kişi olarak adlandırılmaktadır.

Türk Medeni Kanunu'nun kişiler hukuku kitabının ilk kısmında düzenlenen gerçek kişilere ilişkin hak ve fiil ehliyetleri, yerleşim yeri, isim ve kişiliğin korunmasına ilişkin hükümler, niteliklerine uygun düştüğü ölçüde, tüzel kişiler bakımından da uygulama alanı bulmaktadır.

II. KİŞİ VE KİŞİLİK KAVRAMLARI

A. Kişi Kavramı

1. Genel Olarak

Hukuki anlamda kişi kavramı, haklara ve borçlara sahip olabilen varlıkları ifade etmek üzere kullanılmakta ve hukuk düzeni tarafından kendilerine hak ve borçlara sahip olabilme yetkisi verilen varlıklar kişi olarak adlandırılmaktadır¹. Bu tanımdan hareketle kişi

---

* Dr. Öğr. Üyesi Ayşenur ŞAHİN CANER

¹ Dural, M./Öğüz, T.: Türk Özel Hukuku Cilt II Kişiler Hukuku, İstanbul 2020, s. 5; Helvacı, S.: Gerçek Kişiler, İstanbul 2017, s. 23.

BÖLÜM KAYNAKÇASI

- AKİPEK, Jale/AKINTÜRK, Turgut/ATEŞ, Derya: Kişiler Hukuku, Birinci Cilt, Yenilenmiş 16. Baskı, İstanbul 2020.
- AKSOY, Hüseyin Can: Türk ve İsviçre Hukuklarında Evcil Hayvanlara Verilen Zararlara İlişkin Özel Hukuktan Doğan Sorumluluk, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, Yıl: 2017, Sayı: 129.
- ARAT, Ayşe: Gerçek Kişilerde Kişiliğin Sona Ermesi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu Dergisi, Cilt:9, Sayı: 1-2.
- AYAN, Mehmet/AYAN, Nurşen: Kişiler Hukuku, Gözden Geçirilmiş 9. Baskı, Ankara 2020.
- DURAL, Mustafa/ÖĞÜZ, Tufan: Türk Özel Hukuku Cilt II Kişiler Hukuku, İstanbul 2020.
- ERDOĞAN İhsan/KESKİN, A. Dilşad: Türk Medeni Hukuku, Genişletilmiş 3. Bası, Ankara 2020.
- ERMAN, Hasan: Medeni Hukuk Dersleri, 7. Bası, İstanbul 2020.
- HATEMİ, Hüseyin: Kişiler Hukuku, Güncellenmiş 8. Bası, İstanbul 2020.
- HELVACI, Serap/ERLÜLE, Fulya: Medeni Hukuk, 6. Bası, İstanbul 2020.
- HELVACI, Serap: Gerçek Kişiler, İstanbul 2017.
- KESKİN, A. Dilşad: Doğum Öncesi Gerçekleşen Zarar Verici Fiil Sebebiyle Tazminat: Ceninin Tazminat Talebi, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. XVII, Yıl: 2013, Sayı: 1-2.
- KILIÇOĞLU, Ahmet M.: Medeni Hukuk, Güncellenmiş 3. Bası, Ankara 2019.
- OĞUZMAN, Kemal/SELİÇİ, Özer/OKTAY ÖZDEMİR, Saibe: Kişiler Hukuku, 19. Bası, İstanbul 2020.
- ÖZSUNAY, Ergun: Hayatın Başlangıcı ve Sonuna İlişkin En Önemli Hukusal Sorunlar, Prof. Dr. Bülent Davran'a Armağan, İstanbul 1998.
- ÖZTAN, Bilge: Medeni Hukukun Temel Kavramları, 43. Bası, Ankara 2019.
- ZEYTİN, Zafer/ERGÜN, Ömer: Türk Medeni Hukuku, 5. Bası, Ankara 2020.

§ 8. HAK VE FİİL EHLİYETİ *

I. HAK EHLİYETİ

A. Genel Olarak

Hak ehliyeti, haklara ve borçlara sahip olabilme yeteneğidir¹. Hakkın süjesi (öznesi), kişidir². Bu sebeple, sadece kişiler, haklara ve borçlara sahip olabilirler. Nitekim hak ehliyeti, hukukun, “kişi (şahıs)” saydığı varlıklara özgü bir ehliyet türüdür³. Dolayısıyla kişi dışındaki varlıkların, hak ehliyetinden bahsedilemez. Meselâ, hayvanların hak ehliyeti bulunmamaktadır⁴.

Hukukta kişiler, gerçek kişi (hakikî şahıs) ve tüzel kişi (hükmî şahıs) olmak üzere iki gruba ayrılır. Bunlar, hak ehliyetinin başlangıcı, içeriği, sona ermesi gibi konularda farklı özellikler arz ederler. Bu sebeple, hak ehliyetinin, aşağıdaki gibi, “gerçek kişilerin hak ehliyeti” ve “tüzel kişilerin hak ehliyeti” olarak ayrı ayrı belirtilip açıklanması isabetli olur.

---

* Dr. Öğr. Üyesi Özkan ÖZYAKIŞIR

¹ Dural, M./Öğüz, T.: Türk Özel Hukuku Cilt II Kişiler Hukuku, 18. Baskı, İstanbul, Ekim 2017, 39; Oğuzman, M. K./Seliçi, Ö./Oktay-Özdemir, S.: Kişiler Hukuku (Gerçek ve Tüzel Kişiler), Gözden Geçirilmiş ve Yenilenmiş 16. Bası, İstanbul, Kasım 2016, 42; Aybay, A./Aybay, R.: Hukuka Giriş, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları'nda 1. Baskı, İstanbul, Kasım 2003, 190; Özsunay, E.: Gerçek Kişilerin Hukukî Durumu, Genişletilmiş ve Gözden Geçirilmiş Dördüncü Bası, İstanbul, 1979, 25; Erdoğan, İ./Keskin, A. D.: Türk Medeni Hukuku (Başlangıç Hükümleri - Kişiler Hukuku), 3. Baskı, Ankara, Ekim 2020, 224; Doğan, İ.: Hukuka Giriş, 1. Baskı, Eylül 2017, 111.

² Gözübüyük, A. Ş.: Hukuka Giriş ve Hukukun Temel Kavramları, 7. Bası, Ankara, Eylül 1991, 74; Erdoğan/Keskin, 212; Bilge, N.: Hukuk Başlangıcı, 35. Bası, Ankara, Eylül 2017, 235; Atay, E. E.: Hukuk Başlangıcı, Ankara, Kasım 2013, 293.

³ Erdoğan/Keskin, 224; Özsunay, 10.

⁴ Tekinay, S. S.: Medeni Hukukun Genel Esasları ve Gerçek Kişiler Hukuku, Gözden Geçirilmiş İlaveli Altıncı Bası, İstanbul, 1992, 203; Serozan, R.: Medeni Hukuk, Genel Bölüm/Kişiler Hukuku, 6. Bası, İstanbul, Ekim 2015, 417.

BÖLÜM KAYNAKÇASI

- Atay, Ender Ethem: Hukuk Başlangıcı, Ankara, Kasım 2013.
- Aybay, Aydın/Aybay, Rona: Hukuka Giriş, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları'nda 1. Baskı, İstanbul, Kasım 2003.
- Bilge, Necip: Hukuk Başlangıcı, 35. Bası, Ankara, Eylül 2017.
- Doğan, İlyas: Hukuka Giriş, 1. Baskı, Eylül 2017.
- Dural, Mustafa/Öğüz, Tufan: Türk Özel Hukuku Cilt II Kişiler Hukuku, 18. Baskı, İstanbul, Ekim 2017.
- Erdoğan, İhsan/Keskin, A. Dilşad: Türk Medeni Hukuku (Başlangıç Hükmüleri-Kişiler Hukuku), 3. Baskı, Ankara, Ekim 2020.
- Ergün, Ömer: Medeni Hukuk Tüzel Kişilerinin Ehliyet Durumu, 1. Baskı, İstanbul, Ağustos 2010.
- Gözübüyük, A. Şeref: Hukuka Giriş ve Hukukun Temel Kavramları, 7. Bası, Ankara, Eylül 1991.
- Güriz, Adnan: Hukuk Başlangıcı, 18. Baskı, Ankara, Eylül 2017.
- Oğuzman, M. Kemal/Seliçi, Özer/Oktay-Özdemir, Saibe: Kişiler Hukuku (Gerçek ve Tüzel Kişiler), Gözden Geçirilmiş ve Yenilenmiş 16. Bası, İstanbul, Kasım 2016.
- Özsunay, Ergun: Gerçek Kişilerin Hukukî Durumu, Genişletilmiş ve Gözden Geçirilmiş Dördüncü Bası, İstanbul, 1979.
- Öztan, Bilge: Medeni Hukuk Tüzel Kişilerinde Organ Kavramı ve Organın Fiillerinden Doğan Sorumluluk, Ankara, 1970.
- Serozan, Rona: Medeni Hukuk, Genel Bölüm/Kişiler Hukuku, 6. Bası, İstanbul, Ekim 2015.
- Tekinay, Selâhattin Sulhi: Medenî Hukukun Genel Esasları ve Gerçek Kişiler Hukuku, Gözden Geçirilmiş İlâveli Altıncı Bası, İstanbul, 1992.

§ 9. KİŞİLİK VE KORUNMASI*

Hukuk düzenlerinin ele aldığı ve korumayı amaçladığı en önemli değerlerin başında hiç şüphesiz insan gelmektedir. Bu sebeple, kişilik ve kişiliğin korunması hususu, gerek hukuki düzenlemelerde yer alması gerek yargı kararlarına konu olması gerek hukuk öğretisi tarafından ele alınması noktasında olsun, en önemli hukuki konuların başında gelmektedir.

Bu doğrultuda aşağıda, kişilik, kişilik hakkı, kişilik hakkı değerleri, kişilik hakkının ihlâli, ihlâlin hukuka uygun olduğu hâller ve kişiliğin korunması konuları incelenecektir.

I. KİŞİ

Kişi kavramı, hukuk düzenlerinin odak noktasıdır. Hukuk normları genel olarak, kişilerin bireysel ve topluluk hâlindeki menfaatlerini inceleyerek, bireyin varlığının, toplum içindeki konumunun, diğer kimseler ile olan ilişkilerinin ve hatta kişinin doğa, hayvanlar ve olaylar ile arasındaki etkileşiminin sınır ve kurallarını düzenler. Bu bakımdan kişi kavramı gerek medeni hukuk gerek özel hukuk gerek kamu hukuku içinde ele alınan ve korunan bir öznedir.

Yukarıdaki bölümlerde incelendiği üzere, hukukumuzda gerçek kişiler ve tüzel kişiler olmak üzere iki tür kişilik mevcuttur¹. Gerçek

---

* Dr. Öğr. Üyesi Semih YÜNLÜ

¹ Oğuzman, M. K./Seliçi, Ö./Oktay-Özdemir, S.: Kişiler Hukuku (Gerçek ve Tüzel Kişiler), 18. bası, İstanbul 2019, Rn. 5; Helvacı, S.: Gerçek Kişiler, 8. bası, İstanbul 2017, s. 23; Arpacı, A.: Kişiler Hukuku (Gerçek Kişiler), 2. bası, İstanbul 2000, s. 2 vd.; Öztan, B.: Şahsın Hukuku – Hakiki Şahıslar, 7. bası, Ankara 1997, s. 6 vd.; Kayıhan, Ş./Ünlütepe, M.: Medeni Hukuka Giriş ve Türk Medeni Kanunu'nun Başlangıç Hükümleri, 4. bası, Ankara 2019, s. 106.

BÖLÜM KAYNAKÇASI

- Akipek, Jale/Akıntürk, Turgut/Ateş, Derya: Türk Medeni Hukuku: Kişiler Hukuku, C. I, 15. bası, İstanbul 2019.
- Antalya, Osman Gökhan/Topuz, Murat: Medeni Hukuk (Giriş – Temel Kavramlar – Başlangıç Hükümleri), C. I, 3. bası, Ankara 2019.
- Arpacı, Abdülkadir: Kişiler Hukuku (Gerçek Kişiler), 2. bası, İstanbul 2000.
- Dural, Mustafa/Öğüz, Tufan: Türk Özel Hukuku, C. II, Kişiler Hukuku, 21. bası, İstanbul 2020.
- Eren, Fikret: Borçlar Hukuku Genel Hükümler, 24. bası, Ankara 2019.
- Eren, Fikret: Borçlar Hukuku Özel Hükümler, Ankara 2014.
- Hatemi, Hüseyin: Kişiler Hukuku, 7. bası, İstanbul 2018.
- Helvacı, Serap: Gerçek Kişiler, 8. bası, İstanbul 2017.
- Kayhan, Şaban/Ünlütepe, Mustafa: Medeni Hukuka Giriş ve Türk Medeni Kanunu'nun Başlangıç Hükümleri, 4. bası, Ankara 2019.
- Nomer, Haluk Namı: Borçlar Hukuku Genel Hükümler, 17. bası, İstanbul 2020.
- Oğuzman, M. Kemal/Seliçi, Özer/Oktay-Özdemir, Saibe: Kişiler Hukuku (Gerçek ve Tüzel Kişiler), 18. bası, İstanbul 2019.
- Öztan, Bilge: Şahsın Hukuku – Hakiki Şahıslar, 7. bası, Ankara 1997.
- Serozan, Rona: Medeni Hukuk (Genel Bölüm – Kişiler Hukuku), 8. bası, İstanbul 2018.
- Tandoğan, Haluk: Türk Mes'uliyet Hukuku, İstanbul 2010.
- Yünlü, Semih: Görüntü Üzerinde Kişilik Hakkı, İstanbul, 2021
- Zeytin Zafer/Ergün, Ömer: Türk Medeni Hukuku, 4. bası, Ankara 2018.

§ 10. HISIMLIK VE YERLEŞİM YERİ*

Türk Medeni Kanunu, Kişiler Hukuku kitabının birinci kısmını oluşturan Gerçek Kişilerin birinci bölümü olan “*Kişilik*” başlığı altında kişinin ehliyetlerinden sonra hısımlık, devamında ise yerleşim yeri konusunu ele almıştır. Hukuk düzeni kişileri birbirlerinden ayırmaya yarayan bazı durumları, kurumlaştırmıştır. Hısımlık ve yerleşim yeri bu kurumlardan bazılarıdır. Hısımlık, kişinin yakın çevresiyle, yerleşim yeri ise kişinin uzak çevresiyle olan ilişkilerini belirler.¹ Hısımlık ve yerleşim yeri kişiliği oluşturan kişisel hâller içinde yer alır. Genel olarak hısımlık, kişi ile belirli kişiler arasındaki yakınlık bağı; yerleşim yeri ise kişinin oturduğu yerle ilişkisini ifade etmektedir.²

I. HISIMLIK

Hukuk düzeni, belirli kişiler arasındaki yakınlık bağına hukuki sonuçlar atfederek ve bağlayarak hısımlık kurumunu oluşturmuştur. Bu hukuki sonuçlar, hısımlar ile ilgili kimi zaman birtakım imtiyazlar kimi zaman ise yaptırımlar olarak karşımıza çıkmaktadır.³

TMK m. 17 kan hısımlığına, TMK m. 18 ise kayın hısımlığına ilişkindir. Genel nitelikteki bu hükümler kendi başlarına yeterli olmayıp mevzuattaki diğer düzenlemelerle birlikte hüküm ifade ederler. Hısımlığa bağlanan sonuçlar Medeni Kanunu’nun Aile hukuku, Miras hukuku kitaplarında; Ticaret Kanunu, Usul Kanunları ve Ceza Kanunu’nun çeşitli hükümlerinde bulunmaktadır.

---

* Dr. Öğr. Üyesi Seda GAYRETLİ AYDIN

¹ Zevkliler A./Acarbey B./Gökyayla K. E.: Zevkliler Medeni Hukuk, 6. bası, Ankara 2000, 335. (Zevkliler 2000)

² Kılıçoğlu A. M.: Medeni Hukuk, 3. bası, Ankara 2019, 275.

³ Saymen, F. H.: Türk Medeni Hukuku Cilt 2 Şahsın Hukuku, 2. bası, İstanbul 1960, 197.

BÖLÜM KAYNAKÇASI

- Akipek, Jale/Akıntürk, Turgut/Ateş, Derya: Türk Medeni Hukuku Başlangıç Hükümleri Kişiler Hukuku, Yenilenmiş 12. baskı, İstanbul 2015.
- Akkurt, Sinan Sami/Erdoğan, Kemal/Tokat, Hüseyin: Medeni Hukuk Temel Bilgiler, Ankara 2021.
- Arpacı, Abdülkadir: Kişiler Hukuku Gerçek Kişiler, 2. bası, İstanbul 2000.
- Ataay, AYTEKİN.: Giriş Hakiki Şahıslar, 3. bası, İstanbul 1978.
- Ayan, Mehmet/Ayan, Nurşen: Kişiler Hukuku, 8. bası, Ankara 2016.
- Berki, Şakir: Türk Medeni Kanunundaki Çeşitli Hısımlıklar Arasındaki Farklar, AÜHFDC XXVI, S 1-2,1969, 107-116.
- Dural, Mustafa/Öğüz Tufan: Türk Özel Hukuku Cilt II Kişiler Hukuku, 21. bası, İstanbul 2020.
- Erman, Hasan: Medeni Hukuk Dersleri Başlangıç Hükümleri ve Kişiler Hukuku, 6. bası, İstanbul 2016.
- Guillod, Sarah.: Art. 20 N. 2, in: ZGB Kommentar Schweizerisches Zivilgesetzbuch, Orell Füssli Kommentar, hrsg. von Kostkiewicz, J.K./Wolf, S./Amstutz, M./Fankhauser, R., Orell Füssli Verlag AG, Zürich 2016.
- Hamamcıoğlu, Vardar Gülşah: Türk Medeni Kanunu'na Göre Yerleşim Yeri, İstanbul 2009.
- Hatemi, Hüseyin: Kişiler Hukuku, 6. bası, İstanbul 2017.
- Havutçu, Ayşe: Evli Kadının Yerleşim Yeri, DEÜHFDC 7, Sayı: 1, 2005, s. 29-50.
- Helvacı, Serap/Erlüle Fulya: Medeni Hukuk, 4. bası, İstanbul 2016.
- Helvacı, Serap: Gerçek Kişiler, 7. bası, İstanbul 2016.
- Kannowski Bernd, Art 7 N.18 in: Staundinger Kommentar zum Bürgerlichen Gesetzbuch mit Einführungsgesetz und Nebengesetzen Buch 1: Allgemeiner Teil. Einleitung zum Art 1-14 BGB; hrsg. Von Honsell H., Bernd Kannowski Fritzsche J., VerschG 18 Aufl, Berlin 2018.
- Kılıçoğlu, Ahmet M: Medeni Hukuk, 3. bası, Ankara 2019.
- Kocaman, Arif B: Türk Medeni Kanunu'na Göre Yerleşim Yeri, Prof Dr. Bilge Öztan a Armağan, Ankara 2008, 567-580.

- Oğuzman, M. Kemal/Seliçi, Özer/ Oktay-Özdemir, Saibe: Kişiler Hukuku (Gerçek ve Tüzel Kişiler), İstanbul 2020.
- Öztan, Bilge: Medeni Hukukun Temel Kavramları, 41. bası, Ankara 2016.
- Öztan, Bilge: Şahsın Hukuku Hakiki Şahıslar, 7. bası, Ankara 1997.
- Saymen, H. Ferit: Türk Medeni Hukuku, C. II, Şahsın Hukuku, 2. bası, İstanbul 1960.
- Serozan, Rona: Medeni Hukuk Genel Bölüm/Kişiler Hukuku, 7. bası, İstanbul 2017.
- Spickhoff, Andreas.: Art. 7 N. 37, 38, in: Münchener Kommentar zum Bürgerlichen Gesetzbuch, BGB, Band 1, Allgemeiner Teil §§ 1-240, 8. Auflage. 2018.
- Steinbeck, Anja: Vereinsautonomie und Dritteinfluß, Berlin 1999.
- Tekinay, Selehattin Sulhi: Medeni Hukukun Genel Esasları ve Gerçek Kişiler Hukuku, 6. bası, İstanbul 1992.
- Velidedeoğlu, Hıfzı Veldet: Türk Medeni Hukuku, 3. bası, İstanbul 1963.
- Wellenhofer, Marina: Art. N 1589 n. 1-3 in: Münchener Kommentar zum Bürgerlichen Gesetzbuch: Band 10: Familienrecht II, § Art1589-1921 BGB, hrsg von Säcker F. J., Rixecker R., Oetker H., Limperg B. 8. Aufl. München 2020.
- Yarayan, Ali: Türk Medeni Hukuku Temel Bilgiler, Ankara 2013.
- Zevkliler, Aydın/ Acarbey, K. Beşir/ Gökyayla, Emre: Zevkliler Medeni Hukuk, 6. Bası, Ankara 2000.
- Zevkliler, Aydın/Ertas, Şeref/Havutçu, Ayşe/ Gürpınar, Damla: Yeni Medeni Kanun'a Göre Medeni Hukuk (Temel Bilgiler), 9. bası, Ankara 2015.
- Zeytin, Zafer/Ergün, Ömer: Türk Medeni Hukuku, Ankara 2017.

§ 11. KİŞİSEL DURUM SİCİLLERİ *

I. GENEL OLARAK KİŞİSEL DURUM SİCİLİ KAVRAMI

Kişisel durum sicili kavramı kişilerin hukuki durumlarının kaydedildiği sicilleri ifade etmektedir. Kişisel durum kavramının geniş ve dar olarak iki anlamda kullanılması söz konusudur. Dar anlamda kişisel durum, kişilerin kişiler hukuku ve aile hukuku yönünden içinde bulunduğu konumu ile ilgili olan niteliklerini, geniş anlamda kişisel durum ise kişinin tüm medeni ve siyasi durumlarını kapsar. Türk Medeni Kanunu bakımından kişisel durum sicillerine kaydedilecek hususlar dar anlamda kişisel durumlarda mevcut olan niteliklerdir. Bu kapsamda değerlendirilen kişisel durumlara kişinin yaşı ve cinsiyeti, bekâr veya evli olması, velâyet veya vesayet altında bulunması gibi hâller dâhildir. Bu hâller kişinin hukuki durumunu, hak ve borçlarını etkiler.

Gerçek kişilerin birbirlerinden ayrılmasına yarayan kişisel durumlar hayat boyu aynı kalmazlar. Kişisel durumun değişmesi ya kişisel durumun tamamen ortadan kalkması ya da yerine bir yenisinin kazanılması ile söz konusu olabilir. Bir hukuki işlem veya hukuki olay da kişisel durumun değişmesine etkili olabilir. Hem hukuki hem de doğal olaylar olan doğum ve ölüm kişisel durumların kazanılmasında ve kaybedilmesinde önemli yere sahiptir. Örneğin; kişiliğin kazanılması doğum ile kaybı ise ölümle gerçekleşir.

Kişisel durumlar kanunkoyucunun öngördüğü ve kanunla düzenlediği bazı hukuki işlemler ile de kanundan kaynaklı değişikliğe uğrayabilirler¹. Hukuki işlemler kişisel durumu değişikliğe uğrayan kişi tarafından bizzat yapılabileceği gibi üçüncü bir kişi tarafından da yapılabilir. Kişinin evlenmesi veya evlat edinmesi bizzat yaptığı

---

* Dr. Öğr. Üyesi Pınar AKTAŞ AVCİ

¹ Akıntürk, T./Akipek, J. G./Ateş, D.: Türk Medeni Hukuku Başlangıç Hükümleri Kişiler Hukuku 1. Cilt, 16. Bası, İstanbul 2020, s. 474

Zarar memurun kusuru nedeni ile ortaya çıkmışsa devlet ödenen tazminat için o memura rücu hakkına sahiptir. Devletin sorumluluğuna ilişkin davalar ile memura rücu davaları TMK m. 38/2'ye göre; kişisel durum sicilinin tutulduğu yer mahkemesinde açılır.

Yabancı ülkelerdeki nüfus memuru görevini yerine getiren Türkiye temsilcilikleri de TMK'daki sorumluluk hükümlerine tabidir.

BÖLÜM KAYNAKÇASI

Akıntürk, Turgut, Jale Akipek, Ateş Derya: Türk Medeni Hukuku Başlangıç Hükümleri Kişiler Hukuku 1. Cilt, 16. Bası, İstanbul 2020.

Ayan, Mehmet, Ayan, Nurşen: Kişiler Hukuku Genel Bilgiler-Gerçek Kişiler-Tüzel Kişiler, 9. Baskı, Ankara 2020.

Dural, Mustafa, Öğüz, Tufan: Türk Özel Hukuku Cilt: II Kişiler Hukuku, 21. Baskı, İstanbul 2020.

Hatemi, Hüseyin: Kişiler Hukuku, İstanbul2020.

Helvacı, Serap: Gerçek Kişiler, İstanbul 2017.

Lexpera İçtihat Programı.

Oğuzman, M. Kemal, Seliçi, Özer, Oktay Özdemir, Saibe: Kişiler Hukuku (Gerçek ve Tüzel Kişiler), İstanbul 2020.

Öztan, Bilge: Medeni Hukukun Temel Kavramları, 45.Baskı, Ankara 2020.

§ 12. TÜZEL KİŞİLER*

I. TÜZEL KİŞİ VE TÜZEL KİŞİLİK KAVRAMI

Haklara ve borçlara sahip olabilen varlıklara kişi denir. Hukuk düzeninde kişi, gerçek kişiler ve tüzel kişiler olmak üzere ikiye ayrılır. Gerçek kişiler doğal ve gerçek bir varlığa sahipken; tüzel kişiler, kanunlardaki belli koşulları sağlamakla hukuk düzeni tarafından kendisine bağımsız bir kişilik tanınan, belli ve ortak bir amacı gerçekleştirmek üzere bir araya gelen kişi veya bir amaca özgülünen mal topluluklarıdır.

Kişilik, kişi olmaya bağlı olarak tanınan hak ve yetkilerin bütünü ifade eden bir kavramdır. Gerçek kişiler ve tüzel kişiler kişiliğe sahiptir. Ancak yapıları gereği gerçek kişiler ve tüzel kişiler arasında kişiliğin kapsamı farklılık gösterir¹. Buradan hareketle tüzel kişilik; tüzel kişiye, kurucularından bağımsız olarak yapısına uygun düştüğü ölçüde ve kapsamda hukuk düzeni tarafından tanınan hak ehliyeti, fiil ehliyeti, kişi olması sebebiyle hukuken korunan değerler ile kişisel durumların bütünüdür.

Hukuk düzeni neden gerçek kişiler dışında, başka türde bir kişiye gerek duymuştur? Ortak çıkarlarını korumak ve ortak gereksinimlerini karşılamak için insanların, ortak bir amaç çevresinde toplanması veya bu amaçları gerçekleştirmek için belirli malları bu amaca/amaçlara özgülemeleri gerekebilir. Bazen de belki sadece bir kişinin ömrü boyunca uğraşmakla bile erişemeyeceği amaçları olabilir, bu amaçlar üstün nitelik de taşıyabilir. İnsan ömrü ve gücü bazı amaçları gerçekleştirmek için yeterli olmadığından²; sözü edilen

---

* Dr. Öğr. Üyesi Senar ÇAĞIRGAN TUNCER

¹ Oğuzman, K./Seliçi, Ö./Oktay-Özdemir, S.; Tüzel Kişiler (Gerçek ve Tüzel Kişiler), 19. Bası, İstanbul 2020, N. 7.

² Kılıçoğlu, A. M.: Medeni Hukuk, Temel Kavramlar, Başlangıç Hükümleri, Kişiler Hukuku, 3. Bası, Ankara 2019, 472,473.

yakın ve kapatıldığı tarihte en fazla üyeye sahip derneğe devredilir. VK m. 27'ye göre ise; sona eren vakıfların borçlarının tasfiyesinden arta kalan malvarlığı vakıf senedinde yazılı hükümlere göre, vakıf senedinde özel bir hüküm bulunmuyorsa VGM'nin görüşü alınarak mahkeme kararıyla benzer amaçlı bir vakfa geçer. Mahkeme kararıyla dağıtılan vakıfların borçlarının tasfiyesinden arta kalan mal ve haklar ise VGM'ye intikal eder.

BÖLÜM KAYNAKÇASI

- Akünel, Teoman: Türk Medeni Hukukunda Tüzel Kişiler, İstanbul 1995.
- Arslan, İbrahim/Ünal, Mücahit: Avukatlık Ortaklığının Diğer Ortaklı Türleriyle Karşılaştırılması ve Hukuki Niteliği, Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.16, S.1, 2008, <https://dergipark.org.tr/tr/pub/suhfd/issue/26641/281166> (ET: 1.5.2021), s. 233-246.
- Centel, Nur: "Ceza Hukukunda Tüzel Kişilerin Sorumluluğu -Şirketler Hakkında Yaptırım Uygulanması" AÜHFD, C. 65, S. 4, s.3313-3326.
- Çağlayan, Ramazan: Hukukumuzda Kamu Tüzel Kişiliği Kavramı ve Kistasları, Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi, Y. 2016, S. 7, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/229908> (ET: 1.5.2021), s. 373-398.
- Dural, Mustafa/Öğüz, Tufan: Türk Özel Hukuku, C. II, Kişiler Hukuku, 21. bası, İstanbul 2020.
- Ertuş, Şeref: Eşya Hukuku, 10. Bası, İzmir 2012.
- Hâtemî, Hüseyin: Medeni Hukuk Tüzel Kişileri, İstanbul 1979 (Kısaltma: tüzel kişiler).
- Hatemi, Hüseyin: Organın Eylemlerinden Dolayı Sorumluluk, Sorumluluk Hukukunun Güncel Sorunları, Sorumluluk Hukukundaki Gelişmeler I. Sempozyumu, Ankara 1977 (kısaltma: sorumluluk).
- İkizler, Metin: Tüzel Kişilerin İlkeli Kişiliği, Bu Uğurda Ana Statünün Anlamı ve İşlevi, Ankara, 2012.
- Kaşak, Fahri Erdem: Tüzel Kişilik Kavramı ve Tüzel Kişilik Perdesinin Kaldırılması, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, C. 26, S. 2, 2020, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/1360035>, (ET: 24.4.2021), s. 1242-1263.

- Kılıçoğlu, Ahmet M.: Medeni Hukuk, Temel Kavramlar, Başlangıç Hükümleri, Kişiler Hukuku, 3. Bası, Ankara 2019.
- Oğuzman, Kemal/Seliçi, Özer/Oktay-Özdemir, Saibe; Tüzel Kişiler, Gerçek ve Tüzel Kişiler, 19. Bası, İstanbul 2020.
- Özsunay, Ergun: Medeni Hukukumuzda Tüzel Kişiler, 4. bası, İstanbul 1978.
- Öztan, Bilge: Medeni Hukuk Tüzel Kişilerinde Organ Kavramı ve Organın Fiillerinden Doğan Sorumluluğu, Ankara 1970 (kısaltma: organ).
- Öztan, Bilge: Tüzel Kişiler, 4. bası, Ankara 2001 (kısaltma: tüzel kişiler).
- Pulaşlı, Hasan: Yeni Türk Ticaret Kanunu'na Göre Yeni Şirketler Hukuku, Genel Esaslar, Ankara 2012.
- Serozan, Rona: Tüzel Kişiler, Özellikle Dernekler ve Vakıflar, 2. Bası, İstanbul 1994.
- Zevkliler, Aydın/Acabey M. Beşir/Gökyayla Emre: Medeni Hukuk Giriş ve Başlangıç Hükümleri, Kişiler Hukuku, Aile Hukuku, 6. Bası, Ankara 2000.

§ 13. DERNEKLER *

Türk hukukunda dernekler, 4721 sayılı TMK'nın 56-100. maddeleri arasında düzenlenmiştir. TMK hükümleri daha çok derneklerin özel hukuk boyutu ile ilgilidir. Derneklerin kamu hukuku yönü ise ağırlıklı olarak 2004 tarih ve 5253 sayılı Dernekler Kanunu'nda (DK)¹ düzenlenmiştir. Derneklerle ilgili bir diğer önemli mevzuat ise 2005 tarihli Dernekler Yönetmeliği² (DY)'dir.

Dernekler, vakıflarla birlikte Medeni hukuk tüzel kişilerindedir. Ancak vakıflardan farklı olarak, kişi topluluğudur/birliğidir. Kazanç paylaşma amacı gütmeyenler. Nasıl ki Medeni Kanun özel hukuk ilişkileri için temel kanun niteliğinde ise, işte dernekler de, özellikle, kazanç paylaşma amacı gütmeyen kişi topluluklarının ana modelidir. Bu nedenle kazanç paylaşma amacı gütmeyen diğer kişi topluluklarında, kendi kanunlarında hüküm bulunmayan hâllerde, derneklere ilişkin düzenlemelere başvurulur. Hatta bu husus, bazı tüzel kişiler için kanunda açıkça ifade edilmiştir³.

I. TANIMI VE UNSURLARI

TMK m. 56'ya göre dernekler, gerçek veya tüzel en az yedi kişinin kazanç paylaşma dışında belirli ve ortak bir amacı gerçekleştirmek

---

* Prof. Dr. Metin İKİZLER

¹ RG 23.11.2004, S. 25649.

² RG 31.03.2005, S. 25772.

³ Örneğin, sendikalar hakkında, Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu'nda hüküm bulunmayan hâllerde TMK ve DK'nın bu Kanun'a aykırı olmayan hükümlerinin uygulanacağı zikredilmiştir (m. 79). Siyasi Partiler Kanunu'nda ise derneklere yapılan yollama çok daha nettir: TMK, DK ve dernekler hakkında uygulanan diğer kanunların bu Kanuna aykırı olmayan hükümleri, siyasi partiler hakkında da uygulanır (m. 121/1) Kooperatifler için ise TTK'da düzenlenen anonim ortaklıklara ilişkin hükümlere yollamada bulunulmuştur. (Kooperatifler Kanunu m. 98).

E. Platform Oluşturma

Dernekler; diğer derneklerle veya vakıf, sendika ve benzeri sivil toplum kuruluşlarıyla ortak bir amacı gerçekleştirmek üzere tüzel kişiliği bulunmayan geçici nitelikteki birliktelikler oluşturabilirler. Bu birliktelik, fiilen, girişim, hareket, oluşum ve benzeri hangi adla anılırsa anılsın Kanun açısından platform niteliğindedir (DK m. 2).

F. Lokal Açma

Dernekler, üyelerinin sosyal ihtiyaçlarını karşılamak üzere, mülki idare amirinin izni ile, lokal açabilirler (DK m. 26). Lokal açılması için derneğin en az bir yıldan beri faaliyette bulunuyor olması şarttır. Bu şart federasyon ve konfederasyonlar için aranmamaktadır (DY m. 56).

BÖLÜM KAYNAKÇASI

- Akıpek, Jale G./Akıntürk, Turgut/Ateş, Derya: Türk Medeni Hukuku, C. I, Başlangıç Hükümleri-Kişiler Hukuku, 16. baskı, İstanbul 2020.
- Akünel, Teoman: Türk Medeni Hukukunda Tüzel Kişiler, İstanbul 1995.
- Ayan, Mehmet/Ayan, Nurşen: Kişiler Hukuku, 3. baskı, Konya 2011.
- Brückner, Christian: Das Personenrecht des ZGB, Zürich 2000.
- Burhoff, Detlef: Vereinsrecht, 6. Aufl., Berlin 2006.
- Çağırğan, Senar: Derneklerin Hak ve Fiil Ehliyetleri, yayımlanmamış yüksek lisans tezi, İzmir 2006.
- Dural, Mustafa/Öğüz, Tufan: Türk Özel Hukuku, C. II, Kişiler Hukuku, 20. baskı, İstanbul 2019.
- Dutertre, Gilles: Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararlarından Örnekler, Avrupa Konseyi Yayınları, T.C. Başbakanlık İnsan Hakları Dairesi Başkanlığı, Ankara 2007.
- Dündar Sezer, Tijen: Dernek Kurma Özgürlüğünün İçeriği ve Gelişim Süreci Üzerine Karşılaştırmalı Bir İnceleme, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Der., C. 10, S. 1, 2008, s. 1-58.

- Gürpınar, Damla/İkizler, Metin: Medeni Hukuk I, Açık Öğretim Fakültesi Atatürk Üniversitesi Yayınları No: 1019, Erzurum 2012.
- Heini, A./Portmann, W.: Das Schweizerische Vereinsrecht, in: Schweizerisches Privatrecht, Bd. II/5, begr. von Gutzwiller, M. (u.a.), 3. Aufl., Basel 2005.
- Honsell, Heinrich/Vogt, Nedim P./Geiser, Thomas (Hrsg.): Basler Kommentar zum Schweizerischen Privatrecht, Zivilgesetzbuch I, Art. 1-456 ZGB, 3. Aufl, Basel, Genf, München 2006.
- İkizler, Metin: Tüzel Kişilerin İlkeliği Kişiliği, Bu Uğurda Ana Statünün Anlamı ve İşlevi, Ankara 2012.
- Karasu, Rauf: Türk Ticaret Kanunu Tasarısına Göre Anonim Şirketlerde Emredici Hükümler İlkesi, Ankara 2009.
- Oğuzman, M. Kemal/Seliçi, Özer/Oktay-Özdemir, Saibe: Kişiler Hukuku, 19. bası, İstanbul 2020.
- Özdamar, Demet/Türk, Ahmet/İkizler, Metin/Çağırğan, Senar: Yeni Dernekler Hukuku Mevzuatımızın Karşılaştırmalı Olarak Değerlendirilmesi, Ankara 2008.
- Öztan, Bilge: Tüzel Kişiler, Ankara 2000.
- Reichert, Bernhard: Vereins- und Verbandsrecht, 10. Aufl., Neuwied 2005.
- Riemer, H. Michael: Vereins- und Stiftungsrecht (Art. 60-89bis ZGB) mit den Allgemeinen Bestimmungen zu den juristischen Personen (Art. 52-59 ZGB), in: SHK- Stämpflis Handkommentar, Bern 2012.
- Sauter, Eugen/Schweyer, Gerhard/Waldner, Wolfram/Wörle-Himmel, Christof: Der eingetragene Verein, 19. Aufl., München 2010.
- Steinbeck, Anja: Vereinsautonomie und Dritteinfluß, Berlin 1999.
- Tuor, Peter/Schnyder, Bernhard/Schmid, Jörg/Jungo, Alexandra: Das Schweizerische Zivilgesetzbuch, begr. von Peter Tuor, 14. Aufl., Zürich 2015.

§ 14. VAKIFLAR *

I. TÜRKİYE'DE VAKFIN KISA TARİHÇESİ, VAKIF KAVRAMI, TANIMI VE ÖZELLİKLERİ

A. Vakfın Kısa Tarihçesi

Osmanlı İmparatorluğunun dağılmasıyla onun mirası üzerine kurulan Türkiye Cumhuriyeti, Osmanlı İmparatorluğundaki vakıf kurumu gibi bazı kurumları devam ettirmiştir. Vakıf, Osmanlı İmparatorluğu'nda geçirdiği birçok aşamadan sonra Evkaf-ı Hümayun Kurumu tarafından idare edilmiş ve fıkıh esaslarına göre hukuksal statüsü belirlenmiştir. Türkiye Cumhuriyeti kurulduktan sonra ise, vakıfların yönetimi 3 Mart 1924 yılına kadar, Şeyh-ul İslamlıkla birleştirilmiş, Şer'îye ve Evkaf Vekâleti adı altında, bir vekâlet kurumu içerisinde düzenlenmiştir¹.

1924 yılında Şer'îye ve Evkaf Vekâleti 429 sayılı kanun ile ilga edilerek bu kurumun görevlerini yerine getirmek üzere, Başbakanlığa bağlı olarak oluşturulan Vakıflar Genel Müdürlüğü (VGM) kurulmuştur². 4 Ekim 1926 tarihinde ise, Mülga Medeni Kanun (EMK) yürürlüğe girmiştir. Yine aynı tarihte yürürlüğe giren "Kanun-u Medeninın Sureti Meriyeti ve Şekli Tatbiki Hakkındaki Kanun" da vakıflar ile ilgili olarak bir düzenleme yapılmıştır. İlgili yasanın 8. maddesinde, "Kanun-u Medeninın meriyeti vazından mukaddem vücuda getirilen evkaf hakkında, ayrıca bir tatbikat kanununun neşrolunur" denilerek EMK'nın yürürlüğe girmesinden

---

* Dr. Öğr. Üyesi Ömer ERGÜN

¹ Hatemi H.: "Vakıf Kurumunun Tarihi Gelişimi", Makalenin metni için bkz. Özay İl Han, İki bine Kavuşurken Günışığında Yönetim, İstanbul 1994, s. 314-315; Eski ve yeni vakıflar hakkında bkz. İkiizler, M./Kurban, Y.: Eski ve Yeni Vakıflar Hukuku, 2. Baskı, Ankara 2021, s. 1 vd.

² Hatemi, Tarihi Gelişim, 315.

ve esnaf vakıflarının özel hukuk tüzel kişisi olduğunu ifade etmiştir.

Bu kanun zihinlerde herhangi şüphe uyanmaması için, yeni vakıfların TMK hükümlerine göre kurulup faaliyet göstereceğini ifade etmiştir (VK m. 5). Özellikle uygulamada vakıf kurulurken amaçlarını gerçekleştirmek için ne kadar mal özgüleneceğine ilişkin en az tutarı her yıl vakıflar meclisi belirleyecektir. Bu kanun ile vakıflarında VGM'ye beyanda bulunmak şartıyla şube ve temsilcilik açabileceği ifade edilmiştir. Daha da önemlisi yabancılarında Türkiye de vakıf kurabileceği belirtilmiş, ancak buna hukuksal ve fiili "mütekalibiyet" şartı getirilmiştir (VK m. 5/4).

BÖLÜM KAYNAKÇASI

Akipek, Jale G., Akıntürk, Turgut, Ateş Karaman, Derya: Türk Medeni Hukuku Başlangıç Hükümleri Kişiler Hukuku, birinci cilt, yenilenmiş 9. baskı, Beta Yay., İstanbul 2012.

Akipek, Jale: Şahsın Hukuku, Ankara 1961.

Ayan, Mehmet/Ayan, Nurşen: Kişiler Hukuku, Adalet Yayınları, 9. Baskı, Ankara-2020.

Aytaş Gülseren, S.: "Vakıflar Kanunu Bir Ayrıcalık Belgesidir", İBD, C. 82, S. 2, Y. 2008.

Ballar, Suat: Yeni Vakıflar Hukuku, Beta Yay., Yenilenmiş 2.Baskı, İstanbul 1991.

Demir İlhan: Yeni Vakıfların Temel Kitabı, Hukuki Araştırmalar Derneği Yay., Ankara 1998.

Em, Ali: "Türk Medeni Kanunu'na Göre Yapılan Vakıflarla İlgili Mevzuat", Cumhuriyetin 80.Yılında Uluslararası Vakıf Sempozyumu, 15-17 Aralık 2003, VGMY, Ankara 2004.

Grüniger, Harold: Basler Kommentar zum Schweizerischen Privatrecht, ZGB I Art. 1 – 456 Vor Art 80 – 89 Nr. 4 (Grüniger/BaslerKomm).

- Hatemi, Hüseyin: "Vakıf Kurumunun Tarihi Gelişimi", Makalenin metni için bkz, Özay İl Han, İki bine Kavuşurken Günışığında Yönetim, İstanbul 1994.
- Hatemi, Hüseyin: Önceki ve Bugünkü Türk Hukukunda Vakıf Kurma Muamelesi, Fakülteler Matbaası, İstanbul 1969.
- İkizler, Metin, Kurban, Yasin: Eski ve Yeni Vakıflar Hukuku, 2. Baskı, Ankara 2021.
- İşeri A., Akünel T., Tezel A., Bayrakeri F.: Türkiye'de Medeni Kanuna Göre Kurulmuş Vakıflar ve Sorunları, Vehbi Koç Vakfı Yay., İstanbul 1975
- İşeri Ahmet, Akünel Teoman, Tezel Adnan, Bayrakeri Feridun: Türkiye'de Medeni Kanuna Göre Kurulmuş Vakıflar ve Sorunları, Vehbi Koç Vakfı Yay., İstanbul 1975.
- İşeri Ahmet: Türk Medeni Kanunu'na Göre Vakıf (Tesis), Sevinç Matbaası, Ankara 1968.
- Köprülü Bülent: Medeni Hukuk, 2. Bası, İstanbul 1984.
- Kuru Baki, Arslan Ramazan, Yılmaz Ejder: Medeni Usul Hukuku, Değiştirilmiş 18.baskı, Yetkin Yay., Ankara 2007.
- Öğüz, Tufan: Türk Hukukunda Vakıf Tüzel Kişiliğinin Hukuki Esasları, Beşir Kitapevi, İstanbul 2007.
- Ömer Hilmi Efendi: İthaf-ül Ahlâf fi Ahkâm-il Evkaf, VGM Yay., İktisadi Matbaacılık, Ankara.
- Özsunay, Ergun: Medeni Hukukumuzda Tüzel Kişiler, 5.baskı İstanbul Üniversitesi Yay. no. 2443, İstanbul-1982.
- Öztan, Bilge: Tüzel Kişiler (ders notları), Turhan Kitapevi, Ankara 1994.
- Öztürk, Nazif: Elmalı Hamdi Yazır Gözüyle Vakıflar, Türkiye Diyanet Vakfı Yay., Ankara 1995.
- Reinhard Bork, Allgemeiner Teil des Bürgerlichen Gesetzbuchs, 2. neubearbeitete Auflage, Mohr Siebeck, Tübingen, 2006.
- Saydam, Okan/Ekici, Mustafa: Türk Medeni Kanunu'na göre Vakıf, VGM Yay., Ankara 1998.
- Saymen Ferit H., Köprülü Bülent: Medeni Hukuk Dersleri C. 1, İktisadi ve Ticari İlimler Yüksek Okulu Yay., İstanbul 1964.

Seifart, Werner: von Campenhausen, Axel Freiherr: Handbuch des Stiftungsrechts, 2. Aufl., München 1999.

Serozan, Rona: Tüzel Kişiler Özellikle: Dernekler ve Vakıflar, 2.bası, Filiz Kitapevi, İstanbul 1994.

Tandoğan, Haluk: "Türk Medeni Kanunu Ön Tasarısının Tüzel Kişilere İlişkin Hükümleri Üzerinde Görüşler", AÜHF Dergisi, Y. 1973, C. 30, S. 1-4.

Veldet, Hıfzı: Medeni Hukuk I Şahsın Hukuku, İkinci Basım, Ahmet Sait Matbaası, İstanbul 1945.

Editörler

Prof. Dr. Metin İKİZLER & Doç. Dr. Özlem TÜZÜNER

MEDENİ HUKUK - I

BAŞLANGIÇ HÜKÜMLERİ KİŞİLER HUKUKU OLAY ve TEST SORULARI

Pratik Kitabı

Yazarlar:

Ayşenur Şahin Caner & Dursun Ali Demirboğa
Hatice Karacan Çetin & Hayriye Şen Doğramacı
Metin İkizler & Ömer Ergün & Özkan Özyakışır
Özlem Tüzüner & Pınar Aktaş Avcı
Seda Gayretli Aydın & Semih Yünlü & Senar Çağırğan Tuncer
Sinan Sami Akkurt & Zeynep Özcan

Güncellenmiş

2. BASKI

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Medeni Hukuk - I

Başlangıç Hükümleri - Kişiler Hukuku - Olay ve Test Soruları Pratik Kitabı

Ayşenur Şahin Caner - Dursun Ali Demirboğa - Hatice Karacan Çetin
Hayriye Şen Doğramacı - Metin İkizler - Ömer Ergün - Özkan Özyakışır
Özlem Tüzüner - Pınar Aktaş Avcı - Seda Gayretli Aydın - Semih Yünlü
Senar Çağırğan Tuncer - Sinan Sami Akkurt - Zeynep Özcan

Hukuk Yayınları Dizisi – 2966

İkinci Baskı : Ekim, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8209 – 56 – 3

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Ankamat Matbaacılık Sanayi Limited Şirketi
1344. Cadde No: 60 İvedik OSB Yenimahalle/Ankara
Sertifika No: 46700
Tel: (0312) 394 54 94-95

KAYNAKLAR

ESERLER

- Antalya G./Topuz M., Medenî Hukuk, C. I, 4. Bası, Ankara, 2021.
- Baur J. F./Stürner R., Sachenrecht, 18. Aufl., Tübingen, 2009.
- Buz V., Yenilik Doğuran Haklar, Ankara, 2005.
- Dural M./Öğüz T./Gümüş M. A., Türk Özel Hukuku, C. III, Aile Hukuku, 15. Baskı, İstanbul, 2020.
- Dural M./Sarı S., Türk Özel Hukuku, C. I, Temel Kavramlar ve Medenî Kanun'un Başlangıç Hükümleri, 15. Baskı, İstanbul 2020.
- Dural M./Öz T., Türk Özel Hukuku, C. IV, Miras Hukuku, 15. Bası, İstanbul, 2020.
- Eren F., Borçlar Hukuku Genel Hükümler, 20. Bası, Ankara 2016.
- Fikentscher W./Heinemann A., Schuldrecht, 10. Aufl., Berlin, 2006.
- Gauch P./Schluep W., Schweizerisches Obligationenrecht Allgemeiner Teil, Band I, 10. Aufl., Zürich-Basel-Genf, 2014.
- Heini A./Portmann W., Das Schweizerische Vereinsrecht, in: Schweizerisches Privatrecht, Bd. II/5, begr. von Gutzwiller, M. (u.a.), 3. Aufl., Basel, 2005.
- Helvacı S., Gerçek Kişiler, 7. Bası, İstanbul, 2016.
- Honsell, H./Vogt, N. P./Geiser, T. (Hrsg.): Basler Kommentar zum Schweizerischen Privatrecht, Zivilgesetzbuch I, Art. 1-456 ZGB, 3. Aufl, Basel, Genf, München 2006.
- İkizler M., Tüzel Kişilerin İlkeli Kişiliği, Bu Uğurda Ana Statünün Anlamı ve İşlevi, Ankara, 2012.
- İmre Z./Erman H., Miras Hukuku, 15. Bası, İstanbul, 2021.
- Kaplan E. T., Sendika Genel Kurul Kararlarının İptali Davası ve Şartları, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi, C. 49, S. 1, 1994, s. 255-265.
- Kocayusufpaşaoğlu N., Borçlar Hukukuna Giriş, 4. Bası, İstanbul, 2008.

- Larenz K./Wolf M., Allgemeiner Teil des Bürgerlichen Rechts, München, 2004.
- Moroğlu E., Anonim Ortaklıkta Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlüğü, 4. Baskı, İstanbul, 2004.
- Nomer H. N., Kişi Birliklerinde Genel Kurul Kararlarının Geçersizliğine İlişkin Temel Esaslar, İstanbul, 2008.
- Oğuzman M. K./ Barlas N., Medenî Hukuk, 26. Baskı, İstanbul, 2020.
- Oğuzman M. K./Öz Turgut, Borlar Hukuku Genel Hükümler, C.I-II, 16. Baskı, İstanbul, 2021.
- Oğuzman K./Seliçi Ö./Oktay-Özdemir S., Eşya Hukuku, 21. Bası, İstanbul, 2018.
- Pulaşlı H., Şirketler Hukuku Şerhi, C. I-II, Ankara, 2011.
- Riemer H. M., Personenrechts des ZGB, Personenrecht, 2. Aufl., Bern, 2002.
- Riemer H. M., Berner Kommentar, Kommentar zum schweizerischen Zivilgesetzbuch, Bd. I/3/2: Das Personenrecht, Die juristische Personen, Die Vereine, Art. 60-79 ZGB, 3. Aufl., Bern, 1990.
- Serozan R., Eşya Hukuku I, 3. Bası, İstanbul, 2014.
- Serozan R., Tüzel Kişiler, Özellikle Dernekler ve Vakıflar, 2. Bası, İstanbul, 1994.
- Sirmen L., Eşya Hukuku, 4. Bası, Ankara, 2016.
- Uyar T., Türk Medenî Kanunu, Gerekçeli-İçtihatlı, Kişiler Hukuku, C. II, Ankara, 2002.

WEB SİTELERİ

- www.hukukturk.com
- www.kazanci.com.tr
- www.e-uyar.com

Doç. Dr. Özge KARAEGE

**ANONİM ŞİRKET
GENEL KURULUNUN
TOPLANTIYA ÇAĞRILMASI**

**ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022**

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Anonim Şirket Genel Kurulunun Toplantıya Çağırılması
Özge Karaege

Hukuk Yayınları Dizisi – 3223

Birinci Baskı : Eylül, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8209 – 57 – 0

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com
 : adalety@adaletyayinevi.com

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : facebook.com/adaletyayinevi
 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nilüfer Aydın

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Ay-bay Kirtasiye İnş. Gıda Paz. ve Tic. Ltd. Şti.
Sertifika No: 46661
Tel: (0 312) 472 58 55 - Ankara

KAYNAKÇA

- Adıgüzel, Burak:** Sermaye Piyasası Hukuku, 3. Baskı, Ankara 2019.
- Akbay, Direnç:** Türk Ticaret Kanunu Tasarısı'na Göre Limited Ortaklık Genel Kurulunun Toplanma ve Karar Alma Esasları, İstanbul 2010.
- Akdağ Güney, Necla:** 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununa Göre AŞ. Yönetim Kurulu, İstanbul 2012.
- Akipek, Jale/Akıntürk, Turgut/Ateş, Derya:** Türk Medeni Hukuku Başlangıç Hükümleri Kişiler Hukuku- Birinci Cilt, 16. Baskı, İstanbul 2020.
- Aktiengesetz Kommentar, Bd. I, §§ 1-149, Schmidt, Karsten/Lutter, Marcus (Hrsg.),** 3. Aufl., Köln 2015 (Anılış: Schmidt/Lutter (İlgili Bölümün Yazarı)).
- Ansay, Tuğrul:** Anonim Şirketler Hukuku, 6. Baskı, Ankara 1982 (Anılış: Ansay, Anonim Şirketler).
- Ansay, Tuğrul:** Yargıtay Uygulamasında Anonim Şirketler Hukuku (Yargıtay'ın 1975-1980 Yılları Arasında Verdiği Kararlar), Ankara 1981 (Anılış: Ansay, Yargıtay Uygulaması).
- Arı, Zekeriya:** "Türk Ticaret Kanunu Tasarısının Elektronik Ortama İlişkin Hükümü (Tasarı m. 1527) ve Sanal Genel Kurul", EÜHFD, Aralık 2009, C. XIII, S. 3-4, s. 177-199.
- Arslan, Ramazan/Yılmaz, Ejder/Taşpınar Ayvaz, Sema/Hanağası, Emel:** İcra ve İflas Hukuku, 7. Baskı, Ankara 2021.
- Arslanlı, Halil:** Anonim Şirketler, C. II-III, Anonim Şirketin Organizasyonu ve Tahviller, İstanbul 1960 (Anılış: Arslanlı, C. II-III).
- Atalı, Murat/Ermenek, İbrahim/Erdoğan, Ersin:** İcra ve İflas Hukuku, 5. Baskı, Ankara 2022.
- Ayan, Özge:** Limited Ortaklıklarda Azınlık Pay Sahiplerinin Genel Kurulu Toplantıya Çağırma, Gündeme Madde Eklenmesini İsteme ve Sorumluluk Davası Açma Hakları, İzmir 2004.
- Aydoğan, Fatih:** Tek Kişi Ortaklığı, İstanbul 2012.
- Ayhan, Rıza/Çağlar, Hayrettin/Özdamar, Mehmet:** Şirketler Hukuku Genel Esaslar, 3. Baskı, Ankara 2021.

- Aytaç, Zühtü:** Anonim Ortaklıklarda İbra, Ankara 1982.
- Bahtiyar, Mehmet/Hamamcıoğlu, Esra:** Yeni TTK'ye Göre Anonim Ortaklık Genel Kurul Toplantıları, 1. Baskı, İstanbul 2014.
- Bahtiyar, Mehmet:** "Türk Ticaret Kanunu Tasarısı'nın Dili ile Bazı Hükümlerinin Değerlendirilmesi", TBB Dergisi, 2005, S. 61, s. 47-106 (Anılış: Bahtiyar, Tasarı).
- Bahtiyar, Mehmet:** Anonim Ortaklık Anasözleşmesi, İstanbul 2001 (Anılış: Bahtiyar, Anasözleşme).
- Bahtiyar, Mehmet:** Ortaklıklar Hukuku, 9. Baskı, İstanbul 2015 (Anılış: Bahtiyar, Ortaklıklar Hukuku)
- Barlas, Nami:** Adi Ortaklık Temeline Dayalı Sözleşme İlişkileri, 3. Baskı, İstanbul 2012.
- Basler Kommentar, Obligationenrecht II, Art. 620-763 OR, Honsell, Heinrich/Vogt, Nedim Peter/Watter, Rolf (Hrsg.),** 5. Aufl., Basel-Genf-München 2016 (Anılış: Basler Komm. II (İlgili Bölümün Yazarı).
- Bilgili, Fatih/Demirkapı, Ertan:** Şirketler Hukuku, 9. Baskı, Bursa 2013.
- Bohrer, Andreas/Kummer, Angela:** Zürcher Kommentar Die Aktiengesellschaft. Rechte und Pflichten der Aktionäre, Art. 660-697m OR, 2. Aufl., Zürich 2021 (Anılış: Zürcher Komm. (Bohrer/Kummer).
- Böckli, Peter:** Schweizer Aktiengesellschaft, 3. Aufl., Zurich-Basel-Genf 2004.
- Bürgi, F. Wolfhart:** Kommentar zum Schweizerischen Zivilgesetzbuch, V. Band, Das Obligationenrecht, 5. Teil, Die Aktiengesellschaft, b/2: Art. 698-738, Zurich 1969.
- Can, Mustafa Erdem:** "Azlığın Genel Kurulun Toplantıya Çağırılması ve Gündemin Belirlenmesi Konusundaki Yetkileri", Ulusoy, Erol (ed.), Anonim Şirketlerde Bireysel ve Azınlık Pay Sahibi Hakları, 2. Baskı, Ankara 2016, s.407-430 (Anılış: Ulusoy/Can).
- Cenkci, Esra:** "Anonim Ortaklıkta Tek Pay Sahibinin Yeni Gücü: Genel Kurulu Toplantıya Çağırabilmesi", BATİDER, 2017, C. XXXIII, S. 3, s. 129-176.
- Çamoğlu, Ersin:** "Azlığın Bilanço Ertelemesi Gündemdeki Diğer Maddeleri Nasıl Etkiler", Bilgi Toplumunda Hukuk Ünal Tekinalp'e Armağan, İstanbul 2003, s. 287-295.
- Çevik, Orhan Nuri:** Anonim Şirketler, 4. Baskı, Ankara 2002.

- Doğanay, Y. Ümit:** *Adi Şirket Akdi (Akdin Unsurları-Kurulması-Hükümsüzlüğü)*, İstanbul 1968.
- Dolar, Neyzen Fehmi:** “Anonim Şirketlerde Azınlığın Genel Kurulun Toplantıya Çağrılmasını Talep Hakkı”, *AD.*, 2020/2, S. 65, s. 585-605.
- Domaniç, Hayri:** *Anonim Şirketler Hukuku ve Uygulaması TTK Şerhi II*, 1. Baskı, İstanbul 2010.
- Dural, H. Ali:** *Anonim Ortaklıklarda Yönetim Kurulunun Kilitlenmesi ve Hukuki Sonuçları*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul 2005.
- Dural, Mustafa/Öğüz, Tufan:** *Kişiler Hukuku Gerçek ve Tüzel Kişiler C. II*, 21. Baskı, İstanbul 2020.
- Eminoğlu, Cafer:** “Tek Pay Sahipli Anonim Şirkette Genel Kurul”, *İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 2015, C. 6, S. 1, s. 129-166.
- Erdem, H. Ercüment:** “Türk Ticaret Kanunu’nun Anonim Şirketler İçin Getirdiği Yenilikler”, *Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 9, S. 117-118, Mayıs-Haziran 2014, s. 29-61.
- Ergüne, Mehmet Serkan:** “Anonim Şirket Payı Üzerinde Rehin Hakkı Kurulması”, *İHFM*, 2016, C. 74, S. 2, s. 739-755.
- Eriş, Gönen:** *Ticari İşletme ve Şirketler*, C. II-Madde 64-451, 3. Baskı, Ankara 2017.
- Forstmoser, Peter/Meier-Hayoz, Arthur/Nobel, Peter:** *Schweizerisches Aktienrecht*, Bern 1996.
- Funk, Frist:** *Kommentar des Obligationenrechtes, Zweiter Band: Das Recht der Gesellschaften*, Aarau 1951.
- Gümüş, Mustafa Alper:** *Türk Medeni Hukukunda Kayımlık*, İstanbul 2006.
- Heidelberger Kommentar zum Aktiengesetz, Bürgers, Tobias/Körber, Torsten (Hrsg.),** Heidelberg 2008 (Anılış: Bürgers/Körber (İlgili Bölümün Yazarı)).
- Helvacı, Mehmet:** “Anonim Ortaklıkta Ticaret Kanunundan Kaynaklanan Azınlık Haklarının Hukuki Niteliği ve Tanımı”, Prof. Dr. Oğuz İmregün’e Armağan, İstanbul 1998.
- Homburger, Eric:** *Zürcher Kommentar zu Art. 707-726 OR*, Zurich 1997 (Anılış: Zürcher Komm. (Homburger)).

- Hüffer, Uwe/Koch, Jens:** Beck'sche Kurz-Kommentare, Aktiengesetz, begründet von Uwe Hüffer, bearbeitet von Jens Koch, 16. Aufl., München 2022 (Anılış: Hüffer/Koch/(İlgili Bölümün Yazarı)).
- Hüffer, Uwe:** Beck'sche Kurz-Kommentare, Aktiengesetz, 10. Aufl., München 2012.
- İmregün, Oğuz:** Anonim Ortaklıklar, 4. Baskı, İstanbul 1989 (Anılış: İmregün, Anonim Ortaklıklar).
- İmregün, Oğuz:** Anonim Şirketlerde Pay Sahipleri Arasında Umumi Heyet Kararından Doğan Menfaat İhlalleri ve Bunların Telif Çareleri, İstanbul 1962 (Anılış: İmregün, Menfaat İhlalleri).
- İmregün, Oğuz:** Kara Ticareti Hukuku Dersleri, 11. Baskı, İstanbul 1996 (Anılış: İmregün, Kara Ticareti).
- İzmirli, Yadiğar:** Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulunun Organ Niteliğini Kaybetmesi ve Hukuki Sonuçları, 1. Baskı, Ankara 2001.
- Karaege, Özge:** "Anonim Şirketlerde Genel Kurulun Yönetim Kurulu Üyelerini Görevden Alma (Azil) Yetkisi (TTK m. 364)", AnkBD., 2014/1, s. 69-110 (Anılış: Karaege, Azil).
- Karaege, Özge:** "Anonim Şirketlerde Tek Pay Sahibinin Genel Kurulu Toplantıya Çağrı Yetkisi (TTK m. 410/II)", GÜHFD., 2015, C.XIX, S. 4, s. 71-127 (Anılış: Karaege, Tek Pay Sahibi).
- Karaege, Özge:** "Türkiye'de Covid-19 Pandemisi Döneminde Anonim Şirket Genel Kurul Toplantılarının Yapılması Olasılığı", Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi, 2021, Y. 9, S. 115, s. 1-13 (Anılış: Karaege, Covid-19).
- Karahan, Sami (Editör):** Şirketler Hukuku, 2. Baskı, Konya 2013 (Anılış: Karahan/İlgili Bölümün Yazarı).
- Karasu, Rauf:** "Türk Ticaret Kanunu Tasarısına Göre Anonim Şirketlerde Genel Kurul Kararlarının Butlanı", Prof. Dr. Fırat Öztan'a Armağan, C. I, Ankara 2010, s.1239-1261 (Anılış: Karasu, Butlan).
- Karasu, Rauf:** Anonim Şirketlerde Emredici Hükümler İlkesi, 2. Baskı, Ankara 2015 (Anılış: Karasu, Emredici Hükümler).
- Karayalçın, Yaşar:** Ticaret Hukuku II, Şirketler Hukuku, 2. Baskı, Ankara 1973.
- Kaya, Mustafa İsmail:** "Anonim Ortaklıkların Genel Kurul Toplantılarının İnternet Aracılığıyla Yapılması", AÜHFD, 2003, C. 52, S. 4, s. 211-218 (Anılış: Kaya, Genel Kurul)

- Kaya, Mustafa İsmail:** “Anonim Şirkette Tek Bir Pay Sahibinin Genel Kurulu Toplantıya Çağırması”, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü 60. Yıl Armağanı, Ankara 2015, s. 405-434 (Anılış: Kaya, Pay Sahibi).
- Kayıhan, Şaban:** “Anonim Ortaklıklarda Genel Kurul ve İnternet”, BATİDER, Haziran 2003, C. XXII, S. 1, s. 79-109.
- Kendigelen, Abuzer:** Anonim Ortaklık Payı Üzerinde İntifa Hakkı, İstanbul 1994 (Anılış: Kendigelen, İntifa Hakkı)
- Kendigelen, Abuzer:** Yeni Türk Ticaret Kanunu, Değişiklikler, Yenilikler ve İlk Tespitler, 2. Baskı, İstanbul 2012 (Anılış: Kendigelen, İlk Tespitler).
- Kırca, İsmail/Şehirali Çelik, Feyzan/Manavgat, Çağlar:** Anonim Şirketler Hukuku, C. 1, Temel Kavramlar ve İlkeler-Kuruluş-Yönetim Kurulu, Ankara 2013 (Anılış: İlgili Bölümün Yazarı (Kırca/Şehirali Çelik/Manavgat), C. I).
- Kırca, İsmail/Şehirali Çelik, Feyzan/Manavgat, Çağlar:** Anonim Şirketler Hukuku, C.2/2, Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlüğü, Ankara 2016 (Anılış: İlgili Bölümün Yazarı (Kırca/Şehirali Çelik/Manavgat), C.2/2).
- Kommentar zum Aktiengesetz, Bd. I, §§ 1-178, Spindler, Gerald/ Stilz, Eberhard (Hrsg.),** 2007 München (Anılış: Spindler/Stilz (İlgili Bölümün Yazarı).
- Kommentar zum Aktiengesetz, Bd. II, §§ 179-410, Spindler, Gerald/ Stilz, Eberhard (Hrsg.),** 2007 München (Anılış: Spindler/Stilz (İlgili Bölümün Yazarı).
- Korkut, Ömer:** 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu’na Göre Anonim Şirketlerde Genel Kurul Kararlarının Butlanı, Adana 2012.
- Kölner Kommentar zum Aktiengesetz, Band 3, 2. Teillieferung, §§ 121-130 AktG,** Köln 2011 (Anılış: Kölner Komm./AktG/İlgili Bölümün Yazarı).
- Krnet, Georg:** Praxiskommentar Verwaltungsrat, Art. 707-726, 754 OR und Spezialgesetze, Ein Handbuch für Verwaltungsräte, 2. Aufl., Bern 2005.
- Kuru, Baki:** İstinaf Sistemine Göre Yazılmış İcra ve İflas Hukuku, İstanbul 2016.
- Lehmann, Peter:** “Die Kleine Aktienrechtsrevision (Teil 2) – Neuerungen in den Bereichen Aktinärsrechte, Firma, Handelsregister, GesKR, 2007, s. 420-428.
- Mimaroğlu, Sait Kemal:** Anonim Şirketlerde İdare Meclisi Azalarının Hukuki Mesuliyeti, Ankara 1967 (Anılış: Mimaroğlu, Hukuki Mesuliyet).

- Mimaroğlu, Sait Kemal:** Ticaret Hukuku, II. Cilt, İşletme Hukuku, Ticaret Ortaklıkları Hukuku (Ortaklıklar Hukukuna Giriş-Genel Hükümler-Kollektif ve Komandit Ortaklıklar), Ankara 1972 (Anılış: Mimaroğlu, Ticaret Ortaklıkları Hukuku).
- Moroğlu, Erdoğan:** "Anonim Ortaklıkta Azınlık Pay Sahiplerinin Genel Kurulu Toplantıya Daveti ve Mahkemenin Davete İzin Kararının Uygulanmasının Durdurulması", Prof. Dr. Hayri Domaniç'e Armağan, İstanbul 1995, s. 175-188 (Anılış: Moroğlu, Toplantıya Davet).
- Moroğlu, Erdoğan:** "Anonim Ortaklık Yönetim Kurulu Üyeleri ile Denetçilerinin Görev Süreleri", Makaleler I, 2. Baskı, İstanbul 2001, s. 389-400 (Anılış: Moroğlu, Görev Süreleri).
- Moroğlu, Erdoğan:** "Anonim Ortaklıkta Genel Kurulun Toplantıya Daveti Merasimine Aykırılığın Genel Kurul Kararına Etkisi ve Yargıtay Kararları", Ticaret Hukuku ve Yargıtay Kararları Sempozyumu VII Bildiriler-Tartışmalar, Ankara 1991, s. 39-58 (Anılış: Moroğlu, Davet Merasimi).
- Moroğlu, Erdoğan:** "Anonim Ortaklıkta Özel Denetçi", Makaleler I, 2. Baskı, İstanbul 2001, s. 65-81 (Anılış: Moroğlu, Özel Denetçi).
- Moroğlu, Erdoğan:** 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu, Değerlendirme ve Öneriler, 8. Baskı, İstanbul 2016 (Anılış: Moroğlu, Öneriler).
- Moroğlu, Erdoğan:** Anonim Ortaklıkta Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlüğü, 9. Baskı, İstanbul 2020 (Anılış: Moroğlu, Hükümsüzlük).
- Münchener Handbuch des Gesellschaftsrechts, Hoffmann-Becking/Michael (Hrsg.),** Band 4 Aktiengesellschaft, 3. Aufl., München 2007 (Anılış: Münch. Hdb./AktG./İlgili Bölümün Yazarı, 2007).
- Münchener Handbuch des Gesellschaftsrechts, Hoffmann-Becking/Michael (Hrsg.),** Band 4 Aktiengesellschaft, 5. Aufl., München 2020 (Anılış: Münch. Hdb./AktG./İlgili Bölümün Yazarı).
- Münchener Kommentar zum Aktiengesetz, Goette, Wulf/Habersack, Mathias/Kalss, Susanne (Hrsg.),** Bd. 3, §§118-178, 3. Aufl., München 2013 (Anılış: Münch. Komm./AktG./İlgili Bölümün Yazarı, 2013).
- Münchener Kommentar zum Aktiengesetz, Goette, Wulf/Habersack, Mathias/Kalss, Susanne (Hrsg.),** Bd. 3, §§118-178, 5. Aufl., München 2022 (Anılış: Münch. Komm./AktG./İlgili Bölümün Yazarı).
- Narbay, Şafak:** "TTK Tasarısı'nda Anonim Ortaklık Genel Kurulunu Toplantıya Davete Yetkili ve Görevli Olanlara İlişkin Hükümlerin Değerlendirilmesi", HPD, 2006, S. 7, s. 168-181.

- Odman Boztosun, Ayşe:** “Anonim Şirkette Genel Kurulun Çağrı Şekline Uyulmamasının Sonuçları”, Prof. Dr. Hüseyin Ülgen’e Armağan Birinci Cilt Ticaret Hukuku, İstanbul 2007, s. 367-408.
- Oğuzman, M. Kemal/Seliçi, Özer/Oktay_Özdemir, Saibe:** Kişiler Hukuku (Gerçek ve Tüzel Kişiler), 19. Baskı, İstanbul 2020.
- Özdamar, Mehmet:** “Anonim Şirketlerde Özel Denetim”, Ulusoy, Erol (ed.), Anonim Şirketlerde Bireysel ve Azınlık Pay Sahibi Hakları, 2. Baskı, Ankara 2016, s. 259-290 (Anılış: Ulusoy/Özdamar).
- Özdilek, Ali Osman:** Anonim Şirketlerde Genel Kurullara Elektronik Ortamda Katılım Genel Kurul Kararlarının Yokluk ve Butlan Açısından Değerlendirilmesi, Ankara 2017.
- Özkan, Ahmet Fatih:** “Pandemi Dönemlerinde Limited Şirket Genel Kurul Toplantıları: Almanya ve Türkiye Bakımından Bir İnceleme”, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 2022, C. 26, S. 1, s. 3-34.
- Öztan, Bilge:** Medeni Hukuk Tüzel Kişilerinde Organ Kavramı ve Organ Fiillerinden Doğan Sorumluluk, Ankara 1970.
- Paslı, Ali:** “Covid-19 Salgınının Anonim ve Limited Ortaklık Yıllık Olağan Genel Kurul Toplantılarına Etkisi: Güncel Koşullar Sürerken Genel Kurul Kararı Alınabilir mi?”, (<https://www.ticaretkanunu.net/covid-19-salgini-nin-anonim-ve-limited-ortaklik-yillik-olagan-genel-kurul-toplantilarina-etkisi-guncel-kosullar-surerken-genel-kurul-karari-alinabilir-mi/>), Erişim Tarihi 20.04.2021.
- Pekcanitez, Hakan/Atalay, Oğuz/Sungurtekin Özkan, Meral/Özekes, Muhammet:** İcra ve İflas Hukuku Ders Kitabı, 8. Baskı, İstanbul 2021.
- Poroy, Reha/Tekinalp, Ünal/Çamoğlu, Ersin:** Ortaklıklar ve Kooperatif Hukuku, 11. Baskı, İstanbul 2009 (Anılış: Ortaklıklar Hukuku).
- Poroy, Reha/Tekinalp, Ünal/Çamoğlu, Ersin:** Ortaklıklar Hukuku I, 13. Baskı, İstanbul 2014 (Anılış: Poroy/Tekinalp/Çamoğlu, Ortaklıklar Hukuku I).
- Poroy, Reha/Tekinalp, Ünal/Çamoğlu, Ersin:** Ortaklıklar Hukuku II, 13. Baskı, İstanbul 2017 (Anılış: Poroy/Tekinalp/Çamoğlu, C. II)
- Pulaşlı, Hasan:** “Yeni Türk Ticaret Kanununa Göre Tek Ortaklı Sermaye Şirketleri ve Buna İlişkin Özel Durumlar”, Regesta, 2011, S. 1, s.13-39 (Anılış: Pulaşlı, Özel Durumlar).

- Pulaşlı, Hasan:** Şirketler Hukuku Şerhi, C. I, 3. Baskı, Ankara 2018 (Anılış: Pulaşlı, C. I).
- Pulaşlı, Hasan:** Şirketler Hukuku Şerhi, C. II, 4. Baskı, Ankara 2022 (Anılış: Pulaşlı, C II).
- Pulaşlı, Hasan:** Şirketler Hukuku Şerhi, C. III, 3. Baskı, Ankara 2018 (Anılış: Pulaşlı, C. III)
- Riemer, Hans Michael:** Anfechtungs und Nichtigkeitsklage im schweizerischen Gesellschaftsrecht (AG, GmbH, Genossenschaft, Verein, Stockwerkeigentümergeinschaft), Bern 1998.
- Saka, Zafer:** Anonim Ortaklıklarda Genel Kurul, İstanbul 2004.
- Schucany, Emil:** Kommentar zum Schweizerischen Aktienrecht, 2. Aufl., Zurich 1960.
- Soykan, İsmail Cem:** Anonim Ortaklıklarda Organ Yokluğu, İstanbul 2012.
- Şener, Oruç Hami:** Ortaklıklar Hukuku Ders Kitabı, 4. Baskı, Ankara 2019 (Anılış: Şener, Ortaklıklar).
- Şener, Oruç Hami:** Yargıtay Kararları Işığında Limited Ortaklıklar Hukuku, Ankara 2017 (Anılış: Şener, Limited Ortaklıklar).
- Tanner, Brigitte:** Zürcher Kommentar, Bd. Nr. II-IV, Die Aktiengesellschaft, Generalversammlung und Verwaltungsrat. Mängel in der Organisation, Art. 698-726 und 731b OR, 3. Aufl., Zürich 2018 (Anılış: Zürcher Komm. (Tanner)).
- Tekil, Fahiman:** Anonim Şirketler Hukuku, 2. Baskı, İstanbul 1998.
- Tekinalp, Ünal:** Sermaye Ortaklıklarının Yeni Hukuku, 3. Baskı, İstanbul 2013 (Anılış: Tekinalp, Sermaye Ortaklıkları 2013).
- Tekinalp, Ünal:** Sermaye Ortaklıklarının Yeni Hukuku, 4. Baskı, İstanbul 2015 (Anılış: Tekinalp, Sermaye Ortaklıkları 2015).
- Teoman, Ömer:** "Anonim Ortaklıkta Yönetim Kurulu Üyelerinin Seçim ve Azillerinin Gündeme Bağlılık İlkesi ile İlişkisi-Yargıtay 11. Hukuk Dairesi'nin Bir Kararı Nedeniyle-", Otuz Yıl Ticaret Hukuku -Tüm Makalelerim-, C. I 1971-1982, İstanbul 2000 (Anılış: Teoman, Azil).
- Teoman, Ömer:** "Azınlığın Bilanço Görüşmelerinin Ertilenmesini İsteme Hakkı (TTK. 377) Konusundaki Yargıtay Kararlarının Değerlendirilmesi", Ti-

caret Hukuku ve Yargıtay Kararları Sempozyumu V Bildiriler-Tartışmalar, Ankara 1988, s. 80-99 (Anılış: Teoman, Bilanço).

Teoman, Ömer: "Çağrısız Genel Kurulun Gündemine Oybirliği ile Madde Eklenmesi (YTK 416/II)", BATİDER, 2011, C. XXVII, S. 3, s. 5-13 (Anılış: Teoman, Çağrısız Genel Kurul).

Teoman, Ömer: "Sermaye Ortaklıklarının İnternet Sitesi Açma ve Burada Yasada Öngörülen İçerikleri Yayımlama Yükümlülüğüne Aykırı Davranmanın Yaptırımı Nedir?", BATİDER, 2011, C. 27, s. 4, s. 5-12 (Anılış: Teoman, İnternet Sitesi).

Teoman, Ömer: "Türk Ticaret Kanunu Tasarısı'nın Anonim Ortaklık Yönetim Kuruluna İlişkin Bazı Hükümlerinin Değerlendirilmesi", BATİDER, 2010, C. 26, S. 3, s. 5-16 (Anılış: Teoman, Tasarı).

Trautmann, Mathias/von der Crone, Hans Caspar: "Organisationsmängel und Pattsituationen in der Aktiengesellschaft", SZW, 2012, s. 461-476.

Turgut, Melis: Borsaya Kote Anonim Ortaklıklarda Elektronik Genel Kurul, İstanbul 2015.

Türk, Hikmet Sami: "Anonim Ortaklık Genel Kurul Toplantılarında Gündeme Bağlılık İlkesi ve Yönetim Kurulu Üyelerinin Azil veya Seçimi", Ticaret Hukuku ve Yargıtay Kararları Sempozyumu Bildiriler-Tartışmalar, Ankara 1984, s. 179-222.

Ulusoy, Erol: "Azınlık Hakları-Anonim Şirket Genel Kurul Toplantıları: Doğrular ve Yanlışlar", Ulusoy, Erol (ed.), Anonim Şirketlerde Bireysel ve Azınlık Pay Sahibi Hakları, 2. Baskı, Ankara 2016, s. 35-64 (Anılış: Ulusoy/Ulusoy).

Üçışık, Güzin/Çelik, Aydın: Anonim Ortaklıklar Hukuku, C. I, Ankara 2013.

Ülkü, Murat Fatih: "Anonim Ortaklıklarda Genel Kurulun Çağrılması (Daveti)", Prof. Dr. Hayri Domaniç'e 80 Yaş Günü Armağanı, C. I, İstanbul 2001, s. 575-598.

Üner Özcan, Hilal: Anonim Şirketlerde Pay Sahibinin Genel Kurulu Toplantıya Çağırma Yetkisi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi, İstanbul 2017.

Von Büren, Roland/Stoffel, Walter A./Weber, Rolf H.: Grundriss des Aktienrechts mit Berücksichtigung der laufenden Revision, 3. Aufl., Zürich-Basel-Genf .

- Von der Crone, Hans Caspar:** "Die Internet – Generalversammlung", Neuere Tendenzen im Gesellschaftsrecht, Festschrift für Peter Forstmoser zum 60. Geburtstag, Zürich-Basel-Genf 2003, s. 155-167.
- Yılmaz, Hümeýra:** "Anonim Şirketlerde Azınlığın Genel Kurulun Toplantıya Çağırılması ve Gündeme Madde Eklenmesi Talebi", ÇÜHFD., 2020, C.5, S. 1, s. 3723-3750.
- Yılmaz, Serder:** "Anonim Şirkette Pay Sahibi ve Azınlığın Genel Kurulu Toplantıya Çağırma Hakkı", Ulusoy, Erol (ed.), Anonim Şirketlerde Bireysel ve Azınlık Pay Sahibi Hakları, 2. Baskı, Ankara 2016, s. 369-405 (Anılış: Ulusoy/Yılmaz).
- Yiğit, İlhan:** Anonim Ortaklık Genel Kurulunun İşleyişi ve Ortaya Çıkan Sorunlar, İstanbul 2005.
- Zengin, İbrahim Çağrı:** "Türk Ticaret Kanununda 7262 sayılı Kanun ile Yapılan Değişiklikler (Özellikle: Hamiline Yazılı Pay Senetleri için Yeni Rejim)", İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Ticaret Hukuku Anabilim Dalı Ticaret Kürsüsü Tartışıyor Kürsü Seminerleri-I- Tebliğler-Tartışmalar, İstanbul 2022, s. 345-387.

Dr. Öğretim Üyesi Fatma Betül ÇAKIR ÇELEBİ

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Fikri Mülkiyet Hukuku Öğretim Üyesi

TASARIM HUKUKUNDA EŞDEĞER PARÇA İSTİSNASI

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Tasarım Hukukunda Eşdeğer Parça İstisnası
Fatma Betül Çakır Çelebi

Hukuk Yayınları Dizisi – 3244

Birinci Baskı : Ekim, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8209 – 60 – 0

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nilüfer Aydın

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Vadi Grafik Tasarım Ltd. Şti.
İvedik Org. San. Bölgesi 1420. Cadde
No: 58/1 Yenimahalle/Ankara
Tel: 0 312 395 85 71
Sertifika No: 47479

KAYNAKLAR

- Akça, K. (2015). Anayasa Mahkemesi Kararlarında Mülkiyet Hakkı, *İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Özel Sayı, C.1, s. 543-596.
- Akıllıoğlu, T. (1988). Kamu Yararı Kavramı Üzerine Düşünceler, *İdare Hukuku ve İlimleri Dergisi*, C. 9, S. 1-3, s. 11-22.
- Altıntaş, S. (2017). "Marka Hakkının Dürüstçe Kullanımı", *Hukuk ve Adalet Eleştirel Hukuk Dergisi*, C. 9, S. 21.
- Araslı, U. (2015). *Anayasa Mahkemesi İptal Kararları Açısından Anayasal Temel İlke ve Kavramlar*, Türkiye Barolar Birliği Yayınları, Ankara.
- Arıkan, AS. (2007). Avrupa Topluluğu'nda Fikri-Sınai Mülkiyet Hakları ve Son Gelişmeler, *Ankara Avrupa Çalışmaları Dergisi*, C. 7, No: 1, s.149-173.
- Arkan, S. (1998). *Marka Hukuku*, C. 2, Ankara, (Marka Hukuku),
- Arkan, S. (2017). *Ticari İşletme Hukuku*, Ankara, 2017 (Ticari İşletme).
- Ayaydın, C. (2011). İdari Yargı'nın Sahip Olduğu İşlevler ve Tabii Olduğu Sınırlamalar Hakkında Bazı Tespitler ve Değerlendirmeler, *İÜHFİM*, C. LXIX, S.1-2, s. 566-579.
- Ayber, İ. (2005). *Sınai Mülkiyet Hakları ile İlgili Uluslararası Kuruluşlar (WIPO, DTÖ, AB)*, TC Türk Patent Enstitüsü Markalar Dairesi Başkanlığı Uzmanlık Tezi, Ankara.
- Bainbridge, D. (1994). *Intellectual Property*, Second Edition, London 1994.
- Balta, TB. (1970). *Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Türkiye – Türkiye'de İnsan Hakları*, Ankara.
- Battal, A. (2014). "Yeni FSEK 47 ile Gelen "Eser Kamulaştırması"nın Anayasaya Aykırılığı Meselesi", *Ankara Barosu Fikri Mülkiyet ve Rekabet Hukuku Dergisi*, Yıl: 15, Cilt: 16, Sayı: 4.
- Bayamlıoğlu, İE. (2008). *Fikir ve Sanat Eserleri Konusunda Teknolojik Koruma*, İstanbul.
- Beier, FK. (1994). Protection for Spare Parts in the Proposals for a European Design Law, 25 IIC (840).
- Bektaş, S. (2003). *Yedek Parça Tasarımlarının Korunması Konusundaki İhtilaflar ve Ülkemiz Sınai Mülkiyet Sisteminin Konuya Yaklaşımına Dair Öneriler*, TPE Uzmanlık Tezi, Ankara.

- Beldiman, D, Blanke-Roeser, C, Tischner, A. (2020). Spare Parts and Design Protection – Different Approaches to a Common. Recent Developments from the EU and US Perspective, GRUR International, 69(7), s. 673-692.
- Beldiman, D, Blanke-Roeser, C. (2015). European Design Law: Considerations Relating to Protection of Spare Parts for Restoring a Complex Product's Original Appearance, IIC 46 (Original Appearance), s. 915-919.
- Beldiman, D, Blanke-Roeser, C. (2017). An International Perspective on Design Protection of Visible Spare Parts, (International Perspective).
- Bently, L, Sherman, B. (2014). Intellectual Property Law, 4th Edition, Oxford.
- Bilgin, SB (2018). 6769 Sınai Mülkiyet Kanununda Tasarım Hukukunda Getirilen Yenilikler, FMR, 2018/1, s.33-54.
- Bozbel, S. (2015). *Fikri Mülkiyet Hukuku*, Birinci Baskı, İstanbul.
- Bozgeyik, H, Er, S (2019). "Tasarımlar İçin Kümülatif Koruma", Ticaret ve Fikri Mülkiyet Hukuku Dergisi (TFM), 5 (1), s. 19-38.
- Bozgeyik, H. (2019). *Marka Hakkının Korunması*, 2. Baskı, İstanbul.
- Bozkurt, B. (2020). Markanın Dürüst Kullanımı (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Bulling, A, Langohrig, A, Tillmann, H. (2004). The Community Design: A New Right of Design Protection for the European Community, 86 J. Pat. & Trademark Off. Soc'y 111.
- Canarlan, G. (2015). Eşdeğer Parça Uygulaması, Standard Ekonomik ve Teknik Dergi – TSE, Haziran, s. 26-33.
- Cangül, M. (2017). "Markanın Üçüncü Kişiler Tarafından Dürüstçe ve Ticari Hayatın Olağan Akışı İçinde Kullanımı", Fikri ve Sınai Haklar Dergisi, C. 13, S. 50.
- Carter, A, Lewiston, SM. (2012). The Development of Design Law – Past and Future: From History to Policy.
- Colston, C. (1999). *Principle of Intellectual Property Law*, 1999.
- Conea, AM (2011). The Requirements For Protection of the Community Design, LESIJ No. 18, Vol. 1/11.
- Cornish, W. (2006). *Cases and Materials on Intellectual*, Fifth Edition, London.
- Cuonzo, G, Holden, J. (1994). Design protection for Motor Car Spare Parts?, European Intellectual Property Review / E.I.P.R., 16(7), 309-312.
- Çağlar, H. (2015). *Marka Hukuku Temel Esaslar*, 2. Baskı, Ankara.
- Çakır Çelebi, FB. (2021). "Yedek Parça Tasarımlarının Korunmasında Onarım Sınırlaması Kapsamının Marka Hakkı Çerçevesinde İncelenmesi", *Terazi Hukuk Dergisi*, C. 16, S.179, Temmuz, s. 1303-1312.

- Çalışkan, Y. (2004). Milletlerarası Tahkimde Ahde Vefa ve Akdin Değişen Şartlara Uyarlanması Prensiplerinin Uygulanması, *Milletlerarası Hukuk ve Milletlerarası Özel Hukuk Bülteni*, C. 24, S.1-2, s. 365-378.
- Çiçekli, DC. (2019). "6769 Sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu Kapsamında Markanın Dürüst Ticari Kullanımı", *Banka ve Finans Hukuku Dergisi* (Prof. Dr. Ali Necip Ortan'a Armağan C II), C. 8, S. 32.
- Doğan, DM. (1996). *Büyük Türkçe Sözlük*, İstanbul.
- Drexl, J, Hilty, MR, Kur, A. (2005). Design Protection for Spare Parts and the Commission's Proposal for a Repair Clause, *ICC*.
- Duran, L. (1982). İdare Hukuku Ders Notları, İstanbul 1982, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, Fakülteler Matbaası, İstanbul.
- Dutfield, G, Suthersanen, U. (2008). *Global Intellectual Property Law*.
- Embley, J, Bamford, K, Hancock, N. (2014). *Commercial and Intellectual Property Law and Practice*.
- Enborg, K. (1990). "Industrial Design Protection in Automobile Industry", *University of Baltimore Law Review*, Symposium on Industrial Design Law and Practice, V. 19, No. 1-2 (Fall 1989/Winter 1990) s. 227-232.
- Erbay, İ. (2002). *Know-How Sözleşmesi*, Ankara.
- Fellner, C. (1990). The United Kingdom Industrial Design Law, *University of Baltimore Law Review*, Volume 19, Issue 1, Number 1-2, Fall 1989/Winter, 1990, s. 369-392.
- Ferretti, N, Zito, A. (2016). The Supreme Court: "Wheel Covers", *ICC*, s. 743-749.
- Ferretti, NZ. (2016). Alessandro, Comment on "Wheel Covers" Decision of the Supreme Court (2nd Criminal Section), 7 July 2015 – Case No: 28847 (in re V.A.'s application), *ICC*, (Comment on "Wheel Covers") s. 750-754.
- Fitzpatrick, JF (1990). Industrial Design Protection and Competition in Automobile Replacement Parts – Back to Monopoly Profits?, *University of Baltimore Law Review*, *Symposium on Industrial Design Law and Practice*, Vol. 19, No: 1-2 (Fall1989/Winter 1990), s. 233-270.
- Franzosi, M (Ed.) (1996). *European Design Protection – Commentray to Directive and Regulation Proposals*, Kluwer, The Hague.
- Fryer, WT. (2002). III, European Union (EU) Revolutionizes General Industrial Design Protection, *Journal of the Patent and Trademark Office Society*, Vol. 84, No. 11, November, s. 899-904.
- Gervais, DJ. (2003). *The TRIPS Agreement: Drafting History and Analyses*, 2nd ed., London.

- Geven, Z. (2011). "Fikri Mülkiyet Hukukunda Yenilik ve Orijinallik", *İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 2, S.2.
- Gezer, H. (2016). 554 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname Çerçevesinde "Tasarımda Seçenek Özgürlüğü" Kavramının Değerlendirilmesi, Prof. Dr. M. İlhan Ulusan'a Armağan, C.1, *İstanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 15, S. 2.
- Gimeno, L. (1997). Spare Parts in Spain and From a European Perspective, *E.I.P.R.*, 9/1997, S. 537-544.
- Govaere, I. (1996). The Use and Abuse of Intellectual Property Rights in EC Law, *Sweet & Maxwell*, London.
- Gözler, K. (2018). *Türk Anayasa Hukuku*, 2. Baskı, (Anayasa).
- Gözler, K. Milletlerarası Andlaşmalar ve Sözleşmeler, <http://www.anayasa.gen.tr/andlasma-bilgi.htm> (Sözleşmeler).
- Guy, T. (2007). *Intellectual Property in Europe*, Third Edition.
- Hartwig, H. (2016). Spare Parts under European Design and Trade Mark Law, *GRUR Int.*, s. 102-108.
- Hellwig, T. (2004). Design: A New Right of Design Protection for the European Community, *86 J. Pat. & Trademark Off. Soc'y 111* (2004).
- Helvacı, S, Atar, EA. (2016). Fikir ve Sanat Eserleri Hukukunda Üç Aşamalı Test, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, Özel Sayı, Prof. Dr. Cevdet YAVUZ'a Armağan C II, C. 22, S. 3.
- Hirsch, EE. (1943). *Hukuku Bakımdan Fikri Say*, C. I, İstanbul.
- Horton, A. (1994). European Design Law and the Spare Parts Dilemma: the Proposed Regulation and Directive, *European Intellectual Property Review*, 16 (2), s. 51-57.
- Johnston, D. (1995). *Design Protection*, England.
- Karaaslan, P. (2009). "Teknik Buluşlar İle Tasarım Koruması Arasında Sınır Çizgisi: Teknik İşlevin Tasarımı Şekillendirmesi", *İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 10 (2), s. 489-503.
- Karahan, F. (2017). 6769 Sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu Kapsamında Tasarım Tesciliyle İlgili Getirilen Temel Yenilikler, *6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu Sepozyumu* (9-10 Mart 2017), Ankara.
- Khaw, LT. (2011). Protection of Automotive Spare Parts in Malaysia – Changes for Better, *IIC*, s. 181- 201.

- Kokaji, H. (2020). Changes to Japanese Design Law from April 1, Sonoda & Kobayashi Intellectual Property Law.
- Kur, A, Dreier T. (2013). *European Intellectual Property Law: Text Cases and Materials*.
- Kur, A, Levin, M, Schovsbo, J. (2018). The EU Design Approach – A Global Appraisal, *The EU Design Approach*, (Ed. Annette Kur/ Marianne Levin/ Jens Schovsbo).
- Kur, A. (2003). Industrial Design Protection in Europe – Directive and Community Design, http://atrip.org/wp-content/uploads/2016/06/s05-Kur_art.doc (Design Protection) (17.08.2018).
- Kur, A. (2008). TRIPS and Design Protection, *International Intellectual Property Law and Policy* (Editors, Dinwoodie, Graeme B./ Hennessey, William O./ Perlmutter, Shira/ Austin, Graeme W.), 2. Edition, (TRIPS).
- Levin, M. (2018). The Harmonising Decision From Luxembourg, *The EU Design Approach*, (Ed. Annette Kur/ Marianne Levin/ Jens Schovsbo).
- Livadariu, Andreea, The Individual Character For Design's Protection According to Romanian Law, *Challenges of the Knowledge Society, Intellectual Property Law*.
- Maciaszek, K. (2010). "Poland: Are the Designs Within an Ice-Cream to be Registered as an Industrial Design?", *European Intellectual Property Review*, Vol. 32, Issue 12, s. 656-659.
- Maugue, P. (1990). The International Protection of Industrial Designs Under the International Conventions, *University of Baltimore Law Review*, Vol. 19, Issue 1, Number 1-2, Fall 1989/Winter 1990.
- Meray, SL. (1968). *Devletler Hukukuna Giriş*, C. 1, Ankara, 1968.
- Metin, Y. (2017). Temel Hakların Sınırlandırılması ve Ölçülülük: Ölçülülük İlkesi Evrensel Bir Anayasal İlke midir? *SDÜHFD*, C.7, S. 1.
- Musker, D. (2002). *Community Design Law: Principles and Practice*.
- Nart, S. (2009). "Rekabetin Korunması Kapsamında Fikri ve Sınai Hakların Sınırları", *Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, C. 11, S. 1, s. 113-146.
- Natoli, R. (2002). The Spare Parts Issue in Italy After the New Design Law: Is There Still Room for an Automobile Manufacturers' Monopoly? *IIC*, s. 688-697.
- Nomer, F. (2002). "Markanın Üçüncü Kişi Tarafından Reklam Amaçlı Kullanılması ve VW-Audi Örneği", *Milletlerarası Hukuk ve Milletlerarası Özel Hukuk Bülteni*, S. 2002/2, Y. 22.
- Odman, A. (2002). Fikri Mülkiyet Hukuku ile Rekabet Hukuku'nun Teknolojik Yeniliklerin Teşvikindeki Rolü.

- Özbudun, E. (2017). Türk Anayasa Hukuku, 17. Basım, Ankara.
- Pazarıcı, H. (2011). *Uluslararası Hukuk Dersleri*, 1. Kitap, 11. Baskı, Ankara 2011.
- Peifer, KN. (2008) Community Design and National Design Law – Is Design Law Losing and Finding its True Roots?, *Rom. J. Intell. L.* 31.
- Phillips, J. (1993). International Design Protection: Who Needs It, *E.I.P.R.*, No: 12/1993, s. 431-436.
- Pınar, H. (2004). *Uluslararası Rekabette Fikri Mülkiyet Haklarının Önemi*, İstanbul Ticaret Odası, Yayın No: 2004-71, İstanbul, 2004 (Fikri Mülkiyet Haklarının Önemi).
- Pınar, H. (2009). Avrupa Birliği ve Türkiye’de Tasarım Hukuku Kapsamında Otomobil Tasarımlarının Korunması, TMMOB Makina Mühendisleri Odası, 11.Otomotiv Sempozyumu, 8-9 Mayıs 2009 (Otomobil Tasarımlarının Korunması).
- Pınar, H. (2015). Tasarım ve Haksız Rekabet Hukuku Açısından Yedek Parçaların Korunması Türkiye’nin Ekonomi Politik Tercih Sorunu, *İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt 2, Özel Sayı (Yedek Parça), s. 739-774.
- Pila, J, Torremans, PLC. (2016). *European Intellectual Property Law*, 2016.
- Polat, MA. (2020). Türk Otomotiv Sektörünün Ekonomik Büyümeye Etkisi: Karşılaştırmalı Bir Ekonometrik Analiz, *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, C. 19, S. 73, s. 504-521.
- Posner, B. (1994). Protection of Car Designs and Component and Spare Part Designs under Future Community Law, *22 Int’l Bus. Law*. 108.
- Schovsbo, J, Dinwoodie, GB. (2018). Design Production for Products That Are Dictated By Function, *The EU Design Approach*, (Ed. Annette Kur/ Marianne Levin/ Jens Schovsbo), s. 152.
- Semiz Ö, Kılıç, M. (2017). “Tasarımlara Yeni Bir Çerçeve: 6769 Sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu Üçüncü Kitap”, *Terazi Hukuk Dergisi*, C. 12, S. 128, s. 63-74.
- Soyak, A. (2005). Fikri ve Sınai Mülkiyet Hakları, Tanımı, Tarihsel Gelişimi ve GOÜ’ler Açısından Önemi, *Legal Fikri ve Sınai Haklar Dergisi*, Y.1, S.1, s.11-30.
- Stakheyeva, H. (2018). Intellectual Property and Competition Law: *Understanding the Interplay, Multi-dimensional Approaches Towards New Technology* (Editors: Ashish Bharadwaj • Vishwas H. Devaiah Indranath Gupta).
- Stone, D. (2015). A Mixed Year for EU Design Cases, *Europe Design Law, Managing Intell.*, February.
- Straus, J. (2005). Design Protection for Spare Parts Gone in Europe? Proposed Changes to the EC Directive: the Commission’s Mandate and Its Doubtful Execution, *E.I.P.R.*, 27(11), s. 391-404.

- Suluk, C, Karasu, R, Nal, T. (2021). *Fikri Mülkiyet Hukuku*, Ankara.
- Suluk, C, Orhan, A. (2008) *Uygulamalı Fikri Mülkiyet Hukuku*, C. III Tasarımlar, Ankara.
- Suluk, C. (2001) "Avrupa Birliği ve Türk Hukukunda Tescilli Tasarımları Koruma Şartları" *Ankara Barosu Fikri Mülkiyet ve Rekabet Hukuku Dergisi*, Y. 1, C. 1, S. 2001/2 (Koruma Şartları), s. 23-57.
- Suluk, C. (2001). "Tasarımların Onarım Amaçlı Kullanımı", *BATİDER*, C. 21, S. 2 (Onarım Amaçlı Kullanım), s. 269-296.
- Suluk, C. (2001). *Yedek Parça Tasarımlarının Korunması*, Ankara (Yedek Parça).
- Suluk, C. (2002). "Tasarımcıya Seçenek Bırakmayan Tasarımların Hukuki Durumu", *Ömer Teoman'a 55. Yaş Armağanı*, C.1, İstanbul (Seçenek Bırakmayan Tasarımlar).
- Suluk, C. (2002). "Topluluk ve Türk Hukukunda Görünmeyen Tasarımlar", *İÜHFM*, C. LX, S. 1-2, (Görünmeyen Tasarımlar).
- Suluk, C. (2002). "Yedek Parça Tasarımlarının Korunması ya da Otomotiv Yan Sanayiinin Var Olma Mücadelesi", *Kültür Bakanlığı İşbirliği ile Ankara Barosu Uluslararası Hukuk Kurultayı*, (Var Olma).
- Suluk, C. (2002). *Avrupa Topluluğu Hukukunda Tasarımların Korunması – Topluluk Tasarımı (Community Design)*, Ankara, (Topluluk Tasarımı).
- Suluk, C. (2003). "Tasarım Hukukunda 'Bilgilenmiş Kullanıcı' ve Uygulamada Bazı Sorunlar", *Bilgi Toplumunda Hukuk – Ünal Tekinalp'e Armağan*, C. 2, İstanbul, s. 387-395.
- Suluk, C. (2003). *Tasarım Hukuku (Endüstriyel Tasarım – Marka – Patent ve Faydalı Model Karşılaştırmalı)*, Ankara (Tasarım Hukuku).
- Suluk, C. (2006). "Tasarımların Uluslararası Düzeyde Korunması", III. Ulusal Tasarım Kongresi: Türkiye'de Tasarımı Tartışmak, Bildiri Kitabı, 19-22 Haziran 2006, İstanbul (Uluslararası Korunma), s. 392-403.
- Suluk, C. (2011). Sınai Mülkiyete İlişkin Hükümsüzlük Davalarında Mutlak Yeniliğin Bilirkişiler Tarafından Araştırılması, *Fikri Mülkiyet Hukuku Yıllığı 2010*, C. 2 (Mutlak Yenilik), s. 511-526.
- Suluk, C. (2017). "Tasarımlarda Yenilik İncelemesi", *Fikri ve Sınai Haklar Dergisi*, C. 13, S. 49, (Yenilik İncelemesi), s. 25-34.
- Suluk, C. (2018). "6769 Sayılı Sınai Mülkiyet Kanununun Getirdiği Yenilikler", *TFM*, 4 (1) (Yenilikler), s. 91-109.
- Suthersanen, U. (2000). *Design Law in Europe*, London.

- Suthersanen, U. (2010). *Design Law: European Union and United States of America*, 2nd Edition.
- Şehirali Çelik, FH. (2012). Tasarımların Ayırt Edicilik İnceleminde Malzeme, Renk ve Desen Değişikliğinin Rolü, *BATİDER*, C. 28, S.1 (Ayırt Edicilik).
- Şehirali Çelik, FH. (2017) Sınai Mülkiyet Kanunu'nun Tasarım Hukukuna Getirdiği Temel Yenilikler, *6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu Sempozyumu* (9-10 Mart 2017), Ankara, (Yenilikler).
- Şehirali Çelik, FH. "Türk Hukukunda Tasarımlara Yönelik Uygulamalar", <http://cv.ankara.edu.tr/duzenleme/kisisel/dosyalar/13052014133235.pdf> (15.02.2019).
- Şimşek, S. (2010). Mülkiyet Hakkının Kapsamı, Sınırlandırma Nedenleri ve Şartları Açısından 1982 Anayasası ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi: Karşılaştırmalı Bir Analiz – 1, *TBB Dergisi*, 2010 (91), s. 181-228.
- Tabak, EN. (2019). Rekabet Hukuku Kurallarının Fikri Mülkiyet Koruması Üzerindeki Sınırlayıcı Rolü, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Takeuchi, K. (2009). A Global Guide to Design Protection, Japan, *Managing Intell. Prop.* 50.
- Tekil, M. (1997). 554 Sayılı KHK Çerçevesinde Endüstriyel Tasarım Kavramı ve Koruma Şartları, *İHFM*, C. LV, S. 4.
- Tekinalp, Ü. (1998) Markanın Üçüncü Kişi Tarafından Kullanılması, *Prof. Dr. Oğuz İmregün'e Armağan*, İstanbul, s. 633-644 (Markanın Kullanımı).
- Tekinalp, Ü. (2004). *Fikri Mülkiyet Hukuku*, İstanbul, 2004 (Fikri Mülkiyet).
- Tekinalp, Ü. (2017). Sınai Mülkiyet Kanunu'nun Öne Çıkan Yenilikleri, *6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu Sempozyumu* (9-10 Mart 2017), Ankara, (Yenilikler).
- Tischer, A (2020). Chopping off Hydra's Heads: Spare Parts in EU Design and Trade Mark Law, Transition and Coherence in Intellectual Property Law, (Edited by Niklas Bruun, Graeme B. Dinwoodie, Marianne Levin, Ansgar Ohly, December 2020, s. 392-403.
- Tombaloğlu, N. (2014). Anayasa Mahkemesi Kararlarında Kamu Yararı Kavramı, *İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 5, S. 1, s. 353-388.
- Uyanık, H. (2013) *Ekonomik Kamu Yararı Kavramının Türk İdare Hukukundaki Anlam ve İşlevi*, İstanbul.
- Vesterdorf, PL. (2006). *Small and Medium-Sized Enterprises and the European Union*.
- Whalley, S. (2002) UK Expands Design Protection, *Managin Intellectual Property*, London ISS 115 (Dec 2001/Jan 2002: 39).

- Yamaguchi, Y. (1990). "Japanese Design Law and Practice," *University of Baltimore Law Review*: Vol. 19: Issue. 1, Number 1- 2, Fall 1989/Winter 1990.
- Yaşar, A. (2014-2015) Markanın Üçüncü Kişiler Tarafından Dürüst Uygulamalara Aykırı Olmayan Kullanımı (m. 12) ve İlgili Yargıtay Kararları", *YÜHFD*, C. XI, S. 2 (2014) – *YÜHFD*, C. XII, S. 1 (2015).
- Yavuz, L, Alica, T, Merdivan, F. (2014) *Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu Yorumu*, C.I.
- Yurduseven, Ş. (2017). 6769 Sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu İle Türk Tasarım Hukukunda Yeni Dönem, *TAAD*, Y. 8, S. 31 (Temmuz 2017).

DİĞER KAYNAKLAR

- Commission of the European Communities, Commission Staff Working Document, Proposal for Directive of the European Parliament and of the Council Amending Directive 98/71/EC on the Legal Protection of Designs – Extended Impact Assessment, Brussels, 14.09.2004 (Extended Impact Assessment) https://ec.europa.eu/smart-regulation/impact/ia_carried_out/docs/ia_2004/sec_2004_1097_en.pdf (27.02.2021).
- Commission Staff Working Document, Proposal for a Directive of the European Parliament and of the Council Amending Directive 98/71/EC on the Legal Protection of Designs, Extended Impact Assessment, 2004 (Extended Impact Assessment).
- ECAR, The Repair Clause, <http://www.ecar-alliance.eu/the-repairs-clause/> (09.05.2020).
- European Commission, Legal Review on Industrial Design Protection in Europe, Final Report – 15 April 2016 (European Commission, Review), <https://www.ecar-alliance.eu/wp-content/uploads/ET-04-16-452-EN-N.pdf> (26.02.2021).
- Joint Paper of ECTA, INTA and MARQUES on the Legal Review on Industrial Design Protection in Europe.
- Kensaku, Takase/Mariko, Nakayama, Japan: Why Legal Reforms Have Divided Designers, *Managing Intellectual Property*, <https://www.managingip.com/article/b1m7fs5vv0pmbk/japan-why-legal-reforms-have-divided-designers>
- Klein, Fabian M., Upcoming Introduction of a Repair Clause in German Design Law, <https://www.ashurst.com/en/news-and-insights/legal-updates/upcoming-introduction-of-a-repair-clause--in-german-designlaw/#:~:text=This%20statement%20is%20from%20the,effects%20beyond%20the%20automotive%20sector> (9.11.2020).

- Marie, Aurélie, France: Designs: is the liberalisation of French spare parts market imminent?, <https://www.managingip.com/article/b1kbm0zj7yc8tf/france-designs-s-the-liberalisation-of-french-spare-parts-market-imminent> (12.12.2020).
- Meyer –Dulheuer MD Legal Patentanwalte PartG MBB, Repair Clause for Spare Parts: Motor Vehicle Rims in Case Law/ <https://legal-patent.com/design-law-en/repair-clause-for-spare-parts-motor-vehicle-rims-in-case-law/> (09.11.2020).
- Ockl, Nicole, By Design: The New Repair Clause in German Design Law – A Significant Change, 20th October 2020, <https://www.hlk-ip.com/news-and-insights/by-design-the-new-repair-clause-in-german-design-law-a-significant-change/> (9.11.2020).
- Proposal for a Directive of the European Parliament and of the Council Amending Directive 98/71/EC on the Legal Protection of Designs (2004) (Memorandum).
- Rekabet Kurumu, Motorlu Taşıtlar Sektöründeki Grup Muafiyeti Tebliğini Açıklayıcı Klavuz, Kabul Tarihi: 19.01.2017, Karar Sayısı: 17-03/35-RM (1).
- Rekabet Kurumu: Motorlu Taşıtlar Sektör Araştırması Raporu, Hazırlayanlar: Recep GÜNDÜR/ Canan İÇEL/Zeynep ŞENGÖREN/Gülçin DERE, <https://www.rekabet.gov.tr/Dosya/sector-raporlari/9-motorlu-tasitlar-sekt> (02.05.2021).
- Türkiye Cumhuriyeti Ticaret Bakanlığı Tüketicinin Korunması ve Piyasa Gözetimi Genel Müdürlüğü, Türkiye İsrar Raporu, https://tuketici.ticaret.gov.tr/data/5e6b33e913b876e4200a0101/Turkiye_Israf_Raporu_2018.pdf (01.07.2021)
- Türkiye’de Otomotiv Endüstrisi, Otomotiv Yan Sanayii ve Kütahya, (NG Proje Grubu Tarafından Hazırlanmıştır) 2016 (Otomotiv Yan Sanayi), <https://www.kutso.org.tr/wp-content/uploads/2017/06/T%C3%BCrkiyede-Otomotiv-End%C3%BCstrisi-Otomotiv-Yan-Sanayii-ve-K%C3%BCtahya-Raporuu.pdf> (29.05.2021).

Dr. Lale AYHAN İZMİRLİ

**HUKUKİ YÖNLERİYLE
MİLLETLERARASI KARŞI TİCARET:
KARŞI ALIM (*COUNTER-PURCHASE*),
GERİ ALIM (*BUYBACK*) VE
DENGELEME (*OFFSET*)
ANLAŞMALARI**

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Hukuki Yönleriyle Milletlerarası Karşı Ticaret: Karşı Alım (Counter-Purchase), Geri Alım (Buyback) ve Dengeleme (Offset) Anlaşmaları

Lale Ayhan İzmirli

Hukuk Yayınları Dizisi – 3233

Birinci Baskı : Ekim, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8209 – 61 – 7

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com
 : adalety@adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi
 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nilüfer Aydın

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Vadi Grafik Tasarım Ltd. Şti.
İvedik Org. San. Bölgesi 1420. Cadde
No: 58/1 Yenimahalle/Ankara
Tel: 0 312 395 85 71
Sertifika No: 47479

KAYNAKÇA

- AGGARWAL, Raj:** "International Business Through Barter and Countertrade", Long Range Planning, Vol. 22, No. 3, June 1989, S: 75-81.
- AKSOY, Nazım:** "Barter Sözleşmesinin Hukuki Niteliği, Türk ve Rus Hukukundaki Yeri ve İkili İlişkiler Kapsamında Değerlendirilmesi", ERÜHFD, C. XVII, S.1, 2022, S: 1-48.
- ALEXANDRIDES, Costas G. / BOWERS Barbara L.:** Countertrade: Practices, Strategies and Tactics, John & Wiley Sons, 1987.
- AL-SUWAIDI, Ahmed:** "Countertrade and the Arab World: A Comparative View", Arab Law Quarterly, Vol. 8, No. 4 (1993), S: 273-287.
- AMMANN, Erwin / MARIN, Dalia:** "Risk-Sharing in International Trade: An Analysis of Countertrade", The Journal of Industrial Economics, Vol. XLII March 1994, S: 63-77.
- ARAL, Fahrettin:** Türk Borçlar Hukukunda Takas, 2. Baskı, Yetkin, Ankara, 2010 (*Takas*).
- ARAL, Fahrettin:** Borçlar Hukuku Özel Borç İlişkileri, 7. Baskı, Yetkin, Ankara, 2007. (*Borçlar*)
- ARDALAN, Farzam / ALMASİ, Nejad Ali / ATASHENEH, Mansour:** "Effects of Contractor and Employer's Obligations in Buyback Contracts: Case Study of Oil Exporting Country", The International Journal Entrepreneurship and Sustainability Issues, 2017 Vol. 5 No. 2 (December), S: 345-356.
- ASCHKENASY, Janet:** "Give and Take: Who Needs Money When You Can Barter?", International Business, September 1996, S: 10-13.
- ASINA, Armağan:** "A Case Study on the Experience of Turkey in the Field of Countertrade (Policies, Practices and Potentials)", Policies and Practices in OIC Member Countries, Fahim M. KHAN (Ed.), Islamic Development Bank (IDB) Islamic Research and Training Institute, Seminar Proceeding Series No. 24, Jeddah, 2002, S: 145-156.
- AYHAN İZMİRLİ, Lâle:** Milletlerarası Ticari Sözleşmelerin Müzakeresi ve Hazırlanması, Adalet, Ankara, 2017. (*Milletlerarası Ticari Sözleşmeler*)
- AYHAN İZMİRLİ, Lâle:** "Lex Mercatoria'da Culpa in Contrahendo Sorumluluğu", Milletlerarası Hukuk ve Milletlerarası Özel Hukuk Bülteni, Cilt: 37, Sayı: 2, S. 170-229. (*Lex Mercatoria*)

- BALKIR, Başak:** "Mal Değişim Sözleşmesinde Satış Hükümlerinin Uygulanması", Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 2014, 28, S: 129-142.
- BARANOWSKA-PROKOP, Ewa:** "Direct Offsets in International Trade As a Remedy for Asymmetric Information", Journal of International Trade Law and Policy, Vol. 8, No. 3, 2009, S: 202-212.
- BAŞARAN, Halil Rahman:** "Implications of Offset Agreements", Suffolk Transnational Law Review, Vol. 40:1, S: 1-34.
- BATES, Constance:** "Are Companies Ready for Countertrade?", International Marketing Review, Vol.3 Issue: 2, S: 28-36.
- BEAUFORT, Vivane de / DEVILDER, Edouard / SYLVAIN, Christian:** "Competitiveness of European Companies and International Economic Countertrade Practices", International Business Law Journal 1(2014), S: 1-40.
- BELEN, Herdem:** Barter Sistemi: Hukuki Yapısı ve İşleyişi, Beta, İstanbul, 2004.
- BERGER, Michel:** "Damages and International Contract Law", International Business Law Journal, 2004, Vol. 4, 427-443.
- BIRCH, Dawn / LIESCH, Peter W.:** "Moneyless Business Exchange, Practitioners' Attitudes to Business-to-Business Barter in Australia", Industrial Marketing Management 27, 1998, S: 329-340.
- BİLGİÇ, Erdal:** 'Atatürk Döneminde İmzalanan Türk-Sovyet Ticaret Anlaşmaları', Atatürk Ansiklopedisi, www.ataturkansiklopedisi.gov.tr (6.5.2022).
- BOLIEK, Paul E.:** "International Trading Certificate", International Countertrade, Ed: Christopher KORTH, Quorum Books, 1987, S: 10-112.
- BONKER, Don:** "Countertrade: A View from the U.S. Congress", International Countertrade, Ed: Christopher KORTH, Quorum Books, 1987, S: 149-155.
- BORTOLOTTI, Fabio:** Drafting and Negotiating International Commercial Contracts, A Practical Guide, ICC Publications, 2008.
- BOST, Patricia J. / YEAKEL, John A.:** "Are We Ignoring Countertrade?", Management Accounting, Dec. 1992, 74, 6, S: 43-47.
- BOVIS, Christopher:** "Public-Private Partnerships in the Defence Sector: How Offset Agreements Interface Between the Private and Public Stakeholders", 3 Eur. Pub. Private Partnership L. Rev. (2008), S: 200-213.
- BRAND, Ronald A.:** Fundamentals of International Business Transactions, Kluwer Law International, 2000.
- BURTESCU, Claudia Lucretia / DUMITRU, Mihaela Iuliana / BONDOC, Maria Daniela:** "The Use of Countertrade: Advantages and Disadvantages for Companies", Annals of the University of Petroşani, Economics, 17(1), 2017, S: 27-34.

- BUSINESS INTERNATIONAL COOPERATION:** Threats and Opportunities of Global Countertrade, Business International Cooperation, Marketing, Financing and Organizational Impacts, Newyork, 1984.
- CAMINO, David / CARDONE, Clara:** "Countertrade and the Choice of Strategic Trading Form", Scand Mgmt Vol.14, No.1/2, 1998, S: 103-118.
- CAN, Hacı / TOKER, Ali Gümrah:** Milletlerarası Özel Hukuk, 2. Baskı, Adalet, Ankara, 2016.
- CAREY, Sarah C. / MCLEAN, Sheila Avrin:** "The United States, Countertrade and Third World Trade", Journal of World Trade Law, 20(4), 1986, S: 441-473.
- CARTER, Joseph R. / GAGNE, James:** "The Dos and Don'ts of International Countertrade", Sloan Management Review, 26, 3, Spring 1988, S: 31-37.
- CHO, Kang Rae:** "Using Contertrade as a Competitive Management Tool", Management International Review, Vol.27, No.1 (1st Quarter, 1987), S: 50-57.
- CHOUDHRY, Yusuf A. / MCGEADY, Mary / STIFF, Ronald:** "Analysis of Attitudes of US Firms Towards Countertrade", Columbia Journal of World Business, Summer 1989, S: 31-38.
- COHEN, Stephen / ZYSMAN, John:** "Countertrade, Offsets, Barter, and Buybacks", California Management Review, Vol. XXVIII, No. 2, 1986, S: 41-56.
- COLE, Judith K.:** "Evaluating Offset Agreements: Achieving a Balance of Advantages", Law and Policy in International Business, 19(4), 1987, S:765-810.
- CZINKOTA, Michael R. / TALBOT, Anne:** "GATT Regulation of Countertrade: Issues and Prospects", The International Trade Journal, Vol. 1, No. 2, Winter 1986, S: 155-174.
- ÇARIKCI, Emin:** Countertrade Policies and Prospect for Cooperation Among Islamic Countries, TOBB Publication No: 136, Ankara, 1989.
- ÇELİKEL, Aysel / ERDEM, Bahadır:** Milletlerarası Özel Hukuk, 17. Bası, Beta, İstanbul, 2020.
- ÇİMAT, Ali / AVCI, Mehmet:** "Türkiye'de Barter Sisteminin Hukuki Dayanağı ve Muhasebeleştirilmesi", Mali Çözüm Dergisi, sayı 60, 2002, S: 152-164, erişim: <https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwion87swcD4AhVpSvEDHUMIAkAAQFnoECACQAQ&url=https%3A%2F%2Farchive.ismmmo.org.tr%2Fdocs%2Fmalicozum%2F60MaliCozum%2F24-%252060%2520AL%25C4%25B0%2520%25C3%2587IMAT%2520-%2520MEHMET%2520AVCI.doc%3Fdl%3D1&usg=AOvVaw0q5A7V-8sSKOpQXa5CGA3E> (22.06.2022).
- DAIGNEAULT, Edward W.:** Drafting International Agreements in Legal English, Second Edition, Law Publishers in Europe, Wien, 2009.

- DEL CAMPO WILSON, Alberto J.:** "Advantage and Disadvantage of Countertrade: The Argentine View, as an Importing Country", *International Business Lawyer* 17(8), September 1989, S: 369-372.
- DE LA ROSA, Gloria Esteban:** "International Countertrade – Rules and Practices", *International Journal of Business and Social Science*, Vol. 2, No. 15, August 2011, S: 273-283.
- DEVELİOĞLU, Hüseyin Murat:** Takas, Vedat, İstanbul, 2012.
- DODS, Robert F.:** "Offsets in Chinese Government Procurement: The Partially Open Door", *Law and Public Policy in International Business*, Vol. 26, Issue 4, Summer, 1995, S:1-12.
- DOĞAN, Vahit:** *Milletlerarası Özel Hukuk*, 8. Baskı, Savaş Yayınevi, Ankara, 2022.
- DOWNEY, Arthur T. / ALDONAS, Grant D.:** "US Legal Implications of Countertrade Deals", *International Financial Law Review*, 4(9), S: 12-14.
- DUVAL, Claude:** "Regulator and Contractual Aspects of Countertrade Agreement", *Countertrade: Offset Contracts*, Ed.: C. Duval / T. Hermanson / S. Plottier / L.A. Stalberg / E. Wiking-Johnson, ICC Publishing, 1989, S: 9-34.
- EKŞİ, Nuray:** *Milletlerarası Ticaret Hukuku*, 3. Baskı, Beta, İstanbul, 2019.
- ELLINGSEN, Tore / STOLE, Lars A.:** "Mandated Countertrade as a Strategic Commitment", *Journal of International Economics* 40 (1996), S: 67-84.
- ERMA, Reino:** "Countertrade-II", *International Business Lawyer*, 17(9), October 1989, S: 404-407.
- ERRIDGE, Andrew / ZHABYKENOV, Dubek:** "The Role of Purchasing in Countertrade", *European Journal of Purchasing & Supply Management* 4 (1998), S: 97-107.
- ERSUN, Nur / ASLAN, Kahraman:** "İslam Ülkeleri Arasındaki Ticaretin Geliştirilmesinde 'Çok Taraflı Kliring Birliği' Projesinin Rolü ve Önemi", *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, Yıl 2010, Sayı 48, S: 172-190.
- EYOUN, Mahmoud Abul:** "Countertrade: Arrangements, Survey and Critical Review", *Policies and Practices in OIC Member Countries*, Fahim M. KHAN (Ed.), Islamic Development Bank (IDB) Islamic Research and Training Institute, Seminar Proceeding Series No. 24, Jeddah, 2002, S: 33-80.
- FLETCHER, Richard:** "A Holistic Approach to Countertrade", *Industrial Management* 27 (1998), S: 511-528.
- FOLSOM, W. Davis:** *Encyclopedia of American Business*, Revised Edition, Infobased Learning, 2011.

- FRANCIS, Dick:** *The Countertrade Handbook*, Quorum Books, 1987.
- GOLDBERG, Fred T.:** "A View from the IRS", *International Countertrade*, Ed: Christopher KORTH, Quorum Books, 1987, S: 141-146.
- GOLDEN, Duke L.:** "The International Offset Phenomenon in the Aerospace Industry", *International Countertrade*, Ed: Christopher KORTH, Quorum Books, 1987, S: 61-67.
- GRABOW, John C.:** "Negotiating and Drafting Contracts in International Barter and Countertrade Transactions", *N.C.J. Int'l L. & Comp. Reg. Vol. 9*, 1984, S: 255-271.
- GRAVES, Jack:** "Penalty Clauses and the CISG", *Journal of Law and Commerce*, Vol. 30, 2012, 153-172.
- GRIFFIN JR, John C. / ROUSE, William:** "Countertrade as a Third World Strategy of Development", *Third World Quarterly*, Vol. 8, No.1 (January 1986), S: 177-204.
- GUNIA, Brian C. / LEWICKI, Roy J.:** "Bartering as a Blind Spot: A Call to Action from Covid-19", *Negotiation Journal*, Fall 2020, S: 561-572.
- GUYOT, Cedric:** "Countertrade Contracts in International Business", *The International Lawyer*, Vol.20, No.3 (Summer 1986), S: 921-956. (*Countertrade Contracts*)
- GUYOT, Cedric:** "Countertrade Recent Legal Developments and Comparative Study", 1986 *Int'l Bus. L. J. S:* 759-781. (*Comparative Study*)
- GÜÇLÜ, Murat / YALVAÇ, Murat:** "Geri Alım Sözleşmesi (Vafa Akdi) ile Bankaların Alacaklarından Dolayı Edindikleri Gayrimenkullere İlişkin Bir Değerlendirme", *Bankacılar Dergisi*, Sayı 87, 2013, S: 18-28.
- GÜLER, Ender / YILMAZ, Baki:** "Ekonomik Kriz, KOBİ'lere Yansıması ve Bir Çıkış Yolu Olarak Barter", *Sosyal Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, Yıl 2009, Cilt 9, Sayı 18, S: 87-104.
- GÜNGÖR, Gülin:** *Türk Milletlerarası Özel Hukuku*, 2. Bası, Yetkin Yayınları, Ankara, 2021.
- GÜZEL, Pınar:** "Taşınmaz Üzerinde Geri Alım Hakkı", *İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 11(1), 2020, S: 242-259.
- GWIAZDA, Adam:** "The Revival of Countertrade in East-West Economic Cooperation", *World Competition*, 13(3), 1990, S: 65-74.
- HAMMOND, Grant T.:** *Countertrade, Offsets and Barter in International Political Economy*, Pinter Publishers, London, 1990.

- HEAD, John W.:** Global Business Law: Principles and Practice of International Commerce and Investment, Second Edition, Carolina Academic Press, North Carolina, 2007.
- HENNART, Jean-François / ANDERSON, Erin:** "Countertrade and the Minimization of Transaction Costs: An Empirical Examination", Journal of Law, Economics & Organization, Oct. 1993, Vol. 9, N. 2, S: 290-313.
- HERVEY, Jack L.:** "Countertrade – Counterproductive?", Economic Perspectives, Federal Reserve Bank of Chicago, Vol. 13, No. 1 January 1989, S: 17-24.
- HOBBER, Kaj:** "Countertrade: Negotiating the Terms", International Financial Law Review, 6(3), March 1987, S: 28-33. (*Countertrade*)
- HOBBER, Kaj:** "Countertrade: Negotiating the Terms – Part II", International Financial Law Review, 6, April 1987, S: 17-21. (*Part II*)
- HOWARD, Arley A. / YEAKEL, John A.:** "Who Wins in International Countertrade?", Financial Executive, 6, 1, Jan./Feb. 1990, S: 48-52.
- HOWSE, Robert:** "Beyond the Countertrade Taboo: Why the WTO should Take Another Look at Barter and Countertrade", University of Toronto Law Journal, Vol. 60, No. 2, Law, Economics and Public Policy: Essays in Honour of Michael Trebilcock, Spring 2010, S: 289-314.
- HUSZAGH, Sandra M. / HUSZAGH, Frederick W.:** "International Barter and Countertrade", International Marketing Review, Vol. 3, Issue 2, S: 7-19.
- HUSZAGH, Sandra M. / BARKDALE, Hiram C.:** "International Barter and Countertrade: An Explanatory Study", JAMS, Spring 1986, S: 21-28.
- HÜR, Ayşe:** "Bir Asırlık Dostlar: Türkiye-SSCB/Rusya", Radikal Gazetesi, 21.2.2016 tarihli köşe yazısı, <http://www.radikal.com.tr/yazarlar/ayse-hur/bir-asirlik-dostlar-turkiye-sscb-rusya-1514670/> (6.5.2022).
- IDB:** Countertrade: Policies and Practices in OIC Member Countries, Fahim M. KHAN (Ed.), Islamic Development Bank (IDB) Islamic Research and Training Institute, Seminar Proceeding Series No. 24, Jeddah, 2002.
- ITC (International Trade Center UNCTAD/WTO):** Anti-dumping Uygulamaları: İthalatçı ve İhracatçılar İçin El Kitabı, <https://ticaret.gov.tr/data/5b8ee73113b8761b8471c2c4/ithihrelkitabi.pdf> (3.1.2021).
- KARACA, H. Akif:** "Uluslararası İnşaat Sözleşmelerinde Esasa Uygulanacak Hukuk Bakımından FIDIC Sözleşme Şartlarının ve MÖHUK m. 24/4'te Belirlenen İstisna Kuralının İncelenmesi", Cevdet Yavuz'a Armağan, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, Cilt 22, Sayı 3, Yıl 2016, S: 1483-1529.

- KARAMERCAN, Fatih:** "Türk Borçlar Hukukunda Takas", İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 5(1), Bahar 2018, S. 271-293.
- KERRES, Christoph:** "A Report on Countertrade", 1 U. Miami Y.B. Int'l L., 1991, S: 173-185.
- KESİLMİŞ, Mehmet Ömer:** Sözleşme Hukukunda Koşul, Seçkin, Ankara, 2022.
- KESKİN, Ayşe Dilşad:** Barter Sözleşmesi, Turhan, Ankara, 2004.
- KILIÇOĞLU, Ahmet M.:** Borçlar Hukuku Genel Hükümler, 15. Bası, Turhan, Ankara, 2012.
- KIRLIOĞLU, Hilmi / BAĞDAT, Aydın:** "Barter Sisteminin Gelişimi ve Günümüzdeki Yeri", Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi, ICAFR 16 Özel sayısı, S: 643-653.
- KORTH, Christopher M.:** "An Overview of Countertrade", International Countertrade, Ed: Christopher KORTH, Quorum Books, 1987, S:1-12.
- KORTIAN, Tro:** Essays on Product Buy-Back Countertrade and Anti-Dumping Legislation, Dissertation in Economics, University of Pennsylvania, USA, 1991.
- KREUZE, Jerry G.:** "International Countertrade", Internal Auditor, April 1997, S: 42-47.
- KÜRŞAT, Zekeriya:** "Eser ve Vekalet Sözleşmelerinin Nitelendirilmesi Sorunu ve Nitelendirmenin Hükümü", İÜHMF C. LXVII, Sayı 1-2, 2009, S: 143-166.
- LAMBRECHT, Lieutenant Colonel Ryan J.:** "The Big Payback: How Corruption Taints Offset Agreements in International Trade", The Airforce Law Review, Vol. 70, S: 73-118.
- LECRAW, Donald J.:** "The Management of Countertrade: Factors Influencing Success", Journal of International Business Studies, Vol. 20, No. 1, Spring 1989, S: 41-59.
- LOCHNER, Scott J.:** "Guide to Countertrade and International Barter", The International Lawyer, Vol. 19, No. 3 (Summer 1985), S: 725-759.
- MARCUS, Stanley J. / GRUSHKIN, Jay D.:** "How to Negotiate Countertrade Deal", International Financial Law Review, 3(3), March 1984, S: 20-26.
- MARIN, Dalia:** "Tying in International Trade: Evidence on Countertrade", World Economy, 1990, Vol. 13(3), S: 445-462.
- MARIN, Dalia / SCHNITZER, Monika:** "Contracts in Trade and Transition: The Resurgence of Barter", The MIT Press, 2002. (*Contracts*)

- MARIN, Dalia / SCHNITZER, Monika:** "Tying Trade Flows: A Theory of Countertrade with Evidence", *The American Economic Review*, Vol. 85, No. 5, December 1996, S: 1047-1064. (*Countertrade*)
- MATTHEWS, Ronald:** "Butter for Guns: The Growth of Under-the-Countertrade", *The World Today*, May 1992, Vol. 4, No. 5, S: 87-92.
- MCVEY, Thomas B.:** "Legal Aspects of Countertrade", *International Countertrade*, Ed: Christopher KORTH, Quorum Books, 1987, S: 83-90. (*Legal Aspects*)
- MCVEY, Thomas B.:** "Countertrade: Commercial Practices, Legal Issues and Policy Dilemmas", *16. Law & Pol'y Int'l Bus.* 1 (1984), S: 1-69. (*Countertrade*)
- MCVEY, Thomas B.:** "Countertrade and Barter: Alternative Trade Financing by Third World Nations", *Maryland Journal of International Law*, Vol. 6, Issue 2, 1981, S: 197-220. (*Countertrade and Barter*)
- MELEKA, Agia Hanna:** "The Management of Barter in International Affairs: Opportunities and Limits", *World Affairs*, Vol. 149 No. 1, Summer 1986, S: 49-53.
- MICHAELS, Pavlos:** "Countertrade: A Powerful Global Competitive Strategy for U.S. International Traders", *S.A.M. Advanced Management Journal*, Summer 1989, 54(3), S: 8-14.
- MIRAMON, Jacques de:** "Advantages and Disadvantages of Countertrade", *5 J. Comp. Bus. & Cap. Market L.*, 1983, 347-351.
- MIRUS, Rolf / YEUNG, Bernard:** "Why Countertrade? An Economic Perspective", *The International Trade Law Journal*, Vol. VII, No. 4, Summer 1993, S: 409-433. (*Economic Perspective*)
- MIRUS, Rolf / YEUNG, Bernard:** "Buy-Back in International Trade: A Rationale", *Weltwirtschaftliches Archiv*, Bd. 122, H. 2 (1986), Springer, S: 371-374. (*Buyback*)
- MIRUS, Rolf / YEUNG, Bernard:** "Economic Incentives for Countertrade", *Journal of International Business Studies*, Vol. 17, No. 3 (Autumn, 1986), S: 27-39. (*Countertrade*)
- MISHKIN, Paul:** "Countertrade-I", *International Business Lawyer*, 17(9), 1989, S: 402-404. (*Countertrade*)
- MISHKIN, Paul:** "Countertrade and Barter: The Basic Legal Structure", *International Business Lawyer*, Vol. 14, February 1986, S:7-11. (*Structure*)
- NEALE, Charles W. / AKİS, Yeşim T. / PASS, Christopher L.:** "The Life-Cycle Pattern of East-West Countertrade", *International Marketing Review*, 14(4), 1997, S: 248-265.

- NEALE, Charles W. / SHIPLEY, David D. / DODDS, J. Colin:** "The Countertrading Experience of British and Canadian Firms", *Management International Review*, Vol. 31, 1991/1, S: 19-35.
- NEALE, C.W. / SERCU, P.:** "Countertrade in International and Domestic Markets", *The International Trade Journal*, Vol. VII, No. 3, Spring 1993, S: 271-294.
- NIELSEN, Lars-Henrik Kvist / AKANMU, Abiola / ANUMBA, Chimay J.:** "Comparative Analysis of Back-to-back Subcontracts in the Construction and Telecommunications Industries", *Built Environment Project and Asset Management*, Vol. 5, No. 4, 2015, S: 446-460.
- NOBLES, James J. / LANG, Johannes:** "The UNCITRAL Legal Guide on International Countertrade Transactions: The Foundation for a New Era in Countertrade", *The International Lawyer*, Winter 1996, Vol. 30, No. 4, S: 739-755.
- NOMER, Ergin:** *Devletler Hususi Hukuku*, 22. Bası, Beta, İstanbul, 2017.
- OECD:** *Countertrade, Developing Country Practices*, OECD, Paris, 1985.
- OĞUZMAN, M. Kemal / SELİÇİ, Özer / OKTAY-ÖZDEMİR, Saibe:** *Eşya Hukuku*, 4. Bası, Filiz, İstanbul, 2021.
- OH, Marie J.:** "The Need for a United States Countertrade Policy", *Journal of International Law & Business* 7(1), 1985, S: 113-156.
- OKTAY, Nüvit:** *Karşılıklı Ticaret Sistemi (Countertrade), Dünyadaki ve Türkiye'deki Uygulaması*, Anadolu Üniversitesi Yayınları No: 232, Eskişehir, 1987.
- ONURSAL, Erkut:** *Mevzuat ve Teknik Yönleri ile Dış Ticaret*, 3. Baskı, Seçkin, Ankara, 2021.
- OUTTERS-JAEGER:** *The Development Impact of Barter in Developing Countries*, Synthesis Report, OECD, Paris, 1979.
- ÖZDEMİR KOCASAKAL, Hatice:** "Sözleşmelere Uygulanacak Hukukun MÖHUK m. 24 Çerçevesinde Tespiti ve Üçüncü Devletin Doğrudan Uygulanan Kuralları", *MHB*, Yıl 30, sayı 1-2, 2010, S: 27-88.
- ÖZDİL, Yılmaz:** "Domates Portakal", *Hürriyet Gazetesi*, 9.12.2015 tarihli köşe yazısı, <https://www.sozcu.com.tr/2015/yazarlar/yilmaz-ozdil/domates-portakal-1004562/> (6.5.2022).
- ÖZKAN, Işıl:** "Uluslararası Ticari Tahkimde Uygulanacak Hukuk", *MHB*, Yıl: 2020, Cilt: 40, Sayı: 2, Cemal Şanlı'ya Armağan, S: 831-858.
- PALIA, Aspy P. / LIESCH, Peter W.:** "Recent Trends in Australian Countertrade: A Cross-National Analysis", *Asia Pasific Journal of Management*, Vol. 8, No. 1, S: 85-103.

- PARK, Jong H.:** "Policy Response to Countertrade and the U.S. Trade Deficit: An Appraisal", *Business Economics*, April 1990, Vol. 25, No. 2, S: 38-44.
- PETERSEN, Carol Dawn:** "Defense and Commercial Trade Offsets: Impacts on the U.S. Industrial Base Raise Economic and National Security Concerns", *Journal of Economic Issues*, Vol. XLV, No. 2, June 2011, S: 485-491.
- PLOTTIER, Sandra:** "Technology Transfer and Offset Operations", *Countertrade: Offset Contracts*, Ed.: C. Duval / T. Hermanson / S. Plottier / L.A. Stalberg / E. Wiking-Johnson, ICC Publishing, 1989, S: 35-57.
- RAJSKI, Jerzy:** "Some Legal Aspects of International Compensation Trade", Vol. 35, No. 1, 1986, S: 128-137.
- ROESSLER, Frieder:** "Countertrade and the GATT Legal System", *Journal of World Trade Law*, 19(6), 1985, S: 604-614.
- ROSTAIN, Jacques:** "Countertrade in a Project-Development Company", *International Countertrade*, Ed: Christopher KORTH, Quorum Books, 1987, S: 54-59.
- RUSSIN, Richard J.:** "Offsets in International Military Procurement", *Public Contract Law*, Fall 1994, Vol. 24, No. 1, S: 65-88.
- SAYIN, Ceren:** "Milletlerarası Karşı Ticaret Sözleşmelerine Uygulanacak Hukuk", *TFM* 2021, 7(1), S: 133-156.
- SCHAFFER, Matt:** *Winning the Countertrade War: New Export Strategies for America*, John&Wiley Sons, USA, 1989.
- SCHOENI, Lieutenant Colonel Daniel E.:** "Defense Offsets and Public Policy: Beyond Economic Efficiency", *The Air Force Law Review*, Vol. 76, S: 95-161.
- SHIRAVI-KHOZANİ, Abdolhossein:** *The Legal Aspects of International Countertrade, With Reference to the Australian Legal System*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Adelaide Üniversitesi Hukuk Fakültesi, Ekim 1997.
- SOLTYSINSKI, Stanislaw J.:** "Statement: In Defense of Countertrade", *Journal of Comparative Business and Capital Market Law* 5 (1983), S: 341-345.
- SÖNMEZ, İrfan / KARAKAYA, Gencay:** "Milletlerarası Ticari Tahkimde Esasa Uygulanacak Hukuk", *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Yıl 2015, Cilt: 23, Sayı: 1, S: 203-229.
- STALBERG, Lars A.:** "Techniques of Countertrade – The Official Position of a Government", *Countertrade: Offset Contracts*, Ed.: C. Duval / T. Hermanson / S. Plottier / L.A. Stalberg / E. Wiking-Johnson, ICC Publishing, 1989, S: 59-62.
- STRANGE, Susan:** "Protectionism – Why Not?", *The World Today*, Vol. 41, No. 8/9 (Aug.Sep., 1985), S: 148-150.

- ŞANLI, Cemal / ESEN, Emre / ATAMAN-FİGANMEŞE, İnci:** Milletlerarası Özel Hukuk, 9. Bası, Beta, İstanbul, 2021.
- TAYLOR, Travis K.:** "Proper Use of Offsets in International Procurement", Public Procurement, 2003, Vol. 3 Issue 3, S: 338-356.
- TEKİNALP, Gülören / UYANIK, Ayfer:** Milletlerarası Özel Hukuk Bağlama Kuralları, 12. Bası, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2016.
- TOSUN, Özge:** "Barter Sözleşmesi", Terazi Hukuk Dergisi, Cilt 9, Sayı 89, Ocak 2014, S: 20-29.
- USTA, Songül:** "Eser Sözleşmesinin Konusu, Özellikleri ve Tarafları", İBD, Cilt 84, Sayı 6, S: 3519-3569.
- VAN DORT, Joseph J.:** "II: Some Contractual Problems of Countertrade", International Business Lawyer, 17(8), 1989, S: 366-369.
- VAN DORT, Joseph J. / FRIESE, Eilard:** "The Counterpurchase Contracts and Their Contractual Issues", Penn State International Law Review, Vol. 6, No 1, Dickinson International Law, 1987, S: 45-59.
- VERDUN, Vincene:** "Are Governmentally Imposed Countertrade Requirements Violations of the GATT?", Yale Journal of International Law, 11(1), 1985, S: 191-216.
- VERZARIU, Pompiliu:** Countertrade, Barter And Offsets: New Strategies for Profit International Trade, McGraw-Hill Book Company, 1985. (*Countertrade*)
- VERZARIU, Pompiliu:** International Countertrade, A Guide for Managers and Executives, US Department of Commerce, International Trade Administration, 1992. (*Guide*)
- VERZARIU, Pompiliu:** Countertrade Practices in East Europe, The Soviet Union and China: An Introductory Guide to Business, US Department of Commerce, 1980. (*Practices*)
- VERZARIU, Pompiliu / BOZEK, Scott / MATHESON, JeNelle:** East-West Countertrade Practices: An Introductory Guide for Business, US Department of Commerce, 1978.
- YALÇINDURAN, Türker:** "Barter Sözleşmesinin Tanımı, Tarihî Gelişimi ve Tarafları", Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi 22, No. 4, S: 141-178.
- ZELLER, William D.:** "Countertrade, the GATT, and the Second to Best", Hastings Int'l & Comparative Law Review, Vol. 11, 1988, S: 247-288.
- ZENGİN, Eyüp:** "Türkiye ve Rusya Federasyonu Ticari İlişkileri", Avrasya İncelemeleri Dergisi (AVŞD), IV/1 (2015), S: 61-103.

- WALSH, James I.:** "The Effect of Third Countries of Mandated Countertrade", Journal of World Trade Law, 19(6), 1985, S: 592-603.
- WELT, G.B. Leo:** Countertrade: Business Practices For Today's World Market, Ama Management Beriefing, New York, 1982.
- WHARRY, Benjamin M. / ASHLEY, David B.:** "Countertrade Financing: Historical Example", J. Constr. Eng. Manage., 1987, 113(1), S: 117-124.

İnternet Siteleri

İktisat Sözlüğü, www.iktisatsozlugu.com .

Resmî gazete, www.resmigazete.gov.tr .

World Trade Organization, www.wto.org .

Prof. Dr. Mustafa ATEŞ
İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi
Hukuk Fakültesi Medeni Hukuk
Anabilim Dalı

Arş. Gör. Muhammed Afif KAYA
İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi
Hukuk Fakültesi Medeni Hukuk Ana-
bilim Dalı

MEDENİ HUKUK

Pratik Çalışmalar

BAŞLANGIÇ HÜKÜMLERİ - TEMEL KAVRAMLAR - KİŞİLER HUKUKU

Güncellenmiş

2. BASKI

ADALET YAYINEVİ

Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Medeni Hukuk Pratik Çalışmalar

Mustafa Ateş - Muhammed Afif Kaya

Hukuk Yayınları Dizisi – 3019

İkinci Baskı : Ekim, 2022

Birinci Baskı : Aralık, 2021

ISBN : 978 – 625 – 8209 – 62 – 4

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Ay-bay Kırtasiye İnş. Gıda Paz. ve Tic. Ltd. Şti.
Sertifika No: 46661
Tel: (0 312) 472 58 55 - Ankara

SEÇİLMİŞ KAYNAKÇA

- Akıntürk, Turgut / Akipek, Jale G. / Ateş, Derya, Türk Medeni Hukuku Başlangıç Hükümleri, Kişiler Hukuku, Birinci Cilt, Beta Basım Yayın, 2021
- Akıntürk, Turgut / Ateş, Derya, Medeni Hukuk, Beta Basım Yayın, 2020
- Dural, Mustafa / Öğüz, Tufan, Türk Özel Hukuku Cilt - II, Kişiler Hukuku, Filiz Kitabevi, 2021
- Dural, Mustafa / Sarı, Suat, Türk Özel Hukuku Cilt - I, Temel Kavramlar ve Medeni Kanununun Başlangıç Hükümleri, Filiz Kitabevi, 2021
- Eren, Fikret, Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Yetkin Yayınları, 2021
- Kılıçoğlu, Ahmet, Medeni Hukuk, Turhan Kitabevi, 2021
- Kocayusufpaşaoğlu Necip / Hatemi, Hüseyin / Serozan, Rona / Arpacı, Abdulkadir, Borçlar Hukuku Genel Bölüm, Prof. Dr. Necip Kocayusufpaşaoğlu, Borçlar Hukukuna Giriş Hukuki İşlem Sözleşme, Filiz Kitabevi, 2017
- Nomer, Haluk Nami / Akbulut, Pakize Ezgi, Medeni Hukuka Giriş – Bölüm - I, Filiz Kitabevi, 2021
- Oğuzman, M. Kemal / Barlas, Nami, Medeni Hukuk, Giriş, Kaynaklar, Temel Kavramlar, On İki Levha Yayıncılık, 2021
- Oğuzman M. Kemal / Öz, Turgut, Borçlar Hukuku Genel Hükümler Cilt 1-2, Vedat Kitapçılık, 2021
- Oğuzman, M. Kemal / Seliçi, Özer/ Oktay-Özdemir, Saibe, Kişiler Hukuku, Filiz Kitabevi, 2021
- Öztan, Bilge, Kişiler Hukuku Gerçek Kişiler, Yetkin Yayınları, 2021
- Serozan, Rona, Medeni Hukuk, Genel Bölüm / Kişiler Hukuku, Vedat Kitapçılık, 2018
- Zevkliler, Aydın / Ertaş, Şeref / Havutçu, Ayşe / Acabey, M. Beşir, Damla Gürpınar, Yeni Medeni Kanuna Göre Medeni Hukuk, Turhan Kitabevi, 2018

Dr. Fatih AYDIN

**İŞÇİNİN SOSYAL MEDYA
PAYLAŞIMLARININ
İŞ SÖZLEŞMESİNİN
FESHİNE ETKİSİ**

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

İşçinin Sosyal Medya Paylaşımlarının İş Sözleşmesinin Feshine Etkisi

Dr. Fatih Aydın

Hukuk Yayınları Dizisi – 3225

Birinci Baskı : Ekim, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8209 – 63 – 1

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Ay-bay Kırtasiye İnş. Gıda Paz. ve Tic. Ltd. Şti.

Sertifika No: 46661

Tel: (0 312) 472 58 55 - Ankara

KAYNAKÇA

- Abbasoğlu, Hayriye Dilara. *Sosyal Medya Reklamcılığında Haksız Rekabet*. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2021.
- Akar, Erkan. *Blogla Pazarlama (Blog)*. İstanbul: Tiem Eğitim ve Yayıncılık, 2006. (Blog)
- Akar, Erkan. *Sosyal Medya Pazarlaması-Sosyal Web'te Pazarlama Stratejileri*. Ankara: Seçkin Yayınevi, 2018. (Sosyal Medya).
- Akdemir, Naci ve Can Ozan Tuncer. *Siber Ansiklopedi- Siber Ortama Çok Disiplinli Bir Yaklaşım*. Ankara: Pegem Yayınları, 2021.
- Akkurt, Sinan Sami vd. *Boręlar Hukuku*. Ankara: Seçkin Yayınevi, 2021.
- Akkurt, Sinan Sami. "Kişilik Hakkının Sosyal Medya Kullanıcıları Tarafından İhlâli Hâlinde Ortaya Çıkacak Cezaî Sorumluluğa Medenî Hukuk Bağlamında Bir Bakış". *SÜHFD*. 25/2 (2017): 329-373.
- Akkurt, Sinan Sami. *Sosyal Medyada Geręekleşen İhlâller Karşısında Kişilik Hakkının Korunması*. Ankara: Seçkin Yayınevi, 2020. (*Kişilik Hakkının Korunması*)
- Akpınar, Mustafa Eren. "TikTok Akımlarının Sosyal Medyadaki Eleştirisi: Twitter Üzerinden Yapılan Eleştirilerin İncelenmesi". *19 Mayıs Sosyal Bilimler Dergisi*. 2/2 (2021): 363-381.
- Aksoy, Muhammed Ramazan. *Vekalet Sözleşmesinde Vekilin Sır Saklama Yükümlülüğü*. Ankara: Seçkin Yayınevi, 2022.
- Albayrak Gül, Hande. "İşçinin Sadakat Borcu", *Bahęşehir Üniversitesi Hukuk Fakóltesi Dergisi*, 11/141-142 (2016): 121-197.
- Albayrak, Hakan ve Ertuğrul Yuvalı. "İşverenin Eşit Davranma Borcuna Aykırı Davrandığı İddialarının İspat Hukuku Açısından Değerlendirilmesi". *Legal İHSGHD*. 9:34 (2012): 73-112.
- Alemdar, Korkmaz ve Ruhdan Uzun. *Herkes İçin Gazetecilik*. Ankara: Siyasal Kitapevi, 2019.
- Alexander, Larry. *Is There a Right of Freedom of Expression?*. Cambridge: Cambridge University Press, 2005.
- Alexy, Robert. "Constitutional Rights, Balancing, and Rationality". *Ratio Juris*.16/2 (2003): 131-140.

- Aliefendioğlu, Yılmaz. "Bir Temel İnsan Hakkı: Düşünce Özgürlüğü". *Yeni Türkiye Dergisi İnsan Hakları Özel Sayısı*. 1/22 (1998): 804-813. (Düşünce Özgürlüğü)
- Aliefendioğlu, Yılmaz. "Düşünsel Özgürlük". *İnsan Hakları Yıllığı, Dr. Muzaffer Sencer'e Armağan, TODAİE*. 17/0 (1995): 11-31.
- Aliyev, Cabir. *Çevrimiçi İfade Özgürlüğü Teorisi ve Hukuku*. Ankara: Liberte Yayınevi, 2018.
- Allen, Elizabeth. "You Can't Say That on Facebook: The NLRA's Opprobriousness Standard and Social Media", *Washington University Journal of Law & Policy*, 45/0 (2014): 195-220.
- Alp, Mustafa. "Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin Heinisch/Almanya Kararı Işığında Whistleblowing (İşçinin İfşa ve İhbarı) ve İş İlişkisinde İfade Özgürlüğü(Heinisch)". *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 15/0 (2013): 385-422.
- Alp, Mustafa. "Ölçülülük İlkesinin Özel Hukuk ve İş Hukukunda Özellikle İş Akdinin Feshinde Uygulanması". *Yasa Hukuk Dergisi*, 17/205 (1999): 1519-1534.
- Alp, Mustafa. *Çalışanın İşvereni ve İş Arkadaşlarını İhbar Etmesi-Çalışanın Hukuka ve Etik Kurallara Aykırılıkları İfşa ve İhbar Borcu (Whistleblowing)*. İstanbul: Beta Yayınevi, 2013.
- Alpagut, Gülsevil. "İfşa-İhbar Hakkına İlişkin Avrupa Birliği Yönergesi ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi İçtihatları". İçinde *Festschrift für Otto Kaufmann Armağanı*, Ed. Alpar Hekimler. Legal Yayıncılık: İstanbul, 2021: 3-24.
- Alpagut, Gülsevil. "İş Sözleşmesinin Feshi ve İş Güvencesi", *III. Yılında İş Yasası*. İstanbul: Toprak İşverenleri Sendikası, 2005.
- Alpagut, Gülsevil. "İş Sözleşmesinin Feshinde Haklı-Geçerli Neden Ayırımı ve Yargıtay'ın Konuya İlişkin Kararlarının Değerlendirilmesi". *Sicil İş Hukuku Dergisi*. 0/1 (2006) :71-84.
- Alpagut, Gülsevil. "İşçinin Sadakat Borcu ve Türk Borçlar Kanunu ile Getirilen Düzenlemeler", *Sicil İş Hukuku Dergisi*. 7/25, (2012): 23-32.
- Alpagut, Gülsevil. "İşyerinde Kamera Gözetlemesi ve AİHM Kararları ile Tespit Edilen Esaslar". *Prof. Dr. Savaş Taşkent'e Armağan*. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2019: 279-313.
- Alt, Dorit ve Meyran Boniel-Nissim. "Links between Adolescents' Deep and Surface Learning Approaches, Problematic Internet Use, and Fear of Missing Out (FoMO)". *Internet Interventions*. 13/0 (2018): 30-39.

- Altınok VILLEMIN, Derya. "İşçinin E-Maillerinin Kontrol Edilmesi ve Özel Hayatın Gizliliği ve Korunması Hakkı". *İstanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*. 15/1-2 (2016): s.73-95.
- Anayurt, Ömer. "1924 Anayasası'nda Temel Hak ve Özgürlükler". *Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*. 7/2 (2003). (<https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/789861> Erişim Tarihi 24.07.2021)
- Antalya, O. Gökhan. *Borçlar Hukuku Genel Hükümler Cilt V/1*. Ankara: Seçkin Yayınevi, 2019.
- Arıcı, Kadir. "İşverenin Yönetim Hakkının Muhtevası", *Yargıtay Dergisi*, 9/1-2 (1983): 160-176.
- Arslan Ertürk, Arzu. *Türk İş Hukukunda İşçinin Sadakat Borcu*. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2010.
- Arslan Öncü, Gülay. *Özel Yaşama ve Aile Yaşamına Saygı - Anayasa Mahkemesine Bireysel Başvuru El Kitapları Serisi-8*. Ankara: Epamat Basım Yayın, 2009.
- Arslan Öncü, Gülay. *Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinde Özel Yaşamın Korunması Hakkı*. İstanbul: Beta Yayınevi, 2011.
- Aslan, Şebnem ve Seda Uyar. "Psikolojik Sözleşme İhlali ile Hissettirdiklerinin Örgütsel Özdeşleşme, İş Tatmini ve İşten Ayrılma Niyeti Üzerine Etkileri". *Dokuz Eylül Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 33/1 (2018): 1-38.
- Astarlı, Muhittin. "İş Sözleşmesinin İşçinin Davranışları Nedeniyle Geçerli Feshinde İhtar". (*İHSGHD*). 0/23, (2009): 965-991.
- Astarlı, Muhittin. "İş Sözleşmesinin Sonra Ermesine İlişkin Kararların Değerlendirilmesi". *Yargıtay'ın İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukuku Kararlarının Değerlendirilmesi-2015(İHSGHD)*. İstanbul: On iki Levha Yayıncılık, 2017.
- Atalay, Esra. "Dijital Çağda Marshall McLuhan'ı Yeniden Düşünmek: Bir Uzantı ve Ampütasyon Olarak Yeni Medya Teknolojileri". *Sosyal Araştırmalar ve Davranış Bilimleri Dergisi*. 4/6, (2018): 27-48.
- Atar, Yavuz. "Anayasanın Bağlayıcılığı ve Üstünlüğü İlkesi ve Bu İlkenin Anayasada Yer Almasının Hukuki Sonuçları". *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*. 2/2, (1989): 181-209.
- Avcı, Artun. *Türkiye'de İnternet ve İfade Özgürlüğü*. İstanbul: Legal, 2013.

- Aydın, Aylin. "Sosyal Medya ve Bellek İlişkisi Üzerine". İçinde *Sosyal Medya Psikolojisi*, editörler Nevzat Tarhan ve Aylin Tutgun Ünal, 307-326. İstanbul: Der Kitapevi, 2021.
- Aydın, Fatih. "Sınai Mülkiyet Kanunu ve Yargıtay Uygulamasında Marka Hukukunda Tazminat". *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*. 0/133, (2017) : 517-576.
- Aydın, Ufuk. İş Hukuku Açısından İşçinin Bilgi Uçurması(Whistleblowing)". *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. 2/2 (2002): 79-100.
- Aydın, İbrahim. *İşverenin Sosyal Temas ve İş İlişkisinden Doğan Edimden Bağımsız Koruma Yükümlülükleri ve Sonuçları*. Ankara: Seçkin Yayınevi, 2004.
- Aydoğan, Filiz. *Medya ve Serbest Zaman*. İstanbul: DR Yayınları, 2019.
- Babacan, Mehmet Emin vd., "Sosyal Medya ve Arap Baharı". *Akademik İncelemeler Dergisi*, 6/2 (2011): 65-94. (Sosyal Medya)
- Babaoğlu, Resul. "Nutuk ve Hatıralar Ekseninde Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası Olayı ve Süreci". *Yakın Dönem Araştırmaları Dergisi*. 11/22 (2012): 63-108.
- Bağrıaçık, Safiye Nur. *Üretim ve İş Sırlarının Korunması*. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2017.
- Bakırtaş, Hülya ve Gönül Sekendür Turgu. "LinkedIn Kullanım Alışkanlıkları Üzerine Bir Araştırma", *Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. 13/26 (2021): 246:266.
- Balcı, Murat ve Kerim Çakır. "Sosyal Ağlarda İşlenen Hakaret Suçunda Ceza Sorumluluğu". *Legal Hukuk Dergisi*, 19/226, (2021): 4419-4446.
- Balcı, Şükrü ve Hamide Sarıtaş. "Sosyal Medya Kullanımının Bir Belirleyicisi Olarak Narsisizm: Konya'da Yaşayan Kullanıcılar Üzerine Bir İnceleme". *Akdeniz Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*. 0/31 (2019): 689-709.
- Balkır, Z. Gönül. "İşverenin Yönetim Hakkının Kullanılmasında Etik Sınırlar". *Sicil İş Hukuku Dergisi*, Dergisi 3/18 (2008): 73-79.
- Barkhuysen, Tom ve Michiel van Emmerik. "Constitutionalisation of Private Law: The European Convention on Human Rights Perspective". İçinde *Constitutionalisation of Private Law*. Editörler Tom Barkhuysen ve Siewert Doewe Lindenbergh, 43-58. Boston: Martinus Nijhoff Publishers, 2006.
- Baskan, S. Esra. *İş Sözleşmesinin Feshinde Son Çare (Ultima Ratio) İlkesi* İstanbul: Legal Yayıncılık, 2021.

- Baysal, Ulaş. *İşçinin Yetersizliğinden Kaynaklanan Geçerli Sebep İŞ Sözleşmesinin Feshi*. Ankara: Adalet Yayınevi. 2011.
- Baysal, Ulaş. "Kişisel Veri Olarak Ücret ve Gizliliği" iç. *İŞ Hukukunda Genç Yaklaşımlar III*: 319-352. Editör: Tankut Centel. İstanbul: On iki levha Yayınları, 2018.
- Bauer, Jobst-Hubertus ve Jens Günther, "Kündigung wegen beleidigender Äußerungen auf Facebook", *NZA*, 30/2 (2013): 67-73.
- Baybora, Dilek. "Yargı Kararları ile Sosyal Medyada Konuşmanın İş Sözleşmesine Etkisi". *Legal İş ve Sosyal Güvenlik Hukuku Dergisi*. 14/56 (2017): 1705-1740.
- Bedell, Doug. "Meeting Your New Best Friends Six Degrees Widens Your Contacts In Exchange For Sampling Web Sites". *The Dallas Morning News*, 27.10.1998 (Erişim Tarihi: 11.04.2021) <https://archive.md/20010104125400/http://www.dougbedell.com/sixdegrees1.html#selection-529.1-529.98>
- Bedir Erişti, Suzan Duygu. *Yeni Medya ve Görsel İletişim Tasarımı*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık, 2018.
- Belling, Detlev W. ve Nurten İnce. "Türk Alman Hukukunda Temel Hakların Özel Hukuk İlişkilerine Etkisi". *Legal Hukuk Dergisi*. 12/137 (2014): 3-58.
- Belverenli, Demet. "İşçinin Sır Saklama Borcu(Karar İncelemesi)". *İş ve Sosyal Güvenlik Hukuku Dergisi*. 13/50 (2016): 989-1024.
- Benedek, Wolfgang ve Matthias C. Kettmann. *Freedom of Expression and The Internet*. Strasbourg: Council of Europe Publishing, 2013.
- Bergwitz, Christoph. "Beendigung von Arbeitsverhältnissen: alte und neue Fragen". *NZA*. 32/15 (2015): 920-921.
- Beydoğan, T. Ayhan. *Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Işığında Türk Hukukunda Siyasal İfade Hürriyeti*. Ankara: Liberal Düşünce Topluluğu Yayınevi, 2003.
- Bilen, Kadir vd., "Sosyal Ağların Kullanım Amacı ve Benimsenme Süreci; Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Örneği". *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi* 3/1 (2014):115-123.
- Bilge, Mehmet Emin. *Ticari Sırların Korunması*. Ankara: Asil Yayıncılık 2005.
- Birben, Erhan. "İşçinin Özel Yaşamı Nedeniyle İş Sözleşmesinin Feshi". *İçinde İş Hukukunda Genç Yaklaşımlar-II*, editör Tankut Centel, 135-170. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2006.

- Birinci, Görkem. "İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'nin Kısa Tarihi I: Milletler Cemiyeti'nden Birleşmiş Milletler'e". *Neuşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi SBE Dergisi*. 7/2, (2017): 50-81.
- Biol, Sinem. "1961 Anayasasında İfade Özgürlüğü". *İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*. 0/43 (2012): 39-54.
- Bissels, Alexander, Martin Lützel ve Gerlind Wisskirchen. "Facebook, Twitter & Co.: Das Web 2.0 als arbeitsrechtliches Problem". *BetriebsBerater (BB)*, 0/40 (2010): 2433-2439.
- Borsutzky, Andreas. "Soziale Netzwerke - Regelungskompetenz des Arbeitgebers und Mitbestimmungsrechte des Betriebsrats". *Neue Zeitschrift für Arbeitsrecht (NZA)* 0/12 (2013): 647-651.
- Boyar, Oya. "Devletin Pozitif Yükümlülükleri ve Dolaylı Yatay Etki". *İçinde İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi ve Anayasa-Anayasa Mahkemesine Bireysel Başvuru Kapsamında Bir İnceleme*, Editör Sibel İnceoğlu, 53-80. İstanbul: Beta Yayınevi, 2013.
- Brunty, Joshua ve Katherine Helenek. *Social Media Investigations of Law Enforcement*. Oxford: Anderson Publishing-Elsevier, 2013.
- Buchanan, Allen ve David Golove. "The Philosophy of International Law". *İçinde The Oxford Handbook of Jurisprudence and Philosophy of Law*. Editörler Jules L. Coleman vd., 868:934. Oxford: Oxford University Press, 2004.
- Burmester, Antje. "Die 'Facebook-Kündigung' im Spiegel der aktuellen Rechtsprechung", *Arbeits-Rechtsberater (ArbRB)*. 0/8, (2013): 245-248.
- Burr, Steffen. "Kündigung wegen unternehmensschädlichen Facebook-Postings". *NZA-Beilage*. 32/3 (2015): 114-117.
- Burr, Steffen. *Posting als Kündigungsgrund-Unternehmensschädliche Äußerungen in Social Media*. Baden-Baden: Nomos Verlagsgesellschaft, 2014.
- Büyükcay, Yusuf. "Hekimin Sır Saklama Yükümlülüğü". *AÜEHFD*. 8/1-2 (2004): 383-396.
- Byers, Philipp ve Stefan Mössner, "Die Nutzung des Web 2.0 am Arbeitsplatz: Fluch und Segen für den Arbeitgeber", *Betriebs-Berater*, 0/26 (2012): 1665-1671.
- Caniklioğlu, Nurşen ve Merve Akkaya, "Yargıtay Kararları Işığında İşyerinde Kavga Sebebiyle İş Sözleşmesinin İşverence Feshi". *İçinde Festschrift für Otto Kaufmann Armağanı*, Ed. Alpar Hekimler. Legal Yayıncılık: İstanbul, 2021: 163-204.

- Caniklioğlu, Nurşen. "İş Sözleşmesinin İşçiden Kaynaklanan Geçerli Sebeplerle Feshi". içinde *Prof. Dr. Turhan Esener 2. İş Hukuku Uluslararası Kongresi*, Editörler Ender Demir ve Beste Gemici Filiz, (Seçkin Yayıncılık: Ankara 2017), 67-132.
- Caniklioğlu, Nurşen. "İş Sözleşmesinin Sonra Ermesine İlişkin Kararların Değerlendirilmesi". *Yargıtay'ın İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukuku Kararlarının Değerlendirilmesi-2017(İHSGHD)*. İstanbul: On iki Levha Yayıncılık, 2019.
- Cavazza, Frederic. "Panorama des médias sociaux 2021". (Erişim Tarihi 05.05.2021) <https://fredcavazza.net/2021/05/06/panorama-des-medias-sociaux-2021>
- Centel, Tankut. *İş Güvencesi*. İstanbul: Legal Yayınevi, 2020.
- Civan, Orhan Ersun. *İşçinin Yan Yükümlülükleri*. İstanbul: Beta Yayınları, 2021.
- Conrad, Isabell ve Peter Huppertz, "Social Media-Richtlinien am Arbeitsplatz, Negative Äußerungen durch Arbeitnehmer und Ex-Mitarbeiter". İçinde içinde *Handbuch IT- und Datenschutzrecht*. Editör Astrid Auer-Reinsdorff ve Isabell Conrad, Rn. 347-368. München: C.H. Beck 2019.
- Çalışkan, Mustafa ve Yunus Mencik, Değişen Dünyanın Yeni Yüzü: Sosyal Medya". *Akademik Bakış Dergisi*. S.50 (2015): 254-277. (Sosyal Medya)
- Çamak, Sultan. "Anayasa Mahkemesi ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararlarına Göre İfade Özgürlüğünün Sınırlanması" *İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi Özel Sayı 2/0* (2015): 1067-1090.
- Çavdar, Tevfik. *Türkiye'nin Demokrasi Tarihi: 1950-1995*. Ankara: İmge Kitabevi, 1996.
- Çelebi, Mehmet Kaan. "1909 Kanun-i Esasi Tadilatı". *Trakya Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*. 2/4 (2012): 129-140.
- Çelik, Ali Ruhan. "Politik Psikolojik Bir Olgu: Sosyal Medya". İçinde *Sosyal Medya Psikolojisi*, editörler Nevzat Tarhan ve Aylin Tutgun Ünal, 159-177. İstanbul: Der Kitapevi, 2021.
- Çelik, Nuri, Nurşen Caniklioğlu, Talat Canbolat ve Ercüment Özkaraca, *İş Hukuku Dersleri*. İstanbul: Beta Yayınevi, 2021.
- Çetin, Evra. "Çalışanların Özel ve Aile Yaşamına Saygı Hakkı, Düşünce ve İfade Özgürlükleri", içinde *İş Hukukunda Güncel Sorunlar 5*: 75-136. Editörler: Ali Güzel, Deniz Ugan Çatalkaya ve Hande Heper. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2015.

- Çetin, Evra. *İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi'nin 8-11. Maddeleri Bağlamında Çalışanların Hakları*. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2015.
- Çınar, Nihal. *Türk Ticaret Kanunu'na Göre Haksız Rekabet ve Yaptırımları*. Ankara:Seçkin Yayıncılık, 2019.
- Çınar Parlak, Selvinaz ve Aylin Tutgun Ünal. *İçinde Sosyal Medya Psikolojisi*, editörler Nevzat Tarhan ve Aylin Tutgun Ünal, 223-238. İstanbul: Der Kitapevi, 2021.
- Çil, Şahin. *İş Hukuku Yargıtay İlke Kararları (2013-2014 Yılları)*. Ankara: Yetkin Yayınevi, 2015.
- Çıldan, Cihan vd., "Sosyal Medyanın Politik Katılım ve Hareketlerdeki Rolü". Akademik Bilişim Konferansı. (Erişim Tarihi. 03.05.2021) <https://ab.org.tr/ab12/bildiri/205.pdf>
- De Wall, Heinrich ve Rolan Wagner. "Die sogenannte Drittwirkung der Grundrechte". *Juristische Arbeitsblätter (JA)*. 0/10 (2011): 734-740.
- Demir, Fevzi ve Gönenç Demir, "İşçinin Sadakat Borcu ve Uygulaması", *Kamu İş Dergisi*, 11/1 (2009): 1-37.
- Demir, Kübra. *İş Hukukunda 6701 Sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu Bağlamında Eşitlik İlkesi ve Ayrımcılık Yasağı*. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2021.
- Dijk, Jan Van. *Ağ Toplumu, Çeviren Özlem Sakin*, İstanbul: Kafka Yayınevi, 2016.
- Dikili, Ali ve Serkan Bayraktaroğlu, "Psikolojik Sözleşme İle İş Tatmini İlişkisine Yönelik Bir Araştırma", *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İİBF Dergisi*, 8/2 (2013): 205-227.
- Doğan Yenisey, Kübra. "İş İlişkisinin Sona Ermesi ve Kıdem Tazminatı", *Yargıtay'ın İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukuku Kararlarının Değerlendirilmesi 2016(İHSGHD)*. İstanbul: On iki Levha Yayıncılık, 2018.
- Doğan Yenisey, Kübra. "İşverenin Sözleşmenin Feshinde Eşit Davranma Borcuna İlişkin İki Yargıtay Kararının Düşündürdükleri", *Sicil İş Hukuku Dergisi*, 0/2 (2006): 60-65.
- Doğan Yenisey, Kübra. "Türk Borçlar Kanununun "Genel Hizmet Sözleşmesi"ne İlişkin Hükümleri ve İş Hukuku Açısından Önemi". *İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukuku Akademik Forumu*. İstanbul: Legal Yayınevi, (2014): 78-110.
- Doğan Yenisey, Kübra. *İş Hukukunda İşyeri ve İşletme*. İstanbul: Legal, 2007.
- Doğan, Murat vd., *Borçlar Hukuku Genel Hükümler*. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2021.
- Doğan, Nursen. "Sosyal Medya ve Algı Yönetimi", editörler Nevzat Tarhan ve Aylin Tutgun Ünal, 363-380. İstanbul: Der Kitapevi, 2021.

- Doğan, Sevil, "İş Sözleşmesinin Feshinde Olumsuz Öngörü İlkesi". İçinde *Prof. Dr. Savaş Taşkent'e Armağan*, editör Kübra Doğan Yenisey, 1013-1040. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 201.
- Dönmez, Utku ve Bilge Okutan, *Sosyal Medya ve İş İlişkisi*. İstanbul: Legal Yayıncılık, 2019.
- Dulay, Dilek. "İşyerinde Dini Sembollerin Kullanımı-Karar İncelemesi". *Çalışma ve Toplum Dergisi*. 0/3 (2019): 2049-2071.
- Dulay Yangın, Dilek. "Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Büyük Daire'nin İşçilerin Gizli Kamera ile İzlenmesine İlişkin 17 Ekim 2019 Tarihli Lopez Ribalda ve Diğerleri Kararı'nın Değerlendirilmesi". *Çalışma ve Toplum Dergisi*, 0/66 (2020/3): 1703-1728.
- Duman, Barış. "4857 Sayılı İş Kanunu Çerçevesinde İş Sözleşmesinin Feshinde İşçinin Savunmasının Alınması". *İNÜHFD*. 11:1, (2020): 1-17.
- Dursun Ateş, Sevgi. *İşverenin Yönetim Hakkı*. Ankara: Seçkin Yayınevi, 2019.
- Dülger, Murat Volkan. "Hukuk Devletinde Kişilerden Kahin Olması Beklenebilir Mi? Anayasa Mahkemesi'nin 'E.Ü. Başvurusu' Kararının Eleştirisi", Researchgate, (Erişim Tarihi 08.08.2021) https://www.researchgate.net/publication/349553265_Hukuk_Devletinde_Kisilerden_Kahin_Olmasi_Beklenebilir_Mi_Anayasa_Mahkemesi_%27nin_EU_Basvurusu_Kararinin_Elestirisi
- Dülger, Murat Volkan. *Bilişim Suçları ve İnternet İletişim Hukuku*. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2020. (Bilişim Suçları)
- Dürig, Günter vd. *Grundgesetz Kommentar*. München : C.H.Beck oHG, 2021.
- Eisele, Jörg ve Ulrike Schittenhelm. "Vierzehnter Abschnitt. Beleidigung-§ 185". İçinde *Strafgesetzbuch Kommentar*. Editörler Adolf Schönke ve Horst Schröder, § 185-§ 200, München: C.H.Beck, 2019.
- Ekiz, Hüseyin vd., "Hesaplamanın Tarihi ve Bilgisayarların Gelişimi". *Sakarya Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi*. 4/1-2 (2000): 73-81.
- Eraslan, Levent. *Sosyal Medya ve Algı Yönetimi-Sosyal Medya İstihbaratına Giriş*. Ankara: Sözkese Matbaacılık, 2018.
- Erbek Odabaşı, Özge. "Borç ilişkisinden Doğan Yan Yükümlerin Edim Yükümleriyle Karşılaştırılması" *İzmir Barosu Dergisi*, 85/3 (2020): 61-156.
- Erdoğan, Gülnur. *İşyerinde İfade Özgürlüğü*. Ankara: Adalet Yayınevi, 2017.
- Eren, Fikret. *Borçlar Hukuku Genel Hükümler*. Ankara: Yetkin Yayıncılık, 2020.

- Ergül, Ozan. "Temel Hak ve Özgürlüklerin Yatay Etkisi Karşısında Çalışanı Ücretini Gizli Tutmakla Yükümlü Kılmanın Hukuksal Temelsizliği Üzerine". *Prof.Dr. Erdal Onar'a Armağan I.Cilt.* 435-487. Ankara: Ankara Üniversitesi Yayınları, 2013.
- Erkanlı Başbüyük, Betül. *İşçinin İş Görmekten Kaçınma Hakkı*. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2020.
- Ersöz, Betül. "Yeni Nesil Web Paradigması: Web 4.0". *Bilgisayar Bilimleri ve Teknolojileri Dergisi*. 1/2 (2020): 58-65.
- Ertaş, Kudret. *Türk Hukukunda İşçinin Sadakat Borcu*. Ankara: Ankara İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi, 1982.
- Esen, Fatih Sinan. *Dumandan Sosyal Medyaya Kitle İletişiminin Kısa Tarihi*. Ankara: Gazi Kitapevi, 2019.
- Etgül, Mehmet Akif. "Siyasal Katılım Ve Kanaatler Açısından Düşünce Özgürlüğüne Genel Bakış". *Erzincan Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*. 21/3-4 (2017): 47-81.
- Ewing, Keith D. "The Human Rights Act and Labour Law". *Industrial Law Journal*. 27/4 (1998): 275-292.
- Eyrenci, Öner, Savaş Taşkent ve Devrim Ulucan, *Bireysel İş Hukuku*. İstanbul: Beta Yayınevi, 2018.
- Eyrenci, Öner. "İşçiye Bağlı Nedenlerle Feshin Geçerliliğinde Ölçülülük İlkesi". İçinde *Prof. Dr. Turhan Esener II. İş Hukuku Uluslararası Kongresi*, ed., Ender Demir ve Beste Gemici Filiz, 345-358. Seçkin Yayıncılık. Ankara 2017.
- Feinberg, Joel. *Doing and Deserving: Essays in the Theory of Responsibility*. New Jersey: Princeton University Press, 1970.
- Fischermeier, Ernst. vd. "BGB § 626", *Gemeinschaftskommentar zum Kündigungsschutzgesetz und zu sonstigen kündigungsschutzrechtlichen Vorschriften*. Köln: Hermann Luchterhand, 2021.
- Fischinger, Philipp S. "Grundrechte im Arbeitsverhältnis". İçinde *Münchener Handbuch zum Arbeitsrecht, Band 1: Individualarbeitsrecht I*. Editörler Heinrich Kiel vd., §7, Rn. 1-80. München: C.H.Beck, 2021.
- Fisk, Peter. *İş Dehası, Çeviren Tuğçe Esener*, İstanbul: MediaCat Yayınları, 2009.
- Fiş Erümit, Semra ve Esra Keleş. "İnternetin Gelişimi: Dünü, Bugünü ve Yarını". İçinde *İnternet ve Ağ Toplumu*, editör Esra Keleş, 2-34. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık, 2018 (İnternetin Gelişimi)

- Fringes, Anro ve Ulrich Wahlers. "Social Media, iPad & Co. im Arbeitsverhältnis". *Betriebs Berater (BB)*. 0/50 (2011): 3126-3133.
- Fuhlrott, Michael ve Sönke Oltmanns. "Social Media im Arbeitsverhältnis – Der schmale Grat zwischen Meinungsfreiheit und Pflichtverletzung". *NZA*, 33/13 (2016): 785-791.
- Fuhlrott, Michael. "Geschäftsgeheimnisschutz durch arbeitsrechtliche Sicherungsmaßnahmen", *Arbeitsrecht Aktuell*, 12/4 (2020): 79-81.
- Geçtan, Engin. *Psikodinamik Psikiyatri ve Normaldışı Davranışlar*. İstanbul: Remzi Kitapevi, 1997. (Normaldışı Davranışlar)
- Gemalmaz, M. Semih. *Türk Kıyafet Hukuku ve Türban*, İstanbul: Legal Yayıncılık, 2005.
- Gemalmaz, Mehmet Semih. *Ulusalüstü İnsan Hakları Hukuku Belgeleri-II. Cilt/Uluslararası Sistemler*. İstanbul: Legal, 2010.
- Giddens, Anthony. *Mahremiyetin Dönüşümü*. İstanbul: Ayrıntı Yayınları, 2014.
- Giyik, Abdulkaki. "Hekimin Sır Saklama Yükümlülüğü ile Suçu Bildirme Yükümlülüğü ve Bu Yükümlülüklerin Çatışması". *Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*. 9/2 (2014), 175-214.
- Gliewe, Martin. Social Media im Arbeitsverhältnis". *Arbeit und Arbeitsrecht*, 67/8 (2012): 464-466.
- Gorman, Lyn ve David McLean. *Media and Society in the Twentieth Century: A Historical Introduction*. Oxford: Wm Blackwell Publishing, 2002.
- Göktaş, Seracettin. *Türk İş Hukukunda Haksız Fesih*. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2020.
- Göpfert, Burkard ve Elena Wilke, "Facebook-Aktivitäten als Kündigungsgrund", *Arbeitsrecht Aktuell*, 3/7 (2011): 159-161.
- Gören, Zafer. "Temel Hakların Özel Hukuk Düzenine Etkisi". *Özel Hukuk ve Anayasa Mahkemesi Kararları Sempozyumu I*, 3-33. Ankara: Banka ve Ticaret Araştırma Enstitüsü, 2001.
- Görüce, Edip ve Erdoğan Korkmaz, "Psikolojik Sözleşme İhlali Ve Duygusal Emek İlişkisi: Sağlık Sektöründe Bir Araştırma". *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü*. 21/40 (2018): 348-350.
- Grabenwarter, Christoph. "Recht der freien Meinungsäußerung". İçinde *Grundgesetz-Kommentar*, editörler Theodor Maunz ve Günter Dürig, Rn. 183-186. München: C.H. Beck 2021.

- Grimm, Dieter. Die Meinungsfreiheit in der Rechtsprechung des Bundesverfassungsgerichts". *NJW*. 48/27 (1995): 1697-1705.
- Guckelberger, Annette. *Die Drittwirkung der Grundrechte*. Juristische Schulun (Jus), 43/12 (2003): 1151-1157.
- Gülerarslan, Aşına. *İzleyici Reklamla Ne Yapar? İnternet Reklamlarına Yönelik Kullanım ve Motivasyonlar*. Konya: Tablet Kitapevi, 2011.
- Gülteki Ayluçtarhan, Meryem. İçinde *Sosyal Medya Psikolojisi*, editörler Nevzat Tarhan ve Aylin Tutgun Ünal, 179-194. İstanbul: Der Kitapevi, 2021.
- Gülver, Ender. "İş Sözleşmesinin İşçinin Savunması Alınmaksızın Sağlık Sebeplerine Dayanılarak İşverence Derhâl Feshi-Karar İncelemesi" *İÜHFİM*. 74/Özel Sayı, (2016): 397-414.
- Günay, Arkın. *Türk Hukukunda ve Karşılaştırmalı Hukukta Evde Çalışma*. İstanbul: Legal Yayıncılık, 2018.
- Günaydın, Gizem. İfade Özgürlüğü Kapsamında Maddi Olgular ve Değer Yargıları Ayrımı", *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi*, 25/1 (2019): 129-149.
- Günergök, Özcan. "Avukatın Sır Saklama Yükümlülüğü". *AÜEHFD*, 7/1-2 (2003), 655-667.
- Güneş Peschke, Selda ve Lutz Peschke. "Protection Of The Mediatized Privacy In The Social Media: Aspects Of The Legal Situation In Turkey And Germany". *Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*. 17/1-2 (2013): 857-883.
- Günther, Jens "Unternehmensschädliche Äußerungen von Arbeitnehmern in sozialen Medien-Social Media Guidelines als Mittel der Prävention". *Arbeitsrecht Aktuell*, 5/9 (2013): 223-225.
- Günther, Jens ve Fabian Lenz. "Liken, Posten, Teilen – Kündigungsrechtliche Einordnung Social Media-spezifischer Ausdrucksformen". *ArbrAktuell*. 12/16 (2020): 405-408.
- Gürsel, İlke. *İşçinin Kişisel Verilerinin Korunması Hakkı*. Ankara: Adalet Yayınevi, 2016.
- Gürsel, İlke. "Kişisel Verilerin Korunması Hakkının İşçi ve İşveren İlişkisine Etkileri". *Legal İSGHD*, 13/50 (2016): 763-848.
- Güzel, Ali ve Deniz Ugan Çatalkaya, "İş Sözleşmesinin Uygulanmasında ve İşverenin Yönetim Yetkisinin Sınırlanmasında Dürüstlük (Objektif İyiniyet) Kuralının İşlevi Üzerine". *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi*, 20/1 (2014): 17-66.

- Güzel, Ali. "İş Hukukunda Yetki ve Özgürlük". *İstanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Prof. Dr. Turhan Esener'e Armağan*, 15/1 (2016), 93:126.
- Güzel, Ali. "İşletmesel Kararların Keyfilik Denetimine Tabi Olması ve Geçerli Nedenle Fesihte Son Çare (ultima ratio) İlkesinin Gözetilmesi(Karar İncelemesi)", *Çalışma ve Toplum Dergisi*. 0/1 (2005): 159-182.
- Has, Murat. "AİHM Kararları Bağlamında Görüntü Hakkı". *Anayasa Yargısı*. 38/1 (2021):205-242.
- Heper, Hande. "Düşünceyi Açıklama Hakkının Çalışma Yaşamındaki Görünümü: İşçinin İfade Özgürlüğü". *Çalışma ve Toplum*. 2022/3: 1901-1933.
- Herbert, William A. "Workplace Consequences of Electronic Exhibitionism and Voyeurism". *Technology and Society Magazine*, 30/3 (2011): 25-33.
- Hogg, William E. "Do informal social connections among patients in a practice contribute to effective care?". *Canadian Family Physician (CFP)*, 62/2 (2016): 109-110.
- Hohenstatt, Klaus-Stefan. Background Checks von Bewerbern in Deutschland: Was ist erlaubt?". *Neue Zeitschrift für Arbeitsrecht (NZA)*. 0/19, (2006), 1065-1070.
- Hülsmann, Marie-Luisa. "Grenzen der Meinungsäußerungsfreiheit im Arbeitsverhältnis". *Recht der Arbeit (RdA)*, Heft 4, (2022): 228-235.
- Isabelle, Wildhaber ve Hänsenberger Silvio. "Internet am Arbeitsplatz". *Zeitschrift des Bernischen Juristenvereins*. 152/5, (2016): 307-341.
- İren, Ertan. "Haklı Nedenle İş Sözleşmesinin Feshinde Hak Düşürücü Süreler". İçinde *Prof. Dr. Sarper Süzek'e Armağan C.II*. Editör. Süleyman Başterzi. İstanbul: Beta Basım Yayım, 2011.
- İspir, Burçin. "Dijital İletişim ve Yeni Medya". İçinde *Yeni İletişim Teknolojilerinin Gelişimi*, editör Mesuda Canan Öztürk, 2-25. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayını, 2013.
- Jham, Bruno C. vd., "Joining the Podcast Revolution". *Journal of Dental Education*. 72/3 (2008): 278-281.
- Juncker, Maximilian. " 'Hass im Netz' und die arbeitsrechtlichen Konsequenzen". *öAT*, 9/1 (2018): 4-7.
- Kandegör, Barış. "1921 Teşkilatı Esasiye Kanunu Bağlamında "Meclis Hükümeti Sistemi, Milli Egemenlik Ve Ademi Merkezîyetçilik". *Tarsus Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*. 2/1, (2021): 15-32.

- Kandemir, Murat ve Didem Yardımcıoğlu. "İş Hukukunda Eşitlik İlkesi", *Dicle Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 19/30-31 (2014): 1-44.
- Kapan, Kaan ve Rumeysa Üncel. "Gelişen Web Teknolojilerinin (Web 1.0- Web 2.0- Web 3.0) Türkiye Turizmine Etkisi". *Safra Kültür ve Turizm Araştırmaları Dergisi*. 3/3 (2020): 283. (Gelişen Web Teknolojileri)
- Kapani, Münci. *İnsan Haklarının Uluslararası Boyutları*. Ankara: Bilgi yayınevi, 1991.
- Kaplan, Andreas M. ve Michael Haenlein. "Users of the world, Unite! The challenges and opportunities of Social Media". *Business Horizons*. 53/1 (2010): 59-68.
- Kar, Bektaş. "İşçinin İfade Özgürlüğü ve İş Sözleşmesine Yansıması". İçinde Prof. Dr. Turhan Esener III. *İş Hukuku Uluslararası Kongresi*, editör Ender Demir ve Beste Gemici Filiz, 173-185. Seçkin Yayıncılık. Ankara 2021.
- Kara, Tolga. *Sosyal Medya Endüstrisi*. İstanbul: Beta Yayınevi, 2013.
- Karaçöp, Eda ve Efe Yamakoğlu, "6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun Hizmet Sözleşmesine İlişkin Hükümleri ve İş Kanunları ile İlişkisi", *Legal İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukuku Dergisi*, 10/38 (2013): 83-148.
- Karademir, Artür. *İş Güvencesinde Son Çare İlkesi*. Ankara: Seçkin Yayınları. 2021.
- Karakaş, Onur Musab. "Amerika Birleşik Devletler'inde Çalışanların Bireysel Sosyal Medya Paylaşımlarının Sendikal Örgütlenme Bağlamında Korunması". İçinde New Media and Law A Comparative Study. Editörler Prof.Dr.Selda Güneş Peschke ve Dr.Lutz Peschke. Ankara: Yetkin Yayınları 2016: 281-316.
- Karan, Ulaş. *İfade Özgürlüğü*. Ankara: MRK Baskı. 2018.
- Karavaş, Rahime Büşra. "Video Hazırlama ve Yayınlama Araçları". İçinde *101 Araçla Web 2.0*, Editörler Onur İşbulan, Zeliha Demir Kaymak ve Mübin Kıyıcı, 275-308. Ankara: Pegem Akademi, 2019.
- Karayalçın, Cem. "Algılanan Sosyal Medya Pazarlama Çabalarının Marka Değeri Ve Satın Alma Niyeti Üzerine Etkisi: Tüketicilerin Sosyal Medya Bağlı Ve Kullanım Sıklığı Üzerine Bir Araştırma". Yayımlanmamış Doktora Tezi, Akdeniz Üniversitesi, 2009.
- Karcıoğlu, Fatih ve Esat Kurt "Örgütsel İletişimin Etkinliği Açısından Kurumsal Bloglar Ve Birkaç Kurumsal Blogun İncelenmesi". *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*. 23/ 3 (2009): 1-17.
- Kaya, Mine. *Elektronik Ortamda Kişilik Hakkının Korunması*. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2015. (*Kişilik Hakkının Korunması*)

- Kayaer, Nebahat. "Hekimin Sır Saklama Yükümlülüğünün İstisnaları". *Terazi Hukuk Dergisi*. 15/170, (2020): 2032-2048.
- Kayırgan, Hasan. "İş Hukukunda Sadakat Borcunun Genel Bir Değerlendirilmesi", *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi*, 20/1 (2013): 459-478.
- Kendigelen, Abuzer. *Yeni Türk Ticaret Kanunu Değişiklikler, Yenilikler ve İlk Tespitler*. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2016.
- Kenny, Kate. *Whistleblowing*. Cambridge: Harvard University Press, 2019.
- Keser, Hakan. "İşçi Davranışları Kapsamında İşçinin Talimatlara Aykırı Bilgisayar, İnternet ve Cep Telefonu Kullanması Sebebi ile İş Sözleşmesinin İşverence Feshedilmesi". *Legal İHSGHD*. 16/62 (2019) : 445-490.
- Keskin, Hilal Akmaral. *İş Hukukunda Zamanaşımı ve Hak Düşürücü Süre*. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2020.
- Kılıç, Hicran Özgüner. "Kurumsal Blog Sahibi Olmanın Şirketlerin Gelir ve Kârına Etkisi: Fortune 500 Üzerinde Bir Araştırma". *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İİBF Dergisi*. 6/1 (2011): 139-162.
- Kılıçarslan İsfen, Sibel. "Alman Hukuku Işığında, Fikir Beyan Etme Ve Yayma Temel Hakkının Kişilik Haklarına Saldırdan Dolayı Açılan Hukuk Davalarında Gözetilmesi". *SDÜ Hukuk Fakültesi Dergisi*. 1/1 (2011): 193-208.
- Kırış, Bedia Ferhan. "Sosyal Medya ve Ebeveynlik: "Sharenting" Psikolojisi". İçinde *Sosyal Medya Psikolojisi*, editörler Nevzat Tarhan ve Aylin Tutgun Ünal, 51-68. İstanbul: Der Kitapevi, 2021.
- Koç, Emine. "Tıknmalı İzleme". İçinde *Dijital Hastalıklar*. Editör Gökmen H. Karadağ, 143-166 İstanbul: Der Kitapevi, 2019), s.143-166.
- Koçak Alan, Alev vd., "İletişimin Yeni Yüzü: Dijital Pazarlama Ve Sosyal Medya Pazarlaması". *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*. 17/66, (2018): 493-504.
- Koçak, Nafize Gizem. *Bireylerin Sosyal Medya Kullanım Durumlarının ve Motivasyonlarının Kullanımlar ve Doyumlar Yaklaşımı Bağlamında İncelenmesi: Eskişehir'de Bir Uygulama*", Yayınlanmamış Doktora Tezi, Anadolu Üniversitesi, 2012.
- Kokoç, Mehmet. "Küreselleşen Dünyada Sosyal Medya Servisleri". İçinde *İnternet ve Ağ Toplumu*, Editör Esra Keleş, 91-127. Ankara: Pegem Yayınevi, 2019.

- Kolbitsch, Josef ve Hermann Maurer. "The Transformation of the Web: How Emerging Communities Shape the Information We Consume". *Journal Of Universal Computer Science*. 12/2 (2006): 187-213.
- Korkmaz, Yakup. "Tıbbi Konsültasyon ve Kusurun Paylaşılması Sorunu", *TBB Dergisi*, 0/140, (2019): 239-302.
- Korkut, Ömer. Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulu Üyesinin Şirkete Ait Belgelerin Kopyasını Alma Yetkisi". *EÜHFD*. 10/3-4 (2006): 521-531.
- Kort, Michael., "Kündigungrechtliche Fragen bei Äusserungen des Arbeitnehmers im Internet", *NZA*, 29/23 (2012): 1321-1326.
- Korver, Semra Güzel. "Kullanmak ya da Kullanmamak!? X Kuşağının Sosyal Medyadaki Dijital Mahremiyeti". İçinde *Endüstri 4 ve Dijital Medya*. Editör Filiz Aydoğan, 95-112. İstanbul: DR Kitapevi, 2019.
- Kozok, Hande. "Gelişmeleri Kaçırma Korkusu-GKK (Fear of Missing Out)". İçinde *Siber Ansiklopedi-Siber Ortama Çok Disiplinli Bir Yaklaşım*. Editörler Naci Akdemir ve Can Ozan Tuncer, 213-216. Ankara: Pegem Akademi, 2021.
- Köse, Hüseyin. "Lefebvre Ve Modern Dünyada Gündelik Hayat". *İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi*. 0/27, (2008): 7-25.
- Köseoğlu, Ali Cengiz. "İş Sözleşmesinin İşçiden Kaynaklanan nedenlerle Bildirimli Feshine Genel Bir Bakış", *Legal İSGHD*. 9:36 (2012): 85-131.
- Köseoğlu, Ali Cengiz. *İş Sözleşmesinin İşçiden Kaynaklanan Nedenlerle Bildirimli Feshi*. İstanbul: Beta Yayınları, 2011.
- Kramer, Stefan. "Posting in sozialen Netzwerken". İçinde *IT-Arbeitsrecht*. editör Frank Bongers vd., Rn. 335-366. München: C.H.Beck, 2019.
- Kuzu, Burhan. "Düşünceleri Açıklama Özgürlüğü Alanında Geldiğimiz Nokta". *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası*, 59/1-2 (2001): 247-334.
- Küçük, Adnan. "1924 Anayasasında Temel Hak ve Hürriyetler". *Liberal Düşünce Dergisi*. 0/82 (2016): 5-54.
- Kütükoğlu, Elif. "Sosyal Medyadaki Mahremiyet Algısının Belirlenmesi: X, Y, ve Z Kuşakları Üzerine Bir Araştırma" Yayınlanmamış Doktora Tezi, Erciyes Üniversitesi, 2019.
- Küzeci, Elif. *Kişisel Verilerin Korunması*. İstanbul: On iki Levha Yayınları, 2020.
- Ladeur, Karl-Heinz ve Tobias Gostomzyk, "Der Schutz von Persönlichkeitsrechten gegen Meinungsäußerungen in Blogs-Geht die große Zeit des privaten Presserechts im Internet zu Ende?" *Neue Juristischhe Wochenschrift(NJW)*, 65/11 (2012): 710-715.

- Lamih Çelik, Mikdad. Meslek Kurallarında Avukatın Sır Saklama Yükümlülüğü". *Terazi Hukuk Dergisi*. 2/14 (2007): 85-92.
- Lauterpacht, Hersch. *An International Bill of the Rights of Man*. Oxford: Oxford University Press, 2013.
- Lavinsky, Dave. "Is Traditional Marketing Still Alive", *Forbes*, 8 Mart 2013. (Erişim Tarihi 15 Şubat 2020) <https://www.forbes.com/sites/davelavinsky/2013/03/08/is-traditional-marketing-still-alive/#74687c663806>
- Leonardi, Paul M. vd., "Enterprise Social Media: Definition, History, and Prospects for the Study of Social Technologies in Organizations". *Journal of Computer-Mediated Communication*, 19/1 (2013):1-19.
- Leonhard, Gerd. *Technology vs. Humanity-The coming clash between man and machine*. Zürich: The Futures Agency, 2016.
- Leupold, Andreas vd., *IT-Recht -Recht, Wirtschaft und Technik der digitalen Transformation.-Teil 14.4. Arbeitsrechtliche Aspekte digitaler Transformation*. München: C.H.Beck, 2021.
- Lücke, Jörg. "Die Drittwirkung der Grundrechte an Hand des Art. 19 III GG". *Juristen Zeitung (JZ)*, 54/0 (1999): 377-383.
- Lützeler, Martin ve Alexander Bissels. "Social Media-Leitfaden für Arbeitgeber: Rechte und Pflichten im Arbeitsverhältnis". *Arbeitsrecht Aktuell(ArbR)* 3/21 (2011): 499-502.
- Manav, Eda, *İş Hukukunda Geçersiz Fesih ve Geçersiz Feshin Hüküm ve Sonuçları*. Ankara, Turhan Yayınevi. 2009.
- Manger, Michael. *Kritik im Arbeitsverhältnis und ihre Grenzen: Unter Berücksichtigung der Relativität der Schuldverhältnisse*. Hamburg: Dr. Kovač. 2011.
- Manovich, Lev. *The Language Of New Media*. New York: MIT Press, 2001.
- Matthias Notzon, "Arbeitsrecht meets Facebook". *Zeitschrift für das öffentliche Arbeits- und Tarifrecht(Öat)*. 4/9 (2013): 180-183.
- Mayfield, Antony. "What is Social Media", *Icrossing*, 01.08.2008. (Erişim Tarihi 06.06.2021) <https://tavaana.org/sites/default/files/what-is-social-media-uk.pdf>
- Meents, Jan Geert. "Leitende Angestellte und ihre Sonderstellung im Gesetz", *Deutsches Steuerrecht(DStR)*, 33/35, (1995): 1353-1359.
- Meier-Gubser, Stefanie. "Haftung des Arbeitnehmers", *L'expert Fiduciaire-Der Treuhandexperte (TRES)*, 0/5 (2012): 292-295.

- Melot de Beauregard, Paul ve Christian Gleich. "Social Media am Arbeitsplatz-Chancen und Risiken", *Der Betrieb*, 65/36, (2012): 2044-2048.
- Mestwerdt, Wilhelm. "§ 116 Kündigung in kirchlichen Einrichtungen und in Tendenzbetrieben" Rn:1-68. İçinde *Münchener Handbuch zum Arbeitsrecht, Band 2: Individualarbeitsrecht II*. Editörler Heinrich Kiel vd. München: C.H.Beck, 2021.
- Michèle, Stutz ve Valloni Noemi. "Social Media im Arbeitsrecht". İçinde *Social Media und Recht für Unternehmen*. Editörler Oliver Staffelbach ve Claudia Keller, 159-188. Zürich: Schulthess Verlag, 2015.
- Miles, Jason. *Instagram Power Build Your Brand and Reach More Customers with the Power of Pictures*. New York: McGraw-Hill Education, 2019.
- Mill, John Stuart. Hürriyet. Çeviren Mehmet Osman Dostel, İstanbul: Milli Eğitim Basımevi, 1988.
- Mollamahmutoğlu, Hamdi, Muhittin Astarlı ve Ulaş Baysal. *İş Hukuku Ders Kitabı, C.1 Bireysel İş Hukuku*. Ankara: Lykeion Yayınları, 2019.
- Mollamahmutoğlu, Hamdi, Muhittin Astarlı ve Ulaş Baysal. *İş Hukuku*. Ankara: Turhan Yayınevi. 2014.
- Mowbray, A.R. *The Development Of Positive Obligations Under The European Convention On Human Rights By The European Court Of Human Rights*. Oxford-Portland Oregon: Hart Publishing, 2004.
- Mumcu, Ahmet ve Elif Küzeci. *İnsan Hakları ve Kamu Özgürlükleri*. Ankara: Turhan Kitabevi, 2015.
- Mundlak, Guy. "Human Rights and the Employment Relationship: A Look Through the Prism of Juridification". İçinde *Human Rights in Private Law*. Editörler D. Friedmann / D. Barak-Erez, 297-330. Oregon: Hart Publishing, 2001.
- Murat Büyük, Dilara. "Sosyal Medya, Beden Algısı ve Beğenilme Arzusu". İçinde *Sosyal Medya Psikolojisi*, editörler Nevzat Tarhan ve Aylin Tutgun Ünal, 69-89. İstanbul: Der Kitapevi, 2021
- Narmanlıoğlu, Ünal. "Kanuna Aykırı Yapılmış Bildirimsiz Feshin İş Güvencesi Prosedürü İçinde Kanuna Uygun Fesih Bildirimine Dönüşmesi (Kanuna Aykırı Olduğu Anlaşılan Bir Feshin Mahkeme Kararıyla Kanuna Uygun Sayılması)". *İÜHFİM*, 74:Özel Sayı, (2016): 551-569.
- Narmanlıoğlu, Ünal. *Ferdi İş İlişkileri I*. İstanbul: Beta Yayınevi, 2014.
- Nipperdey, Hans Carl. "Gleicher Lohn der Frau für gleiche Leistung-Ein Beitrag zur Auslegung der Grundrechte", *Recht Der Arbeit* (1950): 121-128.

- Nomer Ertan, Füsün. *Haksız Rekabet Hukuku*, (İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2016.
- Nowlan, Rebecca, Elizabeth Necka ve John Terrence Cacioppo. "Loneliness and social internet use: Pathways to reconnection in a digital world?". *Perspectives on Psychological Science*. 13/1 (2018): 73
- Nowotarski, Mark. "Don't Steal My Avatar! Challenges of Social Networking Patents, ipwatchdog.com", *IPWatchdog.com*, 23.01.2011. (Erişim Tarihi 06.08.2021) 23.01.2011. (Erişim Tarihi 06.08.2021) <https://www.ipwatchdog.com/2011/01/23/dont-steal-my-avatar-challenges-of-social-networking-patents/id=14531/>
- O'Reilly, Tim. "What Is Web 2.0", 30 Eylül 2005. (Erişim Tarihi 20 Mayıs 2021) <https://www.oreilly.com/pub/a/web2/archive/what-is-web-20.html?page=1>;
- Oberwetter, Christian. "Soziale Netzwerke im Fadenkreuz des Arbeitsrechts", *Neue Juristische Wochenschrift (NJW)*, 64/7 (2011): 417-421.
- O'Brien, Christine Neylon. "The First Facebook Firing Case Under Section 7 of the National Labor Relations Act: Exploring the Limits of Labor Law Protection for Concerted Communication on Social Media". *Suffolk University Law Review*. 45/1 (2011): 29-66.
- Odaman, Serkan. "Fransız Hukukunda ve Türk Hukukunda İşçinin Davranışları Açısından Geçerli Sebep-Haklı Sebep Ayrımı". *Çimento İşveren Dergisi*, 17:3 (2003): 20-32.
- Oğuz, Cihan. "İletişimde 'Dijital Görgüzlük': Gerçekliğin Karikatürize Edilmiş Hali", *IBAD Sosyal Bilimler Dergisi*, 0/5 (2019): 471-478.
- Oğuzman, M. Kemal. *Türk Borçlar Kanunu ve İş Mevzuatına Göre Hizmet "İş" Akdinin Feshi*. İstanbul: Akgün Matbaası 1955.
- Okur, Zeki. "İş Hukukunda İşçinin Düşünceyi Açıklama Özgürlüğü", *Kamu İş, İş Hukuku ve İktisat Dergisi*, 8/4 (2006): 41-88.
- Okur, Zeki. *İş Hukukunda Elektronik Gözetleme*. İstanbul: Legal Yayınevi, 2013.
- Onat Ferah, ve Özlem Aşman Alikılıç. "Sosyal Ağ Sitelerinin Reklam ve Halkla İlişkiler Ortamları Olarak Değerlendirilmesi". *Journal of Yaşar University*. 3/9 (2008):1111-1143.
- Orhan, Gülçin. "Sosyal Çekilme Sendromu (Hikikomori)". *İçinde Siber Ansiklopedi-Siber Ortama Çok Disiplinli Bir Yaklaşım*, Editörler Naci Akdemir ve Can Ozan Tuncer, 535-538. Ankara: Pegem Akademi, 2021.

- Ott, Stephan. Das Internet vergisst nicht – Rechtsschutz für Suchobjekte?“, *Multimedia und Recht(MMR)*, 12/3 (2009): 158-163.
- Öge, H. Serdar vd., “Sosyal Medya ve İşe Alım Süreci Üzerindeki Etkileri”. İçinde *İzmir International Congress on Economics and Administrative Science*. Editörler Kamil Tüğen vd., 2293-3315. Ankara Detay Yayıncılık, 2018.
- Öktem Songu, Sezgi. “Anayasal Bir Temel Hak Olarak İfade Özgürlüğünün İşçi Açısından İşyerindeki Yansımaları”, Prof. Dr. M. Polat SOYER'e Armağan-Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 15/0 (2013): 609-650.
- Öktem Songu, Sezgi. “Bir Haklı Fesih Sebebi Olarak ‘Sataşma’ “. *Sicil İş Hukuku Dergisi*, 0/39 (2018): 113-145.
- Öktem Songu, Sezgi. “İşçinin İfade Özgürlüğü”, *İş ve Sosyal Güvenlik Hukuku 2016 Yılı Toplantıları-03-04 Haziran 2016 Galatasaray Üniversitesi. İstanbul Barosu Yayınları*, 2016: 120-162.
- Özbey, Özcan. “Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Işığında İfade Özgürlüğü Kısıtlamaları”. *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*. 62/1 (2013): 93-146.
- Özcan, Hüseyin. “Drittwirkung der Grundrechte in der Türkei”. *Atatürk Üniversitesi Erzincan Hukuk Fakültesi Dergisi*, IX / 3-4 (2005): 181-200.
- Özdemir, Hayrunnisa. “Hekimin Hukuki Sorumluluğu”, *Erzincan Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 11/1 (2016): 33-81.
- Özdemir, Şaban, “Z Kuşağının Medya Kullanım Alışkanlıkları Bağlamında Sosyal Medya Psikolojisi”. İçinde *Sosyal Medya Psikolojisi*, editörler Nevzat Tarhan ve Aylin Tutgun Ünal, 1-23. İstanbul: Der Kitapevi, 2021.
- Özel, Çağlar ve Erol Cansel. *Borçlar Hukuku Genel Hükümler, C. 1*. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2017.
- Özer Deniz, Miray. “İşçilerin Özel Nitelikli Kişisel Verilerinin Korunması ve Bundan Doğan Sorumluluk”. *Türkiye Adalet Akademisi Dergisi*. 0/45, (2021): 355-378.
- Özkan, Dilek ve Aylin Tutgun Ünal, İçinde *Sosyal Medya Psikolojisi*, editörler Nevzat Tarhan ve Aylin Tutgun Ünal, 25-38. İstanbul: Der Kitapevi, 2021.
- Özkan, Yavuz ve Fatih Aydın. “İşe İade Davası ile İşçilik Alacaklarının Terditli Davaya Konu Edilmesi”. *Sicil İş Hukuku Dergisi*, 0/45 (2021): 166-183.
- Özkorkut, Nevin Ünal. “Basın Özgürlüğü ve Osmanlı Devleti’ndeki Görünümü”, *AÜHF Dergisi*, 51/3 (2002): 65-84.

- Öztürk, Berna. *İşçinin Talimatlara Uyuma Borcu*. İstanbul: On iki Levha Yayınları, 2021.
- Özyurt, Vuslat. "Sendikanın Boykot Çağrısına İlişkin Sosyal Medya İçeriğinin İşçi Tarafından Beğenilmesinin/Paylaşılmasının İş Sözleşmesine Etkisi: Yargıtay'ın Farklı Yaklaşımları Üzerinden İşçinin Sadakat Borcu ve İfade Özgürlüğü Bağlamında Bir Değerlendirme". *Çankaya Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*. 1/1 (2021): 425-473.
- Pimlott, Nicolas. "The ministry of loneliness". *Canadian Family Physician (CFP)*, 64/3 (2018): 166.
- Preis, Ulrich ve Stephan Seiwert, "Geheimnisschutz im Arbeitsrecht nach dem Geschäftsgeheimnisgesetz", *Recht der Arbeit(RdA)* 72/6, (2019): 351-360.
- Przybylski, Andrew K. vd., "Motivational, emotional, and behavioral correlates of fear of missing out". *Computers in Human Behavior*. 29/4 (2013): 1841-1848.
- Quint, Peter E. "Free Speech and Private Law in German Constitutional Theory". *Maryland Law Review*. 48/2 (1989): 248-349.
- R. Veil, Shari vd. "Hoaxes and the Paradoxical Challenges of Restoring Legitimacy: Dominos' Response to Its YouTube Crisis", *Management Communication Quarterly*, 26/2 (2012): 322-345.
- Rafael, Studer. "Straflosigkeit des Likens – Exemplifikation anhand ehrverletzender Tatsachenbehauptungen auf Facebook". *Zeitschrift für juristische Weiterbildung und Praxis*. 0/3 (2018): 176-187.
- Ralf Poscher. *Grundrechte als Abwehrrechte*. Tübingen: J.C.B. Mohr Siebeck, 2003.
- Remmert, Frank R. "Aktuelle Entwicklungen im Social Media-Recht". *Zeitschrift für IT-Recht und Recht der Digitalisierung MMR*. 21/8 (2018): 507-512.
- Richter, Tim. "Das Geschäftsgeheimnisgesetz und dessen Ausstrahlung in das Arbeitsrecht", *Arbeitsrecht Aktuell*, 11/16 (2019): 375-378.
- Steinau-Steinrück, Robert ve Kai-Oliver Burmann, "Außerdienstliches extremistisches Verhalten als Kündigungsgrund", *NJW-Spezial*, (2018):626-627.
- Safko, Lan ve David K. Brake. *The Social Media Bible: Tactics, Tools & Strategies for Business Success*. New Jersey: John Wiley & Sons, 2009.

- Sağlam, Fazıl. "İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'nde Tüm Hak ve Özgürlüklere Yönelik Kurallar Üzerine Bir Deneme" *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi-Prof. Dr. Ferit Hakan Baykal Armağanı*, 25/2, (2019), 1236-1252.
- Sağlam, Fazıl. *Temel Hakların Sınırlanması ve Özü*. Ankara. SBF Basın ve Yayın Yüksek Okulu Basımevi, 1982.
- Saka, Erkan. "Türkiye'de İnternet". İçinde *Türkiye İnternet Tarihi*. Editör Erkan Saka,4-71. İstanbul: Alternatif Bilişim, 2019.
- Sarıbay Öztürk, Gizem. "İşverenin İşçileri ve Adayları Sosyal Medya Vasıtasıyla Araştırması". İçinde *İş Hukukunda Yeni Yaklaşımlar IV*. Editörler Kübra Doğan Yenisey ve Seda Ergüneş Emrağ,1-108. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2021.
- Savaş Kutsal, F. Burcu ve Şelen Kolan. "Paylaşmadan Önce Dikkat! İşçilerin İşyeri Dışında Sosyal Medya Kullanımları Üzerine Hukuki Bir Değerlendirme". *İş Hukuku Ve Sosyal Güvenlik Hukuku Dergisi*. 16/62 (2019): 491-562.
- Savaş, Fatma Burcu. "İş Hukukunda Siber Gözetim". *Çalışma ve Toplum Dergisi*. 0/22, (2009/3): 97-131.
- Savaş, Fatma Burcu. *İş Sözleşmesinin İşveren Tarafından Haklı Nedenle Feshi*. İstanbul: Beta Yayınları, 2012.
- Saymen, Ferit Hakkı. *Türk İş Hukuku*. İstanbul: Hak Kitapevi, 1954.
- Scheid, Anja ve Patrick Klinkhammer, "Kündigung wegen beleidigender Äußerungen des Arbeitnehmers in sozialen Netzwerken". *Arbeitsrecht Aktuell*, 5/1 (2013): 6-9.
- Schmitz, Florian ve Stefan Laun, "Die Haftung kommerzieller Meinungsportale im Internet", *Multimedia und Recht(MMR)*, 8/4 (2005): 208-213.
- Schneider-Marfels, Karl-Jascha. *Rufmord im Internet*". İçinde *Social Media und Recht für Unternehmen*. editör Oliver Staffelbach ve Claudia Keller,189-239. Zürich: Schulthess, 2015.
- Schultz, Friederike vd. "Is the Medium the Message? Perceptions of and Reactions to Crisis Communication via Twitter, Blogs and Traditional Media". *Public Relations Review*. 37/1 (2011): 20-27.
- Schulze-Fielitz, Helmuth. "Das Lüth-Urteil - nach 50 Jahren". *Leitsatzkartei (LSK)* (2008): 030499 (Beck Online).

- Sepetci, Nurten. "Sosyal Medyada Mahremiyet Algısının Çöküşü: Instagram Örneği". Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, 2017.
- Sevimli, K. Ahmet. *İşçinin Özel Yaşamına Müdahalenin Sınırları*. İstanbul: Legal Yayıncılık, 2006.
- Sinar, Hasan. *İnternet ve Ceza Hukuku*. İstanbul: Beta Yayınevi, 2001.
- Solmecke, Christian., "Social Media". İçinde Handbuch Multimedia-Rech. Editörler Thomas Hoeren, Ulrich Sieber ve Bernd Holznapel, Rn. 1-98. München: C.H. Beck, 2021.
- Stephens, R. Todd. "Empirical Analysis of Functional Web 2.0 Environments". İçinde *Web 2.0 The Business Model*, editör Miltiadis D. Lytras, Ernesto Damiani ve Patricia Ordonez de Pablos, 1-20. New York: Springer 2009. (Web 2.0 Environments)
- Stoffels, Markus. "§ 626 Fristlose Kündigung aus wichtigem Grund" İçinde BeckOK Arbeitsrecht- BGB (Auszug). Editör Christian Rolfs vd. Online-Kommentare-C.H. Beck,2021.
- Streiff, Ullin vd., *Arbeitsvertrag, Praxiskommentar zu Art. 319-362 OR*. Zürich: Schulthess Verlag 2012.
- Strömholm, Stig. *Right Of Privacy and Rights of The Personality*. Stockholm: Norstedt & Söners Förlag, 1967.
- Sunay, Reyhan. "İnsan Haklarının Yatay Etkisi ve Devletin Sorumluluğu". *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*. 23/1 (2015): 9-52.
- Sümer, Haluk Hadi. *İş Hukuku Uygulamaları*. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2019.
- Süzek, Sarper. "Feshin Geçersizliği Davasında Yargılama Süreci ve Ortaya Çıkan Olguların Davaya Etkisi". *İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukuku Dergisi*, 9/35 (2012): 57-77.
- Süzek, Sarper. "İşverenin Yönetim Hakkı ve Sınırları", içinde *Prof. Dr. Metin Kutsal'a Armağan*: 225-232. Ankara: Türk Ağır Sanayi ve Hizmet Sektörü Kamu İşverenleri Sendikası, 1998.
- Süzek, Sarper. *İş Akdini Fesih Hakkının Kötüye Kullanılması*. Ankara: Kazancı Yayınları, 1976.
- Süzek, Sarper. *İş Hukuku*. İstanbul: Beta Yayınları, 2021.
- Şahin, Ayşe, "Çocuk ve Sosyal Medya". İçinde Sosyal Medya Psikolojisi, editörler Nevzat Tarhan ve Aylin Tutgun Ünal, 39-68. İstanbul: Der Kitapevi, 2021.

- Şen, Ersan ve Beyza Başer. "İnsan Hakları Avrupa Mahkemesi Dördüncü Bölüm Barbulesco-Romanya Davası", *Terazi Hukuk Dergisi*, 11/115 (2016): 129-142.
- Şen, Ersan ve Fatma Betül Bodur. "İnsan Hakları Avrupa Mahkemesi İçtihadında Avukatın Sır Saklama Yükümlülüğünden Kaynaklanan İmtiyazlar". *TBB Dergisi*. 0/138 (2018): 9-37.
- Tanör, Bülent. *Anayasa Hukukunda Sosyal Haklar*. İstanbul: May Yayınları, 1978.
- Tanör, Bülent. *Siyasi Düşünce Hürriyeti ve 1961 Türk Anayasası*. İstanbul: Öncü Kitabevi, 1969.
- Tarhan, Nevzat ve Serdar Nurmedov. *Sanal veya Gerçek Bağımlılık*. İstanbul: Timaş Yayınları, 2013.
- Taşkent, Savaş. *İşverenin Yönetim Hakkı*. İstanbul: Meter Matbaası, 1981.
- Tatar, Erol. "Yasalarımızda Tekzip(Düzeltilme ve Cevap) Hakkı ve Uygulaması". *Ankara Barosu Dergisi*. 66/4 (2008): 97-109.
- Tekin, Didem. "Sanal Kibir: Sosyal Medya ve Narsizm'in Dansı", *İçinde Sosyal Medya Psikolojisi*, editörler Nevzat Tarhan ve Aylin Tutgun Ünal, 238-252. İstanbul: Der Kitabevi, 2021.
- Thompson, John B. *Medya ve Modernite*, Çeviren Serdar Öztürk, İstanbul: Kırmızı Yayınları, 2008.
- Tinnefeld, Marie-Theres ve Benedikt Buchner. "Datenschutz in Medien und Telekommunikation" içinde *BeckOK Datenschutzrecht*, ed., Stefan Brink ve Heinrich Amadeus Wolff, Rn.1-139. München: C.H.Beck, 2021.
- Tiritoğlu Ersoy, H.Hilal. "Yargı Kararları Çerçevesinde Sosyal Medyanın İş Hukukuna Etkisi". *İçinde New Media and Law A Comparative Study*. Editörler Prof.Dr.Selda Güneş Peschke ve Dr.Lutz Peschke. Ankara: Yetkin Yayınları 2016: 247-279.
- Tokatlı, Mehmet. "Yeni Medya'nın Geleneksel Medya ve Hakla İlişkiler Meslek Alanı Üzerine Etkileri" *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*. 9/45 (2016): 877-886.
- Topçu, Özge. "Çevrim İçi Narsizm". *İçinde Dijital Hastalıklar*. Editör Gökmen H. Karadağ, 169-190. İstanbul: Der Kitabevi, 2019.
- Topuz, Hıfzı. *II. Mahmut'tan Holdinglere Türk Basın Tarihi*. İstanbul: Remzi Kitabevi, 2003.

- Törenli Çakıroğlu, Maral. "Hekimin Borçlarından Özel Olarak Sır Saklama Borcu", *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 12/2 (2010): 159-181.
- Travers, Jeffrey ve Stanley Milgram. "An Experimental Study of the Small World Problem". *American Sociological Association, Sociometry* 32/4, (1969): 425-443
- Tuncay Kaplan, Emine. *İşverenin Fesih Hakkının Sınırları, Hükümleri ve Sonuçları*. Ankara: Kadioğlu Matbaası, 1987.
- Tuncay, Can. *İş Hukukunda Eşit Davranma İlkesi*. İstanbul: Fakülteler Matbaası, 1982.
- Tunçomağ, Kenan. *İş Hukuku C.1*. İstanbul: Fakülteler Matbaası, 1986.
- Turan, Yahya. "Yalnızlıkla Başa Çıkma: Yalnızlık, Dini Başa Çıkma, Dindarlık, Hayat Memnuniyeti ve Sosyal Medya Kullanımı". *Cumhuriyet İlahiyat Dergisi*. 22/1 (2018): 395-434.
- Türkiye Barolar Birliği. *Hukuk Etkinlikleri-1, İş Hukuku Yargıtay İlke Kararları*. Ankara: Şen Matbaa, 2013.
- Türkoğlu, Hülya Semiz. "Sosyal Medya Üzerinden Mahremiyet Farkındalığı ve Değişimin Ölçülenmesine Yönelik Bir Araştırma". *Istanbul University Journal of Communication Science.*, 0/54 (2018): 163-189.
- Ugan Çatalkaya, Deniz. *İş Hukukunda Ölçülülük İlkesi*. İstanbul: Beta Yayınları, 2019.
- Ugan Çatalkaya, Deniz. "İş Hukukunda Eşitlik İlkesinin İki Bileşeni: İşverenin Dar Anlamda Eşit Davranma Borcu ve Ayrım Yasağı". *Çalışma ve Toplum Dergisi*. 0/69 (2021/2): 859-898.
- Ulber, Daniel. "Whistleblowing und der EGMR". *Neue Zeitschrift für Arbeitsrecht(NZA)*. 28/17 (2011): 962-964.
- Uzun, Ercan. "İşçinin İnternet ve Sosyal Medya Kullanım Sınırları Üzerine Bir Değerlendirme". *İzmir Bakırçay Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*. 1/1 (2020): 117-156.
- Ünlü, Derya Gül, Oğuz Kuş ve Oğuz Göksu. "Videolarda Gerçek Hayattaki Gibi Değilim, Rol Yapmaktayım" : TikTok Kullanıcılarının Benlik Performansları Üzerine Bir İnceleme". 7/12 (2020): 115-128.
- Vaidya, Naren vd., "Prevalence of Internet addiction and its impact on the physiological balance of mental health". *National Journal of Physiology, Pharmacy and Pharmacology*. 6/1 (2016): 97-100

- Valerius, Brian. "Auslegung der Äußerung" içinde, Beck'scher Online-Kommentar StGB, ed., Bernd von Heintschel-Heinegg, 2021.
- Varol, Merve Çelik ve Erdem Varol. "Kavram ve Kuramlarıyla Marshall McLuhan'a Bakış: Günümüzün Egemen Medya Araçları Ekseninde Bir Değerlendirme", *International Journal of Cultural and Social Studies (IntJCSS)*. 5/1 (2019): 137-158.
- Velioğlu, Azize. "Sosyal Medya Özelinde İşçinin Kişisel Verilerinin Korunması". Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Üniversitesi, 2019.
- Vossen, Reinhard. "BGB § 626, Fristlose Kündigung aus wichtigem Grund". İçinde *Kündigungsrecht-Großkommentar zum gesamten Recht der Beendigung von Arbeitsverhältnissen-* Editörler Reiner Asheid, Ulrich Preis ve Ingrid Schmidt, BGB § 626 Rn. 1-404. München, C.H. Beck 2021.
- Vroman, Margo vd. "Employer Liability for Using Social Media in Hiring Decisions". *Journal of Social Media for Organizations*. 3/1 (2016): 1-12.
- Vuori, Vilma ve Jari Jussila. "The 5C Categorization of Social Media Tools". *Proceedings of the 20th International Academic Mindtrek Conference*. (2016): 27. <https://doi.org/10.1145/2994310.2994367>.
- Vuori, Vilma. *Social Media Changing the Competitive Intelligence Process: Elicitation of Employees' Competitive Knowledge*. Tampere: Tampere University of Technology Publication, 2011.
- Vural, Z. Beril Akıncı ve Mikail Bat. "Yeni Bir İletişim Olarak Sosyal Medya: Ege Üniversitesi İletişim Fakültesine Yönelik Bir Araştırma". *Journal of Yasar University*. 20/5 (2010): 3348-3382.
- Walczak, Urszula. "A Multifaceted Approach To The Feeling Of Loneliness – The Phenomenon Of Loneliness Among Polish Women in Great Britain", *Zoon Politikion Issue*, 0/10 (2019): 102-124.
- We are social. "Podcasts growing in popularity" (Erişim Tarihi: 06.07.2021) <https://wearesocial.com/uk/blog/2021/10/social-media-users-pass-the-4-5-billion-mark/>
- Weiker, Walter F. *Political Tutelage And Democracy In Turkey-The Free Party And Its Aftermath*. Belçika: E.J. Brill, 1973.
- Weiser, Eric. "Narcissism and Its Facets as Predictors of Selfie-Posting Frequency". *Personality and Individual Differences*. 0/86, (2015): 477-481.

- Weissman, Cale Guthrie. "Say goodbye to your childhood–AOL Instant Messenger is shutting down for good" (Erişim Tarihi 11.04.2020), <https://www.fastcompany.com/40478271/say-goodbye-to-your-childhood-aol-instant-messenger-is-shutting-down-for-good>
- Westin, Alan F. Science, Privacy and Freedom". *Columbia Law Review*, 66/6 (1966) 1003-1050.
- Wiese, Günther. "Internet und Meinungsfreiheit des Arbeitgebers, Arbeitnehmers und Betriebsrat". *Neue Zeitschrift für Arbeitsrecht NZA*. 29/1 (2012): 1-56.
- Wildhaber, Isabelle ve Silvio Hänsenberger. "Kündigung wegen Nutzung von Social Media", içinde *Recht im digitalen Zeitalter*, editör Lukas Gschwend vd., 399-432, Zürich: Dike Verlag, 2015.
- Yağcı, Yalçın. "Web Teknolojisinde Yeni Bilgi Fırtınası: Web 3.0". İçinde *Bilgi Çağında Varoluş: "Fırsatlar ve Tehditler" Sempozyumu 01-02 Ekim 2009*, Editörler Aytaç Yıldızeli, Aykut Arıkan ve Tolga Çakmak, 138-147. İstanbul: Yeditepe Üniversitesi, 2011. (Web 3.0)
- Yang, Sung-Un ve Joon So Lim. "The Effects of Blog-Mediated Public Relations (BMPR) on Relational Trust". *Journal of Public Relations Research*. 21/3 (2009): 341–359.
- Yeşiltepe, Salih Önder. Ticari Sır – İş Sırrı", *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi*, Mehmet Somer'in Anısına Armağan 2004-2006, 12/1-3 (2006): 403-422.
- Yetim, Servet. *Ceza Muhakemesi Hukuku Kapsamında Sosyal Medyadan Elektronik Delil Toplama ve Değerlendirme (Facebook Örneği)*. Ankara: Seçkin Yayınevi, 2016.
- Yıldırım, Arzu. "İnternetin Görünen Yüzü". *KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*. 2014/3 (2014): 51-59.
- Yıldız, Ferhat. "Türk Anayasal Tarihi Çerçevesinde Basın Özgürlüğü Üzerine Bir İnceleme". *Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi*. 0/4 (2014): 430-458.
- Yıldız, Gaye Burcu. "İşçinin Sosyal Medya Paylaşımları Nedeniyle İş Sözleşmesinin Feshi Konusunda İki Farklı Yargıtay Kararının Değerlendirilmesi". *Sicil İş Hukuku Dergisi*. 0/39, (2018): 105-112.
- Yılmaz, Ejder. "İşe İade Davasında Verilen Hükümün İcra Takibine Konulması". *Sicil İş Hukuku Dergisi*. 5/17 (2010): 45-52.
- Yuvalı, Ertuğrul. "Türk Hukuku Ve Mukayeseli Hukukta Irk Ve Etnik Kökene Dayalı Ayrımcılık Yasağı". *TÜHİS İş Hukuku ve İktisat Dergisi*. 24:3-4-5 (2012) : 71-83.

- Yuvalı, Ertuğrul. *İşçinin Kişisel Özellikleri Bakımından İşverenin Eşit Davranma Borcu*. Ankara: Turhan Kitapevi, 2012.
- Yüksel, Mehmet. "Mahremiyet Hakkı ve Sosyo-Tarihsel Gelişimi". *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi* 58/1 (2003): 181-213. (Mahremiyet Hakkı)
- Yüksel, Mehmet. "Mahremiyet Hakkına ve Bireysel Özgürlüklere Felsefi Yaklaşımlar". *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi*, 64/1 (2009): 275-198.
- Yükselen, Cemal. *Pazarlama İlkeler-Yönetim Örnek Olaylar*. Ankara: Detay Yayıncılık, 2007.
- Zarella, Dan. *Social Media Marketing Book*. Canada: O'Reilly Media Inc. 2010.
- Zintl, Daniel ve Daniel Naumann. "Verhalten von Arbeitnehmern im Bereich Social Media". *Neue Juristische Wochenschrift-Spezial (NJW-Spezial)*. 0/10 (2013): 306-307.
- Zümrüt, Neylan. "Sosyal Medya ve Benliğin Boyutları", *İçinde Sosyal Medya Psikolojisi*, editörler Nevzat Tarhan ve Aylin Tutgun Ünal, 289-305. İstanbul: Der Kitapevi, 2021.

Prof. Dr. Burak ADIGÜZEL

TAŞIMA HUKUKU

(DENİZ TİCARETİ HARİÇ)

Geniştirilmiş ve Güncellenmiş

5. BASKI

ADALET YAYINEVİ

Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Taşıma Hukuku (Deniz Ticareti Hariç)
Burak Adıgüzel

Hukuk Yayınları Dizisi – 2247

Beşinci Baskı : Ekim, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8209 – 64 – 8

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Salmat Basım Yayımlar San. Tic. Ltd. Şti.

Sertifika No: 47771

Tel: (0312) 341 10 24 - Ankara

KAYNAKÇA

- Adıgüzel, Burak:** Karayoluyla Yapılan Taşımalarda Taşıyıcının Zıya ve Hasardan Doğan Sorumluluğu, 2.Baskı, Ankara 2012.
- Akdeniz, Umut:** Taşıma İşleri Komisyonculuğu Sözleşmesi, Ankara 2013. (Komisyoncu)
- Akdeniz Umut;** Taşıma İşleri Komisyoncusunun Taşıma İşini Üzerine Alması Ve Bunun Hukuki Sonuçları, İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 4, S.2 Yıl 2013. (İnönü Üniversitesi)
- Akıncı, Ziya:** Karayolu İle Milletlerarası Eşya Taşımacılığı ve CMR, Ankara 1999.
- Akkurt, Sami Sinan:** Sivil Havayolu ile Yolcu Taşımacılığında Kaynaklanan Hukuki Sorumluluk, Ankara 2014.
- Aksoy, Sami:** Taşıma Hukukunda Fiili Taşıyıcı, İstanbul 2015.
- Akyol, Şener:** Tam Üçüncü Şahıs Yararına Sözleşme, İstanbul 1976.
- Aras, Yeşilova Ecehan:** Uluslararası Karayolu İle Yük Taşımacılığında Teslim Süresinin Aşılması ve Teslimde Ödeme, Ankara 2010.
- Aras, Yeşilova Ecehan:** Yük Senedinin (TTK m.859) Türk Ticaret Kanununda Yeniden Yer Alması, Karayolu Taşımacılığında Kıymetli Evrak İmkân Verilmesi midir? Legal Hukuk Dergisi, C.11, S.123, Yıl 2013.
- Arkan, Sabih:** Demiryolu İşletmesinin Eşya Taşımalarından Doğan Sorumluluğu, Sorumluluk ve Sigorta Hukuku Bakımından İkinci Taşımacılık Sempozyumu, Bildiriler-Tartışmalar, İstanbul 24-25 Ocak 1985, Ankara 1985. (Sempozyum)
- Arkan, Sabih:** Demiryoluyla Yapılan Uluslararası Eşya Taşımaları, Ankara 1987. (Demiryolu)
- Arkan, Sabih:** Karada Yapılan Eşya Taşımalarında Taşıyıcının Sorumluluğu; Ankara 1982. (Sorumluluk)
- Arkan, Sabih:** Karma Taşımalarla İlgili Hukuki Sorunlar, Prof. Dr. Jale Akipek'e Armağan, Konya 1991.
- Arkan, Sabih:** Taşıma İşleri Komisyoncusunun Borçlarını ve Sorumluluğunu Düzenleyen Hükümler, AÜHFD, C.37,S.1, Ankara 1980. (Taşıma İşleri Komisyoncusu)

- Arkan, Sabih:** Türk Ticaret Kanunu'nun Taşıma Senetlerine ve İlmühabere İlişkin Hükümleri Üzerine Bir İnceleme, Batider, C.IX, S.3, 1978.
- Arkan Sabih;** Yolcu Taşımalarında Karşılaşılan Bazı Hukukî Sorunlar Üzerinde Düşünceler, Batider C. XII S.1, 1983. (Yolcu Taşıma)
- Atabek, Reşat:** Eşya Taşıma Hukuku, İstanbul 1960.
- Aydın, Alihan:** CMR'ye Göre Taşıyıcının Zıya, Hasar Ve Gecikmeden Doğan Sorumluluğu, İstanbul 2002.
- Ayhan, Rıza/Özdamar, Mehmet/Çağlar, Hayrettin:** Ticari İşletme Hukuku, Ankara 2015.
- Ayverdi, İlhan:** Misalli Büyük Türkçe Sözlük, C.3, İstanbul 2008.
- Basedow, Jürgen:** Der Transportvertrag, Tübingen 1987.
- Bilge, Necip:** Borçlar Hukuku Özel Borç Münasebetleri, Ankara 1962.
- Birsen, Kemalettin:** Borçlar Hukuku Dersleri; İstanbul 1954.
- Butzer, Hermann:** Die Ermittlung des Ersatzwertes für Unikate im Frachtrecht, VersR 1991.
- Can, Mertol:** Türk Taşıma Hukukunun Genel Esasları, Cilt I, Ankara 2017.
- Canaris, Claus Wilhelm:** Handelsrecht, 24.Auflage, München 2006.
- Clarke, A. Malcom:** Contracts of The Carriage by Air, London-Hong Kong 2002.(Air)
- Clarke, A. Malcolm:** International Carriage of Goods by Road: CMR, Fifth Edition, London 2009. (CMR)
- Demuth, Klaus (Knorre, Jürgen/Demuth, Klaus/Schmid, Th. Reinhard);** Handbuch des Transportrechts, München 2008.
- Deniz, İnci:** Konteyner Taşımacılığı ve Hukuki Sorunları, İstanbul 1982.
- Ebenroth, Thomas Carsten/Fischer, Rafael/Sorek, Christoph:** Haftungsprobleme im Internationalen Multimodalen Gütertransport, VersR, Heft 29, 1988.
- Edis, Altan:** CMR Konvansiyonu Kapsamında Sırtta Taşıma, Legal Uluslararası Ticaret ve Tahkim Hukuku Dergisi, S. 1, Ocak 2012.
- Feyzioğlu, N. Feyzi:** Borçlar Hukuku Akdin Muhtelif Nevileri, İstanbul 1978.
- Freise, Rainer:** Münchener Kommentar zum HGB, 2. Auflage 2009.
- Fremuth, F./Thume, K.H.:** Kommentar Zum Transportrecht, Heidelberg 2000. (Fremuth/Thume),

- Gençtürk, Muharrem:** Uluslararası Eşya Taşıma Hukuku, Genel Kavramlar Gecikmeden Doğan Sorumluluk, İstanbul 2006.
- Gifers, Patrick:** Beweislast und Beweisführung bei der Haftung des Frachtführers nach der CMR, Frankfurt 1997.
- Glass, A. David:** Successive Carriage and The New CIM Rules: A Successful Succession ?, Business Law International, Vol. 2003, Issue 1, January 2003.
- Gönen, Eriş:** Açıklamalı-İçtihatlı-Uygulamalı Kara Taşıma Hukuku, Ankara 1996.
- Heuer, Klaus:** Die Haftung des Frachtführers nach dem Übereinkommen über den Beförderungsvertrag im Internationalen Strassengüterverkehr, Hamburg 1975.
- Helm, Georg Johann:** Frachtrecht I, 2.Auflage, Berlin-Newyork 1994.
- Hoeks, Marian:** Multimodal Transport Law, The Law Applicable to Multimodal Contract for The Carriage of Goods, Netherland 2010.
- Jesser, Helga:** Art 29 CMR- Welches Verschulden steht dem Vorsatz gleich? TranspR, Heft 5,1997.
- Kaner, İnci:** Hava Hukuku, Hususi Kısım, İstanbul 2004.
- Karadeniz, Özcan:** Roma'da İş İlişkileri; Ankara 1976.
- Karan, Hakan:** CMR Şerhi, Ankara 2011.
- Karan, Hakan:** TBMM Adalet Komisyonu'nun Taşıma Hukukuna Katmayı Başardığı İki Temel Sorun: Taşıma İşleri Komisyonculuğu Sözleşmesi İle Ulusal Demiryolu Taşıma Sözleşmesine Uygulanacak Hukuku, Ticaret Hukuku ve Yargıtay Kararları Sempozyumu XXVI, Bildiriler-Tartışmalar, 14 Aralık 2012.
- Kehl, F. Michael:** Die Haftung des Unterfrachtführers im Straßengüterverkehr, Münster 2004.
- Kıran, Süleyman:** Karayolunda Eşya Taşımada Taşıma Ücreti, Ankara 2018.
- Kırman, Ahmet:** Havayoluyla Yapılan Uluslararası Yolcu Taşımalarında Taşıyıcının Sorumluluğu, Ankara 1990.
- Kollatz Peter: (Knorre, Jürgen/Demuth, Klaus/Schmid, Th. Reinhard);** Handbuch des Transportrechts, München 2008.
- Koller, Ingo:** Transportrecht, Kommentar zu Spedition, Gütertransport und Lagergeschäft, 6. Auflage, München 2007.

- Lowe, David:** Intermodal Freight Transport, Great Britain 2005.
- Mast, Sabine:** Der multimodale Frachtvertrag nach deutschem Recht, Münster 2002.
- Neufang, Detlef/Vlader, Huber:** Laden und Ladungssicherung im Straßengüterverkehr-Wer ist verantwortlich? Transportrecht, Heft 9, September 2002.
- Neumann, Hilmar:** Die unbeschränkte Haftung des Frachtführers nach § 435 HGB, Transportrecht 11/12-2002.
- Oğuzman, Kemal/Öz, Turgut:** Borçlar Hukuku, Genel Hükümler, C.II, 11.Bası, İstanbul 2014.
- Oğuzman, Kemal/Seliçi, Özer/Özdemir, O. Saibe:** Eşya Hukuku, 15.Basım, İstanbul 2016.
- Okay, M. Sami:** Deniz Ticaret Hukuku II, İstanbul 1971.
- Özdemir, Turkey:** Uluslararası Eşya Taşıma Hukuku, Zıya ve/veya Hasar Sorumluluğu, İstanbul 2006.
- Öztan, Fırat:** Kıymetli Evrak Hukuku, Ankara 1997.
- Rado, Türkan:** Roma Hukuku Dersleri Borçlar Hukuku; İstanbul 1995.
- Reuschle, Fabian (Ebenroth, Thomas Carsten/Boujong, Karl Heinz/Joost, Detlev/Strohn, Lutz):** Handelsgesetzbuch, Band 2, 3. Auflage, München 2015.
- Riemer, Jens-Berghe (Knorre, Jürgen/Demuth, Klaus/Schmid, Th. Reinhard):** Handbuch des Transportrechts, München 2008.
- Rogert, Marco:** Einheitsrecht und Kollisionrecht im Internationalen Multimodalen Gütertransport, Hamburg 2005.
- Ruhwedel, Edgar:** Münchener Kommentar zum HGB, 2. Auflage 2009.
- Schaffert, Wolfgang (Ebenroth, Thomas Carsten/Boujong, Karl Heinz/Joost, Detlev/Strohn, Lutz):** Handelsgesetzbuch, Band 2, 3. Auflage, München 2015.
- Seven, Vural:** Kara Taşımalarında (TTK ve CMR) Alt Mütekip Taşıyıcıların Yükle İlgililere Karşı Sorumluluğunun Hukuki Temeli, Halûk Konuralp Anısına Armağan, C.3, Ankara 2009. (Armağan)
- Seven, Vural:** Taşıma Hukuku, Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi Yayını, 2.Baskı, Eskişehir 2011. (Taşıma)
- Seven, Vural:** Taşıma Hukukunda Gönderilen, Ankara 2012. (Gönderilen)

- Sözer, Bülent:** “Değişik Ortamlarda Yapılan Yük Taşımaları (Karma Taşımalar) ve Taşıyanın Sorumluluğu İle İlgili Bazı Meseleler (Rotterdam Kuralları ve Yeni Türk Ticaret Kanunu’nun Hükümleri İle Karşılaştırılmalı Olarak)”, 24-25 Mart 2011, Deniz Hukuku Sempozyumu.
- Sözer, Bülent:** Taşıyanın Taşıma Sözleşmesinden Doğan Sorumluluğunu Düzenleyen Hükümlere İlişkin Bazı Meseleler ve Görüşler, Batider, C.XIV, S.2, Ankara 1987.
- Sözer, Bülent:** Türk Hukukunda ve Uluslararası Hukukta Hava Yolu İle Yük Taşıma Sözleşmesi, 2.Bası, İstanbul 2009. (Hava Taşıma)
- Süzel, Cüneyt:** Deniz Ticaret Hukukunda Taşıtan ve Yükleten, İstanbul 2014.
- Tandoğan, Haluk:** Borçlar Hukuku, Özel Borç İlişkileri, C.II, Ankara 1987.
- Topsoy, Fevzi:** Taşınma Eşyası Taşımalarında Taşıyıcının Özel Yükümlülükleri, Ankara Barosu Dergisi 2014/2.
- Umur, Ziya:** Roma Hukuk Lügati; İstanbul 1975.
- Ülgen, Hüseyin:** Hava Taşıma Sözleşmesi, Ankara 1987. (Hava Taşıma)
- Ülgen, Hüseyin:** Uluslararası Taşımacılık ve Hukuki Sorunları, İstanbul 1988. (Uluslararası)
- Wieske Thomas:** Transportrecht Schnell Erfasst, Zweite Auflage, Berlin Heidelberg 2008.
- Wit, De Ralph;** Multimodal Transport Carrier Liability And Documentation, London 2005.
- Y.11.HD.’nin Türk Ticaret Kanununa İlişkin Kararları 2014,** İstanbul Üniversitesi Ticaret Hukuku Anabilim Dalı, İstanbul 2018.
- Y.11.HD.’nin Türk Ticaret Kanununa İlişkin Kararları 2015-2016,** İstanbul Üniversitesi Ticaret Hukuku Anabilim Dalı, İstanbul 2018,
- Yeşilova, Ecehan:** CMR-Taşıma Senedinin İspat Kuvveti, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi Cilt: 7, Sayı: 1, 2005.
- Yeşilova, Ecehan:** Taşıyıcının CMR Hükümlerine Göre Yardımcı Şahıslarının Ve Müteakip Taşıyıcıların Eylemlerinden Doğan Sorumluluğu (CMR madde 3,34), Ankara 2004. (Yardımcılar)

Mehmet TAŞTAN
Ağır Ceza Mahkemesi Başkanı

Açıklamalı İçtihatlı

VERGİ KAÇAKÇILIĞI SUÇLARI

- 7394 Sayılı Kanun ile Yapılan Değişiklikler
- Vergi Kaçakçılığı
- Yaptırım Sistemi
- Araştırma, İnceleme ve Değerlendirme Yöntemi
- Özel Soruşturma ve kovuşturma Yöntemleri

Genişletilmiş ve Güncellenmiş

3. BASKI

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Açıklamalı İçtihatlı Vergi Kaçakçılığı Suçları
Mehmet Taştan

Hukuk Yayınları Dizisi – 1616

Birinci Baskı : Ekim, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8209 – 65 – 5

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com
 : adalety@adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi
 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Vadi Grafik Tasarım Ltd. Şti.
İvedik Org. San. Bölgesi 1420. Cadde
No: 58/1 Yenimahalle/Ankara
Tel: 0 312 395 85 71
Sertifika No: 47479

KAYNAKÇA

KİTAPLAR

- Adalet Bakanlığı, Avrupa Birliği Genel Müdürlüğü**, Ceza Muhakemesinde İstinaf El Kitabı, Ankara, Mart 2007.
- ARTUK Mehmet Emin/GÖKCEN Ahmet/YENİDÜNYA Caner**, Ceza Hukuku Genel Hükümler (3. Baskı), Turhan Kitabevi, Ankara 2007.
- ASLANPINAR, Y. Burak**, Vergi Kaçakçılığı Suçları, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2021.
- ATEŞ Leyla**, Vergi Kaçakçılığı Suçunda Hukukî Yanılma, Prof. Dr. Yılmaz Aliefendioğlu'na Armağan, Yetkin Yayınları, Ankara, 2009.
- BAYAR İbrahim Nihat**, Vergi Kaçakçılığı, Ankara 2013.
- BAYKARA Bekir**, Vergi Suçu Raporu ve Vergi Ceza Muhakemesindeki Yeri, Teori ve Pratik Yönleriyle Vergi ve Vergi Ceza Hukuku, İstanbul 2009.
- BAYRAKLI Hasan Hüseyin**, Vergi Ceza Hukuku, 3. Baskı, Afyonkarahisar 2006.
- BİLİCİ Nurettin**, Vergi Hukuku, Seçkin Yayınevi, Ankara, Mart 2012.
- CANDAN Turgut**, Vergi Suçları ve Cezaları, Maliye ve Hukuk Yayınları, 3. Baskı, Ankara 2010.
- CENTEL Nur/ZAFER Hamide**, Ceza Muhakemesi Hukuku, İstanbul, 2003.
- ÇAVUŞ Adnan**, Suç Genel Teorisi Işığında Vergi Kaçakçılığı Suçları, Beta Basım Yayım Dağıtım, İstanbul, 2016.
- ÇELİK Nazlı Kübra**, Ceza Hukuku Boyutu ile Vergi Kaçakçılığı Suçu, V. Genç Vergi Hukukçuları Sempozyumu, Ekin Yayınevi, Bursa, 2015.
- ÇİTİL Bünyamin**, Vergi Hukukunda Sahte Fatura Suçları, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2019.
- DEMİRBAŞ Timur**, Ceza Hukuku Genel Hükümler, Yeni Türk Ceza Kanunu'na Göre Gözden Geçirilmiş 5. Bası, Seçkin Yayınevi, Ankara 2007.
- ÇAKMAKÇI Ali/KÖSEER Semra**, Sahte Belge ve Vergi Kaçakçılık Suçları, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2019.
- HUD** (Denetim İlke ve Esasları, Hesap Uzmanları Derneği) 3. Baskı, İstanbul, 2004.
- DONAY Süheyl**, Ceza Mahkemesinde Yargılanan Vergi Suçları, Beta Basım Yayım Dağıtım A.Ş., İstanbul, 1. Baskı, Haziran 2008.
- DÖNMEZER Sulhi/ERMAN Sahir**, Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku, (Genel Kısım),12. Baskı, Beta, İstanbul 1997.
- EDİZDOĞAN Nihat/TAŞ Metin/ÇELİKKAYA Ali**, Vergi Ceza ve Yargılama Hukuku, Ekin Yayınevi, Bursa, 2007.
- ERDEM Tahir**, Vergisel Kabahatler, İstanbul 2010.

- ERGINAY, Akif**, Vergi Hukuku, İlkeler-Vergi Tekniği, Türk Vergi Sistemi, Savaş Yayınları, Ankara, 1998.
- ERMAN Sahir**, Vergi Suçları, İstanbul 1988.
- ERSOY Yüksel**, Ceza Hukuku Genel Hükümler, İmaj Yayınevi, Ankara 2002.
- Gelir İdaresi Başkanlığı, Mükellef Hizmetleri Daire Başkanlığı**, Tüm yönleriyle Vergi İncelemesi, Yayın No: 50, Kasım 2007.
- GEREK Şahnaz/AYDIN Ali Rıza**, Anayasa Yargısı ve Vergi Hukuku, Seçkin Yayınevi, Ankara 2010.
- GÜÇLÜ Faruk**, Türk Ceza Kanunu Açısından Vergi Kaçakçılığı (4369 Sayılı Yasanın Yorumuyla Birlikte), Ankara 1998.
- GÜÇLÜ Faruk**, Vergi Kaçakçılığı ve Uygulamaları, Detay Yayınları, Ankara 2011.
- Hacettepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Adli Bilişim Araştırma ve Uygulama Merkezi**, Ekonomik Suçlar ve Yargıtay Kararları Sempozyumu-1, Vergi Kaçakçılığı Suçları, (Sempozyum Kitabı), Yetkin Yayınları, Ankara 2017.
- HAKERİ Hakan**, Ceza Hukuku, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2011.
- KANETİ Selim**, Vergi Hukuku, 2. Baskı, Filiz Kitabevi, İstanbul, 1989.
- KARAKOÇ Yusuf**, Genel Vergi Hukuku, 6. Baskı Yetkin Yayınları, Ankara, 2012, s. 261.
- KARAKOÇ Yusuf**, Vergi Ceza Hukuku, Yetkin Yayınları, Ankara 2016.
- KARAKOÇ Yusuf**, Türk Vergi Ceza Hukukunda Pişmanlık ve İslah, 2. Baskı, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Döner Sermaye İşletmesi Yayınları, İzmir 1997.
- KAŞIKÇI Mahmut**, Türk Hukukunda Vergi Kaçakçılığı Suçları, Ethemler Yayıncılık, İstanbul 2007.
- KIRBAŞ Sadık**, Vergi Hukuku Temel Kavramlar, İlkeler ve Kurumlar, 19. Baskı, Ankara 2012.
- KIZILOT Şükrü**, Vergi Usul Kanunu ve Uygulaması, Savaş Kitap ve Yayınevi, C.:1, Ankara, 1991.
- KIZILOT Şükrü/KIZILOT Zuhale**, Vergi, Ticaret ve Ceza Hukuku Yönünden Kaçakçılık Suçları ve Naylon Fatura İhtilafları, 4. Baskı, Ankara 2011.
- KIZILOT Şükrü/KIZILOT Zuhale**, Kaçakçılık Suçları ve Naylon Fatura İhtilafları, 3. Baskı, Yaklaşım Yayınları, Ankara, 2010.
- KOCA Mahmut/ÜZÜLMEZ İlhan**, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 5. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2012.
- MUTLUER M. Kâmil**, Vergi Ceza Hukuku, Eskişehir 1979.
- OK Nuri/GÜNDEL Ahmet**, Açıklamalı- İctihatlı Ceza Mahkemelerinin Görevine Giren Vergi Kaçakçılığı Suçları, 1. Baskı, Ankara, Seçkin Yayıncılık, 2002.
- OKTAR S. Ateş**, Vergi Hukuku, Türkmen Kitapevi, İstanbul 2012.
- ÖNCEL Mualla/KUMRULU Ahmet/ÇAĞAN Nami**, Vergi Hukuku, 19. Baskı, Turhan Kitabevi, Ankara 2010.

- ÖNDER Ayhan**, Ceza Hukuku Genel Hükümler, Cilt II-III, Beta Yayınevi, İstanbul 1992.
- ÖZBEK Veli Özer/KANBUR M. Nihat/DOĞAN Koray/BACAKSIZ Pınar/TEPE İlker**, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, Seçkin Yayıncılık, 2. Baskı, Ankara, 2011.
- ÖZCAN Onur**, Vergi Suçları, Seçkin Yayınevi, Ankara 2015.
- ÖZGENÇ İzzet**, Türk Ceza Hukuku, Genel Hükümler, Seçkin Yayıncılık, 8. Baskı, Ankara 2013.
- ÖZEN Mustafa**, 213 sayılı VUK'da Düzenlenen Vergi Suçları ve Kabahatleri, Adalet Yayınevi, Ankara, 2014.
- PARLAR Ali/DEMİREL Güleç**, Adli-İdari Vergi Suçları, Adil Yayınevi, Ankara 2002.
- SAHİR Erman**, Vergi Suçları, Ticarî Ceza Hukuku IV, İstanbul 1988.
- SEYİDOĞLU Halil**, Ekonomik Terimler Ansiklopedik Sözlük, Geliştirilmiş 3. Baskı, Güzem Can Yayınları, 18, İstanbul, 2002.
- SOYASLAN Doğan**, Ceza Hukuku Genel Hükümler, Güncelleştirilmiş 3. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara 2005.
- ŞENYÜZ Doğan**, Vergi Ceza Hukuku, Vergi Kabahatleri ve Suçları, Ekin Yayınevi, 6. Baskı, Bursa 2012.
- TAŞDELEN Aziz**, Vergi Usul Kanunu Yönünden Vergi Kabahatleri, Ankara 2010.
- TAŞTAN Mehmet**, Vergi Kaçakçılığı Suçları, Adalet Yayınevi, 2. Baskı, Ankara 2015.
- TOROSLU Nevzat**, Ceza Hukuku Genel Kısım, Savaş Yayınevi, 8. Baskı, Ankara 2005.
- TOSUN Kerim/ARTUÇ Mustafa**, Özel Ceza Yasalarında Asliye Ceza, Ağır Ceza ve İcra Ceza Davaları, Adalet Yayınevi, Ankara 2010.
- UĞUR Hüsamettin/ELİBOL Mert**, Açıklamalı İçtihatlı Vergi Suçları, Adalet Yayınevi, Ankara 2015.
- ULUATAM, Özhan/METHİBAY**, Yaşar, Vergi Hukuku, 5. Baskı, İmaj Yayıncılık, Ankara, Ekim, 2001.
- ÜNVER Yener**, Ceza Hukukuyla Korunması Amaçlanan Hukuksal Değer, Seçkin Yayınevi, Ankara 2003.
- YİĞİT Uğur**, Vergi Kaçakçılığı Suçları ve Diğer Hürriyeti Bağlayıcı Vergi Suç ve Cezaları, Beta Yayınları, İstanbul 2004.
- YİĞİT, Uğur**, Vergi Hukuku, Yetkin Yayınları, Ankara 2019.

SÜRELİ YAYINLAR, TEZLER

- AĞAR Serkan**, "Vergi Mahremiyeti vs. Bilgi Edinme Hakkı", Ankara Barosu Dergisi, 2. sayı, 2012, (online, <http://www.ankarabarusu.org.tr/siteler/ankarabarusu/tekmakale/2012-2/15.pdf>).
- AKKAYA Mustafa**, "Vergi Mahkemesi ve Ceza Mahkemesi Kararlarının Etkileşimi Üzerine Bir İnceleme", Ankara, Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Yıl 2000, Cilt 49, Sayı 1/4.

- AKKAYA Mustafa/ BAYAR Nihat**, “Vergi Ziyana Neden Olmayan Kaçakçılık Suçlarında Tarhiyat Öncesi Uzlaşmanın Cezaya ve Ceza Yargılamasına Etkisi”, Yaklaşım Dergisi, 2011, S. 220, s. 289.
- ALTUNDİŞ Mehmet**, “Vergi Usul Kanunu’nda Yer Alan Vergi Suç ve Cezaları ile Yeni Türk Ceza Kanunu’nun Bu Suçlara Etkisi”, Ankara Barosu Dergisi, Yıl: 65, Sayı:1, 2007.
- AY Ercan**, “Vergi Suç ve Cezaları”, İstanbul 2006 (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi)
- BAKICI Sedat**, “TÜRMOB Bilirkişi Eğitim Seminerinde yaptığı konuşma”, ASMMMO tarafından yayınlanan Bilirkişi Eğitim Semineri.
- BAĞDINLI Halil**, “Hürriyet Bağlayıcı Cezalarda Zamanaşımı”, Yaklaşım Dergisi, Yıl: 10, Sayı: 118, Ekim 2002.
- BAĞDANLI, İ. Halil**, Vergi Usul Kanunu’na Göre Vergi Ceza Sisteminin Uygulama Esasları, Vergi Sorunları Dergisi, 2008, 233.
- BATUN Mehmet**, “Mücbir Sebep ve Sonuçları”, Vergi Dünyası, Sayı: 345, Mayıs 2010.
- BATUN Mehmet**, Kaçakçılık Suçlarında İştirak, Birleşme ve Tekerrür, Yaklaşım Dergisi, 2010, 213.
- BAŞARAN YAVAŞLAR, Funda**, Vergi Suç ve Kabahatleri Hukuku’nda Son Durum, İstanbul Barosu Dergisi, Cilt: 82, Sayı: 6, Yıl: 2008.
- BAYAR İbrahim Nihat**, “Vergi Kaçakçılığı”, Mali Akademi Yayınları, Ankara 2013.
- BAYKARA Bekir**, Vergi Kaçakçılığı Suçları ve Muhasebe Hilesi, Güncel Hukuk, Haziran, 2009, S. 6.
- BAYRAKLI, Hasan Hüseyin**, Vergi Kaçakçılık Suçlarında Birleşme (İçtima), Türkiye Adalet Akademisi Dergisi, 1-19, 11, <http://www.taa.gov.tr>
- BUDAK Yılmaz**, “Sahte Fatura Kullanana Her Halde Savcılığa Bildirmek Zorunludur”, Vergi Dünyası, Sayı: 349, Eylül 2010.
- CANDAN Turgut**, Vergi Suçları ve Cezaları, Maliye ve Hukuk Yayınları, Ankara, 1995.
- ÇAVUŞ Adnan**, “Vergi Usul Kanununu 367’nci Maddesinde Düzenlenen Vergi Kaçakçılığı Suçunda Kovuşturma Şartı ve Vergi İdaresi ve Vergi Mahkemesi Kararları ile Ceza Mahkemesi Kararının Birbirine Etkisi”, Adalet Dergisi, yıl 91, sayı 5, Ekim 2000, www.adalet.gov.tr/adaletdergisi/adaletdergisi5.sayı.html
- MERCİMEK Fulya/GERÇEK Adnan**, Vergi Kaçakçılığı Suçuna İştirak ve Cezai Sorumluluk, Türkiye Adalet Akademisi Dergisi, 14, 2013.
- DOĞRUSÖZ A. Bumin**, “Vergi Suçlarında Bildirim Usulünün Anayasa’ya Aykırılığı”, Yaklaşım, Sayı: 189, Eylül 2008.
- DOĞRUSÖZ, Bumin**, İkmal Tarhı, Referans Gazetesi, 18.03.2010.
- DOĞRUSÖZ Bumin**, Vergi Ceza Sistemi Üzerine, Yaklaşım Dergisi, Nisan 2009.
- ERDEM Tahir**, “Kaçakçılık Suçlarının Bildiriminde ve Cezalandırılmasında Usul”, Vergi Sorunları Dergisi, Sayı: 273, Haziran 2011.
- ERDEM Tahir**, “Sahte veya Muhteviyatı İtibariyle Yanıltıcı Belge Düzenleme ya da Kullanma Suçları”, Vergi Sorunları Dergisi, Yıl: 33, Sayı: 267, Aralık 2010.

- ERDEM, Tahir**, “Vergi Uygulamasında Belgede Sahtecilik Suçlarının Konusunu Oluşturan Belgeler”, Vergi Sorunları Dergisi, 2010.
- ERDEM Tahir**, Maliye Bakanlığı ile Anlaşması Olmayan Belge Basılması ve Bu Belgelerin Bilerek Kullanılması Suçları, Vergi Sorunları Dergisi, 2011.
- ERDEMİR Hıdır**, Vergi Kaçakçılığı, T.C. Okan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi.
- ERMAN Sahir**, Vergi Suçları, İstanbul 1988.
- ERMAN Sahir**, “Hileli Vergi Suçları Hakkında Bazı Düşünceler”, İÜİF, MEK. 3. Seri, İstanbul, 1968.
- GÖREN Ömer**, Vergi Ceza Hukukunda İştirak, Ankara Barosu Dergisi, 71, 2013-2.
- GÜNDEL Ahmet**, “Vergi Suçlarında Gerçek Kişilerin ve Şirket Temsilcilerinin Cezai Sorumluluğu”, Yaklaşım Dergisi, Sayı 122, Şubat 2003.
- GÜRSOY Hakan**, Muhasebe Hilesi, Yaklaşım Dergisi, Kasım 2009, Sayı: 203.
- HAFIZOĞULLARI Zeki**, “5237 Sayılı Türk Ceza Kanununda Suçların İçtima’na Genel Bakış”, Polis Dergisi, Sayı: 44, Nisan-Mayıs-Haziran, Ankara, 2005.
- KARAKOÇ Yusuf**, “Ceza Mahkemesinde Yargılanması Gereken Vergi Suçları Hakkında Kamu Davası Açılmasının Mütalaa Şartına Bağlı Olması”, Vergi Dünyası, Sayı: 174, Şubat 1996.
- KOCA Mahmut**, “YTCK’da Hukuka Uygunluk Sebepleri”, Ceza Hukuku Dergisi, Yıl 1, sayı 1, Ekim 2006.
- KOCA Mahmut**, “Fikri İçtima”, Ceza Hukuku Dergisi, Yıl 2, sayı 4, Ağustos 2007.
- NARTER Recep/SARICAOĞLU Ercan**, Türk Vergi Hukukunda Vergi Kabahatlerinde ve Suçlarında İçtima, Erzincan Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 2013, 17 (1-2).
- ÖZEL Salih**, Türk Vergi Sisteminde Gelir Kavramı, Yaklaşım Dergisi, Eylül 2006.
- ÖZYER Mehmet Ali**, Vergi Usul Kanunu Uygulaması, Maliye Hesap Uzmanları Derneği Yayınları, 2001.
- SANCAR, T. Y.** Yeni Türk Ceza Kanunu’nda “Zincirleme” Suç, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, 2007, 70.
- SARIOĞLU Fatih**, “Vergi Ziyai Suç ve Cezasının İncelenmesi ve Değerlendirilmesi”, Mevzuat Dergisi,[online] 2002, (<http://www.mevzuatdergisi.com/2002/05a/02.htm>)
- ŞEN Ersan**, Vergi Suçlarında Zincirleme Suç Kavramı, Hukuki Haber, 09.10.2014, <http://www.hukukihaber.net/vergi-suclarinda-zincirleme-suc-kavrami-makale,3629>,
- ŞENYÜZ Doğan**, “Peçeleme ile Muvazaanın Niteliği ve Arasındaki Farklar”, Yaklaşım, Yıl: 16, Sayı: 185, Mayıs 2008.
- ŞARLAKKAYA Yüksel**, “Sahte Belge Düzenleme Hususunda Vergi İnceleme Elemanının Yetkilerinin İncelenmesi”, Yaklaşım Dergisi, Yıl: 21, Sayı: 249, Eylül 2013.

- TAŞTAN Mehmet**, “Vergi Kaçakçılığı Suçlarından Sahte Belge Kullanma Suçunda Cezai Sorumluluk, Soruşturma ve Kovuşturma Yöntemi”, Terazi Aylık Hukuk Dergisi, Seçkin Yayınevi, Eylül 2013.
- TAŞKIRAN Tarık**, “Ceza-Kişi İlişkisi”, Vergi Raporu, Yıl: 2, Sayı: 9, Şubat-Mart 1994.
- UĞUR Hüsamettin**, “Vergi Suçlarında Kovuşturma Şartı Olarak Mütalaa (VUK m. 367)”, Terazi Dergisi, Sayı: 92, Nisan 2014.
- UYSAL Mehmet**, “Yeni Yasaların Işığında Vergi Kaçakçılığı Suçları”, İstanbul Barosu Dergisi, Cilt: 83, Sayı: 3, Yıl: 2009.
- ÜNAL Kürşat Oğuz**, Sahte Fatura ve Faturadan Doğan Sorumluluklar, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt X, Sayı: 1-2, Haziran-Aralık 2006.
- ÜSTÜN Ümit Süleyman**, “Cezai Yaptırım Gerektiren Vergi Suçları ve Yargılama Usulü”, Konya 2001 (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi)
- ÜSTÜN Ümit Süleyman**, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. XV, Y. 2011, S. 3.
- ÜSTÜN Süleyman/ŞİŞMAN Gülden**, 2009, Vergi Usul Kanununda Düzenlenen Adli Vergi Suçlarının Görünüm Şekilleri, Vergi Dünyası Dergisi, 2009, 339, s. 146.
- ÜYÜMEZ M. Erkan**, “Türkiye’de Vergi Ceza Sisteminin Vergi Suçlarını Önlemedeki Etkisi”, Eskişehir 2004 (Yayınlanmamış Doktora Tezi)
- YARSUVAT Duygun/BAYRAKTAR Köksal**, “Teşebbüs ve İştirakin Genişlemesi”, Suç ve Ceza Hukuku Dergisi, Sayı: 1, İstanbul, Ocak 2008.
- YAVAŞLAR Funda Başaran**, “Vergi Usul Kanunu’nda Yer Alan Vergi Kabahat ve Yaptırımlar”, İdari Ceza Hukuku Sempozyumu, Ankara, 2009.
- YAVUZ Ahmet**, “Genel Affın Hukuksal Niteliği Bağlamında Bazı Kanunlardaki “Affa Uğramış Olsalar Bile” Kayıtlamasının Tahlili”, <http://www.yayin.adalet.gov.tr/adaletder/22sayi.htm>
- YILMAZ Elif**, “Kanuna Karşı Hilenin Vergi Hukukundaki Görünümü Olarak Peçeleme Kavramı ve Muvazaa ile Mukayesesi”, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C:17, Yıl: 2013, Sayı:1,2, http://webftp.gazi.edu.tr/hukuk/dergi/17_1-2_58.pdf E.T: 21.03.2018.
- YILMAZ Elif**, Türk Vergi Hukukunda Defterler ve Belgelerle İlgili Hürriyeti Bağlayıcı Cezayı Gerektiren Vergi Suçlarının Analizi ve Değerlendirilmesi, Y. Lisans Tezi, Ankara, 2008.
- Yargıtay Kararları**, UYAP’tan alınmıştır.

Prof. Dr. Handan YOKUŞ SEVÜK

TÜRK CEZA HUKUKU

ÖZEL HÜKÜMLER

HAYATA KARŞI SUÇLAR
VÜCUT DOKUNULMAZLIĞINA KARŞI SUÇLAR
İŞKENCE VE EZİYET
ÇOCUK DÜŞÜRTME, DÜŞÜRME VEYA KISIRLAŞTIRMA
CİNSEL DOKUNULMAZLIĞA KARŞI SUÇLAR
HÜRRİYETE KARŞI SUÇLAR
ÖZEL HAYATA VE HAYATIN GİZLİ ALANINA KARŞI SUÇLAR
ÇEVREYE KARŞI SUÇLAR
KAMUNUN SAĞLIĞINA KARŞI SUÇLAR
KAMU GÜVENİNE KARŞI SUÇLAR
AİLE DÜZENİNE KARŞI SUÇLAR
KAMU İDARESİNİN GÜVENİLİRLİĞİNE VE İŞLEYİŞİNE KARŞI SUÇLAR
ADLİYEYE KARŞI SUÇLAR

Genişletilmiş ve Güncellenmiş

4. BASKI

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler

Handan Yokuş Sevik

Hukuk Yayınları Dizisi – 2342

Dördüncü Baskı : Ekim, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8209 – 70 – 9

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara

Tel : (0312) 231 17 00

Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C

(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul

Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nilüfer Aydın

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Ankamat Matbaacılık Sanayi Limited Şirketi

1344. Cadde No: 60 İvedik OSB Yenimahalle/Ankara

Sertifika No: 46700

Tel: (0312) 394 54 94-95

KAYNAKÇA

Akbulut, Berrin, "Kasten Öldürme Suçunun Nitelikli Halleri (TCK m. 82)", *Adalet Dergisi*, 2020/2, Sayı 65; *Artuk*, Mehmet Emin/*Yılmaz*, Erkan, "Yargıtay 1. CD. Kararlar Işığında Canavarca Hisle Kasten Öldürme Suçu (TCK m. 82/1-b)", İzmir Ekonomi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Ceza Hukuku Günleri-I Yargıtay Ceza Dairesi Kararlarının Değerlendirilmesi Sempozyumu: 1. Ceza Dairesi Kararları, Ed. Veli Özer Özbek, Ankara 2022; *Avrupa Konseyi*, Kadına Yönelik Şiddet ve Aile İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye Dair Avrupa Konseyi Sözleşmesi (İstanbul Sözleşmesi)'nin Hükümlerinin Hayata Geçirilmesini Sağlayan Yasal ve Diğer Tedbirlere İlişkin GREVIO (İlk) Değerlendirme Raporu Türkiye, Strasburg 2018; *Bayraktar*, Köksal, "Kasten Öldürme", Özel Ceza Hukuku C.II, Kişilere Karşı Suçlar (1), İstanbul 2017; *Artuk*, M. Emin/*Gökçen*, Ahmet, Ceza Hukuku Özel Hükümler, 16. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2017; *Centel* Nur, "Yeni Türk Ceza Yasası ve Kadın", *Polis Dergisi* 44 (2005); *Centel*, Nur/*Zafer*, Hamide/*Çakmut*, Özlem Yenerer, Kişilere Karşı İşlenen Suçlar, C.I, 3. Bası, İstanbul 2016; *Centel*, Nur/*Zafer*, Hamide/*Çakmut*, Özlem Yenerer, Kişilere Karşı İşlenen Suçlar, C.I, 4. Bası, İstanbul 2017; *Doğan*, Recep, "Yargıtay Kararlarında Töre Saikiye Öldürme Suçu", *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, 2016,(126); *Demirbaş*, Timur, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 14. Baskı, Ankara 2019; *Dönmezer*, Sulhi, Kişilere ve Mala Karşı Cürümler, 16. Bası, İstanbul 2001; *Dönmezer*, Sulhi, Kriminoloji, 6. Baskı, İstanbul, 1981; *Dönmezer*, Sulhi/*Erman*, Sahir, Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku, C.II, 12. Bası, İstanbul 1999; *Erman*, Sahir/*Özek*, Çetin, Ceza Hukuku Özel Bölüm, Kişilere Karşı İşlenen Suçlar (TCK 448-490), İstanbul 1994; *Erbas*, Rahime, Türk Ceza Kanunu'nda Görünüşte İhmal Suçlarda Garantörlük, İstanbul 2019; *Gökcan*, Hasan Tahsin/*Artuk*, Mustafa, Yorumlu-Uygulamalı Türk Ceza Kanunu Şerhi 2. Cilt, (M.45-85) 1. Baskı, Ankara 2021; Hafizoğulları, *Zeki/Özen*, Muharrem, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, Kişilere Karşı Suçlar, Ankara 2010; *Hakeri*, Hakan, Kasten Öldürme Suçları TCK 81-82-83, 2. Baskı, Ankara 2007; *Hakeri*, Hakan, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 22. Baskı, Ankara 2019; *Hakeri*, Hakan/*Tekin*, Derya, 100 Tartışmalı Soruyla Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, Ankara 2021; *Kartal*, Melik, Meşru Savunmanın Hukuki Esası ve Bağlamında Gereklilik ve Orantılılık, İstanbul 2019; *Katoğlu*, Tuğrul, "Ekip halinde Yürütülen Faaliyetlerde Güven İlkesi ve Ceza Sorumluluğu", *TBB Dergisi*, S.68, 2007; *Keskin Kızıroğlu*, Serap, "Yeni Türk Ceza Kanunu'nda Kadına İlişkin Düzenlemeler ve Cinsel Suçlar", Ord. Prof. Dr. Sulhi Dönmezer Armağanı, C.II, Ankara 2008; *Koca*, Mahmut/*Üzülmez*, İlhan, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 6. Baskı, Ankara 2019; *Korff*, Douwe, Yaşam Hakkı Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 2. Maddesinin Uygulanmasına İlişkin Kılavuz Kitap, Çev. Özgür Heval Çınar- Abdulcelil Kaya, Avrupa Konseyi İnsan Hakları Kitapları No.8, 1. Baskı, Belçika 2006; *Meraklı*, Serkan, "Yargıtay 1. CD. Kararlarında Töre Saikiye Kasten Öldürme Suçu (TCK m. 82/1-k)", İzmir Ekonomi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Ceza Hukuku Günleri-I Yargıtay Ceza Dairesi Kararlarının Değerlendirilmesi Sempozyumu: 1. Ceza Dairesi Kararları, Ed. Veli Özer Özbek, Ankara 2022; *Otaç*, Cengiz, "Karar İncelemesi Kan Gütme Saikiye ve Canavarca Hisle Kasten Öldürme Suçu", İÜHF, C. LXXI, S. 1, 2013; *Önder*, Ayhan, Şahıslara ve Mala Karşı Cürümler ve Bilişim Alanında Suçlar, İstanbul 1994; *Ökçesiz*, Hayrettin, "Namus Cinayetlerinin Cezalandırılabilirliği Örneğinde Türk Ceza Hukuku'ndaki Kültürel Özellikler", Alman-Türk Karşılaştırmalı Ceza Hukuku, Cilt 1, Yayına Hazırlayanlar, Eric Hilgendorf- Yener Ünver, İstanbul 2010; *Özbek*, Veli Özer/*Doğan*, Koray/*Bacaksız*, Pınar/*Tepe* İlker, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 13. Baskı, Ankara 2018; *Soyaslan*, Doğan, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 8.Baskı, Ankara 2010; *Tezcan*, Durmuş/*Erdem*, Mustafa Ruhan/*Önok*, Murat, Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku, 16. Baskı, Ankara 2018, *Tezcan*, Durmuş/*Erdem*, Mustafa Ruhan/*Sancakdar*, Oğuz/*Önok*, Murat, İnsan Hakları El Kitabı, 5. Baskı, Ankara 2014; *Toroslu*, Nevzat, Ceza Hukuku Özel Kısım, Ankara 2005; *Yalçın Sançar*, Türkan, Türk Ceza Hukukunda Kadın, Ankara 2013; *Yaşar*, Osman/*Gökcan*, Hasan Tahsin/*Artuk*, Mustafa, Yorumlu-

Uygulamalı Türk Ceza Kanunu (Md.45-85), 2. Cilt, 2. Baskı, Ankara 2014; *Yıldız*, Ali Kemal, "Taksirle Öldürme", Özel Ceza Hukuku C.II, Kişilere Karşı Suçlar (1), İstanbul 2017; *Yıldız*, Ali Kemal, 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu, İstanbul 2007; *Yokuş Sevük*, Handan, "Kolluk Görevlilerinin Silah Kullanma Yetkisi ve Yaşam Hakkı", Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Prof. Dr. Duygun Yarsuvat'a Armağan, Özel Sayı, C. 9, S.2, 2012; *Yokuş Sevük*, Handan, "5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nda Kadınlara İlişkin Hükümlerin Değerlendirilmesi", Dünyada ve Türkiye'de Ceza Hukuku Reformları Kongresi, Congress on The Criminal Law Reforms in The World and in Turkey, 28 Mayıs/4 Haziran 2010, C.2; *Yokuş Sevük*, Handan, "Sağlık Hakkı Kapsamında Yapılan Müdahalelerin Türk Ceza Hukukunda Hukuka Uygunluğunu Sağlayan Hükümler", Sağlık Hukuku ve Yeni Türk Ceza Kanunu'ndaki Düzenlemeler Sempozyumu No.1, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi, Sağlık Hukuku ve Yeni Türk Ceza Kanunu'ndaki Düzenlemeler Sempozyumu Özel Sayısı (17 Kasım 2006), İstanbul 2007; *Yokuş Sevük*, Handan, "Yargıtay 1. CD. Kararlarında Kasten Öldürme Suçunun Kan Gütme Saikiyle İşlenmesi (TCK m. 82/1-j)", İzmir Ekonomi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Ceza Hukuku Günleri-I Yargıtay Ceza Dairesi Kararlarının Değerlendirilmesi Sempozyumu: 1. Ceza Dairesi Kararları, Ed. Veli Özer Özbek, Ankara 2022; *Ünver*, Yener, Ceza Hukukuyla Korunması Açısından Hukuksal Değer, Ankara 2001; *Zafer*, Hamide, Ceza Hukuku Genel Hükümler TCK m.1-75, 7.Bası, İstanbul 2019.

KAYNAKÇA

Bayraktar, Köksal, Hekimin Tedavi Nedeniyle Ceza Sorumluluğu, İstanbul 1972; *Centel*, Nur/ *Zafer*, Hamide/ *Çakmut*, Özlem Yenerer, Kişilere Karşı İşlenen Suçlar, C.I, 4.Bası, İstanbul 2017; *Demirbaş*, Timur; Ceza Hukuku Genel Hükümler, 14. Baskı, Ankara 2019; *Dönmezer*, Sulhi/ *Erman*, Sahir, Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku, C.II, 12. Bası, İstanbul 1999; *Erman*, Sahir/ *Özek*, Çetin, Ceza Hukuku Özel Bölüm, Kişilere Karşı İşlenen Suçlar (TCK 448-490), İstanbul 1994; *Gökcan*, Hasan Tahsin/ *Artuç*, Mustafa, Yorumlu-Uygulamalı Türk Ceza Kanunu Şerhi 3. Cilt, (M.86-140) 1. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2021; *Hakeri*, Hakan, Tıp Hukuku,13. Baskı, Ankara 2018; *Hakeri*, Hakan, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 22. Baskı, Ankara 2019; *Kartal*, Melik, Meşru Savunmanın Hukuki Esası ve Bağlamında Gereklilik ve Orantılılık, İstanbul 2019; *Kaymaz*, Seydi, Kasten Yaralama Sonucu Ölüme Neden Olma (Neticesi Sebebiyle Ağırlaşmış Yaralama), Ankara 2009; *Keskin Kızıroğlu*, Serap, " Kasten Yaralama", Özel Ceza Hukuku C.II, Kişilere Karşı Suçlar (1), İstanbul 2017; *Koca*, Mahmut/ *Üzülmez*, İlhan, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 6. Baskı, Ankara 2019; *Önder*, Ayhan, Şahıslara ve Mala Karşı Cürümler ve Bilişim Alanında Suçlar, İstanbul 1994; *Özgenç*, İzzet, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler,15. Bası, Ankara 2019; *Özbek*, Veli Özer/ *Doğan*, Koray/ *Bacaksız*, Pınar/ *Tepe* İlker, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 13. Baskı, Ankara 2018; *Soyaslan*, Doğan, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 8.Baskı, Ankara 2010; *Tezcan*, Durmuş/ *Erdem*, Mustafa Ruhan/ *Önok*, Murat, Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku, 16. Baskı, Ankara 2018; *Topçu*, Kemal, Kasten Yaralama Sonucu Ölüme Neden Olma (Amerikan Hukuku ile Karşılaştırmalı), Ankara 2013; *Toroslu*, Nevzat, Ceza Hukuku Özel Kısım, Ankara 2005; *Yaşar*, Osman/ *Gökcan*, Hasan Tahsin/ *Artuç*, Mustafa, Yorumlu-Uygulamalı Türk Ceza Kanunu (Md.86-140), 3. Cilt, 2. Baskı, Ankara 2014; *Yıldız*, Ali Kemal, " *Taksirle Yaralama*", Özel Ceza Hukuku C.II, Kişilere Karşı Suçlar (1), İstanbul 2017; *Yıldız*, Ali Kemal, 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu, İstanbul 2007; *Yokuş Sevük*, Handan, "Bedensel Zararlarda Ceza Sorumluluğu", Bedensel Zararlardan Dolayı Hukuki Sorumluluk Uluslararası Kongre, 1-2 Kasım 2019/Kıbrıs, TTB Yayınları, Ankara 2020; *Yokuş Sevük*, Handan, "5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nda Kadınlara İlişkin Hükümlerin Değerlendirilmesi", Dünyada ve Türkiye'de Ceza Hukuku Reformları Kongresi, Congress on The Criminal Law Reforms in The World and in Turkey, 28 Mayıs/4 Haziran 2010, C.2; *Yokuş Sevük*, Handan, "Sağlık Hakkı Kapsamında Yapılan Müdahalelerin Türk Ceza Hukukunda Hukuka Uygunluğunu Sağlayan Hükümler", Sağlık Hukuku ve Yeni Türk Ceza Kanunu'ndaki Düzenlemeler Sempozyumu No.1, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi, Sağlık Hukuku ve Yeni Türk Ceza Kanunu'ndaki Düzenlemeler Sempozyumu Özel Sayısı (17 Kasım 2006), İstanbul 2007; *Ünver*, Yener/ *Hakeri*, Hakan, Ceza Muhakemesi Hukuku, 16. Baskı, Ankara 2019; *Zafer*, Hamide, Ceza Hukuku Genel Hükümler TCK m.1-75, 7.Bası, İstanbul 2019.

KAYNAKÇA

Altunç, Sinan, "Eziyet", Özel Ceza Hukuku, C.II, Kişilere Karşı Suçlar (1), İstanbul 2017; *Arslan*, Çetin/*Azizoğlu*, Bahattin, Yeni Türk Ceza Kanunu Şerhi, Ankara 2004; *Artuk*, Mehmet Emin/*Gökçen*, Ahmet, Ceza Hukuku Özel Hükümler, 16. Baskı, Ankara 2017; *Bayraktar*, Köksal/*Erman* Barış, "İşkence", Özel Ceza Hukuku, C.II, Kişilere Karşı Suçlar (1), İstanbul 2017; *Demirbaş* Timur, Türk Ceza Hukukunda İşkence Suçu, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Döner Sermaye İşletmesi Yayınları No.23, Ankara 1992; *Erdem* Mustafa Ruhan/*Parlak* Benay, "Ceza Hukuku Boyutuyla Mobbing", TBB Dergisi, Sayı 88, 2010; *Erman*, Sahir/*Özek*, Çetin, Kişilere Karşı İşlenen Suçlar, İstanbul 1994; *Erman*, Sahir/*Özek*, Çetin, Ceza Hukuku Özel Bölüm, Kamu İdaresine Karşı İşlenen Suçlar, İstanbul 1992; *Hakeri*, Hakan, "Türk Ceza Kanunu'nda İşkence Suçu", İşkencenin Önlenmesi ve İstanbul Protokolü, Ankara 2009; *Hakeri*, Hakan, Ceza Hukukunda İhmal Kavramı ve İhmali Suçların Çeşitleri, Ankara 2003; *Koca* Mahmut/*Üzülmez* İlhan, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 4. Baskı, Ankara 2017; *Nuhoğlu*, Ayşe, "İşkence Yasağı ve İşkence Suçu", Prof. Dr. Sahir Erman'a Armağan, İstanbul 1999; *Nuhoğlu*, Ayşe, Aile Düzenine Karşı Suçlar, İstanbul 2009; *Önder*, Ayhan, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler,4. Bası, İstanbul 1994; *Önder*, Ayhan, Şahıslara ve Mala Karşı Cürümler ve Bilişim Alanında Suçlar, İstanbul 1994; *Önok*, Murat, Uluslararası Boyutuyla İşkence Suçu, Ankara 2006; *Özbek*, Veli Özer, TCK İzmir Şerhi, Yeni Türk Ceza Kanununun Anlamı, C.2, Ankara 2008; *Özgenç*, İzzet/*Şahin*, Cumhur, "İşkence Suçu", Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.IV, 2000/1-2; *Özbek*, Veli Özer/*Doğan*, Koray/*Bacaksız*, Pınar/*Tepe* İlker, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 12. Baskı, Ankara 2017; *Parlar*, Ali/*Hatipoğlu*, Muzaffer, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu Yorumu, 1. Cilt, Ankara 2007; *Soyaslan*, Doğan, Ceza Hukuku Özel Hükümler, 8. Baskı, Ankara 2010; *Şen*, Ersan, Yeni Türk Ceza Kanunu Yorumu, İstanbul 2006; *Tezcan*, Durmuş/*Erdem*, Mustafa Ruhan/*Önok*, Murat: Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku, 15. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2017; *Toroslu*, Nevzat, Ceza Hukuku Özel Kısım, Ankara 2005; *Üzülmez*, İlhan, Türk Ceza Hukukunda İşkence Suçu, Ankara 2003; *Üzülmez*, İlhan, "Yeni Türk Ceza Kanununda İşkence ve Eziyet Suçu", Hukuk ve Adalet, Y.2, S.5, Nisan 2005; *Yaşar*, Osman/*Gökçen*, Hasan Tahsin/*Artuç*, Mustafa: Yorumlu-Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, 2. Baskı, 3. Cilt, Ankara 2014; *Yıldız*, Ali Kemal, 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu, İstanbul 2007; *Yokuş* Sevük, Handan, "5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nda Cinsel Saldırı ve Cinsel Taciz Suçları", TBB Dergisi, S.57, Mart/Nisan 2005; *Yokuş Sevük*, Handan, "Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin Sözleşmenin 3. Maddesi Kapsamında İşkence Bakımından Türkiye Kararlarının Değerlendirilmesi", Maltepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 2009/1; *Yokuş Sevük*, Handan, "Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Işığında İşkence Suçu", CHD, Yıl.7,S. 20, Aralık 2012. *Yokuş Sevük*, Handan, "5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nda Eziyet Suçu, İÜHFİM, C.LXXI, S.1; *Zafer*, Hamide, "Kötü Muamele Suçu (TCK m.232) (Aynı Konutta Birlikte Yaşayan Birine Kötü Muamele ve Terbiye Hakkından Doğan Disiplin Yetkisinin Kötüye Kullanılması)", Maltepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 2009/1.

KAYNAKÇA

Aydın, Murat, "Çocuk Düşürtme Fiilleri ve Ceza Sorumluluğu", SÜHFD C.19,S.2, 2011; *Erdem*, Dilek Özge, "Çocuk Düşürtme Düzenlemesi", Ankara Üniversitesi Hukuk Fak. Dergisi, 65 (4) 2016; *Erman*, Sahir/*Özek*, Çetin, Kişilere Karşı Suçlar, İstanbul 1994; *Gülşen*, Recep, " Suç Sonucu Gebeliğin Sona Erdirilmesi", Tıp Ceza Hukukunun Güncel Sorunları, V. Türk-Alman Tıp Hukuku Sempozyumu, Ankara 2008; *Dönmez*, Burcu; "TCK'da Çocuk Düşürtme Sucu Mukayeseli Hukuk ve AİHM'nin Bakış Açısıyla Ceninin Yasama Hakkının Sınırlandırılması", Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt: 9, Sayı 2, 2007, *Hakeri*, Hakan, Tıp Hukuku,10. Baskı 2015; *Keskin Kızıroğlu*, Serap, "Türk Ceza Hukuku'nda Çocuk Düşürtme, Düşürme Suçları", Özel Ceza Hukuku C.II, Kişilere Karşı Suçlar, İstanbul 2017; *Keskin Kızıroğlu*, Serap, "Gebeliğe Son Verilmesi Sterilizasyon, Kastrasyon Gibi Tıbbi Müdahalelerin Türk Ceza Hukuku Bakımından Değerlendirilmesi, Sağlık Hukuku ve Türk Ceza Kanunundaki Düzenlemeler Sempozyumu, İstanbul 2007; *Kurt*, Gülşah, "Çocuk Düşürme ve Düşürtme Suçları", Ceza Hukukunda Kadının Şiddete Karşı Korunması, (Editör. Nur Centel), Koç Üniversitesi Hukuk Fakültesi Genç Yaklaşımlar Konferans Serisi No.1, İstanbul 2013; *Oktar*, Salih, Türk Ceza Kanununda Çocuk Düşürtme ve Çocuk Düşürme Suçları, Doktora Tezi, İstanbul Kültür Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul 2013; *Önder*, Ayhan, Şahıslara ve Mala Karşı Cürümler ve Bilişim Alanında Suçlar, İstanbul 1994; *Özbek*, Veli Özer/*Doğan*, Koray/*Bacaksız*, Pınar/*Tepe* İlker, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 13. Baskı, Ankara 2018; *Şen*, Ersan, Türk Ceza Kanunu Yorumu, İstanbul 2006, *Tezcan*, Durmuş/*Erdem*, Mustafa Ruhan/*Önok*, Murat, Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku, 16. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2018; *Yalçın Sançar*, Türkan; Türk Ceza Hukukunda Kadın, Ankara 2013; *Yaşar*, Osman/*Gökcan*, Hasan Tahsin/*Artuç*, Mustafa, Yorumlu-Uygulamalı Türk Ceza Kanunu 5. Cilt, 2. Baskı, Ankara 2014

KAYNAKÇA

Artuk, Mehmet Emin/ *Gökçen* Ahmet/*Yenidünya* Caner, Ceza Hukuku Özel Hükümler, 5. Bası, Ankara 2004; *Centel*, Nur, "Cinsel Suç Mağduru Kadının Korunması", Prof.Dr. Kenan Tunçomağ'a Armağan, İstanbul 1997; *Çetin*, Gürsel, "Çocuk istismarı ve İhmal", Mağdur Çocukların Hukuksal Konumu, İstanbul Barosu Yayını, İstanbul 2004; *Dönmezer*, Sulhi, Ceza Hukuku Özel Kısım, Genel Adap ve Aile Düzenine Karşı Cürümler, 5. Bası, İstanbul 1983; *Gökcan*, Hasan Tahsin/*Artuç*, Mustafa, Yorumlu-Uygulamalı Türk Ceza Kanunu Şerhi 3. Cilt, (M.86-140) 1. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2021; *Gündel*, Ahmet, 5237 s. TCK'da Cinsel Saldırı ve Cinsel İstismar, Ankara 2009; *Malkoç*, İsmail, Yeni Türk Ceza Kanununda Cinsel Saldırı Suçları, Ankara 2005, *Memiş Kartal*, Pınar, "Cinsel Saldırı", Özel Ceza Hukuku, C.II, Kişilere Karşı Suçlar (1), İstanbul 2017; *Memiş Kartal*, Pınar, Türk Ceza Hukuku'nda Çocukların Cinsel İstismarı, İstanbul 2014; *Meran*, Necati, Gerekçeli-Karşılaştırmalı 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu, Ankara 2004; *Nuhoğlu*, Ayşe, "Avrupa Konseyi Çocukların Cinsel Sömürü ve İstismara Karşı Korunması Sözleşmesi ve Türk Hukuku", Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Prof. Dr. Köksal Bayraktar'a Armağan, 2010/1, C.1; *Koca*, Mahmut/ *Üzülmez*, İlhan, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 4. Baskı, Ankara 2017; *Önder*, Ayhan, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 4. Bası, İstanbul 1994; *Özbek*, Veli Özer/*Doğan*, Koray/*Bacaksız*, Pınar/*Tepe* İlker, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 12. Baskı, Ankara 2017; *Özgenç*, İzzet, Gerekçeli Türk Ceza Kanunu, Ankara 2004; *Parlar*, Ali/*Hatipoğlu*, Muzaffer, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu Yorumu, 1. Cilt, Ankara 2007; *Roagna*, Ivana, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Kapsamında Özel Hayata ve Aile Hayatına Saygı Gösterilmesi Hakkının Korunması, Çev. Ayşe Gül Alkış Schäling, Avrupa Konseyi, Strazburg, 2012; Soyaslan, Doğan, Ceza Hukuku Özel Hükümler, 8. Baskı, Ankara 2010; *Tezcan*, Durmuş/*Erdem*, Mustafa Ruhan/*Önök*, Murat, Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku, 15. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2017; *Taner*, Fahri Gökçen, Türk Ceza Hukukunda Cinsel Özgürlüğe Karşı Suçlar, Ankara 2013; Ünver, Yener, Cinsel Dokunulmazlığa ve Genel Ahlak Karşı Suçlar, Türk Ceza Kanunu'nun 2. Yılı Sempozyumu, İstanbul 2008; *Ünver*, Yener, "Türkiye'de Aile İçi Şiddetin Boyutları, Nedenleri ve Çözüm Önerileri", Suçla Mücadele Bağlamında Türkiye'de Aile İçi Şiddet Ülke Çapında Kriminolojik-Viktimolojik Alan Araştırması ve Değerlendirmesi, İstanbul 2003; *Üzülmez* İlhan, "Çocukların Cinsel İstismarı Suçu", Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.IV, S.2, 2009; *Yalçın Sançar*, Türkan; Türk Ceza Hukuku Kadın, Ankara 2013; *Yaşar*, Osman/*Gökcan*, Hasan Tahsin/*Artuç*, Mustafa: Yorumlu-Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, 2. Baskı, 3. Cilt, Ankara 2014; *Yarsuvat*, Duygun, "Türk Ceza Kanununda Cinsel Özgürlüğe Karşı Suçlar", Değişen Toplum ve Ceza Hukuku Karşısında TCK'nın 50 Yılı ve Geleceği, İstanbul 1977; *Yıldız*, Ali Kemal, 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu, İstanbul 2007; *Yokuş Sevük*, Handan, "5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nda Cinsel Saldırı ve Cinsel Taciz Suçları", TBB Dergisi, S.57, Mart/Nisan 2005; *Yokuş Sevük*, Handan, "5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nda Çocukların Cinsel İstismarı ve Reşit Olmayanla Cinsel İlişki", Hukuk ve Adalet, 2005/2; *Yokuş Sevük*, Handan, "6545 sayılı Kanun ile Cinsel Dokunulmazlığa Karşı İşlenen Suçlarda Yapılan Değişiklikleri Değerlendirilmesi", CHKD, C.3.S.2, 2015.

KAYNAKÇA

Arslan Çetin / Azizağaoğlu Bahattin, Yeni Türk Ceza Kanunu Şerhi, Ankara 2004; *Centel, Nur*, "5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nda Şantaj Suçu", Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, IX/2, Özel Sayı, Prof.Dr. Dygun Yarsuvat'a Armağan", 2012; *Erem Faruk*, "Teknik İlerleme ve Ceza Hukuku", AÜHFD, C.27, S. 3, 1970, *Erman Sahir/Özek Çetin*, Ceza Hukuku Özel Bölüm, Kamunun Selametine Karşı Suçlar (TCK 369-413), İstanbul 1995; *Dülger*, Murat Volkan, Bilişim Suçları, Ankara 2004, *Kaboğlu*, İbrahim Ö., Özgürlükler Hukuku, 6. Bası, Ankara 2002; Koca Mahmut/ Üzülmöz İlhan, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 4. Baskı, Ankara 2017; *Önder*, Ayhan, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, İstanbul 1994; *Özbek Veli Özer*, TCK İzmir Şerhi, Yeni Türk Ceza Kanununun Anlamı, C.2, Ankara 2008; *Özbek, Veli Özer/Doğan*, Koray/Bacaksız, Pınar/Tepe İlker, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 12; *Özek, Çetin*, "Türk Ceza Kanununa Göre Hürriyet Aleyhine Cürümlerin Genel Prensipleri", İÜHFM, CXXIX; *Parlar*, Ali/Hatipoğlu, Muzaffer, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu Yorumu, 1. Cilt, Ankara 2007; *Taner*, Fahri Gökçen, "Türk Ceza Hukukunda Şantaj Suçu", TBB Dergisi, 2011(92); *Tezcan*, Durmuş/Erden, Mustafa Ruhan/ Sancakdar, Oğuz, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Işığında Türkiye'nin İnsan Hakları Sorunu, 2.Baskı, Ankara 2004; *Yaşar*, Osman/Gökcan, Hasan Tahsin/Artuç, Mustafa: Yorumlu-Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, 2. Baskı, 3. Cilt, Ankara 2014; *Yılmaz*, Halil, "Haberleşme Hürriyetinin Engellenmesi ve Ceza Hukuku" Yargıtay Dergisi, C.28, S.3, Temmuz 2002; *Yıldız*, Ali Kemal, "Haberleşmenin Engellenmesi", Özel Ceza Hukuku, C.III, Hürriyete, Şerefe, Özel Hayata, Hayatın Gizli Alanına Karşı Suçlar (1), İstanbul 2018; *Yıldız*, Ali Kemal, "Şantaj", Özel Ceza Hukuku, C.III, Hürriyete, Şerefe, Özel Hayata ve Hayatın Gizli Alanına Karşı Suçlar, İstanbul 2008. *Yıldız*, Ali Kemal, "Cebir", Özel Ceza Hukuku, C.III, Hürriyete, Şerefe, Özel Hayata, Hayatın Gizli Alanına Karşı Suçlar (1), İstanbul 2018. *Yıldız*, Ali Kemal, "Cebir", Özel Ceza Hukuku, C.III, Hürriyete, Şerefe, Özel Hayata, Hayatın Gizli Alanına Karşı Suçlar (1), İstanbul 2018. *Yıldız*, Ali Kemal, "Cebir", Özel Ceza Hukuku, C.III, Hürriyete, Şerefe, Özel Hayata, Hayatın Gizli Alanına Karşı Suçlar (1), İstanbul 2018; *Zafer* Hamide, "Medya Özgürlüğü ve Adli Haberlerin Verilişi", Prof. Dr. Selahattin Sulhi Tekinay'ın Hatırasına Armağan, İstanbul 1999.

KAYNAKÇA

Bayraktar, Köksal, " Kişisel Verilerin Kaydedilmesi, Verilmesi, Ele Geçirilmesi ve Yok Edilmemesi" Özel Ceza Hukuku C.III, Hürriyete, Şerefe, Özel Hayata, Hayatın Gizli Alanına Karşı Suçlar, İstanbul 2018; Bayraktar, Köksal, " Özel Yaşamın Gizliliğine Saygı İlkesi", Maltepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 2007/1; Birtek, Fatih, Haberleşmenin Gizliliğini İhlal Suçları (TCK m.132), Ankara 2013; Demirbaş, Timur, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 12. Baskı, Ankara 2017; Erdem, Mustafa Ruhan, Ceza Muhakemesinde Organize Suçlulukla Mücadelede Gizli Soruşturma Tedbirleri, Ankara 2001; Kaboğlu, İbrahim Ö., Özgürlükler Hukuku, 6. Bası, Ankara 2002; Kaymaz, Seydi, Ceza Muhakemesinde Telekomünikasyon Yoluyla Yapılan İletişimin Denetlenmesi, Ankara 2009; Koca Mahmut/ Üzülmüş İlhan, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 4. Baskı, Ankara 2017; Özek, Çetin, "Türk Ceza Kanununa Göre Hürriyet Aleyhine Cürümlerin Genel Prensipleri", İÜHF, CXXIX; Özbek, Veli Özer, TCK İzmir Şerhi, Yeni Türk Ceza Kanununun Anlamı, C.2, Ankara 2008; Özbek, Veli Özer/Doğan, Koraç/Bacaksız, Pınar/Tepe İlker, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 12. Baskı, Ankara 2017; Özbudun, Ergun, "Anayasa Hukuku Bakımından Özel Haberleşmenin Gizliliği" Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi 50.Yıl Armağanı, 1925-1977,C.1; Özgenç, İzzet, "Haberleşmenin, Kişiler Arasındaki Aleni Olmayan Konuşmaların ve Özel Hayatın Gizliliğini İhlal Suçları", Ceza Hukukunun Güncel Sorunları Kollokyumu, 2010; Özgenç, İzzet, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler,13. Bası, Ankara 2017; Parlar, Ali/Hatipoğlu, Muzaffer, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu Yorumu, 1. Cilt, Ankara 2007; Soyaslan, Doğan, Ceza Hukuku Özel Hükümler, 8. Baskı, Ankara 2010; Şen, Ersan, "5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nda "Özel Hayata Karşı Suçlar", İstanbul Barosu Dergisi, C.79, S.2005/3; Şen, Yeni Türk Ceza Kanunu Yorumu, C.1, İstanbul 2006; Tezcan, Durmuş/Erdem, Mustafa Ruhan/Önok, Murat, Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku, 15. Baskı, Ankara 2017; Tezcan, Durmuş/Erdem, Mustafa Ruhan/ Sancakdar, Oğuz, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Işığında Türkiye'nin İnsan Hakları Sorunu, 2.Baskı, Ankara 2004; Tosun Öztekin, "Özel Hayatın Gizliliğini İhlal Suçları", Değişen Toplum ve Ceza Hukuku Karşısında TCK'nın 50 Yılı ve Geleceği, İstanbul 1977; Yaşar, Osman/Gökcan, Hasan Tahsin/Artuç, Mustafa: Yorumlu-Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, 2. Baskı, 3. Cilt, Ankara 2014; Yılmaz, Halil, "Haberleşme Hürriyetinin Engellenmesi ve Ceza Hukuku" Yargıtay Dergisi, C.28, S.3, Temmuz 2002; Yokuş Sevük, Handan, "Postada Elkoyma ve Telekomünikasyon Yoluyla Yapılan İletişimin Denetlenmesi", TBB Dergisi, S.69, Mart-Nisan 2007; Yokuş Sevük, Handan, "Haberleşmenin Gizliliğini İhlal Suçu", Dicle Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, S.16-17-18-19, Yıl.2007-2008; Yokuş Sevük, Handan, "Tıp Ceza Hukukunda Kişisel Verilerin Açıklanması", V.Türk-Alman Tıp Hukuku Sempozyumu, Tıp Ceza Hukukunun Güncel Sorunları, Ankara 2008; Zafer, Hamide, Özel Hayatın ve Hayatın Gizli Alanının Ceza Hukukuyla Korunması (TCK m.132-134) İstanbul 2010; Zafer, Hamide, "Haberleşmenin Gizliliğini İhlal" Özel Ceza Hukuku, C.III, Hürriyete, Şerefe, Özel Hayata, Hayatın Gizli Alanına Karşı Suçlar, İstanbul 2018.

KAYNAKÇA

Alıca, Süheyla, "Türkiye'de Çevre Suçları", Uğur Alacakaptan'a Armağan, İstanbul 2008; *Aygörmez Uğurlubay*, Gülsün Ayhan, Çevreye Karşı Suçlar Türk ve Alman Çevre Ceza Hukukunda Güncel Sorunlar, Ankara 2015; *Gökcan*, Hasan Tahsin/*Artuç*, Mustafa, Yorumlu-Uygulamalı Türk Ceza Kanunu Şerhi 4. Cilt, (M.141-196), Adalet Yayınevi, Ankara 2021; *Kaboğlu*, İbrahim, "Çevre Hakkı ve Pozitif Hukukumuz", Mülkiyeliler Birliği Dergisi, Ağustos 1989, S.110; *Kaboğlu*, İbrahim, "İnsan Haklarının Gelişimci Özelliği ve Anayasa Yargısı (İnsan Hakları Evrensel Bildirgesinden Günümüze)", Anayasa Mahkemesi'nin 30. Kuruluş Yıldönümü Nedeniyle Düzenlenen Uluslararası Sempozyuma Sunulan Bildiriler (25-27 Nisan 1992), Anayasa Yargısı, No. 9, AYM Yayını, Ankara, 1993; *Katoğlu*, Tuğrul, "Yeni Türk Ceza Kanunu ve Çevreye Karşı Suçlar", Mülkiye Dergisi, C. XXIX, S. 246; *Karakurt Eren*, Ahu, "Türk Ceza Kanunu'nda Gürültüye Neden Olma Suçu" TBB Dergisi 2017, S.132; *Kayan*, Raşan Bengi Gezgin, "Gürültüye Neden Olma/Gürültü Kirliliği, Ceza Hukuku Dergisi, Yıl.3, S.7, Ağustos, 2008; *Kocasakal*, Ümit, "Kişilerin Huzur ve Sükunu Bozma Suçu (TCK 123)", Ankara Barosu Dergisi, 2015, S.2; *Külçür*, Erdem İzzet, Kriminoloji ve Ceza Hukuku Boyutuyla Çevreci Terörizm, İstanbul 2020; *Maviş*, Volkan, Türk Ceza Kanunu'nda Çevreye Karşı Suçlar, Ankara 2021; *Öntan*, Yaprak, Ceza Hukukunda Davranış ve Netice, Ankara 2021; *Özen*, Mustafa, "Çevreye Karşı İşlenen Suçlar (TCK m.181, 182)", Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.18, S.1, 2010; *Özcan*, Onur, "Türk Hukukunda Çevre Suçları", Uğur Alacakaptan'a Armağan, İstanbul 2008; *Parlar Ali/Hatipoğlu* Muzaffer, Cezai ve Hukuki Sorumluluk Boyutlarıyla Çevre Hukuku, Adalet Yayınevi, Ankara 2010; *Talaş*, Serdar, "Türk Ceza Kanunu'nda Çevrenin Kasten ve Taksirle Kirletilmesi Suçları", İÜHF, C.71.S.1; *Taşkın*, Ahmet, "Çevrenin Hukuksal Yönden Korunması", Türkiye Adalet Akademisi Dergisi, S. 1, Nisan 2010; *Ünver*, Yener, "Yeni Türk Ceza Kanunu'nda Çevrenin Kirletilmesi Suçları", Güncel Hukuk, Aralık 2005, S. 24; *Yalvaç* Gürsel, T.C Anayasası TCK, CMK, CGTİK ve İlgili Mevzuat, Ankara 2005; *Yaşamış*, Firuz D., "Çevre Ceza Hukuku'nda Son Gelişmeler: Yeni Türk Ceza Kanunu ve Kabahatler Kanunu", TBB Dergisi, S.58, Mayıs/Haziran 2005; *Yaşar*, Osman/*Gökcan*, Hasan Tahsin/*Artuç*, Mustafa: Yorumlu-Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, 2. Baskı, 3. Cilt, Ankara 2014; *Yenerer Çakmut*, Özlem, Kişilerin Huzur ve Sükunu Bozma ve Gürültüye Neden Olma Suçları, İstanbul 2014; *Yokuş Sevük*, Handan, Çevre Hukuku Doğal Çevrenin Korunması, 2. Baskı, Ankara 2017; *Yokuş Sevük*, Handan, "Gürültüye Neden Olma Suçu (TCK m.183)", Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, Prof. Dr. Nur Centel'e Armağan, Y.2013, C.19,S.2,Özel Sayı.

KAYNAKÇA

Başbakanlık Ulusal Uyuşturucu Politika ve Strateji Belgesi (2013-2018) Ankara 2013; *Bayraktar*, Köksal, "Uyuşturucu Maddeler ve Suç Siyaseti", İÜHFİM, C. LI, S.1-4, 1985, 45-64; *Centel*, Nur, "Uyuşturucu Madde Kullanma ve Bulundurma Suçu", Nuri Çelik'e Armağan, C.1, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi, İstanbul 2001, 147-192; *Demirbaş*, Timur, Kriminoloji, 4. Baskı, Ankara 2012; *Ergen*, Cengiz, Türk Ceza Hukukunda Uyuşturucu Madde Suçları, Ankara 1988; *Erem*, Faruk, Ümanist Doktrin Açısından Türk Ceza Hukuku, Özel Hükümler, C.3, 3. Baskı, Ankara 1985; *Erman Sahir/Özek Çetin*, Ceza Hukuku Özel Bölüm, Kamunun Selametine Karşı Suçlar (TCK 369-413), İstanbul 1995; *Gökcan*, Hasan Tahsin/*Artuç*, Mustafa, Yorumlu-Uygulamalı Türk Ceza Kanunu Şerhi 4. Cilt, (M.141-196) 1. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2021; *Günel*, Yılmaz, Uyuşturucu Madde Suçları, Ankara 1976; *Günay* Erhan, Uygulamalı Uyuşturucu Madde Suçları ve Cezaları (Uyuşturucu Pratiği), Ankara 1997; *Güngör*, Şener/*Kınacı* Ali, (Öğreti ve Uygulama Boyutu ile) Uyuşturucu ve Psikotrop Maddelerle İlgili Suçlar, Ankara 2001; *Kurt*, Şahin, Uygulamada Uyuşturucu Madde Suçları ve İlgili Mevzuat, İstanbul 1992; *Özbek*, Veli Özer/*Doğan*, Koray/*Bacaksız*, Pınar/*Tepe* İlker, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 12. Baskı, Ankara 2017; *Özgenç*, İzzet, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 13. Baskı, Ankara 2017; *Soyaslan*, Doğan, Ceza Hukuku Özel Hükümler, Gözden Geçirilmiş 8. Baskı, Ankara 2010; *Tezcan*, Durmuş/*Erdem*, Mustafa Ruhan/*Önok*, Murat: Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku, 15. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2017; *Yaşar*, Osman/*Gökcan*, Hasan Tahsin/*Artuç*, Mustafa: Yorumlu-Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, 2. Baskı, 4. Cilt, Ankara 2014; *Yokuş Sevük*, Handan, Uyuşturucu veya Uyarıcı Madde Kullanılmasına İlişkin Suçlar, Ankara 2007.

KAYNAKÇA

Artuk, M. Emin/*Gökçen*, Ahmet, Ceza Hukuku Özel Hükümler,16. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2017; *Bayraktar*, Köksal, "Türk Ceza Kanunu'nda Kamu Düzeni; Kamunun İtimadı ve Kamunun Selamati Aleyhine İşlenen Cürümler" Türk Ceza Kanunu'nun 50. Yılı ve Geleceği Sempozyumu, İstanbul 1977; *Doğan*, Koray, "Ceza Hukukunda Belge Kavramı", CHD Aralık 2010,S.14; *Erbaş*, Rahime, "Sağlık Mesleği Mensuplarının Gerçeğe Aykırı Belge Düzenlemesi Suçu (TCK m.210/2)", İÜHFM, C.LXXI, S.1, (2003); *Erman*, Sahir, Sahtekarlık Suçları, İstanbul 1987; *Erem Faruk/Toroslu* Nevzat; Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 8. Baskı Ankara 2000; *Erman*, Sahir/*Özek*, Çetin, Ceza Hukuku Özel Bölüm, Kamu Güvenine Karşı İşlenen Suçlar (TCK 316-368), İstanbul 1996; *Gökcan* Hasan Tahsin, Özel Belgede Sahtecilik Suçu (TCK m.207), Ankara Barosu Dergisi, Yıl:68, S. 2010/1; *Gökcan*, Hasan Tahsin, Resmi Belgede Sahtecilik Suçu (TCK m.204), Ankara Barosu Dergisi, Yıl:67, S.3, Yaz 2009; *Gökcan*, Hasan Tahsin/*Artuç*, Mustafa, Yorumlu-Uygulamalı Türk Ceza Kanunu Şerhi 5. Cilt, (M.197-254) 1. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2021; *Gökçen*, Ahmet, Belgede Sahtecilik Suçları (5237s.lı TCK m.204-212), 2. Baskı, Ankara 2010; *Güngör*, Devrim, Resmi Belgelerde Sahtecilik Suçu, Ankara 2010; *Hakeri*, Hakan, Tıp Hukuku,10. Baskı, Ankara 2015; *Koca*, Mahmut/*Üzülmez*, İlhan, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 5. Baskı, Ankara 2018; *Memiş Kartal*, Pınar, "Türk Ceza Kanunu'nda Resmî Belgeyi Bozmak, Yok Etmek veya Gizlemek Suçu: TCK m.205", Ankara Üniversitesi Hukuk Fak. Dergisi, 68 (3) 2019, *Özbek*, Veli Özer/*Doğan*, Koray/*Bacaksız*, Pınar/*Tepe* İlker, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 13. Baskı, Ankara 2018; *Soyaslan*, Doğan, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 8.Baskı, Ankara 2010; *Tezcan*, Durmuş/*Erdem*, Mustafa Ruhan/*Önok*, Murat, Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku, 16. Baskı, Ankara 2018, *Toroslu*, Nevzat, Ceza Hukuku Özel Kısım, Ankara 2005; *Yaşar*, Osman/*Gökcan*, Hasan Tahsin/*Artuç*, Mustafa, Yorumlu-Uygulamalı Türk Ceza Kanunu 5. Cilt, 2. Baskı, Ankara 2014.

KAYNAKÇA

Erem, Faruk, Türk Ceza Kanunu Şerhi Özel Hükümler, C.2, Ankara 1993; Ersoy, Uğur, "Birden Çok Evlilik, hileli Evlenme, Dini Nikah Kıyma ve Kıydırma Suçları", Prof. Dr. Fırat Öztan'a Armağan, C.II, Ankara 2010; Önder, Ayhan, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 4. Bası, İstanbul 1994; Özbek, Veli Özer/Doğan, Koray/Bacaksız, Pınar/Tepe İlker, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 13. Baskı, Ankara 2018; Nuhoglu, Ayşe, Aile Düzenine Karşı Suçlar, İstanbul 2009; Erman, Sahir/Özek, Çetin, Ceza Hukuku Özel Bölüm, Kamu İdaresine Karşı İşlenen Suçlar (TCK 202-281), İstanbul 1992; Hakeri, Hakan, Tıp Hukuku,10. Baskı 2015; Koca, Mahmut/ Üzülmöz, İlhan, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 5. Baskı, Ankara 2018; Koca, Mahmut, "Çocuğun Soybağını Değiştirme Suçu", Tıp Ceza Hukukunun Güncel Sorunları, V. Türk-Alman Tıp Hukuku Sempozyumu, Ankara 2008; Tezcan, Durmuş/Erdem, Mustafa Ruhhan/Önok, Murat, Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku, 16. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2018; Ünver, Yener, "Hekimin Cezai Sorumluluğu", Roche Sağlık Hukuku Günleri 1(Tebliğler), İstanbul 2007; Yaşar, Osman/Gökcan, Hasan Tahsin/Artuç, Mustafa, Yorumlu-Uygulamalı Türk Ceza Kanunu 5. Cilt, 2. Baskı, Ankara 2014; Yenerer Çakmut, Özlem, Soybağının Belirlenmesi ve Ceza Hukukunda Çocuğun Soybağının Belirlenmesi Suçu, İstanbul 2008, Zafer, Hamide, "Birden Çok Evlilik Suçu (TCK m.230/1-2)", Prof. Dr. Nevzat Toroslu'ya Armağan, C.2, Ankara, 2015;

KAYNAKÇA

Artuk, M. Emin/*Gökçen*, Ahmet, Ceza Hukuku Özel Hükümler,16. Baskı, Ankara 2017; *Artuk*, M. Emin/*Alşahin*, M. Emin; "Objektif Cezalandırılabilme Şartı ve Zamanaşımı" Prof. Dr. Nur Centel'e Armağan, MÜHF Hukuk Araştırmaları Dergisi Özel Sayı, Y.2013, C.19, S.2; *Aslan*, Volkan " Zimmet Suçu", *İÜHF M C. LXXI, 2013*; *Centel*, Nur/*Zafer*, Hamide/*Çakmut*, Özlem: Türk Ceza Hukukuna Giriş, 10. Bası, Beta Basım Yayım, İstanbul 2017; *Demirbaş*, Timur: Ceza Hukuku Genel Hükümler, 12. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2017; *Dönmezer*, Sulhi: Genel Ceza Hukuku Dersleri, Bahçeşehir Üniversitesi Yayınları, İstanbul 2003; *Erman*, Sahir/*Özek*, Çetin, Ceza Hukuku Özel Bölüm, Kamu İdaresine Karşı Suçlar, İstanbul 1992; *Gökçan*, Hasan Tahsin, Türk Ceza Kanunu'ndaki Bazı Genel ve Özel Nitelikli Kamu Görevi ve Yükümlülük Suçları Görevi Kötüye Kullanma Zimmet-İrtikap-Rüşvet ve Denetim Görevini İhmal Suçları, Ankara 2022; *Gökçan*, Hasan Tahsin, "Türk Ceza Kanunu Uygulamasında Kamu Görevlisi Kavramı", CHKD, Cilt: 3, Sayı: 2, 2015; *İtişgen*, Rezzan, "Türk Ceza Hukukunda Zimmet Suçu", *İÜHF M C. LXXI, 2013*; *Okuyucu Ergün*, Güneş, Türk Ceza Hukukunda Zimmet Suçu, Ankara,2008; *Evik*, Vesile Sonay, Görevi Kötüye Kullanma Suçları (TCK M.257), İstanbul 2019; *Hakeri*, Hakan: Ceza Hukuku Genel Hükümler, 21. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2017; *Kangal*, Zeynel T., "Cezalandırılabilirliğin Objektif Koşulları", *İHF M, C. LXVIII, S.1-2, Y.2010, 151-167*; *Kartal Memiş*, Pınar, "Görevi Kötüye Kullanma Suçu (TCK. m.257", Prof. Dr. Nur Centel'e Armağan, MÜHF Hukuk Araştırmaları Dergisi Özel Sayı, Y.2013, C.19, S.2; *Koca*, Mahmut/*Üzülmez*, İlhan, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 4. Baskı, Ankara 2017; *Önder*, Ayhan, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 4. Bası, İstanbul 1994; *Özbek Veli Özer/Doğan Koray/Bacaksız Pınar/Tepe İlker*, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 12. Baskı, Ankara 2017; *Özbek*, Veli Özer/*Doğan*, Koray/*Bacaksız*, Pınar/*Tepe*, İlker, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 7. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2016; *Özgenç*, İzzet, Gerekçeli Türk Ceza Kanunu, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2004; *Özgenç*, İzzet: Ekonomik Çıkar Amacıyla İşlenen Suçlar, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2002; *Özgenç*, İzzet, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 13.Bası, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2017; *Öztürk*, Bahri/*Erdem*, Mustafa Ruhan, Uygulamalı Ceza hukuku ve Güvenlik Tedbirleri Hukuku, 14. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2014; *Özgenç* İzzet, Gerekçeli Türk Ceza Kanunu, Ankara 2004; *Özgenç*, İzzet, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 4.bası, Ankara 2009; *Özgenç*, İzzet/*Şahin*, Cumhur, *Kamu Görevinin Kötüye Kullanılması Suçu Üzerine Düşünceler*, GÜHFD, Y.2003, C.VI, S.1-2; *Soyaslan*, Doğan, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 8.Baskı, Ankara 2010; *Şen*, Ersan, "Görevi Kötüye Kullanma ve Zimmet Suçları", <http://www.hukukihaber.net/gorevi-kotuye-kullanma-ve-zimmet-suclari-makale,3854.html>. *Tezcan*, Durmuş/*Erdem*, Mustafa Ruhan/*Önok*, Murat, Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku, 15. Baskı, Ankara 2017; *Toroslu*, Nevzat, Ceza Hukuku Özel Kısım, Ankara 2005, *Üzülmez*, İlhan, "Görevi Kötüye Kullanma Suçu (TCK. m.257", Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi Y. 2012, C. XVI, S. 1; *Yaşar*, Osman/*Gökçan*, Hasan Tahsin/*Artuç*, Mustafa, Yorumlu-Uygulamalı Türk Ceza Kanunu 6. Cilt, 2. Baskı, Ankara 2014; *Yerdelen*, Erdal, "İrtikap Suçu", Erciyes HFD, C. 8, S.2; *Yıldız Ali Kemal*, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu, İstanbul 2007, *Zafer* Hamide, "Ceza Hukukunda Kamu Görevlisi", Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Duygun Yarsuvat'a Armağan, İstanbul 2012.

KAYNAKÇA

Gökcan, Hasan Tahsin/*Artuç*, Mustafa, Yorumlu-Uygulamalı Türk Ceza Kanunu Şerhi 6. Cilt, (M.255-345), Adalet Yayınevi, Ankara 2021; *Hafizoğulları*, Zeki/*Aygün Eşitli*, Ezgi, "İftira ve İftira Benzeri Suçlar. *Başkent Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 2015, 100: 1. *Koca*, Mahmut/*Üzülmez*, İlhan, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 4. Baskı, Ankara 2017; *Memiş Kartal*, Pınar, "Türk Ceza Hukukunda Suç Üstlenme", Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, Cilt 27, Sayı 1, Haziran 2021; *Önder*, Ayhan, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 4. Bası, İstanbul 1994; *Özbek*, Veli Özer/*Doğan*, Koray/*Bacaksız*, Pınar/*Tepe*, İlker, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 12. Baskı, Ankara 2017; *Özek*, Çetin: Adliye Karşı Suçların Hukuksal Konusu, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası, Prof. Dr. Türkan Rado'ya Armağan, C. 55, S. 3, İstanbul 1997; *Soyaslan*, Doğan, Ceza Hukuku Özel Hükümler, 8. Baskı, Ankara 2010; *Taş*, Burak, "Suç Uydurma Suçu (TCK m. 271)", *Türkiye Adalet Akademisi Dergisi*, 49: *Tezcan*, Durmuş/*Erdem*, Mustafa Ruhan/*Önok*, Murat, Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku, 15. Baskı, Ankara 2017; *Toroslu*, Nevzat, Ceza Hukuku Özel Kısım, 6.Baskı, Ankara 2012; *Toroslu*, Haluk, "Suç Uydurma Suçu", Ankara Barosu Dergisi, 2013/1, *Yaşar*, Osman/*Gökcan*, Hasan Tahsin/*Artuç*, Mustafa: Yorumlu-Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, 2. Baskı, 6. Cilt, Ankara 2014; *Ünver*, Yener, Adliye Karşı Suçlar (TCK m.267-298), 2. Baskı, Ankara 2010.

Prof. Dr. Uğur YİğİT

İstanbul Ticaret Üniversitesi
Hukuk Fakóltesi

Doğ. Dr. İlhami ÖZTÜRK

Boğaziği Üniversitesi
Hukuk Fakóltesi

YARGI ÖRGÜTÜ

YARGI GÖREVLİLERİ

YARGI KURUMLARI

VE

YARGI YÖNETİMİ

2. BASKI

ADALET YAYINEVİ

Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Yargı Örgütü

Uğur Yiğit - İlhami Öztürk

Hukuk Yayınları Dizisi – 3204

İkinci Baskı : Ekim, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8209 – 71 – 6

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Ay-bay Kırtasiye İnş. Gıda Paz. ve Tic. Ltd. Şti.
Sertifika No: 46661
Tel: (0 312) 472 58 55 - Ankara

KAYNAKÇA

- ARSLAN, Ramazan, TANRIVER, Süha, **Yargı Örgütü Hukuku**, 2. Baskı, Yetkin Yayınları, 2001.
- BİLA, Fikret, *Yüksek Yargıya Yöneltilen Eleştiriler*, **Milliyet**, 12.01.2011
- EKİNCİ, Ekrem Buğra, **Osmanlı Mahkemeleri (Tanzimat ve Sonrası)** 2.Baskı, Arı Sanat Yayınevi, İstanbul 2010.
- KÖKSAL, Mehmet, **Yargı Örgütü Hukuku Ders Kitabı**, Legal Yayıncılık, Birinci Baskı, Ocak 2018.
- ODYAKMAZ, Zehra, *“Yeni Anayasa Çalışmalarında Anayasa Mahkemesi, Danıştay, Askerî Yüksek İdare Mahkemesi, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu İçin Üye Seçimleri ve Bazı Konular Hakkında Görüşler”*, **Anayasa Yargısı Dergisi**, S.25, Ankara 2008.
- ÖZBUDUN, Ergun, *“Türkiye’de Anayasa Yargısının Doğuşu: 1961 Anayasası Üzerindeki Kurucu Meclis Görüşmeleri”*, **Liberal Düşünce**, Yıl 17, Sayı 68, Güz 2012.
- ÖZTÜRK, İlhami, *“İdari Yargıda Temyiz İncelemesinin Usuli Kazanılmış Haklar Açısından Sınırlandırılması”*, **Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt XXI, Sayı 1-2, 2008.
- SELÇUK, Sami, *“Cumhuriyet Savcısı, Parti Kapatma Davası ve Hedefte Sapma”*, **Türkiye Günlüğü Dergisi**, S.93, 2008.
- TBB Başkanı Av. Prof. Dr. Metin Feyzioğlu’nun Anma Konuşması 21.12.2017, Kuşadası, s.5., http://d.barobirlik.org.tr/2017/20171222_baskankonusma.pdf,
- Temel Arabuluculuk Eğitimi Katılımcı Kitabı**, Avrupa Konseyi, İkinci Baskı, Nisan 2019.
- YİĞİT, Uğur, *“Yapay Zekâlı Robot hâkimler Çağı”*, **Yeni Yüzyıl Gazetesi**, 09.05.2016 <http://www.hukukmedeniyeti.org/haber/9546/robot-hâkimler-cagi/>
- YİĞİT, Uğur, *“Yeni Anayasanın Misyonu”*, **Radikal2**, 29.01.2012
- YİĞİT, Uğur, *“ABD Yargısı üzerine notlar: Mecklenburg Adliyesinden İzlenimler”*, <https://www.hukukmedeniyeti.org/makale/6978/jondoe-gadgets.com/dell-30.html>
- YİĞİT, Uğur, **Bankacılık Suçları**, Has Matbaacılık, İstanbul, 2006.
- YİĞİT, Uğur, *“Denizfeneri Mütarekesi”*, **Milat Gazetesi**, 31.08.2013,

- YİĞİT, Uğur, Kemal ŞAHİN, “Yeni HSYK”yi Anlamak İçin İki Anahtar “160’lar” ve Tolga Onur Hadiseleri”, **Türkiye de Yargı Yoktur (Yargıçların Kaleminden Yargının Ahvali)**, Tekin Yayınevi 2015.
- YİĞİT, Uğur, “Siyasi Mücadele Aracı ve Kamuflaj Malzemesi Olarak İstinaf Mahkemeleri”, **Radikal**, 29/02/2016.
- YİĞİT, Uğur, “Tanrıçalıktan köleliğe hâkimin trajik düşüşü”, **Star Gazetesi**, 02.04.2016.
- YİĞİT, Uğur, “Yargıtay ve Danıştay Üyeliğine Dair Kadim Yaygın Yanlışlar”, **Star Gazetesi**, 27.02.2016.
- YİĞİT, Uğur; ÖZTÜRK, İlhami; **Yargı Hukuku**, Adalet Yayınevi, Ankara 2020.
- YURTCAN, Erdener, **Ceza Yargılaması Hukuku**, Güncelleştirilmiş 15.Bası, Adalet Yayınevi, Ankara 2018.

PLAN, RAPOR VE İSTATİSTİKLER

- **Adalet Bakanlığı Stratejik Planı (2010-2014)**. <http://www.adalet.gov.tr/Bakanlik/StratejikPlan/AdaletBakanligiStratejikPlani2010-2014.pdf>
- **Adalet İstatistikleri 2020**, Adalet Bakanlığı'nda Çalışan Personel Sayısı, T.C. Adalet Bakanlığı Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğü Resmi İstatistik Yayını, Ağustos 2020. <https://adlisicil.adalet.gov.tr/Resimler/SayfaDokuman/310520221416422021H%C4%B0ZMETE%C3%96ZELK%C4%B0TAP.pdf>
- **Adalet Bakanlığı 2021 Yılı Faaliyet Raporu**, Şubat 2020, <https://sgb.adalet.gov.tr/Resimler/Dokuman/9052022144505Adalet%20Bakanl%C4%B1%C4%9F%C4%B1%202021%20Faaliyet%20Raporu.pdf>
- Cumhuriyet Senatosu ve Millet Meclisi (430) üyesinin, Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının bâzı maddelerinin değiştirilmesi ve geçici maddeler eklenmesi hakkında teklifi ve Anayasa Komisyonu raporu (2/558), s.16. https://www.tbmm.gov.tr/tutanaklar/TUTANAK/MM_/d03/c017/mm__03017156ss0419.pdf
- **Hâkimler ve Savcılar Kurulu 2021 Yılı Faaliyet Raporu**, Ankara, Şubat 2021, <https://www.hsk.gov.tr/Eklentiler/2903202214432021-yili-faaliyet-raporupdf.pdf>

İNTERNET KAYNAKLARI

- <https://www.hsk.gov.tr/Eklentiler/Dosyalar/fef64953-3a3d-4bcd-83ae-49cbc74cebe2.pdf>
- <http://hsk.gov.tr/Eklentiler/files/ek1.pdf>
- <http://www.abgm.adalet.gov.tr/yayinlar/belgeler/e-kutuphane/AnayasaMahkemesiSistemleri.pdf>
- <http://www.aweb.org/eng/bbs/B0000019/listAll.do?menuNo=300036>
- <http://www.danistay.gov.tr/kurumsal-12-danistay-tarihcesi.html>
- <http://www.danistay.gov.tr/kurumsal-5-dairelerin-is-bolumu.html>
- <http://www.mfa.gov.tr/insan-haklari-ve-avrupa-konseyi.tr.mfa>
- <http://www.sozluk.adalet.gov.tr/Harf/N?Sayfa=2>
- <https://www.eurosai.org/en/about-us/members/>
- <https://www.hsk.gov.tr/Eklentiler/Dosyalar/fef64953-3a3d-4bcd-83ae-49cbc74cebe2.pdf>
- <https://www.islamansiklopedisi.org.tr/kaza--osmanli>
- <https://www.tbmm.gov.tr/sirasayi/donem23/yil01/ss610.pdf>
- <https://www.tbmm.gov.tr/sirasayi/donem26/yil01/ss400.pdf>
- <https://www.tbmm.gov.tr/tutanaklar/TUTANAK/TBMM/d07/c023/tbmm07023052ss0129.pdf>
- https://www.tbmm.gov.tr/tutanaklar/TUTANAK/TM_/d00/c002/tm_00002034ss0035.pdf
- <https://www.yargitay.gov.tr/documents/ek1-1580383414.pdf>
- https://www.yargitaycb.gov.tr/documents/YCBS_Faaliyet_Raporu2.pdf
- <https://www.hsk.gov.tr/Eklentiler/Dosyalar/0fbf5e58-9eef-4882-849d-25d38bbc45fb.pdf>
- <https://www.hsk.gov.tr/Eklentiler/Dosyalar/ed9d1514-92e3-4f06-a745-70494c3f8f6a.pdf>

Prof. Dr. Nesligül YILDIRIM

**TIP HUKUKU EKSENİNDE
HAK VE YÜKÜMLÜLÜKLER**

**ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022**

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Tıp Hukuku Ekseninde Hak ve Yükümlülükler

Prof. Dr. Nesligül Yıldırım

Hukuk Yayınları Dizisi – 3228

Birinci Baskı : Ekim, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8209 – 72 – 3

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara

Tel : (0312) 231 17 00

Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C

(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul

Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Ay-bay Kırtasiye İnş. Gıda Paz. ve Tic. Ltd. Şti.

Sertifika No: 46661

Tel: (0 312) 472 58 55 - Ankara

KAYNAKLAR

- 1- Kaplan M. Küresel Bir İnşa Süreci Olarak Sağlık: Kavramsal ve Tarihsel Bir Bakış. Dört Öge 2016; 10: 11-18.
- 2- Akça T. Bergama Asklepionu'nun Tıbbi Bakış Açısı İle Değerlendirilmesi. Doktora Tezi. Çukurova Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Tıp Tarihi ve Etik Anabilim Dalı, Adana, 2013, s. 4-5.
- 3- Homeros. İlyada. Çev. Erhat A, Kadir A. 24. Baskı, İstanbul: Can Yayınları, 2008.
- 4- Somunoğlu S, Ağırbaş İ, Tengilimoğlu D. vd. Sağlık Kurumları Yönetimi-I. Editör Tatar M. Anadolu Üniversitesi. TC Anadolu Üniversitesi Yayını No:2631, Açıköğretim Fakültesi Yayını No:1599, 1. Baskı, Eskişehir, 2012, s. 3.
- 5- Getz FM. Gilbertus Anglicus Anglicized. Medical History 1982; 26: 436-442.
- 6- Kett WG. Thales of Miletus. The Australasian Journal of Optometry 1942; 25(3): 99-100.
- 7- Graham DW. A New Look At Anaximenes. History of Philosophy Quarterly 2003; 20(1): 1-20.
- 8- Riedweg C. Pythagoras: His life, Teaching and Influence. USA, Cornell University Press, 2005.
- 9- Bayat AH. Tıp Tarihi. 3. Baskı. Üçer Matbaacılık Ltd Şti. İstanbul, 2016, s.110.
- 10- Ulutürk S. Sağlık Ekonomisi, Sağlık Statüsü, Sağlıkın Ölçülmesinde Kullanılan Ölçütler ve Önemi: Türkiye Örneği. Finans, Politik & Ekonomik Yorumlar 2015; 52: 47-63.
- 11- T.C. Sağlık Bakanlığı Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü. Sağlık Geliştirilmesi ve Teşviki Sözlüğü. Bakanlık Yayın No: 814. 1. Baskı, Ankara, 2011.
- 12- Tözün M, Sözmen MK. Halk Sağlıkının Tarihsel Gelişimi ve Temel Kavramları. Smyrna Tıp Dergisi 2015, s. 58-62.
- 13- Demirkol M. Kişi Hak ve Hürriyetlerinin Korunması Karşısında Anayasa Madde.13, Bu Hükme Aykırı Yasal Düzenleme ve Faaliyetlerin

- Anayasa Madde.11 Açısından Değerlendirilmesi. *Balkan Journal of Social Sciences* 2017; ICOMEP 2017 Özel Sayısı, 17-27.
- 14- Gözler K. İnsan Hakları Hukuku. 2. Baskı, Ekin Basım Yayın Dağıtım, Bursa, 2018, s. 63-68.
  - 15- Tunaya TZ. Siyasal Kurumlar ve Anayasa Hukuku. Araştırma, Eğitim, Ekin Yayınevi, İstanbul, 1982, s. 187.
  - 16- Donnelly J. Human Rights as Natural Rights. *Human Rights Quarterly* 1982; 4(3): 391-405.
  - 17- Şahin A. Ulusalüstü İnsan Hakları Hukukunda Ekonomik Sosyal ve Kültürel Hakların Niteliği Bağlamında Sağlık Hakkının Kapsamı Üzerine Bir İnceleme. *AUHFD* 2010; 59(4): 711-766.
  - 18- Kapani MK. Kamu Hürriyetleri. 7. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, 2013, s. 18-19.
  - 19- İlal E. Magna Carta. *Journal of İstanbul University Law Faculty* 2011; 34: 210-242.
  - 20- Kapani MK. Kamu Hürriyetleri. 7. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, 2013, s. 30-40.
  - 21- Gözler K. İnsan Hakları Hukuku. 2. Baskı, Ekin Basım Yayın Dağıtım, Bursa, 2018, s. 132-134.
  - 22- Kapani MK. Kamu Hürriyetleri. 7. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, 2013, s. 43-50.
  - 23- Gözler K. İnsan Hakları Hukuku. 2. Baskı, Ekin Basım Yayın Dağıtım, Bursa, 2018, s. 134-136.
  - 24- Çalık E. İnsan Hakları Meselesinin Gelişimi ve Siyasi ve Sosyal Faktörlerle İlişkisi. 21. Yüzyılda Eğitim ve Toplum Eğitim Bilimleri ve Sosyal Araştırmalar Dergisi 2017; 6 (16): 41-68.
  - 25- Kapani MK. Kamu Hürriyetleri. 7. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, 2013, s. 50-59.
  - 26- Gözler K. İnsan Hakları Hukuku. 2. Baskı, Ekin Basım Yayın Dağıtım, Bursa, 2018, s. 137-138.
  - 27- Kapani MK. Kamu Hürriyetleri. 7. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, 2013, s. 60-75.
  - 28- Gökpınar M. Bir Kavram Olarak İnsan Hakları ve Çeşitli Açılardan Sınıflandırılması. *TBB Dergisi* 2015; 120: 11-72.
  - 29- Ceylan NA. Kamu Hukuku (Genel Kamu Hukuku) Sosyal ve Ekonomik Haklar ve Hakların Bütünlüğü İlkesi. *ANASAY* 2017; 2: 217-226.
  - 30- Gözler K. İnsan Hakları Hukuku. 2. Baskı, Ekin Basım Yayın Dağıtım, Bursa, 2018, s. 152-164.

- 31- Boyar O, Işık SK. Dördüncü Kuşak Haklar ve Bilişim Teknolojilerinin Doğuşunda Mahremiyet Kavramına Karşılaştırmalı Bir Bakış. Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi 2019; 25(2): 602-623.
  - 32- Gözler K. İnsan Hakları Hukuku. 2. Baskı, Ekin Basım Yayın Dağıtım, Bursa, 2018, s. 88-102.
  - 33- Zengin N. Sağlık Hakkı ve Sağlık Hizmetlerinin Sunumu. Sağlıkta Performans ve Kalite Dergisi 2010; 1(1): 44-52.
  - 34- Metin B. Sağlık Hakkı. Sağ Aka Derg 2017; 4 (1): 46-50.
  - 35- Ertan İM. Ulusalüstü İnsan Hakları Hukukunda Sağlık Hakkı ve Etkinleştirilmesi. Doktora Tezi. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Anabilim Dalı, İstanbul, 2012, s. 1.
  - 36- WHO Anayasası'nın bu kitapta kullanılan resmi Türkçe çevirisi için bkz. New-York'ta Toplanan Milletlerarası Sağlık Konferansında Kabul ve İmza Edilen Belgelerin Onanmasına Dair Kanun, Kanun No. 5062, Kabul Tarihi: 09/06/1947, RG Sayı: 6634, 17/06/1947.
- WHO Anayasası orijinal metni için bkz. Basic Documents, Forty-Ninth Edition, World Health Organization, Geneva, 2020, s. 1- 18.
- 37- Ertan İM. Ulusalüstü İnsan Hakları Hukukunda Sağlık Hakkı ve Etkinleştirilmesi. Doktora Tezi. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Anabilim Dalı, İstanbul, 2012, s. 11-36.
  - 38- Evrensel İnsan Hakları Bildirisi'nin bu çalışmada kullanılan çevirisi için bkz. Rona Aybay, Açıklamalı Evrensel İnsan Hakları Bildirisi, Türkiye Barolar Birliği İnsan Hakları Uygulama ve Araştırma Merkezi, 1. Baskı, 2006, Ankara.
- Evrensel İnsan Hakları Bildirisi orijinal metni için bkz. Universal Declaration of Human Rights, United Nations. Erişim adresi: https://www.un.org/en/udhrbook/pdf/udhr_booklet_en_web.pdf (Erişim tarihi: 23.08.2022)
- 39- Ekonomik Sosyal Ve Kültürel Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme'nin bu kitapta kullanılan resmi Türkçe çevirisi için bkz. Türkiye Cumhuriyeti adına 15 Ağustos 2000 tarihinde New-York'ta İmza Edilen Belgelerin Onanmasına Dair Kanun, Kanun No. 4867, Kabul Tarihi: 04/06/2003, RG Sayı: 25196, 11/08/2003.
- Ekonomik Sosyal ve Kültürel Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme'nin orijinal metni için bkz. International Covenant on Economic Social and Cultural Rights. United Nations General Assembly Resolution 2200A. Erişim adresi: <https://www.ohchr.org/en/instruments-mechanisms/instruments/international-covenant-economic-social-and-cultural-rights> (Erişim tarihi: 23.08.2022)

- 40- Temiz Ö. Türk Hukukunda Bir Temel Hak Olarak Sağlık Hakkı. Ankara Üniversitesi SBF Dergisi 2014; 69(1): 165-188.
- 41- Ekonomik Sosyal ve Kültürel Haklar Komitesi'nin 14 nolu Genel Yorumu'nun bu kitapta yararlanılan çevirisi için bkz. Lema Uyar, Birleşmiş Milletler'de İnsan Hakları Yorumları İnsan Hakları Komitesi ve Ekonomik Sosyal ve Kültürel Haklar Komitesi, 1981-2006, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, 1. Baskı, 2006, İstanbul.
- Ekonomik Sosyal ve Kültürel Haklar Komitesi 14 nolu Genel Yorumu orijinal metni için bkz. CESCR General Comment No. 14: The Right to the Highest Attainable Standard of Health (Art. 12). Adopted at the Twenty-second Session of the Committee on Economic, Social and Cultural Rights, on 11 August 2000 (Contained in Document E/C.12/2000/4).
- 42- Çavuşoğlu N. İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi'ni 'Yaşayan Belge' Yapan Yorum Teknikleri. İnsan Hakları Yıllığı 1992; Cilt 14, s. 131-146.
- 43- Kanadoğlu K. Türk Anayasa Hukukunda Sağlık Alanında Temel Haklar. TBB Dergisi 2015; 119: 11-34.
- 44- 18.10.1982 tarih ve 2709 sayılı, RG 09.11.1982, 17863 (Mükerrer).
- 45- Esin MN. Sağlık geliştirme. İstanbul Üniversitesi Açık ve Uzaktan Eğitim Fakültesi. Hemşirelik Lisans Programı, İstanbul, 2013, s. 7-39.
- 46- Aydın N. Sağlık Teşviki ve Geliştirilmesi. Black Sea Journal of Health Science 2019; 2(1): 21-29.
- 47- Fertman CI, Allensworth DD (eds). Sağlık Geliştirme Programları. Teoriden Pratiğe. Işırtman NM (çev). Sağlık Bakanlığı, Türkiye, 2012, s. 9-27.
- 48- Akdur R, Piyal B, Çalışkan D, Ocaktan ME. Halk Sağlık. Ankara Üniversitesi Uzaktan Eğitim Yayınları. Piyal B (editör). Ankara Üniversitesi, Ankara, 2011, s. 27.
- 49- Metintaş S. Kentsel Planlamada Çevre ve İnsan Sağlık Açısından Gözetilmesi Gereken Faktörler. Erişim adresi: www.jmo.org.tr. (erişim tarihi: 23.08.2022)
- 50- Tözün M, Sözman MK. Halk Sağlık Bakışı ile Sağlık Okuryazarlığı. Smyrna Tıp Dergisi 2014, s. 48-54.
- 51- Erdağ ÇG. Sağlık Temel Belirleyicisi Olarak Sağlık Okuryazarlığı. Yıldırım F, Keser A (ed). Sağlık Okuryazarlığı. Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Yayın No:3, Ankara Üniversitesi Yayın No:455, Ankara, 2015, s. 1-14.
- 52- Sorenson K, Van den Broucke S, Fullam J, et al. HLS-EU Consortium Health Literacy Project European. Health Literacy and Public Health:

- A systematic review and integration of definitions and models. *BMC Public Health* 2012; 12: 80.
- 53- Durmaz S, Sürücü E, Özvruramaz S. Sağlık Okuryazarlığı. Halk Sağlığında Güncel Derlemeler. Akademisyen Kitabevi, Tanır F (ed). Ankara, 2020, s. 69-74.
- 54- Tanrıöver MD, Yıldırım HH, Ready ND, et al. Türkiye Sağlık Okuryazarlığı Araştırması. Sağlık-Sen Yayınları, Ankara, 2014, s. 14.
- 55- Nutbeam D. Health Literacy As A Public Health Goal: A Challenge For Contemporary Health Education And Communication Strategies Into The 21st Century. *Health Promotion International* 2000; 15(3): 259-267.
- 56- Sezgin D. Sağlık Okuryazarlığını Anlamak. Galatasaray Üniversitesi İletişim Dergisi 2014; Özel Sayı 3: 73-92.
- 57- Zarcadoolas C, Pleasant A, Greer DS. Understanding Health Literacy: An Expanded Model. *Health Promotion International* 2005; 20(2): 195-203.
- 58- Utma S. Sağlık Okuryazarlığı Kavramı ve Sağlık Haberlerini Doğru Okumak. *IBAD* 2019; 5: 223-231.
- 59- Türkoğlu N. Okuryazarlıktan Medya Okuryazarlığına: Şifrelerin Ortaklığını Aramak. Medya okuryazarlığı. Nurçay Türkoğlu ve Melda Cinman Şimşek (ed.) Kalemus Yayınları, İstanbul, 2007.
- 60- Binark M, Bek MG. Eleştirel Medya Okuryazarlığı: Kuramsal Yaklaşımlar ve Uygulamalar. Kalkedon Yayınları, İstanbul, 2007.
- 61- Özkan S, Aksakal NB, Çalışkan D, et al. Türkiye Sağlık Okuryazarlığı Düzeyi ve İlişkili Faktörleri Araştırması. Özkan S (ed). T.C. Sağlık Bakanlığı Sağlık Geliştirilmesi Genel Müdürlüğü, Ankara, 2018.
- 62- Nielsen-Bohlman L, Panzer AM, Kindig DA. Institute of Medicine Committee on Health Literacy. Health literacy: a prescription to end confusion. Washington, DC: National Academies Press 2004.
- 63- Ankara İli Sincan İlçesi Birinci Basamak Sağlık Personelinde Sağlık Okuryazarlığı İle İlgili Eğitim Programı Geliştirilmesi. Özkan S editör. T.C. Sağlık Bakanlığı Sağlık Geliştirilmesi Genel Müdürlüğü, Ankara, 2018, s. 30.
- 64- Sorensen K, Pelikan JM, Röthlin F, et al. Health Literacy in Europe: comparative results of the European Health Literacy Survey (HLS-EU). *Eur J Public Health* 2015; 25(6): 1053-1058.
- 65- Akbolat M, Kahraman G, Erigüç G, Sağlam H. Sağlık Okuryazarlığı Hasta-Hekim İlişisini Etkiler mi?: Sakarya İlinde Bir Araştırma. *TAF Prev Med Bull* 2016; 15(4): 354-361.

- 66- Harrington J, Noble LM, Newman SP. Improving patients' communication with doctors: A systematic review of intervention studies. *Patient Education and Counseling*. 2004; 52(1): 7-16.
- 67- Üçpunar E. Yetişkinlerde İşlevsel Sağlık Okuryazarlığı Testinin Uyarılama Çalışması. Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Halk Sağlığı Anabilim Dalı, Ankara, 2014, s. 15-16.
- 68- Aslantekin F, Yumrutaş M. Sağlık okuryazarlığı ve ölçümü. *TAF Prev Med Bull* 2014; 13(4): 327-334.
- 69- Demir B. Misenformasyon ve Sağlıkta Şiddet. *SD Dergisi* 2020; 53: 46-49.
- 70- Hakeri H. Tıp hukukunda malpraktis komplikasyon ayrımı. *Toraks Cerrahi Bülteni* 2014; 5: 23-28.
- 71- Başer A, Kolcu MİB, Kolcu G, Balcı UG. Defansif Tıp Uygulamaları Tutum Ölçeğinin Türkçe Formunun Geçerlilik ve Güvenilirliği: Ön Çalışma. *Tepecik Egit Hast Derg* 2014; 24(2): 99-102.
- 72- Akbulut Y. Sağlık Okuryazarlığının Sağlık Harcamaları ve Sağlık Hizmetleri Kullanımı Açısından Değerlendirilmesi. Sağlık Okuryazarlığı. Yıldırım F, Keser A, ed. Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Yayın No 3, Ankara, 2015, s. 113-132.
- 73- Yurdakul ES, Sarı O. Hastaların Hekimlerin Hakları Konusundaki Farkındalıkları, Hastalık Algısı ve Kişilik Tiplerinin Hekimin Haklarına Etkisi. *Ankara Med J* 2020; 4: 926-943.
- 74- Hakeri H. Tıp Hukuku El Kitabı. Seçkin Hukuk, Ankara, 2021, s. 32.
- 75- Hakeri H. Türkiye'de Sağlık Hukuku-Tıp Hukuku. Tıp Hukuku Alanında Karşılaştırmalı Güncel Özel Hukuk ve Ceza Hukuku Sorunları Sempozyumu Özel Sayısı. *Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 2009; 6(2): 119-133.
- 76- Temel E. Alman Sağlık Sisteminde Hastaneler ve Hastanelerin Hukuki Sorumluluğu. *İÜHFMC. LXVIII* 2010; S1-2: 245-274.
- 77- Aşıcıoğlu F, Demircan T. Sağlık Hukuku ve Mevzuatı. Sağlık Kurumları İşletmeciliği Ön Lisans Programı. İstanbul Üniversitesi Açık ve Uzaktan Eğitim Fakültesi, İstanbul, 2015, s. 1-10.
- 78- Çelik F. Tıp Hukukuna Tarihsel Bir Bakış. *SD Dergisi* 2015; 34: 88-89.
- 79- Sağlıkla İlgili Uluslararası Belgeler. Füsün Sayek TTB Raporları/Kıtapları 2009, TTB Yayını, 2. Baskı, Ankara, 2009.
- 80- Türkiye, Avrupa Sosyal Şartı'nı 18 Ekim 1961 tarihinde imzalamıştır. 16 Haziran 1989 tarih ve 3581 sayılı Onayı Uygun Bulma Kanunu, 4

Temmuz 1989 tarih ve 20215 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır. Şartın onaylanmasını kararlaştıran 7 Ağustos 1989 tarih ve 89/14434 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile Şart’ın resmi Türkçe çevirisi, 14 Ekim 1989 tarih ve 20312 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır. Onay belgeleri 24 Kasım 1989 tarihinde Avrupa Konseyi Genel Sekreterliği’ne tevdi edilmiş ve Şart, Türkiye bakımından 24 Aralık 1989 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

- 81- Sözleşme’nin bu kitapta kullanılan resmi Türkçe çevirisi için bkz. Biyoloji ve Tıbbın Uygulanması Bakımından İnsan Hakları ve İnsan Haysiyetinin Korunması Sözleşmesi: İnsan Hakları ve Biyotıp Sözleşmesi’nin Onanmasına Dair Kanun, Kanun No. 5013, Kabul Tarihi: 03/12/2003, RG Sayı: 25439, 20/04/2004.
- Sözleşme’nin orijinal metni için bkz. Convention For The Protection Of Human Rights and Dignity Of The Human Being With Regard To The Application Of Biology and Medicine: Convention of Human Rights And Biomedicine. Oviedo, 4.IV. 1997. European Treaty Series- No. 164. Erişim adresi: <https://inhak.adalet.gov.tr> (erişim tarihi: 25.08.2022)
- 82- Dünya Tabipler Birliği’nin (DTB) 3. Genel Kurulu’nda (1949, İngiltere) benimsenmiş, 22. DTB Genel Kurulu’nda (1968, Avustralya) ve 35. DTB Genel Kurulu’nda (1983, İtalya) geliştirilmiştir.
- 83- 17. DTB Genel Kurulu’nda (1963, Amerika) benimsenmiş, 35. DTB Genel Kurulu’nda (1983, İtalya) geliştirilmiştir.
- 84- 18. DTB Genel Kurulu’nda (1964, Finlandiya) benimsenmiş, 29. DTB Genel Kurulu’nda (1975, Japonya) ve 35. DTB Genel Kurulu’nda (1983, İtalya) geliştirilmiştir.
- 85- 22. DTB Genel Kurulu’nda (1968, Avustralya) benimsenmiş, 35. DTB Genel Kurulu’nda (1983, İtalya) geliştirilmiştir.
- 86- 29. DTB Genel Kurulu’nda (1975, Japonya) benimsenmiştir.
- 87- 34. DTB toplantısında kabul edilmiş (1981, Portekiz), 47. DTB Kurultayı’nda değişiklikler yapılmış (1995, Bali) ve 171. Konsey Toplantısı’nda (2005, Şili) uyarlanmıştır.
- 88- 35. DTB Genel Kurulu’nda (1983, İtalya) benimsenmiştir.
- 89- Açlık grevcilerinin sağlığından sorumlu doktorlar için bir rehber niteliğinde hazırlanan Açlık Grevcileri Üzerine Deklarasyon, 1991’de Malta’da toplanan 43. Dünya Tıp Kongresi tarafından kabul edilmiş, 1992’de ise İspanya’da düzenlenen 44. Dünya Tıp Kongresi’nde düzeltilmiştir.
- 90- 39. DTB Genel Kurulu’nda (1997, İspanya) benimsenmiştir.

- 91- 3. DTB Genel Kurulu'nda (1949, İngiltere) benimsenmiş ve 22. DTB (1968, Avustralya) ve 35. DTB (1983, İtalya) ve 57. DTB Genel Kurulu (2006, Güney Afrika) tarafından değiştirilmiştir.
- 92- 44. DTB Genel Kurulu'nda Kabul Edilmiştir (1992).
- 93- Hasta Haklarına İlişkin Avrupa Statüsü Temel Doküman orijinal metni için bkz. European Charter of Patients' Rights. Basis Document Rome, November 2002.
Hasta Haklarına İlişkin Avrupa Statüsü Temel Doküman çevirisi için bkz. <https://adanaism.saglik.gov.tr/Eklenti/65202/0/hasta-haklari-avrupa-statusupdf.pdf> (erişim tarihi: 23.08.2022)
- 94- 11.04.1928 tarih ve 1219 sayılı, RG 14.04.1928, 863.
- 95- 25.02.1954 tarih ve 6283 sayılı, RG 02.03.1954, 8647.
- 96- 25.01.1956 tarih ve 6643 sayılı, RG 02.02.1956, 9223.
- 97- 24.5.1933 tarih ve 2219 sayılı, RG 5.6.1933.
- 98- 24.04.1930 tarih ve 1593 sayılı, RG 06.05.1930, 1489.
- 99- 05.01.1961 tarih ve 224 sayılı, RG 12.01.1961, 10705.
- 100- 07.05.1987 tarih ve 3359 sayılı, RG 15.05.1987, 19461.
- 101- 29.05.1979 tarih ve 2238 sayılı; RG 03.06.1979, 16655.
- 102- 07.06.1985 tarih ve 3224 sayılı, RG 25.06.1985, 18792.
- 103- 24.05.1983 tarih ve 5795 sayılı, RG 27.05.1983, 18059.
- 104- 14.05.1928 tarih ve 1262 sayılı, RG 26.05.1928, 898.
- 105- 23.01.1953 tarih ve 6023 sayılı, RG 31.01.1953, 8323.
- 106- RG 19.02.1960, 10436.
- 107- RG 27.07.1968, 12961.
- 108- RG 01.10.1983, 17924.
- 109- RG 19.06.2002, 24790.
- 110- RG 18.12.1983, 510.
- 111- RG 01.08.1998, 23420.
- 112- RG 27.03.2002, 24708.
- 113- RG 13.01.1983, 17927.
- 114- RG 26.04.2014, 28983.
- 115- RG 01.06.2000, 24066.
- 116- RG 08.07.2005, 25869.
- 117- RG 05.07.2005, 26866.

- 118- RG 22.12.2017, 30278.
- 119- RG 10.06.1998, 23368.
- 120- RG 11.05.2000, 24046.
- 121- RG 21.06.2019, 30808.
- 122- RG 14.08.2012, 28384.
- 123- RG. 23.12.2008, 27089.
- 124- RG 25.01.2013, 28539.
- 125- RG 05.07.2012, 28344.
- 126- RG 30.07.2000, 24125.
- 127- RG 27.10.2010, 27742.
- 128- RG 08.05.2005, 25809.
- 129- RG 07.12.2006, 26369.
- 130- RG 13.10.1992,21374.
- 131- RG 15.02.2008, 26788.
- 132- RG, 16.02.2004, 25375.
- 133- RG, 28.04.2004, 25446.
- 134- Türk Tabipler Birliği 47. Büyük Kongresi'nde (10-11 Ekim 1998) kabul edilmiştir.
- 135- www.saglik.gov.tr web adresindeki mevzuat bölümünde sağlık mevzuatı kapsamındaki genelge, yönerge ve tebliğlere ulaşılabilmektedir.
- 136- Akıncı B. Hasta Hakları Birimi Uygulamasında Kozan Devlet Hastanesi Örneği. Yüksek Lisans Tezi. Niğe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Yönetimi Anabilim Dalı, Niğe, 2009, s. 27-28.
- 137- Yıldırım A. Sağlık Bakanlığı Hizmet Kalite Standartlarının Hasta Hakları Yönünden İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Kadir Has Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2009, s. 50-73.
- 138- Ortega y Gasset. İnsan ve Herkes. (Çev. Neyyire Gül Işığ). Metis Yayınları, 2. Baskı, İstanbul, 1999.
- 139- İspir N, Küçükalkan G. Ben ve Öteki İlişkinde İnsan ve Diğerleri. Atatürk İletişim Dergisi 2013; 5: 1-9.
- 140- Gülan A. Tıp Hukuku Açısından Hasta ve Hekim Hakları. ANKEM Derg 2006; 20: 16-19.
- 141- Coşar VA. Hasta Hakları. Sağlık Hukuku Digestası. Ankara Barosu Yayınları, Ankara, 2009, s. 7-18.

- 142- Kılıç Y, Erdem F. Eski Mezopotamya Hukuku'nda Mesleki Suçlara Verilen Cezalar. Akademik Tarih ve Düşünce Dergisi 2015; 2(7): 1-30.
- 143- Aydın E. Tarihsel ve Güncel Yönden Tıp Etiği. ERDEM 2005; 15(44): 83-102.
- 144- Aydemir İ, Işıksan V. Sağlık Bakanlığı'na Bağlı Hastanelerde Hasta Hakları Uygulamalarının Değerlendirilmesi. Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi 2012; 13(2): 67-86.
- 145- Aydın N. Hasta Haklarının Hukuki Boyutu ve Korunma Yolları. Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi 2015; 22: 297-326.
- 146- Deppe UH. Dünyada Sağlık Reformlarının Dinamiği. Toplum ve Hekim Dergisi 2008; 23(2): 129-133.
- 147- Tuncel NG. Hasta Hakları ve Çalışan Hakları İçerisinde Hekim Haklarının Birbirini Etkileyen Faktörlerinin Tıp Etiği Açısından Analizi: Hekim Görüşleri. Yüksek Lisans Tezi. Bursa Uludağ Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Tıp Tarihi ve Etik Anabilim Dalı, Bursa, 2019, s. 21-23.
- 148- Kırılmaz H. Sağlık Düşüncesi ve Tıp Kültürü Dergisi 2014; 30: 34-39.
- 149- Çetinkaya F, Koçyiğit N, Emiroğlu A. Hasta Hakları ve Ermenek Devlet Hastanesi Hastalarının Hasta Hakları Bilgi Düzeyi Üzerine İnceleme. KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi 2013; 15(25): 79-84.
- 150- Önal G. Hasta Haklarının Anatomisi. ACU Sağlık Bilimleri Dergisi 2012; 3(1): 7-14.
- 151- Öztaş B, İyigün E. Kalp-damar Cerrahisi Geçirmiş Hastaların Hasta Hakları Kullanma Tutumlarının Belirlenmesi. Gülhane Tıp Derg 2016; 58: 256-260.
- 152- Paasche-Orlow M, Parker R. National Survey of Patients' Bill of Rights Statutes. J Gen Intern Med 2009; 24(4): 489-494.
- 153- The World Medical Association Declaration of Lisbon On the Rights Of The Patient. Adopted by the 34th World Medical Assembly, Lisbon, Portugal, September/October 1981.
- 154- The World Medical Association Declaration of Lisbon On the Rights Of The Patient. Adopted by the 34th World Medical Assembly, Lisbon, Portugal, September/October 1981 and amended by the 47th WMA General Assembly, Bali, Indonesia, September 1995 and editorially revised by the 171st WMA Council Session, Santiago, Chile, October 2005.
- 155- Emre Ö, Sert G. Avrupa Hasta Hakları Şartı. Temel Belge Roma, Kasım 2002. Türkiye Biyoetik Dergisi 2014; 1(4): 198-205.

- 156- Cavlak H, Bostancıoğlu D. Avrupa Birliği'ne Uyum Sürecinde Türkiye'deki Sağlık ve Hasta Hakları. İAAOJ Social Science 2015; 2(2): 27-42.
- 157- Yıldırım A. Sağlık Bakanlığı Hizmet Kalite Standartlarının Hasta Hakları Yönünden İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Kadir Has Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2009, s. 79-121.
- 158- Demir M. Umumi Hıfzıssıhha Kanunu Üzerine Bir İnceleme. Çalışma ve Toplum 2019; 3: 2015-2029.
- 159- Yıldırım N. Covid-19 ve Kalbimiz. Sağlık Bilimler Alanında Akademik Çalışmalar 2. Atik D, Kılıç N ed. Duvar Yayınları, İzmir, 2021.
- 160- Nişancı D. Salgın Hastalıklar ve Salgın Hastalıklar Özelinde Sağlık Hakkına Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin Bakış Açısı ile Ulusal Mevzuatın Covid-19 Özelinde Değerlendirilmesi. TBB Dergisi 2020; 150: 85-122.
- 161- Azgın N. Zorla Tıbbi Müdahale. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Medipol Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2020, s. 14-15.
- 162- Korkusuz MR, Doğan BB. Sağlık Hakkının Sosyal Güvenlik Sistemindeki Yeri ve Önemi ile Gelişim Sürecindeki Eğilimler. Dicle Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi 2011; 1: 65-83.
- 163- 27.11.2001 tarih ve 4721 sayılı, RG 08.12.2001, 24607.
- 164- Kahraman Z. Medeni Hukuk Bakımından Tıbbi Müdahaleye Hastanın Rızası. İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 2016; 7(1): 479-509.
- 165- Özpinar B. Tıbbi müdahalede kötü uygulamanın hukuki sonuçları. Ankara Barosu Yayınları, Ankara, 2007, s. 57.
- 166- Atak İ. Tıbbi Müdahalelerin Hukuka Uygunluk Şartları. TOTBİD Dergisi 2020; 19: 19-26.
- 167- 11.01.2011 tarih ve 6098 sayılı, RG 04.02.2011, 27836.
- 168- Ümit C. Hekimlerin Mesleklerinin Uygulanmasından Doğan Ceza Sorumluluğu. TAAD 2017; 32: 197-246.
- 169- 26.09.2004 tarih ve 5237 sayılı, RG 12.10.2004, 25611.
- 170- Tıbbi Deontoloji Nizamnamesi'nin eleştirel değerlendirilmesi için bkz. <https://www.ttb.org.tr/655yga6> (erişim tarihi: 23.08.2022).
- 171- Hakeri H. Tıp Hukuku El Kitabı. Seçkin Hukuk, Ankara, 2021, sf: 39-73.
- 172- Türkmen HÖ. Hekim-Hasta İlişkisinde Haklar ve Sorumluluklar. Toraks Cerrahisi Bülteni 2014; 5(1): 1-13.
- 173- Türkiye Sağlıkta Dönüşüm Programı Değerlendirme Raporu (2003-2011). Editör Akdağ R. T.C. Sağlık Bakanlığı, Ankara, 2012.

- 174- Hasta Hakları Uygulama Yönergesi. Sağlık Bakanlığı 26.04.2005 Tarih ve 3077 Sayılı Makam Oluru.
- 175- Önal G, Civaner M. Hasta Hakları Uygulama Yönergesi: Türkiye’de Hasta Haklarının Yaşama Geçirilmesi İçin Bir Adım. Türkiye Klinikleri J Med Ethics 2005; 13: 203-208.
- 176- 06.11.2014 tarih ve 2014/32 sayılı Hasta Hakları Uygulamaları Genelgesi. Erişim adresi: <https://shgmhastahakdb.saglik.gov.tr/TR-39938/hasta-haklari-uygulamalari-genelgesi.html> (erişim tarihi: 23.08.2022).
- 177- Ağyel Ş, Doğan ÖV, Benli Ü. T.C. Sağlık Bakanlığı SABİM. Ed. Tunçel M. Sağlık Bakanlığı Yayın No 903, ISBN 978-975-590-457-3.
- 178- 50 soruda CİMER. Erişim adresi: <https://www.cimer.gov.tr>
- 179- 09.10.2003 tarih ve 4982 sayılı, RG 24.10.2003, 25269.
- 180- 01.11.1984 tarih ve 3071 sayılı, RG 10.11.1984, 18571.
- 181- <http://www.tdk.gov.tr> web adresinde bulunan Türk Dil Kurumu Sözlükleri uygulamasında yer alan arama kutucuğuna ‘sorumluluk’ kelimesi yazılıp aranmak suretiyle elde edilen sonuçtur (erişim tarihi: 24.03.2022)
- 182- Acar AE. Kant Felsefesinde Sorumluluk Kavramı. Yüksek Lisans Tezi. Iğdır Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı, Iğdır, 2015, s. 15-16.
- 183- Oğuz H. Sorumluluk Hukukunda Kusur. TAAD 2016; 28: 273-286.
- 184- Uzun E, Atalay H, Akkaya T, Özkorkut K, Akın L, Gönenç L. Hukukun Temel Kavramları. Ed. Aydın U, Sütken E. Anadolu Üniversitesi Yayını No: 2655. Açıköğretim Fakültesi Yayını No: 1621, Eskişehir, 2013, s. 8-13.
- 185- Gözler K. Hukuka Giriş. 15. Baskı, Ekin Basım Yayın Dağıtım, Bursa, 2018, s. 398-416.
- 186- Sütken E. Roma Borçlar Hukukunda Sorumluluk ve Günümüz Hukukuna Etkileri. Yüksek Lisans Tezi. Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Özel Hukuk Anabilim Dalı, Eskişehir, 2003, s. 26-32.
- 187- Kalemoglu M. Hekimlerin Deontolojik, Cezai ve Hukuki Sorumlulukları. Nobel Med 2017; 13(2): 5-11.
- 188- Özpınar B. Tıbbi müdahalede kötü uygulamanın hukuki sonuçları. Ankara Barosu Yayınları, Ankara, 2007, s. 55.
- 189- Kılıçoğlu M. Sorumluluk Hukuku Cilt I, Sözleşme Dışı Sorumluluk, Ankara, 2002, s. 1.

- 190- Öztürk M. Taksirden Doğan Hukuki ve Cezai Sorumluluk. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Üniversitesi Adli Tıp Enstitüsü Sosyal Bilimler Anabilim Dalı, İstanbul, 1992, s. 35.
- 191- Kılıçoğlu A. Borçlar Hukuku Genel Hükümler. 23. Bası, Turhan Kitabevi, Ankara, 2019, s. 552.
- 192- Kılıçoğlu A. Borçlar Hukuku Genel Hükümler. 23. Bası, Turhan Kitabevi, Ankara, 2019, s. 46-48.
- 193- Yavuz C. Türk Borçlar Kanunu Tasarısı'na Göre Kusursuz Sorumluluk Halleri ve İlkeleri. MÜHF-HAD 2008; 14(4): 29-61.
- 194- Başoğlu B. Sözleşme Dışı Kusursuz Sorumluluk Hukuku ve Özellikle Tehlike Sorumluluğuna İlişkin Değerlendirmeler. İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 2015; 6(2): 29-56.
- 195- Karan Y. Haksız Fiil Sorumluluğu ile Sözleşmeden Doğan Sorumluluğun Karşılaştırılması. Prof. Dr. Mustafa Dural'a Armağan, İstanbul, 2013, s.723-748.
- 196- Uygur AB. Hekimin Kusurunun Değerlendirilmesi. TBB Dergisi 2019 (144); 355-381.
- 197- Karaosmanoğlu DO. Adam Çalıştıranın Sorumluluğu (TBK M.66). Doktora Tezi. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Özel Hukuk Anabilim Dalı, Ankara, 2019, s. 9-15.
- 198- Kılıçoğlu A. Borçlar Hukuku Genel Hükümler. 23. Bası, Turhan Kitabevi, Ankara, 2019, s. 363-413.
- 199- Kurtulan G. Haksız Fiilde Hukuka Aykırılık Unsuru. MÜHF-HAD 2017; 23(1): 465-504.
- 200- İbrahim MAK. Rıza, Üstün Nitelikte Özel ve Kamusal Yarar Bağlamında Hukuka Uygunluk Nedenleri. SDÜHFD 2019; 9(2): 305-333.
- 201- Kılıçoğlu A. Medeni hukuk. 2. Bası. Turhan Kitabevi Yayınları, Ankara, 2018, s. 50-51.
- 202- Özkorkut K. Hukuki İlişkiler ve Haklar. Hukukun Temel Kavramları. Editör Aydın U, Sütken E. Anadolu Üniversitesi, T.C. Anadolu Üniversitesi Yayını No: 3783, Açıköğretim Fakültesi Yayını No: 2597, Eskişehir, 2018, s. 99-102.
- 203- Keçelioğlu E. Kusurluluğu Ortadan Kaldıran Sebeplerle Hukuka Uygunluk Sebepleri Arasındaki Ayrımın TCK'nın Uygulanması Bakımından Pratik Sonuçları. TBB Dergisi 2010; 87: 299-321.
- 204- Kılıçoğlu A. Medeni hukuk. 2. Bası. Turhan Kitabevi Yayınları, Ankara, 2018, s. 338-361.

- 205- <http://www.tdk.gov.tr> web adresinde bulunan Türk Dil Kurumu Sözlükleri uygulamasında yer alan arama kutucuğuna 'rıza' kelimesi yazılıp aranmak suretiyle elde edilen sonuçtur (erişim tarihi: 02.04.2022)
- 206- Polat A. Sorumluluk Hukukunda Rıza. Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Özel Hukuk Anabilim Dalı, Ankara, 2018, s. 6-23.
- 207- Yılmaz M. Zarar Görenin (Mağdurun) Rızasının Hukuka Aykırılığa Etkisi ve Sorumluluk Bakımından Sonuçları. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Özel Hukuk Bölümü, İstanbul, 1995, s. 1-6.
- 208- Polat A. Sorumluluk Hukukunda Rıza. Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Özel Hukuk Anabilim Dalı, Ankara, 2018, s. 116-222.
- 209- Grimm DA. Informed consent for all! No exceptions. *N.M.L Rev* 2007; 37: 39-83.
- 210- Aygörmez GA. Hukuki Kurum Rızanın Tıp Ceza Hukukunda Geçerli Olarak Kurulması. *YÜHFD* 2009; 4(2): 135-171.
- 211- Uzun M. Borçlar Hukukunda Hukuka Uygunluk Nedeni Olarak Zarar Görenin Rızası. *ASR Journal* 2020; 5(13): 238-250.
- 212- Kılıçoğlu A. Medeni hukuk. 2. Bası. Turhan Kitabevi Yayınları, Ankara, 2018, s. 211-272.
- 213- Yücer İ. TMK mad.15'in Uygulama Çerçevesinde Değerlendirilmesi. *Başkent Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 2015; 1(2): 57-74.
- 214- Gülel İ. Tıbbi müdahaleye rıza. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Özel Hukuk Anabilim Dalı, İstanbul, 2017, s. 83-104.
- 215- Arpacı A. Tıbbi Müdahaleye Rıza Beyanı, Buna İlişkin Sorunlar ve Çözüm Yolları. *YÜHFD* 2009; 6(2): 5-14.
- 216- Özer MT. Medeni Hukukta Hata Kavramı. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Özel Hukuk Anabilim Dalı, İstanbul, 2019, s. 20-21.
- 217- Yavuz E. Türk ve İngiliz Hukukunda Hile Kavramına Bakış. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Bilgi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Hukuk Yüksek Lisans Programı, İstanbul, 2007, s. 9-11.
- 218- Kılıçoğlu A. Borçlar Hukuku Genel Hükümler. 23. Bası, Turhan Kitabevi, Ankara, 2019, s. 60-62.
- 219- Kılıçoğlu A. Borçlar Hukuku Genel Hükümler. 23. Bası, Turhan Kitabevi, Ankara, 2019, s. 250.

- 220- Kılıçarslan SK. Üstün Nitelikte Özel ve Kamusal Yararın Basın Faaliyetlerinde Fikri Hak Sahipliğine Getirilen Sınırlamalar Bakımından Görünümü. Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 2016; XX: 137-161.
- 221- Saraç O. Kamu Yararı Kavramı. Maliye Dergisi 2002; 139: 16-26.
- 222- Önok RM, Önay I. Hukuk Düzeninin Birliği İlkesi Çerçevesinde Zorunluluk Halinin Hukuki Niteliği. İstanbul Hukuk Mecmuası 2019; 77(2): 847-895.
- 223- Braun CA. Haksız Fiilde Bedensel Zararın İspatına ve Bedensel Zarardan Sorumluluğa İlişkin Bir Yargıtay Kararının Değerlendirilmesi. AÜHFD 2015; 64(1): 37-64.
- 224- Süzen B. Yansımaya Yolunda Zararların Tazmini Taleplerine Uygulanacak Hukukun Belirlenmesi Bakımından Zarar Yerinin Tespiti. İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 2021; 8(1): 295-328.
- 225- Erdoğan İ. Haksız Fiilde Kusurlu Sorumluluk ve Özellikle Kusur Unsuru. Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 1990; 3(1): 109-134.
- 226- Akdoğan E. Haksız Fiil Halinde Müteselsil Sorumluluk. Yüksek Lisans Tezi. Çankaya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Özel Hukuk Anabilim Dalı, Ankara, 2010, s. 7-9.
- 227- <https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/YargitayHukukGenelKuruluT.13.06.2019,E.2017/11-124,K.2019/657K>.
- 228- Karanfil S. Yapı Malikinin Sorumluluğu. Yüksek Lisans Tezi. Kadir Has Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2016, s. 19-22.
- 229- Eren F. Sorumluluk Hukuk Açısından Uygun İlliyet Bağ Teorisi. Ankara 1975, s. 149-169.
- 230- Eren F. Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Ankara, 2014, s. 563.
- 231- Baş E. 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nda Bina veya Yapı Eserlerinden Doğan Sorumluluk (TBK m.69-BK m. 58). Yüksek Lisans Tezi. Bahçeşehir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Özel Hukuk Yüksek Lisans, İstanbul, 2011, s. 33-41.
- 232- Kılıçoğlu A. Borçlar Hukuku Genel Hükümler. 23. Bası, Turhan Kitabevi, Ankara, 2019, s. 414-520.
- 233- Saraç S. Türk Borçlar Kanunu'nda Tehlike Sorumluluğu ve Denkleştirme (TBK m. 71). Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Özel Hukuk Anabilim Dalı, İstanbul, 2012, s. 6-7.

- 234- Süzel EB, Yasan C. Gerçek Olmayan Vekaletsiz İş Görmeye Uygulanacak Hukuk. MÜHF-HAD 2016; 22(2): 365-396.
- 235- Kaya Ü. Vekaletsiz İşgörmeye. Doktora Tezi. Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Özel Hukuk Anabilim Dalı, Ankara, 2020, s. 7-49.
- 236- Şenol HKE. Gerçek Olmayan Vekaletsiz İş Görmeye Sistematiği Açısından Borçlar Kanunundaki Yeri ve 2020 İsviçre Borçlar Kanunu Tasarısı'ndaki Durum. Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 2018; XXII(4): 37-65.
- 237- Eren F. Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Yetkin Yayınları, 2015, s. 27-28.
- 238- Odabaşı ÖE. Borç İlişkilerinden Doğan Yan Yükümlerinin Edim Yükümleriyle Karşılaştırılması. İzmir Barosu Dergisi 2020; 61-155.
- 239- Kılıçoğlu A. Borçlar Hukuku Genel Hükümler. 23. Bası, Turhan Kitabevi, Ankara, 2019, s. 41-45.
- 240- Öztürk B, Öztürk T. Hasta Hakları, Hekimin Yükümlülükleri, Tıbbi ve Hukuksal Sorunlar, Ötenazi. Fasikül Hukuk Dergisi 2019; 11: 333-370.
- 241- Değdaş UC. Hatalı Tıbbi Uygulamadan (Malpraktis) Doğan Hukuki ve Cezaî Sorumluluk. Anadolu Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 2018; 1(6): 41-65.
- 242- Çelik ÇA. Hekimlerin ve Hastanelerin Sorumluluğu. http://www.tazminathukuku.com/dosyalar/465_hekimlerin-ve-hastanelerin-sorumluluğu.pdf (Erişim tarihi: 21.04.2022)
- 243- Özdemir H. Hekimin Hukuki Sorumluluğu. ERÜHFD 2016; XI(1): 33-81.
- 244- Yeşiller FB. Hekimlik Sözleşmesi ve Hekimin Sözleşmeden Doğan Sorumluluğu. Yüksek Lisans Tezi. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Özel Hukuk Anabilim Dalı, Ankara, 2019, s. 4.
- 245- Demir M. Hekimlik Sözleşmesinden Doğan Sorumluluğun Koşulları. Ankara Barosu-Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Sağlık Hukuku Kurultayı, Ankara, 2007, s. 153-160.
- 246- Demir M. Hekimin Sözleşmeden Doğan Sorumluluğu. AÜHFD 2008; 57: 225-252.
- 247- <https://www.kararara.com/yargitay/yhdk9/yrgtyk18815.htm>
Yargıtay 13. HD. T. 06.03.2003, E. 2003/13959, K. 2003/2380 K.
- 248- Arslan F. Hekimin Sorumluluğunun Belirlenmesi Bakımından Hekim ile Hasta Arasındaki İlişkinin Hukuki Mahiyeti. MÜHF-HAD 2020; 26: 400-422.

- 249- Gözler K. İdare Hukuku Dersleri. 21. Baskı, Ekin Basım Yayın Dağıtım, Bursa, 2019, s. 672-736.
- 250- Deniz B. İdarenin Sorumluluğunu Doğuran Hizmet Kusuru ve Hizmet Kusuru-Kişisel Kusur Ayrımı. TBB Dergisi 2021; 153: 187-234.
- 251- 14.07.1965 tarih ve 657 sayılı, RG 23.07.1965, 12056.
- 252- Çiçek TK. Türk Hukuku Açısından Bölünmüş Hastaneye Kabul Sözleşmesi. Yüksek Lisans Tezi. Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Özel Hukuk Anabilim Dalı, Ankara, 2019, s. 1-9.
- 253- Kılıçoğlu A. Borçlar Hukuku Özel Hükümler. 1. Bası, Turhan Kitabevi, Ankara, 2019, s. 29-30.
- 254- Işık O. Yargıtay Kararları Işığında Hekimin Hukuki Sorumluluğu. Yüksek Lisans Tezi. Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Özel Hukuk Anabilim Dalı, Erzurum, 2010, s. 26-41.
- 255- Candaş GŞ. Tam Hastaneye Kabul Sözleşmesi Kapsamında Özel Hastanenin Hukuki Sorumluluğu. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Özel Hukuk Yüksek Lisans Programı, İstanbul, 2019, s. 18-25.
- 256- Çiçek TK. Türk Hukuku Açısından Bölünmüş Hastaneye Kabul Sözleşmesi. Yüksek Lisans Tezi. Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Özel Hukuk Anabilim Dalı, Ankara, 2019, s. 131-136.
- 257- Erol GH. Özel Hastaneler ile Hasta Arasında Kurulan Hastaneye Kabul Sözleşmeleri ve 21.09.2009 Tarihli Yargıtay Hukuk Genel Kurulu Kararı İncelemesi. İstanbul Barosu Sağlık Hukuku Merkezi Sağlık Hukuku Makaleleri. 10/17 Eylül 2011 Orhan Apaydın Konferans Salonu. İstanbul Barosu Yayınları, İstanbul, 2012, s. 191-220.
- 258- Yüksel SR. Hekimin Vekaletsiz İş Görmeden Doğan Sorumluluğu. MÜHF-HAD 2016; 21(2): 793-804.
- 259- Kaya Ü. Vekaletsiz İşgörme. Doktora Tezi. Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Özel Hukuk Anabilim Dalı, Ankara, 2020, s. 329-370.
- 260- Uygur A. Hekimin Sözleşmeden Doğan Sorumluluğu. Doktora tezi. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Özel Hukuk Anabilim Dalı, Ankara, 2009, s. 46-61.
- 261- Hakeri H. Tıp Hukuku El Kitabı. Seçkin Yayıncılık, Güncellenmiş 24. Baskı, Ankara, 2021, s. 115-241.
- 262- Işık O. Yargıtay Kararları Işığında Hekimin Hukuki Sorumluluğu. Yüksek Lisans Tezi. Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Özel Hukuk Anabilim Dalı, Erzurum, 2010, s. 50-75.

- 263- Çakmut YÖ. Tıbbi Müdahaleye Rızanın Ceza Hukuku Açısından İncelenmesi, Legal Yayıncılık, 1. Baskı, İstanbul, 2003, s. 24.
- 264- Kurt MG. Estetik Müdahaleler İçin Kurulan Sözleşmelerde Cerrahin Yükümlülükleri. Ankara Barosu Dergisi 2020; 2: 103-133.
- 265- Özpinar B. Tıbbi müdahalede kötü uygulamanın hukuki sonuçları. Ankara Barosu Yayınları, Ankara, 2007, s. 11-28.
- 266- 06.04.2011 tarih ve 6225 sayılı, RG 26.04.2011, 27916.
- 267- Gülel İ. Tıbbi müdahaleye rıza. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Özel Hukuk Anabilim Dalı, İstanbul, 2017, s. 18.
- 268- Aşıcıoğlu F, Demircan T. Sağlık Hukuku ve Mevzuatı. Sağlık Kurumları İşletmeciliği Ön Lisans Programı. İstanbul Üniversitesi Açık ve Uzaktan Eğitim Fakültesi, İstanbul, 2015, s. 80-81.
- 269- Yeşiller FB. Hekimlik Sözleşmesi ve Hekimin Sözleşmeden Doğan Sorumluluğu. Yüksek Lisans Tezi. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Özel Hukuk Anabilim Dalı, Ankara, 2019, s. 27-54.
- 270- Kaya M. Hekimin Hastayı Aydınlatma Yükümlülüğünden Doğan Tazminat Sorumluluğu. TBB Dergisi 2012; 100: 45-82.
- 271- Boran B. Aydınlatılmış Rıza. Sağlık Hukuku Kurultayı. Ankara Barosu Yayınları, 1. baskı, Ankara, 2008, s. 85-103.
- 272- Yılmaz B. Aydınlatılmış Rıza. Sağlık Hukuku Digestası. Ankara Barosu Yayınları, Ankara, 2009, s. 167-180.
- 273- Koru O. Tıbbi Müdahalenin Hukuka Uygunluğu: Endikasyon Şartı. İnÜHFD 2021; 12(2): 491-500.
- 274- Hakeri H. Tıp Hukuku El Kitabı. Seçkin Yayıncılık, Güncellenmiş 24. Baskı, Ankara, 2021, s. 398-404.
- 275- Tunali IG. Hekimin Tıbbi Müdahalede Bulunma Yükümlülüğünün Sınırları. Doktora Tezi. İstanbul Kültür Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul, 2019, s. 323-327.
- 276- Uygur A. Hekimin Sözleşmeden Doğan Sorumluluğu. Doktora tezi. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Özel Hukuk Anabilim Dalı, Ankara, 2009, s. 85-94.
- 277- Saniotis A. Teaching 'Primum Non Nochere' in Conflict Regions. Academic Medicine 2020; 95(3): 331-332.
- 278- Yeşiller FB. Hekimlik Sözleşmesi ve Hekimin Sözleşmeden Doğan Sorumluluğu. Yüksek Lisans Tezi. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Özel Hukuk Anabilim Dalı, Ankara, 2019, s. 14-19.

- 279- <https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/> Yargıtay Hukuk Genel Kurulu T. 08.04.2021, E. 2017/680, K. 2021/449. Yargıtay Hukuk Genel Kurulu T. 07.07.2021, E. 2017/1981, K. 2021/960.
- 280- Arıncı A. Usta S. Estetik Amaçlı Tıbbi Müdahalelerde Hekimin Hukuki Sorumlulukları ve Eser Sözleşmesi. *Turk J Plast Surg* 2017; 25(2): 84-93.
- 281- Özdemir H. Diş Hekimlerinin Hukuki Sorumluluğu. *EÜHFD* 2011; XV: 177-229.
- 282- Kılıçoğlu A. Borçlar Hukuku Özel Hükümler. 1. Bası, Turhan Kitabevi, Ankara, 2019, s. 442-507.
- 283- <https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/> Yargıtay 3 HD. T. 13.03.2017, E. 2015/17955, K. 2017/2959. Yargıtay 15 HD. T. 10.04.2018, E. 2018/472, K. 2018/1457.
- 284- www.turkhukuksitesi.com. İçtihat: Yargıtay 15. Hukuk Dairesi, Esas: 1999/4007, Karar: 1999/3868.
- 285- Yeşiller FB. Hekimlik Sözleşmesi ve Hekimin Sözleşmeden Doğan Sorumluluğu. Yüksek Lisans Tezi. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Özel Hukuk Anabilim Dalı, Ankara, 2019, s. 65-97.
- 286- Uygur A. Hekimin Sözleşmeden Doğan Sorumluluğu. Doktora tezi. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Özel Hukuk Anabilim Dalı, Ankara, 2009, s. 281-364.
- 287- Kılıçoğlu A. Borçlar Hukuku Genel Hükümler. 23. Bası, Turhan Kitabevi, Ankara, 2019, s. 131-158.
- 288- Işık O. Yargıtay Kararları Işığında Hekimin Hukuki Sorumluluğu. Yüksek Lisans Tezi. Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Özel Hukuk Anabilim Dalı, Erzurum, 2010, s. 102-128.
- 289- Aktaş NK. Hekimin Özen Borcuna Aykırılıktan Doğan Sözleşmesel Sorumluluğu. Doktora Tezi. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Özel Hukuk Anabilim Dalı, İstanbul, 2020.
- 290- Arıkan M. Culpa in Contrahendo Sorumluluğu. *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 2009; 17(1): 69-89.
- 291- Hakeri H. Tıp Hukuku El Kitabı. Seçkin Yayıncılık, Güncellenmiş 24. Baskı, Ankara, 2021, s. 334-354.
- 292- Akgün Z. Uzaktan Sağlık Hizmetleri Sunumu Hakkında Yönetmelik'in Değerlendirilmesi. *Türkiye Biyoetik Dergisi* 2021; 8: 194-198.
- 293- Çavdar P. Türk Hukuku ve Avrupa Birliği Direktifleri Işığında Tele-Tıp. *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 2022; 30(2): 755-785.

- 294- RG 10.02.2022, 31746.
- 295- Türe MG, Türe O. Hekimin Hizmetten Çekilme Hakkı. TBB Dergisi 2017; 131: 295-346.
- 296- RG 22.05.1974, 14893 (Mülga RG 28.08.2003, 25213).
- 297- 2012/23 sayılı Çalışan Güvenliğinin Sağlanması Genelgesi. <https://khgmcalisanhaklaridb.saglik.gov.tr>.
- 298- Hakeri H. Tıp Hukuku El Kitabı. Seçkin Yayıncılık, Güncellenmiş 24. Baskı, Ankara, 2021, s. 330-334.
- 299- Uygur A. Hekimin Sözleşmeden Doğan Sorumluluğu. Doktora tezi. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Özel Hukuk Anabilim Dalı, Ankara, 2009, s. 123-243.
- 300- Parlak Ş, Börü L. Alt Vekalet. TBB Dergisi 2011; 96: 18-48.
- 301- Yönet YÖ. Türk Hukukunda Yardımcı Kişilerin Fiillerinden Sorumluluk. Yüksek Lisans Tezi. İhsan Doğramacı Bilkent Üniversitesi Hukuk Bölümü, Ankara, 2019.
- 302- Gültekin F. Yardımcı Kişinin Fiillerinden Borçlunun Sorumluluğu. TAAD 2018; 34: 375-403.
- 303- Ünder YE. Asistan Hekimlerin Hukuki Sorumluluğu. İstanbul Barosu Sağlık Hukuku Merkezi Sağlık Hukuku Makaleleri. İstanbul Barosu Yayınları 2009, s. 35-47.
- 304- Hakeri H. Tıp Hukuku El Kitabı. Seçkin Yayıncılık, Güncellenmiş 24. Baskı, Ankara, 2021, s. 360-378.
- 305- 12.01.2011 tarih ve 6100 sayılı, RG 04.02.2011, 27836.
- 306- 04.12.2004 tarih ve 5271 sayılı, RG 17.12.2004, 25673.
- 307- Hakeri H. Tıp Hukuku El Kitabı. Seçkin Yayıncılık, Güncellenmiş 24. Baskı, Ankara, 2021, s. 547-566.
- 308- Can N. Hasta Mahremiyet Hakkı. TBB Dergisi 2020;147: 183-219.
- 309- Çakıroğlu MT. Hekimin Borçlarından Özel Olarak Sır Saklama Borcu. Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 2012; 12(2): 159-181.
- 310- RG 24.03.2013, 28597.
- 311- Özpınar B. Tıbbi müdahalede kötü uygulamanın hukuki sonuçları. Ankara Barosu Yayınları, Ankara, 2007, s. 64-65.
- 312- Hakeri H. Tıp Hukuku El Kitabı. Seçkin Yayıncılık, Güncellenmiş 24. Baskı, Ankara, 2021, s. 393-426.
- 313- Yavuz FM. Malpraktis-Komplikasyon Ayırımı. A'dan Z'ye Sağlık Hukuku Sempozyum Notları, İstanbul 2007, s.100

- 314- <https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/> Yargıtay 13 HD. T. 05.11.2014, E. 2014/10131, K. 2014/34506.
- 315- Özer Ö, Taştan K, Set T, et al. Tıbbi hatalı uygulamalar. *Dicle Medical Journal* 2015; 42(3): 394-7.
- 316- <https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/> Yargıtay 13 HD. T. 18.09.2018, E. 2016/26894, K. 2016/8072.
- 317- <https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/> Yargıtay 13 HD. T. 28.11.2017, E. 2016/13799, K. 2017/11661.
- 318- <https://karararama.danistay.gov.tr>. Danıştay 10. Daire Başkanlığı T. 22.09.2021, E. 2019/6686, K. 2021/1438.
- 319- Eren F. Sorumluluk Hukuk Açısından Uygun İlliyet Bağı Teorisi. Ankara 1975, s.52.
- 320- <https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/> Yargıtay 3 HD. T. 20.09.2021, E.2020/6585, K.2021/8637.
- 321- Eren F. Sorumluluk Hukuk Açısından Uygun İlliyet Bağı Teorisi. Ankara 1975, s.171-210.
- 322- İpekyüz FY. Hekimin Tazminat Sorumluluğu. *Dicle Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 2015; 20: 19-61.
- 323- Kılıçoğlu A. Borçlar Hukuku Genel Hükümler. 23. Bası, Turhan Kitabevi, Ankara, 2019, s. 521-582.
- 324- Yavaş M. Medeni Yargılamanın Amacı Bağlamında İspat Yükü Kavramı. *MÜHF-HAD* 2015; 21(2): 741-761.
- 325- <https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/> Yargıtay 3 HD. T. 15.09.2021, E.2020/6334, K.2021/8515.
- 326- <https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/> Yargıtay 3 HD. T. 26.05.2021, E.2020/5711, K.2021/5536.
- 327- 07.11.2013 tarih ve 6502 sayılı, RG 28.11.2013, 28835.
- 328- Yüksel SR. Hekimlik Sözleşmelerinin Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun Kapsamında Değerlendirilmesi. *Hukuk ve Adalet Eleştirel Hukuk Dergisi* 2018; 10: 57-82.
- 329- Özkan C. Hekimlik Sözleşmesinin Tüketici Hukuku Kapsamında Değerlendirilmesi. *ASR Journal* 2021; 6: 1750-1764.
- 330- <https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/> Yargıtay 15 HD. T. 11.04.2018, E.2017/678, K.2018/1509.

- 331- Kök AN. Hekim-Hasta İlişkisi Tüketici Hukuku Anlayışı ile Bağdaşır mı? Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi 2015; 0(5): 605-616.
- 332- Bulut EH. Culpa in Contrahendo Sorumluluğunun İmkansızlık Halindeki Görünümü. İstanbul Medeniyet Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 2020; 5 (9): 107-125.
- 333- Görener A. Culpa in Contrahendo Sorumluluğu. İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi 2019; 18(36): 67-80.
- 334- Kılıçoğlu A. Borçlar Hukuku Genel Hükümler. 23. Bası, Turhan Kitabevi, Ankara, 2019, s. 121-130.
- 335- <https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/YargitayHukukGenelKurulu>. T. 07.10.2020, E.2017/136, K.2020/73
- 336- Kılıçoğlu A. Borçlar Hukuku Özel Hükümler. 1. Bası, Turhan Kitabevi, Ankara, 2019, s. 575-588.
- 337- Şahin MF. Hekimin Gerçek Vekaletsiz İş Görmeden Kaynaklanan Sorumluluğu. ASBÜ Hukuk Fakültesi Dergisi 2019; 1(1): 135-168.
- 338- Bayram HM. Vekaletsiz İş Görme. Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Özel Hukuk Anabilim Dalı, Ankara, 2019, s. 53-56.
- 339- Kaya Ü. Vekaletsiz İşgörme. Doktora Tezi. Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Özel Hukuk Anabilim Dalı, Ankara, 2020, s. 166-258.
- 340- Kılıçoğlu A. Borçlar Hukuku Genel Hükümler. 23. Bası, Turhan Kitabevi, Ankara, 2019, s. 605-633.
- 341- Özdemir H. Hekimin Fiilinden Dolayı Zarar Gören Üçüncü Kişinin Hastaneye Karşı Talebinin hukuki Niteliği ve Yargıtayın Görüşü. TBB Dergisi 2013; 105: 263-290.
- 342- <https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/Yargitay3HD>. T. 10.06.2021, E.2020/6078, K.2021/6384.
- 343- 12.05.2022 tarih ve 7406 sayılı, RG 27.05.2022, 31848.
- 344- RG 15.06.2022, 31867.
- 345- Güneş M, Gündüz M. Kamu Görevlisine Rücu Edilmesinde Hukuki Sorunlar ve İdari Yargı Kararları Işığında Güncel Bir Değerlendirme. Ufuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi 2015; 4(7): 7-19.
- 346- Yalçın-tepe N. Hekim Mesleki Sorumluluk Sigortası. Yüksek Lisans Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Özel Hukuk Anabilim Dalı Özel Hukuk Programı, İzmir, 2011, s. 35-57.

- 347- Kara H. Yargıtay ve Hakem Kararlarına Göre Hekimin Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası. *TBB Dergisi* 2021; 33(152): 255-303.
- 348- Turgaz G. Sağlık Sektöründe Mesleki Sorumluluk Sigortası Uygulaması. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Hastane ve Sağlık Kuruluşlarında Yönetim Bilim Dalı, İstanbul, 2007, s. 16-19.
- 349- Özpınar B. Tıbbi müdahalede kötü uygulamanın hukuki sonuçları. Ankara Barosu Yayınları, Ankara, 2007, s. 107-108.
- 350- Gülaslan PA. Kardiyoloji Hekiminin Hakları, Sorumlulukları ve Sigorta. Ed. Gürlertop HY. İstanbul Medikal Yayıncılık Bilimsel Eserler Dizisi, İstanbul, 2020, s. 31-51.
- 351- RG 21.07.2010, 27648.
- 352- Kara M. Tıbbi Kötü Uygulamaya İlişkin Zorunlu Mesleki Sorumluluk Sigortası. ÜCD Güncelleme Serileri 2019; 8(2): 45-49.

Dr. Öğr. Üyesi Muammer KETİZMEN

**CEZALANDIRICI ADALETTEN
ONARICI ADALETE:
TÜRK CEZA HUKUKUNDA
UZLAŞTIRMA**

**ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022**

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Cezalandırıcı Adaletten Onarıcı Adalete: Türk Ceza Hukukunda Uzlaştırma
Muammer Ketizmen

Hukuk Yayınları Dizisi – 3229

Birinci Baskı : Eylül, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8209 – 73 – 0

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Ay-bay Kırtasiye İnş. Gıda Paz. ve Tic. Ltd. Şti.
Sertifika No: 46661
Tel: (0 312) 472 58 55 - Ankara

KAYNAKÇA

- Alternatif Çözümler Daire Başkanlığı. «Uzlaştırma ve Uzlaşma Edimleri.» *Adalet Bakanlığı Ceza İşleri Genel Müdürlüğü Alternatif Çözümler Daire Başkanlığı*. tarih yok. <https://alternatifcozumler.adalet.gov.tr/Resimler/SayfaDokuman/7122018114706uzlastirma-ve-uzlasma-edimleri.pdf> (erişildi: Mayıs 3, 202).
- Adalet Bakanlığı / Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı. *Ceza Uyuşmazlıklarında Uzlaşma El Kitabı*. Ankara, 2009.
- AKBULUT, Berrin, ve Murat AKSAN. *Ceza Muhakemesi Hukukunda Uzlaştırma*. 2. Seçkin, 2019.
- AKÇAY, Püren. «Onarıcı Adalet Modeli Çerçevesinde Uzlaştırma ve Çocuk Mahkemelerinde Uygulanması.» *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2011: 129-144.
- AKDENİZ, Galma. «Onarıcı Adalet Yaklaşımı ve Kavramsal Temelleri.» *Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 16, no. 1 (2019): 1-23.
- AKMAN, Ş. Taylan. *Hukuk ve Politika İlişkisi, Hukukun Ekonomi Politik Analizi ve Liberal Hukukun Eleştirisi*. Ankara: İmge Yayınevi, 2016.
- Alternatif Çözümler Daire Başkanlığı. «Taraflardan Birinin Yurtdışında Olması Halinde Uzlaştırma Yoluna Gidilip Gidilemeyeceği.» *Adalet Bakanlığı Ceza İşleri Genel Müdürlüğü*. 23 Ağustos 2017. <https://alternatifcozumler.adalet.gov.tr/Resimler/SayfaDokuman/2112018152120Taraflardan%20Birinin%20Yurtdışında%20Olması%20Halinde%20Uzlaştırma%20Yoluna%20Gidilip%20Gidilemeyeceğine%20Dair%20Görüş%20Yazısı.pdf> (erişildi: Nisan 2021, 4).
- ALTHUSSER, Louis. *İdeoloji ve Devletin İdeolojik Aygıtları*. 2. İstanbul: İthaki Yayınları, 2015.
- ANBARLI BOZATAY, Şeniz, ve Avni Akın ÜRÜNAL. «Ceza Muhakemesi Kanununda Uzlaştırma Kapsamına Giren Suçlar: Kuramsal ve Hukuksal Değerlendirme.» *Yönetim Bilimleri Dergisi* 16, no. 32 (2018): 329-344.
- ARSLAN, Çetin. «Uzlaştırma Süreci.» *Ceza Muhakemesinde Uzlaştırma Kitabı* içinde, düzenleyen: Orhan CUNİ, Merve ÖZCAN, Çetin ARSLAN ve Olgun DEĞİRMENCİ, 69-122. Ankara: Ceza İşleri Genel Müdürlüğü Alternatif Çözümler Daire Başkanlığı, 2021.

- ARSLAN, Çetin. «Uzlaştırmanın Genel Şartları.» *Ceza Muhakemesinde Uzlaştırma Kitabı* içinde, düzenleyen: Orhan CUNİ, Merve Özcan, Çetin ARSLAN ve Olgun DEĞİRMENCİ, 43-67. Ankara: Ceza İşleri Genel Müdürlüğü Alternatif Çözümler Daire Başkanlığı, 2021.
- ARSLAN, Çetin. «Uzlaştırmanın Sonuçları.» *Ceza Muhakemesinde Uzlaştırma Kitabı* içinde, düzenleyen: Orhan CUNİ, Merve ÖZCAN, ÇETİN ARSLAN ve Olgun DEĞİRMENCİ, 123-135. Ankara: Ceza İşleri Genel Müdürlüğü Alternatif Çözümler Daire Başkanlığı, 2021.
- AŞIK, Mustafa Aydın. *6763 7188 Sayılı Yasa Değişiklikleri ile Ceza Muhakemesi Hukukunda Uzlaştırma*. 1. Ankara: Seçkin, 2020.
- AYDIN, Murat. «6753 Sayılı Kanunla Getirilen Uzlaşma Kurumunun Uygulanması.» *Terazi Hukuk Dergisi*, Şubat 2017: 69-77.
- AYDOS, Oğuz Sadık. *Borçlar Hukuku*. Ankara: Seçkin Yayınevi, 2019.
- AYKUT, Ebubekir, Ali Murat ÖZDEMİR, Emre SORAN, Engin SÜNE, Göksu UĞURLU, ve Kansu YILDIRIM. *Emperyalizmin Hayaletleri, Küresel Düzenlemenin Bugünü*. Düzenleyen: Ali Murat ÖZDEMİR. Ankara: İmge Kitabevi, 2013.
- AYTEKİN İNCEOĞLU, Asuman, ve Ulaş KARAN. «Türkiye’de Ceza Davalarında Uzlaşma Uygulamaları: Hukuki Çerçevenin Değerlendirilmesi.» *Onarıcı Adalet, Mağdur-fail Arabuluculuğu ve Uzlaşma Uygulamaları: Türkiye ve Avrupa Bakışı* içinde, düzenleyen: Galma JAHIC ve Burcu YEŞİLADALI, 45-81. İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi, 2008.
- BAKAR, Yunus Emre. *CMK’da Uzlaştırma ve Uzlaştırmacıların Pratikte Yaşadığı Sorunlar ve Çözüm Önerileri*. Ankara: Seçkin, 2022.
- BALCI DEMİREL, Nezihe. *Ceza Muhakemesi Hukukunda Uzlaştırma*. Ankara: Seçkin, 2022.
- BARNETT, Randy E. “Restitution: A New Paradigm for Criminal Justice.” *Ethics* 87, no. 4 (1977): 279-301.
- BAYTAZ, Abdullah. «Onarıcı Adalet Genel Bir Bakış.» *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası* 71, no. 1 (2013): 117-129.
- BAYTEMİR KONTACI, Burcu. «Çocuklar Bakımından Uzlaştırma: Farklı Yararlar Arasında Bir Denge Arayışı.» *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 69, no. 4 (2020): 1705-1772.
- BİLGE, Burak, Uğur AŞKIN, ve Veysel TOPUZ. *Ceza Muhakemesi Hukukunda Uzlaştırma*. 2. Ankara: Adalet Yayınevi, 2020.
- BRAITWARE, John. *Restorative Justice & Responsive Regulation*. Oxford University Press, 2002.

- BURKE, Roger Hopkins. *An Introduction to Criminological Theory*. 3. Willan Publishing, 2009.
- CANSEL, Erol, ve Çağlar Özel. *Borçlar Hukuku Genel Hükümler*. 2. Cilt 1. Ankara: Seçkin Yayınevi, 2017.
- CENTEL, Nur. «Cezanın Amacı ve Belirlenmesi.» *Prof.Dr. Turhan Tûfan YÜ-CE'ye Armağan* içinde, 3337-372. İzmir, 2001.
- CENTEL, Nur, ve Hamide ZAFER. *Ceza Muhakemesi Hukuku*,. 15. Beta, 2020.
- CHRISTIE, Nils. «Conflicts as Property.» *British Journal of Criminology* 17, no. 1 (January 1977): 1-15.
- COLLINS, Hugh. *Marksizm ve Hukuk*. Ankara: Dipnot, 2013.
- COWLING, Mark. *Marksizm ve Kriminoloji Teorisi, Kavramsal Araçlar ve Eleştirel Bir Değerlendirme*. Çeviren Dafne Yeşilsu. Nota Bene Yayınları, 2012.
- CUNNEEN, Chris. «Restorative Justice, Globalization and the Logic of Empire.» *Borders and Crime: Pre-Crime, Mobility and Serious Harm in an Age of Globalization* içinde, düzenleyen: Jude McCulloh ve Sharon Pickering, 147-162. 2012.
- ÇETİN, Soner Hamza. «Ceza Muhakemesi Kanununda Uzlaşma (CMK m. 253, 254, 255).» *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, no. 82 (2009): 1-33.
- ÇETİNTÜRK, Ekrem. «Onarıcı Adalet Anlayışı ve Uzlaştırma Kurumunun Türk Ceza Adalet Sisteminde Algılanışı (Geleneksel Ceza Adalet Anlayışına Eleştirel Bir Bakış).» *Ceza Hukuku Dergisi* 4, no. 9 (2009): 191-245.
- . *Onarıcı Adalet ve Ceza Adalet Sisteminde Uzlaştırma*. 1. Ankara: Adalet Yayınevi, 2017.
- DANDURAND, Yvond, ve T. Griffiths CURT. *Onarıcı Adalet El Programları El Kitabı*. New York: UNITED NATIONS OFFICE ON DRUGS AND CRIME Vienna, 2006.
- DEĞİRMENCİ, Olgun. «Ceza Adaleti, Ceza Adaleti Türleri, Onarıcı Adalet Kavramı, Tarihsel Gelişim ve Onarıcı Adalet Uygulamaları.» *Ceza Muhakemesinde Uzlaştırma* içinde, düzenleyen: Orhan CÜNİ, Merve ÖZCAN, Çetin ARSLAN ve Olgun DEĞİRMENCİ, 1-42. Ankara: Adalet Bakanlığı Ceza İşleri Genel Müdürlüğü Alternatif Çözümler Daire Başkanlığı, 2021.
- . *Ceza Muhakemesinde Uzlaştırma*. Seçkin, 2020.
- DEMİR, Şamil. «Müzakere.» *Ceza Hukukunda Uzlaştırma Eğitim Kitabı* içinde, düzenleyen: Mustafa Serdar ÖZBEK, Orhan CÜNİ ve Merve ÖZCAN, 159-188. Ankara: Alternatif Çözümler Daire Başkanlığı, 2018.
- DEMİRBAŞ, Timur. *Ceza Hukuku Genel Hükümler*. Ankara: Seçkin, 2021.
- . *Kriminoloji*. 7. Ankara: Seçkin, 2001.

- DÖNMEZER, Sulhi. *Kriminoloji*. 9. Ankara: Adalet Bakanlığı, 2020.
- EKİCİ ŞAHİN, Meral, ve Kürşat YEMENİCİ. «6763 Sayılı Kanuna Yapılan Değişiklikler Işığında Ceza Muhakemesi Hukukunda Uzlaştırma.» *Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* XIII, no. 1 (2018): 445-507.
- ERDEM, Mustafa Ruhan, Ferda ESER, ve Pakize Pelin ÖZŞAHİNLİ . *Uzlaştırmacı Sınavına Hazırlananlar İçin 100 Soruda Uzlaştırma: Uzlaştırmanın El Kitabı*. 3. Ankara: Seçkin Yayınevi, 2017.
- ERDOĞAN, İhsan, ve A. Dilşad KESKİN . *Türk Medeni Hukuku (Başlangıç Hükümleri - Kişiler Hukuku)*. 2. Ankara: Gazi Kitabevi, 2019.
- ERİŞ, Uğur. «Ceza Muhakemesi Hukukunda Uzlaştırma ve Uzlaştırma Eğitimi.» *TBB Dergisi*, no. 137 (2018): 241-271.
- ERİŞ, Uğur. «Ceza Muhakemesi Hukukunda Uzlaştırma Usulü.» *Çankaya Hukuk Fakültesi Dergisi*, Nisan 2020: 1298-1309.
- ERTEMÜR, Hazal. *Ceza Muhakemesi Hukukunda Alternatif Bir Çözüm Yolu Olarak Uzlaştırma*. Ankara: Seçkin, 2021.
- ERTUĞRUL, Hüseyin. «7188 Sayılı Kanun Sonrası Uzlaştırma Kurumu.» *Yıldırım Beyazıt Hukuk Dergisi*, no. 2 (2020): 119-138.
- ESMEIN, A. *A History of Continental Criminal Procedure: With Special Reference to France*. BOSTON: Little, Brown, and Company, 1913.
- ESSER, Albin. «Ceza Muhakemesi Hukuku İlkelerinde Değişme: Ceza Muhakemesi Tekrar Özelleşiyor mu?» *Facultatis decima anniversaria. M.Ü. Hukuk Fakültesi 10. yılı Adliye ve Çocuk Suçluluğu Sempozyumu*, 26-28 Ekim 1992 içinde, 19-64. İstanbul: Marmara Üniversitesi, 1993.
- FEYZİOĞLU, Metin. *Uzlaştırma Teklifi ve Taraflara Bildirilmesi*. Cilt I, Uğur Alacakaptan'a Armağan içinde, düzenleyen: Mehmet Murat İNCEOĞLU, 331-337. İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, 2008.
- FINDLAY, Mark J. *Governing Through Globalised Crime Futures for International Criminal Justice*. Taylor and Francis, 2013.
- GARLAND, David. *Punishment and Modern Society: a study in social theory*. Chicago: University of Chicago Press, 1990.
- . *The Culture of Control: Crime and Social Order in Contemporary Society*. Oxford: Oxford University Press, 2002.
- GARVEY, Stephen P. «Restorative Justice, Punishment, and Atonement.» *Utah L. Rev.*, 2003: 303-317.
- GÖZLER, Kemal. *Anayasa Hukukunun Genel Teorisi*. 2. Cilt 2. Bursa: Ekin, 2011.
- GREACEN, John M. «Arbitration a Tool for Criminal Cases.» *Barrister* 2, no. 1 (1975): 10-13,53.

- GÜL, Yağmur Temiz. *Ceza Hukukunda Alternatif Çözüm Yolları*. 2. Ankara: Adalet Yayınevi, 2021.
- GÜNGÖR, Mümin. *Ceza Yargılamasında Uzlaştırma*. 1. Ankara: Adalet Yayınevi, 2019.
- HAFIZOĞULLARI, Zeki. *Ceza Normu: Normatif Bir Yapı Olarak Ceza Hukuku Düzeni*. Ankara: US-A Yayıncılık, 1996.
- HAFIZOĞULLARI, Zeki, ve Muharrem ÖZEN. *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*. 9. Ankara: US-A Yayıncılık, 2018.
- . *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, Kişilere Karşı Suçlar*. 5. Ankara: US-A, 2016.
- HEINRICH, Bernd. *Ceza Hukuku (Genel Kısım - I)*. Çeviren Yener Ünver ve et.al. Ankara: Adalet Yayınevi, 2014.
- İÇEL, Kayıhan, Füsun SOKULLU- AKINCI, İzzet ÖZGENÇ, Adem SÖZÜER, Fatih S. MAHMUTOĞLU, ve Yener ÜNVER. *Yaptırım Teorisi*. İstanbul: Beta, 2000.
- İNCİ, Z. Özen. «Uzlaştırma Kurumu Mahkûmiyet Kararı Verilmesine Alternatif midir? Anayasa Mahkemesi'nin 13.03.2019 Tarih, 2018/!01 E. ve 2019/3 K. Sayılı Kararı Hakkında Düşünceler.» *Terazi Hukuk Dergisi* 14, no. 156 (2019): 1624-1629.
- İNCİ, Z. Özen, ve M. Sevgi SAKARYA. «6763 Sayılı Kanun Değişikliği Sonrasında Uzlaştırma Uygulamalarına İlişkin Bazı tespit ve Değerlendirmeler.» *Terazi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Mayıs 2018: 102-114.
- JESSOP, Bob. *Devlet Teorisi: Kapitalist Devleti Yerine Oturtmak*. 1. Ankara: Epos Yayınları, 2008.
- JOHNSTONE, Gerry. *Restorative Justice: Ideas, Values, Debates*. Willan Publishing, 2002.
- JOHNSTONE, Gerry, ve Daniel W. VAN NESS. «The Meaning of Restorative Justice.» *Handbook Of Restorative Justice* içinde, düzenleyen: Gerry JOHNSTONE ve Daniel W. VAN NESS, 5-23. Wilan Publishing, 2007.
- KATOĞLU, Tuğrul. «Ceza Hukukunda Suçun Mağduru Kavramının sınırları.» *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 61, no. 2 (2012): 657-694.
- . *Ceza Kanunlarının Zaman Yönünden Uygulanması*. Ankara: Seçkin, 2008.
- KAYMAZ, Seydi, ve Hasan Tahsin GÖKÇAN. *Uzlaşma ve Önödeme: Türk Ceza Kanunu ve Özel Kanunlardaki Uzlaşmaya Önödemeye Bağlı Suçlar*. 2. Ankara: Seçkin, 2007.
- KETİZMEN, Muammer. «"Uzlaşmanın Sirayet Etmezliği İlkesinin Sonucu Olarak Mağdurun Yargılanacak Kişiyi Seçebilme Yetkisi"» *Hacettepe Hukuk Fakültesi Dergisi* 2, no. 1 (2012).

- KETİZMEN, Muammer. «Ceza Hukukunda Metalaşma ya da Yeni Ceza Adaleti Sistemi?» *Türkiye'nin Hukuk Sisteminde Yapısal Dönüşüm* içinde, düzenleyen: Ali Murat Özdemir ve Muammer Ketizmen, 151-169. Ankara, Ankara: İmge Kitabevi, 2014.
- KOCA, Mahmut, ve İhsan ÜZÜLMEZ. *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*. 14. Ankara: Seçkin, 2021.
- KOCA, Mahmut, ve İlhan Üzülmöz. *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler*. Ankara: Adalet Yayınevi, 2019.
- KUL YENİGÜL, Aylin. «Onarıcı Adalet ve Cezalandırıcı Adalet.» *Beykent Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 5, no. 9 (2019): 9-26.
- KURŞUN, Günel. *Ceza Muhakemesinde Hüküm*. Ankara: Seçkin Yayınevi, 2016.
- LEA, John. *Crime & Modernity: Continuities in Left Realist Criminology*. London: SAGE Publications Ltd., 2002.
- MARSHALL, Tony F. *Restorative Justice: AN Overview*. 1999.
- METİNER, Erçağ, ve Enes KÖKEN. «Ceza Muhakemesinde Uzlaşma Yönetmeliğine İlişkin Değerlendirmeler.» *Başkent Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 5, no. 2 (2019): 225-249.
- MIERS, David. *An International Review of Restorative Justice*. 2001.
- O'MALLY, Pat, ve Darren PALMER. «Post-Keynesian policing.» *Economy and Society*, 1996: 137-155.
- OZANSÜ, Mehmet Cemil. *Erken Modernlikte Ceza Sorumluluğunun Kamusallaşması ve Rasyonelleşmesi*. İstanbul: XII Levha, 2014.
- ÖMEROĞLU, Ömer. *Ceza Hukuku Açısından Hukuksal İlişki Kavramının İncelenmesi (Öznel Arası İlişkiler Boyutuyla Ceza Hukuku)*. Ankara: Yetkin Yayınları, 2010.
- ÖNTAN, Yaprak. «Kovuşturma Evresinde Uzlaşmanın Sonucu Olarak Hükümün Açıklanmasının Geri Bırakılması Kararı Verilmesinin Yerindeliği.» *İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 9, no. 1 (2018): 61-76.
- ÖZBEK, Mustafa Serdar. «Onarıcı Adalet.» *Ceza Muhakemesi Hukukunda Uzlaşma Eğitim Kitabı* içinde, düzenleyen: Mustafa Serdar Özbek, Orhan Cüni ve Merve Özcan, 3-15. Ankara: Adalet Bakanlığı Ceza İşleri Genel Müdürlüğü, Alternatif Çözümler Daire Başkanlığı, 2018.
- ÖZBEK, Mustafa Serdar. «Ceza Muhakemesi Kanununda Uzlaşma.» *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 54, no. 3 (2005): 289-321.
- ÖZBEK, Mustafa Serdar. «Ceza Muhakemesi Kanununda Yapılan Değişiklikler Çerçevesinde Mağdur Fail Uzlaşmasının Usul ve Esasları.» *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 56, no. 4 (2007): 123-205.

- ÖZBEK, Mustafa Serdar. «Soruşturma Evresinde Uzlaştırma Usulü.» *Ceza Muhakemesi Hukukunda Uzlaştırma Eğitim Kitabı* içinde, düzenleyen: Mustafa Serdar ÖZBEK, Orhan CÜNİ ve ÖZCAN Merve, 73-143. Ankara: Adalet Bakanlığı Ceza İşleri Genel Müdürlüğü, Alternatif Çözümler Daire Başkanlığı, 2018.
- ÖZBEK, Veli Özer. «Ceza Muhakemesi Hukukunda Uzlaştırma Kurumunun 6763 Sayılı Kanun Hükümleri Çerçevesinde Değerlendirilmesi.» *Ceza Hukuku Dergisi* 11, no. 32 (Aralık 2016): 7-28.
- ÖZBEK, Veli Özer, Koray DOĞAN, Pınar BACAKSIZ, ve İlker TEPE. *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*. 9. Ankara: Seçkin, 2018.
- ÖZDEMİR, Ali Murat. *Sözün Mülkiyeti, Hukukun Ekonomi Politikası*. Dipnot, 2008.
- ÖZDEMİR, Ali Murat, ve diğerleri. *Genel Kamu Hukuku - Kuramsal Yaklaşım*. Ankara: İmge, 2020.
- ÖZGENÇ, İzzet. *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*. 17. Ankara: Seçkin, 2021.
- ÖZKAZANÇ, Alev. *Neo-Liberal Tezahürler, Vatandaşlık-Suç-Eğitim*. Ankara: Dipnot, 2011.
- ÖZTÜRK, Bahri, ve diğerleri. *Nazari ve Uygulamalı Ceza Muhakemesi Hukuku*. 15. Ankara: Seçkin, 2021.
- PACKER, Herbert L. «Two Models of the Criminal Process.» *University of Pennsylvania Law Review* 113, no. 1 (1964): 1-68.
- PAŞUKANIS, Evgeny B. *Genel Hukuk Teorisi ve Marksizm*. Çeviren Onur Karahanoğulları. İstanbul: İletişim, 2019.
- PRANIS, Kay. «Restorative Values.» *Handbook of Restorative Justice* içinde, düzenleyen: Gerry JOHNSTONE ve Daniel W. VAN NESS, 59-74. Wilan Publishing, 2007.
- QUINNEY, Richard. *Class, State and Crime*. New York: Longman, 1980.
- ROCHE, Declan. «Retribution and Restorative Justice.» *Handbook of Restorative Justice* içinde, düzenleyen: Gerry JOHNSTONE ve Daniel W. Van Ness, 75-90. Willan Publishing, 2007.
- SARIİPEK, Doğa Başar. «Sosyal Vatandaşlık ve Günümüzde Yaşadığı Dönüşüm: Aktif Vatandaşlık.» *Çalışma ve Toplum*, 2006: 67-95.
- SAWIN, Jennifer Larson, ve Howard ZEHR. «The ideas of engaged and empowered.» *Handbook of Restorative Justice* içinde, düzenleyen: Gerry JOHNSTONE ve Daniel VAN NESS, 41-58. Wilan Publishing, 2007.
- SCHIFF, Mara. «Satisfying The Needs and Interests of Stakeholders.» *Handbook Of Restorative Justice* içinde, düzenleyen: Gerry JOHNSTONE ve Daniel VAN NESS, 228-246. Wilan Publishing, 2007.

- SOYGÜT ASLAN, Mualla Buket. *Türk Ceza ve Ceza Usul Hukukunda Uzlaşma Kurumu*. 1. İstanbul: Galatasaray Üniversitesi Yayınları, 2008.
- SOYSAL, Tamer. «Türk Ceza Hukukunda Uzlaşma.» *Ceza Muhakemesi Hukukunda Uzlaşma* içinde, düzenleyen: Feridun YENİSEY, 204-246. İstanbul: Arıkan Basım Yayım Dağıtım Ltd., 2005.
- ŞAHİN, Cumhur. «Ceza Muhakemesinde Uzlaşma .» (Prof. Dr. Süleyman ARSLAN'a ARMAĞAN) *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 6, no. 1-2 (1998): 221-297.
- ŞAHİN, Cumhur, ve Neslihan GÖKTÜRK. *Ceza Muhakemesi Hukuku -II-*. 11. Ankara: Seçkin, 2022.
- . *Ceza Muhakemesi Hukuku -I-*. Ankara: Seçkin, 2021.
- ŞEN, Ersan. *Yorumluyorum – XVII*. 1. Ankara: Seçkin, 2018.
- TAN, Hülya. *Ceza Muhakemesi Hukukunda Uzlaştırma*. Ankara: Seçkin, 2022.
- TANER, Fahri Gökçen, ve Yaprak ÖNTAN. «Uzlaştırıcının Özgü Suçlardan Doğan Cezai Sorumluluğu.» *Ceza Hukuku ve Kriminoloji Dergisi* 9, no. 1 (2021): 159-196.
- TBMM İnsan Hakları Komisyonu. «Mağdur Hakları İnceleme Raporu.» Ankara, 2014.
- TEZCAN, Durmuş, Mustafa Ruhan ERDEM, ve Murat ÖNOK. *Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku*. 19. Ankara: Seçkin, 2021.
- TOKDEMİR, Sercan. «Ceza Adaleti Sistemine Yeni Bir Yaklaşım: Tamamlayıcı Bir Sistem Olarak “Onarıcı Adalet” Mekanizması.» *Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 21, no. 1-2 (2017).
- TOROSLU, Nevzat. *Ceza Hukuku Genel Hükümler*. 12. Ankara: Savaş Yayınevi, 2008.
- TOROSLU, Nevzat, ve Metin FEYZİOĞLU. *Ceza Muhakemesi Hukuku*. 21. Ankara: Savaş Yayınevi, 2021.
- TUHAN BOZ, Reyhan. «Fail-Mağdur Uzlaştırmasında Ayırt Etme Gücüne Sahip Çocuğun Katılım Hakkı ve Kanunî Temsili.» *Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 3, no. 2 (2021): 734-802.
- TÜRKOĞLU KARACAOVA, Ezgi Nur. «İş Hukukunun Dönüşümü ve Dava Şartı Olarak Arabuluculuk.» *Emek Araştırma Dergisi (GEAD)*, Haziran 2019: 25-50.
- «Uzlaştırma İşlemlerinde SEGBİS.» *Adalet Bakanlığı Ceza İşleri Genel Müdürlüğü*. 27 Haziran 2017. <https://alternatifcozumler.adalet.gov.tr/Resimler/SayfaDokuman/2112018152034Uzlaştırma%20İşlemlerinde%20SEGBİS'e%20Dair%20Görüş%20Yazısı.pdf> (erişildi: Nisan 2021, 4).

- «Uzlaştırma İşlemlerinde Tebligat ve İstinabe.» *Adalet Bakanlığı Ceza İşleri Genel Müdürlüğü*. 6 Haziran 2017. <https://alternatifcozumler.adalet.gov.tr/Resimler/SayfaDokuman/2112018152017Uzlaştırma%20İşlemlerinde%20Tebligat%20ve%20İstinabeye%20Dair%20Görüş%20Yazısı.pdf> (erişildi: Nisan 2021, 4).
- ÜNAL, Ertuğrul. «Uzlaştırma ve Hükümün Açıklanmasının Geri Bırakılması Kurumlarının Masumiyet Karinesi Bağlamında Değerlendirilmesi.» *İstanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 17, no. 1 (2018): 195-216.
- ÜNVER, Yener, ve Hakan HAKERİ. *Ceza Muhakemesi Hukuku*. Ankara: Adalet Yayınevi, 2014.
- VAN NESS, DANIEL W., ve Karen Heetderks STRONG. *Restoring Justice: An Introduction to Restorative Justice*. Elsevier, 2015.
- W. SHERMAN, Lawrence, Heather STRANG, ve Elif BEKAR-CANPOLAT. «Delil Temelli Hüküm Olarak Onarıcı Adalet.» *Ceza Hukuku ve Kriminoloji Dergisi* 2, no. 1-2 (2014): 281-322.
- YAVUZ, Hakan. «Onarıcı Adalet ve Uzlaştırma Kurumu Bağlamında Ceza Adalet Sisteminde Mağdurun Konumu.» *Türkiye Adalet Akademisi Dergisi*, no. 23 (2015): 85-115.
- YENİSEY, Feridun, ve Ayşe NUHOĞLU. *Ceza Muhakemesi Hukuku*. Ankara: Seçkin Yayınevi, 2020.
- YERDELEN, Erdal. «Soruşturma ve Kovuşturma Evresinde Uzlaştırmanın Hukukî Sonuçları.» *Ceza Muhakemesinde Uzlaştırma Eğitim Kitabı* içinde, düzenleyen: Mustafa Serdar ÖZBEK, Orhan CÜNİ ve Merve ÖZCAN, 213-216. Ankara: Adalet Bakanlığı Ceza İşleri Genel Müdürlüğü, Alternatif Çözümler Daire Başkanlığı, 2018.
- YERDELEN, Erdal, Mustafa Serdar ÖZBEK, Şeyda ALTUNTAŞ, Burak BOZ, Dilek Özge ERDEM, ve Berna Ayşen Yılmaz. *Ceza Muhakemesi Hukukunda Uzlaştırma*. 1. Ankara: Adalet Yayınevi, 2018.
- YILDIRIM, Ebubekir. *Türk Hukuk Sisteminde Uzlaştırma Kurumu*. 1. Ankara: Adalet Yayınevi, 2020.
- YILDIZ, Ali Kemal. «Uzlaşma - Şikayet İlişkisi (Y.TCK m. 73).» *Ceza Muhakemesi Hukukunda Uzlaşma* içinde, düzenleyen: Feridun YENİSEY, 259-280. İstanbul: Arıkan Basım Yayıncılık Dağıtım Ltd., 2005.
- YOUNG, Jock. *The Vertigo of Late Modernity*. London: SAGE Publications Ltd, 2007.
- YÜCEKAYA, Burak. «Hukukun Piyasalaşma Uğrağı Olarak Alternatif Uyuşmazlık Çözüm Yöntemleri ve Arabuluculuk Kurumu.» 2021.

ZAFER, Hamide. *Ceza Hukuku Genel Hükümler*. 8. Beta, 2021.

ZAFER, Hamide. «Ceza Muhakemesi Hukukunda Özelleşme Eğilimi: Uzlaşma.» *Prof. Dr. Ergun Önen'e Armağan* içinde, 727-750. İstanbul: Alkım, 2003.

ZEHR, Howard. *Changing Lenses: A New Focus for Crime and Justice* . Herald Press, 1990.

ZEHR, Howard, ve Ali GOHAR. *The Little Book Of Restorative Justice*. 2003.

Öğr. Gör. Mümin GÜNGÖR

KAMU HUKUKU DERSLERİ I

- ◆ TEMEL HUKUK (HUKUK BAŞLANGICI)
- ◆ ANAYASA HUKUKU
- ◆ İDARE HUKUKU

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Kamu Hukuku Dersleri I
Mümin Güngör

Hukuk Yayınları Dizisi – 3227

Birinci Baskı : Ekim, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8209 – 74 – 7

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com
 : adalety@adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi
 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Ay-bay Kırtasiye İnş. Gıda Paz. ve Tic. Ltd. Şti.
Sertifika No: 46661
Tel: (0 312) 472 58 55 - Ankara

KAYNAKÇA

- AKİPEK** Jale, **AKINTÜRK** Turgut ve **KARAMAN ATEŞ** Derya, Türk Medeni Hukuku Birinci Cilt, 9.Bası, Beta Yayınevi, İstanbul, 2012.
- AKYILMAZ** Bahtiyar, **SEZGİNER** Murat ve **KAYA** Cemil, Türk İdare Hukuku, 8.Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2017.
- ALTAŞ** Hüseyin, Medeni Hukuk Başlangıç Hükümleri, 1.Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, 2014.
- ANAYURT** Ömer, Anayasa Hukuku, 3.Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2020.
- ARTUK** Mehmet Emin, **GÖKCEN** Ahmet ve **YENİDÜNYA** A. Caner, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 7.Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2013.
- ATAR** Yavuz, Türk Anayasa Hukuku, 14.Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2021.
- ATAY** Ender Ethem, İdare Hukuku, 3.Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2022.
- BAYRAKLI** Hasan Hüseyin, Genel Vergi Hukuku, 1.Baskı, Celepler Yayınevi, Afyonkarahisar, 2013.
- CANAY** Dilara Ağaoğlu, "*Hukukun Toplumsal Kaynakları*", Hukuka Giriş, ed. İlyas Doğan, 1.Baskı, Astana Yayınları, Ankara, 2017.
- ÇAĞLAYAN** Ramazan, İdare Hukuku Dersleri, 2.Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2014.
- DEMİR** Abdullah, Hukuki Terimler Sözlüğü, 1.Baskı, Astana Yayınları, Ankara, 2017.
- DEVELLİOĞLU** Ferit, Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lügat, 25.Baskı, Aydın Yayınları, Ankara, 2008.
- DOĞAN** İlyas, Sivil Toplum Anlayışı ve Siyasal Sistemler, 4.Baskı, Astana Yayınları, Ankara, 2015.
- DUGUIT** Lexon, Kamu Hukuku Dersleri, 1.Baskı, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, Ankara, 1954.
- DURAL** Mustafa ve **ÖĞÜZ** Tufan, Kişiler Hukuku, 8.Bası, Filiz Kitabevi, İstanbul, 2006.
- EDİS** Seyfullah, Medeni Hukuka Giriş ve Başlangıç Hükümleri, 1.Baskı, AÜHF Yayınları, Ankara, 1983.
- ERDOĞAN** İhsan, Hukuka Giriş, 3. Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2021.
- EREN** Abdurrahman, Anayasa Hukuku Dersleri, 3.Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2021.

- EREN** Fikret, Borçlar Hukuku Genel Hükümler, 16.Baskı, Turhan Kitabevi, Ankara, 2014.
- ERGÜN** Doğan, 100 Soruda Sosyoloji Kitabı, 11.Baskı, İmge Kitabevi, Ankara, 2013.
- ERGÜL** Ergin, Anayasa Hukukuna Başlangıç, 1.Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2019.
- ESENER** Turhan, Hukuka Giriş, 11. Baskı, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2015.
- FENDOĞLU** Hasan Tahsin, Hukuk Bilimine Giriş, 1.Baskı, Filiz Yayınevi, İstanbul, 1997.
- GÖZLER** Kemal, Türk Anayasa Hukuku Dersleri, 13.Baskı, Ekin Yayınevi, Bursa, 2012.
- GÖZLER** Kemal ve **KAPLAN** Gürsel, İdare Hukuku Dersleri, 20.Baskı, Ekin Yayınevi, Bursa, 2018.
- GÖZÜBÜYÜK** Şeref, Hukuka Giriş ve Hukukun Temel Kavramları, 26. Baskı, Turhan Kitabevi, Ankara, 2007.
- GÖZÜBÜYÜK** Şeref ve **TAN** Turgut, İdare Hukuku, 5. Baskı, Turhan Kitabevi, Ankara, 2012.
- GÜNDAY** Metin, İdare Hukuku, 10.Baskı, İmaj Yayınevi, Ankara, 2011.
- GÜRİZ** Adnan, Hukuk Başlangıcı, 14.Baskı, Siyasal Kitabevi, Ankara, 2012.
- HAFT** Fritjof, Strafrecht Allgemeiner Teil, 9.Baskı, Verlag C.H. Beck, München, 2014.
- HAKERİ** Hakan, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 10.Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2011.
- KAFKAS** Hilal, *"Hukuk Düzeni Hiyerarşisinde Anayasa"*, Anayasa Teorisi, ed. İlyas Doğan, 1.Baskı, Lale Yayıncılık, Ankara, 2014.
- KALABALIK** Halil, Temel Hukuk Bilgisi, 11.Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2020.
- KARAHANOĞULLARI** Onur, Kamu Hizmeti, 3.Bası, Turhan Kitabevi, Ankara, 2015.
- KAYAR** İsmail ve **ÜZÜLMEZ** İlhan, Hukukun Temel Kavramları, 11.Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2018.
- KESKİNSOY** Ömer, Anayasa Hukuku ve Türk Anayasa Hukuku, 1.Baskı, Monopol Yayınevi, Ankara, 2017.
- KEYMAN** Selahattin, Hukuka Giriş, 1.Baskı, Yakın Doğu Üniversitesi Yayınları, Lefkoşa, 1997.
- KILIÇOĞLU** Ahmet M., Borçlar Hukuku Genel Hükümler, 17.Baskı, Turhan Kitabevi, Ankara, 2013.
- KÜÇÜK** Adnan, Anayasa Hukuku, 2.Baskı, Orion Kitabevi, Ankara, 2012.
- OĞUZMAN** Kemal ve **BARLAS** Nami, Medeni Hukuk, 18.Bası, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2012.

- ONAR** Sıddık Sami, İdare Hukukunun Umumi Esasları Cilt I, 3.Baskı, Hak Kitabevi, 1966.
- OPPENHEİMER** Franz (Çev.: Alaeddin Şenel, Yavuz Sabuncu), Devlet, 1.Baskı, Engin Yayıncılık, İstanbul,1997.
- ÖKTEM** Niyazi ve **TÜRKBAĞ** Ahmet Ulvi, Felsefe, Sosyoloji, Hukuk ve Devlet, 5.Baskı, Der Yayınları, İstanbul, 2012.
- ÖNCEL** Mualla, **KUMRULU** Ahmet ve **ÇAĞAN** Nami, Vergi Hukuku, 22.Baskı, Turhan Kitabevi, Ankara, 2013.
- ÖZBUDUN** Ergun (2021). Türk Anayasa Hukuku, 21.Baskı, Turhan Kitabevi, Ankara, 2021.
- ÖZEKES** Muhammet, Temel Hukuk Bilgisi, 10. Baskı, Oniki Yayınevi, İstanbul, 2019.
- ÖZTAN** Bilge, Medeni Hukukun Temel Kavramları, 37.Baskı, Turhan Kitabevi, Ankara, 2012.
- ÖZYÖRÜK** Mukbil, Hukuka Giriş, 1.Baskı, Ege Matbaası,1959.
- SANDER** Oral, Siyasi Tarih, 28.Baskı, İmge Kitabevi, Ankara, 2015.
- SEROZAN** Rona, Tüzel Kişiler, 2.Baskı, Filiz Kitabevi, İstanbul, 1994, s. 13.
- SOYASLAN** Doğan, Ceza Hukuku Özel Hükümler, 10.Baskı, Yetkin Yayınevi, Ankara, 2014.
- SÜMER** Haluk Hadi, Hukuka Giriş, 4.Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2020.
- TAN** Turgut, İdare Hukuku, 8. Baskı, Turhan Kitabevi, Ankara, 2019.
- TEZİÇ** Erdoğan, Türk Anayasa Hukuku, 23. Baskı, Beta Yayınevi, İstanbul, 2019.
- TOPAKKAYA** Aslan, "Anayasa'nın Devleti", Anayasa Teorisi, ed. İlyas Doğan, 1.Baskı, Lale Yayıncılık, Ankara, 2014.
- TUNÇ** Hasan, Anayasa Hukukunun Genel Esasları, 2.Baskı, Gazi Kitabevi, Ankara, 2019.
- UĞURLUBAY** Gülsüm, "Anayasa Tarihçesi ve Anayasa Teorisi", Anayasa Teorisi, ed. İlyas Doğan, 1.Baskı, Lale Yayıncılık, Ankara, 2014.
- ÜNAL** Mehmet ve **BAŞPINAR** Veysel, Şekli Eşya Hukuku, 6.Baskı, Yetkin Yayınevi, Ankara, 2012.
- YILMAZ** Ejder, Hukuk Sözlüğü, 4.Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, 2012.
- YÜZBAŞIOĞLU** Necmi, Anayasa Hukuku El Kitabı, 1.Baskı, Beta Yayınları, İstanbul, 2007.

Anıl ÇAMYAMAÇ
Özlem CANBELDEK AKIN

Serkan ÇINARLI
Yurdanur ASA

PASAPORT

HUKUKU

B BAKIRÇAY
ÜNİVERSİTESİ

STRATEJİK BÖLGE
ARAŞTIRMALARI UYGULAMA
VE ARAŞTIRMA MERKEZİ

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Pasaport Hukuku

Anıl Çamyamaç - Serkan Çınarlı - Özlem Canbeldek Akın - Yurdanur Asa

Hukuk Yayınları Dizisi – 3231

Birinci Baskı : Ekim, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8209 – 75 – 4

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara

Tel : (0312) 231 17 00

Fax : (0312) 231 17 10

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : adalety@adaletyayinevi.com

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C

(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul

Tel : (0216) 305 72 81

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Ay-bay Kırtasiye İnş. Gıda Paz. ve Tic. Ltd. Şti.

Sertifika No: 46661

Tel: (0 312) 472 58 55 - Ankara

BİBLİYOGRAFYA

ULUSLARARASI ANTLAŞMALAR VE DİĞER METİNLER İLE ULUSAL KANUN VE MEVZUATLAR

1867 tarihli Pasaport Odası Nizamnâmesi.

1926 tarihli Milletler Cemiyeti Pasaport Konferansı Tutanakları.

1933 tarihli Devletlerin Hakları ve Ödevlerine Dâir Montevideo Sözleşmesi.

1935 tarihli Jamaika Pasaport Kanunu.

3519 sayılı Pasaport Kanunu.

1946 tarihli Birleşmiş Milletlerin Ayrıcalık ve Muafiyetlerine Dâir Sözleşme.

1947 tarihli Uzmanlık Örgütlerinin Ayrıcalık ve Bağımsızlıklarına Dâir Sözleşme.

1947 tarihli İtalyan Anayasası.

5682 sayılı Pasaport Kanunu.

1951 tarihli Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi.

1961 tarihli Avrupa Konseyi Ülkeleri Arasında Genç Şahısların Kolektif Pasaportla Seyahatlerine Dâir Avrupa Anlaşması.

1965 tarihli Uluslararası Denizcilik Trafiğinin Kolaylaştırılmasına Dâir Sözleşme.

1966 tarihli Birleşmiş Milletler Medenî ve Siyasal Haklar Sözleşmesi.

1967 tarihli Pasaport Kanunu (Hindistan).

1976 tarihli Portekiz Anayasası.

1981 tarihli Afrika Birliği İnsan ve Halkların Hakları Sözleşmesi.

81-86 sayılı Kanada Pasaport Yönetmeliği.

1982 tarihli TC Anayasası.

1983 tarihli Hollânda Anayasası.

- 1983 tarihli Devlet Malları, Arşiv ve Borçlarına Ardıllık Konusunda Viyana Sözleşmesi.
- 1986 tarihli Alman Pasaport Kanunu.
- 1992 tarihli Yeni Zelanda Pasaport Kanunu.
- 1993 tarihli Rusya Federasyonu Anayasası.
- 1999 tarihli İsviçre Federasyonu Anayasası.
- 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu.
- 2005 tarihli Uluslararası Sağlık Tüzükleri.
- 2005 tarihli Avusturalya Pasaport Kanunu.
- 6548 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu.
- 2012 tarihli Suriye Anayasası.
- 2014 tarihli Pasaport Kanununun Uygulanmasına Dâir Yönetmelik.
- 2019 tarihli Türkiye Cumhuriyeti Kimlik Kartı Yönetmeliği.

KİTAPLAR

- AHLUWALIA Kuljit, *The Legal Status, Privileges and Immunities of the Specialized Agencies of the United Nations and Certain Other International Organizations*, The Hague, 1964.
- ALTUĞ Yılmaz, *Yabancıların Hukukî Durumu, Gözden Geçirilmiş Dördüncü Bası*, İstanbul, 1971.
- BAL Ali, *Uluslararası Hava Hukuku: Hava Sahasının Hukukî Rejimi*, Ankara, 2019.
- BERRIDGE Geoff R. & LLOYD Lorna, *The Palgrave Macmillan Dictionary of Diplomacy*, 3rd Edition, Chippenham, 2012.
- BİLGE Suat A., *Tebanın Yabancı Memlekette Diplomatik Himayesi*, Ankara, 1953.
- BORCHARD Edwin M., *The Diplomatic Protection of Citizens abroad or the Law of International Claims*, New York, 1916.
- BYNKERSHOEK van Cornelius, *Quæstiones juris publici (A Treatise on the Law of War)*, (Translated from Latin by du Ponceau), Philadelphia, 1810.
- CHATTERJEE Charles, *International Law and Diplomacy*, Oxon, 2010.

- DIEDERIKS-VERSCHOOR Isabella Henrietta Philepina, *An Introduction to Air Law*, 9th Revised Edition, Revised by Pablo Mendes de Leon, Alphen aan den Rijn, 2012.
- ELSUWEGE van Peter, *From Soviet Republics to EU Member States: A Legal and Political Assessment of the Baltic States' Accession to the EU*, Leiden, 2008.
- FOX James R., *Dictionary of International Law and Comparative Law*, 3rd Edition, New York, 2003.
- GAMBOA Malquiades J., *A Dictionary of International Law and Diplomacy*, Quezon City, 1973.
- GÖĞER Erdoğan, *Pasaport Hukuku*, Ankara, 1973.
- GROTIUS Hugo, *De jure belli ac pacis*, (Translated by Kelsey), Oxford, 1925.
- GRZYBOWSKI Kazimiers, *Soviet Public International Law: Doctrines and Diplomatic Practice*, Leyden, 1970.
- HACKWORTH Green Haywood, *Digest of International Law*, vol. IV, Washington D.C., 1942.
- "Handbook on Protection of Stateless Persons under the 1954 Convention Relating to the Status of Stateless Persons", Geneva, 2014.
- HANNUM Hurst, *The Right to Leave and Return in International Law and Practice*, Dordrecht, 1987.
- JACOB Giles, *The Law-Dictionary*, vol. II (Enlarged & Improved by Tomlins), London, 1797.
- JENNINGS Robert Yewdall & WATTS Arthur, *Oppenheim's International Law*, vol. I (Peace-Parts 2 to 4), 9th Edition, Essex, 1996.
- KESHAVARZ Mahmoud, *Design-Politics: An Inquiry into Passports, Camps and Borders*, Malmö, 2016.
- LEE Luke T. & QUIGLEY John, *Consular Law and Practice*, 3rd Edition, Oxford, 2008.
- LLOYD Martin, *The Passport: The History of Man's Most Travelled Document*, Revised & Enlarged Edition, Kent, 2008.
- MELONI Annalisa, *Visa Policy within the European Union Structure*, Heidelberg, 2006.
- MILDE Michael, *International Air Law and ICAO*, 3rd Edition, Utrecht, 2016.

MOORE John Bassett, A Digest of International Law, vol. III, Washington D.C., 1906.

NUSSBAUM Arthur, A Concise History of the Law of Nations, Revised Edition (4th Printing), New York, 1962.

O'CONNELL Daniel Patrick, The Law of State Succession, Cambridge, 1956.

O'CONNELL Daniel Patrick, International Law, vol. II, 2nd Edition, London, 1970.

OPPENHEIM Lassa, International Law: A Treatise, vol. I (Peace), 2nd Edition, London, 1912.

ÖZKAN Işıl, Avrupa Birliği Kamu Hukuku (Lizbon Andlaşmasındaki Son Değişikliklerle), Güncellenmiş 2. Baskı, Ankara, 2017.

ÖZKAN Işıl, Tanınmamış Devletlerin Yasa, Hukukî İşlem ve Kararlarının Tanınması, İstanbul, 2017.

PAZARCI Hüseyin, Uluslararası Hukuk Dersleri, 2. Kitap, Gözden Geçirilmiş 6. Baskı, Ankara, 1999.

PAZARCI Hüseyin, Uluslararası Hukuk Dersleri, 3. Kitap, Gözden Geçirilmiş 5. Bası, Ankara, 2015.

PAZARCI Hüseyin, Uluslararası Hukuk Dersleri, IV. Kitap, Ankara, 2000.

PHILLIPSON Coleman, The International Law and Custom of Ancient Greece and Rome, vol. I, London, 1911.

REMEC Peter Pavel, The Position of the Individual in International Law according to Grotius and Vattel, The Hague, 1960.

ROBERTSON Craig, The Passport in America: The History of a Document, Oxford, 2010.

SALTER Mark B., Rights of Passage: The Passport in International Relations, London, 2003.

SEN Biswanath, A Diplomat's Handbook of International Law and Practice, The Hague, 1965.

SUR Melda, Uluslararası Hukukun Esasları, Gözden Geçirilmiş 14. Baskı, İstanbul, 2020.

TOLUNER Sevin, Milletlerarası Hukuk Dersleri: Devletin Yetkisi (Yer ve Kişiler Bakımından Çevresi ve Niteliği), Gözden Geçirilmiş 4. Bası'dan Tıpkı 5. Bası, İstanbul, 1996.

TORPEY John, *The Invention of the Passport: Surveillance, Citizenship, and the State*, Cambridge, 2000.

TURACK Daniel, *The Passport in International Law*, Massachusetts, 1972.

VATTEL de Emmerich, *The Law of Nations, or, Principles of the Law of Nature, Applied to the Conducts and Affairs of Nations and Sovereigns, with There Early Essays on the Origin and Nature of Natural Law and on Luxury*, (translated by Nuggent), Liberty Fund, Inc., Indianapolis, 2008 (from the edition of 1797).

VERZIJL Jan Hendrik Willem, *International Law in Historical Perspective: Nationality and Other Matters Relating to Individuals*, vol. V, Leyden, 1972.

VERZIJL Jan Hendrik Willem, *International Law in Historical Perspective: State Succession*, vol. VII, Leyden, 1974.

WEIS Paul, *Nationality and Statelessness in International Law*, Alphen aan den Rijn, 1979.

WHITEMAN Marjorie M., *Digest of International Law*, vol. 8, Washington D.C., 1967.

YOUNG Tien-Cheng, *International Civil Service: Principles and Problems*, Brussels, 1958.

MAKALELER

ABEYRATNE Ruwantissa I.R., "The Development of the Machine Readable Passport and Visa and the Legal Rights of the Data Subject", *Annals of Air & Space Law*, vol. 17/2, 1992, s. 1-31.

ABEYRATNE Ruwantissa, "The ePassport—New Technology to Counter Security Threats", *Journal of Transport Security*, vol. 6/1, 2013, s. 27-42.

ALEXANDROWICZ Charles Henry, "The Convention on Facilitation of International Maritime Traffic and International Technical Regulation (A Comparative Study)", *International & Comparative Law Quarterly*, vol. 15/3, 1966, s. 621-659.

ALTON Richard A.C. & STRUBLE Jason Reed, "The Nature of a Passport at the Intersection of Customary International Law and American Judicial Practice", *Annual Survey of International & Comparative Law*, vol. 16/1, 2010, s. 9-26.

ARKELIAN Armen John, "The Right to a Passport in Canadian Law", *Canadian Yearbook of International Law*, vol. 21, 1983, s. 284-293.

AYBAY Rona, "Son Dönem Osmanlı, TBMM Hükûmeti ve Erken Cumhuriyet Dönemlerinde Pasaportlar", *Tarih & Toplum*, Sayı: 13, Ocak 1985, s. 46-53.

BAL Ali, "Devletin Uluslararası Sorumluluğa Ağırlıklı Olarak Diplomatik Himaye Çerçevesinde Başvurması: İç Başvuru Yollarının Tüketilmesi Şartının Uygulanabilirliği", *İstanbul Hukuk Mecmuası*, Cilt: 79, Sayı: 2, 2021, s. 543-597.

BARNHOORN Lambertus A.N.M., "Netherlands Judicial Decisions Involving Questions of Public International Law, 1995-1996", *Netherlands Yearbook of International Law*, vol. 28, 1996, s. 325-380.

BEHAM Markus P. & HAFNER Gerhard, "Austrian Diplomatic and Parliamentary Practice in International Law/Österreichische Diplomatische und Parlamentarische Praxis zum Internationalen Recht", *Austrian Review of International & European Law*, vol. 18, 2016, s. 313-385.

BERNARDEZ Santiago Torres, "Succession of States", in *International Law: Achievements and Prospects*, edited by Bedjaoui, Paris, 1991, s. 381-404.

BHARDWAJ Meenakshi, "Passport-An Irrefutable Document of Identity", *Supremo Amicus*, vol. 10, 2019, s. 179-186.

BOGDAN Michael, "Admission of Foreign Tourists and the Law of Nations", *Zeitschrift für ausländisches öffentliches Recht und Völkerrecht*, vol. 37/1, 1977, s. 87-106.

BOIM Leon, "The Passport System in the USSR and Its Effects upon Jews", *Israel Yearbook of Human Rights*, vol. 5, 1978, s. 141-168.

BOTHE Michael, "Boundaries", *Encyclopedia of Public International Law: States-Responsibility of States-International Law and Municipal Law*, vol. 10, Edited by Bernhardt, Amsterdam, 1987, s. 17-23.

BOUDIN Leonard B., "The Constitutional Right to Travel", *Columbia Law Review*, vol. 56/1, 1956, s. 47-75.

BRANDON Michael, "The United Nations Laissez-Passer", *British Yearbook of International Law*, vol. 27, 1950, s. 448-455.

BYBEE Howard C. & HOUZÉ Annick, "Nineteenth-Century French Passport Laws and Documents", *BYU Family Historian*, vol. 6/3, 2007, s. 13-19.

CAN Lâle & LOW Michael Christopher, "The 'Subjects' of Ottoman International Law", *Journal of the Ottoman & Turkish Studies Association*, vol. 3/2, 2016, s. 223-234.

CAPASSAKIS Evelyn, "Passport Revocations or Denials on the Grounds of National Security and Foreign Policy", *Fordham Law Review*, vol. 49/6, 1981, s. 1179-1196.

CARPENTER Gretchen, "Passports and the Right to Travel—The South African Perspective", *Comparative & International Law Journal of South Africa*, vol. 23/1, 1990, s. 1-33.

CATINDIG Tristan A., "Passports and the Right to Travel", *Philippine Law Journal*, vol. 39/4, 1964, s. 542-559.

CORDORELLI Luigi & GAJA Giorgio (eds.), "Judicial Decisions", *Italian Yearbook of International Law*, vol. 5, 1980, s. 207-285.

ÇAMYAMAÇ Anıl, "Yapay Adalar Üzerine Hayaller: Açık Denizlerde Yeni Devlet Projeleri", *Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt: 2018/1, 2018, s. 171-220.

ÇAMYAMAÇ Anıl, "Avrupa'daki Minyatür Devletlerin İkili Diplomatik İlişkilerine Dair Uluslararası Hukuk Açısından Pragmatik Bir Değerlendirme", *Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt: 2019/2, 2019, s. 59-162.

ÇAMYAMAÇ Anıl, "Malta Askerî Egemen Düzeni'nin Diplomatik İlişkilerine Dair Genel Bir Değerlendirme", *Hacettepe Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt: 10, Sayı: 1, 2020, s. 310-353.

DEGAN Vladimir-Djuro, "State Succession", *Finnish Yearbook of International Law*, vol. 4, 1993, s. 130-193.

DEHM Sara, "Passport", in *International Law's Objects*, edited by Hohmann & Joyce, Oxford, 2018, s. 342-357.

DIPLOCK Kenneth, "Passports and Protection in International Law", *Transactions of the Grotius Society*, vol. 32, 1946, s. 42-59.

DUGARD John, "Diplomatic Protection", *Max Planck Encyclopedia of Public International Law*, on-line edition, edited by Wolfrum, May 2009 via <https://opil.ouplaw.com/view/10.1093/law:epil/9780199231690/law-9780199231690-e1028> (son ziyaret tarihi: 01/07/17).

EHRlich Thomas, "Passports", *Stanford Law Review*, vol. 19/1, 1966, s. 129-149.

ENGERS J.F., "The United Nations Travel and Identity Document for Namibians", *American Journal of International Law*, vol. 65/3, 1971, s. 571-578.

ERLER Jochen, "Regulatory Procedures of ICAO as a Model for IMCO", *McGill Law Journal*, vol. 10/3, 1964, s. 262-268.

ERLER Jochen, "The New Convention on Facilitation of International Maritime Traffic", *McGill Law Journal*, vol. 13/2, 1966, s. 323-328.

FAHY Charles, "The Right to Travel", *Natural Law Forum*, vol. 6, 1961, s. 109-118.

GECK Wilhelm Karl, "Diplomatic Protection", *Encyclopedia of Public International Law: States-Responsibility of States-International Law and Municipal Law*, vol. 10, edited by Bernhardt, Amsterdam, 1987, s. 99-121.

GHOUSE Mohammad, "The Right to Passport: A Constitutional Guarantee", *Journal of the Indian Law Institute*, vol. 7/3, 1965, s. 273-278.

GINSBURGS George, "From the 1990 Law on the Citizenship of the USSR to the Citizenship Laws of the Successor Republics (Part I)", *Review of Central & East European Law*, vol. 18/1, 1992, s. 1-55.

GINSBURGS George, "From the 1990 Law on the Citizenship of the USSR to the Citizenship Laws of the Successor Republics (Part II)", *Review of Central & East European Law*, vol. 19/3, 1993, s. 233-266.

GRANT Thomas D., "Defining Statehood: The Montevideo Convention and Its Discontent", *Columbia Journal of Transnational Law*, vol. 37/2, 1999, s. 403-457.

GREEN Leslie C., "The International Civil Servants, His Employer and His State", *Transactions of the Grotius Society*, vol. 40, 1954, s. 147-174.

GROSSMAN Andrew, "Nationality and the Unrecognised State", *International & Comparative Law Quarterly*, vol. 50/4, 2001, s. 849-876.

GÜLŞEN Reyhan, "İspanya ve Portekiz'in Türkiye'deki Sefarad Musevilerini Tekrar Kendi Vatandaşlığına Alma Çabaları", *Yakın Dönem Türkiye Araştırmaları*, Sayı: 39, 2021, s. 157-187.

HAGEDORN Claudia, "Passports", *Max Planck Encyclopedia of Public International Law*, on-line edition, edited by Wolfrum, January 2008 paragraf: 22 via <https://opil.ouplaw.com/view/10.1093/law:epil/9780199231690/law-9780199231690-e857> (son ziyaret tarihi: 01/07/17).

HANNA John, "Passports-for Revenue Only", *Atlantic Monthly*, vol. 143/2, (February) 1929, s. 264-268.

HIGGINS Rosalyn, "The Right in International Law of an Individual to Enter, Stay in and Leave a Country", *International Affairs*, vol. 49/3, 1973, s. 341-357.

HOISINGTON Bill L., "Unanswered Questions in the Recent Passport Cases", *Hastings Law Journal*, vol. 10/1, 1959, s. 290-305.

HOLBORN Louise W., "The Legal Status of Political Refugees, 1920-1938", *American Journal of International Law*, vol. 32/4, 1938, s. 680-703.

HORNUNG Gerrit, "Biometric Identity Cards: Technical, Legal, and Policy Issues", in *Securing Electronic Business Processes*, edited by Paulus & Pohlmann & Reiner, Vieweg, 2004, s. 47-57.

"Individuals", *Australian Yearbook of International Law*, vol. 10, 1981, s. 441-503.

JACONELLI J., "The Justice Report on Passports", *Modern Law Review*, vol. 38/3, 1975, s. 314-320.

JAFFE Louis L., "The Right to Travel: The Passport Problem", *Foreign Affairs*, vol. 35/1, 1956, s. 17-28.

JENNINGS Robert Yewdall, "Some International Law Aspects of the Refugee Question", *British Yearbook of International Law*, vol. 20, 1939, s. 98-114.

KONRAD Victor & NICOL Heather, "Passports for All", *Canadian-American Public Policy*, no: 74 (May), 2008, s. 1-54.

LANCY Robert S., "The Evolution of Australian Passport Law", *Melbourne University Law Review*, vol. 13, 1982, s. 428-452.

LANSING Paul, "Freedom to Travel: Is the Issuance of a Passport an Individual Right or a Government Prerogative?", *Denver Journal of International Law & Policy*, vol. 11/1, 1981, s. 15-35.

LEBOVIC Sam, "No Right to Leave the Nation: The Politics of Passport Denial and the Rise of the National Security State", *Studies in American Political Development*, vol. 34, 2020, s. 170-193.

LEIGH Monroe, "Haig v. Agee 101 S.Ct. 2766", *American Journal of International Law*, vol. 75/4, 1981, s. 962-963.

LIEW Chee H. & FLAHERTY Gerard T., "Immunity Passports to Travel during the COVID-19 Pandemic: Controversies and Public Health Issues", *Journal of Public Health*, vol. 43/1, 2021, s. e135-e136.

LOEHR Friedrich L., "Passports", *Encyclopedia of Public International Law: Human Rights and the Individual in International Law-International Economic Relations*, vol. 8, edited by Bernhardt, Amsterdam, 1985, s. 428-431.

MARKOSE A.T., "The Passport in National and International Law", *Kerala University Law Review*, vol. 1/1, 1968, s. 1-16.

MERON Theodor, "Status and Independence of the International Civil Servant", *Recueil des cours*, vol. 167, 1980-II, 1980, s. 285-384.

MEYN Karl-Ulrich, "Debellatio", *Encyclopedia of Public International Law: Use of Force-War and Neutrality-Peace Treaties (A-M)*, vol. 3, edited by Bernhardt, Amsterdam, 1982, s. 145-147.

MOATTI Claudia, "Translation, Migration, and Communication in the Roman Empire: Three Aspects of Movement in History", *Classical Antiquity*, vol. 25/1, 2006, s. 109-140.

MOATTI Claudia, "Roman World, Mobility", *Encyclopedia of Global Human Migration*, edited by Ness, 2013, s. 1-14.

MUCHMORE Adam I., "Passports and Nationality in International Law", *University of California, Davis Journal of International Law & Policy*, vol. 10/2, 2004, s. 301-355.

NOORANI A.G., "Right to Passport", *Economic & Political Weekly*, vol. 16/47, 1981 (November 21), s. 1893.

OKAFOR Obiario Chinedu, "The Fundamental Right to a Passport under Nigerian Law: An Interpreted Viewpoint", *Journal of African Law*, vol. 40/1, 1996, s. 53-61.

PETERMANN Thomas & SAUTER Arnold & SCHERZ Constanze, "Biometrics at the Borders—The Challenges of a Political Technology", *International Review of Law Computers*, vol. 20/1&2, 2006, s. 149-166.

PIPKO Simona & PUCCIARELLI Albert J., "The Soviet Internal Passport System", *International Lawyer*, vol. 19/3, 1985, s. 915-919.

PORWIK Piotr, "The Biometric Passport. The Technical Requirements and Possibilities of Using", in *IEEN International Multi-Conference on Biometric and Kansei Engineering*, Ciszyn, 2009, s. 65-69.

RANDALL Maya Hertig & HÄNNI Dominique, "European Passport", *Max Planck Encyclopedia of Public International Law*, on-line edition, edited by Wolfrum, March 2019 via <https://opil.ouplaw.com/view/10.1093/law:epil/9780199231690/law-9780199231690-e638?print=pdf> (son ziyaret tarihi: 05/04/22).

RAUH Joseph L. Jr. & POLLITT Daniel H., "Restrictions on the Right to Travel", *Case Western Reserve Law Review*, vol. 13/1, 1961, s. 128-146.

REALE Egidio, "The Passport Question", *Foreign Affairs*, vol. 9/3, 1931, s. 506-509. (REALE, *Foreign ...*)

REALE Egidio, "Le problème de passeports", *Recueil des cours*, vol. 50, 1934-IV, 1934, s. 85-188. (REALE, *Recueil ...*)

REALE Egidio, "Passport", in *Encyclopaedia of the Social Sciences*, vol. XII, edited by Seligman, New York, 1934, s. 13-16. (REALE, *Encyclopaedia ...*)

ŘÍHA Zdeněk, "An Overview of Electronic Passport Security Features", in ***The Future of Identity in the Information Society***, edited Matyáš & Fischer-Hübner & Cvrček, Heidelberg, 2009, s. 151-159.

SCOTT Melvin, "Passports- A Modern Gordian Knot", ***Kentucky Law Journal***, vol. 45/3, 1957, s. 480-495.

SECRETAN Jacques, "The Independence Granted to Agents of the International Community in Their Relations with National Public Authorities", ***British Yearbook of International Law***, vol. 16, 1935, s. 56-78.

SHEARER Ivan & OPESKIN Brian, "Nationality and Statelessness", in ***Foundations of International Migration Law***, edited by Opeskin & Perruchoud & Redpath-Cross, Cambridge, 2012, s. 93-122.

SIBLEY N.W., "The Passport System", ***Journal of the Society of Comparative Legislation***, vol. 7/2, 1906, s. 26-33.

SIK Ko Swan & OOSTVOGELS S.A.M., "Netherlands State Practice for the Parliamentary Year 1973-1974", ***Netherlands Yearbook of International Law***, vol. 6, 1975, s. 247-311.

SINDERSON Mary L., "Executive Restriction on Travel: The Passport Cases", ***Houston Law Review***, vol. 5/2, 1968, s. 499-513.

"Some Definitions in the Vocabulary of Geography", ***Geographical Journal***, vol. 117/4, 1951, s. 459-460.

SOUTHWICK Katherine, "Ethiopia-Eritrea: Statelessness and State Succession", ***Forced Migration Review***, no: 32 (April), 2009, s. 15-17.

"The Future of American Passports as Restrictions on Travel", ***Northwestern University Law Review***, vol. 60/2, 1965/6, s. 489-530.

TORPEY John, "Reflections on Zivotofsky v. Kerry Zivotofsky and the Politics of Passports", ***American Journal of International Law Unbound***, vol. 109, 2015, s. 57-60.

TROMBETAS Thomas P., "Loyalty, Privileges and Immunities of International Servants", ***Revue hellénique de droit international***, vol. 18, 1965, s. 66-79.

TURACK Daniel C., "Freedom of Movement and the Travel Document in Benelux", ***International & Comparative Law Quarterly***, vol. 17/1, 1968, s. 191-206.

TURACK Daniel C., "Freedom of Movement and the International Regime of Passports", ***Osgoode Hall Law Journal***, vol. 6/2, 1968, s. 230-251.

TURACK Daniel C., "The Right to Travel as a Human Right", *Indian Journal of International Law*, vol. 8/2, 1968, s. 348-366.

TURACK Daniel C., "The Scandinavian Passport Union", *Nordisk Tidsskrift International Ret*, vol. 38, 1968, s. 171-181.

TURACK Daniel, "Passports Issued by Some Non-State Entities", *British Yearbook of International Law*, vol. 43, 1968/69, s. 209-216.

TURACK Daniel C., "Passport Issued on Behalf of Non-State Entities", *New York Law Forum*, vol. 16/3, 1970, s. 625-639.

TURACK Daniel C., "Selected Aspects of International and Municipal Law Concerning Passports", *William & Mary Law Review*, vol. 12/4, 1971, s. 805-837.

URS Chandra Kantaraj, "Right to Freedom of Movement Outside One's Country", in *International Year of Human Rights: Report and Conclusions of the Conference of Jurists on Right to Freedom of Movement*, Bangalore, 1968, s. 25-51.

van ERT Gibran, "Nationality, State Succession, and the Right of Option: The Case of Québec", *Canadian Yearbook of International Law*, vol. 36, 1999, s. 151-180.

van WYK C.W., "The South African Passport", *South African Yearbook of International Law*, vol. 2, 1976, s. 212-223.

VERMEER-KUNZLI Annemarieke, "As If: The Legal Fiction in Diplomatic Protection", *European Journal of International Law*, vol. 18/1, 2007, s. 37-68.

WEIS Paul, "The International Protection of Refugees", *American Journal of Interational Law*, vol. 48/2, 1954, s. 193-221.

WEIS Paul, "The Hague Agreement Relating to Refugee Seamen", *International & Comparative Law Quarterly*, vol. 7/2, 1958, s. 334-348.

WHELAN Charles M., "Passports and Freedom of Travel: The Conflict of a Right and a Privilege", *Georgetown Law Journal*, vol. 41/1, 1952, s. 45-90.

WILLIAMS David W., "British Passports and the Right to Travel", *International & Comparative Law Quarterly*, vol. 23/3, 1974, s. 642-656.

ZIMMERMANN Andreas, "State Succession in Other Matters than Treaties", *Max Planck Encyclopedia of Public International Law*, on-line edition, edited by Wolfrum, April 2007 via <https://opil.ouplaw.com/view/10.1093/law:epil/9780199231690/law-9780199231690-e1108> (son ziyaret tarihi: 01/07/17).

INTERNET KAYNAKLARI

BENEDICTUS Leo, "A Brief History of the Passport", *The Guardian*, November 17 2006 (Friday) via www.theguardian.com/travel/2006/nov/17/travelnews/ (son ziyaret tarihi: 04/05/22).

CASCIANI Dominic, "Analysis: The First ID Cards", *BBC News*, September 25 2008 (Thursday) via http://news.bbc.co.uk/1/hi/uk_politics/7634744.stm (son ziyaret tarihi: 04/05/22).

"Çavuşoğlu ile Anlaşma Fotoğrafi Paylaşarak Duyurdu: Norveç Vatandaşları Türkiye'ye Sadece Kimlik Kartlarıyla Seyahat Edebilecek", *Cumhuriyet*, Haziran 17 2022 (Cuma) via <https://www.cumhuriyet.com.tr/dunya/cavusoglu-ile-anlasma-fotografi-paylasarak-duyurdu-norvec-vatandaslari-turkiyeye-sadece-kimlik-kartlariyla-seyahat-1948347> (son ziyaret tarihi: 10/07/22).

DeCHICCHIS Joseph, "The Transcription of Personal Names: The Japanese Passport", via <http://www.ksc.kwansei.ac.jp/~jed/LanguagePolicy/special/CIL18-Seoul-JapanesePassport.pdf> (son ziyaret tarihi: 16/11/21).

GIAIMO Cara, "The Little-Known Passport that Protected 450.000 Refugees", *Atlas Obscura*, February 7 2017 via <https://www.atlasobscura.com/articles/nansen-passport-refugees> (son ziyaret tarihi: 04/05/22).

"İspanya: Osmanlı'ya Sığınan Yahudilere Vatandaşlık Daveti", *BBC Türkçe*, Mart 8 2013 via www.bbc.com/turkce/haberler/2013/03/130308_sefarad_yahudileri (son ziyaret tarihi: 15/04/22).

MATSUMIYA Makoto, "Freedom of Passage and the Passport Act", February 12 2015 via <https://higashimachi.jp/en/column/1212/> (son ziyaret tarihi: 11/04/22).

"Türkiye'de İki Bin Yahudi Portekiz Vatandaşlığına Başvurdu", *Deutsche Welle*, May 7 2018 via www.dw.com/tr/turkiyede-iki-bin-yahudi-portekiz-vatandasligi-icin-basvurdu/a-43691384 (son ziyaret tarihi: 15/01/22).

Av. Olcay GÖÇÜM

Arb. & Bilirkişi

KİRA HUKUKU

- Kira & Kat Mülkiyeti Hukuku Bilirkişisi
- Kira Sözleşmesinin Şekli & İspat Kuralı
- Kira Sözleşmesinin Konusu & Tarafları
- Kira Bedeli & Süresi
- Kiralayanın Borçları
- Kira Sözleşmesinin Tapuya Şerhi
- Alt Kira & Kira Sözleşm esinin Devri
- Erken Tahliye & Tahliye Davalarında Görev
- Genel Hükümlere Tabi Taşınmazların Tahliyesi
- Konut ve Çatılı İş Yerlerinde Tahliye
(Kiralayan ve Kiracıdan Kaynaklanan Sebepler)
- Hor Kullanmaya Dayalı Tazminat
- Rödövens Sözleşmeleri
- Kiraya Veren Hapis Hakkı
- Tahliye Davasında Tehiri İcra
- Konusuz Kalan Davalarda Yargılama Gideri ve Vekalet Ücreti
- Kira Tespit Davaları
- Kira Hukukunda Faydalı İmalat
- Kira Alacağında İcra İnkâr Tazminatı
- Kira Sözleşmelerinde Kefilin Sorumluluğu
- İhale İle Kiraya Verilen Taşınmazların Tahliyesi
- İcra İflas Yasasına Göre Tahliye
- Kira Uyarlama Davaları
- Kira Uyarlama Davalarında İhtiyati Tedbir
- Kira Uyarlama Davalarında Arabuluculuk
- 108 Soruda Kira Hukuku

Genişletilmiş ve Güncelleştirilmiş

3. Baskı

ADALET YAYINEVİ
Ekim - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Kira Hukuku
Olcay Göçüm

Hukuk Yayınları Dizisi – 2411

Üçüncü Baskı : Ekim, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8209 – 76 – 1

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Ankamat Matbaacılık Sanayi Limited Şirketi
1344. Cadde No: 60 İvedik OSB Yenimahalle/Ankara
Sertifika No: 46700
Tel: (0312) 394 54 94-95

KAYNAKLAR

Celal ERDOĞAN (Tahliye, Kira Tespit ve Kira Alacağı Davaları)

M. Lutfi TOMBALOĞLU (Kira Sözleşmesinden Kaynaklanan Uyuşmazlıklar)

Ahmet Celal RUHİ (Kira Hukuku)

Nihat YAVUZ (Kira)

Cevdet İlhan GÜNAY (Türk Borçlar Kanunu Şerhi)

Gizem KILIÇ ÖZTÜRK (Kira Tespit Davası ve Esasları-Makale)

Mithat CERAN (Kira Sözleşmesi ve Tahliye Davaları)

Hikmet KANIK (Kira Hukuku Davaları)

Osman Buğra BEYDOĞAN, Ph.D.

**LEGAL BOUNDARIES OF
INTELLECTUAL PROPERTY
COMMERCIALIZATION
IN THE EUROPEAN
INTERNAL MARKET**

**ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022**

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Legal Boundaries of Intellectual Property Commercialization in the European Internal Market

Osman Buğra Beydoğan

Hukuk Yayınları Dizisi – 3240

Birinci Baskı : Ekim, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8209 – 77– 8

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Vadi Grafik Tasarım Ltd. Şti.
İvedik Org. San. Bölgesi 1420. Cadde
No: 58/1 Yenimahalle/Ankara
Tel: 0 312 395 85 71
Sertifika No: 47479

LIST OF BIBLIOGRAPHY

Articles

- A. Yusuf, Abdulqawi & van Hase, Andres M., *Intellectual property protection and international trade-exhaustion of rights revisited*, 16 *World Competition* 115 (1992)
- Andewelt, Roger B., *Analysis of Patent Pools Under the Antitrust Laws*, 53 *Antitrust LJ* 611 (1984)
- Angelopoulos, Christina, *The Myth of European Term Harmonisation: 27 Public Domains for the 27 Member States*, 43(5) *IIC* 567 (2012)
- Beier, Friedrich K., *Industrial Property and the Free Movement of Goods*, 21 *IIC* 131 (1990)
- Bonadio, Enrico, *Parallel imports in a global market: Should a generalised international exhaustion be the next step?*, 33(3) *EIPR* 153 (2011)
- Brasser, Elizabeth, *Sharing the Burden of Proof in Parallel Importation Cases: A Proposal for a Synthesis of United States and European Union Trademark Law*, 1 *J. High Tech. L.* 119 (2002)
- Calboli, Irene, *Reviewing the (shrinking) principle of trademark exhaustion in the European Union (ten years later)*, 16 *Marq. Intell. Prop. L. Rev.* 257 (2012)
- Calboli, Irene, *Trademark Exhaustion in the European Union: Community-Wide or International -The Saga Continues*, 6 *Marq. Intell. Prop. L. Rev.* 47 (2002)
- Casati, Roberto, *The Exhaustion of Industrial Property Rights in the EEC: Exclusive Manufacturing and Sales Provisions in Patent and Know-How Licensing Agreements*, 17 *Colum. J. Transnat'l L.* 313 (1978)
- Colangelo, Giuseppe & Torti, Valerio, *Selective distribution and online marketplace restrictions under EU competition rules after Coty Prestige*, 14(1) *Eur. Compet. J.* 81 (2018)
- Colomo, Pablo Ibáñez, *The legal status of pay-for-delay agreements in EU competition law: Generics (Paroxetine)*, 57(6) *Common Mkt. L. Rev.* 1933 (2020)
- Cornish, William R., *The International Relations of Intellectual Property*, 52 *Cambridge LJ* 46 (1993)

- Correa, Carlos, *Intellectual property and competition law: exploration of some issues of relevance to developing countries*, 21 ICTSD IPRs and sustainable development programme issue paper 1 (2007)
- Dent, Chris, *Generally inconvenient: The 1624 statute of monopolies as political compromise*, 33 Melb. UL Rev. 415 (2009)
- Drahos, Peter, *Intellectual Property and Human Rights*, 3 I.P.Q. 349 (1999)
- Fhima, I. Simon, *The Court of Justice's Protection of the Advertising Function of Trade Marks: an (Almost) Sceptical Analysis*, 6 J. Intell. Prop. L. 325 (2011)
- Ford, Sara M., *Compulsory Licensing Provisions under the TRIPs Agreement: Balancing Pills and Patents*, 15 AM. U. INT'L L. REV. 941 (2000)
- Friden, Georges, *Recent Developments in EEC Intellectual Property Law: The Distinction Between Existence and Exercise Revisited*, 26 Common Market L. Rev 193 (1989).
- Gladwell, David, *The Exhaustion of Intellectual Property Rights*, 8(12) EIPR 366 (1986)
- Goebel, Roger J., *The Interplay Between Intellectual Property Rights and Free Movement of Goods in the European Community*, 4 Fordham Intell. Prop. Media & Ent. L.J. 125 (1993)
- Gormley, Lawrence W., *Competition and Free Movement: Is the Internal Market the Same as a Common Market*, 13 Eur. Bus. L. Rev. 517 (2002)
- Gotzen, Frank, *Distribution and Exhaustion in the EC*, 12(8) EIPR 299 (1990)
- Hilty, Reto M. et al., *Software agreements: stocktaking and outlook—lessons from the UsedSoft v. Oracle case from a comparative law perspective*, 44(3) IIC 263 (2013)
- Hitt, Michael; et al., *Creating Value for Individuals, Organizations, and Society*, 25(2) Academy of Management Perspectives 57 (2011)
- Hugenholtz, P. Bernt & van Velze, Sam C., *Communication to a New Public? Three Reasons Why EU Copyright Law Can Do Without a "New Public"*, 47(7) IIC 797 (2016)
- Jacobs, Brian, *Using intellectual property to secure financing after the worst financial crisis since the Great Depression*, 15 Marq. Intell. Prop. L. Rev. 449 (2011)
- Jacobs, Francis G., *Industrial Property and the EEC Treaty: A Reply*, 24 Int'l & Comp. LQ 643 (1975))

- Joliet, Rene & Keeling, David T., *Trade Mark Law and the Free Movement of Goods: The Overruling of the Judgement in Hag I*, 22 IIC. 303 (1991)
- Julian-Arnold, Gianna, *International compulsory licensing: the rationales and the reality*, 33 Idea 349 (1992)
- Kaiser, Ansgar, *Exhaustion, Distribution and Communication to the Public—The CJEU's Decision C-263/18—Tom Kabinet on E-Books and Beyond*, 69(5) GRUR International 489 (2020)
- Keeling, David, *Intellectual property rights and the free movement of goods in the European union*, 20 Brook. J. Int'l L. 127 (1993)
- Koch, Norbert & Froschmaier, Franz, *The Doctrine of Territoriality in Patent Law and the European Common Market*, 9 PAT. TRADEMARK & COPY. J. Res. & ED. 343 (1965)
- Korah, Valentine, *Dividing the Common Market through National Industrial Property Rights*, 35(6) Mod. L. Rev 634 (1972)
- Korah, Valentine, *National Patents and the Free Movement of Goods within the Common Market*, 38(3) Mod. L. Rev. 333 (1975)
- Korah, Valentine, *The Limitation of Copyright and Patents by the Rules for the Free Movement of Goods in the European Common Market*, 14 Case W. Res. J. Int'l L. 7 (1982)
- Kur, Annette, *Trademark Functions in European Union Law—Also Containing a Comment on CJEU case C-129/17, Mitsubishi v. Duma*, 19-06 Max Planck Institute for Innovation & Competition Research Paper (2019)
- Machlup, Fritz & Penrose, Edith, *The patent controversy in the nineteenth century*, 10(1) The Journal of Economic History 1 (1950)
- Mandich, Giulio, *Venetian Patents (1450-1550)*, 30 J. Pat. Off. Soc'y 166 (1948)
- Merges, Robert P., *Institutions for intellectual property transactions: the case of patent pools*, University of California at Berkeley Working Paper (1999)
- Mezei, Peter, *Digital first sale doctrine ante portas: Exhaustion in the online environment*, 6 J. Intell. Prop. Info. Tech. & Elec. Com. L. 23 (2015)
- Mezei, Péter, *The Doctrine of Exhaustion in Limbo—Critical Remarks on the CJEU's Tom Kabinet Ruling*, Available at SSRN (2020)
- Oke, Emmanuel K., *Territoriality in Intellectual Property Law: Examining the Tension between Securing Societal Goals and Treating Intellectual Property as an Investment Asset*, 15(2) SCRIPTed. A Journal of Law, Technology & Society 316 (2018)

- Oliver, Peter, *Of Split Trade Marks and Common Markets*, 54(4) Mod. L. Rev 587 (1991)
- Plomer, Aurora, *A unitary patent for a (Dis) United Europe: the long shadow of history* 46(4) IIC 508 (2015)
- Prager, Frank D., *A History of Intellectual Property from 1545 to 1787*, 26 J. Pat. Off. Soc'y 711 (1944)
- Prager, Frank D., *Brunelleschi's Patent*, 28 J. PAT. OFF. Soc'y 109 (1946)
- Ricketson, Samuel, *The Birth of the Berne Union*, 11 COLUM.-VLA J.L. & ARTS 9 (1986)
- Schmidt-Kessen Maria José, *The Future of IP-competition Conflicts in EU Law*, Copenhagen Business School, 24 CBS LAW Research Paper 5 (2019)
- Schonhofen Sven, *Usedsoft and Its Aftermath: The Resale of Digital Content in the European Union* 16 Wake Forest J. Bus. & Intell. Prop. L. 290 (2015)
- Schovsbo, Jens & Riis, Thomas, *Concurrent Liability in Contract and Intellectual Property Law: Licensing Agreements in Light of Case C-666/18 IT Development SAS*, 69(10) GRUR International 989 (2020)
- Senftleben, Martin, et al., *Recommendation on measures to safeguard freedom of expression and undistorted competition in EU trade mark law*, 37 (6) EIPR 337 (2015)
- Senftleben, Martin, *Trade mark protection—a black hole in the intellectual property galaxy?*, 42(4) IIC 383 (2011)
- Sganga, Caterina, *A plea for digital exhaustion in EU copyright law*, 9 J. Intell. Prop. Info. Tech. & Elec. Com. L. 217 (2018)
- Smith, Robert S., *The Unresolved Tension Between Trademark Protection and Free Movement of Goods in the European Community*, 3 Duke J. Comp. & Int'l L. 89 (1992)
- Solomon, Dov & Bitton, Miriam, *Intellectual property securitization*, 33 Cardozo Arts & Ent. LJ, 125 (2015)
- Sullivan, E. Thomas, *The Confluence of Antitrust and Intellectual Property at the New Century*, 1(1) Minn. Intell. Prop. Rev. iii (2000)
- Torremans, Paul & Stamatoudi, Irini A.: *Merck v Stephar Survives the Test*, 22 Eur. Law Rev. 248 (1997)
- Tudor, Jarrod, *Intellectual Property, the Free Movement of Goods and Trade Restraint in the European Union*, 6 J. Bus. Entrepreneurship & L. Iss. 1 (2012)

- Waelbroeck, Michael, *The Effect of the Rome Treaty on the Exercise of National Industrial Property Rights*, 21 Antitrust BULL. 99 (1976)
- Westkamp, Guido, *Intellectual Property, Competition Rules, and the Emerging Internal Market: Some Thoughts on the European Exhaustion Doctrine*, 11 Marq. Intell. Prop. L. Rev. 291 (2007)
- Witt, Anne C., *Restrictions on the use of third-party platforms in selective distribution agreements for luxury goods*, 12(2-3) Eur. Compet. J. 435 (2016)
- Würtenberger, Gert, *Plant variety rights and breach of licence*, 7(3) J. Intell. Prop. L. 161 (2012)
- Yosick, Joseph A., *Compulsory Patent Licensing for Efficient Use of Inventions*, 2001 U. ILL. L. REV. 1275 (2001)

Books

- Albors-Llorens, Albertina, *EC Competition Law and Policy* (Taylor & Francis 2002)
- Arena, Cristopher & Carreras, Eduardo, *The Business of Intellectual Property* (Oxford 2008)
- Attree, Rebecca. *A Specially Commissioned Report; International Commercial Agreements* (Thorogood 2002)
- Bainbridge, David I., *Intellectual Property* (7th ed. Pearson Education 2009)
- Bainbridge, David, *Research Handbook on Intellectual Property and Competition Law* (8th ed. Pearson Education 2010)
- Barnard, Catherine, *The substantive law of the EU: The Four Freedoms* (1st ed. Oxford University Press 2004)
- Bently Lionel & Suthersanen, Uma & Torremans, Paul (eds.), *Global Copyright: Three Hundred Years Since the Statute of Anne, from 1709 to Cyberspace* (Edward Elgar Publishing 2010)
- Bharadwaj, Ashish et al. (eds.), *Multi-dimensional Approaches Towards New Technology* (Springer 2018)
- Czapracka, Katarzyna, *Intellectual property and the limits of antitrust: a comparative study of US and EU approaches* (Edward Elgar Publishing 2010)
- Dashwood, Alan, et al., *Wyatt and Dashwood's European Union Law* (Bloomsbury Publishing 2011)

- Daum, Juergen H., *Intangible Assets and Value Creation* (John Wiley & Sons 2003)
- Davies, Gareth, *European Union internal market law* (Routledge Cavendish, 2003)
- Desforges, Charles D., *The commercial exploitation of intellectual property rights by licensing* (Thorogood 2001)
- Drahos, Peter, *A Philosophy of Intellectual Property* (Routledge 2016)
- Drexl, Josef (ed.), *Research Handbook on Intellectual Property and Competition Law* (Edward Elgar Publishing 2008)
- Ehlermann, Claus-Dieter & Atanasiu, Isabela (eds.), *European Competition Law Annual: 2005 The Interaction between Competition Law and Intellectual Property Law* (Hart Publishing 2007)
- Ficsor, Mihály, *Collective Management of Copyright and Related Rights* (WIPO 2002)
- Figuerola, Pablo & Guerrero, Alejandro (eds.), *EU law of competition and trade in the pharmaceutical sector* (Edward Elgar Publishing 2019)
- Fink, Carsten & Maskus, Keith E. (eds.), *Intellectual Property and Development: Lessons from Recent Economic Research* (World Bank & Oxford University Press 2005)
- Frenz Walter, *Handbook of EU competition law* (Springer 2016)
- Gervais, Daniel (ed.), *Collective Management of Copyright and Related Rights* (2nd ed. Wolters Kluwer 2010)
- Goldscheider, Robert & Gordon, Alan (eds.), *Licensing best practices: Strategic, territorial, and technology issues* (John Wiley & Sons 2006)
- Grigoriadis, Lazaros G., *Trade marks and free trade: a global analysis* (Springer 2014)
- Haracoglou, Irina, *Competition Law and Patents: A Follow-on Innovation Perspective in the Biopharmaceutical Industry* (Edward Elgar 2008)
- Jones, Alison & Sufrin, Brenda, *EU competition law: text, cases, and materials* (Oxford University Press 2016)
- Karahan, Sami et al., *Fikri Mulkiyet Hukukunun Esaslari* (Seckin 2013)
- Keeling, David T., *Intellectual property rights in EU law: free movement and competition law* (Courier Corporation 2003)

- Koo, Justin, *The Right of Communication to the Public in EU Copyright Law* (Bloomsbury Publishing 2019)
- Korah, Valentine, *Intellectual property rights and the EC competition rules* (Bloomsbury Publishing, 2006)
- Kur, Annette & Dreier, Thomas & Luginbuehl Stefan., *European intellectual property law: text, cases and materials* (Edward Elgar Publishing 2019)
- Kur, Annette & Dreier, Thomas, *European Intellectual Property Law; Text, Cases and Materials* (Edward Elgar 2013)
- Ladas, Stephen P., *Patents, trademarks, and related rights: national and international protection. Vol. 1.* (Harvard University Press 1975)
- Lloyd, Ian J., *Information Technology Law* (6th ed. Oxford University Press 2011)
- Lundstedt, Lydia, *Territoriality in Intellectual Property Law* (Stockholm University 2016)
- Machlup, Fritz, *An Economic Review of the Patent System* (US Government Printing Office 1958)
- Merges, Robert P., *Justifying Intellectual Property* (Harvard University Press 2011)
- Mezei, Péter, *Copyright Exhaustion Law and Policy in the United States and the European Union* (Cambridge University Press 2018)
- Ohly, Asghar ed., *Common Principles of European Intellectual Property Law* (Mohr Siebeck 2012)
- Oliver, Peter (ed.), *Oliver on Free Movement of Goods* (Hart Publishing 2010)
- Parr, Russell, *Intellectual Property; Valuation, Exploitation, and Infringement Damages* (John Wiley & Sons 2018)
- Pila, Justine & Torremans, Paul, *European intellectual property law* (Oxford University Press 2019)
- Poltorak, Alexander & Lerner, Paul, *Essentials Of Intellectual Property* (John Wiley & Sons 2011)
- Records of the Luxembourg conference on the Community patent 1975 Luxembourg (Office for the official publications of the European Communities 1982)

- Ricketson, Sam, *The Paris Convention for the protection of industrial property: A commentary* (Oxford University Press 2015)
- Rife, Martine C., *Invention, copyright, and digital writing* (SIU Press 2013)
- Seville, Catherine, *EU intellectual property law and policy* (1st ed. Edward Elgar Publishing 2009)
- Seville, Catherine, *EU intellectual property law and policy* (2nd ed. Edward Elgar Publishing 2016)
- Stothers, Christopher, *Parallel trade in Europe: intellectual property, competition and regulatory law* (Bloomsbury Publishing 2007)
- Suluk, Cahit & Karasu, Rauf & Nal Temel, *Fikri Mülkiyet Hukuku* (2nd ed. Seçkin 2018)
- Tobler, Adolf, *Li proverbe au vilain: die sprichwörter des gemeinen mannes* (S. Hirzel 1895)
- Torremans, Paul (ed.), *Copyright Law: A Handbook of Contemporary Research* (Edward Elgar 2007)
- Torremans, Paul, *Holyoak and Torremans Intellectual Property Law* (Oxford University Press 2019)
- van Eechoud, Mireille, *Choice of Law in Copyright and Related Rights: Alternatives to the lex protectionis* (Kluwer Law International 2003)
- van Eechoud, Mireille, et al., *Harmonizing European Copyright Law: The Challenges of Better Lawmaking* (Kluwer Law International 2009)

Chapters in Books

- Cook, Trevor, *Exhaustion—a Casualty of the Borderless Digital Era* (In Bently, Lionel et al. eds., *Global Copyright: Three Hundred Years Since the Statute of Anne, from 1709 to Cyberspace*, 354-366, Edward Elgar Publishing 2010)
- Drexl, Josef, *Is There a 'More Economic Approach' to Intellectual Property and Competition Law?* (In Drexl, Josef ed., *Research Handbook on Intellectual Property and Competition Law* 27-53, Edward Elgar Publishing 2008)
- Enchelmaier, Stefan, *Intellectual Property, The Internal Market and Competition Law* (In Drexl, Josef ed., *Research Handbook on Intellectual Property and Competition Law* 405-426 Edward Elgar Publishing 2008)

- Fink, Carsten, *Entering the Jungle of Intellectual Property Rights Exhaustion and Parallel Importation* (In Fink, Carsten & Maskus, Keith E. eds., *Intellectual Property and Development: Lessons from Recent Economic Research* 171-187, World Bank & Oxford University Press 2005)
- Kolstad Olav, *Competition law and intellectual property rights—outline of an economics-based approach* (In Drexl, Josef ed., *Research Handbook on Intellectual Property and Competition Law* 3-26, Edward Elgar Publishing 2008)
- Maier-Rigaud, Frank, et al., *Reverse payments: An EU and US perspective* (In Figueroa, Pablo & Guerrero, Alejandro eds., *EU law of competition and trade in the pharmaceutical sector* 35, Edward Elgar Publishing 2019)
- Pate, R. Hewitt, *Competition and Intellectual Property in the US: Licensing Freedom and the Limits of Antitrust* (In Ehlermann, Claus-Dieter & Atanasiu, Isabela eds., *European Competition Law Annual: 2005 The Interaction between Competition Law and Intellectual Property Law* 49-58, Hart Publishing 2007)
- Schovsbo, Jens, *Free Movement of Goods and Exhaustion* (In Ohly, Asghar ed., *Common Principles of European Intellectual Property Law* 169-189 Mohr Siebeck 2012)
- Stakheyeva, Hanna, *Intellectual Property and Competition Law: Understanding the Interplay* (In Bharadwaj, Ashish et al. eds., *Multi-dimensional Approaches Towards New Technology* 3-19, Springer 2018)
- Stothers, Christopher, *Article 36 TFEU: intellectual property* (In Oliver, Peter ed., *Oliver on Free Movement of Goods*, 313-369, Hart Publishing 2010)
- von Lewinski, Silke, *Intellectual Property, Nationality and Non-Discrimination* (In *Intellectual property and human rights : a panel discussion to commemorate the 50th anniversary of the Universal Declaration of Human Rights, Geneva, November 9, 1998* 175 (World Intellectual Property Organization 1999)
- Zevgolis, Nikolaos E., *The Interaction Between Intellectual Property Law and Competition Law in the EU: Necessity of Convergent Interpretation with the Principles Established by the Relevant Case Law* (In Bharadwaj, Ashish, et al. eds., *Multi-dimensional Approaches Towards New Technology* 21-42, Springer 2018)

Online Articles

- Keller, Gary N., *Guide on Intellectual Property (Ip) Commercialization*, WIPO Committee on Development and Intellectual Property (CDIP) 18 (15 May 2020) https://www.wipo.int/edocs/mdocs/mdocs/en/cdip_16/cdip_16_inf_4.pdf
- *Le Corbusier*, 49(1) IIC 106, 112 (2017), <https://link.springer.com/content/pdf/10.1007/s40319-017-0657-z.pdf>
- Liguori, Jacopo, *Selective Distribution: The Consequences for Non-luxury Products*, Mondaq (2020) <https://www.mondaq.com/italy/antitrust-eu-competition-/1014736/selective-distribution-the-consequences-for-non-luxury-products>
- Lurie, Ian, *Information is free. Knowledge is not*, Portent (Jan. 5, 2021, 3.40 PM), <https://www.portent.com/blog/random/information-is-free-knowledge-is-not.htm>
- Musmann, Thomas, *No Mercy: Exhaustion of patent rights and burden of proof*, Kluwer Patent Blog, (2014) <http://patentblog.kluweriplaw.com/2014/03/14/no-mercy-exhaustion-of-patent-rights-and-burden-of-proof/>

Other Online Sources

- *Act of Approval to the Agreement on a Unified Patent Court is Void*; Press Release No. 20/2020 of 20 March 2020, Bundesverfassungsgericht (26 Jan. 2021) <http://www.bundesverfassungsgericht.de/SharedDocs/Pressemitteilung/en/EN/2020/bvg20-020.html>
- *Fact Sheet Commercialising Intellectual Property: Licence Agreements*, European IPR Helpdesk (26 Jan. 2021) <https://www.iprhelpdesk.eu/sites/default/files/newsdocuments/Fact-Sheet-Commercialising-IP-Licence-Agreements.pdf>
- *Fact Sheet Commercialising Intellectual Property: Spin-offs*, European IPR Helpdesk Fact Sheet, (15 May 2020), www.iprhelpdesk.eu/sites/default/files/newsdocuments/Fact-Sheet-Commercialising-IP-Spin-offs.pdf
- *Intellectual Property and the U.S. Economy: 2016 Update*, USPTO (May 14 2020), <https://www.uspto.gov/sites/default/files/documents/IPandtheUSEconomySept2016.pdf>

- *IPR-intensive industries and economic performance in the European Union: Industry-Level Analysis Report, September 2019*, EUIPO (12 May 2020) https://euipo.europa.eu/tunnel-web/secure/webdav/guest/document_library/observatory/documents/IPContributionStudy/IPR-intensive_industries_and_economicin_EU/WEB_IPR_intensive_Report_2019.pdf
- *Ocean Tomo Intangible Asset Market Value Study*, Ocean Tomo Intellectual Capital Equity, (6 May 2021) https://intellisys.fi/wp-content/uploads/2020/09/Ocean-Tomo-Intangible-Asset-Market-Value-Study-IAMV-Report_08_01_17.pdf
- *Ocean Tomo Releases Intangible Asset Market Value Study Interim Results for 2020*, Ocean Tomo Intellectual Capital Equity, (6 May 2021) <https://www.oceantomo.com/insights/ocean-tomo-releases-intangible-asset-market-value-study-interim-results-for-2020/>
- *Patent Cooperation Treaty Yearly Review 2020: The International Patent System*, WIPO, (6 May 2021) https://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/wipo_pub_901_2020.pdf
- *Press Release, Antitrust: Commission consults on commitments offered by Samsung Electronics regarding use of standard essential patents*, European Commission (26 Jan. 2021) https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_13_971
- *Press release 26 November 2020, Antitrust: Commission fines Teva and Cephalon €60.5 million for delaying entry of cheaper generic medicine*, European Commission (27 Jan. 2021) https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_20_2220
- *Coca-Cola Co Price to Book Value on 31 December 2020*, YCHARTS (26 Jan. 2021) https://ycharts.com/companies/KO/price_to_book_value
- *What is technology transfer?*, European Commission (26 Jan. 2021) https://knowledge4policy.ec.europa.eu/technology-transfer/what-technology-transfer_en
- *What is Intellectual Property?*, WIPO, (6 May 2021) <https://www.wipo.int/about-ip/en/>

Doç. Dr. Ozan CAN

**BASİRETLİ TACİR
(BASİRETLİ İŞ İNSANI)
GİBİ HAREKET ETME
YÜKÜMLÜLÜĞÜ**

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Basiretli Tacir (Basiretli İş İnsanı) Gibi Hareket Etme Yükümlülüğü
Ozan Can

Hukuk Yayınları Dizisi – 3232

Birinci Baskı : Ekim, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8209 – 78 – 5

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com
 : adalety@adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi
 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:
Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:
Yasin Özbudak

Baskı:

Ay-bay Kırtasiye İnş. Gıda Paz. ve Tic. Ltd. Şti.
Sertifika No: 46661
Tel: (0 312) 472 58 55 - Ankara

KAYNAKÇA

- Acar Ünal, Ö.:** Covid-19 Virüsünün Sözleşmelere Etkisinin TBK Md. 138 Hükmü, Korona Döneminde Güncel Hukuki Meseleler Sempozyumu Tam Metin Bildiri Kitabı, İstanbul 2020, s. 285 vd.
- Aday, N.:** Özel Hukukta Yükümlülük Kavramı ve Sonuçları, İstanbul 2000.
- Akan, P.:** Taşıyanın Gemiyi Sefere Elverişli Halde Bulundurma Yükümlülüğü, Prof. Dr. Tahir Çağa'nın Anısına Armağan, İstanbul 2000.
- Akıntürk, T. / Karaman, D. A.:** Borçlar Hukuku, 24. Baskı, İstanbul 2015.
- Akyol, Ş.:** Dürüstlük Kuralı ve Hakkın Kötüye Kullanılması Yasası, İstanbul 1995.
- Akman, G. S.:** Sorumsuzluk Anlaşması, İstanbul 1976.
- Antalya, G.:** Borçlar Hukuku Genel Hükümler Cilt I, Birinci Baskıya Ek Tıpkı Baskı, İstanbul 2016.
- Antalya, O. G./Topuz, M.:** Medeni Hukuk (Giriş – Kavramlar – Başlangıç Hükümleri), B. 3, Ankara 2019.
- Arkan, S.:** Ticari İşletme Hukuku, 27. Bası, Ankara 2021.
- Aslan, Y.:** Ticaret Hukuku Dersleri, 14. Bası, Bursa 2021.
- Arsılanlı, H.:** Kara Ticareti Hukuku Dersleri, Umumi Hükümler, B. 3, İstanbul 1960.
- Atamer, Y.:** Tacirlerin Genel İşlem Şartlarına Karşı Korunması Yolları, İTO Yayını, İstanbul 2001-08.
- Ayhan, R./Çağlar, H./Özdamar, M.:** Ticari İşletme Hukuku, 14. Bası, Ankara 2021.

- Bahtiyar, M./Biçer, L.:** *Adi İş / Ticari İş / Tüketici İşlemi Ayrımı Ve Bu Ayrımın Önemi*, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi Prof. Dr. Cevdet Yavuz'a Armağan, C. 22, S. 3, İstanbul 2016, s. 395 vd.
- Battal, A.:** *Tacir Gibi Sorumlu Olan (TK M. 14/3) Tacir Olmanın Hangi Sonuçlarına Tabi Tutulmalıdır?*, Yargıtay Dergisi 1997, C. 23, S. 4, s. 547 vd. (**Anılış:** Tacir).
- Battal, A.:** *Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun Yönünden Tacirlerin Tüketici Sıfatı*, Prof. Dr. Ali Bozer'e Armağan, Ankara 1998, s. 313 vd. (**Anılış:** Tüketici).
- Baysal B.:** *Aşırı İfa Güçlüğü*, Bilgi Üniversitesi Türk Borçlar Kanunu Sempozyumu, İstanbul 2012, s.113 vd.
- Bilgili, F./Demirkapı, E.:** *Ticaret Hukuku Bilgisi*, 18. Bası, Bursa 2020.
- Bozer, A./ Göle, C.:** *Ticari İşletme Hukuku*, 7. Bası, Ankara 2021.
- Bozer, A./Göle, C.:** *Ticari İşletme*, 3. Bası, Ankara 2015. (**Anılış:** Bozer/Göle: Eski Bası).
- Bozkurt, T.:** *Ticari İşletme Hukuku*, 4. Bası, Ankara 2021.
- Brox, H./ Walker, W. D.:** *Allgemeines Schuldrecht*, 31. Aufl., München 2007.
- Bünger Meyer, S.:** *Praxiskommentar zum Handelsrech*, (hrsg. Oliver Haag, Joachim Löffler), Münster 2010.
- Can, M.:** *Deniz Ticareti Hukuku Ders Kitabı, C. I, Giriş-Gemi-Deniz Hukuku Kişileri*, Ankara 2000.
- Can, O./ Yücel, R.:** *Türkiye Cumhuriyeti Kanun Metinlerinde Cinsiyet Ayrımcılığı Ve Bunun Önlenmesine Yönelik Paradigmatik Bir Yaklaşım*, Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi Afro-Avrasya Özel Sayısı, s. 190, (<http://www.yyusbedergisi.com/dergi/turkiye-cumhuriyeti-kanun-metinlerinde-cinsiyet-ayrimciligi-ve-bunun-onlenmesine-yonelik-paradigmatik-bir-yaklasim> 6148220171023023358.pdf).

- Çağlar, H.:** Aşırı Yararlanma (Gabin) Hükümlerinin Tacirler Bakımından Uygulanması (TBK m. 28), Batider, 2016, S.4, s. 76 vd.
- Çelik, A.:** Ticaret Hukuku, 11. Bası, Ankara 20.
- Çetiner, S./ Yüksel Bozkurt, A. E.:** Ticari İşletme ve Şirketler Hukuku, 5. Bası, Ankara 2021.
- Demircioğlu, H. R.:** Sözleşme Görüşmelerindeki Kusurlu Davranıştan Doğan Sorumluluk, Ankara 2009.
- Deutsch, E.:** Haftungsrecht, Erster Band: Allgemeine Lehren, 2.Aufl., Köln, Berlin, Bonn, München, 1996.
- Durak, Y.:** Güven Sorumluluğu Ve "Culpa In Contrahendo", Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 2017, C.25, S.1, s. 239 vd.
- Edis, S.:** Medenî Hukuka Giriş ve Başlangıç Hükümleri, B. 6, Ankara 1993.
- Engelmann, U.:** Bürgerliche Recht, Berlin 1909.
- Erdoğan, İ.:** Haksız Fiilde Kusurlu Sorumluluk ve Özellikle Kusur Unsuru, Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Yıl 1990, C. 3, S. 1, s. 109 vd.
- Eren, F.:** Borçlar Hukuku, Genel Hükümler, Ankara 2015.
- Ersöz, O.:** Genel İşlem Koşullarının Kişi Bakımından Uygulama Alanı ve Tacirler Hakkında Uygulanması, İstanbul Aydın Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 2017, Yıl 3, S.1, s. 69 vd.
- Fikentscher, W.:** Schuldrecht, 8. Aufl., Berlin-New York 1992.
- Gemalmaz, H. Burak:** Basiretli Bir İş Adamı Gibi Davranma Yükümlülüğü, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin Yukos ve Soros Kararları Üzerine Düşünceler, Güncel Hukuk, 2011, S. 11, s. 60 vd.
- Gezder, Ü.:** Türk /İsviçre Hukukunda Culpa In Contrahendo Sorumluluğu, İstanbul 2009.

- Göksoy, Y. C.:** Basiretli İş Adamı Gibi Hareket Etme Yükümlülüğü (TTK M. 18) Bağlamında Covid-19 Pandemisinin Tacirlerin Sözleşmeden Doğan Yükümlülükleri Üzerindeki Etkileri, Yaşar Hukuk Dergisi, 2020, C.2, S.2, Özel Sayı, s. 1 vd.
- Gümüş, M. A.:** 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu (Ttk) M.18/II'de Yer Alan "Basiretli İş Adamı (Tacir) Davranışı" Ölçütünün İyiniyetin (TMK M.3) Varlığının Belirlenmesindeki İşlevi, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, Cevdet Yavuz'a Armağan, C. 22, S. 3, İstanbul 2016, s. 1221 vd.
- Hausherr, H./Jaun, M.:** Die Einletungsartikel des ZGB, Bern 2003.
- Honsell, H.:** BVAsler Kommentar, Kommentar zum Schweizerischen Privatrecht, Schweizerisches Zivilgesetzbuch I, Art.1-456 ZGB, (Honsell, Heinrich/Vogt, Nedim Peter/Geiser, Thomas), 4.Aufl., Basel und Frankfurt am Main 2011.
- Hopt, K. J.:** Beck'iche Kurz-Kommentare, Band 9, Handelsgesetzbuch, München 2006.
- İmregün, O.:** Ticaret Hukukunun Genel Esasları, İstanbul 1989 (**Anı-lış:** Genel Esaslar).
- İmregün, O.:** Kara Ticareti Hukuku Dersleri, İstanbul 2001 (**Anılış:** Kara Ticareti).
- İnal, T.:** Ticari İşletme Hukuku, 2. Bası, Ankara 2015.
- Joachim, W.:** The 'Reasonable Man' in United States and German Commercial Law, Comparative Law Yearbook of International Business, Volume 15, 1992, s. 341 vd.
- Kalkan Oğuztürk, B.:** Türk Hukukunda Gabin, İstanbul 2004.
- Karayalçın, Y.:** Özel Hukukta Meseleler ve Görüşler V, Ankara 1997.
- Kara, E.:** Ticaret Kanunlarının Varsayımsal İnsanı: Amerikan Ticaret Kanununda Reasonable Man İle Türk Ticaret Kanununda Basiretli Tacir, D.E.Ü. Hukuk Fakültesi Dergisi, Prof. Dr. Şeref ERTAŞ'a Armağan, C. 19, Özel Sayı-2017, s. 2127 vd.

- Kayar, İ.:** 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununa göre Ticaret Hukuku, Güncellenmiş 5. Bası, Ankara 2018.
- Kayihan, Ş.:** Ticari İşletme Hukuku, 7. Bası, Ankara 2021.
- Kırca, İ./Şehirali Çelik, F. H./ Manavgat, Ç.:** Anonim Şirketler Hukuku, C. 1, Ankara 2013.
- Kırca, İ.:** Kooperatiflerin Tacir Niteliği Hakkında Yargıtay'ın Tutumu: Kanuna Aykırı Yorum mu Yoksa Örtülü Boşluk Doldurma Gayreti mi?, BATİDER, 2017, C. 33, S. 2, s.5 vd.;
- Kendigelen, A.:** Hukuki Mütalaalar, C. III, İstanbul 2006.
- Kızır, M.:** Yargıtay Kararları Işığında Basiretli İşadamı Gibi Hareket Etme Yükümlülüğünün Sözleşmenin Değişen Şartlara Uyarlanmasına Etkisi, Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Yıl 2011, C.1, S. 2, s. 245 vd.
- Kocayusufpaşaoğlu, N.:** Borçlar Hukukuna Giriş, B. 4, İstanbul 2008.
- Kocayusufpaşaoğlu, N./Hatemi, H./Serozan, R. /Arpacı, A.:** Borçlar Hukuku Genel Bölüm, C.III, 5. Baskı, İstanbul 2009.
- Kort, M.:** Ebenroth/ Boujong/Joost Handelsgesetzbuch, Band 2, 343-475 Transportrecht, Bank- und Börsenrecht, München 2001.
- Koschaker, Paul/Ayiter, Kudret:** Modern Özel Hukuka Giriş Olarak Roma Özel Hukukunun Ana Hatları, Ankara 1977.
- Köse, G.:** Elektronik Havale ve Bankanın Hukuki Sorumluluğu, Ankara 2011.
- Küçükaydın, H. D. (Ed. Göktürk, K./ Can, Ç./ Kaşak, E.):** Ticari İşletme Hukuku, Ankara 2021.
- Kuru, B.:** İflâs ve Konkordato Hukuku, Tıpkıbasım, İstanbul 1992, s. 31.
- Memiş, T.:** Fikri Mülkiyet İhlallerinde Basiretli Tacir Kavramı- Yargıtay Kararı İncelemeleri-, Fikri Mülkiyet Hukuku Yıllığı, İstanbul 2010.

- Millenet, R.,C.:** Der Einfluss des KonTraG und weiterer gesetzlicher Bestimmungen zur Risikominderung in Unternehmen auf die Sorgfaltspflichten eines ordentlichen Kaufmanns gemäß § 347 I HGB, Furtwangen 2007.
- Oğuzman, M. Kemal/Öz, M. T.:** Borçlar Hukuku Genel Hükümler, C. 1, İstanbul 2017.
- Oğuzman, K./Barlas, N.:** Medeni Hukuk, B. 15, İstanbul 2008.
- Okay, S.:** Deniz Ticareti Hukuku I, İstanbul 1962.
- Okutan Nilsson, G.:** Şirketler Topluluğu Hukuku, İstanbul 2009.
- Orbay Ortaç, N./ Can, O.:** Yapı Kooperatiflerinin Tacir Sıfatı Olup Olmadığı Sorusu Bağlamında Yargıtay 15. Hukuk Dairesinin 15.9.2014 Tarih, 2014/2787 Esas ve 2014/5195 Karar Sayılı Kararının Eleştirisi, BATİDER, 2016, C. 32, S. 3, s. 79 vd.
- Özbay, İ.:** Donatma İştirakinin İflâsı, EÜHFD, C. XII, S. 1–2 (2008), s. 157 vd.
- Özdemir, N./ Kınacıoğlu, N.:** Türk Ticaret Hukuku, Ankara, 1984.
- Pamp, R.:** Oetker, H. (Hrsg.), Handelsgesetzbuch – Kommentar, 6. Auflage, München 2019.
- Parker, W.:** “Reasonable Person: gendered concept”, Wake Forest Law Review, Volume 46, 2011, s. 105 vd.
- Pfaffinger, M.:** Kurz Kommentar ZGB (Andreas Büchler, Dominique Jacob), Basel und Frankfurt am Main 2011.
- Poroy, R.:** Ticari İşletme Hukuku, Bası 3, İstanbul 1983.
- Poroy, R. /Yasaman, H.:** Ticari İşletme Hukuku, İstanbul 2012.
- Reisoğlu, S.:** Borçlar Hukuku Genel Hükümler, 22.Baskı, İstanbul 2011.
- Roth, W. H.:** Handelsgesetzbuch, Kommantar, (Koller/Roth/Morck Kommentar) 6. Auf., München 2007.

- Russ, W.:** Heidelberger Kommentar Zum Handelsgesetzbuch, (9 Glanegger/Kirnberger/Kusterer/Russ/Selder/Stuhlfelner), 7. Auf., Heidelberg 2007.
- Schmidt, K.:** Münchener Kommentar zum Handelsgesetzbuch, Band 5, München 2001.
- Serozan, R.:** Haksız Fiil ve Haksız Zenginleşme Sorumluluklarının Açıklarını Sözleşme Sorumluluğu İle Kapatma Eğilimi, Yavuz Alangoya İçin Armağan, İstanbul 2007, s.715 vd.
- Songur, D.:** Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Perspektifinden Ticaret Hukuku ve Uygulamasına Genel Bir Bakış, Hukuk ve Cinsiyet Çalışmaları, Ankara 2018, s. 413 vd.
- Sungur, H. H./ Boran, M. K.:** Türk Ticaret Kanunu Şerhi ve Tatbikatı ve İlgili Mevzuat, İstanbul 1957.
- Şener, O. H.:** Ticari İşletme Hukuku, Ders Kitabı, 2. Bası, Ankara 2020.
- Tandoğan, H. :** Türk Mesuliyet Hukuku, Ankara 1961.
- Teoman, Ö.:** Yaşayan Ticaret Hukuku, Kitap 15, Hukuki Mütalaalar, İstanbul 2014.
- Topsoy, F.:** Ticari İşletme Hukuku, İzmit 2019.
- Türkel, D. T.:** Taşiyıcının En Yüksek Özeni Üzerine Bir İnceleme (TTK m. 876), Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 22, S.1, 2020, s. 255 vd.
- Tüzüner, Ö./ Öz, K.:** Aşırı İfa Güçlüğüne İlişkin İçtihat İncelemesi, Ankara Barosu Dergisi, 2015, S.3, s. 421 vd.
- Ulusoy, Y.:** Basiretli İş Adamlığı ve Mücbir Sebepleri, İstanbul Ticaret Odası Mecmuası, 1975, S. 7-9, s. 45 vd.
- Üçer, M./Meriç, N.:** Kiracının Tacir Olması Durumunda Kiraya Veren Ayıptan Sorumluluğunun Kapsamı, Dicle Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 2019, C. 24, S. 41, s. 405 vd.

- Ülgen, H./ Helvacı, M./ Kaya, A./Nomer Ertan, N. F.:** Ticari İşletme Hukuku, 7. Tıpkı Bası, İstanbul 2021.
- Ülgen, H.:** Türk Ticaret Hukukunda Hukuki Görünüş Nazariyesi, (Ticari İşletme Bakımından Uygulama), İstanbul 2005.
- Ünal, O. K.:** Tacirin Basiretli İş Adamı Gibi Hareket Mükellefiyeti (IV), Maliye Postası, Y. 1988, S. 183, s. 46 vd. (Anılış: Ünal, Basiretli Tacir IV).
- Ünal, O. K.:** Tacirin Basiretli İş Adamı Gibi Hareket Mükellefiyeti (II), Maliye Postası, Y. 1988, S. 181, s. 54 vd. (Anılış: Ünal, Basiretli Tacir II).
- Yalman, S.:** Türk-İsviçre Hukukunda Sözleme Görüşmelerinden Doğan Sorumluluk, Ankara 2006.
- Yelmen, A.:** Türk Borçlar Kanunu'na Göre Genel İşlem Koşulları, Ankara 2014.
- Yılmaz, A.:** Haksız Rekabet Hukukunda Genel İşlem Şartı Kullanımı, Ankara 2015.
- Yılmaz, S.:** Hukuki Açından İnternet Bankacılığı, Ankara 2010.
- Zileliolu, H.:** Roma Hukukundaki Sorumluluk Ölçütlerine Genel Bir Bakış, Ankara Hukuk Fakültesi Dergisi, Yıl 1987, C. 39, S.1, s. 241 vd.

Prof. Dr. Mustafa ATEŞ
İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi
Hukuk Fakóltesi Medeni Hukuk
Anabilim Dalı

Arş. Gör. Muhammed Afif KAYA
İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi
Hukuk Fakóltesi Medeni Hukuk
Anabilim Dalı

EŞYA HUKUKU

Pratik alıŐmalar

Güncellenmiş

2. Baskı

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Eşya Hukuku Pratik Çalışmalar

Mustafa Ateş – Muhammed Afif Kaya

Hukuk Yayınları Dizisi – 2985

İkinci Baskı : Ekim, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8209 – 79 – 2

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara

Tel : (0312) 231 17 00

Fax : (0312) 231 17 10

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : adalety@adaletyayinevi.com

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C

(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul

Tel : (0216) 305 72 81

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Salmat Basım Yayım Ambalaj San. Tic. Ltd. Şti.

Sertifika No: 47771

Tel: (0312) 341 10 24 – Ankara

SEÇİLMİŞ KAYNAKÇA

- Akipek, Jale G./ Akıntürk, Turgut/ Ateş, Derya, Eşya Hukuku, Beta Basım Yayın, 2018
- Ayan, Mehmet, Eşya Hukuku Cilt I, II, III, Adalet Yayınevi, 2020
- Dural, Mustafa/ Öğüz, Tufan/ Gümüş, Mustafa Alper, Aile Hukuku, Filiz Kitabevi, 2021
- Eren, Fikret, Mülkiyet Hukuku, Yetkin Yayınları, 2020
- Ertaş, Şeref, Eşya Hukuku, Fakülteler Barış Kitabevi, 2021
- Gürsoy, Kemal T./ Eren, Fikret/ Cansel, Erol, Türk Eşya Hukuku, Ankara Üniversitesi Yayınları, 1984
- Kılıçoğlu, Ahmet, Aile Hukuku, Turhan Kitabevi, 2020
- Kocayusufpaşaoğlu, Necip/ Hatemi, Hüseyin/ Serozan, Rona/ Arpacı, Abdulkadir, Borçlar Hukuku Genel Bölüm, Birinci Cilt, Filiz Kitabevi, 2017
- Nomer, Haluk Nami/ Ergüne, Mehmet Serkan, Eşya Hukuku, On iki Levha Yayınları, 2020
- Oğuzman, M. Kemal/ Seliçi, Özer/ Oktay-Özdemir, Saibe, Eşya Hukuku, Filiz Kitabevi, 2020
- Oğuzman, M. Kemal/ Barlas, Nami, Medeni Hukuk, Oniki Levha Yayıncılık, 2021
- Sirmen, Lale, Eşya Hukuku, Yetkin Hukuk Yayınları, 2020
- Tekinay, Selahattin Sulhi/ Akman, Sermet/ Burcuoğlu, Haluk/ Altop, Atilla, Tekinay Eşya Hukuku, Filiz Kitabevi, 1989
- Ünal, Mehmet/ Başpınar, Veysel, Şekli Eşya Hukuku, Savaş Yayınevi, 2020

Prof. Dr. Yaşar SALİHPAŞAOĞLU
Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi
Hukuk Fakültesi

**DİN VE DEVLET ARASINDAKİ
İKTİDAR MÜCADELESİ:
AVRUPA ÖRNEĞİ**

Gözden Geçirilmiş
6. Baskı

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Din ve Devlet Arasındaki İktidar Mücadelesi: Avrupa Örneği
Yaşar Salihpaşaoğlu

Hukuk Yayınları Dizisi – 2035

Altıncı Baskı : Ekim, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8209 – 81 – 5

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com
 : adalety@adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi
 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:
Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:
Yasin Özbudak

Baskı:

Salmat Basım Yayım Ambalaj San. Tic. Ltd. Şti.
Sertifika No: 47771
Tel: (0312) 341 10 24 - Ankara

KAYNAKÇA

KİTAP VE MAKALELER

A Companion to Gregory the Great, Edited by Bronwen Neil-Matthew Dal Santo, Brill, Leiden, 2013.

Ağaoğulları, Mehmet Ali- **Çulha Zabcı**, Filiz- **Ergün**, Reyda: Kral-Devletten Ulus-Devlete, 2. Baskı, İmge Kitabevi, Ankara, 2009.

Ağaoğulları, Mehmet Ali- **Köker**, Levent: Kral-Devlet ya da Ölümlü Tanrı, 4. Baskı, İmge Kitabevi, Ankara, 2009.

Ağaoğulları, Mehmet Ali: Kent Devletinden İmparatorluğa, 6. Baskı, İmge Kitabevi, Ankara, 2009.

Ağaoğulları, Mehmet Ali-**Köker**, Levent: İmparatorluktan Tanrı Devletine, 6. Baskı, İmge Kitabevi, Ankara, 2006.

Akad, Mehmet-**Vural Dinçkol**, Bihterin: Genel Kamu Hukuku, Gözden Geçirilmiş 7. Basım, Der Yayınları, İstanbul, 2013.

Akal, Cemal Bâli: Modern Düşüncenin Doğuşu, İspanyol Altın Çağı, Genişletilmiş 3. Baskı, Dost Kitabevi, Ankara, 2005.

Akbay, Muvaffak: Umumi Amme Hukuku Dersleri, C. 1, Üçüncü Baskı, Güzel Sanatlar Matbaası, Ankara, 1958.

Akbulut, Ahmet: Sahabe Devri Siyasi Hadiselerinin Kelami Problemlere Etkileri, Birleşik Yayıncılık, İstanbul, 1992.

Akgül, Mehmet: "Modernlik-Modernleşme, Postmodernlik, Sekülerleşme ve Din", [içinde (s.181-210), Din Sosyolojisi, Ed. Niyazi Akyüz/İhsan Çapçioğlu, Grafiker Yayınları, Ankara, 2012.]

Akın, İlhan F.: Kamu Hukuku, 6. Bası, Beta Basım Yayım Dağıtım, İstanbul, 1993.

- Akmaner Demirer**, H. Asena: “Batıda Medeniyet-İçi Hâkimiyet Mücadelesi ve Medeniyet-Dışı Düşman Tasavvuru”, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalı, Danışman: Büşra Ersanlı, Yayımlanmamış Doktora Tezi, İstanbul, 2007.
- Aktüel Arkeoloji Dergisi**, Neolitik Anadolu Uygarlığının Bilinçaltı, Dünyanın En Eski Tapınağı Göbekli Tepe, Mayıs-Haziran 2012, S. 27.
- Akyüz**, Niyazi-**Çapçioğlu**, İhsan: “Din ve Toplum İlişkileri”, [içinde (s.43-47), Din Sosyolojisi, Ed. Niyazi Akyüz-İhsan Çapçioğlu, Grafiker Yayınları, Ankara, 2012.]
- Alcock**, Antony: A Short History of Europe, From the Greeks and Romans to the Present Day, Revised and Updated Edition, Palgrave Macmillan, New York, 2002.
- Aquinas**: Political Writings, Edited by R.W. Dyson, Cambridge University Press, Cambridge, 2004.
- Arnold**, Thomas: History of Rome, Three Volumes in One, D. Appleton & Company, New York, MDCCCLIII.
- Aston**, Nigel: Religion and Revolution in France: 1780-1804, Catholic University of America Press, Washington, 2000.
- Ateş**, Toktamış: Dünya’da ve Türkiye’de Laiklik, Ümit Yayıncılık, Ankara, 1994.
- Atkin**, Nicholas: “The Politics of Legality: The Religious Orders in France, 1901-45”, [içinde (s.149-165), Religion, Society and Politics in France since 1789, Edited by Frank Tallet and Nicholas Atkin, The Hambledon Press, Ohio, 1991.]
- Augustine**: The City of God (De Civitate Dei), Fourteenth Book, Chapter XXVIII, A Translation into English by John Healey, First Published in 1610, Volume: II, John Grant, Edinburgh, 1909.
- Austin**, M. M.-**Vidal Naquet**, Pierre: Economic & Social History of Ancient Greece, An Introduction, University of California Press, California, 1977.

- Avrupa Birliği Üyesi Bazı Ülkelerin Anayasaları**, Adalet Bakanlığı Yayın İşleri Dairesi Başkanlığı, Ankara, 2011.
- Ayas**, Mehmet Rami: Türkiye’de İlk Tarikat Zümreleşmeleri Üzerine Din Sosyolojisi Açısından Bir Araştırma, AÜB, Ankara, 1991.
- Aydınalp**, Halil: “Sosyal Çatışma ve Din”, UÜİFD, C. 19, S. 2, 2010, s.187-215.
- Bacon**, Francis: Novum Organum, İngilizceden Çev. Sema Önal, Say Yayınları, 2012.
- Barker**, Ernest: Social and Political Thought in Byzantium: from Justinian I to the Last Palaeologus: Passages from Byzantine Writers and Documents, Oxford, Clarendon Press, 1957.
- Barnett**, S.J.: The Enlightenment and Religion: The Myths of Modernity, Manchester University Press, Manchester, 2003.
- Batı’da Siyasal Düşünceler Tarihi**, Seçilmiş Yazılar, Eski ve Orta Çağlar, 3. Baskı, Der. Mete Tunçay, İBÜY, İstanbul, 2012.
- Batı’ya Yön Veren Metinler**, C. I, Kökler/Orta Çağlar, Der. Alev Alatlı, Kapadokya Meslek Yüksekokulu, Nevşehir, 2010.
- Batuhan**, Hüseyin: Batı’da Tolerans Fikrinin Gelişmesi, Anıl Yayınevi, İstanbul, 1959.
- Baubérot**, Jean: Dünyada Laiklik, Türkçesi: Ertuğrul Cenk Gürcan, Dergâh Yayınları, İstanbul, 2008.
- Baudelaire**, Charles: The Painter of Modern Life and Other Essays, Translated and Edited by Jonathan Mayne, Phaidon Press, New York, 1995.
- Bayyigit**, Mehmet: “Din Sosyolojisinin Doğuşu ve Gelişimi”, [içinde (s.1-40), Din Sosyolojisi, Ed. Mehmet Bayyigit, Palet Yayınları, Konya, 2014.]
- Bellitto**, Christopher M.: 101 Questions&Answers on Popes and the Papacy, Poulit Press, New Jersey, 2008.
- Berger**, Peter L.: “Dini Kurumlar”, Çev. Adil Çiftçi, DEÜİFD, IX, İzmir, 1995, s.425-465.
- Berger**, Peter L.: Dinin Sosyal Gerçekliği, Çev. Ali Coşkun, İnsan Yayınları, İstanbul, 1993.

- Berger**, Peter L.: Sacred Canopy: Elements of a Sociological Theory of Religion, Anchor Books, New York, 1967.
- Berger**, Suzanne: The French Political System, Random House, New York, 1974.
- Berktaş**, Halil: Kabileden Feodalizme, Kaynak Yayınları, İstanbul, 1983.
- Berman**, Marshall: Katı Olan Her Şey Buharlaşıyor, Çev. Ümit Altuğ-Bülent Peker, İletişim Yayınları, 16. Baskı, İstanbul, 2013.
- Binford**, Lewis R.: "Post-Pleistocene Adaptation", [içinde (s.313-341), New Perspective in Archaeology, Edited by S.R. Binford and L.R. Binford, Aldine Publishing, Chicago, 1968.]
- Bloch**, Marc: Feodal Toplum, Türkçesi: Mehmet Ali Kılıçbay, Opus Yayınları, Ankara, 1997.
- Bokenkotter**, Thomas: A Concise History of the Catholic Church, Revised Edition, Doubleday, New York.
- Boletsi**, Maria: Barbarism and Its Discontents, Stanford University Press, Stanford, 2013.
- Boyer**, Carl B.-**Merzbach**, Uta C.: A History of Mathematics, Third Edition, Foreword by Isaac Asimov, John Wiley&Sons Inc., New Jersey, 2011.
- Breay**, Claire: Magna Carta, Manuscripts and Myths, The British Library, London, 2010.
- Bulut**, Nihat: Feodaliteden Küreselleşmeye Ekonomik İktidar Siyasal İktidar İlişkisi, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2003.
- Bumin**, Kürşat: Demokrasi Arayışında Kent, İz Yayıncılık, İstanbul, 1998.
- Butler**, Clement Moore: An Ecclesiastical History From the First to the Thirteenth Century, M'Calla&Stavely, Philadelphia, 1868.
- Cajori**, Florian: A History of Mathematics, Chelsea Publishing Company, 5th Edition, New York, 1991.
- Cameron**, Averil: The Mediterranean World in Late Antiquity: AD 395-600, Routledge, London, 1993.

- Canfield**, Leon Hardy: *The Early Persecutions of the Christians*, Longman Green, New York, 1913.
- Cartledge**, Paul: *Spartan Reflection*, University of California Press, California, 2003.
- Cassier**, Ernst: *The Philosophy of the Enlightenment*, Princeton University Press, Princeton, 1979.
- Censer**, Jack R.-**Hunt**, Lynn: *Liberty, Equality and Fraternity: Exploring The French Revolution*, Pennsylvania State University Press, 2001.
- Challaye**, Felicien: *Dinler Tarihi*, Çev. Samih Tiryakioğlu, Varlık Yayınları, İstanbul, 1960.
- Chariton**, Jesse D.: "The Mesopotamian Origins of the Hittite Double-Headed Eagle", *University of Wisconsin La Crosse Journal of Undergraduate Research*, XIV, 2011, s.1-13.
- Childe**, Vere Gordon: *Kendini Yaratan İnsan, İnsanın Çağlar Boyunca Gelişimi*, Çev. Filiz Ofluoğlu, 4. Basım, Varlık Yayınları, İstanbul, 1992.
- Cicero**: "On the Laws", Book: 2, [içinde (s.129-156), Edited by James E.G. Zetzel, *On the Commonwealth and On the Laws*, Cambridge University Press, Cambridge, 1999.]
- Cin**, Halil-**Akyılmaz**, Gül: *Tarihte Toplum ve Yönetim Tarzı Olarak Feodalite ve Osmanlı Düzeni*, Selçuk Üniversitesi Yayınları No. 124, Konya, 1995.
- Cipriani**, Roberto: *Din Sosyolojisi*, Çev. Muammer Ak- Murat Kobya-Recep Vardi- Ali Coşkun- Mustafa Yıldırım-Özlem Uluç, Rağbet Yayınları, İstanbul, 2011.
- Collins Cobuild Essential Dictionary**, İngilizce-İngilizce Türkçe Sözlük, Türkçeye uygulayan Ö. Renkliyıldırım, Metro, İstanbul, 1994.
- Cornell**, Tim- **Matthews**, John: *Roma Dünyası, C. V*, Çev. Şadan Karadeniz, İletişim Yayınları, İstanbul, 1988.
- Cummins**, Joseph: *Great Rivals in History: When Politics Gets Personal*, Pier 9, Australia, 2008.

- Curley**, Edwin: "Introduction", [içinde (s.VIII-XLVII), Thomas Hobbes, Leviathan, With Selected Variants From the Latin Edition of 1668, Edit With Introduction and Notes by Edwin Curley, Hackett Publishing Company, Indianapolis, 1994.]
- Çelik**, Celalettin: "Sosyal Bütünleşme ve Din", [içinde (s.161-177), Din Sosyolojisi, Ed. Mehmet Bayyığıt, Palet Yayınları, Konya, 2014.]
- Çelik**, Mehmet: Siyasal Sistem Açısından Bizans İmparatorluğu'nda Din-Devlet İlişkileri I, Üçüncü Basım, Akademi Kitabevi, İzmir, 1999.
- Çıvgın**, İzzet: Orta Çağ Tarihi, Maya, Ankara, 2008.
- Çoştu**, Yakup: "Toplumsallaşma ve Din", [içinde (s.369-385), Din Sosyolojisi, Ed. Niyazi Akyüz-İhsan Çapçoğlu, Grafiker Yayınları, Ankara, 2012.]
- D'Holbach**, Baron: Christianity Unveiled: Being An Examination of the Principles and Effects of the Christian Religion, Translated from the French of Boulanger by W. M. Johnson, Carlile, London, 1819.
- Dagron**, Gilbert: Emperor and Priest: The Imperial Office in Byzantium, Cambridge University Press, Cambridge, 2003.
- Dante Alighieri**: De Monarchia, Edited With Translation and Notes by Aurelia Henry, Houghton, Mifflin and Company, Boston and New York, 1904.
- Davie**, Grace: Religion in Britain Since 1945: Believing Without Belonging, Blackwell, Oxford, 1994.
- Davies**, Norman: Avrupa Tarihi, Çev. Ed. Mehmet Ali Kılıçbay, Çev. Burcu Çıgman-Elif Topçugil-Kudret Emiroğlu-Suat Kaya, İmge Kitabevi, Ankara 2006.
- De Ste Croix**, G.E.M.: "Why Were the Early Christians Persecuted?", Past&Present, No. 26, 1963, s.6-38.
- Deanesly**, Margaret: A History of The Medieval Church 590-1500, Taylor&Francis, 2005.
- Değirmencioğlu**, Burcu: "Amerika Birleşik Devletlerinin Uluslaşma Sürecinde J. J. Rousseau'nun Sivil Din Önerisinin Hayata Geçirilmesi", DEÜHFD, C. 21, Özel Sayı, Y. 2019, s. 2003-2031.

- Descartes**, Renatus: *Dissertatio De Methodo, Yöntem Üzerine Konuşma*, Latince'den Çev. Çiğdem Dürüşken, Kabalcı Yayıncılık, İstanbul, 2013.
- Deshmukh**, Fiona: "Legal Secularism in France and Freedom of Religion in the United States: A Comparison and Iraq as a Cautionary Tale", *Houston Journal of International Law*, Volume: 30/1, s.111-155.
- Diderot&D'Alembert**: *Ansiklopedi ya da Bilimler, Sanatla ve Zanatlar Açıklamalı Sözlüğü (Seçilmiş Maddeler)*, Çev. Selahattin Hilav, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul, 2000.
- Dietrich**, Oliver- **Köksal Schmidt**, Çiğdem- **Notrof**, Jens- **Schmidt**, Klaus- **Kürkçüoğlu**, Cihat: "Önce Kutsal Alanlar, Sonra Şehirler Kuruldu", *Aktüel Arkeoloji Dergisi*, Neolitik Anadolu Uygarlığının Bilinçaltı, Dünyanın En Eski Tapınağı Göbekli Tepe, Mayıs-Haziran 2012, S. 27, s.64-76.
- Documents of English Reformation**, Edited by Gerald Bray, James Clark&Co Ltd, Cambridge, 1994, s.113-114.
- Doğan**, İlyas: *Sivil Toplum Anlayışı ve Siyasal Sistemler*, Gözden Geçirilmiş 3. Baskı, Astana Yayınları, Ankara, 2013.
- Dominique**, Custos: "Secularism in French Public Schools: Back to War? The French Statute of March 15, 2004", *The American Journal of Comparative Law*, Volume: 54/2, 2006, s.337-399.
- Durkheim**, Emile: *Sosyolojik Metodun Kuralları*, Çev. Enver Aytekin, Sosyal Yayınlar, İstanbul, 1994.
- Durkheim**, Emile: *The Elementary Forms of the Religious Life*, Translated From the French by Joseph Ward Swain, Second Impression, London, 1915.
- Durmaz**, Sayime: "Yüksek Orta Çağ'da Papa-İmparator Çatışması: Kılıç ile Âsâ'nın Savaşı", *Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2010/1, s.93-120.
- Dursun**, Davut: *Din Bürokrasisi*, İşaret Yayınları, İstanbul, 1992.
- Dursun**, Davut: *Osmanlı Devletinde Siyaset ve Din*, İşaret Yayınları, İstanbul, 1992.

- Dwyer**, John C.: *Church History: Twenty Centuries of Catholic Christianity*, Paulist Press, New Jersey, 1998.
- El Gannuşi**, Reşit: *Laiklik ve Sivil Toplum*, Çeviri: Gülşen Topçu, Mana Yayınları, İstanbul, 2010.
- Eliade**, Mircea: *Dinler Tarihine Giriş*, Çev. Lale Arslan, İkinci Baskı, Kabalıcı, İstanbul, 2009.
- Eliade**, Mircea: *Dinsel İnançlar ve Düşünceler Tarihi, C. II, Gotama Budha'dan Hristiyanlığın Doğuşuna*, Üçüncü Basım, Çev. Ali Berktaş, Kabalıcı Yayınları, İstanbul, 2012.
- Eliade**, Mircea: *Dinsel İnançlar ve Düşünceler Tarihi, C. III, Muhammed'den Reform Çağına*, Çev. Ali Berktaş, Üçüncü Baskı, Kabalıcı, İstanbul, 2013.
- Emmanuel**, Berl: *Attila'dan Timur'a Avrupa ve Asya*, Çev. Gülseren Devrim, Doğan Kitapçılık, İstanbul, 1999.
- Encyclopedia of Tudor England**, Edited by John A. Wagner and Susan Walters Schmid, ABC-CLIO LLC, California, 2012.
- Er**, İzzet: "Bugünkü Avrupa'da Din-Devlet İlişkileri", *Bilgi ve Hikmet*, Yaz 1995, S. 11, s.20-23.
- Erasmus**, Desiderius/**Luther**, Martin: *Discourse on Free Will*, Translated and Edited by Ernst F. Winter, Bloomsbury, London, 2013.
- Erckel**, Sebastian: *Classical Social Contract Theory: The Classical Social Contract Theories of Hobbes, Locke and Rousseau Compared*, GRIN Verlag, Norderstedt, 2008.
- Erdogmuş**, Belgin: *Roma Hukuku*, Filiz Kitabevi, İstanbul, 1992.
- Eren**, Selim: "Din, Devlet ve Siyaset", [içinde (s.615-630), *Din Sosyolojisi*, Ed. Niyazi Akyüz/İhsan Çapçioğlu, Grafiker Yayınları, Ankara, 2012.]
- Eroğlu**, Ahmet Hikmet: "Hristiyanların Bölünme Sürecine Genel Bir Bakış", *AÜİFD*, C. 41, S. 1, Y.2000, s.309-325.
- Ertit**, Volkan: "Teoriler Işığında Avrupa Sekülerleşmesi", *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, C. 7, S. 29, 2014, s.377-387.
- Esen**, Bülent Nuri: "Fransa Cumhuriyeti Anayasası", *AÜHFD*, 5/1-4, 1948, s.1-17.

- Estep**, William R.: Renaissance and Reformation, William B. Eerdmans Publishing Company, Grand Rapids, 1986.
- Eusebius**: Church History, Life of Constantine the Great, Oration in Praise of Constantine, Rosing Digital Publications, New York, 1890.
- Evangelical Dictionary of Theology**, Edited by Walter A. Elwell, Second Edition, Baker Academic, Grand Rapids, 2007.
- Falk**, Avner: Franks and Saracens, Karnac Books Ltd, London, 2010.
- Fichter**, Joseph: Sosyoloji Nedir, Çev. Nilgün Çelebi, 9. Baskı, Anı Yayıncılık, Ankara, 2009.
- Flannery**, Kent V.: "The Origins of Agriculture", Annual Review of Anthropology, Volume: 2, 1973, s.271-310.
- Flinn**, Frank K.: Encyclopedia of Catholicism, Facts on File, New York, 2006.
- Forsythe**, Gary: A Critical History of Early Rome, University of California Press, California, 2006.
- Freud**, Sigmund: "Obsessive Acts and Religious Practices", Collected Papers, Volume: II, Translated Under Supervision of Joan Riviere, Hogarth, London, 1949, s.25-35.
- Freud**, Sigmund: New Introductory Lectures on Psycho-Analysis, Translated by W.J.H. Sprott, W.W. Norton, New York, 1933.
- Freud**, Sigmund: The Future of an Illusion, Translated by W.D. Robson Scott, Doubleday, New York, 1964.
- Freyer**, Hans: Din Sosyolojisi, Çev. Turgut Kalpsüz, Doğu Batı Yayınları, Ankara, 2013.
- Furseth**, Inger- **Repstad**, Pål: Din Sosyolojisine Giriş: Klasik ve Çağdaş Kuramlar, Çeviri ve Notlar: İhsan Çapçioğlu-Halil Aydınalp, Birleşik Kitabevi, Ankara, 2011.
- Galilei**, Galileo: "The Assayer", [içinde (s.229-280), Discoveries and Opinion of Galileo, Translated With an Introduction and Notes by Stillman Drake, Anchor Books, New York, 1957.]
- Gantet**, Claire: "L'institutionnalisation d'une négociation. La ritualisation de la paix de Westphalie (1648)", Hypothèses, Vol. 4, No. 1, 2001, s. 181-184.

- Garland**, Robert: *Daily Life of Ancient Greeks*, Second Edition, Greenwood Publishing Group, Westport, 2009.
- Gauchet**, Marcel: "Anlam Borcu ve devletin kökenleri. İlkelerde din ve siyaset", Çev. Ozan Erözden, [içinde (s.33-67), *Devlet Kurumu*, Der. Cemal Bali Akal, Dost Kitabevi, Ankara, 2000.]
- Geanakoplos**, Deno J.: "Bizans İmparatorluğu'nda Kilise ve Devlet: Sezaropapizm Sorununu Yeniden Düşünmek", Çev. Mustafa Alican, *Tarih Okulu*, Ocak-Nisan 2011, S. IX, s.169-198.
- Geanakoplos**, Deno J.: "Church and State in the Byzantine Empire: A Reconsideration of the Problem of Caesaropapism", *American Society of Church History*, Volume: 34, No. 4, 1965, s.381-403.
- Gemalmaz**, Mehmet Semih.: *Ulusalüstü İnsan Hakları Hukukunun Genel Teorisine Giriş*, Beta Basım Yayım Dağıtım, İstanbul, 1997.
- Gemalmaz**, Mehmet Semih: *Devlet, Birey ve Özgürlük*, Genişletilmiş 2. Baskı, Legal Yayıncılık, İstanbul, 2012.
- Genç**, Reşat: *Karahanlı Devlet Teşkilatı*, Türk Tarih Kurumu, Ankara, 2002.
- Giddens**, Anthony: *Modernliğin Sonuçları*, Çev. Ersin Kuşdil, 5. Basım, Ayrıntı Yayınları, İstanbul, 2012.
- Giddens**, Anthony: *Sosyoloji*, Yayına Hazırlayan: Cemal Güzel, Kırmızı Yayınları, İstanbul, 2008.
- Giddings**, Franklin Henry: *Theory of Socialization, A Syllabus of Sociological Principles*, London, 1897.
- Goldberg**, Harvey: *The Life of Jean Jaurès*, The University of Wisconsin Press, London, 1968.
- Göze**, Ayferi: *Siyasal Düşünceler ve Yönetimler*, 9. Bası, Beta, İstanbul, 2000.
- Gözler**, Kemal: *Devletin Genel Teorisi*, 3. Baskı, Ekin Basım Yayın Dağıtım, Bursa, 2011.
- Gunn**, T. Jeremy: "Religious Freedom and Laïcité: A Comparison of the United States and France", *Brigham Young University Law Review*, Summer 2004, s.419-506.

- Günay**, Ünver: Din Sosyolojisi, On İkinci Baskı, İnsan Yayınları, İstanbul, 2014.
- Güriz**, Adnan: Hukuk Felsefesi, Dördüncü Baskı, AÜHFY, Ankara, 1996.
- Gürkan**, Ülker: Hukuk Sosyolojisine Giriş, Gözden Geçirilmiş 4. Baskı, Siyasal Kitabevi, Ankara, 2005.
- Habermas**, Jürgen: "Modernlik: Tamamlanmamış Bir Proje", [içinde (s.31-44), Postmodernizm, Der. Necmi Zekâ, Türkçeleştirenler: Gülengül Naliş-Dumrul Sabuncuoğlu-Deniz Erksan, Kıyı Yayınları, İstanbul, 1994.]
- Handbook of the Sociology of Religion**, Edited by Michele Dillon, Cambridge University Press, Cambridge, 2003.
- Hanson**, Paul R.: Historical Dictionary of France Revolution, Scarecrow Press, Maryland, 2004.
- Harl**, Kenneth W.: The Fall of the Pagans and the Origins of Medieval Christianity, the Great Courses, Virginia, 2011.
- Harvey**, David: Postmodernliğin Durumu, Çev. Sungur Savran, İkinci Baskı, Metis Yayınları, İstanbul, 1999.
- Hazar**, Zeynep: Francisco Suárez'de Yasa, Devlet ve Sosyal Sözleşme, Astana Yayınları, Ankara, 2016.
- Hazard**, Paul: European Thought in the Eighteenth Century: From Montesquieu to Lessing, Yale University Press, New Haven, 1954.
- Helvetius**, M.: A Treatise on Man, His Intellectual Faculties And His Education, Volume II, Translated from the French, with additional Notes by W. Hooper M.D., Albion Press, 1810.
- Henderson**, Ernest F.: Select Historical Documents of the Middle Ages, London, Georg Bell and Sons, 1903.
- Henry VIII (King of England)**: Defence of the Seven Sacraments, Re-Edited With An Introduction by Louis O'Donovan, Preceded by A Preface by His Eminence James Cardinal Gibbons, Benziger Brothers, New York, 1908.

- Higonnet**, Patrice L. R.: *Goodness Beyond Virtue: Jacobins During the French Revolution*, Harvard University Press, Massachusetts, 1998.
- Hilav**, Selahattin: “Ansiklopedi ve Aydınlanma Felsefesi”, [içinde (s.11-21), *Diderot&D’Alembert: Ansiklopedi ya da Bilimler, Sanatla ve Zanatlar Açıklamalı Sözlüğü* (Seçilmiş Maddeler), Çev. Selahattin Hilav, Yapı Kredi yayınları, İstanbul, 2000.]
- Himes**, Michael J.: “The Development of Ecclesiology: Modernity to Twentieth”, [içinde (s.45-69), *The Gift of the Church: A Textbook on Ecclesiology in Honor of Patrick Granfield*, Edited by Peter C. Phan, Liturgical Press, Collegeville, 2002.]
- Hirst**, Derek: *England in Conflict, 1603-1660, Kingdom, Community, Commonwealth*, Bloomsbury Academic, London, 1999.
- Hobbes**, Thomas: *Behemoth or Long Parliament*, Edited by Ferdinand Tönnies, with an Introduction by Stephen Holmes, University of Chicago Press, Chicago, 1990.
- Hobbes**, Thomas: *De Cive (The Citizen)*, [içinde (s.87-388), *Man and Citizen (De Homine and De Cive)*, Edited by Bernard Gert, Hackett Publishing Company, Indianapolis, 1991.]
- Hobbes**, Thomas: *Leviathan*, Edited with an Introduction and Notes by J.C.A. Gaskin, Oxford University Press, Oxford, 2008.
- Hobbes**, Thomas: *The Elements of Law, Human Nature and De Corpore Politico*, Edit with an Introduction and Notes by J.C.A. Gaskin, Oxford University Press, Oxford, 2008.
- Holmes**, J. Derek-**Bickers**, Bernard W.: *A Short History of the Catholic Church*, Burns&Oates, London, 2001.
- Huberman**, Leo: *Feodal Toplumdan Yirminci Yüzyıla*, Çev. Murat Belge, 3. Baskı, İletişim Yayınları, İstanbul, 1995.
- Hume**, David: *İnsan Doğası Üzerine Bir İnceleme: Deneysel Akıl Yürütme Yöntemini Moral Konulara Uygulamaya Yönelik Bir Çalışma*, Çev. Ergün Baylan, Bilgesu Yayıncılık, Ankara, 2009.
- Hunter**, Ian: *The Secularisation of the Confessional State: The Political Thought of Christian Thomasius*, Cambridge University Press, Cambridge, 2007.

- Işıқтаç**, Yasemin: Hukuk Sosyolojisi, Filiz Kitabevi, İstanbul, 2008.
- James**, William: The Varieties of Religious Experience, New York, Longmans, Green and Co., 1902.
- Johnson**, Edward A.: "Constantine the Great: Imperial Benefactor of the Early Christian Church", Journal of the Evangelical Theological Society, 22/2, June 1979, s.161-169.
- Jonas**, Raymond Anthony: France and the Cult of the Sacred Heart: An Epic Tale for Modern Times, University of California Press, California, 2000.
- Jones**, Colin: The Cambridge Illustrated History of France, Cambridge University Press, Cambridge, 1994.
- Jones**, Colin: The Cambridge Illustrated History of France, Cambridge University Press, Cambridge, 1994.
- Jones**, Wilbur Devereux- **Montgomery**, Horace: Civilization Through the Centuries, Ginn and Company, Massachusetts, 1960.
- Kafeslioğlu**, İbrahim: Kutadgu Bilig ve Kültür Tarihimizdeki Yeri, Kültür Bakanlığı, İstanbul, 1980.
- Kalkandjivea**, Daniela: "A Comparative Analysis on Church-State Relations in Eastern Orthodoxy: Concepts, Models and Principles", Journal of Church and State, Volume: 53, Issue: 4, 2011, s.587-614.
- Kant**, Immanuel: "An Answer to the Question: What is Enlightenment?", [içinde (s.41-46), Perpetual Peace, and Other Essays on Politics, History, and Morals, Translated by Ted Humphrey, Hackett Publishing Company, Indianapolis,1983.]
- Kapani**, Münci: Politika Bilimine Giriş, 13. Basım, Bilgi Yayınevi, Ankara, 2001.
- Karadeniz-Çelebican**, Özcan: Roma Hukuku, AÜHFY, Ankara, 1989.
- Kavas**, Ahmet: "Fransa'da Din-Devlet Ayrımı Kanunu ve Ülkelerinde Dışlanan Din Adamlarının Osmanlı Devletine Sığınması Meselesi", İÜİFD, S. 15, Y. 2007, s.109-130.
- Kelly**, Christopher: History of French Revolution, Volume I, London, 1820.

- Keskin**, Mustafa Y.: "Din ve Toplum İlişkileri Üzerine Bir Genelme", *Dinbilimleri Akademik Araştırma Dergisi*, C. 4, S. 2, 2004, s.7-21.
- Kılıçbay**, Mehmet Ali: "Laiklik ya da Bu Dünyayı Yaşayabilmek", *Cogito, Üç Aylık Düşünce Dergisi*, Yapı Kredi Yayınları, S. 1, Yaz 1994, s.15-22.
- Kılıçbay**, Mehmet Ali: *Feodalite ve Klasik Dönem Osmanlı Üretim Tarzı*, Teori Yayınları, Ankara, 1985.
- Kinder**, Hermann- **Werner**, Hilgemann: *The Penguin Atlas of World History, From the Beginning to the Eve of the French Revolution, Volume: 1, Translated by Ernest A. Menze*, Penguin Books, London, 2003.
- Koçak**, Mustafa: *Batı'da ve Türkiye'de Egemenlik Anlayışının Değişimi: Devlet ve Egemenlik*, Seçkin, Ankara, 2006.
- Konnert**, Mark: *Early Modern Europe: The Ages of Religious War, 1559-1715*, University of Toronto Press, Toronto, 2008.
- Kopel**, David B.: "The Catholic Second Amendment", (<http://davidkopel.com/Religion/Catholic-Second-Amendment.pdf>, erişim 04.04.2013), s.1-38.
- Köse**, Ali: "Sekülerleşme Teorileri Bağlamında Türkiye'de Din ve Modernleşme", [içinde (s.11-18), *Laik Ama Kutsal*, Ed. Ali Köse, Etkileşim Yayınları, İstanbul, 2006.]
- Krasner**, Stephen D.: *Power, the State, and Sovereignty*, Routledge, New York, 2009.
- Kurt**, Abdurrahman: *Din Sosyolojisi*, Dora Basım-Yayım, Bursa, 2011.
- Kuru**, Ahmet T.: *Pasif ve Dışlayıcı Laiklik: ABD, Fransa ve Türkiye*, Çev. Eylem Çağdaş Babaoğlu, İBÜY, İstanbul, 2011.
- Küçük**, Abdurrahman-**Tümer**, Günay-**Küçük** Mehmet Alparslan: *Dinler Tarihi*, 3. Baskı, Berikan Yayınevi, Ankara, 2011.
- La Mettrie**, Julien Offray De: *İnsan Bir Makine*, Türkçesi: Ehra Bayramoğlu, Birinci Baskı, Havass Yayınları, İstanbul, 1980.
- Landau**, Elaine: *Napoleon Bonaparte*, Twenty-First Century Books, Minneapolis, 2006.

- Larkin**, Maurice: Church and State after the Dreyfus Affair: The Separation Issue in France, Barnes&Noble, New York, 1973.
- Lee**, Stephen J.: Aspects of European History 1494-1789, Routledge, London, 1992.
- Lewis**, Bernard: Ortadoğu, İki Bin Yıllık Ortadoğu Tarihi, Çev. Selen Y. Kölay, 2. Baskı, Arkadaş Yayınevi, Ankara, 2005.
- Lewis**, Edward: Medieval Political Ideas, Volume Two, Alfred A. Knopf, New York, 1954.
- Lindsey**, David Michael: The Woman and The Dragon: Apparitions of Mary, Pelican Publishing Company, Louisiana, 2000.
- Livingstone**, E.A.: Concise Oxford Dictionary of the Christian Church, Oxford University Press, Oxford, Third Edition, 2013.
- Locke**, John: İnsanın Anlama Yetisi Üzerine Deneme (I ve II. Kitap), Türkçesi: Meral Delikara Topçu, İkinci Basım, Öteki Yayınevi, Ankara, 2010.
- Locke**, John: Yönetim Üzerine İkinci İnceleme, Çev. Fahri Bakırcı, 2. Baskı, Ebabel Yayınları, Ankara, 2012.
- Logan**, Robert K.: The Poetry of Physics and The Physics of Poetry, World Scientific, Singapore, 2010.
- Lowie**, Robert H.: Primitive Society, Boni and Liveright, New York, 1920.
- Luther**, Martin: Selections From His Writings, Edited and With an Introduction by John Dillenberger, Anchor Books, New York, 1961.
- Luther**, Martin: The Ninety-Five Theses and the Three Primary Works, Edited by Henry Wace and C. A. Buchheim, Lutheran Publication Society, Philadelphia, 1885.
- MacGillivray**, Royce: "Thomas Hobbes's History of the English Civil War A Study of Behemoth", Journal of the History of Ideas, Volume: 31, No. 2, 1970, s.179-198.
- Mackay**, Christopher S.: Ancient Rome, A Military and Political History, Cambridge University Press, Cambridge, 2004.

- Magyar**, Zsolt: "Imperial Cult and Christianity: How and to What Extend Were the Imperial Cult and Emperor Worship Thought to Preserve Stability in the Roman World?", *Acta Archaeologica Academiae Scientiarum Hungaricae*, Volume: 60, 2009, s.385-395.
- Mairet**, Gérard: "Padovalı Marsilus'dan Louis XIV'e Laik Devletin Doğuşu", Çev. Cemal Bali Akal, [içinde (s.216-242), *Devleti Kuramı*, Der. Cemal Bali Akal, Dost Kitabevi, Ankara, 2000.]
- Mann**, Charles C.: "The Birth of Religion: The World's First Temple", *National Geographic Magazine*, June 2011, s.34-59.
- Marsilius of Padua**: Barış Savunucusu, Çev. Mete Tunçay, [içinde (s.469-488), *Batı'da Siyasal Düşünceler Tarihi, Seçilmiş Yazılar, Eski ve Orta Çağlar*, 3. Baskı, Der. Mete Tunçay, İBÜY, İstanbul, 2012.]
- Marsilius of Padua**: The Defender of Peace, Discourse One, Chapter IV, (<http://www.public.asu.edu/~mjwhite/Marsilius%20Defensor%20pacis.pdf>, erişim 10.01.2014).
- Marx**, Karl- **Engels**-Frederick: *The Communist Manifesto*, A Modern Edition, Introduction by Eric Hobsbawm, Verso, London, 2012.
- Marx**, Karl: *Kapital: Kapitalist Üretim Eleştirel Bir Tahlili*, C. I, Üçüncü Baskı, Çev. Alaattin Bilgi, Eriş Yayınları, 2003.
- McCalla**, Arthur: *A Romantic Historiosophy, The Philosophy of History of Pierre Simon Ballanche*, Brill Academic Pub., Brill, 1998.
- McCarthy**, James G.: *Talking With Catholic Friends and Family*, Harvest House Publishers, Oregon, 2005.
- McManners**, John: *The French Revolution and the Church*, S.P.C.K., London, 1969.
- McPhee**, Peter: *The French Revolution: 1789-1799*, Oxford University Press, Oxford, 2002.
- Memoirs of Prince Metternich**, 1773-1815, First Volume, Edited by Prince Richard Metternich, Translated by Alexander Napier, Richard Bentley&Son, London, 1880.

- Michael B. Petrovich ve diğeri:** *People in Time and Place: World Culture*, Silver Burdett&Ginn, 1991.
- Michell, John-Rhone, Christine:** *Twelve Tribe Nations: Sacred Number and the Golden Age, Inner Traditions*, Rochester, 2008.
- Mikalson, Jon D.:** *Ancient Greek Religion, Second Edition*, Wiley-Blackwell, Oxford, 2010.
- Milton, Patrick-Axworthy, Michael-Simms, Brendan:** *Towards A Westphalia for the Middle East*, Oxford University Press, Oxford, 2018.
- Modern Toplumsal Düşünce Sözlüğü**, ed. William Outhwaite, Türkçe Çev. Melih Pekdemir, İletişim Yayınları, İstanbul, 2008.
- Moita, Luis:** "A Critical Review on the Consensus Around the 'Westphalian system'", *JANUS.NET e-journal of International Relations*, Vol. 3, No. 2, fall 2012, s. 17-42.
- Mollier, Pierre:** "The Double-Headed Eagle: Iconographic Sources of the Masonic Symbol", *The Chain of Union, Special Issue*, No. 3, Tarihsiz, s.5-15.
- Mullett, Michael:** *Historical Dictionary of the Reformation and Counter-Reformation*, Scarecrow Press, Lanham, 2010.
- Musulini, Janko:** *Hürriyet Bildirgeleri (Magna Charta'dan Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesine)*, Türkçesi: Necmi Zekâ, Belge Yayınları, İstanbul, 1983.
- Nafziger, George F.:** *Historical Dictionary of the Napoleonic Era*, Scarecrow Press, Maryland, 2002.
- Neely, Sylvia:** *A Concise History of French Revolution*, Rowman&Littlefield Publishers, Plymouth, 2008.
- Neidleman, Jason:** "Par le bon usage de ma liberté': Freedom and Rousseau's Reconstituted Christianity", [içinde (s.142-158), *Rousseau and Freedom* Edited by Christie McDonald-Stanley Hoffmann, Cambridge University Press, Cambridge, 2010.]
- Newcombe, David G.:** *Henry VIII and the English Reformation*, Routledge, London, 1995.

- Nişanyan**, Sevan: Sözlere Soyağacı, Çağdaş Türkçenin Etimolojik Sözlüğü, Gözden Geçirilmiş 2. Basım, Adam Yayınları, İstanbul, 2003.
- Norway, Society and Culture**, World Trade Press, California, 2010.
- Norwich**, John Julius: A Short History of Byzantium, Vintage Books, New York, 1999.
- Okandan**, Recai Galip: Devletin Menşei, İÜY No. 252, Kenan Matbaası, İstanbul, 1945.
- Okandan**, Recai Galip: Umumi Amme Hukuku (Devletin Doğuşu, Pozitif ve Teorik Gelişmesi, Unsurları), İÜY No. 1173, Fakülteler Matbaası, İstanbul, 1966.
- Okumuş**, Ejder: "Din ve Siyaset", [içinde (s.197-222), Din Sosyolojisi, Ed. Mehmet Bayyigit, Palet Yayınları, Konya, 2014.]
- Okumuş**, Ejder: "Sosyolojisinin Din Sorunsalı", [içinde (s.75-104), Din Sosyolojisi, Ed. Mehmet Bayyigit, Palet Yayınları, Konya, 2014.]
- Okumuş**, Ejder: "Toplumsal Değişim ve Din", [içinde (s.133-160), Din Sosyolojisi, Ed. Mehmet Bayyigit, Palet Yayınları, Konya, 2014.]
- Oppenheimer**, Franz: Devlet, Çev. Alâeddin Şenel- Yavuz Sabuncu, Phoenix, 3. Baskı, Ankara, 2005.
- Organisation of the education system in France**, 2009/2010, European Commission.
- Orhan**, Özgüç: "Jean-Jacques Rousseau'da Sivil Din Kavramı", AÜSBFD, C. 68, No. 3, Y. 2013, s.1-35.
- Osiander**, Andreas: "Sovereignty, International Relations, and the Westphalian Myth", International Organization, Vol. 55, No. 2, s. 251-287.
- Oxford Dictionary of English Etymology**, Edited by C. T. Onions with the assistance of G.W.S. Friedrichsen and R.W. Burchfield, Oxford University Press, First Published 1966.
- Öktem**, Akif Emre: Uluslararası Hukukta İnanç Özgürlüğü, Liberte, Ankara, 2002.

- Öner**, Emine Saadet: "Augustinus'un Tanrı Devleti", Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İlahiyat Anabilim Dalı, Felsefe ve Din Bilimleri Bilim Dalı, Danışman: Kasım TURHAN, İstanbul, 2008, Yayımlanmamış Doktora Tezi, 2008.
- Özcan**, Zeki: Augustinus'ta Tanrı ve Yaratma, Alfa Basım Yayım Dağıtım, İstanbul, 1999.
- Palmer**, Robert E. A.: The Archaic Community of the Romans, Cambridge University Press, Cambridge, 1970.
- Perry**, Marvin: Western Civilization: A Brief History, Volume I: To 1789, Tenth Edition, Cengage Learning, 2012.
- Perry**, Marvin-**Chase**, Myrna-**Jacob**, James R.-**Jacob**, Margaret C.-**Von Laue**, Theodore H.: Western Civilization: Ideas, Politics and Society, Tenth Edition, Wadsworth, Boston, 2009.
- Pirenne**, Henri: Orta Çağ Kentleri, Çev. Şadan Karadeniz, 13. Baskı, İletişim Yayınları, İstanbul, 2014.
- Platon**: Sokrates'in Savunması, Çev. Ali Şan, Cem Yayınevi, İstanbul, 2012.
- Poggi**, Gianfranco: Modern Devletin Gelişimi, Sosyolojik Bir Yaklaşım, 6. Baskı, İBÜY, İstanbul, 2012.
- Polat**, Fazlı: "Toplumsal Farklılaşma ve Din", [içinde (s.477-489), Din Sosyolojisi, Ed. Niyazi Akyüz/İhsan Çapçioğlu, Grafiker Yayınları, Ankara, 2012.]
- Politics, Ideology and the Law in Early Modern Europe**, Edited by Adrianna E. Bakos, University of Rochester, Rochester, 1994.
- Polybios**: Tarihler, Çev. Kurthan Fişek, [içinde (s.266-295), Batı'da Siyasal Düşünceler Tarihi, Seçilmiş Yazılar, Eski ve Orta Çağlar, 3. Baskı, Der. Mete Tunçay, İBÜY, İstanbul, 2012.]
- Popescu**, Bogdan: "Constantine the Great and Christianity: Church and State Commingled", State, Globalisation and Economic Justice, 2004/1, s.86-93.
- Poulat**, Èmile: Notre laïcité publique: "La France est une République laïque" (Constitutions de 1946 et 1958), Éditeurs Berg International, Paris, 2003.

- Pullan**, Brian: Sources for the History of Medieval Europe from the Mid-eighth to the Mid-thirteenth Century, New York, Barnes&Noble, 1966.
- Reisenberg**, Peter: "The Middle Ages and The Renaissance, and the Reformation", [içinde (s.162 vd.), The Traditions of the Western World, Edited by J.H.Hexter, Rand McNail&Company, Chicago, 1967.]
- Religion in the Emergence of Civilization**, Çatalhöyük as a case study, Edited by Ian Hodder, Cambridge University Press, Cambridge, 2010.
- Renan**, Ernest: "Millet Nedir?", Çev. Kadir Koçdemir, Türkiye Günlüğü, S.99, Güz 2009.
- Ress**, Roger: Diocletian and the Tetrarchy, Edinburgh University Press, Edinburgh, 2004.
- Riddle**, John M.: A History of Middle Ages, 300-1500, Rowman&Littlefield Publishers, Plymouth, 2008.
- Roberts**, William: "Napoleon, the Concordat of 1801 and Its Consequences", [içinde (s.34-80), Controversial Concordats, Edited by Frank J. Coppa, The Catholic University of America Press, 1999.]
- Robinson**, James Harvey: Readings in European History, Volume I, Boston, Ginn&Company, 1904.
- Rousseau**, Jean Jacques: İnsanlar Arasında Eşitsizliğin Köken ve Temelleri Üzerine Söylem, Çev. Aziz Yardımlı, İdea, İstanbul, 2011.
- Rousseau**, Jean Jacques: On the Social Contract: With Geneva Manuscript and Political Economy, Translated by Judith R. Masters, Edited by Roger D. Masters, St. Martin's Press, New York, 1978.
- Rousseau**, Jean Jacques: Toplum Sözleşmesi, Fransızca Aslından Çev. Vedat Günyol, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, IX. Basım, İstanbul, 2012.
- Russ**, Jacqueline: Avrupa Düşüncesinin Serüveni: Antik Çağlardan Günümüze Batı Düşüncesi, Çev. Özcan Doğan, Doğubatu, Ankara, 2011.

- Russell**, James C.: The Germanization of Early Medieval Christianity: A Sociohistorical Approach to Religious Transformation, Oxford University Press, Oxford, 1994.
- Salihpaşaoğlu**, Yaşar: “Mutlak Monarşiye Laik Savunma: Tevratın Canavarı Leviathan”, AÜHFD, C. 62, S. 3, Y. 2013, s.819-853.
- Salihpaşaoğlu**, Yaşar- **Gümüş Boyacı**, Özgem Tuğçe: “Bir Modern Devlet ve Egemenlik Miti: Westphalia Barışı”, ERÜHFD, C. XV, S. 1, Y. 2020, s. 191-224.
- Salisburyli John**: Devlet Adamının Kitabı, Çev. Nuri Çolakoğlu, [içinde (s.397-422), Batı’da Siyasal Düşünceler Tarihi, Seçilmiş Yazılar, Eski ve Orta Çağlar, 3. Baskı, Der. Mete Tunçay, İBÜY, İstanbul, 2012.]
- Sander**, Oral: Siyasi Tarih, İlk Çağlardan 1918’e, 15. Baskı, İmge Kitabevi, Ankara, 2006.
- Schaff**, Philip: History of the Christian Church, Volume: II, Ante-Nicene Christianity. A.D. 100-325, Charles Scribners’s Sons, New York, 1922.
- Schmidt**, Klaus: “Göbekli Tepe-the Stone Age Sanctuaries. New results of ongoing excavations with a special focus on sculptures and high reliefs”, Documenta Praehistorica, XXXVII, 2010, s.239-256.
- Schmitt**, Carl: Siyasi İlahiyat, Egemenlik Kuramı Üzerine Dört Bölüm, Çev. Emre Zeybekoğlu, Dost Kitabevi, Ankara, 2002.
- Schutz**, Herbert: The Medieval Empire in Central Europe: Dynastic Continuity in the Post-Carolingian Frankish Realm 900-1300, Cambridge Scholars Publishing, Newcastle, 2010.
- Self and Society in Medieval France: The Memories of Abbot Guibert of Nogent**, translated by C.C. Swinton Bland as revised by John F. Benton, Medieval Academy of America, Canada, 1984.
- Sharma**, S.K.-**Sharma**, Urmila: Western Political Thought: From Plato to Burke, Volume One, Atlantic, New Delhi, 2006.
- Simmel**, Georg: “The Problem of Sociology”, Annals of the American Academy of Political and Social Science, Volume: VI, No. 3, November 1895, s.412-423.

- Smart**, Ninian: *The Religious Experience*, 5th Edition, Prentice Hall, Upper Saddle River, NJ, 1996.
- Southern**, Pat: *Empress Zenobia: Palmyra's Rebel Queen*, Continuum, London, 2008.
- Spinoza**: *Geometrik Düzene Göre Kanıtlanmış ve Beş Bölüme Ayrılmış Olan Etika*, Türkçesi: Hilmi Ziya Ülken, Ülken Yayınları, İstanbul, 1984.
- Stark**, Rodney: "Secularization, R.I.P.", *Sociology of Religion*, Volume: 60, No. 3, 1999, s.249-273.
- Steinberg**, Jules: *The Obsession of Thomas Hobbes: The English War in Hobbes' Political Philosophy*, Peter Lang Pub Inc., New York, 1988.
- Swedberg**, Richard-Agevall, Ola: *The Max Weber Dictionary: Key Words and Central Concepts*, Stanford University Press, California, 2005.
- Swenson**, Donald S.: *Society, Spirituality and the Sacred: A Social Scientific Introduction*, Second Edition, University of Toronto, Toronto, 2009.
- Şenel**, Alâeddin: *İkel Topluluktan Uygar Topluma, Geçiş Aşamasında Ekonomik Toplumsal Düşünsel Yapıların Etkileşimi*, 4. Basım, Bilim ve Sanat Yayınları, Ankara, 1995.
- Tanabe**, Katsumi: "Iranian Xvarnah and the Treasure of Shosoin at Nara in Japan", *Iranica Antiqua*, Volume: XXIII, 1988, s.365-384.
- Tanilli**, Server: *Uygarlık Tarihi*, 29. Baskı, Cumhuriyet Kitapları, İstanbul, 2013.
- Tanilli**, Server: *Voltaire ve Aydınlanma*, Dördüncü Basım, Adam Yayınları, İstanbul, 2001.
- Tannenbaum**, Donald G.-**Schultz**, David: *Siyasi Düşünceler Tarihi*, 7. Baskı, Adres Yayınları, Ankara, 2011.
- Tanyu**, Hikmet: *İslâmlıktan Önce Türklerde Tek Tanrı İnancı*, AÜİFY No. 148, AÜB, Ankara, 1980.
- Tatar**, Dilara Buket: *Doğa Bilimlerinin Hukuk Felsefesine Etkisi: Modern ve Postmodern Paradigma Ekseninde Bir Değerlendirme*, Onikilevha, İstanbul, 2020.

- Tellegen -Couperus**, Olga: *A Short History of Roman Law*, Routledge, New York, 1993.
- Tertullian**: *The Apology of Tertullian for the Christians*, Translated by T.H. Bintley, Clarendon Press, Oxford, 1890.
- Tezcan**, Mehmet: "Eski İnanlılarda Xvarena Anlayışı ve Bunun Türklerdeki Kut ile Münasebeti", *Tarih İncelemeleri Dergisi*, C. XXII, S. 2, Aralık 2007, s.167-193.
- Thatcher**, Oliver J.-**McNeal**, Edgar Holmes: *Source Book For Mediaeval History, Selected Documents Illustrating The History of Europe in The Middle Age*, Charles Scribner's Sons, New York, 1905.
- The Concise Oxford Dictionary of Current English**, Adapted by H.W. Fowler and F.G. Fowler, Seventh Impression, Clarendon Press, Oxford, 1919.
- The London Quarterly Review**, Volume: VIII, London, 1857.
- The Oxford Dictionary of the Christian Church**, Third Edition Revised, Edited by F.L. Cross-E.A. Livingston, Oxford University Press, Oxford, 2005.
- The Oxford Encyclopedia of the Reformation**, Edited by Hans J. Hillerbrand, Volume: 2, Oxford University Press, New York, 1996.
- The Proverbial Bernard Shaw**: *An Index to Proverbs in the Works of George Bernard Shaw*, Compiled by George B. Bryan and Wolfgang Mieder, Greenwood Press, Westport, 1994.
- The Routledge Companion to Philosophy of Religion**, Second Edition, Edited by Chad Meister-Paul Copan, Routledge, New York, 2013.
- The Theological Review**, Volume: II, London, 1865.
- The Westminster Dictionary of Christian Theology**, Edited by Alan Richardson-John Bowden, Westminster Press, Philadelphia, 1983.
- The Works of Aurelius Augustine of Hippo**, Fifth Book, Chapter XIX, *A New Translation*, Edited by Pricipal Marcus Dods, *The City of God*, T&T Clark, Edinburgh, 1913.

- Thio**, Li-ann: *Managing Babel: The International Legal Protection of Minorities in the Twentieth Century*, Martinus Nijhoff, Leiden, 2005.
- Thomas Aquinas**: *Prenslik Yönetimi Üstüne*, Çev. Mete Tunçay [içinde (s.429-437)], *Batı'da Siyasal Düşünceler Tarihi, Seçilmiş Yazılar, Eski ve Orta Çağlar*, 3. Baskı, Der. Mete Tunçay, İBÜY, İstanbul, 2012.]
- Thomas Aquinas**: *Toplu Dinbilim*, Çev. Mete Tunçay [içinde (s.439-462)], *Batı'da Siyasal Düşünceler Tarihi, Seçilmiş Yazılar, Eski ve Orta Çağlar*, 3. Baskı, Der. Mete Tunçay, İBÜY, İstanbul, 2012.]
- Tierney**, Brian- **Painter**, Sidney: *Western Europe in the Middle Ages, 300-1475, Fourth Edition*, Alfred A. Knopf, New York, 1983.
- Tocqueville**, Alexis de: *Eski Rejim ve Devrim*, Türkçesi: Turhan Ilgaz, Kesit Yayıncılık, İstanbul, 1995.
- Tremlett**, Giles: *Catherine of Aragon: Henry's Spanish Queen*, Faber and Faber Limited, London, 2010.
- Troper**, Michel: "French Secularism, or Laïcité", *Cardozo Law Review*, Volume: 21, 1999-2000, s.1267-1284.
- Türk Dil Kurumu, Türkçe Sözlük**, 10. Baskı, Türk Dil Kurumu Yayınları: 549, Ankara, 2005.
- Ullmann**, Walter: *The Growth of Papal Government in the Middle Ages: A Study in the Ideological Relation of Clerical to Lay Power*, Routledge, New York, 2010.
- Umur**, Ziya: *Roma Hukuku Ders Notları*, Beta Basım Yayım Dağıtım, İstanbul, 1990.
- Uygun**, Oktay: *Demokrasinin Tarihsel, Felsefi ve Ahlaki Boyutları, İnkılâp Kitabevi*, İstanbul, 2003.
- Ülgener**, Sabri F.: *Zihniyet, Aydınlar ve İzm'ler*, Derin Yayınları, İstanbul, 2006.
- Vasiliev**, A. A.: *Bizans İmparatorluğu Tarihi*, Çev. Arif Müfit Mansel, Ankara, 1943.
- Vergin**, Nur: "Toplumsal Değişme ve Dinsellikte Artış", *Toplum ve Bilim*, S. 29-30, Y. 1985, s.9-28.

- Voltaire:** A Treatise Upon Toleration, Translated from the French With Notes, Historical and Critical by T. Smollett, M.D.-T.Francklin, M.A and Others, London, MDCCLXIV.
- Voltaire:** Candide ya da İyimsenlik, Çev. Server Tanilli, Resimler: Turhan Selçuk, Beşinci Basım, Adam Yayınları, İstanbul, 2004.
- Voltaire:** Felsefe Sözlüğü, Fransızcadan Çev. Lütfi Ay, İnkılâp Kitabevi, İstanbul, 2011.
- Vovelle,** Michel: The Revolution Against The Church: From Reason to the Supreme Being, Ohio State University Press, 1991.
- Vural Dinçkol,** Bihterin: 1982 Anayasası Çerçevesinde ve Anayasa Mahkemesi Kararlarında Laiklik, Kazancı, İstanbul, 1992
- Wach,** Joachim: Din Sosyolojisi, Çev. Ünver Günay, Erciyes Üniversitesi Yayınları, Kayseri, 1990.
- Wach,** Joachim: Din Sosyolojisine Giriş, Çev. Battal İnandı, AÜIFY No. 181, AÜB, Ankara, 1987.
- Ward-Perkins,** Bryan: The Fall of Rome and the End of Civilization, Oxford University Press, Oxford, 2005.
- Watson,** Alaric: Aurelian and the Third Century, Routledge, London, 1999.
- Weber,** Max: Basic Concepts in Sociology, Peter Owen, London, 1962.
- Weber,** Max: Din Sosyolojisi, İngilizceden Çev. Latif Boyacı, Yarın, İstanbul, 2012.
- Weber,** Max: Protestan Ahlakı ve Kapitalizmin Ruhu, Türkçesi: Zeynep Aruoba, İkinci Baskı, Hil Yayınları, İstanbul, 1997.
- Weber,** Max: The Theory of Social and Economic Organisation, Translated by A.M. Henderson and Talcott Parsons, Edited with an Introduction by Talcott Parsons, The Free Press, New York, 1964.
- Webster,** Hutton: Readings in Medieval and Modern History, D.C. Heath&Company, Boston, 1917.
- Wilson,** Bryan R.: Contemporary Transformations of Religion, Oxford University Press, Oxford, 1976.

- Wilson**, Peter H.: "The Causes of the Thirty Years War 1616-48", *English Historical Review*, Vol. CXXIII, No.502, June 2008, s. 554-586.
- Wolff**, Jonathan: *An Introduction to Political Philosophy*, Revised Edition, Oxford University Press, Oxford, 2006.
- Xavier Gomes**, Evaldo: "Church-State Relations From a Catholic Perspective: General Considerations on Nicolas Sarkozy's New Concept of Laïcité Positive", *Journal of Catholic Legal Studies*, Volume: 48, No. 2, 2009, s.201-217.
- Yalduz**, Alparslan: "Konsillerin Hristiyanlık Tarihindeki Yeri ve İznik Konsili", *UÜİFD*, C. 12, S. 2, Y. 2003, s.257-296.
- Yapıcı**, Asım: "Modernleşme-Sekülerleşme Sürecinde Türk Gençliğinin Anlam Dünyasında Dinin Yeri (Çukurova Üniversitesi Örneği)", *ÇÜİFD*, C. 9, S. 2, 2009, s.1-38.
- Yavuz**, Sefer: "Zihniyet ve Din", [içinde (s.589-596), *Din Sosyolojisi*, Ed. Niyazi Akyüz/İhsan Çapçioğlu, Grafiker Yayınları, Ankara, 2012.]
- Yıldırım**, Recep: *Uygarlık Tarihine Giriş, İlkçağ Tarih ve Uygarlıkları*, 2. Baskı, Asil Yayın Dağıtım, Ankara, 2004.
- Zabunoğlu**, Yahya Kâzım: *Kamu Hukukuna Giriş, Devlet, Tanım-Kaynak-Unsurlar*, AÜHFY No. 328, Sevinç Matbaası, Ankara, 1973.
- Zoller**, Elisabeth: "Laïcité in The United States or The Separation of Church and State in a Pluralist Society", *Indiana Journal of Global Legal Studies*, 13/2, 2006, s.561-594.

İNTERNET KAYNAKLARI

- (<ftp://trf.education.gouv.fr/pub/edutel/bo/2000/special7/vol1/volume1.pdf>, erişim 13.01.2014).
- (http://en.wikipedia.org/wiki/Walk_to_Canossa, erişim 04.01.2014).
- (<http://encyclopedia.uchicago.edu/>, erişim 09.12.2013).
- (<http://estudandoeducacao.files.wordpress.com/2011/05/franc3a7a.pdf>, erişim 26.03.2011).

- (<http://gobeklitepe.info/tr/>, erişim 12.02.2013).
- (http://news.bbc.co.uk/2/shared/bsp/hi/pdfs/03_04_07_tearfundchurch.pdf, erişim 21.01.2014)
- (<http://newseastwest.com/islam-is-the-religion-of-the-future-in-britain-as-christianity-is-declining-fast/>, erişim 21.01.2014).
- (<http://pierre.mollier.perso.sfr.fr/articles/PM-12-Double-Headed-Eagle.pdf>, erişim 12.11.2013).
- (<http://thgtr.com/assassins-creed-revelationstan-yeni-bilgiler/fener-rum-ortodoksk-patrikhanesi-cift-basli-kartal-simgesi>, erişim 24.04.2013).
- (<http://www.alemlererahmet.com/resimlerle-mekke/>, erişim 26.10.2013).
- (<http://www.anadolumedeniyetlerimuzesi.gov.tr/TR,77835/augustus-tapinagi.html>, erişim 13.02.2014).
- (<http://www.britannica.com/EBchecked/media/94363/Detail-from-the-Heidelberger-Sachsenspiegel-showing-the-homage-ceremony-in>, erişim 28.01.2014).
- (<http://www.constitution.org/cons/germany.txt>, erişim 17.01.2014).
- (<http://www.eu-oplysningen.dk/upload/application/pdf/0172b719/Constitution%20of%20Denmark.pdf%3Fdownload%3D1>, erişim 17.01.2014).
- (<http://www.hellenicparliament.gr/UserFiles/f3c70a23-7696-49db-9148-f24dce6a27c8/001-156%20aggliko.pdf>, erişim 17.01.2014).
- (<http://www.kutsalkitap.com/kkitap/>?, erişim 03.04.2013).
- (<http://www.legifrance.gouv.fr/affichTexte.do?cidTexte=LEGITEXT000006070169&dateTexte=20080306>, erişim 17.02.2014).
- (http://www.ons.gov.uk/ons/dcp171776_290510.pdf, erişim 21.01.2014)
- (<http://www.pressmedya.com/manset/15284/lubnanda-cami-katliaminda-olenlerin-sayisi-artiyor.html>, erişim 26.10.2013)
- (<http://www.public.asu.edu/~mjwhite/Marsilius%20Defensor%20pacis.pdf>, erişim 10.01.2014)
- (<http://www.royal.gov.uk/MonarchUK/QueenandChurch/QueenandChurch.aspx>, erişim 17.01.2014).

- (http://www.sanliurfa.gov.tr/default_B0.aspx?content=236, erişim 12.02.2013).
- (http://www.servat.unibe.ch/icl/be00000_.html, erişim 17.01.2014).
- (<http://www.smallfatman.com/?p=818>, erişim 01.12.2013).
- (<http://www.spiegel.de/international/zeitgeist/bild-676239-56369.html>,
erişim 21.01.2014).
- (<http://www.tdk.gov.tr>, erişim 21.09.2013).
- (<http://www.urfakultur.gov.tr/UserFiles/images/karekodlar/gblktp.pdf>,
erişim 12.02.2013).
- (<http://www.uwlax.edu/urc/JUR-online/PDF/2011/chariton.ARC.pdf>,
erişim 12.11.2013).
- (https://webgate.ec.europa.eu/fpfis/mwikis/eurydice/index.php/France:Organisation_of_Private_Education#Under_contract_private_education, erişim 17.01.2014).
- (http://whc.unesco.org/pg.cfm?cid=31&l=en&id_site=404&gallery=1&&maxrows=29, erişim 13.02.2014).

Dr. Kerim ÇAKIR

Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukuku
Anabilim Dalı ğretim yesi

SUÇA İŞTİRAKTE MÜŞTEREK FAİLLİK

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Suçta İştirakte Müşterek Faillik
Kerim Çakır

Hukuk Yayınları Dizisi – 3234

Birinci Baskı : Ekim, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8209 – 83 – 9

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Vadi Grafik Tasarım Ltd. Şti.
İvedik Org. San. Bölgesi 1420. Cadde
No: 58/1 Yenimahalle/Ankara
Tel: 0 312 395 85 71
Sertifika No: 47479

KAYNAKÇA

- Akbulut, Berrin**, Bağlılık Kuralı, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.: XIV, S.: 1, Haziran 2010.
- Akbulut, Berrin**, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 7. Baskı, Ankara 2020.
- Akdağ, Hale**, Gönüllü Vazgeçme, Hacettepe Hukuk Fakültesi Dergisi, C.: 3, S.: 2, Y.: 2013.
- Alşahin, Mehmet Emin**, Ceza Hukukunda Zamanaşımı, Ankara 2016.
- Artuk, Emin**, Suç Genel Teorisi, in: Ceza Hukuku El Kitabı, İstanbul 1989.
- Artuk, Emin**, Suçun Özel Görünüş Şekilleri, in: Ceza Hukuku El Kitabı, İstanbul 1989.
- Artuk, M. Emin-Gökçen, Ahmet-Alşahin, M. Emin- Çakır, Kerim**, (Artuk-Gökçen), Ceza Hukuku Genel Hükümler, 15. Baskı, Ankara 2021.
- Artuk, M. Emin-Gökçen, Ahmet-Alşahin, M. Emin- Çakır, Kerim**, (Artuk-Gökçen), Ceza Hukuku Özel Hükümler, 19. Baskı, Ankara 2021.
- Artuk, Mehmet Emin- Gökçen, Ahmet- Alşahin, M.Emin- Çakır, Kerim**, (Artuk-Gökçen), Gerekçeli Ceza Kanunları, 24. Baskı, Ankara 2022.
- Artuk, Mehmet Emin-Alşahin, Mehmet Emin**, Objektif Cezalandırılabilme Şartı ve Zamanaşımı, Prof. Dr. Nur Centel'e Armağan, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, C.: 19, S.:2, Y.: 2013.
- Atalay, Osman**, Müşterek Faillik, Yargıtay Dergisi, C.: 43, S.: 3, Temmuz 2017.
- Aydın, Devrim**, Suça İştirak Hükümlerinin Uygulanmasına İlişkin Sorunlar, Suç ve Ceza, C.: 12, S.: 12.
- Aydın, Devrim**, Türk Ceza Hukukunda Suça İştirak, Ankara 2009.
- Aynural, Ömer Metehan**, Soyut Tehlike Bağlamında Trafik Güvenliğini Tehlikeye Sokma Suçu (TCK 179/3), İstanbul 2018.
- Balcı, Meral**, Tek Faillik Sistemine İlişkin Değerlendirme, Ceza Hukuku Dergisi, C.: 15, S.: 44, Aralık 2020.
- Balcı, Murat- Çakır, Kerim**, Sosyal Ağlarda İşlenen Hakaret Suçunda Ceza Sorumluluğu, Legal Hukuk Dergisi, C.: 19, S.: 226, Y.: 2021.
- Balcı, Murat-Çakır, Kerim-Başoğlu, Neşat**, Terörizmin Finansmanı Suçu- Silahlı Terör Örgütüne Yardım Suçu ve Bu Suçların Ayrımı, Ankara 2022.
- Baş, Eylem**, Ceza Hukukunda Fail ve Mağdur, Ankara 2021.
- Başer Doğan, Zehra**, Ceza Hukukunda Nedensellik Bağı Ve Objektif İsnadiyet, Bahçeşehir Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Kamu Hukuku Doktora Programı, Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul 2020.

- Baumann, Jürgen-Weber, Ulrich-Mitsch, Wolfgang**, Strafrecht Allgemeiner Teil Lehrbuch, 11. Auflage, Bielefeld 2003.
- Becker, Christian**, Das gemeinschaftliche Begehen und die sogenannte additive Mittäterschaft, 2009.
- Bekar, Elif**, Objektif Cezalandırılabilme Koşulları ve Bu Koşullar Bağlamında Türk Ceza Kanunu'nda Yer Alan Suçlar, İstanbul 2017.
- BGH: **Abgrenzung von Mittäterschaft und Beihilfe**, NStZ 2021.
- BGH: **Error in persona des Mittäters**, NStZ 2019.
- BGH: **Mittäterexzess**, NStZ 2017.
- BGH: **Mittäterexzess/tatsituative Vorsatzerweiterung**, NStZ 2013.
- BGH: **Mittäterschaft bei heimlicher Abkehr eines Tatgenossen vom Tatplan**, NStZ 2012.
- BGH: **Mittäterschaft bei Tatausführung durch andere Beteiligte**, NStZ 2009.
- BGH: **Mittäterschaftliche Tatbegehung**, NStZ 2019.
- Birtek, Fatih**, AİHM, Anayasa Mahkemesi ve Yargıtay Kararları Işığında Ceza Muhakemesinde Delil ve İspat, 2. Baskı, Ankara 2017.
- Birtek, Fatih**, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 6. Baskı, Ankara 2018.
- Birtek, Fatih**, Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nun 22.05.2012 Tarihli Kararı Bağlamında Teşebbüsün Objektif Unsuru Olarak İcra Hareketlerinin Başlaması, Ceza Hukuku Dergisi, S.: 14, Y.: 8, Nisan 2013.
- Bock, Dennis**, Strafrecht Allgemeiner Teil, Springer-Verlag GmbH, Berlin 2018.
- Bock, Dennis**, Zur Darstellung der Mittäterschaft (§ 25 Abs. 2 StGB) in der Fallbearbeitung, Zeitschrift für das Juristische Studium, ZJS, 5/2020.
- Bode, Lorenz**, Mittäter oder Gehilfe?– Grundsätzliches und Spezifisches zur Abgrenzungsproblematik von Täterschaft und Teilnahme, JA, 2018.
- Bostancı Bozbayındır, Gülşah**, Müşterek Faillikte Sınırın Aşılması ve Şahısta Hata, Legal Hukuk Dergisi, , C.: 17, S.: 202, Y.: 2019.
- Bozbayındır, Ali Emrah**, Türk ve Mukayeseli Ceza Hukukunda Olası Kast Kavramı ve Sınırları, Ankara 2018.
- Bozdağ, Ahmet**, İştirak Halinde İşlenen Suçlarda Gönüllü Vazgeçmeden Yararlanmak İçin Gösterilmesi Gereken Gayret, SDÜHFD, C.; 10, S.: 2, Y.: 2020.
- Böhringer, Jacob**, Fahrlässige Mittäterschaft, Ein Beitrag zum Verhältnis von Zurechnung und Beteiligung bei Vorsatz- und Fahrlässigkeitsdelikten, 1. Auflage 2017, Baden-Baden 2017.
- Bülte, Jens- Härtl, Sophie**, "Bandendiebstahl und Betrug", JA 2016.

- Centel, Nur-Zafer, Hamide-Çakmut, Özlem**, Türk Ceza Hukukuna Giriş, 11. Bası, İstanbul 2020.
- Çakır, Kerim**, Çevreyi Kirletme Kabahati, Prof. Dr. Feridun Yenisey'e Armağan, Cilt I, İstanbul 2014.
- Çakır, Kerim**, "Suç Eşyasının Satın Alınması veya Kabul Edilmesi Suçu (m. 165)", Malvarlığına Karşı Suçlar (m. 141-169), Ankara 2018.
- Çakır, Kerim**, Suçtan Kaynaklanan Malvarlığı Değerlerini Aklama Suçu, Ankara 2016.
- Çelen, Ömer**, Bir İştirak Şekli Olarak Yardım Etme (Asli Fail- Yardım Eden Ayrımı), Ankara 2020.
- Demirbaş, Timur**, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 16. Baskı, Ankara 2021.
- Demirbaş, Timur**, Haksız Tahrik, 3. Baskı, Ankara 2021.
- Demirel, Muhammed**, Alman Hukukuyla Karşılaştırmalı Yardım Etme Hareketleri, Ceza Hukuku ve Kriminoloji Dergisi-Journal of Penal Law and Criminology, 5(2), 2017.
- Demirel, Muhammed**, Alman ve Türk Mahkeme Kararlarında Suçun İşlendiği Yerde Bulunmanın İştirak Açısından Niteliği, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, C.: 25, S.: 2, Prof. Dr. Ferit Hakan Baykal Armağanı, Aralık 2019.
- Demirel, Muhammed**, Çifte Özen Anlayışı Çerçevesinde Taksirli Suçtan Doğan Ceza Sorumluluğu, Ankara 2022.
- Demirel, Muhammed**, Suça İştirakte Bağlılık Kuralı, İstanbul 2017.
- Dencker, Friedrich**, Kausalität und Gesamttat, Duncker & Humblot GmbH, Berlin 1996.
- Derksen, Roland**, Heimliche Unterstützung fremder Tatbegehung als Mittäterschaft, Zugleich ein Beitrag zur Struktur der Mittäterschaft, in: GA 1993, (163-176).
- Doğan, Koray**, Ceza Muhakemesinde Belirsizlik Kuşkudan Sanık Yararlanırlık İlkesi, 2. Baskı, Ankara 2018.
- Doğan, Koray**, Neticesi Sebebiyle Ağırlaşmış Suçlar, Ankara 2011.
- Dönmezer, Sulhi-Erman, Sahir**, Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku, Genel Kısım, Cilt II, 11. Baskı, İstanbul 1997.
- Dursun, Selman**, Disiplinler Arası Bir Yaklaşımla Ceza Hukukunda Hareket Kavramı ve Terimi, Ankara 2021.
- Dülger, Murat Volkan**, Yeni Türk Ceza Kanunu'nda Suç Ortaklığı, Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.: 1, S.: 2, Aralık 2004.

- Eisele, Jörg**, Error in persona des Mittäters, JuS 2019.
- Eisele, Jörg**, Strafrecht AT: Mittäterexzess, JuS 2020.
- Ekici Şahin, Meral**, Dolaylı Faillığe İlişkin Bazı Sorunlar, Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.: 8.
- Ekici Şahin, Meral**, Dolaylı Faillığın Ortaya Çıkış Biçimleri, Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.: 8, S.: 107-108, Temmuz-Ağustos 2013.
- Ekici Şahin, Meral**, İştirak Halinde İşlenen Suçlarda Suça Etki Eden Nedenlerin Şeriklere Sirayeti, AÜHFD, 64 (3), 2015.
- Erbaş, Rahime**, Türk Ceza Kanunu'nda Görünüşte İhmali Suçlarda Garantörlük, İstanbul 2019.
- Erdem, Mustafa Ruhan**, Netice Yüzünden Ağırlaşan Suçlar, Uğur Alacakaptan'a Armağan, Cilt 1, İstanbul 2008.
- Erdem, Mustafa Ruhan**, Organize Yapı İçerisinde Otoriter İlişkilerden Kaynaklanan Egemenliğe Dayalı Dolaylı Faillik Kurumu ve TCK m. 220/5, Ceza Hukuku ve Kriminoloji Dergisi, C.: 2, S.: 1-2, Y.: 2014.
- Erdem, Mustafa Ruhan**, Suçun Konusunda Yanılma ve Sapma, D.E.Ü. Hukuk Fakültesi Dergisi, Prof. Dr. Durmuş Tezcan'a Armağan, C.: 21, Özel Sayı 2019.
- Erdem, Mustafa Ruhan**, Yargıtay 1 CD. Kararları Işığında Kasten İnsan Öldürme Suçunda Fail-Yardımlı Edin Ayrımı, Yargıtay Ceza Dairesi Kararlarının Değerlendirilmesi Sempozyumu 1. Ceza Dairesi Kararları (Editör, Prof. Dr. Veli Özer Özbek), Ankara 2022.
- Erdem, Mustafa Ruhan**, Yeni TCK'da Faillik ve Suç Ortaklığı, Hukuki Perspektifler Dergisi, S.: 5, Y.:2005.
- Erem, Faruk**, Suça İştirak, AÜHFM, C.: III, S.: 1, Ankara 1946.
- Erem, Faruk-Danışman, Ahmet-Artuk, M. Emin**, Ümanist Doktrin Açısından Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 14. Baskı, Ankara 1997.
- Erman, Sahir**, Suç Genel Teorisine İlişkin Bazı Meseleler, in: Değişen Toplum ve Ceza Hukuku Karşısında TCK'nın Elli Yılı ve Geleceği, (22-26 Mart 1976) İstanbul 1977.
- Eryıldız, Hüsnü Sefa**, Täterschaft und Teilnahme im deutschen und türkischen Strafrecht, Hamburg 2016.
- Eser, Albin-Bosch, Nikolaus**, in: Schönke/Schröder, Strafgesetzbuch Kommentar, 30. Auflage, München 2019.

- Evik, Vesile Sonay**, “Suç İşlemek Amacıyla Örgütlenme Suçu”, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, Prof. Dr. Nur Centel’e Armağan Özel Sayı, C.: 19, S.: 2, Y.: 2013.
- Evik, Vesile Sonay**, Duygun Yarsuvat’a Armağan Suça İştirakte Suça Etki Eden Nedenlerin Sirayeti Sorunu, Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.: IX, S.: 2, Vol.: IX, No.: 2, Y.: 2012.
- Evik, Vesile Sonay**, Görevi Kötüye Kullanma Suçları (TCK m. 257), İstanbul 2019.
- Evik, Vesile Sonay**, Suça İştirakte Yardım Edenin Ceza Sorumluluğu, İstanbul 2011.
- Geppert, Klaus**, Die Mittäterschaft (§ 25 Abs. 2 StGB), Repetitorium, Heft 1/2011, JURA.
- Gökcan, Hasan Tahsin- Artuç Mustafa**, Yorumlu- Uygulamalı Türk Ceza Kanunu Şerhi, 1. Cilt, Md. 1- 44, Ankara 2021.
- Gökcen, Ahmet- Balcı, Murat**, Kasten Öldürme Kasten Yaralama Organ ve Doku Ticareti Suçları (TCK. m. 81-83, 86-88, 91-93), 2. Baskı, Ankara 2015.
- Gökcen, Ahmet-Balcı, Murat**, Kasten Öldürme ve Yaralama Suçlarının İhmal Davranışla İşlenmesi (TCK M. 83, 88), Ceza Hukuku Dergisi, S.: 18, Nisan 2012.
- Göktürk, Neslihan**, Yalan Tanıklık Suçu (TCK m. 272), Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi C.: XX, S.: 1, Y.: 2016.
- Gölcüklü, Feyyaz**, Asıl Faili Bilinmeyen Adam Öldürme Ve Müessir Fiil Suçları (TCK. md. 463) Üzerinde Bazı Düşünceler, AÜSBFD, S.: 22, Y.: 1967.
- Grabow, Stefan-Pohl, Stefan**, Die sukzessive Mittäterschaft und Beihilfe, Vol. 31, No. 9, 2009.
- Gropp, Walter**, Die fahrlässige Verwirklichung des Tatbestandes einer strafbaren Handlung – miteinander oder nebeneinander Überlegungen zur so genannten “fahrlässigen Mittäterschaft”, in: GA 2009.
- Gropp, Walter**, Strafrecht Allgemeiner Teil, 4. Auflage, Springer-Verlag Berlin Heidelberg 2015.
- Gültekin Diken, Nil Melek**, Ceza Hukukunda Taksire Dayalı Sorumluluk, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul, 2018.
- Haas, Volker**, Die Theorie der Tatherrschaft und ihre Grundlagen Zur Notwendigkeit einer Revision der Beteiligungslehre, Duncker & Humblot GmbH, Berlin 2008.
- Haas, Volker**, Erscheinungsformen und Problematik der teilweisen Mittäterschaft, Juristische Rundschau, 2014.

- Hacıfazlıoğlu, Ali**, Teori ve Uygulamada Suça İştirak, Ankara 2014.
- Hafizoğulları, Zeki- Kurşun, Gnal**, Türk Ceza Hukukunda rgtl Suçluk, TBB Dergisi, S.: 71, Y.: 2007.
- Hafizoğulları, Zeki-zen, Muharrem**, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 13. Baskı, Ankara 2021.
- Hakeri, Hakan**, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 24. Baskı, Ankara 2021.
- Hakeri, Hakan**, Ceza Hukukunda İhmal Kavramı ve İhmali Suçların Çeşitleri, Ankara 2003.
- Hakeri, Hakan**, Yeni Türk Ceza Kanunu'nda İştirak, Ceza Hukuku Dergisi, Y.: 1, S.: 1, Ekim 2006.
- Harden, Thomas**, Abschied vom tatrichterlichen Beurteilungsspielraum bei der Abgrenzung von Mittterschaft und Beihilfe, NStZ 2021.
- Hring, Daniel**, Die Mittterschaft beim Fahrlssigkeitsdelikt, Helbing Lichtenhahn Verlag, 2005.
- Heine, Günter-Weişer, Bettina**, in: Schönke/Schröder, Strafgesetzbuch Kommentar, 30. Auflage, München 2019.
- Heinrich, Bernd**, Ceza Hukuku Genel Kısım -II, (Editör: Yener nver), Ankara, 2015.
- Heinrich, Bernd**, Strafrecht Allgemeiner Teil, 6. Auflage, Kohlhammer, Stuttgart 2019.
- Herzberg, Rolf Dietrich**, Täterschaft und Teilnahme: eine systematische Darstellung anhand von Grundfllen, Beck'sche C.H., 1977.
- Hilgendorf, Eric-Valerius, Brian**, Alman Ceza Hukuku Genel Kısım, (Çeviren; Salih Oktar), Ankara 2021.
- Hoyer, Andreas**, Systematischer Kommentar zum Strafgesetzbuch, (in: SK-StGB), Band I §§ 1-37 StGB, Carl Heymanns Verlag, 9. Auflage 2017.
- Hye-Jeong Kim**, (Çev. Erbaş, Rahime) Kore Ceza Hukuku'nda Taksirli ve Netice Sebebiyle Ağırlaşmış Suçlara Giriş, CHKD, C.: 2, S.: 1-2, Y.: 2014.
- Ingelfinger, Ralph**, "Schein"-Mittter und Versuchsbeginn, Juristen Zeitung (JZ), 28. Juli 1995, 50. Jahrg., Nr. 14.
- Işıka, Sertaç**, Gönüllü Vazgeçme, İstanbul 2021.
- İçel, Kayıhan- zgenç, İzzet- Sözüer, Adem- Mahmutoğlu, Fatih S.- nver, Yener**, İçel Suç Teorisi, 2. Kitap, İstanbul 1999.
- İçel, Kayıhan**, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 6. Bası, İstanbul 2021.
- İçel, Kayıhan**, Ceza Hukukunda Taksirden Doğan Sübjektif Sorumluluk, İstanbul 1967.

- İçer, Zafer**, Suça Teşebbüste Hazırlık Hareketleri ile İcra Hareketlerinin Birbirinden Ayrılması, İstanbul 2021.
- İsfen, Osman**, Yeni TCK'da Organize Hakimiyet Mekanizmalarına Dayalı Dolaylı Faillik Kuramı, Hukuki Perspektifler Dergisi, S.: 7, Temmuz 2006.
- Jäger, Christian**, Examens-Repetitorium Strafrecht Allgemeiner Teil Lehrbuch/Studienliteratur, C.F. Müller, 10. Auflage 2021.
- Jäger, Christian**, Irrtum ist ein gefährlicher Gemeinschaftskitt, JA 2019.
- Jakobs, Günther**, Strafrecht Allgemeiner Teil, Die Grundlagen und die Zurechnungslehre – Lehrbuch, Part 1, 2. Auflage, Walter de Gruyter-Berlin-New York 1991.
- Jescheck, Hans-Heinrich-Weigend, Thomas**, Lehrbuch des Strafrechts, Allgemeiner Teil, 5. Auflage, Berlin 1996.
- Joecks, Wolfgang-Scheinfeld, Jörg**, Münchener Kommentar zum Strafgesetzbuch: StGB, Band 1, §§ 1-37, 4. Auflage, C.H. Beck, 2020.
- Kahraman, Recep**, Rüşvet Suçu, Ankara 2019.
- Kamm, Simone**, Fahrlässige Mittäterschaft, Strafrechtliche Abhandlungen, Band 118, Duncker & Humblot GmbH, 1999.
- Kangal, Zeynel T.**, Kabahatler Hukuku, 2. Baskı, İstanbul 2019.
- Karaaslan, Reşit**, Ceza Hukukunda Şahısta Hata ve Hedefte Sapma, Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi- 2019/2.
- Karakehya, Hakan**, Olası Kast, Ceza Hukuku Dergisi, C.: 1, S.: 2, Y.: 2006.
- Kaymaz, Seydi**, 5237 Sayılı Türk Ceza Kanuna Göre İştirak Halinde İşlenen Suçlarda Nitelikli Hallerin Diğer Suç Ortaklarına Geçişi Sorunu, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi C.: XVI, S.: 2, Y.: 2012.
- Keçelioğlu, Elvan**, Alman Ceza Hukukunda Faillik, TBB Dergisi, S.: 65, Y.: 2006.
- Keskin, Serap**, Suç Ortaklığı (Suça İştirak), in: Ceza Hukuku Günleri. 70. Yılında Türk Ceza Kanunu -Genel Hükümler- (26-27 Mart 1997-İstanbul), İstanbul 1998.
- Kindhäuser, Urs**, Strafrecht Allgemeiner Teil, 8. Auflage, Baden-Baden 2017.
- Kitapçıoğlu Yüksel, Tülay**, Özgü Suç, İstanbul 2021.
- Knauer, Christoph**, Die Kollegialentscheidung im Strafrecht: zugleich ein Beitrag zum Verhältnis von Kausalität und Mittäterschaft, München, C.H. Beck, 2001.
- Koca, Mahmut**, Müsterek Faillerin Olası Kastla İşledikleri Suçlardan Sorumluluğuna İlişkin Yargıtay 1. Ceza Dairesinin Kararlarının Değerlendirilmesi, Yargıtay Ceza Dairesi Kararlarının Değerlendirilmesi Sempozyumu 1. Ceza Dairesi Kararları (Editör, Prof. Dr. Veli Özer Özbek), Ankara 2022.

- Koca, Mahmut**, Suçun Özel Görünüş Şekillerine İlişkin Yargıtay İçtihatlarının Değerlendirilmesi, Ceza Hukuku ve Kriminoloji Dergisi, C.: 3, S.: 2, Y.: 2015.
- Koca, Mahmut-Üzülmez, İlhan**, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 14. Baskı, Ankara 2021.
- Koca, Mahmut-Üzülmez, İlhan**, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 7. Baskı, Ankara 2020.
- Kretschmer, Joachim**, Der Rücktritt vom Versuch bei mehreren Tatbeteiligten – § 24 II StGB, JA 2021.
- Krey, Volker-Esser, Robert**, Deutsches Strafrecht Allgemeiner Teil, 6. Auflage, Kohlhammer, Stuttgart 2016.
- Kudlich, Hans**, BeckOK StGB, 51. Edition, C.H. Beck, München 2021.
- Kunter, Nurullah**, “Suçortaklığında Sorum ve Ceza”, İÜHFM., C.: XIII, S.: 1, İstanbul 1947.
- Kühl, Kristian**, Strafrecht Allgemeiner Teil, 8. Auflage, 2017.
- Kühl, Kristian**, Täterschaft und Teilnahme, Juristische Arbeitsblätter (JA), 2014.
- Kühl, Kristian-Heger, Martin**, (in: Lackner-Kühl,) Strafgesetzbuch Kommentar, 29. Auflage, München 2018.
- Küper, Wilfried**, Versuchs- und Rücktrittsprobleme bei mehreren Tatbeteiligten (Zugleich ein Beitrag zur Struktur der Mittäterschaft), JZ 1979.
- Lesch, Heiko H.**, Die Begründung mittäterschaftlicher Haftung als Moment der objektiven Zurechnung, Vol. 105, No. 2, 1993.
- Lück, Mirjam**, Fortgeschrittenenklausur – Strafrecht: Betrug – Dieselgate, JuS 2018.
- Mahmutoğlu, Fatih S.**, Kusurluluk Prensibi Açısından Azmettirenin Ceza Sorumluluğu, İÜHFM, C.: LXIII, S.: 1-2, Y.: 2005.
- Mahmutoğlu, Fatih Selami- Karadeniz, Serra**, Türk Ceza Kanunu Genel Hükümler Şerhi, 2. Baskı, Ankara 2021.
- Marlie, Marcus**, Unrecht und Beteiligung: zur Kritik des Tatherrschaftsbegriffung, Nomos, 2009.
- Maurach, Reinhard**, Deutsches Strafrecht, Allgemeiner Teil, 4. Auflage, 1971.
- Maurach, Reinhard-Gössel, Karl Heinz-Zipf, Heinz-Dölling, Dieter-Laue, Christian-Renzikowski, Joachim**, (Renzikowski, in: Maurach-Gössel-Zipf), Strafrecht, Allgemeiner Teil, Teilband 2, Erscheinungsformen des Verbrechens und Rechtsfolgen der Tat, 8. Auflage, 2014.

- Mitsch, Wolfgang**, Nichts ging los im „Münzhändler-Fall“, Zeitschrift für Internationale Strafrechtsdogmatik, ZIS 9-10/2013.
- Murmann, Uwe**, Suça Sonradan İştirakin Koşulları Hakkında, (Çev. Eryıldız, H. Sefa), CHD, C.: 11, S.: 30, Nisan 2016.
- Otto, Harro**, Grundkurs Strafrecht, AT, 7. Auflage, 2004.
- Önder, Ayhan**, Ceza Hukuku Dersleri, İstanbul 1992.
- Önok, R. Murat**, Trafik Güvenliğini Tehlikeye Sokma Suçu (TCK m. 179), TBB Dergisi, S.: 121, Y.: 2015.
- Önok, R. Murat**, Yapısal Suçlarda Failin Tespiti, Müşterek Suç Girişimi (*Joint Criminal Enterprise*) ve Örgütsel Hakimiyete Dayalı Dolaylı Faillik Doktrinleri, Ankara 2019.
- Özbek, Veli Özer**, Suç Genel Teorisi Bakımından Ortaya Çıkan Bazı Sorunlar ve Görüşlerimiz, Ceza Hukuku Dergisi, S.: 15, Nisan 2011.
- Özbek, Veli Özer-Doğan, Koray-Bacaksız, Pınar**, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 12. Baskı, Ankara 2021.
- Özbek, Veli Özer-Doğan, Koray-Bacaksız, Pınar**, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 16. Baskı, Ankara 2021.
- Özen Mustafa**, 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nun İştirak Kurumuna Bakışı, TBB Dergisi, S.: 70, Y.: 2007.
- Özen, Mustafa**, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 3. Baskı, Ankara 2019.
- Özen, Mustafa**, Ceza Hukukunda Taksir, Ankara 2011.
- Özgenç, İzzet**, İcrai Suça İhmali Davranışla İştirak: Anayasa Mahkemesi'nin Bir Kararı Üzerine Değerlendirmeler, CHKD, C.: 2, S.: 1-2, Y.: 2014.
- Özgenç, İzzet**, İhmali Suç Teorisi, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.: XXV, S.: 4, Y.: 2021.
- Özgenç, İzzet**, İki Taraf Arasında Çıkan Karşılıklı Silahlı Çatışmada, Taraflarla İlgisi Olmayan Bir Kişinin Ölümünden Dolayı Sorumluluk, <https://izzetozgenc.com/data/contents/iki-taraf-arasinda-cikan-karsilikli-silahlı-catismada-taraflarla-ilgisi-olmayan-bir-kisinin-olumunden-dolayi-sorumluluk.pdf>, (Erişim tarihi, 04.01.2022).
- Özgenç, İzzet**, Kamu Görevi, Yükümlülük Suçları, Yükümlülük Suçlarına İştirak (Karar İncelemesi), Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.: 4, S.: 1-2, Y.: 1994.
- Özgenç, İzzet**, Müşterek Faillik-Ceza Kanununun 463. Maddesi Hükümünün Ve Buna İlişkin Uygulamanın Değerlendirilmesi, Yargıtay Dergisi, S.: 1-2, Ocak-Nisan 1993.

- Özgenç, İzzet**, Suç Örgütleri, 14. Baskı, Ankara 2022.
- Özgenç, İzzet**, Suça İştirakin Hukuki Esası ve Faillik, İstanbul 1996.
- Özgenç, İzzet**, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 17. Baskı, Ankara 2021.
- Özkan, Halid**, Ceza Hukukunda Azmettirme, Ankara 2013.
- Öztürk, Bahri-Erdem, Mustafa Ruhan**, Uygulamalı Ceza Hukuku ve Güvenlik Tedbirleri Hukuku, 21. Baskı, Ankara 2021.
- Öztürk, Bahri-Tezcan, Durmuş-Erdem, Mustafa Ruhan-Sırma Gezer, Özge-Saygılar Kırıt, Yasemin F.- Alan Akcan, Esra- Özaydın, Özdem- Erden Tütüncü, Efser-Altınok Villemin, Derya-Tok, Mehmet Can**, Nazari ve Uygulamalı Ceza Muhakemesi Hukuku, 12. Baskı, Ders Kitabı, (Editör: Bahri Öztürk), 15. Baskı, Ankara 2021.
- Özyüksel, Özgün**, Türk Ceza Hukukunda Dolaylı Faillik, Ankara 2021.
- Peters, Kristina-Bildner, Anna**, Die Mittäterschaft gem. § 25 II StGB und ihre Herausforderungen in der Fallbearbeitung, JuS 2020.
- Puppe, Ingeborg**, Der gemeinsame Tatplan der Mittäter, ZIS 6/2007.
- Puppe, Ingeborg**, Die Architektur der Beteiligungsformen, in: GA 2013.
- Puppe, Ingeborg**, Strafrecht Allgemeiner Teil, 4. Auflage, Baden-Baden, 2019.
- Puppe, Ingeborg**, Wider die fahrlässig Mittäterschaft, in: GA 2004.
- Ransiek, Andreas**, Das unechte Unterlassungsdelikt, JuS 8/2010.
- Rengier, Rudolf**, Karlsruher Kommentar zum OWiG (in: KK-OWiG), 5. Auflage 2018.
- Rengier, Rudolf**, Strafrecht Allgemeiner Teil: Strafrecht, AT, 12. Auflage, C.H. Beck 2020.
- Rengier, Rudolf**, Täterschaft und Teilnahme, Unverändert aktuelle Streitpunkte, JuS 2010.
- Renzikowski, Joachim**, Die fahrlässige Mittäterschaft, ZIS 2/2021.
- Renzikowski, Joachim**, Restriktiver Täterbegriff und fahrlässige Beteiligung, 1997.
- Renzikowski, Joachim**, Zurechnungsprobleme bei Scheinmittäterschaft und verwandten Konstellationen, JuS 2013.
- Rotsch, Thomas**, "Einheitstäterschaft" statt Tatherrschaft, Mohr Siebeck, 2009.
- Rotsch, Thomas**, "Gemeinsames Versagen" Zu Legitimität und Legalität der fahrlässigen Mittäterschaft, Strafrechtswissenschaft als Analyse und Konstruktion, Festschrift für Ingeborg Puppe zum 70. Geburtstag, Schriften zum Strafrecht, Heft 215, 2011.

- Rotsch, Thomas**, "Lederspray" redivivus–Zur konkreten Kausalität bei Gremienentscheidungen, Zugleich ein Beitrag zu der vermeintlichen Notwendigkeit der Abgrenzung von Tun und Unterlassen und den Voraussetzungen der Mittäterschaft, in: ZIS 1/2018.
- Roxin, Claus**, "Organisationsherrschaft und Tatentschlossenheit", ZIS, 7/2006.
- Roxin, Claus**, Strafrecht Allgemeiner Teil, Band II, Besondere Erscheinungsformen der Straftat, München 2003.
- Roxin, Claus**, Täterschaft und Tatherrschaft, 10. Auflage, De Gruyter, 2019.
- Rönnau, Thomas**, "Grundwissen – Strafrecht: Versuchsbeginn bei Mittäterschaft, mittelbarer Täterschaft und unechten Unterlassungsdelikten", JuS 2014.
- Rudolphi, Hans-Joachim**, Zur Tatbestandsbezogenheit des Tatherrschaftsbegriffs bei der Mittäterschaft, Festschrift für Paul Bockelmann zum 70. Geburtstag, 1979.
- Sancar, Türkan Yalçın**, Çok Failli Suçlar, Ankara 1998.
- Sarıtaş, Erkan**, Suç İşlemek Amacıyla Örgütlenme Suçları (TCK m. 220- 221), İstanbul 2018.
- Savaşçı Temiz, Bilgehan**, İştirak Hükümleri Açısından Bağlılık Kuralı, Ankara Üni. Hukuk Fak. Dergisi, 65 (4), 2016.
- Schild, Wolfgang**, (NomosKommentar, Strafgesetzbuch Allgemeiner Teil, Band I, Herausgeber: *Kindhäuser, Urs-Neumann, Ulfrid-Paeffgen, Hans-Ullrich*), in: NK-StGB, 5. Auflage 2017.
- Schüchel, Stefanie**, Alman Ceza Hukuku'nda Teşebbüsün Cezalandırılması ve Birlikte Failliğin Temelleri, (Çev. Bacaksız, Pınar), Ceza Hukuku Dergisi, S.: 26, Aralık 2014.
- Schünemann, Bernd**, Leipziger Kommentar Strafgesetzbuch: StGB, Band 1: Einleitung; §§ bis 31, 12. Auflage, 2007.
- Seher, Gerhard**, Grundfälle zur Mittäterschaft, JuS 2009.
- Soyaslan, Doğan**, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 9. Baskı, Ankara 2020.
- Soyaslan, Doğan**, Ceza Hukuku Özel Hükümler, 10. Baskı, Ankara 2014.
- Sözüer, Adem**, Suça Teşebbüs, İstanbul 1994.
- Stein, Ulrich**, Die strafrechtliche Beteiligungsformenlehre, Duncker& Humblot Berlin 1988.
- Sternberg Lieben, Detlev-Bosch, Nikolaus**, in: Schönke/Schröder, Strafgesetzbuch Kommentar, 30. Auflage, München 2019.
- Şen, Ersan**, Dava Zamanaşımının Sirayeti, Terazi Hukuk Dergisi, C.: 11, S.: 17, Mayıs 2016.

- Şen, Ersan**, Müşterek Faillikte Olası Kast, <https://www.kararara.com/>, E. T. 20.05.2020.
- Şen, Ersan**, Yeni Türk Ceza Kanunu Yorumu, C.: I, İstanbul 2006.
- Şen, Ersan-Eryıldız, H. Sefa**, Suç Örgütü, 4. Baskı, Ankara 2021.
- Şen, Ersan-Malbeği, Erkam**, Karar İncelemesi: Karşılıklı İşlenen Suçlarda Üçüncü Kişinin Ölümü veya Yaralanmasında İsnadiyet Sorunu, Terazi Aylık Hukuk Dergisi, S.: 160, Aralık 2019.
- Şenol, Cem**, 5237 Sayılı Türk Ceza Kanununa Göre İştirak Hâlinde İşlenen Suçlarda Gönüllü Vazgeçme (TCK M.41), Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi, Y.: 5, S.: 10, Aralık 2017.
- Taner, Fahri Gökçen**, Türk Ceza Hukukunda Cinsel Özgürlüğe Karşı Suçlar, 2. Baskı, Ankara 2017.
- Taner, Tahir**, Ceza Hukuku, Umumi Kısım, 3. Baskı, İstanbul 1953.
- Taşkın Kapusuzoğlu, Beril**, Suça İştirakte Bağlılık Kuralı, On İki Levha Yayınları, İstanbul 2017.
- Tezcan, Durmuş-Erdem, Mustafa Ruhan-Önok, R. Murat**, Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku, 19. Baskı, Ankara 2021.
- Toroslu, Nevzat-Toroslu, Haluk**, Ceza Hukuku Genel Kısım, 26. Baskı, Ankara 2021.
- Tozman, Önder**, "İştirak Halinde İşlenen Suçlarda Gönüllü Vazgeçme", TBB Dergisi, S.: 82, Y.: 2009.
- Tozman, Önder**, Suç İşlemek Amacıyla Örgüt Kurma Suçu, Ankara 2017.
- Tulay, Muhammed Emre**, "Suç Örgütü Liderinin Cezai Sorumluluğuna İlişkin Hukuki Analiz ve Öneriler (TCK m. 220/5)", Türkiye Adalet Akademisi Dergisi, Y.: 11, S.: 38, Nisan 2019.
- Turhan, Esmâ Nur**, Alman Ve Türk Mahkeme Kararları Ve Doktrin Işığında Olası Kast- Bilinçli Taksir Ayrımı, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.: XXIV, S.: 3, Y.: 2020.
- Turhan, Faruk-Aksan Murat**, Ceza Muhakemesinde Mahkemelerin Yer Bakımından Yetkisi-Doktrin ve Uygulama Işığında Kanun Hükümlerinin Değerlendirilmesi, Prof. Dr. Mehmet Emin Artuk'a Armağan, (Editör: Prof. Dr. Mahmut Koca), Ankara 2020.
- Ünver, Yener**, Türkiye'de Ceza Hukukunda Avrupa Hukukuna Uyum Çalışmaları Bağlamında Üçüncü Yargı Paketinin Genel Değerlendirilmesi, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, C.: 19, S.: 2, Y.: 2013.

- Ünver, Yener**, Yeni Türk Ceza Kanunu'nda Kusurluluk, Ceza Hukuku Dergisi, S.: 1, Y.: 2006.
- Üzülmez, İlhan**, Dolaylı Faillik (TCK. m. 37/2), Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.: I, S.: 2, Y.: 2006.
- Üzülmez, İlhan**, Hakaret Suçu, Ceza Hukuku Dergisi, Y.: 5, S.: 12, Nisan 2010.
- Üzülmez, İlhan-Akkaş, Ahmet Hulusi**, Suçun Yapısında Objektif Cezalandırılabilirlik Şartları, EÜHFD, C.: II, S.: 1-2, Y.: 2007.
- Valerius, Brian**, NSU-Mitglieder terroristischer Vereinigungen als Mittäter, NJW 2021.
- Walter, Tonio**, Zurechnung statt Schuld?: Sukzessive Beteiligung bei Mord, Raub und Raub mit Todesfolge - Besprechung von BGH, NStZ 2008.
- Weißer, Bettina**, Gibt es eine fahrlässige Mittäterschaft? in: JZ 1998.
- Weißer, Bettina**, Täterschaft in Europa, Mohr Siebeck, Tübingen 2011.
- Yavuz, Özge Ceren**, Hedefte Sapma Ve Ceza Sorumluluğu, Ankara 2020.
- Yeğrim, Vakkas Korhan**, Türk Ceza Hukukunda Gönüllü Vazgeçme, Ankara 2021.
- Yekebaş, Vehbi**, Suçun ve Suçlunun Taaddüdü ve Cürme İştirak, Ankara 1952.
- Yenidünya, A. Caner-İçer, Zafer**, Suç İşlemek Amacıyla Örgüt Kurma (TCK. m. 220, 221), İstanbul 2014.
- Yenisey, Feridun-Plagemann, Gottfried**, Alman Ceza Kanunu, Strafgesetzbuch (StGB), İstanbul 2015.
- Yerdelen, Erdal- Yılmaz, Berna Ayşen**, Bir Olası Kast Değerlendirmesi Olarak; Alman Federal Mahkemesi Ku'dam Yarış Kararı, ASBÜ Hukuk Fakültesi Dergisi, S.: 1, Y.: 2020.
- Yerdelen, Erdal**, Cezanın Belirlenmesi (Türk ve Alman Uygulaması), Ankara 2013.
- Yıldız, Abdulhalik-Beyaz, Süleyman-Bal Kılıçarslan, Elif-Canbolat, Nuray-Perktaş Yavuz, Hatice-Yıldırım, İbrahim-Gürühan, Caner-Kuzulu, Cemal-Yurdakul, Deniz-Gültekin, Çağlar-Pala, Fırat-Bayrak, Adem-Kırat, Emrah-Şahin, Onur-Akyol, Fatih-Uzun, Ercan-Koçyiğit, Savaş-Peltek, Emrah-Sofuoğlu, Haluk Emre-Çakmak, Kadir**, Yargıtay Ceza Genel Kurulu Kararları (2015-2020) Birinci Baskı- 1 inci Cilt, Ankara 2020.
- Yıldız, Ali Kemal**, Dolayısıyla Faillik, in: Ceza Hukuku Günleri 70. Yılında Türk Ceza Kanunu-Genel Hükümler- (26-27 Mart 1997- İstanbul), İstanbul 1998.

- Yılmaz, Zahit**, Müşterek Faillik ve Dolaylı Faillik Kurumlarının İhmali Suçlar Yönünden Değerlendirilmesi, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, C.: 24, S.: 1, Haziran 2018.
- Yılmaz, Zahit**, Türk Ceza Hukukunda İştirakin Bir Türü Olarak Dolaylı Faillik, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul 2018.
- Yılmaz, Zahit**, Türk Ceza Hukukunda Kışkırtıcı Ajan, Legal Hukuk Dergisi, C.: 18, S.: 205, Y.: 2020.
- Yokuş Sevük, Handan**, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 2. Baskı, Ankara 2019.
- Yurtlu, Fatih**, İhmali Suçlar, Ankara 2022.
- Yüce, Turhan Tufan**, "In Dubio Pro Reo Kaidesi", AD., Y.: 53, S.: 11-12, 1962.
- Zaczyk, Rainer**, in: Nomos Kommentar-Strafgesetzbuch, (NK-StGB) (Editör: Urs Kindhäuser-Ulfrid Neumann- HansUlrich Paeffgen), 5. Auflage 2017.
- Zafer, Hamide**, Ceza Hukuku Genel Hükümler TCK m. 1-75, 8. Bası, İstanbul 2021.
- Zafer, Hamide-Pamuk, Gülfem-Çakır, Kerim**, Gerekçeli, Açıklamalı, İçtihatlı Kabahatler Kanunu, İstanbul 2014.
- Zengin, Mehmet**, Suç İşlemek Amacıyla Örgütlenme Suçlarının Normatif Ve Olgusal Temelleri, Ankara 2021.
- Zopfs, Jan**, Vermeintliche Mittäterschaft und Versuchsbeginn, JURA 1996.

Mahkeme Kararlarına Erişimde Yararlanılan İnternet Kaynakları

<https://www.kazanci.com.tr>

<https://karararama.yargitay.gov.tr>

www.lexpera.com.tr

Dr. Öğr. Üyesi Rana DAYIOĞLU ERUL

VERGİ İHBARI
VE
İHBAR İKRAMİYESİ

Deneysel Bir Uygulama

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Vergi İhbarı ve İhbar İkramesi

Rana Dayıoğlu Erul

Hukuk Yayınları Dizisi – 3235

Birinci Baskı : Ekim, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8209 – 84 – 6

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara

Tel : (0312) 231 17 00

Fax : (0312) 231 17 10

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : adalety@adaletyayinevi.com

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C

(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul

Tel : (0216) 305 72 81

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Vadi Grafik Tasarım Ltd. Şti.

İvedik Org. San. Bölgesi 1420. Cadde

No: 58/1 Yenimahalle/Ankara

Tel: 0 312 395 85 71

Sertifika No: 47479

KAYNAKÇA

- Akçay, E. ve Başcıl Akçay, T. (2018). Türkiye-Amerika Vergi İhbar ve İhbar İkramesi Genel Değerlendirilmesi. Vergi Raporu, 227, 80-87.
- Aktan, C. C. (2015). Organizasyonlarda Yanlış Uygulamalara Karşı Bir Sivil Erdem, Ahlaki Tepki ve Vicdani Red Davranışı: Whistleblowing. Organizasyon ve Yönetim Bilimleri Dergisi, 7(2), 19-36.
- Alm, J., McClelland, G. H. ve Schulze, W. D. (1992). Why do people pay taxes?. Journal of Public Economics, 48(1), 21-38.
- Alptürk, E. (2007). Tüm Yönleriyle İhbar ve İhbar İkramesi. Ankara: Yaklaşım Yayınları.
- Angeloni, C. (2020). HMRC Received 73.000 Tax Evasion Tip-Offs. 01.09.2020. <https://international-adviser.com/hmrc-received-73000-tax-evasion-tip-offs/>, 19.02.2021.
- Australian Government Australian Taxation Office. Tax Whistleblowers. <https://www.ato.gov.au/general/gen/whistleblowers/>, 24.02.2021.
- Australian Government the Treasury (2016). Review of Tax and Corporate Whistleblower Protections in Australia. 20 December 2016. https://treasury.gov.au/sites/default/files/2019-03/C2016-059_CP-whistleblowing.pdf, 25.02.2021.
- Breuer, L. (2012). Tax Compliance and Whistleblowing-The Role of Incentives. The Bonn Journal of Economics, 2(2), 7-44.
- Budak, T. (2009). Türk Vergi Hukukunda İhbar ve İhbar İkramesi. İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Maliye Araştırma Merkezi Konferansları, Prof. Dr. Şerafettin Aksoy'a Armağan, 52. Seri, 43-62.
- Canada Revenue Agency. Report Offshore Tax Cheating-Overview. <https://www.canada.ca/en/revenue-agency/programs/about-canada-revenue-agency-cra/compliance/offshore-tax-informant-program.html>, 28.02.2021.
- Canada Revenue Agency. Report Offshore Tax Cheating-How You Could Be Rewarded. <https://www.canada.ca/en/revenue-agency/programs/about-canada-revenue-agency-cra/compliance/report-offshore-tax-cheating-how-reward.html>, 28.02.2021.

- Commonwealth of Australia (2017). Parliamentary Joint Committee on Corporations and Financial Services. Whistleblower Protections. 13 September 2017. The Senate Printing Unit, Parliament House, Canberra.
- Dagan, N. ve Tobol, Y. (2005). Tax Evasion, Informants and Optimal Auditind Policy. *Economic Theory and Game Theory*, 21, 1-14.
- Davis-Nozemack, K. ve Webber, S. J. (2012). Paying the IRS Whistleblower: A Critical Analysis of Collected Proceeds. *Accounting Faculty Publications*, 56, 1-53. https://ecommons.udayton.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1054&context=acc_fac_pub, 20.09.2022.
- Dawson, S. (2000). Whistleblowing: A Broad Definition and Some Issues for Australia. Working Paper 3/2000, Victoria University of Technology.
- Deci, E. L., Koestner, R. ve Ryan, R. M. (1999). A Meta-Analytic Review of Experiments Examining the Effects of Extrinsic Rewards on Intrinsic Motivation. *Psychol. Bull.*, 125(6), 627-668.
- Emirates Chartered Accountants Group (2022). Whisbleblowing Program in the UAE for Tax Violation, 09.08.2022. <https://www.emiratesca.com/whistleblowing-program-in-the-uae-for-tax-violation/>, 25.09.2022.
- European Commission (2018). Summary Results of the Public Consultation on Whistleblower Protection. https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/annex_13.pdf, 10.02.2021.
- Feldman, Y. ve Lobel, O. (2010). The Incentives Matrix: The Comparative Effectiveness of Rewards, Liabilities, Duties, and Protections for Reporting Illegality. *Texas Law Review*, 88, 1151-1212.
- Feld, L. P. ve Frey, B. S. (2002). Trust Breeds Trust: How Taxpayers Are Treated. *Economics of Governance*, 3, 87-99.
- Frey, B. S. (1997). *Not Just for Money. An Economic Theory of Personal Motivation*. Cheltenham, UK: Edward Elgar Publishing.
- Frey, B. ve Jegen, R. (2011). Motivation Crowding Theory. *Journal of Economic Surveys*, 15, 589-611.
- Gelir İdaresi Başkanlığı (2013). 2012 Yılı Faaliyet Raporu. Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı, Yayın No: 167.
- Gelir İdaresi Başkanlığı (2014). 2013 Yılı Faaliyet Raporu. Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı, Yayın No: 187.
- Gelir İdaresi Başkanlığı (2015). 2014 Yılı Faaliyet Raporu. Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı, Yayın No: 199.

- Gelir İdaresi Başkanlığı (2016). 2015 Yılı Faaliyet Raporu. Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı, Yayın No: 216.
- Gelir İdaresi Başkanlığı (2017). 2016 Yılı Faaliyet Raporu. Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı, Yayın No: 247.
- Gelir İdaresi Başkanlığı (2018). 2017 Yılı Faaliyet Raporu. Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı, Yayın No: 276.
- Gelir İdaresi Başkanlığı (2019). 2018 Yılı Faaliyet Raporu. Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı, Yayın No: 314.
- Gelir İdaresi Başkanlığı (2020). 2019 Yılı Faaliyet Raporu. Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı, Yayın No: 349.
- Gelir İdaresi Başkanlığı (2021). 2020 Yılı Faaliyet Raporu. Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı, Yayın No: 387.
- Gelir İdaresi Başkanlığı (2022). 2021 Yılı Faaliyet Raporu. Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı, Yayın No: 429.
- Gınalı, A. (2010). Vergi İhbarı Sonucu Ödenecek İhbar İkramiyesinin Usul ve Esasları. Mali Çözüm, Eylül-Ekim, 143-154.
- Givati, Y. (2018). Of Snitches and Riches: Optimal IRS and SEC Whistleblower Rewards. Harvard Journal on Legislation, 55, 105-142.
- Gonçalves, P. (2020). HMRC Payments to Tax Evasion Whistleblowers up 63%. 4 December 2020. <https://www.internationalinvestment.net/news/4024547/hmrc-payments-tax-evasion-whistleblowers-63>, 20.02.2021.
- Gray, M. (2016). Whistleblowers: The Directors' Ally. Boardroom Matters Volume II, Singapore Institute of Directors.
- Gülçiçek, B. (2020). Tüm Yönleriyle İhbar İkramiyesi Müessesesi. Ankara: Epamat Basım.
- HM Revenue & Customs (HMRC) (2016). Annual Report and Accounts 2015 to 2016. London.
- HM Revenue & Customs (HMRC) (2017). Annual Report and Accounts 2016 to 2017. London.
- HM Revenue & Customs (HMRC) (2018). Annual Report and Accounts 2017 to 2018. London.
- HM Revenue & Customs (HMRC) (2019). Annual Report and Accounts 2018 to 2019. London.
- HM Revenue & Customs (HMRC) (2020). Annual Report and Accounts 2019 to 2020. London.

- HM Revenue & Customs (HMRC). Report VAT Fraud. <https://www.gov.uk/report-vat-fraud>, 20.02.2021.
- Inland Revenue Authority of Singapore. Report Tax Evasion. <https://www.iras.gov.sg/contact-us/report-tax-evasion>, 20.09.2022.
- Internal Revenue Service (IRS) (2020). Fiscal Year 2020 Annual Report. IRS Whistleblower Office, <https://www.irs.gov/pub/irs-pdf/p5241.pdf>, 01.02.2021.
- Internal Revenue Service (IRS) (2021). Fiscal Year 2021 Annual Report. IRS Whistleblower Office, <https://www.irs.gov/pub/irs-pdf/p5241.pdf>, 01.09.2022.
- Internal Revenue Service (IRS). History of the Whistleblower/Informant Program. <https://www.irs.gov/compliance/history-of-the-whistleblower-informant-program>, 15.02.2021.
- Internal Revenue Service (IRS). Whistleblower-Informant Award. <https://www.irs.gov/compliance/whistleblower-informant-award>, 15.02.2021.
- Internal Revenue Service (IRS). Whistleblower Office. <https://www.irs.gov/compliance/whistleblower-office>, 12.09.2022.
- Jochems, P. ve Melman, S. (2015), Whistleblowing in the Netherlands. Cross Curricular Project. Expertgroep-Klokkenluiders, Eylül 2014-Şubat 2015. <http://expertgroepklokkenluiders.nl/wp/wp-content/uploads/20150425-Whistleblowing-In-The-Netherlands.pdf>, 20.09.2022.
- Jubb, P. (1999). Whistleblowing: A Restrictive Definition and Interpretation. *Journal of Business Ethics*, 21 (1), 77-94. https://www.jstor.org/stable/pdf/25074156.pdf?refreqid=excelsior%3A1be899609c512f5fd1f82febf2e67ff&ab_segments=&origin=&acceptTC=1, 22.09.2022.
- Kahrıman, H. (2016). Vergi Kayıp ve Kaçığını Azaltmada Bilgi Uçurma (Whistleblowing). 2. International Congress on Economics and Business: New Economic Trends and Business Opportunities. https://www.academia.edu/35639094/Vergi_Kayıp_Kaçığını_Azaltmada_Bilgi_Uçurma_Whistleblowing_, 16.02.2021.
- Kaynar Bilgin, H. (2011). Vergi Ahlakının Teorik Çerçevesi. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 20(2), 259-278.
- Kızılot, Ş. (2013). Vergi Kaçakçılığı Mali Müşavirin Meslek Sırını Sayıldı. *Hürriyet Gazetesi*, 18.07.2013. <https://www.hurriyet.com.tr/vergi-kacaciligi-mali-musavirin-meslek-sirri-sayildi-23750762>, 09.09.2022.

- KPMG (2022). Tax Flash-FTA User Guide (USEGWB001) on Raqeeb: Whistle Blower Program for Tax Violations and Evasions, 21.04.2022. <https://home.kpmg/ae/en/home/insights/2022/04/tax-flash-fta-user-guide-usedwb001-on-raqeeb-whistle-blower-program-for-tax-violations-and-evasion.html>, 24.09.2022.
- Lachapelle, A. (2020). And thus Tax Whistleblowing was born! Comment on the Directive on whistleblowers in Tax Matters. *Tijdschrift voor Fiscaal Recht*, 588, 798-818.
- Masclat, D., Montmarquette, C. ve Viennot-Briot, N. (2019). Can whistleblower programs reduce tax evasion? Experimental evidence. *Journal of Behavioral and Experimental Economics*, 83, 1-15.
- Mealem, Y., Tobol, Y. ve Yaniv, G. (2010). Whistle-blowers as a Deterrent to Tax Evasion. *Public Finance Review*, 38, 306-320.
- Merzlikina, S. (2020). Rewards for whistleblowers in South Korea. *Ethicontrol*, 12.11.2020. <https://www.ethicontrol.com/en/blog/rewards-for-whistleblowers-in-korea>, 22.09.2022.
- Miethe, T. D. (1999). *Whistleblowing at Work: Tough Choices in Exposing Fraud, Waste, and Abuse on the Job*. Colorado: Westview Press.
- National Tax Service (2019). Tax Whistleblower Reward Program Republic of Korea National Tax Service. <https://constantinecannon.com/wp-content/uploads/2019/07/South-Korea-Tax-Whistleblower-Reward-Program.pdf>, 28.02.2021.
- National Whistleblower Center, Canadian Whistleblower Reward Laws. <https://www.whistleblowers.org/canada-whistleblower-reward-laws/>, 22.09.2022.
- National Whistleblower Center, Major International Whistleblower Laws. <https://www.whistleblowers.org/major-international-whistleblower-laws/>, 23.09.2022.
- National Whistleblower Center. South Korea's Whistleblower Protection and Reward System. <https://www.whistleblowers.org/south-koreas-whistleblower-protection-and-reward-system/>, 28.09.2021.
- National Whistleblower Center. Strengthen Whistleblower Laws in the European Union. <https://www.whistleblowers.org/strengthen-whistleblower-laws-in-the-european-union/>, 10.10.2021.
- National Whistleblower Center, The European Union Whistleblower Directive. <https://www.whistleblowers.org/what-is-the-european-whistleblower-directive/>, 19.09.2022.

- National Whistleblower Center, Whistleblower Laws Around The World. <https://www.whistleblowers.org/whistleblower-laws-around-the-world/>, 20.09.2022.
- Near, J. P. ve Miceli, M. P. (1985). Organizational Dissidence: The Case of Whistle-blowing. *Journal of Business Ethics*, 4(1), 1-16. https://www.jstor.org/stable/pdf/25071466.pdf?refreqid=excelsior%3A28c72fbc73f4f39015d25bb1cb64232&ab_segments=&origin=&acceptTC=1, 22.09.2022.
- Neuman, W. L. (2020). *Toplumsal Araştırma Yöntemleri: Nitel ve Nicel Yaklaşımlar*. Ankara: Siyasal Kitabevi.
- Nyreröd, T. ve Spagnolo, G. (2021). Myths and Numbers on Whistleblower Rewards. *Regulation & Governance*, 15, 82-97.
- OECD (2016). *Committing to Effective Whistleblower Protection*. Paris: OECD Publishing.
- Özaslan, S. (2016). İhbar İkramiyesi Müessesesinin Türkiye’de Uygulaması ve Karşılaşılan Sorunlar. *Vergi Raporu*, 203, 42-51.
- Protax (2018). *Case Studies of Tax Crimes in the European Union*. 787098 PROTAX-D1.2 Deliverable Report, EU Horizon 2020 Project. file:///C:/Users/LENOVO/Downloads/Attachment_0.pdf, 27.02.2021.
- Protect (2022). *Whistleblowing - A Rewarding Act?*, 21.04.2022. <https://protect-advice.org.uk/whistleblowing-a-rewarding-act/>, 07.09.2022.
- PwC (2022). *UAE: Whistleblower Program for Tax Violations and Evasion*, 18.04.2022. <https://www.pwc.com/m1/en/services/tax/me-tax-legal-news/2022/uae-whistle-blower-program-for-tax-violations-and-evasion.html>, 24.09.2022.
- Qiu, Z. (2020). *Tax Evasion and Whistleblowing: An Experimental Study of the Impact of Monetary Incentives*. https://www.researchgate.net/publication/343979928_Tax_Evasion_and_Whistleblowing_An_Experimental_Study_of_the_Impact_of_Monetary_Incentives, 02.10.2022.
- Rizzi, R. ve Lerner, M. (2013). *Practical Approaches to Dealing with Whistleblowing*. *The Tax Executive*, 249-253.
- Roth, J. A., Scholz, J. T. ve Witte, A. D. (1989). *Taxpayer Compliance: An Agenda for Research*. Philadelphia: University of Pennsylvania Press.
- Russo, F. F. (2018). Reporting Tax Evasion. *Economia Politica*, 35(4), 917-933.
- Ryan, R. ve Deci, E. L. (2000). Self-determination Theory and the Facilitation of Intrinsic Motivation, Social Development and Well-Being. *American Psychologist*, 55, 68-78.

- Sandalcı, U. (2019). Vergi Denetiminde Aramalı İnceleme Usulüne İlişkin Vergi İhbar Etkisi. Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 37, 301-317.
- Sandalcı, İ. ve Yıldız, F. (2019). Vergi İhbar Kararını Etkileyen Faktörlerin Belirlenmesine Yönelik TR 33 Bölgesinde Bir Araştırma. Maliye Dergisi, Ocak-Haziran, 176, 355-379.
- Schwartz, R. ve Orleans, S. (1967). On Legal Sanctions. University of Chicago Law Review, 34, 282-300.
- Singapore Legal Advice (2020). Laws Protecting Informers/Whistleblowers in Singapore, 30.12.2020. <https://singaporelegaladvice.com/law-articles/laws-protecting-informers-whistleblowers-singapore/>, 26.09.2022.
- Tan, T. (2014). Many decline reward for exposing tax cheats. The Strait Times, 06.04.2014. <https://www.straitstimes.com/singapore/many-decline-reward-for-exposing-tax-cheats>, 25.09.2022.
- Taş, F. (2017). Türk Vergi Sisteminde İhbar İkramiyesi: Sorunlar ve Çözümler. Maliye Dergisi, Ocak-Haziran, 172, 177-188.
- The Greens/EFA Group in the European Parliament (2017). Principles for European Whistleblower Legislation. 3 March 2017. www.greens-efa.eu/en/article/news/principles-for-european-whistleblower-legislation/, 27.02.2021.
- Thye, S. R. (2007). Logical and Philosophical Foundations of Experimental Research in the Social Sciences. In Laboratory Experiments in the Social Sciences (Eds. Webster, M. ve Sell, J.). Academic Press, 57-86.
- Turksen, U. ve Abukari, A. (2020). OECD's Global Principles and EU's Tax Crime Measures. Journal of Financial Crime. <https://doi.org/10.1108/JFC-09-2019-0118>.
- Türk Dil Kurumu. Güncel Türkçe Sözlük. <https://sozluk.gov.tr/>.
- Türkay, İ. (2008). Vergi Kayıp ve Kaçağının Azaltılmasında İhbar Müessesesinin Fonksiyonu. Vergi Sorunları Dergisi, 237.
- Türkay, İ. (2015). Vergi Kayıp-Kaçığının İhbarı ve Muhbire Ödenecek İhbar İkramiyesi. Ankara: Seçkin Yayıncılık, Genişletilmiş ve Güncellenmiş 2. Baskı.
- T.C. Başvekalet Muamelat Müdürlüğü. Mektum mallar ihbariyesi hakkında 1/127 numaralı kanun lâyihası ve Maliye ve Bütçe encümenleri mazbataları. Sıra no 41, Sayı 6/1851, 25-VI-1981. <https://www5.tbmm.gov.tr/tutanaklar/TUTANAK/TBMM/d04/c005/tbmm04005016ss0041.pdf>, 02.02.2022.

- T.C. Maliye ve Gümrük Bakanlığı Vergi Denetim Kurulu Başkanlığı (2021). 2021 Yılı Faaliyet Raporu. Strateji, Faaliyet İzleme ve Koordinasyon Şube Müdürlüğü, Ankara.
- United Arab Emirates Federal Tax Authority (2022). Raqeeb: Whistle Blower Program for Tax Violations and Evasion. User Guide: USEGWB001. <https://tax.gov.ae/DataFolder/Files/Pdf/2022/USEGWB001%20-%20Whistleblowing%20User%20Guide%20-%202014%2004%202022%20-%20EN.pdf>, 24.09.2022.
- United Nations Environment Programme (UNEP) (2019). Environmental Rule of Law: The First Global Report.
- Webster, M. Jr. and Sell, J. (2007). Why Do Experiments?. In Laboratory Experiments in the Social Sciences (Eds. Webster, M. and Sell, J.). Academic Press, 11-23.
- Wesselink, T. (2010). The IRS Whistleblower Program-Francesco Flaviano Bounty Hunting for Tax in the United States (With Reflections on the Use of Tax Informants in the Netherlands). Master Thesis, Universiteit Van Amsterdam.
- West, R., Skarbnik J. H. ve Brunetti F. L. (2012). A Primer for Tax Whistleblowers. Taxes-The Tax Magazine, 32, 27-72.
- Wijaya, S. ve Asfiroyan, M. (2020). Whistleblowing on Tax Fraud-The Role of Monetary Incentives and Social Discrimination. Systematic Reviews in Pharmacy, 11(11), 335-345.
- Yaniv, G. (2001). Revenge, Tax Informing and the Optimal Bounty. Journal of Public Economic Theory, 3(2), 225-233.

Dr. Öğr. Üyesi Işık ÖZER

ANONİM ŞİRKETLERDE KURUMSAL SOSYAL SORUMLULUK

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Anonim Şirketlerde Kurumsal Sosyal Sorumluluk
Işık Özer

Hukuk Yayınları Dizisi – 3236

Birinci Baskı : Ekim, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8209 – 85 – 3

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com
 : adalety@adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi
 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Vadi Grafik Tasarım Ltd. Şti.
İvedik Org. San. Bölgesi 1420. Cadde
No: 58/1 Yenimahalle/Ankara
Tel: 0 312 395 85 71
Sertifika No: 47479

YARARLANILAN KAYNAKLAR*

I. KİTAP, MAKALE ve TEZLER

- Ackon, Perry:** “A Legal Review of Corporate Social Responsibility”, *Journal of Law, Policy and Globalization*, Vol. 83, 2019, s. 1–5.
- Adhikari, Arjun:** “Corporate Social Responsibility: Voluntary or Mandatory?”, *NJA Law Journal*, Vol. 8, 2014, s. 185–203.
- Adıgüzel, Burak:** “Anonim Şirketlerde Bağış ve Yöneticilerin Sorumluluğu”, *Terazi Hukuk Dergisi*, Cilt 14, Sayı 151, Mart 2019, s. 58–67.
- Akbaş, Ahmet/Coşkun, Ali/Karamustafa, Osman:** “Entegre Raporlamanın Tarihsel Gelişimi ve Literatür Çalışması”, *Turkish Studies – Economics, Finance, Politics*, Volume 15, Issue 3, September 2020, s. 1103–1121.
- Akdağ Güney, Necla:** 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanununa Göre Anonim Şirket Yönetim Kurulu, İstanbul 2012.
- Akıncı Vural, Beril/Coşkun, Gül:** “Kurumsal Sosyal Sorumluluk ve Etik”, *Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi*, Cilt 1, Sayı 1, Mart 2011, <https://dergipark.org.tr/tr/pub/e-gifder/issue/7474/98417>, s. 61–87.
- Aktan, Coşkun Can:** “Kurumsal Sosyal Sorumluluk (Uluslararası Kuruluşlar ve Hükümet Dışı Organizasyonlar Tarafından Sürdürülen Başlıca Girişimler)”, *Çimento İşveren Dergisi*, Cilt 21, Sayı 3, Mayıs 2007, s. 4–21.
- Akyazan, Sıtkı:** “Türk Ticaret Kanununun 137. Maddesinin Anlam ve Kapsamı Üzerine Bir İnceleme”, *BATİDER*, C. VII, S. 4, 1974, s. 829–840.
- Alexander, Sarah Mehta:** *Directors Duties under the CBCA: Shareholder Theory versus Stakeholder Theory Consideration of Stakeholder Theory’s Legal and Moral Supremacy*, Master’s Thesis, University of Toronto, 2012.
- Alhaddi, Hanan:** “Triple Bottom Line and Sustainability: A Literature Review”, *Business and Management Studies*, Vol. 1, No. 2, September 2015, s. 6–10.
- Alışkan, Murat:** “İşletme Konusu ve 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanununa Göre Ticaret Şirketlerinin Ehliyeti ve Temsili”, *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi*, Cilt: 18, Sayı: 2 (Özel Sayı), Aralık 2012, s. 207–219.

---

* Birden çok eserinden faydalanılan yazarlara yapılan atıflarda kullanılan kısaltmalar parantez içinde verilmiştir.

- Alımanoğlu Yemişçi, Derya:** "Sosyal Sorumluluğun Araçlarından Biri Olarak Sosyal Etiket", Dokuz Eylöl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Cilt: 11, Sayı: 2, 2009, s. 13–41.
- Altaş, Soner:** "Anonim Şirketler İşçileri ve Hayır İşleri İçin Şirket Kârından Pay Ayırabilirler mi?", Vergi Raporu, Sayı 178, Temmuz 2014, s. 110–115.
- Altay, Sıtkı Anlam:** Anonim Ortaklıkta Yönetim Yetkilerinin Devrinin Sorumluluğa Etkileri, İstanbul 2011.
- Altschuller, Sarah:** "Corporate Social Responsibility and Compliance: A Functional Convergence", 11.08.2016, <https://www.globalbusinessand-humanrights.com/>, s. 1–2.
- Altun, Nihal:** "Finansal Olmayan Bilgilerin Raporlanmasında Küresel Raporlama İlkeleri", Academic Review of Humanities and Social Sciences, Cilt 1, Sayı 1, 2018, s. 31–49.
- Amao, Olufemi:** Corporate Social Responsibility, Human Rights and the Law, Multinational Corporations in Developing Countries, New York 2011.
- Ansay, Tuğrul:** Anonim Şirketler Hukuku Nereye Gidiyor?, Ankara 2005.
- Ansay, Tuğrul:** "Anonim Şirketler ve Tatbikat, 1963-1966 Arasında Verilen Mahkeme Kararları", BATİDER, C. IV, S. 3, 1968, s. 511–533. (Tatbikat)
- Ansay, Tuğrul:** "Anonim Şirketlerde Ehliyet Meselesi", I. Ticaret ve Banka Hukuku Haftası, 27 Nisan – 3 Mayıs 1959, Ankara 1960, s. 81–97. (Anonim Şirketlerde Ehliyet)
- Ansay, Tuğrul:** "Anonim Şirketlerin Ehliyeti, İdare Meclisinin İbrası, İdare Meclisi Aleyhine Mesuliyet Davası ve Yargıtay Hukuk Genel Kurulu Kararı", BATİDER, C. III, S. 3, 1966, s. 407–431. (Ehliyet)
- Ararat, Melsa/Eroğlu, Muzaffer:** Hukuk ve Piyasalar Açısından Sürdürülebilirlik, Sabancı Üniversitesi Kurumsal Yönetim Forumu, Politika Notu No: 1/2020, Ocak 2020, <https://cgft.sabanciuniv.edu/sites/cgft.sabanciuniv.edu/files/CGFTPpolicyPaper-No1-2020.pdf>, s. 1–12.
- Aras, Güler/Özsözgün Çalışkan, Arzu/Esen, Emel/Kutlu Furtuna, Özlem:** Türkiye’de Entegre Raporlama: Mevcut Durum, Paydaşların Algı ve Beklentileri, İstanbul 2019.
- Arıkan, Mustafa:** "Due Diligence Kavramı ve Şirket Birleşme ve Devralma Sözleşmelerinde Satıcının Sorumluluğu Hakkında TBK Hükümleri Çerçevesinde Değerlendirmeler", Marmara Üniversitesi Hukuk Fakóltesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, Cilt 22, Sayı 1, Mart 2017, s. 265–299.
- Arkan, Sabih:** "Türk Ticaret Kanunu Tasarısı’na İlişkin Değerlendirmeler", Türk Ticaret Kanunu Tasarısı, Konferans, Bildiriler-Tartışmalar, 13-14 Mayıs 2005, Ankara 2005, s. 41–60.

- Arslan, Nilay:** BİST Kurumsal Yönetim Endeksi'nde Yer Alan Şirketlerin Kurumsal Sosyal Sorumluluk ve Finansal Performans İlişkisi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir 2019.
- Aryobsei, Mina/Hammerschmid, Iris/Scherb, Marius/Vesper-Gräske, Marlen:** "Germany: Corporate Social Responsibility, Human Rights and the Law", 29.03.2019, <https://sustainability.freshfields.com/post/102fhjc/germany-corporate-social-responsibility-human-rights-and-the-law>, s. 1-2.
- Aspey, Eleanor:** The Impact of the EU Procurement Rules on Corporate Responsibility in the Supply Chain: A Study of Utilities, PhD Thesis, University of Nottingham, March 2012.
- Ata, Özlem:** Sermaye Piyasası Hukukunda Alıma Satıma Aracılık Faaliyetlerinde Yatırımcının Korunması, İstanbul 2020.
- Ateşgaçoğlu, Erdem:** Vergi Hukuku Bakımından Anonim Şirketlerde Kâr Payı Dağıtımı, İstanbul 2012.
- Aydın, Alihan:** "Anonim Ortaklık Yönetim Kurulunun Temsil Yetkisinin Sınırları ve Temsil Yetkisinin/Gücünün Kötüye Kullanılması Sorunu", BATİDER, C. XXX, S. 1, 2014, s. 123-188.
- Ayhan, Rıza/Çağlar, Hayrettin/Özdamar, Mehmet:** Şirketler Hukuku Genel Esaslar, 4. Baskı, Ankara 2022.
- Ayoğlu, Tolga:** "Önemli Miktarda Şirket Varlığının Satışında Genel Kurul Kararının Hukuki Niteliği", Kadir Has Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Prof. Dr. Mustafa Dural Anısına, Özel Sayı - I, Cilt 5, Sayı 1, Haziran 2017, s. 93-104.
- Aytaç, Zühtü:** "Halka Açık Anonim Ortaklıklara İlişkin Yenilikler", 6362 Sayılı Yeni Sermaye Piyasası Kanunu Işığında Sermaye Piyasası Hukuku Sempozyumu, 6-7 Haziran 2013 İstanbul (Editör: Korkut Özkorkut), Ankara 2017, s. 19-40.
- Aytaç, Zühtü:** "Yatırımcının Korunmasında Neredeyiz?", Rekabet Kurumu Perşembe Konferansları 12, Ankara 2001, s. 3-29.
- Bahtiyar, Mehmet:** Ortaklıklar Hukuku, 16. Baskı, İstanbul 2022. (Ortaklıklar)
- Bahtiyar, Mehmet:** Sermaye Piyasası Hukukuna Giriş, İstanbul 2019. (Sermaye Piyasası)
- Bahtiyar, Mehmet:** "Sermaye Piyasası Kurulu Tebliğlerine İlişkin Bazı Notlar", Ankara Barosu Dergisi, Sayı 1, 1996, s. 39-46.
- Balıkçı, Orhan/Özer, Gökhan:** "Kurumsal Yönetim ve Kurumsal Sosyal Sorumluluk: Kavramsal Çerçeve", II. Business & Organization Research Conference (Editor: Mahmut Tekin), 4-5-6 September, İzmir 2019, s. 1279-1291.

- Balıkçoğlu, Betül/Koçak, Akın/Özer, Alper:** “Şiddet İçermeyen Bir Eylem Olarak Dolaylı Tüketici Boykotlarının Oluşum Süreci ve Türkiye İçin Değerlendirme”, Ankara Üniversitesi SBF Dergisi, Cilt 62, Sayı 3, s. 79–100.
- Bastida, Elizabeth:** “Mineral Law: New Directions?”, *International and Comparative Mineral Law and Policy, Trends and Prospects* (Editors: Elizabeth Bastida/Thomas Wälde/Janeth Warden-Fernández), Netherlands 2005, s. 409–425.
- Baş, Kadir:** *Çalışanların Pay Sahipliği Yoluyla Anonim Şirketlere Katılımı*, İstanbul 2021.
- Bayer, Chris/Vogel, Gisella/Kaltenhäuser, Sarah/Storrs, Katherine/Xu, Jiahua/Ibañez, Juan Ignacio:** “A New Responsibility for Sustainability: Corporate Non-Financial Reporting in Germany”, 6 May 2019, <https://www.researchgate.net/>, s. 1–117.
- Berg, Nicholas M./Littenberg, Michael R.:** “Spate of Suits Brought by California Communities for Sea Level Rise May Change Landscape of Climate Change Litigation”, *CSR & Supply Chain Compliance*, August 8, 2017, s. 1–2.
- Berktaş, Esra:** “Anonim Ortaklıklarda Menfaat Sahipliği Teorisinin Çalışanlar Bakımından Değerlendirilmesi”, *Hacettepe Hukuk Fakóltesi Dergisi*, Cilt: 12, Sayı: 1, 2022, s. 971–1005.
- Biçer, Levent/Hamaciođlu, Esra:** “Anonim Ortaklıklarda Genel Kurulun Devredilemez Yetkileri Kapsamında Önemli Miktarda Şirket Varlığının Top-tan Satışı ve Uygulama Alanı (TTK m. 408/2-f)”, *Kadir Has Üniversitesi Hukuk Fakóltesi Dergisi*, Cilt 1, Sayı 1, Haziran 2013, s. 33–52.
- Bilchitz, David/Deva, Surya:** “The Human Rights Obligations of Business: A Critical Framework for the Future”, *Human Rights Obligations of Business, Beyond the Corporate Responsibility to Respect?* (Editors: Surya Deva/David Bilchitz), Cambridge 2013, s. 1–26.
- Bloch, Samantha:** “The US and Corporate Social Responsibility in International Business Transactions: Has Anything Changed?”, May 5, 2018, <http://djilp.org/the-us-and-corporate-social-responsibility-in-international-business-transactions-has-anything-changed/>, s. 1–9.
- Bohinc, Rado:** “Corporate Social Responsibility: (A European Legal Perspective)”, *Canterbury Law Review*, Vol. 20, 2014, s. 21–37.
- Bozkurt Yaşar, Sevgi:** *Anonim Şirketlerde İşadamı Kararı İlkesinin (Business Judgement Rule) Uygulanması*, İstanbul 2015.
- Bozdoğan, Recep:** “Sürdürülebilir Gelişme Düşüncesinin Tarihsel Arka Planı”, *Sosyal Siyaset Konferansları Dergisi*, Yıl 2005, Sayı 50, s. 1011–1028.

- Branson, Douglas:** "Corporate Governance "Reform" and the New Corporate Social Responsibility", *University of Pittsburgh Law Review*, Volume 62, No. 4, 2001, s. 605–647.
- Bush, Thomas:** "What is Business Case Analysis (BCA)", 15.10.2019, <https://pestleanalysis.com/what-is-business-case-analysis/>.
- Butler, Henry:** "The Contractual Theory of the Corporation", *George Mason University Law Review*, Vol. 11, No. 4, 1989, s. 99–123.
- Can, Ozan/Yücel, Recep:** "Birleşmiş Milletler Küresel İlkeler Sözleşmesi Temelinde Şirketlere Karşı İnsan Haklarının Korunması Hakkında Somut Öneriler", *BATİDER*, C. XXXV, S. 2, 2019, s. 105–127.
- Carroll, Archie B.:** "A History of Corporate Social Responsibility, Concepts and Practices", *The Oxford Handbook of Corporate Social Responsibility* (Editors: Andrew Crane/Abigail McWilliams/Dirk Matten/Jeremy Moon/Donald Siegel), Oxford University Press, February 2008, s. 19–45. (History)
- Carroll, Archie B.:** "Corporate Social Responsibility, Evolution of a Definitional Construct", *Business & Society*, Vol. 38, No: 3, September 1999, s. 268–295. (Evolution of a Definition)
- Carroll, Archie B.:** "The Business Case for Corporate Social Responsibility: A Review of Concepts, Research and Practice", *International Journal of Management Reviews*, Volume 12, Issue 1, January 2010, s. 85-105. (The Business Case)
- Carroll, Archie B.:** "The Pyramid of Corporate Social Responsibility: Toward the Moral Management of Organizational Stakeholders", *Business Horizons*, Volume 34, Issue 4, July - August 1991, s. 39-48. (The Pyramid)
- Cavlak, Hakan/Cebeci, Yasin:** "Kurumsal Raporların İncelenmesi ve Karşılaştırılması", *Journal of Research in Business*, Cilt 3, Sayı 1, 2018, s. 53–75.
- Caymaz, Ebru/Soran, Semih/Erenel, Fahri:** "İşletmelerde Kurumsal Sürdürülebilirlik ve Kurumsal Sosyal Sorumluluk İlişkisi: Küresel İlkeler Sözleşmesi Türkiye Örneği", *Journal of Management, Marketing and Logistics*, Cilt: 1, Sayı 3, 2014, s. 208–217.
- Chandler, David:** *Strategic Corporate Social Responsibility, Sustainable Value Creation*, Fourth Edition, August 2017.
- Chiari, Dario:** "Is Corporate Social Responsibility So Soft? The Relationship between Corporate Social Responsibility and Unfair Commercial Practice Law", *King's Student Law Review*, Vol. 8, No. 1, 2017, s. 163–176.

- Clarke, Thomas:** "The Widening Scope of Directors' Duties: The Increasing Impact of Corporate Social and Environmental Responsibility", *Seattle University Law Review*, Vol. 39, Issue 2, 2016, s. 531–578.
- Coşkun Arslan, Mihriban/Kısacık, Harun:** "The Corporate Sustainability Solution: Triple Bottom Line", *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, Özel Sayı, 2017, s. 18–34.
- Çağlar, Hayrettin/Çalışkan, Esra:** "Anonim Şirketlere Ait Taşınmazların Satımında Ehliyet ve Temsil Sorunları", *Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. XIV, S. 1, 2010, s. 61–85.
- Çamoğlu, Ersin:** "Anonim Ortaklık Genel Kurulunun Devredilemez Yetkileri Kapsamında Önemli Miktarda Şirket Varlığının Toptan Satışı", Prof. Dr. Sabih Arkan'a Armağan, İstanbul 2019, s. 329–340. (Şirket Varlığının Toptan Satışı)
- Çamoğlu, Ersin:** *Anonim Ortaklık Yönetim Kurulu Üyelerinin Hukuki Sorumluluğu*, 2. Baskı, İstanbul 2007. (Hukuki Sorumluluk)
- Çevik, Orhan Nuri:** "Ticaret Şirketlerinin Bağışta Bulunabilme Ehliyetleri", *Ankara Barosu Dergisi*, Yıl: 48, Sayı: 4, Ağustos 1991, s. 555–574.
- Çikot, Özcan:** "Sorumlu Yatırımlar", *Sermaye Piyasasında Gündem*, Sayı 97, Eylül 2010, s. 19–36.
- Çonkar, Halil:** "Halka Açık Anonim Ortaklıklarda Kâr Payı Hakkına İlişkin Bazı Meseleler", *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası*, C. LXXV, Sayı 2, 2017, s. 659–680.
- Dans, Enrique:** "The Just Label, Corporate Social Responsibility, and Transparency", Nov. 12, 2013, <https://medium.com/enrique-dans/the-just-label-corporate-social-responsibility-and-transparency-192cf91f8c67>.
- Davidsson, Pall:** "Legal Enforcement of Corporate Social Responsibility within the EU", *Columbia Journal of European Law*, Vol. 8, 2002, s. 529–556.
- Diller, Janelle:** "A Social Conscience in the Global Marketplace? Labour Dimensions of Codes of Conduct, Social Labelling and Investor Initiatives", *International Labour Review*, Volume 138, No: 2, 1999, s. 99–129.
- Dinç, Engin/Atabay, Esra:** "Güvence Denetim Standartları ve Güvence Denetim Süreci", *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, Cilt 21, Sayı: Muhasebe Denetimi Özel Sayısı, 2016, s. 1527–1541.
- Dodd, E. Merrick:** "For Whom Are Corporate Managers Trustees?", *Harvard Law Review*, Vol. XLV, No. 7, 1932, s. 1145–1163.

- Doğan, Beşir Fatih:** 6102 Sayılı Yeni Türk Ticaret Kanununa Göre Anonim Şirket Yönetim Kurulunun Organizasyonu ve Yönetim Yetkisinin Devri, 2. Baskı, İstanbul 2011.
- Doğan, Şeyhmus:** Bir Farklılaşma Yolu Olarak Pazarlama İletişiminde Etik Unsurlar: Adil Ticaret (Fairtrade) Örneği, Yayımlanmamış Doktora Tezi, Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir 2015. (Doğan, Ş.)
- Doğu, Murat:** “Kurumsal Yönetim ve Kurumsal Sosyal Sorumluluk Üzerine”, Kurumsal Yönetim Dergisi, Sayı 2, Nisan 2008, s. 34–35.
- Dural, Halil Ali:** “Anonim Şirketin Önemli Miktarda Varlığının Satışına İlişkin Genel Kurul Kararının İçeriği ve Kapsamı”, Prof. Dr. Hamdi Yasaman’a Armağan, İstanbul 2017, s. 225–239.
- Durna, Erdi:** “Anonim Ortaklığın Amacının Ne Olduğu Sorunsalı Çerçevesinde Pay Sahipliği Değeri (Shareholder Value) Teorisi ile İlgililer/Menfaat Sahipleri (Stakeholder) Teorisinin Karşılaştırılması”, Mersin Barosu Dergisi, Sayı 41, Eylül 2018, s. 75-81.
- Eminoğlu, Cafer:** Türk Ticaret Kanunu’nda Kurumsal Yönetim, İstanbul 2014.
- Engin, Elif/Eker Akgöz, Burcu:** “Sürdürülebilir Kalkınma ve Kurumsal Sürdürülebilirlik Çerçevesinde Kurumsal Sosyal Sorumluluk Kavramının Değerlendirilmesi”, Selçuk İletişim, Cilt 8, Sayı 1, 2013, s. 85–94.
- Erdem, Nuri:** “Türk ve İsviçre Hukuku ile Karşılaştırmalı Olarak Anglo-Amerikan Ortaklıklar Hukuku’nda Pay Sahiplerinin Haklarının Korunmasında Etkili Bir Araç: Türev Davalar (Derivative Actions/Derivative Suits)”, Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt 15, Sayı: 193-194, 2020, s. 1177–1229.
- Erdoğan, Seyhan:** “Çokuluslu Şirketler, İşçi Hakları ve Sosyal Sorumluluk”, Mülkiye Dergisi, Cilt XXVII, Sayı 239, 2003, s. 141–164.
- Eren, Fikret:** Borçlar Hukuku Özel Hükümler, Ankara 2014.
- Eroğlu, Muzaffer/Demir, Aybüke:** “Anonim Şirkette Organlar Arası İşbölümü ve Genel Kurulun Devredilemez Yetkileri”, Kadir Has Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt: 2, Sayı: 2, 2014, s. 79–99.
- Eroğlu, Muzaffer:** “Anonim Şirket Yönetim Kurullarında Üye Çeşitliliğinin Sağlanması İçin Belirli Nitelikte Üye Atanmasına İlişkin Zorunluluk İçeren Kurallar”, Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt: 11, Sayı: 2-12, 2016, s. 575–630.
- Esken, Björn:** Corporate Social Responsibility in the European Union – A Concept in Need of a Hybrid Multi – Level Governance Solution, Enschede 2011.

- Esser, Irene-Marie:** "Corporate Social Responsibility: A Company Law Perspective", *South African Mercantile Law Journal*, Vol. 23, No. 3, 2011, s. 317–335.
- Eymen Toprak, Fatma:** *Avrupa Birliği'nde Yeşil Tarım Uygulamaları ve Türkiye ile Karşılaştırılması*, AB Uzmanlık Tezi, TC Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Ankara 2015.
- Fama, Eugene/Jensen, Michael C.:** "Separation of Ownership and Control", *Journal of Law & Economics*, Vol. XXVI, June 1983, s. 301–325.
- Fellmeth, Aaron Xavier:** "Wiwa v. Royal Dutch Petroleum Co.: A New Standard for the Enforcement of International Law in U.S. Courts?", *Yale Human Rights & Development Law Journal*, Vol. 5, January 2002, s. 241–254.
- Ferrarini, Guido:** "Corporate Purpose and Sustainability", *ECGI Working Paper Series in Law*, No: 559/2020, 2020, s. 1–67.
- Forstmoser, Peter:** "Corporate Social Responsibility – eine (neue) Rechtspflicht für Publikumsgesellschaften?", *Law & Economics, Festschrift für Peter Nobel zum 70. Geburtstag* (Editors: Robert Waldburger et al.), Bern 2015, s. 157–181.
- Fort, Teresa:** "Ethical Theories in Business", 26.09.2017, <https://bizfluent.com/info-8517746-ethical-theories-business.html>, s. 1–2.
- Frechette, Henry:** "Defining Strategic Philanthropy", September 1, 2010, <https://citizenpolity.com/2010/09/01/defining-strategic-philanthropy/>.
- Friedman, Milton:** "Bir İşletmenin Sosyal Sorumluluğu Kârlarını Artırmaktır" (Çeviren: Hakan Şahin), *Liberal Düşünce Dergisi*, Sayı: 79, 2015, s. 55–62.
- Galetska, Tetiana/Topishko, Natalia/Topishko, Ivan:** "Corporate Social Activities in Germany: The Experience of Companies", *Baltic Journal of Economic Studies*, Vol. 5, No. 3, 2019, s. 17–24.
- Gill, Amiram:** "Corporate Governance as Social Responsibility: A Research Agenda", *Berkeley Journal of International Law*, Vol. 26, No. 2, 2008, s. 452–478.
- Göksu, Nilüfer Fatma:** *Sosyal Sorumluluk İletişimi, Halkla İlişkiler Lisans Tamamlama Programı, İstanbul Üniversitesi Açık ve Uzaktan Eğitim Fakültesi*, 2018, http://auzefkitap.istanbul.edu.tr/kitap/halklailiskiler-vetanitimlt_ue/ssiletisimi.pdf.
- Göktuna, Hamdi Deniz Ege:** *Anonim Ortaklıklarda Kanuni Yedek Akçeler*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul 2000.

- Göktürk, Kürşat:** “Amerikan, Alman, İsviçre ve Türk Hukukunda İşadamı Kararı İlkesi”, İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt: 2, Sayı: 2, 2011, s. 207–246.
- Greenberg, David:** “Making Corporate Social Responsibility an Everyday Part of the Business of Business: Offering Realistic Options for Regulatory Reform”, Bond Law Review, Volume 19, Issue 2, Article 3, 2007, s. 41–57.
- Gücenme Gençoğlu, Ümit/Aytaç, Alp:** “Kurumsal Sürdürülebilirlik Açısından Entegre Raporlamanın Önemi ve BİST Uygulamaları”, Muhasebe ve Finansman Dergisi, Sayı 72, 2016, s. 51–66.
- Gürbüz Usluel, Aslı Elif:** Anonim Şirketlerde Pay Sahibinin Kâr Payı alma Hakkı, Ankara 2016.
- Gürel Boran, Tuğçe:** Türkiye’den Uygulama Örnekleriyle Kurumsal Sosyal Sorumluluk, 3. Baskı, İstanbul 2016.
- Hacımahmutoğlu, Sibel:** “Anonim Ortaklığın Yönetim Kurulu Üyelerinin Kendilerine Verilen Yetkiler İçinde İşlem Yapma ve Yetkileri Veriliş Amaçlarına Uygun Kullanma Yükümlülükleri”, BATİDER, C. XXXIII, S. 1, 2017, s. 65–103. (Yetkileri Uygun Kullanma)
- Hacımahmutoğlu, Sibel:** “Anonim Ortaklığın Yönetim Kurulu Üyelerinin Özen Yükümlülüğü: Fonksiyonel Bir Yaklaşım”, BATİDER, C. XXXI, S. 3, 2015, s. 23–56. (Özen Yükümlülüğü)
- Hacımahmutoğlu, Sibel:** “The Business Judgement Rule: İşadamı Kararı Mı Yoksa Ticari Muhakeme Kuralı Mı?”, BATİDER, C. XXX, S. 4, 2014, s. 99–145. (Business Judgement Rule)
- Helvacı, Mehmet/Çamurcu, Emin/Türkyılmaz, İsmail:** “Özellikle Anonim Şirket Açısından Şirket Menfaati Kavramı”, Prof. Dr. Hamdi Yasaman’a Armağan, İstanbul 2017, s. 309–330.
- Helvacı, Mehmet:** Anonim Ortaklıkta Yönetim Kurulu Üyesinin Hukuki Sorumluluğu, 2. Baskı, İstanbul 2001.
- Henderson, M. Todd:** Everything Old Is New Again: Lessons from Dodge v. Ford Motor Company, University of Chicago Law School, John M. Olin Program in Law and Economics Working Paper No. 373, Chicago 2007.
- Hilowitz, Janet:** Labelling Child Labour Products, Geneva 1997.
- Homann, Moritz:** “How GRC, Compliance and CSR Work Together”, 29.06.2021, <https://www.eqs.com/compliance-blog/csr-compliance-grc/>.
- Hunsaker, Emily:** “Stockholder Theory vs. Stakeholder Theory”, 10.12.2018, <https://bizfluent.com/info-8483188-stockholder-theory-vs-stakeholder-theory.html>, s. 1–2.

- Ikejiaku, Brian-Vincent:** "Consideration of Ethical and Legal Aspects of Corporate Social Responsibility: The Issue of Multi-National Corporations and Sustainable Development", *Nordic Journal of Commercial Law*, Vol. 2012, No: 1, 2012, <https://home.heinonline.org/>, s. 1–32.
- İhtiyar, Mustafa:** *Sermaye Piyasası Hukukunda Kamuyu Aydınlatma İlkesi*, İstanbul 2006.
- İmregün, Oğuz:** "Türk Ticaret Kanunu'na Göre Ticaret Şirketlerinin Ehliyet ve Temsili", II. Ticaret ve Banka Hukuku Haftası, 10 – 18 Mayıs 1961, Ankara 1962, s. 273–296.
- Jentsch, Valentin:** *Corporate Social Responsibility and the Law: International Standards, Regulatory Theory and the Swiss Responsible Business Initiative*, European University Institute Working Papers, MWP 2018/05, Italy 2018.
- Kandemir, Hatice Kübra:** "Duties and Responsibilities of Directors of Joint Stock Companies on Corporate Social Responsibility: An Evaluation with Respect to Turkish Company Law", *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt 29, Sayı 3, 2021, s. 2209–2233. (Corporate Social Responsibility)
- Kandemir, Hatice Kübra:** "Sürdürülebilir Şirketler ve Hukuki Çerçevesi", *İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Cilt 20, Sayı 41, 2021, s. 853–876. (Sürdürülebilir Şirketler)
- Karatepe Kaya, Meltem:** "İngiliz Hukukunda Azınlık Pay Sahiplerinin Korunması ve Türk Hukuku ile Karşılaştırılması", *İstanbul Hukuk Mecmuası*, Cilt 79, Sayı 1, 2021, s. 79–133.
- Karayalçın, Yaşar:** *Ticaret Hukuku, II. Şirketler Hukuku*, 2. Baskı, Ankara 1973.
- Karşlıoğlu, Hasan:** "Anonim Şirketlerde Kâr Payının Hesaplanması ve Dağıtım İlkeleri", *Ankara Barosu Dergisi*, Yıl: 77, Sayı: 2019/3, s. 181–227.
- Kaşak, Esra:** *Anonim Şirketlerde Genel Kurul ile Yönetim Kurulu Arasındaki Yetki Dağılımına İlişkin Temel Esaslar*, İstanbul 2019.
- Kaya, Arslan:** "Halka Açık Ortaklıklarda Örtülü Kazanç Aktarımı Yasağı (SerPK M. 21)", *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası*, C. LXXI, Sayı 2, 2013, s. 193–204.
- Kaya, Erdoğan:** *İşletmelerin Kurumsal Sosyal Sorumluluk Uygulamalarında Kurumsal Yönetimin Etkisi: BİST 100 Üzerinde Bir Uygulama*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kütahya 2017. (Kaya, E.)

- Kaya, Mustafa İsmail:** "Anonim Şirket Yönetim Kurulunun Denetim ve Gözetim Görevi", Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Prof. Dr. Hakan Pekcanitez'e Armağan III, Cilt 16, Özel Sayı, Yıl: 2014, İzmir 2015, s. 3261–3286. (Kaya, M.)
- Kaya, Can Tansel/Ergüden, Engin:** "Muhasebe, Kurumsal Yönetim ve Etik Üçgeninde Etik Kod Uygulamalarının Önemi: Borsa İstanbul'da İşlem Gören Şirketlerde Etik Kod Uygulaması Üzerine Bir Araştırma", Muhasebe ve Denetime Bakış, Yıl: 14, Sayı: 42, Nisan 2014, s. 49–68.
- Kayar, İsmail:** "Sermaye Piyasasında Mesleki ve Etik Kurallar Üzerine Bir Değerlendirme", Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Cilt 1, Sayı: 19, 2005, s. 97–112.
- Kaytaç, Ali İhsan:** "6362 Sayılı Yeni Sermaye Piyasası Kanununa Göre Yatırımcı Tazmin Sistemi", Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, Prof. Dr. Cevdet Yavuz'a Armağan, Cilt II, C. 22, S. 3, Özel Sayı, Yıl: 2016, s. 1625–1648.
- Keay, Andrew/Zhang, Hao:** "An Analysis of Enlightened Shareholder Value in Light of Ex Post Opportunism and Incomplete Law", European Company and Financial Law Review, Volume 8, Issue 4, 2011, s. 445–475.
- Kendigelen, Abuzer:** "Sermaye Şirketlerinde Ehliyet, Temsil, Butlan ve Kuruluşta Doğan Sorumluluk", Türk Hukukunun Avrupa Birliği Hukukuna Uyumunu, Özel Hukuk (Editörler: Arslan Kaya/Baki İlkey Engin/Ali Paslı/Şehriban İpek Aşıkoğlu/Elif Oğuz), İstanbul 2020, s. 3–24.
- Kendigelen, Abuzer:** Türk Ticaret Kanunu Değişiklikler, Yenilikler ve İlk Tespitler, 2. Baskı, İstanbul 2012. (İlk Tespitler)
- Kervankıran, Emrullah:** "Alman Hukuku'nda Business Judgement Rule'nin Kodifikasyonu -Türk ve Amerikan Hukuku ile Karşılaştırmalı Bir Değerlendirme-", Prof. Dr. Hüseyin Ülgen'e Armağan, Birinci Cilt, İstanbul 2007, s. 249–263.
- Keskin, Fatih:** "Şirket Etiği ya da İtibar Yönetimi Projesi: Haklar ve Hukuk Bağlamında Kurumsal Sosyal Sorumluluk", Türkiye Barolar Birliği Dergisi, Sayı: 130, Mayıs-Haziran 2017, s. 341–356.
- Kırca, İsmail/Şehirli Çelik, Feyzan Hayal/Manavgat, Çağlar:** Anonim Şirketler Hukuku, Cilt 1, Temel Kavram ve İlkeler, Kuruluş, Yönetim Kurulu, Ankara 2013.
- Kırca, İsmail:** "6102 Sayılı Türk Ticaret Kanununa Göre Ticaret Şirketlerinin Ehliyeti ve Birleşmesi", Bankacılar Dergisi, Sayı 79, Aralık 2011, s. 71–79. (Ehliyet)

- Kırca, İsmail:** "Anonim Şirket Yönetim Kurulu Kararlarında Takdir Yetkisi – Özen Borcu", *BATİDER*, C. XXII, S. 3, 2004, s. 85–96. (Özen Borcu)
- Kinderman, Daniel:** "Corporate Social Responsibility in the EU, 1993-2013: Institutional Ambiguity, Economic Crises, Business Legitimacy and Bureaucratic Politics", *Journal of Common Market Studies*, Volume 51, Number 4, 2013, s. 701–720.
- Kokemuller, Neil:** "The Differences between Corporate Governance & Corporate Social Responsibility", November 21, 2018, <https://bizfluent.com/info-8483188-stockholder-theory-vs-stakeholder-theory.html>.
- Korkut, Ömer:** "Anonim Şirketlerde Şirket Menfaati Kavramının Somutlaştırılması", *Çukurova Üniversitesi İİBF Dergisi*, Cilt: 11, Sayı: 2, 2007, s. 1–9.
- Kuntalp, Erden:** "Ticaret Ortaklıklarının Ehliyeti", *Ticaret Hukuku ve Yargıtay Kararları Sempozyumu II, Bildiriler-Tartışmalar*, 11-12 Ocak 1985, Ankara 1985, s. 5–17.
- Küçüksözen, Cemal:** *Sermaye Piyasasında Yatırımcının Korunması: Türk Sermaye Piyasasının Bu Açıdan Değerlendirilmesi*, Ankara 1999.
- Küskü, Fatma/Bay, Eyüp:** "Kurumsal Sosyal Sorumluluk Kavramının Önlenemeyen Yükselişi", Prof. Dr. Sıtkı Gözülü'ye Armağan, İstanbul 2007, s. 257–268.
- Lee, Kerry Maree:** "So What is the 'Triple Bottom Line'?", *International Journal of Diversity in Organisations, Communities and Nations*, Volume 6, 2007, s. 67–72.
- Letnar Cernic, Jernej:** "Corporate Responsibility for Human Rights: Analyzing the ILO Tripartite Declaration of Principles Concerning Multinational Enterprises and Social Policy", *Miskolc Journal of International Law*, Volume 6, No 1, 2009, s. 24–34.
- Lin, Li-Wen:** "Mandatory Corporate Social Responsibility Legislation around the World: Emergent Varieties and National Experiences", February 1, 2020, https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3678786, s. 1–40.
- Littenberg, Michael R.:** "Corporate Social Responsibility Compliance in 2018, and Beyond – An Overview for In-House Legal Counsel", *CSR & Supply Chain Compliance*, March 12, 2018, s. 1–13. (2018 and Beyond)
- Littenberg, Michael R.:** "New FAR Rule Requires Federal Contractors and Subcontractors to Implement Compliance Programs Relating to Human Trafficking, Including Due Diligence", *CSR & Supply Chain Compliance*, February 6, 2015, s. 1–4.
- Littenberg, Michael R./Nemirow, Kim B.:** "Navigating the UK Modern Slavery Act: A Compliance Challenge", *Rane Interview*, March 29, 2017, s. 1–3.

- Loewenstein, Mark J.:** "Benefit Corporation Law", *University of Cincinnati Law Review*, Vol. 85, 2017, s. 381–394.
- MacLeod, Sorcha:** "Corporate Social Responsibility within the European Union Framework", *Wisconsin International Law Journal*, Vol. 23, No 3, 2005, s. 541–552. (EU Framework)
- MacLeod, Sorcha:** "Reconciling Regulatory Approaches to Corporate Social Responsibility: The European Union, OECD and United Nations Compared", *European Public Law*, Volume 13, Issue 4, 2007, s. 671–702. (Regulatory Approaches)
- Mallin, Christine:** *Corporate Governance*, Third Edition, Oxford 2010.
- Manavgat, Çağlar:** *Hukuki Bakımdan Halka Açık Anonim Ortaklıklar ve Halka Arz*, Ankara 2016.
- Mercan Öztan, Şahsenem:** *Kurumsal Sosyal Sorumluluk ve Kurumsal Yönetim Arasındaki İlişkinin İncelenmesine Yönelik Bir Araştırma*, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Okan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul 2013.
- McKeough, Megan:** "3 Tech Companies Fighting for Women's Rights", 17.05.2020, <https://borgenproject.org/companies-fighting-for-womens-rights/>.
- Mickels, Alissa:** "Beyond Corporate Social Responsibility: Reconciling the Ideals of a For-Benefit Corporation with Director Fiduciary Duties in the U.S. and Europe", *Hastings International and Comparative Law Review*, Vol. 32, No. 1, 2009, s. 271–303.
- Mohan Bursalı, Yeliz:** "Kurumsal Yönetim İlkeleri Işığında Etik Kurallar ve Sosyal Sorumluluk", *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, Cilt 32, Sayı 2, 2018, s. 505-531.
- Moroğlu, Erdoğan:** 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu, Değerlendirme ve Öneriler, 8. Baskı, İstanbul 2016.
- Moskowitz, Milton:** "Choosing Socially Responsible Stocks", *Business and Society Review*, Volume 1, 1972, s. 71–75.
- Mullerat, Ramon:** "Kurumsal Sosyal Sorumluluk: Avrupa Bakış Açısıyla" (Çeviren: Esra Sipahi), *International Journal of Academic Value Studies*, Vol. 3, Issue 15, 2017, s. 76–92.
- Narbay, Şafak/Sönmez, Melih:** "Kurumsal Yönetimde 'Şeffaflık' ve Türk Ticaret Hukukundaki Uygulamaları", *Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi*, Cilt: 18, Özel Sayı-1, 2016, s. 369–417.
- Odman Boztosun, Ayşe:** *Hukuksal Açıdan Bağımsız Yönetim Kurulu Üyeliği*, Ankara 2013.

- Özbay, Deniz:** "Türkiye'de Finansal Olmayan Raporlama ve Gelişim Trendi", *Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi*, Cilt 15, Sayı 2, 2019, s. 445–462.
- Özçelik, Pelin:** "Amerikan ve İngiliz Şirketler Hukuku Işığında Pay Sahibi Önceliği Modeli ve Bu Modelin Şirketlere Etkilerine İlişkin Değerlendirme", *Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. XVI, S. 1, 2021, s. 59–128.
- Özer, Işık:** "Kurumsal Yönetim İlkeleri Çerçevesinde Yönetim Kurulu Üyelerinin Şirket Dışında Görev Almaları", *Ticaret Hukuku Sempozyumu 2021, Sorunlar ve Çözüm Önerileri 9-12 Şubat 2021, Bildiri Kitabı* (Editörler: Gökçe Zabunoğlu/Ozan Can/Nurdan Orbay Ortaç/Emre Kalender), Ankara 2021, s. 315–333.
- Özgüç, Erkan:** *Kurumsal Sosyal Sorumluluk, Sermaye Piyasası Kurulu Yeterlik Etüdü*, Ankara 2005, <https://www.spk.gov.tr/SiteApps/Yayin/YayinGoster/376>.
- Özkorkut, Korkut:** *Bağımsız Yönetim Kurulu Üyeleri*, Ankara 2007.
- Özyürek, Mehmet:** "A Critique of the Corporate Governance Approaches from a Deontological Perspective: Can the Corporate Objective Embrace the Interests of Employees?", *OPUS Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, Yıl 8, Cilt 9, Sayı 16, Aralık 2018, s. 2480–2510.
- Paslı, Ali:** *Anonim Ortaklık Kurumsal Yönetimi, Corporate Governance*, İstanbul 2005. (Kurumsal Yönetim)
- Paslı, Ali:** "Compliance" Kavramının Anonim Ortaklıklar Hukukundaki Anlamı ve Sorumluluk Sistemine Etkisi, *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası*, C. LXXI, Sayı 2, 2013, s. 317–334. (Compliance)
- Pérez Carrillo, Elena F.:** "Corporate Governance: Shareholders' Interests' and Other Stakeholders' Interests", *Corporate Ownership & Control*, Volume 4, Issue 4, 2007, s. 96–102.
- Pınar, Hamdi:** "Yönetim Kurulu Üyelerinin Şirketler Hukuku Açısından Rekabet İhlallerinden Dolayı Hukuki Sorumluluğu", *BATİDER*, C. XXV, S. 4, 2009, s. 369–405.
- Pollman, Elizabeth:** "Corporate Social Responsibility, ESG, and Compliance", *Cambridge Handbook of Compliance* (Editors: Daniel Sokol/Benjamin van Rooij), Draft – November 2019, <https://ssrn.com/abstract=3479723>, s. 1–20.
- Poroy, Reha/Tekinalp, Ünal/Çamoğlu, Ersin:** *Ortaklıklar Hukuku I*, 15. Baskı, İstanbul 2021. (Cilt I)
- Poroy, Reha/Tekinalp, Ünal/Çamoğlu, Ersin:** *Ortaklıklar Hukuku II*, 13. Baskı, İstanbul 2017. (Cilt II)

- Pulaşlı, Hasan:** “Compliance Kavramı ve Yönetim Organının Compliance Sorumluluğu”, *BATİDER*, C. XXXV, S. 2, 2019, s. 27–59. (Compliance)
- Pulaşlı, Hasan:** *Corporate Governance, Anonim Şirket Yönetiminde Yeni Model*, Ankara 2003. (Corporate Governance)
- Pulaşlı, Hasan:** “Halka Açık Anonim Şirketler Hukukunda Son Yıllardaki Önemli Gelişmeler”, *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi*, Cilt 27, Sayı 1, Haziran 2021, s. 414–439. (Önemli Gelişmeler)
- Pulaşlı, Hasan:** “Kurumsal Sosyal Sorumluluk Bağlamında Uluslararası İnsan Hakları ve Çevre Standartlarının Çok Uluslu Şirketlerin Merkez Yönetim Organının Hukuki Sorumluluğuna Etkisi”, *BATİDER*, C. XXXVI, S. 4, 2020, s. 5–37. (Sosyal Sorumluluk)
- Pulaşlı, Hasan:** “Şirket Satın Alma ve Birleşmelerinde İşletme Değerlemesi ve Due Diligence”, *BATİDER*, C. XXIV, S. 2, 2007, s. 203–235. (Due Diligence)
- Pulaşlı, Hasan:** *Şirketler Hukuku Genel Esaslar*, 8. Baskı, Ankara 2022. (Genel Esaslar)
- Pulaşlı, Hasan:** *Şirketler Hukuku Şerhi*, Cilt I, 4. Baskı, Ankara 2022. (Cilt I)
- Pulaşlı, Hasan:** *Şirketler Hukuku Şerhi*, Cilt II, 4. Baskı, Ankara 2022. (Cilt II)
- Pulaşlı, Hasan:** *Şirketler Hukuku Şerhi*, Cilt III, 4. Baskı, Ankara 2022. (Cilt III)
- Pulaşlı, Hasan:** *Şirketler Hukuku Şerhi*, Cilt IV, 4. Baskı, Ankara 2022. (Cilt IV)
- Pulaşlı, Hasan:** “Türk Ticaret Kanunu Tasarısı’na Göre Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyelerinin Özen Yükümlülüğü ve Müteselsil Sorumluluğu”, *BATİDER*, C. XXV, S. 1, 2009, s. 27–63. (Özen Yükümlülüğü)
- Reider-Gordon, Mikhail:** “Understanding Foreign States’ Mandatory Corporate Social Responsibility Reporting”, *Litigation, American Bar Association*, Volume 39, No 1, 2013, s. 61–63.
- Reider-Gordon, Mikhail/Funk, Marcus/Ewelukwa, Uche/Feldman, Ira/Wagner, Constance:** “Corporate Social Responsibility”, *International Lawyer*, Vol. 47, *International Legal Developments Year in Review: 2012*, s. 183-200.
- Ringkamp, Gregory:** “Understanding the New Amendments to the Canada Business Corporations Act”, *University of Toronto Faculty of Law Review*, Volume 78, April 2020, <https://www.utflr.ca/forum/cbca-amendments>.
- Rott, Peter:** “Directors’ Duties and Corporate Social Responsibility under German Law – Is Tort Law Litigation Changing the Picture?”, *Nordic Journal of Commercial Law*, Vol. 2017, No: 1, 2017, s. 9–27.

- Rozman, Til:** "Corporate Groups and Corporate Social Responsibility: The EU Perspective", *The Turkish Commercial Law Review*, Volume 2, Issue 2, 2016, s. 205–218.
- Rühmkorf, Andreas:** *The Promotion of Corporate Social Responsibility in English Private Law*, PhD Thesis, University of Sheffield, School of Law, June 2013.
- Saban, Metin/Küçükler, Hilal/Küçükler, Metehan:** "Kurumsal Sürdürülebilirlik ile İlgili Raporlama Çerçeveleri ve Sürdürülebilir Raporlamada Muhasebenin Rolü", *İşletme Bilimi Dergisi*, Cilt 5, Sayı 1, 2017, s. 101–115.
- Sandıkçıoğlu, Ayça:** *Kurumsal Yönetim Uyum Derecelendirmesi*, Sermaye Piyasası Kurulu Yeterlik Etüdü, Ankara 2005, <https://www.spk.gov.tr/SiteApps/Yayin/YayinGoster/374>.
- Sapancalı, Faruk:** "Küreselleşme Bağlamında Çocuk İstihdamı ve Önlenmesine Yönelik Çabalar", *Çimento İşveren Dergisi*, Cilt 16, Sayı 4, Temmuz 2002, s. 17–30.
- Sarı, Ömer/Göktaş Kulualp, Halime:** "Etik Kodlar Bağlamında Şirketlerin Kurumsal Yönetim İlkeleri Uyum Raporlarının İncelenmesi", *Cumhuriyet 2. Uluslararası Sosyal Bilimler Kongresi*, 28-30 Ekim 2019 (Editör: Nadire Kantarcıoğlu), Ankara 2019, s. 166–175.
- Sarıkaya, Muammer/Akarca, Yasemin:** "Kurumsal Sosyal Sorumlulukta Ölçüm Teknikleri", *Denetişim*, Sayı 8, 2011, s. 60–67.
- Setzer, Joana/Higham, Catherine:** *Global Trends in Climate Change Litigation: 2022 Snapshot, Policy Report*, June 2022, <https://www.cccep.ac.uk/publication/global-trends-in-climate-change-litigation-2022/>.
- Sevi, Ali Murat:** *Anonim Ortaklıkta Yönetim Kurulu Üyeleri ve Yöneticilerin Özen Yükümlülüğü*, Ankara 2021.
- Schwab, Klaus:** "Global Corporate Citizenship", January/February 2008, <https://www.foreignaffairs.com/authors/klaus-schwab>.
- Sjåfjell, Beate/Anker-Sørensen, Linn:** *The Duties of the Board and Corporate Social Responsibility (CSR)*, University of Oslo Faculty of Law Legal Studies Research Paper Series No. 2013-26, 2013, https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2322680, s. 1–40.
- Sjåfjell, Beate:** *Why Law Matters: Corporate Social Irresponsibility and the Futility of Voluntary Climate Change Mitigation*, University of Oslo Faculty of Law Research Paper No. 2011-04, 2011, https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1774759, s. 1–18.
- Smith, Jeff:** "The Shareholders vs. Stakeholders Debate", *MIT Sloan Management Review*, Volume 44, No 4, 2003, s. 84–90.

- Smits, Jan:** "Enforcing Corporate Social Responsibility Codes Under Private Law: On the Disciplining Power of Legal Doctrine", *Indiana Journal of Global Legal Studies*, Volume 24, Issue 1, 2017, s. 99–113.
- Sönmez, Melih:** "Kurumsal Sosyal Sorumluluğun Önemi ve Mevzuattaki Düzenlenişi: AB ve Türkiye Kıyaslaması", *Erzincan Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. XIX, S. 3–4, Erzincan 2015, s. 89–121.
- Stratling, Rebecca:** "The Legitimacy of Corporate Social Responsibility", *Corporate Ownership & Control*, Volume 4, Issue 4, 2007, s. 80–88.
- Sulu, Muhammed:** *Anonim Ortaklıklarda Şirket Menfaati Kavramı*, İstanbul 2019.
- Şahin Ceylan, Şule:** "İnsan Hakları: Hukuk ile Ahlak Arasında", *Maltepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt: 18, Sayı: 2, 2019, s. 193–222.
- Şahin, Murat/Çelik Şahin, Hande:** "Toplu Hak Aramada Etkin Bir Yol Olarak Mukayeseli Hukukta ve Türk Hukukunda Sınıf Davaları", *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası*, C. LXXII, S. 1, 2014, s. 383–410.
- Şener, Oruç Hami:** *Teorik ve Uygulamalı Ortaklıklar Hukuku Ders Kitabı*, 4. Baskı, Ankara 2019.
- Şişman Aydın, Göknur:** "Eko-Etiketleme ve Türkiye Çevre Etiketleri", *Harran Üniversitesi Mühendislik Dergisi*, Cilt 4, Sayı 1, Nisan 2019, s. 40–47.
- Tanör, Reha:** *Türk Sermaye Piyasası*, 1. Cilt, Taraflar, İstanbul 1999.
- Tchotourian, Ivan:** "Management Renewal? Consequences of the Current Evolutions of the 'Best Interests of the Corporation' in North American and French Corporate Law", 17 April 2011, https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1809966, s. 1–24.
- Teele Langford, Rosemary:** "Stakeholder Interests and the Duty of Care", September 30, 2017, https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3276379, s. 1–4.
- Tekinalp, Ünal:** *Anonim Ortaklığın Bilançosu ve Yedek Akçeleri*, Kamuyu Aydınlatma İlkesi ile, İstanbul 1970. (Bilanço)
- Tekinalp, Ünal:** "Anonim Ortaklıklara İlişkin Yeni Hukuk Politikalarının Dinamikleri ve Bunlar Arasındaki İlişki", Prof. Dr. Turgut Kalpsüz'e Armağan, Ankara 2003, s. 227–252.
- Tekinalp, Ünal:** *Sermaye Ortaklıklarının Yeni Hukuku*, 3. Baskı, İstanbul 2015. (Sermaye Ortaklıkları)
- Tokgöz, Nuray/Önce, Saime:** "Şirket Sürdürülebilirliği: Geleneksel Yönetim Anlayışına Alternatif", *Afyon Kocatepe Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, Cilt 11, Sayı: 1, Haziran 2009, s. 249–275.

- Topaloğlu, Mustafa/Topaloğlu, İsmail:** “COVID-19 Sürecinde Kâr Payı Dağıtımına İlişkin Yasal Düzenlemeler”, *Sektör Maden Dergisi*, Sayı 76, Temmuz, Ağustos, Eylül 2020, s. 22–27.
- Topaloğlu, Mustafa:** “Anonim Şirketlerde Yönetimin Devri ve İç Yönerge”, *Adana Ticaret Odası Dergisi*, Sayı 17, Temmuz 2013, s. 27.
- Topaloğlu, Mustafa:** “Dünyada Maden Hukuku ile İlgili Yeni Yaklaşımlar ve Bu Bağlamda Türk Maden Hukukunun Gelişimi”, Prof. Dr. Hüseyin Hatemi’ye Armağan, Cilt – 2, İstanbul 2009, s. 1557–1577.
- Topçuoğlu, Metin:** “Ticaret Şirketlerinde Konu Dışı İşlemler ve Sonuçları”, *Süleyman Demirel Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt 2, Sayı 2, 2012, s. 47–79.
- Topuz Savaş, Ayla:** “Sosyal Amaca Yönelik Pazarlama Reklamlarına Yönelik Tutum”, *Karadeniz Teknik Üniversitesi İletişim Araştırmaları Dergisi*, Cilt 4, Sayı 2, 2014, s. 1–31.
- Tschopp, Daniel:** “Corporate Social Responsibility: A Comparison between the United States and the European Union”, *Corporate Social Responsibility and Environmental Management*, Volume 12, Issue 1, 2005, s. 55–59.
- Tuna, Özlem/Besler, Senem:** “Kurumsal Sürdürülebilirlik Anlayışı ve Uygulamaları: Örnek Olay Çalışması”, *İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi*, Sayı 52, Mart 2015, s. 173–199.
- Turanlı, Hüsnü:** “Yeni TTK ve Ultra Vires İlkesi”, *Regesta Ticaret Hukuku Dergisi*, Cilt: 2, Sayı: 3, 2012, s. 49–74.
- Uçkan, Banu:** “Küreselleşme ve Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO)”, *Çimento İşveren Dergisi*, Cilt 16, Sayı 6, Kasım 2002, s. 5–17.
- Urminsky, Michael:** *Self-Regulation in the Workplace: Codes of Conduct, Social Labeling and Socially Responsible Investment*, ILO, Management and Corporate Citizenship Working Paper No. 1, Geneva 2001.
- Uwer, Dirk/Schramm, Michael:** “The Transposition of the CSR Directive into German Commercial Law, the Promotion of Corporate Social Responsibility by Means of Non-Financial Corporate Reporting”, August 2018, <https://journals.uniurb.it/index.php/pea/article/view/1514/1406>, s. 197–221.
- Uzunallı, Sevilay:** *Anonim Şirkette İşletme Konusu*, Ankara 2013.
- Üçışık, Güzin/Çelik, Aydın:** *Anonim Ortaklıklar Hukuku*, I. Cilt, Ankara 2013. (Anonim Ortaklıklar)
- Üçışık, Güzin/Çelik, Aydın:** *Anonim Ortaklıkta Finansal Tablolar, Yedek Akçeler ve Kâr Dağıtımı*, İstanbul 2018. (Kâr Dağıtımı)

- Vytopil, Louise:** Contractual Control in the Supply Chain, on Corporate Social Responsibility, Codes of Conduct, Contracts and (Avoiding) Liability, Netherlands 2015.
- Wagner, Constance:** “Evolving Norms of Corporate Social Responsibility: Lessons Learned from the European Union Directive on Non – Financial Reporting”, Transactions: The Tennessee Journal of Business Law, Vol. 19, 2018, s. 619–708.
- Windsor, Duane:** “Alien Tort Claims Act, United States (1789)”, 17 December 2015, <https://www.britannica.com/topic/Alien-Tort-Claims-Act>, s. 1–2.
- Winter, Jaap:** “Addressing the Crisis of the Modern Corporation: The Duty of Societal Responsibility of the Board”, May 5, 2020, https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3574681, s. 1–18.
- Yağmur, Setenay:** Anonim Şirketlerde Eşit İşlem İlkesi, İstanbul 2020.
- Yamak, Sibel:** Kurumsal Sosyal Sorumluluk Kavramının Gelişimi, İstanbul 2007.
- Yanık, Serhat/Turan İçke, Başak/Aytürk, Yusuf:** “Sosyal Sorumlu Yatırım Fonları ve Performans Özellikleri”, İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi, Sayı 43, Kasım 2011, s. 109–134.
- Yanlı, Veliye:** “Anonim Ortaklıklarda Kârın Tamamen Devrine İlişkin Bir Tasarruf Yapılabilir Mi?”, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası, C. LV, S. 4, 1997, s. 201-216. (Kârın Tamamen Devri)
- Yanlı, Veliye:** “Anonim Şirketlerde “İşletme Konusu” Bağlamında Kefalet İşlemleri”, BATİDER, C. XXXIV, S. 4, 2018, s. 5–34. (İşletme Konusu)
- Yanlı, Veliye:** Sermaye Piyasası Hukuku Çerçevesinde Halka Açık Anonim Şirketler ve Kamunun Aydınlatılması, İstanbul 2005. (Kamunun Aydınlatılması)
- Yanlı, Veliye:** “Şirkete Verilen Zarar Sebebiyle Sorumluluk Bağlamında “Yönetici” Kavramı ve Genel Kurul Kararı Gerekliği Sorunu”, Terazi Hukuk Dergisi, Cilt: 14, Sayı: 151, 2019, s. 46–57. (Yönetici Kavramı)
- Yanlı, Veliye:** “Yeni Ticaret Kanunu ve Anonim Şirketlerde Kâr Dağıtımı”, BATİDER, C. XXX, S. 1, 2014, s. 5–32. (Kâr Dağıtımı)
- Yaşar, Tuğçe Nîmet:** Anonim Şirketler Hukukunda “Uyum” (Compliance), İstanbul 2020.
- Yavuz, Cevdet:** Borçlar Hukuku Dersleri (Özel Hükümler), 14. Baskı, İstanbul 2016.
- Yıldız, Aysel/Özerim, Mehmet Gökay:** “Corporate Social Responsibility in European Context”, Contemporary Issues in Corporate Social Responsibility (Editors: Duygu Türker/Huriye Toker/Ceren Altuntaş), USA 2014, s. 43–55.

- Yıldız, Burçak:** “Şirketlerin Ehliyetine İlişkin Olarak Özellik Arz Eden Bazı Hukuki İşlem ve Sözleşmeler”, Ankara Barosu Dergisi, Sayı 2, 2006, s. 55-86. (Şirketlerin Ehliyeti)
- Yıldız, Burçak:** “TTK Tasarısı’nda Şirketlerin Ehliyeti ve Bu Bağlamda TTK m. 137 Hükmündeki ‘Ultra Vires’ Sınırlamasının Yerindeliğinin Değerlendirilmesi”, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt: 55, Sayı: 1, Yıl: 2006, s. 321–353. (Ultra Vires)
- Yıldız, Burçak:** “Ultra Vires İlkesinin Kaldırılmasının Ardından İşletme Konusu Unsuru ve Ticaret Şirketlerinin İşletme Konusu Dışındaki İşlemlerinin Hukuki Niteliği”, BATİDER, C. XXVII, S. 3, 2011, s. 111-134. (Ultra Vires İlkesinin Kaldırılması)
- Yıldız, Şükrü:** Anonim Ortaklıkta Pay Sahipleri Açısından Eşit İşlem İlkesi, Ankara 2004.
- Yıldız, Şükrü:** “Anonim Şirketlerde Önemli Miktarda Şirket Varlığının Toplantı Satışı”, Özel Hukukun Güncel Meseleleri Sempozyumu II, TTK’nın Yürürlüğünün 7. Yılında Anonim Şirketler Hukuku, 26-26 Nisan 2019, Bildiriler-Tartışmalar (Editörler: Burak Adıgüzel/Özlem İlbasmış Hızlısoy/Aydın Alber Yüce), Ankara 2020, s. 391–400. (Yıldız, Ş., Toptan Satış)
- Yılmaz, Fatih:** “İş Sağlığı ve Güvenliğinin İyileştirilmesinde Kurumsal Sosyal Sorumluluğun (KSS) Önemi”, Sosyal Siyaset Konferansları Dergisi, Sayı 56, Yıl 2009, s. 519–546.
- You, Jeehye:** Legal Perspectives on Corporate Social Responsibility, Lessons from the United States and Korea, New Delhi 2015.
- Yönet, Ender:** “Kurumsal Sosyal/Küresel Sorumluluk ya da Zorunluluk (Kurumsal Sosyal Sorumluluğa Süreçsel Bir Bakış)”, Mevzuat Dergisi, Yıl: 11, Sayı: 126, Haziran 2008, <https://www.mevzuatdergisi.com/>, s. 1–9.
- Yurttadur, Mustafa/Süzen, Ekrem/Karaağaç, Hasan:** “Kurumsal Sosyal Sorumluluk Uygulamalarının Kurumlara Olan Katkıları Üzerine Bir Uygulama”, Girişimcilik ve İnovasyon Yönetimi Dergisi, Cilt 5, Sayı 1, Haziran 2016, s. 33–50.
- Yücel Dericiler, Özge:** “Şirketlerin İnsan Haklarına İlişkin Yükümlülüklerinin Niteliği ve Temellendirilmesi Sorunu: Saygı Gösterme Sorumluluğu Ne Yükler?”, Antalya Bilim Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt 6, Sayı 11, Haziran 2018, s. 59–82.

II. HUKUKİ DÜZENLEMELER, KARAR ve RAPORLAR

- 6362 Sayılı Sermaye Piyasası Kanunu Gerekçeleri, 18.06.2012, <https://mevzuat.spk.gov.tr/>, s. 75–106. (SPKn Gerekçesi)
- Borsa İstanbul, Gelecekte Var Olmak, Şirketler İçin Sürdürülebilirlik Rehberi, Temmuz 2020, https://borsaistanbul.com/files/Surdurulebilirlik_Rehberi_2020.pdf.
- CERES Guidance Proxy Voting for Sustainability, Summer 2011, https://www.ceres.org/sites/default/files/reports/2017-05/Ceres_Proxy_Vote.pdf.
- Commission of the European Communities, Communication from the Commission Concerning Corporate Social Responsibility: A Business Contribution to Sustainable Development, COM(2002) 347 final, Brussels 02.07.2002.
- Commission of the European Communities, Communication from the Commission to the European Parliament, The Council and the European Economic and Social Committee, Implementing the Partnership for Growth and Jobs: Making Europe a Pole of Excellence on Corporate Social Responsibility, COM(2006) 136 final, Brussels 22.03.2006.
- Commission of the European Communities, Green Paper – Promoting a European framework for Corporate Social Responsibility, COM(2001) 366 final, Brussels 18.07.2001. (Green Paper)
- Council Directive 92/75/EEC of 22 September 1992 on the Indication by Labelling and Standard Product Information of the Consumption of Energy and Other Resources by Household Appliances (Official Journal L 297, 13.10.1992, p. 16).
- Council Regulation (EEC) No 880/92 of 23 March 1992 on a Community Eco-Label Award Scheme (Official Journal L 99, 11.04.1992).
- Directive 2010/30/EU of the European Parliament and of the Council of 19 May 2010 on the Indication by Labelling and Standard Product Information of the Consumption of Energy and Other Resources by Energy-related Products (Official Journal L 153, 18.06.2010, p. 1).
- Directive 2013/34/EU of the European Parliament and of the Council of 26 June 2013 on the Annual Financial Statements, Consolidated Financial Statements and Related Reports of Certain Types of Undertakings, Amending Directive 2006/43/EC of the European Parliament and of the Council and repealing Council Directives 78/660/EEC and 83/349/EEC (Official Journal L 182, 29.06.2013, p. 19).

- Directive 2014/95/EU of the European Parliament and of the Council of 22 October 2014 Amending Directive 2013/34/EU as Regards Disclosure of Non – financial and Diversity Information by Certain Large Undertakings and Groups (Official Journal L 330, 15.11.2014, p. 1).
- EFRAG, Final Report, Proposals for A Relevant and Dynamic EU Sustainability Reporting Standard-Setting, <https://www.efrag.org/Lab2#subtitle2>.
- European Commission, Commission Staff Working Document on Implementing the UN Guiding Principles on Business and Human Rights - State of Play, SWD(2015) 144 final, Brussels 14.07.2015. (Implementing the UN Guiding Principles)
- European Commission, Commission Staff Working Document, Corporate Social Responsibility, Responsible Business Conduct, and Business & Human Rights: Overview of Progress, SWD(2019) 143 final, Brussels 20.03.2019.
- European Commission, Communication from the Commission Guidelines on Non – Financial Reporting (Methodology for Reporting Non – Financial Information) (Official Journal C 215, 05.07.2017, p. 1).
- European Commission, Communication from the Commission Guidelines on Non – Financial Reporting: Supplement on Reporting Climate-related Information (Official Journal C 209, 20.06.2019, p. 1).
- European Commission, Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions, A Renewed EU Strategy 2011-14 for Corporate Social Responsibility, COM(2011) 681 final, Brussels 25.10.2011. (Renewed EU Strategy)
- European Commission, Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions, Next Steps for A Sustainable European Future: European Action for Sustainability, COM(2016) 739 final, Strasbourg 22.11.2016. (Next Steps for A Sustainable Europe)
- European Commission, Communication from the Commission to the European Parliament, the European Council, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions, The European Green Deal, COM(2019) 640 final, Brussels 11.12.2019. (European Green Deal)
- European Commission, Corporate Social Responsibility National Public Policies in the European Union Compendium 2014, <https://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=12899&langId=en>, s. 1–100.

- European Commission, Directorate-General for Justice and Consumers, Study on directors' duties and sustainable corporate governance: final report, Publications Office, July 2020, <https://data.europa.eu/doi/10.2838/472901>.
- European Commission, Directorate-General for Justice and Consumers, Study on due diligence requirements through the supply chain: final report, Publications Office, January 2020, <https://data.europa.eu/doi/10.2838/39830>.
- European Commission, Proposal for a Directive of the European Parliament and of the Council Amending Directive 2013/34/EU, Directive 2004/109/EC, Directive 2006/43/EC and Regulation (EU) No 537/2014, as Regards Corporate Sustainability Reporting, COM(2021) 189 final, 2021/0104 (COD), Brussels 21.04.2021.
- European Commission, Proposal for a Directive of the European Parliament and of the Council on Corporate Sustainability Due Diligence and Amending Directive (EU) 2019/1937, COM(2022) 71 final, 2022/0051 (COD), Brussels 23.02.2022.
- European Commission, Reflection Paper, Towards a Sustainable Europe by 2030, COM(2019) 22 final, Brussels 30.01.2019.
- European Commission, Questions and Answers: Corporate Sustainability Reporting Directive Proposal, Brussels 21.04.2021, https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/qanda_21_1806, s. 1–5. (Questions and Answers: Reporting)
- European Commission, Questions and Answers: Proposal for A Directive on Corporate Sustainability Due Diligence, Brussels 23.02.2022, https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/qanda_22_1146, s. 1–4. (Questions and Answers: Due Diligence)
- European Parliament, Committee on Development and Cooperation, Report on EU Standards for European Enterprises Operating in Developing Countries: Towards a European Code of Conduct (A4-0508/98, PE 228.198/final), 17 December 1998.
- European Parliament, Committee on Development and Cooperation, Report on Fair Trade (A4-0198/98, PE 225.945/final), 26 May 1998. (Report on Fair Trade)
- European Parliament, Committee on Foreign Affairs, Security and Defence Policy, Report on Human Rights Throughout the World in 1995-1996 and the Union's Human Rights Policy (A4-0400/96, PE 218.638/final), 28 November 1996.

- European Parliament, Policy Department for Citizens' Rights and Constitutional Affairs, Corporate Social Responsibility (CSR) and Its Implementation into EU Company Law, November 2020, [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2020/658541/IPOL_STU\(2020\)658541_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2020/658541/IPOL_STU(2020)658541_EN.pdf). (CSR and Its Implementation)
- European Parliament Resolution of 13 March 2007 on Corporate Social Responsibility: A New Partnership (Official Journal C 301, 13.12.2007, p. 45).
- European Parliament Resolution of 8 June 2011 on the External Dimension of Social Policy, Promoting Labour and Social Standards and European Corporate Social Responsibility (Official Journal C 380, 11.12.2012, p. 39). (Resolution of 8 June 2011)
- European Parliament Resolution on EU Standards for European Enterprises Operating in Developing Countries: Towards a European Code of Conduct (Official Journal C 104, 14.04.1999, p. 180). (Resolution on Enterprises Operating in Developing Countries)
- European Parliament Resolution on Relocation and Foreign Direct Investment in Third Countries (Official Journal C 034, 02.02.1998, p. 156).
- Human Development Report 2000, UN Development Programme (UNDP), s. 1–290.
- ICMA, Green Bond Principles, Voluntary Process Guidelines for Issuing Green Bonds, June 2021, <https://www.icmagroup.org/sustainable-finance/the-principles-guidelines-and-handbooks/green-bond-principles-gbp/>.
- ILO Declaration on Fundamental Principles and Rights at Work and Its Follow – Up, 18 June 1998 (Annex Revised 15 June 2010), https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_norm/---declaration/documents/publication/wcms_467653.pdf.
- ILO, Resolution Concerning Decent Work in Global Supply Chains, 10 June 2016, https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_norm/---relconf/documents/meetingdocument/wcms_497555.pdf.
- ILO, Selected Principles of the MNE Declaration Particularly Relevant for Enterprises for a Human-Centred Recovery from the COVID-19 Crisis That is Inclusive, Sustainable and Resilient, 15 May 2020, https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_emp/---emp_ent/---multi/documents/publication/wcms_744796.pdf.
- ILO, Tripartite Declaration of Principles Concerning Multinational Enterprises and Social Policy, March 2017, https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_emp/---emp_ent/---multi/documents/publication/wcms_094386.pdf. (Tripartite Declaration)

- KGK, Uluslararası Standartlarla Uyumlu Türkiye Sürdürülebilirlik Raporlama Standartlarının Belirlenmesi ve Yayınlanması, Haziran 2022, <https://www.kgk.gov.tr/Home/>, s. 1-3.
- Nationale Strategie zur gesellschaftlichen Verantwortung von Unternehmen (Corporate Social Responsibility – CSR) – Aktionsplan CSR – der Bundesregierung, Berlin, den 6. Oktober 2010, <https://ritrends.res-agma.eu/uploads/13/BMAS%202010%20Aktionsplan%20CSR.pdf>.
- Nationaler Aktionsplan Umsetzung der VN-Leitprinzipien für Wirtschaft und Menschenrechte 2016-2020, http://www.csr-in-deutschland.de/SharedDocs/Downloads/DE/NAP/nap-im-original.pdf?__blob=publicationFile&v=3. (Nationaler Aktionsplan)
- Nationales CSR Forum, Berliner CSR-Konsens zur Unternehmensverantwortung in Liefer- und Wertschöpfungsketten, 25.06.2018, <https://www.csr-in-deutschland.de/SharedDocs/Downloads/DE/PDF-Dateien/csr-konsens-liefer-wertschoepfungsketten.html>.
- Nationales CSR Forum, Gemeinsames Verständnis von Corporate Social Responsibility (CSR) in Deutschland, Berlin, den 28 April 2009, https://www.bfnu.de/files/downloads/Nationales_CSR-Forum_2009_Gemeinsames_Verstaendnis_von_CSR.pdf.
- OECD (2011), OECD Guidelines for Multinational Enterprises, OECD publishing <http://www.oecd.org/daf/inv/mne/48004323.pdf>.
- Regulation (EC) No 1980/2000 of the European Parliament and of the Council of 17 July 2000 on a Revised Community Eco-Label Award Scheme (Official Journal L 237, 21.09.2000).
- Regulation (EC) No 66/2010 of the European Parliament and of the Council of 25 November 2009 on the EU Ecolabel (Official Journal L 27, 30.01.2010).
- Regulation (EU) 2017/1369 of the European Parliament and of the Council of 4 July 2017 Setting a Framework for Energy Labelling and Repealing Directive 2010/30/EU (Official Journal L 198, 28.07.2017, p. 1).
- Regulation (EU) 2020/852 of the European Parliament and of the Council of 18 June 2020 on the Establishment of A Framework to Facilitate Sustainable Investment, and Amending Regulation (EU) 2019/2088 (Official Journal L 198, 22.06.2020).
- Report of the World Commission on Environment and Development: Our Common Future, <https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/5987our-common-future.pdf>.
- Sermaye Piyasası Kurulu, Kurumsal Yönetim İzleme Raporu 2019, Eylül 2020, <https://www.spk.gov.tr/Sayfa/Dosya/1330>. (İzleme Raporu)

- Sermaye Piyasası Kurulu, Kurumsal Yönetim Raporlama Rehberi, Mart 2019, <https://www.spk.gov.tr/Sayfa/Dosya/1303>. (Raporlama Rehberi)
- Sermaye Piyasası Kurulu, Yeşil Borçlanma Aracı, Sürdürülebilir Borçlanma Aracı, Yeşil Kira Sertifikası, Sürdürülebilir Kira Sertifikası Rehberi Basın Duyurusu, <https://www.spk.gov.tr/Duyuru/Goster/20220224/0>, s. 1–2. (Basın Duyurusu)
- Sermaye Piyasası Kurulu, Yeşil Borçlanma Aracı, Sürdürülebilir Borçlanma Aracı, Yeşil Kira Sertifikası, Sürdürülebilir Kira Sertifikası Rehberi, Şubat 2022, <https://spk.gov.tr/Sayfa/Dosya/1362>. (Yeşil Borçlanma Araçları Rehberi)
- Shareholder Proposals: Staff Legal Bulletin No: 14L (CF), Division of Corporation Finance Securities and Exchange Commission, November 3, 2021, <https://www.sec.gov/corpfin/staff-legal-bulletin-14l-shareholder-proposals>.
- The European Coalition for Corporate Justice Advocacy Briefing, “Corporate Social Responsibility at EU Level: Proposals and Recommendations to the European Commission and the European Parliament”, November 2006, s. 1–12.
- The New European Consensus on Development ‘Our World, Our Dignity, Our Future’, Joint Statement by the Council and the Representatives of the Governments of the Member States Meeting within the Council, the European Parliament and the European Commission, 26.06.2017, https://ec.europa.eu/international-partnerships/system/files/european-consensus-on-development-final-20170626_en.pdf.
- Türk Ticaret Kanunu Tasarısı, TC Adalet Bakanlığı, Ankara 2005. (TTK Gerekçesi)
- UN Environment Programme, 1972–2022, Eco-labelling, <https://www.unep.org/explore-topics/resource-efficiency/what-we-do/responsible-industry/eco-labelling>.
- UN Global Compact Office, “United Nations Global Compact, Corporate Sustainability in the World Economy”, January 2014, <https://www.unglobalcompact.org/library/240>.
- UN Human Rights Council, “Guiding Principles on Business and Human Rights: Implementing the United Nations ‘Protect, Respect and Remedy’ Framework”, A/HRC/17/31 (21 March 2011).
- UN Human Rights Council, “Protect, Respect and Remedy: A Framework for Business and Human Rights”, A/HRC/8/5 (7 April 2008).

III. GAZETE ve DERGİ YAZILARI

- Aksay, Deniz:** “Güler Aras ile Söyleşi: İklim Değişikliği, Artık En Kritik İş Riski Olarak Karşımıza Çıkıyor”, İklim Gazetesi, 07.11.2021, <https://iklimgazetesi.com/guler-aras-esg-raporlama-iklim-riski/>.
- Bay Yılmaz, Özlem:** “Topluma Değer Katan Şirketler”, Ekonomist, 29.12.2019, <https://www.ekonomist.com.tr/dosya/topluma-deger-katan-sirketler.html>.
- Bayram, Deniz:** “Tenure Hakları Rehberi: Yeni Bir Hukuki Rota Olabilir mi?”, Biamag, 24.12.2016, <https://m.bianet.org/biamag/kent/182027-tenure-haklari-rehberi-yeni-bir-hukuki-rota-olabilir-mi>.
- Deniz, Vahdet:** “Türkiye Sürdürülebilirlik Raporlama Standartları Yolda”, ProCompliance, Bankacılık ve Finans Mevzuat ve Uyum Haberleri, 05.06.2022, <https://www.procompliance.net/turkiye-surdurulebilirlik-raporlama-standartlari-yolda/>.
- Efendioğlu, Kerem:** “Hissedar Önceliğinin 181 İmzalık Sonu”, Sosyal Up, 21.08.2019, <http://sosyalup.net/hissedar-onceliginin-181-imzalik-sonu/>.
- George, Elizabeth:** “Can Corporate Social Responsibility Be Legally Enforced?”, Forbes, October 11, 2019, <https://www.forbes.com/sites/uhenergy/2019/10/11/can-corporate-social-responsibility-be-legally-enforced/?sh=282574473d44>.
- Hiltzik, Michael:** “Peter Drucker’s Revolutionary Teachings Decades Old but Still Fresh”, Los Angeles Times, December 31, 2009, <https://www.latimes.com/archives/la-xpm-2009-dec-31-la-fi-hiltzik31-2009dec31-story.html>.
- LaCroix, Kevin:** “The Benefit Corporation Concept and Related Director and Officer Liability Issues”, The D&O Diary, March 12, 2012, <https://www.dandodiary.com/2012/03/articles/corporate-governance/the-benefit-corporation-concept-and-related-director-and-officer-liability-issues/>.
- LaCroix, Kevin:** “Will More Companies Adopt the Benefit Corporation Model?”, The D&O Diary, August 2, 2020, <https://www.dandodiary.com/2020/08/articles/corporate-law/will-more-companies-adopt-the-benefit-corporation-model/>.
- Nieweler, Amanda:** “Code of Conduct vs. Code of Ethics: What’s the Difference?”, 2014, <https://www.whistleblowersecurity.com/>.
- Seven, Onur:** “Enerji Etiketleri Neden Değişti? Yeni Enerji Etiketleri Hakkında Bilmeniz Gerekenler”, Donanım Haber, 23 Haziran 2021, <https://www.donanimhaber.com/yeni-enerji-etiketleri-ve-anlamlari--135061>.
- Solomon, Stephen:** “The Controversy over Infant Formula”, The New York Times, December 6, 1981, <https://www.nytimes.com/1981/12/06/magazine/the-controversy-over-infant-formula.h>

Dr. Burak BOZ

TESLİM

(İADE-GERİ VERME)

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Teslim (İade-Geri Verme)

Burak Boz

Hukuk Yayınları Dizisi – 3237

Birinci Baskı : Ekim, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8209 – 86 – 0

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nilüfer Aydın

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Vadi Grafik Tasarım Ltd. Şti.
İvedik Org. San. Bölgesi 1420. Cadde
No: 58/1 Yenimahalle/Ankara
Tel: 0 312 395 85 71
Sertifika No: 47479

KAYNAKLAR

- "2019–20 Hong Kong Protests." 5 4 2020, İç. Wikipedia, erişim tarihi: Haziran 4 2020, https://en.wikipedia.org/wiki/2019–20_Hong_Kong_protests .
- "Argento v. Horn", İç. The American Journal of International Law 51, no. 3 (1957): 634-637.
- "Chart of Signatures and Ratifications of Treaty 024 European Convention on Extradition", iç Council of Europe, erişim tarihi: Aralık 20 2019, https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list/-/conventions/treaty/024/signatures?p_auth=3pL1JIs .
- "Hâkim" İç. Ahd-i Atîk.
- "Isis 'terrorist' bride Suhayra Aden and her children to return to NZ." İç. NZ Herald, 26 7 2021, erişim tarihi: Ekim 6 2021, <https://www.nzherald.co.nz/isis-terrorist-bride-suhayra-aden-and-her-children-to-return-to-nz/MCHFHKTT4KKGLN64RTO3O3VCBU/#/> .
- "Julian Assange." 2 4 2020, İç. Wikipedia, erişim tarihi: Mayıs 5 2020, https://en.wikipedia.org/wiki/Julian_Assange .
- "Maide", İç. Kur'an-ı Kerim.
- "Member States." İç. United Nations, erişim tarihi: Aralık 17 2019, <https://www.un.org/en/member-states/index.html> .
- "Mohamed and Another v. President of Republic of South Africa and Others (Society for the Abolition of the Death Penalty in South Africa and Another Intervening)" İç. University of Cape Town Refugee Rights Unit, erişim tarihi: Haziran 12 2021, http://www.refugeerights.uct.ac.za/usr/refugee/Case_Law_Reader/Mohamed_v_President_of_the_RSA.pdf .
- 2 BvR 2236/04 (Bundesverfassungsgericht, 18 07 2005), erişim tarihi Aralık 14 2020, https://www.bundesverfassungsgericht.de/SharedDocs/Entscheidungen/EN/2005/07/rs20050718_2bvr223604en.html;jsessionid=4DF13F346F6BF341741124E1E6C5C0D0.1_cid394 .
- Abass, Ademola. *International Law*. Oxford: Oxford University Press, 2014.
- Acer, Yücel & İbrahim Kaya, *Uluslararası Hukuk*. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2019.
- ADB/OECD Anti-Corruption Initiative for Asia and the Pacific. *Denying Safe Haven to the Corrupt and the Proceeds of Corruption*. Manila: Asian Development Bank, 2006.
- Agarwal, H.O. *International Law and Human Rights*. Allahabad: Central Law Publications, 2003.

- Akkaş, Ahmet Hulusi. "İadede Hususilik Kuralı." İç. Cezaî Konularda Uluslararası Adlî İş Birliği Sempozyumu. Ankara: Dış İlişkiler ve Avrupa Birliği Genel Müdürlüğü, 2020.
- Alotaibi, Ayedh Hadi. Current International Legal Problems in the Pursuit of Extradition Requests: The Practice of Saudi Arabia. Callifornia: Yayınlanmamış Doktora Tezi, 2004.
- Amerasinghe, Chittharanjan Felix. *Studies in International Law*. Colombo: Lake House Investments Ltd, 2005.
- Armaoğlu, Fahir Hâdi. "Belçika Kaidesi ve Siyasî Suçluların İadesi Meselesi I." *Adalet Dergisi* 42, no. 10 (1951), 1590-1607.
- Armaoğlu, Fahir Hâdi. "Belçika Kaidesi ve Siyasî Suçluların İadesi Meselesi II." *Adalet Dergisi* 42, no. 11 (1951), 1707-1723.
- Arnell, Paul. "Extradition and Mental Health in UK Law." *Criminal Law Forum* 30, no. 3 (2019): 339-372.
- Artuk, M. Emin, Ahmet Gökçen, M. Emin Alşahin & Kerim Çakır. *Ceza Hukuku Genel Hükümler*. Ankara: Adalet Yayınevi, 2019.
- Ashworth, Andrew. *Positive Obligations in Criminal Law*. Oxford: Hart Publishing, 2013.
- Aslan, M. Yasin. "Savaş Hukukunun Temel Prensipleri." *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, no.79 (2008): 235- 274.
- Atar, Yavuz. *Türk Anayasa Hukuku*. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2019.
- Atatürk, Mustafa Kemal. *Nutuk*. C. II 1920-1927, İstanbul: Milli Eğitim Basımevi, 1969.
- Aust, Anthony. *Handbook of International Law*. Cambridge: Cambridge University Press, 2014.
- Avcı, Mustafa. *Osmanlı Ceza Hukuku Genel Hükümler*. Ankara: Adalet Yayınevi, 2018.
- Aybay, Rona. *Yurttaşlık (Vatandaşlık) Hukuku: Ders Kitabı ve Temel Yasa Metinleri*. Ankara: Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Yayınları, 1982.
- Aydın, Devrim. "Terör Eylemlerinin Siyasal Suç Açısından Değerlendirilmesi." *Uluslararası Hukuk ve Politika* 2, no. 7 (2006): 1-20.
- Aydın, Devrim. "Suça Teşebbüs." *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 55, no. 1 (2006): 85-113.
- Baran, Salih. "ABD'ye gönderilecek yabancı teröristin ara bölgede bekleyişi sürüyor." İç. Anadolu Ajansı, 15 11 2019, erişim tarihi: Mart 19 2020, <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/abdye-gonderilecek-yabanci-teroristin-ara-bolgede-bekleyisi-suruyor/1646129>.

- Bassiouni, M. Cherif. *International Extradition and World Public Order*. Leyden: A.W. Sijthoff International Publishing Company B.V., 1974.
- Bassiouni, M. Cherif. *Introduction to International Criminal Law*. Leiden: Martinus Nijhoff Publishers, 2014.
- Bassiouni, M. Cherif & Edward M. Wise, *Aut Dedere Aut Judicare: The Duty to Extradite or Prosecute in International Law*. Dordrecht: Martinus Nijhoff Publishers, 1995.
- Bassiouni, M. Cherif. *International Extradition: United States Law and Practise*. New York: Oxford University Press, 2014.
- Bayata Canyaş, Aslı. "Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu Kapsamındaki Geri Gönderme Yasağının Uygulanma Koşullarının AİHM Kararları Çerçevesinde İrdelenmesi." *Hacettepe Hukuk Fakültesi Dergisi* 5, no. 1 (2015): 1-90.
- Baykan Atalay, Dildar. "Avusturya'da tutuklu bulunan Sezgin Baran Korkmaz ABD'ye iade edildi." İç. Anadolu Ajansı, 16 07 2022, erişim tarihi: Temmuz 18 2022, <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/avusturya-da-tutuklu-bulunan-sezgin-baran-korkmaz-abdye-iade-edildi-/2638287> .
- Bayraktar, Köksal. *Siyasal Suç*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yayınları, 1982.
- Beccaria, Cesare. *On Crimes and Punishments and Other Writings*. ed. Richard Bellamy. çev. Richard Davies, Cambridge: Cambridge University Press, 1995.
- Bedi, Satya Deva. *Extradition in International Law and Practice*. Rotterdam: Yayınlanmamış Doktora Tezi, 1966.
- Bekar, Elif. *Objektif Cezalandırılabilme Koşulları ve Bu Koşullar Bağlamında Türk Ceza Kanunu'nda Yer Alan Suçlar*. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2017.
- Bezmez, Mustafa Hakan. *Türk Hukukunda Suçluların İadesi ve Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar*. Ankara: Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2009.
- Bhattacharya, K.K. *Public International Law*. Allahabad: Central Law Agency, 1982.
- Birtek, Fatih. *Ceza Muhakemesinde Delil ve İspat*. Ankara: Adalet Yayınevi, 2016.
- Blaas, Fey-Constanze. *Double Criminality in International Extradition Law*. Stellenbosch: Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2003.
- Blakesley, Christopher L. "Autumn of the Patriarch: The Pinochet Extradition Debacle and Beyond-Human Rights Clauses Compared to Traditional Derivative Protections Such As Double Criminilaty." *The Journal of Criminal Law & Criminology* 91, no. 1 (2001): 1-98.
- Blakesley, Christopher L. "The Practice of Extradition from Antiquity to Modern France and the United States: A Brief History." *Boston College International and Comparative Law Review* 4, no. 1 (1981): 39-60.
- Boas, Gideon, James L. Bischoff, Natalie L. Reid & B. Don Taylor III, *International Criminal Procedure*. Cambridge: Cambridge University Press, 2011.

- Bohlander, Michael. *Principles of German Criminal Law*. Portland: Hart Publishing, 2009.
- Booth, V.E. Hartley. *British Extradition Law and Procedure*. Cilt I, Alphen aan den Rijn: Sijthoff & Noordhoff, 1980.
- Boz, Burak. "Türk Ceza Hukukunda Terör Örgütü ve Terör Örgütüne Üye Olma Suçu." *Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 2, no. 1 (2020): 131-186.
- Buchanan, Larry, Quoc Trung Bui & Jugal K. Patel, "Black Lives Matter May Be the Largest Movement in U.S. History," İç. *The New York Times* 3 6 2020, erişim tarihi: Ekim 5 2021, <https://www.nytimes.com/interactive/2020/07/03/us/george-floyd-protests-crowd-size.html> .
- Cambridge University. "Remettre". İç. French English Dictionary, erişim tarihi: Mart 18 2019, <https://dictionary.cambridge.org/us/dictionary/french-english/remettre> .
- Cambridge University. "Restituer". İç. French English Dictionary, erişim tarihi: Mart 18 2019, <https://dictionary.cambridge.org/us/dictionary/french-english/restituer> .
- Cambridge University. "Surrender." İç. English Turkish Dictionary, erişim tarihi: Mayıs 22 2021, <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english-turkish/surrender> .
- Can, Sibel. "Suçluların İadesinde Çifte Suçluluk Prensibi ve İade Kapsamındaki Suçların Belirlenmesi." *Legal Hukuk Dergisi* 18, no.212 (2020): 3607- 3640.
- Can, Sibel. *6706 Sayılı Cezai Konularda Uluslararası Adli İşbirliği Kanunu Çerçevesinde İade*. Ankara: Adalet Yayınevi, 2021.
- Canpolat, Can. "Yabancıların İadesi: "Türkiye'den Yabancı Devlete İadenin Şartları Yönünden Bir İnceleme"." *Türkiye Adalet Akademisi Dergisi*, no. 324 (2020): 315 – 350.
- Caruso, Charles A. "Legal Challenges in Extradition and Suggested Solutions." İç. *Denying Safe Haven to the Corrupt and the Proceeds of Corruption*, Manila: Asian Development Bank, 2006.
- Cassese, Antonio. *International Law*. Oxford: Oxford University Press, 2005.
- Centel, Nur & Hamide Zafer. *Ceza Muhakemesi Hukuku*. İstanbul: Beta Basım Yayım ve Dağıtım A.Ş., 2020.
- Centel, Nur, Hamide Zafer & Özlem Çakmut. *Türk Ceza Hukukuna Giriş*. İstanbul, Beta Basım Yayım Dağıtım, 2020.
- Chakraborty, Ananya. *Extradition Laws in The International and Indian Regime: Focusing on Global Terrorism*. Cuttack: Palgrave Macmillan, 2019.

- Chen, Lung-Chu. *An Introduction to Contemporary International Law*. New York: Oxford University Press, 2015.
- Cicero, Marcus Tullius. *Yükümlülükler Üzerine*. Çev. C. Cengiz Çevik, İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, 2013.
- Cin, Mustafa. *Suçluların Geri Verilmesi ve Türk Hukuku*. İstanbul: Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 1996.
- Connelly, Eileen AJ. "Turkey sends alleged American ISIS fighter back to US." İç. New York Post, 16 11 2019, erişim tarihi Mart 19 2020, <https://nypost.com/2019/11/16/turkey-sends-alleged-american-isis-fighter-back-to-us/>.
- Council of Europe. *Explanatory Report to the European Convention on Nationality*. Strasbourg, 1997, erişim tarihi: Mart 20 2020, <https://rm.coe.int/16800ccde7>.
- Coutts, J. A. "Double Criminality." *Journal of Criminal Law* 48 (1984): 93-101.
- Crawford, James. *Brownlie's Principles of Public International Law*. Oxford: Oxford University Press, 2019.
- Cryer, Robert. "International Criminal Law." İç. *International Law*, ed. Malcom D. Evans, Oxford: Oxford University Press, 2018.
- Çiçek, Lütfi. "İade Sürecinde Uluslararası Kriminal Polis Teşkilatının (INTERPOL) Rolü ve Uluslararası Yakalama Kararlarının Yerine Getirilmesi." İç. *Cezaî Konularda Uluslararası Adli İş Birliği Sempozyumu*. Ankara: Dış İlişkiler ve Avrupa Birliği Genel Müdürlüğü, 2020.
- Dag Hammarskjöld Library. "What Are The Official Languages of The United Nations?" İç. United Nations, erişim tarihi: Ekim 20 2021, <https://ask.un.org/faq/14463>.
- de Vattel, Emer. *The Law of Nations*. ed. Knud Haakonssen, Indianapolis: Liberty Fund, 2008.
- Deen-Racsmany, Zsuzsanna. "Modernizing the Nationality Exception: Is the Non-extradition of Residents a Better Rule?" *Nordic Journal of International Law*, no. 75 (2006): 29-61.
- Deere, Lora L. "Political Offenses in the Law and Practice of Extradition." *American Journal of International Law* 27, no. 2 (1933): 247-270.
- Demirbaş, Timur. *Ceza Hukuku Genel Hükümler*. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2020.
- Doğan, Vahit. *Türk Vatandaşlık Hukuku*. Ankara: Savaş Yayınevi, 2016.
- Doğan, Vahit. *Türk Yabancılar Hukuku*. Ankara: Savaş Yayınevi, 2016.
- Donald Trump Resmi Twitter Hesabı. erişim tarihi: Haziran 3 2019, <https://twitter.com/realdonaldtrump/status/1096980408401625088>.

- Dost, Süleyman. "Milletlerarası Hukukta Mütakabiliyet." *Süleyman Demirel Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 5, no. 2 (2015): 1-37.
- Doyle, Leonard & Tony Paterson. "Germany's Victim of Extraordinary Rendition Sues in US Courts as Rice is Forced on Defensive." *İç. Independent*, 7 11 2005, erişim tarihi: Haziran 21 2021, <https://www.independent.co.uk/news/world/europe/germany-s-victim-of-extraordinary-rendition-sues-in-us-courts-as-rice-is-forced-on-defensive-518470.html> .
- Dönmezer Sulhi & Sahir Erman. *Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku Genel Kısım*, Cilt 3, İstanbul: Beta Basım Yayım Dağıtım A.Ş., 1997.
- Dugard, John. *International Law: A South African Perspective*. Kenwyn: Juta Co, Ltd, 2000.
- Dursun, Selman. "İade Amacıyla Geçici Tutuklama ve Diğer Koruma Tedbirleri." *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 21, no. Özel Sayı (2019): 3277-3292.
- Ebu Zehra, Muhammed. *İslam Hukukunda Suç ve Ceza*. Çev. İbrahim Tüfekçi, İstanbul: Kitabevi, 1994.
- Edmonds-Poli, Emily & David A. Shirk. "Extradition as a Tool for International Cooperation: Lessons from the U.S.-Mexico Relationship." *Maryland Journal of International Law* 33, no. 1 (2018): 215-243.
- Efrat, Asif & Marcello Tomasina. "Value-Free Extradition? Human Rights and the Dilemma of Surrendering Wanted Persons to China." *Journal of Human Rights* 17, no. 5 (2018): 605-621.
- Egan, Suzanne. *Extraordinary Rendition and Human Rights*. Cham: Palgrave Macmillan, 2019.
- Ekici-Şahin, Meral. "İştirak Halinde İşlenen Suçlarda Suça Etki Eden Nedenlerin Şeriklere Sirayeti." *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 64, no. 3 (2015): 637-686.
- Eliaçık, Zeliha. "AB'nin yeni kör düğümü: Avrupalı DEAŞ'lılar." *İç. Anadolu Ajansı*, 15 11 2019, erişim tarihi: Mart 19 2020, <https://www.aa.com.tr/tr/analiz/abnini-yeni-kor-dugumu-avrupali-deaslilar/1646360> .
- el-Vâkıdı, Ebû Abdullah Muhammed b. Ömer. *Kitâbü'l-Meğâzî*. çev: Musa K. Yılmaz ed. Marsden Jones, İstanbul: İlkhâf Yayıncılık 2016.
- Erem, Faruk. *Ümanist Doktrin Açısından Türk Ceza Hukuku*. Cilt 1, Ankara: Seçkin Yayınevi, 1995.
- Ergül, Ergin. "Avrupa Konseyi Çerçevesinde Terörle Hukuki ve Kurumsal Mücadele." *Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 18, no. 3-4 (2014): 737-770.
- Ergül, Ergin. *Sınırdışı Etme Geri Gönderme ve Geri Verme*. Ankara: Yargı Yayınevi, 2012.

- Erhan, Zeynep. "Terrorism and the Political Offence Exception to Extradition - The Case of Turkey." *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 70, no. 1 (2021): 75-105.
- Ersoy, Uğur. *Ceza Hukukunda Objektif Cezalandırılabilme Şartları*. Ankara: Adalet Yayınevi, 2015.
- Ersöz, Emine. *Manu Kanunnamesi'ne Göre Hinduizm*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2007.
- Esbrook, Leslie. "Citizenship Unmoored: Expatriation as a Counter-Terrorism Tool." *University of Pennsylvania Journal of International Law* 37, no. 4 (2016): 1273-1329.
- Esen, Hasan. "Assange ABD'ye iade davasında hâkim karşısına çıktı." 24 2 2020, İç. Anadolu Ajansı, erişim tarihi: Haziran 4 2020, <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/assange-abdye-iade-davasinda-hâkim-karsisina-cikti/1743433> .
- Esen, Hasan. "İngiltere, WikiLeaks'in kurucusu Assange'ın ABD'ye iade edilmesine karar verdi." 17 6 2022, İç. Anadolu Ajansı, erişim tarihi: Haziran 20 2022, <https://www.aa.com.tr/tr/dunya-ingiltere-wikileaksin-kurucusu-assangein-abdye-iade-edilmesine-karar-verdi/2616074> .
- Eser, Albin. *Comparative Law*. Çev. Brigitte Heilmann, München, Verlag C.H., 2017.
- Eser, Albin, Otto Lagodny & Christopher L. Blakesley, *The Individual as Subject of International Cooperation in Criminal Matters: A Comparative Study*. Baden: Nomos, 2002.
- Feller, Shneur-Zalman. "The Significance of the Requirement of Double Criminality in the Law of Extradition-Sтивен Ivan Ross v. State of Israel." *Israel Law Review* 10, no. 1, (1975): 51-80.
- Fellmeth, Aaron X. & Maurice Horwitz. "Comitas (gentium)." İç. *Guide to Latin in International Law*. Oxford: Oxford University Press, 2009, erişim tarihi: Mart 16 2022, <https://www.oxfordreference.com/view/10.1093/acref/9780195369380.001.0001/acref-9780195369380-e-374> .
- Fernández, Joaquín Alcaide, "Hostes Humani Generis: Pirates, Slavers, and Other Criminals", İç. *The Oxford Handbook of The History of International Law*, ed. Bardo Fassbender & Anne Peters, Oxford: Oxford University Press, 2012.
- Fitzgerald, Edward. "Recent Human Rights Developments in Extradition Law & Related Immigration Law." *The Denning Law Journal* 25 (2013): 89 – 103.
- Focarelli, Carlo. *International Law*. Cheltenham: Edward Elgar Publishing, 2019.
- Frankopan, Ingrid Detter. "Extraordinary Rendition and the Law of War." *North Carolina Journal of International Law & Commercial Regulation* 33 (2007): 657-692.

- Gardocki, Lech. "Double Criminality in Extradition Law." *Israel Law Review* 27 (1993): 288-296.
- Gilbert, Geoff. "Extradition." *The International and Comparative Law Quarterly* 42, no. 2 (1993): 442-448.
- Gilbert, Geoff. *Aspects of Extradition Law*. Dordrecht: Martinus Nijhoff Publishers, 1991.
- Gilbert, Geoff. *Responding to International Crime*. Leiden: Martinus Nijhoff Publishers, 2006.
- Girginov, Anton. "Applicable Rules on Extradition and International Legal Assistance: Problems of their Hierarchy in Bosnia and Herzegovina", *Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi*, no. 8 (2016): 189 – 217.
- Gözübüyük, Abdullah Pulat. *Devletlerarası Ceza Hukuku*. Ankara: Türk Hukuk Kurumu, 1959.
- Gözübüyük, Abdullah Pulat. *Türk Ceza Kanunu Şerhi*. Cilt 1, Ankara: Ajans Türk Matbaası, 1961.
- Graham, Lewis. "Extradition, Life Sentences and the European Convention." *Judicial Review* 25, no. 3 (2020): 228-234.
- Grahl-Madsen, Atle. *Territorial Asylum*. Stockholm: Almqvist & Wiksell International, 1980.
- Grotius, Hugo. *The Rights of War and Peace*. ed. Knud Haakonssen, Cilt II, Indianapolis: Liberty Fund, 2005.
- Gülçe, Münevver. *Tanzimat Sonrası Osmanlı Devletinde Sürgün Cezası Uygulamaları*. İstanbul: Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2015.
- Güler, Ülkü. *Türk Ceza Hukukunda Geri Verme*. Ankara: Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2010.
- Gündüz, Hakan. "Askeri Suçların Soruşturulmasına ve Kovuşturulmasına İlişkin İstisnai Düzenlemeler." *Türkiye Adalet Akademisi Dergisi* 11, no. 44, (2020): 239-268.
- Güngör, Devrim. "5411 Sayılı Bankacılık Kanununda Zimmet Suçu." *Ankara Barosu Dergisi* 67, no. 4 (2009): 23-29.
- Hamdan, Eman. *The Principle of Non-Refoulement under the ECHR and the UN Convention against Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment*. Leiden: Brill & Nijhoff, 2016.
- Hannay, William M. "International Terrorism and the Political Offense Exception to Extradition." *Columbia Journal of Transnational Law* 18, no. 3 (1980): 381-412.
- Harper, Douglas. "Extradition." İç. Online Etymology Dictionary, erişim tarihi: Mart 18 2019, https://www.etymonline.com/word/extradition#etymonline_v_14125.

- Hassan, Ümit. "Siyasi Suç Kavramı." *Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi* 26, no. 1 (1971): 197-217.
- Hathaway, James C. *The Rights of Refugees*. Cambridge: Cambridge University Press, 2021.
- Henriksen, Anders. *International Law*. New York: Oxford University Press, 2019.
- Hernández, Gleider. *International Law*. Oxford: Oxford University Press, 2019.
- Hu, Qian & Qiang Chen. "China's Extradition Law of 2000." *Chinese Journal of International Law* 1 (2002): 647-654.
- Hudson, Patrick. "Does the Death Row Phenomenon Violate a Prisoner's Human Rights under International Law?." *European Journal of International Law* 11, no. 4 (2000): 833-856.
- İçel, Kayıhan & Süheyl Donay. *Karşılaştırmalı ve Uygulamalı Ceza Hukuku Genel Kısım*. 1. Kitap, İstanbul: Beta Basım Yayım Dağıtım A.Ş., 1999.
- İpekçioğlu, Pervin Aksoy. "Ceza Muhakemesi Hukukunda Beden Muayenesi ve Vücuttan Örnek Alma." *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası* 70, no. 1 (2012), 19-38.
- Janis, Mark Weston. *International Law*. New York: Wolters Kluwer, 2012.
- Jennings, Robert & Arthur Watts. *Oppenheim's International Law*. Vol. 1, New York: Oxford University Press, 2011.
- Joubert, Chantal & Hans Bevers. *Schengen Investigated: A Comparative Interpretation of the Schengen Provisions on International Police Cooperation in the Light of the European Convention on Human Rights*. Lahey: Kluwer Law International, 1996.
- Kagel, Laura Tate. "Germany's Involvement in Extraordinary Renditions and Its Responsibility under International Law." *German Politics and Society* 25, no. 4, (2007): 1-30.
- Kalağan, Gökhan. "Parlamentar Sistemde Yasama Meclisi Üyelerine Tanınan Ayrıcalıklar." *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* 2, no. 4 (2006): 74-83.
- Kangal, Zeynel. "Cezalandırılabilirliğin Objektif Koşulları." *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 67, no. 1-2 (2010): 151-168.
- Kapferer, Sibylle. *The Interface between Extradition and Asylum*. Geneva: United Nations High Commissioner for Refugees, 2003.
- Karakehya, Hakan & Hande Özger, "Hürriyeti Bağlayıcı Cezaların Ortaya Çıkışında Etkili Olan Koşullar." *Ceza Hukuku ve Kriminoloji Dergisi* 8, no. 2 (2020):169-201.

- Kaymaz, Seydi. "5237 Sayılı Türk Ceza Kanuna Göre İştirak Halinde İşlenen Suçlarda Nitelikli Hallerin Diğer Suç Ortaklarına Geçişi Sorunu." *Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 16, no. 2 (2012): 117-167.
- Kelsen, Hans. *Principles of International Law*. ed. Robert W. Tucker, New York: Holt, Rinehart and Winston Inc., 1967.
- Klabbers, Jan. *International Law*. New York: Cambridge University Press, 2021.
- Klimek, Libor. *European Arrest Warrant*. Cham: Springer International Publishing, 2015.
- Mahmut Koca, "Ceza Muhakemesi Hukukunda Deliller." *Ceza Hukuku Dergisi* 1, no. 2 (2006): 207-225.
- Koca, Mahmut & İlhan Üzülmöz. *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*. Ankara: Adalet Yayınevi, 2020.
- Kocasakal, Ümit. *Avrupa Birliği Ceza Hukukunun Esasları*. İstanbul: Vedat Kitapçılık, 2004.
- Kolbaş, Bahri Tuğcan. *Suçluların İadesi*. İstanbul: Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2021.
- Köprülü, Timuçin. "Türkiye – Çin Halk Cumhuriyeti Suçluların İadesi Andlaşmasına Dair Hukuki Bir Değerlendirme". *Ceza Hukuku ve Kriminoloji Dergisi* 9, no. 2 (2021): 85-133.
- Köprülü, Timuçin. *Suçluların Geri Verilmesi*. Ankara: Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2001.
- Lazarus, Wendy. *Extradition As A Method Of Combating International Terrorism: A U.S. Perspective*. St. Andrews: Yayımlanmamış Doktora Tezi, 2001.
- Lewis, Charlton T. & Charles Short. "Traditio." İç. *A Latin Dictionary*, erişim tarihi: Mart 18 2019, <http://www.perseus.tufts.edu/hopper/text?doc=Perseus%3Atext%3A1999.04.0059%3Aentry%3Dtraditio> .
- Lieberman, David M. "Sorting the Revolutionary from the Terrorist: The Delicate Application of the "Political Offense" Exception in U.S. Extradition Cases." *Stanford Law Review*, no. 59 (2006): 181-212.
- Lipkowitz, Noah E. "Why Countries Diverge over Extradition Treaties with China: The Executive Power to Extradite in Common and Civil Law Countries." *Virginia Journal of International Law* 59, no. 2 (2019): 440-501.
- Lowe, Vaughan. *International Law*. New York: Oxford University Press, 2011.
- Magnuson, William. "The Domestic Politics of International Extradition." *Virginia Journal of International Law*, no. 52 (2012): 839-901.
- Mahmutoğlu, Fatih Selami & Serra Karadeniz. *Türk Ceza Kanunu Genel Hükümler Şerhi*. İstanbul, Beta Yayınları, 2017.

- Malekian, Farhad. *Principles of Islamic International Law: A Comparative Search*. Leiden: Brill, 2011.
- Manley O. Hudson, "The Factor Case and Double Criminality in Extradition." *The American Journal of International Law* 28, no. 2 (1934): 274-306.
- Mégret, Frédéric. "The Unity of International Criminal Law: A Socio-Legal View." İç. *The Oxford Handbook of International Criminal Law*, ed. Kevin Jon Heller, Frédéric Mégret, Sarah MH Nouwen, Jens David Ohlin ve Darryl Robinson, New York: Oxford University Press, 2020.
- Menon, Praveen & Colin Packham. "New Zealand PM urges Australia to 'do the right thing' over terror suspect's citizenship." İç. *Reuters*, 16 2 2021, erişim tarihi: Ekim 5 2021, <https://www.reuters.com/article/us-newzealand-australia-turkey-idUSKBN2AG035> .
- Meraklı, Serkan. *Ceza Hukukunda Kusur*. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2017.
- Meray, Seha L. *Devletler Hukukuna Giriş*. Ankara: Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Yayınları, 1959.
- Mert, Harun "6706 Sayılı Kanuna Göre Yabancı Devlette Yürütülen Soruşturma veya Kovuşturmaların Devralınması", *Adalet Dergisi*, no.65 (2020): 201 – 236.
- Montañez, Julio Ramírez. "The Extradition of Colombians from the Perspective of the Foundation for the Defense of Colombians with Orders of Extradition (DECOPEX)." *Asian Journal of Latin American Studies* 29, no. 4 (2016): 55-78.
- Murchison, Matthew. "Extradition's Paradox: Duty, Discretion and Rights in the World of Non-Inquiry." *Stanford Journal of International Law* 43, no. 2, (2007): 295-318.
- Murphy, John F. "Challenges of the 'New Terrorism'." İç. *Routledge Handbook of International Law*. ed. David Armstrong, New York: Routledge, 2011.
- Nişanyan, Sevan. "Avdet." İç. *Nişanyan Etimolojik Sözlük*, erişim tarihi: Mart 18 2020, <https://www.nisanyansozluk.com/?k=avdet&lnk=1> .
- Olivelle, Patrick. "Manusmriti." İç. *The Oxford International Encyclopedia of Legal History*. ed. Stanley N. Katz, Oxford: Oxford University Press, 2009, erişim tarihi: Mart 16 2022, <https://www.oxfordreference.com/view/10.1093/acref/9780195134056.001.0001/acref-9780195134056-e-539> .
- Onuf, Nicholas Greenwood. "Civitas Maxima: Wolff, Vattel and the Fate of Republicanism." *The American Journal of International Law* 88, no. 2 (1994): 280-303.
- Orakhelashvili, Alexander. *Akehurst's Modern Introduction to International Law*. New York: Routledge, 2019.
- Orhan, Zehra Cansu. *Suçluların İadesi*. Ankara: Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2019.

- Osmani, Nuhi & Afrim Hoti. "Extradition – EU, Kosovo and Albania Regulatory Framework." *Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* 20, no. 1 (2018): 213-232
- Özbek, Veli Özer, Koray Doğan & Pınar Bacaksız. *Ceza Hukuku Genel Hükümler*. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2019.
- Özen, Mustafa. *Ceza Hukuku Genel Hükümler Dersleri*. Ankara: Adalet Yayınevi, 2019.
- Özgen, Eralp *Suçluların Geri Verilmesi*. Ankara: Ajans-Türk Matbaası, 1962.
- Özgenç, İzzet. *Türkiye'nin Taraf Olduğu Anlaşmalar Açısından Türk İade Hukukunun Değerlendirilmesi*. İstanbul: Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 1984.
- Özgenç, İzzet, *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2019.
- Özkarıcı, İsmail. *Ulusal ve Uluslararası Hukukta Terör Suçlarının İadesi*. Ankara: Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2019.
- Özmen, Nevzat. *Suçluların İadesi*. Gaziantep: Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2020.
- Öztürk, Bahri & Mustafa Ruhan Erdem. *Uygulamalı Ceza Hukuku ve Güvenlik Tedbirleri Hukuku*. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2018.
- Öztürk, Mahmut. "Kur'an-ı Kerim'de Kadınlara Karşı Bir Pozitif Ayrımcılık Örneği." *Harran Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi* 19, no. 31 (2014): 99 – 135.
- Pannett, Rachel. "New Zealand to resettle suspected Islamic State militant and her children after Australia revoked citizenship." İç. *The Washington Post*, 26 7 2021, erişim tarihi: Ekim 5 2021, <https://www.washingtonpost.com/world/2021/07/26/zealand-islamic-state-australia/>.
- Parry, John T. "International Extradition, the Rule of Non-Inquiry, and the Problem of Sovereignty." *Boston University Law Review* 90, no. 5 (2010): 1973-2030.
- Petersen, Antje C. "Extradition and the Political Offense Exception in the Suppression of Terrorism." *Indiana Law Journal* 67, no. 3 (1992): 767-796.
- Plachta, Michael, "European Arrest Warrant: Revolution in Extradition?" *European Journal of Crime, Criminal Law and Criminal Justice* 11, no. 2 (2003): 178-194.
- Powderly, Joseph. "The Trials of Eichmann, Barbie and Finta", İç. *Routledge Handbook of International Criminal Law*, ed. William A. Schabas ve Nadia Bernaz, New York: Routledge, 2013.
- Prost, Kimberly "State Cooperation and Transfers." İç. *Routledge Handbook of International Criminal Law*. ed. William A. Schabas ve Nadia Bernaz, New York, Routledge, 2013.

- Pufendorf, Samuel. *On the Duty of Man and Citizen According to Natural Law*. ed. James Tully, çev. Michael Silverthorne, Cambridge: Cambridge University Press, 1991.
- Pyle, Christopher H. *Extradition, Politics, and Human Rights*. Philadelphia: Temple University Press, 2001.
- Radu, Mariana. "Controversies on the Legal Nature of Extradition." *Ovidius University Annals, Economic Sciences Series* 13, no. 2 (2013): 144-148.
- Rafuse, Robert W. *The Extradition of Nationals*. Urbana: The University of Illinois Press, 1939.
- Reçber, Kamuran. *Uluslararası Hukuk*. Bursa: Dora Yayınevi, 2018.
- Ruhi, Ahmet Cemal. "Türk Hukukunda Suçluların İadesi." *Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 7, no. 1-2 (2003): 497 – 521.
- Safferling, Christoph J.M. "Terror and Law: German Responses to 9/11." *Journal of International Criminal Justice* 4, no. 5 (2006): 1152-1165.
- Sandholtz, Wayne. "The Iraq War and International Law." İç. *Routledge Handbook of International Law*. ed. David Armstrong, New York: Routledge, 2011.
- Sapiro, Miriam E. "Extradition in an Era of Terrorism: The Need to Abolish the Political Offense Exception." *New York University Law Review* 61, no. 4 (1986): 654-702.
- Savaş, Coşkun Necmi. "İnsan Hakları Bağlamında Suçluların Geri Verilmesi." *Ankara Barosu Dergisi*, no.1 (2007): 251-284.
- Savaş, Coşkun Necmi. *Suçluların Geri Verilmesi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, 2013.
- Schmid, Alex P. & Albert J. Jongman. *Political Terrorism: A New Guide to Actors, Authors, Concepts, Data Bases, Theories, and Literature*. New Jersey: Transaction Publishers, 1988.
- Seçkin, Mehmet Beyhan. *Mağdur Hakları*. Ankara: Adalet Yayınevi, 2018.
- Schabas, William A. *The European Convention on Human Rights: A Commentary*. Oxford, Oxford University Press, 2015.
- Shaw, Malcom N. *International Law*. Cambridge: Cambridge University Press, 2021.
- Shearer, Anthony Ivan. *Extradition in International Law*. Manchester: Manchester University Press, 1971.
- Simester, Andrew P. & Andreas von Hirsch. *Crimes, Harms, and Wrongs on the Principles of Criminalisation*. Oxford: Hart Publishing, 2011.
- Sinha, S. Prakash. *Asylum and International Law*. The Hague: Martinus Nijhoff, 1971.

- Soyaslan, Doğan. *Ceza Hukuku Genel Hükümler*. Ankara: Yetkin Yayınları, 2018.
- Soyaslan, Doğan. *Ceza Muhakemesi Hukuku*. Ankara, Yetkin Yayınları, 2018.
- Spencer, John R. "Extradition, the European Arrest Warrant and Human Rights." *The Cambridge Law Journal* 72, no. 2, (2013): 250-253.
- Stahn, Carsten. *A Critical Introduction to International Criminal Law*. Cambridge: Cambridge University Press, 2019.
- Stanbrook, Ivor & Clive Stanbrook. *The Law and Practice of Extradition*. London: Barry Rose (Publishers) Ltd. & Justice of the Peace Ltd., 1980.
- Stefanovska, Vesna. "Extradition as a Tool for Inter-State Cooperation: Resolving Issues About the Obligation to Extradite," *Journal of Liberty and International Affairs* 2 no. 1 (2016): 38-48.
- Strydom, Hennie, Christopher Gevers, Laurence Juma, Gerhard Kemp, Oliver C. Ruppel, Werner Scholtz, Frans Viljoen & Patrick Vrancken. *International Law*. ed. Hennie Strydom, Cape Town: Oxford University Press, 2016.
- Sümer, Fatma. "Çerçevesinde Hükûmete Karşı Suçun Durumu." *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi* 27, no. 1 (2021): 293 – 311.
- Swift, Richard N. *International Law: Current and Classic*. New York: John Wiley & Sons, Inc., 1969.
- Swiss Institute of Comparative Law. *Comparative Study of National Legal Frameworks*. E-Avis ISDC 2017-15.
- Şahin, Cumhur & Neslihan Göktürk. *Ceza Muhakemesi Hukuku*. Cilt 1, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2020.
- Şakiroğlu, Mahmut H. "Toskana." İç. *TDV İslam Ansiklopedisi*, Cilt 41, Ankara: TDV İslâm Araştırmaları Merkezi, 2012.
- Şensoy, Naci. "Siyasi Suçlar." *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası* 17, no.1-2 (1951): 53-74.
- Tandon, Mahesh Phrasad & Rajesh Tandon. *Public International Law*. Allahabad: Allahabad Law Agency, 1989.
- Taner, Tahir. *Ceza Hukuku Umumi Kısım*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yayınları, 1949.
- Tekir, Süleyman. "İkinci Dünya Savaşı Yıllarında Türkiye’de Sivil ve Askeri Mülteciler Meselesi." *Kafkas Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, no. 23 (2019), 227-256.
- Tezcan, Durmuş, Mustafa Ruhan Erdem & Murat Önok. *Uluslararası Ceza Hukuku*. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2019.
- Toroslu, Haluk. *Ceza Müeyyidesi*. Ankara: Savaş Yayınevi, 2010.

- Töngür, Ali Rıza & Ekrem Çetintürk. *Ceza Muhakemesi Hukuku*. Ankara: Adalet Yayınevi, 2020.
- Turan, Cemile. *Suçluların Geri Verilmesi*. Ankara: Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2010.
- Tureng Dictionary and Translation Ltd. "Extradition." İç. İngilizce Türkçe Sözlük, erişim tarihi: Mart 18 2019, <https://tureng.com/tr/turkce-ingilizce/extradition>.
- Turhan, Faruk. "6706 Sayılı Cezai Konularda Uluslararası İş Birliği Kanunu'nun Kapsamı ve Genel Hükümleri Hakkında Bir Değerlendirme." *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 21, no. Özel Sayı: Prof. Dr. Durmuş Tezcan'a Armağan (2019): 3067-3109.
- Turhan, Faruk. "Alman Suçluların İadesi Hukukunun Esasları." *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 11, no. 3-4 (2003): 75-113.
- Turhan, Faruk. "Cezai Konularda Uluslararası Adli İş Birliği Kanununa Göre İadenin Kabul Edilebilirlik Koşulları: Doktrin ve Uluslararası Gelişmeler Işığında Bir Değerlendirme." *Süleyman Demirel Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 8, no. 2 (2018): 1-87.
- Turhan, Faruk, "Türk Ceza Kanunu'nun Yer Bakımından Uygulanmasında Evrensellik İlkesi ve Yeni TCK m.13." *Hukuki Perspektifler Dergisi*, no. 4 (2005): 197-211.
- Turhan, Faruk & Muharrem Aksu. "11 Eylül Sonrası ABD'de Özgürlük ve Güvenlik Dengesi Açısından Terörü Önleme Amaçlı Tedbirler/Özellikle Patriot Kanunu ile Getirilen Kısıtlamalar." *Süleyman Demirel Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 1, no. 1, (2011): 47-90.
- Türay, Aras. "Türk Ceza Hukukunda Non-Refoulement Prensipleri." *Ceza Hukuku Dergisi*, no. 28 (2018): 361-392.
- Türk Dil Kurumu. "İade." İç. *Güncel Türkçe Sözlük*, erişim tarihi: Aralık 13 2020, <http://www.sozluk.gov.tr/>.
- Udeh, Abdulkadir. *Mukayeseli İslâm Hukuku ve Beşerî Hukuk*. Çev. Ruhi Özcan & Ali Şafak, Ankara: Rehber Yayıncılık, 1990.
- Ulutaş, Ahmet. "Türk Geri Verme Hukukunda Terminoloji Birliği İhtiyacı ve Bu Açıdan Türkiye-Tunus Sözleşmesi'nin Değerlendirilmesi." *Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 16, no. 3 (2012): 267-296.
- Ulutaş, Ahmet. "Türkiye-İran Adli İşbirliği Sözleşmesi'nin Geri Vermeye İlişkin Bölümünün Değerlendirilmesi." *Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 17, no. 1-2 (2013): 1683-1724.
- Ulutaş, Ahmet. *Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Işığında Suçluların Geri Verilmesi*. Ankara: Türkiye Barolar Birliği Yayınları, 2012.

- United Nations Office on Drugs and Crime. *Manual on Mutual Legal Assistance and Extradition*. New York: United Nations Office at Vienna Publishing and Library Section, 2012.
- Uslu, Ferhat & Ali Özdemir. "Yaşama Hakkı Bağlamında Denizlerde "Geri Gönderilmeme (Non-Refoulement) İlkesi." *Ombudsman Akademik* 3, no. 6 (2017): 49-78.
- Van den Vijngaert, Christine. *The Political Offence Exception to Extradition: The Delicate Problem of Balancing the Rights of the Individual and the International Public Order*. Deventer: Kluwer, 1980.
- van der Merwe, H.J. *The Transformative Value of International Criminal Law*. Stellenbosch: Yayınlanmamış Doktora Tezi, 2012.
- Watney, Murdoch. "A South African Perspective on Mutual Legal Assistance and Extradition in a Globalized World." *Potchefstroom Electronic Law Journal* 15, no. 2 (2012): 292-318.
- Williams, Sharon A. "The Double Criminality Rule and Extradition: A Comparative Analysis." *Nova Law Review* 15, no. 2 (1991): 581-624.
- Wise, Edward M. "Some Problems of Extradition." *Wayne Law Review* 15, no. 2 (1969): 709-732.
- Wouters, Jan, Cedric RynGaert, Tom Ruys & Geer De Baere. *International Law*. Oxford: Hart Publishing, 2019.
- Yakut, Bahadır. *Avrupa Birliği Ceza Hukukunda Karşılıklı Tanıma ve Anayasal Sorunlar*. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2010.
- Yaşar, Yusuf & Zafer İçer, "Tutuklu ve Hükümlülerin Takası ve İadesi". *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi* 25, no. 2 (2019): 1486 – 1519.
- Yazgı, Ahmet Can. *6706 Sayılı Cezai Konularda Uluslararası Adli İş Birliği Kanunu Çerçevesinde İadenin Kabul Edilemeyeceği Haller*. İstanbul: Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2019.
- Yenisey, Feridun. "Milletlerarası Adli Yardımlaşma Konusunda Yeni Gelişmeler ve "İade ve Adli Yardımlaşma Konusunda Avusturya Kanunu"". *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası* 45, no. 1-4 (1981): 321-331.
- Yenisey, Feridun & Ayşe Nuhoğlu, *Ceza Muhakemesi Hukuku*. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2021.
- Yerdelen, Erdal. "Uluslararası Adli Yardımlaşma Kapsamında Elkoyma ve Müsadere." İç. Cezaî Konularda Uluslararası Adli İş Birliği Sempozyumu. Ankara: Dış İlişkiler ve Avrupa Birliği Genel Müdürlüğü, 2020.

- Yerdelen, Erdal, Mustafa Serdar Özbek, Şeyda Altuntaş, Burak Boz, Dilek Özge Erdem & Berna Ayşen Yılmaz, *Ceza Muhakemesi Hukukunda Uzlaştırma*. Ankara: Adalet Yayınevi, 2018.
- Yerlikaya, Mehmed. *Türk Ceza Hukukunda Geri Verme Kurumu ve Avrupa Tutuklama-Yakalama Müzekkeresi*. İstanbul: Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2010.
- Yılmaz, Yavuz. "Uygulamada İade Yargılaması ve Rızaya Dayalı İade." İç. Cezaî Konularda Uluslararası Adli İş Birliği Sempozyumu. Ankara: Dış İlişkiler ve Avrupa Birliği Genel Müdürlüğü, 2020.
- Yüce, Turan Tûfan. *Ceza Hukuku Dersleri*. Cilt 1, Manisa: Şafak Basım ve Yayınevi, 1982.
- Zanotti, Isidoro, *Extradition in Multilateral Treaties and Conventions*. Leiden: Martinus Nijhoff Publishers, 2006.
- Zinkeisen, Johan Wilhelm. *Osmanlı İmparatorluğu Tarihi*. Cilt II (1453-1574), ed. Erhan Afyoncu, çev. Nilüfer Epçeli ve Kemal Beydilli, İstanbul: Yeditepe Yayınevi, 2019.

Musa BULU

**SUÇ POLİTİKASI VE CEZA HUKUKU
İLKELERİ DOĞRULTUSUNDA**

**VERİLERİ HUKUKA AYKIRI OLARAK
VERME VEYA ELE GEÇİRME SUÇU**

ADALET YAYINEVİ

Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

**Suç Politikası ve Ceza Hukuku İlkeleri Doğrultusunda
Verileri Hukuka Aykırı Olarak Verme veya Ele Geçirme Suçu**
Musa Bulu

Hukuk Yayınları Dizisi – 3238

Birinci Baskı : Ekim, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8209 – 88 – 4

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Meteksan Matbaacılık ve Teknik Sanayi Ticaret A.Ş
Beytepe Köyü Yolu No:3
06800 Çankaya/Ankara
Sertifika No: 46519

SONUÇ

Suç politikası ve ceza hukukuna hâkim olan hukuk devleti, kusur, insanilik, ceza hukukunun son çare olması ve kanunilik ilkesi bir normun incelenmesinde süzgeç görevi görecektir. Suç politikası ve ceza hukukuna hâkim olan hukuk devleti ilkesi esasında hukukun üstünlüğüne her fayda karşısında öncelik tanıyan demokratik devletinde temel ilkesidir. Ancak suç politikasının oluşturulmasında da bunun yanında önemli bir yere sahiptir. Hukuk devletinde kurallar belirli olmalıdır. Bireyler gerçekleştirdikleri eylemlerin hangi sonuçlara yol açacağını önceden bilmelidir.

Hukuk devletinin bu özelliğinin sağlanması ise kurallara erişilebilirliğin tesisi ile hukuk kurallarının öngörülebilirliği ve tahmin edilebilirliğinin sağlanması ile mümkündür. Hukuk devletinde sadece kurallar değil, yargı kararları da açık ve anlaşılmalıdır.

Suç ve cezalar zorunluluktan kaynaklanmalı ve ceza hukuku son çare olmalıdır. Eğer haksızlık oluşturan eylem bir başka şekilde telafi edilebiliyorsa diğer giderim vasıtalarının öncelikli olarak kullanılması gerekmektedir. Bu ilke bireyin hak ve hürriyetlerinin geniş sınırlanmasının önüne geçmek için gerekli olduğu gibi suç ve cezaların ekonomik olması gerekliliğinden de kaynaklanmaktadır.

Haksızlık oluşturan eylemin başka türlü telafisinin mümkün olması durumunda yine de suç olarak nitelendirmek, daha ağır haksızlıklara harcanan soruşturma ve kovuşturma masaisinin de kısılmasına neden olacaktır. Daha az haksızlık içeren eylemlerin daha fazla meydana geldiği de düşünüldüğünde bu durum ekonomik anlamda ağır neticelere yol açacaktır.

Suç ve cezalar ihdas edilirken gerçekten de bireyin her haksızlığının, suç olmadığını, olmaması gerektiğinin bilinciyle hareket edilmelidir. Yalan söylemek kimi zaman yanıltmaya, dolandırmaya dolayısıyla bir suça neden olabileceği gibi bir haksız fiile, tazminat sorumluluğuna da yol açabilecektir. Bu durumda eylem cezalandırılmaya değer bir eşitlikte değildir. Kimi zaman ise yalan sadece toplum tarafından kınanabilir ahlaki erdemlerin ihlalden ibarettir.

Adaletli bir cezalandırma için daha az haksızlık içeren eylemlere verilen cezalar ile daha fazla haksızlık içeren eylemlere verilen cezalar arasında adil bir oran olmalıdır. Aksi durum toplumun adalete olan inancını kaybetmesine dahi neden olabilir.

Suç ve cezada kanunilik ilkesine göre de yine suç ve cezaların belirli olmalı, ceza yasaları açık anlaşılır şüpheye yer bırakmayacak biçimde olmalıdır. İdarenin düzenleyici işlemleri ile suç ve ceza ihdas edilemeyeceği, suç ve cezalar bakımından kıyasa başvurulamayacağı, örf ve âdet ile ceza yaratılmayacağı ve cezanın ağırlaştırılmayacağı da ilkenin önemli neticeleridir.

Buraya kadar yaptığımız açıklamalar şu anda mevcut olan tüm suç ve cezaların değerlendirilmesine dikkate alınabilecek genel değerlendirmelerdir. Yasama sürecinde oluşturulacak yeni suç ve cezaların ihdasında da göz önünde bulundurulması gereken kriterlerin kısa bir açıklamasıdır.

“Kişisel verileri hukuka aykırı olarak verme veya ele geçirme” suçu, bireylerin fiziksel mahremiyeti içermeyen her türlü bilgisini korumaktadır. Öncelikle hukuk devleti normların erişilebilir ve öngörülebilirliğini sağlamalıdır. Gerçekten de TCK 136’nın erişilebilirliğin sağlandığı noktasında bir şüphe bulunmamaktadır. Ancak kişisel verinin geniş tanımı öngörülebilirlik ve tahmin edilebilirlik noktasında soru işaretlerine yol açmaktadır.

Özel hukukun araçlarıyla gerçekleştirilen saldırının sonlandırılması veya giderilmesi mümkünse öncelikle bu yola başvurulmalıdır. Kişisel verileri ihlal edilen kimse hukuk hâkiminden kişilik haklarına karşı gerçekleşen saldırının önlenmesi, durdurulması ve tespiti isteyebilecektir. Haksız fiil kapsamında tazminat sorumluluğu da gündeme gelebilecektir. Kişinin kişisel verilerine karşı gerçekleştirilebilecek saldırılarında yine bu usul ile bertaraf edilmesi mümkündür.

“Verileri hukuku aykırı olarak verme veya ele geçirme” suçunun cezası iki ile dört yıl arasında hapis cezasıdır. Bir kimsenin fiziksel mahremiyet içermeyen bilgilerinin verilmesinin veya ele geçirilmesinin cezasının hapis cezası olması ve alt ve üst sınırın yüksek olup olmadığı da düşünülmeli gereken diğer bir husustur. Bir kimsenin fiziksel mahremiyetini içermeyen kişisel verilerinin ihlalinin hapis cezası ile cezalandırmaya eş değer bir haksızlık teşkil edip etmediği üzerinde düşünülmelidir. Kaldı ki daha ağır haksızlıklarla oranlandığında suçun karşılığı olan ceza aralığı da dikkate değerdir. Nitekim TCK 136 “verileri hukuka aykırı olarak verme veya ele geçirme” suçunun temel cezası iki yıldan dört yıla kadar hapis cezası olarak belirlenmiştir. TCK 85 “taksirle öldürme” suçunun

temel cezası ise iki yıl ile altı yıl hapis cezasıdır. Bir kimsenin kişisel verisine yönelik ihlal ile yaşam hakkının ihlaline verilecek cezaların yakın olması orantılı değildir. Daha ağır haksızlıklara karşı koruma sağlayan TCK 96 “eziyet” suçunun temel cezası iki yıldan beş yıla kadar hapis cezasıdır. TCK 134 “özel hayatın gizliliğini ihlal” suçunun temel cezası bir yıldan üç yıla kadar hapis cezasıdır. 2’nci fıkrasında yer alan nitelikli hali ise iki yıldan beş yıla kadar hapis cezasıdır.

Her saat, her an yüzlerce, binlerce suçun işleneceği bir toplum düşü- nülemez. Kişisel verilerin hukuka aykırı olarak verilmesi, yayılması ve ele geçirilmesi eylemleri toplum tarafından her an gerçekleştirilmeye müsait- tir. Bir kimsenin telefon numarasının, başka bir kimseye verilmesi, mem- leketinin, tuttuğu takımın, ırkının, dininin ve benzeri kişisel bilgilerin söylenmesi toplum tarafından çokça gerçekleştirilen ve gerçekleştirilmesi kolay eylemler olduğu göz önünde bulundurulduğunda her an toplumda yüzlerce, binlerce suçunda işlendiği kabul edilmiş olacaktır.

Adalet Bakanlığı Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğü tarafından yayınlanan istatistikler göz önünde bulundurulduğunda 2020 yılında 28.072 soruşturma konusu olan “verileri hukuka aykırı olarak verme veya ele geçirme” suçu önemli bir mesaiye neden olmuştur. Kişilerin fiziksel mahremiyetlerini içermeyen verilerinin, isim soy isim gibi ulaşılması kolay bilgilerinin verilmesi, ele geçirilmesi ve yayılmasının emniyet ve yargı teş- kilatını bu derece meşgul etmesi, ekonomik anlamda da önemli bir yüküdür.

Kovuşturma usulü şikâyete tabi olmayan “verileri hukuka aykırı ola- rak verme veya ele geçirme” suçunda sonradan mağdurun şikâyetten (ihbar) vazgeçme hakkı bulunmamaktadır. Ancak daha ağır bir haksızlık olan özel hayatın gizliliğinin ihlal edilmesi ise şikâyete tabi olduğundan sonradan mağdurun şikâyetinden vazgeçmesi mümkündür. Örneğin bir kimsenin günlük kıyafetleriyle çekildiği fotoğrafının paylaşımına konu soruşturma ve kovuşturmada artık dava kamu davasına dönüştüğünden mağdur/katılanın şikâyetten vazgeçme hakkı bulunmamakta ve nihaye- tinde şüpheli/sanık cezalandırılmaktadır. Ancak özel hayatın gizliliğinin ihlali kapsamında bir kimsenin mahrem, çıplak fotoğrafları paylaşıldığın- da soruşturma şikâyete bağlıdır. Mağdur/katılanın şikâyetten vazgeçme hakkı bulunduğu şüpheli/sanık mağdurun şikâyetten vazgeçtiği durumda cezalandırılmayacaktır. Oysaki kişinin günlük kıyafetle çekildi- ği fotoğrafının değil, mahrem fotoğrafının paylaşılması daha ağır bir hak- sızlık oluşturmaktadır.

Tüm bu değerlendirmeler ışığında kanımızca öncelikle bu haliyle suçun takibi şikâyete bağlı olmalıdır. Tüm kişisel verilerin ihlalinin cezalandırmaya muhtaç olmadığından kavram sınırlandırılmalıdır. Bireyin her türlü kişisel verisinin ihlali değil, yalnızca cezalandırmaya değer nitelikteki haksızlık boyutuna varacak verilerin ihlali suça vücut vermelidir.

Kaldı ki haksızlık boyutuna varacak nitelikteki kişisel veriler, özel hayat kapsamında da değerlendirilebilecektir. Hal böyle olunca kişisel verilerin ihlalinin suç olarak kabulü yerine haksızlık boyutu yüksek kişisel verilerin hukuka aykırı olarak verme veya ele geçirme değil, özel hayatın gizliliğini ihlal suçu kapsamında değerlendirilebilecektir.

Eylemin kamu görevlisi tarafından işlenmesi halinde ise özel hayatın gizliliğinin ihlali suçunun meydana gelmesi ihtimali bir yana eylemin görevi kötüye kullanma suçunun nitelikli hali olarak düzenlenmesi de mümkündür.

Diğer haksızlıklarla kıyasladığımızda eyleme verilen hapis cezası yerine adli para cezası düzenlenmesi, alt ve üst sınırın azaltılması yollarına da başvurulabilecektir. Bu durumda dahi kişisel veri kavramının sınırlandırılması gerekmektedir.

En nihayetinde kişisel veri kavramının sınırlandırılması, her kişisel verinin ihlalinin suç olarak değerlendirilmemesi gerektiği düşüncesindeyiz. Suç tamamen ilga edilerek “özel hayatın gizliliğini ihlal” suçu kapsamında değerlendirilebilecektir. Ayrıca kamu görevlisinin “görevi kötüye kullanması” suçunun nitelikli hali olarak da değerlendirilebilecektir.

Suç bu haliyle kalsa dahi sınırlandırılması gerekliliği bir yana kovuşturulması şikâyete tabi olmalıdır. Özel hayatın gizliliği üzerinde şikâyet hakkı bulunan mağdurun kişisel verileri üzerinde de şikâyet hakkı bulunmalıdır.

Cezanın suça vücut veren eylem ve korunan değerle orantılı olması gerekmektedir. Türk Ceza Kanun’unda düzenlenen diğer daha yüksek değerdeki suçların cezalarıyla da korunan hukuki değer bağlamında orantılı olması gereklidir. Tüm bu değerlendirmeler doğrultusunda yapılacak değişiklikler, hukuk devletinin ve suç ve cezada kanunilik ilkesinin bir gereği olan belirliliği, ceza hukukunun son çare olması ilkesini bilahare suç politikası ve ceza hukukuna hâkim ilkelerin sağlanması bakımından önemli bir adım olacaktır.

KAYNAKÇA

Adalet Bakanlığı 2020 Adli İstatistik Çalışması:

https://adlisicil.adalet.gov.tr/Resimler/SayfaDokuman/1692021162011_adalet_ist-2020.pdf (12.04.2022).

Akbulut, Berrin, *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, (6. baskı), Adalet Yayınevi, Ankara 2019.

Akbulut, İ., "İslam Hukukunda Suçlar ve Cezalar", *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 2003/52(1), ss. 167-181.

Akdağ, Hale, *Türk Ceza Kanunu Kapsamında Kişisel Verilerin Korunması*, (1. baskı), Adalet Yayınevi, Ankara 2013.

Aktaş, S., "Hukuk Devleti İdealine Felsefi Bir Bakış", *Yıldırım Beyazıt Hukuk Dergisi*, 2020, 5(1), ss. 1-32.

Alan, N., (Demokratik) Hukuk Devleti ve Anayasa, *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi*, 2003, 58 (1), ss. 2-9.

Anayasa Mahkemesinin 01.07.2021 tarih ve 2019/10634 Başvuru Numaralı kararı.

Anayasa Mahkemesinin 03.02.2022 tarih ve 2019/20473 Başvuru Numaralı kararı.

Anayasa Mahkemesinin 03.10.2013 tarih ve 2013/28 Esas ve 2013/106 Karar Sayılı kararı.

Anayasa Mahkemesinin 07.09.2021 tarih ve 2018/30296 Başvuru Numaralı kararı.

Anayasa Mahkemesinin 10.06.2021 tarih ve 2014/6548 Başvuru Numaralı kararı.

Anayasa Mahkemesinin 12.11.2015 tarihli ve 2015/32 Esas ve 2015/102 Karar sayılı kararı.

Anayasa Mahkemesinin 13.10.2021 tarih ve 2018/133 Esas ve 2021/70 Karar sayılı kararı.

Anayasa Mahkemesinin 13.11.2014 tarih ve 2014/169 Esas ve 2014/167 Karar sayılı kararı.

- Anayasa Mahkemesinin 14.07.2021 tarih ve 2020/53 Esas ve 2021/55 Karar sayılı kararı.
- Anayasa Mahkemesinin 15.04.2021 tarih ve 2018/8903 Başvuru Numaralı kararı.
- Anayasa Mahkemesinin 19.02.2009 tarih ve 2006/72 Esas, 2009/24 Karar sayılı kararı.
- Anayasa Mahkemesinin 20.05.2021 tarih ve 2020/15967 Başvuru Numaralı kararı.
- Anayasa Mahkemesinin 20.4.2020 tarih ve 2020/1533 Başvuru Numaralı kararı.
- Anayasa Mahkemesinin 25.11.2005 tarih ve 2000/34 Esas ve 2005/91 Karar sayılı kararı.
- Anayasa Mahkemesinin 26.12.2013 tarih ve 2013/67 Esas ve 2013/164 Karar sayılı kararı.
- Anayasa Mahkemesinin 27.02.2019 tarih ve 2014/7256 Başvuru Numaralı kararı.
- Arslantürk, Mustafa, Peygamber Buyruğu Işığında İnsan Hakları, (1. baskı), Adalet Yayınevi, Ankara 2016.
- Artuk, M. Emin, vd. Ceza Hukuku Genel Hükümler, (10. baskı) Adalet Yayınları, Ankara 2016.
- Avcı, Mustafa, Osmanlı Ceza Hukuku I Genel Hükümler, (3. baskı), Adalet Yayınevi, Ankara 2018.
- Aydın, M. Akif, Türk Hukuk Tarihi, (14.basım), Beta Yayıncılık, İstanbul 2017.
- Aygün Eşitli, E., "Suçların ve Cezaların Kanuniliği İlkesi", *TBB Dergisi*, 2013, (104), s. 225-246.
- Bakıcı, Sedat, 5237 Sayılı Yasa Kapsamında Ceza Hukuku Genel Hükümleri, (2. baskı), Adalet Yayınevi, Ankara 2008.
- Beccaria, Cesare, Suçlar ve Cezalar Hakkında, (Sami Selçuk), (9. baskı), İmge Kitabevi, Ankara 2020.
- Bingham, L., "Hukuk Devleti", (Halil Altındağ), Küresel Bakış, 2011/1(3), ss. 41-61.

- Birtek, Fatih, Ceza Hukuku Genel Hükümler, (6. baskı), Adalet Yayınevi, Ankara 2018.
- Centel, Nur, Türk Ceza Hukukuna Giriş, (1. baskı), Beta Yayım, İstanbul 2001.
- Çekin, Mesut Serdar, Avrupa Birliği Hukukuyla Mukayeseli Olarak 6698 Sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu, (1. baskı), On İki Levha Yayınları, İstanbul 2018.
- Çetintürk, E., "Anayasa Mahkemesi Kararları Işığında İdarenin Düzenleyici İşlemleriyle Suç ve Ceza Konulamaz İlkesi", *Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi*, 2017/5(0), ss. 39-180.
- Demirbaş, Timur, Ceza Hukuku Genel Hükümler, (15. baskı), Seçkin Yayıncılık, Ankara 2020.
- Doğru, O. ve A. Nalbant, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Açıklama ve Önemli Kararlar II. Cilt, (1. baskı), Legal Yayıncılık, İstanbul 2013.
- Doğru, Osman ve Nalbant, Atilla, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Açıklama ve Önemli Kararlar, (1. baskı), Yüksek Yargı Kurumlarının Avrupa Standartları Bakımından Rollerinin Güçlendirilmesi Ortak Projesi, Ankara 2013.
- Dönmezer, Sulhi ve Erman, Sulhi, Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku, (14. bası), DER Yayınları, İstanbul 2016.
- Dursun, H., "Suç ve Cezada Kanunilik İlkesinin Düşünsel Tarihçesi", *Ceza Hukuku Dergisi*, 2017, 12 (33), ss. 115-149.
- Dutertre, Gilles, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararlarından Örnekler, (1. baskı), Avrupa Konseyi Yayınları, Ankara 2007.
- Erdoğan, S., "Kur'an ve Sünnetteki Konuyla İlgili Nasların Suç ve Cezada Kanunilik İlkesi Açısından Değerlendirilmesi", *Düzce Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 2020/4(1), ss. 8-21.
- Ersoy, U., Türk Ve Alman Ceza Hukuku Sistemlerinde Kusur Prensibinin Kapsamı Ve Objektif Cezalandırılabilme Şartlarının Kusur Prensibi İle Bağdaştırılabilirliği, *TBB Dergisi* 2013 (109), ss. 203-250.
- Gözler, Kemal, Anayasa Hukukunun Genel Esasları, (7. baskı), Ekin Yayınları, Bursa 2015 .
- Gözler, Kemal, Sokak Düşünleri ve Hukuk, Zabunoğlu Armağanı, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, 2011.

- Gözler, Kemal, *Türk Anayasa Hukuk Dersleri*, (21. baskı), Ekin Kitabevi, Bursa 2017.
- Güntürk, Mümin Serdar, *Türk Yüksek Mahkemeleri ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararları Işığında Özel Hayatın Gizliliğinin Korunması*, (1. baskı), Seçkin Yayıncılık, Ankara 2012.
- Güriz, Adnan, *Hukuk Felsefesi*, (12. baskı), Siyasal Kitabevi, Ankara 2017.
- Hakeri, Hakan, *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, (12. baskı), Seçkin Yayınevi, Ankara 2015, s. 32; Alan, 2003.
- Harris, D.J, vd., *Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Hukuku*, (çev. Ulaş Karan), (1. baskı), Yüksek Yargı Kurumlarının Avrupa Standartları Bakımından Rollerinin Güçlendirilmesi Ortak Projesi, Ankara 2013.
- İçel, K., *Ceza Hukuku Açısından Kişisel Verilerin Korunmasında "Kişisel Veri" ve "Hukuka Aykırılık" Kavramları*, *İstanbul Barosu Dergisi*, 2020/94 (2): 15-23.
- İnceoğlu, Sibel, vd. *İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi ve Anayasa*, (1. baskı), Yüksek Yargı Kurumlarının Avrupa Standartları Bakımından Rollerinin Güçlendirilmesi Ortak Projesi, Ankara 2013.
- Kadioğlu, M., *Hümanizm, Sosyoloji Konferansları*, 1991, 0(23), ss. 157-165.
- Kangal, T. Z., "Anayasal Bir Güvence Olarak Suçta ve Cezada Kanunilik İlkesi", *Ceza Hukuku Dergisi*, Cilt: 6, Sayı: 17, Aralık 2011, Sayfa: 61-106.
- Karakoç, Sezai, *Gün Doğmadan Şiirler*, (18. baskı), Diriliş Yayınları, İstanbul 2015
- Koca, Mahmut ve Üzülmüş, İlhan, *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*, (10. baskı), Seçkin Yayıncılık, Ankara 2017.
- Kocasakal, Ü., "Anayasa Mahkemesinin Suçta ve Cezada Kanunilik İlkesi ile İlgili Bir Kararının İncelenmesi", *Terazi Hukuk Dergisi*, 2015/10(108), ss. 24-40.
- Koç, Cihan, *Gerekçeli, Karşılaştırma Tablolu, Yeni ve Eski Kanun Metinleri ile Birlikte Türk Ceza Kanunu*, (1. baskı), Kartal Yayınevi, Ankara 2004.
- Kolcu, S., "Ceza Hukukunda Kanunilik İlkesinin Unsuru Olan Belirlilik İlkesi", *Fasikül Hukuk Dergisi*, 2016/8(76), ss. 11-22.
- Küzeci, Elif, *Kişisel Verilerin Korunması*, (1. baskı), Turhan Kitabevi, Ankara 2010 L.H. Letonya Kararı:
[https://hudoc.exec.coe.int/eng#{%22EXECIdentifier%22:\[%22004-12676%22\]}](https://hudoc.exec.coe.int/eng#{%22EXECIdentifier%22:[%22004-12676%22]}) (13.03.2022).

- Locke, John, Hükümet Üstüne İkinci Tez, (Aysel Doğan), (1. baskı), İlya İzmir Yayınevi, İzmir 2010.
- Locke, John, Yönetim Üzerinde İkinci İnceleme, (Fahri Bakırcı), (2. baskı), Ebabil Yayınları, Ankara 2012.
- Munday, R., "İngiliz Hukukunda ve CommonLaw Ülkelerinde Kanunilik İlkesi", (Zeynel T. Kangal), *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası*, 2003/61(1-2), ss. 441-464.
- Otaçı, Cengiz, Türk Ceza Kanunu Genel Hükümleri Yargıtay Yorumu, (1. Baskı), Hukab Yayınları, Ankara 2013.
- Özbek, Veli Özer, vd. Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, (11. baskı), Seçkin Yayıncılık, Ankara 2020.
- Özbek, Veli Özer, vd. Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, (6. baskı), Seçkin Yayıncılık, Ankara 2014.
- Özbudun, Ergun, Türk Anayasa Hukuku, (15.baskı), Yetkin Yayınları, Ankara 2014.
- Özen, Mustafa, Öğreti ve Uygulama Işığında Ceza Hukuku Genel Hükümler, (2. baskı), Adalet Yayınevi, Ankara 2018.
- Özgenç, İzzet, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, (10. baskı), Seçkin Yayınları, Ankara 2014.
- Özkan Duvan, Ayşe, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi 2. Maddesi Çerçevesinde Yaşam
- Hakkının Korunmasında Devletin Yükümlülüğü, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, 2018/24(2), s .660-681.
- Seven, Hande, Verileri Hukuka Aykırı Olarak Verme Veya Ele Geçirme Suçu (TCK
- M.136), Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, İzmir 2021.
- Sınar, H., "Kişisel Verileri Hukuka Aykırı Olarak Verme, Yayma Veya Ele Geçirme Suçu (TCK md. 136)" . Kişisel Verileri Koruma Dergisi 2 (2020) : 33-62.
- Solmaz, E., "Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararları'nın "Kişisel Verilerin Korunması"na Katkısı", *İdare Hukuku ve İlimleri Dergisi*, 2018 (1), ss. 61-78.

- Şen, Ersan, Devlet ve Kitle İletişim Araçları Karşısında Özel Hayatın Gizliliği ve Korunması, (1. baskı), Kazancı Kitap Ticaret, İstanbul 1996.
- Şimşek, Oğuz, Anayasa Hukukunda Kişisel Verilerin Korunması, (1. baskı), Beta Yayıncılık, İstanbul 2008.
- Tan, Mehmet, Türk Ceza Kanunu Genel Hükümler, (1. baskı), Seçkin Yayıncılık, Ankara 2011.
- Taşkın, O. E., Son Çare (UltimaRatio) Olarak Ceza Hukuku, *Maltepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 2016/1, ss. 59-91.
- Topuzkanamış, Ş., 1982 Anayasasında Temel Hak ve Özgürlükler, *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 2019, 21(özel sayı), ss. 1769-1770.
- Toroslu, Nevzat ve Toroslu, Haluk, Ceza Hukuku Genel Kısım, (22. baskı), Savaş Yayınevi, Ankara 2016.
- Töngür, A. Ve E. Çetintürk, Ceza Hukuku Genel Hükümler, (1. baskı), Adalet Yayınevi, Ankara 2020.
- Tulay, M. E., "Kanunilik İlkesi Işığında Ceza Hukuku Kurallarının Zaman Bakımından Uygulanması ve Delil Elde Etme Yöntemlerinde Zaman Bakımından Uygulanma Sorunu", *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi*, 2016/22(3), ss. 2715 – 2736.
- Vatansever Öztürk, M. "Tazir Suçları Bakımından Klasik Dönem Osmanlı Ceza Hukuku'nda Kanunilik İlkesi", *İstanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 2018/17(2), ss. 195-212.
- Yağlıdere, Umut Emre, 6698 Sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu Kapsamında Verileri Hukuka Aykırı Olarak Verme Veya Ele Geçirme Suçu (TCK m. 136 ve 137), Kadir Has Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Hukuk Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2021.
- Yargıtay 1. Ceza Dairesinin 13.06.2007 tarih ve 2007/3907 Esas ve 2007/4761 Karar sayılı kararı.
- Yargıtay 1. Ceza Dairesinin 21.04.2021 tarih ve 2020/2292 Esas ve 2021/7425 Karar Sayılı kararı.
- Yargıtay 10. Ceza Dairesinin 03/03/2021 tarih ve 2020/12673 Esas ve 2021/2980 Karar sayılı kararı.

- Yargıtay 10. Ceza Dairesinin 12.10.2020 tarihli 2020/12232 Esas ve 2020/5338 Karar sayılı kararı.
- Yargıtay 10. Ceza Dairesinin 27.10.2021 tarih ve 2021/5638 Esas ve 2021/10756 Karar sayılı kararı.
- Yargıtay 10. Hukuk Dairesinin 13.10.2021 tarih ve 2021/7562 Esas ve 2021/12133 Karar sayılı kararı.
- Yargıtay 12. Ceza Dairesi 27.09.2021 tarih ve 2020/343 Esas 2021/6242 Karar sayılı kararı.
- Yargıtay 12. Ceza Dairesinin 02.10.2021 tarihli ve 2019/7677 Esas ve 2021/6553 Karar sayılı kararı.
- Yargıtay 12. Ceza Dairesinin 06.10.2021 tarih ve 2020/2426 Esas ve 2021/6589 Karar sayılı kararı.
- Yargıtay 12. Ceza Dairesinin 06.12.2021 tarih ve 2020/653 Esas ve 2021/8551 Karar sayılı kararı.
- Yargıtay 12. Ceza Dairesinin 06.12.2021 tarih ve 2021/4655 Esas ve 2021/8550 Karar sayılı kararı.
- Yargıtay 12. Ceza Dairesinin 11.10.2021 tarih ve 2021/4306 Esas 2021/6687 Karar sayılı kararı.
- Yargıtay 12. Ceza Dairesinin 12.01.2022 tarih ve 2020/2622 Esas ve 2022/138 Karar sayılı kararı.
- Yargıtay 12. Ceza Dairesinin 13.09.2017 tarih ve 2017/150 Esas ve 2017/6231 Karar sayılı kararı.
- Yargıtay 12. Ceza Dairesinin 20.10.2021 tarih ve 2019/10262 Esas ve 2021/7126 Karar sayılı kararı.
- Yargıtay 12. Ceza Dairesinin 21.06.2021 tarih ve 2021/1968 Esas ve 2021/5016 Karar sayılı kararı.
- Yargıtay 12. Ceza Dairesinin 22.09.2021 tarih ve 2019/6296 Esas ve 2021/6105 Karar sayılı kararı.
- Yargıtay 12. Ceza Dairesinin 22.09.2021 tarih ve 2020/4492 Esas ve 2021/6106 Karar sayılı kararı.
- Yargıtay 12. Ceza Dairesinin 24.03.2021 tarih ve 2019/6342 Esas ve 2021/3092 Karar sayılı kararı.

- Yargıtay 12. Ceza Dairesinin 24.03.2021 tarih ve 2019/9024 Esas ve 2021/3087 Karar sayılı kararı.
- Yargıtay 12. Ceza Dairesinin 24.03.2021 tarih ve 2020/7428 Esas ve 2021/3090 Karar sayılı kararı.
- Yargıtay 12. Ceza Dairesinin 26.05.2021 tarih ve 2020/11753 Esas ve 2021/4334 Karar sayılı kararı.
- Yargıtay 12. Ceza Dairesinin 26.05.2021 tarih ve 2020/4491 Esas ve 2021/4333 Karar sayılı kararı.
- Yargıtay 12. Ceza Dairesinin 29.09.2021 tarih ve 2020/10336 Esas ve 2021/6365 Karar sayılı kararı.
- Yargıtay 12. Ceza Dairesinin 29.09.2021 tarih ve 2021/2143 Esas ve 2021/6366 Karar sayılı kararı.
- Yargıtay 14. Ceza Dairesinin 09.03.2021 tarih ve 2020/1352 Esas ve 2021/1942 Karar sayılı kararı.
- Yargıtay 19. Ceza Dairesinin 08.02.2021 tarih ve 2020/4751 Esas ve 2021/1235 Karar sayılı kararı.
- Yargıtay 4. Ceza Dairesinin 11/03/2021 tarih ve 2020/11581 Esas ve 2021/8890 Karar sayılı kararı.
- Yargıtay 4. Ceza Dairesinin 19.11.2020 tarih ve 2020/12533 Esas ve 2020/17094 Karar sayılı kararı.
- Yargıtay 5. Ceza Dairesinin 21/10/2021 tarih ve 2017/5986 Esas ve 2021/4879 Karar sayılı kararı.
- Yargıtay 6. Ceza Dairesinin 07.12.2021 tarih ve 2021/8780 Esas ve 2021/18914 Karar sayılı kararı.
- Yargıtay 6. Ceza Dairesinin 10/11/2021 tarih ve 2021/10313 Esas ve 2021/17530 Karar sayılı kararı.
- Yargıtay 7. Ceza Dairesinin 08.12.2021 tarihli ve 2021/16695 Esas ve 2021/16848 Karar sayılı kararı.
- Yargıtay 7. Ceza Dairesinin 21.10.2021 tarih ve 2021/5463 Esas ve 2021/13144 Karar sayılı kararı.
- Yargıtay 7. Ceza Dairesinin 30.09.2021 tarih ve 2021/12368 Esas 2021/11478 Karar sayılı kararı.
- Yargıtay 8. Ceza Dairesinin 02.11.2021 tarih ve 2020/4113 Esas ve 2021/20067 Karar sayılı kararı.

- Yargıtay 8. Ceza Dairesinin 13.10.2021 tarih ve 2019/4641 Esas, 2021/18991 Karar sayılı kararı.
- Yargıtay 9. Ceza Dairesinin 01/04/2021 tarih ve 2020/1968 Esas ve 2021/1900 Karar sayılı kararı.
- Yargıtay 9. Ceza Dairesinin 21.10.2021 tarihli ve 2021/1591 Esas ve 2021/8584 Karar sayılı kararı.
- Yargıtay 9. Hukuk Dairesinin 30.09.2021 tarih ve 2021/8658 Esas 2021/13399 Karar sayılı kararı.
- Yargıtay Ceza Genel Kurulunun 03.07.2012 tarih ve 2012/76 Esas ve 2012/258 Karar sayılı kararı.
- Yargıtay Ceza Genel Kurulunun 08.07.2021 tarihli ve 2019/491 Esas ve 2021/350 Karar sayılı kararı.
- Yargıtay Ceza Genel Kurulunun 09.09.2021 tarih ve 2019/314 Esas 2021/373 Karar sayılı kararı.
- Yargıtay Ceza Genel Kurulunun 15.06.2021 tarih ve 2020/464 Esas ve 2021/280 Karar sayılı kararı.
- Yargıtay Ceza Genel Kurulunun 15.12.2015 tarihli ve 2015/10 Esas ve 2015/510 Karar sayılı kararı.
- Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nun 17.06.2014 tarihli ve 2012/12-1510 Esas ve 2014/331 Karar sayılı kararı.
- Yargıtay Ceza Genel Kurulunun 28.01.2021 tarih ve 2018/445 Esas ve 2021/12 Karar sayılı kararı.
- Yargıtay Ceza Genel Kurulunun 23.03.2021 tarih ve 2017/776 Esas ve 2021/134 Karar sayılı kararı.
- Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun 07.05.2019 tarih ve 2016/21-626 Esas ve 2019/522 Karar sayılı kararı.
- Yaşar, Osman, vd. Yorumlu- Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, (2. baskı), Adalet Yayınevi, Ankara 2014.
- Yılmaz, Ejder, Hukuk Sözlüğü, (4. baskı), Yetkin Yayınları, Ankara 1992.
- Yokuş Sevük, Handan, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, (2. baskı), Adalet Yayınevi, Ankara 2019.

Prof. Dr. Mehmet AYAN

Dr. Öğr. Üyesi Nurşen AYAN

MEDENÎ HUKUKA GİRİŞ

- * Kaynaklar
- * Temel Kavramlar
- * Başlangıç Hükümleri

Gözden Geçirilmiş

14. Baskı

ADALET YAYINEVİ

Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Medenî Hukuka Giriş

Mehmet Ayan - Nurşen Ayan

Hukuk Yayınları Dizisi – 2689

Onüçüncü Baskı : Ekim, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8209 – 90 – 7

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax: (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Salvat Basım Yayım Ambalaj San. Tic. Ltd. Şti.
Sertifika No: 47771
Tel: (0312) 341 10 24 - Ankara

KAYNAKLAR

- AKİPEK, Jale G.** : Sübjektif Hüsnüniyetin Mahiyeti ve Hükümleri, AÜHFD., C.14, S.1-4, 1957, s.56-71.
- AKİPEK, Jale G.** : Türk Eşya Hukuku, C.1, 2. Baskı, Ankara 1972 (Akipek, I).
- AKİPEK, Jale G.** : Türk Eşya Hukuku, C.2, 2. Baskı, Ankara 1972 (Akipek, II).
- AKİPEK, Jale G. / AKINTÜRK, Turgut / ATEŞ KARAMAN, Derya** : Türk Medenî Hukuku, Başlangıç Hükümleri – Kişiler Hukuku, 9. Baskı, İstanbul 2012.
- AKKANAT, Halil** : Türk Medeni Hukukunda İyiniyetin Korunması, İstanbul 2010.
- AKSUN, Belma** : Yaşamayı Bilme Sanatı Görgü, 2. Baskı, İstanbul 2018.
- AKÜNAL, Teoman** : Türk Medenî Hukukunda Tüzel Kişiler, İstanbul 1995.
- AKYOL, Şener** : Medeni Hukuka Giriş, İstanbul 1995 (Giriş).
- AKYOL, Şener** : Dürüstlük Kuralı ve Hakkın Kötüye Kullanılması Yasağı, İstanbul 1995 (Dürüstlük).
- ALANGOYA, Yavuz** : İspat Yükü Yönünden MK. 3, İHFM., C.27, S.1-4, s.358-361.
- ALANGOYA, H. Yavuz** : Medenî Usul Hukuku Esasları, I, İstanbul 2000.
- ANSAY, Sabri Şakir** : Medenî Kanunun Hususiyeti, AD., C.27, 1936, s.1496-1516.
- ANTALYA, Gökhan O. / TOPUZ, Murat** : Medeni Hukuk, 2. Baskı, İstanbul 2015.
- ARIK, K. Fikret** : Yeni Hukukumuz ve Hâkimin Faal Rolü, AD., C.33, 1942, s.257-280.
- ARIK, K. Fikret** : Medenî Kanun ve Yapılan Bazı Tenkidler, SBFD., C.18, S.1-4, 1963, s.193-213.
- ARPACI, Abdülkadir** : Kişiler Hukuku, Gerçek Kişiler, İstanbul 1993.
- ARSEBÜK, Esat A.** : Medenî Hukukta Ahlâk Kaidesinin Rolü, AD., C.29, S.10, s.923-934.

- ARSEBÜK, Esat A.** : Türkiye’de Medenî Hukukun İnkişaf Safhaları, AHFD., C.1, S.1, 1943, s.7-19.
- ATAAY, Aytekin** : Neden İsviçre Medenî Kanunu? (İsviçre Medenî Kanununun Türkiye Cumhuriyeti Tarafından İktibas Nedenleri), Medenî Kanunun 50. Yıl Sempozyumu, İstanbul 1978, s.5972.
- ATAAY, Aytekin** : Şahıslar Hukuku (Giriş, Hakiki Şahıslar), 3.Bası, İstanbul 1978 (Ataay, Hakiki Şahıslar).
- ATAAY, Aytekin** : Medenî Hukukun Genel Teorisi, 3.Bası, İstanbul 1980 (Ataay, Medenî).
- ATAAY, Aytekin** : Borçlar Hukukunun Genel Teorisi, 3. Baskı, İstanbul 1981 (Borçlar).
- ATAR, Yavuz** : Karşılaştırmalı - Notlu - Gerekçeli Türkiye Cumhuriyeti Anayasası, Konya 1996.
- ATAR / AYAN / KARAHAN / SÜMER / ARSLAN / ULUKAPI** : Hukuk Bilimine Giriş, 3.Baskı, Konya 1997.
- ATAR, Yavuz** : Türk Anayasa Hukuku, 2. Baskı, Konya 2002.
- AYAN, Mehmet** : Paylı Mülkiyette Yönetim, SÜHFD., C.10, S.3-4, 2000, s.7-21.
- AYAN, Mehmet** : Eşya Hukuku, C.1, Giriş, Zilyetlik ve Tapu Sicili, 14. Baskı, Ankara 2020 (Ayan, I).
- AYAN, Mehmet** : Eşya Hukuku, C.2, Mülkiyet, 10. Baskı, Ankara 2020 (Ayan, II).
- AYAN, Mehmet** : Eşya Hukuku, C.3, Sınırlı Aynî Haklar, 9. Baskı, Ankara 2020 (Ayan, III).
- AYAN, Mehmet** : Borçlar Hukuku, Genel Hükümler, 12. Baskı, Ankara 2020 (Borçlar).
- AYAN, Mehmet** : Miras Hukuku, 10. Baskı, Ankara 2020 (Miras).
- AYAN, Mehmet / AYAN, Nurşen** : Kişiler Hukuku, 9.Baskı, Ankara 2020 (Ayan / Ayan).
- AYAN, Nurşen / DURAK, Yasemin/ KARA KILIÇARSLAN, Seda:** Medenî Hukuk Soru Bankası, Ankara 2020.
- AYGÜN, Mustafa Yaşar** : Medenî Kanunun Kabulününün 72’nci Yılında Tarihi Gelişi Açısından Türk Özel Hukuku ve Medenî Kanun, TBBD., C.11, S.3, 1998, s.887-970.
- AYİTER, Nüşin** : Hukukta Fikir ve Sanat Ürünleri, Ankara 1981.
- AYİTER, N. / KILIÇOĞLU, A.** : Miras Hukuku, 2. Bası, Ankara 1991.

- BARLAS, Nami** : Dürüstlük Kuralı ve Hakkın Kötüye kullanılması Yasağının Alman Medenî Kanunundaki düzenleme Tarzı ve Eleştirisi, İHFM, C.55, S.3, 1997, s.191-208.
- BELGESAY, Mustafa Reşit:** Medenî Kanunun Başlangıç Faslı Üzerinde Etüd, İHFM., C.18, S.1-4, 1952, s.129-160.
- BERKER, Kâzım** : Medenî Kanunumuza Hâkim Olan Ana Prensipler ve Bazı Mukayeseler, AD., C.29, S.12, 1938, s.2023-2035.
- BİLGE, Necip** : Yargısal İçtihatların Bağlayıcı Etkileri ve İçtihat Birleştirme Kararları, A. Recai Seçkin'e Armağan, Ankara 1974, s.217-283.
- BİRSEL, Mahmut T.** : Ticarî Örf ve Âdet, ABD., 1968, S.1-6, s.205-210.
- BURCUOĞLU, Halûk** : Hukukta Beklenmeyen Hal ve Uyarlama, İstanbul 1995.
- CANARIS, Claus-Wilhelm** : Die Feststellung von Lücken im Gesetz, 2. Auflage, Berlin 1983.
- DOĞANAY, İsmail** : Medenî Kanunun İkinci Maddesindeki Objektif İyiniyet Kuralı Taşınmaz Mal Satışlarındaki Şekil Şartını Ortadan Kaldırır mı?, Halûk Tandoğan'ın Hatırasına Armağan, Ankara 1990, s.231-257.
- DURAL, Mustafa / SARI, Suat** : Türk Özel Hukuku, C.1, Temel Kavramlar ve Medenî Kanunun Başlangıç Hükümleri, İstanbul 2004.
- EDİS, Seyfullah** : Özel Hukukun Bütünlüğü Üstüne, AHFD., C.32, S.1-4, 1975, s.155-172.
- EDİS, Seyfullah** : Doğruluk ve Güven Kurallarının Hukukî Niteliği, M. Koloğlu'ya 70. Yaş Armağanı, Ankara 1975, s.445-460.
- EDİS, Seyfullah** : Medenî Hukuka Giriş ve Başlangıç Hükümleri, 2. Bası, Ankara 1983.
- EGGER, August** : Sosyal Medenî Hukuk veya Bugünkü Medenî Hukukda Cemiyet ve Fert (Çev. Hıfzı Veldet), AD., C.29, S.12, 1938, s.1618-1632.
- EGGER / ÇERNİS** : Türk Medeni Kanunu Şerhi, Giriş ve Kişinin Hukuku, Ankara 1947.
- EREL, Şafak** : Eşyaya Bağlı Borç, Ankara 1982.
- EREL, Şafak** : Türk Fikir ve Sanat Hukuku, Ankara 1988.

- EREN, Fikret** : Borçlar Hukuku, Genel Hükümler, 14.Baskı, Ankara 2012.
- FEYZİOĞLU, Feyzi Necmeddin** : Medenî Kanununun 50. Yıldönümünde Hakların Kötüye Kullanılması, Medenî Kanununun 50. Yılı Sempozyumu, İstanbul 1978, s.147-188.
- GUHL / MERZ / KUMMER / KOLLER/DRUEY** : Das Schweizerische Obligationenrecht, 8.Auflage, Zürich 1991.
- GONZENBACH, R.** : Culpa in contrahendo im schweizerischen Recht, Bern 1987.
- GÖKTÜRK, Hüseyin Avni:** Hususî Hukukumuzda Hüsnüniyet, AD., C.27, 1936, s.818-833.
- GÖNENSAY, A. Samim** : Mukavelelerin Hâkim Tarafından Tadil veya Feshi, Cemil Bilsel'e Armağan, İstanbul 1939, s.161-171.
- GÖZÜBÜYÜK, Şeref** : Hukuka Giriş ve Hukukun Temel Kavramları, 7. Baskı, Ankara 1991.
- GÜNER, Abdullah** : Medeni Hukukta Hâkimin Takdir Hakkı, AD., C.43, 1952, s.656-673.
- GÜRGEN, Orhan** : Kanunların Hukuki Mahiyetinin İzahı, AD., C.42, S.1-2, 1951, s.1691-1706.
- GÜRİZ, Adnan** : İngiliz Hukukunda Örf ve Âdet Kaidelerinin Mer'iyeti Meselesi, AD., C.54, 1963, s.49-72.
- GÜRSOY/EREN/CANSEL** : Türk Eşya Hukuku, 2. Baskı, Ankara 1984.
- GÜRZUMAR, Osman Berat** : Türk Medenî Kanununun 5'inci Maddesi ve Özel Hukuk Uygulamasındaki Yeri, GSÜHFD., Prof. Dr. Erden Kuntalp'e Armağan, C.1, Özel Hukuk, İstanbul 2004, s.105-161.
- HAKERİ, Hakan** : Sorularla Ceza Hukuku, Ankara 2005.
- HATEMİ, Hüseyin** : Kişiler Hukuku Dersleri, İstanbul 1992 (Hatemi, Kişiler).
- HATEMİ, Hüseyin** : Medenî Hukuk'a Giriş, İstanbul 1997 (Hatemi, Giriş).
- HATEMİ, Hüseyin** : Miras Hukuku, 2. Baskı, İstanbul 2000 (Miras).
- HIRSCH, Ernst E.** : Bürgerliche Vermögensrecht, Berlin 1956.
- HOMBERGER, A.** : Aynî Haklar, Zilyetlik ve Tapu Sicili (Çev. Suat Bertan), Ankara 1950 (Hombberger/Bertan).

- İŞIKTAÇ, Yasemin** : Hukukun Kaynağı Olarak Örf ve Adet Hukuku, İstanbul 1992.
- İŞIKTAÇ, Yasemin** : Dil, Yorumlama ve Hukuk İlişkisi, ABD., S.1-4, 2001, s.23-35.
- İBA, Şeref** : Ülkemizde "Torba Kanun" ve "Temel Kanun" Uygulamaları, ABD., C.69, S.1, 2001, s.197-202.
- İMRE, Zahit** : Medenî Hukuka Giriş (Temel Kavramlar, Medenî Kanununun Başlangıç Hükümleri ve Hakiki Şahıslar Hukuku), 3. Baskı, İstanbul 1980 (Giriş).
- İNAN, A.Naim /
ERTAŞ, Şeref** : Miras Hukuku, 3.Bası, Ankara 1995.
- KANETİ, Selim** : Yargıtay İçtihadı Birleştirme Kararlarına Göre Türk Medeni Kanununun Yorumlanması, YD., C.15, S.1-4, s.242-252.
- KAPLAN, İbrahim** : Hâkimin Sözleşmeye Müdahalesi, Ankara 1987.
- KILIÇOĞLU, Ahmet** : Taşınmaz Satımında Şekil ve Hakkın Kötüye Kullanılması, AHFD., C.38, S.1-4, 1981, s.209-222.
- KIRCA, Çiğdem** : Örtülü (Gizli) Boşluk ve Bu Boşluğun Doldurulması Yöntemi Olarak Amaca Uygun Sınırlama (Teleologische Reduktion), AHFD., C.50, S.1-4, 2001, s.91-119.
- KÖPRÜLÜ, Bülent** : Medeni Hukuk, Genel Prensipler - Kişinin Hukuku, 2.Bası, İstanbul 1984.
- KÖSE, Saffet** : İslâm Hukukunda Hakkın Kötüye Kullanılması, İstanbul 1997.
- KUNT, İsmail Hakkı** : Objektif Hüsnüniyet İlkesinin Taraflara ve Hâkime Yönelmesi, YD., C.11, S.1-4, s.205-209.
- KURU, Baki** : Nizasız Kaza, Ankara 1961.
- KURU, Baki /
ARSLAN, Ramazan /
YILMAZ, Ejder** : Medenî Usul Hukuku, 13. Baskı, Ankara 2001.
- LARENZ, Karl** : Lehrbuch des Schuldrechts, Allgemeiner Teil, 15. Auflage, München 1987.
- MEIER-HAYOZ, Arthur** : Der Richter als Gesetzgeber, Zürich 1951.
- MEMİŞ, Emin** : Anayasa Yargısında Yürürlüğü Durdurma Boşluğu, Hukuk Araştırmaları, C.9, S.1-3, 1995, s.157-177.
- NARMANLIOĞLU, Ünal** : Kanununun Anlam Bakımından Uygulanması, Turhan Tûfan Yüce'ye Armağan, İzmir 2001, s.93-118.

- OĞUZMAN, M.Kemal** : Dürüstlük Kuralına (MK.m.2) Başvurma Hususunda Bazı Yargıtay Kararlarının Eleştirilmesi, Yaşar Karayalçın'a 65. Yaş Armağanı, Ankara 1988, s.407-415.
- OĞUZMAN, M.Kemal / BARLAS, Nami** : Medenî Hukuk Dersleri, Giriş - Kaynaklar - Temel Kavramlar, 9.Baskı, İstanbul 2002.
- OĞUZMAN, M.Kemal** : Şekil Noksanı Sebebiyle Butlan Dermeyanı Hakkının Suiistimali, İBD., C.29, S.6, 1955, s.249-258.
- OĞUZMAN, M.Kemal** : Miras Hukuku, 6.Baskı, İstanbul 1995.
- OĞUZMAN / SELİÇİ** : Eşya Hukuku, 6. Baskı, İstanbul 1992.
- OĞUZMAN, M.Kemal / SELİÇİ, Özer/ OKTAY-ÖDEMİR, Saibe** : Eşya Hukuku, 12. Baskı, İstanbul 2009.
- OĞUZMAN, M.Kemal / SELİÇİ, Özer** : Kişiler Hukuku Dersleri, Gerçek ve Tüzel Kişiler, 5.Bası, İstanbul 1993.
- OĞUZMAN, M.Kemal / ÖZ, Turgut** : Borçlar Hukuku, Genel Hükümler, İstanbul 1995.
- ÖNEN, Ergun** : Özel Olarak Kazai İçtihadın Tanzim Edici (Normatif) Kuvveti Meselesi, AHFD., C.25, S.1-4, 1965, s.153-172.
- ÖNEN, Ergun** : İnşai Dava, Ankara 1981.
- ÖZSUNAY, Ergun** : Türkiye'de Yabancı Hukukun Benimsenmesi Hareketi İçinde Türk Medenî Kanununun Anlamı ve Önemi, Medenî Kanunun 50. Yıl Sempozyumu, İstanbul 1978, s.399-414.
- ÖZSUNAY, Ergun** : Medenî Hukukumuzda Tüzel Kişiler, 4.Bası, İstanbul 1978 (Özsunay, Tüzel Kişiler).
- ÖZSUNAY, Ergun** : Gerçek Kişilerin Hukuki Durumu, 5.Bası, İstanbul 1982 (Özsunay, Gerçek Kişiler).
- ÖZSUNAY, Ergun** : Medenî Hukuka Giriş, 5.Bası, İstanbul 1986 (Özsunay, Giriş).
- ÖZTAN, Bilge** : Şahsın Hukuku, Hakikî Şahıslar, 6.Baskı, Ankara 1994.
- ÖZTAN, Bilge** : Tüzel Kişiler (Ders Notları), Ankara 1994.
- ÖZTAN, Bilge** : Medeni Hukukun Temel Kavramları, 30. Baskı, Ankara 2009 (Medenî).

- PASQUIER, Claude du** : Hukukun Tatbiki Hakkında Yeni Görüşler ve İsviçre Mahkeme İctihatları (çev. Jale G. Akipek), AHFD., C.11, S.1-4, 1954, s.305-346.
- PEKCANITEZ, Hakan / ATALAY, Oğuz / ÖZEKES, Muhammet** : Medeni Usul Hukuku, 2. Baskı, Ankara 2001.
- PULAŞLI, Hasan** : Şarta Bağlı İşlemler ve Hukukî Sonuçları, Ankara 1989.
- REİSOĞLU, Safa** : Eşya Hukuku, Zilyetlik – Tapu Sicili – Kadastro, 7. Baskı, Ankara 1984.
- SAYMEN, Ferit H.** : Akdi Feshetmek Hakkının Suiistimali, AD., C.33, 1942, s.879-902.
- SAYMEN, Ferit H.** : Hakkın Suiistimalinin Müeyyidesi, İHFM., C.11, S.1-4, 1945, s.311-327.
- SCHWARZ, Andreas B.** : Borçlar Hukuku Dersleri, C.1 (Çev. Bülent Davran), İstanbul 1948.
- SCHÖNENBERGER / GAUCH** : Schweizerisches Obligationenrecht, 38.Auflage, Zürich 1990.
- SEROZAN, Rona** : Medenî Hukuk, Genel Bölüm, İstanbul 2004.
- SEVİĞ, Vasfi Raşid** : Fıkıh ve Medenî Kanun, AHFD., C.8, S.1-4, 1951, s.210-235.
- TEKİNAY, Selâhattin S.** : Medenî Hukuka Giriş Dersleri, 5. Bası, İstanbul 1987.
- TEKİNAY / AKMAN / BURCUOĞLU / ALTOP** : Tekinay Eşya Hukuku, 5. Baskı, İstanbul 1989 (Eşya).
- TUĞSAVUL, Muhsin** : İspat Külfeti, Kanunî Deliller ve İkamesi, AD., C.42, S.1-2, 1951, s.1060-1095.
- TUNÇOMAĞ, Kenan** : Türk Borçlar Hukuku, C.1 (Genel Hükümler), 2.Bası, İstanbul 1976.
- TÜZEL, Sadık** : Hukuku Medeniyede İntizamı Âmme Mefhumu, AD., C.29, S.12, 1938, s.1987-20012.
- ULUKAPI, Ömer** : Medenî Usul Hukukunda Dava Arkadaşlığı, Konya 1991 (Dava Arkadaşlığı).
- ULUKAPI, Ömer** : İcra ve İflâs Hukuku, 5. Baskı, Konya 2012 (İcra).
- ULUKAPI, Ömer / ATALI, Murat** : Noterlik Hukuku, 2. Baskı, Konya 2001.

- UMAN, Osman Nuri** : Kanun Başlıklarıyla Fasil Unvanları ve Haşiyeli Notları (Matlaplar) Kanun Metni Sayılabilirler mi?, AD., C.36, S.1-2, 1945, s.329-335.
- UYAR, Talih** : Yargıtay Kararlarında Dürüstlük (Objektif İyiniyet) Kuralı (MK.2/I ve Hakkın Kötüye Kullanılması Yasağı (MK.2/II), Seyfullah Edis'e Armağan, İzmir 2000, s.439-465.
- ÜÇÖK, Coşkun** : Medenî Kanunumuz ve Türkiye'nin Hukukî Bünyesi, AHFD., C.8, S.1-4, 1951, s.363-374.
- ÜNAL, Mehmet** : Şekî Eşya Hukuku, Ankara 1989.
- VELİDEDEOĞLU, Hıfzı V.:** Türk Medeni Kanunu ve İdarecilerimiz, SBFD., C.1, S.1, 1943, s.18-30.
- VELİDEDEOĞLU, Hıfzı V.:** İyiyet ve Kötüye Kullanılması (objektif Hüsnüniyet Ve Hakkın Suiistimali), AD., S.2, 1959, s.113-140.
- WAHRENBERGER, A.** : Vorvertragliche Aufklaerungspflichten im Schuldrecht, Zürich 1992.
- WIELAND, C.** : Kanunu Medenîde Aynî Haklar (Çev. İ. Hakkı Karafakı), C.1, 2. Baskı, Ankara 1946 (Wieland/Karafakı, I).
- WIELAND, C.** : Kanunu Medenîde Aynî Haklar (Çev. İ. Hakkı Karafakı), C.2, 2. Baskı, Ankara 1946 (Wieland/Karafakı, II).
- YALMAN, Süleyman** : Türk-İsviçre Hukukunda Sözleşme Görüşmelerinden Doğan Sorumluluk, Ankara 2006.
- YAVUZ, Cevdet** : Medeni Kanun, Borçlar Kanunu ve Diğer Mevzuat, İstanbul 1996.
- YÖRÜK, Abdülhak Kemal** : Ahlâkla Hukukun Münasebeti, AD., C.33, 1842, s.915-926.
- ZEVKLİLER, Aydın** : Kişiler Hukuku, Gerçek Kişiler, Ankara 1981.
- ZEVKLİLER, Aydın / ACABEY, M. Beşir / GÖKYAYLA, Emre** : Zevkliler Medeni Hukuk, 6. Baskı, Ankara 1999.

Doç. Dr. Polat TUNÇER

SAĞLIK HUKUKU TEMEL BİLGİLER

Gözden Geçirilmiş

7. BASKI

ADALET YAYINEVİ

Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Sağlık Hukuku Temel Bilgileri

Polat Tunçer

Hukuk Yayınları Dizisi – 1799

Yedinci Baskı : Ekim, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8209 – 92 – 1

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Meteksan Matbaacılık ve Teknik Sanayi Ticaret A.Ş
Beytepe Köyü Yolu No:3
06800 Çankaya/Ankara
Sertifika No: 46519

KAYNAKÇA

- Acıduman**, Ahmet; "İbn-i Sina'nın Bilim Tarihindeki Yeri: Kuhn'ca Bir Yaklaşımla", **Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Mecmuası**, Cilt 55, Sayı 2, 2002, s.115-122.
- Adıgüzel**, Recep; "Yeni Türk Ceza Kanununda Olası Kast ve Bilinçli Taksir", **Ankara Barosu Dergisi**, Sayı 1, 2005, s.63-70.
- Akcan**, Esra Alan, "Ötanazi", **İstanbul Üniversitesi HFM**, Cilt: LXXI, Sayı: 1, 2013, s.3-26.
- Akça**, Çağatay; "Alternatif Uyuşmazlık Çözüm Yollarından Arabuluculuk ve Uzlaştırma", **Hukuk Gündemi**, s.25-36. <http://www.ankarabarusu.org.tr/site/ankarabarusu/hgdmakale/2009-1/9.pdf> (ET: 15 Şubat 2017).
- Akıntürk**, Turgut, **Medeni Hukuk**, 6. Baskı, Ankara, Savaş Yay., 1996.
- Akıntürk**, Turgut; **Borçlar Hukuku**, 14. Baskı, İstanbul, Beta Yay., 2009.
- Akipek**, G. Jale, Turgut Akıntürk ve Derya Ateş Karaman, **Türk Medenî Hukuku**, Cilt I, 8. Baskı, İstanbul, Beta Yay., 2011.
- Aksu**, Mustafa; "Türk Borçlar Kanununun Getirdiği Yeniliklerden İbra", Prof. Dr. Aydın Zevkliler'e Armağan, **E-Journal of Yasar University**, Cilt 8, 2013, s.97-130.
- Akyıldız**, Sunay; "Kısırlaştırma Operasyonlarında Hekimin Aydınlatma Yükümlülüğü", **Ankara Barosu**, III. Sağlık Hukuku Kurultayı 7-8 Mayıs, 2010, s.12-26.
- Akyolcu**, Neriman; "Acil Birimlerde Triyaj", **İstanbul Üniversitesi Florence Nightingale Hemşirelik Dergisi**, Cilt 15, Sayı 58, 2007, s.7-17
- Alatlı**, Alev; **Batiya Yön Veren Metinler**, 1. Baskı, İstanbul, İlk Eğitim ve Sağlık Vakfı Yay., Cilt 3, 2010.
- Alkanat**, Murat B.; "Tıbbi Müdahalelerden Doğan Hukuki Sorumluluk", **Sürekli Tıp Eğitimi Dergisi**, Cilt 11, Sayı 5, 2002, s.177-180.
- Andaç**, Faruk; **Hukukun Temel Kavramları**, Ankara, Detay Yay., 2008.
- Anıl**, Ayten; Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi", **Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi**, Sayı: 47, 1992, s.45-50. <http://www.uyusmazlik.gov.tr/makaleler/001.pdf> (ET: 17 Nisan 2017).
- Antalya**, Osman Gökhan; "Manevi Zararın Belirlenmesi ve Manevi Tazminatın Hesaplanması- Türk Hukukuna Manevi Zararın İki Aşamalı Olarak Belirlenmesine İlişkin Bir Model Önerisi-", **Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi**, Cilt 22, Sayı 3, 2016, s.221-250.
- Apaydın**, Cengiz; "Taksirle Yaralama Suçu", **Ankara Barosu Dergisi**, Sayı: 1, 2011, s.59-114.
- Arat**, Sezen; "Klonlama Nedir?", s.1-30. <http://www.turkhaygen.gov.tr/anadolu/klonlama.pdf> (ET: 20 Eylül 2018).
- Arda**, Bilgin; "Enfeksiyon Hastalıklarına Giriş", s.3. <http://infek.med.ege.edu.tr/dersnotlari/infgris.pdf> (ET: 26 Ocak 2017).

- Arda**, Berna; "Hastalık Olgusunun Tarihsel Açıklanışında Önemli Bir Kavram: Etki Göçü", **Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Mecmuası**, Cilt: 4, Sayı:2, 1996, s.105-112.
- Arda**, Berna ve Serap Şahinoğlu Pelin, "Tıbbi Etik: Tanımı, İçeriği, Yöntemi ve Başlıca Konuları", **Ankara Tıp Mecmuası**, Cilt 48, 1995, s.323-336.
- Ardahan**, Melek ve Fethiye Yelkin Alp, "Hasta Güvenliği ve Hasta Güvenliğini Sağlamada Sağlık Çalışanlarının ve Yöneticilerin Rolü", **Acıbadem Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi**, Cilt: 6, Sayı: 2, Nisan 2015, s.85-88.
- Arpacıoğlu**, Işıl Tüzün; "Yapay Döllenmenin Soybağına Etkileri", **Hukuk ve İktisat Araştırmaları Dergisi**, Cilt 5, Sayı 1, 2013, s.11-20.
- Arslan**, Mahmut ve A. Ümit Berkman; *Dünyada ve Türkiye’de İş Etiği ve Etik Yönetimi*, İstanbul, TUSİAD Yay., 2009.
- Aslan**, Zehreddin ve Nilay Arat, "Kamu Hizmeti İmtiyaz Sözleşmelerinden Kaynaklanan Uyuşmazlıklarda Tahkim Usulü", **İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi**, Cilt 4, Sayı 8, Güz 2005, s.1-25.
- Aslan**, Çiğdem Mine; "Gabinin Unsurları ve Hukuki Sonuçları", **Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Özel Hukuk (Medeni Hukuk) Anabilim Dalı**, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara, 2003, s.1-145.
- Aslan**, Aziz Serkan; "HMK Hükümlerine Göre Teminat Kurumu ve Dava Şartı Niteliği", **Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt: 16, Özel Sayı, 2014, (Basım Yılı: 2015), Prof. Dr. Hakan Pekcanitez'e Armağan, s.943-974.
- Atasay**, Begüm ve Saadet Arslan; **Anne ve Yenidoğan Hakları Barselona Deklarasyonu**, **STED**, 2001, Cilt 10, Sayı 12, s.457-459; <http://www.ttb.org.tr/sted/sted1201/anne.pdf> (ET: 15 Kasım 2015).
- Ateş**, Turan; **Hekimlerin Cezai ve Hukuki Sorumlulukları**, 1. Baskı, İstanbul, Nobel Tıp Kitabevi, 2007.
- Ateş**, Derya; "Sözleşme Özgürlüğü Yönünden Dürüstlük Kuralı", **TBB Dergisi**, Sayı 72, 2007, s.75-93.
- Atmaca**, Gökhan; "İslam Hukukunda Gabin ve Akde Etkisi", **Sakarya Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi**, Sayı: 18, 2008, s.129-150
- Aydın**, Erdem; "Tıp Etiğinde Temel İlkeler", **I. Ulusal Uygulamalı Etik Kongresi Kitabı**, 12-13 Kasım 2001 ODTÜ Ankara.
- Aydın**, Çağrı Kan; "Organ ve Doku Ticareti Suçu (TCK, m.91-93)", **Ankara Barosu Dergisi**, 2011 /1, s.129-162.
- Aydın**, Çağrı Kan; "Taksirle Yaralama", **Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü**, Kamu Hukuku Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2006, s.1-175.
- Aygörmez** Uğurlubay, Gülsün Ayhan; "İnsan Üzerinde Deney ve Deneme Suçuna İlişkin Bazı Tespitler", **İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Özel Sayı Cilt:1 Yıl 2015, s.165-206.
- Aygün**, Aydın; "Beden Muayenesi ve Vücuttan Örnek Alma", **Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi**, Sayı 8, Aralık 2016, s. 49-73.

- Azizov**, Hâkim; "Uluslararası Ticari Tahkim", **Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Özel Hukuk (Medeni Hukuk) Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi**, Ankara, 2004, s.1-109.
- Bağış**, Haydar ve Hakan Sağırkaya, "Klonlama", *J Fac Vet Med*, Sayı 20, 2001, s.187-198.
- Balcı**, Muharrem; **İhtilafların Çözüm Yolları ve Tahkim**, 1. Baskı, Danışman Yay., 1999.
- Başaran**, Gamze Turan; "Türk Medeni Kanunu'nun 40'ıncı Maddesi Kapsamında Cinsiyet Değişikliği ve Hukuki Sonuçları", **Türkiye Barolar Birliği Dergisi**, Sayı 103, 2012, s.246-266.
- Battal**, Ahmet; **Hukukun Temel Kavramları**, 2. Baskı, Ankara, Gazi Kitabevi, 2003.
- Bayraklı**, Hasan Hüseyin; **Hukukun Temel Kavramları**, 2. Baskı, Trabzon, Murathan Yay., 2009.
- Besiri**, Arzu; "Ötenazi ve Yaşam Hakkı", **TBB Dergisi**, Sayı 86, 2009, s.188-203.
- Birleşmiş Milletler, Etkin Arabuluculuk Rehberi**, (United Nations Guidance for Effective Mediation), s.4-26. http://www.mfa.gov.tr/site_media/html/BM_Etkin_Arabuluculuk_Rehberi_Turkce.pdf (ET: 15 Şubat 2017).
- Birtek**, Fatih; "Kasten Öldürmeye Teşebbüs Kasten Yaralama Suçlarının Manevi Unsur Bakımından Ayırt Edilmesi", **Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt 58, Sayı 2, 2009, s.231-279.
- Bolsoy**, Nursen ve Ümran Sevil, "Sağlık-Hastalık ve Kültür Etkileşimi", **Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi**, Cilt: 9 Sayı: 3, 2006 s.78-87.
- Bozdemir**, Nafiz ve Sevgi Özcan, "Cinselliğe ve Cinsel Sağlığa Genel Bakış", **Turkish Journal of Family Medicine and Primary Care (TJFMPC)**, 2011; 5: 37-46.
- Bozkurt**, Enver; **Hukukun Temel Kavramları**, 3. Baskı, Ankara, Asil Yay., 2004.
- Bozkurt**, Enver; "Kısırlaştırma ve İnsan Hakları", **Ankara Barosu, III. Sağlık Hukuku Kurultayı**, 7-8 Mayıs 2010, s.7-11.
- Can**, Sibel; "Çocuk Düşürtme Suçunun Suç Sonucu Oluşan Gebelikler Açısından Değerlendirilmesi", **Ankara Barosu Dergisi**, Sayı 1, 2015, s.81-104.
- Canbolat**, Ferhat (2009); "Kamu Hastanesinde Tıbbî Müdahalede Hekimin Özel Hukuktan Doğan Sorumluluğunun Dayanağı", **TBB Dergisi**, Sayı 80, s.156-181.
- Cavlak**, Hakan ve Dilek Bostancıoğlu, "Avrupa Birliğine Uyum Sürecinde Türkiye'deki Sağlık ve Hasta Hakları", **IAAOJ, Social Science**, 2015, 2(2), 27-42.
- Çağlayan**, Ramazan; "İnsanilik Unsuru Açısından Hadımlaştırma Cezası", **Ankara Barosu, III. Sağlık Hukuku Kurultayı**, 7-8 Mayıs 2010, s.92-114.
- Çakmakçı**, Metin; "Hasta Güvenliği: Bir Paradigma Değişimi", **Hasta Güvenliği: Türkiye ve Dünya**, Ed. Metin Çakmakçı ve H. Erdal Akalın, 1. Baskı, Türk Tabipleri Birliği Yayınları, Ankara, 2011, s.13-15.
- Coşar**, V. Ahsen; "Hasta Hakları", **Sağlık Hukuku Digestası**, Yıl, 1, Sayı 1, Ankara Barosu Yay., Ankara, 2009, (s.10-11), s.7-18; <http://www.ankarabarusu.org.tr/siteler/1940-2010/kitaplar/pdf/s/sdigesta.pdf> (ET: 15 Kasım 2015).

- Çetin**, Gürsel; "Tıbbi Malpraktis", **İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakültesi**, Tıp Eğitimi Etkinlikleri, Yeni Yasalar Çerçevesinde Hekimlerin Hukuki ve Cezai Sorumluluğu, Tıbbi Malpraktis ve Adli Raporların Düzenlenmesi Sempozyumu, Dizisi No: 48, Şubat 2006, s.31-42. <http://www.ctf.edu.tr/stek/pdfs/48/4802.pdf> (ET: 29 Ekim 2015).
- Çiftcioğlu**, Cengiz Topel; "Türk Ceza Kanununda Taksir", **Ankara Barosu Dergisi**, Sayı 3, 2013, s.317-338.
- Çobanoğlu**, Nesrin; "Ölümcül Olabilen Bulaşıcı Hastalıklarla İlgili Tıbbi Araştırmalarda Etik", **Sağlık Bilimlerinde Süreli Yayıncılık**, Türk Tıp Dizini, 2009, s.29-38.
- Çolak**, Ahmet; "Nöroşirurjide Malpraktis", **Türk Nöroşirurji Dergisi**, Sayı 12, 2002, s.94-98.
- Dadalı**, Ayla; "659 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname Kapsamındaki İdarelerin Taraf Oldukları Hukuki Uyuşmazlıkların Sulhen Halli", **Maliye Bakanlığı Başhukuk Müşavirliği ve Muhakemat Genel Müdürlüğü**; http://www.bahum.gov.tr/etkinlikler_yeni/sunumlar%5C201301%5C3.pdf (ET: 3 Aralık 2015).
- Daştan**, Alev, Gürkan Günal, Lamia İldoğan ve Gözde Somuncu; "Kök Hücre Teknolojisi", <http://kisi.deu.edu.tr/bulent.cavas/ders/bok2.pdf> (24 Kasım 2015).
- Değdaş** Ulaş Can; "Hatalı Tıbbi Uygulamadan (Malpraktis) Doğan Hukuki ve Cezai Sorumluluk", **Anadolu Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt 1, Sayı 6, 2018, s.41-65.
- Demirbaş**, Timur; **Ceza Hukuku: Genel Hükümler**, 6. Baskı, Seçkin Yay., Ankara, 2009.
- Demirel**, Birol; "Hekimin Yasal Sorumlulukları", **Gazi Tıp Dergisi**, Cilt 16. Sayı 3, 2005, s.99-106.
- Demirci**, Bahadır; "Türk Ceza Hukukunda Taksirden Doğan Sorumluluk", **Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kamu Hukuku** (Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukuku) Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2011, s.1-247.
- Demirhan**, Ayşegül Erdem; **Tıbbî Deontoloji ve Genel Tıp Tarihi**, Bursa, 1996.
- Deryal**, Yahya; **Hukukun Temel Kavramları**, 5. Baskı, Trabzon 2006.
- Doğan**, Gülmelihat; "Aşırı İfa Güçlüğü Nedeniyle Sözleşmenin Değişen Koşullara Uyarlanması", **TBB Dergisi**, Sayı: 111, 2014, s.9-36.
- Doğan**, Gülmelihat; "Sürekli Borç İlişkilerinde Borçlunun Temerrüdü", **Ankara Barosu Dergisi**, Sayı:4, 2014, s.387-413.
- Doğan**, Murat; "Hadımlaştırmadan Doğan Hukuki Sorumluluk", **Ankara Barosu, III. Sağlık Hukuku Kurultayı**, 7-8 Mayıs 2010, s.138-151.
- Dönmez**, **Burcu**; "TCK'da Çocuk Düşürtme Suçu Mukayeseli Hukuk ve AİHM'nin Bakış Açısıyla Ceninin Yaşama Hakkının Sınırlandırılması", **Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt: 9, Sayı: 2, 2007, s. 99-141.
- Dural**, Mustafa ve Suat Sarı, **Türk Özel Hukuku**, Cilt 1, 6. Baskı, İstanbul, Filiz Kitabevi, 2011.
- Duysak**, Merve; "Hekimin Tıbbi Uygulama Hatalarından Doğan Cezai Sorumluluğu", **Hukuk Gündemi Dergisi**, Sayı 3, 2009, s.25-38; <http://www.ankarabarusu.org.tr/siteiler/ankarabarusu/hgdmakale/2009-3/5.pdf> (ET: 1 Kasım 2015).

- Dünya Tabipler Birliği; Tıp Etiği El Kitabı**, Çev.: M. Murat Civaner, 3. Baskı, Türk Tabipler Birliği Yay., 2015.
- Elçin, Melih;** "Tıp Eğitiminin Tarihçesi", **Hacettepe Tıp Dergisi**, 2010, Sayı 41, s.195-202.
- Ellidokuz, Hülya ve Gazanfer Aksakoğlu,** "Enfeksiyon Hastalıklarına Epidemiyolojik Bakış", **Sürekli Tıp Eğitimi Dergisi**, 2002, Cilt 11, Sayı 4, s.291-294.
- Emini, Mehmet Emin;** "Hak Kavramı", **Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, Sayı 12, Aralık 2004, s.203-216.
- Ercan, İbrahim;** **Genel Hukuk Bilgisi**, Ankara, Gazi Kitabevi, 2010.
- Erçeltik, Erman;** "Özel Sağlık Kurum ve Kuruluşlarının Tıbbi Müdahaleden Doğan Hukukî Sorumluluğu", **Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Özel Hukuk Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi**, 2011.
- Erdemir, Ayşegül Demirhan;** **Tıp Tarihi**, İstanbul, Nobel Yay., 2014.
- Erer, Sezer;** "Sağlık Hizmetlerinde Sorumluluğun Paylaşılması", **Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi**, Cilt 36, Sayı 1, 2010, s.33-38.
- Ergönül, Önder;** "Enfeksiyon Hastalıkları Epidemiyolojisi", **İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakültesi, Sürekli Tıp Eğitimi Etkinlikleri, Hastane Enfeksiyonları: Korunma ve Kontrol, Sempozyum Dizisi No: 60, Ocak 2008**, s.31-41.
- Ergüneş, Seda;** "Yapay Dölllenme", **Sağlık Hukuku Makaleleri II**, İstanbul Barosu Sağlık Hukuku Merkezi, İstanbul, İstanbul Barosu Yay., 2012, s.167-177.
- Erkan, Mustafa;** "Tahkim Şartının Ayrılabilirliği Prensibinin Asıl Sözleşmenin Yokluğu Durumunda Değerlendirilmesi", **Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt 17, Sayı 1-2, 2013, s.535-562.
- Erkılınç, Mehmet;** "Vaka Değerlendirme ve Fizik Muayene", Derman Tıbbi Yayıncılık, s.55-85. <http://www.jcam.com.tr/files/KATD-3499.pdf> (ET: 14 Şubat 2017).
- Ersoy, Nermin;** "Tıp Tarihi Dersleri" Ders Notları, s.1-20. tip.kocaeli.edu.tr/docs/ders_notlari/n_ersoy/tip_tarihi-ders_notlari.doc (ET: 19 Ekim 2015).
- Ersoy, Nermin;** "Tıp Etiğine Giriş Ders Notları", s.1-14. tip.kocaeli.edu.tr/docs/ders_notlari/n_ersoy/tip_etigi-ders_notlari.doc (ET: 15 Şubat 2017).
- Ertuğrul, Hüseyin;** "Türk Ceza Kanunu'nda Çocuk Düşürme Suçu", **Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi**, Cilt:6, Sayı:2, Temmuz 2016, s.361-386.
- Eserdağ, Süleyman;** "Sterilizasyon (Kısırlaştırma)", <http://www.jinekolognet.com/kisirlastirma.asp> (ET: 27 Kasım 2015).
- Fidan, Nurten;** "Hekimin Tıbbi Müdahaleleri Nedeniyle Sorumluluğu", **Türkiye Adalet Akademisi Dergisi**, Cilt:1, Yıl:1, Sayı:3, 20 Ekim 2010, s.349-362.
- Fişek, Nusret H.;** **Halk Sağlığına Giriş**, Hacettepe Üniversitesi-Dünya Sağlık Örgütü Hizmet Araştırma, Araştırmacı Yetiştirme Merkezi Yayını, No.2, Çağ Matbaası, Ankara, 1983.
- Gedik, Fırat ve Emel Koç,** "Hüküm Kurma ve İçtihat", **Ankara Barosu Dergisi**, Cilt: 67, Sayı: 2, Bahar 2009, s.157-163.
- Gerçek, Leyla Çakıcı;** **Genel Hukuk Bilgisi**, 2. Baskı, İstanbul, Beta Yay., 2010.

- Gökçen**, Ahmet ve Murat Balcı, “Organ ve Doku Ticareti Suçları (TCK, m.91-93)”, **Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi, Hukuk Araştırmaları Dergisi**, (MÜHF-HAD), Prof. Dr. Nur Centel’e Armağan Özel Sayısı, Cilt. 19, Sayı: 2, Yıl: 2013, s.111-149.
- Gönenç**, Levent; **Yasaların Anayasaya Uygunluğunun Denetimi ve Anayasa Yargısı**, TEPAV Anayasa Çalışma Metinleri-2, 2010.
- Görgün**, Şanal; **Hukukun Temel Kavramları**, 5. Baskı, Ankara, Yetkin Yay., 1996.
- Gözler**, Kemal; **Hukuka Giriş**, 6. Baskı, Bursa, Ekin Yay., 2009.
- Gözler**, Kemal; **Hukukun Temel Kavramları**, 8. Baskı, Bursa, Ekin Yay., 2011.
- Gözler**, Kemal; **İdare Hukuku Dersleri**, 9. Baskı, Ekin Yay., Bursa, 2010.
- Gözübüyük**, Şeref; **Hukuka Giriş**, 18. Baskı, Ankara, Turhan Kitabevi, 2009.
- Gülsoy**, M. Ziya; “Bilirkişilik Hakkında Hukuki Bir İnceleme”, **Türkiye Mühendislik Haberleri**, Ocak 1971, s.38-42. <http://www.imo.org.tr/resimler/ekutuphane/pdf/9178.pdf> (ET: 14 Şubat 2017).
- Gürsoy**, Gülsüm Önal; “Hekim Hakları” **İstanbul’da Sağlık**, s.13-15; http://www.istanbul saglik.gov.tr/w/dergi/basinpdf/kasim2004/12_13_14_15.pdf (ET: 21 Kasım 2015).
- Gürsoy**, Kemal Tahir; “Birden Fazla Kimselerin Aynı Zarardan Sorumluluğu”, **Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt 30 Sayı 1-4, 1973, s.57-83. <http://auhf.ankara.edu.tr/auhfd/auhf-dergisi/yil-1973-cilt-30-sayi-1-4/> (ET: 27 Kasım 2015).
- Güven**, Kudret; “Cinsiyet Değişikliği ve Hukuki Sonuçları”, **Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt 1, Sayı 1, Haziran 1997, s.57-92; http://webftp.gazi.edu.tr/hukuk/dergi/1_1_5.pdf (ET: 29 Kasım 2015).
- Henzel**, Zahide Olgun; “Hastayı Algılama ve Hasta Kavramı Oluşturma Bağlamında Türk ve Fransız Hekimlerin Karşılaştırılması”, **Çukurova Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Deontoloji ve Tıp Tarihi Anabilim Dalı**, Yayımlanmamış Doktora Tezi, Adana 2009, s.1-134.
- Hakeri**, Hakan; **Tıp Hukuku**, 7. Baskı, Ankara, Seçkin Yay., 2013.
- Hakeri**, Hakan; **Tıp Hukuku El Kitabı**, 6. Baskı, Ankara, Seçkin Yay., 2013.
- Hakeri**, Hakan; **Ceza Hukuku: Genel Hükümler**, 16. Baskı, Adalet Yay., Ankara, 2013.
- Hakeri**, Hakan; “Hastane Yönetiminin Sorumluluğu”, <http://www.hekimhukuku.com/?p=49> (ET: 15 Şubat 2017).
- Hakeri**, Hakan; “Hekimlerin Uygulama Hatalarından Kaynaklanan Disiplin Sorumluluğu”, <http://www.medimagazin.com.tr/authors/hakan-hakeri/tr-hekimlerin-uygulama-hatalarindan-kaynaklanan-disiplin-sorumluluğu-72-64-1214.html> (6 Aralık 2015).
- Hammurabi Kanunları**: https://tr.wikipedia.org/wiki/Hammurabi_Kanunlar%C4%B1 (ET: 17 Ekim 2015).
- Hancı**, İsmail Hamit; **Hekimin Yasal Sorumluluk ve Hakları (Tıp ve Sağlık Hukuku)**, 2. Baskı, Toprak Ofset, İzmir, 1999.
- Hau**, Kong-lung; “Law and Ethics in Medical Practice: An Overview”, **Medical Section**, Vol. 8, No: 6, Ağustos 2003, p.3-7.

- İçel**, Kayıhan; “Ceza Hukukunda Temel Kusurluluk Şekli Kast”, **İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi**, Cilt 6, Sayı 12, Güz 2007/2, s.61-70.
- İlal Eran**; “Magna Carta”, **İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası**, s.210-242; www.journals.istanbul.edu.tr/iuhfm/article/download/.../1023003924 (ET: 7 Kasım 2015).
- İpekçioğlu**, Pervin Aksoy; “Ceza Muhakemesi Hukukunda Beden Muayenesi ve Vücuttan Örnek Alma”, **İÜHFİM**, Cilt LXX, Sayı 1, 2012, s.19-38.
- Jira**, Challi; “Health Ethics and Health Laws”, **Lecture Notes, Health Extension Trainees in Ethiopia**, 2004, p.1-64.
- Karaman**, Hüseyin; “Bir Biyografi Denemesi: Ebu Bekir er-Razi”, **Çorum İlahiyat Fakültesi Dergisi**, Cilt III, Sayı 6, s.101-128.
- Karaşahin**, Tahir; “Embriyonik Kök Hücreler”, **Erciyes Üniversitesi Veterinerlik Fakültesi Dergisi**, Cilt 9, Sayı 1, 2012, s.65-71.
- Kırca**, İsmail; “Vekâletsiz İş Görmenin Temsil Hukukunda Uygulama Alanı Bulduğu Haller”, **AÜHFİM**, Cilt: 44, Sayı: 1-4, 1995, s.443-450. <http://dergiler.ankara.edu.tr/dergiler/38/298/2762.pdf> (ET: 15 Şubat 2017).
- Koparan**, Mehmet Reşat; “Cinsel Saldırı ve Cinsel Taciz Suçları”, **Kayseri**, 2009, <http://www.ceza-bb.adalet.gov.tr/makale/197.pdf> (ET: 7 Ekim 2017).
- Kuluçlu**, Erdal; “Türk Hukuk Sisteminde Normlar Hiyerarşisi ve Sayıştay Denetimine Etkileri”, **Sayıştay Dergisi**, Sayı 71, s.3-22.
- Legal and Ethical Issues in Medical Practice, Including HIPAA**, Chapter: 3, Medical Assisting, Third Edition, 2003, s.38. (s.37-58). <https://highered.mheducation.com/sites/dl/.../Chapter03.pdf> (ET: 25 Ekim 2017).
- Mahmutoğlu**, Fatih Selami; “Beden Muayenesi ve Vücuttan Örnek Alınması”, s.1-25. <http://fsmahmutoglu.av.tr/pdf/76b00da1de336791f454b4977f6319d9cdf4656d7818071225.pdf> (ET: 14 Şubat 2017).
- Millî Eğitim Bakanlığı, Sağlık Hizmetleri Sekreterliği: Enfeksiyon Zinciri ve Bağışıklık**, Ankara, 2012, s.4.
- Millî Eğitim Bakanlığı, Hemşirelik: İnsan Hakları, Hasta Hakları ve Etik**, Ankara, 2013.
- Millî Eğitim Bakanlığı, Devlet Yapısı ve Yargı**, Ankara, 2001.
- Millî Eğitim Bakanlığı, Meslek Etiği ve İlkeleri**, Ankara, 2015.
- Montaigne**, Michel de; **Denemeler**, Çev. Engin Sunar, Cilt: III, Say Yay., İstanbul, 2011.
- Montaigne**, Michel de; **Denemeler**, Çev. Engin Sunar, Cilt: IV, Say Yay., İstanbul, 2011.
- Odyakmaz**, Zehra; “Genel Olarak İdarenin Sözleşmeleri”, http://webftp.gazi.edu.tr/hukuk/dergi/2_12.pdf (ET: 30 Ekim 2015).
- Okyay**, Ramazan Azim, Muhsin Akbaba, Ecem Kirkit, “Aydınlatılmış Onam ve Aşılama”, **Turk J Public Health**, 2015;13(2), s.155-159.
- Oylar**, Ömer ve İsmail Tekin, “Kanser Teşhis ve Tedavisinde Nanoteknolojinin Önemi”, **Uludağ Üniversitesi Mühendislik-Mimarlık Fakültesi Dergisi**, Cilt 16, Sayı 1, 2011, s.147-154.

- Öncel**, Mualla, Ahmet Kumrulu ve Nami Çağan; **Vergi Hukuku**, 15. Baskı, Ankara, Turhan Kitabevi, 2008.
- Oral**, Tuğçe; “Hekimin Aydınlatma ve Hastanın Rızasını Alma Yükümü”, **Ankara Barosu Dergisi**, 2011/2, s.186-209.
- Oral**, Tuğçe; “Hekimin Özel Hukuk Açısından Sorumluluğu”, http://www.turkhukuksitesi.com/makale_1051.htm (ET: 1 Aralık 2015).
- Özbay**, İbrahim; “Alternatif Uyuşmazlık Çözüm Yolları”, **Erzincan Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt 10, Sayı 3-4, 2006, s.459-475.
- Özçetin**, Selvi ve Murat Balaban, **Sağlık Hukuku**, 2. Baskı, Seçkin Yay., Ankara, 2015.
- Özçelik**, Ş. Barış; “Sözleşmeden Doğan Borçların İfasında Hukuki İmkânsızlık ve Sonuçları”, **AÜHFD**, Cilt: 63, Sayı:3, 2014, s.569-621.
- Özdemir, Hakan**; “Greft ve Flep Cerrahisi (Doku Nakilleri)”. http://www.drhakanozdemir.com/greft_ve_flep_cerrahisi_doku_nakilleri (ET: 18 Temmuz 2020).
- Özdemir**, Hayrunnisa; “Teşhis ve Tedavi Sözleşmesinde Hekimin Hastayı Aydınlatma Yükümlülüğü”, **Erzincan Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt XII, Sayı 3-4, 2008, s.347-379.
- Özen**, Muharrem; “Yargı Bağımsızlığını Zedeleyen Düzenleme ve Uygulamalar ve Bağımsızlığı Sağlamaya Yönelik Çözüm Önerileri”, **Ankara Barosu Dergisi**, Yıl:68, Sayı:1, 2010, s.31-65.
- Özlü**, Tevfik; “Hastaların Ödev ve Sorumlulukları Nelerdir?” <http://www.bunlarlazim.com/hastalarin-odev-ve-sorumluluklari-nelerdir.htmlw> (ET: 16 Kasım 2015).
- Özpınar**, Berna; **Tıbbi Müdahalede Kötü Uygulamanın Hukuki Sonuçları**, 1. Baskı, Ankara Barosu Yay., Ankara, 2007.
- Petek**, Hasan; “Güzelleştirme Amaçlı Estetik Ameliyatlardan Kaynaklanan Hukuki Sorumluluk”, **Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt 8, Sayı 1, 2006, s.177-239.
- Reisoğlu**, Safa; **Borçlar Hukuku**, Ankara, “S” Yay., 1986.
- Runzheimer**, Jane and Linda Johnson Larsen; **Medical Ethics For Dummies**, Wiley Publishing, Inc., 2011.
- Sağlam**, İpek; “Türk Medeni Kanunu Madde 40 Üzerine Bir Değerlendirme”, **Erzincan Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt 8, Sayı 3-4, 2004, s.455-469.
- Sağlık Bakanlığı**, Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü; **Sağlığın Teşviki ve Geliştirilmesi Sözlüğü**, Bakanlık Yayın No: 814, 1. Baskı, Ankara, 2011.
- Sakin**, Sinan; **Türk Ceza Hukuku: Genel Hükümler**, 3. Baskı, Savaş Yay., Ankara, 2016.
- Sarıyar**, Selçuk; **Kusurun Tanımı ve Özneliği**, İstanbul, 2008, s.3; <http://www.hubayar.eu/SiteFiles/makaleler/kusurun%20tanimi%20ve%20ozneligi.pdf> (ET: 15 Kasım 2015).
- Savaş**, Abdurrahman; “Türk Borçlar Hukukunda İkale Sözleşmesi”, **TAAD**, Yıl:7, Sayı:26, Nisan 2016, s.105-141.
- Saydam**, Mehmet ve Nurten Öztürk; “Türk Ceza Kanunu Bakımından Taksir”, **TAAD**, Yıl:6, Sayı:23, Ekim 2015, s.135-157.

- Sayek**, Fusun; **Sağlıkla İlgili Uluslararası Belgeler**, 2. Baskı, Ankara, Türk Tabipler Birliği Yay., 2009.
- Sayım**, Ferhat; "Tıbbi Etik ve Deontoloji Kavramları", **Sağlık Piyasası ve Etik**, Bursa, MKM Yayıncılık, 2011, s.51-63.
- Sezer**, Serhat Tolga; "Medeni Usul ve İcra İflas Hukukunda Takas", **Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü**, Özel Hukuk Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2010, s.1-114
- Somer**, Pervin; "Alternatif Tıp Nedir? Geleneksel ve Tamamlayıcı Tıp Uygulamaları Yönetmeliğinin Değerlendirilmesi", **Uluslararası Sağlık Hukuku Sempozyumu**, (16-17 Ekim 2014 Lefkoşa), Ed. Hakan Hakeri, Cahit Doğan, Türkiye Barolar Birliği, Yay. 306, Ankara, 2015, s.233-265.
- Söyler**, Yasin; "Yargıtay Kararları Işığında Kişisel Kusur", **Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, C. XIV, Sayı 2, 2010, s.555-592.
- Sunay**, Özgür, Ali Kızılkaya, Fahri Mola, Ali Barutçu, Emine Çalış Kızılkaya ve İlknur Gündüz; "Estetik Cerrahin Hukuki Sorumluluğu", **Türk Plastik Rekonstrüktif Estetik Cerrahi Dergisi**, Cilt 13, Sayı 1, 2005, s.36-38.
- Şahsuvaroğlu**, Bedii Nuri; **Tıbbî Deontoloji**, İstanbul, 1983.
- Şakar**, Müjdat; **Genel Hukuk**, 2. Baskı, İstanbul, Beta Yay., 2011.
- Şatır**, Nejdet; **Hekimlerin Hukuki ve Cezai Sorumluluğu**, Ankara, Yetkin Yay., 2015.
- Şen**, Cemalettin; "Hukuk Açısından Bilincin Haklara Etkisi", **Abant İzzet Baysal Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi**, Bahar 2015, Cilt:3, Yıl:3, Sayı:5, 3: 121-138.
- Şenol**, Pınar Uzun; "Vekâletsiz İş Görmeye İş Görenin Hukuki Durumu", **Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi İnsan ve Toplum Bilimleri Dergisi**, Sayı 3, Bahar 2014, s.293-309.
- Şenyüz**, Doğan; **Borçlar Hukuku**, 4. Baskı, Bursa, Ekin Yay., 2009.
- Tan**, Turgut; "Türk Hukukunda Kanun Hükmünde Kararname Uygulaması ve Sorunlar", s.335-353; <http://dergiler.ankara.edu.tr/dergiler/42/468/5412.pdf> (Erişim Tarihi: 7 Kasım 2015).
- Taneri**, Gökhan; **Hasta Hakları**, 1. Baskı, Ankara, Bilge Yay., 2014.
- Tanrıver**, Süha; "Mahkeme Huzurunda Yapılan Sulhler", **Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi**, Cilt 49, Sayı 1-2, 1994, s.333-348.
- Taştan**, Furkan Güven; "Borçlar Hukuku Genel Hükümler", **Ders Notları**, Ankara, 2012, s.1-136. http://www.sinerjik.org/wp-content/uploads/2014/02/bhgh_fgt.pdf (ET: 10 Şubat 2017).
- Temel**, Erhan; "Hadımlaştırma Operasyonlarından Dolayı Alman Hukukunda Sorumluluk", **Ankara Barosu, III. Sağlık Hukuku Kurultayı**, 7-8 Mayıs 2010, s.115-125.
- Tokaç**, Mahmut; "Geleneksel Tıbbi Akademik Yaklaşım: GETTAM", **SD Sağlık Düşüncesi ve Tıp Kültürü Dergisi**, Sonbahar 2013, s.82-85.
- Topdemir**, Hüseyin Gazi; "İslam Dünyasında Tıp", **Bilim ve Teknik**, Ağustos, 2012, s.90-93.
- Toroslu**, Haluk; "Bilinçli Taksir Üzerine Bir Değerlendirme", **TBB Dergisi**, Sayı: 126, 2016, s.95-122.

- Tunçer, Polat; Temel Hukuk**, 1. Baskı, Ankara, Adalet Yay., 2013.
- Turabi, Selami; “Kusurluluk ve Kusurluluğu Etkileyen Haller”, TBB Dergisi**, Sayı: 101, 2012, s. 267-292.
- Turanboy, Kürşat; “Müteselsil Sorumluluk Kavramı ve Müteselsil Sorumlulukta Borçlar Kanunu Tasarısının Hükümleri”, E – Akademi, Hukuk, Ekonomi ve Siyasal Bilimler Aylık İnternet Dergisi**, Sayı 94, Aralık 2009.
- Tüfekçi, İbrahim; “İslam Hukukuna Göre Gebeliğin Sonlandırılması”, Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi**, Cilt –Sayı 45, Eylül 2013, s.111-154.
- Türkmen, Ali; Hasta ve Hekim Hukuku**, 2. Baskı, Ankara, Adalet Yay., 2013.
- Türkmen, Birol; “Hekimin Yasal Sorumlulukları”, Gazi Tıp Dergisi**, Cilt 16: Sayı 3, 2005, s.99-106.
- Uzluk, Feridun Nafiz; Tıp Tarihi**, Ankara, 1958.
- Ünal, Şeref; “Yargı Bağımsızlığı”, Amme İdare Dergisi**, Cilt: 37, Sayı:3, Eylül 2004, s.63-81.
- Ünver, Yener; “Yargı Bağımsızlığı Açısından Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu”, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası**, Cilt: 53, Sayı: 1-4, 1988-1990, s.153-196.
- Üzülmez, İlhan; “Hadımlaştırmadan Kaynaklanan Cezai Sorumluluk”, Ankara Barosu, III. Sağlık Hukuku Kurultayı**, 7-8 Mayıs 2010, s.161-168.
- Yaşar, Yusuf; “Ceza Muhakemesi Hukukunda Gizli Tanıklık”, e-akademi, Hukuk, Ekonomi ve Siyasal Bilimler, Aylık İnternet Dergisi**, Sayı: 133, Ekim 2013, s.1-42.
- Yayla, Hatice Tolunay Ozanemre; “Gabinin Şartları”, Çankaya University Journal of Law**, 7/2 (Şubat 2011), s.195-217.
- Yeşilada, Erdem; “Hekim, Alternatif Tedavi ve Modern Tıp”, Sürekli Tıp Eğitimi Dergisi**, Cilt: 11, Sayı: 6, 2002, s.223-225.
- Yıldırım, Gülay ve Selim Kadioğlu; “Etik ve Tıp Etiği Temel Kavramları”, Cumhuriyet Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi**, Cilt: 29, Sayı: 2, 2007, s.75-83.
- Yıldız, Ali Kemal; “Ceza Muhakemesi Hukukunda Keşif ve Yer Gösterme”, İÜHFİM**, Cilt: LXV, 2007, s.127-174.
- Yıldız, Sevil; “Ceza Hukukunda Akıl Hastalığı ve Akıl Hastalarının Yargılanması”, SÜ İİBF Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi**, Sayı: 4, 2002, s.141-151.
- Yılmaz, Battal; Hekimin Hukuki Sorumluluğu**, 2. Baskı, Ankara, Adalet Yay., 2010.
- Yılmaz, Ejder; “Hukuk Muhakemeleri Kanununda Süreler”, Journal of Yaşar University**, Cilt: 8, Sayı: Özel, 2013, s.3167-3190.
- Yılmaz, Ş. Berfin Işık; “Tıbbi Müdahalelerde Hekimin Aydınlatma Yükümlülüğü”, TBB Dergisi** 2012, Sayı 98, s.389-410.
- Yılmaz, Halil; “Uluslararası Tahkim Örgütlenmeleri”, Ankara Barosu Dergisi**, Sayı 2, 2004, s.75-104.
- Yiğit, Onur; “Taksirli Bir Suç Türü Olarak Maden Kazaları”, Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi**, Sayı: 4, 2014, s.350- 410.
- Yiğit, Onur; “Yargıtay Kararları Işığında Bilinçli Taksir Kavramı ve Unsurları”, Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi**, Cilt: 2, Sayı: 2, 2015, s.113-136.

- Yücer, İpek;** “Yenileme (Tecdit)”, **Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt: 9, Sayı: 1, 2007, s. 233-259
- Williams, John R.;** **Tıp Etiği El Kitabı**, (Dünya Hekimler Birliği), Çev.: Murat Civaner, Türk Tabipler Birliği Yay., 2006. https://www.tb.org.tr/kutuphane/tip_etigi.pdf (ET: 30 Kasım 2015).
- World Medical Association;** **Medical Ethics Manual**, France, 2005. http://www.whcaonline.org/uploads/publications/em_en.pdf (ET: 12 Mayıs 2018).

KANUNLAR

- Adli Tıp Kurumu Kanunu** (14 Nisan 1982 / 2659).
- Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun** (26 Eylül 2004/ 5235).
- Aile Hekimliği Kanunu** (24 Kasım 2004/ 5258).
- Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanun** (6 Ocak 1982/ 2576).
- Ceza Muhakemeleri Kanunu** (04 Aralık 2004/ 5271).
- Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun** (13 Aralık 2004/ 5275).
- Danıştay Kanunu** (6 Ocak 1982/ 2575).
- Eczacılar ve Eczaneler Hakkında Kanunu** (18 Aralık 1953/ 6197).
- Hemşirelik Kanunu** (25 Şubat 1954/ 6283).
- Hukuk Muhakemeleri Kanununun** (12 Ocak 2011/ 6100).
- Hususî Hastaneler Kanunu** (24 Mayıs 1933/ 2219).
- İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu** (20 Haziran 2012/ 6331).
- Kan ve Kan Ürünleri Kanunu** (11 Nisan 2007/ 5624).
- Kişisel Verilerin Korunması Kanunu** (24 Mart 2016/ 6698).
- Kozmetik Kanunu** (24 Mart 2005/ 5324).
- Milletlerarası Tahkim Kanunu** (21 Haziran 2001/ 4686).
- Nüfus Planlaması Hakkında Kanun** (24 Mayıs 1983/ 2827).
- Organ ve Doku Alınması, Saklanması, Aşılması ve Nakli Hakkında Kanun** (29 Mayıs 1979/ 2238).
- Sağlık Hizmetleri Kanunu** (7 Mayıs 1987/ 3359).
- Sağlık Hizmetlerinin Sosyalleştirilmesi Hakkında Kanun** (12 Ocak 1961/ 224),
- Umumî Hıfzıssıhha Kanunu** (24 Nisan 1930/ 1593).
- Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun** (12 Haziran 1979/ 2247).
- Tababet ve Şuabatı Sanatlarının Tarzı İcrasına Dair Kanunu** (11 Nisan 1928/ 1219).
- Türk Dış Hekimleri Birliği Kanunu** (7 Haziran 1985/ 3224).
- Türk Tabipleri Birliği Kanunu** (23 Ocak 1953/ 6023).

- Türkiye Cumhuriyeti Anayasası** (18 Ekim 1982/ 2709).
Türk Medeni Kanun (22 Kasım 2001/ 4721).
Türk Borçlar Kanunu (11 Ocak 2011/ 6098).
Yargıtay Kanunu (4 Şubat 1983/ 2797).

YÖNETMELİKLER

- Aile Hekimliği Uygulama Yönetmeliği** (25 Ocak 2013/ 28539 sayılı Resmî Gazete).
Ayakta Teşhis ve Tedavi Yapılan Özel Sağlık Kuruluşları Hakkında Yönetmelik (15 Şubat 2008/ 26788 sayılı Resmî Gazete).
Ceza Muhakemesinde Beden Muayenesi, Genetik İncelemeler ve Fizik Kimliğin Tespiti Hakkında Yönetmelik (01 Haziran 2005/ 25832 sayılı Resmî Gazete).
Genel Bütçe Kapsamındaki Kamu İdareleri ve Özel Bütçeli İdarelerde Hukuk Hizmetlerinin Yürütülmesine İlişkin Kanun Hükmünde Kararname, (26 Eylül 2011 tarih ve 659 sayılı KHK).
Hasta Hakları Yönetmeliği; (1 Ağustos 1998 tarih ve 23420 sayılı Resmî Gazete).
Hekimlik Meslek Etiği Kuralları; (Yayın Tarihi: 1 Şubat 1999), Türk Tabipler Birliği Yayını, Ankara, Mayıs, 2012. https://www.ttb.org.tr/kutuphane/h_etikkural.pdf (ET: 2 Ağustos 2020).
Hemşirelik Yönetmeliği (08 Mart 2010/ 27515 sayılı Resmî Gazete)
Sağlık Bakanlığı ve Bağlı Kuruluşlarının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (11Ekim 2011/ 663 sayılı KHK).
Tıbbi Deontoloji Nizamnamesi (19 Şubat 1960/ 10436 sayılı Resmî Gazete).
Tıbbi Hizmetlerin Kötü Uygulanmasından Doğan Sorumluluk Kanunu Tasarısı; <http://www2.tbmm.gov.tr/d21/1/1-1030.pdf> (Erişim Tarihi: 29 Ekim 2015).
Uzaktan Sağlık Hizmetlerinin Sunumu Hakkında Yönetmelik (10 Şubat 2022 tarih ve 31746 sayılı Resmi Gazete).
Yataklı Tedavi Kurumları İşletme Yönetmeliği (13 Ocak 1983/ 17927 sayılı Resmî Gazete)
Rahim Tahliyesi ve Sterilizasyon Hizmetlerinin Yürütülmesi ve Denetlenmesine İlişkin Tüzük (18 Aralık 1983/ 18255 sayılı Resmî Gazete).

BİLDİRGELER

- Anne Hakları Bildirgesi** (24 Eylül 2001- Barselona/ Espanya), Çev.: Ayşe Kafkaslı, ve Neslihan Tekin; <http://www.hayad.org.tr/anne-haklari-bildirgesi> (ET: 15 Kasım 2015).
Avrupa'da Hasta Hakları Bildirgesi (28-30 Mart 1994 Amsterdam/Hollanda).
Bilgisayarın Tıpta Kullanılmasına İlişkin Duyuru, (1983, Venedik/İtalya).
Dünya Tabipler Birliği'nin Hekim Yardımıyla İntihar İçin Tutumu (Eylül 1992).

- Dünya Tıp Birliği Helsinki Bildirgesi** (İnsan Denekleri Üzerindeki Tıbbi Araştırmalarda Etik İlkeler).
- Dünya Tabipler Birliği Lizbon Hasta Hakları Bildirgesi'nin Gözden Geçirilmiş Şekli**, (Eylül 1995, Bali/Endonezya).
- Dünya Tabipler Birliği Ötanazi Bildirgesi**, (Ekim 1987, Madrid/İspanya).
- Dünya Tabipler Birliği Tokyo Bildirgesi**, (Ekim 1975, Tokyo/Japonya).
- Dünya Tabipler Birliği Venedik Bildirgesi**, (Ekim 1983, Venedik/İtalya).
- Lizbon Hasta Hakları Bildirgesi**, (1981-Lizbon/Portekiz).
- Ruhsal Hastalığı Olan Çocuklar ve Ailelerinin Hakları Bildirgesi**; (ABD Çocuk Ruh Sağlığı Koalisyonu Nisan 2007); <http://www.hayad.org.tr/ruh-hastaligi-olan-cocuklar-ve-ailelerinin-haklari-bildirgesi> (ET: 21 Kasım 2015)
- Yenidoğan Hakları Bildirgesi**, (24 Eylül 2001, Barselona/İspanya).

İNTERNET BAĞLANTILARI

- [http://tbbdergisi.barobirlik.org.tr/m2010-86-581_\(ET: 9 Kasım 2015\)](http://tbbdergisi.barobirlik.org.tr/m2010-86-581_(ET: 9 Kasım 2015)).
- [http://www.yasader.org/web/stk_el_kitabi/son/3-ucuncubolum.pdf_\(ET: 9 Kasım 2015\)](http://www.yasader.org/web/stk_el_kitabi/son/3-ucuncubolum.pdf_(ET: 9 Kasım 2015)).
- [https://tr.wikipedia.org/wiki/Hammurabi_Kanunlar%C4%B1_\(ET: 17 Ekim 2015\)](https://tr.wikipedia.org/wiki/Hammurabi_Kanunlar%C4%B1_(ET: 17 Ekim 2015)).
- [http://www.ombudsman.gov.tr/contents/files/688B1--Insan-Haklari-Evrensel-Beyanamesi.pdf_\(ET: 9 Kasım 2015\)](http://www.ombudsman.gov.tr/contents/files/688B1--Insan-Haklari-Evrensel-Beyanamesi.pdf_(ET: 9 Kasım 2015)).
- [http://www.ombudsman.gov.tr/contents/files/3507--Ekonomik,-Sosyal-ve-Kulturel-Haklara-Iliskin-Uluslararası-Sozlesme.pdf_\(ET: 11 Kasım 2015\)](http://www.ombudsman.gov.tr/contents/files/3507--Ekonomik,-Sosyal-ve-Kulturel-Haklara-Iliskin-Uluslararası-Sozlesme.pdf_(ET: 11 Kasım 2015)).
- [https://www.tbmm.gov.tr/komiyon/insanhaklari/pdf01/53-73.pdf_\(ET: 11 Kasım 2015\)](https://www.tbmm.gov.tr/komiyon/insanhaklari/pdf01/53-73.pdf_(ET: 11 Kasım 2015)).
- [http://www.eskisehirab.gov.tr/userfiles/files/AVRUPA%20B%C4%B0RL%C4%B0%C4%9E%C4%B0%20TEMEL%20HAKLAR%20%C5%9EARTI.pdf_\(ET: 11 Kasım 2015\)](http://www.eskisehirab.gov.tr/userfiles/files/AVRUPA%20B%C4%B0RL%C4%B0%C4%9E%C4%B0%20TEMEL%20HAKLAR%20%C5%9EARTI.pdf_(ET: 11 Kasım 2015)).
- [https://www.tbmm.gov.tr/komiyon/kefe/belge/uluslararası_belgeler/kadin_istihdami/ilo_belgeleri/sozlesmeler/118.pdf_\(ET: 12 Kasım 2015\)](https://www.tbmm.gov.tr/komiyon/kefe/belge/uluslararası_belgeler/kadin_istihdami/ilo_belgeleri/sozlesmeler/118.pdf_(ET: 12 Kasım 2015)).
- [http://www.diskapieah.gov.tr/mevzuat/ULUSLARARASI/LIZBON%20BILDIRGESI.pdf_\(ET: 15 Kasım 2015\)](http://www.diskapieah.gov.tr/mevzuat/ULUSLARARASI/LIZBON%20BILDIRGESI.pdf_(ET: 15 Kasım 2015)).
- [http://www.migesplus.ch/fileadmin/Publikationen/Patientenrecht_tur.pdf_\(ET: 16 Kasım 2015\)](http://www.migesplus.ch/fileadmin/Publikationen/Patientenrecht_tur.pdf_(ET: 16 Kasım 2015)).
- [http://www.tugsanyilmaz.av.tr/saglik-hukuku/tedavide-hastanin-yukumlulukleri_\(ET: 16 Kasım 2015\)](http://www.tugsanyilmaz.av.tr/saglik-hukuku/tedavide-hastanin-yukumlulukleri_(ET: 16 Kasım 2015)).
- [http://www.bunlarlazim.com/hastalarin-odev-ve-sorumluluklari-nelerdir.htmlw_\(ET: 16 Kasım 2015\)](http://www.bunlarlazim.com/hastalarin-odev-ve-sorumluluklari-nelerdir.htmlw_(ET: 16 Kasım 2015)).
- [http://www.erzincan.edu.tr/birim/HukukDergi/makale/2008_XII_2_12.pdf_\(ET: 17 Kasım 2015\)](http://www.erzincan.edu.tr/birim/HukukDergi/makale/2008_XII_2_12.pdf_(ET: 17 Kasım 2015)).
- [http://www.saglik.gov.tr/TR/belge/1-555/hasta-haklari-yonetmeligi.html_\(ET: 17 Kasım 2015\)](http://www.saglik.gov.tr/TR/belge/1-555/hasta-haklari-yonetmeligi.html_(ET: 17 Kasım 2015)).

- <http://mevzuat.basbakanlik.gov.tr/Metin.Aspx?MevzuatKod=9.5.17229&sourceXmlSearch=sa%C4%9Fl%C4%B1k%20uygulama&MevzuatIliski=0> (ET: 17 Ekim 2015).
- <http://www.ankarabarasu.org.tr/siteler/1940-2010/kitaplar/pdf/s/sdigesta.pdf> (ET: 15 Kasım 2015).
- <http://www.mevzuat.gov.tr/Metin.Aspx?MevzuatKod=3.5.85319&MevzuatIliski=0&sourceXmlSearch=yatakl%C4%B1%20tedav> (ET: 20 Kasım 2015).
- <http://www2.perinatal.org.tr/perinatoloji-uzmanligi-nedir/> (ET: 25 Kasım 2015).
- <http://www.tibbisozluk.com/arama.php?terim=perinatal> (ET: 25 Kasım 2015).
- <http://www.saglik-sigortasi.com/tibbi-terimler-sozlugu> (ET: 26 Kasım 2015).
- <http://www.das.org.tr/kitaplar/kitap2005/6-05.pdf> (ET: 26 Kasım 2015).
- <http://www.hayathastanesi.com.tr/index.php/tum-makaleler/89-makaleler/161-t-bbi-terimler> (ET: 26 Kasım 2015).
- <http://dergiler.ankara.edu.tr/dergiler/36/859/10903.pdf> (ET: 26 Kasım 2015).
- <http://www.gebelikhesaplama.net/dis-gebelik-ektopik-nedir.html> (ET: 26 Kasım 2015).
- <http://dergiler.ankara.edu.tr/dergiler/42/462/5288.pdf> (ET: 3 Aralık 2015).
- <http://www.hakhukukozgurluk.com/cezahukuku/cezamuhakemesi/03yargiyolu.html> (ET: 6 Aralık 2015).
- www.dpb.gov.tr/F/Root/daireler/kamu.../avrupa_sosyal_sarti_metni.pdf (ET: 12 Kasım 2015).
- http://www.unicankara.org.tr/doc_pdf/Viyana_69.pdf (ET: 25 Ocak 2017).
- http://ahmetemreazkli.com/yayinlar/GuncelAnesteziTeorik_AEAzekli.pdf (ET: 26 Ocak 2017).
- <http://infek.med.ege.edu.tr/dersnotlari/infgris.pdf> (ET: 26 Ocak 2017).
- <http://katipten.net/adli-ve-hukuki-terimler-sozlugu.html> (ET: 28 Ocak 2017).
- <http://www.sozluk.adalet.gov.tr/> (ET: 28 Ocak 2017).
- <http://www.hukukrehberi.net/Page.aspx?PageID=102> (ET: 28 Ocak 2017).
- http://www.sakaryaeah.saglik.gov.tr/hastaokulu/rehberler/kanserde_erken_tani.pdf (ET: 29 Ocak 2017).
- <https://www.alzheimer-nederland.nl/sites/default/files/directupload/informatie-in-turks-diagnose.pdf> (ET: 29 Ocak 2017).
- <http://ecdc.europa.eu/en/publications/Publications/Ebola-west-africa-12th-update.pdf> (ET: 29 Ocak 2017).
- <https://www.cdc.gov/vhf/ebola/pdf/ebola-factsheet.pdf> (ET: 29 Ocak 2017).
- <http://www.milliyet.com.tr/ms-hastaliginin-belirtileri-ve-pembenar-detay-kadinsagligi-2064321/> (ET: 29 Ocak 2017).
- <http://www.milliyet.com.tr/ms-hastaliginin-belirtileri-ve-pembenar-detay-kadinsagligi-2064321/> (ET: 29 Ocak 2017).
- http://www.farukturan.com/index.php?mod=MS_Hakkinda (ET: 29 Ocak 2017).

- http://www.wpanet.org/uploads/Sections/Eating_Disorders/Lancet_Psychiatry_AN.pdf;
<http://www.thelancet.com/journals/lanpsy/issue/current> (ET: 1 Şubat 2017).
[http://dx.doi.org/10.1016/S2215-0366\(15\)00356-9](http://dx.doi.org/10.1016/S2215-0366(15)00356-9)
- http://www.nhs.uk/translationturkish/Documents/Anorexia_nervosa_Turkish_FINAL.pdf
(ET: 1 Şubat 2017).
- http://www.nhs.uk/translationturkish/Documents/Anorexia_nervosa_Turkish_FINAL.pdf
(ET: 1 Şubat 2017).
- <http://infek.med.ege.edu.tr/dersnotlari/infgriris.pdf> (ET: 26 Ocak 2017).
- http://ahmetemreazkli.com/yayinlar/GuncelAnesteziTeorik_AEAzkli.pdf (ET: 26 Ocak 2017).
- <http://www.dicle.edu.tr/Contents/2dfd8ff7-3db0-4909-bf3c-a5f29c083abb.pdf> (ET: 29 Ocak 2017).
- http://www.nedc.com.au/files/logos/0638_NEDC_FS_AN_v4.pdf (ET: 1 Şubat 2017).
- http://www.elmadaghukuk.com/img/2014_1_ibraname_sirkler_111438722014_.pdf (ET: 10 Şubat 2017).
- <http://auhf.ankara.edu.tr/auhfd/auhf-dergisi/yil-1973-cilt-30-sayi-1-4/> (ET: 27 Kasım 2015).
- http://www.migesplus.ch/fileadmin/Publikationen/Vergesslich_Tuerkisch.pdf (ET: 29 Ocak 2017).
- http://www.wpanet.org/uploads/Sections/Eating_Disorders/Lancet_Psychiatry_AN.pdf;
<http://www.thelancet.com/journals/lanpsy/issue/current> (ET: 1 Şubat 2017).
[http://dx.doi.org/10.1016/S2215-0366\(15\)00356-9](http://dx.doi.org/10.1016/S2215-0366(15)00356-9)
- http://www.farukturan.com/index.php?mod=MS_Hakkinda (ET: 29 Ocak 2017).
- http://www.farukturan.com/index.php?mod=MS_Hakkinda (ET: 29 Ocak 2017).
- http://tip.kocaeli.edu.tr/docs/ders_notlari/u_tural/anksiyete.pdf (ET: 28 Ocak 2017).
- http://tip.kocaeli.edu.tr/docs/ders_notlari/u_tural/uyku.pdf (ET: 28 Ocak 2017).
- <http://www.medimagazin.com.tr/medimagazin/tr-anadolu8217da-halk-hekimligi-uygulamalari-676-315-3673.html> (ET: 26 Ocak 2017).
- http://www.sinerjik.org/wp-content/uploads/2014/02/bhgh_fgt.pdf (ET: 10 Şubat 2017).
- http://www.sakaryaeah.saglik.gov.tr/hastaokulu/rehberler/kanserde_erken_tani.pdf
(ET: 29 Ocak 2017).
- <http://www.milliyet.com.tr/ms-hastaliginin-belirtileri-ve-pembenar-detay-kadinsagligi-2064321/> (ET: 29 Ocak 2017).
- <http://www.dicle.edu.tr/Contents/9750b84c-68ad-4771-b1bd-781f4207a253.pdf> (ET: 14 Şubat 2017).
- http://www.mfa.gov.tr/site_media/html/BM_Etkin_Arabuluculuk_Rehberi_Turkce.pdf
(ET: 15 Şubat 2017).
- <http://pyo.omu.edu.tr/sites/pyo.omu.edu.tr/files/Helsinki%20Bildirgesi.pdf> (ET: 29 Mayıs 2017).
- <https://sbu.saglik.gov.tr/hastahaklari/amsterdam.htm> (ET: 28 Temmuz 2018).

- http://www.ejtn.eu/Documents/THEMIS%202016/Semi%20D/Written_paper_Germany1.pdf (ET: 25 Ekim 2017).
- <https://hukukdestegi.com/tr/2018/09/10/arabuluculuk-uzlastirma-arasindaki-farklar/> (ET: 17 Ocak 2022).
- <http://www.insanhaklarisavunuculari.org/dokumantasyon/files/original/62a72b961dd80b8f7ec55e249ee3d33b.pdf> (ET: 1 Mart 2022).

Editörler

Prof. Dr. Bülent KENT

Dr. Öğr. Üyesi Merve Ayşegül KULULAR İBRAHİM

SOSYAL MEDYA HUKUKU ve YALAN HABER

Ülke İncelemeleri

Almanya

Fransa

Avustralya

Amerika Birleşik Devletleri

Avrupa Birliği

Singapur

ADALET YAYINEVİ

Ankara - 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Sosyal Medya Hukuku ve Yalan Haber (Ülke İncelemeleri)

Prof. Dr. Bülent Kent - Dr. Öğr. Üyesi Merve Ayşegül Kulular İbrahim

Hukuk Yayınları Dizisi – 3278

Birinci Baskı : Ekim, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8209 – 94 – 5

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara

Tel : (0312) 231 17 00

Fax : (0312) 231 17 10

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : adalety@adaletyayinevi.com

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C

(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul

Tel : (0216) 305 72 81

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nilüfer Aydın

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Vadi Grafik Tasarım Ltd. Şti.

İvedik Org. San. Bölgesi 1420. Cadde

No: 58/1 Yenimahalle/Ankara

Tel: 0 312 395 85 71

Sertifika No: 47479

ALMAN HUKUKUNDA SOSYAL AĞLARDA YALAN HABER İLE MÜCADELE

Prof. Dr. Bülent KENT*

GİRİŞ

İnternet ortamında artan bir şekilde iletişimin “kabalığı”, saldırgan davranışlar ve ceza gerektiren suçların yaygınlaştığı gözlemlenmektedir. Bu durum, insanların sindirilerek kamuoyunda görünür olmaktan çekilmesine yol açmaktadır. Ayrıca yalan haber adı altında çıkan asılsız haberler (falschmeldungen-fake news) tüm dünyada hukuk devleti, kamu düzeni ve bireysel hakların ihlali, toplumsal barışın ve birlikte yaşamın korunması bakımından büyük bir tehdit olarak görülmektedir. Sosyal ağlarda yer alan yalan haberler, gerçeğe uygun ve doğru bir kamuoyu oluşumu için de engel oluşturmaktadır.

Yürürlükte olan geleneksel basın ve medya hukuku sorumluluk sistemi ile İnternetten bilgi edinme konusundaki mevcut uygulama arasında büyük bir çelişki ortaya çıkmaktadır. Geleneksel medya için oluşturulan basın ve medya hukuku, İnternet ve sosyal medya alanında yetersiz kalmaktadır. Yanlış haberler İnternette hızla yayılmakta ve çok kısa bir süre içinde binlerce okuyucuya ulaşmaktadır. İlgili sorumluları tespit etmek ve onları sorumlu tutmak çok zor olmaktadır. Özellikle “itibarın zedelenmesi” şeklinde “insan onurunu” ihlal eden yanlış bilgi ve haberlerin derhal silinmesi veya düzeltilmesi durumunda bile genellikle geri döndürülemez olumsuz sonuçlar ortaya çıkmaktadır. Sahte bir haber veya bilgi kısa süre sonra ilk ortaya çıktığı yerde silinse veya düzeltilse dahi bu düzeltme genellikle okuyuculara ulaşmamaktadır. Sahte ve yalan haberler medyanın her türünde her zaman var olmuştur, ancak dijital ilerlemenin çeşitli imkânları sayesinde İnternet ve sosyal ağlar aracılığıyla bu tür haberlerin yıkıcı etkileri daha hızlı gelişebilmektedir.

---

* Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi Hukuk Fakültesi, İdare Hukuku Anabilim Dalı Başkanı, e-posta: bulent.kent@asbu.edu.tr, ORCID: 0000-0002-6423-1698.

KAYNAKÇA

- ⇒ Arnold, Cynthia, ve Sara Rezat. "Digitale Desinformation und Fake News". Friedrich Verlag (blog), 2021. <https://www.friedrich-verlag.de/deutsch/schreiben-analysieren/digitale-desinformation-und-fake-news-7553>. (27.09.2022)
- ⇒ Berk, Mustafa Evren, "Dijital Çağın Yeni Tehlikesi "Deepfake"", Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi, Ağustos 2020, 1511.
- ⇒ Buchheim, Johannes. "Die datenschutzrechtliche Gestattung nach dem TMG – Nadelöhr privater Rechtsverfolgung im digitalen Raum". JuristenZeitung, sy 76 (31 Mayıs 2021): 539-46.
- ⇒ Porosenki. "gazete ördeği" anlamı, t.y. <https://porosenki.ru/tr/chicken/phraseology-newspaper-duck-meaning-history-of-words/>.
- ⇒ Eckel, Philip, ve Christian Rottmeier. "'Liken als Haten': Strafverfolgung von Hatespeech in Sozialen Netzwerken". Neue Zeitschrift für Strafrecht, sy 41 (2021): 1-11.
- ⇒ "Entwurf eines Gesetzes zur Änderung des Netzwerkdurchsetzungsgesetzes". Bundesregierung, 31 Mart 2020. https://www.bmj.de/SharedDocs/Gesetzgebungsverfahren/Dokumente/RegE_Aenderung_NetzDG.pdf;jsessionid=5ECC80BB51C0CA17552618059539C634.2_cid324?__blob=publicationFile&v=2.
- ⇒ "Entwurf eines Gesetzes zur Bekämpfung des Rechtsextremismus und der Hasskriminalität". Bundesregierung, 08 Nisan 2020. <https://dserver.bundestag.de/btd/19/184/1918470.pdf>. (24.09.2022).
- ⇒ "Fake-News: Definition und Rechtslage". Deutscher Bundestag, 2017. <https://www.bundestag.de/resource/blob/502158/99feb7f3b7fd1721ab4ea631d8779247/wd-10-003-17-pdf-data.pdf>. (24.09.2022).
- ⇒ Ferreau, Frederik. "Desinformation aus rechtswissenschaftlicher Perspektive" in: Judith Möller/Michael Hameleers/Frederik Ferreau, Typen von Desinformation und Misinformation Verschiedene Formen von Desinformation und ihre Verbreitung aus kommunikationswissenschaftlicher und rechtswissenschaftlicher Perspektive, Ein Gutachten im Auftrag der Gremienvorsitzendenkonferenz der Landesmedienanstalten (GVK), 2020, 44.

- ⇒ Deloitte. "Gefahr durch Fake News: Interview mit Peter J. Wirnsperger, Public Sector Lead Civil Government und Partner Cyber Risk", 2019. <https://www2.deloitte.com/de/de/pages/risk/articles/gefahr-durch-fake-news.html>.
- ⇒ Doğan, Aişe Sena. "Kişilik Hakkının 5651 Sayılı Kanun'un 9. Maddesi Kapsamında Korunması", *Bilişim Hukuku Dergisi* (2020/2).
- ⇒ "Gesetzespaket gegen Hasskriminalität: Entschieden gegen Hetze im Netz". Bundesregierung, 03 Nisan 2021. <https://www.bundesregierung.de/breg-de/suche/gesetz-gegen-hasskriminalitaet-1722896>. (24.09.2022).
- ⇒ Gessinger, Katrin. "Weitere Vorgaben im Kampf gegen den digitalen Hass – Zur Novellierung des NetzDG im Jahr 2021". *Kriminalpolitische Zeitschrift*, 2021.
- ⇒ Gersdorf, Hubertus. Hate Speech in sozialen Netzwerken. Verfassungswidrigkeit des NetzDG-Entwurfs und grundrechtliche Einordnung der Anbieter sozialer Netzwerke, *MMR* 2017, 439-447.
- ⇒ Guggenberger, Nikolas. "Das Netzwerkdurchsetzungsgesetz in der Anwendung." *NJW* (2017): 2577-2582.
- ⇒ Hestermann, Thomas, Elisa Hoven, ve Michael Autenrieth. "Eine Bombe, und alles ist wieder in Ordnung": Eine Analyse von Hasskommentaren auf den Facebook-Seiten reichweitenstarker deutscher Medien". *Kriminalpolitische Zeitschrift*, 2021.
- ⇒ Der Spiegel. "Hetze auf Facebook Warum der Hass Nicht Geloescht Wird", t.y. <http://www.spiegel.de/netzwelt/web/hetze-auf-facebook-warum-der-hass-nicht-geloescht-wird-a1051805.html>.
- ⇒ Kalscheuer, Fiete, ve Christian Hornung. "Das Netzwerkdurchsetzungsgesetz–Einverfassungswidriger Schnellschuss". *Neue Zeitschrift für Verwaltungsrecht* 23 (2017): 1721-25.
- ⇒ Kent, Bülent. "Alman Hukukunda Sosyal Ağların Düzenlenmesi ve Alman Sosyal Ağ Kanunu". *ASBÜ Bilişim Hukuku Dergisi*, sy 1 (2020): 1-46.
- ⇒ Kohring, Matthias, ve Fabian Zimmerman. "Aktuelle Desinformation: Definition – Konsequenze – Gegenmassnahmen". *İçinde Was ist Desinformation? Betrachtungen aus sechs wissenschaftlichen Perspektiven*, 15-22. Landesanstalt für Medien NRW, 2020.

- ⇒ Liesching, Marc, Chantal Funke, Alexander Hermann, Christin Kneschke, Carolin Michnick, Linh Nguyen, Johanna Prüssner, Sarah Rudolph, ve Vivien Zschammer. Das NetzDG in der praktischen Anwendung: eine Teilevaluation des Netzwerkdurchsetzungsgesetzes. Schriftenreihe Medienrecht & Medientheorie, Band 3. Berlin: Carl Grossmann Verlag, 2021.
- ⇒ Niggemann, Sandra. "Die NetzDG-Novelle – Eine Kritik Mit Blick Auf Die Rechte Der Nutzerinnen Und Nutzer". Computer Und Recht 36, sy 5 (01 Mayıs 2020): 326-31. <https://doi.org/10.9785/cr-2020-360514>.
- ⇒ Redeker, Helmut. "Das NetzDG – Privatisierung staatlicher Kernaufgaben Wer bestimmt die Grenzen zwischen verbotener Beleidigung und erlaubter Meinungsäußerung". AnwBI 5 (2018).
- ⇒ Reed, Max. "Donald Trump Won Because of Facebook". New York Magazine, 09 Kasım 2016. <http://nymag.com/selectall/2016/11/donald-trump-won-because-of-facebook.html>.
- ⇒ Sänglerlaub, Alexander. "Feuerwehr ohne Wasser? Möglichkeiten und Grenzen des Fact-Checkings als Mittel gegen Desinformation". Think Tank für die Gesellschaft im technologischen Wandel, Temmuz 2018. https://www.stiftung-nv.de/sites/default/files/grenzen_und_moeglichkeiten_fact_checking.pdf.
- ⇒ Schröder, Jens. "Fake-News: Warum Facebook verdammt nochmal seiner Verantwortung gerecht werden muss". Meedia, 18 Kasım 2016. <http://meedia.de/2016/11/18/fake-news-warum-facebook-verdammt-nochmal-seiner-verantwortung-gerecht-werden-muss/>.
- ⇒ "Weiterentwicklung des Netzwerkdurchsetzungsgesetzes". Bundesministerium der Justiz und für Verbraucherschutz, 08 Mayıs 2020.
- ⇒ Wissenschaftliche Dienste, (Deutscher Bundestag), "Entwurf eines Netzwerkdurchsetzungsgesetzes Vereinbarkeit mit der Meinungs- und Informationsfreiheit, dem allgemeinen Persönlichkeitsrecht und der Berufsfreiheit", <https://www.bundestag.de/resource/blob/529872/e239d641e1b03bff60c6d7d919fa126b/WD-10-047-17-pdf-data.pdf> (Erişim: 24.09.2022).
- ⇒ <https://kripoz.de/wp-content/uploads/2019/05/stellungnahmegersdorf-netzdg.pdf> (Erişim: 24.09.2022).

FRANSA'NIN SEÇİM MANİPÜLASYONLARIYLA HUKUKİ MÜCADELESİ VE TÜRKİYE İÇİN ÖNERİLER

Doç. Dr. Yasin SÖYLER*

GİRİŞ

Yalan haber (*fake news*), İnternet ve özellikle sosyal medyanın gelişimiyle birlikte birçok ülkede ciddi bir sorun olarak etki göstermeye başlamıştır. Bu etkinlik toplumsal hayatın birçok farklı alanına sirayet etmektedir. Yalan haberle kişilik hakları hedef alınabildiği gibi kamu düzeni, millî güvenlik ve demokrasi gibi değerler de hedef alınabilmektedir. Bu değerleri koruma adına hemen her ülke tarafından, yöntemi ve yoğunluğu farklı olmakla birlikte gerekli görülen tedbirler alınmaktadır. Tedbirlerin alınması noktasında bazı ülkeler aktif bir tutum alarak caydırıcı nitelikte yasal düzenlemelere girişme yöntemini tercih etmektedir. Bu ülkeler içerisinde bir taraftan ifade ve iletişim özgürlüğünün gerektirdiği güvenceleri korurken diğer taraftan yalan haber yayın ve paylaşımlarına sert bir şekilde karşılık veren Almanya ve Fransa gibi ülkeler de bulunmaktadır. Bu noktada özellikle son dönemlerde aldığı tutum itibarıyla Fransa'yı ön plana çıkararak husus, seçim manipülasyonlarıyla mücadeleye odaklanmış olmasıdır. Fransa bu çerçevede, 2017 Başkanlık Seçimlerinde yaşamış olduğu acı tecrübeden sonra 2018 yılı içerisinde esasen seçim manipülasyonlarıyla mücadele amacını hedefleyen özel bir kanun çıkarmış, bu kanun Fransız Anayasa Konseyi tarafından Anayasa'ya uygun bulunmuştur. Ayrıca bu kanunun etkisiyle 2022 yılında yapılan Fransız Başkanlık Seçimlerinde yoğun bir seçim manipülasyonu da karşılaşılmamıştır. Bütün bu hususlar göz önünde bulundurulduğunda Fransa'nın bu kanun çerçevesinde seçim manipülasyonlarıyla mücadele konsepti, diğer birçok ülke nezdinde ve dolayısıyla literatürde özel bir ilgi uyandırmaktadır. Bu nedenle yalan haberle hukuki mücadele konusu ele alınırken, karşılaştır-

---

* Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi Hukuk Fakültesi İdare Hukuku Anabilim Dalı Öğretim Üyesi, e-posta: yasin.soyler@asbu.edu.tr, ORCID: 0000-0002-8833-9230.

KAYNAKÇA

- ⇒ Allcott, Hunt ve Matthew Gentzkow, "Social Media and Fake News in the 2016 Election." *Journal of Economic Perspectives* 31, no. 2 (Spring 2017): 211-236. DOI: 10.1257/jep.31.2.211.
- ⇒ Antheaume, Alice. *Highlights From Countries 'France'*. Oxford: University of Oxford, Reuters Institute, 2021. <https://reutersinstitute.politics.ox.ac.uk/digital-news-report/2021/france>.
- ⇒ Chrisafis, Angelique. "Emmanuel Macron Promises Ban on Fake News During Elections." *The Guardian*, Ocak 3, 2018. <https://www.theguardian.com/world/2018/jan/03/emmanuel-macron-ban-fake-news-french-president>.
- ⇒ Conseil Supérieur de L'audiovisuel. *Summary Combating the dissemination of false information on online platforms: an evaluation of the application and effectiveness of the measures implemented by operators in 2019*. Paris : Conseil Supérieur de L'audiovisuel, 2020.
- ⇒ Conseil Supérieur de L'audiovisuel. *Summary The fight against the manipulation of information on online platforms, Review of measures implemented in 2020*. Paris : Conseil Supérieur de L'audiovisuel, 2020.
- ⇒ Constitutional Council. *Annual Report 2019*. Paris: Constitutional Council, 2019. https://www.conseil-constitutionnel.fr/sites/default/files/2019-10/2019rapdf_bd_en.pdf.
- ⇒ Couzigou, Irène. "The French Legislation Against Digital Information Manipulation in Electoral Campaigns: A Scope Limited by Freedom of Expression." *Election Law Journal* 20, no. 1 (Mart, 2021): 98-115. <https://www.liebertpub.com/doi/epdf/10.1089/elj.2021.0001>.
- ⇒ Craufurd Smith, Rachael. "Fake news, French Law and democratic legitimacy: lessons for the United Kingdom," *Journal of Media Law* 11, no. 1 (2019): 52-81. <https://doi.org/10.1080/17577632.2019.1679424>.
- ⇒ Fletcher, Richard, Alessio Cornia, Lucas Graves ve Rasmus Kleis Nielsen. *Measuring the reach of 'fake news' and online disinformation in Europe*. Oxford: University of Oxford, Reuters Institute, 2018. <https://reutersinstitute.politics.ox.ac.uk/sites/default/files/2018-02/Measuring%20the%20reach%20of%20fake%20news%20and%20online%20distribution%20in%20Europe%20CORRECT%20FLAG.pdf>.

- ⇒ Freedom House. "Freedom On The Net 2021 France." Erişim tarihi: Şubat 16, 2022. <https://freedomhouse.org/country/france/freedom-net/> 2021.
- ⇒ Funke, Daniel ve Daniela Flamini. "A Guide to Anti-Misinformation Actions Around the World." *Poynter*, Haziran 6, 2022. <https://www.poynter.org/ifcn/anti-misinformation-actions/#france>.
- ⇒ Gedikli, Ahmet Taha. "Karşılaştırmalı Hukukta İnternet Ortamındaki Asılsız Bilgi Paylaşımlarının Önlenmesi", *Bilişim Hukuku Dergisi* 2, (2020): 221-257.
- ⇒ Gouvernement Français. "Against Information Manipulation." Erişim tarihi: Şubat 16, 2022. <https://www.gouvernement.fr/en/against-information-manipulation>.
- ⇒ Guillaume, Marine. *Hybrid CoE Strategic Analysis 16, Combating the manipulation of information – a French case*. Finlandiya: Hybrid CoE, 2019. https://www.hybridcoe.fi/wp-content/uploads/2020/07/Hybrid-CoE_SA_16_manipulation-of-information_.pdf.
- ⇒ Kent, Bülent. *Türkiye'de İnternet Sitelerine Erişimin Engellenmesi*, Ankara: Adalet, 2019.
- ⇒ Kent, Bülent. "Alman Hukukunda Sosyal Ağların Düzenlenmesi ve Alman Sosyal Ağ Kanunu", *Bilişim Hukuku Dergisi*, 2020/1, s. 1-46.
- ⇒ Kulular İbrahim, Merve Ayşegül. "Sosyal Medyaya Yönelik Yeni Düzenlemelerin Hukuken Değerlendirilmesi." *Bilişim Hukuku Dergisi* 4, no. 1 (2022): 1- 32. https://doi.org/10.55009/bilisim_hukukudergisi.1114305.
- ⇒ Legislative Council of the Hong Kong Special Administrative Region of the People's Republic of China, Research Office. *Measures to Tackle Disinformation in Selected Places*. Hong Kong: Research Office Legislative Council Secretariat, 2021. <https://www.legco.gov.hk/research-publications/english/2021in14-measures-to-tackle-disinformation-in-selected-places-20210623-e.pdf>.
- ⇒ Newman, Nic. *Highlights From Countries 'Turkey'*. Oxford: University of Oxford, Reuters Institute, 2021. <https://reutersinstitute.politics.ox.ac.uk/digital-news-report/2021/turkey>.
- ⇒ Park, Ahran ve Kyu Ho Youm. "Fake News From A Legal Perspective: The United States and South Korea Compared." *Southwestern Journal of International Law* 25, no. 1 (2019): 100-119.

<https://www.swlaw.edu/sites/default/files/2019-04/7.%20Ahran%20Park%3B%20Kyu%20Ho%20Youm%2C%20Fake%20News%20from%20a%20Legal%20Perspective%20-%20The%20United%20States%20and%20South%20Korea%20Compared.pdf>.

- ⇒ Rives, Amélie. "Law No. 2018-1202 of 22 December 2018 on Combating the Manipulation of Information." *inCyber*, Ocak 11, 2019. <https://incyber.org/en/law-no-2018-1202-of-22-december-2018-on-combating-the-manipulation-of-information/>.
- ⇒ Roudik, Peter, Graciela Rodriguez-Ferrand, Edouardo Soares, Tariq Ahmad, Laney Zhang, George Sadek, Nicolas Boring, Jenny Gesley, Ruth Levush, Sayuri Umeda, Hanibal Goitom, Kelly Buchanan, Norma C. Gutiérrez, Astghik Grigoryan, Elin Hofverberg ve Clare Feikert-Ahalt. "Initiatives to Counter Fake News in Selected Countries: Argentina, Brazil, Canada, China, Egypt, France, Germany, Israel, Japan, Kenya, Malaysia, Nicaragua, Russia, Sweden, United Kingdom," *Law Library of Congress, Global Legal Research Directorate*, (April 2019): 1-108. <https://digitalcommons.unl.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1181&context=scholcom>.
- ⇒ Sanders, Amy Kristin, Rachael L. Jones ve Xiran Liu. "Stemming the Tide of Fake News: A Global Case Study Of Decisions to Regulate." *Journal Of International Media&Entertainment Law* 8, no. 2 (2019-2020): 203-228. https://www.americanbar.org/content/dam/aba/publications/journal_international_media_entertainment_law/jimel-v8-n2.pdf
- ⇒ Tandoc Jr., Edson C., Zheng Wei Lim ve Richard Ling. "Defining 'Fake News'." *Dijital Journalism* 6, no. 2 (2018): 137-153. <https://doi.org/10.1080/21670811.2017.1360143>.
- ⇒ TBMM. Temmuz 2, 2022. <https://www2.tbmm.gov.tr/d27/2/2-4471.pdf>.
- ⇒ Yerlikaya, Turgay ve Seca Toker. *Seçim Manipülasyonları ve Yalan Haberler 31 Mart 2019 Yerel Seçimleri*. Ankara: SETA Vakfı, 2019.
- ⇒ Yerlikaya, Turgay ve Seca Toker. "Social Media and Fake News in the Post-Truth Era: The Manipulation of Politics in the Election Process." *Insight Turkey* 22, no. 2 (2020). <https://www.insightturkey.com/file/1320/social-media-and-fake-news-in-the-post-truth-era-the-manipulation-of-politics-in-the-election-process>.

AVUSTRALYA HUKUKUNDA YALAN HABER

Dr. Öğr. Üyesi Merve Ayşegül KULULAR İBRAHİM*

I. YALAN HABER

Yalan haber, yanlış ve yanıltıcı bilgi ile sınırlı olmayıp habermiş gibi sunulan ve olmadığı halde haber niteliği altında yayılan verilerdir. Bir başka ifadeyle yalan haberin kapsamı haberle sınırlı olmayıp haber olmadığı halde haber gibi sunulan ve dağıtılan bilgiyi de kapsamaktadır.¹ Avustralya Parlamentosu Kütüphanesi bilgilendirme kitabında “Yalan Habere Tepki” başlıklı içerikte yalan haberin birden fazla kullanımı olduğu belirtilmiştir.² Bununla birlikte ilgili yazıda yalan haber, “Twitter, Facebook veya WhatsApp gibi sosyal medya platformları aracılığıyla kasıtlı olarak siyasi amaçlarla yayılan dezenformasyon” anlamında kullanılmıştır.³ Bu dezenformasyon yani çarpıtılmış bilgi, gerçek haber içeriğini taklit eden uydurma bilgilerden ve farklı yalan içerikleri kapsamaktadır. Avustralya’da dezenformasyon, dijital platformların negatif etkilerinden biri olarak değerlendirilmektedir.⁴ Yapılan saha çalışmalarından birinde düzenli olarak halkın haberlere olan güveni ve yanlış bilgi konusundaki endişelerinin ölçülmesi amaçlanmış ve 2021 yılında yapılan son ölçümlerde Avustralyalıların yanlış bilgi konusunda endişeli oldukları saptanmıştır. Buna göre 2021’de online ortamda yalan ve yanlış bilgilerle ilgili duyulan endişe küresel ortalama %56 iken Avustralya’da küresel ortalamanın

---

* Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi Hukuk Fakültesi Bilişim ve Teknoloji Hukuku ABD Başkanı. E-posta: aysegul.kulular@asbu.edu.tr. ORCID: 0000-0001-6556-0269

¹ Cherylın Ireton ve Julie Posetti, ed., *Journalism, “fake News” & Disinformation: Handbook for Journalism Education and Training* (Paris, France: United Nations Educational, Science, and Cultural Organization, 2018), 14.

² Luke Buckmaster ve Tyson Wills, “Responding to Fake News. Prod. Parliament of Australia”, erişim 24 Ekim 2021, https://www.aph.gov.au/About_Parliament/Parliamentary_Departments/Parliamentary_Library/pubs/BriefingBook46p/FakeNews.

³ Buckmaster ve Wills.

⁴ ACCC, “Digital Platforms Inquiry Final Report. Canberra: Australian Competition and Consumer Commission.”, 2019, 1, <https://www.accc.gov.au/publications/digital-platforms-inquiry-final-report>.

lulukları olması gerektiği, bu sorumlulukların uygulanmasını sağlamak üzere nasıl mekanizmalar hazırlanması gerektiği birçok ülkede tartışılmaktadır. Benzer şekilde kullanıcıların ürettikleri veya paylaştıkları içerikten sorumlulukları, kullanıcıların bilgilendirilmesi ve bilinçlendirilmesine ilişkin devletlerin medya okuryazarlığı geliştirmede rol ve yükümlülüklerinin tanımlanması doktrindeki diğer tartışmalardan biridir.⁸⁴ Bu bağlamda Avustralya'daki Haber Medyası ve Dijital Platformlar Zorunlu Anlaşma Yasası yalan haber karşısındaki yasal düzenleme örneği olarak önem arz etmektedir.⁸⁵ Haber şirketlerinin tescillenmesi, dijital platform şirketlerinin tanımlanması, haber içerikleri ne yönelik detaylı hükümler içeren ve dijital platform şirketlerinin yükümlülüklerini düzenleyen söz konusu Kanunun kapsamı yalnızca yalan haberle sınırlı tutulmuş olup haber niteliğini haiz olmayan yanlış veya çarpıtıcı bilgiler kapsam dışı bırakılmıştır.

Yalan haberin özellikle internet ortamında devlet sınırlarının ötesine yayılımı dikkate alınarak Avustralya Seçim Meseleleri Parlamento Ortak Daimi Komitesi'nin tavsiye ettiği şekilde ulusal meclis temsilcilerinden oluşturulacak uluslararası organizasyonların çalışmalarında bulunması etkili olacaktır.⁸⁶ Bu düzenlemelerde Facebook gibi uluslararası etki doğuran teknoloji şirketlerinin yanlış veya yanıltıcı bilgileri engellemek ve kamu yararına olan haber ve bilgilere öncelik verilmesini sağlamak için kullanıcılara karşı sorumlu tutulması yalan haber, yanlış veya yanıltıcı bilgi paylaşımlarının önlenmesi önemli bir husustur.⁸⁷

KAYNAKÇA

- ⇒ "4. The Roots of State-Sponsored Propaganda". İçinde *The Anatomy of Fake News*, 67-91. University of California Press, 2020. <https://doi.org/10.1525/9780520975842-006>.
- ⇒ ACCC. "Digital Platforms Inquiry Final Report. Canberra: Australian Competition and Consumer Commission.", 2019. <https://www.accc.gov.au/publications/digital-platforms-inquiry-final-report>.

---

⁸⁴ Buckmaster ve Wills, "Responding to Fake News. Prod. Parliament of Australia".

⁸⁵ Bossio vd., "Australia's News Media Bargaining Code and the Global Turn towards Platform Regulation", 137.

⁸⁶ Buckmaster ve Wills, "Responding to Fake News. Prod. Parliament of Australia".

⁸⁷ Facebook'un sorumluluğunun artırılması için yer sağlayıcı statüsünden çıkarılarak içerik sağlayıcı şeklinde nitelendirilmesi gerektiğine dair bakınız Bossio vd., "Australia's News Media Bargaining Code and the Global Turn towards Platform Regulation", 139.

- ⇒ ACMA. "Australian Communications and Media Authority". Erişim 27 Eylül 2022. <https://www.acma.gov.au>.
- ⇒ Agin, Nurşen Selen. "Türk Ceza Hukuku'nda Bilişim Sistemlerinin Araç Olarak Kullanılması Suretiyle Dolandırıcılık Suçu". Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Anabilim Dalı, 2019.
- ⇒ Atalay, Bahar. "İkna Yoluyla Dolandırıcılık: Dolandırıcılık Faaliyetlerinde İkna ve Etkili İletişim Yöntemlerinin Tespiti Üzerine Bir Araştırma". *Türkiye İletişim Araştırmaları Dergisi*, sy 35 (2020): 139-63.
- ⇒ Australian Communications and Media Authority. "Misinformation and News Quality on Digital Platforms in Australia". ACMA, 2020. <https://www.anzso.gov.au/preview-documents/publications-and-brochures/5566-misinformation-and-news-quality-on-digital-platforms-in-australia-acma/file>.
- ⇒ Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu. "Yurt Dışı Kaynaklı Sosyal Ağ Sağlayıcı Temsilcileri", 19 Ağustos 2021. <https://internet.btk.gov.tr/sosyal-ag-temsilci-rehberi/>.
- ⇒ Black, J. "Decentring Regulation: Understanding the Role of Regulation and Self-Regulation in a 'Post-Regulatory' World". *Current Legal Problems* 54, sy 1 (01 Ocak 2001): 103-46. <https://doi.org/10.1093/clp/54.1.103>.
- ⇒ Black, Julia. "Constitutionalising Self-Regulation". *The Modern Law Review* 59, sy 1 (1996): 24-55.
- ⇒ Bossio, Diana, Terry Flew, James Meese, Tama Leaver, ve Belinda Barnet. "Australia's News Media Bargaining Code and the Global Turn towards Platform Regulation". *Policy & Internet* 14, sy 1 (Mart 2022): 136-50. <https://doi.org/10.1002/poi3.284>.
- ⇒ Buckmaster, Luke, ve Tyson Wills. "Responding to Fake News. Prod. Parliament of Australia". Erişim 24 Ekim 2021. https://www.aph.gov.au/About_Parliament/Parliamentary_Departments/Parliamentary_Library/pubs/BriefingBook46p/FakeNews.
- ⇒ Cameron, Fiona. "Australian Market and Social Research Society". Australian Communications and Media Authority, 2018. <https://www.acma.gov.au/publications/2018-12/speech/fiona-cameron-australian-market-and-social-research-society-2018>.

- ⇒ Carson, Andrea. "The Fake News Crisis: Lessons for Australia from the Asia-Pacific". La Trobe, 2021. <https://doi.org/10.26181/14694831.V2>.
- ⇒ Carson, Andrea, ve Liam Fallon. "Fighting Fake News A Study of Online Misinformation Regulation in the Asia Pacific". Melbourne: La Trobe University, 2021.
- ⇒ Centel, Nur, Hamide Zafer, ve Özlem Çakmut. *Kişilere Karşı İşlenen Suçlar*. İstanbul: Beta, 2016.
- ⇒ DIGI. "Disinformation Code.", 2021. <https://digi.org.au/disinformation-code/>.
- ⇒ Dural, Mustafa, ve Tufan Öğüz. *Türk Özel Hukuku Cilt II Kişiler Hukuku*. İstanbul: Filiz Kitabevi, 2016.
- ⇒ Egelhofer, Jana Laura, ve Sophie Lecheler. "Fake News as a Two-Dimensional Phenomenon: A Framework and Research Agenda". *Annals of the International Communication Association* 43, sy 2 (03 Nisan 2019): 97-116. <https://doi.org/10.1080/23808985.2019.1602782>.
- ⇒ Eker Kazancı, Behiye, ve İlker Zeyrek. "TCK'da Dolandırıcılık Suçu". *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi.*, sy Prof. Dr. Durmuş Tezcan'a Armağan (2019): 517-83.
- ⇒ Erkan, Gülsüm, ve Ahmet Ayhan. "iyasal İletişimde Dezenformasyon ve Sosyal Medya: Bir Doğrulama Platformu Olarak Teyit.Org." *Akdeniz Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*, sy 29 (2018): 201-23.
- ⇒ Federal Register of Legislation. "Treasury Laws Amendment (News Media and Digital Platforms Mandatory Bargaining Code) Act 2021 No. 21", 02 Mart 2021. <https://www.legislation.gov.au/Details/C2021A00021>.
- ⇒ Flew, Terry, ve Derek Wilding. "The Turn to Regulation in Digital Communication: The ACCC's Digital Platforms Inquiry and Australian Media Policy". *Media, Culture & Society* 43, sy 1 (Ocak 2021): 48-65. <https://doi.org/10.1177/0163443720926044>.
- ⇒ Fuchs, Christian. *Social Media: A Critical Introduction*. Los Angeles: SAGE, 2014.
- ⇒ Gerber, Elisabeth R., ve Simon Hug. "Legislative Response to Direct Legislation". İçinde *Referendum Democracy*, editör M. Parkin ve A. Mendelshohn, 88-108. London: Palgrave Macmillan, 2001.

- ⇒ Ireton, Cherilyn, ve Julie Posetti, ed. *Journalism, “fake News” & Disinformation: Handbook for Journalism Education and Training*. Paris, France: United Nations Educational, Science, and Cultural Organization, 2018.
- ⇒ Kılıçoğlu, Ahmet Mithat. *Şeref Haysiyet ve Özel Yaşama Basın Yoluyla Saldırılardan Hukuksal Sorumluluk*. Ankara: Turhan, 2016.
- ⇒ Kulular İbrahim, Merve Ayşegül. “Sosyal Medyaya Yönelik Yeni Düzenlemelerin Hukuken Değerlendirilmesi”. *Bilişim Hukuku Dergisi* 4, sy 1 (2022): 1-32.
- ⇒ Kurt, Leyla Müjde. “Kamuya Mal Olmuş Kişi Kavramı”. *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 66, sy 3 (2017): 581-604.
- ⇒ Lee, Karen, ve Sacha Molitorisz. “The Australian News Media Bargaining Code: Lessons for the UK, EU and Beyond”. *Journal of Media Law* 13, sy 1 (02 Ocak 2021): 36-53. <https://doi.org/10.1080/17577632.2021.1963585>.
- ⇒ Liberatore, Francesco, James Konidaris, ve Richard Horton. “Misinformation and News Quality on Digital Platforms – the ACMA’s Guidance on the Development of a Voluntary Code of Conduct.” Squire Parron Boggs, 07 Temmuz 2020. <https://www.squirepattonboggs.com/-/media/files/insights/publications/2020/07/misinformation-and-news-quality-on-digital-platforms/misinformation-and-news-quality-on-digital-platforms.pdf>.
- ⇒ Meade, Amanda. “Rupert Murdoch’s News Corp Strikes Deal as Facebook Agrees to Pay for Australian Content”. *The Guardian*, 15 Mart 2021. <https://www.theguardian.com/media/2021/mar/16/rupert-murdochs-news-corp-strikes-deal-as-facebook-agrees-to-pay-for-australian-content>.
- ⇒ OECD. “Competition Issues concerning News Media and Digital Platforms, OECD Competition Committee Discussion Paper”, 2021. <https://www.oecd.org/daf/competition/competition-issues-concerning-news-media-and-digital-platforms-2021.pdf>.
- ⇒ — — —. “News Media and Digital Platforms – Note by Australia”. Directorate for Financial and Enterprise Affairs, 2021. [https://one.oecd.org/document/DAF/COMP/WD\(2021\)67/en/pdf](https://one.oecd.org/document/DAF/COMP/WD(2021)67/en/pdf).
- ⇒ Oymak, Hasan. “7253 Sayılı ‘İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele

- Edilmesi Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un Getirdikleri". *Yeni Medya*, sy 9 (2020): 129-41.
- ⇒ Özgenç, İzzet. *Ekonomik Çıkar Amacıyla İşlenen Suçlar*. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2002.
- ⇒ Park, Sora, Caroline Fisher, Kieran McGuinness, Jee Young Lee, ve Kerry McCallum. "Digital News Report: Australia 2021". Canberra: News and Media Research Centre, 2021.
- ⇒ Sakin, Bahadır Aziz. "Temel Hakların Korunması Bağlamında İnternet Aktörlerinin Sorumlulukları." *Anayasa Yargısı* 37, sy 2 (2020): 269-82.
- ⇒ Saunokonoko, Mark. "Deepfake Nudes Change the Face of Cyber Threats, Revenge Porn and Scams." *9 News*, 01 Mayıs 2021. <https://www.9news.com.au/national/deepfake-nude-how-rise-of-bots-and-ai-could-make-you-a-victim/5d834b26-db9e-4cfe-8541-298dd3f64d01>.
- ⇒ Stilinovic, Milica, ve Jonathon Hutchinson. "The Internet Regulation Turn? Policy, Internet and Technology". *Policy & Internet* 14, sy 1 (Mart 2022): 6-12. <https://doi.org/10.1002/poi3.297>.
- ⇒ Tay, Jing Yi. "No News Is Good News, but 'Fake News' Is Bad News: A Comparative Analysis of Singapore's and Australia's Measures to Combat Misinformation on Social Media". *Singapore Academy of Law Journal* 33, sy 1 (01 Mart 2021): 600-624.
- ⇒ Tezcan, Durmuş, Mustafa Ruhan Erdem, ve Rıfat Murat Önok. *Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku*. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2018.
- ⇒ University of South Australia. "Fake news - News Media - Guides at University of South Australia". Erişim 17 Aralık 2021. <https://guides.library.unisa.edu.au/newsmedia/fake>.
- ⇒ Wilding, Derek. "Regulating News and Disinformation on Digital Platforms: Self-Regulation or Prevarication?" *Journal of Telecommunications and the Digital Economy* 9, sy 2 (29 Haziran 2021): 11-46. <https://doi.org/10.18080/jtde.v9n2.415>.
- ⇒ Yılmaz, Çetin. "Türk Ceza Hukuku'nda Dolandırıcılık Suçu". Yüksek Lisans Tezi, Çankaya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Anabilim Dalı, 2018.
- ⇒ Zimmerman, Barry J. "Attaining Self-Regulation A Social Cognitive Perspective". İçinde *Handbook of self-regulation*, editör Monique Boekaerts, Moshe Zeidner, ve Paul R Pintrich, 13-39. San Diego, California: Academic Press, 2000.

AMERİKAN SOSYAL MEDYA HUKUKU VE YALAN HABER

Dr. Samet TATAR*

I. GİRİŞ

Dünya nüfusunun yaklaşık üçte ikisinin, aktif olarak sosyal medya platformlarını kullanarak bilgiye eriştiği ve birbirleriyle küresel anlamda bu platformlar sayesinde iletişim kurdukları bilinmektedir. Sosyal medya platformlarında büyük veri, telekomünikasyon ve sosyal medya platformlarında uygulanan gelişmiş yapay zeka temelli teknolojilerin düzenleme ve denetlenmesi -daha geniş anlamda regülasyon işlevi ve uyumu (compliance)- gerek kanun koyucular gerekse bağımsız idari otoriteler nezdinde önemli alanlar olarak görülmektedir. Bu noktada, sosyal medya hukuku alanındaki gelişmeler için çoğu sosyal medya şirketlerinin merkezlerinin bulunduğu Amerika Birleşik Devletlerindeki (ABD) ilgili regülasyon ve hukuk uygulamaları gerek Avrupa Birliği üye ülkeleri gibi gelişmiş ülkeler tarafından gerekse gelişmekte olan ülkeler tarafından yakından izlenmektedir. Sosyal medya hukuku, tabiatı gereği disiplinler arası ve karşılaştırmalı hukuk çalışmaları(1) gerektir. Öte yandan dezenformasyon ve yalan haberin teknolojik gelişmeler ve politik hareketliliklerle son on yılda daha hızlı yayıldığı da tespit edilmiştir. ¹

Dezenformasyon ve yalan haber temalı işlemlerin ceza hukuku bağlamında yaptırıma tabi tutulması, idare hukuku açısından idari yaptırımlara konu olması ve oluşturduğu zararın tazmin edilmesi için ilgili hukuk

---

* Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Hukuk Fakültesi İdare Hukuku Anabilim Dalı Öğretim Görevlisi, statar@ybu.edu.tr, ORCID: 0000-0002-3553-1683.

¹ Shu, Kai, Amrita Bhattacharjee, Faisal Alatawi, Tahora H. Nazer, Kaize Ding, Mansooreh Karami, and Huan Liu. "Combating disinformation in a social media age." *Wiley Interdisciplinary Reviews: Data Mining and Knowledge Discovery* 10, no. 6 (2020): 1385. Genel olarak Amerikan medyasındaki dijital platformlardaki dezenformasyonun etkisi için bkz: Marwick, Alice E., and Lewis, Rebecca. "Media manipulation and disinformation online." *Data & Society Research Institute* (2017). Yalan haber tarihi gelişimi için bkz: Watson, Carol A. "Information literacy in a fake/false news world: An overview of the characteristics of fake news and its historical development." *International Journal of Legal Information* 46, no. 2 (2018): 93-96.

KAYNAKÇA

- ⇒ Chemerinsky, Erwin. "Fake News and Weaponized Defamation and the First Amendment." *Sw. L. Rev.* 47 (2017): 291.
- ⇒ Chesney, Robert & Citron, Danielle, "Deepfakes and the new disinformation war: the coming age of post-truth geopolitics." *Foreign Aff.* 98 (2019): 147.
- ⇒ Dell, Marin. "Fake news, alternative facts, and disinformation: the importance of teaching media literacy to law students." *Touro L. Rev.* 35 (2019): 619.
- ⇒ Denton, Allison. "Fake news: The legality of the Russian 2016 Facebook influence campaign." *BU Int'l LJ* 37 (2019): 183.
- ⇒ Fukuyama, Francis, and Grotto, Andrew. "Comparative media regulation in the United States and Europe." *Social Media and Democracy: The State of the Field, Prospects for Reform* (2020): 199.
- ⇒ Goodyear, Michael P. "Priam's Folly: United States v. Alvarez and the Fake News Trojan Horse." *Stan. L. Rev. Online* 73 (2020): 194.
- ⇒ Hasan, Zahir. "Comparative Analysis of Disinformation Spreading Through Social Media and Its Consequences for Freedom of Expression and Democracy." PhD thesis, The University of Edinburgh (United Kingdom, 2021).
- ⇒ Haupt, Claudia E. "Regulating speech online: free speech values in constitutional frames." *Wash. UL Rev.* 99 (2021): 751.
- ⇒ Kirtley, Jane E. "Uncommon Law: The Past, Present and Future of Libel Law in a Time of "Fake News" and "Enemies of the American People"." *U. Chi. Legal F.* (2020): 117.
- ⇒ Marwick, Alice E & Rebecca Lewis. "Media manipulation and disinformation online." *Data & Society Research Institute* (2017).
- ⇒ Nuñez, Fernando. "Disinformation legislation and freedom of expression." *UC Irvine L. Rev.* 10 (2019): 783
- ⇒ Park, Ahran, and Youm, Kyu Ho. "Fake news from a legal perspective: The United States and South Korea compared." *Sw. J. Int'l L.* 25 (2019): 100.
- ⇒ Scheurman, Trent. "Comparing Social Media Content Regulation in the US and the EU: How the US Can Move Forward with

Section 230 to Bolster Social Media Users' Freedom of Expression." *San Diego Int'l LJ* 23 (2021): 413.

- ⇒ Sezici, Neslihan Özeler. "Amerikan Yüksek Mahkemesi Perspektifinde Yanlış İfadelerin Anayasal Koruması." *Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Akademik Dergisi* 5, no. 8: 99-120.
- ⇒ Smith, Marcus & Urbas, Gregor "Evolving Legal Responses to Social Media: Litigation, Legislation and System Architecture" *Australian National University Journal of Law and Technology* 30(1) (2022)
- ⇒ Verstraete, Mark, Bambauer, Derek E, Bambauer, Jane R. "Identifying and countering fake news." *Hastings Law Journal* 73 (2021).
- ⇒ Watson, Carol A. "Information literacy in a fake/ false news world: An overview of the characteristics of fake news and its historical development." *International Journal of Legal Information* 46, no. 2 (2018): 93-96.

İNTERNET KAYNAKLARI

- ⇒ Alvarez, P & Lyngaas, S. "Biden Administration defends disinformation board from fierce GOP criticism" *CNN Politics* (2 May 2022) <https://edition.cnn.com/2022/05/02/politics/dhs-disinformation-board/index.html> son erişim tarihi 01.09.22.
- ⇒ Askin, Frank, "Chilling Effect", *the Free Speech Center – Middle Tennessee State University*: <https://www.mtsu.edu/first-amendment/article/897/chilling-effect> son erişim tarihi 01.09.22.
- ⇒ Borchers, Callum. "Four takeaways from the Senate Intelligence hearing with Facebook, Twitter and Google" (1 Kasım 2017) <https://www.washingtonpost.com/news/the-fix/wp/2017/11/01/four-takeaways-from-the-senate-intelligence-hearing-with-facebook-twitter-and-google/> son erişim tarihi 01.09.22.
- ⇒ "California Passes Law to Strengthen Media Literacy in Classrooms" (2018) <https://ncte.org/report/california-passes-law-strengthen-media-literacy-classrooms/> son erişim tarihi 01.09.22.
- ⇒ Jack, Caroline. "Lexicon of Lies: Terms for Problematic Information." *Data & Society Research Institute* (9 Ağustos 2017), https://datasociety.net/pubs/oh/DataAndSociety_LexiconofLies.pdf son erişim tarihi 01.09.22.

- ⇒ “ ‘Dezenformasyonla Mücadele Yasası’ ile neler değişecek?” *TRT Haber* (4 Ekim 2022) <https://www.trthaber.com/haber/gundem/ezenformasyonla-mucadele-yasasi-ile-neler-degisecek-713451.html> son erişim tarihi 01.10.2022).
- ⇒ “Deep Fakes Letter, Congress of the United States” (13 Eylül 2018), <https://schiff.house.gov/imo/media/doc/2018-09%20ODNI%20eep%20Fakes%20etter.pdf> son erişim Tarihi 01.09.22.
- ⇒ “Final Report of the High Level Expert Group on Fake News and Online Disinformation” (12 Mart 2018) <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/final-report-high-level-expert-group-fake-news-and-online-disinformation> son erişim tarihi 01.09.22.
- ⇒ Hosenball, Hosenball. ‘Russia used social media for widespread meddling in U.S. politics: reports’ *Reuters* (7 Aralık 2018) <https://www.reuters.com/article/us-usa-trump-russia-socialmedia-idUSKBN1OG257> son erişim tarihi 01.09.22.
- ⇒ New York State Office of the Attorney General, “Attorney General James Announces Groundbreaking Settlement with Sellers Of Fake Followers And “Likes” on Social Media.” (30 Ocak 2019), <https://ag.ny.gov/press-release/2019/attorney-general-james-announces-groundbreaking-settlement-sellers-fake-followers> son erişim tarihi 01.09.22.
- ⇒ Pashayan, Angela R. “An online pandemic: disinformation targeted at black communities.” (27 Ekim 2021) *Bulletin of the Atomic Scientists*, <https://thebulletin.org/2021/10/an-online-pandemic-disinformation-targeted-at-black-communities/> son erişim tarihi 01.09.22.
- ⇒ “The state of media literacy education” (2020) <https://kappanonline.org/state-media-literacy-education/> son erişim tarihi 01.09.22.
- ⇒ Türk Dil Kurumu Sözlükleri, [https://sozluk.gov.tr/son erişim tarihi](https://sozluk.gov.tr/son-erisim-tarihi) 01.09.22.
- ⇒ United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR), “Using Social Media in Community Based Protection: A Guide – Fact Sheet 4: Types of Misinformation and Disinformation” s. 230. <https://www.unhcr.org/innovation/wp-content/uploads/2022/02/Factsheet-4.pdf> son erişim tarihi 01.09.22.

AVRUPA BİRLİĞİ HUKUKUNDA DEZENFORMASYONLA MÜCADELE VE ÖZ REGÜLASYON MODELİ

Sena KONTOĞLU, LL.M.*

GİRİŞ

Çevrimiçi platformların kullanımının artması ile birlikte bilgi şekil değiştirmiştir. Günümüz teknolojik gelişmeleri çerçevesinde kaynağı belirli olmadan, paylaşım noktasının belirli bir kimlik ihtiva etmediği, doğruluğu ve bütünlüğü bilinemeyen bilgi paketlerinin paylaşımı ve iletimi kolaylaşmıştır. Günümüzde yalnızca kullanıcı kaynaklı bilginin değil, haber dağıtımının da platformlaştırılmasının artırıldığı görülmektedir.¹ Bu kapsamda yalan ve yanıltıcı haberler ile birlikte gerçekleştirilen dezenformasyon faaliyetleri de artmıştır.

Dezenformasyon, belirgin olarak siyasi menfaatler elde edilmesi yolunda gerçekleştirilen faaliyetler çerçevesinde görülmektedir. Nitekim Avrupa Birliği'nde dezenformasyon ile mücadele, AB seçimlerinde dış müdahalelerin olma ihtimaline karşı başlamıştır. Öyle ki, dezenformasyonun çevrimiçi platformlar aracılığıyla yayılmasının seçim ve referandumların sonuçlarının çarpıtılmasına yol açtığı belirtilmiştir.² Dezenformasyon faaliyetlerinin kayıtlı tarihesi ise mücadele adımlarından yaklaşık iki bin

---

* Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi Hukuk Fakültesi, Bilişim ve Teknoloji Hukuku Anabilim Dalı Araştırma Görevlisi. e-posta: sena.kontoglu@asbu.edu.tr, ORCID: 0000-0002-4144-0649.

¹ Bertin Martens vd., "The Digital Transformation of News Media and the Rise of Disinformation and Fake News", *SSRN Electronic Journal*, 2018, 15, <https://doi.org/10.2139/ssrn.3164170>. High level Group on fake news and online disinformation, "A multi-dimensional approach to disinformation" (European Commission Directorate-General for Communication Networks, Content and Technology, 2018), 10, <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/final-report-high-level-expert-group-fake-news-and-online-disinformation>; Claire Wardle ve Hossein Derakhshan, "Information Disorder: Toward an interdisciplinary framework for research and policy making" (Strasbourg: Council of Europe, 27 Eylül 2017), 5.

² Madeleine de Cock Buning, "We Must Empower Citizens in the Battle of Disinformation", *International Institute of Communications* (blog), 04 Ekim 2018, <https://www.iicom.org/feature/we-must-empower-citizens-in-the-battle-of-disinformation/>.

cıların ve araştırmacıların güçlendirilmesi, bilgi teyit mekanizmalarının yetkilendirilmesi ve Şeffaflık Merkezi ile Görev Gücü kurularak güçlü bir denetim çerçevesinin çizilmesi amaçlanmaktadır. Bu bağlamda yürütülen hizmetler bakımından platformlar, reklam verenler, kullanıcılar ve ilgililer arasında şeffaflık ve tarafısız işbirliği sağlanması tema olarak karşımıza çıkmaktadır.

Söz konusu düzenlemenin, bilişim ve teknoloji hukukunda günümüzde daha sık görülmeye başlanan, çevrimiçi ortamın regülasyonunda gerekli olan hukuk ve mimarinin (kod) birlikte yer aldığı *self-regulation* (öz regülasyon) ve *co-regulation* (birlikte regülasyon) modelleri uygulanabilecek şekilde tasarlandığı görülmektedir. Bu bağlamda Kurallar ile hedeflenen sonuç ile tedbirler örneklenmiş ve Görev Gücü ile gelişen teknolojiye göre kuralların uyarlanabilmesi de öngörülmüştür. Uygulamaların ise Avrupa Komisyonu, imzacılar ve ilgili temsilcilerden oluşan Görev Gücü'ne raporlanması ve bu kuruluş tarafından denetlenmesi ve izlenmesi kararlaştırılmıştır. Bu bağlamda kural taahhüdünde bulunan aktörler; regülasyonun oluşturulması, uygulanması de denetlenmesi aşamalarında aktif rol alarak bu araçları alışıl gelmiş regülasyon araçlarından ayrılmaktadır.

KAYNAKÇA

- ⇒ Alaphilippe, Alexandre, Alexis Gizikis, Clara Hanot, ve Kalina Bontcheva. "Automated tackling of disinformation: Major challenges ahead". Brussels: European Parliament. Directorate General for Parliamentary Research Services., 2019.
- ⇒ Bodó, Balázs. "Mediated Trust: A Theoretical Framework to Address the Trustworthiness of Technological Trust Mediators". *New Media & Society* 23, sy 9 (Eylül 2021): 2668-90. <https://doi.org/10.1177/1461444820939922>.
- ⇒ Bozkurt Yüksel, Armağan Ebru. "Avrupa Komisyonu'nun Yapay Zeka Tüzük Teklifi'ne Genel Bir Bakış". *Türkiye Adalet Akademisi Dergisi*, 2022, 19-46. <https://doi.org/10.54049/taad.1093105>.
- ⇒ Cock Buning, Madeleine de. "We Must Empower Citizens in the Battle of Disinformation". *International Institute of Communications* (blog), 04 Ekim 2018. <https://www.iicom.org/feature/we-must-empower-citizens-in-the-battle-of-disinformation/>.

- ⇒ Durach, Flavia, Alina B¼rg¼oanu, ve C¼t¼lina Nastasiu. "Tackling Disinformation: EU Regulation of the Digital Space". *Romanian Journal of European Affairs* 20, sy 1 (2020): 5-20.
- ⇒ European Digital Media Observatory. "EDMO at a Glance". Erişim 03 Ekim 2022. <https://edmo.eu/edmo-at-a-glance/>.
- ⇒ European Commission. "2022 Strengthened Code of Practice on Disinformation", 16 Haziran 2022. <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/2022-strengthened-code-practice-disinformation>.
- ⇒ — — —. "Digital Education Action Plan 2021-2027 Resetting education and training for the digital age", 30 Eyl¼l 2020. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52020DC0624>.
- ⇒ — — —. "European Commission Guidance on Strengthening the Code of Practice on Disinformation", 26 Mayıs 2021. <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/guidance-strengthening-code-practice-disinformation>.
- ⇒ — — —. "European democracy action plan", 12 Mart 2020. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=COM%3A2020%3A790%3AFIN&qid=1607079662423>.
- ⇒ — — —. "Proposal for a REGULATION OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL on the transparency and targeting of political advertising", 25 Kasım 2021. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A52021PC0731>.
- ⇒ — — —. Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council Laying Down Harmonised Rules on Artificial Intelligence (Artificial Intelligence) and Amending Certain Union Legislative Acts (2021). https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:e0649735-a372-11eb-9585-01aa75ed71a1.0001.02/DOC_1&format=PDF.
- ⇒ — — —. "Signatories of the 2022 Strengthened Code of Practice on Disinformation", 16 Haziran 2022. <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/signatories-2022-strengthened-code-practice-disinformation>.
- ⇒ — — —. "Tackling online disinformation: a European Approach", 26 Nisan 2018. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52018DC0236>.

- ⇒ “Guidance to strengthen the Code of Practice on Disinformation – Questions and Answers”, 26 Mayıs 2021. https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/it/QANDA_21_2586.
- ⇒ High level Group on fake news and online disinformation. “A multi-dimensional approach to disinformation”. European Commission Directorate-General for Communication Networks, Content and Technology, 2018. <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/final-report-high-level-expert-group-fake-news-and-online-disinformation>.
- ⇒ “How we address misinformation on Twitter”. Twitter Help Center, t.y. Erişim 25 Ağustos 2022.
- ⇒ Kleinsteuber, Hans J. “The Internet between Regulation and Governance”. İçinde *The Media Freedom Internet Cookbook*, editör Christian Möller ve Arnaud Amouroux, 61-100. Vienna: Organization for Security and Co-operation in Europe, 2004.
- ⇒ Koops, Bert-Jaap, Miriam Lips, Sjaak Nouwt, Corien Prins, ve Maurice Schellekens. “Should Self-Regulation Be The Starting Point?” İçinde *Starting Points for ICT Regulation*, kitap editörü Bert-Jaap Koops, Miriam Lips, Corien Prins, ve Maurice Schellekens, 109-49. Information Technology and Law Series. The Hague: T.M.C. Asser Press, 2006. https://doi.org/10.1007/978-90-6704-665-7_5.
- ⇒ Lessig, Lawrence. “The Law of the Horse: What Cyberlaw Might Teach”. *Harvard Law Review* 113, sy 2 (Aralık 1999): 501. <https://doi.org/10.2307/1342331>.
- ⇒ Martens, Bertin, Luis Aguiar, Estrella GGmez, ve Frank Mueller-Langer. “The Digital Transformation of News Media and the Rise of Disinformation and Fake News”. *SSRN Electronic Journal*, 2018. <https://doi.org/10.2139/ssrn.3164170>.
- ⇒ European Regulators Group for Audiovisual Media Services (ERGA). “Media Literacy Action Group”, 2021. <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/erga>.
- ⇒ Register of Commission Expert Groups and Other Similar Entities. “Media literacy expert group (E02541)”, 08 Haziran 2021. <https://ec.europa.eu/transparency/expert-groups-register/screen/expert-groups/consult?lang=en&do=groupDetail.groupDetail&groupID=2541>.

- ⇒ Mosseri, Adam. "Working to Stop Misinformation and False News". *Facebook Newsroom* (blog), 07 Nisan 2017. <https://www.facebook.com/formedia/blog/working-to-stop-misinformation-and-false-news>.
- ⇒ Nenadić, Iva. "Unpacking the 'European Approach' to Tackling Challenges of Disinformation and Political Manipulation". *Internet Policy Review* 8, sy 4 (31 Aralık 2019). <https://doi.org/10.14763/2019.4.1436>.
- ⇒ Nielsan, Rasmus Kleis, ve Lucas Graves. "'News You Don't Believe': Audience Perspectives on Fake News". Oxford: Reuters Institute for the Study of Journalism, Ekim 2017. <https://reutersinstitute.politics.ox.ac.uk/our-research/news-you-dont-believe-audience-perspectives-fake-news>.
- ⇒ Ó Fathaigh, Ronan, Natali Helberger, ve Naomi Appelman. "The Perils of Legally Defining Disinformation". *Internet Policy Review* 10, sy 4 (04 Kasım 2021). <https://doi.org/10.14763/2021.4.1584>.
- ⇒ European Union External Action. "Questions and Answers about the East StratCom Task Force", 27 Ekim 2021. https://www.eeas.europa.eu/eeas/questions-and-answers-about-east-stratcom-task-force_en.
- ⇒ Strategic Communications. "About the European External Action Service". *European Union External Action*, 18 Ağustos 2021. https://www.eeas.europa.eu/eeas/about-european-external-action-service_en.
- ⇒ Strauss, Barry. "The long history of disinformation during war". *The Washington Post*, 28 Nisan 2022. <https://www.washingtonpost.com/outlook/2022/04/28/long-history-misinformation-during-war/>.
- ⇒ Terp, SJ, ve Roger Johnston. "AM!TT - Adversarial Misinformation Playbooks". *CogSec Collaborative* (blog), 15 may 20202. https://cogsec-collab.org/talk/2020_northsec/.
- ⇒ Ward, Jason. "The Fake News Campaign in Ancient Rome That Led to the First Emperor and the Deaths of Anthony and Cleopatra". *History of Yesterday* (blog), 28 Mayıs 2021. <https://historyofyesterday.com/the-fake-news-campaign-in-ancient-rome-that-led-to-the-first-emperor-and-the-deaths-of-anthony-and-d130564e1eb9>.
- ⇒ Wardle, Claire, ve Hossein Derakhshan. "Information Disorder: Toward an interdisciplinary framework for research and policy making". Strasbourg: Council of Europe, 27 Eylül 2017.

-
- ⇒ Watson, Carol A. "Information Literacy in a Fake/False News World: An Overview of the Characteristics of Fake News and Its Historical Development". *International Journal of Legal Information* 46, sy 2 (Temmuz 2018): 93-96. <https://doi.org/10.1017/jli.2018.25>.
- ⇒ "Word of the Year 2016". İçinde *Oxford Languages*. Erişim 25 Ağustos 2022. <https://languages.oup.com/word-of-the-year/2016/>.

ÇEVİRİM İÇİ DEZENFORMASYON İLE MÜCADELEDE KAZUİSTİK YÖNTEM: SİNGAPUR ÖRNEĞİ

Abdullah Ahmet KAYNAR, LL.M.*

GİRİŞ

“Dezenformasyon” her ne kadar insanlık tarihi kadar eski bir kavram olsa da internetin yaygınlaşmasıyla beraber, hükümetler tarafından en çok endişe duyulan ve çözüm aranan çevrim içi problemlerden biri haline gelmiştir.¹ 2016 ABD başkanlık seçimleri², COVID-19 pandemisi³ ve azınlık gruplara yönelik saldırılar⁴ gibi pek çok modern örnek, çevrim içi dezenformasyonun demokrasi ve insan hakları açısından ciddi sonuçlar doğurduğunu göstermiştir.⁵

Çevrim içi dezenformasyon hakkında yapılan çalışmalara göre dezenformasyon siyasi olarak kutuplaştırıcıdır.⁶ İnsanları temel hak ve özgürlüklerini anlamlı bir şekilde kullanmaktan alıkoyar. İnsanların demok-

---

* Avukat, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu, İnternet Daire Başkanlığı. Queen Mary, University of London LLM / İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi LLB. E-posta: kaynar.ahm@gmail.com, ORCID: 0000-0002-3449-2301.

¹ Jason Pielemeier, “Disentangling Disinformation: What Makes Regulating Disinformation So Difficult?”, *Utah Law Review* 917, no. 4 (17 Ocak 2020): 2.

² Mahyuddin Daud, “Freedom of Misinformation and the Relevance of Co-Regulation in Malaysia: A Cross-Jurisdictional Analysis”, *IJUM Law Journal* 29, no. 2 (23 Aralık 2021): 51, <https://doi.org/10.31436/iiumlj.v29i2.539>.

³ Mahyuddin Daud ve Ida Madieha Abd Ghani Azmi, “Digital Disinformation and the Need for Internet Co-Regulation in Malaysia”, *Pertanika Journal of Social Sciences and Humanities* 29, no. S2 (17 Mayıs 2021): 28, <https://doi.org/10.47836/pjssh.29.s2.12>.

⁴ Chrysalis L. Wright ve Hang Duong, “COVID-19 Fake News and Attitudes toward Asian Americans”, *Journal of Media Research* 14, no. 1 (39) (15 Mart 2021): 8, <https://doi.org/10.24193/jmr.39.1>.

⁵ Danielle Caled ve Mário J. Silva, “Digital Media and Misinformation: An Outlook on Multidisciplinary Strategies against Manipulation”, *Journal of Computational Social Science*, 27 Mayıs 2021, 8, <https://doi.org/10.1007/s42001-021-00118-8>.

⁶ Caled ve Silva, 8.

Dezenformatif aktörlerin teknolojinin hemen her imkanından fazlasıyla faydalandığı bir çağda sadece insansı yöntemler ile çözüme erişilmesi güç olarak gözükmektedir. Bu nedenle, dezenformatif içeriği tespit etmek ve kaldırmak için gereken süreyi kısaltmak ve insan kaynağını daha efektif kullanmak önemiyet arz etmektedir. Bu nedenle Şirketlerin teknik imkan ve kabiliyetleri ile gerçekleştirebilecekleri yapay zeka çözümleri önemlidir.³⁰⁶ Bu yapay zeka çözümleri önyargılı sistemler olabileceğinden yapay zeka ile verilecek kararların muhakkak insan moderasyonundan geçirilmesi gerekmektedir.

İnsan haklarını baltalayan dezenformasyonla mücadele girişimleri kısa vadeli ve ters etki yaratacaktır. Düşünce ve ifade özgürlüğü sorununun bir parçası değil, dezenformasyonla mücadelenin en önemli amacı ve aracıdır. Dezenformasyon kamu bilgilendirme rejimlerinin zayıf olduğu ve bağımsız araştırmacı gazeteciliğin kısıtlandığı yerlerde büyür ve bireyleri güçsüzleştirerek bilgi arama, alma ve paylaşma ve fikir oluşturma özerkliklerini ellerinden alır. Şirketler etkileşime dayalı olarak kazanç sağlayan iş modellerini gözden geçirmeli, devletler de dezenformasyona karşı tepkilerini yeniden düzenlemeye, özgür, bağımsız ve farklılara saygılı medyanın rolünü artırmaya, medyaya ve dijital okuryazarlığa yatırım yapmaya, bireyleri güçlendirmeye ve halkın güvenini yeniden inşa etmeye çalışmalıdır.³⁰⁷

KAYNAKÇA

- ⇒ Ang, Peng Hwa, ve Gerard Goggin. "The Regulation of Online Disinformation in Singapore". İçinde *Perspectives on Platform Regulation: Concepts and Models of Social Media Governance | Across the Globe*, editör Judit Bayer, Bernd Holznagel, Päivi Korpisaari, ve Lorna Woods, 1. bs, 549-64. Baden-Baden: Nomos Verlagsgesellschaft mbH &Co.KG, 2021. <https://doi.org/10.5771/9783748929789>.
- ⇒ Au-Yong, Rachel. "Parliament: Government to Review Laws to Tackle Fake News". *The Straits Times*. 03 Nisan 2017. <https://www.straitstimes.com/politics/parliament-government-to-review-laws-to-tackle-fake-news>.

³⁰⁶ Leshner, Pawelec, ve Barberis, "Going Digital Toolkit Note: Disentangling untruths online: Creators, spreaders and how to stop them", 8.

³⁰⁷ Khan, "Disinformation and freedom of opinion and expression".

- ⇒ Ávila, Ricardo Arenas. "Social Media Regulation through the Lens of Legal Pluralism: The Case of Online Disinformation", 2021, 21.
- ⇒ "Balancing Act: Countering Digital Disinformation While Respecting Freedom of Expression", t.y., 348.
- ⇒ Baptista, João Pedro, ve Anabela Gradim. "'Brave New World' of Fake News: How It Works". *Javnost - The Public* 28, no. 4 (02 Ekim 2021): 426-43. <https://doi.org/10.1080/13183222.2021.1861409>.
- ⇒ Bradshaw, S., H. Bailey, P.N. Howard, ve Oxford Internet Institute. *Industrialized Disinformation: 2020 Global Inventory of Organized Social Media Manipulation*. Computational Propaganda Project at the Oxford Internet Institute, 2021. <https://books.google.com.tr/books?id=aGaUzgeEACAAJ>.
- ⇒ Bradshaw, Samantha, ve Philip N Howard. "Challenging Truth and Trust: A Global Inventory of Organized Social Media Manipulation", t.y., 26.
- ⇒ Caled, Danielle, ve Mário J. Silva. "Digital Media and Misinformation: An Outlook on Multidisciplinary Strategies against Manipulation". *Journal of Computational Social Science*, 27 Mayıs 2021. <https://doi.org/10.1007/s42001-021-00118-8>.
- ⇒ Carson, Andrea, ve Liam Fallon. "Fighting Fake News: A Study of Online Misinformation Regulation in the Asia Pacific". Avustralya: La Trobe University, Ocak 2021.
- ⇒ "Code of Practice on Disinformation | Shaping Europe's Digital Future". Erişim 08 Nisan 2022. <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/code-practice-disinformation>.
- ⇒ "Corrections and Clarifications Regarding Falsehoods Posted by Mr Brad Bowyer". Erişim 07 Nisan 2022. <http://www.gov.sg/article/factually-clarifications-on-falsehoods-posted-by-mr-brad-bowyer>.
- ⇒ Cunha, Evandro, Gabriel Magno, Josemar Caetano, Douglas Teixeira, ve Virgilio Almeida. "Fake News as We Feel It: Perception and Conceptualization of the Term 'Fake News' in the Media", Temmuz 2018. https://www.researchgate.net/publication/326476698_Fake_news_as_we_feel_it_Perception_and_conceptualization_of_the_term_fake_news_in_the_media.
- ⇒ Dang, Hoang Linh. "Social Media, Fake News, and the COVID-19 Pandemic: Sketching the Case of Southeast Asia". *Austrian Journal of*

- South-East Asian Studies* 14, no. 1 (2021): 37-57. <https://doi.org/10.14764/10.ASEAS-0054>.
- ⇒ Daud, Mahyuddin. "Freedom of Misinformation and the Relevance of Co-Regulation in Malaysia: A Cross-Jurisdictional Analysis". *IJUM Law Journal* 29, no. 2 (23 Aralık 2021): 27-54. <https://doi.org/10.31436/iiumlj.v29i2.539>.
- ⇒ Daud, Mahyuddin, ve Ida Madiha Abd Ghani Azmi. "Digital Disinformation and the Need for Internet Co-Regulation in Malaysia". *Pertanika Journal of Social Sciences and Humanities* 29, no. S2 (17 Mayıs 2021): 27-54. <https://doi.org/10.47836/pjssh.29.s2.12>.
- ⇒ "Declared Online Locations". Erişim 28 Mart 2022. <https://www.pofmaoffice.gov.sg/registry/declared-online-locations/>.
- ⇒ Directorate-General for Communications Networks, Content and Technology. *A Multi-Dimensional Approach to Disinformation: Report of the Independent High Level Group on Fake News and Online Disinformation*. LU: Publications Office of the European Union, 2018. <https://data.europa.eu/doi/10.2759/739290>.
- ⇒ Cambridge Advanced Learner's Dictionary & Thesaurus. "Disinformation". Erişim 07 Nisan 2022. <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/disinformation>.
- ⇒ European Commission. Tackling COVID-19 disinformation - Getting the facts right, JOIN(2020) 8 final § (2020). <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52020JC0008>.
- ⇒ ———. Tackling Online Disinformation: A European Approach, COM(2018) 236 final § (2018). <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52018DC0236>.
- ⇒ European Parliament. Directorate General for External Policies of the Union. *The Impact of Disinformation on Democratic Processes and Human Rights in the World*. LU: Publications Office, 2021. <https://data.europa.eu/doi/10.2861/59161>.
- ⇒ "Fake news. It's complicated.. By Claire Wardle, First Draft News... | by First Draft | First Draft Footnotes | Medium". Erişim 07 Nisan 2022. <https://medium.com/1st-draft/fake-news-its-complicated-d0f773766c79>.
- ⇒ Foo, Cechao. "Protection from Online Falsehoods and Manipulation Act and the Roles of Internet Intermediaries in Regulating Online Falsehoods". *Singapore Academy of Law Journal*, no. 33 (2021): 438-82.

- ⇒ “Green Paper on Deliberate Online Falsehoods”. Singapur Parlamentosu: Singapur İletişim ve Enformasyon Bakanlığı ve Singapur Hukuk Bakanlığı, Ekim 2018. <https://www.mlaw.gov.sg/files/news/press-releases/2018/01/Annexe%20A%20-%20Green%20Paper%20on%20Deliberate%20Online%20Falsehoods.pdf>.
- ⇒ Han, Kirsten. “Big Brother’s Regional Ripple Effect: Singapore’s Recent ‘Fake News’ Law Which Gives Ministers the Right to Ban Content They Do Not like, May Encourage Other Regimes in South-East Asia to Follow Suit”. *Index on Censorship* 48, no. 2 (Temmuz 2019): 67-69. <https://doi.org/10.1177/0306422019858296>.
- ⇒ ——. “There’s Nothing Wrong with Being Scared: As a Journalist from Singapore Grows up, Her Views on Those Who Have Self-Censored Change”. *Index on Censorship* 49, no. 1 (Nisan 2020): 20-21. <https://doi.org/10.1177/0306422020917599>.
- ⇒ Han, Tan Zhi. “Protection from Online Falsehoods and Manipulation Act (POFMA): Regulating Fake News to Maintain Public Trust in Singapore”. İçinde *Panorama: Insights into Asian and European Affairs*, editör Christian Echle ve Dr. La Toya Waha, 53-71. Regional Programme Political Dialogue Asia/Singapore. Singapore: Konrad-Adenauer-Stiftung, 2020. https://www.kas.de/documents/288143/11133938/Trust+in+Politics_+Panorama+Special+Issue.pdf/2c0d9e32-50d2-e34f-537f-8dbaa1e43450?version=1.0&t=1608711203073.
- ⇒ Harrison, Ruairí. “Tackling Disinformation in Times of Crisis: The European Commission’s Response to the Covid-19 Infodemic and the Feasibility of a Consumer-Centric Solution”. *Utrecht Law Review* 17, no. 3 (12 Ekim 2021): 18-33. <https://doi.org/10.36633/ulr.675>.
- ⇒ Helm, Rebecca K, ve Hitoshi Nasu. “Regulatory Responses to ‘Fake News’ and Freedom of Expression: Normative and Empirical Evaluation”. *Human Rights Law Review* 21, no. 2 (01 Haziran 2021): 302-28. <https://doi.org/10.1093/hrlr/ngaa060>.
- ⇒ Google. “How Fact Checkers and Google.Org Are Fighting Misinformation”, 31 Mart 2021. <https://blog.google/outreach-initiatives/google-org/fullfact-and-google-fight-misinformation/>.
- ⇒ Human Rights Committee. “General comment No. 34”. United Nations, 12 Eylül 2011. <https://www2.ohchr.org/english/bodies/hrc/docs/gc34.pdf>.

- ⇒ Human Rights Council. "Resolution adopted by the Human Rights Council on 16 July 2020". United Nations, 24 Temmuz 2020. <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/G20/190/70/PDF/G2019070.pdf?OpenElement>.
- ⇒ Today. "In Letter to Washington Post, Govt Refutes Pofma Criticism, Saying It 'Has Not Suppressed Anything'", 16 Aralık 2019. <https://www.todayonline.com/singapore/letter-washington-post-govt-responds-pofma-criticism-saying-it-has-not-suppressed-anything>.
- ⇒ "Interpretation Act 1965 - Singapore Statutes Online". Erişim 23 Mart 2022. <https://sso.agc.gov.sg/Act/IA1965>.
- ⇒ Ives, Mike, ve Raymond Zhong. "Singapore Plans Law to Fight False News, but Critics Fear Repression". *The New York Times*, 01 Nisan 2019, blm. World. <https://www.nytimes.com/2019/04/01/world/asia/singapore-fake-news-law.html>.
- ⇒ Jayakumar, Shashi, Benjamin Ang, ve Nur Diyanah Anwar. "Fake News and Disinformation: Singapore Perspectives". İçinde *Disinformation and Fake News*, 160. Singapore: Springer Nature Singapore, 2021. <https://doi.org/10.1007/978-981-15-5876-4>.
- ⇒ Khan, Irene. "Disinformation and freedom of opinion and expression: report of the Special Rapporteur on the promotion and protection of the right to freedom of opinion and expression". Birleşmiş Milletler 47. Oturum: Birleşmiş Milletler, 13 Nisan 2021.
- ⇒ Kuczerawy, Aleksandra. "Fighting Online Disinformation: Did the EU Code of Practice Forget about Freedom of Expression?" İçinde *Disinformation and Digital Media as a Challenge for Democracy*, editör Georgios Terzis, Dariusz Kloza, Elżbieta Kuźelewska, ve Daniel Trotter, 1. bs, 291-308. Intersentia, 2020. <https://doi.org/10.1017/9781839700422.017>.
- ⇒ Kuo, Rachel, ve Alice Marwick. "Critical Disinformation Studies: History, Power, and Politics". *Harvard Kennedy School Misinformation Review*, 12 Ağustos 2021. <https://doi.org/10.37016/mr-2020-76>.
- ⇒ Lee, Howard, ve Terence Lee. "From Contempt of Court to Fake News: Public Legitimation and Governance in Mediated Singapore". *Media International Australia* 173, no. 1 (Kasım 2019): 81-92. <https://doi.org/10.1177/1329878X19853074>.

- ⇒ Lees, Caroline. "Fake News: The Global Silencer: The Term Has Become a Useful Weapon in the Dictator's Toolkit against the Media. Just Look at the Philippines". *Index on Censorship* 47, no. 1 (Nisan 2018): 88-91. <https://doi.org/10.1177/0306422018769578>.
- ⇒ Leshner, Molly, Hanna Pawelec, ve Marion Barberis. "Going Digital Toolkit Note: Disentangling untruths online: Creators, spreaders and how to stop them". OECD, 23 Şubat 2022.
- ⇒ Lewandowsky, Stephan, ve Muhsin Yesilada. "Inoculating against the Spread of Islamophobic and Radical-Islamist Disinformation". *Cognitive Research: Principles and Implications* 6, sy 1 (Aralık 2021). <https://doi.org/10.1186/s41235-021-00323-z>.
- ⇒ Lim, Adrian. "Parliament: Shanmugam Addresses 5 Concerns over Proposed Fake News Law". *The Straits Times*. 07 Mayıs 2019. <https://www.straitstimes.com/politics/parliament-law-minister-shanmugam-addresses-five-concerns-over-proposed-fake-news-law>.
- ⇒ Lohani, Archit. "Countering Disinformation and Hate Speech Online: Regulation and User Behavioural Change". *Observer Research Foundation*, ORF Occasional Paper, no. 296 (Ocak 2021).
- ⇒ Milanovic, Marko, ve Michael N. Schmitt. "Cyber Attacks and Cyber (Mis)Information Operations during a Pandemic". *SSRN Electronic Journal*, 2020. <https://doi.org/10.2139/ssrn.3612019>.
- ⇒ "Misinformation in the COVID-19 Infodemic - Digital, Culture, Media and Sport Committee - House of Commons". Erişim 08 Nisan 2022. https://publications.parliament.uk/pa/cm5801/cmselect/cmcmds/234/23405.htm#_idTextAnchor020.
- ⇒ Ng, Jun Sen. "Singapore's Fake News Law Kicked in on Oct 2. Here Is How It Works". *Today*, 02 Ekim 2019. <https://www.todayonline.com/singapore/singapores-fake-news-law-kicked-oct-2-here-how-it-will-work>.
- ⇒ Ng, Kelly. "Laws Tackling Fake News to Be Introduced next Year: Shanmugam". *Today*, 19 Haziran 2017. <https://www.todayonline.com/singapore/new-laws-tackle-fake-news-be-introduced-next-year-shanmugam>.
- ⇒ Ó Fathaigh, Ronan, Natali Helberger, ve Naomi Appelman. "The Perils of Legally Defining Disinformation". *Internet Policy Review* 10, no. 4 (04 Kasım 2021). <https://doi.org/10.14763/2021.4.1584>.

- ⇒ OHCHR. "OHCHR | Guiding Principles on Business and Human Rights: Implementing the United Nations 'Protect, Respect and Remedy' Framework". Erişim 10 Nisan 2022. <https://www.ohchr.org/en/publications/reference-publications/guiding-principles-business-and-human-rights-implementing>.
- ⇒ Ong, Benjamin Joshua. "Looking beyond the Vague Terms in Singapore's Fake News Laws". *Today*, 14 Mayıs 2019. Research Collection School Of Law. https://ink.library.smu.edu.sg/sol_research/2914.
- ⇒ ——. "Symposium on POFMA: Parliamentary Debates about POFMA – Hansard beyond Statutory Interpretation?" *Singapore Management University - Research Collection School Of Law*, 2019.
- ⇒ Özdan, Selman. "The Right to Freedom of Expression Versus Legal Actions Against Fake News: A Case Study of Singapore". İçinde *The Epistemology of Deceit in a Postdigital Era: Dupery by Design*, editör Alison MacKenzie, Jennifer Rose, ve Ibrar Bhatt, 77-94. Cham: Springer International Publishing, 2021. https://doi.org/10.1007/978-3-030-72154-1_5.
- ⇒ Parham, Jason. "Russians Posing as Black Activists on Facebook Is More Than Fake News". *Wired*. Erişim 09 Nisan 2022. <https://www.wired.com/story/russian-black-activist-facebook-accounts/>.
- ⇒ "PARL | Select Committee on Deliberate Online Falsehoods - Causes, Consequences and Countermeasures". Erişim 09 Nisan 2022. <https://www.parliament.gov.sg/sconlinefalsehoods>.
- ⇒ Pielemeier, Jason. "Disentangling Disinformation: What Makes Regulating Disinformation So Difficult?" *Utah Law Review* 917, no. 4 (17 Ocak 2020): 24.
- ⇒ CNA. "POFMA Encourages Democracy, Does Not Disadvantage Opposition: Shanmugam on Upcoming General Election". Erişim 17 Mart 2022. <https://www.channelnewsasia.com/singapore/pofma-democracy-disadvantage-opposition-election-ge-shanmugam-657481>.
- ⇒ Pofma Office. "Minister for Finance Instructs POFMA Office to Issue Correction Direction", 25 Kasım 2019. <https://www.pofmaoffice.gov.sg/documents/media-releases/2019/Nov/POFMA%20Office%20Media%20Statement%2025%20Nov%202019.pdf>.

- ⇒ “POFMA Office”. Singapur Hükümet Sitesi. Erişim 23 Mart 2022. <https://www.pofmaoffice.gov.sg/>.
- ⇒ Protection from Online Falsehoods and Manipulation Act (POFMA), 18 of 2019 POFMA § (2019). <https://sso.agc.gov.sg/Act/POFMA2019?TransactionDate=20191001235959>.
- ⇒ Meta. “Removing Myanmar Military Officials From Facebook”, 28 Ağustos 2018. <https://about.fb.com/news/2018/08/removing-myanmar-officials/>.
- ⇒ “Report of the Select Committee on Deliberate Online Falsehoods – Causes, Consequences and Countermeasures”. Singapur Parlamentosu, 19 Eylül 2018.
- ⇒ Reuters. “Singapore Invokes ‘fake News’ Law for First Time over Facebook Post”. *The Guardian*, 25 Kasım 2019, blm. World news. <https://www.theguardian.com/world/2019/nov/25/singapore-fake-news-law-facebook-brad-bowyer>.
- ⇒ Schuldt, Lasse. “Official Truths in a War on Fake News: Governmental Fact-Checking in Malaysia, Singapore, and Thailand”. *Journal of Current Southeast Asian Affairs* 40, no. 2 (Ağustos 2021): 340-71. <https://doi.org/10.1177/18681034211008908>.
- ⇒ “Select Committee Reports”. Erişim 27 Mart 2022. <https://sprs.parl.gov.sg/selectcommittee/searchPage?committee=Other%20Select%20Committee%20Reports&from=20-09-2018&to=20-09-2018>.
- ⇒ Sen, Ng Jun. “Select Committee on Fake News: Summary of Panel’s 22 Suggestions”. *The Straits Times*. 20 Eylül 2018. <https://www.straitstimes.com/politics/select-committee-on-fake-news-summary-of-panels-22-suggestions>.
- ⇒ Shane, Scott. “The Fake Americans Russia Created to Influence the Election”. *The New York Times*, 07 Eylül 2017, blm. U.S. <https://www.nytimes.com/2017/09/07/us/politics/russia-facebook-twitter-election.html>.
- ⇒ International Commission of Jurists. “Singapore: Parliament Must Reject Internet Regulation Bill That Threatens Freedom of Expression”, 04 Nisan 2019. <https://www.icj.org/singapore-parliament-must-reject-internet-regulation-bill-that-threatens-freedom-of-expression/>.

- ⇒ Singapur Parlamentosu. "Singapur Parlamento Tartışmaları Cilt 94, 105. Oturum", 08 Mayıs 2019. <https://sprs.parl.gov.sg/search/sprs3topic?reportid=bill-367>.
- ⇒ Sivaprakasam, Dhevy. "Dictating the Internet: Curtailing free expression, opinion and information online in Southeast Asia". İsviçre: International Commission of Jurists (ICJ), Aralık 2019.
- ⇒ Siyuan, Chen, ve Chia Chen Wei. "Singapore's Latest Efforts at Regulating Online Hate Speech: A Perspective From International Law and International Practices". *SSRN Electronic Journal*, 2019. <https://doi.org/10.2139/ssrn.3392146>.
- ⇒ Tan, Eugene E G. "A Small State Perspective on the Evolving Nature of Cyber Conflict". *PRISM* 8, no. 3 (2019): 158-71.
- ⇒ Tandoc Jr., Edson C., Ryan J. Thomas, ve Lauren Bishop. "What Is (Fake) News? Analyzing News Values (and More) in Fake Stories". *Media and Communication* 9, sy 1 (03 Şubat 2021): 110-19. <https://doi.org/10.17645/mac.v9i1.3331>.
- ⇒ Tay, Jing Yi. "No news is good news, but 'fake news' is bad news: A comparative analysis of Singapore's and Australia's measures to combat misinformation on social media". *Singapore Academy of Law Journal*, sy 33 (2) (2021): 600-624.
- ⇒ Teo, Kai Xiang. "Civil Society Responses to Singapore's Online 'Fake News' Law". *International Journal of Communication*, no. 15 (2021): 4795-4815.
- ⇒ Thakur, Dhanaraj, ve DeVan Hankerson Madrigal. "Facts and Their Discontents: A Research Agenda for Online Disinformation, Race, and Gender". Preprint. Open Science Framework, 12 Ocak 2022. <https://doi.org/10.31219/osf.io/3e8s5>.
- ⇒ Tham, Yuen-C. "Government Makes Initial Decision on Falsehood but Courts Are Final Arbiter of Truth: Shanmugam". *The Straits Times*. 02 Nisan 2019. <https://www.straitstimes.com/politics/govt-makes-initial-decision-on-falsehood-but-courts-are-final-arbiter-of-truth-k-shanmugam>.
- ⇒ BBC News. "The City Getting Rich from Fake News", 05 Aralık 2016, blm. Magazine. <https://www.bbc.com/news/magazine-38168281>.

- ⇒ European Commission - European Commission. “The Digital Services Act: Ensuring a Safe and Accountable Online Environment”. Text. Erişim 09 Nisan 2022. https://ec.europa.eu/info/digital-services-act-ensuring-safe-and-accountable-online-environment_en.
- ⇒ “The Digital Services Act Package | Shaping Europe’s Digital Future”. Erişim 09 Nisan 2022. <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/digital-services-act-package>.
- ⇒ Tjin, Thum Ping. “Singapore’s ‘Fake News’ Bill: The FAQ”. New Naratif, 09 Nisan 2019. <http://newnaratif.com/singapores-fake-news-bill-the-faq/>.
- ⇒ “Twitter’s Civic Integrity Policy | Twitter Help”. Erişim 10 Nisan 2022. <https://help.twitter.com/en/rules-and-policies/election-integrity-policy>.
- ⇒ Today. “‘Unfortunate coincidence’ initial Pofma actions directed at opposition parties, affiliated figures: Iswaran”, 06 Ocak 2020. <https://www.todayonline.com/singapore/unfortunate-coincidence-first-four-pofma-actions-directed-opposition-politicians>.
- ⇒ Wagner, Ben, Johanne Kübler, Lubos Kuklis, ve Carolina Ferro. “Auditing Big Tech: Combating Disinformation with Reliable Transparency”. Enabling Digital Rights and Governance, 2021.
- ⇒ Wardle, Claire, ve Derakhshan. “Information Disorder: Toward an interdisciplinary framework for research and policy making”. Council of Europe, 27 Eylül 2017.
- ⇒ WhatsApp.com. “WhatsApp Help Center - How to Prevent the Spread of Misinformation”. Erişim 10 Nisan 2022. <https://faq.whatsapp.com/general/security-and-privacy/how-to-prevent-the-spread-of-misinformation/?lang=en>.
- ⇒ “Why academics should not fear online falsehood law | The Straits Times”. Erişim 21 Mart 2022. <https://www.straitstimes.com/opinion/why-academics-should-not-fear-online-falsehood-law>.
- ⇒ Wielec, Marcin, Bartłomiej Oreziak, Aleš Rozehnal, Davor Derenčinović, Dušan V. Popović, Gábor Hulkó, ve András Koltay. “The Impact of Digital Platforms and Social Media on the Freedom of Expression and Pluralism”. İçinde *Studies of the Central European Professors’ Network*, editör Marcin Wielec, 311-22. Ferenc Mádl

Institute of Comparative Law; Central European Academic Publishing, 2021. https://doi.org/10.54237/profnet.2021.mwsm_10.

- ⇒ Wong, Cara. “No Need to Be Overly Worried about Fake News Laws, Says Ong Ye Kung”. *The Straits Times*. 29 Nisan 2019. <https://www.straitstimes.com/singapore/no-need-to-be-overly-worried-about-fake-news-laws-says-ong>.
- ⇒ Working to Stop Misinformation and False News | Meta for Media. “Working to Stop Misinformation and False News”. Erişim 10 Nisan 2022. <https://www.facebook.com/formedia/blog/working-to-stop-misinformation-and-false-news>.
- ⇒ Wright, Chrysalis L., ve Hang Duong. “COVID-19 Fake News and Attitudes toward Asian Americans”. *Journal of Media Research* 14, no. 1 (39) (15 Mart 2021): 5-29. <https://doi.org/10.24193/jmr.39.1>.
- ⇒ Yao, Wei, ve Kenny Chng. “Reflections on Thinking about the POFMA”. *Singapore Management University - Research Collection School Of Law*, Kasım 2019. https://ink.library.smu.edu.sg/sol_research/2986.

Dr. Ümit ORHAN

**5510 Sayılı Kanun m.4/1-a
Kapsamında**

**PRİME ESAS
KAZANÇ**

**ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022**

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

5510 Sayılı Kanun m.4/1-a Kapsamında Prime Esas Kazanç
Ümit Orhan

Hukuk Yayınları Dizisi – 3250

Birinci Baskı : Ekim, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8209 – 96 – 9

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com
 : adalety@adaletyayinevi.com

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : facebook.com/adaletyayinevi
 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Vadi Grafik Tasarım Ltd. Şti.
İvedik Org. San. Bölgesi 1420. Cadde
No: 58/1 Yenimahalle/Ankara
Tel: 0 312 395 85 71
Sertifika No: 47479

KAYNAKLAR

- AKYİĞİT Ercan, Ölüm ve İş İlişisindeki Yeni Sonuçları, Sicil İş Hukuku Dergisi, Y:6, S:22, Haziran 2011.
- AKYİĞİT Ercan, Bireysel İş Hukuku Ders Kitabı, 2. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2021 (Bireysel İş).
- AKYİĞİT Ercan, Toplu İş Hukuku, 2. Bası, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2020 (Toplu İş).
- ALPAGUT Gülsevil, Türk Borçlar Kanununun Hizmet Sözleşmesinin Devri, Sona Ermesi, Rekabet Yasağı, Cezai Şart ve İbranameye İlişkin Hükümleri, Legal İSGHD, C:8, S:31, 2011.
- ALPER Yusuf, 5510 Sayılı Kanun'da Primlerin Karşılık Olma Özelliği ve Çırakların ve Mesleki Eğitim Gören Öğrencilerin Sosyal Güvenliği, Sicil İş Hukuku Dergisi, S:18, Y:5, 2010.
- ALPER Yusuf, Sosyal Güvenlik Üzerine Yazılar'ım, Türk Metal Sendikası, Ankara, 2019.
- ALPER Yusuf, Sosyal Sigortalar Hukuku, Dora Basın Yayın Dağıtım, 11. Baskı, Bursa, 2020 (Sosyal Sigortalar).
- ARAP Erdal, Hizmet Tespiti Davaları, 2.Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2021.
- ARICI Kadir, Türk Sosyal Güvenlik Hukuku, Gazi Kitabevi, Ankara, 2015 (Sosyal Güvenlik).
- ARICI Kadir, Türk İş Hukuku – I Ferdi İş İlişkileri Hukuku, Gazi Kitabevi, Ankara, 2022 (Ferdî İş).
- ARICI Kadir, Türk İş Hukuku – II Toplu İş İlişkileri Hukuku, Gazi Kitabevi, Ankara, 2022 (Toplu İş).
- ARSLAN Ramazan / YILMAZ Ejder / TAŞPINAR AYVAZ Sema / HANAĞASI Emel, Medeni Usul Hukuku, 7. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, 2021.
- ARSLAN ERTÜRK Arzu, Türk Borçlar Kanunu'nun Hizmet Sözleşmesine İlişkin Hükümlerinin İş Kanunu Üzerindeki Etkisi, İş Hukukunda Genç Yaklaşımlar, Koç Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuka Genç Yaklaşımlar Konferans Serisi No:5, İstanbul, 2014, s.108.
- ARSLAN ERTÜRK Arzu, 5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun Ek 9'uncu Maddesi Kapsamında Ev Hizmetlerinde Çalışanların Sigortalılığı, Legal İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukuku Dergisi, C: 12, S: 46, 2015.

- ARSLANKÖYLÜ Resul, Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Şerhi, C:1, Bilge Yayınevi, Ankara, 2017.
- ATALI Murat, Hizmet Tespit Davasının Sosyal Güvenlik Kurumuna İhbarı, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Prof. Dr. Hakan Pekcanitez'e Armağan, C: 16, Özel Sayı 2014, s. 631-652 (Basım Yılı: 2015).
- ATALI Murat / ERMENEK İbrahim / ERDOĞAN Ersin, Medeni Usul Hukuku, 4. Bası, Yetkin Yayınları, Ankara, 2021.
- AYBAY Rona, Açıklamalı İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi, http://tbbyayinlari.barobirlik.org.tr/TBBBooks/insan_haklari_evrensel_bildirisi.pdf (ET:01.03.2022).
- AYDEMİR Murteza, Türk Yükseköğretim Kurumlarında Kısmi Zamanlı Çalıştırılan Öğrencilerin Çalışma Koşulları ve Sosyal Sigortalılığı, Legal İSGHD, 2016, C:13, S:49.
- BALCI Mesut, Sosyal Güvenlik Hukuku, Yetkin Yayınları, Ankara, 2021.
- BALCI Mesut / YILMAZ Halil, Sosyal Sigorta Prim Alacaklarının Takip ve Tahsili, 5. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, 2014.
- BALCI İZGİ Berna, Sosyal Güvenlik Sistemlerinin Dünyadaki Gelişimi, Tasarruflar Üzerindeki Etkileri ve Türkiye' de Durum, Doktora Tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İktisat ABD, (Dan: Prof. Dr. Mahir Fisunoğlu), Adana, 2004.
- BALCI İZGİ Berna, Türk Sosyal Güvenlik Sisteminde Son Gelişmeler, Çalışma ve Toplum, 2008/1.
- BALKIR Z. Gönül / BALKIR GÜLEN Başak, İş Sözleşmesinde Bağımlılık İlişkisi ve İşverenin Yönetim Hakkının Sınırlandırılması, International Marmara Social Sciences Congress (Imascon 2022 Spring), Proceedings E-Book
- BAYRAM Fuat, İşverenin Sosyal Sigorta Yükümlülükleri, Beta Yayıncılık, İstanbul, 2015.
- BAYSAL, Ulaş, İş Güvencesinde Altı Aylık Kıdem Koşuluna İlişkin Sorunların Yargıtay Kararları Işığında Değerlendirilmesi, Legal İSGHD, S:8, S:32, 2011.
- BAYRI Osman, Türkiye'de Sosyal Güvenlik Sisteminin Kurum ve Kapsam Olarak Gelişimi ve Sosyal Güvenlik Adaleti, Sosyal Güvenlik Dergisi, Haziran 2013, Cilt 3, Sayı 2.
- BEDİR Gökhan, İşverenler Tarafından Özel Sağlık Sigortasına Ödenen Primler Sigorta Primi Esas Kazancına Dahil Edilir Mi?, Mali Çözüm Dergisi, Temmuz – Ağustos 2016.
- BELCİ Ozancan, Türk Sosyal Güvenlik Hukukunda Hizmet Tespiti Davaları, Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Özel Hukuk ABD (Dan: Prof. Dr. Şükran Ertürk), İzmir, 2019.

- BERBEROĞLU YENİPİNAR Filiz, Hizmet Tesbiti Davaları, Legal Yayıncılık, İstanbul, 2018.
- BEYLEM Mahmut, Sigortalılık Tespit Davaları, Karahan Kitabevi, Adana, 2018.
- BİNGÖL Serkan, İş Kazası ve Meslek Hastalığı Sigortalarında İşverenin Sorumluluğu, Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Özel Hukuk ABD, (Dan: Prof. Dr. Nurşen Caniklioğlu), İstanbul, 2020.
- BİTİRMIŞ Semih, YILMAZ Süleyman, Kıdem Tazminatının Genel Esasları ve Hizmet Akdi Devam Ederken Yapılan Kıdem Tazminatı Ödemelerinin Mahiyeti, Mali Çözüm Dergisi, 31(165), Mayıs – Haziran 2021, 273-282.
- BOZKURT Argun, İş Yargılaması Usul Hukuku, 6. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2018.
- BROWN Robert L., In Defense Of Pay-As-You-Go (Paygo) Financing Of Social Security, North American Actuarial Journal, 1:4, 1997, s.1-13.
- BUDAK Ali Cem / KARAARSLAN Varol, Medeni Usul Hukuku, Filiz Kitabevi, İstanbul, 2021.
- BULUT Mehmet, Türk Hukuk Sisteminde Hizmet Sözleşmesi Gereği Açılan Hizmet Tespit Davaları, TBB Dergisi 2011 (97), (TBB).
- BULUT Mehmet, Hizmet Tespit Davaları, 2. Baskı, Bilge Yayınevi, Ankara, 2016 (Hizmet Tespit).
- BULUT Mehmet, İş Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Uygulamasının Sosyal Güvenlik İşlemlerine Etkisi ve Yaşanan Sorunlar, Arabuluculuğun Geleceği Sempozyumu: <https://openaccess.ihu.edu.tr/xmlui/bitstream/handle/20.500.12154/1538/Bulut%2C%20M.pdf?sequence=1&isAllowed=y>, ET: 24.03.2022).
- CANİKLİOĞLU Nurşen, Türk Borçlar Kanunu İş Kanunu İlişkisi, <http://slideplayer.biz.tr/slide/2600207/> (ET:21.05.2018)
- CANİKLİOĞLU Nurşen, 5510 sayılı Kanun ve İş Sözleşmesine Göre Çalışanların Sosyal Güvenlik Destek Primi Ödeyerek Çalışması, Sicil İş Hukuku Dergisi, Haziran 2008, S.10.
- CANİKLİOĞLU Nurşen / ÖZKARACA Ercüment, Sanatçıların Sosyal Güvenliği, İÜHFİM C. LXXII, S. 2, Y:2014.
- CANİKLİOĞLU Nurşen / ÖZKARACA Ercüment, Ev Hizmetlerinde Çalışanların Sigortalılığı, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası, Prof. Dr. Fevzi Şahlanan'a Armağan Cilt II, Özel Sayı, C: 74, 2016.
- CENTEL Tankut, Sosyal Sigortalar Açısından Yargıtay'ın 1984 Yılı Kararlarının Değerlendirilmesi – İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukuku Türk Milli Komitesi (yay.), Yargıtay'ın İş Hukukuna İlişkin Kararlarının Değerlendirilmesi 1984, İstanbul, 1996.
- CENTEL Tankut, Türk Sosyal Güvenlik Hukuku, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2021 (Sosyal Güvenlik).

- ÇAĞA Tahir, Özel Hüküm Genel Hükümü Daima Bertaraf Eder mi?, TBB Dergisi, 1991/3.
- ÇELİK Nuri / CANIKLIOĞLU Nurşen / CANBOLAT Talat / ÖZKARACA Ercüment, İş Hukuku Dersleri, Beta Yayıncılık, Yenilenmiş 34. Bası, İstanbul, 2021.
- ÇELİKOĞLU İlyas, Sosyal Güvenlik Sistemlerinin Finansman Yöntemleri ve Türkiye Uygulaması, DPT Uzmanlık Tezleri, Ankara, 1994.
- ÇİFTER Algun / DEMİR Özge, 4857 Sayılı İş Kanunu'na Göre Geçici İş İlişkisi "Kavramı, Türleri ve Koşulları", İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Y:5, S:10, Güz 2006/2.
- ÇİL Şahin, İş Hukukunda İşçinin Ücreti, Turhan Kitabevi, Ankara, 2010.
- ÇİL Şahin, Zorunlu Arabuluculuk Görüşmelerinde Son Tutanak, İNTES İnşaat Sanayii Dergisi, S:165, Ocak – Şubat 2018.
- ÇİYİLTEPE Hamdi, Sürekli Görev Harcırahının Gerçek Masrafların Karşılığı Olması, Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar ve Çözüm Önerileri, Legal Hukuk Dergisi, C:7, S:81, 2009.
- DEMİR Fevzi, En Son Yargıtay Kararları Işığında İş Hukuku ve Uygulaması, 11. Baskı, Albi Yayınları, İzmir, 2018.
- DEMİR Müslim / CANBAY Tülin, Türkiye'de Sosyal Güvenlik Açıklarının Azaltılmasında Denetimin Önemi (Manisa İli Örneği), Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi Manisa Özel Sayısı, C:11, S:3, Y:2013.
- DEMİRCİ Mehmet, Maktu veya Günlük Ücret Alan Raporlu İşçinin 30 Gün Çekmeyen Aylarda Kuruma Bildirilmesi ve Ücretinin Ödemesi, Mali Çözüm Dergisi, Y:28, Mart – Nisan 2018.
- DEMİRCİOĞLU Murat / CENTEL Tankut, İş Hukuku, 19. Bası, Beta Yayıncılık, İstanbul, 2016.
- DİKEN Mehmet Emre, Kesinleşen İşe İade Kararları Sonrasında İşveren SGK Uygulamaları, Mali Çözüm Dergisi; Y:28, Ocak - Şubat 2018.
- DİLİK Sait, Sosyal Güvenlik, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara, 1991.
- DOĞAN Kübra, Sosyal Sigorta İlişkisinin Hukuki Niteliği Üzerine Bir Deneme, İş Hukuku Dergisi, Temmuz-Eylül 1993.
- DOĞAN YENİSEY Kübra, Türk Borçlar Kanununun Genel Hizmet Sözleşmesine İlişkin Hükümleri ve İş Hukuku Açısından Önemi, İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukuku Akademik Forumu, İstanbul, 2014.
- DONG Hengjin / DUAN Shengnan / WU Yuan / WNAG Jing / YE Xujun, Social Insurance For Occupational Diseases, Health Policy Forum, Higher Education Press and Springer-Verlag Berlin Heidelberg 2012.
- DUMAN Barış, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa Göre Hizmetlerin Tespiti, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Özel Hukuk ABD (Dan: Yrd. Doç. Dr. Nurşen Caniklioğlu), İstanbul, 2000.

- DURAN Abdurrahman, 506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nun 79/10 Maddesi Gereğince Açılan Hizmet Tespiti Davalarının Yasa Hükümleri ve Yargı Uygulamaları Yönünden İncelenmesi, Sicil İş Hukuku Dergisi, Haziran 2007, Y:2, S:6.
- EGELİ Haluk, Parafiskalite ve Parafiskal Gelirler (Sosyal Güvenlik Reformu Kapsamında), Altın Nokta Basın Yayın Dağıtım, İzmir, 2009.
- EKER Doğukan, Türk Sosyal Güvenlik Hukukunda Asgari İşçilik Uygulaması, Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi, Y:8, S:16, Aralık 2020.
- EKMEKÇİ Ömer, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununda Prim Oranları ve Prime Esas Olan ve Olmayan Kazançlar, İş Hukuku Dergisi, C:1, S:2, Nisan-Haziran 1991.
- EKMEKÇİ Ömer, SSK Özel Sağlık Sigortasından Prim Kesiyor", İşveren Dergisi, Nisan - Mayıs 2005.
- EKMEKÇİ Ömer, Ayni Yardımlar ve Özel Sağlık Sigortası'nın Prim Matrahına Dahil Edilmemesi (21. Hukuk Dairesi'nin Ders Veren Bir Kararı Üzerine), Sicil İş Hukuku Dergisi, Y:2, S:7, Eylül 2007 (Ayni Yardımlar).
- EKMEKÇİ Ömer, Toplu İş Hukuku Dersleri, 2. Bası, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2019 (Toplu İş).
- EKMEKÇİ Ömer / YİĞİT Esra, Bireysel İş Hukuku Dersleri, 2. Baskı, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2020.
- EKONOMİ Münir, İş Güvencesinden Yararlanma Şartı Olarak İşçinin Altı Aylık Kıdemi (Bekleme Süresi), Legal İSGHD, C:9, S:34, 2012.
- ELMA Ramazan, Sosyal Güvenlik Hukuku, 5. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2021.
- ERMUMCU Senem, Sosyal Güvenlik Hukuku Açısından Hizmet Tespitinde Prime Esas Kazançların İspatı, Çalışma ve Toplum, 2021/2.
- ERNAM Nuri, Sosyal Sigortalar Mevzuatı, Kamu – İş, Ankara, 1990.
- EROL Ahmet, Türk Hukukunda Ücret ve Ücretin Vergilendirilmesi, İSMMMÖ Yayınları; 147; Mevzuat Serisi; 11, İstanbul, 2012.
- EVCİL Cahit / GÖKTAŞ B. Kerem, Tüm yönleriyle Ücretlendirme ve Bordrolama Esasları, Legal Kitapevi, İstanbul, 2010.
- EYRENCİ Öner / TAŞKENT Savaş / ULUCAN Devrim, Bireysel İş Hukuku, Beta Yayıncılık, 9.Baskı, İstanbul, 2019.
- GEÇER Bekir, İkramiye Avansları ve Ücretsiz İzinli Dönemde Ödenen İkramiyelerin Sigorta Primine Tabi Olup Olmadığı, Yaklaşım Dergisi, Temmuz, 2014.
- GEREK Nüvit, Üniversitelerde Kısmi Zamanlı Olarak Çalıştırılan Öğrencilerin Sosyal Güvenlik Sorunları, Sicil İş Hukuku Dergisi, Haziran 2009, Y:4, S:14.

- GÖRGÜN L. Şanal / BÖRÜ Levent / KODAKOĞLU Mehmet, Medeni Usul Hukuku, 10. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, 2021.
- GÖZLER Kemal, Yorum İlkeleri, Anayasa Hukukunda Yorum ve Norm Somutlaşması, 29-30 Eylül 2012, TBB Yayınları, 2013, Ankara.
- GÖZLER Kemal, Türk Anayasa Hukuku, Ekin Yayınevi, Bursa, 2019 (Anayasa).
- GÜLMEZ Ülkü, Türk Hukukunda Kayıt Dışı İstihdam ve Asgari İşçilik Uygulamaları, Yüksek Lisans Tezi, Bahçeşehir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Özel Hukuk ABD, (Dan: Prof. Dr. A. Can Tuncay), İstanbul, 2012.
- GÜLVER Ender, Emeklilik Sözleşmesi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Özel Hukuk Anabilim Dalı Doktora Tezi, (Dan: Prof. Dr. Tankut Centel). YIL???
- GÜNEŞ İsmail / YAKAR Soner, Sosyal Sigorta Finansman Yöntemleri ve Türkiye’de Sosyal Sigorta Kurumlarının Finansman Yöntemlerinin Değerlendirilmesi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Y:2004, C:13, S:2.
- GÜVEN Ercan / AYDIN Ufuk, Bireysel İş Hukuku, 6. Baskı, Nisan Kitabevi, Eskişehir – İstanbul, 2020.
- GÜZEL Ali, Fabrikadan İnternete İşçi Kavramı ve Özellikle Himzet Sözleşmesinin Bağımlılık Unsuru Üzerine Bir Deneme, Prof.Dr. Kemal Oğuzman’a Armağan, Ankara, 1997.
- GÜZEL Ali / OCAK Saim, 5510 Sayılı Yasa ile İşverenlere Getirilen Ek Sosyal Sigorta Yükümlülükleri, Legal İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukuku Dergisi, C:4, S:13, 2007.
- GÜZEL Ali / OKUR Ali Rıza / CANIKLIOĞLU Nurşen, Sosyal Güvenlik Hukuku, 11.Bası, Beta Yayıncılık, İstanbul, 2008,
- GÜZEL Ali / OKUR Ali Rıza / CANIKLIOĞLU Nurşen, Sosyal Güvenlik Hukuku, 19. Baskı, Beta Yayıncılık, İstanbul, 2021.
- HAHS Jenny, The ILO Beyond Philadelphia, International Impact On Social Policy, (Editörler: Nullmeier F., Reufels D., Obinger H.), Palgrave Macmillan, 2022.
- HANAĞASI Emel, Davada Menfaat, Yetkin Yayınevi, Ankara, 2009.
- İSTANBULLUOĞLU Hakan / GÜLEÇ Mahir / OĞUR Recai, Sağlık Hizmetlerinin Finansman Yöntemleri, Dirim Tıp Gazetesi, Y:85, S:2, 2010, (86-99).
- İZMİRLİOĞLU Ayça, Sendikaların Yargılama Alanına İlişkin Bireysel Nitelikli Faaliyetleri, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C:19, S:2, 2017.
- KABAKÇI Mahmut Karayolu Taşımacılığında Şoförlere Sefer Başına Yapılan Ödemelerin Hukuki Niteliği, Sicil İş Hukuku Dergisi, S:40, 2018.
- KAR Bektaş, Sendikaların Dava Ehliyeti, Taraf Sıfatı ve Davayı Takip Yetkisi, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası, Prof. Dr. Fevzi Şahlanan’a Armağan Sayısı, C:74, S: Özel Sayı, 2016.

- KAR Bektaş, İş Yargılaması Usulü, Yetkin Yayınları, 3. Bası, Ankara, 2021 (İş Yargılaması).
- KARABACAK Ebru, Prim Ödeme Yükümlülüğüne Aykırılığın Sonuçları, Legal Yayıncılık, İstanbul, 2017.
- KARSLI Abdurrahim, Medeni Muhakeme Hukuku, 5. Baskı, Filiz Kitabevi, İstanbul, 2020.
- KAŞIKÇI Elmas, Türk Sosyal Güvenlik Hukukunda İşverenin Prim Ödeme Yükümlülüğü, Yüksek Lisans Tezi, Galatasaray Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Özel Hukuk ABD (Dan: Prof. Dr. E. Murat Engin), İstanbul, 2019.
- KAYIK AYDINALP Aslıhan, İş Hukukunda Prim, Türkiye Adalet Akademisi Dergisi, Y:9, S:36, Ekim 2018.
- KAYIK AYDINALP Aslıhan / MÜLAYİM Baki Oğuz, Hizmet Tespiti Davalarında İş Sözleşmesi ile Adi Ortaklık Sözleşmesinin Tespitine İlişkin Ölçütler, Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.27, S.3, 2019.
- KESER Hakan, Yargıtay Kararları Işığında İş Sözleşmesinin İkale (Bozma Sözleşmesi) ve Bildirim Süreli Fesih Yoluyla Sona Erdirilmesi Ayrımına İlişkin Bir Değerlendirme, Legal İSGHD, C:14,S:54, 2017.
- KILIÇOĞLU Mustafa, İlke Kararları Işığında İş Hukukunda Temel Kavramlar, Turhan Kitabevi, Ankara, 2009.
- KILINÇ Bahar, Sigortalılık Başlangıç Tarihinin Tespiti, Türkiye Adalet Akademisi Dergisi, Y:13, S:49, Ocak 2022.
- KOCAGİL İpek, İşçinin Ölümünün İş İlişkisi Bakımından Sonuçları, MÜHF-HAD, Prof.Dr. Ali Rıza Okur'a Armağan Özel Sayı, C.20, S.1, 2014.
- KORKUSUZ M. Refik / UĞUR Suat, Sosyal Güvenlik Hukuku, 8. Baskı, Ekin Yayınevi, Bursa, 2022.
- KORKUSUZ Refik, Türk İşçi Sendikalarının Üyelerine Sundukları Hukuki Hizmetler, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, C:8, S:1, 2006.
- KULUÇLU Erdal, Türk Hukuk Sisteminde Normlar Hiyerarşisi ve Sayıştay Denetimine Etkileri, Sayıştay Dergisi, Sayı: 71.
- KURT Resul, İşe İade Davalarında SGK İşlemleri ve Uygulama Sorunları, Mali Çözüm Dergisi, Temmuz – Ağustos 2012.
- KURT Resul, İş Yargısında "Arabuluculuk", TBB Dergisi 2018 (135).
- KURU Baki / BUDAK Cem, Tespit Davaları, 2. Baskı, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2010.
- KURU Baki / AYDIN Burak, Medeni Usul Hukuku Ders Kitabı, 6. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, 2021.
- LEVENT Recep, Hizmet Akdiyle Çalışanların Prime Esas Kazançlarının Tespiti, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, S:123, Y:2016.

- LOKMANOĞLU Salim Yunus, İş Mahkemeleri Kanunu Işığında Arabuluculuk Kavramı, TAAD, Yıl:9, Sayı:33 (Ocak 2018).
- MERAL Hasan / ARICAN Erişah, Bireysel Emeklilik Sistemine Otomatik Katılım: Türkiye İçin Bir Uygulama, Finansal Araştırmalar ve Çalışmalar Dergisi, C:12, S:22, Ocak 2020.
- MUTLAY Faruk Barış, İşe İade Davalarında Arabuluculuk, Çalışma ve Toplum, 2018/4.
- MOLLAMAHMUTOĞLU Hamdi / ASTARLI Muhittin / BAYSAL Ulaş, İş Hukuku, 7. Baskı, Lykeion Yayıncılık, Ankara, 2022.
- NARMANLIOĞLU Ünal, Ferdi İş İlişkileri, Beta Yayıncılık, 5.Baskı, İstanbul, 2014.
- NİZAMOĞLU ÖZTÜRK Meltem, Hizmet Tespiti Davalarında Kesintili Çalışma Olgusu ve Hak Düşürücü Süre, İzmir Barosu Dergisi, Y: 75, S:3, Temmuz 2010, s.79-84.
- OCAK Saim, Sosyal Güvenlik Sözleşmesi İmzalanmamış Ülkelere Götürülen İşçilerin Sosyal Güvenliği, Legal İSGHD, C:5, S:19, 2008.
- OCAK Saim, İş Sözleşmesinin İşçi Tarafından Evlilik, Askerlik ve Sosyal Güvenlik Hakları Nedeniyle Feshinde İhbar Tazminatı, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C: 15, Özel S., 2013, s.573-608 (Basım Yılı: 2014).
- ORHAN Ümit, Karayolu Taşımacılık Sektöründe Sefer Primi (Harcırah) Meselesi, İş ve Hayat, S:7, 2018.
- ÖZDAMAR Murat, Sosyal Sigortalarda Asgari İşçilik Uygulaması, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çalışma Ekonomisi ve Endüstriyel İlişkiler Ana Bilim Dalı Yönetim ve Çalışma Psikolojisi Bilim Dalı, (Dan: Prof. Dr. Müjdat Şakar), İstanbul, 2007.
- ÖZDAMAR Murat / ÇAKAR Erden, 5510 Sayılı Kanunda Düzenlenen Uzlaşma Kurumunun Vergi Hukuku Eksenli Değerlendirilmesi, Mali Çözüm Dergisi, S:91, 2009.
- ÖZDEMİR Erdem, Yeni Borçlar Kanunu'nun İş Sözleşmesinin Sona Ermesine İlişkin Hükümlerinin 4857 Sayılı Kanun Kapsamındaki İş İlişkilerine Etkisi, Sicil İş Hukuku Dergisi, Y:7 S:27, Eylül 2012.
- ÖZDEMİR Erdem, İkale ve Alternatif Bir Öneri Olarak "Sulh Sözleşmesi", Çimento Endüstrisi İşverenleri Sendikası C:27, S:3, Mayıs 2013.
- ÖZEKES Özlem, İşe İade Taleplerinde Dava Şartı Olan (Zorunlu) Arabuluculuk, TBB Dergisi 2018 (138).
- ÖZKARACA Ercüment, Ayni Yardım Kavramı ve Nakden Ödenen Ayni Yardımların Sosyal Sigorta Primine Tabi Olup Olmadığı, Çalışma ve Toplum, 2007/4 (Ayni Yardım).

- ÖZKARACA Ercüment, Toplu İş Sözleşmesinin Geriye Etkisi, İstanbul, 2014 (Geriye Etki).
- ÖZKARACA Ercüment, Tebliğ: Toplu İş İlişkileri Açısından Yargıtay'ın 2014 Yılı Kararlarının Değerlendirilmesi (Kuruluşların Dava Takip Yetkisi), Yargıtay'ın İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukuku Kararlarının Değerlendirilmesi 2014, İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukuku Derneği, Ankara, 2016.
- ÖZKARACA Ercüment, Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Kararın İş Sözleşmelerinde Uygulama Alanı, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, C:25, S:1, Haziran 2019 (Türk Parası).
- ÖZKARACA Ercüment, Ölüm Tazminatı (Karar İncelemesi), Tekstil İşveren Dergisi, S:454, Haziran 2022, s.2-8.
- ÖZSUCA Şerife, Küreselleşme ve Sosyal Güvenlik Krizi, Ankara Üniversitesi SBF Dergisi, S:58-2.
- ÖZTÜRK Berna, Türk Sosyal Güvenlik Hukukunda Primler, Turhan Kitabevi, Ankara, 2016.
- ÖZTÜRK Meltem, Hizmet Tespiti Kararlarının İnfazında Prim Ödeme Şartı, Legal İSGHD, Y:2010, C:7, S:28.
- PEKCANITEZ Hakan, Pekcanitez Usûl Medenî Usûl Hukuku, On İki Levha Yayıncılık, 15. Bası, İstanbul, 2017.
- PEKCANITEZ Hakan / ATALAY Oğuz / ÖZEKES Muhammet, Medeni Usul Hukuku, 7. Bası, On İki Levha Yayınları, İstanbul, 2019
- PIETERS Danny, Social Security: An Introduction to the Basic Principles, Second Edition, Kluwer Law International, 2006.
- PIETRZYK Richard / MAISS Sebastian, Essentials Of Social Security Law In The Federal Republic Of Germany, In: Wendler, M., Buecker, B., Tremml, B. (eds) Key Aspects of German Business Law. Springer, Berlin, Heidelberg. 2006.
- POLAT Gazi / MERDAN Ethem, Türkiye'de Zorunlu Bireysel Emeklilik Sistemi ve Ahlaki Tehlike Sorunu, International Journal Of Disciplines Economics & Administrative Sciences Studies, Vol:7, Issue:4, 2018.
- SARAÇ Coşkun, İşverenin Prim Ödeme Yükümlülüğü, Türkiye İşçi Emeklileri Cemiyeti, Ankara, 1998.
- SARAÇ Coşkun, Sigortalı Hizmetlerin Hükmen Tespiti, Osman Güven Çankaya'ya Armağan, Ankara, 2010.
- SARIBAY Gizem, Türk İş Hukukunda İş Güvencesi Kapsamında Fesih Usulü, Feshe İtiraz ve Feshe İtirazın Sonuçları, Legal Yayıncılık, İstanbul, 2007, s.36-73.
- SARIÇALI Gözde / GÜRBÜZ Ali Kemal, Bahşişin Ekonomik Boyutları Üzerine Teorik – Analitik Yaklaşım Altında Bir İnceleme, Sinop Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, C: I, S: 2, Temmuz-Aralık 2017.

- SAVAŞ KUTSAL F. Burcu, Ev Hizmetlerinde Çalışanların Sigortalılığı, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Prof. Dr. Turhan Esener'e Armağan Cilt II, Özel, Sayı, C:15, 2016.
- SENYEN KAPLAN E. Tuncay, Bireysel İş Hukuku, Yenilenmiş 9.Baskı, Gazi Kitabevi, Ankara, 2018.
- SOYER M. Polat, Hizmet Sözleşmesinin Sona Ermesine İlişkin "Yeni" Türk Borçlar Kanunu Hükümleri ve İş Hukuku Bakımından Önemi, Sicil İş Hukuku Dergisi, Y:6, S:22, Haziran 2011.
- SÖYLEMEZ Hilal, Sosyal Güvenlik Hukukunda Denetim Usulleri ve Uygulama Sorunları, Legal Yayıncılık, İstanbul, 2019.
- SÖZER Ali Nazım, Kanunların Önceye Etki Yasağı: Sosyal Sigortalar Hukuku Bakımından Bir Değerlendirme, Yaşar Üniversitesi E-Dergisi, C:8, S:Özel, 2013, s.2477 – 2534.
- SÖZER Ali Nazım, Yargıtay'ın İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukuku Kararlarının Değerlendirilmesi 2014, İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukuku Derneği, Ankara, 2016.
- SÖZER Ali Nazım, Türk Sosyal Sigortalar Hukuku, 5. Baskı, Beta Yayıncılık, İstanbul, 2021 (Sosyal Sigortalar).
- SUBAŞI İbrahim / GÜLER Şeref, 7036 Sayılı İş Mahkemeleri Kanunu Kapsamında Dava Şartı Olarak Arabuluculuk, Antalya Bilim Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C:8, S:16, Y:2020, s.1217-1256.
- SUR Melda, Toplu İş Hukuku, 10. Bası, Turhan Kitabevi, Ankara, 2022.
- SÜMER Haluk Hadi, İş Sözleşmesinin Bağımlılık Unsuru, Sicil İş Hukuku Dergisi, Y:5, S:19, Eylül 2010.
- SÜMER Haluk Hadi, İş Hukuku, 23. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2018 (İş H.).
- SÜMER Haluk Hadi, İş Hukuku Uygulamaları, 7. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2019 (Uygulamalar).
- SÜMER Haluk Hadi, Sosyal Güvenlik Hukuku, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2020 (Sosyal Güvenlik).
- SÜZEK Sarper, İşçi Ücretlerinin Ödenmemesinin Hukuki Sonuçları, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 56 (2007).
- SÜZEK Sarper, İş Hukuku, 21. Baskı, Beta Yayıncılık, İstanbul, 2021 (İş H.).
- ŞAHLANAN Fevzi, Toplu İş Hukuku, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2020.
- ŞAKAR Müjdat, Sigortasız Çalıştırılanlar İçin Son Çare: Hizmet Tespiti Davası, Yaklaşım Dergisi, S:275, Kasım 2015.
- ŞAKAR Müjdat, İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukuku, Beta Yayıncılık, İstanbul, 2019 (İSGH).

- TALAS Cahit, Sosyal Güvenlik Meselemiz, 1955, s.87.
- TALAS Cahit, Sosyal Ekonomi, Sevinç Matbaası, Ankara, 1976, s.528 (Sosyal Ekonomi).
- TANRIVER Süha, Medeni Usul Hukuku, C:1, Yetkin Yayınları, Ankara, 2016,
- TAŞBAŞI Ekrem, Sosyal Güvenlikte Denetim ve Teftiş, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri ABD, (Dan: Prof. Dr. Ali Rıza Okur) İstanbul, 2009.
- TEPEKULE Umut, Türkiye’de Sosyal Güvenlik Sisteminin Yeniden Yapılandırılması Çerçevesinde Reform Sürecinin Değerlendirilmesi, Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Maliye Anabilim Dalı (Dan: Yrd. Doç. Dr. Haluk Egeli), İzmir, 2008.
- TERZİOĞLU Ali / KOÇ Yahya Kemal, Çalışanlara Sağlanan Ticket, Multinet, Sodexo, Setcard ve Yemek Kuponu Gibi Yardımların Sigorta Primine Tabi Tutulmasında Tereddüt Edilen Hususlar, Mali Çözüm Dergisi, Mart - Nisan 2016.
- TOPÇU Umut, Hizmet Tespit Davaları, 3. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2017.
- TUNCA Merda Elvan, İşçi Statüsüne Sahip Olmamakla Birlikte 5510 Sayılı Kanunda Kısmî Sigortalı Sayılan Kişiler, Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C:28, S:2, 2020.
- TUNCAY A. Can, Yeni Mevzuat Açısından Yabancıların Çalışma Hakkı, Legal İSGHD, Cilt 14, Sayı 53, 2017, s.87 vd.
- TUNCAY A. Can / EKMEKÇİ Ömer, Sosyal Güvenlik Hukuku Dersleri, 21. Bası, Beta Yayıncılık, İstanbul, 2021.
- TUNCAY A. Can / SAVAŞ KUTSAL F. Burcu, Toplu İş Hukuku, 5. Bası, Beta Yayıncılık, İstanbul, 2016.
- TUNÇOMAĞ Kenan, Sosyal Sigortalar, 5. Bası, Beta Yayıncılık, İstanbul, 1990.
- TUNÇOMAĞ Kenan / CENTEL Tankut, İş Hukukunun Esasları, 9. Baskı, Beta Yayıncılık, İstanbul, 2018.
- TÜRKAY İmdat, İşçi İşveren Arasındaki İkale Sözleşmesine Göre Ödenen Tazminatın Hukuki ve Vergisel Boyutu, HAK-İŞ Uluslararası Emek ve Toplum Dergisi, C:7, Y: 7, S:19, (2018/3
- USTA Merve, Medeni Usul Hukukunda Tespit Davalarında Hukuki Yarar, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Özel Hukuk ABD, (Dan: Doç. Dr. Mert Namlı), İstanbul, 2020.
- UŞAN M. Fatih, İş ve Sosyal Sigorta Uygulamasında Parça Başına Ücret, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2003.
- UŞAN Fatih, 5510 Sayılı Kanun Karşısında İlave Tediyeleden Sosyal Sigorta Primi Kesilemeyeceğine İlişkin Kuralın Yürürlükte Olduğu Söylenbilir mi? Sicil İş Hukuku Dergisi, Y:5, S:17, Mart 2010.

- UŞAN M. Fatih / ERDOĞAN Canan, İş ve Sosyal Güvenlik Hukuku, 2. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2021.
- UŞAN M. Fatih / AYGÜL Musa, Türkiye’de Bulunan Şubede Çalışanlar İçin İş Güvencesi Uygulamasında Aynı İşverene Ait Yurtdışında Bulunan İşçilerin de Sayıda Dikkate Alınması Kararına Getirilen Eleştirilerin Değerlendirilmesi, Legal İSGHD, S:5, S:17, 2008.
- UŞUN Ercan, Sosyal Güvenlik Sistemlerinde Yaşanan Kaynak Sorunu: Uygulanan Parametrik ve Sistemik Reformlar, Maliye Hesap Uzmanları Vakfı Ekonomik ve Mali Araştırma Yarışması Konu: Sosyal Güvenlik Kurumlarının Kaynak Sorunları Ve Çözüm Önerileri, Yayın No:17, Ankara 2004.
- ÜÇİŞİK Fehim, Sosyal Güvenlik Hukuku, Ötüken Neşriyat, İstanbul, 2015, s.157-158;
- ÜNLÜ Kemal, Personele Yapılan Avans Ödemelerinin Vergi, İş ve Sosyal Güvenlik Mevzuatı Kapsamında Değerlendirilmesi, Mali Çözüm Dergisi, Temmuz - Ağustos 2017, 251-255.
- WOJDAK E. / KOPANSKI Z., Financing Of Social Security Benefits In Poland, Journal Of Public Health, Nursing And Medical Rescue, No. 2/2015 (17-21).
- YAZGAN Turan, İktisatçılar İçin Sosyal Güvenlik Ders Notları, Ankara, 1992.
- YILDIRIMOĞLU Hakan, Yurtdışında Çalışan Türk İşçilerin Sosyal Güvenlik Hukuku Açısından Durumu, Sicil İş Hukuku Dergisi, Y. 4, S. 14, Haziran 2009.
- YILMAZ Halil, Yargıtay’ın Sosyal Güvenlik Hukukuna İlişkin Seçilmiş Kararları (2014-2015), Adalet Yayınevi, Ankara, 2016 (Kararlar).
- YILMAZ Halil, Sosyal Güvenlik Hukukunda İş Sözleşmesiyle Çalışanların Prime Esas Kazançlarının Tespiti, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, Y:32, S:145, Kasım - Aralık 2019 (Prime Esas Kazanç).
- YÜKSEL Hasan, Sosyal Güvenlik Hukuku, Ekin Yayınevi, Bursa, 2016.
- ZEYTİNOĞLU Emin, Bahşışın Ücret Olarak Kabul Edilip Edilmeyeceğinin İrdenilmesi, İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Y:13, S:26, Güz 2014/2, s.57-71.

Dr. Deniz ERGENE

**MİLLETLERARASI YATIRIM HUKUKUNDA
ÇEVRE VE İNSAN HAKLARI KORUMASI**

ADALET YAYINEVİ
Ankara 2022

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Milletlerarası Yatırım Hukukunda Çevre ve İnsan Hakları Koruması
Deniz Ergene

Hukuk Yayınları Dizisi – 3243

Birinci Baskı : Ekim, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8209 – 98 – 3

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nilüfer Aydın

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Vadi Grafik Tasarım Ltd. Şti.
İvedik Org. San. Bölgesi 1420. Cadde
No: 58/1 Yenimahalle/Ankara
Tel: 0 312 395 85 71
Sertifika No: 47479

KAYNAKÇA

- Abdala, Manuel A., Spiller, Pablo T.: "Chorzów's Standard Rejuvenated: Assessing Damages in Investment Treaty Arbitrations", **Journal of International Arbitration**, C. 25, S. 1, 2008, s. 103-120.
- Akehurst, Michael: "The Hierarchy of the Sources of International Law", **British Yearbook of International Law**, C. 47, S. 1, 1976, s. 273-285.
- Alexy, Robert: "Justification and Application of Norms", **Ratio Juris**, C. 6, S. 2, 1994, s. 157-170. (Kısaca: Alexy, **Justification and Application**).
- Alexy, Robert: "On Balancing and Subsumption: A Structural Comparison", **Ratio Juris**, C. 16, S. 4, 2003, s. 433-449. (Kısaca: Alexy, **Balancing and Subsumption**).
- Alexy, Robert: "On Constitutional Rights Protection", **Legisprudence**, C. III, S. 1, 2009, s. 1-17. (Kısaca: Alexy, **Rights Protection**).
- Alexy, Robert: **A Theory of Constitutional Rights**, Oxford University Press, New York, 2010. (Kısaca: Alexy, **Constitutional Rights**).
- Alexy, Robert: **Theorie der Grundrechte**, Suhrkamp Taschenbuch Verlag, 7. Basi, Sinzheim, 2015.
- Alexy, Robert: "Proportionality and Rationality", **Proportionality: New Frontiers, New Challenges**, Ed. Vicki C. Jackson, Mark Tushnet, Cambridge University Press, ABD, 2017, s. 13-29. (Kısaca: Alexy, **Proportionality and Rationality**).
- Alvarez, José Enrique: "The Public International Law Regime Governing International Investment", **Recueil des cours de l'Académie de Droit International de la Haye**, C. 344, y.y., Brill-Nijhoff, 2011, s. 193-541. (Kısaca: Alvarez, **PIL Regime**).
- Alvarez, José Enrique: "Beware: Boundary Crossing", **New York University School of Law Public Law & Legal Theory Research Paper Series**, Working Paper No. 14-51, 2014. (Kısaca: Alvarez, **Boundary Crossing**).
- Alvarez, José Enrique, Khamsi, Kathryn: "The Argentine Crisis and Foreign Investors: A Glimpse into the Heart of the Investment Regime", **The Yearbook on International Investment Law and Policy 2008/2009**, ed. Karl P. Sauvant, Oxford University Press, New York, 2009, s. 379-478.
- Andenas, Mads, Zleptnig, Stefan: "Proportionality: WTO Law: in Comparative Perspective", **Texas International Law Journal**, C. 42, S. 3, 2007, s. 371-427.
- Aral, Berdal: "Bir İnsan Hakkı Olarak 'Kalkınma Hakkı'", **İnsan Hakları Yılığ**, Cilt 23-24, 2001-2002, s. 129-145.
- Arato, Julian: "The Margin of Appreciation in International Investment Law", **Virginia Journal of International Law**, C. 54, S. 3, 2014, s. 545-578.
- Arslan, Ramazan: **Medenî Usûl Hukukunda Dürüstlük Kuralı**, Ankara, Sevinç Matbaası, 1989.
- Arslan Öncü, Gülay: **Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinde Özel Yaşamın Korunması Hakkı**, İstanbul, Beta Basım Yayım, 2011.
- Ayala, Yira Segrera: "Restoring the Balance in Bilateral Investment Treaties: Incorporating Human Rights Clauses", **Revista de Derecho Universidad del Norte**, 2009, s. 139-161.

- Baetens, Freya: "Discrimination on the Basis of Nationality: Determining Likeness in Human Rights and Investment Law", **International Investment Law and Comparative Public Law**, Ed. Stephan W. Schill, New York, Oxford University Press, 2010, s. 279-315.
- Baklacı, Pınar: "Uluslararası Yatırımlarda 'Dolaylı Kamulaştırma' ve Düzenleyici Yetkiler", **Milletlerarası Hukuk ve Milletlerarası Özel Hukuk Bülteni**, S. 1-2, 2008, s. 1-25.
- Balcerzak, Filip: **Investor-State Arbitration and Human Rights**, Leiden, Brill-Nijhoff, 2017.
- Banifatemi, Yas: "The Law Applicable in Investment Treaty Arbitration", **Arbitration under International Investment Agreements: A Guide to the Key Issues**, Ed. Katia Yannaca-Small, New York, Oxford University Press, 2010, s.191-210.
- Banifatemi, Yas, von Walter, André: "France", **Commentaries on Selected Model Investment Treaties**, Ed. Chester Brown, Croydon (Birleşik Krallık), Oxford University Press, s. 245-288.
- Başlar, Kemal: "Uluslararası Hukukta 'Erga Omnes' Kavramı", **Milletlerarası Hukuk ve Milletlerarası Özel Hukuk Bülteni: Prof. Dr. Ergin Nomer'e Armağan**, Yıl 22, S. 2, 2002, s. 75-107.
- Begic, Taida: **Applicable Law in International Investment Disputes**, Utrecht, Eleven International Publishing, 2005.
- Bentham, Jeremy: **Of Laws in General**, Ed. Herbert Lionel Adolphus Hart, Londra, The Athlone Press, 1970.
- Benvenisti, Eyal, Downs, George W.: "The Empire's New Clothes: Political Economy and the Fragmentation of International Law", **Stanford Law Review**, C. 60, S. 2, 2006, s. 595-631.
- Bernasconi-Osterwalder, Nathalie, Brewin, Sarah, Maina, Nyaguthii: "Protecting Against Investor-State Claims Amidst COVID 19: A call to action for governments", **IISD (International Institute for Sustainable Development) Commentary**, Nisan 2020.
- Bernhardt, Rudolf: "Article 103", **The Carter of the United Nations: A Commentary**, Ed. Bruna Simma et al., New York, Oxford University Press, 2002, s. 1292-1302. (Kısaca: Bernhardt, **Charter 103**).
- Bernhardt, Rudolf: "Interpretation in International Law", **Encyclopedia of Public International Law C. II**, ed. R. Bernhardt et al., Hollanda, Elsevier Science Publishers B.V., 1995, s. 1416-1426. (Kısaca: Bernhardt, **Interpretation**).
- Besson, Samantha: "Theorizing the Sources of International Law", **The Philosophy of International Law**, Ed. Samantha Besson, John Tasioulas, New York, Oxford University Press, 2010, s. 163-186. (Kısaca, Besson, **Theorizing the Sources**).
- Binder, Christina: "Circumstances Precluding Wrongfulness", **International Investment Law: A Handbook**, Ed. Marc Bungenberg et. al., Almanya, Nomos, 2015, s. 442-480. (Kısaca, Binder, **Handbook**).
- Binder, Christina: "Changed Circumstances in Investment Law: Interfaces Between the Law of Treaties and the Law of State Responsibility with a Special Focus on the Argentine Crisis", **International Investment Law for the 21st Century: Essays in Honour of Christoph Schreuer**, Ed. Christina Binder, Ursula Kriebaum, August Reinisch, Stephan Wittich, Wiltshire (Büyük Britanya), Oxford University Press, 2009, s. 608-630. (Kısaca, Binder, **Changed Circumstances**).
- Bjorklund, Andrea K.: "Emergency Exceptions: State of Necessity and *Force Majeure*", **The Oxford Handbook of International Investment Law**, Ed. Peter Muchlinski, Federico Ortino,

- Christoph Schreuer, New York, Oxford University Press, 2008, s. 459-523. (Kısaca: Bjorklund, **Emergency Exceptions**).
- Bjorklund, Andrea K. : "National Treatment", **Standards of Investment Protection**, Ed. August Reinisch, Norfolk (Birleşik Krallık), Oxford University Press, 2008, s. 29-58 (Kısaca: Bjorklund, **National Treatment**).
- Boland, Georges: "Quelques Propos sur les Antinomies et Pseudo-Antinomies en Particulier en Droit Administratif", **Les Antinomies en Droit**, Ed. Chaïm Perelman, Neuchâtel, Etablissements Emile Bruylant Société Anonyme d'Éditions Juridiques et Scientifiques, 1965, s. 183-203.
- Bonnitcha, Jonathan: **Substantive Protection under Investment Treaties: A Legal and Economic Analysis**, St Ives (Birleşik Krallık), Cambridge University Press, 2014.
- Bordin, Fernando Lusa: "Reasserting Control through Withdrawal from Investment Agreements: What Role for the Law of Treaties?", **Reassertion of Control over the Investment Treaty Regime**, Ed. Andreas Kulick, Cambridge (Birleşik Krallık), Cambridge University Press, 2016, s. 209-229.
- Borgen, Christopher J.: "Resolving Treaty Conflicts", **The George Washington International Law Review**, C. 37, 2005, s. 573-648.
- Bothe, Michael: "Le Droit de l'Environnement: Sa Voie de Développement entre Ecologie et Economie", **La Politique de l'Environnement: De la Réglementation aux Instruments Économiques**, Ed. Michael Bothe, Peter H. Sand, Maubeuge (Fransa), Académie de Droit International de la Haye - Kluwer Law International, 2002, s. 37-90.
- Boz, Selman Sacit: **İdare Hukukunda Haklı Beklentilerin Korunması**, Seçkin, Ankara, 2017.
- de Brabandere, Eric: **Investment Treaty Arbitration as Public International Law: Procedural Aspects and Implications**, Cambridge, Cambridge University Press, 2014.
- Broches, Aron: "The Convention on the Settlement of Investment Disputes Between States and Nationals of Other States", **Recueil des Cours de l'Académie de Droit International de La Haye**, C. 136, Leiden, A. W. Sijthoff, 1972, s. 331-410.
- Brower, Charles H.: "Structure, Legitimacy and NAFTA's Investment Chapter" *Vanderbilt Journal of Transnational Law*, C. 36, 2003, s. 37-94.
- Brower, Charles N., Schill Stephan: "Is Arbitration a Threat or a Boon to the Legitimacy of International Investment Law?", **Chicago Journal of International Law**, C. 9, S. 2, 2009, s.471-498.
- Brown, Chester: "Procedure in Investment Treaty Arbitration and the Relevance of Comparative Public Law", **International Investment Law and Comparative Public Law**, Ed. Stephan W. Schill, New York, Oxford University Press, 2010, s. 659-688. (Kısaca: Brown, **Comparative Public Law**).
- Brownlie, Ian: **Principles of International Law**, 2. Bası, New York, Oxford University Press, 2008.
- Buchanan, Allen: "The Legitimacy of International Law", **The Philosophy of International Law**, Ed. Samantha Besson, John Tasioulas, New York, Oxford University Press, 2010, s. 79-96.
- Bucher, Andreas: **La Dimension Sociale du Droit International Privé : Cours Général**, y.y., The Pocket Books of the Hague Academy of International Law, 2011.

- Burke-White, William W., von Staden, Andreas: "Investment Protection in Extraordinary Times: The Interpretation and Application of Non-Precluded Measures Provisions in Bilateral Investment Treaties", **Virginia Journal of International Law**, C. 48, S. 2, 2008, s. 307-410. (Kısaca: Burke-White, von Staden, **NPM Provisions**).
- Burke-White, William W., von Staden, Andreas: "The Need for Public Law Standards of Review in Investor-State Arbitrations", **International Investment Law and Comparative Public Law**, Ed. Stephan W. Schill, New York, Oxford University Press, 2010, s. 689-720. (Kısaca: Burke-White, von Staden, **Review Standards**).
- Burke-White, William W., von Staden, Andreas: "Private Litigation in a Public Law Sphere: The Standard of Review in Investor-State Arbitrations", **The Yale Journal of International Law**, C. 35, 2010, s. 283-346. (Kısaca: Burke-White, von Staden, **Private Litigation**).
- Bücheler, Gebhard: **Proportionality in Investor-State Arbitration**, Oxford University Press, 2015.
- Campbell, Christopher: "House of Cards: The Relevance of Legitimate Expectations under Fair and Equitable Treatment Provisions in Investment Treaty Law", **Journal of International Arbitration**, C. 30, S. 4, 2013, s. 361-380.
- Carkovic, Maria, Lavine, Ross: "Does Foreign Direct Investment Accelerate Economic Growth?", **University of Minnesota Working Paper**, 2002, çevrimiçi: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=314924.
- Caron, David D.: "The ILC Articles on State Responsibility: The Paradoxical Relationship between Form and Authority", **The American Journal of International Law**, C. 96, S. 4, 2002, s. 857-873.
- Chaisse, Julien: "Exploring the Confines of International Investment and Domestic Health Protections: Is a General Exceptions Clause a Forced Perspective?", **American Journal of Law & Medicine**, S. 39, 2013, s. 332-360. (Kısaca: Chaisse, **Health Protection**).
- Charney, Jonathan I: "Universal International Law", **American Journal of International Law**, C. 87, S. IV, 1993, s. 529-551.
- Chassagnard-Pinet, Sandrine: "Conflict of Norms and Conflict of Values in Law", **Past and Present Interactions in Legal Reasoning and Logic**, Ed. Matthias Armgardt, Patrice Canivez, Sandrine Chassagnard-Pinet, y.y. Springer International Publishing, 2015, s. 235-248.
- Chayes, Abram: "**The Role of the Judge in Public Law Litigation**", Harvard Law Review, C. 89, S. 7, 1976, s. 1281-1316.
- Choudhury, Barnali: "Balancing Investor Protections, The Environment, And Human Rights: International Investment Law as a Global Public Good", **Lewis and Clark Law Review**, C. 17, S. 2, 2013, s. 481-520.
- Chowdhury, Abdur, Mavrotas, George: "FDI and Growth: What Causes What?", **The World Economy**, C. 29, S. 1, 2006, s. 9-19.
- Cohen-Eliya, Mosche, Porat, Iddo: "American Balancing and German Proportionality: The Historical Origins", **International Journal of Constitutional Law**, C. 8, S. 2, 2010, s. 263-286.
- Combacau, Jean, Sur, Serge: **Droit International Public**, 8. Bası, Paris, Montchrestien, 2008.
- Coomans, Fons: "Sovereignty Fading Away? Prioritising Domestic Health Needs *Versus* Promoting Free Trade", **Changing Perceptions of Sovereignty and Human Rights: Essays in Honour of Cees Flinterman**, Ed. Ineke Boerefijn, Jenny Goldschmidt, Utrecht, Intersentia, 2008, s. 123-142.

- Crawford, James, Olleson Simon: "The Application of the Rules of State Responsibility", **International Investment Law: A Handbook**, Ed. Marc Bungenberg et. al., Almanyada, Nomos, 2015, s. 411-441.
- Czaplinski, W., Danilenko G.: "Conflicts of Norms in International Law", **Netherlands Yearbook of International Law**, C. 21, 1990, s. 3-42.
- Çalı, Başak: "Balancing Human Rights? Methodological Problems with Weights, Scales and Proportions", **Human Rights Quarterly**, C. 29, S. 1, 2007, s. 251-270.
- Çalışkan, Yusuf: "Uluslararası Yatırım Tahkiminin Üçüncü Kişiler Tarafından Finansmanı", **Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi**, C. 22, S. 3, 2016, s. 645-658.
- Çelikel, Aysel, Erdem, B. Bahadır: **Milletlerarası Özel Hukuk**, İstanbul, Beta Yayıncılık, 2020.
- da Silva, Virgilio Afonso: "Comparing the Incommensurable: Constitutional Principles, Balancing and Rational Decision", **Oxford Journal of Legal Studies**, C. 31, S. 2, 2011, s. 273-301.
- Danilenko, Gennady M.: "International Jus Cogens: Issues of Law Making", **European Journal of International Law**, C. 2, S. 1, 1991, s. 42-65.
- Delbrück, Jost: "Proportionality", **Encyclopedia of Public International Law**, C. VII, ed. R. Bernhardt et al., Hollanda, Elsevier Science Publishers B.V., 1984, s. 396-400. (Kısaca: Delbrück, **Proportionality**).
- Delbrück, Jost: "'Laws in the Public Interest' – Some Observations on the Foundation and Identification of erga omnes Norms in International Law", **Liber amicorum Günther Jaenicke – Zum 85. Geburtstag**, Ed. Vokmar Götz, Peter Selmer, Rüdiger Wolfrum, Almanyada, Springer, 1998, s. 17-36. (Kısaca: Delbrück, **Erga Omnes**).
- Dennis, Michael J., Stewart, David P.: "Justiciability of Economic, Social, and Cultural Rights: Should There Be an International Complaints Mechanism to Adjudicate the Rights to Food, Water, Housing, and Health?", **American Journal of International Law**, C. 98, 2004, s. 462-515.
- de Schutter, Olivier: **International Human Rights Law: Cases, Materials, Commentary**, New York, Cambridge University Press, 2010. (Kısaca: de Schutter, **Human Rights**).
- Desierto, Diane A.: "Necessity and 'Supplementary Means of Interpretation' for Non-precluded Measures in Bilateral Investment Treaties", **University of Pennsylvania Journal of International Law**, C. 31, S. 3, 2010, s. 827-934. (Kısaca: Desierto, **Necessity and NPM**).
- Desierto, Diane A.: "Calibrating Human Rights and Investment in Economic Emergencies: Prospects of Treaty and Valuation Defenses", **Manchester Journal of International Economic Law**, C. 9, S. 2, 2012, s. 162-183. (Desierto, **Calibrating Human Rights and Investment**).
- Desierto, Diane A.: "Conflict of Treaties, Interpretation, and Decision-Making on Human Rights and Investment During Economic Crises", **Transnational Dispute Management**, C. 10, S. 1, 2013, s. 1-93. (Kısaca: Desierto, **Conflict of Treaties during Economic Crises**).
- de Wet, Erika: "The Emergence of International and Regional Value Systems as a Manifestation of the Emerging International Constitutional Order", **Leiden Journal of International Law**, C. 9, S. 3, 2006, s. 611-632. (Kısaca: De Wet, **Constitutional Order**).
- de Wet, Erika: "The Role of European Courts in the Development of a Hierarchy of Norms within International Law: Evidence of Constitutionalisation?", **European Constitutional Law Review**, C.5, S.2, 2009, s. 284-306. (Kısaca: De Wet, **Hierarchy**).

- de Wet, Erika: "Jus Cogens and Obligations Erga Omnes", **The Oxford Handbook of International Human Rights Law**, Ed. (Dinah Shelton), Glasgow, Oxford University Press, 2013, s. 541-561. (Kısaca: De Wet, **Jus Cogens Erga Omnes**).
- DiMascio, Nicholas, Pauwelyn, Joost: "Non discrimination in Trade and Investment Treaties: Worlds Apart or the Two Sides of the Same Coin?", **The American Journal of International Law**, C. 102, 2008, s. 48-89.
- Dogauchi, Masato: "Four-Step Analysis of Private International Law", **Recueil des Cours de l'Académie de Droit International de La Haye**, C. 315, s. 9-140.
- Dolzer, Rudolf: "New Foundations of the Law of Expropriation of Alien Property", **The American Journal of International Law**, C. 75, S. 3, 1981, s. 553-589. (Kısaca: Dolzer, **Expropriation**).
- Dolzer, Rudolf: "The Impact of International Investment Treaties on Domestic Administrative Law", **New York University Journal of International Law and Politics**, C. 37, S. 4, 2005, s. 953-972. (Kısaca: Dolzer, **Administrative Law Impact**).
- Dolzer, Rudolf: "Fair and Equitable Treatment: A Key Standard in Investment Treaties", **The International Lawyer**, C. 39, S. 1, 2005, s. 87-106. (Kısaca: Dolzer, **FET**).
- Dolzer, Rudolf; Schreuer, Christoph: **Principles of International Investment Law**, New York, Oxford University Press, 2012.
- Douglas, Zachary: "The Hybrid Foundations of Investment Treaty Arbitration", **British Yearbook of International Law**, C. 74, 2003, s. 151-289. (Kısaca: Douglas, **Hybrid Foundations**).
- Douglas, Zachary: "Nothing if Not Critical for Investment Treaty Arbitration: *Occidental, Eureko* and *Methanex*", **Arbitration International**, C. 22, S. 1, 2006, s. 27-52. (Kısaca: Douglas, **Critical for Investment Treaty Arbitration**).
- Douglas, Zachary: **The International Law of Investment Claims**, New York, Cambridge University Press, 2009. (Kısaca: Douglas, **Investment Claims**).
- Douglas, Zachary: "The Plea of Illegality in Investment Treaty Arbitration", **ICSID Review**, C. 29, S. 1, 2014, s. 155-186. (Kısaca: Douglas, **Plea of Illegality**).
- Dupuy, Pierre Marie: **L'Unité de l'Ordre Juridique International: Cours Général de Droit International Public (2000)**, y.y., Martinus Nijhoff Publishers, 2003. (Kısaca: Dupuy, **Unité**).
- Endicott, Timothy: "The Logic of Freedom and Power", **The Philosophy of International Law**, Ed. Samantha Besson, John Tasioulas, New York, Oxford University Press, 2010, s. 245-259.
- Ertan, İzzet Mert: **Uluslararası Boyutlarıyla Sağlık Hakkı**, İstanbul, Legal Yayıncılık, 2012. (Kısaca: Ertan, **Sağlık Hakkı**).
- Ertan, İzzet Mert: **Early Beginnings of Environmental Protection in International Human Rights Law**, İstanbul, Beta Basım, 2015. (Kısaca: Ertan, **Environmental Protection**).
- Fassbender, Bardo: **The United Nations Charter as Constitution of the International Community**, Hollanda, Martinus Nijhoff Publishers, 2009.
- Fastenrath, Ulrich: "Relative Normativity in International Law", **European Journal of International Law**, C. 4, 1993, s. 305-340. (Kısaca: Fastenrath, **Relativity**).
- Fauchald, Ole Kristian: "The Legal Reasoning of ICSID Tribunals: An Empirical Analysis", **European Journal of International Law**, C. 19, S. 2, 2008.

- Fawcett, James, Carruthers, Janeen M.: Cheshire, North & Fawcett Private International Law, 14. Basi, Chippenham (Birleşik Krallık), Oxford University Press, 2008.
- Forsyth, C.F.: “Haklı Beklentiler’in Doğuşu ve Korunması”, çev. Esin Örucü, **İdare Hukuku ve İlimleri Dergisi**, Yıl 7, S. 1-3, 1986, s. 121-139.
- Fortier, L Yves, Drymer, Stephen L: “Indirect Expropriation in the Law of International Investment: I Know It When I See It, or Caveat Investor”, *Asia Pacific Law Review*, C.13, S. 1, 2005, s. 70-110.
- Foster, Caroline E.: “**Adjudication, Arbitration and the Turn to Public Law ‘Standards of Review’: Putting the Precautionary Principle in the Crucible**”, *Journal of International Dispute Settlement*, C. 3, S. 3, s. 525-558. (Kısaca: Foster, Precautionary Principle).
- Franck, Susan D.: “The Legitimacy Crisis in Investment Treaty Arbitration: Privatizing Private International Law through Inconsistent Decisions”, **Fordham Law Review**, C. 73, 2005, s. 1521-1625.
- French, Duncan: “Treaty Interpretation and the Incorporation Extraneous Legal Rules”, **International and Comparative Law Quarterly**, C. 55, 2006, s. 281-314.
- Friedmann, Wolfgang: **The Changing Structure of International Law**, Londra, Stevens & Son, 1964.
- Frowein, Jochen Abr.: “Jus Cogens”, **Encyclopedia of Public International Law**, C. VII, ed. R. Bernhardt et al., Hollanda, Elsevier Science Publishers B.V., 1984, s. 327-330.
- Gaillard, Emmanuel, Banifatemi, Yas: “The Meaning of ‘and’ in art. 42(1), Second Sentence, of the Washington Convention: The Role of International Law in the ICSID Choice of Law Process”, **ICSID Review – Foreign Investment Law Journal**, C. 16, S. 2, 2003, s. 375-411.
- Gantz, David A.: “Potential Conflicts Between Investor Rights and Environmental Regulation Under NAFTA’s Chapter 11”, **George Washington International Law Review**, C. 33, 2000-2001, s. 651-752.
- Gardiner, Richard: **Treaty Interpretation**, Croydon (Birleşik Krallık), “Oxford University Press, 2011. (Kısaca: Gardiner, **Interpretation**).
- Gazzini, Tarcisio: “The Role of Customary International Law in the Field of Foreign Investment”, **The Journal of World Investment and Trade**, S. 8, 2007, 691-715. (Tarcisio, **Customary International Law in IIL**).
- Gazzini, Tarcisio: “Interpretation of (Allegedly) Self-Judging Clauses in Bilateral Investment Treaties”, **Treaty Interpretation and the Vienna Convention on the Law of Treaties: 30 Years On**, Ed. Malgosia Fitzmaurice, Olufemi Elias, Panos Merkouris, Hollanda, Martinus Nijhoff Publishers, 2010, s. 239-254. (Gazzini, **Self-Judging Clauses**).
- Gemalmaz, H. Burak: **Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinde Mülkiyet Hakkı**, İstanbul, Beta Basım, 2009. (Kısaca: Gemalmaz, **Mülkiyet**).
- Gemalmaz, H. Burak: “Uluslararası Yatırım Tahkimi Hukuku ve İnsan Hakları Hukuku İlişkisi Üzerine Başlangıç Notları”, **Uluslararası Tahkim Kongresi: Tebliğ Kitabı**, Ed. Emre Esen, Ahmet Akcan, Ankara, Adayet Yayınevi, 2013, s. 56-97. (Kısaca: Gemalmaz, **Uluslararası Yatırım ve İnsan Hakları**).
- Gemalmaz, Mehmet Semih: “Bir İnsan Hakkı Olarak Çevre Hakkı ve Türk Düzenlemesi”, **İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası**, Cilt 52, S. 1-4, 1986-1987, s. 233-278. (Kısaca: Gemalmaz, **Çevre Hakkı**).

- Gemalmaz, Mehmet Semih: **Ulusalüstü İnsan Hakları Hukuku Belgeleri: I. Cilt Bölgesel Sistemler**, İstanbul, Legal Yayıncılık, 2011. (Kısaca: Gemalmaz, **Belgeler I**).
- Gemalmaz, Mehmet Semih: **Ulusalüstü İnsan Hakları Hukuku Belgeleri: II. Cilt Uluslararası Sistemler**, İstanbul, Legal Yayıncılık, 2011. (Kısaca: Gemalmaz, **Belgeler II**)
- Gemalmaz, Mehmet Semih: **Ulusalüstü İnsan Hakları Hukukunun Genel Teorisine Giriş Cilt I**, İstanbul, Legal Yayıncılık, 2012. (Kısaca: Gemalmaz, **Genel Teori I**).
- Gemalmaz, Mehmet Semih: **Ulusalüstü İnsan Hakları Hukukunun Genel Teorisine Giriş Cilt II**, İstanbul, Legal Yayıncılık, 2012. (Kısaca: Gemalmaz, **Genel Teori II**).
- Ghouri, Ahmad Ali: "Determining Hierarchy Between Conflicting Treaties: Are There Vertical Rules in the Horizontal System?", **Asian Journal of International Law**, C. 2, S. 2, 2012, s. 235-266. (Kısaca: Ghouri: **Conflicting Treaties**).
- Gibson, Noralee: "The Right to a Clean Environment", **Saskatchewan Law Review**, C. 54, S. 1, s. 5-17.
- Gillich, Ines: "The Normativity of Principles within the Positivist Theory of International Law", **North Carolina Journal of International Law**, C. 41, S. 1, 2015, s. 1- 30.
- Giorgetta, Sueli: "The Right to a Healthy Environment", **International Law and Sustainable Development: Principles and Practice**, Ed. Nico Schrijver, Friedl Weiss, Leiden, Martinus Nijhoff Publishers, 2004, s. 379-404.
- Giray, Faruk Kerem: **Milletlerarası Yatırım Tahkiminde Kamulaştırmadan Doğan Tazminat ve Tazminatın Hesaplanmasında Kullanılan Yöntemler**, İstanbul, Beta Basım, 2013.
- Gourgourinis, Anastasios: "General/Particular International Law and Primary/Secondary Rules: Unitary Terminology of a Fragmented System", **European Journal of International Law**, C. 22, S. 4, 993-1026. (Kısaca, Gourgourinis, **Terminology**).
- Gölcüklü, Feyyaz, Gözübüyük, A. Şeref: **Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Uygulaması**, Ankara, Turhan Kitabevi, 2002.
- Gözler, Kemal: "Sigara İçme Özgürlüğü ve Sınırları: Özgürlüklerin Sınırlandırılması Problemi Açısından Sigara Yasası", **Ankara Barosu Dergisi**, Yıl 47, Sayı 1, 1990, s. 31-67. (Kısaca: Gözler, **Sigara Yasası**).
- Greer, Steven: "'Balancing' and the European Court of Human Rights: A Contribution to the Habermas-Alexy Debate", **The Cambridge Law Journal**, C. 63, S. 2, 2004, s. 412-434.
- Gutzwiller, Max: "Le Développement Historique du Droit International Privé", **Recueil des Cours de l'Académie de Droit International de La Haye**, C. 29, y.y., 1929, s. 291-400.
- Guzman, Andrew: "Why LDCs Sign Treaties That Hurt Them: Explaining the Popularity of Bilateral Investment Treaties", **Virginia Journal of International Law**, C. 38, 1998, s. 639-688.
- Güneş, Ahmet M: **Çevre Hukuku**, 1. Bası, İstanbul, XII Levha Yayıncılık, 2015. (Kısaca: Güneş, **Çevre Hukuku**).
- Güven, Koray: "Lex Mercatoria ve Milletlerarası Tahkim", **Milletlerarası Hukuk ve Milletlerarası Özel Hukuk Bülteni**, C. 34, S. 2, 2014 s. 1-57.
- Habermas, Jürgen: **Between Facts and Norms: Contributions to a Discourse Theory of Law and Democracy**, çev. William Rehg, 2. Bası, New Baskersville, The MIT Press, 1996.
- Hachez, Nicolas, Wouters, Jan: "International investment dispute settlement in the twenty-first century: does the preservation of the public interest require an alternative to the arbitral

- model?”, **Investment Law within International Law: Integrationist Perspectives**, Ed. Freya Baetens, Cambridge, Cambridge University Press, 2013, s. 417-449.
- Hansen, Henrik, Rand, John: “On the Casual Links Between FDI and Growth in Developing Countries”, **The World Economy**, C. 29, S. 1, 2006, s. 21-41.
- Harlow, Carol: “Global Administrative Law: A Quest for Principles and Values”, **European Journal of International Law**, C. 17, S. 1, 2006, s. 187-214.
- Harrison, James: “The Life and Death of BITs: Legal Issues Concerning Survival Clauses and the Termination of Investment Treaties”, **The Journal of World Investment & Trade**, C. 13, 2012, s. 928-950.
- Hart, H. L.A.: **The Concept of Law**, 2. Basi, New York, Oxford University Press, 1994. (Kısaca: Hart, **Concept of Law**).
- Haynes, Jason: “The Evolving Nature of the Fair and Equitable Treatment (FET) Standard: Challenging Its Increasing Pervasiveness in Light of Developing Countries' Concerns - The Case for Regulatory Rebalancing”, **The Journal of World Investment and Trade**, C. 14, 2013, s. 114-146.
- Heathcote, Sarah: “Circumstances Precluding Wrongfulness in the ILC Articles on State Responsibility: Necessity”, **The Law of International Responsibility**, Ed. James Crawford, Allain Pellet, Simon Olleson, New York, Oxford University Press, 2010, s. 491-501.
- Heiskanen, Veijo: “Ménage à trois? Jurisdiction, Admissibility and Competence in Investment Treaty Arbitration”, **ICSID Review**, C. 29, S. 1, 2014, s. 231-245. (Kısaca: Heiskanen, **Jurisdiction and Admissibility**).
- Henckels, Caroline: “Indirect Expropriation and the Right to Regulate: Revisiting Proportionality Analysis and the Standard of Review in Investor State Arbitration”, **Journal of International Economic Law**, C. 15, S. 1, 2012, s. 223-255. (Kısaca: Henckels, **Standard of Review in Indirect Expropriation**).
- Henckels, Caroline: **Proportionality and Deference in Investor-State Arbitration: Balancing Investment Protection and Regulatory Autonomy**, y.y., Cambridge University Press, 2015. (Kısaca: Henckels, **Balancing in IIA**).
- Hennequet, Erika: “Jus Cogens and Human Rights: Interactions Between Two Factors of Harmonization^[1] of International Law”, **The Influence of Human Rights on International Law**, Ed. Norman Weiß, Jean-Marc Thouvenin, y.y., Springer, 2015.
- Hesse, Konrad: **Grundzüge des Verfassungsrecht der Bundesrepublik Deutschland**, 15. Basi, Karlsruhe, C. F. Müller Juristischer Verlag, 1985.
- Higgins, Rosalyn: **Problems and Process: International Law and How We Use It**, New York, Oxford University Press, 1994. (Kısaca: Higgins, **Process**).
- Higgins, Rosalyn: “The Taking of Property by the State: Recent Developments in International Law”, **Recueil des Cours de l'Académie de Droit International de La Haye**, C. 176, Boston, Brill-Nijhoff, 1982, s. 259-391. (Kısaca: Higgins, **Taking of Property**).
- Hirsch, Mosche: “Interactions Between Investment and Non-Investment Obligations”, **The Oxford Handbook of International Investment Law**, Ed. Peter Muchlinski, Federico Ortino, Christoph Schreuer, New York, Oxford University Press, 2008, s. 154-181. (Kısaca: Hirsch, **Interactions**).

- Hobér, Kaj: "State Responsibility and Attribution", **The Oxford Handbook of International Investment Law**, Ed. Peter Muchlinski, Federico Ortino, Christoph Schreuer, New York, Oxford University Press, 2008, s. 549-583.
- Hoffmann, Anne K.: "Indirect Expropriation", **Standards of Investment Protection**, Ed. August Reinisch, Norfolk (Birleşik Krallık), Oxford University Press, 2008, s.151-170.
- Hohfeld, Wesley Newcomb: "Some Fundamental Legal Conceptions as Applied in Judicial Reasoning", **The Yale Law Journal**, C. 23, S. 1, 1913, s. 19-59. (Kısaca, Hohfeld, **Legal Conceptions**).
- Huysal, Burak: **Milletlerarası Ticari Tahkimde Tahkime Elverişlilik**, İstanbul, Vedat Kitapçılık, 2010.
- Jackson, John H.: **Sovereignty: the WTO and Changing Fundamentals of International Law**, New York, Cambridge University Press, 2006. (Kısaca, Jackson, **Sovereignty**).
- Jaime, Margie-Lys: "Relying upon Parties' Interpretation in Treaty Based Investor-State Dispute Settlement: Filling the Gaps in International Investment Agreements", **Georgetown Journal of International Law**, C. 46, 2014, s. 261-313.
- Jellinek, Georg: **Allgemeine Staatslehre**, 3. Bası, Berlin, Springer Verlag, 1927.
- Jenks, C. Wilfred: "Conflict of Law-Making Treaties", **British Yearbook of International Law**, C. 30, 1953, s. 401-453.
- Jennings, Robert, Watts, Arthur: **Oppenheim's International Law**, C. 1, 9. Bası, Wiltshire (Büyük Britanya), Oxford University Press, 2008.
- Johnston, Adrian M., Trebilcock, Michael J.: "Fragmentation in International Trade Law: Insights from the Global Investment Regime", **World Trade Review**, C. 12, S 4, 2013, s. 621-652.
- Kaboğlu, İbrahim Ö: **Çevre Hakkı**, Ankara, İmge Kitapevi, 1996. (Kısaca: Kaboğlu, **Çevre Hakkı**).
- Kanadoğlu, O. Korkut: **Türk ve Alman Anayasa Yargısında Anayasal Değerlerin Çatışması ve Uyumlaştırılması**, İstanbul, Beta Yayım, 2000.
- Karakoç, İrem: "Uluslararası Hukukta Emredici Kural (Jus Cogens=Peremptory Norms) Olgusuna Tarihsel Bir Yaklaşım", **Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, C. 8, S. I, 2006, s. 87-122.
- Karaoğlu, Ali Osman: **Yabancı Yatırımların Korunmasında Uluslararası Hukukun Rolü**, İstanbul, Onikilevha Yayıncılık, 2019.
- Karamanian, Susan L: "Human Rights Dimensions of Investment Law", **Hierarchy in International Law: The Place of Human Rights**, Ed. Erika De Wet, Jure Vidmar, Croydon (Birleşik Krallık), Oxford University Press, 2012, s. 236-271.
- Karl, Wolfram: "Conflicts between Treaties", **Encyclopedia of Public International Law**, C. VII, ed. R. Bernhardt et al., Hollanda, Elsevier Science Publishers B.V., 1984, s. 467-473.
- Kaya, Serkan, Fırlalı, Nilgün: "Çok Amaçlı Optimizasyon Problemlerinde Pareto Optimal Kullanımı", **Social Sciences Research Journal**, C. 5, S. 2, 2016, s. 9-18.
- Kelly, Claire R.: "The Value Vacuum: Self-Enforcing Regimes and the Dilution of the Normative Feedback Loop", **Michigan Journal of International Law**, C. 22, 2001, s. 673-734.
- Kelsen, Hans: **Pure Theory of Law**, çev. Max Knight, New Jersey, The Lawbook Exchange Ltd., 2005. (Kısaca, Kelsen, **Pure Theory**).

- Kelsen, Hans: **General Theory of Norms**, çev. Michael Hartney, y.y., Clarendon Press, 1991. (Kısaca, Kelsen, **General Theory**).
- Kelsen, Hans: "Derogation", **Die Wiener Rechtstheoretische Schule: Ausgewählte Schriften von Hans Kelsen, Adolf Julius Merkl und Alfred Verdross**, Ed. Hans Klecatsky et al., Viyana, Europa Verlag Wien, 1968, s. 1429-1442. (Kısaca: Kelsen, **Derogation**).
- Kelsen, Hans: **Was ist Gerechtigkeit?**, y.y., Reclam, 2017.
- Kingsbury, Benedict, Kirsch, Nico, Stewart, Richard: "The Emergence of Global Administrative Law", **Law and Contemporary Problems**, C. 68, S. 15, 2004-2005, s. 15-61.
- Kingsbury, Benedict, Schill, Stephan W.: "Investor-State Arbitration as Governance: Fair and Equitable Treatment, Proportionality and the Emerging Global Administrative Law", New York University School of Law, Institute for International Law and Justice, **International Law and Justice Working Paper**, S. 2009/6, 2009. (Kısaca: Kingsbury, Schill, **Proportionality**).
- Kingsbury, Benedict, Schill, Stephan W.: "Public Law Concepts to Balance Investors' Rights with State in the Public Interest – The Concept of Proportionality", **International Investment Law and Comparative Public Law**, Ed. Stephan W. Schill, New York, Oxford University Press, 2010, s. 75-104. (Kısaca: Kingsbury, Schill, **Proportionality in Regulatory Actions**).
- Kiss, A: "An Introductory Note on a Human Right to Environment", **Environmental Change and International Law: New Challenges and Dimensions**, Ed. B. Weiss, Tokyo, United Nations University Press, 1992, s. 199-204.
- Klabbers, Jan: **Treaty Conflict and the European Union**, New York, Cambridge University Press, 2009.
- Kläger, Roland: **'Fair and Equitable Treatment' in International Investment Law**, New York, Cambridge University Press, 2011. (Kısaca: Kläger, **FET**).
- Klatt, Matthias, Meister, Moritz: **The Constitutional Structure of Proportionality**, Croydon (Birleşik Krallık), Oxford University Press, 2012.
- Klein, Nicolas: "Human Rights and International Investment Law: Investment Protection as Human Right?", **Goettingen Journal of International Law**, C. 4, S. 1, 2012, s. 199-215.
- Kleinlein, Thomas: **Konstitutionalisierung im Völkerrecht: Konstruktion und Elemente einer Idealischen Völkerrechtslehre**, y.y., Springer, 2012. (Kısaca: Kleinlein, Konstitutionalisierung).
- Kleinlein, Thomas: "Alfred Verdross as a Founding Father of International Constitutionalism?", **Goettingen Journal of International Law**, C.4, S. 2, 2012, s. 385-416. (Kleinlein, **Verdross as a Founding Father**).
- Knoll-Tudor, Ioana: "The Fair and Equitable Treatment Standard and Human Rights Norms", **Human Rights in International Investment Law and Arbitration**, Ed. Pierre-Marie Dupuy, Francesco Francioni, Ernst-Ulrich Petersmann, New York, Oxford University Press, 2009, s. 310-343.
- Koji, Teraya: "Emerging Hierarchy in International Human Rights and Beyond: From the Perspective of Non-derogable Rights", **European Journal of International Law**, 2001, C. 12, S. 5, s. 917-941.
- Kolo, Abba: "Investor Protection vs Host State Regulatory Autonomy during Economic Crisis: Treatment of Capital Transfers and Restrictions under Modern Investment Treaties", **The Journal of World Investment and Trade**, C. 8, 2007, s. 457-503. (Kısaca: Kolo, **Regulatory Autonomy**).

- Kontou, Nancy: **The Termination and Revision of Treaties in the Light of New Customary International Law**, Clarendon, Oxford University Press, 1994.
- Koskenniemi, Martti, Leino, Paivi: "Fragmentation of International Law? Postmodern Anxieties", **Leiden Journal of International Law**, C. 15, S. 3, 2002, s. 553-579.
- Kotzé, Louis J.: "Constitutional Conversations^[1] in the Anthropocene: In Search^[1] of Environmental *Jus Cogens* Norms", **Netherlands Yearbook of International Law**, S. 46, 2015, s. 241-271. (Kısaca: Kotzé, **Environmental Jus Cogens**).
- Kravchenko, Svitlana, Bonine, John E.: "Interpretation of Human Rights for the Protection of the Environment in the European Court of Human Rights", **Global Business and Development Law Journal**, C. 25, 2012, s. 245-287.
- Kriebaum, Ursula: "Regulatory Takings: Balancing the Interests of the Investor and the State", **The Journal of World Investment and Trade**, C. 8, 2007, s. 717-744. (Kısaca: Kriebaum, **Balancing the Interests**).
- Kriebaum, Ursula: "Human Rights of the Populations of the Host State in International Investment Arbitration", **The Journal of World Investment & Trade**, C. 10, S. 5, 2009, s. 653-677. (Kısaca: Kriebaum, **Human Rights of Populations**).
- Kriebaum, Ursula: "Arbitrary/Unreasonable or Discriminatory Measures", **International Investment Law: A Handbook**, Ed. Marc Bungenberg et al., Almanya, Nomos, 2015, s. 790-806. (Kısaca: Kriebaum, **Discriminatory Measures**).
- Krommendijk, Jasper, Morijn, John: "'Proportional' by What Measure(s)? Balancing Investor Interests and Human Rights by Way of Applying the Proportionality Principle in Investor-State Arbitration", **Human Rights in International Investment Law and Arbitration**, Ed. Pierre-Marie Dupuy, Francesco Francioni, Ernst-Ulrich Petersmann, New York, Oxford University Press, 2009, s. 422-451.
- Ku, Julian G.: "The Limits of Corporate Rights under International Law", **Chicago Journal of International Law**, 2012, C. 12, S. 2, s. 729-754.
- Kulick, Andreas: **Global Public Interest in International Investment Law**, New York, Cambridge University Press, 2014. (Kısaca: Kulick, **Global Public Interest**).
- Kulick, Andreas: "State-State Investment Arbitration as a Means of Reassertion of Control From Antagonism to Dialogue", **Reassertion of Control over the Investment Treaty Regime**, Ed. Andreas Kulick, Cambridge (Birleşik Krallık), Cambridge University Press, 2016, s. 128-152. (Kısaca: Kulick, **State-State Arbitration**).
- Kurtz, Jürgen: "Adjudging the Exceptional at International Investment Law: Security, Public Order and Financial Crisis", **The International and Comparative Law Quarterly**, C. 59, S. 2, 2010, s. 325-371. (Kısaca: Kurtz, **Adjudging the Exceptional**).
- Lavopa, Federico M., Barreiros, Lucas E., Bruno, M. Victoria: "How to Kill a BIT and not Die Trying: Legal and Political Challenges of Denouncing or Renegotiating Bilateral Investment Treaties", **Journal of International Economic Law**, C. 16, 2013, s. 869-891.
- Lee, John: "The Underlying Legal Theory to Support a well-defined human right to a Healthy Environment as a Principle of Customary Law", **Columbia Journal of Environmental Law**, C. 25, S. 2, 2000, s. 283-346.
- Leeks, Annie: "The Relationship Between Bilateral Investment Treaty Arbitration and the Wider Corpus of International Law: The ICSID Approach", **University of Toronto Faculty of Law Review**, C. 65, S. 2, 2007, s. 1-40.

- Liberti, Lahra: "Investissements et Droits de l'Homme", **Les Aspects Nouveaux du Droit des Investissements Internationaux**, Ed. Philippe Kahn, Thomas W. Wälde, y.y., Martinus Nijhoff Publishers, 2007, s. 791-852.
- Linderfalk, Ulf: **On the Interpretation of Treaties: The Modern International Law as Expressed in the 1969 Vienna Convention on the Law of Treaties**, Dordrecht, Springer, 2007. (Kısaca: Linderfalk, Interpretation).
- Linderfalk, Ulf: "Normative Conflict and the Fuzziness of International *Ius Cogens* Regime", **Zeitschrift für ausländisches öffentliches Recht und Völkerrecht**, S. 69, 2009, s. 961-977. (Kısaca: Linderfalk, **Ius Cogens Regime**).
- Linderfalk, Ulf: "The Creation of *Ius Cogens* - Making Sense of Art. 53 of the Vienna Convention", **Zeitschrift für ausländisches öffentliches Recht und Völkerrecht**, S. 71, 2011, s. 359-378. (Kısaca: Linderfalk, **Creation of Jus Cogens**).
- Linderfalk, Ulf: "The Principle of Rational Decision-Making – As Applied to the Identification of Normative Conflicts in International Law", **Zeitschrift für ausländisches öffentliches Recht und Völkerrecht**, S. 73, 2013, s. 591-614. (Kısaca: Linderfalk, **Normative Conflicts**).
- Lindroos, Anja: "Addressing Norm Conflicts in a Fragmented Legal System: The Doctrine of Lex Specialis", **Nordic Journal of International Law**, C. 74, S. 1, 2005, s. 27-66.
- Lowe, Vaughan: "Sustainable Development and Unsustainable Arguments", **International Law and Sustainable Development: Past Achievements and Future Challenges**, Ed. Alan Boyle, David Freestone, Oxford University Press, 1999, s. 19-38.
- Mairal, Hector A.: "Legitimate Expectations and Informal Administrative Representations", **International Investment Law and Comparative Public Law**, Ed. Stephan W. Schill, New York, Oxford University Press, 2010, s. 413-451.
- Manciaux, Sébastien: **Investissements Étrangers et Arbitrage entre États et Ressortissants d'autres États: Trente Années d'Activité du CIRDI**, Dijon, LexisNexis Litec, 2004.
- Maniruzzaman, A.F.M.: "Expropriation of Alien Property and the Principle of Non-Discrimination in International Law of Foreign Investment: An Overview", **Journal of Transnational Law and Policy**, C. 8, S.1, 1998, s. 57-77.
- Mann, F. A.: "British Treaties for the Promotion and Protection of Investments", **British Yearbook of International Law**, C. 52, S. 1, 1982, s. 241-254.
- Marboe, Irmgard: **Die Berechnung von Entschädigung und Schadenersatz in der internationalen Rechtsprechung**, Frankfurt am Main, Peter Lang Verlag, 2009 (Kısaca: Marboe, Schadenersatz).
- Marboe, Irmgard: "State Responsibility and Comparative State Liability for Administrative and Legislative Harm to Economic Interests", **International Investment Law and Comparative Law**, Ed. Stephan W. Schill, New York, Oxford University Press, 2010, s. 377-411. (Kısaca: Marboe, **State Liability**).
- Marceau, Gabrielle: "Conflicts of Norms and Conflicts of Jurisdictions: The Relationship between the WTO Agreement and MEAs and other Treaties", **Journal of World Trade**, C. 35, S.6, 2001, s. 1081-1131.
- Marlles, Justin R.: "Public Purpose, Private Losses: Regulatory Expropriation and Environmental Regulation in International Investment Law" **Journal of Transnational Law & Policy**, S. 16, 2007, s. 275-336.

- Marschik, Axel: "Too Much Order? The Impact of Special Secondary Norms on the Unity and Efficacy of the International Legal System", **European Journal of International Law**, C. 9, S. 1, s. 212-239.
- Mayer, Pierre, Heuzé, Vincent: **Droit International Privé**, Paris, Montchrestien, 2007.
- Mbengue, Makane Moïse: "Rules of Interpretation (Article 32 of the Vienna Convention on the Law of Treaties)", **ICSID Review**, C. 31, S. 2, 2016, s. 388-412.
- McLachlan, Campbell: "The Principle of Systemic Integration and Article 31(3)(c) of the Vienna Convention", **International & Comparative Law Quarterly**, Vol. 54, No. 2, 2005, s. 279-319. (Kısaca: McLachlan, **Systemic Integration**).
- McLachlan, Campbell: "Investment Treaties and General International Law", **International & Comparative Law Quarterly**, Vol. 57, No. 2, 2008, s. 361-401. (Kısaca: McLachlan, **Investment Treaties and GIL**).
- McLachlan, Campbell; Shore, Laurence; Weiniger, Matthew: **International Investment Arbitration, Substantive Principles**, New York, Oxford University Press, 2008.
- Methymaki, Eleni, Tzanakopoulos, Antonios: "Reassertion of Control through Joint Investment Treaty Interpretation", **Reassertion of Control over the Investment Treaty Regime**, Ed. Andreas Kulick, Cambridge (Birleşik Krallık), Cambridge University Press, 2016, s. 155-181.
- Michaels, Ralf, Pauwelyn, Joost: "Conflict of Norms or Conflict of Laws?: Different Techniques in the Fragmentation of International Law", **Duke Journal of Comparative and International Law**, C. 22, 2012, s. 349-376.
- Milanovic, Marko: "Norm Conflict in International Law: Whither Human Rights?", **Duke Journal of Comparative & International Law**, C. 20, 2009, s. 69-131.
- Miles, Kate: **The Origins of International Investment Law: Empire, Environment and the Safeguarding of Capital**, New York, Cambridge University Press, 2013. (Kısaca: Miles, Origins).
- Montt, Santiago: **State Liability in Investment Treaty Arbitration: Global Constitutional and Administrative Law in the BIT Generation**, Cornwall (Birleşik Krallık), Hart Publishing, 2009.
- Moss, Giuditta Cordero: "Tribunal's Power versus Party Autonomy", **The Oxford Handbook of International Investment Law**, Ed. Peter Muchlinski, Federico Ortino, Christoph Schreuer, New York, Oxford University Press, 2008, s. 1207-1244.
- Muchlinski, Peter: "'Caveat Investor'? The Relevance of the Conduct of the Investor Under the Fair and Equitable Treatment Standard", **International and Comparative Law Quarterly**, C. 55, S. 3, 2006, s. 527-558. (Kısaca: Muchlinski, **Caveat Investor?**).
- Mus, Jan B.: "Conflict between Treaties in International Law", **Netherlands International Law Review**, C. XLV, 1998; s. 208-232. (Mus, **Conflict of Treaties**).
- Nalçacıoğlu Erden, H. Zeynep: **Milletlerarası Yatırım Hukukunda Dolaylı Kamulaştırma**, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2015.
- Nelson, Timothy G.: "Human Rights Law and BIT Protection: Areas of Convergence", **The Journal of World Investment and Trade**, C. 12, 2011, s. 27-47.
- Newcombe, Andrew: "The Boundaries of Regulatory Expropriation in International Law", **ICSID Review - Foreign Investment Law Journal**, C. 20, S. 1, 2005, s. 1-57.

- Newcombe, Andrew, Paradell, Lluís: **Law and Practice of Investment Treaties: Standards of Treatment**, New York, Kluwer Law International, 2009.
- Niboyet, Marie-Laure, de la Pradelle, Géraud de Geouffre: **Droit International Privé**, Paris, Lextenso, 2009.
- Nomer, Ergin: **Davada Yabancı Kanun**, İstanbul, Fakülteler Matbaası, 1972. (Nomer, **Yabancı Kanun**).
- Nomer, Ergin: **Devletler Hususî Hukuku**, 22. Bası, İstanbul, Beta Yayıncılık, 2017. (Nomer, **Devletler Hususî**).
- Oğurlu, Yücel: **İdare Hukukunda Kazanılmış Haklara Saygı ve Haklı Beklentiler Sorunu**, Ankara, Seçkin, 2003.
- Orakhelashvili, Alexander: **Peremptory Norms in International Law**, New York, Oxford University Press, 2006. (Kısaca: Orakhelashvili, **Peremptory Norms**).
- Orhan, Gökhan: "Hava Kirliliği ve Asit Yağmurları: Uzun Menzilli Sınırlar Ötesi Hava Kirliliği Sözleşmesi ve Protokolleri Karşısında Türkiye'nin Konumu", **Marmara Avrupa Araştırmaları Dergisi**, C. 20, S. 1, 2012, s. 123-150.
- Ortino, Federico: "Non-Discriminatory Treatment in Investment Disputes", **Human Rights in International Investment Law and Arbitration**, Ed. Pierre-Marie Dupuy, Francesco Francioni, Ernst-Ulrich Petersmann, New York, Oxford University Press, 2009, s. 344-366.
- Oschmann, Volker; Rostankoswki, Anke: "Kopenhag'dan Sonra Uluslararası İklim Koruma Hukuku", Çev. Ahmet M. Güneş, **Türkiye Adalet Akademisi Dergisi**, C. 2, S. 4, 2011, s. 353-374.
- Öktem, Emre: **Uluslararası Teamül Hukuku**, İstanbul, Beta, 2013.
- Özdemir-Kocasakal, Hatice: "Devletlerin Yargı ve İcra Muafiyetleri ve Bunların Tahkim Yargılamasındaki Rolü", **Milletlerarası Hukuk ve Milletlerarası Özel Hukuk Bülteni: Prof. Dr. Ergin Nomer'e Armağan**, Yıl 22, S. 2, 2002, s. 525-576.
- Pallemaerts, Marc: "Stockholm'den Rio'ya Uluslararası Çevre Hukuku: Geleceğe Doğru Geri Adım mı?", Çev. Bülent Duru, **Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Fakültesi Dergisi**, C. 52, S. 1, 1997, s. 613-632.
- Paparinskis, Martins: **Investment Protection Law And Systemic Integration Of Treaty And Custom**, Society of International Economic Law Online Proceedings, Working Paper No. 2010/21, 2010, Çevrimiçi: <http://www.ssrn.com/link/SIEL-2010-Barcelona-Conference.html>. (Kısaca: Paparinskis, **Systemic Integration in IIL**).
- Paparinskis, Martins: "Circumstances Precluding Wrongfulness in International Investment Law", **ICSID Review**, C. 31, S. 2, 2016, s. 484-505. (Kısaca: Paparinskis: **Circumstances Precluding Wrongfulness in IIL**).
- Paparinskis, Martins: "Good Faith and Fair and Equitable Treatment in International Investment Law", **Good Faith and International Economic Law**, Ed. Andrew D. Mitchell, M. Sornarajah, Tania Voon, Croydon (Birleşik Krallık), Oxford University Press, 2015, s. 143-172. (Kısaca: Paparinskis, **Good Faith**).
- Parra, Antonio R.: "Applicable Law in Investor-State Arbitration", **Contemporary Issues in International Arbitration and Mediation**, Ed. Arthur W. Rovine, Leiden, Martinus Nijhoff Publishers, 2008.

- Paulsson, Jan, Douglas, Zachary: "Indirect Expropriation in Investment Treaty Arbitrations", **Arbitrating Foreign Investment Disputes**, Ed. Norbert Horn, Eastbourne (Birleşik Krallık), Kluwer Law International, 2004, s. 145-158.
- Pauwelyn, Joost: "The Role of Public International Law in the WTO: How Far Can We Go?", **American Journal of International Law**, Vol. 95, No. 3, 2001, s. 535-578. (Kısaca, Pauwelyn, **Role of Public International Law**).
- Pauwelyn, Joost: **Conflict of Norms in Public International Law: How WTO Law Relates to Other Rules of International Law**, New York, Cambridge University Press, 2003. (Kısaca: Pauwelyn, **Conflict of Norms**).
- Pauwelyn, Joost: "Bridging Fragmentation and Unity: International Law as a Universe of Inter-Connected Islands", **Michigan Journal of International Law**, C. 25, 2004, s. 903-916. (Kısaca: Pauwelyn, **Fragmentation and Unity**).
- Pauwelyn, Joost: "At the Edge of Chaos: Foreign Investment Law as a Complex Adaptive System, How It Emerged and How It Can Be Reformed", **ICSID Review**, C. 29, S. 2, 2014, s. 372-418. (Pauwelyn, **Foreign Investment Law**).
- Perelman, Chaïm: "Les Antinomies en Droit", **Les Antinomies en Droit**, Ed. Chaïm Perelman, Neuchâtel, Etablissements Emile Bruylant Société Anonyme d'Éditions Juridiques et Scientifiques, 1965, s. 392-404.
- Petersmann, Ernst-Ulrich: "Human Rights, Constitutionalism, and 'Public Reason' in Investor-State Arbitration", **International Investment Law for the 21st Century: Essays in Honour of Christoph Schreuer**, Ed. Christina Binder, Ursula Kriebaum, August Reinisch, Stephan Wittich, Wiltshire (Büyük Britanya), Oxford University Press, 2009, s. 877-893. (Petersmann, **Public Reason**).
- Petersmann, Ernst-Ulrich: "Constitutional Problems of Investor-State Arbitration", **The Diversity of International Law: Essays in Honour of Professor Kalliopi K. Koufa**, Ed. Aristotle Constantinides, Nikos Zaikos, Hollanda, Martinus Nijhoff Publishers, 2009, s. 29-44. (Kısaca: Petersmann, **Constitutional Problems in IIAs**).
- Petersmann, Ernst-Ulrich: "Constitutional Theories of International Economic Adjudication and Investor-State Arbitration", **Human Rights in International Investment Law and Arbitration**, Ed. Pierre-Marie Dupuy, Francesco Francioni, Ernst-Ulrich Petersmann, New York, Oxford University Press, 2009, s. 137-194. (Kısaca: Petersmann, **Constitutional Theories**).
- Portalis, Jean-Étienne-Marie et al.: "Discours Préliminaire du Premier Projet du Code Civil", **Motifs et Discours Prononcés lors de la Publication du Code Civil par les Divers Orateurs du Conseil d'État et du Tribunal**, Paris, Chez Firmin Didot Frères, 1841.
- Potestà, Michele: "Legitimate Expectations in Investment Treaty Law: Understanding the Roots and the Limits of a Controversial Concept", **ICSID Review**, C. 28, S. 1, 2013, s. 88-122.
- Potestà, Michele: "State-to-State Dispute Settlement Pursuant to Bilateral Investment Treaties: Is There Potential?", **International Courts and the Development of International Law: Essays in Honour of Tullio Treves**, Eds. Nerina Boschiero et al., The Hague, Springer, 2013, s. 753-768. (Kısaca: Potestà, **State-State Dispute Settlement**).
- Prislan, Vid: "Non-investment Obligations in Investment Treaty Arbitration: Towards a Greater Role for States?", **Investment Law within International Law: Integrationist Perspectives**, Ed. Freya Baetens, Cambridge, Cambridge University Press, 2013, s. 450-481.
- Prost, Mario, Clark, Paul Kingsley: "Unity, Diversity and the Fragmentation of International Law", **Chinese Journal of International Law**, C. 5, S. 2, 2006, s. 341-370.

- Puvimanasinghe, Shyami Fernando: **Foreign Investment, Human Rights and the Environment: A Perspective from South Asia on The Role of Public International Law for Development**, Leiden, Martinus Nijhoff Publishers, 2007.
- Ranganathan, Surabhi: **Strategically Created Treaty Conflicts and the Politics of International Law**, Cambridge, Cambridge University Press, 2014.
- Rawls, John: **A Theory of Justice**, y.y., The Belknap Press of Harvard University Press, 1971.
- Recanati, Matilde: "Diplomatic Intervention and State-to-State Arbitration as Alternative Means for the Protection of Foreign Investments and Host States' General Interests: the Italian Experience", **General Interests of Host States in International Investment Law**, Ed. Giorgio Sacerdoti, Pia Acconci, Mara Valenti, Anna de Luca, Cambridge (Birleşik Krallık), Cambridge University Press, 2014, s. 422-444.
- Reiner, Clara, Schreuer, Christoph: "Human Rights and International Investment Arbitration", **Human Rights in International Investment Law and Arbitration**, Ed. Pierre-Marie Dupuy, Francesco Francioni, Ernst-Ulrich Petersmann, Wiltshire (Birleşik Krallık), Oxford University Press, 2009, s. 82-96.
- Reinisch, August: "The Proliferation of International Dispute Settlement Mechanisms: The Threat of Fragmentation vs. the Promise of a More Effective System? Some Reflections from the Perspective of Investment Arbitration", **International Law Between Universalism and Fragmentation: Festschrift in Honour of Gerhard Hafner**, Ed. Isabelle Buffard et al., Hollanda, Martinus Nijhoff Publishers, 2008, s. 107-125 (Kısaca: Reinisch, **Fragmentation in Investment Law**).
- Reinisch, August: "Legality of Expropriations", **Standards of Investment Protection**, Ed. August Reinisch, Norfolk (Birleşik Krallık), Oxford University Press, 2008, s. 171-204. (Kısaca: Reinisch, **Legality**).
- Reinisch, August: "The Interpretation of International Investment Agreements", **International Investment Law: A Handbook**, Ed. Marc Bungenberg et al., Almanya, Nomos, 2015, s. 372-410. (Kısaca: Reinisch, **Interpretation**).
- Reinisch, August, Malintoppi, Loretta: "Methods of Dispute Resolution", **The Oxford Handbook of International Investment Law**, Ed. Peter Muchlinski, Federico Ortino, Christoph Schreuer, New York, Oxford University Press, 2008, s.691-720.
- Ripinsky, Sergey, Williams, Kevin: **Damages in International Investment Law**, Birleşik Krallık, British Institute of International and Comparative Law, 2008.
- Roberts, Anthea: "Power and Persuasion in Investment Treaty Arbitration: The Dual Role of States", **American Journal of International Law**, C. 104, S. 2, 2010, s. 179-225. (Roberts, **Dual Role of States**).
- Roberts, Anthea: "The Next Battleground: Standards of Review in Investment Treaty Arbitration", **16 International Council for Commercial Arbitration Congress Series**, 2011, s. 170-180. (Roberts, **Standards of Review**).
- Roberts, Anthea: "Clash of Paradigms: Actors and Analogies Shaping the Investment Treaty System", **The American Journal of International Law**, C. 107, S. 1, 2013, s. 45-94. (Roberts, **Clash of Paradigms**).
- Roberts, Anthea: "State-to-State Treaty Arbitration: A Hybrid Theory of Interdependent Rights and Shared Interpretive Authority", **Harvard International Law Journal**, C. 55, S. 1, 2014, s. 1-70. (Roberts, **State-to-State Treaty Arbitration**).

- Sabahi, Borzu, Birch, Nicholas J.: "Comparative Compensation for Expropriation", **International Investment Law and Comparative Law**, Ed. Stephan W. Schill, New York, Oxford University Press, 2010, s. 755-785.
- Sabahi, Borzu, Duggal, Kabir, Birch, Nicholas: "Limits on Compensation for Internationally Wrongful Acts", **International Investment Law: A Handbook**, Ed. Marc Bungenberg et. al., Almany, Nomos, 2015, s. 1115-1129.
- Sadat-Akhavi, Seyed Ali: **Methods of Resolving Conflicts Between Treaties**, Leiden, Martinus Nijhoff Publishers, 2003.
- Salacuse, Jeswald W.: **The Law of Investment Treaties**, New York, Oxford University Press, 2010.
- Salacuse, Jeswald W., Sullivan, Nicholas S.: "Do BITs Really Work?: An Evaluation of Bilateral Investment Treaties and Their Grand Bargain", **Harvard International Law Journal**, C. 46, S. 1, 2005, s. 67-130.
- Salmon, Jean J.-A.: "Les Antinomies en Droit International Public", **Les Antinomies en Droit**, Ed. Chaïm Perelman, Neuchâtel, Etablissements Emile Bruylant Société Anonyme d'Éditions Juridiques et Scientifiques, 1965, s. 285-319.
- Samples, Tim R.: "Winning and Losing in Investor-State Dispute Settlement", **American Business Law Journal**, C. 56, S. 1, 2019, s. 115-175.
- Sands, Philippe: **Principles of International Environmental Law**, New York, Cambridge University Press, 2. Bası, 2003. (Kısaca: Sands, **Environmental Law**).
- Sands, Philippe: "Treaty, Custom and the Cross-Fertilization of International Law", **Yale Human Rights and Development Law Journal**, C. 1, S. 1, 1998, s. 85-105. (Kısaca: Sands, **Cross-Fertilization**).
- Sarıbeyoğlu Skalar, Meltem: **Uluslararası Hukuk ve Sürdürülebilir Kalkınma: Kavram, İlkeler ve Yargısal Uygulama**, İstanbul, Beta Basım, 2015.
- Sasse, Jan Peter: **An Economic Analysis of Bilateral Investment Treaties**, Hollanda, Gabler Verlag, 2011.
- Saygın, Engin: "Haklı Beklentilerin Korunması İlkesine Yönelik Türk ve İngiliz İdare Hukuku Yaklaşımı Üzerine Karşılaştırmalı Bir Analiz", **Türkiye Barolar Birliği Dergisi**, S. 126, 2016, s. 211-234.
- Schachter, Oscar: "International Law in Theory and Practice: General Course in Public International Law", **Recueil des Cours de l'Académie de Droit International de La Haye**, C. 178, Martinus Nijhoff Publishers, Alphen aan den Rijn – Hollanda, 1982, s. 9-396 (Kısaca: Schachter, **General Course**).
- Schill, Stephan W.: "Do Investment Treaties Chill Unilateral State Regulation to Mitigate Climate Change?", **Journal of International Arbitration**, C. 24, S. 5, 2007, s. 469-477. (Schill, **Regulatory Chill**).
- Schill, Stephan W.: **The Multilateralization of International Investment Law**, New York, Cambridge University Press, 2009. (Kısaca: Schill, **Multilateralization**).
- Schill, Stephan W.: "International Investment Law and Comparative Public Law – An Introduction", **International Investment Law and Comparative Law**, Ed. Stephan W. Schill, New York, Oxford University Press, 2010, s. 3-37. (Kısaca: Schill, **Comparative Public Law**).

- Schill, Stephan W.: "Fair and Equitable Treatment, The Rule of Law, and Comparative Public Law", **International Investment Law and Comparative Law**, Ed. Stephan W. Schill, New York, Oxford University Press, 2010, s. 151-182. (Kısaca: Schill, **FET**).
- Schill, Stephan W.: "Public or Private Dispute Settlement? The Culture Clash in Investment Treaty Arbitration and its Impact on the Role of the Arbitrator", **New Directions in International Economic Law: In Memoriam Thomas Wälde**, Ed. Todd Weiler, Freya Baetens, Leiden, Martinus Nijhoff Publishers, 2011, s. 23-44. (Kısaca: Schill, **Culture Clash in Investment Arbitration**).
- Schill, Stephan W.: "Enhancing International Investment Law's Legitimacy: Conceptual and Methodological Foundations of a New Public Law Approach", **Virginia Journal of International Law**, C. 52, 2011, s. 57-102. (Kısaca: Schill, **Legitimacy**).
- Schill, Stephan W.: "**Illegal Investments in International Arbitration**", 4 Şubat 2012, Çevrimiçi: <https://ssrn.com/abstract=1979734>. (Kısaca: Schill, **Illegal Investments**).
- Schill, Stephan W.: "Cross-Regime Harmonization through Proportionality Analysis: The Case of International Investment Law, the Law of State Responsibility and Human Rights", **ICSID Review**, C. 27, S. 1, 2012, s. 87-119. (Kısaca: Schill, **Proportionality Analysis**).
- Schill, Stephan W., Briese, Robyn: "If the State Considers': Self-Judging Clauses in International Dispute Settlement", **Max Planck Yearbook of United Nations Law**, C. 13, 2009, s. 61-140. (Kısaca, Schill, Briese, **Self-Judging Clauses**).
- Schmalenbach, Kirsten: "Treaties conflicting with a peremptory norm^[17] of general international law ('jus cogens')", **Vienna Convention on the Law of Treaties: A Commentary**, ed. Oliver Dörr, Kirsten Schmalenbach, Springer, y.y., 2012. (Kısaca: Schmalenbach, **VCLT art. 53**).
- Schneiderman, David: "Global Constitutionalism and its Legitimacy Problems: Human Rights, Proportionality, and International Investment Law", **Law & Ethics of Human Rights**, C. 12, S. 2, 2018, s. 251-280.
- Schreuer, Christoph: "International and Domestic Law in Investment Disputes: The Case of ICSID" **Austrian Review of International and European Law**, C. 1, S. 1, 1996, s. 89-120. (Schreuer, **International and Domestic Law**).
- Schreuer, Christoph: "Failure to Apply the Governing Law in International Investment Arbitration", **Austrian Review of International and European Law**, C. 7, 2002, s. 147-196. (Schreuer, **Failure to Apply the Law**).
- Schreuer, Christoph: "Protection Against Arbitrary or Discriminatory Measures", **The Future of Investment Arbitration**, Ed. Catherine A. Rogers, Roger P. Alford, y.y., Oxford University Press, 2009, s. 183-198. (Kısaca: Schreuer, **Protection against Discrimination**).
- Schreuer, Christoph: "Diversity and Harmonization of Treaty Interpretation in Investment Arbitration", **Treaty Interpretation and the Vienna Convention on the Law of Treaties: 30 Years On**, Ed. Malgosia Fitzmaurice, Olufemi Elias, Panos Merkouris, Hollanda, Martinus Nijhoff Publishers, 2010, s. 129-151. (Kısaca: Schreuer, **Treaty Interpretation**).
- Schreuer, Christoph, Kriebaum, Ursula: "From Individual to Community Interest in International Law", **From Bilateralism to Community Interest: Essays in Honour Of Judge Bruno Simma**, Ed. Ulrich Fastenrath, Rudolf Geiger, Daniel-Erasmus Khan, Andreas Paulus, Sabine von Schorlemer, Christoph Vedder, y.y., Oxford University Press, 2011, s. 1079-1096. (Kısaca: Schreuer, Kriebaum, **Community Interest**).

- Schreuer, Christoph, Malintoppi, Loretta, Reinisch, August, Sinclair, Anthony: **The ICSID Convention: A Commentary**, New York, Cambridge University Press, 2010 (Kısaca: Schreuer et al., **Commentary**).
- Schrijver, Nico: **Sovereignty over Natural Resources: Balancing Rights and Duties**, New York, Cambridge University Press, 1997. (Kısaca: Schrijver, **Natural Resources**).
- Schwarzenberger, Georg: "The Principles and Standards of International Economic Law", **Recueil des Cours de l'Académie de Droit International de La Haye**, C. 117, y.y. 1968, s. 1-98.
- Schwebel, Stephen M.: "The Influence of Bilateral Investment Treaties on Customary International Law", **Proceedings of the Annual Meeting (American Society of International Law)**, C. 98, 2004, s. 27-30.
- Sen, Amartya: **Development as Freedom**, New York, Alfred A. Knopf Inc., 2000.
- Shany, Yuval: "Toward a General Margin of Appreciation Doctrine in International Law", **European Journal of International Law**, C. 16, S. 5, 2005, s. 907-940.
- Shapiro, Scott J.: "The 'Hart-Dworkin' Debate: A Short Guide for the Perplexed", **University of Michigan Law School Public Law and Legal Theory Working Paper Series**, Working Paper No. 77, 2007 (Çevrimiçi: <http://ssrn.com/abstract=968657>).
- Shaw, Malcolm N.: **International Law**, 6. Bası, New York, Cambridge University Press, 2008.
- Shelton, Dinah: "Human Rights and the Environment: Jurisprudence of Human Rights Bodies", **Environmental Policy and Law**, C. 32, S. 3-4, 2002, s. 158-167. (Kısaca: Shelton, **Environmental Jurisprudence**).
- Shelton, Dinah: "Normative Hierarchy in International Law", **American Journal of International Law**, C. 100, S. 2, 2006, s. 291-323. (Kısaca: Shelton, **Hierarchy**).
- Shelton, Dinah: "Human Rights and the Environment: Substantive Rights", **Research Handbook on International Environmental Law**, Ed. Malgosia Fitzmaurice, David M. Ong, Panos Merkouris, Camberley (Birleşik Krallık), Edward Edgar Publishing Limited, 2010, s. 265-283. (Shelton, **Environment and Substantive Human Rights**).
- Shirlow, Esmé: "Deference and Indirect Expropriation Analysis in International Investment Law: Observations on Current Approaches and Frameworks for Future Analysis", **ICSID Review - Foreign Investment Law Journal**, C. 29, S. 3, 2014, s. 595-626.
- Shue, Henry: "The Interdependence of Duties", **The Right to Food**, Ed. Philip Alston, Katarina Tomasevski, Martinus Nijhoff, Lahey, 1985 s. 83-96.
- Sieckmann, Jan-R: "Why non-Monotonic Logic is Inadequate to Represent Balancing Arguments", **Artificial Intelligence and Law**, C. 11, S. 2-3, 2004, s. 211-219.
- Simma, Bruno: "Self-Contained Regimes", **Netherlands Yearbook of International Law**, C. 16, S. , 1985, s. 111-136. (Kısaca: Simma, **Self-Contained Regimes**).
- Simma, Bruno: "From Bilateralism to Community Interest in International Law", **Recueil des Cours de l'Académie de Droit International de La Haye**, C. 250, Boston, Brill-Nijhoff, 1994, s. 217-384. (Kısaca: Simma, **Community Interest**).
- Simma, Bruno: "Foreign Investment Arbitration: A Place for Human Rights", **International and Comparative Law Quarterly**, C. 60, 2011, s. 573-596. (Simma, **A Place for Human Rights**).
- Simma, Bruno, Kill, Theodore: "Harmonizing Investment Protection and International Human Rights: First Steps Towards a Methodology", **International Investment Law for the 21st**

- Century: Essays in Honour of Christoph Schreuer**, Ed. Christina Binder, Ursula Kriebaum, August Reinisch, Stephan Wittich, Wiltshire (Büyük Britanya), Oxford University Press, 2009, s. 678-707.
- Simma, Bruno, Pulkowski, Dirk: "Of Planets and the Universe: Self-contained Regimes in International Law", **The European Journal of International Law**, C. 17, S. 3; 2006, s. 483-529 (Simma, Pulkowski, **Self-Contained Regimes**).
- Simma, Bruno, Pulkowski, Dirk: "Two Worlds, but Not Apart: International Investment Law and General International Law", **International Investment Law: A Handbook**, Ed. Marc Bungenberg et. al., Almanya, Nomos, 2015, s. 361-371. (Kısaca, Simma, Pulkowski, **Two Worlds**).
- Sloane, Robert D.: "On the Use and Abuse of Necessity in the Law of State Responsibility", **American Journal of International Law**, C. 106, S. 3, 2012, s. 447-508.
- Snodgrass, Elizabeth: "Protecting Investors' Legitimate Expectations: Recognizing and Delimiting a General Principle", **ICSID Review – Foreign Investment Law Journal**, C. 21, S. 1, 2006, s. 1-58.
- Sornarajah, Muthucumaraswamy: **The International Law on Foreign Investment**, New York, Cambridge University Press, 3. Bası, 2010.
- Spears, Suzanne A.: "Making Way for the Public Interest in International Investment Agreements", **Evolution in Investment Treaty Law and Arbitration**, Ed. Chester Brown, Kate Miles, Cambridge, Cambridge University Press, 2011, s. 271-297.
- Spiermann, Ole: "Applicable Law", **The Oxford Handbook of International Investment Law**, Ed. Peter Muchlinski, Federico Ortino, Christoph Schreuer, New York, Oxford University Press, 2008, s. 89-118. (Kısaca: Spiermann, **Applicable Law Oxford**).
- Spiermann, Ole: "Investment Arbitration: Applicable Law", **International Investment Law: A Handbook**, Ed. Marc Bungenberg et al., Nomos, Almanya, 2015, s. 1373-1390. (Kısaca, Spiermann, **Applicable Law Nomos**).
- Steingruber, Andrea Marco: "Some remarks on Veijo Heiskanen's Note 'Ménage à trois? Jurisdiction, Admissibility and Competence in Investment Treaty Arbitration'", **ICSID Review**, C. 29, S. 3, 2014, s. 675-689.
- Stone Sweet, Alec: "Investor-State Arbitration: Proportionality's New Frontier", **Law & Ethics of Human Rights**, C. 4, S. 1, 2010, s. 47-76. (Kısaca: Stone Sweet, **Proportionality's New Frontier**).
- Stone Sweet, Alec, della Cananea, Giacinto: "Proportionality, General Principles of Law, and Investor-State Arbitration: A Response to José Alvarez", **International Law and Politics**, C. 46, 2014, s. 911-954.
- Stone Sweet, Alec, Mathews, Jud: "Proportionality Balancing and Global Constitutionalism", **Columbia Journal of Transnational Law**, S. 47, 2008, s. 72-164.
- Sur, Melda: **Uluslararası Hukukun Esasları**, 6. Tıpkı Bası, İstanbul, Beta Basım, 2013
- Sykes, Alan O.: "The Least Restrictive Means", **The University of Chicago Law Review**, C. 70, S. 1, 2003, s. 403-419.
- Şanlı, Cemal, Esen, Emre, Ataman-Figanmeşe, İnci: **Milletlerarası Özel Hukuk**, İstanbul, Vedat Kitapçılık, 2018.

- Şimşek, Galip Engin: **Uluslararası Hukukta Doğal Hayatın Korunması**, İstanbul, Beta Yayıncılık, 2016.
- Şirin, Tolga: "Suyun İnsan Hakkı Olarak Değeri", **Marmara Üniversitesi Hukuk Araştırmaları Dergisi**, C. 16, S 3-4, 2010, s. 85-168. (Kısaca: Şirin, **Su Hakkı**).
- Tavernier, Paul: "L'identification des règles fondamentales, un problème résolu?", **The Fundamental Rules of the International Legal Order: Jus Cogens and Obligations Erga Omnes**, Ed. Christian Tomuschat, Jean-Marc Thouvenin, Martinus Nijhoff Publishers, Leiden, 2006, s. 1-20.
- Thorme, Melissa: "Establishing Environment As a Human Right", **Denver Journal of International Law and Policy**, C. 19, S. 2, 1991, s. 301-342.
- Tomuschat, Christian: "International Law: Ensuring the Survival of Mankind on the Eve of a New Century: General Course on Public International Law", **Recueil des Cours de l'Académie de Droit International de La Haye**, C. 281, Martinus Nijhoff Publishers, Maubeuge – Fransa, 1999. (Kısaca: Tomuschat, **General Course**).
- Tomuschat, Christian: "Reconceptualizing the Debate on Jus Cogens and Obligations Erga Omnes – Concluding Observations" **The Fundamental Rules of the International Legal Order: Jus Cogens and Obligations Erga Omnes**, Ed. Christian Tomuschat, Jean-Marc Thouvenin, Martinus Nijhoff Publishers, Leiden, 2006, s. 425-436. (Kısaca: Tomuschat, **Reconceptualizing Observations**).
- Tsakyrakis, Stavros: "Proportionality: An Assault on Human Rights?", **International Journal of Constitutional Law**, C. 7, S. 3, 2009, s. 468-493.
- Uyar, Lema (Ed. ve Çev.): **Birleşmiş Milletler'de İnsan Hakları Yorumları: İnsan Hakları Komitesi ve Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklar Komitesi 1981-2006**, İstanbul, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, 2006.
- Vadi, Valentina: "Global Health Governance at a Crossroads: Trade Mark Protection v. Tobacco Control in International Investment Law", **Stanford Journal of International Law**, C. 48, S. I, 2012, s. 93-130. (Kısaca: Vadi, **Global Health Governance**).
- Vadi, Valentina: "*Jus Cogens* in International Investment Law and Arbitration", **Netherlands Yearbook of International Law**, S. 46, 2015, s. 357-388. (Kısaca: Vadi, **Jus Cogens in IIL**)
- Vadi, Valentina, Gruszczynski, Lukasz: "Standards of Review in International Investment Law and Arbitration: Multilevel Governance and the Commonweal", **Journal of International Economic Law**, C. 16, S. 3, 2013, s. 613-133.
- van Aaken, Anne: "Fragmentation of International Law: The Case of International Investment Protection", **University of St. Gallen Law School Law and Economics Research Paper Series**, Working Paper No. 2008-1. (Çevrimiçi: <http://ssrn.com/abstract=1097529>).
- van der Vyver, Johan D.: "Sovereignty", **The Oxford Handbook of International Human Rights Law**, Ed. Dinah Shelton, Glasgow, Oxford University Press, 2013, s. 379-400.
- van der Zee, Eva: "Incorporating the OECD Guidelines in International Investment Agreements: Turning a Soft Law Obligation into Hard Law?", **Legal Issues of Economic Integration**, 2013, C. 40, S. 1, s. 33-72.
- van Harten, Gus, Loughlin, Martin: "Investment Treaty Arbitration as a Species of Global Administrative Law", **European Journal of International Law**, C. 17(1), 2006, s. 121-150.
- van Harten, Gus: "Private Authority and Transnational Governance: The Contours of the International System of Investor Protection", **Review of International Political Economy**, C. 12,

- S. 4, 2005, s. 600-623. (Kısaca: van Harten, **Private Authority and Transnational Governance**).
- Verdross, Alfred: **Die Verfassung der Völkerrechtsgemeinschaft**, Viyana ve Berlin, Julius Springer, 1926.
- Vicuña, Francisco Orrego: "Regulatory Authority and Legitimate Expectations: Balancing the Rights of the State and the Individual under International Law in a Global Society", **International Law Forum du Droit International**, C. 5, S. 3, 2003, s. 188-197. (Kısaca: Vicuña, **Legitimate Expectations**).
- Vidmar, Jure: "Norm Conflicts and Hierarchy in International Law: Towards a Vertical International Legal System", **Hierarchy in International Law: The Place of Human Rights**, Ed. Erika De Wet, Jure Vidmar, Croydon (Birleşik Krallık), Oxford University Press, 2012, s. 13-41.
- Vierdag, E. W.: "The Time of the 'Conclusion' of a Multinational Treaty: Article 30 of the Vienna Convention on the Law of Treaties and Related Provisions", **British Yearbook of International Law**, C. 59, S. 1, 1989, s. 75-111.
- Viñuales, Jorge E.: "State of Necessity and Peremptory Norms in International Investment Law", **Law and Business Review of the Americas**, C. 14, S. 1, 2008, s. 79-103. (Kısaca: Viñuales, **Necessity**).
- Viñuales, Jorge E.: **Foreign Investment and the Environment in International Law**, Birleşik Krallık, Cambridge University Press, 2012. (Kısaca: Viñuales, **Foreign Investment and Environment**).
- Viñuales, Jorge E.: "Sovereignty in Foreign Investment Law", **The Foundations of International Investment Law: Bringing Theory into Practice**, Ed. Zachary Douglas, Joost Pauwelyn, Jorge E. Viñuales, Croydon (Birleşik Krallık), Oxford University Press, 2014, s. 317-362. (Kısaca: Viñuales, **Sovereignty**).
- von Bogdandy, Armin: "Constitutionalism in International Law: Comment on a Proposal from Germany", **Harvard International Law Journal**, C. 47, S. 1, 2006, s. 223-242. (Kısaca: von Bogdandy, **Constitutionalism**).
- von Savigny, Friedrich Carl: **Traité de Droit Romain**, çev. M. Ch. Guénoux, Paris, Firmin Didot Frères, 1851.
- von Wright, Georg Henrik: "Is There a Logic of Norms?", **Ratio Juris**, C. 4, S. 3, 1991, s. 265-283. (von Wright, **Logic of Norms**).
- von Wright, Georg Henrik: "Deontic Logic", **Mind**, C. 60, s. 237, 1951, s. 1-15. (Kısaca, von Wright, **Deontic Logic**).
- Vranes, Erich: "*Lex Superior, Lex Specialis, Lex Posterior* –Zur Rechtsnatur der 'Konfliktlösungsregeln'": **Zeitschrift für ausländisches öffentliches Recht und Völkerrecht**, C. 65, 2005, s. 391-405. (Kısaca: Vranes, **Konfliktlösungsregeln**).
- Vranes, Erich: "The Definition of 'Norm Conflict' in International Law and Legal Theory", **The European Journal of International Law**, C. 17(2), 2006, s. 395-418. (Kısaca, Vranes, **Norm Conflict**).
- Waincymer, Jeff: "Balancing Property Rights and Human Rights in Expropriation", **Human Rights in International Investment Law and Arbitration**, Ed. Pierre-Marie Dupuy, Francesco Francioni, Ernst-Ulrich Petersmann, New York, Oxford University Press, 2009, s. 275-309.
- Wälde, Thomas W.: "Interpreting Investment Treaties: Experiences and Examples", **International Investment Law for the 21st Century: Essays in Honour of Christoph Schreuer**, Ed.

- Christina Binder, Ursula Kriebaum, August Reinisch, Stephan Wittich, Wiltshire (Büyük Britanya), Oxford University Press, 2009, s. 724-781. (Kısaca: Wälde, **Interpreting Experiences**).
- Wälde, Thomas W.: "Procedural Challenges in Investment Arbitration under the Shadow of the Dual Role of the State: Asymmetries and Tribunals' Duty to Ensure, Pro-Actively, the Equality of Arms, **Arbitration International**, C. 26, S. 1, 2010, s. 3-42. (Kısaca: Wälde, **Equality of Arms**).
- Wälde, Thomas, Kolo, Abba: "Environmental Regulation, Investment Protection and 'Regulatory Taking' in International Law", **The International and Comparative Law Quarterly**, C. 50, S. 4, 2001, s. 811-848.
- Wälde, Thomas, Sabahi, Borzu: "Compensation, Damages, and Valuation", **The Oxford Handbook of International Investment Law**, Ed. Peter Muchlinski, Federico Ortino, Christoph Schreuer, New York, Oxford University Press, 2008, s. 1049-1124.
- Webber, Grégoire C. N.: **The Negotiable Constitution: On the Limitation of Rights**, Cambridge, Cambridge University Press, 2009.
- Weil, Prosper: "Towards Relative Normativity in International Law", **American Journal of International Law**, C. 77, S. III, 1983, s. 413-442. (Kısaca: Weil, **Relative Normativity**).
- Weiner, Allen S.: "Indirect Expropriations: The Need for a Taxonomy of 'Legitimate' Regulatory Purpose", **International Law Forum**, C. 5, 2003, s. 166-175.
- Weinberger, Sheila: "The Wimbledon Paradox and The World Court: Confronting Inevitable Conflicts Between Conventional and Customary International Law", **Emory International Law Review**, C. 10, 1996, s. 397-440.
- Winston, Wayne L.: **Operations Research: Applications and Algorithms**, Thomson Brooks/Cole, Louisville, 2004.
- Wolfrum, Rüdiger, Matz, Nele: "The Interplay of the United Nations Convention on the Law of the Sea and the Convention on Biological Diversity", **Max Planck Yearbook of United Nations Law**, C. 4, 2000, s. 445-480. (Kısaca: Wolfrum, Matz, **UNCLOS and Biodiversity Convention**).
- Wolfrum, Rüdiger, Matz, Nele: **Conflict in International Environmental Law**, Almanya, Springer, 2003.
- Xiuli, Han: "The Application of the Principle of Proportionality in Tecmed v. Mexico", **Chinese Journal of International Law**, C. 6, S. 3, 2007, s. 635-652.
- Xu, Xiaobing, Wilson, George: "On Conflict of Human Rights", **Pierce Law Review**, C. 5, S. 1, 2006, s. 31-57.
- Yannaca-Small, Katia: "Fair and Equitable Treatment Standard: Recent Developments", **Standards of Investment Protection**, Ed. August Reinisch, Norfolk (Birleşik Krallık), Oxford University Press, 2008, s. 111-130.
- Zaum, Dominik: "The Sovereignty Paradox: The Norms and Politics of International State Building", New York, Oxford University Press, 2007.

RAPORLAR

- AmİHK, **Ekvador'da İnsan Haklarının Durumuna dair Rapor** (Report on the Situation of Human Rights in Ecuador), OEA/Ser.L/V/II.96, Doc. 10 rev. 1, 24 Nisan 1997, Çevrimiçi: <http://www.cidh.org/countryrep/ecuador-eng/index%20-%20ecuador.htm>.
- BM Ayrımcılığın Önlenmesi ve Azınlıkların Korunması Alt Komisyonu, **The right to Adequate Food as a Human Right**, Hususî Raportör Asbjorn Eide, E/CN.4/Sub.2/1983/35, 1983.
- BM İnsan Hakları Komisyonu, "Human Rights and Environment", A/HRC/25/L.31, 24 Mart 2014.
- BMİHYK, **Factsheet No. 34: The Right to Adequate Food**, 2010, No. 34, Çevrimiçi: <https://www.refworld.org/docid/4ca460b02.html>.
- BMİHYK, **"Human Rights, Trade and Investment"**, E/CN.4/Sub.2/2003/9, 2003.
- BMKP, **İnsanoğlu İlerleme Raporu** (Human Development Report), BMKP Yöneticisi James Gustave Speth, New York, Oxford University Press, 1994.
- BM Çevre ve Kalkınma Komisyonu, **Ortak Geleceğimiz**, BM Genel Kurulu Kararı, A/42/427 (1987), 4 Ağustos 1987.
- Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, **Türkiye İklim Değişikliği Stratejisi 2010-2023**, Çevrimiçi: <https://www.csb.gov.tr/db/iklim/banner/banner592.pdf>.
- Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, **Sixth National Communication of Turkey Under the UNFCCC**, 2016, Çevrimiçi: http://unfccc.int/files/national_reports/non-annex_i_natcom/application/pdf/6_bildirim_eng_11_reducedfilesize.pdf. (Kısaca: UNFCCC 6th National Communication of Turkey).
- Ekonomik Sosyal ve Kültürel Haklar Komitesi, **Genel Yorum No. 3, "The Nature of States Parties Obligations (Art. 2, par. 1)"**, 1990. (Kısaca: ESKHK, Genel Yorum No. 3).
- Ekonomik Sosyal ve Kültürel Haklar Komitesi, **Genel Yorum No. 12, "The Right to Adequate Food (Art. 11)"**, 1999. (Kısaca: ESKHK, Genel Yorum No. 12).
- Ekonomik Sosyal ve Kültürel Haklar Komitesi, **Genel Yorum No. 14, "The Right to the Highest Attainable Standard of Health (Art. 12)"**, 2000. (Kısaca: ESKHK, Genel Yorum No. 14).
- Ekonomik Sosyal ve Kültürel Haklar Komitesi, **Genel Yorum No. 15, "The Right to Water (arts. 11 and 12 of the International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights)"**, E/C.12/2002/11, 2002. (Kısaca, ESKHK, Genel Yorum No. 15).
- İnsan Hakları Komitesi, **Genel Yorum No. 6, "Article 6 (Right to Life)"**, 1982, (Kısaca: İHK, Genel Yorum No. 6).
- Milletlerarası Hukuk Komisyonu, **Fragmentation of International Law: Difficulties Arising from the Diversification and Expansion of International Law**, BM Dok. A/CN.4/L.682, 13 Nisan 2006. (Kısaca: MHK, Milletlerarası Hukukun Parçalanması).
- Milletlerarası Hukuk Komisyonu, "Fourth report on State Responsibility by Mr F.V. Garcia-Amador, Special Rapporteur", **Yearbook of the International Law Commission**, C. II, 1959, BM Dok. A/CN.4/119, s. 1-35. (Kısaca: Garcia-Amador, Fourth Report).
- Milletlerarası Hukuk Komisyonu, "Third Report on the Law of Treaties by Sir Humphrey Waldock, Special Rapporteur", **Yearbook of the International Law Commission**, C. II, 1964, BM Dok. A/CN.4/167, s. 6-65.

- Milletlerarası Hukuk Komisyonu, "Summary Records of the Eighteenth Session 4 May – 19 July 1966", **Yearbook of International Law Commission**, C. I, 1966, BM Dok. A/CN.4/SER.A.1966. (Kısaca: MHK, **Records**).
- Milletlerarası Hukuk Komisyonu, "Report on the International Law Commission on the Work of its Eighteenth Session", **Yearbook of International Law Commission**, C. II, 1966, s. 172-361. (Kısaca: MHK, **Commentary on VCLT**).
- Milletlerarası Hukuk Komisyonu, "Second report on State responsibility, by Roberto Ago, Special Rapporteur – The Origin of International Responsibility", **Yearbook of International Law Commission**, C. II. 1970, s. 177-198.
- Milletlerarası Hukuk Komisyonu, "First Report on State Responsibility, by Special Rapporteur Mr. James Crawford", MHK 50. Oturum, 1998, BM Dok. A/CN.4/490.
- Milletlerarası Hukuk Komisyonu, "Draft Articles on Responsibility of States for Internationally Wrongful Acts", **Yearbook of the International Law Commission**, C.II, Kısım 2, 2001, s. 26-143. (Kısaca: MHK, **Devletin Sorumluluğu**).
- Fitzmaurice, Gerald Gray: "Law of Treaties: Third Report of the Special Rapporteur", **Yearbook of International Law Commission**, C. II, 1958, s. 20-46. (Kısaca: Fitzmaurice, **Third Report**).
- Fitzmaurice, Gerald Gray: "The Law and Procedure of the International Court of Justice: Treaty Interpretation and Certain Other Treaty Points", **British Yearbook of International Law**, C. 28, S. 1, 1951, s. 1-28. (Kısaca: Fitzmaurice, **Treaty Interpretation**).
- International Institute for Sustainable Development, World Wildlife Fund, **Private Rights, Public Problems: A Guide to NAFTA's Controversial Chapter on Investor Rights**, Yazar: Howard Mann, Kanada, 2001. (Kısaca: IISD & WWF, **Private Rights, Public Problems**).
- OECD, "'Indirect Expropriation' and the 'Right to Regulate' in International Investment Law", Yazar: Catherine Yannaca-Small, OECD Working Papers on International Investment, 2004/04, OECD Publishing, 2004. (Kısaca: OECD, **Indirect Expropriation**).
- The Maastricht Guidelines on Violations of Economic, Social and Cultural Rights, **Human Rights Quarterly**, C. 20, 1998, s. 691-705. (Kısaca: **The Maastricht Guidelines on Violations of Economic, Social and Cultural Rights**).
- UNCITRAL III. Çalışma Grubu (Yatırımcı-Ev Sahibi Devlet Uyuşmazlıklarının Çözümü Reformu Çalışma Grubu), **Report of Working Group III (Investor-State Dispute Settlement Reform) on the work of its thirty-seventh session (New York, 1–5 April 2019)**, BM Dok. A/CN.9/970.
- UNCTAD, **Bilateral Investment Treaties in the Mid-1990s**, UNCTAD/ITE/IIT/7, New York ve Cenevre, United Nations Publications, 1998. (Kısaca: UNCTAD, **BITs in the Mid-1990s**).
- UNCTAD, **Taking of Property**, UNCTAD Series on Issues in International Investment Agreements, UNCTAD/ITE/IIT/15, New York ve Cenevre, United Nations Publications, 2000. (Kısaca: UNCTAD, **Taking of Property**).
- UNCTAD, **Dispute Settlement: State-State**, UNCTAD Series on Issues in International Investment Agreements, UNCTAD/ITE/IIT/2003/1, New York ve Cenevre, United Nations Publications, 2003. (Kısaca: UNCTAD, **State-State Dispute Settlement**).
- UNCTAD, **Bilateral Investment Treaties 1995-2006: Trends in Investment Rulemaking**, UNCTAD/ITE/IIT/2006/5, New York ve Cenevre, United Nations Publications, 2007.

- UNCTAD, **Investor-State Dispute Settlement and Impact on Investment Rulemaking**, UNCTAD/ITE/IIA/2007/3, New York ve Cenevre, United Nations Publications, 2007. (Kısaca: UNCTAD, **ISDS Impact on Rulemaking**).
- UNCTAD, **The Protection of National Security in IIAs**, UNCTAD Series on International Investment Policies for Development, UNCTAD/DIAE/IA/2008/5, New York ve Cenevre, United Nations Publication, 2009. (Kısaca: UNCTAD, **National Security in IIAs**).
- UNCTAD, **Most-Favoured-Nation Treatment**, UNCTAD Series on Issues in International Investment Agreements II, UNCTAD/DIAE/IA/2010/1, New York ve Cenevre, United Nations Publications, 2010. (Kısaca: UNCTAD, **MFN**).
- UNCTAD, **Denunciation of the ICSID Convention and BITs: Impact on Investor-State Claims, IIA Issues Note**, S. 2, 2010. (Kısaca: UNCTAD, **Denunciation**).
- UNCTAD, **Interpretation of IIAs: What States Can Do**, UNCTAD Series on Issues in International Investment Agreements, UNCTAD/WEB/DIAE/IA/2011/10, New York ve Cenevre, United Nations Publications, 2011. (Kısaca: UNCTAD, **Interpretation of IIAs**).
- UNCTAD, **Fair and Equitable Treatment**, UNCTAD Series on International Investment Agreements II, UNCTAD/ITE/IIT/11 (Vol. III), New York ve Cenevre, United Nations Publications, 2012. (Kısaca, UNCTAD, **FET**).
- UNCTAD, **Expropriation**, UNCTAD Series on Issues in International Investment Agreements II, UNCTAD/DIAE/IA/2011/7, New York ve Cenevre, United Nations Publications, 2012. (Kısaca: UNCTAD, **Expropriation**).
- UNCTAD, **World Investment Report 2012: Towards a New Generation of Investment Policies**, Cenevre, 2012. (Kısaca: UNCTAD, **Investment Report 2012**).
- UNCTAD, **IIA Issues Note**, S. 2, Mayıs 2015.
- UNCTAD, **World Investment Report 2016: Investor Nationality: Policy Challenges**, Cenevre, 2016. (Kısaca: UNCTAD, **Investment Report 2016**).
- UNCTAD, **World Investment Report 2017: Investment and the Digital Economy**, Cenevre, 2017. (Kısaca: UNCTAD, **Investment Report 2017**).
- UNCTAD, **Investor-State Dispute Settlement: Review of Developments in 2016**, Mayıs 2017.
- UNCTAD, **UNCTAD's Reform Package for the International Investment Regime, New York ve Cenevre, United Nations Publications**, 2018. (Kısaca: UNCTAD, **Reform Package**).
- UNCTAD, **Investment Policy Responses to the Covid-19 Pandemic**, Special Issue 4, Mayıs 2020. (Kısaca: UNCTAD, **Covid-19 Special Issue**).
- UNCTAD, **IIA Issues Note**, S. 1, Temmuz 2020. (Kısaca: UNCTAD, **IIA Issues 2020**).

KARAR LİSTESİ**Yatırımcı-Ev Sahibi Devlet Tahkimi Kararları**

- Asian Agricultural Products Ltd (AAPL) v. Sri Lanka**, ICSID Vakıa No. ARB/87/3, **Esasa dair Hüküm**, 27 Haziran 1990.
- ADC Affiliate Limited, ADC & ADMC Management Limited v. Macaristan**, ICSID Vakıa No. ARB/03/16, **Esasa dair Hüküm**, 2 Ekim 2006.
- ADF Group Inc. v. ABD**, ICSID Vakıa No. ARB(AF)/00/1, **Esasa dair Hüküm**, 9 Ocak 2003.
- AES Corporation v. Arjantin**, ICSID Vakıa No. ARB/02/17, **Yetkiye dair Hüküm**, 26 Nisan 2005.
- AES Summit Generation Limited and AES-Tisza Eröümü Kft v. Macaristan**, ICSID Vakıa No. ARB/07/22, **Esasa dair Hüküm**, 23 Eylül 2010.
- Aguas del Tunari S.A. v. Bolivya**, ICSID Vakıa No. ARB/02/3, **Yetkiye dair Hüküm**, 21 Ekim 2005.
- Alpha Projektholding GmbH v. Ukrayna**, ICSID Vakıa No. ARB/07/16, **Hüküm**, 8 Kasım 2010.
- Ambiente Ufficio SpA and others v. Arjantin**, ICSID Vakıa No. ARB/08/9, **Yetki ve Kabul Edilebilirliğe dair Hüküm**, 8 Şubat 2013.
- Antin Infrastructure Services Luxembourg SARL ve Antin Energia Termosolar B.V v. İspanya**, ICSID Vakıa No. ARB/13/31, **Esasa dair Hüküm**, 15 Haziran 2018.
- Amco Asia Corporation and Others v. Endonezya**, ICSID Vakıa No. ARB/81/1, **İptal Hükümü**, 16 Mayıs 1986.
- Alasdair Ross Anderson et al v. Kosta Rika**, ICSID Vakıa No. ARB (AF)/07/3, **Hüküm**, 10 Mayıs 2010.
- Antoine Goetz v. Burundi**, ICSID Vakıa No. ARB/95/3, **Hüküm**, 10 Şubat 1999.
- Autopista Concesionada de Venezuela v. Venezuela**, ICSID Vakıa No. ARB/00/5, **Esasa dair Hüküm**, 23 Eylül 2003.
- Azurix Corp v. Arjantin**, ICSID Vakıa No. ARB/01/12, **Esasa dair Hüküm**, 14 Temmuz 2006.
- Azurix Corp. v. Arjantin**, ICSID Vakıa No. ARB/01/12, **İptal Hükümü**, 1 Eylül 2009.
- Bayındır İnşaat Turizm Ticaret ve Sanayi AŞ. v. Pakistan**, ICSID Vakıa No. ARB/03/29, **Yetkiye dair Hüküm**, 14 Kasım 2005.
- Bayındır İnşaat Turizm Ticaret ve Sanayi AŞ. v. Pakistan**, ICSID Vakıa No. ARB/03/29, **Esasa dair Hüküm**, 27 Ağustos 2009.
- BayWa r.e. Renewable Energy GmbH ve BayW r.e Asset Holding GmbH v. İspanya**, ICSID Vakıa No. ARB/15/16, **Yetkiye, Sorumluluğa ve Zararın Hesaplanmasına ilişkin İlkelere dair Hüküm**, 2 Aralık 2019.
- Bernhard von Pezold ve diğerleri v. Zimbabve**, ICSID Vakıa No. ARB/10/25, **Usûlî Hüküm Sayı 2**, 26 Haziran 2012.
- Biwater Gauff (Tanzania) Ltd. v. Tanzanya**, ICSID Vakıa No. ARB/05/22, **Esasa dair Hüküm**, 24 Temmuz 2008.
- BG Group Plc. v. Arjantin**, UNCITRAL, **Esasa dair Hüküm**, 24 Aralık 2007.
- Cargill Incorporated v. Meksika**, ICSID Vakıa No. ARB(AF)/05/2, **Esasa dair Hüküm**, 18 Eylül 2009.
- Charanne B. V. Construction Investments S.A.R.L. v. İspanya**, SCC Tahkim Enstitüsü, Vakıa No. 062/2012, **Esasa dair Hüküm**, 21 Ocak 2016.

- Chemtura Corporation v. Kanada**, UNCITRAL (NAFTA), **Esasa dair Hüküm**, 2 Ağustos 2010.
- Chevron Corporation and Texaco Petroleum Company v. Ekvador**, PCA Vakıa No. 2007-2, **Kısmî Hüküm**, 30 Mart 2010.
- Compañía de Aguas del Aconquija SA and Compagnie Générale des Eaux/Vivendi Universal v. Arjantin**, ICSID Vakıa No. ARB/97/3, **Esasa dair Hüküm**, 20 Ağustos 2007.
- Compañía de Aguas del Aconquija SA and Compagnie Générale des Eaux/Vivendi Universal v. Arjantin**, ICSID Vakıa No. ARB/97/3, **İptal Hükümü No. 1**, 3 Temmuz 2002.
- Compañía de Aguas del Aconquija SA and Compagnie Générale des Eaux/Vivendi Universal v. Arjantin**, ICSID Vakıa No. ARB/97/3, **İptal Hükümü No. 2**, 10 Ağustos 2010.
- Compañía del Desarrollo de Santa Elena, S.A. v. Kosta Rika**, ICSID Vakıa No. ARB/96/1, **Esasa Dair Hüküm**, 17 Şubat 2000.
- Consortium RFCC v. Fas**, ICSID Vakıa No. ARB/00/6, **Hüküm**, 22 Aralık 2003.
- Continental Casualty Company v. Arjantin**, ICSID Vakıa No. ARB/03/9, **Yetkiye dair Hüküm**, 22 Şubat 2006.
- Continental Casualty Company v. Arjantin**, ICISD Vakıa No. ARB/03/9, **Esasa dair Hüküm**, 5 Eylül 2008.
- Continental Casualty Company v. Arjantin**, ICSID Vakıa No. ARB/03/9, **Kısmî İptale dair Hüküm**, 16 Eylül 2011.
- CME Czech Republic B.V. v. Çek Cumhuriyeti**, UNCITRAL, **Kısmî Hüküm**, 13 Eylül 2001.
- CME Czech Republic B.V. v. Çek Cumhuriyeti**, UNCITRAL, **Nihaî Hüküm**, 14 Mart 2003.
- CMS Gas Transmission Company v. Arjantin**, ICSID Vakıa No. ARB/01/8, **Esasa dair Hüküm**, 12 Mayıs 2005.
- CMS Gas Transmission Company v. Arjantin**, ICSID Vakıa No. ARB/01/8, **İptal Hükümü**, 25 Eylül 2007.
- Continental Casualty Company v. Arjantin**, ICSID Vakıa No. ARB/03/9, **Esasa dair Hüküm**, 5 Eylül 2008.
- Continental Casualty Company v. Arjantin**, ICSID Vakıa No. ARB/03/9, **Kısmî İptal Talebine dair Hüküm**, 16 Eylül 2011.
- Cube Infrastructure Fund SICAV ve diğerleri v. İspanya**, ICSID Vakıa No. ARB/15/20, **Yetkiye ve Sorumluluğa dair Hüküm ile Zarara dair Kısmî Hüküm**, 19 Şubat 2019.
- Eastern Sugar B.V. v. Çek Cumhuriyeti**, SCC Tahkim Enstitüsü, Vakıa No. 088/2004, **Kısmî Hüküm**, 27 Mart 2007.
- EDF (Services) Ltd. v. Romanya**, ICSID Vakıa No. ARB/05/13, **Esasa dair Hüküm**, 8 Ekim 2009.
- Eiser Infrastructure Limited ve Energía Solar Luxembourg S.A.R.L. v İspanya**, ICSID Vakıa No. ARB/13/36, **Esasa dair Hüküm**, 4 Mayıs 2017.
- Electrabel S.A. v. Macaristan**, ICSID Vakıa No. ARB/07/19, **Yetki, Uygulanacak Hukuk ve Sorumluluğa dair Hüküm**, 30 Kasım 2012.
- Emilio Agustin Maffezini v. İspanya**, ICSID Vakıa No. ARB/97/7, **Esasa Dair Hüküm**, 13 Ekim 2000.
- Empresas Lucchetti S.A. and Lucchetti Peru v. Peru**, ICSID Vakıa No. ARB/03/4, **Hüküm**, 7 Şubat 2005.
- EnCana Corporation v. Ekvador**, UNCITRAL/LCIA Vakıa No. UN3481, **Hüküm**, 3 Şubat 2006.

- Enron Corporation and Ponderosa Assets, LP v. Arjantin**, ICSID Vakıa No. ARB/01/3, **Esasa dair Hüküm**, 22 Mayıs 2007.
- Enron Corporation and Ponderosa Assets, LP v. Arjantin**, ICSID Vakıa No. ARB/01/3, **İptal Hükümü**, 30 Temmuz 2010.
- Eureko BV v. Polonya**, ad hoc Tahkim, **Kısmî Hüküm**, 19 Ağustos 2005.
- Europe Cement Investment & Trade SA v. Türkiye**, ICSID Vakıa No. ARB(AF)/07/2, **Hüküm**, 13 Ağustos 2009.
- Fedax NV v. Venezuela**, ICSID Vakıa No. ARB/96/3, **Esasa dair Hüküm**, 9 Mart 1998.
- Fireman's Fund Insurance Company v. Meksika**, ICSID Vakıa No. ARB(AF)/02/1, **Hüküm**, 17 Temmuz 2006.
- Foresight Luxembourg Solar v. İspanya**, SCC Tahkim Enstitüsü, Vakıa No. 2015/150, **Nihai Hüküm**, 14 Kasım 2018.
- Fraport AG Frankfurt Airport Services Worldwide v. Filipinler**, ICSID Vakıa No. ARB/03/25, **Hüküm**, 16 Ağustos 2007.
- Frontier Petroleum Services Ltd. v. Çek Cumhuriyeti**, UNCITRAL, **Esasa dair Hüküm**, 12 Kasım 2010.
- Generation Ukraine Inc. v. Ukrayna**, ICSID Vakıa No. ARB/00/9, **Esasa dair Hüküm**, 16 Eylül 2003.
- Glamis Gold Ltd. v. ABD**, NAFTA/UNCITRAL, **Esasa dair Hüküm**, 8 Haziran 2009.
- Grand River Enterprises Six Nations Ltd. et al. v. Amerika Birleşik Devletleri**, NAFTA/UNCITRAL, **Esasa dair Hüküm**, 12 Ocak 2011.
- Gustav F W Hamester GmbH & Co KG v. Gana**, ICSID Vakıa No. ARB/07/24, **Hüküm**, 18 Haziran 2010.
- HICEE B.V. v. Slovak Cumhuriyeti**, Daimi Tahkim Divanı Vakıa No. 2009-11, **Kısmî Hüküm**, 23 Mayıs 2011.
- Hydro Energy 1 S.A.R.L. ve Hydroxana Sweden AB v. İspanya**, ICSID Vakıa No. ARB/15/42, **Yetkiye, Sorumluluğa ve Zararın Hesaplanmasına İlişkin İlkelere dair Hüküm**, 9 Mart 2020.
- Inceysa Vallisoletane SL v. El Salvador**, ICSID Vakıa No. ARB/03/26, **Hüküm**, 2 Ağustos 2006.
- InfraRed Environmental Infrastructure GP Limited ve diğerleri v. İspanya**, ICSID Vakıa No. ARB/14/12, **Esasa dair Hüküm**, 2 Ağustos 2019.
- International Thunderbird Gaming Corporation v. Meksika**, NAFTA-UNCITRAL Vakıası, **Esas Hakkında Karar**, 26 Ocak 2006.
- International Thunderbird Gaming Corporation v. Meksika**, NAFTA-UNCITRAL Vakıası, **Wälde'nin Ayrık Görüşü**, 1 Aralık 2005.
- Isolux Infrastructure Netherlands B.V. v. İspanya**, SCC Tahkim Enstitüsü, Vakıa No. 2013/153, **Esasa dair Hüküm**, 17 Temmuz 2016.
- Joseph Charles Lemire v. Ukrayna**, ICSID Vakıa No: ARB/06/18, **Yetki ve Sorumluluğa dair Hüküm**, 14 Ocak 2010.
- Klöckner v. Kamerun**, ICSID Vakıa No. ARB/81/2, **İptal Hükümü**, 3 Mayıs 1985.
- LG&E Energy Corp. LG&E Capital Corp. LG&E International Inc. v. Arjantin**, ICSID Vakıa No. ARB/02/1, **Sorumluluğa Dair Hüküm**, 3 Ekim 2006 (Kısaca: **LG&E v. Arjantin, Sorumluluğa dair Hüküm**).
- Marvin Feldman v. Meksika**, ICSID Vakıa No. ARB(AF)/99/1, **Hüküm**, 16 Aralık 2002.

- Masdar Solar ve Wind Cooperatief U.A v. İspanya**, ICSID Vakıa No. ARB/14/1, **Esasa dair Hüküm**, 16 Mayıs 2018.
- Merrill & Ring Forestry L. P. v. Kanada**, NAFTA-UNCITRAL Vakıası, **Esasa dair Hüküm**, 31 Mart 2010.
- Metalclad Corporation v. Meksika**, ICSID Vakıa No. ARB(AF)/97/1, **Esasa dair Hüküm**, 30 Ağustos 2000.
- Methanex Corporation v. Amerika Birleşik Devletleri**, NAFTA-UNCITRAL Vakıası, **Yetki ve Esasa dair Hüküm**, 3 Ağustos 2005.
- Micula et al. v. Romanya**, ICSID Vakıa No. ARB/05/20, **Esasa dair Hüküm**, 11 Aralık 2013.
- Mondev International Ltd. v. ABD**, NAFTA Vakıası, **Esasa dair Hüküm**, 11 Ekim 2002.
- MTD Equity Sdn & MTD Chile SA v. Şili**, ICSID Vakıa No. ARB/01/7, **Esasa dair Hüküm**, 25 Mayıs 2004.
- MTD Equity Sdn & MTD Chile SA v. Şili**, ICSID Vakıa No. ARB/01/7, **İptal Hükümü**, 21 Mart 2007.
- National Grid plc v. Arjantin**, UNCITRAL, **Yetkiye Dair Hüküm**, 20 Haziran 2006.
- NextEra Energy Global Holdings B.V et al v. İspanya**, ICSID Vakıa No. ARB/14/11, **Yetkiye, Sorumluluğa ve Zararın Hesaplanması İlkelerine dair Hüküm**, 12 Mart 2019.
- 9REN Holding SARL v. İspanya**, ICSID Vakıa No. ARB/15/15, **Esasa dair Hüküm**, 31 Mayıs 2019.
- Noble Ventures Inc v. Romanya**, ICSID Vakıa No. ARB/01/11, **Esasa dair Hüküm**, 12 Ekim 2005.
- Novenergia II – Energy ve Environment (SCA) (Grand Duchy of Luxembourg), SICAR v. İspanya**, SCC Tahkim Enstitüsü, Vakıa No. 2015/063, **Esasa dair Hüküm**, 15 Şubat 2018.
- Nycomb Synergetics Technology Holding AB v. Letonya**, SCC Tahkim Enstitüsü, **Esasa dair Hüküm**, 16 Aralık 2003.
- Occidental Exploration and Production Company v. Ekvador**, LCIA Vakıa No. UN 3467, **Nihai Hüküm**, 1 Temmuz 2004.
- Occidental Petroleum Corporation, Occidental Exploration and Production Company v. Ekvador**, ICSID Vakıa No. ARB/06/11, **Hüküm**, 5 Ekim 2012.
- OperaFund Eco-Invest SICAV PLC ve Schwab Holding AG v. İspanya**, ICSID Vakıa No. ARB/15/36, **Esasa dair Hüküm**, 6 Eylül 2019.
- Pantechniki S.A. Contractors & Engineers v. Arnavutluk**, ICSID Vakıa No. ARB/07/21, **Esasa dair Hüküm**, 30 Temmuz 2009.
- Parkerings-Compagniet AS v. Litvanya**, ICSID Vakıa No. ARB/05/8, **Esasa Dair Hüküm**, 11 Eylül 2007.
- Peter A. Allard v. Barbados**, PCA Vakıa No 2012-06, **Yetkiye Dair Hüküm**, 13 Haziran 2014.
- Peter A. Allard v. Barbados**, PCA Vakıa No 2012-06, **Esasa Dair Hüküm**, 27 Haziran 2016.
- Petrobart Limited v. Kırgız Cumhuriyeti**, SCC Vakıa No 126/2003, **Hüküm**, 29 Mart 2005.
- Philip Morris Brands Sarl, Philip Morris Products S.A. ve Abal Hermanos S.A v. Uruguay Doğu Cumhuriyeti**, ICSID Vakıa No. ARB/10/7, **Esasa Dair Hüküm**, 8 Temmuz 2016.
- Philip Morris Brands Sarl, Philip Morris Products S.A. ve Abal Hermanos S.A v. Uruguay Doğu Cumhuriyeti**, ICSID Vakıa No. ARB/10/7, **Gary Born'un Ayrık ve Karşıt Görüşü**, 8 Temmuz 2016.

- Phoenix Action Ltd. v. Çek Cumhuriyeti**, ICSID Vakıa No. ARB/06/5, **Esasa Dair Hüküm**, 15 Nisan 2009.
- Piero Foresti et al. v. Güney Afrika Cumhuriyeti**, ICSID Vakıa No. ARB(AF)/07/1, **Hüküm**, 4 Ağustos 2010.
- Plama Consortium Limited v. Bulgaristan**, ICSID Vakıa No. ARB/03/24, **Yetkiye dair Hüküm**, 8 Şubat 2005.
- Plama Consortium Limited v. Bulgaristan**, ICSID Vakıa No. ARB/03/24, **Esasa Dair Hüküm**, 27 Ağustos 2008.
- Pope & Talbot Inc v. Kanada**, NAFTA, **Ara Karar**, 26 Haziran 2000.
- Pope & Talbot Inc v. Kanada**, NAFTA, **Esasa Dair Hüküm 2**, 10 Nisan 2001.
- Pope & Talbot Inc v. Kanada**, NAFTA, **Tazminata Dair Hüküm**, 31 Mayıs 2002.
- PSEG Global Inc. and Konya Ilgın Elektrik Üretim ve Ticaret Limited Şirketi v. Türkiye**, ICSID Vakıa No. ARB/02/5, **Esasa dair Hüküm**, 19 Ocak 2007.
- Quiborax SA and Non-Metallic Minerals SA v. Bolivya**, ICSID Vakıa No. ARB/06/2, **Yetkiye dair Hüküm**, 27 Eylül 2012.
- REEF Infrastructure (G.P.) Limited ve RREEF Pan-European Infrastructure Two Lux SARL v. İspanya**, ICSID Vakıa No. ARB/13/30, **Sorumluluğa ve Zararın Hesaplanması İlkelere dair Hüküm**, 30 Kasım 2018.
- Ronald S. Lauder v. Çek Cumhuriyeti**, UNCITRAL, **Esasa dair Hüküm**, 3 Eylül 2001.
- Rumeli Telekom A.Ş. ve Telsim Mobil Telekomünikasyon Hizmetleri A.Ş. v. Kazakistan**, ICSID Vakıa No. ARB/05/16, **Esasa dair Hüküm**, 29 Temmuz 2008.
- RWE Innogy GmbH ve RWE Innogy Aersa S.A.U. v. İspanya**, ICSID Vakıa No. ARB/14/34, **Yetkiye, Sorumluluğa dair Hüküm ve Zararın Hesaplanmasına dair Bazı Konularda Hüküm**, 30 Aralık 2019.
- Saba Fakes v. Türkiye**, ICSID Vakıa No. ARB/07/20, **Hüküm**, 14 Temmuz 2010.
- Saipem S.p.a. v. Bangladeş**, ICSID Vakıa No. ARB/05/07, **Yetkiye dair Hüküm ve İhtiyatî Tedbirlere dair Tavsiye Kararı**, 21 Mart 2007.
- Saluka Investments BV v. Çek Cumhuriyeti**, UNCITRAL Vakıası, **Kısmî Hüküm**, 17 Mart 2006.
- S.D. Myers Inc v. Kanada**, NAFTA-UNCITRAL Vakıası, **Kısmî Hüküm**, 13 Kasım 2000.
- S.D. Myers Inc v. Kanada**, NAFTA-UNCITRAL Vakıası, **Kısmî Hükme Schwartz'ın Ayrık Görüşü**, 12 Kasım 2000.
- Sempra Energy International v. Arjantin**, ICSID Vakıa No. ARB/02/16, **Yetkiye Dair Hüküm**, 11 Mayıs 2005.
- Sempra Energy International v. Arjantin**, ICSID Vakıa No. ARB/02/16, **Esasa Dair Hüküm**, 28 Eylül 2007.
- SGS (Société Générale de Surveillance SA) v. Filipinler**, ICSID Vakıa No. ARB/02/6, **Yetkiye Dair Hüküm**, 29 Ocak 2004.
- Siemens A.G. v. Arjantin**, ICSID Vakıa No. ARB/02/8, **Yetkiye dair Hüküm**, 3 Ağustos 2004.
- Siemens A.G. v. Arjantin**, ICSID Vakıa No. ARB/02/8, **Esasa dair Hüküm**, 6 Şubat 2007 (Kısaca: **Siemens v. Arjantin, Esas**).
- SolEs Badajoz GmbH v. İspanya**, ICSID Vakıa No. ARB/15/38, **Esasa dair Hüküm**, 31 Temmuz 2019.

- Southern Pacific Properties (Middle East) Limited (SPP) v. Mısır**, ICSID Vakıa No. ARB/84/3, **Esasa dair Hüküm**, 20 Mayıs 1992.
- Spyridon Roussalis v. Romanya**, ICSID Vakıa No. ARB/06/1, **Esasa dair Hüküm**, 7 Aralık 2011.
- Stadtwerke München GmbH, RWE Innogy GmbH ve diğerleri v. İspanya**, ICSID Vakıa No. ARB/15/1, **Esasa dair Hüküm**, 2 Aralık 2019.
- Suez, Sociedad General de Aguas de Barcelona S.A., and InterAgua Servicios Integrales del Agua S. A. v. Arjantin**, ICSID Vakıa No. ARB/03/17, **Sorumluluğa dair Hüküm**, 30 Temmuz 2010.
- Suez, Sociedad General de Aguas de Barcelona S.A. and Vivendi Universal S.A. v. Arjantin**, ICSID Vakıa No. ARB/03/19, **Sorumluluğa dair Hüküm**, 30 Temmuz 2010 ve **AWG Group v. Arjantin**, UNCITRAL Vakıası, **Sorumluluğa dair Hüküm**, 30 Temmuz 2010. (Birlikte muhakeme edilmiş iki dava birlikte kısaca: **Suez Vivendi v. Arjantin, Sorumluluğa dair Hüküm**).
- Suez, Sociedad General de Aguas de Barcelona S.A. and Vivendi Universal S.A. v. Arjantin**, ICSID Vakıa No. ARB/03/19, **Vivendi v. Arjantin, Amicus Curiae Dilekçesi**, 4 Nisan 2007, Çevrimiçi: http://www.ciel.org/Publications/SUEZ_Amicus_English_4Apr07.pdf.
- Tecnicas Medioambientales Tecmed S.A. v. Meksika**, ICSID Vakıa No. ARB (AF)/00/2, **Esasa dair Hüküm**, 29 Mayıs 2003.
- The PV Investors v. İspanya**, PCA Vakıa No. 2012-14, **Nihaî Hüküm**, 28 Şubat 2020.
- Tokios Tokeles v. Ukrayna**, ICSID Vakıa No. ARB/02/18, **Yetkiye Dair Hüküm**, 29 Nisan 2004.
- Total S.A. v. Arjantin**, ICSID Vakıa No. ARB/04/1, **Sorumluluğa Dair Hüküm**, 27 Aralık 2010.
- United Parcel Service of America Inc. v. Kanada**, NAFTA-UNCITRAL Vakıası, **Esasa Dair Hüküm**, 24 Mayıs 2007.
- Urbaser S.A. and Consorcio de Aguas Bilbao Bizkaia, Bilbao Bizkaia Ur Partzuergoa v. Arjantin**, ICSID Vakıa No. ARB/07/26, **Esasa dair Hüküm**, 8 Aralık 2016.
- Vattenfall AB ve diğerleri v. Almanya**, ICSID Vakıa No. ARB/09/6, **Tarafların Sulh Olduğuna dair Hüküm**, 11 Mart 2011
- Vattenfall AB et al v. Almanya**, ICSID Vakıa No. ARB/12/12.
- Victor Pey Casado et Fondation "Présidente Allende" v. Şili**, ICSID Vakıa No. ARB/98/2, **Esasa dair Hüküm**, 8 Mayıs 2008.
- Waste Management Inc. v. Meksika**, ICSID Vakıa No. ARB(AF)/00/3, **Esasa dair Hüküm**, 30 Nisan 2004.
- Watkins Holding S.à.r.l. v. İspanya**, ICSID Vakıa No. ARB/15/44, **Esasa dair Hüküm**, 21 Ocak 2020.
- Wena Hotels Ltd. v. Mısır**, **Esasa dair Hüküm**, ICSID Vakıa No. ARB/98/4, 8 Aralık 2000.
- Wena Hotels Ltd. v. Mısır**, **İptal Hükümü**, ICSID Vakıa No. ARB/98/4, 5 Şubat 2002.
- White Industries Australia Limited v. Hindistan**, UNCITRAL, **Esasa dair Hüküm**, 30 Kasım 2011.
- Wintershall Aktiengesellschaft v. Arjantin**, ICSID Vakıa No. ARB/04/14, 8 Aralık 2008.
- World Duty Free Company Ltd. v. Kenya**, ICSID Vakıa No. ARB/00/7, **Hüküm**, 4 Ekim 2006.

Milletlerarası Adâlet Divanı ve Daimi Tahkim Divanı Kararları

- MAD, **Barcelona Traction, Light and Power Company, Limited** (Belçika v. İspanya), ICJ Reports of Judgments, Advisory Opinions, and Orders, 1970, s. 4-54 (Kısaca: MAD, **Barcelona Traction**).
- MAD, **Tunus/Libya Kıta Sahanelığına dair Vakıa**, (Tunus v. Libya), ICJ Reports of Judgments, Advisory Opinions, and Orders, 1982, s. 18-94
- MAD, **Elettronica Sicula SpA ELSI'ye Dair Vakıa**, ICJ of Judgments, Advisory Opinions, and Orders, 1989, s. 4-82.
- MAD, **Gabcikovo-Nagymaros Projesi'ne Dair Vakıa**, ICJ Reports of Judgments, Advisory Opinions, and Orders, 1997, s. 4-81.
- MAD, **Grönland ile Jan Mayen Arasındaki Alanda Deniz Sınırına Dair Vakıa**, (Danimarka v. Norveç), ICJ Reports of Judgments, Advisory Opinions, and Orders, 1993, **Hâkim Shaha-buddeen'in Ayırık Görüşü**, s. 130-176.
- MAD, **Güney Batı Afrika**, (Etiyopya v. Güney Afrika, Liberya v. Güney Afrika), İkinci Safha, ICJ Reports 1966, **Hâkim Tanaka'nın Karşı Oyu**, s 250-322.
- MAD, **Hindistan'dan Geçiş Hakkına Dair Vakıa**, (Portekiz v. Hindistan), ICJ Reports of Judgments, Advisory Opinions, and Orders, 1957, s. 125-153.
- MAD, **Kuzey Denizi Kıta Sahanelığı Vakıaları**, (Almanya v. Danimarka, Hollanda), ICJ Reports of Judgments, Advisory Opinions, and Orders, 1969, s. 3-56.
- MAD, **Nükleer Silahların Kullanımının ya da Tehdidinin Hukuka Uygunluğu Danışma Görüşü**, ICJ Reports of Judgments, Advisory Opinions, and Orders, 1996, **Hâkim Wee-remantry'nin Karşı Oy Yazısı**, s. 207- 333.
- MAD, **Tahran'daki Amerika Birleşik Devletleri Diplomatik ve Konsolosluk Çalışanlarına Dair Vakıa**, ICJ Reports 1980, s. 3-46.
- MDAD, **Chorzow Fabrikası'na Dair Vakıa**, Publication of PCIJ, 1928, s. 2-65.
- MDAD, **S.S. Lotus'a Dair Vakıa**, Publication of PCIJ, 1927, s. 3-33.
- MDAD, **S.S. Wimbledon'a Dair Vakıa**, (Birleşik Krallık, Fransa, İtalya v. Almanya, Japonya), Publication of PCIJ, 1923, s. 15-34.

Milletlerarası İnsan Hakları Yargılaması Kararları ve Raporları

- AİHM, **Athanassoglou et al. v. İsviçre**, Başvuru No. 27644/95, 6 Nisan 2000.
- AİHM, **Balmer-Schafroth et al. v. İsviçre**, Başvuru No. 22110/93, 26 Ağustos 1996.
- AİHM, **Bosphorus Hava Yolları Turizm ve Ticaret Anonim Şirketi v. İrlanda**, Başvuru No. 45036/98, 30 Haziran 2005.
- AİHM, **Fadeyeva v. Rusya**, Başvuru No. 55723/00, 9 Haziran 2005.
- AİHM, **Hatton et al. v Birleşik Krallık**, Başvuru No. 36022/97, 8 Temmuz 2003.
- AİHM, **İrlanda v. Birleşik Krallık**, Başvuru No. 5310/71, 18 Ocak 1978.
- AİHM, **Kyrtatos v. Yunanistan**, Başvuru No. 41666/98, 22 Mayıs 2003.
- AİHM, **Lopez Ostra v. İspanya**, Başvuru No. 16798/90, 9 Aralık 1994.
- AİHM, **Moreno Gómez v. İspanya**, Başvuru No. 4143/02, 16 Kasım 2004.
- AİHM, **Powell ve Rayner v. Birleşik Krallık**, Başvuru No. 9310/81, 21 Şubat 1990.
- AİHM, **Taşkın et al. v. Türkiye**, Başvuru No. 46117/99, 10 Kasım 2004.
- AİHM, **Vilnes et al. v. Norveç**, Başvuru No. 52806/09 ve 22703/10, 5 Aralık 2013.
- AİHM, **von Hannover v. Almanya**, Başvuru No. 59320/00, 24 Haziran 2004.
- AİHHK, **Social and Economic Rights Action Center/Center for Economic and Social Rights v. Nijerya**, Vakıa No. ACHPR/COMM/A044/1, 27 Mayıs 2002.
- AmİHK, **Report on the Situation of Human Rights in Ecuador**, OEA/Ser.L/V/II.96, 1997.
- AmİHK, **Community of San Mateo de Huanchur and its Members v. Peru**, Vakıa No. 504/03, Rapor No. 69/04, 15 Ekim 2004.
- AmİHK, **12 Saramaka Clans v. Surinam**, Vakıa No. 12.338, OEA/Ser.L/V/II.117, 2003.
- AmİHK, **Community of la Oroya v. Peru**, Vakıa No. 1473-36, Rapor No. 76/09, 5 Ağustos 2009.
- AmİHM, **Saramaka Halkı v. Surinam**, IACHR Series C, S. 172, IHRL 3046 (IACHR 2007), 28 Kasım 2007.
- İHK, **Francis Hopu and Tepoaitu Bessert v. Fransa**, Başvuru No. 549/1993, 29 Aralık 1997, CCPR/C/60/D/549/1993/Rev.1. (1997).

Diğer Kararlar

ABAD, **Kadi and Al Barakaat International Foundation v AB Konseyi ve Komisyonu**, Vakıa No. C-402/05 P and C-415/05 P, 3 Eylül 2008.

İtalya v. Küba, Ad hoc Devletler Arası Yatırım Anlaşması Tahkimi, **Ara Karar**, 15 Mart 2005.

İtalya v. Küba, Ad hoc Devletler Arası Yatırım Anlaşması Tahkimi, **Nihaî Karar**, 1 Ocak 2008.

Ekvador v. ABD, UNCITRAL Devletler Arası Yatırım Anlaşması Tahkimi, **Hüküm**, 29 Eylül 2012.

Av. Kevser YILDIRIM, LL.M.

**6502 SAYILI TÜKETİCİNİN KORUNMASI
HAKKINDA KANUN UYARINCA**

**ÖN ÖDEMELİ
KONUT SATIŞ SÖZLEŞMESİNİN
TÜKETİCİ YÖNÜNDEN
DÜZENLEMELERİ**

**ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2022**

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Ön Ödemeli Konut Satış Sözleşmesinin Tüketici Yönünden Düzenlemeleri
Kevser Yıldırım

Hukuk Yayınları Dizisi – 3242

Birinci Baskı : Ekim, 2022

ISBN : 978 – 625 – 8209 – 99 – 0

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Bilgin Teren

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Vadi Grafik Tasarım Ltd. Şti.
İvedik Org. San. Bölgesi 1420. Cadde
No: 58/1 Yenimahalle/Ankara
Tel: 0 312 395 85 71
Sertifika No: 47479

KAYNAKLAR

- Acar H.** (2015). 6502 Sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun Çerçevesinde Ön Ödemeli Konut Satış Sözleşmesi, FÜHFD, C.3, S.1, s.11-40.
- Antalya O. G.** (2017). Eşya Hukuku, C.I, Giriş, Temel Kavramlar, Genel İlkeler, İstanbul.
- Antalya O. G.** (2015). Borçlar Hukuku Genel Hükümler, C.1, İstanbul.
- Aslan İ.Y.** (2014). Tüketici Hukuku Dersleri, Ekin Yayınevi, 5. Bası, Bursa.
- Altay S.** (2008). Satım Sözleşmesinde Hasarın Geçişi, İstanbul, Vedat Kitapçılık.
- Atamer Y. M.** (2005). Uluslararası Satım Sözleşmelerine İlişkin Birleşmiş Milletler Antlaşması (CISG) Uyarınca Satıcının Yükümlülükleri ve Sözleşmeye Aykırılığın Sonuçları, Beta Yayıncılık, İstanbul.
- Atamer Y. M., Baş E.** (2014). "Avrupa Birliği Hukuku ile Karşılaştırmalı Olarak 6502 Sayılı Yeni Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun Uyarınca Satım Sözleşmesinde Ayıptan Doğan Sorumluluk", İstanbul Barosu, C. 88, Özel Sayı.
- Atasoy Ö. A., Taşkın M., Acar H.** (1997). Tüketiciyi Koruma Hukuku, Eskişehir.
- Atasoy Ö. A.** (2000). Tüketiciyi Koruma Hukuku ilgili mevzuat ve yargı kararları, 2. Baskı, Yargı Yayınevi, Ankara.
- Akıntürk T.** (1966). Satım Akdinde Hasarın İntikali, Sevinç Matbaası, Ankara.
- Akıpek J. G., Akıntürk T.** (2009). Eşya Hukuku, İstanbul.
- Aral F., Ayrancı H.** (2015). Borçlar Hukuku Özel Borç İlişkileri, Gözden Geçirilmiş ve Genişletilmiş 11. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara.
- Aydoğdu M.** (2015). Tüketici Hukuku Dersleri, Adalet Yayınevi, Ankara.
- Aydoğdu M.** (2014). Tüketici Kılavuzu- Hukuk Rehberi, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul.

- Aydoğdu M.** (2014). Ön Ödemeli Konut Satış Sözlşmeleri, Terazi Hukuk Dergisi, C.9, I.Tüketici Hukuku Sempozyumu Özel Sayısı, Ankara, s.79 vd.
- Aydoğdu M., Kahveci N.** (2017). Türk Borçlar Hukuku- Özel Borç İlişkileri (Sözlşmeler Hukuku), Adalet Yayınevi, 3. Baskı, Ankara.
- Aydoğdu M.** (2016). "Taşınmaz Satış Sözlşmesi", Konut Sektöründe Tüketici Hukuku Uygulamaları, Ed.: Hakan Tokbaş, Ali Suphi Kurşun, Aristo Yayınevi, İstanbul, s.21-66.
- Ceylan E.** (2020). 6502 Sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun Kapsamına Giren Tüketici Sözlşmeleriyle İlgili Değerlendirmeler, Legal Hukuk Dergisi, Cilt 18, Sayı 210, S.2489 – 2528, İstanbul.
- Ceylan E.** (2019). "6502 Sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanuna Göre Konut Finansmanı Sözlşmesinde Tüketicinin Korunması ", Siyasi, Sosyal ve Kültürel Yönleriyle Türkiye ve Rusya -1-, Editörler:Emine İnanır,Osman Köse, Yasemin Ulutürk, Gazi Üniversitesinde düzenlenen Uluslararası II.Türk-Rus Dünyası Akademik Araştırmalar Kongresinde (UTRAK) hem Bilim kuruluna seçilmiştir, hem de "6502 Sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanuna Göre Konut Finansmanı Sözlşmesinde Tüketicinin Korunması " isimli Uluslararası Tebliği, s.669-700, Ankara.
- Ceylan E.** (2020). Tüketici Hukukunda Haksız Ticari Uygulamalar Ve Uygulama Örnekleri, Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi - Yıl 8, Sayı 15, S. 123 – 147, Haziran Sayısı.
- Çapri S.** (2016).Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun Şerhi, Ankara.
- Çapri S.**(2010). Konut Finansmanı Sözlşmeleri, İstanbul.
- Çapri S.** (2015). 6502 Sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun Uyarınca Ön Ödemeli Konut Satış Sözlşmesi, Sektörel Bazda Tüketici Hukuku ve Uygulamaları, 4. Tüketici Hukuku Kongresi, (Edt. Hakan Tokbaş / Fehim Üçışık), Ankara.
- Duman İ. H.** (2014). İnşaat Hukuku, 6. Baskı, Ankara.
- Doğan V.** (2011). Banka Teminat Mektupları, Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- Doğar M.** (2018).Ön Ödemeli Konut Satış, On iki Levha, İstanbul.
- Edis S.** (1963). Türk Borçlar Hukukuna Göre Satıcının Ayıba Karşı Tekeffül Borcu, Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, Ankara.
- Eren F.** (2017). Borçlar Hukuku Özel Hükümler, Yetkin Yayınları, Ankara.

- Erman H.** (2013). Eşya Hukuku Dersleri, (Eşya Hukuku), 3. Basım, İstanbul.
- Erman H.** (2011). Borçlar Hukukunda Akit Serbestisi ve Genel Olarak Sınırlamaları, İHFM, C.38, s.601-620.
- Gümüş M. A.** (2014).6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun Şerhi, C.1, İstanbul.
- Gümüş M. A.** (2013). Borçlar Hukuku, Özel Hükümler,(Borçlar Özel), C.I, 3. Bası, İstanbul.
- Gürzumar O. B.** (1998). Türk Medeni Hukukunda Üst Hakkı, İstanbul.
- Hamamcıoğlu E.** (2016). Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun'un Kıymetli Evrak Hukukuna Yansımaları, Editörler; Özge Uzun Kazmacı, M. Ertan Yardım, Argun Karamanlıoğlu, Zeliha Gizem Sayın, Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- Hatemi H., Serozan R., Arpacı A.** (1991). Eşya Hukuku, İstanbul.
- Kahveci N.** (2016). Milli Şerh- 6502 Sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun Şerhi, Editörler; Hakan Tokbaş, Özlem Tüzüner, Aristo Yayınevi, İstanbul.
- Kara İ.** (2021). 6502 Sayılı Kanuna Göre Hazırlanmış Tüketici Hukuku, Yetkin Yayınevi, 2. Baskı, Ocak.
- Karakocalı A.** (2008). Tüzel Kişi Tacirlerin Tüketici Vasfı, Güncel Hukuk Dergisi, C.6, Sayı.54, S. 30-33.
- Karakocalı A., Kurşun A. S.** (2015). Tüketici Hukuku, İstanbul.
- Kalabalık H.** (2005). İmar Hukuku, Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- Kaya E. C.**(2018). 6502 Sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun Uyarınca Konut Satışı Sözleşmelerinde Satıcının Ayıptan Doğan Sorumluluğu, Tez, İstanbul.
- Kaya S.** (2014). İnşaat Sektöründe Maketten Taşınmaz Satışı ve Uygulamaları, Sektörel Bazda Tüketici Hukuku ve Uygulamaları (Edt. Tokbaş, Hakan/ Üçışık, Fehim), (3. Tüketici Hukuku Sempozyumu), Ankara.
- Koçakker B.** (2015). Ön Ödemeli Konut Satışı Sözleşmeleri, Tez, Eskişehir.
- Kuntalp E.** (1998). Finansal Kiralama Kanuna ve Tüketicinin Korunması Hakkında Kanuna Göre Tüketim ve Yatırım Malı Ayrımı, Prof. Dr. Ali Bozer'e Armağan, Ankara.
- Oğuzman M. K., Öz M. T.** (2020). Borçlar Hukuku Genel Hükümler, C.1, Güncellenip Genişletilmiş 18. Bası, Vedat Kitapçılık, İstanbul.

- Ozanoğlu H. S.** (2000). Mukayeseli Hukuk ve Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun Açısından Tüketiciyi Koruyan Düzenlemelerin Kişi Bakımından Uygulama Alanı (Tüketici Kavramına Mukayeseli Bir Yaklaşım), Prof.Dr. Kemal Oğuzman'ın Anısına Armağan; İstanbul, s.663-692
- Öcal A. Ş.**(2016). Taşınmaz Mülkiyetini Nakil Borcu Doğuran Sözleşmelerde Geçerlilik Şartları ve Şekil, Konut Sektöründe Tüketici Hukuku Uygulamaları (EDT: Tokbaş, Hakan/ Kurşun, Ali Şuphi), İstanbul.
- Öncü A.** (2020). Taşınmaz Satış Vaadinden Doğan Hakka İlişkin Terkin Edilmemiş Şerhin Etkisi Ve Yargıtay'ın Konuya Yaklaşımı, İnÜHFD 11(2), s. 649-664.
- Öz T.** (2015). 6502 Sayılı Kanunda İnşaat Sektörü Bakımından Getirilen Yenilikler ve Değişiklikler, 6502 Sayılı Kanuna Göre Bankacılık ve İnşaat Sektörlerinde Tüketici Hukuku Uygulamaları (Edt: Hakan Topbaş/İsa Döner), (Bankacılık ve İnşaat Sempozyumu), 3. Baskı, Ankara.
- Özel Ç.** (1999). Mukayeseli Hukuk Işığında Tüketiciyi Koruyan Geri Alma Hakkı, Ankara.
- Özdemir G.** (2017). Konut Kredileri ve Konut Kredilerinde Teminat İşlemler, Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- Özdemir H.** (2013). Türk Borçlar Kanunu ve Viyana Satım Sözleşmesi'ne (CISG) Göre Satıcının Ayıptan Doğan Sorumluluğun Şartları, Yetkin Yayınları, Ankara.
- Özdemir O., Oğuzman M. K., Özer S., Oktay S.** (2020). Eşya Hukuku, Gözden Geçirilmiş Genişletilmiş 22. Baskı, Filiz Kitapevi, İstanbul.
- Özmen E. S., Hamamcıoğlu V. G.** (2016). 6502 Sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun Uyarınca Ön Ödemeli Konut Satış Sözleşmesi, İstanbul.
- Öz T., Öcal A. Ş., İlgün C., Aydoğdu M., Çapri S., Çınar Ö.,Yeniocak U., Şahin T.,Tokbaş H., Kurşun A. S.** (2016).Konut Sektöründe Tüketici Hukuku Uygulamaları (Sektörel Bazda Tüketici Hukuku Uygulamaları Külliyyatı 2. Cilt)), Editör; Hakan Tokbaş, Ali Suphi Kurşun - Danışman; Prof. Dr. Turgut Öz, Aristo, 1. Bası, s.104, İstanbul.
- Tandoğan H.** (2008). Borçlar Hukuku Özel Borç İlişkileri, C. I/1, Tümü Yeniden İşlenmiş ve Genişletilmiş Beşinci Basım'dan Altıncı Tıpkı Basım, Vedat Kitapçılık, İstanbul.

- Türkiye Ticaret, Sanayi, Deniz Ticaret Odaları ve Ticaret Borsaları Birliği.** (1989). Avrupa Topluluğu'nda tüketiciyi koruma politikaları ve Türkiye'nin uyumu, Ankara.
- Ulusal M.** (2016). Açıklamalı- İçtihatlı Tüketici Hukuku, Bilge Yayınevi, Ankara.
- Uygur T.** (1990). Açıklamalı ve İçtihatlı Borçlar Kanunu, Genel Hükümler, C.1, Ankara.
- Ünan S.** (2016). Sigorta Tüketici Hukuku, On İki Levha Yayınları, İstanbul.
- Yavuz C.** (1989). Satıcının Satılanın (Malın) Ayıplarından Sorumluluğu, Beta Yayıncılık, İstanbul.
- Yavuz C., Acar F., Özen B.** (2019).6098 Sayılı Türk Borçlar Kanununa Göre Güncellenmiş ve Yenilenmiş 16. Baskı, İstanbul, 2019/10.
- Yeniocak U.** (2015). Ön Ödemeli Konut Satış Sözleşmesinin Şekli, Terazi Hukuk Dergisi, C.10, S.102, Şubat, s.42-53.
- Yıldırım A.** (2013). Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun Tasarısı Taslığının Bazı Maddelerine İlişkin Değerlendirmeler, Prof. Dr. Oğuz Kürşat Ünal'a Armağan, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.17, Sayı 1-2, s.1015 – 1048.
- Yolcu F. Z. A.** (2018). 6502 sayılı tüketicinin korunması hakkında kanun çerçevesinde konut satışlarında satıcının ayıptan sorumluluğu, Tez.
- Zevkliler A., Özel Ç.** (2016).Tüketicinin Korunması Hukuku, Seçkin Yayınları, İstanbul.

İNTERNET KAYNAKLARI

- Yargıtay 13. HD. 2010/9727 E., 2011/15 K., 01.10.2011,** Alındığı tarih: 25.04.2021, adres: www.kazanci.com.
- Yargıtay 13. HD. 24.01.2006 T., E. 13380, K.473,** Alındığı tarih: 25.04.2021, adres: www.kazanci.com.
- Yargıtay 13. HD. 21.01.2008 T., E.15789, K.616,** Alındığı tarih: 28.04.2021, adres: www.kazanci.com.
- Yargıtay HGK, 22.06.2005 t., 4-309/391,** Alındığı tarih: 25.04.2021, adres: www.kazanci.com.
- Yargıtay 13. Hukuk Dairesi,E. 2016/10222, K. 2019/12640,T. 16.12.2019,**Alındığı tarih: 28.04.2021), adres: www.kazanci.com.

Yargıtay 13. Hukuk Dairesi E. 2016/27383, K. 2019/12759, T. 18.12.2019,
Alındığı tarih: 28.04.2021), adres: www.kazanci.com.

Yargıtay 13. HD.,T.05.06.2008, E.1735, K.7867, Alındığı tarih: 27.04.2021,
adres: www.kazanci.com.

Yargıtay 13. HD. 2008/13133 E., 2009/8618 K., 22.6.2009, Alındığı tarih:
28.04.2021, adres: www.kazanci.com.